Bible. Ganda (1902.)

EKITABO EKITUKUVU

EKYA KATONDA, KYEBAITA

BAIBULI,

YE

NDAGANO ENKADE NEMPYA,

AWAMU NEBIJULIRA.

EKYAKYUSIBWA MU LU-GANDA.

LONDON:

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

1902.

Digitized by Google

AMANYA NEBIFO BYEBITABO BYONA

EBYOMUNDAGANO ENKADE.

		Olupapula			*Olupapula*
Oluberyeberye . . .	Lub. . . .	5	Omubulizi	Mub. . . .	545
Okuva	Kuv. . . .	47	Oluimba	Lu. . . .	551
Ebyabalevi	Lev. . . .	83	Isaya	Is. . . .	556
Okubala	Kubal. . .	111	Yeremiya	Yer. . . .	599
Ekyamateka	Ma. . . .	150	Okukungubaga . . .	Kung. . .	648
Yosuwa	Yos. . . .	182	Ezekieri	Ez. . . .	653
Ekyabalamuzi . . .	Balam. . .	204	Danieri.	Dan. . . .	698
Lusi.	Lus. . . .	226	Kosea	Kos. . . .	712
1 Samuwiri	1 Sam. . .	229	Yoeri	Yo. . . .	718
2 Samuwiri	2 Sam. . .	257	Amosi	Am. . . .	720
1 Basekabaka . . .	1 Basek. .	281	Obadiya	Ob. . . .	726
2 Basekabaka . . .	2 Basek. .	309	Yona	Yon. . . .	727
1 Ebyomumirembe .	1 Byom. .	335	Mika	Mi. . . .	728
2 Ebyomumirembe .	2 Byom. .	360	Nakumu	Nak. . . .	732
Ezera	Ezer. . . .	391	Kabakuku	Kab. . . .	734
Nekemiya.	Nek. . . .	400	Zefaniya	Zef. . . .	736
Eseza	Es. . . .	413	Ka'gai	Ka'g. . . .	738
Yobu	Yob. . . .	420	Zekaliya	Zek. . . .	739
Zabuli	Zab. . . .	450	Malaki	Mala. . . .	747
Ngero	Nge. . . .	520			

Digitized by Google

AMANYA NEBIFO BYEBITABO BYONA

EBYOMUNDAGANO EMPYA.

		Olupapula			*Olupapula*
Matayo	Mat.	5	1 Timoseo	1 Tim.	174
Ma'ko	Ma'k.	31	2 Timoseo	2 Tim.	177
Luka	Luk.	48	Tito	Tit.	179
Yokana	Yok.	76	Firemoni	Fir.	181
Ebikolwa Byabatume .	Bik.	97	Abaebulaniya	Beb.	182
Abalumi	Bal.	125	Yakobo	Yak.	191
1 Abakolinso	1 Kol.	137	1 Petero	1 Pet.	194
2 Abakolinso	2 Kol.	148	2 Petero	2 Pet.	197
Abagalatiya	Bag.	156	1 Yokana	1 Yok.	200
Abaefeso	Bef.	160	2 Yokana	2 Yok.	203
Abafiripi	Baf.	164	3 Yokana	3 Yok.	203
Abakolosai	Bak.	167	Yuda	Yud.	204
1 Abasesalonika . . .	1 Bas.	170	Okubi'kulirwa	Kub.	205
2 Abasesalonika . . .	2 Bas.	172			

Digitized by Google

EKITABO

EKYOLUBERYEBERYE EKYA MUSA, KYEBAITA

OLUBERYEBERYE.

1 [a] OLUBERYEBERYE [b] Katonda yatōnda e'gulu nensi. Ensi yali njerēre nga yetabu'detabu'de; nekizikiza kyāli kungulu ku buziba: [c] omwoyo gwa Katonda negumāmira
3 kungulu ku ma'zi. [d] Katonda nāyogera nti [e] Wabewo obutangāvu.
4 Newabawo obutangāvu. Katonda nālaba obutangāvu nga bulungi: Katonda nāyawula wakati mu buta-
5 ngāvu nekizikiza. Katonda [f] obutangāvu nābuita emisana, nekizikiza nākiita ekiro. Nebuba akawungēzi, nebuba enkya, (olwo lwé) lunaku olumu.
6 Katonda nāyogera nti [g] Wabewo e'banga wakati mu ma'zi, lyawulē-
7 nga ama'zi nama'zi. Katonda na-'sāwo e'banga [h] nāyawula ama'zi agāli wansi we'banga nama'zi agāli [i] wa'gulu mu 'banga: bwekityo
8 bwekyali. Katonda e'banga nāliita e'gulu. Nebuba akawungēzi, nebuba enkya, (olwo lwe) lunaku olwokubiri.
9 Katonda nāyogera nti [j] Ama'zi gakung'anire agali wansi we'gulu mu kifo ekimu, olukalu lulabike:
10 bwekityo bwekyali. Katonda olukalu nāluita ensi; nekung'aniro lyama'zi nāliita enyanja: Katonda
11 nālaba nga birungi. Katonda nāyogera nti Ensi [m] emere ebimera, omu'do ogubala ensigo, omuti ogwebibala, ogubala [n] ebibala mu ngeri yagwo, ogulimu ensigo yagwo, ku-
12 nsi: bwekityo bwekyali. Ensi nemera ebimera, omu'do ogubala ensigo mu ngeri yagwo, nomuti ogubala ebibala, ogulimu ensigo yagwo, mu
13 ngeri yagwo: Katonda nālaba nga birungi. Nebaba akawungēzi, nebuba enkya, (olwo lwe) lunaku olwokusatu.
14 Katonda nāyogera nti Wabewo [o] ebyāka mu 'banga erye'gulu, byawulēnga emisana nekiro; bibēnga ngobubonero, [p] nebiro, nenaku, ne-
15 myāka: bibēnga ngetabaza mu 'banga erye'gulu byākēnga kunsi:
16 bwekityo bwekyali. Katonda [r] nākola ebyāka bibiri ebinene: ekyāka ekisinga obunene okufugānga emisana, [s] nekyāka ekitono okufugānga
17 ekiro; [t] era nemunyenye. Katonda nābiteka mu 'banga erye'gulu byā-
18 kēnga kunsi, [u] bifugēnga emisana nekiro, era byawulēnga obutangāvu nekizikiza: Katonda nālaba nga bi-
19 rungi. Nebuba akawungēzi, nebuba enkya, (olwo lwe) lunaku olwokuna.
20 Katonda nāyogera nti Ama'zi gazāle ebyewalula bingi ebirina obula-mu, era nekibuka kibuke kunsi mu
21 'banga erye'gulu. [w] Katonda nātōnda balukwata abanene, na buli ekirina obulamu ekyewalula, ama'zi kyegāzāla mu ngeri zabyo, na buli ekibuka ekirina ebyōya mu ngeri yakyo: Katonda nālaba nga bulu-
22 ngi. Katonda nābiwa omukisa nāyogera nti [y] Mweyongere mwāle mu'juze ama'zi agomunyanja, era
23 nebibuka byeyongere munsi. Nebuba akawungēzi, nebuba enkya, (olwo lwe) lunaku olwokutāno.
24 Katonda nāyogera nti Ensi erete ekirina obulamu mu ngeri yakyo, ente, nekyewalula, nensolo yensi mu ngeri yayo: bwekityo bwekyali.
25 Katonda nākola ensolo yensi mu ngeri yayo, nente mu ngeri yazo, na buli ekyewalula kunsi mu ngeri yakyo: Katonda nālaba nga birungi.
26 Katonda nāyogera nti [z] Tukole omuntu mu ngeri ya'fe, mu kifananyi kya'fe; [a] bafugēnga ebyomunyanja nebibuka wa'gulu nente nensi yona
27 na buli ekyewalula kunsi. Katonda nātōnda omuntu mu ngeriye, [b] mu ngeriya Katonda mweyamutōndera; [c] omusaja nomukazi bweyabatōnda.
28 Katonda nābawa omukisa: Katonda nābagamba nti [d] Mweyongerēnga mwālēnga mu'juze ensi mugirye; mufugēnga ebyomunyanja nebibuka wa'gulu na buli ekirina obulamu
29 ekitambula kunsi. Katonda nāyogera nti Laba, mbawa'de omu'do gwona ogubala ensigo, oguli kunsi yona, na buli muti ogulimu ekibala kyomuti ogubala ensigo; [e] eri 'mwe
30 gunābānga 'mere: neri [f] buli nsolo eyokunsi, na buli [g] ekibuka wa'gulu, na buli ekyewalula kunsi, ekirimu omu'ka omulamu, (ngiwa'de) omu'do gwona omubisi okubērānga e'mere:
31 bwekityo bwekyali. [i] Katonda nālaba buli kyakoze; era, laba, kirungi nyo. Nebuba akawungēzi, nebuba enkya, (olwo lwe) lunaku olwomukāga.

[a] Yok. 1. 1, 2. Beb. 1. 10.
[b] Zab. 8. 3; 33. 6; 89. 11, 12; 102. 25; 136. 5; 148. 5. Is. 44. 24. Yer. 10. 12; 51. 15. Zek. 12. 1. Bik. 14. 15; 17. 24. Bak. 1. 16, 17. Beb. 11. 3. Kub. 4. 11; 10. 6.
[c] Is. 40. 13, 14.
[d] Zab. 33. 9.
[e] 2 Kol. 4. 6.
[f] Zab. 74. 16; 104. 20.
[g] Yob. 37. 18.
[h] Nge. 8. 28.
[i] Zab. 148. 4.
[j] Yob. 26. 10; 38. 8. Zab. 33. 7; 95. 5; 104. 9; 136. 6. Nge. 8. 29. Yer. 5. 22. 2 Pet. 3. 5.
[m] Beb. 6. 7.
[n] Luk. 6. 44.
[o] Ma. 4. 19. Zab. 74. 16; 136. 7.
[p] Zab. 74. 17; 104. 19.
[r] Zab. 136. 7-9; 148. 3, 5.
[s] Zab. 8. 3.
[t] Yob. 38. 7.
[u] Yer. 31. 35.
[w] Lub. 6. 20; 7. 14; 8. 19. Zab. 104. 26.
[y] Lub. 8. 17.
[z] Lub. 5. 1; 9. 6. Zab. 100. 3. Mub. 7. 29. Bik. 17. 26, 28, 29. 1 Kol. 11. 7. Bef. 4. 24. Bak. 3. 10. Yak. 3. 9.
[a] Lub. 9. 2. Zab. 8. 6. 1 Kol. 11. 7.
[b] Lub. 5. 2. Mala. 2. 15. Mat. 19. 4. Ma'k. 10. 6.
[c] Lub. 9. 1, 7. Lev. 26. 9. Zab. 127. 3; 128. 3, 4.
[d] Lub. 9. 3. Yob. 36. 31. Zab. 104. 14, 15; 136. 25; 146. 7. Bik. 14. 17.
[e] Zab. 145. 15, 16; 147. 9.
[f] Yob. 38. 41.
[g] Zab. 104. 24.
[i] 1 Tim. 4. 4.

2 Nebi'owa okukola e'gulu nensi
2 [a]ne'gye lyabyo lyona. [b]Katonda nā-
malira ku lunaku olwomusānvu emi-
rimugye gyeyakola; nāwu'mulira
ku lunaku olwomusānvu mu miri-
3 mugye gyona gyeyakola. Katonda
[c]nāwa omukisa olunaku olwomusā-
nvu nālutukuza: kubanga olwo
lweyawu'muliramu mu mirimugye
gyona Katonda gyeyatōnda gyeya-
kola.
4 [d]Bwerityo eza'de erye'gulu nensi
bweryatōndebwa, ku lunaku Mu-
kama Katonda lweyakolerako ensi
5 ne'gulu. Na[e]buli muti ogwomunsiko
nga tegunaba kubērawo munsi, na
buli mu'do ogwomunsiko nga tegu-
naba kumera: kubanga Mukama
Katonda yali nga tanaba[f]kutonyesa
nkuba kunsi, 'songa tewali muntu
6 [g]alima ensi; naye olufu nerulinya
okuva munsi, nerutonya ama'zi ku-
7 nsi yona. Mukama Katonda nābū-
mba omuntu [h]nenfūfu yensi, [k]nāmu-
fūwamu mu [l]nyindo omu'ka ogwo-
bulamu; [m]omuntu nāfūka omu'ka
8 omulamu. Mukama Katonda nāsi-
mba [n]olusuku mu [o]Adeni [p]ku lui
olwebuvanjuba; nāteka omwo omu-
9 ntu gweyabūmba. Mukama Katonda
nāmeza munsi [r]bulimuti ogusanyusa
amaso, omulungi okulya; [s]nomuti
ogwobulamu wakati mu lusuku, [t]no-
muti ogwokumanya obulungi nobu-
10 bi. Omu'ga negusibuka mu Adeni
okufukirirānga ama'zi mu lusuku;
negwawukanamu negufūka emitwe
11 ena. Ogwoluberyeberye erinya lya-
gwo Pisoni; ogwo gwe gwetolola
[u]ensi yona eya Kavira, erimu zābu;
12 ne zābu eyomunsi eri nungi: muli-
13 mu bedola namainja sokamu. Neri-
nya lyomu'ga ogwokubiri Gikoni:
ogwo gwe gwetolola ensi yona eya
14 Kusi. Nerinya lyomu'ga ogwoku-
satu [w]Kidekeri: ogwo gwe guita ku
ma'bali Gebwasuli. Nomu'ga ogwo-
15 kuna Fulati. Mukama Katonda nā-
twāla omuntu, nāmuteka mu lusu-
ku Adeni alulimēnga alukūmēnga.
16 Mukama Katonda nālagira omuntu
nāmugamba nti Buli muti ogwomu-
lusuku olyāngako nga bwonoyaga-
17 lānga: [y]naye omuti ogwokumanya
obulungi nobubi [z]togulyāngako: ku-
banga olunaku lwoligulyako [a]toli-
rema kufa.
18 Mukama Katonda nāyogera nti
Si kirungi omuntu okubērānga ye-
'ka; [b]nāmukolera omubezi amusā-
19 nira. [c]Mukama Katonda nākola
ne'taka buli nsolo eyomunsiko, na
buli ekibuka wa'gulu; [d]nābiretera
omuntu, okulaba bwanābiita: no-
muntu buli lyeyaita ekitōnde kyona
ekiramu eryo lye linya lyakyo.
20 Omuntu nābitūma amanya buli nsolo
nekibuka wa'gulu na buli nsolo
eyomunsiko; naye omuntu nga ta-
21 nalaba mubezi amusānira. Mukama
Katonda nāletera omuntu [e]otulo
tungi, neyebaka; nāmu'gyamu olu-
birizi lumu, na'zāwo enyama mu
22 kifo kyalwo. Mukama Katonda nā-
zīmba olubirizi, lwa'gye mu muntu,
okuba omukazi, [f]nāmuleta eri omu-
23 ntu. Omuntu nāyogera nti Ono 'no
lye [g]gumba erivu'de mu magumba
gānge, ye nyama evu'de mu nyama
yānge: naye anāitibwānga mukazi,
kubanga [h]a'gyi'dwa mu musaja.
24 [k]Omusaja kyanāvānga aleka kitawe
ne nyina, neyetaba ne mukaziwe:
nabo banābānga omubiri gumu.
25 [l]Bombi bāli bwerēre, omusaja ne
mukaziwe, 'sō tebākwatibwa nso-
nyi.

3 [a]Nomusota gwali [b]mukabakaba
okusinga ensolo zona ezomunsiko,
zeyakola Mukama Katonda. Negu-
gamba omukazi nti Bwatyo bweya-
yogera Katonda nti Temulyānga ku
2 miti gyona egyomulusuku? Omu-
kazi nāgamba omusota nti Ebibala
3 byemiti egyomulusuku tulya; [c]wa-
bula ebibala byomuti oguli wakati
mu lusuku, Katonda yayogera nti
Temugulyāngako newakuba'de o-
kugukwatāngako muleme okufa.
4 [d]Omusota negugamba omukazi nti
5 Okufa temulifa. Kubanga Katonda
amanyi nti olunaku lwemuligulyako
'mwe, [e]amaso ga'mwe lwegalizi-
buka, na'mwe muliba nga Katonda
6 okumanyānga obulungi nobubi. O-
mukazi bweyalaba ngomuti mulu-
ngi okulya, era nga gusanyusa
amaso, nomuti nga gwa kwego-
mbebwa okuleta amagezi, nānoga ku
bibala byagwo [f]nālya; nāwa era
ne musajawe wamu naye, [g]nālya.
7 [i]Amaso gābwe bombi negazibuka
[k]nebetegēra nga bāli bwerēre;
nebatunga amalagala gemitini ne-
8 bekolera ebyokwambala. Nebawu-
lira [l]e'dobozi lya Mukama Ka-
tonda ngatambula mu lusuku mu
kisēra ekyempewo: omusaja ne mu-
kaziwe [m]nebekweka mu maso ga
Mukama Katonda wakati mu miti
9 egyomulusuku. Mukama Katonda
nāita omusaja nāmugamba nti Oli-
ruiwa? Nāyogera nti Mpuli'de
e'doboziryo mu lusuku, [n]nentya,
kubanga mba'de bwerēre; nine-
11 kweka. Nāyogera nti Ani eyaku-
būlira nti oba'de bwerēre? Oli'de
ku muti gwenakulagira obutagu
12 lyāngako? Omusaja nāyogera nti
[o]Omukazi, gwewampa okubērānga
nānge, ye yampa'de ku muti, ne-
13 ndya. Mukama Katonda nāgamba
omukazi nti Kiki kino kyokoze?
Omukazi nāyogera nti [p]Omusota
14 gunsenzesenze, nendya. Mukama

[a] Zab. 33. 6.
[b] Kuv. 20. 11; 31. 17. Ma. 5. 14. Beb. 4. 4.
[c] Nek. 9. 14. Is. 58. 13.
[d] Lub. 1. 1. Zab. 90. 1, 2.
[e] Lub. 1. 12. Zab. 104. 14.
[f] Yob. 38. 26-28.
[g] Lub. 3. 23.
[h] Lub. 3. 19, 23. Zab. 103. 14. Mub. 12. 7. Is. 64. 8. 1 Kol. 15. 47.
[k] Yob. 33. 4. Bik. 17. 25.
[l] Lub. 7. 22. Is. 2. 22.
[m] 1 Kol. 15. 45.
[n] Lub. 13. 10. Is. 51. 3. Ez. 28. 13. Yo. 2. 3.
[o] Lub. 4. 16. 2 Basek. 19. 12. Ez. 27. 23.
[p] Lub. 3. 24.
[r] Es. 31. 8.
[s] Lub. 3. 22. Nge. 3. 18; 11. 30. Kub. 2. 7; 22. 2, 14.
[t] Iu. 17.
[u] Lub. 25. 18.
[w] Dan. 10. 4.
[y] Iu. 9.
[z] Lub. 3. 1, 3, 11, 17.
[a] Lub. 3. 3, 19. Bal. 6. 23. 1 Kol. 15. 56. Yak. 1. 15. 1 Yok. 5. 16.
[b] Lub. 3. 12. 1 Kol. 11. 9. 1 Tim. 2. 13.
[c] Lub. 1. 20, 24.
[d] Zab. 8. 6.
[e] Lub. 15. 12. 1 Sam. 26. 12.
[f] Nge. 18. 22. Beb. 13. 4.
[g] Lub. 29. 14. Balam. 9. 2. 2 Sam. 5. 1; 19. 13. Bef. 5. 30.
[h] 1 Kol. 11. 3.
[k] Lub. 31. 15. Zab. 45. 10. Mat. 19. 5. Ma'k. 10. 7. 1 Kol. 6. 16. Bef. 5. 31.
[l] Lub. 3. 7, 10, 11.
[a] Kub. 12. 9; 20. 2.
[b] Mat. 10. 16. 2 Kol. 11. 3.
[c] Lub. 2. 17.
[d] Iu. 13. 2 Kol. 11. 3. 1 Tim. 2. 14.
[e] Iu. 7. Bik. 26. 18.
[f] 1 Tim. 2. 14.
[g] nyi. 32. 17.
[i] Iu. 5.
[k] Lub. 2. 25.
[l] Yob. 38. 1.
[m] Yob. 31. 33. Yer. 23. 24. Am. 9. 3.
[n] Lub. 2. 25. Kuv. 3. 6. 1 Yok. 3. 20.
[o] Lub. 2. 18. Yob. 31. 33. Nge. 28. 13.
[p] Iu. 4. 2 Kol. 11. 3. 1 Tim. 2. 14.

Katonda nāgamba omusota nti Kubanga okoze kino, okolimi'dwa 'gwe
okusinga ensolo ezomunyumba zona, nokusinga buli nsolo eyomunsiko; onotambuzānga olubuto, [r] onolyānga enfūfu enaku zona ezobula-
15 mubwo: nānge obulabe nābutekānga wakatiwo nomukazi, era ne wakati [s] weza'deryo [t] neza'de lyomukazi: (eza'de lyomukazi) [u] lirikubetenta omutwe, nāwe oliribetenta ekisinziro. Nāgamba omu-
16 kazi nti Okwongera nākwongerāngako obulumibwo nokubērāngakwo olubuto; [v] mu bulumi mwonozālirānga abāna; nokwegombakwo kunabānga eri musajawo, [w] naye
17 anākufugānga. Nāgamba Adamu nti [x] Kubanga owuli'de e'dobozi lya mukaziwo, [a] nolya ku muti [b] gwenakulagira nga njogera nti Togulyāngako: [c] ensī ekolimi'dwa kululwo; [d] mu kutegana mwono'gyānga ebyokulya enaku zona ezobulamubwo;
18 [e] amagwa namatevu genekuzālirānga; [f] nāwe onolyānga omu'do ogwo-
19 munimiro. [g] Mu ntuyo ezomumasogo mwonolirānga e'mere, okutūsa lwoli'da mu 'taka; kubanga omwo mwewa'gyibwa; kubanga [i] oli nfūfu 'gwe, ne [k] mu nfūfu mwoli'da.
20 Omusaja nātūma mukaziwe erinyalye Kawa; kubanga oyo ye nyina
21 wabo bona abalamu. Mukama Katonda nākolera Adamu ne mukaziwe ebyambalo byamaliba, nābāmbaza.
22 Mukama Katonda nāyogera nti Laba, omuntu afūse ngomu ku'fe, okumanyānga obulungi nobubi; kale kakano, aleme okugolola omukonogwe [l] okunoga ku muti ogwobulamu, okulya okuwangālānga emi-
23 rembe nemirembe; Mukama Katonda kyeyava amu'gya mu lusuku Adeni, [m] alimēnga e'taka mweya-
24 'gyibwa. Bwatyo nāgoba omuntu; na'zāmu [n] ebuvanjuba mu lusuku Adeni [o] bakerubi, era nekitala ekimyānsa ekikyukakyuka okukūmānga e'kubo eryomuti ogwobulamu.

4 Adamu nāmanya Kawa mukaziwe; nābēra olubuto, nazāla Kaini, nāyogera nti Mpere'dwa omusaja
2 eri Mukama. Era nate nāzāla mugandawe Abiri. Abiri nāba musūmba wa ndiga, naye Kaini nāba
3 [a] mulimi wa 'taka. Awo enaku bwezaitawo Kaini nālyoka aleta [b] ebibala bye'taka okubiwayo eri
4 Katonda. Abiri naye nāleta ku [c] bāna bendigaze ababeryeberye namasavu gazo. Mukama [d] na 'kiriza
5 Abiri nekyawa'deyo: naye Kaini nekyawa'deyo teyamu'kiriza. Kaini nāsunguwala nyo, [e] amasoge negō-
6 nōneka. Mukama nāgamba Kaini nti Kiki ekikusunguwaza? era kiki
7 ekikwōnōnesa amasogo? Bwonokolānga obulungi, to'kirizibwēnga? Bwotokola bulungi, ekibi kitūla ku lu'gi: nokwegombakwe kunabānga
8 eri 'gwe, nāwe onomufugānga. Kaini nayogera ne Abiri mugandawe. Awo bwebāli nga bali mu nimiro, Kaini nālyoka agolokokera ku Abiri
9 mugandawe/nāmu'ta. Mukama nāgamba Kaini nti [g] Aluwa Abiri mugandawo? Nāyogera nti [i] Simanyi: 'nze mukūmi wa muganda wānge?
10 Nāyogera nti Okoze ki? e'dobozi lyomusai gwa mugandawo [k] gunkā-
11 birira munsi. Kale kakano okolimi'dwa munsi, eyasami'za akamwā kayo okuwebwa omusai gwa muga-
12 ndawo mu mukonogwo: bwonolīmānga ensi, okuva kakano tekuwenga mānyi gayo; munsi onobānga
13 momboze era omutambuze. Kaini nāgamba Mukama nti Okuhonerezebwa kwānge tekuninzika kugumī-
14 kirizibwa. [l] Laba, ongobye lero mu maso gensi; era [m] mu masogo mwenekwekānga; era nabānga momboze era omutambuze munsi; awo olulituka [n] buli alindaba, alinzi'ta.
15 Mukama nāmugamba nti Buli ali'ta Kaini kyaliva awalanwa e'gwānga [o] emirundi omusānvu. Mukama [p] nāteka ku Kaini akabonero buli amulaba alemēnga okumu'ta.
16 Kaini [r] nāva mu maso ga Mukama, nātūla munsi Yenodi mu maso
17 ga Adeni. Kaini nāmanya mukaziwe; nābēra olubuto, nāzāla Enoka: nāsūmba ekibuga, [s] nākitūma Enoka
18 ngerinya lyomwānawe. Ne Enoka nāzāla Iradi: Iradi nāzāla Mekuyaeri: Mekuyaeri nāzāla Mesusaeri:
19 Mesusaeri nāzāla Lameka. Lameka nāwasa abakazi babiri; owoluberyeberye erinyalye Ada, nowo-
20 kubiri erinyalye Zira. Ada nāzāla Yabali: oyo ye kitābwe wabo aba-
21 tūla mu wema nga balūnda. Nerinya lya mugandawe Yubali; oyo ye kitābwe wabo abakuba enānga
22 nomulere. Nate Zira nāzāla Tubalukaini, omuwēsi wa buli ekisāla ekyekikomo nekyekyūma: ne mwanyina Tubalukaini ye Naama.
23 Lameka nāgamba bakazibe nti
Ada ne Zira, mwulire e'dobozi lyānge;
'Mwe abakazi ba Lameka, mwulire ekigambo kyānge:
Kubanga na'ta omusaja kubanga yanfumita 'nze,
Era omuvubuka kubanga yambetenta 'nze:
24 Obanga Kaini aliwalanirwa e'gwānga emirundi musānvu,
Lameka aliwalanirwa emirundi nsānvu mu musānvu.

[r] Ja. 65. 25. Mi. 7. 17.
[s] Mat. 3. 7; 13. 38; 23. 33. Yok. 8. 44. Bik. 13. 10.
[t] Yok. 3. 8.
[u] Zab. 132. 11. Is. 7. 14. Mi. 5. 3. Mat. 1. 23, 25. Luk. 1. 31, 34, 35. Bag. 4. 4.
[v] Bal. 16. 20. Bak. 2. 15. Beb. 2. 14. 1 Yok. 5. 5. Kub. 12. 7, 17.
[w] Zab. 68. 6. Is. 12. 8; 21. 3. Yok. 16. 21. 1 Tim. 2. 15.
[x] 1 Kol. 11. 3; 14. 34. Bef. 5. 22-24. 1 Tim. 2. 11, 12. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1, 5, 6.
[a] 1 Sam. 15. 23.
[b] Is. 6.
[c] Lub. 2. 17.
[d] Mub. 1. 2, 3. Is. 24. 5, 6. Bal. 8. 20.
[e] Yob. 5. 7. Mub. 2. 23.
[f] Yob. 31. 40.
[g] Zab. 104. 14.
[i] Mub. 1. 13. 2 Bas. 3. 10.
[k] Lub. 2. 7.
[l] Yob. 21. 26; 34. 15. Zab. 104. 29. Mub. 3. 20; 12. 7. Bal. 5. 12. Beb. 9. 27.
[m] Lub. 4. 2; 9. 20.
[n] Lub. 2. 8.
[o] Zab. 104. 4. Beb. 1. 7.

[a] Lub. 3. 23; 9. 20.
[b] Kub. 16. 12.
[c] Kub. 16. 17. Nge. 3. 9.
[d] Beb. 11. 4.
[e] Lub. 31. 2.

[f] Mat. 23. 35. 1 Yok. 3. 12. Yu. 11.
[g] Zab. 9. 12.
[i] Yok. 8. 44.
[k] Beb. 12. 24. Kub. 6. 10.

[l] Yob. 15. 20-24.
[m] Zab. 51. 11.
[n] Lub. 9. 6. Kubal. 35. 19, 21, 27.
[o] Zab. 79. 12.
[p] Ez. 9. 4, 6.
[r] 2 Basek. 13. 23; 24. 20. Yer. 23. 39; 52. 3.
[s] Zab. 49. 11.

25 Adamu nāmanya nate mukaziwe; nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma crinyalye Sezi: Kubanga Katonda yandagirirra eza'de e'dala oku'da mu kifo kya Abiri; kubanga
26 Kaini yamu'ta. Sezi naye nāzāla omwāna owobulenzi; nāmutūma erinyalye Enosi: mu biro ebyo mwebāsokera [f] okusabānga crinya lya Mukama.

5 Kino kye [a] kitabo ekyokuzālibwa kwa Adamu. Olunaku Katonda lweyatōnderamu omuntu, [b] mu kifananyi kya Katonda mweyamukolera; omusaja nomukazi bweyabatōnda; nābawa omukisa, nābatūma erinya lyābwe Adamu ku lunaku
3 lwebātōnderwamu. Adamu nāmala emyāka kikumi mwasatu, nāzāla mu kifananyikye, mu ngeriye; nā-
4 mutūma erinyalye Sezi: enaku za Adamu bweyamala okuzāla Sezi emyāka lunāna, nāzāla abāna abo-
5 bulenzi nabobuwala. Enaku zona eza Adamu zeyamala neziba emyāka lwenda mwasatu; [c] nāfa.
6 Sezi nāmala emyāka kikumi mwe-
7 tāno, nāzāla Enosi. Sezi nāwangāla bweyamala okuzāla Enosi emyāka lunāna mu musānvu, nāzāla a-
8 bāna abobulenzi nabobuwala: enaku zona eza Sezi neziba emyāka lwenda mu kumi nebiri; nāfa.
9 Enosi nāmala emyāka kyenda,
10 nāzāla Kenani: Enosi nāwangāla bweyamala okuzāla Kenani emyāka lunāna mu kumi netāno, nāzāla a-
11 bāna abobulenzi nabobuwala: enaku zona eza Enosi neziba emyāka lwenda mwetāno; nāfa.
12 Kenani nāmala emyāka nsānvu,
13 nāzāla Makalaleri: Kenani nawangāla bweyamala okuzāla Makalaleri emyāka lunāna mwana, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala:
14 enaku zona eza Kenani neziba emyāka lwenda mu kumi; nāfa.
15 Makalaleri nāmala emyāka nkūga
16 mwetāno, nāzāla Yaledi: Makalaleri nāwangāla bweyamala okuzāla Yaledi emyāka lunāna mwasatu, nāzāla abāna abobulenzi nabobu-
17 wala: enaku zona eza Makalaleri neziba emyāka lunāna mu kyenda mwetāno; nāfa.
18 Yaledi nāmala emyāka kikumi mu
19 nkāga mwebiri, nāzāla [d] Enoka: Yaledi nāwangāla bweyamala okuzāla Enoka emyāka lunāna, nāzāla abā-
20 na abobulenzi nabobuwala: enaku zona eza Yaledi neziba emyāka lwenda mu nkāga mwebiri; nāfa.
21 Enoka nāmala emyāka nkāga
22 mwetāno, nāzāla Mesusera: Enoka [e] nātambulira wamu ne Katonda bweyamala okuzāla Mesusera emyāka bisatu, nāzāla abāna abobulenzi
23 nabobuwala: enaku zona eza Enoka neziba emyāka bisatu mu nkāga
24 mwetāno: Enoka [f] nātambulira wamu ne Katonda: 'sō nātabērawo; kubanga Katonda yamutwāla.
25 Mesusera nāmala emyāka kikumi mu kināna mu musānvu, nāzāla La-
26 meka: Mesusera nāwangāla bweyamala okuzāla Lameka emyāka lusānvu mu kināna mwebiri, nāzāla
27 abāna abobulenzi nabobuwala: enaku zona eza Mesusera neziba emyāka lwenda mu nkāga mu mwenda; nāfa.
28 Lameka nāmala emyāka kikumi mu kināna mwebiri, nāzāla omwāna
29 owobulenzi: nāmutūma erinyalye Nuwa, ngayogera nti Ono yalitusanyusa mu mulimu gwa'fe ne mu kutegana okwemikono gya'fe olwe-
30 nsi Mukama [g] gyeyakolimira. Lameka nāwangāla bweyamala okuzāla Nuwa emyāka bitāno mu kyenda mwetāno, nāzāla abāna abobu-
31 lenzi nabobuwala: enaku zona eza Lameka neziba emyāka lusānvu mu nsānvu mu musānvu; nāfa.
32 Nuwa yali nga yakamala emyāka bitāno: Nuwa nāzāla Semu, Kamu, ne Yafesi.

6 Awo abantu bwebāsoka okweyongera kunsi, nebazāla abāna abo-
2 buwala, abāna ba Katonda nebalaba abawala babantu nga balungi; [a] nebawasānga abakazi mu bona be-
3 bālonda. Mukama nāyogera nti [b] Omwoyo gwānge teguwakanēnga na muntu emirembe nemirembe, kubanga naye gwe mubiri: naye [c] enakuze ziriba emyāka kikumi
4 mwabiri. Mu biro ebyo waliwo Abanefuli munsi, era oluvanyuma, abāna ba Katonda bwebāingirānga eri abawala babantu, nebabazālira abāna: bano be bamānyi abāsoka
5 e'da, abantu abayatikirira. Mukama nālaba obubi bwomuntu nga bungi munsi, na [d] buli kufumitiriza kwebirowozo ebyomumutimagwe
6 nga kubi kwerēre bulijo. Mukama [e] neye'jusa kubanga yakola omuntu munsi, [f] nānakuwala mu mutima-
7 gwe. Mukama nāyogera nti Ndisāngula omuntu gwenatōnda, okuva munsi; okusokera ku muntu, nensolo, nekyewalula nekibuka wa'gulu; kubanga ne'jusi'za kubanga
8 nabikola. Naye Nuwa [g] nālaba ekisa mu maso ga Katonda.
9 Kuno kwe kuzāla kwa Nuwa. [i] Nuwa yali mutukirivu, nga talina kabi mu mirembegye: Nuwa nā-
10 tambulira wamu ne Katonda. Nuwa nāzāla abāna basatu, Semu, Kamu,
11 ne Yafesi. Ensi neyōnōneka mu maso ga Katonda, ensi [k] ne'jula
12 e'dalu. Katonda [l] nālaba ensi, nge-

[a] 1 Basek. 18. 24. Zab. 116. 17. Yo. 2. 32. Zef. 3. 9. 1 Kol. 1 2.
[b] 1 Byom. 1. 1. Luk. 3. 38.
[c] Lub. 1. 26. Bef. 4. 24. Bak. 3. 10.
[d] Lub. 3. 19. Beb. 9. 27.
[e] Yu. 14. 15.
[f] Lub. 6. 9; 17. 1; 24. 40. 2 Basek. 20. 3. Zab. 16. 8; 116. 9; 139. 1. Mi. 6. 8. Mala. 2. 6.
[a] 2 Basek. 2. 11. Beb. 11. 5.
[b] Lub. 3. 17; 4. 11.
[a] Ma. 7. 3, 4.
[b] Bag. 8. 16, 17. 1 Pet. 3. 19, 20.
[c] Zab. 78. 39.
[d] Lub. 8. 21. Nge. 6. 18. Mat. 15. 19.
[e] Kubal. 23. 19. 2 Sam. 24. 16. Mala. 3. 6. Yak. 1. 17.
[f] Is. 63. 10. Bef. 4. 30.
[g] Lub. 18. 19. Kuv. 33. 12, 13, 16, 17. Luk. 1. 30. Bik. 7. 46.
[i] Ez. 14. 14, 20. Bal. 1. 13. Beb. 11. 7. 2 Pet. 2. 5.
[k] Ez. 8. 17. Kab. 2. 17.
[l] Lub. 18. 21. Zab. 14. 2; 33. 13, 14; 53. 2, 3.

yōnōnese; kubanga ekirina omubiri kyona kyali nga kimaze okwōnōna e'kubo lyakyo kunsi.

13 Katonda nāgamba Nuwa nti [m] Enkomerero ya buli ekirina omubiri etuse mu maso gānge, kubanga ensi e'ju'de e'dalu kulwābwe; kale, laba, ndibazikiriza wamu nensi.

14 Wekolere eryato nomuti goferi; osalāngamu enyumba mu lyato, osige munda ne kungulu envūmbo.

15 Bwotyo bwokolānga: emikono ebikumi bisatu obuwānvu bweryato, nemfkono atāno obugazi bwalyo, nemikono asatu obugulumivu bwalyo.

16 Osalāngako ekituli ku lyato, era ngomukono (gumu) bwolimala wa'gulu; nomulyāngo gweryato ogutekānga mu mbirizi zalyo; okolānga eryato nga lirina enyumba eyawansi, neyokubiri, neyokusatu.

17 Nānge, laba, 'nze ndireta amataba agama'zi kunsi, okuzikiriza ekirina omubiri kyona ekirimu omu'ka ogwobulamu wansi we'gulu; buli

18 ekiri munsi kirifa. Naye ndiragāna [n] endagāno yānge nāwe; [n] oliingira mu lyato, 'gwe nabānabo, ne mukaziwo, nabakazi babānabo wamu

19 nāwe. Ne mu buli kiramu mu birina omubiri byona, bibiri bibiri mu buli ngeri byolireta mu lyato, biryoke bibere ebiramu awamu nāwe; biri-

20 ba ekisaja nekikazi. Mu bibūka mu ngeri yabyo, munte mu ngeri yazo, mu buli ekyewalula ekyomunsi mu ngeri yakyo, mu buli ngeri bibiri bibiri biri'ja gyoli, bibe ebi-

21 ramu. Nāwe wetwālire ku 'mere yona erībwa, ogyekung'anyize; eri-

22 ba 'mere gyoli 'gwe nabyo. [o] Nuwa nākola bwatyo; nga byona Katonda byeyamulagira bwatyo bweyakola.

7 Mukama nāgamba Nuwa nti [a] Ingira 'gwe nenyumbayo yona mu lyato, kubanga nkulabye [b] ngoli mutukirivu mu maso gānge mu mirembe

2 gino. Mu buli [c] nsolo enongōfu twāla musānvu musānvu ensaja nenkazi yayo; [d] era ne mu nsolo

3 ezitali nongōfu biri, ensaja ne-nkazi yayo; era ne mu bibūka wa'gulu, musānvu musānvu, ekisaja nekikazi: eza'de liryoke libe e'damu

4 kunsi yona. Kubanga oluvanyuma lwenaku omusānvu 'nze nditonyesa enkuba kunsi enaku amakumi ana emisana nekiro; nānge ndisāngula buli kintu ekiramu kyenakola okuva

5 mu 'taka. Nuwa byona nābikola nga Katonda bweyamulagira.

6 Naye Nuwa yali nga yakamala emyāka lukāga, amataba agama'zi

7 bwegābēra kunsi. Nuwa nāingira nabānabe ne mukaziwe nabakazi babānabe awamu naye mu lyato

8 olwama'zi gamataba. Mu nsolo enongōfu, ne mu nsolo ezitali nongōfu, ne mu bibūka, ne mu buli

9 ekyewalula kunsi, bibiri bibiri nebiingira eri Nuwa mu lyato, ekisaja nekikazi nga Katonda bweyalagira

10 Nuwa. Awo olwātuka oluvanyuma lwenaku omusānvu ziri, ama'zi

11 agamataba negaba kunsi. Mu mwāka ogwolukāga ogwobulamu bwa Nuwa, mu mwezi ogwokubiri, ku lunaku olwekumi nomusānvu olwomwezi, ku lunaku olwo [e] nezizibukuka ensulo zona ezomunyanja enene, [f] nebituli ebyomu'gulu nebiguka. Enkuba netonyera

12 kunsi enaku amakumi ana emisana

13 nekiro. Ku lunaku olwo Nuwa [g] nāingira ne Semu ne Kamu ne Yafesi, abāna ba Nuwa, ne mukazi wa Nuwa nabakazi abasatu ababā-

14 nabe awamu nabo, mu lyato; abo na buli nsolo mu ngeri yayo, nente zona mu ngeri yazo, na buli ekyewalula kunsi mu ngeri yakyo, na buli ekibūka mu ngeri yakyo, buli

15 nyonyi eya buli kiwawātiro. Nebiingira eri Nuwa mu lyato bibiri bibiri mu buli nyama yona erimu

16 omu'ka ogwobulamu. Ebyaingira nebiingira ekisaja nekikazi mu buli nyama, nga Katonda bweyamulagira: Mukama nāmu'galira munda.

17 Amataba negabēra kunsi enaku amakumi ana; ama'zi negeyongera negasitula eryato, neriwanikibwa

18 wa'gulu wensi. Ama'zi negafuga, negeyongera nyo kunsi; [i] eryato

19 neriseyēya kungulu ku ma'zi. Ama-'zi negainza nyo kunsi; [k] ensozi zona empānvu nezisānikirwa ezali

20 wansi we'gulu lyona. Emikono kumi netāno okugenda wa'gulu ama'zi bwegāinza; ensozi nezisā-

21 nikirwa. [l] Buli nyama etambula kunsi nefa, ekibūka, nente, nensolo na buli ekyewalula kunsi, na buli

22 muntu yena: byona ebyalimo omu-'ka ogwomwoyo ogwobulamu mu nyindo zabyo, mu byona ebyali mu

23 lukalu, nebifa. Nāsāngula buli kintu kiramu ekyali kungulu ku taka, omuntu, nente, nekyewalula, nekibūka wa'gulu; nebisāngulibwa kunsi: [m] Nuwa nāsigalawo ye'ka, nabo abāli awamu naye mu lyato.

24 Ama'zi negainza kunsi enaku kikumi mwatāno.

8 Katonda [a] nājukira Nuwa na buli kiramu na buli nte eyali awamu naye mu lyato: Katonda [b] nāleta empewo ziite kunsi, ama'zi negawē-

2 buka; era nensulo ezenyanja nebituli ebyomu'gulu nebi'galirwa, [c] e-

3 nkuba eyomu'gulu neziiaibwa; ama-'zi nega'da okuva kunsi obutayosa: negawēbuka ama'zi oluvanyuma

[d] enaku ekikumi mwatāno bwezai-

[m] Ex. 7. 2, 3, 6. Am. 8. 2. 1 Pet. 4. 7.

[n] Lub. 7. 1, 7, 13. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

[o] Beb. 11. 7.

[a] Mat. 24. 38. Luk. 17. 26. Beb. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

[b] Lub. 6. 9. Zab. 33. 18, 19. Nge. 10. 9. 2 Pet. 2. 9.

[c] Lev. 11. 1–47.

[d] Lev. 10. 10. Ez. 44. 23.

[e] Lub. 8. 2. Nge. 8. 28. Ez. 26. 19.

[f] Lub. 1. 7. Zab. 78. 23.

[g] Beb. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

[i] Zab. 104. 26.

[k] Zab. 104. 6. Yer. 3. 23.

[l] Lub. 6. 13, 17. Yoh. 22. 16. Mat. 24. 39. Luk. 17. 27. 2 Pet. 3. 6.

[m] 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

[a] Lub. 19. 29. Kur. 2. 24. 1 Sam. 1. 19.

[b] Kuv. 14. 21.

[c] Yoh. 38. 37.

[d] Lub. 7. 24.

4 tawo. Mu mwezi ogwomusānvu, ku
lunaku olwekumi nomusānvu olwo-
mwezi eryato neritūla ku nsozi za
5 Alalati. Ama'zi negāwēbuka obuta-
yosa okutūsa ku mwezi ogwekumi:
mu mwezi ogwekumi, ku lunaku o-
lwoluberyeberye olwomwezi entiko
6 zensozi nezirabika. Awo oluvanyu-
ma lweuaku amakumi ana Nuwa nā-
[a] Lub.6.16. sumulula [c] ekituli ekyeryato kyeya-
7 kola: nātuma namung'ōna nāfuluma
nāding'anānga okutūsa ama'zi lwe-
8 gākalira kunsi. Nātuma ejiba okuva
wāli alyoke alabe ngama'zi gawē-
9 buse kungulu kunsi; naye ejiba
teryalaba 'banga wa kuwu'muza
ekigere kyalyo, nerikomawo gyali
mu lyato, kubanga ama'zi gāli ku-
ngulu kunsi yona: nāfulumya omu-
konogwe, nālikwata nāliingiza mwa-
10 li mu lyato. Nāyosawo enaku mu-
sānvu nate; nate nātuma ejiba
11 okuva mu lyato; ejiba nerikomawo
olwe'gulo mwāli; laba, mu kamwā
kalyo (nemuba) akalagala akabisi
akomuzeitūni: Nuwa nālyoka ama-
nya nti ama'zi gawēbuse okuva
12 kunsi. Nāyosawo enaku musānvu
nate; nātuma ejiba; awo oluva-
nyuma teryakomawo nate gyāli.
13 Awo mu mwāka ogwolukāga mu
gumu, mu mwezi ogwoluberye-
berye, ku lunaku olwoluberyeberye
olwomwezi, ama'zi negakalira ku-
nsi: Nuwa na'gyako ekyasanikira
eryato, nātunulira, laba, kungulu
14 kunsi nga kukali'de. Mu mwezi
ogwokubiri, ku lunaku olwama-
kumi abiri mu musānvu olwomwezi,
ensi nekalira.
15, 16 Katonda nagamba Nuwa nti Va
[f] Lub.7.13. mu lyato, [f] 'gwe, ne mukaziwo, na-
bānabo, nabakazi babānabo, awa-
17 mu nāwe. Ofulumye wamu nawe
buli kiramu ekiri awamu nāwe mu
buli nyama yona, ekibūka nente na
buli ekyewalula kunsi; bizālēnga
bibune nunsi, byālēnga byeyonge-
18 rēnga kunsi. Nuwa nāfuluma, na-
bānabe ne mukaziwe nabakazi ba-
19 bānabe awamu naye: buli nsolo,
buli ekyewalula, na buli ekibūka,
buli ekitambula kyona kunsi, mu
bika byabyo, nebifuluma mu lyato.
20 Nuwa nāzimbira Mukama ekyōto;
nālōnda ku nsolo zona enongōfu,
[g] Lev. 1. 9. Ez. 20. 41. [2] Kol 2.15. Bef. 5. 2. [i] Lub.3.17; 6. 17. [k] Lub. 6. 5. Yob. 14. 4; 15. 14. Zab. 51. 5. Yer. 17. 9. Mat. 15. 19. Bal 1. 21; 3. 23. [l] Is. 54. 9.
ne ku bibūka byona ebirongōfu,
nāwerayo ebiwebwayo ebyōkebwa
21 ku kyōto. Mukama [g] nāwulira
evūmbe edungi; Mukama nāyogera
mu mutimagwe nti Ensi [i] sikyagi-
kolimira nate oluvanyuma kulwo-
muntu; kubanga [k] okulowoza okwo-
mumutima gwomuntu kubi okuva
mu butobwe; 'sō sikyakuba nate
oluvanyuma buli kiramu, nga bwe-
22 nkoze. [l] Ensi ngekyaliwo, okusiga
nokukungula, era empewo nebugu-

9 mu, era ekyeya ne to'go, era [m] emi-
sana nekiro tebi'gwengawo. Ka-
tonda nāwa Nuwa nabānabe omu-
kisa, nābagamba nti Mwālēnga,
2 mweyongerēnga, mu'jule ensi. Ne-
kitiibwa kya'mwe [a] nentisa ya'mwe
binabānga ku buli nsolo eyensi, ne
ku buli nyonyi eyawa'gulu; era ne
byona ebijuza olukalu, nebyenyanja
byona, biwere'dwayo mu mukono
3 gwa'mwe. [b] Buli kiramu ekitam-
bula kinabāuga kya kulya gyemuli;
ngomu'do ogumera [c] byona mbiba-
4 wa'de. [d] Naye enyama awamu no-
bulamu bwayo, gwe musai gwayo,
5 temugiryānga. Era omusai gwa-
'mwe, ogwobulamu bwa'mwe, sire-
menga kugurunāna; [e] eri buli nsolo
nāguvunānānga: [f] neri omuntu, eri
buli [g] muganda womuntu, nāvunā-
6 nānga obulamu bwomuntu. [i] Buli
muntu anāyiwānga omusai gwo-
muntu, omusaigwe guyiibwēnga
abantu: [k] kubanga mu kifananyi
kya Katonda mweyakolera abantu.
7 Na'mwe mwālēnga, mweyongerē-
nga; muzālēnga nyo kunsi, mweyo-
ngerēnga omwo.
8 Katonda nāgamba Nuwa nabā-
9 nabe awamu naye, nti Nānge, laba,
nyweze'za [l] endagāno yānge na'mwe
era neza'de lya'mwe erina'dānga
10 wo; era ne buli kiramu ekiri awamu
na'mwe, enyonyi, ente, na buli nsolo
eyensi awamu na'mwe; byona ebiva
11 mu lyato, buli nsolo eyensi. Nānge
nānywezānga endagāno yānge na-
'mwe; 'sō ebirina omubiri byona
tebikyazikirizibwa nate mulundi
gwa kubiri nama'zi agamataba; 'sō
tewakyabawo mataba nate mulundi
12 gwa kubiri okuzikiriza ensi. Ka-
tonda nāyogera nti [m] Kano ke ka-
bonero akendagāno gyendagāna
'nze na'mwe na buli kitonde kira-
mu ekiri na'mwe, okutūsa emirembe
13 egitali'gwāwo: nteka [n] musoke wā-
nge ku kire, era anābānga kabonero
akendagāno gyendagānye nensi.
14 Kale olunātukānga, bwenāletānga
ekire kunsi, musoke anālabikirānga
15 ku kire, [o] nānge na'jukirānga enda-
gāno yānge, gyendagānye 'nze na-
'mwe na buli kitōnde kiramu ekirina
omubiri kyona; nama'zi tegafū-
kenga nate matāba okuzikiriza omu-
16 biri gwona. Ne musoke anābānga
ku kire; nānge nāmutunulirānga,
nji'jukire [p] endagāno eteridiba Ka-
tonda gyalagānye na buli kitōnde
ekiramu ekirina omubiri kyona
17 ekiri munsi. Katonda nāgamba
Nuwa nti Ako ke kabonero akenda
gāno gyenyweze'za 'nze na buli
ekirina omubiri ekiri munsi.
18 Nabāna ba Nuwa, abāva mu lya-
to, Semu, ne Kamu, ne Yafesi: ne
19 Kamu ye yazāla Kanani. Abo bo-

[m] Yer. 33. 20, 25.
[a] Kos.2.18.
[b] Ma. 12. 15; 14. 3, 9, 11. Bik. 10. 12, 13.
[c] Bal. 14. 14, 20. 1 Kol. 10. 23, 26. Bak. 2. 16. 1 Tim. 4. 3, 4.
[d] Lev. 17. 10,11;19.26. Ma. 12. 23. 1 Sam. 14. 33. Bik. 15. 20, 29.
[e] Kuv. 21. 28.
[f] Lub. 4. 9, 10. Zab. 9. 12.
[g] Bik. 17. 26.
[i] Kuv. 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Mat. 26.52. Kub. 13. 10.
[k] Lub.1.27.
[l] Is. 54. 9.
[m] Lub. 17. 11.
[n] Kub.4.3.
[o] Kuv. 28. 12. Lev. 26. 42, 45. Ez. 16. 60.
[p] Lub. 17. 13, 19.

nsatule Nuwa beyazāla: [r] naba'zukulu babo be bābuna ensi zona.
20 Nuwa nātanula okuba [s] omulimi, nāsimba olusuku olwemizabibu:
21 nānywa ku mwenge (gwalwo), [t] nātamīra; nākunamira mu wemaye.
22 Kamu, ye yazāla Kanani, nālaba ensonyi za kitawe, nābūlira bagandabe ababiri abāli ebwēru. [u] Semu
23 ne Yafesi nebatōla ekyambalo, nebakiteka ku bibegabega byābwe bombi, nebatambula ekyenyumanyuma, nebabika ku nsonyi za kitābwe; era amaso gābwe nga gatunulira nyuma, nebatalaba nso-
24 nyi za kitābwe. Nuwa nātamīrukuka mu mwengegwe, nāmanya omwānawe omuto bweyamukola.
25 Nāyogera nti
[v] Kanani akolimirwe;
Anābānga [w] mu'du waba'du eri bagandabe.
26 Era yayogera nti
[x] Mukama yebazibwe, Katonda wa Semu;
Era Kanani aberēnga mu'duwe.
27 Katonda agaziye Yafesi,
Era [a] atūlēnga mu wema za Semu;
Era Kanani aberēnga mu'duwe.
28 Nuwa nāwangāla amataba nga ga-[y]aze okubawo emyāka bisatu mwa-
29 tāno. Nenaku zona eza Nuwa zali myāka lwenda mwatāno: nāfa.

10 Nz kuno kwe kuzāla kwabāna ba Nuwa, Semu, Kamu, ne Yafesi: [a] abāna nebabazālirwa amataba nga gamaze okubawo.
2 [b] Abāna ba Yafesi; Gomeri, ne Magogi, ne Madai, ne Yavani, ne
3 Tubali, ne Meseki, ne Tirasi. Nabāna ba Gomeri; Asukenazi, ne
4 Lifasi, ne Togaluma. Nabāna ba Yavani; Erisa, ne Talusisi, Kitimu.
5 ne Dodanimu. Abo be bāgabirwa [c] ebizinga ebyamawānga munsi zābwe, buli muntu ngolulimirwe bwerwali; ngebika byābwe bwebyali, mu mawānga gābwe.
6 [d] Nabāna ba Kamu; Kusi, ne Mizulaimu, ne Puti, ne Kanani.
7 Nabāna ba Kusi; Seba, ne Kavira, ne Sabuta, ne Lama, ne Sabuteka: nabāna ba Lama; Seba, ne Dedani.
8 Kusi nāzāla Nimulodi; nātanula
9 okuba owamānyi munsi. Yali mui-'zi wa mānyi [e] mu maso ga Mukama: kyekiva kyogerwa nti Nga Nimulodi omui'zi owamānyi mu maso ga
10 Mukama. /Nokusoka kwobwakabakabwe kwali Baberi, ne Ereki, ne Akadi, ne Kalune, munsi Sinali.
11 Nāva munsi omwo nāgenda mu Bwasuli, nāzimba Nineve, ne Le-
12 kobosiira, ne Kala, ne Leseni ekiri wakati wa Nineve ne Kala [ekyo
13 kye kibuga ekinene]. Mizulaimu nāzāla Ludimu, ne Anamimu, ne
14 Lekabimu, ne Nafutukimu, ne Pasulusimu, ne Kasulukimu [g omwava Abafirisiti], ne Kafutolimu.
15 Kanani nāzāla Zidoni omuberye-
16 beryewe, ne Kesi; Nomuyebusi,
17 Nomwamoli, Nomugirugasi; Nomukivi, Nomwaluki, Nomusini;
18 Nomwaluvada, Nomuzemali, Nomukamasi: nebika Ebyomukanani
19 nebi'dirira (abo) okubuna. [f] Nensalo Eyomukanani yava mu Zidoni, ngogenda Egerali, netūka ku Gaza; era yatūka ku Lasa, ngogenda Esodoma ne Gomola ne Aduma
20 ne Zeboimu. Abo be bāna ba Kamu, ebika byābwe nga bwebyali, nenimi zābwe, munsi zābwe, mu mawānga gābwe.
21 Era ne Semu, jaja wabāna bona aba Eberi, muganda wa Yafesi omukulu, naye nāzālirwa abāna.
22 [k] Abāna ba Semu; Eramu, ne Asuli, ne Alupakusadi, ne Ludi,
23 ne Alamu. Nabāna ba Alamu; Uzi, ne Kuli, ne Geseri, ne Masi.
24 Ne Alupakusadi nāzāla [l] Sera;
25 Sera nāzāla Eberi. [m] Eberi nāzālirwa abāna babiri: erinya lyomu Peregi; kubanga mu nakuze ensi zona mwezagabirwa; nerinya lya
26 mugandawe Yokutani. Yokutani nāzāla Alumodadi, ne Serefu, ne
27 Kazalumavesi, ne Yera; ne Kado-
28 lamu, ne Uzali, ne Dikula; ne
29 Obali, ne Abimaeri, ne Seba; ne Ofiri, ne Kavira, ne Yobabu: abo
30 bona bāna ba Yokutani. Nensi gyebātūlamu yava ku Mesa, ngogenda Esefali, olusozi olwebuva-
31 njuba. Abo be bāna ba Semu, ebika byābwe nga bwebyali, nenimi zābwe, munsi zābwe, amawānga gābwe nga bwegali.
32 Ebyo bye bika ebyabāna ba Nuwa, ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, mu mawānga gābwe: [n] era mwabo mwegāva amawānga okwawulirwa munsi amataba nga gamaze okubawo.

11 Nensi zona zalina olulimi lumu
2 nenjogera emu. Awo, bwebāli batambula ebuvanjuba, nebalaba olusenyi munsi Sinali; nebatūla
3 omwo. Nebagambagana nti Kale 'no, tukole amatofali, tugokere dala. Awo nebaba namatofali mu
4 kifo kyamainja, nebitosi mu kifo kyenoni. Nebogera nti Kale 'no, twezīmbire ekibuga, nekigo, [o] (ekiritūsa) entiko yakyo mu 'gulu, era twefunire erinya; tuleme okusasānira dala ewala munsi zona.
5 [b] Mukama na'ka okulaba ekibuga
6 nekigo, abāna babantu byebāzimba. Mukama nāyogera nti Laba, [c] abo lye 'gwānga limu, era bona balina olulimi lumu; era kino kyebatanu-

[r] Lub. 10. 32. 1 Byom. 1. 4.
[s] Lub. 3. 19, 23; 4. 2. Nge. 12. 11. [t] Nge. 20. 1. 1 Kol. 10. 12.
[u] Kuv. 20. 12. Bag. 6. 1.
[v] Ma. 27. 16. [w] Yos. 9. 23. 1 Basek. 9. 20, 21.
[x] Zab. 144. 15. Beb. 11. 16.
[a] Bef. 2. 13, 14; 3. 6.
[a] Lub. 9. 1, 7, 19.
[b] 1 Byom. 1. 5.
[c] Zab. 72. 10. Yer. 2. 10; 25. 22. Zef. 2. 11.
[d] 1 Byom. 1. 8.
[e] Lub. 6. 11.
[f] Mi. 5. 6.
[g] 1 Byom. 1. 12.
[f] Lub. 13. 12, 14, 15, 17; 15. 18-21. Kubal. 34. 2-12. Yos. 12. 7, 8.
[k] 1 Byom. 1. 17 neb.
[l] Lub. 11. 12.
[m] 1 Byom. 1. 19.
[n] Lub. 9. 19
[o] Ma. 1. 28.
[b] Lub. 18. 21.
[c] Bik. 17. 26.

la okukola: ne kakano tewali ekigenda okubalema, [d] kyebagala oku-
7 kola. Kale 'no, [e] tu'ke, tutabuliretabulire eyo olulimi lwābwe, [f] baleme okutegēra enjogera yābwe
8 bo'ka na bo'ka. Bwatyo Mukama [g] nābasasānyiza dala okuva eyo okubuna ensi zona: nebaleka oku-
9 zimba ekibuga. Erinya lyakyo kyeryava litūmibwa Baberi; kubanga eyo Mukama gyeyatabuliratabulira olulimi lwensi zona: nokuva eyo Mukama nabasasānyiza dala okubuna ensi zona.
10 Kuno kwe kuzāla kwa Semu. Semu yali yakamaze emyāka kikumi, nāzāla Alupakusadi amataba nga gakamaze emyāka ebiri okuba-
11 wo: Semu nāwangāla bweyamala okuzāla Alupakusadi emyāka bitāno, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
12 Alupakusadi nāmala emyāka asa-
13 tu mwetāno, [i] nāzāla Sera: Alupakusadi nāwangāla bweyamala okuzāla Sera emyāka bina mwesatu, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
14 Sera nāmala emyāka asatu, nā-
15 zāla Eberi: Sera nāwangāla bweyamala okuzāla Eberi emyāka bina mwesatu, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
16 Eberi nāmala emyāka asatu
17 mwena, nāzāla [k] Peregi; Eberi nāwangāla bweyamala okuzāla Peregi emyāka bina mwassatu, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
18 Peregi nāmala emyāka asatu,
19 nāzāla Leu: Peregi nāwangāla bweyamala okuzāla Leu emyāka bibiri mu mwenda, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
20 Leu nāmala emyāka asatu mwe-
21 biri, nāzāla [l] Serugi: Leu nāwangāla bweyamala okuzāla Serugi emyāka bibiri mu musānvu, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
22 Serugi nāmala emyāka asatu,
23 nāzāla Nakoli: Serugi nāwangāla bweyamala okuzāla Nakoli emyāka bibiri, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
24 Nakoli nāmala emyāka abiri mu
25 mwenda, nāzāla [m] Tera: Nakoli nāwangāla bweyamala okuzāla Tera emyāka kikumi mu kumi mu mwenda, nāzāla abāna abobulenzi nabobuwala.
26 Tera nāmala emyāka nsānvu, nāzāla [n] Ibulamu, Nakoli, ne Kalani.
27 Era kuno kwe kuzāla kwa Tera. Tera yazāla Ibulamu, Nakoli, ne,
28 Kalani; Kalani nāzāla Luti. Kalani nafira awali kitawe munsi mweyazālirwa, mu Uli, (yensi)
29 Eyabakaludaya. Ne Ibulamu ne Nakoli nebewasiza abakazi: omukazi wa Ibulamu erinyalye [o] Salai; nomukazi wa Nakoli erinyalye [p] Mirika, omwāna wa Kalani, ye kitawe wa Mirika, era kitawe wa Isika.
30 Era [r] Salai yali mugumba; teyalina
31 mwāna. Tera nātwāla Ibulamu omwānawe, ne Luti, omwāna wa Kalani, omu'zukuluwe, ne Salai mukamwānawe, omukazi womwānawe Ibulamu; nebavayo nabo mu [s] Uli, yensi Eyabakaludaya, okuingira [t] munsi ya Kanani; nebatūka
32 Ekalani, nebatūla eyo. Nenaku za Tera zali emyāka bibiri mwetāno: Tera nāfira mu Kalani.

12 Awo [a] Mukama nāgamba Ibulamu nti Va munsi yauyo, era awali ekikakyo, nenyumba ya kitawo, oingire munsi gyendikulaga:
2 nānge [b] ndikufūla e'gwānga edene, era [c] nākuwānga omukisa, era nākuzānga erinyalyo; era [d] bērānga
3 mukisa 'gwe: nānge [e] nābawānga omukisa abanākusabirānga 'gwe omukisa, noyo anākukolimirānga nāmukolimirānga 'nze; ne [f] mu-'gwe ebika byona ebyomunsi mwe-
4 biriwerwa omukisa. Bwatyo Ibulamu nāgenda, nga Mukama bweyamugamba; ne Luti nāgenda naye: Ibulamu yali yakamaze emyāka nsānvu mwetāno bweyava mu
5 Kalani. Ibulamu nātwāla Salai mukaziwe, ne Luti omwāna wa mugandawe, nebintu byābwe byona byebāli bakung'anyi'za, [g] nabantu bebafunira [i] mu Kalani; nebavayo okuingira munsi ya Kanani; neba-
6 ingira munsi ya Kanani. Ibulamu [k] nāita munsi nātūka mu kifo kya Sekemu, [l] awali omuvule gwa Mole. [m] Era Omukanani yali munsi mu
7 biro ebyo. [n] Mukama nālabikira Ibulamu, nāyogera nti [o] Eza'deryo ndiriwa ensi eno: nāzimbira eyo [p] ekyōto eri Mukama eyamulabiki-
8 ra. Nāvayo nāgenda awali olusozi ku lui olwebuvanjuba Olwebeseri, nāsimba ewemaye, Ebeseri nga kiri ku lui olwebugwanjuba, ne Ai ku lui olwebuvanjuba: nāzimbira eyo ekyōto eri Mukama, [r] nākābira
9 erinya lya Mukama. Ibulamu nātambula, [s] ngakyakwata e'kubo eryobukira obwadyo.
10 Newagwa [t] enjala munsi: Ibulamu [u] nāserengeta mu Misiri, okutūla omwo; kubanga enjala yali [w] nyingi
11 munsi. Awo, bweyali nganātera okuingira mu Misiri, nālyoka agamba Salai mukaziwe nti Laba, 'manyi nga gwoli [y] mukazi mulungi
12 okulaba: kale, Abamisiri bwebalikulaba, kyebaliva bogera nti Oyo ye mukaziwe: era [z] balinzi'ta 'nze, naye 'gwe balikuwonya mulamu.

[d] Zab. 2. 1. [e] Lub. 1. 26. Zab. 2. 4. Bik. 2. 4—6. [f] Lub. 42. 23. Ma. 28. 49. Yer. 5. 15. 1 Kol. 14. 2, 11. [g] Luk. 1. 51.
[i] Luk. 3. 36.
[k] Luk. 3. 35.
[l] Luk. 3. 35.
[m] Luk. 3. 34.
[n] Yos. 24. 2. 1 Byom. 1. 26.
[o] Lub. 17. 15; 20. 12. [p] Lub. 22. 20.
[r] Lub. 16. 1, 2; 18. 11, 12.
[s] Nek. 9. 7. Bik. 7. 4. [t] Lub. 10. 19.
[a] Lub. 18. 7. Nek. 9. 7. Is. 41. 2. Bik. 7. 3. Beb. 11. 8. [b] Lub. 17. 6; 18. 18. Ma. 26. 5. 1 Basek. 3. 5. [c] Lub. 24. 35. [d] Lub. 28. 4. Bag. 3. 14. [e] Lub. 27. 29. Kuv. 23. 22. Kubal. 24. 9. [f] Lub. 18. 18; 22. 18; 26. 4. Zab. 72. 17. Bik. 3. 25. Bag. 3. 8.
[g] Lub. 14. 14. [i] Lub. 11. 31.
[k] Beb. 11. 9. [l] Ma. 11. 30. Balam. 7. 1. [m] Lub. 13. 7. [n] Lub. 17. 1. [o] Lub. 13. 15; 17. 8. Zab. 105. 9, 11. [p] Lub. 13. 4.
[r] Lub. 13. 4. [s] Lub. 13. 3.
[t] Lub. 26. 1. [u] Zab. 105. 13. [w] Lub. 43. 1.
[y] Lub. 26. 7. [z] Lub. 20. 11; 26. 7.

13 [a] Oyogerānga, nkwegairi'de, nga gwoli mwanyinaze: ndyoke ndabe ebirungi kububwo, nobulamu bwā-
14 nge buwone kululwo. Awo, Ibulamu bweyamala okuingira mu Misiri, Abamisiri [b] nebalaba omukazi
15 nga mulungi nyo. Nabakūngu ba Falao nebamulaba, nebamutendereza eri Falao; [c] nebatwāla omukazi
16 mu nyumba ya Falao. [d] Nākola bulungi Ibulamu kububwe: nāba nendiga, nente, nendogoi ensaja, naba'du, nabazāna, nendogoi enka-
17 zi, neng'amira. Mukama [e] nābonyabonya Falao nenyumbaye nebibonobono ebikulu olwa Salai mukazi wa
18 Ibulamu. Falao nāita Ibulamu, nāyogera nti [f] Kino kiki kyonkoze? kiki ekyakulobera okumbūlira nga
19 ye mukaziwo? Kiki ekyakwogeza nti Ye mwanyinaze? nānge nokutwāla ne'mutwāla okuba mukazi wānge: kale kakano laba mukazi-
20 wo, omutwāle, wegendere. [g] Falao nāmulagiririza abasaja: nebamwerekerako ye ne mukaziwe ne byona byeyalina.

13 Ibulamu nālinya nāva mu Misiri, ye ne mukaziwe ne byona byeyalina, ne Luti wamu naye, [a] ne-
2 bagenda mu bukika obwadyo. [b] Era Ibulamu yalina obugaga bungi, ente,
3 ne feza, ne zābu. Nāgenda ngatambula nāva [c] mu bukika obwadyo nātūka Ebeseri, mu kifo ewemaye
4 mweyasoka okubēra, wakati Wabeseri ne Ai; [d] mu kifo ekyekyōto kyeyakola eyo oluberyeberye: Ibulamu [e] nākābira eyo erinya lya Mu-
5 kama. Era ne Luti, eyagenda ne Ibulamu, yalina embuzi nente ne-
6 wema. [f] Ensi netebainza bombi okutūla awamu: kubanga ebintu byābwe byali bingi, nokuīnza neba-
7 talnza kutūla wamu. Newabawo [g] empaka eri abasūmba bente za Ibulamu nabasūmba bente za Luti: era [i] Omukanani Nomuperizi bātūla
8 munsi mu naku ezo. Ibulamu nāgamba Luti nti [k] Waleme okubawo empaka, nkwegairi'de, eri [l] nze nāwe, neri abasūmba bānge nabasūmbabo; kubanga tuli ba luganda.
9 [l] Ensi yona si mu masogo? yawukana nānge, nkwegairi'de; [m] obanga (oneroboza) omukono ogwa kono, nānge nāgenda ku mukono ogwadyo; nāwe (bwoneroboza) omukono ogwadyo, nānge nāgenda ku mu-
10 kono ogwa kono. Luti nāimusa amasoge, nālaba [n] olusenyi olwa Yoludani lwona, nga mulimu ama'zi mangi wonawona, Mukama nga [o] tanāzikiriza Sodoma ne Gomola, nga [p] lufanana ngolusuku lwa Mukama, ngensi Yemisiri, ngogenda mu [r] Zo-
11 ali. Awo Luti neyeroboza olusenyi lwona olwa Yoludani; Luti nātambula ebuvanjuba: nebawukana
12 bo'ka na bo'ka. Ibulamu nātūla munsi ya Kanani, ne Luti [s] nātūla mu bibuga ebyomulusenyi, [t] na'jula ewemaye nāgitūsa Esodoma.
13 Nabantu abomu Sodoma bāli babi era [u] bōnōnyi nyini mu maso ga
14 Mukama. Mukama nāgamba Ibulamu, Luti, bweyamala okwawukana naye, nti Imusa kakano amasogo, otunule ngoima mu kifo mwoli, [w] obukika obwa kono nobwadyo ne-
15 buvanjuba nebugwanjuba: kubanga ensi yona gyolabye, [x] ndigiwa 'gwe, [z] neza'deryo emirembe gyona.
16 Era [a] ndifūla neza'deryo ngenfūfu eyokunsi: era omuntu bwainza okubala enfūfu eyokunsi, era neza'de-
17 ryo liribalika. Golokoka, otambule obune ensi obuwānvu bwayo nobugazi bwayo; kubanga ndigiwa 'gwe.
18 Ibulamu na'julula ewemaye, na'ja [b] nātūla awali emivule gya Mamule, [c] egiri mu Kebuloni, nāzimbira eyo ekyōto eri Mukama.

14 Awo mu mirembe gya Amulaferi kabaka [a] Wesinali, Alioki, kabaka Werasali, Kedolaomeri, kabaka
2 [b] Weramu, negya Tidali, kabaka Wegoiimu, nebalwāna ne Bera, kabaka Wesodoma, ne Birusa, kabaka Wegomola, Sinabu, kabaka [c] Weaduma, ne Semeberi, kabaka Wezeboiimu, ne kabaka Webera, [ye
3 [d] Zoali]. Abo bona nebegatira mu kiwōnvu Sidimu [e] eyo ye nyanja
4 eyomunyo]. Bāwerereza Kedolaomeri emyāka kumi nebiri, ne mu mwāka ogwekumi nesatu nebajēma.
5 Ne mu mwāka ogwekumi nena Kedolaomeri na'ja, ne bakabaka abāli awamu naye, nebakubira [f] Abalefa mu Asuterosikalunaimu, [g] Nabazuzi mu Kamu, [i] Nabemi mu Savekiria-
6 saimu, [k] Nabakoli ku lusozi lwābwe Seiri, nebabagoba okutūsa Erupa-
7 lani ekiri okumpi ne'dungu. Neba'dayo nebatūka Enumisupati [ye Kadesi], nebakuba ensi yona Eyalamaleki, era Neyabamoli, abātūla
8 mu [l] Kazazonitamali. Newatabāla kabaka Wesodoma, ne kabaka Wegomola, ne kabaka Weaduma, ne kabaka Wezeboiimu, ne kabaka Webera [ye Zoali]; nebategeka olutalo okulwānira nabo mu kiwōnvu
9 Sidimu; okulwāna ne Kedolaomeri, kabaka Weramu, ne Tidali, kabaka Wegoiimu, ne Amulaferi, kabaka Wesinali, ne Alioki kabaka Werasali: bakabaka abana nga balwāna
10 nabatāno. Era ekiwōnvu Sidimu kyali kiju'de [m] obunya obwebitosi; ne bakabaka Besodoma Negomola neba'duka, nebagwa omwo, nābo abāsigalawo neba'dukira ku [n] lusozi.

[a] Lub. 20. 5, 13.
[b] Mat. 5. 28.
[c] Lub. 20. 2.
[d] Lub. 20. 14.
[e] Lub. 20. 18. 1 Byom. 16. 21. Zab. 105. 14. Beb. 13. 4.
[f] Lub. 20. 9; 26. 10.
[g] Nge. 21. 1.
[a] Lub. 12. 2.
[b] Lub. 24. 35. Zab. 112. 3. Nge. 10. 22.
[c] Lub. 12. 8, 9.
[d] Lub. 12. 7, 8.
[e] Zab. 116. 17.
[f] Lub. 36. 7.
[g] Lub. 26. 20.
[i] Lub. 12. 6.
[k] 1 Kol. 6. 7.
[l] Lub. 20. 15; 34. 10.
[m] Bal. 12. 18. Beb. 12. 14. Yak. 3. 17.
[n] Zab. 107. 36.
[o] Lub. 19. 24, 25.
[p] Lub. 2. 10. Is. 51. 3.
[r] Lub. 14. 2, 8; 19. 22.
[s] Lub. 19. 29.
[t] Lub. 14. 12. 2 Pet. 2. 7, 8.
[u] Lub. 6. 11.
[w] Lub. 28. 14.
[x] Lub. 12. 7; 15. 18; 17. 8; 24. 7; 26. 4. Ma. 34. 4. Bik. 7. 5.
[z] 2 Byom. 20. 7. Zab. 37. 22, 29; 112. 2.
[a] Lub. 15. 5; 22. 17; 26. 4; 28. 14; 32. 12. Kuv. 32. 13 Kubal. 23. 10. Ma. 1. 10. 1 Basek. 4. 20. 1 Byom. 27. 23. Is. 48. 19. Yer. 33. 22. Bal. 4. 16-18. Beb. 11. 12.
[b] Lub. 14. 13.
[c] Lub. 35. 27.
[a] Lub. 11. 2.
[b] Is. 11. 11.
[c] Ma. 29. 23.
[d] Lub. 19. 22.
[e] Ma. 3. 17. Zab. 107. 34.
[f] Ma. 3. 11.
[g] Ma. 2. 20.
[i] Ma. 2. 10, 11.
[k] Ma. 2. 12, 22.
[l] 2 Byom. 20. 2.
[m] Lub. 11. 3.
[n] Lub. 19. 17, 30.

11 Nebanyaga [o] ebintu byona ebyomu Sodoma Negomola, nebyokulya byā-
12 bwe byona, nebegendera. Nebanya-ga Luti, [p] omwāna wa muganda wa Ibulamu, [r] eyatūlānga mu Sodoma,
13 nebintubye, nebagenda. Newa'ja omu eyawonawo, nābūlira Ibulamu Omwebulaniya: [s] oyo yatūlānga awali emivule gya Mamule Omwa-moli, muganda wa Esukoli, era mu-ganda wa Aneri; [t] nabo bāli nga ba-
14 lagānye ne Ibulamu. Ibulamu bwe-yawuliranga bānyaga [u] mugandawe, nāgenda nabasajabe abāigirizibwa okulwāna, [w] abāzālirwa mu nyumba-ye, ebikumi bisatu mu kumi mu munāna, nebabagoberera okutūsa
15 [y] ku Dani. Nebawukanamu okuba-lūmba ekiro, ye naba'dube, [z] neba-bakuba, nebabagoberera okutūsa ku Koba, ekiri ku mukono ogwa kono
16 ogwe Damasiko. Nākomyawo [a] ebi-ntu byona, era nākomyawo ne mu-gandawe Luti, nebintubye, era na-
17 bakazi, nābantu. Ne kabaka We-sodoma [b] nāfulumaokumusisinkana, [c] bweyamala okukomawo nga'se Ke-dolaomeri ne bakabaka abāli naye, mu kiwōnvu Save' [kye [d] kiwōnvu
18 kya kabaka]. Ne [e] Merukizedeki ka-baka Wesalemi nāleta e'mere no-mweuge: era ye yali [f] kabona wa
19 Katonda [g] ali wa'gulu enyo. Nā-musabira omukisa, nāyogera nti Ibulamu [h] awebwe omukisa Katonda ali wa'gulu enyo, [k] nanyini 'gulu
20 nensi: era [l] Katonda ali wa'gulu enyo atenderezebwe akugabi'de aba-labebo mu mukonogwo. Nāmuwa ekitūndu ekyekumi [m] ekya byona.
21 Kabaka Wesodoma nāgamba Ibula-mu nti Mpa 'nze abantu, ebintu obye-
22 twālire 'gwe. Ibulamu nāgamba kabaka Wesodoma nti [n] Nyimusi'za omukono gwānge eri Mukama, Ka-tonda ali wa'gulu enyo, [o] nanyini
23 'gulu nensi, (nga ndaira) nti siri-twāla ka'gwa newakuba'de akakoba kengato newakuba'de akantu kona kolina, oleme okwogera nti 'Muga-
24 gawazi'za Ibulamu: wabula ebyo abavubuka byebali'de, nomugabo gwabasaja [p] abāgenda nānge; Aneri, Esukoli, ne Mamule abo batwāle omugabo gwābwe.

15 Oluvanyuma lwebyo ekigambo kya Mukama neki'jira Ibulamu mu [a] kwolesebwa, nga kyogera nti [b] Totya, Ibulamu: 'nze [c] ngaboyo,
2 [d] nempērayo enene enyo. Ibulamu nāyogera nti Ai Mukama Katonda, onompa ki, [e] kubanga ntambula nga sirina mwāna, naye alirya enyumba
3 yānge ye Damaseka Erieza? Ibu-lamu nāyogera nti Laba, 'nze tompa-'de za'de: era, laba, eyazālirwa mu-nyumba yānge ye mnsika wānge.
4 Era, laba, ekigambo kya Mukama nekimu'jira, nga kyogera nti Omu-ntu oyo taliba musikāwo; naye [f] ali-va mu ntumbwezo 'gwe yaliba omu-
5 sikāwo. Nāmufulumya ebwēru, nā-yogera nti Tunulira e'gulu kakano, [g] obale [i] emunyenye, bwonoinza oku-zibala: nāmugamba nti [k] Eza'deryo
6 bweririba bweriryo. [l] Na'kiriza Mu-kama; [m] nākumubalira okuba obu-
7 tukirivu. Nāmugamba nti 'Nze Mukama [n] eyaku'gya mu [o] Uli Eya-bakaludaya, [p] okukuwa ensi eno
8 okugisikira. Nāyogera nti Ai Mu-kama Katonda, [r] kiki ekināntegēza
9 nga ndigisikira? Nāmugamba nti Ontwālire ente enkazi eyakamaze emyāka esatu, nembuzi enkazi eya-kamaze emyāka esatu, nendiga ensaja eyakamaze emyāka esatu,
10 ne kamukukulu, nejiba eto. Neye-twālira eboyo byona, [s] nābyasāmu wakati, nāteka ebitūndu bibiri bibiri nga birabagana: naye [t] enyonyi nā-
11 tazasāmu. Namasega negagwa ku mirambo, Ibulamu nāgagoba.
12 Awo enjuba bweyali ngegwa, [u] otulo otu-ngi netugwa ku Ibulamu; era, laba, entisa eyekizikiza ekiku'te nemu-
13 gwako. Nāgamba Ibulamu nti Te-gērera dala [w] ngeza'deryo liriba ge-nyi munsi eteri yābwe, era balibā-wereza; era [y] balibabonyezabonye-
14 za emyāka bina; era ne'gwānga eryo, lyebaliwereza, [z] ndirisalira omusāngo: nebalyoka [a] bavamu
15 nga balina ebintu bingi. Naye [b] 'gwe oligenda [c] awali bajajabo nemi-rembe; [d] olizikibwa bwolimala oku-
16 wangāla obulungi. Ne mu [e] mire-mbe egyokuna balikomawo nate wano: kubanga obutali butukirivu [f] Obwomwamoli [g] tebunātukirira.
17 Awo, enjuba bweyamala okugwa, ekizikiza nga kiku'te, laba, ekikōmi ekinyōka nomumuli ogwāka nebiita
18 wakati awali ebitūndu ebyo. Ku lunaku olwo Mukama [i] nālagāna ne Ibulamu, ngayogera nti [k] Eza'deryo ndiwa'de ensi eno, okuva ku mu'ga Ogwemisiri okutūka ku mu'ga omu-
19 nene, omu'ga Fulati: Omukeni, No-
20 mukenizi, Nomukadumoni, Nomu-
21 kiti, Nomuperizi, Nabalefa, Nomwa-moli, Nomukanani, Nomugirugasi, Nomnyebusi.

16 Salai, mukazi wa Ibulamu, [a] nātamuzālira bāna: era yalina omuzāna, [b] Omumisiri, erinyalye
2 [c] Agali. Salai nāgamba Ibulamu nti Laba 'no, Mukama [d] anziisi'za obutazālānga; nkwegairi'de, ingira eri omuzāna wānge; mpo'zi ndifuna abāna muye. Ibulamu [e] nāwulira
3 edobozi lya Salai. Salai, mukazi wa Ibulamu, nātwāla Agali, Omu-misiri, muzānawe, Ibulamu bweyali

---

[o] Ju. 16, 21.
[p] Lub. 12. 5.
[r] Lub. 13. 12.
[s] Lub. 13. 18.
[t] Ju. 24.
[u] Lub. 13. 8.
[w] Lub. 15. 3; 17. 12, 27. Mub. 2. 7.
[y] Balam. 18. 29.
[z] Is. 41.2,3.
[a] nyi. 11, 12.
[b] Balam. 11. 34. 1 Sam. 18. 6.
[c] Beb. 7. 1.
[d] 2 Sam. 18. 18.
[e] Beb. 7. 1.
[f] Zab. 110. 4. Beb. 5. 6.
[g] Mi. 6. 6. Bik. 16. 17.
[i] Lus. 3. 10. 2 Sam. 2. 5.
[k] Ju. 22. Mat. 11. 25.
[l] Lub. 24. 27.
[m] Beb. 7. 4.
[n] Kuv. 6. 8. Dan. 12. 7. Kub. 10. 5, 6.
[o] Ju. 19.
[p] Ju. 13.
[a] Dan. 10. 1. Iik. 10. 10, 11.
[b] Lub. 26. 24. Dan. 10. 12. Luk. 1. 13, 30.
[c] Zab. 3. 3; 5. 12; 84. 11; 91. 4; 119. 114.
[d] Zab. 16. 5; 58. 11. Nge. 11. 18.
[e] Rik. 7. 5.
[f] 2 Sam. 7. 12.
[g] Zab. 147. 4.
[i] Yer. 33. 22.
[k] Lub. 22. 17. Kuv. 32. 13. Ma. 1. 10; 10. 22. 1 Byom. 27. 23. Bal. 4. 16. Beb. 11. 12.
[l] Bal. 4. 3, 9, 22. Beg. 3. 6. Yak. 2. 23.
[m] Zab. 106. 31.
[n] Lub. 12. 1.
[o] Lub. 11. 31.
[p] Zab. 105. 40, 44. Bal. 4. 13.
[r] Lub. 24. 13, 14. Balam. 6. 17, 37. 1 Sam. 14. 9, 10. 2 Basek. 20. 6. Luk. 1. 18.
[s] Yer. 34. 18, 19.
[t] Lev. 1. 17. Lub. 2. 21. Yob. 4. 13.
[u] Kuv. 12. 40. Zab. 105. 23. Bik. 7. 6.
[w] Kuv. 1. 11. Zab. 105. 25.
[y] Kuv. 6. 6. Ma. 6. 22.
[z] Kuv. 12. 36. Zab. 105. 37.
[a] Yob. 5. 26.
[b] Bik. 13. 36. Lub. 25. 8.
[c] Kuv. 12. 40.
[d] 1 Basek. 21. 26.
[e] Dan. 8. 23. Mat. 23. 32. 1 Bas. 2. 16.
[i] Lub. 24. 7.
[k] Lub. 12. 7; 13. 15; 26. 4. Kuv. 23. 31. Ma. 1. 7; 11. 24; 34. 4. Yos. 1. 4. 1 Basek. 4. 21. Nek. 9. 8. Zab. 105. 11.
[a] Lub. 15. 2, 3.
[b] Lub. 21. 9.
[c] Bag. 4. 24.
[d] Lub. 20. 18; 30. 2. 1 Sam. 1. 5, 6.
[e] Lab. 3. 17.

yakamaze emyāka ekumi okutūla munsi ya Kanani, nāmuwa Ibulamu
4 musajawe okuba mukaziwe. Nāingira eri Agali, naye nāba olubuto: awo bweyalaba ngali lubuto, mugolewe [f] nānyómebwa mu masoge.
5 Salai nāgamba Ibulamu nti Okwōnōna kwānge kube ku'gwe: nakuwa omuzāna wānge mu kifubakyo; kale bweyalaba ngali lubuto, nenyōmebwa mu masoge: Mukama [g] atusalire omusāngo 'nze nāwe.
6 Naye [h] Ibulamu nāgamba Salai nti [k] Laba, omuzānawo ali mu mukonogwo; mukolere ekifanana ekirungi mu masogo. Salai nāmujōgānga, [l] naduka mu masoge. Ne malaika wa
7 Mukama nāmulabira awali olu'zi olwama'zimu'dungu, olu'zi olulimu
8 'kubo ngogenda [m] Esuli. Nāyogera nti Agali, muzāna wa Salai, ova wa? era ogenda wa? Naye nāyogera nti Nziruka mu maso ga mu-
9 gole wānge Salai. Ne malaika wa Mukama nāmugamba nti 'Dayo eri mugolewo, [n] ogōnde wansi wemikonogye.
10 Era malaika wa Mukama nāmugamba nti [o] Ndyongera nyo eza'deryo, nokubala neritabalika
11 olwobungi. Era malaika wa Mukama nāmugamba nti Laba, oli lubuto, era olizāla omwāna wa bulenzi; era [p] olimutūma erinya Isimaeri, kubanga Mukama awuli'de
12 [q] kubonyabonyazebwakwo. [r] Era aliba ngentulege mu bantu; omukonogwe gunālwānānga na buli muntu, nomukono gwa buli muntu gunālwānānga naye; [s] era anātūlānga awali bagandabe bona. Nāita
13 erinya lya Mukama eyayogera naye, nti 'Gwe Katonda alaba: kubanga yayogera nti Nokutunula ntu-
14 nuli'de oyo [t] andaba? Olu'zi kyerwava luitibwa [u] Becrirakairoi: laba, luli [w] wakati Wakadesi Neberedi.
15 Agali nāzālira Ibulamu omwāna: Ibulamu nātūma omwānawe, Agali gweyazāla, erinyalye [y] Isima-
16 eri. Ibulamu yali yakamaze emyāka kināna mu mukāga, Agali bweyazālira Ibulamu Isimaeri.

17 Awo Ibulamu bweyali yakamaze emyāka kyenda mu mwenda, Mukama [a] nālabikira Ibulamu, nāmugamba nti [b] 'Nze Katonda Omuīnza webintu byona; [c] taubulirānga mu maso gānge, obērēnga
2 [d] mutukirivu. Nānge ndiragāna endagāno yānge 'nze nāwe, era
3 [e] ndikwāza nyo. Ibulamu [f] nāvūnama amasoge: Katonda nāyo-
4 gera naye nti 'Nze, laba, endagāno yānge eri nāwe, nāwe oliba [g] kitawe
5 wamawānga amangi. 'Sō tokyaitibwānga nate erinyalyo Ibulamu, naye [t] erinyalyo linābānga Ibulaimu; [k] kubanga nkufu'de kitawe wa-
6 mawānga amangi. Era ndikwāza nyo, era [l] ndikufūla amawānga, ne
7 [m] bakabaka baliva mu'gwe. Era [n] ndinyweza endagāno yānge 'nze nāwe neza'deryo eriri'dawo okutūsa emirembe gyābwe gyona okuba endagāno eteridiba, [o] okuba Katonda eri 'gwe neri [p] eza'deryo eriri-
8 'dawo. Era [r] ndikuwa 'gwe neza'deryo eriri'dawo ensi [s] gyewatambulirāngamu, ensi yona eya Kanani, okugirya emirembe gyona; era 'nze
9 [t] nāberānga Katonda wābwe. Katonda nāgamba Ibulaimu nti Nāwe, gwolikwata endagāno yānge, 'gwe neza'deryo eriri'dawo okutūsa emi-
10 rembe gyābwe gyona. Eno ye ndagāno yānge, gyemunākwatānga, eri 'nze na'mwe neza'deryo eriri'dawo; buli musaja mu'mwe anākomolwā-
11 nga. Era munākomolwānga omubiri gwekikuta kya'mwe; era kunābānga [u] kabonero akendagāno eri
12 'nze na'mwe. Anāmalānga enaku omunāna [w] anākomolwānga mu'mwe, buli musaja mu mirembe gya-'mwe gyona, anāzālirwānga mu nyumba, era noyo mu'na'gwānga yena gwanābaguzānga nebintu, atali wa
13 ku za'de lya'mwe. Anāzālirwānga mu nyumbayo, noyo anāgulibwānga nebintubyo, kibagwānira okumukomolānga: nendagāno yānge enebānga mu mubiri gwa'mwe okuba
14 endagāno eteridiba. Nomusaja atali mukomole atakomolwānga mu mubiri gwekikutakye, obulamu obwo [y] bunāzikirizibwānga mu bantube; ngamenye endagāno yānge.
15 Katonda nāgamba Ibulaimu nti Salai mukaziwo, tokyamuita erinyalye Salai, naye Sala lye linabā-
16 nga erinyalye. Nānge ndimuwa omukisa, era nate [z] ndikuwa omwāna muye: wewawo, ndimuwa omukisa, naye aliba (nyina) [a] wamawānga; bakabaka babantu baliva mu-
17 ye. Ibulaimu nālyoka avūnama amasoge, [b] nāseka, nāyogera mu mutimagwe nti Omwāna alizālirwa oyo eyakamaze emyāka ekikumi? era ne Sala, eyakamaze emyāka
18 ekyenda, alizāla? Ibulaimu nāgamba Katonda nti Singa Isimaeri
19 anābānga mulamu mu masogo! Katonda nāyogera nti Ne'da, naye [c] Sala mukaziwo alikuzālira omwāna; nāwe olimutūma erinyalye Isa-ka: nānge nānywezānga endagāno yānge naye okuba endagāno eteri-
20 diba eri eza'derye eriri'dawo. Nebya Isimaeri, nkuwuli'de: laba, 'muwa'de omukisa, era ndimwāza, era [d] ndimwongera nyo; [e] alizāla abakūngu kumi na babiri, era [f] ndimu-
21 fūla e'gwānga edene. Naye endagāno yānge nāginywezānga eri Isa-

[f] 2 Sam. 6. 16. Nge. 30. 21, 23.
[g] Lub. 31. 53. 1 Sam. 24. 12.
[h] Nge. 15. 1. 1 Pet. 3. 7.
[k] Yob. 2. 6. Yer. 38. 5.
[l] Kuv. 2. 15.
[m] Kuv. 15. 22.
[n] Tit. 2. 9. 1 Pet. 2. 18.
[o] Lub. 17. 20; 21. 13; 25. 12.
[p] Lub. 17. 19. Mat. 1. 21. Luk. 1. 13, 31.
[q] Lub. 21. 20.
[r] Lub. 25. 18.
[s] Lub. 31. 42.
[t] Lub. 24. 62; 25. 11.
[u] Kabal. 13. 26.
[w] Bag. 4. 22.
[y] Ba. 11.
[a] Lub. 12. 1.
[b] Lub. 28. 3; 35. 11. Kuv. 6. 3. Ma. 10. 17.
[c] Lub. 5. 22; 48. 15. 1 Basek. 2. 4; 8. 25. 2 Basek. 20. 3.
[d] Lub. 6. 9. Ma. 18. 13. Yoh. 1. 1. Mat. 5. 48.
[e] Lub. 12. 2; 13. 16; 22. 17.
[f] Ia. 17.
[g] Bal 4. 11, 12, 14. Bag. 3. 29.
[k] Nek. 9. 7.
[l] Bal. 4. 17.
[m] Lub. 38. 11.
[n] Ia. 16. Lub. 5. 11. Mat. 1. 6 neb.
[o] Bag 3. 17.
[p] Lub. 26. 24; 28. 13. Deb. 11. 16.
[r] Bal. 9. 8.
[s] Lub. 12. 7; 13. 15. Zab. 105. 9, 11.
[t] Lub. 23. 4; 28. 4.
[u] Kuv. 6. 7. Lev. 26. 12. Ma. 4. 37; 14. 2; 26. 18; 29. 13.
[w] Bik. 7. 8. Bal. 4. 11.
[y] Lev. 12. 3. Luk. 2. 21. Yok. 7. 22. Baf. 3. 4.
[z] Kuv. 4. 24.
[a] Lub. 18. 10.
[b] Lub. 35. 11. Bag. 4. 31. 1 Pet. 3. 6.
[c] Lub. 18. 12; 21. 6.
[d] Lub. 18. 10; 21. 2. Bag. 4. 28.
[e] Lub. 16. 10.
[f] Lub. 25. 12, 16.
[g] Lub. 21. 18.

ka, [g] Sala gwalikuzālira mu biro
ebyo ebyatekebwawo mu mwāka
22 ogugenda oku'ja. Nāleka okwogera
naye, Katonda nālinya nāva eri Ibu-
23 laimu. Ibulaimu nātwāla Isimaeri
omwānawe, ne bona abāzālirwa mu
nyumbaye, ne bona abāgulibwa ne-
bintubye, buli musaja mu bantu
abomunyumba ya Ibulaimu, nāba-
komolera ku lunaku olwo omubiri
gwekikuta kyābwe, nga Katonda
24 bweyamugamba. Ibulaimu yali ya-
kamaze emyāka kyenda mu mwe-
nda, bweyakomolwa omubiri gwe-
25 kikutakye. Ne Isimaeri omwāna-
we yali yakamaze emyāka kumi ne-
satu, bweyakomolwa omubiri gwe-
26 kikutakye. Ku lunaku lumu Ibu-
laimu nākomolebwa ne Isimaeri
27 omwānawe. [i] Nabasaja bona abo-
munyumbaye, abo abāzālirwa mu
nyumba, nabo mu'na'gwānga yena
beyamuguza nebintu, nebakomolwa
wamu naye.

18 Mukama nāmulabikira awali emivule gya Mamule, bweyali ngatu'de mu mulyāngo mu tuntu;
2 [a] nāimusa amasoge nātunula, era, laba, abasaja basatu nga baimiri'de mu masoge: awo [b] bweyabalaba, nāva mu mulyāngo gwewema na-'duka mbiro okubasisinkana, nāvūnama wansi, nāyogera nti Mukama
3 wānge, obanga kakano ndabye ekisa mu masogo, tova wali mu'duwo,
4 nkwegairi'de: kale 'no [c] balete otu-'zi, munabe ebigere, muwu'mulire
5 wansi womuti: nānge [d] nāleta aka-'mere, [e] musanyuke emitima gya-'mwe; nemulyoka mugenda: ku-banga mutuse eri omu'du wa'mwe. Nebogera nti Kola bwotyo, nga
6 bwoyoge'de. Ibulaimu nāyanguwa nāingira mu wema eri Sala nāyo-gera nti Tekateka mangu ebigero bisatu ebyobu'ta, obugoye, ofumbe
7 e'mere. Ibulaimu na'duka mbiro eri ekisibo, nākima enyana eng'o-nvu enungi, nāgiwa omu'du; nāya-
8 nguwa okugifumba. [f] Na'dira omu-zigo, namata, nenyana gyafumbye, nābiteka mu maso gābwe; naimiri-ra ku ma'bali gābwe wansi womuti,
9 nebalya. Nebamugamba nti Ali-ru'dawa Sala mukaziwo? Nāyogera
10 nti Laba, ali mu wema. Nāyogera nti Sirirema kukomawo woli [g] eki-sēra bwekiri'da; era, laba, [h] Sala mukaziwo alizāla omwāna owo-bulenzi. Sala nāwulira mu mu-lyāngo gwewema, eyali enyumawe.
11 [k] Ibulaimu ne Sala bāli baka'diye, era nga baitiri'de obuka'de; 'sōnga Sala takyabēra ngempisa eyabakazi
12 bweri. Sala [l] nāseka mundaye, nga-yogera nti [m] Nga 'maze okuka'diwa ndisanyuka, era ne [n] mukama wā-
13 nge ngaka'diye? Mukama nāgamba Ibulaimu nti Kiki ekimusese'za Sa-la, ngayogera nti Mazima ndizāla
14 omwāna nga nka'diye? [o] Waliwo ekirema Mukama? Mu [p] biro eby-atekebwawo ndikomawo woli, ekisēra bwekiri'da, ne Sala alizāla omwāna
15 owobulenzi. Sala nālyoka yegāna, ngayogera nti Sisese: kubanga ya-tya. Nāyogera nti Ne'da; naye okuseka osese.
16 Abasaja nebagolokoka okuva eyo, nebatunulira Esodoma: Ibulaimu nāgenda nabo [r] okubawerekerako.
17 Mukama nāyogera nti Ibulaimu
18 [s] nāmukisa kyenkola? kubanga Ibu-laimu talirema kufūka 'gwānga 'de-ne eryamānyi, era amawānga gona agomunsi galiwerwa [t] omukisa mu-
19 ye. Kubanga kyenava 'mumanya, [u] alyoke abalagire abānabe nenyu-mbaye eri'dawo, okukwatānga e'ku-bo lya Mukama, okukolānga ebyo-butukirivu nebyensōnga; Mukama alyoke alete ku Ibulaimu byeya-
20 mwogerako. Mukama nāyogera nti Kubanga [w] okukāba Okwesodoma Negomola kunene, era kubanga o-
21 kwōnōna kwābwe kwa kitalo: [v] na-'ka kakano ndabe nga bakolera dala ngokukāba kwayo bwekuli, okwatūka eri 'nze; era obanga tekyali bwe-
22 kityo, [z] nāmanya. Abasaja nebava eyo, [a] nebagenda Esodoma: naye Ibulaimu [b] ngakyaimiri'de mu maso
23 ga Mukama. Ibulaimu [c] nāsembe-ra, nāyogera nti [d] Olizikiririza aba-
24 tukirivu awamu nababi? [e] Mpo'zi mu kibuga mulimu abatukirivu atā-no: olizikiriza ekifo notokisonyiwa kubwa batukirivu atāno abakiri-
25 mu? Kitalo okole bwotyo, oku'ta abatukirivu awamu nababi, [f] no-kwenkana abatukirivu nebenka-na nababi; kitalo ekyo: [g] Omula-muzi wensi zona talikola bya bu-
26 tukirivu? Mukama nāyogera nti [i] Bwenālaba mu Sodoma abatuki-rivu atāno munda mu kibuga, ne-ndyoka nsonyiwa ekifo kyona ku-
27 bwābwe. Ibulaimu na'damu nāyo-gera nti Laba 'no, [k] ngeze'za 'nze okwogera ne Mukama newakuba'de
28 nga ndi [l] nfūfu bufūfu ne'vu: mpo-'zi ku batukirivu atāno kunābulako abatāno: olizikiriza ekibuga kyona kubanga abatāno babulako? Nāyo-gera nti Sirikizikiriza bwenālabayo
29 ana mwabatāno. Nāyogera naye nate era nti Mpo'zi munālabikamu ana. Nāyogera nti Sirikola bwentyo
30 kubwana. Nāyogera nti Nkwegai-ri'de, Mukama tasunguwala, nānge kanjogere: mpo'zi munālabikamu asatu. Nāyogera nti Sirikola bwe-
31 ntyo, bwenālabayo asatu. Nāyo-gera nti Laba 'no, ngeze'za 'nze okwogera ne Mukama: mpo'zi mu-

[g] Lub. 21. 2.

[i] Lub. 18. 19.

[a] Beb. 13. 2.

[b] Lub. 19. 1. 1 Pet. 4. 9.

[c] Lub. 19. 2; 43. 24.

[d] Balam. 6. 18; 13. 15.

[e] Balam. 19. 5. Zab. 104. 15.

[f] Lub. 19. 3.

[g] Basek. 4. 16.

[h] Lub. 17. 19, 21; 21. 2. Bal. 9. 9.

[k] Lub. 17. 17. Bal. 4. 19. Beb. 11. 11, 12, 19.

[l] Lub. 17. 17.

[m] Luk. 1. 18.

[n] 1 Pet. 3. 6.

[o] Yer. 32. 17. Zek. 8. 6. Mat. 3. 9; 19. 26. Luk. 1. 37.

[p] Lub. 17. 21.

[r] 2 Yok. 6.

[s] Zab. 25. 14. Am. 3. 7. Yok. 15. 15.

[t] Lub. 12. 3; 22. 18. Bik. 3. 25. Bag. 3. 8.

[u] Ma. 4. 6, 10; 6. 7. Yos. 24. 15. Bef. 6. 4.

[w] Lub. 4. 10; 19. 13. Yak. 5. 4.

[v] Lub. 11. 5. Kuv. 3. 8.

[z] Ma. 8. 2; 13. 3. Yos. 22. 22. Luk. 16. 15. 2 Kol. 11. 11.

[a] Lub. 19. 1.

[b] Iu. 1.

[c] Beb. 10. 22.

[d] Kubal. 16. 22. 2 Sam. 24. 17.

[e] Yer. 5. 1. [f] Yob. 8. 20. Is. 3. 10, 11.

[g] Yob. 8. 3; 34. 17. Zab. 58. 11; 94. 2. Bal. 3. 6.

[i] Yer. 5. 1. Ez. 22. 30.

[k] Luk. 18. 1.

[l] Lab. 3. 19. Yob. 4. 19. Mub. 12. 7. 1 Kol. 15. 47, 48. 2 Kol. 5. 1.

nālābikamu abiri. Nāyogera nti
32 Sirikizikiriza, kubwabiri abo. Nāyogera nti [m] Nkwegairi'de, Mukama tasunguwala, nānge kanjogere nate omulundi guno ogumu gwo'ka: mpo'zi munālabikamu ekumi. [n] Nāyogera nti Sirikizikiriza kubwekumi abo. Mukama neyegendera,
33 bweyamala okwogera ne Ibulaimu: Ibulaimu na'dayo mu kifokye.

19 [c] Ne bamalaika babiri nebatūka Esodoma akawungēzī; ne Luti yali atu'de mu mulyāngo Ogwesodoma: [b] Luti nābalaba, nāgolokoka okubasisinkana; nāvūnama amasoge wansi; nāyogera nti Laba 'no,
2 bakama bānge, [c] mwekolobye, mbegairi'de, mu nyumba eyomu'du wa'mwe, musule okukēsa obu'de, [d] munabe ebigere, mukēre enkya okugolokoka, mwegendere. Nebogera nti Ne'da; naye tunāsula mu lugūdo
3 okukēsa obu'de. Nābawaliriza nyo; nebekolobya ewuwe, nebaingira mu nyumbaye; [e] nābafumbira embaga, nāyokya omugati ogutazimbulukuswa, nebalya. Naye nga tebanebaka, abasaja abomukibuga, Abesodoma, nebazingiza enyumba, abato era
5 nabakulu, abantu bona nga bavu'de mu bifo byona: [f] nebaita Luti, nebamugamba nti Abasaja baliru'dawa abaingi'de ewuwo ekiro kino? [g] obafulumye gyetuli, [i] tubamanye. [k] Luti
7 nāfuluma gyebāli mu mulyāngo, na'galawo olu'gi enyumawe. Nāyogera nti Mbegairi'de, baganda bānge, temukola bubi obwenkani'de
8 wano. Laba 'no, nina abāna abawala babiri, abatamanyānga musaja; kambafulumye abo gyemuli, mbegairi'de, na'mwe mubakole nga bwekiri ekirungi mu maso ga'mwe: naye abasaja abo temubakola kigambo; kubanga batūse wansi we-
9 kisīkirize ekyakasolya kānge. Nebogera nti Vawo. Nebogera nti Olusaja luno olumu lwaingira [l] okuba omugenyi, naye [m] kilugwānira okuba omulamuzi: kakano tunakukola 'gwe bubi okusinga abo. Nebamunyigiriza nyo omusaja, ye
10 Luti, nebasembera okumenya olu'gi. Naye abasaja nebagolola emikono, nebaingiza Luti mu nyumba
11 mwebāli, neba'galawo olu'gi. Nebazibya amaso gabasaja [n] abāli ku lu'gi, abato era nabakulu: nokwekoya nebekoya nga banonya olu'gi.
12 Abasaja nebagamba Luti nti Olina nate wano abalala? muko'domiwo, nabānabo, abobulenzi nabobuwala, ne bona bolina mu kibuga; [o] bafu-
13 lumye mu kifo muno: kubanga tunāzikiriza ekifo kino, kubanga [p] okukāba kwābwe kweyonge'de nyo mu maso ga Makama; era [r] Muka-
14 ma yatutumye okukizikiriza. Luti nāfuluma nāyogera ne bako'domibe, abāwasa abawalabe, nāgamba nti [s] Mugolokoke, muve mu kifo kino; kubanga Mukama anāzikiriza ekibuga. [t] Naye yali ng'anga asāga
15 eri bako'domibe. Awo, bwebwakya enkya, bamalaika nebamwanguiriza Luti, nga bogera nti [u] Golokoka, otwāle mukaziwo, nabānabo abawala bombi abali wano: oleme okuzikirizibwa mu butali butukirivu
16 obwekibuga. Naye nālwa; abasaja nebamukwata ku mukonogwe, ne ku mukono gwa mukaziwe, ne ku mukonogwabānābe abawala bombi; [w] Mukama ngamusāsira: [v] nebamu-'gyamu, nebamuleta ebwēru weki-
17 buga. Awo, bwebāmala okuba'gyiramu dala, nāyogera nti 'Duka oleme okufa; [z] totunula nyumawo, 'sō tolwa mu lusenyi lwona; 'dukira ku lusozi, oleme okuzikirizibwa.
18 Luti nābagamba nti Ne'da, muka-
19 ma wānge, nkwegairi'de: laba 'no, omu'duwo alabye ekisa mu masogo, era ogulumizi'za okusāsirakwo, kwondaze ngomponya neme okufa; nesiinza ku'dukira ku lusozi luno, akabi kaleme okuntūkako nenfa:
20 laba 'no, ekibuga ekyo kwe kumpi okuki'dukiramu, era kye (kibuga) ekitono: nkwegairi'de, nzirukire omwo, [si kitono?], nobulamu bwā-
21 nge buliwona. Nāmugamba nti Era [a] nku'kiri'za ne mu kigambo ekyo, obutasūla kibuga kyoyoge-
22 'deko. Yanguwako, o'dukire omwo; kubanga [b] siinza kukola kigambo, nga tonātūka omwo. Erinya lyekibuga kyeryava liitibwa Zoali.
23 Enjuba yali ngemaze okuvayo ku-
24 nsi Luti bweyatūka mu Zoali. [c] Mukama nālyoka atonyesa ku Sodoma ne ku Gomola omuliro nekiberiti
25 nga biva eri Mukama mu 'gulu; nasūla ebibuga ebyo, nolusenyi lwona, nabo bona abātūlānga mu bibuga,
26 [d] nebyo ebyamera ku 'taka. Naye mukaziwe nātunula enyumawe nga muvako enyuma, nāfūka [e] empagi
27 eyomunyo. Ibulaimu nāgolokoka enkya mu makya nāgenda mu kifo [f] mweyaimirira mu maso ga Mu-
28 kama: nātunulira Esodoma Negomola, neri ensi yona eyolusenyi, nālengera, era, laba, [g] omu'ka ogwensi negunyōka ngomu'ka ogwekikōmi.
29 Awo, Katonda bweyazikiriza ebibuga ebyomulusenyi, Katonda [i] na-'jukira Ibulaimu nasindika Luti ave wakati mu bibuga ebyasūlibwa, bweyasūla ebibuga Luti mweyali atūla.
30 Luti nālinya nāva mu Zoali, nātūla ku [k] lusozi, nabānabe abawala bombi naye; kubanga nātya okutūla mu Zoali: nātūla mu mpuku,

[m] Balam. 6. 39.
[n] Yak. 3. 16.
[c] Lub. 18. 22.
[b] Lub. 18. 1 neb.
[c] Beb. 13. 2.
[d] Lub. 18. 4.
[e] Lub. 18. 8.
[f] Is. 3. 9.
[g] Balam. 19. 22.
[i] Yud. 7.
[k] Balam. 19. 23.
[l] 2 Pet. 2. 7, 8.
[m] Kuv. 2. 14.
[n] 2 Basek. 6. 18. Bik. 13. 11.
[o] Lub. 7. 1. 2 Pet. 2. 7, 8.
[p] Lub. 18. 20.
[r] 1 Byom. 21. 15.
[s] Kubal. 16. 21, 45.
[t] Luk. 17. 28; 24. 11.
[u] Kubal. 16. 24, 26. Kub. 18. 4.
[w] Luk. 18. 13. Bal. 9. 15, 16.
[v] Zab. 34. 22.
[z] Iu. 26. Mat. 24. 16 -18. Luk. 9. 62. Baf. 3. 13, 14.
[a] Yob. 42. 8, 9. Zab. 145. 19.
[b] Kuv. 32. 10. Ma. 9. 14.
[c] Ma. 29. 23. Is. 13. 19. Yer. 20. 16; 50. 40. Ez. 16. 49, 50. Kos. 11. 8. Am. 4. 11. Luk. 17. 29. 2 Pet. 2. 6. Yud. 7.
[d] Zab. 107. 34.
[e] Luk. 17. 32.
[f] Lub. 18. 22.
[g] Kub. 18. 9.
[i] Lub. 8. 1; 18. 23.
[k] Iu. 17.

31 nabānabe abawala bombi. Nomuberyeberye nāgamba omuto nti Kita'fe aka'diye, 'sō tewali musaja munsi aliingira gyetuli ngempisa
32 yensi zona bweri: kale, tunywese kita'fe omwenge, na'fe tunāsula naye, [i] tukūme eza'de lya kita'fe.
33 Nebanywesa kitābwe omwenge ekiro ekyo: nomuberyeberye nāingira, nāsula ne kitawe; nātamanya bweyagalamira, newakuba'de
34 bweyagolokoka. Awo ku lunaku olwadako, omuberyeberye nāgamba omuto nti Laba, ekiro nasuze ne kitānge: era tumunywese omwenge nekiro kino; nāwe noingira, nosula naye, tukūme eza'de lya kita'fe.
35 Era nebanywesa kitābwe omwenge nekiro ekyo: omuto nāgolokoka, nāsula naye; nātamanya bweyagalamira, newakuba'de bweyagolokoka. Bwebatyo abāna ba Luti
36 bombi abawala nebaba embuto za
37 kitābwe. Omuberyeberye nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinya Moabu: [m] oyo ye jaja Wabamoabu ne kakano. Era nomuto
38 naye nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinya Benami: [n] oyo ye jaja wabāna ba Amoni ne kakano.

20 Ibulaimu nāva eyo [a] nātambula okugenda munsi eyobukka obwadyo, nātūla wakati [b] Wekadesi
2 Nesuli; [c] nābēra mu Gerali. Ibulaimu nayogera ku Sala mukaziwe nti [d] Ye mwanyinaze: ne Abimereki kabaka Wegerali nātuma,
3 [e] nātwāla Sala. Naye [f] Kātonda na'jira Abimereki [g] mu kirōto ekyekiro, nāmugamba nti [i] Laba, 'gwoli mufu bufu, olwomukazi gwewatwā-
4 la; kubanga alina 'ba. Era Abimereki yali nga tanāmusemberera: nāyogera nti Mukama, [k] oli'ta e-'gwānga newakuba'de nga tukiri-
5 vu? Teyang'amba ye nyini nti Ye mwanyinaze? naye omukazi, omukazi ye nyini nāyogera nti Ye mwanyinaze: nga [l] nina omutima omutukirivu nengalo ezitaliko kabi bwe-
6 nakola ekyo. Katonda nāmūgamba mu kirōto nti Wewawo, 'manyi nga wakola ekyo ngolina omutima omutukirivu, era [m] nānge nenkuziiza [n] obutanyōnōna: kyenava nema o-
7 kukuganya okumukwatako. Kale 'no 'zayo mukazi womusaja; [o] kubanga ye na'bi, naye alikusabira, nāwe oliba mulamu: era bwotomu'zeyo, [p] tegēra nga tolirema kufa, 'gwe,
8 [r] nababo bona. Abimereki nāgolokoka enkya mu makya, nāita abā-'dube bona, nābūlira ebyo byona mu matu gābwe: abasaja nebatya
9 nyo. Abimereki nālyoka aita Ibulaimu, nāmugamba nti Onkoze ki? nānge nakwōnōna ntya, [s] 'gwe okundetera 'nze nobwakabaka bwānge okwōnōna okunene? Onkoze
10 ebikolwa [t] ebitagwāna kukola. Abimereki nāgamba Ibulaimu nti
11 Walaba ki, ekyakukoza ekyo? Ibulaimu nāyogera nti Kubanga nalowoza nti Mazima [u] okutya Katonda tekuli mu kifo kino; nānge [w] balinzi-
12 'ta olwa mukazi wānge. Era naye mazima [v] ye mwanyinaze, mwāna wa kitānge, naye si mwāna wa mā-
13 nge; nāfūka mukazi wānge: kale, Katonda [x] bweyantambuzatambuza okuva mu nyumba ya kitānge, nendyoka 'mugamba nti Kino kye kisakyo kyononjolesānga; mu buli kifo mwetunātūkānga, [a] oyogerānga ku-
14 nze nti Ye mwanyinaze. Ne Abimereki [b] nātwāla endiga nente, naba'du nabazāna, nābiwa Ibulaimu, namu-
15 'diza Sala mukaziwe. Abimereki nāyogera nti [c] Ensi yānge eri mu maso-
16 go: tūla gyonoyagala. Ne Sala nāmugamba nti Laba, mpa'de [d] mwanyoko ebitūndu lnkumi ebya feza: laba, kye kyokubika ku maso gyoli eri abo bona abali nāwe; ne mu bigambo
17 byona oga'ti'dwa. Ibulaimu [e] nāsaba Katonda: Katonda nāwonya Abimereki, ne mukaziwe, ne bazā-
18 nabe; nebazāla abāna. Kubanga Mukama [f] yali asibi'de dala embuto zona ezomunyumba ya Abimereki, olwa Sala mukazi wa Ibulaimu.

21 Mukama [a] na'jira Sala nga bweyayogera, era Mukama nākola Sa-
2 la [b] nga bweyagamba. Sala [c] nāba olubuto, nāzālira Ibulaimu omwāna owobulenzi ngaka'diye, mu [d] biro ebyo ebyatekebwawo Katonda bye-
3 yamugambako. Ibulaimu nātūma omwānawe eyamuzālirwa, Sala gweyamuzālira, erinyalye [e] Isaka.
4 Ibulaimu [f] nākomola omwānawe Isaka nga yakamaze enaku munāna, [g] nga Katonda bweyamulagira.
5 Era [i] Ibulaimu yali yakamaze emyāka kikumi, omwānawe Isaka
6 bweyamuzālirwa. Sala nāyogera nti [k] Katonda ansese'za; buli anāwulirānga [l] anāsekerānga wamu
7 nānge. Nāyogera nti Aluwa oyo eyandigambye Ibulaimu nga Sala aliyonsa abānabe? [m] kubanga 'muzali'de omwāna owobulenzi nga-ka'diye.
8 Omwāna nākula, nāva ku mabēre: Ibulaimu nāfumba embaga enene ku lunaku Isaka lweyavirako ku ma-
9 bēre. Sala nālaba omwāna wa Agali [n] Omumisiri, [o] gweyazālira
10 Ibulaimu, [p] ngadūla. Kyeyava agamba Ibulaimu nti [r] Goba omuzāna ono nomwānawe: kubanga omwāna womuzāna ono ta'ja kubēra musikā wamu nomwāna wānge,
11 ye Isaka. Nekigambo ekyo nekiba

[i] Ma'k. 12. 19.
[m] Ma. 2. 9.
[n] Ma. 2. 19.
[a] Lub. 18. 1.
[b] Lub. 16. 7, 14.
[c] Luh. 26. 6.
[d] Lub. 12. 13; 26. 7.
[e] Lub. 12. 15.
[f] Zab. 105. 14.
[g] Yob. 33. 15.
[i] Is. 7.
[k] Lub. 16. 23.
[l] 2 Basek. 20. 3. 2 Kol. 1. 12.
[m] Lub. 31. 7; 35. 5. 1 Sam. 25. 26, 34.
[n] Lub. 39. 9. Zab. 51. 4.
[o] 1 Sam. 7. 5. 2 Bakab. 5. 11. Yob. 42. 8. Yak. 5. 14, 15. 1 Yok. 5. 16.
[p] Lub. 2. 17.
[r] Kubal. 16. 32, 33.
[s] Lub. 26. 10. Kuv. 32. 21. Yos. 7. 25.
[t] Lub. 34. 7.
[u] Lub. 42. 18. Zab. 36. 1. Nge. 15. 5.
[w] Lub. 12. 12; 26. 7.
[v] Lub. 11. 29.
[x] Lub. 12. 1, 11 neb. Beb. 11. 8.
[a] Lub. 12. 13.
[b] Lub. 12. 16.
[c] Lub. 13. 9.
[d] lu. 5.
[e] Yob. 42. 9, 10.
[f] Lub. 12. 17.
[a] 1 Sam. 2. 21.
[b] Lub. 17. 19; 18. 10, 14. Bag. 4. 23, 28.
[c] Bik. 7. 8. Bag. 4. 22. Beb. 11. 11.
[d] Lub. 17. 21.
[e] Lub. 17. 19.
[f] Bik. 7. 8.
[g] Lub. 17. 10, 12.
[i] Lub. 17. 1, 17.
[k] Zab. 126. 2. Is. 54. 1. Bag. 4. 27.
[l] Luk. 1. 58.
[m] Lub. 18. 11, 12.
[n] Lub. 16. 1.
[o] Lub. 16. 15.
[p] Bag. 4. 29.
[r] Bag. 4. 30.

kizibu nyo mu maso ga Ibulaimu
12 [a] olwomwũnawe. Katonda nãgamba Ibulaimu nti Kireme okuba ekizibu mu masogo olwomulenzi, nolwomuzãnawo; mu byona Sala byanãkubulirãnga, owulirãnga e'dobozirye; kubanga [b] mu Isaka eza'de-
13 ryo mwerinãitirwãnga. Era ne mu mwãna womuzãna ndimuvisamu [c] e'gwãnga, kubanga ye lye za'de-
14 ryo. Ibulaimu nãgolokoka enkya mu makya, na'dira e'mere nensawo eyediba eyama'zi, nãbiwa Agali, ngabi'sã ku kibegabegakye, nomwãna, [d] nãmusindika: nãgenda, nãtambuliratambulira mu 'dnngu
15 Eryebeeriseba. Nama'zi agomudiba nega'gwãmu, nãsazika omwãna
16 wansi wekisa'ka ekimu. Nãgenda, nãtũla wansi ngamutunulira walako, nge'banga akasãle wekagwa: kubanga yayogera nti Neme okulaba omwãna ngafa. Nãtũla nga-
17 mutunulira, nãimusa e'dobozirye, nãkãba. [e] Katonda nãwulira e'dobozi lyomulenzi; ne malaika wa Mukama nãita Agali ngaima mu 'gulu, nãmugamba nti Oba'de otya, Agali? totya; kubanga Katonda awuli'de e'dobozi lyomulenzi wali.
18 Golokoka, oimuse omulenzi, omukwate mu ngalozo; kubanga [f] ndi-
19 mufũla e'gwãnga edene. [g] Katonda nãzibula amasoge, nãlaba olu'zi lwama'zi; nãgenda, na'juza ediba ama-
20 'zi, nãnywesa omulenzi. Katonda [h] nãba wamu nomulenzi, nãkula; nãtũlãnga mu 'dungu, [i] nãfũka o-
21 mulasi wobusãle. Nãtũlãnga mu 'dungu Eryepalani: ne nyina nãmuwasiza omukazi munsi Yemisiri.
22 Awo mu biro ebyo [j] Abimereki ne Fikoli omukulu we'gye nebagamba Ibulaimu nti [k] Katonda ali wamu nãwe mu byona byokola:
23 kale 'no, [l] ndairira wano Katonda nga tonkusekusẽnga 'nze newakuba'de omwãna wãnge, newakuba'de omwãna womwãna wãnge: naye ngekisa bwekiri kyenakukola, nãwe ononkolãnga bwotyo 'nze, nensi
24 gyewatũlamu. Ibulaimu nãyogera
25 nti Nãlaira. Ibulaimu nãnenya Abimereki olwotu'zi lwama'zi, aba-'du ba Abimereki [m] lwebãmu'gyako
26 olwamãnyi. Abimereki nãyogera nti Simumanyi bwali eyakola bwatyo; 'sõ tombũlirãngako, 'sõ siwuli-
27 rãngako era, wabula lero. Ibulaimu na'dira endiga nente, nãbiwa Abimereki; [n] nebalagãna endagãno bo-
28 nabi. Ibulaimu nãteka endiga endũsi musãnvu ezomukisibo wamu zo'ka.
29 Abimereki nãgamba Ibulaimu nti Endiga ezo endũsi omusãnvu zota'de awamu zo'ka amakuln gazo
30 ki? Nãyogera nti Endiga ezo endũsi omusãnvu onoziwebwa mu mukono gwãnge, [o] ekyo kibẽre omujulirwa gyendi, nga 'nze nasima olu'zi olwo.
31 Kyeyava [p] aita ekifo ekyo Beeriseba; kubanga eyo gyebãlairira bombi.
32 Bwebatyo nebalagũnira endagãno mu Beeriseba: Abimereki nãgolokoka ne Fikoli omukulu we'gyerye,
33 neba'dayo munsi Eyabafirisiti. (Ibulaimu) nãsimba omumyuliru mu Beeriseba, [q] nãkõwolera eyo erinya lya Mukama, [r] Katonda ata'gwãwo.
34 Ibulaimu nãmala enaku nyingi munsi Eyabafirisiti.

22 Awo oluvanyuma lwebyo, [a] Katonda nãkema Ibulaimu, nãmugamba nti Ibulaimu; nãyogera nti
2 'Nze 'nzuno. Nãyogera nti Twãla kakano omwãnawo, [b] omwãnawo omu, gwoyagala, ye Isaka, [c] ogende munsi Moliya; omuwere eyo okuba ekiwebwayo ekyõkebwa ku lumu
3 ku nsozi lwendikugambako. Ibulaimu nãgolokoka enkya mu makya, na'sã amatandiko ku ndogoiye, nãtwãla naye babiri ku bavubukabe, ne Isaka omwãnawe; nãyasa enku ezekiwebwayo ekyõkebwa, nãgolokoka, nãgenda mu kifo Katonda
4 kyeyamugambako. Kulunaku olwokusatu Ibulaimu nãimusa amasoge,
5 nãlengera ekifo. Ibulaimu nãgamba abavubukabe nti Mubẽre'mwe wano nendogoi, nãnge nomulenzi tunãgenda wali; netusinza, netu'da
6 gyemuli. Ibulaimu nãtwãla enku ezekiwebwayo ekyõkebwa, [d] nãziteka ku Isaka omwãnawe; nãtwãla omuliro nãkãmbe mu ngaloze; ne-
7 bagenda bombi wamu. Isaka nãgamba Ibulaimu kitawe nti Kitãnge: nãyogera nti 'Nze 'nzuno, mwãna wãnge. Nayogera nti Laba, omuliro nenku (bibino): naye guluwa omwãna gwendiga ogwekiwe-
8 bwayo ekyõkebwa? Ibulaimu nãyogera nti Katonda anefunira omwãna gwendiga ogwekiwebwayo ekyõkebwa, mwãna wãnge: kale
9 nebagenda wamu bombi. Nebatũka mu kifo Katonda weyamugamba; Ibulaimu nãzĩmbira eyo ekyõto, nãtindikira enku, nãsiba Isaka omwãnawe, [e] nãmugalamiza ku
10 kyõto, kunku. Ibulaimu nãgoloda omukonogwe, na'dira akãmbe oku'ta
11 omwãnawe. Ne malaika wa Mukama nãmukõwola ngaimã mu 'gulu, nãyogera nti Ibulaimu, Ibulaimu: nãyogera nti 'Nze 'nzuno.
12 Nãyogera nti [f] To'sã mukonogwo ku mulenzi, 'sõ tomukolako kantu: kubanga [g] kakano ntege'de ngotya Katonda, kubanga tonyimye mwã-
13 nawo, omwãnawo omu. Ibulaimu nãimusa amasoge, nãtunula, era, laba, enyumawe endiga ensaja, ngekwati'dwa mu kisa'ka namayembe

[a] Lub. 17. 18.
[b] Bal. 9. 7, 8. Beb. 11. 18.
[c] Is. 18. Lub. 16. 10; 17. 20.
[d] Yok. 8. 36.
[e] Kuv. 3. 7.
[f] Is. 13.
[g] Kubal. 22. 31. 2 Basek. 6. 17, 18, 20. Luk. 24. 16, 31.
[h] Lub. 28. 15; 39. 2, 3, 21.
[i] Lub. 16. 12.
[j] Lub. 20. 2; 26. 26.
[k] Lub. 26. 28.
[l] Yos. 2. 12. 1 Sam. 24. 21.
[m] Lub. 26. 15, 18, 20–22.
[n] Lub. 26. 31.
[o] Lub. 31. 48, 52.
[p] Lub. 26. 33.
[q] Lub. 4. 26.
[r] Ma. 33. 27. Is. 40. 28. Bal. 16. 26. 1 Tim. 1. 17.
[a] 1 Kol. 10. 13. Beb. 11. 17. Yak. 1. 12. 1 Pet. 1. 7.
[b] Beb. 11. 17.
[c] 2 Byom. 3. 1.
[d] Yok. 19. 17.
[e] Beb. 11. 17. Yak. 2. 21.
[f] 1 Sam. 15. 22. Mi. 6. 7, 8.
[g] Lub. 26. 5. Yak. 2. 22.

gayo: Ibulaimu nāgenda nātwāla endiga, nāgiwayo okuba ekiwebwayo ekyōkebwa mu kifo kyomwāna-
14 we. Ibulaimu nātūma ekifo kiri erinya lyakyo Yakuwayire: nga bwekyogerwa ne lero nti ku lusozi
15 lwa Mukama kirirabwa. Ne malaika wa Mukama nāita Ibulaimu omulundi ogwokubiri ngaima mu
16 'gulu, nāyogera nti [t] Nerai'de nze-'ka, bwayogera Mukama, kubanga okoze bwotyo, notonyi'ma mwāna-
17 wo, omwānawo omu: okukuwa omukisa nākuwānga omukisa, nokwongera nakwongerāngako eza-'deryo [k] ngemunyenye ezomu'gulu, era [l] ngomusenyu oguli ku 'tale lyenyanja; era [m] eza'deryo balirya
18 omulyāngo ogwabalabe bābwe; era [n] mu za'deryo amawānga gona agomunsi mwegaliwerwa omukisa;
[o] kubanga owuli'de e'dobozi lyānge.
19 Awo Ibulaimu na'dayo eri abavubukabe, nebagalokoka nebagenda bona wamu [p] Ebeeriseba; Ibulaimu nātūlānga mu Beeriseba.
20 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo nebabūlira Ibulaimu nga bogera nti Laba, era [r] Mirika naye yazālira
21 abāna mugandawo Nakoli; [s] Uzi, omuberyeberyewe, ne Buzi, mugandawe, ne Kemueri, kitawe wa
22 [t] Alamu; ne Kesedi, ne Kazo, ne Pirudasi, ne Yidulafu, ne Besueri.
23 [u] Besueri nāzāla Lebeka: abo omunāna Mirika yabazālira Nakoli, mu-
24 ganda wa Ibulaimu. Nomuzānawe, erinyalye Leuma, era naye nāzāla Teba, ne Gakamu, ne Takasi, ne Maaka.

23 Sala nāwangāla emyāka kikumi mwabiri mu musānvu: egyo gye myāka Sala gyeyawangāla.
2 Sala nāfira mu [a] Kiriasualaba [b] ye Kebuloni], munsi ya Kanani: Ibulaimu na'ja okukungubagira Sala,
3 nokumukābira amaziga. Ibulaimu nāgolokoka nāva eri omulāmbogwe,
4 nāgamba abāna ba Kesi nti [c] 'Nze ndi mugenyi era mutambuze gyemuli: [d] mumpe ekifo ekyokuzikāngamu okuba obutaka munsi ya-'mwe, nzike omulāmbo gwānge obu-
5 tagulabāngako. Nabāna ba Kesi
6 neba'damu Ibulaimu, nga bamugamba nti Otuwulire, mukama wānge: [e] gwoli mukūngu mukulu mu-'fe: zika omulāmbogwo mu ntāna ya'fe gyoneroboza mu zona; tewali mu'fe agenda okuku'ma entānaye,
7 obutazika omulāmbogwo. Ibulaimu nāgolokoka, nāvūnamira abantu
8 abomunsi, be bāna ba Kesi. Nāyogera nabo, ngagamba nti Bwemwagala 'nze okuzika omulāmbo gwānge obutagulabāngako, mumpulire, munegairirire Efuloni omwāna wa
9 Zokali, ampe empuku eya Makupera, gyalina, ekomerera mu lusukulwe; aginguze omuwendo gwayo omulāmba wakati mu'mwe okuba
10 obutaka okuba entāna. Efuloni yali atu'de wakati mu bāna ba Kesi: Efuloni Omukiti na'damu Ibulaimu abāna ba Kesi nga bamuwulira, be bona [f] abāingira mu mulyāngo gwekibuga, ngayogera nti
11 [g] Ne'da, mukama wānge, ompulire: olusuku ndukuwa'de, nempuku erulimu ngikuwa'de; mu maso gabāna babantu bānge ngikuwa'de:
12 zika omulāmbogwo. Ibulaimu nāvūnama mu maso gabantu abomu-
13 nsi. Nāgamba Efuloni abantu abomunsi nga bamuwulira, ngayogera nti Naye bwonoyagala, nkwegairira, ompulire: nāsasula omuwendo gwolusuku; gu'kirize nkuwe, nānge nāzika omwo omulāmbo gwānge.
14 Efuloni na'damu Ibulaimu, ngamu-
15 gamba nti Mukama wānge, ompulire: akasuku omuwendo gwako [i] esekeri eza feza ebina kintu ki eri 'nze nāwe? kale zika omulāmbo-
16 gwo. Ibulaimu nāwulira Efuloni; Ibulaimu [k] nāgerera Efuloni efeza gyeyali agambye abāna ba Kesi nga bamuwulira, esekeri eza feza bina, nga (efeza) eya bulijo eyomu-
17 guzi bweyali. Awo [l] olusuku lwa Efuloni, olwali mu Makupera, etunulira Mamule, olusuku nempuku eyalimu, nemiti gyona egyali mu lusuku, egyali mu nsalo yalwo yona
18 okwetolola, byanywezebwa eri Ibulaimu okuba obutakabwe mu maso gabāna ba Kesi, mu maso ga bona abāingira mu mulyāngo gwekibu-
19 gakye. Oluvanyuma lwebyo Ibulaimu nāzika Sala mukaziwe mu mpuku eyomulusuku olwa Makupera etunulira Mamule [ye Kebu-
20 loni], munsi ye Kanani. Nolusuku nempuku erulimu nebinywezebwa abāna ba Kesi eri Ibulaimu okuba obutakabwe okuba ekifo ekyokuzikāngamu.

24 Ibulaimu [a] yali aka'diye, ngaitiri'de obuka'de: era Mukama [b] yawānga Ibulaimu omukisa mu
2 bigambo byona. Ibulaimu nāgamba [c] omu'duwe, omukulu wenyumbaye, [d] eyafugānga byona byeyalina, nti Nkwegairi'de, [e] 'sā omukonogwo
3 wansi wekisāmbi kyānge: nānge [f] nākulaiza Mukama, Katonda we-'gulu era Katonda wensi, nga [g] toliwasiza mwāna wānge mukazi aliva mu bawala Ababakanani, bentūla-
4 mu: [h] naye oligenda [k] munsi yānge, era eri baganda bānge, omwasize omwāna wānge Isaka omukazi. Omu'du nāmugamba nti Mpo'zi omukazi tali'kiriza ku'ja nānge

[t] Zab. 105. 9. Luk. 1. 73. Beb. 6. 13, 14.
[k] Lub. 15. 5. Yer. 32. 22.
[l] Lub. 13. 16.
[m] Lub. 24. 60.
[n] Lub. 12. 3; 18. 18; 26. 4. Bik. 3. 25. Bag. 3. 8,9, 16, 18.
[o] nyi. 3, 10. Lub. 26. 5.
[p] Lub. 21. 31.
[r] Lub. 11. 29.
[s] Yob. 1. 1.
[t] Yob. 32. 2.
[u] Lub. 24. 15.
[a] Yos. 14. 15. Balam. 1. 10.
[b] lu. 19. Lub. 13. 18.
[c] Lub. 17. 8. 1 Byom. 29. 15. Zab. 105. 12. Beb. 11. 9, 13.
[d] Bik. 7. 5.
[e] Lub. 13. 2; 14. 14; 24. 35.
[f] Lub. 24. 20, 24. Lus. 4. 4.
[g] 2 Sam. 24. 21-24.
[h] Kuv. 30. 13. Ez. 45. 12.
[k] Yer. 32. 9.
[l] Lub. 25. 9; 49. 30-32; 50. 13. Bik. 7. 16.
[a] Lub. 18. 11; 21. 5.
[b] lu. 35. Lub. 13. 2. Zab. 112. 3. Nge. 10. 22.
[c] Lub. 15. 2.
[d] lu. 10. Lub. 39. 4-6.
[e] Lub. 47. 29.
[f] Lub. 14. 22. Ma. 6. 13. Yos. 2. 12.
[g] Lub. 28. 35; 27. 46; 28. 2. Kuv. 34. 16. Ma. 7. 3.
[h] Lub. 28. 2.
[k] Lub. 12. 1.

okutūka munsi eno: kiringwānira
oku'za omwānawo munsi gyewa-
6 vamu? Ibulaimu nāmugamba nti
To'zāngayo mwāna wānge na ka-
7 tono. Mukama, Katonda we'gulu,
[i] eyanziya mu nyumba ya kitānge,
ne munsi mwenazālirwa, era eya-
yogera nānge, nāndairira, ngaga-
mba nti [m] Eza'deryo ndiriwa ensi
eno; [n] oyo alituma malaikawe
okukukulembera, nāwe oliwasiza
omwāna wānge omukazi aliva eyo.
8 Nomukasi bwaliba nga ta'kiri'za
ku'ja nāwe, kale nga [o] toliko mu-
sāngo olwekiraīro kyānge kino;
kino kyo'ka, obutamu'zayo mwāna
9 wānge. Omu'du na'sā omukonogwe wansi wekisāmbi kya Ibulaimu
mukamawe, nāmulairira mu kiga-
10 mbo ekyo. Omu'du nātwāla eng'a-
mira kumi, ezomung'amira za mu-
kamawe, neyegendera; [p] ngalina
ebintu byona ebirungi ebya muka-
mawe mungaloze: nāgolokoka, nāgenda mu Mesopotamiya, [r] mu
11 kibuga kya Nakoli. Nāfukamiza
eng'amira ebwēru wekibuga awali
olu'zi lwama'zi obu'de nga buwu-
ngēra, obu'de nga butūse [s] abakazi
webafulumirānga okusena ama'zi.
12 Nāyogera nti [t] Ai Mukama, Katonda
wa mukama wānge Ibulaimu,
[u] ompe, nkwegairi'de, omukisa lero,
olage ekisa mukama wānge Ibulai-
13 mu. Laba, [w] nyimiri'de ku nsulo
zama'zi; [y] nabāna abawala babo-
mukibuga bafuluma okusena ama-
14 'zi: kale kibēre bwekiti; omu-
wala gwenāgamba nti Sena ensu-
wayo, nkwegairi'de, nywe; naye
anāgamba nti Nywa, nānge nā-
nywesa neng'amirazo: oyo abēre
oyo gwewalagirira omu'duwo Isaka;
era [z] bwentyo bwenātegēra ngolaze
15 ekisa mukama wānge. Kale olwā-
tuka, bweyali ngakyayogera, laba,
Lebeka nāfuluma, eyazālirwa Be-
sueri omwāna wa [a] Mirika, mukazi
wa Nakoli, muganda wa Ibulaimu,
ngalina ensuwaye ku kibegabega-
16 kye. Nomuwala [b] yali mulungi
nyo okulaba, omuwala omuto, 'sōn-
nga tewali musaja eyamumanya:
nāserengeta ku nsulo, na'juza ensu-
17 waye, nāyāmbuka. Omu'du na'du-
kana mbiro okumusisinkana, nāyo-
gera nti O'nywese, nkwegairi'de.
18 otu'zi mu nsuwayo. [c] Nāyogera
nti Nywa, mukama wānge: nā-
yanguwa na'sā ensuwaye ku muko-
19 nogwe, nāmunywesa. Awo bwe-
yamala okumunywesa, nāyogera
nti Nāsenera neng'amirazo zinywe
20 zi'kute. Nāyanguwa nāfuka ensu-
waye mu kyesero, na'dukana nāte
ku lu'zi okusena, nāsenera eng'a-
21 miraze zona. Omusaja nāmweka-
liriza amaso, ngasirise, okutegēra
nga [d] Mukama awa'de olugendolwe
22 omukisa obanga tawa'de. Awo
olwātuka, eng'amira bwezamala
okunywa, omusaja na'dira [e] empeta
eya zābu obuzito bwayo kitūndu
kya sekeri, nemisa'ga egyokubanga
ku mikonogye obuzito bwagyo se-
23 keri kumi eza zābu; nāyogera nti
'Gwoli mwāna wāni? mbūlira,
nkwegairi'de. Mu nyumba ya ki-
tawo mulimu e'banga 'fe okusula
24 omwo? Nāmugamba nti [f] 'Nze ndi
mwāna wa Besueri omwāna wa
25 Mirika, gweyazālira Nakoli. Era
nate nāmugamba nti Tulina esubi
era nebyokulya ebināzimala, era
26 ne'banga eryokusulamu. Omusa-
ja [g] nākutama, nāsinza Mukama.
27 Nāyogera nti [i] Mukama yebazibwe,
Katonda wa mukama wānge Ibula-
imu, ataleka [k] kusāsirakwe nama-
zimage eri mukama wānge: 'nze,
Mukama [l] a'nung'ami'za mu 'kubo
eri enyumba ya baganda ba mu-
28 kama wānge. Omuwala na'dukana
nābūlira abomunyumba ya nyina
29 ngebigambo ebyo bwebiri. Era
Lebeka yalina mwanyina, erinyalye
[m] Labani: Labani nāfuluma na'du-
ka okusisinkana omusaja, awali
30 olu'zi. Awo olwātuka, bweyalaba
empeta, nemisa'ga egyali ku miko-
no gya mwanyina, era bweyawulira
ebigambo bya Lebeka mwanyina,
ngayogera nti Bwatyo omusaja
bwang'ambye; na'ja eri omusaja;
era, laba, yali ngaimiri'de mu mbi-
31 rizi zeng'amira awali ensulo. Nā-
yogera nti Ingira [n] 'gwe Mukama
gwawa omukisa; kiki ekikunīmiri'za
ebwēru? kubanga ntesetese enyu-
32 mba, nekifo ekyeng'amira. Omu-
saja nāingira mu nyumba, nāsumu-
lula eng'amira; [o] nāwa esubi ne-
byokulya ebyeng'amira, nama'zi
okunaza ebigerebye nebigere bya-
33 basaja abāli naye. Nebateka e'mere mu masoge alye: naye nāyogera
nti [p] Sirye nga sinayogera byena-
tumibwa. Nāyogera nti Yogera.
34 Nāyogera nti 'Nze ndi mu'du wa
35 Ibulaimu. Era Mukama [r] yawānga
mukama wānge omukisa mungi;
era afu'se omukulu: era yamuwa
embuzi nente, ne feza ne zābu,
naba'du nabazāna, neng'amira ne-
36 ndogoi. Ne Sala mukazi wa mu-
kama wānge [s] nāzālira mukama
wānge omwāna bweyali ngaka'di-
ye: era [t] oyo nāmuwa byona bya-
37 lina. Ne mukama wānge [u] nān-
daiza, ngayogera nti Toliwasiza
mwāna wānge mukazi aliva mu
bawala Ababakanani, bentūlira
38 munsi yābwe: [w] naye oligenda eri
enyumba ya kitānge, neri baganda
bānge, owasize omwāna wānge
39 omukazi. [y] Neng'amba mukama

[i] Lub.12.1.

[m] Lub. 12. 17; 13. 15; 15.18; 17.8. Kuv. 32. 13. Ma. 1. 8; 34. 4. Bik. 7. 5.
[n] Kuv. 23. 20,23; 33.2. Beb. 1. 14.
[o] Yos. 2.17, 20.

[p] lu. 2.

[r] Lub. 27. 43.

[s] Kuv. 2. 16. 1 Sam. 9. 11.
[t] lu. 27. Lub.26.24; 28.13; 32.9. Kuv. 3. 6, 15.
[u] Nek. 1. 11. Zab. 37. 5.
[w] lu. 43.
[y] Lub. 29. 9. Kuv. 2. 16.

[z] Balam.6. 17, 37. 1 Sam. 14. 19; 20. 7.

[a] Lub. 11. 29; 22. 23.

[b] Lub.26.7.

[c] 1 Pet.3.6; 4. 9.

[d] lu. 56.

[e] Kuv. 32. 2, 3.

[f] Lub. 22. 23.

[g] lu. 52. Kuv. 4 31.
[i] Kuv. 18. 10. Lus. 4. 14. 1 Sam. 25. 32, 39. 2 Sam. 18. 28. Luk. 1. 68.
[k] Lub. 32. 10. Zab. 98. 3.
[l] lu. 48.

[m] Lub. 29. 5.

[n] Lub. 26. 29. Balam.17. 2. Lus. 3. 10. Zab. 115. 15.
[o] Lub. 43. 24. Balam. 19. 21.

[p] Yob. 23. 12. Yok. 4. 34. Bef. 6. 5-7.
[r] lu. 1. Lub. 13. 2.

[s] Lub.21.2.

[t] Lub.25.5.
[u] lu. 3.

[w] lu. 4.

[y] lu. 5.

wänge nti Mpo'zi omukazi tali'kiri-
[a] lu. 7. 40 za ku'ja nänge. [z] Näng'amba nti
[a] Lub. 17. 1. Mukama, [a] gwentambulira mu masoge, alituma malaikawe wamu näwe, aliwa olugendolwo omukisa; näwe oliwasiza omwäna wänge omukazi aliva mu baganda bänge,
[b] lu. 8. 41 ne mu nyumba ya kitänge: [b] bwotyo tolibako musängo olwekirairo kyänge, bwolitüka mu baganda bänge; nabo bwebatalikuwa mukazi, 'gwe nga toliko musängo olwekira-
42 iro kyänge. Lero nenji'ja awali
[c] lu. 12. olu'zi, nenjogera nti [c] Ai Mukama, Katonda wa mukama wänge Ibulaimu, bwonowa kakano omukisa olu-
[d] lu. 13. 43 gendo lwänge lweng'enda: [d] laba, nyïmiri'de awali ensulo yama'zi; kale kibëre bwekiti; omuwala anäfuluma okusena, gwenägamba nti Ompe, nkwegairi'de, otu'zi mu nsu-
44 wayo nywe: naye anäng'amba nti Nywa 'gwe, era 'nze näsenera neng'amirazo: oyo abere oyo Mukama gweyalagirira omwäna wa mukama
[e] lu. 15 neb. 45 wänge. [e] Bwemba'de nga nkyayogera mu mutima gwänge, laba, Lebeka näfuluma ngalina ensuwaye ku kibegabegakye; näserengeta ku nsulo, näsena: ne'mugamba nti
46 Nywe, nkwegairi'de. Näyanguwa, na'sä ensuwaye okuva ku kibegabegakye, näyogera nti Nywa, nänge nänywesa neng'amirazo: nenywa,
47 naye nänywesa neng'amira. Ne-'mubüza nenjogera nti 'Gwoli mwäna wäni? Näyogera nti Mwäna wa Besueri, omwäna wa Nakoli, Mirika
[f] Ez. 16.11, 12. gweyamuzälira: [f] ne'nänika empeta mu nyindoye, nemisa'ga ku miko-
[g] lu. 26. 48 nogye. [g] Nenkutama, nensinza Mukama, ninebaza Mukama, Katonda wa mukama wänge Ibulaimu, eya-'nung'amya mu 'kubo lye nyini
[i] Lub. 22. 23. okuwasiza [i] omwänawe omwäna
[h] Lub. 47. 29. Yos. 2. 14. 49 wa mwanyina mukama wänge. Ne kakano [h] bwemuna'kiriza okukolera mukama wänge ebyekisa nebya-
mazima, mumbülire: era bwemu-
ta'kirize, mumbülire; ndyoke nkyu-
kire ku mukono ogwadyo, oba ku
[l] Zab. 118. 23. Mat. 21.42. Ma k. 12. 11. 50 gwa kono. Labani ne Besueri ne-balyoka ba'damu nebogera nti [l] Eki-gambo ekyo kivu'de eri Mukama:
[m] Lub. 31. 24. [m] tetuïnza kukubülira bibi newa-
51 kuba'de ebirungi. Laba, Lebeka ali mu masogo, omutwäle, ogende, abere mukazi womwäna wa mukamawo, Mukama nga bwayoge'de.
52 Awo olwätuka, omu'du wa Ibulaimu
[n] lu. 26. bweyawulira ebigambo ebyo, [n] nä-
53 vünama wansi eri Mukama. Omu-'du näleta amakula aga feza namakula aga zäbu nebyambalo, näbiwa Lebeka: era näwa ne mwanyina ne nyina ebintu ebyomuwendo omu-
54 ngi. Nebalya nebanywa, ye nabasaja abäli naye, nebasula nebakësa
obu'de; nebagolokoka enkya, näyogera nti Munsibule ng'ende eri mu-
55 kama wänge. Ne mwanyina ne nyina nebogera nti Omuwala abëre na'fe amale enaku (si nyingi), ekumi oba kusiugawo; alyoke agende.
56 Näbagamba nti Tondwisa, kubanga Mukama awa'de omukisa olugendo lwänge; munsibule ng'ende eri mu-
57 kama wänge. Nebogera nti Tunäita omuwala, tumubüze mu ka-
58 mwäke. Nebaita Lebeka, nebamugamba nti Onogenda nomusaja
59 ono? Näyogera nti Nägenda. Nebasibula Lebeka mwanyinäbwe, [o] nomuleziwe, nomu'du wa Ibulai-
60 mu, nabasajabe. Nebasabira Lebeka omukisa, nebamugamba nti Mwanyina'fe, bëränga ([p] nyina) wabantu obukumi enkumi, [r] neza-'deryo liryënga omulyängo gwabo
61 ababakyawa. Lebeka nägolokoka nabazänabe, nebebagala ku ng'amira, nebagenda nomusaja: omu'du
62 nätwäla Lebeka, neyegendera. Isaka na'ja ngava mu 'kubo [s] Eryebeerirakairoi; kubanga yali atüla
63 munsi eyobukika obwadyo. Isaka näfuluma [t] okufumitiriza mu nimiro akawungëzi: näimusa amasoge, nätunula, era, laba, eng'amira nga
64 zi'ja. Lebeka näimusa amasoge, era, bweyalaba Isaka, [u] näva ku
65 ng'amira. Nägamba omu'du nti Musaja ki oyo atambulira mu nimiro okutusisinkana? Omu'du näyogera nti Ye mukama wänge: na'dira olugoyerwe olubika mu ma-
66 so neyebikako. Omu'du nabulira
67 Isaka byona byeyakola. Isaka nämuleta mu wema ya nyina Sala, näwasa Lebeka, näba mukaziwe; näm wagala; Isaka näsanyusibwa nyina bweyamala okufa.

25 Awo Ibulaimu näwasa omukazi omulala, erinyalye Ketula.
2 Naye [a] nämuzälira Zimulani, ne Yokusani, ne Medani, ne Midiani, ne
3 Isubaki, ne Suwa. Yokusani näsäla Seba, ne Dedani. Nabäna ba Dedani abasaja bäli Asulimu, ne Letusimu,
4 ne Leumimu. Nabäna ba Midiani abasaja; Efa, ne Eferi, ne Kanoki, ne Abida, ne Erudaa. Abo bona bäna
5 ba Ketula. [b] Ibulaimu näwa Isaka
6 byona byeyalina. Naye abäna abasaja ababazäna, Ibulaimu beyalina, Ibulaimu näbawa bo ebirabo; [c] näbasindika okuva eri Isaka omwänawe, bweyali ngakyali mulamu, (bagende) ebuvanjuba, [d] munsi eye-
7 buvanjuba. Nenaku ezemyäka ezobulamu bwa Ibulaimu bweyamala ze zino, emyäka kikumi mu näänvu
8 mwetäno. Ibulaimu näta omu'ka näfa ngamaze okuwangäla obulungi, [e] nga muka'de, (emyäkagye)

[a] 1 Byom. 1. 32.
[b] Lub. 24. 36.
[c] Lub. 21. 14.
[d] Balam. 6. 3.
[e] Lub. 15. 15; 49. 29.

[o] Lub. 26.8.
[p] Lub. 17. 16.
[r] Lub. 22. 17.
[s] Lub. 16. 14; 25. 11.
[t] Yos. 1.8. Zab. 1. 2; 77. 12; 119. 15; 143. 5.
[u] Yos. 18. 18.

nga gitukiri'de; *f* nātwālibwa eri
9 abantube. *g* Isaka ne Isimaeri batabanibe nebamuzika mu mpuku ya Makupera, mu lusuku lwa Efuloni omwāna wa Zokali Omukiti,
10 olutunulira Mamule; *i* olusuku abāna ba Kesi lwebāguza Ibulaimu: *k* Ibulaimu mwebāmuzika omwo ne
11 Sala mukaziwe. Awo olwātuka Ibulaimu ngamaze okufa Katonda nāwa Isaka omwānawe omukisa; Isaka nātūlānga ku *l* Beerirakairoi.
12 Era okuzāla kwa Isimaeri, omwāna wa Ibulaimu *m* Agali Omumisiri, omuzāna wa Sala, gweyazālira Ibu-
13 laimu, kwe kuno: nabāna ba Isimaeri, *n* amanya gābwe nga bwegūli, nga bwebāzālibwa, amanya gābwe ge gano: omuberyeberye *o* wa Isimaeri, Nebayosi; ne Kedali, ne Adi-
14 beeri, ne Mibusamu, ne Misuma, ne
15 Duma, ne Masa; Kadadi ne Tema,
16 Yetuli, Nafisi, ne Kedema: abo be bāna ba Isimaeri, era ago ge manya gābwe, ngebyālo byābwe bwebyali, era nga bwebākuba ewema zābwe; *p* abalāngira kumi nababiri ngama-
17 wānga gābwe bwegūli. Nemyāka gya Isimaeri gyeyamala, emyāka kikumi mwasatu mu musānvu: *p* nāta omu'ka nāfa; nātwālibwa
18 eri abantube. Nebatūla okuva ku Kavira okutūka ku Sula ekitunulira Misiri, ngogenda Ebwasuli: yatūlānga *r* mu maso ga bagandabe bona.
19 Nokuzāla kwa Isaka, omwāna wa Ibulaimu, kwe kuno: *s* Ibulaimu ya-
20 zāla Isaka: era Isaka yali yakamaze emyāka ana bweyawasa Lebeka, *t* omwāna wa Besueri Omusuli Owepadanalamu, *u* mwanyina Labani
21 Omusuli, okuba mukaziwe. Isaka neyegairirira Mukama mukaziwe, kubanga yali nagumba: *v* Mukama nāwulira okwegairirakwe, ne *w* Le-
22 beka mukaziwe nāba olubuto. Abāna nebawakanira mundaye; nāyogera nti Bwekiri bwekityo, kyenva
23 mbēra omulamu kiki? *x* Nāgenda okubūza Mukama. Mukama nāmugamba nti

g Amawānga abiri gali mu lubutolwo,
Nebika ebibiri biryawukana nokuva mu byendabyo:
b Ne'gwānga erimu linäsingānga e'gwānga edala amānyi;
c Nomukulu anāwerèzānga omuto.

24 Awo enakuze bwezatukirira okuzāla, laba, nebaba abalōngo mu
25 lubatolwe. Nomuberyeberye nāvamu nga mumyufu, omubirigwe gwona nga *d* gufanana ekyambalo ekyebyoya; nebamutūma erinyalye
26 Esau. Mugandawe namu'dirira nāvamu, *e* omukonogwe nga guku'te ekisinzīro kya Esau; *f* nerinyalye nebamutūma Yakobo: era Isaka

yali yakamaze emyāka ukūga, (mu-
27 kaziwe) bweyabazāla. Abalenzi nebakula: Esau nābānga *g* omui'zi owamagezi, omusaja owomunsiko; ne Yakobo yali musaja mutēfu,
28 eyatūlānga mu wema. Era Isaka nāyagala Esau, kubanga *i* yalyānga ku mui'gogwe; ne *k* Lebeka nāya-
29 gala Yakobo. Yakobo nāfumba omugoyo: Esau nāingira ngavu'de mu nsiko, ngakōye nga talina mā-
30 nyi: Esau nāgamba Yakobo nti Ndisa, nkwegairira, omugoyo ógwo omumyufu; kubanga sirina mānyi: erinyalye kyeryava liitibwa Edomu.
31 Yakobo nāyogera nti Nguza lero
32 ebyobukulubwo. Esau nāyogera nti Laba, mbulako katono okufa:
33 nebyobukulu biringasa bitya? Yakobo nāmugamba nti Ndairira lero; nāmulairira: *l* nāguza Yakobo ebyo-
34 bukulubwe. Yakobo nāwa Esau e'mere nomugoyo gwebijanjālo; *m* nālya, nānywa, nāgolekoka, neyegendera: bwatyo Esau nānyōma ebyobukulubwe.

26 Newagwa enjala munsi, endala 'sō si cyo *a* eyoluberyeberye eyagwa mu naku za Ibulaimu. Isaka nāgenda eri *b* Abimereki kabaka
2 Wabafirisiti mu Gerali. Mukama nāmulabikira, nāyogera nti Toserengeta mu Misiri; tūla *c* munsi
3 gyenākugambako: *d* bēra munsi eno, *e* nānge nāberānga wamu nāwe, era *f* nākuwānga omukisa; kubanga 'gwe neza'deryo *g* ndibawa 'mwe ensi zino zona, era nānywezānga *i* ekirairo kyenalairira Ibulaimu ki-
4 tawo; era *k* nāyazānga eza'deryo ngemunyenye ezomu'gulu, era ndiwa eza'deryo ensi zino zona; *l* ne mu za'deryo amawānga gona agomunsi mwegaliwerwa omukisa;
5 *m* kubanga Ibulaimu yawulirānga e'dobozi lyānge, neyekumānga byenamūkutirānga, ebigambo byānge, amatēka gānge, nebiragiro byānge.
6, 7 Isaka nātūla mu Gerali: abasaja bayo nebamubūza ku mukaziwe; *n* nāyogera nti Ye mwanyinaze: kubanga *o* yatya okwogera nti Mukazi wānge; abasaja bawo baleme okunzi'ta olwa Lebeka: kubanga
8 *p* yali mulungi okulaba. Awo olwātuka, bweyali yakamalayo ebiro bingi, Abimereki kabaka Wabafirisiti nātunulira mu kituli, nalaba, era, laba, Isaka yali ngazanya ne
9 Lebeka mukaziwe. Abimereki naita Isaka, nāyogera nti Laba, mazima ye mukaziwo: nāwe wayogera otya nti Ye mwanyinaze? Isaka nāmugamba nti Kubanga nali njogera nti Neme okufa kububwe.
10 Abimereki nāyogera nti Kino kiki kyotukoze? omu ku bantu yandi-

f Lub. 27. 35.

g Lub. 27. 19, 25, 31. *h* Lub. 27. 6.

i Beb. 12. 16.

m Mub. 8. 15. Is. 22. 13. 1 Kol. 15. 32.

a Lub. 12. 10.

b Lub. 20. 2.

c Lub. 12. 1. *d* Lub. 20. 1. Zab. 39. 12. Beb. 11. 9. *e* Lub. 28. 15. *f* Lub. 12. 2. *g* Lub. 13. 15; 15. 18. *i* Lub. 22. 16. Zab. 105. 9. *k* Lub. 15. 5; 22. 17. *l* Lub. 12. 3; 22. 18. *m* Lub. 22. 16, 18.

n Lub. 12. 13; 20. 2, 13. *o* Nge. 29. 25.

p Lub. 24. 16.

f Lub. 35. 29; 49. 33. *g* Lub. 35. 29; 50. 13.

i Lub. 23. 16.

k Lub. 49. 31.

l Lub. 16. 14; 24. 62.

m Lub. 16. 15.

n 1 Byom. 1. 29.

o Lub. 17. 20.

p Ku. 8.

r Lub. 16. 12.

s Mat. 1. 2.

t Lub. 22. 22.

u Lub. 24. 29.

v 1 Byom. 5. 20. 2 Byom. 33. 13. Ezer. 8. 23. *w* Bal. 9. 10.

x 1 Sam. 9. 10; 10. 22.

a Lub. 17. 16; 24. 60.

b 2 Sam. 8. 14.

c Lub. 27. 29. Bal 9. 12.

d Lub. 27. 11, 16, 23.

e Kos. 12. 3.

f Lub. 27. 36.

suze ne mukaziwo nga talowoze'za,
[r] Lub.20.9. nāwe [r] wanditulēseko omusāngo.
11 Abimereki nākūtira abantu bona,
[s] Zab. 105. 15. ngayogera Buli [s] anākwatānga ku
musaja oyo oba mukaziwe talirema
12 ku'tibwa. Isaka nāsiga munsi eyo,
[t] Mat.13.8. Ma'k. 4. 8. [u] lu. 3. Lub. 24. 1, 35. Yob. 42.12. [w] Lub. 24. 35. Zab. 112. 3. Nge. 10.22. nālaba mu mwāka ogwo [t] emirundi
kikumi: Mukama [u] nāmuwa omu-
13 kisa. Omusaja [w] nāba omukulu,
neyeyongerayongerānga okutūsa
14 bweyali omukulu enyo: era yalina
embuzize nenteze, naba'du bangi:
15 [v] nākwasa Abafirisiti obu'gya. Awo
enzi'zi zona aba'du ba kitawe [x] ze-
bāsimira mu naku za Ibulaimu ki-
tawe, Abafirisiti bāli nga bazizibye
16 era nga bazijuzi'za e taka. Abi-
mereki nāgamba Isaka nti Genda
tuveko; kubanga [a] otusinga nyo
17 amānyi. Isaka nāvayo, nāsimba
[y] Kuv. 1.9. ewemaze mu kiwōnvu Ekyegerali,
18 nātūla omwo. Isaka nāyerula enzi-
'zi zama'zi, zebāsimira mu naku za
Ibulaimu kitāwe; kubanga Abafiri-
siti būziziba Ibulaimu bweyamala
okufa: [b] nāziita amanya gazo nga-
manya bwegāli kitawe geyazitūma.
19 Aba'du ba Isaka nebasima mu kiwō-
nvu, nebalaba omwo olu'zi lwama'zi
20 amalamu. Nabasūmba Abegerali
[c] Lub. 21. 25. [c] nebawakanya abasūmba ba Isaka,
nga bogera nti Ama'zi ga'fe: nātū-
ma olu'zi erinya lyalwo Eseki;
21 kubanga bāwakana naye. Nebasi-
ma olu'zi olulala, era nolwo nebalu-
wakanira: nālutūma erinya lyalwo
22 Situna. Nājulukuka okuvayo, nā-
sima olu'zi olulala; nolwo nebata-
luwakanira; nālutūma erinya lya-
lwo Lekobosi; nāyogera nti Ku-
banga kakano Mukama atugazii'za,
[d] Lub. 17. 6; 28. 3; 41. 52. 23 na'fe [d] tulyālira munsi. Nāvayo
24 nāyāmbuka Ebeeriseba. Mukama
nāmulabikira ekiro ekyo, nayo-
[e] Lub. 17. 7; 24. 12; 28. 13. Kuv. 3. 6. Bik. 7. 32. [f] Lub.15.1. [g] lu. 3. gera nti [e] 'Nze Katonda wa I-
bulaimu kitawo: [f] totya, kubanga
'nze [g] ndi wamu nāwe, era nākuwā-
nga omukisa, era nāyongerānga
eza'deryo kubwomu'du wānge Ibu-
25 laimu. [i] Nāzimba ekyōto eyo, [k] nā-
[i] Lub. 12. 7; 13. 18. [k] Zab. 116. 17. kōwola erinya lya Mukama, nā-
simba eyo ewemaye: neyo aba'du
26 ba Isaka nebasimayo olu'zi. Abi-
mereki nālyoka ava mu Gerali nā-
genda gyāli, ne Akuzasi mukwa-
[l] Lub. 21. 22. nogwe, [l] ne Fikoli omukulu we'gye-
27 rye. Isaka nabagamba nti Kiki
ekibalēse gyendi, bwemuba nga
[m] lu. 16. munkyawa, [m] era mwangoba gye-
28 muli? Nebogera nti Twalabira dala
[n] Lub. 21. 22, 23. nga [n] Mukama ali nawe: netwogera
nti Wabēre 'no ekirairo gyetuli,
wakati wa'fe nāwe, era tulagāne
29 endagāno nāwe; obutatukolerānga-
ko kabi, nga 'fe bwetutakukwatā-
ngako, era nga bwetutakukolerānga
kantu wabula ebirungi, era netu-
[o] Kuv. 1.9. kusindika nemirembe; [o] kakano'gwe
30 oyo Mukama gwawa omukisa. Nā-
bafumbira embaga, nebalya neba-
31 nywa. Nebagolokoka enkya mu ma-
kya, [p] nebalairagana: Isaka nāba-
sībula, nebamuvako nemirembe.
32 Awo olwātuka ku lunaku olwo, aba-
'du ba Isaka neba'ja, nebamubūlira
ku lu'zi lwebāli basimye, nebamu-
33 gamba nti Tulabye ama'zi. Nālutū-
ma Siba; [r] erinya lyekibuga kyeriva
libēra Beeriseba ne lero.
34 [s] Esau bweyali nga yakamaze e-
myāka ana nāwasa Yudisi omwāna
wa Beeri Omukiti, ne Basemasi
35 omwāna wa Eroni Omukiti: [t] neba-
nakuwaza Isaka ne Lebeka ememe
zūbwe.

27 Awo olwātuka Isaka bweyamala
okuka'diwa, [a] namasoge nga
gaimba'de nokūinza nga takyainza
kulaba, nāita Esau omwānawe omu-
beryeberye, nāmugamba nti Mwāna
wange: nāmugamba nti 'Nze 'nzu-
2 no. Nāyogera nti Laba 'no, 'nze
muka'de [b] simanyi lunaku lwendi-
3 firako. [c] Kale kakano nkwegairira,
'dira byoi'za, omufukogwo nomute-
gogwo, ogende mu nsiko, onji'gire
4 omui'go; era o'nongoseze enyama
eyakawowo, nga bwenjagala, ogi-
ndetere, ndye; obulamu bwānge
[d] bukusabire omukisa nga sinafa.
5 Lebeka nāwulira Isaka bweyayo-
gera ne Esau omwānawe. Esau
nāgenda mu nsiko oku'ga omui'go,
6 nokuguleta. Lebeka nāgamba Ya-
kobo omwānawe nti Laba, mpuli'de
kitawo ngagamba Esau mugandawo
7 nti Ndetera omui'go, o'nongoseze
enyama eyakawowo, ndye, nkusa-
bire omukisa mu maso ga Mukama
8 nga sinafa. Kale kakano, mwāna
wānge, [e] wulira e'dobozi lyānge nge-
9 byo bwebiri byenkulagira. Genda
kakano eri embuzi, onkimireyo
abāna bembuzi abalungi babiri;
nānge nāzirongoseza kitawo okuba
[f] enyama·eyakawowo, nga bwaya-
10 gala: nāwe onogitwālira kitawo,
alye, [g] alyoke akusabire omukisa
11 nga tanafa. Yakobo nāgamba Le-
beka nyina nti Laba, Esau muganda
wānge ye musaja owobwoya, nānge
12 omubiri gwānge gusērera. Mpo'zi-
kitānge [i] anāmpewetako, nānge nā-
fanana gyali ngomulimba; [k] era
neretako okukolimirwa, 'sō si mu-
13 kisa. Nyina nāmugamba nti [l] Oku-
kolimirwakwo kubēre kunze, mwā-
na wānge: kino kyo'ka, wulira e'do-
bozi lyānge, ogende obinkimire.
14 Nāgenda, nākima, nābiretera nyi-
na: nyina [m] nālongosa enyama eya-
kawowo, nga kitawe bweyayagala.
15 Lebeka [n] na'dira ebyambalo ebiru-
ngi ebya Esau omwānawe omube-
ryeberye, ebyali naye mu nyumba,

[p] Lub. 21. 31.

[r] Lub. 21. 31.

[s] Lub.36.2.

[t] Lub. 27. 46; 28. 1, 6.

[a] Lub. 48. 10. 1 Sam. 3. 2.

[b] Nge.27.1. Yak. 4. 14.
[c] Lub. 25. 27, 28.

[d] Lub. 48. 9,15; 49.28. Ma. 33. 1.

[e] lu. 13.

[f] lu. 4.

[g] lu. 4.

[i] lu. 22.
[k] Lub. 2. 25. Ma. 27. 18.
[l] Lub.43.9. 1 Sam. 25. 24. 2 Sam. 14. 9. Mat.27.25.

[m] lu. 9.

[n] lu. 27.

nāyambaza ebyo Yakobo omwānawe omuto: nāteka amaliba gabāna bembuzi ku ngaloze, ne ku nsingo awasērera: nāwa omwānawe Yakobo mu ngaloze enyama eyakawowo ne'mere byeyali alongose'za. Na'ja eri kitawe, nāyogera nti Kitānge: nāyogera nti 'Nze 'nzuno; gwāni, mwāna wānge? Yakobo nāgamba kitawe nti 'Nze Esau omwānawo omuberyeberye; era nkoze nga bwondagi'de: golokoka, nkwegairira, otūle olye ku mui'go gwānge, [a] obulamubwo bunsabire omukisa. Isaka nāgamba omwānawe nti Kiki ekikugulabisi'za amangu bwekityo, mwāna wānge? Nāyogera nti Kubanga Mukama Katondawo ambe-'de. Isaka nāgamba Yakobo nti Sembera, nkwegairi'de, [b] nkuweweteko, mwāna wānge, oba 'gwe mwāna wānge Esau daladala nanti-ki siye wuyo. Yakobo nāsemberera Isaka kitawe; namuwewetako, nāyogera nti E'dobozi lye 'dobozi lya Yakobo, naye engalo ze ngalo za Esau. Natamwe'kānya, [c] kubanga engaloze zaliko obwoya, ngengalo za mugandawe Esau: kale nīmu-sabira omukisa. Nāyogera nti 'Gwe mwāna wānge Esau daladala? Nā-yogera nti 'Nze 'nsuyo. Nāyogera nti Gunsembereze, nānge nālya ku mui'go ogwomwāna wānge, [d] obulamu bwānge bukusabire omukisa. Nāgusembeza gyāli, nālya: nāmu-letera omwenge, nānywa. Kitawe Isaka nāmugamba nti Sembera ka-kano, o'nywegere, mwāna wānge. Nāsembera, nāmunywegera: nā-wulira akalōsa akebyambalobye, nāmusabira omukisa, nāyogera nti Laba, [e] akalōsa akomwāna wānge Kali ng'anga akalōsa akenimiro Mukama gyawa'de omukisa: Era [f] Katonda akuwēnga ku [g] mu-sulo oguva mu 'gulu, Ne ku [h] bugimu obwensi, [i] Neng'ano nyingi nemwenge mu-ngi: [a] Abantu bakuwerezēnga Namawānga gakuvūnamirēnga: Ofugēnga bagandabo, [b] Nabāna ba nyoko bakuvūnamirēnga: [c] Akolimirwēnga buli akukolimira, Era awebwēnga omukisa buli aku-sabira omukisa. Awo olwātuka, Isaka bweyali nga kyaje amale okusabira Yakobo omukisa, ne Yakobo ngakyaliwo tana-vira dala eri Isaka kitawe, Esau mugandawe nālyoka aingira nga-vu'de okui'ga. Era naye nālongosa enyama eyakawowo, nāgiretera kitawe; nāgamba kitawe nti Kitānge agolokoke, [d] alye ku mui'go ogwo-mwānawe, obulamubwo bunsabire omukisa. Isaka kitawe nāmuga-mba nti Gwāni? Nāyogera nti 'Nze mwānawo, omuberyeberyewo, Esau. Isaka nākankana nyo nyini, nāyogera nti Kale āni oyo eyai'ze omui'go nāgundetera, nānge ndi'de ku byona nga tona'ja, ne'musabira omukisa? era naye [e] nokuwebwa aliwebwa omukisa. Esau bweya-wulira ebigambo bya kitawe, nākā-ba [f] okukāba okunene enyo era okwenaku enyingi, nāgamba kitawe nti Nsabira 'nze, era nānge, ai ki-tānge. Nāyogera nti Mugandawo a'ze ngalimba, era aku'gyeko omu-kisagwo. Nāyogera nti Teyatūmi-bwa bulungi (erinyalye) Yakobo? kubanga anyingi'de mu byānge emirundi gino gyombi: [g] yanziyako ebyobukulu bwānge; ne kakano, laba, anziyeko omukisa gwānge. Nāyogera nti Tontereke'de nānge mukisa? Isaka na'damu nāgamba Esau nti [i] Laba, 'muwa'de okuku-fugānga 'gwe, ne bagandabe bona mbawa'de eri ye okumuwerezānga; era [k] 'mujanjabye neng'ano no-mwenge: kale kiki kyenākukolera 'gwe, mwāna wānge? Esau nā-gamba kitawe nti Olina omukisa gumu gwo'ka, kitānge? nsabira 'nze, era nānge, ai kitānge. Esau nāimusa e'dobozirye, [l] nākāba. Isa-ka kitawe na'damu nāmugamba nti Laba, [m] enyumbayo enebānga ya bugimu bwa nsi, Era ya musulo oguva mu 'gulu wa'gulu; Nekitalakyo kye kinākuwānga obulamu, era [n] onowerezānga mugandawo; Era [o] olulituka bwolyesuma'tula, Olikunkumula ekikoligokye oku-va mu bulagobwo. Esau [p] nākyūwa Yakobo olwomu-kisa kitawe gweyamusabira: Esau nāyogera mu mutimagwe nti 'Ena-ku ezokukābira kitānge ziritera okutūka; [q] nendyoka nzi'ta muga-nda wānge Yakobo. Nebabūlira Lebeka ebigambo bya Esau omwā-nawe omuberyeberye; nātuma nā-ita Yakobo omwānawe omuto, nā-mugamba nti Laba, mugandawo Esau, mu bigambobyo, [r] yesanyu-sa, (ngatēsa) okuku'ta. Kale kaka-no, mwāna wānge, wulira e'dobozi lyānge; ogolokoke, o'dukire eri Labani mwanyinaze mu [s] Kalani; omaleyo naye enaku si nyingi, okutūsa obukāmbwe bwa muganda-wo lwebulyekolōbya; obusungu bwa mugandawo lwebulyekolōbya gyoli, naye lwalyerabira kyewamu-kolera: nendyoka ntuma, nenku-'gyayo: kiki ekyandinfisi'zako 'mwe 'mwembi ku lunaku olumu? Lebeka nāgamba Isaka nti [t] Obu-

[a] lu. 4.
[b] lu. 12.
[c] lu. 16.
[d] lu. 4.
[e] Kos. 14.6.
[f] Beb. 11. 20.
[g] Ma. 33. 13, 28. 2 Sam. 1. 21.
[h] Lab. 45. 18.
[i] Ma. 33.28.
[k] Lub. 9. 25; 25. 23.
[l] Lub. 29. 8.
[m] Lub. 12.2. Kubal. 24. 9.
[n] Lub. 25. 23. 2 Sam. 8. 14. Ob. 18–20.
[o] 2 Basek. 8. 20.
[p] Lub. 37. 4, 8.
[q] Lub. 50. 3, 4, 10.
[r] Ob. 10.
[s] Zab. 64.5.
[t] Lub. 11. 31.
[u] Lub. 26. 35; 28. 8.

lamu bwänge bunkoyeseza olwabawala ba Kesi: Yakobo *y* bwaliwasa omukazi ku bawala ba Kesi, abali ng'anga abo, ku bawala abomunsi eno, obulamu bwänge bulingasa

28 butya? Isaka näita Yakobo, *a* nämusabira omukisa, nämukütira, nämugamba nti *b* Towasänga mukazi ku bawala ba Kanani.
2 *c* Golokoka, ogende *d* Epadanalamu, eri enyumba ya *e* Besueri kitawe wa nyoko; wewasize omukazi alivayo ku bawala ba *f* Labani mwanyina wa nyoko.
3 Era *g* Katonda Omuinza webintu byona akuwänga omukisa, akwazëänga, akwongerënga, ofuke ekibïna kyamawänga;
4 era akuwe *h* omukisa gwa Ibulaimu, 'gwe neza'deryo awamu näwe; osikire ensi *k* gyewatambuliramu, Katonda gyeyawa Ibulaimu.
5 Isaka näsindikа Yakobo: nägenda Epadanalamu eri Labani, omwäna wa Besueri Omusuli, mwanyina Lebeka, nyina wa Yakobo ne Esau.
6 Era Esau nälaba nga Isaka yasabira Yakobo omukisa nämusindika okugenda Epadanalamu, okwewasizayo omukazi; era bweyamusabira omukisa nämukütira ngayogera nti Towasänga mukazi ku bawala
7 ba Kanani; era nga Yakobo näwulira kitawe ne nyina, era ngagenze
8 Epadanalamu: Esau nälaba *i* ngabawala ba Kanani tebäsanyusa Isa-
9 ka kitawe; Esau nägenda eri Isimaeri, näwasa wamu nabakazi beyalina Makalasi muwala wa Isimaeri omwäna wa Ibulaimu, *m* mwanyina Nebayosi, okuba mukaziwe.
10 Yakobo *n* näva mu Beeriseba näi-
11 genda eri *o* Kalani. Nätüka mu kifo, näsulawo näkësa obu'de, kubanga enjuba yali egu'de; nätwäla
12 erimu ku mainja agomukifo, nälyezizika wansi womutwegwe, nägalamira mu kifo ekyo okwebaka. *p* Nälöta ekirōto, era, laba, amadäla agäsimbibwa ku 'taka, nentiko yago ngetüse mu'gulu: era laba *r* bamalaika ba Katonda nga balinya era
13 nga ba'ka kugo. Era, *s* laba, Mukama ngaïmiri'de wa'gulu wago, näyogera nti *t* 'Nze Mukama, Katonda wa Ibulaimu jajawo, era Katonda wa Isaka: *u* ensi gyogalami'deko, ndigikuwa 'gwe neza'de-
14 ryo; *w* neza'deryo linäbänga ngenfüfu eyokunsi, era olibuna *v* ebugwanjuba, nebuvanjuba, nobukika obwa kono, nobwadyo: ne mu'gwe ne *z* mu za'deryo ebika byona ebyomunsi mwebiriwerwa omukisa.
15 Era, laba, 'nze *a* ndi wamu näwe, era *b* näkukümänga gyonogendänga yona, era *c* ndikukomyawo munsi eno; kubanga *d* sirikuleka *e* okutüsa lwendimala okukola byenkuga-
16 mbyeko. Yakobo näzukuka mu tulo, näyogera nti Mazima Mukama ali mu *f* kifo kino; nänge mba'de
17 simanyi. Nätya, näyogera nti Ekifo kino nga kya ntisa! (ekifo) kino ye nyumba ya Katonda dala mazima, era gwe mulyängo gwe'gulu.
18 Yakobo nägolokoka enkya mu makya, na'dira ejinja lweyezisise wansi womutwegwe, *g* nälisimba okuba empagi, *h* nalifukako amafuta ku nti-
19 ko yalyo. Nätüma *k* ekifo ekyo erinya lyakyo Beseri: naye erinya lyekibuga lyali Luzi oluberyeberye.
20 *l* Yakobo neyeyama obweyamo, ngayogera nti *m* Katonda bwanäbänga awamu nänge era bwanänkumiränga mu 'kubo lino lyeng'endamu, era bwanämpänga *n* e'mere eyokulya, nengoye ezokwambala, *o* noku-
21 'da nenzira mu nyumba ya kitänge nemirembe, *p* Mukama nälyoka abë-
22 ra Katonda wänge, nejinja lino, lyensimbye okuba empagi, *r* liriba enyumba ya Katonda: *s* era ku byona byonompänga siremënga kukuwa 'gwe ekitündu ekyekumi.

29 Yakobo nälyoka agenda ngatambula, *a* na'ja munsi eyabäna
2 abebuvanjuba. Nätunula, era, laba, olu'zi mu nimiro, era, laba, ebisibo bisatu ebyendiga nga zigalami'de awo awali olu'zi: kubanga mu lu'zi omwo mwebänyewesänga ebisïbo:
3 nejinja eryali ku kamwä kolu'zi lyali 'dene. Nebisibo byonsatule nebikung'anira awo: nebayiringisa ejinja okuli'gya ku kamwä kolu'zi, nebanywesa endiga, neba'za ejinja ku kamwä kolu'zi, mu kifo kyalyo.
4 Yakobo näbagamba nti Baganda bänge, muva wa? Nebogera nti
5 Tuli ba Kalani. Näbagamba nti Mumanyi Labani omwäna wa Nakoli? Nebogera nti Tumumanyi.
6 Näbagamba nti *b* Mulamu? Nebogera nti Mulamu: era, laba, Lakeri
7 muwalawe a'ja nendiga. Näyogera nti Laba, enjuba ekyali mu lu'gya, 'sō obu'de tebunatüka ensolo okukung'anyizibwa: munywese endiga,
8 mugende muzirise. Nebogera nti Tetuïnza, ebisibo byonsatule nga tebinakung'anyizibwa, nebayiringisa ejinja okuli'gya ku kamwä kolu'zi: netulyoka tunywesa endiga.
9 Bweyali akyayogera nabo, *c* Lakeri na'ja nendiga za kitawe; kubanga
10 ye yaziründänga. Awo olwätuka Yakobo bweyalaba Lakeri muwala wa Labani mwanyina nyina. Yakobo näsembera, *d* näyiringisa ejinja nali'gya ku kamwä kolu'zi, nänywesa ekisibo kya Labani mwanyi-
11 na nyina. Yakobo *e* nänywegera Lakeri, näimusa e'dobozirye, näkä-
12 ba. Yakobo näbülira Lakeri nga

y Lub. 24. 3.

a Lub. 27. 33.
b Lub. 24. 3.

c Kos. 12. 12.
d Lub. 28. 20.
e Lub. 22. 23.
f Lub. 24. 29.
g Lub. 17. 1, 6.

h Lub. 12. 2.

k Lub. 17. 8.

i Lub. 24. 3; 26. 35.

m Lub. 25. 13.

n Kos. 12. 12.
o Bik. 7. 2.

p Lub. 41. 1. Yob. 33. 15.
r Yok. 1. 51. Beb. 1. 14.
s Lub. 35. 1; 48. 3.
t Lub. 26. 24.
u Lub. 13. 15; 35. 12.
w Lub. 13. 16.
v Lub. 13. 14. Ma. 12 20.
z Lub. 12. 3; 18 18; 22. 18; 26. 4.
a lu. 20. Lub. 26. 24; 31. 3.
b Lub. 48. 16. Zab. 121. 5–8.
c Lub. 35. 6.
d Ma. 31. 6, 8. Yos. 1. 5. 1 Basek. 8. 57. Beb. 13. 5.
e Kubal. 23. 19.

f Kuv. 3. 5. Yos. 5. 15.

g Lub. 31. 13, 45; 35. 14.
h Lev. 8. 10–12.
k Balam. 1. 23, 26.
l Lub. 31. 13. Balam. 11. 30. 2 Sam. 15. 8.
m lu. 15.
n 1 Tim. 6. 8.
o Balam. 11. 31. 2 Sam. 19. 24, 30.
p Ma. 28. 17. 2 Sam. 15. 8. 2 Basek. 5. 17.
r Lub. 35. 7, 14.
s Lev. 27. 30.

a Kos. 12. 12.

b Lub. 43. 27.

c Kuv. 2. 16.

d Kuv. 2. 17.

e Lub. 33. 4; 45. 14, 15.

ye [f]muganda wa kitawe, era nga ye mwāna wa Lebeka: [g]na'dukana
13 mbiro nābūlira kitawe. Awo olwātuka Labani bweyawulira ebigambo bya Yakobo omwāna wa mwanyina, [h]na'dukana okumusisinkana, nāmu gwa mu kifuba, nāmunywegera, nāmuingiza mu nyumbaye. Nābūlira Labani ebigambo ebyo byona.
14 Labani nāmugamba nti [i]Mazima gwoli gūmba lyānge era omubiri gwānge. Nātūla naye nāmalayo
15 omwezi gumu. Labani nāgamba Yakobo nti Kubanga oli muganda wānge kyekiva kikugwānira okumpererezānga obwerēre? mbūlira,
16 empērayo enebānga ki? Era Labani yalina abawala babiri: erinya lyomukulu Lea, nerinya lyomuto
17 Lakeri. Ne Lea amasoge gali magōnvu; naye Lakeri yali mulungi
18 namasoge ga kusanyusa. Yakobo nāyagala Lakeri; nāyogera nti [j]Nākuwererezānga emyāka musānvu mpelwe Lakeri omwānawo omuto.
19 Labani nāyogera nti Wakiri 'mukuwe 'gwe okusinga okumuwa omu-
20 saja omulala: bēra nānge. Yakobo [m]nāwererezaemyāka musānvu awebwe Lakeri; negifanana ngenaku si nyingi olwokwagala kweyamwa-
21 gala. Yakobo nāgamba Labani nti Mpa omukazi wānge, kubanga enaku zānge zitukiri'de, nyingire gyāli.
22 Labani nākung'anya abasaja bona
23 abomukifo, [n]nāfumba embaga. Awo olwātuka akawungēzi na'dira Lea omwānawe, namumuletera; nāingi-
24 ra gyali. Labani nāmuwa Zirupa omuzānawe eri omwānawe Lea oku-
25 ba omuzāna. Awo olwātuka enkya nālaba nga ye Lea: nāgamba Labani nti Kino kiki kyonkoze? sakuwereza lwa Lakeri? kale kiki eki-
26 ku'nimbi'za? Labani nāyogera nti Tebakola bwebatyo mu kifo kya'fe okuwa omuto okusoka omuberye-
27 berye. Mala enaku musānvu ezoyo, netulyoka tukuwa nomulala olwokuwereza kwonomperezānga nate
28 emyāka omusānvu emirala. Yakobo nākola bwatyo, nāmala enakuze musānvu: nāmuwa Lakeri omwā-
29 nawe okumuwasa. Labani nāwa Lakeri omwānawe Bira omuzānawe
30 okuba omuzānawe. Era nāingira neri Lakeri, era [o]nāyagala Lakeri okusinga Lea, nāmuwererezaPnate emyāka musānvu emirala.
31 Mukama [r]nālaba nga Lea yakyaibwa, nāsumulula olubutolwe: naye
32 Lakeri yali mugumba. Lea nāba olubuto, nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinyalye Leubeni: kubanga yayogera nti Kubanga Mukama [s]atunuli'de ekibonobono kyānge; kubanga kakano 'baze anā-
33 njagala. Nāba olubuto nate nāzāla omwāna owobulenzi; nāyogera nti Kubanga Mukama yawulira nga nkyaibwa kyavu'de ampa nomwāna ono era: nāmutūma erinyalye Sime-
34 oni. Nāba olubuto nate, nāzāla omwāna owobulenzi; nāyogera nti Kale 'no omulundi guno 'baze anegata nānge, kubanga 'muzali'de abāna abobulenzi basatu: erinyalye
35 kyeryava litūmibwa Levi. Nāba olubuto nate, nāzāla omwāna owobulenzi: nāyogera nti Omulundi guno nāmutendereza Mukama: kyeyava amutūma erinyalye [t]Yuda; nālekera awo okuzāla.

30 Lakeri bweyalaba nga [a]tazālira Yakobo bāna, Lakeri nākwatirwa obu'gya mugandawe; nāgamba Yakobo nti Mpa abāna, oba
2 tompe, nāfa. Nobusungu bwa Yakobo nebubūbūkira Lakeri: nāyogera nti [b]'Nze ndi mu kifo kya Katonda, eyaku'ma ebibala ebyolubu-
3 to? Nāyogera nti Laba [c]omuzāna wānge Bira, ingira gyāli; alyoke azālire ku mavivi gānge, era nānge
4 nfune abāna muye. Nāmuwa Bira omuzānawe okumuwasa: Yakobo
5 nāingira gyali. Bira nāba olubuto, nāzālira Yakobo omwāna owobule-
6 nzi. Lakeri nāyogera nti Katonda [d]ansali'de omusāngo, era ampuli'de e'dobozi lyānge, era ampa'de omwāna owobulenzi: kyeyava amutūma
7 erinyalye Dani. Bira omuzāna wa Lakeri nāba olubuto nate, nāzālira Yakobo omwāna owobulenzi owo-
8 kubiri. Lakeri nāyogera nti Meganye ne muganda wānge okumegana okwamānyi, era me'ze: nāmutūma
9 erinyalye Nafutali. Lea bweyalaba ngaleke'de awo okuzāla, na'dira Zirupa omuzānawe, nāmuwa Ya-
10 kobo okumuwasa. Zirupa omuzāna wa Lea nāzālira Yakobo omwāna
11 owobulenzi. Lea nāyogera nti Kirungi! nāmutūma erinyalye Gadi.
12 Zirupa omuzāna wa Lea nāzālira Yakobo omwāna owobulenzi owo-
13 kubiri. Lea nāyogera nti Ndabye omukisa! kubanga abawala [e]banāmpitānga wa mukisa: nāmutūma
14 erinyalye Aseri. Leubeni nāgenda mu nakuinwebāli bakungulira eng'ano, nālaba amadudaimu mu nimiro, nāgaletera nyina Lea. Awo Lakeri nāmugamba Lea nti Mpa, nkwegairi'de, ku madudaimu agomwānawo.
15 Nāmugamba ye nti Kigambo kitono okunziyako 'baze? era oyagala okunziyako namadudaimu agomwāna wānge? Lakeri nāmugamba nti Kyanāva asula nāwe ekiro kino
16 olwamadudaimu agomwānawo. Yakobo nāva mu nimiro akawungēzi, Lea nāfuluma okumusisinkana, nāyogera nti Kikugwānira okuingira

[f] Lub 13.8; 14. 14, 16.
[f] Lub. 24. 28.
[g] Lub. 24. 29.
[h] Lub. 2.23. Balam. 9. 2 2 Sam. 5.1; 19. 12, 13.
[i] Lub. 31. 41. 2 Sam. 3. 14.
[m] Lub. 30. 26. Kos. 12.12.
[n] Balam. 14. 10. Yok. 2.1,2.
[o] Lu. 20.
[P] Lub. 30. 26; 31. 41. Kos. 12.12.
[r] Zab. 127. 3.
[s] Kuv. 3.7; 4. 31. Ma. 26. 7. Zab. 25.18; 106. 44.
[t] Mat. 1. 2.
[a] Lub. 29. 31.
[b] Lub. 16.2. 1 Sam. 1. 5.
[c] Lub. 16.2.
[d] Zab. 35. 24; 43. 1. Kung. 3. 20.
[e] Nge. 31. 28. Luk. 1. 48.

gyendi; kubanga mazima nkuwere-'de amadudaimu agomwāna wānge.
17 Nāsula naye ekiro ekyo. Katonda nāwulira Lea, nāba olubuto, nāzā-lira Yakobo omwāna owobulenzi
18 owokutāno. Lea nāyogera nti Ka-tonda ampa'de empēra yānge, ku-banga nāwa 'baze omuzāna wānge:
19 nāmutūma erinyalye Isakali. Lea nāba olubuto nate, nāzālira Yakobo omwāna owobulenzi owomukāga.
20 Lea nāyogera nti Katonda ampa'de ekirabo ekyobugole ekirungi; kaka-no'baze anātūlānga nānge, kubanga 'muzali'de abāna abobulenzi mu-kāga: nāmutūma erinyalye Zebu-
21 luni. Oluvanyuma nāzāla omwāna owobuwala, nāmutūma erinyalye
[f] Lub. 6. 1. 1 Sam. 1. 19.
22 Dina. Katonda [f] na'jukira Lakeri, Katonda nāmuwulira, [g] na'gula olu-
[g] Lub. 29. 31.
23 butolwe. Nāba olubuto, nāzāla omwāna owobulenzi: nāyogera nti Katonda anziyeko [i] okuvumibwa
[i] 1 Sam. 1. 6. Luk. 1. 25.
24 kwānge: nāmutūma erinyalye Yu-sufu, ngayogera nti [k] Mukama anyo-ngereko omwāna omulala owobu-lenzi.
[k] Lub. 35. 17.
25 Awo olwātuka, Lakeri bweyama-la okuzāla Yusufu, Yakobo nāgamba
[l] Lub. 2. 54, 56.
Labani nti [l] Nsindika ng'ende mu kifo kyewa'fe, era munsi eyewa'fe,
26 Mpa bakazi bānge nabāna bānge
[m] Lub. 29. 20, 30.
[m] benakuwererezānga, negendere: kubanga omanyi okuwereza kwānge
27 kwenakuwerezānga. Labani nāmu-gamba nti Kakano obanga ndabye ekisa mu masogo, (bēra wano: ku-
[n] Lub. 39. 3, 5.
banga) [n] nfumitiriza nga Mukama
28 yampa omukisa [o] kububwo. Nāyo-gera nti [p] Nsalira empērayo, nānge
29 nāgiwānga. Nāmugamba nti [r] Oma-nyi bwenakuwerezānga, era ebisi-
30 bobyo bwebyali nānge. Kubanga byewalina nga sina'ja bitono, era byeyonge'de okuba ebingi; era Mu-kama akuwa'de omukisa gyenakyu-kirānga yona: ne kakano [s] ndifuna di ebyenyumba yānge 'nze era?
31 Nāyogera nti Nākuwa ki? Yakobo nāyogera nti Toliko kyonompa: bwolinkolera kino, nālūndānga nate
32 ekisibokyo, nākikūmanga. Nāita lero mu kisibokyo kyona, nga nzi-yamu buli eya bujagijagi neya bi-tānga, na buli nzirugavu mu ndiga, neza bitānga neza bujagijagi mu
[t] Lub. 31. 8.
mbuzi: era [t] yenebānga empēra
[u] Zab. 37. 6.
33 yānge. Bwebutyo [u] obutukirivu bwānge bulimpolereza oluvanyu-ma, bwoli'ja olwempēra yānge eri mu masogo: buli eteri ya bujagi-jagi oba eya bitānga mu mbuzi, oba nzirugavu mu ndiga, eyo (bwerira-bika) nānge eribalibwa nga nzi'be.
34 Labani nāyogera nti Laba, nandya-ga'de kibēre ngekigambokyo bweki-
35 ri. Na'gyamu ku lauku olwo embuzi enume eza biwūga neza bi-tānga nembuzi enkazi zona eza bu-jagijagi neza bitānga, buli eyaliko e'bala ejeru, nenzirugavu zona mu ndiga, nāziwa mu mukono gwabā-
36 nabe; na'sāwo olugendo lwa naku satu wakatiwe ne Yakobo: Yakobo nālūnda ebisibo bya Labani eby-
37 sigalawo. Yakobo [w] na'dira obuti bwomulibine omubisi, nobwomusa-kedi nobwomwalamoni; nabusasa-mbulako eugūdo ezitukula, nālabisa
38 obutukuvu obwali ku buti. Nāsi-simba obuti bwasasambu'de mu ma-so gebisibo ku manvu mu byesero ebyokunywesezamu ebisibo webya-'ja okunywa; neziwaka amawako
39 bweza'ja okunywa. Ebisibo nebi-wakira mu maso gobuti, ebisibo nebizāla eza biwūga neza bujagi-
40 jagi neza bitānga. Yakobo nāya-wula mu bāna, nātunuza amaso gekisibo eri aba biwūga, neri aba-dugavu bona abomukisibo kya La-bani; nāyawulako ebisibobye, nā-
41 tabigata nekisibo kya Labani. Awo olwātuka ezalina amānyi mu kisi-bo bwezawakānga. Yakobo nāteka obuti mu maso gekisibo mu byese-
42 ro, ziwakire awali obuti; naye eki-sibo bwekyabānga ekibi, nātabu'sā-ngawo: bwezityo embi ze zabānga za Labani, nezamānyi nga ze za
43 Yakobo. Omusaja [y] neyeyongera nyo, [z] nāba nebisibo binene, naba-zāna naba'du, neng'amira nendo-goi.

31 Nawulira ebigambo ebyabāna ba Labani, nga bogera nti Yako-bo byona ebyali bya kita'fe abimu-'gyeko; era mwebyo ebyali bya kita'fe mwafuni'de ekitībwa ekyo
2 kyona. Yakobo nālaba [a] amaso ga Labani, era laba, tegakyafanana
3 gyali, ngoluberyeberye. Mukama nā-gamba Yakobo nti [b] Dayo munsi ya bajajabo, era eri bagandabo; nānge
4 nāberānga wamu nāwe. Yakobo nātuma nāita Lakeri ne Lea ba'je
5 mu dundiro awali ekisibokye, nā-bagamba nti [c] Ndabye amaso ga kita'mwe nga tegakyafanana gyendi ngoluberyeberye: naye Katonda wa
6 kitānge [d] yaberānga nānge. Era [e] mumanyi nga nawerezānga kita-
7 'mwe namānyi gānge gona. Era kita'mwe ya'nimba, [f] nāwanyisānga empera yānge [g] emirundi kumi; naye Katonda [i] teyamuganya ku-
8 nkola bubi. Bweyayogerānga bwati nti [k] Eza bujagijagi ze zinābānga empērayo; ekisibo kyona nekizāla eza bujagijagi: era bweyayogerā-nga bwati nti Eza biwūga ze zinā-bānga empērayo; ekisibo kyona ne-
9 kizāla eza biwūga. Bwatyo Ka-tonda ensolo za kita'mwe [l] yazimu-
10 'gyako, nāziwa 'nze. Awo olwātuka

[w] Lub. 31. 9-12.
[y] lu. 30.
[z] Lub. 13. 2; 24. 35; 26. 13, 14.
[a] Lub. 4. 5.
[b] Lub. 28. 15, 20, 21; 32. 9.
[c] lu. 2.
[d] lu. 3.
[e] lu. 38 neb. Lub. 30. 29.
[f] lu. 41.
[g] Kubal. 14. 22. Nek. 4. 12. Yob. 19. 3. Zek. 8. 23.
[i] Lub. 20. 6. Zab. 105. 14.
[k] Lub. 30. 32.
[l] myi. 1, 16.

mu biro ekisibo bwekyawaka amawako, nenyimusa amaso gänge, nendabira mu kirōto, era, laba, embuzi enume ezalinyira ekisibo zali za biwūga, neza bujagijagi, neza kiwewowewo. 11 [m] Malaika wa Katonda nāng'ambira mu kirōto nti Yakobo: nenjogera nti 'Nze 'nzuno. 12 Nāyogera nti Imusa kakano amasogo, olabe, embuzi zona enume ezirinyira ekisibo za biwūga, neza bujagijagi, neza kiwewowewo: kubanga [n] ndabye byona Labani bya- 13 kukolera. 'Nze Katonda Webeseri [o] gyewafukira amafuta ku mpagi, gyewaneyamira obweyamo: kakano [p] golokoka, ove munsi eno, o'deyo 14 munsi gyewazālirwamu. Lakeri ne Lea neba'damu nebamugamba nti [r] Tukyalina omugabo oba busika 15 mu nyumba ya kita'fe? Tetubalibwa nga ba'na'gwänga gyali? kubanga [s] yatutonda, era nebintu bya'fe 16 abiriri'de dala. Kubanga obugaga bwona Katonda bwa'gye ku kita'fe, bwe bwa'fe era bwa bāna ba'fe: kale kakano, kyona Katonda kyakuga- 17 mbye, kikole. Yakobo nālyoka agolokoka, neyebagaza abānabe ne ba- 18 kazibe ku ng'amira; nātwāla naye ebisibobye byona, nebintu byona byeyali akung'anyiza, ebisibo byeyali afunye, byeyakung'anyiza mu Padanalamu, agende eri Isaka kitawe munsi ya Kanani. Labani yali agenze okusala ebyoya byendigaze: Lakeri na'ba [t] baterafi ba 20 kitawe. Yakobo nāgenda mu kyāma Labani Omusuli nga tamanyi, kubanga teyamubūlira nga'duka. 21 Bwatyo na'duka ne byona byeyalina; nāgolokoka nāwunguka Omu'ga, [u] nākyusa amasoge eri olusozi olwa Gireadi. 22 Nebabūlira Labani ku lunaku olwokusatu nga Yakobo ya'duka. 23 Nātwāla naye bagandabe, nāmugoberera olugendo lwa naku musānvu; nāmutūkako ku lusozi Gi- 24 readi. Katonda [w] na'jira Labani Omusuli mu kirōto ekyekiro, nāmugamba nti Wekume [v] oleme okwogera ne Yakobo newakuba'de ebiru- 25 ngi newakuba'de ebibi. Labani nātūka ku Yakobo. Yakobo yali asimbye ewemaye ku lusozi: ne Labani ne bagandabe nebasimba 26 ku lusozi Gireadi. Labani nāgamba Yakobo nti Wakola ki, okugenda ekyāma nga simanyi, notwālira dala abāna bānge ngabanyagi- 27 bwa nekitala? Kiki ekyaku'dusa ekyāma ngonkisa ngogenda; notombūlira, ndyoke nkusibule nekinyumu nenyīmba nebitāsa neuā- 28 nga; notong'anya [z] kunywegera batabani bānge ne bawala bānge? ka- 29 kano okoze kya busirusiru. Kiri mu bulnza bwomukono gwānge okukukola obubi: naye [a] Katonda wa kita'mwe yayoge'de nānge [b] ekiro, nti Wekūme oleme okwogera ne Yakobo newakuba'de ebirungi ne- 30 wakuba'de ebibi. Ne kakano oyagala nyo okugenda, kubanga olūmirwa nyo enyumba ya kitawo, (naye) kyewava [c] o'ba bakatonda 31 bānge kiki? Yakobo na'damu nāgamba Labani nti Kubanga natya: kubanga nayogera nti Oleme oku- 32 nziyako bawalabo olwempaka. Buli gwonolaba ngalina bakatondabo, [d] tabe mulamu: mu maso ga baganda bafe yawulamu ebibyo ebiri ewānge, obyetwālire. Kubanga Yakobo yali tamanyi nga Lakeri ye 33 yaba'ba. Labani nāingira mu wema ya Yakobo, ne mu wema ya Lea, ne mu wema eyabazāna bombi; naye nātabalaba. Nāva mu wema ya Lea, naingira mu we- 34 ma ya Lakeri. Lakeri yali atu'te baterafi, naba'sā mu matandiko geng'amira, nābatūlako. Labani nāyaza mu wema yona, naye nātaba- 35 laba. Nāgamba kitawe nti Mukama wānge aleme okusunguwala kubanga siinza [e] kuimirira woli; kubanga empisa eyabakazi eri kunze. Nānonya, naye nātalaba baterafi. 36 Yakobo nāsunguwala, nāyomba ne Labani: Yakobo na'damu nāgamba Labani nti Okwōnōna kwānge kiki? ekibi kyānge kiki 'gwe okungobe- 37 rera embiro? Kubanga oyazi'za ebintu byānge byona, kiki kyolabye ku bintu byona ebyomunyumbayo? Kiteke wano mu maso ga baganda bānge ne bagandabo, batusalire 38 omusāngo 'fembi. Emyāka egyo abiri nabērānga nāwe; endigazo nembuzizo enkazi tezisōwolānga, nenume ezomukisibokyo siziryā- 39 nga. [f] Eyatāgulwānga ensolo sakuleterānga; 'nze nafirwānga eyo; [g] wagivūnanānga mu mukono gwānge, obanga ya'bibwānga misana 40 oba ya'blbwānga kiro. Bwenabērānga bwentyo; emisana omusana gwanzigwerāngako, nekiro empewo; notulo twambulānga mu maso 41 gānge. Emyāka egyo abiri nabērānga mu nyumbayo; [h] nakuwererezānga emyāka kumi nena olwa bawalabo bombi, nemyāka mukāga olwekisibokyo; [k] nāwe wawanyisānga empēra yānge emirundi kumi. 42 [l] Singa Katonda wa kitānge, Katonda wa Ibulaimu, era [m] Entisa ya Isaka, teyabērānga nānge, kakano tewandiremye kunsindika bwerēre. [n] Katonda alabye okubonabona kwānge nokutegana kwemikono gyā- 43 nge, [o] nākujūnga ekiro. Labani na'damu nāgamba Yakobo nti Abawala be bawala bānge, nabāna be

[m] Lab. 48. 16.
[n] Kuv. 3. 7.
[o] Lab. 28. 18-20.
[p] Ju. 2. Lab. 32. 9.
[r] Lab. 2. 24.
[s] Lab. 29. 15, 27.
[t] Lab. 35. 2.
[u] 2 Basek. 12. 17. Luk. 9. 51, 53.
[w] Lab. 20. 3. Yob. 33. 15. Mat. 1. 20.
[v] Lab. 24. 50.
[x] Ju. 53. Lus. 1. 9, 14. 1 Basek. 19. 20. Bik. 20. 37.
[a] Ju. 53. Lub. 28. 13.
[b] Ju. 24.
[c] Ju. 19. Balam. 18. 24.
[d] Lub. 44. 9.
[e] Kuv. 20. 12. Lev. 19. 32.
[f] Kub. 22. 10 neb.
[g] Kuv. 22. 12.
[h] Lub. 29. 27, 28.
[k] Ju. 7.
[l] Zab. 124. 1, 2.
[m] Ju. 53. Is. 8. 13.
[n] Lub. 29. 32. Kuv. 3. 7.
[o] 1 Byom. 12. 17. Yud. 9.

bāna bānge, nebisibo bye bisibo byānge, ne byona byolaba bye byānge: ne lero nyinza kukolera ki bawala bānge bano, oba bāna bābwe
44 bebāzāla? Kale 'no kakano, [p] tulagāne endagāno, 'nze nāwe; [r] ebērē-
45 nga omujulirwa eri 'nze nāwe. Yakobo [s] na'dira ejinja, nālisimba oku-
46 ba empagi. Yakobo nāgamba bagandabe nti Mukung'anye amainja; neba'dira amainja, nebatūma entūmo: nebalira awo awali entūmo.
47 Labani nāgitūma erinya Yegalusakadusa: naye Yakobo nāgitūma Ga-
48 leedi. Labani nāyogera nti [t] Entūmo eno ye mujulirwa eri 'nze nāwe lero. Erinya lyayo kyeryava litū-
49 mibwa Galeedi: era [u] Mizupa, kubanga yayogera nti Mukama atunulēnga wakati wānge nāwe, bwetu-
50 liba nga tetukyalabagana. Bwonobonyabonyānga abāna bānge, era bwonowasānga abalala awali abāna bānge, tewali muntu ali na'fe; laba, Katonda ye mujulirwa wakati wā-
51 nge nāwe. Labani nāgamba Yakobo nti Laba entūmo eno, era laba nempagi eno, gyensimbye wakati
52 wānge nāwe. Entūmo eno ebērēnga omujulirwa, nempagi ebērēnga omujulirwa, nga 'nze siriita ku ntūmo eno (okugenda) gyoli, era nga nāwe toliita ku ntūmo eno nempagi eno oku'ja gyendi, okukola obubi.
53 Katonda wa Ibulaimu, era Katonda wa Nakoli, Katonda wa kitābwe, alamule wakati wa'fe. Yakobo [w] nālaira
54 [v] Entisa ya kitawe Isaka. Yakobo nāwerayo sadaka ku lusozi, nāita bagandabe okulya e'mere: nebalya e'mere, nebabēra ku lusozi neba-
55 kēsa obu'de. Awo enkya mu makya Labani nāgolokoka, nānywegera batabanibe ne bawalabe nābasabira omukisa: Labani nāgenda, na'dayo
32 mu kifokye. Yakobo neyegendera, ne [a] bamalaika ba Ka-
2 tonda nebamusisinkana. Yakobo bweyabalaba nāyogera nti Lino lye [b] gye lya Katonda: nātūma ekifo ekyo erinya lyakyo Makanaimu.
3 Yakobo nātuma ababaka okumukulembera eri Esau mugandawe [c] munsi ya Seiri, [d] ye nimiro ya
4 Edomu. Nābalagira ngayogera nti [e] Bwemuti bwemuligamba mukama wānge Esau; nti Bwati bwayogera omu'duwo Yakobo nti Natūlānga ne Labani, nembērayo okutūsa kaka-
5 no: era nina ente nendogoi nebisibo, naba'du nabazāna: era ntumye okubūlira mukama wānge,
6 [f] ndabe ekisa mu masogo. Ababaka nebakomawo eri Yakobo nga bogera nti Twatūka eri mugandawo Esau, era [g] a'ja okukusisinkana,
7 nabasaja bina wamu naye. Yakobo nālyoka atya nyo [i] neyeralikirira: nāyawulamu abantu abāli naye, nebisibo, nente, neng'amira, okuba
8 ebibīna ebibiri; nāyogera nti Esau bwanātūkira ku kibīna ekimu nākikuba, ekibina ekināsigalawo kinā-
9 wona. [k] Yakobo nāyogera nti [l] Ai Katonda wa jaja wānge Ibulaimu, era Katonda wa kitānge Isaka, ai Mukama, [m] eyang'amba nti 'Dayo munsi yewa'mwe era eri bagandabo, nānge nākukolānga bulungi:
10 sisānira (newakuba'de) akatono mu [n] kusāsira kwona, namazima gona, byewagirirānga omu'duwo; kubanga nawunguka Yoludani guno nga nina [o] mu'go gwo'ka; ne kakano
11 nfuse ebibīna bibiri. Nkwegairira, [p] mponya mu mukono gwa muganda wānge, mu mukono gwa Esau: kubanga 'mutya, aleme oku'ja okun-
12 nzi'ta, (ne) nyābwe nabānabe. Nāwe [r] wayogera nti Siremenga kukukola bulungi, era nāfūlānga eza'deryo ngomusenyu ogwokunyanja,
13 ogutabalika olwobungi. Nāsula awo ekiro ekyo: nātōla kwebyo byeyali nabyo okuba [s] ekirabo kya
14 Esau mugandawe; embuzi enkazi bibiri nenume abiri, endiga enkazi
15 bibiri nenume abiri, eng'amira eziramulwa asatu nabāna bazo, ente enkazi ana neza sedume kumi, endogoi enkazi abiri nabāna bazo kumi.
16 Nābiwa mu mukono gwaba'dube, buli kisibo kyo'ka; nāgamba aba 'dube nti Munkulembere musomoke, mu'sēwo e'banga wakati weki-
17 sibo nekisibo. Nālagira eyakulembera ngayogera nti Esau muganda wānge bwanākusisinkana, nākubūza nti Oli wāni? era ogenda wa?
18 nebyo ebiri mu masogo byāni? nolyoka ogamba nti Bya mu'duwo Yakobo; kye kirabo ekiwerezebwa mukama wānge Esau; era, laba,
19 naye ali nyuma wa'fe. Era nālagira nowokubiri nowokusatu ne bona a bāgoba ebisibo, ngayogera nti Bwemuti bwemunāgamba Esau, bwe-
20 munāmulaba; era munāyogera nti Era, laba, omu'duwo Yakobo ali nyuma wa'fe. Kubanga yayogera nti [t] Nāmuwoyawoya nekirabo ekinankulembera nendyoka 'mulaba
21 amasoge; mpo'zi anānyaniriza. Awo ekirabo nekimukulembera nekisomoka: naye ye nyini nāsula ekiro ekyo wamu nekibīna.,
22 Nāgolokoka ekiro ekyo, na'dira bakazibe bombi, nabazānabe bombi, nabanabe ekumi nomu, [u] nāsomokera mu musomoko gwe Yakobi.
23 Nābatwāla, nābasomosa omu'ga,
24 nāsomosa byona byeyalina. Yaboko nāsigalayo ye'ka; [w] omusaja
25 nāme'gana naye okutūsa emambya bweyasala. Era bweyalaba nga

[p] Lub. 28. 28.
[r] Yos. 24. 27.
[s] Lub. 28. 18.
[t] Yos. 24. 27.
[u] 1 Sam. 7. 5.
[w] Lub. 21. 23.
[v] Iu. 42.
[a] Zab. 91. 11. Beb. 1. 14.
[b] Yos. 5. 14. Zab. 103. 21; 148. 2. Luk. 2. 13.
[c] Lub. 33. 14, 16.
[d] Lub. 36. 6–8. Ma. 2. 5. Yos. 24. 4.
[e] Nge. 15. 1.
[f] Lub. 33. 8, 15.
[g] Lub. 33. 1.
[i] Lub. 35. 3.
[k] Zab. 80. 15.
[l] Lub. 28. 13.
[m] Lub. 31. 3, 13.
[n] Lub. 24. 27.
[o] Yob. 8. 7.
[p] Zab. 89. 1, 2.
[r] Lub. 28. 13–15.
[s] Lub. 43. 11. Nge. 18. 16.
[t] Nge. 21. 14.
[u] Ma. 3. 16.
[w] Kos. 12. 3, 4. Bef. 6. 12.

ta'ja kumume'ga, nākoma ku mbalakasoye; embalakaso ya Yakobo
26 neyerēga, ngame'gana naye. Nāyogera nti [v]Nta, kubanga emambya esala. Nāyogera nti [s]Si'ja kukuta, wabula ngompa'de omuki-
27 sa. Nāmugamba nti Erinyalyo
28 gwāni? Nāyogera nti Yakobo. Nāyogera nti [a]Erinyalyo terikyaitibwānga Yakobo, wabula Isiraeri: kubanga [b]owakanye ne Katonda
29 era [c]nabantu, era osinze. Yakobo nāmubūza nayogera nti Nkwegairi'de, mbūlira erinyalyo. Nāyogera nti [d]Kiki ekikumbūzisa erinya lyānge? Nāmuwera eyo omukisa.
30 Yakobo nātūma ekifo erinya lyakyo Penieri: kubanga [e]ndabaganye ne Katonda mu maso, nobulamu bwā-
31 nge buwonye. Enjuba nevayo nemwākako ngavūnuka Penueri, nā-
32 wenyera ekisāmbikye. Abāna ba Isiraeri kyebava balema okulya ekinywa kyekisāmbi ekiri ku mbalakaso, okutūsa lero: kubanga yakoma ku mbalakaso ya Yakobo mu kinywa kyekisāmbi.

33 Yakobo nāimusa amasoge, nātunula, era, laba, [a]Esau nga'ja, nabasaja bina wamu naye. Nāgabira abāna Lea ne Lakeri naba-
2 zāna bombi. Nāteka abazāna nabāna bābwe mu maso, nāba'diriza Lea nabānabe, nāvisako enyuma
3 Lakeri ne Yusufu. Naye ye nyini nākulembera mu maso gābwe, [b]nāvūnama wansi emirundi musānvu, okutūsa bweyasemberera mugandawe. [c]Esau na'dukana mbiro oku-
4 musisinkana, nāmukwata mu ngalo, [d]nāmugwa mu kifuba, nāmunywegera: nebakāba amaziga. Nāimusa amasoge, nālaba abakazi nabāna; nāyogera nti Bāni bano abali nāwe? Nāyogera nti Abo be bāna
5 [e]Katonda beyawa omu'duwo olwe-
6 kisa. Abazāna nebalyoka basembera, bo nabāna bābwe, nebavūnama.
7 Era ne Lea nabānabe nebasembera, nebavūnama: Yusufu ne Lakeri nebalyoka basembera, nebavūnama.
8 Nāyogera nti [f]Ekibīna ekyo kyona kyensisinkanye amakulu gakyo ki? Nāyogera nti [g]Okulaba ekisa mu
9 maso ga mukama wānge. Esau nāyogera nti Byenina bi'mala; muganda wānge, byolina bibe bibyo.
10 Yakobo nāyogera nti Ne'da, nkwegairi'de, kakano obanga ndabye ekisa mu masogo, 'kiriza ekirabo kyānge mu mukono gwānge: kubanga [i]ndabye amasogo, ngomuntu bwalaba amaso ga Katonda, nonsa-
11 nyukira. Nkwegairi'de, [k]tōla ekirabo kyānge kyebakulete'de; kubanga Katonda ankole'de ebyekisa, era kubanga byenina bi'mala. [l]Nā-
12 mwegairira, nākitwāla. Nāyogera nti Tukwate e'kubo tugende, nānge
13 nākukulembera. Nāmugamba nti Mukama wānge amanyi ngabāna tebalina mānyi, era ngendiga nente eziri nānge ziyonsa: era bwebalibigoba enyo ku lunaku olumu, ebi-
14 sibo byona birifa. Nkwegairi'de, Mukama wānge akulembere omu'duwe: nānge nāgenda mpola, ngokutambula kwensolo eziri mu maso gānge era ngokutambula kwabāna bwekuli, ntūke awali mukama wā-
15 nge [m]mu Seiri. Esau nāyogera nti Kankulekere kakano ku bantu abali nānge. Nāyogera nti Si musāngo: [n]ndabe ekisa mu maso ga
16 mukama wānge. Awo Esau na'dayo ku lunaku olwo ngagenda
17 Eseiri. Yakobo nātambula nāgenda [o]Esukosi, neyezimbira enyumba, nākolera ensoloze engo; erinya lyekifo kyeriva liitibwa Sukosi.
18 Yakobo nātūka mirembe mu kibuga kya [p]Sekemu, ekiri munsi ya Kanani, bweyava mu Padanalamu;
19 nāsisira mu maso gekibuga. [r]Nāgula ekibanja, gyeyasimba ewemaye, mu mukono gwabāna ba Kamoli, kitawe wa Sekemu, nebitūndu
20 byefeza kikumi. Nāsimbayo ekyōto, [s]nakitūma erinya lyakyo Erorokeisiraeri.

34 [a]Dina omwāna wa Lea, gweyazālira Yakobo, [b]nāfuluma nāgenda okulaba abawala abomunsi.
2 Sekemu omwāna wa Kamoli Omukivi, omukulu wensi, nāmulaba; nāmutwāla, nāsula naye, nāmwata.
3 Nobulamubwe nebwegata ne Dina omwāna wa Yakobo, nāyagala omuwala oyo, nāyogera nonuwala ne-
4 kisa. Sekemu [c]nāgamba kitawe Kamoli nti Mpasiza omuwala oyo.
5 Yakobo nāwulira nga yagwagwawaza Dina omwānawe; nabānabe bāli nensoloze mu dundiro: Yakobo
6 [d]nāsirika okutūsa lweba'da. Kamoli kitawe wa Sekemu nāfuluma eri
7 Yakobo okutēsa naye. Abāna ba Yakobo nebava mu dundiro nebaingira bwebākiwulira: abasaja nebanakuwala, [e]nebasunguwala nyo, kubanga [f]yali akoze ckyomuzizo mu Isiraeri bweyasula nomwāna wa Yakobo; [g]ekitagwānira kukola.
8 Kamoli nātēsa nabo ngayogera nti Obulamu bwomwāna wānge Sekemu bulūmirwa omuwala wa'mwe: mbegairira mumuwe okumuwasa.
9 Era mufumbiriganwēnga na'fe: mutuwēnga 'fe abawala ba'mwe, era muwasēnga 'mwe abawala ba'fe.
10 Era munātūlānga wamu na'fe: [i]nensi enebānga mu maso ga'mwe; mutūlēnga omwo [k]mugulēnga [l]mwe-

[v] Luk. 24. 28.
[s] Kos. 12 4.
[a] Lub. 36. 10. 2 Basek. 17. 34.
[b] Kos. 12. 3, 4.
[c] Lub. 25. 31; 27. 33.
[d] Balam. 13. 18.
[e] Lub. 16. 13. Kuv. 24. 11; 33. 20. Ma. 5. 24. Balam. 6. 22; 13. 22. Is. 6. 5.
[a] Lub. 32. 6.
[b] Lub. 18. 2; 42. 6; 43. 26.
[c] Lub. 32. 28.
[d] Lub. 45. 14, 15.
[e] Lub. 48. 9. Zab. 127. 3. Is. 8. 18.
[f] Lub. 32. 16.
[g] Lub. 32. 5.
[i] Mat. 18. 10.
[k] 1 Sam. 25. 27; 30. 26. 2 Basek. 5. 15.
[l] 2 Basek. 8. 23.
[m] Lub. 32. 3.
[n] Lub. 34. 11; 47. 25. Lus. 2. 13.
[o] Balam. 8. 5. Zab. 60. 6.
[p] Yos. 24. 1.
[r] Yos. 24. 32. Yok. 4. 5.
[s] Lub. 35. 7.
[a] Lub. 30. 21.
[b] Tit. 2. 5.
[c] Balam. 14. 2.
[d] 1 Sam. 10. 27.
[e] Lub. 49. 7. 2 Sam. 13. 21.
[f] Yos. 7. 15.
[g] Ma. 23. 17. 2 Sam. 13. 12.
[i] Lub. 13. 9; 20. 15.
[k] Lub. 42. 34.
[l] Lub. 47. 27.

11 funirēnga ebintu omwo. Sekemu
nāgamba kitawe ne bagandabe nti
Ndabe ekisa mu maso ga'mwe, era
[m] Kuv. 2. 16, 17. Ma. 22. 29. 1 Sam. 18. 25.
12 kyemunānsalira kyenābawa. [m] E-
byobuko nekirabo byemunānsaba
bwebinenkana wona, nānge nābawa
bwentyo nga bwemunāng'amba:
naye mumpe omuwala okumuwasa.
13 Abāna ba Yakobo neba'damu Seke-
mu ne Kamoli kitawe nga bakusa
nebogera, kubanga yali agwagwa-
14 wazi'za Dina mwanyinābwe, neba-
bagamba nti Tetuīnza kukola kino,
okumuwa mwanyina'fe atali mukо-
[n] Yos. 5. 9. mole; kubanga ekyo [n] kyandiba'de
15 nsonyi gyetuli: endagāno eno yo'ka
ye'ja okutukirizisa 'mwe: bwemu-
na'kiriza okuba nga 'fe, buli musaja
16 mu'mwe okukomolebwānga; netu-
lyoka tubawānga abawala ba'fe,
na'fe tunāwasānga abawala ba'mwe,
na'fe tunātūlānga wamu na'mwe,
17 era tulifūka 'gwānga limu. Naye
bwemutatuwulire, okukomolebwa;
netulyoka tutwāla omuwala wa'fe,
18 netugenda. Ebigambo byābwe ne-
bisanyusa Kamoli, ne Sekemu o-
19 mwāna wa Kamoli. Omuvubuka
nātalwawo kukola ekyo, kubanga
yasanyukira omuwala wa Yakobo:
[o] 1 Byom. 4. 9. era yalina [o] ekitibwa okusinga e-
20 nyumba yona eya kitawe. Kamoli
ne Sekemu omwānawe neba'ja
mu wankaki wekibuga kyābwe,
nebatēsa nabasaja abomukibuga
21 kyābwe, nga bogera nti Abasaja
abo tebagala kulwāna na'fe; kale
batūlēnga munsi bagulēnga omwo;
kubanga, laba, ensi ngazi, eribama-
la; 'fe tuwasēnga abawala bābwe,
era tubawēnga bo abawala ba'fe.
22 Endagāno eno yo'ka ye'ja okuba-
'kirizisa abasaja abo 'fe okutūla na-
bo, okufūka e'gwānga erimu, buli
23 musaja mu'fe bwalikomolebwa, nga
bo bwebakomolebwa. Ente zābwe
nebintu byābwe nensolo zābwe zo-
na tebiriba bya'fe? naye kyo'ka tu-
ba'kirize, nabo banātūlānga na'fe.
[p] Lub. 2. 10. 24 Ne Kamoli ne Sekemu omwānawe
bona [p] abāvānga mu wankaki we-
kibugakye nebabawulira; buli mu-
saja nākomolebwa, buli eyavānga
25 mu wankaki wekibuga. Awo olwā-
tuka ku lunaku olwokusatu, bwe-
bāli nga balūmwa, abūna ba Yakobo
[r] Lub. 49. 5-7. ababiri, [r] Simeoni ne Levi, banyina
Dina, neba'dira buli muntu ekitala-
kye, nebalūmba ekibuga nga teba-
manyiri'de, neba'ta abasaja bona.
26 Neba'ta Kamoli ne Sekemu omwā-
nawe nekitala, neba'gya Dina mu
27 nyumba ya Sekemu, nebavayo. A-
bāna ba Yakobo nebabasanga nga
baba'se, nebanyaga ekibuga, kuba-
nga bāgwagwawaza mwanyinābwe.
28 Bānyaga endiga zābwe nembuzi zā-
bwe nendogoi zābwe, nebyo ebyāli
mu kibuga, nebyo ebyāli mu nimi-
29 ro; nobugaga bwābwe bwona, na-
bāna bābwe bona abato nabakazi
bābwe, nebabasiba nebabanyaga,
byona dala ebyāli mu nyumba.
30 Yakobo nāgamba Simeoni ne Levi
nti [s] Muneralikiri'za, [t] okumpunyi-
sa mwabo abatūla munsi, mu Ba-
kanani ne mu Baperizi: nānge, ku-
banga [u] omuwendo gwānge mutono,
balikung'ana bona oku'nūmba, ba-
linkuba: nānge ndizikirizibwa, 'nze
31 nenyumba yānge. Nebogera nti
Kirungi akole mwanyina'fe ngo-
mwenzi?

35 Katonda nāgamba Yakobo nti Golokoka, oyāmbuke [a] Ebeseri, otūle eyo: ozimbire eyo ekyōto eri Katonda, [b] eyakulabikira [c] bwewa-'duka amaso ga Esau mugandawo.
2 Yakobo nālyoka agamba [d] abomu-
nyumbaye nabo bona abāli naye
nti Mu'gyewo [e] bakatonda abalala
abali mu'mwe, [f] mwetukuze, mu-
3 wanyise ebyambalo bya'mwe: tu-
golokoke, twāmbuke Ebeseri: nā-
nge ndizimbira eyo ekyōto eri Ka-
tonda, [g] eyanziramu ku lunaku
olwokweralikirira kwānge, era [h] eya-
bānga nānge mu 'kubo lyenatambu-
4 liramu. Nebawa Yakobo bakato-
nda abalala bona abāli mu mukono
gwābwe, [k] nempeta ezali mu matu
gābwe; Yakobo nābikweka wansi
5 [l] womwera ogwali mu Sekemu. Ne-
batambula: [m] nentīsa enyingi ne-
gwa ku bibuga ebyabetolola, neba-
6 tagoberera bāna ba Yakobo. Awo
Yakobo nātūka [n] Eruzi, ekiri munsi
ya Kanani [ye Beseri], ye nabantu
7 bona abāli naye. [o] Nāzimbira eyo
ekyōto, nāita ekifo Erubeseri:
[p] kubanga eyo Katonda gyeya-
mubikulirwa, bweya'duka amaso
8 ga mugandawe. [r] Debola, omu-
lezi wa Lebeka, nāfa, nebamu-
zika emanga Webeseri wansi wo-
mwera: nebagutūma erinya Alo-
nibakusi.
9 Katonda [s] nālabikira nate Yako-
bo, bweyava mu Padanalamu, nā-
10 muwa omukisa. Katonda nāmu-
gamba nti Erinyalyo Yakobo: [t] eri-
nyalyo tokyaitibwa nate Yakobo,
naye [u] Isiraeri lye linābānga erinya-
lyo: nāmutūma erinya Isiraeri.
11 Katonda nāmugamba nti [w] 'Nze
Katonda Omuīnza webintu byona:
oyāle weyongerēnga; [y] e'gwānga
nekibīna ekyamawānga biriva mu-
'gwe, ne bakabaka baliva mu ntu-
12 mbwezo; nensi [z] gyenawa Ibulaimu
ne Isaka, ndigikuwa 'gwe, neza'de-
13 ryo eriri'dawo ndiriwa ensi. Ka-
tonda [a] nāva gyali nālinya mu kifo
14 mweyayogerera naye. Yakobo [b] nā-
simba empagi mu kifo mweyayo-

[s] Lub. 49. 6. Yos. 7. 25.
[t] Kuv. 5. 21. 1 Sam. 13. 4.
[u] Zab. 105. 12.

[a] Lub. 28. 19.
[b] Lub. 28. 13.
[c] Lub. 27. 43.
[d] Lub. 18. 19. Yos. 24. 15.
[e] Lub. 31. 19, 34. Yos. 24. 2, 23. 1 Sam. 7. 3.
[f] Kuv. 19. 10.
[g] Lub. 32. 7, 24. Zab. 107. 6.
[h] Lub. 28. 20; 31. 3, 42.
[k] Kos. 2. 13.
[l] Yos. 24. 26. Balam. 9. 6.
[m] Kuv. 15. 16; 23. 27; 34. 24. Ma. 11. 25. Yos. 2. 9; 5. 1. 1 Sam. 14. 15. 2 Byom. 14. 14.
[n] Lub. 28. 19, 22.
[o] Mub. 5. 4.
[p] Lub. 28. 13.
[r] Lub. 24. 59.
[s] Kos. 12. 4.
[t] Lub. 17. 5.
[u] Lub. 32. 28.
[w] Lub. 17. 1; 48. 3, 4. Kuv. 6. 3.
[y] Lub. 17. 5, 6, 16; 28. 3; 48. 4.
[z] Lub. 12. 7; 13. 15; 26. 3, 4; 28. 13.
[a] Lub. 17. 22.
[b] Lub. 28. 18.

gerera naye, empagi eyamainja: nāgifukako ekiwebwayo ekyokunywa, nagifukako amafuta. Yakobo nātūna ekifo Katonda mweyayogerera naye erinya lyakyo. 16 Beseri. Nebava mu Beseri nebatambula; bāli babulako ekisera batūke Efulasi: Lakeri nāyagala oku- 17 zāla, nālūmwa nyo. Awo olwātuka, bweyali alūmwa nyo, omuzālisa nāmugamba nti Totya; kubanga kakano onozāla omwāna owobulenzi omulala. Awo olwātuka, obulamu bwebwali nga bunātera okugenda [kubanga yafa], nāmutūma erinya Benoni: naye kitawe nāmu- 19 tūma Benyamini. Lakeri nāfa, nebamuzika mu 'kubo erigenda Efu- 20 lasi [ye Besirekemu]. Yakobo nāsimba empagi ku malāloge: eyo ye mpagi eyamalālo ga Lakeri ne lero. 21 Isiraeri nātambula, nātimba ewemaye ngaise ku kigo kya Ederi. 22 Awo olwātuka, Isiraeri bweyali ngatu'de munsi eyo, Leubeni nāgenda nāsula ne Bira omuzāna wa kitawe: Isiraeri nākiwulirako.

Abāna abasaja aba Yakobo bāli 23 kumi na babiri: abāna ba Lea; Leubeni, omuberyeberye wa Yakobo, ne Simeoni, ne Levi, ne Yuda, 24 ne Isakali, ne Zebuluni: abāna ba 25 Lakeri; Yusufu, ne Benyamini: nabāna ba Bira, omuzāna wa Lakeri; 26 Dani ne Nafutali: nabāna ba Zirupa, omuzāna wa Lea; Gadi ne Aseri: abo be bāna abasaja aba Yakobo, abāmuzālirwa mu Padanalamu. 27 Yakobo na'ja eri Isaka kitawe mu Mamule, mu Kiriasualaba [ye Kebuloni], Ibulaimu ne Isaka mwe- 28 bātūlānga. Nenaku za Isaka zali 29 myāka kikumi mu kinana. Isaka nāta omu'ka, nāfa, nātwālibwa cri abantube, ngaka'diye, ngaweze'za enaku nyingi: Esau ne Yakobo abānabe nebamuzika.

36 Nokuzāla kwa Esau [ye Edo- 2 mu] kwe kuno. Esau yawasa ku bawala ba Kanani; Ada muwala wa Eroni Omukiti, ne Okolibama muwala wa Ana, omuwala 3 wa Zibeoni Omukivi; ne Basemasi omuwala wa Isimaeri, muga- 4 nda wa Nebayosi. Ada nāzālira Esau Erifazi; ne Basemasi nāzāla 5 Leweri; ne Okolibama nāzāla Yeusi, ne Yalamu, ne Kola: abo be batabani ba Esau, abāmuzālirwa mu- 6 nsi ya Kanani. Esau na'dira bakazibe ne batabanibe ne bawalabe, nabantu bona abāli mu nyumbaye, nebisibobye byona, byeyakung'anyiza munsi ya Kanani; nāgenda munsi endala nābēra wala nemugandawe 7 Yakobo. Kubanga ebintu byābwe byāli bingi bwebiti nokuinza tebainza kutūla wamu; nensi gyebātūlamu teyabainza olwebisibo byābwe. 8 Esau nātūla 'ku lusozi Seiri: Esau 9 ye Edomu. Nokuzāla kwa Esau ja Wabedomu abāli ku lusozi Seiri 10 kwe kuno: batabani ba Esau amanya gābwe gagano; Erifazi omwāna wa Ada omukazi wa Esau, Leweri omwāna wa Basemasi omukazi 11 wa Esau. Nabāna ba Erifazi abasaja Temani, Omali, Zefo, ne Ga- 12 taamu, ne Kenazi. Ne Timuna yali muzāna wa Erifazi omwāna wa Esau; nāzālira Erifazi Amaleki; abo be bāna ba Ada omukazi wa 13 Esau. Nabāna ba Leweri babano; Nakasi, ne Zera, Sama, ne Miza: abo be bāli abāna ba Basemasi omu- 14 kazi wa Esau. Nabāna ba Okolibama omwāna wa Ana, omwāna wa Zibeoni, omukazi wa Esau: nāzālira Esau Yeusi, ne Yalamu, ne 15 Kola. Abāna ba Esau abālya obwāmi babano: abāna ba Erifazi omuberyeberye wa Esau; omwāmi Temani, omwāmi Omali, omwāmi Ze- 16 fo, omwāmi Kenazi, omwāmi Kola, omwāmi Gatamu, omwāmi Amaleki: abo be bāmi abāva mu Erifazi munsi ya Edomu; abo be bāna ba 17 Ada. Nabāna ba Leweri omwāna wa Esau babano; omwāmi Nakasi, omwāmi Zera, omwāmi Sama, omwāmi Miza: abo be bāmi abāva mu Leweri munsi ya Edomu; abo be bāna ba Basemasi omukazi wa 18 Esau. Nabāna ba Okolibama omukazi wa Esau babano; omwāmi Yeusi, omwāmi Yalamu, omwāmi Kola: abo be bāmi abāva mu Okolibama omuwala wa Ana, mukazi 19 wa Esau. Abo be bāna ba Esau, nabo be bāmi bābwe: oyo ye Edomu. 20 Abāna ba Seiri Omukoli, be batūlānga munsi, babano; Lotani 21 ne Sobali ne Zibeoni ne Ana, ne Disoni ne Ezeri ne Disani: abo be bāmi abāva mu Bakoli, be bāna ba 22 Seiri munsi ya Edomu. Nabāna ba Lotani be Koli ne Kemamu; ne 23 mwanyina Lotani ye Timuna. Nabāna ba Sobali babano; Aluvani ne Manakasi ne Ebali, Sefo ne Onamu. 24 Nabāna be Zibeoni babano; Aya ne Ana: Ana yoyo eyalaba enzi'zi zama'zi amabugumye mu 'dungu, bweyali alūnda endogoi za Zibeoni 25 kitawe. Nabāna ba Ana babano; Disoni ne Okolibama omuwala wa Ana. 26 Nabāna ba Disoni babano; Kemudani ne Esubani ne Isulani ne 27 Kerani. Abāna ba Ezeri babano; 28 Birani ne Zaavani ne Akani. Abāna ba Disani babano; Uzi ne Alani. 29 Abāmi abāva mu Bakoli babano; omwāmi Lotani, omwāmi Sobali,

[a] Lub. 28. 19.
[b] Lub. 30. 24. 1 Sam. 4. 20.
[c] Lub. 48. 7. / Lus. 1. 2; 4. 11. Mi. 5. 2. Mat. 2. 6.
[d] 1 Sam. 10. 2. 2 Sam. 18. 18.
[e] Lub. 43. 4. 1 Byom. 5. 1.
[f] 1 Kol. 5. 1.
[g] Lub. 46. 8. Kuv. 1. 2.
[h] Lub. 12. 18; 23. 2, 19. [i] Yos. 14. 15; 15. 13.
[k] Lub. 15. 15; 28. 8.
[l] Lub. 25. 9; 49. 31.
[m] Lub. 28. 30.
[n] Lub. 26. 34.
[o] Is. 23.
[p] Lub. 28. 9.
[q] 1 Byom. 1. 35.
[r] Lub. 13. 6, 11.
[s] Lub. 17. 8; 28. 4.
[t] Lub. 32. 3. Ma. 2. 5. Yos. 24. 4.
[u] 1 Byom. 1. 35 neb.
[v] Kuv. 17. 8; 14. Kubal. 24. 20. 1 Sam. 15. 2, 3.
[w] 1 Byom. 1. 38.
[x] Lub. 14. 6. Ma. 2. 12, 22.

30 omwāmi Zibeoni, omwāmi Ana, omwāmi Disoni, omwāmi Ezeri, omwāmi Disani: abo be bāmi abāva mu Bakoli, ngabāmi bābwe bwebāli munsi ya Seiri.

[a] 1 Byom. 1. 43.

31 Ne [o] basekabaka abāfuga munsi ya Edomu, nga tewanafuga kabaka yena abāna ba Isiraeri, babano.
32 Bera omwāna wa Beola nāfuga mu Edomu; nekibugakye erinya lyakyo
33 Dinaba. Bera nāfa, Yobabu omwāna wa Zera Owebozula nālya obwa-
34 kabaka mu kifokye. Yobabu nāfa, Kusamu owensi Yabatemani nālya
35 obwakabaka mu kifokye. Kusamu nāfa, Kadadi omwāna wa Bedadi, eyakuba Midiani mu nimiro ya Moabu, nālya obwakabaka mu kifokye: nekibugakye erinya lyakyo
36 Avisi. Kadadi nāfa, Samula Owemasuleka nālya obwakabaka mu ki-
37 fokye. Samula nāfa, Sauli Owerekobosi ekirirāna Nomu'ga nālya
38 obwakabaka mu kifokye. Sauli nāfa, Baalanani omwāna wa Akuboli nālya obwakabaka mu kifokye.
39 Baalanani omwāna wa Akuboli nāfa, [p] Kadali nālya obwakabaka mu kifokye: nekibugakye erinya lyakyo Pau; nomukaziwe erinyalye Meketaberi, omwāna wa Matuledi,
40 omwāna wa Mezakabu. Namanya

[r] 1 Byom. 1. 50.

[r] gabāmi abāva mu Esau, ngebika byābwe, nebifo byābwe, namanya gābwe bwebiri, gagano; omwāmi Timuna, omwāmi Aluva, omwāmi
41 Yesesi; omwāmi Okolibama, omwā-
42 mi Era, omwāmi Pinoni; omwāmi Kenazi, omwāmi Temani, omwāmi
43 Mibuzali; omwāmi Magudieri, omwāmi Iramu: abo be bāmi ba Edomu, nga bwebātūlānga munsi eyobutaka bwābwe. Oyo ye Esau jaja Wabedomu.

[c] Lub. 17. 8; 23. 4; 23. 4; 36. 7. Beb. 11. 9.

37 Yakobo nābēränga munsi [a] kitawe mweyatūlānga munsi ya Kanani. Okuzāla kwa Yakobo kukuno. Yusufu bweyali yakamaze emyāka kumi na musānvu, yali alūnda ekisibo awamu ne bagandabe; omulenzi nābānga wamu nabāna ba Bira, nabāna ba Zirupa, abakazi ba kitawe: Yusufu nebūlirānga kitābwe [b] ebigambo byābwe ebibi.
3 Era Isiraeri yayagala Yusufu okusinga abānabe bona, kubanga [c] gweyazāla ngaka'diye: nāmutungira
4 ekizibawo ekyamabala amangi. Bagandabe nebalaba nga kitābwe yamwagala okusinga bagandabe bona; [d] nebamukyāwa, nebataīnza kwogera naye wabula ebyokuyomba.
5 Yusufu nālōta ekirōto, nākibūlira bagandabe: nebeyongera nate oku-
6 mukyāwa. Nābagamba nti Mbegairi'de, muwulire ekirōto kino kye-
7 ndose: kubanga, [e] laba, twali tusiba ebinywa mu nimiro, era, laba, ekinywa kyānge nekimirira, era nekyesimba; era, laba, ebinywa bya'mwe nebi'ja nebikyetolola, nebivū-
8 namira ekinywa kyānge. Bagandabe nebamugamba nti Okufuga olitufuga 'gwe? oba kutwāla olitutwāla 'gwe? Nebeyongera nate okumukyawa olwebirōtobye no-
9 lwebigambobye. Nālōta nate nekirōto ekirala, nākibūlira bagandabe nāyogera nti Laba, ndose nekirōto ekirala; era, laba, enjuba nomwezi nemunyenye ekumi nemu nebinvū-
10 namira. Nākibūlira kitawe ne bagandabe; kitawe nāmunenya, nāmugamba nti Kirōto ki kino kyolose? 'Nze ne nyoko ne [g] bagandabo oku'ja tuli'ja okukuvūnamira
11 wansi? [f] Bagandabe nebamukwatirwa obu'gya; naye kitawe [h] na'ju-
12 kira ebyo byeyayogera. Bagandabe nebagenda okulūnda ekisibo kya
13 kitābwe mu Sekemu. Isiraeri nāgamba Yusufu nti Bagandabo tebalūnda kisibo mu Sekemu? jāngu nkutume gyebali. Nāmugamba nti
14 'Nze 'nzuno. Nāmugamba nti Genda kakano olabe nga bagandabo gyebali balungi, era nekisibo nga gyekiri kirungi; okomewo ombūlire. Awo nāmutuma okuva mu kiwōnvu [i] Ekyekebuloni, nātūka Esekemu.
15 Omusaja nāmulaba, era, laba, yali akyami'de mu nsiko: omusaja nā-
16 mubūza nti Ononyaki? Nāyogera nti 'Nonya baganda bānge: [m] mbūlira, nkwegairi'de, gyebalūndi'de (ekisi-
17 bo). Omusaja nāyogera nti Bāgenda: kubanga nabawulira nga bogera nti Tugende Edosani. Yusufu nāgoberera bagandabe, nābasanga
18 mu [n] Dosani. Nebamulengera ngakyali wala, [o] nebamwekobāna nga
19 tanabasemberera okumu'ta. Nebagambagana nti Laba, sekalōtera
20 oyo a'ja. [p] Kale 'no mu'je tumu'te, tumusūle mu bumu ku bunya, tulyogera nti Ensolo enkāmbwe ye yamulya: netulyoka tulaba ebirō-
21 tobye bwebiriba. [r] Leubeni nāwulira ekyo, nāmuwonya mu mukono gwābwe; nāyogera nti Tuleme o-
22 kumu'tira dala. Leubeni nābagamba nti Temuyiwa musai; mumusūle mu bunya buno obuli mu 'dungu, naye temumu'sāko mukono: alyoke amuwonye mu mukono gwā-
23 bwe, okumu'diza kitawe. Awo olwātuka, Yusufu bweyatūka eri bagandabe, nebambula Yusufu ekizibawokye, ekizibawo ekyamabala a-
24 mangi kyeyali ayamba'de; nebamutwāla nebamusūla mu bunya: nobunya bwali bukalu nga temuli ma-
25 'zi. [s] Nebatūla okulya e'mere: nebaimusa amaso gābwe nebatunula, era, laba, ekibīna [t] kyabaisimaeri

[b] 1 Sam. 2. 22-24.

[c] Lub. 44. 20.

[d] Lub. 27. 41; 49. 23.

[e] Lub. 42. 6, 9; 43. 26; 44. 14.

[f] Lub. 46. 29.

[g] Lub. 27. 29.

[h] Bik. 7. 9.

[i] Dan. 7. 28. Luk. 2. 19, 51.

[l] Lub. 35. 27.

[m] Lu. 1. 7.

[n] 2 Basek. 6. 13.

[o] 1 Sam. 19. 1. Zab. 31. 13; 37. 12, 32; 94. 21. Mat. 27. 1. Ma'k. 14. 1. Yok. 11. 53. Bik. 23. 12.

[p] Nge. 1. 11, 16; 6. 17; 27. 4.

[r] Lub. 42. 22.

[s] Am. 6. 6.

[t] nyi. 28. 36.

abāva mu Gireadi nga batambula. nga balina eng'amira ezetise ebyakalōsa [u] nenvūmbo ne moli, nga ba-
26 bitwāla mu Misiri. Yuda nāgamba bagandabe nti Kiritugasa kitya oku-'ta muganda wa'fe [w] nokukisa omu-
27 saigwe ! Kale tumuguze Abaisimaeri, [x] 'sō omukono gwa'fe guleme okumubako ; kubanga ye [z] muganda wa'fe, [a] gwe mubiri gwa'fe. Bagandabe nebamuwulira. Abamidiani, abobuguzi, nebaitawo ; nebawalula Yusufu nebamu'gya mu bunya, [b] nebaguza Abaisimaeri Yusufu [c] ebitūndu byefeza amakumi abiri. Neba-
29 twāla Yusufu mu Misiri. Leubeni na'dayo eri obunya ; era, laba, Yusufu teyali mu bunya ; [d] nāyuzayu-
30 za engoyeze. Na'dayo eri bagandabe, nāyogera nti Omwāna [e] taliyo ;
31 nānge ndigenda wa ? Neba'dira [f] ekizibawo kya Yusufu, neba'ta embuzi ennume, nebanyika ekizibawo
32 mu musai ; nebawereza ekizibawo ekyamabala amangi, nebakiretera kitābwe ; nebogera nti Twalaba kino: kakano tegēra obanga kye kizibawo ekyomwānawo nantiki sikyo
33 Nākitegēra, nāyogera nti Kye kizibawo ekyomwāna wānge ; [g] ensolo embi yamulya ; Yusufu yatāgulwa-
34 tāgulwa awatali kubusabusa. Yakobo [i] nāyuzayuza engoyeze, neyesiba ebibukutu mu kiwato, nākungubagira omwānawe enaku nyingi.
35 Batabanibe bona ne bawalabe bona [k] nebagolokoka okumusanyusa ; naye nāgāna okusanyusibwa ; nāyogera nti Kubanga [l] ndi'ka emagōmbe awali omwāna wānge nga nkyakāba.
36 Kitawe nāmulirira amaziga. [m] Abamidiani nebamuguza Potifali mu Misiri, ye mwāmi wa Falao, omukulu wabambowa.

38 Awo olwātuka mu-biro ebyo Yuda nāva mu bagandabe nāserengeta, nāingira mu nyumba Eyomwadulamu, erinyalye Kira.
2 Yuda nālabayo omukazi omwāna Womukanani erinyalye [a] Suwa ;
3 nāmutwāla, nāingira gyali. Nāba olubuto, nāzāla omwāna owobulenzi ; (Yuda) nāmutūma erinya [b] Eri.
4 Nāba olubuto nate. nāzāla omwāna owobulenzi ; nāmutūma erinya
5 [c] Onani. Era nate nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinya [d] Sera: ne (Yuda) yali mu Kezibi, bweya-
6 muzāla. Yuda nāwasiza Eri omwānawe omuberyeberye omukazi, eri-
7 nyalye Tamali. Ne [e] Eri, omuberyeberye wa Yuda, yali mubi mu maso ga Mukama ; Mukama [f] nā-
8 mu'ta. Yuda nāgamba Onani nti Ingira eri [g] omukazi wa mugandawo, omuwase nga bwekigwānira muganda wa 'bawe, o'dizewo mugandawo
9 eza'de. Onani nātegēra ngeza'de teririba [i] lirye ; awo olwātuka bweyaingira eri omukazi wa mugandawe, nāgafuka wansi, aleme okuwa mugandawe eza'de. Nekigambo kyeyakola kyali kibi mu maso ga Muka-
11 ma : [k] noyo nāmu'ta. Yuda nālyoka agamba Tamali mukamwānawe nti [l] Bērera awo munamwandu mu nyumba ya kitawo, okutūsa Sera omwāna wānge lwalimala okukula : kubanga yayogera nti Noyo aleme okufa naga bagandabe. Tamali nāgenda nābēra [m] mu nyumba ya ki-
12 tawe. Ebiro nebiitawo omuwala wa Suwa, omukazi wa Yuda, nāfa ; Yuda nāyabya olūmbe, nāyāmbuka, ye ne mukwanogwe Kira Omwadulamu, Etimuna eri basajabe abāsala
13 endiga ebyoya. Nebabūlira Tamali nti Laba, sezalawo ayāmbuka [n] Eti-
14 muna okusala endigaze ebyoya. Nāyambulamu ebyambalo ebyobunamwandubwe, neyebika olugoye olwokumutwe, neyewumba, nātūla mu mulyāngo gwa Enaimu, ekiri ku 'kubo erigenda Etimuna ; kubanga yalaba [o] nga Sera amaze okukula, nebatamumuwa okumuwasa.
15 Yuda bweyamulaba, nālowoza nga mwenzi ; kubanga yali yebise mu
16 maso. Nākyāmira gyāli okuva mu 'kubo nāyogera nti Kale 'no, nkwegairi'de, nyingire gyoli : kubanga teyamanya nga ye mukamwānawe. Nāyogera nti Onompa ki bwonoingira gyendi ?
17 Nāyogera nti Ndikuwereza omwāna gwembuzi ogwomukisibo. Nāyogera nti [p] Onompa omusingo, okutūsa lwoliguwereza.
18 Nāyogera nti Musingo ki gwenākuwa ? Nāyogera nti [r] Akaboneroko nakajegereko, nomu'gogwo oguli mu mukonogwo. Nābimuwa, nāingira gyāli, naye nāba olubuto olulwe.
19 Nāgolokoka, neyegendera, [s] nāyambulamu olwokubika ku mutwe. nāyambala ebyambalo ebyobunamwa-
20 ndubwe. Yuda nāwereza omwāna gwembuzi mu mukono gwa mukwanogwe Omwadulamu, okuwebwa omusingo mu mukono gwomukazi :
21 naye nātamulaba. Nālyoka abūza abasaja abekifokye nti Omwenzi aliru'dawa eyali Enaimu ku ma'bali ge'kubo ? Nebogera nti Tewabānga
22 wano mwenzi. Na'dayo eri Yuda, nāyogera nti Simulabye ; era nabasaja abekifo boge'de nti Tewabānga
23 wano mwenzi. Yuda nāyogera nti Agyetwālire, tuleme okukwatibwa ensonyi : laba, nawereza omwāna ogwo ogwembuzi, nāwe notomulaba.
24 Awo olwātuka emyezi ngesatu bwegyaitako nebabūlira Yuda nti Tamali mukamwānawo yayenda ; era nate, laba, ali lubuto lwa bwenzi. Yuda nāyogera nti Mumufulumye,

[u] Yer. 8. 22.
[w] Lub. 4. 10. lu. 20. Yob. 16. 18.
[x] 1 Sam. 18. 17.
[z] Lub. 42. 21.
[a] Lub. 29. 14.
[b] Lub. 45. 4, 5. Zab. 105. 17. Bik. 7. 9.
[c] Mat 27. 9.
[d] Yob. 1. 20.
[e] Lub. 42. 13, 36. Yer. 31. 15.
[f] Is. 23.
[g] Is. 20. Lub. 44. 28.
[i] Is. 29. 2 Sam. 3. 3.
[k] 2 Sam. 12. 17.
[l] Lub. 42. 38; 44. 29, 31.
[m] Lub. 39. 1.
[a] 1 Byom. 2. 3.
[b] Lub. 46. 12. Kubal. 26. 19.
[c] Lub. 46. 12. Kubal. 26. 19.
[d] Lub. 46. 12. Kubal. 26. 20.
[e] Lub. 46. 12. Kubal. 26. 19.
[f] 1 Byom. 2. 3.
[g] Ma. 25. 5. Mat. 22. 24.
[i] Ma. 25. 6.
[k] Lub. 46. 12. Kubal. 26. 19.
[l] Lus. 1. 13.
[m] Lev. 22. 13.
[n] Yos. 15. 10, 57. Balam. 14. 1.
[o] nyi. 11, 26.
[p] lu. 20.
[r] lu. 25.
[s] lu. 14.

25 [t] bamwōkye. Bwebāmufulumya, nātumira sezalawe, ngayogera nti O musaja nanyini bino ye yangira olubuto: nāyogera nti [u] Tegĕra, nkwegairi'de, bino byani, [w] akabonero 26 nobujegere nomu'go. Yuda [v] nābi-'kiriza, nāyogera nti [z] Ansinze 'nze okuba omutukirivu; kubanga [a] samuwa Sera omwāna wānge. Nātamumanya [b] nate lwa kubiri. Awo 27 olwātuka entukoze bwezatūka okuzāla, laba, abalongo nebaba mu lu-28 butolwe. Awo bweyali anātera okuzāla, omu nāfulumya engaloze: omuzālisa nāzikwata nāsiba akagoye akamyufu ku ngaloze, ngayogera 29 nti Ono yasose okufuluma. Awo olwātuka, bweya'zāyo engalo, laba, mugandawe nāfuluma: nāyogera nti Kiki ekikuwaguza we'ka? erinyalye kyeryava litūmibwa [c] Perezi. 30 Oluvanyuma mugandawe nāfuluma, eyalina akagoye akamyufu ku ngaloze: nerinyalye neritūmibwa Zera.

39 Yusufu nebamuserengesa mu Misiri; [a] Potifali, omwāmi wa Falao, omukulu wabambowa, Omumisiri, [b] nāmugula mu mukono Gwabaisimaeri, abāmuserengesa eyo. 2 [c] Mukama nāba wamu ne Yusufu, nāba nomukisa; nābēra mu nyu-3 mba ya mukamawe Omumisiri. Mukamawe nālaba nga Mukama ali naye, era nga Mukama [d] amuwa buli kyeyakola okuba nomukisa mu mu-4 konogwe. Yusufu [e] nālaba ekisa mu masoge, nānuwereza: nāmufūla [f] omulabirizi wenyumbaye, nebyeyali nabyo byona nābiteka mu mu-5 konogwe. Awo olwātuka bweyamala okumufūla omulabirizi mu nyumbaye, era owa byona byeyalina, [g] Mukama nālyoka agiwa enyumba Eyomumisiri omukisa kubwa Yusufu: omukisa gwa Mukama neguba ku byona byeyalina, ebyomunyumba 6 nebyomunimiro. Nāleka byona byeyalina mu mukono gwa Yusufu; nātamanya kintu ekyali naye wabula e'mere gyeyalyānga. Era Yusufu [i] yali mulungi, namasoge ga ku-7 sanyusa. Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo, omukazi wa mukamawe nātunulira Yusufu; nāyogera nti 8 Sula nānge. Naye nāgāna, nāgamba omukazi wa mukamawe nti Laba, mukama wānge tamanyi ebiri nānge mu nyumba, era yateka byona byalina mu mukono gwānge; 9 tewali ansinga 'nze obukulu mu nyumba muno; 'sō teyasigaza kintu obutakimpa 'nze wabula 'gwe, kubanga oli mukaziwe: kale [k] nyīnza ntya okwōnōna, okwenkani'de wano, [l] nokusobya ku Katonda? 10 Awo olwātuka bweyayogera ne Yusufu buli lunaku, nātamuwulirānga, 11 okusula naye, oba kubēra naye. Awo olwātuka mu biro ebyo nāingira mu nyumba okukola emirimugye; 'sōnga siwali basaja ba mu nyumba 12 muli munda. Nāmukwatako ekyambalokye, ngayogera nti Sula nānge: nāleka ekyambalokye mu mu-13 konogwe, na'duka, nāvayo. Awo olwātuka, bweyalaba ngalese ekyambalokye mu mukonogwe na'duka 14 nāvayo, nālyoka aita abasaja abomunyumbaye, nābagamba nti Laba, yaingiza Omwebulaniya okutudūlira; aingi'de gyendi okusula nā-15 nge, nenkowola ne'dobozi'dene: awo olwātuse, bwawuli'de nga nyimusa e'dobozi lyānge nenkowola, nālyoka aleka ekyambalokye gyendi na'duka 16 nāvayo. Nātereka ekyambalokye ewuwe, okutūsa mukamawe bweya-17 komawo eka. [m] Nāmugamba ngebigambo bino bwebiri nti Omu'du Omwebulaniya gwewatuletera yai-18 ngira gyendi okundūlira: awo olwātuka, bwenaimusa e'dobozi lyānge nenkowola, nālyoka aleka ekyamba-19 lokye gyendi, na'duka nāvayo. Awo olwātuka, mukamawe bweyawulira ebigambo bya mukaziwe byeyamugamba nti Bwatyo omu'duwo bweya-nkolera; [n] obusungubwe nebubūbū-20 ka. Mukama wa Yusufu nāmutwāla, [o] namu'sā mu [p] komera, ekifo abasibe ba kabaka mwebāsibirwa: 21 nābēra omwo mu komera. Naye Mukama nāba wamu ne Yusufu, nāmulaga ebirungi, [r] nāmuwa ekisa mu maso gomukūmi wekomera. 22 Omukūmi wekomera [s] nāteresa Yusufu mu mukonogwe abasibe bona abāli mu komera; ne byona byebā-23 kola eyo, oyo ye yabikola. Omukūmi wekomera teyatunulira kintu ekyali wansi womukonogwe, kubanga [t] Mukama yali wamu naye; nebyo byeyakola, Mukama nābiwa omukisa.

40 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo, [u] omusenero wa kabaka Wemisiri nomufumbirowe nebanyiza mukama wābwe kabaka We-2 misiri. Falao [b] nāsunguwalira abāmibe bombi, omukulu wabasenero, 3 nomukulu wabafumbiro. [c] Nābasiba mu nyumba eyomukulu wabambowa, mu komera, mu kifo Yu-4 sufu mweyasibirwa. Omukulu wabambowa nābateresa Yusufu, nābawereza: nebamalayo ekisēra nga 5 basibi'dwa. Nebalōta ekirōto bombi, buli muntu ekirōtokye mu kiro kimu, buli muntu ngamakulu gekirōtokye bwegali, omusenero nomufumbiro wa kabaka Wemisiri, 6 abāsibibwa mu komera. Yusufu nāingira gyebāli enkya, nabalaba, 7 era, laba, bāli banakuwa'de. Nā-

[t] Lev. 21. 9. Ma. 22. 21.
[u] Lub. 37. 32.
[w] Iu. 18.
[v] Lub. 37. 33.
[z] 1 Sam. 24. 17.
[a] Iu. 14.
[b] Yob. 34. 31, 32.
[c] Lub. 46. 12. Kubal. 26. 20. 1 Byom. 2. 4. Mat. 1. 3.
[a] Lub. 37. 36. Zab. 105. 17.
[b] Lub. 37. 28.
[c] Iu. 21. Lub. 21. 22; 26. 24, 28; 28. 15. 1 Sam. 16. 18; 18. 14, 28. Bik. 7. 9.
[d] Zab. 1. 3.
[e] Iu. 21. Lub. 18. 3; 19. 19.
[f] Lub. 34. 2.
[g] Lub. 30. 27.
[i] 1 Sam. 16. 12.
[k] Nge. 6. 29, 32.
[l] Lub. 20. 6. Lev. 6. 2. 2 Sam. 12. 13. Zab. 51. 4.
[m] Kuv. 23. 1. Zab. 120. 3.
[n] Nge. 6. 34, 35.
[o] Zab. 105. 18. 1 Pet. 2. 19.
[p] Lub. 40. 3, 15; 41. 14.
[r] Kuv. 3. 21; 11. 3; 12. 36. Zab. 106. 46. Nge. 16. 7. Dan. 1. 9. Bik. 7. 9, 10.
[s] Lub. 40. 3, 4.
[t] nyi. 2, 3.
[u] Nek. 1. 11.
[b] Nge. 16. 14.
[c] Lub. 39. 20, 23.

būza abāmi ba Falao abāsibirwa awamu naye mu nyumba ya mukamawe, ngayogera nti Kiki ekinakuwazi'za bwekityo amaso ga'mwe
8 lero? Nebamugamba nti [d]Tulose ekirōto, 'sō siwali aīnza okutegēza amakulu gakyo. Yusufu nābagamba nti [e]Okutegēza amakulu si kwa Katonda? kimbūlire, mbegairi'de.
9 Omusenero omukulu nābūlira Yusufu ekirōtokye, nāmugamba nti Mu kirōto kyānge, laba, omuzabibu
10 guba'de mu maso gānge; ne ku muzabibu kuba'deko amatabi asatu: neguba ngogwānya, negusānsula ebimuli; nebirimba byagwo nebibala
11 ezabibu enyengevu: nekikompe kya Falao kiba'de mu mukono gwānge; nenzirira ezabibu, nenzikamulira mu kikompe kya Falao, nempayo ekikompe mu mukono gwa Falao.
12 Yusufu nāmugamba nti [f]Gano ge makulu gakyo; amatabi asatu [g]ze
13 naku esatu; walibawo nate enaku satu Falao [h]nālyoka agulumiza omutwegwo nākukomyawo mu bwāmibwo: era onowāngayo ekikompe mu mukono gwa Falao, ngempisa bweyali e'da bwewali omusenerowe,
14 Naye [k]onjijukizānga'nze bwoliraba ebirungi, [l]ondage 'nze ekisa, nkwegairi'de, onjogerāngako eri Falao,
15 onziye mu nyumba muno: kubanga amazima nanyagibwa munsi Eyabaebulaniya: [m]era ne kuno sikolānga kigambo ekyandibantese'za
16 mu komera. Omufumbiro omukulu bweyalaba ngamakulu malungi, nāgamba Yusufu nti Nānge mba'de mu kirōto kyānge, era, laba, ebi'bo ebisatu ebiba'demu e'mere enjeru
17 nebiba ku mutwe gwānge: ne mu ki'bo ekya wa'gulu muba'demu engeri zona eze'mere enjōkye eza Falao; enyonyi neziririra mu ki'bo
18 ku mutwe gwānge. Yusufu na'damu nāyogera nti [n]Gano ge makulu gakyo: ebi'bo ebisatu ze naku esa-
19 tu; [o]walibawo nate enaku satu Falao nālyoka agulumiza omutwegwo okuva ku'gwe, era alikuwanika ku muti; nenyonyi zirirya enya-
20 mayo okugi'gya ku'gwe. Awo olwātuka ku lunaku olwokusatu, lwe lunaku Falao [p]lweyazālibwako, [r]nāfumbira aba'dube bona embaga; [s]nāgulumiza omutwe gwomusenero
21 omukulu nomutwe gwomufumbiro omukulu mu ba'dube. [t]Nākomyawo nate omusenero omukulu mu busenerobwe; [u]nāwāngayo ekiko-
22 mpe mu mukono gwa Falao: naye [w]nāwanika omufumbiro omukulu: nga Yusufu bweyabategēza amaku-
23 lu. Naye omusenero omukulu nāta'jukira Yusufu, naye [y]nāmwerabira.

41 Awo olwātuka emyāka ebiri emirāmbirira bwegyaitawo, Falao nālōta: era, laba, yali aīmiri'de ku
2 mu'ga. Era, laba, nemuva mu mu'ga ente musānvu enungi eza sava;
3 nezirira mu lusa. Era, laba, ente endala omusānvu nezizi'dirira neziva mu mu'ga, embi enkōvu; neziīmirira ku ma'bali gomu'ga awali
4 ente endala. Nente embi enkōvu nezirya ente omusānvu enungi eza
5 sava. Kale Falao nāzukuka. Neyebaka nālōta omulundi ogwokubiri: era, laba, ebirimba bveng'ano musānvu nebimera ku kiti kimu,
6 ebigimu ebirungi. Era, laba, ebirimba musānvu ebitono ebikaze nempewo ezebuvanjuba nebibi'dirira
7 nebimera. Ebirimba ebitono nebimira ebirimba omusānvu ebigimu ebinene. Falao nāzukuka, era, la-
8 ba, kiba'de kirōto. Awo olwātuka enkya [a]omwoyogwe negweralikirira: nātuma nāita [b]abasawo bona abomu Misiri, [c]nabegezigezi bona abamu: Falao nābabūlira ekirōtokye; naye tewali aīnza okutegēza
9 Falao amakulu gabyo. Omusenero omukulu nālyoka agamba Falao nti Nji'juki'de lero okwōnōna kwānge:
10 Falao [d]yasunguwalira aba'dube, [e]nānsibira mu nyumba eyomukulu wabambowa, 'nze nomufumbiro omukulu: [f]netulōta ekirōto mu kiro
11 kimu 'nze naye; twālōta buli muntu ngamakulu gekirōtokye bwe-
12 gali. Era yaliyo wamu na'fe omulenzi, Omwebulaniya, [g]omu'du owomukulu wabambowa; netumubūlira, [h]nātutegēza amakulu gebirōto bya'fe; yategēza buli muntu
13 ngekirōtokye bwekyali. Awo olwātuka, [k]nga bweyatutegēza, nekiba bwekityo: 'nze yanzi'za mu bwāmi,
14 noyo yamuwanika. [l]Falao nālyoka atuma nāita Yusufu, [m]nebamu'gya mangu [n]mu komera: nāmwa, nāwanyisa ebyambalobye, nāingira eri
15 Falao. Falao nāgamba Yusufu nti Nalōta ekirōto, 'sō siwali aīnza okutegēza amakulu gakyo: [o]era mpuli'de nga bogera ku'gwe ngoīnza okutegēza amakulu gekirōto bwo-
16 kiwulira. Yusufu na'damu Falao, ngayogera nti [p]Si mu'nze: [r]Katonda yanāwa Falao oku damu o
17 kwemirembe. Falao nāgamba Yusufu nti [s]Mu kirōto kyānge, laba, nga nyimiri'de ku ma'bali gomu'ga:
18 era, laba, nemuva mu mu'ga ente musānvu, eza sava enungi; nezi-
19 rira mu lusa: era, laba, ente musānvu endala nezizi'dirira nezirinya, enafu embi enyo enkōvu. zesirabāngako munsi yona Eyemisiri obu-
20 bi: ente enkōvu embi nezirya ente
21 omusānvu eza sava ezisose: awo bwezamala okuzirya nekitategēre-

[d] Lub. 41. 13.
[e] Lub. 41. 16. Dan. 2. 11, 28, 47.
[f] Ju. 18. Lub. 41. 12, 25. Balam. 7. 14. Dan. 2. 36; 4. 19.
[g] Lub. 41. 26.
[h] 2 Basek. 25, 27. Zab. 3. 3. Yer. 52. 31.
[k] Luk. 23. 42.
[l] Tos. 2. 12. 1 Sam. 20. 14, 15. 2 Sam. 9. 1. 1 Basek. 2. 7.
[m] Lub. 39. 20.
[n] Ju. 12.
[o] Ju. 13.
[p] Mat. 14. 6. [r] Ma'k. 6. 21.
[s] nyi. 13, 19.
[t] Ju. 13.
[u] Nek. 2. 1.
[w] Ju. 19.
[y] Muh. 9. 15, 16. Am. 6. 6.

[a] Dan. 4. 5, 19.
[b] Kuv. 11, 22. 18. 29. Dan. 1. 2. 2; 4.
[c] Mat.
[d] Lub. 2, 3.
[e] Lub. 20.
[f] Lub. 4
[g] Lub. 36.
[h] Lub. 12 neb.
[k] Lub. 22.
[l] Zab. 20.
[m] Dan. 25.
[n] 1 Sam 8. Zab. 11 7, 8.
[o] Ju. 12 Zab. 25 Dan. 5.
[p] Dan. 30. Jik. 3. 2 Kol. 3
[r] Lub. 4 Dan. 2. 28, 47;
[s] Ju. 1.

keka nga ziziri'de; naye nga zikyali mbi ngoluberyeberye. Awo neuzu-
22 kuka. Nendabira mu kiróto kyánge, era, laba, ebirimba musánvu nebimera ku kiti kimu, ebinene ebiru-
23 ngi: era, laba, ebirimba musánvu, ebiwotose, ebitono, ebikaze nempewo ezebuvanjuba, nebibi'dirira ne-
24 bimera: ebirimba ebitono nebimira ebirimba ebirungi omusánvu: [f] nenkibúlira abasawo; naye siwali
25 ainza okukintegéza. Yusufu nágamba Falao nti Ekiróto kya Falao kiri kimu: [u] Katonda byagenda
26 okukola, yabibúlira Falao. Ente omusánvu enungi gye myáka omusánvu; nebirimba omusánvu ebirungi gye myáka omusánvu: ekiróto
27 kiri kimu. Nente omusánvu enkóvu embi ezazi'dirira nezirinya gye myáka omusánvu, era nebirimba omusánvu ebitalimu ebikaze nempewo ezebuvanjuba; egyo giriba
28 [w] myáka omusánvu egyenjala. [x] Ekyo kye kigambo kyambúli'de Falao: Katonda byagenda okukola,
29 yabiraga Falao. Laba, giri'ja [z] emyáka musánvu egyekyengera eki-
30 ngi munsi yona Eyemisiri: oluvanyuma lwegyo [a] giribawo emyáka musánvu egyenjala; nekyengera kyona kiryerabirwa munsi Eyemi-
31 siri; nenjala [b] erizikiriza ensi; nekyengera tekirimanyibwa munsi olwenjala eriki'dirira; kubanga eri-
32 ba nyingi nyo. Era kubanga ekiroto kyayóngererwa Falao emirundi ebiri, kyekyava kyóngerwa kubanga [c] ekigambo kinywezebwa Katonda, era Katonda alikitukiriza ma-
33 ngu. Kale 'no kakano Falao anonye omusaja omukabakaba owamagezi, amuwe okufuga ensi Eyemisiri.
34 Falao akole (bwatyo), era a'sówo abalabirizi kunsi, [d] atereke ekitúndu ekyekumi ekyensi Eyemisiri mu myáka omusánvu egyekyengera.
35 Era [e] bakung'anye e'mere yona eyemyáka gino emirungi egi'ja, baterekere eng'ano mu bibuga mu mukono
36 gwa Falao, bagikúme. Ne'mere eyo eriba egwanika eryensi olwe myáka omusánvu egyenjala, egiri-
37 bawo munsi Eyemisiri; ensi [f] erezime okufa enjala. [g] Nekigambo ekyo kyali kirungi mu maso ga Falao, ne mu maso gaba'dube bona.
38 Falao nágamba aba'dube nti Tuliinza okulaba omusaja afanana ngoyo, omusaja [i] omuli omwoyo
39 gwa Katonda? Falao nágamba Yusufu nti Kubanga Katonda akulaze ebyo byona, tewali mukabakaba era
40 owamagezi nga 'gwe: [k] gwolifuga enyumba yánge. era ngekigambokyo bwekiri abantu bánge bona banáfugibwánga: naye kyo'ka mu ntebe yánge 'nze nákusmgánga
41 'gwe obukulu. Falao nagamba Yusufu nti Laba, [l] nkuwa'de okufuga
42 ensi yona Eyemisiri. Falao [m] neyenánula empetaye eyakabonero ku ngaloye, nánánika Yusufu ku ngaloye, [n] námwambaza ebyambalo eby a bafuta enungi, [o] náteka omukúfu ogwa zábu mu bulagobwe.
43 Námutambuliza mu gáli eryokubiri lyeyalina; [p] nebalángira mu masoge nti Mufukamire: námuwa okufuga
44 [r] ensi yona Eyemisiri. Falao nágamba Yusufu nti 'Nze ndi Falao, era awatali 'nze tewali muntu aligolola omukonogwe newakuba'de ekigerekye munsi yona Eyemisiri.
45 Falao nátúma Yusufu erinya Zafenasipanea; námuwa Asenasi omwána wa Potiferi kabona Oweoni okumuwasa. Yusufu nátambula nábunya ensi Eyemisiri.
46 Era Yusufu yali yakamaze emyáka asatu [s] bweyaimirira mu maso ga Falao kabaka Wemisiri. Yusufu náva eri Falao, nátambula nábunya ensi yo-
47 na Eyemisiri. Ne mu myáka omusánvu egyekyengera ensi nebala
48 (e'mere) embatu. Nákung'anyánga e'mere yona eyemyáka omusánvu egyabawo munsi Eyemisiri, náterekerángа e'mere mu bibuga: e'mere eyomunimiro ezali zetolo'de buli kibuga, yagiterekeránga mwekyo.
49 Yusufu nátereka eng'ano [t] ngomunsenyu ogwenyanja, nyingi nyo, okutúsa lweyaleka okubala: kubanga te-
50 yabalikika. [u] Abána babiri nebazáliirwa Yusufu omwáka ogwenjala nga tegunatúka, Asenasi omwána wa Potiferi kabona Oweoni beyamuzálira.
51 Yusufu nátúma omuberyeberye erinya Manase: nti Kubanga Katonda anerabiži'za okutegana kwánge nenyumba ya kitánge yona. Nowokubiri námutúma erinya Efulaimu:
52 nti Kubanga Katonda [w] yanjáliza
53 munsi eyokubonabona kwánge. Emyáka omusánvu egyekyengera egyabawo munsi Eyemisiri negi-
54 'gwáko. [y] Emyáka omusánvu egyenjala negitanula oku'ja, [z] nga Yusufu bweyayogera: enjala negwa munsi zona; naye munsi yona
55 Eyemisiri e'mere nga mweri. Era ensi yona Eyemisiri bweyalúmwa enjala, abantu nebakáábira Falao olwe'mere: Falao nágamba Abamisiri bona nti Mugendénga eri Yusufu; byanábagambánga mukolénga
56 bwemutyo. Enjala nebuna ensi zona: Yusufu na'gulawo amawanika gona, [a] nágnzánga Abamisiri; enjala neba nyingi munsi Eyemi-
57 siri. [b] Nabensi zona neba'jira Yusufu mu Misiri okugula eng'ano; kubanga enjala yali nyingi munsi zona.

[f] lu. 8. Dan. 4. 7.
[u] Dan. 2. 28, 29, 45. Kub. 4. 1.
[w] 2 Basek. 8. 1.
[x] lu. 25.
[z] lu. 47.
[a] lu. 54.
[b] Lub. 47. 13.
[c] Kubal. 23. 19. Is. 46. 10, 11.
[d] Nge. 6. 6–8.
[e] lu. 48.
[f] Lub. 47. 15, 19.
[g] Zab. 105. 19. Bik. 7. 10.
[i] Kubal. 27. 18. Yob. 32. 8. Nge. 2. 6. Dan. 4. 8, 18; 5. 11, 14; 6. 3.
[k] Zab. 105. 21, 22. Bik. 7. 10.
[l] Dan. 6. 3.
[m] Es. 3. 10; 8. 2, 8.
[n] Es. 8. 15.
[o] Dan. 5. 7, 29.
[p] Es. 6. 9.
[r] Lub. 42. 6; 45. 8, 26. Bik. 7. 10.
[s] 1 Sam. 16. 20. 1 Basek. 12. 6, 8. Dan. 1. 19.
[t] Zab. 78. 27.
[u] Lub. 46. 20; 48. 5.
[w] Lub. 49. 22.
[y] Zab. 105. 16. Bik. 7. 11.
[z] lu. 30.
[a] Lub. 42. 6; 47. 14, 24.
[b] Ma. 9. 28.

42 ERA [a]Yakobo nālaba nga mu Misiri eng'ano mweri, Yakobo nāgamba abānabe nti Kiki ekibatunulizaganya mwe'ka na mwe'ka?
2 Nāyogera nti Laba, mpuli'de nga mu Misiri eng'ano mweri: muserengete, mugendeyo, mutugulire eyo; [b]tubēre abalamu, tuleme okufa.
3 Ne baganda ba Yusufu ekumi nebaserengeta okugula eng'ano mu
4 Misiri. Naye Benyamini, muganda wa Yusufu, Yakobo nātamutuma wamu ne bagandabe; kubanga yayogera nti [c]Mpo'zi akabi kaleme
5 okumubako. Nabāna ba Isiraeri neba'ja okugula mwabo aba'ja: kubanga enjala yali [d]munsi ya Kanani.
6 Era Yusufu ye yali omukulu [e]wensi; oyo ye yaguzānga abantu bona abomunsi: baganda ba Yusufu neba'ja, [f]nebamuvūnamira amaso wansi.
7 Yusufu nālaba bagandabe, nabe'kānya, naye neyefūla nga mu na'gwānga gyebāli, nāyogera nabo ne bo'go; nābagamba nti Muva wa? Nebogera nti Munsi ya Kanani okugula e'mere.
8 Yusufu neye'kānya bagandabe, naye bo neba'tamwe'kānya.
9 Yusufu [g]na'jukira ebirōto byeyalōta kubo, nābagamba nti Muli bake'si; mu'ze okulaba
10 ensi bweterimu. Nebamugamba nti Ne'da, mukama wānge, naye aba'dubo ba'ze okugula e'mere.
11 'Fena tuli bāna bomu; tuli ba mazima,
12 aba'dubo si bake'si na katono.
13 Nābagamba nti Ne'da, naye mu'ze okulaba ensi bweterimu. Nebogera nti 'Fe aba'dubo tuli ba luganda kumi na babiri, abāna bomu munsi ya Kanani; era, laba, omwāna wabo'fe ali wamu ne kita'fe lero, nomu
14 [i]taliwo. Yusufu nābagambanti Kye kikyo kyembagambye nti Muli ba-
15 ke'si: bwemulikemebwa bwemuti: ndaide obulamu bwa Falao, temugenda kuva wano, wabula omwāna
16 wabo'mwe nga'ze wano. Mutume mu'na'mwe omu, akime muganda wa'mwe, na'mwe munāsibibwa, ebigambo bya'mwe bikemebwe, obanga amazima mwegali mu'mwe: oba bwemutakole bwemutyo, ndai'de obulamu bwa Falao, mazima
17 muli bake'si. Nābateka bona wamu
18 mu komera enaku satu. Yusufu nābagamba ku lunaku olwokusatu nti Mukole bwemuti, mubēre abalamu; [k]kubanga ntya Katonda:
19 obanga muli ba mazima, omu ku baganda ba'mwe asibibwe mu nyumba eyekomera lya'mwe; naye 'mwe mugende, mutwāle eng'ano olwenjala eyomunyumba za'mwe;
20 era [l]mundetere omwāna wabo'mwe; ebigambo bya'mwe bwebiritegēzebwa nga bya mazima bwebityo, na-'mwe temulifa. Nebakola bweba-
21 tyo. Nebagambagana nti [m]Mazima tuliko omusāngo olwa muganda wa'fe, kubanga twalaba emeneye bweyanakuwala, bweyatwegairira, na'fe netugāna okuwulira; [n]enaku
22 zino kyezivu'de zitutūkako. Leubeni nāba'damu ngayogera nti [o]Sababūlira nti Temusobya ku mwāna; na'mwe nemugāna okuwulira? era omusaigwe kyeguva [p]gutuvūnanyizibwa. Nebatamanya nga
23 Yusufu atege'de ebigambo byābwe; kubanga omutegēza yabānga wakatiwe nabo.
24 Nābakuba enkōna, nākāba amaziga; na'dayo gyebāli, nāyogera nabo, nāba'gyamu Simeoni,
25 nāmusibira mu maso gābwe. Awo Yusufu nālagira oku'juza ebintu byābwe eng'ano, noku'diza buli muntu efezaye mu nsawoye, nokubawa entanda eyomu'knbo: [r]ne-
26 babakolera bwebatyo. Nebateka eng'ano yābwe ku ndogoi zābwe, ne-
27 bagenda nebavayo. Mu'nābwe [s]omu bweyasumulula ensawoye okulisa endogoiye mu kifo kyebāsulamu, nālaba efezaye; era, laba, yali mu
28 kamwā kensawoye. Nāgamba bagandabe nti Efeza yānge enkomezebwawo; era, laba, eri mu nsawo yānge; omwoyo gwābwe negubatyēmuka, nebakyukiragana nga bakankana nga bogera nti Kino kiki
29 Katonda kyatukoze? Neba'jira Yakobo kitābwe munsi ya Kanani, nebamubūlira byona ebyababako; nga
30 bogera nti Omusaja, omukulu wensi, [u]yayogera na'fe ne bo'go, nā-
31 tulowoza nga bake'si bensi.
32 Netumugamba nti Tuli ba mazima; tetuli bake'si: tuli ba luganda kumi na babiri, abāna ba kita'fe; omu taliwo, nomwāna wabo'fe ali wamu ne kita'fe lero munsi ya Kanani.
33 Omusaja, omukulu wensi, nātugamba nti [w]Bwenti bwendtegēra nga muli basaja ba mazima; muleke wamu nānge omu ku baganda ba-'mwe, mutwāle (eng'ano) olwenjala eyomunyumba za'mwe, mwegende-
34 re: mundetere omwāna wabo'mwe: nendyoka ntegēra nga temuli bake-'si na katono, naye nga muli basaja ba mazima: bwentyo ndibawa muganda wa'mwe, na'mwe [y]munāgu-
35 lānga munsi. Awo olwātuka bweba'gya ebintu mu nsawo zābwe, laba, [z]omutwālo gwefeza ogwa buli muntu gwali mu nsawoye: bo ne kitābwe bwebālaba emitwālo gyā-
36 bwe egyefeza, nebatya. Yakobo kitābwe nābagamba nti 'Nze [a]munziyeko abāna bānge: Yusufu taliwo, era ne Simeoni taliwo, era mwagala okunziyako ne Benyamini: ebyo byona binzitowererera.
37 Leubeni nāgamba kitawe nti Oba'tānga batabani bānge bombi, bwesirimu-

[a] Bik. 7.12.
[b] Lub. 43.8.
[c] lu. 38.
[d] Bik. 7.11.
[e] Lub. 41. 41.
[f] Lub. 37. 7.
[g] Lub. 37. 5, 9.
[i] Lub. 37. 30. Kung. 5. 7.
[k] Lev. 25. 41. Nek. 5. 15.
[l] lu. 34. Lub. 43. 5; 44. 23.
[m] Yob. 36. 8, 9. Kos. 5. 15.
[n] Nge. 21. 13. Mat. 7. 2.
[o] Lub. 37. 21.
[p] Lub. 9. 5. 1 Basek. 2. 32. 2 Byom. 24. 22. Zab. 9. 12. Lub. 11. 50, 51.
[r] Mat. 5. 44. Bal. 12. 17, 20, 21.
[s] Lub. 43. 21.
[u] lu. 7.
[w] nyi. 15, 19, 20.
[y] Lub. 34. 10.
[z] Lub. 43. 21.
[a] Lub. 43. 14.

komyawo gyoli: mumpe mu mukono gwänge, nänge ndimukomyawo gyoli nate. 38 Näyogera nti Omwäna wänge taliserengeta na-'mwe; kubanga [b] mugandawe yafa, naye asiga'dewo ye'ka: [c] akabi bwekalimubako mu 'kubo lyemuliitamu, [d] muliserengesa envi zänge mu magómbe olwokunakuwala.

43 Enjala neba [a] nyingi munsi. 2 Awo olwätuka, bwebämala okulya eng'ano yona gyeba'gya mu Misiri, kitäbwe näbagamba nti Mugende nate, mutugulire aka'mere. 3 Yuda nämugamba nti Omusaja yatulairirira dala ngayogera nti Temuliraba maso gänge, wabula [b] muganda wa'mwe ngali wamu na'mwe. 4 Bwonosindika muganda wa'fe awamu na'fe, tunäserengeta tulikuguli ra e'mere: 5 naye bwotomusindike, tetugenda kuserengeta: kubanga omusaja yatugamba nti Temuliraba maso gänge, wabula muganda 6 wa'mwe ngali na'mwe. Isiraeri näyogera nti Kiki ekyabankoza obubi obwenkani'de awo okubülira omusaja nga mulina owoluganda 7 omulala? Nebogera nti Omusaja yatubüza bubüza bwetwali ne baganda ba'fe bwebäli, ngayogera nti Kita'mwe akyali mulamu? mulina owoluganda (omulala)? netumnbülira ngebigambo ebyo bwebiri: twandiinzi'za na katono okutegëra nganägamba nti Muserengese muganda 8 wa'mwe? Yuda nägamba Isiraeri kitawe nti Sindika omulenzi awamu nänge, na'fe tunägolokoka netugenda; tube abalamu, tuleme okufa, 'fe, näwe. era nabäna ba'fe abato. 9 'Nze näbëra omuimawe; olimuvünana 'nze mu mukono gwänge: [c] bwesirimuleta gyoli, ne'muteka mu masogo, omusängo gube ku'nze e-10 naku zona: kuba singa tetulu'de, mazima kakano twandiba'de nga tukomyewo omulundi ogwokubiri. 11 Kitäbwe Isiraeri näbagamba nti Obanga kakano kiri bwekityo, mukole bwemuti; mutwäle ku bibala ebyomunsi ebisinga obulungi mu bintu bya'mwe, [d] mutwälire omusaja ekirabo, [e] envümbo si nyingi, nomubisi gwenjuki, omugavu nobubäne, 12 ebinyweebwa nendõzi: era mutwäle efeza ebigero bibiri mu ngalo za-'mwe; nefeza [f] eyakomezebwawo mu kamwä kensawo za'mwe gitwäle nate mu ngalo za'mwe; mpo'zi 13 (bägi'za) nga tebamanyiri'de: era mutwäle ne muganda wa'mwe, mugolokoke, mu'deyo eri omusaja: 14 era Katonda Omuinza webintu byona abawe okusäsirwa mu maso gomusaja, abasumululire muganda wa'mwe omulala ne Benyamini. [g] Nänge bwendifirwa abäna bänge, ndifirwa.

15 Abasaja nebatwäla ekirabo ekyo, nebatwäla efeza ebigero bibiri mu ngalo zäbwe, ne Benyamini; nebagolokoka, nebaserengeta mu Misiri, nebaïmirira mu maso ga Yusufu. 16 Yusufu bweyalaba Benyamini ngali wamu nabo nägamba [i] omuwanika wenyumbaye nti Twäla abasaja mu nyumba, obabägire, oteketeke; kubanga abasaja banälira wamu nänge 17 mu tuntu. Omusaja näkola nga Yusufu bweyalagira; omusaja nätwäla abasaja mu nyumba ya Yusu-18 fu. Abasaja nebatya, kubanga babalëse mu nyumba ya Yusufu; nebogera nti Olwefeza eyakomezebwawo mu nsawo za'fe oluberyeberye kyebavu'de batuleta muno; atulabireko ensonga, atuwamatukireko, atunyage okuba aba'du, nendogoi 19 za'fe. Nebasemberera omuwanika wenyumba ya Yusufu, nebogerera 20 naye ku mulyängo gwenyumba, nebagamba nti Ai mukama wänge, [k] mazima twaserengeta oluberyebe-21 rye okugula e'mere: awo [l] olwätuka, bwetwatüka mu kifo ekyokusnlamu, netusumulula ensawo za'fe, era, laba, efeza ya buli muntu yali mu kamwä kensawoye, efeza ya'fe ekigero kyayo kitüfu: era tugiko-22 me'zawo mu ngalo za'fe. Era tulëse nefeza endala mu ngalo za'fe okugula e'mere: tetumanyi bwali eyateka efeza ya'fe mu nsawo za'fe. 23 Näyogera nti Emirembe gibe gyemuli, temutya: Katonda wa'mwe, era Katonda wa kita'mwe, ye yabawa obugaga mu nsawo za'mwe: nawebwa efeza ya'mwe. Näbafulu-24 miza Simeoni. Omusaja nätwäla abasaja mu nyumba ya Yusufu, [m] näbawa ama'zi, nebanäba ebigere byäbwe; näwa endogoi zäbwe ebyo-25 kulya. Nebatekateka ekirabo Yusufu nga'ja ku'ja mu tuntu: kubanga bawuli'de nga banälira eyo e-26 'mere. Awo Yusufu bweya'da eka, nebamuletera mu nyumba ekirabo ekyali mu ngalo zäbwe, [n] nebamu-27 vünamira wansi. Näbabüza bwebäli, näyogera nti Kita'mwe gyäli omukä'de [o] gwemwayogerako? Akya-28 li mulamu? Nebogera nti Omu'dnwo kita'fe gyäli, akyali mulamu. 29 [p] Nebakutama, nebavünama. Näimusa amasoge nälaba Benyamini mugandawe, [r] omwäna wa nyina, näyogera nti Oyo ye mwäna wabo-'mwe, [s] gwemwang'ambako? Näyogera nti Katonda akulage ekisa, 30 mwäna wänge. Yusufu näyanguwa; kubanga [t] ememeye yalümirwa mugandawe: nänonya wanäkäbira amaziga; näingira mu kisengekye, 31 [u] näkäbira omwo. Nänaba mumaso,

[a] Es. 4. 16.

[i] Lub. 44. 1.

[k] Lub. 42. 3, 10.
[l] Lub. 42. 27, 35.

[m] Lub. 18. 14; 24. 32.

[n] Lub. 37. 7, 10.

[o] Lub. 42. 11, 13.

[p] Lub. 37. 7, 10.

[r] Lub. 35. 17, 18.

[s] Lub. 42. 13.

[t] 1 Basek. 3. 26.

[u] Lub. 42. 24.

[b] Lu. 13. Lub. 37. 33; 44. 28.

[c] Lu. 4. Lub. 44. 29.

[d] Lub. 37. 35; 44. 31.

[a] Lub. 41. 54, 57.

[b] Lub. 42. 20; 44. 23.

[c] Lub. 44. 32. Fir. 18, 19.

[d] Luk. 32. 20. Nge. 18. 16.

[e] Lub. 37. 25. Yer. 8. 22.

[f] Lub. 42. 25, 35.

nāfuluma; nāzibikiriza nāyogera
32 ni Mujule [w] e'mere. Nebamusosōtolera ye ye'ka, nabo bo'ka, Nabamisiri, abāliránga awamu naye, nabo bo'ka: kubanga Abamisiri tebaīnza kulira 'mere wamu Nabaebulaniya; kubanga ekyo [y] kya muzizo
33 eri Abamisiri. Nebatūla mu masoge, omuberyeberye ngobukulubwe bwebwali, nomuto ngobutobwe bwebwali: abasaja nebewunya bo'ka
34 na bo'ka. Nābabegerako ebitole (ku 'mere) eyali mu masoge: naye ekitole kya Benyamini [z] kyasinga ebyābwe byona emirundi etāno. Nebanywa, nebasanyukira wamu naye.

44 Nālagira omuwanika wenyumbaye, ngayogera nti 'Juza ensawo ezabasaja e'mere, nga bwebaīnza okwetika, era teka efeza eya
2 buli muntu mu kamwā kensawoye. Era teka ekikompe kyānge, ekikompe ekya feza, mu kamwā kensawo eyomuto, nefezaye eyeng'ano. Nākola ngekigambo bwekiba'de Yusu-
3 fu kyayoge'de. Awo bwebwakya enkya, abasaja nebasibulwa, bo ne-
4 ndogoi zābwe. Bwebāmala okuva mu kibuga, nga bakyali kumpimpi, Yusufu nāgamba omuwanikawe nti Golokoka, ogoberere abasaja; bwonobatūkako, bagambe nti Kiki ekibawalanyi'za ebibi olwobulungi?
5 Kino sikye kikyo mukama wānge kyanywesa, era nokulagula kyalaguza? mwakoze bubi bwemwakoze
6 bwemutyo. Nābatūkako, nābaga-
7 mba ebigambo ebyo. Nebamugamba nti Kiki ekyogeze'za mukama wānge ebigambo ebiri ng'anga ebyo? Kitalo aba'dubo okukola ekigambo
8 ekyenkani'de awo. Laba, [a] efeza gyetwalaba mu bumwā bwensawo za'fe, twagi'za gyoli okuva munsi ya Kanani: kale twandi'bye tutya efeza oba zābu mu nyumba ya mu-
9 kamawo? Buli anālabika ku ba'dubo ngali nakyo, [b] afe, era na'fe tunaba aba'du ba mukama wānge.
10 Nāyogera nti Kale 'no kakano kibe ngebigambo bya'mwe bwebiri: anālabika ngali nakyo yanaba omu'du wānge; na'mwe temubeko musā-
11 ngo. Awo nebānguwa, nebetikula buli muntu ensawoye wansi buli
12 muntu nāsumulula ensawoye. Nānonya, ngasokera ku muberyeberye, nāmalira ku muto: ekikompe nekirabikira mu nsawo ya Benyamini.
13 Nebalyoka [c] bayuza engoye zābwe, nebateka ebintu buli muntu ku ndo-
14 goiye, neba'dayo mu kibuga. Yuda ne bagandabe nebatūka mu nyumba ya Yusufu; nebamusanga ngakyaliyo: [d] nebavūnama mu masoge
15 wansi. Yusufu nābagamba nti Kikolwa ki kino kyemukoze? temumanyi nti omusaja eyenkana nānge obukulu aīnza okulagulira dala?
16 Yuda nāyogera nti Tunāgamba tutya mukama wānge? tunāyogera tutya? oba tunāwoza tutya? Katonda akebe'de obutali butukirivu bwaba'dubo: laba, [e] tuli ba'du ba mukama wānge, 'fe era noyo alabise ngalina ekikompe mu mukonogwe.
17 Nāyogera nti [f] Kitalo 'nze okukola bwentyo: omusaja alabise ngalina ekikompe mu mukonogwe yanāba omu'du wānge; naye 'mwe, mwāmbuke mugende eri kita'mwe nemirembe.
18 Yuda nālyoka amusemberera nāyogera nti Ai mukama wānge, nkwegairi'de, omu'duwo ayogere ekigambo mu matu ga mukama wānge, [g] 'sō obusungubwo buleme okukubūkira omu'duwo: kubanga oli
19 ng'anga Falao dala. Mukama wānge yabūza aba'dube ngayogera nti Mulina kita'mwe, oba muganda wa-
20 'mwe? Na'fe netugamba mukama wānge nti Tulina kita'fe, muka'de, [h] nomwāna gweyazāla ngaka'diye, omwāna omuto; ne mugandawe yafa, naye asiga'dewo ye'ka ku (bāna ba) nyina, era kitawe amwagala.
21 Näwe nogamba aba'dubo nti [k] Mu-
22 mundetere, 'mukubeko amaso. Netugamba mukama wānge nti Omulenzi tainza kuleka kitawe: kuba
23 bwalireka kitawe, kitawe alifa. Nogamba aba'dubo nti [l] Mwāna wabo-'mwe bwataliserengeta na'mwe, te-
24 muliraba nate maso gānge. Awo olwātuka bwetwayāmbuka netu'ja eri omu'duwo kitānge, netumubūlira ebigambo bya mukama wānge.
25 [m] Kita'fe nāyogera nti Mu'deyo na-
26 te, mutugulire aka'mere. Na'fe netwogera nti Tetuīnza kuserengeta: omwāna wabo'fe bwanābera awamu na'fe, tuliserengeta: kubanga tetuīnza kulaba maso ga musaja, omwāna wabo'fe wabula ngali wamu na-
27 'fe. Omu'duwo kitānge nātugamba nti Mumanyi nti [n] mukazi wānge yanzālira abāna abobulenzi babiri:
28 omu nāva gyendi, nenjogera nti [o] Mazima yatāgulwatāgulwa; nānge
29 sikyamulabako: [p] era bwemunānzi-yako noyo, akabi nekamubako, muliserengesa envi zānge mu magō-
30 mbe olwokunakuwala. Kale kakano bwendi'ja eri omu'duwo kitānge, nomulenzi nga tali wamu na'fe; kubanga [r] obulamubwe busibi'dwa
31 nobulamu bwomulenzi; olulituka bwaliraba ngomulenzi taliwo, alifa: naba'dubo baliserengesa envi zomu'duwo kitābwe mu magōmbe o-
32 lwokunakuwala. Kubanga omu'duwo ye yeīmirira omulenzi eri kitānge nga njogera nti [s] Bwesirimuleta

[w] Ju. 22.
[y] Lub. 46. 34. Kuv. 8. 26.
[z] Lub. 46. 22.
[a] Lub. 43. 21.
[b] Lub. 31. 32.
[c] Lub. 37. 29, 34. Kulal. 14. 6. 2 Sam. 1. 11.
[d] Lub. 37. 7.
[e] Ju. 9.
[f] Nge. 17. 13.
[g] Lub. 18. 30, 32. Kuv. 32. 22.
[h] Lub. 37. 3.
[k] Lub. 42. 15, 20.
[l] Lub. 43. 3, 5.
[m] Lub. 43. 2.
[n] Lub. 46. 19.
[o] Lub. 37. 33.
[p] Lub. 42. 36, 38.
[r] 1 Sam. 18. 1.
[s] Lub. 43. 9.

gyoli, 'nze ndiba nomusängo eri ki-
33 tänge enaku zona. Kale 'no, nkwe-
[f] Kuv. 32. 32. gairi'de [f]omu'duwo abēre (wano)
mu kifo kyomulenzi okuba omu'du
wa mukama wänge; nomulenzi a-
yämbukire wamu ne bagandabe.
34 Kubanga ndyämbuka ntya eri kitä-
nge, nomulenzi nga tali wamu nä-
nge? 'neme okulaba akabi akalitü-
ka ku kitänge.

45 Awo Yusufu nälemwa okuzibi-
kiririza mu maso gabo bona a-
balmiri'de okumpi naye; näyoge-
rera wa'gulu nti Mufulumye buli
muntu bave gyendi. Newataba mu-
ntu aimiri'de naye, Yusufu bweye-
2 tondera bagandabe. Näkäba ne'do-
bozi 'dene: Abamisiri nebawulira,
3 nenyumba ya Falao newulira. Yu-
[a] Bik. 7.13. sufu nägamba bagandabe nti [a] Nze
Yusufu; kitänge akyäli mulamu?
Bagandabe nebatainzakumu'damu;
kubanga beralikirira mu masoge.
4 Yusufu nägamba bagandabe nti
Munsemberere, mbegairi'de. Neba-
sembera. Näyogera nti 'Nze Yusu-
[b] Lub. 37. 28. fu muganda wa'mwe, [b] gwemwatu-
[c] Is. 40. 2. 2 Kol. 2. 7. 5 nda Emisiri. Ne kakano [c] temuna-
[d] Lub. 50. 20. Zab. 105. 16, 17. Bik. 4. 27, 28. kuwala, 'sō temwesunguwalira, ku-
banga mwantunda muno: [d] kuba-
nga Katonda ye yankulembeza 'mwe
6 okuwonya mu kufa. Enjala yaka-
maze munsi eyäka ebiri: era e-
kyasiga'deyo emyäka etäno, gyeba-
tagenda kulimiramu newakuba'de
7 okukungula. Era Katonda ye ya-
nkulembeza 'mwe okubawonyeza a-
balisigala ku'mwe munsi, nokuba-
lokola muleme okufa mu kuwonya
8 okwekitalo. Kale 'no si 'mwe mwa-
nsindika muno, wabula Katonda:
[e] Yob. 29. 16. era yanfüla [e] kitawe wa Falao, era
omwämi wenyumbaye yona, era o-
mukulu afuga ensi yona Eyemisiri.
9 Mwanguwe, mwämbuke mugende
eri kitänge, mumngambe nti Omwä-
nawo Yusufu bwayogera bwati nti
Katonda yanfüla omwämi Wemisiri
yona: oserengete o'je gyendi, to
[f] Lub. 47. 1. 10 lwawo: era [f] onotülänga nunsi
Eyegoseni, näwe onobērānga kumpi
nänge, 'gwe nabänabo, nabäna ba-
bänabo, nendigazo nentezo, ne byo-
11 na byolina: era näkulisizänga eyo;
kubanga ekyasiga'deyo emyäka etä-
no egyenjala; oleme okwävuwala,
'gwe nenyumbayo ne byona byolina.
12 Era, laba, amaso ga'mwe galaba,
era namaso ga muganda wänge
[g] Lub. 42 23. Benyamini, [g] ngakamwä känge ke
13 kogera na'mwe. Era mulibülira
kitänge ekitibwa kyänge kyona mu
Misiri bwekiri, ne byona byemula-
[h] Bik. 7.14. bye; era mwanguwe [h] muserengese
14 kitänge mumulete wano. Nägwa
mugandawe Benyamini mu bulago
näkäba amaziga; Benyamini näkä-
15 bira mu bulagobwe. Nänywegera
bagandabe bona, näkäbira kubo:
oluvanyuma bagandabe nebanyu-
mya naye.
16 Nebigambo ebyo nebiwulirwa mu
nyumba ya Falao, nti Baganda ba
Yusufu ba'ze: nebisanyusa nyo Fa-
17 lao naba'dube. Falao nägamba Yu-
sufu nti Gamba bagandabo nti Mu-
kole bwemuti; muteke ebintu ku
nsolo za'mwe. mugende muserenge-
18 te munsi ya Kanani; mutwäle ki-
ta'mwe nenyumba za'mwe, mu'je
ewänge: nänge ndibawa ebirungi
ebyomunsi Yemisiri, era munälyä-
19 nga [k] obugimu obwensi. Kakano [k] Lub. 27. 28. Kubal. 18. 12, 29.
olagi'dwa, mukole bwemuti: mu-
twälire abäna ba'mwe abato naba-
kazi ba'mwe amagäli munsi Yemi-
20 siri, mulete kita'mwe mu'je. Era
temulowoza bintu bya'mwe; kuba-
nga ebirungi ebyomunsi Yemisiri
21 bya'mwe. Abäna ba Isiraeri neba-
kola bwebatyo: Yusufu näbawa a-
magäli, nga Falao bweyalagira, nä-
22 bawa nentanda eyomu'kubo. Bona
näwa buli muntu ebyambalo ebyo-
kuwanyisa; naye näwa Benyamini
ebitündu ebyefeza ebikumi bisatu,
[l] Lub. 43. 34. 23 [l] nebyambalo ebyokuwanyisa engeri
täno. Ne kitawe nämuwereza bwa-
ti; endogoi kumi ezetise ebirungi
ebyomu Misiri, nendogoi enkazi
kumi ezetise eng'ano ne'mere ne-
byokulya kitawe byalirira mu 'ku-
24 bo. Bwatyo näsibula bagandabe
nebagenda: näbaganba nti Mwekü-
25 me muleme okuyombera mu 'kubo.
Nebayämbuka nebava mu Misiri, ne-
ba'ja munsi ya Kanani eri Yakobo
26 kitäbwe. Nebamngamba nti Yu-
sufu akyali mulamu, era ye mukulu
afuga ensi yona Eyemisiri. [m] Omu-
timagwe neguziri'ka, kubanga teya-
27 ba'kiriza. Nebamugamba ebiga-
mbo byona ebya Yusufu, byeyaba-
bülira: kale bweyalaba amagäli
Yusufu geyawereza okumusitula,
omwoyo gwa Yakobo kitäbwe ne-
28 gu'damu amänyi: Isiraeri näyo-
gera nti Kinämala; Yusufu omwä-
na wänge akyali mulamu: ndigen-
da okumulaba nga sinäfa.

[m] Zab. 126. 1. Luk. 24. 11, 41.

46 Isiraeri nätambula ngatwäla
byona byeyalina, na'ja [a] Ebee-
riseba, näwayo sadaka [b] eri Kato-
2 nda wa kitawe Isaka. Katonda
näyogera ne Isiraeri [c] mu kwolese-
bwa okwekiro, nti Yakobo, Yakobo.
3 Näyogera nti 'Nze 'nzuno. Näyo-
gera nti 'Nze Katonda, [d] Katonda
wa kitawo: totya kuserengeta mu
Misiri: kubanga [e] ndikufülira eyo
4 e'gwänga e'dene: [f] ndiserengeta nä-
we mu Misiri; era sirirema [g] ku-
ku'gyamu nate: era [i] Yusufu ali-
5 teka engaloze ku masogo. [k] Yako-

[a] Lub. 21. 31, 33; 28. 10.
[b] Lub. 26. 24, 25; 28. 13; 31. 42.
[c] Lub. 15. 1. Yob. 33. 14, 15.
[d] Lub. 28. 13.
[e] Lub. 12. 2. Ma. 26. 5.
[f] Lub. 28. 15; 48. 21.
[g] Lub. 16. 16; 50. 13, 24, 25. Kuv. 3. 8.
[i] Lub. 50. 1.
[k] Bik. 7. 15.

bo nāgolokoka nāva mu Beeriseba: abāna ba Isiraeri nebasitulira Yakobo kitūbwe, nabāna bābwe abato nabakazi bābwe, mu magāli Falao
6 [l] geyawereza okumusitula. Neba twāla ensolo zābwe nebintu byābwe byebāfuna munsi ya Kanani, neba'ja mu Misiri, [m] Yakobo neza'derye
7 lyona awamu naye: batabanibe nabāna ba batabanibe wamu naye, bawalabe nabawala ba batabanibe, neza'derye lyona beyatwāla naye bweyagenda mu Misiri.
8 [n] Namanya gabāna ba Isiraeri, aba'ja mu Misiri, Yakobo ne batabanibe, ge gano: [o] Leubeni, omu-
9 beryeberye wa Yakobo. Ne batabani ba Leubeni; Kanoki, ne Palu,
10 ne Kezuloni, ne Kalumi. [p] Nabāna ba Simeoni abasaja; Yemueri, ne Yamini, ne Okadi, ne Yakini, ne Zokali, ne Sauli omwāna womuka-
11 zi Omukanani. Ne batabani ba [r] Levi; Gerusoni, Kokasi, ne Me-
12 rali. Ne batabani ba [s] Yuda; Eri, ne Onani, ne Sera, ne Perezi, ne Zera: naye [t] Eri ne Onani bafira munsi ya Kanani. Ne [u] batabani ba Perezi bali Kezuloni ne Kamuli.
13 [w] Ne batabani ba Isakali; Tola, ne
14 Puva, ne Yobu, ne Simuloni. Ne batabani ba Zebuluni; Seredi, ne
15 Eroni, ne Yaleeri. Abo be batabani ba Lea, beyazālira Yakobo mu Padanalamu, awamu nomuwalawe Dina: abānabe bona abasaja nabakazi bāli obulamu asatu mu busatu.
16 Ne batabani ba Gada; [y] Zifioni, ne Kagi, Suni, ne Ezeboni, Eri, ne
17 Alodi, ne Aleri. [z] Ne batabani ba Aseri; Imuna, ne Isuva, ne Isuvi, ne Beriya, ne Sera mwanyinābwe: ne batabani ba Beriya; Keberi, ne
18 Malukieri. [a] Abo be batabani ba Zirupa, [b] Labani gweyawa Lea omwānawe, era abo beyazālira Yakobo, bwe bulamu ekumi nomu-
19 kāga. Batabani ba Lakeri [c] omukazi wa Yakobo; Yusufu ne Benya-
20 mini. [d] Era Yusufu nāzālirwa munsi Yemisiri Manase ne Efulaimu, Asenasi omwāna wa Potiferi kabo-
21 na Oweoni beyamuzālira. [e] Ne batabani ba Benyamini; Bera, ne Bekeri, ne Asuberi, ne Gera, ne Naamani, [f] Eki, ne Losi, [g] Mupimu, ne
22 Kupimu, ne Aludi. Abo be batabani ba Lakeri, abāzālirwa Yakobo: obulamu bwona bwali kumi na
23 buna. Ne batabani ba Dani; [h] Ku-
24 simu. [k] Ne batabani ba Nafutali; Yazeeri, ne Guni, ne Yezeri, ne Si-
25 remu. [l] Abo be batabani ba Bira, [m] Labani gweyawa Lakeri omwānawe, era abo beyazālira Yakobo: obulamu bwona bwali musānvu.
26 [n] Obulamu bwona obwaingira mu Misiri awamu ne Yakobo, obwa-va mu ntumbweze, obuta'sāko bakazi babāna ba Yakobo, obulamu bwona bwali nkāga mu mu-
27 kāga; ne batabani ba Yusufu, abāmuzālirwa mu Misiri, bāli bulamu bubiri: [o] obulamu bwona obwenyumba ya Yakobo, obwaingira mu Misiri, bwali nsānvu.
28 Nātuma Yuda okumukulembera eri Yusufu, okulaga e'kubo mu masoge erigenda mu Goseni; nebatū-
29 ka [p] munsi Yegoseni. Yusufu nātekateka egālirye, nāyāmbuka okusisinkana Isiraeri kitawe, mu Goseni; neyeraga gyāli, [r] nāmugwa mu bulago, nākāba amaziga mu
30 bulagobwe ekisēra ekinene. Isiraeri nāgamba Yusufu nti [s] Kakano kanfe, kubanga ndabye amasogo.
31 ngokyali mulamu. Yusufu nāgamba bagandabe nenyumba ya kitawe nti [t] Nāyāmbuka nembūlira Falao ne'mugamba nti Baganda bānge nenyumba ya kitānge, abāli munsi
32 ya Kanani, ba'ze ewānge: era abasaja be basūmba, kubanga balūndānga ente; era balēse endiga zābwe nente zābwe ne byona byebalina.
33 Awo olulituka Falao bwalibaita bwalyogera nti [u] Emirimu gya'mwe
34 ki? mwogerānga nti Aba'dubo balūndānga ente [w] okuva mu buto bwa'fe okutūsa lero, 'fe era ne bajaja ba'fe: mulyoke mutūle munsi Yegoseni; kubanga buli musūmba [y] kya muzizo eri Abamisiri.

47 Yusufu nālyoka [a] aingira nabūlira Falao nāyogera nti Kitānge ne baganda bānge, endiga zābwe nente zābwe ne byona byebalina, batuse bavu'de munsi ya Kanani; era,
2 laba, bali [b] munsi Yegoseni. Nālonda ku bagandabe abasaja batāno,
3 [c] nābaletera Falao. Falao nāganda bagandabe nti [d] Emirimu gya'mwe ki? Nebagamba Falao nti [e] Aba'dubo basūmba, 'fe era ne bajaja ba'fe
4 Nebagamba Falao nti [f] Tu'ze okutūla munsi; kubanga tewali mu'do gwa bisibo bya ba'dubo; [g] kubanga enjala nyingi munsi ya Kanani: kale 'no kakano. tukwegairi'de, aba-
5 'dubo [i] batūle munsi Yegoseni. Falao nāgamba Yusufu nti Kitawo ne
6 bagandabo ba'ze ewuwo: [k] ensi Yemisiri eri mu masogo; awasinga obulungi munsi tuza awo kitawo ne bagandabo; [l] batūle munsi Yegoseni: era obanga omanyi kubo abamagezi, kale bafūle abakulu be-
7 nte zānge. Yusufu nāingiza Yakobo kitawe, nāmutcka mu maso ga Falao: Yakobo nāsabira Falao omu-
8 kisa. Falao nāgamba Yakobo nti Enaku ezemyāka egyobulamubwo
9 ziri meka? Yakobo nāgamba Falao nti [m] Enaku ezemyāka egyokuta-

[f] Lub. 45. 18, 21.
[m] Ma. 26. 5. Yos. 24. 4. Zab. 105. 23. Is. 52. 4.
[n] Kuv. 1. 1; 6. 14.
[o] Kubal. 26. 5. 1 Byom. 5. 1.
[p] Kuv. 6. 15. 1 Byom. 4. 24.
[r] 1 Byom. 6. 1, 16.
[s] 1 Byom. 2. 3; 4. 21.
[t] Lub. 38. 2, 7, 10.
[u] Lub. 38. 29. 1 Byom. 2. 5.
[w] 1 Byom. 7. 1.
[y] Kubal. 26. 15 neb.
[z] 1 Byom. 7. 30.
[a] Lub. 30. 10.
[b] Lub. 29. 24.
[c] Lub. 44. 27.
[d] Lub. 41. 50.
[e] 1 Byom. 7. 6; 8. 1.
[f] Kubal. 26. 38.
[g] Kubal. 26. 39. 1 Byom. 7. 12.
[h] Kubal. 26. 42.
[i] 1 Byom. 7. 13.
[k] Lub. 30. 5, 7.
[l] Lub. 29. 29.
[m] Kuv. 1. 5.
[n] Ma. 10. 22. Bik. 7. 14.
[o] Lub. 47. 1.
[p] Lub. 47. 1.
[r] Lub. 45. 14.
[s] Luk. 2. 29, 30.
[t] Lub. 47. 1.
[u] Lub. 47. 2, 3.
[w] Lub. 30. 35; 34. 5; 37. 12.
[y] Lub. 43. 32. Kuv. 8. 26.
[a] Lub. 46. 31.
[b] Lub. 45. 10; 46. 28.
[c] Bik. 7. 13.
[d] Lub. 46. 33.
[e] Lub. 46. 34.
[f] Lub. 15. 13. Ma. 26. 5.
[g] Lub. 43. 1. Bik. 7. 11.
[i] Lub. 46. 34.
[k] Lub. 20. 15.
[l] lu. 4.
[m] Zab. 39. 12. Beb. 11. 9, 13.

mbula kwänge ziri myäka kikumi mwasatu: enaku ezemyäka egyobulamu bwänge [n]ziri ntono era
[n] Yob.14.1.
[o] Lub.25.7; 35. 28.
mbi, 'sō [o]teziwera naku za myüka gya bulamu bwa bajaja bänge mu
10 naku ezokutambula kwäbwe. Yakobo [p]näsabira Falao omukisa, nä-
[p] Iu. 7.
11 va mu maso ga Falao. Yusufu nätüza kitawe ne bagandabe, näbawa obutaka munsi Yemisiri, awasinga obulungi munsi, munsi ya
[r] Kuv. 1. 11; 12. 37.
[s] Iu. 6.
[r]Lamesesi, [s]nga Falao bweyala-
12 gira. Yusufu nälisa kitawe ne bagandabe nekika kyona ekya kitawe ne'mere, ngenyumba zäbwe bwezäli.
13 Newataba 'mere munsi yona; kubanga enjala yali nyingi nyo, [t]ensi Yemisiri nensi ya Kanani nokuzi-
[t] Lub. 41. 30.
Bik. 7. 11.
[u] Lub. 41. 56.
14 ri'ka neziziri'ka olwenjala. [u]Yusufu näkung'anya efeza yona eyalabikira munsi Yemisiri ne munsi ya Kanani, ngabaguza eng'ano: Yusufu näleta efeza mu nyumba ya
15 Falao. Efeza yona bweya'gwä munsi Yemisiri ne munsi ya Kanani, Abamisiri bona neba'jira Yusufu nebogera nti Tuwe e'mere: kuba-
[w] Iu. 19.
nga [w]kyetunäva tufira mu masogo
16 kiki? kubanga efeza etubuze. Yusufu näyogera nti Muweyo ensolo za'mwe; nänge näbaweränga ensolo
17 za'mwe, efeza bweribabula. Nebaletera Yusufu ensolo zäbwe: Yusufu näbawanyisa e'mere nembaläsi nendiga nente nendogoi: näbalisiza e'mere omwäka ogwo ngabawanyi-
18 siza ensolo zäbwe zona. Omwäka ogwo bwegwa'gwäko, nebamu'jira mu mwäka ogwokubiri, nebamugamba nti Tetukise mukama wänge ngefeza ya'fe yona ya'gwäwo; nebisibo byensolo bya mukama wänge: tewali ekisiga'dewo mu maso ga mukama wänge, wabula emibiri
19 gya'fe nebyälo bya'fe: kyetunäva tufira mu masogo kiki, 'fe nensi ya'fe era? tugule 'fe nensi ya'fe ne'mere, na'fe nensi ya'fe tuliba ba'du ba Falao: tüwe ensigo, tube abalamu tuleme okufa, ensi ereme
20 okuzika. Awo Yusufu nägulira Falao ensi yona Eyemisiri; kubanga Abamisiri bätunda buli muntu enimiroye, kubanga enjala yabai-
21 ngirira: ensi nefüka ya Falao. Nabantu näbajulula naba'sä mu bibuga okuva ku nsalo Yemisiri wekoma okntüsa ku nkomerero yayo
[y] Kuv. 7. 24.
22 endala. [y]Ensi ya bakabona yoka gyatägula: kubanga bakabona bäli balina omugabo gwäbwe gwebäwebwänga Falao, nebalyänga omugabo gwäbwe Falao gweyabawänga; kyebäva balema okutunda ensi yä-
23 bwe. Yusufu nälyoka agamba abantu nti Laba, nguli'de lero Falao 'mwe nensi ya'mwe: laba, ensigo
24 za'mwe zizino, munäsiga ensi. Era olulituka bwemunäkungulänga, munäwänga Falao ekitündu ekyokutäno, nebitündu ebina bye binäbänga ebya'mwe, okuba ebyokusiga enimiro nokuba e'mere ya'mwe era yabomunyumba za'mwe nokuba e-
25 mere eyabäna ba'mwe abato. Nebogera nti Otuwonye za mu kufa: [z]tulabe ekisa mu maso ga mukama wänge, era tuliba ba'du ba Falao.
26 Yusufu nätcka etëka eryo eryensi Yemisiri ne lero, Falao okuwebwänga ekitündu ekyokutäno; [a]naye ensi ya bakabona yo'ka yetäfüka
27 ya Falao. Isiraeri [b]nätüla munsi Yemisiri, munsi Yegoseni; nebafunira omwo ebintu, nebäla, nebeyongera nyo.
28 Yakobo nämala emyäka kumi na musänvu munsi Yemisiri: bwezityo enaku za Yakobo, emyäka egyobulamubwe, zäli myäka kikumi
29 mwana mu musänvu. [c]Ebiro nebitera okutüka Isiraeri byagenda okufiramu: näita omwänawe Yusufu, nämugamba nti Obanga kakano ndabye ekisa mu masogo, nkwegairi'de, [d]teka omukonogwo wansi wekisämbi kyänge, [e]onkolere ebyekisa nebyamazima; [f]tonzikänga, nkwegairi'de, mu Misiri:
30 [g]naye bwendyebakira awamu ne bajaja bänge, onsitule onziye mu Misiri, [h]onzike mu kifo kyäbwe ekyokuzikängamu. Näyogera nti
31 Ndikola nga bwoyoge'de. Näyogera nti Ndairira: nämulairira. Isiraeri [k]nävünama emutwetwe.

[z] Lub. 33. 15.
[a] Iu. 22.
[b] Iu. 11.
[c] Ma. 31. 14.
2 Basek. 2. 1.
[d] Lub. 24. 2.
[e] Lub. 24. 49.
[f] Lub. 50. 25.
[g] 2 Sam. 19. 37.
[h] Lub. 49. 29; 50. 5, 13.
[k] Lub. 48. 2.
1 Basek. 1. 47.
Beb. 11. 21.

48 Awo olwätuka oluvanyuma lwebyo nebagamba Yusufu nti Laba, kitawo alwa'de: nätwäla naye
2 abänabe abasaja bombi, Manase ne Efulaimu. Nebagamba Yakobo nti Laba, omwänawo Yusufu a'ja gyoli: Isiraeri neyekakäbiriza, nätüla
3 ka kitanda. Yakobo nägamba Yusufu nti Katonda Omuïnza webintu byona yandabikira [a]Eruzi munsi
4 ya Kanani, nämpa omukisa. näng'amba nti Laba, ndikwäza, ndikwongera, era ndikufüla ekibina kyamawänga; era ndiwa eza'deryo eriri'dawo ensi eno [b]okuba obutaka obwe-
5 miremibe nemiremibe. Ne kakano [c]abänabo abasaja bombi, abäkuzälirwa munsi Yemisiri nga sinaku'jira mu Misiri, bänge; Efulaimu ne Manase banäbänga bänge, nga
6 Leubeni ne Simeoni. Neza'deryo, lyonozälänga oluvanyuma lwabo, linäbänga liryo: banätümibwänga erinya lya baganda bäbwe mu bu-
7 sika bwäbwe. Nänge, bwenava mu Padani, [d]Lakeri nänfako munsi ya Kanani mu 'kubo, nga wakyaliyo e'banga 'deneko okutüka ku Efulasi: ne'muzika eyo mu 'kubo eri-

[a] Lub. 28. 13, 19; 35. 6, 9 neb.
[b] Lub. 17. 8.
[c] Lub. 41. 50; 46. 20. Yos. 13. 7; 14. 4.
[d] Lub. 35. 9, 16, 19.

genda Efulasi [ye Besirekemu].
8 Isiraeri nälaba abäna ba Yusufu,
9 näyogera nti Bano bäni? Yusufu
[c] Lub. 32. 5. nägamba kitawe nti [c] Be bäna bänge Katonda beyampera wano. Näyogera nti Balete, nkwegairi'de,
[d] Lub 27. 4. [e] Lub. 27. 1. 10 [d] nänge näbasabira omukisa. Era [e] amaso ga Isiraeri gali gazibye olwobuka'de, nokuinza teyainza kulaba. Näbamusembereza;
11 näbanywegera näbawämbatira. Isiraeri nägamba Yusufu nti [f] Nali sirowoza kulaba masogo: era, laba, Katonda andabisi'za neza-
12 'deryo. Yusufu näba'gya mu mavivige wakati; näyünama amasoge wansi. Yusufu näbakwata
13 bombi. Efulaimu nomukonogwe ogwadyo awali omukono ogwa kono ogwa Isiraeri, ne Manase nomukonogwe ogwa kono awali omukono ogwadyo ogwa Isiraeri, näbasembe-
14 za gyäli. Isiraeri nägolola omukonogwe ogwadyo, nägu'sä ku mutwe gwa Efulaimu, ye muto, nomukonogwe ogwa kono ku mutwe gwa Manase, [g] ngateréza emikonogye ngamanyi; kubanga Manase ye ya-
15 li omuberyeberye. [h] Näsabira Yusufu omukisa näyogera nti Katonda wa bajaja bänge Ibulaimu ne Isaka [i] gwebätambuliränga mu masoge, Katonda eyandisänga enaku zänge
16 zona okutüsa lero, malaika [k] eya-'nunula mu bubi bwona, awe omukisa abalenzi; [l] nerinya lyänge litümibwénga kubo, nerinya lya bajaja bänge Ibulaimu ne Isaka; era bafüke ekibina ekinene wakati mu-
17 nsi. Yusufu bweyalaba nga kitawe [p] a'si'za omukonogwe ogwadyo ku mutwe gwa Efulaimu, nänylga: näsitula omukono gwa kitawe okugu-
18 'gya ku mutwe gwa Efulaimu okugu'sä ku mutwe gwa Manase. Yusufu nägamba kitawe nti Ne'da, kitänge: kubanga oyo ye muberyeberye; 'sä omukonogwo ogwadyo
19 ku mutwegwe. Kitawe nägäna näyogera nti 'Manyi, mwäna wänge, 'manyi: era naye alifüka 'gwänga, era naye aliba mukulu: naye [r] omwäna wabo yalimusinga obukulu, neza'derye liriba mawänga mangi.
20 Näbasabira omukisa ku lunaku olwo, ngayogera nti Mu'gwe Isiraeri anäsabänga omukisa, nga yogera nti Katonda akufüle nga Efulaimu ne Manase: Efulaimu
21 nämusosa Manase. Isiraeri nägamba Yusufu nti Laba, nfa: naye [s] Katonda anäbänga wamu na'mwe, aliba'za nate munsi ya
22 bajaja ba'mwe. Era [t] nkuwa'de 'gwe omugabo gumu okusinga bagandabo, gwena'gya mu mukono [u] Gwomwamoli nekitala kyänge nomutego gwänge.

[f] Lu. 19.

[g] Heb. 11. 21.

[h] Lub. 17. 1; 24. 4.

[i] Lub. 28. 15; 31. 11, 13. 24. Zab. 34. 22; 121. 7.

[k] Am. 9. 12. Bik. 15. 17.

[l] Lu. 14.

[r] Kubal 1. 33, 35; 2. 19, 21. Ma. 33. 17. Kub. 7. 6, 8.

[s] Lub. 48. 4; 50. 24. [t] Yos. 24. 32. 1 Byom. 5. 2. Yok. 4. 5. [u] Lub. 15. 16; 34. 28. Yos. 17. 14 neb.

49 Yakobo näita abänabe abasaja, näyogera nti Mukung'ane ndyoke [a] mbabülire ebiribabako
[b] mu nakn ezenkomerero.
2 Mukung'ane, muwulire, 'mwe abäna ba Yakobo;
[c] Muwulire Isiraeri kita'mwe.
3 Leubeni, gwoli [d] muberyeberye wänge, buinza bwänge, era [e] amänyi gänge mwegasokera;
Ekitibwa ekisinga, nobuinza obusinga.
Omulebevu ngama'zi [f] tolisinga;
4 [g] Kubanga walinya ku kitanda kya kitawo:
Nokigwagwawaza: yalinya ku kiriri kyänge.
5 [i] Simeoni ne Levi ba luganda;
[k] Ebitala byäbwe bya kulwänyisa bya mänyi.
6 'Gwe ememe yänge, [l] to'jänga [m] mu lukiko lwäbwe;
'Gwe ekitibwa kyänge, tewegatänga nekibina kyäbwe;
Kubanga [n] olwobusungu bwäbwe ba'ta omusaja,
Nolwe'dalu lyäbwe bätema ente olunywa.
7 Obusungu bwäbwe bukolimirwe, kubanga bungi;
Nobukämbwe bwäbwe, kubanga bwa 'tima:
[o] Ndibäwula mu Yakobo,
Ndibasasänya mu Isiraeri.
8 [p] Yuda, 'gwe bagandabo banäkutenderezänga:
[r] Omukonogwo gunäbänga ku bulago bwabalabebo;
[s] Abäna ba kitawo banäkutamänga mu masogo.
9 Yuda ye [t] mwäna wempologoma;
Olinye mwäna wänge, ngovu'de ku mui'go:
[u] Yakutama, yabwäma ngempologoma,
Era ngempologoma enkazi; äni anämubüsa?
10 [w] Efumu lya kabaka terivenga ku Yuda,
Ne wakuba'de [v] omu'go gwoyo afugateguvengawakati mu bigerebye,
[z] Okutüsa Siro lwali'ja;
[a] Noyo abantu gwebanäwuliränga
11 Ngasiba omwäna wensoloye ku muzabibu,
Nomwäna wendogoiye ku muzabibu ogusinga obulungi;
Yayoza ebyambalobye nomwenge,
Nengoyeze nomusai gwezabibu:
12 Amasoge ganämyukänga nomwenge,
Namanyoge ganätukulänga namata.
13 [b] Zebuluni anätülänga ku 'tale lyenyanja:
Anäbänga omwälo ogwamäto;
Nensaloye enebänga ku Sidoni.
14 Isakali ye ndogoi erina amänyi,

[a] Ma. 33. Am. 3. [b] Ma. 4. Kubal. 14. Is. 2. 2. Yer. 23. Dan. 2. 29. Bik. 2. Beb. 1. [c] Zab. 34. 11. [d] Lub. 35. 22. [e] Ma. 21. Zab. 78. 51. [f] 1 Byom. 5. 1. [g] Lub. 22. Ma. 27. 1 Byom. 1. [i] Lub. 33, 34. [k] Lub. 25. [l] Nge. 16. 16. [m] Zab. 9. Bef. 5. [n] Lub. 26.

[o] Yos. 21. 5-7. [p] Lub. 35. Ma. 33. [r] Zab. 40. [s] Lub. 29. 1 Byom. 2. [t] Kos. 5. Kub. 5. [u] Kub. 23. 24; 24. 9. [w] Kubal. 24. 17. Yer. 30. Zek. 10. [v] Zab. 68. 108. 8. [z] Is. 11. 62. 11. Ez. 21. Dan. 9. Mat. 21. Luk. 1. 33. [a] Is. 2. 11. 10; 1, 4; 49. 7, 22, 23. 55. 4, 5; 1, 3-5. Kag. 2. Luk. 2. 32.

[b] Ma. 33. 18, 19. Yos. 19. 11.

Egalamira awali ebisibo byendiga:
15 Nālaba okuwu'mula nga kulungi,
Nensi nga ya kwesīma;
Nākutamya ekibegabegakye okusitula,
Nāfūka omu'du alagirwa emirimu.
16 [c] Dani anāsalirānga abantube emisāngo,
Ye nga kye kika mu bika bya Isiraeri.
17 [d] Dani anābānga omusota mu lugūdo,
Embalasāsa mu 'kubo,
Eruma embalāsi ebinūlo,
Nokugalānjuka eyebaga'de nāgalānjuka.
18 [e] Nindiri'de obulokozibwo, ai Mukama.
19 [f] Gadi, ekibīna kirimunyigiriza:
Naye ye alinyigiriza ekisinziro kyābwe.
20 [g] Mu Aseri e'mereye enebānga ng'imu,
Anāletānga enva enungi eza kabaka.
21 [i] Nafutali ye mpēwo esumulu'dwa:
Ayogera ebigambo ebirungi.
22 Yusufu lye 'tabi eribala enyo.
E'tabi eribala enyo awali olu'zi;
Abānabe babuna bugwe.
23 Abalasa obusāle [k] bāmunakuwaza nyo,
Bāmulasa, bāmui'ganya:
24 Naye [l] omutegogwe negunywera namānyi,
Nemikono gyengaloze negiwebwa amānyi,
Eri emikono [m] Gyomuīnza wa Yakobo,
[n] Omuva [o] omusūmba, [p] ejinja lya Isiraeri,]
25 [r] Ye Katonda wa kitawo, anākubērānga,
[s] Ye Muīnza webintu byona, [t] anākuwānga omukisa,
Omukisa oguva mu 'gulu wa'gulu,
Nomukisa oguva mu nyanja egalamira wansi,
Nomukisa oguva mu mabēre, noguva mu lubuto.
26 Omukisa gwa kitawo
Gusingi'de dala omukisa gwa bajaja bānge
[u] Okutūsa ku nsalo eyenkomerero eyensozi ezitali'gwāwo:
[v] Gunābānga kumutwe gwa Yusufu
Ne ku bwēzinge bwoyo eyayāwulibwa ne bagandabe.
27 Benyamini [y] gwe musege ogunyaga:
Enkya anālyānga omui'go,
Era akawungēzi anāgabānga omunyago.
28 Ebyo byona bye bika bya Isiraeri ekumi nebibiri: nebyo kitābwe byeyabakūlira nābasabira omukisa;
buli muntu ngomukisagwe bwegwali bweyabasabira bwatyo omu-
29 kisa. Nābakūtira, nābaganba nti
[z] Ng'enda okutwālibwa awali abantu
bānge: [a] munzikānga wamu ne bajaja bānge [b] mu mpuku eri mu nimi-
30 ro ya Efuloni Omukiti, mu mpuku eri mu nimiro ya Makupera, eri mu maso ga Mamule, munsi ya Kanani, Efuloni Omukiti [c] gyeyaguza Ibulaimu awamu nenimiro okuba obu-
31 taka obwokuzikāngamu: [d] eyo gyebāzika Ibulaimu ne Sala mukaziwe; [e] eyo gyebāzika Isaka ne Lebeka mukaziwe; era eyo gyenazika Lea:
32 enimiro nempuku egirimu, abāna
33 ba Kesi gyebābaguza. Awo Yakobo bweyamala okukūtira abānabe, nāfunya amaguluge ku kitanda, nāta obulamu, [f] nātwālibwa eri abantu-

50 be. Yusufu [a] nāgwa ku maso ga kitawe, [b] nāmukābirako, nā-
2 munywegera. Yusufu nālagira abā-'dube abasawo [c] okukalirira kitawe:
3 abasawo nebakalirira Isiraeri. Nebamala enaku ana nga bamukalirira; kubanga bwezityo enaku ezokukalriramu bwezenkana okuzimala: Abamisiri nebamala enaku nsānvu nga [d] bakūmye olūmbe kububwe.
4 Awo enaku ezokumukābira bweza'gwā, Yusufu nāgamba [e] enyumba ya Falao nti Obanga kakano ndabye ekisa mu maso ga'mwe, mbegairi'de, mwogerere mu matu ga Falao nti
5 [f] Kitānge yandaiza ngayogera nti Laba, nfa: mu ntāna [g] gyenesimira munsi ya Kanani mwolinzika. Kale kakano nkwegairi'de, nyāmbuke,
6 nzike kitānge, era ndikomawo. Falao nāyogera nti Yāmbuka ozike
7 kitawo nga bweyakulaiza. Yusufu nāyāmbuka okuzika kitawe: newagenda naye aba'du bona aba Falao, abaka'de abenyumbaye nabaka'de
8 bona abensi Yemisiri, nenyumba yona eya Yusufu, ne bagandabe nenyumba ya kitawe: abāna bābwe abato, nendiga zābwe nente zābwe ebyo byo'ka byelbāleka munsi Ye-
9 goseni. Newayāmbuka naye amagāli era nabebaga'de ku mbalāsi:
10 nekiba ekibīna ekinene nyo. Nebatūka ku gūliro lya Atadi, eriri emitala wa Yoludani, [i] nebakubira eyo ebiwobe bingi binene nyo: [k] nāmala enaku musānvu ngakābira
11 kitawe. Nabo abātūlānga, munsi Abakanani, bwebālaba nga bakābira mu gūliro lya Atadi, nebogera nti Okukāba kuno kungi eri Abamisiri: erinya lyalyo kyeryava litūmibwa Aberumiziraimu, ekiri emitala wa
12 Yoludani. Abānabe nebamukolera
13 nga bweyabalagira: kubanga [l] abānabe nebamusitula nebamutwāla munsi ya Kanani, nebamuzika mu mpuku eyomunimiro ya Makupera, Ibulaimu [m] gyeyagula awamu nenimiro, okuba obutaka okuzikāngamu, eri Efuloni Omukiti, eri mu maso ga Mamule.

[a] Lub. 47. 30. 2 Sam. 19. 37.
[b] Lub. 50. 13.
[c] Lub. 23. 16.
[d] Lub. 23. 19; 25. 9.
[e] Lub. 33. 29.
[f] lu. 29.
[a] Lub. 46. 4.
[b] 2 Basek. 13. 14.
[c] lu. 26. 2 Byom. 16. 4. Mat. 26. 12. Ma'k. 14. 8; 16. 1. Luk. 24. 1. Yok. 12. 7; 19. 39, 40.
[d] Kubal. 20. 29. Ma. 34. 8.
[e] Es. 4. 2.
[f] Lub. 47. 29.
[g] 2 Byom. 16. 14. Is. 22. 16. Mat. 27. 60.
[i] 2 Sam. 1. 17. Bik. 8. 2.
[k] 1 Sam. 31. 13. Yob. 2. 13.
[l] Lub. 46. 34, 30. Bik. 7. 16.
[m] Lub. 23. 16.

[c] Ma. 33. 22. Balam. 18. 1, 2.
[d] Balam. 18. 27.
[e] Zab. 23. 5; 119. 166, 174. Is. 25. 9.
[f] Ma. 33. 20. 1 Byom. 5. 18.
[g] Ma. 33. 24. Yos. 19. 24.
[i] Ma. 33. 23.
[k] Lub. 37. 4, 24, 28; 39. 20; 42. 21. Zab. 118. 13.
[l] Yob. 29. 20. Zab. 37. 15.
[m] Zab. 132. 2, 5.
[n] Lub. 46. 11; 47. 12; 50. 21.
[o] Zab. 80. 1
[p] Is. 28. 16.
[r] Lub. 28. 13, 21; 35. 3; 43. 23.
[s] Lub. 17. 1; 35. 11.
[t] Ma. 33. 13.
[u] Ma. 33. 15. Kab. 3. 6.
[v] Ma. 33. 16.
[y] Balam. 20. 21, 25.
[z] Lub. 15. 15; 25. 8.

14 Yusufu na'dayo mu Misiri ye ne bagandabe ne bona abāgenda naye okuzika kitawe, bweyamala okuzika
15 kitawe. Baganda ba Yusufu bwebālaba nga kitābwe yafa, nebogera nti Mpo'zi Yusufu agenda okutukyāwa, nokutuwalanirako dala obu-
16 bi bwona bwetwamukola. Nebatumira Yusufu nga bogera nti Kitawo yalagira bweyali nga tanafa nga-
17 yogera nti Bwemutyo bwemuligamba Yusufu nti Nkwegairi'de kakano, sonyiwa okwōnōna kwa bagandabo nekibi kyābwe, [n] kubanga bākukola bubi: ne kakano, tukwegairi'de, sonyiwa okwōnōna kwaba-'du ba [o] Katonda wa kitawo. Yusufu nākāba amaziga bwebāyogera naye.
18 Ne bagandabe nokugenda nebaganda [p] nebavūnama mu masoge; nebogera nti Laba, tuli ba'dubo.
19 Yusufu nābagamba nti [r] Temutya: [s] 'nze ndi mu kifo kya Katonda [t]
20 Na'mwe, mwali mwagala okundetako ebibi; naye [t] Katonda yali ayagala okundetako ebirungi, oku-
21 tūsa ebibawo lero, okuwonya abantu abangi baleme okufa. Kale kakano temutya: [u] nālisānga 'mwe nabāna ba'mwe abato. Nābasanyusa, nābagamba ebyekisa.
22 Yusufu nātūlānga mu Misiri ye nenyumba ya kitawe: Yusufu nāwangāla emyāka kikumi mu kumi.
23 Yusufu nālaba abāna ba Efulaimu banakabirye: [w] era nabāna ba Makiri omwāna wa Manase bāzālirwa
24 ku mavivi ga Yusufu. Yusufu nāgamba bagandabe nti Nfa: naye [v] Katonda talirema kuba'jira nokuba'gya munsi eno okubatwāla munsi [z] gyeyalairira Ibulaimu, Isaka,
25 ne Yakobo. [a] Yusufu nālaiza abāna ba Isiraeri ngayogera nti Katonda talirema kuba'jira, na'mwe mulitwāla amagūmba gānge nga
26 muga'gya muno. Bwatyo Yusufu nāfa, nga yakamaze emyāka kikumi mu kumi: [b] nebamukalirira, nebamuteka mu sanduko eyokuzikamu mu Misiri.

[n] Nge. 23. 13.
[o] Lub. 49. 25.
[p] Lub. 37. 7, 10.
[r] Lub. 45. 5.
[s] Ma. 32. 35. 2 Basek. 5. 7. Yok. 14. 29. Bal. 12. 19. Beb. 10. 30.
[t] Lub. 45. 5, 7. Bik. 3. 13, 15.
[u] Lub. 47. 12. Mat. 5. 44.
[w] Kubal. 32. 39.
[v] Lub. 15. 14; 46. 4; 48. 21. Kuv. 3. 16, 17. Beb. 11. 22.
[z] Lub. 15. 18; 26. 3; 35. 12; 46. 4.
[a] Kuv. 13. 19. Yos. 24. 32. Bik. 7. 16.
[b] Ju. 2.

EKITABO

EKYOKUBIRI EKYA MUSA

OKUVA.

B.C. 1706.
[c] Lub. 46. 8. Kuv. 6. 14.

1 [a] GANO ge manya gabāna ba Isiraeri abātūka mu Misiri; buli muntu nenyumbaye na'ja awamu ne Yako-
2 bo. Leubeni, Simeoni, Levi, ne
3 Yuda; Isakali, Zebuluni, ne Benya-
4 mini; Dani ne Nafutali, Gadi ne
5 Aseri. Abantu bona abāva mu ntumbwe za Yakobo nebaba [b] emyoyo nsānvu: naye Yusufu yali ngamaze
6 okubera mu Misiri. [c] Yusufu nāfa, ne bagandabe bona, nemirembe giri
7 gyona. [d] Abāna ba Isiraeri nebazāla, nebeyongera nyo, nebaba bangi, nebaba ba mānyi nyo; ensi ne'jula abo.
8 Awo [e] newalya kabaka omu'gya
9 mu Misiri atāmanya Yusufu. Nābagamba abantube nti Laba, [f] abantu babāna ba Isiraeri bangi ba
10 mānyi okusinga 'fe: [g] kale [h] tubasalire amagezi; baleme okuba abangi, olutalo bweruli'ja baleme okwega'ta nabalabe ba'fe, okulwāna na-'fe, okugolokoka okuva munsi.
11 Kyebāva babatekako abakoza [k] okubabonyabonya [l] nemigugu. Nebamuzimbira Falao ebibuga ebyamaterekero, Pisomu ne [m] Lamusesi.
12 Naye nga bwebeyongera okubabonyabonya, bwebatyo bo bwebeyongera obungi nokubuna. Nebana-
13 kuwala olwabāna ba Isiraeri. Abamisiri nebabakoza emirimu abāna
14 ba Isiraeri namānyi: [n] nebakāyisa obulamu bwābwe mu bu'du obuzibu, (okutegana) [o] nebūmba namatofali, era nobu'du bwona obwomunsuku, obu'du bwona bwebābakoza namānyi.
15 Kabaka Wemisiri nābagamba abazālisa Abaebulaniya, erinya lyomu Sifira, erina lyowokubiri Puwa:
16 nāyogera nti Bwemubakolānga abakazi Abaebulaniya emirimu egyobuzālisa, bwemubalabānga nga bali ku ntebe; (omwāna) bwabānga owobulenzi, mumu'tānga; naye bwabānga owobuwala, abērānga
17 mulamu. Naye abazālisa [p] nebamutya Katonda, [r] 'sō tebākola nga bwebālagirwa kabaka Wemisiri, naye bābakūma abāna abobulenzi nga
18 balamu. Kabaka Wemisiri nābaita abazālisa, nābagamba nti Kiki ekibakoza ekigambo ekyo, nemubakūma abāna abobulenzi nga balamu?
19 [s] Abazālisa nobamugamba Falao nti Kubanga abakazi Abaebulaniya te-

[d] Lub. 46. 26, 27. Ma. 10. 22.
[e] Lub. 50. 20. Bik. 7. 18.
[f] Lub 46. 3. Ma. 26. 5. Zab. 105. 24. Bik. 7 17.
[g] Bik. 7. 18.
[h] Zab. 105. 24.
[k] Zab. 10. 2; 83. 3, 4.
[l] Yob. 5. 13. Zab. 105. 28. Nge. 16. 25; 21. 30. Bik. 7. 19.
[m] Lub. 15. 13. Kuv. 3. 7. Ma. 26. 6.
[n] Zab 81. 6.
[o] Lub. 47. 11.
1635.
[p] Nge. 16. 6.
[r] Dan. 3. 16, 18; 6. 13. Bik. 5. 29.
[s] Yos. 2. 4. 2 Sam. 17. 19, 20.

bali ngabakazi Abamisiri; kubanga balamu, nebamala okuzāla, abazāli-
20 sa nga tebana'ja gyebali. [t] Katonda nākola bulungi abazālisa: abantu nebaba bangi, nebaba ba mānyi
21 nyo. Awo, kubanga abazālisa bātya
22 Katonda, [u] nābawa abāna. Falao nālagira abantube bona nāyogera nti [w] Buli mulenzi alizālibwa mumusūlānga mu mu'ga, buli muwala mumukūmānga mulamu.

2 [a] OMUNTU owomunyumba ya Levi nāgenda nāwasa muwala wa Levi.
2 Omukazi nāba olubuto nāzāla omwāna wa bulenzi: naye [b] bweyamulaba nga mulungi, nāmukwekera emyezi
3 esatu. Awo bwatāinza kumukweka nate, nāmutwālira ekibāya ekyentōgo, nākisīga nebitosi nenvumbo; omwāna nāmuteka munda, nāteka mu kitōgo ku lubalama lwomu'ga.
4 [c] Mwanyina nāimirira wala amanye
5 ekināmuberako. [d] Muwala wa Falao nāserengeta okunāba ku mu'ga; abazānabe nebatambula ku lubalama lwomu'ga; nālaba ekibāya mu kitōgo, nātuma omuzānawe okuki-
6 reta. Nākisumulula, nālaba omwāna: laba, omwāna nākāba. Nāmusāsira, nāyogera nti Ono ye mu'ne
7 wabāna ba Baebulaniya. Awo mwanyina nāmugamba omuwala wa Falao nti Ng'ende nkuitire omulezi mu bakazi Abaebulaniya akuyonseze omwāna? Muwala wa Falao nā-
8 mugamba nti Kale. Omuwala nāgenda nāmuita nyina womwāna.
9 Muwala wa Falao nāmugamba nti Twāla omwāna ono omunyonseze, nānge ndikuwa empērayo. Omukazi nātwāla omwāna, nāmuyonsa.
10 Omwāna nākula, nāmuletera muwala wa Falao, nāfūka omwānawe. Nāmutūma erinyalye Musa, nāyogera nti Kubanga namu'gya mu ma'zi.
11 Awo olwātuka mu naku ziri, [e] ngamaze okukula Musa, nāba'jira bagandabe, nālaba emigugu gyābwe: nālaba omuntu Omumisiri ngakuba omuntu Omwebulaniya, owomuba-
12 gandabe. Nāmagamaga erui nerui nālaba nga tewali muntu, nālyoka amukuba Omumisiri, nāmukweka
13 mu musenyu. Awo ku lunaku olwokubiri nāvayo, laba, abasaja babiri abomu Baebulaniya nebalwāua: nāmugamba oli eyakola obubi nti Kiki ekikubi'za muno?
14 Nāyogera nti Ani eyakuwa obukulu nokutulamula 'fe? Oyagala kunzi-'ta 'nze nga bwewa'ta Omumisiri? Musa nātya nāyogera nti Mazima
15 ekigambo kino kimanyise. Awo Falao bweyawulira ekigambo ekyo, nāyagala okumu'ta Musa. Naye [f] Musa na'duka mu maso ga Falao, nātūla munsi ya Midiani: nātūla
16 wansi okumpi [g] nolu'zi. [h] Ne kabona Owemidiani yalina abawala musānvu: [k] neba'ja nebasena ama'zi, nebajuza ebyesero nebaziiwywesa e-
17 ndiga za kitābwe. Abasūmba neba'ja nebabagoba: naye Musa nāgolokoka nābabera, [l] nāiywesa eki-
18 sibo kyābwe. Bweba'ja eri [m] Leweri kitābwe, nāyogera nti Nga
19 mu'ze mangu lero? Nebogera nti Omuntu Omumisiri yatuwonye'za mu mikono gyabasūmba, nate nātusenera ama'zi, nānywesa ekisibo.
20 Nābagamba bawalabe nti Aliruiwa? Kiki ekibalese'za omuntu oyo? Mu-
21 muite [n] alye e'mere. Musa na'kiriza okutūla nomuntu oyo: nāmu-
22 wa Musa muwalawe [o] Zipola. Nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinyalye Geresomu: kubanga yagamba nti Nali [p] mugenyi munsi etali yānge.
23 Awo enaku [r] ziri bwezaitawo enyingi, kabaka Wemisiri nāfa: abana ba Isiraeri [s] nebasinda kulwobu'du bwābwe, nebakāba, [t] nokukāba kwābwe nekulinya eri Katonda kulwo-
24 bu'du bwābwe. Katonda [u] nawulira okusinda kwābwe, Katonda [w] na'jukira [x] endagānoye (gyeyalagāna) ne Ibulaimu ne Isaka ne
25 Yakobo. Katonda [z] nālaba abāna ba Isiraeri, Katonda nābalowoza.

3 Awo Musa yali ngalūnda ekisibo kya Yesero muko'domiwe, kabona Wemidiani: nātwāla ekisibo enyuma we'dungu nātūka ku [a] lusozi Iwa
2 Katonda Kolebu. [b] Malaika wa Mukama nāmulabikira mu lulimi lwomuliro okuva wakati wekisa'ka: nātunulira, laba, ekisa'ka ekyo nekyāka omuliro ekisa'ka nekitasirira.
3 Musa nāyogera nti Ka'nekolobye kakati, ndabe [c] ekigambo kino ekikulu, ekisa'ka kyekivu'de kirema
4 okusirira. Mukama bweyalaba nga yekolobe'za okulaba, Katonda nāmuita ngaima wakati wekisa'ka nāyogera nti Musa, Musa. Nāitaba
5 nti 'Nze 'nzuno. Nāyogera nti Tosembera wano: [d] 'gyamu engatozo mu bigerebyo, kubanga ekifo kyoimiri'demu ye nsi entukuvu.
6 Nāyogera nate nti [e] 'Nze ndi Katonda wa kitawo, Katonda wa Ibulaimu, Katonda wa Isaka, era Katonda wa Yakobo. Musa nākweka amasoge; kubanga [f] yatya okumu-
7 tunulira Katonda. Mukama nāyogera nti [g] Ndabi'de dala okubonabona okwabantu bānge abali mu Misiri, nempulira okukāba kwābwe [i] kulwabo ab'abakoza; [k] kubanga
8 'manyi enaku zābwe; era [l] nzi'se [m] okubawonya mu mukono Ogwabamisiri, okubalinyisa okuva munsi eri(baingire) [n] munsi enungi engazi,

[t] Nge. 11. 18. Mub. 8.12. Is. 3. 10. Beb. 6. 10.
[u] Zab. 127. 1.
[w] Bik.7.19.
[a] Kuv. 6. 20. Kubal. 26. 59. 2Byom.23. 14. 1571.
[b] Bik. 7.20. Beb. 11.23.
[c] Kuv. 15. 20. Kubal 26. 59.
[d] Bik.7.21.
[e] Bik. 7.23, 24. Beb.11.24-26.
1631.
[f] Beb. 11. 27.
[g] Lub. 24. 11; 29. 2.
[h] Kuv. 3. 1.
[i] Lub. 24. 11; 29. 10. 1 Sam. 9. 11.
[k] Lub. 29. 10.
[l] Kubal. 10. 29.
[m] Lub. 31. 54.
[n] Kuv.4.25.
[o] Bik. 7.29. Beb. 11.13, 14.
[p] Kuv. 7.7. Bik. 7. 30.
[r] Kubal. 20. 16. Ma. 26. 7. Zab. 12. 5.
[s] Kuv. 3. 9; 22. 23, 27. Ma. 24. 15. Yak. 5. 4.
[t] Kuv. 6.5.
[u] Kuv 6.5. Zab. 106.8, 43; 106. 45.
[w] Lub. 15. 14; 46. 4.
[x] Kuv. 3.7.
[a] Kuv. 18. 5 1 Basek. 19. 8.
[b] Is. 63. 9. Bik. 7. 30.
[c] Zab. 111. 2. Bik. 7. 31.
[d] Kuv. 19. 12. Yos. 5. 15. Bik. 7. 33.
[e] Ma'k. 12. 26. Luk. 20.37. Bik. 7. 32.
[f] 1 Basek. 19. 13. Is. 6. 1, 5.
[g] Kuv. 2. 23-25. Nek. 9. 9. Zab. 106. 44. Bik. 7. 34.
[i] Kuv. 1. 11.
[k] Lub. 18. 21. Kuv. 2. 23.
[l] Lub. 11. 5, 7; 18. 21.
[m] Kuv. 12. 51.
[n] Ma.1.26; 8. 7-9.

munsi [o]eju'de amata nomubisi gwenjuki; mu kifo Ekyomukanani, Nekyomukiti, Nekyomwamoli, Nekyomuperizi, Nekyomukivi, Nekyomu-
9 yebusi. Kale, laba, okukāba okwabāna ba Isiraeri kutuse gyendi: nate ndabye okubonabona kwebābabo-
10 nyabonya Abamisiri. [p]Kale 'no jāngu, nākutuma eri Falao, oba'gyeyo abantu bānge abāna ba Isiraeri mu
11 Misiri. Musa nāgamba Katonda nti [r]'Nzāni agenda eri Falao mba'gyeyo
12 abāna ba Isiraeri mu Misiri? Nāyogera nti [s]Mazima ndibēra wamu nāwe; era kano kalikubērera akabonero, nga 'nze nkutumye: bwolimala oku'gya abantu abo mu Misiri, muliwerereza Katonda ku lusozi luno.
13 Musa nāgamba Katonda nti Laba, bwendigenda 'nze eri abāna ba Isiraeri, nembagamba nti Katonda wa bajaja ba'mwe yantumye eri 'mwe; nabo balyogera nti Erinyalye yā-
14 ni? ndibagamba NTYA? Katonda nāgamba Musa nti NINGA BWENDI: nāyogera nti Bwotyo bwolibagamba abāna ba Isiraeri nti [t]NDI yantu-
15 mye eri 'mwe. Katonda nāgamba nate Musa nti Bwotyo bwolibagamba abāna ba Isiraeri nti Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe, Katonda wa Ibulaimu, Katonda wa Isaka, era Katonda wa Yakobo yantumye eri 'mwe: eryo lye linya lyānge ebiro ebita'gwāwo, nekyo kye [w]kijukizo kyānge emirembe gyona.
16 Genda okung'anye abaka'de ba Isiraeri awamu, obagambe nti Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe, Katonda wa Ibulaimu, owa Isaka, era owa Yakobo, yandabiki'de nga-
17 yogera nti [w]Mba'jiri'de dala, (ndabye) byemukolebwa mu Misiri: nenjogera nti [y]Ndibalinyisa okuba-'gya mu kibonobono Ekyemisiri okuingira munsi Eyomukanani, Nomukiti, Nomwamoli, Nomuperizi, Nomukivi, Nomuyebusi, munsi eju-
18 'de amata nomubisi gwenjuki. [z]Balikuwulira e'doboziryo: [a]oli'ja, 'gwe nabaka'de ba Isiraeri, eri kabaka Wemisiri, mulimugamba nti Mukama, Katonda wa Baebulaniya, [b]yatu'jira: kale 'no, otulagire, tukwegairi'de, tugende olugendo olwenaku satu mu 'dungu, tuweyo sadaka
19 eri Katonda wa'fe. Era 'manyi nti kabaka Wemisiri [c]talibalagira kugenda, wewawo era nomukono o-
20 gwamānyi. Nānge [d]ndigolola omukono gwānge, nenkuba Misiri [e]namagero gānge gona gendikola wakati wayo: [f]oluvanyuma lwago
21 alibalagira. Era [g]ndibawa abantu abo okwagalibwa mu maso Gabamisiri: awo lwemulivayo, temuli-
22 vayo bwerēre: naye [h]buli mukazi alisaba muliranwawe noli abera mu nyumbaye, ebiutu ebya feza nebiutu ebya zābu nengoye: mulibiteka ku batabani ba'mwe nabawala ba-'mwe; [a]mulinyaga Abamisiri. Mu-
4 sa na'damu nāyogera nti Naye, laba, tebalinzi'kiriza 'sō tebaliwulira 'dobozi lyānge: kubanga balyogera nti Mukama teyakulabikira.
2 Mukama n. mugamba nti Kiki ekiri mu mukonogwo? Nāyogera nti Mu
3 'go. Nāyogera nti Gusūle wansi. Nāgusūla wansi, negufūka omusota; Musa na'duka mu maso gagwo.
4 Mukama nāgamba Musa nti Golola omukonogwo, ogukwate akawuwo: [nāgolola omukonogwe, nāgukwata, negufūka omu'go mu mukonogwe:]
5 balyoke [b]ba'kirize nti Mukama Katonda wa bajaja bābwe, Katonda wa Ibulaimu, Katonda wa Isaka, era Katonda wa Yakobo, nti yaku-
6 labiki'de. Mukama nāmugamba nate nti Teka omukono mu kifubakyo. Nāteka omukonogwe mu kifubakye: bweyagu'gyamu, laba, omukonogwe nga gulina ebigenge [c]ngo-
7 muzira. Nāyogera nti Gu'ze omukonogwo mu kifubakyo. [Nāgu'zā omukonogwe mu kifubakye; bweyagu'gya mu kifubakye, laba, [d]nga
8 gufūse ngomubiri (gwona)]. Awo olulituka bwebataliku'kiriza era bwebataliwulira 'dobozi lya kabonero akoluberyeberye, bali'kiriza e'dobozi eryakabonero akokubiri.
9 Awo bwebatali'kiriza bubonero buno bwombiriri era bwebataliwulira 'doboziryo, olisena ku ma'zi gomu-'ga nofuka ku lukalu: [e]ama'zi golisena mu mu'ga galifūka omusasi
10 ku lukalu. Musa nāgamba Mukama nti Ai Mukama, 'nze siri muntu wa bigambo newakuba'de juzi, newakuba'de okuva lwoyoge'de nomu'duwo: kubanga [f]sogera mangu,
11 nolulimi lwānge luzito. Mukama nāmugamba nti [g]Ani eyakola akamwā komuntu? Oba ani afūla kasiru oba omuzibe wamatu oba atunula oba muzibe wamaso? Si 'nze
12 Mukama? Kale, kakano genda, [h]nānge ndibēra, wamu nakamwāko,
13 ndikuigiriza byolyogera. Nāyogera nti Ai Mukama, [k]tuma 'no, nkwegairi'de, mu mukono gwoyo gwo-
14 yagala okutuma. Obusungu bwa Mukama nebubūbūka ku Musa. nāyogera nti Tewali Aloni mugandawo Omulevi? 'Manyi nti ainza okwogera obulungi. Era, laba, [l]a'ja okukusisinkana: bwalikulaba, ali-
15 sanyuka mu mutimagwe. Nāwe olimugamba, era oliteka [m]ebigambo mukamwāke: nānge ndibēra wamu nakamwāko, nakamwāke,
16 [n]ndibaigiriza byemulikola. Naye alibera muntegēzawo eri abantu: awo alikubērera kamwā, nāwe [o]oli-

[o] Kubal. 13. 2. Ma. 26. 9, 13. Yer. 11. 5; 22. 22. Ez. 20. 6.

[p] Zab. 105. 23. Mi. 6. 4.

[r] Kuv. 6. 12. 1 Sam. 18. 18. Is. 6. 5, 8. Yer. 1. 6.

[s] Ma. 31. 23. Yos. 1. 5. Bal. 6. 31.

[t] Tok. 8. 58. 2 Kol. 1. 20. Beb. 13. 8. Kub. 1. 4.

[w] Zab. 135. 13.

[w] Lab. 50. 24. Luk. 1. 68.

[y] Lub. 15. 14, 16.

[z] Kuv. 4. 31.

[a] Kuv. 5. 1, 3.

[b] Kubal. 23. 3, 4, 15, 16.

[c] Kuv. 5. 2; 7. 4.

[d] Kuv. 6. 6; 7. 5.

[e] Kuv. 7. 3; 9. 15; 11. 9. Zab. 105. 27; 135. 9. Bik. 7. 36. ne Kuv. 7-12.

[f] Kuv. 12. 31.

[g] Kuv. 11. 3; 12. 36. Zab. 105. 46. Nge. 16. 7.

[h] Luk. 15. 14. Kuv. 11. 2.

[a] Kuv. 12. 35, 36. Yob. 27. 17. Nge. 13 22. Ez. 39. 10.

[b] Kuv. 19. 9.

[c] Kubal. 12. 10. 2 Basek. 5. 27.

[d] Kubal. 12. 13, 14. Ma. 32. 39. 2 Basek. 5. 14. Mat. 8. 3.

[e] Kuv. 7. 19.

[f] Kuv. 6. 12. Yer. 1. 6. [g] Zab. 94. 9.

[h] Is. 50. 4. Yer. 1. 9. Mat. 10. 19. Ma'k. 13. 11. Luk. 12. 11, 12; 21. 14, 15.

[k] Yon. 1. 3.

[l] Kuv. 4. 27.

[m] Kuv. 7. 1, 2. Kubal. 22. 38; 23. 5. Ma. 18. 18. Is. 51. 16. Yer. 1. 9.

[n] Ma. 5. 31.

[o] Kuv. 7. 1; 18. 19.

17 mubɛ̀rera nga Katonda. Nāwe olitwāla omu'go guno mu mukonogwo, gwolikoza obubonero.
18 Musa nāgenda na'dayo eri Yesero muko'domiwe, nāmugamba nti Kang'ende, nkwegairi'de, nzireyo eri baganda bānge abali mu Misiri, ndabe nga bakyali balamu. Yesero nagamba Musa nti Genda ne-
19 mirembe. Mukama nāgamba Musa mu Midiani nti Genda, o'deyo mu Misiri: kubanga [p]abantu bona abāli bakunonya obulamubwo ba-
20 fu'de. Musa nātwāla mukaziwe nabānabe, nābebagaza ku ndogoi, na'dayo munsi Yemisiri: Musa nātwāla [r]omu'go gwa Katonda mu
21 mukonogwe. Mukama nāgamba Musa nti Bwoli'dayo mu Misiri, tolemānga kukola mu maso ga Falao [s]amagero gona gentese mu mukonogwo: naye [t]ndikakanyaza omutimagwe; talibaleka abantu
22 okugenda. Nāwe oligamba Falao nti Bwati bwayogera Mukama nti [u]Isiraeri ye mwāna wānge, [v]omu-
23 beryeberye wānge: nānge nkugambye nti Leka omwāna wānge ampereze; nāwe ogānyi okumuleka: laba, [w]ndi'ta omwānawo,
24 omuberyeberyewo. Awo (bwebāli nga bakyali) mu 'kubo mu kisulo, Mukama [x]nāmusisinkana nāyagala
25 [a]okumu'ta. Awo Zipola nātwala [b]ejinja, nāsalako ekikuta kyomwānawe, nākisūla ku bigerebye; nāyogera nti Mazima omberera o-
26 mwāmi wobugole womusai. Nāmuleka. Nālyoka ayogera nti Oli mwāmi wobugole womusai kulwokukomola.
27 Mukama nāgamba Aloni nti Genda mu 'dungu [c]omusisinkane Musa. Nāgenda nāmulaba [d]ku lusozi
28 lwa Katonda, nāmunywegera. Musa nāmugamba Aloni ebigambo byona ebya Mukama byeyamutuma nabyo, nobubonero bwona bwe-
29 yamulagira. Musa ne Aloni [e]nebagenda nebakung'anya abaka'de
30 bona ababāna ba Isiraeri: Aloni nāyogera ebigambo byona Mukama byeyamugamba Musa, nākola obu-
31 bonero mu maso gabantu. Abantu [f]neba'kiriza: bwebawulira nti Mukama [g]yaba'jira abāna ba Isiraeri [h]nālaba okubonabona kwābwe, [k]nebavūnama emitwe gyābwe, nebasinza.

5 Awo oluvanyuma neba-'ja Musa ne Aloni nebagamba Falao nti Bwati bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti
2 Leka abantu bānge [a]bankolere embaga mu 'dungu. Falao nāyogera nti [b]Mukama yāni, [m]nuwulire e'dobozirye okuleka Isiraeri? Simanyi 'nze Mukama, era nate [c]siri-
3 reka Isiraeri. [d]Nebogera nti Katonda wa Baebulaniya yatusisinkana: tukwegairi'de, leka tugende olugendo lwa naku satu mu 'dungu, tuweyo sadaka eri Mukama Katonda wa'fe; aleme okutukuba ne kawu-
4 mpuli oba nekitala. Kabaka Wemisiri nābagamba nti Lwa ki 'mwe, Musa ne Aloni, okubalesayo abantu emirimu gyābwe? [e]Mugende eri
5 emigugu gya'mwe. Falao nāyogera nti Laba, abantu abomunsi [f]bangi kakano, na'mwe mubawu'mu-
6 za mu migugu gyābwe. Ku lunaku luli Falao nālagira [g]abakoza
7 babantu nabāmi bābwe, ngayogera nti Temuwānga nate abantu e'subi eryokukoza amatofali nge'da: ba-
8 gende bekung'anyize e'subi, Nomuwendo ogwamatofali, gwebākola e'da, mugubasalire; muleme okugukendezako na katono: kubanga bagayāla; kyebava bakāba nga bogera nti Leka tugende tuweyo
9 sadaka eri Katonda wa'fe. Emirimu emizibu gisalirwe abasaja bagikole; baleme okuwulira ebigambo
10 ebyobulimba. Abakoza babantu nebavayo nabāmi bābwe, nebagamba abantu nga bogera nti Bwati bwayogera Falao nti Siribawa 'subi.
11 Mugende mwe'ka, mweretere e'subi gyemuinza okuliraba: kubanga emirimu gya'mwe tegirisalibwako
12 na katono. Awo abantu nebasasānira munsi yona Eyemisiri okukung'anya ebisasiro nga tewali 'su-
13 bi. Abakoza bābwe nebabakubiriza, nga bogera nti Mutukirize emirimu gya'mwe, emirimu egya buli lunaku, nga bwemwakola e'subi bwe-
14 ryabāngawo. Abāmi babāna ba Isiraeri, abakoza ba Falao bebakuza kubo, nebakubibwa, nga bogera nti Lwa ki obutatukiriza mulimu gwa'mwe jo ne lero, okukola ama-
15 tofali nge'da? Awo neba'ja abāmi babāna ba Isiraeri nebakābira Falao, nga bogera nti Kiki ekikukoza
16 bwotyo aba'dubo? Aba'dubo tetuwebwa 'subi, nebatugamba nti Mukole amatofali: era, laba, aba'dubo tukubibwa; naye omusāngo guli
17 ku bantubo. Naye nāyogera nti Mugayāla, mugayāla: kyemuva mwogera nti Leka tugende tuweyo
18 sadaka eri Mukama. Kale kakati mugende mukole emirimu; kubanga temuliwebwa 'subi, naye na'mwe munāletānga omuwendo gwa-
19 matofali. Abāmi babāna ba Isiraeri nebalaba nga balabye obubi bwebayogera nti Temulikendeza ku matofali ga'mwe na katono,
20 emirimu egya buli lunaku. Nebasisinkana Musa ne Aloni, abāli baimiri'de mu 'kubo, nga bava eri
21 Falao: [i]nebabagamba nti Mukama abatunulire asale omusāngo; ku-

[p] Kuv. 2. 15. Mat. 2. 20.
[r] Kuv. 17. 9. Kubal. 20. 8, 9.
[s] Kuv. 3. 20.
[t] Kuv. 7. 3, 13; 9. 12, 35; 10. 1; 14. 8. Ma. 2. 30. Yos. 11. 20. Is. 63. 17. Yok. 12. 40. Bal. 9. 18.
[u] Kos. 11. 1. Bal. 9. 4. 2 Kol. 6. 18.
[v] Yer. 31. 9. Yak. 1. 18.
[w] Kuv. 11. 5; 12. 29.
[x] Kubal. 22. 22.
[a] Lub. 17. 14.
[b] Yos. 5. 2, 3.
[c] Kuv. 4. 14.
[d] Kuv. 3. 1.
[e] Kuv. 3. 16.
[f] Kuv. 3. 18.
[g] Kuv. 3. 16.
[h] Kuv. 2. 25; 3. 7.
[k] Lub. 24. 26; 12. 27. 1 Byom. 29. 20.
[a] Kuv. 10. 9.
[b] 2 Basek. 18. 35. Yob 21. 15.
[c] Kuv. 3. 19.
[d] Kuv. 3. 18.
[e] Kuv. 1. 11.
[f] Kuv. 1. 7, 9.
[g] Kuv. 1. 11.
[i] Kuv. 6. 9.

banga [k] mutukyayisiza okuwunya kwa'fe mu maso ga Falao ne mu maso gaba'dube, okubawa ekitala
22 mu mukono gwābwe okutu'ta. Musa na'dayo eri Mukama nāyogera nti Ai Mukama, kiki ekikukoze'za obubi abantu bano? Kiki ekikuntu-
23 mi'za 'nze? Kubanga kasoke'de nji'ja eri Falao okwogera mu linyalyo, akoze bubi abantu bano; 'sō tewabawonya abantubo na katono.

6 Mukama nāmugamba Musa nti Kakano bwoliraba byendimukola Falao: kubanga [a] nomukono ogwamānyi alibaleka, era nomukono ogwamānyi [b] alibagoba mu nsiye.
2 Katonda nāyogera ne Musa, nā-
3 mugamba nti 'Nze YAKUWA: nalabikira Ibulaimu, ne Isaka, ne Yakobo, nga Katonda Omuinza webintu byona, naye mu linya lyānge
4 [c] YAKUWA samanyibwa nabo. [d] Ne-'nyweza nate endagāno yānge nabo, [e] okubawa ensi ya Kanani, ensi eyokutambula kwābwe, gyebāta-
5 mbulamu. Nate nempulira okusinda kwabāna ba Isiraeri, Abamisiri bebāfūla aba'du; nenji'jukira
6 endagāno yānge. Kyova obabūlira abāna ba Isiraeri nti 'Nze Yakuwa, nānge ndiba'gyako emigugu Egyabamisiri, [f] ndiba'gyirawo obu'du bwābwe, [g] ndibanunula nomukono gwendigolola nemisāngo eminene:
7 era [i] ndibetwālira okubēra e'gwānga, nānge [k] ndibabērera Katonda: na'mwe mulimanya nga 'nze Yakuwa Katonda wa'mwe, aba'gya [l] mu
8 migugu Egyabamisiri. Era ndibaingiza munsi eri, gyenaimusi'za omukono gwānge okugiwa Ibulaimu ne Isaka ne Yakobo; ndigiwa 'mwe okubēra obutaka: 'nze Ya-
9 kuwa. Musa nāgamba bwatyo abāna ba Isiraeri: naye nebatawulira Musa kulwobunaku obwomwoyo, era ne kulwobu'du obukambwe.
10 Mukama nāgamba Musa nga-
11 yogera nti Ingira, ogambe Falao kabaka Wemisiri abaleke abāna ba
12 Isiraeri bave mu nsiye. Musa nāyogera mu maso ga Mukama ngagamba nti Laba, abāna ba Isiraeri tebampuli'de; Falao anāmpulira atya [m] 'nze atakomolebwa mi-
13 mwa? Mukama nāgamba Musa ne Aloni, nābalagira eri abāna ba Isiraeri neri Falao kabaka Wemisiri, oku'gya abāna ba Isiraeri munsi Yemisiri.
14 Abo gye mitwe gyenyumba za bajaja bābwe: [n] abāna ba Leubeni omuberyeberye wa Isiraeri; Kanoki, ne Palu, Kezuloni, ne Kalumi: abo bye bika bya Leubeni.
15 [o] Nabāna ba Simeoni; Yemueri, ne Yamini, ne Okadi, ne Yakini, ne Zokali, ne Sauli omwāna womukazi Omukanani: abo bye bika bya Sime-
16 oni. Ne gano ge manya [p] gabāna ba Levi mu mirembe gyābwe; Gerusoni, ne Kokasi, ne Merali: nemyāka egyobulamu bwa Levi emyāka kikumi mwasatu mu musānvu.
17 [r] Abāna ba Gerusoni; Libuni ne
18 Simei, mu bika byābwe. [s] Nabāna ba Kokasi: Amulamu, ne Izikali, ne Kebuloni, ne Uzieri: nemyāka egyobulamu bwa Kokasi emyāka
19 kikumi mwasatu mwesatu. Nabāna ba Merali; Makali ne Musi. Abo bye bika Byabalevi mu mire-
20 mbe gyābwe. [t] Amulamu nāwasa Yokebedi muganda wa kitawe; nāmuzālira Aloni ne Musa: nemyāka egyobulamu bwa Amulamu emyāka kikumi mwasatu mu musānvu.
21 Nabāna ba [u] Izikali; Kola, ne
22 Nefega, ne Zikiri. Nabāna ba Uzieri; Misaeri, ne Erizafani, ne Sisi-
23 ri. [w] Aloni nāwasa Eriseba, mwala [x] wa Aminadabu, muganda wa Nakasoni; nāmuzālira [y] Nadabu ne
24 Abiku, Ereazali ne Isamali. [z] Nabāna ba Kola: Asira, ne Erikana, ne Abiasafu; abo bye bika Byaba-
25 kola. Ereazali, omwāna wa Aloni, nāwasa mu bawala ba Putieri; [a] nāmuzālira Finekasi. Abo gye mitwe gyenyumba za bajaja Ba-
26 balevi mu bika byābwe. Abo ye Aloni ne Musa [b] bali Mukama beyagamba nti Mu'gyeyo abāna ba Isiraeri munsi Yemisiri mu [c] 'gye
27 lyābwe. Abo be bāgamba Falao kabaka Wemisiri [d] oku'gya abāna ba Isiraeri mu Misiri: abo ye Musa ne Aloni bali.
28 Awo ku lunaku Mukama lweya-
29 gamba Musa munsi Yemisiri, Mukama nāgamba Musa ngayogera nti 'Nze Mukama: ogambe Falao kabaka Wemisiri buli kyenkuga-
30 mba. Musa nāyogera mu maso ga Mukama nti Laba, [e] 'nze sikomolebwānga mimwa, Falao anāmpulira atya?

7 Mukama nāgamba Musa nti Laba, nkufu'de [a] Katonda eri Falao: era Aloni mugandawo
2 alibēra [b] na'biwo. [c] Olyogera buli kyenkulagira: ne Aloni mugandawo aligamba Falao, aleke abāna ba
3 Isiraeri bave mu nsiye. Nānge ndikakanyaza omutima Falao, nenyongera [d] obubonero bwānge namagero gānge munsi Yemisiri.
4 Naye Falao talibawulira. [e] nānge nditeka omukono gwānge ku Misiri, nenfulumya e'gye lyānge, abantu bānge abāna ba Isiraeri, munsi
5 Yemisiri [f] nemisāngo eminene. Nabo Abamisiri [g] balimanya nga 'nze Mukama, [i] bwendigolola omukono gwānge ku Misiri, nemba'gyayo
6 abāna ba Isiraeri mubo. Musa ne

[b] Lub. 34. 30 1Sam.13.4; 27. 12. 2Sam.10.6. 1Byom.19. 6.

[c] Kuv. 3. 19.

[b] Kuv. 11. 1; 12. 31; 33. 39.

[c] Lub. 17. 1; 48. 3. Kuv. 3. 14. Zab. 68. 4; 83. 18. Yok. 8. 58. Kub. 1. 4.

[d] Lub. 15. 18; 17. 4, 7.

[e] Lub.17.8; 28. 4.

[f] Kuv. 7. 4. Ma. 26. 6. Zab. 81. 6; 136. 11, 12.

[g] Kuv. 15. 13. Ma. 7. 8. 1Byom.17. 21. Nek. 1. 10.

[i] Ma. 4. 20; 7. 6; 14. 2; 26. 18. 2Sam. 7. 24.

[k] Ma. 29. 13. Kub. 21. 7.

[l] Zab. 81. 6.

[m] Kuv. 4. 10. Yer. 1. 6.

[n] Lub. 46. 9. 1Byom. 5. 3.

[o] Lub. 46. 10. 1Byom. 4. 24.

[p] Lub. 46. 11. Kubal. 3. 17. 1Byom. 6. 1, 16.

[r] 1Byom. 6. 17; 23. 7.

[s] Kubal. 26. 57.

[t] Kuv. 2. 1, 2. Kubal. 26. 59.

[u] Lev.10.4. Kubal. 3. 30.

[w] Lus. 4. 19, 20. 1Byom. 2. 10. Mat. 1. 4.

[x] Lev. 10.1. Kubal. 3. 2; 26. 60. 1Byom. 6. 3; 24. 1.

[y] Kubal. 26. 11.

[z] Kubal. 25. 7, 11. Yos. 24. 33.

[a] Kuv. 6. 13.

[b] Kubal. 33. 1.

[c] Kuv. 32. 7; 33. 1 Zab. 77.20.

[d] Kuv. 4. 16. Yer. 1. 10.

[e] Kuv. 4. 16.

[f] Kuv.4.15.

[g] Kuv.4.7.

[i] Kuv.10.1; 11. 9.

[k] Kuv. 6. 6.

[l] Kuv. 14. 18. Zab. 9. 16.

Aloni nebakola bwebatyo; Mukama nga bweyabalagira bwebatyo
7 bwebākola. Ne Musa yali nga yakamala [k] emyāka kinâna, ne Aloni nga yakamala emyāka kinâna mwesatu, bwebāyogera ne Falao.
8 Mukama nāgamba Musa ne Alo-
9 ni ngayogera nti Falao bwalibagamba ngayogera nti [l] Mweretere ekitalo: nolyoka ogamba Aloni nti [m] Twāla omu'gogwo ogusūle wansi mu maso ga Falao, gube omusota.
10 Musa ne Aloni nebaingira ewa Falao, nebakola bwebatyo nga Mukama, bweyalagira: Aloni nāsūla omu'gogwe wansi mu maso ga Falao ne mu maso gaba'dube, [n] ne-
11 guba omusota. Falao naye nālyoka [o] aita abagezi [p] nabalogo: era nabo abasawo Abamisiri [r] nebakola bwebatyo namagezi gābwe agekyāma.
12 Kubanga bāsūla buli muntu omu'gogwe negiba emisota: naye omu'go gwa Aloni negumira emi'go
13 gyābwe. Falao omutimagwe negukakanyala, nātabawulira; [s] nga Mukama bweyayogera.
14 Mukama nāgamba Musa nti Falao [t] omutimagwe guzitowa, agâna oku-
15 baleka abantu. Ogenda eri Falao enkya; laba, afuluma okugenda ku mu'ga; nāwe oliimirira ku ma'bali gomu'ga okumusisinkana; nomu'go ogwāfūka omusota oligutwāla mu
16 mukonogwo. Nomugamba nti Mukama, Katonda wa Baebulaniya, yantumye gyoli ngayogera nti Leka abantu bânge, [u] bampereereze mu'dungu: era, laba, okutūsa kakano to-
17 wulira. Bwatyo Mukama bwayogera nti Ku kino kwolimanyira nga 'nse Mukama: laba, ndikuba nomu'go oguli mu mukono gwânge ku ma'zi agali mu mu'ga, [w] galifūka
18 [v] omusai. Nebyomumu'ga birifa, omu'ga guliwunya: Abamisiri amazi agomumu'ga [z] galibatama okunywako. Mukama nāgamba Musa
19 nti Gamba Aloni nti Twāla omu'gogwo [a] ogolole omukonogwo ku ma'zi Gemisiri, ku mi'ga gyābwe, ku nsalosalo zābwe, ne ku bidiba byābwe, ne ku nyanja zābwe zona ezama'zi, gafūke omusai; era mulibēra omusai munsi yona Eyemisiri, mu ntiba ezomuti ne mu nsuwa ezamainja.
20 Musa ne Aloni nebakola bwebatyo nga Mukama bweyalagira; [b] nāimusa omu'go, nākuba ama'zi agāli mu mu'ga, mu maso ga Falao ne mu maso gaba'dube; [c] ama'zi gona agāli
21 mu mu'ga negafūka omusai. Nebyomumu'ga nebifa; omu'ga negunwunya, Abamisiri nebatasinza kunywa ama'zi mu mu'ga; omusai ne-
22 gubēra munsi yona Yemisiri. Nebakola bwebatyo abasawo Abamisiri mu magezi gābwe agekyāma; Falao omutimagwe negukakanyala, nātabawulira; nga Mukama bweyayogera.
23 Falao nākyuka nāgenda mu nyumbaye, 'sō nātabitekako mwoyo
24 nebyo. Abamisiri bona nebasima kumpi nomu'ga bafune ama'zi okunywa; kubanga ama'zi agomu'ga te-
25 bainza kunywako. Enaku musānvu nezitukirira. Mukama ngamaze okukuba omu'ga.

8 Mukama nāgamba Musa nti Ingira eri Falao, omugambe nti Bwatyo Mukama bwayogera nti Leka aba-
2 ntu bânge, bampereze. Era [a] bwonogâna 'gwe okubaleka, laba, ndiku-
3 ba ensalozo zona [b] nebikere: nomu-'ga guli'jula ebikere, ebiririnya nebiingira mu nyumbayo ne mu [c] kisengekyo mwosula, ne ku kiririkyo, ne mu nyumba yaba'dubo, ne ku bantubo, ne mu ntamuzo, ne mu bi'bo
4 ebyokugoyeramu: nebikere biririnya ku'gwe, era ne ku bantubo, ne
5 ku ba'dubo bona. Mukama nāgamba Musa nti Gamba Aloni, nti [d] Golola omukonogwo nomu'gogwo ku mi'ga, ku nsalosalo, ne ku bidiba, olinyise ebikere kunsi Eyemisi-
6 ri. Aloni nāgolola omukonogwe ku ma'zi Gemisiri; [e] ebikere nebirinya
7 nebisānikira ensi Eyemisiri. [f] Nabasawo nebakola bwebatyo namagezi gābwe agekyāma, nebalinyisa e-
8 bikere kunsi Yemisiri. Falao nālyoka abaita Musa ne Aloni, nāyogera nti [g] Musabe Mukama anziyeko ebikere 'nze nabantu bânge: nāuge nābaleka abantu, baweyo sadaka eri
9 Mukama. Musa nāgamba Falao nti Olwekyo wenyumiriza kunze: mu biro ki mwemba nkusabira 'gwe naba'dubo nabantubo ebikere bizikirizibwe ku'gwe ne ku nyumbazo, bi-
10 sigale mu mu'ga mwo'ka? Nayogera nti Kulwa jo. Nayogera nti Kibe ngekigambokyo: olyoke omanye nga
11 [i] tewali afanana nga Mukama Katonda wa'fe. Nebikere birikuleka 'gwe nenyumbazo naba'dubo nabantubo;
12 birisigala mu mu'ga mwo'ka. Musa ne Aloni nebava eri Falao: [k] Musa nākābira Mukama kulwebikere bye-
13 yamuletera Falao. Mukama nākola ngekigambo kya Musa: ebikere nebifira mu nyumba, mumpya, ne mu
14 nsuku. Nebabikung'anya entūmo
15 nentūmo: ensi newunya. Naye Falao bweyalaba [l] nge'banga weriri eryokuwu'muliramu, [m] nākakanyaza omutimagwe nātabawulira; nga Mukama bweyayogera.
16 Mukama nāgamba Musa nti Gamba Aloni nti Golola omu'gogwo okube enfūfu yensi, ebe ensekere mu-
17 nsi yona Eyemisiri. Nebakola bwebatyo; Aloni nāgolola omukonogwe nomu'gogwe nākuba enfūfu yensi,

[k] Ma. 29. 5; 31. 2; 34. 7. Bik. 7. 23, 30.
[l] Is. 7. 11. Yok. 2. 18; 6. 30.
[m] Kuv. 4. 2. 17.
[n] Kuv. 4. 3.
[o] Lub. 41. 8.
[p] 2 Tim. 3. 8.
[r] Kuv. 8. 7, 18.
[s] Kuv. 4. 21.
[t] Kuv. 10. 1; 20. 27.
[u] Kuv. 3. 12.
[w] Kuv. 4 9.
[v] Kub. 16. 4, 6.
[z] Iu. 24.
[a] Kuv 8. 5, 6, 16; 9. 22.
[b] Kuv. 17. 5.
[c] Zab. 78. 44; 105. 29.
[d] Kuv. 7. 19.
[e] Zab. 78. 45; 105. 30.
[f] Kuv. 7. 11.
[g] Kub. 21. 7. 1 Basek. 18. 6. Bik. 8. 24.
[i] Kuv. 9 14. Ma. 33. 26. 2 Sam. 7. 22. 1 Byom. 17. 20. Zab. 86. 8. Is. 46. 9 Yer. 10 6, 7.
[k] Yak. 5. 16; 17. 18.
[l] Mub. 8. 11.
[m] Nge. 21. 29.

[a] newaba ensekere ku muntu ne ku nsolo; enfúfu yona eyensi neha ensekere munsi yona Eyemisiri.
18 [c] Nabasawo nebakola bwebatyo namagezi gábwe agekyáma balyoke balete ensekere, naye [p] nebatainza: newaba ensekere ku muntu ne ku nsolo.
19 Abasawo nebalyoka bagamba Falao nti [r] Eno ye ngalo ya Katonda: Falao nákakanyala omutimagwe, nátabawulira; nga Mukama bweyayogera.
20 Mukama nágamba Musa nti [s] Golokoka munkya mu matulutulu oímirire mu maso ga Falao; laba, afuluma okugenda ku ma'zi; nomugamba nti Bwatyo Mukama bwayogera nti Leka abantu bánge, bampereze.
21 Naye bwotobaleka, laba, ndikuletera ebikúkúlu byensowera 'gwe naba'dubo nabantubo ne mu nyumbazo: nenyumba Ezabamisiri zir'ijula ebikúkúlu byensowera. era
22 nebibanja mweziri. Nánge [t] ndigyawulako ku lunaku lnli ensi Eyegoseni, abantu bánge mwebasula, ebikúkúlu byensowera bireme okuberayo; olyoke omanye nga 'nze Mukama ali wakati wensi.
23 Nánge nditekawo okununula wakati mu bantu bánge nabantubo: jo lwekaliberawo
24 akabonero kano. Mukama nákola bwatyo; [u] ebikúkúlu byensowera nebi'ja ebizibu mu nyumba ya Falao ne mu nyumba zaba'dube: ne munsi yona Eyemisiri ensi nefa ebikúkúlu byensowera. Falao náita Musa ne Aloni, náyogera nti Mugende muweyo sadaka eri Katonda wa-
26 'mwe munsi eno. Musa náyogera nti Si kirúngi okukola bwekityo; kubanga [w] tuliwa ekyomuzizo Ekyabamisiri Mukama Katonda wa'fe: laba, bwetulimuwa ekyomuzizo Ekyabamisiri ma maso gábwe, tebalitukuba amainja?
27 Katugende [y] olugendo olwenaku esatu mu 'dungu, tuweyo sadaka eri Mukama Katonda wa'fe, nga [z] bwalitulagira.
28 Falao náyogera nti Nábaleka, muweyo sadaka eri Mukama Katonda wa-'mwe mu 'dungu: [a] wabula kino kyo'ka, temugenda wala nyo: mu-
29 nsabire. Musa náyogera nti Laba nva mu masogo, ndimusaba Mukama ebikúkúlu byensowera bi'gyibweyo eri Falao, eri aba'dube, neri abantube, jo: wabula kino kyo'ka, Falao aleme okweyongera nate okulimba obutaleka bantu, baweyo
30 sadaka eri Mukama. Musa náva mu maso ga Falao, násaba Mukama.
31 Mukama [b] nákola ngekigambo kya Musa; námu'gyirawo ebikúkúlu byensowera Falao, aba'dube, nabantu-
32 be; newatasigala nemu. Falao [c] nákakanyaza omutimagwe omulundi ogwo nate, nátabaleka abantu.

9 Mukama nályoka agamba Musa nti Ingira eri Falao, omugambe nti Bwatyo bwayogera Mukama, Katonda Wabaebulaniya nti Baleke aba-
2 ntu bánge bampereze. Kubanga bwonogana okúbaleka noyongera o-
3 kubakwata, laba, omukono gwa Mukama guli ku maganago agali mu 'tale, ku mbaläsi, ku ndogoi, ku ng'amira, kunte, ne ku ndiga: nsotoka
4 omuzibu enyo. Era Mukama alyawula amagana Gabaisiraeri namagana Agemisiri: 'sō tewalifa nemu mwago agabána ba Isiraeri gona.
5 Mukama na'sáwo ekisera kyeyalaga, ngayogera nti Jo Mukama bwalikola ekyo munsi.
6 Mukama nákola kiri bwebwakya enkya, [a] amagana gona Agemisiri negafa: naye mu magana gabána ba Isiraeri tewáfa nemu.
7 Falao nátuma, laba, mu magana Gabaisiraeri tewali newakuba'de nemu efu'de. Naye Falao [b] omutima negukakanyala, nátabaleka abantu.
8 Mukama nágamba Musa ne Aloni nti Mwetwálire embatu zevu eryomukyóto, Musa alimánsize wa'gulu
9 mu maso ga Falao. Era liriba nfúfu kunsi yona Eyemisiri, liriba 'jute eriyulika mu [c] mabwa ku muntu ne
10 ku nsolo, munsi yona Eyemisiri. Nebatwála evu eryomukyóto, nebaímirira mu maso ga Falao; Musa nálimánsa wa'gulu; neriba e'jute eriyulika mu [d] mabwa ku muntu ne ku
11 nsolo. [e] Abasawo nebatainza kuimirira mu maso ga Musa kulwamayute; kubanga amayute gáli ku ba-
12 sawo, ne ku Bamisiri bona. Mukama nákakanyaza omutima gwa Falao, nátabawulira; [f] nga Mukama bweyagamba Musa.
13 Mukama nágamba Musa nti [g] Ogolokoka enkya mu makya, noimirira mu maso ga Falao, nomugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama, Katonda Wabaebulaniya, nti
14 Leka abantu bánge, bampereze. Kubanga omulundi guno nákuletera ebibonobono byánge byona omutimagwo naba'dubo nabantubo; [i] olyoke omanye nga tewali munsi yona afa-
15 nana nga 'nze. Kubanga kakano [k] nandigolo'de omukono gwánge, nandikukubye 'gwe nabantubo ne ka-
16 wumpuli, wandizikiri'de munsi: naye dala mazima [l] kyenava nkuímiriza okukulaga amányi gánge 'gwe, era erinya lyánge okubúlirwa munsi
17 zona. Okutúsa kakano wegulumizi'za ku bantu bánge, obutabaleka?
18 Laba, jo nga mu kisera kino nditonyesa omuzira omuzito enyo, ogutalabikánga mu Misiri kasoke'de e-
19 soka okubawo okutúsa kakano. Kale, kakano, tuma, oyangúye okuningiza amaganago ne byona byolina mu 'tale; buli muntu nensolo abanala-

[p] Luk. 10. 18; 2 Tim. 3. 8, 9.
[r] 1 Sam. 6. 3, 9. Zab. 8. 3. Mat. 12. 28. Luk. 11. 20.
[s] Kuv. 7. 15.
[t] Kuv. 9. 4, 6, 26; 10. 23; 11. 6, 7; 12. 13.
[u] Zab. 78. 45; 105. 31.
[w] Lub. 46. 34.
[y] Kuv. 3. 18.
[z] Kuv. 3. 12.
[a] 1 Basek. 13. 6.
[b] Yak. 5. 17.
[c] Kuv. 4. 21.
[a] Zab. 78. 5.
[b] Kuv. 7. 14; 8. 32.
[c] Kuh. 16. 2.
[d] Ma. 28. 27.
[e] Kuv. 8. 18, 19. 2 Tim. 3. 9.
[f] Kuv. 4. 21.
[g] Kuv. 8. 20.
[i] Kuv. 8. 10.
[k] Kuv. 8. 20.
[l] Bal. 9. 17. Kuv. 14. 17. Nge. 16. 4. 1 Pet. 2. 9.

bika mu 'tale abataletebwe mu nyumba, omuzira gulibakuba, balifa.
20 Eyatya ekigambo kya Mukama mu ba'du ba Falao nāba'dusiza aba'dube
21 namaganage mu nyumba: [m]atākitya ekigambo kyā Mukama nābaleka aba'dube namaganage mu 'tale.
22 Mukama nāgamba Musa nti Golola omukonogwo eri e'gulu, [n] omuzira gubere munsi yona Eyemisiri, ku muntu, ne ku nsolo, ne ku mu'do gwona ogwomunsuku, munsi yona
23 Eyemisiri. Musa nāgolola omu'gogwe eri e'gulu: [o] Mukama nāleta okubwātuka nomuzira, omuliro negu'ka kunsi; Mukama nātonyesa
24 omuzira kunsi Eyemisiri. Awo newaba omuzira, nomuliro negwāka wakati womuzira, omuzito enyo, ogutabāngawo munsi yona Eyemisiri
25 kasoke'de ebēra e'gwānga. Omuzira negukuba munsi yona Eyemisiri buli ekyali mu 'tale, omuntu era nensolo; [p] omuzira negukuba buli mu'do ogwomunsuku, negumenya buli
26 muti ogwomunsuku. [r] Munsi Eyegoseni yo'ka, mwebāli abāna ba Isiraeri, mwe mutāli muzira. Falao
27 nātuma, nāita Musa ne Aloni, nābagamba nti [s] Nyōnōnye omulundi guno: [t] Mukama ye mutukirivu, nānge nabantu bānge tuli babi.
28 [u] Musabe Mukama; kubanga okubwātuka okwamānyi nomuzira bi'maze; nānge ndibaleka, muleme okulwawo nate.
29 Musa nāmugamba nti Bwendimala okuva mu kibuga, [v] nendyoka mwanjululiza Mukama ebibatu byānge; okubwātuka kuli'gwāwo, 'sō tewalibera muzira nate; olyoke omanye [y] ngensi ya Mukama.
30 Naye 'gwe nada'dubo, [z] 'manyi nga temulitya kakano Mukama Katonda.
31 Obugogwa ne sairi nebikubibwa: kubanga sairi yali etanula okubala, nobugogwa bwali busansu-
32 'de. Naye eng'ano ne kusemesi tebyākubibwa: kubanga byali nga te-
33 binamera. Musa nāva mu kibuga eri Falao, [a] nayanjululiza Mukama ebibatubye: okubwātuka nomuzira nebi'gwāwo, 'sō enkuba netetonya
34 kunsi. Falao bweyalaba ngenkuba nomuzira nokubwātuka nga biwe-'dewo, neyeyongera okwōnōna, nākakanyaza omutimagwe, ye naba-
35 'dube. Falao [b] omutimagwe negukakanyala, nātabaleka abāna ba Isiraeri; nga bweyayogerera Mukama mu Musa.

10 Mukama nāgamba Musa nti Ingira eri Falao: kubanga nkakanyazi'za omutimagwe nomutima gwaba'dube, [a] ndyoke ndage obubonero
2 bwānge buno wakati wābwe: era [b] olyoke obūlire mu matu gomwānawo ne mu gomwāna womwānawo,

byenkoze ku Misiri, nobubonero bwānge bwenkoze wakati wābwe; mulyoke mumanye nga 'nze Muka-
3 ma. Musa ne Aloni nebaingira eri Falao, nebamugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda Wabaebulaniya nti [c] Olitūsa wa okugāna okwetowaza mu maso gānge?
4 Leka abantu bānge, bampereze. Naye, bwonogāna okubaleka abantu bānge, laba, [d] jo ndireta enzige mu
5 nsaloyo: zirisānikira kungulu kunsi, ensi ereme okulabika: [e] zirirya ebisiga'de ebyawonawo, omuzira byegwabalekera, nezirya buli muti
6 ogubamerera mu nsuku: era [f] enyumbazo ziri'jula, nenyumba zaba'dubo bona, nenyumba Zabamisiri bona; nga bakitawo bwebatālaba newakuba'de bakitābwe bakitawo, okuva lwebāberawo kunsi okutūsa
7 lero. Nākvnka, nāva eri Falao. Abadu ba Falao nebamugamba [g] nti Alitūsa wa ono okutubērera omutego? Leka abantu, bawereze Mukama Katonda wābwe: tonomanya nga
8 Emisiri efu'de? Neba'zibwa Musa ne Aloni eri Falao: nābagamba nti Mugende, muwereze Mukama Katonda wa'mwe: naye bāni abaligenda?
9 Musa nāyogera nti Tuligenda nabāna ba'fe abato era nabaka'de ba'fe, nabāna ba'fe abobulenzi era nabāna ba'fe abobuwala, nendiga za'fe era nente za'fe bwetuligenda; kubanga kitugwāni'de 'fe [h] okukole-
10 ra Mukama embaga. Nābagamba nti Mukama abe na'mwe nga bwendibaleka 'mwe nabāna ba'mwe abawere: mulabe; kubanga obubi
11 buli mu maso ga'mwe. Ne'da: 'mwe abasaja abakulu mugende kakano, mumuwereze Mukama; kubanga ekyo kyemwagala. Nebagobebwa mu maso ga Falao.
12 Mukama nāgamba Musa nti Golola omukonogwo kunsi Eyemisiri wabe enzige, zirinye kunsi Eyemisiri, zirye buli mu'do ogwensi, byona byona omuzira byegwalekawo.
13 Musa nāgolola omu'gogwe kunsi Eyemisiri, Mukama nāleta embuyaga kunsi ezāva ebuvanjuba ku lunaku luli obu'de okuziba nokukya; bwebwākya enkya, embuyaga ezāva
14 ebuvanjuba nezireta enzige. [k] Enzige nezirinya kunsi yona Eyemisiri, nezigwa mu nsalo zona Ezemisiri: zāli nzibu nyo; [l] e'da ne'da tewabānga nzige ngezo, newakuba'de enyuma wazo tewalibera ngezo.
15 Kubanga zāsānikira kungulu kunsi yona, ensi nefūsibwa ekizikiza; [m] nezirya buli mu'do gwona ogwensi nebibala byona ebyemiti, omuzira byegwalekawo: newatasigala kintu kibisi, newakuba'de omuti newakuba'de omu'do ogwomunsuku, munsi

[m] Kuv. 7. 23.
[n] Kub. 16. 21.
[o] Yos. 10. 11. Zab. 18 13; 78. 47; 105. 32; 148. 8. Is. 30. 30. Ez. 38. 22. Kub. 8. 7.
[p] Zab. 105. 33.
[r] Kuv. 8. 22; 9. 4, 6; 10. 23; 11. 7; 12. 13. Is. 32. 18, 19.
[s] Kuv. 10. 16.
[t] 2 Byom. 12. 6. Zab. 129. 4; 145. 17. Kung. 1. 18. Dan. 9. 14.
[u] Bik. 8. 24.
[v] 1 Basek. 8. 22, 38. Zab. 143. 6. Is. 1. 15.
[y] Zab. 24. 1. 1 Kol. 10. 26, 28.
[z] Is. 26. 10.
[a] Kuv. 8. 12.
[b] Kuv. 4. 21.
[c] 1 Basek. 21. 29. 2 Byom. 7. 14; 34. 27. Yob. 42. 6. Yer. 13. 18. Yak. 4. 10. 1 Pet. 5. 6.
[d] Nge. 30. 27.
[e] Kuv. 9. 32. Yo. 1. 4; 2. 25.
[f] Kuv. 8. 3, 21.
[g] Kuv. 23. 33.
[h] Kuv. 5. 1.
[k] Zab. 78. 46; 105. 34.
[l] Yo. 2. 2.
[m] Zab. 105. 35.
[a] Kuv. 7. 4.
[b] Ma. 4. 9. Zab. 44. 1; 71. 18; 78. 5. Yo. 1. 3.

16 yona Eyemisiri. Falao nālyoka aita
mangu Musa ne Aloni; nāyogera
nti Nyōnōnye Mukama Katonda
17 wa'mwe, na'mwe. Kale kakano
nkwegairi'de, munsonyiwe okwō-
nōna kwānge omulundi guno gwo-
'ka, mumusabe Mukama Katonda
wa'mwe, anziyeko olumbe luno lwo-
18 'ka. Nāva eri Falao, nāsaba Muka-
19 ma. Mukama nāleta embuyaga eza
mānyi enyo ezāva ebugwanjuba, ne-
n Yo. 2. 20. zitwāla enzige, nezizisūla n mu Nya-
nja Emyufu; tewāsigala nzige ne-
20 mu mu nsalo yona Eyemisiri. Naye
Mukama nākakanyaza omutima gwa
Falao, nātaleka abāna ba Isiraeri.
21 Mukama nāgamba Musa nti Go-
lola omukonogwo eri e'gulu, ekizi-
kiza kibere kunsi Eyemisiri, ekizi-
22 kiza ekiwulikika. Musa nāgolola
o Zab. 105. 28. omukonogwe eri e'gulu; o ekizikiza
ekiku'te nekiba munsi yona Eyemi-
23 siri enaku satu; tebālabagana, ne-
wakuba'de omuntu yena teyagolo-
koka mu kifokye enaku satu: naye
abāna ba Isiraeri bona bālina omu-
24 sana munju zābwe. Falao nāita
Musa nāyogera nti Mugende mu-
wereze Mukama; endiga za'mwe
nente za'mwe ze ziba zisigala zo'ka:
abāna abawere nabo bagende na-
25 'mwe. Musa nāyogera nti Kiku-
gwāni'de nate okutuwa mu mikono
gya'fe sadaka nebiwebwayo ebyōke-
bwa, tuweyo sadaka eri Mukama
26 Katonda wa'fe. Era namagana ga'fe
galigenda na'fe; tewalisigala kinulo
nekimu; kubanga kitugwāni'de oku-
zitwālako, tuwereze Mukama, Kato-
nda wa'fe; era tetumanyi byetuli-
muwerezesa Mukama, okutūsa lwe-
27 tulitūka eyo. Naye Mukama nāka-
kanyaza omutima gwa Falao, nāta-
28 yagala kubaleka. Falao nāmugamba
nti Vawo wendi, wekūme, oleme o-
kulaba amaso gānge nate; kubanga
ku lunaku lwolirabiramu amaso gā-
p Beh. 11. 27. 29 nge, olifa. Musa nāyogera nti Oyoge-
'de bulūngi; p siriraba nate masogo.

11 Mukama nāmugamba Musa nti
Ekibonobono kimu nate kyendi-
muletera Falao Nemisiri; oluva-
nyuma alibaleka okuvamu: a bwali-
baleka, mazima alibagobera dala
2 muno. Yogera kakano mu matu
gabantu, basabe buli musaja eri
muliranwawe na buli mukazi eri
muliranwawe ebintu ebya feza ne-
b Kuv. 3. 21; 12. 36. Zab. 105. 37. 3 bintu ebya zābu. b Mukama nābawa
abantu okwagalibwa mu maso Ga-
bamisiri. Nate omuntu c Musa yali
c 2 Sam. 7. 9. mukulu nyo munsi Eyemisiri, mu
maso gaba'du ba Falao, ne mu maso
gabantu.
4 Musa nāyogera nti Bwatyo Muka-
d Kuv. 12. 12. ma bwayogera nti d Nga mu 'tumbi
e Kuv. 12. 12, 29. Am. 4. 10. 5 ndifuluma wakati Wemisiri: e naba-
beryeberye bona abomunsi Eyemi-
siri balifa, okuva ku muberyeberye
wa Falao atūla ku ntebe eyobwa-
kabaka okutūka ku muberyeberye
womuzāna ali enyuma wolubengo;
nebiberyeberye byona ebyebisibo.
6 f Era walibera okukāba okungi mu- f Kuv. 12. 30. Am. 5. 17.
nsi yona Eyemisiri, okutabāngawo
newakuba'de tekulibawo nate nga
7 kuno. Naye kwonnu mu bāna ba
Isiraeri embwa terimuwagalako lu-
limi, ku muntu newakuba'de enso-
lo: mulyoke mumanye Mukama
bwayawula wakati Wabamisiri ne
8 Isiraeri. g Era aba'dubo bano bona g Kuv. 12. 33.
baliserengeta gyendi balivūnamira
'nze, nga bogera nti Genda nabantu-
bo bona abakugoberera: oluvanyu-
ma ndigenda. Nāva eri Falao no-
busungu bungi.
9 Mukama nāmugamba Musa nti
Falao talibawulira: ebyamagero
byānge biryoke byeyongere munsi
10 Eyemisiri. Musa ne Aloni nebakola
ebyamagero bino byona mu maso ga
Falao: h Mukama nākakanyaza o- h Kuv. 10. 20, 27. Bal. 2. 5; 9. 22.
mutima gwa Falao, nātabaleka abā-
na ba Isiraeri okuva mu nsiye.

12 Mukama nābagamba Musa ne
Aloni munsi Eyemisiri, ngayo-
2 gera nti a Omwezi guno gulibabēre- a Ma. 16.1.
ra ogwoluberyeberye mu myezi: gu-
libabērera omwezi ogwoluberyebe-
3 rye ogwomwāka. Mugambe ekibīna
kyona ekya Isiraeri, nga mwogera
nti Ku (lunaku) olwekumi olwomwe-
zi guno balyetwālira buli muntu o-
mwāna gwendiga, ngenyumba za ba-
jaja bābwe bweziri, omwāna gwe-
4 ndiga buli nyumba: era enyumba
bwebānga entono nga temalewo
mwāna gwendiga, kale abēre ne mu-
liranwawe ali okumpi nenyumbaye
bamutwāle ngomuwendo gwemyoyo
gyabantu bweguli; buli muntu nga
bwalya, mulibalibwa ku mwāna
5 gwendiga. Omwāna gwendiga gwa-
'mwe tegulibako b bulema, omusaja b Lev. 22. 7, 20, 21. Mala. 1. 8, 14. Beh. 9. 14. 1 Pet. 1. 19. c Ma. 16. 1, 6.
ogwakamala omwāka: muligu'gya
6 mu ndiga oba mu mbuzi: muligu-
tereka okutūsa olunaku c olwekumi
nenya olwomwezi guno: ekung'aniro
lyona eryekibīna kya Isiraeri ba-
7 ligu'ta lwa gulo. Era balitwāla ku
musai, baguteke ku mifubeto gyo-
mbi ne ku kabuno, mu nyumba
8 mwebaligulira. Awo balirya enyama
mu kiro kiri, ngeyōkebwa nomuliro,
d nemigati egitali mizimbulukuʻse;
9 baligirira nenya ezikawa. Temugi-
ryāngako mbisi newandiba'de enfu-
mbe nama'zi wabula enjōkye nomu-
liro; omutwe gwayo nebigere byayo
10 nebyomunda byayo. e Na'mwe te- d Kuv. 34. 25. Ma. 16. 3. 1 Kol. 5. 8.
mugirekāngawo okutūsa enkya; na-
ye erekebwako okutūsa enkya mu-
11 ligyōkya nomuliro. Era bwemutyo e Kuv. 23. 18; 34. 25.

bwemuligirya; nga mwesibye ebimyu, nengato nga ziri mu bigere bya'mwe, nomu'go nga guli mu mukono gwa'mwe: mugiryänga mangu:
/ Ma. 16. 5. eyo / kwe kuitako kwa Mukama.
12 Kubanga ndiita munsi Eyemisiri mu kiro kiri, ndikuba ababeryeberye
bona munsi Eyemisiri, omuntu era
g Kubal. 33. 4. nensolo; g era ku h bakatonda bona
i Zab. 82. 1, 6. Yok. 10. 34, 35. Abemisiri ndisala emisängo: 'nze
13 Mukama. Awo omusai gulibaberera akabonero ku nyumba zemulimu:
nänge bwendiraba omusai, ndibaitako, 'sō tewalibera lumbe ku'mwe
okubazikiriza, bwendikuba ensi E-
14 yemisiri. Era olunaku luno lulibabërera eki'jukizo, na'mwe munälwekümänga k embaga ya Mukama: mu
k Lev. 23. 4, 5. 2 Basek. 23. 21. mirembe gya'mwe gyona munälwekümänga embaga mu tëka erita-
l Ma. 16 3, 8. 1 Kol. 5. 7. 15 'gwäwo. l Enaku musänvu mulirya emigati egitazimbulukuswa; era ne
ku lunaku olwoluberyeberye muna-'gyängamu ekizimbulukusa mu nyumba za'mwe: kubanga buli alya emigati egizimbulukuswa okuva ku
lunaku olwoluberyeberye okutüsa
m Kubal. 9. 13. olunaku olwomusänvu, m omwoyo
16 ogwo gulisalibwa ku Isiraeri. Era ku lunaku olwoluberyeberye walibaberera okukung'ana okutukuvu, era ku lunaku olwomusänvu okukung'ana okutukuvu; emirimu gyona gyona gireme okukolebwa mu
naku ezo, wabula gyeyetaga buli muntu okulya, egyo gyo'ka kye ki-
17 rüngi okukolebwa 'mwe. Mulyekümа (embaga) eyemigati egitazimbulukuswa; kubanga ku lunaku luno lwe nyini lwenziyidemu e'gye lya-'mwe munsi Eyemisiri: kyemunävänga mulwekuma olunaku lunomu mirembe gya'mwe gyona mu tëka
18 erita'gwäwo. Mu (mwezi) ogwoluberyeberye ku lunaku olwekumi nenya olwomwezi olwegulo, mulirya emigati egitazimbulukuswa, okutüsa olunaku olwamakumi abiri mu
n Kuv. 23. 15; 34. 18. Ma. 16. 3. 1 Kol. 5. 7, 8. o Kubal. 9. 13. 19 lumu olwegulo. n Enaku musänvu ekizimbulukusa tekirirabika mu nyumba za'mwe: kubanga buli alya ekizimbuluku'se, o omwoyo ogwo
gulisalibwa ku kibïna kya Isiraeri, bwaliba mu'na'gwänga obanga nzä-
20 lwa. Temulyänga ekizimbuluku'se; mu bifo bya'mwe byona mulyänga emigati egitazimbulukuswa.
p Kubal. 9. 4. Yos. 5. 10. 2 Basek. 23. 21. Ezer. 6 20. Mat. 26. 18, 19. Mu'k. 14. 12-16. Luk. 22, 7 neb. q Beb. 11. 28. r Ju. 7. 21 Musa nälyoka abaita abaka'de bona aba Isiraeri, näbagamba nti p Mulonde mwetwälire abäna bendiga
ngenyumba za'mwe bweziri, nemu-
22 'ta okuitako. q Na'mwe mulitwäla omuvumbo gwa ezobu nemunyika mu musai ogwomukibya, s nemumänsulira ku kabuno nemifubeto gyombi nomusai ogwomukibya; temufuluma omuntu yena mu mulyängo
23 ogwenyumbaye okutüsa enkya. Kubanga Mukama aliita okukuba Abamisiri; awo bwaliraba omusai ku kabuno ne ku mifubeto gyombi, Mukama aliita ku mulyängo, t 'sō talireku u muzikiriza okuingira mu nyu-
24 mba za'mwe okubakuba. Era mulycküma ekigambo ekyo ngetëka eri
25 'gwe neri abänabo erita'gwäwo. Awo bwemuliba mutu'se munsi Mukama gyalibawa, w nga bweyasubiza, mu-
26 nekümänga okuwereza kuno. Awo v olulituka abäna ba'mwe bwebalibagamba nti Okuwereza kwa'mwe
27 kuno amakulu ki? mulyogera nti Ye sadaka eyokuitako kwa Mukama eyaita ku nyumba zabäna ba Isiraeri mu Misiri bweyakuba Abamisiri näwonya enyumba za'fe. Abantu
28 nebakutama nebasinza. Abäna ba Isiraeri nebagenda nebakola bwebatyo; Mukama nga x bweyalagira Musa ne Aloni, bwebatyo bwebäkola.
29 Awo olwätuka mu 'tumbi a Mukama näkuba abäna ababeryeberye bona abomunsi Eyemisiri, b okuva ku muberyeberye wa Falao eyatüla ku ntebe eyobwakabaka, okutüka ku muberyeberye owomusibe eyali mu
30 'komera; nemberyeberye zona ezebisibo. Falao nägolokoka ekiro, ye naba'dube bona Nabamisiri bona; newaba c okukäba okumene mu Misiri; kubanga tewali nyumba etafu-
31 'demu muntu. d Näbaita Musa ne Aloni ekiro, näyogera nti Mugolokoke muve mu bantu bänge, e 'mwe era nabäna ba Isiraeri; mugende, mumuwereze Mukama nga bwe-
32 mwayogera. f Mutwäle endiga era nente za'mwe, nga bwemwayogera, mugende; mumpe omukisa nänge.
33 g Nabamisiri nebabakubiriza abantu, okubanguiriza okuva munsi; kubanga bayogera nti Tufu'de'fena.
34 Abantu nebatwäla obu'ta bwäbwe nga tebunaba kuzimbulukusibwa, ebi'bo byäbwe ebyokugoyeramu nga
bisibi'dwa mu ngoye zäbwe ku bibe-
35 gabega byäbwe. Abäna ba Isiraeri nebakola ngekigambo kya Musa; nebasaba Abamisiri h ebintu ebya
feza nebintu ebya zäbu, nengoye:
36 i Mukama näbawa abantu okwagalibwa mu maso Gabamisiri, nebabawa byebäsaba. j Nebanyaga Abamisiri.
37 m Abäna ba Isiraeri nebatambula okuva mu u Lamesesi okutüka mu Sukosi, o ngobusirivu mukäga abatambula nebigere abasaja, era na-
38 bäna. Era nekibïna ekyaba'na'gwänga nebalinya wamu nabo; nendiga
39 nente, ebisibo bingi nyo. Nebökya emigati egitazimbulukuswa nobu'ta bweba'gya mu Misiri, kubanga bwali nga tebunasibwamu ekizimbulukusa; kubanga v bägobebwa mu Mi-

t Kub. 7.3; 9. 4. u 1 Kol. 10. 10. Beb. 11. 28. w Kuv. 3. 6, 17. x Kuv. 13. 8, 14. Ma. 32. 7. Yos. 4. 6. Zab. 78. 6. y Beb. 11. 28. z Kubal. 8. 17; 33. 4. Zab. 78. 51; 105 36; 135. 8; 136. 10. a Kuv. 4. 23. b Am. 5. 17. Yak. 2. 13. c Kuv. 11. 1. Zab. 105. 38. d Kuv. 10. 9. e Kuv. 10. 26. f Kuv. 11. 8. Zab. 105. 38. g Kuv. 3. 22; 11. 2. h Kuv. 3. 21; 11. 3. i Lub. 15. 14. Kuv. 3. 22. Zab. 105. 37. j Kubal. 33. 3, 5. k Lub. 47. 11. l Lub. 12. 2; 46. 3. Kuv. 38. 26. Kubal. 1. 46; 11. 21. m Kuv. 6. 1; 11. 1.

siri nga tebaïnza kulwa, 'so bali tebanaba kwefumbira e'mere yona.
40 Nokutŭla kwabāna ba Isiraeri, kwe- [r] Leb. 18. 13. Bik. 7. 6. Bag. 3. 17.
bātŭla mu Misiri, gyali emyāka [r] e-
41 bikumi bina mwasatu. Awo olwā- [s] Kuv. 7. 4.
tuka emyāka ebikumi ebina mwasatu
nga giise, ku lunaku luli [s] e'gye lyo-
na erya Mukama neriryoka liva mu
42 Misiri. [t] Kye kiro ekisānira okukye- [t] Ma. 16. 6.
kūma enyo eri Mukama okubafulu-
mya munsi Eyemisiri: ekyo kye kiro
kiri ekya Mukama ekisānira abāna
bona aba Isiraeri okukyekūmānga
enyo mu mirembe gyābwe gyona.
43 Mukama nābagamba Musa ne [u] Kubal. 9. 14.
Aloni nti [u] Lino lye tēka eryokuita-
ko: mu'na'gwānga yena talyāngā-
44 ko: naye buli mu'du womuntu a- [w] Lub. 17. 12, 13.
gulibwa nebintu, bwanāmalānga [x] Lev. 22. 10.
[w] okumukomola, nālyoka alyako.
45 [x] Omugenyi nomuwereza awebwa
46 empēra tebalyāngako. Mu nyumba
emu mwenerirwānga; totwālānga
bwēru wa nyumba ku nyama yayo;
'sō [z] temumenyāngа gūmba lyayo.
47 [a] Ekibīna kyona ekya Isiraeri bali- [z] Kubal. 9. 12. Yok. 19. 33, 36.
48 kukwata. [b] Era mu'na'gwānga bwa- [a] Kubal. 9. 13.
nāsulānga ewuwo, ngayagala okwe- [b] Kubal. 9. 14.
kūma okuitako eri Mukama, abasa-
jabe bona bakomolebwēnga, alyoke
asembere akwekūme; anābēranga
ngenzālwa: naye atakomolebwānga
49 yena talyāngako. Walimubērera [c] Kubal. 9. 14; 15. 15, 16. Bag. 3. 28.
[c] etēka limu enzālwa nomugenyi
50 asula omumwe. Bwebatyo bwebā-
kola abāna ba Isiraeri bona; nga
Mukama bweyabalagira Musa ne
51 Aloni, bwebatyo bwebākola. Awo
ku lunaku luli Mukama nālyoka
a'gya abāna ba Isiraeri munsi Eye-
misiri mu 'gye lyābwe.

13 Mukama nāmugamba Musa, nga- [c] Ju. 12, 13, 15. Kuv. 22. 29, 30; 34. 19. Lev. 27. 26. Kubal. 3. 13; 8. 16, 17; 18. 15. Ma. 15. 19. Luk. 2. 23.
2 yogera nti [c] Onterekerānga abā- [b] Kuv. 12. 42. Ma. 16. 2.
na ababeryeberye bona, buli a'gula [c] Kuv. 6. 1. [d] Kuv. 12. 8.
enda mu bāna ba Isiraeri, olwa wa [e] Ma. 16. 1.
muntu oba wa nsolo: ye wānge.
3 Musa nābagamba abantu nti [b] Mu-
'jukirānga olunaku luno, lwemwa-
viramu mu Misiri, mu nyumba eyo-
bu'du; kubanga [c] mu mānyi gomu-
kono Mukama mweyaba'gya mu kifo
ekyo: [d] tebalyānga ku migati egizi-
4 mbulukuswa. Ku lunaku luno bwe-
munāvamu [e] mu mwezi ogwa Abibu.
5 Awo olulituka Mukama bwalikuleta
munsi Yomukanani Neyomukiti Ne-
yomwamoli, Neyomukivi, Neyomuye-
busi, gyeyalairira bajajabo okugi-
kuwa, ensi eju'de amata nomubisi
gwenjuki, onekūmānga okuwereza
6 kuno mu mwezi guno. Enaku mu-
sānvu onolyānga emigati egitazi-
mbulukuswa, era ku lunaku olwo-
musānvu wanābānga embaga eri
7 Mukama. Emigati egitazimbulu-
kuswa giribwe mu naku ezo omu-
sānvu; 'sō tegirabikēnga gyoli emi-
gati egizimbulukuswa, 'sō tekirira-
bika ekizimbulukusa gyoli, mu nsa-
8 lozo zona. Era ononnugambānga
omwānawo olunaku luli, ngoyogera
nti Olwebigambo Mukama byeya-
9 nkolera bwenava mu Misiri. Era
ginākubērerānga [f] akalonero ku [f] Ma. 11. 18. Nge. 1. 9. Is. 46. 16. Yer. 22. 24. Mat. 23. 5.
mukonogwo, era eki'jukizo wakati
wamasogo, amatēka ga Mukama
galyoke galbēre mu kamwāko: ku-
banga mu mukono ogwamānyi Mu-
10 kama mweyaku'gya mu Misiri. Kyo-
novānga wekūma etēka lino mu biro
byalyo buli mwāka buli mwāka.
11 Awo olulituka Mukama bwaliku-
leta munsi Eyomukanani, nge bwe-
12 yakulairira 'gwe ne bajajabo, bwa-
ligikuwa, [g] onomunterekerānga Mu- [g] Kubal. 8. 17. Ez. 44. 30.
kama buli ki'gulanda, na buli kibe-
ryeberye kyolina ekiva mu nsolo;
13 abasaja banābānga ba Mukama. Era
ononunulānga buli [i] mberyeberye [i] Kuv. 34. 20. Kubal. 18. 15, 16.
yendogoi nomwāna gwendiga; era
obanga toyagalēnga kuginunula,
onogimenyāngа obulago: era aba-
beryeberye bona mu bānabo [k] ono- [k] Kubal. 3. 46, 47.
14 banunulānga. Awo [l] omwānawo [l] Ma. 6. 20. Yos. 4. 6, 21.
bwanākubūzānga mu biro ebiri'ja
ngayogera nti Kiki kino? onomu-
gambānga nti Mu mānyi agomukono
Mukama mweyatu'gya mu Misiri,
15 mu nyumba eyobu'du: awo olwā-
tuka Falao bwatātuleka wabula o-
lwempaka, Mukama na'ta ababeryе-
berye bona abomunsi Eyemisiri,
ababeryeberye ababantu, era ne-
mberyeberye ezensolo: kyenva 'mu-
wa Mukama buli ki'gulanda ekisaja,
okuba sadaka; naye ababeryeberye
bona ababāna bānge mbanununla.
16 Nekyo kinābānga akabonero ku mu-
konogwo, nebitekebwa wakati wa-
masogo: kubanga mu mānyi ago-
mukono Mukama mweyatu'gya mu
Misiri.
17 Awo Falao ngamaze okubaleka
abantu, Katonda nātabatwāla mu
'kubo eryensi Eryabafirisiti newa-
kuba'de nga lye lyali okumpi; ku-
banga Katonda yayogera nti Wo'zi
abantu baleme [m] okwejusa bwebali-
raba okulwāna, [n] baleme oku'da E-
18 misiri: naye Katonda [o] nabetoloza
abantu mu 'kubo erye'dungu ku
ma'bali Genyanja Emyufu: abāna
ba Isiraeri nebalinya nga balina
ebyokulwānyisa okuva munsi Eye-
19 misiri. Musa nātwāla amagūmba
ga Yusufu wamu naye: kubanga
yabalaiza 'dala abāna ba Isiraeri,
ngayogera nti Katonda [p] talirema
kuba'jira; na'mwe mulitwāla ama-
gūmba gānge okuva wano wamu
20 na'mwe. [r] Nebava mu Sukosi oku-
tambula, nebasula mu Esamu ku
21 nsalo ye'dungu. [s] Mukama nāgenda
mu maso gābwe emisana mu mpagi
eyekire okubakulembera, mu 'kubo;

[m] Kuv. 14. 11, 12. Kubal. 14. 1-4.
[n] Ma. 17. 16.
[o] Kuv. 14. 2. Kubal. 33. 6.
[p] Lub. 50. 25. Yos. 24. 32. Bik. 7. 16.
[r] Kubal. 33. 6.
[s] Kubal. 9. 15. Ma. 1. 33. Nek. 9. 12, 19. Zab. 78. 14; 99. 7; 105. 39. Is. 4. 5. 1 Kol. 10. 1.

era ekiro mu mpagi eyomuliro, okubākira: balyoke batambule emisana
22 nekiro; empagi eyekire omusana, nempagi eyomuliro ekiro, teza'gwāwo mu maso gabantu.

14 Mukama nāmugamba Musa, nga-
2 yogera nti Bagambe abāna ba Isiraeri [a] ba'de enyuma basule mu maso ga [b] Pikakirosi, wakati wa [c] Migidoli nenyanja, mu maso ga Baalizefoni: emitala weri mulisula
3 ku ma'bali genyanja. Falao alibogerako abāna ba Isiraeri nti Baziizibwa munsi, e'dungu libasibye. Nānge Falao ndimukakanyaza omutima, alibagoberera enyuma wābwe;
4 nānge [d] ndyefunira ekitībwa ku Falao ne ku 'gyerye lyona; Nabamisiri balimanya nga 'nze Mukama.
5 Bwebatyo bwebākola. Nebamugamba kabaka Wemisiri nti Abantu ba'duse: [e] omutima gwa Falao nogwaba'dube negukyukira ku bantu, nebogera nti Kiki kino kyetukoze, okuleka Isiraeri obutatuwereza?
6 Nātekateka egālirye, nātwāla aba-
7 ntube wamu naye: nātwāla [f] amagāli lukāga amalonde, namagāli gona Agemisiri, nabāmi okubera kugo
8 gona. Mukama nākakanyaza omutima gwa Falao kabaka Wemisiri, nāgoberera abāna ba Isiraeri: kubanga abāna ba Isiraeri bāfuluma
9 nomukono gwebaimusa. Abamisiri [g] nebabagoberera enyuma, embalāsi zona namagāli gona aga Falao, nababe abebagala embalāsi ne'gyerye, nebabatūkako nga basuze kumpi nenyanja, ku ma'bali ga Pikakirosi, mu
10 maso ga Baalizefoni. Falao bweyasembera, abāna ba Isiraeri nebaimusa amaso gābwe, laba, Abamisiri nga babagoberera enyuma wābwe: nebatya nyo: abāna ba Isiraeri [i] ne-
11 bakābira Mukama. [k] Nebagamba Musa nti Kubanga tewali ntana mu Misiri kyovu'de otuleta tufire mu'dungu? Kiki ekikutukoze'za bwo-
12 ti, okutu'gya mu Misiri? [l] Kino sikye kigambo kyetwakugambira mu Misiri, nga twogera nti Tuleke tuwereze Abamisiri? Kubanga kirūngi okubawereza Abamisiri okusi-
13 nga okufira mu 'dungu. Musa nābagamba abantu nti [m] Temutya, muimirire buimirizi, mulyoke mulabe obulokovu bwa Mukama bwanābakolera lero: kubanga Abamisiri bemulabye lero, temulibaliba na-
14 te emirembe gyona. Mukama [n] anābalwānirira, na'mwe [o] munāsirika.
15 Mukama nāgamba Musa nti Kiki ekikunkābi'za? Bagambe abāna ba
16 Isiraeri bagende mu maso. Era imusa omu'gogwo, ogolole omukonogwo ku nyanja, ogyawulemu: nabāna ba Isiraeri banāgenda wakati
17 wenyanja ku lukalu. Nānge, laba, 'nze ndibakakanyaza emitima Abamisiri, baliingira okubagoberera: nānge ndyefunira ekitibwa ku Falao, ne ku 'gyerye lyona, ku magālige, ne ku bantube a-
18 bebagala. Abamisiri balimanya nga 'nze Mukama bwendimala okwefunira ekitībwa ku Falao, ku magā-
19 lige, ne ku bantube abebagala. Malaika wa Mukama, [p] eyakulembera e'gye lya Isiraeri, nāvayo na'da enyuma wābwe; empagi eyekire neva mu maso gābwe, neimirira enyu-
20 ma wābwe; ne'ja (nebēra) wakati we'gye Lyemisiri ne'gye lya Isiraeri; newaba [r] ekire nekizikiza, naye nereta omusana ekiro: abo nebata-
21 basemberera bali ekiro kyona. Musa nāgolola omukonogwe ku nyanja; Mukama nāsindika enyanja nomuyaga ogwamānyi ogwebuvanjuba obu'de okukya, enyanja [s] nāgifūla olukalu, ama'zi [t] negeya-
22 wulamu. [u] Abāna ba Isiraeri nebaingira wakati wenyanja ku lukalu: ama'zi negababērera [v] ekisenge ku mukono ogwadyo ne ku gwa kono.
23 Abamisiri nebagoberera, nebaingira enyuma wābwe wakati wenyanja, embalāsi zona eza Falao, amagālige,
24 nabantube abebagala. Awo olwātuka mu kisiisimuka ekyenkya [w] Mukama nātunulira e'gye Eryabamisiri mu mpagi eyomuliro nekire, neye-
25 ralikiriza e'gye Eryabamisiri. Na-'gyako banamuzi'ga abamagāli gābwe, nebagagoba nga gazitowa: Abamisiri nebogera nti Tu'duke mu maso ga Isiraeri; kubanga Mukama abalwānirira ku Bamisiri.
26 Mukama nāgamba Musa nti Golola omukonogwo ku nyanja, ama-'zi ga'de ku Bamisiri, ku magāli gā-
27 bwe ne ku bebagazi bābwe. Musa nāgolola omukonogwe ku nyanja, enyanja [x] ne'da mu mānyi gayo nga buke'de; Abamisiri nebagi'duka; Mukama Abamisiri [a] nābakunku-
28 mulira wakati mu nyanja. Ama'zi [b] nega'da, [c] negasānikira amagāli, nāl.ebagazi, era ne'gye lya Falao lyona abāingira mu nyanja enyuma wābwe; tewasigala nomu mubo.
29 Naye [d] abāna ba Isiraeri nebatambula ku lukalu wakati mu nyanja; ama'zi negababērera ekisenge ku mukono ogwadyo, nogwa kono.
30 Bwatyo Mukama [e] nālokola Isiraeri ku lunaku luli mu mukono Gwabamisiri; Isiraeri [f] nebalaba Abamisiri nga bafu'de ku ma'bali genyanja.
31 Isiraeri nebalaba omulimu omunene Mukama gweyakola Abamisiri, abantu nebamutya Mukama; nebamu-'kiriza Mukama nomu'duwe Musa.

[a] Kuv. 13. 18.
[b] Kubal. 33. 7.
[c] Yer. 44. 1.
[d] nyi. 17, 18. Kuv. 9. 16. Bal. 9. 17, 22, 23.
[e] Zab. 105. 25.
[f] Kuv. 15. 4.
[g] Kuv. 15. 9. Yos. 24. 6.
[i] Yos. 24. 7. Nek. 9. 9. Zab. 34. 17; 107. 6.
[k] Zab. 106. 7, 8.
[l] Kuv. 5. 21; 6. 9.
[m] 2 Byom. 20. 15, 17. Is. 41. 10, 13, 14.
[n] Ju. 25.
[o] Is. 30. 15.
[p] Kuv. 13. 21; 23. 20; 32. 34. Kubal. 20. 16. Is. 63. 9.
[r] Is. 8. 14. 2 Kol. 4. 3.
[s] Zab. 66. 6.
[t] Kuv. 15. 8. Yos. 3. 16; 4. 23. Nek. 9. 11. Zab. 74. 13; 106. 9; 114. 3. Is. 63. 12.
[u] Kubal. 33. 8. Zab. 66. 6; 78. 13. Is. 63. 13. 1 Kol. 10. 1. Beb. 11. 29.
[v] Kab. 2. 10.
[w] Zab. 77. 17.
[x] Yos. 4. 18.
[a] Kuv. 15. 1, 7. Ma. 11. 4. Nek. 9. 11. Zab. 78. 53.
[b] Kab. 3. 8, 13.
[c] Zab. 106. 11.
[d] Zab. 78. 52, 53.
[e] Zab. 106. 8, 10.
[f] Zab. 58. 10; 59. 10.

15 [a] Musa nabāna ba Isiraeri nebalyoka bamuīmbira Mukama olulmba luno nebogera nti
[b] Ndimuīmbira Mukama, kubanga yawanguli'de dala:
Embaläsi nomwebagazi wayo yabisu'de mu nyanga.
2 Mukama ge mānyi gānge, [c] era lwe luīmba lwānge,
Anfüki'de obulokozi bwānge:
Ono ye Katonda wānge, nānge ndimutendereza;
Ye Katonda wa kitange, nānge [d] ndimugulumiza.
3 Mukama ye [e] muzira okulwāna:
Mukama lye [f] linyalye,
4 Amagāli ga Falao ne'gyerye yabisu'de mu nyanja:
Nabakungube beyalonda basānyewo mu Nyanja Emyufu
5 Obuziba bubasāniki'de:
[g] Ba'se mu buziba ngejinja.
6 [i] Omukonogwo ogwadyo, Mukama, gulina ekitībwa mu mānyi,
Omukonogwo ogwadyo, Mukama, gubetenta omulabe.
7 Era mu bukulu obwokusingakwo obasūla abakulūmba:
Otuma obusungubwo, [k] nebubasiriza [l] ngebisasiro.
8 Era [m] nomu'ka ogwomunyindozo ama'zi negalinyisibwa,
[n] Ebitaba nebiimirira entūmo;
Obuziba nebukwata mu mutima ogwenyanja.
9 Omulabe nāyogera nti
Nāgoberera, nātūka, [o] nāgereka omunyago:
Okwegomba kwānge kuna'kusibwa kubo;
Nāsowola ekitala kyānge, omukono gwānge gulibazikiriza.
10 [p] Wakunsa omuyagagwo, [r] enyanja nebasānikira:
Basānawo nga lisasi mu ma'zi agamānyi.
11 [s] Ani afanana nga 'gwe, Mukama, mu bakatonda?
Ani afanana nga 'gwe [t] alina ekitībwa mu butukuvu,
Owentisa mu kutenderezebwa, [u] akola amagero?
12 Wagolola omukonogwo ogwadyo,
Ensi nebamira.
13 'Gwe mu kisakyo [w] wabakulembera abantu bewanunula:
Nobaleta mu mānyigo okutūka mu [y] kifokyo ekitukuvu.
14 [z] Amawanga gāwulira, negakankana:
Obulūmi bwabakwata abatūla mu Bufirisiti.
15 [a] Abakungu abomu Edomu nebalyoka bewunya;
[b] Abamānyi abomu Moabu, okukankana kubakwata:
[c] Abatūla mu Bukanani bona bayenjebuka.
16 [d] Okutekemuka nentisa bibagu'deko;
Mu bukulu obwomukonogwo batu'de ngejinja;
Okutūsa abantubo lwebalisomoka, Mukama,
Okutūsa abantu lwebalisomoka [e] bewefunira.
17 Olibaingiza, [f] olibasimba ku lusozi olwobusikabwo,
Ekifo kyewerongose'za, Mukama, okutūla omwo.
[g] Awatukuvuwo, Mukama, emikonogyo wegyānyweza.
18 [i] Mukama alifuga emirembe nemirembe.
19 Kubanga [k] embaläsi za Falao neziingira wamu namagālige nabebagala mu nyanja, Mukama na'zāwo ama'zi agomunyanja kubo; naye abāna ba Isiraeri nebatambula ku
20 lukalu wakati mu nyanja. Miryamu, [l] na'bi, [m] mwanyina Aloni, nātwāla [n] ensāsi mu mukonogwe; ababazi bona nebafuluma nebamugoberera nga balina [o] ensāsi
21 nga bazina. Miryamu [p] naba'damu nti
Mumuīmbire Mukama, kubanga yawanguli'de dala;
Embaläsi nomwebagazi wayo yabisu'de mu nyanja.
22 Musa nātambuza Isiraeri okuva ku Nyanja Emyufu, nebavamu nebatūka mu 'dungu lya [r] Suli; nebagenda enaku satu mu 'dungu ne-
23 batalaba ma'zi. Bwebatūka [s] Emala, nebatainza kunywa ku ma'zi ge Mala, kubanga gākawa; kyekyava
24 kiitibwa erinya lyakyo [t] Mala. Abantu [u] nebamwemulugunyiza Musa, nga bogera nti Tunanywa ki? [w] Nā-
25 kābira Mukama; Mukama nāmulaga omuti, [y] nāgusūla mu ma'zi, ama'zi negafūka amalūngi. Awo [z] weyabalagirira tēka nempisa, nābake
26 mera awo; nāyogera nti [a] Obanga oliwulira nyo e'dobozi lya Mukama Katondawo, nokola obutukirivu mu masoge, nowulira amatēkage, nokwata byalagira byona, sirikutekako 'gwe [b] endwa'de zona zenatekako Abamisiri: kubanga 'nze Mukama [c] akuwonya.
27 [d] Nebatūka Erimu, awali ensulo zama'zi ekumi nebiri, nenkindu ensānvu: nebasula awo awali ama'zi.

16 [a] Nebava Erimu nga batambula, ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri nebatūka mu 'dungu lya [b] Sini, eriri wakati wa Erimu ne Sinai, ku lunaku olwekumi netāno olwomwezi ogwokubiri nga bamaze oku-
2 vamunsi Eyemisiri. Ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri [c] nebemulugunyiza Musa ne Aloni mu 'dungu:
3 abāna ba Isiraeri nebabagamba nti [d] Wakiri twaudifiri'de olwomukono

---

[a] 2 Sam. 22. 1. Zab. 106. 12.
[b] Isa. 42.

[c] Ma. 10. 21. Zab. 18. 2; 28. 7; 59. 17; 62. 6; 109. 1; 118. 14; 140. 7. Isa. 12. 2. Kab. 3. 18, 19.
[d] 2 Sam. 22. 47. Zab. 99. 5; 118. 28. Isa. 25. 1.
[e] Zab. 24. 8.
[f] Zab. 83. 13.

[g] Nek. 9. 11.
[i] Zab. 118. 15, 16.

[k] Zab. 59. 13.
[l] Isa. 5. 24.
[m] Kuv. 14. 21. 2 Sam. 22. 16. Yob 4. 9. 2 Baa. 2. 8.
[n] Zab. 78. 13. Kab. 3. 10.
[o] Isa. 53. 12.

[p] Kuv. 14. 21. Zab. 147. 18.
[r] Isa. 5. Kuv. 14. 28.
[s] 2 Sam. 7. 22. Zab. 71. 19; 86. 8; 89. 6, 8; 40. 19.
[t] Isa. 6. 3.
[u] Zab. 77. 14.

[w] Zab. 77. 15, 20; 78. 52; 80. 1; 106. 9. Isa. 63. 12, 13. Yer. 2. 6.
[y] Zab. 78. 54.
[z] Kubal. 14. 14. Ma. 2. 25. Yos. 2. 9, 10.
[a] Lub. 36. 40. Ma. 2. 4.
[b] Kubal. 22. 3. Kab. 3. 7.
[c] Yos. 5. 1.

[d] Ma. 2. 25; 11. 25. Yos. 2. 9.

[e] Kuv. 19. 5. Ma. 32. 9. 2 Sam. 7. 23. Zab. 74. 2. Isa. 43. 1, 3; 51. 10. Yer. 31. 11. Tit. 2. 14. 1 Pet. 2. 9. 2 Pet. 2. 1.
[f] Zab. 44. 2; 80. 8.
[g] Zab. 78. 54.
[i] Zab. 10. 16; 29. 10; 146. 10. Isa. 57. 15.
[k] Nge. 21. 31.

[l] Balam. 4. 4. 1 Sam. 10. 5.
[m] Kubal. 26. 59. [n] 1 Sam. 18. 6.
[o] Balam. 11. 34. Zab. 149. 3; 150. 4.
[p] 1 Sam. 18. 7.

[r] Lub. 16. 7; 25. 18.
[s] Kubal. 33. 8.

[t] Lus. 1. 20.
[u] Kuv. 17. 3.
[w] Kuv. 14. 10; 17. 4. Zab. 50. 15.
[y] 2 Basek. 2. 21; 4. 41.
[z] Yos. 24. 26.
[a] Ma. 7. 12, 15.

[b] Ma. 28. 27, 60.
[c] Kuv. 23. 25. Zab. 41. 3, 4; 10. 3. 3; 147. 3.
[d] Kubal. 33. 9.

[e] Kubal. 33. 10, 11.
[b] Ex. 30. 15.

[c] Zab. 106. 25. 1 Kol. 10. 10.
[d] Kung. 4. 9.

gwa Mukama munsi Eyemisiri, bwe-
twali[c] tutu'de awali entamu ezenya-
ma, bwetwali tulya e'mere nga tu-
'kuta; kubanga mwatufulumya mu
'dungu lino, oku'ta ekibina kino
4 kyona nenjala. Mukama nalyoka
agamba Musa nti Laba, nditonyesa
[f]e'mere okuva mu 'gulu kulwa'mwe;
nabantu balifuluma okukung'anya
[g] ekitundu ekyolunaku buli lunaku,
ndyoke [h] mbakeme nga banatambuli-
rānga mu matēka gānge oba teta-
5 mbulirēngamu. Awo olunatukānga
ku lunaku olwomukāga banatekate-
kānga gyebaliingiza, era enesingā-nga [k] emirundi ebiri gyebakung'a-
6 nya buli lunaku. Musa ne Aloni ne-
bagamba abāna ba Isiraeri bona nti
[l] Olwegulo lwemulimanya nga Mu-
kama ye yaba'gya munsi Eyemisi-
7 ri: era enkya lwemuliraba [m] ekiti-
bwa kya Mukama; kubanga awuli-
'de okwemulugunya kwa'mwe ku
Mukama: [n] na'fe 'fe bāni, nokwe-
mulugunya nemwemulugunyiza'fe?
8 Musa nāyogera nti (Kino kinābawo,)
Mukama bwanābawa olwegulo e-
nyama okulya, nenkya e'mere oku-
'kuta; kubanga Mukama awuli'de
okwemulugunya kwa'mwe kwemu-
mwemulugunyiza: na'fe 'fe bāni?
Temwemulugunyiza 'fe, [o] wabula
9 Mukama. Musa nāgamba Aloni nti
Bagambe ekibina kyona ekyabāna
ba Isiraeri nti [p] Musembere mu maso
ga Mukama: kubanga awuli'de o-
10 kwemulugunya kwa'mwe. Awo, A-
loni bweyali ngayogera nekibina
kyona ekyabāna ba Isiraeri, nebatu-
nulira mu 'dungu; laba, ekitibwa
kya Mukama [r] nekirabika mu kire.
11 Mukama nāmugamba Musa, ngayo-
12 gera nti Mpuli'de okwemulugunya
kwabāna ba Isiraeri: obagambe,
ngoyogera nti Olwegulo munālya
enyama, nenkya muna'kuta e'mere;
na'mwe munāmanya nga 'nze Mu-
13 kama Katonda wa'mwe. Awo olwe-
gulo [s] obugubi nebulyoka bulinya
nebusānikira olusīsira: enkya [t] olu-
fu nerugwa nerwetolola olusīsira.
14 Olufu olwāgwa bwerwa'gwāko, laba,
newabawo kungulu we'dungu [u] aka-
ntu akatono akekulungiri'de, akato-
no ngomusulo omukwafu oguba ku-
15 nsi. Abāna ba Isiraeri bwebākiraba
nebagambagana bo'ka na bo'ka nti
Kiki kino? kubanga tebāmanya
bwekyali. Musa nābagamba nti
[w] Eyo ye 'mere Mukama gyabawa'de
16 okulya. Ekyo kye kigambo kyalagi-
'de Mukama nti Mukung'anyeko
buli muntu nga bwalya; buli muntu
[x] komeri emu, ngomuwendo gwaba-
ntu ba'mwe bweguli, mulikitwāla,
buli muntu (alibatwālira) abomuwe-
17 maye. Abāna ba Isiraeri nebakola
bwebatyo, nebakung'anya abalala
18 nyingi, abalala ntono. Awo bwe-
bāgerānga mu komeri, [z] eyakung'a-
nya enyingi nātafisawo, era eyaku-
ng'anya entono nātetaga; bākung-
19 'anya buli muntu nga bwalya. Mu-
sa nābagamba nti Omuntu talekawo
20 okutūsa enkya. Naye Musa neba-
tamuwulira; naye abamu mubo ne-
balekawo okutūsa enkya, nezāla e-
nvunyu, newunya: Musa nābakwa-
21 tirwa obusungu. Nebakung'anya
buli nkya, buli muntu nga bwalya:
era omusana bwegwayakānga neke-
reketa. Awo olunaku olwomukāga
bwerwatūkānga, nebakung'anya e-
mirundi ebiri e'mere, buli muntu
komeri biri: abakulu bona abekibī-
22 na neba'ja nebamugamba Musa. Nā-
bagamba nti Ekyo Mukama kyeya-
yogera nti Enkya kye [a] kiwu'mulo
ekikulu, Sabiti [a] entukuvu eri Mu-
kama: mwōkye byemwagala okwō-
kya, mufumbe byemwagala okufu-
mba; yona esigalawo mweterekere
24 ensibo okutūsa enkya. Nebeterekera
okutūsa enkya, Musa nga bweya-
lagira: [b] netewunya, 'sō nemutaba
25 na nvunyu. Musa nāyogera nti Mu-
lye eno lero; kubanga lero ye Sabiti
eri Mukama; lero temugirabe mu
26 'tale. [c] Mukung'anye mu naku mu-
kāga; naye ku lunaku olwomusā-
27 nvu ye Sabiti, okwo teriberawo. A-
wo ku lunaku olwomusānvu neba-
genda abamu ku bantu okukung'a-
28 nya, nebatagiraba. Mukama nāmu-
gamba Musa nti [d] Mulitūsa wa oku-
gāna okukwata amatēka gānge nebi-
29 ragiro byānge? Mulabe, kubanga
Mukama abawa'de Sabiti, kyava a-
bawa ku lunaku olwomukāga e'mere
eyenaku ebiri; mutūle buli muntu
mu kifokye, tavānga omuntu yena
mu kifokye ku lunaku olwomusā-
30 nvu. Nebawu'mulānga abantu ku
31 lunaku olwomusānvu. Enyumba
ya Isiraeri nebagiita erinya lyayo
Manu: nefanana ngensigo za jada,
enjeru; nobuwomerevu bwayo bu-
fanana ngemigati egyomubisi gwe-
32 njuki. Musa nāyogera nti Ekyo kye
kigambo Mukama kyeyalagira, nti
Komeri eju'de eterekerwe emirembe
gya'mwe; balyoke balabe e'mere
gyenabalisa mu 'dungu bwenaba-
33 'gya munsi Eyemisiri. Musa nāmu-
gamba Aloni nti [e] Twāla ekibya o'se
munda komeri eju'de manu, okiteke
mu maso ga Mukama, ensibo yemi-
34 rembe gya'mwe. Nga Mukama bwe-
yalagira Musa, bwatyo Aloni nāki-
teka [f] mu maso gobujulirwa, okubē-
35 ra ensibo. Abāna ba Isiraeri neba-
lira manu [g] emyāka amakumi ana,
[i] okutūsa lwebātūka munsi eyaba-
ntu; nebalya manu okutūka mu
36 nsalo ezensi ya Kanani. Era kome-
ri kye kitundu ekyekumi kya efa.

[c] Kubal. 11. 4, 5.

[f] Zab. 78. 24, 25; 105. 40. Yok. 6. 31, 32. 1 Kol. 10. 3. [g] Nge. 30. 8. Mat. 6. 11. [h] Kuv. 18. 25. Ma. 8. 2, 16. [k] Ju. 22. Lev. 25. 21.

[l] Ju. 12. 13. Kubal. 16. 28–30. [m] Ju. 10. Is. 35. 2; 40. 5. Yok. 11. 4, 40. [n] Kubal. 16. 11.

[o] 1 Sam. 8. 7. Luk. 10. 16. Bal. 13. 2. [p] Kubal. 16. 16.

[r] Kuv. 13. 21. Kubal. 16. 19. 1 Basek. 8. 10, 11.

[s] Kubal. 11. 31. Zab. 105. 40. [t] Kubal. 11. 9. [u] Kubal. 11. 7. Nek. 9. 15. Zab. 78. 24; 105. 40.

[w] Yok. 6. 31, 49, 58. 1 Kol. 10. 3.

[x] Ju. 36.

[z] 2 Kol. 8. 15.

[a] Lab. 2. 3. Kuv. 20. 8; 31. 15; 35. 3. Lev. 23. 3.

[b] Ju. 20.

[c] Kuv. 20. 9, 10.

[d] 2 Basek. 17. 14. Zab. 78. 10, 22; 106. 13.

[e] Beb. 9. 4. [f] Kuv. 25. 16, 21; 40. 20. Kubal. 17. 10. Ma. 10. 5. 1 Basek. 8. 9. [g] Kubal. 33. 38. Ma. 8. 2, 3. Nek. 9. 20, 21. Yok. 6. 31, 49. [i] Yos. 5. 12. Nek. 9. 15.

17 [a] Ekibina kyona ekyabāna ba Isiraeri nebatambula okuva mu 'dungu lya Sini, mu bisulo byābwe, mu kiragiro kya Mukama, nebasula mu Lefidimu; 'sōnga tewali ma'zi 2 abantu banywe. Abantu [b] kyebava bamuyombesa Musa, nebogera nti Tuwe ama'zi tunywe. Musa nābagamba nti Lwa ki okunyombesa 'nze? [c] Lwa ki okumukema Mukama? 3 Abantu nebaba nenyonta eyo eyama'zi, abantu [d] nebamwemulugunyiza Musa, nebogera nti Lwa ki watu'gya Emisiri, okutu'ta 'fe nabāna ba'fe nebisibo bya'fe nenyonta? 4 Musa [e] nāmukābirira Mukama ngayogera nti Nābakola ntya abantu bano? babulako katono [f] bankube 5 amainja. Mukama nāmugamba Musa nti [g] Ita mu maso gabantu, otwāle wamu nāwe ku baka'de ba Isiraeri; nomu'gogwo, [h] gwewakubya omu'ga, ogukwate mu mukonogwo, ogende. 6 Laba 'nze [k] nāimirira mu masogo eyo ku lwazi ku Kolebu; nāwe onokuba olwazi, ama'zi ganāvamu, abantu banywe. Nākola bwatyo Musa 7 mu maso gabaka'de ba Isiraeri. Nātūma ekifo erinya lyakyo [l] Masa ne Meriba, olwokuyomba kwabāna ba Isiraeri, nokubanga bākema Mukama, nga bogera nti Mukama ali mu'fe nantiki?

8 [m] Abamaleki neba'ja, nebalwānyisa 9 Isiraeri mu Lefidimu. Musa nāgamba [n] Yosuwa nti Otulondere abantu, ogende, olwāne Nabamaleki: enkya nāimirira ku ntiko yolusozi, omu'go gwa Katonda nga guli mu mu-10 konogwāngе. Nākola bwatyo Yosuwa nga bweyamulagira Musa, nālwāna Nabamaleki: Musa ne Aloni ne 11 Kuli nebalinya ku ntiko yolusozi. Awo olwātuka Musa [o] bweyaimusa omukonogwe, Isiraeri nāgoba: bweyagu'sā omukonogwe, Abamaleki nebagoba. 12 Naye emikono gya Musa negitendewererwa; nebatwāla ejinja nebaliteka wansiwe, nālitūlako; Aloni ne Kuli nebawanirira emikonogye, omu erui nomu erui; emikonogye neginywera okutūsa enjuba 13 okugwa. Yosuwa nasūla Amaleki 14 nabantube nobwōgi bwekitala. Mukama nāgamba Musa nti [p] Wandika ekyo mu kitabo okubēra eki'jukizo okibūlire Yosuwa mu matuge: nga [r] ndisāngulira dala oku'jukirwa kwa 15 Amaleki wansi we'gulu. Musa nāzimba ekyōto, nākitūma erinya lya-16 kyo Yakuwa bendera yānge: nāyogera nti Mukama alai'de: Mukama alirwāna ne Amaleki emirembe nemirembe.

18 Yesebo, kabona wa Midiani, muko'domi wa Musa, nāwulira byona [a] Katonda byeyakolera Musa ne Isiraeri abantube, nti Mukama ya-2 'gyamu Isiraeri mu Misiri. Yesero, muko'domi wa Musa, nātwāla Zipo-la, mukazi wa Musa, [b] bweyamugo-3 ba, ye [c] nabānabe babiri; [d] erinya lyomu mubo Geresomu; kubanga yayogera nti Nali mugenyi munsi 4 etali yānge: nerinya eryomulala Erieza; kubanga (yayogera nti) Katonda wa kitange yali mubezi wānge nāmponya mu kitala kya Falao: 5 Yesero, muko'domi wa Musa, na'ja nabānabe ne mukaziwe eri Musa mu 'dungu eryo gyeyasula ku [e] lusozi 6 lwa Katonda: nāgamba Musa nti 'Nze muko'domiwo Yesero nzi'ze gyoli ne mukaziwo nabānabe bombi 7 wamu naye. Musa nāvayo okusisinkana muko'domiwe, nākutama, [f] nāmunywegera; nebabūzagana nti [g] Otyano? nebaingira mu wema. 8 Musa nābūlira muko'domiwe byona Mukama byeyakola Falao Nabamisiri kulwa Isiraeri, emirimu gyona egyababerako mu 'kubo, era Muka-9 ma [i] bweyabawonya. Yesero nāsanyuka kulwobulūngi bwona Mukama bweyakola Isiraeri, kubanga ya-/balokola mu mukono Gwabamisiri. 10 Yesero nāyogera nti Yebazibwe Mukama eyabalokola mu mukono Gwabamisiri, ne mu mukono gwa Falao; eyalokola abantu mu mukono Gwa-11 bamisiri. Kakano ntege'de nti Mukama ye [k] mukulu okusinga bakatonda bona: wewawo mu [l] kigambo 12 [m] mwebenyumiririza kubo. Yesero, muko'domi wa Musa, nātwāla ekiwebwayo ekyokebwa nesadaka eri Katonda: Aloni na'ja, nabaka'de bona aba Isiraeri, balye e'mere awamu ne muko'domi wa Musa [n] mu 13 maso ga Katonda. Awo olwātuka enkya Musa nātūla okubalamula abantu: abantu nebaimirira nga betolo'de Musa okusoka enkya okutū-14 sa olwegulo. Muko'domi wa Musa bweyalaba byona byeyakolera abantu, nāyogera nti Kiki kino kyokolera abantu? Lwa ki okutūla we'ka, nabantu bona baimiri'de nga bakwetolo'de okusoka enkya okutūsa o-15 lwegulo? Musa nāgamba muko'domiwe nti Kubanga [o] abantu ba'ja 16 gyendi okubūza Katonda: bwebaba [p] nekigambo, neba'ja gyendi; nānge mbasalira omusāngo omuntu ne mu'ne, [r] nembategēza amatēka 17 ga Katonda, nebiragirobye. Muko'domi wa Musa nāmugamba nti Eki-18 gambo kyokola si kirūngi. Tolirema kusirira 'gwe nabantu bano abali awamu nāwe: kubanga ekigambo kizitowa okusinga bwoinza 'gwe; [s] toinza kukitukiriza we'ka. 19 Kakano wulira e'dobozi lyānge, nākuteseza ebigambo, [t] Katonda abe nāwe: [u] obabērere abantu eri Kato-

[a] Kuv. 16. 1. Kubal. 33. 12, 14.

[b] Kubal. 20. 3, 4.

[c] Ma. 6. 16. Zab. 78. 18, 41. Is. 7. 12. Mat. 4. 7. 1 Kol. 10. 9.
[d] Kuv. 16. 2.

[e] Kuv. 14. 15.

[f] 1 Sam. 30. 6. Yok. 8. 59; 10. 31.
[g] Ez. 2. 6.

[h] Kuv. 7. 20. Kubal. 20. 8.
[i] Kubal. 20. 10, 11. Zab. 78. 15, 20; 105. 41; 114. 8. 1 Kol. 10. 4.

[k] Kubal. 20. 13. Zab. 81. 7; 95. 8. Beb. 3. 8.

[l] Lub. 36. 12. Kubal. 24. 20. Ma. 23. 17. 1Sam. 15. 2.
[m] Bik. 7. 45. Beb. 4. 8.

[n] Yak. 5. 16.

[o] Kuv. 34. 27.

[p] Kubal. 24. 20. Ma. 25. 19. 1 Sam. 15. 3, 7; 30. 1, 17. 2 Sam. 8. 12. Ezer. 9. 14.

[r] Zab. 44. 1; 77. 14, 15; 78. 4; 105. 5, 43; 106. 2, 8.

[a] Kuv. 4. 26.
[b] Bik. 7. 29.
[c] Kuv. 2. 22.

[d] Kuv. 3. 1, 12.

[e] Lub. 29. 13; 33. 4.
[f] Lub. 43. 27. 2 Sam. 11. 7.

[g] Zab. 78. 42; 81. 7; 106. 10; 107. 2.

[h] 2 Byom. 2. 5. Zab. 95. 3; 97. 9; 135. 5.
[i] Kuv. 1. 10; 5. 2, 7; 14. 8, 18.
[k] 1 Sam. 2. 3. Nek. 9. 10, 16, 29. Yob. 40. 11, 12. Zab. 31. 23; 119. 21. Luk. 1. 51.
[l] Ma. 12. 7. 1 Byom. 29. 22. 1 Kol. 10. 18, 21, 31.

[m] Lev. 24. 12. Kubal. 15. 34.
[n] Ma. 17. 8. 2 Sam. 15. 3. 1 Kol. 6. 1.
[o] Lev. 24. 15. Kubal. 15. 35; 27. 6; 36. 6-9.

[p] Kubal. 11. 14, 17. Ma. 1. 9, 12.
[r] Kuv. 3. 12.
[s] Kuv. 4. 16; 20. 19. Ma. 5. 5.

nda, [w] olete ensónga eri Katonda:
20 [y] náwe olibaigiriza amatéka nebiragiro, era olibalaga [z] e'kubo eribagwáni'de okuitamu, [a] nemirimu egi-
21 bagwáni'de okukola. Nate olabirire mu bantu bona [b] abasaja abasána, [c] abatya Katonda, [d] abamazima, [e] abakyawa amagoba agatali ga butukirivu; obakuze kubo, babe abakulu benkumi, nabakulu bebikumi, nabakulu bamakumi atáno, nabakulu
22 bamakumi: babasalire abantu omusángo [f] ebisera byona: [g] kale buli nsónga nene banákuleteránga 'gwe, naye buli nsónga ntono banágiramulánga bo'ka: bwekityo kináberánga kyangu ku'gwe, [i] nabo banetikánga wamu náwe. Bwolikola ekigambo ekyo, era Katonda bwalikulagira bwatyo, nolyoka oinza okugumikiriza 'gwe, nabantu abo bona baligenda mu kifo kyábwe mu mire-
24 mbe. Awo Musa náwulira e'dobozi lya muko'domiwe, nákola byona
25 byeyayogera. Musa [k] nálonda abasaja abasánye mu Isiraeri yena, nábakuza ku bantu, abakulu abenkumi, abakulu bebikumi, abakulu bamakumi atáno, nabakulu bamaku-
26 mi. Nebalamulánga abantu ebisera byona; [l] ensónga enzibu bázireteránga Musa, naye buli nsónga ntono
27 bágiramulánga bo'ka. Musa násibula muko'domiwe; [m] nágenda munsiye ye.

19 Mu mwezi ogwokusatu oluvanyuma abána ba Isiraeri nga bamaze okuva munsi Eyemisiri, ku lunaku luli nebatúka mu 'dungu lya
2 Sinai. Bwebáva mu Lefidimu nebatúka mu 'dungu lya Sinai, nebakuba ewema mu 'dungu; Isiraeri násisira wali mu maso [a] golusozi.
3 Musa [b] nálinya eri Katonda, Mukama námuita ngaima ku lusozi, ngayogera nti Bwotyo bwolibagamba enyumba ya Yakobo, nobabúlira abána ba Isiraeri nti Mwalaba
4 byenakola Abamisiri, era [c] bwenasitula 'mwe nebiwawatiro byempu-
5 ngu era bwenabaleta gyendi. Kale, [d] kakano, bwemunáwuliránga e'dobozi lyánge dala, nemukwata endagáno yánge, bwemutyo munábánga [e] ekintu kyánge ekiganzi 'mwe mu mawánga gona: [f] kubanga ensi yona
6 yánge: na'mwe mulimbérera [g] obwakabaka bwa bakabona, [i] ne'gwánga etukuvu. Bino bye bigambo byolibabúlira abána ba Isiraeri.
7 Musa na'ja náita abaka'de ababantu, náteka mu maso gábwe ebigambo bino byona Mukama byeyamu-
8 lagira. [k] Abantu bona neba'damu awamu nebogera nti Byona byeyayogera Mukama tulibikola. Musa
9 náleta nate ebigambo byabantu eri Mukama. Mukama námugamba Musa nti Laba, nji'ja gyoli mu [l] kire ekizimbye, [m] abantu bawulire bwenjogera náwe, era baku'kirize enaku zona. Musa nábúlira Mu-
10 kama ebigambo ebyabantu. Mukama nágamba Musa nti Genda eri abantu, [n] obatukuze lero ne jo, era
11 [o] bayoze engoye zábwe, beteketeke okutúsa olunaku olwokusatu: kubanga ku lunaku olwokusatu Mukama [p] ali'ka mu maso gabantu bona
12 ku lusozi Sinai. Náwe olibatekera abantu ensalo enjui zona, ngoyogera nti Mwekúme, muleme okulinya ku lusozi newakuba'de okukwata ku nsalo yalwo: [r] buli alikwata ku lusozi, talirema ku'tibwa:
13 omukono gwona guleme okumukwatako, naye talirema kukubibwa mainja oba kufumitwa; oba ensolo, oba muntu, taliba mulamu: eng'ombe bwerivuga enyo, balisemberera
14 olusozi. Musa na'ka ngava mu lusozi (nga'ja) eri abantu, natukuza abantu; nebayoza engoye zábwe.
15 Nágamba abantu nti Mwetekeretekere olunaku olwokusatu: [s] temu-
16 semberera mukazi. Awo ku lunaku olwokusatu, bwebwakya enkya, newaba [t] okubwátuka nokumyansa, [u] nekire ekizimbye ku lusozi, [w] ne'dobozi eryeng'ombe edene enyo; awo abantu bona abali mu lusisira
17 [y] nebakankana. [z] Musa náleta abantu okuva mu lusisira basisinkane Katonda; nebaimirira wansi
18 wolusozi. [a] Olusozi Sinai lwona nerunyoka omu'ka, kubanga Mukama yalu'kirako [b] mu muliro: [c] omu'kagwalwo negunyoka ngomu'ka gwekikomi, [d] olusozi lwona neru-
19 kankana nyo. [e] E'dobozi lyeng'ombe bweryavuga neryeyongeranyo, [f] Musa nayogera, Katonda [g] namu-
20 'damu ne'dobozi. Mukama na'ka ku lusozi Sinai, ku ntiko yolusozi; Mukama náita Musa (okulinya) ku
21 ntiko yolusozi; Musa nálinya. Mukama nágamba Musa nti Serengeta, olagire abantu, baleme okuwaguza eri Mukama [i] okwekaliriza namaso, abantu bangi baleme okubula mubo.
22 Era ne bakabona abásemberera Mukama, [k] betukuze, Mukama aleme
23 [l] okugwa kubo. Musa nágamba Mukama nti Abantu tebaínza kulinya ku lusozi Sinai: kubanga watulagira, ngoyogera nti [m] Teka ensalo okwetolola olusozi, era olu-
24 tukuze. Mukama námugamba nti Genda, oserengete; náwe olirinya, 'gwe ne Aloni wamu náwe; naye bakabona nabantu baleme okuwaguza okulinya eri Mukama, aleme
25 okugwa kubo. Awo Musa náserengeta eri abantu, nábabúlira.

[w] Kubal. 27. 5.
[y] Ma. 4. 1, 5; 5. 1; 6. 1, 2; 7. 11.
[z] Zab. 143. 8.
[a] Ma. 1. 18.
[b] Ju. 25. Ma. 1. 15, 16; 16. 18. 2 Byom. 19. 5-10. Bik. 6. 3.
[c] Lub. 42. 18. 2 Sam. 23. 3. 2 Byom. 19. 9.
[d] Ez. 18. 8.
[e] Ma. 16. 19.
[f] Ju. 26.
[g] Ju. 26. Lev. 24. 11. Kubal. 15. 33; 27. 2; 36. 1. Ma. 1. 17; 17. 8.
[i] Kubal. 11. 17.
[k] Ma. 1. 15. Bik. 6. 5.
[l] Yob. 29. 16.
[m] Kubal. 10. 29, 30.
[a] Kuv. 3. 1, 12.
[b] Kuv. 20. 21. Bik. 7. 38.
[c] Ma. 32. 11. Is. 63. 9. Bik. 12. 14.
[d] Ma. 5. 2.
[e] Ma. 4. 20; 7. 6; 14. 2, 21; 26. 18; 32. 8, 9. 1 Basek. 8. 53. Zab. 135. 4. Lu. 8. 12. Is. 41. 8; 43. 1. Yer. 10. 16. Mala 3. 17. Tit. 2. 14.
[f] Ma. 10. 14. Yob. 41. 11. Zab. 24. 1; 50. 12. 1 Kol. 10. 26, 28.
[g] Ma. 33. 2-4. 1 Pet. 2. 5, 9. Bik. 1. 6; 5. 10; 20. 6.
[i] Lev. 20. 24, 26. Ma. 28. 9. Is. 62. 12. 1 Kol. 3. 17.
[k] Kuv. 24. 37. Ma. 26. 17.
[l] Ma. 4. 11. Zab. 18. 11, 12; 97. 2. Mat. 17. 5.
[m] Ma. 4. 12, 36. Yok. 12. 29, 30.
[n] Lev. 11. 44, 45. Beb. 10. 22.
[o] Lev. 15. 5.
[p] Kuv. 34. 5. Ma. 33. 2.
[r] Beb. 12. 20.
[s] 1 Sam. 21. 4, 5. 1 Kol. 7. 5.
[t] Beb. 12. 18, 19.
[u] 2 Byom. 5. 14.
[w] Bik. 1. 10; 4. 1.
[y] Beb. 12. 21.
[z] Ma. 4. 10.
[a] Ma. 4. 11; 33. 2. Balam. 5. 5. Zab. 68. 7, 8. Is. 6. 4. Kab. 3. 3.
[b] 2 Byom. 7. 1-3.
[c] Lub. 15. 17. Zab. 144. 5. Kub. 15. 8.
[d] Zab. 68. 8; 77. 18; 114. 7. Yer. 4. 24. Beb. 12. 26.
[e] Ju. 13.
[f] Beb. 12. 21
[g] Nek. 9. 13. Zab. 81. 7.
[i] Kuv. 3. 5. 1 Sam. 6. 19.
[k] Lev. 10. 3. 2 Sam. 6. 7, 8.
[l] Yos. 3. 4.
[m] Ma. 4. 12.

20 KATONDA nāyogera [a]ebigambo bino byona, ngayogera nti
2 [b]'Nze Mukama Katondawo, eyaku'gya munsi Eyemisiri, mu nyumba eyobu'du.
3 [c]Tobānga na bakatonda balala wendi.
4 [d]Tewekolerānga ekifananyi ekyole, newakuba'de (ekifananyi) ekyekintu kyona kyona, ekiri wa'gulu mu 'gulu, newakuba'de ekiri wansi ku'taka, newakuba'de ekiri mu ma-
5 'zi agali wansi we'taka; [e]tobivūnamirānga ebyo, 'sō tobiwerezānga: kubanga 'nze Mukama Katondawo [f]ndi Katonda wa bu'gya, [g]abiwalana ku bāna ebibi bya bajaja bābwe okutūsa ku mirembe egyokubanakasatwe nekubanakana, egyabantu
6 abankyawa; [h]era a'diramu abantu nga nkumi nenkumi abanjagala, abakwata amatēka gānge.
7 [i]Tolairirānga bwerēre erinya lya Mukama Katondawo: kubanga mu maso ga Mukama [l]omusāngo gulimusinga omuntu alairira obwerēre erinyalye.
8 [m]'Jukira olunaku olwa Sabiti,
9 okulutukuzānga. [n]Enaku omukāga okolānga emirimugyo gyona:
10 naye [o]olunaku olwomusānvu ye Sabiti eri Mukama Katondawo: (olunaku olwo) tolukolerāngamu mirimu gyona gyona; 'sō nāwe we'ka, newakuba'de omwānawo omulenzi, newakuba'de muwalawo, newakuba'de omu'duwo, newakuba'de omuzānawo, newakuba'de ebisolobyo, newakuba'de [p]mu'na'gwānga
11 ali omunmwo: kubanga [r]mu naku omukāga Mukama mweyakolera e-'gulu nensi, enyanja, nebintu byona ebirimu, nāwu'mulira ku lunaku olwomusānvu: Mukama kyeyava aluwa omukisa olunaku olwa Sabiti, nālutukuza.
12 [s]Kitawo ne nyoko obasāngamu ekitibwa: enakuzo zibe nyingi kunsi gyakuwa'de Mukama Katondawo.
13 [t]To'tānga.
14 [u]Toyendānga.
15 [w]To'bānga.
16 [y]Towairizānga muntu mu'no.
17 [z]Tewegombānga enyumba yamuntu mu'no, [a]tewegombānga mukazi wa muntu mu'no, newakuba'de omu'duwe, newakuba'de omuzānawe, newakuba'de enteye, newakuba'de endogoiye, newakuba'de buli kintu ekya muntu mu'no.
18 [b]Abantu bona nebalaba okubwātuka, nenjota, ne'dobozi lyeng'ombe, nolusozi nga lunyoka omu'ka: abantu bwebālaba nebakankana, ne-
19 ba'imirira wala. Nebagamba Musa nti [c]'Gwe yogera na'fe, bwetunāwulira: naye Katonda aleme okwo-
20 gera na'fe, tuleme okufa. Musa nāgamba abantu nti Temutya: kubanga [d]Katonda a'ze okubakema, era [e]entisaye ebere mu maso ga-
21 'mwe, muleme okwonona. Abantu nebaimirira wala, Musa nāsemberera [f]ekizikiza ekiku'te Katonda gyali.
22 Mukama nāgamba Musa nti Bwotyo bwogamba abāna ba Isiraeri nti 'Mwe mwe'ka mulabye nga [g]nyimye mu 'gulu okwogera na-
23 'mwe. Temukolānga [h]bakatonda balala wendi, bakatonda befeza, newakuba'de bakatonda bezābu, te-
24 mubekolerānga. Ekyōto ekye'taka onkolere, o'sēko ebyo byowayo ebyōkebwa nebyo byowayo olwemirembe, endigazo nentezo: buli [k]wantu wenji'jukirizānga erinya lyānge ndi'ja gyoli nānge [l]ndikuwa
25 omukisa. Era [m]bwolinkolera ekyōto ekyamainja, tokizimbyānga mainja agatemebwa: kubanga bwolikiimusako ekyumakyo, ngokirete-
26 'de obugwagwa. 'So tolinyānga ku kyōto kyānge ku madāla, oleme okukunamirako.

21 EGYO gye misāngo [a]gyoliteka mu maso gābwe.
2 [b]Bwogulānga omu'du Omwebulaniya, awererezānga emyāka mukāga: awo ogwomusānvu aligenda
3 ne'dembe bwerēre. Obanga ya'ja omu, agendānga omu: obanga alina omukazi, mukaziwe agendānga na-
4 ye. Mukamawe bwamuwānga omukazi nāmuzālira abāna abobulenzi oba abāna abobuwala; omukazi nabānabe balibēra ba muka-
5 mawe, naye agendānga omu. [c]Naye omu'du bwayogereranga dala nti Njagala mukama wānge, nukazi wānge, nabāna bānge; sagala ku-
6 genda ne'dembe: awo mukamawe amuletānga eri Katonda, amuletānga ku lu'gi oba ku mufubeto; ne mukamawe [d]amuwu'mulānga okutu nolukato; anāmuwerezānga enaku zona.
7 Omuntu [e]bwatundānga omuwalawe okubēra omuzāna, tagendānga
8 [f]ngaba'du bwebagenda. Obanga tasanyusa mukamawe, eyamuwasa, amulekānga okununulibwa: okumuguza ba'na'gwānga taliragirwa,
9 kubanga amulimbye. Obanga amugabira omwānawe, amukolānga ngabawala.
10 Obanga awasa omulala; e'mereye, nengoyeze [g]nebigambobye ebyobugole tabikendezāngako.
11 Era bwatamukolerānga ebyo byonsatule, aligenda bwerēre, awatali bintu.
12 [i]Akubānga omuntu okumu'ta,
13 talemānga ku'tibwa. Era omuntu

[a] Yob. 31. 9. Nge. 6. 29. Yer. 5. 8. Mat. 5. 28.
[b] Ma. 5. 27. Ma. 18. 16. Beg. 3. 19, 20.
[c] Lub. 22. 1. Ma. 13. 3.
[d] Ma. 4. 10; 6. 2; 10. 12; 17. 13, 19; 19. 20; 28. 58. Nge. 3. 7; 16. 6. Is. 8. 13.
[e] Ma. 5. 5. 1 Basek. 8. 12.
[f] Ma. 4. 36. Nek. 9. 13.
[g] Kuv. 32. 1, 2, 4. 1 Sam. 5. 4, 5. 2 Basek. 17. 33. Ez. 20. 39. Dan. 5. 4, 23. Zef. 1. 5. 2 Kol. 6. 14-16.
[h] Ma. 12. 5, 11, 21; 14. 23; 16. 6, 11; 28. 2. 1 Basek. 8. 43; 9. 3. 2 Byom. 6. 6; 7. 16; 12. 13. Ezer. 6. 12. Nek. 1. 9. Zab. 74. 7. Yer. 7. 10, 12.
[i] Lub. 12. 2. Ma. 7. 13.
[l] Ma. 27. 5. Yos. 8. 31.
[m] Ma. 6. 1.
[n] Lev. 26. 39-41. Ma. 15. 12. Yer. 34. 14.
[o] Ma. 16. 16, 17.
[p] Zab. 40. 6.
[r] Nek. 5. 5.
[s] Lu. 2, 3.
[t] Lub. 9. 6. Lev. 24. 17. Kubal. 35. 30, 31. Mat. 26. 52.

[h] bwatategānga, naye Katonda [i] amuteka mu mukonogwe; oyo [m] ndikulagirira ekifo kyali'dukiramu.
14 Omuntu bwa'jānga [n] ngagira ekyejo ku mu'ne, okumu'ta nolukwe; [o] omu'gyānga ku kyoto kyānge, afe.
15 Akubānga kitawe oba nyina, talemānga ku'tibwa.
16 [p] A'bānga omuntu [r] nāmutunda, oba [s] bwalabikānga mu mukonogwe, talemānga ku'tibwa.
17 [t] Akolimirānga kitawe oba nyina, talemānga ku'tibwa.
18 Era abantu bwebalwānānga, omuntu omu nākuba mu'ne ejinja oba kikonde, nātafa naye nāmala agalamizibwa ku kitanda:
19 bwagolokokānga nāvayo nāsenvulira ku mu'go, eyamukuba nga tazi'za musāngo: naye amugatānga olwokutūlakwe, era alimuwonyeza dala.
20 Era omuntu bwakubānga omu'duwe oba muzānawe nomu'go bwafānga (ngakyali) wansi womukonogwe; [u] talemānga kubonerezebwa.
21 Naye, bwalwāngawo ngenaku ebiri, tabonerezebwānga: kubanga [w] oli bye bintubye.
22 Era abantu bwebalwānalwānānga, ne bakola obubi omukazi alina olubuto, olubuto neruvamu, naye akabi kona nekatabawo: talemānga kuliwa, nga 'ba womukazi bwalimusalira; [x] aliriwa ngabalamuzi
23 bwebalagirānga. Naye akabi bwekabāngawo, owāngayo obulamu o-
24 lwobulamu, [z] eriso olweriso, erinyo olwerinyo, omukono olwomukono,
25 ekigere olwekigere, okwokebwa olwokwōkebwa, ekiwundu olwekiwundu, okukubibwa olwokukubibwa.
26 Era omuntu bwakubānga eriso lyomu'duwe, oba eriso lyomuzānawe naliziba; amuwānga e'dembe
27 olwerisolye. Omuntu bwakubānga erinyo lyomu'duwe oba erinyo lyomuzānawe, amuwānga e'dembe olwerinyolye.
28 Era ente bwetomerānga omusaja oba mukazi okuba'ta, [a] ente teremānga kukubibwa mainja, 'sō nenyama yayo teribwānga; naye nanyini nte nga taliko musāngo.
29 Naye ente nga yamanyīra okutomeza amayembe e'da, nanyiniyo nābūlirwa 'sō nātagisiba, naye bwe'tānga omusaja oba mukazi; ente ekubibwānga amainja, era ne nanyiniyo
30 a'tibwānga. Bwebamusalirānga olufubānja, awāngayo ebintu byebamusali'de byona [b] okununula obulamubwe.
31 Bwetomerānga omwāna owobulenzi oba omwāna owobuwala,
32 akolebwānga omusāngo ogwo. Ente bwetomerānga omu'du oba muzāna; awāngayo eri mukama wābwe ebitūndu [c] ebyefeza amakumi asatu, era nente ekubibwānga amainja.
33 Era omuntu bwabikulānga obunya oba omuntu bwasimānga obunya natabūbikako, ente oba endogoi
34 negwamu, nanyini bunya amuliirānga omuwendo gwente; awāngayo efeza eri nanyinizo, (nekisolo) ekifu'de kiberānga kikye.
35 Era ente yomuntu bwetomerānga ente eyomulala nemala egi'ta; batundānga ente (ekyali) enamu, nebagabana omuwendo gwayo; era
36 nefu'de bagigabanānga. Oba bwekimanyibwānga nti ente yamanyīra okutomeza amayembe e'da, nanyiniyo nātagisiba; talemānga kuliwa ente olwente, (nekisolo) ekifu'de kiberānga kikye.

22 Omuntu bwa'bānga ente, oba endiga, nāmala agi'ta oba kugitunda; a'zāngawo ente tāno olwente,
2 [a] nendiga nya olwendiga. [b] Omu'bi bwalabibwānga ngasima nākubibwa nāmala afa, tewabānga (musāngo)
3 [c] gwa musai kululwe. Oba eujuba bweba ngevu'deyo kuye, wabānga omusāngo ogwomusai kululwe: kimugwāni'de okuliwa; obanga talina kintu, atundibwānga olwoku'ba-
4 kwe. Kyeya'ba bwekirabikānga [d] mu mukonogwe (nga kikyali) kiramu, oba nte, oba ndogoi, oba ndiga; a'zāngawo biri.
5 Omuntu bwalisānga olusuku oba nimiro yemizabibu, bwagirekānga ensoloye nerya ku lusuku olwomuntu omulala; aliwānga ku byolusukulwe ebisinga, ne ku byenimiroye eyemizabibu ebisinga.
6 Omuliro bwegwākānga negulinya ku magwa, emitwalo gyeng'ano oba eng'ano ngekyamera oba nimiro nebimala bisirira; akumānga omuliro, talemānga kuliwa.
7 Omuntu bwateresānga mu'ne efeza oba bintu, nebamala babi'bira mu nyumbaye; omu'bi bwanalabi-
8 kānga aliwānga emirundi ebiri. Omu'bi bwatalabikānga, nanyini nyumba asembererānga Katonda, (okulaba) obanga teyateka mukonogwe
9 ku bintu bya mu'ne. Kubanga buli kigambo ekyokwonōna, oba olwente, oba olwendogoi, oba olwendiga, oba olwengoye, oba olwa buli kibuze, omuntu kyayogerako nti Kye kino, [e] ensonga eyabo bombi eretebwānga eri Katonda; oli Katonda gwasalirānga omusāngo aliwānga emirundi ebiri.
10 Omuntu bwateresānga mu'ne endogoi, oba nte, ndiga, oba nsolo yona; nayo nemala efa, oba kufafagana, oba kugobebwa nga tewali
11 muntu alaba: [f] ekirairo kya Mukama kiberānga wakati wābwe bombi,

[h] Kubal. 35. 22. Ma.19. 4, 5.
[i] 1 Sam. 24. 4, 10, 18.
[m] Kubal. 33. 11. Ma. 19. 3. Yos. 20. 2.
[n] Kubal. 15. 30; 33. 20. Ma. 19. 11, 12. Beb. 10. 26.
[o] 1 Basek. 2. 28-34. 2 Basek. 11. 15.
[p] Ma. 24. 7.
[r] Lub. 37. 28.
[s] Kuv. 22. 4.
[t] Lev. 20. 9. Ngc. 20. 20. Mat. 15. 4. Ma'k. 7. 10.
[u] Lub. 4. 15, 24.
[w] Lev. 25. 45, 46.
[x] Iu. 30. Ma. 22. 18, 19.
[z] Lev. 24. 20. Ma. 19. 21. Mat. 5. 38.
[a] Lub. 9. 5.
[b] Kubal. 35. 31.
[c] Zek. 11. 12, 13 Mat. 26. 15.
[a] 2 Sam. 12. 6. Nge. 6. 31. Luk. 19. 8.
[b] Mat. 24. 43.
[c] Kubal. 35. 27.
[d] Kuv. 21. 16.
[e] Ma. 25. 1.
[f] Beb. 6. 16.

obanga teyateka mukonogwe ku bintu bya mu'ne; nanyiniyo aki'kiri-
12 zānga, 'sō taliwānga. Naye bwebi-'bwānga kuye, amuliirānga nanyi-
13 niyo. Bwetāgulwatāgulwānga, agiretānga ebe omujulirwa; tamuliirānga olwetāgu'dwa.
14 Era omuntu bwasabānga ekintu eri mu'ne, nekyōnōneka, oba nekifa, nga taliwo nanyinikyo, talemā-
15 nga kumuliira. Nanyinikyo bwabāngawo, tamuliirānga: bwekibānga ekyempēra, nga kya'ja lwampēra yakyo.
16 Era omuntu [g] bwasendasendānga omuwala omuto atanayogerezebwa nāmala amwōnōna, talemānga kuliwa ebintu ebyobu'ko kululwe alyo-
17 ke abēre mukaziwe. Kitawe bwagānirānga dala okumumuwa, aliwānga ku [i] muwendo ogwokwogereza abawala abato.
18 [k] Omukazi omulogo tomulekānga mulamu.
19 [l] Buli asulānga nensolo, talemānga ku'tibwa.
20 [m] Awāngayo sadaka eri katonda yena, wabula eri Mukama ye'ka, a-
21 zikirizibwānga dala. Era mu'na-'gwānga [n] tomwōnōnānga, 'sō tomukolānga bubi: kubanga mwāli ba-
22 'na'gwānga munsi Eyemisiri. Buli namwandu ne [o] mulekwa temuba-
23 bonyabonyānga. Bwonobabonyabonyānga na katono, [p] bwebanānkābirānga nze, siremēnga [r] kuwulira
24 kukāba kwābwe; era [s] obusungu bwānge bulyāka nyo, nānge nābā-'tānga nekitala; [t] ne bakazi ba'mwe balibabanamwandu, nabāna ba'mwe bamulekwa.
25 [u] Bwowolānga buli omu mu bantu bānge ali nāwe efeza nga mwāvu, tomubererānge ngeyamubanja, 'sō
26 temumusalirānga magoba. [v] Bwosingirwānga ekyambalo kya mu'no, omudizāngayo enjuba nga tenagwa:
27 kubanga ekyo kye kimubika kyo'ka, kye kyambalokye ekyomubirigwe: anebika ki? awo, bwanānkābirānga, nāwulirānga; [y] kubanga nina ekisa.
28 [z] Tovumānga Katonda, 'sō tokoli-
29 mirānga omukulu wabantubo. Tolwānga kuwayo ku bungi [a] obwebibalabyo nomwengegwo. [b] Omuberyeberye mu bānabo omumpānga.
30 [c] Bwotyo bwonokolānga era nentezo, nendigazo: [d] enaku musānvu ebērānga ne nyina wayo; ku lunaku olwomunana ogimpānga 'nze.
31 Era munābānga [e] abantu abatukuvu gyendi: kyemunāvānga [f] mulema okulya ku nyama ensolo gyezise mu nsiko; mugisülirānga embwa.

23 [a] To'KIRIZĀNGA kigambo kya bulimba: totekānga mukonogwo awamu nabatali batukirivu okubera
2 [b] omujulirwa owobulimba. [c] Togobererānga bangi okukola obubi; [d] 'sō toyogerānga mu nsōnga okyāme eri abangi okukyusa omusāngo:
3 'sō tomusalirizānga omwāvu mu nsōngaye.
4 [e] Bwosangānga ente eyomulabewo oba ndogoiye ngekyama, tole-
5 mānga kugimuletera nate. [f] Bwolabānga endogoiye akukyaye ngegalamizibwa wansi womugugu gwayo, bwoyagalānga obutamubera, tolemānga kumubera.
6 [g] Tokyusānga musāngo gwa mwā-
7 vuwo mu nsōngaye. [i] Webalamānga mu kigambo ekyobulimba; [k] 'sō tomu'tānga atalina kabi nomntukirivu: kubanga [l] sirifūla omubi okuba omutukirivu. Era [m] towebwāziba kirabo: kubanga ekirabo kibaziba amaso abatunula, kikyvnsa ebi-
9 gambo byabatukirivu. [n] Tokolānga bubi mu'na'gwānga: kubanga 'mwe mumanyi omutima gwomu'na'gwānga, kubanga mwali ba'na'gwānga munsi Eyemisiri.
10 Era [o] emyāka mukāga osigānga ensiyo, nokung'anyānga ebibala
11 byayo: naye omwāka ogwomusānvu ogiwu'muzānga ereme okubēra nemirimu; abāvu ababantubo balyoke balye: gyebalekāngawo ensolo eyomunsiko egiryānga. Bwotyo bwonokolānga olusukulwo olwemi-
12 zabibu, nolwemizeituni. [p] Enaku omukāga kolānga emirimugyo, ne ku lunaku olwomusānvu wu'mulānga: enteyo nendogoiyo ziryoke ziwu'mule, nomwāna owomuzānawo, ne mu'na'gwānga bafune amānyi.
13 Era mu bigambo byona byenabagamba, [r] mwekūmānga: [s] 'sō toyogerānga na katono erinya lya bakatonda abalala newakuba'de okuwulikika mu kamwāko.
14 Buli mwāka [t] emirūndi esatu one-
15 kūmirānga embaga. Embaga eyemigati egitazimbulukuswa ogyekūmānga: enaku musānvu olyānga egitazimbulukuswa, nga bwenakulagira, mu biro ebyatekelwawo mu mwezi gwa Abibu [kubanga mwogwo mwemwavira mu Misiri]; [u] sō temulabikānga busa mu
16 maso gānge nomu: era [v] embaga eyokunoga ebibala ebiberyeberye ebyemirimugyo, byewasiga mu nimiro: era [y] embaga eyokukungula ku nkomerero yomwāka, bwokungulānga emirimugyo mu nimiro.
17 Buli mwāka emirūndi esatu abasajabo bona balabikānga mu maso ga Mukama Katonda.
18 [z] Towāngayo musai gwa sadaka yā-

[f] Ma. 22. 28, 29.
[g] Lub. 34. 12.
[h] Lev. 19. 26, 31; 20. 27. Ma. 18. 10, 11. 1 Sam. 28. 39.
[i] Lev. 18. 23; 20. 15.
[k] Kubal. 25. 2, 7, 8. Ma. 13 1, 2, 5, 6, 9, 13-15; 17. 2, 3, 5.
[l] Kuv. 23. 9. Lev. 19. 33; 25. 35. Ma. 10. 19. Yer. 7. 6. Zek. 7. 10. Mala. 3. 5.
[m] Ma. 10. 18; 24. 17; 27. 19. Zab. 94. 6. Is. 1. 17, 23; 10. 2. Ez. 22. 7. Zek. 7. 10. Yak. 1. 27.
[n] Yob 35. 9. Luk. 18. 7.
[o] Yob. 34. 28. Zab 18. 6; 145. 19. Yak. 5. 4.
[p] Zab. 69. 34.
[r] Zab. 109. 9.
[s] Lev. 25. 35-37. Ma. 23. 19, 20. Zab. 15. 5. Ez. 18. 8, 17.
[t] Ma. 24 6, 10, 13, 17. Yob. 22. 6; 24. 39. Nge. 20. 16; 21. 27. Ez. 18. 7, 16.
[u] Kuv. 34. 6. 2 Byom. 30. 9. Zab. 86. 15.
[v] Mub. 10. 20. Bik. 28. 8. Yud. 8.
[y] Kuv. 23. 16, 19. Nge. 3. 9.
[z] Kuv. 13. 2, 12; 34. 19.
[a] Ma. 15. 19.
[b] Lev. 22. 27.
[c] Kuv. 19. 6. Lev. 19. 2. Ma. 14. 21.
[d] Lev. 22. 8. Ez. 4. 14; 44. 31.
[e] Zab. 101. 5. Nge. 10. 18.
[f] Ma. 19. 16-18. Zab. 85. 11. Nge. 19. 5, 9, 28; 24. 28. 1 Basek. 21. 10, 13. Mat. 26. 59-61. Bik. 6. 11, 13.
[g] Luk. 7. 1; 19. 4, 7; 32. 1, 2. Yos. 24. 15. 1 Sam. 15. 9. 1 Basek. 19. 10. Yob. 31. 34. Nge. 1. 10, 11, 15; 4. 14. Mat. 27. 24, 25. Ma'k. 15. 15. Luk. 23. 23. Bik. 24. 27; 25. 9.
[i] Lev. 19. 15. Ma. 1. 17. Zab. 72. 2.
[k] Ma. 22. 1. Yob. 31. 39. Nge. 24. 17; 25. 21. Mat. 5. 44. Bal. 12. 20. 1 Bas. 5. 15.
[l] Ma. 22. 4.
[m] Ma. 27. 19. Yob. 31. 18, 21. Mub. 5. 8. Is. 10. 1, 2. Yer. 5. 28; 7. 6. Am. 5. 12. Mala. 3. 5.
[n] Lev. 10. 11. Luk. 3. 14. Bef. 4. 25.
[o] Ma. 27. 23. Zab. 9. 4, 21. Nge. 17. 15, 26. Mat. 27. 4.
[p] Kuv. 34. 7. Bal. 1. 18.
[r] Ma. 16. 19. 1 Sam. 8. 3; 12. 3. 2 Byom. 19. 7. Zab. 26. 10. Nge. 15. 27; 17. 8, 23; 29. 4. Is. 1. 23; 5. 23; 33. 15. Ez. 22. 12. Am. 5. 12. Bik. 24. 26.
[s] Ma. 10. 19; 24. 14, 17. Zab. 94. 6. Ez. 22. 7.
[t] Lev. 23. 3, 4.
[u] Kuv. 20. 8, 9. Ma. 5. 13. Luk. 13. 14.
[v] Ma. 4. 9. Zab. 39. 1. Bef. 5. 15. 1 Tim. 4. 16.
[y] Ma. 12. 3. Kuv. 34. 23. Lev. 23. 10. Yos. 23. 7. Zab. 16. 4. Kos. 2. 17. Zek. 13. 2. Ma. 16. 16.
[z] Kuv. 34. 20. Ma. 16. 16.
[a] Kuv. 34. 22. Lev. 2. 11. Ma. 16. 4.
[b] Ma. 16. 13.

nge wamu nemigati egizimbulukuswa; 'sō namasavu agembaga yānge tegasigalāngawo ekiro kyona okutūka enkya. [a] Ebiberyeberye ebyebisoka okubala ebyensiyo obiretānga mu nyumba ya Mukama Katondawo. [b] Tofumbirānga omwāna gwembuzi mu mata ga nyina gwayo.

20 [c] Laba, ntuma malaika mu masogo, akukūme mu 'kubo, akulete
21 mu kifo kyenatekateka. Mumutunulire, mumuwulire e'doboziryе; [d] temumusunguwaza; kubanga [e] talibasonyiwa okwōnōna kwa'mwe; kubanga [f] erinya lyānge liri mu-
22 ndaye. Naye bwonowuliriranga dala e'dobozirye, nokolānga byona byenjogera; bwekityo nābabērerānga [g] omulabe abalabebo, ndi-
23 baziiza abakuziiza. Kubanga malaika wānge alikulembera mu masogo, [h] alikuingiza eri Omwamoli, neri Omukiti, neri Omuperizi, neri Omukanani, neri Omukivi, neri Omuyebusi: nānge ndi-
24 bazikiriza. [k] Tovūnamirānga bakatonda bābwe, 'sō tobawerezānga, [l] sō tokolānga ngebikolwa byābwe: naye [m] olibasūlira dala, era oli-
25 menyamenya empagi zābwe. Era [n] munāwerezānga Mukama Katonda wa'mwe, naye [o] aligiwa omukisa e'mereyo nama'zigo; [p] nānge ndi'gyawo endwa'de wakati wa-
26 'mwe. [r] Tewaliba kirivamu olubuto, newakuba'de ekigumba, mu nsiyo: [s] omuwendo gwenakuzo ndi-
27 gutukiriza. Ndisindika [t] entisa yānge mu masogo, [u] ndibateganya abantu bona bolitūkako, ndikukyusiza [w] amabega gābwe abalabebo
28 bona. Era ndisindika [v] venumba mu masogo, eribagoba Omukivi, Nomukanani, Nomukiti, mu masogo.
29 [z] Siribagoba mu masogo mu mwāka ogumu; ensi ereme okuzika, 'sō nensolo eyomunsiko ereme o-
30 kweyongera ku'gwe. Katono katono ndibagoba mu masogo, okutūsa lwolyeyongera, nosikira ensi.
31 [a] Era ndi'sāwo ensaloyo okuva ku Nyanja Emyufu okutūka ku nyanja Eyabafirisiti, nokuva mu 'dungu okutūka ku Mu'ga: kubanga [b] ndiwayo mu mukono gwa'mwe abatu'de munsi; nāwe olibagoba
32 ma masogo. [c] Tolagānānga ndagāno nabo, 'sō ne bakatonda bābwe.
33 Tebatūlānga munsiyo, bale me okukwōnōnya ku'nze: kubanga bwoliwereza bakatonda bābwe, [d] tekiririrema kukubērera kyambika.

24 Nāgamba Musa nti Linya eri Mukama, 'gwe ne Aloni, [a] Nadābu, ne Abiku, [b] nensānvu eyabaka'de ba Isiraeri; era musinzize
2 wala: Musa [c] ye'ka asemberere Mukama; naye bo baleme okusembera; 'so abantu baleme okulinya
3 awamu naye. Musa na'ja nāgamba abantu ebigambo byona ebya Mukama, nemisāngo gyona: abantu bona neba'damu ne'dobozi limu, nebogera nti [d] Ebigambo byona Mukama byayoge'de tulibikola.
4 Musa nāwandika ebigambo byona eby Mukama, nāgolokoka enkya mu makya, nāzīmba ekyōto wansi wolusozi, nempagi [e] kumi na biri, ngebika ekumi nebibiri ebya Isi-
5 raeri. Nātuma abavubuka ababāna ba Isiraeri, nebōkya ebyokwōkya, nebawayo ebiwebwayo olwemire-
6 mbe ebyente eri Mukama. Musa [f] natwāla ekitūndu kyomusai, nākifuka mu bibya; nekitūndu kyomu-
7 sai, nākimānsira ku kyōto. Nātōla [g] ekitabo ekyendagāno, nāsoma mu matu gabantu: nebogera nti Byona Mukama byayoge'de tulibikola, era
8 tuliwulira. Musa nātōla omusai, nāgumānsira ku bantu, nāyogera nti [i] Laba omusai ogwendagāno, Mukama gyalagānye na'mwe mu
9 bigambo bino byona. Musa nālyoka alinya, ne Aloni, Nadabu, ne Abiku, nensānvu eyabaka'de ba
10 Isiraeri: [k] nebalaba Katonda wa Isiraeri; ne wansi webigerebye newāba ngomulimu [l] ogwamainja amālire aga safiro, agafanana [m] nge-
11 'gulu lye nyini okutangāla. 'Sō ku bakungu babāna ba Isiraeri [n] nātatekako mukonogwe: [o] nebamulaba Katonda, [p] nebalya nebanywa.
12 Mukama nāgamba Musa nti Linya gyendi ku lusozi, obēreyo: nānge ndikuwa [r] ebipande byamainja, namatēka nekiragiro, byempa-
13 ndise, obiigirize. Musa nāgolokoka ne Yosuwa [s] omuwerezawe: Musa nālinya ku lusozi lwa Kato-
14 nda. Nāgamba abaka'de nti Mutulindirire wano, okutūsa lwetulibaja'jira nate: ne Aloni ne Kuli, laba, bali wamu na'mwe: buli alina e-
15 nsōnga, asemberere bo. Musa nālinya ku lusozi, [t] ekire nekibika
16 olusozi. [u] Ekitībwa kya Mukama nekibēra ku lusozi Sinai, ekire nekirubi'kira, enaku mukaga: ku lunaku olwomusānvu nāita Musa
17 ngaima wakati wekire. Ekifananyi kyekitībwa kya Mukama nekiba [w] ngomuliro ogwāka ku ntiko yolusozi mu maso gabāna ba Isi-
18 raeri. Musa nāingira wakati mu kire, nālinya ku lusozi: Musa nāmala ku lusozi enaku amakumi ana emisana nekiro.

[a] Kuv. 22. 29. Kubal. 18. 12, 13. Ma. 26. 10. Nek. 10. 35.
[b] Kuv. 34. 26. Ma. 14. 21.
[c] Kuv. 14. 19; 32. 34; 33. 2, 14. Kubal. 20. 16. Yos. 5. 13. Zab. 91. 11.
Is. 63. 9.
[d] Zab. 78. 40, 56. Bef. 4. 30. Beb. 3. 10, 16.
[e] Kuv. 32. 34. Kubal. 14. 33. Ma. 18. 19. Yos. 24. 19. Yer. 5. 7. Beb. 3. 11. 1 Yok. 5. 16.
[f] Is. 9. 6. Yer. 23. 6. Yok. 10. 30, 38.
[g] Lub. 12. 3. Ma. 30. 7. Yer. 30. 20.
[h] Yos. 24. 8, 11.
[k] Kuv. 20. 5.
[l] Lev. 18. 3. Ma. 12. 30, 31.
[m] Kuv. 34. 13. Kubal. 33. 52. Ma. 7. 5, 25; 12. 3.
[n] Ma. 6. 13, 10. 12, 20; 11. 13, 14; 13. 4. Yos. 22. 5; 24. 14, 15, 21, 24. 1 Sam. 7. 3; 12. 20, 24. Mat. 4. 10.
[o] Ma. 7. 13; 28. 5, 8.
[p] Kuv. 15. 26. Ma. 7. 15.
[r] Ma. 7. 14; 28. 4. Yob. 21. 10. Mala. 3. 10, 11.
[s] Lub. 25. 8; 35. 29. 1 Byom. 23. 1. Yob. 5. 26; 42. 17. Zab. 55. 23; 90. 10.
[t] Lub. 35. 5. Kuv. 15. 14, 16. Ma. 2. 25; 11. 25. Yos. 2. 9, 11. 1 Sam. 14. 15. 2 Byom. 14. 14. Yos. 24. 12. Ma. 11. 24. Yos. 1. 4. Balam. 1. 4; 16; 12. 30. 106. 36.
[u] Ma. 7. 23.
[w] Zab. 18. 40.
[y] Ma. 7. 20. [z] Ma. 7. 22. [a] Lub. 15. 18. Kubal. 34. 3. Ma. 1 Basek. 4. 21, 24. Zab. 72. 8.
[b] Yos. 21. 44. 11. 21. [c] Kuv. 34. 12, 15. Ma. 7 2. [d] Ma. 7. Yos. 23. 13. Balam. 2. 3. 1 Sam. 18. 21. Zab.

[a] Kuv. 28. 1. Lev. 10. 1, 2.
[b] Kuv. 1. 5. Kubal. 11. 16.
[c] Byl. 13, 15, 18.
[d] Ma. 5. 27. Bag. 3. 19, 20.
[e] Lub. 28. 18; 31. 45.
[f] Beb. 9. 18.
[g] Beb. 9. 19.
[i] Beb. 9. 20; 13. 20. 1 Pet. 1. 2.
[k] Lub. 32. 30. Kuv. 3. 6. Balam. 13. 22. Is. 6. 1, 5. Kuv. 33. 20, 23. Yok. 1. 18. 1 Tim. 6. 16. 1 Yok. 4. 12.
[l] Ez. 1. 26; 10. 1. Kub. 4. 3.
[m] Mat. 17. 2.
[n] Kuv. 19. 21.
[o] Lub. 16. 13; 32. 30. Kuv. 33. 20. Ma. 4. 33. Balam. 13. 22.
[p] Lub. 31. 54. Kuv. 18. 12. 1 Kol. 10. 18.
[r] Kuv. 31. 18; 32. 15, 16. Ma. 5. 22.
[s] Kuv. 32. 17; 33. 11.
[t] Kuv. 19. 9, 16. Mat. 17. 5.
[u] Kuv. 16. 10. Kubal. 14. 10.
[w] Kuv. 3. 2; 19. 18. Ma. 4. 36. Beb. 12. 18, 29.

25 2 Mukama nāgamba Musa nti Babūlire abāna ba Isiraeri bantwālire ekiwebwayo: [a]eri buli muntu omutimagwe gwegwagaza mulitwāla ekiwebwayo kyānge. Kino kye kiwebwayo kyemulibatwālako; zābu, nefeza, nekikomo; nolugoye lwa kaniki, nolwefulungu, nolumyufu, ne bafuta, (nebyoya) byembuzi; namaliba gendiga amanyike amamyufu, namaliba gengonge, nomuti gwa sita; amafuta getabaza, nebyakalōsa ebyamafuta agokufukako, [b]nebyakalōsa ebyokunyokeza; amainja aga onuku, namainja [c]agokutona, okubēra ku kānzu ne ku [d]kyomukifuba. Era bankolere [e]awatukuvu; [f]ndyoke ntūle wakati wābwe. Nga byona byenkulaga, engeri eyewema, nengeri eyebintu byayo byona, bwemutyo bwemulikola.

10 Era [g]balikola esanduko eyomuti gwa sita: emikono ebiri nekitūndu obuwānvu bwayo, era omukono nekitūndu obugazi bwayo, era omukono nekitūndu obugulumivu 11 bwayo. Era oligibikako zābu enūngi, munda ne kungulu oligibikako, era olikola kuyo engule eya zābu 12 okwetolola. Era oligifumbira empeta nya eza zābu, noteka mu magulu gayo ana; nempeta biri ziriba ku lubirizi lumu, nempeta biri ziriba ku lubirizi olwokubiri. 13 Era olikola emisituliro egyomuti 14 gwa sita, oligibikako zābu. Era oligiingiza emisituliro mu mpeta ku mbirizi ezesanduko, esitulibwēnga 15 negyo. [h]Emisituliro giribēra mu mpeta ezesanduko: tegi'gyibwāngamu. Era oliteka mu sanduko 17 [k]obujulirwa bwendikuwa. Era [l]olikola [m]entebe eyokusāsira ne zābu enūngi: emikono ebiri nekitūndu obuwānvu bwayo, era omukono ne18 kitūndu obugazi bwayo. Era olikola bakerubi babiri aba zābu; neyawēsebwa olibakola, ku nsōnda biri 19 ezentebe eyokusāsira. Era kola kerubi omu ku nsōnda eyo, ne kerubi owokubiri ku nsōnda eyo: ba zābu emu nentebe eyokusāsira bwemulikola bakerubi (babiri) ku nsō20 nda zayo ebiri. Era [n]bakerubi baligolola ebiwawātiro byābwe wa'gulu, nga bayanjāla ku ntebe eyokusāsira ebiwawātiro byābwe, nga balabagana amaso gābwe; amaso ga bakerubi galitunulira entebe 21 eyokusāsira. Era [o]oliteka entebe eyokusāsira wa'gulu ku sanduko; era mu sanduko mwoliteka obuju22 lirwa bwendikuwa. Era [p]okwo kwenālabaganirānga nāwe, nānge nānyumyānga nāwe okuima wa'gulu ku ntebe eyokusāsira, [r]wakati wa bakerubi ababiri abali ku sanduko eyobujulirwa, ku byona byenākulagirānga eri abāna ba Isiraeri.

23 Era [s]olikola emeza eyomuti gwa sita: emikono ebiri obuwānvu bwayo, nomukono obugazi bwayo, nomukono nekitūndu obugulumivu 24 bwayo. Era oligibikako zābu enūngi, era oligikolera engule eya 25 zābu okwetolola. Era oligikolako olukugiro olwoluta okwetolola, era olirukolako olukugiro lwayo engule 26 eya zābu okwetolola. Era oligikolera empeta nya eza zābu, noziteka empeta ku nsōnda enya eziri ku 27 magulu gayo ana. Kumpi nolukugiro weziriba empeta, zibere ebifo byemisituliro egyokusitula emeza. 28 Era olikola emisituliro nomuti gwa sita, era oligibibako zābu, emeza 29 esitulibwēnga negyo. Era olikola [t]esowani zayo, nebijiko byayo, nensuwa zayo, nebibya byayo, okufuka: ne zābu enūngi olibikola. 30 Era oliwayo [u]ku meza emigati egyokulaga mu maso gānge bulijo.

31 Era [w]olikola ekikōndo ne zābu enungi: ekikōndo kirikolebwa neyawēsebwa, entobo yakyo, nomukonda gwakyo; ebikompe byakyo, nemitwe gyakyo, nebimuli byakyo, 32 biribera bya zābu emu nakyo: namatabi mukāga galiva mu mbirizi zakyo; amatabi asatu agekikōndo mu lubirizi lwakyo lumu, namatabi asatu agekikōndo mu lubirizi lwakyo olwokubiri: ebikompe bisatu ebifanana ngebimuli bya kaluwa mu 'tabi limu, omutwe nekimuli; nebikompe bisatu ebifanana ngebimuli bya kaluwa mu 'tabi eryokubiri, omutwe nekimuli: bwekityo mu matabi mukāga agava ku 34 kikōndo; ne mu kikōndo ebikompe bina ebifanana ngebimuli bya kaluwa, emitwe gyakyo, nebimuli 35 byakyo: nomutwe (gube) wansi wamatabi abiri agali ga zābu emu nagwo, nomutwe wansi wamatabi abiri agali ga zābu emu nagwo, nomutwe wansi wamatabi abiri aga zābu emu nagwo, mu matabi omu36 kāga agava ku kikōndo. Emitwe gyago namatabi gago biribera bya zābu emu nakyo: kyona kiribera ekyawēsebwa ekya zābu enūngi 37 ekimu. Era olikola ebyetabaza byakyo, omusānvu: era [y]banākolēzānga ebyetabaza byakyo, [z]o38 kwākira mu maso gakyo. Ne makāsi wakyo, ne sowani zakyo ezebisiriza, biribera bya zābu enū39 ngi. Ne talanta eya zābu enūngi bwekirikolebwa, nebintu ebyo byo40 na. [a]Era wekūme obikole mu ngeri yabyo gyewalagibwa ku lusozi.

[a] Kuv. 35. 5, 21. 1 Byom. 29. 3, 5, 9, 14. Ezer. 2. 68; 8. 5; 7. 16. Nek. 11. 2. 2 Kol. 8. 12; 9. 7.
[b] Kuv. 30. 34.
[c] Kuv. 28. 4–5.
[d] Kuv. 28. 15.
[e] Lev. 4. 6; 21. 12. Beb. 9. 1, 2.
[f] Kuv. 29. 45. 2 Kol. 6. 16. Beb. 3. 6. Kub. 21. 3.
[g] Kuv. 37. 1. Ma. 10. 3. Beb. 9. 4.
[h] 1 Basek. 8. 8.
[k] Ma. 31. 26. 1 Basek. 8. 9. 2 Basek. 11. 12. Beb. 9. 4.
[l] Kuv. 37. 6. Bal. 3. 25.
[m] Beb. 9. 5.
[n] 1 Basek. 8. 7. 1 Byom. 28. 18. Beb. 9. 5.
[o] Kuv. 26. 34.
[p] Kuv. 29. 42, 43; 30. 6, 36. Lev. 16. 2. Kubal. 17. 4.
[r] Kubal. 7. 89. 1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2. 2 Basek. 19. 15. Zab. 80. 1; 99. 1. Is. 37. 16.
[s] 1 Basek. 7. 48. 2 Byom. 4. 8. Beb. 9. 2.
[t] Kubal. 4. 7.
[u] Lev. 24. 5, 6.
[w] Kuv. 37. 17. 1 Basek. 7. 49. Zek. 4. 2. Beb. 9. 2. Kub. 1. 12; 4. 5.
[y] Kuv. 27. 21; 30. 8. Lev. 24. 3, 4. 2 Byom. 13. 11.
[z] Kubal. 8. 2.
[a] Kuv. 26. 30. Kubal. 8. 4. 1 Byom. 28. 11, 19. Bik. 7. 44. Beb. 8. 5.

[a] Kuv. 36. 8.

26 [a] Era olikola ewema nemitanda kumi; ne bafuta erängi'dwa, nekaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bakerubi omulimu o-
2 gwomukozi owamagezi oligakola. Obuwänvu bwa buli mutanda bulibera emikono amakumi abiri mu munäna, nobugazi bwa buli mutanda emikono ena: emitanda gyo-
3 na giribera gya kigero kimu. Emitanda etäno giriga'tibwa gyo'ka na gyo'ka; nemitanda etäno giri-
4 ga'tibwa gyo'ka na gyo'ka. Era olikola eng'ango eza kaniki ku lukugiro lwomutanda ogumu okuva mu nsönda eyemigate; era bwotyo bwolikola ku lukugiro lwomutanda ogwokuma'bali gemigate egyokubi-
5 ri. Olikola eng'ango amakumi atäno ku mutanda gumu, era olikola eng'ango amakumi atäno ku lukugiro lwomutanda ogwomumigate egyokubiri; eng'ango zirirabagana
6 zo'ka na zo'ka. Era olikola ebikwaso amakumi atäno ebya zäbu, oga'te emitanda gyo'ka na gyo'ka nebikwaso: ewema eribera emu.

[b] Kuv. 36. 14.

7 Era [b] olikola emitanda (egyebyoya) byembuzi okubera ewema ku wema: oligikola emitanda kumi na gumu.
8 Obuwänvu bwa buli mutanda bulibera emikono amakumi asatu, nobugazi bwa buli mutanda emikono ena: emitanda kumi na gumu giri-
9 bera gya kigero kimu. Era oliga-'ta emitanda etäno gyo'ka, nemitanda omukäga gyo'ka, era olifunyamu mutanda ogwomukäga mu maso
10 gewema. Era olikola eng'ango amakumi atäno ku lukugiro lwomutanda gumu ogwokuma'bali gemigate, neng'ango amakumi atäno ku lukugiro lwomutanda ogwokuma-
11 'bali gemigate egyokubiri. Era olikola ebikwaso amakumi atäno ebyebikomo, olitekamu ebikwaso mu ng'ango, oliga'ta ewema, ebere e-
12 mu. Nekitündu ekyemitanda gyewema ekifi'kawo ekirēbeta, ekitündu kimu ekyomutanda ekifi'ka-
13 wo, kirirēbeta ku mabega gewema. Nomukono ogwokului luno, nomukono ogwokului luli, ogufi'kawo mu buwänvu bwemitanda gyewema, gulirēbeta ku mbirizi zewema

[c] Kuv. 36. 19.

14 erui nerui, okugibika. Era [c] olikola ekyokubika ku wema namaliba gendiga eza sedume amanyike amanyufu, ne kungulu ekyokugibikako ekyamaliba geng'onge.
15 Era olikola embawo ezewema e-
16 zomuti gwa sita, ziimirire. Emikono kumi bwebulibera obuwänvu bwolubawo, nomukono nekitündu bwebulibera obugazi bwa buli luba-
17 wo. Mu buli lubawo mulibera enimi biri, eziga'tibwa zo'ka na zo'ka: bwotyo bwolikola ku mba-
18 wo zona ezewema. Era olikola embawo ezewema, embawo amakumi abiri ezolui lwobukika obwadyo
19 mu bukika obwadyo. Era olikola ebinya ebya feza amakumi ana wansi wembawo amakumi abiri; ebinya bibiri wansi wolubawo lumu ebyenimi zalwo ebiri, nebinya bibiri wansi wolubawo olulala ebyeni-
20 mi zalwo ebiri: era ezolui olwokubiri olwewema, ku lui lwobukika obwa kono, embawo amakumi abi-
21 ri: nebinya byazo ebya feza amakumi ana; ebinya bibiri wansi wolubawo lumu, nebinya bibiri wansi
22 wolubawo olulala. Nezolui lwewema olwemabega, mu bugwanjuba,
23 olikola embawo mukäga. Era olikola embawo biri ezensönda eze-
24 wema ku lui olwemabega. Ziriba biri biri wansi, bwezityo bweziriba enamba wa'gulu wazo okutüka empeta emu: bwezityo bweziriba zo-
25 mbi; ziribera ezensönda ebiri. Era waliba embawo munäna, nebinya byazo ebya feza, ebinya kumi na mukäga; ebinya ebibiri wansi wolubawolumu, nebinya bibiri wansi wolu-
26 bawo olulala. Era olikola emiti egyomuti gwa sita; etäno egyembawo ezolui olumu olwewema,
27 nemiti etäno egyembawo ezolui olwokubiri olwewema, nemiti etäno egyembawo ezolui olwewema, ku lui olwemabega, olwebugwanju-
28 ba. Nomuti ogwa wakati wemba-
29 wo gwitemu erui nerui. Nembawo olizibikako zäbu, era olikola empeta zazo za zäbu omwokutekera emiti:
30 nemiti oligibikako zäbu. Era olizimba ewema [d] mu ngeri yayo gyewalagibwa ku lusozi.

[d] Kuv. 25. 9; 27. 8. Bik. 7. 44. Beb. 8. 5.

31 Era [e] olikola egigi erya kaniki, neryolugoye olwefulungu, neryolumyufu, nerya bafuta enüngi erängi'dwa: ne bakerubi omulimu ogwabakozi'abamagezi bweririkole-
32 bwa: era oliriwanika ku mpagi nya ezomuti gwa sita ezibiki'dwako zäbu, ebikwaso byazo (biribera) bya
33 zäbu, ku binya bina ebya feza. Era oliwanika egigi wansi webikwaso, [f] nesanduko eyobujulirwa oligiingiza eri munda wegigi: negigi liryawulamu eri 'mwe [g] awatukuvu na-
34 wasinga obutukuvu. Era [h] oliteka entebe eyokusäsira ku sanduko eyobujulirwa mu wasinga obutukuvu.
35 Nemeza [k] oligiteka ebwēru wegigi, [l] nekiköndo mu maso gemeza ku lui olwewema olwobukika obwadyo: nemeza oligiteka ku lui olwobukika
36 obwa kono. Era [m] olikola olu'gi olwomulyängo ogwewema, olwa kaniki, nolwefulungu, nolumyufu, ne bafuta erängi'dwa, omulimu ogwo-
37 mudaliza. Era olikola [n] empagi täno ezomuti gwa sita ezolu'gi, olizi-

[e] Lev. 16. 2. Beb. 9. 2, 3.
[f] Kuv. 25. 16; 40. 21.
[g] Lev. 16. 2. Beb. 9. 2, 3.
[h] Kuv. 25. 21; 40. 21. Beb. 9. 5.
[k] Kuv. 40. 22. Beb. 9. 2.
[l] Kuv. 40. 24.
[m] Kuv. 36. 37.
[n] Kuv. 36. 38.

bikako zābu; ebikwaso byazo biribera bya zābu: era olizifumbira ebinya bitāno ebyekikomo.

[a] Kuv. 38. 1. Ez. 43. 13.

27 Era [a] olikola ekyōto nomuti gwa sita, emikono etāno obuwānvu, nemikono etāno obugazi; ekyōto kiryenkanankana: nobugulumivu 2 bulibera emikono esatu. Era olikola amayembe gakyo ku nsonda zakyo enya: amayembe gakyo galibera ga muti gumu nakyo: era

[b] Kubal. 16. 38.

3 [b] olikibikako ekikomo. Era olikola entamu zakyo ezokutwāliramu evu lyakyo, nebijiko byakyo, nebibya byakyo, nebyokukwasa enyama byakyo, nemumbiro zakyo: ebintu byakyo byona olibikola bya 4 bikomo. Era olikikolera ekitindiro ekyekikomo ekirukibwa; ne ku kiruki'dwa olikolako empeta nya ezo-5 bikomo ku nsonda zakyo enya. Era olikiteka wansi womuziziko ogwetolola ekyōto wansi, ekiruki'dwa kitūke wakati mu bugulumivu o-6 bwekyōto. Era olikola emisituliro egyekyōto, emisituliro gyomuti gwa 7 sita, oligibikako ebikomo. Nemisituliro gyakyo giriingizibwa mu mpeta, nemisituliro giribera ku mbirizi zekyōto zombi, okukisitula.

[c] Kuv. 25. 40; 26. 30.

8 Olikikola nembawo nga kirina e'banga munda: nga [c] bwewalagirirwa ku lusozi, bwebatyo bwebalikikola.

[d] Kuv. 38. 8.

9 Era [d] olikola olu'gya lwewema: ebyolui olwobukika obwadyo mu bukika obwadyo walibera ebitimbibwa ebyolu'gya ebya bafuta erāngi-'dwa emikono kikumi obuwānvu 10 olui olumu: nempagi zalwo ziribera amakumi abiri, nebinya byazo amakumi abiri, ebyebikomo; ebikwaso byempagi nemiziziko gyazo 11 bya feza. Era bwebityo ebyolui olwobukika obwa kono walibera ebitimbibwa emikono kikumi obuwānvu, nempagi zalwo amakumi abiri, nebinya byazo amakumi abiri, ebye bikomo; ebikwaso byempagi nemiziziko gyazo bya feza. Era ebyo-12 bugazi bwolu'gya ku lui olwebugwanjuba walibera ebitimbibwa ebyemikono amakumi atāno: empagi zabyo kumi, nebinya byazo kumi. 13 Nobugazi bwolu'gya ku lui olwebuvanjuba mu buvanjuba bulibera e-14 mikono amakumi atāno. Ebitimbibwa ebyolui olumu (olwomulyāngo) kiribera emikono kumi netāno: empagi zabyo satu, nebinya byazo 15 bisatu. Era ebyolui olwokubiri walibera ebitimbibwa ebyemikono kumi netāno: empagi zabyo satu, ne-16 binya byazo bisatu. Era olwomulyāngo ogwolu'gya walibera olu'gi olwemikono amakumi abiri, olwa kaniki, (nolugoye) olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta erāngi'dwa, omulimu gwomudaliza: empagi zazo 17 nya, nebinya byazo bina. Empagi zona ezolu'gya ezetolo'de ziriberako emiziziko egya feza; ebikwaso byazo bya feza, nebinya byazo bya 18 bikomo. Obuwānvu obwolu'gya bulibera emikono kikumi, nobugazi amakumi atāno wona wona, nobugulumivu emikono etāno, obwa bafuta enūngi erāngi'dwa, nebinya 19 byazo bya bikomo. Ebintu byona ebyomuwema mu mulimu gwayo gwona, neninga zayo zona, neninga zona ezolu'gya, biribera bya bikomo.

[e] Lev. 24. 2.

20 Era [e] oliragira abāna ba Isiraeri bakuletere amafuta amalūngi agomuzeituni agakubibwa agetabaza, o-21 kwāsa etabaza bulijo. Mu wema eyokusisinkanirāngamu, [f] ebwēru we'gigi eriri mu maso gobujulirwa, [g] Aloni nabānabe banāgirongōsānga okuva olwegulo okutūsa enkya mu maso ga Mukama: [h] limābānga tēka enaku zona mu mirembe gyābwe gyona kulwabāna ba Isiraeri.

[f] Kuv. 26. 31, 33. [g] Kuv. 30. 8. 1 Sam. 3. 3. 2 Lyom. 13. 11. [h] Kuv. 29. 9, 28. Lev. 24. 9. Kubal. 18. 23; 19. 21. 1 Sam. 30. 25.

28 Era wesembereze gyoli [a] Aloni mugandawo, nabānabe wamu naye, mu bāna ba Isiraeri, ampereze mu bwakabona, Aloni, Nadabu, ne Abiku, Ereazali ne Isamali, abā-2 na ba Aloni. [b] Era olimukolera Aloni mugandawo ebyambalo ebitukuvu olwekitībwa nolwobulūngi. 3 Era [c] olibagamba bona abalina omutima ogwamagezi, [d] bena'juza omwoyo ogwamagezi, bakole ebyambalo ebya Aloni okumutukuza, a-4 mpereze mu bwakabona. Bino bye byambalo byebalikola; ekyomukifuba, nekānzu, nomunagiro, nekizibawo ekyakatimba, ekiremba, nolukoba: era balibakolera ebyambalo ebitukuvu Aloni mugandawo, nabānabe, ampereze mu bwakabona. 5 Era balitwāla ezābu eyo, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta.

[a] Kubal. 18. 7. Heb. 5. 1-4.

[b] Kuv. 29. 5, 29; 31. 10; 39. 1, 2. Lev. 8. 7, 30. Kubal. 20. 26, 28.

[c] Kuv. 31. 6; 36. 1.

[d] Kuv. 31. 3; 35. 30, 31.

6 Era balikola ekānzu ne zābu, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta erāngi'dwa, omulimu gwomukozi owamagezi. 7 Eriberako ebyokubibegabega bibiri ebiga'ti'dwa ku nkomerero zayo 8 ebiri; ega'tibwe wamu. Nolukoba olulāngi'dwa namagezi, oluli kuyo okugisiba, lulyenkanankana nomulimu gwayo, lwa lugoye lumu; olwa zābu, olwa kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta 9 erāngi'dwa. Era olitwāla amainja abiri aga onuku, noyōlako amanya 10 gabāna ba Isiraeri: amanya gābwe mukāga ku jinja erimu, namanya gābwe mukāga abasiga'deyo ku jinja eryokubiri, nga bwebazālibwa. 11 Mu mulimu gwomusazi wamainja,

ngokuyōla okwokukabonero, bwolyōla amainja abiri, ngamanya gabāna ba Isirneri: oligetoloza ama-
12 pesa aga zābu. Era oliteka amainja abiri ku byokubibegabega ebyekānzu, okuba amainja agoku'jukiza eri abāna ba Isiraeri: era Aloni alisitula amanya gābwe mu maso ga Mukama ku bibegabegabye ebibiri ngeki'jukizo.
13 Era olikola amapesa aga zābu:
14 nemikūfu ebiri egya zābu enūngi; ngemigwa bwoligikola, mu mulimu ogulāngibwa: era olisiba emikūfu
15 egirāngi'dwa ku mapesa. Era olikola ekyomukifuba ekyomusāngo, omulimu ogwomukozi owamagezi: ngomulimu ogwekānzu bwolikikola; ekya zābu, ekya kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne
16 bafuta erāngi'dwa, bwolikikola. Kiryenkanankana enjui zona, ekifunyemu; kiribera luta obuwānvu bwakyo, noluta obugazi bwakyo.
[c] Kuv. 39. 10. 17 Era [c]olikitonamu amainja agokutona, enyiriri nya ezamainja: olunyiriri olwa sadio, topazi, ne kabunkulo lwe lulibera olunyiriri o-
18 lwoluberyeberye; nolunyiriri olwokubiri lya nawandagala, safiro, ne
19 alimasi; nolunyiriri olwokusatu ya-
20 kinso, ne sebu, ne amesusito; nolunyiriri olwokuna berulo, ne onuku, ne yasipero: galyetolozebwa
21 zābu wegātonebwa. Namainja galibera ngamanya gabāna ba Isiraeri; ekumi nabiri, ngamanya gābwe; ngokuyōla okwokukabonero, buli muntu ngerinyalye, galibibērera
22 ebika ekumi nebibiri. Era olikola ku kyomukifuba emikūfu ngemigwa, egyomulimu ogulāngibwa o-
23 gwa zābu enūngi. Era olikola ku kyomukifuba empeta biri eza zābu, noziteka empeta ebiri ku nsōnda
24 ebiri ezekyomukifuba. Era oliteka emikūfu ebiri egirāngibwa egya zābu ku mpeta ebiri ku nsōnda
25 ezekyomukifuba. Nenkomerero ebiri (endala) ezemikūfu egirāngibwa ebiri oliziteka ku mapesa abiri, nogateka ku byokubibegabega ebyekānzu, ku lui lwayo olwomumaso.
26 Era olikola empeta biri eza zābu, noziteka ku nsōnda zombi ezekyomukifuba; ku ma'bali gakyo agali
27 ku lui olwekānzu munda. Era olikola empeta biri eza zābu, noziteka ku byokubibegabega ebibiri ebyekānzu wansinsi, ku lui lwayo olwomumaso, kumpi nolukindolwayo, wa'gulu wolukoba olwekānzu
28 olulāngibwa namagezi. Era balisiba ekyomukifuba nempeta zakyo nempeta ezekānzu nakagoye aka kaniki, kibere ku lukoba olwekānzu olulāngibwa namagezi, era ekyomukifuba kireme okusumululwānga
29 ku kānzu. Era Aloni anāsitulirānga amanya gabāna ba Isiraeri mu kyomukifuba ekyomusāngo ku mutimagwe, bwanāingirānga mu watukuvu, olwoku'jukiza mu maso ga
30 Mukama enaku zona. Era [f]olit:ka mu kyomukifuba ekyomusāngo Ulimu ne Sumimu; era binābānga ku mutima gwa Aloni, bwanāingirānga mu maso ga Mukama: ne Aloni anāsitulirānga omusāngo gwabāna ba Isiraeri ku mutimagwe mu maso ga Mukama enaku zona.
31 Era olikola omunagiro ogwomu-
32 kānzu gwona gwa kaniki. Era gulibera nekituli wakati wagwo ekyomutwe: gulibera nolukugiro olwomulimu ogulāngibwa okwetolola ekituli kyagwo, ngekituli ekyekizibawo ekyekyuma, guleme oku-
33 yuzibwa. Era ku birenge byagwo olikolako [g]amakomamawanga aga kaniki, nagefulungu, nagolumyufu, okwetolola ebirenge byagwo; nendege eza zābu wakati wago okwe-
34 tolola: endege eya zābu nekomamawanga, endege eya zābu nekomamawanga, ku birenge ebyomu-
35 nagiro okwetolola. Era gunābānga ku Aloni okuwererezamu: ne'dobozi lyagwo lināwulirwānga bwanāingirānga mu watukuvu mu maso ga Mukama, era bwanāfulumānga, aleme okufa.
[g] Kuv. 39. 30. Zek. 14. 20. 36 Era [g]olikola akapande aka zābu
37 enūngi, noyōlako, ngenjōla ezakabonero, nti OMUTUKUVU ERI MUKAMA. Nokateka ku kagoye aka kaniki, era kanāberānga ku kiremba; ku lui olwomumaso olwekiremba
38 kwekanāberānga. Era kanāberānga ku kyenyi kya Aloni, ne Aloni [i]anāsitulānga obubi bwebitukuvu, abāna ba Isiraeri byebanātukuzānga mu birabo byābwe byona ebitukuvu; era kanāberānga ku kyenyikye enaku zona, balyoke [k]ba-'kirizibwe mu maso ga Mukama.
39 Era oliruka ekizibawo ekyakatimba ekya bafuta enūngi, era olikola ekiremba ekya bafuta enūngi, era olikola olukoba, omulimu ogwomuda-
40 liza. Era [l]olibakolera ebizibawo abāna ba Aloni, era olibakolera enkoba, nenkufira olibakolera, o-
41 lwekitibwa nolwobulūngi. Nobiteka ku Aloni mugandawo, ne ku bānabe awamu naye; [m] nobafukako amafuta, [n] no'juza emikono gyābwe, nobatukuza, balyoke bamperezēnga
42 mu bwakabona. Era olibakolera [o]seruwale za lugoye okubika ku mubiri ogwobwerēre bwābwe; ziriva mu kiwato okukoma mu bisā-
43 mbi: era zināberānga ku Aloni, ne ku bānabe, bwebanāingirānga mu wema eyokusisinkanirāngamu, oba [p] bwebanāsembererānga ekyōto o-

[f] Lev. 8. 8. Kubal. 27. 21. Ma. 33. 8. 1 Sam. 28. 6. Ezer. 2. 63. Nek. 7. 65.

[i] Lev. 10. 17. Kubal. 18. 1. Is. 53. 11. Ez. 4. 4–6. Yok. 1. 29. Beb. 9. 28. 1 Pet. 2. 24.

[k] Lev. 1. 4; 22. 27; 23. 11. Is. 56. 7.

[l] Kuv. 39. 27–29, 41. Ez. 44. 17, 18.

[m] Kuv. 29. 7; 30. 30; 40. 15. Lev. 10. 7.

[n] Lev. 8. 1 neb. Beb. 7. 28.

[o] Lev. 6. 10; 16. 4. Ez. 44. 18.

[p] Kuv. 20. 26.

kuwereza mu watukuvu; [r] baleme okusitula obubi, nokufa: [s] kināberānga kiragiro emirembe gyona eri ye neri eza'derye eririmu'dirira.

29 Era bwolibakola bwotyo okubatukuza, bampereze mu bwakabona: [a] otwāle ente enume ento nendiga enume biri ezitaliko bulema, nemigati [b] egitazimbulukuswa, nobugati obutazimbulukuswa obutabu'dwamu amafuta, nemigati egyempewere egitazimbulukuswa egisigibwako amafuta: oligikola nobu'ta obulūngi obweng'ano. Era oligiteka mu ka'bo kamu, oligiretera mu ka'bo, awamu nente nendiga ebiri. Ne Aloni nabānabe olibaleta ku mulyāngo ogwewema eyokusisinkanirāngamu, [c] olibanaza nama'zi. Era [d] oli'dira ebyambalo noyambaza Aloni ekizibawo, nomunagiro ogwekānzu, nekānzu, nekyomukifuba, nomusiba olukoba olwekānzu olulukibwa namagezi: era oli'sā ekiremba ku mutwegwe, noteka engule entukuvu ku kiremba. Nolyoka otwāla [e] amafuta agokufukibwako, nogafuka ku mutwegwe, nomufukira amafuta. Era olireta abānabe, nobambaza ebizibawo. Era olibasiba enkoba, Aloni nabānabe, noba'sāko enkufira: era banāberānga [f] nobwakabona mu kiragiro ekitali'gwāwo: era [g] oli'juza emikono gya Aloni nabānabe. Era olireta ente mu maso gewema eyokusisinkanirāngamu: ne [t] Aloni nabānabe neba'sā engalo zābwe ku mutwe gwente. Era olisala ente mu maso ga Mukama, ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu. Notwāla ku musai gwente, noguteka ku mayembe gekyōto nolunwerwo; noyiwa omusai gwona mu [k] ntobo yekyōto. Era olitwāla [l] amasavu gona agabika ebyenda, nekisemge ekiri ku kibūmba, nensigo zombi, namasavu agaziriko, nobyōkera ku kyōto. Naye [m] enyama yente, ne'diba lyayo, nobu'sa bwayo, nobyōkera nomuliro ebwēru wolusisira: kye kiwebwayo olwebibi. Era olitwāla endiga emu; ne Aloni nabānabe neba'sā engalo zābwe ku mutwe gwendiga. Era olisala endiga, notwāla omusai gwayo, nogumānsira ku kyōto okukyetolola. Era olitematema endiga mu bitūndu byayo, nonaza ebyenda byayo, namagulu gayo, nobiteka wamu nebitūndu byayo nomutwe gwayo. Era olyōkera ku kyōto endiga enamba: kye kiwebwayo ekyōkebwa eri Mukama: lye [n] 'vūmbe edūngi, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama: 19 Era olitwāla endiga eyokubiri; ne Aloni nabānabe neba'sā engalo zābwe ku mutwe gwendiga. Nolyoka osala endiga, notwāla ku musai gwayo, noguteka ku nsōnda yokutu okwadyo okwa Aloni, ne ku nsōnda zamatu agadyo agabānabe, ne ku binkumu ebyokumikono gyābwe egyadyo, ne ku bisaja ebyokubigere byābwe ebyadyo, nomānsira omusai 21 ku kyōto okukyetolola. Era olitwāla ku musai oguli ku kyōto, ne ku mafuta agokufukibwako, nobimānsira ku Aloni, ne ku byambalobye, ne ku bānabe, ne ku byambalo byabānabe wamu naye: naye [o] alitukuzibwa, nebyambalobye, nabānabe, nebyambalo byabānabe wa- 22 mu naye. Era olitwāla ku ndiga amasavu, nomukira ogwamasavu, namasavu agabika ku byenda, nekisemge ekyokukibūmba, nensigo zombi, namasavu agaziriko, nekisāmbi ekyadyo; kubanga ye ndiga 23 eyokutukuza: nomugati gumu, nakagati akasigibwako amafuta kamu, nomugati ogwoluwewere gumu, ngo'gya mu ka'bo akemigati egitazimbulukuswa akali mu maso ga 24 Mukama: era olibi'sā byona mu ngalo za Aloni, ne mu ngalo zabānabe; [p] nobiwūba okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa mu maso ga Mukama. 25 Era olibi'gya mu ngalo zābwe, nobyōkera ku kyōto ku kiwebwayo ekyōkebwa, okuba e'vūmbe edūngi mu maso ga Mukama: kye kiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama. Era olitwāla ekifuba kyendiga ya Aloni eyokutukuza, nokiwūba okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa mu maso ga Mukama: era ekyo [r] kinābānga mugabogwo. 27 Era [s] olitukuza ekifuba ekyekiwebwayo ekiwūbibwa, nekisāmbi ekyekiwebwayo ekisitulibwa, ekiwūbibwa era ekisitulibwa, ekyendiga eyokutukuza, yeyo eya Aloni, neyo 28 eyabānabe: era eneberānga ya Aloni nabānabe [t] ngekināgwānirānga abāna ba Isiraeri emirembe gyona: kubanga kye kiwebwayo ekisitulibwa: era eneberānga ekiwebwayo ekisitulibwa abāna ba Isiraeri gyebawa mu sadaka zābwe ezebiwebwayo olwemirembe, kye kiwebwayo kyabwe ekisitulibwa eri Mukama. 29 Nebyambalo ebitukuvu ebya Aloni [u] bināberānga bya bānabe abalimu'dirira, okubifukirwāngamu ana- 30 futa, nokubitukulizibwāngamu. Omwāna alimu'dirira okuba kabona anābyambalirānga enaku musānvu, bwanāingirānga mu wema eyokusisinkanirāngamu okuwereza mu 31 kifo ekitukuvu. Era olitwāla endiga eyokutukuza, nofumbira enyama yayo mu kifo ekitukuvu. Ne 32 Aloni nabānabe balirya enyama

[r] Lev. 5. 1, 17; 20. 19, 20; 22. 9. Kubal. 9. 13; 18. 22.
[s] Lev. 17. 7.
[a] Lev. 8. 2.
[b] Lev. 2. 4; 6. 20-22.
[c] Kuv. 40. 12. Beb. 10. 22.
[d] Kuv. 28. 2.
[e] Kuv. 30. 23. Lev. 10. 7; 21. 10. Kubal. 35. 25.
[f] Kubal. 18. 7.
[g] Beb. 7. 28.
[t] Lev. 1. 4.
[k] Kuv. 27. 2.
[l] Lev. 3. 3.
[m] Lev. 4. 11, 12, 21. Beb. 13. 11.
[n] Lub. 8. 21.
[o] Beb. 9. 22.
[p] Lev. 7. 30.
[r] Zab. 99. 6.
[s] Lev. 7. 31, 34. Kubal. 18. 11, 18.
[t] Ma. 18. 3.
[u] Lev. 10. 15.
[u] Kubal. 20. 26, 28.

yendiga [w] nemigati egiri mu ka'bo, mu mulyāngo gwewema eyokusisi-
33 nkanirāngamu. Era balirya ebi-were'dwayo olwokutāngirira, oku-batukuza nobubalongōsa: naye
[y] mu'na'gwānga tabiryāngako, ku-
34 banga bitukuvu. Era bwewalisi-galawo ku nyama eyokutukuza oba ku migati okutūsa enkya, nobyōkya
35 ebirisigalawo nomuliro: tebirirī-bwa, kubanga bitukuvu. Bwoli-kola bwotyo Aloni nabānabe, nga byona byenkulagi'de: olibatukuliza
36 enaku musānvu. Era [z] onowāngayo buli lunaku ente eyekiwebwayo olwekibi olwokutāngirira: era o-nolongōsānga ekyōto, bwonokiko-lerānga ekyokutāngirira; era [a] o-nokifukāngako amafuta, okukitu-
37 kuza. Onokikolerānga ekyōto e-kyokutāngirira enaku musānvu, no-kitukuzānga: era ekyōto kiribera kitukuvu nyo; [b] buli ekināko-mānga ku kyōto kināb ānga kitukuvu.
38 Kale byonowāngayo ku kyōto bye bino; [c] abāna bendiga babiri abaka-mala omwāka ogumu [d] buli lunaku
39 obutayosa. [e] Enkya onowāngayo o-mwāna gwendiga ogumu; nakawu-ngēzi onowāngayo omwāna gwendi-
40 ga ogwokubiri: era awamu nomwāna gwendiga omulala (onowāngayo) e-kitūndu ekyekumi (ekya efa) ekyo-bu'ta obulūngi obutabu'dwamu ekitūndu ekyokuna ekya ini ekyama-futa amakube; nekitūndu ekyokuna ekya ini ekyomwenge okuba ekiwe-
41 bwayo ekyokunywa. Nomwāna gwendiga omulala [f] onomuwāngayo akawungēzi, era onogukolānga nga bwewakola ekiwebwayo ekyobu'ta ekyenkya, nekiwebwayo ekyokuny-wa ekyenkya, okuba e'vūmbe e-dūngi, ekiwebwayo ekikolebwa no-
42 muliro eri Mukama. Kināberānga ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwā-wo mu mirembe gya'mwe gyona mu mulyāngo gwewema [g] eyokusisinka-nirāngamu mu maso ga Mukama: awo wenāsisinkanirānga na'mwe,
43 okwogerera awo nāwe. Era awo wenāsisinkanirānga nabāna ba Isi-raeri; newema [h] eritukuzibwa neki-
44 tibwa kyānge. Era nditukuza ewe-ma eyokusisinkanirāngamu, nekyō-to: ne Aloni nabānabe [k] ndibatuku-za, okumpererezānga mu bwakabo-
45 na. Era [l] nātūlānga mu bāna ba Isiraeri, era nābērānga Katonda wā-
46 bwe. Nabo banātegerānga nga 'nze Mukama Katonda wābwe, eyaba-'gya munsi Yemisiri, ndyoke ntūle mul-o: 'nze Mukama Katonda wā-bwe.

30 Era olikola [a] ekyōto [b] ekyokwo-terezāngako obubāne: olikikola
2 nomuti ogwa sita. Obuwānvu bwa-kyo mukono, nobugazi bwakyo mu-kono; kiryenkanankana enjui zo-na: nobugulumivu bwakyo mikono ebiri. amayembe gakyo galiba ga
3 muti gumu nakyo. Era olikibikako zābu enūngi, wa'gulu wakyo, nenjui zakyo okwetolola, namayembe ga-kyo; era olikikolako engule eya zā-
4 bu okwetolola. Era olikikolako e-mpeta biri eza zābu wansi wengule yakyo, mu mbirizi zakyo zombi, ku njui zakyo zombi kwolizikolera; era ziribera bifo bya misituliro okukisi-
5 tulirāngako. Era olikola emisituliro nomuti ogwa sita, nogibikako zābu.
6 Era olikiteka mu maso gegigi eriri okumpi nesanduko eyobujulirwa, mu maso [c] gentebe eyokusāsira eri ku bujulirwa, kwenāsisinkanirānga
7 nāwe. Ne Aloni anāyoterezānga okwo [d] obubāne obwebiwunya aka-lōsa: buli nkya, [e] bwanāzirongōsā-
8 nga etabaza, anābwotezānga. Era Aloni bwanākōlezānga etabaza aka-wungēzi, anābwotezānga (okuba) obubāne obutali'gwāwo mu maso ga Mukama mu mirembe gya'mwe gyo-
9 na. Temukyoterezāngako [f] obubā-ne obulala, newakuba'de ekiwebwa-yo ekyokwōkya, newakuba'de ekiwe-bwayo ekyobu'ta: 'sō temukifukiri-rāngako ekiwebwayo ekyokunywa.
10 Era [g] Aloni anākolānga ekyokutā-ngirira ku mayembe gakyo omulū-ndi gumu buli mwāka: nomusai o-gwekiwebwayo olwebibi ekyokutā-ngirira bwanākikolerānga ekyoku-tāngirira omulūndi gumu buli mwā-ka mu mirembe gya'mwe gyona; kye kitukuvu enyo eri Mukama.
11 Mukama nāgamba Musa nti
12 [i] Bwonobalānga omuwendo gwabā-na ba Isiraeri, ababalibwa mubo bwebenkana, nebalyoka bawānga buli muntu [k] ekyokununula ememe-ye eri Mukama, bwonobabalānga;
13 [l] kawumpuli aleme okubakwata bwonobabalānga. Kino [m] kyebanā-wānga, buli anāitānga mwabo ababali'dwa (anāwānga) ekitūndu kya sekeri, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri: [n] (sekeri emu yenkana ne gera amakumi abiri:) [o] ekitūndu kya sekeri okuba ekiwebwayo eri
14 Mukama. Buli anāitānga mwabo ababali'dwa, bona abakamala emyā-ka amakumi abiri oba okusingawo anāwānga ekiwebwayo ekya Muka-
15 ma. [p] Abagaga tebasu'kirizāngawo newakuba'de abāvu tebakendēzānga ku kitūndu kya sekeri, bwebanāwā-nga ekiwebwayo ekya Mukama o-
16 lwokutāngirira ememe za'mwe. Era onotwālānga feza eyokutāngirira ku bāna ba Isiraeri, nogikoza [r] emiri-mu egyomuwema eyokusisinkanirā-ngamu; ebēre [s] eki'jukizo eri abāna

[w] Mat. 12. 4.
[y] Lev. 22. 10.
[z] Beb. 10. 11.
[a] Kuv. 40. 10.
[b] Kuv. 30. 29. Mat. 23.19.
[c] Kubal. 28. 3. 1 Byom. 16. 40. 2 Byom. 2. 4; 13. 11; 31. 3. Ezer. 3. 3.
[d] Dan. 9. 27; 12. 11.
[e] 2 Basek. 16. 15. Ez. 46. 13–15.
[f] 1 Basek. 18. 29, 36. 2 Basek. 16. 15. Ezer. 9. 4, 5. Zab. 141. 2. Dan. 9. 21.
[g] Kubal. 17. 4.
[h] Kuv. 40. 34. 1 Basek. 8. 11. 2 Byom. 5. 14; 7. 1–3. Ez. 43. 5. Kag. 2. 7, 9.
[k] Lev. 21. 15; 22. 9, 16.
[l] Kuv. 25. 8. Lev. 26. 12. Zek. 2. 10. Yok. 14. 17, 23. 2 Kol. 6. 16. Kub. 21. 3.
[a] Kuv. 37. 25; 40. 5.
[b] nyi. 7, 8, 10. Lev. 4. 7, 18; 8. 3.
[c] Kuv. 28. 21, 22.
[d] lu. 34. Luk. 1. 9.
[e] Kuv. 27. 21.
[f] Lev. 10. 1.
[g] Lev. 16. 18; 23. 27.
[i] Kuv. 38. 26. Kubal. 1. 2, 5; 26. 2. 2 Sam. 24. 2.
[k] Kubal. 31. 50. Yob. 33. 24. Zab. 49. 7. Mat. 20. 28. Ma'k. 10. 45. 1 Tim. 2. 6. 1 Pet. 1. 18, 19. 2 Sam. 24. 15.
[m] Mat. 17. 24.
[n] Lev. 27. 25. Kubal. 3. 47. Ez. 45. 12.
[o] Kuv. 38. 26.
[p] Yob. 34. 19. Nge. 22. 2. Bag. 6. 9. Bak. 3. 25.
[r] Kuv. 38. 26.
[s] Kubal. 16. 40.

ba Isiraeri mu maso ga Mukama, okutāngirira ememe za'mwe.
17 Mukama nāgamba Musa nti
18 Era [f] olikola ekinabirwamu kya kikomo, neutobo yakyo ya kikomo, okunabirāngamu: nokiteka [u] wakati wewema eyokusisinkanirāngamu nekyōto, nokifukāngamu ama'zi.
19 Ne Aloni nabānabe [w] banānabirāngamu engalo zābwe nebigere byābwe:
20 bwebanāingirānga mu wema eyokusisinkanirāngamu, banānabānga nama'zi, baleme okufa; newakuba'de bwebanāsembererānga ekyōto okuwereza, okwōkya ekiwebwayo eki-
21 kolebwa nomuliro eri Mukama: banānabānga bwebatyo engalo zābwe nebigere byābwe, baleme okufa: era [y] kinābērānga kiragiro enaku zona eri bo, eri ye neri eza'derye mu mirembe gyābwe gyona.
22 Nate Mukama nāgamba Musa
23 nti Era [z] wetwālire ku byakalōsa ebimanyibwa, [a] mulo ekulukuta (sekeri) bitāno, ne kinamomo (sekeri) bibiri mwatāno, kye kitūndu kyomuwendo, gwa mulo, ne [b] kalamo empomērevu (sekeri) bibiri mwatā-
24 no, ne [c] kasia (sekeri) bitāno, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri, na-
25 mafuta agomuzeituni [d] ini emu: era olibikoza amafuta amatukuvu agokufukibwāngako, omugavu ogutabu'dwa namagezi agomukozi womugavu: galiba [e] mafuta amatuku-
26 vu agokufukibwāngako. Era [f] oligafuka ku wema eyokusisinkanirā-
27 ngamu, ne ku sanduko eyobujulirwa, ne ku meza ne ku bintu byayo byona, nekikōndo ne ku bintu byakyo, ne ku kyōto ekyokwotere-
28 zāngako, ne ku kyōto ekyokwōkerāngako ne ku bintu byakyo byona, ne ku kinabirwamu ne ku ntobo ya-
29 kyo. Era olibitukuza okubēra ebitukuvu enyo: [g] buli ekinābikomā-
30 ngako kiriba kitukuvu. Era Aloni nabānabe [i] olibafukako amafuta, nobatukuza, okumpererea mu bwaka-
31 bona. Era oligamba abāna ba Isiraeri nti Gano ganāberānga mafuta matukuvu agokufukibwāngako eri 'nze mu mirembe gya'mwe gyona.
32 Tegafukibwānga ku mubiri gwa muntu, 'sō temukolānga agafanana nago, nga bwegatabulwa: ge matukuvu, galibera [k] mātukuvu gyemuli.
33 Buli [l] alitabula agafanana nago, na buli aligafukako ku mu'na'gwānga, alizikirizibwa okuva mu bantube.
34 Mukama nāgamba Musa nti [m] Wetwālire ebyakawowo ebiwomerevu, sitakite, ne onuka, ne galabano; ebyakalōsa ebiwomerevu nomugavu omulongōfu: byona byenkane obu-
35 zito; era olibikoza ekyokwoteza, akalōsa akakolebwa [n] namagezi agomukozi wakalōsa, akatabu'dwamu omunyo, akalongōfu, akatuku-
36 vu: era olikatwālako nokasekulasekula nyo, nokateka mu maso gobujulirwa mu wema eyokusisinkanirāngamu, [o] wenāsisinkanirānga nāwe: [p] kanāberānga katukuvu nyo gye-
37 muli. Nekyokwoteza kyolikola [r] temukyekolerānga 'mwe mwe'ka nga bwekitabulwa: kināberānga kitu-
38 kuvu gyoli eri Mukama. [s] Buli anākolānga agafanana nago, okuwunyako, alizikirizibwa okuva mu bantube.

31 Mukama nāgamba Musa nti
2 [a] Laba, mpise erinya Bezaleri [b] omwāna wa Uli, omwāna wa Ku-
3 li, owomukika kya Yuda: era [c] 'mu-'juzi'za omwoyo gwa Katonda, mu magezi, ne mu kutegēra, ne mu kumanya, ne mu buli ngeri ya kukola,
4 okulowoza emirimu egyamagezi, okukola ne zābu, ne feza, nekikomo,
5 ne mu kusala amainja agoku'sāmu, ne mu kwōla emiti, okukola mu buli
6 ngeri ya kukola. Nānge, laba, ntesewo wamu naye [d] Okoliabu, omwāna wa Akisimaki, owomukika kya Dani; ne mu mitima gyābwe bona abalina [e] emitima egyamagezi ngita-'demu amagezi bakole byona bye-
7 nkulagi'de: [f] ewema eyokusisikanirāngamu, ne [g] sanduko eyobujulirwa, [i] nentebe eyokusāsira egiriko,
8 nebintu byona ebyomuwema; [k] nemeza nebintu byayo, [l] nekikōndo ekirūngi nebintu byakyo byona, ne-
9 kyōto ekyokwoterezāngako; [m] nekyōto ekyokwōkerāngako nebintu byakyo byona, [n] nekinabirwamu ne-
10 ntobo yakyo; [o] nebyambalo ebikolebwa obulūngi, nebyambalo ebitukuvu eby'a Aloni kabona, nebyambalo ebyabānabe, okuwerereza mu
11 bwakabona; [p] namafuta agokufukibwāngako, nekyokwoteza [r] ekyebyakalōsa ebiwomerevu ekyawatukuvu: nga byona byenkulagi'de, bwebalikola bwebatyo.
12, 13 Mukama nāgamba Musa nti Era būlira abāna ba Isiraeri nti [s] Mazima mukwatānga sabiti zānge: kubanga ke kabonero wakati wānge na'mwe mu mirembe gya'mwe gyona; mulyoke mumanye nga 'nze
14 Mukama abatukuza. Kyemunāvānga [t] mukwata sabiti; kubanga lwe lutukuvu gyemuli: buli anālusobyānga talemānga ku'tibwa: kubanga [u] buli anālukolerāngako emirimu gyona, omwoyo ogwo gunāzikirizibwānga mu bantube. [w] Enaku
15 mukāga emirimu gikolebwēnga; naye ku [y] lunaku olwomusānvu wabānganga sabiti olwokuwu'mula okutukuvu, okutukuvu eri Mukama: buli anākolerānga emirimu gyona
16 ku sabiti, talemānga ku'tibwa. Aba-

[f] Kuv. 38.8. 1 Basek. 7. 38.
[u] Kuv. 40. 7, 30.
[w] Kuv. 40. 31, 32. Zab. 26. 6. Is. 52. 11. Yok. 13.10. Beb.10. 22.
[y] Kuv. 28. 43.
[z] Lu. 4. 14. Ez. 27. 22.
[a] Zab.45.8. Nge. 7. 17.
[b] Lu. 4. 14. Ver. 6. 20.
[c] Zab. 45. 8.
[d] Kuv. 28. 40.
[e] Kuv. 37. 29. Kubal. 35. 25. Zab. 89.20; 133. 2.
[f] Kuv. 40.9. Lev. 8. 10. Kubal. 7. 1.
[g] Kuv. 29. 37.
[i] Kuv. 29. 7. Lev. 8. 12, 30.
[k] nyi. 25.37.
[l] Is. 28.
[m] Kuv. 25. 6; 37. 29.
[n] Is. 25.
[o] Kuv. 28. 42. Lev. 16. 2.
[p] Kuv. 29. 37. Lev. 2. 3.
[r] Is. 32.
[s] Is. 33.
[a] Kuv. 35. 30; 36. 1.
[b] 1 Byom. 2. 20.
[c] 1 Basek. 7. 14.
[d] Kuv. 36. 34.
[e] Kuv. 28. 3; 35. 10, 35; 36. 1.
[f] Kuv. 36. 8.
[g] Kuv. 37. 1.
[i] Kuv. 37. 6.
[k] Kuv. 37. 10.
[l] Kuv. 37. 17.
[m] Kuv. 38. 1.
[n] Kuv. 38. 8.
[o] Kuv. 30. 1, 41. Kubal. 4. 5, 6 neb.
[p] Kuv. 30. 25, 31; 37. 29.
[r] Kuv. 30. 34; 37. 29.
[s] Lev. 19.3, 30; 26. 2. Ez. 20. 12, 20; 44. 24.
[t] Kuv. 20. 8. Ma. 5. 12. Ez. 20. 12.
[u] Kuv. 35. 2. Kubal. 15. 35.
[w] Kuv. 20. 9.
[y] Lub. 2. 2. Kuv.16.23; 20. 10.

na ba Isiraeri kyebanāvānga bakwata sabiti, okwekūmānga sabiti mu mirembe gyābwe gyona, okuba e-
17 ndagāno etali'gwāwo. Ke kabonero wakati wānge nabāna ba Isiraeri enaku zona: kubanga [z]mu naku mukāga Mukama yakola e'gulu ne nsi, ne ku lunaku olwomusānvu nāwu'mula, nāwēra.
18 Bweyamala okwogera naye ku lusozi Sinai, nāwa Musa ebipande bibiri ebyobujulirwa, [a] ebipande ebyamainja, ebyawandikibwako nengalo ya Katonda.

32 Awo abantu bwebālaba nga Musa [a] alu'de oku'ka okuva ku lusozi, nebakung'ana eri Aloni, nebamugamba nti [b] Golokoka, otukolere bakatonda, abanātukulemberānga; kubanga Musa oyo, ye yatu'gya munsi Yemisiri, tetumanyi kyaba'de.
2 Aloni nābagamba nti Mumenye ku mpeta eza zābu, [c] eziri mu matu gabakazi ba'mwe, nagabāna ba'mwe abobulenzi nabobuwala, muzinde-
3 tere. Abantu bona nebamenya ku mpeta eza zābu ezāli mu matu gā-
4 bwe, nebaziretera Aloni. [d] Nāgitōla mu ngalo zābwe, nagiwumba nekyuma ekisala, nāgifūla enyana ensānuse: nebogera nti Bano be bakatondabo, 'gwe Isiraeri, abāku'gya
5 munsi Yemisiri. Aloni bweyalaba, nāzimba ekyōto mu maso gayo; Aloni [e] nālāngira nāyogera nti Enkya wanābera embaga eri Muka-
6 ma. Nebagolokoka enkya mu nakya, nebawayo ebiwebwayo ebyokwōkya, nebaleta ebiwebwayo olwemirembe; abantu/nebatūla okulya nokunywa, nebagolokoka okuzanya.
7 Mukama nāgamba Musa nti [g] Genda oserengete; kubanga abantubo bewa'gya munsi Yemisiri [h] beyōnō-
8 nyese'za: bakyamye mangu nebava mu 'kubo [k] lyenabalagira: bekole'de enyana ensānuse, nebagisinza, nebagiwa sadaka, nebogera nti [l] Bano be bakatondabo, 'gwe Isiraeri,
9 abāku'gya munsi Yemisiri. Mukama nāgamba Musa nti [m] Abantu bano mbalabye, era, laba, be bantu
10 abalina ensingo enkakanyavu: kale kakano [n] ndeka, obusungu bwānge bwāke nyo kubo, era mbazikirize: era [o] ndikufūla 'gwe e'gwānga ede-
11 ne. Musa [p] neyegairira Mukama Katondawe, nāyogera nti Mukama, kiki ekyāsi'za omyo obusungubwo ku bantubo, bewa'gya munsi Yemisiri namānyi amangi nomukono o-
12 gwobuinza? [r] Lwa ki okwogeza Abamisiri nti Yaba'gyiramu obubi, okuba'tira ku nsozi, nokubazikiriza okuva ku maso gensi? Oleke obusungubwo obukambwe, o'julukuke
13 oleke obubi obwo eri abantubo. O-'jukire Ibulaimu, Isaka, ne Isiraeri, abawerezabo, [s] bewersiririra we'ka nobagamba nti [t] Ndyongera eza'de lya'mwe ngemunyenye ezomu'gulu, nensi eyo yona gyenjoge'deko ndigiwa eza'de lya'mwe, nabo baligisi-
14 kira emirembe gyona. Mukama [u] na'julukuka nāleka obubi bwaba-'de ayoge'de okubakola abantube.
15 Musa [w] nākyuka, nāserengeta okuva ku lusozi, ngalina ebipande bibiri ebyobujulirwa mu ngaloze; ebipande ebyawandikibwako ku njui zabyo zombi; byawandikibwako e-
16 rui nerui. [y] Nebipande byali mulimu gwa Katonda, nokuwandika kwali kuwandika kwa Katonda, okwayō-
17 lebwa ku bipande. Yosuwa bweyawulira e'dobozi lyabantu nga bogerera wa'gulu, nāgamba Musa nti Waliwo e'dobozi eryokulwāna mu
18 lusisira. Nāyogera nti Eryo si 'dobozi lyabo abogerera wa'gulu olwokuwāngula, 'sō si 'dobozi lyabo abakāba olwokugobebwa: naye e'dobo-
19 zi lyabo abaimba lyempulira. Awo olwātuka bweyaseberera olusisira, nālyoka [z] alaba enyana nabazina: obusungu bwa Musa nebwāka nyo, nākasuka ebipande mu ngaloze, nābimenyera wansi wolusozi.
20 [a] Nātwāla enyana gyebāli bakoze, nāgyōkya nomuliro, nāgisekulasekula, nāgimānsira ku ma'zi, nāga-
21 nywesako abāna ba Isiraeri. Musa nāgamba Aloni nti [b] Abantu bano bākukola ki, 'gwe nokuleta nobale-
22 tako okwōnōna okunene? Aloni nāyogera nti Obusungu bwa mukama wānge buleme okubūbūka enyo: [c] gwomanyi abantu bano, nga bago-
23 bererera dala obubi. Kubanga bāng'amba nti Tukolera bakatonda, abanātukulemberānga: kubanga Musa oyo, ye yatu'gya munsi Yemisiri,
24 tetumanyi kyaba'de. Nembagamba nti Buli alina zābu yona yona, bagimenyeko; awo nebagimpa: nengiteka mu muliro, [d] nenyana eno
25 nevamu. Awo Musa bweyalaba [e] ngabantu bajēmye; kubanga [f] Aloni yabajēmya okusekererwa aba-
26 labe bābwe: Musa nālyoka aimirira mu wankaki wolusisira, nāyogera nti Buli muntu ali kulwa Mukama, (a'je) gyendi. Abāna bona aba
27 Levi nebakung'ana gyali. Nābagamba nti Bwati bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti Muteke buli muntu ekitalakye ku kisāmbikye, muding'ane mu miryāngo gyona mu lusisira lwona, [g] mu'te buli muntu mugandawe, na buli muntu mu'ne, na buli muntu muliranwa-
28 we. Abāna ba Levi nebakola ngekigambo kya Musa: nebāfa ku bantu ku lunaku luli abasaja nga

[z] Lub.1.31; 2. 2.

[a] Kuv. 24. 12; 32. 15, 16; 34. 28, 29. Ma. 4. 13; 5. 22; 9. 10, 11. 2 Kol. 3. 3.

[b] Kuv. 24. 18. Ma. 9. 9. [b] Bik. 7. 40.

[c] Balam. 8. 24-27.

[d] Kuv. 20. 23. Ma. 9. 16. Balam. 17. 3, 4. 1 Basek. 12. 28. Nek. 9. 18. Zab. 106. 19. Is. 46. 6. Bik. 7. 41. Bal. 1. 23.

[e] Lev. 23. 2, 11, 21, 37. 2 Basek. 10. 20. 2 Byom. 30. 5. [f] 1 Kol. 10. 7.

[g] Ma. 9. 12.

[h] Ma. 4. 16. Balam. 2. 9.

[k] Kuv. 20. 3, 4, 23. Ma. 9. 16. [l] 1 Basek. 12. 28.

[m] Kuv. 33. 3, 5; 34. 9. Ma. 9. 6, 13; 31. 27. 2 Byom. 30. 8. Is. 48. 4. Bik. 7. 51. [m] Ma. 9. 14, 19. [n] Kubal. 14. 12. [p] Ma. 9. 18, 26-29. Zab. 74. 1, 2; 106. 23. [r] Kubal. 14. 13. Ma. 9. 28; 32. 27.

[s] Lub. 22. 16. Beb. 6. 13. [t] Lub. 12. 7; 13. 15; 15. 7, 18; 26. 4; 28. 13.

[u] Ma. 32. 20. 2 Sam. 24. 16. 1 Byom. 21. 15. Zab. 106. 45. Yer. 18. 8; 26. 13, 19. Yo. 2. 13. Yon. 3. 10; 4. 2. [w] Ma. 9. 15. [y] Kuv. 31. 18.

[z] Ma. 9. 16, 17.

[a] Ma. 9. 21.

[b] Lub. 20. 9.

[c] Kuv. 14. 11; 15. 24; 16. 2, 20, 28; 17. 2, 4.

[d] Iu. 4.

[e] Kuv. 33. 4, 5. [f] 2 Byom. 28. 19.

[g] Kubal. 25. 5. Ma. 33. 9.

29 nkumi satu. [a]Musa nāyogera nti Mwetukuze lero eri Mukama, newakuba'de okulwāna buli muntu nomwānawe, era ne mugandawe;
30 alyoke abawe lero omukisa. Awo olwātuka enkya Musa nāgamba abantu nti [k]Mwayōnōnye ekyōnōno ekinene: ne kakano nālinya eri Mukama; [l]mpo'zi nākola [m]ekinātāngirira olwekyōnōno kya'mwe.
31 Musa [n]na'dayo eri Mukama, nāyogera nti Woo, abantu abo bayōnōnye ekyōnōno ekinene, nebekolera
32 bakatonda aba zābu. Naye kakano, bwonosonyiwa ekyōnōno kyābwe—; naye bwotobasonyiwe, [o]onsāngule 'nze, nkwegairi'de, [p]mu
33 kitabokyo kyewawandika. Mukama nāgamba Musa nti Buli eyanyōnōnye 'nze, oyo gwenāsāngula mu kitabo kyānge. Ne kakano genda, otwāle abantu mu (kifo) kyenakugambako: [r]laba, malaika wānge anākukulemberānga: era naye [s]ku lunaku luli lwendiwalana, ndibawalanako ekibi kyābwe. Mukama nabonyabonya abantu, kubanga [t]bākola enyana, Aloni gyeyakola.

33 Mukama nāgamba Musa nti Mugende mulinye okuva wano, 'gwe nabantu bewa'gya munsi Yemisiri, muingire munsi gyenalairira Ibulaimu, Isaka, ne Yakobo, nga njogera nti [a]Ndigiwa eza'deryo:
2 era [b]ndituma malaika mu masogo; era [c]ndigobamu Omukanani, Omwamoli, Nomukiti, Nomuperizi,
3 Omukivi, Nomuyebusi: [d]munsi ekulukuta namata nomubisi gwenjuki: kubanga [e]'nze siririnya wakati mu'mwe; kubanga oli [f]'gwānga eririna ensingo enkakanyavu: 'neme
4 [g]okukuzikiriza mu 'kubo. Abantu bwebāwulira ebigambo ebyo ebibi, [h]nebanakuwala: [k]newataba muntu
5 ayambala ebyobuyonjobye. Mukama nāgamba Musa nti Gamba abāna ba Isiraeri nti Muli 'gwānga eririna ensingo enkakanyavu: mbera kulinya [l]wakati mu'gwe (newakuba'de) akasera akatono, nandikuzikiri'za: kale kakano yambula ebyobuyonjobyo, ndyoke [m]ntegēre
6 bwenākukola. Abāna ba Isiraeri nebeyambula ebyobuyonjo byābwe okuva ku lusozi Kolebu nokweyongerayo.
7 Musa yatwalānga ewema nāgisimba ebwēru wolusisira, walako nolusisira; [n]nāgiita Ewema eyokusisinkanirāngamu. Era buli [o]eyanonyānga Mukama nāfulumānga nāgenda mu wema eyokusisinkanirāngamu, eyali ebwēru wolusisira.
8 Era Musa bweyafulumānga nāgendānga mu Wema, abantu bona nebagolokokānga nebaimirira, buli muntu [p]mu mulyāngo gwewemaye, nātunulira Musa, okutūsa bweya-
9 malānga okuingira mu Wema. Awo Musa bweyaingirānga mu Wema, empagi eyekire ne'ka neimirira ku mulyāngo Gwewema: Mukama
10 [r]nāyogera ne Musa. Abantu bona nebalaba empagi eyekire ngeimiri'de ku mulyāngo Gwewema: abantu bona nebaimuka nebasinza, buli muntu mu mulyāngo gwewema-
11 ye. [s]Mukama nāyogerānga ne Musa nga balabagana mu maso, ngomuntu bwayogera ne mukwanogwe. Na'dāngayo mu lusisira nate: naye [t]omuwerezawe, Yosuwa, omwāna wa Nuni, omuvubuka, teyavānga mu Wema.
12 Musa nāgamba Mukama nti Laba, [u]ondagira nti Twāla abantu bano: notong'anya kumanya gwonotuma awamu nānge. Naye wayo gera nti [w]Nkumanyi erinya, era
13 walaba ekisa mu maso gānge. Kale kakano, nkwegairi'de, [v]bwemba nga nalaba ekisa mu masogo, [z]ondage amakubogo, nkumanye, ndyoke ndabe ekisa mu masogo: era lowo-
14 za nge'gwānga lino [a]bantubo. Nāyogera nti [b]Amaso gānge galigenda (nāwe), nānge ndikuwa [c]okuwu'mu-
15 la. Nāmugamba nti [d]Amasogo bwegatagendengepa (nānge), totutwāla
16 okuva wano. Kubanga kiritegērebwa kitya nga 'nze nalaba ekisa mu masogo, 'nze nabantubo? [e]si kyekiriva (kitegērebwa) kubanga ogenda na'fe, [f]nokwawulwa netwawulibwa, 'nze nabantubo, mu bantu bona abali ku maso gensi?
17 Mukama nāgamba Musa nti [g]Era nekyo kyoyoge'de ndikikola: kubanga [i]walaba ekisa mu maso gānge,
18 nānge nkumanyi erinya. Nāyogera nti Nkwegairi'de, ondage [k]ekiti-
19 bwakyo. Nāyogera nti [l]Naisa obulūngi bwānge bwona mu masogo, era nātendera erinya lya Mukama mu masogo; era [m]nāmukwatirwānga ekisa, era nāmusāsirānga gwe-
20 nāsāsirānga. Nāyogera nti Toīnza kundaba maso: kubanga [o]omuntu talindabako naba omulamu.
21 Mukama nāyogera nti Laba, waliwo ekifo ekiri okumpi nānge, nāwe
22 onoīmirira ku jinja: awo olunātuka ekitībwa kyānge bwekināba nga kiita. [p]nākuteka mu lwatika olwomujinja, [r]nenkubikako nomukono gwānge okutūsa bwenāba nga mpi-
23 sewo: nenziyako omukono gwānge, nāwe nolaba amabega gānge: naye amaso gānge [s]tegalabikе.

34 Mukama nāgamba Musa nti [a]Weba'jire ebipande bibiri ebyamainja ebifanana ngebyolube-

[a] Kubal. 25. 11-13. Ma. 13. 6-11.
[b] 1 Sam. 18. 19, 22. Nge. 21. 3. Zek. 13. 3. Mat. 10. 37.
[c] 1 Sam. 12. 20, 23. Luk. 18. 13. [d] 2 Sam. 16. 12. Am. 5. 15.
[e] Kubal. 25. 13.
[f] Ma. 9. 18.

[a] Zab. 69. 28. Bal. 9. 3.
[b] Bef. 4. 3. Kub. 3. 5; 13. 8; 17. 9; 20. 12, 15; 21. 27; 22. 19.
[c] Kuv. 33. 2, 14. Kubal. 20. 15.
[d] Ma. 32. 35. Am. 3. 14. Hal. 2. 5, 6.
[e] Bik. 7. 41.

[a] Lub. 12. 7; 32. 13.
[b] Kuv. 32. 34. Ma. 7. 22 Yos. 24. 11.
[c] Kuv. 3. 8.
[d] nyi. 13, 17.
[e] Kuv. 33. 3; 34. 9. Ma. 9. 6, 13.
[f] Kuv. 23. 21; 32. 10.
[g] Kubal. 14. 1, 39.
[h] Lev. 10. 6. 2 Sam. 19. 24. 1 Basek. 21. 27. 2 Basek. 19. 1. Ezer. 9. 3. Es. 4. 1, 4. Yob. 1. 20; 2. 12. Is 32. 11. Ez. 24. 17, 23; 26. 16.
[i] Kubal. 16. 45, 46.
[k] Ma. 8. 2. Zab. 139. 23.
[l] Kuv. 29. 42, 43.
[m] Ma. 4. 29. 2 Sam. 21. 1.

[n] Kubal. 16. 27.

[r] Kuv. 23. 22; 31. 18. Zab. 99. 7.

[s] Lub. 32. 30. Kubal. 12. 8. Ma. 34. 10.
[t] Kuv. 24. 13.
[u] Kuv. 32. 34.
[w] Ju. 17. Zab. 1. 6. Yer. 1. 5. Yok. 10. 14, 15. 2 Tim. 2. 19.
[v] Kuv. 34. 9.
[z] Zab. 26. 4; 27. 11; 86. 11; 119. 33.
[a] Ma. 9. 26, 29. Yo. 2. 17.
[b] Kuv. 13. 21; 40. 34-38. Is. 63. 9.
[c] Ma. 3. 20. Yos. 21. 44; 22. 4; 23, 1. Zab. 95. 11.
[d] Kuv. 34. 9.
[e] Kubal. 14. 14.
[f] Kuv. 34. 10. Ma. 4. 7, 34. 2 Sam. 7. 23. 1 Basek 8. 53. Zab. 147. 20.
[g] Lub. 19. 21. Yak. 5. 16.
[i] Ju. 12.
[k] Ju. 20. 1 Tim. 6. 16.
[l] Kuv. 34. 5-7. Yer. 31. 14.
[m] Bal. 9. 15. 16, 18.
[n] Bal. 4. 4. 16.
[o] Lub. 32. 30. Ma. 5. 24. Balam. 6. 22; 13. 22. Is. 6. 5. Kub. 1. 16. 17.
[p] Is. 2. 21.
[r] Zab. 91. 1, 4.
[s] Ju. 20. Yok. 1. 18.

[a] Kuv. 32. 16, 19. Ma. 10. 1.

ryeberye: nänge [b]ndiwandika ku bipande ebigambo ebyäli ku bipande ebyoluberyeberye, byewame-
2 nya. Era enkya obe nga wetesetese, olinye enkya ku lusozi Sinai, weragire okwo gyendi ku [c]ntiko
3 yolusozi. 'Sō tewabe muntu [d]alinya näwe, 'sō nomuntu yena aleme okulabikira ku lusozi lwona lwona; newakuba'de endiga newakuba'de ente bireme okulira mu maso go-
4 lusozi olwo. Näba'ja ebipande bibiri ebifanana ngebyoluberyeberye; Musa nägolokoka enkya mu makya, nälinya ku lusozi Sinai, Mukama nga bweyamulagi'de, nätwäla mu ngaloze ebipande bibiri ebyamai-
5 nja. Mukama na'kira mu kire, naimirira eyo wamu naye, [c]nätendera erinya lya Mukama.
6 Mukama näita mu masoge, nätendera nti Mukama, [f]Mukama, Katonda a'ju'de okusäsira era owekisa, alwawo okusunguwala, era alina [g]okusäsira okungi [i]namazima a-
7 mangi; [k]a'jukira okusäsira eri abantu enkumi nenkumi, [l]asonyiwa obutali butukirivu nokwönöna nekibi: era [m]atalimu'gyako omusängo nakatono (oyo aligubako); awalana obutali butukirivu bwa bakitäbwe ku bäna bäbwe, ne ku bäna babäna bäbwe, ku mirembe egyabanakasatwe negyabanakana.
8 Musa näyanguwa, näväna mu mu-
9 twe wansi, näsinza. Näyogera nti Bwemba kakano nga nalaba ekisa mu masogo, ai Mukama, [n]Mukama atambulenga wakati mu'fe, nkwegairi'dē; kubanga lye [o]'gwänga eririna ensingo enkakanyavu; era otusonyiwe obutali butukirivu bwa'fe nokwönöna kwa'fe, era otu-
10 twäle okuba [p]obusikabwo. Näyogera nti Laba, [r]ndagäna endagäno: mu maso gabantubo bona [s]näkolänga ebyamagero, ebitäkolebwänga ngebyo munsi zona, newakuba'de mu 'gwänga lyona lyona: nabantu bona bolimu banälabänga omulimu gwa Mukama, kubanga
11 [t]kyendikukoza kya ntisa. [u]Lowoza kino kyenkulagira lero: laba, [w]ngoba mu masogo Omwamoli, Nomukanani, Nomukiti, Nomupe-
12 rizi, Nomukivi, Nomuyebusi. [v]Wekūme we'ka, tolagänänga ndagäno nabo abali munsi gyogenda, ereme okuba [x]ngekyambika wakati mu-
13 'gwe: naye [a]mulimenyamenya ebyōto byäbwe, era mulyasayasa empagi zäbwe, era [b]mulitematema
14 Bäsera bäbwe: [c]kubanga tosinzēnga Katonda mulala yena: kubanga Mukama, erinyalye Wabu'gya,
15 ye [d]Katonda owobu'gya: [e]tolagänänga ndagäno nabo abali munsi, [f]baleme okwenda nga bagoberera bakatonda bäbwe, nebabawa sadaka bakatonda bäbwe, [g]newabawo
16 akuita [i]nolya ku sadakaye; [k]notwälira abänabo abasaja ku bawala bäbwe, [l]abawala bäbwe nebayenda nga bagoberera bakatonda bäbwe, nebabayenza abänabo nga
17 bagoberera bakatonda bäbwe. [m]Tewekolerängа bakatonda abasänuse.
18 Onekümänga [n]embaga eyemigati egitazimbulukuswa. Enaku mukäga onolyänga emigati egitazimbulukuswa, nga bwenakulagira, mu kisera ekyalagirwa [o]mu mwezi Abibu: kubanga mu mwezi Abi-
19 bu mwewavira mu Misiri. [p]Buli ekina'gulänga enda kyänge; nensolozo zona enume, eboluberyeberye ebyente nebyendiga. [r]Nomwäna omuberyeberye ogwendogoi o-
20 nomununulänga nomwäna gwendiga: era bwonobänga toyagala kumununula, onomenyänga obulago bwayo. Ononunulänga ababeryeberye bona mu bänabo. 'Sō tewabenga [s]eyeraga eri 'nze nga
21 talēse kintu. [t]Enaku omukäga onokolerängamu emirimu, naye ku lunaku olwomusänvu onowu'mulänga: mu naku zebalimirängamu ne mu naku zebakungulirängа-
22 mu, onowu'mulänga. [u]Era onekümänga embaga eya sabiti, ye yomwäka omuberyeberye ogweng'ano, nembaga eyokutereka o-
23 mwäka nga guwe'deko. [w]Emirūndi esatu buli mwäka abasajabo bona baneragänga mu maso ga Mukama Katonda, Katonda wa Isi-
24 raeri. [v]Kubanga ndigobamu amawänga mu masogo, [x]nengaziya ensalozo: [a]'sō tewabenga muntu alyegomba ensiyo, bwonogendänga okulabika mu maso ga Mukama Katondawo emirūndi esatu buli
25 mwäka. [b]Towängayo musai gwa sadaka yänge wamu nomugati oguzimbulukuswa; [c]newakuba'de sadaka eyembaga Eyoknitako te-
26 sigalängako okutūsa enkya. [d]Eboyolberyeberye ebyensiyo ebisoka onobiretängа mu nyumba ya Mukama Katondawo. [e]Tofumbirängа omwäna gwembuzi mu mata ga
27 nyina wagwo. Mukama nägamba Musa nti 'Gwe wandika [f]ebigambo ebyo: kuba ebigambo ebyo nga bwebiri bwendagänye bwentyo e-
28 ndagäno näwe ne Isiraeri. [g]Nämala eyo wamu ne Mukama enaku amakumi ana emisana nekiro; nga talya 'mere 'sōnga tanywa ma'zi. [i]Näwandika ku bipande ebigambo ebyendagäno, amatēka ekumi.
29 Awo olwätuka Musa bweya'ka okuva ku lusozi Sinai, [k]ebipande bibiri ebyobujulirwa nga biri mu ngalo za Musa, bweya'ka okuva ku

[b] Iu. 28. Ma. 10. 2, 4.
[c] Kuv. 19. 20; 24. 12.
[d] Kuv. 19. 12, 13, 21.
[e] Kuv. 33. 19. Kubal. 14. 17.
[f] Kubal. 14. 18. 2 Byom. 30. 9. Nek. 9. 17. Zab. 86. 15; 103. 8; 111. 4; 112. 4; 116. 5; 145. 8. Yo. 2. 13.
[g] Zab. 31. 19. Bal. 2. 4.
[i] Zab. 57. 10; 108. 4.
[k] Kuv. 20. 6. Ma. 5. 10. Zab. 86. 15. Yer. 32. 18. Dan. 9. 4.
[l] Zab. 103. 3; 130. 4; Dan. 9. 9. Bef. 4. 32. 1 Yok. 1. 9.
[m] Kuv. 23. 7, 21. Yos. 24. 19. Yob. 10. 14. Mi. 6. 11. Nak. 1. 3.
[n] Kuv. 33. 15, 16.
[o] Kuv. 33. 3.
[p] Ma. 32. 9. Zab. 28. 9; 33. 12; 78. 62; 94. 14. Yer. 10. 16. Zek. 2. 12.
[r] Ma. 5. 2; 29. 12, 14.
[s] Ma. 4. 32. 2 Sam. 7. 23. Zab. 77. 14; 78. 12; 147. 20.
[t] Ma. 10. 21. Zab. 145. 6. Is. 64. 3.
[u] Ma. 5. 32; 6. 3, 25; 12. 28, 32; 28. 1.
[w] Kuv. 33. 2.
[v] Kuv. 23. 32. Ma. 7. 2. Balam. 2. 2.
[x] Kuv. 23. 13.
[a] Kuv. 23. 24. Ma. 12. 3. Balam. 2. 2.
[b] Ma. 7. 5; 12. 2. Balam. 6. 25. 2 Basek. 18. 4; 23. 14. 2 Byom. 31. 1; 34. 3, 4.
[c] Kuv. 20. 3, 5.
[d] Kuv. 20. 5.
[e] Iu. 12.
[f] Ma. 31. 16. Balam. 2. 17. Yer. 3. 9. Ez. 6. 9.
[g] Kubal. 25. 2. 1 Kol. 10. 27.
[i] Zab. 106. 28. 1 Kol. 8. 4, 7, 10.
[k] Ma. 7. 3. 1 Basek. 11. 2. Ezer. 9. 2. Nek. 13. 25.
[l] Kubal. 25. 1, 2. 1 Basek. 11. 4.
[m] Kuv. 32. 8. Lev. 19. 4.
[n] Kuv. 12. 15; 23. 15.
[o] Kuv. 13. 4.
[p] Kuv. 13. 2, 12; 22. 29. Ez. 44. 30. Luk. 2. 23.
[r] Kuv. 13. 13. Kubal. 13. 15.
[s] Kuv. 23. 15. Ma. 16. 16. 1 Sam. 9. 7, 8. 2 Sam. 24. 24.
[t] Kuv. 20. 9; 23. 12; 35. 2. Ma. 5. 12, 13. Luk. 13. 14.
[u] Kuv. 23. 16. Ma. 16. 10, 13.
[w] Kuv. 23. 14, 17. Ma. 16. 16.
[v] Kuv. 33. 2. Lev. 18. 24. Ma. 7. 1. Zab. 78. 55; 80. 8.
[x] Ma. 12. 20; 19. 8. 2 Byom.
[a] Lub. 35. 5. 17. 10. Nge. 16. 7. Bik. 18. 10.
[b] Kuv. 23. 18.
[c] Kuv. 12. 10.
[d] Kuv. 23. 19. Ma. 26. 2, 10.
[e] Kuv. 23. 19. Ma. 14. 21.
[f] Iu. 10. Ma. 4. 13; 31. 9.
[g] Kuv. 24. 18. Ma. 9. 9, 13.
[i] Iu. 1. Kuv. 31. 18; 32. 16. Ma. 4. 13; 10. 2, 4.
[k] Kuv. 32. 15.

lusozi, Musa nātamanya [l] ngomubiri ogwamasoge gumasamasa o-
30 lwokwogera naye. Aloni nabāna bona aba Isiraeri bwebālaba Musa, laba, omubiri ogwamasoge negumasamasa; nebatya okumusembe-
31 rera. Musa nābaita; Aloni nabakulu bona abekibīna neba'da gyali:
32 Musa nāyogera nabo. Oluvanyuma abāna bona aba Isiraeri nebasembera: [m] nābalagira byona Mukama byayogere'de naye ku lusozi
33 Sinai. Musa bweyamala okwogera nabo, nāteka [n] ekyokubika ku ma-
34 soge. Naye Musa [o] bweyaingirānga mu maso ga Mukama okwogera naye, na'gyako ekyokubika, okutūsa lweyafulumānga; nāfulumānga nāyogera nabāna ba Isi-
35 raeri bweyalagirwānga; abāna ba Isiraeri nebalaba amaso ga Musa, omubiri ogwamasoge nga gumasamasa: Musa na'zānga ekyokubika ku masoge, okutūsa lweyaingirānga okwogera naye.

35 Musa nākung'anya ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri, nābagamba nti Bino bye bigambo Mukama byalagi'de, 'mwe okubikola,
2 [a] Enaku omukāga emirimu gikolerwēngamu, naye ku lunaku olwomusānvu wabēnga olunaku olutukuvu gyemuli, sabiti eyokuwu'mula okutukuvu eri Mukama: buli anākolerāngako omulimu gwona
3 ana'tibwānga. [b] Temukumānga muliro gwona mu nyumba za'mwe zona ku lunaku olwa sabiti.
4 Musa nābūlira ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri nti Kino kye
5 kigambo Mukama kyalagi'de, ngayogera nti Mu'gye ku ba'na'mwe ekiwebwayo eri Mukama: [c] buli alina omutima ogu'kiriza, akirete, kye kiwebwayo ekya Mukama; zā-
6 bu, ne feza, nekikomo; ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu,
7 ne bafuta, nebyoya byembuzi; namaliba gendiga amanyike amamyufu, namaliba geng'onge, nomuti
8 gwa sita; namafuta getabaza, [d] nebyakalōsa ebyamafuta agokufukako, (nebyakalōsa) ebyokunyokeza;
9 namainja aga onuku, namainja agokutona, okubēra, ku kānzu ne ku
10 kyomukifuba. Era buli muntu mu'mwe alina omutima ogwamagezi a'je akole byona Mukama bya-
11 lagi'de; [e] enyumba, ewema yayo nekyokugibikako, ebikwaso byayo, nembawo zayo, nemiti gyayo, ne-
12 mpagi zayo, nebinya byayo; [f] esanduko, nemisituliro gyayo, entebe eyokusāsira, negigi eryawulamu;
13 [g] emeza nemisituliro gyayo, nebintu byayo byona, [i] nemigati egyo-
14 kulaga; era [k] nekikōndo ekyetabaza, nebintu byakyo, netabaza za-
15 kyo, namafuta agetabaza; [l] nekyōto ekyokwoterezāngako, nemisituliro gyakyo, [m] namafuta agokufukako, [n] nobubāne obuwomerevu, nakatimba akolu'gi olwomumulyā-
16 ngo ogwewema; [o] ekyōto ekyokwōkerāngako ekiwebwayo, era nekitindiro kyakyo ekyekikomo, emisituliro gyakyo, nebintu byakyo byona,
17 ekinabirwamu nentobo yakyo; [p] ebitimbibwa ebyolu'gya, empagi zalwo, nebinya byazo, nakatimba a-
18 kolu'gi olwolu'gya; eninga ezewema, neninga ezolu'gya, nemigwa
19 gyabyo; [r] nebyambalo ebikolebwa obulūngi, ebyokuwererezāngamu mu watukuvu, ebyambalo ebitukuvu ebya Aloni kabona, nebyambalo ebyabānabe, ebyokuwererezāngamu mu bwakabona.
20 Ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri nebagenda nebava mu maso
21 ga Musa. Neba'ja buli muntu [s] omutimagwe gwegwakubiriza, era na buli muntu omwoyogwe gwegwa'kirizisa, nebaleta ekiwebwayo ekya Mukama, olwomulimu ogwewema eyokusisinkanirāngamu, nolwokuwereza kwayo kwona, nolwebyambalo ebitukuvu.
22 Neba'ja, abasaja era nabakazi, bona abalina emitima egi'kiriza, nebaleta amapesa, nempeta ezomumatu, neziriko obubonero, namagemu, amakula gona aga zābu; buli muntu eyawa ekiwebwayo ekya
23 zābu eri Mukama. [t] Na buli muntu eyalabika ngalina kaniki nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enūngi, nebyoya byembuzi, namaliba gendiga amanyike amamyufu, namaliba geng'onge, nābi-
24 reta. Buli muntu eyawayo ekiwebwayo ekya feza nekikomo yaleta ekiwebwayo ekya Mukama: na buli muntu eyalabika ngalina omuti gwa sita olwomulimu gwona gwona
25 ogwokuwereza, nāguleta. Nabakazi bona abalina [u] emitima egyamagezi nebalānga nengalo zābwe, nebaleta byebālānga, kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne
26 bafuta enūngi. Nabakazi bona emitima gyābwe begyakubiriza mu magezi nebalānga ebyoya byembuzi. [w] Nabakulu nebaleta amainja aga onuku, nagokutona, okubēra ku kānzu ne ku kyomukifu-
28 ba; [y] nebyakalōsa, namafuta; olwetabaza, nolwamafuta agokufukako, nolwobubāne obuwomerevu.
29 Abāna ba Isiraeri bāleta [z] ekiwebwayo ekyemyoyo egye'dembe eri Mukama; buli musaja nomukazi, emitima gyābwe begya'kirizisa okuletera omulimu gwona Mukama

[l] Mat. 17. 2. 2 Kol. 3. 7, 13.
[m] Kuv. 24. 3.
[n] 2 Kol. 3. 13.
[o] 2 Kol. 3. 16.
[a] Kuv. 20. 9; 31. 14, 15 Lev. 23. 3. Kubal. 15. 32 neb. Ma. 5. 12. Luk. 13. 14.
[b] Kuv. 16. 23.
[c] Kuv. 25. 2.
[d] Kuv. 25. 6.
[e] Kuv. 26. 1, 2 neb.
[f] Kuv. 25. 10 neb.
[g] Kuv. 25. 23.
[i] Kuv. 25. 30. Lev. 24. 5, 6.
[k] Kuv. 25. 31 neb.
[l] Kuv. 30. 1.
[m] Kuv. 30. 23.
[n] Kuv. 30. 34.
[o] Kuv. 27. 1.
[p] Kuv. 27. 9.
[r] Kuv. 31. 10; 39. 1, 41. Kubal. 4. 5, 6.
[s] 1 Byom. 28. 2, 9; 29. 9. Ezer. 7. 27. 2 Kol. 8. 12; 9. 7.
[t] 1 Byom. 29. 8.
[u] Kuv. 36. 1. 2 Basek. 23. 7. Nge. 31. 19, 22, 24.
[w] 1 Byom. 29. 6.
[y] Kuv. 30. 23.
[z] 1 Byom. 29. 9.

gweyalagira okukola mu mukono gwa Musa.
30 Musa nāgamba abāna ba Isiraeri
[a] Kuv. 31. 2 neb. nti Laba, [a] Mukama aise erinya Bezaleri omwāna wa Uli, omwāna wa
31 Kuli, owekika kya Yuda; era amu-'juzi'za omwoyo gwa Katonda, mu magezi, mu kutegēra, ne mu kuma-
32 nya, ne mu buli ngeri yokukola;
nokuyiya emirimu egyamagezi, nokukola omulimu gwa zābu, nogwa
33 feza, nogwekikomo, nogwokusala amainja agokutona, nogwokwōla emiti, okukola buli ngeri yemirimu
34 egyamagezi. Era atese mu mutimagwe okuigiriza, ye era ne
[b] Kuv. 31. 6. [b] Okoliabu, omwāna wa Akisamaki, owe-
[c] 1 Basek. 7. 14. 2 Byom. 2. 14. 35 kika kya Dani. Abo [c] aba'juzi'za emitima gyābwe amagezi, okukola buli ngeri yemirimu, egyomusazi wamainja, negyomukozi owamagezi, negyomudaliza, egya kaniki, negyolugoye olwefulungu, negyolumyufu, negya bafuta enūngi, negyomulusi egya bona abakola emirimu gyona gyona, nabo abayiya
36 emirimu egyamagezi. Ne Bezaleri ne Okoliabu banākolānga
[d] Kuv. 35. 10, 35. emirimu, na buli muntu [d] alina omutima ogwamagezi, Mukama gwatesemu amagezi nokutegēra amanye okukola omulimu gwona ogwokuwereza okwomuwatukuvu, nga byona Mukama byeyalagira.
2 Musa nāita Bezaleri ne Okoliabu, na buli muntu eyalina omutima ogwamagezi, Mukama gweyatekamu amagezi mu mutimagwe, buli mu-
[b] 1 Byom. 29. 5. ntu [b] omutimagwe gwegwakubiriza
3 oku'ja ku mulimu okugukola: Musa nābawa ekiwebwayo kyona abā-
[c] Kuv. 35. 27. na ba Isiraeri [c] kyebāleta olwemirimu egyokuwereza okwomuwatukuvu, okugikola. Era nebamuleterānga ebiwebwayo nemyoyo egye-
4 'dembe buli nkya. Nabamagezi bona, abākola emirimu gyona egyomuwatukuvu, nebava buli muntu
5 ku mulimugwe, gwebāli bakola; nebagamba Musa nti
[d] 2 Kol. 8. 2, 3. [d] Abantu baleta bingi ebisu'kiri'de enyo okumala okukola emirimu, Mukama gyeya-
6 lagira okukola. Musa nālagira, nebalāngira mu lusisira lwona, nti Omusaja era nomukazi alekerawo okukola nate omulimu gwona ogwekiwebwayo ekyawatukuvu. Abantu
7 nebaziizibwa obutaleta. Kubanga ebintu byebāli nabyo byamala emirimu gyona okugikola, era byasu-'kiririrawo.
[e] Kuv. 26. 1. 8 [e] Na buli muntu eyalina omutima ogwamagezi eyakola omulimu ogwo nākola ewema nemitanda kumi; egya bafuta enūngi erāngi'dwa, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bakerubi omulimu ogwomukozi owamagezi bweyagako-
9 la. Obuwānvu bwa buli mutanda bwali emikono amakumi abiri mu munāna, nobugazi bwa buli mutanda emikono ena: emitanda gyona gyali
10 gya kigero kimu. Nāga'ta emitanda etāno gyo'ka na gyo'ka: era nemitanda etāno (emirala nāgiga'ta gyo'ka
11 na gyo'ka. Nākola eng'ango eza kaniki ku lukugiro lwomutanda ogumu okuva mu nsōnda eyemigate:
12 era bwatyo nākola ku lukugiro lwomutanda ogwokuma'bali gemigate egyokubiri. Yakola eng'ango [f] amakumi atāno ku mutanda gumu, neng'ango amakumi atāno ku lukugiro lwomutanda ogwomumigate egyokubiri: eng'ango zalabagana
13 zo'ka na zo'ka. Era nākola ebikwaso ebya zābu amakumi atāno, nāga'ta emitanda gyo'ka na gyo'ka nebi-
14 kwaso: ewema nebera emu. [g] Era nākola emitanda egyebyoya byembuzi okubera ewema ku wema: yakola emitanda kumi na gumu.
15 Obuwānvu bwa buli mutanda bwali emikono amakumi asatu, nobugazi bwa buli mutanda emikono ena: emitanda kumi na gumu gyali gya
16 kigero kimu. Nāga'ta emitanda etāno gyo'ka, nemitanda omukāga
17 gyo'ka. Nākola eng'ango amakumi atāno ku lukugiro lwomntanda ogwokuma'bali gemigate, neng'ango amakumi atāno nāzikola ku lukugiro lwomutanda (ogwokuma'ba-
18 li) gemigate egyokubiri. Era nākola ebikwaso amakumi atāno ebyebikomo okuga'ta ewema, ebēre
19 emu. [h] Era nāgikolera ewema ekyokugibikako ekyamaliba gendiga amanyike amamyufu, ne kungulu ekyokugibikako ekyamaliba geng'onge.
20 [i] Era nākola embawo ezewema
21 ezomuti gwa sita, okuīmirira. Emikono kumi bwe bwali obuwānvu bwolubawo, nomukono nekitūndu obu-
22 gazi bwa buli lubawo. Ku buli lubawo kwaliko enimi biri, ezaga'tibwa zo'ka na zo'ka: bwatyo bweyakola
23 ku mbawo zona ezewema. Nākola embawo ezewema; embawo amakumi abiri ezolui lwobukika obwadyo
24 mu bukika obwadyo: era nākola ebinya ebya feza amakumi ana wansi wembawo amakumi abiri; ebinya bibiri wansi wolubawo lumu ebyenimi zalwo ebiri, nebinya bibiri wansi wolubawo olulala ebyenimi zalwo
25 ebiri. Era ezolui olwokubiri olwewema, ku lui olwobukika obwa kono, nākola embawo amakumi abiri,
26 nebinya byazo ebya feza amakumi ana; ebinya bibiri wansi wolubawo lumu, nebinya bibiri wansi wolubawo olulala. Era ezolui olwewema olwemabega mu bugwanjuba nāko-
28 la embawo mukāga. Era nākola

[f] Kuv. 26. 5.
[g] Kuv. 26. 7.
[h] Kuv. 26. 14.
[i] Kuv. 26. 15.

embawo biri ezensónda ezewema
29 ku lui olwemabega. Zali biri biri
wansi, era bwezityo bwezali enámba wa'gulu wazo okutúka ku mpeta emu: bwatyo bweyazikola zombi
30 mu nsónda zombi. Zali embawo
munána, nebinya byazo ebya feza,
ebinya kumi na mukága; ebinya
31 ebibiri wansi wa buli lubawo. Era
[i] Kuv. 26. 24. nákola [i] emiti egyomuti gwa sita: etáno egyembawo ezolui lumu o-
32 lwewema, nemiti etáno egyembawo
ezolui olulala olwewema, nemiti
etáno egyembawo ezewema ezolui
33 olwemabega olwebugwanjuba. Nomuti ogwa wakati náguisa wakati
34 mu mbawo erui nerui. Nembawo
názibikako zábu, nákola empeta
zazo eza zábu omwokutekera emiti,
nemiti nágibikako zábu.
[a] Kuv. 26. 31. 35 [29] Nákola egigi erya kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enúngi erángi'dwa: ne bakerubi omulimu ogwomukozi owama-
36 gezi bweyalikola. Nálikolera empagi nya ezomuti gwa sita, názibikako zábu: nebikwaso byazo byali bya zábu; názifumbira ebinya bina
[b] Kuv. 26. 36. 37 ebya feza. [30] Nálukolera akatimba olu'gi olwewema, aka kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enúngi erángi'dwa, omulimu
38 ogwomudaliza; nempagi zako táno nebikwaso byazo: nemitwe gyazo nemiziziko gyazo nábibikako zábu: nebinya byazo bitáno byali bya bikomo.

[c] Kuv. 25. 10. **37** [1] **Bezaleri** [g] nákola esanduko eyomuti gwa sita: obuwánvu bwayo bwali emikono ebiri nekitúndu, nobugazi bwayo omukono gumu nekitúndu, nobugulumivu bwa-
2 yo omukono gumu nekitúndu: nágibikako zábu enúngi munda ne kungulu, nágikolera engule eya zá-
3 bu okwetolola. Nágifumbira empeta nya eza zábu, mu magulu gayo ana; empeta biri ku lubirizi lwayo olumu, nempeta biri ku lubirizi lwa-
4 yo olwokubiri. Nákola emisituliro egyomuti gwa sita, nágibikako zábu.
5 Náingiza emisituliro mu mpeta ku mbirizi ezesanduko, okusitula esa-
[h] Kuv. 25. 17. 6 nduko. Nákola [h] entebe eyokusásira eya zábu enúngi: obuwánvu bwayo emikono ebiri nekitúndu, nobugazi bwayo omukono gumu
7 nekitúndu. Nákola bakerubi babiri aba zábu; yabakola neyawésebwa, ku nsónda biri ezentebe eyo-
8 kusásira; kerubi omu ku nsónda eyo, ne kerubi omu ku nsónda eyo: yakola bakerubi mu kitúndu ekyentebe eyokusásira ku nsónda zayo
9 ebiri. Ne bakerubi bágolola ebiwawátiro byábwe wa'gulu, nga bayanjála ku ntebe eyokusásira ebiwawátiro byábwe, nga balabagana amaso gábwe; amaso ga bakerubi bátunulira entebe eyokusásira.
10 Nákola [c] emeza eyomuti gwa sita: obuwánvu bwayo emikono ebiri, nobugazi bwayo omukono gumu, nobugulumivu bwayo omukono gu-
11 mu nekitúndu: nágibikako zábu enungi, nágikolako engule eya zábu
12 okwetolola. Nágikolako olukugiro olwoluta okwetolola, nálukolera olukugiro lwayo engule eya zábu
13 okwetolola. Nágifumbira empeta nya eza zábu, náteka empeta ku nsónda enya eziri ku magulu gayo
14 ana. Kumpi nolukugiro wezali empeta, ebifo ebyemisituliro gisitu-
15 lénga emeza. Nákola emisituliro egyomuti gwa sita, nágibikako zá-
16 bu, okusitulánga emeza. Nákola ebintu ebyabéránga ku meza, [d] esowani zayo, nebijiko byayo, nebibya byayo, nensuwa zayo, okufuka nabyo, ne zábu enúngi.
17 Nákola [e] ekikóndo ekya zábu enúngi: yakola ekikóndo neyawésebwa, entobo yakyo, nomukonda gwakyo; ebikompe byakyo, nemitwe gyakyo, nebimuli byakyo byali
18 bya zábu emu nakyo: era amatabi mukága gava ku mbirizi zakyo; amatabi asatu agekikóndo (gava) ku lubirizi lwakyo olumu, namatabi asatu agekikóndo (gava) ku lubirizi
19 lwakyo olwokubiri: ebikompe bisatu ebifanana ngebimuli bya kaluwa mu 'tabi limu, omutwe nekimuli; nebikompe bisatu ebifanana ngebimuli bya kaluwa mu 'tabi eryokubiri, omutwe nekimuli: bwekityo mu matabi mukága agava
20 ku kikóndo. Ne mu kikóndo mwalimu ebikompe bina ebifanana ngebimuli bya kaluwa, emitwe gyabyo
21 nebimuli byabyo: nomutwe gwali wansi wamatabi abiri aga zábu emu nagwo, nomutwe wansi wamatabi abiri aga zábu emu nagwo, nomutwe wansi wamatabi abiri aga zábu emu nagwo, mu matabi omukága
22 agakivako. Emitwe gyabyo namatabi gabyo byali bya zábu emu nakyo: kyona kyali mulimu muwése
23 ogumu ogwa zábu enúngi. Nákola ebyetabaza byakyo, omusánvu, ne makási wakyo, nesowani zakyo eze-
24 bisiriza, ne zábu enúngi. Yakikola ne talanta eya zábu enúngi, nebintu byakyo byona.
[f] Kuv. 30. 1. 25 Nákola [f] ekyóto ekyokwoterezángako obubáne ekyomuti gwa sita: obuwánvu bwakyo bwali mukono, nobugazi bwakyo mukono, okwenkanankana enjui zona; nobugulumivu bwakyo bwali emikono ebiri; amayembe gakyo gali ga muti
26 gumu nakyo. Nákibikako zábu enúngi, wa'gulu wakyo, nenjui za-

kyo okwetolola, namayembe gakyo: nākikolako engule eya zābu okwe-
27 tolola. Nākikolako empeta biri eza zābu wansi wengule yakyo, mu mbirizi zakyo zombi, ku njui zakyo zombi, okuba ebifo ebyemisituliro
28 okukisituliringako. Nākola emisituliro nomuti gwa sita, nāgibikako
f Kuv. 30. 23, 34. 29 zābu. Nākola f amafuta amatukuvu agokufukāngako, nobubāne obulongofu obwebyakalōsa ebiwomerevu, ngamagezi agomukozi womugavu bwegali.

a Kuv. 27. 1. 38 Nākola a ekyōto ekyokwōkerāngako ebiwebwayo ekyomuti gwa sita: obuwānvu bwakyo bwali emikono etāno, nobugazi bwakyo emikono etāno, okwenkanankana enjui zona; nobugulumi-
2 vu bwakyo emikono esatu. Nākola amayembe gakyo ku nsōnda zakyo enya; amayembe gakyo gali ga mulimu gumu nakyo: nākibikako
3 ekikomo. Nākola ebintu byona ebyekyōto, entamu, nebijiko, nebiba, nebyokukwasa enyama, nemumbiro: ebintu byakyo byona yabi-
4 kola nebikomo. Nākikolera ekyōto ekitindiro ekyekikomo ekirukibwa, wansi womuziziko ogukyetotola wansi, nākitūsa wakati mu bugulu-
5 mivu obwekyōto. Nāfumbira empeta nya ensōnda enya ezekitindiro ekyekikomo, okuba ebifo e-
6 byemisituliro. Nākola emisituliro egyomuti gwa sita, nāgibikako ebi-
7 komo. Nāingiza emisituliro mu mpeta ezokumbirizi ezekyōto, okukisituliringako; yakikola nembawo nga kirina e'banga munda.
b Kuv. 30. 18. 8 Nākola b ekyokunabirāngamu ekyekikomo, nentobo yakyo ya kikomo, nendabirwamu ezabakazi
c 1 Sam. 2. 22. c ababawereza abawerezānga ku mulyāngo ogwewema eyokusisinkaniringamu.
d Kuv. 27. 9. 9 Nākola d oln'gya: ebyatimbibwa ebyoln'gya ebyolui olwobukika obwadyo obukika obwadyo byali bya bafuta enūngi erāngi'dwa, emikono
10 kikumi: empagi zabyo zali amakumi abiri, nebinya byazo amakumi abiri, ebyebikomo; ebikwaso ebyempagi nemiziziko gyazo byali bya
11 feza. Nebyolui olwobukika obwa kono emikono kikumi, empagi zabyo amakumi abiri, nebinya byazo amakumi abiri, ebyebikomo; ebikwaso ebyempagi nemiziziko gyazo
12 bya feza. Nebyatimbibwa ebyolui olwebugwanjuba bya mikono atāno, empagi zabyo kumi, nebinya byazo kumi; ebikwaso ebyempagi nemi-
13 ziziko gyazo bya feza. Nebyolui olwebuvanjuba ku buvanjuba emi-
14 kono atāno. Ebyatimbibwa ebyokului olumu (oluliko omulyāngo) byali bya mikono kumi netāno; empagi zabyo satu, nebinya byazo
15 satu; nolui olulala bwerutyo; erui nerui ku mulyāngo ogwolu'gya waliwo ebyatimbibwa ebyemikono kumi netāno; empagi zabyo satu,
16 nebinya byazo satu. Ebyatimbibwa byona ebyolu'gya ebyenjui zona byali bya bafuta enūngi erā-
17 ngi'dwa. Nebinya ebyempagi byali bya bikomo; ebikwaso ebyempagi nemiziziko gyazo bya feza; nemitwe gyazo gyabikibwako feza; nempagi zona ezolu'gya zateke-
18 bwako emiziziko gya feza. Nakatimba akolu'gi olwolu'gya kali mulimu gwa mudaliza, ka kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enūngi erāngi'dwa: nobuwānvu bwako bwali emikono abiri, nobugulumivu mu bugazi bwako bwali emikono etāno, okwenkanankana nebyatimbibwa ebyolu'gya.
19 Nempagi zabyo zali nya, nebinya byazo bina, ebyebikomo; ebikwaso byazo bya feza, nebyokubika ku mitwe gyazo nemiziziko gyazo bya
20 feza. e Neninga zona ezewema, nezolu'gya okwetolola, byali bya bikomo.
e Kuv. 27. 19.
21 Guno gwe muwendo (ogwebintu) ebyewenia, ye wema eyobujulirwa, nga bwebyabalibwa nga Musa bweyalagira, olwokuwereza Kwabalevi, mu mukono gwa Isamali, omwāna
22 wa Aloni kabona. Ne f Bezaleri, omwāna wa Uli, omwāna wa Kuli, owekika kya Yuda, ye yakola byona Mukama byeyalagira Musa.
f Kuv. 31. 2, 6.
23 Era wamu naye waliwo Okoliabu, omwāna wa Akisamaki, owekika kya Dani, omusazi wamainja, era omukozi owamagezi, era omudaliza wa kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enūngi.
24 Zābu yona gyebākoza omulimu mu mulimu gwona ogwawatukuvu, ye zābu eyekiwebwayo, yali talanta abiri mu mwenda, ne sekeri lusā-
25 nvu mwamakumi asatu, nga g sekeri eyawatukuvu bweri. Nefeza ezabo abābalibwa abekijbīna yali talanta kikumi, ne sekeri lukumi mu lusānvu mu nsānvu mu tāno, nga sekeri
26 eyawatukuvu bweri: h buli muntu beka emu, kye kitūndu kya sekeri, nga sekeri eyawatukuvu bweri, buli muntu eyaita okugenda mwabo abābali'dwa, abakamala emyāka abiri oba kusu'kawo, k abantu obusirivu mukāga mwenkumi satu mu
27 bitāno mwatāno. Ne talanta kikumi eza feza zali za kufumba l ebinya eyawatukuvu, nebinya ebyegigi; ebinya kikumi (byava) mu ta-
28 lanta kikumi, buli kinya talanta. Ne (sekeri) lukumi mu lusānvu mu nsānvu mu tāno nāzikoza ebikwaso
g Kuv. 30. 13, 24. Lev. 27. 3, 25. Kubal. 3. 47; 18. 16.
h Kuv. 30. 13, 15.
k Kubal. 1. 46.
l Kuv. 26. 19, 21, 25, 32.

ebyempagi, nābika ku mitwe gyazo,
29 nāzikolako emiziziko. Nebikomo
ebyekiwebwayo byali etalanta nsānvu, ne sekeri enkumi biri mu
30 bina. Nabyo nābikoza ebinya ebyolu'gi olwewema eyokusisinkanirāngamu, nekyōto ekyekikomo,
31 nebintu byona ebyekyōto, nebinya ebyolu'gya okwetolola, nebinya ebyolu'gi olwolu'gya, neninga zona ezewema, neninga zona ezolu'gya okwetolola.

[a] Kuv. 35. 23.

39 [a] Ne **kaniki**, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, nebabikoza ebyambalo ebyalāngibwa obulūngi, ebyokuwererezāngamu mu watukuvu, nebakolera [b] ebyambalo ebitukuvu Aloni; [c] Mukama nga bweyalagira Musa.

[b] Kuv. 31. 10; 35. 19.
[c] Kuv. 28. 4.

2 [d] Nākola ekānzu eya zābu, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyu-
3 fu, ne bafuta enūngi erāngi'dwa. Nebawēsa zābu, nebagifūla ebipapi, nebagikomolamu obunyere, okugitunga mu kaniki, ne mu lugoye olwefulungu, ne mu lumyufu, ne mu bafuta enūngi, omulimu ogwomukozi owa-
4 magezi. Nebagikolako ebyokubibegabega ebyaga'tibwa: yaga'ti-
5 bwa ku nsōnda zayo zombi. Nolukoba olwalāngibwa namagezi, olwagiriko, okugisibyānga, lwali lwa lugoye lumu nayo era omulimu gwalwo gwafanana nga yo; lwa zābu, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enūngi erāngi'dwa; nga Mukama bweyalagira Musa.

[d] Kuv. 28. 6.

6 [e] Nebalongōsa amainja aga onuku, negaingizibwa mu mapesa aga zābu, negasalibwako ngakabonero bwekasalibwa, ngamanya gabāna ba Isira-
7 eri bwegāli. Nāgateka ku byokubibegabega ebyekānzu, okuba amainja [f] agoku 'jukizānga eri abāna ba Isiraeri; nga Mukama bweyalagira Musa.

[e] Kuv. 28. 9.
[f] Kuv. 28. 12.

8 [g] Nākola ekyomukifuba, omulimu ogwomukozi owamagezi, okufanana ngomulimu ogwekānzu; kya zābu, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, ne bafuta enū-
9 ngi erāngi'dwa. Kyenkanankana enjui zona; ekyomukifuba bākifunyamu: obuwānvu bwakyo luta, nobugazi bwakyo luta, nga kifunyi-
10 'dwamu. [h] Nebakitekamu enyiriri nya ezamainja: olunyiriri olwa sadio, ne topazi, ne kabunkulo lwe lwali olunyiriri olwoluberyeberye.
11 Nolunyiriri olwokubiri ejinja erya nawandagala, safiro, ne alimasi.
12 Nolunyiriri olwokusatu yakinso,
13 sebu, ne amesusito. Nolunyiriri olwokuna berulo, onuku, ne yasi-
14 pero: getolozebwa zābu wegātonebwa. Amainja negaba ngamanya gabāna ba Isiraeri, ekumi nabiri,

[g] Kuv. 28. 15.
[h] Kuv. 28. 17 neb.

ngamanya gābwe; ngakabonero bwekasalibwa, buli muntu ngeri-
15 nyalye, ebika ekumi nebibiri. Nebakola ku kyomukifuba emikūfu ngemigwa, obwomulimu ogulāngibwa
16 ogwa zābu enūngi. Nebakola amapesa abiri aga zābu, nempeta biri eza zābu; nebateka empeta ebiri ku nsō-
17 nda zombi ezekyomukifuba. Nebateka emikūfu gyombi obwa zābu obulāngibwa ku mpeta zombi ku nko-
18 merero ezekyomukifuba. Nenkomerero zombi endala ezemikūfu gyombi egirāngibwa nebaziteka ku mapesa gombi, nebagateka ku byokubibegabega ebyekānzu, ku lui lwayo
19 olwomumaso. Nebakola empeta biri eza zābu, nebaziteka ku nsōnda zombi ezekyomukifuba, ku ma-'bali gakyo agali ku lui olwekānzu
20 munda. Nebakola empeta biri eza zābu, nebaziteka ku byokubibegabega byombi ebyekānzu wansinsi, ku lui lwayo olwomumaso, kumpi nolukindo lwayo, wa'gulu wolukoba olwekānzu olulukibwa namage-
21 zi. Nebasiba ekyomukifuba nempeta zakyo nempeta ezekānzu nakagoye aka kaniki, kibere ku lukoba olwekānzu olulāngibwa namagezi, era ekyomukifuba kireme okusumululwānga ku kānzu; nga Mukama bweyalagira Musa.

22 [k] Nākola omunagiro ogwomukānzu gwa mulimu ogulāngibwa, gwa
23 kaniki gwona; nekituli ekyomunagiro wakati mugwo, ngekituli ekyekizibawo ekyekyuma, nga guliko olukugiro okwetolola ekituli kya-
24 gwo, guleme okuyuzibwa. Nebakola ku birenge byomunagiro amakomamawanga aga kaniki nagefulungu, nagolumyufu, naga (bafuta)
25 erāngi'dwa. Nebakola [l] endege eza zābu enūngi, nebateka endege wakati wamakomamawanga ku birenge byomunagiro okwetolola, wa-
26 kati wamakomamawanga; endege nekomamawanga, endege nekomamawanga, ku birenge byomunagiro okwetolola, okuwererezāngamu; nga Mukama bweyalagira Musa.

[k] Kuv. 28. 31.
[l] Kuv. 28. 33.

27 [m] Nebakolera ebizibawo ebya bafuta enūngi ebyomulimu ogulāngi-
28 bwa Aloni, nabānabe, [n] nekiremba ekya bafuta enūngi, nenkufira enūngi eza bafuta enūngi, ne [o] seruwale
29 eza bafuta enūngi erāngi'dwa, [p] nolukoba olwa bafuta enūngi erāngi-'dwa, ne kaniki, nolugoye olwefulungu, nolumyufu, omulimu ogwomudaliza; nga Mukama bweyalagira Musa.

[m] Kuv. 28. 39, 40.
[n] Kuv. 28. 4, 39. Ez. 44. 18.
[o] Kuv. 28. 42.
[p] Kuv. 28. 39.

30 [q] Nebakola akapande akokungule entukuvu aka zābu enūngi, nebakawandikako ebigambo, ngebiwandikibwa ku kabonero, nti OMUTUKUVU
31 ERI MUKAMA. Nebakasibako aka-

[q] Kuv. 28. 36, 37.

goye aka kaniki, okukasiba ku kiremba wa'gulu; nga Mukama bweyalagira Musa.

32 Bwegutyo omulimu gwona ogwenyumba eyewema eyokusisinkanirängamu negu'gwä: era abäna ba Isiraeri bäkola nga byona Mukama byeyalagira Musa, bwebäkola bwebatyo.

33 Nebagiretera Musa enyumba, ewema, nebintu byayo byona, ebikwaso byayo, nembawo zayo, nemiti gyayo, nempagi zayo, nebinya

34 byayo; nekyokubikako ekyamaliba gendiga eza sedume amanyike amamyufu, nekyokubikako ekyamaliba geng'onge, negigi eryäwulamu;

35 esanduko eyobujulirwa, nemisituliro gyayo, nentebe eyokusäsira;

36 emeza, nebintu byayo byona, ne-
37 migati egyokulaga; ekikondo ekirongöfu, ebyetabaza byakyo, bye byetabaza ebyokulongösebwänga, nebintu byakyo byona, namafuta

38 agetabaza; nekyöto ekya zäbu, namafuta agokufukängako, nobubäne obuwomerevu, nakatimba akolu'gi

39 olwewema; ekyöto ekyekikomo, nekitindiro kyakyo ekyekikomo, emisituliro gyakyo, nebintu byakyo byona, ekinabirwamu nentobo ya-
40 kyo; ebyokutimba ebyolu'gya, empagi zalwo, nebinya byalwo, nakatimba akolu'gi olwolu'gya, emigwa gyalwo, neninga zalwo, nebintu byona ebyokuwereza okwomunyumba, ebyewema eyokusisinka-
41 nirängamu; ebyambalo ebyakolebwa obulüngi ebyokuwererezängamu mu watukuvu, nebyambalo ebitukuvu ebya Aloni kabona, nebya-
[a] Kuv. 35. 10. [b] Lev. 9. 22, 23. Kubal. 6. 23. Yos. 22. 6. 2 Sam. 6. 18. [j] Basek. 8. 14. [2] Byom. 30. 27.
mbalo ebyabänabe, okuwererezä-
42 nga mu bwakabona. Nga byona Mukama byeyalagira Musa, bwebatyo abäna ba Isiraeri [a] bwebäkola
43 omulimu gwona. Musa nälaba omulimu gwona, era, laba, bäli nga bagumaze; nga Mukama bweyalagira, bwebatyo bwebäli bagukole'de dala: Musa [f] näbasabira omukisa.

40 Mukama nägamba Musa nti
2 [a] Ku lunaku olwoluberyeberye olwomwezi ogwoluberyeberye olisimba enyumba eyewema eyokusi-
3 sinkanirängamu. Era oligitekawa esanduko eyobujulirwa, era oliti-
4 mba egigi ku sanduko. Era oliingiza emeza, [b] notekateka ebintu ebigiriko; noingiza ekiköndo, no-
5 kolëza etabaza zakyo. Erä oliteka ekyöto ekya zäbu ekyokwoterezängako obubäne mu maso gesanduko eyobujulirwa, notekawo akatimba
6 akolu'gi olwewema. Era oliteka ekyöto ekyokwökerängako ebiwebwayo mu maso gomulyängo ogwenyumba yewema eyokusisinkanirä-
7 ngamu. Era [c] oliteka ekinabirwamu wakati wewema eyokusisinkanirängamu nekyöto, nokifukamu
8 ama'zi. Era olisimba olu'gya okwetolola, notimba akatimba ako-
9 lu'gi olwolu'gya. Era olitwäla amafuta agokufukängako, [d] nofuka ku wema, ne ku byona ebirimu, nogitukuza, nebintu byayo byona:
10 era eribera entukuvu. Era oligafukako ku kyöto ekyokwökerängako ebiwebwayo, nebintu byakyo byona, notukuza ekyöto: [e] nekyöto
11 kiribera kitukuvu nyo. Era oligafukako ku kinabirwamu nentobo
12 yakyo, nokitukuza. Era [f] olireta Aloni nabänabe ku mulyängo ogwewema eyokusisinkanirängamu,
13 nobanäza nama'zi. Era oliyambaza Aloni ebyambalo ebitukuvu; [g] nomufukako amafuta, nomutukuza,
14 ampererеze mu bwakabona. Era olireta abänabe, nobambaza ebizi-
15 bawo: nobafukako amafuta, nga bwofuse ku kitäbwe, bampererеze mu bwakabona: era bwebalifukibwako amafuta, kiribabërera [i] obwakabona obutalibavako mu mirembe
16 gyäbwe gyona. Musa näkola bwatyo: nga byona Mukama byeyamulagira, bweyakola bwatyo.
17 Awo olwätuka mu mwezi ogwoluberyeberye ogwomwäka ogwokubiri, ku lunaku olwoluberyeberye o-
18 lwomwezi, ewema nesimbibwa. Musa näsimba ewema, nätekawo ebinya byayo, näimiriza embawo zayo, näingiza emiti gyayo, näwangiza e-
19 mpagi zayo. Nätimba ewema ku nyumba, nägitekako kungulu ekyokubika ku wema; nga Mukama
20 bweyalagira Musa. [k] Nätwala obujulirwa näbunteka mu sanduko, na'sä emisituliro ku sanduko, näteka entebe eyokusäsira kungulu ku sa-
21 nduko: näingiza sanduko mu wema, nätimba egigi eryäwulamu, [l] näki'sa esanduko eyobujulirwa; nga Mukama byeyalagira Musa.
22 [m] Näteka emeza mu wema eyokusisinkanirängamu, ku lui olwewema olwobukika obwa kono, ebwëru
23 we'gigi. Nägitekatekako emigati mu maso ga Mukama: nga Muka-
24 ma bweyalagira Musa. Näteka [n] ekiköndo mu wema eyokusisinkanirängamu, mu maso gemeza, ku lui olwewema olwobukika obwadyo.
25 [o] Näkolëza etabaza mu maso ga Mukama; nga Mukama bweyalagi-
26 ra Musa. Näteka [p] ekyöto ekya zäbu mu wema eyokusisinkanirä-
27 ngamu mu maso ge'gigi: [r] näkyoterezako obubäne obwebyakalösa ebiwomerevu; nga Mukama bweya-
28 lagira Musa. [s] Nätekawo akatimba
29 akolu'gi olwewema. Näteka ekyöto ekyokwökerängako ebiwebwayo ku

[c] Kuv. 30. 18.
[d] Kuv. 30. 26.
[e] Kuv. 29. 36, 37.
[f] Lev. 8. 1-13.
[g] Kuv. 28. 41.
[i] Kubal. 25. 13.
[k] Kuv. 25. 16.
[l] Kuv. 26. 33; 35. 12.
[m] Kuv. 26. 35.
[n] Kuv. 26. 35.
[o] Kuv. 25. 37.
[p] Kuv. 30. 6.
[r] Kuv. 30. 7.
[s] Kuv. 26. 36.

mulyängo ogwenyumba eyewema
eyokusisinkanirängamu, [f] näkiwako
ekiwebwayo ekyökebwa nekiwe-
bwayo ekyobu'ta; nga Mukama
30 bweyalagira Musa. Näteka [g] eki-
nabirwamu wakati wewema eyoku-
sisinkanirängamu nekyöto, näki-
31 fukamu ama'zi, okunnabiramu. Mu-
sa ne Aloni nabänabe nebakina-
birängamu engalo zäbwe nebigere
32 byäbwe; bwebäingiränga mu we-
ma eyokusisinkanirängamu, era
bwebäsembereränga ekyöto, bäna-
bänga: [w] nga Mukama bweyalagira
33 Musa. [x] Näsimba olu'gya okwetо-
lola ewema nekyöto, nätimba aka-
timba akolu'gi olwolu'gya. Bwa-
tyo Musa nämala omulimu.

34 [z] Ekire nekiryoka kibi'ka ku we-
ma eyokusisinkanirängamu, nekiti-
bwa kya Mukama neki'juza enyu-
35 mba. Musa [a] nätaïnza kuingira
mu wema eyokusisinkanirängamu,
kubanga ekire kyagitülako, nekiti-
bwa kya Mukama neki'juza enyu-
36 mba. Era [b] ekire bwekya'gyibwä-
nga ku wema, abäna ba Isiraeri
nebatambulänga, mu lugendo lwä-
37 bwe lwona: naye [c] ekire bwekita-
'gyibwängako, nebatatambulänga
okutüsa ku lunaku lwekya'gyibwä-
38 ngako. Kubanga [d] ekire kya Mu-
kama kyaberänga ku wema emisa-
na, nekiro nemubängamu omuliro,
mu maso genyumba ya Isiraeri yo-
na, mu lugendo lwäbwe lwona.

[f] Kuv. 29. 38 neb.
[g] Kuv. 30. 18.
[w] Kuv. 30. 19, 20.
[x] Kuv. 27. 9, 16.
[z] Kuv. 29. 43. Lev. 16. 2. Kubal. 9. 15. 1 Basek. 8. 10, 11. 2 Byom. 5. 13; 7. 2. Is. 6. 4. Kag. 2. 7, 9. Kub. 15. 8.
[a] Lev. 16. 2. 1 Basek. 8. 11. 2 Byom. 5. 14.
[b] Kubal. 9. 17; 10. 11. Nek. 9. 19.
[c] Kubal. 9. 19-22.
[d] Kuv. 13. 21. Kubal. 9. 15.

EKITABO

KYA MUSA EKYOKUSATU, KYEBAITA

EBYABALEVI.

1 Awo Mukama [a] näkowola Musa nä-
yogerera naye [b] mu wema eyokusi-
2 sinkanirängamu ngagamba nti Yo-
gera nabäna ba Isiraeri obagambe
nti [c] Omuntu yena ku'mwe bwawä-
ngayo ekitone eri Mukama, munä-
kiwängayo okuki'gya ku nsolo, ku-
nte ne ku mbuzi.
3 Obanga awayo ekiwebwayo ekyö-
kebwa kunte, anäwängayo nume
[d] eteriko bulema: anägiwerängayo
ku mulyängo gwewema eyokususi-
nkanirängamu, alyoke a'kirizibwē-
4 nga mu maso ga Mukama. [e] Era
anätekänga engaloze ku mutwe
gwekiwebwayo ekyökebwa; awo
[f] enemu'kiririzibwänga [g] okumutä-
5 ngirira. Awo ana'tiränga [f] ente mu
maso ga Mukama: [k] nabäna ba Alo-
ni, bakabona, banäletänga omusai,
era [l] banämänsiränga omusai ku
kyöto enjui zona ekiri ku mulyängo
gwewema eyokusisinkanirängamu.
6 Awo anäbägänga ekiwebwayo ekyö-
kebwa era anäkisalängamu ebitü-
7 ndu byakyo. Awo abäna ba Aloni
kabona banätekänga omuliro ku
kyöto, [m] nebatindikira enku ku mu-
8 liro: awo abäna ba Aloni, bakabo-
na, banätekatekänga ebifi, omutwe
namasavu, kunku eziri ku muliro
9 oguli ku kyöto: naye ebyenda bya-
yo namagulu gayo anänazänga na-
ma'zi: awo kabona anäyökeränga
byona ku kyöto, okuba ekiwebwayo
ekyökebwa ekiwebwayo ekikole-
bwa nomuliro, [n] ekyevümbe edüngi
eri Mukama.

10 Era obanga awayo ku mbuzi, ku
ndiga oba ku mbuzi, okuba ekiwe-
bwayo ekyökebwa; anäwängayo
11 nume [o] eteriko bulema. [p] Era a-
nägi'tiränga ku lui lwekyöto olwo-
bukika obwa kono mu maso ga Mu-
kama: nabäna ba Aloni, bakabona,
banämänsiränga omusai gwayo ku
12 kyöto enjui zona. Awo anägisalä-
ngamu ebifi byayo, awamu nomu-
twe gwayo namasavu gayo: awo
kabona anäbitekatekänga kunku e-
13 ziri ku muliro oguli ku kyöto: na-
ye ebyenda namagulu anäbinazä-
nga nama'zi: awo kabona anäwä-
ngayo yona, anägyökeränga ku kyö-
to: kye kiwebwayo ekyökebwa eki-
webwayo ekikolebwa nomuliro,
ekyevümbe edüngi eri Mukama.
14 Era obanga awayo eri Mukama
ekiwebwayo ekyökebwa ekyenyo-
nyi, anäwängayo [r] bukamukukulu
15 oba amaiba amato. Awo kabona
anäkaletänga eri ekyöto, näkanyö-
la omutwe nägumenyako, näkö-
kera ku kyöto; nomusai gwako gu-
nätonyeränga ku ma'bali gekyöto:
16 awo ana'gyängamu ekisakiro kyako
awamu nempitambi yakyo, näkisü-
la [s] ku ma'bali gekyöto ku lui ol-
webuvanjuba, mu kifo ekye'vu:
17 era [t] anäkayuzänga nebiwawätiro
byako, takasalängamu: awo ka-
bona anäkökeränga ku kyöto, ku-
nku eziri ku muliro: [u] kye kiwe-
bwayo ekyökebwa, ekiwebwayo e-
kikolebwa nomuliro, ekyevümbe
edüngi eri Mukama.

[a] Kuv. 19. 3.
[b] Kuv. 40. 34, 35. Kubal. 12. 4, 5.
[c] Lev. 22. 18, 19.
[d] Kuv. 12. 5. Lev. 3. 1; 22. 20, 21. Ma. 15. 21. Mala. 1 14. Bef. 5. 27. Beb. 9. 14. 1 Pet. 1. 19.
[e] Kuv. 29. 10, 15, 19. Lev. 3. 2, 8, 13; 4. 15; 8. 14, 22; 16. 21.
[f] Lev. 22. 21, 27. Is. 56. 7. Bal. 12. 1. Baf. 4. 18.
[g] Lev. 4. 20, 26, 31, 35; 9. 7; 16. 24. Kubal. 15. 25. 2 Byom. 29. 23, 24. Bal. 5. 11.
[k] Mi. 6. 6.
[l] 2 Byom. 35. 11. Beb. 10. 11.
[m] Lev. 3. 8. Beb. 12. 24. 1 Pet. 1. 2.
[n] Lub. 22. 2.
[o] Lub. 8. 21. Ez. 20. 41. 2 Kol. 2 15. Bef. 5. 2. Baf. 4. 18.
[p] lu. 3.
[r] lu. 5.
[r] Lev. 5. 7; 12. 8. Luk. 2. 24.
[s] Lev. 6. 10.
[t] Lub. 15. 10.
[u] nyi. 9, 12.

2 ERA omuntu yena bwawangayo [a]ekitone ekyobu'ta obuwebwayo eri Mukama ekitonekye kinabanga kya bu'ta bulungi; era anabufukangako amafuta nabutekako omuga-
2 vu: awo anakireteranga abana ba Aloni bakabona: naye anaki'gyangamu olubatulwe olwobu'ta obulungi bwakyo nolwamafuta gakyo, awamu nomugavu gwakyo gwona; awo kabona anabwokyanga (okuba) [b]eki'jukizo kyakyo ku kyoto, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekye-
3 vumbe edungi eri Mukama: [c]nekyo ekifi'kawo ku kiwebwayo ekyobu'ta kinabanga kya Aloni nabanabe: [d]kye kintu ekitukuvu enyo ku biwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro.
4 Era bwowangayo ekitone ekyobu'ta obuwebwayo obwoke'dwa mu kabiga, kinabanga emigati egitazimbulukuswa egyobu'ta obulungi obutabu'dwamu amafuta, oba egyempewere egitazimbulukuswa [e]egi-
5 sigibwako amafuta. Era obanga owayo ekitone ekyobu'ta ekyomukikalango, kinabanga kya bu'ta bulungi obutazimbulukuswa obutabu-
6 'dwamu amafuta. Onokyawulangamu ebitundu, obifukeko amafuta:
7 kye kiwebwayo ekyobu'ta. Era obanga owayo ekitone ekyobu'ta ekyomukikalango, kinakolebwanga no-
8 bu'ta obulungi wamu namafuta. Awo onoletanga ekiwebwayo ekyobu'ta ekikolebwa nebyo eri Mukama: awo kinaleterwanga kabona, naye
9 anakitwalanga eri ekyoto. Awo kabona analobolanga ku kiwebwayo ekyobu'ta [f]eki'jukizo kyakyo, anakyokeranga ku kyoto: [g]ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekye-
10 vumbe edungi eri Mukama. [i]Nekyo ekinafi'kangawo ku kiwebwayo ekyobuta kinabanga kya Aloni nabanabe: kye kintu ekitukuvu enyo ku biwebwayo ebya Mukama ebikole-
11 bwa nomuliro. Tewabangawo kiwebwayo kya bu'ta, kyemunawangayo eri Mukama, ekikolebwa [k]nekizimbulukusa: kubanga temwokyanga ekizimbulukusa kyona, newakuba'de omubisi gwenjuki gwona, okuba ekiwebwayo ekikolebwa
12 nomuliro eri Mukama. [l]Ebyo munabiwangayo eri Mukama okuba ekitone ekyebiberyeberye: naye tebirinyisibwanga ku kyoto okuba
13 evumbe edungi. Era buli kitone ekyobu'ta bwonowangayo [m]onokirungangamu omunyo: 'so'tokirizanga kyowayo ekyobu'ta [n]okubulwa omunyo ogwendagano ya Katondawo: [o]awamu nebitonebyo byona onowangayo omunyo.
14 Era obanga owayo ekiwebwayo ekyobu'ta ekyebiberyeberye eri Mukama, [p]onowangayo okuba ekiwebwayo ekyobu'ta ekyebiberyeberyebyo eng'ano (ngekyali) ku birimba eyokebwa nomuliro, eng'ano embetentere ku [r]birimba ebibi-
15 si. Awo [s]onogifukangako amafuta, era onogitekangako omugavu: ekyo kye kiwebwayo ekyobu'ta.
16 Era kabona anayokyanga [t]eki'jukizo kyakyo, ekitundu kyeng'ano yakyo embetente, nekitundu kyamafuta gakyo, wamu nomugavu gwakyo gwona: kye kiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama.

3 ERA obanga awayo sadaka [a]eyebiwebwayo olwemirembe; bwanawangayo kunte, oba nume oba nkazi, anawangayo [b]eteriko bulema
2 mu maso ga Mukama. Awo [c]anatekanga engaloze ku mutwe gwayo gyawayo, nagi'tira ku mulyango gwewema eyokusisinkanirangamu: awo abana ba Aloni bakabona banamansiranga omusai ku kyoto e-
3 njuni zona. Era anawangayo ku sadaka eyebiwebwayo olwemirembe ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama; [d]amasavu agabi'ka ku byenda namasavu gona agali ku byenda, nensigo zombi,
4 namasavu agaziriko, agalirana nekiwato, nekisemge (ekiri) ku kibumba, awamu nensigo, anabi'gyangako.
5 Awo abana ba Aloni [e]banagokeranga ku kyoto ku kiwebwayo ekyokebwa ekiri kunku eziri ku muliro: kye kiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevumbe edungi eri Mukama.
6 Era obanga awayo sadaka eyebiwebwayo olwemirembe eri Mukama ku mbuzi; oba nume oba nkazi, [f]anagiwangayo nga teriko bule-
7 ma. Bwanawangayo omwana gwendiga okuba ekitonekye, anaguwerangayo mu maso ga Mukama:
8 awo anatekanga engaloze ku mutwe gwekitonekye, nagi'tiranga mu maso gewema eyokusisinkanirangamu: awo abana ba Aloni banamansiranga omusai gwayo ku kyoto
9 enjuni zona. Era anawangayo ku sadaka eyebiwebwayo olwemirembe ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama; amasavu gayo, omukira ogwa sava omulamba, anagusalirānga kumpi nomugongo; namasavu egabi'ka ku byenda, nama-
10 savu gona agali ku byenda, nensigo zombi, namasavu agaziriko, agalirana nekiwato, nekisemge ekiri ku kibumba, awamu nensigo, anabi-
11 'gyangako. Awo kabona anagokeranga ku kyoto: [g]kye kyokulya ekyekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama.
12 Era obanga awayo embuzi, ana-

[a] Lev. 6.14; 9. 17. Kubal. 15. 4.
[b] lu. 9. Lev. 5. 12; 6. 15; 24. 7. Bik. 10. 4.
[c] Lev. 7. 9; 10. 12, 13.
[d] Kuv. 29. 37. Kubal. 18. 9.
[e] Kuv. 29. 2.
[f] lu. 2.
[g] Kuv. 29. 18.
[i] lu. 3.
[k] Lev. 6.17. Mat. 16. 12. Ma'k. 8.15. Luk. 12. 1. 1 Kol. 5. 8. Bag. 5. 9.
[l] Lev. 23. 10, 11.
[m] Ma'k. 9. 49. Bak. 4. 6.
[n] Kubal. 18. 19.
[o] Ez 43. 24.
[p] Lev. 23. 10, 14.
[r] 2 Rasek. 4. 42.
[s] lu. 1.
[t] lu. 2.
[a] Lev. 7. 11, 29; 22. 21.
[b] Lev. 1. 3.
[c] Kuv. 29. 10. Lev. 1. 4, 5.
[d] Kuv. 29. 13, 22. Lev. 4. 8, 9.
[e] Kuv. 29. 13. Lev. 6. 12.
[f] nyi. 1 neb.
[g] Lev. 21. 6, 8, 17, 21, 22; 22. 25. Ez. 44. 7. Mala. 1. 7, 12.

giwerângayo mu maso ga Mukama: awo anâtekânga engaloze ku mutwe gwayo, nâgi'tira mu maso gewema eyokusisinkanirângamu: awo abâna ba Aloni banâmânsirânga omusai gwayo ku kyôto enjui zona. Awo anâwângayo kuyo ekitonekye, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama; amasavu agabi'ka ku byenda, namasavu gona na agali ku byenda, nensigo zombi, namasavu agaziriko, agalirâna nekiwato, nekisemge ekiri ku kibûmba, awamu nensigo, anâbi'gyângako. Awo kabona anâbyôkerânga ku kyôto: kye kyokulya ekyekiwebwayo ekikolebwa nomuliro olwevûmbe edûngi: amasavu gona ga Mukama. Lino linâbânga etêka erita'julukuka emirembe gya'mwe gyona mu nyumba za'mwe zona, obutalyânga ku masavu newakuba'de omusai.

4 MUKAMA nâgamba Musa ngayogera nti Bûlira abâna ba Isiraeri ngoyogera nti Omuntu yena bwanâyônônânga nga tamanyiri'de, mu kigambo kyona kwebyo Mukama byeyalagira obutabikolânga, nâma- 3 la akola kyona kwebyo: kabona eyafukibwako amafuta bwanâyônônânga nokuleta nâletera abantu omusângo; awo awêngayo olwekibikye kyayônônye ente enume envubnka eteriko bulema eri Muka- 4 ma okuba ekiwebwayo olwekibi. Awo anâletânga ente eri omulyângo gwewema eyokusisinkanirângamu mu maso ga Mukama; awo anâtekânga engaloze ku mutwe gwente, na'tira ente mu maso ga Mukama. 5 Awo kabona eyafukibwako amafuta anâtôlânga ku musai gwente, nâguleta eri ewema eyokusisinka- 6 nirângamu: awo kabona anânyikânga engaloye mu musai, nâmânsira ku musai emirûndi musânvu mu maso ga Mukama, mu maso ge- 7 'gigi lyawatukuvu. Awo kabona anâsigânga ku musai ku mayembe gekyôto ekyokwoterezângako ebyakalôsa mu maso ga Mukama, ekiri mu wema eyokusisinkanirângamu; nomusai gwona ogwente anâguyiwânga ku ntobo yekyôto ekiwerwâko ebyôkebwa ekiri ku mulyângo gwewema eyokusisinka- 8 nirângamu. Namasavu gona agente eyekiwebwayo olwekibi anâgi'gyângako; amasavu agabi'ka ku byenda, namasavu gona agali 9 ku byenda, nensigo zombi, namasavu agaziriko, agalirâna nekiwato, nekisemge ekiri ku kibûmba, awa- 10 mu nensigo, anâbi'gyângako, nga bwega'gyibwa kunte eya sadaka eyebiwebwayo olwemirembe: awo kabona anâbyôkerânga ku kyôto 11 ekiwerwâko ebyôkebwa. Ne'diba lyente, nenyama yayo yona, wamu nomutwe gwayo, namagulu gayo, ne- 12 byenda byayo, nobusa bwayo, ente yona anâgitwâlânga ebwêru wolusisira eri ekifo ekirongôfu, e'vu werifukwa, agyôkyênga nomuliro kunku: e'vu werifukwa eyo gyeneyôkerwânga.

13 Era obanga ekibîna kyona ekya Isiraeri kinâsobyânga ekigambo nekikwekebwa mu maso gekibîna, era nga bakoze ekigambo kyona kwebyo Mukama byeyalagira obutabikolânga, era nga ba'zi'za omu- 14 sângo; ekibi kyebônônye bwekinâmanyibwânga, awo ekibîna kinâwângayo ente enume envubuka okuba ekiwebwayo olwekibi, nebagiretânga mu maso gewema eyo- 15 kusisinkanirângamu. Awo abaka'de bekibîna banâtekânga engalo zâbwe ku mutwe gwente mu maso ga Mukama: neba'tira ente mu maso 16 ga Mukama. Awo kabona eyafukibwako amafuta anâletânga ku musai gwente eri ewema eyokusisi- 17 nkanirângamu: awo kabona anânyikânga engaloye mu musai, nâgumânsira emirûndi musânvu mu maso ga Mukama, mu maso ge'gigi. 18 Awo anâsigânga ku musai ku mayembe gekyôto ekiri mu maso ga Mukama, ekiri mu wema eyokusisinkanirângamu, nomusai gwona anâguyiwânga ku ntobo yekyôto ekiwerwâko ebyôkebwa, ekiri ku mulyângo gwewema eyokusisinka- 19 nirângamu. Namasavu gayo gona anâga'gyângako, nâgôkera ku kyô- 20 to. Bwatyo bwanâkolânga ente; nga bweyakola ente eyekiwebwayo olwekibi, bwatyo bwanâkolânga eno: ne kabona anâbatângirirâ- 21 nga, bo nebasonyiibwa. Awo anâtwâlânga ente ebwêru wolusisira, nâgyôkya nga bweyayôkya ente eyoluberyeberye: kye kiwebwayo olwekibi olwekibîna.

22 Omukulu yena bwayônônânga, nâkola nga tamanyiri'de ekigambo kyona kyona kwebyo byona Mukama Katondawe byeyalagira obutabikolânga, era nga'zi'za omusângo; 23 ekibi kyayônônye bwanâkitegezebwânga, anâletânga embuzi okuba ekitonekye, enume eteriko bulema; 24 awo anâtekânga engaloze ku mutwe gwembuzi, nâgi'tira mu kifo mweba'tira ekiwebwayo ekyôkebwa mu maso ga Mukama: kye kiwe- 25 bwayo olwekibi. Awo kabona anâtôlânga nengaloye ku musai ogwekiwebwayo olwekibi, nâgusîga ku mayembe gekyoto ekiwerwâko ebyôkebwa, nomusai gwayo anâguyiwânga ku ntobo yekyoto eki-

[a] Lev. 7. 23, 25. 1 Sam. 2. 15. 2 Byom. 7. 7.
[b] Lev. 17. 7; 23. 14.
[c] Lub. 9. 4. Lev. 7. 23, 26; 17. 10, 14. Ma. 12. 16. 1 Sam. 14. 23. Ez. 44. 7, 15.
[d] Lev. 5. 15, 17. Kubal. 15. 22 neb. 1 Sam. 14. 27. Zab. 19. 12.
[e] Lev. 8. 12.
[f] Lev. 9. 2.
[g] Lev. 1. 3, 4.
[h] Lev. 16. 14. Kubal 19. 4.
[i] Lev. 8. 15; 9. 9; 16. 18.
[j] Lev. 5. 9.
[k] Lev. 3. 3-5.
[l] Kuv. 29. 14. Kubal. 19. 5.
[m] Lev. 6. 11. [n] Beb. 13. 11.
[o] Kubal. 15. 24. Yos. 7. 11.
[p] Lev. 5. 2-4, 17.
[q] Lev. 1. 4.
[r] lu. 5. Beb. 9. 12-14.
[s] Kubal. 15. 25. Dan. 9. 24. Bal. 5. 11. Beb. 2. 17; 10. 10-12. 1 Yok. 1. 7; 2. 2.
[t] nyi. 2, 13.
[u] lu. 14.
[v] nyi. 4 neb.
[w] lu. 30.

26 werwāko ebyōkebwa. Namasavu gayo gona anāgokerānga ku kyōto, [z] ngamasavu aga sadaka eyebiwebwayo olwemirembe: [a] awo kabona anāmutāngirirānga olwekibikye, naye anāsonyibwānga.

27 Era [b] obanga omuntu yena ku bantu abomunsi ayōnōna nga tamanyiri'de, ngakola ekigambo kyona kwebyo Mukama byeyalagira obutabikolānga, era nga'zi'za omusāngo;

28 ekibikye kyayōnōnye bwanākitegēzebwānga, awo anāletānga embuzi okuba ekitonekye, enkazi eteriko

29 bulema, olwekibi kyayōnōnye. Awo anātekānga engaloze ku mutwe gwekiwebwayo olwekibi, na'tira ekiwebwayo olwekibi mu kifo ekye-

30 kiwebwayo ekyōkebwa. Awo kabona anātōlānga nengaloye ku musai gwayo, nāgusīga ku mayembe gekyōto ekiwerwāko ebyōkebwa, nomusai gwayo gwona anāguyi-

31 wānga ku ntobo yekyōto. [c] Namasavu gayo gona anāga'gyāngako, [d] ngamasavu bwega'gyibwa ku sadaka eyebiwebwayo olwemirembe; awo kabona anāgōkerānga ku kyōto [e] okuba evūmbe edūngi eri Mukama: era [f] kabona anāmutāngirirānga, naye anāsonyibwānga.

32 Era obanga aleta omwāna gwendiga okuguwayo okuba ekiwebwayo olwekibi, anāletānga enkazi ete-

33 riko bulema. Awo anātekānga engaloze ku mutwe gwekiwebwayo olwekibi, nāgi'tira okuba ekiwebwayo olwekibi mu kifo mweba'tira

34 ekiwebwayo ekyōkebwa. Awa kabona anātōlānga nengaloye ku musai gwekiwebwayo olwekibi, nāguteka ku mayembe gekyōto ekiwerwāko ebyōkebwa, nomusai gwayo gwona anāguyiwānga ku ntobo

35 yekyōto: namasavu gayo gona anāga'gyāngako, ngamasavu gomwāna gwendiga bwega'gyibwa ku sadaka eyebiwebwayo olwemirembe; awo kabona anābyōkerānga ku kyōto, [g] ku biwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro: [h] awo kabona anāmutāngirirānga olwekibi kyayōnōnye, naye anāsonyibwānga.

5 Era obanga omuntu yena ayōnōna, [a] ngawulira e'dobozi eryokulaiza, obanga mujulirwa, obanga yalaba obanga yamanya, bwatakyogerenga,

2 kale [b] anābāngako obubibwe: era obanga [c] omuntu yena akoma ku kintu ekitali kirongōfu, oba mulāmbo gwensolo eyomunsiko eteri nongōfu, oba mulāmbo gwensolo eyomunyumba eteri nongōfu, oba mulāmbo gwebyewalula ebitali birongōfu, naye ngakweke'dwa, nāba atali mulongōfu, kale [d] ngaliko

3 omusāngo: era obanga akoma ku butali bulongōfu bwomuntu, bwona bwona obumufūla atali mulongōfu, naye ngakweke'dwa; bwanākimanyānga, kale ngaliko omusāngo:

4 era obanga omuntu yena alaira mangu nemimwagye okukola obubi, oba okukola obulūngi, ekintu kyona omuntu kyanāyogerānga amangu nekirairo, naye ngakweke'dwa; bwanākimanyānga, kale ngaliko omusāngo mu kimu ku (bigambo)

5 ebyo: awo olulituka bwanābāngako omusāngo mu kimu kwebyo, kale [e] anāyātulānga ekigambo kyeyayō-

6 nona: awo anāletānga ekyo kyawayo olwomusāngo eri Mukama olwekibi kyayōnōnye, enkazi eyomumbuzi, omwāna gwendiga oba mbuzi, okuba ekiwebwayo olwekibi; ne kabona anāmutāngirirā-

7 nga olwekibikye. Era obanga ebintubye bitono [f] nokuinza nātainza mwāna gwa ndiga, kale anāletānga eri Mukama (okuba) ekyo kyawayo olwomusāngo olwekigambo kyayōnōnye, [g] bukamukukulu bubiri, oba amaiba amato abiri; akamu ka kiwebwayo kya kibi, akokubiri ka

8 kiwebwayo ekyōkebwa. Awo anābuletānga eri kabona, naye anāsokānga okuwayo akekiwebwayo olwekibi, nānyōla omutwe gwako ku bulago bwako, naye nātakasala-

9 mu: awo anāmānsirānga ku musai gwekiwebwayo olwekibi ku ma'bali gekyōto; [i] nomusai gwona ogusiga-'dewo gunātonyezebwānga ku ntobo yekyōto: kye kiwebwayo olwe-

10 kibi. Era anāwāngayo akokubiri okuba ekiwebwayo ekyōkebwa, [k] ngekiragiro bwekiri: [l] ne kabona anāmutāngirirānga olwekibi kyayōnōnye, naye anāsonyibwānga.

11 Naye obanga ebintubye bitono nokuinza nātainza bukamukukulu bubiri, newakuba'de amaiba amato abiri, kale anāletānga okuba ekitonekye olwekigambo kyayōnōnye, ekitūndu ekyekumi ekya efa yobu-'ta obulūngi, okuba ekiwebwayo olwekibi; [m] tatekāngako mafuta, 'sō tatekāngako mugavu: kubanga

12 kye kiwebwayo olwekibi. Awo anābuletānga eri kabona, kabona nābutōlako olubatulwe [n] okuba eki'jukizo kyabwo, nābwōkera ku kyōto, [o] ku biwebwayo ebya Mukama ebi-

13 olwekibi. [p] Ne kabona anāmutāngirirānga olwekibi kyayōnōnye mu bigambo ebyo byona, naye anāsonyibwānga: [r] (nekitūndu ekināfi-'kāngawo) kinābānga kya kabona, ngekiwebwayo ekyobu'ta.

14, 15 Mukama nāgamba Musa nti [s] Omuntu yena bwasobyānga, nāyōnōna nga tamanyiri'de mu bigambo

[z] Lev. 3. 5. [a] lu. 20. Kubal. 15. 28.
[b] lu. 2. Kubal. 15. 27.
[c] Lev. 3. 14.
[d] Lev. 3. 3.
[e] Kuv. 29. 18. Lev. 1. 9.
[f] lu. 26.
[g] Lev. 3. 5. [h] nyi. 26, 31.
[a] 1 Basek. 8. 31. Mat. 26. 63.
[b] lu. 17. Lev. 7. 18; 17. 16; 19. 8. Kubal. 9. 13.
[c] Lev. 11. 24, 28, 31, 39. Kubal. 19. 11, 13, 16.
[d] lu. 17.
[e] Lev. 16. 21; 26. 40. Kubal. 5. 7. Ezer. 10. 11, 12.
[f] Lev. 12. 8; 14. 21.
[g] Lev. 1. 14.
[i] Lev. 4. 7, 18, 30, 34.
[k] Lev. 1. 14. [l] Lev. 4. 26.
[m] Kubal. 5. 15.
[n] Lev. 2. 2.
[o] Lev. 4. 35.
[p] Lev. 4. 26.
[r] Lev. 2. 3.
[s] Lev. 22. 14.

ebitukuvu eby'a Mukama; kale [f]anäletänga eri Mukama ekyo kyawayo olwomusängo, endiga enume eteriko bulema eyomundiga, nga bwonosaliränga feza mu sekeri, [g]nga sekeri eyomuwatukuvu bweri, okuba ekiwebwayo olwomusängo: 16 era anäga'tänga olwekigambo kyasobe'za mu kigambo ekitukuvu, era [h]anäkyongerängako ekitündu ekyekumi, näkiwa kabona: ne [i]kabona anämutängiriränga neudiga enume eyekiwebwayo olwomusängo, naye anäsonyiibwänga.

17 Era [k]omuntu yena bwanäyönönänga, ngakola ekigambo kyona kwebyo Mukama byeyalagira obutabikolänga; [l]newakuba'de nga yali takimanyi, naye ngaliko omusängo, era anäbängako obubibwe. 18 [m]Awo ana'gyänga endiga enume eteriko bulema mu ndiga, nga bwonosalänga, okuba ekiwebwayo olwomusängo nägireta eri kabona: [n]ne kabona anämutängiriränga olwekigambo kyeyasobya nga tamanyiri'de nätakitegëra, naye anäsonyiibwänga. Kye kiwebwayo olwomusängo: [o]mazima ngaliko omusängo mu maso ga Mukama.

6 Mukama nägamba Musa nti 2 Omuntu yena bwayönönänga, [a]näsobya ku Mukama, [b]nälyazamänya muliränwawe mu [c]bigambo ebyokuteresa, oba mu byokulamulagana, oba mu byokunyaga, oba bwabänga 3 ajöze muliränwawe; oba bwabänga [d]azu'de ekyazäwa näkiryazamänya, [e]nälaira ebyobulimba; mu kigambo kyona kwebyo byona omuntu kyakola ngayönöna bwatyo; 4 kale olunätukänga bwabänga ayönönye era ngaliko omusängo, ana'zängayo ekyo kyeyanyaga, oba kyeyafuna olwokujöga, oba ekyateresebwa kyebämukwasa, oba ekya-5 zäwa kyeyazüla, oba ekintu kyona kyeyalairira ngalimba; [f]anäki'zängako kyona, era anäkyongerängako ekitündu kyakyo ekyokutäno: nanyinikyo gwalikiwa ku lunaku 6 lwalirabika ngaliko omusängo. Era anäletänga ekyo kyawayo olwomusängo eri Mukama, [g]endiga enume eteriko bulema mu ndiga, nga bwonosalänga okuba ekiwebwayo olwo-7 musängo, eri kabona: [i]ne kabona anämutängiriränga mu maso ga Mukama, naye anäsonyiibwänga; mu bigambo byona byeyali akoze ebimuletako omusängo.

8 Mukama nägamba Musa nti 9 Lagira Aloni nabänabe nti Lino lye tëka eryekiwebwayo ekyökebwa: ekiwebwayo ekyökebwa kinäbänga kunku zakyo ku kyöto, kinäsulängako okukësa obu'de; era omuliro ogwomukyöto gunäkumibwängaro 10 omwo obutazikirängа. [k]Era kabona anäyambalänga ekyambalokye ekya bafuta, ne seruwaleye eya bafuta anägyambalänga ku mubirigwe; kale anäsitulänga e'vu erivu-'de mu kiwebwayo ekyökebwa omuliro kyegwokeza ku kyöto, era anälitekänga [l]ku ma'bali gekyöto. 11 Awo [m]anäyambulänga ebyambalobye, näyambala ebyambalo ebirala, nätwäla e'vu ebwëru wolusisira 12 [n]eri ekifo ekirongöfu. Era omuliro (oguli) ku kyöto gunäkumibwänga omwo obutazikirängа; era kabona anäyökerängako enku buli nkya: era anäkitekeratekerängako ekiwebwayo ekyökebwa, era anäkyökerängako [o]amasavu agebiwe-13 bwayo olwemirembe. Omuliro gunäkumibwänga mu kyöto lutata; teguzikirängа.

14 [p]Era lino lye tëka eryekiwebwayo ekyobu'ta: abäna ba Aloni banäkiwerängayo mu maso ga Muka-15 ma mu maso gekyöto. Era anäkitölängako.olubatulwe, ku bu'ta obulüngi obwekiwebwayo ekyobu'ta, ne ku mafuta gakyo, nomugavu gwona oguli ku kiwebwayo ekyobu'ta, näkyökera ku kyöto okuba evümbe edüngi, [r]okuba eki'jukizo kyakyo 16 eri Mukama. Nekyo [s]ekinäfi'kängawo Aloni nabänabe banäkiryängа: [t]kinälirwängа awatali kizimbulukusa mu kifo ekitukuvu; mu lu'gya lwewema eyokusisinkanirängamu mwebanäkiriränga. 17 [u]Tekyökebwängа nekizimbulukusa. [v]Nkibawa'de okuba omugabo gwäbwe ku byänge ebiwebwayo ebikolebwa nomuliro; [w]kye kitukuvu enyo, ngekiwebwayo olwekibi, era nge-18 kiwebwayo olwomusängo. [x]Buli musaja ku bäna ba Aloni banäkiryängako, okuba ebänja enaku zona mu mirembe gya'mwe gyona, ku biwebwayo eby'a Mukama ebikolebwa nomuliro: [a]buli anäzikomängako anäbänga mutukuvu.

19, 20 Mukama nägamba Musa nti [b]Kino kye kitone kya Aloni nabänabe, kyebanäwängayo eri Mukama ku lunaku lwalifukirwako amafuta; 21 ekitündu ekyekumi ekya [c]efa yobu'ta obulüngi okuba ekiwebwayo ekyobu'ta enaku zona, ekitündu kyabwo enkya, nekitündu kyabwo aka-22 wungëzi. Ku kikalängo kwebunäfumbirwängа namafuta; bwebumalängа oku'nyikira, nolyoka obuingiza: onowängayo ekiwebwayo ekyobu'ta mu bitole eby'ökye okuba evümbe edüngi eri Mukama. Era kabona [d]eyafukibwako amafuta anäbängа mu kifokye owokubänabe yanäkiwängayo: [e]kinäyokebwängа kyona eri Mukama olwetëka eritali-

[f] Exer. 10. 19.
[g] Kuv. 30. 13. Lev. 27. 25.
[h] Lev. 6. 5; 22. 14; 27. 13, 15, 27, 31. Kubal. 5. 7.
[i] Lev. 4. 26.
[k] Lev. 4. 2.
[l] Iu. 15. Lev. 4. 2. Zab. 19. 12. Luk. 12. 48.
[m] Iu. 15.
[n] Iu. 16.
[o] Exer. 10. 2.
[a] Kubal. 5. 6.
[b] Lev. 19. 11. Bik. 5. 4. Bak. 3. 9.
[c] Kuv. 22. 7.
[d] Ma. 22. 1-3.
[e] Lev. 19. 12. Yer. 7. 9. Zek. 5. 4.
[f] Lev. 5. 16. Kubal. 5. 7. 2 Sam. 12. 6. Luk. 19. 8.
[g] Lev. 5. 15.
[i] Lev. 4. 26.
[k] Kuv. 28. 39-41, 43. Lev. 16. 4. Ez. 44. 17, 18.
[l] Lev. 1. 16.
[m] Ez. 44. 19.
[n] Lev. 4. 12.
[o] Lev. 3. 3, 9, 14.
[p] Lev. 2. 1. Kubal. 15. 4.
[r] Lev. 2. 2, 9.
[s] Lev. 2. 3. Ez. 44. 29.
[t] Iu. 26. Lev. 10. 12, 13. Kubal. 18. 10.
[u] Lev. 7. 11.
[v] Kubal. 18. 9, 10.
[w] Iu. 25. Kuv. 29. 37. Lev. 2. 3; 7. 1.
[x] Iu. 29. Kubal. 18. 10.
[a] Kuv. 29. 37. Lev. 22. 3-7.
[b] Kuv. 29. 2.
[c] Kuv. 16. 36.
[d] Lev. 4. 3.
[e] Kuv. 29. 25.

23 'julukuka enaku zona. Era buli ekiwebwayo ekyobu'ta ekya kabona kināyōkebwānga kyona: tekiribwānga.
24, 25 Mukama nāgamba Musa nti Gamba Aloni nabānabe nti [f]Lino lye tēka eryekiwebwayo olwekibi: [g]mu kifo ekiwebwayo ekyōkebwa mweki'tirwa nekiwebwayo olwekibi mwekina'tirwānga mu maso ga Mu-
26 kama: [i]kye kitukuvu enyo. [k]Kabona akiwayo olwekibi yanākiryānga: [l]kinālirwānga mu kifo ekitukuvu, mu lu'gya lwewema eyokusi-
27 sinkanirāngamu. [m]Buli ekinākomānga ku nyama yakyo kinābānga kitukuvu: era bwekunāmānsirwānga ku musai gwakyo ku kyambalo kyona, onoyolezānga ekyo ekimān-
28 nsi'dwako mu kifo ekitukuvu. Naye ekintu ekibūmbe mwekifumbirwa [n]kināyasibwānga: era obanga kifumbi'dwa mu kintu ekyekikomo, kināsimulwānga era kināyozebwānga
29 nama'zi. [o]Buli musaja ku bakabona anākiryāngako: [p]kye kitukuvu
30 enyo. [r]Sō tewabānga kiwebwayo lwa kibi, kyebatōlako ku musai gwakyo nebaguingiza mu wema eyokusisinkanirāngamu okutāngirira mu watukuvu, kyebalyako; kināyōkebwānga nomuliro.

7 Era [a]lino lye tēka eryekiwebwayo olwomusāngo: [b]kye kitukuvu e-
2 nyo. [c]Mu kifo mweba'tira ekiwebwayo ekyōkebwa mwebana'tirānga ekiwebwayo olwomusāngo: nomusai gwakyo anāgumānsirānga ku kyōto
3 enjui zona. Era anāwāngayo kukyo [d]amasavu gakyo gona; omukira ogwa sava, namasavu agali ku
4 byenda, nensigo zombi, namasavu agaziriko, agalirāna nekiwato, nekisemge ekiri ku kibūmba, awamu
5 nensigo, anābi'gyāngako: awo kabona anābyōkerānga ku kyōto okuba ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama: kye kiwebwayo o-
6 lwomusāngo. [e]Buli musaja ku bakabona anākiryāngako: kinālirwānga mu kifo ekitukuvu: [f]kye kitu-
7 kuvu enyo. Ngekiwebwayo olwekibi bwekiri, [g]nekiwebwayo olwomusāngo bwekiri bwekiti: tēka lyabyo limu: kabona anākitāngiri-
8 zānga yanābānga nakyo. Era kabona awayo ekiwebwayo ekyōkebwa ekyomuntu yena, kabona oyo yanetwālirānga ediba eryekiwebwayo e-
9 kyōkebwa kyawa'deyo. Era [i]buli ekiwebwayo ekyobu'ta ekyōkerwa mu kabiga, ne byona ebirongōsebwa mu kikalāngo, ne ku kikalāngo ekyomukabiga, binābānga bya kabo-
10 na abiwayo. Era buli ekiwebwayo ekyobu'ta ekitabulwamu amafuta oba kikalu, abāna ba Aloni bona banābānga nakyo, buli muntu okwenkana ne mu'ne.
11 Era [k]lino lye tēka erya sadaka eyebiwebwayo olwemirembe omuntu byanāwāngayo eri Mukama.
12 Obanga agiwayo olwokwebaza, kale anāwerāngayo wamu ne sadaka eyokwebaza emigati egitazimbulukuswa egitabu'dwamu amafuta, negyempewere egitazimbulukuswa [l]egisigi'dwako amafuta, nemigati egitabu'dwamu amafuta, egyobu'ta
13 obulūngi obu'nyiki'de. Awamu [m]nemigati egizimbulukuswa bwanāwāngayo kyawayo wamu ne sadaka eyebiwebwayo olwemirembe
14 olwokwebaza. Era kuyo anāwāngayo gumu ku buli kitone okuba ekiwebwayo ekisitulibwa eri Mukama; [n]gunābānga gwa kabona oyo amānsira omusai ogwebiwebwayo
15 olwemirembe. [o]Era enyama eya sadaka yebyo byawayo olwemirembe olwokwebaza eneribwānga ku lunaku lwagiwerako; tafisāngako
16 okutūsa enkya. Naye [p]obanga sadaka gyawayo bweyamo, oba gyawayo kububwe, eneribwānga ku lunaku lwawerako sadakaye: nenkya
17 ekināfi'kāngako kinālibwānga: naye ekināfi'kānga ku nyama eya sadaka ku lunaku olwokusatu kināyō-
18 kebwānga nomuliro. Era obanga enyama yona eya sadaka yebyo byawayo olwemirembe eneribwānga ku lunaku olwokusatu, te'kiri-
19 zibwenga, [r]sō temubalirwenga oyo agiwayo: enebānga ya muzizo, nomwoyo ogunāgiryāngako gunābā-
19 ngako obubibwe. Era enyama ekoma ku kintu kyona ekitali kirongōfu terībwānga; eneyōkebwānga nomuliro. Nenyama eyo, buli mu-
20 longōfu anāgiryāngako: naye omwoyo ogunālyānga ku nyama eya sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, Mukama ye nanyinibyo, [s]ngaliko obutali bulongōfubwe, omwoyo ogwo [t]gunāzikirizibwānga mu ba-
21 ntube. Era omuntu yena bwanākomānga ku kintu ekitali kirongōfu, [u]obutali bulongōfu bwomuntu, oba [w]ensolo eteri nongōfu, oba [y]ekyomuzizo kyona ekitali kirongōfu, nālya ku nyama eya sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, Mukama ye nanyinibyo, omwoyo ogwo [z]gunāzikirizibwānga mu bantube.
22, 23 Mukama nāgamba Musa nti Gamba abāna ba Isiraeri nti [a]Temulyānga ku masavu, agente, newakuba'de agendiga, newakuba'de age-
24 mbuzi. Namasavu geyo efa yo'ka namasavu geyo etāgulwa ensolo ganābānga ga mirimu mirala gyona: naye okulya temugalyāngako na
25 katono. Kubanga buli alya ku masavu gensolo, abantu gyebawayo o-

[f] Lev. 4. 2.
[g] Lev. 1. 3, 5, 11; 4. 24, 29, 33.
[i] lu. 17. Lev. 21. 22.
[k] Lev. 10. 17, 18. Kubal. 18. 9, 10.
Ez. 44. 28, 29.
[l] lu. 16.
[m] Kuv. 29. 37; 30. 29.
[n] Lev. 11. 33; 15. 12.
[o] lu. 18. Kubal. 18. 10.
[p] lu. 25.
[r] Lev. 4. 7, 11, 12, 18, 21; 10. 18; 16. 27. Beb. 13. 11.
[a] Lev. 5; 6. 1-7.
[b] Lev. 6. 17, 25; 21. 22.
[c] Lev. 1. 3, 5, 11; 4. 24, 29, 33.
[d] Lev. 3. 4, 9, 10, 14-16; 4. 8, 9. Kuv. 29. 13.
[e] Lev. 6. 16-18. Kubal. 18. 9, 10.
[f] Lev. 2. 3.
[g] Lev. 6. 25, 26; 14. 13.
[i] Lev. 2. 3, 10. Kubal. 18. 9. Ez. 44. 29.
[k] Lev. 3. 1; 22. 21.
[l] Lev. 2. 4. Kubal. 6. 15.
[m] Am. 4. 5.
[n] Kubal. 18. 8, 11, 19.
[o] Lev. 22. 30.
[p] Lev. 19. 6-8.
[r] Kubal. 18. 27.
[s] Lev. 15. 3.
[t] Lub. 17. 14.
[u] Lev. 13.
[w] Lev. 11. 24, 28.
[y] Ez. 4. 14.
[z] lu. 20.
[a] Lev. 3. 17.

kuba ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama, omwoyo ogwo
[a] Lub. 9. 4. Lev. 3. 17; 17. 10–14.
ogunāgalyāngako gunāzikirizibwā-
26 nga mu bantube. [b] 'Sō temulyānga
ku musai ogwengeri yona, bweguba
ogwenyonyi newakuba'de ogwenso-
27 lo, mu nyumba za'mwe zona. Buli
muntu yena anālyānga ku musai
gwona, omwoyo ogwo gunāzikirizi-
bwānga mu bantube.
28, 29 Mukama nāgamba Musa nti Ga-
[c] Lev. 3. 1.
mba abāna ba Isiraeri nti [c] Awa-
yo sadaka yebyo byawayo olwemi-
rembe eri Mukama anāletānga eki-
[d] Lev. 3. 3, 4, 9, 14.
tonekye eri Mukama ku sadaka ye-
30 byo byawayo olwemirembe: [d] enga-
loze ye nyini zināletānga ebiwebwa-
yo ebya Mukama ebikolebwa nomu-
liro; amasavu nekifuba anābiretā-
[e] Kuv. 29. 24, 27. Lev. 8. 27; 9. 21. Kubal. 6. 20.
nga, [e] ekifuba kiwūbibwewūbibwē-
nga okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa
31 mu maso ga Mukama. Era [f] kabo-
[f] Lev. 3. 5, 11, 16.
na anāyōkerānga amasavu ku kyō-
to: [g] naye ekifuba kinābānga kya
[g] Lu. 34.
32 Aloni nabānabe. [h] Nekisāmbi eky-
[h] Lu. 34. Lev. 9. 21. Kubal. 6. 20.
adyo munākiwānga kabona okuba e-
kiwebwayo ekisitulibwa ku sadaka
zebyo byemuwayo olwemirembe.
33 Oyo ku bāna ba Aloni awayo omu-
sai gwebiwebwayo olwemirembe,
namasavu, yanābānga nekisāmbi e-
34 kyadyo okuba omugabogwe. Ku-
[i] Kuv. 29. 28. Lev. 10. 14, 15. Kubal. 18. 18, 19. Ma. 18. 3.
banga [i] ekifuba ekiwūbibwawūbi-
bwa nekisāmbi ekisitulibwa byenzi-
ye ku bāna ba Isiraeri ku sadaka
zebyo byebawayo olwemirembe, ne-
mbiwa Aloni kabona nabānabe, o-
kuba ebānja emirembe gyona eri a-
bāna ba Isiraeri.
35 Ogwo gwe mugabo ogwokufukibwako amafuta ogwa Aloni, nomugabo ogwokufukibwako amafuta ogwabānabe, ogu'gyibwa ku biwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro, ku lunaku lweyabaleterako okuwereza Mukama mu bwa-
36 kabona; Mukama gweyalagira o-
[j] Kuv. 40. 13, 15. Lev. 8. 12, 30.
kubawānga abāna ba Isiraeri, [j] ku lunaku lweyabafukirako amafuta. Linābānga bānja enaku zona mu
37 mirembe gyābwe gyona. Eryo lye
[m] Lev. 6. 9.
[n] Lev. 6. 14.
[o] Lev. 6. 25.
[p] Lu. 1.
[r] Kuv. 29. 1.
[s] Lev. 6. 20.
[t] Lu. 11.
teka [m] eryekiwebwayo ekyōkebwa, [n] eryekiwebwayo ekyobu'ta, [o] neryekiwebwayo ekyekibi, [p] neryekiwebwayo olwomusāngo, [r] neryokwāwula, [s] nerya sadaka eyabiwebwayo olwemirembe; Mukama lyeyalagira Musa ku lusozi Sinai ku
38 lunaku kweyalagirira abāna ba Isiraeri [t] okuwāngayo ebitone byābwe eri Mukama, mu 'dungu lya Sinai.

[t] Lev. 1. 2.

8 2 Mukama nāgamba Musa nti [a] Twā-
[a] Kuv. 29. 1–3.
la Aloni nabānabe awamu naye, [b] nebyambalo, [c] namafuta agokufukako, nente eyekiwebwayo olwekibi, nendiga enume zombi, neki'bo ekirimu emigati egitazimbulukuswa;
[b] Kuv. 28. 2, 4.
[c] Kuv. 30. 24, 25.
3 okung'anyize ekibīna kyona ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanira-
4 rāngamu. Awo Musa nākola nga Mukama bweyamulagira; ekibīna nekikung'anyizibwa ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu.
5 Musa nāgamba ekibīna nti [d] Kino kye kigambo Mukama kyeyalagira
6 okukola. Musa nāleta Aloni nabā-
7 nabe, [e] nābanāza nama'zi. [f] Nā-mwambaza [g] ekizibawo, nāmusiba olukoba, nāmwambaza omunagiro, nāmu'sāko ekānzu, nāmusiba olukoba olwekānzu olwalukibwa nama-
8 gezi, nāginyweza nolwo. Nāmu-'sako ekyokukifuba: ne mu kyo-
9 kukifuba [i] yateka Ulimu na Sumi-
10 mu. [k] Nāmuti'kira enkufira ku mutwe; ne ku nkufira, mu maso gayo, na'sāko ekipānde ekya zābu, engule entukuvu; nga Mukama
[d] Kuv. 29. 4.
[e] Kuv. 29. 4.
[f] Kuv. 29. 5.
[g] Kuv. 28. 4.
[i] Kuv. 28. 30.
[k] Kuv. 29. 6.
[l] bweyalagira Musa. [m] Musa na'dira amafuta agokufukako, nāgafuka ku wema ne ku byona ebyagirimu, nā-
11 bitukuza. Nāmānsirako ku kyōto emirūndi musānvu, nāfuka ku kyō-to nebintu byakyo byona, nekyoku-nābirāngamu nentobo yakyo, oku-
12 bitukuza. [n] Nāfuka ku mafuta ago-kufukako ku mutwe gwa Aloni, nāmufukako amafuta, okumutu-
13 kuza. [o] Musa nāleta abāna ba Alo-ni, nābambaza ebizibawo, nābasiba enkoba, nābasibako ebiremba; nga
14 Mukama bweyalagira Musa. [p] Nā-leta ente eyekiwebwayo olwekibi: Aloni nabānabe [r] nebateka engalo zābwe ku mutwe gwente eyekiwe-
15 bwayo olwekibi. Nāgi'ta: [s] Musa na'dira omusai, nāgusīga ku mayembe gekyōto enjui zona nengaloye, nālongōsa ekyōto, nāyiwa omusai ku ntobo yekyōto, nākitukuza, oku-
16 kitāngirira. [t] Na'dira amasavu gona agali ku byenda, nekisemge ekyokukibūmba, nensigo zombi, namasavu gazo, Musa nāgōkera ku kyōto.
17 Naye ente ne'diba lyayo nenyama yayo nobusa bwayo nābyōkera nomuliro ebwēru wolusisira; [u] ngā
18 Mukama bweyalagira Musa. [w] Nā-leta endiga enume eyekiwebwayo ekyōkebwa: Aloni nabānabe nebateka engalo zābwe ku mutwe
19 gwendiga. Nāgi'ta: Musa nāmā-nsira omusai ku kyōto enjui zona.
20 Nāsala mu ndiga ebitūndu byayo; Musa nāyōkya omutwe, nebitūndu,
21 namasavu. Nānāza ebyenda nama-gulu nama'zi: Musa nāyōkera endi-ga yona ku kyōto: yali kiwebwayo ekyōkebwa olwevūmbe edūngi: yali kiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama; [v] nga Mukama bweya-
22 lagira Musa. [z] Nāleta endiga enu-me eyokubiri, endiga eyokwāwula: Aloni nabānabe nebateka engalo
23 zābwe ku mutwe gwendiga. Nāgi-
[l] Kuv. 28. 37 neb.
[m] Kuv. 30. 26–29.
[n] Kuv. 29. 7; 30. 30. Lev. 21. 10, 12. Zab. 133. 2.
[o] Kuv. 29. 8, 9.
[p] Kuv. 29. 10. Ez. 43. 19.
[r] Lev. 4. 4.
[s] Kuv. 29. 12, 36. Lev. 4. 7. Ez. 43. 20, 26. Beb. 9. 22.
[t] Kuv. 29. 13. Lev. 4. 8.
[u] Kuv. 29. 14. Lev. 4. 11, 12.
[w] Kuv. 29. 15.
[v] Kuv. 29. 18.
[z] Kuv. 29. 19, 31.

'ta; Musa nātōla ku musai gwayo, nāgusiga ku nsōnda yokutu kwa Aloni okwadyo, ne ku kinkumu kyomukonogwe ogwadyo, ne ku kigere ekisaja ekyokugulukwe okwa-
24 dyo. Nāleta abāna ba Aloni, Musa nāsiga ku musai ku nsōnda yokutu kwābwe okwadyo, ne ku kinkumu ekyomukono gwābwe ogwadyo, ne ku kigere ekisaja ekyokugulu kwābwe okwadyo: Musa nāmānsira
[a] Kuv. 29. 22. 25 omusai ku kyōto enjui zona. [a] Na-'dira amasavu, nomukira ogwa sava, namasavu gona agali ku byenda, nekisemge ekyokukibūmba, nensigo zombi, namasavu gazo, nekisāmbi
[b] Kuv. 29. 23. 26 ekyadyo: [b] ne mu ki'bo ekyalimu emigati egitazimbulukuswa ekyali mu maso ga Mukama na'gyamu omugati gumu ogutazimbulukuswa, nomugati gumu ogwasīgibwako amafuta, nogwoluwewere gumu, nāgiteka ku masavu, ne ku kisāmbi
[c] Kuv. 29. 24 ncb. 27 ekyadyo: nāteka byona [c] mu ngalo za Aloni ne mu ngalo zabānabe, nābiwūbawūba okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa mu maso ga Mukama.
[d] Kuv. 29. 25. 28 [d] Musa nābi'gya mu ngalo zābwe, nābyōkera ku kyōto ku kiwebwayo ekyōkebwa: byali bya kwāwula olwevūmbe edūngi: yali kiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama.
29 Musa na'dira ekifuba, nākiwūbawūba okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa mu maso ga Mukama: gwali mugabo [e] gwa Musa ku ndiga eyokwāwula; nga Mukama bweyalagira Musa.
[e] Kuv. 29. 26.
[f] Kuv. 29. 21; 30. 30. Kubal. 3. 3. 30 [f] Musa nātōla ku mafuta agokufukako, ne ku musai ogwali ku kyōto, nāgumānsira ku Aloni, ku byambalobye, ne ku bānabe, ne ku byambalo byabānabe awamu naye; nātukuza Aloni, ebyambalobye, nabānabe, nebyambalo byabānabe
31 awamu naye. Musa nāgamba Aloni nabānabe nti [g] Mufumbire enyama ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu: mugirire eyo nemigati egiri mu ki'bo ekyokwāwula, nga bwenalagira nga njogera nti
[g] Kuv. 29. 31, 32. 32 Aloni nabānabe banābiryānga. [h] Era ekināfi'kawo ku nyama ne ku migati
[h] Kuv. 29. 34. 33 munākyōkya nomuliro. 'Sō temufulumānga mu mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu enaku musānvu, okutūsa enaku ezokwāwula kwa'mwe lweziritukirira: kubanga
[k] Kuv. 29. 30, 35. Ez. 43. 25, 26. 34 [k] alibāwulira enaku musānvu. [l] Nga bwekikole'dwa lero, bwatyo Mukama bweyalagira okukola, okubatāngirira.
[l] Beb. 7. 16. 35 Era ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu gyemulimalira enaku musānvu emisana nekiro, [m] mwekūme ekiragiro kya Mukama muleme okufa: kubanga
[m] Kubal. 3. 7; 9. 19. Ma. 11. 1. 1 Basek. 2. 3. 36 bwentyo bwenalagirwa. Aloni nabānabe nebakola byona Mukama byeyalagira mu mukono gwa Musa.

9 Awo [a] olwātuka ku lunaku olwomunāna Musa nāita Aloni nabā-
2 nabe nabaka'de ba Isiraeri; nāgamba Aloni nti [b] Wetwālire enyana enume okuba ekiwebwayo olwekibi, [c] nendiga enume okuba ekiwebwayo ekyōkebwa, ezitaliko bulema, ozi-
3 wereyo mu maso ga Mukama. Era abāna ba Isiraeri onobagamba nti [d] Mwetwālire embuzi enume okuba ekiwebwayo olwekibi; nenyana nomwāna gwendiga, ezakamaze omwāka ogumu zombi, ezitaliko bulema, okuba ekiwebwayo ekyōke-
4 bwa; nente nendiga enume okuba ebiwebwayo olwemirembe, okuziwayo mu maso ga Mukama: [e] nekiwebwayo ekyobu'ta ekitabu'dwamu amafuta: kubanga [f] lero Muka-
5 ma anābalabikira. Nebaleta ebyo Musa byalagi'de mu maso gewema eyokusisinkanirāngamu: ekibina kyona nekisembera nekiīmirira mu
6 maso ga Mukama. Musa nāyogera nti Kino kye kigambo Mukama kyeyalagira mukikole: [g] nekitībwa
7 kya Mukama kinābalabikira. Musa nāgamba Aloni ni Semberera ekyōto, [i] oweyo ekyo kyowayo olwekibi nekyo kyowayo ekyōkebwa, wetāngirire we'ka nabantu: [k] oweyo ekitone ekyabantu obatāngirire; nga
8 Mukama bweyalagira. Awo Aloni nāsemberera ekyōto, na'ta enyana eyekiwebwayo olwekibi, ekikye ku-
9 bubwe. [l] Abāna ba Aloni nebamuletera omusai: na'nyika engaloye mu musai, [m] nāgusīga ku mayembe gekyōto, nāyiwa omusai ku ntobo
10 yekyōto: [n] naye amasavu nensigo nekisemge ekyokukibūmba ekyekiwebwayo olwekibi, nābyōkera ku kyōto; [o] nga Mukama bweyalagira
11 Musa. [p] Nenyama ne'diba nābyōkera nomuliro ebwēru wolusisira.
12 Na'ta ekiwebwayo ekyōkebwa; abāna ba Aloni nebamuletera omusai, [r] nāgumānsira ku kyōto enjui
13 zona. Nebamuletera ekiwebwayo ekyōkebwa, ebitūndu ebitūndu kina kimu, nomutwe: nābyōkera ku kyo-
14 to. Nānāza ebyenda namagulu, nābyōkera ku kiwebwayo ekyōke-
15 bwa ku kyōto. [s] Nāleta ekitone ekyabantu, na'dira embuzi eyekiwebwayo olwekibi ekyali kubwabantu, nāgi'ta, nāgiwayo olwekibi,
16 nga neyoluberyeberye. Nāleta ekiwebwayo ekyōkebwa, nākiwayo
17 ngekiragiro bwekyali. Nāleta [t] ekiwebwayo ekyobu'ta, nākitōlako oku'juza olubatulwe, nāgyōkera ku kyōto, [u] era nekiwebwayo ekyōke-
18 bwa ekyenkya. Era na'ta ente nendiga enume, [w] sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, eyali kubwabantu: abāna ba Aloni nebamuletera omusai, nāgumānsira ku kyōto

[a] Ex. 43. 27.
[b] Kuv. 29. 1. Lev. 4. 3; 8. 14.
[c] Lev. 8. 18.
[d] Lev. 4. 23. Ezer. 6. 17; 10. 19.
[e] Lev. 2. 4.
[f] nyi. 6. 23. Kuv. 29. 43.
[g] lu. 23. Kuv. 24. 16.
[i] Lev. 4. 3. 1 Sam. 3. 14. Beb. 5. 3; 7. 27; 9. 7.
[k] Lev. 4. 16, 20. Beb. 5. 1.
[l] Lev. 8. 15.
[m] Lev. 4. 7.
[n] Lev. 8. 16.
[o] Lev. 4. 8.
[p] Lev. 4. 11; 8. 17.
[r] Lev. 1. 5; 8. 19.
[s] lu. 3. Is. 53. 10. Beb. 2. 17; 5. 3.
[t] lu. 4. Lev. 2. 1, 2.
[u] Kuv. 29. 38.
[w] Lev. 3. 1 neb.

19 enjui zona, namasavu gente: ne
ku ndiga omukira ogwa sava, na-
gabi'ka ku (byenda), nensigo neki-
20 semge ekyokukibūmba: amasavu
nebagateka ku bifuba [y] nāyōkera
21 amasavu ku kyōto: nebifuba nekisāmbi ekyadyo Aloni nābiwūbawūbā [z] okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa mu maso ga Mukama; nga Musa
22 bwalagi'de. Awo Aloni nāimusa emikonogye eri abantu, [a] nābasabira omukisa; nāserengeta ngamaze okuwayo ekiwebwayo olwekibi nekiwebwayo ekyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe. Awo Musa ne
23 Aloni nebaingira mu wema eyokusisinkanirāngamu, nebafuluma, nebasabira abantu omukisa: [b] awo ekitibwa kya Mukama nekirabikira
24 abantu bona. [c] Omuliro neguva eri Mukama mu masoge, negwōkera ku kyōto ekiwebwayo ekyōkebwa namasavu: awo abantu bona bwebāgulaba [d] nebogerera wa'gulu nebavūnama amaso gābwe.

10 Awo [a] Nadabu ne Abiku, abāna ba Aloni, [b] neba'dira ebyoterezo buli muntu ekikye, nāteka omwo omuliro, na'sāko ebyokwoteza, nāwayo [c] omuliro omulala mu maso
2 ga Mukama, gwatalagirānga. [d] Omuliro neguva eri Mukama mu masoge, negubōkya, nebafira mu
3 maso ga Mukama. Awo Musa nālyoka agamba Aloni nti Kino kye kikyo Mukama kyeyayogera nti Nātukulizibwānga mwabo [e] abanseinberera, era mu maso gabantu bona [f] nāgulumizibwānga. [g] Aloni
4 neyesirikira. Musa nāita Misaeri ne Eruzafani, abāna ba [i] Uzieri koja wa Aloni, nābagamba nti Musembere, [k] musitule baganda ba'mwe okuba'gya mu maso gawatukuvu mubatwāle ebwēru wolusī-
5 sira. Awo nebasembera, nebabasitula nga bamba'de ebizibawo byābwe nebabatwāla ebwēru wolusī-
6 sira; nga Musa bwayoge'de. Musa nāgamba Aloni ne Ereazali ne Isamali, batabanibe, nti [l] Temusumulula nviri za ku mitwe gya'mwe, 'sō temuyuza byambalo bya'mwe; muleme okufa, era [m] aleme okusunguwalira ekibīna kyona: naye baganda ba'mwe, enyumba ya Isiraeri yona, bakābire okwōkya Muka-
7 ma kwayōke'za. [n] 'Sō temufuluma mu mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, muleme okufa: [o] kubanga amafuta ga Mukama agokufukako gali ku'mwe. Nebakola ngekigambo kya Musa bwekyali.
8, 9 Mukama nāgamba Aloni nti [p] Tonywānga ku mwenge newakuba'de ekitamiza, 'gwe newakuba'de abānabo awamu nāwe, bwemunāingirānga mu wema eyokusisinkanirāngamu, muleme okufa: linābānga téka eritali'julukuka mu mirembe
10 gya'mwe gyona: era [r] mulyoke mwāwulēngamu ebitukuvu nebitali bitukuvu, nebirongofu nebitali bi-
11 rongofu; era [s] mulyoke muigirize abāna ba Isiraeri amatéka gona Mukama geyababūlirira mu mukono gwa Musa.
12 Musa nāgamba Aloni ne Ereazali ne Isamali abānabe abāsigalawo nti Mutwāle [t] ekiwebwayo ekyobu-'ta ekisiga'dewo ku biwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro, mugirīre awatali kizimbulukusa ku ma'bali gekyōto: [u] kubanga kye
13 kitukuvu enyo: era munāgirira mu kifo ekitukuvu, kubanga lye bānjalyo, era bānja lyabānabo, ku biwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro: [w] kubanga bwentyo bwenalagirwa. [y] Nekifuba ekiwūbibwawūbibwa nekisāmbi ekisitulibwa munābirīra mu kifo ekirongōfu; 'gwe ne batabanibo nabawalabo awamu nāwe: kubanga biwebwa
14 gyoli okuba ebānjalyo, era ebānja lyabānabo, ku sadaka zebyo abāna ba Isiraeri byebāwayo olwemi-
15 rembe. Ekisāmbi ekisitulibwa nekifuba ekiwūbibwawūbibwa banābireterānga wamu nebiwebwayo ebikolebwa nomuliro ebyamasavu, okubiwūbawūba okuba ekiwebwayo ekiwūbibwa mu maso ga Mukama: era binābānga bibyo, era bya bānabo awamu nāwe, okuba ebānja emirembe gyona; nga Mukama bweyalagira.
16 Musa nānonyeza dala [z] embuzi eyekiwebwayo olwekibi, era, laba, ngeyōke'dwa: nāsunguwalira Ereazali ne Isamali abāna ba Aloni a-
17 bāsigalawo ngayogera nti [a] Ekibalobe'de okulīra ekiwebwayo olwekibi mu kifo ekyawatukuvu kiki, kubanga kitukuvu nyo, era yakibawa okusitula obubi bwekibīna, okubatāngirira mu maso ga Muka-
18 ma? Laba, [b] omusai gwakyo tegulete'dwa mu watukuvu munda: temwandiremye kugirīra mu wa-
19 tukuvu, [c] nga bwendagi'de. Awo Aloni nāgamba Musa nti Laba, [d] lero bawa'deyo ekyo kyebawayo olwekibi nekyo kyebawayo ekyōkebwa mu maso ga Mukama; era bimba-'deko ebigambo ebyenkani'de wano: era singa ndi'de ekiwebwayo olwekibi lero, [e] kyandiba'de kirūngi
20 nyo mu maso ga Mukama? Kale Musa bweyawulira, nekiba kirūngi nyo mu masoge.

11 Mukama nāyogera ne Musa ne
2 Aloni ngabagamba nti Gamba

[y] Lev. 3. 5, 16.
[z] Kuv. 29. 24, 26. Lev. 7. 30-34.
[a] Kubal. 6. 24. Ma. 21. 5. Luk. 24. 50.
[b] Ju. 6. Kubal. 14. 10; 16. 19, 42.
[c] Lub. 4. 4. Balam. 6. 21. 1 Basek. 18. 38. 2 Byom. 7. 1. Zab. 20. 3. 1 Basek. 18. 39. 2 Byom. 7. 3. Ezer. 3. 11.
[d] Kubal. 3. 3, 4; 26. 61. 1 Byom. 24. 2.
[e] Lev. 16. 12. Kubal. 16. 18.
[f] Kuv. 30. 8.
[g] Lev. 9. 24. Kubal. 16. 35. 2 Sam. 6. 7.
[i] Kuv. 19. 22. Lev. 21. 6. Is. 52. 11. Ez. 20. 41.
[k] Is. 49. 3. Ez. 28. 22. Yok. 13. 31, 32. 14. 13. 2 Ras. 1. 10.
[l] Zab. 39. 9.
[m] Kuv. 6. 18, 22. Kubal. 3. 19, 30.
[n] Bik. 5. 6, 9, 10.
[o] Lev. 21. 1, 10. Kubal. 6. 6, 7. Ma. 33. 9. Ez. 24. 16, 17.
[p] Kubal. 16. 22, 44. Yos. 7. 1; 22. 18, 20. 2 Sam. 24. 1.
[r] Lev. 21. 12
[s] Kuv. 28. 41. Lev. 8. 30.
[t] Ez. 44. 21. Luk. 1. 15. 1 Tim. 3. 3. Tit. 1. 7.
[u] Lev. 11. 47; 20. 25. Yer. 15. 19. Ez. 22. 26; 44. 23.
[w] Ma. 24. 8. Nek. 8. 2, 8, 9, 13. Yer. 18. 18. Mala. 2. 7.
[y] Kuv. 29. 2. Lev. 6. 16. Kubal. 18. 9, 10.
[z] Lev. 21. 22.
[a] Lev. 2. 3; 6. 16.
[b] Kuv. 29. 24, 26, 27. Lev. 7. 31, 34. Kubal. 16. 11.
[c] Lev. 9. 3, 15.
[d] Lev. 6. 26, 29.
[e] Lev. 6. 30.
[f] Lev. 6. 26.
[g] Lev. 9. 8, 12.
[i] Yer. 6. 20; 14. 12. Kos. 9. 4. Mala. 1. 10, 13.

abāna ba Isiraeri nti [a]Bino bye biramu byemunālyānga ku nsolo zo-
3 na eziri kunsi. Buli ekyāwulamu ekinūlo, era ekirina ekigere ekyasēmu, era eki'za obwekulumo, mu
4 nsolo, ekyo kyemunālyānga. Naye bino byemutalyānga kwebyo ebi'za obwekulumo oba kwebyo ebyāwulamu ekinulo: eng'amira, kubanga e'za obwekulumo naye teyāwulamu kinūlo, eyo si nongofu gyemuli.
5 Nomusu, kubanga gu'za obwekulumo naye tegwāwulamu kinūlo,
6 ogwo si mulongofu gyemuli. Nakamyu, kubanga ka'za obwekulumo naye tekāwulamu kinūlo, ako si
7 kalongofu gyemuli. Nembi'zi, kubanga eyāwulamu ekinūlo, era erina ekigere ekyasēmu, naye te'za
[b] Is. 65. 4; 66. 3, 17. bwekulumo, [b]eyo si nongofu gye-
8 muli. Ku nyama yazo temulyāngako,'sō nemirāmbo gyazo temu-
[c] Is. 52. 11. Mat. 15. 11, 20. Ma'k. 7. 2, 15, 18. Bik. 10. 14, 15; 15. 29. Bal. 14. 14, 17. 1 Kol. 8. 8. Bak. 2. 16, 21. Beb. 9. 10. gikomāngako; [c]si nongofu gyemuli.
9 [d]Bino byemunālyānga ku byona ebiri mu ma'zi: buli ekirina amagwa namagāmba mū ma'zi, mu nyanja ne mu mi'ga, ebyo byemunā-
10 lyānga. Era buli ekitalina magwa na magāmba mu nyanja ne mu mi'ga, ku byona ebitambulira mu ma'zi ne ku biramu byona ebiri
11 mu ma'zi, [e]bya muzizo gyemuli, era binābānga bya muzizo gyemuli; temulyānga ku nyama yabyo, nemirāmbo gyabyo munāgiitānga
12 gya muzizo. Buli ekitalina magwa newakuba'de amagāmba mu ma'zi, ekyo kya muzizo gyemuli.
[f] Ma. 14. 12. 13 [f]Na bino byemunāitānga ebyomuzizo ku nyonyi; tebiribwānga,
14 bya muzizo: enūnda, nempūngu, ne makwanzi; ne kamunyi, nedira-
15 wamu nengeri yalyo; buli namu-
16 ng'ona nengeri yabo; ne mūya, nolubugabuga, nolusove, nenkā-
17 mbo nengeri yayo; nekiwūgulu,
18 nenkobyokobyo, nekufufu; nekiwūgulu ekyamatu, ne kimbala, nense-
19 ga; ne kasida, ne mpabāna nengeriye, nekokōtezi, nekinyira.
20 Ebyewalula byona ebirina ebiwawātiro ebitambuza amagulu ana bya
21 muzizo gyemuli. Naye bino byemuīnza okulya ku byona ebyewalula ebirina ebiwawātiro ebitambuza amagulu ana, ebirina amagulu wa-'gulu ku bigere byabyo, okugabūsa
[g] Mat. 3. 4. Mak. 1. 6. 22 kunsi; bino byemuīnza okulya kwebyo; [g]enzige nengeri yayo, nensenene nengeri yayo, nakanyenyenkule nengeri yako, nejānzi nengeri yalyo.
23 Naye ebyewalula byona ebirina ebiwawātiro, ebirina amagulu ana, bya muzizo gyemuli.
24 Na bino bye binābafūlānga abatali balongofu; buli anākomānga ku mulāmbo gwabyo anābānga atali mulongofu okutūsa akawungēzi:
25 era buli asitula ku mulāmbo gwabyo [i]anāyozānga engoyeze, era a-
[i] Lev. 14. 8; 15. 5. Kubal. 19. 10, 22; 31. 24. nābānga atali mulongofu okutūsa
26 akawungēzi. Buli nsolo eyāwulamu ekinūlo, 'sōnga terina kigere kyasēmu, 'sō te'za bwekulumo, si nongofu gyemuli: buli anāzikomāngako anābānga atali mulongofu.
27 Era buli etambuza ebibatu byayo ku nsolo zona ezitambuza amagulu ana, ezo si nongofu gyemuli: buli anākomānga ku mulāmbo gwazo anābānga atali mulongofu okutūsa
28 akawungēzi. Era oyo asitula omulāmbo gwazo anāyozānga engoyeze, era anābānga atali mulongofu okutūsa akawungēzi: ezo si nongofu gyemuli.
29 Na bino bye bitali birongofu gyemuli ku byewalula ebyewalula kunsi; egūnju, [k]nomusōnso, nekonko-
[k] Is. 66. 17. 30 mi edene nengeri yalyo, ne anaka, nenswaswa, nomunya, nekonkomi,
31 ne nawolovu. Ebyo bye bitali birongofu gyemuli kwebyo byona ebyewalula: buli anābikomāngako, nga bifu'de, anābānga atali mulo-
32 ngofu okutūsa akawungēzi. Era ekintu kyona ekināgwibwāngako kyona kyona kubyo, nga bifu'de kinābānga ekitali kirongofu; bwekibānga ekintu kyona ekyomuti, oba kyambalo, oba 'diba, oba nsawo, oba kintu kyona kyona, ekikoza omulimu gwona, [l]kikigwānirānga okutekebwa mu ma'zi, era kinābā-
[l] Lev. 15. 12. nga ekitali kirongofu okutūsa akawungēzi; nekiryoka kibā ekirongo-
33 fu. Na buli kintu ekyebūmba, ekināgwibwāngamu kyona kyona kubyo, ekibānga mukyo kyona kinā-
[m] Lev. 6. 28; 15. 12. bānga ekitali kirongofu, [m]nakyo
34 munakyāsānga. Ekyokulya kyona (ekirimu) ekirika, ekiinza okufukibwako ama'zi, kinābānga ekitali kirongofu: na buli kya kunywa ekinānywebwānga mu buli kintu (ekiri bwekityo) kinābāngaekitali ki-
35 rongofu. Era buli kintu ekināgwibwāngako ekitūndu kyona ekyomulāmbo gwabyo kinābānga ekitali kirongofu; oba kabiga, oba amasiga gentamu,kināmenyebwamenyebwānga: si birongofu, era binābānga e-
36 bitali birongofu gyemuli. Naye olu-'zi oba obunya omuli ama'zi agakung'anyizibwa kinābānga ekirongofu: naye ekinākomānga ku mulāmbo gwabyo kinābānga ekitali ki-
37 rongofu. Era obanga ku mulāmbo gwabyo kugwa ku nsigo yona eyokusiga egenda okusigibwa, nga no-
38 ngofu. Naye obanga ama'zi gafu kibwa ku nsigo, ne ku mulāmbo gwabyo nekugwa okwo, nga si no-
ngofu gyemuli.
39 Era obanga ensolo yona, gyemu-

ĩnza okulyako, efa; akoma ku mulãmbo gwayo anãbãnga atali mulo-
[a] Lev. 17. 15; 22. 8. Ez. 4. 14; 44. 31.
40 ngõfu okutũsa akawungẽzi. [a]Noyo anãlyãnga ku mulãmbo gwayo anãyozãngã engoyeze era anãbãnga atali mulongõfu okutũsa akawungẽzi: era noyo anãsitulãnga omulãmbo gwayo anãyozãnga engoyeze era anãbãnga atali mulongõfu okutũsa akawungẽzi.
41 Na buli ekyewalula ekyewalula kunsi kya muzizo; tekirĩbwãnga.
42 Buli ekitambuza olubuto, na buli ekitambuza amagulu ana, oba buli ekirina amagulu amangi, buli ebyewalula kunsi, eby'o temubiryãnga;
[b] Lev. 20. 25.
43 kubanga bya muzizo. [b]Temwegwagwawazãnga na kyewalula kyona ekyewalula, 'sõ temwefũlãnga nabyo abatali balongõfu, mubere
44 nempitambi bwemutyo. Kubanga 'nze Mukama Katonda wa'mwe:
[p] Kuv. 19. 6. Lev. 19. 2; 20. 7, 26. 1 Kas. 4. 7. 1 Pet. 1. 15, 16.
kale mwetukuzẽnga, [p]mubẽrẽnga abatukuvu; kubanga 'nze ndi mutukuvu: 'sõ temwereterãnga mpitambi olwengeri yona eyekyewalula
[r] Kuv. 6. 7.
45 ekitambula kunsi. [r]Kubanga 'nze ndi Mukama eyabaliniysa okuva munsi Yemisiri, okuba Katonda wa'mwe, kale [s]'mwe munãbãnga abatukuvu: kubanga 'nze ndi mutukuvu.
[t] Lev. 10. 10.
46 Eryo lye tẽka eryensolo neryenyonyi nerya buli kitõnde ekiramu ekitambula mu ma'zi, nerya buli
47 kitõnde ekyewalula kunsi: [t]okwãwulamu ebitali birongõfu nebirongõfu, nekiramu ekirĩka nekiramu ekitalika.

12 2 MUKAMA nãgamba Musa nti Gamba abãna ba Isiraeri nti Omukazi bwanãbãnga olubuto nãzãla
[a] Luk. 2. 22.
omwãna owobulenzi, kale [a]anãbãnga atali mulongõfu enaku musãnvu; [b]nga (bwabẽra) mu naku ezokweyãwula kwendwa'deye, (bwatyo) bwanãbãnga atali mulongõfu.
[b] Lev. 15. 19.
[c] Lub. 17. 12. Luk. 1. 59; 2. 21. Yok. 7. 22, 23.
3 [c]Awo ku lunaku olwomunãna omubiri gwekikutakye gunãkomolwã-
4 nga. Era (omukazi) anãmalãnga enaku asatu mu satu mu musai ogwokutukuzibwakwe; takomãnga ku kintu ekitukuvu, 'sõ taingirãnga mu kifo ekitukuvu, okutũsa enaku ezokutukuzibwakwe lweziri-
5 'gwã. Naye bwanãzãlãnga omwãna owobuwala, kale anãbãnga atali mulongõfu sabiti biri, nga (bwabẽra) mu kweyãwulakwe; era anãmalãnga enaku nkãga mu mukãga mu
[d] Luk. 2. 22.
6 musai ogwokutukuzibwakwe. [d]Awo enaku ezokutukuzibwakwe bwezi-'gwãnga, ezowobulenzi, oba za wa buwala, anãletãnga omwãna gwendiga ogwomwãka ogwoluberyeberye okuba ekiwebwayo ekyõkebwa, nejiba eto, oba kamukukulu,
okuba ekiwebwayo olwekibi, ku mulyãngo gwewema eyokusisinka-
7 nirãngamu, eri kabona: kale anãgiwãngayo mu maso ga Mukama, nãmutãngirira; kale anãlongõsebwãnga mu nsulo yomusaigwe. Eryo lye tẽka lyomukazi azãla, oba
[e] Lev. 5. 7. Luk. 2. 24.
8 wa bulenzi oba wa buwala. [e]Era mu bintubye bwataĩnzenga kuleta mwãna gwa ndiga, kale anãtwãlãnga bakamukukulu babiri, oba amaiba amato abiri; erimu okuba ekiwebwayo ekyõkebwa, nedala okuba ekiwebwayo olwekibi: [f]era kabona anãmutãngirirãnga, era anãbãnga mulongõfu.
[f] Lev. 4. 26.

13 ERA Mukama nãgamba Musa ne
2 Aloni nti Omuntu bwanãbãnga nekizimba oba kikuta oba mbalabe erũngu'de ku 'diba lyomubirigwe, nekifũka endwa'de yebigenge ku 'diba lyomubirigwe, kale [a]anãletebwãnga eri Aloni kabona, oba eri
[a] Ma. 24. 8. Luk. 17. 14.
3 omu ku bãnabe bakabona: kale kabona anãkeberãnga endwa'de eri ku 'diba lyomubiri: era obwoya obuli awali endwa'de bwebubãnga bufuse obweru, nekifananyi kyendwa'de nga kifulumye wansi we'diba lyomubirigwe, nga ye ndwa'de yebigenge: awo kabona anãmukeberãnga,
4 nãmwãtulira nga si mulongõfu. Era embalabe erũngu'de bwebãnga enjeru ku 'diba lyomubirigwe, nekifananyi kyayo nga tekifulumye wansi we'diba, nobwoya bwawo nga tebufuse bweru, kale kabona anãsibirãnga owendwa'de enaku musã-
5 nvu: awo kabona alimukebera ku lunaku olwomusãnvu: kale, laba, bwanãlabãnga ngendwa'de ekomye awo, nendwa'de nga tebunye ku 'diba, awo kabona anãmusibirãnga e-
6 naku musãnvu endala: awo kabona alimukebera nate ku lunaku olwomusãnvu: kale, laba, endwa'de bwebãnga tekyalabika nyo, nendwa'de nga tebunye ku 'diba, kale kabona anãmwãtulirãnga nga mulongõfu: nga kye kikuta: [b]kale anãyozãnga
[b] Lev. 11. 25; 14. 8.
7 engoyeze, nãba mulongõfu. Naye ekikuta bwekinãbunãnga ku 'diba, ngamaze okweraga eri kabona olwokulongõsebwakwe, aneragãnga
8 nate eri kabona: kale kabona anãkeberãnga, era, laba, ekikuta bwekinãbãnga kibunye ku 'diba, awo kabona anãmwãtulirãnga nga si mulongõfu: nga bye bigenge.
9 Endwa'de yebigenge bwebãnga eku'te omuntu, awo anãletebwãnga
10 eri kabona; [c]kabona nãkebera, kale, laba, ekizimba ekyeru bwekinãbãnga ku 'diba, era nga kifu'de obwoya okuba obweru, era enyama enjere enamu ngeri awali ekizimba,
[c] Kubal. 12. 10, 12. 2 Basek. 5. 27. 2 Byom. 26. 20.
11 nga bye bigenge ebye'da ku 'diba

lyomubirigwe, era kabona anāmwātulirānga nga si mulongōfu: tamusibānga; kubanga oyo si mulongō-
12 fu. Era ebigenge bwebifūtukānga ku 'diba, ebigenge nebibuna ediba lyona eryomulwa'de okuva ku mutwe okutūsa ku bigere, okulaba
13 kwona kabona kwanālabānga; kale kabona anākeberānga: awo, laba, ebigenge bwebinābānga bibunye omubirigwe gwona, anāmwātulirānga omulwa'de nga mulongōfu: byona bifuse okuba ebyeru: oyo
14 mulongōfu. Naye enyama enjere bwenerabikānga kuye, anābānga a-
15 tali mulongōfu. Awo kabona anākeberānga enyama enjere, nāmwātulira nga si mulongōfu: enyama
16 enjere si nongōfu: bye bigenge. Oba enyama enjere bwekyukānga nate nefūka okuba enjeru, kale ana-
17 'jānga eri kabona, kabona nāmukebera: era, laba, endwa'de bwebānga efuse okuba enjeru, kale kabona anāmwātulirānga omulwa'de nga mulongōfu: oyo mulongōfu.
18 Era omubiri bwegunābāngako ejute ku 'diba lyagwo, nalyo nga lya-
a Kuv. 9.9. 19 wona, nawāli [a] ejute newabawo ekizimba ekyeru, oba mbalabe erūngu'de, enjeruyeru era emyufumyufu, kale kinālagibwānga kabona;
20 awo kabona anākeberānga, era, laba, ekifananyi kyakyo bwekinābānga nga kifulumye wansi we'diba, nobwoya bwawo nga bufuse okuba obweru, kale kabona anāmwātulirānga nga si mulongōfu: ye ndwa'de
21 yebigenge, efulumye mu'jute. Naye kabona bwanākikeberānga, era, laba, nga temuli bwoya bweru, sōnga tekifulumye wansi we'diba, naye nga tekirabika bulūngi, awo kabona anāmusibirānga enaku musā-
22 nvu: awo bwekinābunānga ku 'diba, awo kabona anāmwātulirānga nga si mulongōfu: eyo ye ndwa'de.
23 Naye embalabe erūngu'de bwenekomānga awo, era nga tebunye, eyo nga ye nkovu eyejute; awo kabona anāmwātulirānga nga mulongōfu.
24 Oba omubiri bwegunābāngako okwōkebwa nomuliro ku 'diba lyagwo, (enyama) enamu eyōke'dwa nefūka okuba embalabe erūngu'de, enjeruyeru era emyufumyufu, oba
25 njeru; awo kabona anāgikeberānga: era, laba, obwoya obwomumbalabe erūngu'de bwebunābānga bufuse okuba obweru, nekifananyi kyayo nga kifulumye wansi we'diba; bino bye bigenge, byafuluma awayōkebwa: kale kabona anāmwātulirānga nga si mulongōfu: nga
26 ye ndwa'de yebigenge. Naye kabona bwanāgikeberānga, era, laba, nga tewali bwoya bweru awali embalabe erūngu'de, 'sōnga tefulumye wansi we'diba, naye nga terabika bulūngi; kale kabona anāmu-
27 sibirānga enaku musānvu: kale kabona alimukebera ku lunaku olwomusānvu: bwenebunānga ku 'diba, kale kabona anāmwātulirānga nga si mulongōfu: nga ye ndwa'de yebi-
28 genge. Era embalabe erūngu'de bwenekomānga awo, 'sōnga tebunye ku 'diba, era nga terabika bulūngi; nga kye kizimba ekyokwōkebwa, era kabona anāmwātulirānga nga mulongōfu: kubanga eyo ye nkovu eyokwōkebwa.
29 Era omusaja oba mukazi bwanābānga nendwa'de ku mutwe oba ku
30 kirevu, kale kabona anākeberānga endwa'de: awo, laba, ekifananyi kyayo bwekinābānga nga kifulumye wansi we'diba, era nga mulimu enviri eza kyenvu ezentalaga, kale kabona anāmwātulirānga nga si mulongōfu: ekyo kye kikakampa, bye bigenge ebyokumutwe oba ebyo-
31 kukirevu. Era kabona bwanākeberānga endwa'de eyekikakampa, era, laba, ekifananyi kyayo nga tekifulumye wansi we'diba, 'sōnga tewali nviri nzirugavu, kale kabona anāmusibirānga omulwa'de wekika-
32 kampa enaku musānvu: awo ku lunaku olwomusānvu kabona alikebera endwa'de: era, laba, ekikakampa bwekinābānga nga tekibunye, 'sōnga tewali nviri za kyenvu, nekifananyi kyekikakampa nga teki-
33 fulumye wansi we'diba, kale anāmwebwānga, naye ekikakampa takimwānga; era kabona anāsibirānga omulwa'de wekikakampa enaku
34 musānvu endala: awo ku lunaku olwomusānvu kabona alikebera ekikakampa: kale, laba, ekikakampa bwekinābānga nga tekibunye ku 'diba, nekifananyi kyakyo nga tekifulumye wansi we'diba; awo kabona anāmwātulirānga nga mulongōfu: kale anāyozānga engoyeze, nāba
35 mulongōfu. Naye ekikakampa bwekinābunānga ku 'diba ngamaze o-
36 kulongōsebwa; awo kabona anāmukeberānga: era, laba, ekikakampa bwekinābānga kibunye ku 'diba, kabona tanonyānga nviri za kye-
37 nvu; oyo si mulongōfu. Naye bwanālabānga ngekikakampa kikomye awo, nenviri enzirugavu nga zimezewo; ekikakampa nga kiwonye, oyo mulongōfu: kale kabona anāmwātulirānga nga mulongōfu.
38 Era omusaja oba mukazi bwanābānga nembalabe ezirūngu'de ku 'diba lyomubiri gwābwe, ze mbala-
39 be ezirūngu'de enjeru; kale kabona anākeberānga: awo, laba, embala be ezirūngu'de (eziri) ku 'diba lyomubiri gwābwe bwezinābānga enjeruyeru; nga bwe butulutu'tu, nga

bufulumye mu 'diba; oyo mulongōfu.
40 Era omusaja bwanābānga akunyuse enviri ezokumutwegwe, oyo nga wa kiwalata; (naye) mulongō-
41 fu. Era bwanābānga akunyuse enviri ezomukawumpo, nga wa kiwalata kya mu kawumpo; (naye)
42 nga mulongōfu. Naye endwa'de enjeruyeru era emyufumyufu bwenebānga ku mutwe ogwekiwalata oba mu kawumpo akekiwalata; ebyo bye bigenge ebifuluma mu mutwegwe ogwekiwalata oba mu kawu-
43 mpoke akekiwalata. Awo kabona anāmukeberānga: kale, laba, ekizimba ekyendwa'de bwekinābānga ekyeruyeru era ekimyufumyufu ku mutwegwe ogwekiwalata, oba mu kawumpoke akekiwalata, ngekifananayi kyebigenge bwekiri ku 'diba
44 lyomubiri; oyo nga wa bigenge, si mulongōfu: kabona talemānga kumwātulira nga si mulongōfu; endwa'deye ngeri ku mutwegwe.
45 Era omugenge alina endwa'de, engoyeze zinābānga enjulifuyulifu, nenviri ezokumutwegwe tazisibāngako, [e] era anābi'kānga ku mumwagwe ogwengulu, era anāyogererānga wa'gulu nti [f] Siri mulongōfu,
46 siri mulongōfu. Enaku zona endwa'de ngekyali kuye anābānga atali mulongōfu; si mulongōfu: a-
47 nāberānga ye'ka; [g] enyumbaye enebānga bwēru wa lusīsira.
Era nekyambalo ekiriko endwa-'de yebigenge, oba kyambalo kya byoya bya ndiga oba kyambalo kya
48 bafuta; bwebibānga ku wūzi ezobusimba oba ku zobukika; oba kya bafuta oba kya byoya; bwebibānga ku 'diba oba ku kintu ekikolebwa
49 ne'diba; endwa'de bwenebānga eya nawandagala oba emyufumyufu ku kyambalo, oba ku 'diba, oba ku wūzi ezobusimba, oba ku zobukika, oba ku kintu kyona ekye'diba; eyo nga ndwa'de ya bigenge, era enera-
50 gibwānga kabona: awo kabona anākeberānga endwa'de, nāsibira (ekiriko) endwa'de enaku musānvu:
51 kale alikebera endwa'de ku lunaku olwomusānvu: endwa'de bwenebānga ebunye ku kyambalo, oba ku wūzi ezobusimba, oba ku zobukika, oba ku 'diba, omulimu gwona e'diba gwerikola; endwa'de nga bigenge
52 [i] ebirya; nga si kirongōfu. Awo anāyōkyānga ekyambalo, oba wūzi za busimba, oba za bukika, (obanga eri) mu byoya oba mu bafuta, oba mu kintu kyona ekye'diba, omuli endwa'de: kubanga ebyo bye bigenge ebirya; kināyōkebwānga mu
53 muliro. Era kabona bwanākeberānga, kale, laba, endwa'de nga tebunye mu kyambalo, newakuba'de mu wūzi ezobusimba, newakuba'de mu zobukika, newakuba'de mu kintu
54 kyona ekye'diba; kale kabona anālagirānga bōze ekintu ekirimu endwa'de, nākisibira enaku musā-
55 nvu endala: awo kabona anākeberānga, endwa'de ngemaze okwōzebwa: kale, laba, endwa'de bwenebānga tekyusi'za bala lyayo, era endwa'de nga tebunye, ekyo nga si kirongōfu; onokyōkyānga mu muliro: eyo ye ndwa'de erya, okukubuka bwekunābānga munda oba ku-
56 ngulu. Era kabona bwanākeberānga, era, laba, endwa'de nga terabika bulūngi ngemaze okwōzebwa, kale anāgiyuzānga okugi'gya mu kyambalo oba mu 'diba, oba mu wūzi ezobusimba, oba mu zobukika:
57 era bwenebānga ekyalabika mu kyambalo, oba mu wūzi ezobusimba, oba mu zobukika, oba mu kintu kyona ekye'diba, ngefūtuka: onoyōkyānga nomuliro ekyo ekirimu e-
58 ndwa'de. Nekyambalo oba wūzi ezobusimba, oba ezobukika, oba kintu kyona ekye'diba nga bwekinābānga, kyonoyozānga, endwa'de bwenebānga ebivu'demu, kale nekiryoka kyōzebwānga omulūndi o-
59 gwokubiri, nekiba kirongōfu. Eryo lye tēka eryendwa'de yebigenge mu kyambalo ekyebyoya oba mu kya bafuta, oba mu wūzi ezobusimba oba mu zobukika, oba mu kintu kyona ekye'diba, okukyātulirānga nga kirongōfu, oba okukyātulirānga nga si kirongōfu.

14 Mukama nāgamba Musa nti
2 Lino lye linābānga etēka lyomugenge ku lunaku olwokulongōsebwakwe: [a] anāletebwānga eri ka-
3 bona: awo kabona anāfulumānga mu lusīsira; kabona nākebera, kale, laba, endwa'de yebigenge bwene-
4 bānga ewonye ku mugenge; kale kabona anālagirānga okutwālira oyo agenda okulongōsebwa enyonyi biri enongōfu enamu, [b] nomuti omwerezi, [c] nolugoye olumyufu, [d] ne-
5 zobu: awo kabona anālagirānga oku'tako emu ku nyonyi mu kintu kyebūmba ku ma'zi agakulukuta:
6 nenyonyi enamu anāgi'dirānga nomuti omwerezi nolugoye olumyufu nezobu, nānyika ebyo nenyonyi enamu mu musai gwenyonyi e'ti-
7 'dwa ku ma'zi agakulukuta: awo [e] anāmānsirānga kwoyo agenda okulongōsebwako ebigenge [f] emirūndi musānvu, nāmwātulira nga mulongōfu, nātera enyonyi enamu
8 mu 'tale mu 'banga. Noyo agenda okulongōsebwa [g] anāyozānga engoyeze, nāmwa envirize zona, [i] nānāba mu ma'zi, kale anābānga mulongōfu: olnvanyuma nālyoka

[a] Mat. 8. 2, 4. Ma'k. 1. 40, 44. Luk. 5. 12, 14; 17. 14.
[b] Kubal. 19. 6.
[c] Beb. 9. 19.
[d] Zab. 51. 7.
[e] Beb. 9. 13.
[f] 2 Basek. 5. 10, 14.
[g] Lev. 13. 6.
[i] Lev. 11. 25.

[e] Ez. 24. 17, 22. Mi. 3. 7.
[f] Kung. 4. 15.
[g] Kubal 5. 2; 12. 14. 2 Basek. 7. 3; 15. 5. 2 Byom. 26. 21. Luk. 17. 12.
[i] Lev. 14. 44.

aingira mu lusisira, naye [k] anamalânga enaku musânvu ngali bwêru
9 wewemaye. Awo olunâtukânga ku lunaku olwomusânvu, anâmwânga envirize zona okuzi'gya ku mutwegwe nebirevubye nebisigebye, envirize zona anâzimwânga: era anâyozânga engoyeze, nânâba omubirigwe mu ma'zi, kale anâbâ-
10 nga mulongôfu. Awo ku lunaku olwomunâna [l] ana'dirânga abâna bendiga abalume babiri abataliko bulema, nomwâna gwendiga omulusi ogumu ogwakamaze omwâka ogumu ogutaliko bulema, nebitûndu bisatu ebyekumi ebyobu'ta obulûngi [m] okuba ekiwebwayo ekyobu'ta, obutabu'dwamu amafuta,
11 nekibya kimu ekyamafuta. Ne kabona amulongôsa anâtekânga omuntu agenda okulongôsebwa nebintu ebyo mu maso ga Mukama, ku mulyângo gwewema eyokusisinkani-
12 rângamu: awo kabona ana'dirângako gumu ku bâna bendiga omulume, [n] nâguwayo okuba ekiwebwayo olwomusângo, nekibya ekyamafuta, [o] nâbiwûba okuba ekiwebwayo ekiwûbibwa mu maso ga
13 Mukama: awo ana'tirânga omwâna gwendiga omulume [p] mu kifo mweba'tira ekiwebwayo olwekibi nekiwebwayo ekyôkebwa, mu kifo ekiri mu kifo ekitukuvu: kubanga [r] ekiwebwayo olwekibi nga bwekiri ekya kabona, ekiwebwayo olwomusângo bwekiri bwekiti: [s] ekyo ki-
14 tukuvu nyo: kale kabona ana'dirânga ku musai gwekiwebwayo olwomusângo, kabona nâguteka ku [t] nsônda yokutu okwadyo okwoyo agenda okulongôsebwa, ne ku kinkumu ekyokumukonogwe ogwadyo, ne ku kisaja ekyokukigerekye
15 ekyadyo: kale kabona ana'dirânga ku kibya kyamafuta, nâgafuka mu kibatu ekyomukonogwe ye ogwa
16 kono: awo kabona anânyikânga olunwerwe olwadyo mu mafuta agali mu mukonogwe ogwa kono, nâmânsira ku mafuta nolunwerwe emirûndi musânvu mu maso ga
17 Mukama: ne ku mafuta agasigalawo agali mu mukonogwe kabona anâgatekânga ku nsônda yokutu okwadyo okwoyo agenda okulongôsebwa, ne ku kinkumu ekyokumukonogwe ogwadyo, ne ku kisaja ekyokukigerekye ekyadyo, ku musai gwekiwebwayo olwomusângo:
18 namafuta agasigalawo agali mu mukono gwa kabona anâgatekânga ku mutwe gwoyo agenda okulongôsebwa: [u] era kabona anâmutângi-
19 rirânga mu maso ga Mukama. Era kabona anâwângayo [w] ekiwebwayo olwekibi, nâtângirira oyo agenda okulongôsebwa olwobutali bulongôfubwe: oluvanyuma nâlyoka a'ta
20 ekiwebwayo ekyôkebwa: era kabona anâwângayo ekiwebwayo ekyôkebwa nekiwebwayo ekobu'ta ku kyôto: era kabona anâmutângirirânga, kale anâbânga mulongôfu.
21 [y] Era bwanâbânga omwâvu nâtainza kufuna ebyenkana awo, kale ana'dirânga omwâna gwendiga ogumu omulume okuba ekiwebwayo olwomusângo okuwûbibwa, okumutângirira, nekitûndu kimu ekyekumi ekyobu'ta obulûngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyobu'ta, nekibya kyamafuta;
22 [z] ne bakamukukulu babiri oba amaiba amato abiri, nga bwanâinzânga okufuna; erimu linâbânga ekiwebwayo olwekibi nedala ekiwe-
23 bwayo ekyôkebwa. [a] Ne ku lunaku olwomunâna anâgaleterânga kabona olwokulongôsebwakwe, ku mulyângo gwewema eyokusisinkanirângamu, mu maso ga Mukama.
24 [b] Awo kabona ana'dirânga omwâna gwendiga ogwekibwebwayo olwomusângo, nekibya kyamafuta, kabona nâbiwûba mu maso ga Mukama okuba ekiwebwayo ekiwûbi-
25 bwa: na'ta omwâna gwendiga ogwekiwebwayo olwomusângo, [c] kabona nâtôla ku musai ogwekiwebwayo olwomusângo, nâguteka ku nsônda yokutu okwadyo okwoyo agenda okulongôsebwa, ne ku kinkumu ekyokumukonogwe ogwadyo, ne ku kisaja ekyokukigerekye
26 ekyadyo: awo kabona anâfukânga ku mafuta mu kibatu kyomukono-
27 gwe ye ogwa kono: kabona nâmânsira nolunwerwe olwadyo ku mafuta agali mu mukonogwe ogwa kono emirûndi musânvu mu maso
28 ga Mukama: kabona nâtôla ku mafuta agali mu mukonogwe nâgateka ku nsônda yokutu okwadyo okwoyo agenda okulongôsebwa, ne ku kinkumu ekyomukonogwe ogwadyo, ne ku kisaja ekyokukigerekye ekyadyo, mu kifo ekyomusai
29 ogwekiwebwayo olwomusângo: namafuta agasigalawo agali mu mukono gwa kabona anâgatekânga ku mutwe gwoyo agenda okulongôsebwa, okumutângirira mu maso ga
30 Mukama. Era anâwângayo ku [d] bakamukukulu omu, oba ku maiba amato limu, nga bwanâinzânga o-
31 kufuna; nga bwanâinzânga okufuna, erimu lya kiwebwayo olwekibi, nedala lya kiwebwayo ekyôkebwa, awamu nekiwebwayo ekyobu'ta: era kabona anâtângirirânga oyo agenda okulongôsebwa mu ma-
32 so ga Mukama. Eryo lye têka lyoyo aliko endwa'de yebigenge, atainza kufuna [e] bya kulongôsebwakwe.

[k] Kubal. 12. 15.
[l] Mat. 8. 4. Ma'k. 1. 44. Luk. 5. 14.
[m] Lev. 2. 1. Kubal. 15. 4, 15.
[n] Lev. 5. 2, 18; 6. 6, 7.
[o] Kuv. 29. 24.
[p] Kuv. 29. 11. Lev. 1. 5, 11; 4. 4, 24.
[r] Lev. 7. 7.
[s] Lev. 2. 3; 7. 6; 21. 22.
[t] Kuv. 29. 20. Lev. 8. 23.
[u] Lev. 4. 26.
[w] Lev. 5. 1, 6; 12. 7.
[y] Lev. 5. 7; 12. 8.
[z] Lev. 12. 8; 15. 14, 15.
[a] nyi. 10, 11.
[b] lu. 12.
[c] lu. 14.
[d] lu. 22. Lev. 15. 15.
[e] lu. 10.

33 Era Mukama nāgamba Musa ne
34 Aloni nti *f* Bwemuliba nga mutuse munsi ya Kanani, gyembawa okuba obutaka, bwenātekānga endwa'de yebigenge mu nyumba eyomunsi
35 eyobutaka bwa'mwe; awo nanyini nyumba ana'jānga nābūlira kabona nti Enyumba efanana gyendi oku-
36 bamu *g* endwa'de: kale kabona anālagirānga okumalamu ebintu mu nyumba, kabona nga tanaba kuingira kulaba ndwa'de, byona ebiri mu nyumba bireme okufūka ebitali birongōfu: oluvanyuma kabona nālyoka aingira okulaba enyumba:
37 kale anākeberānga endwa'de, era, laba, endwa'de bwenebānga ku bisenge byenyumba nga byewu'mu-'dewu'mu'de engudo obanga za nawandagala oba myufumyufu, nekifananyi kyayo nga kifulumye mu-
38 nda wekisenge; awo kabona anāfulumānga mu nyumba nāgenda ku mulyāngo gwenyumba, na'ga-
39 lira enyumba enaku musānvu: kale kabona anākomāngawo ku lunaku olwomusānvu, nākebera: era, laba, endwa'de bwenebānga ebunye ku
40 bisenge byenyumba; kale kabona anālagirānga oku'gyamu amainja agaliko endwa'de, nokugasūla mu kifo ekitali kirongōfu ebwēru we-
41 kibuga: era anālagirānga enyumba okugikolokota munda enjui zona, era banāfukānga enoni gyebakolokota ebwēru wekibuga mu kifo
42 ekitali kirongōfu: neba'dira amainja amalala, nebagateka mu kifo kyamainja ago; na'dira enoni enda-
43 la, nāgisiga ku nyumba. Awo endwa'de bwenekomāngawo nefūtuka ku nyumba, ngamaze oku'gyamu amainja, era ngamaze okukolokota enyumba, era ngemaze okusīgibwa-
44 ko; kale kabona anāingirānga nākebera, era, laba, endwa'de bwenebānga ebunye ku nyumba, ebyo
45 nga *i* bye bigenge ebirya mu nyumba: nga si nongōfu. Awo anāyabyānga enyumba, amainja gayo, nemiti gyayo, nenoni yona eyenyumba; era anābisitulānga nābi'gya mu kibuga nābitwāla mu kifo ekitali kirongōfu.
46 Era nate buli anāingirānga mu nyumba ekisēra kyona ngekyali nzi'gale anābānga atali mulongōfu okutūsa akawungēzi.
47 Era buli anāsulānga mu nyumba eyo anāyozānga engoyeze; noyo anālīrānga mu nyumba eyo anāyo-
48 zānga engoyeze. Era kabona bwanāingirānga, nākebera, era, laba, endwa'de nga tebunye ku nyumba, enyumba ngemaze okusīgibwako; kale kabona anāyātulirānga enyumba nga nongōfu, kubanga endwa-
49 'de ngewonye. *k* Awo ana'dirānga olwokulongōsa enyumba enyonyi biri, nomuti omwerezi, nolugoye
50 olumyufu, nezobu: na'tako emu ku nyonyi mu kintu kyebūmba ku
51 ma'zi agakulukuta: na'dira omuti omwerezi nezobu nolugoye olumyufu nenyonyi enamu, nābinyika mu musai gwenyonyi e'ti'dwa, ne mu ma'zi ago agakulukuta, nāmānsira ku nyumba emirūndi musā-
52 nvu: era anālongōsānga enyumba nomusai gwenyonyi, nama'zi ago agakulukuta, nenyonyi enamu, nomuti omwerezi, nezobu, nolugoye
53 olumyufu: naye anātērānga enyonyi enamu mu 'tale mu 'banga okuva mu kibuga: bwatyo *l* bwanātāngirirānga enyumba: awo enebānga nongōfu.
54 Eryo lye tēka lyengeri yona eyendwa'de yebigenge, era *m* eryeki-
55 kakampa; era *n* eryebigenge ebyokukyambalo, era *o* eryenyumba;
56 era *p* eryekizimba, era eryekikuta,
57 era eryembalabe erūngu'de: *r* okuigirizānga bwekinābānga ekitali kirongōfu, era bwekinābānga ekirongōfu: eryo lye tēka lyebigenge.

15 2 Era Mukama nāgamba Musa ne Aloni nti Gamba abāna ba Isiraeri obabūlire nti *a* Omusaja yena bwanābānga nenziku eva mu
3 mubirigwe, nga si mulongōfu olwenzikuye. Era buno bwe bunābānga obutali bulongōfubwe obwenzikuye: obanga atonya enziku mu mubirigwe, obanga yaziizibwa enziku mu mubirigwe, buno bwe
4 butali bulongōfubwe. Buli kitanda omuziku kyanāsulāngako kinābānga kitali kirongōfu: era buli
5 kintu kyanātūlāngako kinābānga kitali kirongōfu. Era buli anākomānga ku kitandakye anāyozānga engoyeze, *b* nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutūsa aka-
6 wungēzi. Noyo anātūlānga ku kintu kyona omuziku kyatu'deko anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutū-
7 sa akawungēzi. Noyo anākomānga ku mubiri gwomuziku anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutūsa aka-
8 wungēzi. Era omuziku bwanāwandānga amalusu ku mulongōfu; kale anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu
9 okutūsa akawungēzi. Namatandiko gona omuziku ganebagalirāngako ganābānga agatali malongōfu.
10 Ne buli anākomānga ku kintu kyona ekiba'de wansiwe anābānga atali mulongōfu okutūsa akawungēzi: noyo anāsitulānga ebyo anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutūsa aka-
11 wungēzi. Na buli omuziku gwa-

f Lab. 17. 8. Kubal. 32. 22. Ma. 7, 1; 32. 49.

g Zab. 91. 10. Nge. 3. 33.

h Is. 4.

i Lev. 12. 31. Zek. 5. 4.

k Lu. 20.

l Lu. 20.

m Lev. 13. 20.
n Lev. 13. 47.
o Lu. 24.
p Lev. 13 2.
r Ma. 24. 8. Ez. 44. 23.

a Lev. 22. 4. Kubal. 5. 2. 2 Sam. 3. 29. Mat. 9. 20. Mark 5. 25. Luk. 8. 43.

b Lev. 11. 25; 17. 15.

nākomāngako, nga tananāba ngalo mu ma'zi, anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulo-
[c] Lev. 6. 28; 11. 32, 33.
12 ngōfu okutūsa akawungēzi. [c] Nekintu kyebūmba omuziku kyanākomāngako kināyāsibwānga: na buli kintu kyomuti kināyozebwānga mu
[d] lu. 28. bev. 14. 8.
13 ma'zi. Era omuziku bwanālongōsebwāngako enzikuye, kale [d] anebalirānga enaku musānvu olwokulongōsebwakwe, nāyoza engoyeze; nānāba omubirigwe mu ma'zi aga-
[e] Lev. 14. 22, 23.
14 kukulukuta, nāba mulongōfu. Era ku lunaku olwomunāna anetwālirānga [e] bakamukukulu babiri, oba amaiba amato abiri, na'ja mu maso ga Mukama ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, nā-
[f] Lev. 14. 30, 31.
15 gawa kabona: kale kabona anāgawāngayo, [f] erimu lya kiwebwayo olwekibi, nedala lya kiwebwayo ekyōkebwa; era [g] kabona anāmutāngirirānga mu maso ga Mukama olwenzikuye.
[g] Lev. 14. 19, 31.
[h] Lev. 22. 4. Ma. 23. 10.
16 Era [h] omusaja yena bwanāvāngamu ama'nyi, kale anānābānga omubirigwe gwona mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutūsa akawu-
17 ngēzi. Na buli kyambalo, na buli 'diba, omuli ama'nyi, kināyozebwānga nama'zi, nekiba ekitali kiro
18 ngōfu okutūsa akawungēzi. Era nomukazi omusaja gwanāsulānga naye nama'nyi, bōmbi banānābānga mu ma'zi, [k] nebaba abatali balongōfu okutūsa akawungēzi.
[k] 1 Sam. 21. 4.
[l] Lev. 12. 2.
19 Era [l] omukazi bwanābānga nenziku, nenzikuye mu mubirigwe nga ya musai, anāmalānga enaku musānvu ezokweyāwulakwe: na buli anāmukomāngako anābānga atali mulongōfu okutūsa akawu-
20 ngēzi. Na buli kintu kyanāsulāngako mu biro byokweyāwulakwe kinābānga ekitali kirongōfu: era buli kintu kyanātūlāngako kinābā-
21 nga ekitali kirongōfu. Na buli anākomānga ku kitandakye anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi nāba atali mulougōfu okutūsa akawu-
22 ngēzi. Na buli anākomānga ku kintu kyona kyatu'deko anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutūsa aka-
23 wungēzi. Era bwekinābānga ku kitanda, oba ku kintu kyona kyatu'deko, bwanākikomāngako, anābānga atali mulongōfu okutūsa aka-
24 wungēzi. Era omusaja yena bwanāsulānga naye, nobutali bulongōfubwe nebuba kuye, kale anābānga atali mulongōfu enaku musānvu; na buli kitanda kyanāsulāngako kinābānga ekitali kirongōfu.
[m] Mat. 9. 20, Ma'k. 5. 25 Luk. 8. 43.
25 Era [m] omukazi bwanāvāngamu omusaigwe enaku nyingi 'sōnga sibye biro ebyokweyāwulakwe, oba bwanāvāngamu omusai okusu'kirira ebiro ebyokweyāwulakwe; e-
26 naku zona zanāvirāngamu (omusai) ogwobutali bulongofubwe anābānga nga bwaba mu naku ezokweyāwulakwe: oyo nga si mulongōfu. Buli kitanda kyanāsulāngako enaku zona zanāvirāngamu (omusai) kinābānga gyali ngekitanda ekyokweyāwulakwe: era buli
27 kyanātūlāngako kinābānga ekitali kirongōfu, ngobutali bulongōfu obwokweyāwulakwe. Era buli anākomānga kwebyo anābānga atali mulongōfu, nāyoza engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulo-
28 ngōfu okutūsa akawungēzi. Naye [n] bwanālongōsebwānga (olwomusai) okumuvamu, kale anebalirānga enaku musānvu, oluvanyuma nā-
29 lyoka aba omulongōfu. Awo ku lunaku olwomunāna anetwālirānga bakamukukulu babiri, oba amaiba amato abiri, nāgatwālira kabona, ku mulyāngo gwewema eyokusisi-
30 nkanirāngamu. Awo kabona anāwāngayo erimu okuba ekiwebwayo olwekibi, nedala okuba ekiwebwayo ekyōkebwa; era kabona anāmutāngirirānga mu maso ga Mukama olwokuvamu (omusai) ogwobutali bulongōfubwe.
[n] lu. 13.
31 Bwemutyo [o] bwemunāyāwulānga abāna ba Isiraeri nobutali bulongōfu bwābwe; baleme okufira mu butali bulongōfu bwābwe, [p] bwebanāyonōnānga ewema yānge eri wakati mubo.
[o] Lev. 11. 47. Ma. 24. 8. Ez. 44. 23.
[p] Kubal. 5. 3; 19. 13, 20. Ez. 5. 11; 23. 38.
32 [r] Eryo lye tēka lyomuziku [s] noyo avamu ama'nyi, nokufūla negamu-
33 fūla atali mulongōfu; [t] era eryomukazi alwa'de olwokweyāwulakwe, era eryomuziku, omusaja, era [u] eryomukazi, era [w] eryoyo asula nomukazi atali mulongōfu.
[r] lu. 2.
[s] lu. 16.
[t] lu. 18.
[u] lu. 25.
[w] lu. 24.

16 Mukama nāyogera ne Musa, [a] batabani ba Aloni bōmbi nga bamaze okufa, bwebāsembera mu
2 maso ga Mukama nebafa; Mukama nāgamba Musa nti Gamba Aloni mugandawo [b] obutamalānga ga'ja mu watukuvu munda w'egigi buli biro, mu maso gentebe eyokusāsira eri ku sanduko: aleme okufa: kubanga [c] nālabikirānga mu
3 kire ku ntebe eyokusāsira. Bino Aloni [d] byana'jānga nabyo mu watukuvu: [e] ngalina ente enume enyubuka okuba ekiwebwayo olwekibi, nendiga enume okuba ekiwe-
4 bwayo ekyōkebwa. Anāyambalānga [f] ekizibawo ekyo ekya bafuta ekitukuvu, era anābānga ne seruwale eyo eya bafuta ku mubirigwe, era nga yesibye olukoba olwo olwa bafuta, era ngatiki'de enkufira eyo eya bafuta: ebyo bye byambalo ebitukuvu; era [g] anānābānga omu-
[a] Lev. 10. 1, 2.
[b] Kuv. 30. 10. Beb. 9. 7; 10. 19.
[c] Kuv. 25. 22; 40. 34. 1 Basek. 8. 10-12.
[d] Beb. 9. 7, 12, 24, 25.
[e] Lev. 4. 3.
[f] Kuv. 28. 39, 42, 43. Lev. 6. 10. Ez. 44. 17, 18.
[g] Kuv. 30. 20. Lev. 8. 6, 7.

5 birigwe mu ma'zi, nãbyambala. Awo anãtwãlãnga [a] ku kibĩna kyabãna ba Isiraeri embuzi enume biri okuba ekiwebwayo olwekibi, nendiga enume emu okuba ekiwebwayo ekyõ-
6 kebwa. Awo Aloni anãyãnjulãnga ente enume eyekiwebwayo olwekibi, eyiye kububwe, [b] neyetãngirira
7 ye nenyumbaye. Awo anãtwãlãnga embuzi zombi, nãziteka mu maso ga Mukama ku mulyãngo gwewema eyokusisinkanirãngamu.
8 Awo Aloni anãzikubirãnga obululu embuzi zombi; akalulu akamu ka Mukama, nakalulu akokubiri ka
9 Azazeri. Awo Aloni anãyãnjulãnga embuzi egwiri'dwako akalulu ka Mukama, nãgiwayo okuba ekiwebwayo olwekibi. Naye embuzi egwiri'dwako akalulu ka Azazeri, enetekebwãnga mu maso ga Mukama nga namu, [c] okumutãngirira, okugisindikiriza eri Azazeri mu
11 'dũngu. Awo Aloni anãyãnjulãnga ente enume eyekiwebwayo olwekibi, eyiye kububwe, neyetãngirira ye nenyumbaye, na'ta ente enume eyekiwebwayo olwekibi, eyiye ku-
12 bubwe: awo ana'dirãnga [m] ekyoterezo ekiju'de amãnda agomuliro ngaga'gya ku kyõto mu maso ga Mukama, nembatuze nga ziju'de [n] obubãne obwakalõsa obuseku'dwa
13 enyo, nãbuleta munda we'gigi: awo [o] anãtekãnga obubãne ku muliro mu maso ga Mukama, omu'ka ogwobubãne gubi'ke ku [p] ntebe eyokusãsira eri ku bujulirwa, aleme
14 okufa: awo [r] anãtõlãnga ku musai gwente enume, [s] nãgumãnsira nengaloye ku ntebe eyokusãsira ebuvanjuba; era anãmãnsirãnga ku musai mu maso gentebe eyokusãsira nengaloye emirũndi mu-
15 sãnvu. [t] Awo ana'tãnga embuzi eyekiwebwayo olwekibi, eyabantu, nãleta omusai gwayo [u] munda we'gigi, nãkola omusai gwayo [x] nga bwakoze omusai gwente enume, nãgumãnsira ku ntebe eyokusãsira, ne mu maso gentebe eyokusãsira:
16 era [w] anãtãngirirãnga awatukuvu, olwobutali bulongõfu bwabãna ba Isiraeri, nolwebyõnõno byãbwe, ebibi byãbwe byona: era bwatyo bwanãkolãnga ewema eyokusisinkanirãngamu, ebẽra nabo wakati mu butali bulongõfu bwãbwe.
17 [y] 'Sõ temubãnga muntu mu wema eyokusisinkanirãngamu, bwanãingirãnga okutãngirira mu watukuvu, okutũsa lwanãfulumãnga, ngamaze okwetãngirira ye nenyumbaye nekibĩna kyona [z] ekya Isiraeri.
18 Awo anãfulumãnga eri ekyõto ekiri mu maso ga Mukama, [z] nãkitãngirira: nãtõla ku musai gwente enume, ne ku musai gwembuzi, nãgu-
19 sĩga ku mayembe gekyõto enjui zona. Nãkimãnsirako nomusai nengaloye emirũndi musãnvu, nãkirongõsa, [a] nãkitukuza okuki'gyako obutali bulongõfu bwabãna ba Isi-
20 raeri. Awo bwanãmaliranga dala [b] okutãngirira awatukuvu, newema eyokusisinkanirãngamu, nekyõto, a-
21 nãyãnjulãnga embuzi enemu: awo Aloni anãtekãnga emikonogye gyõmbi ku mutwe gwembuzi enamu, nãyãtulira kuyo obutali butũkirivu bwona obwabãna ba Isiraeri, nebyõnono byãbwe byona, ebibi byãbwe byona: [c] nãbiteka ku mutwe gwembuzi, nãgisindikiriza mu 'dũngu mu mukono gwomuntu eyete-
22 setese: era embuzi [d] enesitulirãnga kuyo obutali butũkirivu bwãbwe bwona nebutwãla munsi eterimu bantu: kale embuzi anãgitẽrã-
23 nga mu 'dũngu. Awo Aloni anãingirãnga mu wema eyokusisinkanirãngamu, [e] nãyambula ebyambalo ebya bafuta, byaba'de ayamba-'de nga aingi'de mu watukuvu, nã-
24 bireka eyo: awo anãnãbirãnga omubirigwe nama'zi mu kifo ekitukuvu, nãyambala ebyambalobye, nãfuluma, [f] nawayo ekiwebwayo ekyõkebwa ekikye nekiwebwayo ekyõkebwa ekyabantu, neyetãngi-
25 rira ye nabantu. [g] Namasavu agekiwebwayo olwekibi anãgõkerãnga
26 ku kyõto. Noyo atẽra embuzi eri Azazeri anãyozãnga ebyambalobye, [h] nãnãba omubirigwe mu ma'zi, oluvanyuma nãlyoka aingira mu lu-
27 sisira. [k] Nente enume eyekiwebwayo olwekibi, nembuzi eyekiwebwayo olwekibi, omusai gwayo oguingizibwa okutãngirira mu watukuvu, zinãfulumizibwãnga ebwẽru wolusisira; nebõkera mu muliro amaliba gazo, nenyama yazo, no-
28 busa bwazo. Noyo abyõkya anãyozãnga ebyambalobye, nãnãba omubirigwe mu ma'zi, oluvanyuma nãlyoka aingira mu lusisira.
29 Era lino linãbãnga tẽka gyemuli emirembe gyona: [l] mu mwezi ogwomusãnvu, ku lunaku olwomwezi olwekumi, munãbonerezãnga ememe za'mwe, 'sõ temukolãnga mulimu gwona, enzãlwa newakuba'de
30 omugenyi atũla mu'mwe: kubanga ku lunaku olwo kwebanãbatãngiriirãnga, [m] okubalongõsa; munãbãnga balongõfu mu bibi bya'mwe
31 byona mu maso ga Mukama. [n] Olwo ye sabiti eyokuwu'mula eyokwewombekerako gyemuli, era munãbonerezãnga ememe za'mwe; lye
32 tẽka eryemirembe gyona. Era kabona, anãfukibwãngako amafuta era [o] anãyãwulibwãnga okuba kabona mu kifo kya kitãwe, anãtãngirirãnga era [p] anãyambalãnga e-

[a] Kubal. 29. 11. 2 Byom. 29. 21. Ezer. 6. 17. Ez. 45. 22, 23.

[b] Lev. 9. 7 Beb. 5. 2; 7. 27, 28; 9. 7.

[c] 1 Yok. 2. 2.

[m] Lev. 10. 1. Kubal. 16. 18, 46. Kub. 8. 5.

[n] Kuv. 30. 34.

[o] Kuv. 30. 1, 7, 8. Kubal. 16. 7, 18, 46. Kub. 8. 3, 4.

[p] Kuv. 25. 21.

[r] Lev. 4. 5. Beb. 9. 13, 25; 10. 4.

[s] Lev. 4. 6.

[t] Beb. 2. 17; 5. 2; 9. 7, 28.

[u] Ju. 2. Beb. 6. 19; 9. 3, 7, 12.

[w] Kuv. 29. 36. Ez. 45. 18. Beb. 9. 22, 23.

[y] Kuv. 34. 3. Luk. 1. 10.

[z] Kuv. 30. 10. Beb. 9. 22, 23.

[a] Ez. 43. 20.

[b] Ju. 16. Ez. 45. 20.

[c] Is. 53. 6.

[d] Is. 53. 11, 12. Yok. 1. 29. Beb. 9. 28. 1 Pet. 2. 24.

[e] Ez. 42. 14; 44. 19.

[f] nyi. 3, 5.

[g] Lev. 4. 10.

[h] Lev. 15. 5.

[k] Lev. 4. 12, 21; 6. 30. Beb. 13. 11.

[l] Lev. 23. 27. Kubal. 29. 7. Is. 58. 3, 5. Dan. 10. 3, 12.

[m] Zab. 51. 2. Yer. 33. 8. Bef. 5. 26. Beb. 9. 13, 14; 10. 1, 2. 1 Yok. 1. 7, 9.

[n] Lev. 23. 32.

[o] Kuv. 29. 29, 30. Kubal. 20. 26, 28.

[p] Ju. 4.

byambalo ebya bafuta, ebyambalo
33 ebitukuvu: [m] era [n] anātāngirirānga awatukuvu awāyāwulibwa, era anātāngirirānga ewema eyokusisinkanirāngamu nekyōto; era anātāngirirānga bakabona nabantu bona abekibīna. [o] Era lino linābānga
34 tēka gyemuli erita'julukuka emirembe gyona, okutāngirirānga abāna ba Isiraeri olwebibi byābwe byona [p] omulūndi gumu buli mwāka. Nākola nga Mukama bweyalagira Musa.

17 2 MUKAMA nāgamba Musa nti Yogera ne Aloni ne batabanibe nabāna ba Isiraeri bona, obagambe nti Ekigambo kino Mukama kya-
3 lagi'de, ngayogera nti Bwewanābāngawo omuntu yena owomunyumba ya Isiraeri, [a] ana'tirānga ente, oba omwāna gwendiga, oba embuzi, mu lusisira, oba anāgi'tirānga
4 ebwēru wolusisira, [b] nātagireta ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, okugiwayo okuba ekitone eri Mukama mu maso genyumba ya Mukama: omusai [c] gunāmubalirwānga omuntu oyo; ngayiye omusai; era omuntu oyo [d] a-
5 nāzikirizibwānga mu bantube: abāna ba Isiraeri balyoke baletēnga sadaka zābwe, [e] zebawerayo mu 'tale mu 'banga baziretēnga eri Mukama, ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, eri kabona, nebaziwayo okuba sadaka ezebiwebwayo olwemirembe eri Mukama.
6 Awo kabona [f] anāmānsirānga omusai ku kyōto kya Mukama ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, [g] nāyōkya amasavu okuba
7 evūmbe edūngi eri Mukama. 'Sō tebakyawāngayo sadaka zābwe [h] eri embuzi enume, [k] zebagoberera okwenda nazo. Eryo linābānga tēka gyebali enaku zona mu mirembe gyābwe gyona.
8 Era onobagamba nti Bwewanābāngawo omuntu yena owomunyumba ya Isiraeri, oba ku bagenyi abanātūlānga mubo, [l] anāwāngayo ekiwebwayo ekyōkebwa oba sadaka,
9 [m] nātakireta ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, okukiwayo eri Mukama; omuntu oyo anāzikirizibwānga mu bantube.
10 [n] Era bwewanābāngawo omuntu yena owomunyumba ya Isiraeri, oba ku bagenyi abanātūlānga mubo, anālyānga ku musai gwona gwona; [o] nātekānga amaso gānge okwolekera omuntu oyo alya ku musai,
11 ne'muzikiriza mu bantube. [p] Kubanga obulamu bwenyama buba mu musai: era ngubawa'de ku kyōto [r] okutāngirirānga obulamu bwa-'mwe: kubanga [s] omusai gwe gu-
12 tāngirira olwobulamu. Kyenava ng'amba abāna ba Isiraeri nti Tewabānga ku'mwe muntu anālyānga ku musai, 'sō nomugenyi yena anātūlānga mu'mwe talyānga ku musai.
13 Era bwewanābāngawo omuntu yena ku bāna ba Isiraeri, oba ku bagenyi abanātūlānga mubo, [t] anākwātānga ensolo yona oba nyonyi yona erika ngai'ga; [u] anāyiwānga omusai gwayo, [w] nāgubi'kako ne-
14 nfūfu. [v] Kubanga obulamu bwenyama yona, omusai gwayo (guba gumu) nobulamu bwayo: kyenava ng'amba abāna ba Isiraeri nti Temulyānga ku musai gwa nyama yona yona: kubanga obulamu bwenyama yona gwe musai gwayo: buli anāgulyāngako anāzikirizibwā-
15 nga. [x] Era buli muntu anālyānga kweyo efa yo'ka, oba etāgu'dwa nensolo, oba nzālwa oba mugenyi, anāyozānga ebyambalobye, nānāba mu ma'zi, nāba atali mulongōfu okutūsa akawungēzi: nālyoka aba
16 mulongōfu. Naye bwatabyozenga, nātanāba mubirigwe, [a] kale anābāngako obutali butūkirivubwe.

18 2 MUKAMA nāgamba Musa nti Yogera nabāna ba Isiraeri, obagambe nti [a] 'Nze Mukama Katonda
3 wa'mwe. [b] Ngebikolwa bwebiri ebyomunsi Yemisiri, gyemwatūlānga, temukolānga bwemutyo: [c] era ngebikolwa bwebiri ebyomunsi ya Kanani, gyendibatūsamu, temukolānga bwemutyo: 'sō temutambulirānga mu matēka gābwe.
4 [d] Emisāngo gyānge gyemuba mukolānga, namatēka gānge gemuba mwekūmānga, okubitambulirāngamu: 'nze Mukama Katonda wa'mwe.
5 Kale mwekūmēnga amatēka gānge nemisāngo gyānge: [e] ebyo omuntu bwanābikolānga, anābānga mulamu olwebyo: [f] 'nze Mukama.
6 Tewabānga ku'mwe anāsembererānga owobu'ko yena, okubi'kula
7 ku nsonyize: 'nze Mukama. [g] Ensonyi za kitāwo, ze nsonyi za nyoko, tozibi'kulāngako: ye nyoko;
8 tobi'kulānga ku nsonyize. [h] Tobi'kulānga ku nsonyi za musika wa
9 nyoko: ze nsonyi za kitāwo. [k] Ensonyi za mwanyoko, azālibwa kitāwo, oba azālibwa nyoko, oba yazālirwa waka, oba yazālirwa walala, ensonyi zābwe tozibi'kulāngako.
10 Ensonyi za muwala wa mubaniwo, oba muwala wa muwalawo, ensonyi zābwe tozibi'kulāngako: kubanga ensonyi zābwe zezizo 'gwe.
11 Ensonyi za muwala wa mukazi wa kitāwo, kitāwo gwazāla, oyo mwanyoko, tobi'kulānga ku nsonyize. [l] Tobi'kulānga ku nsonyi za se-

[m] nyi. 6,16-18, 24.
[n] Lev. 23. 31. Kubal. 29. 7.
[o] Kuv. 30. 10. Beb. 9. 7, 25.
[a] Ma. 12. 5, 15, 21.
[b] Ma. 12. 5, 6, 13, 14.
[c] Bal. 5. 13.
[d] Lub. 17. 14.
[e] Lub. 21. 33; 22. 2; 31. 54. Ma. 12. 2. 1 Basek. 14. 23. 2 Basek. 16. 4; 17. 10. 2 Byom. 28. 4. Ez. 20. 26.
[f] Lev. 3. 2.
[g] Kuv. 29. 18. Lev. 3. 5, 11, 16; 4. 31. Kubal. 18. 17.
[h] Ma. 32. 17. 2 Byom. 11. 15. Zab. 106. 37. 1 Kol. 10. 20. Kub. 9. 20.
[k] Kuv. 34. 15. Lev. 20. 5. Ma. 31. 16. Ez. 23. 8.
[l] Lev. 1. 2, 3.
[m] lu. 4.
[n] Lub. 9. 4. Lev. 3. 17; 7. 26, 27; 19. 26. Ma. 12. 16, 23; 15. 23. 1 Sam. 14. 33. Ez. 44. 7.
[o] Yer. 44. 11.
[p] lu. 14.
[r] Mat. 26. 28. Ma'k. 14. 24. Bal. 3. 25; 5. 9. Bef. 1. 7. Bak. 1. 14, 20. Beb. 13. 12. 1 Pet. 1. 2. 1 Yok. 1. 7. Kub. 1. 5.
[s] Beb. 9. 22.
[t] Lev. 7. 26.
[u] Ma. 12. 16, 24; 15. 23.
[w] Ez. 24. 7.
[v] nyi. 11, 12. Lub. 9. 4. Ma. 12. 23.
[x] Kuv. 22. 31. Lev. 22. 8. Ma. 14. 21. Ez. 4. 14; 44. 31.
[a] Kubal. 19. 20.
[b] lu. 4. Kuv. 6. 7. Lev. 11. 44; 18. 4, 10, 34; 20. 7. Ez. 20. 5, 7, 19, 20.
[c] Ez. 20. 7, 8; 23. 8.
[d] Kuv. 23. 24. Lev. 10. 23. Ma. 12. 30, 31.
[e] Ma. 4. 1, 2; 6. 1. Ez. 20. 19.
[f] Ez. 20. 11, 13, 21. Luk. 10. 28. Bal. 10. 5. Bag. 3. 12.
[g] Kuv. 6. 26, 29. Mala. 3. 6
[h] Lev. 20. 11.
[k] Lub. 49. 4 Lev. 20. 11 Ma. 22. 30; 27. 20. 1 Kol. 5. 1.
[l] Lev. 20. 17. 2 Sam. 13. 12.
[l] Lev. 20. 19.

12 ngāwo: oyo wa bu'ko ne kitāwo.
13 Tobi'kulānga ku nsonyi za muganda wa nyoko: oyo wa bu'ko ne
14 nyoko. [m] Tobi'kulānga ku nsonyi za muganda wa kitāwo, tosembererānga mukaziwe: oyo sengāwo.
15 [n] Tobi'kulānga ku nsonyi za mukamwānawo: oyo muka mutabani-
16 wo; tobi'kulānga ku nsonyize. [o] Tobi'kulānga ku nsonyi za muka mugandawo: ze nsonyi za muganda-
17 wo. [p] Tobi'kulānga ku nsonyi zomukazi neza muwalawe; totwālānga muwala wa mutabaniwe, newakuba'de muwala wa muwalawe, okubi'kula ku nsonyize; abo ba
18 bu'ko: ekyo kibi. 'Sō totwālānga mukazi wamu ne mugandawe, okuba mu'gyawe, okubi'kula ku nsonyize, wamu ne mu'ne, ye ngakyali
19 mulamu. [r] 'Sō tosembererānga mukazi okubi'kula ku nsonyize, ngakyayāwulibwa olwobutali bulongō-
20 fubwe. 'Sō [s] tosulānga na muka mulirānwawo, okweyōnōna naye.
21 'Sō towāngayo ku za'deryo [t] okubaisa mu muliro [u] eri Moleki, 'sō [v] tovumisānga linya lya Katonda-
22 wo: 'nze Mukama. [y] Tosulānga na basaja, nga bwebasula nabakazi:
23 ekyo kya muzizo. [z] 'Sō tosulānga na nsolo yona, okweyōnōna nayo: 'sō nomukazi yena taimirirānga mu maso gensolo, okugalamira nayo: [a] okwo kwe kutabula.
24 [b] Temweyōnōnānga nebyo byona byona: [c] kubanga olwebyo byona amawānga gōnōnese gengoba mu
25 maso ga'mwe: [d] nensi eyōnōnese: [e] kyenva ngiwalanako obutali butūkirivu bwayo, nensi esesemera
26 dala abagitūlamu. [f] Kale 'mwe mwekūmēnga amatēka gānge nemisāngo gyānge, 'sō temukolāngako ku byemizizo ebyo byona byona; newakuba'de enzālwa, newakuba-
27 'de omugenyi atūla mu'mwe: [kubanga ebyemizizo ebyo byona abasaja abomunsi bābikolānga, ababa-
28 soka, nensi eyōnōnese;] [g] ensi ereme okubasesemera dala na'mwe, bwemugyōnōnānga, nga bweyasesemera dala e'gwānga eryabasoka.
29 Kubanga omuntu yena bwanākolānga kyona ku byemizizo ebyo, abantu abo ababikola banāzikirizibwānga okuba'gya mu bantu bābwe.
30 Kyemunāvānga mwekūma byembakūtira, [i] obutakolānga yona ku mpisa ezo ezemizizo, ezakolebwānga okusoka 'mwe, [k] nobuteyōnōnānga nezo: [l] 'nze Mukama Katonda wa-'mwe.

19 Mukama nāyogera ne Musa 2 nti Yogera nekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri, obagambe nti [a] Munābānga batukuvu: kubanga 'nze Mukama Katonda wa'mwe ndi
3 mutukuvu. [b] Mutyēnga buli muntu nyina ne kitāwe, era [c] mwekūmēnga sabiti zānge: 'nze Mukama Kato-
4 nda wa'mwe. [d] Temukyukirānga bifananyi, [e] 'sō temwekolerānga bakatonda basānūse: 'nze Mukama Ka-
5 tonda wa'mwe. Era [f] bwemunāwāngayo sadaka eyebiwebwayo olwemirembe eri Mukama, munāgiwāngavo era mu'kirizibwe. Ku luna-
6 ku olwo lwemunāgiwerānga kwemunāgirirānga, ne ku lwenkya: era ekintu kyona bwekināti kāngako okutūsa ku lunaku olwokusatu, ki-
7 nāyōkebwānga omuliro. Era bwekinālibwāngako nakatono ku lunaku olwokusatu, kiba kya muzizo;
8 teki'kirizibwenga: naye buli anākiryāngako anābāngako obutali butūkirivubwe, kubanga avumisi'za ekintu ekitukuvu ekya Mukama: era omuntu oyo anāzikirizibwānga mu bantube.
9 [g] Era bwemunākungulānga ebikungulwa byensi ya'mwe, tomalirānga dala kukungula nsōnda za nimiroyo, 'sō tokung'anyānga ebyēre-
10 bwa ku bikungulwabyo. 'Sō toyerānga mu lusukulwo olwemizabibu, 'sō tokung'anyānga bibala ebikunkumuka mu lusukulwo olwemizabibu; onobirekerānga omwāvu nomugenyi: 'nze Mukama Katonda
11 wa'mwe. [h] Temu'banga; 'sō temulyazamānyānga, [k] 'sō temulimbaga-
12 nānga mwe'ka na mwe'ka. [l] 'Sō temulairirānga bwerēre linya lyānge, [m] nokuvumisa novumisa erinya lya
13 Katondawo: 'nze Mukama. [n] Tojōgānga mulirānwawo, 'sō tomunyagānga: [o] empēra yomusenze akolera empēra tosulānga ngoli na-
14 yo okukēsa obu'de. Tokolimirānga mugavu wa matu, [p] 'sō tomutekerāngawo nkōnge omuzibe wa maso, naye [r] onotyānga Katondawo: 'nze
15 Mukama. [s] Temusalānga misāngo egitali gya nsōnga: tolowōzānga maso ga mwāvu, 'sō to'sānganga kitībwa maso ga wa mānyi: naye onosalirānga mulirānwawo emisā-
16 ngo gya nsōnga. [t] Tobānga wa nimi ngotambulatambula mu bantubo: [u] 'sō toimiriranga kulūmba musai gwa mulirānwawo: 'nze Muka-
17 ma. [w] Tokyāwānga mugandawo mu mutimagwo: [y] tolemānga kunenya mulirānwawo, oleme okubako ekibi
18 kululwe. [z] Towalanānga 'gwānga, 'sō tobānga na nge yona eri abāna babantubo, [a] naye onoyagalānga mulirānwawo nga bweweyagala we-
19 'ka: 'nze Mukama. Mwekūmēnga amatēka gānge. Tozālisānga nsolozo ngeri ezitafanana bumu: [b] tosigānga mu nimiroyo nsigo eyengeri ebiri: [c] ekyambalo tekikubi'kāngako

[m] Lev. 20. 20.
[n] Lev. 20. 12.
[o] Lev. 20. 21. Ma. 26. 5. Mat. 14. 4; 22. 24. Ma'k. 12. 19.
[p] Lev. 20. 14.
[r] Lev. 20. 18.
[s] Kuv. 20. 14. Lev. 20. 10. Ma. 5. 18; 22. 22. Nge. 6. 29, 32. Mala. 3. 5. Mat. 5. 27. Bal. 2. 22. 1 Kol. 6. 9. Beb. 13. 4.
[t] Lev. 20. 2. 2 Basek. 16. 3; 21. 6; 23. 10. Yer. 19. 5. Ez. 20. 31; 23. 37, 39.
[u] 1 Basek. 11. 7, 33.
[v] Lev. 19. 12; 20. 3; 21. 6; 22. 2, 32. Ez. 36. 20 neb. Mala. 1. 12.
[y] Lev. 20. 13. Bal. 1. 27. 1 Kol. 6. 9. 1 Tim. 1. 10.
[z] Lev. 20. 15, 16. Kuv. 22. 19.
[a] Lev. 20. 12.
[b] Iu. 30. Mat. 15. 19—20. Ma'k. 7. 21—23. 1 Kol. 3. 17.
[c] Lev. 20. 23. Ma. 18. 12.
[d] Kubal. 33, 34. Yer. 2. 7; 16. 18. Ez. 36. 17.
[e] Zab. 89. 32. Is. 26. 21. Yer. 5. 9, 29; 9. 9; 14. 10; 23. 2. Kos. 2. 13; 8. 13; 9. 9.
[f] nyi. 5, 20. Lev. 20. 22, 23.
[g] Lev. 20. 22. Yer. 9. 19. Ez. 36. 13.
[h] nyi. 3, 28. Lev. 20. 23. Ma. 18. 9.
[i] Iu. 24.
[k] nyi. 2, 4.
[l] Lev. 11. 44; 20. 7, 26. 1 Pet. 1. 16.

[m] Kuv. 20. 12.
[n] Kuv. 20. 8; 31. 13.
[o] Kuv. 20. 4. Lev. 26. 1. 1 Kol. 10. 14. 1 Yok. 5. 21.
[p] Kuv. 34. 17. Ma. 27. 15.
[r] Lev. 7. 16.
[s] Lev. 23. 22. Ma. 24. 19—21. Lus. 2. 15, 16.
[t] Kuv. 20. 15; 22. 1, 7, 10-12. Ma. 5. 19.
[u] Lev. 6. 2. Bef. 4. 25. Bak. 3. 9.
[v] Kuv. 20. 7. Lev. 6. 3. Ma. 5. 11. Mat. 5. 33. Yak. 5. 12
[w] Lev. 18. 21.
[y] Ma'k. 10. 19. 1 Baa. 4. 6.
[z] Ma. 24. 14, 15. Mala. 3. 5. Yak. 5. 4.
[a] Ma. 27. 18. Bal. 14. 13.
[b] Iu. 32. Lub. 49. 18. Lev. 25. 17. Mub. 5. 7. 1 Pet. 2. 17.
[c] Kuv. 23. 2, 3. Ma. 1. 17; 16. 19; 27. 19. Zab. 82. 2. Nge. 24. 23. Yak. 2. 9.
[d] Kuv. 23. 1. Zab. 15. 3. Nge. 11. 13; 20. 19.
[e] Kuv. 23. 1, 7. 1 Basek. 21. 13. Mat. 26. 60, 61; 27. 4.
[f] 1 Yok. 2. 9, 11; 3. 15.
[g] Mat. 18. 15. Luk. 17. 3. Bag. 6. 1. Bef. 5. 11. 1 Tim. 5. 20. 2 Tim. 4. 2. Tit. 1. 13; 2. 15.
[h] Nge. 20. 22. Bal. 12. 17, 19. Bag. 5. 20. Bef. 4. 31. Yak. 5. 9. 1 Pet. 2. 1.
[k] Mat. 5. 43; 22. 39. Bal. 13. 9. Bag. 5. 14. Yak. 2. 8.
[l] Ma. 22. 9, 10.
[m] Ma. 22. 11.

ekyengeri ebiri ezolugoye ezitabu-
20 'dwa awamu. Era buli anāsulānga
nomukazi, naye nga muzāna, ngali-
ko 'ba amwogereza, era nga tanu-
nulwānga nakatono, 'sónga tawe-
bwānga 'dembe; banāboneresebwā-
nga, teba'tibwānga, kubanga teyali
[d] Lev. 6. 6. 21 wa busa. Awo [d] anāletānga ekyo
kyawayo olwomusāngo eri Mukama,
ku mulyāngo gwewema eyokusisi-
nkanirāngamu, embuzi enume oku-
22 ba ekiwebwayo olwomusāngo. Awo
kabona anāmutāngirizānga endiga
enume eyekiwebwayo olwomusāngo
mu maso ga Mukama olwekibi kye-
yakola; kale anāsonyibwānga ekibi
23 kyeyakola. Era bwemubānga mui-
ngi'de munsi eyo, era nga mumaze
okusimba emiti egyengeri zona egi-
ribwako, nemulyoka muita ebibala
byagyo obutakomolwa bwagyo: e-
myāka esatu binābānga gyemuli
ngebitali bikomole; tebiribwāngako.
24 Naye mu mwāka ogwokuna ebibala
byayo byona biriba bitukuvu, [e] olwo-
[e] Ma. 12. 17, 18. Nge. 3. 9. 25 kutendereza Mukama. Ne mu mwā-
ka ogwokutāno mulirya ku bibala
byayo, ebawe ekyengera kyayo:
'nze Mukama Katonda wa'mwe.
[f] Lev. 17. 10 neb. Ma. 12. 23. [v] Ma. 18. 10, 11, 14. 1 Sam. 15. 23. 2 Basek. 17. 17; 21. 6. 2 Byom. 33. 6. Mala. 3. 5. [i] Lev. 21. 5. [k] Lev. 21. 5. Ma. 14. 1. Yer. 16. 6. [l] Ma. 23. 17. [m] Iu. 3. Lev. 26. 2. [n] Mub. 5. 1. [o] Kuv. 22. 18. Lev. 20. 6, 27. Ma. 18. 10. 1 Sam. 28. 7. 1 Byom. 10. 13. Is. 8. 19. Bik. 16. 16. [p] Nge. 20. 29. 1 Tim. 5. 1. [r] Iu. 14. [s] Kuv. 22. 21; 23. 9. [t] Kuv. 12. 48, 49. [u] Ma. 10. 19. [w] Iu. 15. [y] Ma. 25. 13, 15. Nge. 11. 1; 16. 11; 20. 10. [z] Lev. 18. 4, 5. Ma. 4. 5, 6; 5. 1; 6. 25.
26 [f] Temulyānga kintu kyona wamu
nomusai, [v] 'sō temuwānga 'dogo,
27 'sō temulagulānga. [i] Temumwānga
nkīya, 'sō toyōnōnānga nsōnda za
28 kirevukyo. [k] Temwesalānga ku mu-
biri gwa'mwe olwabafu, 'sō temwe-
salāngako bya buyōnjo byona: 'nze
29 Mukama. [l] Tovumisānga muwala-
wo, okumufūla omwenzi; ensi ere-
me okugoberera obwenzi, ensi ne-
30 'jula ekibi. [m] Mwekūmēnga sabiti
zānge, era [n] mutyēnga awatukuvu
31 wānge: 'nze Mukama. [o] Temukyu-
kirānga abo abasamira emizimu,
newakuba'de abalogo; temubano-
nyānga, okwōnōneka olwabo: 'nze
32 Mukama Katonda wa'mwe. [p] Ose-
gulirānga alina envi, era o'sāngamu
ekitībwa amaso gomuka'de, era
[r] otyānga Katondawo: 'nze Muka-
33 ma. Era [s] omugenyi bwanātūlānga
nāwe munsi ya'mwe, temunnukolā-
34 nga bubi. [t] Omugenyi anātūlānga
na'mwe anābānga gyemuli ngenzā-
lwa mu'mwe, era [u] omwagalānga
nga bweweyagala we'ka, kubanga
mwali bagenyi munsi Yemisiri:
'nze Mukama Katonda wa'mwe.
35 [w] Temukolānga ebitali bya butūki-
rivu okusala emisāngo, okupima
emikono, okupimira mu minzani,
36 newakuba'de okugera. [y] Munābā-
nga ne minzani ntūfu, nebigera bi-
tūfu, efa ntūfu, ne ini ntūfu: 'nze
Mukama Katonda wa'mwe, eyaba-
37 'gya munsi Yemisiri. [z] Era mukwa-
tēnga amatēka gānge gona, nemisā-
ngo gyānge gyona, nemubikolānga:
'nze Mukama.

20 Mukama nāgamba Musa nti
2 Era nate gamba abāna ba Isi-
raeri nti [a] Bwewanābāngawo omu-
ntu yena ku bāna ba Isiraeri, oba
ku bagenyi abatūla mu Isiraeri, anā-
wāngayo ku za'derye eri Moleki;
talemānga ku'tibwa: abantu abo-
munsi banāmukubānga amainja.
3 Era nānge nāmwolekezānga amaso
gānge omuntu oyo, ne'muzikiriza
okumu'gya mu bantube; kubanga
awa'deyo ku za'derye eri Moleki,
[b] okwōnōna awatukuvu wānge, [c] no-
kuvumisa erinya lyānge etukuvu.
4 Era abantu abomunsi bwebanākisā-
nga nakatono amaso gābwe omuntu
oyo, bwanāwāngayo ku za'derye eri
5 Moleki, [d] nebatamu'ta: awo nā-
mwolekezānga amaso gānge omu-
ntu oyo [e] ne bagandabe, ne'muzikiri-
za ye nabo bona / abāmugoberera
okwenda, okwenda ne Moleki, oku-
6 ba'gya mu bantu bābwe. [g] Nomu-
ntu anākyukirānga abo abasamira
emizimu, nabalogo, okubagoberera
okwenda, nāmwolekezānga amaso
gānge omuntu oyo ne'muzikiriza
7 okumu'gya mu bantube. Kale
[i] mwetukuzēnga mubērēnga abatu-
kuvu: kubanga 'nze Mukama Ka-
8 tonda wa'mwe. [k] Era mwekūmēnga
amatēka gānge, nemugakolānga: [l] 'nze Mukama abatukuza.
9 [m] Kubanga buli anākolimirānga ki-
tāwe oba nyina talemānga ku'ti-
bwa: ngakolimi'de kitāwe oba nyi-
na; omusaigwe gunābānga kuye.
10 [n] Nomuntu anāyendānga ku mukazi
womusaja omulala, anāyendānga
ku mukazi wa mulirānwawe, omwe-
nzi omusaja nomwenzi omukazi te-
11 balemānga ku'tibwa. [o] Nomusaja
anāsulānga ne mukazi wa kitāwe,
ngabi'ku'de ku nsonyi za kitāwe:
bōmbi tebalemānga ku'tibwa; omu-
12 sai gwābwe gunābānga kubo. [p] Era
omusaja bwanāsulānga ne muka-
mwānawe, bōmbi tebalemānga ku-
'tibwa: nga [r] bakoze okutabula;
omusai gwābwe gunābānga kubo.
13 [s] Era omusaja bwanāsulānga no-
musaja, nga nabakazi, bōmbi nga
bakoze ekyomuzizo: tebalemānga
ku'tibwa; omusai gwābwe gunābā-
14 nga kubo. [t] Era omusaja bwanā-
wasānga omukazi ne nyina, ekyo
kibi: banāyōkebwānga omuliro ye
nabo; muleme okuba ekibi mu'mwe.
15 [u] Era omusaja bwanāsulānga ne-
nsolo, talemānga ku'tibwa: era mu-
16 na'tānga ensolo eyo. Era omukazi
bwanāsembererānga ensolo yona,
nāgalamira nayo, omu'tānga omu-
kazi oyo nensolo: tebiremānga ku-
'tibwa; omusai gwābyo gunābānga
17 kubyo. [w] Era omusaja bwanāwa-
sānga mwanyina, muwala wa kitā-
we, oba muwala wa nyina, nālaba

[a] Lev. 18. 21. Ma. 18. 10. 2 Basek. 17. 17; 23. 10. 2 Byom. 33. 6. Yer. 7. 31; 32. 35. Ez. 20. 31.
[b] Ez. 5. 11; 23. 38, 39. [c] Lev. 18. 21.
[d] Ma. 17. 2, 3, 6. [e] Kuv. 20. 5. [f] Lev. 17. 7.
[g] Lev. 19. 31.
[i] Lev. 11. 44; 19. 2. 1 Pet. 1. 16. [k] Lev. 19. 37. [l] Kuv. 31. 13. Lev. 21. 8. Ez. 37. 28. [m] Kuv. 21. 17. Ma. 27. 16. Nge. 20. 20. Mat. 15. 4. [n] Lev. 18. 20. Ma. 22. 22. Yok. 8. 4, 5. [o] Lev. 18. 8. Ma. 27. 23.
[p] Lev. 18. 15.
[r] Lev. 18. 23.
[s] Lev. 18. 22. Ma. 23. 17.
[t] Lev. 18. 17. Ma. 27. 23.
[u] Lev. 18. 23. Ma. 27. 21.
[w] Lev. 18. 9. Ma. 27. 22.

ensonyize, naye nälaba ensonyize; kye kigambo ekyobuwemu; era banäzikiririzibwänga mu maso gabäna babantu bäbwe: ngabi'ku'de ku nsonyi za mwanyina; anäbängako
18 obutali butukirivubwe. *y* Era omusaja bwanäsulänga nomukazi aliko endwa'deye, näbi'kula ku nsonyize; ngafu'de obwerēre ensuloye, naye ngabi'ku'de ku nsulo yomusaigwe: awo bömbi banäzikirizibwänga oku-
19 'gyibwa mu bantu bäbwe. *z* 'Sō tobi'kulänga ku nsonyi za muganda wa nyoko, newakuba'de eza mwanyina kitäwo: *a* kubanga afu'de obwerēre owobu'ko: banäbängako
20 obutali butükirivu bwäbwe. *b* Era omusaja bwanäsulänga ne mukazi wa kojäwe, ngabi'ku'de ku nsonyi za kojäwe: banäbängako ekibi kyäbwe; balifa nga tebalina bäna.
21 *c* Era omusaja bwanäwasänga mukazi wa mugandawe, bwe butali bulongōfu: ngabi'ku'de ku nsonyi za mugandawe; tebaliba na bäna.
22 Kyemunävänga mweküma *d* amatēka gänge gona, nemisängo gyänge gyona, nemubikolänga: ensi, gyembaingizamu okutūla omwo, *e* ere-
23 mēnga okubasesemera dala. *f* 'Sō temutambulirānga mu mpisa ze-'gwänga, lyengoba mu maso gamwe: kubanga bäkolänga ebyo byona, *g* era kyenvu'de mbakyäwa.
24 *i* Naye nabagamba 'mwe nti Mulisikira ensi yäbwe, nänge ndigibawa okugirya, ensi ekulukuta namata nomubisi gwenjuki: 'nze Mukama Katonda wa'mwe, *k* eyabäwula mu
25 mawänga. *l* Kyemunävänga mwäwula ensolo enongōfu neteri nongōfu, nenyonyi eteri nongōfu nenongōfu: *m* 'sō temufülänga meme za'mwe za mizizo olwensolo, oba olwenyonyi, oba olwekintu kyona ekyekulula kunsi, byenayäwula
26 gyemuli obutaba birongōfu. Era munäbänga batukuvu gyendi: *n* kubanga 'nze Mukama ndi mutukuvu, *o* era nabäwula mu mawänga mubēre abänge.
27 *p* Era omusaja oba omukazi asamira omuzimu, oba omulogo, talemänga ku'tibwa: banäbakubänga amainja: omusai gwäbwe gunäbänga kubo.

21 Mukama nägamba Musa nti Yogera ne bakabona batabani ba Aloni, obagambe nti *a* Tewabängawo muntu eyeyōnōna olwabo abafa
2 ku bantube; wabula olwa bagandabe, abamuli okumpi mu luganda, nyina ne kitäwe ne mutabaniwe ne
3 muwalawe ne mugandawe; nolwa mwanyina atamanyänga musaja, amuli, okumpi mu luganda, atalina
4 'ba, olwoyo alinza okweyōnōna. Teyōnōnänga, bwaba omukulu mu ba-
5 ntube, okwevumisa. *b* Tebamwänga kiwalata ku mutwe gwäbwe, 'sō tebamwänga nsōnda za kirevu kyäbwe, 'sō tebesalänga na katono ku
6 mubiri gwäbwe. Banäbänga batukuvu eri Katonda wäbwe, *c* 'sō tebavumisänga linya lya Katonda wäbwe: kubanga bawayo ebiwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro, *d* gwe mugati gwa Katonda wäbwe: kyebanävänga babēra abatu-
7 kuvu. *e* Tebawasänga mukazi mwenzi, oba aliko empitambi; 'sō tebawasänga mukazi *f* eyagobebwa 'ba: kubanga mutukuvu eri Katondawe.
8 Kyonovänga omutukuza; kubanga awayo omugati gwa Katondawo: anäbänga mutukuvu gyoli: *g* kubanga 'nze Mukama abatukuza ndi
9 mutukuvu. *i* Era muwala wa kabona yena, bwanevumisänga nga yefüla omwenzi, ngavumisa kitäwe: anäyökebwänga omuliro.
10 *k* Noyo anäbänga kabona asinga obukulu mu bagandabe, afukibwako ku mutwe amafuta agafukibwako, era *l* ayäwulibwa okwambala ebyambalo ebyo, *m* tasumululänga nviri za ku mutwegwe, 'sō tayuzünga
11 ngoyeze; *n* 'sō taingirānga eri omulämbo gwona, 'sō teyeyōnōnänga olwa kitäwe, newakuba'de olwa
12 nyina; 'sō *o* tafulumänga mu watukuvu, 'sō tavumisänga watukuvu wa Katondawe; kubanga *p* engule eyamafuta agafukibwako aga Katondawe gali kuye: 'nze Mukama.
13 *r* Era anäwasänga omukazi nga ta-
14 namanya musaja. Munamwandu oba eyagobebwa oba aliko empitambi, omwenzi, abo tabawasänga: naye omuwala atamanyänga musaja owokubantube gwanäwasänga.
15 'Sō tavumisänga za'derye mu bantube: kubanga 'nze ndi Mukama amutukuza.
16, 17 Mukama nägamba Musa nti Gamba Aloni nti Buli muntu yena owokuza'deryo mu mirembe gyäbwe gyona anäbängako obulema, *s* tasemberänga okuwayo omugati gwa
18 Katondawe. Kubanga buli muntu yena anäbängako obulema tasemberānga: omuzibe wamaso oba awenyera oba eyayōnōneka enyindo, oba aliko ekintu kyona ekisu'kirira,
19 oba eyamenyeka okugulu, oba eya-
20 menyeka omukono, oba alina ebango, oba mututūli, oba aliko obulema ku lisolye, oba alina obuwere, oba mubotongo, oba eyayatika enja-
21 gi; tewabängawo muntu wa ku za-'de lya Aloni kabona, aliko obulema, anäsemberänga okuwayo ebiwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro: ngaliko obulema; tasemberänga okuwayo omugati gwa

y Lev. 18. 19.
z Lev. 18. 12, 13.
a Lev. 18.6.
b Lev. 18. 14.
c Lev. 18. 16.
d Lev. 18. 26; 19. 37.
e Lev. 18. 25, 28.
f Lev. 18.3; 24, 30.
g Ma. 9. 5.
i Kuv. 3. 17; 6. 8.
k Ju. 26. Kuv. 19. 5. Ma. 7. 6; 14. 2. 1 Basek. 8. 53.
l Lev. 11. 47. Ma. 14. 4.
m Lev. 11. 25.
n Ju. 7. Lev. 19. 2. 1 Pet. 1. 16.
o Ju. 24. Tit. 2. 14.
p Kuv. 22. 18. Lev. 19. 31. Ma. 18. 10, 11. 1 Sam. 28. 7, 8.
r Ez. 44.25.
b Lev 19. 27, 28. Ma. 14. 1. Ez. 44. 20.
c Lev. 18. 21; 19. 2.
d Lev. 3.11.
e Ez. 44. 22.
f Ma. 24. 1, 2.
g Lev. 20. 7, 8.
i Lub. 38. 24.
k Kuv. 29. 29, 30. Lev. 8. 12; 16. 32. Kubal. 35. 25.
l Kuv. 28.2. Lev. 16. 32.
m Lev. 10. 6.
n Kubal. 19. 4.
o Lev. 10.7.
p Kuv. 29. 36. Lev. 8. 9, 12, 30.
r Ez. 44.22.
s Lev. 10.3. Kubal. 16. 5. Zab. 65. 4.

22 Katondawe. Anālyānga ku mugati gwa Katondawe, (ku mugati) [t] omutukuvu enyo, era ne ku [u] mutuku-
23 vu. Kyo'ka taingirānga awali e'gigi, 'sō tasembererānga kyōto, kubanga aliko obulema; [w] alemēnga okuvumisa awatukuvu wānge: kubanga 'nze ndi Mukama atukuza-
24 wo. Awo Musa nāgamba Aloni bwatyo ne batabanibe nabāna bona aba Isiraeri.

22 MUKAMA nāgamba Musa nti
2 Gamba Aloni ne batabanibe, [a] bewalēnga ebintu ebitukuvu ebyabāna ba Isiraeri, byebatukuza gyendi, era [b] balemēnga okuvumisa erinya lyānge etukuvu: 'nze Mukama.
3 Bagambe nti Buli muntu yena owokuza'de lya'mwe lyona mu mirembe gya'mwe gyona, anāsembererānga ebintu ebitukuvu, abāna ba Isiraeri byebatukuza eri Mukama, [c] ngaliko obutali bulongōfubwe, obulamu obwo bunāzikirizibwānga mu maso
4 gānge: 'nze Mukama. Buli muntu yena owokuza'de lya Aloni aliko ebigenge oba alina [d] enziku, talyānga ku bintu ebitukuvu okutūsa
5 [e] lwaliba omulongōfu. Era [f] buli anākomānga ku kintu kyona ekitali kirongōfu olwabafu, oba omuntu avamu ama'nyi; oba [g] buli anākomānga ku kyewalula kyona ekiīnza okumufūla atali mulongōfu, oba [i] ku muntu aīnza okumusīga obutali bulongōfu, obutali bulongōfu bwona
6 bwaliko; obulamu obwo obunākomānga kwebyo byona anābānga atali mulongōfu okutūsa akawungēzi, 'sō talyānga ku bintu ebitukuvu, wabula [k] nganābye omubirigwe mu
7 ma'zi. Awo enjuba ngegu'de, anābānga mulongōfu; oluvanyuma anālyānga ku bintu ebitukuvu, kuba-
8 nga 'gwe mugatigwe. [l] Ekināfānga kyo'ka, oba ekinātāgulwatāgulwānga ensolo, talyāngako okweyōnō-
9 na nakyo: 'nze Mukama. Kyebanāvānga bekūma kyenabateresa, balemēnga okubako ekibi olwekyo, nebafira mukyo, bwebanākivumisānga: 'nze ndi Mukama abatukuza.
10 [m] Tewabāngawo mugenyi anālyānga ku kintu ekitukuvu: omuise ali ne kabona, oba omusenze akolera empēra, talyānga ku kintu ekituku-
11 vu. Naye kabona bwanāgulānga obulamu bwona, agulibwa nebintubye, oyo anālyāngako; nabo abazālirwa mu nyumbaye, [n] abo banālyā-
12 nga ku mugatigwe. Era muwala wa kabona bwanāfumbirwānga omugenyi, talyānga ku kiwebwayo ekisitulibwa ku bintu ebitukuvu.
13 Naye muwala wa kabona bwabānga munamwandu, oba eyagobebwa, era nga talina mwāna, era ngakomyewo mu nyumba ya kitāwe, [o] nga mu butōbwe, anālyānga ku mugati gwa kitāwe: naye tewabāngawo muge-
14 nyi anālyānga kugwo. [p] Era omuntu bwanālyānga ku kintu ekitukuvu nga tamanyiri'de, kale anākiga'tāngako ekitūndu kyakyo ekyokutāno, nāwa kabona ekintu ekitukuvu.
15 'Sō [r] tebavumisānga bintu bitukuvu bya bāna ba Isiraeri, byebawayo
16 eri Mukama; nebabaletako (bwebatyo) obutali butūkirivu obuleta omusāngo, bwebalya ku bintu byābwe ebitukuvu: kubanga 'nze ndi Mukama abatukuza.
17, 18 Mukama nāgamba Musa nti Yogera ne Aloni ne batabanibe nabāna bona aba Isiraeri, obagambe nti [s] Buli muntu yena owokunyumba ya Isiraeri, oba ku bagenyi abali mu Isiraeri, anāwāngayo ekitonekye, bwekinābānga obweyamo bwābwe bwona, oba ekiwebwayo kyona kyebāwayo kubwābwe, kyebawayo eri Mukama okuba ekiwebwayo e-
19 kyōkebwa; (munāwāngayo) enume eteriko bulema kunte, ku ndiga, oba ku mbuzi, mulyoke mu'kirizibwe.
20 [t] Naye ekintu kyona ekiriko obulema, ekyo temukiwāngayo: kubanga tekibenga kya ku'kirizibwa kulwa-
21 'mwe. [u] Era buli anāwāngayo sadaka eyebiwebwayo olwemirembe eri Mukama [w] okutukiriza obweyamo, oba okuba kyawayo kububwe, kunte oba ku mbuzi, enebānga ntūkirivu eryoke e'kirizibwe; tebāngako bulema.
22 [y] Enzibe yamaso, oba emenyefu, oba enema, oba eriko amabwa oba obuwere oba kabotongo, ezo temuziwāngayo eri Mukama, 'sō temubifūlānga ekiwebwayo no-
23 muliro eri Mukama ku kyōto. Oba ente oba omwāna gwendiga eriko ekintu kyona ekisu'kirira oba ekitatūka mu bitūndu byayo, eyo oīnza okuwayo okuba kyowayo kububwo: naye okuba obweyamo te'kirizibwe-
24 nga. Eyabetentebwa enjagi zayo, oba eyanyigibwa, oba eyayatika, oba eyasalibwako ezo, temugiwāngayo eri Mukama; 'sō temukolānga
25 bwemutyo munsi ya'mwe. [z] 'Sō ne mu mukono gwa mu'na'gwānga temuwāngayo [a] mugati gwa Katonda wa'mwe ogugendera kwezo zona; kubanga [b] okwōnōneka kwazo kuli muzo, ziriko obulema: tezi'kirizibwenga kulwa'mwe.
26 Mukama nāgamba Musa nti
27 [c] Ente oba ndiga oba mbuzi bwenezālibwānga, enemalānga enaku musānvu ngeyōnka nyina wayo; awo okuva ku lunaku olwomusānvu nokukirawo ene'kirizibwānga okuba ekitone ekiwebwayo ekikolebwa no-
28 muliro eri Mukama. Era bweba ente oba ndiga, temugi'tānga yo

[t] Lev. 10. 14. Kubal. 18. 11, 19.
[u] Lev. 5. 15, 16.
[w] Kubal. 18. 32.
[a] Kubal. 6. 3.
[b] Lev. 18. 21.
[c] Lev. 1. 2, 3, 10. Kubal. 15. 14.
[d] Lev. 15. 2.
[e] Lev. 14. 2; 15. 13. [f] Kubal. 19. 11, 22.
[g] Lev. 11. 24, 43, 44.
[i] Lev. 15. 7, 19.
[k] Lev. 15. 5. Beb. 10. 22.
[l] Kuv. 22. 31. Lev. 17. 15. Ez. 44. 31.
[m] 1 Sam. 21. 6.
[n] Kubal. 18. 11, 13.
[o] Lev. 22. 12, 13.
[p] Lev. 5. 15, 16.
[r] Kubal. 18. 32.
[s] Lev. 1. 2, 3, 10. Kubal. 15. 14.
[t] Ma. 15. 21; 17. 1. Mala. 1. 8, 14. Bef. 5. 27. Beb. 9. 14. 1 Pet. 1. 19.
[u] Lev. 3. 1, 6.
[w] Lev. 7. 16. Kubal. 15. 3, 8. Ma. 23. 21, 23. Zab. 61. 8; 65. 1. Mub. 5. 4, 5.
[y] Ju. 20. Mala. 1. 8.
[z] Kubal. 15. 15, 16.
[a] Lev. 21. 6, 17.
[b] Mala. 1. 14.
[c] Kuv. 22. 30.

[d] nomwāna wayo byōmbi ku luna-
29 ku lumu. Era [e] bwemunāwāngayo sadaka eyokwebaza eri Mukama, munāgiwāngayo mulyoke mu'kiri-
30 zibwe. Enerirwānga ku lunaku olwo; [f] temugisigazāngako okutūsa
31 enkya: 'nze Mukama. [g] Kyemunāvānga mweküma ebiragiro byānge,
32 nemubikola: 'nze Mukama. 'Sō temuvumisānga linya lyānge tukuvu; [h] naye njagala okutukuzibwānga mu bāna ba Isiraeri: 'nze Mukama abatukuza, [k] eyaba'gya mu-
33 nsi Yemisiri okuba Katonda wa-'mwe: 'nze Mukama.

23 Mukama nāgamba Musa nti
2 Yogera nabāna ba Isiraeri, obagambe nti Embaga endagire eza Mukama, [a] zemunālāngirānga okuba okukung'ana okutukuvu, zino ze
3 mbaga zānge endagire. [b] Enaku omukāga zināko lerwāngako omulimu: naye ku lunaku olwomusānvu ye sabiti eyokuwu'mula eyokwewombekerako, okukung'ana okutukuvu; temukolānga mulimu gwona: olwo sabiti eri Mukama mu nyumba za'mwe zona.
4 [c] Zino ze mbaga endagire eza Mukama, kwe kukung'ana okutukuvu, zemunālāngirānga mu ntūko
5 zazo endagire. [d] Mu mwezi ogwoluberyeberye, ku lunaku olwekumi nenya akawungēzi, kwe Kuitako
6 kwa Mukama. Ne ku lunaku olwekumi netāno olwomwezi ogwo ye mbaga eyemigati egitazimbulukuswa eri Mukama: munālirānga enaku musānvu emigati egitazimbu-
7 lukuswa. [e] Ku lunaku olwoluberyeberye munākung'anyānga okukung'ana okutukuvu: temukolānga
8 mulimu gwona ogwemikono. Naye munāwerāngayo enaku musānvu ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama: ku lunaku olwomusānvu wanābāngawo okukung'ana okutukuvu; temukolānga mulimu gwa mikono.
9, 10 Mukama nāgamba Musa nti Yogera nabāna ba Isiraeri, obagambe nti [f] Bwemulimala okuingira munsi gyembawa, nemukungula ebikungulwa byayo, nemulyokānga muleta ekinywa [g] ekyebiberyeberye ebyebikungulwa bya'mwe eri kabona:
11 naye [i] anawūbawūbānga ekinywa mu maso ga Mukama, oku'kirizibwa kulwa'mwe: ku lwenkya olu'dirira sabiti kabona kwanākiwūbirawūbi-
12 rānga. Era ku lunaku kwemunāwūbirawūbirānga ekinywa, munāwāngayo omwāna gwendiga omulume ogutaliko bulema ogutanamala mwāka gumu okuba ekiwebwayo e-
13 kyōkebwa eri Mukama. Nekiwebwayo kyako ekyobu'ta kinābānga ebitūndu bibiri ebyekumi (ebya efa) ebyobu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama okuba evūmbe edūngi: nekiwebwayo kyako ekyokunywa kinābānga kya mwenge, ekitūndu ekyokuna ekya ini.
14 'Sō temulyānga mugati newakuba-'de eng'ano ensike newakuba'de ebirimba ebibisi, okutūsa olunaku olwo, okutūsa lwemunāmalānga okuleta ekitone kya Katonda wa'mwe: lye tēka eritali'gwāwo mu mirembe gya'mwe gyona mu nyumba za'mwe zona.
15 [k] Era munebalirānga okuva ku lwenkya olu'dirira sabiti, okuva ku lunaku kwemwaletera ekinywa ekyekiwebwayo ekiwūbibwawūbibwa; wanābāngawo sabiti musānvu
16 enāmba: okutūsa olwenkya olu'dirira sabiti eyomusānvu munābalānga [l] enaku atāno; awo munāwāngayo [m] ekiwebwayo ekyobu'ta o-
17 bugya eri Mukama. Munāfulumyānga mu nyumba za'mwe emigati ebiri egiwūbibawūbibwa egyebitūndu ebibiri ebyekumi (ebya efa): ginābānga gya bu'ta bulūngi, gināyōkebwānga nekizimbulukusa, [n] okuba ebiberyeberye eri Mukama.
18 Era munāletānga wamu nemigati abāna bendiga musānvu abataliko bulema abatanamala mwāka gumu, nente ento emu, nendiga enume biri: zinābānga ekiwebwayo ekyōkebwa eri Mukama, wamu nekiwebwayo kyako ekyobu'ta, nebiwebwayo byako ebyokunywa, kye kiwebwayo ekikolebwa nomuliro, e-
19 kyevūmbe edūngi eri Mukama. Era munāwāngayo [o] embuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi, nabāna bendiga abalume babiri abatanamala mwāka gumu okuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe.
20 Kale kabona anāziwūbawūbānga wamu nemigati egyebiberyeberye okuba ekiwebwayo ekiwūbibwawūbibwa mu maso ga Mukama, wamu nabāna bendiga bi mbi: [p] binābānga bitukuvu eri Mukama bya ka-
21 bona. Era munālāngirānga ku lunaku olwo; wanābāngawo okukung'ana okutukuvu gyemuli: temukolānga mulimu gwona ogwemikono: lye tēka eritali'gwāwo mu nyumba za'mwe zona mu mirembe gya-'mwe gyona.
22 [r] Era bwemunākungulānga ebikungulwa ebyensi ya'mwe, tomaliranga dala kukungula nsōnda za nimiroyo, [s] 'sō tolōndānga ebyērebwa ebyebikungulwabyo: onobirekerānga omwāvu nomugenyi: 'nze Mukama Katonda wa'mwe.
23, 24 Mukama nāgamba Musa nti Ga-

[d] Ma. 22. 6.
[e] Lev. 7. 12. Zab. 107. 22; 116. 17. Am. 4. 5.
[f] Lev. 7. 15.
[g] Lev. 19. 37. Kubal. 15. 40. Ma. 4. 40.
[h] Lev. 10. 3. Mat. 6. 9. Luk. 11. 2.
[k] Kuv. 6. 7. Lev. 11. 45; 19. 36; 25. 38. Kubal. 15. 41.
[a] Zab. 81. 13.
[b] Kuv. 20. 9; 23. 12; 31. 15; 34. 21. Lev. 19. 3. Ma. 5. 13. Luk. 13. 14.
[c] Kuv. 23. 14.
[d] Kuv. 12. 6, 14, 18; 13. 3, 10; 23. 15; 34. 18. Kubal. 9. 2, 3; 28. 16, 17. Ma. 16. 1-8. Yos. 5. 10.
[e] Kuv. 12. 16. Kubal. 28. 18, 25.
[f] Kuv. 23. 16, 19; 34. 22. 26. Kubal. 28. 26. Ma. 16. 9.
[g] Bal. 11. 16. 1 Kol. 15. 20. Yak. 1. 18. Kub. 14. 4.
[i] Kuv. 29. 24.
[k] Kuv. 34. 22. Ma. 16. 9.
[l] Bik. 2. 1.
[m] Kubal. 23. 36.
[n] Kuv. 23. 16, 19; 22. 29; 34. 22, 26. Kubal. 15. 17-21; 28. 26. Ma. 26. 1.
[o] Kubal. 23. 30.
[p] Kubal. 18. 12. Ma. 18. 4.
[r] Lev. 19. 9.
[s] Ma. 24. 19.

mba abāna ba Isiraeri nti [f]Mu
mwezi ogwomusānvu, ku lunaku o-
lwoluberyeberye olwomwezi, wanā-
bāngawo okuwu'mula okwokwewo-
mbeka gyemuli, [w]eki'jukizo ekyo-
kufuwa amakondēre, okukung'ana
25 okutukuvu. Temukolānga mulimu
gwona ogwemikono: era munāwā-
ngayo ekiwebwayo ekikolebwa no-
muliro eri Mukama.
26 Mukama nāgamba Musa nti
27 [w]Naye ku lunaku olwekumi olwo-
mwezi ogwo ogwomusānvu lwe lu-
naku olwokutāngiririrako: lunābā-
nga kukung'ana kutukuvu gyemuli,
na'mwe munāboneredzānga obulamu
bwa'mwe; era munāwāngayo eki-
webwayo ekikolebwa nomuliro eri
28 Mukama. 'Sō temukolānga muli-
mu gwona ku lunaku olwo: kuba-
nga lwe lunaku olwokutāngiririrako,
okubatāngirira mu maso ga Mu-
29 kama Katonda wa'mwe. Kubanga
buli bulamu bwona obutaboneredze-
bwenga ku lunaku olwo, [x]anāziki-
30 rizibwānga mu bantube. Era buli
bulamu bwona obunākolānga omu-
limu gwona ku lunaku olwo, obula-
mu obwo nābuzikirizānga mu ba-
31 ntube. Temukolānga mulimu gwo-
na: lye tēka eritali'gwāwo mu mi-
rembe gya'mwe gyona mu nyumba
32 za'mwe zona. Lunābānga gyemu-
li sabiti eyokuwu'mula eyokwewo-
mbekerako, na'mwe munāboneredzā-
nga obulamu bwa'mwe: ku lunaku
olwomwenda olwomwezi akawungē-
zi, okusoka akawungēzi okutūsa a-
kawungēzi, munekūmānga sabiti
ya'mwe.
33, 34 Mukama nāgamba Musa nti Ga-
mba abāna ba Isiraeri nti [z]Ku luna-
ku olwekumi netāno olwomwezi gu-
no ogwomusānvu wanābāngawo e-
mbaga eyensisira okumala enaku
35 musānvu eri Mukama. Ku lunaku
olwoluberyeberye wanābāngawo o-
kukung'ana okutukuvu: temukolā-
nga mulimu gwona ogwemikono.
36 Munāwerāngayo enaku musānvu
ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro
eri Mukama: [a]ku lunaku olwomu-
nāna wanābāngawo okukung'ana
okutukuvu gyemuli; na'mwe mu-
nāwāngayo ekiwebwayo ekikolebwa
nomuliro eri Mukama: [b]kwe ku-
kung'ana okukulu; temukolānga
mulimu gwona ogwemikono.
37 Ezo ze mbaga endagire eza Mu-
kama, zemunālāngirānga okuba o-
kukung'ana okutukuvu, okuwāngā-
yo ekiwebwayo ekikolebwa nomuli-
ro eri Mukama, ekiwebwayo ekyō-
kebwa, nekiwebwayo ekyobu'ta, sa-
daka, nebiwebwayo ebyokunywa,
38 ki'na kimu ku lunaku lwakyo: obu-
ta'sāko sabiti za Mukama, nebirabo
bya'mwe, nobweyamo bwa'mwe
bwona, nebyo byona byemuwayo
kubwa'mwe, byemuwa Mukama.
39 Naye ku lunaku olwekumi netā-
no olwomwezi ogwomusānvu, [c]bwe-
munāmalānga okukungula ebibala
byensi, munekūmirānga embaga ya
Mukama enaku musānvu: ku luna-
ku olwoluberyeberye wanābāngawo
okuwu'mula okwokwewombeka, ne
ku lunaku olwomunāna wanābānga-
wo okuwu'mula okwokwewombeka.
40 Era ku lunaku olwoluberyeberye
[d]munetwālirānga ebibala byemiti
emirūngi, amatabi genkindu, nama-
tabi gemiti emiziivu, nemiti egyo-
kumi'ga; [e]era munāsanyukirānga
enaku musānvu mu maso ga Muka-
41 ma Katonda wa'mwe. [f]Era muuā-
gyekūmirānga okuba embaga eri
Mukama enaku musānvu buli mwā-
ka: lye tēka eritali'gwāwo mu mi-
rembe gya'mwe: munāgyekūmirā-
42 nga mu mwezi ogwomusānvu. [g]Mu-
nāmalānga enaku musānvu mu nsī-
sira: enzālwa bona abomu Isiraeri
43 banātūlānga mu nsīsira: [h]emire-
mbe gya'mwe giryoke gimanyēnga
nga natūza abāna ba Isiraeri mu
nsīsira, bwenaba'gya munsi Yemi-
siri: 'nze Mukama Katonda wa-
44 'mwe. Awo Musa nābūlira abāna
ba Isiraeri embaga endagire eza
Mukama.

24 Mukama nāgamba Musa nti
2 [a]Lagira abāna ba Isiraeri,
bakuletere amafuta amalūngi aga
zeituni amakube olwetabaza, okwā-
3 sānga etabaza olutata. Ebwēru we-
'gigi eryobujulirwa, mu wema eyo-
kusisinkanirāngamu, Aloni wanā-
girongōserezānga okusoka akawun-
gēzi okutūsa enkya mu maso ga
Mukama olutata: linābānga tēka
eritali'gwāwo mu mirembe gya'mwe
4 gyona. Etabaza anāzirongōserezā-
nga [b]ku kikōndo ekirongōfu mu
maso ga Mukama olutata.
5 Era ono'dirānga obu'ta obulūngi,
no'gyamu [c]emigati kumi nebiri e-
myōkye: ebitūndu bibiri ebyekumi
6 ebya efa binābānga mu mugati gu-
mu. Era onogitegekānga embu bi-
ri, buli lubu mukāga, [d]ku meza e-
7 nongōfu mu maso ga Mukama. E-
ra onotekānga omugavu omulongō-
fu ku buli lubu, gubērēnga eki'juki-
zo eri emigati, ekiwebwayo ekikole-
8 bwa nomuliro eri Mukama. [e]Buli
sabiti anāgitegekānga mu maso ga
Mukama olutata; ye ndagāno eteri-
9 'gwāwo kulwabāna ba Isiraeri. E-
ra [f]ginābānga gya Aloni ne batabā-
nibe; [g]era banāgirīrānga mu kifo
ekitukuvu: kubanga mitukuvu nyo
gyali ku biwebwayo ebya Mukama
ebikolebwa nomuliro olwetēka eri-
tali'gwāwo.

[f] Lev. 23.
1.
[w] Lev. 25. 9.
[w] Lev. 16.
30
Kubal. 29.
7.
[x] Lub. 17.
14.
[z] Kuv. 23.
16.
Kubal. 29.
12.
Ma. 16. 13.
Ezer. 3. 4.
Nek. 8. 14.
Zek. 14. 16.
Yok. 7. 2.
[a] Kubal.
29. 35.
Nek. 8. 18.
Yok. 7. 37.
[b] Ma. 16. 8.
2 Byom. 7.
9.
Nek. 8. 18.
Yo. 1. 14;
2. 13.
[c] Kuv. 23.
16.
Ma. 16. 13.
[d] Nek. 8.
15.
[e] Ma. 16.
14, 15.
[f] Kubal.
29. 12.
Nek. 8. 18.
[g] Nek. 8.
14-16.
[h] Ma. 31. 13.
Zab. 78. 5,
6.
[a] Kuv. 27.
20, 21.
[b] Kuv. 21.
8; 29. 37.
[c] Kuv. 25.
30.
[d] 1 Basek.
7. 48.
2 Byom. 4.
19; 13. 11.
Beb. 9. 2.
[e] Kubal. 4.
7.
1 Byom. 9.
32.
2 Byom. 2.
4.
[f] 1 Sam.
21. 6.
Mat. 12. 4.
Ma'k. 2. 26.
Luk. 6. 4.
[g] Kuv. 29.
33.
Lev. 8. 31;
21. 22.

10 Awo mutabani womukazi Omuisiraeri, kitāwe Mumisiri, nāfuluma nāgenda mu bāna ba Isiraeri: mutabani womukazi Omuisiraeri nomusaja wa Isiraeri nebawakanira
11 mu lusisira; mutabani womukazi Omuisiraeri [i] nāvōla Erinya [k] nākolima: [l] nebamuletera Musa. Ne nyina erinyalye Seromisi, muwala wa Dibuli, owomukika kya Dani.
12 [m] Nebamusiba [n] balyoke babūlirwe mu kamwā ka Mukama.
13, 14 Mukama nāgamba Musa nti Mufulumye oyo akolimye ebwēru wolusisira; nabo bona abamuwuli'de [o] bateke emikono gyābwe ku mutwegwe, ekibīna kyona kimukube
15 amainja. Era onogamba abāna ba Isiraeri nti Buli anākolimirānga Katondawe [p] anābāngako ekibikye.
16 Noyo [r] anāvōlānga erinya lya Mukama tālemānga ku'tibwa; ekibīna kyona tekiremānga kumukuba mainja: omugenyi naye era nenzālwa, bwanāvōlānga erinya (lya Muka-
17 ma), ana'tibwānga. [s] Noyo anākubānga omuntu yena nāmu'ta talemānga ku'tibwa; [t] noyo anākubānga
18 ensolo nāgi'ta anāgiriwānga: obu-
19 lamu olwobulamu. Era omuntu bwanālemazānga mulirānwawe; [u] nga bwakoze, bwanākolebwānga
20 bwatyo; ekinubule olwekinubule, eriso olweriso, erinyo olwerinyo: nga bwalemazi'za omuntu, bwanā-
21 sasulibwānga bwatyo. [w] Noyo ana'tānga ensolo anāgiriwānga: [y] noyo ana'tānga omuntu ana'tibwānga.
22 [z] Munābānga netēka limu eri omugenyi era nenzālwa: kubanga 'nze
23 Mukama Katonda wa'mwe. Awo Musa nāgamba abāna ba Isiraeri, [a] nebafulumya oyo eyakolima ebwēru wolusisira, nebamukuba amainja. Abāna ba Isiraeri nebakola nga Mukama bweyalagira Musa.

25 Mukama nāgambira Musa ku
2 lusozi Sinai nti Yogera nabānaba Isiraeri, obagambe nti Bwemuliingira munsi gyembawa, ensi neryokānga yekūma [a] sabiti eri Mu-
3 kama. Enimiroyo onogisigirānga emyāka mukāga, nolusukulwo olwemizabibu onolusaliriranga emyāka mukāga, nokungula ebibala bya-
4 lwo; naye mu mwāka ogwomusānvu wanābāngawo sabiti eyokuwu-'mula eyokwewombekerako eri ensi, sabiti eri Mukama: tosigānga nimiroyo, 'sō tosaliranga lusukulwo.
5 [b] Ekyo ekimera kyo'ka ku bikungulwabyo tokikungulānga, ne zabibu ezokumuzabibugwo ogutali musalire tozinogānga: gunābānga mwāka gwa kuwu'mula okwokwewombeka
6 eri ensi. Era sabiti eyensi enebānga kya kulya gyemuli; eri 'gwe neri omu'duwo nomuzānawo, nomusenzewo akolera empēra nomuge-
7 nyiwo atūla nāwe; neri ebisibobyo nensolo eziri munsiyo, ekyengera kyayo kyona kinābānga kya kulya.
8 Era onebaliranga sabiti musānvu ezemyāka, emyāka musānvu emirūndi musānvu; era wanābāngawo gyoli enaku eza sabiti musānvu ezemyāka, gye myāka ana mu mwe-
9 nda. Awo nolyokānga otambuza ekondēre erye'dobozi edene ku lunaku olwekumi olwomwezi ogwomusānvu; [c] ku lunaku olwokutāngiriririko kwemunātambulizānga ekondēre okubunya ensi ya'mwe yo-
10 na. Era munātukuzānga omwāka ogwātāno, [d] nemulāngira e'dembe munsi yona eri abo bona abagitūlamu: gunābānga jubiri gyemuli; era [e] munākomāngawo buli muntu mu butakabwe, era munākomāngawo
11 buli muntu mu ndaze. Omwāka ogwo ogwātāno gunābānga jubiri gyemuli: [f] temusigānga, 'sō temukungulānga ekyo ekimera kyo'ka mugwo, 'sō temunogānga mugwo ku
12 mizabibu egitali misalire. Kubanga jubiri; gunābānga mutukuvu gyemuli: munālyānga ekyengera kya-
13 gwo nga muki'gya mu nimiro. [g] Mu mwāka ogwo ogwa jubiri mwemunākomerāngawo buli muntu mu bu-
14 takabwe. Era bwonoguzānga mulirānwawo ekintu kyona, oba bwonogulānga mu mukono gwa mulirānwawo, [i] temulyazamānyaganānga:
15 [k] ngomuwendo gwemyāka bweguli egi'diri'de jubiri bwonogulanānga ne mulirānwawo, (era) ngomuwendo gwemyāka egyebikungulwa
16 bweguli bwanākuguzānga. Ngemyāka bweginenkanānga obungi bwonoyongerānga bwotyo ku muwendo gwakyo, era ngemyāka bweginenkanānga obutono bwonosalānga bwotyo ku muwendo gwakyo; kubanga omuwendo gwebikungulwa
17 gwakuguza. 'Sō temulyazamānyaganānga; [l] naye otyānga Katondawo: kubanga 'nze Mukama Kato-
18 nda wa'mwe. [m] Kyemunāvānga mukola amatēka gānge, nemwekūmānga emisāngo gyānge nemugikola; era [n] munātūlānga munsi mire-
19 mbe. Era ensi enebalānga ebibala byayo, [o] na'mwe munālyānga okuu'kuta, nemutūla omwo mirembe.
20 Era bwemunāyogerānga nti [p] Tulirya ki mu mwāka ogwomusānvu? laba, tetulisiga, 'sō tetulikungula
21 kyengera kya'fe: kale [r] nālagirānga omukisa gwānge (okubēra) ku'mwe mu mwāka ogwomukāga. era gunābalānga ebibala ebyemyāka gyonsa-
22 tule. [s] Era munāsigānga mu mwāka ogwomunāna, [t] nemulya ku bibala ebyaterekebwa e'da; okutūsa ku

[i] lu. 16.
[k] Ia. 8. 21.
[l] Kuv. 18. 22, 26.
[m] Kubal. 15. 34.
[n] Kuv. 18. 15, 16. Kubal. 27. 5; 36. 5, 6.
[o] Ma. 13. 9; 17. 7.
[p] Lev. 5. 1. Kubal. 5. 13.
[r] 1 Basek. 21. 10, 13. Zab. 74. 10, 18. Mat. 12. 31. Ma'k. 3. 28. Yak. 2. 7.
[s] Kuv. 21. 12. Kubal. 35. 31. Ma. 19. 11, 12.
[t] lu. 21.
[u] Kuv. 21. 24. Ma. 19. 21. Mat. 5. 38; 7. 2.
[w] lu. 18. Kuv. 21. 33.
[y] Ia. 17.
[z] Kuv. 12. 49. Lev. 19. 34. Kubal. 15. 16.
[a] lu. 14.
[b] 2 Basek. 19. 29.
[c] Lev. 23. 24, 27.
[d] Ia. 61. 2; 63. 4. Yer. 34. 8, 15, 17. Luk. 4. 19.
[e] lu. 13. Kubal. 36. 4.
[f] lu. 5.
[g] Lev. 27. 24. Kubal. 36. 4.
[i] Lev. 19. 13. 1 Sam. 12. 3, 4. Mi. 2. 2. 1 Kol. 6. 8.
[k] Lev. 27. 18, 23.
[l] lu. 43. Lev. 19. 14, 32.
[m] Lev. 19. 37.
[n] Lev. 26. 5. Ma. 12. 10. Zab. 4. 8. Nge. 1. 33. Yer. 23. 6.
[o] Lev. 26. 5. Ez. 34. 25, 27, 28.
[p] Mat. 6. 25, 31.
[r] Ma. 28. 8.
[s] 2 Basek. 19. 29.
[t] Yos. 5. 11, 12.

mwāka ogwomwenda okutūsa ebibala byayo lwebiritūka, munālyānga ku byaterekebwa e'da. 'Sō ensi tetūndibwānga okugiviramu dala enaku zona; [u] kubanga ensi yānge: kubanga muli [w] bagenyi era abaise gyendi. Ne munsi yona eyobutaka bwa'mwe muna'kirizānga ensi okununulibwa.

25 [v] Mugandawo bwabānga ayāvuwa'de, nātūnda ku butakabwe, [z] kale mugandawe asinga okumuba okumpi mu luganda ana'jānga, nānunula ekyo mugandawe kyatunze.

26 Era omuntu bwatabāngako anākinunula, era ngagagawa'de nālaba

27 ebināmala okukinunula; [a] awo abalēnga emyāka gyekyatūndirwamu na'diza ebisu'kiri'demu omuntu gweyakiguza; naye ana'dānga mu

28 butakabwe. Naye bwabānga tainza kukye'diza, kale ekyo kyeyatūnda kināberānga mu mukono gwoyo eyakigula okutūsa ku mwāka gwa jubiri: awo kināgenderānga mu jubiri, naye ana'dānga mu butakabwe.

29 Era omuntu bwatūndānga enyumba eyokutūlamu mu kibuga ekiriko bugwe, kale amāinzānga okuginunula omwāka omulāmba nga teguna'gwāko kasoke'de etūndibwa; anāmalānga omwāka omulāmba

30 ngalina obuīnza obwokununula. Era bwetenunulirwenga mu 'banga eryomwāka omulāmba, kale enyumba eri mu kibuga ekiriko bugwe enefūkirānga dala yoyo eyagigula okuba eyiye enaku zona, mu miremb egye gyona: tegenderānga mu

31 jubiri. Naye enyumba ezomubyālo ebitaliko bugwe okubyetolola zināba lirwānga wamu nenimiro ezomubyālo: zināinzikānga okununulibwa, era zināgenderānga mu jubi-

32 ri. Naye [b] ebibuga Ebyabalevi, enyumba ezomubibuga ebyobutaka bwābwe, Abalevi banāinzānga oku-

33 zinunula mu biro byona. Era omu ku Balevi bwanānunulānga, kale enyumba eyatūndibwa, nekibuga ekyobutakabwe, bināgenderānga mu jubiri: kubanga enyumba ezomubibuga Ebyabalevi bwe butaka bwābwe mu bāna ba Isiraeri.

34 Naye [c] enimiro eyomubyālo ebiriränye ebibuga byābwe tetūndibwānga; kubanga bwe butaka bwābwe olwenaku zona.

35 Era mugandawo bwabānga ayāvuwa'de, omukonogwe negu'gwāmu amānyi gyoli; kale [d] onomuberānga: anātūlānga nāwe ngomugenyi

36 era ngomwang'anguse. [e] Tomutwālāngako magoba newakuba'de ebisu'kirira; [f] naye otyānga Katondawo: mugandawo alyoke atūlēnga

37 nāwe. Tomuwolānga bintubyo lwa magoba, 'sō tomuwānga bya kulya-

38 byo olwebisu'kirira. [g] 'Nze Mukama Katonda wa'mwe, eyaba'gya munsi Yemisiri, okubawa ensi ya Kanani, okuba Katonda wa'mwe.

39 [i] Era mugandawo bwabānga ayāvuwali'de gyoli, neyetūnda gyoli; tomufūlānga mu'du okukuwerezā-

40 nga: anābērānga nāwe ngomusenze akolera empēra era ngomwang'anguse; anākuwerezānga okūtusa

41 ku mwāka gwa jubiri: nālyokānga akuvako, ye nabānabe awamu naye, na'da mu ndaze ye, ne mu butaka

42 bwa bakitāwe mwana'dirānga. Kubanga [k] ba'du bānge, bena'gya munsi Yemisiri: tebatūndibwānga o-

43 kuba aba'du. [l] Tomufugānga lwa mānyi; [m] naye otyānga Katondawo.

44 Naba'dubo, nabazānabo, bonobānga nabo; ku mawānga agabetolo'de, kwabo kwemunāgulānga aba'du na-

45 bazāna. Era [n] ku bāna babagenyi abatūla mu'mwe, kwabo kwemunāgulānga ne ku nganda zābwe eziri na'mwe, bebāzālira munsi ya'mwe: nabo banābānga nvuma za'mwe.

46 Era [o] munābafūlānga obusika eri abāna ba'mwe abanāba'dirirānga okuba nabo okuba enyuma; kwabo kwemunātwālānga aba'du ba'mwe enaku zona: naye baganda ba'mwe abāna ba Isiraeri temubafugānga mwe'ka na mwe'ka lwa mānyi.

47 Era omugenyi oba mwang'anguse ali nāwe bwabānga agagawa'de, ne mugandawo ngayāvuwali'de gyali, neyetūnda eri omugenyi (oba) mwang'anguse ali nāwe, oba eri olukolo

48 lwenda zomwang'anguse: bwanāmalānga okutūndibwa anāinzānga okununulibwa; omu ku bagandabe

49 [p] anāinzānga okumununula: oba kojāwe, oba mutabani wa kojāwe, anāinzānga okumununula: oba muntu yena ku ndaze amuli okumpi mu luganda anāinzānga okumununula oba [r] bwabānga agagawa'de,

50 anāinzānga okwenunula ye'ka. Era anābalirānga oyo eyamugula okuva ku mwāka mweyetūndira gyali okutūsa ku mwāka gwa jubiri: nomuwendo ogwokutūndibwakwe gunābānga ngomuwendo gwemyāka bwegunābānga; [s] ngebiro ebyomusenze akolera empēra bwebiri bwa-

51 tyo bwanābānga naye. Obanga ekyasiga'deyo emyāka mingi, ngegyo bwegiri bwana'zānga bwatyo ku muwendo ogwokununulibwakwe ngagu'gya ku bintu ebyamugula.

52 Era obanga ekyasiga'deyo emyāka mitono okutūsa ku mwāka gwa jubiri, kale anāmubalirānga; ngemyākagye bwegiri bwana'zānga bwatyo omuwendo ogwokununulibwakwe.

53 Anābānga naye ngomusenze akolera empēra buli mwāka:

[u] Ma. 32. 43. 2 Byom. 7. 20. Zab. 85. 1. Yo. 2. 18.
[w] 1 Byom. 29. 15. Zab. 39. 12; 119. 19. 1 Pet. 2. 11.
[z] Lus. 2. 20; 4. 4, 6.
[a] Lus. 3. 2, 9, 12. Yer. 32. 7, 8.
[b] nyi. 50–52.
[c] Bik. 4. 36, 37.
[d] Ma. 15. 7, 8. Zab. 37. 26; 41. 1; 112. 5, 9. Nge. 14. 31. Luk. 6. 35. Bik. 11. 29. Bal. 12. 10. 1 Yok. 3. 17.
[e] Kuv. 22. 25. Ma. 23. 19. Nek. 5. 7. Zab. 15. 5. Nge. 28. 8. Ez. 18. 8, 13, 17.
[f] lu. 17. Nek. 5. 9.
[g] Lev. 22. 32, 33.
[i] Kuv. 21. 2. Ma. 15. 12. 1 Basek. 9. 22. 2 Basek. 4. 1. Nek. 5. 5. Yer. 34. 14.
[k] Bal. 6. 22. 1 Kol. 7. 23.
[l] Bef. 6. 9. Bak. 4. 1.
[m] lu. 17. Mala. 3. 5.
[n] Is. 56. 3, 6.
[o] Is. 14. 2.
[p] Nek. 5. 5.
[r] lu. 26.
[s] Yoh. 7. 1. Is. 16. 14; 21. 16.

tamufugänga lwa mänyi mu maso-
54 go. Era bwatanunulibwenga bwa-
tyo, kale [t] anägenderänga mu mwä-
ka gwa jubiri, ye nabänabe awamu
55 naye. Kubanga abäna ba Isiraeri
ba'du gyendi; be ba'du bänge be-
na'gya munsi Yemisiri: 'nze Mu-
kama Katonda wa'mwe.

26 Temwekoleränga [a] bifananyi, 'sö temwesimbiränga kifananyi kyöle, newakuba'de empagi, 'sö temutekänga munsi ya'mwe 'jinja lyona eririko enjöla, okulivünamiränga: kubanga 'nze Katonda wa-
2 'mwe. [b] Mwekümänga sabiti zänge, nemu'sängamu ekitibwa awatukuvu wänge: 'nze Mukama.
3 [c] Bwemunätambuliränga mu mateka gange nemwekümänga ebira-
4 giro byänge nemubikola; [d] kale näwänga enkuba ya'mwe mu ntüko zayo, [e] nensi enebalänga ekyengera kyayo, nemiti egyomunimiro ginä-
5 balänga ebibala byagyo. [f] Nokuwüla kwa'mwe kunätükänga ku kunoga zabibu, nokunoga kunätükänga ku biro ebyokusigiramu: [g] era munälyänga emigati gya'mwe oku-'kuta, [i] nemutüla munsi ya'mwe
6 mirembe. [k] Nänge näwänga emirembe munsi, [l] era munägalamiränga 'sö tewabenga anäbatisänga: era ndimalawo [m] ensolo embi mu-
7 nsi, 'sö [n] nekitala tekiitenga munsi ya'mwe. Na'mwe munägobänga ababalabe ba'mwe, era banägwänga
8 mu maso ga'mwe nekitala. Era [o] abatäno ku'mwe banägobänga ekikumi, nekikumi ku'mwe banägobänga akakumi: nabalabe ba'mwe banägwänga mu maso ga'mwe neki-
9 tala. Era [p] näba'sängako omwoyo, [r] nembazälisa, nembäza; era nänywezänga endagäno yänge na-
10 'mwe. Era munälyänga ku [s] byaterekebwa e'da ebyälu'de, era munäfulumyänga ebye'da olwebigya.
11 Era [t] nätekänga enyumba yänge mu'mwe: nobulamu bwänge [u] tebu-
12 bakyawenga. Era [w] nätambuliränga mu'mwe [v] nembëra Katonda wa'mwe, na'mwe munäbänga bantu
13 bänge. [z] 'Nze Mukama Katonda wa'mwe eyaba'gya munsi Yemisiri, muleme okuba aba'du bäbwe; era [a] namenya ebisiba ebyekikoligo kya'mwe, nembatambuza nga mwesimbye.
14 [b] Naye bwemutampulirenga ne-
15 mutakola biragiro bino byona: era [c] bwemunäganänga amatëka gänge, nobulamu bwa'mwe bwebunäkyawänga emisängo gyänge, nobutakola nemutakolänga biragiro byänge byona, naye nemuleka endagäno
16 yänge; nänge näbakolänga bwenti; nälagirränga [d] entisa (okubëra) ku-
'mwe, akakono nomusu ja ebinämalängamu amaso, nebiközimbya obulamu: era [e] munäsigirränga busa ensigo za'mwe, kubanga abalabe
17 ba'mwe banäziryänga. Era näbolekezänga amaso gänge [f] na'mwe munäkubibwänga mu maso gabalabe ba'mwe: [g] ababakyäwa be banäbafugänga; era [h] muna'dukänga nga
18 tewali agoba. Era nebyo byona bwebinälemwänga okubampuliza, kale ndyeyongera [k] emiründi musänvu okubabonereza olwebibi bya-
19 'mwe. Era [l] nämenyänga amalala agobuinza bwa'mwe; era [m] näfülänga e'gulu lya'mwe okuba ngekyüma, ne'taka lya'mwe okuba ngekino-
20 komo: [n] namänyi ga'mwe ganägenderänga busa: [o] kubanga ensi ya-'mwe tebalenga kyengera kyayo, 'sö nemiti egyomunsi tegibalenga bibä-
21 la byagyo. Era bwemunätambuliränga mu kuyömba nänge, nemutampulira; ndyeyongeränga emiründi musänvu okubaletako ebibonyobonyo ngebibi bya'mwe bwebinäbä-
22 nga. [p] Era näsindikänga mu'mwe ensolo eyomunsiko, enebanyagängako abäna ba'mwe, era enezikirizänga ebisibo bya'mwe, era enebakendëzänga; [r] namakubo ga'mwe
23 ganäzikänga. Era nebyo [s] bwebinälemwänga okubakonyawo gyendi, naye nemutambuliränga mu
24 kuyömba nänge; kale [t] nänge nätambuliränga mu kuyömba na'mwe; era näbakubänga emiründi musänvu, 'nze mwene, olwebibi bya'mwe.
25 Era [u] näbaletängako ekitala, ekinäwalanänga e'gwänga eryendagäno; era munäkung'anyizibwänga wamu mu bibuga bya'mwe: era [w] näsindikänga kawumpuli ku'mwe; era munägabulwänga mu mukono gwomu-
26 labe. [v] Bwenämenyänga omu'go gwa'mwe ogwomugati, ababazi kumi banäyökeränga emigati gya'mwe mu kabiga kamu, era bana'zänga nate emigati gya'mwe nga bagipimye mu minzani: era [z] munälyänga nemuta'kuta.
27 Era nebyo byona bwebinälemwänga okubampuliza, naye nemutambuliränga mu kuyömba nänge;
28 kale nätambuliränga mu kuyömba na'mwe [a] mu kirui; era näbaboneresänga emiründi musänvu olwebibi
29 bya'mwe. [b] Era munälyänga enyama ya batabani ba'mwe, nenyama ya bawala ba'mwe gyemunälyänga.
30 Era [c] näzikirizänga ebifo bya'mwe ebigulumivu, [d] nensülira dala ebifananyi bya'mwe ebyenjuba, nensüla emirämbo gya'mwe ku mirämbo gyebifananyi bya'mwe; nobulamu
31 bwänge [e] bunäbakyawänga. Era [f] näzisänga ebibuga bya'mwe, era [g] näfülänga awatukuvu wa'mwe mä-

[a] Kuv. 21. 2, 3.
[a] Kuv. 20. 5. Ma. 5. 8; 16. 22; 27. 15. Zab. 97. 7.
[b] Lev. 19. 30.
[c] Ma. 11. 13-15; 28. 1-14.
[d] Is. 30. 23. Ez. 34. 26. Yo. 2. 23, 24.
[e] Zab. 67. 6; 85. 12. Ez. 34. 27; 36. 30. Zek. 8. 12.
[f] Am. 9. 13.
[g] Lev. 25. 19. Ma. 11. 15. Yo. 2. 19, 26.
[i] Lev. 25. 18. Yob. 11. 18. Ez. 34. 25, 27, 28.
[k] 1 Byom. 22. 9. Zab. 29. 11; 147. 14. Is. 45. 7. Kag. 2. 9. 1 Yob. 11. 18. Zab. 3. 5; 4. 8. Yer. 30. 10. Ez. 34. 25. Kos. 2. 18. Zef. 3. 13.
[m] 2 Basek. 17. 25. Ez. 5. 17; 14. 15.
[n] Ez. 14. 17.
[o] Ma. 32. 30. Yos. 23. 10.
[p] Kuv. 2. 23. 2 Basek. 13. 23.
[r] Lub. 17. 6, 7. Nek. 9. 23. Zab. 107. 36.
[s] Lev. 25. 22.
[t] Kuv. 25. 8; 29. 45. Yos. 22. 19. Zab. 76. 2. Ez. 37. 26-28. Kub. 21. 3.
[u] Lev. 20. 23. Ma. 32. 19.
[w] 2 Kol. 6. 16.
[v] Kuv. 6. 7. Yer. 7. 23; 11. 4; 30. 22. Ez. 11. 20; 36. 28.
[z] Lev. 23. 14. 24, 25, 55.
[a] Yer. 2. 20. Ez. 34. 27.
[b] Ma. 28. 15. Kung. 2. 17. Mala. 2. 2. Iu. 43. 2 Basek. 17. 15.
[c] Ma. 28. 63-67; 32. 25.
[d] Ma. 28. 33, 51. Yob. 31. 8. Yer. 5. 17; 12. 13. Mi. 6. 15.
[e] Ma. 28. 23. Balam. 2. 14. Yer. 19. 7.
[f] Zab. 106. 41. Iu. 36. Zab. 53. 5. Nge. 28. 1.
[g] Zab. 119. 164. Nge. 24. 16. [i] Is. 25. 11; 26. 5. Ez. 7. 24; 30. 6.
[k] Ma. 28. 21.
[l] Zab. 127. 1. Is. 49. 4.
[m] Ma. 11. 17; 28. 18. Kag. 1. 10.
[n] Ma. 32. 24. 2 Basek. 17. 25. Ez. 5. 17; 14. 15.
[o] Balam. 5. 6. Is. 33. 8. Kung. 1. 4. Zek. 7. 14.
[p] Yer. 2. 30; 5. 3. Am. 4. 6-12.
[r] 2 Sam. 22. 27. Zab. 18. 26.
[s] Ez. 5. 17; 6. 3; 14. 17; 29. 8; 33. 2.
[t] Kubal. 14. 12. Ma. 28. 21. Yer. 14. 12; 24. 10; 29. 17, 18. Am. 4. 10.
[u] Zab. 105. 16. Is. 3. 1. Ez. 4. 16; 5. 16; 14. 13.
[w] Mi. 6. 14. Kag. 1. 6.
[z] Is. 59. 18; 63. 3; 66. 15. Yer. 21. 5. Ez. 5. 13, 15; 8. 18.
[a] Ma. 28. 53. 2 Basek. 6. 25. Kung. 4. 10. Ez. 5. 10.
[b] 2 Byom. 34. 3, 4, 7. Is. 27. 9. Ez. 6. 3-6, 13.
[c] 2 Basek. 23. 20. 2 Byom. 34. 5.
[d] Lev. 20. 23. Zab. 78. 59; 89. 38. Yer. 14. 19.
[e] Nek. 2. 3. Yer. 4. 7. Ez. 6. 6.
[f] Zab. 74. 7. Kung. 1. 10. Ez. 9. 6; 21. 2.

lūngu, 'sō siwulirenga lusu lwaka-
32 lōsa ka'mwe. *Era nāfūlānga ensi
'dūngu: nabalabe ba'mwe abagitū-
33 lamu [k] banāgyewunyānga. Na'mwe
[l] nābassasānyānga mu mawānga, ne-
nsōwola ekitala okubagoberera:
nensi ya'mwe enebānga 'dūngu,
nebibuga bya'mwe bināzikānga.
34 [m] Awo ensi neryokānga esanyukira
sabiti zayo, enaku zona zenezikirā-
nga na'mwe nga muli munsi yaba-
labe ba'mwe; awo ensi neryokānga
ewu'mula nesanyukira sabiti zayo.
35 Enaku zona zenezikirānga enewu-
'mulānga; okuwu'mula okwo kwe-
tabānga nakwo ku sabiti za'mwe
36 nga mukyalimu. Nabo abanāsiga-
lāngawo ku'mwe [n] nāsindikānga
obutabamu mwoyo mu mutima gwā-
bwe munsi zabalabe bābwe: [o] ne-
'dobozi lyakasubi akamenyeka linā-
bagobānga; era bana'dukānga ngo-
muntu bwa'duka ekitala; era banā-
37 gwānga nga tewali agoba. [p] Era
banālinyaganānga bo'ka na bo'ka,
ngaba'duka ekitala, nga tewali ago-
ba: [r] 'sō temubenga na mānyi okuī-
mirira mu masao gabalabe ba'mwe.
38 Era munāzikirirānga mu mawānga,
nensi yabalabe ba'mwe enebalyā-
39 nga. Nabo abanāsigalāngawo ku-
'mwe [s] banākōzimbirānga mu butali
butūkirivu bwābwe munsi zabala-
be ba'mwe; era ne mu butali butū-
kirivu bwa bajaja bābwe mwebanā-
40 kōzimbirānga wamu nabo. Era
[t] banāyātulānga obutali butūkirivu
bwābwe, nobutali butūkirivu bwa
bajaja bābwe, mu kusobya kwābwe
41 kwebānsobyako, era nga kyenāva
ntambulira nānge mu kuyōmba na-
bo nembaleta munsi yabalabe bā-
bwe, kubanga bātambulira mu ku-
yōmba nānge: kale [u] omutima gwā-
bwe ogutali mukomole [v] bwegunā-
tōwazibwānga, kale neba'kiriza oku-
bonerezebwa kwobutali butūkirivu
42 bwābwe; awo [w] nendyoka nji'jukira
endagāno yānge gyenalagāna ne
Yakobo; era nendagāno gyenalagā-
na ne Isaka, era nendagāno yānge
gyenalagāna ne Ibulaimu nāgi'juki-
43 rānga: era [x] na'jukirānga ensi. Era
nensi banāgirekānga, nesanyukira
sabiti zayo, ngekyazise bo nga te-
balimu; era bana'kirizānga okubo-
nerezebwa kwobutali butūkirivu
bwābwe: kubanga bāgāna emisā-
ngo gyānge, eyo ye nsōnga, nobu-
lamu bwābwe nebukyāwa amatēka
44 gānge. Era naye ebyo byona nga
bimaze okubawo, bwebanābānga
nga bali munsi yabalabe bābwe,
[a] sibagānenga, 'sō sibakyāwenga,
okubazikiririza dala, nokuleka enda-
gāno yānge gyenalagāna nabo: ku-
banga 'nze Mukama Katonda wā-
45 bwe: naye [b] na'jukirānga kulwābwe
endagāno ya bajaja bābwe, [c] bena-
'gyira munsi Yemisiri [d] mu maso
gamawānga, ndyoke mbērēnga Ka-
tonda wābwe: 'nze Mukama.
46 [e] Ago ge matēka nemisāngo nebi-
ragiro Mukama byeya'sāwo waka-
tiwe nabāna ba Isiraeri [f] ku lusozi
Sinai nomukono gwa Musa.

27 Mukama nāgamba Musa nti
2 Yogera nabāna ba Isiraeri, oba-
gambe nti [a] Omuntu bwanātukiriza-
nga obweyamo, emibiri ginābānga
gya Mukama ngokubalakwo bwe-
3 kunābānga. Nokubalakwo okwo-
musaja eyakamaze emyāka abiri
okutūsa ku myāka enkāga, okuba-
lakwo kunābānga sekeri za feza
atāno, [b] nga sekeri eyomuwatukuva
4 bweri. Era bwanābānga owobuwa-
la, kale okubalakwo kunābānga se-
5 keri asatu. Era bwanābānga yaka-
maze emyāka etāno okutūsa ku
myāka abiri, kale okubalakwo okwo-
wobulenzi kunābānga sekeri abiri,
6 nokwowobuwala sekeri kumi. Era
bwanābānga yakamaze mwezi gu-
mu okutūsa ku myāka etāno, kale
okubalakwo okwowobulenzi kunā-
bānga sekeri za feza tāno, nokuba-
lakwo okwowobuwala kunābānga
7 sekeri za feza satu. Era bwanā-
bānga yakamaze emyāka enkāga
nokukirawo; bwanābānga omusaja,
kale okubalakwo kunābānga sekeri
kumi na tāno, nokwomukazi sekeri
8 kumi. Naye bwanābānga omwāvu
okusinga okubalakwo, kale anāimi-
rizibwānga mu maso ga kabona, ka-
bona nāmusalira omuwendo; ngo-
buīnza bwoyo eyeyama bwebunābā-
nga, bwatyo kabona bwanāmusali-
rānga.
9 Era bwenebānga ensolo, abantu
gyebawayo okuba ekirabo eri Mu-
kama, byona omuntu yena byanā-
wāngayo kwezo eri Mukama bina-
10 bānga bitukuvu. Tagikyusānga 'sō
tagiwanyisānga, ekirūngi mu kifo
kyekibi, oba ekibi mu kifo kyekirū-
ngi: nokuwanyisa bwanāwanyisā-
nga ensolo nensolo, kale eyo era
neri e'ze mu kifo kyayo zōmbi zinā-
11 bānga ntukuvu. Era bwenebānga
ensolo yona eteri nongōfu, gyebata-
wayo okuba ekitone eri Mukama,
awo anāimirizānga ensolo mu maso
12 ga kabona: kale kabona anāgira-
mulānga, obanga nūngi obanga
mbi: nga 'gwe kabona bwonogira-
13 mulānga, bwenebānga bwetyo. Na-
ye okununula bwanāyagalānga oku-
giminula, kale anāga'tāngako eki-
tūndu kyayo ekyokutāno ku bintu
byolamu'de.
14 Era omuntu bwanātukuzānga e-
nyumbaye okuba entukuvu eri Mu-
kama, kale kabona anagiramulānga,

[g] Yer. 9. 11; 25. 11, 18.
[k] Ma. 28. 37. 1 Basek. 9. 8. Yer. 18. 16. 19. 8. Ez. 5. 15.
[l] Ma. 4. 27; 28. 64. Zab. 44. 11. Yer. 9. 16. Ez. 12. 15; 20. 23; 22. 15. Zek. 7. 14.
[m] 2 Byom. 36. 21.
[n] Ez. 21. 7, 12, 15.
[o] Iu. 17. Yob. 15. 21 Nge. 28. 1.
[p] Balam. 7. 22. 1 Sam. 14. 15, 16. Is. 10. 4.
[r] Yos. 7. 12, 13. Balam. 2. 14.
[s] Ma. 28. 65. Nek. 1. 8. Ez. 4. 17; 6. 9; 20. 43; 24. 21; 33. 10; 36. 31. Kos. 5. 15.
[t] 1 Basek. 8. 33; 35. 47. Nek. 9. 2. Nge. 28. 13. Dan. 9. 3, 4. Luk. 15. 18. 1 Yok. 1. 9.
[u] Yer. 6. 10; 9. 25, 26. Ez. 44. 7. Bik. 7. 51. Ral. 2. 29. Bak. 2. 11.
[v] 1 Basek. 21. 29. 2 Byom. 12. 6, 7, 12; 32. 26; 33. 12. 13.
[w] Kuv. 2. 24; 6. 5. Zab. 106. 45. Ez. 16. 60.
[x] Zab. 136. 23.
[a] Ma. 4. 31. 2 Basek. 13. 23. Bal. 11. 2.
[b] Bal. 11. 28.
[c] Lev. 22. 33; 25. 38.
[d] Zab. 98. 2. Ez. 20. 9, 14, 22.
[e] Lev. 27. 34. Ma. 6. 1; 12. 1; 33. 4. Yok. 1. 17.
[f] Lev. 25. 1.
[a] Kubal. 6. 2. 1 Sam. 1. 11, 28.
[b] Kuv. 30. 13.

obanga nūngi obanga mbi: nga kabona bwanāgiramulānga, bwenebā-
15 nga bwetyo. Era oyo eyagitukuza bwanāyagalānga okununula enyumbaye, kale anāga'tāngako ekitūndu ekyokutāno ekyebintu byolamu'de, neba yiye.
16 Era omuntu bwanātukuzānga eri Mukama ekitūndu kyenimiro yobutakabwe, kale okulamulakwo kunābānga ngokusigibwa kwayo bwekunābānga: okusiga kwa komeri ogwa sayiri (kunālamulwānga) sekeri eza
17 feza atāno. Bwanātukuzānga enimiroye okuva ku mwāka gwa jubiri, enebānga ngokulamulakwo bweku-
18 nābānga. Naye bwanātukuzānga enimiroye jubiri nga guwe'deko, kale kabona [c] anāmubalirānga ebintu ngemyāka bwegiri egikyasiga-'deyo okutūsa ku mwāka gwa jubiri, nebakendēza ku bintu byewalamula.
19 Nokununula oyo eyatukuza enimiro bwanāyagalānga okuginununula, kale anāga'tāngako ekitūndu ekyokutāno ekyebintu byewalamula, nefūkira
20 dala yiye. Era bwatayagalenga kununula nimiro, oba bwabānga agu-zi'za enimiro omulala, tekyanunu-
21 libwānga nate; naye enimiro [d] bwenegenderānga mu jubiri, enebānga ntukuvu eri Mukama, ngenimiro [e] eyawōngebwa; [f] enebānga ya ka-
22 bona ya nvuma. Era bwanātukuzānga eri Mukama enimiro gyeyagula, eteri ya mu nimiro ya buta-
23 kabwe; kale kabona anāmubalirānga omuwendo gwebintu byewalamula okutūsa ku mwāka gwa jubiri: era anāwānga ebintu byewalamula ku lunaku olwo, ngekintu ekitukuvu
24 eri Mukama. [g] Mu mwāka gwa jubiri enimiro ene'dānga eri oyo eyagitūnda, ye nanyini butaka obweni-
25 miro. Nokulamulakwo kwona kunābānga nga sekeri bweri eyomuwatukuvu: [h] gera amakumi abiri zinābānga sekeri.
26 Wabula [k] e'gula enda mu nsolo, ebēra eya Mukama e'gula enda, tewabāngawo anāgitukuzānga; obanga nte, obanga ndiga, eba ya Mu-
27 kama. Era bwenebānga ya ku nsolo eteri nongófu, kale anāginunulānga ngokulamulakwo bwekunābānga, nāga'tako ekitūndu kyako ekyokutāno: oba bwetenunulibwenga, kale enetūndibwānga ngokulamulakwo bwekunābānga.
28 Naye [l] tewabānga kintu ekyawōngebwa, omuntu kyanāwōngerānga Mukama ku byona byalina, obanga muntu obanga nsolo, obanga nimiro ya butakabwe, ekinātūndibwānga oba ekinānununlibwānga: buli kintu ekyawōngebwa kiba kitukuvu
29 nyo eri Mukama. [m] Tewabānga eyawōngebwa, anāwōngebwānga ku bantu, anānununlibwānga; tālemānga ku'tibwa.
30 Era [n] ebitūndu byona ebyekumi ebyensi, obanga bya nsigo za nsi, obanga bya bibala bya muti, bya Mukama: biba bitukuvu eri Muka-
31 ma. Era omuntu bwanāyagalānga okununula ku bitūndubye ebyekumi, anāga'tāngako ekitūndu kya-
32 byo ekyokutāno. Era ebitūndu byona ebyekumi ebyente oba ebyendiga, buli [o] eita wansi womu'go, ebitūndu ebyekumi binābānga bitu-
33 kuvu eri Mukama. Takeberānga obanga nūngi obanga mbi 'sō tagiwanyisānga: nokuwanyisa bwanāgiwanyisānga, kale eyo era neri e'ze mu kifo kyayo zōmbi zinābānga ntukuvu: tenunulibwānga.
34 [p] Ebyo bye biragiro, Mukama byeyalagira Musa olwabāna ba Isiraeri ku lusozi Sinai.

[c] Lev. 25. 15, 16.
[d] Lev. 25. 10, 28, 31.
[e] Ju. 28.
[f] Kubal. 18. 14. Ez. 44. 29.
[g] Lev. 25. 28.
[h] Kuv. 30. 13. Kubal. 3. 47; 18. 16. Ez. 45. 12.
[k] Kuv. 13. 2, 12; 22. 30. Kubal. 18. 17. Ma. 15. 19
[l] Ju. 21. Yos. 6. 17-19.
[m] Kubal. 21. 2, 3.
[n] Lub. 28. 22. Kubal. 18. 21, 24. 2 Byom. 31. 5, 6, 12 Nek. 13.12. Mala. 3. 8, 10.
[o] Yer. 33. 13. Ez. 20. 37.
[p] Lev. 26. 46.

EKITABO
KYA MUSA EKYOKUNA KYEBAITA
OKUBALA.

[a] Kuv. 19. 1. Kubal. 10. 11, 12.
[b] Kuv. 25. 22.
[c] Kuv. 30. 12; 38. 26. Kubal. 26. 2, 63, 64. 2 Sam. 24. 2. 1 Byom. 21. 2.

1 Awo Mukama nāyogerera ne Musa mu [a] 'dūngu lya Sinai, mu [b] wema eyokusisinkanirāngamu, ku lunaku olwoluberyeberye olwomwezi ogwokubiri, mu mwāka ogwokubiri nga
2 bamaze okuva munsi Yemisiri, ngayogera nti [c] Mubale omuwendo gwekibina kyona ekyabāna ba Isiraeri, ngenda zābwe bweziri, ngenyumba za bakitābwe bweziri, ngomuwendo gwamanya bweguli, buli
3 musaja, ngemitwe gyābwe bwegiri; abakamaze emyāka abiri nokukirawo, bona abaīnza okutabāla mu Isiraeri, 'gwe ne Aloni mulibabala
4 nge'gye lyābwe bweriri. Era waliba wamu na'mwe omusaja owomu buli kika; buli muntu omutwe gwe-
5 nyumba ya bakitāwe. Era gano ge manya gabasaja abalilimirira awa-

mu na'mwe: ku Leubeni; Erizuli
6 mutabani wa Sedeuli. Ku Simeoni;
Serumieri mutabani wa Zulisadai.
7 Ku Yuda; Nakusoni mutabani wa
8 Aminadabu. Ku Isakali; Nesaneri
9 mutabani wa Zuali. Ku Zebuluni;
10 Eriabu mutabani wa Keroni. Ku
bāna ba Yusufu: ku Efulaimu; E-
risama mutabani wa Amikudi: ku
Manase; Gamalieri mutabani wa
11 Pedazuli. Ku Benyamini; Abidani
12 mutabani wa Gideoni. Ku Dani;
Akiezeri mutabani wa Amisadai.
13 Ku Aseri; Pagieri mutabani wa O-
14 kulani. Ku Gadi; Eriasafu muta-
d Kuv. 2. 14. 15 bani wa dDeweri. Ku Nafutali; A-
e Kuv. 7. 2. 1 Byom. 27. 16. 16 kira mutabani wa Enani. eAbo be
f Kuv. 18. 21, 25. bāitibwa ku kibina, fabakulu bebika
bya bakitābwe; gye gyali emitwe
17 gyenkumi za Isiraeri. Awo Musa
ne Aloni nebatwāla abasaja abo a-
18 bātu'dwa amanya: nebakung'anya
ekibina kyona ku lunaku olwoluber-
yeberye olwomwezi ogwokubiri,
nebātula okuzālibwa kwābwe nge-
nda zābwe bwezali ngenyumba za
bakitābwe bwezali, ngomuwendo
gwamanya bwegwali, abakamaze e-
myāka abiri nokukirawo, ngemitwe
19 gyābwe bwegyali. Nga Mukama
bweyalagira Musa, bwatyo bweya-
babalira mu 'dungu lya Sinai.
20 Nabāna ba Leubeni, omuberye-
berye wa Isiraeri, okuzālibwa kwā-
bwe, ngenda zābwe bwezali, nge-
nyumba za bakitābwe bwezali, ngo-
muwendo gwamanya bwegwali,
ngemitwe gyābwe bwegyali, buli
musaja eyakamaze emyāka abiri
nokukirawo, bona abāinza okutabā-
21 la; abābalibwa kubo. ku kika kya
Leubeni, bāli obukumi buna mu ka-
kāga mu bitāno.
22 Ku bāna ba Simeoni, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
abābalibwa kubo, ngomuwendo
gwamanya bwegwali, ngemitwe
gyābwe bwegyali, buli musaja eya-
kamaze emyāka abiri nokukirawo,
23 bona abāinza okutabāla; abābali-
bwa kubo, ku kika kya Simeoni,
bāli obukumi butāno mu kenda mu
bisatu.
24 Ku bāna ba Gadi, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira-
25 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Gadi,
bāli obukumi buna mwenkumi tāno
mu lukāga mwatāno.
26 Ku bāna ba Yuda, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira-
27 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Yuda,
bāli obukumi musānvu mwenkumi
nya mu lukāga.
28 Ku bāna ba Isakali, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira-
29 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Isakali,
bāli obukumi butāno mwenkumi
nya mu bina.
30 Ku bāna ba Zebuluni, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira-
31 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Zebulu-
ni, bāli obukumi butāno mu kasā-
nvu mu bina.
32 Ku bāna ba Yusufu, ku bāna ba
Efulaimu, okuzālibwa kwābwe,
ngenda zābwe bwezāli, ngenyu-
mba za bakitābwe bwezali, ngomu-
wendo gwamanya bwegwali, abaka-
maze emyaka abiri nokukirawo, bo-
33 na abāinza okutabāla; abābalibwa
kubo, ku kika kya Efulaimu, bāli
obukumi buna mu bitāno.
34 Ku bāna ba Manase, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira
35 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Manase,
bāli obukumi busatu mwenkumi bi-
ri mu bibiri.
36 Ku bāna ba Benyamini, okuzāli-
bwa kwābwe, ngenda zābwe bweza-
li, ngenyumba za bakitābwe bweza-
li, ngomuwendo gwamanya bwe-
gwali, abakamaze emyāka abiri no-
kukirawo, bona abāinza okutabāla;
37 abābalibwa kubo, ku kika kya Be-
nyamini, bāli obukumi busatu mwe-
nkumi tāno mu bina.
38 Ku bāna ba Dani, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira-
39 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Dani.
bāli obukumi mukāga mwenkumi
biri mu lusānvu.
40 Ku bāna ba Aseri, okuzālibwa
kwābwe, ngenda zābwe bwezali,
ngenyumba za bakitābwe bwezali,
ngomuwendo gwamanya bwegwali,
abakamaze emyāka abiri nokukira-
41 wo, bona abāinza okutabāla; abā-
balibwa kubo, ku kika kya Aseri,
bāli obukumi buna mu lukumi mu
bitāno.
42 Ku bāna ba Nafutali, okuzālibwa

kwābwe, ngenda zābwe bwezali, ngenyumba za bakitābwe bwezali, ngomuwendo gwamanya bwegwali, abakamaze emyāka abiri nokukira-
43 wo, bona abāinza okutabāla; abābalibwa kubo, ku kika kya Nafutali, bāli obukumi butāno mwenkumi satu mu bina.
44 [g] Abo be bābalibwa, Musa ne Aloni bebābala, nabakulu ba Isiraeri, abasaja kumi nababiri: buli muntu
45 wa mu nyumba ya bakitāwe. Bwebatyo bona abābalibwa ku bāna ba Isiraeri ngenyumba za bakitābwe bwezali, abakamaze emyāka abiri nokukirawo, bona abāinza okutabā-
46 la mu Isiraeri; bona abābalibwa bāli [i] obusirivu mukāga mwenkumi satu mu bitāno mwatāno.
47 Naye [k] Abalevi ngekika kya bakitābwe bwekyali tebābalibwa mubo.
48 Kubanga Mukama yagamba Musa
49 nti [l] Kyo'ka ekika kya Levi tolikibala, [m] sō tolinonya muwendo gwā-
50 bwe mu bāna ba Isiraeri: naye [n] Abalevi obafūle abakulu benyumba eyobujulirwa, era abebintu byayo byona, era abebintu byona ebigenderako: banāsitulānga enyumba, nebintu byayo byona; era ba-
51 nāgiwerezānga, era [o] banāsisirānga okwetōlōla enyumba. [p] Era enyumba bwenebānga etambula, Abalevi be banāgisimbulānga: era enyumba bwenebānga esimbibwa, Abalevi be banāgisimbānga: era [p] omu-'na'gwānga anāsemberānga ana'ti-
52 bwānga. Era abāna ba Isiraeri bānāsimbānga ewema zābwe, [r] buli muntu okulirāna nolusīsiralwe ye, era buli muntu okulirāna nebenderaye ye, nge'gye lyābwe bweriri.
53 Naye [s] Abalevi banāsīsirānga okwetolola enyumba eyobujulirwa, walemēnga okuba [t] obusūngu ku kibīna kyabāna ba Isiraeri: era [u] Abalevi banābānga nomulimu ogwokukūma
54 enyumba eyobujulirwa. Bwebatyo bwebākola abāna ba Isiraeri; nga byona bwebyali Mukama byeyalagira Musa, nebakola bwebatyo.

2 Awo Mukama nāgamba Musa
2 ne Aloni nti Abāna ba Isiraeri banāsisirānga [a] buli muntu okulirāna nebenderaye ye, awali obubonero bwenyumba za bakitābwe: [b] banāsisirānga okwolekera ewema eyoku-
3 sisinkanirāngamu enjui zona. Era abo abasīsira ku lui olwebuvanjuba okutunulira enjuba gyeva banābānga ba bendera ya lusīsira lwa Yuda, nge'gye lyābwe bweriri: era
4 [c] Nakusoni mutabani wa Aminadabu yanābānga omukulu wabāna ba Yuda. Era e'gyerye nabo ababalibwa kubo bāli obukumi musānvu
5 mu lukāga. Nekika kya Isakali be banāsisirānga okumulirāna: era Nesaneri mutabani wa Zuali yanābānga omukulu wabāna ba Isakali:
6 ne'gyerye nabo ababalibwa kulyo bāli obukumi butāno mwenkumi
7 nya mu bina: nekika kya Zebuluni: era Eriabu mutabani wa Keroni yanābānga omukulu wabāna ba Ze-
8 buluni: ne'gyerye nabo ababalibwa kulyo bāli obukumi butāno mu ka-
9 sānvu mu bina. Bona abābalibwa ku lusīsira lwa Yuda bāli kasirivu mwobukumi munāna mu lukāga mu bina, nge'gye lyābwe bweryali. [d] Be banāsokānga okusitula.
10 Ku lui olwobukika obwadyo we wanābānga ebendera eyolusīsira lwa Leubeni nge'gye lyābwe bweriri: era Erizuli mutabani wa Sedeuli yanābānga omukulu wabāna ba Leu-
11 beni. Ne'gyerye nabo ababalibwa kulyo bāli obukumi buna mu kakā-
12 ga mu bitāno. Nekika kya Simeoni be banāsisirānga okumulirāna: era Serumieri mutabani wa Zulisadai yanābānga omukulu wabāna ba
13 Simeoni: ne'gyerye nabo ababalibwa kubo bāli obukumi butāno mu
14 kenda mu bisatu: nekika kya Gadi: era Eriasafu mutabani wa Leweri yanābānga omukulu wabāna ba Ga-
15 di: ne'gyerye nabo ababalibwa kubo bāli obukumi buna mwenkumi
16 tāno mu lukāga mwatāno. Bona abābalibwa ku lusīsira lwa Leubeni bāli kasirivu mwobukumi butāno mu lukumi mu bina mwatāno, nge-'gye lyābwe bweryali. [e] Be bana-'dirirānga (bali) okusitula.
17 [f] Ewema eyokusisinkanirāngamu neryoka etambulānga, wamu nolusīsira Lwabaleri wakati mu nsīsira: nga bwebasīsira, bwebanāsitulānga bwebatyo, buli muntu mu kifokye, awali ebendera zābwe.
18 Ku lui olwebugwanjuba we wanābānga ebendera eyolusīsira lwa Efulaimu nge'gye lyābwe bweriri: era Erisama mutabani wa Amikudi yanābānga omukulu wabāna ba
19 Efulaimu. Ne'gyerye nabo ababalibwa kubo, bāli obukumi buna mu
20 bitāno. Nekika kya Manase kye kināmu'dirirānga: era Gamalieri mutabani wa Pedazuli yanābānga
21 omukulu wabāna ba Manase: ne-'gyerye nabo ababalibwa kubo bāli obukumi busatu mwenkumi biri mu
22 bibiri: nekika kya Benyamini: era Abidani mutabani wa Gideoni yanābānga omukulu wabāna ba Be-
23 nyamini: ne'gyerye nabo ababalibwa kubo bāli obukumi busatu mwenku-
24 mi tāno mu bina. Bona abābalibwa ku lusīsira lwa Efulaimu bāli kasirivu mu kanāna mu kikumi, nge'gye lyābwe bweryali. Be [g] bana'dirirānga (bali) nate okusitula.

[g] Kuv. 26. 64.
[i] Kuv. 12. 37; 38. 26. Kubal. 2. 32; 26. 51.
[k] Kubal. 2. 33.
[l] Byom. 6; 21. 6.
[m] Kuv. 2. 33; 26. 62.
[n] Kuv. 38. 21. Kubal. 3. 7, 8; 4. 15, 25-27, 33.
[o] Kubal. 3. 23, 29, 35, 38.
[p] Kubal. 10. 17, 21.
[p] Kubal. 3. 10, 38; 18. 22.
[r] Kubal. 2. 2, 34.
[s] Lu. 50.
[t] Kubal. 8. 19.
[u] Kubal. 3. 7, 8; 8. 24-26; 18. 3-5; 31. 30, 47. 1 Byom. 23. 32. 2 Byom. 13. 11.
[a] Kubal. 1. 52.
[b] Yos. 3. 4.
[c] Kubal. 10. 14. Lus. 4. 20. 1 Byom. 2. 10. Mat. 1. 4. Luk. 3. 32, 33.
[d] Kubal. 10. 14.
[e] Kubal. 10. 18.
[f] Kubal. 10. 17, 21.
[g] Kubal. 10. 22.

25 Ku lui olwobukika obwa kono we wanābānga ebendera eyolusisira lwa Dani nge'gye lyābwe bweriri: era Akiezeri mutabani wa Amisadai yanābānga omukulu wabāna ba Dani.
26 Ne'gyerye nabo abābalibwa kubo bāli obukumi mukāga mwenkumi
27 biri mu lusānvu. Nekika kya Aseri be banāsisirānga okumulirāna: era Pagieri mutabani wa Okulani yanābānga omukulu wabāna ba Aseri:
28 ne'gyerye nabo abābalibwa kubo bāli obukumi buna mu lukumi mu
29 bitāno: nekika kya Nafutali: era Akira mutabani wa Enani yanābānga omukulu wabāna ba Nafutali:
30 ne'gyerye nabo abābalibwa kubo bāli obukumi butāno mwenkumi
31 satu mu bina. Bona abābalibwa ku lusisira lwa Dani bāli kasirīvu mwobukumi butāno mu kasānvu mu lukāga. Be [i] banāsembānga ngebendera bweziri.
32 Abo be bābalibwa ku bāna ba Isiraeri ngenyumba za bakitābwe bweza li: [k] bona abābalibwa ku nsisira nge'gye lyābwe bweryali bāli
33 obusirīvu mukāga mwenkumi satu mu bitāno mwatāno. Naye [l] Abalevi tebābalibwa mu bāna ba Isiraeri; nga Mukama bweyalagira
34 Musa. Abāna ba Isiraeri bwebākola bwebatyo; nga byona bwebyali Mukama byeyalagira Musa, [m] bwebāsisirānga bwebatyo awali ebendera zābwe, era bwebatyo bwebāsitulānga, buli muntu ngenda zābwe bwezali, ngenyumba za bakitābwe bwezali.

3 Era kuno kwe kuzāla kwa Aloni ne Musa ku lunaku Mukama lweyayogereramu ne Musa ku lusozi
2 Sinai. Era gano ge manya gabāna ba Aloni; Nadabu, [a] omuberyeberye, ne Abiku, Ereazali, ne Isamali.
3 Ago ge manya gabāna ba Aloni, [b] bakabona abāfukibwako amafuta, beyayāwula okuwererezānga mu
4 bwakabona. Era [c] Nadabu ne Abiku nebafira mu maso ga Mukama, bwebāwayo omuliro ogutali gugwe mu maso ga Mukama, mu 'dūngu lya Sinai, nebataba na bāna: ozo Ereazali ne Isamali nebawererezānga mu bwakabona mu maso ga Aloni kitābwe.
5, 6 Mukama nāgamba Musa nti [d] Sembeza ekika kya Levi, obateke mu maso ga Aloni kabona, bamuwere-
7 zēnga. Era banākūmānga ebyo ye byeyalagirwa, nebyo ekibina kyona byekyalagirwa, mu maso gewema eyokusisinkanirāngamu, [e] okukolānga okuwereza okwomunyumba.
8 Era banākūmānga ebintu byona ebyomuwema eyokusisinkanirāngamu, nebyo abāna ba Isiraeri byebālagirwa, okukolānga okuwereza o-
9 kwomunyumba. Era [f] onowa Aloni nabānabe Abalevi: bawere'dwa dala ye kubwabāna ba Isiraeri.
10 Era ono'sāwo Aloni nabānabe, era [g] banākūmānga obwakabona bwābwe: [h] nomu'na'gwānga anāsemberānga ana'tibwānga.
11 Awo Mukama nāgamba Musa nti
12 Nānge, laba, 'nze [k] nziye Abalevi mu bāna ba Isiraeri mu kifo kyababeryeberye aba'gulanda mu bāna ba Isiraeri; Nabalevi banābānga
13 bānge: kubanga [l] ababeryeberye bona bānge; [m] ku lunaku lwena'tiramu ababeryeberye bona munsi Yemisiri netukuliza ababeryeberye bona mu Isiraeri, abantu era nensolo: banābānga bānge; 'nze ndi Mukama.
14 Awo Mukama nāgambira Musa
15 mu 'dūngu lya Sinai nti Bala abāna ba Levi ngenyumba za bakitābwe bweziri, ngenda zābwe bweziri: [n] buli musaja eyakamaze omwezi
16 ogumu nokukirawo onobabala. Musa nābabala ngekigambo kya Mukama bwekyali, nga bweyalagirwa.
17 Era [o] bano be bāna ba Levi ngamanya gābwe bwegali; Gerusoni ne
18 Kokasi ne Merali. Era gano ge manya gabāna ba Gerusoni ngenda zābwe bwezali; [p] Libuni ne Simei.
19 Nabāna ba Kokasi ngenda zābwe bwezali; [r] Amulamu ne Izukali,
20 Kebuloni ne Uzieri. [s] Nabāna ba Merali ngenda zābwe bwezali; Makali ne Musi. Ezo ze nda Zabalevi ngenyumba za bakitābwe bwezali.
21 Mu Gerusoni mwe mwava enda Yabalibuni, nenda Yabasimei: ezo
22 ze nda Zabagerusoni. Abo abābalibwa kubo ngomuwendo gwabasaja bona bwegwali, abakamaze omwezi ogumu nokukirawo, abo abābalibwa
23 kubo bāli kasānvu mu bitāno. [t] Enda Zabagerusoni banāsisirānga nyuma wenyumba ku lui olwebugwanjuba.
24 Nomukulu wenyumba ya bakitābwe Eyabagerusoni anābānga Eriasafu
25 mutabani wa Laeri. Era [u] abāna ba Gerusoni kyebālagirwa mu wema eyokusisinkanirāngamu kinābānga [w] enyumba [y] newema, [z] ekigibi'kako, [a] ne'gigi eryomulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, [b] nezitimbi-
26 bwa ezolu'gya, [c] ne'gigi eryomumulyāngo gwolu'gya oluli ku nyumba era olwetōlōla ekyōto, [d] nemigwa gyalwo olwokuwereza kwalwo kwona.
27 Ne mu [e] Kokasi mwe mwava enda Yabamulamu, nenda Yabaizukali, nenda Yabakebuloni, nenda Yabauzieri: ezo ze nda Zabakokasi.
28 Ngomuwendo gwabasaja bona bwegwali abakamaze omwezi ogumu nokukirawo bāli kanāna mu lukāga abākūmānga awatukuvu webālagirwa.

[i] Kubal. 10. 25.
[k] Kuv. 38. 26. Kubal. 1. 46; 11. 21.
[l] Kubal. 1. 47.
[m] Kubal. 24. 2, 5, 6.
[a] Kuv. 6. 23.
[b] Kuv. 28. 41. Lev. 8.
[c] Lev. 10. 1. Kubal. 26. 61. 1 Byom. 24. 2.
[d] Kubal. 8. 6; 18. 2.
[e] Kubal. 1. 50; 8. 11, 15, 24, 26.
[f] Kubal. 8. 19; 18. 6.
[g] Kubal. 18. 7.
[h] Lu. 38. Kubal. 1. 51; 16. 40.
[k] Lu. 41. Kubal. 8. 16; 18. 6.
[l] Kuv. 13. 2. Lev. 27. 26. Kubal. 8. 16. Luk. 2. 23.
[m] Kuv. 13. 12, 15. Kubal. 8. 17.
[n] Lu. 39. Kubal. 26. 62.
[o] Lub. 46. 11. Kuv. 6. 16. Kubal. 26. 57. 1 Byom. 6. 1, 16; 23. 6.
[p] Kuv. 6. 17.
[r] Kuv. 6. 18.
[s] Kuv. 6. 19.
[t] Kubal. 1. 53.
[u] Kubal. 4. 24-26.
[w] Kuv. 26. 9.
[y] Kuv. 28. 1.
[z] Kuv. 26. 7, 14.
[a] Kuv. 26. 36.
[b] Kuv. 27. 9.
[c] Kuv. 27. 16.
[d] Kuv. 35. 18.
[e] 1 Byom. 26. 23.

29 [f]Enda zabāna ba Kokasi banāsisirānga ku lui olwewema olwobukika
30 obwadyo. Era omukulu wenyumba ya bakitābwe Eyabakokasi anābānga Erizafani mutabani wa Uzieri.
31 Era [g]v kyebalagirwa kinābānga [i]sanduko, [k]nemeza, [l]nekikōndo, [m]nebyōto, nebintu ebyomuwatukuvu byebawerezesa, [n]ne'gigi nokuwereza kwalyo kwona. Ne Ereazali mutabani wa Aloni kabona yanābānga omukulu wabakulu Babalevi, ngalabirira abo abakūma awatukuvu webalagirwa.
33 Mu Merali mwe mwava enda Yabamakali, nenda Yabamusi: ezo ze
34 nda za Merali. Era abo abābalibwa kubo, ngomuwendo gwabasaja bona bwegwali, abakamaze omwezi ogumu nokukirawo, bāli kakāga mu
35 bibiri. Era omukulu wenyumba ya bakitābwe eyenda za Merali yali Zulieri mutabani wa Abikairi: [o]abo banāsīsirānga ku lui lwenyumba
36 olwobukika obwa kono. [p]Nomulimu ogulagirwa ogwabāna ba Merali gunābānga embawo ezenyumba, nemisituliro gyayo, nempagi zayo,
37 nebinya byayo, nebintu byayo byona, nokuwereza kwayo kwona; nempagi ezolu'gya olwetōlōla, nebinya byazo, neninga zazo, nemigwa gya-
38 zo. [r]Nabo abanāsīsirānga mu maso genyumba ku lui olwebuvanjuba, mu maso gewema eyokusisinkanirāngamu okwolekera enjuba ngevayo, banābānga Musa, ne Aloni ne batabanibe, nga [s]bakūma awatukuvu webalagirwa, [t]olwokulagirwa kwabāna ba Isiraeri; nomu'na'gwānga anāsemberānga ana'tibwānga.
39 [u]Bona abābalibwa ku Balevi, Musa ne Aloni bebābala olwekiragiro kya Mukama ngenda zābwe bwezali, abasaja bona abakamaze omwezi ogumu nokukirawo, bāli obukumi, bubiri mwenkumi biri.
40 Mukama nāgamba Musa nti Bala abasaja ababeryeberye bona ku bāna ba Isiraeri abakamaze omwezi ogumu nokukirawo, otwāle omuwe-
41 ndo gwamanya gābwe. Era olintwālira 'nze Abalevi ['nze Mukama] mu kifo kyababeryeberye bona ku bāna ba Isiraeri; nebisibo Byabalevi mu kifo kyemberyeberye zona ku bisibo byabāna ba Isiraeri.
42 Awo Musa nābala, nga Mukama bweyamulagira, ababeryeberye bo-
43 na ku bāna ba Isiraeri. Nabasaja bona ababeryeberye, ngomuwendo gwamanya bwegwali, abakamaze omwezi ogumu nokukirawo, abo abābalibwa kubo bāli obukumi bubiri mwenkumi biri mu bibiri mu nsānvu mu basatu.
44,45 Mukama nāgamba Musa nti Twāla Abalevi mu kifo kyababeryeberye bona ku bāna ba Isiraeri nebisibo Byabalevi mu kifo kyebisibo byābwe: era Abalevi banābānga bū-
46 nge; 'nze Mukama. [w]Nolwokununula ababeryeberye babāna ba Isiraeri bibiri mu nsānvu mu basatu, abafi'kawo ku (muwendo) Gwabale-
47 vi, onosolōzānga [y]sekeri tāno buli muntu ngemitwe bwegiri; onozitwālānga nga sekeri eyomuwatukuvu bweri [z]sekeri ze gera abiri]:
48 era onowānga efeza enunula omuwendo gwābwe ogufi'kawo Aloni ne
49 batabanibe. Musa nābasolōzako efeza enunula abo abafi'kawo kwabo
50 abānunulibwa Nabalevi: ababeryeberye babāna ba Isiraeri beyasolōzako efeza; (sekeri) lukumi mu bisatu mu nkāga mu satu, nga sekeri
51 eyomuwatukuvu bweri: awo Musa nāwa Aloni ne batabanibe efeza enunula, ngekigambo kya Mukama bwekyali nga Mukama bweyalagira Musa.

4 Mukama nāgamba Musa ne Aloni 2 nti Mubale omuwendo gwabāna ba Kokasi ku bāna ba Levi, ngenda
3 zābwe bweziri, ngenyumba za bakitābwe bweziri, [a]abakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa ku myāka atāno, bona abaingira mu kuwereza okwo, okukolānga omulimu mu wema eyokusisinkanirānga-
4 mu. [b]Guno gwe mulimu gwabāna ba Kokasi mu wema eyokusisinkanirāngamu, [c]ogwebintu ebitukuvu
5 enyo: olusīsira bwerunāsitulānga, Aloni anāingirānga nabānabe nebatimbulula [d]e'gigi eritimbibwa, nebalibi'ka ku [e]sanduko eyobujuli-
6 rwa: nebateka okwo amaliba geng'onge okubi'kako, nebālirira okwo olugoye olwa kaniki lwona, ne-
7 baingiza [f]emisituliro gyayo. Ne ku [g]meza eyemigati egyokulaga banāyālirāngako olugoye olwa kaniki nebateka okwo esowani, nebijiko, nebibya, nebikompe ebyokufukānga nabyo: nemigati egitavāngawo gi-
8 nābānga okwo: era banāyālirānga kubyo olugoye olumyufu, nebalusabikako olwo namaliba geng'onge agasabika, nebaingiza emisituliro
9 gyayo. Neba'dira olugoye olwa kaniki, nebasabika ku [i]kikōndo kyetabaza, [k]nebyetabaza byakyo, ne makansi yakyo, nesowani zakyo ezebisirīza, nebintu byakyo byona
10 ebyamafuta, byebakiwerezesa: nebakisiiba kyo nebintu byakyo byona mu maliba geng'onge agasabika,
11 nebakiteka ku muti. Ne ku [l]kyōto ekya zābu banāyālirāngako olugoye olwa kaniki, nebalusabikako amaliba geng'onge agasabika, nebaingiza
12 emisituliro gyakyo: neba'dira ebintu byona ebyokuwereza, byebawe-

[a] Kubal. 1. 53.
[b] Kubal. 4. 15.
[c] Kuv. 26. 10.
[d] Kuv. 25. 31.
[e] Kuv. 25. 31.
[f] Kuv. 27. 1; 30. 1.
[g] Kuv. 26. 32.
[h] Kubal. 1. 53.
[i] Kubal. 4. 31, 32.
[k] Kubal. 1. 53.
[l] Kubal. 18. 5.
[m] Lu. 7, 8.
[n] Kubal. 26. 62.
[o] Kuv. 13. 13. Kubal. 18. 15.
[p] Lev. 27. 6. Kubal. 18. 16.
[q] Kuv. 30. 13. Lev. 27. 25. Kubal. 18. 16. Ez. 45. 12.
[r] Kubal. 8. 24. 1 Byom. 23. 3; 24. 27.
[s] Lu. 12.
[t] Kuv. 26. 31.
[u] Kuv. 25. 10, 16.
[v] Kuv. 25. 13.
[w] Kuv. 25. 23, 29, 30. Lev. 24. 6, 8.
[x] Kuv. 25. 31.
[y] Kuv. 25. 37, 38.
[z] Kubal. 3. 47.

rezesa mu watukuvu, nebabisiba mu lugoye olwa kaniki, nebabisabikako amaliba geng'onge agasabika,
13 nebabiteka ku muti. Neba'gya e'vu mu kyoto, nebakyālirako olugoye
14 olwefulungu: nebakitekako ebintu byakyo byona, byebawerezesa emirimu gyakyo, emūmbiro, nebyokukwasa enyama, nebijiko, nebibya, ebintu byona ebyekyoto; nebakyālirako amaliba geng'onge agasabika, nebaingiza emisituliro gyakyo.
15 Awo Aloni ne batabanibe bwebanāmalirānga dala okusabika ku watukuvu, nebintu byona ebyomuwatukuvu, olusisira nga lunātera okusitula; oluvanyuma [m]batabani ba Kokasi nebalyoka ba'ja okubisitula: naye [n]tebakomānga ku watukuvu, baleme okufa. [o]Ebyo gwe mugugu gwa batabani ba Kokasi mu wema eyokusisinkanirāngamu.
16 Ne Ereazali mutabani wa Aloni kabona byanāteresebwa binābānga [p]mafuta ga tabaza [r]nobubāne obwakalōsa, [s]nekiwebwayo ekyobu'ta ekitavawo, [t]namafuta agokufukako, anāteresebwānga ewema yona, nebigirimu byona, awatukuvu nebintu byawo.
17 Mukama nāgamba Musa ne Alo-
18 ni nti Ekika ekyenyumba Zabakokasi temukisalako okuki'gya mu
19 Balevi: naye mubakole bwemutyo, babēnga abalamu, balemēnga okufa, ngabasemberera [u]ebintu ebitukuvu enyo: Aloni ne batabanibe banāingirānga, nebalagira buli muntu o-
20 kuwerezakwe nomugugugwe: [w]naye tebaingirānga na kamu ko'ka kulaba watukuvu, baleme okufa.
21, 22 Mukama nāgamba Musa nti Bala omuwendo gwabāna ba Gerusoni nabo, ngenyumba za bakitābwe
23 bweziri, ngenda zābwe bweziri; abakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa ku myāka atāno boba obala; bona abaingira okulwāna olutalo olwo, okukola omulimu mu
24 wema eyokusisinkanirāngamu. Kuno kwe kuwereza kwenda Ezabagerusoni, mu kuwereza ne mu kusitu-
25 la emigugu: [y]banāsitulānga amagigi agenyumba, newema eyokusisinkanirāngamu, ebisabika kuyo, namaliba geng'onge agagisabikako wa'gulu, ne'gigi eryolu'gi lwewema
26 eyokusisinkanirāngamu; nezitimbibwa ezolu'gya, ne'gigi eryolu'gi lwa wankaki wolu'gya, oluli ku wema ne ku kyōto enjui zona, nemigwa gyabyo, nebintu byona ebyokuwereza kwabyo, nemirimu gyona gyebinākolānga, ebyo byebanāwerezānga.
27 Aloni ne batabanibe be banālagirānga okuwereza kwona okwa batabani ba Gerusoni, mu kusitula kwābwe kwona ne mu kuwereza kwābwe kwona: era [z]mwe munābaga-
birānga okusitula kwābwe kwona
28 okubakukwasa. Okwo kwe kuwereza kwenda za batabani ba Gerusoni mu wema eyokusisinkanirāngamu: nokulagirwa kwābwe kunābānga wansi womukono gwa Isamali mutabani wa Aloni kabona.
29 Batabani ba Merali, onobabala ngenda zābwe bweziri, ngenyumba za ba-
30 kitābwe bweziri; abakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa emyāka atāno boba obala, buli aingira mu kuwereza, okukolānga omulimu ogwewema eyokusisinkanirāngamu.
31 Era [z]kino kye kiragiro ekyokusitula kwābwe, ngokuwereza kwābwe kwona bwekuli mu wema eyokusisinkanirāngamu; [a]embawo ezenyumba, nemisituliro gyayo, nempagi
32 zayo, nebinya byayo; nempagi ezolu'gya olwetōlōla, nebinya byazo, neninga zazo, nemigwa gyazo, wamu nebintu byazo byona, nokuwereza kwazo kwona: era munābagabirānga ngamanya gābwe bwegali [b]ebintu byebanālagirwānga byeba-
33 nāsitulānga. Okwo kwe kuwereza kwenda za batabani ba Merali, ngokuwereza kwābwe kwona bwekuli, mu wema eyokusisinkanirāngamu, wansi womukono gwa Isamali mutabani wa Aloni kabona.
34 Awo Musa ne Aloni nabakulu bekibīna nebabala batabani Babakokasi, ngenda zābwe bwezali, era ngenyumba za bakitābwe bwezali,
35 abāli bakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa emyāka atāno, buli eyaingira mu kuwereza, okukolānga omulimu mu wema eyoku-
36 sisinkanirāngamu: era abo abābalibwa kubo ngenda zābwe bwezali bāli enkumi biri mu lusānvu mwa-
37 tāno. Abo be bābalibwa ku nda Ezabakokasi, bona abāwerezānga mu wema eyokusisinkanirāngamu, Musa ne Aloni bebābala ngekiragiro kya Mukama bwekyali mu mukono gwa Musa.
38 Nābo abābalibwa ku batabani ba Gerusoni, ngenda zābwe bwezali, era ngenyumba za bakitābwe bwe-
39 zali, abāli bakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa emyāka atāno, buli eyaingira mu kuwereza, okukolānga omulimu mu wema eyokusisi-
40 nkanirāngamu, abo abābalibwa kubo, ngenda zābwe bwezali, ngenyumba za bakitābwe bwezali, bāli enkumi biri mu lusānvu mwasatu. Abo be bābalibwa ku nda za batabani ba Gerusoni, bona abāwerezānga mu wema eyokusisinkanirāngamu, Musa ne Aloni bebābala ngekiragiro kya Mukama bwekyali.
42 Nābo abābalibwa ku nda za batabani ba Merali, ngenda zābwe bwezali, ngenyumba za bakitābwe bwe-

[m] Kubal. 7. 9; 10. 21. Ma. 31. 9. 1 Byom. 15. 2, 15.
[n] 2 Sam. 6. 6, 7. 1 Byom. 13. 9, 10.
[o] Kubal. 3. 31.
[p] Kuv. 25. 6. Lev. 24. 2.
[r] Kuv. 30. 34.
[s] Kuv. 29. 40.
[t] Kuv. 30. 23.
[u] lu. 4.
[w] Kuv. 19. 21. 1 Sam. 6. 19.
[y] Kubal. 3. 25, 26.
[z] Kubal. 3. 36, 37.
[a] Kuv. 26. 15.
[b] Kuv. 38. 21.

zali, abakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa emyāka atāno, buli eyaingira mu kuwereza, okukolānga omulimu mu wema eyokusi-
44 sinkanirāngamu, abo abābalibwa kubo ngenda zābwe bwezali, bāli
45 enkumi biri mu bibiri. Abo be bābalibwa ku nda za batabani ba Merali Musa ne Aloni bebābala ngekiragiro kya Mukama bwekyali mu mukono gwa Musa.
46 Abo bona abābalibwa ku Balevi, Musa ne Aloni nabakulu ba Isiraeri bebābala, ngenda zābwe bwezali,
47 era ngenyumba za bakitābwe bwezali, abāli bakamaze emyāka asatu nokukirawo okutūsa emyāka atāno, buli eyaingira okukolānga omulimu ogwokuwereza, nomulimu ogwokusitula emigugu mu wema eyokusi-
48 sinkanirāngamu, abo abābalibwa kubo bāli kanāna mu bitāno mu
49 kināna. Ngekiragiro kya Mukama bwekyali, bābalibwa nomukono gwa Musa, buli muntu ngokuwerezakwe bwekwali, era ngokusitulakwe bwekwali: bwatyo bweyababala, nga Mukama bweyalagira Musa.

5 2 Mukama nāgamba Musa nti Lagira abāna ba Isiraeri, ba'gye mu lusisira buli [a]mugenge, na buli [b]muziku, na buli atali mulongōfu
3 [c]olwomufu: abasaja era nabakazi munāba'gyāngamu, munābafulumyānga ebwēru wolusisira; balemēnga okwōnōna olusisira lwābwe,
4 [d]lwentūlamu wakati. Abāna ba Isiraeri nebakola bwebatyo, nebabafulumya ebwēru wolusisira: nga Mukama bweyagamba Musa, abāna ba Isiraeri bwebākola bwebatyo.
5, 6 Mukama nāgamba Musa nti Gamba abāna ba Isiraeri nti Omusaja oba mukazi [e]bwanākolānga ekibi kyona abantu kyebakola, okusobya Mukama, omuntu oyo nābako omu-
7 sāngo; kale [f]banāyātulānga ekibi kyebakoze: era anāliirānga dala byona olwomusāngogwe, [g]na'sāko nekitūndu kyabyo ekyokutāno, nābiwa oyo gwa'zi'zako omusāngo.
8 Naye omuntu oyo bwabānga talina mugandawe gwebainza okuliira olwomusāngo, ebyo byebaliwa olwomusāngo byebaliira Mukama binābānga bya kabona; era [i]nendiga enume eyokutāngirira, gyebanāmu-
9 tāngirizānga. Na buli [k]kiwebwayo ekisitulibwa ku bintu byona ebituku-kuvu ebyabāna ba Isiraeri, byebaletera kabona, kinābānga kikye.
10 Nebintu ebya buli muntu ebitukuzibwa, binābānga bibye: ekintu kyona omuntu yena kyanawānga kabona, [l]kinābānga kikye.
11 Mukama nāyogera ne Musa nti
12 Yogera nabāna ba Isiraeri, obagambe nti Omukazi womuntu yena bwanākyāmānga, nāmusobyako,
13 [m]omusaja nāsula naye, nekikwekebwa amaso ga 'bawe, nekikisibwa, ye nāyonōneka, newataba mujulirwa amulumiriza, 'sōnga teba-
14 musisinkaniri'za; omwoyo ogwobu'gya negumu'jira, nākwatirwa mukaziwe obu'gya, naye ngayōnōnese: oba omwoyo ogwobu'gya bwegunāmu'jirānga, nākwatirwa mukaziwe obu'gya, 'sō naye nga tayō-
15 nōnese: kale omusaja anāletānga mukaziwe eri kabona, nāmuletera ekitonekye, ekitūndu ekyeknmi ekya efa ekyobu'ta obwa sayiri; tafukāngako mafuta gona, 'sō tatekāngako mugavn; kubanga kye kiwebwayo ekyobu'ta olwobu'gya, ekiwebwayo ekyobu'ta ekyoku'jukiza, [n]eki'jukiza obutali butūkirivu.
16 Awo kabona anāmusembezānga, nā-
17 muteka mu maso ga Mukama: kabona na'dira ama'zi amatukuvu mu kintu ekyebūmba; ne ku nfūfu eri wansi mu wema kabona anā-
18 tōlāngako, nāgiteka mu ma'zi: kabona nāteka omukazi mu maso ga Mukama nābi'kula ku nviri ezokumutwe gwomukazi, nāmukwasa mu ngalo ekiwebwayo ekyobu'ta ekyoku'jukiza, kye kiwebwayo ekyobu-'ta ekyobu'gya: era kabona anākwatānga mu mukonogwe ama'zi
19 agakāwa agaleta ekikolimo: awo kabona anāmulaizānga, nāgamba omukazi nti Obanga tewali musaja eyasula nāwe, 'sō tokyāmānga eri obutali bulongōfu, [o]ngofugibwa'balo, ama'zi gano agakāwa agaleta
20 ekikolimo tegakulbʼrako: naye obanga wakyāma, ngofugibwa'balo, era ngoyōnōnese, era omusaja omulala obanga yasula nāwe atali 'balo:
21 awo kabona anālaizānga omukazi ekirairó ekyokukolima, kabona nāgamba omukazi nti Mukama akufūle ekikolimo nekirairo mu bantubo, Mukama bwakozimbyānga ekisāmbikyo, nātumbiza olubutolwo;
22 nama'zi gano agaleta ekikolimo [p]ganāgenda mu byendabyo, negatumbiza olubutolwo, negakōzimbya ekisāmbikyo: omukazi nāyogera nti
23 Amina, Amina. Awo kabona anāwandikānga ebikolimo ebyo mu kitabo, nābyozako nama'zi agakāwa:
24 nānywesa omukazi ama'zi agakāwa agaleta ekikolimo: ama'zi agaleta ekikolimo negaingira muye nega-
25 kāwa. Awo kabona ana'gyānga ekiwebwayo ekyobu'ta ekyobu'gya mu mukono gwomukazi, nāwūba ekiwebwayo ekyobu'ta mu maso ga
26 Mukama, nākireta eri ekyōto: [r]kabona na'dira olubatu olwobu'ta obuwebwayo, okuba eki'jukizo kyabwo, nābwōkera ku kyōto, oluva-

[a] Lev. 13. 3, 46. Kubal. 12. 14.
[b] Lev. 15. 2.
[c] Lev. 21. 1. Kubal. 9. 6, 10; 19. 11, 13; 31. 19.
[d] Lev. 26. 11, 12. 2 Kol. 6. 16.
[e] Lev. 6. 2, 3.
[f] Lev. 5. 5; 26. 40. Yos. 7. 19.
[g] Lev. 6. 5.
[i] Lev. 6. 6, 7; 7. 7.
[k] Kuv. 29. 28. Lev. 6. 17, 18, 29; 7. 6, 7, 9, 10, 14. Kubal. 18. 8, 9, 19. Ma. 18. 3, 4. Ez. 44. 29, 30.
[l] Lev. 10. 13.
[m] Lev. 18. 20.
[n] 1 Basek. 17. 18.
[o] Bal. 7. 2.
[p] Zab. 109. 18.
[r] Lev. 2. 2, 9.

nyuma nānywesa omukazi ama'zi
27 ago. Awo bwanāmalānga okumunywesa ama'zi, kale olunātukānga, bwanābānga ayōnōnese, era ngasobe'za ku 'bawe, ama'zi agaleta ekikolimo ganāingirānga muye negakāwa, nolubutolwe nerutumbira, nekisāmbikye nekikōzimba: nomukazi anābānga kikolimo mu bantu-
28 be. Era omukazi bwanābānga tayōnōnese, naye nga mulongōfu; kale tabengako kigambo, nokuba
29 aliba lubuto. Eryo lye tēka eryobu'gya, omukazi ngafugibwa'bawe
30 bwanākyāmānga nāyōnōneka: oba omwoyo ogwobu'gya bweguna'jirānga omusaja, nākwatirwa mukazi-we obu'gya; awo anātekānga omukazi mu maso ga Mukama, ne ka-
31 bona anāmukolerānga etēka eryo lyona. Omusaja nātabako butali butūkirivu, nomukazi oyo anābāngako obutali butūkirivubwe.

6 Mukama nāyogera ne Musa nti
2 Yogera nabāna ba Isiraeri, obagambe nti Omusaja oba mukazi
[a] Lev. 27. 2. Balam. 13. 5. Bik. 21. 23. Bal. 1. 1. [b] Am. 2. 12. Luk. 1. 15.
[a] bwaneyamānga obweyamo kububwe ye'ka, obweyamo obwomuwō-
3 nge, okwewōnga eri Mukama: [b] aneyāwulānga nomweuge nekitamīza; tanywānga ku mweuge omukātūfu, newakuba'de ekitamiza akikātūfu, 'sō tanywānga ku ma'zi gezabibu, 'sō talyānga zabibu mbisi
4 newakuba'de enkalu. Enaku zona ezokwewōngakwe talyānga kintu
5 ekiva ku muzabibu, newakuba'de ensigo newakuba'de ebikuta. Enaku zona ezobweyamobwe obwo-
[c] Balam. 16. 17. 1 Sam. 1. 11.
kwewōnga [c] akamwāno tekaitānga ku mutwegwe: okutūsa enaku lwezinātukiriránga, zeyewōngeramu eri Mukama, anābānga mutukuvu, anālekānga emivūmbo gyenviri e-
6 zokumutwegwe okukula. Enaku zona zeyewōngeramu eri Mukama,
[d] Lev. 21. 11. Kubal. 19. 11, 16. [e] Lev. 21. 1, 2, 11. Kubal. 9. 6.
7 [d] tasembererānga mulāmbo. [e] Teyefūlānga atali mulongōfu lwa kitāwe, newakuba'de lwa nyina, newakuba'de lwa mugandawe, newakuba'de lwa mwanyina, bwebanāfānga: kubanga okwewōngakwe eri
8 Katonda kuli ku mutwegwe. Enaku zona ezokwewōngakwe aba mu-
9 tukuvu eri Mukama. Era omuntu yena bwanāfānga amāngu enyo ngamulirānye naye nāyōnōna omutwe ogwokwewōngakwe; kale [f] anāmwānga omutwegwe ku lunaku o-
[f] Bik. 18. 18; 21. 24.
lwokulongōsebwakwe, ku lunaku olwomusānvu kwanāgumwerānga.
[g] Lev. 5. 7; 14. 22.
10 Ne ku [g] lunaku olwomunāna anāletānga bukamukukulu bubiri, oba amaiba amato abiri, eri kabona, ku
11 mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu: awo kabona anāwāngayo akamu okuba ekiwebwayo olwekibi, nakokubiri okuba ekiwebwayo ekyōkebwa, nāmutāngirira, kubanga yayōnōna olwabafu, nātukuza omutwegwe ku lunaku olwo.
12 Era anāwōngānga eri Mukama enaku ezokwewōngakwe, nāleta omwāna gwendiga omulume ogutanamala mwāka gumu okuba ekiwebwayo olwomusāngo: naye enaku ezisose zinābānga zifu'de, kubanga okwewōngakwe kwayōnōneka.
13 Era lino lye tēka eryomuwōnge, enaku ezokwewōngakwe bwezinātukiriránga: anāletebwānga ku mulyāngo gwewema eyokusisinkani-
14 rāngamu: nāwayo ekitonekye eri Mukama, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu ogutaliko bulema okuba ekiwebwayo ekyōkebwa, nomwāna gwendiga omulūsi ogumu ogutanamala mwāka gumu ogutaliko bulema okuba ekiwebwayo olwekibi, nendiga enume emu eteriko bulema
[i] Lev. 3. 6.
okuba [i] ebiwebwayo olweinirembe,
15 neki'bo ekyemigati egitazimbulukuswa, [k] ebitole ebyobu'ta obulūngi
[k] Lev. 2. 4.
obutabu'dwamu amafuta, nemigati egyempewere egitazimbulukuswa
[l] Kuv. 29. 2. [m] Kubal. 15. 5, 7, 10.
[l] egisigibwako amafuta, nobu'ta bwako obuwebwayo, [m] nebyoku-
16 nywa byako ebiwebwayo. Awo kabona anābyānjulānga mu maso ga Mukama, nāwayo kyawayo olweki-
17 bi, nekyo kyawayo ekyōkebwa: nāwayo endiga enume okuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe eri Mukama, awamu neki'bo ekyemigati egitazimbulukuswa: era kabona anāwāngayo nobu'ta obuwebwayo bwako, nebyokunywa byako ebiwe-
18 bwayo. Era omuwōnge anāmwerānga omutwe ogwokwewōngakwe ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, na'dira enviri ezokumutwe ogwokwewōngakwe, nāziteka mu muliro oguli wansi wa sadaka eyebiwebwayo olwemire-
19 mbe. Awo kabona anātwālānga [n] omukono omufumbe ogwendiga enume, nekitole kimu ekitazimbulukuswa ngaki'gya mu ki'bo, nomugati ogwempewere gumu ogutazimbulukuswa, [o] nābiteka mu ngalo
[n] 1 Sam. 2. 15
[o] Kuv. 29. 23, 24.
zomuwōnge, ngamaze okumwa (o-
20 mutwe) ogwokwewōngakwe: awo kabona anābiwūbawūbānga okuba ekiwebwayo ekiwūbibwawūbibwa mu maso ga Mukama; ebyo [p] byayāwulirwa kabona, awamu nekifuba ekiwūbibwawūbibwa nekisāmbi ekisitulibwa: oluvanyuma omuwōnge nālyoka aīnza okunywa omwe-
21 nge. Eryo lye tēka eryomuwōnge eyeyama obweyamo, nekitonekye kyawa Mukama olwokwewōngakwe, obuta'sāko ebyo byaīnza okufuna: ngobweyamobwe bwaneya-
[p] Kuv. 29. 27, 28.

mānga bwebunābānga, bwekityo bwekimugwānira okukola ngetēka eryokwewōngakwe bweriri.
22 Mukama nāyogera ne Musa nti
23 Yogera ne Aloni ne batabanibe nti Bwemutyo [r] bwemunāsabirānga omukisa abāna ba Isiraeri; munābagambānga nti
24 Mukama akuwe omukisa, [s] akukūme:
25 Mukama [t] akwākize amasoge, [u] akukwatirwe ekisa:
26 Mukama [v] akuimusize obwenyibwe, [y] akuwe emirembe.
27 Bwebatyo [z] bwebanātekānga erinya lyānge ku bāna ba Isiraeri; [a] nānge nābawānga omukisa.

7 Awo olwātuka ku lunaku Musa lweyamalirako okusimba enyumba, era ngamaze okugifukako amafuta nokugitukuza, nebintu byayo byona, nekyōto nebintu byakyo byona, era ngamaze okubifukako amafuta
2 nokubitukuza; awo abakulu ba Isiraeri, emitwe gyenyumba za bakitābwe, nebawayo; abo be bāli abakulu bebika, abo be bāfugānga abo
3 abābalibwa: nebaleta ekitone kyābwe mu maso ga Mukama, amagāli amabi'keko mukāga, nente kumi na biri; egāli erimu lya bakulu ki-'na babirye era ki'nomu ente: nebabyānjula mu maso genyumba.
4, 5 Mukama nāgamba Musa nti Kitōle gyebali, biberēnga bya kukola omulimu ogwokuwereza ogwomuwema eyokusisinkanirāngamu; era
6 onobiwa Abalevi, buli muntu ngokuwerezakwe bwekuli. Musa nātōla amagāli nente, nābiwa Abale-
7 vi. Amagāli abiri nente nya [a] byeyawa batabani ba Gerusoni, ngo-
8 kuwereza kwābwe bwekwali: [b] namagāli ana nente munāna [c] byeyawa batabani ba Merali, ngokuwereza kwābwe bwekwali, wansi womukono gwa Isamali mutabani wa Alo-
9 ni kabona. Naye batabani ba Kokasi teyabawako: kubanga [d] okuwereza okwomuwatukuvu kwali kwābwe; bākusitulirānga ku bibe-
10 gabega byābwe. Awo abakulu nebawayo [e] olwokuwōnga ekyōto ku lunaku lwekyafukirwako amafuta, abakulu nebawayo ekirabo kyābwe
11 mu maso gekyōto. Mukama nāgamba Musa nti Banāwāngayo ekitone kyābwe, buli mukulu ku lunakulwe, olwokutukuza ekyōto.
12 Noyo eyawayo ekitonekye ku lunaku olwoluberyeberye yali [f] Nakusoni mutabani wa Aminadabu owo-
13 mukika kya Yuda: nekitonekye kyali sowani emu ya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga [g] sekeri eyomuwatukuvu bweri; byombi nga biju'de obu-'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo [h] ekyobu'ta;
14 ekijiko kimu ekya zābu ekya (seke-
15 ri) kumi, ekiju'de [k] obubāne; [l] ente enume envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo ekyōkebwa;
16 embuzi enume emu okuba [m] ekiwe-
17 bwayo olwekibi; era okuba [n] sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Nakusoni mutabani wa Aminadabu.
18 Ku lunaku olwokubiri Nesaneri mutabani wa Zuali, omukulu wa I-
19 sakali, nāwayo: yawayo okuba ekitonekye esowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri ensānvu, nga sekeri eyomuwa tukuvu bweri; byombi nga biju'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyobu-
20 'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de obubāne;
21 ente enume envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo ekyōkebwa;
22 embuzi enume emu okuba
23 ekiwebwayo olwekibi; era okuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Nesaneri mutabani wa Zuali.
24 Ku lunaku olwokusatu Eriabu mutabani wa Keroni, omukulu wa-
25 bāna ba Zebuluni (nāwayo): ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri ensānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byombi nga biju-'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyobu-
26 'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de obubāne;
27 ente envubuka emu, endiga enume emu, embuzi enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwe-
28 bwayo ekyōkebwa; embuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi;
29 era okuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Eriabu mutabani wa Keroni.
30 Ku lunaku olwokuna Erizuli mu-

[r] Lev. 9. 22. 1 Byom. 23. 13.
[s] Zab. 121. 7. Yok. 17. 11.
[t] Zab. 31. 16; 67. 1; 80. 3, 7, 19; 119. 135. Dan. 9. 17.
[u] Luk. 6. 36.
[v] Zab. 4. 6.
[y] Yok. 14. 27. 2 Bas. 3. 16
[z] Ma. 28. 10. 2 Byom. 7. 14. Is. 63. 7. Dan. 9. 18, 19.
[a] Zab. 114. 12.

[a] Kubal. 4. 28.
[b] Kubal. 4. 31.
[c] Kubal. 4. 33.
[d] Kubal. 4. 15.
[e] Ma. 20. 5. 1 Basek. 8. 63. 2 Byom. 7. 5. 2. Ez. 6. 16.
[f] Kubal. 2. 3.
[g] Kuv. 30. 13.
[h] Lev. 2. 1.
[k] Kuv. 30. 34.
[l] Lev. 1. 2.
[m] Lev. 4. 23.
[n] Lev. 3. 1.

tabani wa Sedeuli, omukulu wabā-
31 na ba Leubeni, (nāwayo): ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri ensānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju-'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo e-
32 kyobu'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de obubā-
33 ne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo ekyōke-
34 bwa; embuzi enume emu okuba e-
35 kiwebwayo olwekibi; era okuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Erizuli mutabani wa Sedeuli.

36 Ku lunaku olwokutāno Serumieri mutabani wa Zulisadai, omukulu
37 wabāna ba Simeoni, (nāwayo): ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju-'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyo-
38 bu'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de obubā-
39 ne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo ekyōke-
40 bwa; embuzi enume emu okuba e-
41 kiwebwayo olwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Serumieri mutabani wa Zulisadai.

42 Ku lunaku olwomukāga Eriasafu mutabani wa Deweri, omukulu wa-
43 bāna ba Gadi, (nāwayo): ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyobu'ta;
44 ekijiko kimu ekya zābu ekya sekeri
45 kumi, ekiju'de obubāne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba
46 ekiwebwayo ekyōkebwa; embuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwe-
47 kibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Eriasafu mutabani wa Deweri.

48 Ku lunaku olwomusānvu Erisama mutabani wa Amikudi omukulu
49 wabāna ba Efulaimu, (nāwayo); ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo e-
50 kyobu'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi ekiju'de
51 obubāne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwa-
52 yo ekyōkebwa; embuzi enume emu
53 okuba ekiwebwayo olwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Erisama mutabani wa Amikudi.

54 Ku lunaku olwomunāna Gamalieri mutabani wa Pedazuli, omukulu wabāna ba Manase, (nāwayo):
55 ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwa-
56 yo ekyobu'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de
57 obubāne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo ekyō-
58 kebwa; embuzi enume emu okuba
59 ekiwebwayo olwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Gamalieri, mutabani wa Pedazuli.

60 Ku lunaku olwomwenda Abidani mutabani wa Gideoni, omukulu wa-
61 bāna ba Benyamini, (nāwayo): ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju-'de obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyo-
62 bu'ta; ekijiko kimu ekya (sekeri)
63 kumi, ekiju'de obubāne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba
64 ekiwebwayo ekyōkebwa; embuzi e-

nume emu okuba ekiwebwayo o-
65 lwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu; ekyo kye kyali ekitone kya Abidani mutabani wa Gideoni.

66 Ku lunaku olwekumi Akiezeri mutabani wa Amisadai, omukulu
67 wabāna ba Dani, (nāwayo): ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju-'de obu'ta obulūngi obntabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyo-
68 bu'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de obubāne;
69 ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu,
70 okuba ekiwebwayo ekyōkebwa; embuzi enume emu okuba ekiwe-
71 bwayo olwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Akiezeri mutabani wa Amisadai.

72 Ku lunaku olwekumi nolumu Pagieri mutabani wa Okulani, omukulu wabāna ba Aseri, (nāwayo):
73 ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju'de obu'ta obulūngi obutabu-'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo
74 ekyobu'ta; ekijiko kimu ekya zabu ekya (sekeri) kumi, ekiju'de obu-
75 bāne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo ekyō-
76 kebwa; embuzi enume emu okuba
77 ekiwebwayo olwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Pagieri mutabani wa Okulani.

78 Ku lunaku olwekumi nebiri Akira mutabani wa Enani, omukulu
79 wabāna ba Nafutali, (nāwayo); ekitonekye kyali sowani emu eya feza, obuzito bwayo (sekeri) kikumi mwasatu, ekibya kimu ekya feza ekya sekeri nsānvu, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri; byōmbi nga biju'de obu'ta obulūngi obutabu-'dwamu amafuta, okuba ekiwebwa-
80 yo ekyobu'ta; ekijiko kimu ekya zābu ekya (sekeri) kumi ekiju'de
81 obubāne; ente envubuka emu, endiga enume emu, omwāna gwendiga omulume ogumu ogutanamala mwāka gumu, okuba ekiwebwayo
82 ekyōkebwa; embuzi enume emu
83 okuba ekiwebwayo olwekibi; nokuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe, ente biri, endiga enume tāno, embuzi enume tāno, abāna bendiga abalume batāno abatanamala mwāka gumu: ekyo kye kyali ekitone kya Akira mutabani wa Enani.

84 Kuno kwe kwali okutukuza ekyō-to, ku lunaku kwekyafukirwako amafuta mu mikono gyabakulu ba Isiraeri: esowani kumi na biri eza feza, ebibya kumi na bibiri ebya feza, ebijiko kumi na bibiri ebya
85 zābu: buli sowani eya feza (sekeri) kikumi mwasatu, na buli kibya (sekeri) nsānvu: efeza yona eyebintu (sekeri) enkumi biri mu bina, nga
86 sekeri eyomuwatukuvu bweri; ebijiko ebya zābu kumi na bibiri, ebiju'de obubāne, buli kijiko (sekeri) kumi, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri: zābu yona eyomu-
87 bijiko (sekeri) kikumi mwabiri: ente zona okuba ekiwebwayo ekyōkebwa kumi na biri, endiga enume kumi na biri, abāna bendiga abalume abatanamala mwāka gumu kumi na babiri, nobu'ta bwabyo obuwebwayo: nembuzi enume okuba ekiwebwayo olwekibi kumi na
88 biri: nente zona okuba sadaka eyebiwebwayo olwemirembe ente abiri mu nya, endiga enume nkāga, embuzi enume nkāga, abāna bendiga abalume abatanamala mwāka gumu nkāga. Okwo kwe kwali okutukuza ekyōto, bwekyamala oku-
89 fukibwako amafuta. Awo Musa bweyaingira mu wema eyokusisinkaniriāngamu [o] okwogera naye, nālyoka awulira [p] E'dobozi eryo nga lyogera naye nga liima wa'gulu ku ntebe eyokusāsira eyali ku sanduko eyobujuliriwa, wakati wa bakerubi bōmbi: nāyogera naye.

[o] Kuv. 33. 9, 11. Kubal. 12. 8.
[p] Kuv. 25. 22.

8 Mukama nāyogera ne Musa nti
2 Yogera ne Aloni omugambe nti [a] Bwonokolēzānga etabaza, etabaza omusānvu zināyākirānga mu maso
3 gekikōndo. Aloni nākola bwatyo; yakolēza etabaza zakyo (okwākirānga) mu maso gekikōndo, nga
4 Mukama bweyalagira Musa. [b] Era guno gwe gwali omulimu ogwekikōndo, mulimu gwa zābu mpēse; okutūka ku ntobo yakyo, nokutūka ku bimuli byakyo, kyali mulimu muwēse: ngekyokulabirako bwekyali Mukama kyeyalaga Musa, bwatyo bweyakola ekikōndo.

5, 6 Mukama nāgamba Musa nti Yāwula Abalevi mu bāna ba Isiraeri,

[a] Kuv. 25. 37; 40. 25.

[b] Kuv. 25. 31.

7 obalongóse. Era bwonobakola bwo-
ti okubalongósa: mánsira kubo
c ama'zi agokutángirira, era d aka-
mwáno bakaise ku mubiri gwábwe
gwona, boze engoye zábwe, bero-
8 ngóse. Kale batwále ente envu-
buka, e nekiwebwayo kyako ekyo-
bu'ta, obu'ta obulúngi obutabu'dwa-
mu amafuta, nente envubuka eyo-
kubiri gitwále okuba ekiwebwayo
f Kuv. 29. 9 olwekibi. Awo f onoyánjula Aba-
4; 40. 12. levi mu maso gewema eyokusisi-
g Lev. 8. 3. nkanirángamu: g nokung'anya eki-
bina kyona ekyabána ba Isiraeri:
10 noyánjula Abalevi mu maso ga Mu-
h Lev. 1. 4. kama: abána ba Isiraeri h nebateka
11 emikono gyábwe ku Balevi: Aloni
náwayo Abalevi mu maso ga Mu-
kama okuba ekiwebwayo ekiwúbi-
bwawúbibwa, kubwabána ba Isi-
raeri, babérénga abokukola okuwe-
12 reza kwa Mukama. Abalevi neba-
teka emikono gyábwe ku mitwe
gyente: náwe oweyo emu okuba
ekiwebwayo olwekibi, neyokubiri
okuba ekiwebwayo ekyókebwa, eri
Mukama, okutángirira Abalevi.
13 Noteka Abalevi mu maso ga Aloni
ne mu maso ga batabanibe, noba-
wayo okuba ekiwebwayo ekiwúbi-
14 bwawúbibwa eri Mukama. Bwotyo
bwonoyáwula Abalevi mu bána ba
k Kubal. 3. 45; 16. 9. Isiraeri: Nabalevi banábánga k bá-
15 nge. Oluvanyuma Abalevi neba-
lyoka baingira okukolánga okuwe-
reza okwomuwema eyokusisinkani-
rángamu: náwe onobalongósa, no-
bawayo okuba ekiwebwayo ekiwú-
16 bibwawúbibwa. Kubanga bawere-
'dwayo dala gyendi mu bána ba
l Kubal. 3. 12, 45. Isiraeri; l nabetwálira mu kifo kya-
bo bona aba'gula nda, be baberye-
berye ku bána ba Isiraeri bona.
m Kuv. 13. 2, 12, 13, 15. Kubal. 3. 13. Luk. 2. 23. 17 m Kubanga ababeryeberye bona mu
bána ba Isiraeri bánge, obanga mu-
ntu obanga nsolo: ku lunaku kwe-
nakubira ababeryeberye bona mu-
18 nsi Yemisiri nabetukuliza. Era
n Kubal. 3. 9. natwála Abalevi mu kifo kyababe-
ryeberye bona mu bána ba Isiraeri.
19 Era n nawa Abalevi okuba ekirabo
eri Aloni neri batabanibe nga mba-
'gya mu bána ba Isiraeri, okuko-
lánga okuwereza kwabána ba Isi-
raeri mu wema eyokusisinkanirá-
ngamu, nokutángiriránga abána ba
o Kubal. 1. 53; 16. 46; 18. 5. 2 Byom. 26. 16. Isiraeri: o waleménga okuba eki-
bonyobonyo kyona mu bána ba Isi-
raeri, abána ba Isiraeri nga base-
20 mbera mu watukuvu. Bwatyo Musa
bweyakola Abalevi ne Aloni, neki-
bina kyona ekyabána ba Isiraeri:
nga byona bwebyali Mukama bye-
yalagira Musa ku Balevi, bwebatyo
21 abána ba Isiraeri bwebábakola. A-
balevi neberongósa mu kibi, neboza
engoye zábwe; Aloni nábawayo o-
kuba ekiwebwayo ekiwúbibwawú-
bibwa mu maso ga Mukama; Aloni
22 nábatángirira okubalongósa. Awo
oluvanyuma Abalevi nebalyoka bai-
ngira okukolánga okuwereza kwá-
bwe mu wema eyokusisinkanirá-
ngamu mu maso ga Aloni, ne mu
maso ga batabanibe: nga Mukama
bweyali alagi'de Musa ku Balevi,
bwebatyo bwebábakola.
23, 24 Mukama nágamba Musa nti Bi-
no bye bya Balevi: p abakamaze p Kubal. 4. 3. 1 Byom. 23. 3, 24, 27.
emyáka abiri mwetáno nokukirawo
banáingirránga okulwánira olutalo
25 mu mulimu ogwomuwema eyoku-
sisinkanirángamu: era bwebanáa-
wezánga emyáka atáno, banálekerá-
ránga awo okulwánira mu mulimu,
26 nga tebakyawereza; naye banáko-
leránga wamu ne baganda bábwe
mu wema eyokusisinkanirángamu,
okukúma byebateresebwa, nga te-
babwereza kuwereza kwona. Bwo-
tyo bwonokola Abalevi mwebyo bye-
bateresebwa.

9 Mukama nágambira Musa mu 'dú-
ngu lya Sinai, mu mwezi ogwolu-
beryeberye ogwomwáka ogwokubiri
nga bamaze okuva munsi Yemisiri,
2 nti Era abána ba Isiraeri bakwa-
tenga Okuitako mu ntúko zakwo
3 ezalagirwa. Ku lunaku olwekumi
nenya olwomwezi guno, akawungézi,
kwemunákukwatiránga mu ntúko
zakwo ezalagirwa: ngamatéka ga-
kwo gona nobulómbolómbo bwa-
kwo bwona bwebuli, bwemunáku-
4 kwatánga bwemutyo. Musa nága-
mba abána ba Isiraeri bakwatenga
5 Okuitako. q Nebakwatira Okuitako q Yos. 5. 10.
mu (mwezi) ogwoluberyeberye, ku
lunaku olwekumi nenya olwomwe-
zi, akawungézi, mu 'dúngu lya Si-
nai: nga byona bwebyali Mukama
bye-yalagira Musa, bwebatyo bwe-
6 bákola abána ba Isiraeri. Awo ne-
wabawo abantu abáli nga si b balo- b Kubal. 5. 2; 19. 11, 16. Yok. 18. 28.
ngófu olwomulámbo gwomuntu, no-
butaínza nebataínza kukwatira Kui-
tako ku lunaku olwo: c neba'ja mu c Kuv. 18. 15, 19. 26. Kubal. 27. 2.
maso ga Musa ne Aloni ku lunaku
7 olwo: abantu abo nebamugamba
nti Tetuli balongófu olwomulámbo
gwomuntu: ekituziiza kiki obuta-
wayo kitone kya Mukama mu ntúko
8 zakyo mu bána ba Isiraeri? Musa
nábagamba nti Musoke muleke;
ndyoke d mpulire Mukama kyaná-
lagira ku'mwe. d Kubal. 27. 5.
9 Mukama nágamba Musa nti
10 Gamba abána ba Isiraeri nti Omu-
ntu yena ku'mwe oba ku mirembe
gya'mwe bwanábánga si mulongófu
olwomulámbo, oba bwanábánga ali
mu lugendo ewala, naye anákwa-
11 tánga Okuitako eri Mukama: mu
mwezi ogwokubiri ku e lunaku o- e 2 Byom. 30. 2, 15.
lwekumi nenya akawungézi kwe-

banākukwatirānga; [f] banākulyānga nemigati egitazimbulnkuswa nenva
12 ezikāwa: [g] tebasigazāngako okutūsa enkya, 'sō [h] tebamenyānga gūmba lyakwo: [i] ngetēka lyona Eryokuitako bweriri bwebanākukwatānga
13 bwebatyo. Naye omuntu omulongōfu 'sō atali mu lugendo, nāleka okukwata Okuitako, [k] obulamu obwo bunāzikirizibwānga mu bantube: kubanga [m] tawa'deyo kitone kya Mukama mu ntūko zakyo ezalagirwa, omuntu oyo anābāngako
14 ekibikye. Era omugenyi bwanātūlānga mu'mwe, nāyagala okukwata Okuitako eri Mukama; ngetēka Eryokuitako nobulōmbolōmbo bwakwo bwebuli, bwanākolānga bwatyo:
[n] munābānga netēka limu eri omugenyi era neri oyo eyazālirwa munsi.
15 Awo [o] ku lunaku enyumba kweyasumbirwa ekire nekibi'ka ku nyumba, ye wema eyobujulirwa: era
[p] akawungēzi nekiba ku nyumba ngekifananyi kyomuliro, okutūsa
16 enkya. Bwekyabānga bwekityo enaku zona: ekire kyagibi'kāngako,
17 nekifananyi kyomuliro kiro. Era [r] buli ekire lwekya'gyibwāngako ku Wema, awo abāna ba Isiraeri nebalyoka batambula: ne mu kifo ekire mwekyabērānga, awo abāna ba Isi-
18 raeri webāsisirānga. Abāna ba Isiraeri bātambulānga lwa kiragiro kya Mukama, era bāsisirānga lwa kiragiro kya Mukama: [s] ekisēra kyona ekire kyekyamalānga ku nyu-
19 mba bātūlānga mu lusisira. Era ekire bwekyalwānga enaku nyingi ku nyumba, awo abāna ba Isiraeri nebakwatānga ekiragiro kya Mukama,
20 nebatatambula. Era olusi ekire kyamalānga enaku ntono ku nyumba; awo ngekiragiro kya Mukama bwekyali nebatūlānga mu lusisira, era ngekiragiro kya Mukama
21 bwekyali bātambulānga. Era olusi ekire kyabāngako okusoka akawungēzi okutūsa eukya; era ekire bwekya'gyibwāngako enkya nebatambula: oba (bwekyabāngako) emisana nekiro, ekire bwekya'gyibwā-
22 ngako, nebatambula. Obanga naku biri obanga mwezi obanga mwāka, ekire bwekyalwānga ku nyumba, nga kibēra okwo, abāna ba Isiraeri [t] nebatūlānga mu lusisira, nebatatambula: naye bwekya'gyi-
23 bwāngako. nebatambulānga. Bāsisirānga lwa kiragiro kya Mukama, era bātambulānga lwa kiragiro kya Mukama: bākwatānga ebyo Mukama byeyakūtira, olwekiragiro kya Mukama mu mukono gwa Musa.

10 2 Mukama nāgamba Musa nti We-
kolere amakondēre abiri ga fe-
za; onogakola nomulimu omuwē-
se: era ganābānga gyoli ga [a] kuita
kibīna, era ga kutambuza nāsisira.
3 Era [b] bwebanāgafūwānga, ekibīna kyona kinākung'anirānga gyoli ku mulyāngo gwewema eyokusisinka-
4 nirāngamu. Era bwebanāfūwānga erimu lyo'ka, kale abakulu, [c] emitwe gyenkumi za Isiraeri, banāku-
5 ng'anirānga gyoli. Era bwemunāgafūwānga okugalaya, [d] ensisira eziri ku lui olwebugwanjuba zinātambulānga. Era bwemunāgafūwā-
6 nga okugalaya omulūndi ogwokubiri, ensisira eziri ku lui olwobukika obwadyo zinātambulānga: banāgafūwānga okugalaya olwokuta-
7 mbula kwābwe. Naye ekibīna bwekināBānga kya kukung'anyizibwa, munafūwānga, naye temugalayā-
8 nga. Ne [e] batabani ba Aloni, bakabona, banāfūwānga amakondēre; era ganābānga gyemuli tēka eritali'gwāwo mu mirembe gya'mwe gyo-
9 na. Era bwemunātabālānga munsi ya'mwe omulabe [f] abajōga, kale munāfūwānga amakondēre okugalaya; era [g] muna'jukirwānga mu maso ga Mukama Katonda wa'mwe, era munālokokānga mu balabe ba'mwe.
10 Era [h] ku lunaku olwesanyu lya'mwe, ne ku mbaga za'mwe ezalagirwa, nemyezi gya'mwe wegināsokerānga, munafūwānga amakondēre ago ku biwebwayo bya'mwe ebyōkebwa ne ku sadaka ezebya'mwe ebiwebwayo olwemirembe; era ganābānga gyemuli ki'jukizo mu maso ga Katonda wa'mwe: 'nze Mukama Katonda wa'mwe.
11 Awo olwātuka mu mwāka ogwokubiri, mu mwezi ogwokubiri. ku lunaku olwabiri olwomwezi, ekire
[k] neki'gyibwa kunguln ku wema e-
12 yobujulirwa. Abāna ba Isiraeri [l] nebasitula ngebiramago byābwe bwebyali nebaya [m] mu 'dūngu lya Sinai; ekire nekiimirira mu [n] 'dū-
13 ngu lya Palani. Nebasoka okusitula ngekiragiro kya Mukama bwekya-
14 li mu mukono gwa Musa. Ebendera eyolusisira olwabāna ba Yuda [o] nekulembera nesitula nge'gye lyābwe bweryali: nomukulu we'gye-
rye yali [p] Nakusoni mutabani wa
15 Aminadabu. Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Isakali yali Nesa-
16 neri mutabani wa Zuali. Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Zebuluni yali Eriabu mutabani wa
17 Keroni. [r] Enyumba nesimbulibwa; batabani ba Gerusoni ne batabani ba Merali, [s] abetikānga enyumba,
18 nebasitula. [t] Ebendera yolusīsira lwa Leubeni netambula nge'gye lyābwe bweryali: nomukulu we'gye-
rye yali Erizuli mutabani wa Se-
19 deuli. Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Simeoni yali Serumie-

[a] Is. 1. 13.
[b] Yer. 4. 5. Yo. 2. 15.
[c] Kuv. 18. 21. Kubal. 1. 16; 7. 2.
[d] Kubal. 2. 3.
[e] Kubal. 31. 6. Yos. 6. 4. 1 Byom. 15. 24. 2 Byom. 13. 12.
[f] Balam. 2. 18; 4. 3. 1 Sam. 10. 18. Zab. 106. 42.
[g] Zab. 106. 4.
[h] Kubal. 29. 1. Lev. 23. 24. 1 Byom. 15. 24. 2 Byom. 5. 12; 7. 6; 29. 26. Ezr. 3. 10. Nek. 12. 35. Zab. 81. 3.
[i] Kubal. 9. 17.
[k] Kuv. 40. 36. Kubal. 2. 9, 16, 24, 31.
[l] Kuv. 19. 1. Kubal. 1. 1; 9. 5.
[m] Lub. 21. 21. Kubal. 12. 16; 13. 3, 26. Ma. 1. 1.
[n] Kubal. 2. 3, 9.
[o] Kubal. 1. 7.
[p] Kubal. 1. 51.
[r] Kubal. 4. 2, 31; 7. 6-8.
[s] Kubal. 2. 10, 16.
[t] Kuv. 12. 37.
[f] Kuv. 12. 8.
[g] Kuv. 12. 10.
[h] Kuv. 12. 46. Yok. 19. 36.
[i] Kuv. 12. 43.
[k] Lub. 17. 14. Kuv. 12. 15.
[m] Iu. 7.
[n] Kuv. 12. 49.
[o] Kuv. 40. 34. Nek. 9. 12, 19. Zab. 78. 14.
[p] Kuv. 13. 21; 40. 38.
[r] Kuv. 40. 36. Kubal. 10. 11, 33, 34. Zab. 80. 1.
[s] 1 Kol. 10. 1.

20 ri mutabani wa Zulisadai. Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Gadi yali Eriasafu mutabani wa Deweri. 21 Abakokasi nebetika nga basitu'de [u] awatukuvu: (bali) nebasimbānga enyumba bo nga tebanatūka. 22 [w] Ebendera eyolusisira lwabāna ba Efulaimu nesitula nge'gye lyābwe bweryali: nomukulu we'gyerye yali Erisama mutabani wa 23 Amikudi. Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Manase yali Gamalieri mutabani wa Pedazuli. 24 Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Benyamini yali Abidani mutabani wa 25 Gideoni. [x] Ebendera yolusisira lwabāna ba Dani, eyasembānga ensisira zona, nesitula nge'gye lyābwe bweryali: nomukulu we'gyerye yali Akiezeri mutabani wa Amisadai. 26 Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Aseri yali Pagieri mutabani wa Okulani. 27 Nomukulu we'gye lyekika kyabāna ba Nafutali 28 yali Akira mutabani wa Enani. Okwo kwe kwali okutambula kwabāna ba Isiraeri nge'gye lyābwe bweryali; nebasitula.

29 Awo Musa nāgamba Kobabu mutabani wa [z] Leweri Omumidiani, muko'domi wa Musa, nti Tutambula okugenda mu kifo Mukama kyeyayogerako nti [a] Ndikibawa: 'jāngu 'gwe ogende na'fe, na'fe [b] tunākukolānga bulūngi: kubanga [c] Mukama yayogera ebirūngi ku Isiraeri. 30 Nāmugamba nti Si'ja kugenda: naye na'dayo munsi yewa'fe neri 31 enda zānge. Nāgamba nti Totuleka, nkwegairi'de; kubanga 'gwomanyi bwetuba tusisirānga mu 'dūngu, era onobānga gyetuli mu [d] kifo kyamaso. Kale olunātukānga, bwonogenda na'fe, wewawo, olunātukānga [e] buli birūngi byona Mukama byanātukolānga 'fe, ebyo tunākukolānga nāwe.

32 Nebasitula nebava ku [f] lusozi lwa Mukama okutambula olugendo olwenaku esatu; nesanduko eyendagāno ya Mukama [g] nebakulembera olugendo olwenaku esatu okubanonyeza ekifo ekyokuwu'muliramu. 34 [i] Nekire kya Mukama kyabānga kubo emisana, bwebāsitulānga okuva mu lusisira.

35 Awo olwātukānga esanduko bweyasitulwānga Musa nāyogera nti [k] Golokoka, ai Mukama, abalabebo basasānyizibwe; nabo abakukyāye 36 ba'duke mu masogo. Era bweyaimiriranga nāyogera nti Komawo, ai Mukama, eri obukumi obwenkumi za Isiraeri.

11 Abantu nebaba nga [a] bemulugunya, (nga bogera) bubi mu matu ga Mukama: Mukama bweyabawulira obusūngubwe nebubūbūka; [b] omuliro gwa Mukama negwōkya mubo, negulya ku nkomerero yolusisira. 2 Abantu nebakābira Musa; Musa [c] nāsaba Mukama, omuliro 3 negukakana. Ekifo ekyo nekitūmibwa erinya Tabera: kubanga omuliro gwa Mukama gwayōkya mubo.

4 Awo ekibīna ekyabasenze ekyali mubo nebatanula okwegomba: nabāna ba Isiraeri nabo nebakāba amaziga nate, nebagamba nti [d] Ani 5 anātuwa enyama okulya? [e] Tu'jukira ebyenyanja byetwalirānga obwerére mu Misiri; wu'ju nensu'ju neva nobutūngulu nebyokulira: naye kakano / obulamu bwa'fe bukali'de dala; tewali kintu na katono: tetulina kintu kyetuba twesiga wa- 7 bula emanu eno. Era [g] emanu yali ng'anga ensigo za jada, nekifananyi kyayo ngekifananyi kya [i] be- 8 dola. Abantu nebatambulatambula, nebagikung'anya nebagisera ku mengo, oba nebagisekulira mu binu, nebagifumba mu ntamu, nebagi-'gyamu emigati: [k] nokuwoma kwayo kwali ng'anga okuwoma kwamafuta amagya. Era [l] omusulo bwegwagwānga ku lusisira ekiro, ema- 10 nu negwānga kugwo. Musa nāwulira abantu nga bakāba amaziga mu nda zābwe zona, buli muntu ku mulyāngo gwewemaye: obusūngu bwa Mukama nebubūbūka nyo; Musa 11 nānyiga. [m] Awo Musa nāgamba Mukama nti Kiki ekikukoze'za obubi omu'duwo? era kiki okindobe-'de obutalaba kisa mu masogo, noku'sāko nonzi'sāko omugugu gwa- 12 bantu bano bona? 'Nze nali olubuto lwa bantu bano bona? 'nze nabazāla, nokugamba nong'amba nti [n] Basitule mu kifubakyo nga kitāwe womwāna omulezi bwasitula omwāna ayonka, okubatwāla munsi [o] gye- 13 walairira bajaja bābwe! [p] Nandi-'gye wa 'nze enyama okugabira abantu bano bona? kubanga bankābira nga bogera nti Tuwe enyama 14 tulye. [r] 'Nze siinza kusitula bantu bano bona nze'ka, kubanga bainze 15 okunzitowerera. Era bwononkola bwotyo, [s] nzi'tira dala mangwāgo, nkwegairi'de, obanga ndabye ekisa mu masogo; 'neme okulaba enaku zānge.

16 Mukama nāgamba Musa nti Nkung'anyiza [t] abasaja nsānvu abokubaka'de ba Isiraeri, bomanyi okuba abaka'de babantu nabakulu abanābafugānga; obalete ku wema eyokusisinkanirāngamu, baimirire eyo 17 wamu nāwe. [u] Nānge na'ka nenjogerera nāwe eyo: era [w] nātōla ku mwoyo oguli ku'gwe, nenguteka kubo; nabo banāsitulānga omugu-

[u] Kubal. 4. 4, 15; 7. 9.
[w] Kubal. 2. 18, 24.
[x] Kubal. 2. 25, 31.
[z] Kuv. 2. 18.
[a] Lub. 12. 7.
[b] Balam. 1. 16; 4. 11.
[c] Lub. 22. 12. Kuv. 3. 8; 6. 7, 8.
[d] Yob. 29. 15.
[e] Balam. 1. 16.
[f] Kuv. 3. 1.
[g] Yos. 3. 3, 4, 6. Zab. 132. 8.
[i] Kuv. 13. 21. Nek. 9. 12, 19.
[k] Zab. 68. 1, 2; 132. 8.
[a] Ma. 9. 22.
[b] Zab. 106. 18.
[c] Yak. 5. 16.
[d] Zab. 78. 18; 106. 14. 1 Kol. 10. 6.
[e] Kuv. 16. 3.
[f] Kubal. 21. 5.
[g] Kuv. 16. 14, 31.
[i] Lub. 2. 12.
[k] Kuv. 16. 31.
[l] Kuv. 16. 13, 14.
[m] Ma. 1. 12.
[n] Is. 40. 11.
[o] Lub. 26. 3; 50. 24. Kuv. 13. 5.
[p] Mat. 15. 33. Ma'k. 8. 4.
[r] Kuv. 18. 18.
[s] 1 Basek. 19. 4. Yon. 4. 3.
[t] Kuv. 24. 1, 9.
[u] Ju. 25. Kuv. 19. 20.
[w] 1 Sam. 10. 6. 2 Basek. 2. 15. Nek. 9. 20. Is. 44. 3. Yo. 2. 28.

gu gwabantu wamu nāwe, olemēnga
18 okugusitula 'gwe we'ka. Era ga-
mba abantu nti [v]Mwetukulize olu-
naku olwenkya, era mulirya enya-
ma: kubanga mukābi'de amaziga
[z]mu matu ga Mukama nga mwo-
gera nti Ani alituwa enyama oku-
lya? kubanga [a]twali bulūngi mu
Misiri: Mukama kyaliva abawa
19 enyama, nemulya. Temulirirako
lunaku lumu, newakuba'de enaku
ebiri, newakuba'de enaku etāno,
newakuba'de enaku ekumi, newa-
20 kuba'de enaku abiri; naye [b]mwezi
mulāmba, okutūsa lwerifulumira
mu nyindo za'mwe, nemuginyiwa:
kubanga mugānyi Mukama ali mu-
'mwe, nemukābira amaziga mu ma-
soge nga mwogera nti [c]Ekyatu'gya
21 ki mu Misiri? Musa nāgamba nti
[d]Abantu bendimu wakati, be basa-
ja abatambula nebigere obusirīvu
mukāga; nāwe ogambye nti Ndi-
bawa enyama balireko omwezi o-
22 mulāmba. [e]Banāba'tirānga endiga
nente okubamalānga? oba balibа-
kung'anyiza ebyenyanja byona e-
byomunyanja okubamalānga?
23 Mukama nāgamba Musa nti [f]O-
mukono gwa Mukama guimpawa-
'de? kakano onolaba obanga [g]ek-
gambo kyānge kinātukirira gyoli
24 nantiki siwewawo. Musa nāfuluma
nābūlira abantu ebigambo bya Mu-
kama: nākung'anya abasaja nsā-
nvu abokubaka'de babantu, naba-
25 'sāwo okwetōlōla Ewema. Muka-
ma na'kira mu kire nāyogera naye,
nātōla ku mwoyo ogwali kuye, nā-
guteka ku baka'de ensānvu: awo
olwātuka omwoyo bwegwatūla ku-
bo [i]nebalagula, naye nebakomya
26 awo. Naye nemusigala mu lusi-
sira abasaja babiri, erinya lyomu
Eridadi, nerinya lyomulala Meda-
di: omwoyo negutūla kubo; era
bāli ku muwendo gwabo abāwandi-
kibwa, naye bāli [k]tebafulumye oku-
genda ku Wema: nebalagulira mu
27 lusisira. Omulenzi na'duka nābūlira
Musa nāgamba nti Eridadi ne Me-
28 dadi balagulira mu lusisira. Yosu-
wa mutabani wa Nuni, omuwereza
wa Musa, omu ku basajabe aba-
lōnde, na'damu nāgamba nti Mu-
29 kamawānge Musa, [l]bagāne. Musa
nāgamba nti Obu'gya bukuku'te ku-
lwānge? [m]abantu bona aba Mu-
kama singa bana'bi, Mukama singa
30 abatekako omwoyogwe! Musa ne-
yegendera mu lusisira, ye naba-
31 ka'de ba Isiraeri. [n]Empewo nefu-
luma eri Mukama, nereta obugubi
okuva ku nyanja, nebugwisa mu
lusisira, ngolugendo olwolunaku
olumu ku lui luno, nolugendo olwo-
lunaku olumu ku lui lulī, okwetōlō-
la olusisira, ngemikono ebiri oku-
32 tūka ku 'taka webwali. Abantu
nebagolokoka nebazibya olunaku
olwo, nebakēsa obu'de, nebazibya
obu'de obwenkya, nebakung'anya
obugubi: eyakung'anya obutono,
yakung'anya [o]komeri kumi: neba-
bweyanikira wonawona okwetōlōla
33 olusisira. [p]Enyama bweyali nge-
kyali wakati mu manyo gābwe, nga
tebanaba kugigāya, obusūngu bwa
Mukama nebubūbūka ku bantu,
Mukama nākuba abantu ekibonyo-
34 bonyo kinene nyo. Ekifo ekyo
nekitūmibwa erinya Kibirosikata-
va: kubanga webazīka abantu abe-
35 gomba. Abantu [r]nebasitula Ekibi-
rosikatava nebatambula nebagenda
Ekazerosi; nebatūla Ekazerosi.

12 Awo Miryamu ne Aloni nebogera
obubi ku Musa olwomukazi Omu-
kusi gweyali awasi'za: kubanga
[a]yali awasi'za omukazi Omukusi.
2 Nebogera nti Mazima Mukama ya-
yogera ne Musa ye'ka? era [b]teya-
yogera na'fe? Mukama nābiwulira.
3 Era omusaja Musa yali muwōmbē-
fu nyo, okusinga abantu bona abāli
4 kunsi yona. [c]Mukama nāyogera
mangwāgo ne Musa ne Aloni ne
Miryamu nti Mufulume mwensa-
tule mu'je ku wema eyokusisinka-
nirāngamu. Abo bonsatule nebafu-
5 luma. Mukama na'kira mu mpagi
eyekire, nāimirira ku mulyāngo
Gwewema, nāita Aloni ne Mirya-
6 mu: bōmbi nebafuluma. Nāyogera
nti Muwulire 'no ebigambo byānge:
obanga munābānga mū'mwe na'bi,
'nze Mukama netegēzānga gyali mu
[d]kwolesebwa, nāyogererānga naye
7 mu [e]kirōto. [f]Omu'du wānge Musa
si bwali bwatyo; oyo [g]mwesigwa
8 mu nyumba yānge yona: oyo nā-
yogerānga naye [h]akamwā nakа-
mwā, [k]mu lwatu, 'sō si mu biga-
mbo bya ngero; [l]nokufanana kwa
Mukama anākulabānga: kale eky-
abalobera ki [m]okutya okwogera obu-
9 bi ku mu'du wānge, ku Musa? Obu-
sūngu bwa Mukama nebubūbūka
10 kubo; neyegendera. Ekire nekiva
wa'gulu ku Wema; era, [n]laba,
Miryamu nābako [o]ebigenge, ngo-
muzira: Aloni nātunulira Mirya-
mu, era, laba, ngaliko ebigenge.
11 Aloni nāgamba Musa nti Ai muka-
ma wānge, nkwegairi'de, [p]totute-
kako kibi, kubanga tukoze ebyobu-
sirusiru era nga tukoze ekibi.
12 Nkwegairi'de aleme okuba ngomu-
fu, omubirigwe nga gwōnōneseko
ekitūndu bwava mu lubuto lwa
13 nyina. Musa nākābira Mukama
ngayogera nti Muwonye, ai Kato-
14 nda, nkwegairi'de. Mukama nā-
gamba Musa nti [r]Kitāwe singa
amuwāndi'de amalusu obululsu mu

[v] Kuv. 19. 10.
[z] Kuv. 16. 7.
[a] Bik. 7. 39.
[b] Zab. 78. 29; 106. 15.
[c] Kubal. 21. 5.
[d] Lub. 12. 2.
[e] 2 Basek. 7. 2. Mat. 15. 33. Ma'k. 8. 4. Yok. 6. 7, 9.
[f] Is. 59. 2; 59. 1.
[g] Kubal. 23. 19. Ez. 12. 25; 24. 14.
[i] 1 Sam. 10. 5, 6, 10; 19. 20, 21, 23. Yo. 2. 28. Bik. 2. 17, 18. 1 Kol. 14. 1.
[k] 1 Sam. 30. 26. Lev. 26. 5.
[l] Ma'k 9. 38. Luk. 9. 49. Yok. 3. 26.
[m] 1 Kol. 14. 5.
[n] Kuv. 16. 13. Zab. 78. 26–28; 106. 40.
[o] Kuv. 16. 36. Ez. 45. 11.
[p] Zab. 78. 30, 31.
[r] Kubal. 33. 17.
[a] Kuv. 2. 21.
[b] Mi. 6. 4.
[c] Zab. 76. 9.
[d] Yob. 33. 15. Ez. 1. 1. Dan. 8. 2; 10. 8, 16, 17. Luk. 1. 11, 22. Bik. 10, 11, 17; 22. 17, 18.
[e] Lub. 31. 10, 11. 1 Basek. 3. 5. Mat. 1. 20.
[f] Zab. 105. 26.
[g] Beb. 3. 2, 5.
[h] Kuv. 33. 11. Ma. 34. 10.
[k] 1 Kol. 13. 12.
[l] Kuv. 33. 19.
[m] 2 Pet. 2. 10. Yud. 8.
[n] Ma. 24. 9.
[o] 2 Basek. 5. 27; 15. 5. 2 Byom. 26. 19, 20.
[p] 2 Sam. 19. 19; 24. 10. Nge. 30. 32.
[r] Beb. 12. 9.

maso, ensonyi tezaudimukwati'de enaku musänvu? [s]asibirwe ebwëru wolusïsira enaku musänvu, kale oluvanyuma alyoke aingizibwe nate. [t]Miryamu näsibirwa ebwëru wolusïsira enaku musänvu: abantu nebatatambula okutüsa Miryamu lweyaingizibwa nate. Awo oluvanyuma abantu nebasitula [u]Ekazerosi nebatambula nebasïsira mu 'düngu lya Palani.

13 Awo Mukama nägamba Musa 2 nti [a]Tuma abantu bake'te ensi ya Kanani, gyempa abäna ba Isiraeri: muna'gya omuntu ku buli kika kya bakitäbwe nemumutuma, buli 3 muntu omukulu mubo. Awo Musa näbatuma ngaima mu [b]'düngu lya Palani ngekiragiro kya Mukama bwekyali: bona abasaja abäli emi- 4 twe gyabäna ba Isiraeri. Namanya gäbwe ge gano: ku kika kya Leubeni, Semuwa mutabani wa Zakula. 5 Ku kika kya Simeoni, Safati muta- 6 bani wa Koli. Ku [c]kika kya Yuda, 7 [d]Kalebu mutabani wa Yefune. Ku kika kya Isakali, Igali mutabani wa 8 Yusufu. Ku kika kya Efulaimu, 9 [e]Kosea mutabani wa Nuni. Ku kika kya Benyamini, Paluti muta- 10 bani wa Lafu. Ku kika kya Zebuluni, Gadieri mutabani wa Sodi. 11 Ku kika kya Yusufu, kye kika kya Manase, Gadi mutabani wa Susi. 12 Ku kika kya Dani. Amieri mutaba- 13 ni wa Gemali. Ku kika kya Aseri, Sesula mutabani wa Mikaeri. 14 Ku kika kya Nafutali. Nakabi mu- 15 tabani wa Vofesi. Ku kika kya Gadi, Geweri mutabani wa Maki. 16 Ago ge manya gabantu Musa beyatuma okuke'ta ensi. Musa nätüma [f]Kosea mutabani wa Nuni Yosuwa. 17 Musa näbatuma okuke'ta ensi ya Kanani, näbagamba nti Mwämbukire mu 'kubo lino eryobukika o- 18 bwadyo [g]mulinye ku nsozi: mulengere ensi bweri; nabantu abagitülamu obanga ba mänyi obanga banafu, obanga batono obanga ba- 19 ngi; era ensi bweri gyebatülamu, obanga nüngi obanga mbi; nebibuga bwebiri byebatülamu, obanga 20 mu nsisira, obanga mu bigo; era ensi bweri, obanga [h]ng'imu obanga nkalu, obanga mulimu emiti obanga temuli. Era [k]mugume omwoyo, nemuleta ku bibala byensi. Era ebiro byali biro bya zabibu ezisoka 21 okwengera. Awo nebämbuka, nebake'ta ensi okuva ku [l]'düngu lya Zini okutüka [m]Erekobu, okutüsa 22 woingirira Ekamasi. Nebämbukira obukika obwadyo, nebatüka Ekebuloni; era [n]Akimani, Sesai, ne Talamai, abäna ba Anaki, bäli bali eyo. [Era [o]Kebuloni kyali kyakamaze emyäka musänvu okuzimbibwa, nebalyoka bazimba [p]Zo- 23 ani ekiri mu Misiri.] [r]Nebatüka mu kiwönvu Esukoli, nebatemayo e'tabi eryaliko ekirïmba kimu ekya zabibu, nebakisitulira ku musituliro abantu babiri; era (bäleta) ne ku makomamawänga, ne ku tini. 24 Ekifo ekyo nekiitibwa ekiwönvu Esukoli, olwekirïmba abäna ba Isi- 25 raeri kyebätemayo. Awo nebakomawo nga bamaze okuke'ta ensi 26 enaku ana nga ziisewo. Nebatüka neba'ja eri Musa neri Aloni neri ekibïna kyona ekyabäna ba Isiraeri, mu 'düngu lya Palani, [s]Ekadesi; nebaba'diza ebigambo bo nekibïna kyona, nebabalaga ebibala 27 byensi. Nebamubülira nebagamba nti Twatüka munsi gyewatutuma, era mazima ekulukuta [t]namata nomubisi gwenjuki; era [u]bino bye 28 bibala byayo. Naye [w]abantu abatüla munsi ba mänyi, nebibuga biriko enkomera, binene nyo: era nate twalabayo abäna ba Anaki. 29 [y]Amaleki atüla munsi eyobukika obwadyo: Nomukiti, Nomuyebusi, Nomwamoli, batüla ku nsozi: Nomukanani atüla kumpi nenyanja, era ku lubalama lwa Yoludani. 30 [z]Kalebu näsirisa abantu mu maso ga Musa, nägamba nti Twämbuke mangwägo, tugirye; kubanga tuï- 31 nziza dala okugiwängula. [a]Naye abantu abäyämbukira awamu naye nebagamba nti Tetuinza kwämbuka ku bantu abo; kubanga batu- 32 kiza amänyi. Nebaleta [b]ebigambo ebibi ebyensi gyebäli bake'se eri abäna ba Isiraeri nga bogera nti Ensi gyetwaitamu okugike'ta, nsi erira dala abagitülamu; [c]nabantu bona betwalaba omwo basaja ba- 33 wänvu nyo. Era twalabayo Banefiri, [d]abäna ba Anaki, abava ku Banefiri: na'fe netuba mu maso ga'fe [e]ngobwäcäka, era bwetwali [f]mu maso gäbwe.

14 Awo ekibïna kyona nebaimusa e'dobozi lyäbwe, nebalira; [a]abantu nebakäba amaziga ekiro ekyo. 2 [b]Abäna ba Isiraeri bona nebemulugunyiza Musa ne Aloni: ekibina kyona nebabagamba nti Singa twafira munsi Yemisiri! oba singa twa- 3 fira mu 'düngu muno! Era Mukama atuletera ki munsi muno, okugwa nekitala? Bakazi ba'fe nabäna ba'fe abato baliba munyago: sikye kisinga obulüngi gyetuli oku'dayo mu 4 Misiri? Nebagambagana nti [c]Twetekerewo omugabe, [d]tu'deyo mu 5 Misiri. Awo Musa ne Aloni nebavünama amaso gäbwe mu maso gekibïna kyona ekyabäna ba Isiraeri. 6 [e]Yosuwa mutabani wa Nuni ne

[s] Lev. 13. 46. Kubal. 5. 2, 3.
[t] Ma. 24. 9. 2 Byom. 26. 20, 21.
[u] Kubal. 11. 35; 33. 18.
[a] Kubal. 32. 8. Ma. 1. 22.
[b] Kuv. 12. 16; 32. 8. Ma. 1. 19; 9. 23.
[c] Kubal. 34. 19. 1 Byom. 4. 15.
[d] Yos. 14. 6, 7, 13, 14. Balam. 1. 12.
[e] Ju. 16.
[f] Kuv. 17. 9.
[g] Balam. 1. 9, 19.
[h] Nek. 9. 25, 35. Ez. 34. 14.
[k] Ma. 31. 6, 7, 23.
[l] Kubal. 34. 3. Yos. 15. 1.
[m] Yos. 19. 28.
[n] Yos. 15. 13, 14. Balam. 1. 10.
[o] Yos. 21. 11.
[p] Zab. 78. 12. Is. 19. 11; 30. 4.
[r] Ma. 1. 24, 25.
[s] Kubal. 20. 1, 16; 32. 8; 33. 36. Ma. 1. 19. Yos. 14. 6
[t] Kuv. 3. 8; 33. 3.
[u] Ma. 1. 25.
[w] Ma. 1. 28; 9. 1, 2.
[y] Kuv. 17. 8. Kubal. 14. 43. Balam. 6. 3. 1 Sam. 14. 48; 15. 3.
[z] Kubal. 14. 6, 24. Yos. 14. 7.
[a] Kubal. 32. 9. Ma. 1. 28. Yos. 14. 8.
[b] Kubal. 14. 36, 37.
[c] Am. 2. 9.
[d] Ma. 1. 28; 2. 10; 9. 2.
[e] Is. 40. 22.
[f] 1 Sam. 17. 42.
[a] Kubal. 11. 4.
[b] Kubal. 16. 41. Zab. 106. 25.
[c] Nek. 9. 17.
[d] Ma. 17. 16. Bik. 7. 39.
[e] nyi. 24, 30. 38. Kubal. 13. 6, 8.

Kalebu mutabani wa Yefune, abāli
ku muwendo gwabo abāke'ta ensi,
7 nebayuza engoye zābwe: nebabūlira ekibina kyona ekyabāna ba Isiraeri nga bogera nti *f*Ensi gye-
twaitamu okugike'ta nsi nūngi nyo.
8 Mukama *g*obanga atusanyukira, kale alituingiza munsi omwo, nāgituwa; ensi ekulukuta namata no-
9 mubisi gwenjuki. Kyo'ka *i*temujēmera Mukama, *k*sō temutya bantu ba munsi; kubanga *l*kya kulya gyetuli: ekisikirize kyābwe ki'gyi-'dwa wa'gulu kubo, era *m*Mukama
10 ali wamu na'fe: temubatya. Naye *n*ekibīna kyona nebalagira okubakuba amainja. *o*Ekitībwa kya Mukama nekirabikira mu wema eyokusisinkanirāngamu eri abāna ba Isiraeri bona.
11 Mukama nāgamba Musa nti Abantu bano balitūsa wa *p*oku'nyōma? era balitūsa wa *r*obutanzi'kiriza olwobubonero bwona bwenakolera
12 mubo? Nābakuba ne kawumpuli, nemba'gyako obusika bwābwe, nenku'gyamu e'gwānga eribasinga bo
13 obunene namānyi. *s*Musa nāgamba Mukama nti Kale Abamisiri balikiwulira; kubanga wa'gya abantu bano mubo namānyigo nobalinyi-
14 sa; nebakibūlira abatūla munsi muno: *t*bāwulira nga 'gwe Mukama oli wakati mu bantu bano; kubanga 'gwe Mukama olabika amaso namaso, *u*nekirekyo kiīmirira kubo, nobakulembera, mu mpagi eyekire emisana. ne mu mpagi eyomuliro
15 ekiro. Kale bwono'ta abantu bano ngomuntu omu, kale amawānga agāwulira etutumolyo balyogera
16 nti Kubanga Mukama *w*teyainza kuingiza bantu bano munsi gyeya-balairira, kyeyava aba'tira mu 'dū-
17 ngu. Kale kakano, nkwegairi'de, obuīnza bwa Mukama bubere
18 bungi, nga bwewayogera nti Mukama *v*alwawo okusunguwala, era owokusāsira kungi, asonyiwa obutali butūkirivu nokusobya, era atalimu'gyako musāngo nakatono (aguliko); *z*awalana obutali butūkirivu bwa bajaja bābwe ku bāna, ku mirembe egyokusatu negyokuna.
19 Nkwegairi'de, *a*sonyiwa, obutali butūkirivu bwabantu bano ngokusāsirakwo bwekuli *b*okungi, era nga *c*bwewasonyiwānga abantu bano okuva mu Misiri na guno gujwa.
20 Mukama nāgamba nti *d*Nsonyiye
21 ngekigambokyo bwekiba'de: naye mazima dala, nga bwendi omulamu, era *e*ngensi zona bweziri'jula
22 ekitībwa kya Mukama; *f*kubanga abasaja abo bona abūlaba ekitībwa kyānge nobubonero bwānge bwenakolera mu Misiri ne mu 'dūngu, naye nebankema emirūndi gino e-
23 kumi, nebatawulira 'dobozi lyānge; *g*mazima tebaliraba nsi gyenalairira bajaja bābwe, 'so tewaliba kwabo
24 aba'nyōma nomu aligiraba: naye omu'du wānge *i*Kalebu, kubanga yalina omwoyo omulala muye, era *k*yangobererera dala, oyo ndimuleta munsi gyeyagendamu; neza'derye
25 lirigirya. Kale Omwamaleki Nomukanani batūla mu kiwōnwu: enkya mukyuke, *l*mwegendere mu 'dūngu mu 'kubo Eryēnyanja Emyufu.
26 Mukama nāgamba Musa ne A-
27 loni nti *m*Nditūsa wa (okugumikiriza) ekibīna kino ekibi, abanemulugunyiza? *n*Mpuli'de okwemulugunya kwabāna ba Isiraeri kwebo-
28 nemulugunyiza. Bagambe nti *o*Nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama, mazima nga bwemwoge'de mu matu gānge, bwentyo bwenā-
29 bakolānga: emirāmbo gya'mwe girigwa mu 'dūngu muno; *p*nabo bona abābalibwa ku'mwe, ngomuwendo gwa'mwe gwona bwegwali, abāli bakamaze emyāka abiri no-
30 kukirawo, abanemulugunyi'za, mazima temulitūka munsi, gyenaimusiriza omukono gwānge okubatūza omwo, *r*wabula Kalebu mutabani wa Yefune, ne Yosuwa mutabani
31 wa Nuni. *s*Naye abāna ba'mwe abato, bemugambye okuba omunyago, abo ndibaingiza, nabo bali-
32 manya ensi *t*gyemugānyi. Naye 'mwe, *u*emirāmbo gya'mwe girigwa
33 mu 'dūngu muno. Nabāna ba-'mwe banābānga *w*batambuze mu 'dūngu okumala *v*emyāka ana, era banābāngako obwenzi bwa'mwe, okutūsa emirāmbo gya'mwe lwegi-
34 rizikiririra mu 'dūngu. *z*Ngomuwendo gwenaku bwegwali zemwake'teramu ensi, *a*ze naku ana, buli lunaku mwāka, bwemunābangako bwemutyo obutali butūkirivu bwa-'mwe, gye myāka ana, era *b*mu-
35 nāmanyānga bwenabābūlira. *c*'Nze Mukama njoge'de, mazima ndikola kino *d*ekibīna kino kyona ekibi, abankung'ani'deko: mu 'dūngu muno mwebalizikiririra, era mweba-
36 lifira. *e*Nabantu Musa beyatuma okuke'ta ensi, abākomawo nebamwemulugunyizisa ekibīna kyona,
37 nga baleta ebigambo ebibi kunsi, abantu abo abāleta ebigambo ebibi ebyensi *f*nebafa kawumpuli mu ma-
38 so ga Mukama. Naye Yosuwa mutabani wa Nuni ne Kalebu mutabani wa Yefune nebasigalawo nga balamu ku bantu abo abāgenda okuke-
39 'ta ensi. Awo Musa nābūlira abāna ba Isiraeri bona ebigambo ebyo:
40 abantu nebawubāla nyo. Nebagolokoka enkya mu makya, nebegendera ku ntiko yolusozi nga bogera

f Kubal. 13. 27. Ma. 1. 25.
g Ma. 10. 15. 1 Basek. 10. 9. Is. 62. 4.
i Ma. 9. 7, 23, 24.
k Ma. 7. 18; 20. 3.
l Kubal. 24. 8.
m Kuv. 33. 16. Ma. 31. 6, 8. Yos. 1. 5. Zek. 8. 23.
n Kuv. 17. 4.
o Kuv. 24. 16, 17; 40. 34. Lev. 9. 23.
p Zab. 95. 8. Beb. 3. 8, 15.
r Zab. 8. 21. 22, 42; 28. 24. Yok. 12. 37. Beb. 3. 18.
s Ma. 9. 28-28; 32. 27. Ez. 20. 9, 14.
t Yos. 2. 9, 10; 5. 1.
u Kuv. 13. 21; 40. 38. Kubal. 10. 34. Nek. 9. 12. Zab. 78. 14; 105. 39.
w Ma. 9. 28. Yos. 7. 9.
v Kuv. 34. 6, 7. Zab. 103. 8; 145. 8. Yon. 4. 2.
z Kuv. 20. 5; 34. 7.
a Kuv. 34. 9.
b Zab. 106. 45.
c Zab. 78. 38.
d Zab. 106. 23. Yak. 5. 16. 1 Yok. 5. 14-16.
e Zab. 72. 19.
f Ma. 1. 35. Zab. 106. 26. Beb. 3. 17. 18.
g Kubal. 32. 11. Ez. 20. 15.
i Ma. 1. 36. Yos. 14. 6, 8, 9, 14.
k Kubal. 32. 12.
l Ma. 1. 40.
m Mat. 17. 17.
n Kuv. 16. 12.
o Kubal. 32. 11. Ma. 1. 35. Beb. 3. 17.
p Kubal. 1. 45; 26. 64.
r Kubal. 26. 65.
s Ma. 1. 39
t Zab. 106. 24.
u 1 Kol. 10. 5. Beb. 3. 17.
w Kubal. 32. 13. Zab. 107. 40.
v Ma. 2. 14.
z Kubal. 13. 25.
a Zab. 95. 10.
b 1 Basek. 8. 5, 6. Zab. 77. 8; 105. 42. Beb. 4. 1.
c Kubal. 23. 19.
d Kubal. 126. 65.
e Kubal. 13. 31, 32.
f 1 Kol. 10. 10. Yud. 5.

nti Laba, [g] tutuno, era tunäyämbuka mu kifo Mukama kyeyasubiza:
41 kubanga twayönöna. Musa nägamba nti Kakano musobeza ki
42 ekiragiro kya Mukama, kubanga tekibe na mukisa? [i] Temwämbuka, kubanga Mukama tali mu'mwe; muleme okukubirwa dala mu maso
43 gabalabe ba'mwe. Kubanga eyo Omwamaleki Nomukanani bali mu maso ga'mwe, era munägwa nekitala: [k] kubanga mwa'da enyuma obutagoberera Mukama, Mukama kyanäva alema okubëra na'mwe.
44 Naye [l] nebeyinula okulinya ku ntiko yolusozi: naye sanduko eyendagäno ya Mukama ne Musa tebäva
45 mu lusisira. Awo Omwamaleki näserengeta, Nomukanani eyatüla ku lusozi okwo, nebabakuba nebabasëra dala okutüsa [m] Ekolima.

15 Mukama nägamba Musa nti
2 [a] Yogera nabäna ba Isiraeri obagambe nti Bwemulimala okutüka munsi gyemunätülängamu, gye-
3 mbawa, era nga [b] mwaga'de okuwayo ekiwebwayo nomuliro eri Mukama, ekiwebwayo ekyökebwa oba sadaka, [c] okutukiriza obweyamo, oba okuba kyemuwayo kubwa'mwe, oba [d] ku mbaga za'mwe ezalagirwa, okunyökereza Mukama
4 evümbe edüngi, kunte oba ku ndiga: kale [e] oyo anäwängayo ekitonekye anäwängayo eri Mukama [f] ekiwebwayo ekyobu'ta ekyekitündu ekyekumi (ekya efa) eyobu'ta obulüngi obutabu'dwamu [g] ekitündu
5 ekyokuna ekya ini eyamafuta: nomwenge okuba ekiwebwayo ekyokunywa, [h] ekitündu ekyokuna ekya ini, onotegekänga wamu nekiwebwayo ekyökebwa oba olwa sadaka, olwa buli mwäna gwendiga.
6 [k] Oba olwendiga enume onotegekänga okuba ekiwebwayo ekyobu'ta ebitündu bibiri ebyekumi (ebya efa) eyobu'ta obulüngi obutabu'dwamu ekitündu ekyokusatu ekya
7 ini eyamafuta: era okuba ekiwebwayo ekyokunywa onowängayo ekitündu ekyokusatu ekya ini eyomwenge, ogwakawöwö eri Mukama.
8 Era bwonotegekänga ente okuba ekiwebwayo ekyökebwa oba okuba sadaka, okutukiriza obweyamo, oba okuba [l] ebiwebwayo olwemirembe
9 eri Mukama: kale [m] anäwängayo wamu nente ekiwebwayo ekyobu'ta ekyebitündu bisatu ebyekumi (ebya efa) eyobu'ta obulüngi obutabu'dwa-
10 mu ekitündu kya ini eyamafuta. Era onowängayo okuba ekiwebwayo ekyokunywa kitündu kya ini eyomwenge, okuba ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyakawöwö eri
11 Mukama. [n] Bwekityo bwekinäkolebwänga olwa buli nte, oba olwa buli ndiga enume, oba olwa buli mwäna gwendiga omulume, oba abäna be-
12 mbuzi. Ngomuwendo gwemunätekänga bwegunäbänga, bwemunäkolänga bwemutyo ki'na emu ngomu-
13 wendo gwazo bwegunäbänga. Enzälwa bona banäkolänga ebyo bwebatyo, bwebanäwängayo ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevü-
14 mbe edüngi eri Mukama. Era omugenyi bwanätülänga na'mwe, oba buli anäbänga mu'mwe mu mirembe gya'mwe gyona, era ngayaga'de okuwayo ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevümbe edüngi eri Mukama; nga 'mwe bwemuko-
15 la, naye bwanäkolänga bwatyo. Mu kibïna, wanäbängawo [o] etëka limu gyemuli neri omugenyi anätülänga (mu'mwe), etëka eritali'gwäwo mu mirembe gya'mwe gyona: nga 'mwe bwemuli, nomugenyi bwanäbänga
16 bwatyo mu maso ga Mukama. Etëka limu nobulömbolömbo bumu binähänga gyemuli neri omugenyi anätülänga na'mwe.
17 Mukama nägamba Musa nti
18 [p] Yogera nabäna ba Isiraeri obagambe nti Bwemulitüka munsi gye-
19 mbatwäla, awo olunätukänga, bwemunälyänga ku [r] mugati ogwensi, munäwängayo ekiwebwayo ekisitu-
20 libwa eri Mukama. Ku [s] mugoyo gwa'mwe ogwoluberyeberye kwemuna'gyänga omugati nemuguwayo okuba ekiwebwayo ekisitulibwa: nga bwemukola ekiwebwayo ekisitulibwa ekyomugüliro, bwemunäki-
21 situlänga bwemutyo. Ku mugoyo gwa'mwe ogwoluberyeberye kwemuna'gyänga okuwa Mukama [t] ekiwebwayo ekisitulibwa mu mirembe gya'mwe gyona.
22 Era bwemunäsobyänga nemutakwata biragiro bino byona, Muka-
23 ma byeyababülira Musa, byona Mukama byeyabalagira nomukono gwa Musa, okuva ku lunaku Mukama lweyalagirirako, noluvanyuma lwona mu mirembe gya'mwe gyona;
24 awo olunätükänga, [u] bwemunäbänga mukikoze nga temumanyiri'de, ekibïna nga tekimanyi, ekibïna kyona banäwängayo ente emu envubuka okuba ekiwebwayo ekyökebwa, olwevümbe edüngi eri Mukama, wamu nekiwebwayo kyako ekyobu'ta, nekiwebwayo kyako ekyokunywa, ngetëka bweriri, [v] nembuzi emu enume okuba ekiwe-
25 bwayo olwekibi. Era [y] kabona anätängiriränga ekibïna kyona ekyabüna ba Isiraeri, era banäsonyibwänga; kubanga kuba'de kusobya, era nga balëse ekitone kyäbwe, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama, nekyäbwe ekiwebwayo

[f] Ma. 1. 41.
[i] Ma. 1. 42.
[k] 2 Byom. 15. 2.
[l] Ma. 1. 43.
[m] Kubal. 21. 3. Balam. 1. 17.
[a] Ma. 7. 1.
[b] Lev. 1. 2, 3.
[c] Lev. 7. 16; 22. 18, 21.
[d] Lev. 23. 8, 12, 36. Kubal. 28. 19, 27; 29. 2, 8, 13. Ma. 16. 10.
[e] Lev. 2. 1; 6. 14.
[f] Kuv. 29. 40. Lev. 23. 13.
[g] Lev. 14. 10. Kubal. 28. 5.
[h] Kubal. 28. 7, 14.
[k] Kubal. 28. 12, 14.
[l] Lev. 7. 11.
[m] Kubal. 28. 12, 14.
[n] Kubal. 28.
[o] Kuv. 12. 49. Kubal. 9. 14.
[p] Ju. 2. Ma. 26. 1.
[r] Yos. 5. 11, 12.
[s] Ma. 26. 2, 10. Nge. 3. 9, 10.
[t] Lev. 2. 14; 23. 10, 16.
[u] Lev. 4. 13.
[v] Lev. 4. 23. Kubal. 28. 15. Ezer. 6. 17; 8. 35.
[y] Lev. 4. 20.

olwekibi mu maso ga Mukama, o-
26 lwokusobya kwābwe: nekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri banāsonyibwānga, nomugenyi atūla mubo; kubanga kyakolebwa nga tebamanyiri'de eri abantu bona. Era
27 [a] Lev. 4. 27, 28. [z] omuntu bwanāyōnōnānga nga tamanyiri'de, kale anāwāngayo embuzi endūsi etenamala mwāka gumu
[c] Lev. 4. 35. 28 okuba ekiwebwayo olwekibi. [a]Era kabona anātāngirirānga obulamu obusobya, bwanāyōnōnānga nga tamanyiri'de, mu maso ga Mukama, okumutāngirira; kale anāsonyībwā-
29 nga. Munābānga netēka limu eri oyo anākolānga ekikolwa kyona nga tamanyiri'de, eri enzālwa mu bāna ba Isiraeri, neri omugenyi
[b] Ma. 17. 12. Zab. 19. 13. Heb. 10. 26. 2 Pet. 2. 10. 30 atūla mubo. [b]Naye obulamu obunākolānga ekikolwa kyona nekye'jo, obanga nzālwa obanga mugenyi, oyo ngavo'de Mukama; nobulamu obwo bunāzikirizibwānga mu ba-
[c] 2 Sam. 12. 9. Nge. 13. 13. 31 ntube. Kubanga [c] anyōmye ekigambo kya Mukama era ngamenye ekiragirokye; obulamu obwo bunāzikiririzibwānga dala, [d] obutali butūkirivubwe bunābānga kuye.
[d] Lev. 5. 1. Ez. 18. 20. 32 Awo abāna ba Isiraeri bwebāli nga bakyali mu 'dūngu, [e] nebasānga omuntu ngalōndera enku ku luna-
[e] Kuv. 31. 14, 15; 35. 2, 3. 33 ku lwa Sabiti. Nabo abāmusānga ngalōnda enku nebamuletera Musa
[f] Lev. 24. 12. 34 ne Aloni nekibīna kyona. [f]Nebamusiba, kubanga tekinātegēzebwa
[g] Kuv. 31. 14, 15. 35 bwanākolebwa. Mukama nāgamba Musa nti Omuntu oyo [g] taleme ku-'tibwa: ekibīna kyona kināmukubira amainja ebwēru wolusīsira.
36 Ekibīna kyona nebamutwāla ebwēru wolusīsira, nebamukuba amainja, nāfa; nga Mukama bweyalagira Musa.
37 Mukama nāgamba Musa nti
[i] Ma. 22. 12. Mat. 23. 5. 38 Yogera nabāna ba Isiraeri [i] obalagire okwekolera amatānvuwa ku nkugiro zebyambalo byābwe mu mirembe gyābwe gyona, era bateke omugwa ogwa kaniki ku mutānvu-
39 wa agali ku buli lukugiro: era ganābānga gyemuli amatānvuwa, mugalabēnga nemu'jukira ebiragiro byona ebya Mukama, nemubikola; [k] muleme okutambulatambula okuboberera omutima gwa'mwe 'mwe namaso ga'mwe 'mwe, byemuisa
[k] Ma. 29. 19. Yob. 31. 7. 40 okugoberera [l] okwenda nabyo: mu-'jukire ebiragiro byānge byona nemubikola, nemuba [m] batukuvu eri
[l] Zab. 106. 39. Yak. 4. 4. [m] Lev. 11. 44, 45. Bal. 12. 1. Bak. 1. 22. 1 Pet. 1. 15, 16. 41 Katonda wa'mwe. 'Nze Mukama Katonda wa'mwe, eyaba'gya munsi Yemisiri, okuba Katonda wa'mwe: 'nze Mukama Katonda wa'mwe.

[n] Kuv. 6. 21. Kulal. 26. 9; 27. 3. Yud. 11. **16** Awo [n] Kola, mutabani wa Izukali, mutabani wa Kokasi, mutabani wa Levi, ne Dasani ne Abiramu, batabani ba Eriabu, ne Oni, mutabani wa Peresi, batabani ba
2 Leubeni, nebatwāla (abantu): nebagolokoka mu maso ga Musa, wamu nabalala abokubāna ba Isiraeri,
[b] Kulal. 26. 9. [b] abakulu bekibīna bibiri mwatāno, abāitibwa mu kung'aniro, abasaja
3 abayatikirira: [c] nebekung'anyiza ku Musa ne ku Aloni nebabagamba nti Muinga okwekuza, kubanga [d] ekibīna kyona kitukuvu, buli muntu kubo, era [e] Mukama ali mubo: kale mwegulumiriza ki okusinga ekibī-
4 na kya Mukama? Awo Musa bweyakiwulira [f] nāvūnama amasoge:
5 nāgamba Kola ne ba'ne bona nti Enkya Mukama anālaga ababe bwebali, [g] nomutukuvu bwali, era anāmusembeza gyali: oyo [h] gwanālō-
6 nda [k] anāmusembeza gyali. Mukole bwemuti; mu'dire ebyoterezo,
7 Kola ne ba'ne bona; muteke omwo omuliro, mubitekeko obubāne mu maso ga Mukama enkya: kale olunātuka omuntu Mukama gwanālonda yanāba omutukuvu: muinga okwekuza, 'mwe batabani ba Levi.
8 Musa nāgamba Kola nti Muwulire
9 'no, 'mwe batabani ba Levi: kyali [i] kitono gyemuli Katonda wa Isiraeri [m] okubāwula mu kibīna kya Isiraeri, okubasembeza gyali; okukolānga okwereza okwomunyumba ya Mukama, nokuimirirānga mu maso gekibīna okubawereza;
10 nokusembeza 'gwe ne bagandabo bona batabani ba Levi wamu nāwe? era munonya nobwakabona?
11 Kyemuvu'de mukung'anira ku Mukama 'gwe ne bano bona: ne [n] Aloni yāni 'mwe okumwemulugunyi-
12 za? Musa nātuma okuita Dasani ne Abiramu, batabani ba Eriabu: nebagamba nti Tetu'ja kwāmbuka:
13 kyali kitono 'gwe okutu'gya munsi ekulukuta namata nomubisi gwenjuki notulinyisa, okutu'tira mu 'dūngu, era naye nokugwānira nekikugwānira [o] okwefūla omulāngira
14 ku'fe? Era nate totulēse [p] munsi ekulukuta namata nomubisi gwenjuki, 'sō totuwa'de busika bwa nimiro nensuku ezemizabibu: oyagala oku'gyamu amaso abantu abo?
15 tetu'ja kwāmbuka. Awo Musa nāsunguwala nyo, nāgamba Mukama nti [r] To'sāyo mwoyo eri ekyābwe ekiwebwayo: siba'gyāngako na ndogoi emu, 'sō sikolānga bubi nomu
16 kubo. Musa nāgamba Kola nti 'Gwe nekibīnakyo kyona mubēre mu maso ga Mukama, 'gwe nabo
17 ne Aloni, enkya: mu'dire buli muntu ekyoterezokye, mubitekeko obubāne, mulete mu maso ga Mukama buli muntu ekyoterezokye, ebyoterezo ebikumi bibiri mwatāno; nāwe ne Aloni, buli muntu ekyotere-
18 zokye. Neba'dira buli muntu ekyo-
[c] Kuv. 2. 14. Bik. 7. 27, 35. [p] Kuv. 3. 8. Lev. 20. 24. [r] Lub. 4. 4, 5.

terezokye, nebabitekamu omuliro, neba'sāko obubāne, nebaimirira ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu wamu ne Musa ne Alo-
19 ni. Kola nākung'anyiza kubo ekibīna kyona ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu: [s]ekitībwa kya Mukama nekirabikira ekibīna kyona.
20 Mukama nāgamba Musa ne Aloni
21 nti [t] Mweyāwule wakati mu kibīna kino ndyoke [u] mbazikirize mangwā-
22 go. Nebavūnama amaso gābwe nebagamba nti Ai Katonda, Katonda wemyoyo gya bona abalina emibiri, omuntu omu ngayōnōnye onosu-
23 nguwalira ekibīna kyona? Muka-
24 ma nāgamba Musa nti Gamba ekibīna nti Mugolokoke muve ku wema
25 ya Kola, Dasani, ne Abiramu. Musa nāgolokoka nāgenda eri Dasani ne Abiramu; abaka'de ba Isiraeri
26 nebamugoberera. Nāgamba ekibina nti Mbegairi'de, [w] muve ku wema ezabantu bano ababi, 'sō temukoma ku kintu kyona ku byābwe, muleme okuzikirizibwa mu bibi
27 byābwe byona. Awo nebagolokoka nebava ku nyumba ya Kola, Dasani, ne Abiramu, enjui zona: Dasani ne Abiramu nebafuluma, nebaimirira ku mulyāngo gwewema zābwe, ne bakazi bābwe, ne batabani bābwe, nabāna bābwe abato.
28 Musa nāgamba nti [v] Ku kino kwemunātegērera nga Mukama yantuma okukola emirimu gino gyona; kubanga saima [z] mu magezi gānge
29 'nze (okugikola). Abantu bano bwebalifa ngabantu bona bwebafa bulijo, oba bwebali'jirwa ngabantu bona bweba'jirwa; kale Mukama
30 nga teyantuma. Naye Mukama bwanākola [a] ekigambo ekigya, e'taka neryasama akamwā kalyo, neribamira, wamu nebyābwe byona, neba'ka [b] nga balamu mu bunya; kale munātegēra ngabantu bano banyō-
31 mye Mukama. [c] Awo olwātuka, bweyali ngagenda okumala okwogera ebigambo ebyo byona, e'taka
32 neryatika eryali wansi wābwe: ensi neyasama akamwā kayo, nebamira, nenyumba zābwe, [d] nabantu bona aba Kola, nebintu byābwe byona.
33 Bwebatyo bo nebyābwe byona neba'ka nga balamu mu bunya: ensi nebasānikira, nebazikirira mu kibī-
34 na. Isiraeri yona abāli babetōlo'de neba'duka olwokulira kwābwe: kubanga bāgamba nti Ensi ereme
35 okutumira 'fe. [e] Omuliro neguva eri Mukama, negwōkya abasaja ebibiri mwatāno abāwayo obubāne.
36, 37 Mukama nāgamba Musa nti Gamba Ereazali mutabani wa Aloni kabona, a'gye ebyoterezo mu muliro, nāwe ofuke eyo omuliro; ku-
38 banga bitukuvu; ebyoterezo bya [f] bano abāyōnōna ku bulamu bwābwe bo, babifūle esowani eziwēsebwa okubi'ka ku kyōto: kubanga babiwa'deyo mu maso ga Mukama, kyebibere'de ebitukuvu: era binābānga [g] kabonero eri abāna ba Isi-
39 raeri. Ereazali kabona nātwāla ebyoterezo ebyebikomo, abo abōke'dwa byebawa'deyo;
40 nebabiwēsa okuba ekibi'ka ku kyōto: okuba eki'jukizo eri abāna ba Isiraeri, [h] omu'na'gwānga yena, atali wa za-'de lya Aloni, alemēnga okusembera okunyōkeza obubāne mu maso ga Mukama; alemēnga okuba nga Kola, era nga ba'ne: Mukama nga bweyamugamba nomukono gwa Musa.
41 Naye ku lwenkya [k] ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri nebemulugunyiza Musa ne Aloni nga bogera nti Mwa'se abantu ba Mukama.
42 Awo olwātuka, ekibīna bwekyali kikung'ani'de ku Musa ne ku Aloni, nebatunulira ewema eyokusisinkanirāngamu: era, laba, [l] ekire nga kigibi'seko, [m] ekitībwa kya Mu-
43 kama nekirabika. Musa ne Aloni neba'ja mu bwenyi bwewema eyo-
44 kusisinkanirāngamu. Mukama nā-
45 gamba Musa nti Mugolokoke muve wakati mu kibīna kino, mbazikirize mangwāgo. Nebavūnama amaso
46 gābwe. Musa nāgamba Aloni nti 'Dira ekyoterezokyo, o'gye omuliro ku kyōto oguteke omwo, o'sēko obubāne, okitwāle māngu eri ekibīna, obatāngirire: kubanga [n] obusūngu bufulumye eri Mukama: ka-
47 wumpuli atanu'de. Aloni na'dira nga Musa bweyayogera, na'duka nāgenda wakati mu kibīna; era, laba, kawumpuli ngatanu'de mu bantu: nātekako obubāne, nātāngi-
48 rira abantu. Nāimirira wakati wabafu nabalamu; kawumpuli nāzii-
49 zibwa. Nabo abāfa kawumpuli bāli kakumi mwenkumi nya mu lusānvu, obuta'sāko abo abāfa olwe-
50 bigambo bya Kola. Aloni na'dayo eri Musa ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu: kawumpuli nāziizibwa.

17 2 MUKAMA nāgamba Musa nti Gamba abāna ba Isiraeri, oba'gyeko emi'go, buli nyumba ya bakitābwe gumu, ku bakulu bābwe bona ngenyumba za bakitābwe bweziri, emi'go kumi nebiri: wandika erinya lya buli muntu ku mu'gogwe.
3 Era onowāndika erinya lya Aloni ku mu'go gwa Levi: kubanga buli mutwe gwenyumba za bakitābwe omu-
4 'go gunāba gumu. Era onogiterekа mu wema eyokusisinkanirāngamu mu maso gobujulirwa, [o] wensi-

[s] Kuv. 16. 7, 10. Lev. 9. 6, 23. Kubal. 14. 10.
[t] Lub. 19. 17, 22.
[u] Kuv. 32. 10; 33. 5.
[w] Lub. 19. 12, 14. Is. 52. 11. 2 Kol. 6. 17. Kub. 18. 4.
[v] Kuv. 3. 12. Ma. 18. 22.
[z] Kuv. 24. 13. Yer. 23. 16. Yok. 5. 30.
[a] Yob. 31. 3. Is. 28. 21.
[b] Zab. 55. 15.
[c] Kubal. 26. 10; 27. 3. Ma. 11. 6. Zab. 106. 17.
[d] Iu. 17. Kubal. 26. 11. 1 Byom. 6. 22, 37.
[e] Lev. 10. 2. Zab. 106. 18.
[f] Nge. 20. 2. Kab. 2. 10.
[g] Kubal. 17. 10; 26. 10.
[h] Kubal. 3. 10. 2 Byom. 26. 18.
[k] Kubal. 14. 2. Zab. 106. 25.
[l] Kuv. 40. 34.
[m] Kubal. 20. 6.
[n] Zab. 106. 29.
[o] Kuv. 25. 22; 29. 42, 43; 30. 36.

5 sinkanira na'mwe. Kale olunātuka, omuntu [b]gwenālōnda omu'gogwe gunāloka: nānge nāmalawo gyendi okwemulugunya kwabāna ba Isiraeri, kwebabemulugunyiza. Musa nāgamba abāna ba Isiraeri, abakulu bābwe bona nebamuwa emi'go, buli mukulu gumu, ngenyumba za bakitābwe bweziri, gye mi'go kumi nebiri: nomu'go gwa Aloni gwa-
7 li mu mi'go gyābwe. Musa nāterera ka emi'go mu maso ga Mukama mu
8 [c]wema eyobujulirwa. Awo olwātuka enkya Musa nāingira mu wema eyobujulirwa; era, laba, omu'go gwa Aloni ogwomunyumba ya Levi nga gumeze neguloka negusānsula negubala amalōzi amengevu.
9 Musa nāfulumya emi'go gyona eri abāna ba Isiraeri bona ngagi'gya mu maso ga Mukama: nebalaba, neba'dira buli muntu omu'gogwe.
10 Mukama nāgamba Musa nti [d]'Zāyo omu'go gwa Aloni mu maso gobujulirwa, okukūmibwānga okuba [e]akabonero eri abāna bobujēmu; omalewo okwemulugunya kwābwe ku-
11 'nze, baleme okufa. Musa bweyakola bwatyo: nga Mukama bweyamulagira, bweyakola.
12 Abāna ba Isiraeri nebagamba Musa nti Laba, tuzikirira, tufu'de,
13 'fena tufu'de. [f]Buli anāsemberānga, anāsemberānga ku nyumba ya Mukama, anāfānga: 'fena tuliziki-rira?

18 Mukama nāgamba Aloni nti [a]'Gwe ne batabanibo nenyumba ya bakita'mwe wamu nāwe munābāngako obutali butūkirivu bwawatukuvu: era 'gwe ne batabanibo wamu nāwe [b]munābāngako obutali butūkirivu bwobwakabona bwa-
2 'mwe. Ne bagandabo nabo, ekika kya Levi, ekika kya kitāwo, basembeze wamu nāwe, baga'tibwa nāwe, [c]bakuwerezēnga: naye [d]'gwe ne batabanibo wamu nāwe munābānga mu maso gewema eyobuju-
3 lirwa. Era banākūmānga byewateresebwa, [e]nebiteresebwa Ebyewema yona: kyo'ka [f]tebasembererānga bintu bya mu watukuvu nekyōto, [g]baleme okufa, bo newaku-
4 ba'de 'mwe. Era baliga'tibwa nāwe nebakūma ewema eyokusisinkanirāngamu nga bwebāteresebwa, olwokuwereza kwona okwomu Wema: [i]nomu'na'gwānga tabasembererānga. Era munākūmānga [k]awatukuvu nga bwemwateresebwa, nekyōto nga bwemwateresebwa: walemēnga okuba obunsūngu nate
6 ku bāna ba Isiraeri. Nānge, laba, 'nze [l]nziye baganda ba'mwe Abalevi mu bāna ba Isiraeri: [m]bo kirabo gyemuli, ekiwere'dwa eri Mukama, okukolānga okuwereza okwomuwema eyokusisinkanirāngamu.
7 [n]Nāwe ne batabanibo wamu nāwe munākūmiranga obwakabona bwa-'mwe buli kintu ekyekyōto nebyo ebiri [o]munda we'gigi; era munāwerezānga: mbawa obwakabona okuba okuwereza; kwemuwere'dwa: nomu'na'gwānga anāsemberānga ana'tibwānga.
8 Mukama nāgamba Aloni nti Nānge, laba, [p]'nze nkuterese'za ebiwebwayo gyendi ebisitulibwa, ebintu byona ebyabāna ba Isiraeri ebitukuzibwa, 'gwe mbiwa'de [r]olwokufukibwako amafuta, ne batabanibo, okuba e'bānja enaku zona.
9 Bino bye binābānga ebibyo ku bintu ebitukuvu enyo, ebināfi'kānga-wo ku muliro: buli kitone kyābwe, buli [s]kyebawayo ekyobu'ta, na buli [t]kyebawayo olwekibi, na buli [u]kyebawayo olwomusāngo, byebanānsasulānga, binābānga bitukuvu nyo, bibyo era bya batabanibo.
10 [w]Onolyāngako ngebintu ebitukuvu enyo: buli musaja anālyāngako:
11 binābānga bitukuvu gyoli. Era bino bibyo: [x]ekirabo kyābwe kyebawayo ekisitulibwa, byona abāna ba Isiraeri byebawayo ebiwūbibwawūbibwa: mbikuwa'de [z]'gwe ne batabanibo ne bawalabo wamu nāwe, okuba e'bānja enaku zona: [a]buli muntu omulongōfu ali mu nyumba-
12 yo anālyāngako. [b]Amafuta gona agasinga obulūngi ne zabibu zona ezisinga obulūngi, ne ku ng'ano, [c]ebiberyeberye kubyo byebanāwā-
13 nga Mukama, gwe mbiwa'de. Ebibala ebināsokānga obwengera ku byona ebiri munsi yābwe, [d]byebanāleterānga Mukama, binābānga bibyo; buli muntu omulongōfu ali
14 mu nyumbayo anālyāngako. [e]Buli kintu ekināwōngebwānga mu Isi-
15 raeri kinābānga kikyo. Buli [f]ekina'gulānga enda, ku byona ebirina omubiri byebawayo eri Mukama, obanga muntu obanga nsolo, binābānga bibyo: naye [g]omuberyeberye womuntu tolemānga kununula, nemberyeberye zensolo ezitali nongō-
16 fu ononunulānga. Nebyo ebinābānga ebyokununulibwa kubyo ebyakamaze omwezi ogumu ononunulānga, [i]ngokubalakwobwekunābānga, nomuwendo ogwa sekeri tāno, nga sekeri eyomuwatukuvu bweri [k]e-
17 yo ze gera abiri. [l]Naye emberyeberye yente, oba emberyeberye yendiga, oba emberyeberye yembuzi, tonunulānga; ezo ntukuvu: [m]ononsiranga omusai gwazo ku kyōto, noyōkya amasavu gazo okuba ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, okuba evūmbe edūngi eri Mukama.
18 Nenyama yazo enebānga yiyo, [n]nge-

[b] Kubal. 16. 5.

[c] Kuv. 38. 21. Kubal. 18. 2. Bik. 7. 44.

[d] Beb. 9. 4.

[e] Kubal. 16. 38.

[f] Kubal. 1. 51, 53; 18. 4, 7.

[a] Kubal. 17. 13.

[b] Kuv. 28. 38.

[c] Kubal. 1. 6, 7.
[d] Kubal. 3. 10.

[e] Kubal. 3. 25, 31, 36.
[f] Kubal. 16. 40.
[g] Kubal. 4. 15.

[i] Kubal. 3. 10.
[k] Kuv. 27. 21; 30. 7. Lev. 24. 3. Kubal. 8. 2.

[l] Kubal. 3. 12, 45.
[m] Kubal. 3. 9; 8. 19.

[n] Kubal. 3. 10.

[o] Beb. 9. 3, 6.

[p] Lev. 6. 16, 18, 26; 7. 6, 32. Kubal. 5. 9.
[r] Kuv. 29. 29; 40. 13, 15.

[s] Lev. 2. 2, 3; 10. 12, 13.
[t] Lev. 4. 22, 27; 6. 25, 26.
[u] Lev. 5. 1; 7. 7; 10. 12; 14. 13.
[w] Lev. 6. 16, 18, 26, 29; 7. 6.
[x] Kuv. 29. 27, 28. Lev. 7. 30, 34.
[z] Lev. 10. 14. Ma. 18. 3.
[a] Lev. 22. 2, 3, 11-13.
[b] Kuv. 23. 19. Ma. 18. 4. Nek. 10. 35, 36.
[c] Kuv. 22. 29.
[d] Kuv. 22. 29; 23. 19; 34. 26. Lev 2. 14. Kubal. 15. 19. Ma. 26. 2.
[e] Lev. 27. 28.
[f] Kuv. 13. 2; 22. 29. Lev. 27. 26. Kubal. 3. 13.
[g] Kuv. 13. 13; 34. 20.

[i] Lev 27. 2, 6. Kubal. 3. 47.
[k] Kuv. 30. 13. Lev. 27. 25. Kubal. 3. 47. Ez. 45. 12.
[l] Ma. 15. 19.
[m] Lev. 3. 2, 5.
[n] Kuv. 29. 26, 28. Lev. 7. 31, 32, 34.

kifuba ekiwūbibwawūbibwa era ngekisāmbi ekyadyo, enebānga yi-
19 yo. *o* Byona ebisitulibwa ebiwebwayo ku bintu ebitukuvu, abāna ba Isiraeri byebawayo eri Mukama, nkubiwa'de 'gwe ne batabanibo ne bawalabo wamu nāwe, okuba e'bānja enaku zona: *p* ye ndagāno eyomunyo eteri'gwāwo mu masoga Mukama eri 'gwe neri eza'deryo awa-
20 mu nāwe. Mukama nāgamba Aloni nti Tobenga na busika munsi yābwe, 'sō tobenga na mugabo gwona mubo: *r* 'nze mugabogwo nobusikābwo mu bāna ba Isiraeri.
21 Era abāna ba Levi, laba, *s* mbawa'de ebitūndu byona ebyekumi ebyomu Isiraeri okuba obusika, okuba empēra yokuwereza kwābwe kwebawereza, kwe *t* kuwereza okwomuwema eyokusisinkanirāngamu.
22 *u* Nokuva lero abāna ba Isiraeri tebasembereränga wema ya kusisinkanirāngamu, *w* balemēnga oku-
23 bako ekibi nebafa. Naye *v* Abalevi banākolānga okuwereza okwomuwema eyokusisinkanirāngamu, nabo banābāngako obutali butūkirivu bwābwe: lino linābānga tēka eritali'gwāwo mu mirembe gya'mwe gyona, era mu bāna ba Isiraeri teba-
24 bānga na busika. Kubanga *z* ebitūndu ebyekumi ebyabāna ba Isiraeri, byebawayo okuba ekiwebwayo ekisitulibwa eri Mukama, byembawa'de Abalevi okuba obusika: kyenvu'de mbagamba nti Mu bāna ba Isiraeri tebabānga na busika.
25, 26 Mukama nāgamba Musa nti Era nate onoyogera Nabalevi nobagamba nti Bwemunāsolōzānga ku bāna ba Isiraeri ebitūndu ebyekumi byembawa'de kubo okuba obusika bwa'mwe, kale munāwāngayo kubyo ekiwebwayo ekisitulibwa eri Mukama, ekitūndu ekyekumi ekye-
27 bitūndu ebyekumi. Era kyemuwayo ekisitulibwa kinābalibwānga gyemuli, nge'mere enkalu eyomugūliro, era ngebijula mu sogolero.
28 Bwemutyo na'mwe muna'gyānga ku bitūndu bya'mwe byona ebyekumi abāna ba Isiraeri byebabawa, okuwayo ekiwebwayo ekisitulibwa eri Mukama; eri muna'gyānga kubyo okuwa Aloni kabona ekiwebwayo
29 ekya Mukama ekisitulibwa. Ku birabo bya'mwe byona kwemuna'gyānga buli ekiwebwayo ekya Mukama ekisitulibwa, kwebyo byona ebisinga obulūngi, kye kitūndu kyabyo
30 ekitukuzibwa kyemu'gya kubyo. Kyonova obagamba nti Bwemunāsitulānga ebisinga obulūngi kubyo, kale binābalibwānga eri Abalevi ngekyengera ekyomugūliro, era nge-
31 kyengera ekyomusogolero. Era munābirirānga mu buli kifo, 'mwe
nenyumba za'mwe: kubanga ye *a* mpēra ya'mwe olwokuwereza kwa-'mwe okwomuwema eyokusisinka-
32 nirāngamu. 'Sō *b* temubengako kibi olwebyo, bwemunāmalānga okusitula kubyo ebisinga obulūngi kubyo: 'sō *c* temuvumisānga bintu bitukuvu bya bāna ba Isiraeri, mulemēnga okufa.

19 Mukama nāgamba Musa ne A-
2 loni nti Lino lye tēka eryekiragiro Mukama kyeyalagira ngagamba nti Gamba abāna ba Isiraeri bakuletere ente endūsi eya lukunyu cteriko 'bala, eteriko bulema, *a* ete-
3 tekebwāngako kikoligo: era munāgiwānga Ereazali kabona, naye *b* anāgifulumyānga ebwēru wolusisira,
4 nebagi'tira mu masoge: awo Ereazali kabona anātōlānga ku musai gwayo nengaloye, *c* nāmānsira ku musai gwayo okwolekera obwenyi bwewema eyokusisinkanirāngamu emirūndi musānvu: nebōkera ente
5 mu masoge; *d* e'diba lyayo nenyama yayo nomusai gwayo wamu
6 nobu'sa bwayo anābyōkyānga: kabona na'dira *e* omuti omwerezi nezobu nolugoye olumyufu, nābisūla
7 wakati ente weyōkerwa. *f* Awo kabona anāyozānga engoyeze, nānāba omubirigwe mu ma'zi, nālyoka ainigira mu lusisira, kabona nāba atali mulongōfu okutūsa akawungē-
8 zi. Noyo anāgyōkyānga anāyozānga engoyeze mu ma'zi, nānāba omubirigwe mu ma'zi, nāba atali mu-
9 longōfu okutūsa akawungēzi. Nomuntu omulongōfu *g* anāyolānga evu lyente, nālitereka ebwēru wolusisira mu kifo ekirongōfu, era linākūmirwānga ekibina kyabāna ba Isiraeri okuba *i* ama'zi agokwāwula:
10 ekyo kye kiwebwayo olwekibi. Noyo anāyolānga e'vu lyente anāyozānga engoyeze, nāba atali mulongōfu okutūsa akawungēzi: era linābānga eri abāna ba Isiraeri neri omugenyi atūla mubo etēka eritali'gwā-
11 wo. *k* Anākomānga ku mulāmbo gwomuntu yena anābānga atali mu-
12 longōfu enaku musānvu: *l* oyo anerongōsānga nago ku lunaku olwoknsatu. ne ku lunaku olwomnsānvu anābānga mulongōfu: naye bwanālemānga okwerongōsa ku lunaku olwokusatu, kale ku lunaku olwomusānvu tabenga mulongōfu.
13 Buli anākomānga ku mulāmbo gwomuntu yena afu'de, nāterongōsa, *m* ngayōnōna enyumba ya Mukama; nobulamu obwo bunāzikirizibwānga mu Isiraeri: kubanga teyamānsirwako *n* ma'zi ga kwāwula, anābānga atali mulongōfu; *o* obutali bulongōfubwe nga bukyali kuye.
14 Lino lye tēka omuntu bwanāfirānga

o lu. 10, 7. Ma. 10. 10. 1 Kol. 9. 13. 1 Tim. 5. 18.
p Lev. 2. 13. 2 Byom. 13. 5.
r Ma. 10. 9; 12. 12; 14. 27, 29; 18. 1, 2. Yos. 13. 14, 33; 14. 3; 18. 7. Zab. 16. 5. Ez. 44. 28.
s Lev. 27. 30, 32. Nek. 10. 37; 12. 44. Beb. 7. 5, 8, 9.
t Kubal. 3. 7, 8.
u Kubal. 1. 51.
w Lev. 22. 9.
v Kubal. 3. 7.
z lu. 21.
a lu. 10, 7. Ma. 10. 10. 1 Kol. 9. 13. 1 Tim. 5. 18.
b Lev. 19. 8; 22. 16.
c Lev. 22. 2, 15.
a Ma. 21. 3. 1 Sam. 6. 7.
b Lev. 4. 12, 21; 16. 27. Beb. 13. 11.
c Lev. 4. 6; 16. 14, 19. Beb. 9. 13.
d Kuv. 29. 14. Lev. 4. 11, 12.
e Lev. 14. 4, 6, 49.
f Lev. 11. 25; 15. 5.
g Beb. 9. 13.
i nyi. 13, 20, 21. Kubal. 31. 23.
k lu. 16. Lev. 21. 1. Kubal. 5. 2; 9. 6, 10; 31. 19. Ka'g. 2. 13.
l Kubal. 31. 19.
m Lev. 15. 31.
n Kubal. 8. 7.
o Lev. 7. 20; 22. 3.

mu wema: buli anāingirānga mu wema na buli anābānga mu wema, anābānga atali mulongōfu enaku
15 musānvu. Na buli kintu [p]ekyasamiri'de, ekitaliko kisanikizo ekisi-
16 bibwa kukyo, si kirongōfu. Na buli anākomānga ku 'tale ebwēru ku muntu eya'tibwa nekitala oba ku mulāmbo oba ku 'gūmba lyomuntu oba ku malālo anābānga atali mu-
17 longōfu enaku musānvu. Nolwatali mulongōfu banātōlānga ku 'vu eryekiwebwayo olwekibi ekyōkebwa, nebafukako ama'zi agakulu-
18 kuta mu kibya: nomuntu omulongōfu ana'dirānga [r]ezobu, nāginyika mu ma'zi, nāgamānsira ku wema, ne ku bintu byona, ne ku bantu abālimu, ne kwoyo eyakoma ku 'gumba oba kwoyo eya'tibwa oba
19 ku mufu oba ku malālo: nomulongōfu oyo anāmānsirānga kwatali mulongōfu ku lunaku olwokusatu
[s]Lev. 14. 9. ne ku lunaku olwomusānvu: [s]ne ku lunaku olwomusānvu anāmulongōsānga; awo anāyozānga engoyeze, nānāba mu ma'zi, nāba mu-
20 longōfu akawungēzi. Naye omuntu anābānga atali mulongōfu nāteröngōsa, obulamu obwo bunāzikirizibwānga wakati mu kibina, kubanga ayōnonye awatukuvu wa Mukama: ama'zi agokwāwula tegamānsi'dwa
21 kuye; si mulongōfu. Era linābānga tēka gyebali eritali'gwāwo: noyo anāmānsirānga ama'zi agokwāwula anāyozānga engoyeze; noyo anākomānga ku ma'zi agokwāwula anābānga atali mulongōfu okutūsa
[t]Ka'g. 2. 13. [u]Lev. 15. 5. 22 akawungēzi. Na [t]buli kintu atali mulongōfu kyanākomāngako kinābānga ekitali kirongōfu: [u]nobulamu obunākikomāngako bunābānga obutali bulongōfu okutūsa akawungēzi.

[a]Kubal. 33. 38. 20 Awo [a]abāna ba Isiraeri, ekibina kyona, nebatūka mu 'dūngu lya Zini mu mwezi ogwoluberyeberye: abantu nebatūla mu Kadesi; [b]Miryamu nāfira eyo nāzī-
[b]Kuv. 15. 20. Kubal. 26. 59. 2 kibwa eyo. [c]Newataba ma'zi ga
[c]Kuv. 17. 1. kibina: [d]nebekung'anyiza ku Musa
[d]Kubal. 16. 19, 42. 3 ne ku Aloni. [e]Abantu nebawakana
[e]Kuv. 17. 2. Kubal. 14. 2. ne Musa nebogera nti Singa twafa
[f]Kubal. 11. 1, 33; 14. 37; 16. 32, 35, 49. [f]baganda ba'fe bwebafira mu maso
[g]Kuv. 17. 3. 4 ga Mukama! Era [g]mwaletera ki ekibina kya Mukama mu 'dūngu muno, tufire omwo, 'fe nebisibo bya'fe?
5 Era mwatu'gyira ki mu Misiri okutuliniisa okutuingiza mu kifo kino ekibi? si kifo kya nsigo, 'sō si kya tini, 'sō si kya mizabibu, 'sō si kya mikomamawānga; 'sō tewali ma'zi
6 ga kunywa. Musa ne Aloni nebava mu maso gekibina nebagenda ku mulyāngo gwewema eyokusisinkanirāngamu, [i]nebavūnama ama-
[i]Kubal. 14. 5; 16. 4, 22, 45. so gābwe: [k]ekitibwa kya Mukama
7 nekibalabikira. Mukama nāgamba
8 Musa nti [l]'Dira omu'go ogwo, okung'anye ekibina, 'gwe ne Aloni mugandawo, mugambire olwazi mu maso gābwe, lulete ama'zi galwo; era [m]onoba'gyira ama'zi mu lwazi: bwotyo bwononywesa ekibina ne-
9 bisibo byābwe. Musa [n]na'dira omu'go ngagu'gya mu maso ga Mu-
10 kama, nga bweyamulagira. Musa ne Aloni nebakung'anyiza ekibina mu maso golwazi, nābagamba nti [o]Muwulire 'no, 'mwe abajēmu; 'fe
11 tunāba'gyira ama'zi mu lwazi mu-no? Musa nāimusa omukonogwe, nākuba olwazi nomu'gogwe emirūndi ebiri: [p]ama'zi mangi negavamu, ekibina nebanywa nebisibo
12 byābwe. Mukama nāgamba Musa ne Aloni nti [r]Kubanga temunzi-'kiri'za, [s]okuntukuza mu maso gabāna ba Isiraeri, kyemuliva mulema okuingiza ekibina kino munsi gye-
13 mbawa'de. [t]Ago ge ma'zi Agemeriba; kubanga abāna ba Isiraeri bāwakana ne Mukama, nātukuzibwa mubo.

14 [u]Musa nātuma ababaka ngaima Ekadesi eri kabaka Wedomu, nti [w]Bwatyo bwayogera Isiraeri mu-
15 gandawo, nti Ōmanyi enaku zona ezatubako: [x]bakita'fe bwebāserengeta mu Misiri, [z]netumala mu Misiri ebiro bingi; [a]Abamisiri ne-
16 batukola bubi ne bakita'fe: [b]awo bwetwakābira Mukama, nāwulira e'dobozi lya'fe, [c]nātuma malaika, nātu'gya mu Misiri: era, laba, tuli mu Kadesi, ekibuga ekiri ku nsa-
17 loyo enkomerero: [d]katuite, nkwegairi'de, munsiyo: tetuliita mu nimiro newakuba'de mu lusuku lwemizabibu, 'sō tetulinywa ku ma'zi agomunzi'zi: tunātambulirānga mu lugūdo lwa kabaka, tetulikyāmira ku mukono ogwadyo, newakuba'de
18 ogwa kono, okutūsa lwetuliita ku nsaloyo. Edomu nāmugamba nti Toliita mu'nze, 'neme okukutabāla
19 nekitala. Abāna ba Isiraeri nebamugamba nti Tulirinyira mu lugūdo: bwetunānywānga ku ma'zigo, 'nze nebisibo byānge, [e]kale nāwānga omuwendo gwago: kampitemu
20 buisi nebigere. Nāgamba nti [f]Toliitamu. Edomu nāmutabāla ne-'gye lingi, nomukono ogwamānyi.
21 Bwatyo Edomu [g]nāgāna okuisa Isiraeri mu nsaloye: Isiraeri kyeyava [h]akyuka okuva gyāli.

22 Nebasitula [k]Ekadesi nebatambula: abāna ba Isiraeri, ekibina kyo-
23 na. [l]nebatūka ku lusozi Kola. Mukama nāgambira Musa ne Aloni ku lusozi Kola, ku nsalo yensi ya E-
24 domu, ngayogera nti Aloni anākung'anyizibwa eri abantube: kuba-

[k]Kubal. 14. 10.
[l]Kuv. 17. 5.
[m]Nek. 9. 15. Zab. 78. 15, 16; 105. 41; 114. 8. Is. 43. 20; 48. 21.
[n]Kubal. 17. 10.
[o]Zab. 106. 33.
[p]Kuv. 17. 6. Ma. 8. 15. 1 Kol. 10. 4.
[r]Kubal. 27. 14. Ma. 1. 37; 3. 26; 32. 51.
[s]Lev. 10. 3.
[t]Ma. 33. 8. Zab. 95. 8; 106. 32.
[u]Balam. 11. 16, 17.
[w]Ma. 2. 4; 23. 7.
[x]Lub. 46. 6. Bik. 7. 15.
[z]Kuv. 12. 40.
[a]Kuv. 1. 11. Ma. 26. 6. Bik. 7. 19.
[b]Kuv. 2. 23; 3. 7.
[c]Kuv. 3. 2; 14. 19; 23. 20; 33. 2.
[d]Kubal. 21. 22. Ma. 2. 27.
[e]Ma. 2. 6, 28.
[f]Balam. 11. 17.
[g]Ma. 2. 27, 29.
[h]Ma. 2. 4, 5, 8. Balam. 11. 18.
[k]Kubal. 33. 37.
[l]Kubal. 21. 4.

nga taliingira munsi gyempa'de abāna ba Isiraeri, kubanga mwajēmera ekigambo kyānge ku ma'zi
25 Agemeriba. [m] Twāla Aloni ne Ereazali mutabaniwe, obalinyise ku
26 lusozi Kola: Aloni omwambuleko ebyambalobye, obimwambaze Ereazali mutabaniwe: kale Aloni anākung'anyizibwa (eri abantube), era
27 anāfira eyo. Musa nākola nga Mukama bweyalagira: nebalinya ku lusozi Kola mu maso gekibūna kyo-
28 na. Musa [n] nāyambula Aloni ebyambalobye, nābyambaza Ereazali mutabaniwe; [o] Aloni nāfira eyo ku ntiko yolusozi: Musa ne Ereazali nebaserengeta nebava ku lusozi.
29 Awo ekibūna kyona bwebālaba nga Aloni afu'de, nebamala enaku [p] asatu nga bakābira Aloni, enyumba ya Isiraeri yona.

21 Nomukanani, kabaka Weyaladi, eyatūlānga mu bukika obwadyo, nāwulira nga Isiraeri a'ja [a] mu 'kubo lya Asalimu; nālwāna ne I-
2 siraeri nāwāmba abamu kubo. Isiraeri neyeyama obweyamo eri Mukama, nāgamba nti Bwonogabulira dala abantu bano mu mukono gwānge, [b] ndizikiririza dala ebibuga
3 byābwe. Mukama nāwulira e'dobozi lya Isiraeri, nāgabula Abakanani; nebabazikiririza dala bo nebibuga byābwe: ekifo nekitūmibwa erinya lyakyo Kolima.
4 [c] Nebasitula okuva ku lusozi Kola nebagenda mu 'kubo Eryenyanja Emyufu, okwetōlōla ensi ya Edomu: obulamu bwabantu nebukeng'ēntererwa nyo olwo lugendo.
5 [d] Abantu nebogera bubi ku Katonda ne ku Musa, nti [e] Mwatu'gyira ki mu Misiri okutulinyisa okufira mu 'dūngu? kubanga tewali kya kulya, 'sō tewali ma'zi; [f] nobulamu bwa'fe butami'dwa ekyokulya kino ekyā-
6 ngu. [g] Mukama nāsindikira abantu [h] emisota egyomuliro, negirūma abantu; abantu bangi nebafa ku Isi-
7 raeri. [i] Abantu neba'ja eri Musa nebagamba nti Twōnōnye kubanga twayogera obubi ku Mukama ne ku'gwe; [k] saba Mukama atu'gyeko emisota. Musa nāsabira abantu.
8 Mukama nāgamba Musa nti Wekolere omusota ogwomuliro, ogu-teke ku mulōngōti: awo olunātuka, buli alūmi'dwa bwanāgulaba, anāba
9 mulamu. [m] Musa nākola omusota ogwekikomo, nāguteka ku mulōngōti: awo olwātuka omusota bwegwali gulūmye omuntu yena, bweyatunulira omusota, ogwekikomo,
10 nāba mulamu. Abāna ba Isiraeri nebatambula [n] nebasīsira mu Obosi.
11 Nebasitula Eyobosi nebatambula [o] nebasīsira mu Iye-abalimu, mu 'dūngu eryolekera Moabu, ku lui
12 olwebuvanjuba. Nebavayo, nebatambula, nebasīsira mu kiwōnvu
13 kya Zeredi. Nebavayo nebatambula nebasīsira emitala wa Alunoni, oguli mu 'dūngu, ogusibuka mu nsalo Yabamoli: kubanga Alunoni ye nsalo ya Moabu, wakati wa
14 Moabu Nabamoli. Kyekyava kyogerwa mu kitabo Ekyentalo za Mukama nti

Vakebu mu Sufa
Nebiwōnvu bya Alunoni,
15 Nebi'ko ebyebiwōnvu
Ebiserengetera eri enyumba za Ali,
Era ebyesigama ku nsalo ya Moabu.

16 Nebavayo (nebatambula) nebagenda [p] Ebeeri: olwo lwe lu'zi Mukama lweyabūlirako Musa nti Kung'anya abantu, nānge nābawa a-ma'zi.
17 [r] Isiraeri nālyoka aimba oluimba luno:

Wesere, 'gwe olu'zi; muluimbire:
18 Olu'zi abakulu lwebāsima,
[s] Abakūngu babantu lwebayerula,
Nomu'go ogwobwakabaka, nemi-'go gyābwe.

Nebava mu 'dūngu (nebatambula)
19 nebagenda Ematana: nebasitula Ematana nebagenda Enakalieri: nebasitula Enakalieri nebagenda
20 Ebamosi: nebasitula Ebamosi nebagenda mu kiwōnvu ekiri ku 'tale lya Moabu, ku ntiko ya Pisuga, [t] kwoima okulengera e'dūngu.
21 Isiraeri [u] nātuma ababaka eri Sikoni kabaka Wabamoli ngayogera
22 nti [v] Kampite munsiyo: tetulikyāmira mu nimiro newakuba'de mu lusuku lwemizabibu; tetulinywa ku ma'zi ga nzi'zi: tulitambulira mu lugūdo lwa kabaka, okutūsa lwe-
23 tuliita mu nsaloyo. [y] Sikoni nātaganya Isiraeri kuita mu nsaloye: naye Sikoni nākung'anya abantube bona, nātabāla Isiraeri mu 'dūngu, [z] nātūka Eyakazi: nālwāna ne Isi-
24 raeri. Isiraeri [a] nāmukuba nobwōgi bwekitala, nālya ensiye okuva ku Alunoni okutūka ku Yaboki, okutūka ku bāna ba Amoni: kubanga ensalo eyabāna ba Amoni yali ya
25 mānyi. Isiraeri nālya ebibuga ebyo byona: Isiraeri nātūla mu bibuga byona Ebyabamoli, mu Kesuboni ne
26 mu bibuga byakyo byona. Kubanga Kesuboni kyali kibuga kya Sikoni kabaka Wabamoli, eyalwāna ne kabaka wa Moabu eyasoka, na'gya mu mukonogwe ensiye yona, oku-
27 tūka ku Alunoni. Abogerera mu ngero kyebāva bogera nti

Mu'je Ekesuboni,
Ekibuga kya Sikoni kizimbibwe kinywezebwe:

[m] Kubal. 33. 38.
[n] Kuv. 29. 29, 30.
[o] Ma. 10. 6; 32. 50.
[p] Ma. 34. 8.
[a] Kubal. 13. 21.
[b] Lev. 27. 28.
[c] Kubal. 20. 22; 33. 41.
[d] Zab. 78. 19.
[e] Kuv. 16. 3; 17. 3.
[f] Kubal. 11. 6.
[g] 1 Kol. 10. 9.
[h] Ma. 8. 15.
[i] Zab. 78. 34.
[k] Kuv. 8. 8, 28. 1 Sam. 12. 19. 1 Basek. 13. 6. Bik. 8. 24.
[m] 2 Basek. 18. 4. Yok. 3. 14, 15.
[n] Kubal. 33. 43.
[o] Kubal. 33. 44.
[p] Balam. 9. 21.
[r] Kuv. 15. 1. Zab. 105. 2; 106. 12.
[s] Is. 33. 22.
[t] Kubal. 23. 28.
[u] Ma. 2. 26, 27. Balam. 11. 19.
[v] Kubal. 20. 17.
[y] Ma 29. 7.
[z] Ma. 2. 32. Balam. 11. 20.
[a] Ma. 2. 33; 29. 7. Yos. 12. 1, 2. Nek. 9. 22. Zab. 135. 10, 11; 136. 19. Am. 2. 9.

28 Kubanga [b] omuliro gufulumye mu Kesuboni.
Enimi zomuliro mu kibuga kya Sikoni:
Gwōke'za [c] Ali ekya Moabu,
Abakūngu abebifo ebigulumivu ebya Alunoni.
29 Zikusanze, Moabu!
Mufu'de, 'mwe [d] abantu ba Kemosi:
Agabu'de batabanibe okuba aba-'duse,
Ne bawalabe okuba abasibe,
Eri Sikoni kabaka Wabamoli.
30 Twabasimbako; Kesuboni kyazikirira okutūka ku [e] Diboni,
Era twazisa okutūka ku Nofa,
Ekitūka ku [f] Medeba.
31 Isiraeri nātūla bwatyo munsi Ya-
32 bamoli. Musa nātuma okuke'ta [g] Yazeri, nebalya ebibuga byayo, nebagobamu Abamoli abāli eyo.
33 [i] Nebakyuka nebāmbukira mu 'kubo Lyebasani: Ogi kabaka Webasani nābatabāla, ye nabantube bona
34 okulwānira nabo [k] Ederei. Mukama nāgamba Musa nti [l] Tōmutya: kubanga 'mugabu'de mu mukonogwo, nabantube bona, nensiye; era [m] olimukola nga bwewakola Sikoni kabaka Wabamoli. eyatūlānga Eke-
35 suboni. [n] Awo nebamu'ta ne batabanibe, nabantube bona, newatamusigalirawo nomu: nebalya ensi-
22 ye. [a] Abāna ba Isiraeri nebatambula nebasisira mu nsenyi za Moabu emitala wa Yoludani Eyeriko.
2 [b] Awo Balaki mutabani wa Zipoli nālaba byona Isiraeri byeyali akoze
3 Abamoli. Moabu [c] nātya nyo abantu, kubanga bangi: Moabu nākeng'ēntererwa olwabāna ba Isiraeri.
4 [d] Moabu nāgamba abaka'de ba Midiani nti Kakano ekibīna kino kigenda kukombera dala byona ebitwetōlo'de, ngente bwekomba omu-'do ogwoku'tale. Era Balaki mutabani wa Zipoli ye yali kabaka wa
5 Moabu mu biro ebyo. [e] Nātuma ababaka eri Balamu mutabani wa Beoli, [f] Epesoli, ekiri ku lubalama Lwomu'ga, munsi yabāna babantube, okumuita ngayogera nti Laba, waliwo abantu abāva mu Misiri: laba, basāniki'de ku maso gensi,
6 era batu'de okunjolekera: kale 'no 'jāngu, nkwegairi'de, onkolimirire abantu bano: kubanga banyinze amānyi: mpo'zi ndiwāngula, tuba-'te. mbagobe munsi: kubanga 'manyi nga 'gwosabira 'gwe omukisa awebwa omukisa, ne gwo-
7 kolimira akolimirwa. Abaka'de ba Moabu nabaka'de ba Midiani nebegendera nga balina [g] omukēmba mu ngalo zābwe; neba'ja eri Balamu, nebamubūlira ebigambo
8 bya Balaki. Nābagamba nti Musule wano ekiro kino, nānge ndiba-'diza ebigambo nga Mukama bwanāng'amba: abakulu ba Moabu ne-
9 babēra ewa Balamu. Katonda na-'ja eri Balamu nāgamba nti Bantu
10 ki bano abali nāwe? Balamu nāgamba Katonda nti Balaki mutabani wa Zipoli kabaka wa Moabu,
11 yantumira ngayogera nti Laba, abantu abāva mu Misiri basāniki'de ku maso gensi: 'jāngu 'no, obankolimirire; mpo'zi ndiinza okulwāna
12 nabo, nembagoba. Katonda nāgamba Balamu nti Togenda nabo; tokolimira bantu abo: kubanga
13 [i] bawere'dwa omukisa. Balamu nāgolokoka enkya, nāgamba abakulu ba Balaki nti Mwegendere munsi ya'mwe: kubanga Mukama agānyi
14 okundagira okugenda na'mwe. Abakulu ba Moabu nebagolokoka, neba'dayo eri Balaki, nebagamba nti Balamu agānyi oku'ja na'fe.
15 Balaki neyeyongera nate okutuma abakulu, abāsinga abo obungi era
16 abābasinga nekitibwa. Neba'ja eri Balamu nebamugamba nti Bwatyo bwayogera Balaki mutabani wa Zipoli nti Waleme okubawo ekintu, nkwegairi'de, ekinākuziiza oku'ja
17 gyendi: kubanga ndikukuza nobēra nekitibwa kinene nyo, na buli kyoling'amba ndikikola: kale 'jāngu, nkwegairi'de, onkolimirire abantu
18 bano. Balamu na'damu nāgamba aba'du ba Balaki nti [k] Balaki bwalimpa enyumbaye nge'ju'de efeza ne zāhu, [l] siinza kuita ku kigambo kya Mukama Katonda wānge, oku-
19 kendēzako oba okusu'kiriza. Kale 'no, mbegairi'de, na'mwe musule wano ekiro kino, ndyoke 'manye Mukama kyaneyongera okumbūlira.
20 Katonda na'ja eri Balamu ekiro, nāmugamba nti Abantu abo obanga ba'ze okukuita, golokoka ogende nabo; naye [m] ekigambo kyo'ka kyenkubūlira kyoba okola.
21 Balamu nāgolokoka enkya nāteka amatandiko ku ndogoiye, nāgenda
22 nabakulu ba Moabu. Obusūngu bwa Katonda nebubūbūka kubanga yagenda: [n] malaika wa Mukama nāimirira mu 'kubo okumuziiza. Era yali yebaga'de ku ndogoiye,
23 naba'dube bōmbi bāli naye. [o] Endogoi neraba malaika wa Mukama ngaīmiri'de mu 'kubo, ekitalakye nga kisowo'dwa nga kiri mu ngaloze: endogoi nekyāma okuva mu 'kubo, negenda ku nsiko: Balamu nākuba endogoi okugi'za mu 'kubo.
24 Malaika wa Mukama nālyoka aīmirira mu 'kubo eryomukiwōnvu eriri wakati wensuku zemizabibu olukomera nga luli ku lui, nolukomera
25 ku lui. Endogoi neraba malaika

[b] Yer. 48. 45, 46.
[c] Ma. 2. 9, 19. Is. 15. 1.
[d] Balam. 11. 24. 1 Basek. 11. 7, 33. 2 Basek. 23. 13. Yer. 48. 7, 13.
[e] Yer. 48. 18, 22.
[f] Is. 15. 2.
[g] Kubal. 32. 1. Yer. 48. 32.
[i] Ma. 3. 1; 29. 7.
[k] Yos. 13. 12.
[l] Ma. 3. 2.
[m] Zab 135. 10, 11; 136. 20.
[n] Ma. 3. 3, 4.
[a] Kubal. 33. 48.
[b] Balam. 11. 25.
[c] Kuv. 15. 15.
[d] Kubal. 31. 8. Yos. 13. 21.
[e] Ma. 23. 4. Yos. 13. 22; 24. 9. Nek. 13. 1, 2. Mi. 6. 5. 2 Pet. 2. 15. Yud. 11. Kub. 2. 14.
[f] Kubal. 23. 7. Ma. 23. 4.
[g] 1 Sam. 9. 7, 8.
[i] Kubal. 23. 20. Bal. 11. 29.
[k] Kubal. 24. 13.
[l] 1 Basek. 22. 14. 2 Byom. 18. 13.
[m] Kubal. 23. 12, 26.
[n] Kuv. 4. 24.
[o] 2 Basek. 6. 17. Dan. 10. 7. Bik. 22. 9. 2 Pet. 2. 16. Yud. 11.

wa Mukama, neyenyigiriza ku lukomera, nebetenta ekigere kya Balamu ku lukomera: nägikuba nate.
26 Malaika wa Mukama neyeyongera okusembera eyo, näimirira mu 'kubo eryakanyigo, awatali 'banga lya
27 kukyukira ku mukono ogwadyo newakuba'de ogwakono. Endogoi neraba malaika wa Mukama, negalamira wansi wa Balamu: obusüngu
28 bwa Balamu nebubübüka, näkuba endogoi nomu'gogwe. Mukama näyasamya akamwä kendogoi, negamba Balamu nti Nkukoze ki 'gwe
29 okunkuba emiründi gino gyonsatule? Balamu nägamba endogoi nti Kubanga ondüli'de: singa mba'de
30 nekitala kakano mu ngalo zänge, [p] kubanga kakano nandiku'se. Endogoi negamba Balamu nti Siri
31 ndogoiyo, gyewebagalako obulamubwo bwona okutüsa lero? nali mpisi'za okukukola bwentyo? Nägamba nti Ne'da. Awo Mukama näl-
32 yoka [r] azibula amaso ga Balamu, nälaba malaika wa Mukama ngaïmiri'de mu 'kubo, ekitalakye nga
33 kisowo'dwa nga kiri mu ngaloze: näkutama omutwegwe, näväünama
34 amasoge. Malaika wa Mukama nämugamba nti Okubi'de ki endogoiyo emiründi gino gyonsatule? laba, nfulumye okukuziiza, kubanga okutambulakwo kukakanyavu
35 mu maso gänge. Endogoi nendaba nekyuka mu maso gänge emiründi gino gyonsatule: singa tekyuse mu maso gänge, kakano sandiremye
36 kuku'ta 'gwe, nayo nengiwonya okufa. Balamu nägamba malaika wa Mukama nti [s] Nyönönye; kubanga samanyi ngoimiri'de mu 'kubo okunziiza: kale kakano, obanga
37 kikunyiza, na'dayo, nate. Malaika wa Mukama nägamba Balamu nti Genda nabantu abo: naye ekigambo kyo'ka kyenäkubülira kyoba
38 oyogera. Awo Balamu nägenda nabakulu ba Balaki. Awo Balaki bweyawulira nga Balamu a'ze, näfuluma okumusisinkana ku Kibuga kya Moabu, ekiri ku nsalo ya
39 Alunoni, oguli ku nkomerero yensalo. Balaki nägamba Balamu nti Sakutumira okukuita nenkutairira? ekyakulobera oku'ja gyendi
40 ki? [t] siinza dala kukukuza nobëra nekitïbwa? Balamu nägamba Balaki nti Laba, nzi'ze gyoli: kakano nina obuïnza bwona okwogera ekigambo kyona? ekigambo
41 Katonda kyanäteka mu kamwä känge, ekyo kyenäyogera. Balamu nägenda ne Balaki, neba-
42 'ja Ekiriasikuzosi. Balaki näwayo ente nendiga, nätumira Balamu
23 1 nabakulu abüli naye. Awo olwätuka enkya, Balaki nätwäla Balamu, nämulinyisa ku bifo ebigulumivu ebya Baali, näima eyo okule-
2 ngera enkomerero yabantu. Balamu nägamba Balaki nti Nzïmbira wano ebyöto musänvu, ontegekere wano ente musänvu nendi-
3 ga enume musänvu. Balaki näkola nga Balamu bweyayogera; Balaki ne Balamu nebawerayo ku buli
4 kyöto ente nendiga enume. Balamu nägamba Balaki nti Imirira awali ekyökebwa kyowayo, nänge nägenda; mpo'zi Mukama ana'ja okusisinkana nänge: era buli kyanändaga näkukibülira. Nägenda
5 ku lusozi awëru. Katonda näsisinkana ne Balamu: nämugamba nti Ntegese ebyöto omusänvu, era mpere'deyo ente nendiga enume
6 ku buli kyöto. Mukama [a] näteka ekigambo mu kamwä ka Balamu, nägamba nti 'Dayo eri Balaki, era
7 bwotyo bwonoyogera. Na'dayo eri ye, era yali aïmiri'de awali ekyökebwa kyeyawayo, ye nabakulu bona
aba Moabu. Nägera olugerolwe, näyogera nti

Balaki yanziya mu Alamu,
Kabaka wa Moabu (yanziya) mu nsozi Ezebuvanjuba:
'Jängu, onkolimirire Yakobo,
Era 'jängu, osömoze Isiraeri.

8 [b] Näkolimira ntya oyo Katonda gwatakolimiränga?
Näsömoza ntya oyo Katonda gwatasömozänga?

9 Kubanga nyima ku ntiko yamainja okumulaba,
Ne ku nsozi okumulengera:
Laba, be bantu [c] ababëra bo'ka.
'So [d] tebalibalibwa mu mawänga.

10 [e] Ani aïnza okubala enfüfu ya Yakobo,
Oba okubala ekitündu ekyokuna ekya Isiraeri?
[f] Nfe ngomutükirivu bwafa,
Nenkomerero yänge eyoluvanyuma ebe ngeyiye!

11 Balaki nägamba Balamu nti Onkoze ki? Nkutu'te okukolimira abalabe bänge, era, laba, obasabiri'de
12 dala omukisa. Na'damu nägamba nti Teking'wänira kweküma kwogera ekyo Mukama kyateka mu
13 kamwä känge? Balaki nämugamba nti 'Jängu nänge, nkwegairi'de, mu kifo ekirala, wonoïnza okuima okubalengera; onolaba ekitündu kyäbwe ekyenkomerero kyo'ka, notobalaba bona: noima eyo oku-
14 bankolimirira. Nämutwäla mu 'tale lya Zofimu, ku ntiko ya Pisuga, näzimba ebyöto musänvu, näwerayo ente nendiga enume ku buli kyö-
15 to. Nägamba Balaki nti Imirira wano awali ekyökebwa kyowayo, 'nze nga bwenäsisinkana ne Mukama eyo.
16 Mukama näsisinkana ne

[p] Nge. 12. 10.
[r] 2 Basek. 6. 17. Luk. 24. 16, 31.
[s] Yob. 34. 31, 32.
[t] Kubal. 24. 11.
[a] Yer. 1. 9.
[b] Is. 47. 12, 13.
[c] Ma. 33. 28.
[d] Kur. 33. 16. Ezer. 9. 2. Bef. 2. 14.
[e] Lub. 13. 16; 22. 17.
[f] Zab. 116. 15.

Balamu, nāteka ekigambo mu ka-
mwāke, nāgamba nti 'Dayo eri Ba-
17 laki, era bwonoyogera bwotyo. Na-
'ja gyali, era, laba, yali aimiri'de
awali ekyōkebwa kyeyawayo, na-
bakulu ba Moabu wamu naye. Ba-
laki nāmugamba nti Mukama ayo-
18 ge'de ki? Nāgera olugerolwe nāyo-
gera nti
Golokoka, Balaki, owulire;
Ntegera okutu, 'gwe mutabani wa
Zipoli:.
[f] 1 Sam. 15. 29. Mala. 3. 6. Bal. 11. 29. Tit. 1. 2. Yak. 1. 17.
19 [g] Katonda si muntu, okulimba;
'Sō si mwāna wa muntu, okwe-
'jusa:
Ayoge'de, nokukola talikikola?
Oba agambye, nokutūsa talikitū-
sa?
20 Laba, ndagi'dwa okuwa omuki-
sa:
[i] Lub. 12. 2; 22. 17. Kubal. 22. 12.
Naye [i] awa'de omukisa, nānge
siinza kugu'julula.
[k] Bal. 4. 7, 8.
21 [k] Talabye butali butūkirivu ku
Yakobo,
'Sō talabye bubambāvu ku Isi-
raeri:
[l] Kuv. 13. 21; 29. 45, 46; 33. 14. [m] Zab. 89. 15.
[l] Mukama Katondawe ali naye,
[m] Nokwogerera wa'gulu okwa ka-
baka kuli mubo.
[n] Ma. 33. 17. Yoh. 39. 10, 11.
22 Katonda aba'gya mu Misiri;
Alina [n] amānyi ngagembogo.
23 Mazima tewali 'dogo awali Yako-
bo,
'Sō tewali bulaguzi awali Isiraeri:
Kakano kināyogerwānga ku Ya-
kobo ne ku Isiraeri,
Nti [o] Katonda ngakoze!
[o] Zab. 31. 19; 44. 1. [p] Lub. 49. 9.
24 Laba, abantu bagolokoka [p] nge-
mpologoma enkazi,
Era beimusa ngempologoma enu-
me:
[r] Lub. 49. 27.
[r] Tagalamire okutūsa lwanālya
ku mui'go,
Nānywa omusai gwabo aba'ti-
'dwa.
25 Awo Balaki nāgamba Balamu nti
Tobakolimirānga nakatono, 'sō no-
mukisa tobasabirānga mukisa na-
26 katono. Naye Balamu na'damu
nāgamba Balaki nti Sakubūlira nti
[s] Kubal. 22. 38. 1 Basek. 22. 14.
[s] Byona Mukama byayogera, ebyo
27 king'wānira okubikola? Balaki nā-
gamba Balamu nti 'Jāngu 'no, nā-
kutwāla awalala; mpo'zi Katonda
anāsīma 'gwe okuima eyo okuba-
28 nkolimirira. Awo Balaki nālinyisa
[t] Kubal. 21. 20.
Balamu ku ntiko ya Peoli, [t] kwoi-
29 ma okulengera e'dūngu. Balamu
nāgamba Balaki nti Nzīmbira wano
ebyōto musānvu, ontegekere wano
ente musānvu nendiga enume mu-
30 sānvu. Balaki nākola nga Balamu
bweyayogera, nāwerayo ku buli kyō-
24 to ente nendiga enume. Awo
Balamu bweyalaba nga Mukama asimye okuwa Isiraeri omukisa, nātagenda, ngolulala, okununya e-
'dogo, naye nayolekeza amasoge o-
2 lukōla. Balamu nāimusa amasoge,
nālaba Isiraeri nga batu'de ngebi-
ka byābwe bwebyali; omwoyo gwa
3 Katonda negumu'jako. [u] Nāgera o-
lugerolwe, nāyogera nti
[u] Kubal. 23. 7, 18.
Balamu, mutabani wa Beoli, a-
yogera,
Era omusaja eyazibwa amaso a-
yogera:
4 Ayogera oyo awulira ebigambo
bya Katonda,
Alaba okwolesebwa Kwomuinza
webintu byona,
Ngagwa wansi, [b] namasoge nga
gatunula:
[b] 1 Sam. 19. 24. Ez. 1. 28. Dan. 8. 18; 10. 15, 16. 2 Kol. 12. 2-4. Kub. 1. 10, 17.
5 Nti Ewemazo nga nūngi, 'gwe
Yakobo,
Enyumbazo, 'gwe Isiraeri!
6 Zeyāliri'de ngebiwōnvu,
Ngensuku eziri ku lubalama lwo-
mu'ga,
[c] Ngemiti egyomugavu [d] Mukama gyeyasimba,
Ngemiti emyerezi egiri ku luba-
lama lwama'zi.
[c] Zab. 1. 3. Yer. 17. 8. [d] Zab. 104. 16.
7 Ama'zi ganākulukutānga okuva
mu nsuwaze,
Nensigoze zinābānga awali [e] a-
ma'zi amangi,
Ne kabakawe anāsingānga [f] Aga
gi obugulumivu,
[g] Nobwakabakabwe bunāgulumi-
zibwānga.
[e] Yer. 51. 13. Kub. 17. 1, 15. [f] 1 Sam. 15. 9. [g] 1 Byom. 14. 2.
8 Katonda amu'gya mu Misiri;
Alina amānyi ngagembogo.
Alirira dala amawānga abalabe-
be,
Era [i] alimenyamenya amagūmba
gābwe,
Nābakuba [k] okubafumita nobusā-
lebwe.
[i] Zab. 2. 9. Yer. 50. 17.
[k] Zab. 45. 5. Yer. 50. 9.
9 [l] Yabwāma, yagalamira ngempo-
logoma enume,
Era ngempologoma enkazi; āni
anāmusa'gula?
[m] Awebwēnga omukisa buli anā-
kusabirānga omukisa,
Era akolimirwēnga buli anāku-
kolimirānga.
[l] Lub. 49. 9.
[m] Lub. 12. 3; 27. 29.
10 Awo obusūngu bwa Balaki nebubū-
būka ku Balamu, [n] nākuba mu nga-
lo: Balaki nāgamba Balamu nti
[o] Nakuita okukolimira abalabe bā-
nge, era, laba, obasabiri'de dala o-
mukisa emirūndi gino gyonsatule.
[n] Ez. 21. 14, 17; 22. 13. [o] Ma. 23. 4, 5. Yos. 24. 9, 10. Nēk. 13. 2.
11 Kale 'no we'dukire ewuwo: mba-
'de njagala okukukuza nobēra ne-
kitībwa kingi nyo; naye, laba, Mu-
kama akuziizi'za obutaba na kiti-
12 bwa. Balamu nāgamba Balaki nti
Era sagamba na babakabo bewa-
13 ntumira nti Balaki bwalyagala o-
kumpa enyumbaye ngeju'de efeza
nezābu, siinza kuita ku kigambo
kya Mukama, okukola ebirūngi ne-
wakuba'de ebibi, nga nyima mu
magezi gūnge 'nze; Mukama kya-

14 nāyogera (nānge) kyenāyogera? Era kakano, laba, ng'enda eri abantu bānge: 'jāngu nkutegēze abantu
p Mi. 6. 5. Kub. 2. 14. 15 bano *p* byebalikola abantubo mu naku ezoluvanyuma. Nāgera olugerolwe, nāyogera nti
Balamu mutabani wa Beoli ayogera,
Era omusaja eyazibwa amaso ayogera:
16 Oyo ayogera awulira ebigambo bya Katonda,
Era amanyi okumanya kwoyo ali wa'gulu enyo,
Alaba okwolesebwa Kwomuīnza webintu byona,
Ngagwa wansi, namasoge nga gatunula:
r Kub. 1. 7. 17 *r* Nti 'Mulaba, naye si kakano:
'Mutunulira, naye tandi kumpi:
s Mat. 2. 2. Kub. 22. 16. Muliva *s* emunyenye mu Yakobo,
t Luh. 40. 10. Zab. 110. 2. *t* Nomu'go ogwobwakabaka guliimuka mu Isiraeri,
Gulikubira dala ensonda za Moabu,
Gulimenyera dala abāna bona aboluyogāno.
u 2 Sam. 8. 14. Zab. 60. 8, 9, 12. 18 Kale *u* Edomu aliba butaka,
Era ne Seiri aliba butaka, (abāli) abalabebe;
Isiraeri ngakola ebyobuzira.
w Lub. 49. 10. 19 *w* Era muliva mu Yakobo omu aliba nokufuga,
Alizikiriza abalifi'kawo mu kibuga.
20 Nātunulira Amaleki, nāgera olugerolwe nāyogera nti
Amaleki yali wa luberyeberye mu mawānga;
Naye enkomereroye eyoluvanyuma eritūka mu kuzikirira.
21 Nātunulira Omukeni, nāgera olugerolwe nāyogera nti
Ekifokyo ekyokutūlamu kya mānyi,
Nekisukyo kyatekebwa ku lwazi.
22 Naye Kaini alinyagibwa,
Okutūsa Asuli lwalikutwāla mu busibe.
y Lub. 10. 4. Dan. 11. 30. 23 Nāgera olugerolwe, nāyogera nti
z Lub. 10. 21, 25. Zitusanze, āni aliba omulamu Katonda bwalikola kino?
a Kubal. 31. 8. 24 Naye ebyōmbo biriva ku 'tale *y* Lyekitimu,
Biribonereza Asuli, biribonereza ne *z* Eberi,
a Kubal. 33. 49. Yos. 2. 1. Mi. 6. 5. *b* Kubal. 31. 16. 1 Kol. 10. 8. Era naye alitūka mu kuzikirira.
c Yos. 22. 17. Zab. 106. 28. Kos. 9. 10. *d* Kuv. 34. 15, 16. 1 Kol. 10. 20. *e* Kuv. 20. 5. 25 Balamu nāgolokoka, *a* nāgenda na'dayo mu kifokye: ne Balaki neyegendera.

25 Isiraeri nābēra *a* Esitimu, *b* abantu nebatanula okwenda ku
2 bawala ba Moabu: kubanga *c* bāitānga abantu oku'ja ku *d* sadaka za bakatonda bābwe; abantu nebalya *e* nebavūnamira bakatonda bābwe.
3 Isiraeri neyega'ta ne Baalipeoli: *f* obusūngu bwa Mukama nebubūbū-
4 ka ku Isiraeri. Mukama nāgamba Musa nti *g* Twāla abakulu babantu bona, obawanikire Mukama mu maso geujubá, ekirui kya Mukama ki-
5 kyuke kive ku Isiraeri. Musa nāgamba *f* abalamuzi ba Isiraeri nti *k* Mu'te buli muntu abasajabe abe-
6 ga'se ne Baali peoli. Era, laba, omu ku bāna ba Isiraeri na'ja nāletera bagandabe omukazi Omumidiani mu maso ga Musa ne mu maso gekibīna kyona ekyabūna ba Isiraeri, bwebāli nga *l* bakābira amaziga ku mulyāngo gwewema eyokusisi-
7 nkanirāngamu. Awo *m* Finekasi *n* mutabani wa Ereazali mutabani wa Aloni kabona bweyakiraba, nāgolokoka wakati mu kibīna, na'dira
8 e'fumu mu mukonogwe; nāgoberera omusaja Omuisiraeri mu kayumba, nābafumitira dala bōmbi, omusaja Omuisiraeri nomukazi mu lubutolwe. Awo kawumpuli nāziizibwa bwatyo ku bāna ba Isiraeri.
9 *o* Nabo abāfa kawumpuli bāli obukumi bubiri mwenkumi nya.
10, 11 Mukama nāgamba Musa nti Finekasi mutabani wa Ereazali mutabani wa Aloni kabona akyusi'za obusūngu bwānge okuva ku bāna ba Isiraeri, kubanga akwati'dwa obu'gya bwānge mubo, nokuzikiriza nesizikiriza bāna ba Isiraeri mu
12 *p* bu'gya bwānge. Kyonova ogamba nti Laba, 'muwa endagāno yānge
13 eyemirembe: era enebānga gyāli, neri *r* eza'derye erināmu'diriránga, endagāno *s* eyobwakabona obutali-'gwāwo; kubanga *t* yakwatibwa obu'gya olwa Katondawe, *u* nātāngi-
14 rira abāna ba Isiraeri. Era omusaja Omuisiraeri eya'tibwa, eya'tirwa awamu nomukazi Omumidiani, erinyalye Zimuli, mutabani wa Salu, omukulu wenyumba ya bakitā-
15 bwe mu Basimeoni. Nomukazi Omumidiani eya'tibwa, erinyalye Kozebi muwala wa *w* Zuli; oyo yali mutwe gwabantu abomunyumba ya bakitābwe mu Midiani.
16,17 Mukama nāgamba Musa nti *x* Be-
18 ralikirize Abamidiani oba'te: kubanga *a* baberalikiriza nenkwe zābwe, zebāsala nebabasendasenda mu bigambo bya Peoli ne mu bigambo bya Kozebi, muwala womukulu wa Midiani, mwanyinābwe, eya-'tibwa ku lunaku olwa kawumpuli olwebigambo bya Peoli.

26 Awo olwātuka kawumpuli ngawe'de, Mukama nāgamba Musa ne Ereazali mutabani wa Aloni ka-
2 bona nti *a* Bala omuwendo gwekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri, abakamaze *b* emyāka abiri nokukirawo, ngenyumba za bakitābwe

f Zab. 106. 29.
g Ma. 4. 3. Yos. 22. 17.
f Kuv. 18. 21, 25. *h* Kuv. 32. 27. Ma. 13. 6, 9, 13, 15.
l Yo. 2. 17.
m Zab. 106. 30. *n* Kuv. 6. 25.
o Ma. 4. 3. 1 Kol. 10. 8.
p Kuv. 20. 5. Ma. 32. 16, 21. 1 Basek. 14. 22. Zab. 78. 58. *r* 1 Byom. 6. 4. *s* Kuv. 40. 15. *t* Bik. 22. 3. Bal. 10. 2. *u* Beb. 2. 17.
w Kubal. 31. 8. Yos. 13. 21.
x Kubal. 31. 2.
a Kubal. 31. 16. Kub. 2. 14.
a Kuv. 30. 12; 38. 25, 26. Kubal. 1. 2. *b* Kubal. 1. 3.

bweziri, bona abainza okutabāla
3 mu Isiraeri. Musa ne Eleazali
kabona nebabagambira mu nsenyi
za Moabu ku Yoludani Eyeriko nti
4 (Mubale omuwendo gwabantu), a-
bakamaze emyāka abiri nokukira-
wo; nga Mukama bweyalagira Mu-
sa nabāna ba Isiraeri, abāva munsi
Yemisiri.

c Lub. 46. 8. Kuv. 6. 14. 1 Byom. 5. 1.
5 c Leubeni omuberyeberye wa Isi-
raeri: batabani ba Leubeni; (okuva
ku) Kanoki, enda Eyabakanoki:
okuva ku Palu, enda Eyabapalu:
6 okuva ku Kezuloni, enda Eyabake-
zuloni: okuva ku Kalami, enda
7 Eyabakalami. Ezo ze nda Ezaba-
leubeni: nabo abābalibwa kubo bāli
obukumi buna mwenkumi satu mu
8 lusānvu mwasatu. Ne batabani ba
9 Palu; Eriabu. Ne batabani ba
Eriabu; Nemueri ne Dasani ne
Abiramu. Abo be Dasani ne Abi-
ramu abo, d abālōndebwa ekibīna,
abāwakana ne Musa ne Aloni mu
kibīna kya Kola, bwebāwakana ne

d Kubal. 16. 1, 2.
e Kubal. 16. 32, 35.
10 Mukama: e ensi neyasama akamwā
kayo, nebamira wamu ne Kola, eki-
bīna ekyo bwekyafa; mu biro ebyo
omuliro bwegwayōkya abasaja ebi-
kumi bibiri mwatāno, f nebafūka
f Kubal. 16. 38. 1 Kol. 10. 6.
11 kabonero. Naye g batabani ba Ko-
la tebāfa.

g Kuv. 6. 24. 1 Byom. 6. 22.
12 Batabani ba Simeoni ngenda zā-
bwe bwezali: okuva ku h Nemueri,
enda Eyabanemueri: okuva ku Ya-
mini, enda Eyabayamini: okuva
h Lub. 46. 10. Kuv. 6. 15.
13 ku i Yakini, enda Eyabayakini: o-
kuva ku k Zera, enda Eyabazera:
okuva ku Sauli. enda Eyabasauli.
i 1 Byom. 4. 24. k Lub. 46. 10.
14 Ezo ze nda Ezabasimeoni, obuku-
mi bubiri mwenkumi biri mu bi-
biri.

15 Batabani ba Gadi ngenda zābwe
bwezali: okuva ku l Zefoni, enda
l Lub. 46. 16.
Eyabazefoni: okuva ku Kagi, enda
Eyabakagi: okuva ku Suni, enda
16 Eyabasuni: okuva ku Ozeni, enda
Eyabozeni: okuva ku Eri, enda
m Lub. 46. 16.
17 Eyaberi: okuva ku m Alodi, enda
Eyabalodi: okuva ku Aleri, enda
18 Eyaba'eri: ezo ze nda eza batabani
ba Gadi ngabo abābalibwa kubo
bwebāli, obukumi buna mu bitāno.

n Lub. 38. 2; 46. 12.
o 1 Byom. 2. 3.
19 o Batabani ba Yuda, Eri ne Ona-
ni: Eri ne Ouani nebafira munsi
20 ya Kanani. p Ne batabani ba Yuda
ngenda zābwe bwezāli bano; okuva
ku Sera, enda Eyabasera: okuva
ku Perezi, enda Eyabaperezi: oku-
21 va ku Zera, enda Eyabazera. Ne
batabani ba Perezi bano; okuva ku
Kezuloni, enda Eyabakezuloni: o-
kuva ku Kamuli, enda Eyabakamu-
22 li. Ezo ze nda za Yuda ngabo abā-
balibwa kubo bwebāli, obukumi
musānvu mu kakāga mu bitāno.

q Lub. 46. 13. 1 Byom. 7. 1.
23 q Batabani ba Isakali ngenda zā-
bwe bwezali: (okuva ku) Tola, enda
Eyabatola: okuva ku Puva, enda
24 Eyabapuva: okuva ku Yasubu, e-
nda Eyabayasubu: okuva ku Simu-
25 loni, enda Eyabasimuloni. Ezo ze
nda za Isakali ngabo abābalibwa
kubo bwebāli, obukumi mukāga
mwenkumi nya mu bisatu.

r Lub. 46. 14.
26 r Batabani ba Zebuluni ngenda
zābwe bwezali: okuva ku Seredi,
enda Eyabaseredi: okuva ku Ero-
ni, enda Eyaberoni: okuva ku Ya-
27 leeri, enda Eyabayaleeri. Ezo ze
nda Ezabazebuluni ngabo abābali-
bwa kubo bwebāli, obukumi mu-
kāga mu bitāno.

s Lub. 46. 20.
28 s Batabani ba Yusufu ngenda zā-
bwe bwezali: Manase ne Efulaimu.
29 Batabani ba Manase: okuva ku
t Makiri, enda Eyabamakiri: Ma-
kiri nāzāla Gireadi: okuva ku Gi-
30 readi, enda Eyabagireadi. Bano be
batabani ba Gireadi: (okuva ku)
u Yezeri, enda Eyabayezeri: okuva
31 ku Kereki, enda Eyabakereki: (no-
kuva ku) Asulieri, enda Eyabasu-
lieri: (nokuva ku) Sekemu, enda
32 Eyabasekemu: (nokuva ku) Semi-
da, enda Eyabasemida: (nokuva
33 ku) Keferi, enda Eyabakeferi. Ne
v Zerofekadi mutabani wa Keferi
teyazāla bāna ba bulenzi, wabula
abobuwala: ne bawala ba Zerofe-
kadi amanya gābwe Māla ne Noa,
34 Kogula, Mirika, ne Tiruza. Ezo
ze nda za Manase: nabo abābali-
bwa kubo bāli obukumi butāno
mwenkumi biri mu lusānvu.

t Num. 26. 29. u Yos. 17. 1. 1 Byom. 7. 14, 15.
v Yos. 17. 2. Balam. 6. 11, 24, 34.
35 Bano be batabani ba Efulaimu
ngenda zābwe bwezali: okuva ku
Susera, enda Eyabasusera: okuva ku
w Bekeri, enda Eyababekeri: okuva
36 ku Takani, enda Eyabatakani. Ne
bano be batabani ba Susera: okuva
37 ku Erani, enda Eyaberani. Ezo
ze nda za batabani ba Efulaimu
ngabo abābalibwa kubo bwebāli, o-
bukumi busatu mwenkumi biri mu
bitāno. Abo be batabani ba Yusu-
fu ngenda zābwe bwezali.

w Kubal. 27. 1; 36. 11.
x 1 Byom. 7. 20.
38 x Batabani ba Benyamini ngenda
zābwe bwezali: okuva ku Bera,
enda Eyababera: okuva ku Asu-
beri, enda Eyabasuberi: okuva ku
39 y Akiramu, enda Eyabakiramu: o-
kuva ku z Sufamu, enda Eyabasu-
famu: okuva ku Kufamu, enda
40 Eyabakufamu. Ne batabani ba
Bera bāli a Aluda ne Naamani:
(okuva ku Aluda), enda Eyabalu-
da; okuva ku Naamani, enda Eya-
41 banaamani. Abo be batabani ba
Benyamini ngenda zābwe bwezali:
nabo abābalibwa kubo bāli obuku-
mi buna mwenkumi tāno mu lu-
kāga.

a Lub. 46. 21. 1 Byom. 7. 6.
b Lub. 46. 21. 1 Byom. 8. 1.
c Lub. 46. 21. d 1 Byom. 8. 3.
42 c Bano be batabani ba Dani nge-
nda zābwe bwezali: okuva ku Su-
kamu, enda Eyabasukamu. Ezo

e Lub. 46. 23.

ze nda za Dani ngenda zābwe bwe-
43 zali. Enda zona Ezabasukamu, ngabo abābalibwa kubo bwebāli, bāli obukumi mukāga mwenkumi nya mu bina.
44 *f* Batabani ba Aseri ngenda zābwe bwezali: okuva ku Imuna, enda Eyabaimuna: okuva ku Isuvi, enda Eyabaisuvi: okuva ku
45 Beriya, enda Eyababeriya. Okuva ku batabani ba Beriya: okuva ku Keberi, enda Eyabakeberi: okuva ku Malukieri, enda Eyabamalukieri.
46 Ne muwala wa Aseri erinyalye
47 Sera. Ezo ze nda eza batabani ba Aseri ngabo abābalibwa kubo bwebali, obukumi butāno mwenkumi satu mu bina.
48 *g* Batabani ba Nafutali ngenda zābwe bwezali: okuva ku Yazeeri, enda Eyabayazeeri: okuva ku Guni, enda Eyabaguni: okuva ku Ye-
49 zeri, enda Eyabayezeri: okuva ku
50 *i* Siremu, enda Eyabasiremu. Ezo ze nda za Nafutali ngenda zābwe bwezali: nabo abābalibwa kubo bāli obukumi buna mwenkumi tāno mu bina.
51 *k* Abo be bābalibwa ku bāna ba Isiraeri, obusirivu mukāga mu lukumi mu lusānvu mwasatu.
52 *l* Mukama nāgamba Musa nti
53 Abo bebaligabirwa ensi okuba obusika ngomuwendo gwamanya bwe-
54 guli. *m* Abainga obungi olibawa obusika okusu'kiriza, nabatono olibawa obusika okukendēzako: buli muntu ngabo abābalibwa kuye bwebāli, bwaliwebwa bwatyo obusikā-
55 bwe. Era naye ensi *n* erigabibwa na bululu: ngamanya gebika bya bakitābwe bwegali bwebalisika.
56 Ngobululu bwebuliba obusika bwābwe bwebuligabirwa abo abainga obungi nabatono.
57 *o* Ne bano be bābalibwa ku Balevi ngenda zābwe bwezali: okuva ku Gerusoni, enda Eyabagerusoni: okuva ku Kokasi. enda Eyabakokasi: okuva ku Merali, enda Eya-
58 bamerali. Zino ze nda za Levi: enda Eyabalibuni, enda Eyabakebuloni, enda Eyabamakali, enda Eyabamusi, enda Eyabakola. Ko-
59 kasi nāzāla Amulamu. Ne mukazi wa Amulamu erinyalye *p* Yokebedi, muwala wa Levi, eyazālirwa Levi mu Misiri: nāzālira Amulamu Aloni ne Musa ne Miryamu mwanyi-
60 nābwe. *r* Aloni nāzālira Nadabu ne Abiku, Ereazali ne Isamali.
61 *s* Nadabu ne Abiku nebafa, bwebāwayo omuliro omulala mu maso ga
62 Mukama. *t* Nabo abābalibwa kubo bāli obukumi bubiri mwenkumi satu, buli musaja eyakamala omwezi ogumu nokukirawo: kubanga *u* tebābalibwa mu bāna ba Isiraeri, kubanga *w* tebāwebwa busika mu bāna ba Isiraeri.
63 Abo be bābalibwa Musa ne Ereazali kabona; abābalira abāna ba Isiraeri mu nsenyi za Moabu ku
64 Yoludani Eyeriko. *y* Naye mwabo temwali nomu kwabo abābalibwa Musa ne Aloni kabona; abābalira abāna ba Isiraeri mu 'dūngu lya
65 Sinai. Kubanga Mukama yali ayoge'de kubo nti *z* Tebalirema kufira mu 'dūngu. 'Sō tewasigalawo kubo nomu wabula Kalebu mutabani wa Yafune ne Yosuwa mutabani wa Nuni.

27 Awo newasembera bawala ba *a* Zerofekadi, mutabani wa Keferi, mutabani wa Gireadi, mutabani wa Makiri, mutabani wa Manase, abokunda za Manase mutabani wa Yusufu: ne gano ge manya ga bawalabe; Māla, Noa ne
2 Kogula ne Mirika ne Tiruza. Nebaīmirira mu maso ga Musa ne mu maso ga Ereazali kabona ne mu maso gabakulu nekibīna kyona, ku mulyāngo gwewema eyokusisinka-
3 nirāngamu, nga bogera nti Kita'fe *b* yafira mu 'dūngu, 'sō teyali mu kibīna kyabo abekung'anyiza ku Mukama mu *c* kibīna kya Kola: naye yafira mu kibikye ye; 'sō teya-
4 zāla bāna ba bulenzi. Ekināba ki-'gyisāwo ki erinya lya kita'fe ku ndaye, kubanga teyazāla mwāna wa bulenzi? *d* Mutuwe obutaka mu
5 baganda ba kita'fe. Musa *e* nātwāla ensōnga yābwe mu maso ga Mu-
6 kama. Mukama nāgamba Musa
7 nti Bawala ba Zerofekadi bogera bya nsōnga: *f* tolirema kubawa butaka bwa busika mu baganda ba kitābwe; era olibasisa obusika bwa
8 kitābwe. Era onogamba abāna ba Isiraeri nti Omusaja bwanāfānga nga taza'de mwāna wa bulenzi, kale muwalawe munāmusisānga obu-
9 sikābwe. Era bwanābānga talina mwāna wa buwala, kale munāwā-
10 nga bagandabe obusikābwe. Era bwanābānga talina ba luganda, kale munāwānga baganda ba kitāwe o-
11 busika. Era kitāwe bwanābānga talina ba luganda, kale munāwānga obutakabwe oyo amuli okumpi mu luganda ku ndaye, naye anābulyānga: era linābānga eri abāna ba Isiraeri *g* tēka lya musāngo, nga Mukama bweyalagira Musa.
12 Awo Mukama nāgamba Musa nti *i* Werinyire ku lusozi luno Abali-mu, olengere ensi gyempa'de abāna
13 ba Isiraeri. Kale bwonomala okugirengera, *k* nāwe olikung'anyizibwa eri abantubo, nga Aloni muga-
14 ndawo bweyakung'anyizibwa: kubanga *l* mwajēmera ekigambo kyā-

f Lub. 46. 17. 1 Byom. 7. 30.
g Lub. 46. 24. 1 Byom. 7. 13.
i 1 Byom. 7. 13.
k Kubal. 1. 46.
l Yos. 11. 23; 14. 1.
m Kubal. 33. 54.
n Kubal. 33. 54; 34. 13. Yos. 11. 23; 14. 2.
o Lub. 46. 11. Kuv. 6. 16 19. 1 Byom. 6. 1, 16.
p Kuv. 1. 2; 6. 20.
r Kubal. 3. 2.
s Lev. 10. 1, 2. Kubal. 3. 4. 1 Byom. 24. 2.
t Kubal. 3. 39.
u Kubal. 1. 49.
w Kubal. 18. 20, 23, 24. Ma. 10. 9. Yos. 13 14, 33; 14. 3.
y Kubal. 1. Ma. 2. 14, 16.
z Kubal. 14. 28, 29. 1 Kol. 10. 5, 6.
a Kubal. 26. 33; 36. 1, 11. Yos. 17. 3.
b Kubal. 14. 35; 26. 64, 65.
c Kubal. 16. 1, 2.
d Yos. 17. 4.
e Kuv. 18. 15, 19.
f Kuv. 26. 2.
g Kubal. 35. 29.
i Kubal. 33. 47. Ma. 3. 27. 32. 49; 34. 1.
k Kubal. 20. 24, 28; 31. 2. Ma. 10. 6.
l Kubal. 20. 12, 24. Ma. 1. 37; 32. 51. Zab. 106. 32.

nge mu 'dũngu Zini, mu kuwakana kwekibĩna, okuntukuliza ku ma'zi mu maso gãbwe. [Ago ge [m] ma'zi Agemeriba Ekadesi mu 'dũngu Zini.] Musa nãgamba Mukama nti Mukama, [n] Katonda wemyoyo gya bona abalina emibiri, alonde omuntu saja okufuga ekibĩna, anãfulumãnga mu maso gãbwe, era anãingirãnga mu maso gãbwe, era anãbafulumyãnga, era anãbaingizãnga; ekibĩna kya Mukama kireme okuba [o] ngendiga ezitalina musũmba. Mukama nãgamba Musa nti Twãla Yosuwa mutabani wa Nuni, omusaja [p] alina omwoyo, [r] omutekeko omukonogwo; omuimirize mu maso ga Ereazali kabona ne mu maso gekibĩna kyona; [s] omukũtirire mu maso gãbwe. Era [t] onomutekako ku kitĩbwakyo, ekibĩna kyona ekyabãna ba Isiraeri [u] bawulirĩnga. Era [w] anãimirirãnga mu maso ga Ereazali kabona, anãmubulizãnga [y] olwomusãngo gwa Ulimu mu maso ga Mukama: banãfulumãnga [z] lwa kigambokye, era banãingirãnga lwa kigambokye, ye nabãna ba Isiraeri bona wamu naye, ekibĩna kyona. Musa nãkola nga Mukama bweyamulagira: nãtwãla Yosuwa, nãmuimiriza mu maso ga Ereazali kabona, ne mu maso gekibĩna kyona: nãmutekako emikono, [a] nãmukũtira, nga Mukama bweyayogera nomukono gwa Musa.

28 Mukama nãgamba Musa nti Lagira abãna ba Isiraeri obagambe nti Ekirabo kyãnge, ebyãnge [a] ebyokulya olwebyãnge ebiwebwayo ebikolebwa nomuliro, ebyevũmbe edũngi gyendi, munãkwatãnga okubiwayo gyendi mu ntũko zabyo. Era onobagamba nti [b] Kino kye kiwebwayo ekikolebwa nomuliro kyemunãwãngayo eri Mukama; abãna bendiga abalume abatanamala mwãka gumu abataliko bulema, buli lunaku babiri, okuba ekiwebwayo ekyõkebwa ekitali'gwãwo. Omwãna gwendiga ogumu onowãngayo enkya, nomwãna gwendiga omulala onowãngayo akawungẽzi; [c] nekitũndu ekyekumi ekya efa eyobu'ta obulũngi okuba [d] ekiwebwayo ekyobu'ta, ekitabn'dwamu ekitũndu ekyokuna ekya [e] ini eyamafuta amakube. Ekyo kye kiwebwayo ekyõkebwa [f] ekitali'gwãwo, ekyalagirwa ku lusozi Sinai okuba evũmbe edũngi, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama. Nekiwebwayo ekyokunywa ekyako kinãbãnga kitũndu kya kuna kya ini olwomwãna gwendiga ogumu: mu [g] watukuvu mwonofukirãnga ekiwebwayo ekyokunywa ekyekitamiza za eri Mukama. Nomwãna gwendiga ogwokubiri onowãngayo akawungẽzi: ngekiwebwayo ekyobu'ta ekyenkya era ngekiwebwayo ekyokunywa ekyako bwebiri, bwonogiwãngayo bwotyo, okuba ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevũmbe edũngi eri Mukama.

Ne ku sabiti abãna bendiga babiri abalume abatanamala mwãka gumu abataliko bulema, nebitũndu ebyekumi bibiri (ebya efa) eyobu'ta obulũngi okuba ekiwebwayo ekyobu'ta, obutabu'dwamu amafuta, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako: ekyo kye [i] kiwebwayo ekya buli sabiti, obuta'sãko ekiwebwayo ekyõkebwa ekitali'gwãwo, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.

Era [k] emyezi gya'mwe weginãsokerãnga munãwãngayo ekiwebwayo ekyokebwa eri Mukama, ente envubuka biri, nendiga enume emu, abana bendiga abalume musãnvu abatanamala mwãka gumu abataliko bulema; [l] nebitũndu ebyekumi bisatu (ebya efa) eyobu'ta obulũngi okuba ekiwebwayo ekyobu'ta, obutabu'dwamu amafuta, olwa buli nte; nebitũndu ebyekumi bibiri ebyobu'ta obulũngi obutabu'dwamu amafuta olwendiga emu; nekitũndu ekirala ekyekumi ekyobu'ta obulũngi obutabu'dwamu amafuta okuba ekiwebwayo ekyobu'ta olwa buli mwãna gwendiga; okuba ekiwebwayo ekyõkebwa ekyevũmbe edũngi, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama. Nebiwebwayo ebyokunywa ebyako binãbãnga kitũndu kya ini eyomwenge olwente, nekitũndu ekyokusatu ekyekibya olwendiga enume, nekitũndu ekyokuna ekya ini olwomwãna gwendiga: ekyo kye kiwebwayo ekyõkebwa ekya buli mwezi okumalako emyezi egyomwãka. [m] Nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi eri Mukama; enewebwãngayo era nekiwebwayo ekyõkebwa ekitali'gwãwo, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.

Era mu [n] mwezi ogwoluberyeberye, ku lunaku olwomwezi olwekumi nenya, wanãbãngawo Okuitako kwa Mukama. Ne ku [o] lunaku olwekumi netãno olwomwezi ogwo wanãbãngawo embaga: emigati egitazimbulukuswa ginãlirwãnga enaku musãnvu. Ku [p] lunaku olwoluberyeberye wanãbãngawo okukung'ana okutukuvu; temukolãnga mulimu gwona ogwemikono: naye munãwãngayo ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekiwebwayo ekyõkebwa eri Mukama; ente envubuka biri, nendiga enume emu, nabãna bendiga abalume musãnvu

[m] Kuv. 17. 7.
[n] Kubal. 16. 22. Beb. 12. 9.
[o] 1 Basek. 22. 17. Mat. 9. 36. Ma'k. 6. 34.
[p] Lub. 41. 38. Balam. 3. 10; 11. 29. 1 Sam. 16. 13, 18.
[r] Ma. 34. 9.
[s] Ma. 31. 7.
[t] Kubal. 11. 17, 25. 1 Sam. 10. 6, 9. 2 Basek. 2. 15.
[u] Yos. 1. 16, 17.
[w] Yos. 8. 14. Balam 1. 1; 20. 18, 23, 26. 1 Sam. 23. 9; 30. 7.
[y] Kuv. 28. 30.
[z] Yos. 9. 14. 1 Sam. 22. 10, 13, 15.
[a] Ma. 3. 28; 31. 7.
[a] Lev. 2. 11; 21. 6, 8.
[b] Kuv. 29. 38.
[c] Kuv. 16. 36. Kubal. 15. 4.
[d] Lev. 2. 1.
[e] Kuv. 29. 40.
[f] Kuv. 29. 42. Am. 5. 25.
[g] Kuv. 29. 42.
[i] Ez. 46. 4.
[k] Kubal. 10. 10. 1 Sam. 20. 5. 1 Byom. 23. 31. 2 Byom. 2. 4. Ezer. 3. 5. Nek. 10. 33. Ez. 45. 17; 46. 6. Kor. 2. 11. Bak. 2. 16.
[l] Kubal. 15. 4-12.
[m] Kubal. 15. 24.
[n] Kuv. 12. 6, 18. Lev. 23. 5. Kubal. 9. 3. Ma. 16. 1. Ez. 45. 21.
[o] Lev. 23. 6.
[p] Kuv. 12. 16. Lev. 23. 7.

abatanamala mwāka gumu: banābānga gyemuli [r] abataliko bulema:
20 nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta: munāwāngayo ebitūndu ebyekumi bisatu olwente, nebitūndu ebyekumi bibiri olwendiga enume;
21 onowāngayo ekitūndu ekirala ekyekumi olwa buli mwāna gwendiga ku bāna bendiga omusānvu;
22 nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi, okubatāngirira.
23 Munāwāngayo ebyo era nekiwebwayo ekyōkebwa ekyenkya, ekinābānga ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo.
24 Bwemutyo bwemunāwāngayo buli lunaku, okumalako enaku musānvu, ekyokulya ekyekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevūmbe edūngi eri Mukama: kināwebwāngayo era nekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
25 Ne ku [s] lunaku olwomusānvu munābānga nokukung'ana okutukuvu; temukolānga mulimu gwona ogwemikono.
26 Era ne [t] ku lunaku olwebibala ebiberyeberye, bwemunāwāngayo ekiwebwayo ekyobu'ta obu'gya eri Mukama mu (mbaga) ya'mwe eya sabiti, kale munābānga nokukung'ana okutukuvu; temukolānga
27 mulimu gwona ogwemikono: naye munāwāngayo ekiwebwayo ekyōkebwa okuba evūmbe edūngi eri Mukama; [u] ente envubuka biri, endiga enume emu, abāna bendiga abalume musānvu abatanamala mwāka
28 gumu; nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta, ebitūndu ebyekumi bisatu olwa buli nte, ebitūndu ebyekumi bibiri olwendiga enume
29 emu, ekitūndu ekirala ekyekumi olwa buli mwāna gwendiga ku bāna
30 bendiga omusānvu; embuzi enume
31 emu okubatāngirira. Obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako, munāwāngayo nebyo [binābānga gyemuli ebitaliko bulema], nebiwebwayo ebyokunywa ebyako.

29 Ne mu mwezi ogwomusānvu, ku lunaku olwoluberyeberye olwomwezi, munābānga nokukung'ana okutukuvu; temukolānga mulimu gwona ogwemikono: lwe [a] lunaku olwokufuirako amakondēre
2 gyemuli. Era munāwāngayo ekiwebwayo ekyōkebwa okuba evūmbe edūngi eri Mukama; ente envubuka emu, endiga enume emu, abāna bendiga abalume omusānvu abatanamala mwāka gumu abata-
3 liko bulema: nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta, ebitūndu ebyekumi bisatu olwente, ebitūndu ebyekumi bibiri olwendiga enume,
4 nekitūndu ekyekumi kimu olwa buli mwāna gwendiga ku bāna bendi-
5 ga omusānvu: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi, okubatāngirira: [b] obuta'sāko ekiwebwayo
6 ekyōkebwa ekyomwezi ogwaka'ja guboneke, nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, [c] nekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nebiwebwayo ebyokunywa ebyako, [d] ngetēka lyabyo bweriri, okuba evūmbe edūngi, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro eri Mukama.
7 Ne ku [e] lunaku olwekumi olwomwezi ogwo ogwomusānvu munābānga nokukung'ana okutukuvu; era [f] munābonerezānga obulamu bwa'mwe; temukolānga mulimu
8 gwona: naye munāwāngayo ekiwebwayo ekyōkebwa eri Mukama okuba evūmbe edūngi; ente envubuka emu, endiga enume emu, abāna bendiga abalume musānvu abatanamala mwāka gumu; banābānga gyemuli [g] abataliko bulema:
9 nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta, ebitūndu ebyekumi bisatu olwente, ebitūndu ebyekumi bibiri
10 olwendiga enume emu, ekitūndu ekirala ekyekumi olwa buli mwāna gwendiga ku bāna bendiga omusā-
11 nvu: embuzi enume emu okuba [i] ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo olwekibi ekyokutāngirira, nekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nebiwebwayo ebyokunywa ebyako.
12 Ne ku [k] lunaku olwekumi netāno olwomwezi ogwomusānvu munābānga nokukung'ana okutukuvu; temukolānga mulimu gwona ogwemikono, era munākwatirānga embaga enaku musānvu eri Muka-
13 ma: era [l] munāwāngayo ekiwebwayo ekyōkebwa, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevūmbe edūngi eri Mukama; ente envubuka kumi na satu, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana a-
14 batanamala mwāka gumu; banābānga abataliko bulema: nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, obu'ta obulūngi obutabu'dwamu amafuta, ebitūndu ebyekumi bisatu olwa buli nte kunte ekumi nesatu, ebitūndu ebyekumi bibiri olwa buli ndiga
15 enume ku ndiga enume zōmbi, nekitūndu ekirala ekyekumi olwa buli mwāna gwendiga ku bāna bendiga
16 ekumi nabana: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa

[r] Lev. 22. 20. Kubal. 29. 8. Ma. 15. 21.
[s] Kuv. 12. 16; 13. 6. Lev. 23. 8.
[t] Kuv. 23. 16; 34. 22. Lev. 23. 10, 15. Ma. 16. 10. Bik. 2. 1.
[u] Lev. 23. 18, 19.
[a] Lev. 23. 24.
[b] Kubal. 28. 11.
[c] Kubal. 28. 3.
[d] Kubal. 15. 11, 12.
[e] Lev. 16. 29; 23. 27.
[f] Zab. 35. 13. Is. 58. 5.
[g] Kubal. 28. 19.
[i] Lev. 16. 3, 5.
[k] Lev. 23. 34. Ma. 16. 13. Es. 45. 25.
[l] Eser. 3. 4.

ekitali'gwāwo, ekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
17 Ne ku lunaku olwokubiri (munāwāngayo) ente envubuka kumi na biri, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana abatanamala mwāka gumu abataliko
18 bulema: nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume,
[m] Kubal. 15. 12; 28. 7, 14. nolwabāna bendiga, [m]ngomuwendo gwabyo bwegunābānga, ngetēka
19 bweriri: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nebiwebwayo ebyokunywa ebyako.
20 Ne ku lunaku olwokusatu ente kumi nemu, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana abatanamala mwāka gumu a-
21 bataliko bulema; nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume, nolwabāna bendiga, ngomuwendo gwabyo bwegunābā-
22 nga, ngetēka bweriri: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
23 Ne ku lunaku olwokuna ente kumi, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana abatanamala mwāka gumu abataliko
24 bulema: ekiwebwayo ekyobu'ta ekyako nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume, nolwabāna bendiga, ngomuwendo gwabyo bwegunābānga, ngetēka
25 bweriri: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, ekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
26 Ne ku lunaku olwokutāno ente mwenda, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana abatanamala mwāka gumu abata-
27 liko bulema: nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume, nolwabāna bendiga, ngomuwendo gwabyo bwegunābānga,
28 ngetēka bweriri: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
29 Ne ku lunaku olwomukāga ente munāna, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana abatanamala mwāka gumu abata-
30 liko bulema: nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume, nolwabāna bendiga, ngomuwendo gwabyo bwegunābānga,
31 ngetēka bweriri: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, ekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nebiwebwayo ebyokunywa ebyako.
32 Ne ku lunaku olwomusānvu ente musānvu, endiga enume biri, abāna bendiga abalume kumi na bana abatanamala mwāka gumu abataliko
33 bulema: nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume, nolwabāna bendiga, ngomuwendo gwabyo bwegunābānga, ngetēka
34 bweriri: nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, ekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
35 Ku lunaku [n]olwomunāna munābānga nokukung'ana okwokwewōmbeka: temukolānga mulimu gwo-
36 na ogwemikono: naye munāwāngayo ekiwebwayo ekyōkebwa, ekiwebwayo ekikolebwa nomuliro, ekyevūmbe edūngi eri Mukama: ente emu, endiga enume emu, abāna bendiga abalume musānvu abatanamala mwāka gumu abata-
37 liko bulema: ekiwebwayo ekyobu'ta ekyako nebiwebwayo ebyokunywa ebyako olwente, olwendiga enume, nolwabāna bendiga, binābānga ngomuwendo gwabyo, ngetēka bweriri:
38 nembuzi enume emu okuba ekiwebwayo olwekibi; obuta'sāko ekiwebwayo ekyōkebwa ekitali'gwāwo, nekiwebwayo ekyobu'ta ekyako, nekiwebwayo ekyokunywa ekyako.
39 Ebyo byemunāwāngayo eri Mukama mu mbaga za'mwe [o]ezalagirwa, obuta'sāko [p]bweyamo bwa-'mwe, nebyo byemuwayo kubwa-'mwe, okuba byemuwayo ebyōkebwa, nebyemuwayo ebyobu'ta, nebyemuwayo ebyokunywa, nebye-
40 muwayo olwemirembe. Musa nābūlira abāna ba Isiraeri nga byona bwebyali Mukama byeyalagira Musa.

[n] Lev. 23. 26.

[o] Lev. 23. 2. 1 Byom. 23. 31. 2 Byom. 31. 3. Ezer. 3. 5. Nek. 10. 33. Is. 1. 14.
[p] Lev. 7. 11, 16; 22. 21, 23.

30 Musa nāgamba [a]emitwe gyebika byabāna ba Isiraeri nti Kino kye kigambo Mukama kyala-
2 gi'de. [b]Omusaja bwaneyamānga obweyamo eri Mukama, [c]oba bwanālairānga ekirairo okulagānya obulamubwe nendagāno, tavumisānga kigambokye; [d]anākolānga nga byona bwebiri ebifulnma mu ka-
3 mwāke. Era omukazi bwaneyamānga obweyamo eri Mukama, neyeragānya nendagāno, ngali mu nyu-
4 mba ya kitāwe, mu butōbwe; ki-

[a] Kubal. 1. 4, 16; 7. 2.
[b] Lev. 27. 2. Ma. 23. 21. Balam. 11. 30, 35. Mub. 5. 4.
[c] Lev. 5. 4. Mat. 14. 9. Bik. 23. 14.
[d] Yob. 22. 27. Zab. 22. 25; 50. 14; 66. 13, 14; 116. 14, 18. Nak. 1. 15.

tāwe nāwulira obweyamobwe nendagāno gyalagānyi'za obulamubwe, kitāwe nāmusirikira: kale obweyamobwe bwona bunānywerānga, na buli ndagāno gyalagānyi'za obulamubwe enenywerānga. Naye kitāwe bwanāmugānānga ku lunaku lwawulirirako; tewabāngawo ku bweyamobwe newakuba'de ku ndagānoze, zeyalagānya obulamubwe, enenywerānga: era Mukama anāmusonyiwānga kubanga kitāwe yamugāna. Era bwanābānga alina 'ba, obweyamobwe nga buli kuye, oba emimwagye byegyogera ngayanguiriza, byalagānyi'za obulamubwe; 'ba nāwulira nāmusirikira ku lunaku lwakiwulirirako: kale obweyamobwe bunānywerānga, nendagāno zalagānyi'za obulamubwe zinānywerānga. [c] Naye 'ba bwanāmugānānga ku lunaku lwakiwulirirako; kale ana'jululānga obweyamobwe obuli kuye, nemimwagye byegyoge'de ngayanguiri'za, byalagānyi'za obulamubwe: era Mukama anāmusonyiwānga. Naye obweyamo bwa namwandu oba bwoyo eyagobebwa 'ba, buli kyeyalagānya obulamubwe, kinānywerānga kuye. Era obanga yeyamira obweyamo mu nyumba ya 'ba, oba yalagānya obulamubwe nendagāno ngalaira, 'ba nākiwulira nāmusirikira nātamugāna; kale obweyamobwe bwona bunānywerānga, na buli ndagāno gyeyalagānya obulamubwe enenywerānga. Naye 'ba obanga yabidibya ku lunaku lweyabiwulirirako; kale buli ekyafulunia mu mimwagye mu bigambo byobweyamobwe oba mu bigambo byendagāno yobulamubwe tekinywerānga: 'ba ngabi'julu'de; era Mukama anāmusonyiwānga. Buli bweyamo na buli kirairo ekyendagāno ekyokwebonereza obulamubwe, 'ba aīnza okukinyweza, oba 'ba aīnza okukijulula. Naye 'ba bwanāmusirikirirānga dala bulijo bulijo; kale anānywezānga obweyamobwe bwona, oba endagānoze zona eziri kuye: ngabinyweze'za, kubanga yamusirikira ku lunaku lweyabiwulirirako. Naye bwanābidibyānga ngamaze okubiwulira; kale yanābāngako obutali butūkirivu bwomukazi. Ago matōka Mukama geyalagira Musa, wakati womusaja ne mukaziwe, wakati wa kitāwe (womuwala) ne muwalawe, ngakyali mu butōbwe, mu nyumba ya kitāwe.

[c] Lub. 3. 16.

[a] Kubal. 25. 17.

[b] Kubal. 27. 13

31 2 Mukama nāgamba Musa nti [a] Wōlera e'gwānga lyabāna ba Israeri ku Bamidiani: oluvanyuma nolyoka [b] okung'anyizibwa eri abantubo. Musa nāgamba abantu nti Mu'gye mu'mwe abasaja mubawe ebyokulwānyisa olwentalo, batabāle Midiani, okuwōlera e'gwānga lya Mukama ku Midiani. Muna gya ku buli kika olukumi okubunya ebika byona ebya Isiraeri, nemubatuma okutabāla. Awo nebaleta ku nkumi za Isiraeri, ku buli kika lukumi, kakumi mwenkumi biri nga balina ebyokulwānyisa olwentalo. Musa nābasindika okutabāla, ku buli kika lukumi, bo ne Finekasi mutabani wa Ereazali kabona, okutabāla, awamu nebintu ebyomuwatukuvu [c] namakondēre ag galawa mu mukonogwe. Nebalwāna ne Midiani, nga Mukama bweyalagira Musa; [d] neba'ta buli [e] musaja. Neba'ta bakabaka ba Midiani wamu nabalala aba'tibwa; [f] Evi ne Lekemu, ne Zula, ne Kula, ne Leba, bakabaka ba Midiani abatāno: ne [g] Balamu mutabani wa Beoli bāmu'ta nekitala. Abāna ba Isiraeri nebanyaga abakazi ba Midiani nabāna bābwe abato; nebisibo byābwe byona, nembuzi zābwe zona, nebjntu byābwe byona nebabitwāla okuba omunyago. Nebibuga byābwe byona mu bifo mwebāsulānga, nensīsira zābwe zona, nebabyōkya omuliro. [i] Nebatwāla omunyago gwona nebyebāfuna byona, obanga bantu obanga nsolo. Nebaleta omwāndu nebyebāfuna nomunyago eri Musa neri Ereazali kabona neri ekibina kyabāna ba Isiraeri, eri olusīsira olwali mu nsenyi za Moabu, eziri ku Yoludani Eyeriko.

[a] Kubal. 10. 9.

[d] Ma. 20. 13. Balam. 21. 11.
[e] 1 Sam. 27. 9. 1 Basek. 11. 15, 16.
[f] Balam. 6. 1, 2, 33.
[g] Yos. 13. 21.
[g] Yos. 13. 22.

[i] Ma. 20. 14.

13 Awo Musa ne Ereazali kabona nabakulu bona abekibīna nebafuluma okubasisinkana ebwēru wolusīsira. Musa nāsunguwalira abāmi be'gye, abāmi benkumi nabāmi bebikumi, abāva mu kuwerera za mu lutabālo. Musa nābagamba nti [k] Abakazi bona mubawonye'za okufa? Laba, bano be [l] bāsobesa abāna ba Isiraeri ku Mukama, [m] olwokutēsa kwa Balamu, mu bigambo bya Peoli, bwatyo [n] kawumpuli nāba mu kibīna kya Mukama. Kale 'no kakano mu'te buli musaja ku bāna abato, era mu'te buli mukazi eyamanya omusaja ngasula naye. Naye abāna abato bona ababuwala, abatamanyānga musaja nga basula naye, mwewonyeze obutafa. Era [o] musīsire ebwēru wolusīsira enaku musānvu: buli eya'ta omuntu yena, era [p] buli eyakoma ku muntu yena eya'tibwa, mwerongōse ku lunaku olwokusatu ne ku lunaku olwomusānvu, 'mwe nomwāndu gwa'mwe. Na buli kyaambalo na buli kintu ekye'diba, nomulimu gwona ogwebiku'zi byembuzi, nebintu byona ebyemiti,

[k] Ma. 20. 14.
[l] 1 Sam. 15. 3.
[l] Kubal. 25. 2.
[m] Kubal. 24. 14. 2 Pet. 2. 15. Kub. 2. 14.
[n] Kubal. 25. 9.

[o] Kubal. 5. 2.

[p] Kubal. 19. 11.

21 munerongōsa. Ereazali kabona nāgamba abasaja abatabāzi abātabāla nti Lino lye tēka eryekiragiro
22 Mukama kyalagi'de Musa: naye zābu ne feza, ekikomo, ekyūma,
23 ebati, nerisasi, buli kiutu ekiinza omuliro, munākiisa mu muliro, nekiba kirongōfu; naye kinālongōsebwa [r]nama'zi agokwāwula: nebyo byona ebitainza muliro munābiisa
24 mu ma'zi. Era [s]mulyoza engoye za'mwe ku lunaku olwomusānvu, nemuba balongōfu, oluvanyuma nemulyoka muingira mu lusisira.
25, 26 Mukama nāgamba Musa nti Bala omuwendo gwomunyago ogwanyagibwa, abantu era nensolo, 'gwe ne Ereazali kabona nemitwe (gyenyumba) za bakitābwe ezekibina:
27 [t]mwāwulemu omunyago ebitūndu bibiri; ekyabasaja abamanyi entalo
28 abātabāla, nekyekibina kyona: omusolōleze Mukama omusolo ku basaja abatabāzi abātabāla: buli bitāno [u]obulamu bumu, ku bantu ne kunte ne
29 ku ndogoi ne ku mbuzi: gu'gye ku kitūndu kyābwe, oguwe Ereazali kabona, okuba ekiwebwayo ekisitulibwa ekya Mukama. Ne ku kitūndu ekyabāna ba Isiraeri ono-'gyako obumu obu'gyibwa ku buli atāno, ku bantu, kunte, ku ndogoi, ne ku mbuzi, ku nsolo zona, nobiwa Abalevi, [w]abakūma enyumba ya
31 Mukama gyebātereselbwa. Musa ne Ereazali kabona nebakola nga
32 Mukama bweyalagira Musa. Nebyokugereka ebyafi'kawo ku munyago abasaja abatabāzi gwebānyaga, byali endiga obusirīvu mukāga mwobukumi musānvu mwe-
33 nkumi tāno, nente obukumi musā-
34 nvu mwenkumi biri, nendogoi obu-
35 kumi mukāga mu lukumi, nabantu obukumi busatu mwenkumi biri okuga'ta bona, ku bakazi abatamanyānga musaja nga basula naye.
36 Nekitūndu ekyali ekyabo abatabāla, omuwendo gwakyo kyali endiga obusirīvu busatu mwobukumi bu-
37 satu mu kasānvu mu bitāno: nomusolo gwa Mukama ogwokundiga gwali lukāga mu nsānvu mu tāno.
38 Nente zali obukumi busatu mu kakāga; kwezo omusolo gwa Mukama
39 gwali nsānvu mu biri. Nendogoi zali obukumi busatu mu bitāno; kwezo omusolo gwa Mukama gwali
40 nkāga mwemu. Nabantu bāli kakumi mu kakāga; kwabo omusolo gwa Mukama gwali abantu asatu
41 mu babiri. Musa nāwa Ereazali kabona omusolo, kye kyali ekiwebwayo ekisitulibwa ekya Mukama, nga [z]Mukama bweyalagira Musa.
42 Musa na'gya ku kitūndu ekyabāna ba Isiraeri, Musa kyeyayāwula nga-
43 ki'gya ku basaja abātabāla, [era ekitūndu ekyekibīna kyali endiga obusirīvu busatu mwobukumi bu-
44 satu mu kusānvu mu bitāno, nente
45 obukumi busatu mu kakāga, neudo-
46 goi obukumi busatu mu bitāno, na-
47 bantu kakumi mu kakāga;] ku kitūndu ekyabāna ba Isiraeri Musa na'gya (obulamu) bumu obu'gyibwa ku buli atāno, ku bantu era ne ku nsolo, nābiwa Abalevi abākūmānga enyumba ya Mukama gyebātereselbwa; nga Mukama bweyalagira
48 Musa. Nabāmi abātwāla enkumi ezomu'gye, abāmi benkumi nabāmi
49 bebikumi, nebasemberera Musa: nebagamba Musa nti Aba'dubo babaze omuwendo gwabasaja abatabāzi betutwāla, 'sō tekubuzeko muntu no-
50 mu ku'fe. Era tulēse ekirabo kya Mukama, buli muntu kyafunye, ebyobuyōnjo ebya zābu, emikūfu egyokumiagulu, nemisa'ga, empeta eziriko obubonero nezomumatu, nebikomo, [a]okutāngirira obulamu
51 bwa'fe mu maso ga Mukama. Musa ne Ereazali kabona nebaba'gyako ezābu, ebyobuyōnjo byona ebi-
52 wēse. Ne zābu yona eyekiwebwayo ekisitulibwa kyebāwayo eri Mukama, nga bagi'gya ku bāmi benkumi ne ku bāmi bebikumi, yali sekeri kakumi mu kakāga mu lusānvu
53 mwatāno. [(Kubanga) [b]abasaja abatabāzi bāli benyagi'de ebintu, bu-
54 li muntu ebibye.] Musa ne Ereazali kabona nebatwāla ezābu eyabāmi benkumi nabebikumi, nebagireta mu wema eyokusisinkanirāngamu, okubānga [c]eki'jukizo eri abāna ba Isiraeri mu maso ga Mukama.

32 Abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi bālina ensolo nyingi nyo nyini: awo bwebālaba ensi [d]Yeyazeri, nensi Yegireadi, nga, laba, e-
2 kifo ekyo kifo kya nsolo; abāna ba Gadi nabāna ba Leubeni neba'ja nebagamba Musa ne Ereazali ka-
3 bona nabakulu abekibīna nti Atalosi ne Diboni ne Yazeri ne Nimula ne Kesuboni ne Ereale ne Seba-
4 mu ne Nebo ne Beoni, ensi [b]Mukama gyeyakuba mu maso gekibīna kya Isiraeri, nsi ya nsolo, naba-
5 'dubo balina ensolo. Nebogera nti Obanga tulabye ekisa mu masogo, ensi eno ewebwe aba'dubo okuba
6 obutaka; totusomosa Yoludani. Musa nāgamba abāna ba Gadi nabāna ba Leubeni nti Baganda ba'mwe banātabāla, 'mwe nga mutu'de wa-
7 no? Era kiki ekibakeng'ēnterezesa omwoyo gwabāna ba Isiraeri obutasomoka okuingira munsi Mukama
8 gyeyabawa? Bakita'mwe bwebākola bwebatyo [c]bwenabatuma nga nyima Ekadesibanea [d]okulaba ensi.

[r] Kubal. 19. 9, 17.
[s] Lev. 11. 25.
[t] Yos. 22. 8. 1 Sam. 30. 24.
[u] Kubal. 18. 26.
[w] Kubal. 3. 7, 8, 25, 31, 36; 18. 3, 4.
[z] Kubal. 18. 8, 9.
[a] Kuv. 30. 12, 16.
[b] Ma. 20. 14.
[c] Kuv. 30. 16.
[d] Kubal. 21. 32. Yos. 13. 25. 2 Sam. 24. 5.
[b] Kubal. 21. 24, 34.
[c] Kubal. 13. 3, 26.
[d] Ma. 1. 22.

9 Kubanga [e] bwebāyāmbuka mu kiwōnvu Esukoli, nebalaba ensi, nebakeng'entereza omwoyo gwabāna ba Isiraeri, baleme okuingira munsi
10 Mukama gyeyali abawa'de. [f] Obusūngu bwa Mukama nebubūbūka ku lunaku luli, nālaira ngagamba
11 nti Mazima tewaliba ku basaja abālinya okuva mu Misiri, abakamaze emyāka [g] abiri nokukirawo, abaliraba ensi gyenalairira Ibulaimu, Isaka ne Yakobo; kubanga
12 [i] tebangoberere'de dala: wabula Kalebu mutabani wa Yefune Omukenizi ne Yosuwa mutabani wa Nuni: kubanga abo [k] bagoberere-
13 'de dala Mukama. Obusūngu bwa Mukama nebubūbūka ku Isiraeri, [l] nābatambulizatambuliza eyo neyo mu 'dūngu emyāka ana, [m] okutūsa eza'de lyona abāli bakoze obubi mu maso ga Mukama lwebāzikirira.
14 Era, laba, 'mwe muīmiri'de mu kifo kya bakita'mwe, okwāla okwabantu abalina ebibi, okwongera nate [n] e-
15 kirui kya Mukama eri Isiraeri. Kubanga [o] bwemunākyuka obutamugoberera, anābaleka nate omulūndi ogwokubiri mu 'dūngu; na'mwe munāzikiriza abantu bano bona.
16 Nebamusemberera nebagamba nti Tunāzimbira ensolo za'fe ebirālo wano, nebibuga olwabāna ba'fe a-
17 bato: naye [p] 'fe be nyini tuliba nga twetesetese nga tuku'te eby okulwānyisa okukulembera abāna ba Isiraeri, okutūsa lwetulimala okubaingiza mu kifo kyābwe: nabāna ba-'fe abato balitūla mu bibuga ebiriko enkomera olwābo abatūla munsi.
18 [r] Tetulikomawo mu nyumba za'fe, okutūsa abāna ba Isiraeri lwebalimala okusikira buli muntu obusikā-
19 bwe. Kubanga tetulisikira wamu nabo emitala wa Yoludani nokweyongerayo; kubanga [s] obusika bwa-'fe butugwiri'de emitala weno ewa
20 Yoludani ebuvanjuba. [t] Musa nābagamba nti Bwemunākola ekigambo ekyo; bwemunākwata eby okulwānyisa okukulembera Mukama
21 okutabāla, na buli musaja ku'mwe alina eby okulwānyisa bwanāsomoka Yoludani mu maso ga Mukama, okutūsa lwaligobera dala abalabebe
22 mu masoge, ensi [u] newāngulwa mu maso ga Mukama: awo oluvanyuma [w] nemulyoka mukomawo, nemutabako musāngo eri Mukama neri Isiraeri; [y] nensi eno enebānga butaka gyemuli mu maso ga Mu-
23 kama. Naye bwemutakole bwemutyo, laba, nga mwōnōnye Mukama: era [z] mutegērere dala ngokwōnōna
24 kwa'mwe kulibai'ga. Muzīmbire abāna ba'mwe abato ebibuga, nebirālo olwendiga za'mwe; nemukola ekyo ekifulumye mu kamwā ka-
25 'mwe. Abāna ba Gadi nabāna ba Leubeni nebagamba Musa nti Aba-'dubo banākola nga mukama wānge
26 bwalagi'de. [a] Abāna ba'fe abato, bakazi ba'fe, embuzi za'fe, nensolo za'fe zona binābēra eyo mu bibuga
27 Ebyegireadi: naye [b] aba'dubo banāsomoka, buli musaja alina eby okulwānyisa olwentalo, mu maso ga Mukama okutabāla, nga mukama wānge bwayoge'de.
28 [c] Awo Musa nālagira Ereazali kabona ebigambo byābwe ne Yosuwa mutabani wa Nuni nemitwe (gyenyumba) za bakitābwe ezebika bya-
29 bāna ba Isiraeri. Musa nābagamba nti Abāna ba Gadi nabāna ba Leubeni bwebalisomoka Yoludani awamu na'mwe, buli musaja alina eby okulwānyisa olwentalo, mu maso ga Mukama, ensi newāngulwa mu maso ga'mwe; kale mulibawa ensi Ye-
30 gireadi okuba obutaka: naye bwebatali'kiriza kusomoka wamu na-'mwe nga baku'te eby okulwānyisa, baliba nobutaka mu'mwe munsi ya
31 Kanani. Abāna ba Gadi nabāna ba Leubeni neba'damu nti Nga Mukama bwagambye aba'dubo, bwetutyo
32 bwetunākola. Tunāsomoka nga tuku'te eby okulwānyisa mu maso ga Mukama okuingira munsi ya Kanani, era obutaka obwobusika bwa-'fe (bulibera) na'fe emitala wa Yo-
33 ludani. [d] Musa nābawa bo, abāna ba Gadi nabāna ba Leubeni, nekitūndu kyekika kya Manase mutabani wa Yusufu, [e] obwakabaka bwa Sikoni kabaka Wabamoli nobwakabaka bwa Ogi kabaka Webasani, ensi ngebibuga byayo bwebyali wamu nensalo zabyo, bye bibuga e-
34 byomunsi erirānyewo. [f] Abāna ba Gadi nebazimba Diboni ne Ataloosi
35 ne [g] Aloeri; ne Aterosisofani ne
36 Yazeri ne Yogubeka; ne Besunimira ne Besukalani: ebibuga ebiriko enkomera nebisibo byendiga.
37 Abāna ba Leubeni nebazimba [i] Kesuboni ne Ereale ne Kiriasaimu;
38 ne [k] Nebo ne [l] Baalimeoni, [nga [m] bawanyisi'za amanya gabyo,] ne Sibima: nebabitūma amanya amalala ebibuga byebāzimba.
39 Abāna ba [n] Makiri mutabani wa Manase nebagenda Egireadi, nebakirya, nebagobamu Abamoli abāli omwo.
40 Musa nāwa Makiri mutabani wa Manase [o] Gireadi; nābēra omwo.
41 [p] Yairi mutabani wa Manase nāgenda nālya ebibuga byayo, nāhi-
42 ita [r] Kavosiyairi. Noba nāgenda nālya Kenasi, nebyālo byakyo, nākitūma Noba, ngerinyalye ye bweryali.

33 Bino bye biramago ebyabāna ba Isiraeri, bwebāva munsi Yemi-

[e] Kubal. 13. 24, 31. Ma. 1. 24, 28.
[f] Kubal. 14. 11, 21. Ma. 1. 34.
[g] Kubal. 14. 28, 29. Ma. 1. 35.
[i] Kubal. 14. 24, 30.
[k] Kubal. 14. 24. Ma. 1. 36. Yos. 14. 8, 9.
[l] Kubal. 14. 33-35.
[m] Kubal. 26. 64, 65.
[n] Ma. 1. 34.
[o] Ma. 30. 17. Yos. 22. 16, 18. 2 Byom. 7. 19; 15. 2.
[p] Yos. 4. 12, 13.
[r] Yos. 22. 4.
[s] Yos. 12. 1; 13. 8.
[t] Ma. 3. 18. Yos. 1. 14; 4. 12, 13.
[u] Ma. 3. 20. Yos. 11. 23; 18. 1.
[w] Yos. 22. 4.
[y] Ma. 3. 12, 18, 16, 18. Yos. 1. 15; 13. 8, 32; 22. 4, 9.
[z] Lub. 4. 7; 44. 16. Is. 59. 12.
[a] Yos. 1. 14.
[b] Yos. 4. 12.
[c] Yos. 1. 13.
[d] Ma. 3. 12-17; 29. 8. Yos. 12. 6; 13. 8; 22. 4.
[e] Kubal. 21. 24, 33, 35.
[f] Kubal. 33. 45, 46.
[g] Ma. 2. 36.
[i] Kubal. 21. 37.
[k] Is. 46. 1.
[l] Kubal. 22. 41.
[m] Kuv. 23. 13. Yos. 23. 7.
[n] Lub. 50. 23.
[o] Ma. 3. 12, 13, 15. Yos. 13. 31; 17. 1.
[p] Ma. 3. 14. Yos. 13. 30. 1 Byom. 2. 21-23.
[r] Balam. 10. 4. 1 Basek. 4. 13.

siri nge'gye lyābwe bweryali wansi womukono gwa Musa ne Aloni.
2 Musa nāwandika okusitula kwābwe ngebiramago byābwe bwebyali olwekiragiro kya Mukama: era bino bye biramago byābwe ngokusitula
3 kwābwe bwekwali. [a] Nebasitula Eramesesi mu [b] mwezi ogwoluberyeberye, ku lunaku olwekumi netāno olwomwezi ogwoluberyeberye; ku lwenkya Okuitako nga kuwe'de abāna ba Isiraeri nebavayo [c] nomukono ogwagulumizibwa mu maso
4 Gabamisiri bona, Abamisiri bwebāli nga [d] bakyazika ababeryeberye bābwe bona Mukama beyakuba mubo: ne ku [e] bakatonda bābwe Mu-
5 kama nāwalana emisāngo. [f] Abāna ba Isiraeri nebasitula Eramesesi, nebasisira Esukosi. Nebasitula [g] Esukosi, nebasisira Eyesamu, ekiri ku ma'bali ge'dūngu. Nebasitula [h] Eyesamu neba'da enyuma okutūka Epikakirosi, ekyolekera Baalizefoni: nebasisira okwole-
8 kera Migudoli. Nebasitula Ekakirosi, [k] nebaita wakati mu nyanja nebaingira mu 'dūngu: nebatambula olugendo olwenaku satu mu 'dūngu Eryesamu, nebasisira mu Ma-
9 la. Nebasitula Emala nebatūka [l] Eyerimu: era mu Erimu waliwo enzi'zi zama'zi kumi nebiri, nenkī-
10 ndu nsānvu; nebasisira eyo. Nebasitula Eyerimu, nebasisira ku
11 Nyanja Emyufu. Nebasitula okuva ku Nyanja Emyufu, nebasisira
12 mu [m] 'dūngu Sini. Nebasitula okuva mu 'dūngu Sini, nebasisira Edo-
13 fuka. Nebasitula Edofuka, neba-
14 sisira Eyalusi. Nebasitula Eyalusi, [n] nebasisira Erefidimu, awatali
15 ma'zi abantu okunywa. Nebasitula Erefidimu, nebasisira mu [o] dū-
16 ngu lya Sinai. Nebasitula okuva mu 'dūngu lya Sinai, nebasisira
17 [p] Ekibulosukatava. Nebasitula Ekibulosukatava, nebasisira [r] Eka-
18 zerosi. Nebasitula Ekazerosi, ne-
19 basisira [s] Erisuma. Nebasitula Erisuma, nebasisira Erimoniperezi.
20 Nebasitula Erimoniperezi, nebasi-
21 sira Eribuna. Nebasitula Eribuna,
22 nebasisira Erisa. Nebasitula Eri-
23 sa, nebasisira Ekekerasa. Nebasitula Ekekerasa, nebasisira ku luso-
24 zi Seferi. Nebasitula okuva ku lusozi Seferi, nebasisira Ekalada.
25 Nebasitula Ekalada, nebasisira E-
26 makerosi. Nebasitula Emakerosi,
27 nebasisira Etakasi. Nebasitula E-
28 takasi, nebasisira Etera. Nebasitula Etera, nebasisira Emisuka.
29 Nebasitula Emisuka, nebasisira E-
30 kasumona. Nebasitula Ekasumo-
31 na, nebasisira [t] Emoserosi. Nebasitula Emoserosi, nebasisira Ebe-
32 neyakani. Nebasitula Ebeneyakani, [u] nebasisira Ekolukagidugada.
33 Nebasitula Ekolukagidugada,
34 nebasisira Eyotubasa. Nebasitula Eyotubasa, nebasisira Eyabulona.
35 Nebasitula Eyabulona, [w] nebasisira
36 Eyezionigeberi. Nebasitula Eyezionigeberi, nebasisira mu [x] d'dūngu
37 Zini [ye Kadesi]. [z] Nebasitula Ekadesi, nebasisira ku lusozi Kola,
38 ku ma'bali gensi ya Edomu. [a] Aloni kabona nālinya ku lusozi Kola olwekiragiro kya Mukama, nāfira okwo, abāna ba Isiraeri nga bakamaze emyāka ana okuva munsi Yemisiri, mu mwezi ogwokutāno, ku lunaku olwoluberyeberye olwomwe-
39 zi. Era Aloni yali yakamaze emyāka kikumi mwabiri mwesatu bwe-
40 yafira ku lusozi Kola. Nomukanani, kabaka [b] Weyalada, eyatūlānga ebukika obwadyo munsi ya Kanani, nāwulira abāna ba Isiraeri nga ba-
41 'ja. Nebasitula okuva ku lusozi
42 [c] Kola, nebasisira Ezalumona. Nebasitula Ezalumona, [d] nebasisira
43 Epunoni. [e] Nebasitula Epunoni,
44 nebasisira Eyobosi. Nebasitula Eyobosi, nebasisira [f] Eiyeabalimu, ku
45 ma'bali ga Moabu. Nebasitula Ei-
46 yimu, nebasisira [g] Edibonugadi. Nebasitula Edibonugadi, nebasisira
47 [i] Eyalumonudibulasaimu. Nebasitula Eyalumonudibulasaimu, [k] nebasisira ku nsozi Abalimu, okwole-
48 kera Nebo. Nebasitula okuva ku nsozi Abalimu, [l] nebasisira mu nseny i za Moabu ku Yoludani Eyeri-
49 ko. Nebasisira ku Yoludani, okuva Ebesuyesimosi okutūka [m] Eyaberisitimu mu nsenyi za Moabu.
50 Mukama nāgambira Musa mu nsenyi za Moabu ku Yoludani Eye-
51 riko nti Yogera nabāna ba Isiraeri
52 obagambe nti Bwemulisomoka Yoludani nemuingira munsi ya Kanani, kale [n] muligobamu bona abatūla munsi mu maso ga'mwe, nemuzikiriza (amainja) gābwe gona agaliko ebifananyi, nemuzikiriza ebifananyi byābwe byona ebifumbe, nemusūlasūla ebifo byābwe byona
53 ebigulumivu: era mulirya ensi nemutūla omwo: kubanga 'mwe ngi-
54 wa'de ensi okugirya. Era [o] mulisikira ensi nobululu ngenda za'mwe bweziri; abainga obungi mulibawa obusika okusu'kiriza, nabatono olibawa obusika okukendēzako: wona wona akalulu wekaligwirira omuntu, kale we waliba awawe; ngebika bya bakita'mwe bwebiri bwemu-
55 lisika bwemutyo. Naye bwemutali'kiriza kugobamu abo abatūla munsi mu maso ga'mwe; kale abo bemulisigaza kubo banābānga [p] ngebifumita mu maso ga'mwe era ngamagwa mu mbirizi za'mwe, era banābateganyānga munsi gyemulitū-

[a] Ma. 10. 7.
[b] Ma. 2. 8. 1 Baseb. 9. 26; 22. 48.
[c] Kubal. 20. 1; 27. 14.
[d] Kubal. 20. 22, 23; 21. 4.
[e] Kubal. 20. 25, 28. Ma. 10. 6; 32. 50.
[f] Kubal. 21. 1.
[g] Kubal. 21. 4.
[h] Kubal. 21. 10.
[i] Kubal. 21. 11.
[k] Kubal. 21. 11.
[l] Kubal. 32. 34.
[m] Yer. 46. 22. Ez. 6. 14.
[n] Kubal. 21. 20. Ma. 32. 49.
[o] Kubal. 22. 1.
[p] Kubal. 25. 1. Yos. 2. 1.
[r] Kuv. 23. 24, 33; 34. 13. Ma. 7. 2, 5; 12. 3. Yos. 11. 12. Balam. 2. 2.
[s] Kubal. 26. 53–55.
[t] Yos. 23. 13. Balam. 2. 3. Zab. 106. 34, 36. Kur. 23. Ez. 28. 24.

[a] Kuv. 12. 37.
[b] Kuv. 12. 2; 13. 4.
[c] Kuv. 14. 8.
[d] Kuv. 12. 30.
[e] Kuv. 12. 12; 18. 11. Is. 19. 1.
[f] Kuv. 12. 37.
[g] Kuv. 13. 20.
[h] Kuv. 14. 2, 9.
[k] Kuv. 14. 22; 15. 22, 23.
[l] Kuv. 15. 27.
[m] Kuv. 16. 1.
[n] Kuv. 17. 1; 19. 2.
[o] Kuv. 16. 1; 18. 1, 2.
[p] Kubal. 11. 34.
[r] Kubal. 11. 35.
[s] Kubal. 12. 16.
[t] Ma. 10. 6.

56 lamu. Awo olulituka, nga bwenali ndowōza okubakola bo, bwentyo bwendibakola 'mwe.

34 Mukama nāgamba Musa nti 2 Lagira abāna ba Isiraeri obagambe nti [a] Bwemuliingira munsi ya Kanani, [eyo ye nsi eribagwira okuba obusika, ensi ya Kanani nge- 3 nsalo zayo bweziri,] kale olui lwa-'mwe [b] olwobukika obwadyo luliva ku 'dūngu Zini neruita ku ma'bali ga Edomu, nensalo ya'mwe eyobukika obwadyo eriva ku nkomererero [c] Yenyanja Eyomunyo ebuvanjuba: 4 nensalo ya'mwe erikyukira ku lui olwobukika obwadyo olwe'kubo erirnya ku Akalabimu, neita netūka Ezini: nenkomererero yayo eriba ku lui olwobukika olwadyo [d] Olwekadesubanea; era erifuluma okutūka [e] Ekazaladali, neita netūka Eyazi- 5 moni: era ensalo erikyukira okuva Eyazimoni [f] okutūka ku mu'ga Ogwemisiri, nenkomererero yayo eriba 6 ku nyanja. Nokuba ensalo eyebugwanjuba, muliba nenyanja enene nensalo (yayo): eyo yeriba ensalo 7 ya'mwe eyebugwanjuba. Neno yeriba ensalo ya'mwe eyobukika obwa kono: okuva ku nyanja enene mu- 8 lyerāmbira [g] olusozi Kola: okuva ku lusozi Kola mulirāmba okutūka [i] woingirira Ekamasi; nenkomere- 9 ro yensalo eriba ku [k] Zedada: era ensalo erifuluma okutūka Ezifuloni, ne nkomererero yayo eriba ku [l] Kazalenani: eyo yeriba ensalo 10 ya'mwe eyobukika obwa kono. Era mulirāmba ensalo ya'mwe eyebuvanjuba okuva Ekazalenani oku- 11 tūka Esefamu: era ensalo eriva Esefamu ne'ka [m] Eribula ku lui olwebuvanjuba Olweyaini; era ensalo eri'ka, netūka ku lubalama lwenya- 12 nja Eyekineresi ebuvanjuba: era ensalo eri'ka netūka ku Yoludani, nenkomererero yayo eriba ku [n] Nyanja Eyomunyo: eyo yeriba ensi ya'mwe ngensalo zayo bweziriba e- 13 njui zona. Musa nālagira abāna ba Isiraeri ngayogera nti [o] Eyo ye nsi gyemulisikira nobululu, Mukama gyalagi'de okuwa ebika omwe- 14 nda nekika ekyekitūndu: kubanga [p] ekika kyabāna ba Leubeni ngenyumba za bakitābwe bweziri, nekika kyabāna ba Gadi ngenyumba za bakitābwe bweziri, bāmala okuwebwa obusika bwābwe, nekika ekyekitūndu ekya Manase bāmala oku- 15 buwebwa: ebika ebibiri nekika ekyekitūndu bāmala okuwebwa obusika bwābwe emitala wa Yoludani Eyeriko ebuvanjuba enjuba gyeva. 16,17 Mukama nāgamba Musa nti Gano ge manya gabasaja abalibagabira ensi okuba obusika: [r] Ereazali kabona ne Yosuwa mutabani wa 18 Nuni. Era mulitwāla [s] omukulu omu ku buli kika, okugaba ensi 19 okuba obusika. Era gano ge manya gabasaja: ku kika kya Yuda 20 Kalebu mutabani wa Yefune. Ne ku kika kyabāna ba Simeoni Se- 21 mueri mutabani wa Amikudi. Ku kika kya Benyamini, Eridadi mu- 22 tabani wa Kisuloni. Ne ku kika kyabāna ba Dani, omukulu omu 23 Buki mutabani wa Yoguli. Ku bāna ba Yusufu: ku kika kyabāna ba Manase, omukulu omu Kanieri mu- 24 tabani wa Efodi; ne ku kika kyabāna ba Efulaimu omukulu omu Kemueri mutabani wa Sifutani. 25 Ne ku kika kyabāna ba Zebuluni, omukulu omu Erizafani mutabani 26 wa Palunaki. Ne ku kika kyabāna ba Isakali, omukulu omu Palutieri 27 mutabani wa Azani. Ne ku kika kyabāna ba Aseri, omukulu omu 28 Akikuda mutabani wa Seromi. Ne ku kika kyabāna ba Nafutali, omukulu omu Pedakeri mutabani wa 29 Amikudi. Abo bābo Mukama beyalagira okugabira abāna ba Isiraeri obusika munsi ya Kanani.

35 Mukama nāgambira Musa mu nsenyi za Moabu ku Yoludani 2 Eyeriko nti [a] Lagira abāna ba Isiraeri okuwa Abalevi ebibuga ebyokutūlamu nga babi'gya ku busika obwobutaka bwābwe; era namalūndiro agokubibuga agabyetōlo'de 3 muliwa Abalevi. Nebibuga banābānga nabyo okusulamu; namalūndiro gako ganābānga ga bisibo byābwe era ga bintu byābwe era ga 4 nsolo zābwe zona. Namalūndiro agokubibuga, gemuliwa Abalevi, galiva ku bugwe wekibuga nokweyongerayo emikono lukumi enjui 5 zona. Era muligera ebwēru wekibuga ku lui olwebuvanjuba emikono enkumi biri, ne ku lui olwobukika obwadyo emikono enkumi biri, ne ku lui olwebugwanjuba emikono enkumi biri, ne ku lui olwobukika obwa kono emikono enkumi biri, ekibuga nga kiri wakati. Ago ge galiba gyebali amalūndiro agokubi- 6 buga. Nebibuga byemuliwa Abalevi, biriba [b] ebibuga mukāga ebyoku'dukiramu, byemuliwa omu'si womuntu oku'dukira omwo: era mulyongera kwebyo ebibuga ana 7 mu bibiri. Ebibuga byona byemuliwa Abalevi biriba ebibuga [c] ana mu munāna; byo namalūndiro ga- 8 byo. Nebibuga byemuli'gya ku [d] butaka obwabāna ba Isiraeri okubigaba, [e] ku bangi muli'gyako bingi; ne ku batono muli'gyako bitono: buli muntu ngobusikābwe bwebuli-

[a] Lub. 17. 8. Zab. 78. 55; 105. 11. Ez. 47. 14.
[b] Yos. 15. 1.
[c] Lub. 14. 3. Yos. 15. 2.
[d] Kubal. 13. 26; 32. 8.
[e] Yos. 15. 3, 4.
[f] Lub. 15. 18. Yos. 15. 4, 47. Is. 27. 12.
[g] Kubal. 33. 37.
[i] 2 Basek. 14. 25.
[k] Ez. 47. 15.
[l] Ez. 47. 17.
[m] 2 Basek. 23. 33. Yer. 39. 5, 6.
[n] Mat. 14. 34. Luk. 5. 1.
[o] Yos. 14. 1, 2.
[p] Kubal. 32. 33. Yos. 14. 2, 3.
[r] Yos. 14. 1; 19. 51.
[s] Kubal. 1. 4, 16.
[a] Yos. 14. 3, 4; 21. 2. Ez. 45. 1; 48. 8.
[b] Ma. 4. 41. Yos. 20. 2, 7, 8; 21. 3, 13, 21, 27, 32, 36, 38.
[c] Yos. 21. 41.
[d] Yos. 21. 3.
[e] Kubal. 26. 54.

ba bwalisikira. bwatyo bwaligabira Abalevi ku bibugabye.

9, 10 Mukama nagamba Musa nti Yogera nabana ba Isiraeri obagambe nti [f]Bwemulisomoka Yoludani ne-
11 muingira munsi ya Kanani, kale [g]mulyeroondera ebibuga okuba ebibuga ebyoku'dukiramu gyemuli; omu'si womuntu ana'tanga omuntu
12 yena ngatani'dwa a'dukire omwo. [i]Nebibuga binabanga gyemuli bya ku'dukirangamu eri omuwolezi we-'gwanga; omu'si womuntu alemenga okufa nga tanaimirira mu maso gekibina okusalirwa omusango.
13 Nebibuga byemuliwa biriba gyemuli ebibuga mukaga bya ku'dukira-
14 mu. Muliwa ebibuga bisatu emitala wa Yoludani, era muliwa ebibuga bisatu munsi ya Kanani; binabanga bibuga bya ku'dukirangamu.
15 Eri abana ba Isiraeri neri [k]omugenyi neri oyo atula mubo, ebibuga ebyo omukaga binabanga bya ku-'dukirangamu: buli ana'tanga omuntu yena ngatani'dwa a'dukire-
16 nga omwo. [l]Naye obanga yamukuba nekintu ekyekyuma nokufa nafa, oyo nga mu'si wa muntu: omu'si womuntu talemanga ku'ti-
17 bwa. Era obanga yamukuba ne'jinja ngaliku'te mu ngalo, eriinza oku'ta omuntu, nafa, oyo nga mu'si wa muntu: omu'si
18 womuntu talemanga ku'tibwa. Obanga yamukuba nekintu ekyomuti ngakiku'te mu ngalo, ekiinza oku'ta omuntu, nafa, oyo nga mu'si wa muntu: omu'si
19 womuntu talemanga ku'tibwa. Omuwolezi womusai ye nyini yana-'tanga omu'si womuntu: lwamusi-
20 sinkananga lwamu'tanga. Era obanga [m]yamufumita olwokumukyawa, oba [n]yamukasukirira, nga-
21 teze, nokufa nafa; oba yamukuba nekikonde olwobulabe, nokufa nafa: eyamukuba talemanga ku'tibwa; oyo mu'si wa muntu: omuwolezi womusai ali'ta omu'si womu-
22 ntu, lwalimusisinkana. Naye obanga yamufumita mangu [o]awatali bulabe, oba yamukasukirira ekintu
23 kyona nga tateze, oba e'jinja lyona eriinza oku'ta omuntu, nga tamulabye, nalimusulako, nokufa nafa. 'So tabanga mulabewe, 'so teyayagala
24 kumukola bubi: kale [p]ekibina banasalanga omusango gwoyo eyakuba nomuwolezi womusai ngemisa-
25 ngo egyo bwegiri: era ekibina banawonyanga omu'si womuntu mu mukono gwomuwolezi womusai, era ekibina banamu'zangayo mu kibugakye ekyoku'dukirangamu kyeyali a'duki'demu: era [r]anasulanga omwo okutusa kabona omukulu [s]eyafukibwako amafuta amatukuvu
26 Iwanafanga. Naye omu'si womuntu

bwanabanga aise ku nsalo yekibugakye ekyoku'dukirangamu, kya-
27 'dukiramu; omuwolezi womusai namusanga ngali bweru wensalo yekibugakye ekyoku'dukirangamu, omuwolezi womusai na'ta omu'si womuntu; tabangako musango gwa
28 musai: kubanga yalema okubera mu kibugakye ekyoku'dukirangamu okutusa kabona omukulu lweyafa: naye kabona omukulu ngamaze okufa kale omu'si womuntu ana'dangayo munsi eyobutakabwe.
29 Era ebyo binabanga [t]teka lya musango gyemuli mu mirembe gya-'mwe gyona mu nyumba za'mwe
30 zona. Buli ana'tanga omuntu yena, omu'si womuntu ana'tibwanga [u]olwakamwa kabajulirwa: naye omujulirwa omu talumirizanga mu-
31 ntu yena okumu'ta. Era temu'kirizanga bya kununula bulamu bwa mu'si wa muntu, asani'de okufa: naye talemanga ku'tibwa. 'So temu'kirizanga bya kununula oyo eya'dukira mu kibugakye ekyoku-'dukirangamu, akomewo okutula munsi, okutusa kabona lwalifa.
32 Bwemutyo temwononanga nsi gyemulimu: kubanga [w]omusai, ogwo gwe gwonona ensi: 'so nensi teinza kutangirirwa olwomusai oguyise omwo, wabula [x]nomusai gwoyo eya-
33 guyiwa. 'So [z]temwononanga nsi gyemutulamu, gyemberamu wakati: kubanga [a]nze Mukama mbera wakati mu bana ba Isiraeri.

36 Awo emitwe (gyenyumba) za bakitabwe ezenda [a]yabana ba Gireadi, mutabani wa Makiri, mutabani wa Manase, owokunda za batabani ba Yusufu, nebasembera nebogerera mu maso ga Musa ne mu maso gabakulu, emitwe (gyenyumba) za bakitabwe ezabana ba
2 Isiraeri: nebogera nti [b]Mukama yalagira mukama wange okugabira abana ba Isiraeri ensi nobululu okuba obusika: era [c]mukama wange yalagirwa Mukama okugabira obusika bwa Zerofekadi muganda
3 wa'fe bawalabe. Era bwebanafumbirwanga yena ku bana bebika byabana ba Isiraeri (ebirala), kale obusika bwabwe buna'gyibwanga ku busika bwa bakita'fe, nebuga'tibwa ku busika obwekika kyebalibamu: bwebutyo buli'gyibwa ku mu-
4 gabo gwobusika bwa'fe. Awo [d]jubiri ogwabana ba Isiraeri bwegulituka, kale obusika bwabwe buliga-'tibwa ku busika obwekika ekiriba ekyabwe: bwebutyo obusika bwabwe buli'gyibwa ku busika obweki-
5 ka kya bakita'fe. Musa [e]nalagira abana ba Isiraeri ngekigambo kya Mukama bwekyali ngayogera nti

[f] Ma. 19. 2. Yos. 20. 2.
[g] Kuv. 21. 13.
[i] Ma. 19. 6. Yos. 20. 3, 5, 6.
[k] Kubal. 15. 16.
[l] Kuv. 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Ma. 19. 11, 12.
[m] Luk. 4. 3. 2 Sam. 3. 27; 20. 10. 1 Basek. 2. 31, 32.
[n] Kuv. 21. 14. Ma. 19. 11.
[o] Kuv. 21. 13.
[p] Yos. 20. 4.
[r] Yos. 20. 6.
[s] Kuv. 29. 7. Lev. 4. 3; 21. 10.
[t] Kubal. 27. 11.
[u] Ma. 17. 6; 19. 15. Mat. 18. 16. Beb. 10. 28.
[w] Zab. 106. 38. Mi. 4. 11.
[x] Lub. 9. 6.
[z] Lev. 18. 25. Ma. 21. 23.
[a] Kuv. 29. 45, 46.
[a] Kubal. 26. 29.
[b] Kubal. 26. 55; 33. 54. Yos. 17. 3.
[c] Kubal. 27. 1, 7. Yos. 17. 3, 4.
[d] Lev. 25. 10.

[c] Ekika kya batabani ba Yusufu bo-
6 gera bya nsonga. Kino kye kigambo Mukama kyalagira ku bawala ba Zerofekadi, ngayogera nti Bafumbirwenga gwebanasimanga; kyo-'ka ku nda yekika kya kitabwe kwe-
7 banafumbirwanga. Bwekityo tewabengawo busika bwona obwabana na ba Isiraeri obunakyukanga okuva mu kika okuingira mu kika ki-'nakyo: kubanga abana ba Isiraeri [d] banega'tanga buli muntu nobusika
8 obwekika kya bakitabwe. Na buli [e] muwala, anabanga nobusika mu kika kyona ekyabana ba Isiraeri, anabanga mukazi womu ku nda eyekika kya kitawe, abana ba Isiraeri balyoke balye buli muntu obusika
9 bwa bakitabwe. Bwekityo tewabengawo busika bwona obunakyukanga okuva mu kika okuingira mu kika ekirala; kubanga ebika byabana ba Isiraeri banega'tanga buli muntu
10 nobusikabwe ye. Nga Mukama bweyalagira Musa, bwebatyo bawala ba
11 Zerofekadi bwebakola: kubanga [f] Mala, Tiruza, ne Kogula, ne Mirika, ne Noa, bawala ba Zerofekadi, nebafumbirwa batabani ba baganda ba ki-
12 tabwe. Bafumbirwa ku nda za batabani ba Manase mutabani wa Yusufu, obusika bwabwe nebuberanga mu kika ekyenda ya kitabwe.
13 Ebyo bye biragiro nemisangо, Mukama byeyalagira abana ba Isiraeri nomukono gwa Musa mu [h] nsenyi za Moabu ku Yoludani Eyeriko.

[c] Kubal. 27. 7.
[d] 1 Basek. 21. 3.
[e] 1 Byom. 23. 22.
[f] Kubal. 27. 1.
[h] Kubal. 26. 3; 33. 50.

EKITABO

EKYA MUSA EKYOKUTANO KYEBAITA

EKYAMATEKA OLWOKUBIRI.

1 Bino bye bigambo Musa byeyabulira Isiraeri yena emitala wa Yoludani mu 'dungu, mu Alaba awolekera Sufu, wakati Wepalani Netoferi Nerabani Nekazerosi Nediza-
2 kabu. Lwe (lugendo) olwenaku ekumi nolumu okuva Ekolebu okuita awali olusozi Seiri okutuka E-
3 kadesubanea. Awo olwatuka [a] mu mwaka ogwamakumi ana, mu mwezi ogwekumi nogumu, ku lunaku olwomwezi ogwoluberyeberye, Musa nayogera nabana ba Isiraeri, nga byona bwebyali Mukama bye-
4 yamulagira okubabulira; [b] bweyamala oku'ta Sikoni kabaka Wabamoli, eyatulanga mu Kesuboni, ne Ogi kabaka Webasani, eyatulanga
5 mu Asutalosi, mu [c] Ederei: emitala wa Yoludani, munsi ya Moabu, Musa gyeyatanulira okulangira a-
6 matека gano, ngayogera nti Mukama Katonda wa'fe yayogerera na'fe ku [d] Kolebu, ngayogera nti [e] Mwa-
7 lu'de okutula ku lusozi luno: mukyuke, mutambule, mugende munsi eyensozi Eyabamoli, ne mu bifo byona ebiriranyewo, mu Alaba, munsi eyensozi, ne munsi eyolusenyi, ne mu bukika obwadyo, ne ku 'tale lyenyanja, ensi Yabakanani, ne Lebanoni, okutusa ku mu'ga omune-
8 ne, omu'ga Fulati. Laba, ensi ngita'de mu maso ga'mwe: muingire, mulye ensi Mukama gyeyalairira bajaja ba'mwe, [f] Ibulaimu, ne Isaka, ne Yakobo, okubawa bo neza-
9 'de lyabwe eriri'dawo. Nange [g] nayogera na'mwe mu biro ebyo, nga ng'amba nti 'Nze siinza kubasitula
10 nze'ka: Mukama Katonda wa'mwe abonge'de, era, [h] laba, lero muli ngemunyenye ezomu'gulu okuba
11 abangi. [k] Mukama, Katonda wa bajaja ba'mwe, abongere emirundi lukumi okusinga nga bwemuli, era abawe omukisa, [l] nga bweyabasu-
12 biza! 'Nze [m] nyinza ntya nze'ka okusitula okutegana kwa'mwe nomugugu gwa'mwe nokuyomba kwa-
13 'mwe? [n] Mwetwalire abasaja abamagezi era abategevu era abamanyi. ngebika bya'mwe bwebiri, nange ndibafula abakulu ba'mwe. Na
14 'mwe nemu'damu nemwogera nti Ekigambo kyoyoge'de kirungi ('fe)
15 okukikola. Kale nentwala abakulu bebika bya'mwe, abasaja abamagezi, era abamanyi, [o] nembafula abakulu ba'mwe, abami benkumi, era abami bebikumi, era abuni bata-
16 no, era abami bamakumi, era abamyuka, ngebika bya'mwe bwebiri. Era nakutira abalamuzi ba'mwe mu biro ebyo, nga njogera nti Muwulirenga (ensonga) za baganda ba-
17 'mwe, [p] musalirenga emisango egyensonga omuntu ne [r] mugandawe ne mu'na'gwanga ali awamu naye. [s] Temusalirizanga bwemunasalanga emisango; munawuliranga abato nabakulu okubenkanyankanya; temutyanga maso ga muntu; kubanga [u] omusango gwa Katonda: era

[a] Kubal. 33. 38.
[b] Kubal. 21. 24, 33.
[c] Yos. 13. 12.
[d] Kuv. 3. 1.
[e] Kuv. 19. 1. Kubal. 10. 11.
[f] Lub. 12. 7; 15. 18; 17. 7, 8; 26. 4; 28. 13.
[g] Kuv. 18. 18. Kubal. 11. 14.
[h] Lub. 15. 5. Ma. 10. 22; 28. 62.
[k] 2 Sam. 24. 3.
[l] Lub. 15. 5; 22. 17; 26. 4. Kuv. 32. 13.
[m] 1 Basek. 3. 8, 9.
[n] Kuv. 18. 21. Kubal. 11. 16, 17.
[o] Kuv. 18. 25.
[p] Ma. 16. 18. Yok. 7. 24.
[r] Lev. 24. 22.
[s] Lev. 19. 15. Ma. 16. 19. 1 Sam. 16. 7. Nge. 24. 23. Yak. 2. 1.
[u] 2 Byom. 19. 6.

ᵛ ensónga enebalemánga mugiretánga gyendi, nánge nágiwuliránga.
18 Era nabalagira mu biro ebyo byona ebyabagwánira okukola.
19 Awo netutambula okuva Ekolebu, ᵛ netuita mu 'dúngu liri lyona edene eryentísa lyemwalaba, mu 'kubo eriita munsi eyensozi Eyabamoli, nga Mukama Katonda wa'fe bweyatulagira; ᶻ netutúka Ekadesubanea.
20 Nembagamba nti Mutuse munsi eyensozi Eyabamoli, Mukama Katonda wa'fe gyatuwa. Laba,
21 Mukama Katondawo ata'de ensi mu masogo: yámbuka olye nga Mukama Katonda wa bajajabo bweyakugamba; ᵃ totya 'sō tokankana.
22 Nemunsemberera buli muntu ku'mwe, nemwogera nti Tutume abantu abanátukulembera, batukeberere ensi, bakomewo batubúlire e'kubo bweriri lyetuba twámbukiramu, nebibuga bwebiri mwetulitúka.
23 Ekigambo ekyo nekinsanyusa nyo: ᵇ ne'nónda ku'mwe abantu kumi na
24 babiri, buli kika omuntu omu: ᶜ nebakyuka nebalinya ku lusozi, nebatúka mu kiwónvu kya Esukoli, ne-
25 bakike'ta. Nebatwála ku bibala byensi mu ngalo zábwe, nebabireta gyetuli, nebatubúlira nebogera nti ᵈ Ensi eyo núngi Mukama Katonda
26 wa'fe gyatuwa. ᵉ Naye 'mwe nemuta'kiriza kwámbuka, naye nemujémera ekiragiro kya Mukama Ka-
27 tonda wa'mwe: nemwemulngunyiza mu wema za'mwe, nemwogera nti Kubanga Mukama ᶠ yatukyáwa, kyeyava atu'gya munsi Yemisiri, okutugabula mu mikono Gyabamo-
28 li, okutuzikiriza. Twámbuka wa? baganda ba'fe batusánusi'za emitima gya'fe, nga bogera nti ᵍ Abantu banene bawánvu okusinga 'fe; ebibuga binene, byazímbibwako ebigo okutúka mu 'gulu; era twalabayo
29 abána ʰ Babanaki. Awo nendyoka mbagamba nti Temubatya, 'sō te-
30 mubatekemukira. ᵏ Mukama Katonda wa'mwe abakulembera yanábalwánirirángа, nga byona bwebyali byeyabakolera mu Misiri mu
31 maso ga'mwe; ne mu 'dúngu, mwewalabira Mukama Katondawo ˡ bweyakusitula ngomusaja bwasitula omwánawe, mu 'kubo lyona lyemwaitamu, okutúsa lwemwatúka
32 mu kifo kino. Naye mu kigambo ekyo ᵐ temwa'kiriza Mukama Ka-
33 tonda wa'mwe, ⁿ eyabakulembaránga mu 'kubo, ᵒ okubanonyezánga ekifo ekyokukubiramu ewema za-'mwe, ngaima mu muliro ekiro, o-kubalagánga e'kubo lyemunáitamu.
34 ne mu kire emisana. Awo Mukama náwulira e'dobozi lyebigambo bya-'mwe, násnnguwala, ᵖ nálaira nga-
35 yogera nti ʳ Mazima tewalibawo nomu ku bantu bano abemirembe gino emibi aliraba ensi enúngi, gyenalairira okuwa bajaja ba'mwe,
36 ˢ wabula Kalebu omwána wa Yefune, oyo yaligiraba; era oyo ndimuwa ensi gyeyalinyako nabánabe: kubanga ᵗ yagoberera Mukama mu
37 byona. ᵘ Mukama nánsunguwalira 'nze kubwa'mwe, ngayogera nti Náwe toliingira omwo: ᵛ Yosuwa o-
38 mwána wa Nuni, ʷ aimirira mu masogo, oyo aliingira omwo: ˣ mugumye omwoyo; kubanga yaligisisa
39 Isiraeri. ᵃ Era nabána ba'mwe abato, ᵇ bemwayogera nga bagenda okuba omwándu, nabána ba'mwe, ᶜ abátamanyi lero birúngi newakuba'de ebibi, bo baliingira omwo, era
40 ndigibawa bo, era baligirya. ᵈ Naye 'mwe mukyuke mutambule mu 'dúngu mu 'kubo eriita mu Nyanja
41 Emyufu. Nemulyoka mu'damu nemung'amba nti ᵉ Tusobe'za ku Mukama; tunáyámbuka netulwána, nga byona bwebiri Mukama Katonda wa'fe byeyatulagira. Nemwesiba buli muntu ebibye ebyokulwányisa, nemwanguwa okulinya
42 ku lusozi. Awo Mukama náng'amba nti Bagambe nti ᶠ Temulinya 'sō temulwána; kubanga 'nze siri mu'mwe; muleme okugobebwa mu
43 maso gabalabe ba'mwe. Awo nenjogera na'mwe, nemutawulira; naye nemujémera ekiragiro kya Mukama nemukwatibwa amalala, ᵍ ne-
44 muliinya ku lusozi. Awo Abamoli abátúlánga ku lusozi olwo, nebafuluma okubalúmba nebabagoba, ʰ ngenjuki bwezikola, nebabakubirakubira ku Seiri okutúsa ku Kolu-
45 ma. Nemu'dayo nemukába amaziga mu maso ga Mukama; naye Mukama nátawulira 'dobozi lya-
46 'mwe, 'sō nátabategera kutu. ⁱ Awo nemutúlira mu Kadesi enaku nyingi, ngenaku bweziri zemwamalayo.

2 Awo netulyoka tukyuka, netutambula mu 'dúngu mu 'kubo erlita mu Nyanja Emyufu, ᵃ nga Mukama bweyang'amba: netwetólólera olu-
2 sozi Seiri enaku nyingi. Mukama
3 náyogera nánge nti Mwalu'de okwetólóla olusozi luno: mukyuke mu-
4 gende ebukika obwa kono. Náwe lagira abantu ngoyogera nti ᵇ Mugenda kuita mu nsalo ya baganda ba'mwe abána ba Esau abatúla ku Seiri, era bo balibatya: kale mwe-
5 küme nyo mwe'ka: temuyómba nabo; kubanga si'ja kubawa kunsi yábwe newakuba'de awaliuyibwa nekigere: ᶜ kubanga náwa Esau
6 olusozi Seiri okuba obutaka. Munágulánga e'mere na feza gyebali mulyénga; era nama'zi munágagu-

ᵉ Kuv. 18. 22, 26.

ᵛ Kubal. 10. 12. Ma. 8. 15. Yer. 2. 6.

ᶻ Kubal. 13. 26.

ᵃ Yos. 1. 9.

ᵇ Kubal. 13. 3.
ᶜ Kubal. 13. 22, 23, 24.

ᵈ Kubal. 13. 27.
ᵉ Kubal. 14. 1-4. Zab. 106. 24, 25.

ᶠ Ma. 9. 28.

ᵍ Kubal. 12. 28, 31-33. Ma. 9. 1, 2.

ʰ Kubal. 13. 28.

ⁱ Kuv. 14. 14, 25. Nek. 4. 20.

ᵏ Kuv. 19. 4. Ma. 32. 11, 12. Is. 46. 3, 4; 63. 9. Kos. 11. 3.
ˡ Zab. 106. 24. Yud. 5.
ᵐ Kuv. 13. 21. Zab. 78. 14.
ⁿ Kubal. 10. 33. Ez. 20. 6.
ᵒ Ma. 2. 14, 15.
ᵖ Kubal. 14. 22, 23. Zab. 95. 11.

ʳ Kubal. 14. 24, 30. Yos. 14. 9.

ˢ Kubal. 14. 24.
ᵗ Kubal. 20. 12; 27. 14. Ma. 3. 26; 4. 21; 34. 4. Zab. 106. 32.
ᵘ Kubal. 14. 30.
ᵛ Kuv. 24. 13; 33. 11.
ʷ Kubal. 27. 18, 19. Ma. 31. 7, 23.
ˣ Kubal. 14. 31.
ᵃ Kubal. 14. 3.
ᵇ Ia. 7. 15, 16. Bal. 9. 11.
ᶜ Kubal. 14. 25.
ᵈ Kubal. 14. 40.

ᵉ Kubal. 14. 42.

ᶠ Kubal. 14. 44, 45.

ᵍ Zab. 118. 12.

ʰ Kubal. 13. 25; 20. 1, 22. Balam. 11. 17.

ⁱ Kubal. 14. 22. Ma. 1. 40.

ᵇ Kubal. 20. 14.

ᶜ Lub. 36. 8. Yos. 24. 4.

lānga na feza gyebali munywēnga.
7 Kubanga Mukama Katondawo akuwa'de omukisa mu mulimu gwona
ogwomukonogwo: yamanya okutambulakwo mu 'dūngu lino edene:
[d] emyāka gino amakumi ana Mukama Katondawo ngabēra wamu nā-
8 we; tewabāngawo kyewabulwa. Awo netuita ku ma'bali bagauda ba-
'fe abāna ba Esau abatūla ku Seiri, mu 'kubo lya Alaba okuva mu [e] E-
rasi ne Ezionugeberi.
Netukyuka netuita mu 'kubo lyo-
9 mu'dūngu lya Moabu. Mukama nāng'amba nti Tosunguwaza Moa-
bu 'sō tolwāna nabo mu lutalo: kubanga si'ja kukuwa kunsiye oku-
ba obutaka; kubanga nawa abāna
10 ba Luti [f] Ali okuba obutaka. [g] [A-
bemi bātūlānga omwo oluberyeberye, e'gwānga ekulu, era edene era
egwānvu nga [i] Abanaki bwebali:
11 era nabo bāitibwa Balefa, nga Aba-
naki bwebali; naye Abamoabu bā-
12 baita Bemi. Era [k] Nabakoli bātū-
lānga ku Seiri oluberyeberye, naye
abāna ba Esau nebabasikira; neba-
bazikiriza mu maso gābwe, nebatū-
la mu kifo kyābwe; nga Isiraeri
bweyakola ensi eyobutakabwe Mu-
13 kama gyeyabawa.] Kale mugo-
lokoke musomoke [l] aka'ga Zeredi. Netusomoka aka'ga Zeredi.
14 Era enaku zetwamala kasoke'de
tuva [m] Ekadesubanea okutūsa lwe-
twasomoka aka'ga Zeredi zali e-
myāka amakumi asatu mu munā-
na; [n] okutūsa emirembe gyona e-
gyabalwānyi lweba'gwerawo wa-
kati mu lusīsira, [o] nga Mukama
15 bweyabalairira. Era [p] omukono
gwa Mukama gwalwānānga nabo,
okubazikiriza wakati mu lusīsira,
okutūsa lweba'gwāwo.
16 Awo olwātuka, abalwānyi bona
bwebāmala oku'gwāwo era nga ba-
17 fu'de mu bantu, Mukama nālyoka
18 ang'amba nti Lero onoita mu Ali,
19 ye nsalo ya Moabu: era bwonose-
mberera abāna ba Amoni era ngo-
boleke'de, tobasunguwaza 'sō toyō-
mba nabo: kubanga si'ja kukuwa
kunsi yabāna ba Amoni okuba obu-
taka: kubanga nagiwa [r] abāna ba
20 Luti okuba obutaka. [Era neyo
eitibwa nsi ya Balefa: Balefa bāgi-
tūlāngamu e'da; naye Abamoni bā-
21 baita [s] Bazamuzumu; e'gwānga e-
kulu era edene era egwānvu nga
Abanaki bwebali; naye Mukama
yabazikiriza mu maso gābwe; ne-
babasikira nebatūla mu kifo kyā-
22 bwe: nga bweyakola abāna ba E-
sau, [t] abatūla ku Seiri, bweyazikiri-
za [u] Abakōla mu maso gābwe;
nebabasikira, nebatūla mu kifo kyā-
23 bwe okutūsa lero: [w] Nabavi abātū-
lānga mu byālo okutūka ku [a] Gaza,
[b] Abakafutoli abāva mu Kafutoli ne-
babazikiriza, nebatūla mu kifo kyā-
24 bwe.] Mugolokoke, mutambule,
[c] muite mu kiwōnvu kya Alunoni:
laba, ngabu'de mu mukonogwo Si-
koni Omwamoli, kabaka Wekesu-
boni, nensiye: tanula okugirya,
25 olwāne naye mu lutalo. [d] Lero nā-
soka okuteka entisayo nekitibwa-
kyo ku mawānga agali wansi we-
'gulu lyona, abaliwulira etutumolyo
nebakāukana nebalūmwa kububwo.
26 Neutuma ababaka okuva mu 'dū-
ngu Eryekedemosi eri Sikoni kabaka
Wekesuboni [e] nebigambo ebyemirembe, nga njogera nti [f] Mpite
27 munsiyo: nātambulirānga mu lugūdo, si'ja kukyāmira ku mukono
ogwadyo newakuba'de ogwa kono.
28 E'mere ononguzānga na feza ndyē-
nga; nama'zi ononguzānga na feza
nywēnga: [g] kyo'ka mpitemu nebi-
29 gere byānge; [i] ngabāna ba Esau
abatūla ku Seiri, Nabamoabu aba-
tūla mu Ali bwebūnkola; okutūsa
lwendisomoka Yoludani okugenda
munsi Mukama Katonda wa'fe gya-
30 tuwa. [k] Naye Sikoni kabaka We-
kesuboni nātatuganya kuita ku ma-
'balige: [l] kubanga Mukama Kato-
ndawo [m] yakakanyaza omwoyogwe,
nāmuwaganyaza omutimagwealyo-
ke amugabule mu mukonogwo nga
31 lero. Mukama nāng'amba nti La-
ba, ntanu'de [n] okugabula Sikoni
nensiye mu masogo: tanula okulya
32 ensiye olyoke ogisikire. [o] Sikoni
nālyoka asitula okutulūmba, ye na-
bantube bona, okulwānira Eyakazi.
33 [p] Mukama Katonda wa'fe nāmuga-
bula mu maso ga'fe; [r] netumu'ta
34 ye nabānabe nabantube bona. Ne-
tunyaga ebibugabye byona mu biro
ebyo, [s] netuzikiririza dala buli ki-
buga omuli abantu, wamu nabakazi
35 nabāna abato; tetwasigazawo no-
mu: ente zo'ka zetwetwālira oku-
ba omunyago, wamu nebyo byetwa-
36 'gya mu bibuga byetwanyaga. [t] O-
kuva ku Aloeri ekiri ku ma'bali
gekiwōnvu kya Alunoni, era (oku-
va) ku kibuga ekiri mu kiwōnvu
okutūsa ku Gireadi, tewali kibuga
ekyatulema olwobugululumivu bwa-
kyo: [u] Mukama Katonda wa'fe ya-
37 gabula byona mu maso ga'fe: kyo-
'ka tewasemberera nsi yabāna ba
Amoni: olui lwona olwomu'ga [w] Ya-
boki, nebibuga ebyomunsi eyensozi,
ne yona Mukama Katonda wa'fe
[x] gyeyatugāna.

3 Netulyoka tukyuka netwāmbu-
kira mu 'kubo erigenda Ebasani:
[a] Ogi kabaka Webasani nāsitula
okutulūmba, ye nabantube bona,
2 okulwānira Ederei. Mukama nā-
ng'amba nti Tomutya: kubanga

[d] Ma. 8. 2-4.
[e] 1 Basek. 9. 26.
[f] Kubal. 21. 28.
[g] Lub. 14. 5.
[i] Kubal. 13. 22, 33. Ma. 9. 2.
[k] Lub. 14. 6; 36. 20.
[l] Kubal. 21. 12.
[m] Kubal. 13. 26.
[n] Kubal. 14. 33; 26. 64.
[o] Kubal. 14. 35. Ma. 1. 34, 35. Ez. 20. 15.
[p] Zab. 78. 33; 106. 26.
[r] Lub. 19. 38.
[s] Lub. 14. 5.
[t] Lub. 36. 8.
[u] Ju. 12. Lub 14. 6; 36. 20-30.
[w] Yos. 13. 3.
[x] Yer. 25. 20.
[b] Lub. 10. 14. Am. 9. 7.
[c] Kubal. 21. 13, 14. Balam. 11. 18, 21.
[d] Kuv. 15. 14, 15. Ma. 11. 25. Yos. 2. 9, 10.
[e] Ma. 20. 10.
[f] Kubal. 21. 21, 22. Balam. 11. 19.
[g] Kubal. 20. 19.
[i] Kubal. 20. 18. Ma. 23. 3, 4. Balam. 11. 17, 18.
[k] Kubal. 21. 23.
[l] Yos. 11. 20.
[m] Kuv. 4. 21.
[n] Ma. 1. 8.
[o] Kubal. 21. 23.
[p] Ma. 7. 2; 20. 16.
[r] Kubal. 21. 24. Ma. 29. 7.
[s] Lev. 27. 28. Ma. 7. 2, 26.
[t] Ma. 2. 12; 4. 48. Yos. 13. 9.
[u] Zab. 44. 3.
[w] Lub. 32. 23. Kubal. 21. 24. Ma. 3. 16.
[x] nyi. 5, 9, 19.
[a] Kubal. 21. 33 neb. Ma. 29. 7.

'mugabu'de ye nabantube bona nensiye mu mukonogwo; era olimukola nga bwewakola [b] Sikoni kabaka Wabamoli abātūlānga mu Ke-
3 suboni. Awo Mukama Katonda wa'fe nāgabula mu mukono gwa'fe ne Ogi kabaka Webasani nabantube bona: [c] netumu'ta okutūsa lwe-
4 watamusigalirawo nomu. Netunyaga ebibugabye byona mu biro ebyo; tewali kibuga kyetutabanyagako; ebibuga nkāga, [d] ensi yona eya Alugobu, obwakabaka bwa Ogi
5 mu Basani. Ebyo byona byali bibuga ebyazimbibwako bugwe omuwānvu nenzi'gi nebisiba; obuta-'sāko bibuga ebitalina bugwe bingi
6 nyo. Netubizikiririza dala nga bwetwakola Sikoni kabaka [e] Wekesuboni, nga tuzikiririza dala buli kibuga omuli abantu, wamu naba-
7 kazi nabāna abato. Naye ente zona nebyo byetwanyaga mu bibuga, ne-
8 twetwālira okuba omunyago. Era mu biro ebyo netu'gya ensi mu mukono gwa bakabaka bōmbi Ababamoli abāli emitala wa Yoludani, okuva mu kiwōnvu kya Alunoni
9 okutūsa ku lusozi Kerumoni; [f] (Kerumoni Abasidoni bamuita Sirioni,
10 Nabamoli bamuita [g] Seniri;) [i] ebibuga byona ebyomulusenyi, ne Gireadi yona, ne Basani yona, okutūsa ku Saleka ne Ederei, ebibuga byobwakabaka bwa Ogi mu Basani.
11 [Kubanga Ogi kabaka Webasani ye yasigalawo ye'ka kwabo abāsigalawo ku Balefa; laba, ekitandakye kyali kya kyūma; tekiri mu [k] Laba ekyabāna ba Amoni? obuwānvu bwakyo emikono mwenda, nobugazi bwakyo emikono ena, ngomu-
12 kono gwomuntu bweguli.] Nensi eyo netugirya mu biro ebyo: [l] okuva ku Aloeri, ekiri ku ma'bali gekiwōnvu kya Alunoni, nekitūndu kyensi eyensozi eya Gireadi, [m] nebibuga byayo nabiwa Abaleubeni Na-
13 bagadi: [n] nekitūndu kya Gireadi ekyasigalawo, ne Basani yona, obwakabaka bwa Ogi, nabiwa ekitūndu kyekika kya Manase; ensi yona eya Alugobu, ye Basani yona.
14 [Eyo eitibwa nsi ya Balefa. [o] Yairi mutabani wa Manase nātwāla olui lwona olwa Alugobu [p] okutūka ku nsalo Yabagesuli Nabamaakasi; [r] nāgitūma, ye Basani, ngerinyalye bweryali. Kavosnyairi, okutūsa le-
15 ro.] [s] Gireadi nempayo Makiri.
16 Nabaleubeni Nabagadi nembawa okuva ku Gireadi okutūsa ku kiwōnvu kya Alunoni, ekiwōnvu ekya wakati, nensalo (yakyo); okutūsa ku mu'ga Yaboki, [t] ye nsalo
17 yabāna ba Amoni; era ne Alaba ne Yoludani nensalo (yagwo); okuva ku [u] Kineresi [w] okutūsa ku nyanja ya Alaba, [x] Enyanja Eyomunyo, awali entunūmba za Pisuga ku lui olwebuvanjuba.
18 Nembalagira mu biro ebyo nga njogera nti Mukama Katonda wa'mwe abawa'de ensi eno okugirya: [z] munāsomoka nga muku'te ebyokulwānyisa mu maso ga baganda ba'mwe abāna ba Isiraeri, abasaja bona abazira.
19 Naye bakazi ba'mwe nabāna ba-'mwe abato nebisibo bya'mwe [manyi nga mulina ebisibo bingi] binäberānga mu bibuga bya'mwe
20 byenabawa; okutūsa Mukama lwaliwa baganda ba'mwe okuwu'mula, nga na'mwe, era nabo nga bali'de ensi Mukama Katonda wa'mwe gyabawa emitala wa Yoludani: nemulyoka [a] mu'da buli muntu mu bu-
21 takabwe bwenabawa. [b] Nendagira Yosuwa mu biro ebyo nga njogera nti Amasogo galabye byona Mukama Katonda wa'mwe byakoze bakabaka bane bōmbi: bwatyo Mukama bwalikola obwakabaka bwona
22 gyemusomoka okugenda. Temubatyānga: [c] kubanga Mukama Katonda wa'mwe, oyo yabalwānirira.
23 [d] Ninegairira Mukama mu biro
24 ebyo nga njogera nti Ai Mukama Katonda, otanu'de okulaga omu-'duwo [e] obukulubwo nomukonogwo ogwamānyi: kubanga [f] katonda ki ali mu 'gulu oba munsi alnza okukola ngemirimugyo bwegiri era
25 ngebikolwabyo ebyamānyi bwebiri? Nsomoke, nkwegairira, ndabe [g] ensi enūngi eri emitala wa Yoludani, olusozi luli olulūngi, ne Le-
26 banoni. Naye Mukama [i] nānsungwalira 'nze kubwa'mwe nātampulira: Mukama nāng'amba nti Kikumale: toyogera nate nānge ku
27 kigambo ekyo. [k] Linya ku ntiko ya Pisuga, oimuse amasogo otunule ebugwanjuba nebukika obwa kono nobwadyo nebuvanjuba, olabe namasogo: kubanga tolisomoka Yo-
28 ludani guno. Naye [l] kūtira Yosuwa omugumye omuwe amānyi: kubanga yalisomoka ngakulembera abantu bano, era yalibasisa ensi
29 gyoliraba. Awo netutūla mu [m] kiwōnvu ekyolekera Besupeoli.

4 Nz kakano, 'gwe Isiraeri, wulira [a] amatēka nemisāngo, byembaigiriza, okubikolānga; mulyoke mube balamu, muingire mulye ensi Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe
2 gyabawa. [b] Temwongerānga ku kigambo kyembalagira 'sō temukisalāngako, mukwatēnga ebiragiro bya Mukama Katonda wa'mwe byemba-
3 lagira. Amaso ga'mwe galabye Mukama kyeyakola olwa [c] Baalipeoli: kubanga abantu bona abāgoberera Baalipeoli, Mukama Katondawo ya-

[b] Kubal. 21. 24.

[c] Kubal. 21. 35.

[d] 1 Basek. 4. 13.

[e] Zab. 135. 10–12; 136. 19–21.

[f] Ma. 4. 48. Zab. 29. 6.

[g] 1 Byom. 5. 23.

[i] Ma. 4. 49.

[k] 2 Sam. 12. 26.

[l] Ma. 2. 36. Yos. 12. 2.

[m] Kubal. 32. 33. Yos. 12. 6; 13. 8 neb.

[n] Yos. 13. 29.

[o] 1 Byom. 2. 22.

[p] Yos. 13. 13.

[r] Kubal. 32. 41.

[s] Kubal. 32. 39.

[t] Kubal. 21. 24. Yos. 12. 2.

[u] Kubal. 34. 11.

[w] Kubal. 34. 12. Ma. 4. 49. Yos. 12. 3.

[x] Lub. 14. 3.

[z] Kubal. 32. 20 neb.

[a] Yos. 22. 4.

[b] Kubal. 27. 18.

[c] Kuv. 14. 14. Ma. 1. 30; 20. 4.

[d] 2 Kol. 12. 8, 9.

[e] Ma. 11. 2.

[f] Kuv. 15. 11. 2 Sam. 7. 22. Zab. 71. 19; 86. 8; 89. 6, 8.

[g] Kuv. 3. 8. Ma. 4. 22.

[i] Kubal. 20. 12; 27. 14. Ma. 1. 37; 31. 2; 32. 51, 52; 34. 4. Zab. 106. 32.

[k] Kubal. 27. 12.

[l] Kubal. 27. 18, 23. Ma. 1. 38; 31. 3, 7.

[m] Ma. 4. 46; 34. 6.

[a] Lev. 19. 37; 20. 8; 22. 31. Ma. 5. 1; 8. 1. Ez. 20. 11. Bal. 10. 5.

[b] Ma. 12. 32. Yos. 1. 7. Nge 30. 6. Mub. 12. 13. Kub. 22. 18, 19.

[c] Kubal. 25. 4 neb. Yos. 22. 17. Zab. 106. 28, 29.

4 bazikiriza wakati mu'mwe. Naye
'mwe abega'ta ne Mukama Katonda
wa'mwe mukyali balamu buli mu-
5 ntu ku'mwe lero. Laba, mbaigi-
rizi'za amatëka nemisängo, nga
Mukama Katonda wänge bweya-
ndagira, mukolëŋga bwemutyo wa-
kati munsi gyemuingiramu okugi-
6 rya. Kale mubyekümëŋga mubi-
kolëŋga; kubanga ago ge [d] magezi
ga'mwe nokutegëra kwa'mwe mu
maso gamawänga aganäwuliränga
amatëka ago gona negogera nti
Mazima e'gwänga lino ekulu be
bantu abamagezi era abategëra.
7 Kubanga [e] 'gwänga ki eririna ka-
tonda abali okumpi [f] nga Mukama
Katonda wa'fe bwali bwetumukö-
8 wolänga? Era 'gwänga ki ekulu
eririna amatëka nemisängo egye-
nsönga ngamatëka gano gona bwe-
gali, genta'de mu maso ga'mwe
9 lero? Kyo'ka wegendereze [g] we-
küme ememeyo ngonyikira, [h] oleme
okwerabira ebigambo amasogo bye-
gälaba, bireme okuva mu mutima-
gwo enaku zona ezobulamubwo;
naye [k] mubitegëzëŋga abänabo na-
10 bäna babänabo; [l] olunaku lwewäi-
mirira mu maso ga Mukama Ka-
tondawo ku Kolebu, Mukama bwe-
yang'amba nti Nkung'anyiza aba-
ntu, nänge näbawuliza ebigambo
byänge, baige okuntyäŋga enaku
zona zebanäbäŋga abalamu kunsi,
11 era baigirizëŋga abäna bäbwe. Ne-
musembera nemuïmirira wansi wo-
lusozi; [m] olusozi nerwäka nomu-
liro okutüsa ku mutima gwe'gulu,
nekizikiza, nekire, nekizikiza eki-
12 ku'te. [n] Mukama näyogera na-
'mwe ngaima wakati mu muliro:
[o] mwawulira e'dobozi lyebigambo,
naye nemutalaba kifananyi kyona;
13 [p] 'dobozi lyo'ka. [r] Näbabülira e-
ndagänoye, gyeyabalagira okuko-
la, [s] ge matëka ekumi; [t] nägawa-
ndika ku bipände byamainja bibiri.
14 [u] Mukama nändagira mu biro ebyo
okubaigiriza amatëka nemisängo,
mubikolëŋga munsi gyemusomo-
15 kera okugendamu okugirya. [w] Kale
mweküme nyo; kubanga temwala-
ba [v] kifananyi kyona kyona ku lu-
naku Mukama lweyayogera na'mwe
ku Kolebu ngaima wakati mu mu-
16 liro: [z] mulemëŋga okweyönöna [a] ne-
mwekolera ekifananyi ekyöle nga
kifanana ekintu kyona, [b] ekifananyi
17 kyekisaja oba ekyekikazi, ekifana-
nyi kyensolo yona eri kunsi, eki-
fananyi kyenyonyi yona erina ebi-
18 wawätiro ebüka mu 'banga, ekifa-
nauyi kyekintu kyona ekyewalula
ku 'taka, ekifananyi kyekyenyanja
kyona ekiri mu ma'zi wansi we-
19 'taka: era [c] olemëŋga okuimusa a-
masogo mu 'gulu, nolaba enjuba
nomwezi nemunyenye, [d] lye 'gye
lyona eryomu'gulu, nosendebwa-
sendebwa [e] nobisinza, nobiwereza,
Mukama Katondawo byeyagabira
amawänga gona agali wansi we-
20 'gulu lyona. Naye Mukama yaba-
twäla [f] näba'gya mu kïkömi ekye-
kyüma, mu Misiri, [g] okuba gyali
21 abantu abenvuma, nga lero. Era
nate [i] Mukama yansunguwalira 'nze
kulwa'mwe, nälaira 'nze obutasoo-
moka Yoludani, newakuba'de oku-
ngira munsi eyo enüngi, Mukama
Katondawo gyakuwa okuba obuta-
22 ka: naye [k] kingwänira okufira mu-
nsi muno, [l] teking'wänira kusomo-
ka Yoludani: naye 'mwe mulisomo-
ka nemulya [m] ensi eyo enüngi.
23 Mweküme [n] mulemëŋga okwerabira
endagäno ya Mukama Katonda wa-
'mwe, gyeyalagäna na'mwe, [o] ne-
mwekolera ekifananyi ekyöle nga
kirina engeri yekintu kyona, Mu-
kama Katondawo kyeyakugäna.
24 Kubanga [p] Mukama Katondawo gwe
muliro ogwökya, [r] Katonda owobu-
'gya.
25 Bwonozälänga abäna nabäna ba-
bäna, era nga mumaze ebiro bingi
munsi, era nga mumaze okweyönö-
na, nemwekolera ekifananyi ekyöle
nga kirina engeri yekintu kyona,
[s] nemukola ekiri mu maso ga Mu-
kama Katondawo ekibi, okumusu-
26 nguwaza: [t] mpita e'gulu nensi
okuba abajulirwa eri 'mwe lero,
nga mulizikiriira dala mängu
kunsi gyemusomokera Yoludani
okugendamu okugirya; temuligi-
malako naku nyingi, naye mulizi-
kiriira dala. Era Mukama [u] ali-
basäsänya mu mawänga, era muli-
sigalawo batono mu bantu, Muka-
28 ma gyalibatwäla ewala. Era [w] mu-
liwerereza eyo bakatonda, emiri-
mu gyemikono gyabantu, emiti na-
mainja, [v] ebitalaba newakuba'de
okuwulira newakuba'de okulya ne-
29 wakuba'de okuwunyiriza. Naye
[z] nga muima eyo bwemunänonyä-
nga Mukama Katondawo, onomula-
bäŋga bwonomunonyäŋga nomuti-
magwo gwona nobulamubwo bwo-
30 na. Bwonoba ngolabye enaku, era
ebyo byona nga biku'ji'de, [a] mu
naku ezenkomerero [b] onokomängа-
wo eri Mukama Katondawo, era
31 onowulirängа e'dobozirye: kuba-
nga Mukama Katondawo Katonda
[c] wa kusäsira; takulekenga, 'sö ta-
kuzikirizenga, 'sö teyerabirenga
ndagäno ya bajajabo gyeyabalairi-
32 ra. Kubanga kale [d] büza enaku
eze'da ezakusoka, okuva ku luna-
ku Katonda lweyatönda abantu ku-
nsi, era [e] okuva ku nkomerero ye'gu-
lu okutüka ku nkomerero yalyo,
obaŋga wabängawo ekifanana nge-

[4] Yob. 28. 28. Zab. 19. 7; 111. 10. Nge. 1. 7.
[e] 2 Sam. 7. 23.
[f] Zab. 86. 1; 145. 18; 148. 14. Is. 55. 6.
[g] Nge. 4. 23.
[h] Nge. 3. 1, 3; 4. 21.
[k] Lub. 18. 19. Ma. 6. 7; 11. 19. Zab. 78. 5, 6. Bef. 6. 4.
[l] Kuv. 19. 9, 16; 20. 18. Beb. 12. 18, 19.
[m] Kuv. 19. 18. Ma. 5. 23.
[n] Ma. 5. 4, 22.
[o] nyi. 33, 36.
[p] Kuv. 20. 22. 1 Basek. 19. 12.
[r] Ma. 9. 9, 11.
[s] Kuv. 34. 28.
[t] Kuv. 24. 12; 31. 18.
[u] Kuv. 21. 1; 22. 23.
[w] Yos. 23. 11.
[v] Is. 40. 18.
[z] Kuv. 32. 7.
[a] lu. 23. Kuv. 20. 4, 5 Ma. 5. 8.
[b] Bal. 1. 23.
[c] Ma. 17. 3. Yob. 31. 26, 27.
[d] Lub. 2. 1.
[e] Basek. 17. 16; 21. 3.
[f] Bal. 1. 25.
[g] 1 Basek. 8. 51. Yer. 11. 4.
[h] Kuv. 19. 5. Ma. 9. 29; 32. 9.
[i] Kubal. 20. 12. Ma. 1. 37; 3. 26.
[k] 2 Pet. 1. 13–15.
[l] Ma. 3. 27.
[m] Ma. 3. 25.
[n] lu. 9.
[o] lu. 16. Kuv. 20. 4, 5.
[p] Kuv. 24. 17. Ma. 9. 3. Is. 33. 14. Beb. 12. 29.
[r] Kuv. 20. 5. Ma. 6. 15. Is. 42. 8.
[s] 2 Basek. 17. 17 neb.
[t] Ma. 30. 18, 19. Is. 1. 2. Mi. 6. 2.
[u] Lev. 26. 33. Ma. 28. 62, 64. Nek. 1. 8.
[w] Ma. 28. 64. 1 Sam. 26. 19. Yer. 16. 13.
[v] Zab. 115. 4, 5; 135. 15, 16. Is. 44. 9; 46. 7.
[z] Lev. 26. 39, 40. Ma. 30. 1–3. 2 Byom. 15. 4. Nek. 1. 9. Is. 55. 6, 7. Yer. 29. 12–14.
[a] Lub. 49. 1. Ma. 31. 29. Yer. 23. 20. Kos. 3. 5.
[b] Yo. 2. 12.
[c] 2 Byom. 30. 9. Nek. 9. 31. Zab. 116. 5. Yon. 4. 2.
[d] Yob. 8. 8.
[e] Mat. 24. 31.

kigambo kino ekikulu, oba kyawu-
33 lirwānga ekiri bwekityo. *Wabā-
ngawo abantu abāwulira e'dobozi
lya Katonda nga lyogera nga liva
wakati mu muliro, nga 'gwe bwe-
34 wawulira, nebaba balamu? Oba
Katonda yali ageze'zako okugenda
okwetwālira e'gwānga ngali'gya
wakati mu 'gwānga (li'nalyo), *no-
kukema *nobubonero nebyamagero
nentalo *nengalo ezamānyi *no-
mukono ogwagololwa *m nebyentisa
ebikulu, nga byona bwebyali Muka-
ma Katonda wa'mwe hyeyabakolera
35 mu Misiri mu maso ga'mwe? *Owe
walagibwa bwotyo olyoke omanye
nga Mukama ye Katonda; *n tewali
36 mulala wabula ye. *Yakuwuliza
e'dobozirye ngaima mu 'gulu alyo-
ke akuigirize: ne kunsi yakulabya
omulirogwe omunene; nowulira ebi-
gambobye nga biva wakati mu mu-
37 liro. Era kubanga *yayagala ba-
jajabo, kyeyava alonda eza'de lyā-
bwe eri'dawo, *nāku'gya mu Misiri
ye ngabēra nāwe olwobunzabwe
38 obūngi; *okugoba mu masogo a-
mawānga agākusinga obukulu na-
mānyi, okukuingiza 'gwe, okukuwa
ensi yābwe okuba obutaka, nga
39 lero. Kale manya lero, era oki'se
ku mwoyo, nga *Mukama ye Kato-
nda mu 'gulu wa'gulu ne munsi
40 wansi: tewali mulala. Era *one-
kūmānga amatēkage nebiragirobye,
byenkulagira lero, *olabēnga ebi-
rūngi 'gwe nabānabo abali'dawo,
era omale enaku nyingi kunsi, Mu-
kama Katondawo gyakuwa, emire-
mbe gyona.
41 Awo Musa nālyoka *ayāwula ebi-
buga bisatu emitala wa Yoludani
42 ku lui olwebuvanjuba; *omu'si
a'dukirēnga omwo, ana'tānga mu-
'ne ngatani'dwa, 'sōnga tamukyā-
wānga 'da; a'dukirēnga mu kimu
ku bibuga ebyo abērēnga omulamu:
43 *Bezeri (ekiri) mu 'dūngu, mu lu-
senyi, okuba Ekyabaleubeni; ne
Lamosi (ekiri) mu Gireadi okuba
Ekyabagadi; ne Golani (ekiri) mu
Basani okuba Ekyabamanase.
44 Era gano ge matēka Musa geya-
teka mu maso gabāna ba Isiraeri:
45 buno bwe bujulirwa namatēka ne-
misāngo Musa byeyabūlira abāna
ba Isiraeri bwebāva mu Misiri;
46 emitala wa Yoludani, *mu kiwōnvu
ekyolekera Besupeoli, munsi ya
Sikoni kabaka Wabamoli, eyatūlā-
nga mu Kesuboni, Musa nabāna ba
Isiraeri *gwebākuba, bwebāva mu
47 Misiri: nebalya ensiye, nensi *ya
Ogi kabaka Webasani, bakababa
bōmbi Ababamoli, abābānga emita-
la wa Yoludani ku lui olwebuvanju-
48 ba; *okuva ku Aloeri, ekiri ku ma-
'bali gekiwōnvu kya Alunoni, oku-
49 tūsa ku lusozi Sayuni [oyo ye *Ke-
rumoni], ne Alaba yona emitala wa
Yoludani ku lui olwebuvanjuba, o-
kutūsa ku nyanja ya Alaba, awali
entunūmba za Pisuga.

5 Awo Musa nāita Isiraeri yena nā-
bagamba nti Wulira, 'gwe Isira-
eri, amatēka nemisāngo byenjoge-
ra mu matu ga'mwe lero, mubiige,
2 mubikwatēnga okubikola. *Muka-
ma Katonda wa'fe yalagānira en-
3 dagāno na'fe ku Kōlebu. Mukama
*teyalagāna ndagāno eyo ne bajaja
ba'fe, naye na'fe 'fe, abali wano
4 'fena nga balamu lero, *Mukama
yayogera na'mwe nga mulabagana
namaso ku lusozi ngaima wakati
mu muliro, [*naimirira wakati wa
5 Mukama na'mwe mu biro ebyo,
okubalaga ekigambo kya Mukama:
*kubanga mwali muti'de olwomu-
liro, nemutalinya ku lusozi;] nga-
yogera nti.
6 *'Nze Mukama Katondawo eya-
ku'gya munsi Yemisiri, mu nyumba
yobu'du.
7 *Tobānga na bakatonda balala
weṇdi.
8 *Tewekolerānga kifananyi kyōle,
(ekifananyi) kyekintu kyona ekiri
mu 'gulu wa'gulu, newakuba'de
wansi ku 'taka, newākuba'de mu
9 ma'zi agali wansi we'taka: tobivū-
namirānga, 'sō tobiwerezānga: ku-
banga 'nze Mukama Katondawo
ndi Katonda wa bu'gya, *awalana
ku bāna obubi bwa bajaja bābwe,
ne ku banakabirye ne ku banakasa-
10 twe kwabo abankyāwa; *era a'di-
ramu abantu nkumi na nkumi kwa-
bo abanjagala, abēkūma amatēka
gānge.
11 *Tolairirānga bwerēre linya lya
Mukama Katondawo: kubanga Mu-
kama talimulowōza nga taliko mu-
sāngo omuntu alairira obwerēre
erinyalye.
12 *Okwatānga olunaku olwa Sabiti
okulutukuza, nga Mukama Katonda-
13 wo bweyakulagira. *Enaku omukā-
ga okolānga nomala emirimugyo
14 gyona: naye olunaku olwomusā-
nvu ye *Sabiti ya Mukama Kato-
ndawo: tolukolerāngako mirimu
gyona 'gwe newakuba'de mutaba-
niwo newakuba'de muwalawo, ne-
wakuba'de omu'duwo, newakuba'de
omuzānawo, newakuba'de enteyo,
newakuba'de endogoiyo, newaku-
ba'de ebisolobyo byona, newaku-
ba'de mu'na'gwāngawo ali ewuwo;
omu'duwo nomuzānawo bawu'mu-
15 lēnga era nga nāwe. *Era ono'ju-
kirānga nga wali mu'du munsi Ye-
misiri, Mukama Katondawo nāku-
'gyamu *nengalo ezamānyi nomu-
kono ogwagololwa: Mukama Kato-

*Kuv. 24. 11; 33. 20. Ma. 5. 24, 26.
*Ma. 7. 19; 29. 3.
*Kuv. 7. 3.
*Kuv. 13. 3.
*Kuv. 6. 6.
*Ma. 26. 8; 34. 12.
*Ma. 32. 39. 1 Sam. 2. 2. Is. 45. 5, 18, 22. Ma'k. 12. 29, 32.
*Kuv. 19. 9, 19; 20. 18, 22; 24. 16. Beb. 12. 18.
*Ma. 10. 15.
*Kuv. 13. 3, 9, 14.
*Ma. 7. 1; 9. 1, 4, 5.
*Is. 33. Yos. 2. 11.
*Lev. 22. 21.
*Ma. 5. 16; 6. 3, 18; 12. 25, 28; 22. 7. Bef. 6. 3.
*Kubal. 35. 6, 14.
*Ma. 19. 4.
*Yos. 20. 8.
*Ma. 3. 29.
*Kubal. 21. 24. Ma. 1. 4.
*Kubal. 21. 35. Ma. 3. 3, 4.
*Ma. 2. 36; 3. 12.
*Ma. 3. 9. Zab. 133. 3.
*Kuv. 19. 5. Ma. 4. 23.
*Mat. 12. 17. Beb. 8. 9.
*Kuv. 19. 9, 19; 20. 22. Ma. 4. 33, 36; 34. 10.
*Kuv. 20. 21. Bag. 3. 19.
*Kuv. 19. 16; 20. 18; 24. 2.
*Kuv. 20. 2 neb. Lev. 26. 1. Ma. 6. 4. Zab. 81. 10
*Kuv. 20. 3.
*Kuv. 20. 4.
*Kuv. 34. 7.
*Yer. 32. 18. Dan. 9. 4.
*Kuv. 20. 7. Lev. 19. 12. Mat. 5. 33.
*Kuv. 20. 8.
*Kuv. 23. 1, 2; 35. 2. Ez. 20. 12.
*Lub. 2. 2. Kuv. 16. 29, 30. Beb. 4. 4.
*Ma. 15. 15; 16. 12; 24. 18, 22.
*Ma. 4. 34, 37.

ndawo kyeyava akulagira okwekūmānga olunaku olwa Sabiti.
16 [c] Kitāwo ne nyoko oba'sāngamu ekitibwa, nga Mukama Katondawo bweyakulagira: [u] enakuzo zibe nyingi, era olabe ebirūngi kunsi Mukama Katondawo gyakuwa.
17 [v] To'tānga.
18 [w] 'Sō toyendānga.
19 [x] 'Sō to'bānga.
20 [a] 'Sō towairizānga muntu mu'no.
21 [b] 'Sō tewegōmbānga mukazi wa muntu mu'no; 'sō toyayanirānga nyumba ya muntu muno, newakuba'de enimiroye, newakuba'de omu'duwe, newakuba'de omuzānawe, newakuba'de enteye, newakuba'de endogoiye, newakuba'de ekintu kyona ekya muntu mu'no.
22 Ebigambo ebyo Mukama yabibūlira ekibīna kya'mwe kyona ku lusozi ngaima wakati mu muliro ne mu kire ne mu kizikiza ekiku'te, ne'dobozi 'dene: nātayongerako birala. [c] Nābiwandika ku bipānde
23 bibiri ebyamainja nāgampa. [d] Awo olwātuka, bwemwawulira e'dobozi nga liva mu kizikiza wakati, olusozi nga lwāka omuliro, nemunsemberera, abakulu bona abebika
24 bya'mwe, nabaka'de ba'mwe; nemwogera nti Laba, Mukama Katonda wa'fe atulaze ekitibwakye nobukulubwe, [e] era tuwuli'de e'dobozirye nga liva mu muliro wakati: tulabye lero nga Katonda ayogera
25 nomuntu [f] nāba mulamu. Kale kakano twandifiri'de ki? kubanga omuliro guno omungi gunātuzikiriza: [g] bwetunāwulira nate e'dobozi lya Mukama Katonda wa'fe, tunā-
26 fa. [i] Kubanga āni ku balina omubiri bona eyali awuli'de e'dobozi lya Katonda omulamu nga lyogera nga liva mu muliro wakati, nga 'fe
27 bwetuwuli'de, nāba mulamu? 'Gwe sembera owulire byona Mukama Katonda wa'fe byanāyogera: [k] olyoke otubūlire byona Mukama Katonda wa'fe byanākubūlira; na'fe
28 tulibiwulira netubikola. Mukama nāwulira e'dobozi lyebigambo bya-'mwe bwemwayogera nānge; Mukama nāng'amba nti Mpuli'de e'dobozi lyebigambo byabantu bano, byebakubūli'de: [l] boge'de bulūngi
29 byona byebagambye. [m] Singa mulimu omutima mubo ogufanana bweguti nokutya bandinti'de [n] nebekūmānga ebiragiro byānge byona enakn zona, [o] balyoke balabe ebirūngi nabāna bābwe emirembe gyo-
30 na! Genda obagambe nti Mu'deyo
31 mu wema za'mwe. Naye 'gwe, imirira wano wendi, [p] nānge nākubūlira ekiragiro kyona namatēka nemisāngo byolibaigiriza, balyoke babikolēnga munsi gyembawa oku-
32 girya. Kale munākwatānga okukola nga Mukama Katonda wa-'mwe bweyabalagira: [r] temukyāmirānga ku mukono ogwadyo ne-
33 wakuba'de ku gwa kono. Munātambulirānga [s] mu 'kubo lyona Mukama Katonda wa'mwe lyeyabalagira, mulyoke mubēnga abalamu, era mulabe ebirūngi, era mumale enaku nyingi munsi gyemulirya.

6 Kale kino kye [a] kiragiro, amatēka nemisāngo. Mukama Katonda wa'mwe byeyalagira okubaigiriza, mulyoke mubikolēnga munsi gyemusomokera okugendamu okugi-
2 rya: [b] otyēnga Mukama Katondawo, okwekūmānga amatēkage gona nebiragirobye, byenkulagira 'gwe nomwānawo nomu'zukuluwo, enaku zona ezobulamubwo; era [c] olyo-
3 ke owangāle enaku nyingi. Kale wulira, 'gwe Isiraeri. okwatēnga okukola kutyo; olabēnga ebirūngi, era mwāle nyo, [d] nga Mukama Katonda wa bajajabo bweyakusubiza, [e] munsi ekulukuta namata nomubisi gwenjuki.
4 [f] Wulira, 'gwe Isiraeri: Mukama Katonda wa'fe ye Mukama omu:
5 era [g] onoyagalānga Mukama Katondawo [i] nomutimagwo gwona, nememeyo yona, namānyigo gona.
6 Era [k] ebigambo bino byenkulagira
7 lero binābānga ku mutimagwo: era [l] ononyikirānga okubiigiriza abānabo, era onobyogerāngako bwonotūlānga mu nyumbayo, era bwonotambulirānga mu 'kubo, era bwonogalamirānga, era bwonogolokokā-
8 nga. Era [m] onobisibānga okuba akabonero ku mukonogwo, era binābānga ebyokukyenyi wakati wa-
9 masogo. Era [n] onobiwandikānga ku mifubēto gyenyumbayo, ne ku nzi'gizo.
10 Awo olulituka Mukama Katondawo bwalikuingiza munsi gyeyalairira bajajabo. Ibulaimu ne Isaka ne Yakobo okugikuwa: ebibuga ebine-
11 ne ebirūngi [o] byotāzimba, nenyumba ezi'jula ebirūngi byona, zota-'jnza, nebidiba ebyasimibwa, byotāsima, ensuku ezemizabibu nemizeituni, gyotāsimba, nolya no'kuta;
12 nolyoka wekūma olemēnga okwerabira Mukama, eyaku'gya munsi Ye-
13 misiri, mu nyumba yobu'du. [p] Onotyānga Mukama Katondawo; era oyo onomuwerezānga, era [r] erinya-
14 lye lyonolairānga. [s] Temugoberērānga bakatonda balala, [t] ku bakatonda abamawānga agabetōlo'de;
15 [u] kubanga Mukama Katondawo ali wakati wa'mwe ye Katonda owobu-'gya; [v] obusūngu bwa Mukama Katondawo buleme okukubūbūkirako,

[c] Kuv. 20. 12. Lev. 19. 3. Ma. 27. 16. Bef. 6. 2, 3. Bak. 3. 20. [u] Ma. 4. 40. [v] Kuv. 20. 13. Ma. 5. 21. [w] Kuv. 20. 14. Luk. 18. 20. Yak. 2. 11. [x] Kuv. 20. 15. Bal. 13. 9. [a] Kuv. 20. 16. [b] Kuv. 20. 17. Mi. 2. 2. Kah. 2. 9. Luk. 12. 15. Bal. 7. 7; 13. 9.

[c] Kuv. 24. 12; 31. 18. Ma. 4. 13. [d] Kuv. 20. 18, 19.

[e] Kuv. 19. 19.

[f] Ma. 4. 33. Balam. 13. 22.

[g] Ma. 18. 16.

[i] Ma. 4. 33.

[k] Kuv. 20. 19. Beb. 12 19.

[l] Ma. 18. 17. [m] Ma. 32. 29. Zab. 81. 13. Is. 48. 18. Mat. 23. 37. Luk. 19. 42. [n] Ma. 11. 1. [o] Ma. 4. 40. [p] Bag. 3. 19.

[r] Ma. 17. 20; 28. 14. Yos. 1. 7; 23. 6. Nge. 4. 27. [s] Ma. 10. 12. Zab. 119. 6. Yer. 7. 23. Luk. 1. 6.

[a] Ma. 4. 1; 5. 31; 12. 1.

[b] Kuv. 20. 20. Ma. 10. 12, 13. Zab. 111. 10; 128. 1. Mub. 12. 13. [c] Ma. 4. 40. Nge. 3. 1, 2. [d] Lub. 15. 5; 22. 17. [e] Kuv. 3. 8. [f] Is. 42. 8. Mak. 12. 29, 32. Yuk. 17. 3. 1 Kol. 8. 4, 6. [g] Ma. 10. 12. Mat. 22. 37. Mak. 12. 30. Luk. 10. 27. [i] 2 Basek. 23. 25. [k] Ma. 11. 18; 32. 46. Zab. 37. 31. 40. 8; 119. 11. 98. Nge. 3. 3. Is. 51. 7. [l] Ma. 4. 9; 11. 19. Zab. 78. 4-6. Bef. 6. 4. [m] Kuv. 13. 9, 16. Ma. 11. 18. Nge. 3. 3; 6. 21; 7. 3. [n] Ma. 11. 20. [o] Yos. 24. 13. Zab. 105. 44. [p] Ma. 10. 12, 20; 13. 4. Mat. 4. 10. Luk. 4. 8. [r] Zab. 63. 11. Is. 45. 23; 65. 16. Yer. 4. 2; 12. 16. [s] Ma. 8. 19; 11. 28. Yer. 25. 6. [t] Ma. 13. 7. [u] Kuv. 20. 5. Ma. 4. 24. [v] Ma. 7. 4; 11. 17.

nākuzikiriza okuku'gya ku maso gensi.

16 [y] Temukemānga Mukama Katonda wa'mwe, [z] nga bwemwamukemera Emasa. [a] Munānyikirānga okwekūma ebiragiro bya Mukama Katonda wa'mwe nebyo byeyategēza, namatēkage, geyakulagira.

18 Era [b] onokolānga ekiri mu maso ga Mukama ekitūkirivu era ekirūngi: olyoke olabēnga ebirūngi, era oingire olye ensi enūngi Mukama

19 gyeyalairira bajajabo, [c] okugobamu abalabebo bona mu masogo, nga Mukama bweyayogera.

20 [d] Omwānawo bwakubūzānga mu biro ebigenda oku'ja, ngayogera nti Ebyo byeyategēza, namateka, nemisāngo Mukama Katonda wa'fe byeyabalagira, amakulu gabyo ki?

21 nolyoka ogamba omwānawo nti Twali ba'du ba Falao mu Misiri; Mukama nātu'gya mu Misiri [e] nengalo ezamānyi:

22 era [f] Mukama nālaga obubonero nebyamagero, ebiuene era ebizibu, ku Misiri, ku Falao, ne ku nyumbaye yona, mu

23 maso ga'fe: nātu'gya omwo, alyoke atuingize, okutuwa ensi gyeyalairira bajaja ba'fe.

24 Era Mukama nātulagira okukolānga amatēka ago gona, okutyānga Mukama Katonda wa'fe, [g] olwobulūngi bwa'fe enaku zona, [i] alyoke atukūmēnga tuleme

25 okufa, nga lero. Era [k] kinābānga butūkirivu gyetuli, bwetunākwatānga okukola ekiragiro kino kyona mu maso ga Mukama Katonda wa'fe, nga bweyatulagira.

7 [a] MUKAMA Katondawo bwalikuingiza munsi gyogenda okugirya, nāsimbula mu masogo amawānga mangi, [b] Omukiti, Nomugirugasi, Nomwamoli, Nomukanani, Nomuperizi, Nomukivi, Nomuyebusi, amawānga musānvu [c] agakusinga obu-

2 knlu namānyi; era Mukama Katondawo [d] bwalibagabula mu masogo, nāwe noba'ta; nolyoka [e] obazikiririza dala; [f] tolagānānga nabo ndagāno yona, 'sō tobalagānga kisa: [g] 'sō tofumbiriganwānga nabo;

3 muwalawo tomuwānga mutabaniwe, 'sō ne muwalawe tomuwasi-

4 zānga mutabaniwo. Kubanga alikyusa mutabaniwo obutangoberera, bawerezēnga bakatonda abalala: [i] obusūngu bwa Mukama bulibūbūka bwebutyo ku'mwe, era alikuzi-

5 kiriza māngu. Naye bwemuti bwemunābakolānga; [k] munāmenyamenyānga ebyōto byābwe, munābetētānga uempagi zābwe, munātematemānga ne Bāsera bābwe, nebifananyi byābwe ebyōle munābyōkyānga

6 omuliro. [l] Kubanga gwoli 'gwānga tukuvu eri Mukama Kadondawo: [m] Mukama Katondawo yakulōnda okuba e'gwānga eryenvuma gyali, okusinga amawānga gona agali ku

7 maso gensi. Mukama teyaba'sāko kwagalakwe, 'sō teyabalōnda, kubanga mwasinga e'gwānga lyona obungi; kubanga mwali [n] batono

8 okusinga amawānga gona: naye [o] kubanga Mukama abagala, era kubanga ayagala [p] okukwata ekirairo kyeyalairira bajaja ba'mwe, [r] Mukama kyeyava aba'gyamu nengalo ezamānyi, nābannunula mu nyumba yobu'du, mu mukono gwa Falao

9 kabaka Wemisiri. Kale manya nga Mukama Katondawo ye Katonda; [s] Katonda omwesigwa, [t] akwata endagāno nokusāsira eri abo abamwagala nebekūma ebiragirobye

10 okutūsa emirembe olukumi; [u] asasula abo abamukyāwa ngalabagana namaso, okubazikiriza: [v] ta'dirirenga eri oyo amukyāwa, naye anāmusasulānga ngalabagana namaso.

11 Kale onekūmānga ekiragiro ekyo, namatēka, nemisāngo, byenkulagira lero, okubikolānga.

12 [w] Awo olulituka kubanga muwulira emisāngo gino, nemugikwata, nemugikola, Mukama Katondawo anākukwatirānga [z] endagāno noku-

13 sāsira byeyalairira bajajabo: era [a] anākwagalānga anākuwānga omukisa, anākwazānga: era [b] anāwānga omukisa ebibala byomubirigwo nebibala bye'takalyo, eng'anoyo nomwengegwo namafutago, eza'de lyentezo nabāna bembuzizo, munsi

14 gyeyalairira bajajabo okukuwa. Onobānga nomukisa okusinga amawānga gona: [c] tewabenga muguмba mu'mwe newakuba'de onusaja newakuba'de omukazi, newakuba-

15 'de mu bisibobyo. Era Mukama anākugyāngako obulwa'de bwona; 'sō taku'sengako nemu ku [d] ndwa-'de embi Ezemisiri, zomanyi, naye anāzi'sānga kwabo bona abakukyā-

16 wa. Era onozikirizānga amawānga gona Mukama Katondawo ganākugabulānga; [e] amasogo tegabasāsirenga: 'so towerezānga bakatonda bābwe; kubanga ekyo kinā-

17 bānga [f] kyambika gyoli. Bwonoyogerānga mu mutimagwo nti Amawānga gano gansinga obungi; [g] nyinza ntya okubanyaga?

18 [i] tobatyānga: [k] ono'jukirirānga dala Mukama Katondawo bweyakola Falao,

19 Nemisiri yona; [l] oku'kemebwa okunene amasogo kwegālaba, nobubonero, nebyamagero, nengalo ezamānyi, nomukono ogwagololwa, Mukama Katondawo byeyaku'gyisamu: bwatyo Mukama Katondawo bwanākolānga amawānga gona

20 gotya. [m] Era Mukama Katondawo anātumānga mubo enūmba, oku-

[y] Mat. 4. 7. Luk. 4. 12.
[z] Kuv. 17. 2, 7. Kubal. 20. 3, 4; 21. 4, 5. 1 Kol. 10. 9.
[a] Ma. 11. 13, 22. Zab. 119. 4.
[b] Kuv. 15. 26. Ma. 12. 28; 13. 18.
[c] Kubal. 33. 52, 53.
[d] Kuv. 13. 14.

[e] Kuv. 3. 19; 13. 3.
[f] Kuv. 7; 8; 9; 10; 11; 12. Zab. 136. 9.

[g] Ma. 10. 13. Yoh. 3. 7, 8. Ier. 32. 39.
[i] Ma. 4. 1; 5. 1. Zab. 41. 2. Luk. 10. 28.
[k] Lev. 18. 5. Ma. 24. 12. Bal. 10. 3, 5.

[a] Ma. 31. 3. Zab. 44. 2, 3.
[b] Luk. 16. 19 neb. Kuv. 33. 2.
[c] Ma. 4. 38; 9. 1.
[d] Ma. 23. 14.
[e] Lev. 27. 28, 29. Kubal. 33. 52. Ma. 20. 16, 17. Yos. 6. 17; 8. 24; 9. 24; 10. 28, 40; 11. 11, 12.
[f] Kuv. 23. 32; 34. 12, 15, 16. Balam. 2. 2.
[g] Yos. 23. 12. 1 Basek. 11. 2. Ezer. 9. 2.
[i] Ma. 6. 15.
[k] Kuv. 23. 24; 34. 13. Ma. 12. 2, 3.
[l] Kuv. 19. 6. Ma. 14. 2; 26. 19. Zab. 50. 5. Yer. 2. 3.

[m] Kuv. 19. 5. Am. 3. 2. 1 Pet. 2. 9.

[n] Ma. 10. 22.
[o] Ma. 10. 15.
[p] Kuv. 32. 13. Zab. 105. 8–10. Luk. 1. 55, 72, 73.
[r] Kuv. 13. 3, 14.

[s] Is. 49. 7. 1 Kol. 1. 9; 10. 13. 2 Kol. 1. 18. 1 Bas. 8. 24. 2 Bas. 3. 3.
[t] Kuv. 20. 6. Ma. 5. 10. Nek. 1. 5. Dan. 9. 4.
[u] Is. 59. 18. Nak. 1. 2.
[w] Ma. 32. 35.
[z] Lev. 26. 3. Ma. 28. 1.
[a] Zab. 105. 8, 9. Luk. 1. 55, 72, 73.
[b] Yok. 14. 21. Ma. 28. 4.

[c] Kuv. 23. 26 neb.

[d] Kuv. 9. 14; 15. 26. Ma. 28. 27, 60.

[e] Ma. 13. 8; 19. 13, 21.

[f] Kuv. 23. 33. Ma. 12. 30. Balam. 8. 27. Zab. 106. 36.
[g] Kubal. 33. 53.
[i] Ma. 31. 6.
[k] Zab. 105. 5.
[l] Ma. 4. 34; 29. 3.

[m] Kuv. 23. 28. Yos. 24. 12.

tūsa abo abalisigalawo nebekweka
21 lwebalizikirira mu masogo. Tobatekemukirānga: kubanga Mukama Katondawo [n]ali wakatiwo, [o]Ka-
22 tonda omukulu era owentisa. [p]Era Mukama Katondawo anāsimbulānga amawānga gali mu masogo ki'na limu: toliinza kubamalawo mulūndi gumu, ensolo ezomunsiko zireme okweyongera okukuinga.
23 Naye Mukama Katondawo anābagabulānga mu masogo, era anāberalikirizānga okweralikirira okungi,
24 okutūsa lwebālizikirira. Era [r]anāgabulānga bakabaka bābwe mu mukonogwo, era onozikirizānga erinya lyābwe [s]okuva wansi we'gulu: [t]tewabenga muntu anāinzānga okuimirira mu masogo, okutūsa lwolibazikiriza.
25 Ebifananyi ebyōle ebya bakatonda bābwe [u]munābyōkyānga omuliro: [w]tewegōmbānga feza newakuba'de zābu ebiriko, 'sō tewetwālirānga, oleme [x]okutegebwa mwebyo: kubanga [z]mizizo eri Mukama Ka-
26 tondawo: 'so toletānga kintu kya muzizo mu nyumbayo, nāwe nofūka ekyakolimirwa okufanana nga kyo: onokikyāirānga dala, era onokitamirwānga dala; [a]kubanga kintu ekyakolimirwa.

8 Ekiragiro kyona kyenkulagira lero [a]munākwatānga okukikola, mulyoke mubēnga abalamu, mwālēnga, muingire mulye ensi Muka-
2 ma gyeyalairira bajaja ba'mwe. Era ono'jukirānga olugendo lwona Mukama Katondawo [b]lweyakutambuliza emyāka gino amakumi ana mu 'dūngu, akutōwaze, [c]akukeme, [d]okumanya ebyali mu mutimagwo, obanga ogenda okwekūmānga ebi-
3 ragirobye oba siwewawo. Nākutōwaza [e]nākulūmya enjala, [f]nākulisa emanu, gyewali tomanyi, 'sō ne bajajabo tebagimanyānga: akutegēze ngomuntu [g]taba mulamu na 'mere yo'ka, naye olwa buli ekiva mu kamwā ka Mukama omuntu kyava
4 aba omulamu. [i]Ebyambalobyo tebyakadirānga ku'gwe, 'sō nekigerekyo tekyazimbānga, emyāka gino
5 amakumi ana. [k]Era onolowōzānga mu mutimagwo ngomuntu nga bwakangavula omwānawe, bwatyo Mukama Katondawo bwakukanga-
6 vula 'gwe. Era onekūmānga ebiragiro bya Mukama Katondawo, [l]okutambulirānga mu makuboge, noku-
7 mutyānga. Kubanga Mukama Katondawo akuingiza munsi enūngi, [m]ensi eyemi'ga gyama'zi, eyenzi-'zi nebidiba, agakulukutira mu bi-
8 wōnvu ne ku nsozi; ensi eyeng'ano ne sayiri, nemizabibu nemitini nemikomamawānga; ensi eyemizeitu-
9 ni nomubisi gwenjuki; ensi mwonolirānga e'mere netebula, tobengako kyobulwa omwo; [n]ensi amainja gayo kyūma, ne mu nsozi zayo
10 oīnza okusima ebikomo. [o]Era onolyānga no'kuta, newebaza Mukama Katondawo olwensi enūngi gyeya-
11 kuwa. Wekūmēnga oleme okwerabira Mukama Katondawo, obutekūmānga biragirobye ne misāngogye namatēkage byenkulagira lero:
12 [p]bwonomalānga okulya no'kuta, era ngomaze okuzimba enyumba
13 enūngi nokutūla omwo; era entezo nembuzizo nga zāze, ne fezayo ne zābuyo nga zāze, ne byona byolina
14 nga byāze; [r]kale omutimagwo gulemēnga okugulumizibwa, [s]newerabira Mukama Katondawo, eyaku'gya munsi Yemisiri, mu nyumba yobu-
15 'du; [t]eyakuisa mu'dūngu edene era eryentisa, [u]omwali emisota egyomuliro nenjaba ezobusa'gwa, ne'taka erirūnwa enyonta awatali ma'zi; [w]eyaku'gyira ama'zi mu
16 lwazi olwembālebāle; eyakulisiza mu 'dūngu [x]emanu, bajajabo gyebatamanyānga; akutōwaze, akukeme,
17 [z]akukole bulūngi ku nkomereroyo: [a]era olemēnga okwogera mu mutimagwo nti Obuīnza bwānge namānyi gomukono gwānge bye binfuni-
18 'de obugaga buno. Naye ono'jukirānga Mukama Katondawo, [b]kubanga oyo yakuwa obuinza okufuna obugaga; [c]anyweze endagānoye gyeyalairira bajajabo, nga lero.
19 Awo olunātukānga, bwonerabirānga Mukama Katondawo nogoberera bakatonda abalala nobawereza nobasinza, [d]mbategēza lero nga temulemenga kuzikirira. Ngamawānga
20 Mukama gāzikiriza mu maso ga-'mwe, [e]bwemunāzikirirānga bwemutyo; kubanga temwa'kiriza kuwulira 'dobozi lya Mukama Katonda wa'mwe.

9 Wulira, 'gwe Isiraeri: ogenda [a]okusomoka Yoludani lero, okuingira okulya amawānga [b]agakusinga obunene namānyi, ebibuga ebinene [c]ebyazimbibwako ebigo o-
2 kutūka mu 'gulu, abantu abanene abawānvu, [d]abāna Babanaki, bomanyi, era bewawulirako nga bagamba nti Ani aīnza okuīmirira mu
3 maso gabāna ba Anaki? Kale manya lero nga Mukama Katondawo ye wuyo [e]asomoka okukukulembera [f]ngomuliro ogwōkya; [g]yalibazikiriza, era alibame'ga mu maso-
4 go: [i]bwotyo bwolibagobamu, nobazikiriza māngu, nga Mukama bweyakugamba. [k]Toyogerānga mu mutimagwo, Mukama Katondawo bwalimala okubasindika mu masogo, ngogamba nti Olwobutūkirivu bwānge Mukama kyavu'de anyi-

[n] Kubal. 11. 20; 14. 9, 42; 16. 3. Yos. 3. 10.
[o] Ma. 10. 17. Nek. 1. 5; 4. 14; 9. 32.
[p] Kuv. 23. 29, 30.
[r] Yos. 10. 24, 25, 42; 12. 1 neb.
[s] Kuv. 17. 14. Ma. 9. 14; 25. 19; 29. 20.
[t] Ma. 11. 25. Yos. 1. 5; 10. 8; 23. 9.
[u] Kuv. 32. 20. Ma. 12. 3. 1 Byom. 14. 12.
[w] Yos. 7. 1, 21.
[x] Balam. 8. 27.
[z] Ma. 17. 1.
[a] Lev. 27. 28. Ma. 13. 17. Yos. 6. 17, 18; 7. 1.

[a] Ma. 4. 1; 5. 32, 33; 6. 1-3.

[b] Ma. 2. 7; 29. 5. Zab. 136. 16. Am. 2. 10.
[c] Kuv. 16. 4. Ma. 13. 3.
[d] 2 Byom. 32. 31. Yok. 2. 25.
[e] Kuv. 16. 2, 3.
[f] Kuv. 16. 12, 14, 35.
[g] Zab. 104. 29. Mat. 4. 4. Luk. 4. 4.
[i] Ma. 29. 5. Nek. 9. 21.
[k] 2 Sam. 7. 14. Zab. 89. 32. Nge. 3. 12. Beb. 12. 5, 6. Kub. 3. 19.
[l] Ma. 5. 33.

[m] Ma. 11. 10-12.

[n] Ma. 33. 28.

[o] Ma. 6. 11, 12.

[p] Ma. 28. 47; 32. 15. Nge. 30. 9. Kos. 13. 6.

[r] 1 Kol. 4. 7.
[s] Zab. 106. 21.

[t] Is. 63. 12-14. Yer. 2. 6.
[u] Kubal. 21. 6. Kos. 13. 5.
[w] Kubal. 20. 11. Zab. 78. 15; 114. 8.
[x] Kuv. 16. 15.
[z] Yer. 34. 5, 6. Beb. 12. 11.
[a] Ma. 9. 4. 1 Kol. 4. 7.

[b] Nge. 10. 22. Kos. 2. 8.
[c] Ma. 7, 8, 12.

[d] Ma. 4. 26; 30. 18.

[e] Dan. 9. 11, 12.

[a] Ma. 11. 31. Yos. 3. 16; 4. 19.
[b] Ma. 4. 38; 7. 1; 11. 23.
[c] Ma. 1. 28.
[d] Kubal. 13. 22, 28, 32, 33.

[e] Ma. 31. 3. Yos. 3. 11.
[f] Ma. 4. 24. Beb. 12. 29.
[g] Ma. 7. 23.
[i] Kuv. 23. 31. Ma. 7. 24.
[k] Ma. 8. 17. Bal. 11. 6, 20. 1 Kol. 4. 4, 7.

ngiza okulya ensi eno: kubanga [l]olwobubi bwamawānga ago Mukama kyava agagoba mu masogo.
5 [m]Si lwa butūkirivubwo 'sō si lwa bugolokofu bwa mutimagwo, kyova oingira okulya ensi yābwe: naye olwobubi bwamawānga ago Mukama Katondawo kyava agagoba mu masogo, era alyoke anyweze [n]ekigambo Mukama kyeyalairira bajajabo, Ibulaimu, Isaka, ne Ya-
6 kobo. Kale manya nga Mukama Katondawo takuwa nsi eno nūngi okugirya lwa butūkirivubwo; kubanga oli [o]'gwānga eririna ensingo
7 enkakanyavu. 'Jukira, tewerabirānga bwewasunguwaza Mukama Katondawo mu 'dūngu: [p]okuva ku lunaku lwewaviramu munsi Yemisiri okutūsa lwemwa'ja mu kifo
8 kino, mujēmera Mukama. Era [r]ne ku Kolebu mwasunguwaza Mukama, Mukama nābanyigira okubazi-
9 kiriza. [s]Bwenali nga 'maze okulinya ku lusozi okuwebwa ebipānde ebyamainja, bye bipānde ebyendagāno Mukama gyeyalagāna na'mwe, [t]nendyoka 'mala ku lusozi enaku amakumi ana emisana nekiro; salyānga 'mere 'sō sanywānga ma'zi.
10 [u]Mukama nāmpa ebipānde bibiri ebyamainja ebyawandikilwako nengalo ya Katonda; era kubyo kwawandikibwa ngebigambo byona bwebiri, Mukama byeyayogera na'mwe ku lusozi ngaima wakati mu muliro [v]ku lunaku olwokukung'anirako.
11 Awo olwātuka enaku amakumi ana bwezaitawo emisana nekiro, Mukama nāmpa ebipānde ebibiri ebyamainja, bye bipānde ebyendagāno.
12 Mukama nāng'amba nti [w]Golokoka ove wano oserengete māngu; kubanga abantubo bewa'gya mu Misiri beyōnōnye; [z]bakyāmye māngu okuva mu 'kubo lyenabalagira; be-
13 kole'de ekifananyi ekisānūse. Era [a]Mukama neyeyongera nāng'amba nti Ndabye e'gwānga lino, era, laba, [b]lye 'gwānga eririna ensingo
14 enkakanyavu: [c]ndeka mbazikirize, [d]nsāngule erinya lyābwe wansi we'gulu: era [e]ndifūla 'gwe e'gwānga eribasinga amānyi nobukulu.
15 [f]Awo nenkyuka nenva ku lusozi, era [g]olusozi nga lwāka omuliro: nebipānde ebyendagāno byōmbi nga biri mu mikono gyānge gyōmbi.
16 [h]Nentunula, era, laba, mwali mumaze okusobya ku Mukama Katonda wa'mwe; mwali mumaze okwekolera enyana ensānūse: mwali mumaze okukyāma amāngu okuva mu 'kubo Mukama lyeyabalagira.
17 Nenkwata ebipānde byōmbi, nembisūla mu mikono gyānge gyōmbi, nembimenya mu maso ga-
18 'mwe. [k]Nenvūnamira mu maso ga Mukama, ngoluberyeberye, enaku amakumi ana emisana nekiro; salyānga 'mere 'sō sanywānga ma'zi; olwokwōnōna kwa'mwe kwona kwemwayōnōna, nga mukola ekyali mu maso ga Mukama ekibi okumu-
19 sunguwaza. [l]Kubanga natya obusūngu nekirui, Mukama bweyali abasūnguwali'de okubazikiriza. [m]Naye Mukama nāmpulira no-
20 mulūndi guli. Mukama nāsunguwalira nyo Aloni okumuzikiriza: era nennabira ne Aloni mu biro
21 ebyo. [n]Nenzirira ekibi kya'mwe, enyana gyemwali mukoze, nengyōkya omuliro, nengisāmbirira, nga ngisekulasekula nyo, okutūsa lweyafanana ngenfūfu: nensūla enfūfu yayo mu ka'ga akaserengeta okuva
22 ku lusozi. Era [o]Etabera, [p]Nemasa, [r]Nekiberosukataava mwasu-
23 nguwalizayo Mukama. Awo [s]Mukama bweyabatuma okuva Ekadesubanea, ngayogera nti Mwāmbuke mulye ensi gyembawa'de; nemulyoka mujēmera ekiragiro kya Mukama Katonda wa'mwe, [t]'sō temwamu'kiriza. 'sō temwawulira
24 'doboziryе. [u]Mujēmera Mukama okuva ku lunaku lwenabamanya.
25 [v]Awo nenvūnamira mu maso ga Mukama enaku amakumi ana emisana nekiro zenavūnamirira; kubanga Mukama yali ayoge'de nga-
26 genda okubazikiriza. [w]Nensaba Mukama nenjogera nti Ai Mukama Katonda, tozikiriza bantubo na busikābwo, bewanunula olwobukulubwo, bewa'gya mu Misiri nengalo
27 ezamānyi. 'Jukira aba'dubo, Ibulaimu, Isaka, ne Yakobo; totunulira bukakanyavu bwa bantu bano newakuba'de obubi bwābwe newa-
28 kuba'de okwōnōna kwābwe: [z]ensi gyewatu'gyamu ereme okwogera nti [a]Kubanga Mukama teyainza kubaleta munsi gyeyabasubiza, era kubanga yabakyāwa, kyeyava aba-
29 fulumya mu 'dūngu okuba'ta. [b]Naye be bantubo, era bwe busikābwo, bewa'gyamu nobuīnzabwo obungi nomukonogwo ogwagololwa.

10 Mu biro ebyo Mukama nāng'amba nti [a]Wetemere ebipānde bibiri ebyamainja ebifanana ngebyoluberyeberye, olinye gyendi ku lusozi, [b]wekolere esanduko eyo-
2 muti. Era nāwandika ku bipānde ebigambo ebyali ku bipānde ebyoluberyeberye byewamenya, era [c]o-
3 nobiteka mu sanduko. Awo nenkola esanduko [d]eyomuti gwa sita, [e]nentema ebipānde bibiri ebyamainja ebifanana ngebyoluberyeberye, ne'ninya ku lusozi, nga nku'te ebipānde ebibiri mu ngalo
4 zānge. [f]Nāwandika ku bipānde,

[l] Lub. 15. 16. Lev. 18. 24, 28. Ma. 18. 12.
[m] Tit. 3. 5.
[n] Lub. 12. 7; 13. 15; 15. 7; 17. 8; 26. 4; 28. 13.
[o] Ju. 13. Kuv. 32. 9; 33. 3; 34. 9.
[p] Kuv. 14. 11; 16. 2; 17. 2. Kubal. 11. 4; 20. 2; 25. 2. Ma. 31. 27.
[r] Kuv. 32. 4. Zab. 106. 19.
[s] Kuv. 24. 12, 18.
[t] Kuv. 24. 18; 34. 28.
[u] Kuv. 31. 18.
[v] Kuv. 19. 17; 20. 1. Ma. 4. 10; 10. 4; 18. 16.
[w] Kuv. 32. 7.
[z] Ma. 31. 29. Balam. 2. 17.
[a] Kuv. 32. 9.
[b] Ju. 6. Ma. 10. 16; 31. 27. 2 Basek. 17. 14.
[c] Kuv. 32. 10.
[d] Ma. 28. 20. Zab. 9. 5; 109. 13.
[e] Kubal. 14. 12.
[f] Kuv. 32. 15.
[g] Kuv. 19. 18. Ma. 4. 11; 5. 23.
[h] Kuv. 32. 19.
[k] Kuv. 34. 28. Zab. 106. 23.
[l] Kuv. 32. 10, 11.
[m] Kuv. 32. 14; 33. 17. Ma. 10. 10. Zab. 106. 23.
[n] Kuv. 32. 20. Is. 31. 7.
[o] Kubal. 11. 1, 3, 5.
[p] Kuv. 17. 7.
[r] Kubal. 11. 4, 34.
[s] Kubal. 13. 3; 14. 1.
[t] Zab. 106. 24, 25.
[u] Ma. 31. 27.
[v] Ju. 18.
[w] Kuv. 32. 11 neb.
[z] Lub. 41. 57. 1 Sam. 14. 25.
[a] Kuv. 32. 12. Kubal. 14. 16.
[b] Ma. 4. 20. 1 Basek. 8. 51. Nek. 1. 10. Zab. 95. 7.
[a] Kuv. 34. 1, 2.
[b] Kuv. 25. 10.
[c] Kuv. 25. 16, 21.
[d] Kuv. 25. 5, 10; 37. 1.
[e] Kuv. 34. 4.
[f] Kuv. 34. 28.

ngokuwandika okwoluberyeberye bwekwali, amatēka ekumi, *v* Mukama geyababūlira ku lusozi ngaima wakati mu muliro *i* ku lunaku olwokukung'anirako: Mukama nā-
5 bimpa. Nenkyūka *k* nenva ku lusozi, *l* nenteka ebipānde mu sanduko, gyenali nkoze; *m* era biri omwo,
6 nga Mukama bweyandagira. [Abāna ba Isiraeri nebatambula okuva Ebeerosubeneyaakani okutūka *n* Emosera: *o* Aloni nāfira eyo, era eyo gyeyazīkibwa; Ereazali mutabaniwe nāwerezānga mu bwakabona
7 mu kifokye. *p* Nebavayo nebatambula okutūka Egudugoda; nebava Egudugoda nebatambula okutūka Eyotubasa, ensi eyemi'ga egyama-
8 'zi. Mu biro ebyo *r* Mukama nāyāwula ekika kya Levi, *s* okusitulānga esanduko eyendagāno ya Mukama, *u* okuīmirira mu maso ga Mukama okumuwerezānga, nokwebazānga
9 nerinyalye, ne lero. *w* Levi kyava alema okuba nomugabo newakuba'de obusika awamu ne bagandabe; Mukama bwe busikābwe, nga Mukama Katondawo bweyamuga-
10 mba.] *y* Ne'mala enaku amakumi ana emisana nekiro ku lusozi, ngomulūndi ogwoluberyeberye: *z* Mukama nāmpulira nomulūndi ogwo; Mukama nga tagenda kukuzikiriza.
11 *a* Mukama nāng'amba nti Golokoka, otambule ku lugendolwo ngokulembera abantu; era baliingira balirya ensi gyenalairira bajaja bābwe okubawa.
12 Ne kakano, Isiraeri, *b* Mukama Katondawo akwagaza ki wabula *c* okutyānga Mukama Katondawo, *d* okutambulirānga mu makuboge gona, *e* nokumwagala, nokuwereza Mukama Katondawo nomutimagwo
13 gwona, nemeyo yona, okwekūmānga ebiragiro bya Mukama namatēkage, byenkulagira lero *f* olwobulūngibwo? Laba, *g* Mukama Katondawo ye nanyini 'gulu, ne-'gulu erya wa'gulu, *i* ensi era ne-
15 bigirimu byona. *k* Mukama yasanyukira busanyukizi bajajabo okubagala, nālonda eza'de lyābwe eryа'dawo, ye 'mwe okusinga amaa-
16 wānga gona, nga lero. Kale mukomole *l* ekikuta kyomutima gwa-'mwe, 'so temubānga nate ba nsi-
17 ngo nkakanyavu. Kubanga Mukama Katonda wa'mwe ye *m* Katonda wa bakatonda, era *n* Mukama wabāmi, Katonda omukulu, owamānyi era owentīsa, *o* atatya maso
18 ga bantu, 'sō talya nguzi. *p* Asalira omusāngo mulekwa ne namwandu, era ayagala mu'na'gwānga, ngamuwa ebyokulyana nebyokwambа-
19 la. Kale mwagaleūga mu'na'gwānga: kubanga mwali ba'na'gwānga
20 munsi Yemisiri. *r* Onotyānga Mukama Katondawo; oyo gwonowerezānga; era oyo gwouega'tānga naye, *s* nerinyalye lyonolairānga.
21 *t* Oyo lye tendolyo, era ye Katondawo, *u* eyakukolera ebyo ebikulu era ebyentīsa, amasogo byegālaba.
22 Bajajabo bāserengeta mu Misiri *w* nga balina abantu nsānvu; ne kakano Mukama Katondawo akufu'de ngemunyenye ezomu'gulu olwobungi.

11 Kale onoyagalānga Mukama Katondawo. *a* newekūma byeyakūtira namatēkage nemisāngogye ne-
2 biragirobye enaku zona. Era mumanye lero: kubanga sogera na bāna bā'mwe abatanamanya era abatanalaba *b* kukangavula kwa Mukama Katonda wa'mwe, *c* obukulubwe, *d* engaloze ezamānyi, no-
3 mukonogwe ogwagololwa, *e* nobubonerobwe, nemirimugye, byeyakolera wakati mu Misiri Falao ka-
4 baka Wemisiri nensiye yona; era kyeyakolera e'gye Eryemisiri, embalāsi zābwe namagāli gābwe; *f* bweyabakulukusizako ama'zi Agenyanja Emyufu bwebāli nga babagoberera, era Mukama bweyaba-
5 zikiriza okutūsa lero; era byeyabakolera mu 'dūngu okutūsa lwe-
6 mwa'ja mu kifo kino; era *g* kyeyakola Dasani ne Abiramu, abāna ba Eriabu, omwāna wa Leubeni; ensi bweyayasamya akamwā kayo, nebamira bugobo, nabomunyumba zābwe, newema zābwe, na buli kintu kiramu ekyabagoberera, wakati mu
7 Isiraeri yena: naye *i* amaso ga'mwe gālabānga omulimu gwona omukulu ogwa Mukama gweyakola.
8 Kale munekūmānga ekiragiro kyona kyenkulagira lero, *k* mulyoke mube namānyi, muingire mulye ensi gyemusomokera okugendamu okugi-
9 rya; era *l* mulyoke mumale enaku nyingi kunsi, *m* Mukama gyeyalairira bajaja ba'mwe okugibawa neza'de lyābwe, *n* ensi ekulukuta na-
10 mata nomubisi gwenjuki. Kubanga ensi gyoingiramu okugirya, tefanana ngensi Yemisiri mwemwava, *o* mwewasigirānga ensigozo nogifukirira ama'zi nekigerekyo, ngeni-
11 miro yenva: *p* naye ensi gyemusomokera okugendamu okugirya ye nsi eyebiwōnvu nensozi, enywa a-
12 ma'zi agenkuba eva mu 'gulu: ensi Mukama Katondawo gyayagala; *r* amaso ga Mukama Katondawo gaba kuyo enaku zona, okuva omwāka wegusokera okutūsa ku nkomerero yagwo.
13 Awo olunātukānga *s* bwemunānyikirānga okuwulira ebiragiro byānge byembalagira lero, *t* okwagala

f Mat. 4. 10. Luk. 4. 8.
g Zab. 63. 11.
i Kuv. 16. 2. Zab. 22. 3. Yer. 17. 14.
u 1 Sam. 12. 24. 2 Sam. 7. 23. Zab. 106. 21, 22.
w Lub. 46. 27. Kuv. 1. 5. Bik. 7. 14.

a Zek. 3. 7.

b Ma. 8. 5.
c Ma. 3. 24.
d Ma. 7. 19.
e Zab. 78. 12; 135. 9.

f Kuv. 14. 27, 28; 15. 9, 10. Zab. 106. 11.

g Kubal. 16. 1, 31; 27. 3. Zab. 106. 17.

i Ma. 5. 3; 7. 19.

k Yos. 1. 6, 7.

l Ma. 4. 40; 5. 16. Nge. 10. 27.
m Ma. 9. 5.
n Kuv. 3. 8.

o Zek. 14. 18.

p Ma. 8. 7.

r 1 Basek. 9. 3.

s Ju. 22. Ma. 6. 17.
t Ma. 10. 12.

v Kuv. 20. 1.
i Kuv. 19. 17. Ma. 9. 10; 18. 16.
k Kuv. 34. 29.
l Kuv. 40. 20.
m 1 Basek. 8. 9.
n Kubal. 33. 20.
o Kubal. 20. 28; 33. 38.
p Kubal. 33. 32, 33.

r Kubal. 3. 6; 4. 4; 8. 14; 16. 9.
s Kubal. 4. 15.
u Ma. 18. 5.

w Kubal. 18. 20, 24. Ma. 18. 1, 2. Ez. 44. 28.

y Kuv. 34. 28. Ma. 9. 18, 25.
z Kuv. 32. 14. 33, 34; 33. 17. Ma. 9. 19.
a Kuv. 32. 33; 33. 1.

b Mi. 6. 8.

c Ma. 6. 13.
d Ma. 5. 33.
e Ma. 6. 5; 11. 13; 30. 16, 20. Mat. 22. 37.
f Ma. 6. 24.
g 1 Basek. 8. 27. Zab. 115. 16; 148. 4.
i Lub. 14. 19. Kuv. 19. 5. Zab. 24. 1.
k Ma. 4. 37.
l Ma. 30. 6. Yer. 4. 4. Bal. 2. 28, 29. Bak. 2. 11.
m Yos. 22. 22. Zab. 136. 2. Dan. 2. 47; 11. 36.
n Kub. 17. 14; 19. 16.
o 2 Byom. 19. 7. Yob. 34. 19. Bik. 10. 34. Bal. 2. 11. Bag. 2. 6. Bef. 6. 9. 1 Pet. 1. 17.
p Zab. 68. 5; 146. 9.

Mukama Katonda wa'mwe, nokumuwereza nomutima gwa'mwe gwo-
14 na nememe ya'mwe yona, [u]nātonyesānga enkuba yensi ya'mwe mu ntūko zayo, [w]enkuba eya 'dumbi neya to'go, okungulēnga eng'anoyo
15 nomwengegwo namafutago. Era [y]nāwānga omu'do mu nimirozo olwebisibobyo, era [z]onolyānga no-
16 'kuta. Mwekūmēnga [a]omutima gwa'mwe guleme okulimbibwa, nemukyāma, [b]nemuwereza bakatonda
17 abalala nemubasinza; [c]obusūngu bwa Mukama nebubabūbūkirako, [d]na'galawo e'gulu, enkuba obutatonyānga, nensi obutabalānga bibala byayo; [e]nemuzikirira māngu okuva kunsi enūngi Mukama gyabawa.
18 Kale [f]mutereke ebigambo byānge ebyo mu mutima gwa'mwe ne mu meme ya'mwe; era [g]munābisibānga okuba akabonero ku mikono gya-'mwe, era binābānga ebyokukyenyi
19 wakati wamaso ga'mwe. Era [i]munābiigirizānga abāna ba'mwe, nga mubinyumya, bwonotūlānga mu nyumbayo, era bwonotambulirānga mu 'kubo, era bwonogalamirānga,
20 era bwonogolokokānga. Era [k]onobiwandikānga ku mifubēto gyenyu-
21 mbayo ne ku nzi'gizo: [l]enaku za-'mwe zeyongerēnga, nenaku ezabāna ba'mwe, kunsi Mukama gyeyalairira bajaja ba'mwe okubawa,
[m]ngenaku eze'gulu eriri wa'gulu
22 wensi. Kubanga bwemunānyikirānga okwekūma ekiragiro kino kyona kyembalagira, okukikola; okwagalānga Mukama Katonda wa-'mwe, okutambulirānga mu maku-
23 boge gona, [n]nokwega'ta naye; Mukama [o]anāgobānganu amawānga gano gona mu maso ga'mwe, 'mwe
[p]nemulya amawānga agabasinga
24 obunene namānyi. [r]Buli kifo ekinālinyibwāngamu ekigere kya'mwe kinābānga kya'mwe: [s]okuva ku 'dūngu ne Lebanoni, okuva ku mu'ga, omu'ga Fulati, okutūka ku nyanja eyomumabega we wanābā-
25 nga ensalo ya'mwe. [t]Tewaliba muntu aliinza okuimirira mu maso gamwe: Mukama Katonda wa'mwe [u]anātekānga ekitībwa kya'mwe nentīsa ya'mwe kunsi yona kwemunālinyānga, [w]nga bweyabagamba.
26 [y]Laba, lero nteka mu maso ga'mwe
27 omukisa nokukolimirwa; [z]omukisa bwemunāwulirānga ebiragiro bya Mukama Katonda wa'mwe, bye-
28 mbalagira lero: [a]nokukolimirwa, bwemutawulirenga biragiro bya Mukama Katonda wa'mwe, naye nemukyāma okuva mu 'kubo lyembalagira lero, okugoberera bakatonda abalala bemutamanyānga.
29 Awo olulituka Mukama Katondawo bwalikuingiza munsi gyogendamu okugirya, [b]oliteka omukisa ogwo ku lusozi Gerizimu, nokuko-
30 limirwa okwo ku lusozi Ebali. Ezo si mitala wa Yoludani, enyuma we-'kubo eryebugwanjuba, munsi Eyabakanani abatūla mu Alaba, ekyolekera Girugali, [c]ku ma'bali gemye-
31 ra gya Mole? [d]Kubanga mugenda okusomoka Yoludani okuingira okulya ensi Mukama Katonda wa-'mwe gyabawa, era muligirya, ne-
32 mutūla omwo. Era munākwatānga [e]okukola amatēka gona nemisāngo byenteka mu maso ga'mwe lero.

12 [a]Gano ge matēka nemisāngo, byemunākwatānga okukola munsi Mukama Katonda wa bajajabo gyeyakuwa okugirya, [b]enaku zona zemunābērerāngamu abalamu ku-
2 nsi. [c]Temulirema kuzikiriza bifo byona amawānga gemulirya mwebāwererezānga bakatonda bābwe, [d]ku nsozi empānvu, ne ku busozi, ne wansi wa buli muti omubisi:
3 era [e]munāsūlānga ebyōto byābwe, era munāmenyamenyānga empagi zābwe, era munāyōkyānga Abāsera bābwe nomuliro; era munātematemānga ebifananyi ebyōle ebya bakatonda bābwe; era mulizikiriza
4 erinya lyābwe mu kifo omwo. Temukolānga bwemutyo Mukama Ka-
5 tonda wa'mwe. Naye mu kifo Mukama Katonda wa'mwe [f]kyalyeroboza mu bika bya'mwe byona okuteka omwo erinyalye, kye kifo mwatūla, munānonyāngayo, era
6 ono'jāngayo: era [g]munāletānga eyo ebyo byemuwayo ebyōkebwa, sadaka za'mwe, [h]nebitūndu bya-'mwe ebyekumi, nekiwebwayo ekisitulibwa ekyomukono gwa'mwe, nobweyamo bwa'mwe, nebyo byemuwayo kubwa'mwe, nebiberyeberye byente za'mwe nebyendiga
7 za'mwe: era [k]munālirānga eyo mu maso ga Mukama Katonda wa'mwe, era [l]munāsanyukirānga ebyo byona byemuna'sāngako emikono gya-'mwe, 'mwe nabomunyumba za-'mwe, Mukama Katondawo mweya-
8 kuwera omukisa. Temukolānga ngebyo byona bwebiri byetukola wano lero, [m]buli muntu ekiri mu
9 masoge ekirūngi: kubanga temunatūka mu kuwu'mula ne mu busika, Mukama Katonda wa'mwe bwaku-
10 wa. Naye bwemulisomoka Yoludani nemutūla munsi Mukama Katonda wa'mwe gyabasisa, nābawa okuwu'mula eri abalabe ba'mwe bona abanābetōlōlānga nokutūla
11 nemutūla mirembe; awo [n]olulituka mu kifo Mukama Katonda wa'mwe kyalyeroboza okutūza omwo erinyalye, munāletānga eyo byona byembalagira, ebyo byemuwayo ebyō-

---

[u] Lev. 26. 4. Ma. 28. 12.
[w] Yo. 2. 23. Yak. 5. 7.
[y] Zab. 104. 14.
[z] Ma. 6. 11. Yo. 2. 19.
[a] Ma. 29. 18. Yob. 31. 27.
[b] Ma. 8. 19; 30. 17.
[c] Ma. 6. 15. d 1 Basek. 8. 35. 2 Byom. 6. 26; 7. 13.
[e] Ma. 4. 26; 8. 19, 20; 30. 18. Yos. 23. 13, 15, 16.
[f] Ma. 6. 6; 32. 46.
[g] Ma. 6. 8.
[i] Ma. 4. 9, 10; 6. 7.
[k] Ma. 6. 9.
[l] Ma. 4. 40; 6. 2. Nge. 3. 9; 4. 10; 9. 11.
[m] Zab. 72. 5; 89. 29.
[n] Ma. 10. 20; 30. 20.
[o] Ma. 4. 38; 9. 3.
[p] Ma. 9. 1. [r] Yos. 1. 3; 14. 9.
[s] Lub. 15. 18. Kuv. 23. 31. Kubal. 34. 3 neb.
[t] Ma. 7. 24.
[u] Ma. 2. 25.
[w] Kuv. 23. 27.
[y] Ma. 30. 1, 15, 19.
[z] Ma. 28. 2.
[a] Ma. 28. 15.
[b] Ma. 27. 12, 13. Yos. 8. 33.
[c] Lub. 12. 6. Balam. 7. 1.
[d] Ma. 9. 1. Yos. 1. 11.
[e] Ma. 5. 32; 12. 32.
[a] Ma. 6. 1.
[b] Ma. 4. 10. 1 Basek. 8. 40.
[c] Kuv. 34. 13. Ma. 7. 5.
[d] 2 Basek. 16. 4; 17. 10, 11. Yer. 3. 6.
[e] Kubal. 33. 52. Balam. 2. 2.
[f] Ma. 26. 2. Yos. 9. 27. 1 Basek. 8. 29. 2 Byom. 7. 12. Zab. 78. 68.
[g] Lev. 17. 3, 4.
[h] Lu. 17. Mu. 14. 22, 23; 15. 19, 20.
[k] Ma. 14. 26.
[l] Lev. 23. 40. Ma. 16. 11, 14, 15; 26. 11; 27. 7.
[m] Balam. 17. 6; 21. 25.
[n] Ma. 14. 23; 15. 20; 16. 2 neb; 17. 8; 18. 6; 26. 2; 31. 11. Yos. 18. 1. 1 Basek. 8. 29. Zab. 78. 68.

kebwa, nesadaka za'mwe, ebitündu bya'mwe ebyekumi, nekiwebwayo ekisitulibwa ekyomukono gwa'mwe, nobweyamo bwona obusinga obu-
12 lüngi bwemweyama Mukama: era munäsanyukiränga mu maso ga Mukama Katonda wa'mwe, 'mwe ne batabani ba'mwe ne bawala ba'mwe naba'du ba'mwe nabazäna ba'mwe Nomulevi ali munda wenzi'gi za-
'mwe, kubanga [o] talina mugabo newakuba'de obusika wamu na'mwe.
13 [p] Wekümënga oleme okuwera,[o] ebyo byemuwayo ebyökebwa mu buli kifo
14 kyolaba: naye mu kifo Mukama kyalyeroboza mu kimu ku bika bya-
'mwe, eyo gyonoweränga ebyo byowayo ebyökebwa era eyo gyonoko-
15 leränga byona byenkulagira. Naye oïnza oku'ta enyama nokugirya munda wenzi'gizo zona, ngokwagala kwona okwememeyo bwekunäbänga, ngomukisa gwa Mukama Katondawo gweyakuwa: abatali balongōfu nabalongōfu baïnza okugiryako, nga [r] bwebalya ku mpewō
16 ne ku njaza. [s] Kyo'ka temulyänga ku musai; onogufukänga ku 'taka
17 ngama'zi. Toliränga munda wenzi-'gizo kitündu ekyekumi ekyeng'anoyo, newakuba'de ekyomwengegwo, newakuba'de ekyamafutago, newakuba'de ebiberyeberye byentezo newakuba'de ebyendigazo, newakuba'de ekintu kyona kwebyo byeweyama, newakuba'de ebyo byowayo kububwo, newakuba'de ekiwebwayo
18 ekisitulibwa ekyomukonogwo: naye [t] onobiriränga mu maso ga Mukama Katondawo mu kifo Mukama Katondawo kyalyeroboza, 'gwe ne mutabaniwo ne muwalawo nomu-'duwo nomuzänawo Nomulevi ali munda wenzi'gizo: era onosanyukiränga ebyo byona byono'sängako
19 omukonogwo mu maso ga Mukama Katondawo. [u] Wekümënga oleme okwabulira Omulevi enaku zona zonobërerängamu omulamu kunsiyo.
20 Mukama Katondawo bwaligaziya ensaloyo, [w] nga bweyakusubiza, näwe noyogera nti Nälya enyama, kubanga ememeyo eyagala okulya enyama; oïnza okulya enyama, ngokwagala kwona okwememeyo
21 bwekuli. Obanga ekifo Mukama Katondawo kyalyeroboza okuteka omwo erinyalye kiriinga okukuba ewala, ono'tänga kuntezo ne ku mbuzizo, Mukama zeyakuwa, nga bwenakulagira, era onoliränga munda wenzi'gizo, ngokwagala kwona
22 okwememeyo bwekunäbänga. Ngempewō nenjaza bweziribwa, bwotyo bwonogiryängako: atali mulongōfu nomulongōfu banägiryängako okwe-
23 nkanankana. Kyo'ka wetegëreze olemënga okulya ku musai: [v] kubanga omusai bwe bulamu; 'sō toli-
24 ränga bulamu wamu nenyama. Togulyänga; onogufukänga ku 'taka
25 ngama'zi. Togulyänga; [z] olyoke olabënga ebirüngi nabänabo abali-'dawo, [a] bwonokolänga ekiri mu ma-
26 so ga Mukama ekirüngi. Kyo'ka [b] ebitukuvubyo byolina [c] nobweyamobwo onobi'diränga noingira mu kifo
27 Mukama kyalyeroboza; era [d] onowerängayo ebyo byowayo ebyökebwa, enyama nomusai, ku kyöto kya Mukama Katondawo: era omusai gwa sadakazo gunäfukibwänga ku kyöto kya Mukama Katondawo, näwe ono-
28 lyänga enyama. Kwata owulirënga ebigambo ebyo byona byenkulagira, olyoke olabënga ebirüngi nabänabo abali'dawo emirembe gyona, bwonokolänga ekiri mu maso ga Mukama Katondawo ekirüngi era ekyensönga.
29 Mukama Katondawo [e] bwalizikiriza amawänga mu masogo, gyoingira okugalya, nogalya, notüla munsi
30 yäbwe; wekümënga [f] oleme okutëgebwa okugagoberera, bwegalimala okuzikirira mu masogo; era olemënga okubüza ebya bakatonda bäbwe ngoyogera nti Amawänga gano gawereza gatya bakatonda bäbwe? era nänge bwenäkolänga
31 bwentyo. [g] Tokolänga bwotyo Mukama Katondawo: kubanga buli kigambo Mukama kyaita ekyomuzizo kyakyäwa bali bäkikolänga bakatonda bäbwe; kubanga [i] ne batabaui bäbwe ne bawala bäbwe babōkyänga omuliro eri bakatonda bäbwe.
32 Buli kigambo kyembalagira munäkikwatänga okukola: [k] tokyongerängako, 'sō tokisalängako.

13 Bwewanäbängawo wakati mu-'gwe na'bi oba [a] omulōsi webiröto, [b] näkuwa akabonero oba ekya-
2 magero, [c] akabonero ako oba ekyamagero ekyo nekitükirira, kyeyakugambako ngayogera nti Tugobererënga bakatonda abalala botoma-
3 nyänga, era tubawerezënga; towuliränga bigambo bya na'bi oyo oba omulōsi webiröto oyo: kubanga Mukama Katonda wa'mwe [d] ngabakema okumanya nga mwagala Mukama Katonda wa'mwe nomutima gwa'mwe gwona nememe
4 ya'mwe yona. [e] Munätambulänga okugoberera Mukama Katonda wa-'mwe nemwekümänga ebiragirobye nemuwuliränga e'dobozirye, era munämuwerezënga, [f] nemwega'tä-
5 nga naye. Era [g] na'bi oyo oba omulōsi webiröto ana'tibwänga; kubanga ayoge'de ebyokujëmera Mukama Katonda wa'mwe, eyaba-

[o] Lub. 9. 4. Lev. 17. 11, 14.
[p] Mat. 4. 40. Is. 3. 10.
[q] Kuv. 1 26. 1 Basek. 11. 38.
[r] Kubal. 5. 9, 10; 18. 19.
[s] 1 Sam. 1. 21, 22, 24.
[t] Lev. 1. 5, 9, 13; 17. 11.
[u] Kuv. 23. 23. Ma. 19, 1. Yos. 23. 4.
[v] Ma. 7. 16.
[w] Lev. 18. 3, 26, 30. 2 Basek. 17. 15.
[x] Lev. 18. 21; 20. 2. Ma. 18. 10. Yer. 32. 35. Ez. 23. 37.
[y] Ma. 4. 2. Yos. 1. 7. Nge. 30. 6. Kub. 22. 18.
[z] Zek. 10. 2.
[a] Mat. 24. 24. 2 Bas. 2 9.
[b] Ma. 18. 22. Yer. 28. 9. Mat. 7. 22.
[c] Ma. 8. 2. Mat. 24. 24. 1 Kol. 11. 19. 2 Bas. 2 11. Kub. 13. 14.
[d] 2 Basek. 23. 3. 2 Byom. 34. 31.
[e] Ma. 10. 20; 30. 20.
[f] Ma. 18. 20. Yer. 14. 15. Zek. 13. 3.

'gya munsi Yemisiri, nākununula mu nyumba yobu'du, okukusendasenda okukyāma okuva mu'kubo Mukama Katondawo lyeyakulagira okutambulirāngamu. [i] Bwotyo bwono'gyāngamu obubi wakati mu'gwe.

6 [k] Mugandawo, mutabani wa nyoko, oba mutabaniwo, oba muwalawo, [l] oba omukazi owomukifubakyo, oba mukwānogwo, [m] ali ng'anga obulamubwo 'gwe, bwakusendasendānga ekyāma ngayogera nti Tugende tuwereze bakatonda abalala, botomanyānga 'gwe newa-
7 kuba'de bajajabo; ku bakatonda abamawānga ababetōlo'de, abali okumpi nāwe, oba abakuli ewala okuva ku nkomerero yensi okutū-
8 ka ku nkomerero yensi: [n] tomu-'kirizānga 'sō tomuwuliranga; 'sō nerisolyo terimusāsirānga, 'sō tosonyiwānga, 'sō tomukwekānga:
9 naye [o] tolemānga kumu'ta; [p] omukonogwo gwe gunāsokānga okuba kuye okumu'ta, omukono gwaba-
10 ntu bona negulyoka (gumubako). Era onomukubānga amainja afe; kubanga ageze'zako okukusendasenda okuva ku Mukama Katondawo, eyaku'gya munsi Yemisiri, mu nyu-
11 mba yobu'du. [r] Ne Isiraeri yena anāwuliranga, nebatya, nebatakola nate bubi obwenkana awo wakati mu'gwe.

12 [s] Bwonowulirānga nga bogera ku kimu ku bibugabyo, Mukama Katondawo byakuwa okutūla omwo,
13 nga bagamba nti Waliwo abantu abataliko kyebagasa [t] abavu'de wakati mu'gwe, era [u] abasenzesenze abatūla mu kibuga kyābwe, nga bogera nti Tugende tuwereze bakatonda abalala bemutamanyānga;
14 onokeberānga nononya nobūliriza; era laba, obanga kya mazima, ekigambo nekitegērekeka, ngekyomuzizo ekyenkana awo kikolerwa wa-
15 kati mu'gwe; tolemānga ku'ta abatūla mu kibuga omwo nobwōgi bwekitala, [w] ngokizikiririza dala ne byona ebikirimu nebisibo bya-
16 kyo, nobwōgi bwekitala. Era onokung'anyānga omunyago gwakyo gwona wakati mu lugūdo lwakyo, [y] noyōkya ekibuga omuliro, nomunyago gwakyo gwona buli kantu kona, eri Mukama Katondawo: era [z] kinābānga kifūnvu enaku zona;
17 tekirizimbibwa nate. 'Sō [a] tewabānga ku kintu ekyakolimirwa ekinega'tānga nomukonogwo: Mukama [b] akyūke okuleka obusūngubwe obukāmbwe, akulage ekisa, akusāsire, era akwāze, nga [c] bweyalai-
18 rira bajajabo; bwonowulirānga e-'dobozi lya Mukama Katondawo, [d] okwekūmānga ebiragirobye byona byenkulagira lero, okukolānga ekiri mu maso ga Mukama Katondawo ekirūngi.

14 Mwe [a] muli bāna ba Mukama Katonda wa'mwe: [b] temwesalānga, 'sō temumwānga kiwalāta kyona wakati wamaso ga'mwe olwa-
2 bafu. [c] Kubanga oli 'gwānga tukuvu eri Mukama Katonda, era Mukama yakulōnda okuba e'gwānga eryenvuma gyali, okusinga amawānga gona agali ku maso gensi.
3 [d] Tolyānga kintu kyona kya mu-
4 zizo. [e] Zino ze nsolo zemunālyānga: ente, endiga nembuzi, enjaza
5 nempewō nenāngāzi nembulabuzi
6 nentamu nenteng'o nendiga eyo-
7 munsiko. Na buli nsolo eyāwulamu ekinūlo, era ekirina ekinūlo ekyāsēmu, e'za obwekulumo, mu nsolo, eyo gyemunālyānga. Naye zino zemutalyāngako kwezo ezi'za obwekulumo, oba kwezo ezirina ekinūlo ekyāsēmu: eng'amira nakamyu nomusu, kubanga bi'za bwekulumo, naye tebyāwulamu kinūlo,
8 ebyo si birongōfu gyemuli: nembi'zi, kubanga eyāwulamu ekinūlo naye te'za bwekulumo, eyo si nongōfu gyemuli: ku nyama yabyo temugiryāngako, [f] nemirāmbo gyabyo temugikomāngako.
9 [g] Bino byemunālyānga ku byona ebiba mu ma'zi: buli ekirina amagwa namagāmba munākiryānga:
10 na buli ekitalina magwa na magāmba temukiryānga; si kirongofu gyemuli.
11 Ku nyonyi zona enongōfu mui-
12 nza okuziryako. [i] Naye zino zemutalyāngako: enūnda, nempū-
13 ngu, ne makwānzi; ne wōnzi, nedirawamu, ne kamunyi nengeriye;
14 na buli namung'ona nengeriye;
15 ne māya, nolubugabuga, nolusove,
16 nenkāmbo nengeri yayo; nekiwūgulu, nekufufu, nekiwūgulu ekyamatu;
17 nekimbala, nensega, nenkobyoko-
18 byo; ne kasīda, ne sekanyolya ne-
19 ngeriye, nekokotezi, nekinyira. [k] Ne byona ebyewalula ebirina ebiwawātiro si birongōfu gyemuli: tebi-
20 ribwānga. Ku nyonyi zona enongōfu muinza okuziryako.
21 [l] Temulyānga ku kintu kyona ekifa kyo'ka: oinza okukiwa mu-'na'gwānga ali munda wenzi'gizo akirye; oba oinza okukiguza mu-'na'gwānga: kubanga gwoli 'gwānga tukuvu eri Mukama Katondawo. [m] Tofumbirānga mwāna gwa mbuzi mu mata ga nyina gwayo.
22 [n] Tolemānga kusolōza kitūndu kya kumi ku bibala byona ebyensigozo, ebināvānga mu nimiro buli
23 mwāka. [o] Era onolīrānga mu ma-

[i] Ma. 17. 7. 1 Kol. 15. 13.
[k] Ma. 17. 2.
[l] Mi. 7. 5.
[m] 1 Sam. 18. 1, 3; 20. 17.
[n] Nge. 1. 10.
[o] Ma. 17. 5.
[p] Ma. 17. 7. Bik. 7. 58.
[r] Ma. 17. 13; 19. 20.
[s] Yos. 22. 11 neb. Balam. 20. 1, 2.
[t] 1 Yok. 2. 19. Yud. 19.
[u] 2 Basek. 17. 21.
[w] Kuv. 22. 20. Yos. 6. 17. 21.
[y] Yos. 6. 24.
[z] Yos. 8. 28. Is. 17. 1; 25. 2. Yer. 49. 2.
[a] Ma. 7. 26. Yos. 6. 18.
[b] Yos. 6. 26.
[c] Lub. 22. 17; 26. 4, 24; 28. 14.
[d] Ma. 12. 25, 28, 32.

[a] Bal. 8. 16; 9. 8, 26. Isag. 3. 26.
[b] Lev. 19. 28; 21. 5. Yer. 16. 6. 1 Bas. 4. 13.
[c] Lev. 20. 26. Ma. 7. 6; 26. 18, 19.
[d] Ez. 4. 14. Bik. 10. 13, 14.
[e] Lev. 11. 2 neb.
[f] Lev. 11. 26, 27.
[g] Lev. 11. 9.
[i] Lev. 11. 13.
[k] Lev. 11. 20.
[l] Lev. 17. 15; 22. 8. Ez. 4. 14.
[m] Kuv. 23. 19; 34. 26.
[n] Lev. 27. 30. Nek. 10. [illegible]
[o] Ma. 12. 5, 6, 7, 17, 18.

so ga Mukama Katondawo mu kifo kyalyeroboza okutūza omwo erinyalye ekitūndu ekyekumi ekyeng'anoyo, nekyomwengegwo, nekyamafutago, [p] nebiberyeberye byentezo nebyembuzizo; oige okutyānga Mukama Katondawo enaku zo-
24 na. Era obanga olugendo lunākuingānga okuba olunene, nokuīnza toīnza kukitwālayo, [r] kubanga ekifo kiinze okukuba ewala, Mukama Katondawo kyalyeroboza okuteka omwo erinyalye, Mukama Katonda-
25 wo bwalikuwa omukisa; onokiwanyisāngamu efeza, nosiba efeza mu mukonogwo, nogenda mu kifo Mukama Katondawo kyalyeroboza:
26 kale efeza onogigulāngamu ekintu kyona ememeyo kyeyagala, ente, oba ndiga, oba mwenge, oba ekitamīza, oba ekintu kyona ememeyo kyenekusabānga: [s] era onolirānga eyo mu maso ga Mukama Katondawo, era onosanyukānga 'gwe nabo-
27 munyumbayo: [t] Nomulevi ali munda wenzi'gizo, tomwabulirānga; [u] kubanga talina mugabo newakuba'de obusika awamu nāwe, ne
28 mu'na'gwānga, ne mulekwa, ne namwandu abali munda wenzi'gizo, bana-'jānga nebalya neba'kuta; [z] Mukama Katondawo alyoke akuwe omukisa mu mulimu gwona ogwomukonogwo gwokola.

15 [a] Buli myāka omusānvu bwegi'gwāngako, onosumululānga.
2 Era eno ye ngeri yokusumulula okwo: buli abānja anāsumululānga ekyo kyeyawola mulirānwawe; takibānjānga mulirānwawe era mugandawe; kubanga okusumulula kwa Mukama nga kulāngi'dwa.
3 [b] Mu'na'gwānga oīnza okumukibānja: naye ekintu kyona ku bibyo ekiri ne mugandawo omuko-
4 nogwo gunākisumululānga. Naye tewabenga bāvu gyoli; [c] [kubanga Mukama talemenga kukuwa mukisa munsi Mukama Katondawo gyakuwa okuba obusika okugirya;]
5 kyo'ka [d] bwononyikirānga okuwulira e'dobozi lya Mukama Katondawo, okukwatānga okukolānga ekiragiro kino kyona kyenkulagira
6 lero. Kubanga Mukama Katondawo anākuwānga omukisa, nga bweyakusubiza: [e] era onowolānga amawānga mangi, naye tewewolenga; era [f] onofugānga amawānga mangi, naye tebakufugenga 'gwe.
7 Bwewanābānga gyoli omwāvu, omu ku bagandabo, munda wolu'gi lwona ku nzi'gizo munsi Mukama Katondawo gyakuwa, [g] tokakanyazānga mutimagwo, 'sō tofunyānga ngalozo eri mugandawo omwāvu:
8 [h] naye tolemānga kwānjuluza ngalozo gyali, 'sō tolemānga kumuwola ebināmumalānga olwokwetā-
9 gakwe (mwekyo) kyabuli'dwa. Wekūmēnga waleme okubawo mu mutimagwo ekirowōzo ekikodo, ngoyogera nti Omwāka ogwomusānvu, omwāka ogusumululirwamu, gunātera okutūka; [k] erisolyo neriba bi eri mugandawo omwāvu, notomuwa kintu; [l] nākōwola Mukama ngaku-
10 wawābira, [m] nekiba kibi gyoli. Tolemānga kumuwa, 'sō [n] nomutimagwo tegunakuwalānga bwomuwa: kubanga [o] olwekigambo ekyo Mukama Katondawo kyanāvānga akuwa omukisa mu mulimugwo gwona ne
11 mu byona byono'sāngako omukono-gwo. [p] Kubanga abāvu tebali'gwāwo munsi enaku zona: kyenva nkulagira nga njogera nti Tolemānga kwānjuluza ngalozo eri mugandawo, eri ababo abetāga, era eri abāvubo, munsiyo.
12 [r] Bwebakuguzānga mugandawo, omusaja Omwebulaniya oba mukazi Omwebulaniya, nāmala emyāka mukāga ngakuwereza; mu mwāka ogwomusānvu nolyoka omu-
13 tērānga dala okukuvako. Era bwonomutērānga dala okukuvako, to-
14 mutānga nga talina kintu: onomulabirānga ebingi ku mbuzizo ne ku gūlirolyo ne ku sogolerolyo: nga Mukama Katondawo [s] bweyakuwa omukisa, bwonomuwānga
15 bwotyo. Era [t] ono'jukirānga nga wali mu'du munsi Yemisiri, Mukama Katondawo nākununula: kyenva nkulagira ekigambo ekyo
16 lero. Awo olunātukānga [u] bwanākugambānga nti Si'ja kufuluma kukuleka; kubanga akwagala 'gwe nabomunyumbayo, kubanga alaba
17 ebirūngi ewuwo; nolyoka o'dirānga olukato, noluisa mu kutukwe nokwāsa nolu'gi, naye anābērānga mu'duwo enaku zona. Era nomuzānawo bwonomukolānga bwotyo.
18 Tolowōzānga nga kizibu bwonomutērānga dala okukuvako; kubanga yakuwerereza emyāka mukāga [w] okusinga emirūndi ebiri oyo awerereza empēra: era Mukama Katondawo anākuwānga omukisa mu byona byokola.
19 [y] Ebiberyeberye byona ebisaja entezo nembuzizo byezināzālānga onotukuzānga eri Mukama Katondawo: tokozānga mulimu gwona kiberyeberye kya nteyo, 'sō tosalānga byoya bya kiberyeberye kya

[p] Ma. 15. 19, 20.
[r] Ma. 12. 21.
[s] Ma. 12. 7, 18; 26. 11.
[t] Ma. 12. 12, 18, 19.
[u] Kubal. 18. 20. Ma. 18. 1, 2.
[w] Ma. 26. 12. Am. 4. 4.
[y] Ma. 26. 12.
[z] Ma. 15. 10. Nge. 3. 9, 10. Mala. 3. 10.
[a] Kuv. 21. 2; 23. 10, 11. Lev. 25. 2, 4. Ma. 31. 10. Yer. 34. 14.
[b] Ma. 23. 20.
[c] Ma. 28. 8.
[d] Ma. 28. 1.
[e] Ma. 28. 12, 44.
[f] Ma. 28. 13. Nge. 22. 7.
[g] 1 Yok. 3. 17.
[h] Lev. 25. 35. Mat. 5. 42. Luk. 6. 34, 35.
[k] Nge. 23. 6; 28. 22. Mat. 20. 15.
[l] Ma. 24. 15.
[m] Mat. 26. 41, 42.
[n] 2 Kol. 9. 5, 7.
[o] Ma. 14. 29; 24. 19. Zab. 41. 1. Nge. 22. 9.
[p] Mat. 26. 11. Ma'k. 14. 7. Yok. 12. 8.
[r] Kuv. 21. 2. Lev. 25. 39. Yer. 34. 14.
[s] Nge. 10. 22.
[t] Ma. 5. 15; 16. 12.
[u] Kuv. 21. 5, 6.
[w] Is. 16. 14.
[y] Kuv. 13. 2; 34. 19. Lev. 27. 26. Kubal. 3. 13.

20 mbuzizo. [z] Onokirirānga mu maso ga Mukama Katondawo buli mwāka mu kifo Mukama kyalyeroboza,
21 'gwe nabomunyumbayo. [a] Era bwekinābāngako obulema bwona, bwekināwenyerānga oba bwekinābānga ekizibe kyamaso, obulema bwona bwona obutali bulūngi, tokiwāngayo eri Mukama Katondawo.
22 Onokirirānga munda wenzi'gizo: [b] abatali balongōfu nabalongōfu banākiryānga okwenkanankana, ngempewō era ngenjaza. [c] Kyo'ka tolyānga musai gwakyo; onogufukānga ku 'taka ngama'zi.

16 Okwatānga [a] omwezi Abibu, wekūmēnga Okuitako eri Mukama Katondawo: kubanga [b] mu mwezi Abibu Mukama Katondawo mweyaku'gyira mu Misiri [c] ekiro.
2 Era ono'tirānga Okuitako Mukama Katondawo, ku mbuzi ne [d] kunte, mu [e] kifo Mukama kyalyeroboza
3 okutūza omwo erinyalye. [f] Tolyānga 'mere nzimbuluku'se wamu nakwo; onomalānga enaku musānvu ngolya e'mere eteri nzimbuluku'se wamu nakwo, ye 'mere eyokunakuwala; kubanga wava munsi Yemisiri ngoyanguwa: o'jukirēnga olunaku lwewaviramu munsi Yemisiri enaku zona ezobulamubwo.
4 [g] 'Sō tewalabikānga gyoli kizimbulukusa mu nsalozo zona enaku musānvu; [h] 'sō tewasigalāngawo ku nyama, gyono'tānga ku lunaku olwoluberyeberye akawungēzi, okusulawo okukēsa obu'de.
5 To'tirānga Kuitako munda wolu'gi lwona ku nzi'gizo, Mukama Katondawo
6 zakuwa: naye mu kifo Mukama Katondawo kyalyeroboza okutūza omwo erinyalye, eyo gyono'tirānga Okuitako [k] akawungēzi, enjuba ngegwa, mu biro byewaviramu mu
7 Misiri. Era [l] onokwōkyānga nokulirānga [m] mu kifo Mukama Katondawo kyalyeroboza: era onokyūkānga enkya, nogenda mu wemazo.
8 Enaku mukāga onolyānga e'mere eteri nzimbuluku'se: ne [n] ku lunaku olwomusānvu wanābānga okukung'ana okutukuvu eri Mukama Katondawo; tolukolerāngako mulimu gwona.
9 [o] Onebalirānga sabiti musānvu: okuva ku biro byotanuliramu oku-'sā ekiwabyo ku ng'ano ngekyali mu nimiro kwonosokerānga okuba-
10 la sabiti omusānvu. Era onekūmānga embaga eya sabiti eri Mukama Katondawo ngomuwa omusolo ogwekyo kyowayo kububwo ekyomukonogwo, kyonowāngayo [p] nga Mukama Katondawo bwaku-
11 wa omukisa: era [r] onosanyukirānga mu maso ga Mukama Katondawo, 'gwe ne mutabaniwo ne muwalawo nomu'duwo nomuzānawo Nomulevi ali munda wenzi-'gizo ne mu'na'gwānga ne mulekwa ne namwandu, abali wakatiwo, mu kifo Mukama Katondawo kyalyero-
12 boza okutūza omwo erinyalye. [s] Era ono'jukirānga nga wali mu'du mu Misiri: era onokwatānga onokolānga amatēka gano.
13 [t] Onekūmirānga embaga eyensīsira enaku musānvu, bwonobānga omaze okutereka ebyomugūlirolyo
14 nebyomusogolerolyo: era [u] onosanyukirānga embagayo, 'gwe ne mutabaniwo ne muwalawo, nomu'duwo nomuzānawo, Nomulevi ne mu-'na'gwānga ne mulekwa ne namwandu, abali munda wenzi'gizo.
15 [w] Enaku musānvu onekūmānga embaga eri Mukama Katondawo mu kifo Mukama kyalyeroboza: kubanga Mukama Katondawo anākuwānga omukisa mu bibalabyo byona, ne mu mulimu gwona ogwengalozo, era onobānga nesanyu je-
16 rēre. [v] Emirūndi esatu buli mwāka abasajabo bona banālabikānga mu maso ga Mukama Katondawo mu kifo kyalyeroboza: ku mbaga eye'mere eteri nzimbuluku'se, ne ku mbaga eya sabiti, ne ku mbaga eyensīsira: 'sō [z] tebalabikānga mu maso ga Mukama nga tebalina
17 kintu: buli muntu anāwānga nga bwanāinzānga, ngomukisa bwegunābānga ogwa Mukama Katondawo gwakuwa'de.
18 [a] Abalamuzi nabāmi ono'sāngawo mu nzi'gizo zona Mukama Katondawo zakuwa, ngebikabyo bwebiri: era banāsalirānga abantu
19 emisāngo egyeunsōnga. [b] Tokyāmyānga musāngo; [c] tosalirizānga bantu: [d] 'sō tolyānga nguzi; kubanga enguzi eziba amaso gabamagezi, era ekyūsakyūsa ebigambo
20 byabatūkirivu. Ebyobutūkirivu dala byonogobererānga, [e] olyoke obēnga omulamu, osikire ensi Mukama Katondawo gyakuwa.
21 [f] Tewesimbirānga muti gwona okuba Asera ku ma'bali gekyōto kya Mukama Katondawo, kyone-
22 kolerānga. [g] 'Sō teweimiririzānga mpagi; Mukama Katondawo gyakyāwa.

17 [a] Tosalānga okuba sadaka eri Mukama Katondawo ente newakuba'de endiga eriko obulema oba ekitali kirūngi kyona: kubanga ekyo kya muzizo eri Mukama Katondawo.
2 [b] Bwenalābikānga wakatiwo, munda wolu'gi lwona ku nzi'gizo Mukama Katondawo zakuwa, omusaja oba mukazi, akola ekiri mu

[z] Ma. 12.5-7, 17; 14. 23; 16. 11, 14.
[a] Lev. 22. 20. Ma. 17. 1.
[b] Ma. 12. 15, 22.
[c] Ma. 12. 16, 23.
[d] Kuv. 12. 2 neb.
[e] Kuv. 13. 4; 34. 18.
[f] Kuv. 12. 29, 42.
[g] Kubal. 28. 19.
[h] Ma. 12. 5, 26.
[i] Kuv. 12. 15, 19, 39; 13. 3, 6, 7; 34. 18.
[j] Kuv. 13. 7.
[k] Kuv. 12. 10; 34. 25.
[l] Kuv. 12. 8, 9. 2 Byom. 35. 13.
[m] 2 Basek. 23. 23. Yok. 2. 13, 23; 11. 55.
[n] Kuv. 12. 16; 13. 6. Lev. 23. 8.
[o] Kuv. 23. 16; 34. 22. Lev. 23. 15. Kubal. 26. 26. Bik. 2. 1.
[p] 1 Kol. 16. 2
[r] Ma. 12. 7, 12, 18.
[s] Ma. 15. 15.
[t] Kuv. 23. 16. Lev. 23. 34. Kubal. 29. 12.
[u] Nek. 8. 9 neb.
[w] Lev. 23. 39, 40.
[v] Kuv. 23. 14, 17; 34. 23.
[z] Kuv. 23. 15; 34. 20.
[a] Ma. 1. 16. 1 Byom. 23. 4; 26. 29. 2 Byom. 19. 5, 8.
[b] Kuv. 23. 2, 6. Lev. 19. 15.
[c] Ma. 1. 17. Nge. 24. 23.
[d] Kuv. 23. 8. Nge. 17. 23. Mub. 7. 7.
[e] Ez. 18. 5, 9.
[f] Kuv. 34. 13. 1 Basek. 14. 15; 16. 33. 2 Basek. 17. 16; 21. 3. 2 Byom. 33. 3.
[g] Lev. 26. 1.
[a] Ma. 15. 21. Mala. 1. 8, 13, 14.
[b] Ma. 13. 6.

maso ga Mukama Katondawo ekibi,
3 [c]ngasobya ku ndagano, era nga-
genze nawereza bakatonda abalala
nabasiuza, [d]oba njuba, oba mwezi,
oba ku'gye eryomu'gulu, [e]byesa-
4 lagira; [f]nebakubulira era ngokiwuli'de, nolyoka onyikiranga okubuliriza, era, laba, bwekinabanga ekyamazima, ekigambo nekitabusibwabusibwa, ngekyomuzizo ekiri bwekityo kikolerwa mu Isi-
5 raeri; nolyoka ofulumyanga omusaja oyo oba mukazi oyo, abakoze ekigambo ekyo ekibi, awali enzi'gizo, omusaja oba mukazi; kale
6 [g]onobakubanga amainja bafe. [i]Olwakamwa kabajulirwa ababiri oba bajulirwa basatu, agenda okufa bwana'tibwanga; olwakamwa ko-
7 mujulirwa omu ta'tibwanga. [k]Omukono gwabajulirwa gwe gunasokanga okunubako okumu'ta, omukono gwabantu bona negulyoka gumubangako. [l]Bwotyo bwono-'gyangawo ekibi wakatiwo.
8 [m]Bwewanabangawo ensonga ekulema okugisalira omusango, nga [n]bavunana omusai nomusai, nga bavunana ensonga nensonga, era nga bavunana omu'go nomu'go, nga bawakanira ebyo munda wenzi'gizo: kale onogolokokanga, [o]noyambuka mu kifo Mukama Katon-
9 dawo kyalyeroboza; [p]no'ja eri bakabona Abalevi, [r]neri omulamuzi anabangawo mu naku ziri: nobuza; era bo [s]banakulaganga
10 omusango gwebanasalanga: nawe onokolanga ngomusango bwegunabanga, gwebanakulaganga nga baima mu kifo Mukama kyalyeroboza; era onokwatanga okukola nga byona bwebinabanga byebakuigiriza:
11 ngetēka bwerinabanga lyebanakuigirizanga, era ngomusango bwegunabanga gwebanakubuliranga, onokolanga bwotyo: tokyamanga okuva mu musango gwebanakulaganga okugenda ku mukono ogwadyo, ne-
12 wakuba'de ogwa kono. Era [t]omuntu anakolanga ebyekye'jo, nga tawulira kabona [u]aimirira eyo okuwerereza mu maso ga Mukama Katondawo, oba mulamuzi, omuntu oyo anafanga: era ono'gyangawo o-
13 bubi obwo mu Isiraeri. [w]Era abantu bona banawuliranga nebatya, nebatakola nate bya kye'jo.
14 Bwoliba ngotuse munsi Mukama Katondawo gyakuwa, nogirya, notula omwo; noyogera nti [y]Na'sawo kabaka okunfuga, era nga namawa-
15 nga gona aganetolo'de; tolemanga ku'sawo oyo okuba kabaka okukufuga, Mukama Katondawo [z]gwalyeroboza: [a]omu ku bagandabo gwoli'sawo okuba kabaka okukufuga: si kirungi 'gwe oku'sawo mu'na-
'gwanga okukufuga, atali muganda-
16 wo. Kyo'ka teyefuniranga [b]mbalasi nyingi, 'so ta'zangayo bantu mu [c]Misiri, alyoke yefunire embalasi enyingi: kubanga [d]Mukama yabagamba nti [e]Temu'dangayo nate mu 'kubo eryo okuva kakano.
17 'So teyefuniranga bakazi bangi, [f]omutimagwe gulemenga okukyuka: 'so teyefuniranga feza nyingi nyo
18 newakuba'de zabu. [g]Awo olulituka bwalitula ku ntebe yobwakabakabwe, alyewandikira etēka lino mu kitabo, ngali'gya [i](mwekyo ekiri)
19 mu maso ga bakabona Abalevi: era [k]kinaberanga gyali, era anakisomangamu enaku zona ezobulamubwe: aige okutya Mukama Katondawe, okwekumanga ebigambo byona ebyetēka lino nebiragiro bi-
20 no, okubikolanga: omutimagwe gulemenga okugulumizibwa ku bagandabe, era [l]alemenga okukyama okuva mu kiragiro okugenda ku mukono ogwadyo newakuba'de ogwa kono: alyoke awangale enaku nyingi mu bwakabakabwe, ye nabanabe, wakati mu Isiraeri.

18 Bakabona Abalevi, kye kika kyona ekya Levi, [a]tebabanga na mugabo newakuba'de obusika awamu ne Isiraeri: [b]banalyanga ebiwebwayo ebya Mukama ebikolebwa nomuliro, nobusikabwe. 'So
2 tebabanga na busika mu baganda babwe: Mukama bwe busika bwabwe, nga bweyabagamba. Era lino lye linabanga ebanja lya bakabona lyebanabanjanga abantu, abo abanawangayo sadaka, bweba ente oba ndiga, [c]bawenga kabona omukono,
4 nemba zombi, ne sebusa. [d]Ebiberyeberye byeng'anoyo, ebyomwengegwo, nebyamafutago, nebiberyeberye byebyoya byendigazo,
5 onobimuwanga. Kubanga [e]Mukama Katondawo yamweroboza mu bikabyo byona, [f]okuimiriranga okuwerezanga nerinya lya Mukama, ye ne batabanibe emirembe gyona.
6 Era Omulevi bwanavanga mu lu'gi lwona ku nzi'gizo mu Isiraeri yena, [g]mwatula, na'ja [i]mu kifo Mukama kyalyeroboza, ememeye
7 nga yegombera dala (oku'ja); anawerezanga nerinya lya Mukama Katondawe, [k]nga bagandabe bona Abalevi bwebakola, abaimirira eyo
8 mu maso ga Mukama. Banabanga [l]nemigabo egyenkanankana okulya, obuta'sako ebyo ebivu'de mu kutunda obutakabwe.
9 Bwolimala okutuka munsi Mukama Katondawo gyakuwa, [m]toganga kukola ngebyemizizo ebya-
10 mawanga gali bwebiri. Tewalabikanga gyoli muntu yena [n]aisa mu

[c] Yos.7.11, 15; 23. 16. Balam. 2. 20. 2 Basek. 18. 12. Kos. 8. 1.
[d] Ma. 4. 19. Yob. 31.26.
[e] Yer.7.22, 23, 31; 19. 5; 32. 35.
[f] Ma. 13. 12, 14.

[g] Lev. 24. 14, 16. Ma. 13. 10. Yos. 7. 25.
[i] Kubal. 35. 30. Ma. 19. 15. Mat. 18.16. Yok. 8. 17. 2 Kol.13.1. 1Tim.5.19. Beb. 10.28.
[k] Ma. 13.9. Bik. 7. 58.
[l] Ma. 13.5; 19, 19.
[m] 2 Byom. 19. 10. Ka'g. 2.11. Mala. 2. 7.
[n] Kubal. 35. 11, 16, 19. Ma. 19. 4, 10, 11.
[o] Ma. 12. 5; 19. 17. Zab. 122. 5.
[p] Yer. 18. 18.
[r] Ma. 19. 17.
[s] Ez. 44.24.

[t] Kubal. 15. 30. Ezer. 10. 8. Kos. 4. 4.
[u] Ma. 18. 5, 7.

[w] Ma. 13. 11; 19. 20.

[y] 1 Sam. 8. 5, 19, 20.

[z] 1 Sam. 9. 15; 10. 24; 16. 12. 1 Byom. 22. 10.
[a] Yer.30.2.

[b] 1 Basek. 4. 26; 10. 26, 28. Zab. 20. 7.
[c] Is. 31. 1. Ez. 17. 15.
[d] Kuv. 13. 17.
[e] Ma. 28. 68. Kos. 11. 5.
[f] 1 Basek. 11. 3, 4. [g] 2 Basek. 11. 12.

[i] Ma. 31. 9, 26. 2 Basek. 22. 8.
[k] Yos. 1. 8. Zab. 119. 97, 98.

[l] Ma. 5 32. 1 Basek. 15. 5.

[a] Kubal. 18. 20; 26. 62. Ma. 10. 9.
[b] Kubal. 18. 8, 9. 1 Kol.9.13.

[c] Lev. 7. 30-34.
[d] Kuv. 22. 29. Kubal. 18. 12, 24.
[e] Kuv. 28. 1. Kubal. 3. 10.
[f] Ma. 10. 8; 17. 12.

[g] Kubal. 35. 2, 3.
[i] Ma. 12. 5.

[k] 2 Byom. 31. 2.

[l] 2 Byom. 31. 4. Nek. 12.44, 47.
[m] Lev. 18. 26, 27, 30. Ma. 12. 29—31.
[n] Lev. 18. 21. Ma. 12. 31.

muliro mutabaniwe oba muwalawe,
[o] newakuba'de akola ebyobufumu,
11 newakuba'de alaguza ebire, newakuba'de omulogo, [p] newakuba'de omuganga, newakuba'de omusawo, newakuba'de asamira omuzimu, newakuba'de emândwa, [r] newakuba'de abûza abafu. Kubanga buli akola ebyo wa muzizo eri Mukama: era [s] olwemizizo egyo Mukama Katondawo kyava abagoba mu maso-
13 go. Onobânga eyatûkirira eri Ka-
14 tondawo. Kubanga amawânga gano golirya, bawulira abo abalaguza ebire nabafumu: naye 'gwe Mukama Katondawo takuganyi'za kuko-
15 lânga bwotyo. [t] Mukama Katondawo alikuimusiza na'bi wakatiwo, ku bagandabo, afanana nga
16 'nze; oyo gwemuliwulira; nga byona bwebyali byewasaba Mukama Katondawo ku Kolebu [u] ku lunaku olwokukung'anirako, ngoyogera nti [w] 'Neme okuwulira nate e'dobozi lya Mukama Katonda wânge, era 'neme okulaba nate omuliro guno omungi, 'neme okufa.
17 Mukama nâng'amba nti [v] Boge'de
18 bulûngi ebyo byebagambye. [z] Ndibaimusiza na'bi ku baganda bâbwe, afanana nga 'gwe; era [a] nditeka ebigambo byânge mu kamwâke, era [b] alibabûlira byona byendimulagira.
19 Kale [c] olulituka buli ataliwulira bigambo byânge byalyogera mu linya
20 lyânge, ndimulânga ekyo. Naye [d] na'bi anâyogerânga ekigambo mu linya lyânge nga yetulinkiri'de, byesimulagi'de kwogera, oba [e] anâyogerânga mu linya lya bakatonda
21 abalala, na'bi oyo anâfânga. Era bwonoyogerânga mu mutimagwo nti Tunâtegerânga tutya ekigambo
22 Mukama kyatayoge'de? [f] Na'bi bwanâyogerânga mu linya lya Mukama, [g] ekigambo ekyo bwekita'ja 'sô tekitûkirira, ekyo kye kigambo Mukama kyatayoge'de: na'bi ngakyoge'de [h] nga yetulinkiri'de, tomutyânga.

19 Mukama Katondawo [a] bwalizikiriza amawânga, Mukama Katondawo ensi yago gyakuwa, nobasikira, notûla mu bibuga byâbwe
2 ne mu nyumba zâbwe; [b] olyeyâwulira ebibuga bisatu wakati munsiyo, Mukama Katondawo gyakuwa oku-
3 girya. Olyerîmira olugûdo, era olisala mu nsalo zensiyo, Mukama Katondawo gyakusisa, okuba ebitûndu bisatu, buli a'ta omuntu a'du-
4 kirênga omwo. Era eno [c] ye nsônga yoyo a'ta omuntu ana'dukirânga omwo nâbânga mulamu: buli ana-'tânga mu'ne nga tamanyiri'de, 'sônga tamukyâwânga luberyeberye;
5 ngomuntu bwaingira mu kibira ne mu'ne okutema omuti, nâgalula emba'zi nomukonogwe okutema omuti, emba'zi newânguka mu kiti kyayo, negwa ku mu'ne, nokufa nâfa; ana'dukirânga mu kimu ku bi-
6 buga ebyo nâba mulamu: [d] awalana e'gwânga lyomusai alemênga okuboberera eya'ta omuntu, omutimagwe nga gukyasunguwa'de, nâmutûkako, kubanga olugendo lunene, nâmufumita okumu'ta; 'sônga tasani'de kufa, kubanga tamukyâwânga luberyeberye. Kyenva nkulagira nga njogera nti Olyeyâwulira
8 ebibuga bisatu. Era obanga Mukama Katondawo [e] aligaziya ensaloyo, nga bweyalairira bajajabo, nâkuwa ensi yona gyeyasubiza oku-
9 wa bajajabo; bwonekûmânga ekiragiro kino kyona okukikola, kyenkulagira lero, okwagalânga Mukama Katondawo, nokutambulirânga mu makuboge bulijo; [f] nolyoka weyongerera ebibuga bisatu ebirala
10 ku bino ebisatu: omusai ogutaliko musângo guleme okuyika munsiyo Mukama Katondawo gyakuwa okuba obusika, bwekityo omusai ngu-
11 kubâko. [g] Naye omuntu yena bwakyâwânga mu'ne, nâmutêga, nâmugolokokerako, nâmufumita okumu'ta nokufa nâfa; na'dukira mu ki-
12 mu ku bibuga ebyo: kale abaka'de bekibugakye banâtumânga nebamu'gyayo, nebamuwayo mu mukono gwoyo awalana e'gwânga lyo-
13 musai, afe. Erisolyo terimusâsirânga, [h] naye ono'gyângawo mu Isiraeri omusai ogutaliko musângo, olyoke olabênga ebirûngi.
14 [i] To'jululânga nsalo ya mulirânwawo, abe'da gyebâsimba, mu busikâbwo bwolisika munsi Mukama Katondawo gyakuwa okugirya.
15 [l] Omujulirwa onu tagolokokerânga ku muntu olwobutali butûkirivu bwona oba olwekibi kyona, mu kibi kyona kyayônôna: olwakamwâ kabajulirwa ababiri oba olwakamwâ kabajulirwa abasatu ekigambo ki-
16 nânywezebwânga. Omujulirwa atali mutûkirivu [m] bwagolokokerânga ku muntu yena okutegêza ngakoze
17 bubi; abasaja bômbi abawakana empaka ezo banâmiriránga mu maso ga Mukama, [n] mu maso ga bakabona nabalamuzi abalibawo
18 mu naku ziri; kale abalamuzi banâkemerezânga nyo: era, laba, omujulirwa oyo bwabânga omujulirwa owobulimba, era ngawairi'za
19 mugandawe; [o] kale munâmukolerânga nga bwaba'de alowôza okukola mugandawe: [p] bwotyo bwono-
20 'gyângawo obubi wakatiwo. [r] Nabo abasigalawo banâwulirânga nebatya nebatakola nate okuva ku biro biri obubi bwona obuli ngobwo wa-

[o] Lev. 19. 26, 31; 20. 27. Is. 8. 19.
[p] Lev. 20. 27.
[r] 1 Sam. 28. 7.
[s] Lev. 18. 24, 25. Ma. 9. 4.
[t] Iu. 18. Yok. 1. 45. Bik. 3. 22; 7. 37.
[u] Ma. 9. 10.
[w] Kuv. 20. 19. Beb. 12. 19.
[v] Ma. 5. 28.
[z] Iu. 15. Yok. 1. 45. Bik. 3. 22; 7. 37.
[a] Is. 51. 16. Yok. 17. 8.
[b] Yok. 4. 25; 8. 28; 12. 49, 50.
[c] Bik. 3. 23.
[d] Ma. 13. 5. Yer. 14. 14, 15. Zek. 13. 3.
[e] Ma. 13. 1, 2. Yer. 2. 8.
[f] Yer. 28. 9.
[g] Ma. 13. 2.
[h] Iu. 20.
[a] Ma. 12. 29.
[b] Kuv. 21. 13. Kubal. 35. 10, 14. Yos. 20. 2.
[c] Kubal. 35. 15. Ma. 4. 42.
[d] Kubal. 35. 12.
[e] Lub. 15. 13. Ma. 12. 20.
[f] Yos. 20. 7, 8.
[g] Kuv. 21. 12 neb. Kubal. 35. 16, 24. Ma. 27. 24. Nge. 28. 17.
[h] Kubal. 35. 33, 34. Ma. 21. 9. 1 Basek. 2. 31.
[i] Ma. 27. 17. Yob. 24. 2. Nge. 22. 28. Kos. 5. 10.
[l] Kubal. 35. 30. Ma. 17. 6. Mat. 18. 16. Yok. 8. 17. 2 Kol. 13. 1. 1 Tim. 5. 19. Beb. 10. 28.
[m] Zab. 27. 12; 35. 11.
[n] Ma. 17. 9; 21. 5.
[o] Nge. 19. 5, 9. Dan. 6. 24.
[p] Ma. 13. 5; 17. 7; 21. 21.
[r] Ma. 17. 13; 21. 21.

21 katiwo. 'Sō nerisolyo terisāsirānga; [a]obulamu buga'twēnga obulamu, eriso (liga'twēnga) eriso, erinyo (liga'twēnga) erinyo, omukono (guga'twēnga) omukono, ekigere kiga'twēnga ekigere.

20 Bwonotabālānga okulwāna nabalabebo,[a] nolaba embalāsi namagāli nabantu abakusinga obungi, tobatyānga: kubanga Mukama Katondawo [b]ali wamu nāwe, eya-
2 ku'gya munsi Yemisiri. Awo olunātukānga bwemunāsembererānga olutalo, kabona ana'jānga nāyogera
3 nabantu, nābagamba nti Wulira, 'gwe Isiraeri, musemberera olutalo lero okulwāna nabalabe ba'mwe: omutima gwa'mwe tegu'dirirānga; temutya 'sō temukankana, 'sō te-
4 mubatekemukira; kubanga Mukama Katonda wa'mwe ye wuyo agenda na'mwe, [c]okubalwānirira na-
5 balabe ba'mwe okubalokola. Era abāmi banāyogerānga nabantu nga bagamba nti Muntu ki ali wano eyazimba enyumba empya 'sōnga [d]tanagitukuza? agende a'deyo eka, aleme okufira mu lutalo, omulala
6 nāgitukuza. Era muntu ki ali wano eyasimba olusuku lwemizabibu, 'sōnga tanalya ku bibala byalwo? agende a'deyo eka, aleme okufira mu lutalo, omulala nālya ebibala
7 byalwo. [e]Era muntu ki ali wano eyayogereza omukazi, 'sōnga tanamuwasa? agende a'deyo eka, aleme okufira mu lutalo, omulala nāmu-
8 wasa. Era abāmi baneyongerānga okugamba abantu nebogera nti [f]Muntu ki ali wano atya era alina omutima ogu'dirira? agende a'deyo eka, emitima gya bagandabe gireme
9 okusānūka ngomutimagwe. Awo olunātukānga abāmi bwebanāmalānga okwogera nabantu, bana'sāngawo abakulu be'gye okukulembera abantu.
10 Bwonosembererānga ekibuga okulwāna nakyo, [g]nolyoka okirāngi-
11 rirānga emirembe. Awo olunātukānga, bwekina'dāngamu ebyemirembe, nekiku'gulirawo, abantu bona abalabika omwo banāfūkānga abomusolo, era banākuwerezānga.
12 Era bwekita'kirizānga kulagāna mirembe nāwe, naye nga kyagala okulwāna nāwe, nolyoka okizingizā-
13 nga: era Mukama Katondawo bwanākigabulānga mu mukonogwo, [i]ono'tanga buli musaja wamu no-
14 bwōgi bwekitala: naye abakazi nabāna abato [k]nebisibo ne byona ebiri mu kibuga, omunyago gwakyo gwona, onetwālirānga okuba omunyago; era [l]onolyānga omunyago gwabalabebo, Mukama
15 Katondawo gweyakuwa. Bwotyo bwonokolānga ebibuga byona ebikuli ewala enyo, ebitali bya ku bi-
16 buga byamawānga gano. Naye [m]ku bibuga byabantu bano, Mukama Katondawo bakuwa okuba obusika, towonyāngako kintu eki'sa
17 omu'ka kiremēnga okufa: naye onobazikiririzānga dala; Omukiti, Nomwamoli, Omukanani, Nomuperizi, Omukivi, Nomuyebusi; nga Mukama Katondawo bweyakulagi-
18 ra: [n]balemēnga okubaigiriza okukola ngebyemizizo byābwe byona bwebiri, byebākolerānga bakatonda bābwe; bwemutyo [o]mwandisobe'za Mukama Katonda wa'mwe.
19 Bwonomalānga ebiro bingi ngozingiza ekibuga, ngolwāna nakyo okukinyaga, tozikirizānga miti gyakyo ngogigalulira emba'zi; kubanga oinza okugiryako, era togitemānga; kubanga omuti ogwomunsiko muntu, 'gwe okuguzingiza
20 gwo? Emiti egyo gyo'ka gyomanyi nga si miti gya kulyako, gyonozikirizānga gyonotemānga; era onozimbirānga ebigo ku kibuga ekirwāna nāwe, okutūsa lwekirigwa.

21 Omuntu bwanāsāngibwānga nga-'ti'dwa munsi Mukama Katondawo gyakuwa okugirya, ngali munsiko, 'sō tekimanyibwa bwali amu-
2 kubye: abaka'debo nabalamuzibo nebalyoka bafnlumānga, era banāgerānga okutūka ku bibuga ebimwe-
3 tōlo'de oyo eya'tibwa: awo olunātukānga ekibuga ekisinga okuba okumpi omuntu eya'tibwa, abaka'de bekibuga ekyo bana'dirānga ente endūsi okugi'gya munte, etekozebwānga mirimu, etewalulānga ngeri
4 mu kikoligo; era abaka'de bekibuga ekyo banāserengesānga endūsi mu kiwōnvu omuli ama'zi agakulukuta, ekitali kirime 'sō ekitali kisige, nebakutula ensingo yente e-
5 ndūsi eyo mu kiwōnvu: awo bakabona abāna ba Levi banāsemberānga; kubanga [a]abo Mukama Katondawo beyeroboza okumuwerezānga, nokusabānga omukisa mu linya lya Mukama; era [b]ngekigambo kyābwe bwekinābānga, bwetyo bwenebānga buli mpaka na buli mu'go:
6 awo abaka'de bona abekibuga ekyo, abasinga okuba okumpi omuntu eya'tibwa, [c]banānābirānga engalo kunte endūsi ekutu'dwako ensingo
7 mu kiwōnvu: era bana'dāngamu nebogera nti Engalo za'fe size zayiwa omusai guno, 'sō namaso ga-
8 'fe tegāgulaba. Sonyiwa, ai Mukama, abantubo Isiraeri, bewanunula, [d]'sō toganya musai ogutaliko musāngo (okuba) wakati mu bantubo Isiraeri. Kale omusai gunāba-
9 sonyibwānga. [e]Bwotyo bwono'gyā-

[a] Kuv. 21. 23. 24. Lev. 24. 20. Mat. 5. 38.

[a] Zab. 20. 7. Is. 31. 1.

[b] Kubal. 23. 21. Ma. 31. 6, 8. 2 Bром. 13. 12; 32. 7, 8.

[c] Ma. 1. 30; 3. 22. Yos. 23. 10.

[d] Nek. 12. 27.

[e] Ma. 24. 5.

[f] Balam. 7. 3.

[g] 2 Sam. 20. 18, 20.

[i] Kubal. 31. 7.

[k] Yos. 8. 2.

[l] Yos. 22. 8.

[m] Kubal. 21. 2, 3, 35; 33. 52. Ma. 7. 1, 2. Yos. 11. 14.

[n] Ma. 7. 4; 12. 30, 31; 18. 9.

[o] Kuv. 23. 33.

[a] Ma. 10. 8. 1 Bром. 23. 13.

[b] Ma. 17. 8, 9.

[c] Zab. 18. 12; 26. 6. Mat. 27. 24.

[d] Yon. 1. 14.

[e] Ma. 19. 13.

ngawo omusai ogutaliko musängo wakatiwo, bwonokolänga ekiri mu maso ga Mukama ekirüngi.

10 Bwonotabälänga okulwäna nabalabebo, Mukama Katondawo näba-
11 gabula mu mikonogyo, nobatwäla nga mwändu, nolaba mu mwändu omukazi omulüngi, nomwegömba,
12 noyagala okumuwasa; nolyoka omutwälänga ewuwo mu nyumbayo; naye anämwänga omutwegwe näsa-
13 la enjalaze; era anäyambulänga ebyambalo ebyobunyagebwe, näbëra mu nyumbayo, nämala omwezi
f Zab. 45. 10. omulämba/ngakäbira kitäwe ne nyina: kale oluvanyuma nolyoka oingira gyali, noba 'bawe, naye nga
14 mukaziwo. Awo olunätukänga, bwotomusanyukirenga na katono, onomulekänga okugenda gyayagala; naye tomutündängamu bintu na katono, tomukolänga ngomuzäna, kubanga wamutöwaza.

15 Omusaja bwabänga nabakazi babiri, omu nga muganzi, *g* omulala nga mukyäwe, era nga bömbi bämuzälira abäna, omuganzi nomu-
g Lub. 29. 33. kyäwe; era omwäna owobulenzi omuberyeberye bwabänga owomu-
16 kyäwe; awo olunätukänga, ku lunaku *h* lwalisisa abänabe ebyo bya-
h 1 Byom. 5. 2; 26. 10. 2 Byom. 11. 19, 22. lina, tafülänga mwäna wa muganzi okuba omuberyeberye, omwäna womukyäwe, ye muberyeberye, nga-
17 kyali mulamu: naye ana'kirizänga omuberyeberye, omwäna womukyä-
k 1 Byom. 5. 1. we, *k* ngamuwa emigabo ebiri kwebyo byona byalina: kubanga oyo
l Lub. 49. 3. *m* Lub. 25. 31, 33. kwe *l* kusoka kwamänyige; *m* ebyomuberyeberye bibye.

18 Omuntu bwabänga ne mutabaniwe omukakanyavu omujëmu, *n* ata-
n Kuv. 20. 12. 'kiriza kugöndera 'dobozi lya kitäwe, newakuba'de e'dobozi lya nyina, era newakuba'de nga bamubonereza, nga ta'kiriza kubawulira:
19 kale kitäwe ne nyina banämukwatänga, nebamufulumya eri abaka'de abomukibuga kyäbwe, neri wankaki
20 wekifo kyäbwe: nebagamba abaka-'de abomukibuga kyäbwe nti Omwäna wa'fe ono mukakanyavu mujëmu, ta'kiriza kugöndera 'dobozi lya-'fe; wa mpisa mbi, era mutamivu.
21 Abasaja bona abomukibuga kyäbwe nebamukuba amainja okumu'ta:
o Ma. 13. 5; 19. 19, 20. *p* Ma. 13. 11. *o* bwotyo bwono'gyängawo obubi okuva wakatiwo; *p* kale Isiraeri yena anäwuliränga anätyänga.

22 Era omuntu bwaba ngakoze ekibi ekisänira okumu'sa, nebamu'ta,
23 nomuwanika ku muti; *r* omulämbogwe tegusulänga ku muti, naye tolemänga kumuzika ku lunaku olwo;
r Yos. 8. 29; 10. 26, 27. Yok. 19. 31. *s* Bag. 3. 13. *t* Kubal. 35. 34. *s* kubanga awaniki'dwa ngakolimi-'dwa Katonda; *t* olemënga okugwagwawaza ensiyo Mukama Katondawo gyakuwa okuba obusika.

22 *a* Tolabänga nte yamugandawo newakuba'de endigaye ngekyäma, newekweka okuva gyeziri: to-
a Kuv. 23. 4. lemänga kuzi'za eri mugandawo.
2 Era mugandawo bwaba nga takuli kumpi oba bwoba nga tomumanyi, onogitwälänga eka ewuwo, eneberänga näwe okutüsa mugandawo lwa-
3 liginonya, nogi'za nate gyali. Era onokolänga nendogoiye bwotyo; era onokolänga nekyambalokye bwotyo; era onokolänga na buli kintu ekya mugandawo ekinämubulänga näwe ngokirönze: okwekweka si kulüngi.
4 *b* Tolabänga ndogoi ya mugandawo newakuba'de enteye ngegu'de
b Kuv. 23. 5. mu 'kubo, newekweka (okuva) gyeziri: tolemänga kumubëra okuziimusa nate.
5 Omukazi tayambalänga kya musaja, 'sö nomusaja tayambalänga kyambalo kya mukazi: kubanga buli akola ebyo wa muzizo eri Mukama Katondawo.
6 Ekisu kyenyonyi bwekibänga kikuli mu maso mu 'kubo, ku muti gwona oba wansi, obwäna nga webuli oba magi, nyina ngatu'de ku bwäna oba ku magi, *c* totwälänga
c Lev. 22. 28. 7 nyina wamu namagi: tolemänga kuta nyina, naye oinza okwetwälira obwäna; *d* olyoke olabënga ebirüngi, era owangälënga enaku nyingi.
d Ma. 4. 40. 8 Bwozimbänga enyumba empya, onokolänga omuziziko ku ntiko, olemënga okuleta omusai ku nyumbayo, omuntu yena bwaimänga
9 okwo nägwa. *e* Tosigänga ngeri biri za nsigo mu lusukulwo olwemizabibu: olemënga okufirwa ebibala byona, ensigo zewasiga nekyengera ekyolusuku.
e Lev. 19. 19. 10 *f* Tolimisänga nte nendogoi wa-
f 2 Kol. 6. 14-16. 11 mu. *g* Toyambalänga lugoye oluga'ta ebibiri, ebyoya ne segamwenge wamu.
g Lev. 19. 19. 12 Onekoleränga *h* amatänvuwa mu mbirizi nya ezekyambalokyo kyoyambala.
h Kubal. 15. 38. Mat. 23. 5. 13 Omusaja yena bwawasänga omukazi, näingira gyali, nämukyäwa,
14 nämuwawäbira ebyensonyi, nämuleterako erinya ebi, näyogera nti Nawasa omukazi ono, kale bwenamuseemberera, nesimulabako bubo-
15 nero bwa butamanya musaja: awo kitäwe womukazi ne nyina nebalyoka ba'dira obubonero bwomuwala oyo obwobutamanya musaja nebabuletera abaka'de bekibuga mu mu-
16 lyango: kitäwe womuwala nägamba abaka'de nti Omusaja ono namuwa mwäna wänge okumuwasa, naye
17 amukyäye; era, laba, amuwawäbi-'de ebyensonyi, ngagamba nti Salaba mu mwänawo bubonero bwa butamanya musaja; era naye obu-

bonero bwa mwâna wânge obwobutamanya musaja bubuno. Kale nebayâlira ekyambalo mu maso gaba-
18 ka'de bekibuga. Awo abaka'de bekibuga ekyo nebatwâla omusaja oyo
19 nebamukuba; nebamutânza sekeri eza feza kikumi, nebaziwa kitâwe womuwala oyo, kubanga yamuleterako erinya ebi omuwala wa Isiraeri: era anâbânga mukaziwe;
20 tamugobânga enakuze zona. Naye obanga ekigambo kino kya mazima, obubonero bwobutamanya musaja
21 obutalabika mu muwala: awo nebafulumya omuwala oyo mu mulyângo gwenyumba ya kitâwe, abasaja abomukibuga kyâbwe nebamukuba amainja nebamu'ta: kubanga yakola obusirusiru mu Isiraeri, okwendera mu nyumba ya kitâwe: [k] bwono'gyânga bwotyo obubi wakati mu'gwe.

[k] Ma. 13. 5.

22 [l] Bwebasângânga omusaja ngasula nomukazi eyafumbirwa 'ba, bômbi bafênga, omusaja eyasula nomukazi, nomukazi: bwotyo bwono'gyânga obubi mu Isiraeri.

[l] Lev. 20. 10. Yok. 8. 5.

23 Bwewabângawo omuwala atamanyânga musaja [m] ayogerezebwa omusaja, omusaja nâmusânga mu
24 kibuga nâsula naye; bômbi munâbafulumyânga eri wankaki wekibuga ekyo, nemubakuba amainja nokufa nebafa; omuwala kubanga teyakuba ndûlu, ngali mu kibuga; nomusaja kubanga yatôwaza mukazi wa mu'ne: bwotyo bwono'gyânga obubi wakati mu'gwe.

[m] Mat. 1. 18, 19.

25 Naye omusaja bwasângânga omuwala ayogerezebwa mu nimiro, omusaja nâmuwaliriza, nâsula naye; omusaja eyasula naye ye'ka yanâ-
26 fânga: naye omuwala tolimukola kintu; ku muwala tekuli kibi ekinâmu'sa: kuba ngomuntu bwagolokokera ku mu'ne nâmu'ta, nekiga-
27 mbo ekyo bwekiri bwekityo: kubanga yamusânga mu nimiro; omuwala ayogerezebwa nâkuba endûlu, newatabawo amulokola.

28 [n] Omusaja bwasângânga omuwala atamanyânga musaja, atayogerezebwa, nâmukwata nâsula naye nebabalaba; kale omusaja eyasula naye
29 anâmuwânga kitâwe womuwala sekeri eza feza amakumi atâno, era anâbânga mukaziwe, kubanga yamutowaza; taînza kumugoba enakuze zona.

[n] Kuv. 22. 16, 17.

30 [o] Omusaja tawasânga mukazi wa kitâwe, 'sô tabi kulânga lukugiro lwa kitâwe.

[o] Lev. 18. 8; 20. 11. Ma. 27. 20. 1 Kol. 5. 1.

23 Eyafumitibwa ebinege, oba eyasalibwako embolo, taingirânga mu kung'aniro lya Mukama.

2 Omwâna omwebolereze taingirânga mu kung'aniro lya Mukama;
okutûsa ku mirembe ekumi tewabângawo ku babe abaingira mu kung'aniro lya Mukama.

3 [a] Omwamoni oba Omuinoabu taingirânga mu kung'aniro lya Mukama; okutûsa ku mirembe ekumi tewabângawo ku bantu bâbwe abaingira mu kung'aniro lya Mukama

4 enaku zona: [b] kubanga tebâbasisinkana mu 'kubo nga balina e'mere nama'zi, bwemwava mu Misiri; era [c] kubanga bâwerera Balamu omwâna wa Beoli okumu'gya mu Pesoli ekyomu Mesopotamiya, okukukoli-
5 mira. Naye Mukama Katondawo yagâna okuwulira Balamu; naye Mukama Katondawo nâfûla ekikolimo okuba omukisa gyoli, kubanga Mukama Katondawo yakwagala.

6 [d] Tononyânga mirembe gyâbwe newakuba'de omukisa gwâbwe enakuzo zona emirembe gyona.

7 Tokyâwânga Mwedomu; [e] kubanga mugandawo: tokyâwânga Mumisiri; kubanga [f] wali mugenyi munsi yâbwe.

8 Abâna banakabirye abalibazâlirwa baliingira mu kung'aniro lya Mukama.

9 Bwotabâlânga mu nsisira okulwâna nabalabebo, onekûmânga mu bu-
10 li kintu ekibi. [g] Bwewabânga mu-'mwe omusaja yena, atali mulongôfu olwekyo ekinâmubângako ekiro, anâfulumânga mu lusisira, taingi-
11 rânga munda wolusisira: naye olunâtukânga, obu'de bwebuwungêrâuga, [i] anânâbânga nama'zi: kale
12 enjuba bwemalânga okugwa, nâingirânga mu lusisira. Era onobânga nekifo ebwêru wolusisira,
13 gyonofulumânga: era onobânga nekifumu mu bintubyo; awo olunâtukânga, bwonofulumânga notûla, onokisimyânga nokyûka no-
14 bi'ka kwekyo ekinâkuvângamu: kubanga Mukama Katondawo [k] atambulira wakati mu lusisiralwo, okukuwonya, nokugabula abalabebo mu masogo; olusisiralwo kyerunâvânga lubêra olutukuvu: aleménga okulaba mu'gwe ekintu kyona ekitali kirongôfu, nâkukuba amabega.

[d] Ezer. 9. 12.

[e] Luh. 25. 24–28. Ob. 10, 12.

[f] Ez. 22. 21; 23. 9. Lev. 19. 34. Ma. 10. 19.

[g] Lev. 15. 16.

[i] Lev. 15. 5.

15 [l] To'zânga eri mukamawe omu-'du eyabômba ku mukamawe oku'ja
16 gyoli: anâtûlânga nâwe, wakati mu'gwe, mu kifo kyanâyagalânga munda wenzi'gizo olumu, wanâsingânga okusima: [m] tomujôgânga.

[k] Lev. 26. 12.

[l] 1 Sam. 30. 15.

17 Tewabânga mwenzi [n] ku bawala ba Isiraeri, 'sô [o] tewabânga alya ebisiyaga ku batabani ba Isiraeri.

18 Toletânga mpêra ya mwenzi, newakuba'de empêra yembwa, mu nyumba ya Mukama Katondawo olwobweyamo bwona: kubanga ebyo byombiriri bya mizizo eri Mukama Katondawo.

[m] Kuv 22. 21.

[n] Lev. 19. 29. Nge 2 16.

[o] 2 Basek. 23. 7.

19 [p] Towolânga mugandawo lwa ma-

[p] Kuv. 22. 25. Lev. 25. 36, 37. Nek 5 2, 7. Zab. 15 5. Luk 6. 34, 35.

goba; amagoba agefeza, amagoba agebyokulya, amagoba agekintu kyo-
20 na ekiwolwa olwamagoba: [r] omu'na'gwānga si kibi okumuwola olwamagoba; naye mugandawo tomuwolānga lwa magoba: [s] Mukama Katondawo alyoke akuwēnga omukisa mu byona byotekako omukonogwo, munsi gyoingiramu okugirya.

21 [t] Bwoneyamānga obweyamo Mukama Katondawo, totenguwānga kubusasula: kubanga Mukama Katondawo talirema kububūza gyoli;
22 era kyandiba 'de kibi mu'gwe. Naye bwolekānga okweyama, tekiriba ki-
23 bi mu'gwe. [u] Ekyali kivu'de mu mimwagyo onokyekūmānga nokikola; nga bweweyama Mukama Katondawo, ekiwebwayo kububwo, kyewasubiza nakamwāko.

24 Bwoingirānga mu lusuku olwemizabibu olwa mu'no, si kibi okulya ezabibu oku'kuta nga bwoyagala 'gwe: naye toterekāngako mu kintukyo.

25 Bwoingirānga mu ng'ano etenakungulwa eya mu'no, [w] si kibi okunoga ebirimba nengalozo; naye totekānga kiwabyo ku ng'ano etenakungulwa eya mu'no.

24 [x] Omusaja bwatwālānga omukazi nāmuwasa, kale olunātukānga, bwataganjenga na katono mu masoge, kubanga alabye kuye ekitali kirūngi, anānuwandikirānga ebaluwa eyokumugoba, nāginuwa mu ngaloze, nāmugoba mu nyu-
2 mbaye. Awo bwabānga avu'de mu nyumbaye, aīnza okugenda okuba
3 (omukazi) womusaja omulala. Era 'bawe owokubiri bwamukyāwānga, nāmuwandikira ebaluwa eyokumugoba, nāginuwa mu ngaloze, nāmugoba mu nyumbaye; oba 'bawe owokubiri bwafānga, eyamuwasa;
4 [b] 'bawe owoluberyeberye, eyamugoba, tamutwālānga nate okumuwasa, bweyamala okwōnōnebwa; kubanga ekyo kya muzizo mu maso ga Mukama: 'sō tokozānga nsi bibi, Mukama Katondawo gyakuwa okuba obusika.

5 [c] Omusaja bwawasānga omukazi omugya, tatabālānga na 'gye, 'sō tasalirwānga mirimu gyona: anāmalānga omwāka gumu eka nga ye'sa, [d] anāsanyusānga omukazi gwawasi-
6 'za. Omuntu yena tasingirwānga lubengo newakuba'de enso: kubanga asingirwa obulamu (bwomuntu).

7 [e] Bwebasāngānga omuntu nga'ba omuntu yena ku bagandabe abāna ba Isiraeri, nāmukola ngomu'du, oba nāmutūnda; kale omu'bi oyo ana'tibwānga: [f] bwotyo bwono'gyānga obubi wakati mu'gwe.

8 Wekūmēnga [g] mu kibonobono ekyebigenge, okwatirēnga dala okolēnga byona bakabona Abalevi byebanābaigirizānga: nga bwenabalagira bo, bwemutyo bwemunākwatānga.
9 nga okukola. [i] 'Jukira Mukama Katondawo bweyakola [k] Miryamu, mu 'kubo bwemwali muva mu Misiri.

10 Bwoyazikānga mu'no ekintu kyona ekyazikibwa, toingirānga mu nyumbayo okukima omusingogwe.
11 Onoimirirānga ebwēru, nomuntu gwoyazika anāfulumyānga omusi-
12 ngo ebwēru gyoli. Era bwabānga omwāvu, tosulānga ngolina omusi-
13 ngogwe: [l] tolemānga kumu'diza musingo obu'de bwebunāwungērānga, alyoke asule mu kyambalokye, era [m] akusabire omukisa: era [n] kinābānga butūkirivu eri 'gwe mu maso ga Mukama Katondawo.

14 [o] Tojōgānga musenze akolera empēra omwāvu eyetāga, bwaba 'ku muwendo gwa bagandabo oba ku muwendo gwa ba'na'gwāngabo abali munsi ya'mwe munda wenzi'gi-
15 zo: ku lunakulwe [p] onomuwānga empēraye, 'sō nenjuba tegwānga ngekyaliyo; kubanga mwāvu, era agitekako omwoyogwe: [r] alemēnga okukābirirānga okukuwawābira, nekiba kibi gyoli.

16 [s] Bakitābwe teba'tibwānga okubalānga abāna bābwe, 'sō nabāna teba'tibwānga okubalānga bakitābwe: buli muntu bamulāngēnga ekibikye ye okumu'ta.

17 [t] Tokyāmyānga musāngo gwa mu'na'gwānga, newakuba'de ogwatalina kitāwe; 'sō tosingirwānga
18 kyambalo kya namwandu: naye [u] ono'jukirānga nga wali mu'du mu Misiri, Mukama Katondawo nākununula nāku'gyayo: kyenva nkulagira okukolānga ekigambo ekyo.

19 [v] Bwokungulānga ebikungulwabyo mu nimiroyo newerabira ekinywa mu nimiro, to'dāngayo nate okukikima: kinābānga kya mu'na'gwānga, kyatalina kitāwe, era kya namwandu: Mukama Katondawo alyoke [w] akuwēnga omukisa mu mulimu gwona ogwengalozo.

20 Bwokubānga omuzeitunigwo, to'dānga mu matabi lwa kubiri: gunābānga gwa mu'na'gwānga, gwatalina kitāwe, era gwa namwandu.
21 Bwokungulānga (ezabibu) ezomulusukulwo, to'dāngamu ngomaze omulūndi gumu: lunābānga lwa mu'na'gwānga, lwatalina kitāwe,
22 era lwa namwandu. Era ono'jukirānga nga wali mu'du munsi Yemisiri: kyenva nkulagira okukolānga ekigambo ekyo.

---

[r] Ma. 15. 3.
[s] Ma. 15. 10.
[t] Kubal. 30. 2. Mub. 5. 4, 5.
[u] Kubal. 30. 2. Zab. 66. 13, 14.
[w] Mat. 12. 1. Ma'k 2. 23. Luk. 6. 1.
[x] Mat. 5. 31; 19. 7. Ma'k. 10. 4.
[b] Yer. 3. 1.
[c] Ma. 20. 7.
[d] Nge. 5. 18.
[e] Kuv. 21. 16.
[f] Ma. 19. 19.
[g] Lev. 13. 2; 14. 2.
[i] Luk. 17. 32. 1 Kol. 10. 6.
[k] Kubal. 12. 11.
[l] Kuv. 22. 26.
[m] Yob. 29. 11, 13; 31. 20. 2 Kol. 9. 13. 2 Tim. 1. 18.
[n] Ma. 6. 25. Zab. 106. 31; 112. 9. Dan. 4. 27.
[o] Mala. 3. 5.
[p] Lev. 19. 13. Yer. 22. 13. Yak. 5. 4.
[r] Yak. 5. 4.
[s] 2 Basek. 14. 6. 2 Byom. 25. 4. Yer. 31. 29, 30. Ez. 18. 20.
[t] Kuv. 22. 21, 22. Nge. 22. 22. Is. 1. 23. Yer. 5. 28. Zek. 7. 10. Mala. 3. 5.
[u] Ma. 16. 12.
[v] Lev. 19. 9, 10; 23. 22.
[w] Ma. 15. 10. Zab. 14. 1. Nge. 19. 17.

25 Bwewabāngawo [a] empaka nabantu, neba'ja okusalirwa omusāngo, nebabagusalira; [b] banāsalirānga omutūkirivu okugusinga,
2 nomubi okusingibwa; awo olunātukānga, omubi [c] bwabānga a'zi'za ogunāmukubya, omulamuzi anāmugalamizānga, [d] anāmukubirānga mu masoge, ngobubibwe
3 bwebuli, emi'go emibale. [e] Ainza okumusalira emi'go ana, tasu'sāngawo: [f] mugandawo alemēnga okufanana atali wa muwendo gyoli, bwabānga asu'si'zawo ngamukubye emi'go mingi okusinga egyo.
4 [g] Togisibānga kamwā ente ngewūla.
5 [h] Abolugānda bwebanābērānga awamu, omu kubo nāfa, nga talina mutabani, omukazi woyo afu'de tafumbirwānga walala atali wa luganda: muganda wa 'ba aingire gyali, amuwase, amukolere ebi-
6 gwānira muganda wa 'ba. Awo olunātukānga, omuberyeberye gwalizāla yanāsikirānga erinya lya mugandawe eyafa, [k] erinyalye liremēnga okusāngulibwa okuva mu
7 Isiraeri. Era omusaja bwabānga tayagala kuwasa mukazi wa muganda we, mukazi wa mugandawe ayāmbukēnga [l] mu mulyango eri abaka'de, ayogere nti Muganda wa 'baze agāna okuimusiza mugandawe erinya mu Isiraeri, tayagala kunkolera ebigwānira muganda wa 'baze.
8 Kale abaka'de bomukibuga kyābwe bamuitēnga, bamugambe: kale bwa-[m] nāimirirānga nāyogera nti [m] Sagala
9 kumuwasa; kale mukazi wa mugandawe a'jēnga gyali mu maso gabaka'de, [n] anānule engato mu kigerekye, awande amalusu mu masoge; a'demu ayogere nti Bwekityo bwekinākolerwānga omusaja atazimba
10 nyumba ya mugandawe. Era erinyalye liitibwēnga mu Isiraeri nti Nyumba yoyo eyanānulirwa engato.
11 Abasaja bwebabānga balwāna bo'ka na bo'ka, mukazi womu nāsembera okulokola 'bawe mu mukono gwoyo amukuba, nāgolola omukonogwe, nāmukwāta wamberi:
12 omutemāngako omukono, erisolyo terisāsirānga.
13 [o] Tobānga na bya kupima ebitali bimu, ekinene nekitono, mu nsawo-
14 yo. Tobānga na bigero ebitali bimu, ekinene nekitono, mu nyu-
15 mbayo. Obēnga nekyokupima ekitūkirivu ekitasoba; obēnga nekigero ekitūkirivu ekitasoba: [p] enakuzo zibēnga nyingi munsi Mukama
16 Katondawo gyakuwa. Kubanga [r] bona abakola ebiri ngebyo, bona abakola ebitali bya butūkirivu, muzizo eri Mukama Katondawo.
17 [s] Jukira Amaleki bweyakukolera mu 'kubo bwemwali nga muva mu
18 Misiri; bweyakusānga mu 'kubo, na'ta abasembi enyumawo, abanafu bona abenyuma, bwewaziri'ka era
19 ngokōye; [t] nātatya Katonda. Awo olulituka, [u] Mukama Katondawo bwaliba ngakuwa'de okuwu'mula eri abalabebo bona enjui zona, munsi Mukama Katondawo gyakuwa okuba obusika okugirya, kyoliva [w] osāngula oku'jukizibwa kwa Amaleki wansi we'gulu: tewerabiranga.

26 Awo olulituka, bwoliba ngoingi'de munsi Mukama Katondawo gyakuwa okuba obusika,
2 nogirya, notūla omwo; [a] olitōla ku biberyeberye byebibala byona ebye-'taka, byoli'gya munsiyo Mukama Katondawo gyakuwa: nobiteka mu ki'bo [b] nogenda mu kifo Mukama Katondawo kyalyeroboza okutūza
3 omwo erinyalye. Era oli'ja eri kabona alibawo mu biro ebyo, nomugamba nti Njātuli'de lero Mukama Katondawo nga nyingi'de munsi Mukama gyeyalairira bajaja
4 ba'fe okugituwa. Kale kabona alitōla eki'bo ngaki'gya mu mukonogwo, nāki'sā wansi mu maso gekyōto kya Mukama Katondawo.
5 Nāweoli'damu noyogera mu maso ga Mukama Katondawo nti [c] Omusuli [d] eyali nganātera okubula ye yali kitānge, [e] nāserengeta mu Misiri, nātūla omwo, [f] omuwendogwe nga mutono; nāfūka eyo e'gwānga,
6 edene, eryamānyi, eryayāla. [g] Abamisiri nebatukola bubi, nebatubonyabonya, nebatutekako obu'du o-
7 bukakanyavu: [i] netukōwola Mukama Katonda wa bajaja ba'fe, Mukama nāwulira e'dobozi lya'fe, nālaba okubonabona kwa'fe, nokutegana kwa'fe, nokujōgebwa kwa'fe:
8 [k] Mukama nātu'gya mu Misiri nengalo ezamānyi nomukono ogwagololwa, [l] nentisa enyingi, nobubo-
9 nero nebyamagero: nātuingiza mu kifo muno, nātuwa ensi eno, [m] ensi ekulukuta namata nomubisi gwen-
10 juki. Era kakano, laba, ndēse ebiberyeberye ebyokubibala bye'taka, lyompa'de 'gwe, ai Mukama. Era olibiteka wansi mu maso ga Mukama Katondawo, nosinza mu maso
11 ga Mukama Katondawo: era [n] olisanyukira ebirūngi byona Mukama Katondawo byakuwa'de 'gwe nenyumbayo, 'gwe Nomulevi nomu'na'gwānga ali wakatiwo.
12 Bwonomalānga okusolōza [o] ekitūndu ekyekumi ekyekyengerakyo kyona mu mwāka ogwokusatu, [p] gwe mwāka ogusololezebwamu ekitūndu ekyekumi, nolyoka okiwa Omulevi, nomu'na'gwānga, natalina kitāwe, nenamwandu, balire munda wenzi-

[a] Ma. 19. 17. Ez. 44. 24.
[b] Nge. 17. 15.
[c] Luk 12. 48.
[d] Mat. 10. 17.
[e] 2 Kol. 11. 24.
[f] Yob. 18. 3.
[g] Nge. 12. 10. 1 Kol. 9. 9. 1 Tim. 5. 18.
[h] Mat. 22. 24. Ma'k. 12. 19. Luk. 20. 28.
[i] Lua 4. 10.
[k] Lus. 4. 1, 2.
[l] Lus. 4. 6.
[m] Lus. 4. 7.
[n] Lev. 19. 35, 36. Nge. 11. 1. Ez. 45. 10. Mi. 6. 11.
[o] Kuv. 20. 12.
[p] Nge 11. 1. 1 Bas. 4. 6.
[r] Kuv. 17. 8.
[s] Zab. 36. 1. Nge. 16. 6. Bal. 3. 18.
[t] 1 Sam. 15. 3.
[u] Kuv. 17. 14.
[a] Kuv. 23. 19; 34. 26. Kubal. 19. 13. Ma. 16. 10. Nge. 3. 9.
[b] Ma. 12. 5.
[c] Kos. 12. 12.
[d] Lub. 43. 1, 2; 45. 7, 11.
[e] Lub. 46. 1, 6. Bik. 7. 15.
[f] Lub. 46. 27. Ma. 10. 22.
[g] Kuv. 1. 11, 14.
[i] Kuv. 2. 23-25; 3. 9; 4. 31.
[k] Kuv. 12. 37, 51; 13. 3, 14, 16. Ma. 5. 15
[l] Ma. 4. 34.
[m] Kuv. 3. 8.
[n] Ma. 12. 7, 12, 18; 16. 11.
[o] Lev. 27. 30. Kubal. 18. 24.
[p] Ma. 14. 28, 29.

13 'gizo ba'kute; era onoyogerānga
mu maso ga Mukama Katondawo
nti Ebintu ebyatukuzibwa mbi'gye
mu nyumba yānge, era mbiwa'de
Omulevi, nomu'na'gwānga, natalina
kitāwe, nenamwandu, ngekiragiro-
kyo kyona bwekiri kyewandagira:
sisobe'za ku biragirobyo na kimu,
[r] Zab. 119. 141, 153, 176. [s] Lev. 7.:-9: 21. 1, 11. Kos. 9. 4.
14 [r] 'sō sibyerabi'de: [s] sikiryānga-
nga nkyali mu naku zānge, 'sō siki-
terekāngako nga siri mulongōfu,
'sō sikiwāngako olwabafu: nawulira
e'dobozi lya Mukama Katonda wā-
nge, nkoze nga byona bwebiri bye-
[t] Is. 63. 15. Zek. 2. 13.
15 wandagira. [t] Tunula ngoima mu
kifokyo ekitukuvu mwotūla, mu
'gulu, owe omukisa abantubo Isira-
eri, ne'taka lyotuwa'de, nga bwewa-
lairira bajaja ba'fe, ensi ekulukuta
namata nomubisi gwenjuki.
16 Lero Mukama Katondawo aku-
lagira okukolānga amatēka gano
nemisāngo: kyonovānga obyekūma
nobikola nomutimagwo gwona ne-
[u] Kuv. 20. 19.
17 memeyo yona. [u] Oyātu'de lero Mu-
kama nga ye Katondawo, era ngo-
notambulirānga mu makuboge, ne-
wekūmānga amatēkage nebiragiro-
bye nemisāngogye, nowulirānga
[v] Kuv. 6. 7; 19. 5. Ma. 7. 6; 14. 2; 28. 9.
18 e'doboziryo: era [c] Mukama ayātu'de
lero 'gwe okubērānga e'gwānga
eryenvuma eri ye ye nyini, nga
[w] Ma. 4. 7, 8; 28. 1. Zab. 148. 14.
[x] Kuv. 19. 6. Ma. 7. 6; 28. 9. 1 Pet. 2. 9.
19 bweyakusubiza, era wekūmēnga
ebiragirobye byona; era [v] akngu-
lumizēnga okusinga amawānga gona
geyakola, olwetendo nolwerinya no-
lwekitibwa; era obērēnga [z] e'gwānga
etukuvu eri Mukama Katondawo,
nga bweyayogera.

27 Awo Musa nabaka'de ba Isira-
eri, nebalagira abantu, nga bo-
gera nti Mwekūmēnga ekiragiro
2 kyona kyembalagira lero. Kale
olulituka ku lunaku olwo [a] lwemuli-
[a] Yos. 4. 1.
somoka Yoludani okuingira mu-
nsi Mukama Katondawo gyakuwa,
[b] Yos. 8. 32.
[b] olyesimbira amainja amanene, no-
3 gasīgako enoni: era oliwandika
kugo ebigambo byona ebyamatēka
gano, bwolimala okusomoka; olyo-
ke oingire munsi Mukama Kato-
ndawo gyakuwa, ensi ekulukuta na-
mata nomubisi gwenjuki, nga Mu-
kama, Katonda wa bajajabo, bwe-
4 yakusubiza. Awo olulituka bwe-
muliba nga musomose Yoludani,
nemulyoka musimba amainja gano,
gembalagira lero, [c] ku lusozi Ebali,
[c] Ma. 11. 29. Yos. 8. 30.
5 nogasīgako enoni. Era olizimbira
eyo ekyōto kya Mukama Katonda-
wo, ekyōto ekyamainja: [d] togaimu-
[d] Kuv. 20. 25. Yos. 8. 31.
6 sāngako kintu kya kyūma. Ekyōto
kya Mukama Katondawo onokizi-
mbyānga amainja agatali mateme:
era okwo kwonowerānga ebiwebwa-
yo ebyōkebwa eri Mukama Kato-
7 ndawo: era onosalānga ebiwebwayo
olwemirembe, nolirānga eyo; era
onosanyukirānga mu maso ga Mu-
8 kama Katondawo. Era oliwandi-
kira dala bulūngi ku mainja ago e-
bigambo byona ebyamatēka gano.
9 Awo Musa ne bakabona Abalevi
nebagamba Isiraeri yena nti Musi-
rike, muwulire, 'gwe Isiraeri; [e] lero
[e] Ma. 26. 18.
ofūse e'gwānga lya Mukama Ka-
10 tondawo. Kyonovānga ogōndera
e'dobozi lya Mukama Katondawo,
nokolānga ebiragirobye namatēka-
ge, byenkulagira lero.
11 Awo Musa nākūtira abantu ku
12 lunaku olwo, ngayogera nti [f] Bano
[f] Ma. 11. 29. Yos. 8. 33.
be baliīmirira ku lusozi Gerizimu
okusabira abantu omukisa nga mu-
maze okusomoka Yoludani; Simeo-
ni, ne Levi, ne Yuda, ne Isakali,
13 ne Yusufu, ne Benyamini: era
[g] bano be baliīmirira ku lusozi E-
[g] Ma. 11. 29. Yos. 8. 33.
bali olwokukolima; Leubeni, Gadi,
ne Aseri, ne Zebuluni, Dani, ne
14 Nafutali. Kale [h] Abalevi bali'damu
[h] Ma. 33. 10. Yos. 8. 33. Dan. 9. 11.
nebagamba abasaja bona aba Isira-
eri ne'dobozi 'dene nti.
15 [k] Akolimirwe omuntu akola ekifa-
[k] Kuv. 20. 4, 23; 34. 17. Lev. 19. 4; 26. 1. Ma. 4. 16, 23; 5. 8. Is. 44. 9. Kos. 13. 2.
nanyi ekyōle oba ekifumbe, ekyo-
muzizo eri Mukama, omulimu gwe-
ngalo zomukozi, nākisimba mu kyā-
ma. [l] Abantu bona neba'damu ne-
[l] Kubal. 5. 22. Yer. 11. 5. 1 Kol. 14. 16.
bagamba nti Amina.
16 [m] Akolimirwe oyo anyōma kitāwe
[m] Kuv. 20. 12; 21. 17. Lev. 19. 3. Ma. 21. 18.
oba nyina. Abantu bona nebaga-
mba nti Amina.
17 [n] Akolimirwe oyo a'julula ensalo
[n] Ma. 19. 14. Nge. 22. 28.
ya mulirānwawe. Abantu bona ne-
bagamba nti Amina.
18 [o] Akolimirwe oyo akyāmya omu-
[o] Lev. 19. 14.
zibe wamaso okuva mu 'kubo. A-
bantu bona nebagamba nti Amina.
19 [p] Akolimirwe oyo akyāmya ensō-
[p] Kuv. 22. 21, 22. Ma. 10. 18; 24. 17. Mala. 3. 5.
nga eyomu'na'gwānga natalina ki-
tāwe nenamwandu. Abantu bona
nebagamba nti Amina.
20 [r] Akolimirwe oyo asula ne mukazi
[r] Lev. 18. 8; 20. 11. Ma. 22. 30.
wa kitāwe; kubanga abi'ku'de olu-
kugiro lwa kitāwe. Abantu bona
nebagamba nti Amina.
21 [s] Akolimirwe oyo asula nensolo
[s] Lev. 18. 23; 20. 15.
yona yona. Abantu bona nebaga-
mba nti Amina.
22 [t] Akolimirwe oyo asula ne mwa-
[t] Lev. 18. 9; 20. 17.
nyina, muwala wa kitāwe oba mu-
wala wa nyina. Abantu bona neba-
gamba nti Amina.
23 [u] Akolimirwe oyo asula ne mu-
[u] Lev. 18. 17; 20. 14.
ko'domiwe. Abantu bona nebaga-
mba nti Amina.
24 [w] Akolimirwe oyo akuba mulirā-
[w] Kuv. 20. 13; 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Kubal. 35. 31. Ma. 19. 11.
nwawe mu kyāma. Abantu bona
nebagamba nti Amina.
25 Akolimirwe oyo alya empēra eyo-
ku'sa omuntu ataliko musāngo. A-
bantu bona nebagamba nti Amina.
26 Akolimirwe oyo atanyweza biga-
mbo bya matēka gano okubikolānga.
Abantu bona nebagamba nti Amina.

28 Awo olunãtukãnga, [a] bwononyikirãnga okuwulira e'dobozi lya Mukama Katondawo, okukwata ebiragirobye byona byenkulagira lero, okubikolãnga, Mukama Katondawo [b] anãkugulumizãnga okusinga amawãnga gona agali kunsi:
2 nemikisa gino gyona ginãku'jirãnga [c] ginãkutũkãngako, bwonowulirãnga e'dobozi lya Mukama Katondawo. [d] Onobãnga nomukisa mu
3 kibuga, era onobãnga nomukisa
4 [e] mu kyãlo. [f] Ekibala kyomubirigwo kinãbãnga nomukisa, nekibala kye'takalyo, nekibala kyekisibokyo,
5 eza'de lyentezo nabãna bembuzizo.
Eki'bokyo kinãbãnga nomukisa no-
6 lutibalwo olwokugoyeramu. [g] Onobãnga nomukisa bwonoingirãnga, era onobãnga nomukisa bwonofu-
7 lumãnga. Mukama [i] anãkubirãnga mu masogo abalabebo abakugolokokerako: banãfulumãnga okukutabãla mu 'kubo limu, neba'dukãnga mu masogo mu makubo mu-
8 sãnvu. Mukama [k] anãlagirãnga omukisa (okuba) ku'gwe mu mawanikago, ne mu byona [l] byotekako omukonogwo; era anãkuweränga mukisa munsi Mukama Katondawo
9 gyakuwa. [m] Mukama anãkunywezãnga okuba e'gwãnga etukuvu eri ye, nga bweyakulairira: bwonokwatãnga ebiragiro bya Mukama Katondawo notambulirãnga mu ma-
10 kuboge. Awo amawãnga gona agokunsi ganãlabãnga [n] ngotũmi'dwa erinya lya Mukama; [o] negakutyã-
11 nga. Era [p] Mukama anãkugagawazãnga olwebirũngi, mu bibala byomubirigwo ne mu bibala byensolozo ne mu bibala bye'takalyo, munsi Mukama gyeyalairira baja-
12 jabo okukuwa. Mukama anãku'gulirãngawo eterekerolye edũngi e'gulu [r] okugaba enkuba yensiyo mu bu'de bwayo, [s] nokuwa omukisa omulimu gwona ogwomukonogwo: era [t] onowolãnga amawãnga mangi.
13 'sõ tewewolãnga. Era Mukama anãkufũlãnga omutwe 'sõ si mukira; era onobãnga wa'gulu wo'ka 'sõ si wansi; bwonowulirãnga ebiragiro bya Mukama Katondawo, okubi-
14 kwatãnga nokubikolãnga; nolema okukyãmãnga okuva mu kigambo kyona kwebyo byembalagira lero, okugenda ku mukono ogwadyo newakuba'de ku gwa kono, okugoberera bakatonda abalala okubawereza.
15 Naye olulituka, [u] bwotoliwulira 'dobozi lya Mukama Katondawo, okukwata ebiragirobye byona namatẽkage byenkulagira lero okubikola; ebikolimo bino byona biriku'jira, bi-
16 rikutũkako. Olikolimirwa [v] mu kibu-
17 ga, era olikolimirwa mu kyãlo. Eki-
'bokyo kirikolimirwa nolutibalwo
18 olwokugoyeramu. Ebibala byomubirigwo birikolimirwa, nebibala bye
'takalyo, eza'de lyentezo, nabãna be-
19 mbuzizo. Onokolimirwãnga bwonoingirãnga era onokolimirwãnga bwo-
20 nofulumãnga. Mukama anãkusindikãngako [w] okukolimirwa nokulemwa [x] nokunenyezebwa, mu byona byotekako omukonogwo okukola, okutũsa lwolizikirizibwa, nokutũsa lwolifafagana amãngu; olwobubi bwe-
21 bikolwabyo ebyakunsengusa. Mukama [a] anãkulwãzãnga kawumpuli yega'tẽnga nãwe okutũsa lwalikumalawo okuva kunsi, gyoingiramu
22 okugirya. [b] Mukama anãkukubãnga akakono, nomusuja, nokuzimba, nokwõkya okungi, nekitala, [c] nokwõnõneka, nokugengewala; era binãkugobererãnga okutũsa lwolizikiri-
23 ra. [d] Ne'gululyo eriri wa'gulu ku mutwegwo linãbãnga kikomo, ne-'taka eriri wansiwo linãbãnga kyũ-
24 ma. Mukama anãfulãnga enkuba eyensiyo okuba e'fufuge nenfũfu: mu gulu mwenãvãnga oku'ka ku'gwe,
25 okutũsa lwolizikirizibwa. [e] Mukama anãkukubãnga mu maso gabalabebo: onofulumãnga okubatabãla mu 'kubo limu, era ono'dukãnga mu makubo musãnvu mu maso gãbwe: era [f] onoyunganyizibwãnga eruri nerui mu bwakabaka bwona
26 obwensi. [g] Nomulãmbogwo gunãbãnga kya kulya kya nyonyi zona ezomu'banga, era kya nsolo ezokunsi, 'sõ tewabengawo alizigung'u-
27 mula. Mukama anãkuletãngako [i] e'jute Eryemisiri, [k] namabwa, nolukõnvuba nobuwere ebitakuwo-
28 nyezekako. Mukama anãkuletãngako e'dalu nobuzibe bwamaso
29 nokusamalirira kwomutima: era [l] onowãmantãnga mu tuntu, ngomuzibe wamaso bwawãmantira mu kizikiza, 'sõ tolabenga mukisa mu makubogo: era onojõgebwãnga bujõgebwa era ononyagibwãnga enaku zona, 'sõ tewabengawo anãkulokola. [m] Onoyogereza omukazi, nomulala anãsulãnga naye: [n] onozĩmbãnga enyumba, 'sõ tobẽrenga omwo: onosimbãnga olusuku lwemizabibu, 'sõ tolyenga bibala bya-
31 lwo. Enteyo ene'tirwãnga mu masogo, 'sõ togiryengako: endogoiyo enenyagibwãnga lwa mãnyi mu masogo, 'sõ teku'dizibwenga: endigazo zinãgabirwãnga abalabebo, 'sõ tobengako anãkulokolãnga. Batabanibo nabawalabo banãgabirwãnga e'gwãnga edala, era amasogo ganãtunulãnga ganãzibãnga olwokubegõmba okuzibya obu'de: 'sõ tewabengawo kintu
33 ekinãbãnga mu buĩnza bwomukonogwo. [o] Ebibala bye'takalyo, ne-

[a] Kuv. 15. 26. Lev. 26. 3. Is. 55. 2.
[b] Ma. 26. 19.
[c] Zek. 1. 6.
[d] Zab. 128. 1, 4.
[e] Lub. 39. 5.
[f] Lub. 22. 17; 49. 25. Ma. 7. 13. Zab. 107. 38; 127. 3; 128. 3. Nge. 10. 22.
[g] Zab. 121. 8.
[i] Lev. 26. 7, 8. 2 Sam. 22. 38, 39, 41. Zab. 89. 23.
[k] Lev. 25. 21.
[l] Ma. 15. 10.
[m] Kuv. 19. 5, 6. Ma. 7. 6; 26. 18, 19; 29. 13.
[n] Kubal. 6. 27. 2 Byom. 7. 14. Is. 63. 19. Dan. 9. 18, 19.
[o] Ma. 11. 25.
[p] Ma. 30. 9. Nge. 10. 22.
[r] Lev. 26. 4. Ma. 11. 14.
[s] Ma. 14. 29.
[t] Ma. 15. 6.
[u] Lev. 26. 14. Kung. 2. 17. Dan. 9. 11, 13. Mala. 2. 2.
[v] Iu. 3 neb.
[w] Mala. 2. 2.
[x] Zab. 30. 16. Is. 30. 17; 51. 20.
[a] Lev. 26. 25. Yer. 24. 10.
[b] Lev. 26. 16.
[c] Am. 4. 9.
[d] Lev. 26. 19.
[e] Lev. 26. 17, 37. Ma. 32. 30. Is. 30. 17.
[f] Yer. 15. 4; 29. 9. Ez. 23. 46.
[g] Zab. 79. 2.
[i] Kuv. 9. 9; 15. 26.
[k] 1 Sam. 5. 6. Zab. 78. 66.
[l] Is. 59. 10.
[m] Yob. 31. 10.
[n] Am. 5. 11. Zef. 1. 13.
[o] Lev. 26. 16. Yer. 5. 17.

mirimugyo gyona, e'gwānga lyotomanyi liribirya; era onojōgebwānga bujōgebwa era onobeteńtebwā-
34 nga enaku zona: nokulaluka nolaluka olwokulaba kwamasogo kwo-
35 nolabānga. Mukama anākulwāzānga amavivi namagulu e'jute ebi, lyotowonyezeka, okuva munda wekigerekyo okutūsa kubwēzinge bwo-
36 mutwegwo. [p] Mukama anākuletānga 'gwe ne kabaka gwoliimusa okuknfuga, eri e'gwānga lyotomanyanga 'gwenewakuba'de bajajabo; era [r]onowererezānga eyo bakatonda
37 abalala, emiti namainja. Era onofūkānga [s] ekyewunyo, olugero, [t] nekigambo ekyobuwemu mu mawānga gona Mukama gyanākutwālā-
38 nga. [u] Onofulumyānga mu nimiro ensigo nyingi, onoingizānga ntono; kubanga [w] enzige enegiryānga.
39 Onosimbānga ensuku zemizabibu nozirima, naye tonywenga ku mwenge gwamu newakuba'de okukungula; kubanga akawuka kanagi-
40 ryānga. Onobānga nemizeituni mu nsalozozona, naye tosābengamafuta gagyo; kubanga omuzeitunigwo
41 gunākunkumulānga amagu. Olizāla abāna abobulenzi nabobuwala, naye tebabenga babo; [y] kubanga
42 balitwālibwa mu busibe. Emitigyo gyona nebibala bye'takalyo
43 enzige enebiryānga. Omu'na'gwānga ali wakati mu'gwe aneyongerayongerānga okulinya wa-'gulu okukusinga; nāwe oneyonge-
44 rayongerānga oku'ka wansi. Anākuwolānga, nāwe tomuwolenga: [z] anābānga mutwe, nāwe onobānga
45 mukira. Era ebikolimo ebyo byona bināku'jirānga binākugobererānga binākutūkāngako okutūsa lwolizikirizibwa; kubanga tewawulira 'dobozi lya Mukama Katondawo, okukwata ebiragirobye namatēkage
46 byeyakulagira: era binābānga ku-'gwe okuba [a] akabonero nekyewunyo, ne ku za'deryo enaku zona:
47 [b] kubanga tewawereza Mukama Katondawo nesanyu era nomutima ogujaguza, [c] olwebintu byona oku-
48 ba ebingi: kyonovānga owereza abalabebo Mukama banāsindikānga okukulūmba, ngolūmwa enjala nenyōnta, era ngoli bwerēre, era ngobulwa ebintu byona: era [d] anātekānga ekikoligo ekyekyūma ku nkotoyo, okutūsa lwalimala oku-
49 kuzikiriza. [e] Mukama alikuletako e'gwānga ngali'gya wala mu nkomerero yensi, [f] ngempūngu bwebūka; e'gwānga lyotolitegēra lulimi
50 lwalyo; e'gwānga eryobwenyi obukāmbwe, [g] eritalitya maso ga baka-
51 'de, 'sō teririsāsira bato: era [i] anālyānga ebibala byensolozo, nebibala bye'takalyo, okutūsa lwoliziki-

rizibwa: era eritalikulekera ng'ano, newakuba'de omwenge, newakuba'de amafuta, eza'de lyentezo, newakuba'de abāna bembuzizo, o
52 kutūsa lwalikuzikiriza. Era [k] anākuzingizānga mu miryāngogyo gyona, okutūsa enkomerazo empānvu eziriko ebigo zewesiga lwezirigwa munsiyo yona: era alikuzingiza mu miryāngogyo gyona munsiyo yona, Mukama Katondawo gyakuwa'de. Era [l] onolyānga ebibala
53 byomubirigwo 'gwe, enyama yabānabo abobulenzi nabobuwala Mukama Katondawo bākuwa'de; mu kuzingizibwa ne mu kuziizibwa
54 abalabebo kwebanākuziizānga. Omusaja omugōnvu mu'mwe era omwenānyi enyo, erisolye limābānga 'bi eri mugandawe neri omukazi owomukifubakye, neri abānabe
55 abasiga'de abakyaliwo: nobutawa nātawa muntu yena kubo ku nyama yabānabe banālyānga nga taliko ekimusigali'de; mu kuzingizibwa ne mu kuziizibwa omulabewo kwanākuziizānga mu miryāngogyo
56 gyona. Omukazi omugōnvu mu-'mwe era omwenānyi, ataganya kulinyisa ku 'taka kigerekye olwokwenānya nobugōnvu, erisolye limābānga 'bi eri 'ba owomukifubakye, neri mutabaniwe, neri muwa-
57 lawe; neri omwānawe omuto afuluma wakati webigerebye, neri abānabe balizāla; kubanga anābalyānga nkiso olwokubulwa ebintu byona: mu kuzingizibwa ne mu kuziizibwa omulabewo kwanākuziizānga mu miryāngogyo
58 gyona. Bwotokwatenga bigambo byona ebyomumatēka gano ebiwandiki'dwa mu kitabo kino okubikolānga, olyoke otyēnga [m] erinya lino eryekitibwa
59 era eryentīsa, Mukama Katondawo; awo Mukama anāfūlānga ebibonyobonyobyo [n] ebyekitalo, nebibonyobonyo byeza'deryo, ebibonyobonyo ebinene era ebirwawo enyo, era endwa'de enkāmbwe era ezi-
60 rwawo enyo. Era anākuletāngako nate [o] endwa'de zona Ezemisiri zewatyānga; era zinega'tānga nāwe.
61 Era na buli ndwa'de na buli kibonyobonyo ekitawandiki'dwa mu kitabo ekyamatēka gano, ebyo Mukama anābikuletāngako, okutūsa
62 lwolizikirizibwa. Era [p] mulisigalawo omuwendo gwa'mwe nga mutono, [r] newakuba'de nga mwali ngemunyenye ezomu'gulu olwobungi; kubanga tewawulira 'dobozi lya
63 Mukama Katondawo. Awo olunātukānga Mukama nga [s] bweyabasanyukirako okubakola obulūngi; nokubāza bwatyo Mukama [t] anābasanyukirāngako okubazikiriza nokubafafaganya; era muna'gyibwānga-

[p] 2 Basek. 17. 4, 6; 24. 12, 14; 25. 7, 11. 2 Byom. 33. 11; 36. 6, 20.
[r] Ma. 4. 28. Yer. 16. 13.
[s] 1 Basek. 9. 7, 8. Yer. 24. 9. Zek. 8. 13.
[t] Zab. 44. 14.
[u] Mi. 6. 15. Ka'g. 1. 6.
[w] Yo. 1. 4.
[y] Kung. 1. 5.
[z] Kung. 1. 5.
[a] Ez. 14. 8.
[b] Nek. 9. 35–37.
[c] Ma. 32. 15.
[d] Yer. 28. 14.
[e] Yer. 5. 15; 6. 22, 23. Luk. 19. 43.
[f] Yer. 48. 40; 49. 22. Kung. 4. 19. Ez. 17. 3, 12. Kos. 8. 1.
[g] 2 Byom. 36. 17. Is. 47. 6
[i] Is. 1. 7.
[k] 2 Basek. 25. 1, 2, 4.
[l] Lev. 26. 29. 2 Basek. 6. 28, 29. Yer. 19. 9. Kung. 2. 20; 4. 10.
[m] Kuv. 6. 3.
[n] Dan. 9. 12.
[o] Ma. 7. 18.
[p] Ma. 4. 27.
[r] Ma. 10. 22. Nek. 9. 23.
[s] Ma. 30. 9. Yer. 32. 41.
[t] Nge. 1. 26. Is. 1. 24.

ko okuva kunsi gyoingira okugirya.
64 Era Mukama [e] anākusāsānyānga mu mawānga gona, okuva ku nkomerero yensi okutūsa ku nkomerero yensi; era onowererezānga eyo bakatonda abalala botomanyānga 'gwe newakuba'de bajajabo, emiti
65 namainja. Era [u] mu mawānga ago toliraba kwesima kwona, 'sō nekigerekyo tekibengako wekirinya okuvu'mula: naye [w] Mukama anākuwānga omutima ogukankana, namaso agaziba, [y] nememe ekōzimba;
66 nobulamubwo bunābusibwabusibwānga mu masogo; era onotyānga emisana nekiro, 'sō tobengako kwotegērera obūlamubwo (bwebunāba):
67 [z] enkya onoyogerānga nti Singa buwunge'de! era akawungēzi onoyogerānga nti Singa buke-'de! olwokutya kwomutimagwo kwonotyānga, nolwokulaba kwa-
68 masogo kwonolabānga. Era Mukama [a] aliku'za mu Misiri nate namāto, mu 'kubo lyenakugambako nti [b] Toliriraba nate mulūndi gwa kubiri: era eyo mulyetūnda eri abalabe ba'mwe okuba aba'du nabazāna, 'sō tewabengawo muntu anābagulānga.

29 Enyo bye bigambo ebyendagāno Mukama gyeyalagira Musa okulagāna nabāna ba Isiraeri munsi ya Moabu, obuta'sāko [a] ndagāno gyeyalagāna nabo ku Kolebu.
2 Era Musa nāita Isiraeri yena nābagamba nti [b] Mwalaba byona Mukama byeyakolera mu maso ga-'mwe munsi Yemisiri eri Falao neri aba'dube bona neri ensiye yona;
3 [c] okukema okukulu amasogo kwegālaba, nobubonero, nebyamagero
4 biri ebikulu: naye [d] Mukama tabawa'de mutima gwa kutegēra namaso agokulaba namatu agokuwulira
5 ne lero. [e] Nānge nakamaze emyāka ana nga mbakulembera mu 'dūngu: [f] ebyambalo bya'mwe tebika-'diye ku'mwe, nengatoyo teka'diye
6 ku kigerekyo. [g] Temwalyānga ku 'mere 'sō temwanywānga ku mweneye newakuba'de ekitamīza: mulyoke mumanye nga 'nze Mukama
7 Katonda wa'mwe. Era bwemwatūka mu kifo kino, [i] Sikoni kabaka Wekesuboni ne Ogi kabaka Webasani nebasitula okulwāna na'fe, ne-
8 tuba'ta: netulya ensi yābwe, [k] netugiwa Abaleubeni Nabagadi nekitūndu kyekika Kyabamanase, oku-
9 ba obutaka. Kale [l] mwekūmēnga ebigambo ebyendagāno eno, mubikolēnga, [m] mulyoke mulabēnga omukisa mu byona byemukola.
10 Mūmiri'de lero 'mwena mu maso ga Mukama Katonda wa'mwe; abakulu ba'mwe, ebika bya'mwe, abaka'de ba'mwe, nabāmi ba'mwe, be
11 basaja bona aba Isiraeri, abāna ba-'mwe abato, abakazi ba'mwe, nomu'na'gwāngawo ali wakati mu nsisirazo, okuva ku [n] mutyābi wenkuzo okutūka ku musenyi wama'zigo:
12 olagāne endagāno ya Mukama Ka-
13 tondawo gyakulairira lero: [o] akunyweze lero gyāli ye okubānga e-'gwānga, era abēreēnga Katonda gyoli, nga [p] bweyakugamba, era nga [r] bweyalairira bajajabo Ibulaimu,
14 Isaka, ne Yakobo. 'So [s] siragāna ndagāno eno nendaira ekirairo kino
15 eri 'mwe 'mwe'ka; naye eri oyo ali-miri'de wano awamu na'fe lero mu maso ga Mukama Katonda wa'fe, era [t] neri oyo atali wano wamu na-
16 'fe lero: [kubanga mumanyi bwetwatūlānga munsi Yemisiri; era bwetwagukira wakati mu mawānga
17 gemwaitamu; era mwalabānga ebyemizizo byābwe, nebifananyi byābwe, emiti namainja, efeza nezābu,
18 ebyali mubo:] walemēnga okuba mu'mwe omusaja oba mukazi oba nyumba oba kika, [u] akyāmya omutimagwe lero okuva ku Mukama Katonda wa'fe, okugenda okuwereza bakatonda abamawānga gali; [w] walemēnga okuba mu'mwe ekiko-
19 lo ekibala akalulwe nabusinso; era olunātukānga ngawulira ebigambo ebyekikolimo kino, neyenyumiriza mu mutimagwe, ngayogera nti Nābānga nemirembe newenātambuliránga mu [y] bukakanyavu bwomutima gwānge, okuzikiriza yo atobye
20 wamu nomukalu: [z] Mukama tamusonyiwenga, naye [a] obusūngu bwa Mukama [b] nobu'gyabwe nebiryoka binyōkera omusaja oyo, nekikolimo kyona ekiwandiki'dwa mu kitabo kino kināmubāngako, era Mukama
21 [c] anāsāngulānga erinyalye okuli'gya wansi we'gulu. Era Mukama [d] anāmwāwulirānga obubi okumu'gya mu bika byona ebya Isiraeri, ngebikolimo byona bwebiri ebyendagāno ewandiki'dwa mu kitabo kino e-
22 kyamatēka. Era eza'de eriri'dawo abāna ba'mwe abaliimuka okuba-'diriira, nomu'na'gwānga aliva munsi yewala, balyogera, bwebaliraba ebibonyobonyo byensi eyo nendwa-
23 'de Mukama zagirwāzi'za; era ngensi yayo yona kiberiti na [e] munyo na kusirira, nga si nsige, 'sō tebala, 'sō nomu'do gwona tegumera omwo, [f] ngokusūlibwa Kwesodoma ne Gomola, Aduma ne Zeboimu, Mukama
24 byeyasūla mu busūngubwe ne mu kiruikye: amawānga gona galyogera nti [g] Mukama ekimukoze'za ensi eno bwekityo kiki? okwōkya kwobusūngu buno obungi makulu ki?
25 Abantu nebalyoka bogera nti Kubanga bāleka endagāno ya Mukama,

[e] Lev. 26. 33. Nu. 4. 27, 28. Nek. 1. 8. Yer. 16. 13.
[u] Am. 9. 4.
[w] Lev. 26. 36.
[y] Lev. 26. 16.
[z] Yob. 7. 4.
[a] Yer. 43. 7. Kos. 8. 13; 9. 3.
[b] Ma. 17. 16.
[c] Ma. 5, 2, 3.
[b] Kuv. 19. 4.
[c] Ma. 4. 34; 7. 19.
[d] Is. 6. 9, 10; 63. 17. Yok. 8. 43. Bik. 28. 26, 27. Bef. 4. 18.
[e] Ma. 8. 2.
[f] Ma. 8. 4.
[g] Kuv. 16. 12. Ma. 8. 3. Zab. 78. 24, 25.
[i] Kubal. 21. 23, 24, 33. Ma. 2. 32; 3. 1.
[k] Kubal. 32. 33. Ma. 3. 12, 13.
[l] Ma. 4. 6. Yos. 1. 7. 1 Basek. 2. 3.
[m] Yos. 1. 7.
[n] Yos 8. 21, 23, 27.
[o] Ma. 28. 9.
[p] Kuv. 6. 7.
[r] Lub. 17. 7.
[s] Yer. 31. 31-33. Beb. 8. 7, 8.
[t] Bik. 2. 39. 1 Kol. 7. 14.
[u] Ma. 11. 16.
[w] Bik. 8. 23. Beb. 12. 15.
[y] Mub. 11. 9.
[z] Ez. 14. 7, 8.
[a] Zab. 74. 1.
[b] Zab. 79. 5. Ez. 23. 25.
[c] Ma. 9. 14.
[d] Mat. 24. 51.
[e] Zab. 107. 34. Yer. 17. 6. Zef. 2. 9.
[f] Lub. 19. 24, 25.
[g] 1 Basek. 9. 8, 9. Yer. 22. 8, 9.

Katonda wa bajaja bābwe, gyeyalagāna nabo bweyaba'gya munsi Ye-
26 misiri; nebagenda nebawereza bakatonda abalala, nebabasinza, bakatonda bebāli tebamanyi, era beyali
27 tabawa'de: obusūngu bwa Mukama kyebwava bubūbūka kunsi eno, [i] okugiretako ekikolimo kyona ekiwandiki'dwa mu kitabo kino;
28 kale Mukama [k] nābasimbula munsi yābwe, mu busūngu ne mu kirui ne mu kunyiga okungi, nābasūla munsi endala, nga lero.
29 Ebyekyāma biba bya Mukama Katonda wa'fe: naye ebibi'kulibwa biba bya'fe era bya bāna ba'fe, emirembe gyona, tulyoke tukolēnga ebigambo byona ebyomumatēka gano.

30 Awo [a] olunātukānga, [b] ebyo byona bwebirimala okuku'jira, omukisa nekikolimo, byenta'de mu masogo, nāwe [c] bwonobi jukiriranga mu mawānga gona Mukama Katondawo gyakugobe'de, [d] nokomawo
2 eri Mukama Katondawo, nogōndera e'dobozirye nga byona bwebiri byenkulagira lero, 'gwe nabānabo, nomutimagwo gwona, era nememeyo
3 yona; [e] Mukama Katondawo nālyoka akyūsa okunyagibwakwo, nākusāsira, nākomawo [f] nākukung'anya ngaku'gya mu mawānga gona, Mukama Katondawo gyeya-
4 kusāsānyiza. [g] Omuntu yena ku babo abāgobebwa bwaba ngali mu nsōnda ze'gulu, Mukama Katondawo anāku'gyānga eyo okukukung'a-
5 nya, era anākukimānga eyo: era Mukama Katondawo anākuingizānga munsi bajajabo gyebālya, nāwe oligirya; era alikukola bulūngi, a-
6 likwāza okusinga bajajabo. Era [i] Mukama Katondawo alikukomola omutima, nomutima gweza'deryo, okwagalānga Mukama Katondawo nomutimagwo gwona, nememeyo yo-
7 na, olyoke obe omulamu. Era Mukama Katondawo aliteka ebikolimo eebyo byona ku balabebo, ne kwabo
8 abākukyāwa, abākui'ganyānga. Era olikomawo nogōndera e'dobozi lya Mukama, nokola ebiragirobye byo-
9 na, byenkulagira lero. Era [k] Mukama Katondawo alikwāza mu mulimu gwona ogwomukonogwo, mu bibala byomubirigwo, ne mu bibala byekisibokyo, ne mu bibala bye'takalyo, olwobulūngi: kubanga Mukama [l] alikusanyukirako nate olwobulūngi, nga bweyasanyukira ku ba-
10 jajabo: obanga oligōndera e'dobozi lya Mukama Katondawo, okwekūmānga ebiragirobye namatēkage ebiwandiki'dwa mu kitabo kino ekyamatēka; obanga olikyūkira Mukama Katondawo nomutimagwo gwona nememeyo yona.

11 Kubanga ekiragiro kino kyenkulagira lero [m] tekiinze kukukalubiri-
12 ra, 'sō tekiri wala. [n] Tekiri mu 'gulu nokwogera noyogera nti Ani anātulinyira mu 'gulu, akituletere, atu-
13 kiwulize, tulyoke tukikole? 'Sō tekiri mitala wenyanja nokwogera noyogera nti Ani alituwungukira enyanja, akituletere, atukiwulize, tu-
14 lyoko tukikole? Naye ekigambo kikuli kumpi nyo, mu kamwāko ne mu mutimagwo olyoke okikolēnga.
15 Laba, [o] lero nta'de mu masogo obulamu nobulūngi, nokufa nobubi;
16 kubanga nkulagira lero okwagalānga Mukama Katondawo, okutanbuliranga mu makuboge, nokwekūmānga ebiragirobye namatēkage nemisāngogye, olyoke obēnga omulamu oyalēnga era Mukama Katondawo alyoke akuwēnga omukisa
17 munsi gyoingira okugirya. Naye omutimagwo bwegunākyāmānga nogāna okuwulira, naye nosendebwasendebwānga nosinzānga bakatonda abalala nobawerezānga;
18 [p] mbategēreza dala lero nga temulirema kuzikirira; temulimala naku za'mwe nyingi kunsi gyosomokera Yoludani okuingira okugirya.
19 [r] Mpita e'gulu nensi okuba abajulirwa gyemuli lero, nga nta'de mu masogo obulamu nokufa, omukisa nokukolimirwa: kale weroboze obulamu, olyoke obēnga omulamu, 'gwe
20 neza'deryo: okwagalānga Mukama Katondawo, okugōnderānga e'dobozirye, nokwega'tānga naye: kubanga oyo [s] bwe bulamubwo, era kwe kuwangāla enakuzo: olyoke otūlēnga munsi Mukama gyeyalairira bajajabo, Ibulaimu, Isaka, ne Yakobo, okubawa.

31 Awo Musa nāgenda nābūlira Isiraeri yena ebigambo ebyo.
2 Nābagamba nti [a] Lero nakamaze emyāka kikumi mwabiri; sikyainza [b] kufuluma na kuingira: era Mukama yang'amba nti [c] To'ja kusomoka
3 Yoludani ono. Katondawo [d] yalikukulembera okusomoka; yalizikiriza amawānga gano mu masogo, nāwe oligalya: era Yosuwa yalikukulembera okusomoka, [e] nga Mukama bweyayogera. Era [f] Mukama alibakola nga [g] bweyakola Sikoni ne
4 Ogi, bakabaka Babamoli, nensi yābwe; beyazikiriza. Era [i] Mukama alibagabula mu maso ga'mwe, na-'mwe mulibakola ngekiragiro kyona
5 bwekiri kyembalagi'de. [k] Bēra nanānyi, guma omwoyo, [l] totya 'sō tobatekemukira: kubanga Mukama Katondawo [m] ye wuyo agenda nāwe; [n] takulekenga 'sō takwabulire-
7 nga. Awo Musa nāita Yosuwa nāmugamba mu maso ga Isiraeri yena

[a] Lev. 26. 40.
[b] Ma. 28.
[c] Ma. 4. 29, 30. 1 Basek. 8. 47, 48.
[d] Nek. 1. 9. Is. 55. 7. Kung. 3. 40. Yo. 2. 12, 13.
[e] Zab. 106. 45; 136. 1, 4. Yer. 29. 14. Kung. 3. 22, 32.
[f] Zab. 147. 2. Yer. 32. 37. Ez. 34. 13; 36. 24.
[g] Nek. 1. 9.
[i] Ma. 10. 16. Yer. 32. 39. Ez. 11. 19; 36. 26.
[k] Ma. 28. 11.
[l] Ma. 28. 63. Yer. 32. 41.
[m] Is. 45. 19.
[n] Rol. 10. 6 neb.
[o] Ma. 11. 26.
[p] Ma. 4. 26; 8. 19.
[r] Ma. 4. 26; 31. 28.
[s] Zab. 27. 1; 66. 9. Yok. 11. 25.
[a] Kuv. 7. 7. Ma. 34. 7.
[b] Kubal. 27. 17. 1 Basek. 3. 7.
[c] Kubal. 20. 12; 27. 13. Ma. 3. 27.
[d] Ma. 9. 3.
[e] Kubal. 27. 21. Ma. 3. 28.
[f] Ma. 3. 21.
[g] Kubal. 21. 24, 33.
[i] Ma. 7. 2.
[k] Yos. 10. 25. 1 Byom. 22. 13.
[l] Ma. 1. 29; 7. 18.
[m] Ma. 20. 4.
[n] Yos. 1. 5. Beb. 13. 5.

nti [o]Bēra namānyi, guma omwoyo: kubanga oligenda nabantu bano munsi Mukama gyeyalairira bajaja bābwe okubawa; era oligibasisa.
8 Era Mukama [p]ye wuyo abakulembera; [r]anābērānga nāwe, takulekenga 'sō takwabulirenga: totya 'sō totekemuka.
9 Awo Musa nāwandika amatēka gano [s]nāgawa bakabona abāna ba Levi, [t]abāsitulānga esanduko eyendagāno ya Mukama nabaka'de bona aba Isiraeri.
10 Awo Musa nābalagira ngayogera nti Buli myāka musānvu bwegina'gwāngako, mu kisēra ekyatekebwawo [u]ekyomwāka ogwokusumululiramu, mu
11 [w]mbaga eyensisira, Isiraeri yena nga ba'ze [v]okulabikira mu maso ga Mukama Katondawo mu kifo kyalyeroboza, [z]onosomerānga amatēka gano mu maso ga Isiraeri yena mu
12 matu gābwe. [a]Okung'anyānga abantu, abasaja nabakazi nabāna abato, nomu'na'gwāngawo ali munda wenzi'gizo, bawulire, era baige, era batye Mukama Katonda wa'mwe, era bakwatēnga ebigambo byona ebyamatēka gano okubikola;
13 era abāna bābwe, [b]abātanamanya, [c]bawulire era baige okutyānga Mukama Katonda wa'mwe, enaku zona nga mukyatūla munsi gyemusomokera Yoludani okugirya.
14 Mukama nāgamba Musa nti [d]Laba, enakuzo ziri kumpi kikugwānire okufa: ita Yosuwa, mweyānjule mu wema eyokusisinkanirāngamu, [e]ndyoke 'mulagire. Awo Musa ne Yosuwa nebagenda nebeyānjula mu
15 wema eyokusisinkanirāngamu. Awo [f]Mukama nālabikira mu wema mu mpagi yekire: empagi yekire neimirira wa'gulu wolu'gi lwewe-
16 ma. Mukama nāgamba Musa nti Laba, olyebaka ne bajajabo; nabantu bano [g]baligolokoka [i]nebagenda nga bayenda okugoberera bakatonda abalala abomunsi, gyebagenda okubērānga mubo wakati, era [k]balindeka [l]nebamenya endagāno yānge
17 gyenalagāna nabo. Obusūngu bwānge nebulyoka bubūbūka kubo ku lunaku luli, [m]nānge ndibaleka, era [n]ndibakisa amaso gānge, era baliribwa, nobubi nenaku enyingi biriba-'jira; nokwogera nebogera ku lunaku luli nti [o]Obubi buno si kyebuvu-'de butu'jira kubanga Katonda wa-
18 'fe [p]si mu'fe? Era sirirema kukisa maso gānge ku lunaku luli olwobubi bwona bwebaliba nga bakoze, kubanga bakyūki'de bakatonda aba-
19 lala. Kale 'no kakano mwewandikire oluīmba luno, era oluigirize abāna ba Isiraeri: oluteke mu bumwā bwābwe, oluīmba luno lubērēnga omujulirwa wānge eri abāna ba
20 Isiraeri. Kubanga bwendiba nga mbaingizi'za munsi gyenalairira bajaja bābwe, ekulukuta namata nomubisi gwenjuki; era bwebaliba nga bali'de neba'kuta, [r]nebage'ja; nebalyoka bakyūkira bakatonda ababalala, nebabawereza, nebanyōma 'nze, nebamenya endagāno yānge.
21 Awo olulituka, obubi bungi nenaku bwebiriba nga biba'ji'de, oluīmba luno lulitegēza mu maso gābwe ngomujulirwa; kubanga terulyerabira okuva mu bumwā bweza'de lyābwe: kubanga [s]'manyi okulowōza kwābwe [t]kwebagoberera, ne kakano, nga sinabaingiza munsi gye-
22 nalairira. Awo Musa nāwandika oluīmba luno ku lunaku olwo, nāluigiriza abāna ba Isiraeri.
23 Nālagira Yosuwa omwāna wa Nuni, nāyogera nti [u]Bēra namānyi, guma omwoyo: kubanga oliiingiza abāna ba Isiraeri munsi gyenabalairira: nānge nābērānga wamu nāwe.
24 Awo olwātuka, Musa bweyamalira dala okuwandika ebigambo ebyamatēka gano mu kitabo, oku-
25 tūsa lwebya'gwā, Musa nālagira Abalevi, abāsitulānga esanduko yendagāno ya Mukama ngayogera
26 nti Mu'dire ekitabo kino ekyamatēka, [w]mukiteke ku ma'bali gesanduko yendagāno ya Mukama Katonda wa'mwe, kibērēnga eyo okuba
27 omujulirwa gyoli. [y]Kubanga'manyi obujēmubwo [z]nensingoyo enkaknyavu: laba, nga nkyali mulamu (nga nkyali) wamu na'mwe lero, mwabānga mwagala okujēmera Mukama; temulyeyongera nyo nga
28 'maze okufa? Mukung'anyize gyendi abaka'de bona abebika bya'mwe, nabāmi ba'mwe, ndyoke njogerere ebigambo bino mu matu gābwe, era
29 [a]mpite e'gulu nensi okuba abajulirwa gyebali. Kubanga 'manyi nga [b]mulyeyōnōnera dala nga 'maze okufa, era mulikyāma okuva mu 'kubo lyenabalagira; era [c]obubi bulibabāko mu naku ezenkomerero; kubanga mulikola ekiri mu maso ga Mukama ekibi, okumusunguwaza olwomulimu gwemikomo gya'mwe.
30 Era Musa nāyogerera mu matu gekibīna kyona ekya Isiraeri ebigambo ebyoluīmba luno, okutūsa lwebya'gwā.

32 [a]Wulira, 'gwe e'gulu, nānge nāyogera;
Nensi ewulire ebigambo byakamwā kānge:
2 [b]Okuigiriza kwānge kunātonya ngenkuba,
Okwogera kwānge kunāgwa ngomusulo;
[c]Ngobukubakuba ku 'subi egōnvu,
Era ngoluwāndagirize ku mu'do:

[o] Ju. 23. Ma. 1. 38; 3. 28. Yos. 1. 6.
[p] Kuv. 13. 21, 22; 33. 14. Ma. 9. 3.
[r] Yos. 1. 5, 9. 1 Byom. 28. 20.
[s] Ma. 17. 18.
[t] Kubal. 4. 15. Yos. 3. 3. 1 Byom. 15. 12, 15.
[u] Ma. 15. 1.
[w] Lev. 23. 34.
[y] Ma. 16. 16.
[z] Yos. 8. 34, 35. 2 Basek. 23. 2. Nek. 8. 1-3 neb.
[a] Ma. 4. 10.
[b] Ma. 11. 2.
[c] Zab. 78. 6, 7.
[d] Kubal. 27. 13. Ma. 34. 5.
[e] Kubal. 27. 19.
[f] Kuv. 33. 9.
[g] Kuv. 32. 6.
[i] Kuv. 34. 15. Balam. 2. 17.
[k] Ma. 32. 15. Balam. 2. 12; 10. 6, 13.
[l] Balam. 2. 20.
[m] 2 Byom. 15. 2.
[n] Ma. 32. 20. Zab. 104. 29. Is. 8. 17; 64. 7. Ez. 39. 23.
[o] Balam. 6. 13.
[p] Kubal. 14. 42.
[r] Ma. 32. 15. Nek. 9. 25, 26. Kos. 13. 6.
[s] Kos. 5. 3; 13. 5, 6.
[t] Am. 5. 25, 26.
[u] Yos. 1. 6.
[w] 2 Basek. 22. 8.
[y] Ma. 9. 24; 32. 20.
[z] Kuv. 32. 9. Ma. 9. 6.
[a] Ma. 30. 19; 32. 1.
[b] Ma. 32. 5. Balam. 2. 19. Kos. 9. 9.
[c] Ma. 28. 15.
[a] Zab. 50. 4. Is. 1. 2.
[b] Is. 55. 10, 11. 1 Kol. 3. 6-8.
[c] Zab. 72. 6. Mi. 5. 7.

3 Kubanga nātendera erinya lya Mukama:
[d] Muwe obukulu Katonda wa'fe.
4 [e] Lwazi, [f] omulimugwe gwatūkirira;
[g] Kubanga amakuboge gona musāngo:
[i] Katonda owobwesigwa [k] atalina bubi,
Wa mazima oyo era wa nsōnga.
5 [l] Bākolānga ebitali bya butūkirivu eri ye, si bānabe, (lye) 'bala lyābwe:
Gye mirembe emikakanyavu egyakyāma.
6 [m] Bwemusasula Mukama bwemutyo,
'Mwe abantu abasirusiru abatalina magezi?
Siye [n] kitāwo [o] eyakugula?
Ye yakukola, ye yakunyweza.
7 'Jukira enaku eze'da,
Lowōza emyāka gyemirembe emingi:
[p] Būza kitāwo, anākulaga;
Abaka'debo, banākubūlira.
8 Ali wa'gulu enyo [r] bweyawa amawānga obusika bwābwe,
[s] Bweyayāwula abāna babantu,
Ya'sāwo ensalo zamawānga
Ngomuwendo bwegwali ogwabāna ba Isiraeri.
9 Kubanga [t] omugabo gwa Mukama be bantube;
Yakobo gwe mutēko gwobusikābwe.
10 Yamusānga [u] munsi eye'dūngu,
Era mu kigūmbo ekyerēre (ensolo) wezikābira;
Yamwetōlōlānga, yamujanjabānga,
[w] Yamukūmānga ngemunyi yerisolye:
11 [y] Ngempūngu esāsānya ekisu kyayo,
Epāpālira ku bwāna bwayo,
Yayānjuluza ebiwawātirobye, nābatwāla,
Nābasitulira ku byōyabye.
12 Mukama ye'ka ye yamukulembera,
'Sō tewabānga katonda mulala wamu naye.
13 [z] Yamulinyisa ku bifo ebigulumivu ebyensi,
Nālya ekyengera ekyenimiro;
Nāmunūnyānga [a] omubisi gwenjuki okuva mu lwazi,
Namafuta okuva mu lwazi olwembālebāle;
14 Omuzigo gwente namata gendiga,
Namasavu gabāna bendiga,
Nendiga enume ezengeri Eyebasani, nembuzi emāndwa,
[b] Neng'ano eya sava ngamasavu gensigo;
Nonywānga omwenge oguva mu musai gwomuzabibu.

15 Naye Yesuluni nāsavuwala, nāsāmba:
[c] Wasavuwala, wanenewala, wafūka munyirivu:
[d] Nālyoka aleka Katonda [e] eyamukola,
Nānyōma [f] Olwazi olwobulokozibwe.
16 [g] Bāmukwasānga obu'gya ne (bakatonda) abalala,
Bāmusunguwazānga nebyemizizo.
17 [i] Bāwānga sadaka balubāle abatali Katonda,
Bakatonda bebatāmanyānga.
(Bakatonda) abagya abaka'ja baimuke,
Bajaja ba'mwe bebatātyānga.
18 [k] Lwazi eyakuzāla tomu'jukira,
Era werabi'de Katonda eyakuzāla.
19 Mukama nākiraba nābatamwa
[l] Olwokusunguwaza kwa batabanibe ne bawalabe.
20 Nāyogera nti Nābakisa amaso gānge,
Ndiraba enkomerero yābwe bweriba:
Kubanga gye mirembe egyekye'jo ekingi,
[m] Abāna omutali ku'kiriza.
21 [n] Bānkwasānga obu'gya nekyo ekitali Katonda;
Bānsunguwazānga [o] nebigambo byābwe ebitalimu:
Nānge [p] ndibakwasa obu'gya eri abo abatali 'gwānga;
Ndibasunguwaza ne'gwānga esirusiru.
22 Kubanga [r] omuliro gukole'de mu busūngu bwānge,
Era gwāse okutūka mu magōmbe aga wansi enyo,
Era gwōkya ensi nekyengera kyayo,
Era gukolēza ensozi wezisibuka.
23 Ndibatūmako obubi;
[s] Ndimalira obusāle bwānge kubo:
24 Balikōzimba nenjala, nokwōkya okungi kulibamalawo,
Nokuzikirira okukāmbwe;
[t] Namanyo gensolo ndibasindikira,
Nobusa'gwa bwebyewalula ebyomunfūfu.
25 [u] Ebwēru ekitala kinābafūlānga bamulekwa,
Ne mu bisenge entīsa;
(Kināzikirizānga) omulenzi era nomuwala,
Ayōnka era nomusaja ameze envi.
26 [w] Nayogera nti Nandibasāsānyi'za wala,
Nandimazeyo oku'jukirwa kwābwe mu bantu:
27 Singa sātya kusunguwaza kwa mulabe,
Abābakyāwa baleme okwerimba,

[d] 1 Byom. 29. 11.
[e] 2 Sam. 22. 3; 23. 3. Zab. 18. 2, 31, 46. Kab. 1. 12.
[f] 2 Sam. 22. 31.
[g] Dan. 4. 37. Kub. 15. 3.
[i] Yer. 10. 10.
[k] Yob. 34. 10. Zab. 92. 15.
[l] Ma. 31. 29.
[m] Zab. 116. 12.
[n] Is. 63. 16.
[o] Zab. 74. 2.
[p] Kuv. 13. 14. Zab. 44. 1; 78. 3, 4.
[r] Zek. 9. 2. Bik. 17. 26.
[s] Lub. 11. 8.
[t] Kuv. 15. 16; 19. 5. 1 Sam. 10. 1. Zab. 78. 71.
[u] Ma. 8. 15. Yer. 2. 6. Kos. 13. 5.
[w] Zab. 17. 8. Nge. 7. 2. Zek. 2. 8.
[y] Kuv. 19. 4. Ma. 1. 31. Is. 31. 5; 46. 4; 63. 9. Kos. 11. 3.
[z] Ma. 33. 29. Is. 58. 14.
[a] Zab. 81. 16.
[b] Zab. 81. 16; 147. 14.
[c] Ma. 31. 20. Nek. 9. 25. Kos. 13. 6.
[d] Is. 1. 4.
[e] Is. 51. 13.
[f] 2 Sam. 22. 47. Zab. 89. 26; 95. 1.
[g] 1 Basek. 14. 22.
[i] Lev. 17. 7. Zab. 106. 37. 1 Kol. 10. 20. Kub. 9. 20.
[k] Is. 17. 10.
[l] Is. 1. 2.
[m] Mat. 17. 17.
[n] Zab. 78. 58.
[o] 1 Sam. 12. 21. Yer. 14. 22. Bik. 14. 15.
[p] Bal. 10. 19.
[r] Kung. 4. 11.
[s] Zab. 7. 12, 13. Ez. 5. 16.
[t] Lev. 26. 22.
[u] Kung. 1. 20. Ez. 7. 15. 2 Kol. 7. 5.
[w] Ez. 20. 13, 14, 23.

Baleme okwogera nti Omukono
gwa'fe gugulumizibwa,
Era Mukama siyakoze bino byona.
28 Kubanga lye 'gwānga eritamanyi
kutēsa bigambo,
'Sō temuli kutegēra mubo.
29 *Singa ba magezi nebategēra e-
kyo,
Nebalowōza enkomerero yābwe
eyoluvanyuma!
30 *Omu yandigobye atya olukumi,
Nababiri bandi'dusi'za batya aka-
kumi,
Lwazi wābwe asinga teyabatūnda,
Era Mukama singa teyabagabula?
31 *Kubanga olwazi lwābwe teruli
ng'anga olwazi lwa'fe,
*Newakuba'de abalabe ba'fe be
nyini nga be basala omusāngo.
32 Kubanga omuzabibu gwābwe
gwava ku muzabibu Ogwesodoma,
Ne mu nimiro Ezegomola:
Ezabibu zābwe zabibu za mususa,
Ebirīmba byazo bikāwa:
33 Omwenge gwābwe busa'gwa bwa
misota,
Era busa'gwa bukāmbwe bwa
mbalasasa.
34 *Kino tekyaterekwa gyendi,
Nga kiteke'dwako akabonero mu
bugaga bwānge?
35 *Okuwalana kwānge, nokusasula,
Obu'de bwebulitūka ekigere kyā-
bwe nekisērera:
Kubanga olunaku lwābwe olwo-
kulaba enaku luli kumpi,
Nebigenda okuba'jira biryangu-
wa.
36 *Kubanga Mukama alisalira aba-
ntube omusāngo,
Era *alye'jusa olwaba'dube;
Bwaliraba ngobuinza bwābwe bu-
we'dewo,
'Sō tewali (asiga'dewo), oba mu-
sibe oba atali musibe.
37 Era alyogera nti *Bakatonda bā-
bwe baliru'dawa,
Olwazi lwebesigānga;
38 Abālyānga amasavu agesadaka
zābwe,
Abānywānga omwenge ogwekyo
kyebāwāngayo ekyoknnywa.
Bagolokoke bababēre,
Babe ekigo kya'mwe.
39 Mulabe kakano nga *'nze, 'nze
wuyo,
*'Sō tewali katonda wamu nānge:
*'Nze nzi'ta, era 'nze mpa obu-
lamu:
Nfumise, era mponya:
'Sō tewali ainza okulokola oku'-
gya mu mukono gwānge.
40 Kubanga ngolola omukono gwā-
nge eri e'gulu,
Nenjogera nti Nga bwendi omu-
lamu emirembe gyona,
41 *Bwendiwagala ekitala kyānge
ekimasamasa,
Omukono gwānge negukwata ku
musāngo;
*Ndiwalana e'gwānga ku balabe
bānge,
Ndisasula abo abankyāwa.
42 Obusāle bwānge ndibutamīza
omusai,
Nekitala kyānge kirirya enyama;
Nomusai gwabo aba'tibwa naba-
wāmbibwa,
Okuva ku mutwe gwabo abakule-
mbera abalabe.
43 *Musanyuke, 'mwe amawānga,
wamu nabantube:
Kubanga *aliwalana e'gwānga
lyomusai gwaba'dube,
Era alisasula abalabebe okubo-
nerezebwa,
*Era alitāngirira ensiye, aba-
ntube.
44 Musa na'ja nāyogerera ebigambo
byona ebyoluīmba luno mu matu
gabantu, ye ne Kosea omwāna wa
45 Nuni. Musa nāmalira dala okwo-
gera ebigambo ebyo byona eri Isi-
46 raeri yena: nābagamba nti *Mute-
ke omutima gwa'mwe ku bigambo
byona byembategēza lero; byemu-
liragira abāna ba'mwe, okukwata
ebigambo byona ebyamatēka ago
47 okubikolānga. Kubanga si kigambo
ekitalimu gyemuli; *kubanga bwe
bulamu bwa'mwe, era olwekigambo
ekyo kyemunāvānga muwangāla
enaku za'mwe kunsi gyemusomo-
kera Yoludani okugirya.
48 *Mukama nāgamba Musa ku
49 lunaku olwo nti Linya ku *lusozi
luno Abalimu, ku lusozi Nebo, oluli
munsi ya Moabu, olwolekera Yeri-
ko; olengere ensi ya Kanani gye-
mpa abāna ba Isiraeri okuba obu-
50 taka: ofire ku lusozi lwolinyako,
okung'anyizibwe eri abantubo; nga
*Aloni mugandawo bweyafira
ku lusozi Kola, nākung'anyizibwa
51 eri abantube: kubanga *mwansо-
byako wakati mu bāna ba Isiraeri
ku ma'zi Agemeriba mu Kadesi,
mu 'dūngu Zini; kubanga *temwa-
ntukuza wakati mu bāna ba Isira-
52 eri. *Kubanga olirengera ensi mu
masogo; naye toligendayo munsi
gyempa abāna ba Isiraeri.

33 Era *guno gwe mukisa Musa omusaja wa Katonda gweyasa-
bira abāna ba Isiraeri nga tanaba
2 kufa. Nāyogera nti
*Mukama yava ku Sinai,
Era yabagolokokera ngava ku
Seiri;
Yamasamasa okuva ku lusozi
Palani,
Nāva eri *obukumi bwabatukuvu:

*Ex. 21. 9, 10, 14, 20.
*Nak. 1. 2.
*Bal. 18. 10.
*Kub. 6. 10; 19. 2.
*Zab. 85. 1.
*Ex. 40. 4.
*Ma. 30. 19. Lev. 18. 5. Ne. 3. 2, 22; 4. 22. Bal. 10. 5.
*Kubal. 27. 12, 13.
*Kubal. 33. 47, 48. Ma. 34. 1.
*Kubal. 20. 25, 28; 33. 38.
*Kubal. 20. 11-13; 27. 14.
*Lev. 10. 3.
*Kubal. 27. 12. Ma. 34. 4.
*Lub. 49. 28.
*Kuv. 19. 18, 20. Balam. 5. 4, 5. Kab. 3. 3.
*Zab. 68. 17. Dan. 7. 10. Bik. 7. 53. Rag. 3. 19. Beb. 2. 2. Kub. 5. 11.

Ku mukonogwe ogwadyo kwaliko amatēka agomuliro gyebāli.

3 Wewawo, [d] ayagala amawānga;
[e] Abatukuvube bona bali mu mukonogwo.
[f] Nebatūla ku bigerebyo;
(Buli muntu) aliwebwa ku biganibobyo.

4 [g] Musa yatulagira amatēka,
Obusika obwekibīna kya Yakobo.

5 Era yali kabaka mu Yesuluni.
Emitwe gyabantu bwebākung'anyizibwa,
Ebika byona ebya Isiraeri wamu.

6 Leubeni abēnga omulamu, alemēnga okufa;
Naye abasajabe babēnga batono.

7 Era guno gwe (mukisa) gwa Yuda: nāyogera nti
Wulira, Mukama, e'dobozi lya Yuda,
Omuingize eri abantube:
[i] Nemikonogye yerwānirira;
Era [k] onobānga mubezi eri abalabebe.

8 Ne ku Levi nāyogera nti
[l] Sumimuwo ne Ulimuwo biri nomusajawo atya Katonda,
[m] Gwewakemera Emasa,
Gwewawakana naye ku ma'zi Agemeriba;

9 Eyayogera ku kitāwe ne ku nyina nti Simulabye;
[n] 'Sō teya'kiriza bagandabe,
'Sō teyamanya bānabe ye:
[o] Kubanga baku'te ekigambokyo,
Era bekūma endagānoyo.

10 [p] Banāigirizānga Yakobo emisāngogyo,
Ne Isiraeri (banāmuigirizānga) amatēkago:
[r] Banātekānga ebyokwoteza mu masogo,
[s] Nekiwebwayo ekyōkebwa ekirāmba ku kyōtokyo.

11 Ebintubye, Mukama, biwēnga omukisa,
[t] O'kirize omulimu gwemikonogye:
Ofumitire dala ebiwato byābwe abanāmugolokokerāngako,
Nabo abamukyāwa balemēnga okugolokoka nate.

12 Ku Benyamini nāyogera nti
Omwagalwa wa Mukama anātūlānga mirembe awali ye;
Amubi'kako okuzibya obu'de,
Era atūla wakati webibegabegabye.

13 Ne ku Yusufu nāyogera nti
[u] Ensiye ewebwe Mukama omukisa;
Olwebyomuwendo omungi ebyomu'gulu, [w] olwomusulo,
Nolwenyanja egalamira wansi,

14 Nolwebyomuwendo omungi ebyebibala byenjuba,
Nolwebyomuwendo omungi ebiva mu kukula kwemyezi,

15 [v] Nolwebikulu ebyensozi eze'da,
Nolwebyomuwendo omungi [z] ebyensozi ezita'gwawo.

16 Nolwebyomuwendo omungi ebyensi noku'jula kwayo,
Nekisa kyoyo [a] eyatūla mu kisa'ka:
(Omukisa) [b] gu'je ku mutwe gwa Yusufu,
Ne ku bwēzinge bwomutwe gwoyo cyayāwulibwa ne bagandabe.

17 Ye nteye emberyeberye, obukulu bwe bubwe;
Namayembege mayembe ga mbogo:
[c] Aligasindisa amawānga gona, enkomerero zensi:
[d] Era bwe bukumi bwa Efulaimu,
Era ze nkumi za Manase.

18 Ne ku Zebuluni nāyogera nti
[e] Sanyuka, Zebuluni, mu kufulumakwo,
Nāwe, Isakali, mu wemazo.

19 [f] Baliita amawānga eri olusozi;
[g] Banāwerānga eyo sadaka ezo butūkirivu:
Kubanga balinūna oku'jula kwenyanja,
Nobugaga obukweke obwomumusenyu.

20 Ne ku Gadi nāyogera nti
Awebwe omukisa oyo [i] agaziya Gadi;
Atūla ngempologoma enkazi,
Nātāgula omukono, era obwēzinge bwomutwe.

21 [k] Neyeterekera omugabo ogwoluberyeberye,
Kubanga eyo ekitūndu ekyomugabi wamatēka kyaterekwa;
[l] Na'ja (awamu) nemutwe gyabantu,
Yakola ebyobutūkirivu eby Mukama,
Nemisāngogye eri Isiraeri.

22 Ne ku Dani nāyogera nti
Dani mwāna wa mpologoma,
[m] Abūka okuva mu Basani.

23 Ne ku Nafutali nāyogera nti
'Gwe Nafutali, [n] a'kuse obuganzi,
Anyiye omukisa gwa Mukama:
[o] 'Gwe lya obugwanjuba nobukika obwadyo.

24 Ne ku Aseri nāyogera nti
[p] Aseri awebwe omukisa gwabāna;
Asimibwēnga bagandabe,
Era [r] anyikēnga ekigerekye mu mafuta.

25 Ebisibabyo binābanga [s] kyūma na kikomo;
Era ngenakuzo, amānyigo bweganābānga bwegatyo.

26 Tewali [t] afanana Katonda, 'gwe Yesuluni,
[u] Eyebagala ku 'gulu olwokukubēra,

[d] Kuv. 19. 5. Ma. 7. 7, 8. Zab. 47. 4. Kos. 11. 1. Mala. 1. 2.
[e] 1 Sam. 2. 9. Zab. 50. 5.
[f] Luk. 11. 39.
[g] Yok. 1. 17; 7. 19.
[i] Lub. 49. 8.
[k] Zab. 146. 5.
[l] Kuv. 28. 30.
[m] Kuv. 17. 7. Kubal. 20. 13. Zab. 81. 7.
[n] Kuv. 32. 26–28.
[o] Yer. 18. 18. Mala. 2. 5, 6.
[p] Lev. 10. 11. Ma. 17. 9–11; 24. 8. Ez. 44. 23, 24. Mala. 2. 7.
[r] Kuv. 30. 7, 8. Kubal. 16. 40. 1 Sam. 2. 28.
[s] Lev. 1. 9, 13, 17. Zab. 51. 19. Ez. 43. 27.
[t] Zab. 20. 3. Ez. 20. 40, 41; 43. 27.
[u] Lub. 49. 25.
[w] Lub. 27. 28.
[v] Lub. 49. 26.
[z] Kab. 3. 6.
[a] Kuv. 3. 2, 4. Bik. 7. 30, 35.
[b] Lub. 49. 26.
[c] 1 Basek. 22. 11. Zab. 44. 5.
[d] Lub. 48. 19.
[e] Lub. 49. 13–15.
[f] Is. 2. 3.
[g] Zab. 4. 5.
[i] 1 Byom. 12. 8 neb.
[k] Kubal. 32. 16, 17 neb.
[l] Yos. 4. 12.
[m] Yos. 19. 47. Balam. 18. 27.
[n] Lub. 49. 21.
[o] Yos. 19. 32 neb.
[p] Lub. 49. 20.
[r] Yob. 29. 6.
[s] Ma. 8. 9.
[t] Kuv. 15. 11. Zab. 86. 8. Yer. 10. 6.
[u] Zab. 68. 4, 33, 34; 104. 3. Kab. 3. 8.

Era ku 'bānga mu bukulubwe obusinga.
[w] Zab. 90. 1.
27 Katonda ata'gwāwo kye [w] kifo kyotūlamu,
Era emikono egita'gwāwo gikuwanirira:
[x] Ma. 9. 3-5.
[x] Nāsimbulamu abalabe mu masogo,
Nāyogera nti Zikiriza.
[y] Kubal. 24. 9. Yer. 23. 6; 33. 16.
28 [z] Era Isiraeri atūla mirembe,
Olu'zi lwa Yakobo (luli) lwo'ka,
Munsi eyeng'ano nomwenge;
[a] Lub. 27. 28. Ma. 11. 11.
Wewawo, [a] e'gululye litonya omusulo.
[b] Zab. 144. 15.
29 [b] Olina omukisa, 'gwe Isiraeri:
[c] 2 Sam. 7. 23.
[c] Ani akufanana 'gwe, e'gwānga eryalokolwa Mukama,
[d] Zab. 115. 9-11.
[d] Engabo eyokubērwakwo,
Era kye kitala ekyobukulubwo obusinga!
[e] 2 Sam. 22. 47. Zab. 18. 44; 66. 3; 81. 15.
Era abalabebo [e] balikujēmulukukira;
Nāwe olirinya ku bifo byābwe ebya wa'gulu.

34 Awo Musa nāva mu nsenyi za Moabu nālinya [a] ku lusozi Nebo, ku ntiko ya Pisuga, olwolekera Yeriko. Mukama [b] nāmulaga ensi yona Eyegireadi okutūsa ku Dani;
2 ne Nafutali yona, nensi ya Efulaimu ne Manase, nensi yona eya Yuda [c] okutūsa ku nyanja eyema-
3 bega; Nobukika obwadvo, Nolusenyi olwekiwōnvu Ekyeyeriko [d] ekibuga ekyenkindu okutūsa ku
4 Zoali. Mukama nāmugamba nti [c] Eyo ye nsi gyenalairira Ibulaimu, Isaka, ne Yakobo, nga njogera nti Ndigiwa eza'deryo: [f] nkugirengeze'za namasogo, naye tolisomoka
5 kugendayo. [g] Awo Musa omu'du wa Mukama nāfira eyo munsi ya Moabu, ngekigambo kya Mukama
6 bwekyali. Nāmuzika mu kiwōnvu munsi ya Moabu awolekera Ebesupeoli: naye [h] tewali muntu amanyi
7 amalāloge ne lero. Era [k] Musa yali yakamaze emyāka kikumi mwabiri bweyafa: [l] erisolye lyali terizibye, 'sō namānyige agobuzā-
8 liranwa gāli tegakende'deko. Abāna ba Isiraeri nebakābira Musa amaziga mu nsenyi za Moabu [m] enaku asatu: kale enaku ezokukābiramu nga bānakuwalira Musa nezi-
9 'gwā. Era Yosuwa omwāna wa Nuni yali a'ju'de [n] omwoyo ogwamagezi; kubanga [o] Musa yali amuta'deko emikono: abāna ba Isiraeri nebamuwulirānga, nebakola nga
10 Mukama bweyalagira Musa. Era [p] tewanaimuka mu Isiraeri na'bi afanana Musa, [r] Mukama gweya-
11 manya ngalabagana namaso: mu [s] bubonero obwo bwona nebyamagero, Mukama byeyamutuma okukola munsi Yemisiri, eri Falao, neri aba'dube bona, neri ensiye
12 yona; ne mu mukono ogwo gwona ogwamānyi, ne mu ntīsa eyo yona enene, Musa gyeyakolerānga mu maso ga Isiraeri yena.

[a] Kubal. 27. 12; 33. 47. Ma. 32. 49.
[b] Ma. 3. 27.
[c] Ma. 11. 24.
[d] Balam. 1. 16; 3. 13. 2 Byom. 28. 15.
[e] Lub. 12. 7; 13. 15; 15. 18; 26. 3; 28. 13.
[f] Ma. 3. 27; 32. 52.
[g] Ma. 32. 50. Yos. 1. 1, 2.
[h] Yud. 9.
[k] Ma. 31. 2.
[l] Yos. 14. 10, 11.
[m] Lub. 50. 3, 10. Kubal. 20. 29.
[n] Is. 11. 2. Dan. 6. 3.
[o] Kubal. 27. 18, 23.
[p] Ma. 18. 15, 18.
[r] Kuv. 33. 11. Kubal. 12. 6, 8. Ma. 5. 4.
[s] Ma. 4. 34; 7. 19.

EKITABO KYA YOSUWA.

1 Awo olwātuka Musa omuwereza wa Mukama, bweyamala okufa, Mukama nāgamba Yosuwa, omwāna wa Nuni, [a] omuwereza wa Musa,
2 ngayogera nti [b] Musa, omuwereza wāngē, afu'de; kale kakano golokoka, osomoke (omu'ga) guno Yoludani, 'gwe, nabantu bano bona, (muingire) munsi gyembawa bo, a-
3 bāna ba Isiraeri. [c] Buli kifo kyemulirinyamu ekigere kya'mwe, nkibawa'de 'mwe, nga bwenagamba
4 Musa. [d] Okuva mu 'dūngu (nolusozi) luno Lebanoni, okutūka ku mu'ga omunene, gwe mu'ga Fulati, ensi yona Eyabakiti, era nokutūka ku nyanja enene ku lui olwebugwanjuba, we waliba ensalo ya'mwe.
5 [e] Tewalibēra muntu yena aliinza okuimirira mu masogo enaku zona ezobulamubwo: nga bwenabērānga ne Musa, [f] bwentyo bwenabērānga nāwe: [g] sikwabulirenga 'sō sikule-
6 kenga. [i] 'Damu amānyi, guma omwoyo: kubanga 'gwe olibasikiriza abantu bano ensi eno gyenalairira
7 bajaja bābwe okugibawa. Naye mala oku'damu amānyi nokuguma enyo omwoyo, okwekūmānga okukola ngamatēka gona bwegali. Musa, omuwereza wānge, geyakulagira: [k] tokyāmānga okugaleka ku mukono ogwadyo newakuba'de ogwa kono,
8 olyoke owebwēnga omukisa buli gyonogendānga yona. Ekitabo kino ekyamatēka tekivenga mu kamwā-

[a] Ma. 11. 24.
[b] Kuv. 24. 13.
[c] Ma. 34. 5.
[d] Lub. 15. 18.
[e] Iu. 17. Kuv. 3. 12.
[f] Ma. 31. 8, 23.
[g] Ma. 31. 6, 8. Beb. 13. 5.
[i] Ma. 31. 6.
[k] Ma. 5. 32.

ko, [l] naye onokirowōzāngamu emisana nekiro, olyoke wekūmēnga okukola nga byona bwebiri ebiwandiki'dwamu: kubanga bwonoterezānga bwotyo e'kubolyo, era bwo-
9 nowebwānga omukisa bwotyo. Si 'nze nkulagi'de? 'Damu amānyi, guma omwoyo; [m] totyānga, 'sō tewekangānga: kubanga Mukama Katondawo ali nāwe buli gyonogendānga yona.
10 Yosuwa nālyoka alagira abāmi
11 babantu, ngayogera nti Muite wakati mu lusīsira, mulagire abantu, nga mwogera nti Mwetekeretekere e'mere; kubanga [n] enaku esatu nga tezinaita mugenda okusomoka (omu'ga) guno Yoludani, okuingira okulya ensi, Mukama Katonda wa-'mwe gyabawa okugirya.
12 Era Abaleubeni, Nabagadi, nekitūndu ekyekika kya Manase Yosu-
13 wa nābagamba, ngayogera nti Mu-'jukire ekigambo [o] Musa omuwereza wa Mukama kyeyabalagira, ngayogera nti Mukama Katonda wa'mwe abawa ekiwu'mulo, era alibawa ensi
14 eno. Bakazi ba'mwe, nabāna ba-'mwe abato, nebisibo bya'mwe, balitūla munsi Musa gyeyabawa emitala wa Yoludani; naye 'mwe mulisomoka mu maso ga baganda ba-'mwe nga mulina ebyokulwānyisa, abazira 'mwena abamānyi, mulibā-
15 bēra; okutūsa Mukama lwalimala okubawa baganda ba'mwe ekiwu-'mulo, nga (bwawa'de) 'mwe, era nabo lwebalimala okulya ensi Mukama Katonda wa'mwe gyabawa bo: [p] nemulyoka mu'dayo munsi gyemwalya, mugirye, Musa omuwereza wa Mukama gyeyabawa emitala wa Yoludani ku lui olwebu-
16 vanjuba. Nebamu'damu Yosuwa, nga bogera nti Byona byotulagi'de tulibikola, era buli gyonotutumānga
17 tunāgendānga. Nga bwetwawulirānga Musa mu bigambo byona, nāwe tunākuwulirānga bwetutyo: [r] kyo'ka Mukama Katondawo abe
18 nāwe, nga bweyali ne Musa. Buli muntu yena [s] anājemerānga ekiragirokyo, era atawulirenga bigambobyo mu byona byonomulagirānga, ana'tibwānga: naye 'damu amānyi, guma omwoyo.

2 Yosuwa omwāna wa Nuni nātuma abantu babiri nkiso okuva [t] mu Si'timu okuke'ta, ngayogera nti Mugende, mukebere ensi ne Yeriko. Nebagenda, nebaingira [b] mu nyumba eyomwenzi, erinyalye [c] Laka-
2 bu, nebasulayo. Kabaka Weyeriko nebamubūlira, nga bogera nti Laba, waingi'de muno ekiro ku bāna ba
3 Isiraeri okuke'ta ensi. Kabaka Weyeriko nātumira Lakabu, ngayogera nti Goba abantu aba'ze gyoli, abāingi'de mu nyumbayo: kubanga
4 ba'ze okuke'ta ensi yona. [u] Omukazi nābatwāla bōmbi, nābakisa; nāyogera nti Wewawo, abantu ba'ze gyendi, naye naba'de simanyi gye-
5 bavu'de: awo obu'de bwebwatūse oku'galawo wankaki, ngenzikiza eku'te, abantu nebagenda: abantu gyeba'ze simanyi: mubagoberere māngu; kubanga munābatūkako.
6 Naye yali abalinyisi'za ku kasolya, nābabi'kako emiti egyobugogwa, gyeyali atesetese obulūngi ku kaso-
7 lya. Abantu nebabagoberera mu 'kubo erya Yoludani okutūka ku musomoko: abābagoberera bwebāmala okuvayo, nebalyoka ba'galawo
8 wankaki. Bo nga tebanebaka, nā-
9 linya gyebali ku kasolya; nāgamba abantu nti 'Manyi nga Mukama abawa'de ensi, era [v] ngentisa ya-'mwe etuku'te, era ngabali munsi bona basānūka mu maso ga'mwe.
10 Kubanga twawulira Mukamā [f] bweyakaliza Enyanja Emyufu mu maso ga'mwe, bwemwava mu Misiri; era [w] kyemwakola bakabaka ababiri Ababamoli, abāli emitala wa Yoludani, Sikoni ne Ogi, bemwazikiririza
11 dala. Na'fe [i] bwetwakiwulira, [k] emitima gya'fe negiryoka gisānūka, 'sō tewali muntu asigalamu omwoyo gwona, kulwa'mwe: kubanga [l] Mukama Katonda wa'mwe, oyo ye Katonda wa'gulu mu 'gulu, era wa-
12 nsi kunsi. Kale kakano, nibegairi-'de, [m] mundairire Mukama, kubanga mbakoze bulūngi, na'mwe okugikola obulūngi enyumba ya kitānge, era
13 mumpe akabonero akamazima: era nokuwonya kitānge ne mānge ne banyinaze ne baganda bānge ne byona byebalina, nokulokola obula-
14 mu bwa'fe mu kufa. Abantu nebanugamba nti Obulamu bwa'fe buliga'ta obulamu bwa'mwe, bwemutalibūlira bigambo bya'fe bino: awo Mukama bwalituwa ensi, netulyoka
15 tukukolera ekisa namazima. Awo [n] nāba'sā nomugwa ngabaisa mu kituli; kubanga enyumbaye yali ekwatanye ku bugwe owekibnga,
16 naye yabēra ku bugwe. Nābagamba nti Mugende ku lusozi, abābagobere'de baleme okubasānga; era mwekwekereyo enaku satu, okutūsa abābagobere'de lwebalikomawo; olu-
17 vanyuma muliinza okugenda. Abantu nebamugamba nti [o] Tetuli'za musāngo ku kirairokyo kino kyotu-
18 laizi'za. Laba. bwetuli'ja munsi, olisiba akagwa kano akamunfu mu kituli kyotuisi'zamu: era [p] olikung'anyiza mu nyumba gyoli kitāwo ne nyoko ne bagandabo, nenyumba
19 yona eya kitāwo. Bwekityo, omuntu yena aliva mu miryāngo egye-

[l] Zab. 1. 2.
[m] Ma. 1. 29; 7. 21.
[n] Yos. 3. 2.
[o] Kubal. 32. 20–28.
[p] Yos. 22. 4 neb.
[r] Iu. 5. 1 Sam. 20. 13.
[s] Ma. 1. 26.
[t] Kubal. 25. 1.
[b] Beb. 11. 31. Yak. 2. 25.
[c] Mat 1. 5.
[d] 2 Sam. 17. 19, 20.
[e] Kuv. 15. 16; 23. 27.
[f] Yos. 4. 23. Kuv. 14. 21.
[g] Kubal. 21. 24, 33–35.
[i] Kuv. 15. 14, 15.
[k] Yos. 5. 1; 7. 5. Is. 13. 7.
[l] Ma. 4. 39.
[m] 1 Sam. 20. 14–17.
[n] Bik. 9. 25.
[o] Kuv. 20. 7.
[p] Yos 6. 23.

nyumbayo ku lugūdo, omusaigwe guliba ku mutwegwe, na'fe tetuli'za musāngo: era omuntu yena alibēra
[r] Mat. 27. 25. nāwe mu nyumba, [r] omusaigwe guliba ku mutwe gwa'fe, bwalikwatibwa omukono gwona. Naye bwolibūlira ebigambo bya'fe bino, tetuli'za musāngo olwekirairokyo kyotulaizi'za. Nāyogera nti Wabe ngebigambo bya'mwe bwebiri. Nābasindika, nebagenda: nāsiba akagwa akamyufu mu kituli. Nebagenda nebatūka ku lusozi, nebabēra eyo enaku satu, okutūsa abābagoberera lwebāmala okukomawo: ababagoberera bābanonya mu 'kubo lyona, nebatabalaba. Awo abantu ababiri nebakomawo, nebaserengeta ku lusozi, nebasomoka, neba'ja eri Yosuwa omwāna wa Nuni; nebamubūlira byona ebyababāko. Nebamugamba Yosuwa nti Mazima [s] Mukama atuwa'de mu mikono gya'fe ensi yona; era nate abali munsi bona basānūkira dala mu maso ga'fe.

[s] Kuv. 23. 31. Yos. 6. 2; 8. 1; 21. 44.

3 Yosuwa nākēra enkya nāgolokoka, nebava [a] mu Si'timu, nebatūka ku Yoludani, ye nabāna ba Isiraeri bona; nebasulawo nga tebanāsomoka.
[a] Yos 2 1. 2 Awo [b] enaku satu bwezaita abami nebaita wakati mu lusisira; nebalagira abantu, nga bogera nti Bwemunālaba esanduko eyendagāno ya Mukama Katonda wa'mwe, ne [c] bakabona Abalevi nga bagyetise, nemulyoka muva mu kifo kya'mwe,
[b] Yos.1.11. [c] Kubal. 10. 33. Ma. 31. 9, 25. 4 nemugigoberera. Naye [d] wanābawo e'bānga wakati wa'mwe nayo, ngemikono enkumi biri egigerebwa: temugisemberera, mulyoke mumanye e'kubo eribagwāni'de okuitamu; kubanga okutūka kakano te-
[d] Kuv. 19. 12. 5 munaita mu 'kubo lino. Yosuwa nāgamba abantu nti [e] Mwetukuze: kubanga enkya Mukama anākola
[e] Kuv 19. 10, 14, 15. Lev. 20. 7. Kubal. 11. 18 Yos. 7. 13. 1 Sam. 16. 5. 6 ebyamagero mu'mwe. Yosuwa nāgamba bakabona, ngayogera nti [f] Musitule esanduko eyendagāno, musomoke mukulembere abantu. Nebasitula esanduko eyendagāno
[f] Kubal. 4. 15. 7 nebakulembera abantu. Mukama nāgamba Yosuwa nti Lero nātanula okukugulumiza mu maso ga Baisiraeri bona, bamanye nti, [g] nga bwenali ne Musa, bwentyo bwenābērā-
[g] Yos. 1. 5. 8 nga nāwe. Era onolagira bakabona abasitula esanduko eyendagāno, ngoyogera nti Bwemunātūka ku ma'bali gama'zi aga Yoludani, munāimirira mu Yoludani.
9 Yosuwa nāgamba abāna ba Isiraeri nti Mu'je wano, muwulire ebigambo bya Mukama Katonda wa-
[i] Kos.1.10. Ma-5.27. 1 Sam. 17. 26. 2 Basek. 19. 4. Mat 16.16. 1 Bas. 1. 9. 10 'mwe. Yosuwa nāyogera nti Ku kino kwemunāmanyira nga [i] Katonda omulamu ali mu'mwe, era nga talirema kugoba mu maso ga'mwe Abakanani, Nabakiti, Nabakivi, Nabaperizi, Nabagirugasi, Nabamoli,
11 Nabayebusi. Laba, esanduko eyendagāno ya Mukama wensi zona, ebakulembera okusomoka Yoludani.
12 Kale kakano [k] mweröndere abasaja kumi nababiri mu bika bya Isiraeri,
[k] Yos. 4. 2, 4. 13 buli kika omu. Awo, ebigere bya bakabona abasitula esanduko ya Mukama, Mukama wensi zona bwebiribera mu ma'zi ga Yoludani, ama'zi ga Yoludani negalyoka ga-'gwāwo, ge ma'zi agava engulu;
14 [l] negaimirira entūmo wamu. Awo, abantu bwebāva mu wema zābwe, okusomoka Yoludani, bakabona abāsitula [m] esanduko eyendagāno
15 nga bakulembe'de abantu; era abāsitula esanduko bwebātūka ku Yoludani, ebigere bya bakabona abāsitula esanduko nebyenyika ku ma-'bali gama'zi [kubanga [n] Yoludani gwanjāla ku 'tale lyagwo lyona [o] mu biro byona ebyamakungula,]
16 ama'zi agāva engulu negalyoka gaimirira negekūma entūmo wamu, wala nyo, ku Adamu, ekibuga [p] ekiriränye Ezalesani: nago aga'ka [r] ku nyanja eye Alaba, ye [s] nyanja eyomunyo, nega'gwērawo dala: abantu nebasomokera awalirānye Eyeriko.
17 Bakabona abāsitula esanduko eyendagāno ya Mukama nebaimirira nebanywēra ku lukalu wakati mu Yoludani, [t] Nabaisiraeri bona nebaita awakalu, okutūsa e'gwānga lyona lweryaitira dala mu Yoludani.
[l] Kuv. 15. 8. Zab. 114.3. [m] Bik. 7. 45. [n] 1 Byom. 12. 15. Yer. 12. 5; 49. 19. [o] Yos.3.10, 12. [p] 1 Basek. 7. 46. [r] Ma. 3. 17. [s] Luk.14.3. [t] Kuv. 14. 29.

4 Awo e'gwānga lyona bweryamala okuitira dala mu Yoludani, Mukama nāgamba Yosuwa, ngayo-
2 gera nti [a] Mweröndere abasaja kumi nababiri mu bantu, mu buli
3 kika omu, era mubalagire, nga mwogera nti Mulönde wano wakati mu Yoludani, mu kifo ebigere bya bakabona mwebyanywēre'de, [b] amainja kumi nabiri, mugasomose, muga'sē mu kisulo, kyemunāsu-
4 lamu ekiro kino. Awo Yosuwa nāita abasaja kumi nababiri, beyatekateka mu bāna ba Isiraeri, mu
5 buli kika omu: Yosuwa nābagamba nti Mukulembere esanduko ya Mukama Katonda wa'mwe wakati mu Yoludani, musitule buli muntu mu'mwe e'jinja ku kibegabegakye, ngomuwendo ogwebika ebyabāna
6 ba Isiraeri bweguli: ako kabe akabonero mu'mwe, [c] abāna ba'mwe bwebanābūzānga mu biro ebigenda oku'ja, nga bogera nti Amainja
7 gano amakulu gago ki? mulyoke mubagambe nti Kubanga [d] ama'zi ga Yoludani ga'gwāwo mu maso gesanduko eyendagāno ya Mukama; bweyaita mu Yoludani, ama'zi
[a] Yos.3.12 [b] Ma. 27. 2. [c] Kuv. 12. 26. Zab. 44. 1. [d] Yos 3 13, 16.

nega'gwāwo: era amainja gano galibēra [e] eki'jukizo eri abāna ba Isiraeri emirembe egita'gwāwo.
8 Abāna ba Isiraeri nebakola 'nga Yosuwa bwabalagi'de, nebalōnda amainja kumi nabiri wakati mu Yoludani, nga Mukama bweyagamba Yosuwa, ngomuwendo ogwebika ebyabāna ba Isiraeri bweguli; nebagasomosa nebagatūsa mu kifo
9 mwebāsula, nebaga'sāwo. Yosuwa nāsimba amainja kumi nabiri wakati mu Yoludani, mu kifo ebigere bya bakabona abāsitula esanduko eyendagāno mwebyaimirira: era
10 wegali ne kakano. Kubanga bakabona abāsitula esanduko bāimirira wakati mu Yoludani, nekitūkirira buli kigambo Mukama kyeyalagira Yosuwa okubūlira abantu, nga byona bwebyali Musa byeyalagira Yosuwa: abantu nebanguwa neba-
11 ita. Awo, abantu bona bwebāmala okuita, esanduko ya Mukama neryoka eita, ne bakabona mu
12 maso gabantu. Nabāna ba Leubeni, nabāna ba Gadi, nekitūndu ekyekika kya Manase, nebakulembera abāna ba Isiraeri nebaita
13 nga balina ebyokulwānyisa, [f]nga Musa bweyabagamba: abantu ngobukumi buna abetesetese okulwāna nebaita mu maso ga Mukama eri olutalo, mu lusenyi Olweyeriko.
14 Ku lunaku olwo Mukama [g] nākuza Yosuwa mu maso ga Baisiraeri bona: nebamutya, nga bwebātyānga Musa, enaku zona ezobulamubwe.
15 Mukama nāgamba Yosuwa nga-
16 yogera nti Lagira bakabona abasitula [i] esanduko eyobujulirwa oku-
17 linya okuva mu Yoludani. Awo Yosuwa nālagira bakabona ngayogera nti Mulinye muve mu Yolu-
18 dani. Awo, bakabona abāsitula esanduko eyendagāno ya Mukama bwebāmala okulinya okuva wakati mu Yoludani, nebigere bya bakabona nebirinyibwa ku lukalu, ama-'zi ga Yoludani negalyoka ga'da mu kifo kyago, negayanjāla ku'tale
19 lyagwo lyona, nge'da. Abantu nebalinya nebava mu Yoludani ku lunaku olwekumi mu mwezi ogwo-
20 luberyeberye, nebasula [k] mu Girugali, mu nsalo eyebuvanjuba Eyeyeriko. [l] Namainja gali ekumi nabiri geba'gya mu Yoludani, Yosu-
21 wa nāgasimba mu Girugali. Nāgamba abāna ba Isiraeri ngayogera nti Abāna ba'mwe bwebanābūzānga bakitābwe mu biro ebigenda oku'ja, nga bogera nti Amakulu
22 gamainja gano ki? nemulyoka mutegēzānga abāna ba'mwe, nga mwogera nti Abaisiraeri bāita mu
23 Yoludani muno ku lukalu. Kubanga Mukama Katonda wa'mwe yakaliza ama'zi ga Yoludani mu maso ga'mwe, okutūka bwemwamala okuita, nga Mukama Katonda wa'mwe bweyakola Enyanja Emyufu, [m] gyeyakaliza mu maso ga'fe, okutūka bwetwamala okuita:
24 [n] amawānga gona agensi galyoke gamanye omukono gwa Mukama nga gwa mānyi; [o] batyēnga Mukama Katonda wa'mwe emirembe egita'gwāwo.

5 Awo, bakabaka bona Ababamoli, abāli emitala wa Yoludani ku lui olwebugwanjuba, ne bakabona Ababakanani, [a] abāli ku nyanja, [b] bwebāwulira Mukama bweyakaliza ama'zi ga Yoludani mu maso gabāna ba Isiraeri, okutūka bwetwamala okusomoka, [c] omutima gwābwe negusānūka, [d] 'sōnga tewakyali (alina) omwoyo mubo, olwabāna ba Isiraeri.
2 Mu biro ebyo Mukama nāgamba Yosuwa nti Wekolere obwambe obwamainja, okomole nate abāna ba Isiraeri omulūndi ogwokubiri.
3 Yosuwa neyekolera obwambe obwamainja, nākomolera abāna ba Isi-
4 raeri ku lusozi olwebikuta. Era eno ye nsōnga eyabakomoza Yosuwa: [e] abasaja bona abāva mu Misiri, abalwānyi bona, nebafira mu 'dūngu mu 'kubo, bwebāmala okuva
5 mu Misiri. Kubanga abantu bona abāvayo nebakomolwa: naye abantu bona abāzālirwa mu 'dūngu mu 'kubo nga bava mu Misiri nga te-
6 banābakomola. Kubanga abāna ba Isiraeri bātambulira [f] emyāka amakumi ana mu 'dūngu, okutūsa e'gwānga lyona, be balwānyi abāva mu Misiri, lwerya'gwāwo, kubanga tebāwulira 'dobozi lya Mukama: [g] Mukama beyalairira obutabaganya kulaba nsi Mukama gyeyalairira bajaja bābwe okutuwa, [i] ensi ekulukuta amata nomubisi gwe-
7 njuki. [k] Nabāna bābwe beya'za mu kifo kyābwe, abo Yosuwa beyakomola: kubanga bāli si bakomole, kubanga tebabakomolera mu 'kubo.
8 Awo, bwebāmala okukomola e'gwānga lyona, nebabēra mu bifo byābwe mu lusisira [l] nebamala oku-
9 wona. Mukama nāgamba Yosuwa nti Lero njiringisi'za [m] ekivume Ekyemisiri okukiba'gyako. Erinya eryekifo kiri kyeryava liitibwa Girugali ne kakano.
10 Abāna ba Isiraeri nebasula mu Girugali; nebalya Okuitako [n] ku lunaku olwekumi nenya olwomwezi olwegulo mu lusenyi Olweyeriko.
11 Okuitako ngewe'deko ku lunaku olwenkya nebalya e'mere enkalu eyomwāka ogwa'gwāko, emigāti egitazimbulukuswa ne kasoli omu-

[e] Kuv. 12. 14. Kubal. 16. 40.
[f] Kubal. 32. 27, 28.
[g] Yos. 3. 7.
[i] Kuv. 25. 16, 22.
[k] Yos. 5. 9.
[l] Iu. 2.
[m] Kuv. 14. 21.
[n] Zab. 83. 18; 106. 8.
[o] Ma. 6. 2.
[a] Kubal. 13. 29.
[b] Kuv. 15. 14.
[c] Yos. 2. 11.
[d] 1 Basek. 10. 5.
[e] Kubal. 14. 29; 26. 64, 65. Ma. 2. 16.
[f] Kubal. 14. 33. Ma. 1. 3. Zab. 95. 10.
[g] Kubal. 14. 23. Zab. 95. 11. Heb. 3. 11.
[i] Kuv. 3. 8.
[k] Kubal. 14. 31. Ma. 1. 39.
[l] Lub. 34. 25.
[m] Lub. 34. 14.
[n] Kuv. 12. 6.

12 sike, ku lunaku olwo. [o]Nemanu ne'gwāwo enkya, bwebāmala okulya e'mere eyensi eyomwāka ogwa-'gwāko; abāna ba Isiraeri nebataba na manu nate; naye nebalya ku 'mere eyensi eya Kanani omwāka ogwo.

13 Awo, Yosuwa bweyali ngasembe-'de Eyeriko, nāimusa amasoge nātunula, era, laba, nga waimiri'de [p]omuntu okumwolekera eyalina ekitala ekisōwole mu mukonogwe: Yosuwa nāmusemberera, nāmugamba nti Oli kulwa'fe, oba oli

14 kulwa balabe ba'fe? Nāyogera nti Ne'da; naye omukulu owe'gye lya Mukama ntūse kakano. Yosu-wa [r]nāmuukfamirira mu masoge wansi, nāsinza, nāmugamba nti Mukama wānge agamba atya omu-

15 'duwe? Omukulu owe'gye lya Mukama nāgamba Yosuwa nti [s]Yambula engatoyo mu kigerekyo; kubanga ekifo mwoimiri'de kitukuvu. Yosuwa nākola bwatyo.

6 [Era Yeriko kyali ki'gali'dwawo dala olwabāna ba Isiraeri: tewali afuluma, newakuba'de aingira.]

2 Mukama nāgamba Yosuwa nti Laba, [a]nkukiwa'de mu mukonogwo Yeriko, ne kabaka wamu, na-

3 bazira abamānyi. Era mulikyetōlōla ekibuga, abalwānyi 'mwena, nga mukyetōlōla omulūndi gumu. Bwonokolānga bwotyo enaku omu-

4 kāga. Ne bakabona omusānvu balisitula [b]eng'ombe omusānvu ezamayembe agendiga ensaja nga bazikulembeza esanduko: ne ku lunaku olwomusānvu mulikyetōlōla ekibuga emirūndi musānvu, ne [c]bakabona balifūwa eng'ombe.

5 Awo, bwebaligenderēza (eng'ombe) ezamayembe agendiga ensaja era bwemuliwulira e'dobozi eryeng'o-mbe, abantu bona nebalyoka bogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene; bugwe owekibuga nālyoka agwira dala wansi, abantu nebalinya buli

6 muntu mu masoge. Yosuwa, o-mwāna na Nuni, nāita bakabona, nābagamba nti Musitule esanduko eyendagāno, era bakabona musānvu basitule eng'ombe musānvu ezama-yembe agendiga ensaja bazikule-mbeze esanduko ya Mukama.

7 Nebagamba abantu nti Muite, mwetōlōle ekibuga, nabalina ebyo-kulwānyisa bakulembere esanduko

8 ya Mukama. Awo, Yosuwa bwe-yamala okwogera nabantu, baka-bona omusānvu abāsitula eng'ombe omusānvu ezamayembe agendiga ensaja mu maso ga Mukama nebaita, nebafūwa eng'ombe: esa-nduko eyendagāno ya Mukama nge-

9 bavako enyuma. Abalina ebyoku-lwānyisa nebakulembera bakabona abāfūwa eng'ombe, abenyuma nebagoberera esanduko, nga bafūwa

10 eng'ombe nga batambula. Yosuwa nālagira abantu, ngayogera nti Temwogerera wa'gulu, ne'dobozi lya'mwe lireme okuwulirwa, nekigambo kyona kireme okuva mu kamwā ka'mwe, okutūsa ku lunaku lwendibalagira okwogerera wa'gu-lu; nemulyoka mwogerera wa'gu-

11 lu. Bwatyo yagyetoloza ekibuga esanduko ya Mukama, nga bakyetōlo'de omulūndi gumu: nebai-ngira mu lusisira, nebasula mu lusisira.

12 Yosuwa nākēra enkya nāgolokoka, ne [d]bakabona nebasitula esa-

13 nduko ya Mukama. Ne bakabona omusānvu abāsitula eng'ombe omu-sānvu ezamayembe agendiga ensaja nga bazikulembeza esanduko ya Mukama nebagenda obutalinda, ne-bafūwa eng'ombe: nabalina ebyo-kulwānyisa nga babakulembe'de; nabenyuma nebagoberera esanduko ya Mukama nga bafūwa eng'ombe

14 nga batambula. Ne ku lunaku o-lwokubiri nebetōlōla ekibuga omu-lūndi gumu, neba'dayo mu lusisira: bwebākola bwebatyo enaku mukā-

15 ga. Awo ku lunaku olwomusānvu nebakēra enkya mu matulutulu, nebetōlōla ekibuga emirūndi mu-sānvu bwebatyo: naye ku lunaku olwo betōlōla ekibuga emirūndi mu-

16 sānvu. Awo ku mulūndi ogwomu-sānvu, bakabona bwebāfūwa eng'o-mbe, Yosuwa nāgamba abantu nti Mwogerere wa'gulu; kubānga Mu-

17 kama abawa'de ekibuga. Nekibuga kiriterekerwa Mukama, ekibuga ne byona ebirimu: Lakabu omwenzi yaliwona ye'ka, ye ne bona abali awamu naye mu nyumba, kubanga

18 [e]yakweka abatume betwatuma. Na-'mwe mwewalire dala mu bitere-ke'dwa Mukama, muleme okatwāla ku bitereke'dwa, nga mumaze oku-bitereka; bwemutyo mwandifu'de olusisira lwa Isiraeri olukolimi-'dwa, era [f]mwandirweralikiri'za.

19 Naye efeza yona nezābu nebintu ebyebikomo nebyebyūma bye bitu-kuvu eri Mukama; biri'ja mu gwa-

20 nika lya Mukama. Awo abantu ne-bogerera wa'gulu, nebafūwa eng'o-mbe: awo, abantu bwebāwulira e-'dobozi eryeng'ombe, abantu neba-lyoka bogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene, [g]bugwe nāgwira dala wansi, abantu nebalinya mu kibuga, buli

21 muntu mu masoge, nebamenya e-kibuga. [h]Nebazikiririza dala ebyali mu kibuga byona, abasaja nabaka-zi, abato nabakulu, nente, nendiga,

22 nendogoi, nebabi'ta nekitala. Yo-suwa nāgamba abasaja ababiri a-

[a] Kuv. 16. 35.
[p] Lub. 18. 2; 32. 24. Zek. 1. 8-11.
[r] Lub. 17. 3.
[s] Kuv. 3. 5. Bik. 7. 33.
[a] Yos. 2. 24.
[b] Balam. 7. 16, 22.
[c] Kubal. 10. 8.
[d] Kubal. 4. 15.
[e] Yos. 2. 4.
[f] Yos. 7. 25. 1 Basek. 18. 17, 18. 1 Byom. 2. 7.
[g] Beb. 11. 30.
[h] Ma. 7. 2.

bake'ta ensi nti Mugende mu nyumba eyomwenzi, mumufulumye omukazi, nebyalina byona, [k] nga
[k] Yos. 2. 14. Beb. 11. 31.
23 bwemwamulairira. Abavubuka abake'si nebaingira, nebamufulumya
[l] Yos. 2. 13. Lakabu, [l] ne kitāwe, ne nyina, ne bagandabe, ne byona byalina, era nekikakye kyona nebabafulumya; nebabateka ebwēru ku lusisira lwa
24 Isiraeri. Ekibuga nebakyōkya omuliro, nebyalimu byona: naye efeza nezābu nebintu ebyebikomo nebyebyūma byo'ka babi'sā mu gwanika eryenyumba ya Mukama.
25 Naye Lakabu omwenzi, nabenyumba ya kitāwe ne byona byeyalina,
[m] Mat. 1. 5. Yosuwa nābawonya; [m] nābēra wakati mu Isiraeri, ne kakano; kubanga yakweka abatume, Yosuwa
26 beyatuma okuke'ta Yeriko. Yosuwa nābalaiza ekirairo mu biro ebyo,
[n] 1 Basek. 16. 34. ngayogera nti [n] Akolimirwe mu maso ga Mukama oyo aliimirira nāzīmba ekibuga kino Yeriko: mu kufirwa omwānawe omuberyeberye mwalisizawo emisingi gyakyo, era mu kufirwa omwānawe omuto ali-
[o] Yos. 1. 5. [p] Yos. 9. 9. 27 simba enzi'gi zakyo. [o] Bwatyo Mukama yabērānga ne Yosuwa; [p] nebigambobye nebyātikirira munsi yona.

7 Nayr abāna ba Isiraeri nebōnōna mu bitereke'dwa: kubanga Akani, omwāna wa Kalami, omwāna wa Zabudi, omwāna wa Zera, owekika kya Yuda, nātwāla ku biterekе'dwa: obusūngu bwa Mukama nebubūbūka ku bāna ba Isiraeri.
2 Yosuwa nātuma abantu okuva mu Yeriko okugenda Eai, ekirirā-
[q] 1 Sam. 13. 5; 14. 23. nye [q] Besaveni, ku lui olwebuvanjuba olwa [b] Beseri, nābagamba nti
[b] Lub. 28. 19. 3 Mulinye muke'te ensi. Abantu nebalinya nebake'ta Ai. Nebakomawo eri Yosuwa, nebamugamba nti Abantu bona tebagendayo; naye abantu ngenkumi biri oba satu balinye bakube Ai; toteganya abantu bona okugendayo; kubanga abayo
[r] Lev. 26. 17. Ma. 28. 25. 4 batono. Awo nebalinyayo ku bantu abasaja ngenkumi satu; [c] ne-
5 ba'duka mu maso Gabeai. Nabeai nebakuba mubo abantu ngamakumi asatu mu mukāga: nebabagoba (okuba'gya) ku wankaki okubatūsa ku Sebalimu, nebabakubira awaserengeterwa: emitima gyabantu ne-
[d] 2 Sam. 1. 11. 6 gisānūka, negiba ngama'zi. Yosuwa [d] nāyuza engoyeze, nāgwa neyevunika wansi awali esanduko ya Mu-
[e] 1 Sam. 4. 12. Nek. 9. 1. Yoh. 2. 12. Kung. 2. 10. kama nātūsa olwegulo, ye nabaka-'de ba Isiraeri; [e] nebesīga enfūfu
[f] Kuv. 5. 22. 7 ku mitwe gyābwe. Yosuwa nāyogera nti Wowe, ai Mukama Katonda, [f] okusomosa kiki ekyakusomosa abantu bano Yoludani, okutuwayo mu mikono Egyabamoli, oku-
tuzikiriza? singa twa'kiriza okutū-
8 la emitala wa Yoludani! Ai Mukama, nāyogera ntya, Abaisiraeri bwebamaze okubakuba amabega a-
9 balabe bābwe? Kubanga Abakanani nabali munsi bona baliwulira, balituzingiza, [g] bali'gya erinya lya-'fe kunsi: nāwe [i] olirokola otya eri-
10 nyalyo ekulu? Mukama nāgamba Yosuwa nti Golokoka; kiki ekiku-
11 gwisi'za bwotyo okwevunika? Abaisiraeri bōnōnye; era [k] bamenye endagāno yānge gyenabalagira; era nokutwāla batu'te ku bitereke'dwa; era ba'bye, era bakusi'za, era babii-
12 ngizi'za mu bintu byābwe. [l] Ekyo kye kibalobera abāna ba Isiraeri okuīmirira mu maso gabalabe bābwe, nebakuba amabega abalabe bābwe, kubanga bafūse abakolimi'dwa; sibērenga na'mwe nate, wabula bwemuzikiri'za ekitereke'dwa (okuki-
13 'gya) mu'mwe. [m] Mukale, mutukuze abantu, mwogere nti Mwetukulize olunaku olwenkya: kubanga Mukama, Katonda wa Isiraeri, bwayogera bwati nti Waliwo ekitereke-'dwa wakati mu'gwe, Isiraeri: toinza kuīmirira mu maso gabalabebo, nga temunaki'gyawo ekitereke-
14 'dwa mu'mwe. Kale enkya munāsemberezebwa mu bika bya'mwe: awo, ekika [n] Mukama kyanālōndamu kināsembera ngenda (zakyo) bweziri; nenda Mukama gyanālōndamu enesembera mu nyumba (zayo); nenyumba Mukama gyanālōndamu enesembera buli muntu
15 buli muntu. [o] Awo olunātuka anālōndebwa ngalina ekitereke'dwa anāyōkebwa omuliro, ye nebyalina byona; kubanga amenye endagāno ya Mukama, era kubanga akoze obusirusiru mu Isiraeri.
16 Awo Yosuwa nākēra enkya nāgolokoka, nāsembeza Isiraeri nga bika (byābwe) bwebyali; nekika kya
17 Yuda nekiröndebwa: nāsembeza enda ya Yuda; nālōnda enda Eyabazera: nāsembeza enda [p] Eyabazera buli muntu buli muntu; Za-
18 budi nālōndebwa: nāsembeza enyumbaye buli muntu buli muntu; [r] Akani, omwāna wa Kalami, omwāna wa Zabudi, omwāna wa Zera, owekika kya Yuda, nālōndebwa.
19 Yosuwa nāgamba Akani nti Mwāna wānge, nkwegairi'de, omuwe ekitībwa Mukama, Katonda wa Isiraeri, [s] omwātulire; era ong'ambe
20 kakano kyokoze; tokinkisa. Akani na'damu Yosuwa nāyogera nti Mazima nyōnōnye eri Mukama, Katonda wa Isiraeri, nenkola bwe-
21 nti ni bwenti; bwenalaba mu munyago ekyambalo ekirūngi ekya Sinali, nesekeri ezefeza ebikumi bibiri, nolulimi olwazābu ekigero kya-

[g] Zab. 83. 4.
[i] Kuv. 32. 12.
[k] Ma. 17. 2.
[l] Kubal. 14. 45. Kalam. 2. 14.
[m] Yos. 3. 5.
[n] Balam. 20. 9.
[o] 1 Sam. 14. 38, 39.
[p] Kubal. 26. 20.
[r] Iu. 1.
[s] Kubal. 5. 6, 7. 2 Byom. 30. 22. Ezer. 10. 11. Dan. 9. 4.

lwo esekeri amakumi atãno, nendyoka mbiyayãnira, nembitwãla; era, laba, bikweke'dwa mu 'taka wakati mu wema yãnge, nefeza wansi wakyo. 22 Awo Yosuwa nãtuma abababaka, nebagenda mbiro mu wemaye; era, laba, kikweke'dwa mu wemaye, 23 nefeza wansi wakyo. Nabo nebabi'gya wakati mu wema, nebabiretera Yosuwa nabãna ba Isiraeri bona; nebabi'sã wansi mu maso ga 24 Mukama. Ne Yosuwa, Nabaisiraeri bona awamu naye, nebatwãla Akani, omwãna wa Zera, nefeza, nekyambalo, nolulimi olwazãbu, nabãnabe abobulenzi nabobuwala, nenteze, nendogoize, nendigaze, newemaye, ne byona byeyalina: nebabalinyisa mu [t] kiwõnvu Akoli. 25 Yosuwa nãyogera nti [u] Kiki ekyakutweralikirizisa? Mukama anãkweralikiriza 'gwe lero. Abaisiraeri bona nebamukuba amainja; nebabõkya omuliro, [w] nebabakuba amainja. [x] 26 Nebamutũmako entũmo enene eyamainja, ne kakano; [z] Mukama nãkyũka okuleka obusũngubwe obukambwe. Erinya eryekiwõnvu kiri kyeryava liitibwa [a] ekiwõnvu Akoli, ne lero.

[t] Yos. 15.7.
[u] Yos.6.18.
[w] Ma.17.5.
[x] Yos.8.29. 2 Sam. 18. 17.
[z] Ma. 13. 17.
[a] Is. 65. 10. Kos. 2. 15.

8 MUKAMA nãgamba Yosuwa nti [a] Totyãnga, 'sõ tokankanãnga: twãla abantu bona abalwãnyi nãwe, ogolokoke olinye ku Ai: laba, [b] nkuwa'de mu mukonogwo kabaka wa Ai, nabantubo, nekibugakye, nensi- 2 ye; era olikola Ai ne kabaka wamu nga bwewakola [c] Yeriko ne kabaka wamu: naye [d] omunyago gwakyo nente zakyo mulibyetwãlira okuba ebinyage bya'mwe: mutẽgere ekibu- 3 ga enyuma wakyo. Awo Yosuwa nãgolokoka, nabantu bona abalwãnyi, okulinya ku Ai; Yosuwa nãlõnda abantu obukumi busatu, abazira abamãnyi, nãbasindika ekiro. 4 Nãbalagira ngayogera nti Laba, [e] munãtẽgera ekibuga enyuma wekibuga: temukiba wala nyo ekibu- 5 ga, naye 'mwena mweteketeke: nãnge nabantu bona abali nãnge tunãsemberera ekibuga: awo, bwebana'ja okutulũmba, ngoluberyeberye, netulyoka [f] tu'duka mu maso gã- 6 bwe; nabo bana'ja okutugoberera, okutũsa lwetunãbasendasenda okuva mu kibuga ewala; kubanga banãyogera nti Ba'duse mu maso ga'fe, ngoluberyeberye; kyetunãva tu'du- 7 ka mu maso gãbwe: na'mwe munãgolokoka wemutẽge'de, nemukwata ekibuga: kubanga Mukama Katonda wa'mwe anãkiwayo mu mukono 8 gwa'mwe. Awo, bwemunãmala okukwata ekibuga, nemwõkya omuliro ekibuga okugoberera ekigambo kya Mukama bwemunãkola: [g] laba, 'nze 9 mbalagi'de. Yosuwa nãbasindika: nebagenda webanãtẽgera, nebabẽra wakati wa Beseri ne Ai, ku lui olwebugwanjuba olwe Ai: naye Yosuwa nãsula ekiro ekyo mu bantu.

[b] Yos.2.24.
[c] Yos.6.21.
[d] Ma. 20. 14.
[e] Balam. 20. 29.
[f] Balam. 20. 32.
[g] Yos. 1. 9.

10 Yosuwa nãkẽra enkya nãgolokoka, nãkung'anya abantu, nãlinya, ye nabaka'de ba Isiraeri, mu maso 11 gabantu (nebagenda) Eai. Abantu bona, abalwãnyi abali naye, nebalinya nebasembera nebatũka ekibuga wekiraba, nebasimba olusisira ku lui olwobukika obwa kono olwe Ai: era waliwo ekiwõnvu wakatiwe ne 12 Ai. Nãtwãla abantu ngenkumi tãno, nãbatekateka okutẽga wakati wa Beseri ne Ai, ku lui olwebu- 13 gwanjuba olwekibuga. Bwebatyo bwebãtekateka abantu, e'gye lyona eryali ku bukika obwa kono obwekibuga, era nabatẽzi bãbwe abãli ebugwanjuba obwekibuga; Yosuwa nãgenda ekiro ekyo wakati mu ki- 14 wõnvu. Awo olwãtuka kabaka we Ai bweyakiraba, nebanguwa nebagolokoka enkya, nabantu abomukibuga neba'ja ku Baisiraeri okulwãna, ye nabantube bona, ku kisẽra ekiragi'dwa, mu maso ge Alaba; naye teyamanya nga waliwo aba- 15 mutẽze enyuma wekibuga. Yosuwa Nabaisiraeri bona [i] nebefũla ngabagobe'dwa mu maso gãbwe, neba'dukira mu 'kubo erye'dũngu. 16 Nabantu bona abãli mu kibuga nebakung'anyizibwa okubagoberera: nebagoberera Yosuwa, [k] nebasendebwasendebwa okuva mu kibuga e- 17 wala. Nemutasigala muntu mu Ai newakuba'de mu Beseri, ata'ze kugoba Isiraeri: nebaleka ekibuga nga ki'guli'dwawo nebagoba Isiraeri. 18 Mukama nãgamba Yosuwa nti Galula omuwunda oguli mu mukonogwo ku Ai; kubanga nãkikuwa mu mukonogwo. Yosuwa nãgalula omuwunda ogwali mu mukonogwe eri 19 ekibuga. Nabatẽzi nebagolokoka mãngu mu kifo kyãbwe, neba'dukana mbiro bweyamala okogolola omukono, nebaingira mu kibuga, nebakimenya; nebanguwa nebõkya 20 ekibuga omuliro. Abeai bwebãlaba enyuma wãbwe, nebatunula, era, laba, omu'ka ogwekibuga nga gunyõkera mu 'gulu, nebataba na mãnyi ga ku'duka (okugenda) eri newakuba'de (oku'da) eno: nabantu abãli ba'duki'de mu 'dũngu ne- 21 bakyũkirako abãbagoba. Yosuwa Nabaisiraeri bona bwebãlaba ngabatẽzi bamenye ekibuga, nomu'ka ogwekibuga nga gunyõka, awo ne- 22 bakyũka nate, neba'ta Abeai. Nebalala [ba'nãbwe] nebava mu kibuga okubalũmba; nebabera wakati mu Baisiraeri, abalala erui nabala-

[i] Balam 20. 36 neb.
[k] lu. 6.

la erui: nebabakuba, [l] obutaganya muntu kusigalawo newakuba'de o-
23 ku'duka. Ne kabaka we Ai nebamukwata nga mulamu, nebamuleta
24 eri Yosuwa. Awo, Abaisiraeri bwebāmala oku'tira dala abāli mu Ai bona mu lusenyi, mu 'dūngu lyebagobereramu, bona nebagwa nobwōgi bwekitala neba'gwāwo, Abaisiraeri bona nebalyoka bakomawo Eai, nebakikuba nobwōgi bwe-
25 kitala. Awo bona aba'tibwa ku lunaku olwo, abasaja nabakazi, bali kakumi mwenkumi biri, be bantu
26 bona abāli mu Ai. Kubanga Yosuwa nāta'za mukonogwe, gweyagaluza omuwunda, okutūsa lweyamala okubazikiririza dala abāli mu
27 Ai bona. Wabula ente nomunyago ogwekibuga ekyo Abaisiraeri nebabyetwālira okuba ebinyage byābwe,
28 ngekigambo kya Mukama [m] kyeyalagira Yosuwa. Yosuwa nāyōkya Ai bwatyo, nākifūla [n] ekifūnvu emirembe gyona, era ekyāzika, ne
29 kakano. Ne [o] kabaka we Ai nāmuwanika ku muti okutūsa olwegulo [p] enjuba bweyagwa Yosuwa nālagira, neba'gya omulāmbogwe ku muti, nebagusūla ku muzigo ku wankaki owekibuga, [r] nebagutūmako entūmo enene eyamainja, ne kakano.
30 Awo Yosuwa nālyoka azīmbira Mukama ekyōto, Katonda wa Isi-
31 raeri, [s] ku lusozi Ebali, nga Musa omuwereza wa Mukama bweyabalagira abāna ba Isiraeri, nga bwekyawandikibwa [t] mu kitabo ekyamatēka ga Musa, ekyōto ekyamainja amalāmba, omuntu gata'sāko kyūma kyona: [u] nebakiwerako ebiwebwayo ebyōkebwa eri Mukama, nebamuletera ebiwebwayo olwemi-
32 rembe. [w] Nāwandika awo ku mainja amatēka ga Musa, geyawandika, mu maso gabāna ba Isiraeri.
33 Nabaisiraeri bona, nabaka'de bābwe, nabāmi, nabalamuzi bābwe, nebaīmirira erui nerui ezesanduko mu maso ga bakabona Abalevi, [v] abāsitula esanduko eyendagāno ya Mukama, si nzālwa bo'ka, naye ne
[z] ba'na'gwānga: ekitūndu kyābwe (kimu) olusozi Gerizimu gyerusimba, nekitūndu kyābwe (ekirala) olusozi Ebali gyerusimba; [a] nga Musa omuwereza wa Mukama bweyalagira, basokēnga okusabira o-
34 mukisa abantu ba Isiraeri. Oluvanyuma [b] nāsoma ebigambo byona ebyamatēka, [c] omukisa [d] nokukolimira, nga byona bwebiri ebyawandikibwa mu kitabo ekyamatēka.
35 Tewali kigambo mu byona Musa byeyalagira, Yosuwa kyatāsoma mu maso agekung'aniro lyona erya Isiraeri, [e] nabakazi, nabāna abato, ne ba'na'gwānga abātambulānga mubo.

9 Awo, bakabaka bona abāli emitala wa Yoludani, [a] munsi eyensozi, ne mu nsenyi, ne ku 'tale lyona [b] eryenyanja enene Lebanoni gyerusimba, [c] Abakiti, Nabamoli, Nabakanani, Nabaperizi, Nabakivi, Na-
2 bayebusi, bwebākiwulira; nebalyoka bakung'anira wamu, okulwānyisa Yosuwa Nabaisiraeri, nomwoyo gumu.
3 Naye abāli [d] mu Gibeoni [e] bwebāwulira Yosuwa byeyakola ku
4 Yeriko ne Ai, nabo nebasala amagezi, nebagenda nebefūla ngababaka, nebatwāla ensawo enka'de ku ndogoi zābwe, namaliba agomwenge amaka'de agayulika agā-
5 tungirirwa; nengato enka'de ezibotose mu bigere byābwe, era nga bamba'de ebyambalo ebika'de; ne-'mere yona eyentanda yābwe ngekaliri'de ngeku'te obukuku. Neba'ja eri Yosuwa [f] mu lusisira mu Girugali, nebamugamba ye nabantu ba Isiraeri nti Tuvu'de munsi wala: kale kakano mulagāne na'fe.
7 Nabantu ba Isiraeri nebagamba [g] Abakivi nti Wo'zi ewa'mwe muli wakati wansi ya'fe; [i] na'fe tunālagāna tutya na'mwe?
8 Nebagamba Yosuwa nti Tuli ba'dubo. Yosuwa nābagamba nti Muli bāni? era
9 muva wa? Nebamugamba nti Aba'dubo bavu'de [k] munsi wala nyo oku'ja (wano) olwerinya lya Mukama Katondawo: kubanga [l] twawulira okwātikiririrakwe, ne byona
10 byeyakola mu Misiri, ne byona byeyakola bakabaka ababiri Ababamoli, abāli emitala wa Yoludani, Sikoni kabaka we Kesuboni, ne Ogi kabaka we Basani, eyali [m] mu
11 Asutalosi. Nabaka'de ba'fe ne bona abali munsi ya'fe nebatugamba nti Mutwālire olugendo olwo entanda mu mikono gya'mwe, mugende mubasisinkane, mubagambe nti Tuli ba'du ba'mwe: kale kakano mu-
12 lagāne na'fe. E'mere ya'fe eno twagisibirira entanda ya'fe mu nyumba za'fe ngekyabuguma ku lunaku lwetwavayo oku'ja gyemuli; naye kakano, laba, ekaliri'de, era eku-
13 'te nobukuku: namaliba gano agomwenge, getwa'juza, gāli magya; era, laba, gayuliseyulise: nebyambalo bya'fe bino nengato za'fe bika'diye olwolugendo olunene e-
14 nyo. Abantu nebatwāla ku ntanda zābwe, [n] nebatabūza bigambo eri
15 akamwā ka Mukama. [o] Yosuwa nālagāna nabo emirembe, nālagāna nabo obutaba'ta: nabakulu bekibī-
16 na nebabalairira. Awo mu naku esatu, nga bamaze okulagāna nabo,

[l] Ma. 7. 2. Yos. 10. 28.
[m] Ku. 2. Kubal. 31. 27-28.
[n] Ma. 13. 16.
[o] Yos. 10. 26.
[p] Ma. 21. 23. Yos. 10. 27.
[r] Yos. 7. 26.
[s] Ma. 27. 4, 5.
[t] Kuv. 20. 25. Ma. 27, 5, 6.
[u] Kuv. 20. 24.
[w] Ma. 27. 2, 8.
[v] Ma. 31. 9.
[z] Ma. 31. 12.
[a] Ma. 11. 29; 27. 12.
[b] Ma. 31. 11.
[c] Ma. 28. 2-14; 30. 19.
[d] Ma. 28. 15-68; 29. 20, 21.
[e] Ma. 31. 12.
[a] Ma. 1. 7.
[b] Kubal. 34. 6.
[c] Kuv. 13. 5.
[d] Yos. 10. 2, 10, 12. 2 Sam. 21. 1, 2.
[e] Yos. 6. 27.
[f] Yos. 5. 10.
[g] Yos. 11. 19.
[i] Ma. 7. 2.
[k] Ma. 20. 15.
[l] Yos. 2. 10; 6. 27.
[m] Ma. 1. 4. Yos. 12. 4.
[n] Kubal. 27. 21.
[o] Yos. 11. 19. 2 Sam. 21. 2.

nebawulira nga balirānwa bābwe,
17 era nga bāli wakati wābwe. Abāna ba Isiraeri nebatambula nebatūka mu bibuga byābwe ku lunaku olwokusatu. Ebibuga byābwe byali
[p] Yos. 18. 25, 26, 28.
[q] Yos. 15. 9, 60. Balam. 18. 12.
p Gibeoni, ne Kefira, ne Beerosi, ne
18 *q* Kiriasuyealimu. Nabāna ba Isiraeri nebatabakuba, kubanga abakulu bekibīna babalairira Mukama Katonda wa Isiraeri. Nekibīna kyona nekyemulugunyiza abakulu.
19 Naye abakulu bona nebagamba ekibīna kyona nti Twabalairira Mukama Katonda wa Isiraeri: kale kakano tetuīnze kubakwatako.
20 Bwetunābakola bwetutyo, okubalekānga balamu; obusūngu buleme okutubāko, [s] olwekirairo kyetwabalairira.
[s] 2 Sam. 21. 1, 2, 6. Ez. 17. 18, 19.
21 Abakulu nebabagamba nti Mubaleke nga balamu: nebabēra abāsi benku era abasenyi bama'zi eri ekibīna kyona; ngabakulu bwe-
22 bābagamba. Yosuwa nābaita nābagamba nti Kiki ekyabatulimbya, nga mwogera nti Tuli wala na-
23 'mwe: nga muli mu'fe? Kale kakano [t] mukolimi'dwa, 'sō tewalibula kubēra mu'mwe aba'du enaku zona, abāsi benku era abasenyi bama'zi eri enyumba ya Katonda wānge.
[t] Lub. 9. 25.
24 Nebamu'damu Yosuwa nebogera nti Kubanga aba'dubo bātegēzebwa dala nga Mukama Katondawo [u] yalagira Musa omuwerezawe okubawa ensi yona, nokuzikiriza bona abali munsi mu maso ga'mwe; kyetwava [w] tutya enyo olwobulamu bwa'fe kulwa'mwe, netukola bwe-
25 tutyo. Ne kakano, laba, tuli mu mukonogwo: bwolowōza nga kirūngi era kitūkirivu okutukola, kola
26 bwotyo. Era bwatyo bweyabakola, nābawonya mu mukono gwabāna
27 ba Isiraeri obutaba'ta. Ku lunaku luli Yosuwa nābafūla abāsi benku era abasenyi bama'zi eri ekibīna neri ekyōto kya Mukama, ne kakano, [y] mu kifo kyanālagirānga.
[u] Ma. 7. 1, 2.
[w] Kuv. 15. 14.
[y] Ma. 12. 5.

10 Awo, Adonizedeki kabaka Weyerusalemi bweyawulira Yosuwa bweyamenya Ai nākizikiririza dala; nti, [a] bweyakola Yeriko ne
[a] Yos. 6. 15–21.
kabaka wamu, bwatyo bweyakola [b] Ai ne kabaka wamu; era [c] nga
[b] Yos. 8. 3, 22, 26, 28.
[c] Yos. 9. 15.
abali mu Gibeoni balagāna emire-
mbe Nabaisiraeri, era nga bali mu-
2 bo; nebalyoka [d] batya nyo, kubanga Gibeoni kyali kibuga kinene, ngebibuga bya bakabaka bwebyali, era kubanga kyali kisinga Ai obunene, nabantu bayo bona bazira.
[d] Ma. 11. 25.
3 Adonizedeki, kabaka Weyerusalemi, kyeyava atuma eri Kokamu, kabaka [e] Wekebuloni, neri Piramu, kabaka Weyalamusi, neri Yafiya, kabaka Werakisi, neri Debira, ka-
[e] Yos. 11. 21; 14. 13–15. 2 Sam. 2. 1, 11.
4 baka Weguloni, ngayogera nti Mulinye gyendi mumbēre, tukube Gibeoni: kubanga bālagāna emirembe
5 ne Yosuwa nabāna ba Isiraeri. Awo bakabaka abatāno Ababamoli, kabaka Weyerusalemi, kabaka [f] Wekebuloni, kabaka Weyalamusi, kabaka Werakisi, kabaka Weguloni, nebakung'anira wamu, nebalinya, bo ne'gye lyābwe lyona, nebasimba olusīsira ku Gibeoni, nebakirwā-
6 nyisa. Nabegibeoni nebatumira Yosuwa ku [g] lusīsira ku Girugali nga bogera nti To'diriza mukonogwo ku ba'dubo; olinye gyetuli māngu, otuwonye, otubēre: kubanga bakabaka bona Ababamoli abatūla munsi eyensozi bakung'ani'de
7 ku'fe. Awo Yosuwa nāva mu Girugali nālinya, ye nabalwānyi bona awamu naye, nabazira bona aba-
8 mānyi. Mukama nāgamba Yosuwa nti [h] Tobatya: kubanga mbakuwa-'de mu mikonogyo: tewabe muntu
9 mubo anāimirira mu masogo. Awo Yosuwa nāba'jirira māngu nga tebamanyi; (kubanga) yava Girugali
10 nālinya ekiro nākēsa obu'de. Mukama [k] nābaswāza mu maso ga Isiraeri, nāba'tira dala bangi mu Gibeoni, nābagoba mu 'kubo eririnya [l] Ebesukoloni, nābakuba okubatūsa
11 ku Azeka ne ku Ma'keda. Awo, bweba'duka mu maso ga Isiraeri, nebaserengeta Ebesukoloni, [m] Mukama nāsūla amainja amanene mu 'gulu nābakuba mu Azeka, nebafa: abāfa amainja agomuzira nebasinga bali abāna ba Isiraeri beba'ta nekitala.
[f] Lub. 21. 3, 10 neb.
[g] Yos. 5. 10; 9. 6.
[h] Yos. 11. 6. Balam. 4. 14.
[k] Balam. 4. 15. 1 Sam. 7. 10. Zab. 18. 14.
[l] Yos. 16. 3, 5.
[m] Zab. 18. 12, 13. Is. 30. 30.
12 Awo Yosuwa nāgamba Mukama ku lunaku Mukama lweyawayo Abamoli mu maso gabāna ba Isiraeri; nāyogera mu maso ga Isiraeri nti
[n] Enjuba, īmirira 'gwe ku Gibeoni;
Nāwe, omwezi, mu kiwōnvu Ayaloni.
13 Enjuba neīmirira, omwezi negulinda,
Okutūsa e'gwānga bweryamala okuwalana e'gwānga ku balabe bābwe.
Ekyo tekyawandikibwa mu kitabo kya Yasali? Enjuba nerinda wakati mu 'gulu, neteyanguwa kugwa ngo-
14 lunaku olulāmba. 'Sō tewali lunaku olwenkana olwo oba olwalusoka oba oluvanyuma lwalwo Mukama okuwulira e'dobozi lyomuntu: kubanga [o] Mukama yalwānirira Isiraeri.
15 Yosuwa nākomawo, Nabaisiraeri bona awamu naye, mu lusīsira mu Girugali.
16 Ne bakabaka abo abatāno nebaduka, nebekweka mu mpuku mu
[n] Is. 28. 21. Kab. 3. 11.
[o] Kuv. 14. 14.

17 Ma'keda. Nebabūlira Yosuwa nti Bakabaka abatāno tubalabye, nga bekwese mu mpuku mu Ma'keda.
18 Yosuwa nāyogera nti Muiringise amainja amanene mu mulyāngo gwempuku, mugitekeko abantu ba-
19 bakūme; naye 'mwe temulinda; mugoberere abalabe ba'mwe, mubakube abenyuma mubo; temubaganya kuingira mu bibuga byābwe; kubanga Mukama Katonda wa'mwe ababawa'de mu mukono gwa'mwe.
20 Awo Yosuwa nabāna ba Isiraeri bwebāmalira dala oku'ta abantu abangi enyo, [p] neba'gwērawo dala, nābasigalawo mubo nebaingira mu
21 bibuga ebiriko ebigo, abantu bona nebalyoka bakomawo mu lusisira eri Yosuwa mu Ma'keda nemirembe: [r] tewali muntu eyagezako okwogera okuvuma nomu ku bāna
22 ba Isiraeri. Yosuwa nālyoka ayogera nti Mu'gulewo omulyāngo gwempuku, mu'gyemu bakabaka
23 bali abatāno mu mpuku. Nebakola bwebatyo, neba'gyamu bakabaka bali abatāno mu mpuku nebabamuletera, kabaka Weyerusalemi, kabaka Wekebuloni, kabaka Weyalamusi, kabaka Werakisi, kabaka
24 Weguloni. Awo, bweba'gyamu bakabaka bali nebabaletera Yosuwa, Yosuwa nāita abasaja bona aba Isiraeri, nāgamba abāmi ababalwānyi abāgenda naye nti Mu'je, mu'sē ebigere bya'mwe mu bulago bwa bakabaka bano. Neba'ja, neba'sā ebigere byābwe mu bulago
25 bwābwe. Yosuwa nābagamba nti [s] Temutya, 'sō temukankana: mu'demu amānyi, mugume emyoyo: kubanga [t] Mukama bwalibakola bwatyo abalabe ba'mwe bona be-
26 mulirwāna nabo. Oluvanyuma Yosuwa nābafumita, nāba'ta, nābawanika ku miti etāno: [u] nebawanikibwa ku miti okutūsa olwe-
27 gulo. Awo enjuba bweyali egwa, Yosuwa nālagira, nebaba'gya ku miti, nebabasūla mu mpuku mwebāli bekwese, nebateka amainja amanene mu mulyāngo gwempuku, ne kakano lero.
28 Yosuwa nāmenya Ma'keda ku lunaku olwo, nākikuba nobwōgi bwekitala, ne kabaka wamu; nābazikiririza dala bo nemyoyo gyona egyalimu, nātasigazako nomu: nākola kabaka Wema'keda [w] nga bweyakola kabaka Weyeriko.
29 Yosuwa nāva mu Ma'keda, Nabaisiraeri bona awamu naye, nāgenda Eribuna, nebalwāna Nabe-
30 ribuna: Mukama nakyo nākiwayo, ne kabaka wamu, mu mukono gwa Isiraeri; nākikuba nobwōgi bwekitala, nemyoyo gyona egyalimu; nātasigazamu nomu; nākola kabaka wamu nga bweyakola kabaka Weyeriko.
31 Yosuwa nāva mu Libuna, Nabaisiraeri bona awamu naye, nāgenda Erakisi, nākisimbako olusisira, nā-
32 kirwānyisa. Mukama nākiwayo Lakisi mu mukono gwa Isiraeri, nākimenya ku lunaku olwokubiri, nāki'ta nobwōgi bwekitala, nemyoyo gyona egyalimu, nga byona byeyakola Libuna.
33 Kolamu kabaka [v] Wegezeri nālyoka alinya okubēra Lakisi; Yosuwa nāmukuba ye nabantube, nātasigazako nomu.
34 Yosuwa nāva mu Lakisi, Nabaisiraeri bona awamu naye, nāgenda Eguloni; nebakisimbako olusisira,
35 nebakirwānyisa; nebakimenya ku lunaku olwo, nebaki'ta nobwōgi bwekitala, nemyoyo gyona egyalimu nāgizikiririza dala ku lunaku olwo, nga byona byeyakola Lakisi.
36 Yosuwa nāva mu Eguloni, Nabaisiraeri bona awamu naye, nāgenda
37 Ekebuloni; nebakirwānyisa: nebakimenya nebaki'ta nobwōgi bwekitala, ne kabaka wamu, nebibuga byakyo byona, nemyoyo gyona egyalimu; nātasigazako nomu, nga byona byeyakola Eguloni; naye nākizikiririza dala, nemyoyo gyona egyalimu.
38 Yosuwa nākomawo, Nabaisiraeri
39 bona awamu naye, nāgenda [z] Edebira; nākirwānyisa: nākimenya ne kabaka wamu, nebibuga byakyo byona; nebabi'ta nobwōgi bwekitala, nebazikiririza dala emyoyo gyona egyalimu; nātasigazako nomu: nga bweyakola Kebuloni, bweyakola bwatyo Debira, ne kabaka wamu; era nga bweyakola Libuna, ne kabaka wamu.
40 Bwatyo Yosuwa bweyakuba ensi yona, ensi eyensozi, nolui olwobukika obwadyo, nensenyi, nebiwōnvu, ne bakabaka bamu bona; nātasigazako nomu: naye [a] nāzikiririza dala bona aba'sa omu'ka, nga Mukama Katonda wa Isiraeri bwe-
41 yalagira. Yosuwa nābakuba okuva ku [b] Kadesubanea okutūka ku [c] Gaza, nensi yona ya [d] Goseni, okutūka
42 ku Gibeoni. Ne bakabaka abo bona nensi yābwe Yosuwa nābamenya mulūndi gumu, kubanga Mukama, Katonda wa Isiraeri, yalwānirira
43 Isiraeri. Yosuwa nākomawo, Nabaisiraeri bona awamu naye, mu lusisira mu Girugali.

11 Awo, [a] Yabini kabaka Wekazoli bweyakiwulira, nātumira Yobabu kabaka [b] Wemadoni, ne kabaka Wesimuloni, ne kabaka Weyaku-
2 safu, ne bakabaka abāli ku lui olwobukika obwa kono, munsi eye-

[p] Yos. 8. 24.
[r] Kuv. 11. 7.
[s] Ma. 31. 8.
[t] Ma. 3. 21; 7. 19.
[u] Yos. 8. 29.
[w] Yos. 6. 21.
[v] 1 Basek. 9. 15-17.
[z] Yos. 11. 21. Balam. 1. 11.
[a] Ma. 20. 16, 17.
[b] Ma. 9. 23.
[c] Yos. 15. 47.
[d] Yos. 11. 16; 15. 51.
[a] Balam. 4. 2 neb.
[b] Yos. 12. 19, 20.

nsozi, ne mu Alaba ku lui olwobukika obwadyo Olweki'nerosi, ne mu nsenyi, ne mu nsozi Ezedoli
3 ku lui olwebugwanjuba, eri Omukanani ku buvanjuba ne ku bugwanjuba, neri Omwamoli, neri Omukiti, neri Omuperizi, neri [c] Omuyebusi munsi eyensozi, neri [d] Omukivi Kerumoni gyerusimba munsi
4 [e] Eyemizupa. Neba'ja, bo ne'gye lyābwe lyona awamu nabo, abantu bangi, era ngomusenyu oguli ku 'tale lyenyanja bweguli omungi, nembalāsi namagāli bingi nyo.
5 Awo bakabaka abo bona nebakung'ana; neba'ja nebasimba olusisira awamu ku ma'zi Agemeromu,
6 okulwāna ne Isiraeri. Mukama nāgamba Yosuwa nti [f] Totya olwabo: kubanga 'jo nga kakano ndibawayo bona nga ba'ti'dwa mu
maso ga Isiraeri: [g] embalāsi zābwe olizitema entēga, [i] namagāli gābwe
7 oligōkya omuliro. Awo Yosuwa na'ja, nabalwānyi bona awamu naye, nebabalūmba ku ma'zi Agemeromu nga tebamanyi, nebaba-
8 gwako. Mukama nābawayo mu mukono gwa Isiraeri, nebabakuba, nebabagoba okutūka ku Sidoni ekinene, ne ku Misurefosumaimu, ne ku kiwōnvu Mizupe ku buvanjuba; nebabakuba, obutasi-
9 gazako nomu. Yosuwa nābakola nga Mukama byeyamulagi'de: nāzitema entēga embalāsi zābwe, nāyōkya omuliro amagāli gābwe.
10 Yosuwa na'da enyuma mu biro ebyo, nāmenya Kazoli, ne kabaka wamu nāmu'ta nekitala: kubanga Kazoli e'da liri kye kyali ekibuga ekikulu ekyobwakabaka obwo bwo-
11 na. Nemyoyo gyona egyalimu nebagi'ta nobwōgi bwekitala, nebagizikiririza dala: tewasigalawo a'sa omu'ka: ne Kazoli nākyōkya omu-
12 liro. Nebibuga byona eby bakabaka bali, ne bakabaka bamu bona, Yosuwa nābamenya nāba'ta nobwōgi bwekitala, nābazikiririza dala; [k] nga Musa, omuwereza wa
13 Mukama, bweyalagira. Naye ebibuga ebyaīmirira ku bifūnvu byabyo, Abaisiraeri nebatayōkyako nekimu, wabula Kazoli kyo'ka; ekyo
14 Yosuwa nākyōkya. Nomunyago gwona ogwebibuga ebyo, nente, abāna ba Isiraeri nebabyetwālira okuba ebinyage byābwe; naye buli muntu nebamu'ta nobwōgi bwekitala, nebabazikiriza, nebatasigaza-
15 ko muntu a'sa omu'ka. [l] Nga Mukama bweyalagira Musa omuwerezawe, [m] Musa bweyalagira bwatyo Yosuwa ne [n] Yosuwa bweyakola bwatyo; teyaleka kintu obutakikola mu byona Mukama byeyalagira Musa.
16 Bwatyo Yosuwa bweyatwāla ensi eyo yona, ensi eyensozi, neyobukika obwadyo yona, nensi yona eya Goseni, (nensi) eyensenyi, ne Alaba, nensi eyensozi eya Isiraeri,
17 nensi eyensenyi yayo; okuva ku lusozi Kalaki, olulinya [o] Eseiri, okutūka ku Baalugadi mu kiwōnvu kya Lebanoni ekiri wansi wolusozi Kerumoni: ne bakabaka bayo bona nābawamba, nābafumita, nāba'ta.
18 Yosuwa nālwawo ngalwāna ne ba-
19 kabaka abo bona. Tewali kibuga ekyalagāna emirembe nabāna ba Isiraeri, wabula [p] Abakivi abāli mu Gibeoni: bābimenya byona mu ku-
20 lwāna. Kubanga [r] kyava eri Mukama okukakanyaza emitima gyābwe, oku'ja okulwāna ne Isiraeri, alyoke abazikiririze dala, baleme okulaba ekisa, naye abazikirize, nga Mukama bweyalagira Musa.
21 Yosuwa na'ja mu biro ebyo, nāmalamu [s] Abanaki munsi eyensozi, mu Kebuloni, mu Debiri, mu Anabi, ne munsi yona eyensozi eya Yuda, ne munsi yona eyensozi eya Isiraeri: Yosuwa nābazikiririza
22 dala, wamu nebibuga byābwe. Tewali Banaki abāsigalawo munsi eyabāna ba Isiraeri: wabula mu [t] Gaza, mu [u] Gasi, ne mu [w] Asudo-
23 di, mwe mwasigala abamu. Yosuwa bwatyo bweyalya ensi yona [y] nga byona Mukama byeyagamba Musa: [z] Yosuwa nāgiwa Isiraeri okuba obusika nga bwebayāwulibwa mu bika byābwe. Nensi newu'mula okulwāna.

12 Bano be bakabaka abensi, abāna ba Isiraeri bebākuba, nebalya ensi yābwe emitala wa Yoludani ku lui olwebuvanjuba, [a] okuva ku kiwōnvu Ekyalunoni okutūka [b] ku lusozi Kerumoni, ne Alaba yona
2 ku lui olwebuvanjuba: [c] Sikoni kabaka Wabamoli, eyabēra mu Kesuboni, era eyafuga okuva ku [d] Aloeri, ekiri ku ma'bali gekiwōnvu Ekyalunoni, (nekibuga ekiri) wakati mu kiwōnvu, nekitūndu kya Gireadi, okutūka ku mu'ga [e] Ya'boki, ye nsalo eyabāna ba Amoni;
3 ne [f] Alaba okutūka ku nyanja Ki'nerosi, ku lui olwebuvanjuba, ne ku nyanja ya Alaba, ye nyanja eyomunyo, ku lui olwebuvanjuba, mu 'kubo Eryebesuyesimosi; ne ku lui olwobukika obwadyo, wansi
4 Pisuga awa'kirwa: [g] nensalo ya Ogi kabaka Webasani, owomu [i] Balefa abāsigalawo, eyabēra mu Asu-
5 talosi ne mu Ederei, era eyafugira ku lusozi Kerumoni, ne mu Saleka, ne mu Basani yona, [k] okutūka ku nsalo Eyabagesuli Nabamaakasi, nekitūndu kya Gireadi, ensalo ya

[c] Yos. 15. 63.
[d] Balam. 3. 3.
[e] Lub. 31. 49.
[f] Yos. 10. 8.
[g] 2 Sam. 8. 4. 1 Byom. 18. 4.
[i] Balam. 1. 19; 4. 3.
[k] Ma. 20. 16, 17.
[l] Kuv. 34. 11, 12.
[m] Ma. 7. 2.
[n] Yos. 1. 7.
[o] Lub. 14. 6; 32. 3.
[p] Yos. 9. 3, 7.
[r] Ma. 2. 30.
[s] Kubal. 13. 22.
[t] Yos. 15. 47.
[u] 1 Sam. 17. 4.
[w] 1 Sam. 5. 1.
[y] Kubal. 34. 2 neb.
[z] Kubal. 26. 53. Yos. 14. 1-19, 51.
[a] Kubal. 21. 13, 24 neb.
[b] Ma. 3. 9.
[c] Kubal. 21. 24.
[d] Ma. 2. 36.
[e] Lub. 32. 22.
[f] Kubal. 34. 11.
[g] Kubal. 21. 33 neb.
[i] Ma. 3. 11. Yos. 13. 12.
[k] Ma. 3. 14.

6 Sikoni kabaka Wekesuboni. [l] Musa omuwereza wa Mukama nabāna ba Isiraeri bābakuba; ne [m] Musa omuwereza wa Mukama nāgiwa okugirya eri Abaleubeni, Nabagadi, nekitūndu ekyekika kya Manase.

7 Era ne bano be bakabaka abensi [n] Yosuwa nabāna ba Isiraeri bebākuba emitala wa Yoludani ku lui olwebugwanjuba, okuva ku Baalugadi mu kiwonvu kya Lebanoni okutūka ku lusozi Kalaki, olulinya Eseiri; Yosuwa nāgiwa ebika bya Isiraeri okugirya nga [o] bwebayāwulibwa; 8 [p] munsi eyensozi, ne munsi eyensenyi, ne mu Alaba, ne ku nsozi awa'kirwa, ne mu 'dūngu, ne mu (nsi) eyobukika obwadyo; Omukiti, Omwamoli, Nomukanani, Omuperizi, Omukivi, Nomuyebusi; 9 [r] kabaka Weyeriko, omu; [s] kabaka 10 Weai, ekiriränye Beseri, omu; [t] kabaka Weyerusalemi, omu; kabaka 11 Wekebuloni, omu; kabaka Weya- 12 lamusi, omu; kabaka Werakisi, omu; kabaka Weguloni, omu; [u] ka- 13 baka Wegezeri, omu; kabaka Wedebiri, omu; kabaka Wegederi, 14 omu; kabaka Wekoloma, omu; 15 kabaka Weyaladi, omu; [w] kabaka Weribuua, omu; [x] kabaka Weadu- 16 lamu, omu; kabaka Wema'keda, omu; [z] kabaka Webeseri, omu; 17 kabaka Weta'pua, omu; kabaka 18 Wekeferi, omu; kabaka Weyafeki, omu; kabaka Werasaloni, omu; 19 kabaka Wemadoni, omu; kabaka 20 Wekazoli, omu; kabaka Wesimu- 21 lonimeroni, omu; kabaka Weakasafu, omu; kabaka Wetaanaki, omu; kabaka Wemegi'do, omu; 22 kabaka Wekedesi, omu; kabaka Weyokuneamu ku Kalumeri, omu; 23 kabaka Wedoli ku lusozi Doli, omu; kabaka Wegoiimu mu Girugali, o- 24 mu; kabaka [a] Wetiruza, omu: bakabaka bona amakumi asatu mwomu.

13 Yosuwa yali ngaka'diye nga yakamala emyāka mingi; Mukama nāmugamba nti Oka'diye, wakamala emyāka mingi, naye wasiga'dewo ensi nyingi nyo okulibwa. 2 [a] Eno ye nsi esiga'dewo: ebifo byona Ebyabafirisuti Nabagesuli 3 bona; okuva ku [b] Sikoli, ogulirānye Emisiri, okutūka ku nsalo Eyekuloni ku lui olwobukika obwa kono, ebaliirwa Abakanani: [c] abāmi abatāno Ababafirisuti; Abagaza, Nabasudodi, Nabasukuloni, Aba- 4 giti, Nabekuloni; era Nabavi, ku lui olwobukika obwadyo: ensi yona Eyabakanani, ne Meala ekyali kya Basidoni, okutūka ku Afeki, ku 5 nsalo Eyabamoli: nensi Eyabagebali, ne Lebanoni yona, ku lui olwebuvanjuba, okuva ku [d] Baalugadi wansi wolusozi Kerumoni okutūka ku [e] Kamasi awaingirirwa: 6 abali munsi eyensozi bona okuva ku Lebanoni okutūka ku Misurefosumaimu, be Basidoni bona; abo ndibagoba mu maso gabāna ba Isiraeri; kyo'ka [f] ogigabire Isiraeri okuba obusika, nga bwenakulagira. 7 Kale kakano ensi eno ogigabe okuba obusika eri ebika omwenda, nekitūndu ekyekika kya Manase. 8 Awamu noyo Abaleubeni Nabagadi bawebwa obusika bwābwe, [g] Musa bweyabawa, emitala wa Yoludani ku lui olwebuvanjuba, nga Musa omuwereza wa Mukama bweyaba- 9 wa; okuva ku Aloeri, ekiri ku ma'bali gekiwōnvu Ekyalunoni, nekibuga ekiri wakati mu kiwōnvu, nolusenyi lwona olwa Medeba oku- 10 tūka ku Diboni; nebibuga byona ebya Sikoni kabaka Wabamoli, eyafuga mu Kesuboni, okutūka ku 11 nsalo eyabāna ba Amoni; ne Gireadi, nensalo Eyabagesuli Nabamaakasi, nolusozi lwona Kerumoni, ne Basani yona okutūka ku 12 Saleka: obwakabaka bwona obwa Ogi mu Basani, eyafuga mu Asutalosi ne mu Ederei [oyo ye yasigalawo mu Balefa abāsigalawo]; kubanga abo Musa yabakuba, nāba- 13 goba. Naye abāna ba Isiraeri tebāgoba Abagesuli newakuba'de Abamaakasi: naye Gesuli ne Maakasi nebabēra wakati mu Isiraeri, 14 ne kakano. [i] Ekika kya Levi kyo'ka teyakiwa busika; ebiwebwayo ebikolebwa nomuliro eri Mukama, Katonda wa Isiraeri, bwe busikābwe, nga bweyamugamba.

15 Musa nākiwa ekika ekyabāna ba Leubeni ngenda zābwe bwezali. 16 Nensalo yābwe yava ku Aloeri, ekiri ku ma'bali gekiwōnvu Ekyalunoni, nekibuga ekiri wakati mu kiwōnvu, nolusenyi lwona olulirā- 17 nye Medeba; Kesuboni, nebibuga byakyo byona ebiri mu lusenyi; Diboni, ne Bamosubaali, ne Besu- 18 baalumeoni: ne Yakazi, ne Kede- 19 mosi, ne Mefaasi; ne Kiriasaimu, ne Sibuma, ne Zeresusakali ku 20 lusozi olwomukiwōnvu; ne [k] Besupeoli, ne Pisuga awa'kirwa, ne Be- 21 suyesimosi; [l] nebibuga byona ebyolusenyi, nobwakabaka bwona obwa Sikoni kabaka Wabamoli, eyafuga mu Kesuboni, [m] Musa gweyakuba awamu [n] nabāmi Abemidiani, Evi, ne Lekemu, ne Zuli, ne Kuli, ne Leba, abakūngu ba Sikoni, abā- 22 bēra munsi. Era ne [o] Balamu, omwāna wa Beoli, omulaguzi, abāna ba Isiraeri nebamu'ta nekitala 23 awamu nabalala aba'tibwa. Nensalo eyabāna ba Leubeni Yoludani nensalo (yagwo). Obwo bwe

[l] Kubal. 21. 24, 33, 35.
[m] Kubal. 32. 29 neb. Yos. 13. 8.
[n] Yos. 11. 17.
[o] Yos. 11. 23; 18. 10.
[p] Yos. 10. 40; 11. 16.
[r] Yos. 6. 2.
[s] Yos. 8. 29.
[t] Yos. 10. 1, 23.
[u] Yos. 10. 33.
[w] Yos. 10. 29.
[x] Yos. 15. 35. 1 Sam. 22. 1.
[z] Yos. 8. 17. Balam. 1. 29–36.
[a] 1 Basek. 14. 17.
[a] Balam. 3. 1–4.
[b] 1 Byom. 13. 5.
[c] Balam. 3. 3. 1 Sam. 5. 8 neb; 6. 4, 12, 16, 18.
[d] Yos. 11. 17.
[e] Kubal. 34. 8.
[f] Kubal. 34. 2. Yos. 23. 4. Balam. 18. 1.
[g] Kubal. 32. 33. Ma. 3. 12. neb.
[i] Kubal. 18. 20.
[k] Kubal. 23. 28. Ma. 4. 46.
[l] Ma. 3. 10.
[m] Kubal. 21. 24.
[n] Kubal. 31. 8.
[o] Kubal. 31. 8.

bwali obusika bwabāna ba Leubeni ngenda zābwe bwezali, ebibuga nebyālo byamu.

24 Musa nākiwa ekika kya Gadi, be bāna ba Gadi, ngenda zābwe
25 bwezali. Nensalo yābwe [p] Yazeri, nebibuga byona ebya Gireadi, [r] nekitūndu ekyensi eyabāna ba Amoni,
26 okutūka ku Aloeri ekyoleke'de La'ba; era okuva ku Kesuboni okutūka ku Lamasumizupe, ne Betonimu; era okuva ku [s] Makanaimu okutūka ku nsalo Eyedebiri;
27 ne mu kiwōnvu, Besukalamu, ne Besunimira, ne Su'kosi, ne Zafoni, ekitūndu ekyasigalawo ekyobwakabaka bwa Sikoni kabaka Owekesuboni, Yoludani nensalo (yagwo), okutūka ku lubalama lwenyanja [t] Eyeki'neresi emitala wa Yoludani
28 ku lui olwebuvanjuba. Obwo bwe busika bwabāna ba Gadi ngenda zābwe bwezali, ebibuga nebyālo byamu.

29 Musa nāgabira ekitūndu ekyekika kya Manase: (nomugabo) gwali gwa kitūndu ekyekika kya Manase
30 ngenda zābwe bwezali. Nensalo yābwe yava ku Makanaimu, Ebasani yona, obwakabaka bwona obwa Ogi kabaka Webasani, [u] nebibuga byona bya Yairi, ebiri mu
31 Basani, ebibuga nkāga: nekitūndu ekimu Ekyegireadi, ne Asutalosi, ne Ederei, ebibuga ebyobwakabaka bwa Ogi mu Basani, byali bya bāna ba Makiri omwāna wa Manase, kye kitūndu ekyabāna ba [w] Makiri ngenda zābwe bwezali.

32 Obwo bwe busika Musa bweyagaba [y] mu usenyi eza Moabu, emitala wa Yoludani ku Yeriko, ku lui
33 olwebuvanjuba. Naye [z] ekika kya Levi Musa teyakiwa busika: Mukama, Katonda wa Isiraeri, bwe busika bwābwe, [a] nga bweyabagamba.

14 Nē buno bwe busika abāna ba Isiraeri bwebālya munsi ya Kanani, [a] Ereazali kabona, ne Yosuwa, omwāna wa Nuni, nemitwe gyenyumba eza bakitābwe ezebika
2 ebyabāna ba Isiraeri bwebābagabira, [b] mu kalulu akobusika bwābwe, nga Mukama bweyalagira mu mukono gwa Musa, eri ebika omwe-
3 nda nekitūndu ekyekika. [c] Kubanga Musa yali ngagabye obusika obwebika bibiri nekitūndu ekyekika emitala wa Yoludani: naye Abalevi teyabagabira busika mubo.
4 Kubanga [d] abāna ba Yusufu bali ebika bibiri, Manase ne Efulaimu: nebatabawa mugabo munsi Abalevi, wabula ebibuga ebyokutūlamu, nebyālo ebyali birirānye, (e'tale eryokulūndiramu) ente zābwe nebintu
5 byābwe. [e] Nga Mukama bweyalagira Musa, abāna ba Isiraeri bwebākola bwebatyo, nebagabana ensi.

6 Abāna ba Yuda nebalyoka ba'ja eri Yosuwa mu Girugali: ne Kalebu, omwāna wa Yefune [f] Omukenizi, nāmugamba nti Omanyi [g] ekigambo Mukama kyeyagamba Musa
7 ku'nze ne ku'gwe mu Kadesubanea. Nali nakamala emyāka amakumi ana, Musa omuwereza wa Mukama [h] bweyantuma okuva mu Kadesubanea okuke'ta ensi; ni-'muletera ebigambo nga bwekyali
8 mu mutima gwānge, Naye [k] baganda bānge abālinya nānge nebasānūsa omutima gwabantu: naye 'nze [l] nagobererera dala Mukama
9 Katonda wānge. Musa nālaira ku lunaku luli, ngayogera nti [m] Mazima ensi [n] gyolinyemu ekigerekyo eriba busika eri 'gwe neri abānabo emirembe gyona, kubanga ogoberere'de dala Mukama Katonda wā-
10 nge. Ne kakano, laba, Mukama ampangāzi'za, [o] nga bweyayogera, emyāka gino amakumi ana mwetāno, okuva ku biro biri Mukama lweyakigamba Musa ekigambo ekyo, Isiraeri bweyatambulirānga mu 'dūngu: ne kakano, laba, [p] lero nakamala emyāka kināna mwetāno.
11 [r] Okutūsa kakano nina amānyi lero nga bwenalina ku lunaku luli Musa lweyantuma: ngamānyi gānge bwegāli mu biro biri, amānyi gānge bwegali kakano bwegatyo, okulwāna [s] nokufuluma nokuingira.
12 Kale kakano mpa olusozi luno, Mukama lweyayogerako ku lunaku luli; kubanga wawulira ku lunaku luli nga [t] Abanaki mwebāli, nebibuga ebinene ebiriko ebigo: wo'zi Mukama alibēra nānge, nānge ndibagoba,
13 nga Mukama bweyayogera. [u] Yosuwa nāmusabira omukisa; [w] nāmuwa Kalebu omwāna wa Yefune
14 Kebuloni okuba obusika. Kebuloni kyerwava lubēra obusika bwa Kalebu omwāna wa Yefune Omukenizi, ne kakano; kubanga yagobererera dala Mukama, Katonda
15 wa Isiraeri. [y] Nerinya lya Kebuloni e'da lyali Kiriasualuba; (Aluba oyo yali) mukulu mu Banaki. [z] Ensi newu'mula okulwāna.

15 Nakalulu akekika ekyabāna ba Yuda ngenda zābwe bwezāli kātūka [a] ku nsalo ya Edomu, ku [b] lukōla lwa Zini, ku lui olwobukika
2 obwadyo, ku nkomerero eyobukika obwo. Nensalo yābwe eyobukika obwo yāva [c] enyanja eyomunyo gyeva, ku kikono ekiraba mu bukika
3 obwadyo: nebuna ku lui olwobukika obwadyo olwe'kubo eririnya ku Akula'bimu, neita netūka ku Zini, nerinya ku lui olwobukika o-

[p] Kubal. 21. 32; 32. 35.
[r] Kubal. 21. 26, 28, 29. Ma. 2. 19. Balam. 11. 13-27.
[s] 2 Sam. 17. 24.
[t] Kubal. 34. 11.
[u] Ma. 3. 14.
[w] Yos. 17. 1.
[y] Kubal. 22. 1.
[z] Ju. 14. Yos. 18. 7.
[a] Kubal. 18. 20.
[a] Kubal. 34. 17, 18.
[b] Kubal. 26. 55; 33. 54.
[c] Yos. 13. 7, 8, 32, 33.
[d] Lub. 48. 5.
[e] Kubal. 35. 2. Yos. 21. 2.
[f] Kubal. 32. 12. Yos. 15. 17.
[g] Kubal. 14. 30. Ma. 1. 36 38.
[h] Kubal. 13. 6, 26; 14. 6.
[k] Ma. 1. 28.
[l] Kubal. 14. 24.
[m] Kubal. 14. 23, 24. Ma. 1. 35.
[n] Kubal. 13. 22.
[o] Kubal. 14. 30.
[p] Ju. 7.
[r] Ma. 34. 7.
[s] Ma. 31. 2.
[t] Kubal. 13. 28, 33.
[u] Yos. 22. 6.
[w] Yos. 10. 36, 37; 15. 14. Balam. 1. 20.
[y] Yos. 21. 11.
[z] Yos. 11. 23.
[a] Kubal. 34. 3.
[b] Kubal. 33. 36.
[c] Kubal. 34. 3.

bwadyo olwa Kadesubanea, neita kumpi ne Kezuloni, nerinya ku
4 A'dali, nekyāmira ku Kaluka: neita ku Azumoni, nekoma ku [d] mu'ga Ogwemisiri; nenkomerero ezensalo
5 zāli ku nyanja: eyo yeribēra ensalo ya'mwe eyobukika obwadyo. Nensalo eyebuvanjuba yāli nyanja ya munyo, okutūka Yoludani wegufukira. Nensalo eyolui olwobukika obwa kono yava ku kikono ekyenya-
6 nja Yoludani wegufukira: nensalo nerinya ku Besukogula, neita ku lui olwobukika obwa kono olwa Besualaba; nensalo nerinya netūka ku 'jinja lya Bokani omwāna wa
7 Leubeni: nensalo nerinya ku Debiri ngeva mu [e] kiwōnvu Akoli, negenda ku lui olwobukika obwa kono, neraba Egirugali, ye mitala we'kubo eririnya ku Adu'mimu, oluli emitala womu'ga ku lui olwobukika obwadyo: nensalo neita netūka ku ma'zi Agensemesi, nenkomerero yayo yali
8 ku [f] Enerogeri: ensalo nerinya mu [g] kiwōnvu ekyomwāna wa Kinomu netūka ku muyegoyego Ogwomuyebusi ku lui olwobukika obwadyo [ye Yerusalemi]: ensalo nerinya ku ntiko ku lusozi oluli awa'kirwa mu kiwōnvu kya Kinomu ku lui olwebugwanjuba, ekyali mu nkomerero eyekiwōnvu kya Lefaimu ku
9 lui olwobukika obwa kono: ensalo neretebwa okuva ku ntiko eyolusozi okutūka ku lu'zi olwama'zi ga Nefutoa, nebuna ebibuga ebyokulusozi Efuloni; ensalo neretebwa ku
10 Baala [ye Kiriasnyealimu]: ensalo nekyāma ngeva Ebaala ku lui olwebugwanjuba eri olusozi Seiri, neita netūka ku ma'bali agolusozi Yealimu ku lui olwobukika obwa kono [lwe Kyesaloni], ne'ka ku [i] Besusemesi, neita ku ma'bali [k] Agetimu-
11 na: ensalo nebuna ama'bali [l] Agekuloni ku lui olwobukika obwa kono: ensalo neretebwa ku Si'keroni, neita netūka ku lusozi Baala, nekoma ku Yabuneeri; nenkomerero zensa-
12 lo zāli ku nyanja. Nensalo eyebugwanjuba yatūka ku [m] nyanja enene, nensalo (yayo). Eyo ye nsalo eyabāna ba Yuda ku njui zona ngenda zābwe bwezāli.
13 Ne [n] Kalebu omwāna wa Yefune nāmuwa omugabomu bāna ba Yuda, nga Mukama bweyalagira Yosuwa, ye Kiriasualuba, (Aluba oyo yali) kitāwe wa Anaki [ye Kebuloni].
14 Kalebu nagobamu abāna abasatu aba Anaki, Sesai, ne Akimamu, ne
15 Talumai, abāna ba Anaki. Nāva eyo, nālinya okulwānyisa abāli mu Debiri: nerinya lya Debiri e'da
16 lyali Kiriasuseferi. [o] Kalebu nāyogera nti Anākuba Kiriasuseferi nākimenya, oyo nāmuwa omuwala
17 wānge Akusa okumuwasa. Osunieri [p] omwāna wa Kenazi, muganda wa Kalebu, nākimenya: nāmuwa
18 Akusa muwalawe okumuwasa. Awo, bweya'ja 'gyali), nāsabisa kitāwe olusuku: nāva ku ndogoiye; Kalebu nāmugamba nti Oyagala ki?
19 Nāyogera nti Mpa [r] omukisa; kubanga onta'de munsi eyobukika obwadyo, era mpa [s] nenzi'zi ezama'zi. Nāmuwa enzi'zi ezengulu nezemānga.
20 Obwo bwe busika obwekika ekyabāna ba Yuda ngenda zābwe bwezāli.
21 Nebibuga ebyenkomerero ebyekika ekyabāna ba Yuda, eri ensalo Eyedomu ku lui olwobukika obwadyo, byali Kabuzeeri, ne Ederi, ne
22 Yaguli; ne Kina, ne Dimona, ne
23 Adada; ne Kedesi, ne Kazoli, ne
24 Isunani; Zifu, ne Teremu, ne Bealosi; ne Kazolukada'ta, ne Kerio-
26 sukezuloni [ye Kazoli]; Amamu, ne
27 ne Sema, ne Molada; ne Kazaluga'da, ne Kesumoni, ne Besupereti;
28 ne Kazalusuali, ne [t] Beeruseba, ne
29 Biziosia: Baala, ne Yimu, ne Eze-
30 mu; ne Erutoladi, ne Kyesiri, ne
31 Koluma; ne Zikulagi, ne Maduma-
32 'na, ne Sanusa'na; ne Lebaosi, ne Silikimu, ne Aini, ne Li'moni: ebibuga byona biri amakumi abiri mu mwenda, nebyālo byabyo.
33 Munsi eyensenyi, Esutaoli, ne
34 Zola, ne Asuna; ne Zanoa, ne E-
35 nga'nimu, Ta'puna, ne Enamu; Yalumusi, ne Adulamu, Soko, ne A-
36 zeka; ne Saalaimu, ne Adisaimu, ne Gedera, ne Gederosaimu; ebibuga kumi nebina nebyālo byabyo.
37 Zenani, ne Kadasa, ne Migudalu-
38 gadi; ne Dirani, ne Mizupe, ne Yo-
39 kuseeri; Lakisi, ne Bozukasi, ne
40 Eguloni: ne Ka'boni, ne Lamamu,
41 ne Kitulisi; ne Gederosi, Besudagoni, ne Naama, ne Ma'keda; ebibuga kumi na mukāga nebyālo byabyo.
42, 43 Libuna ne Eseri, ne Asani; ne
44 Ifuta, ne Asuna, ne Nezibu; ne Keira, ne Akuzibu, ne Malesa; ebibuga mwenda nebyālo byabyo.
45 Ekuloni nebibuga byamu nebyālo
46 byakyo: okuva ku Ekuloni okutūka ku nyanja, byona ebirirānye [u] Asudodi, nebyālo byabyo.
47 Asudodi, ebibuga byakyo nebyālo byakyo; [w] Gaza, ebibuga byakyo nebyālo byakyo: okutūka ku mu'ga Ogwemisiri, nenyanja enene, nensalo yayo.
48 Ne munsi eyensozi, Samiri, ne Ya-
49 'tiri, ne Soko; ne Da'na, ne Kiria-
50 susa'na [ye Debiri]; ne Anabu, ne
51 Esutemo, ne Animu; ne Goseni, ne Koloni, ne Giro: ebibuga kumi nekimu nebyālo byabyo.

[d] Kubal. 34. 5.
[e] Yos. 7. 26.
[f] Yos. 18. 16. 2 Sam. 17. 17. 1 Basek. 1. 9.
[g] Yos. 18. 16. 2 Basek. 23. 10.
[i] 1 Sam. 6. 9, 12 neb.
[k] Lub. 38. 12, 13.
[l] Yos. 13. 3; 19. 43.
[m] Kubal. 34. 6, 7.
[n] Yos. 14. 13-15.
[o] Balam. 1. 12-15. 1 Sam. 17. 25.
[p] Kubal. 32. 12. Yos. 14. 6, 14.
[r] Lub. 33. 11.
[s] Lub. 21. 25; 26. 15, 18-20.
[t] Lub. 21. 31; 22. 19.
[u] 1 Sam. 5. 1.
[w] Yos. 10. 41.

52, 53 Alabu, ne Duma, ne Esani; ne Yanimu, na Besuta'pua, ne Afeka;
54 ne Kumuta, ne Kiriasualuba [ye Kebuloni], ne Zioli; ebibuga mwenda nebyālo byabyo.
55 Maoni, [v] Kalumeri, ne Zifu, ne
56 Yuta; ne Yezureeri, ne Yokudea-
57 mu, ne Zanoa; Kaini, Gibea, ne Timuna; ebibuga kumi nebyālo byabyo.
58 Kalukuli, Besuzuli, ne Gedoli;
59 ne Maalasi, ne Besuanosi, ne Erutekoni; ebibuga mukāga nebyālo byabyo.
60 Kiriasubaali [ye Kiriasuyealimu], ne La'ba; ebibuga bibiri nebyālo byabyo.
61 Mu 'dūngu, Besualaba, Mi'dini,
62 ne Sekaka; ne Nibusani, nekibuga Ekyomunyo, ne Engedi; ebibuga mukāga nebyālo byabyo.
63 Era [z] Abayebusi, be bali mu Yerusalemi, abāna ba Isiraeri nebataīnza kubagobamu: naye Abayebusi nebabēra wamu nabāna ba Isiraeri mu Yerusalemi, ne kakano.

16 Nakalulu akabāna ba Yusufu kāva ku Yoludani Yeriko wekiri, ku ma'zi Ageyeriko ku lui olwebuvanjuba, lye [a] 'dūngu eririnya
2 nga liva ku Yeriko neriita munsi eyensozi neritūka ku Beseri; nekava mu Beseri nekabuna [b] Eruzi,
3 nekaita ku nsalo Eyabaluki mu Atalosi; neka'ka ku lui olwebugwanjuba ku nsalo Eyabayafuleti, ku nsalo Eyebesukoloni ekyemānga, ku Gezeri; nenkomerero zako zali ku
4 nyanja. Nabāna ba Yusufu, Manase ne Efulaimu, nebatwāla obusika
5 bwābwe. Nensalo eyabāna ba Efulaimu ngenda zābwe bwezāli yali (bweti): ensalo eyobusika bwābwe ku lui olwebuvanjuba yali Atalosua'dali, okutūka ku Besukoloni ekye-
6 ngulu; ensalo nekoma ku lui olwebugwanjuba ku Mikumesasi ku lui olwobukika obwa kono; ensalo neyetōlōla ku lui olwebuvanjuba ku Taanasusiro, nekiitako ku lui olwe-
7 buvanjuba Olweyanoa; neva mu Yanoa ne'ka ku Atalosi, ne ku Naala, netūka ku Yeriko, nekoma ku
8 Yoludani. Okuva mu Ta'pua ensalo neita ku lui olwebugwanjuba netūka ku mu'ga Kana; nenkomerero zayo zali ku nyanja. Buno bwe busika obwekika ekyabāna ba Efu-
9 laimu ngenda zābwe bwezāli; wamu nebibuga ebyaterekerwa abāna ba Efulaimu wakati mu busika obwabāna a Manase, ebibuga byona
10 nebyālo byabyo. [c] Nebatagoba Bakanani abali mu Gezeri: naye Abakanani nebabēra wakati mu Efulaimu, ne kakano, nebafūka aba'du [d] okukola emirimu emiragire.

17 Ne (kano) ke kāli akalulu akekika kya Manase; kubanga oyo ye yali [a] omuberyeberye wa Yusufu. Makiri, omuberyeberye wa Manase, era jaja wa Gireadi, kubanga yali mulwānyi, kyeyava alya
2 [b] Gireadi ne Basani. Nakalulu akabāna ba Manase [c] abalala kāli ngenda zābwe bwezāli; akabāna ba Abieza, nakabāna ba Kereki, nakabāna ba Asueieri, nakabāna ba Sekemu, nakabāna ba Keferi, nakabāna ba Semida: abo be bāna abobulenzi aba Manase omwāna wa
3 Yusufu ngenda zābwe bwezāli. Naye Zerofekadi, omwāna wa Keferi, omwāna wa Gireadi, omwāna wa Makiri, omwāna wa Manase, teyazāla ba bulenzi, wabula abobuwala: nago ge manya agabānabe abobuwala, Māla, ne Noa, Kogula, Mi-
4 rika, ne Tiruza. Nebasemberera [d] Ereazali kabona, ne Yosuwa omwāna wa Nuni, nabakulu, nga bogera nti [e] Mukama yalagira Musa okutuwa obusika mu baganda ba'fe: kyeyava abawa, nga Mukama bweyalagira, obusika mu baganda ba
5 kitābwe. Ebitūndu kumi nebitūka ku Manase, obuta'sāko nsi ya Gireadi ne Basani, eri emitala wa Yolu-
6 dani; kubanga abāna ba Manase abawala bālya obusika mu bānabe abobulenzi: nensi ya Gireadi abāna abalala aba Manase nebagirya.
7 Nensalo ya Manase yava mu Aseri netūka ku Mikumesasi, [f] Sekemu gyekiraba; ensalo neita ku mukono ogwadyo, netūka kwabo abāli mu
8 Enta'pua. Ensi ya Ta'pua Manase nāgirya: naye Ta'pua (ekyali) mu nsalo ya Manase abāna ba Efulai-
9 mu nebakirya. Ensalo ne'ka netūka ku mu'ga Kana, ku lui olwobukika obwadyo olwomu'ga: ebibuga ebyo Efulaimu nābirya mu bibuga bya Manase: nensalo ya Manase yali ku lui olwobukika obwa kono olwomu'ga, nenkomerero
10 zayo zali ku nyanja: olui olwobukika obwadyo Efulaimu nālulya, nolui olwobukika obwa kono Manase nālulya, nenyanja yali nsaloye; nebatūka ku Aseri ku lui olwobukika obwa kono, ne ku Isakali ku
11 lui olwebuvanjuba. [g] Manase nālya mu (nsi) ya Isakali neya Aseri, Besuseani nebibuga byakyo, ne Ibuleamu nebibuga byakyo, nabali mu Doli nebibuga byakyo, nabali mu [i] Endoli nebibuga byakyo, nabali mu Taanaki nebibuga byakyo, nabali mu [k] Megi'do nebibuga bya-
12 kyo, ze nsozi esatu. [l] Naye abāna ba Manase nebataīnza kugobamu (abali mu) bibuga ebyo; naye Abakanani nebagala okubēra munsi eyo.
13 Awo, abāna ba Isiraeri bwebāfuna

[v] 1 Sam. 15. 12; 25. 2 neb.
[z] Yos. 18. 16, 28. Balam. 1. 8, 21; 19. 10-12. 2 Sam. 5. 6. 1 Byom. 11. 4.
[a] Yos. 18. 12, 13.
[b] Lub. 28. 19. Yos. 18. 13. Balam. 1. 23, 26.
[c] Balam. 1, 29. Yos. 15. 63; 17. 12, 13. 1 Basek. 9. 16.
[d] Lub. 49. 15.
[a] Lub. 41. 51; 48. 18.
[b] Ma. 3. 13.
[c] Kubal. 26. 29-32.
[d] Yos. 14. 1.
[e] Kubal. 26. 6, 7.
[f] Lub. 12. 6.
[g] 1 Byom. 7. 29.
[i] 1 Sam. 28. 7.
[k] Balam. 5. 19.
[l] Balam. 1. 27, 28.

amānyi, nebakoza Abakanaani [m] emirimu emiraagire, nebatabagobera dala.

14 [n] Abāna ba Yusufu nebagamba Yosuwa, nga bogera nti Kiki ekikumpese'za [o] akalulu akamu ko'ka nekitūndu ekimu okuba obusika, kuba [p] ndi 'gwānga 'dene, kuba okutūka lero Mukama yampānga omukisa?

15 Yosuwa nābagamba nti Oba oli 'gwānga 'dene, golokoka ogende [r] mu kibira, wesayire omwo munsi Eyabaperizi Neyabalefa; kubanga ensi eyensozi ya Efulaimu ekufunza. Abāna ba Yusufu nebogera

16 nti Ensi eyensozi tetumala: Nabakanani bona abali munsi eyekiwōnvu balina [s] amagāli agebyūma, abo abali mu Besuseani nebibuga byakyo era nabo abali mu [t] kiwōnvu Ekyeyezureeri.

17 Yosuwa nāgamba enyumba ya Yusufu, ye Efulaimu ne Manase, ngayogera nti Oli 'gwānga 'dene, era olina namānyi mangi: toliba na kalulu kamu

18 ko'ka: naye ensi eyensozi eribēra yiyo; kuba newakuba'de nga kibira, olikisawa, namakubo agavamu galiba gago: kubanga Abakanani olibagobamu, newakuba'de nga balina [u] amagāli agebyūma, era newakuba'de nga ba mānyi.

18 Nekibina kyona ekyabāna ba Isiraeri nebakung'anira mu [a] Siro, nebasimba eyo ewema eyokusinkanirāngamu: ensi nejemulukuka mu maso gābwe. Era wasigalawo mu bāna ba Isiraeri ebika musānvu, ebitanagabana busika bwabyo. Yosuwa nāgamba abāna ba Isiraeri nti [b] Mulitūsa wa okugayāla okuingira okulya ensi, Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe gyeyabawa? Mweröndere abantu basatu buli kika: nānge ndibatuma, nabo baligolokoka nebatambula munsi yona, nebagiwandika bwefanana ngobusika bwābwe bwebuli; nebalyoka ba'ja gyendi. Era baligigaba ebitūndu musānvu; [c] Yuda alibēra mu nsaloye ku lui olwobukika obwadyo, nenyumba ya [d] Yusufu eribēra mu nsalo yābwe ku lui olwobukika obwa kono. Era muliwandika ensi mu bitūndu musānvu, nemuleta gyendi (byemuwandise): nānge [e] ndibakubira obululu wano mu maso ga Mukama Katonda wa'fe. Kubanga [f] Abalevi tebalina mugabo mu'mwe; kubanga obwakabona bwa Mukama bwe busika bwābwe: ne [g] Gadi ne Leubeni nekitūndu ekyekika kya Manase bāmala okuwebwa obusika bwābwe emitala wa Yoludani ku lui olwebuvanjuba, Musa omuwereza wa Mukama bweyabawa. Abantu nebagolokoka nebagenda: Yosuwa nālagira abo abāgenda okuwandika ensi, ngayogera nti Mugende mutambule munsi yona, mugiwandike, mukomewo gyendi, nānge ndibakubira obululu wano mu maso ga

9 Mukama mu Siro. Abantu nebagenda nebaita munsi, nebagiwandika buli kibuga mu bitūndu musānvu mu kitabo, neba'ja eri Yosuwa

10 mu lusisira mu Siro. Yosuwa nābakubira obululu mu Siro mu maso ga Mukama: Yosuwa nābagabira eyo ensi abāna ba Isiraeri ngemigabo gyābwe bwegyali.

11 Akalulu akekika ekyabāna be Benyamini neka'ja ngenda zābwe bwezāli; nensalo eyakalulu kābwe nekasokera wakati mu bāna ba Yuda

12 nabāna ba Yusufu. [i] Nensalo yābwe eyobukika obwa kono yava ku Yoludani: ensalo nerinya ku muyegoyego Ogweyeriko ku lui olwobukika obwa kono, nerinya munsi eyensozi ku lui olwebugwanjuba; nenkomerero zayo zāli ku lukōla

13 [k] Olwebesuaveni. Ensalo neva eyo neita netūka ku Luzi, ku muyegoyego Ogweruzi [i ye Beseri], ku lui olwobukika obwadyo; ensalo ne'ka ku Atalosua'dali kumpi nolusozi oluli ku lui olwobukika obwadyo [m] Olwebesukoloni ekyemā-

14 nga. Ensalo neretebwa neyetōlōla ku lui olwebugwanjuba (negenda) obukika obwadyo ngeva ku lusozi Besukoloni gyekiraba obukika obwadyo; nenkomerero zayo zali ku [n] Kiriasubaali [ye Kiriasuyealimu], ekibuga ekyabāna ba Yuda:

15 olwo lui olwebugwanjuba. Nolui olwobukika obwadyo lwava Kiriasuyealimu gyekikoma, ensalo nebuna ebugwanjuba, nebuna olu'zi

16 olwama'zi ga Nefutoa: ensalo ne'ka olusozi gyerusimba olulirānye ekiwōnvu ekyomwāna wa Kinomu, ekyali mu [o] kiwōnvu kya Lefa ku lui olwobukika obwa kono; ne'ka mu [p] kiwōnvu kya Kinomu, ku balama Eryomuyebusi ku lui olwobukika obwadyo, ne'ka ku [r] Eneroge-

17 ri; neretebwa ku bukika obwa kono, nekoma mu Ensemesi, nebuna Gerirosi, ekiri emitala we'kubo eririnya okugenda Adu'mimu; neita netūka ku 'jinja lya Bokani o-

18 mwāna wa Leubeni; neita ku 'bali okwolekera Alaba ku lui olwobuki-

19 ka obwa kono, ne'ka mu Alaba: ensalo neita netūka ku ma'bali Agebesukogula ku lui olwobukika obwa kono: nenkomerero zensalo zali ku kikono ekyobukika obwa kono ekyenyanja eyomunyo, Yoludani wegufukira: eyo ye nsalo eyo-

20 bukika obwadyo. Ne Yoludani gwali nsalo yayo ku lui olwebuva-

[m] Yos. 16. 10.
[n] Yos. 16. 4.
[o] Lub. 48. 5, 22.
[p] Lub. 48. 19.
[r] 2 Sam. 18. 6, 17.
[s] Yos. 11. 6.
[t] 1 Basek. 4. 12.
[u] Ma. 20. 1.
[a] Yos. 19. 51; 21. 2; 22. 9, 12. Balam. 18. 31. 1 Sam. 1. 3, 9, 24; 2. 14. Zab. 78. 60. Yer. 7. 12, 14.
[b] Balam. 18. 9.
[c] Yos. 15. 1.
[d] Yos. 16. 1, 4.
[e] Yos. 14. 2.
[f] Kubal. 18. 20. Yos. 13. 33.
[g] Yos. 13. 8.
[i] Yos. 16. 1.
[k] Yos. 7. 2.
[l] Yos. 16. 2.
[m] Yos. 10. 10.
[n] Yos. 9. 17.
[o] Yos. 17. 15.
[p] Yos. 15. 8. 2 Basek. 23. 10. Yer. 7. 3; 32.
[r] Yos. 15. 7.

njuba. Obwo bwe bwali obusika obwabāna ba Benyamini, mu nsalo zābwo ezetōlo'de ngenda zābwe
21 bwezali. Era ebibuga ebyekika ekyabāna ba Benyamini ngenda zā-
[a] Yos. 2. 1 neb. bwe bwezali byali [a] Yeriko, ne Be-
22 sukogula, ne Eme'kezizi; ne Besualaba, ne Zemalaimu, ne Beseri;
23, 24 ne A'vimu, ne Pala, ne Ofula; ne Kefalamoni, ne Ofuni, ne Geba; e-
25 bibuga kumi na bibiri nebyālo bya-
26 byo; Gibeoni, ne Lama, ne Bee-
27 rosi; ne Mizupe, ne Kefira, ne Mo-
[c] Yos. 15. 8, 63. za; ne Lekemu, ne Irupeeri, ne Ta-
28 lala; ne Zera, Erefu, [c] Nomuyebusi [ye Yerusalemi], Gibeasi, (ne) Kiriasi; ebibuga kumi na bina nebyālo byabyo. Obwō bwe busika obwabāna ba Benyamini ngenda zābwe bwezali.

19 Nakalulu akokubiri nekavira Simeoni, kye kika ekyabāna ba Simeoni ngenda zābwe bwezāli: no-
busika bwābwe bwali wakati mu
[a] 1 Byom. 4. 28-33. [b] Yos. 15. 28. 2 busika obwabāna ba Yuda. [a] Nebalya obusika bwābwe, [b] Beerusе-
3 ba, oba Seba, ne Molada; ne Ka-
4 zalusuali, ne Bala, ne Ezemu; ne Erutoladi, ne Besuli, ne Koluma;
5 ne Zikulagi, ne Besumalukabosi ne
6 Kazalususa; ne Besulebaosi, ne Salukeni; ebibuga kumi na bisatu
7 nebyālo byabyo: Aini, Li'moni, ne Eseri, ne Asani; ebibuga bina ne-
8 byālo byabyo: nebyālo byona ebyetōlo'de ebibuga ebyo okutuka ku Baalasubeeri, kye Lama ekyobukika obwadyo. Obwo bwe busika obwekika ekyabāna ba Simeoni nge-
9 nda zābwe bwezali. Mu kitūndu ekyabāna ba Yuda mwe mwava obusika obwabāna ba Simeoni: kubanga omugabo ogwabāna ba Yuda gwabalema okubuna: abana ba Simeoni kyebava balya obusika wakati mu busika bwābwe.
10 Nakalulu akokusatu neka'ja ku bāna ba Zebuluni ngenda zābwe bwezāli: nensalo eyobusika bwā-
11 bwe yatūka ku Salidi: nensalo yābwe nerinya ku lui olwebugwanjuba, netūka ku Malala, netūka ku Da'besesi; netūka ku mu'ga Yoku-
12 neamu wekiraba; neva ku Salidi nekyāmira ku lui olwebuvanjuba okutūka ku nsalo Eyekisulosutaboli; nebuna ku Daberasi, nerinya
13 ku Yafiya; neva eyo neita ku lui olwebuvanjuba netūka ku Gasukeferi, ku Esukazini; nekoma ku Li-
14 'moni ekitūka ku Nea: ensalo neyetōlōla ku lui olwobukika obwa kono netuka ku Ka'nasoni: nenkomerero zayo zali ku kiwōnvu Ifu-
15 takeri; ne Ka'tasi ne Nakalali, ne Simuloni, ne Idala, ne Besirekemu: ebibuga kumi na bibiri nebyālo bya-
16 byo. Obwo bwe busika obwabāna ba Zebuluni ngenda zābwe bwezali, ebibuga ebyo nebyālo byabyo.
17 Akalulu akokuna nekavira Isaka-
li, be bāna ba Isakali ngenda zā-
18 bwe bwezāli. Nensalo yābwe netūka ku Yezureeri, ne Kesulosi, ne
19 Sunemu; ne Kafalaimu, ne Sioni,
20 ne Anakalasi; ne La'bisi, ne Kisi-
21 oni, ne Ebezi: ne Lemesi, ne Enga-'nimu, ne Enka'da, ne Besupa'zezi;
22 ensalo netūka ku Taboli, ne Sakazuma, ne Besusemesi; nenkomerero zensalo yābwe zali ku Yoludani: ebibuga kumi na mukāga nebyālo
23 byabyo. Obwo bwe busika obwekika ekyabāna ba Isakali ngenda zābwe bwezali, ebibuga nebyālo bya-
byo.
24 Nakalulu akokutāno nekavira e-
kika ekyabāna ba Aseri ngenda zā-
25 bwe bwezāli. Nensalo yābwe yali Kerukasi, ne Kali, ne Beteni, ne
26 Akusafu; ne Ala'mereki, ne Amadi, ne Misali; netūka ku Kalumeri ku lui olwebugwanjuba, ne ku Sikolu-
27 libunasi; nekyāmira ku lui olwebugwanjuba netūka ku Besudagoni, netūka ku Zebuluni. ne ku kiwōnvu Ifutakeri ku lui olwobukika obwa kono okutūka ku Besuemeki ne Neyeri; nebuna ku Kabuli ku mukono
28 ogwa kono, ne Ebuloni, ne Lekobu, ne Ka'moni, ne Kana, okutūka ku
29 [c] Sidoni ekinene; ensalo nekyāmira [c] Balam. 1. 31. ku Lama, ne ku kibuga ekiriko e-kigo Tulo; ensalo nekyāmira ku Kosa; nenkomerero zayo zali ku
30 nyanja munsi eriränye Akuzibu: era ne Uma, ne Afeki, ne Lekobu: ebibuga amakumi abiri mu bibiri
31 nebyālo byabyo. Obwo bwe busika obwekika ekyabāna ba Aseri ngenda zābwe bwezali, ebibuga ebyo nebyālo byabyo.
32 Akalulu akomukāga nekavira a-bāna ba Nafutali, be bāna ba Nafu-
33 tali ngenda zābwe bwezāli. Nensalo yābwe yava ku Kerefu, okuva ku mwera oguli mu Zaana'nimu, ne Adaminekebu, ne Yabuneeri, okutūka ku La'kumu; nenkomerero zayo za-
34 li ku Yoludani: ensalo nekyāmira ku lui obwebugwanjuba netūka ku Azunosutaboli, neva eyo nebuna ku Ku'koki; netūka ku Zebuluni ku lui olwobukika obwadyo, netūka ku Aseri ku lui olwebugwanjuba, ne ku Yuda ku Yoludani ku lui olwebuva-
35 njuba. Nebibuga ebiriko ebigo byali Zi'dimu, Zeri, ne Ka'masi, La'ka-
36 si, ne Ki'neresi; ne Adama, ne La-
37 ma, ne Kazoli; ne Kedesi, ne Ede-
38 rei, ne Enkazoli; ne Ironi, ne Migudaleri, Kolemu, ne Besanasi, ne Besusemesi; ebibuga kumi na mwe-
39 nda nebyālo byabyo. Obwo bwe busika obwekika ekyabāna ba Nafuta-

li ngenda zābwe bwezali, ebibuga nebyālo byabyo.
40 Akalulu akomusānvu nekavira ekika ekyabāna ba Dani ngenda zā-
41 bwe bwezāli. Nensalo eyobusika bwabwe yali Zola, ne Esutaoli, ne
42 Irusemesi; ne Saala'bini, ne Aya-
43 loni, ne Isula; ne Eroni, ne Timu-
44 na, ne Ekuloni; ne Eruteke, ne
45 Gi'besoni, ne Baalasi; ne Yekudi,
46 ne Beneberaki, ne Gasuli'moni; ne Meyalakoni, ne Lakoni, nensalo Ya-
47 fo gyekiraba. Ensalo eyabāna ba Dani nebuna ensi etali yābwe: kubanga abāna ba Dani bālinya nebalwānyisa Lesemu, nebakimenya, nebaki'ta nekitala nebakirya, nebakibēramu, nebakitūma Lesemu Dani,
48 lye linya lya Dani jaja wābwe. Obwo bwe busika obwekika ekyabāna ba Dani ngenda zābwe bwezali, ebibuga ebyo nebyālo byabyo.
49 Bwebatyo bwebāmalira dala okugaba ensi okuba obusika mu nsalo zayo; nabāna ba Isiraeri nebawa Yosuwa omwāna wa Nuni obusika
50 wakati wābwe: nga Mukama bweyalagira nebamuwa ekibuga kyeyasaba, ye [d]Timunasusera munsi eyensozi eya Efulaimu; nāzimba ekibuga nābēra omwo.
51 [e]Obwo bwe busika, Ereazali kabona ne Yosuwa omwāna wa Nuni nemitwe (egyenyumba) za bakitābwe ezebika ebyabāna ba Isiraeri bwebagabanira nobululu okuba obusika mu [f]Siro mu maso ga Mukama mu mulyāngo ogwewema gyebākung'anirāngamu. Bwebatyo bwebāmalira dala okugabana ensi.

20 Mukama nāgamba Yosuwa nti
2 [a]Ogambe abāna ba Isiraeri nti Mweterekere ebibuga ebyoku'dukirāngamu, byenabagambako mu mu-
3 kono gwa Musa: omu'si a'ta omuntu yena nga tayaga'de nga talabye alyoke abi'dukirēngamu: nebyo binābānga eki'dukiro kya'mwe eri o-
4 muwalanyi womusai. Era ana'dukirānga ku kimu ku bibuga ebyo, anāimirirānga ku muzigo gwa wankaki owekibuga, anābūlirānga ensōngaye mu matu gabaka'de abekibuga ekyo; nabo banāmutwālānga mu kibuga gyebali, banāmuwā-
5 nga ekifo, alyoke ababēremu. Era obanga omuwalanyi womusai anāmugobererānga, tebawengayo mu-'si mu mukonogwe: kubanga yakuba muntu mu'ne nga talabye, nga
6 tamukyāwānga. Naye anābērānga mu kibuga omwo, [b]okutūsa lwanāimirirānga mu maso gekibina okusalirwa omusāngo, okutūsa [c]kabona asinga obukulu anābērānga mu naku ezo lwalifa: omu'si nālyoka a-'dayo na'ja mu kibugakye, ne mu
7 nyumbaye, mu kibuga mweyava oku'duka. Nebatereka [d]Kedesi mu Galiraya munsi eyensozi eya Nafutali, ne [e]Sekemu munsi [f]eyensozi eya Efulaimu, ne [g]Kiriasualuba [ye Kebuloni] munsi eyensozi eya Yu-
8 da. Nemitala wa Yoludani ku Yeriko ku lui olwebuvanjuba, bāterekа [h]Bezeri mu lukola mu lusenyi mu kika kya Leubeni, ne [i]Lamosi mu Gireadi mu kika kya Gadi, ne [l]Golani mu Basani mu kika kya
9 Manase. Ebyo bye bibuga ebyalagirirwa abāna ba Isiraeri bona, ne [m]mu'na'gwānga abalimu, buli a'tānga omuntu yena nga talabye a'dukire omwo, aleme oku'tibwa nomukono gwomuwalanyi womusai, okutūsa lwaliimirira mu maso gekibīna.

21 Awo emitwe (egyenyumba) za bakitābwe Ezabalevi neba'ja eri [a]Ereazali kabona neri Yosuwa omwāna wa Nuni neri emitwe (egyenyumba) za bakitābwe ezebika
2 ebyabāna ba Isiraeri: nebabagambira mu [b]Siro munsi ya Kanani nti [c]Mukama yalagira mu mukono gwa Musa okutuwa ebibuga ebyokubēramu, nebyālo ebirirānye, (e'tale eryo-
3 kulūndiramu) ente za'fe. Abāna ba Isiraeri nebawa Abalevi mu busika bwābwe, nga Mukama bweyalagira, ebibuga bino ne'tale lyabyo.
4 Nakalulu nekaviramu enda Ezabakokasi: [d]nabāna ba Aloni kabona, abāli abe (kika kya) Balevi, [e]nebawebwa akalulu mu kika kya Yuda, ne mu kika Ekyabasimeoni, ne mu kika kya Benyamini, ebibuga kumi na bisatu.
5 Nabāna ba Kokasi abalala nebawebwa akalulu mu nda ezekika kya Efulaimu, ne mu kika kya Dani, ne mu kitūndu ekyekika'kya Manase, ebibuga kumi.
6 [f]Nabāna ba Gerusoni nebawebwa akalulu mu nda ezekika kya Isakali, ne mu kika kya Aseri, ne mu kika kya Nafutali, ne mu kitūndu ekyekika kya Manase mu Basani, ebibuga kumi na bisatu.
7 [g]Abāna ba Merali nebawebwa ngenda zābwe bwezāli mu kika kya Leubeni, ne mu kika kya Gadi, ne mu kika kya Zebuluni, ebibuga kumi na bibiri.
8 Nabāna ba Isiraeri nebabawa nobululu Abalevi ebibuga ebyo ne'tale lyabyo, nga Mukama bweyalagira
9 mu mukono gwa Musa. Nebabawa mu kika ekyabāna ba Yuda, ne mu kika ekyabāna ba Simeoni, ebibuga
10 bino ebigenda okumenyebwa: nebiba bya bāna ba Aloni, abenda Ezabakokasi, abomubāna ba Levi: kubanga omugabo gwābwe gwe gwaso-
11 ka. [i]Nebabawa Kiriasualuba, (Alu-

[a] Yos. 19. 37.
[e] Yos. 17. 7.
[f] Yos. 24. 33.
[g] Yos. 21. 11.
[d] Yos. 24. 30. Balam. 2. 9.
[e] Kubal. 34. 7.
[f] Yos. 18. 1; 14. 1.
[a] Kuv. 31. 13. Kubal. 35. 6, 11, 14. Ma. 19. 2, 6.
[b] Kubal. 35. 12, 24.
[c] Kubal. 35. 25.
[a] Yos. 14. 1.
[b] Yos. 18. 1. Kubal. 35. 2.
[d] Kuv. 6. 18, 20. lu. 21.
[e] Yos. 24. 33.
[f] lu. 27 neb. Kuv. 6. 17. Kubal 3. 18.
[g] lu. 34 neb. Kuv. 6. 19. Kubal. 3. 20.
[i] 1 Byom. 6. 54-60.

ba oyo yali) kitāwe wa [k] Anaki, (ye Kebuloni,) munsi eyensozi eya Yuda, nebyālo byakyo ebikyetolo'de.
12 Naye [l] enimiro zekibuga nebyālo byakyo nebabiwa Kalebu omwāna wa Yefune okubirya.
13 Nebawa abāna ba Aloni kabona Kebuloni nebyālo byakyo ebirirānye, ekibnga ekyoku'dukirāngamu omu'si, ne [m] Libuna nebyālo byakyo
14 ebirirānye; ne Yatiri nebyālo byakyo ebirirānye, ne Esutemoa nebyā-
15 lo byakyo ebirirānye; ne Koloni nebyālo byakyo ebirirānye, ne Debiri
16 nebyālo byakyo ebirirānye; ne Aini nebyālo byakyo ebirirānye, ne Yuta nebyālo byakyo ebirirānye, (ne) Besusemesi nebyālo byakyo ebirirānye; ebibuga mwenda mu [n] bika e-
17 byo ebibiri. Ne mu kika kya Benyamini, [o] Gibeoni nebyālo byakyo ebirirānye, Geba nebyālo byakyo e-
18 birirānye; [p] Anasosi nebyālo byakyo ebirirānye, ne Alumoni nebyālo byakyo ebirirānye; ebibuga bina.
19 Ebibuga byona ebyabāna ba Aloni, bakabona byali bibuga kumi na bisatu nebyālo byabyo ebirirānye.
20 [r] Nenda ezabāna ba Kokasi, Abalevi, be bāna ba Kokasi abalala, nebalya ebibuga ebyakalulu kābwe
21 mu kika kya Efulaimu. Nebabawa [s] Sekemu nebyālo byakyo ebirirānye munsi eyensozi eya Efulaimu, ekibuga ekyoku'dukirāngamu omu'si, ne [t] Gezeri nebyālo byakyo ebirirānye;
22 ne Kibuzaimu nebyālo byakyo ebirirānye, ne Besukoloni nebyālo bya-
23 kyo ebirirānye; ebibuga bina. Ne mu kika kya Dani, Eruteke nebyālo byakyo ebirirānye, Gi'besoni nebyā-
24 lo byakyo ebirirānye; Ayaloni nebyālo byakyo ebirirānye, Gasuli'moni nebyālo byakyo ebirirānye; ebi-
25 buga bina. Ne mu kitūndu ekyekika kya Manase, Taanaki, nebyālo byakyo ebirirānye, ne Gasuli'moni nebyālo byakyo ebirirānye; ebibuga
26 bibiri. Ebibuga byona ebyenda ezabāna ba Kokasi abalala byali kumi nebyālo byabyo ebirirānye.
27 [u] (Nebawa) abāna ba Gerusoni, abenda Ezabalevi, mu kitūndu ekyekika kya Manase [w] Golani mu Basani nebyālo byakyo ebirirānye, ekibuga ekyoku'dukirāngamu omu'si; ne Beesutera nebyālo byakyo
28 ebirirānye; ebibuga bibiri. Ne mu kika kya Isakali, Kisioni nebyālo byakyo ebirirānye, Daberasi nebyā-
29 lo byakyo ebirirānye; Yalumusi ne byālo byakyo ebirirānye, Enga'nimu nebyālo byakyo ebirirānye; e-
30 bibuga bina. Ne mu kika kya Aseri, Misali nebyālo byakyo ebirirānye, Abudoni nebyālo byakyo ebiri-
31 rānye; Kerukasi nebyālo byakyo ebirirānye, ne Lekobu nebyālo bya-
32 kyo ebirirānye; ebibuga bina. Ne mu kika kya Nafutali, [v] Kedesi mu Galiraya nebyālo byakyo ebirirānye, ekibuga ekyoku'dukirāngamu omu'si, ne Ka'masudoli nebyālo byakyo ebirirānye, ne Kalutani, nebyālo byakyo ebirirānye; ebibuga bi-
33 satu. Ebibuga byona Ebyabagerusoni ngenda zābwe bwezali byali ebibuga kumi na bisatu nebyālo byabyo ebirirānye.
34 [z] (Nebawa) enda ezabāna ba Merali, (be) Balevi abalala, mu kika kya Zebuluni, Yokuneamu nebyālo byakyo ebirirānye, ne Kaluta ne-
35 byālo byakyo ebirirānye, Dimuna nebyālo byakyo ebirirānye, Nakalali nebyālo byakyo ebirirānye;
36 ebibuga bina. Ne mu kika kya Leubeni, [a] Bezeri nebyālo byakyo ebirirānye, ne Yakazi nebyālo bya-
37 kyo ebirirānye, Kedemosi nebyālo byakyo ebirirānye, ne Mefaasi nebyālo byakyo ebirirānye; ebibuga
38 bina. Ne mu kika kya Gadi [b] Lamosi mu Gireadi nebyālo byakyo ebirirānye, ekibuga ekyoku'dukirāngamu omu'si, ne [c] Makanaimu
39 nebyālo byakyo ebirirānye; Kesuboni nebyālo byakyo ebirirānye, Yazeri nebyālo byakyo ebirirānye;
40 byona ebibuga bina. Ebyo byona byali bibuga bya bāna ba Merali ngenda zābwe bwezali, ze nda endala Ezabalevi; nakalulu kābwe kāli ebibuga kumi na bibiri.
41 [d] Ebibuga byona Ebyabalevi (ebyali) wakati mu butaka obwabāna ba Isiraeri byali ebibuga amakumi ana mu munāna nebyālo
42 byabyo ebirirānye. Ebibuga ebyo byona byalina ebyālo byabyo ebibyetōlo'de: bwebyali bwebityo ebibuga ebyo byona.
43 Mukama bweyawa bwatyo Abaisiraeri [e] ensi yona gyeyalairira okuwa bajaja bābwe; nebagirya,
44 nebagibēramu. Mukama [f] nābawu-'muza enjui zona, nga byona byeyalairira bajaja bābwe: 'sō [g] tewali muntu mu balabe bābwe bona eyaimirira mu maso gābwe; Mukama yawayo abalabe bābwe bona mu
45 mukono gwābwe. [i] Tewali kigambo ekitātūka mu birūngi byona Mukama byeyagamba enyumba ya Isiraeri; byona byatūka.

22 Awo Yosuwa nāita Abaleubeni, Nabagadi, nekitūndu ekyekika
2 kya Manase, nābagamba nti Muku-'te [a] byona Musa omuwereza wa Mukama byeyabalagira, era muwuli'de e'dobozi lyānge mu byona
3 byenabalagira: temulekānga baganda ba'mwe enaku ezo enyingi okutūka lero, naye muku'te ekiragiro ekyetēka lya Mukama Kato-

[k] Kubal. 13. 22.
[l] Yos. 14. 14.
[m] Yos. 10. 29.
[n] lu. 9.
[o] Yos. 9. 3.
[p] 2 Sam. 21. 27.
[r] lu. 5. 1 Byom. 6. 66-70.
[s] Yos. 17. 7; 20. 7.
[t] Yos. 10. 33.
[u] lu. 6. 1 Byom. 6. 71-76.
[w] Yos. 20. 8.
[v] Yos. 19. 37.
[z] lu. 7. 1 Byom. 6. 77-81.
[a] Yos. 20. 8.
[b] 1 Baseb. 22. 3.
[c] 2 Sam. 17. 24.
[d] Kubal. 35. 7.
[e] Lub. 13. 15.
[f] Yos. 22. 4; 23. 1.
[g] Yos. 10. 8; 23. 9.
[i] Yos. 23. 14, 15.
[a] Kubal. 32. 20-22. Ma. 3. 18-20. Yos. 1. 12-17.

4 nda wa'mwe. Ne kakano Mukama Katonda wa'mwe awu'muzi'za baganda ba'mwe, nga bweyabagamba: kale kakano mukyūke muingire mu wema za'mwe (mugende) munsi eyobutaka bwa'mwe, [b] Musa
5 omuwereza wa Mukama gyeyabawa emitala wa Yoludani. Naye [c] mwekūmēnga nyo okukwatānga ekira giro netēka, Musa omuwereza wa Mukama lyeyabalagira, [d] okwagalānga Mukama Katonda wa'mwe, nokutambulirānga mu makuboge gona, nokukwatānga amatēkage, nokwega'tānga naye, nokumuwerezānga nomutima gwa'mwe gwona
6 era nememe ya'mwe yona. Awo Yosuwa nābasabira omukisa, nābasindika: nebaingira mu wema zābwe.
7 [e] Naye ekitūndu ekimu ekyekika kya Manase Musa yakiwa (obusika) mu Basani: naye ekitūndu ekyokubiri Yosuwa nākiwa mu baganda bābwe emitala wa Yoludani ku lui olwebugwanjuba. Era Yosuwa bweyabasindika mu wema zābwe,
8 nābasabira omukisa, nābagamba nti Mukomewo nebintu bingi mu wema za'mwe, nente nyingi nyo, ne feza, ne zābu, nebikomo, nebyūma, nengoye nyingi nyo: mugabane omunyago ogwabalabe ba'mwe ne baganda ba'mwe.
9 Nabāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nekitūndu ekyekika kya Manase neba'dayo nga bava mu bāna ba Isiraeri mu [f] Siro, ekiri munsi ya Kanani, okugenda [g] munsi ya Gireadi, munsi eyobutaka bwābwe, gyebālya, nga Mukama bweyala-
10 gira mu mukono gwa Musa. Bwebātūka munsi erirānye Yoludani, eri munsi ya Kanani, abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nekitūndu ekyekika kya Manase nebazimba awo ekyōto ku Yoludani, e-
11 kyōto ekinene ekitunulirwa. Nabāna ba Isiraeri [i] nebawulira nga kyogerwa nti Laba, abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nekitūndu ekyekika kya Manase bazimbye ekyōto ku muyegoyego ogwensi ya Kanani, munsi erirānye Yoludani,
12 ku lui olwabāna ba Isiraeri. Abāna ba Isiraeri bwebākiwulira, [k] ekibīna kyona ekyabāna ba Isiraeri nebakung'anira mu Siro, okulinya okulwāna nabo.
13 Abāna ba Isiraeri nebatuma [l] Finekasi omwāna wa Ereazali kabona eri abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nekitūndu ekyekika kya Ma-
14 nase, munsi ye Gireadi; era awamu naye abakulu kumi, buli kika kya Isiraeri omukulu omu owenyumba ya bakitābwe; [m] buli omu yali mutwe gwenyumba za bakitā-
15 bwe mu nkumi za Isiraeri. Neba-
'ja eri abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nekitūndu ekyekika kya Manase, munsi ya Gireadi, neba-
16 bagamba nti Ekibīna kyona kya Mukama bwekyogera bwekiti nti Kyōnōno ki kino kyemwayōnōna eri Katonda wa Isiraeri, [n] okukyāma lero obutagoberera Mukama kubanga mwezimbira ekyōto, oku-
17 jēmera Mukama lero? Obubi bwa [o] Peoli tebwatumala, bwetutanerongōsa okutūsa lero, newakuba'de nga kawumpuli ya'ja ku kibīna kya
18 Mukama, 'mwe okuwalirizibwa okukyāma lero obutagoberera Mukama? era kubanga mujēmera Mukama lero, enkya nālyoka [p] asunguwalira ekibīna kyona eky Isi-
19 raeri. Naye era ensi eyobutaka bwa'mwe obanga si nongōfu, kale musomoke muingire munsi eyobutaka bwa Mukama [r] omuli ewema ya Mukama, mulye mu'fe: naye temujēmerānga Mukama, na'fe temutujēmerānga nga muzimba ekyōto wabula ekyōto kya Mukama
20 Katonda wa'fe. [s] Akani omwāna wa Zera teyayōnōna kyōnōno mu kyaterekebwa, obusūngu nebugwa ku kibīna kyona ekya Isiraeri? omuntu oli nātazikirira ye'ka mu bubibwe.
21 Awo abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nekitūndu ekyekika kya Manase neba'damu nebagamba emitwe gyenkumi za Isiraeri nti
22 Mukama, [t] Katonda wa bakatonda, Mukama, Katonda wa bakatonda [u] yamanyi, era naye Isiraeri alimanya; singa mu kujēma oba mu kwōnōna eri Mukama, [totulokola
23 'fe lero,] mwetwazimbira ekyōto okukyāma obutagoberera Mukama; oba singa (twakizimba) okukiwerako ekiwebwayo ekyōkebwa oba ekiwebwayo ekyobu'ta oba okukiwerako sadaka ezebiwebwayo olwemirembe Mukama ye nyini akivunāne; era singa tetwakola bwetutyo olwokwegendereza, nga tulowōza, nga twogera nti Mu biro ebigenda oku'ja abāna ba'mwe baliīnza okugamba abāna ba'fe nti
24 'Mwe mulina ki ne Mukama, Katonda wa Isiraeri? kubanga Mukama yafūla Yoludani ensalo wakati mu'fe na'mwe, 'mwe abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi; temulina mugabo mu Mukama: bwebatyo abāna ba'mwe bandirese'za
25 abāna ba'fe okutya Mukama. Kyetwava twogera nti Kale twetekeeteke okwezimbira ekyōto, si lwa
27 byōkye, 'sō si lwa sadaka: naye kiribēra [w] mujulirwa wakati mu'fe na'mwe ne mu mirembe gya'fe egiritu'dirira, tulyoke [v] tuwereze Mukama mu masoge nebyōkye bya'fe ne sadaka za'fe nebya'fe ebiwe-

[a] Yos. 13. 8.
[b] Ma. 6. 6, 17; 11. 22.
[c] Ma. 6. 5; 10. 12.
[d] Yos. 17. 5.
[e] Yos. 18. 1.
[f] Kubal. 32. 1, 26, 29.
[g] Ma. 13. 15-15.
[h] Balam. 20. 1.
[i] Kubal. 25. 7.
[k] Kubal. 1. 4.
[l] Kubal. 14. 9. Lev. 17. 8, 9. Ma. 12. 13, 14.
[m] Kubal. 23. 28.
[n] Kubal. 16. 22.
[o] Yos. 18. 1.
[p] Yos. 7. 1, 5.
[r] Ma. 10. 17.
[s] Yob. 10. 7; 23. 10. Zab. 44. 20, 21. Yer. 12. 3. 2 Kol. 11. 11, 31.
[t] Yos. 24. 27.
[u] Ma. 12. 5, 6, 11, 12, 17, 18, 26, 27.

bwayo olwemirembe; abāna ba-'mwe baleme okugamba abāna ba'fe mu biro ebigenda oku'ja nti Temu-
28 lina mugabo mu Mukama. Kyetwava twogera nti Bwebalitugamba bwebatyo 'fe oba emirembe gya'fe mu biro ebigenda oku'ja, netulyoka twogera nti Laba ekifananyi ekyekyōto kya Mukama, bajaja ba'fe kyebākola, si lwa byōkye, 'sō si lwa sadaka; naye ye mujulirwa
29 wakati mu'fe na'mwe. Kikafūwe 'fe okujēmera Mukama, nokukyāma lero obutagoberera Mukama, okuzīmba ekyōto olwebiwebwayo ebyōkebwa, (oba) ebiwebwayo ebyobu'ta, oba olwesadaka, wabula ekyōto kya Mukama Katonda wa'fe ekiri mu maso gewemaye.

[z] nyi. 13, 14.

30 Awo [z] Finekasi kabona nabakulu bekibīna, gye mitwe gyenkumi za Isiraeri abāli awamu naye, bwebāwulira ebigambo abāna ba Leubeni
31 nabāna ba Gadi nabāna ba Manase byebogera, nebasanyuka nyo. Ne Finekasi omwāna wa Ereazali kabona nāgamba abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nabāna ba Manase nti Lero tumanyi nga Mukama ali

[a] Lev. 26. 11, 12.

[a] wakati mu'fe kubanga temwayōnōna kyōnōno ekyo eri Mukama: kakano mubawonye'za abāna ba Isira-
32 eri mumukono gwa Mukama. Finekasi omwāna wa Ereazali kabona, nabakulu, nebakomawo okuva eri abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi, munsi ya Gireadi, neba'ja munsi ya Kanani, eri abāna ba Isiraeri,
33 nebaba'diza ebigambo. Ebigambo nebisanyusa abāna ba Isiraeri; abāna ba Isiraeri [b] nebatendereza Katonda, nebatayogera nate bigambo bya kulinya okubalwānyisa, okuzikiriza ensi abāna ba Leubeni
34 nabāna ba Gadi mwebāli. Abāna ba Leubeni nabāna ba Gadi nebaita ekyōto Edi: nti Ye mujulirwa wakati [c] mu'fe nga Mukama ye Katonda.

[b] 1 Byom. 29. 20. Neh. 8. 6. Luk. 2. 28.

[c] Kuv. 18. 4.

23 Awo enaku nyingi bwezaita Mukama [a] bweyawu'muza Abaisiraeri mu balabe bābwe bona
[a] Yos. 21. 44.
ababetōlōla, era Yosuwa [b] ngaka-'diye ngamaze emyāka mingi;
[b] Yos. 13. 1.
2 Yosuwa nālyoka [c] abaita Abaisiraeri bona, abaka'de bābwe nemitwe gyābwe, nabalamuzi bābwe nabāmi bābwe, nābagamba nti 'Nze nka-
3 'diye, 'maze emyāka mingi: na-'mwe mwalaba byona [d] Mukama Katonda wa'mwe byeyabakolera ku mawānga gano gona kulwa-'mwe; kubanga Mukama Katonda
4 wa'mwe oyo ye yabalwānira. Laba, mbagabi'de amawānga gano agasigalawo, okuba obusika obwebika bya'mwe, okuva ku Yoludani, awa-

[c] Ma. 31. 28.

[d] Kuv. 14. 14.

mu namawānga gona genazikiriza, okutūka, ku nyanja enene ku lui
5 olwebugwanjuba. Ne Mukama Katonda wa'mwe yalibasindika emberi ya'mwe nābagoba mu maso ga'mwe; na'mwe mulirya ensi yābwe, [e] nga Mukama Katonda wa-
6 'mwe bweyabagamba. Kale mugume nyo emyoyo okwekūmānga nokukolānga byona ebyawandikibwa mu kitabo ekyamatēka ga Musa, [f] muleme okugakyāmirāngamu ku mukono ogwadyo newaku-
7 ba'de ogwa kono; [g] muleme okuingirānga mu mawānga gano, agasigala mu'mwe; newakuba'de [h] okwogerānga ku linya lya bakatonda bābwe, newakuba'de [i] okubalaizānga, newakuba'de okubawerezānga, newakuba'de okubafukamiriránga:
8 naye mwega'tēnga ne Mukama Katonda wa'mwe, nga bwemwako-
9 lānga okutūsa lero. Kubanga Mukama yagoba mu maso ga'mwe amawānga amanene agamānyi: naye 'mwe, [k] tewali muntu eyaimirira mu maso ga'mwe okutūsa lero.
10 [m] Mu'na'mwe omu anāgobānga lukumi: kubanga Mukama Katonda wa'mwe, oyo yabalwānira, nga
11 bweyabagamba. Kale mwekūmēnga mwe'ka mwagalēnga Mukama
12 Katonda wa'mwe. Naye obanga muna'dānga enyuma na katono, [n] nemwega'tānga namawānga gano agasigalawo, ge gagano agasigala mu'mwe, nemufumbiriganwānga nabo, nemuingirānga gyebali, nabo
13 (nebaingirānga) gyemuli: mutegērere dala nga [o] Mukama Katonda wa'mwe tagobenga nate mawānga gano mu maso ga'mwe; [p] naye gānābānga mutego nekyambika gyemuli, nolnga ku mbirizi za'mwe namagwa mu maso ga'mwe okutūka lwemulizikirira okuva munsi eno enūngi Mukama Katonda wa-
14 'mwe gyeyabawa. Era, laba, lero [r] ng'enda olugendo ebintu byona gyebigenda: na'mwe mumanyi mu mitima gya'mwe gyona ne mu meme za'mwe zona, nga [s] tewali kigambo kimu ekitatūse mu birūngi byona Mukama Katonda wa'mwe byeyabogerako; byona bibatūki'de, tewali na kimu mwebyo kitatūse.
15 Awo olulituka, ngebirūngi byona bwebyaba'jira Mukama Katonda wa'mwe byeyabagamba, bwatyo Mukama anābaleterānga ebibi byona, okutūka lwalibazikiriza okuva munsi eno enūngi Mukama Katonda wa'mwe gyeyabawa.
16 [t] Bwemunāsobyānga endagāno ya Mukama Katonda wa'mwe, gyeyabalagira, nemugenda nemuwereza bakatonda abalala, nemubafukamirira; obusūngu bwa Mukama

[e] Kubal. 33. 53.

[f] Ma. 5. 32.

[g] Kuv. 23. 33. Ma. 7. 2, 3.

[h] Kuv. 23. 13.

[i] Yer. 5. 7.

[k] Yos. 10. 8; 21. 44.

[m] Balam. 3. 31; 15. 15.

[n] Kuv. 34. 16.

[o] Balam. 2. 3, 21.

[p] Kubal. 33. 55. Ma. 7. 3. 1 Basek. 11. 4.

[r] 1 Basek. 2. 2.

[s] Yos. 21. 45.

[t] Ma. 17. 2.

nebulyoka bubūbūka ku'mwe nemuzikirira māngu okuva munsi enūngi gyeyabawa.

24 Yosuwa nākung'anyiza ebika byona ebya Isiraeri mu Sekemu, nāita abaka'de ba Isiraeri nemitwe gyābwe nabalamuzi bābwe, nabāmi bābwe; [a] neberaga
2 mu maso ga Katonda. Yosuwa nāgamba abantu bona nti Mukama, Katonda wa Isiraeri, bwayogera bwati nti Bajaja ba'mwe bābēra mu biro ebye'da emitala Womu'ga, Tera, kitāwe wa Ibulaimu era kitāwe wa Nakoli: nebawereza ba-
3 katonda abalala. [b] Nentwāla jaja wa'mwe Ibulaimu ne'mu'gya emitala Womu'ga, ne'muleta munsi yona eya Kanani, nenyongera eza-
4 'derye, [c] ne'muwa Isaka. Nempa Isaka [d] Yakobo ne Esau: nempa [e] Esau olusozi Seiri, okululya; [f] Yakobo nabānabe nebaserengeta mu
5 Misiri. [g] Nentuma Musa ne Aloni, [h] nembonyabonya Misiri, ngebyo bwebyali byenakola wakati [i] wayo:
6 oluvanyuma nemba'gyamu. Ne [k] bajaja ba'mwe nemba'gya mu Misiri: [l] nemutūka ku nyanja; [m] Nabamisiri nebagoberera bajaja ba-'mwe namagāli nabebaga'de emba-
7 lāsi ku Nyanja Emyufu. Bwebāmukōwola Mukama, [n] na'sāwo ekizikiza wakati wa'mwe Nabamisiri, [o] nābaletako enyanja, nābasānikiza; [p] namaso ga'mwe gālaba byenakola mu Misiri: na'mwe nemumala enaku nyingi mu 'dūngu.
8 Nembaleta munsi Eyabamoli, abāli emitala wa Yoludani; [r] nebalwāna na'mwe: nembawa mu mukono gwa'mwe, nensi yābwe nemugirya; nembazikiriza mu maso ga'mwe
9 Awo Balaki omwāna wa Zipola, kabaka wa Moabu, nāgolokoka nālwāna ne Isiraeri; [s] nātuma nāita Balamu omwāna wa Beoli okuba-
10 kolimira: naye neng'āna okuwulira Balamu; [t] kyeyava abasabira omukisa nate: bwentyo nemba-
11 wonya mu mukonogwe. [u] Nemusomoka Yoludani, nemutūka ku Yeriko: [w] Nabeyeriko nebalwāna na-'mwe, Omwamoli, Nomuperizi, Nomukanani, Nomukiti, Nomugirugasi, Nomukivi, Nomuyebusi; ne-
12 mbawa mu mukono gwa'mwe. Nentuma [y] enūmba mu maso ga'mwe, nebagoba mu maso ga'mwe bakabaka bōmbi Ababamoli; [z] si na kitalakyo newakuba'de omutegogwo.
13 Nembawa ensi gyotākolera mirimu, [a] nebibuga byemutāzīmba, nemubibēramu; ensuku ezemizabibu nezemizeituni zemutāsimba zemulyako.
14 Kale kakano mutyēnga Mukama, mumuwerezēnga mu mazima awatali bukūsa: era [b] mu'gyewo bakatonda bajaja ba'mwe bebāwerezānga emitala Womu'ga, ne [c] mu Misiri; muwerezēnga Mukama.
15 Era obanga mulowōza nga kibi okuwerezānga Mukama, [d] mulōnde lero gwemunāwerezānga; oba bakatonda bajaja ba'mwe ababāli emitala Womu'ga bebāwerezānga, oba [e] bakatonda Ababamoli, bananyini nsi mwemuli: [f] naye 'nze nenyumba yānge, 'fe tunāwerezanga Mu-
16 kama. Abantu neba'damu nebagamba nti Kikafūwe 'fe okukeka Mukama okuwerezānga bakatonda
17 abalala; kubanga Mukama Katonda wa'fe, oyo ye yatulinyisa 'fe ne bajaja ba'fe munsi Eyemisiri, mu nyumba eyobu'du, era ye yakola obubonero buli obunene mu maso ga'fe, nātuküma mu 'kubo lyona lyetwaitamu, ne mu mawānga gona getwaitāngamu wakati:
18 Mukama nāgobamu amawānga gona mu maso ga'fe, Abamoli abāli munsi: era na'fe kyetunāva tuwereza Mukama; kubanga ye Ka-
19 tonda wa'fe. Yosuwa nāgamba abantu nti [g] Temuīnza kuwerezānga Mukama; kubanga ye [i] Katonda omutukuvu; ye [k] Katonda owobu'gya; tasonyiwenga kwōnōna kwa'mwe newakuba'de ebibi
20 bya'mwe. Obanga munālekānga Mukama, nemuwerezānga bakatonda abagya, nālyoka akyūka nābakola obubi, nābazikiriza, ngamaze
21 okubakola obulūngi. Abantu nebagamba Yosuwa nti Ne'da; naye
22 tunāwerezānga Mukama. Yosuwa nāgamba abantu nti Muli bajulirwa ba'mwe mwe'ka nga [l] mulōnze Mukama okumuwerezānga. Nebogera
23 nti Tuli bajulirwa. Kale kakano [m] mu'gyewo bakatonda abagya abali mu'mwe, mukyūse omutima gwa-mwe eri Mukama, Katonda wa
24 Isiraeri. Abantu nebagamba Yosuwa nti Mukama Katonda wa'fe tunāmuwerezānga, ne'dobozirye tu-
25 nāliwulirānga. Bwatyo Yosuwa [n] nālagāna endagāno nabantu ku lunaku olwo, nābatekera etēka nekiragiro mu Sekemu.
26 Yosuwa [o] nāwandika ebigambo ebyo mu kitabo ekyamatēka ga Katonda; nātwāla [p] e'jinja edene, nālisimba awo wansi womwera ogwali ku kifo ekitukuvu ekya
27 Mukama. Yosuwa nāgamba abantu bona nti Laba, e'jinja lino linābānga [r] mujulirwa gyetuli; kubanga [s] liwuli'de ebigambo byona ebya Mukama byatugambye: kyelināvānga libēra mujulirwa gyetuli, muleme okwegāna Katonda wa'mwe.
28 [t] Awo Yosuwa nāsibula abantu, buli muntu agende mu butakabwe.

[a] 1 Sam. 10. 19.
[b] Lub. 12. 1, 6.
[c] Lub. 21. 2, 3.
[d] Lub. 25. 24.
[e] Lub. 36. 8.
[f] Lub. 46. 1, 6.
[g] Kuv. 3. 10; 4. 14.
[h] Kuv. 7-10.
[i] Kuv. 12. 37, 51.
[k] Kuv. 14. 2.
[l] Kuv. 14. 8.
[m] Kuv. 14. 28.
[n] Kuv. 14. 27.
[o] Ma. 4.34; 29. 2.
[p]
[r] Kubal. 21. 21-35; Ma. 2. 32; 3. 1.
[s] Kubal. 22. 5. Ma. 23. 4.
[t] Kubal. 22. 11, 20; 24. 1, 10.
[u] Yos. 2. 14, 17.
[w] Yos. 6. 1; 10. 1, 5; 11. 1-3.
[y] Kuv. 23. 28. Ma. 7. 20.
[z] Zab. 44. 3, 6.
[a] Ma. 6. 10, 11.
[b] Lev. 17. 7.
[c] Ez. 20. 7; 23. 3.
[d] Lus. 1. 16. 1 Basek. 18. 21.
[e] Kuv. 23. 24, 32, 33; 34. 15. Ma. 6. 14; 13. 7. Balam. 6. 10.
[f] Lub. 18. 19.
[g] Mat. 6. 24.
[i] Lev. 19. 2. 1 Sam. 6. 20. Zab. 99. 5, 9.
[k] Kuv. 20. 5.
[l] Zab. 119. 173.
[m] Lub. 35. 2. Balam. 10. 16. 1 Sam. 7. 3.
[n] 2 Basek. 11. 17.
[o] Ma. 31. 24.
[p] Lub. 28. 18. Yos. 4. 3.
[r] Lub. 31. 48, 52. Yos. 22. 27, 28, 34.
[s] Ma. 32. 1.
[t] Balam. 2. 6-9.

29 Awo oluvanyuma lwebyo Yosuwa, omwāna wa Nuni, omuwereza wa Mukama nālyoka afa, ngamaze
30 emyāka kikumi mu kumi. Nebamuzika mu nsalo eyobutakabwe mu [u]Timunasusera, ekiri munsi
u Yos. 19. 50. Balam. 2. 9.
eyensozi eya Efulaimu, ku lui olwobukika obwa kono olwolusozi
31 Gaasi. Abaisiraeri nebawereza Mukama enaku zona eza Yosuwa, nenaku zona ngamaze okufa, era [w]abāmanya emirimu gyona egya Mu-
w Ma. 11. 2.
32 kama, gyeyakolera Isiraeri. [x]Namagūmba ga Yusufu, abāna ba Isiraeri geba'gya mu Misiri neba'ja nago, nebagazika mu Sekemu, mu kitūndu ekyensi [z]Yakobo kyeyagula eri batabani ba Kamoli kitāwe wa Sekemu ebitūndu ebya feza kikumi: negaba obusika obwabāna
33 ba Yusufu. Ereazali omwāna wa Aloni nāfa; nebamuzika ku lusozi lwa Finekasi omwānawe, lweyawebwa munsi [a]eyensozi eya Efulaimu.
x Lub. 33. 25. Kuv. 13. 19.
z Lub. 33. 19. Bik. 7. 16.
a Yos. 17. 15.

EKITABO
EKYABALAMUZI.

1 Awo Yosuwa bweyamala okufa, abāna ba Isiraeri [a]nebabūza Mukama nti [b]Ani alisoka okulinya eri
2 Abakanani, okubalwānyisa? Mukama nāyogera nti Yuda yalirinya: laba, ngabu'de ensi mu mukono-
3 gwe. Yuda nāgamba Simeoni mugandawe nti Ogende nange mu mugabo gwange, tulwānyise Abakanani; era nange bwentyo ndi-
4 genda nāwe mu mugabogwo. Yuda nālinya; Mukama nāgabula Abakanani Nabaperizi mu mukono gwābwe: nebaba'tiramu mu Bezeki abasaja kakumi.
5 Nebasānga Adonibezeki mu Bezeki: nebamulwānyisa neba'ta Abakanani Nabaperizi.
6 Naye Adonibezeki na'duka; nebamugoberera, nebamukwata, nebamusalako engaloze ensaja
7 nebigerebye ebisaja. Adonibezeki nāyogera nti Bakabaka ensānvu, abāsalibwako engalo zābwe ensaja nebigere byābwe ebisaja, bākung'anyizānga (e'mere yābwe) wansi wemeza yange: [c]nga 'nze bwenakola, ne Katonda bwampalanye bwatyo. Nebamuleta Eyerusalemi,
8 nāfira eyo. [d]Abāna ba Yuda nebalwānyisa Yerusalemi, nebakimenya, nebaki-'ta nekitala, nebōkya ekibuga omu-
9 liro. Awo bwebāmala, abāna ba Yuda nebaserengeta okulwānyisa Abakanani abātūla munsi eyensozi, ne mu bukika obwadyo, ne munsi
10 eyolusenyi. Ne Yuda nebalūmba Abakanani abātūla mu Kebuloni: [naye erinya lya [e]Kebuloni nga ye Kiriasualuba e'da:] neba'ta Sesai,
11 ne Akimani, ne Talumai. Nāvayo, nālūmba abātūla mu Debiri. [Nerinya lya [f]Debiri nga ye Kiriasuse-
12 feri e'da. [g]Kalebu nāyogera nti Oyo ali'ta Kiriasuseferi nākimenya, ndimuwa Akusa muwala wānge o-
13 kumuwasa. Osunieri, omwāna wa Kenazi, [i]muganda wa Kalebu omuto, nākimenya: nāmuwa Akusa mu-
14 walawe okumuwasa. Awo bweya-'ja (gyali), nāsabisa kitāwe enimiro: nāva ku ndogoiye; Kalebu nāmu-
15 gamba nti Oyagala ki? Nāmugamba nti Mpa omukisa; kubanga wanteka munsi eyobukika obwadyo, era mpa nenzi'zi ezama'zi. Kalebu nāmuwa enzi'zi ezengulu nezemānga.
16 Nabāna [k]Abomukeni, muko'domi wa Musa, nebalinya nga bava [l]mu kibuga ekyenkindu awamu nabāna ba Yuda nebagenda mu lukōla lwa Yuda, oluli ku bukika obwadyo obwa [m]Aladi; [n]nebagenda nebatūla
17 nabantu. Ne Yuda nāgenda ne Simeoni mugandawe, nebakuba Abakanani abātūla mu Zefasi, nebakizikiririza dala. Nerinya lyebibuga
18 lyaitibwa Koluma. Era Yuda nāmenya [o]Gaza nensalo yakyo, ne [p]Asukuloni nensalo yakyo, ne E-
19 kuloni nensalo yakyo. Era Mukama yali wamu ne Yuda; nāgoba (abātūla) munsi eyensozi; kubanga teyainza kugoba abātūla mu kiwōnvu, kubanga bāli balina amagāli
20 agekyūma. [r]Nebawa Kalebu Kebuloni, nga Musa bweyayogera: nāgobera omwo abāna abasatu aba
21 Anaki. Nabāna ba Benyamini nebatagoba Bayebusi abātūla mu Yerusalemi: naye [s]Abayebusi nebatūla nabāna ba Benyamini mu Yerusalemi, ne lero.
22 Nenyumba ya Yusufu, era nabo nebalinya nebalūmba Beseri. Mu-
23 kama nāba wamu nabo. Nenyumba ya Yusufu [t]nebatuma okukе'ta
a Kubal. 27. 21.
b Balam. 20. 18.
c Lev. 24. 19. 1 Sam. 15. 33. Yak. 2. 13.
d Yos. 15. 63.
e Yos. 10. 36.
f Yos. 10. 38.
g Yos. 15. 16-19.
i Balam. 3. 9.
k Balam. 4. 11, 17. 1 Sam. 15. 6. 1 Byom. 2. 55.
l Ma. 34. 3.
m Kubal. 21. 1.
n Kubal. 10. 29-32.
o Yos. 11. 22.
p Balam. 14. 19. 1 Sam. 6. 17.
r Kubal. 14. 24. Ma. 1. 36.
s 2 Sam. 5. 6.
t Yos. 2. 1; 7. 2. Balam. 18. 2.

Beseri. [Erinya lyekibuga lyali
[a] Leh. 28. 19. 24 [a]Luzi e'da.] Nabake'si nebalaba
omusaja ngava mu kibuga, nebamu-
gamba nti Tulage, tukwegairi'de,
wetunäingirira mu kibuga, na'fe
25 tunäkukola bulüngi. Näbalaga we-
banäingirira mu kibuga, neba'ta
ekibuga nekitala; naye nebata omu-
[c] Yos. 1. 4. 1 Basek. 10. 29. 26 saja oyo nenyumbaye yona. Omu-
saja oyo nägenda [w]munsi Eyaba-
kiti, näzimba ekibuga, näkitüma
erinya lyakyo Luzi: lye linya lya-
kyo ne lero.
[y] Yos. 17. 11-13. 27 [y]Manase nätagoba (abätüla) mu
Besuseani nebyälo byakyo, ne mu
Taanaki nebyälo byakyo, newaku-
ba'de abätüla mu Doli nebyälo bya-
kyo, newakuba'de abätüla mu Ibu-
leamu nebyälo byakyo, newakuba-
'de abätüla mu Megi'do nebyälo
byakyo: naye Abakanani nebagala
28 okutüla munsi eyo. Awo olwätuka,
Isiraeri bweyafuna amänyi, nebako-
za Abakanani emirimu, nebatabago-
bera dala.
[z] Yos. 16. 10. 29 [z]Efulaimu nätagoba Bakanani
abätüla mu Gezeri; naye Abakana-
ni nebatüla mu Gezeri wakati mubo.
30 Zebuluni nätagoba abätüla mu
Kituloni, newakuba'de abätüla mu
Nakaloli; naye Abakanani nebatüla
mubo, nebafüka abokuwänga omu-
solo.
31 Aseri nätagoba abätüla mu A'ko,
[e] Yos. 19. 28-30. newakuba'de abätüla mu [a]Sidoni,
newakuba'de mu Alabu, newakuba-
'de mu Akuzibu, newakuba'de mu
Keruba, newakuba'de mu Afiki, ne-
32 wakuba'de mu Lekobu: naye Aba-
seri nebatüla mu Bakanani, be bä-
tüla munsi: kubanga tebäbagoba.
33 Nafutali nätagoba abätüla mu
Besusemesi, newakuba'de abätüla
mu Besuanasi; naye nätüla mu Ba-
kanani, be bätüla munsi: era naye
abätüla mu Besusemesi ne mu Be-
suanasi nebafüka abokuwänga omu-
solo.
[b] Yos. 19. 47. 34 [b]Abamoli nebagobera abäna ba
Dani munsi eyensozi: kubanga te-
babaganya kuserengeta mu kiwō-
35 nyo: naye Abamoli bayagala oku-
[c] Yos. 19. 42. tüla ku lusozi Keresi, mu [c]Ayaloni,
ne mu Saalubimu: naye omukono
gwenyumba ya Yusufu negusinga,
nokufüka nebafüka abokuwänga o-
36 musolo. Nensalo Eyabamoli yava
awayämbukirwa Akula'bimu, okuva
ku lwazi, nengulu.

2 [d]Ne malaika wa Mukama näva Egirugali näyämbuka Ebokimu. Näyogera nti Nabalinyisa okuva munsi Yemisiri, nembaleta munsi gyenalairira bajaja ba'mwe; nenjogera
[a] Ma. 31. 16. 2 nti [a]Sirireka ndagäno yänge (gye-
[b] Ma. 7. 2. nalagäna) na'mwe: [b]na'mwe te-
mulagänänga ndagäno nabo abatüla
munsi muno; [c] mumenyemenyënga
ebyöto byäbwe: naye 'mwe temu-
wuli'de 'dobozi lyänge: kiki ekiba-
3 koze'za bwemutyo? Nänge kyena-
va njogera nti Sibagobenga mu
maso ga'mwe; naye banäbänga
[d] ngamagwa mu mbirizi za'mwe, ne
[e] bakatonda bäbwe banäbänga kya-
4 mbika gyemuli. Awo olwätuka ma-
laika wa Mukama bweyabülira ebi-
gambo ebyo abäna ba Isiraeri, aba-
ntu nebaimusa e'dobozi lyäbwe, ne-
5 bakäba amaziga. Ekifo ekyo neba-
kitüma erinya Bokimu: nebawera
eyo sadaka eri Mukama.
6 Awo [f]Yosuwa bweyamala okusi-
bula abantu, abäna ba Isiraeri ne-
bagenda buli muntu mu busikäbwe
7 okulya ensi. Abantu nebawerezä-
nga Mukama enaku zona eza Yosu-
wa, nenaku zona ezabaka'de abä-
wangäla oknsinga Yosuwa, abälaba
omulimu gwona ogwa Mukama o-
8 munene gweyakolera Isiraeri. Yo-
suwa omwäna wa Nuni, omu'du wa
Mukama, näfa, nga yakamaze emyä-
9 ka kikumi mu kumi. Nebamuzika
mu nsalo yobusikäbwe mu [g]Timu-
nasukeresi, [i]munsi ya Efulaimu e-
yensozi, ku bukika obwa kono obwo-
10 lusozi Gaasi. Era nabemirembe
egyo bona nebakung'anyizibwa eri
bajaja bäbwe: newabawo emirembe
emirala egiba'dirira, [k]abatänanya
Mukama, newakuba'de omulimu
gweyakolera Isiraeri.
11 Abäna ba Isiraeri nebakola ekya-
li mu maso ga Mukama ekibi, ne-
12 bawereza Babaali: Mukama neba-
muvako, Katonda wa bajaja bäbwe,
eyaba'gya munsi Yemisiri, nebago-
berera [l]bakatonda abalala, ku baka-
tonda abamawänga agabetölöla, ne-
babavünamira, nebasunguwaza Mu-
13 kama. Mukama nebamuvako, [m]ne-
14 bawereza Baali ne Asutalosi. [n]O-
busüngu bwa Mukama nebubübüka
ku Isiraeri, [o]näbagabula mu miko-
no gyabanyazi abäbanyaga [p]näba-
tünda mu mikono gyabalabe bäbwe
okwetölöla, nokuinza nebatäinza
nate kuimirira mu maso gabalabe
15 bäbwe. Gyebätäbälänga yona, o-
mukono gwa Mukama negubaleteränga akabi, nga Mukama bweya-
yogera, era [r]nga Mukama bweya-
16 balairira: neberalikirira nyo. [s]Mu-
kama näimusa abalamuzi abäbalo-
kolänga mu mukono gwabo abäba-
17 nyagänga. Naye nebatawulira ba-
lamuzi bäbwe, kubanga bägenda
[t]nga bayenda nga bagoberera ba-
katonda abalala, nebabavünamira:
bäkyäma mängu okuva mu 'kubo
bajaja bäbwe lyebätambulirängamu,
nga bawulira ebiragiro bya Muka-
18 ma; bo tebäkola bwebatyo. Era
Mukama bweyabaimusizänga abala-

[c] Ma. 12. 3.
[d] Kubal. 33. 55. Yos. 23. 13.
[e] Balam. 3. 6.
[f] Yos. 24. 28-31.
[g] Yos. 19. 50; 24. 30
[i] Yos. 24. 30, 33.
[k] Kuv. 5. 2. Bag. 4. 8. 1 Bas. 4. 5 2 Bas. 1. 8.
[l] Ma. 6. 14.
[m] Balam 3. 7; 10. 6 1 Sam. 7. 4. Zab. 106. 36.
[n] Zab. 106. 40 neb.
[o] 2 Basek. 17. 20.
[p] Ma. 32. 30.
[r] Lev. 20. 6. Ma. 20. 8.
[s] 1 Sam. 12. 11. Bik. 13. 20.
[t] Kuv. 34. 15.

muzi, [u] Mukama nābānga nomulamuzi, nābalokolānga mu mukono gwabalabe bābwe enaku zona ezomulamuzi: kubanga [w] Mukama neye'jusa [v] olwokusinda kwābwe o-
19 lwabo abābajōgānga nebaberaliki-riza. Naye olwātuka, [z] omulamuzi bweyamalānga okufa, neba'dānga enyuma, nebakola obubi okusinga bajaja bābwe, nga bagoberera bakatonda abalala okubawereza nokubavūnamira; tebākendēzānga ku bi-
20 kolwa byābwe 'sō tebālekānga 'kubo lyābwe kakanyavu. Obusūngu bwa Mukama nebubūbūka ku Isiraeri: nāyogera nti Kubanga e'gwānga lino lisobe'za ku ndagāno gyenalagira bajaja bābwe, 'sō tebawu-
21 li'de 'dobozi lyānge; [a] nānge okusoka lero kyenāvānga 'nema okugoba mu maso gābwe ku mawānga Yosu-
22 wa geyafi'sawo bweyafa: ndyoke nkeme Isiraeri olwabo obanga banākwatānga e'kubo lya Mukama okulitambulirāngamu, nga bajaja bābwe bwebālikwata, nantiki siwe-
23 wawo. Awo Mukama nāleka amawānga gali, obutabagoba māngu; 'sō teyabagabula mu mukono gwa Yosuwa.

3 Gano ge mawānga Mukama geyaleka okukema Isiraeri olwabo, bona kubo abatāmanya ntalo zona eza
2 Kanani; kyo'ka emirembe gyabāna ba Isiraeri bamanye, okubaigiriza okulwāna, bo abāli tebamanyiko na-
3 katono oluberyeberye; [a] abakūngu abatāno Ababafirisuti, Nabakanani bona, Nabasidoni, Nabakivi abātūlānga ku lusozi [b] Lebanoni, okuva ku lusozi Baalukerumoni okutūsa
4 awaingirirwa mu Kamasi. Era bāli ba kukema Isiraeri, okumanya obanga bagenda okuwulira ebiragiro bya Mukama, byeyalagira bajaja
5 bābwe kubwa Musa. [c] Abāna ba Isiraeri nebatūla mu Bakanani; Omukiti, Nomwamoli, Nomuperizi,
6 Nomukivi, Nomuyebusi: [d] nebawasa abawala bābwe okuba abakazi bābwe, nebawa abawala bābwe bo eri batabani bābwe, nebawereza bakatonda bābwe.
7 Abāna ba Isiraeri nebakola ekyali mu maso ga Mukama ekibi, neberabira Mukama Katonda wābwe, nebawerezānga Babaali ne [e] Bāsera.
8 Obusūngu bwa Mukama kyebwava bubūbūka ku Isiraeri, nābatūnda mu mukono gwa Kusanurisasaimu kabaka Wemesopotamiya: abāna ba Isiraeri nebawereza Kusanuri-
9 sasaimu emyāka munāna. Awo abāna ba Isiraeri [f] bwebakābira Mukama, Mukama nābaimusiza omulokozi abāna ba Isiraeri, eyabalokola, ye [g] Osunieri mutabani wa Kenazi, ye mwāna wabo owa Kalebu.
10 [i] Omwoyo gwa Mukama negumu'jira, nālamula Isiraeri; nāgenda okutabāla, Mukama nāgabula Kusanurisasaimu kabaka Wemesopotamiya mu mukonogwe: omukonogwe ne-
11 guwangula Kusanurisasaimu. Ensi newu'mulira emyāka ana. Osunieri mutabani wa Kenazi nāfa.
12 Awo abāna ba Isiraeri nebeyongera nate okukola ekyali mu maso ga Mukama ekibi: Mukama nāwa Eguloni [k] kabaka wa Moabu amānyi okulwāna ne Isiraeri, kubanga bāli bakoze ekyali mu maso
13 ga Mukama ekibi. Neyekung'anyiza abāna ba [l] Amoni ne [m] Amaleki; nāgenda nākuba Isiraeri, ne-
14 balya [n] ekibuga ekyenkindu. Abāna ba Isiraeri nebawereereza Eguloni kabaka wa Moabu emyāka kumi
15 namunāna. Naye abāna ba Isiraeri bwebākābira Mukama, Mukama nābaimusiza omulokozi, Ekudi mutabani wa Gera, Omubenyamini, eyali owa kono: abāna ba Isiraeri nebamukwasa ekirabo akitwālire
16 Eguloni kabaka wa Moabu. Ekudi neyewēseza ekitala ekyobwōgi obubiri, obuwānvu bwakyo omukono gumu; nākyesiba ku kisāmbikye
17 ekyadyo munda mu ngoyeze. Nāwa Eguloni kabaka wa Moabu ekirabo: Eguloni yali musaja mu-
18 nene nyo. Awo bweyamala okuwa ekirabo, nāsindika abantu abāli bekirabo.
19 Naye ye nyini na'dayo ngakoma ku mainja agali okumpi Negirugali, nāyogera nti Ntumi'dwa ebigambo ebyekyāma eri 'gwe, kabaka. Nāyogera nti Musirike. Bona abāli baimiri'de naye
20 nebafuluma nebamuleka. Ekudi na'ja gyali; yali atu'de omu ye'ka mu njuye eya wa'gulu eyokuwolawoleràngamu. Ekudi nāyogera nti Nina ebigambo ebiva eri Katonda
21 gyoli. Nāimuka ku ntebeye. Ekudi nāgolola omukonogwe ogwa kono, na'gya ekitala ku kisāmbi
22 ekyadyo, nāmufumita olubuto: nekiti nakyo nekibuliramu; amasavu negazibikira ekitala wekiingiri'de, kubanga teyasōwola kitala mu lu-
23 butolwe, nekiviramu nyuma. Awo Ekudi nāfuluma nāgenda mu kisasi, nāmu'galirawo enzi'gi zenju eya
24 wa'gulu, nāzisiba. Awo bweyamala okufuluma, aba'dube neba'ja; nebalaba, era, laba, enzi'gi zenju eya wa'gulu nga zisibi'dwa; nebogera nti Ali ng'anga abi'se ku bigerebye munjuye eyokuwolawoleràngamu.
25 Nebalindirira okutūsa ensonyi lwezabakwata: era, laba, nga ta'gulawo nzi'gi za nju eya wa'gulu; awo neba'dira ekisumuluzo, nebazi'gulawo: era, laba, mukama wābwe

[u] Yos. 1. 5.
[w] Lub. 6. 6. Ma. 32. 36. Zab. 106. 45. Yon. 3. 10.
[v] Kuv. 2. 24; 6. 5.
[z] Balam. 3. 12; 4. 1; 8. 33.
[a] Yos. 23. 13.
[a] Yos. 13. 3.
[b] Yos. 13. 4. 5.
[c] Zab. 106. 35.
[d] Kuv. 34. 16.
[e] Kuv. 34. 13. Ma. 16. 21.
[f] Balam. 10. 10. Zab. 78. 34; 106. 44.
[g] Balam. 1. 13.
[i] Balam. 6. 34; 11. 29; 13. 25. 1 Sam. 10. 6; 16. 13.
[k] 1 Sam. 12. 9.
[l] 1 Sam. 11. 1.
[m] Balam. 5. 14; 6. 3, 33. [n] Ma. 34. 3.

26 ngagu'de wansi afu'de. Ekudi nā-
wona nga bakyālindirira, nāita ku
27 mainja, nāwona nātūka Eseiri. A-
wo olwātuka, bweyatūka, [o] nāfūwa
ekondēre munsi ya Efulaimu eye-
nsozi, abāna ba Isiraeri nebaserenge-
tera wamu naye okuva munsi
eyensozi, naye ngabakulembera.
28 Nābagamba nti Mungoberere: ku-
banga [p] Mukama agabu'de abalabe
ba'mwe Abamoabu mu mukono
gwa'mwe. Nebamugoberera nebaserengeta, nebekwata [r] emisomoko
gya Yoludani nga balwāna Naba-
moabu, nebataganya muntu kuso-
29 moka. Neba'ta ku Moabu mu biro
ebyo abasaja nga kakumi, buli mu-
ntu owa mānyi, na buli muntu mu-
30 zira; 'sō tekwawonako muntu. A-
wo Moabu nājemulwa ku lunaku
olwo nomukono gwa Isiraeri. Ensi
31 newu'mulira emyāka kināna. [s] Sa-
mugali mutabani wa Anasi na'di-
rira oyo, na'ta ku Bafirisuti abasa-
ja lukāga nomuwunda ogusoya e-
nte: era [t] naye nālokola [u] Isiraeri.

4 [a] ABĀNA ba Isiraeri nebeyongera
nate okukola ekyali mu maso ga
Mukama ekibi, Ekudi bweyamala
2 okufa. Mukama nābatūnda mu
mukono gwa [b] Yabini kabaka wa
Kanani, eyafugira mu Kazoli; o-
mugabe we'gyerye [c] Sisera, eyatūla
3 mu Kalosesi ekyabamawānga. A-
bāna ba Isiraeri nebakābira Mu-
kama: kubanga yali alina [d] amā-
gāli agekyūma lwenda; [e] nājōgera
nyo abāna ba Isiraeri emyāka a-
biri.
4 Era Debola, na'bi, omukazi wa
La'pidosi, ye yalamulānga Isiraeri
5 mu biro ebyo. Era yatūlānga wa-
nsi wolukindu lwa Debola wakati
Werama Nebeseri munsi ya Efu-
laimu eyensozi: abāna ba Isiraeri
nebāmbukānga gyali okubasalirā-
6 nga emisāngo. Nātuma nāita Ba-
laki, mutabani wa Abinoamu ave
mu Kedesunafutali, nāmugamba nti
Mukama, Katonda wa Isiraeri, ta-
lagi'de nti Genda mukung'anire eri
olusozi Taboli, otwāle nāwe abasaja
kakumi ku bāna ba Nafutali ne ku
7 bāna ba Zebuluni? Nānge ndiwa-
lulira gyoli eri [f] omu'ga Kisoni Si-
sera omugabe we'gye lya Yabini,
namagālige nekibinakye; nānge
8 ndimugabula mu mukonogwo. Ba-
laki nāmugamba nti 'Gwe bwoli-
genda nānge, kale ndigenda: naye
bwotoligenda nānge'gwe, sirigenda.
9 Nāgamba nti Mazima ndigenda
nāwe: naye olugendo lwogenda te-
ruliba lwa kitibwakyo; kubanga
Mukama alitūnda Sisera mu mu-
kono gwomukazi. Debola nāgolo-
koka, nāgenda ne Balaki Ekedesi.
10 Balaki nāita [g] Zebuluni ne Nafutali
bakung'anire Ekedesi; nebayāmbu-
kayo abasaja kakumi nga balinya
[h] mu bigerebye: Debola nāyāmbu-
11 kira wamu naye. Era Keberi [k] O-
mukeni yali ayāwukanye Nabake-
ni, be bāna ba [l] Kobabu muko'domi
wa Musa, nāzimba ewemaye awali
omwera mu Zaana'nimu ekiri oku-
12 mpi Nekedesi. Nebabūlira Sisera
nga Balaki mutabani wa Abinoamu
13 alinye ku lusozi Taboli. Sisera
nākung'anya amagālige gona, ama-
gāli agekyūma lwenda, nabantu
bona abali naye, okuva ku Kalosesi
ekyabamawānga okutūsa ku mu'ga
14 Kisoni. Debola nāgamba Balaki
nti Golokoka; kubanga lero Muka-
ma lwagabu'de Sisera mu mukono-
gwo: [m] Mukama takukulembe'de
okutabāla? Awo Balaki nāva ku
lusozi Taboli, abasaja kakumi ne-
15 bamugoberera. Mukama [n] nāfufu-
gaza Sisera namagālige gona ne-
'gyerye lyona nobwōgi bwekitala
mu maso ga Balaki; Sisera nāva
16 mu gālirye, na'duka nebigere. Na-
ye Balaki nāgoberera amagāli ne-
'gye okutūka Ekalosesi ekyabama-
wānga: ne'gye lya Sisera lyona o-
bwōgi bwekitala nebulimalawo; te-
wasigala muntu.
17 Naye Sisera na'duka nebigere nā-
tūka mu wema ya Yaeri mukazi
wa Keberi Omukeni: kubanga Ya-
bini kabaka we Kazoli nenyumba
ya Keberi Omukeni bāli balina e-
18 mirembe. Yaeri nāfuluma okusisi-
nkana Sisera, nāmugamba nti Kyā-
ma, mukama wānge, oingire ewā-
nge; totya. Nākyāma nāingira e-
wuwe mu wema nāmubi'kako eki-
19 kunta. Nāmugamba nti Nkwegai-
ri'de, mpa otu'zi nywe; kubanga
enyōnta e'nūma. Nāsumulula e-
'diba eryamata, nāmunywesa, nā-
20 mubi'kako. Nāmugamba nti Imi-
rira mu mulyāngo gwewema, awo
olunātuka, omuntu yena bwana'ja
nākubūza nāyogera nti Omusaja
yena ali muno? nāwe onoyogera
21 nti Ne'da. Awo Yaeri mukazi wa
Keberi na'dira enkōndo yewema,
na'dira enyondo mu mukonogwe,
nāmusemberera ngasōba, nāmuko-
merera enkōndo mu kyenyi, neita-
mu nekwata ne'taka; kubanga yali
yebase otulo tungi; nāzirika nāfa.
22 Era, laba, Balaki ngagoberera Si-
sera, Yaeri nāfuluma okumusisi-
nkana, nāmugamba nti 'Jangu, nā-
nge nākulaga omusaja gwononya.
Na'ja gyali; era, laba, Sisera yali
agalami'de afu'de, nenkōndo ngeri
23 mu kyenyikye. Bwatyo Katonda
nājēmula ku lunaku olwo Yabini
kabaka wa Kanani mu maso gaBāna
24 ba Isiraeri. Omukono gwabāna ba

[o] Balam. 5. 18.

[p] Kuv. 11. 8.
[r] Balam. 1. 16.
[s] Kubal. 10. 29.

[t] Ma. 9. 3. 2 Sam. 5. 24. Zab. 68. 7.
[u] Zab. 83. 10.

[a] Balam. 3. 34. 1 Sam. 12. 3.

[b] Balam. 7. 9, 15. 1 Sam. 17. 47.
[c] Yos. 2. 7. Balam. 12. 5.

[d] Balam. 3. 6, 8. 1 Sam. 13. 19, 22.
[e] Balam. 2. 16.
[f] Balam. 4. 1, 3 neb.; 10. 7, 17; 11. 4 neb. 1 Sam. 4. 1.

[g] Balam. 2. 19.

[h] Yos. 11. 1-10.
[k] 1 Sam. 12. 9. Zab. 83. 9.

[l] Yos. 11. 6.
[m] Zab. 108. 12.

[f] Balam. 5. 21. 1 Basek. 18. 40. Zab. 83. 9.

Isiraeri negweyongerayongera okuwāngula Yabini kabaka wa Kanani, okutūsa lwebāmala okuzikiriza Yabini kabaka wa Kanani.

5 Debola ne Balaki mutabani wa Abinoamu nebalyoka baimba ku lunaku olwo nti

2 Kubanga abakulembeze bākulembera mu Isiraeri,
Kubanga abantu begabula bo'ka nga bagala,
Mumwebaze Mukama.

3 Muwulire, 'mwe bakabaka; mutege amatu, 'mwe abalāngira;
'Nze, 'nze, nāimbira Mukama;
Nāimba okutendereza Mukama, Katonda wa Isiraeri.

4 [a] Mukama, [a] bwewafuluma mu Seiri,
[b] Bwewava mu nimiro ya Edomu okutabāla,
[c] Ensi nekankana, era ne'gulu neritonya,
Wewawo, ebire nebitonya ama'zi.

5 [d] Ensozi nezikulukutira mu maso ga Mukama,
Wewawo, era ne Sinai oli mu maso ga Mukama, Katonda wa Isiraeri.

6 Mu mirembe gya [e] Samugali mutabani wa Anasi,
Mu mirembe gya Yaeri, [f] engūdo tezalimu bantu,
Abatambuze nebatambulirānga mu mpenda.

7 Abafuga ba'gwāwo mu Isiraeri, ba'gwāwo.
Okutūsa 'nze Debola lwenabawo,
Lwenabawo 'nze omuka'de mu Isiraeri.

8 [g] Bālonda bakatonda abagya;
Entalo neziryoka zibera mu miryāngo:
[i] Walabika engabo oba kitala
Mu basaja bukumi buna mu Isiraeri?

9 Omutima gwānge gubalowōza abafuga Isiraeri,
Abegabula bo'ka nga bagala mu bantu:
Mumwebaze Mukama.

10 Mukyogereko, 'mwe [k] abebagala ku ndogoi enjeru,
'Mwe abatūla ku mikeka emidalize,
Na'mwe abatambula mu 'kubo.

11 E'dobozi lyabo abalasa obusāle nga libali wala, mu bifo mwebasenerānga ama'zi,
Eyo gyebalyātulira ebikolwa bya Mukama ebyobutūkirivu,
Ebikolwabye ebyobutūkirivu ngafugira mu Isiraeri.
Abantu ba Mukama nebalyoka baserengeta nebagenda ku miryāngo.

12 Zukuka, zukuka, Debola;
Zukuka, zukuka, yātula oluimba:
Golokoka, Balaki. [l] oise obusibebwo nga busibi'dwa, 'gwe mutabani wa Abinoamu.

13 Nebalyoka baserengeta ekitūndu kyabakūngu nekyabantu ekyafi'kawo;
Mukama yanserengetera okulwāna nabamānyi.

14 Mu [m] Efulaimu (nemuva) abo abalina ekikolo kyābwe mu [n] Amaleki;
Nga bakugoberera 'gwe, Benyamini, mu bikabyo;
Mu [o] Makiri (nemuva) abafuga nebaserengeta,
Ne mu Zebuluni abo abakwata omu'go gwoyo asimba enyiriri.

15 Nabalāngira ba Isakali bāli wamu ne Debola;
Nga Isakali bweyali, ne [p] Balaki bweyali bwatyo;
Bāfubutuka mu kiwōnvu (nga balinya) mu bigerebye.
Awali enzi'zi za Leubeni
Wābawo okutēsa kwemitima okukulu.

16 Kiki ekyakutūza mu bisibobyo ebyendiga,
Okuwulira endēre zebafūira ebisibo?
Awali enzi'zi za Leubeni
Wābawo okutēsa kwemitima okukulu.

17 [r] Gireadi yabera emitala wa Yoludani:
Ne [s] Dani ekyamusigaza mu byōmbo kiki?
[t] Aseri nātūla ngasirika ku mwalo gwenyanja,
Nālbēra awali ebikonobye.

18 [u] Zebuluni be bantu abāgabula obulamu bwābwe okutūsa okufa,
Ne Nafutali, mu bifo ebigulumivu ebyolutalo.

19 Bakabaka ba'ja nebalwāna;
Awo nga lwebālwāna bakabaka ba Kanani,
Mu [w] Taanaki ku ma'zi ga [x] Megi'do:
[z] Tebāgoba magoba ga bintu.

20 Abomu'gulu bālwāna,
Emunyenye mu ng'endo zazo zālwāna ne Sisera.

21 [a] Omu'ga Kisoni gwabatwālira dala,
Omu'ga ogwo ogwe'da, omu'ga Kisoni.
'Gwe obulamu bwānge, tambula namānyi.

22 Ebinūlo byembalāsi nebiryoka bisāmbirira
Olwokubūka, olwokubūka (kwensolo) zābwe ezamānyi.

23 Mukolimire Merozi, bwayogera malaika wa Mukama,
Mukolimire nyo abātūla omwo;

[a] Ma. 33. 2.
[b] Zab. 68. 7.
[c] Zab. 68. 8. Kab. 3. 3, 10.
[d] Is. 64. 1, 3. Zab. 97. 5.
[e] Balam. 3. 31.
[f] Lev. 26. 22.
[g] Ma. 32. 16.
[i] 1 Sam. 13. 19, 22.
[k] Balam. 10. 4; 12. 14.
[l] Zab. 68. 18. Bef. 4. 8.
[m] Balam. 3. 27.
[n] Balam. 3. 13.
[o] Kubal. 32. 39.
[p] Balam. 4. 14.
[r] Yos. 13. 24-28.
[s] Yos. 19. 47.
[t] Yos. 19. 29, 31.
[u] Balam. 4. 10.
[w] Balam. 1. 27.
[x] 2 Basek. 9. 27; 23. 29 neb.
[z] Balam. 4. 15, 16.
[a] Balam. 4. 7.

[b] Balam. 21. 5, 9, 10. Nek. 3. 5.

[b]Kubanga teba'dukirira Mukama,
Teba'dukirira Mukama awali abamānyi.

24 Aliba nomukisa Yaeri okusinga abakazi,
Mukazi wa Keberi Omukeni.
Aliba nomukisa okusinga abakazi mu wema.

[c] Balam. 4. 19.

25 [c]Yasaba ama'zi, nāmuwa amata;
Nāmuletera omuzigo mu kibya ekyekikūngu.

26 Yakwasa omukono enkōndo,
(Yakwasa) omukonogwe ogwadyo enyōndo eyomukozi;
Nākubya Sisera enyōndo, yakomerera omutwe,
Wewawo, yamufumita ekyenyi nāmuisamu.

27 Ku bigerebye nākutama nāgwa nāgalamira:
Ku bigerebye nākutama nāgwa:
Weyakutamira weyagwira dala afu'de.

28 Mu kituli yatunulira nāyogerera wa'gulu,
Nyina Sisera (yayogerera wa'gulu) mu kituli
Nti Ekirwisi'za egālirye oku'ja kiki?
Ebisinde byegālirye ekibirabiriza kiki?

29 Abakyalabe abamagezi nebamu-'damu,
Wewawo, neye'damu ye'ka

30 Nti Tebalabye munyago, tebagugerese?
Buli musaja omuwala, abawala babiri;
Sisera omunyago ogwama'bala amangi,
Omunyago ogwama'bala amangi amadalize,
Ama'bala amangi amadalize erui nerui, ku nsingo zomunyago?

[d] Zab. 83. 9 neb.

31 [d]Bwebatyo bazikirirēnga abalabebo bona, ai Mukama:
Naye abo bona abamwagala babe [e]ngenjuba [f]bwevayo mu mānyi gayo.
Ensi newu'mulira emyāka amakumi ana.

[e] 2 Sam. 23. 4. [f] Zab. 19. 4, 5.

6 Abāna ba Isiraeri[a] nebakola ekyali mu maso ga Mukama ekibi: Mukama nābagabula mu mukono gwa

[a] Balam. 2. 19.

2 [b]Midiani emyāka musānvu.

[b] Lub. 25. 2. Kuv. 2. 15, 16. Balam. 7. 1, 2. Zab. 83. 9.

Omukono gwa Midiani neguwāngula Isiraeri: era olwa Midiani abāna ba Isiraeri kyebāva bekolera obuyu obuli ku nsozi nempuku nebigo.

3 Awo olwātuka Isiraeri bweyamalānga okusiga, Abamidiani nebayāmbukānga [c]Nabamaleki [d]nabāna abebuvanjuba; babayāmbukirako;

[c] Balam. 3. 13. [d] Lub. 29. 1.

4 nebasisira ewābwe, [e]nebazikiriza ebibala bye'taka, okutūsa bwotūka [f]Egaza, 'sō tebāleka kya kulya mu Isiraeri, newakuba'be endiga, newakuba'de ente, newakuba'de endogoi.

[e] Lev. 26. 16. [f] Yos. 15. 47.

5 Kubanga bāyāmbukira wamu nente zābwe newema zābwe, bāingirānga [g]ngenzige okuba abangi; bo era neng'amira zābwe tebyabalikika: nebaingira munsi okugizikiriza.

6 Isiraeri nājēzebwa nyo olwa Midiani; abāna ba Isiraeri [h]nebakābira Mukama.

[g] Balam. 7. 12.

[h] Balam. 3. 9. Kos. 15. 18.

7 Awo olwātuka, abāna ba Isiraeri bwebākābira Mukama olwa Midiani,

8 Mukama nātuma na'bi eri abāna ba Isiraeri: nābagamba nti Bwatyo bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti [k]Naba'gya mu Misiri nembalinyisa, era naba'gya mu nyumba yobu'du;

[k] 1 Sam. 10. 18. Zab. 44. 2, 3.

9 era nabawonya mu mukono Gwabamisiri, ne mu mukono gwabo bona abābajōga, nembagoba mu maso ga'mwe,

10 nbawa ensi yābwe; nembagamba nti 'Nze ndi Mukama Katonda wa'mwe; temutyānga [i]bakatonda ba Bamoli, bemutūlira munsi yābwe: naye temuwuli'de 'dobozi lyānge.

[i] Yos. 24. 15. 2 Basek. 17. 35-38.

11 Malaika wa Mukama na'ja, nātūla wansi womwera ogwali mu Ofula, kye kyali ekya Yoasi [m]Omwabiezeri: ne mutabaniwe Gideoni yali awūla eng'ano mu sogo-

12 lero agikise Abamidiani. Malaika wa Mukama nāmulabikira, nāmugamba nti Mukama ali [n]wamu nāwe, 'gwe omusaja owamānyi omuzira.

[m] Yos. 17. 2.

[n] Yos. 1. 5.

13 Gideoni nāmugamba nti Ai mukama wānge, obanga Mukama ali wamu na'fe, kale ekitubese'zako ebyo byona kiki? era [o]ebikolwabye byona ebyekitalo biriru'dawa [p]bajaja ba'fe byebātubūlirako, nti Mukama teyatu'gya mu Misiri? naye kakano Mukama atusu'de, atugabu'de mu

[o] Zab. 89. 49. Is. 59. 1; 63. 15. [p] Zab. 44. 1.

14 mukono gwa Midiani. Mukama nāmutunulira nāyogera nti [r]Genda namānyigo gano, olokole Isiraeri mu mukono gwa Midiani: [s]si 'nze

[r] 1 Sam. 12. 11. Beb. 11. 32, 34. [s] Yos. 1. 9. Balam. 4. 6.

15 nkutumye? Nāmugamba nti Ai Mukama wānge, Isiraeri ndimulokolera ku ki? laba, baganda bānge be basinga okuba abāvu mu Manase, nānge ndi muto mu nyumba ya

16 kitānge. Mukama nāmugamba nti [t]Mazima ndibēra wamu nāwe, era olikuba Abamidiani ngomuntu omu.

[t] Kuv. 3. 12.

17 Nāmugamba nti Obanga kakano [u]ndabye ekisa mu masogo, kale [w]ndaga akabonero nga 'gwe wuyo

[u] Kuv. 33. 13. [w] Kuv. 4. 1-8. 2 Basek. 20. 8, 9. Zab. 86. 17.

18 ayogera nānge. [v]Tova wano, nkwegairi'de, okutūsa lwena'ja gyoli, nenfulumya ekirabo kyānge, nenkiteka mu masogo. Nāyogera nti Nābēra wano okutūsa lwonokomawo.

[v] Lub. 18. 3, 5.

19 [z]Gideoni nāingira, nātekateka omwāna gwembuzi, nemigāti egitazimbulukuswa ne efa eyobu'ta: enyama nāgiteka mu ki'bo, nama'zi gayo nāgafuka mu kibya,

[z] Lub. 18. 6.

nābimuletera wansi womwera, nā-
20 bimuwa. Malaika wa Mukama nā-
[a] Balam. 13. 19. [b] 1 Basek. 18. 33, 34. mugamba nti 'Dira enyama nemi-
gāti egitazimbulukuswa [a] obiteke
ku 'jinja lino [b] ofuke ama'zi genya-
21 ma. Nākola bwatyo. Awo malai-
ka wa Mukama nāgolola ekikolo
kyomu'go ogwali mu mukonogwe,
nākoma ku nyama ne ku migāti
[c] Lev. 8. 24. egitazimbulukuswa, [c] omuliro ne-
guva mu 'jinja negulinya, negumā-
lawo enyama nemigāti egitazimbu-
lukuswa; malaika wa Mukama ne-
22 yegendera nāva mu masoge. Gi-
deoni nālaba nga ye malaika wa
Mukama; Gideoni nāyogera nti
Zinsanze, ai Mukama Katonda
[d] Kuv. 33. 20. [d] kubanga ndabaganye namaso ne
23 malaika wa Mukama. Mukama
nāmugamba nti Emirembe gibe
24 gyoli; totya: togenda kufa. Gi-
deoni nālyoka azimbira eyo ekyōto
[e] Luh. 16. 14; 22. 14; [f] Ju. 11. eri Mukama, nākiita [e] Yakuwasa-
lumu: okutūsa lero kikyali mu
[f] Ofula Ekyababiezeri.
25 Awo olwātuka mu kiro ekyo
Mukama nāmugamba nti 'Dira
ente ya kitāwo, ye nte eyokubiri
eyakamaze emyāka omusānvu, osūle
ekyōto kya Baali kitāwo kyalina,
[g] Balam. 3. 7. [g] otemeteme ne Asera akiri oku-
26 mpi: ozimbe ekyōto eri Mukama
Katondawo wa'gulu ku kigo kino,
ngempisa bweyalagirwa, o'dire
ente eyo eyokubiri, oweyo ekiwe-
bwayo ekyōkebwa nomuti gwa A-
27 sera gwonotematema. Awo Gide-
oni nātwāla abasaja kumi ku ba-
dube, nākola nga Mukama bwamu-
lagi'de: awo olwātuka, kubanga
yali ati'de abenyumba ya kitāwe
nabasaja abomukibuga, nātaīnza
kukola bwatyo emisana, kyeyava
28 akola ekiro. Abasaja abomukibu-
ga bwebāgolokoka enkya mu ma-
kya, laba, ekyōto kya Baali nga
kimenyesemenyese, ne Asera aki-
ba'de okumpi ngateme'dwatemed-
wa, nente eyo eyokubiri ngewe-
re'dwayo ku kyōto ekizimbi'dwa.
29 Nebagambagana nti Ani akoze ki-
no? Awo bwebābūza nebakemere-
za, nebogera nti Gideoni mutabani
30 wa Yoasi yakoze kino. Awo aba-
saja abomukibuga nebagamba Yo-
asi nti Fulumya mutabaniwo afe:
kubanga amenyemenye ekyōto kya
Baali, era kubanga atemyetemye
31 Asera akiba'de okumpi. Yoasi nā-
gamba bona abamuīmiri'de mu ma-
soge nti Mwagala okuwolereza Ba-
ali? oba mwagala okumulokola?
ōyagala okumuwolereza, bamu'te
nga (bukyali) bwa nkya: obanga
ye katonda, yewolereze, kubanga
32 bamenyemenye ekyōtokye. Ku lu-
naku olwo kyeyava amuita Yeru-
'baali, ngayogera nti Baali amuwa-
wābire kubanga amenyemenye e-
kyōtokye.
33 Awo Abamidiani bona Nabama-
leki nabāna abebuvanjuba nebaku-
ng'ana wamu; nebasomoka, nebā-
sisira mu [f] kiwōnvu Ekyeyezureeri.
[f] Yos. 17. 16.
34 Naye [g] omwoyo gwa Mukama negu-
ja ku Gideoni; [h] nāfūwa ekondēre;
Abiezeri nākung'ana wamu gyali.
[g] Yos. 3. 10. [h] Yos. 2. 27.
35 Nātuma ababaka okubuna Manase
yena; era nabo nebakung'anira wa-
mu gyali: nātuma ababaka eri A-
seri neri Zebuluni neri Nafutali;
36 nebayāmbuka okubasisinkana. Gi-
deoni nāgamba Katonda nti Obanga
olirokola Isiraeri nomukono gwā-
37 nge, nga bwewayogera, laba, [m] nā-
teka ebyōya byendiga mu güliro;
obanga omusulo gunāba ku byōya
byo'ka, e'taka lyona nga kalu, ne-
ndyoka 'manya ngolirokola Isira-
eri nomukono gwānge, nga bwewa-
38 yogera. Awo bwekyali bwekityo:
kubanga nāgolokoka enkya mu ma-
kya, nākamula ebyōya, omusulo nā-
gumalamu mu byōya, amaz'i nega-
39 jula ekibya. Gideoni nāgamba
Katonda nti Obusūngubwo buleme
okumbūbūkirako, era nāyogera o-
mulūndi guno gwo'ka: nkwegairi-
de, nkeme nebyōya omulūndi guno
gwo'ka; kakano ebyōya byo'ka bi-
bere bikalu, [n] omusulo gube ku 'ta-
40 ka lyona. Katonda nākola bwatyo
ekiro ekyo: kubanga ebyōya byo-
'ka bye byali ebikalu, omusulo ne-
guba ku 'taka lyona.
[m] Kuv. 4. 1-7.
[n] Luh. 18. 32.

7 Awo [a] Yeru'baali, ye Gideoni,
nabantu bona abāli naye, nebago-
lokoka mu makya, nebasisira ku
lu'zi Kalodi: nolusīsira lwa Midia-
ni lwali ku lui lwābwe olwobukika
obwa kono, ku ma'bali golusozi
[b] Mole, mu kiwōnvu.
[a] Balam. 6. 32.
[b] Luh. 12. 6.
2 Mukama nāgamba Gideoni nti
Abantu abali nāwe bainze obungi
'nze okuwa Abamidiani mu muko-
no gwābwe, Isiraeri aleme [c] okune-
nyumiririzako ngayogera nti Omu-
kono gwānge 'nze gwe gundoko'de.
[c] Ma. 8. 17. 1 Kol. 1. 29.
3 Kale 'no kakano genda olāngire mu
matu gabantu nti [d] Buli atya aka-
nkana, a'deyo ave ku lusozi Gire-
adi. Newa'dayo ku bantu bukumi
bubiri mwenkumi biri; newasiga-
lawo kakumi.
[d] Ma. 20. 8.
4 Mukama nāgamba Gideoni nti
Abantu bakyainze obungi; baserē-
ngese ku ma'zi, nānge nābakuke-
merera eyo: awo olunātuka oyo
gwenākugamba nti Ono anāgenda
nāwe, yanāgenda nāwe; era buli
gwenākugamba nti Ono tagende
5 nāwe, yatagende nāwe. Awo nā-
serengesa abantu ku ma'zi: Mu-
kama nāgamba Gideoni nti Buli
anākōmba ku ma'zi nolulimi, nge-

mbwa bwekōmba, oyo gwonoyāwulamu; era bwatyo buli anāfukamira ku mavivige okunywa. No-
6 muwendo gwabo abākōmba nolulimi, nga bata'de engalo ku mumwa, bāli abasaja ebikumi bisatu: naye abantu abalala bona nebafukamira ku mavivi gābwe okunywa
[c] 1 Sam. 14. 6. 2 Byom. 14. 11.
7 ama'zi. Mukama nāgamba Gideoni nti Nābalokola [c] nabasaja ebikumi bisatu abākōmbye nolulimi, nengabula Abamidiani mu mukonogwo: era abantu bona begendere
8 buli muntu mu kifokye. Awo abantu nebatwāla ebyokulya mu ngalo zābwe, namakondēre: nāsindika abasaja bona aba Isiraeri buli muntu mu wemaye, naye nābera nabasaja abo ebikumi bisatu: nolusīsira lwa Midiani lwali wansiwe mu kiwōnvu.
[f] Lub. 46. 2, 3.
9 Awo olwātuka [f] ekiro ekyo Mukama nāmugamba nti Golokoka, oserengete mu lusīsira; kubanga ndu-
10 gabu'de mu mukonogwo. Naye obanga otya okuserengeta, genda ne Pula omu'duwo oserengete mu
[g] Lub. 24. 14. 1 Sam. 14. 9, 10.
11 lusīsira: era [g] onowulira byebogera; emikonogyo negiryoka giba namānyi okuserengeta mu lusīsira. Awo nāserengeta ne Pula omu'duwe nebaingira mu basaja abālina ebyokulwānyisa abāli mu lusīsira
12 ku nkomerero yalwo. Nabamidiani ni Nabamaleki nabāna bona abebuvanjuba bāli bateke'dwateke'dwa mu kiwōnvu ngenzige okuba abangi; neng'amira zābwe tezābalikika, ngomusenyu oguli ku 'tale lye-
13 nyanja okuba enyingi. Awo Gideoni bweyatūka, laba, nga waliwo omusaja abūlira mu'ne ekirōto nāyogera nti Laba, nalōta, ekirōto, era, laba, omugāti ogwa sayiri negugwa mu lusīsira lwa Midiani, neguingira mu wema, negugikuba negwa, negugivunika, ewema negalamira
14 bugalamizi. Mu'ne na'damu nāyogera nti Ekyo kitala kya Gideoni mutabani wa Yoasi omusaja wa Isiraeri 'sō si kirala: mu mukono gwoyo Katonda mwagabu'de Midiani ne'gye lyona.
15 Awo olwātuka Gideoni bweyamuwulira ngabūlira ekirōto nokutegēza kwakyo, nāsinza; na'dayo mu lusīsira lwa Isiraeri nāyogera nti Mugolokoke; kubanga Mukama agabu'de mu mukono gwa'mwe
16 e'gye lya Midiani. Nāyāwulamu abasaja bali ebikumi bisatu nābafūla ebisinde bisatu, nābakwasa bona amakondēre mu ngalo zābwe, nensuwa enkalu, ebitawuliro nga
17 biri mu nsuwa. Nābagamba nti Mulabire ku'nze, na'mwe mukole bwemutyo: era, laba, bwenātūka ku nkomerero yolusīsira, awo 'nze
18 nga bwenākola, na'mwe munākola bwemutyo. 'Nze bwenāfūwa ekondēre, 'nze ne bona abali nānge, na'mwe nemulyoka mufūwa amakondēre, ku njui zona ezolusīsira lwona nemwogera nti Ba Mukama era ba Gideoni.
19 Awo Gideoni nabasaja kikumi abali naye nebatūka ku nkomerero yolusīsira ekisisimuka ekya wakati nga kyeki'je kitanule, nga kyeba-'je ba'sēwo abakumi; nebafūwa amakondēre, nebāsa ensuwa ezāli
20 mu ngalo zābwe. Ebibīna ebisatu nebafūwa amakondēre, nebāsa ensuwa, nga baku'te ebitawuliro nemikono gyābwe egya kono, namakondēre nemikono gyābwe egyadyo bafūwe: nebogerera wa'gulu nti Ekitala kya Mukama era kya
21 Gideoni. [i] Nebaīmirira buli muntu mu kifokye nga betōlōla olusīsira [k] e'gye lyona neri'duka; neboge-
22 rera wa'gulu, nebaba'dusa. [l] Nebafūwa amakondēre ebikumi bisatu, [m] Mukama nālwānyisa [n] buli muntu ekitalakye okufumita mu'ne era ne'gye lyona: e'gye neri'duka okutūka ku Besusi'ta mu 'kubo Lyezerera, okutūka ku nsalo ya
[o] Aberumekola ku ma'bali Geta-
23 'basi. Abasaja ba Isiraeri nebakung'anyizibwa okuva mu Nafutali ne mu Aseri ne mu Manase yona,
24 nebagoberera Midiani. Gideoni nātuma ababaka okubuna ensi yona eya Efulaimu eyensozi nga bogera nti Mu'je muserengete ku Midiani, mubasoke okwekwata ama'zi okutūka ku Besubala, ye Yoludani. Awo abasaja bona aba Efulaimu nebakung'anyizibwa, nebekwata ama'zi okutūka ku Besubala, ye
25 Yoludani. Nebakwata abalāngira ba Midiani bōmbi, Olebu ne Zeebu; neba'tira [p] Olebu ku 'jinja lya Olebu, ne Zeebu nebamu'tira ku sogolero lya Zeebu, nebagoberera Midiani: nebaletera Gideoni emitwe gya Baolebu ne Zeebu emitala wa Yoludani.

[i] Kuv. 14. 13, 14. 2 Byom. 20. 17.
[k] 2 Basek. 7. 7.
[l] Yos. 6. 4, 16, 20.
[m] Zab. 83. 9. Is. 9. 4.
[n] 1 Sam. 14. 20.
[o] 1 Basek. 4. 12; 19. 16.
[p] Zab. 83. 11.

8 [a] Abasaja ba Efulaimu nebamugamba nti Kiki ekikukoze'za 'fe
2 bwotyo, obutatuita bwewagenda okulwāna ne Midiani? Nebayōmba nyo naye. Nābagamba nti 'Nze kyenkoze kakano kiki okukyenkanyankanya na'mwe? Ezabibu Efulaimu zakungu'de nga'damu tezisinga ezo obungi Abiezeri zakungu-
3 'de? [b] Katonda agabu'de mu mukono gwa'mwe abalāngira ba Midiani, Olebu ne Zeebu: era 'nze naīnza kukola ki okukyenkanyankanya na'mwe? Awo obusūngu bwābwe nebulyoka bukakana gyali,
4 bweyamala okwogera bwatyo. Gi-

[a] Balam. 12. 1.
[b] Balam. 7. 24, 25.

deoni nātūka ku Yoludani, nāsomoka, ye [c]nabasaja ebikumi bisatu abāli naye, nga bakōye, era naye
5 nga bakyagoberera. Nāgamba abasaja abomu [d]Su'kosi nti Mbegairi'de, bawe emigāti abantu abangoberera; kubanga bakōye, era ngoberera Zeba ne Zalumu'na, ba-
6 kabaka ba Midiani. Abalāngira Besu'kosi nebogera nti [e]Ebibatu bya Zeba ne Zalumu'na biri mu mukonogwo kakano, 'fe okuwa e-
7 'gyeryo emigāti? Gideoni nāyogera nti Kale Mukama bwalimala okugabula Zeba ne Zalumu'na mu mukono gwānge, nendyoka nsika omubiri gwa'mwe namagwa ago-
8 munsiko nemyeramanyo. Nāvayo nāyāmbuka [f]Ɛpenueri, nābagamba bwatyo: abasaja abomu Penueri nebamu'damu ngabasaja abomu
9 Su'kosi bweba'damu. Nāgamba abasaja abomu Penueri nabo nti [g]Bwendikomawo emirembe, ndimenyamenya ekigo kino.
10 Era Zeba ne Zalumu'na bāli mu Kalukoli, ne'gye lyābwe awamu nabo, abasaja nga kakumi mwenkumi tāno, bona abafi'kawo [i]ku-'gye lyona eryabāna bebnvanjuba: kubanga abasaja abāsōwolānga ebitala bāli bafu'de kasirīvu mwobu-
11 kumi bubiri. Gideoni nāyāmbukira mu 'kubo lyabo abatūla mu wema ku lui olwebuvanjuba [k]Olwenoba Neyogubeka, nākuba e'gye: kuba-
12 nga e'gye lyali terimanyiri'de. Zeba ne Zalumu'na neba'duka; nābagoberera; [l]nākwata bakabaka ba Midiani bōmbi, Zeba ne Zalu-
13 mu'na, nātisa e'gye lyona. Gideoni mutabani wa Yoasi nākomawo mu ntalo awayāmbukirwa mu Ke-
14 resi. Nākwata omuvubuka ku basaja abomu Su'kosi, nāmubūliriza: nāmutegēza abalāngira Besu'kosi bwebāfanana nabaka'de bayo, aba-
15 saja nsānvu mu musānvu. Na'ja eri abasaja abomu Su'kosi, nāyogera nti Mulabe Zeba ne Zalumu'na, kwemwaima okundūlira nga mwogera nti Ebibatu bya Zeba ne Zalumu'na biri mu mukonogwo kakano, 'fe okubawa emigāti abasa-
16 jabo abakōye? Nātwāla abaka'de abekibuga, (na'dira) amagwa agomunsiko nemyeramanyo, nāigiriza nabyo abasaja abomu Su'kosi.
17 [m]Nāmenyamenya ekigo Ekyepenueri, na'ta abasaja abomukibuga.
18 Awo nālyoka agamba Zeba ne Zalumu'na nti Abasaja bemwa'tira Etaboli bāli bafanana batya? Neba'damu nti 'Gwe nga bwoli nabo bwebāli; buli omu yafanana abāna
19 ba kabaka. Nāyogera nti Bāli baganda bānge, abāna ba mānge: nga Mukama bwali omulamu, singa
mwabawonya obutafa, sandiba'se
20 'mwe. Nāgamba Yeseri omuberyeberyewe nti Golokoka oba'te. Naye omuvubuka oyo nātasōwola kitalakye: kubanga yatya, kubanga
21 yali akyali muvubuka. Zeba ne Zalumu'na nebalyoka bogera nti Golokoka 'gwe otugweko: kubanga omusaja nga bwali, namānyige bwegali bwegatyo. Gideoni nāgolokoka na'ta Zeba ne Zalumu'na. nātwāla emyezi egyali ku nsingo zeng'amira zābwe.
22 Abasaja ba Isiraeri nebalyoka bagamba Gideoni nti Tufuge 'gwe ne mutabaniwo era nomwāna wa mutabaniwo: kubanga otuloko'de mu
23 mukono gwa Midiani. Gideoni nābagamba nti 'Nze sigenda kubafuga, 'sō ne mutabani wānge tagenda kubafuga: [n]Mukama yanābafugānga.
24 Gideoni nābagamba nti Mba'de njagala okubasaba, mumpe buli muntu empeta ezomumatu zeyanyaga. [Kubanga bāli balina empeta ezomumatu eza zābu, [o]kubanga Baisi-
25 maeri.] Neba'damu nti Tunāziwa, si lwa mpaka. Nebālirawo ekyambalo, nebasūlako buli muntu empeta ezomumatu zeyanyaga.
26 Nobuzito bwempeta ezomumatu eza zābu zeyasaba bwali sekeri za zābu lukumi mu lusānvu; obuta'sāko myezi, na bya kulengeja, na [p]byambalo bya fulungu bakabaka ba Midiani byebāli bamba'de, era obuta-'sāko mikūfu egyali mu nsingo ze-
27 ng'amira zābwe. Gideoni nābikoza [r]ekānzu, nāgiteka mu kibugakye, mu [s]Ofula: ne Isiraeri yena [t]nebagenda nebagigoberera eyo okwenda nayo: nefūka [u]kyambika
28 eri Gideoni neri enyumbaye. Awo Midiani nājēmulwa abāna ba Isiraeri, 'sō tebaimusa nate mitwe gyābwe. Ensi newu'mulira emyāka ana mu mirembe gya Gideoni.
29 Yeru'baali mutabani wa Yoasi nāgenda nābēra mu nyumbaye ye.
30 Era Gideoni yalina [w]batabanibe beyazāla abāva mu ntumbweze nsānvu: kubanga yawasa abakazi ba-
31 ngi. Nomuzānawe eyali mu Sekemu naye yamuzālira omwāna wa bulenzi, nāmutūma erinya Abime-
32 reki. Gideoni mutabani wa Yoasi nāfa ngamaze okuka'diwa obulūngi, nebamuzika mu ntāna ya Yoasi kitāwe, [y]mu Ofula Ekyababiezeri.
33 Awo olwātuka [z]Gideoni bweyamala okufa amangwāgo abāna ba Isiraeri nebakyūka nate, nebagenda bayenda okugoberera Babaali, nebafūla Baaluberisi katonda wābwe.
34 Abāna ba Isiraeri [a]nebata'jukira Mukama Katonda wābwe, eyabawonya mu mukono gwabalabe bābwe
35 bona ku njui zona: 'sō tebākola bya

[c] Balam. 7. 6.
[d] Lub. 33. 17.
[e] 1 Basek. 20. 11.
[f] Lub. 32. 31.
[g] 1 Basek. 22. 27, 28.
[i] Balam. 7. 12.
[k] Kubal. 32. 35, 42.
[l] Zab. 83. 11.
[m] Ju. 9. 1 Rasek. 12. 25.
[n] 1 Sam. 8. 7; 12. 12.
[o] Lub. 37. 25.
[p] Es. 8. 15. Luk. 16. 19. Yok. 19. 2, 5.
[r] Kuv. 28. 6–35. Balam. 17. 5.
[s] Balam. 6. 24.
[t] Zab. 106. 39.
[u] Kuv. 23. 33.
[w] Balam. 9. 2, 5.
[y] Balam. 6. 24.
[z] Balam. 2. 19.
[a] Zab. 78. 42.

kisa nyumba ya Yeru'baali, ye Gideoni, ngobulūngi bwona bwebwali bweyakola eri Isiraeri.

9 Abimereki mutabani wa Yeru'baali nāgenda Esekemu eri [a] baganda ba nyina, nāyogera nabo nabo luganda bona abenyumba ya kitāwe
2 wa nyina nti Mbegairi'de, mwogerere mu matu gabasaja bona Abesekemu nti Ekisinga obulūngi gyemuli kiruwa batabani ba Yeru'baali bona, be bantu ensānvu, okubafugānga, nantiki omu okubafugānga? era mu'jukire nga 'nze ndi wa ku [b] magūmba ga'mwe nomubiri gwa-
3 'mwe. Awo baganda ba nyina nebamwogerera ebigambo ebyo byona mu matu gabasaja Abesekemu: emitima gyābwe negyagala okugoberera Abimereki; kubanga bāgamba
4 nti Ye muganda wa'fe. Nebamuwa (ebitūndu) ebya feza nsānvu byeba'gya mu nyumba ya Baaluberisi, Abimereki nāwēra nabyo abasaja abataliko kyebagasa abatali ba-
5 nywevu, nebamugobererānga. Nāgenda mu nyumba ya kitāwe [c] mu Ofula, [d] na'tira bagandabe batabani ba Yeru'baali, be bantu ensānvu, ku 'jinja limu: naye Yosamu mutabani wa Yeru'baali omuto nāfi'kawo; kubanga yekweka.
6 Nabasaja bona abomu Sekemu nebakung'ana [e] nenyumba yona eya Miro, nebagenda nebafūla Abimereki kabaka, awali omwera ogulirānye empagi eyali mu Sekemu.
7 Awo bwebākibūlira Yosamu, nāgenda nāimirira ku ntiko [f] yolusozi Gerizimu, nāimusa e'dobozirye, nāyogerera wa'gulu, nābagamba nti Mumpulire, 'mwe abasaja abomu Sekemu, Katonda alyoke abawulire
8 'mwe. Olwātuka [g] emiti negifuluma okufuka amafuta ku kabaka anāgifugānga; negigamba omuzei-
9 tuni nti Tufuge 'gwe. Naye omuzeituni negugigamba nti Nandirese obugimu bwānge mwebaima oku'sāmu ekitībwa Katonda nabantu kubwānge, neng'enda okuyugūma
10 ku miti? Emiti negigamba omutini
11 nti 'Jāngu 'gwe otufuge. Naye omutini negugigamba nti Nandirese obuwomerevu bwānge nebibala byānge ebirūngi, neng'enda oku-
12 yugūma ku miti? Emiti negigamba omuzabibu nti 'Jāngu 'gwe otufuge.
13 Omuzabibu negugigamba nti Nandirese omwenge gwānge, [i] ogusanyusa Katonda nabantu, neng'enda
14 okuyugūma ku miti? Awo emiti gyona negiryoka gigamba omweramanyo nti 'Jāngu 'gwe otufuge.
15 Omweramanyo negugamba emiti nti Obanga munfukako amafuta okuba kabaka mazima dala, kale mu'je mwesige [k] ekisikirize kyānge: naye obanga si bwekiri, [l] omuliro guve mu mweramanyo gumalewo
16 [m] emivule egyoku Lebanoni. Kale 'no, obanga mwakola ebyamazima nebyobutūkirivu, okufūla Abimereki kabaka, era obanga mwakola bulūngi Yeru'baali nenyumbaye, nemumukola [n] ngemikonogye bwegya-
17 sānira (okumukola); [kubanga kitānge yabalwānirira, nāsingawo obulamubwe, nābawonya mu muko-
18 no gwa Midiani: na'mwe mugolokose lero ku nyumba ya kitānge, era mwa'tira batabanibe, abantu nsānvu, ku 'jinja limu, nemufūla Abimereki, mutabani womuzānawe, kabaka wabasaja abomu Sekemu, kubanga ye muganda wa'mwe;]
19 kale obanga mumukoze lero ebyamazima nebyobutūkirivu Yeru'baali nenyumbaye, kale musanyukire Abimereki, era naye abasanyukire
20 'mwe: naye obanga si bwekiri, omuliro guve mu Abimereki, gumalewo abasaja abomu Sekemu nenyumba ye Miro, era omuliro guve mu basaja abomu Sekemu ne mu nyumba ye Miro gumalewo Abime-
21 reki. Yosamu nāgenda mbiro na'duka, nātūka [o] Ebeeri, nābēra eyo, olwokutya' Abimereki mugandawe.
22 Abimereki nāmala emyāka esatu
23 nga ye mukulu wa Isiraeri. [p] Katonda nātuma omuzimu omubi okwawukanya Abimereki nabasaja abomu Sekemu; abasaja abomu Sekemu [r] nebasalira Abimereki e-
24 nkwe: [s] ekye'jo kyebākolera batabani ba Yeru'baali ensānvu kiryoke ki'je, nomusai gwābwe gutekebwe ku Abimereki muganda wābwe, eyaba'ta, ne ku basaja abomu Sekemu, abāwa emikonogye amānyi o-
25 ku'ta bagandabe. Abasaja abomu Sekemu neba'sāwo abatēzi okumutēgerānga ku ntiko zensozi, nebanyaga bona abāitānga mu 'kubo eryo gyebāli: nebabūlira Abimereki.
26 Awo Gaali mutabani wa Ebedi na'ja ne bagandabe, nāgenda Esekemu: abasaja abomu Sekemu ne-
27 bamwesiga. Nebafuluma mu nimiro, nebakungula ezabibu zābwe, nebazisāmbirira, nebafumba embaga, nebaingira mu nyumba ya lubāle wābwe, nebalya nebanywa, ne-
28 bakolimira Abimereki. Gaali mutabani wa Ebedi nāyogera nti [t] Abimereki yāni, ne Sekemu yāni, 'fe okumuwereza? siye mutabani wa Yeru'baali? ne Zebuli omumyukawe (yāni)? muwereze abasaja ba [u] Kamoli kitāwe wa Sekemu: naye 'fe kiki ekyandituwerezese'za oyo?
29 Era [w] singa abantu bano bāli wansi womukono gwānge! nandi'gyewo

[a] Balam. 8. 31.
[b] Lub. 29. 14.
[c] Balam. 6. 24.
[d] 2 Basek. 11. 1, 2.
[e] 2 Sam. 5. 9.
[f] Ma. 11. 29.
[g] 2 Basek. 14. 9.
[i] Zab. 104. 15.
[k] Kos. 14. 7.
[l] Ez. 19. 14.
[m] Zab. 104. 16. Is. 2. 13; 37. 24. Ez. 27. 5; 31. 3.
[n] Balam. 8. 35.
[o] Kubal. 21. 16.
[p] 1 Sam. 16. 14.
[r] Is. 33. 1.
[s] Zab. 7. 16. 1 Basek. 2. 32. Es. 9. 25.
[t] 1 Sam. 25. 10.
[u] Lub. 34. 2, 6.
[w] 2 Sam. 15. 4.

Abimereki. Nāgamba Abimereki
30 nti Yongera e'gyeryo ofulume. Awo
Zebuli omukulu wekibuga bweya-
wulira ebigambo bya Gaali muta-
bani wa Ebedi, obusüngubwe nebu-
31 būbūka. Nātuma ababaka eri Abi-
mereki mu kyāma, ngayogera nti
Laba, Gaali mutabani wa Ebedi ne
bagandabe batūse mu Sekemu; era,
laba, bawaliriza ekibuga okukulwā-
32 nyisa. Kale 'no, golokoka kiro, 'gwe
nabantu abali nāwe, mutēgere mu
33 nimiro: awo olulituka mu makya
enjuba nga kye'je eveyo, oligoloko-
ka mu makya nolümba ekibuga:
era, laba, ye nabantu abali naye
bwebalifuluma okulwāna nāwe, oli-
īnza okubakola nga bwoliraba e-
'bānga.
34 Abimereki nāgolokoka, nabantu
bona abāli naye, kiro, nebatēga Se-
kemu nga beyāwu'demu ebisinde
35 bina. Gaali mutabani wa Ebedi
nāfuluma, nāimirira mu mulyāngo
gwa wankaki wekibuga: Abimereki
nāgolokoka nabantu abāli naye we-
36 bāli batēge'de. Awo Gaali bweya-
laba abantu, nāgamba Zebuli nti
Laba, abantu baserengeta nga bava
ku ntiko zensozi. Zebuli nāmu-
gamba nti Olaba ekisīkirize kye-
37 nsozi nga kifanana ng'abantu. Gaa-
li nāyogera nate nāgamba nti Laba,
waliwo abafuluma (mu 'kubo eriri)
wakati munsi, nekibīna ekimu kifu-
luma mu 'kubo eryomwera ogwa-
38 bafumu. Awo Zebuli nālyoka amu-
gamba nti Akamwāko kakano kali-
ru'dawa kubanga wayogera nti Abi-
mereki yāni, 'fe okumuwereza? ba-
no sibe bantu bewanyoma? kakano,
nkwegairi'de, fuluma olwāne nabo.
39 Gaali nākulembera abasaja abomu
Sekemu nāfuluma, nālwāna ne Abi-
40 mereki. Abimereki nāmugoba, na-
'duka mu masoge, nebagwa bangi
nga bafumiti'dwa, okutūsa mu mu-
41 lyāngo gwa wankaki. Abimereki nā-
bēra mu Aluma: Zebuli nāgobamu
Gaali ne bagandabe, baleme okubēra
42 mu Sekemu. Awo olwātuka enkya
abantu nebafuluma mu nimiro; ne-
43 babūlira Abimereki. Awo nātwāla
abantu nābāwulamu ebisinde bisa-
tu, nātēgera mu nimiro: nātunula,
era, laba, abantu nebafuluma mu
kibuga; nābagolokokerako, nāba-
44 kuba. Abimereki nebisinde ebyali
naye nebafubutuka, nebaimirira mu
mulyāngo gwa wankaki wekibuga:
ebisinde ebibiri nebafubutukira ku
bona abali mu nimiro nebabakuba.
45 Abimereki nāzibya obu'de ku luna-
ku olwo ngalwāna nekibuga; eki-
buga nākikuba, na'ta abantu abāli
omwo: *v* nāmenyamenya ekibuga,
nākisiga *z* omunyo.
46 Abasaja bona abomukigo Ekyese-
kemu bwebāwulira ekyo, nebaingira
mu kinya ekyomunyumba ya *a* Eru-
47 berisi. Nebabūlira Abimereki nga-
basaja bona abomukigo Ekyesese-
48 mu bakung'anye. Awo Abimereki
nālinya ku lusozi *b* Zalumoni, ye
nabantu bona abāli naye; Abimere-
ki na'dira emba'zi mu ngaloze, nā-
tema e'tabi ku miti, nālirōnda, nā-
liteka ku kibegabegakye: nāgamba
abantu abāli naye nti Kyemulabye
nga 'nze nkikoze, mwanguwe mu-
49 kole nga bwenkoze. Abantu bona
nabo bwebatyo nebatema buli mu-
ntu e'tabirye, nebagoberera Abime-
reki, nebaga'sā ku kinya kiri, nebō-
kya ekinya nago; nokufa nebafa
abasaja bona abomukigo Ekyese-
kemu nabo, abasaja nabakazi nga
lukumi.
50 Awo Abimereki nāgenda Esebezi,
nāsisira olusīsira ku Sebezi, nāki-
51 menya. Naye mu kibuga mwali-
mu ekigo ekyamānyi, omwo mwe-
ba'dukira abasaja bona nabakazi,
ne bona abekibuga, nebe'galira, ne-
52 balinya ku kasolya kekigo. Abi-
mereki na'ja eri ekigo, nālwāna na-
kyo, nāsemberera olu'gi lwekigo o-
53 kulwōkya nomuliro. Nomukazi o-
mu nākasuka *c* olubengo ku mutwe
gwa Abimereki, nāmwāsa omutwe.
54 Awo *d* nāyanguwa okuita omulenzi e-
yatwalānga ebyokulwānyisabye, nā-
mugamba nti Sōwola ekitalakyo, o-
nzi'te, abantu balemēnga okunjo-
gerako nti Omukazi ye yamu'ta.
55 Omulenziwe nāmufumita, nāfa. A-
basaja ba Isiraeri bwebālaba nga
Abimereki afu'de, nebegendera buli
56 muntu mu kifokye. *e* Katonda bwe-
yawalana bwatyo obubi bwa Abime-
reki, bweyakola kitāwe, kubanga
57 ya'ta bagandabe nsānvu: nobubi
bwona obwabasaja abomu Sekemu
Katonda nābuwalana ku mitwe gyā-
bwe: *f* nokukolima kwa Yosamu
mutabani wa Yeru'baali neku'ja
kubo.

10 Awo oluvanyuma lwa Abimereki
newabawo Tola mutabani wa Pu-
wa, mutabani wa Dodo, omusaja
wa Isakali, okulokola Isiraeri; nā-
bēra mu Samiri munsi ya *a* Efulai-
2 mu eyensozi. Nālamulira Isiraeri
emyāka abiri mwesatu, nāfa, neba-
muzika mu Samiri.
3 Oluvanyuma lwoyo newabawo
Yairi Omugireadi; nālamulira Isi-
4 raeri emyāka abiri mwebiri. Era
yalina batabanibe asatu, *b* abebaga-
lānga abāna bendogoi asatu. nabo
bālina ebibuga asatu, *c* byebaita Ka-
'vosuyairi okutūsa lero, ebiri munsi
5 ya Gireadi. Yairi nāfa nebamuzika
mu Kamoni.
6 *d* Abāna ba Isiraeri nebeyongera

v 1 Basek. 12. 25.
z Ma. 29. 23.

a Ju. 4.

b Zab. 68. 14.

c Ma. 24. 6. Yob. 41. 24.
d 1 Sam. 31. 4.

e Zab. 94. 23. Yob. 31. 3. Nge. 5. 22.

f Ju. 20.

a Yos. 24. 33.

b Balam. 5. 10.
c Ma. 3. 14.
d Balam. 2. 11; 3. 7; 4. 1; 6. 1; 13. 1.

nate okukola ekyali mu maso ga Mukama ekibi, [c] nebawereza Babaali, ne Asutalosi ne bakatonda Abebusuli, ne bakatonda [/] Abesidoni, ne bakatonda ba Moabu, ne bakatonda ababāna ba Amoni, ne bakatonda [g] Ababafirisuti; Mukama nebamuvako nebatamuwereza. 7 Obusūngu bwa Mukama nebubūbūka ku Isiraeri, nābatūnda mu mukono Gwabafirisuti, ne mu mukono [i] gwabāna ba Amoni. 8 Neberalikiriza nebajōga abāna ba Isiraeri omwāka ogwo: (bajōgera) emyāka kumi namunāna abāna ba Isiraeri bona abāli emitala wa Yoludani munsi Yabamoli eri mu Gireadi. 9 Abāna ba Amoni nebasomoka Yoludani okulwānyisa ne Yuda ne Benyamini nenyumba ya Efulaimu; nokweralikirira Isiraeri neyeralikirira nyo. 10 Abāna ba Isiraeri nebakābira Mukama nga bogera nti Twakusobya kubanga twava ku Katonda wa'fe 11 netuwereza Babaali. Mukama nāgamba abāna ba Isiraeri nti Sabalokola eri [k] Abamisiri neri [l] Abamoli, eri abāna ba Amoni neri [m] Abafirisuti? Era Nebasidoni [n] Nabamaleki Nabamaoni babajōga; nemunkābira nembalokola mu mukono gwābwe. 12 Naye mwanvako nemuwereza bakatonda abalala: kyenva 'nema okugenda okubalokola 13 nate. Mugende [o] mukābire bakatonda bemwalōnda; bo babalokolēnga mu biro ebyokunakuwala kwa'mwe. Abāna ba Isiraeri nebagamba Mukama nti Twayōnōna: tukole kyona kyonolaba nga kirūngi: kyo'ka tuwonye lero, tukwegairi'de. 14 Neba'gya mubo [p] bakatonda abagya nebawereza Mukama: [r] omwoyogwe negumulūma olwenaku za Isiraeri. 15 Awo abāna ba Amoni nebalyoka bakung'ana nebasisira mu Gireadi. Abāna ba Isiraeri nebakung'ana nebasisira mu Mizupa. 16 Abantu, abakulu Abegireadi, nebagambagana nti Omusaja aluwa alisoka okulwānyisa abāna ba Amoni? oyo [s] yaliba omukulu wabo bona abatūla mu Gireadi.

11 Era [a] Yefusa Omugireadi yali [b] musaja wa mānyi muzira, era yali mwāna womwenzi: Gireadi ye 2 yazāla Yefusa. Omukazi owe Gireadi nāmuzālira abāna abobulenzi; abāna ba mukaziwe bwebākula, nebagoba Yefusa, nebamugamba nti Tolisika mu nyumba ya kita'fe; kubanga gwoli mwāna wa mukazi mu- 3 lala. Awo Yefusa nālyoka a'duka bagandabe, nābēra munsi ye Tobu: abasaja abataliko kyebagasa nebakung'ana eri Yefusa, nebatabālānga naye. 4 Awo olwātuka ekisēra bwekyaitawo abāna ba Amoni nebalwāna ne 5 Isiraeri. Awo olwātuka abāna ba Amoni bwebālwāna ne Isiraeri, abaka'de Abegireadi nebagenda okukima Yefusa okumu'gya munsi ye 6 Tobu: nebagamba Yefusa nti 'Jāngu obēre omukulu wa'fe, tulwāne 7 nabāna ba Amoni. Yefusa nāgamba abaka'de Abegireadi nti [c] Temwānkyāwa nemungoba mu nyumba ya kitānge? kale ekibalēse gyendi kakano kiki nga muli mu naku? 8 Abaka'de Abegireadi nebagamba Yefusa nti Kyetuvu'de tukukyūkira nate kakano ogende na'fe olwāne nabāna ba Amoni, nāwe oliba [d] mukulu wa'fe afuga bona abatūla mu 9 Gireadi. Yefusa nāgamba abaka'de Abegireadi nti Bwemulinkomyawo ewa'fe okulwāna nabāna ba Amoni Mukama nābagabula mu maso gānge, ndiba mukulu wa'mwe? 10 Abaka'de Abegireadi nebagamba Yefusa nti Mukama yanābānga omujulirwa wakati wa'fe; mazima ngekigambokyo bwekiriba bwetulikola bwetu- 11 tyo. Awo Yefusa nālyoka agenda nabaka'de Abegireadi, abantu nebamufūla omukulu wābwe abafuga: Yefusa nāyogera ebigambobye byona [e] mu maso ga Mukama mu [/] Mizupa. 12 Awo Yefusa nātuma ababaka eri kabaka wabāna ba Amoni ngayogera nti Gwolina ki nānge, ekikulēse gyendi okulwānyisa ensi yānge? 13 Kabaka wabāna ba Amoni na'damu ababaka ba Yefusa nti [g] Kubanga Isiraeri yanziyako ensi yānge bweyayāmbuka okuva mu Misiri, okuva ku [i] Alunoni okutūka ku [k] Ya'boki ne ku Yoludani: kale kakano zi'ze 14 ensi ezo lwa mirembe. Yefusa nātuma nate ababaka eri kabaka wa- 15 bāna ba Amoni: nābagamba nti Yefusa bwayogera bwatyo nti [l] Isiraeri teyanyaga nsi ya Moabu, newakuba'de ensi yabāna ba Amoni: 16 naye bwebūyāmbuka okuva mu Misiri, Isiraeri bweyali aita mu 'dūngu okutūka ku Nyanja Emyufu, [m] nā- 17 tūka Ekadesi; [n] Isiraeri nālyoka atuma ababaka eri kabaka wa Edomu ngayogera nti Nkwegairira, kampite munsiyo: [o] naye kabaka wa Edomu nātawulira. Era nātumira bwatyo kabaka wa Moabu: naye nātayagala: Isiraeri [p] nātūla mu 18 Kadesi. Awo nālyoka aita mu 'dūngu [r] neyetōlōla ensi ya Edomu nensi ya Moabu, [s] nātūka ku lui lwensi ya Moabu olwebuvanjuba, [t] nebasisira emitala wa Alunoni: naye nebatatūka mu nsalo ya Moabu, kubanga Alunoni gwali nsalo ya Moa-

[c] Balam. 2. 13.
[/] 1 Basek. 11. 5, 7, 33. 2 Basek. 23. 13.
[g] Balam. 16. 23.
[i] 1 Sam. 11. 1.
[k] Kuv. 14. 30.
[l] Kubal. 21. 21-24, 33 neb.
[m] Balam. 2. 21.
[n] Balam. 2. 13; 6. 3.
[o] Ma. 32. 37 neb.
[p] Lub. 35. 2, 4. Yos. 24. 20 neb. 1 Sam. 7. 3.
[r] Balam. 2. 18.
[s] Balam. 11. 5, 6, 8, 11.
[t] Beh. 11. 32.
[b] Balam. 6. 12.
[c] Luh. 26. 27.
[d] Balam. 10. 18.
[e] 1 Sam. 10. 19, 25; 11. 15; 12. 7.
[/] Yos. 11. 3. Balam. 10. 17.
[g] Kubal. 21. 26.
[i] Kubal. 21. 13.
[k] Lub. 32. 22.
[l] Ma. 2. 9 neb.
[m] Kubal. 13. 26.
[n] Kubal. 20. 14.
[o] Kubal. 20. 18-21.
[p] Kubal. 20. 1. Ma. 1. 46.
[r] Kubal. 21. 4. Ma. 2. 1-8.
[s] Kubal. 21. 11.
[t] Kubal. 21. 13; 32. 36.

19 bu. [u] Isiraeri nātuma ababaka eri Sikoni kabaka Wabamoli, kabaka Wekesuboni; Isiraeri nāmugamba nti Tukwegairira, katuite mu nsiyo
20 ng'ende mu kifo kyānge. Naye Sikoni nātesiga Isiraeri kuita mu nsaloye: naye Sikoni nākung'anya abantube bona nāsisira mu [w] Yakazi,
21 nālwāna ne Isiraeri. Mukama, Katonda wa Isiraeri, nāgabula Sikoni nabantube bona mu mukono gwa Isiraeri, [y] nebaba'ta: Isiraeri nālyoka alya ensi yona Eyabamoli, be
22 bātūla munsi eyo. Nebalya ensalo yona Eyabamoli, [z] okuva ku Alunoni okutūka ku Ya'boki, era okuva mu 'dūngu okutūka ku Yoludani.
23 Kale kakano Mukama, Katonda wa Isiraeri, yagobamu Abamoli mu maso gabantube Isiraeri, nāwe wandi-
24 bali'de? Tolirya nsi katondawo [a] Kemosi gyakuwa okulya? Na'fe bwetutyo bona [b] Mukama Katonda wa'fe beyagobamu mu maso ga'fe,
25 eyo gyetulirya. Ne kakano gwosinga [c] Balaki mutabani wa Zipoli, kabaka wa Moabu, na katono? yali awakanyeko ne Isiraeri, oba yali
26 alwānyeko nabo? Isiraeri bweyali atūla mu [d] Kesuboni nebyālo byakyo, ne mu [e] Aloeri nebyālo byakyo, ne mu bibuga byona ebiri ku ma-'bali ga Alunoni, emyāka ebikumi bisatu; ekyabalobera ki okubi'damu
27 okubirya mu kisēra ekyo? Kale 'nze sikwōnōnānga, naye 'gwe onsobe'za okulwāna nānge: Mukama, [f] Omulamuzi, alamule lero wakati wabāna ba Isiraeri nabāna ba Amo-
28 ni. Naye kabaka wabāna ba Amoni nātawulira bigambo bya Yefusa byeyamutumira.
29 Awo [g] omwoyo gwa Mukama negulyoka gu'ja ku Yefusa, nāita mu Gireadi ne Manase, nāita mu Mizupe ekyomu Gireadi, nāva Emizupe ekyomu Gireadi nāita nāgenda
30 eri abāna ba Amoni. Yefusa [i] neyeyama eri Mukama obweyamo nāgamba nti Obanga oligabulira dala abāna ba Amoni mu mukono gwā-
31 nge, awo olulituka, ekintu kyona ekirifuluma mu nzi'gi zenyumba yānge okunsisinkana, bwendikomawo emirembe okuva eri abāna ba Amoni [k] kiriba kya Mukama, [l] nānge ndikiwayo okuba ekiwebwayo
32 ekyōkebwa. Awo Yefusa nāita nāgenda eri abāna ba Amoni okulwāna nabo; Mukama nābagabula mu
33 mukonogwe. Nābakuba okuva ku Aloeri okutūsa ngo'ja [m] Emi'nisi, bye bibuga abiri, nokutūka ku Aberukeramimu, nāba'ta bangi nyo. Abāna ba Amoni bwebājēmulwa bwebatyo mu maso gabāna ba Isiraeri.
34 Yefusa na'ja [n] Emizupa eri enyumbaye, era, laba, muwalawe nāfuluma [o] okumusisinkana ngalina [p] ebitāsa era nga bazina: era ye yali omwānawe omu; teyalina wa bulenzi newakuba'de owobuwala
35 wabula ye. Awo olwātuka bweyamulaba [r] nāyuzayuza engoyeze nāyogera nti Zinsanze, muwala wānge! o'nakuwazi'za nyo, nāwe oli ku muwendo gwabo abaneralikiriza: kubanga nāyasama akamwā kānge eri Mukama, [s] 'sō siinza ku-
36 'dirira. Nāmugamba nti Kitānge, wayasama akamwāko eri Mukama; nkola ngekigambo bwekyali ekyava mu kamwāko; kubanga Mukama yakuwalanyi'za e'gwānga bo bala-
37 bebo, abāna ba Amoni. Nāgamba kitāwe nti Ekigambo kino kinkolwe: ndekera emyezi ebiri, negendere nserengetere ku nsozi, nkābire obutamanya bwānge musaja,
38 'nze ne ba'nānge. Nāgamba nti Genda. Nāmusibula amale emyezi ebiri: neyegendera, ye ne ba'ne, nākābira obutamanyabwe musaja
39 ku nsozi. Awo olwātuka emyezi ebiri bwegya'gwā, nākomawo eri kitāwe, nāmukola ngobweyamobwe bwebwali bweyeyama: era yali
40 tanamanya musaja. Newabāngawo empisa mu Isiraeri, abawala ba Isiraeri okugendānga buli mwāka oku'jukira muwala wa Yefusa Omugireadi enaku nya buli mwāka.

12 [a] Abasaja ba Efulaimu nebakung'ana nebaita okugenda munsi eyobukika obwa kono; nebagamba Yefusa nti Kiki ekyakusomosa okugenda okulwāna nabāna ba Amoni, nototuita 'fe okugenda nāwe? tulikwōkerera enyumbayo omuliro.
2 Yefusa nābagamba nti 'Nze nabantu bānge twali tulwāna nyo nabāna ba Amoni; awo bwenabaita nemutandokola mu mukono gwābwe.
3 Awo bwenalaba nga temundoko'de, [b] obulamu bwānge nembuteka mu ngalo zānge, nensomoka okulwāna nabāna ba Amoni, Mukama nābagabula mu mukono gwānge: kale kiki ekibalinyisa lero gyendi okulwāna
4 nānge? Awo Yefusa nālyoka akung'anya abasaja bona Abegireadi nālwāna ne Efulaimu: abasaja Abegireadi nebakuba Efulaimu, kubanga bāyogera nti Muli ba'duse ba Efulaimu, 'mwe Abegireadi, wakati mu Efulaimu (ne) wakati mu Ma-
5 nase. Abegireadi nebekwata emisomoko gya Yoludani okutēga Abaefulaimu: awo olwātuka (omuntu yena) ku ba'duse ba Efulaimu bweyayogera nti Nsomoke, Abegireadi nebamugamba nti Oli Mwefulaimu?
6 Bweyayogera nti Ne'da; nebalyoka bamugamba nti Kale'no yogera Shi-'bolesi; nāyogera nti Si'bolesi; ku-

[u] Kubal. 21. 21. Ma. 2. 26.
[w] Yos. 13. 18.
[y] Kubal. 21. 24 neb Ma. 2. 33 neb.
[z] Ma. 2. 36.
[a] Kubal. 21. 29.
[b] Ma. 9. 5; 18. 12. Yos. 3. 10.
[c] Kubal. 22. 2.
[d] Kubal. 32. 37.
[e] Ma. 2. 36.
[f] Lub. 18. 25.
[g] Balam. 3. 10.
[i] Lub. 28. 20. Kubal. 30. 3 neb. 1 Sam. 1. 11.
[k] Lev. 27. 2, 3 neb.
[l] Zab. 66. 13.
[m] Ez. 27. 17.
[n] Iu. 11.
[o] 1 Sam. 18. 6.
[p] Kuv. 15. 20. Yer. 31. 4.
[r] Lub. 44. 13.
[s] Kubal. 30. 2. Balam. 21. 18.
[a] Balam. 8. 1.
[b] 1 Sam. 19. 5; 28. 21.

banga teyainza kukirung'amya kukitūsa bulūngi; nebalyoka bamukwata,. nebamu'tira ku misomoko gya Yoludani: nebafa ku Efulaimu mu biro ebyo obukumi buna mwenkumi biri.

7 Yefusa nālamulira Isiraeri emyāka mukāga. Yefusa Omugireadi nālyoka afa, nebamuzika mu kibuga kimu ku byomu Gireadi.

8 Awo oluvanyumalwe Ibuzani Owebesirekemu nālamula Isiraeri.
9 Era yalina batabanibe asatu, era yasindika abawalabe asatu okugenda munsi endala, na'gya abawala asatu munsi endala nābawasiza batabanibe. Nālamulira Isiraeri e-
10 myāka musānvu. Ibuzani nāfa, nebamuzika mu Besirekemu.
11 Awo oluvanyumalwe Eroni Omuzebuluni nālamula Isiraeri; nāla-
12 mulira Isiraeri emyāka kumi. Eroni Omuzebuluni nāfa, nebamuzika mu Ayaloni munsi ya Zebuluni.
13 Awo oluvanyumalwe Abudoni mutabani wa Kireri Omupirasoni
14 nālamula Isiraeri. Era yalina batabanibe ana naba'zukulube asatu, [c]abeþagalānga ku bāna bendogoi nsānvu: nālamulira Isiraeri emyā-
15 ka munāna. Abudoni mutabani wa Kireri Omupirasoni nāfa, nebamuzika mu Pirasoni munsi ya Efulaimu, [d]munsi Eyabamaleki eyensozi.

13 Awo abāna ba Isiraeri [a]nebeyongera nate okukola ekyali mu maso ga Mukama ekibi; Mukama nābagabulira [b]mu mukono Gwabafirisuti emyāka ana.
2 Era waliwo omusaja [c]Owezola, owekika Ekyabadani, erinyalye Manowa; ne mukaziwe yali [d]mugumba nātazāla.
3 [e]Malaika wa Mukama nālabikira omukazi nāmugamba nti Laba 'no, oli mugumba 'sō tozāla: naye oliba olubuto, era olizāla
4 omwāna wa bulenzi. Kale 'no wekūme, nkwegairi'de, oleme [f]okunywānga ku mwenge newakuba'de ekitamīza, 'sō tolyānga ku kintu
5 kyona ekitali kirongōfu: kubanga, laba, oliba olubuto, era olizāla omwāna wa bulenzi; 'sō [g]akamwāno tekaitānga ku mutwegwe: kubanga omwāna aliba Muwōnge eri Katonda okuva mu lubuto: era [h]yalitanula okulokola Isiraeri mu mukono
6 Gwabafirisuti. Awo omukazi nālyoka a'ja abūlira 'ba, ngayogera nti [k]Omusaja wa Katonda a'ze gyendi, namasoge gaba'de ngamaso ga malaika oyo owa Katonda, agentīsa enyingi; 'sō simubūzi'za gyavu'de,
7 'sō nātāmbūlira [l]linyalye: naye nāng'amba nti Laba, oliba olubuto, era olizāla omwāna wa bulenzi; ne kakano tonywānga ku mwenge newakuba'de ekitamiza, 'sō tolyānga ku kintu ekitali kirongōfu: kubanga omwāna aliba Muwōnge eri
8 Katonda okuva mu lubuto okutūsa ku lunaku olwokufakwe. Awo Manowa nālyoka yegairira Mukama nāyogera nti Ai Mukama, nkwegairira, omusaja wa Katonda gwewatuma a'je gyetuli olwokubiri, atuigirize bwetulikola omwāna agenda
9 okuzālibwa. Katonda nāwulira e-'dobozi lya Manowa; malaika wa Katonda na'jira omukazi olwokubiri bweyali atu'de mu nimiro: naye
10 Manowa 'ba teyali naye. Omukazi nāyanguwa na'duka nābūlira 'ba nāmugamba nti Laba, omusaja a-
11 ndabiki'de eyanji'jira olulala. Manowa nāgolokoka nāgoberera mukaziwe, na'jira omusaja nāmugamba nti Gwoli musaja eyayogera nomukazi? Nāgamba nti 'Nze
12 wuno. Manowa nāgamba nti Kale 'no ebigambobyo bitūkirire: omwāna alifanana atya, nomulimugwe
13 (guliba ki)? Malaika wa Mukama nāgamba Manowa nti Byona byena-
14 būlira omukazi abyekūmēnga. Talyānga ku kintu ekiva ku muzabibu, 'sō tanywānga mwenge newakuba'de ekitamīza 'sō talyānga kintu kyona ekitali kirongōfu; byona
15 byenamulagira abikwatēnga. Manowa nāgamba malaika wa Mukama nti Nkwegairira, [m]tukulwisewo, tukutekeretekere omwāna gwembuzi.
16 Malaika wa Mukama nāgamba Manowa nti Newakuba'de ngonondwisawo si'ja kulya ku 'mereyo: era bwoyagala okutekateka ekiwebwayo ekyōkebwa, kikugwānira okukiwa Mukama. Kubanga Manowa yali tamanyi nga ye malaika wa
17 Mukama. Manowa nāgamba malaika wa Mukama nti Erinyalyo gwāni, ebigambobyo bwebiritūkiriira tulyoke tukuwe ekitībwa?
18 Malaika wa Mukama nāmugamba nti [n]Obūliza ki erinya lyānge, kubanga
19 [o]lya kitalo? Awo Manowa [p]na'dira omwāna gwembuzi wamu nekiwebwayo ekyobu'ta, nākiwerayo ku 'ijuja eri Mukama: ne (malaika) nākola ebyekitalo, Manowa ne mukaziwe
20 nga bamutunulira. Kubanga olwātuka omuliro bwegwava ku kyōto negulinya mu 'gulu, malaika wa Mukama nāyāmbukira mu muliro ogwokukyōto: Manowa ne mukaziwe nga bamutunulira; [r]nebavūnama amaso gābwe wansi.
21 Naye malaika wa Mukama nātalabikira nate Manowa newakuba'de mukaziwe. Awo [s]Manowa nālyoka amanya nga ye malaika wa Mukama.
22 Manowa nāgamba mukaziwe nti [t]Tetuleme kufa, kubanga tulabye
23 Katonda. Naye mukaziwe nāmu-

[a] Balam. 5. 16.
[b] Balam. 3. 13, 27.
[c] Balam. 2. 11; 3. 7; 4. 1; 6. 1; 10. 6.
[d] 1 Sam. 12. 9.
[e] Yos. 15. 33.
[f] 1 Sam. 1. 2. Luk. 1. 7.
[g] Balam. 6. 12. Luk. 1. 11, 13.
[h] Kubal. 6. 2, 3. Luk. 1. 15.
[i] Balam. 16. 17.
[k] 1 Sam. 7. 13. 2 Sam. 8. 1.
[l] Ma. 33. 1. 1 Sam. 2. 27; 9. 6, 7. 1 Basek. 17. 24.
[m] nyi. 17, 18.
[n] Lub. 18. 5. Balam. 6. 18.
[o] Is. 9. 6.
[p] Balam. 6. 19–21.
[r] Lev. 9. 24. 1 Byom. 21. 16.
[s] Balam. 6. 22.
[t] Lub. 32. 30. Kuv. 33. 20 Ma. 5 26. Balam. 6. 22.

gamba nti Obanga Mukama aba'de ayagala okutu'ta, teyandi'kiri'za ekiwebwayo ekyokebwa nekiwebwayo ekyobu'ta eri omukono gwa'fe, 'sō teyanditulaze bigambo ebyo byona, 'sō teyanditubūli'de mu biro
24 bino ebigambo ebiri bwebityo. Omukazi nāzāla omwāna wa bulenzi nāmutūma erinya [u] Samusoni: [v] omwāna nākula, Mukama nāmuwa
25 omukisa. [w] Omwoyo gwa Mukama negusoka okumusindika mu Makanedani, [x] wakati Wezola ne Esutaoli.

14 Samusoni nāserengeta Etimuna, nālaba mu Timuna omukazi
2 owokubawala Ababafirisuti. Nāyāmbuka okuvayo, nabūlira kitāwe ne nyina nāgamba nti Nalaba mu Timuna omukazi owokubawala Ababafirisuti: kale 'no [a] mumpasize
3 oyo. Awo kitāwe ne nyina nebalyoka bamugamba nti Tewali mukazi nomu mu bawala ba [b] bagandabo, newakuba'de mu bantu bānge bona, nāwe kyova ogenda okuwasa omukazi ku [c] Bafirisuti abatali bakomole? Samusoni nāgamba kitāwe nti Mpasiza oyo; ku-
4 banga 'musīma nyo. Naye kitāwe ne nyina bāli tebamanyi nga kyava [d] eri Mukama; kubanga yali anonya ensonga ku Bafirisuti. Era mu biro ebyo [e] Abafirisuti bāli bafuga Isiraeri.
5 Awo Samusoni nālyoka aserengeta Etimuna, ne kitāwe ne nyina, nebatūka mu nsuku zemizabibu Ezetimuna: era, laba, empologoma
6 envubuka nemuwulugumirako. [f] Omwoyo gwa Mukama negumu'jako namānyi, nāgitāgulatāgula nga bweyanditāgu'detāgu'de omwāna gwembuzi, 'sōnga talina kintu mu ngaloze: naye nātabūlira kitāwe ne-
7 wakuba'de nyina kyakoze. Nāserengeta nānyumya nomukazi, Sa-
8 musoni nāmusīma nyo. E'bānga bweryaitawo na'dayo okumutwāla, nākyāma okulaba omulāmbo gwempologoma: era, laba, enjuki nga ziri mu mulāmbo gwempologoma
9 nomubisi gwenjuki. Nāgutwāla nengaloze, nāgenda, ngalya atambula, na'jira kitāwe ne nyina, nābawako, nebalya: naye nātababūlira ngomubisi agu'gye mu mulāmbo gwe-
10 mpologoma. Kitāwe nāserengeta eri omukazi Samusoni nāfumbayo embaga; kubanga bwebāisānga o-
11 kukola bwebatyo. Awo olwātuka bwebamulaba nebaleta ba'nābwe
12 asatu okubera naye. Samusoni nābagamba nti Kakano [g] kambako'kolere ekiko'ko: bwemuliinza okukinzivūnula enaku omusānvu ezembaga nga tezina'gwāwo, nemukitegēra, neudyoka mbawa ebyambalo ebya [f] bafuta asatu nemitēko gye-
13 ngoye asatu: naye bwemuliremwa okukimbūlira, 'mwe nemulyoka mumpa ebyambalo ebya bafuta asatu nemitēko gyengoye asatu. Nebamugamba nti Ko'kola ekiko'ko-
14 kyo tukiwulire. Nābagamba nti

Mu mulī mwavamu e'mere,
Ne mu wamānyi mwavamu obuwomerevu.

Enaku satu neziitawo nebalemwa
15 okuvūnula ekiko'ko. Awo olwātuka ku lunaku olwomusānvu nebagamba mukazi wa Samusoni nti [h] Sendasenda 'balo atuvūnule ekiko'ko, [i] tuleme okukwōkya 'gwe nenyumba ya kitāwo omuliro: mwatuita oku-
16 twavuwaza? si bwekiri? Mukazi wa Samusoni nākāba amaziga mu masoge nāgamba nti [m] Onkyāwa bukyāyi, 'sō tonjagala: wako'kolera ekiko'ko abāna babantu bānge notokimbūlirako'nze. Nāmugamba nti Laba, sikibūlirānga kitānge newakuba'de mānge, 'gwe nākibūli-
17 rako? Nākābira amaziga mu masoge enaku musānvu embaga ngekyaliwo: awo olwātuka ku lunaku olwomusānvu nāmubūlira kubanga yamutairira nyo: nābūlira abāna babantube ekiko'ko kyeyako'kola.
18 Abasaja abomukibuga nebamugamba ku lunaku olwomusānvu enjuba nga tenagwa nti Ekisinga omubisi gwenjuki obuwomerevu kiki? era ekisinga empologoma amānyi kiki? Nābagamba nti

Singa temwalimya nte yānge,
Temwandivūnu'de kiko'ko kyānge.

19 Awo [n] omwoyo gwa Mukama negumu'jako namānyi, nāserengeta [o] Eyasukuloni, nāba'tamu abasaja asatu, nānyaga omunyago gwābwe, nābawa emitēko (gyengoye) abo abavūnula ekiko'ko. Obusūngubwe nebubūbūka, nāyāmbuka eri enyu-
20 mba ya kitāwe. Naye mukazi wa Samusoni [p] nebamuwa mu'ne, [r] gweyabānga naye nga ba mukwāno.

15 Naye olwātuka e'bānga bweryaitawo, nga bakungula eng'ano, Samusoni nākyālira mukaziwe ngalina [s] omwāna gwembuzi; nāyogera nti Nāingira eri mukazi wānge munju. Naye kitāwe nātamuganya
2 kuingira. Kitāwe nāgamba nti Mazima mba'de ndowōza nga wamukyāira dala; kyenava muwa mu'no: mugandawe omuto tamusinga bulūngi? nkwegairi'de, mutwāle mu
3 kifokye. Samusoni nābagamba nti Omulūndi guno ndiba nga siriko musāngo eri Abafirisuti, bwendiba-
4 kolera akabi. Samusoni nāgenda nākwata ebibe ebikumi bisatu, na-

---

[t] Ex. 17. 2. Luk. 14. 7.

[u] Beb. 11. 32.
[v] 1 Sam. 2. 21; 3. 19. Luk. 1. 80.
[w] Balam. 3. 10.
[x] Yos. 15. 33.

[a] Lub. 21. 21; 24. 4; 34. 4.

[b] Lub. 24. 3, 4.

[c] Lub. 34. 14. Balam. 15. 18. 1 Sam. 14. 6; 17. 26, 36; 31. 4. 2 Sam. 1. 20.

[d] Yos. 11. 20.

[e] Balam. 13. 1.

[f] Iu. 19. Balam. 15. 14. 1 Sam. 10. 6, 10.

[g] Balam. 16. 5.

[h] Balam. 15. 6.

[i] Balam. 16. 15.

[m] Balam. 16. 15.

[n] Iu. 6. Balam. 3. 10.

[o] Balam. 1. 18.

[p] Balam. 15. 2, 6.

[r] Iu. 5. 1. Yok. 3. 29.

[s] Lub. 38. 17.

[t] Ng'e. 21. 24. Is. 3. 23.

'dira [b] ebitawuliro, nābikwataganya emikira, nāteka ekitawuliro wakati
5 wemikira ki'na ebirye. Awo bweyamala okukolēza ebitawuliro, nābita okugenda mu ng'ano eri mu
[c] nimiro Eyabafirisuti, nāyōkya [c] ebinywa era neng'ano eri mu nimiro,
6 era nensuku zemizeituni. Awo Abafirisuti nebalyoka bogera nti Akoze bwatyo yāni? Nebogera nti Samusoni muko'domi Womutimuna, kubanga yatwāla mukaziwe nāmuwa mu'ne. Abafirisuti nebayāmbuka, [d] nebōkya omukazi ne
7 kitāwe omuliro. Samusoni nābagamba nti Bwemukola bwemutyo, sirirema kubawalanako 'gwānga,
8 nendyoka ndekera awo. Nāba'tira dala nyo nyini bangi nyo: nāserengeta nātūla mu lwatika olwomu-'jinja lya Etamu.
9 Awo Abafirisuti nebayāmbuka, nebasisira mu Yuda, nebayanjāla
10 mu Leki. Abasaja ba Yuda nebogera nti Kiki ekibayāmbusi'za okulwāna na'fe? Nebogera nti Twāmbuse okusiba Samusoni, okumu-
11 kola nga bweyatukola 'fe. Awo abasaja enkumi satu aba Yuda nebalyoka baserengeta eri olwatika olwomu'jinja lya Etamu, nebagamba Samusoni nti Tomanyi nga Abafirisuti [e] batufuga? kale kino kiki kyewatukola? Nābagamba nti Bo nga bwebānkola, nānge bwena-
12 bakola. Nebamugamba nti Tuserengese okukusiba, tukugabule mu mukono Gwabafirisuti. Samusoni nābagamba nti Mundairire obuta-
13 ngwako 'mwe be nyini. Nebogera naye nga bagamba nti Ne'da; naye tunākusibira dala, netukugabula mu mukono gwābwe: naye mazima tetuku'te. Nebamusiba emigwa ebiri emigya, nebamulinyisa
14 okuva mu 'jinja. Bweyatūka Ereki, Abafirisuti nebogerera wa'gulu bwebāsisinkana naye: [f] omwoyo gwa Mukama negumu'jako namānyi, nemigwa egyali ku mikonogye negifūka ngobugōgwa obwōke'dwa omuliro, ebyali bimusibye nebiva ku
15 mikonogye. Nālaba oluba lwendogoi olubisi, nāgolola omukonogwe, nālu'dira, [g] nālu'sa abasaja lukumi.
16 Samusoni nāyogera nti
Oluba lwendogoi, entūmo nentūmo,
Oluba lwendogoi lwenzi'si'za abasaja olukumi.
17 Awo olwātuka bweyamala okwogera nāsūla oluba okuva mu ngaloze; ekifo ekyo nekiitibwa Lama-
18 suleki. Enyōnta nemulūma nyo, nākābira Mukama, nāyogera nti Otuwa'de okulokoka kuno okunene nomukono gwomu'duwo: ne kakano enyōnta enenzi'ta, nengwa mu
19 mukono gwabatali bakomole. Naye Katonda nāyāsa ekinya ekiri mu Leki, ama'zi negavamu; awo bweyamala okunywa, [i] omwoyogwe negumu'damu, nālamuka: kyerwava lutūmibwa erinya Enka'kole, oluli
20 mu Leki, okutūsa lero. Nālamulira Isiraeri emyāka abiri [k] mu naku Zabafirisuti.

16 Samusoni nāgenda Egaza, nālabayo omukazi omwenzi, nāingira
2 gyali. (Nebabūlira) Abegaza nti Samusoni atūse wano. [a] Nebamuzingiza, nebamutēgera mu mulyāngo gwekibuga okukēsa obu'de, nebasirika ekiro kyona, nga bogera nti Obu'de bukye tulyoke tumu'te.
3 Samusoni neyebaka okutūsa etūmbi, nāgolokoka mu 'tūmbi, nākwata enzi'gi zomuzigo gwekibuga, nemifubēto gyōmbi, nābisimbulira dala byona era nekisiba, nābiteka ku kibegabegakye, nābitwāla ku ntiko yolusozi oluli mu maso Gekebuloni.
4 Awo olwātuka oluvanyuma nāyagala omukazi mu kiwōnvu Sole-
5 ki, erinyalye Derira. Abakūngu Babafirisuti nebayāmbuka gyali, nebamugamba nti [b] Musendesende olabe amānyige amangi mwegasibuka, era kwetulisinzīra okumusobola, tumusibe [c] tumujēze: na'fe tulikuwa buli muntu ku'fe ebitūndu
6 ebya feza lukumi mu kikumi. Derira nāgamba Samusoni nti Nkwegairi'de, mbūlira amānyigo amangi mwegasibuka, era ekiinza okuku-
7 siba okukujēza. Samusoni nāmugamba nti Bwebalinsibya enkolokolo embisi omusānvu ezitakaze, nendyoka nfūka omunafu, nemba
8 ngomusaja omulala. Awo abakūngu Babafirisuti nebamuletera enkolokolo embisi omusānvu ezita-
9 kaze, nāmusibya ezo. Era omukazi yalina abatēzi abābera munju eyomunda. Nāmugamba nti Abafirisuti bakugu'deko, Samusoni. Nākutula enkolokolo, ngomugwa gwobugōgwa bwegukutuka nga gutūse ku muliro. Awo amānyige ne-
10 gatategēreka. Derira nāgamba Samusoni nti Laba, ondūli'de, era o'nimbye: kakano nkwegairi'de, mbūlira ekiinza okukusiba. Nāmugamba nti Bwebalinsibya obusibya emigwa emigya egitakozebwānga ku mirimu, nendyoka nfūka omunafu, nemba ngomusaja omulala.
12 Awo Derira na'dira emigwa emigya, nāmusibya egyo, nāmugamba nti Abafirisuti bakugu'deko, Samusoni. Era abatēzi bāli bali munju eyomunda. Nāgikutula ku miko-
13 nogye ngewūzi. Derira nāgamba Samusoni nti Okutūsa kakano o-

[b] Balam. 7. 16.
[c] Kuv. 22. 6.
[d] Balam. 14. 15.
[e] Balam. 14. 4.
[f] Balam. 14. 6, 19.
[g] Lev. 26. 8. Yos. 23. 10.
[i] Lub. 45. 27.
[k] Balam. 13. 1.
[a] 1 Sam. 23. 26. Zab. 118. 10-12. Bik. 9. 24.
[b] Balam. 14. 15.
[c] nyi. 6, 19.

ndūlira era o'nimba bulimbi: mbūlira ekiinza okukusiba. Nāmugamba nti Bwonoluka emivūmbo egyokumutwe gwānge omusānvu nengo-
14 ye ezirukibwa. Nāzisibira dala nolubambo nāmugamba nti Abafirisuti bakugu'deko, Samusoni. Nāzukuka mu tulotwe, nākwakula olubambo lwomuti ogulukirwako, nengoye e-
15 zirukibwa. Nāmugamba nti [d] Oīnza otya okwogera nti Nkwagala, omutimagwo nga teguli nānge? wakandūlira emirūndi gino esatu, 'sō tonambūlira amānyigo amangi mwe-
16 gasibuka. Awo olwātuka bweyamutairirānga buli lunaku nebigambobye nāmwegairirānga, obulamubwe nebwagala okufa enaku.
17 Nāmubūlira byona (ebyali mu) mutimagwe, nāmugamba nti [e] Akamwāno tekaitānga ku mutwe gwānge; kubanga ndi Muwōnge eri Katonda okuva mu lubuto lwa mānge: bwendiba nga mwere'dwa, amānyi gānge negalyoka ganvako, nenfūka omunafu, nemba ngomu-
18 saja omulala yena. Derira bweyalaba ngamubūli'de byona (ebiba'de mu) mutimagwe, nātuma nāita abakūngu Babafirisuti ngayogera nti Mwāmbuke omulūndi guno gwo'ka, kubanga ambūli'de byona (ebiba'de mu) mutimagwe. Awo abakūngu Babafirisuti nebalyoka bayāmbuka gyali, nga baleta efeza mu ngalo
19 zābwe. Nāmwebasa ku mavivige; nāita omusaja, nāmwa emivūmbo egyokumutwegwe omusānvu; nātanula okumujēza, amānyige nega-
20 muvako. Nāyogera nti Abafirisuti bakugu'deko, Samusoni. Nāzukuka mu tulotwe nāyogera nti Nāfuluma ngobwe'da, nenekunkumula. Naye yali tamanyi nga [f] Mukama
21 amulese. Awo Abafirisuti nebamukwata, [g] neba'gyamu amasoge; nebamuserengesa Egaza, nebamusibya na enjegere zebikomo; nāsērānga
22 mu nyumba eyekomera. Naye enviri ezokumutwegwe nezitanula okumera bweyamala okumwebwa.
23 Awo abakūngu Babafirisuti nebakung'ana okuwayo sadaka enene eri [i] Dagoni katonda wābwe nokusanyuka: kubanga bayogera nti Katonda wa'fe agabu'de Samusoni omulabe wa'fe mu mukono gwa'fe.
24 Awo abantu bwebāmulaba [k] nebatendereza katonda wābwe: kubanga bāyogera nti Katonda wa'fe agabu'de omulabe wa'fe mu mukono gwa'fe, era omuzikiriza wensi yewa'fe,
25 eyatu'takō abangi. Awo olwātuka emitima gyābwe bwegyali gisanyuse, nebogera nti Muite Samusoni atunyumizeko. Nebaita Samusoni okumu'gya mu nyumba eyekomera; nābanyumizako (ngali) mu maso gābwe: nebamuteka wakati wempa-
26 gi. Samusoni nāgamba omulenzi eyali amuku'te ku mukono nti Ndeka okuwamanta empagi eziwanirira
27 enju, nzesigameko. Era enju yeri e'ju'de abasaja nabakazi; era abakūngu Babafirisuti bāli bali awo bona; ne wa'gulu kunju kwaliko abasaja nabakazi nga nkumi satu abāli batunulira Samusoni ngaba-
28 nyumizako. Awo Samusoni nākābira Mukama nāyogera nti Ai Mukama Katonda, [l] nji'jukira, nkwegairira, ompe amānyi, nkwegairira, omulūndi guno gwo'ka, ai Katonda, mpalane e'gwānga mangwāgo ku Bafirisuti olwamaso gānge gōmbi.
29 Samusoni nākwata empagi zōmbi eza wakati ezāwanirira enju, nāzesigamako, omukonogwe ogwadyo nga guli kwemu, nogwa kono nga
30 ku ndala. Samusoni nāyogera nti Nfire wamu Nabafirisuti. Nākutama namānyige gona; enju negwa ku bakūngu ne ku bantu bona abali omwo. Bwebatyo abāfa beya'tira mu kufakwe bāli bangi okusinga
31 beya'ta nga mulamu. Awo bagandabe neuyumba yona eya kitāwe nebaserengeta nebamutwāla, nebamwambusa, nebamuzika wakati [m] Wezola ne Esutaoli mu kifo ekyokuzīkāngamu ekya Manowa kitāwe. Nālamulira Isiraeri emyāka abiri.

17 Awo waliwo omusaja owomunsi ya Efulaimu eyensozi erinyalye
2 Mika. Nāgamba nyina nti Ebitūndu ebya feza lukumi mu kikumi ebyaku'gyibwako, ebyakukolimya ekikolimo nokwogera nokyogera mu matu gānge, laba, feza eri nānge; 'nze nagitwāla. Nyina nāyogera nti Omwāna wānge awebwe omuki-
3 sa Mukama. Na'za ebitūndu biri ebya feza lukumi mu kikumi eri nyina, nyina nāyogera nti Mazima njāwula feza eno eri Mukama okuva mu mukono gwānge olwomwāna wānge, okukola [a] ekifananyi ekyōle [b] nekifananyi ekisānūse: kale ka-
4 kano nāgi'za eri 'gwe. Awo bwe-ya'za ebintu eri nyina, nyina nātwāla ebitūndu ebya feza ebikumi bibiri, nābiwa [c] omukozi asānūsa, oyo nābikoza ekifananyi ekyōle ne kifananyi ekisānūse: nekibēra mu
5 nyumba ya Mika. Era omusaja oyo Mika yalina enyumba ya bakatonda, nātunga [d] ekānzu, ne [e] baterafi, nāyāwula omu ku batabanibe,
6 oyo nāfūka kabonawe. [f] Mu naku ezo nga tewali kabaka mu Isiraeri: [g] buli muntu yakolānga ekyabānga mu masoge ye ekirūngi.
7 Era waliwo omuvubuka eyava mu [i] Besirekemuyuda, owekika kya
8 Yuda, Omulevi, nābēra eyo. Omu-

[d] Balam. 14. 16.
[e] Balam. 13. 5.
[f] 1 Sam. 28. 15, 16.
[g] Kubal. 16. 14.
[i] 1 Sam. 5. 2-5, 7. 1 Byom. 10. 10.
[k] Dan. 5. 4.
[l] Yer. 15. 15.
[m] Balam. 13. 25.
[a] Kuv. 20. 4.
[b] Lev. 19. 4.
[c] Is. 40. 19; 46. 6.
[d] Balam. 8. 27.
[e] Lub. 31. 19.
[f] Balam. 21. 25.
[g] Ma. 12. 8.
[i] Lub. 35. 19.

saja oyo nāva mu kibuga, mu Besirekemuyuda, okubēra gyanāinza okulaba (ekifo): nātūka munsi ya Efulaimu eyensozi eri enyumba ya
9 Mika, ngatambula. Mika nāmugamba nti Ova wa? Nāmugamba nti 'Nze Mulevi Owebesirekemuyuda, era ng'enda okubēra gyenāinza oku-
10 laba (ekifo). Mika nāmugamba nti Bēra nānge, [k] obēre gyendi [l] kitānge era kabona, nānge nākuwānga ebitūndu ebya feza kumi [m] buli mwāka, nebyokwambala omutēko gumu, nebyokulya. Awo Omulevi
11 nāingira. Omulevi na'kiriza okubēra nomusaja oyo; omulenzi oyo nābēra gyali ngomu ku batabanibe.
12 Mika nāyāwula Omulevi, omulenzi oyo nāfūka kabonawe, nābēra mu
13 nyumba ya Mika. Mika nālyoka ayogera nti Kakano 'manyi nga Mukama anānkolānga bulūngi, kubanga nina Omulevi okuba kabona wānge.

18 [a] Mu naku ezo nga tewali kabaka mu Isiraeri: ne mu naku ezo [b] ekika Kyabadani benonyeza obusika obwokutūlamu; kubanga okutūsa ku lunaku olwo obusika bwābwe bāli nga tebanabuwebwa mu
2 bika bya Isiraeri. Awo abāna ba Dani nebatuma abomukika kyābwe abasaja batāno ku muwendo gwābwe gwona, abasaja abazira, okuva mu [c] Zola ne mu Esutaoli, [d] okuke'ta ensi nokugikebera; nebabagamba nti Mugende mukebere ensi: nebatūka munsi ya Efulaimu eyensozi, eri enyumba ya Mika, neba-
3 sula omwo. Bwebāli bali eyo ku nyumba ya Mika, nebategēra e'dobozi lyomuvubuka Omulevi: nebakyāma okugenda eyo, nebamugamba nti Ani eyakuleta wano? era okola ki mu kifo kino? era kiki
4 kyolina wano? Nābagamba nti Bwatyo ne bwatyo Mika bweyankola, nāmpera, nānge neufūka kabo-
5 nawe. Nebamugamba nti Tukwegairira, [e] būza Katonda atulagule, tumanye obanga olugendo lwa'fe
6 lwetugenda luliba nomukisa. Kabona nābagamba nti Mugende mirembe: olugendo lwa'mwe lwemugenda luli mu maso ga Mukama.
7 Awo abasaja abo abatāno nebalyoka begendera, nebatūka [f] Eraisi, nebalaba abantu abali omwo, nga batūla mirembe, ngengeri Eyabasidoni bweri, nga basirise nga balina emirembe; kubanga tewali muntu munsi nanyini buīnza eyandiīnzi'za okubaswāza mu kigambo kyona, era bābali wala Abasidoni, 'so teba'sā-
8 nga kimu na muntu yena. Nebatūka eri baganda bābwe [g] Ezola ne Esutaoli: baganda bābwe nebaba-
9 gamba nti Mwogera mutya? Nebogera nti [i] Mugolokoke twāmbuke okulwāna nabo: kubanga tumaze okulaba ensi, era, laba, nūngi nyo: na'mwe [k] musirise? temugayūla kugenda nokuingira okulya ensi. Bwe-
10 muligenda, mulisānga abantu abatamanyiri'de, era ensi ngazi: kubanga Katonda agibawa'de mu mukono gwa'mwe; [l] ekifo ekitabulwamu kintu ekiri munsi.
11 Newavayo okugenda abomukika Kyabadani, abāva mu Zola ne mu Esutaoli, abasaja lukāga abesiba e-
12 byokulwānyisa. Nebāmbuka, nebasisira mu [m] Kiriasuyealimu mu Yuda: kyebava baita ekifo ekyo [n] Makanedani okutūsa lero: laba,
13 kiri nyuma Wekiriasuyealimu. Nebavayo nebatūka munsi ya Efulaimu eyensozi, neba'ja nebatūka ku
14 nyumba ya Mika. Awo abasaja batāno abāgenda okuke'ta ensi Eyeraisi neba'damu nebagamba baganda bābwe nti Mumanyi nga [o] mu nyumba zino mulimu ekānzu, ne baterafi, nekifananyi ekyōle, neki fananyi ekisānūse? kale 'no mulo-
15 wōze ekibagwānira okukola. Nebakyāmira eyo, neba'ja nebatūka ku nyumba yomuvubuka Omulevi, ye nyumba ya Mika, [p] nebamubūza
16 bwali. Nabasaja bali olukumi abesiba ebyokulwānyisa abokubāna ba Dani bāli baīmiri'de ku mulyāngo
17 gwa wankaki. Nabasaja abatāno abāgenda okuke'ta ensi nebāmbuka nebaingira omwo, [r] nebatwāla ekifananyi ekyōle, nekānzu, ne baterafi, nekifananyi ekisānūse: ne kabona yali aīmiri'de ku mulyāngo gwa wankaki wamu nabasaja bali olukāga abesiba ebyokulwānyisa.
18 Awo abo bwebāingira mu nyumba ya Mika neba'gyamu ekifananyi ekyōle nekānzu ne baterafi nekifananyi ekisānūse, kabona nābaga-
19 mba nti Mukola ki? Nebamugamba nti Sirika, [s] engalozo oziteke ku kamwāko ogende na'fe, obēre gyetuli kita'fe era kabona: kisinga obulūngi 'gwe [t] okubēra kabona eri enyumba yomuntu omu, oba okuba kabona eri ekika nenyumba mu Isi-
20 raeri? Omutima gwa kabona negusanyuka, nātwāla ekānzu ne baterafi nekifananyi ekyōle, nāgenda
21 wakati mu bantu. Awo nebakyūka nebegendera, nebakulembeza abāna
22 abato neusolo nebintu. Bwebāli balese enyuma walako enyumba ya Mika, abasaja abāli mu nyumba ezirirānye enyumba ya Mika nebakung'ana, nebatūka ku bāna ba
23 Dani. Nebakōwola abāna ba Dani. Nebakyūsa amaso gābwe nebagamba Mika nti Oba'de otya oku'ja
24 nekibīna ekyenkani'de wano? Nā-

[a] Balam. 18. 19.
[b] Lub. 46. 8. 2 Basek. 5. 13.
[m] Balam. 11. 40.
[a] Balam. 17. 6.
[b] Yos. 19. 47.
[c] Balam. 13. 25.
[d] Kubal. 13. 17. Yos. 2. 1.
[e] Kubal. 27. 21. Kos. 4. 12.
[f] Yos. 19. 47.
[g] Is. 2.
[i] Yos. 2. 23, 24.
[k] Yos. 18. 3. 1 Basek. 22. 3.
[l] Ma. 8. 9.
[m] Yos. 9. 17.
[n] Balam. 13. 25.
[o] Balam. 17. 4, 5.
[p] Lub. 43. 27. 1 Sam. 10. 4; 17. 22. 2 Sam. 11. 7.
[r] Balam. 17. 4, 5.
[s] Yob. 21. 5. Mi. 7. 16.
[t] Balam. 17. 10.

yogera nti [a]Munziyeko bakatonda bānge benakola, ne kabona, nemwegendera, nānge nina ki nate? kale
25 mumbūza mutya nti Oba'de otya? Abāna ba Dani nebamugamba nti E'doboziryo lireme okuwulirwa mu'fe, abasaja abobusūngu baleme
26 okubagwako, nāwe nofa nabomuyumbayo. Abāna ba Dani nebegendera: awo Mika bweyalaba nga bamuinze amānyi nākyūka na'dayo
27 mu nyumbaye. Nebatwāla ebyo Mika byeyali akoze, ne kabona gweyalina, nebatūka Eraisi, eri abantu
[w] Yos. 19. 47. abāli basirise abatamanyiri'de, [c]nebaba'ta nobwōgi bwekitala; ekibu-
28 ga nebakyōkya omuliro. 'Sō tewabawo mulokozi, kubanga kyali wala Nesidoni, 'sō teba'sānga kintu na muntu yena; era kyali mu kiwōnvu
29 ekiriránye Ebesulekobu. Nebazimba ekibuga nebatūla omwo. Nebatūma ekibuga erinya lyakyo [y]Dani, ngerinya lya Dani jaja wābwe
30 bweryali [z]eyazālirwa Isiraeri: naye erinya lyekibuga lyali Laisi oluberyeberye. Awo abāna ba Dani nebesimbira ekifananyi kiri ekyōle: ne
31 Yonasani, mutabani wa [a]Gerusomu, mutabani wa Musa, ye ne batabanibe be bāli bakabona eri ekika Kyabadani okutūsa ku lunaku ensi lweyanyagirwako. Awo nebesimbira ekifananyi kya Mika ekyōle kyeyakola, enaku zona [b]enyumba ya Katonda ngekyali mu Siro.

19 Awo olwātuka mu naku ezo, nga [a]tewali kabaka mu Isiraeri, newabawo Omulevi eyatūla emitala wensi ya [b]Efulaimu eyensozi, eya-
2 'gya omuzāna mu [c]Besirekemuyuda nāmuwasa. Omuzānawe nāmusobyako ngayenda, nāmunoba nāgenda mu nyumba ya kitāwe mu Be-
3 sirekemuyuda, nāmalayo e'bānga lyemyezi ena. 'Ba nāgolokoka nāmugoberera okumubūlira ebyekisa, okumukomyawo, ngalina omu-'duwe, nendogoi biri: nāmuingiza mu nyumba ya kitāwe: awo kitāwe
4 womuwala bweyamulaba, nāsanyuka okusisinkana naye. Muko'domiwe, kitāwe womuwala, nāmulwisa; nāmalayo naye enaku satu: bwebatyo nebalya nebanywa nebu-
5 sula eyo. Awo olwātuka ku lunaku olwokuna nebagolokoka enkya mu makya, naye nāgolokoka okwegendera: kitāwe womuwala nāgamba muko'domiwe nti Sanyusa omutimagwo naka'mere mulyoke mwege-
6 ndere. Awo nebatūla, nebalya nebanywa, bōmbi wamu: kitāwe womuwala nāgamba omusajja nti Nkwegairi'de, 'kiriza osulewo, omutima-
7 gwo gusanyuke. Omusaja nāgolokoka okwegendera; naye muko'domiwe [d]nāmwegairira, nāsulayo nate. Nāgolokoka enkya mu makya
8 ku lunaku olwokutāno okwegendera; kitāwe womuwala nāyogera nti Sanyusa omutimagwo, nkwegairi-'de, mubēre wano okutūsa obu'de
9 bwebunākira; nebalya bōmbi. Omusaja bweyagolokoka okwegendera, ye nomuzānawe nomu'duwe, muko'domiwe kitāwe womuwala nāmugamba nti Laba, kakano obu'de bunatera okuwungēra, mbegairi'de musulewo: laba obu'de bugenda buziba, bēra wano, omutimagwo gusanyuke; enkya mukēre okuta-
10 mbula, o'deyo e'ka. Naye omusaja nāta'kiriza kusulayo, naye nāgolokoka neyegendera, nātūka emitala [e]Weyebusi (ye Yerusalemi): era nga-
11 lina naye endogoi biri eziriko amatandiko; era uomuzānawe ngali naye. Bwebāli bali kumpi Neyebusi, obu'de bwali buitiri'de nyo; omu'du nāgamba mukamawe nti 'Jāngu, nkwegairi'de, tukyāme tuingire mu kibuga kino Ekyabayebusi, tusule omwo. Mukamawe nā-
12 mugamba nti Tetukyāme kuingira mu kibuga kya mu'na'gwānga, atali wa bāna ba Isiraeri; naye tunāso-
13 moka okugenda Egibea. Nāgamba omu'duwe nti 'Jāngu tusemberere ekimu ku bibuga ebyo; era tunā-
14 sula mu Gibea oba mu Lama. Awo nebatambula nebegendera; obu'de nebubazibirira (nga bāli) kumpi Ne-
15 gibea, ekya Benyamini. Nebakyāmira eyo, okuingira okusula mu Gibea: nāingira nātūla mu lugūdo lwekibuga: kubanga tewabawo mu-
16 ntu [f]abaingiza mu nyumbaye okubasuza. Awo, laba, omuka'de na'ja ngava mu mirimngye mu nimiro akawungēzi; era omusaja oyo yali wa nsi ya Efulaimu eyensozi, yali atūla mu Gibea: naye abasaja abe-
17 kifo bāli Babenyamini. Nāimusa amasoge, nālaba omuise oli mu lugūdo lwekibuga; omuka'de nāyogera nti Ogenda wa? era ova wa?
18 Nāmugamba nti Tuva mu Besirekemuyuda nga tugenda emitala wensi ya Efulaimu eyensozi; gyenava neng'enda Ebesirekemuyuda: ne kakano ng'enda mu [g]nyumba ya Mukama; 'sō tewali muntu anyingiza
19 mu nyumbaye. Naye [i]waliwo ebisasiro era nebyokulya ebyendogoi za'fe; era waliwo e'mere yānge nomwenge nebyomuzānawo, nebyomuvubuka ali awamu naba'dubo:
20 [k]tetuliko kyetwetāga. Omuka'de nāyogera nti [l]Emirembe gibe gyoli; naye byona byewetāga bibēre ku-'nze; kyo'ka [m]temusula mu lugūdo.
21 Awo nāmuingiza mu nyumbaye, nendogoi nāziwa ebyokulya: [n]nebanāba ebigere byābwe, nebalya

[a] Lub. 31. 30.
[w] Yos. 19. 47.
[y] Lub. 14. 14. Ma. 34. 1. 1 Basek. 12. 29, 30; 15. 20.
[z] Lub. 30. 6.
[a] Kuv. 2. 22; 18. 3.
[b] Balam. 19. 18; 20. 18, 26, 31; 21. 2, 19.
[a] Balam. 17. 6.
[b] Yos. 24. 33.
[c] Balam. 17. 7.
[d] Lub. 19. 3.
[e] Yos. 15. 63.
[f] Ju. 18. Mat. 25. 35, 43. Beb. 13. 2.
[g] Balam. 18. 31.
[i] Lub. 24. 25, 32.
[k] Balam. 18. 10.
[l] Lub. 43. 23.
[m] Lub. 19. 2.
[n] Lub. 43. 24.

22 nebanywa. Awo bwebali nga besanyusa emitima, laba, abasaja abo-
[a] Balam. 20. 5. mukibuga, [a]abāna ba Beriali, nebazingiza enyumba enjui zona, nga bakona ku lu'gi; nebogera ne nanyini nyumba, omuka'de oli, nga bagamba nti Fulumya omusaja oyo
23 aingi'de mu nyumbayo tulyoke tumanye. Omusaja, nanyini nyumba, nābafulumira nābagamba nti
[b] Lab. 19. 7. [b]Ne'da, baganda bānge, mbegairira, temukola bubi obwenkani'de wano; kubanga omusaja ono aingi'de mu
[c] Lub. 34. 7. 2 Sam. 13. 12. nyumba yānge, [c]temukola kya busi-
24 rusiru kino. Laba, muwala wānge wuno, atamanyānga musaja, nomuzānawe; abo benāfulumya kakano,
[d] Ma. 21. 14. na'mwe [d]mubatōwaze, mubakole nga bwemunālaba nga kirūngi: naye omusaja ono temumukola kya busirusiru kyona ekiri ng'anga ekyo.
25 Naye abasaja nebagāna okumuwulira: awo omusaja nākwata omuzānawe, nāmufulumya gyebali; nebamumanya, nebamwōnōna okukēsa obu'de: awo emambya bweya-
26 sala, nebamuta. Awo omukazi na'ja obu'de nga bukya, nāgwa ku lu'gi lwenyumba eyomusaja omwali mukamawe okutūsa obu'de bwe-
27 bwakya. Awo mukamawe nāgolokoka enkya, na'gulawo enzi'gi zenyumba, nāfuluma okwegendera: era, laba, omukazi omuzānawe yali agu'de ku lu'gi lwenyumba, enga-
28 loze nga ziri ku mulyāngo. Nāmugamba nti Golokoka tugende; naye nga tewali a'damu: nālyoka amutwālira ku ndogoi; omusaja nāgolokoka neyegendera mu kifokye.
29 Awo bweyatūka mu nyumbaye, na'dira akambe, nākwata omuzānawe,
[e] Balam. 20. 6. [e]nāmusalamu, ngamagūmbage bwe-
[f] Sam. 11. 7. gali, ebitūndu kumi na bibiri, nāmuwereza okubunya ensalo zona
30 za Isiraeri. Awo olwātuka bona abalaba ekyo nebogera nti Ekikolwa ekiri ng'anga kino tekikolebwānga 'sō tekirabwānga okuva ku lunaku abāna ba Isiraeri lwebayāmbukirako okuva munsi Yemisiri okutūsa
[g] Balam. 20. 7. Is. 8. 10. lero: [g]mukirowōze, mukitēse, mwogere.

20 Awo abāna ba Isiraeri bona nebalyoka bafuluma, ekibīnan ekikung'ana ngomuntu omu, okuva ku
[a] Balam. 18. 29. 20Sam. 3. 10. [a]Dani okutūka ku Beeruseba, wamu
2 nensi Yegireadi, eri Mukama Emizupa. Abakūngu babantu bona, abebika byona ebya Isiraeri, nebe-
3 raga mu kung'aniro lyabantu ba Katonda, abasaja abatambula nebigere abāsōwolānga ebitala obusirīvu buna. [Era abāna ba Benyamini bāli bawuli'de ngabāna ba Isiraeri bayāmbuse Emizupa.] Abāna ba Isiraeri nebogera nti Tubūlire, obubi buno bwakolebwa butya?
4 Awo Omulevi 'ba womukazi gweba'ta, na'damu nāyogera nti [b]Natūka Egibea, ekya Benyamini, 'nze
5 nomuzāna wānge, okusulayo. Abasaja Abegibea nebangolokokerako, nebazingiza enyumba enjui zona mwenali ekiro; 'nze bāli bagala okunzi'ta, nomuzāna wānge [c]bāmu-
6 kwata, era yafa. [d]Nentwāla omuzāna wānge, ne'musalasala ebitūndu, ne'muwereza okubunya ensi yona eyobusika bwa Isiraeri: kubanga bākola ekyobukaba era ekyo-
7 busirusiru mu Isiraeri. Mulabe, 'mwe abāna ba Isiraeri, 'mwena, mulete amagezi ga'mwe mutēse.
8 Abantu bona nebagolokoka ngo muntu omu nga bogera nti Tewali muntu mu'fe aligenda mu wemaye, 'sō tewali mu'fe alikyāma okuningira
9 mu nyumbaye. Naye kakano ekigambo kyetulikola Egibea kye kino; (tulyāmbuka) okulwāna nakyo nga
10 tukubye [e]akalulu; era tuli'gya abasaja kumi ku (buli) kyasa okubunya ebika byona ebya Isiraeri, era kikumi ku (buli) lukumi, era lukumi ku (buli) kakumi, okusa'kira abantu e'mere, bwebalitūka Egibea ekya Benyamini balyoke bakole ngobusirusiru bwona bwebuli
11 bwebākolera mu Isiraeri. Awo abasaja bona aba Isiraeri nebakung'anira ku kibuga, nga bega'se ngomuntu omu.
12 Awo [f]ebika bya Isiraeri nebatuma abantu okubunya ekika kyona ekya Benyamini nga bogera nti Bubi ki obwo obwakolebwa mu-
13 'mwe? Kale kakano muweyo abasaja, [g]abāna aba Beriali, abāli mu Gibea, tulyoke tuba'te, [i]tu'gyemu obubi mu Isiraeri. Naye Benyamini nāgāna okuwulira e'dobozi lya baganda bābwe abāna ba Isiraeri. Awo abāna ba Benyamini ne-
14 bava mu bibuga nebakung'anira Egibea, okugenda okutabāla abāna
15 ba Isiraeri. Abāna ba Benyamini nebababala ku lunaku olwo abāva mu bibuga abasaja abāsōwolānga ebitala [k]obukumi bubiri mu kakāga, obuta'sāko abo abātūla mu Gibea, bebābala abasaja abalōnde lusānvu.
16 Mu bantu bano bona mwalimu abasaja abalōnde [l]aba kono lusānvu; buli omu yaīnza okuvumulira amainja noluviri, nātasubwa.
17 Abasaja ba Isiraeri, obuta'sāko Benyamini, bābabala [m]abasaja abasōwolānga ebitala obusirīvu bu-
18 na: abo bona bazira. Abāna ba Isiraeri nebagolokoka, [n]nebayāmbuka Ebeseri, [o]nebabūza Katonda abalagule; nebagamba nti Ani alisoka okutwāmbukira okulwāna nabāna ba Benyamini? Mukama nā-

[b] Balam. 19. 15.
[c] Balam. 19. 24.
[d] Balam. 19. 29.
[e] 1 Sam. 10. 20, 21; 14. 41, 42. Nek. 11. 1. Bik. 1. 26.
[f] Ma. 13. 14. Yos. 22. 13, 16.
[g] Ma. 13. 13.
[i] Ma. 13. 5.
[k] Kubal. 1. 37; 20. 41.
[l] Balam. 3. 15. 1 Byom. 12. 2.
[m] lu. 2. Kubal. 1. 46; 20. 51. 1Sam. 11. 8.
[n] Balam. 18. 31.
[o] Kubal. 27. 21.

19 yogera nti [p]Yuda yalisoka. Abāna
ba Isiraeri nebagolokoka enkya, ne-
20 basisira ku Gibea. Abasaja ba Isi-
raeri nebafuluma okulwāna ne Be-
nyamini; abasaja ba Isiraeri ne-
basimba enyiriri okulwānira nabo
21 Egibea. Awo abāna ba Benyamini
nebava mu Gibea nebame'ga wansi
nebazikiriza ku lunaku olwo aba-
saja obukumi bubiri mwenkumi biri
22 ku Baisiraeri. Awo abantu, abasaja
ba Isiraeri, nebegumya emyoyo,
nebasimba enyiriri nate mu kifo
mwebāli bazisimbi'de ku lunaku
23 olwoluberyeberye. [Era abāna ba
Isiraeri nebalinya nebakābira ama-
ziga mu maso ga Mukama oku-
tūsa akawungēzi; nebabūza Muka-
ma nga bogera nti Nāsembera nate
okulwāna nabāna ba Benyamini
muganda wānge? Mukama nāyo-
gera nti Yāmbuka okulwāna naye.]
24 Awo abāna ba Isiraeri nebasem-
bera okulwāna nabāna ba Benya-
25 mini ku lunaku olwokubiri. Be-
nyamini nāva mu Gibea ku lunaku
olwokubiri okulwāna nabo, neba-
me'ga wansi nebazikiriza nate a-
basaja kakumi mu kanāna ku
Isiraeri; abo bona bāsōwolānga
26 ebitala. Awo abāna ba Isiraeri bo-
na nabantu bona nebalyoka ba-
linya nebatūka Ebeseri, nebakāba
amaziga, nebatūla eyo mu ma-
so ga Mukama, nebasiba ku lu-
naku olwo okutūsa akawungēzi;
nebawayo ebiwebwayo ebyōkebwa
nebiwebwayo olwemirembe mu ma-
27 so ga Mukama. Abāna ba Isiraeri
nebabūza Mukama, [kubanga [r]san-
duko eyendagāno ya Katonda ya-
28 liyo mu naku ezo, ne [s]Finekasi mu-
tabani wa Ereazali mutabani wa
Aloni [t]yaimiriránga mu maso gayo
mu naku ezo] nga bogera nti Nā-
fuluma nate omulūndi ogwokusatu
okulwāna nabāna ba Benyamini
muganda wānge nantiki nālekera
awo? Mukama nāyogera nti Yā-
mbuka; kubanga enkya nāmuga-
29 bula mu mukonogwo. Awo Isiraeri
[u]na'sāwo abatēzi okutēga Gibea
enjui zona.
30 Awo abāna ba Isiraeri nebāmbu-
ka okulwāna nabāna ba Benyamini
ku lunaku olwokusatu, nebasimba
31 enyiriri zābwe ngolulala. Abāna
ba Benyamini nebafuluma okulwā-
na nabantu, nebasendebwasende-
bwa okuva ku kibuga; nebatanula
okukuba noku'ta ku bantu, ngolu-
lala, mu ngūdo, olumu lwe lwāmbu-
ka Ebeseri, nolulala Egibea, (ne)
mu nimiro, abasaja ba Isiraeri nga-
32 satu. Abāna ba Benyamini nebo-
gera nti Bame'ge'dwa mu maso ga-
'fe [v]ngoluberyeberye. Naye abāna
ba Isiraeri nebogera nti Tu'duke,
33 tubasendesende okuva ku kibuga
bagende mu ngūdo. Abasaja ba
Isiraeri bona nebagolokoka nebava
mu kifo kyābwe, nebasimba enyiriri
zābwe mu Baalutamali: nabatēzi
ba Isiraeri nebafubutuka okuva mu
kifo kyābwe, okuva mu Maalegeba.
34 Newaita okulwāna Negibea abasaja
abalōndebwa mu Isiraeri yena ka-
kumi, nebalwāna nyo: naye bali
tebamanyi ngakabi kabali kumpi.
35 Mukama nākuba Benyamini mu
maso ga Isiraeri: abāna ba Isiraeri
ku lunaku olwo nebazikiriza ku
Benyamini abasaja obukumi bubiri
mwenkumi tāno mu kikumi: abo
bona basōwolānga ebitala.
36 Awo abāna ba Benyamini neba-
laba nga bakubi'dwa: kubanga aba-
saja ba Isiraeri bāsegulira Benya-
mini, kubanga bāli besize abatēzi be-
37 bali batēze'za Egibea. Awo [w]abatēzi
nebanguwa nebafubutuka ku Gibea;
abatēzi nebasembera enjui zona,
neba'ta ekibuga kyona nobwōgi
38 bwekitala. Era akabonero abasaja
ba Isiraeri nabatēzi kebali balagā-
nye ke kano, bo okunyōsa ekire
ekinene ekyomu'ka okuva mu ki-
39 buga. Abasaja ba Isiraeri neba-
kyūka mu lutalo, ne Benyamini
nātanula okukuba noku'ta ku ba-
saja ba Isiraeri abasaja ngasatu:
kubanga bāyogera nti Mazima ba-
me'ge'dwa mu maso ga'fe nga mu
40 lutabālo olwoluberyeberye. Naye
ekire bwekyasoka okunyōka okuva
mu kibuga ngempagi yomu'ka, Aba-
benyamini [z]nebatunula enyuma,
era, laba, ekibuga kyona nga ki-
41 nyōka okutūsa mu'gulu. Awo aba-
saja ba Isiraeri nebakyūka, abasaja
ba Benyamini nebawunikirira: ku-
banga balaba ngakabi kabatūseko.
42 Awo nebakuba amabega mu maso
gabasaja ba Isiraeri okugenda mu
'kubo (eri'da mu) 'dūngu; naye olu-
talo nerubagoberera kumpi; nabo
abava mu bibuga nebabazikiriza
43 wakati mubyo. Nebazingiza Aba-
benyamini enjui zona, nebabai'ga-
nya, nebabalinyirira mu bisulo byā-
bwe, okutūsa emitala Wegibea ku
44 lui lwebuvanjuba. Newagwa ku
Benyamini abasaja kakumi mu ka-
nāna; abo bona basaja bazira.
45 Nebakyūka neba'duka mu 'kubo
lye'dūngu okutūka ku 'jinja lya
[a]Limoni: nebafūza abali ba'duse
mu ngūdo abasaja enkumi tāno;
nebabai'ganya okutūka Egidomu,
nebaba'tako abasaja enkumi biri.
46 Bwebatyo bona abāgwa ku lunaku
olwo ku Benyamini bāli abasaja
obukumi bubiri mwenkumi tāno
abasōwolānga ebitala; abo bona
47 basaja bazira. Naye [b]abasaja lu-
kāga nebakyūka neba'dukira mu

[p] Balam. 1. 2.
[r] Yos. 18.1. 1 Sam. 4. 3, 4.
[s] Kubal. 25.7; 31. 6. Yos. 24.33.
[t] Ma. 10. 8; 18. 7.
[u] Yos. 8. 4.
[v] Yos. 8. 5, 6.
[w] Yos.8.19.
[z] Yos. 8. 20.
[a] Yos. 15. 32.
[b] Balam. 21. 13.

'kubo lye'dūngu nebatūka ku 'jinja lya Limoni, nebabēra mu 'jinja lya Limoni okumalayo emyezi ena.
48 Abasaja ba Isiraeri nebakyūka nate okulwāna nabāna ba Benyamini, nebaba'ta nobwōgi bwekitala, ekibuga kyona era nente ne byona byebāsānga: era nebibuga byona byebāsānga nebabyōkya.

21 Era abasaja ba Isiraeri bāli balai'de mu [a]Mizupa nga bogera nti Tewabānga ku'fe alimuwa Benyamini omuwalawe okumuwasa. Abantu neba'ja [b]Ebeseri, nebatūla eyo okutūsa akawungēzi mu maso ga Katonda, nebaimusa amalobozi gābwe, nebakāba nyo amazi-3 ga. Nebogera nti Ai Mukama Katonda wa Isiraeri, kiki ekirēse kino mu Isiraeri, lero ekika kimu oku-4 bula mu Isirneri? Awo olwātuka enkya abantu nebagolokoka mu makya, nebazimba eyo ekyōto, nebawayo ebiwebwayo ebyōkebwa nebi-5 webwayo olwemirembe. Abāna ba Isiraeri nebogera nti Aluwa mu bika byona eby'a Isiraeri [c]atayāmbuka eri ekung'aniro eri Mukama? Kubanga bāli balai'de ekirairo ekikulu kwoyo atayāmbuka eri Mukama Emizupa nga bogera 6 nti Talirema ku'tibwa. Abāna ba Isiraeri nebe'jusa olwa Benyamini muganda wābwe nebogera nti Waliwo ekika kimu lero ekyazikirizi-7 bwa mu Isiraeri. Tulibalabira tutya abakazi abo abasiga'dewo, kubanga twalaira Mukama obutabawānga ku bawala ba'fe oknbawasa?
8 Nebogera nti Kika ki ku bika bya Isiraeri ekitayāmbuka eri Mukama Emizupa? Era, laba, mu [d]Yabesugireadi temwava muntu okugenda mu lusīsira eri ekung'aniro.
9 Kubanga abantu bwebābalibwa, laba, nga tewaliwo kwabo abatūla
10 mu Yabesugireadi. Ekibīna nekitumayo abasaja kakumi mwenkumi biri kwabo abasinga obuzira, nebabalagira nga bogera nti [e]Mugende mu'te nobwōgi bwekitala abatūla mu Yabesugireadi, wamu nabakazi
11 nabāna abato. Na kino kye kigambo kyemunākola; [f]munāzikiririza dala buli musaja na buli muka-
12 zi eyali asuze nomusaja. Nebalaba mwabo abatūla mu Yabesugireadi abawala abato bina, abatamanyānga musaja okusula naye: nebaba-
13 leta mu lusīsira [g]Esiro, ekiri munsi ya Kanani.
Awo ekibīna kyona nebatuma nebogera nabāna ba Benyamini [i]abāli mu 'jinja lya Limoni, nebabalāngi-
14 ra emirembe. Awo Benyamini nākomawo mu biro ebyo; nebabawa abakazi bebāli bawonye'za obutaba'ta ku bakazi Abeyabesugireadi: era naye nebatabamala bwebatyo.
15 Abantu nebe'jusa olwa Benyamini, kubanga Mukama yali awagu'de ekituli mu bika bya Isiraeri.
16 Awo abaka'de bekibīna nebogera nti Tulirabira tutya abakazi abo abasiga'dewo, kubanga abakazi ba-
17 zikirizibwa mu Benyamini? Nebogera nti Kigwāna okubawo obusika eri abo abūwona ku Benyamini, ekika kireme okusāngulibwa mu
18 Isiraeri. Naye tetuinza kubawa ku bawala ba'fe okubawasa: kubanga abāna ba Isiraeri bāli balai'de nga bogera nti Akolimirwe oyo awa
19 Benyamini omukazi okuwasa. Nebogera nti Laba, waliwo embaga ya Mukama buli mwāka mu Siro, ekiri ku lui olwobukika obwa kono Olwebeseri, ku lui olwebuvanjuba olwolugūdo oluva [k]Ebeseri olwāmbuka Esekemu, ne ku lui olwo-
20 bukika obwadyo Olwerebona. Awo nebalagira abāna ba Benyamini nga bogera nti Mugende mut[l]gere mu
21 nsuku zemizabibu; mutunule, era, laba, abawala Abesiro bwebalifuluma [l]okuzina mu mizanyo (gya'fe), nemulyoka muva mu nsuku, mukwate buli muntu mukaziwe ku bawala Abesiro, mugende munsi ya
22 Benyamini. Awo olulituka bakitābwe oba baganda bābwe bwebali'ja okutuwoleza, netubagamba nti Mutubawe lwa kisa: kubanga tetwabanyagira buli muntu mukaziwe mu ntalo: 'sō temwababawa; kakano mwandizi'za omusāngo.
23 Awo abāna ba Benyamini nebakola bwebatyo, nebenyagira abakazi kwabo abāzina, ngomuwendo gwābwe bwegwali; abo bebānyaga: nebegendera neba'dayo mu busika bwābwe, [m]nebazimba ebibuga, ne-
24 batūla omwo. Awo abāna ba Isiraeri nebavayo mu biro ebyo, buli muntu eri ekikakye neri enyumbaye, nebavayo nebegendera buli
25 muntu mu busikābwe. [n]Mu naku ezo nga tewali kabaka mu Isiraeri: buli muntu yakolānga ekyabānga mu masoge ye ekirūngi.

[a] Balam. 20. 1.
[b] Balam. 20. 31.
[c] Balam. 5. 23.
[d] 1 Sam. 11. 1 neb; 31. 11-13. 2 Sam. 2. 4, 5; 21. 12. 1 Byom. 10. 11.
[e] 1 Sam. 11. 7.
[f] Kubal. 21. 17. Ma. 7. 2.
[g] Yos. 18. 1.
[i] Balam. 20. 47.
[k] Balam. 20. 21.
[l] Kuv. 15. 20. Balam. 11. 34. 1 Sam. 18. 6; 21. 11; 29. 5.
[m] Balam. 20. 48.
[n] Balam. 17. 6.

EKITABO
KYA
LUSI.

1 Awo olwātuka mu naku [a]abalamuzi zebūlamuliramu, [b]enjala negwa munsi. Awo omusaja Owebesirekemuyuda nāgenda okutūla munsi ya Moabu, ye ne mukaziwe, 2 ne batabanibe bōmbi. Nerinya lyomusaja lyali Erimereki, nerinya lya mukaziwe Naomi, nerinya lya batabanibe bōmbi Maloni ne Kirioni, [c]Abaefulasi Abebesirekemuyuda. Nebatūka munsi ya Moabu, 3 nebabēra eyo. Awo Erimereki 'ba Naomi nāfa; naye nāsigalawo ne 4 batabanibe bōmbi. Nebawasa ku bakazi ba Moabu; erinya yomu Olupa, nerinya lyowokubiri Lusi: nebamalayo emyāka nga kumi. 5 Awo Maloni ne Kirioni nebafa bōmbi; omukazi nāfirwa abānabe 6 bōmbi ne 'bawe. Awo nālyoka agolokoka ne bakamwānabe, a'deyo ngava munsi ya Moabu: kubanga yali awuli'de ngali munsi ya Moabu Mukama bweya'jira abantube 7 [d]ngabawa e'mere. Nāva mu kifo mweyali, ne bakamwānabe bōmbi wamu naye; nebatambula mu 'kubo oku'dayo munsi ya Yuda. 8 Awo Naomi nāgamba bakamwānabe bōmbi nti Mugende mu'deyo buli omu ku'mwe mu nyumba ya nyina: Mukama abakole ebyekisa, nga 'mwe bwemwakola [e]abāfa era 9 nānge. Mukama abawe okulaba [f]okuwu'mula, buli omu ku'mwe mu nyumba ya 'bawe. Nālyoka abanywegera; nebaimusa e'dobozi 10 lyābwe, nebakāba amaziga. Nebamugamba nti Ne'da; naye tuli'dayo 11 nāwe eri abantubo. Naomi nāgamba nti Mukyūke nate, bāna bānge: kiki ekibagaza okugenda nānge? nkyalina abāna mu lubuto 12 lwānge [g]babere ba'ba'mwe? Mukyūke nate, bāna bānge, mwegendere; kubanga nka'diye mpitiri-'de okuba nomusaja. Bwenāyogera nti Nsūbira, newakuba'de nga mbera nomusaja ekiro kino, era 13 nenzāla abāna abobul'nzi; kale mwandibalindiri'de okukula? kyemuliva muleka okuba nabasaja? ne'da, bāna bānge; kubanga 'nūmwa nyo kulwa'mwe, kubanga omukono gwa Mukama gwafuluma 14 okulwāna nānge. Nebaimusa e'dobozi lyābwe, nebakāba nate amaziga: Olupa nānywegera nyazālawe; naye Lusi neyega'ta naye. 15 Nāyogera nti Laba, mugyawo a'zeyo eri abantube neri katondawe: nāwe 'dayo ogoberere mugyawo. 16 Awo Lusi nāyogera nti Tonegairira kukuleka, noku'dayo obutakugoberera: kubanga gyonogendānga, gyenāgendānga 'nze; era gyonosulānga, gyenāsulānga 'nze: [i]abantubo be banābānga bantu bānge, era Katondawo Katonda wānge: 17 gyolifira, 'nze gyendifira, era gyebaliuzika: [k]Mukama ankole bwatyo era nokusingawo, obanga ekigambo kyona kiritwawukanya 'gwe 18 nānge wabula okufa. Awo [l]bweyalaba ngamaliri'de okugenda naye, 19 nāleka okwogera naye. Awo abo bōmbi nebatambula okutūsa lwebātūka Ebesirekemu. Awo olwātuka bwebāmala okutūka Ebesirekemu, ekibuga kyona nekisasamala kulwābwe, (abakazi) nebogera nti 20 Ono Naomi? Nābagamba nti Temumpita Naomi, naye mumpite Mala: kubanga Omuinza webintu 21 byona yankola ebikawa enyo. Nāva wano nga nji'ju'de, era [m]Mukama ankome'zawo ewa'tu nga sirina kantu: kiki ekibampisa Naomi, kubanga Mukama yategēza ku'nze, era Omuinza webintu byona ya-22 mbonyabonya? Bwatyo Naomi nākomawo, ne Lusi Omumoabu, mukamwānawe, wamu naye, eyakomawo okuva munsi ya Moabu: nebatūka Ebesirekemu nga kyeba'je bakungule sayiri.

2 Era Naomi yalina [a]muganda wa 'bawe, omusaja owamānyi omugaga, owomunyumba ya Erimereki; 2 nerinyalye Boazi. Awo Lusi Omumoabu nāgamba Naomi nti Kang-'ende kakano mu nimiro, [b]'nonde ku birimba bya sayiri nga ngoberera oyo anānkwatirwa ekisa. Nāmugamba nti Genda, mwāna wānge. 3 Nāgenda, na'ja nālonda mu nimiro abakunguzi webaise: era olwātuka nāsānga ekitūndu kyenimiro ekya Boazi, eyali owomukika kya Eri-4 mereki. Era, laba, Boazi nāva Ebesirekemu nāgamba abakunguzi nti Mukama abēre na'mwe. Nebamu'damu nti [c]Mukama akuwe omu-5 kisa. Awo Boazi nāgamba omu'duwe eyali akunguza abakunguzi nti

[a] Balam. 2. 16.
[b] Balam. 6. 4-6.
[c] Lub. 35. 19.
[d] Zab. 132. 15.
[e] Iu. 5. Lus. 2. 20.
[f] Lus. 3. 1.
[g] Lub. 38. 11. Ma. 25. 5.
[i] Lus 2.11, 12.
[k] 1 Sam. 3. 17. 2 Basek. 6. 31.
[l] Bik. 21.14.
[m] Yob. 1. 21.
[a] Lus. 3. 2.
[b] Ma. 24.19.
[c] Zab. 129. 7, 8.

6 Omuwala ono wāni? Omu'du eyali akunguza abakunguzi na'damu nāyogera nti Ono ye muwala Omumoabu eyakomawo ne Naomi oku-
7 va munsi ya Moabu: nāyogera nti 'Nōnde, mbegairi'de, nkung'anye abakunguzi webaise mu binywa: awo na'ja, era asibyawo obwenkya okutūsa kakano, wabula ngainginí-
8 'deko mu nyumba katono. Awo Boazi nālyoka agamba Lusi nti Towulira, mwāna wānge? Togendānga kulōnda mu nimiro endala, 'sō tovānga wano, naye obērānga wano
9 kumpi nabawala bānge. Amasogo gabe ku nimiro, gyebanākungulānga, nāwe obagobererenga: sikūti-'de balenzi obutakukomāngako? era enyōnta bwenekulūmānga, ogendānga awali ensuwa, nonywa kwa-
10 go abalenzi gebasenye. Awo [d] nāvūnama amasoge, nākutama wansi, nāmugamba nti Kiki ekindabi'za ekisa mu masogo, 'gwe okune'kānya 'nze kubanga ndi mu'na'gwā-
11 nga? Boazi na'damu nāmugamba nti Bāmbūlirira dala [e] byona byewakakoze nyazālawo 'balo kasoka afa: era bwewaleka kitāwo ne nyoko nensi gyewazālirwamu, no'ja
12 mu bantu bewali tomanyiko. [f] Mukama akusasulire emirimugyo, era owebwe empēra etebulako Mukama Katonda wa Isiraeri, [g] gweweyuna
13 wansi webiwawātirobye. Awo nāyogera nti [i] Ndabe ekisa mu masogo, mukama wānge; kubanga onsanyusi'za, era kubanga oyoge'de nomuzānawo ebyekisa, [k] newaku ba'de nga siri ngomu ku bazānabo.
14 Awo obu'de bwebwātūka okulya Boazi nāmugamba nti 'Jāngu olye ku 'mere okoze enogayo omwenge omukātufu. Nātūla ku ma'bali gabakunguzi: nebamuwa sayiri ensī-
15 ke, nālya na'kuta nālemwa. Awo bweyagolokoka okulōnda, Boazi nālagira abalenzibe ngayogera nti Alōude ne mu binywa 'sō [l] temu-
16 muvumānga. Era mumutōlereko ne mu miganda, mugireke, alōnde,
17 'sō temumuwunako. Awo nālōnda mu nimiro nāzibya obu'de; nāwūla zeyāli alōnze, neziba nga [m] efa eya
18 sayiri. Nāgyetika, nāingira mu kibuga: nyazālawe nālaba zalōnze: nāleta nāmuwa eyasiga'dewo bwe-
19 yamala oku'kuta. Awo nyazālawe nāmugamba nti Olōnze wa lero? era okoze wa emirimu? awebwe omukisa oyo akwe'kānyi'za. Nātegēza nyazālawe oyo bweyali gwakoze naye, nāyogera nti Omusaja gwenkoze naye lero erinyalye
20 Boazi. Naomi nāgamba mukamwānawe nti [n] Awebwe Mukama omukisa, stanaleka kisakye eri abalamu neri abāfa. Naomi nāmugamba nti Omusaja oyo muganda wa'fe dala, [o] omu ku banunuzi ba'fe.
21 Lusi Omumoabu nāyogera nti Wewawo, ang'ambye nti Onobērānga kumpi nabalenzi bānge, okutūsa lwebalimala ebyokukungula byānge
22 byona. Awo Naomi nāgamba Lusi mukamwānawe nti Kirūngi, mwāna wānge, oitēnga wamu nabazānabe, 'sō baleme okukusing'ana
23 mu nimiro endala yona. Awo nābērānga kumpi nabazāna ba Boazi okulōndānga okutūsa bwebāmala amakungula ga sayiri namakungula geng'ano; nātūla ne nyazālawe.

3 Awo Naomi nyazālawe nāmugamba nti Mwāna wānge, sikunōnyeze [a] kuwu'mula, obe bulūngi?
2 Era kakano Boazi muganda wa'fe taliwo gyewabērānga nabazānabe? Laba, awewa sayiri ekiro kino mu
3 gūliro. Kale nāba [b] osābe amafuta, oyambale ebyambalobyo, oserengete mu gūliro: naye tewetegēza eri [c] musaja oyo okutūsa lwanāmala
4 okulya nokunywa. Awo olunātuka bwanāgalamira, we'kānye ekifo mwanāgalamira, nāwe noingira nobi'kula ebigerebye, nogalamira;
5 naye anākubūlira bwonokola. Nāmugamba nti Byona byoyoge'de
6 nābikola. Nāserengeta mu gūliro, nākola nga byona bwebiba'de nya-
7 zālawe byamulagi'de. Awo Boazi bweyamala okulya nokunywa, omutimagwe nga gusanyuse, nāgenda okugalamira ku ma'bali gentūno yeng'ano: na'ja nagsōba, nābi'kula
8 ku bigerebye, nāgalamira. Awo olwātuka mu 'tūmbi omusaja nātya neyekyūsa: era, laba, omukazi
9 ngagalami'de ku bigerebye. Nāyogera nti Gwāni? Na'damu nti 'Nze Lusi omuzānawo: kale [c] bi'ka ekyambalokyo ku muzānawo; ku-
10 banga oli [d] mununuzi (wānge). Nāyogera nti [e] Owebwe Mukama omukisa, mwāna wānge: olaze ekisa ekisinga obungi enkomerero okukira oluberyeberye, kubanga togobererānga balenzi, oba bāvu oba
11 bagaga. Ne kakano, mwāna wānge, totya; nākukola byona byoyogera: kubanga ekibuga kyona ekyabantu bānge bamanyi ngoli [f] mukazi mwe-
12 gendereza. Era kakano kya mazima nga 'nze mununuziwo: naye [g] waliwo omulala ansinga 'nze olu-
13 ganda. Bēra wano ekiro kino, awo olunātuka enkya bwanākukolera emirimu egyoluganda, kale; akole emirimu egyoluganda; naye bwata'kirize kukukolera mirimu gya luganda, kale 'nze [i] ndikukolera emirimu egyoluganda [k] nga Mukama bwali omulamu: galamira okēse
14 obu'de. [l] Nāgalamira ku bigerebye

[a] Lev. 25. 25.
[b] 2 Sam. 14. 2.
[c] Ex. 16. 8.
[d] Lus. 2 20.
[e] Lus. 2 20.
[f] Nge. 12. 4; 31. 10.
[g] Lus. 4. 1.
[i] Ma. 25. 5. Lus. 4. 5.
[k] Balam. 8. 19. 1 Sam. 14. 39. 2 Sam. 12. 5.
[l] Ju. 8.

[d] 1 Sam. 25. 23, 41.
[e] Lus. 1. 14, 16, 17.
[f] 1 Sam. 24. 12.
[g] Zab. 17. 8; 36. 7; 57. 1; 63. 7.
[i] 1 Sam. 1. 18.
[k] 1 Sam. 25. 41.
[l] Balam. 13. 7.
[m] Kuv. 16. 36.
[n] Lab. 14. 19. Lus. 3. 10. 2 Sam. 2. 5.
[o] Lev. 25.

okukêsa obu'de: nâgolokoka omuntu nga tanâinza kwe'kânya mu'ne. Kubanga yayogera nti Kireme okumanyibwa ngomukazi ono a'ze mu
15 gûliro. Nâyogera nti Leta omunagiro gwoyamba'de, ogukwate; nâgukwata: nâgera (ebigero) mukâga ebya sayiri, nâbimutika: nâgenda
16 mu kibuga. Awo bweyatûka eri nyazâlawe, nâyogera nti Gwâni, mwâna wânge? Nâmubûlira byona
17 omusaja byamukole'de. Nâmugamba nti (Ebigero) bino omukâga ebya sayiri abimpa'de; kubanga ayoge'de nti Togenda eri nyazâ-
18 lawo nga tolina kantu. Nâlyoka agamba nti [m] Tûla ngosirika, mwâna wânge, okutûsa lwolimanya ebigambo gyebiri'kira; kubanga omusaja oyo ta'ja kuwu'mula okutûsa lwanâmalawo ekigambo kino lero.

[m] Zab. 37. 3, 5.

4 Awo Boazi nâyâmbuka eri [a] omulyângo, nâtûla eyo: era, laba, [b] mugandawe oyo Boazi gwayoge-'deko nâitawo; nâmugamba oyo
2 nti Owânge, gundi! kyâma otûle wano. Nâkyâma nâtûla. Nâtwâla abasaja kumi ku baka'de bekibuga nâyogera nti Mutûle wano. Neba-
3 tûla. Nâgamba muganda (womukazi) nti Naomi eyakomawo okuva munsi ya Moabu, atûnda ekibanja ekyali ekya muganda wa'fe Erime-
4 reki: era mba'de ndowôza okukutegêza nga njogera nti [c] Kigulire [d] mu maso gabo abatûla wano, ne mu maso gabaka'de babantu bânge. Bwoyagala okukinunula, kinunule: naye bwotoyagala kukinunula, kale mbûlira 'manye; kubanga tewali anâkinunula wabula'gwe; nânge'nze nku'dirira. Nâyogera nti Ndikinu-
5 nula. Awo Boazi nâyogera nti Bwoligula enimiro mu mukono gwa Naomi, kirikugwânira ne Lusi Omumoabu, mukazi woyo eyafa, oku-
6 kuguza, [e] oku'dizawo obusikâbwe erinya lyoyo eyafa. [f] Muganda (womukazi) oyo nâyogera nti Siinza kukyenunulira 'nze'ka, 'neme okwônôna obusika bwânge 'nze: 'gwe wetwâlire okunununla kwânge okwo: kubanga 'nze siinza kukinununla.
7 Era [g] eno ye yali (empisa) e'da mu Isiraeri eyokununula [h] nokuwanyi-

[a] Lus. 1. 2, 4.

[b] Lu. 5. Ma. 23. 6.

[c] Lev. 25. 25.
[d] Lub. 23. 18.

[e] Ju. 10. Ma. 25. 5. Lus. 3. 13.
[f] Lus. 3.12. 13.

[g] Ma. 25. 7, 9.
[h] Lev. 27. 10. 13.

sa, okunyweza ebigambo byona; omusaja yanânulânga engatoye, nâgiwa mu'ne; nokwo kwabânga
8 mujulirwa mu Isiraeri. Awo muganda (womukazi) oyo nâyogera nti Kyegulire. Nânânula engatoye.
9 Boazi nâgamba abaka'de nabantu bona nti Muli bajulirwa lero, nga nguze byona ebyâli ebya Erimereki, ne byona ebyâli ebya [k] Kirioni
10 nebya Maloni, mu mukono gwa Naomi. Era Lusi Omumoabu mukazi wa Maloni 'muguze okuba mukazi wânge, [l] oku'dizawo obusikâbwe erinya lyoyo eyafa, erinya lyoyo eyafa lireme okuzikirira mu bagandabe ne mu mulyângo gwekifokye: 'mwe muli bajulirwa lero.
11 Awo abantu bona abâli mu mulyângo nabaka'de nebogera nti 'Fe tuli bajulirwa. Mukama afananye omukazi a'ze mu nyumbayo nga Lakeri ne Lea, abâzimba bômbi enyumba ya Isiraeri: nâwe okole
12 ebisâna mu [m] Efulasa, oyâtikirire mu Besirekemu: nenyumbayo ebere ngenyumba ya Perezi, [n] Tamali gweyazâlira Yuda, [o] olweza'de Mukama lyalikuwera mu mukazi
13 ono omuvubuka. Awo Boazi [p] nâtwâla Lusi, naye nâmufumbirwa; nâingira gyali, [r] Mukama nâmuwa olubuto, nâzâla omwâna wa bulenzi.
14 [s] Abakazi nebagamba Naomi nti Mukama yebazibwe, atakulese lero nga tolina mununuziwo, era erinyalye lyâtikirire mu Isiraeri.
15 Era alibera gyoli akomyawo obulamu era alisa obuka'debwo: kubanga mukamwânawo akwagala, [t] akusanyusa okusinga abâna abobulenzi omusânvu, yamuza'de.
16 Awo Naomi nâtwâla omwâna, nâmwâmbatira mu kifubakye, nâba
17 omuleziwe. [u] Abakazi balirânwabe nebamutûma erinya nga bogera nti Naomi azâli'dwa omwâna wâ bulenzi; nebamutûma erinya Obedi: oyo ye kitâwe wa Yese, kitâwe wa Daudi.
18 Era kuno kwe kuzâla kwa Perezi: [w] Perezi yazâla Kezuloni;
19 Kezuloni nâzâla Lamu; Lamu nâ-
20 zâla Aminadabu; Aminadabu nâzâla Nasoni; Nasoni nâzâla Salu-
21 moni; Salumoni nâzâla Boazi; Bo-
22 azi nâzâla Obedi; Obedi nâzâla Yese; Yese nâzâla Daudi.

[k] Lus. 1. 2, 4.

[l] Lu. 5. Ma. 23. 6.

[m] Lub. 33. 19.
[n] Lub. 38. 29. Mat. 1. 3.
[o] 1 Sam. 2. 20.
[p] Lus. 3. 11.
[r] Lub. 33. 5.
[s] Luk. 1. 58.

[t] 1 Sam. 1. 8

[u] Luk. 1. 59.

[w] 1 Byom. 2. 4-15. Mat. 1. 3-6.

EKITABO KYA
SAMUWIRI

EKYOLUBERYEBERYE.

1 Awo wāliwo omusaja Oweramasai-
muzofimu, ekyomunsi eyensozi eya
Efulaimu, erinyalye [a] Erukana, mu-
tabani wa Yerokamu, mutabani wa
Eriku, mutabani wa Toku, mutaba-
2 ni wa Zufu, Omwefulaimu: era ya-
lina abakazi babiri; omu erinyalye
nga ye Kana, nomulala erinyalye
nga ye Peni'na: era Peni'na yalina
abāna, naye [b] Kana teyalina bāna.
3 Awo omusaja oyo yavānga mu
kyālokye [c] buli mwāka nālinya
[d] okusinza nokuwerayo mu [e] Siro
sadaka eri Mukama owe'gye. Ne
batabani ba Eri bōmbi, Kofuni ne
Finekasi, bakabona eri Mukama,
4 bāli eyo. Awo olunaku bwerwātū-
ka Erukana kweyawerayo sadaka,
[f] nāwa emigabo Peni'na mukaziwe
5 ne batabanibe ne bawalabe: naye
nāwa Kana emigabo ebiri: kubanga
yamwagala Kana, naye Mukama
6 yali a'gali'de olubutolwe. Mugya-
we nāmusunguwaza nyo [g] okumwe-
ralikiriza, kubanga Mukama yali
7 a'gali'de olubutolwe. Awo (musa-
jawe) bweyakolānga bwatyo buli
mwāka, ye bweyalinyānga okugenda
mu nyumba ya Mukama, nāmusu-
nguwaza bwatyo; kyeyava akāba
8 amaziga nāgāna okulya. Awo Eru-
kana mussajawe nāmugamba nti
Kana, okābira ki? kiki ekikulobera
okulya? nomutimagwo kiki ekigwe-
ralikiriza? 'nze [i] sisinga bāna kumi
9 gyoli obulūngi? Awo Kana nāgo-
lokoka nga bamaze okulya mu Siro,
era nga bamaze okunywa. Awo
Eri kabona yali ngatu'de ku ntebe-
ye awāli omufubēto ogwomuyekalu
10 ya Mukama. Nomwoyogwe gwali
nga gumulūma, nāsaba Mukama,
11 nākāba nyo amaziga. [k] Neyeyama
obweyamo nāyogera nti Ai Mukama
owe'gye, bwoliba ngotunuli'de ena-
ku muzānawo zalabye, nonji'jukira
noterabira muzānawo, nāye nowa
muzānawo omwāna owobulenzi, a-
wo ndimuwa Mukama enaku zona
ezobulamubwe, [l] 'sō nakamwāno te-
12 kaliita ku mutwegwe. Awo olwā-
tuka, bweyeyongera okusaba mu
maso ga Mukama, Eri neye'kānya
13 akamwāke. Era Kana yayogera
mu mwoyogwe; emimwagye gye
gyatōbera, naye e'dobozirye terya-
wulikika: Eri kyeyava alowōza
14 ngatami'de. Eri nāmugamba nti
Olitūsa wa okutamirānga? we-
15 'gyeko omwengegwo. Kana na-
'damu nāyogera nti Ne'da, muka-
ma wānge, 'nze ndi mukazi alina
omwoyo ogunakuwa'de: sinywe'de
mwenge newakuba'de ekitamīza,
naye nfūse (ebiri mu) meme yānge
16 mu maso ga Mukama. Toita mu-
zānawo muwala wa Beriali: kuba-
nga mu kwemulugunya kwānge
oku'sukiri'de ne mukunyīga kwānge
mwenyimye okwogera okutūsa ka-
17 kano. Awo Eri na'damu nāyogera
nti Genda mirembe; era [m] Katonda
wa Isiraeri akuweebyo byomusabye.
18 Nāyogera nti Muzānawo alabe ekisa
mu masogo. Awo omukazi neyege-
ndera nālya, amasoge negatatokote-
19 rera lwa kubiri. Awo nebagoloko-
ka enkya mu makya, nebasinza mu
maso ga Mukama neba'dayo, ne-
batūka mu nyumba yābwe mu
Lama: Erukana nāmanya Kana
mukaziwe; Mukama nāmu'jukira.
20 Awo olwātuka ebiro bwebyatūka
Kana nāba olubuto nāzāla omwāna
wa bulenzi; nāmutūma erinyalye
Samuwiri, nti Kubanga namusaba
21 eri Mukama. Omusaja Erukana
nenyumbaye yona nebalinya oku-
wayo sadaka eya buli mwāka eri
22 Mukama nobweyamobwe. Naye
Kana nātalinya; kubanga nāgamba
'bawe nti (Si'ja kulinyayo) okutūsa
omwāna lwaliva ku mabēre, nendyo
ka 'mutwāla alabike mu maso ga Mu-
kama, abērēnga eyo [n] enaku zona.
23 Erukana 'bawe nāmugamba nti Ko-
la nga bwosīma; bēra awo okutūsa
lwolimala okumu'gya ku mabēre;
kyo'ka Mukama anyweze ekiga-
mbokye. Awo omukazi nābēra a-
wo nāyōnsa omwāna okutūsa lwe-
24 yamu'gya ku mabēre. Awo bweya-
mala okumu'gya ku mabēre, nāmu-
twāla nāgenda naye nālinya, ngali-
na ente satu, ne efa emu eyobu'ta,
neki'ta ekyomwenge, nāmutwāla
mu nyumba ya Mukama mu Siro:
25 era omwāna yali muto. Neba'ta
26 ente nebaletera Eri omwāna. Nā-
mugamba nti Ai mukama wānge,
nga bwoli omulamu, mukama wā-
nge, 'nze ndi mukazi oyo eyaīmirira
woli wano, nga nsaba Mukama.
27 Omwāna ono gwenasaba; era Mu-
kama yampa ebyo byenamusaba;
28 nānge kyenvu'de 'muwayo eri Mu-

[a] 1 Byom. 6. 22.
[b] Balam. 13. 2. Luk. 1. 7.
[c] Kuv. 23. 4. Luk. 2. 41.
[d] Ma. 12. 5 neb.
[e] Yos. 18. 1.
[f] Ma. 12. 17 neb; 14. 11.
[g] Yob. 24. 21.
[i] Lua. 4. 15.
[k] Balam. 11. 30.
[l] Balam. 13. 5.
[m] Zab. 20. 4, 5.
[n] nyi. 11, 28.

kama; ngakyali mulamu aweredwayo eri Mukama. Ye nāsinziza Mukama eyo.

2 KANA nāsaba nāyogera nti
[a] Omutima gwänge gujaguliza Mukama,
E'jembe lyänge ligulumizibwa mu Mukama:
Akamwā känge kagaziye ku balabe bänge;
[b] Kubanga [b] nsanyukira obulokozibwo.
2 Tewali mutukuvu nga Mukama;
[c] Kubanga [c] tewali mulala wabula 'gwe:
[d] 'Sō tewali [d] lwazi oluli ng'anga Katonda wa'fe.
3 Temwogerānga nate bya kye'jo kingi ekyenkani'de awo;
Ebyamalala tebivānga mu kamwā ka'mwe:
Kubanga Mukama Katonda wa kumanya,
Noyo yāpima ebikolwa.
4 Emitego egyabazira gimenyese.
Nabo abesitalānga besibye amānyi.
5 Aba'kutānga bapakasi'za olwe'mere;
Nabo abālūmwānga enjala bakomye:
[e] Wewawo, [e] omugumba aza'de musānvu;
[f] Noyo alina abāna abangi ayōngobera.
6 [g] Mukama a'ta nālamya:
Aserengesa mu magōmbe nālinyisa okuvayo.
7 Mukama [i] ayavuwaza era agagawaza:
A'sā wansi, era yāgulumiza.
8 [k] Aimusa abāvu okuba'gya mu nfūfu,
Asitula abetāga okuba'gya mu lubungo,
Okubatūza awamu nabalāngira,
Basikire entebe eyekitibwa:
[l] Kubanga [l] empagi zensi za Mukaana,
Era yateka ebintu byona okwo.
9 [m] Alikūma ebigere byabatukuvube,
Naye ababi balisirisibwa mu kizikiza;
Kubanga tewaliba muntu alisinga olwamānyi.
10 Abawakana ne Mukama [n] balimenyekamenyeka;
Alibwātuka kubo ngaima mu 'gulu:
[o] Mukama alisala omusāngo gwenkomerero zensi;
Era alimuwa kabakawe amānyi,
Nāgulumiza e'jembe lyoyo gweyafukako amafuta.
11 Awo Erukana nāgenda Erama [p] mu nyumbaye. Omwāna nāwereza Mukama mu maso ga Eri kabona.
12 Awo batabani ba Eri bāli [p] bāna ba Beriali; tebāmanya Mukama.
13 Nempisa bakabona gyebāisānga eri abantu yali bweti; omuntu yena bweyawāngayo sadaka, omu'du wa kabona na'ja, nga bakyafumba enyama, ngalina e'kato eryamanyo
14 asatu mu ngaloze; nākisoya mu nsaka oba binika oba ntamu oba sufuliya; [r] byona e'kato byeryaletānga kabona nābitwālānga neryo. Bwebatyo bwebākolerānga mu Siro
15 Abaisiraeri bona aba'jāngayo. Wewawo, nga tebanaba [s] kwōkya masavu, omu'du wa kabona na'jānga, nāgamba omusaja eyali awayo sadaka nti Mpa enyama okwōkera kabona; kubanga tayagala omuwe enyama enfumbe wabula embisi.
16 Nomusaja bweyamugambānga nti Tebaleme kwōkya masavu mangwāgo, nolyoka otwāla ngememeyo bweyagala; awo nāyogerānga nti Ne'da, naye onogimpa kakano: era bwonogāna, nāgitwāla lwa mānyi.
17 Ekibi ekyabalenzi abo nekiba kinene nyo mu maso ga Mukama: kubanga abantu [t] nebatamwa ekiwebwayo eri Mukama.
18 Naye Samuwiri nāwererezānga mu maso ga Mukama, nga mwāna muto, nga [u] yesibye ekānsu eya ba-
19 futa. Era nyina nāmutungirānga akanagiro nākamuleterānga buli mwāka, bweyalinyānga awamu ne 'ba okuwayo sadaka eya buli mwā-
20 ka. Eri [w] nāmusabira omukisa Erukana ne mukaziwe, nāyogera nti Mukama akuwe eza'de mu mukazi ono olwekyo kyeyayazika Mukama.
21 Neba'dayo ewābwe e'ka. Awo Mukama [x] na'jira Kana nāba olubuto nāzāla abāna abobulenzi basatu nabobuwala babiri. Omwāna Samuwiri nākulira mu maso ga Mukama.
22 Awo Eri yali aka 'diye nyo; nāwulira byona batabanibe byebākolānga Abaisiraeri bona era bwebāsulānga nabakazi abawererezānga ku mulyāngo gwewema eyokusisi-
23 nkanirāngamu. Nābagamba nti Kiki ekibakoza ebifanana bwebityo? kubanga abantu bano bona bambū-
24 lira ebikolwa bya'mwe ebibi. Ne'da, bāna bānge; kubanga byempulira si birūngi na katono: mwōnō-
25 nyesa e'gwānga lya Mukama. Omuntu bwasobya ku mu'ne, Katonda alimusalira omusāngo: naye omuntu bwasobya ku Mukama, alimwegairirira āni? Naye nebatawulira 'dobozi lya kitābwe, kubanga Mukama yali ayagala okuba'ta.
26 Omwāna Samuwiri neyeyongera okukula, nāba [z] muganzi wa Katonda era na bantu.
27 Awo [a] newa'ja omusaja wa Ka-

[a] Luk. 1. 46 neb.
[b] Zab. 9. 14; 13. 5.
[c] Ma. 4. 35.
[d] Ma. 32. 31.
[e] Zab. 113. 9. Is. 54. 1.
[f] Yer. 15. 9.
[g] Ma. 32. 39.
[i] Zab. 75. 7.
[k] Zab. 113. 7 neb.
[l] Kuv. 21. 6; 22. 8, 9.
[m] Zab. 121. 3.
[n] Zab. 2. 9.
[o] Zab. 96. 10, 13; 98, 9.
[p] Ma. 13. 13. 1 Sam. 1. 3.
[r] Lev. 7. 30-34. Ma. 18. 3.
[s] Lev. 3. 3, 4, 5, 16; 7. 23, 25, 31.
[t] Mala. 2. 8.
[u] Kuv. 23. 4.
[w] Kubal. 6. 23.
[x] Lab. 21. 1.
[z] Nge. 3. 4. Luk. 2. 52. Bik. 24. 16.
[a] 1 Basek. 11. 1.

tonda eri Eri, nämugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Nebi-'kulira ekika kya kitäwo, bwebäli mu Misiri (nga basibi'dwa) mu
[b] Kuv. 28. 1–4. 28 nyumba ya Falao? Era [b] namu-'gya mu bika byona eby'a Isiraeri ne'mulönda okuba kabona wänge, nokulinyänga ku kyöto kyänge, o-kwotezänga obubäne, [c] okwambalä-nga ekänzu mu maso gänge? [d] nempa ekika kya kitäwo ebiwebwayo byo-na ebyabäna ba Isiraeri ebikolebwa
[c] 1 Sam. 14. 3. [d] Lev. 10. 14 neb. Kubal. 18. 8 neb. 29 nomuliro? Lwaki 'mwe okusämbira sadaka yänge nekiwebwayo gye-ndi, byenalagira mu nyumba (yä-nge), no'sämu ekitibwa batabanibo okukira 'nze, 'mwe okwesavuwaza nebisinga obulüngi mwebyo byona Isiraeri abantu bänge byebawayo?
[e] Kuv. 27. 21. 30 Mukama, Katonda wa Isiraeri, kya-va ayogera nti [e] Okwogera nayogera ngekikakyo nekika kya kitäwo ki-nätambuliränga mu maso gänge enaku zona: naye kakano Mukama ayogera nti Ki'dire eri; kubanga abo abanzi'sämu ekitibwa bena'sä-ngamu ekitibwa, nabo aba'nyoma
[f] 1 Sam. 4. 11, 18, 20; 22. 18. [g] Basek. 2. 27. 31 tebabaitengamu ka buutu. Laba, [f] enaku zi'ja, lwendisalako omuko-nogwo nomnkono gwenyumba ya kitäwo, waleme okuba omuka'de 32 mu nyumbayo. Era olitunulira enyumba (yänge) ngebonyabonye-zebwa mu birüngi byona (Katonda) byaliwa Isiraeri: 'sö tewabenga muka'de mu nyumbayo enaku zona.
33 Nomusajawo gwesizikirizänga oku-mu'gya ku kyöto kyänge (anäbä-nga) wa kumalawo amasogo noku-nakuwaza omwoyogwo: neza'de lyona erenyumbayo banäfänga nga
34 kyeba'je bavubuke. Era kano ke kaliba akabonero gyoli akalitüka ku batabanibo bömbi, Kofuni ne Finekasi; bömbi balifa'ku lunaku
[g] 1 Basek. 2. 35. 35 lumu. [g] Nänge ndyeimusiza kabo-na omwesigwa anäkolänga ngebyo bwebiri ebiri mu mutima gwänge ne mu meme yänge: era [h] ndimuzi-mbira enyumba eyenkala'kalira; e-ra anätambuliränga enaku zona mu maso goyo gwendifukako amafuta.
[i] 1 Sam. 28. 28. 2 Sam. 7. 11 neb. 1 Basek. 11. 38. 36 Awo olulituka, buli alisigala mu nyumbayo ali'ja nämuvünamira o-lwekitündu kyefeza nomugäti gu-mu, näyogera nti Mpa obumu ku bwämi bwa bakabona, nkwegairi'de, ndyoke ndye ku ka'mere.

3 Awo omwäna Samuwiri näwererezänga Mukama mu maso ga Eri. [a] Nekigambo kya Mukama kyali kya muwendo mungi mu naku ezo; tewäbängawo kwolesebwa kwa lwä-
[a] Zab. 74. 9. Am. 8. 11. 2 tu. Awo olwätuka mu biro ebyo. Eri ngagalami'de mu kifokye, [na-masoge gäli gatanu'de okunimbäla
[b] Kuv. 27. 20, 21. Lev. 24. 2, 3. 3 nätaïnza kulaba,] [b] netabaza ya Ka-tonda nga tenazikira, ne Samuwiri ngagalami'de okwebaka mu yekalu ya Mukama omwali sanduko ya Ka-
4 tonda; awo Mukama näita Samu-wiri: näyogera nti 'Nze 'nzuno.
5 Na'dukana mbiro na'ja eri Eri nä-yogera nti 'Nze 'nzuno; kubanga ompise. Näyogera nti Sikuise; ga-lamira nate. Nägenda, nägalamira.
6 Mukama nämuita nate olwokubiri nti Samuwiri. Samuwiri nägoloko-ka nägenda eri Eri näyogera nti 'Nze 'nzuno; kubanga ompise. Na'da-mu nti Sikuise, mwäna wänge; ga-
7 lamira nate. Era Samuwiri yali tanamanya Mukama, 'sö nekiga-mbo kya Mukama kyali tekinamu-
8 bi'kulirwa. Mukama näita Samu-wiri nate omulündi ogwokusatu. Nägolokoka nägenda eri Eri näyo-gera nti 'Nze 'nzuno; kubanga o-mpise. Awo Eri nätegëra nga Mu-
9 kama yaise omwäna. Eri kyeyava agamba Samuwiri nti Genda ogala-mire: awo olunätuka, bwanäba ngakuise, noyogera nti Yogera, Mu-kama wänge; kubanga omu'duwo awulira. Awo Samuwiri nägenda
10 nägalamira mu kifokye. Mukama na'ja näimirira näita ngolulala nti Samuwiri, Samuwiri. Awo Samu-wiri näyogera nti Yogera; kubanga
11 omu'duwo awulira. Mukama nä-gamba Samuwiri nti Laba, ndikola ekigambo mu Isiraeri ekiryämiriza
[c] 2 Basek. 21. 12. Yer. 19. 3. [d] 1 Sam. 2. 27-36. [c] amatu gömbi aga buli muntu aliki-
12 wulira. Ku lunaku olwo nditükirira ku Eri byona [d] byenakayogera ku nyumbaye, okuva ku luberyeberye
13 okutüsa ku nkomerero. Kubanga namugamba nga [e] ndisalira enyu-mbaye omusango ogwenaku zona, olwobutali butükirivu bweyamanya, kubanga batabanibe beretako eki-
14 kolimo, ye [f] nätabaziiza. Kyenvu-'de ndairira enyumba ya Eri [g] ngo-butali butükirivu obwenyumba ya Eri tebugenda kulongösebwa na sa-daka newakuba'de ebiwebwayo e-
15 naku zona. Samuwiri nägalamira näkësa obu'de, nälyoka a'gulawo enzi'gi zenyumba ya Mukama. Sa-muwiri nätya okubülira Eri byeya-
16 yolesebwa. Awo Eri näita Samu-wiri näyogera nti Samuwiri, mwä-na wänge. Näyogera nti 'Nze 'nzu-
17 no. Näyogera nti Kigambo ki Mu-kama kyakugambye? nkwegairi'de, tokinkisa: Katonda akukole bwatyo nokukirawo, bwononkisa ekigambo kyona kwebyo byona byakugambye.
18 Awo Samuwiri nämubülira buli ki-gambo nätamukisa kigambo kyona. Näyogera nti [i] Ye Mukama: akole
19 nga bwasïma. Samuwiri näkula, [k] Mukama näba naye, nätaganya bigambobye kugwa wansi na kimu.
20 Abaisiraeri bona okuva [l] eri Dani
[e] Yob. 1. 21; 2. 10. Zab. 39. 9. Is. 39. 8. [f] Luk. 39. 2. Yos. 6. 27. [g] 2 Sam. 3. 10.

okutūka Ebeeruseba nebamanya nga Samuwiri [m]ateke'dwawo okuba na'bi wa Mukama. Mukama nālabikira nate mu Siro: kubanga Mukama yebi'kulira Samuwiri mu [n] Siro nekigambo kya Mukama.

4 Ekigambo kya Samuwiri neki'jira Isiraeri yena.

Awo Abaisiraeri nebatabāla okulwāna Nabafirisuti nebasīsira ku 'bali lya [o] Ebenezeri: Abafirisuti nebasisira mu Afeki. Abafirisuti nebasimba enyiriri okulwāna Nabaisiraeri: awo bwebātūkaganako-Isiraeri nākubibwa mu maso Gabafirisuti: neba'tira awo ku'gye lyābwe abasaja ngenkumi nya. Awo abantu bwebātūka mu lusīsira, abaka-'de ba Isiraeri nebogera nti Mukama atukubi'de ki lero mu maso Gabafirisuti? Tukime sanduko eyendagāno ya Mukama nga tugi'gya mu Siro netugireta wetuli, etūke mu'fe etulokole mu mukono gwabalabe ba'fe. Awo abantu nebatuma Esiro, neba'gyayo sanduko eyendagāno ya Mukama owe'gye, [p] atūla ku bakerubi: ne batabani ba Eri bōmbi Kofuni ne Finekasi bāli eyo awali sanduko eyendagāno ya Katonda.

5 Awo sanduko eyendagāno ya Mukama bweyatūka mu lusisira, Abaisiraeri bona nebogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene nokuwūma ensi ne-
6 wūmira dala. Awo Abafirisuti bwebāwulira e'dobozi eryokwogerera wa'gulu, nebogera nti 'Edobozi eryo lyebogerera wa'gulu enyo mu lusīsira Lwabaebulaniya amakulu galyo ki? Nebategēra nga sanduko ya Mukama etūse mu lusisira.
7 Awo Abafirisuti nebatya kubanga bayogera nti Katonda atūse mu lusisira. Nebogera nti Zitusānze! kubanga obwe'da tewabāngawo ki-
8 gambo ekifanana bwekityo. Zitusānze! āni alitulokola mu mukono gwa bakatonda abo abamānyi? be bakatonda abo abābonyezabonyeza Abamisiri mu 'dūngu nebibonobono
9 ebitali bimu. [q] Mu'demu amānyi, mwerage obusaja, 'mwe Abafirisuti, muleme okuba aba'du Babaebulaniya, [r] nga bo bwebābānga aba-'mwe: mwerage obusaja, mulwāne.
10 Awo Abafirisuti nebalwāna, [s] Isiraeri nākubibwa, neba'dukira buli muntu mu wemaye: newaba olu'ta lunene nyo; kubanga ku Baisiraeri nekugwa abasaja abatambula nebigere obukumi busatu.
11 Sanduko ya Mukama nenyagibwa; [t] batabani ba Eri bōmbi Kofuni ne
12 Finekasi neba'tibwa. Omusaja wa Benyamini nāva mu'gye na'duka nātūka Esiro ku lunaku olwo, [u] engoyeze nga ziyulise [v] ne'taka nga
13 liri ku mutwegwe. Awo bweya'ja, laba, Eri ngatu'de ku ntebeye ku ma'bali ge'kubo ngatunulira: kubanga omutimagwe negukankanira sanduko ya Katonda. Awo omusaja bweyatūka mu kibuga nākibūlira, ekibuga kyona nekyogerera wa'gu-
14 lu. Awo Eri bweyawulira e'dobozi eryokwogerera wa'gulu, nāyogera nti E'dobozi eryoluyogāno luno amakulu galyo ki? Omusaja nāya-
15 nguwa na'ja nābūlira Eri. Era Eri yali nga yakamaze emyāka kyenda mu munāna; namasoge gāli gaimba-
16 'de nātaīnza kulaba. Omusaja nāgamba Eri nti 'Nze 'nzuyo eyavu-'de mu'gye, nenziruka lero okuva mu'gye. Nāyogera nti Byali bitya,
17 mwāna wānge? Awo oyo eyaleta ebigambo na'damu nāyogera nti Abaisiraeri ba'duse mu maso Gabafirisuti, era waba'dewo olu'ta olunene mu bantu, era ne batabanibo bōmbi Kofuni ne Finekasi bafu'de, ne sanduko ya Katonda enyagi'dwa.
18 Awo olwātuka bweyayogera ku sanduko ya Katonda, nāgwa bugazi okuva ku ntebeye ku ma'bali gomulyāngo, obulagobwe nebukutukako nāfa: kubanga yali muka'de nobuzito muzito. Era yali alamu-
19 li'de Isiraeri emyāka ana. Awo mukamwānawe, mukazi wa Finekasi, yali lubuto ngalitera okuzāla: awo bweyawulira ebigambo nga sanduko ya Katonda enyagi'dwa, era nga sezālawe ne 'bawe bafu'de, nākutama nāzāla: kubanga obulūmi-
20 bwe bwamutūkako. Awo nganatera okufa abakazi abāimirira wali nebamugamba nti Totya; kubanga oza'de omwāna wa bulenzi. Naye nāta'damu 'sō teya'sāyo mwoyo.
21 Nātūma omwāna Ikabodi ngayogera nti [w] Ekitībwa kivu'de ku Isiraeri: kubanga sanduko ya Katonda enyagi'dwa, ne kulwa sezālawe ne
22 'bawe. Nāyogera nti Ekitibwa kivu'de ku Isiraeri; kubanga sanduko ya Katonda enyagi'dwa.

5 Awo Abafirisunti bāli banyaze sanduko ya Katonda, nebagi'gya [a] Ebenezeri nebagitwāla [b] Eyasu-
2 dodi. Abafirisuti neba'dira sanduko ya Katonda nebagireta mu sabo ya [c] Dagoni nebagiteka ku ma'bali
3 ga Dagoni. Abasudodi bwebāgolokoka enkya mu makya, laba, Dagoni ngagu'de amasoge nga wansi mu maso ga sanduko ya Mukama. Neba'dira Dagoni nebamu'za nate
4 mu kifokye. Awo bwebāgolokoka olwokubiri enkya mu makya, laba, Dagoni ngagu'de amasoge nga wansi mu maso ga sanduko ya Mukama; [d] nomutwe gwa Dagoni nebibatu byōmbi ebyemikonogye nga bitemе-'dwako nga bigalami'de mu mulyā-

[m] 1 Sam. 2. 35.
[n] Yos. 18. 1.
[o] 1 Sam. 5. 1; 7. 12.
[p] Kuv. 25. 22. Zab. 99. 1.
[q] 2 Sam. 10. 12. 1 Kol. 16. 13.
[r] Balam. 13. 1.
[s] Zab. 78. 60-64.
[t] 1 Sam. 2. 34.
[u] 2 Sam. 1. 2
[v] Yos. 7. 6.
[w] Zab. 26. 8.
[a] 1 Sam. 4. 1; 7. 12.
[b] Yos. 15. 46, 47. 2 Byom. 26. 6. Bik. 8. 40.
[c] Balam. 16. 23.
[d] Yer. 50. 2. Ez. 6. 4, 6. Mi. 1. 7.

ngo; (ekiwududu kya) Dagoni kye
5 kyamusigalirawo kyo'ka. Bakabona ba Dagoni kyebava balema okulinya ku mulyango gwa Dagoni mu Asudodi na buli kati, newakuba'de omuntu yena aingira mu nyumba ya Dagoni.
6 Naye omukono gwa Mukama negubazitowerera Abasudodi, [c] nābazikiriza, nābalwāza [f] ebizimba, Asu-
7 dodi era nensalo zakyo. Awo Abasudodi bwebālaba nga kyali bwekityo, nebogera nti Sanduko ya Katonda wa Isiraeri teribēra na-'fe: kubanga omukonogwe gutulūma ne Dagoni katonda wa'fe. Awo
8 nebatuma nebakung'anya gyebali [g] abāmi bona Ababafirisuti nebogera nti Tunākola tutya sanduko ya Katonda wa Isiraeri? Neba'damu nti Sanduko ya Katonda wa Isiraeri
9 etambuzibwe okutūsa [i] Egasi. Nebatambuza sanduko ya Katonda wa Isiraeri. Awo olwātuka, bwebāmala okugitambuza, omukono gwa Mukama negulwāna nekibuga negubakeng'ēntereza nyo nyini: nālwāza abomukibuga, abato nabakulu, ebizimba nebifūtūka kubo.
10 Awo nebawereza sanduko ya Katonda okugenda [k] Ekuloni. Awo olwātuka, sanduko ya Katonda bweyatūka Ekuloni, Abaekuloni nebogerera wa'gulu nga bogera nti Batambuzi'za sanduko ya Katonda wa Isiraeri nebagitūsa gyetuli, okutu-
11 'ta nabantu ba'fe. Awo nebatuma nebakung'anya abāmi bona Ababafirisuti nebogera nti Musindike sanduko ya Katonda wa Isiraeri, e'deyo mu kifo kyayo, ereme okutu'ta nabantu ba'fe: kubanga okukeng'ēnterera okwokufa kwabuna ekibuga kyona; omukono gwa Ka-
12 tonda gwazitowa nyo eyo. Nabo abatafa nebalwāla ebizimba: okukāba kwekibuga nekulinya mu 'gulu.

6 Awo sanduko ya Mukama yamala emyezi musānvu ngeri munsi
2 Eyabafirisuti. Awo Abafirisuti nebaita bakabona [a] nabafumu, nga bogera nti Tunākola tutya sanduko ya Mukama? tutegēze bwetuba tugiwereza okugenda mu kifo kyayo.
3 Nebogera nti Bwemunāsindika sanduko ya Katonda okugenda, temugisindika [b] njerēre; naye temulema kumuwereza [c] ekiwebwayo olwomusāngo: nemulyoka muwona, era kiritegērwa 'mwe ekirobera
4 obutaba'gyako mukonogwe. Awo nebogera nti Ekiwebwayo olwomusāngo kyetulimuwereza kiriba ki? Nebogera nti Ebizimba ebya
5 zābu bitāno [d] nemisonso egya zābu etāno, [e] ngabāmi Babafirisuti bwebenkana omuwendo: kubanga ekibonobono ekinnu kyali ku'mwe
5 'nwena ne ku bāmi ba'mwe. Kyemunāva mwekolera ebifananyi byebizimba bya'mwe nebifananyi byemisonso gya'mwe egyōnōna ensi; era muliwa ekitibwa Katonda wa Isiraeri: mpo'zi ali'gya omukonogwe ku'mwe ne ku bakatonda ba-
6 'mwe ne kunsi ya'mwe. Kale mukakanyaliza ki emitima gya'mwe, [f] nga Abamisiri ne Falao bwebākakanyaza emitima gyābwe? bweyamala okukola mubo ebyekitalo, teba'kiriza bantu kugenda nebege-
7 ndera? Kale 'no kakano mu'dire [g] egāli empya mugyetekeretekere, nente biri eziramulwa, ezitatekebwāngako kikoligo, musibe ente ku gāli, muzi'gyeko enyana zazo mu-
8 zi'ze e'ka: mu'dire sanduko ya Mukama, mugiteke ku gāli; muteke ebintu ebya zābu, byemumuwereza okuba ekiwebwayo olwomusāngo, mu bweta ku ma'bali
9 gayo; mugisindike egende. Awo mutegēre, bweryāmbukira mu 'kubo eryensalo yayo okugenda [i] Ebesusemesi, awo nga ye yatukoze ekibi kino ekinene: naye bwekitaliba bwekityo, awo tulitegēra ngomukonogwe sigwe gwatukuba; kya-
10 tugwira bugwizi. Abasaja nebakola bwebatyo; neba'dira ente biri eziramulwa, nebazisiba ku gāli, ne-
11 basiba enyana zazo e'ka: nebateka sanduko ya Mukama ku gāli, ne bweta erimu emisonso egya zābu nebifananyi byebizimba byābwe.
12 Awo ente nezikwata e'kubo egolokofu ori'da Ebesusemesi; zaita mu lugūdo, nga zikāba nga zigenda, nezitakyāma ku mukono ogwadyo newakuba'de ku gwa kono; abāmi Babafirisuti nebazigoberera okutū-
13 sa ku nsalo Eyebesusemesi. Nababesusemesi bāli nga bakungula eng'ano yābwe mu kiwōnvu: nebaimusa amaso gābwe nebalaba sanduko nebasanyuka okugiraba.
14 Egāli ne'ja mu nimiro ya Yosuwa Omubesusemesi neimirira eyo, awāli e'jinja edene: nebāsa emiti egyegāli, nebawayo ente ezo okuba ekiwebwayo ekyōkebwa eri Muka-
15 ma. Awo Abalevi neba'sā sanduko ya Mukama ne bweta eyali nayo omwali ebintu ebya zābu, nebabiteka ku 'jinja eryo edene: Ababesusemesi nebawayo ebiwebwayo ebyōkebwa nebasala sadaka ku lu-
16 naku olwo eri Mukama. Nabāmi abatāno Ababafirisuti bwebākiraba, neba'dayo Ekuloni ku lunaku olwo.
17 Nebizimba ebya zābu Abafirisuti byebāwereza Mukama okuba ekiwebwayo olwomusāngo bye bino; ekya Asudodi kimu, ekya Gaza ki-

[c] 1 Sam. 6. 5. [f] Ma. 28. 27. Zab. 78. 66.
[g] Yos. 13. 3.
[i] 1 Sam. 17. 4.
[k] Yos. 15. 11.
[a] Kuv. 7. 11. Ma. 18. 10. Dan. 2. 2.
[b] Kuv. 23. 15. [c] Lev. 5. 15, 16.
[d] Lev. 11. 29. [e] nyi. 17. 16. Yos. 13. 3.
[f] Kuv. 8. 15, 32; 9. 7, 34; 10. 1.
[g] 2 Sam. 6. 3.
[i] Yos. 15. 10.

mu, ekya Asukuloni kimu, ekya Gasi kimu, ekya Ekuloni kimu;
18 nemisonso egya zābu ngebibuga byona Ebyabafirisuti ebyabāmi abatāno bwebyenkana omuwendo, ebibuga ebiriko enkomera era nembuga ezomubyālo: okutūsa ku 'jinja eryo edene, kweba'sā sanduko ya Mukama, (eririwo) na guno gujwa mu nimiro ya Yosuwa Omu-
19 besusemesi. [k] Na'ta ku Babesusemesi, kubanga bāli balingizi'za mu sanduko ya Mukama, na'ta ye ku bantu abasaja obukumi butāno munsānvu: abantu nebanakuwala, kubanga Mukama ya'ta abantu olut'a
20 olunene. Ababesusemesi nebogera nti [l] Ani aīnza okuimirira mu maso ga Mukama, Katonda ono [m] omutukuvu? era eri āni gyaliri-
21 nya ngatuvu'deko? Nebatumira abo abātūla mu Kiriasnyealimu ababaka, nga bogera nti Abafirisuti bakome'zawo sanduko ya Mukama; muserengete 'mwe, mugikime eri-
7 nye gyemuli. Awo Abakiriasnyealimu neba'ja nebakima sanduko ya Mukama, nebagireta mu nyumba ya [a] Abinadabu ku lusozi, nebatukuza Ereazali mutabaniwe okukūmānga sanduko ya Mukama.
2 Awo olwātuka okuva ku lunaku sanduko bweyabēra mu Kiriasuyealimu, newabawo ekisēra kinene; kubanga newabawo emyāka abiri: nenyumba ya Isiraeri yona nebananonya Mukaua uga banakuwala.
3 Awo Samuwiri nāgamba enyumba ya Isiraeri yona nti Obanga [b] mukomawo eri Mukama nomutima gwa'mwe gwona, kale [c] mu'gyewo bakatonda abagenyi ne [d] Bāsutalosi bave mu'mwe, mutekeretekere Mukama emitima gya'mwe, [e] mumuwereze ye'ka: naye alibalokola
4 mu mukono Gwabafirisuti. Awo abāna ba Isiraeri nebalyoka ba'gyawo Babaali ne Bāsutalosi, nebawereza Mukama ye'ka.
5 Awo Samuwiri nāyogera nti Mukung'anye Isiraeri yena ba'je Emizupa, nānge [f] ndibasabira eri Mu-
6 kama. Nebakung'anira Emizupa, [g] nebasena ama'zi, nebagafuka mu maso ga Mukama, [h] nebasiba ku lunaku olwo, nebogerera eyo nti [k] Twasobya ku Mukama. Samuwiri nālamulira abāna ba Isiraeri
7 Emizupa. Awo Abafirisuti bwebāwulira ngabāna ba Isiraeri bakung'ani'de Emizupa, abāmi Babafirisuti nebatabāla Isiraeri. Nabāna ba Isiraeri bwebākiwulira nebatya
8 Abafirisuti. Abāna ba Isiraeri nebagamba Samuwiri nti [l] Toleka kukābira Mukama Katonda wa'fe kulwa'fe atulokole mu mukono Gwa-
9 bafirisuti. Awo Samuwiri na'dira omwāna gwendiga oguyōnka, nāguwayo okuba ekiwebwayo ekyōkebwa ekirāmba eri Mukama: Samuwiri nākābira Mukama kulwa Isi-
10 raeri; Mukama [m] nāmu'damu. Awo Samuwiri ngawayo ekiwebwayo ekyōkebwa, Abafirisuti nebasembera okulwāna ne Isiraeri: naye Mukama nābwātuka okubwātuka okuneneku lunaku olwo ku Bafirisuti [n] nābakeng'ēntereza; nebame'gebwa
11 wansi mu maso ga Isiraeri. Abasaja ba Isiraeri nebava mu Mizupa nebagoberera Abafirisuti nebaba'ta okutūsa lwebatūka ku Besukali.
12 Awo Samuwiri na'dira [o] e'jinja, nālisimba wakati Wemizupa ne Seni, nālitūma erinya lyalyo [p] Ebenezeri, ngayogera nti Okutūsa kakano Mu-
13 kama atube'de. [r] Abafirisuti nebajēmululwa bwebatyo, [s] nebatatūka lwa kubiri mu nsalo ya Isiraeri: nomukono gwa Mukama gwalwāna Nabafirisuti enaku zona eza Samu-
14 wiri. Nebibuga Abafirisuti byebāli ba'gye ku Isiraeri nebi'zibwa eri Isiraeri okuva ku Ekuloni okutūsa ku [t] Gasi; nensalo yabyo Isiraeri nāgi'gya mu mukono Gwabafirisuti. Ne Isiraeri [u] Nābamoli nebaba ne-
15 mirembe. Samuwiri nālamulira Isiraeri enaku zona ezobulamubwe.
16 Neyetōlōlānga buli mwāka nāgenda Ebeseri ne [w] Girugali ne Mizupa; nālamulira Isiraeri mu bifo
17 ebyo byona. Na'dāngayo [y] Erama kubanga ye yali enyumbaye; nālamulira eyo Isiraeri: [z] nāzimba eyo ekyōto eri Mukama.

8 Awo olwātuka, Samuwiri ngaka-'diye, [a] nāfūla batabanibe abalaāmuzi ba Isiraeri. Nomuberyeberyewe erinyalye Yoeri; nowokubiri erinyalye Abiya: bāli bala-
3 muzi mu Beeruseba. Batabanibe nebatatambulira mu makuboge, naye nebakyāma [b] okugoberera ebintu, nebalya [c] enguzi, nebalya ensōnga.
4 Awo abaka'de ba Isiraeri bona nebalyoka bakung'ana neba'ja eri
5 Samuwiri Erama: nebamugamba nti Laba, gwoli muka'de, ne batabanibo tebatambulira mu makubogo: kale [d] tukolere kabaka atulamulēnga ngamawānga gona. Naye ekigambo ekyo nekinyīza Samuwiri, bwebāyogera nti Tuwe kabaka atulamulenga. Samuwiri nāsaba Mu-
7 kama. Mukama nāgamba Samuwiri nti Wulira e'dobozi lyabantu mu byona byebakugamba: kubanga [e] tebakugānyi 'gwe, naye [f] bang'ānyi 'nze 'neme okuba kabaka wābwe.
8 Ngemirimu gyona bwegiri gyebākakola okuva ku lunaku lwenaba'gya mu Misiri okutūsa lero, kubanga bā-

[k] Kuv. 19. 21. Kubal. 4. 5, 15, 20. 2 Sam. 6. 7.
[l] 2 Sam. 6. 9.
[m] Yos. 24. 19.
[a] 2 Sam. 6. 3.
[b] Ma. 30. 2-10. Is. 55. 7.
[c] Balam. 10. 16.
[d] Balam. 2. 13.
[e] Ma. 6. 13; 10. 20. Mat. 4. 10. Luk. 4. 8.
[f] 1 Sam. 8. 6; 12, 17-19.
[g] 2 Sam. 14. 14.
[h] 1 Sam. 28. 20; 31. 13. Nek. 9. 1. Yo. 2. 12.
[k] Balam. 10. 10. 1 Basek. 8. 47.
[l] Kuv. 14. 14.
[m] Zab. 99. 6.
[n] Yos. 10. 10. Balam. 5. 20.
[o] Lub. 28. 18. Yos. 4. 9; 24. 26.
[p] 1 Sam. 4. 1; 5. 1.
[r] Balam. 13. 1.
[s] 1 Sam. 13. 5.
[t] 1 Sam. 17. 4.
[u] Lub. 13. 16.
[w] Yos. 5. 9.
[y] 1 Sam. 1. 19.
[z] Balam. 21. 4. 1 Sam. 14. 35.
[a] Ma. 16. 18.
[b] Kuv. 18. 21.
[c] Kuv. 23. 8.
[d] Ma. 17. 14. Kos. 13. 10. Bik. 13. 21.
[e] Kuv. 14. 6.
[f] Balam. 8. 23.

ndeka nebawereza bakatonda abalala, nāwe bwebākukola bwebatyo.
9 Kale 'no kakano wulira e'dobozi lyābwe: naye onobategēreza dala nobalaga kabaka bwalifanana alibafnga.
10 Awo Samuwiri nālūlira abantu abāmusaba kabaka ebigambo bya
11 Mukama byona. Nāyogera nti [g] Bwati bwalifanana kabaka alibafuga: [f] alitwāla batabani ba'mwe nābewandikira olwamagālige era okuba abasajabe abebagala embalāsi; awo bana'dukirānga mu maso
12 gamagālige: era alibewandikira okuba abāmi benkumi nabāmi bātāno; era (ali'sāwo abamu) okulima ensiye nokukungula ebikungulwabye, nokuwēsa ebintubye ebyokulwānyisa nebintu ebyomu-
13 magālige. Era alitwāla bawala ba'mwe [h] okufumbānga ebyakalōsa
14 era okuba abafumbiro era okuba abasīsi. Era [i] alitwāla enimiro za-'mwe nensuku za'mwe ezemizabibu nezemizeituni, ezisinga obulūngi,
15 nāziwa aba'dube. Era alitwāla ekitūndu ekyekumi ekyensigo za'mwe nekyensuku za'mwe ezemizabibu
16 nāgabira abāmibe naba'dube. Era alitwāla aba'du ba'mwe nabazāna ba'mwe nabalenzi ba'mwe abasinga obulūngi nendogoi za'mwe nāba-
17 koza emirimugye. Alitwāla ekitūndu ekyekumi ekyendiga za'mwe:
18 era muliba ba'dube. Era mulikāba ku lunaku olwo olwa kabaka wa'mwe gwemuliba mwerōnde'de; 'sō Mukama [m] taliba'diramu ku lunaku
19 olwo. Naye abantu nebagāna okuwulira e'dobozi lya Samuwiri; nebogera nti Ne'da; naye twa-
20 gala kabaka atufuge; na'fe tufanane ngamawānga gona; kabaka wa'fe atusalirēnga emisāngo, atabālēnga ngatukulembe'de atulwā-
21 nirirēnga entalo za'fe. Samuwiri nāwulira ebigambo byona ebyabantu, nābyogera mu matu ga Mu-
22 kama. Awo Mukama nāgamba Samuwiri nti [n] Wulira e'dobozi lyābwe obakolere kabaka. Samuwiri nāgamba abasaja ba Isiraeri nti Mu'deyo buli muntu mu kibuga kyewābwe.

9 Awo wāliwo omusaja wa Benyamini, erinyalye [a] Kisi, mutabani wa Abieri, mutabani wa Zeroli, mutabani wa Bekolasi, mutabani wa Afia, omwāna Womubenyamini,
2 omusaja owamānyi omuzira. Era yalina omwāna, erinyalye Saulo, omulenzi omulūngi: 'sō mu bāna ba Isiraeri temwali muntu eyamusinga obulūngi: okuva [b] ku bibegabegabye nokwāmbuka yasinga
3 abantu bona obuwānuvu. Awo endogoi za Kisi kitāwe wa Saulo zāli zibuze. Kisi nāgamba Saulo mutabaniwe nti Twala omu ku ba'du agende nāwe ogolokoke o-
4 gende ononye endogoi. Awo nāita munsi [c] eyensozi eya Efulaimu nāita ne munsi ya [d] Salisa, naye nebataziraba: awo nebaita munsi ya Saalimu, nga teziri eyo: nāita munsi Eyababenyamini, naye nebatazi-
5 raba. Awo bwebātūka munsi ya Zufu, Saulo nāgamba omu'duwe eyali naye nti Tugende tu'deyo; kitānge aleme okuleka okulowōza
6 endogoi neyeralikirira 'fe. Namugamba nti Laba 'no, mu kibuga muno mulimu omusaja wa Katonda, era omusaja oyo bamu'sāmu ekitībwa; [e] byona byayogera tebirema kutūkirira: tugende eyo kakano; mpo'zi yanāinza okutubūlira ebyo-
7 lugendo lwa'fe lwetutambula. Awo Saulo nāgamba omu'duwe nti Naye, laba, bwetunāgenda, [f] kiki kyetunātwālira omusaja? kubanga e'mere ewe'de mu bintu bya'fe, 'sō tewali kirabo kyetuba tutwālira omusaja
8 wa Katonda: tulina ki? Omu'du nāmu'damu Saulo nate nāyogera nti Laba, nina ekitūndu ekyokuna ekya sekeri eya feza mu ngalo zānge: ekyo kyenāwa omusaja wa Katonda atulagirire e'kubo lya'fe.
9 [E'da mu Isiraeri, omuntu [g] bweyagendānga okubūza Katonda, nāyogerānga bwati nti 'Jāngu tugende eri [i] omulabi: kubanga aitibwa na-'bi kakano bānuitānga mulabi e'da.]
10 Awo Saulo nāgamba omu'duwe nti Oyoge'de bulūngi; 'jāngu tugende.
11 Awo nebaingira mu kibuga omwali omusaja wa Katonda. Awo bwebāli balinya awayāmbukirwa mu kibuga, nebasānga [k] abawala abato nga bafuluma okusena ama'zi, nebabagamba nti Omulabi ali wano?
12 Nebaba'damu nebogera nti Wāli; laba, ali mu masogo: yanguwa 'no, kubanga atūse mu kibuga lero; kubanga abantu balina sadaka lero
13 mu [l] kifo ekigulumivu: bwemunāba nga mutūse mu kibuga, munāmulaba mangwāgo, nga tanaba kwāmbuka mu kifo ekigulumivu okulya: kubanga abantu tebalye nga tana-'ja, kubanga yasabira sadaka omukisa; awo abāitibwa nebalyoka balya. Kale 'no kakano mwāmbuke; kubanga kakano lwemunāmulaba.
14 Nebāmbuka mu kibuga; awo bwebāli baingira mu kibuga, laba, Samuwiri nāfuluma okubōlekera, okwāmbuka mu kifo ekigulumivu.
15 [m] Awo Mukama yali abi'kuli'de Samuwiri ngekyasiga'deyo olunaku lumu Samuwiri oku'ja, ngayogera
16 nti Eukya nga mu kisēra kino nāwereza gyoli omusaja ava munsi ya

[f] Ma. 17.16 neb. 1 Sam. 10. 25.
[g] 1 Sam. 14. 52.
[h] Kuv. 30. 25.
[i] 1 Basek. 21. 7. Es. 46. 18.
[m] Nga. 1. 28. Mi. 3. 4.
[n] Kos. 12. 11.
[a] 1 Sam. 14. 51.
[b] 1 Sam. 10. 23.
[c] Yos. 24. 33.
[d] 2 Basek. 4. 42.
[e] 1 Sam. 3. 19.
[f] 1 Basek. 14. 3. 2 Basek. 4. 42; 8. 8.
[g] Lub. 25. 22.
[i] 2 Sam. 15. 27. 1 Byom. 26. 28. 2 Byom. 16. 7, 10. Is. 30. 10.
[k] Lub. 24. 11.
[l] 1 Basek. 3. 2-4.
[m] 1 Sam. 15. 1. Bik. 13. 21.

Benyamini, era [n] olimufukako amafuta okuba omukulu wabantu bänge Isiraeri, era yalirokola abantu bänge mu mukono Gwabafirisuti: kubanga [o] ntunuli'de abantu bänge, kubanga okukäba kwäbwe kutüse
17 gyendi. Awo Samuwiri bweyalaba Saulo, Mukama nämugamba nti [p] Laba omusajja gwenakugambyeko! oyo yaliba nobuïnza ku bantu bänge.
18 Awo Saulo näsemberera Samuwiri mu mulyängo näyogera nti Mbülira, nkwegairi'de, enyumba eyomu-
19 labi weri. Samuwiri na'damu Saulo näyogera nti 'Nze mulabi; yämbuka okunkulembera mu kifo ekigulumivu, kubanga munälya nänge lero: awo enkya näkusïbula, nenkubülira
20 byona ebiri mu mutimagwo. Nendogoizo ezakamala enaku satu okubula, tozeralikirira; kubanga zirabise. Era byona ebyegömbebwa mu Isiraeri biriba byäni? tebiriba bibyo 'gwe nenyumba ya kitäwo
21 yona? Saulo na'damu näyogera nti 'Nze siri Mubenyamini, [r] owomukika ekisinga obutono mu bika bya Isiraeri? [s] nenyumba yänge siyesinga obutono mu nyumba zona ezekika kya Benyamini? kale kiki
22 ekikwogeza nänge bwotyo? Awo Samuwiri nätwäla Saulo nomu'duwe näbaingiza munju eyabagenyi näbatüza mu kifo ekyokumänjo mwabo abäitibwa, abantu ngasatu.
23 Samuwiri nägamba omufumbiro nti Leta omugabo gwenkuwa'de gwe-
24 nkugambyeko nti Gutereke. Omufumbiro näsitula [t] ekisämbi nebyakiriko näkiteka mu maso ga Saulo. (Samuwiri) näyogera nti Laba ekyo ekitereke'dwa! kiteke mu masogo olye; kubanga kikutereke'dwa okutüsa ku biro ebyatekebwawo. kubanga nayogera nti Mpise abantu. Awo Saulo nälya ne Samuwiri ku
25 lunaku olwo. Awo bwebäli baserengese mu kibuga okuva mu kifo
26 ekigulumivu, nät[u]sa ne Saulo [u] wa-'gulu ku nyumba. Nebagolokoka mu makya: awo olwätuka obu'de nga bukya, Samuwiri näita Saulo wa'gulu ku nyumba ngayogera nti Golokoka, nkusindike ogende. Saulo nägolokoka nebafuluma bömbi, ye
27 ne Samuwiri. Bwebäli nga baserengeta ekibuga wekikoma. Samuwiri nägamba Saulo nti Lagira omu'du aitemu atukulembere [näitamu,] naye 'gwe ïmirira bulmirizi mu kisëra kino nkuwulize ekigambo kya Katonda.

10 Awo [a] Samuwiri na'dira ecupa yamafuta nägafuka ku mutwegwe nämunywegera näyogera nti Mukama siyakufuseko amafuta okuba omukulu [b] wobusikäbwe?
2 Bwonova gyendi lero, onolaba abasaja babiri ku [c] malälo ga Lakeri, mu nsalo ya Benyamini Ezereza; awo banäkugamba nti Endogoi zewagenda okunonya zirabise: era, laba, kitäwo aleseyo okulowöza endogoi [d] neyeralikirira 'gwe ngayogera nti Näkola ntya olwo mwäna
3 wänge? Awo onovayo neweyongera okugenda mu maso notüka awali omwera gwa Taboli, newakusing'ana eyo abasaja basatu nga bämbuka eri Katonda Ebeseri, omu ngatwäla abäna bembuzi basatu, nomulala ngatwäla emigäti esatu, nomulala ngatwäla eki'ta ekyomwe-
4 nge: awo banäkulamusa nebakuwa emigäti ebiri: gyoba otöla mu nga-
5 lo zäbwe. Nolyoka otüka ku lusozi lwa Katonda awali [e] ekigo Ekyababafirisuti: awo olunätuka, bwonoba ngotüse eyo mu kibuga, onosing'ana nekibïna kya bana 'bi nga baserengeta nga bava mu kifo ekigulumivu nga balina entongoli nebitäsa nendëre nenänga nga bibakulembe-
6 'de; era banäba nga balagula: awo [f] omwoyo gwa Mukama guna'ja ku'gwe namänyi, [g] nolagulira wamu nabo, nofüka okuba omuntu omula-
7 la. Awo olunätuka, obubonero obwo nga bukutüseko, okolänga ngomukonogwo bwegunäsänga bwebiri;
8 kubanga Katonda ali näwe. Era ononkulembera noserengeta [i] Egirugali; nänge, laba, ndiserengeta gyoli, okuwayo ebiwebwayo ebyökebwa nokusala sadaka ezebiwebwayo olwemirembe: olimalayo [k] enaku musänvu ndyoke nji'je gyoli
9 nenkutegëza byoba okola. Awo olwätuka bweyakyüsa amabegage okuva Samuwiri wali, Katonda nämuwa omutima omulala: obubonero obwo bwona nebutükirira ku lunaku olwo.
10 Awo [l] bwebätükayo eri olusozi, laba, [m] ekibïna kya bana'bi nekisisinkana naye; omwoyo gwa Mukama negu'ja kuye namänyi, nälagula
11 mubo. Awo olwätuka bona abämumanyänga e'da bwebämulaba, laba, ngalagulira wamu ne bana'bi, awo abantu nga bägambagana nti Kiki kino ekimu'jiri'de mutabani wa Kisi? ne [n] Saulo ali mu bana'bi?
12 Awo omuntu owomukifo omwo na-'damu näyogera nti Ne [o] kitäbwe yäni? Kyerwava lufüka olugero nti
13 Ne Saulo ali mu bana'bi? Awo bweyamala okulagula, na'ja mu kifo ekigulumivu.
14 Awo [p] koja wa Saulo nämugamba ye nomu'duwe nti Mwagenda wä? Näyogera nti Okunonya endogoi: awo bwetwalaba nga tezirabise ne-
15 tu'ja eri Samuwiri. Koja wa Saulo näyogera nti Mbülira, nkwegairi'de,
16 Samuwiri byeyabagamba. Saulo nägamba kojäwe nti Yatubülirira dala

[n] 1 Sam. 10. 1.
[o] Kuv. 2. 25; 3. 7, 9.
[p] 1 Sam. 16. 12.
[r] Balam. 20. 46—48.
[s] 1 Sam. 15. 17.
[t] Kuv. 29. 22, 27. Lev. 7. 32, 33.
[u] 2 Sam. 11. 2.
[a] 1 Sam. 9. 16; 16. 13. 2 Sam. 2. 4; 5. 3. 1 Basek. 1. 39; 19. 16. 2 Basek. 9. 1, 3, 6; 11. 12.
[b] Ma. 32. 9. Zab. 78. 71.
[c] Luk. 35. 19 neb.
[d] 1 Sam. 9. 5.
[e] 1 Sam. 13. 3, 4. 1 Byom. 11. 16.
[f] Kubal. 11. 25. Balam. 3. 10; 14. 6, 19. 1 Sam. 11. 6; 16. 13.
[g] 1 Sam. 19. 23 neb.
[i] 1 Sam. 11. 14.
[k] 1 Sam. 13. 8.
[l] Iu. 5.
[m] 1 Sam. 19. 20.
[n] 1 Sam. 19. 24. Mat. 13. 54, 55.
[o] Is. 54. 13.
[p] 1 Sam. 14. 50.

[r] 1 Sam. 9. 20.

[r]ngendogoi zirabise. Naye ebigambo ebyobwakabaka, Samuwiri byeyayogera, teyamubūlirako.

17 Samuwiri nāita abantu nābakung'anyiza eri Mukama Emizupa;

18 nāgamba bwatyo abāna ba Isiraeri nti Bwatyo bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti Na'gya Isiraeri mu Misiri nembalokola mu mukono Gwabamisiri ne mu mukono gwobwakabaka bwona obwaba-

[s] 1Sam. 8. 7.

19 jōgānga: naye [s]lero mugānyi Katonda wa'mwe, abalokola ye nyini mu naku za'mwe zona nobuinike bwa'mwe; era mumugambye nti (Ne'da) naye 'sāwo kabaka atufuge. Kale 'no kakano [t]mweyānjule mu maso ga Mukama ngebika bya-'mwe bwebiri, era ngenkumi za-

[t] Yos. 24. 1.

[u] Yos. 7. 14.

20 'mwe bweziri. Awo Samuwiri [u]nāsembeza ebika byona ebya Isiraeri, ekika kya Benyamini nekitwālibwa.

21 Nāsembeza ekika kya Benyamini ngenyumba zābwe bwezali, enyumba Eyabamateri netwālibwa: Saulo 'mutabani wa Kisi nātwālibwa; naye bwebamununonya, neba-

[v] 1 Sam. 22. 2.

22 taīnza kumulaba. Awo [v]nebeyongera okubūza Mukama nti Ekyasiga'deyo omusaja owoku'ja eno? Mukama na'damu nti Laba, yekwe-

23 se mu bintu. Neba'duka mbiro nebamu'gyayo; awo bweyaimirira mu bantu, ngasinga abantu bona obuwānvu okuva ku bibegabegabye

24 nokwāmbuka. Awo Samuwiri nāgamba abantu bona nti Mulabye oyo Mukama gwalōnze, nga tewali amwenkana mu bantu bona? Abantu bona uebogerera wa'gulu nebogera nti [w]Kabaka abēre omulamu.

[w] 1 Basek. 1. 25, 39. 2 Basek. 11. 12.

25 Awo Samuwiri nālyoka abūlira abantu [x]obwakabaka bwebulifanana, nābiwandika mu kitabo nākitereka mu maso ga Mukama. Samuwiri nāsindika abantu bona bagende buli muntu mu nyumbaye.

[x] Ma. 17. 14-20.

26 Ne Saulo naye nāgenda mu nyumbaye Egibea; newagenda naye e'gye Katonda beyali akomyeko ku mitima

[a] Ma. 13. 13. [b] 1 Basek. 4. 21; 10. 23. 2 Byom. 17. 5. Mat. 2. 11.

27 gyābwe. Naye newabawo [a]abāna ba Beriali abāyogera nti Omusaja oyo alitulokola atya? Nebamunyōma nebatamuletera [b]kirabo. Naye ye nāsirika.

[c] Balam. 3. 12; 10. 7, 11; 11. 4, 15, 33. 2Sam. 10. 1. [b] Balam. 21. 8.

11 Awo Nakasi [a]Omwamoni nāyāmbuka nāsisira okwolekera [b]Yabesugireadi: abasaja bona Abeyabesi nebagamba Nakasi nti Lagāna na'fe endagāno, na'fe tulikuwereza.

2 Nakasi Omwamoni nābagamba nti Bwentyo bwenālagāna na'mwe, amaso ga'mwe gona agadyo ga'gyibwemu; nānge ndikiteka ku Isirae-

3 ri yena okuba ekivume. Abaka'de Abeyabesi nebamugamba nti Tuwe e'bānga eryenaku musānvu tutume ababaka mu nsalo zona eza Isiraeri: awo bwewataliba owokutulokola, tulifuluma netu'ja gyoli. Awo

4 ababaka neba'ja Egibea ekya Saulo nebogerera ebigambo ebyo mu matu gabantu: awo abantu bona nebaimusa e'dobozi lyābwe nebakāba

5 amaziga. Awo, laba, Saulo na'ja ngagoberera ente okuva mu nimiro; Saulo nāyogera nti Abantu baba'de batya okukāba amaziga? Nebamubūlira ebigambo byabasaja

6 Abeyabesi. Awo [c]omwoyo gwa Katonda negu'ja ku Saulo namānyi, bweyawulira ebigambo eboyo, o-

7 busūngubwe nebubūbūka nyo. Awo na'dira ente biri [d]nāzitematema nāzivwereza okubuna ensalo zona eza Isiraeri mu mikono gyababaka ngayogera nti [e]Buli atalifuluma okugoberera Saulo ne Samuwiri, bwezityo enteze bwezirikolebwa. Ekitībwa kya Mukama nekigwa ku bantu, nebafuluma ngomuntu omu.

8 Nābabalira Ebezeki; awo [f]abāna ba Isiraeri bāli obusirivu busatu, nabasaja ba Yuda bāli obukumi busatu.

9 Nebagamba ababaka aba'ja nti Bwemutyo bwemunāgamba abasaja Abeyabesugireadi nti Enkya, omusana nga gwāse, munāfuna obulokozi. Ababaka neba'ja nebabūlira abasaja Abeyabesi; nebasa-

10 nyuka. Abasaja Abeyabesi kyebāva bogera nti Enkya tunāfuluma netu'ja gyemuli nemutukola byona

11 byemusīma. Awo olwātuka enkya Saulo nāyāwulamu abantu [g]ebibīna bisatu; nebatūka wakati mu lusisira mu kisisimuka ekyenkya, nebakuba Abamoni okutūsa omusana lwegwākaza: awo olwātuka abāsigalawo nebasāsāna okusigala newatasigala babiri kubo abāli awa-

12 mu. Abantu nebagamba Samuwiri nti Ani oyo eyayogera nti Saulo alitufuga? leta abasaja abo tuba'te.

13 Saulo nāyogera nti [i]Tewabewo muntu ana'tibwa lero: kubanga lero [k]Mukama akoze obulokozi mu Isiraeri.

14 Awo Samuwiri nāgamba abantu nti Mu'je tugende [l]Egirugali, tu-

15 nyweze eyo nate obwakabaka. Abantu bona nebagenda Egirugali; Saulo nebamufūlira eyo kabaka mu maso ga Mukama Egirugali; nebasalira eyo sadaka ezebiwebwayo olwemirembe mu maso ga Mukama; Saulo nabasaja bona aba Isiraeri nebasanyukira nyo eyo.

[c] 1 Sam. 10. 6. 10.

[d] Balam. 19. 29.

[e] Balam. 21. 5, 8, 10.

[f] Balam. 20. 15-17. 2Sam. 24. 9.

[g] Balam. 7. 16.

[i] 2 Sam. 19. 22.

[k] Kuv. 14. 13.

[l] 1 Sam. 10. 8.

12 Awo Samuwiri nāgamba Isiraeri yena nti Laba; mpuli'de [a]e'dobozi lya'mwe mu byona byemwang'amba, era [b]nkoze kabaka

2 okubafunga. Era, laba, kakano ka-

[a] 1Sam. 8. 5. [b] 1 Sam. 10. 24; 11. 14, 15.

baka atambulira mu maso ga'mwe: nānge ndi muka'de, 'meze nenvi; era, laba, batabani bānge bali na-'mwe: era natambulira mu maso ga'mwe okuva mu buto bwānge ne
8 lero. 'Nze 'nzuno: mu'numiririze mu maso ga Mukama ne mu maso goyo [c] gweyafukako amafuta: [d] āni gwenanyagako enteye? obāni gwenanyagako endogoiye? obāni gwenali ndyazamānyi'za? āni gwenali njōze? obāni gwenatōlako mu ngaloze enguzi [e] okunzibya amaso? nā-
4 nge nābasasula. Nebogera nti Totulyazamānyānga 'sō totujōgānga, 'sō totōlānga kintu mu ngalo zomu-
5 ntu yena. Nābagamba nti Mukama ye mujulirwa gyemuli noyo gweyafukako amafuta ye mujulirwa lero nga 'mwe temulabye kintu mu mukono gwānge. Nebogera nti Ye
6 mujulirwa. Samuwiri nāgamba abantu nti Ye Mukama eya'sāwo Musa ne Aloni era eya'gya bajaja
7 ba'mwe munsi Yemisiri. Kale 'no kakano mu'mirire bu'mirizi mpōze na'mwe mu maso ga Mukama olwebikolwa byona ebyobutūkirivu ebya Mukama byeyakola 'mwe ne bajaja
8 ba'mwe. Yakobo bweyali atūse mu Misiri, bajaja ba'mwe nebakābira Mukama, awo Mukama nātuma Musa ne Aloni eya'gya bajaja ba'mwe mu Misiri nābatūza mu kifo muno.
9 Naye [f] neberabira Mukama Katonda wābwe, [g] nābatūnda mu mukono gwa Sisera, omwāmi we'gye lya Kazoli ne mu mukono [i] Gwabafirisuti ne mu mukono gwa kabaka wa
10 [k] Moabu, nebalwāna nabo. Awo [l] nebakābira Mukama nebogera nti Twayōnōna kubanga twaleka Mukama [m] netuwereza Babaali ne Bāsutalosi: naye kakano tulokole mu mukono gwabalabe ba'fe, netulyo-
11 ka tukuwereza. Awo Mukama nātuma [n] Yeru'baali ne Bedani ne [o] Yefusa ne [p] Samuwiri, nābalokola mu mukono gwabalabe ba'mwe e-
12 njui zona, nemutūla mirembe. Awo bwemwalaba nga [r] Nakasi kabaka wabāna ba Amoni ngabataba'de, [s] nemung'amba nti Ne'da, naye kabaka yalitufuga: [t] Mukama Katonda wa'mwe nga ye kabaka wa-
13 'mwe. Kale 'no kakano laba kabaka [u] gwemulōnze era gwemusabye: era, laba, Mukama ata'dewo kabaka
14 okubafuga. Bwemunātyānga Mukama nemumuwerezānga nemuwulirānga e'dobozirye nemutajēmerānga kiragiro kya Mukama, 'mwe era ne kabaka abafuga nemugoberērānga Mukama Katonda wa'mwe,
15 (kale): naye bwemutawulirenga 'dobozi lya Mukama, naye nemujēmerānga ekiragiro kya Mukama, awo omukono gwa Mukama gunā-
lwānānga na'mwe nga bwegwalwā-
16 nānga ne bajaja ba'mwe. Kale 'no kakano [w] muimirire buimirizi mulabe ekigambo kino ekikulu Mukama kyanākolera mu maso ga'mwe.
17 Lero sige [x] makungula geng'ano? Nāsaba Mukama awereze okubwātuka nenkuba: awo munāmanya nemulaba [z] ngobubi bwa'mwe bunene bwemwakola mu maso ga Mu-
18 kama nga mwesabira kabaka. Awo Samuwiri nāsaba Mukama; Mukama nāwereza okubwātuka nenkuba ku lunaku olwo: [a] abantu bona nebatya nyo Mukama ne Samuwiri.
19 Abantu bona nebagamba Samuwiri nti [b] Sabira aba'dubo eri Mukama Katondawo tuleme okufa: kubanga twonge'de ku bibi bya'fe byona nekibi (kino), okwesabira kabaka.
20 Samuwiri nāgamba abantu nti Temutya: okukola mwakola ekibi kino kyona: naye temukyāmānga obutagobererānga Mukama, naye muwerezēnga Mukama nomutima
21 gwa'mwe gwona; 'sō temukyāmānga: kubanga (kwe kwandiba'de) okugoberera ebitalimu ebitaīnza [c] kugasa newakuba'de okulokola,
22 kubanga tebirimu. Kubanga [d] Mukama tayabulirenga bantube [e] olwerinyalye ekulu: kubanga [f] Mukama yasīma okubefūlira ye'ka e-
23 'gwānga. Era 'nze ki'dire eri 'nze okusobya ku Mukama nga ndekayo okubasabira: naye [g] nābaigirizānga
24 e'kubo edūngi egolokofu. Kyo'ka mutyēnga Mukama mumuwererezēnga mu mazima nomutima gwa-'mwe gwona: kubanga [i] mulowōze ebigambo byeyabakolera bwebye-
25 nkana obukulu. Naye bwemuneyongerānga okukola ebibi, mulizikirira 'mwe era ne kabaka wa-'mwe.

13 SAULO yali nga yakamaze emyāka (asatu) bweyatanula okufuga; nāfugira Isiraeri emyāka ebiri.
2 Saulo neyerōndera abasaja ba Isiraeri enkumi satu; kwabo enkumi biri bābānga ne Saulo [a] Emikumasi ne ku lusozi Olwebeseri, nolukumi bābānga ne Yonasani Egibea ekya Benyamini: nabantu abalala bona nābasindika buli muntu mu we-
3 maye. Yonasani nākuba [b] ekigo Ekyabafirisuti ekyali Egeba, Abafirisuti nebakiwulira. Saulo [c] nāfūwa ekondēre okubuna ensi yona, ngayogera nti Abaebulaniya bawu-
4 lire. Isiraeri yena nebawulira nga bogera nga Saulo akubye ekigo Ekyabafirisuti era nga Isiraeri Abafirisuti bamutami'dwa. Abantu nebakung'anira Egirugali okugoberera Saulo.
5 Awo Abafirisuti nebakung'ana

[c] 1 Sam. 24. 6; 26. 9, 11, 16. 2 Sam. 1. 14, 16.
[d] Kubal. 16. 18.
[e] Ma. 16. 19.
[f] Balam. 3. 7.
[g] Balam. 4. 2.
[i] Balam. 3. 31; 10. 7; 13. 1.
[k] Balam. 3. 12.
[l] Balam. 10. 10.
[m] Balam. 2. 13.
[n] Balam. 6. 14, 32.
[o] Balam. 11. 1.
[p] 1 Sam 7. 10–13.
[r] 1 Sam. 10. 27; 11. 1.
[s] 1 Sam. 8. 5, 19.
[t] Balam. 8. 23.
[u] 1 Sam. 8. 5; 9. 20.
[w] Kuv. 14. 13.
[x] Nge. 26. 1.
[z] 1 Sam. 8. 7.
[a] Kuv. 14. 31.
[b] Kuv. 2. 23; 10. 17.
[c] 1 Kol. 8. 4.
[d] 1 Basek. 8. 57. Zab. 94. 14.
[e] Yos. 7. 9. Zab. 106. 8.
[f] Ma. 7. 7, 8.
[g] 1 Basek. 8. 36.
[i] Is. 5. 12.
[a] 1 Sam. 14. 31.
[b] 1 Sam. 10. 5.
[c] Balam 3. 27.

okulwāna ne Isiraeri, amagāli obukumi busatu, nabasaja abebagala embaläsi kakäga, nabantu abāli
d Yos. 11. 4. dngomusenyu oguli ku 'tale lyenyanja obungi: nebāmbuka nebasisira Emikumasi, ku lui olwebuvanjuba
6 Olwebesnaveni. Awo abasaja ba Isiraeri bwebālaba nga bali bubi [kubanga abantu bāli balabye enaku,] awo abantu nebekweka mu
e Balam. 6. 2. empuku ne mu bisa'ka ne mu mainja ne mu mpampaganna ne mu
7 bunya. Era abamu ku Baebulaniya bāli basomose Yoludani nebagenda musenyi ya Gadi ne Gireadi; naye Saulo yali ngakyali Egirugali, abantu bona nebamugoberera nga bakankana.
f 1 Sam. 10. 8. 8 f Nāmala enaku musānvu ngebiro bwebyali Samuwiri byeyatekawo: naye Samuwiri nga tana'ja Egirugali; abantu nebasāsāna nga ba
9 muvako. Saulo nāyogera nti Ndetera wano ekiwebwayo ekyökebwa nebiwebwayo olwemirembe. Nāwa-
10 yo ekiwebwayo ekyökebwa. Awo olwātuka nga kya'je amale okuwayo ekiwebwayo ekyökebwa, laba, Samuwiri na'ja; Saulo nāfuluma okumusisinkana amulamuse.
11 Samuwiri nāyogera nti Okoze ki? Saulo nāyogera nti Kubanga nalabye nga bantu basāsānye nga banvako 'sō nāwe nga to'ja mu biro ebyatekebwawo Nabafirisuti nga bakung'a-
12 ni'de Emikumasi; kyenavu'de njogera nti Abafirisuti banäserengeta Egirugali okulwāna nānge, 'sō sinaba kwegairira kisa kya Mukama: kyenavu'de negumikiriza nempayo
13 ekiwebwayo ekyökebwa. Awo Samuwiri nägamba Saulo nti g Wakoze kya busirusiru: i toku'te kiragiro kya Mukama Katondawo kyeyakulagira: kubanga kakano Mukama yandinyweze'za obwakabakabwo ku
14 Isiraeri enaku zona. k Naye kakano obwakabakabwo tebuliba bwa lubērera: l Mukama yenonyere'za omusaja ali ng'anga omutimagwe ye, era Mukama amuta'dewo okuba omukulu wabantube, kubanga toku'te ekyo Mukama kyeyakulagira.
15 Awo Samuwiri nägolokoka nāva Egirugali nāyāmbuka Egibea ekya Benyamini. Saulo nābala abantu abāli awamu naye, abasaja nga lu-
16 kāga. Saulo ne Yonasani mutabaniwe nabantu abāli awamu nabo nebatūla Egeba ekya Benyamini: naye Abafirisuti nebasisira Emiku-
17 masi. Abakwekwesi nebava mu lusīsira Olwabafirisuti ebibīna bisatu: ekibīna ekimu neba'da mu 'kubo erigenda Eyofula, munsi ya Suali:
18 nekibīna ekirala neba'da mu 'kubo erigenda Ebesukoloni: nekibīna ekirala neba'da mu' kubo eryensalo

woima wa'gulu okutunulira ekiwōnvu Zeboimu ku lui olwe'dūngu.
19 Awo m newatalabika muwēsi munsi yona eya Isiraeri: kubanga Abafirisuti nebogera nti Abaebulaniya baleme okwewēseza ebitala oba ma-
20 fumu: naye Abaisiraeri bona nebaserengeta eri Abafirisuti okuwa'gala buli muntu enkumbiye nekiwabyokye nemba'ziye nekifumukye;
21 naye bālina muyāmba olwebifumu nebiwabyo namakato nemba'zi; no-
22 lwokuwa'gala emiwūnda. Awo olwātuka mu biro ebyentalo newatalabika kitala newakuba'de e'fumu mu mukono gwomuntu yena kwabo abāli ne Saulo ne Yonasani: naye Saulo ne Yonasani mutabaniwe be
23 bālina. n Nabafirisuti abomukigo nebafuluma nebagenda o awaitibwa mu Mikumasi.

m 2 Basek. 24. 14.

n 1 Sam. 14. 1, 4, 6, 11, 15. 2 Sam. 23. 14.
o 1 Sam. 14. 4. Is. 10. 29. Yer. 22. 20.

14 Awo olunaku lwali lumu Yonasani mutabani wa Saulo nägamba omulenzi eyatwālänga ebyokulwānyisabye, nti 'Jängu tusomoke tugende eri ekigo Ekyabafirisuti
2 ekiri emitala weri. Naye nātabūlira kitāwe. Saulo nābera mu kitūndu Ekyegibea ekyenkomerero munda womukomanawānga oguli Emiguloni: nabantu abāli naye ba-
3 li abasaja nga lukäga; ne a Akiya, mutabani wa Akitubu, b muganda wa Ikabodi, mutabani wa Finekasi, mutabani wa Eri, kabona wa Mukama mu c Siro, d ngayamba'de ekānzu. Abantu nebatamanya nga
4 Yonasani agenze. Awo wakati e awaitibwa Yonasani weyali ayagala okufuluma okutūka mu kigo Ekyabafirisuti, wäliwo e'jinja esongovu erui ne'jinja esongovu erui: nerimu erinya lyalyo Bozezi, nedala eri-
5 nya lyalyo Sene. E'jinja erimu lyali liimiri'de ku lui olwobukika obwa kono okwolekera Mikumasi, nedala ku lui olwobukika obwadyo okwo-
6 lekera Geba. Awo Yonasani nägamba omulenzi eyatwālänga ebyokulwānyisabye nti 'Jängu tusomoke tugende eri ekigo f ekyabatali bakomole bano: mpo'zi Mukama anātukolera omulimu: kubanga Mukama tewali kimuziiza g okulokola nabangi
7 oba nabatono. Eyatwālänga ebyokulwānyisabye nämugamba nti Kola byona ebiri mu mutimagwo: kyūka, laba, 'nze ndi wamu näwe ngomu-
8 timagwo bweguli. Awo Yonasani nāyogera nti Laba, tunäsomoka netugenda eri abasaja netweyerula gyebali. Bwehanātugamba nti Mubēre eyo okutūsa bwetuna'ja gyemuli; awo tunäimirira buimirizi mu kifo kya-
10 'fe netutayāmbuka gyebali. Naye bwebanäyogera nti Mu'je gyetuli; awo tunäyāmbuka: kubanga Mu-

a Abimerekí. 1 Sam. 22. 9, 11, 20.
b 1 Sam. 4. 21.
c Yos. 18. 1.
d 1 Sam. 2. 28.
e 1 Sam. 13. 23.

f Balam. 14. 3.

g Balam. 7. 4, 7. 2 Byom. 14. 11.

e 2 Sam. 24. 10. 2 Byom. 16. 9.
i 1 Sam. 15. 11.
k 1 Sam. 15. 28.
l Bik. 13. 22.

kama abagabu'de mu mukono gwa-
[g] Lub. 24. 14. 'fe: era [g] ako ke kanābera akabo-
11 nero gyetuli. Awo bōmbi nebeye-
rula eri ekigo Ekyabafirisuti: Aba-
firisuti nebogera nti Laba, Abaebu-
[h] 1 Sam. 13. 6. laniya [h] bafuluma mu bunya mwe-
12 bāli bekwese. Abasaja abomukigo
neba'damu Yonasani noyo eyatwā-
lānga ebyokulwānyisabye nebogera
nti Mwāmbuke gyetuli netubalaga
ekigambo. Awo Yonasani nāgamba
eyatwālānga ebyokulwānyisabye nti
Yāmbuka okungoberera: kubanga
Mukama abagabu'de mu mukono
13 gwa Isiraeri. Awo Yonasani nāli-
nya ngayavula nengalo nebigere
neyatwālānga ebyokulwānyisabye
ngamugoberera: nebagwa mu maso
ga Yonasani; neyatwālānga ebyo-
kulwānyisabye nāba'ta ngamuvako
14 nyuma. Era olu'ta olwo olwolube-
ryeberye Yonasani neyatwālānga
ebyokulwānyisabye lweba'ta lwali
lwa basaja ngamakumi abiri, ne 'bā-
nga lyali nga kitūndu kya lubimbi
15 mu musiri gwe'taka. Newabawo
okukankana mu lusisira ne mu ni-
miro ne mu bantu bona; abomukigo
nabakwekwesi nebakankana na-
bo: ensi nekankana: awo newaba-
16 wo okukankana okunene enyo. Na-
bakumi ba Saulo abāli Egibea ekya
Benyamini nebatunula; awo, laba,
ekibina nekisereba, nebagenda erui
nerui.
17 Awo Saulo nāgamba abantu abāli
naye nti Mubale kakano, mulabe
bwali atuvu'demu. Awo bwebābala,
laba, Yonasani neyatwālānga ebyo-
18 kulwānyisabye nga tebaliwo. Saulo
nāgamba Akiya nti Leta eno sandu-
ko ya Katonda. Kubanga sanduko
ya Katonda yali eyo mu biro ebyo
19 wamu nabāna ba Isiraeri. Awo o-
[i] Kubal. 27. 21. lwātuka, [i] Saulo ngayogera ne ka-
bona, oluyogāno olwali mu lusisira
Olwabafirisunti nerubawo nerweyo-
ngera: Saulo nāgamba kabona nti
20 'Zāyo omukonogwo. Awo Saulo na-
[m] Balam. 7. 22. 2 Byom. 20. 23. bantu bona abāli naye nebakung'ana
neba'ja okulwāna: awo, laba, [m] eki-
tala kya buli muntu nekirwāna ne
mu'ne (newaba) okukeng'entererwa
21 okunene enyo. Awo Abaebulaniya
abāli Nabafirisuti nge'da, abāyā-
mbuka nabo mu lusisira (okuva mu-
nsi) eyetōlōla; era nabo (nebakyū-
ka) okuba Nabaisiraeri abāli ne Sau-
[n] 1 Sam. 13. 6. 22 lo ne Yonasani. Era bwebatyo na-
basaja bona aba Isiraeri [n] abāli be-
kwese munsi eyensozi eya Efulai-
mu, bwebāwulira Abafirisuti nga ba-
[o] Kuv. 14. 30. 'duse, era nabo nebabagobererera
23 dala mu lutalo. [o] Awo Mukama
nālokola bwatyo Isiraeri ku lunaku
olwo: olutalo nerugukira Ebesua-
24 veni. Abantu ba Isiraeri nebalaba
enaku ku lunaku olwo: naye Saulo
nālaiza abantu ngayogera nti Omu-
ntu akolimirwe anālya ku 'mere yo-
na okutūsa akawungēzi, nāuge nga
'maze okuwalana e'gwānga ku ba-
labe bānge. Awo abantu nebatale-
25 ga ku 'mere nomu. Abantu bona
nebatūka mu kibira; era wāliwo
26 [p] omubisi gwenjuki wansi. Awo a- [p] Kuv. 3.8.
bantu bwebāli batūse mu kibira, la-
ba, omubisi gwenjuki nga gutonya:
naye newataba muntu eyateka enga-
loze ku mumwa; kubanga abantu
27 nebatya ekirairo. Naye Yonasani
teyawulira kitāwe bweyalaiza aba-
ntu ekirairo: kyeyava agolola omu-
sa gwomu'go ogwali mu mukono-
gwe, nāgunyika mu [r] bisenge bye- [r] La. 5. 1.
njuki, nāteka engaloze ku mumwa;
28 amasoge negalaba bulūngi. Awo o-
mu ku bantu na'damu nāyogera nti
Kitāwo yakūtira abantu ngabalaiza
ekirairo ngayogera nti Akolimirwe
omuntu anālya ku 'mere lero. A-
29 bantu nebayōngobera. Awo Yona-
sani nāyogera nti Kitānge anaku-
wazi'za ensi: laba, nkwegairi'de,
amaso gānge bwegalabye obulūngi,
kubanga ndezeko katono ku mubisi
30 guno ogwenjuki. Tebandisinze nyo
abantu singa bali'de lero ku mu-
nyago ogwabalabe bābwe gwebala-
bye neba'kuta? kubanga kakano
tewaba'de lu'ta lunene mu Bafiri-
31 suti. Neba'ta ku Bafirisuti ku lu-
naku olwo okuva Emikumasi oku-
tūka ku [s] Ayaloni: abantu nebayō- [s] Yos. 10. 12.
32 ngobera nyo. Awo abantu nebagwa
ku munyago, nebanyaga endiga ne-
nte nenyana nebazi'tira awo: aba-
33 ntu nebazirya [t] awamu nomusai. A- [t] Lev. 3.17.
wo nebamubūlira Saulo nga bogera
nti Laba, abantu basobya ku Mu-
kama kubanga balya wamu nomu-
sai. Nāyogera nti Mukūsi'za: mu-
34 njiringisize e'jinja edene lero. Saulo
nāyogera nti Musāsāne mu bantu,
mubagambe nti Mundetere wano bu-
li muntu enteye na buli muntu endi-
gaye, muzi'tire wano mulye: 'sō
temusobya ku Mukama nga mulya
nomusai. Abantu bona nebaleta bu-
li muntu enteye wamu naye ekiro
35 ekyo nebazi'tira eyo. Saulo nāzi-
mbira Mukama ekyōto: ekyo kye
kyali ekyōto ekyoluberyeberye kye-
yazimbira Mukama.
36 Awo Saulo nāyogera nti Tuserengete tugoberere Abafirisuti ekiro, tubanyage okutūsa emāmbya lwenesala, tuleme okusigaza omuntu ku-
bo. Nebogera nti Kola kyona kyo-
na kyosima. Awo [u] kabona nāyo- [u] 1 Iu. 2.
gera nti Tusemberere Katonda wa-
37 no. Saulo nābūza Katonda amage-
zi nti Nserengete okugoberera Aba-
firisuti? onobagabula mu mukono
gwa Isiraeri? Naye nātamu'damu
38 ku lunaku olwo. Saulo nāyogera

nti [w] Musembere wano, 'mwe 'mwena abakulu babantu: mutegére mulabe ekibi kino mwekiba'de lero.
39 Kubanga Mukama alokola Isiraeri nga bwali omulamu, newakuba'de nga kiba'de mu Yonasani mutabani wänge, taleme kufa. Naye newataba muntu nomu mu bantu bona eya-
40 mu'damu. Awo nägamba Isiraeri yena nti 'Mwe mubere ku lui lumu, nänge ne Yonasani mutabani wänge tunäba ku lui olulala. Abantu nebagamba Saulo nti Kola nga
41 bwosima. Saulo kyeyava agamba Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti Laga ebyensönga. Awo (akalulu) nekabagwako [x] Saulo ne Yonasani; 42 naye abantu nebawona. Saulo näyogera nti Mukubire 'nze ne Yonasani mutabani wänge. Nekamugwa-
43 ko Yonasani. Awo Saulo nägamba Yonasani nti [z] Mbülira byokoze. Yonasani nämubülira näyogera nti Okulega naleze ku tubisi twenjuki nomusa gwomu'go oguba'de mu mukono gwänge; kale, laba, king'wä-
44 ni'de okufa. Saulo näyogera nti Katonda akole bwatyo nokukirawo: kubanga [a] toleme kufa, Yonasani.
45 Abantu nebagamba Saulo nti Yonasani anäfa akoze obulokozi buno obukulu mu Isiraeri? Ki'dire eri: nga Mukama bwali omulamu, [b] tewaliba ku nvirize na lumu olunägwa wansi; kubanga akole'de wamu ne Katonda lero. Awo abantu nebanunula bwebatyo Yonasani, nä-
46 tafa. Awo Saulo näleka okugoberera Abafirisuti näyämbuka: Abafirisuti neba'dayo ewäbwe.
47 Awo Saulo bweyamala okulya obwakabaka bwa Isiraeri, nälwäna nabalabebe bona enjui zona, Moabu nabäna ba [c] Amoni ne Edomu ne bakabaka ba [d] Zoba Nabafirisuti: awo näberalikirizänga buli gyeya-
48 kyükänga yona. Näkola ebyobuzira näkuba [e] Abamaleki, nälokola Isiraeri mu mikono gyabo ababa nyagänga.
49 Ne [f] batabani ba Saulo bäli Yonasani ne Isuvi ne Malukisua: namanya ga bawalabe ababiri gagano; omuberyeberye erinyalye [g] Merabu,
50 nomuto erinyalye [h] Mikali: ne mukazi wa Saulo erinyalye yali Akinoamu omwäna wa Ahimaasi: nomukulu we'gyerye erinyalye yali Abuneri mutabani wa Neri muganda wa
51 kitäwe wa Saulo. Ne [k] Kisi yali kitäwe wa Saulo; ne Neri kitäwe wa Abuneri yali mutabani wa Abieri.
52 Awo nebalwäna nyo nyini Nabafirisuti enaku zona eza Saulo: awo Saulo bweyalabänga omuntu yena owamänyi oba omuzira yena, nämwesenzezänga.

15 Awo Samuwiri nägamba Saulo nti [a] Mukama yantuma okukufukako amafuta okuba kabaka wabantube Isiraeri: kale 'no kakano wulira e'dobozi lyebigambo bya Mu-
2 kama. Bwatyo bwayogera Mukama owe'gye nti Ne'känya ebyo Amaleki byeyakola Isiraeri, [b] bweyesimbawo okumuziiza mu 'kubo, bwe-
3 yalinya okuva mu Misiri. Kal.ano genda okube Amaleki, [c] ozikiririze dala byona byebalina, 'sō tobasäsira; naye ba'te abasaja nabakazi, omwäna omuwere nayonka, ente nendiga, eng'amira nendogoi.
4 Awo Saulo näita abantu näbabalira Eterainu, abasaja abatambula nebigere obusirivu bubiri, nabasaja
5 ba Yuda kakumi. Saulo nätüka ku kibuga kya Amaleki nätégera mu ki-
6 wönvu. Saulo nägamba [d] Abakeni nti Mugende muvewo muserengete okuva mu Bamaleki 'neme okubazikiriza awamu nabo: kubanga [e] mwakola ebyekisa abäna ba Isiraeri bona, bwebäva mu Misiri. Awo Aba-
7 keni nebava mu Bamaleki. Saulo näkuba Abamaleki, okuva [f] Ekavira ngogenda [g] Esuli, ekyolekera Misi-
8 ri. Näwämba Agagi kabaka Wabamaleki, näzikiririza dala abantu bo-
9 na nobwögi bwekitala. Naye Saulo nabantu [i] nebasonyiwa Agagi nendiga ezasinga obulüngi nente nebya sava nabäna bendiga nebirüngi byona, nebagäna okubizikiririza dala: naye ebibi byona era ebitali bya muwendo ebyo nebabizikiririza dala.
10 Awo ekigambo kya Mukama nekiryoka ki'jira Samuwiri ngayogera
11 nti [k] Ne'jusi'za kubanga nakuza Saulo okuba kabaka: kubanga a'zeyo enyuma obutangoberera 'sō takoze biragiro byänge. Awo Samuwiri näsunguwala; näkäbira Mukama
12 okukësa obu'de. Awo Samuwiri nägolokoka mu makya okusisinkana ne Saulo enkya; nebamubülira Samuwiri nti Saulo yatüka ku Kalumeri, era, laba, neyesimbira eki'jukizo, näkyüka näitamu näserengeta
13 Egirugali. Awo Samuwiri na'ja eri Saulo: Saulo nämugamba nti [l] Owebwe Mukama omukisa: nkoze
14 ekiragiro kya Mukama. Awo Samuwiri näyogera nti Okubejagala kuno okwendiga 'no okuli mu matu gänge makulu ki, nokung'ong'a
15 kwente kwempulira? Saulo näyogera nti Bäzi'gye ku Bamaleki nebazireta: kubanga abantu nebasonyiwa endiga nente ezasinga obulüngi, okuwayo sadaka eri Mukama Katondawo; nebirala tubizikiriri'za
16 dala. Awo Samuwiri nägamba Saulo nti Soka oleke nänge näkubülira Mukama byang'ambye ekiro ki-
17 no. Nämugamba nti Yogera. Samu-

[w] Yos. 7. 14. 1 Sam. 10. 19.
[x] Yos. 7. 16 neb. 1 Sam. 10. 20, 21.
[z] Yos. 7. 19.
[a] Is. 39.
[b] 2 Sam. 14. 11. 1 Basek. 1. 52. Mat. 10. 30. Luk. 12. 7; 21. 18. Bik. 27. 34.
[c] 1 Sam. 11. 11.
[d] 2 Sam. 8. 3.
[e] 1 Sam. 15. 3-7.
[f] 1 Sam. 31. 2. 2 Sam. 2. 8-10. 1 Byom. 8. 33; 9. 39.
[g] 1 Sam. 18. 17-19.
[h] 1 Sam. 18. 20, 27. 2 Sam. 3. 14 neb; 6. 20-23.
[k] 1 Sam. 9. 1.
[l] 1 Sam. 9. 16.
[b] Kuv. 17. 8, 14, 16. Kubal. 14. 45; 24. 20. Mo. 25. 17-19. Balam. 3. 13.
[c] Lev. 27. 28, 29. Yos. 6. 17, 21.
[d] Balam. 1. 16. 1 Sam. 27. 10.
[e] Kuv. 18. 10, 19. Kubal. 10. 29, 32.
[f] Lub. 2 11.
[g] Lub. 16 7. 1 Sam. 27 8.
[i] nyl. 3, 15. 1 Sam. 28. 18.
[k] Ju. 35. Lub. 4. 6. Balam. 2. 18. 2 Sam. 24. 16.
[l] Lus. 2. 20.

wiri nāyogera nti Newakuba'de nga [m] wali mutono mu masogo 'gwe, tewafūka mutwe gwa bika bya Isiraeri? Mukama nākufukako ama-
18 futa okuba kabaka wa Isiraeri; Mukama nākutuma olugendo, nāyogera nti Genda ozikiririze dala abalina ebibi abo Abamaleki, olwāne nabo
19 okutūsa lwebalimalibwawo. Kale kiki 'no ekyakulobera okugōndera e'dobozi lya Mukama, naye [n] nogwa ku munyago, nokola ebyali
20 ebibi mu maso ga Mukama? Saulo nāgamba Samuwiri nti Okugōndera ng'ōnde'de e'dobozi lya Mukama, neng'enda olugendo Mukama lweyantuma, nendeta Agagi kabaka wa Amaleki, nenzikiririza dala Aba-
21 maleki. Naye abantu nebatōla ku munyago endiga nente, ebyasinga mwebyo ebyawōngebwa, okuwerayo eri Mukama Katondawo Egirugali.
22 Samuwiri nāyogera nti [o] Mukama asanyukira ebiwebwayo ebyōkebwa ne sadaka okwenkana nga bwasanyukira okugōndera e'dobozi lya Mukama? Laba, [p] okugōnda kusinga sadaka obulūngi, nokuwulira kusinga amasavu gendiga enume.
23 Kubanga okujēma kuli ng'anga ekibi ekyobufumu, nobukakanyavu buli ng'anga okusinza ebifananyi ne baterafi. Kubanga ogānyi ekigambo kya Mukama, [r] naye akugānyi
24 obutaba kabaka. Awo Saulo nāgamba Samuwiri nti Nayōnōna: kubanga nasobya ekiragiro kya Mukama nebigambobyo: kubanga natya abantu neng'ōndera e'dobozi
25 lyābwe. Kale 'no kakano, nkwegairi'de, sonyiwa ekibi kyānge, okyūkire wamu nānge nate nsinze
26 Mukama. Samuwiri nāgamba Saulo nti Si'deyo nāwe: kubanga ogānyi ekigambo kya Mukama, ne Mukama akugānyi obutaba kabaka wa
27 Isiraeri. Awo Samuwiri bweyakyūka okwegendera, nākwata ekirenge
28 kyekyambalokye nekiyulika. Awo Samuwiri nāmugamba nti [s] Mukama akuyuzi'zako obwakabaka bwa Isiraeri lero, nābuwa mulirānwawo
29 akusinga obulūngi. Era Mānyi ga Isiraeri [t] talirimba 'sō taliye'jusa:
30 kubanga si muntu ye'juse. Nālyoka ayogera nti Nayōnōna: naye nzisāmu ekitībwa kakano, nkwegairi'de, mu maso gabaka'de babantu bānge ne mu maso ga Isiraeri, okyūkire wamu nānge nate nsinze Mu-
31 kama Katondawo. Awo Samuwiri nākyūka nate okugoberera Saulo; Saulo nāsinza Mukama.
32 Awo Samuwiri nālyoka ayogera nti Mundetere wano Agagi kabaka Wabamaleki. Agagi na'ja gyali ngakūmba. Agagi nāyogera nti Mazima obubalagaze bwokufa bui-
33 se. Samuwiri nāyogera nti [u] Ngekitalakyo bwekyafūlānga abakazi obutaba na bāna, bwatyo nyoko bwaliba talina bāna mu bakazi. Awo Samuwiri [w] nātemeratemera Agagi mu maso ga Mukama Egirugali.
34 Awo Samuwiri nālyoka agenda Erama; Saulo nāyāmbuka mu nyu-
35 mbaye Egibea ekya Saulo. Samuwiri nāta'ja nate okulaba Saulo okutūsa ku lunaku kweyafira; kubanga Samuwiri yanakuwalira Saulo: Mukama neye'jusa kubanga yafūla Saulo kabaka wa Isiraeri.

16 Awo Mukama nāgamba Samuwiri nti Olitūsa wa okunakuwalira Saulo 'nze nga 'maze [a] okumugāna obutaba kabaka wa Isiraeri? [b] 'juza e'jemberyo amafuta ogende, nākutuma eri Yese Omubesirekemu: kubanga [c] nerabi'de kabaka
2 mu batabanibe. Samuwiri nāyogera nti Nyinza ntya okugenda? Saulo bwalikiwulira, alinzi'ta. Mukama nāyogera nti Twāla ente endūsi ogende nayo oyogere nti Nzi'ze okuwayo sadaka eri Muka-
3 ma. Noita Yese a'je ku sadaka, nānge [d] ndikulaga bwolikola: era [e] olinfukira amafuta kwoyo gwendi-
4 kwātulira erinya. Awo Samuwiri nākola ekyo Mukama kyeyayogera na'ja Ebesirekemu. Abaka'de bekibuga neba'ja okunnusisinkana nga bakankana nebogera nti [f] O'ze mi-
5 rembe? Nāyogera nti Mirembe: nzi'ze okuwayo sadaka eri Mukama: mwetukuze mu'je nānge tugende ku sadaka. Nātukuza Yese ne batabanibe nābaita oku'ja ku
6 sadaka. Awo olwātuka nga batūse nātunulira Eriabu nāyogera nti Mazima Mukama gwafukako ama-
7 futa ali mu masoge. Naye Mukama nāgamba Samuwiri nti Totunulira [g] masoge newakuba'de embalaye bweri empānvu; kubanga 'mugānyi: kubanga (Mukama) talaba ngabantu bwebalaba; kubanga abantu batunulira okufanana okwokungulu, naye Mukama atunulira [i] mu-
8 tima. Awo Yese nālyoka aita [k] Abinadabu nāmuisa mu maso ga Samuwiri. Nāyogera nti 'Sō noyo Mu-
9 kama tamulōnze. Awo Yese nāisawo Sa'ma. Nāyogera nti 'Sō noyo
10 Mukama tamulōnze. Yese nāisa mu maso ga Samuwiri musānvu ku batabanibe. Samuwiri nāgamba Yese nti Mukama talōnze abo.
11 Samuwiri nāgamba Yese nti Abānabo bona bali wano? Nāyogera nti Ekyasiga'deyo omuto, era, laba, alūnda endiga. Samuwiri nāgamba Yese nti [l] Tuma bamukime: kubanga tetutūle okutūsa lwana'ja eno.

[m] 1 Sam. 9. 21.
[n] 1 Sam. 14. 32.
[o] Zab. 40. 6-8; 50. 8, 9. Nge. 21. 3. Is. 1. 11-17. Yer. 7. 22, 23. Beb. 10. 6-9.
[p] Muh. 5. 1. Kos. 6. 6. Mt. 6. 6-8. Mat. 9. 13; 12. 7. Ma'k. 12. 33.
[r] 1 Sam. 13. 14.
[s] 1 Sam. 28. 17, 18.
[t] Kubal. 23. 19.
[u] Balam. 1. 7.
[w] Balam. 8. 21.
[a] 1 Sam. 15. 23, 26.
[b] 1 Sam. 10. 1.
[c] Zab. 78. 70; 89. 19, 20. Bik. 13. 22.
[d] Kuv. 4. 15.
[e] 1 Sam. 9. 16.
[f] 1 Basek. 2. 13.
[g] Zab. 147. 10, 11.
[i] 1 Byoma. 28. 9. Zab. 7. 9.
[k] 1 Sam. 17. 13.
[l] Zab. 78. 70, 71.

12 Nātuma nāmuingiza. Era yali mu-
m 1 Sam. 9. 17. myufu namasoge nga malūngi era
eyegōmbebwa okutunulirwa. m Mu-
kama nāyogera nti Golokoka omu-
fukeko amafuta: kubanga ye wuyo.
13 Awo Samuwiri nālyoka a'dira e'je-
n Balam. 3. 10. mbe eryamafuta, nāmufukako ama-
futa wakati mu bagandabe: n omwo-
yo gwa Makama negu'ja ku Daudi
namānyi okuva ku lunaku olwo no-
kweyongerayo. Awo Samuwiri nā-
o 1 Sam. 1. 19. golokoka nāgenda o Erama.
14 Awo p omwoyo gwa Mukama gwa-
p 1 Sam. 18. 12; 28. 15. li guvu'de ku Saulo, r nomuzimu
r Balam. 9. 23. omubi ogwava eri Mukama negu-
15 munakuwaza. Awo aba'du ba Saulo
nebamugamba nti Laba 'no, omu-
zimu omubi oguva eri Katonda gu-
16 kunakuwaza. Mukama wa'fe alagire kakano aba'dubo, abali mu ma-
sogo, okunonya omusaja omukubi
wenānga owamagezi: awo olunātu-
kānga omuzimu omubi oguva eri
Katonda bwegunābānga ku'gwe,
s 1 Sam. 18. 10; 19. 9. kale s anākubānga enānga nenga-
17 loze nāwe oliwona. Saulo nāga-
mba aba'dube nti Mundabire 'no
omusaja alnza okukuba obulūngi
18 mumundetere. Awo omu ku bale-
nzi na'damu nāyogera nti Laba,
nalaba mutabani wa Yese Omube-
sirekemu, omukubi wenānga owa-
magezi, era t omusaja owamānyi
t 1 Sam. 17. 34-36. omuzira, era omulwānyi, era omu-
tegēvu okwogera, era omuntu omu-
19 lūngi, ne Mukama ali naye. Saulo
kyeyava atumira Yese ababaka nā-
yogera nti Mpereza Daudi mutaba-
u Ia. 11. 1 Sam. 17. 15, 34. 20 niwo u ali nendiga. Yese v na'dira
v 1 Sam. 10. 27. endogoi (nāgiti'ka) emigāti neki'ta
ekyomwenge nomwāna gwembuzi,
nābiwereza Saulo mu mukono gwa
21 Daudi mutabaniwe. Awo Daudi
w Lub. 41. 46. Ma. 1. 28. 1 Basek. 10. 8. na'ja eri Saulo w nāimirira mu ma-
soge: nāmwagala nyo; nātwālānga
22 ebyokulwānyisabye. Saulo nātumi-
ra Yese ngayogera nti Nkwegairi-
'de Daudi almirirēnga mu maso
gānge; kubanga aganze mu maso
23 gānge. Awo olwātukānga omuzi-
mu omubi ogwava eri Katonda
bwegwabānga ku Saulo, Daudi na-
'dirānga enāngaye nākuba nenga-
loze: awo Saulo nāwērānga nāwo-
na, omuzimu omubi negumuvako.

7 Awo Abafirisuti nebakung'anya
e'gye lyābwe okulwāna, nebaku-
ng'anira Esoko ekya Yuda, nebasī-
sira wakati Wesoko ne Azeka mu
2 Efesuda'mimu. Saulo nabasaja ba
Isiraeri nebakung'ana nebasisira
mu kiwōnvu Era, nebasimba enyi-
3 riri okulwāna Nabafirisuti. Aba-
firisuti nebaimirira ku lusozi erui
ne Isiraeri nāimirira ku lusozi
erui: newaba ekiwōnvu wakati wā-
4 bwe. Ne mu lusisira Olwabafirisu-
ti nemuva omuzira, erinyalye Go-
liasi, a Owegasi, obuwānvubwe emi-
5 kono mukāga koluta. Era yali
atiki'de sepewo eyekikomo ku mu-
twegwe, nāyambala ekizibawo e-
kyekikomo; nobuzito bwekizibawo
bwali sekeri enkumi tāno ezeki-
6 komo. Era yali ayamba'de ku ma-
gulu ebyebikomo, (era yalina) ne-
'fumu eryekikomo ku kibegabega-
7 kye. Nolunyago lwe'fumulye lwa-
li ng'anga omuti ogulukirwako e-
ngoye; ne'fumulye lye nyini obu-
zito bwalyo sekeri kikumi ezekyūma: noyo eyatwālānga engaboye
8 nāmukulemberānga. Awo nāimi-
rira nālāngira e'gye lya Isiraeri nā-
bagamba nti Mwafulumira ki oku-
simba enyiriri za'mwe? 'nze siri
Mufirisuti na'mwe b ba'du ba Saulo? b 1 Sam. 8. 17.
mwerōndere omusaja aserengete
9 gyendi. Bwanāinza okulwāna nā-
nge nānzi'ta, kale tunāba ba'du ba-
'mwe: naye bwenāmusinga ne'mu-
'ta, kale 'mwe munāba ba'du ba'fe
10 nemutuwereza. Omufirisuti nāyo-
gera nti c Nsōmoze'za e'gye lya c 2 Sam. 21. 21.
Isiraeri lero; mumpe omusaja tu-
11 lwāne 'fembi. Awo Saulo ne Isi-
raeri yena bwebāwulira ebigambo
ebyo Ebyomufirisuti, nebakeng'ē-
ntererwa nebatya nyo.
12 Awo Daudi yali d mwāna wa d 1 Sam. 16. 1, 18.
e Mwefulasi oyo Owebesirekemuyu- e Lub. 35. 19.
da, erinyalye Yese; era yalina f ba- f 1 Sam. 16. 10, 11. 1 Byom. 2. 13, 14, 15.
tabanibe munāna: era omusaja ya-
li muka'de ku mirembe gya Saulo
13 ngakōtakōta mu bantu. Ne bata-
bani ba Yese abakulu abasatu bāli
bagobere'de Saulo mu ntalo: ne
batabanibe abasatu abāgenda mu
ntalo g amanya gābwe Eriabu omu- g 1 Sam. 16. 6, 8, 9. 1 Byom. 2. 13.
beryeberye, neyamu'dako Abinada-
14 bu, nowokusatu Sa'ma. Ne Daudi
ye yali omuto: nabakulu abasatu
15 nebagoberera Saulo. Era Daudi
nāding'anānga okuva eri Saulo
h okulūnda endiga za kitāwe Ebesi- h 1 Sam. 16. 19.
16 rekemu. Omufirisuti nāsemberā-
nga enkya nakawungēzi, neyeyole-
kerānga enaku amakumi ana.
17 Awo Yese nāgamba Daudi muta-
baniwe nti Twālira 'no bagandabo
efa eyeng'ano eno ensike nemigāti
gino ekumi, noyanguwa nobitwāla
18 mu lusisira eri bagandabo; i no- i 1 Sam. 10. 27.
twālira omukulu wolukumi lwābwe
ebitole bino ekumi ebyamata ama-
kalu, nolaba j bagandabo bwebali, j Lub. 37. 14.
19 neba'gyako omusingo gwābwe. Era
Saulo nabo nabasaja bona aba Isi-
raeri bāli mu kiwōnvu Era, nga
20 balwāna Nabafirisuti. Daudi nā-
golokoka enkya mu makya, nālekera endiga omusūmba na'dira (ebi-
ntu) nāgenda nga Yese bweyamula-
gira; nātūka mu kifo ekyamagāli,
e'gye eryali lifuluma okulwāna nga

21 balânga emiruka egyobulwa. Awo Isiraeri Nabafirisuti nebasimba enyiriri, e'gye nga lyolekera e'gye.
22 Daudi nâleka omugugugwe mu mukono gwomukumi wemigugu, na-'duka mbiro eri e'gye na'ja nâlamu-
23 sa bagandabe. Awo bweyali anyumya nabo, laba, newayâmbuka oyo omuzira, Omufirisuti Owegasi, erinyalye Goliasi, ngava mu nyiriri Ezabafirisuti nâyogera ngebigambo ebyo bwebyali: Daudi nâbiwulira.
24 Awo abasaja bona aba Isiraeri bwebâlaba omusaja nebamu'duka ne-
25 batya nyo. Abasaja ba Isiraeri nebogera nti Mulabye omusaja oyo ayâmbuse? mazima okusômoza Isiraeri kyavu'de ayâmbuka: awo olunâtuka omuntu anâmu'ta kabaka anâmugagawaza nobugaga bungi, era [m] anâmuwa ne muwalawe, era
[m] Yos. 15. 16. anâfûla enyumba ya kitâwe okuba
26 eye'dembe mu Isiraeri. Awo Daudi nâyogera nabasaja abâli baimiri'de okumulirâna nti Omuntu anâkolwa atya ana'ta Omufirisuti ono, na'gya
[n] Balam. 14. 3. ekivume ku Isiraeri? kubanga [n] Omufirisuti ono atali mukomole yâni
[o] Yos. 3. 10. asômoze e'gye lya [o] Katonda omu-
27 lamu? Abantu nebamu'damu bwebati nga bogera nti Bwatyo bwa-
28 nâkolwa omuntu anâmu'ta. Ne Eriabu mugandawe omukulu nâwulira bweyayogera nabasaja; obusûngu nebumukwata Eriabu eri Daudi, nâyogera nti Oserengete'de ki? nendiga ezo entono wazirekera âni ku 'tale? 'Manyi amalalago nekye'jo ekiri mu mutimagwo, kubanga oserengese okulaba olutalo.
29 Daudi nâyogera nti Nkoze ki kaka-
30 no? Tewali nsônga? Nâmuvako nâkyûkira omulala nâyogera ebigambo ebimu nebyo: abantu nebamu-'damu nate bwebatyo nga bweba-
31 mu'zemu oluberyeberye. Awo ebigambo bwebyawulirwa Daudi byeyayogera nebabyogerera mu maso
32 ga Saulo; nâmutumya. Daudi nâgamba Saulo nti Omuntu yena aleme okugwamu omwoyo kululwe;
[p] 1 Sam. 16. 18. [p] omu'duwo anâgenda nâlwâna No-
33 mufirisuti oyo. Saulo nâgamba Daudi nti Toinza kusisinkana na Mufirisuti oyo okulwâna naye: kubanga 'gwe mulenzi-lenzi, naye musaja mulwânyi okuva mu butôbwe.
34 Daudi nâgamba Saulo nti Omu'duwo yakûmânga endiga za kitâwe; awo bwewa'jânga empologoma oba 'dubu ne'gya omwâna gwendiga mu
35 kisibo, nenfulumânga nengigoberera nengikuba nengiwonya nga ngi-'gya mu kamwâ kayo: awo bweyangolokokerângako nengikwata ku kirevu kyayo nengikuba nengi'ta.
36 Omu'duwo yakuba empologoma era ne 'dubu: Nomufirisuti oyo atali mukomole aliba ngemu kuzo kubanga asômoze'za e'gye lya Katonda
37 omulamu. Daudi nâyogera nti [r] Mukama eyamponya mu njala zempologoma ne mu njala za 'dubu, alimponya (ne) mu mukono Gwomufirisuti oyo. Saulo nâgamba Daudi nti Genda, era [s] Mukama a-
38 nâba nâwe. Awo Saulo nâyambaza Daudi ebyambalobye, nâmutikira enkufira eyekikomo ku mutwegwe, nâmwambaza ekizibawo ekye-
39 kikomo. Awo Daudi neyesiba ekitalakye ku byambalobye, nâgezako okugenda; kubanga yali tanâba kubyegezamu. Awo Daudi nâgamba Saulo nti Sinza kugenda na bino; kubanga sinâbyegezamu. Daudi
40 nâbyeyambulamu. Na'dira omu-'gogwe mu mukonogwe, neyerônde-ra amainja amawewêvu atâno mu ka'ga, nâgateka mu nsawo eyomusûmba gyeyaliua, mu ndyangaye; nenvûmûloye yali mu mukonogwe:
41 nâsemberera Omufirisuti. Awo Omufirisuti na'ja nâmusemberera Daudi; nomusaja eyatwâlânga e-
42 ngabo nâmukulembera. Awo Omufirisuti bweyamagamaga nâlaba Daudi, nâmunyôma: kubanga yali mulenzi-lenzi, era [t] mumyufu, namaso-
43 ge nga malûngi. Omufirisuti nâgamba Daudi nti [u] 'Nze embwa noku-'ja no'ja gyendi nemi'go? Omufirisuti nâkolimira Daudi eri bakato-
44 ndabe. Omufirisuti nâgamba Daudi nti 'Jângu gyendi ngabire omubirigwo enyonyi ezomu'bânga ne-
45 nsolo ezomunsiko. Awo Daudi nâgamba Omufirisuti nti O'ja gyendi nekitala nolunyago ne'fumu: naye 'nze nji'ja gyoli mu linya lya Mukama owe'gye, Katonda we'gye lya
46 Isiraeri, lyosômoze'za. Lero Mukama anâkugabula mu mukono gwânge; era nâkukuba nenku'gyako omutwegwo; era nâgabira enyonyi ezomu'bânga nensolo ezomunsiko emirâmbo egye'gye Eryabafirisuti; [w] ensi zona zitegêre nga
47 mulimu Katonda mu Isiraeri: era ekibîna kino kyona kitegêre nga Mukama [x] talokola na kitala na 'fumu: kubanga [z] olutalo lwa Mukama, naye anâbagabula mu mukono
48 gwa'fe. Awo olwâtuka Omufirisuti bweyagolokoka nâsembera okusisinkana ne Daudi, awo Daudi nâyanguwa na'duka mbiro eri e'gye
49 okusisinkana Nomufirisuti. Awo Daudi nâingiza engaloze mu nsawoye na'gyamu e'jinja nâlivûmûla nâkuba Omufirisuti ekyenyi; e'jinja neriingira mu kyenyikye, nâgwa
50 amasoge nga wansi. Awo Daudi nâwangula bwatyo Omufirisuti nevûmûlo ne'jinja, nâkuba Omufirisuti nâmu'ta; naye nga temuli ki-

[r] 2 Kol. 1. 10. 2 Tim. 4. 17, 18.
[s] 1 Sam. 20. 13.
[t] 1 Sam. 16. 12.
[u] 2 Sam. 3. 8.
[w] Yos. 4. 24. 1 Basek. 18. 36
[x] Zab. 44. 6, 7. Kos. 1. 7. Zek. 4. 6.
[z] 1 Sam. 18. 17; 25. 28. 2 Byom. 20. 15.

51 tala mu mukono gwa Daudi. Awo Daudi na'duka mbiro nāimirira ku Mufirisuti, na'dira [a]ekitalakye nākisōwola mu kirato kyakyo, [b]nāmu'ta nāmutemako omutwe nakyo. Awo Abafirisuti bwebālaba omuzira
52 wābwe ngafu'de neba'duka. Awo abasaja ba Isiraeri naba Yuda nebagolokoka nebogerera wa'gulu nebagoberera Abafirisuti okutūsa lwotūka Egai ne ku miryāngo gya [c]Ekuloni. Nabafirisuti abāfumitibwa ebiwūndu nebagwa ku 'kubo eri'da Esaalimu, okutūsa Egasi ne
53 Ekuloni. Abāna ba Isiraeri nebaleka okugoberera Abafirisuti nebakomawo nebanyaga olusiisira lwā-
54 bwe. Awo Daudi na'dira omutwe Gwomufirisuti nāgutwāla [d]Eyerusalemi; naye nāteka ebyokulwānyisabye mu wemaye.
55 Era Saulo bweyalaba Daudi ngafuluma okulwāna Nomufirisuti, nāgamba [e]Abuneri, omukulu we'gye, nti Abuneri/omulenzi ono ye mwāna wāni? Abuneri nāyogera nti Nga 'gwe bwoli omulamu, ai kabaka,
56 simanyi. Kabaka nāyogera nti Būza kitāwe [g]womuvubuka oyo
57 bwali. Awo Daudi bweyali akomawo nga'se Omufirisuti, Abuneri nāmutwāla nāmuleta eri Saulo ngalina omutwe Gwomufirisuti mu mu-
58 konogwe. Saulo nāmugamba nti 'Gwe oli mwāna wāni, omulenzi 'gwe? Daudi na'damu nti 'Nze ndi mwāna wa mu'duwo Yese

18 Omubesirekemu. Awo olwātuka bweyamala okwogera ne Saulo, [a]ememe ya Yonasani nega'tibwa nememe ya Daudi, [b]Yonasani nā-
2 mwagala ngememeye ye. Saulo nāmutwāla ku lunaku olwo [c]nātāmuganya ku'dayo nate e'ka mu nyu-
3 mba ya kitāwe. Awo Yonasani ne Daudi nebalagāna endagāno kuba-
4 nga yamwagala ngememeye ye. Yonasani neyeyambulamu omunagirogwe gweyali ayamba'de nāguwa Daudi, nekyambalokye, era nekitalakye nomutegogwe nolukobalwe.
5 Daudi nāgendānga buli Saulo gyeyamutumānga nāisa namagezi: Saulo nāmufūla omukulu wabasaja ababalwānyi, abantu bona nebakisima, era naba'du ba Saulo.
6 Awo olwātuka nga ba'ja, Daudi bweyakomawo nga'se Omufirisuti, [d]abakazi nebava mu bibuga byona ebya Isiraeri, nga baimba era nga bazina, okusisinkana ne kabaka Saulo, nga balina ebitāsa, nga ba-
7 sanyuka, nga baku'te ebivuga. Abakazi [e]nebaimbiragana nga bazanya nebogera nti

/Saulo a'se enkumize,
Ne Daudi obukumibwe.

8 Sāulo nāsunguwala nyo ekigambo ekyo nekimumyīza; nāyogera nti Daudi bamuwa'de obukumi, nānge bampa'de enkumi zo'ka: kale alnza okweyongera okuba na ki wabula
9 [g]obwakabaka? Awo Saulo nāmutunulira Daudi (neriso ebi) okuva ku lunaku olwo nokweyongerayo.
10 Awo olwātuka enkya [i]omuzimu omubi ogwava eri Katonda negu'ja ku Saulo namānyi, [k]nālagulira wakati mu nyumba: Daudi [l]nākuba enānga nengaloze nga bweyakolānga buli lunaku: era Saulo [m]yali-
11 na e'fumulye mu ngaloze. Saulo [n]nākasuka e'fumu; kubanga nāyogera nti Nāfumita Daudi okukwasa nekisenge. Daudi neyewomera mu
12 masoge emirūndi ebiri. Awo Saulo nātya Daudi kubanga [o]Mukama yali naye, era [p]ngavu'de ku Saulo.
13 Saulo kyeyava amu'gya wali nāmufūla omukuluwe owolukumi; [r]nāfulumānga nāingira mu maso gaba-
14 ntu. Daudi nāisa namagezi mu makuboge gona; era Mukama yali
15 naye. Awo Saulo bweyalaba ngaisa namagezi nangi nyo, nāmute-
16 'kemukira. Naye Isiraeri yena ne Yuda nebamwagala Daudi; kubanga yafulumānga nāingira mu maso gābwe.
17 Awo Saulo nāgamba Daudi nti Laba, muwala wānge omukulu [s]Merabu [t]ndikumuwa okumufambirwa: kyo'ka ombēreränga omuzira olwānēnga [u]entalo za Mukama. Kubanga Saulo yayogera nti Omukono gwānge guleme okumubako, naye omukono Gwabafirisuti
18 gumubeko. Awo Daudi nāgamba Saulo nti [w]Nzāni, nobulamu bwānge kiki, oba enyumba ya kitānge mu Isiraeri, 'nze okuba muko'domi
19 wa kabaka? Naye olwātuka ebiro bwebya'ja bwekyagwānira okumuwa Daudi Merabu muwala wa Saulo, awo nebamuwa [y]Adulieri Omume-
20 kolasi okumufumbirwa. Awo [z]Mikali muwala wa Saulo nāyagala Daudi: nebabūlira Saulo, ekigambo
21 ekyo nākisima. Saulo nāyogera nti Ndimumuwa abēre ekyambika gyali, nomukono Gwabafirisuti gulwāne naye. Saulo kyeyava agamba Daudi nti Lero onoba muko-'domi wānge omulūndi ogwokubiri.
22 Awo Saulo nālagira aba'dube nti Mutēse ne Daudi mu kyāma mwogere nti Laba, kabaka akusanyukira naba'dube bona bakwagala: kale 'no kakano bēra muko'domi wa
23 kabaka. Awo aba'du ba Saulo nebogera ebigambo ebyo mu matu ga Daudi. Daudi nāyogera nti Mukiita kigambo kitono okuba muko-'domi wa kabaka, nzali omusaja omwāvu era gwebataitamu ka bu-
24 ntu? Aba'du ba Saulo nebamubū-

[a] 1 Sam. 21. 9. 2 Sam. 23. 21.
[b] 1 Sam. 31. 9.
[c] Yos. 15. 11.
[d] 2 Sam. 5. 6, 9.
[e] 2 Sam. 2. 8.
[f] 1 Sam. 16. 21, 22.
[g] 1 Sam. 28. 22.
[a] Lub. 44. 30.
[b] 1 Sam. 19. 2; 20. 17. 2 Sam. 1. 26.
[c] 1 Sam. 17. 18.
[d] Kuv. 15. 20. Balam. 11. 34; 21. 21.
[e] Kuv. 15. 21. 1 Sam. 21. 11. /1 Sam. 21. 11; 29 5.
[g] 1 Sam. 15. 28.
[i] 1 Sam. 16. 14.
[k] 1 Sam. 19. 24. 1 Basek. 18. 29. Bik. 16. 16.
[l] 1 Sam. 16. 16.
[m] 1 Sam. 19. 9.
[n] 1Sam. 19. 10; 20. 33.
[o] 1 Sam. 16. 18.
[p] 1 Sam. 16. 14; 28. 18.
[r] 2 Sam. 5. 2.
[s] 1 Sam. 14. 49.
[t] 1 Sam. 17. 25.
[u] 1 Sam. 25. 28.
[w] 2 Sam. 7. 18.
[y] 2 Sam. 21. 8.
[z] 1 Sam. 14. 49.

lira nga bogera nti Bwatyo Daudi
25 bwayoge'de. Saulo nayogera nti
Bwemutyo bwemunagamba Daudi
[a] Lub. 34. 12. nti Kabaka tayagala [a] ebyobu'ko
byona, wabula ebikuta Byabafirisuti kikumi, okuwalana e'gwanga ku
balabe ba kabaka. Era Saulo yali
alowoza oku'sa Daudi omukono
26 Gwabafirisuti. Awo aba'dube bwe
babulira Daudi ebigambo ebyo, Dau-
di nasima nyo okuba muko'domi wa
kabaka. Awo enaku nga tezinaba
27 kuitawo; Daudi nagolokoka nage-
[b] Lu. 13. nda, ye [b] nabasajabe, na'ta ku Bafi-
[c] 2 Sam. 3. 14. risuti abasaja ebikumi bibiri; [c] Dau-
di naleta ebikuta byabwe, nebabi-
wa kabaka omuwendo nga gutukiri-
'de, alyoke abere muko'domi wa
kabaka. Awo Saulo namuwa Mi-
kali muwalawe okumufumbirwa.
28 Saulo nalaba natege'ra nga Mukama
ali ne Daudi; ne Mikali muwala wa
29 Saulo namwagala. Awo Saulo ne-
yeyongera nate okutya Daudi, Sau-
lo naba mulabe wa Daudi enaku
zona.
30 Awo abami Babafirisuti nebalyo-
ka batabala: awo olwatuka buli
lwebatabalanga, Daudi naisanga
namagezi nasinga aba'du ba Saulo
bona; erinyalye neryatikirira nyo.

19 Awo Saulo nagamba Yonasani
mutabaniwe naba'dube bona ba-
[a] 1 Sam. 18. 1. 'te Daudi. Naye Yonasani muta-
bani wa Saulo [a] yamusanyukira nyo
2 Daudi. Yonasani nabulira Daudi
ngayogera nti Saulo kitange ayaga-
la okuku'ta: kale 'no kakano,
nkwegairi'de, wekume enkya obere
3 mu kifo ekyekyama wekise: nange
nafaluma nenyimirira ku ma'bali
ga kitange mu nimiro mwoli, era
natesa ne kitange ebigambobyo;
era bwendiraba ekigambo kyona,
4 ndikubulira. Awo Yonasani nayo-
gera ne Saulo kitawe ngatenda
Daudi obulungi namugamba nti
Kabakastayononanga mu'duwe Dau-
di; kubanga takwononanga 'gwe,
era kubanga ebikolwabye byabanga
[b] Balam. 12. 3. 5 birungi nyo gyoli: kubanga [b] yate-
[c] 1 Sam. 17. 49, 50. [d] 1Sam.11. 13. [e] Mat. 27.4. ka obulamubwe mu mukonogwe
[c] nakuba Omufirisuti, [d] Mukama
nakolera Isiraeri yena obulokozi
obukulu: wabulaba nosanyuka:
kale kiki ekikwagaza okwonona [e] o-
6 musai ogutaliko musango, oku'ta
Daudi awatali usonga? Saulo na-
[f] Lus 3.13. wulira e'dobozi lya Yonasani:
Saulo nalaira nti [f] Mukama nga
7 bwali omulamu, tali'tibwa. Yona-
sani naita Daudi, Yonasani na-
mutegeza ebigambo ebyo byona.
[g] 1Sam.16. 21; 18.2,13. Yonasani naleta Daudi eri Saulo,
nabanga mu masoge [g] ngoluberye-
8 berye. Newaba entalo nate: Daudi na-
tabala nalwana Nabafirisuti, naba-
'ta olu'ta olunene; neba'duka mu
9 masoge. Awo omuzimu omubi o-
gwava eri Mukama gwali ku Saulo,
ngatu'de mu nyumbaye ngaku'te
e'fumulye mu ngaloze; ne Daudi
10 [f] ngakuba enanga nengaloze. Awo [f] 1 Sam.16. 16.
Saulo nagezako okufumita Daudi
nokumukwasa nekisenge ne'fumu;
naye neyemulula mu maso ga Saulo,
nakuba e'fumu mu kisenge: Daudi
11 na'duka nawona ekiro ekyo. Awo
[h] Saulo natuma ababaka mu nyu- [h] Zab. 59. Ebisoka.
mba ya Daudi, okumukuma, bamu-
'te enkya: Mikali mukazi wa Daudi
namubulira ngayogera nti Bwotowo-
nye bulamubwo ekiro kino, ono'ti-
12 bwa enkya. Awo Mikali [i] namu'si- [i] Yos. 2.15.
za Daudi mu kituli: nagenda na-
13 'duka nawona. Mikali na'dira [m] te- [m] Lub. 31. 19.
rafi namuteka mu kitanda, nateka
ekigugu (ekyebyoya) byembuzi emu-
14 twetwe, nakibi'kako embugo. Awo
Saulo bweyatuma ababaka okukwa-
ta Daudi, nayogera nti Alwa'de.
15 Saulo natuma ababaka okulaba
Daudi ngayogera nti Mumundetere
16 mu kitanda ndyoke 'mu'te. Awo a-
babaka bwebaingira, laba, terafi
ngali mu kitanda, ekigugu (ekye-
byoya) bye mbuzi nga kiri emutwe-
17 twe. Saulo nagamba Mikali nti
O'nimbi'de ki bwotyo, nota omula-
be wange agende nokuwona awo-
nye? Mikali na'damu Saulo nti
Yang'ambye nti Kang'ende; [n] na- [n] 2 Sam. 2. 22.
ndiku'ti'de ki?
18 Awo Daudi na'duka nawona na-
'ja eri Samuwiri [o] Erama, namubu- [o] 1 Sam. 1. 19.
lira byona Saulo byeyamukola. Ye
ne Samuwiri nebagenda nebatula
19 Enayosi. Nebabulira Saulo nti
Laba, Daudi ali Enayosi mu Lama.
20 Saulo natuma ababaka okukwata
Daudi: awo [p] bwebalaba ekibina [p] 1Sam.10. 5, 6, 10.
kya bana'bi nga balagula ne Samu-
wiri ngaimiri'de nga gwe mutwe
gwabwe, awo omwoyo gwa Kato
nda negu'ja ku babaka ba Saulo,
21 [r] nebalagula nabo. Awo bwebamu- [r] Kubal. 11. 25.
bulira Saulo, natuma ababaka aba-
lala, era nabo nebalagula. Awo
Saulo natuma ababaka nate omulu-
ndi ogwokusatu, era nabo nebala-
22 gula. Awo naye nagenda Erama,
na'ja awali olu'zi olunene oluli
Eseku: nabuza nayogera nti Ba-
liru'dawa Samuwiri ne Daudi? Ne-
waba eyayogera nti Laba, bali Ena-
23 yosi mu Lama. Nagendayo Enayo-
si mu Lama: omwoyo gwa Katonda
negu'ja kuye era, neyeyongerayo
nalagula okuntusa lweya'ja Enayosi
24 mu Lama. Era naye neyeyambu-
lamu engoyeze, naye [s] nalagulira [s] 1 Sam.18. 10.
mu maso ga Samuwiri, nagalamira
nga taliko kyayamba'de nazibya
obu'de obwo nakesa obu'de. Kye-

bava bogera nti [i]Ne Saulo ali mu bana'bi?

20 Awo Daudi na'duka okuva Enayosi mu Lama na'ja nāyogerera mu maso ga Yonasani nti Nkoze ki? buluwa obutali butūkirivu bwānge? era kiruwa ekibi kyānge mu maso ga kitāwo nānonya obulamu
2 bwānge? Nāmugamba nti Ki'dire eri; to'ja kufa: laba, kitānge tabako kyakola oba kikulu oba kitono kyatambi'kulira nānge: era kitānge yandinkweke'de ki ekigambo
3 ekyo? si bwekiri. Nokulaira Daudi nālaira nāyogera nti Kitāwo amanyira dala nga ng'anze mu masogo; nāyogera nti Yonasani tamanyānga kino, aleme okunakuwala: naye mazima nga [a]Mukama bwali omulamu, era nga nāwe bwoli omulamu, wakati wānge nokufa wasi-
4 ga'de kata buta. Awo Yonasani nālyoka agamba Daudi nti Buli kintu ememeyo kyeyagala kyona okukola
5 ndikukolera. Awo Daudi nāgamba Yonasani nti Laba, enkya [b]omwezi gunāboneka, nānge sandiremye kutūla ne kabaka ngalya: naye kang'ende nekweke mu nsiko okutūsa ku lunaku olwokusatu akawu-
6 ngēzi. Kitāwo bwanāmbūza nokubūza, nolyoka oyogera nti Daudi andaze nganegairira nyo lero agende māngu [c]Ebesirekemu ekyālokye: 'kubanga [d]sadaka gyeri eya buli mwāka eyenyumbaye yona.
7 Awo bwanāyogera nti Bulūngi; omu'duwo anāba nemirembe: naye bwanāsunguwala, kale tegēra nga-
8 tese'za akabi. Kale kola omu'duwo obulūngi: kubanga [e]waingiza omu'duwo mu ndagāno ya Mukama nāwe: naye [f]obanga obutali butūkirivu buli mu'nze, nzi'ta we'ka; kubanga wandindete'de ki eri ki-
9 tāwo? Yonasani nāyogera nti Kireme okukubāko nakatono: kubanga mbēra kumanya nakatono nga kitānge atese'za akabi okuku'jako,
10 kale sandikubūli'de? Awo Daudi nāgamba Yonasani nti Kitāwo bwanāba ngaku'zemu nebo'go alimbū-
11 lira āni? Yonasani nāgamba Daudi nti 'Jāngu tufulume tugende mu nsiko. Nebafuluma bōmbi nebagenda mu nsiko.
12 Awo Yonasani nāgamba Daudi nti Mukama, Katonda wa Isiraeri, (abēre mujuliriwa); bwenāba nga 'naze okukemereza kitānge nga mu kisēra kino enkya oba ku lwokusatu, laba, bwewaliba obulūngi eri Daudi, kale sirikutumira nenki-
13 kubi'kulira? [g]Mukama akole bwatyo Yonasani nokukirawo, kitānge bwaliba ngasīmye okukukola obubi, nesikikubi'kulira nenkusindika
14 ogende mirembe: era [h]Mukama abēre nāwe nga bweyabānga ne kitā-
15 nge. Nāwe olindaga ekisa kya Mukama nga nkyali mulamu, 'neme okufa; 'sō si kukomera awo, era naye nenaku zona [k]tolisalako kisakyo ku nyumba yānge: wewawo, okutūsa Mukama lwalimala okusalako abalabe ba Daudi buli omu ku-
16 nsi yona. Awo Yonasani nālagūna endagāno nenyumba ya Daudi nti Ne [l]Mukama aligivūnana mu mu-
17 kono gwabalabe ba Daudi. Yonasani nālaiza Daudi nate, olwokwagala kweyamwagala: [m]kubanga yamwagala nga bweyayagala ememe-
18 ye ye. Awo Yonasani nālyoka amugamba nti Enkya omwezi gunāboneka: era banākumagamaga, ku-
19 banga entebeyo eneba njerēre. Awo bwolimala enaku satu, noserengeta māngu no'ja mu [n]kifo mwewekwekera ekigambo ekyo bwekyaliwo, nobēra awali e'jinja Ezeri.
20 Nānge ndirasa obusāle busatu ku ma'bali galyo, ngantēba sabawa.
21 Kale, laba, ndituma omwāna nga njogera nti Genda ononye obusāle. Bwendigamba omwāna nti Laba, obusāle buli ku lui luno gyendi: kale nobutwāla no'ja; kubanga waliwo emirembe gyoli 'sō tewali kabi,
22 nga Mukama bwali omulamu. Naye bwendigamba omwāna bwentyo nti Laba, obusāle buli ku lui olwomumasogo: kale newegendera; kuba
23 Mukama ngakusindise. Era [o]ekigambo ekyo kyetwayogerako 'gwe nānge, laba, Mukama ali wakatiwo nānge enaku zona.
24 Awo Daudi neyekweka mu nsiko: awo omwezi bwegwaboneka, kaba-
25 ka neyetūlira okulya ku 'mere. Kabaka nātūla ku ntebeye ngolulala, ye ntebe erirānye ekisenge; Yonasani nāimirira. Abunneri nātūla ku lubirizi lwa Saulo: naye entebe ya
26 Daudi yali njerēre. Naye Saulo teyaliko kyeyayogera ku lunaku olwo: kubanga yalowōza nti Aliko kyaba-'de, [p]si mulongōfu; mazima si mu-
27 longōfu. Awo olwātuka enkya o mwezi nga gumaze okuboneka, (lwe lunaku) olwokubiri, entebe ya Daudi neba njerēre: Saulo nāgamba Yonasani mutabaniwe nti Kiki ekirobera mutabani wa Yese oku'ja ku 'mere newakuba'de jo newakuba'de
28 lero? Yonasani na'damu Saulo nti [r]Daudi yandaga nganegairira nyo
29 okugenda Ebesirekemu: nāyogera nti Leka ng'ende, nkwegairi'de; kubanga enyumba ya'fe balina sadaka mu kyālo; ne muganda wānge yandagira (okubawo): kale 'no obanga ng'anze mu masogo, leka negendere, nkwegairi'de, ndabe baganda bānge. Kyeyava alema oku'ja ku

[i] 1 Sam. 10. 11, 12.

[a] Lus. 2. 13. 1 Sam. 25. 26.

[b] Kubal. 28. 11.

[c] 1 Sam. 16. 4.
[d] 1 Sam. 9. 12.

[e] 1 Sam. 18. 3; 23. 18. 2 Sam. 21. 7.
[f] 2 Sam. 14. 32.

[g] Lus. 1. 17.

[h] Yos. 1. 5, 17. 1 Sam. 17. 37. 1 Basek. 1. 37. 1 Byom. 22. 11, 16. [k] 2 Sam. 9. 1, 3, 7; 21. 7.

[l] Yos. 22. 23. 1 Sam. 25. 22.

[m] 1 Sam. 18. 1.

[n] 1 Sam. 19. 2.

[o] nyi. 14, 15.

[p] Lev. 7. 21; 11. 24, 28; 15. 4, 5 neb.

[r] lu. 6.

30 meza ya kabaka. Awo obusungu nebukwata Saulo eri Yonasani nãmugamba nti 'Gwe omwãna womukazi omukakanyavu omujemu, simauyi nga walonda mutabani wa Yese okwekwasa ensonyi, nokukwasa ensonyi obwerere bwa nyo-
31 ko? Kuba mutabani wa Yese ngakyali mulamu ku 'taka, tolinywezebwa 'gwe newakuba'de obwakabakabwo. Kale 'no kakano tuma omunkimire, kubanga taleme kufa.
32 Yonasani na'damu Saulo kitãwe nãmugamba nti Ekinãba kimu'sa
[a] 1 Sam. 18. 11; 19. 10. 33 kiki? akoze ki? Saulo [a] nãkasuka e'fumulye okumufumita: Yonasani kweyategerera kitãwe ngamaliri'de
34 oku'ta Daudi. Awo Yonasani nãgolokoka ku meza ngaliko ekirui kingi, nãtalya ku 'mere yona ku lunaku olwokubiri olwomwezi: kubanga yanakuwalira Daudi, kubanga kitãwe yali amuwemuki'de.
35 Awo olwãtuka enkya Yonasani nãfuluma nãgenda mu nsiko mu kisera kyeyalagãna ne Daudi, nomu-
36 lenzi omuto ngali naye. Nãgamba omulenziwe nti 'Duka ononye 'no obusãle bwendasa. Omulenzi nga-'duka nãlasa akasãle ku lui olwo-
37 mumasoge. Awo omulenzi bweyatũka mu kifo ekyakasãle Yonasani kyalasi'za, Yonasani nãkõwola omulenzi nãyogera nti Akasãle te
[b] lu. 22. 38 kali [b] ku lui olwomumasogo? Yonasani nãkõwola omulenzi nti Terako, yanguwa, tolwawo. Omulenzi wa Yonasani nãlonda obusãle, na'ja
39 eri mukamawe. Naye omulenzi teyaliko kyeyategera: Yonasani ne Daudi bo'ka be bãmanya ekigambo.
40 Awo Yonasani nãwa omulenziwe ebintubye, nãmuga-nba nti Genda
41 ozitwãle mu kibuga. Awo omulenzi ngagenze Daudi nãgolokoka mu (kifo) ekyali ku lui olwobukika obwadyo, nãvũnama amasoge wansi nãkutama emirũndi esatu: nebanywegeragana nebakãba bo'ka na bo'ka okutũsa Daudi lweyaingiriza.
[c] lu. 13. 1 Sam. 1. 17. 42 Yonasani nãgamba Daudi nti [c] Genda mirembe kubanga tulai'de 'fembi mu linya lya Mukama nga twogera nti Mukama anãbãnga wakati wãnge nãwe era wakati weza'de lyãnge neza'deryo, enaku zona. Nãgolokoka neyegendera: Yonasani nãingira mu kibuga.

[a] Akiya. 1 Sam. 14. 3.
[b] 1 Sam. 16 4. 21 Awo Daudi nãtũka Enobu eri [a] Akimereki kabona: Akimereki na'ja okusisinkana Daudi [b] ngakankana nãmugamba nti Obere'de ki
2 omu, 'sõ tewali muntu nãwe? Daudi nãgamba Akimereki kabona nti Kabaka yantuma omulimu nãng'amba nti Tewaba muntu anãmanya ekigambo kyona ekyomulimu gwenkutuma newakuba'de byenkulagi-'de: era nãbalagira abalenzi egindi
3 negindi. Kale 'no kiki ekiri wansi womukonogwo? mpa emigãti etãno mu mukono gwãnge oba kyona eki-
4 riwo. Awo kabona na'damu Daudi nãyogera nti Tewali mugãti bugãti wansi womukono gwãnge, naye [c] omugãti omutukuvu gwe guliwo; kyo'ka [d] abalenzi obanga bekũmye
5 obutakwata ku bakazi. Daudi na-'damu kabona nãmugamba nti Mazima twaziizibwa obutaba na bakazi enaku nga satu; bwenavayo, ebintu byabalenzi byali bitukuvu, newakuba'de nga lugendo bugendo; kale lero ebintu byãlwe tebi-
6 risinga nyo kuba bitukuvu? Awo kabona nãmuwa (emigãti) emitukuvu: kubanga teyaliyo mugãti wabula emigãti egyokulaga, egya-'gyibwãnga mu maso ga Mukama, oku'sãwo emigãti egibuguma ku
7 lunaku kwegya'gyirwawo. Era omuntu owokuba'du ba Saulo yaliyo ku lunaku olwo, ngaziizibwa mu maso ga Mukama; nerinyalye yali [e] Doegi Omwedomu, omukulu wa-
8 basũmba ba Saulo. Daudi nãgamba Akimereki nti Era tewali wano 'fumu newakuba'de ekitala wansi womukonogwo? kubanga saleta wamu nãnge kitala kyãnge newakuba'de ebyokulwãnyisa byãnge, kubanga omulimu gwa kabaka gwali gwa
9 kwanguwa. Kabona nãyogera nti [f] Ekitala kya Goliasi Omufirisuti gwewa'tira mu [g] kiwõnvu Era, laba, kiri wano nga kizingi'dwa mu kiwero enyuma wekãnzu: oba oyagala okutwãla ekyo, kitwãle; kubanga tewali kirala wano wabula ekyo. Daudi nãyogera nti Tewali kikyenkana ekyo; kimpe.
10 Awo Daudi nãgolokola na'duka ku lunaku olwo olwokutya Saulo, nãgenda eri Akisi kabaka [f] Wegasi.
11 Aba'du ba Akisi nebamugamba nti Daudi oyo siye kabaka wensi? [h] tebaimbiragana kuye nga [i] bazina, nga bogera nti
Saulo a'se enkumize,
Ne Daudi obukumibwe?
12 Daudi nãtereka ebigambo ebyo mu mutimagwe, nãtya nyo Akisi ka-
13 baka Wegasi. Awo [m] nãwanyisa empisaze mu maso gãbwe, neyeralusalalu-sa mu mikono gyãlwe, nãyagulayagula ku nzi'gi eza wankaki, nãkulukusa amalusu mu birevu-
14 bye. Awo Akisi nãlyoka agamba aba'dube nti Aba'fe, mulabye omusaja ngagu'demu e'dalu: kale mu-
15 mulete'de ki gyendi? Mbuli'dwa abalalu, nokuleta nemuleta olusaja luno okulalukira mu maso gãnge? olusaja luno lunãingira mu nyumba yãnge?

[c] Kuv. 25. 30. Lev. 24. 5. Mat. 12. 3, 4. Ma'k. 2. 25, 26. Luk. 6. 3, 4.
[d] Kuv. 19. 15.
[e] 1 Sam. 22. 9.
[f] 1 Sam. 17. 51.
[g] 1 Sam. 17. 2.
[f] 1 Sam. 17. 4. Zab. 56. Ebisoka.
[h] 1 Sam. 18. 7.
[i] Balam. 21. 21.
[m] Zab. 34. Ebisoka.

22 Daudi kyeyava avayo, na'duka nātūka ku [a]mpuku ya [b]Adulamu: awo bagandabe nenyumba ya kitāwe yona bwebākiwulira, neba-
2 serengeta nebagendayo gyali. Awo buli muntu eyali alaba enaku na buli muntu eyalina e'bānja na buli eyalina obuinike, nebakung'anagyali; nāfūka omukulu wābwe: awo newaba naye [c]abasaja nga bikumi bina.
3 Awo Daudi nāvayo nāgenda Emizupe ekya Moabu: nāgamba [d]kabaka wa Moabu nti Kitānge ne mānge bafulume babe na'mwe, okutūsa lwendimanya Katonda byalinko-
4 lera. Awo nābaleta mu maso ga kabaka wa Moabu: nebatūla naye ekisēra kyona Daudi ngakyali mu
5 mpuku. Awo na'bi [e]Gadi nāgamba Daudi nti Tobēra mu mpuku; wegendere, otūke munsi ya Yuda. Awo Daudi neyegendera nātūka mu kibira Keresi.
6 Awo Saulo nāwulira nga Daudi alabise nabasaja abāli naye: era Saulo yali atu'de Egibea, muuda womumyuliru mu Lama, ngaku'te e'fumulye mu ngalo, naba'dube bona bāli baimiri'de okumwetōlōla.
7 Saulo nāgamba aba'dube abāli baimiri'de okumwetōlōla nti Muwulire 'no, 'mwe Ababenyamini; mutabani wa Yese aliwa buli muntu ku'mwe enimiro nensuku ezemizabibu, alibafūla 'mwena okuba abāmi beuku-
8 mi era abāmi bebikumi; 'mwena nemunekobāna, 'sō tewali ambi'kulira [f]mutabani wānge bwalagāna endagāno ne mutabani wa Yese, 'sō tewali ku'mwe ansāsi'de, newakuba'de antegēza nga mutabani wānge yamperera omu'du wānge okutēga
9 nga lero? Awo [g]Doegi Omwedomu, eyalinirira awali aba'du ba Saulo, nālyoka a'damu nāyogera nti Nalaba mutabani wa Yese nga'ja [i]Enobu, eri Akimereki mutabani
10 wa Akitubu. [k]Nāmubūliza eri Mukama [l]nāmuwa ebyokulya nāmuwa ekitala kya Goliasi Omufirisuti.
11 Awo kabaka nālyoka atuma okuita Akimereki kabona, mutabani wa Akitubu, nenyumba yona eya kitāwe, bakabona abāli Enobu: neba'ja
12 bona eri kabaka. Saulo nāyogera nti Wulira 'no, 'gwe mutabani wa Akitubu. Na'damu nti 'Nze 'nzu-
13 no, mukama wānge. Saulo nāmugamba nti Mwanekobānira ki, 'gwe ne mutabani wa Yese, kubanga wamuwa emigāti nekitala, nomubūliza eri Katonda, angolokokereko, oku-
14 tēga nga lero? Awo Akimereki na'damu kabaka nāyogera nti Erāni ku ba'dubo bona amwenkana Daudi obwesigwa, ye muko'domi wa kabaka, era aingizibwa mu kutēsakwo era owekitibwa mu nyu-
15 mbayo? Nsose lero okumubūliza eri Katonda? ki'dire eri: kabaka aleme oku'sāko omu'duwe ekigambo kyona, newakuba'de enyumba ya kitānge yona: kubanga omu'duwo taliko kyamanyi ku bino byona, newakuba'de ebitono newakuba'de
16 ebingi. Kabaka nāyogera nti Toleme kufa, Akimereki, 'gwe nenyu-
17 mba ya kitāwo yona. Awo kabaka nāgamba abambowa abāli baimiri'de okumwetōlōla nti Mukyūke mu'te bakabona ba Mukama; kubanga nomukono gwābwe guli ne Daudi, era kubanga bāmanya nga ya'duka, nebatakimbi'kulira. Naye aba'du ba kabaka nebagāna oku'sāwo omukono gwābwe okugwa ku bakabona
18 ba Mukama. Awo kabaka nāgamba Doegi nti Kyūka 'gwe obagweko bakabona. Awo Doegi Omwedomu nākyūka nāgwa ku bakabona, na'ta ku lunaku olwo abantu kinā-
19 na mubatāno [m]abāyambalānga ekānzu eya bafuta. Ne Nobu, ekibuga kya bakabona, nāki'ta nobwōgi bwekitala, abasaja era nabakazi, abāna abato nabayōnka, nente nendogoi nendiga, nobwōgi bwekitala.
20 Awo omwāna omu owa Akimereki, mutabani wa Akitubu, erinyalye [n]Abiasali, nāwona na'duka okugo-
21 berera Daudi. Abiasali nābūlira Daudi Saulo nga'se bakabona ba
22 Mukama. Awo Daudi nāgamba Abiasali nti Namanya ku lunaku olwo, Doegi Omwedomu bweyaliyo, nga talirema kumubūlira Saulo: 'nze na'sa abantu bona abomunyu-
23 mba ya kitāwo. [o]'Gwe bēra bānge, totya; kubanga oyo anonya obulamu bwānge anonya obulamubwo: kubanga awali 'uze onobānga mirembe.

23 Awo nebabūlira Daudi nti Laba, Abafirisuti balwāna ne [a]Keira,
2 era banyaga amawūliro. Daudi kyeyava [b]abūza Mukama nti Ng'ende nkube Abafirisuti abo? Mukama nāgamba Daudi nti Genda oku-
3 be Abafirisuti olokole Keira. Abasaja ba Daudi nebamugamba nti Laba, tutiri'de wano mu Yuda: kale tetulisinga nyo bwetuligenda Ekeira okulwāna ne'gye Lyabafirisu-
4 ti? Awo Daudi nālyoka abūza Mukama nate olwokubiri. Mukama nāmu'damu nāyogera nti Gulokoka oserengete ogende Ekeira; kubanga ndigabula Abafirisuti mu mukono-
5 gwo. Awo Daudi nabasajabe nebagenda Ekeira, nebalwāna Nabafirisuti, nebanyaga ente zābwe, neba'ta olu'ta olunene. Awo Daudi nālokola abātūla Ekeira.
6 Awo olwātuka, Abiasali mutabani

[a] Zab. 57, Ebisoka. Zab. 142, Ebisoka.
[b] 2 Sam. 23. 13.
[c] 1 Sam. 23. 13; 25. 13.
[d] Lus. 1. 4; 4. 21, 22.
[e] 2 Sam. 24. 11, 13, 19. 1 Byom. 21. 9, 11, 13, 18, 19; 29. 29. 2 Byom. 29. 25.
[f] 1 Sam. 18. 3; 20. 30.
[g] 1 Sam. 21. 7. Zab. 52, Ebisoka.
[i] 1 Sam. 21. 1.
[k] Kubal. 27. 21.
[l] 1 Sam. 21. 6, 9.
[m] 1 Sam. 2. 28.
[n] 1 Sam. 23. 6, 9.
[o] 1 Basek. 2. 23.
[a] Yos. 15. 44. Nek. 3. 17, 18.
[b] Kubal. 27. 21.

wa Akimereki [c] bweya'duka eri Daudi Ekeira, yaserengeta ngalina
7 ekānzu mu mukonogwe. Nebabūlira Saulo nga Daudi atūse Ekeira. Saulo nāyogera nti Katonda amugabu'de mu mukono gwānge: kubanga aziizibwa olwokuingira mu ki-
8 buga ekirina enzi'gi nebisiba. Awo Saulo nāita abantu bona okutabāla, okuserengeta okugenda Ekeira, o-
9 kuzingiza Daudi nabasajabe. Daudi nātegēra Saulo ngamwagaliza akabi; [d] nāgamba Abiasali kabona nti
10 Leta wano ekānzu. Awo Daudi nāyogera nti Ai Mukama, Katonda wa Isiraeri, omu'duwo awuliri'de dala Saulo ngayagala oku'ja Ekeira, [e] okuzikiriza ekibuga kulwānge.
11 Abasaja Abekeira balimpayo mu mukonogwe? Saulo aliserengeta, ngomu'duwo bwawuli'de? Ai Mukama, Katonda wa Isiraeri, nkwegairi'de, būlira omu'duwo. Muka-
12 ma nāyogera nti Aliserengeta. Awo Daudi nālyoka ayogera nti Abasaja Abekeira balimpayo 'nze nabasaja bānge mu mukono gwa Saulo? Mukama nāyogera nti Balikuwayo.
13 Awo Daudi nabasajabe, abāli nga [f] lukāga, nebagolokoka nebegendera okuva mu Keira nebagenda buli gyebaimza okugenda. Nebabūlira Saulo Daudi ngawonye okuva mu Keira: nālekayo okutabāla.
14 Awo Daudi nātūla mu 'dūngu mu bigo, nābēra munsi eyensozi mu 'dūngu Eryezifu. Saulo nāmunonyānga buli lunaku, naye Katonda nātamugabula mu mukonogwe.
15 Daudi nālaba nga Saulo ataba'de okunonya obulamubwe: era Daudi yali mu 'dūngu Eryezifu mu kibira.
16 Awo [g] Yonasani mutabani wa Saulo nāgolokoka, nāgenda eri Daudi mu kibira, nānyweza omukonogwe mu
17 Katonda. Nāmugamba nti Totya: kubanga omukono gwa Saulo kitānge tegulikulaba; era gwoliba kabaka wa Isiraeri nānge ndiku'dirira obukulu: era [i] nekyo Saulo kitānge
18 akimanyi. Awo abo bōmbi [k] nebalagānira endagāno [l] mu maso ga Mukama: Daudi nābēra mu kibira, Yonasani na'dayo mu nyumbaye.
19 Awo [m] Abezifu nebāmbuka neba'ja eri Saulo Egibea nga bogera nti Daudi teyekweka ewa'fe mu bigo mu kibira ku lusozi [n] Kakira oluli ku lui olwobukika obwadyo olwe-
20 'dūngu. Kale 'no kakano, ai kabaka, serengeta, ngememeyo yona bweyagala okuserengeta; na'fe okumuwayo mu mukono gwa kabaka
21 kuliba kwa'fe. Saulo nāyogera nti [o] Muwebwe Mukama omukisa;
22 banga munsāsi'de. Mugende, mbegairi'de, mweyongere okwetegēreza, mumanye mulabe ekifokye wabēra neyamulabayo: kubanga bambūlira
23 ngasala amagezi mangi nyo. Kale mulabe, muzige ebifo byona mwatēgera mweyekweka, nemukomawo gyendi 'sō temulema ku'ja, nānge ndigenda na'mwe: awo olulituka, obanga ali munsi, ndimunonya ne-'mulaba mu nkumi zona eza Yuda.
24 Awo nebagolokoka nebagenda Ezifu okukulembera Saulo: naye Daudi nabasajabe bāli mu 'dūngu Eryemaoni, mu Alaba ku lui olwe-
25 'dūngu olwobukika obwadyo. Saulo nabasajabe nebagenda okumunonya. Nebabūlira Daudi: kyeyava aserengeta awali olwāzi, nābēra mu 'dūngu Eryemaoni. Awo Saulo bweyakiwulira, nāgoberera Daudi
26 mu 'dūngu Eryemaoni. Saulo nāgenda ku ma'bali golusozi erui, ne Daudi nabasajabe ku ma'bali golusozi erui: Daudi [p] nāyanguwa okuvayo olwokutya Saulo; kubanga Saulo nabasajabe nebazingiza Daudi nabasajabe enjui zona okuba-
27 kwata. Naye newa'ja omubaka eri Saulo ngayogera nti Yanguwako o'je; kubanga [r] Abafirisuti bakwe-
28 kwese munsi. Awo Saulo nālekayo okugoberera Daudi na'dayo, nātabāla Abafirisuti: ekifo ekyo kyebāva bakiita Seraka'malekosi.
29 Awo Daudi nāvayo nāyāmbuka nābēra mu bigo ebya Engedi.

24 Awo olwātuka Saulo bweyakomawo ngamaze okugoberera Abafirisuti, nebamubūlira nti Laba, Daudi ali mu 'dūngu erya Engedi.
2 Awo Saulo nātwāla abasaja enkumi satu abālōndebwa mu Isiraeri yena, nāgenda okunonya Daudi nabasa-
3 jabe ku njazi ezembulabuzi. Na'ja ku [a] bisibo byendiga mu 'kubo awali empuku; Saulo nāingira [b] okubi-'ka ku bigerebye. Era Daudi nabasajabe bāli batu'de mu bifo ebyomumpuku ebyakomererayo munda.
4 Abasaja ba Daudi nebamugamba nti [c] Laba, olunaku Mukama lweyakugambako nti Laba, ndigabula omulabewo mu mukonogwo, era olimukola nga bwolisima. Awo Daudi nāgolokoka nāsala ku kirenge kyekyambalo kya Saulo mu
5 kyāma. Awo olwātuka oluvanyuma Daudi nālūmwa omwoyo, kubanga yasala ku kirenge kya Saulo.
6 Nāgamba abasajabe nti Mukama aki'dize eri 'nze nkole mukama wānge Mukama gweyafukako amafuta ekigambo kino, okumugololera omukono gwānge kubanga yoyo Muka-
7 ma gweyafukako amafuta. Awo Daudi nāziiza abasajabe nebigambo ebyo, nātabaganya kumugolokokerako Saulo. Awo Saulo nāgolokoka
8 nāva mu mpuku neyegendera. Awo

[c] 1 Sam. 22. 20.
[d] 1 Sam. 30. 7.
[e] 1 Sam. 22. 19.
[f] 1 Sam. 22. 2; 25. 13; 27. 2.
[g] 1 Sam. 20. 41, 42.
[i] 1 Sam. 20. 30, 31; 24. 20.
[k] 1 Sam 20. 8.
[l] 2 Sam. 5. 3.
[m] 1 Sam. 26. 1. Zab. 11. 1; 54. Ebisoka.
[n] 1 Sam. 26. 1, 3.
[o] Lua 2 20.
[p] Zab. 31. 22.
[r] 2 Basek. 19. 9.
[a] Kulal. 32. 16.
[b] Balam. 3. 24.
[c] 1 Sam. 26. 8.

ne Daudi nägolokoka oluvanyuma
näva mu mpuku näkowola Saulo
ngayogera nti Mukama wänge ka-
baka. Awo Saulo bweyakebuka,
Daudi näv ünama amasoge wansi
9 neyeyanza. Daudi nägamba Sau-
lo nti Kiki ekikuwuliza ebigambo
byabantu nga bogera nti Laba,
Daudi ayagala okukukola akabi?
10 Laba, lero amasogo galabye Muka-
ma bwaba'de akugabu'de mu mu-
kono gwänge lero mu mpuku: era
waba'dewo abang'ambye okuku'ta:
naye (eriso lyänge) nerikusäsira;
neng'amba nti Si'ja kugolola mu-
kono gwänge ku mukama wänge;
kubanga yoyo Mukama gweyafuka-
11 ko amafuta. Era, kitänge, laba,
wewawo, laba ekirenge kyekya-
mbalokyo mu ngalo zänge: kale
kubanga nsaze ku kirenge kyekya-
mbalokyo nesiku'ta, tegera olabe
nga tewali kabi newakuba'de ekyö-
nöno mu mukono gwänge, 'sö siku-
sobe'za newakuba'de ngoi'ganya o-
[c] Luh. 18. 5. Balam. 11. 27. Yob. 5. 8. 12 bulamu bwänge okubukwata. [d] Mu-
kama asale omusängo wakati wä-
nge näwe, Mukama akuwalaneko
e'gwänga lyänge: naye omukono
13 gwänge teguliba ku'gwe. Ngolu-
gero olwabe'da bwerwogera nti Mu
babi mwe muva obubi: naye omu-
14 kono gwänge teguliba ku'gwe. Ka-
baka wa Isiraeri ataba'de äni?
ogoberera äni? ogoberera embwa
15 enfu, enkukunyi. Kale Mukama
abe mulamuzi, asale omusängo gwä-
nge nogugwo, alabe awöze ensönga
yänge andokole mu mukonogwo.
16 Awo olwätuka Daudi bweyamala
okugamba Saulo ebigambo ebyo,
[e] 1 Sam. 26. 17. Saulo näyogera nti [e] Lino lye 'do-
boziryo, mwäna wänge Daudi?
Saulo näimusa e'doboziryе näkäba
17 amaziga. Nägamba Daudi nti Gwo-
usinga obutükirivu: kubanga onsa-
su'de obulüngi, naye 'nze nkusasu-
18 'de obubi. Era oyätu'de lero bwo-
nkoze obulüngi: kuba Mukama
ngangabu'de mu mukonogwo noto-
19 nzi'ta. Kubanga omuntu bwasä-
nga omulabewe, anämuganya oku-
genda nga mulamu? Kale Muka-
ma akuwe empera enüngi olwekyo
20 kyonkoze lero. Era 'no, laba
[f] 1 Sam. 24. 17. [f] 'manyi nga tolirema kuba kabaka,
era ngobwakabaka bwa Isiraeri bu-
21 linywezebwa mu mukonogwo. Kale
[g] Luh. 21. 21. [h] 2 Sam. 21. 7. 'no kakano [g] ndairira Mukama [h] nga
tolizikiriza za'de lyänge eriri'dawo,
'sönga tolimalawo linya lyänge o-
kuli'gya mu nyumba ya kitänge.
22 Daudi nälairira Saulo. Saulo na'da-
yo e'ka; naye Daudi nabasajabe
[i] 1 Sam. 23. 29. nebayämbuka [i] mu mpuku.

[k] Ma. 34. 8. **25** Awo Samuwiri näfa; Isiraeri
yena nebakung'ana [a] nebamu-
käbira, nebamuzika mu nyumbaye
[b] Erama. Daudi nägolokoka näse-
rengeta nägenda mu [c] 'düngu Pa-
lani.
2 Awo yaliyo omusaja Emaoni
ebintubye nga biri Ekalumeri; era
omusaja oyo yali mukulu nyo, era
yalina endiga enkumi satu nembuzi
lukumi: awo yali ngasala ebyöya
3 byendigaze Ekalumeri. Era erinya
lyomusaja Nabali; ne mukaziwe
erinyalye Abigairi: nomukazi yali
mutegevu namasoge nga malüngi:
naye omusaja yali wa kabyo era
mubi mu bikolwabye; era yali wa
4 nyumba ya Kalebu. Awo Daudi
näwulira mu 'düngu Nabali [d] nga-
5 sala ebyöya byendigaze. Awo
Daudi nätuma abalenzi kumi, Dau-
di nägamba abalenzi nti Mwämbu-
ke Ekalumeri mugende eri Nabali
6 mumu'namusize: era bwemutyo
bwemuba mugamba oyo atüla nga-
laba (omukisa) nti [e] Emirembe gi-
bere gyoli, era emirembe gibere ku
nyumbayo, era emirembe gibere ku
7 byona byolina. Era 'no mpuli'de
ngolina abasala ebyöya byendiga:
abasümbabo 'no babänga na'fe ne-
tutabakola bubi, 'sö tewabänga
ekyababula, ebiro byona nga bali
8 Ekalumeri. Büza abalenzibo, ba-
näkubülira: kale abalenzi baganje
mu masogo; kubanga tu'ji'de ku
[f] lunaku olulüngi: wayo, nkwegai-
ri'de, kyona ekina'ja mu mukono-
gwo, eri aba'dubo neri mutabaniwo
9 Daudi. Awo abalenzi ba Daudi
bweba'ja, nebogera ne Nabali mu
linya lya Daudi ngebigambo ebyo
10 byona bwebiri, nebasirika. Awo
Nabali na'damu aba'du ba Daudi
näyogera nti [g] Daudi yäni? ne mu-
tabani wa Yese yäni? mu biro bino
wabawo aba'du bangi abajemera
11 buli muntu mukamawe. Kale 'no
nätöla emigäti gyänge nama'zi gä-
nge nenyama yänge gye nzi'ti'de a-
basaja bänge abasala ebyöya, ne-
mbiwa abasaja besimanyiko gyeba-
12 vu'de? Awo abalenzi ba Daudi ne-
bakyüka nebakwata e'kubo neba-
'dayo neba'ja nebamubülira ngebi-
13 gambo ebyo byona bwebiri. Awo
Daudi nägamba abasajabe nti Mwe-
sibe buli muntu ekitalakye. Ne-
besiba buli muntu ekitalakye; ne
Daudi naye neyesiba ekitalakye:
newayämbuka okugoberera Daudi
[h] abasaja nga bikumi bina; ebiku-
mi ebibiri [k] nebasigala ku bintu.
14 Naye omu ku balenzi näbülira Abi-
gairi mukazi wa Nabali ngayogera
nti Laba, Daudi yatuma ababaka
ngaima mu 'düngu okulamusa mu-
15 kama wa'fe; näbagwako. Naye
abasaja abo bätukolänga bulüngi
nyo, 'sö tetukolwänga bubi, 'sö

[a] 1 Sam. 1. 19. [b] Kubal. 10. 12.
[d] 2 Sam. 13. 23.
[e] 1 Byom. 12. 18. Zab. 122. 7. Mat. 10. 12, 13. Luk. 10. 5.
[f] Es. 8. 17; 9. 19, 22.
[g] Palam. 9. 28.
[h] 1 Sam. 22. 2; 23. 13; 27. 2; 30. 9.
[k] 1 Sam. 30. 24.

tetubulwānga kintu kyona e'bānga lyona lyetwamala nga tubēra nabo,
16 bwetwali mu nsiko: bābānga [t] bugwe gyetuli emisana nekiro ekisēra kyona kyetwamala nabo nga tulūnda endiga. Kale 'no kakano tegēra olowōze kyonokola: kubanga bamaliri'de obubi ku mukama wa-'fe ne ku nyumbaye yona: kubanga omwāna wa Beriali eyenkani'de awo nokuūnza omuntu nātaūnza
18 kwogera naye. Awo Abigairi nālyoka ayanguwa [w] na'dira emigāti ebikumi bibiri nebi'ta bibiri ebyomweuge nendiga tāno enfumbire dala, nebigero bitāno ebyeng'ano ensike, [x] nebirīmba kikumi ebyezabibu enkalu, nebitole ebikumi bibiri cbyetini, nābitika endogoi.
19 Nāgamba abalenzibe nti Munkulembere mugende; laba mbavako nyuma. Naye nātabūlira 'bawe
20 Nabali. Awo olwātuka nga yebagala endogoiye nāserengeta awāli ekifo ekyekwekerwamu ekyokulusozi, awo, laba, Daudi nabasajabe nebaserengeta okumwolekera; nā-
21 sisinkana nabo. Era Daudi yali ayoge'de nti Mazima nkūmi'de bwerēre byona olusaja luno byelulina mu 'dūngu, ekintu kyona nekitabula ku byalwo byona bwebyenkana: kale lunsasu'de obu-
22 bi olwobulūngi. Katonda akole [o] bwatyo abalabe ba Daudi nokukirawo, bwendisigazawo ku babe bona bwebenkana nomwāna omu owobu-
23 lenzi. Awo Abigairi bweyalaba Daudi, nāyanguwa [p] nāva ku ndogoiye [r] nāvūnamira Daudi amasoge wansi,
24 nākutama ku 'taka. Nāgwa ku bigerebye nāyogera nti Obutali butūkirivu obwo bubēre ku'nze, mukama wānge, ku'nze: era muzānawo ayogere mu matugo, nkwegairi'de, era wulira ebigambo bya muzānawo.
25 Nkwegairi'de, mukama wānge aleme oku'sāyo omwoyo eri omuntu oyo owa Beriali, Nabali: kuba erinyalye nga bweriri, naye bwali bwatyo; Nabali lye linyalye nobusirusiru buli naye: naye 'nze omuzānawo salaba balenzi ba mukama wānge be-
26 watuma. Kale 'no kakano, mukama wānge, [s] nga Mukama bwali omulamu nāwe nga bwoli omulamu, kubanga Mukama akuziizi'za obuta'zā musāngo gwa musai nobutewalanira 'gwānga nomukonogwo 'gwe, kale 'no abalabebo nabo abanonyeza mukama wānge akabi, babe
27 nga Nabali. Era 'no ekirabo kino omuzānawo kyalete'de mukama wānge, kiwebwe abalenzi abagoberera
28 mukama wānge. Nkwegairi'de, sonyiwa ekyōnōno kya muzānawo: kubauga Mukama talirema kukolera mukama wānge [t] enyumba eyenkala'kalira, kubanga mukama wānge [u] alwāna entalo za Mukama; 'sō nakabi tekalirabika ku'gwe enakuzo
29 zona. Era newakuba'de ngabantu bagolokose okukui'ganya nokunonya obulamubwo, naye obulamu bwa mukama wānge bulisibirwa mu muganda gwobulamu wamu ne Mukama Katondawo; nobulamu bwabalabebo [v] alibuvūmūla ngebiva mu
30 lubuto lwenvūmūlo. Awo olulituka Mukama bwaliba ngakoze mukama wānge ngobulūngi bwona bwebuli bweyakwogerako, era ngakuta'dewo
31 okuba omukulu wa Isiraeri: kale kino tekirikulūmya mwoyo, 'sō omutimagwo tegulyesitaza mukama wānge kubanga wayiwa omusai ogutaliko nsōnga newakuba'de kino nga mukama wānge yewalanira e'gwānga ye'ka: awo Mukama bwaliba ngakoze bulūngi mukama wānge, ka-
32 le o'jukirānga omuzānawo. Daudi nāgamba Abigairi nti [y] Atenderezebwe Mukama, Katonda wa Isiraeri, akutumye lero okusisinkana nānge:
33 era gatenderezebwe namagezigo, nāwe otenderezebwe [z] ankūmye lero, obutabako musāngo gwa musai nobutewalanira 'gwānga nomukono
34 gwānge 'nze. Kubanga mazima dala, nga Mukama Katonda wa Isiraeri bwali omulamu, anziisi'za obutakukola bubi, singa toyanguye no'ja okusisinkana nānge, mazima tewandisigali'de Nabali emāmbyangesaze no mwāna omu owo bulenzi.
35 Awo Daudi nātōla mu ngaloze ebyo byamulete'de: nāmugamba nti [a] Yāmbuka mu nyumbayo mirembe; laba, mpuli'de e'doboziryo [b] nenku'kiriza 'gwe.
36 Awo Abigairi na'ja eri Nabali; era, laba, yali [c] afumbye embaga mu nyumbaye, ngembaga ya kabaka; nomwoyo gwa Nabali gwali gusanyuse mundaye, kubanga yali atami'de nyo: kyeyava alema okumubūlira ekigambo kyona, obā kitono oba kikulu, okutūsa enkya.
37 Awo olwātuka enkya, omwenge bwegwali guvu'deko Nabali, mukaziwe nāmubūlira ebigambo ebyo, omutimagwe negufira mundaye nāfūka
38 nge'jinja. Awo olwātuka enaku nga kumi nga ziisewo, Mukama nālwāza Nabali nāfa.
39 Awo Daudi bweyawulira Nabali ngafu'de, nāyogera nti Mukama atenderezebwe, awoze'za ensōnga eyokuvumibwa kwānge mu mukono gwa Nabali era aziizi-'za omu'duwe obutakola kibi: nobubi bwa Nabali Mukama [d] abu'zi'zayo ku mutwegwe ye. Daudi nātuma nāyogereza Abigairi okumufu-
40 mbirwa. Awo aba'du ba Dandi bwebātūka eri Abigairi Ekalumeri, nebamugamba nti Daudi yatutumye
41 gyoli okukufumbirwa. Awo nāgo-

[f] Kuv. 14. 22. Yob. 1. 10.
[m] Lub. 24. 13.
[n] 1 Sam. 30. 12. 2Sam. 16. 1. 1 Byom. 12. 40.
[o] Lus. 1. 17.
[p] Yos. 15. 18.
[r] Lus. 2. 12.
[s] 1 Sam. 20. 3.
[t] 1 Sam. 2. 35. 2 Sam. 7. 11, 27.
[u] 1 Sam. 18. 17.
[v] Yer. 10. 18.
[x] 1 Sam. 30. 12. 2Sam. 16. 1. 1 Byom. 12. 40.
[y] Iu. 28. Lub. 24. 27.
[z] nyi. 23, 24, 39.
[a] 1 Sam. 1. 17.
[b] Lub. 32. 20.
[c] 2 Sam. 13. 23, 28.
[d] 1 Basek. 2. 44. Zab. 7. 16.

lokoka nāvūnama amasoge wansi nāyogera nti Laba, muzānawo muwereza okunāzānga ebigere byaba-
42 'du ba mukama wānge. Awo Abigairi nāyanguwa nāgolokoka neyebagala endogoi wamu ne bawalabe batāno abāmugobererānga; nāgoberera ababaka ba Daudi, nāba mukā-
43 ziwe. Daudi nāwasa ne Akinoamu Oweyezuleeri; [c] bōmbi nebaba ba-
44 kazibe. Era Saulo yali awa'de / Mikali muwalawe, mukazi wa Daudi, [d] Paluti mutabani wa Laisi [e] Owega-'limu.

26 Awo [a] Abezifu neba'ja eri Saulo Egibea nga bogera nti Daudi teyekweka ku lusozi Kakira olwole-
2 kera e'dūngu? Awo Saulo nāgolokoka nāserengeta nāgenda mu 'dūngu Eryezifu, ngalina abasaja abalōnde aba Isiraeri enkumi satu wamu naye, okununya Daudi mu 'dū-
3 ngu Eryezifu. Saulo nāsisira ku lusozi Kakira, olwolekera e'dūngu, mu 'kubo. Naye Daudi nābera mu 'dūngu nālaba nga Saulo atūse mu
4 'dūngu ngamugoberera. Daudi kyeyava atuma abake'si nātegēra nga
5 Saulo atūki'de dala. Daudi nāgolokoka na'ja mu kifo Saulo weyali asīsi'de: Daudi nālaba ekifo Saulo weyagalamira, ne [b] Abuneri mutabani wa Neri, omukulu we'gyerye: era Saulo yali agalami'de munda wekifo ekyamagāli, abantu nebasisira oku-
6 mwetōlōla. Awo Daudi na'damu nāgamba Akimereki Omukiti ne [c] Abisai [d] mutabani wa Zeruia, muganda wa Yoabu, ngayogera nti Ani [e] anāserengeta nānge nāgenda eri Saulo mu lusisira? Abisai nāyogera
7 nti 'Nze nāserengeta nāwe. Awo Daudi ne Abisai neba'ja eri abantu ekiro: awo, laba, Saulo ngagalami-'de nga yebase munda wekifo ekyamagāli, e'fumulye nga lisimbi'dwa mu 'taka ku / mutwegwe: ne Abuneri nabantu nga bagalami'de oku-
8 mwetōlōla. Awo Abisai nāgamba Daudi nti [g] Katonda agabuli'de dala omulabewo mu mukonogwo lero: kale 'no, nkwegairi'de, 'mufumite ne'fumu okukwasa ne'taka omulūndi gumu 'sō simufumite mulūndi
9 gwa kubiri. Daudi nāgamba Abisai nti Tomuzikiriza: kubanga āni aīnza okugolola omukonogwe kwoyo [f] Mukama gweyafukako amafuta nāba
10 nga taliko musāngo? Daudi nāyogera nti Nga Mukama bwali omulamu, [h] Mukama yalimu'ta; oba [i] olunakulwe lulitūka okufa; oba aliserengeta [m] mu lutalo nāzikirira.
11 [n] Mukama aki'dize eri 'nze ngolole omukono gwānge kwoyo Mukama gweyafukako amafuta: naye 'no twāla, nkwegairi'de, e'fumu eriri ku mutwegwe nensūmbi yama'zi tuge-
12 nde. Awo Daudi nātwāla e'fumu nensūmbi yama'zi ngabi'gya ku mutwe gwa Saulo; nebegendera 'sōnga tewali muntu akirabye newakuba-'de akimanyi, 'sōnga tewali azukuse: kubanga bona nga bebase; kubanga [o] otulo tungi otwava eri Mu-
13 kama twali tubagu'deko. Awo Daudi nāgenda emitala weri, nāimirira wala ku ntiko yolusozi; nga ye-
14 su'deko nabo e'bānga 'dene: Daudi nālāngira abantu ne Abuneri mutabani wa Neri ngayogera nti To'damu, Abuneri? Awo Abuneri na'damu nāyogera nti Gwāni akōwola ka-
15 baka? Daudi nāgamba Abuneri nti Toli muzira? eräni akwenkana mu Isiraeri? kale kiki ekikulobe'de okukūma mukamawo kabaka? kubanga muingi'de omu ku bantu okuzi-
16 kiriza kabaka mukamawo. Ekigambo kino kyokoze si kirūngi. Nga Mukama bwali omulamu, musāni-'de okufa, kubanga temukūmye mukama wa'mwe, Mukama gweyafukako amafuta. Era 'no mulabe e'fumu lya kabaka weriri nensūmbi ya-
17 ma'zi eba'de ku mutwegwe. Saulo nāmanya e'dobozi lya Daudi nāyogera nti [p] Lino lye 'doboziryo, mwāna wānge Daudi? Daudi nāyogera nti Lye 'dobozi lyānge, mukama wā-
18 nge, ai kabaka. Nāyogera nti Mukama wānge [r] ai'ganyiza ki omu'duwe? kubanga nkoze ki? oba kibi ki
19 ekiri mu mukono gwānge? Kale 'no, nkwegairi'de, mukama wānge kabaka awulire ebigambo byomu-'duwe. Mukama obanga ye [s] yakumperera, a'kirize ekiwebwayo: naye obanga be bāna babantu, bakolimirwe mu maso ga Mukama; kubanga [t] bangobye lero 'neme okwega'ta [u] nobusika bwa Mukama nga bogera nti Genda owereze bakatonda aba-
20 lala. Kale 'no omusai gwānge guleme okutonya wansi Mukama gyatabēra: kubanga kabaka wa Isiraeri ataba'de okunonya [w] enkukunyi, ngomuntu bwai'gira enkwāle ku
21 nsozi. Awo Saulo nāyogera nti [v] Nyōnōnye: komawo, mwāna wānge Daudi: kubanga siryeyongera kukukola kabi nate, kubanga obulamu bwānge buba'de bwa muwendo mungi mu masogo lero: laba, nāsiru-
22 wala nenkyāma nyo nyini. Daudi na'damu nāyogera nti Laba e'fumu, ai kabaka! kale omu ku balenzi a-
23 'je alikime. Era [z] Mukama alisasula buli muntu obutūkirivubwe nobwesigwabwe: kubanga Mukama akugabu'de mu mukono gwānge lero, nesi'kiriza kngolola mukono gwānge kwoyo Mukama gweyafukako amafuta. Era, laba, ngobulamubwo bwebuba'de obwomuwendo omungi mu
24

[a] 1 Sam. 27. 3; 30. 5. 2 Sam. 2. 2; 3. 2, 3.
[b] 1 Sam. 19. 17. 2 Sam. 3. 14.
[c] 2 Sam. 2. 18.
[d] Ia. 10. 30.
[e] 1 Sam. 22. 19. Zab. 54. Ebisoka.
[b] 2 Sam. 2. 8.
[c] 2 Sam. 2. 18 neb; 10. 10, 14; 16. 9; 18. 12; 21. 17.
[d] 2 Sam. 3. 39; 19. 22.
[e] Balam. 7. 9-11.
[f] 1 Sam. 19. 13.
[g] 1 Sam. 24. 4.
[f] 1 Sam. 24. 6, 10.
[h] 1 Sam. 25. 26.
[i] Yob. 7. 1; 14. 5.
[m] 1 Sam. 31. 6.
[n] 1 Sam. 24. 6.
[o] Lub. 2. 21; 15. 12.
[p] 1 Sam. 24. 16.
[r] 1 Sam. 24. 9-11.
[s] 2 Sam. 24. 1.
[t] Zab. 120. 5.
[u] 2 Sam. 14. 16; 20. 19.
[w] 1 Sam. 24. 14.
[v] 1 Sam. 15. 24; 24. 17.
[z] Zab. 7. 8.

maso gānge lero, obulamu bwānge bubēre bwa muwendo mungi mu maso ga Mukama, andokole mu kula-
25 ba enaku kwona. Awo Saulo nāgamba Daudi nti [a] Owebwe omukisa, mwāna wānge Daudi: olikola ebyamānyi era tolirema kuwāngula. Awo Daudi neyegendera, Saulo na-'dayo mu kifokye.

[a] Lus.2.20.

27 Awo Daudi nāyogera mu mwoyogwe nti Luliba lunaku lumu nenzikirira olwomukono gwa Saulo: tewali kisinga bulūngi gyendi oku-'duka nentūka munsi Eyabafirisuti; kale Saulo ali'gyayo omwoyo gyendi, oku'nonya nate mu nsalo zona eza Isiraeri: bwendiwona bwentyo
2 mu mukonogwe. Daudi nāgolokoka nāgenda, ye [a] nabasaja olukāga abāli naye, nebasenga Akisi mutabani wa Maoki, kabaka [b] Wegasi.
3 Daudi nātūla ne Akisi Egasi, ye nabasajabe, buli muntu nabomunyumba, Daudi ne [c] bakazibe bōmbi, Akinoamu Omuyezuleeri ne Abigairi Omukalumeri, mukazi wa Na-
4 bali. Nebabūlira Saulo nga Daudi ya'duka Egasi: nātamunonya nate.
5 Awo Daudi nāgamba Akisi nti Obanga 'no ng'anze mu masogo, bampe ekifo mu mbuga emu mu byālo ntūle eyo: kubanga kiki ekināba kitūza omu'duwo mu kibuga
6 kye nyini awamu nāwe? Awo Akisi nāmuwa [d] Zikulagi ku lunaku olwo: Zikulagi kyekivu'de kibēra ekya bakabaka ba Yuda na buli kati.
7 Awo omuwendo gwenaku Daudi zeyamala munsi Eyabafirisuti gwali mwāka mulāmba kemyezi ena.
8 Daudi nabasajabe nebāmbuka nebakwekweta [e] Abagesuli Nabagiruzi [f] Nabamaleki: kubanga abo be bātūlānga munsi, abābāngamu e'da, [g] ngogenda Esuli, okugenda munsi
9 Eyemisiri. Daudi na'ta ensi nātawonya musaja newakuba'de omukazi obutafa, nānyaga endiga nente nendogoi neng'amira nebyambalo;
10 nākomawo na'ja eri Akisi. Awo Akisi nāyogera nti Muva wa okukwekweta lero? Daudi nāyogera nti Ebukika obwadyo obwa Yuda nobukika obwadyo [i] Obwabayerameeri nobukika obwadyo [k] Obwabakeni.
11 Daudi nātawonya musaja newakuba'de omukazi obutafa okubaleta Egasi, ngayogera nti Baleme okutulopa nga bogera nti Bwatyo Daudi bweyakola, era bweyaisānga
12 bwatyo kasoke'de atūla munsi Eya-bafirisuti. Awo Akisi na'kiriza Daudi nāyogera nti Abantube Isiraeri abatamiri'dwa dala; kyaliva abēra omu'du wānge enaku zona.

[b] 1 Sam. 23. 13.
[c] 1 Sam. 17. 4.
[d] 1 Sam. 25. 43.
[e] Yos. 15. 31.
[f] Yos.13.2.
[g] 1 Sam. 15. 2.
[h] Lub.16.7.
[i] 1 Sam. 30. 29. 1 Byom. 9. 25.
[k] Balam. 1. 16.

28 Awo olwātuka mu naku ezo Abafirisuti nebakung'anyiza e-'gye lyābwe entalo okulwāna ne Isiraeri. Akisi nāgamba Daudi nti Tegērera dala ngolitabāla nānge mu-
2 'gye, 'gwe nabasajabo. Daudi nāgamba Akisi nti Kyoliva otegēra omu'duwo byalikola. Akisi nāgamba Daudi nti Kyendiva nkufūla omukūmi womutwe gwānge enaku zona.
3 Awo [a] Samuwiri yali afu'de, ne Isiraeri yena bāli bamukābi'de, nebamuzīka mu [b] Lama, mu kibugakye ye. Era Saulo yali a'gye munsi [c] abo abāliko emizimu nabafu-
4 mu. Awo Abafirisuti nebakung'ana neba'ja nebasisira Esunemu: awo Saulo nākung'anya Isiraeri ye-
5 na nebasisira ku [d] Giruboa. Awo Saulo bweyalaba e'gye Lyabafirisuti, nātya, omwoyogwe negukanna nyo. Awo Saulo bweyabūza
6 Mukama, [e] Mukama nātamwanukula newakuba'de mu [f] birōto newakuba'de mu [g] Ulimu newakuba'de
7 mu bana'bi. Awo Saulo nālyoka agamba aba'dube nti 'Nonyeza omukazi [i] aliko omuzimu ng'ende gyali 'mubūze. Aba'dube nebamugamba nti Laba, waliwo omukazi aliko o-
8 muzimu Endoli. Saulo neyekyūsa nāyambala ebyambalo ebirala nāgenda, ye nabasaja babiri naye, neba'ja eri omukazi ekiro: nāyogera nti [k] Ndagnla, nkwegairi'de, nomuzimu, o'ninyisize buli gwenakuga-
9 mbako erinya. Awo omukazi nāmugamba nti Laba, omanyi Saulo byeyakola, bweyazikiriza munsi abo abaliko emizimu, nabafumu: kale kiki ekikutēza obulamu bwānge
10 ekyambika okunzi'sa. Saulo nālairira Mukama ngayogera nti Nga Mukama bwali omulamu, tekulikubāko kibonerezo kyona olwekiga-
11 mbo kino. Awo omukazi nāyogera nti Ani gwemba nkulinyisiza? Nāyogera nti 'Ninyisiza Samuwiri.
12 Awo omukazi bweyalaba Samuwiri, nākāba ne'dobozi 'dene: omukazi nāgamba Saulo nti O'nimbi'de
13 ki? kubanga 'gwoli Saulo. Kabaka nāmugamba nti Totya: kubanga olaba ki? Omukazi nāgamba Saulo nti Ndaba katonda ngava mu
14 'taka ngayāmbuka. Nāmugamba nti Embalaye eri etya? Nāyogera nti Omuka'de ayāmbuka; era yenagi'deko [l] omunagiro. Saulo nātegēra nga Samuwiri, nāvūnama
15 amasoge wansi neyeyanza. Awo Samuwiri nāgamba Saulo nti Lwaki okungolokosa oku'ninyisa? Saulo na'damu nti Neralikiri'de nyo; kubanga Abafirisuti balwāna nānge, era [m] Katonda anvu'deko, 'sō [n] takyanyanukula newakuba'de mu

[a] 1 Sam. 25. 1.
[b] 1 Sam 1. 19.
[c] Kuv. 22. 18. Lev.19.31.
[d] 1 Sam. 31. 1.
[e] 1 Sam. 14. 37.
[f] Kubal. 12. 6
[g] Kuv. 28. 30.
[i] 1 Byom. 10. 13.
[k] Ma.18.10.
[l] 1 Sam.15. 27.
[m] 1 Sam. 16. 14; 18. 12.
[n] Iu. 6.

bana'bi newakuba'de mu birōto: kyenvu'de nkuita ontegēze byemba
16 nkola. Awo Samuwiri nāyogera nti Obūliza ki 'nze 'no, Mukama ngakuvu'deko era ngafūse mulabe-
17 wo? Era Mukama yekole'de omulimu, nga bweyayogerera mu'nze: era [o]Mukama ayuzi'za obwakabaka ngabu'gya mu mukonogwo era abuwa'de mulirāŋwawo, Daudi.
18 [p]Kubanga tewagōndera 'dobozi lya Mukama nototūkiriza kiruikye ekingi ku Amaleki, Mukama kyavu-'de akukola ekigambo kino lero.
19 Era nate Mukama auāgabula ne Isiraeri wamu nāwe mu mukono Gwabafirisuti: era enkya 'gwe ne
[r]batabanibo banāba nānge: Mukama anāgabula ne'gye lya Isiraeri
20 mu mukono Gwabafirisuti. Awo Saulo nālyoka agwa ku 'taka ngalāmba'de, nātya nyo, olwebigambo bya Samuwiri: nemutamusigalamu mānyi; kubanga yali tali'de ku 'mere yona okuzibya obu'de noku-
21 kēsa. Omukazi ı a'ja eri Saulo, nālaba nga yeralikiri'de nyo, nāmugamba nti Laba, omuzānawo awuli'de e'doboziryo [s]nenteka obulamu bwānge mu mukono gwānge nempulira ebigambobyo byong'a-
22 mbye. Kale 'no, nkwegairi'de, nāwe wulira e'dobozi lyomuzānawo, era nteke aka'mere mu masogo; olye olyoke obe namānyi bwonegendera.
23 Naye nāgāna nāyogera nti Sirye. Naye aba'dube awamu nomukazi nebamuwaliriza; nāwulira e'dobozi lyābwe. Awo nāgolokoka okuva
24 wansi nātūla ku kitanda. Era omukazi yalina enyana eya sava mu nyumba; nāyanguwa nāgi'ta; na-'dira [t]obu'ta nābugoya nābwōkya okuba omugāti ogutazimbulukuswa: nāguleta mu maso ga Saulo
25 ne mu maso gaba'dube; nebalya. Awo nebagolokoka nebegendera ekiro ekyo.

29 Awo [a]Abafirisuti nebakung'anyiza e'gye lyābwe lyona ku
Afeki: Abaisiraeri nebasisira ku
2 lu'zi oluli mu Yezuleeri. Awo [b]abāmi Babafirisuti nebaitawo ebikumi nebikumi nenkumi nenkumi: Daudi nabasajabe nebaitira wamu
3 ne [c]Akisi nga basēmba. Awo abakulu Babafirisuti nebogera nti Abaebulaniya bakola ki wano? Akisi nāgamba abakulu Babafirisuti nti Ono si Daudi, omu'du wa Saulo kabaka wa Isiraeri, eyakamala nānge [d]enaku zino oba emyāka gino, 'sō sirabānga kabi kuye kasoke'de
4 asenga okutūsa lero? Naye abakulu Babafirisuti nebamusunguwalira; abakulu Babafirisuti nebamugamba nti Mu'zeyo omusaja oyo

a'deyo mu kifokye [e]kyewamulagira, aleme okuserengetera awamu na'fe mu lutalo, aleme okufūka omulabe wa'fe mu lutalo: kubanga olusaja luno lwandyetabaganyi'za naki ne mukamawe? si na mitwe
5 gya basaja bano? Ono siye Daudi gwebāimbiraganako nga bazina, nga bogera nti

Saulo a'se enkumize,
Ne Daudi obukumibwe?

6 Awo Akisi nāita Daudi nāmugamba nti Mukama nga bwali omulamu, wabānga mugolokofu, nokufulumakwo nokuingira awamu nānge mu 'gye kulūngi mu maso gānge: kubauga sirabānga kabi kn'gwe okuva ku lunaku lwewa'ja gyendi ne
lero: naye abāmi tebakwagala.
7 Kale 'no 'dayo ogende mirembe oleme okunyiza abāmi Babafirisuti.
8 Daudi nāgamba Akisi nti Naye nkoze ki? oba kiki kyolabye ku mu'duwo ebiro byona byenakamala nga ndi mu masogo okutūsa lero, ekindobera okugenda ne'nwāna nabalabe ba mukama wānge kabaka?
9 Akisi na'damu nāgamba Daudi nti 'Manyi ngoli mulūngi mu maso gānge nga [g]malaika wa Katonda: naye abāmi Babafirisuti boge'de nti Ta'ja kwāmbuka na'fe mu lutalo.
10 Kale 'no golokoka enkya mu makya [i]wamu naba'du ba mukamawo aba'ja nāwe: awo mangwāgo nga mugolokose enkya mu makya, obu-'de nga bubakere'de, nemwegende-
11 ra. Awo Daudi nāgolokoka mu makya, ye nabasajabe, okwegendera enkya, oku'dayo munsi Eyabafirisuti. Abafirisuti nebēmbuka [k]Eyezuleeri.

30 Awo olwātuka, Daudi nabasajabe bwebātūka [a]Ezikulagi ku lunaku olwokusatu, [b]Abamaleki bāli bamaze okukwekweta obukika obwadyo ne Zikulagi, era nga bamaze oku'ta Zikulagi era nga ba-
2 kyōke'za omuliro; era nga banyaze abakazi (ne bona) abali omwo, abato era nabakulu: teba'ta nomu, naye nebabanyaga nebabatwāla ne-
3 begendera. Awo Daudi nabasajabe bwebātūka ku kibuga, laba, nga bakyōke'za omuliro; ne bakazi bābwe ne batabani bābwe ne bawala
4 bābwe nga babanyaze. Awo Daudi nabantu abali naye nebalyoka baimusa e'dobozi lyābwe nebakāba amaziga okutūsa lweba'gwāmu obuī-
5 nza okukāba. Ne [c]bakazi ba Daudi bōmbi, Akinoamu Omuyezuleeri ne Abigairi mukazi wa Nabali O-
6 mukalumeri, bāli babanyaze. Daudi nānakuwala nyo; [d]kubanga abantu nebogera okumukasukira amainja, kubanga abantu bona omwoyo ne-

[e] 1 Sam. 27. 6.

[f] 1 Sam. 18. 7; 21. 11.

[g] 2 Sam. 14. 17, 20; 19. 27.

[i] 1 Byom. 12. 19-22.

[k] 2 Sam. 4. 4.

[a] 1 Sam. 29. 4, 11.
[b] 1 Sam. 27. 8.

[c] 1 Sam. 25. 43.

[d] Kuv. 17. 4.

[o] 1 Sam. 15. 28.
[p] 1 Sam. 15. 9. 1 Basek. 20. 42. 1 Byom. 10. 13. Yer. 48. 10.
[r] 1 Sam. 31. 2.
[s] Balam. 12. 3.
[t] Luk. 18. 6.
[a] 1 Sam. 28. 1.
[b] Yos. 13. 2.
[c] 1 Sam. 28. 1, 2.
[d] 1 Sam. 27. 7.

gubalūma, buli muntu ngalūmirwa batabanibe ne bawalabe: naye [c]Daudi neyenywereza mu Mukama Katondawe.

7 Awo Daudi nāgamba [/]Abiasali kabona, mutabani wa Akimereki, nti Nkwegairi'de, leta eno ekānzu. Abiasali nāletayo ekānzu eri Daudi.

8 [g] Daudi nābūza Mukama ngayogera nti Bwenāgoberera ekibīna kino, ndibatūkako? Nāmu'damu nti Goberera: kubanga tolirema kubatūkako, era tolirema kubisūza byona.

9 Awo Daudi nāgenda, ye [i]nabasaja olukāga abāli naye, neba'ja ku ka-
10 'ga Besoli abāsigala gyebatūla. Naye Daudi nāgoberera, ye nabasaja ebikumi bina: kubanga ebikumi bibiri nebasigala, abayōngobera bwebatyo nokuīnza nebataīnza kusomo-
11 ka ka'ga Besoli: nebasānga Omumisiri mu nsiko nebamuletera Dau-
12 di nebamuwa omugāti nālya; nebamunywesa ama'zi: nebamuwa ekitūndu [k]kyekitole ekyetini nebirīmba bibiri ebyezabibu enkalu; awo bweyalya [l]omwoyogwe negukomawo: kubanga yali ngamaze enaku satu emisana nekiro nga talya mugāti 'sōnga tanywa ma'zi.

13 Awo Daudi nāmugamba nti Gwoli musaja wāni? era ova wa? Nāyogera nti 'Nze ndi mulenzi we Misiri, omu'du Womwamaleki; mukama wānge nānsūla kubanga enaku
14 ziri satu kasoke'de ndwāla. Twakwekweta obukika obwadyo [m]Obwabakeresi nensi ya Yuda nobukika obwadyo obwa [n]Kalebu; netwō-
15 kya Zikulagi omuliro. Daudi nāmugamba nti Onouserengesa eri ekibīna kino? Nāyogera nti Ndairira Katonda nga tolinzi'ta 'sō tolimpayo mu mikono gya mukama wānge, nānge nākuserengesa eri
16 ekibīna kino. Awo bweyamuserengesa, laba, nga besu'desu'de ku 'taka lyona, nga balya nga banywa, nga bafumba embaga, olwomunyago omunene gweba'gya munsi Eya-
17 bafirisuti ne munsi ya Yuda. Awo Daudi nāba'ta okutanula ekiro okutūsa olwenkya lwerwawungēra: newatawonako nomu, wabula abalenzi
18 ebikumi bina abebagala [o]eng'amira neba'duka. Daudi nāsūza byona Abamaleki byebali banyaze: Daudi
19 nāwonya bakazibe bōmbi. Nebatabulwa kintu, oba kitono oba kinene, newakuba'de abāna abobulenzi newakuba'de abobuwala newakuba'de omunyago newakuba'de ekintu kyona kyebāli benyagi'de: Daudi nā-
20 komyawo byona. Daudi nātwāla endiga nente zona, zebāgoba okukulembera ensolo ezo (endala), nāyogera nti Guno gwe munyago gwa
21 Daudi. Daudi na'ja eri [p]abasaja ebikumi ebina, abāyōngobera bwebatyo nokuīnza nebataīnza kugoberera Daudi, era bebātūza ku ka'ga Besoli: nebafuluma okusisinkana ne Daudi nokusisinkana nabantu abāli naye: awo Daudi bweyase-
22 mberera abantu, nābalamusa. Awo abantu bona ababi [r]nabantu ba Beriali kwabo abāgenda ne Daudi neba'damu nebogera nti Kubanga tebāgenda na'fe, tetu'ja kubawa ku munyago gwetusūzi'za, wabula buli muntu mukaziwe nabānabe, babā-
23 twāle begendere. Awo Daudi nāyogera nti Baganda bānge, si bwemugenda kukola ebyo Mukama byatuwa'de, atuwonye'za nāgabula mu mukono gwa'fe ekibīna ekyatu-
24 tabāla. Erāni anābawulira mu kigambo ekyo? kuba [s]omugabo gwoyo aserengeta mu lutalo nga bweguli, bwegutyo bwegunābera omugabo gwoyo [t]asigala ku bintu: ba-
25 nāgabana okwenkanankana. Awo olwātuka okuva ku lunaku olwo nālifūla etēka nempīsa eri Isiraeri ne lero.

26 Awo Daudi bweyatūka Ezikulagi, nāwereza abaka'de ba Yuda, mikwānogye, ku munyago ngayogera nti Laba ekirabo kya'mwe ekyokumunyago gwabalabe ba Mukama;
27 abo abāli mu [u]Beseri, nabo abāli mu [w]Lamosi ekyobukika obwadyo,
28 nabo abāli mu [x]Ya'tiri; nabo abāli mu Aloeri, nabo abāli mu Sifumosi,
29 nabo abāli mu [z]Esutemoa; nabo abāli mu Lakali, nabo abāli mu bibuga [a]Ebyabayerameeri, nabo abā-
30 li mu bibuga [b]Ebyabakeni; nabo abāli mu [c]Koluma, nabo abāli mu [d]Kolasani, nabo abāli mu Asaki;
31 nabo abāli mu Kebuloni, nebifo byona Daudi ye nyini nabasajabe gyebāmanyīrānga okubēra.

31 Awo [a]Abafirisuti nebalwāna ne Isiraeri: abasaja ba Isiraeri neba'duka mu maso Gabafirisuti, nebagwa nga ba'ti'dwa ku lusozi [b]Gi-
2 ruboa. Abafirisuti nebacoca Saulo ne batabanibe; Abafirisuti neba'ta [c]Yonasani ne Abinadabu ne Malu-
3 kisua, batabani ba Saulo. Olutalo nerumuba bubi Saulo, abalasi nebamutūkako; neyeralikirira nyo o-
4 lwabalasi. [d]Awo Saulo nāgamba oyo eyatwālānga ebyokulwānyisabye nti Sōwola ekitalakyo onfumitire dala nakyo; [e]abatali bakomole abo baleme oku'ja nebanfumita nebanswāza. Naye eyatwālānga ebyokulwānyisabye nāgāna; kubanga yatya nyo. Saulo kyeyava a-
5 'dira ekitalakye [/]nākigwako. Awo eyatwālānga ebyokulwānyisabye bweyalaba Saulo ngafu'de, era naye nāgwa ku kitalakye nāfira wamu

[c] Zab. 42. 5; 56. 3, 4, 11.
[/] 1 Sam. 23. 6, 9.
[g] 1 Sam. 23. 2, 4.
[i] 1 Sam. 25. 13. 1 Byom. 12. 21.
[k] 1 Sam. 25. 18. 1 Byom. 12. 40.
[l] Balam. 18. 19.
[m] 2 Sam. 8. 18; 15. 18. Ex. 25. 16. Zef. 2. 5.
[n] Yos. 14. 13. 1 Sam. 25. 3.
[o] 1 Sam. 27. 9.
[p] 1 Sa. 10.
[r] Ma. 13. 13.
[s] Kubal. 31. 27. Yos. 22. 8. Zab. 68. 12.
[t] 1 Sam. 25. 13.
[u] Yos. 19. 4
[w] Yos. 19. 8.
[x] Yos. 15. 48.
[z] Yos. 15. 50.
[a] 1 Sam. 27. 10.
[b] Lub. 30. 10.
[c] Yos. 12. 14; 15. 30; 19. 4.
[d] Yos. 15. 42.
[a] 1 Byom. 10. 1-12.
[b] 1 Sam. 28. 4. 2 Sam. 1. 6.
[c] 1 Sam. 14. 49.
[d] Balam. 9. 54.
[e] Balam. 14. 3.
[/] 2 Sam. 1. 10.

6 nayo. Saulo nāfa bwatyo, ne batabanibe bonsatule, noyo eyatwālānga
*1 Byom. 10. 6. ebyokulwānyisabye, [g] nabasajabe
7 bona, ku lunaku olwo wamu. Awo abasaja ba Isiraeri abāli emitala wekiwōnvu nabo abāli emitala wa Yoludani bwebālaba abasaja ba Isiraeri nga ba'duse, ne Saulo ne batabanibe nga bafu'de, awo nebaleka ebibuga neba'duka; Abafirisuti neba'ja nebabibēramu.
8 Awo olwātuka enkya Abafirisuti bweba'ja okunyaga abafu, nebasānga Saulo ne batabanibe bonsatule nga bagu'de ku lusozi Giruboa.
†1Sam.17 51. 9 [i] Nebamusalako omutwe, nebamu'gyako ebyokulwānyisabye, nebatuma munsi Eyabafirisuti enjui zona, [k] okubūlira ebigambo ebyo mu masabo omwali ebifananyi byābwe ne
10 mu bantu. Nebateka ebyokulwānyisabye mu nyumba ya [l] Bāsutalosi: [m] nebasiba omulāmbogwe ku
11 bugwe Owebesusani. Awo [n] Abeyabesugireadi bwebāmuwulirako ekyo Abafirisuti kyebākola Saulo,
12 awo [o] abazira bona nebagolokoka nebatambula nebakēsa obu'de neba'gya omulāmbo gwa Saulo nemirāmbo gya batabanibe ku bugwe Webesusani, neba'ja Eyabesi neba-
13 gyōkera eyo. Neba'dira amagūmba gābwe, [p] nebagazika wansi womumyuliru Eyabesi [r] nebasibira [s] enaku musānvu.

[h] Balam. 16. 23, 24. 2 Sam. 1. 20.
[l] Balam. 2. 13 neb.
[m] 2 Sam. 21. 12.
[n] 1 Sam. 11. 1-11.
[o] 1 Sam. 11. 1-11. 2 Sam. 2. 4-7.
[p] 2 Sam. 21. 12, 14.
[r] 1Sam.7.6. 2 Sam. 12. 16.
[s] Lub. 50. 10.

EKITABO KYA
SAMUWIRI
EKYOKUBIRI.

1 Awo olwātuka Saulo ngamaze okufa, Daudi ngakomyewo ngamaze
*1 Sam. 30. 17-26. [a] oku'ta Abamaleki, era Daudi nga-
2 maze enaku biri Ezikulagi: awo olwātuka ku lunaku olwokusatu, laba, omusaja nāva mu lusisira eri
†Lub. 44. 13. 1 Sam. 4. 12. Saulo [b] ngayuzi'za ebyambalobye
[c] ne takanga liri kumutwegwe: awo
‡Yos. 7. 6. olwātuka bweya'ja eri Daudi, nā-
3 vūnama wansi neyeyanza. Daudi nāmugamba nti Ova wa? Nāmugamba nti Mponye mu lusisira lwa
4 Isiraeri. Daudi nāmugamba nti Byali bitya? Nkwegairi'de, mbūlira. Na'damu nti Abantu ba'duse mu lutalo, era nabantu bangi bagu'de bafu'de; ne Saulo ne Yonasani
5 mutabaniwe bafu'de nabo. Daudi nāgamba omulenzi eyamubūlira nti Omanyira kuki nga Saulo ne Yona-
6 sani mutabaniwe bafu'de? Omulenzi eyamubūlira nāyogera nti
*1 Sam. 31. 1-4. Bwenali ndi awo ku lusozi Giruboa, laba, [d] Saulo neyesigama ku 'fumulye; awo, laba, amagāli nabebagala
7 embalāsi nebamucoca. Awo bweyakebuka, nāndaba nāmpita. Ne-
8 nziramu nti 'Nze 'nzuno. Nāng'amba nti Gwāni? Ne'mu'damu
9 nti 'Nze ndi Mwamaleki. Nāng'amba nti Nkwegairi'de, īmirira ku ma'bali gānge onzi'te, kubanga obubalagaze bunku'te; kubanga obulamu bwānge bukyali bulamu
10 mu'nze. Awo nenyīmirira ku ma'balige, ne'mu'ta, kubanga nategērera dala nga taīnza kuba mulamu ngamaze okugwa: nentwāla engule eyali ku mutwegwe nekikomo ekyali ku mukonogwe, era mbirēse wano
11 eri mukama wānge. Awo Daudi nākwata engoyeze nāziyuza; era bwebatyo abasaja bona abāli naye:
12 nebawubāla nebakāba amaziga nebasiba nebazibya obu'de, olwa Saulo nolwa Yonasani mutabaniwe nolwabantu ba Mukama nolwenyumba ya Isiraeri; kubanga bagu'de ne-
13 kitala. Daudi nāgamba omulenzi eyamubūlira nti Oli wa wa? Na'damu nti Ndi mwāna wa mu'na-
14 'gwānga, Omwamaleki. Daudi nāmugamba nti Kiki ekyakulobera
*1 Sam. 31. 4. [e] okutya [f] okugolola omukonogwo
*1 Sam. 24. 6; 26. 9. okuzikiriza oyo [g] Mukama gweya-
*1 Sam. 12. 3. 15 fukako amafuta? Daudi nāita omu ku balenzi nāyogera nti Sembera omugweko. Nāmufumita nāfa.
†Yos.2.19. 1 Basek. 2. 37. †Luk. 19. 22. 16 Daudi nāmugamba nti [i] Omusaigwo gubēre ku mutwegwo; kubanga [k] akamwāko ye mujulirwa gyoli ngoyogera nti Nzi'se oyo Mukama gweyafukako amafuta.
17 Awo Daudi [l] nākungubagira Saulo ne Yonasani mutabaniwe okuku-
18 ngubaga kuno: nālagira okuigiriza abāna ba Yuda (oluīmba) olwomutego: laba, lwawandikibwa mu kitabo kya [m] Yasali.
19 Ekitibwakyo, ai Isiraeri, ki'ti'dwa ku bifobyo ebigulumivu!
Abamānyi nga bagu'de!

[l] 2 Sam. 3. 33. 2 Byom. 35. 25.
[m] Yos. 10. 13.

20 [n] Temukibūliränga mu Gasi,
Temukyātulänga mu ngūdo za Asukuloni;
Abawala Babafirisuti baleme [o] okusanyuka,
Abawala babatali bakomole baleme okujaguza.
21 [p] 'Mwe ensozi za Giruboa,
Ku'mwe kuleme okubako omusulo newakuba'de enkuba, newakuba'de ensuku ezebiwebwayo:
Kubanga eyo engabo eyabamänyi gyeyasūlibwa obubi,
Engabo [q] ya Saulo, [r] etafukibwako mafuta.
22 [s] Omutego gwa Yonasani tegwakyūkänga nyuma
Okuva ku musai gwaba'tibwa, ku masavu gabamānyi,
Nekitala kya Saulo tekyakomāngawo nga kyerēre.
23 Saulo ne Yonasani bāli balūngi era ba kusanyusa mu bulamu bwābwe,
Ne mu kufa kwābwe tebāyāwulibwa;
[t] Bāli ba mbiro okusinga empungu,
[u] Bāli ba mānyi okusinga empologoma,
24 'Mwe abawala ba Isiraeri, mukābire Saulo,
Eyabambaza engoye ezitwākāla ezokwesima,
Eyayōnja ebyambalo bya'mwe nebya zābu.
25 Abamānyi nga bagu'de wakati mu lutalo!
Yonasani a'ti'dwa ku bifobyo ebigulumivu.
26 Nkunakuwali'de, muganda wānge Yonasani:
Wansanyusänga nyo nyini:
[w] Okwagalakwo gyendi kwali kwa kitalo,
Nga kusinga okwagala kwabakazi.
27 Abamānyi nga bagu'de,
Nebyokulwānyisa nga bizikiri-'de!

2 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo Daudi [a] nābūza Mukama nga yogera nti Nyāmbuke mu kyona ku bibuga bya Yuda? Mukama nāmugamba nti Yāmbuka. Daudi
2 nāyogera nti Ekebuloni. Awo Daudi nāyāmbukayo, era ne [b] bakazibe bōmbi, Akinoamu Omuyezuleeri ne
3 Abigairi mukazi wa Nabali Omukalumeri. [c] Nabasajabe abāli naye nābāmbusa, buli muntu nabomunyumbaye: nebabēra mu bibuga
4 ebyonnu Kebuloni. Awo [d] abasaja 'ba Yuda neba ja, nebafukira eyo amafuta ku Daudi okuba kabaka wenyumba ya Yuda.

Nebamubūlira Daudi nti [e] Abeyabesugireadi be bāzika Saulo. Awo
5 Daudi nātumira Abeyabesugireadi ababaka nābagamba nti [f] Muwebwe Mukama omukisa, kubanga mwalaga mukama wa'mwe ekisa kino,
6 ye Saulo, nemumuzika. Era 'no [g] Mukama abalagēnga ekisa namazima: nänge ndibasasula ekisa kino, kubanga mwakola ekigambo kino.
7 Kale 'no emikono gya'mwe gibe namānyi, era mube bazira: kubanga Saulo mukama wa'mwe afu'de, era enyumba ya Yuda banfūseko amafuta okuba kabaka wābwe.
8 Era [i] Abuneri mutabani wa Neri, omukulu we'gye lya Saulo, yali atu'te Isubosesi mutabani wa Saulo,
9 nāmusomosa nāmutwāla [k] Emakanaimu; nāmufūla kabaka Wegireadi era Owabasuli era Oweyezuleeri
10 era owa Efulaimu era owa Benyamini era owa Isiraeri yena. [Isubosesi mutabani wa Saulo yali yakamaze emyāka ana bweyatanula okufuga Isiraeri, nāfugira emyāka ebiri.] Naye enyumba ya Yuda
11 nebagoberera Daudi. Nebiro Daudi byeyamala nga ye kabaka wenyumba ya Yuda mu Kebuloni byali myāka musānvu kemyezi mukāga.
12 Awo Abuneri mutabani wa Neri, naba'du ba Isubosesi mutabani wa Saulo nebava Emakanaimu nebage-
13 nda Egibeoni. Yoabu mutabani wa Zeruia naba'du ba Daudi nebafuluma nebasisinkana nabo ku [l] kidiba Ekyegibeoni; nebatūla, bano emitala
14 weno wekidiba, na bali emitala weri wekidiba. Awo Abuneri nāgamba Yoabu nti Nkwegairi'de, abalenzi bagolokoke bazanyire mu maso ga'fe. Yoabu nāyogera nti Bagolo-
15 koke. Awo nebagolokoka nebasomoka nga babali'dwa; aba Benyamini ne Isubosesi mutabani wa Saulo kumi na babiri, ne ku ba'du
16 ba Daudi kumi na babiri. Nebakwata buli muntu mu'ne omutwe, (nebafumita) buli muntu olubirizi lwa mu'ne nekitala; awo nebagwira wamu: ekifo ekyo kyekyava kiitibwa Kerukasu-ka'zulimu, ekiri
17 mu Gibeoni. Olutalo neruba lukakanyavu nyo ku lunaku olwo; Abuneri nāgobebwa nabasaja ba Isiraeri mu maso gaba'du ba Daudi.
18 Era [m] batabani ba Zeruia bonsatule bāli eyo, Yoabu ne Abisai ne Asakeri: era Asakeri yali wa mbiro
19 ngempewō eyomu'tale. Asakeri nāgoberera Abuneri; awo ngagenda nga takyāma ku mukono ogwadyo newakuba'de ku gwa kono
20 okugoberera Abuneri. Awo Abuneri nākebuka nāyogera nti Asakeri, 'gwe wuyo? Na'damu nti

[n] 1 Sam. 31. 9. Mi. 1. 10.
[o] Kuv. 15. 20. Balam. 11. 34. 1 Sam. 18. 6.
[p] 1 Sam. 31. 1.
[q] 1 Sam. 10. 1.
[r] 1 Sam. 16. 13.
[s] 1 Sam. 18. 4.
[t] Yer. 4. 13
[u] Balam. 14. 18.
[w] 1 Sam. 18. 1.
[a] Kubal. 27. 21.
[b] 1 Sam. 25. 43.
[c] 1 Sam. 27. 2, 3; 30. 1.
[d] 2 Sam. 5. 5.
[e] 1 Sam. 31. 12.
[f] Lua. 2. 20.
[g] 2 Tim. 1. 16, 18.
[i] 1 Sam. 14. 50; 17. 55. 2 Sam. 3. 6 neb.
[k] 2 Sam. 17. 24.
[l] Yer. 41. 12.
[m] 1 Sam. 26. 6.

21 'Nze 'nzuno. Awo Abuneri nāmugamba nti Kyāma ku mukonogwo ogwadyo oba ku gwa kono, okwate omu ku balenzi wetwālire ebyokulwānyisabye. Naye Asakeri nāta-'kiriza kukyāma obutamugoberera.
22 Awo Abuneri nāgamba Asakeri nate nti Kyāma obutangoberera: kiki ekināba kikunkubya wansi? awo ndimuimusiza ntya amaso gānge
23 Yoabu mugandawo? Naye nāgāna okukyāma: Abuneri kyeyava amufumita olubuto nomuwūnda gwe-'fumu, e'fumu neriitamu nerigukira enyumawe; nāgwira awo nāfira mu kifo omwo: awo olwātuka abo bona abātūka mu kifo Asakeri weya-
24 gwira nāfa nebaīmirira. Naye Yoabu ne Abisai nebagoberera Abuneri: awo enjuba negwa nga batūso ku lusozi A'ma, oluli mu maso Gegia mu 'kubo erye'dūngu Eryegibeo-
25 ni. Awo abāna ba Benyamini nebakung'anira ku Abuneri, nebafūka ekibīna kimu, nebaīmirira ku ntiko
26 yolusozi. Awo Abuneri nākōwola Yoabu nāyogera nti Ekitala kirirya enaku zona? tomanyi nga walibawo obubalagaze ku nkomerero eyoluvanyuma? kale olitūsa wa obutalagira bantu ku'dayo obutagoberera
27 baganda bābwe? Yoabu nāyogera nti Katonda nga bwali omulamu, singa toyoge'de, kale enkya abantu tebandiremye kwegendera, 'sō tebandigobere'de buli muntu muga-
28 ndawe. Awo Yoabu nāfūwa ekondēre abantu bona nebaīmirira, 'sō tebeyongera kugoberera Isiraeri,
29 'sō tebālwāna nate lwa kubiri. Awo Abuneri nabasajabe nebatambula mu Alaba nebakēsa obu'de; nebasomoka Yoludani, nebaita mu Bisuloni yona neba'ja [n] Emakanaimu.
30 Awo Yoabu na'dayo ngalese okugoberera Abuneri: awo bweyakung'anya abantu bona, ku ba'du ba Daudi nga kubuzeko abasaja kumi
31 na mwenda ne Asakeri. Naye aba-'du ba Daudi bāli bafumise bwebatyo ku Benyamini nabasaja ba Abuneri (nokufa) newafa abasaja e-
32 bikumi bisatu mwenkāga. Nebasitula Asakeri nebamuzika mu ntāna ya kitāwe eyali mu Besirekemu. Yoabu nabasajabe nebatambula nebakēsa obu'de, nebubakērerera Ekebuloni.

3 Awo newabāngawo obulwa bungi eri enyumba ya Sanlo nenyumba ya Daudi: Daudi neyeyongerayongerānga okuba namānyi, naye enyumba ya Saulo neyeyongerayongerānga okuba enafu.
2 Awo [a] Daudi nāzālirwa abāna abobulenzi Ekebuloni: nomuberyeberyewe yali Amunoni, owa [b] Akiri
3 noamu Omuyezuleeri; nowokubiri Kireabu, owa Abigairi mukazi wa Nabali Omukalumeri; nowokusatu Abusalomu mutabani wa Maaka muwala wa Talumai kabaka [c] We-
4 gesuli; nowokuna [d] Adoniya mutabani wa Ka'gisi; nowokutāno Se-
5 fatiya mutabani wa Abitali; nowomukāga Isuleamu, owa Egula mukazi wa Daudi. Abo be bāzālirwa Daudi Ekebuloni.
6 Awo olwātuka obulwa nga bukyaliwo eri enyumba ya Saulo nenyumba ya Daudi, Abuneri neyefūla owamānyi mu nyumba ya Sau-
7 lo. Era Saulo yalina omuzāna, [e] erinyalye Lizupa, muwala wa Aya: (Isubosesi) nāgamba Abuneri nti Kiki / ekikuingizi'za eri muzāna
8 wa kitange? Awo ebigambo bya Isubosesi nebisunguwaza nyo Abuneri, nāyogera nti 'Nze [g] mutwe gwembwa ogwa Yuda? Lero ndaga ekisa enyumba ya Saulo kitāwo, bagandabe, nemikwānogye, nesikuwayo mu mukono gwa Daudi, era naye o'nānze omusāngo ogwomukazi oyo.
9 [f] Katonda akole bwatyo Abuneri nokukirawo, bwesirikolera dala Daudi [k] nga Mukama bweya-
10 mulairira; oku'gya obwakabaka ku nyumba ya Saulo, nokusimba entebe ya Daudi okufuga Isiraeri ne Yuda, [l] okuva ku Dani okutūka Be-
11 beeruseba. Nātainza kumwanukula Abuneri kigambo kirala, kubanga yamutya.
12 Awo Abuneri nātumira Daudi ababaka kububwe ye, ngayogera nti Nanyini nsi yāni? (era) nti Lagāna nānge, era, laba, omukono gwānge guliba nāwe okukukyūkiza
13 Isiraeri yena. Nāyogera nti Kale; ndiragāna nāwe: naye waliwo ekimu kyenku'sāko nga toliraba maso gānge, bwotolimala kuleta [m] Mikali muwala wa Saulo, bwoli'ja oknlaba
14 amaso gānge. Awo Daudi nātumira Isubosesi mutabani wa Saulo ababaka ngayogera nti Mpa mukazi wānge Mikali gwenayogereza [n] ne-
15 bikuta ebikumi Ebyabafirisuti. Awo Isubosesi nātuma nānu'gya ku 'bawe, ye [o] Palutieri mutabani wa
16 Laisi. 'Bawe nāgenda naye ngagenda ngakāba, nānugoberera [p] Ebakulimu. Awo Abuneri nāmugamba nti Genda o'deyo: na'dayo.
17 Awo Abuneri nātēsa nabaka'de ba Isiraeri ngayogera nti Mu biro ebye'da mwayagala Daudi okuba
18 kabaka wa'mwe: kale 'no kakano mukikole: kubanga Mukama yayogera ku Daudi nti Mu mukono gwomu'du wānge Daudi bwendirokola abantu bānge Isiraeri mu mukono Gwabafirisuti ne mu mukono
19 gwabalabe bābwe bona. Abuneri

[n] 2 Sam. 17. 24.

[a] 1 Byom. 3. 1–4.
[b] 1 Sam. 25. 42.

[c] 2 Sam. 14. 23, 32; 15. 8. Mat. 3. 14.
[d] 1 Basek. 1. 5.

[e] 2 Sam. 21. 8–10.

[f] 2 Sam. 16. 21.

[g] Ma. 23. 18. 1 Sam. 17. 43; 24. 14. 2 Sam. 9. 8; 16. 9. 2 Basek. 8. 13.

[k] Lua. 1. 17.

[k] 1 Sam. 15. 28.

[l] Balaam. 20. 1. 1 Sam. 3. 20. 1 Basek. 4. 25.

[m] 1 Sam. 14. 49.

[n] 1 Sam. 18. 25, 27.

[o] 1 Sam. 25. 44.

[p] 2 Sam. 16. 5; 17. 18.

nāyogera ne mu matu ga [r] Benyamini: era Abuneri nāgenda okwogera ne mu matu ga Daudi Ekebuloni byona Isiraeri nenyumba yona
20 eya Benyamini byebāsīma. Awo Abuneri na'ja eri Daudi Ekebuloni nabasaja amakumi abiri wamu naye. Daudi nāfumbira embaga Abu-
21 neri nabasaja abali naye. Awo Abuneri nāgamba Daudi nti Nāgolokoka neng'enda nenkung'anya Isiraeri yena eri mukama wānge kabaka, balagāne endagāno nāwe, era ofuge bona ememeyo beyegōmba. Daudi nāsindika Abuneri;
22 nāgenda mirembe. Awo, laba, aba-'du ba Daudi ne Yoabu nebakomawo okukwekweta, nebaleta nabo omunyago omungi: naye Abuneri teyali ne Daudi Ekebuloni; kubanga yali amusindise, naye ngagenze
23 mirembe. Awo Yoabu ne'gye lyona eryali naye bwebātūka, nebabūlira Yoabu nti Abuneri mutabani wa Neri ya'ze eri kabaka, era yamusindise, era yagenze mirembe.
24 Awo Yoabu na'ja eri kabaka nāyogera nti Okoze ki? laba, Abuneri ya-'ze gyoli; wamusindiki'de ki, era a-
25 gende'de dala? Omanyi Abuneri mutabani wa Neri nga'ze okukulimba nokumanya bwofuluma [s] noingira nokumanya byona byokola.
26 Awo Yoabu bweyafuluma okuva eri Daudi, nātuma ababaka okugoberera Abuneri, nebamukomyawo okuva ku lu'zi lwa Sira: naye Daudi
27 nātakimanya. Awo Abuneri bweyakomawo Ekebuloni, Yoabu nāmwāwulamu nāmutwāla mu mulyāngo wakati okwogera naye mu kyāma, nāmufumitira eyo olubuto, nāfa, olwomusai gwa Asakeri mu-
28 gandawe. Awo oluvanyuma Daudi bweyakiwulira nāyogera nti 'Nze nobwakababaka bwānge tetuliko musāngo mu maso ga Mukama enaku zona ogwomusai gwa Abuneri mu-
29 tabani wa Neri: [t] gugwe ku mutwe gwa Yoabu ne ku nyumba yona eya kitāwe; 'sō mu nyumba ya Yoabu temubulānga [u] muziku oba [w] mugenge oba eyesigama ku mu'go oba agwa nekitala oba abulwa e'mere.
30 Bwebatyo Yoabu ne Abisai mugandawe neba'ta Abuneri, kubanga yali a'se muganda wābwe [y] Asakeri Egibeoni mu lutalo.
31 Awo Daudi nāgamba Yoabu nabantu bona abāli naye nti [z] Muyuze engoye za'mwe [a] mwesibe ebibukutu mukābe mu maso ga Abuneri. Kabaka Daudi nāgoberera olunyo.
32 Nebazīka Abuneri Ekebuloni: kabaka nāimusa e'dobozirye nākāba ku ntāna ya Abuneri; abantu bona
33 nebakāba amaziga. Kabaka [b] nākungubagira Abuneri nāyogera nti

Abuneri yandifu'de ngomusirusiru bwafa?
34 Emikonogyo tegyasibibwa, 'sō nebigerebyo tebyatekebwa mu masāmba:
Ngomuntu bwagwa mu maso gabāna bobutali butūkirivu, bwewagwa bwotyo.
Abantu bona nebamukābira nate
35 amaziga. Abantu bona neba'ja [c] okulīsa Daudi e'mere obu'de nga bukyali bwa musana; naye Daudi nālaira ngayogera nti Katonda ankole bwatyo nokukirawo, bwenākōmba ku 'mere oba ku kirala kyona, [d] oku-
36 tūsa enjuba lwenegwa. Abantu bona nebakitegēra nekibasanyusa: era nga byona kabaka byeyakola bwebyasanyusānga abantu bona.
37 Awo abantu bona ne Isiraeri yena nebategēra ku lunaku olwo nga tekyava eri kabaka oku'ta Abuneri
38 mutabani wa Neri. Kabaka nāgamba aba'dube nti Temumanyi nga mu Isiraeri mugu'de lero omusaja
39 omukulu era owekitībwa. Nānge lero ndi munafu newakuba'de nga nfuki'dwako amafuta okuba kabaka: nabasaja bano batabani ba Zeruia ba'nyinze obukakanyavu: Mukama asasule akoze ekibi ngobubibwe bwebuli.

4 Awo (Isubosesi) mutabani wa Saulo bweyawulira Abuneri ngafiri'de Ekebuloni, [a] emikonogye negiyōngobera, Abaisiraeri bona nebe-
2 ralikirira. Era (Isubosesi) mutabani wa Saulo yalina abasaja babiri abāmi bebibīna: omu erinyalye Baana nowokubiri erinyalye Lekabu, batabani ba Li'moni Omubeerosi owokubāna ba Benyamini: [kubanga ne [b] Beerosi kibaliwa Benyamini:
3 Abebeerosi neba'duka [c] Egi'taimu nebabēra eyo na guno gu'jwa.]
4 Era [d] Yonasani mutabani wa Saulo yalina omwāna eyawenyerānga ebigere. Yali yakamaze emyāka etāno ebigambo bwebyatūka okuva mu Yezuleeri ebya Saulo ne Yonasani, omuleziwe nāmusitula na'duka: awo olwātuka bweyayanguwa oku'duka nāgwa nālemala. Nerinyalye lyali Mefibosesi.
5 Awo batabani ba Li'moni Omubeerosi, Lekabu ne Baana, nebagenda nebatūka mu nyumba ya Isubosesi omusana nga gukazi'za, bwe-
6 yali ngawu'mula mu tuntu. Neba'jayo wakati mu nyumba ngabagala okukima eng'ano; nebamufumita olubuto: Lekabu ne Baana muga-
7 ndawe nebawona. Awo bwebātūka mu nyumba, ngagalami'de ku kitandakye munjuye, nebamufumita, nebamu'ta, nebamusalako omutwe, nebatwāla omutwegwe, neba-

[r] 1 Byom. 12. 29.
[s] 1 Sam. 29. 6.
[t] 1 Basek. 2. 32, 33.
[u] Lev. 15. 2.
[w] Lev. 14. 2. 2 Basek. 5. 1.
[y] 2 Sam. 2. 23. 1 Byom. 27. 7.
[z] 2 Sam. 1. 2.
[a] 1 Basek. 20. 31.
[b] 2 Sam. 1. 17.
[c] 2 Sam. 12. 17.
[d] 2 Sam. 1. 12.
[a] Ezer. 4. 4.
[b] Yos. 18. 25.
[c] Nek. 11. 33.
[d] 2 Sam. 9. 3.

tambula mu 'kubo erya [e]Alaba ne-
8 bakēsa obu'de. Nebamuletera Daudi omutwe gwa Isubosesi Ekebuloni, nebagamba kabaka nti Laba omutwe gwa Isubosesi mutabani wa Saulo omulabewo [f]eyanonya obulamubwo; era Mukama awalanye e'gwānga lya mukama wānge kabaka lero ku Saulo ne ku za'derye.
9 Awo Daudi na'damu Lekabu ne Baana mugandawe, batabani ba Li'moni Omubeerosi, nābagamba nti Mukama nga bwali omulamu [g]eyanunula ememe yānge mu ku-
10 laba enaku kwona, omuntu bweyambūlira nti Laba, Saulo afu'de, ngalowōza okuleta ebigambo ebirūngi, awo ne'mukwata ne'mu'tira Eziklagi, ye mpēra gyenamuwa olwebigambobye.
11 Kale, abantu ababi nga ba'se omuntu omutūkirivu mu nyumbaye ye ku kitandakye, sirisinga nyo kakano [i]kuvunāna musaigwe mu mukono gwa'mwe, nemba'gya
12 kunsi? Awo Daudi nālagira abalenzibe, nebaba'ta nebabasalako engalo nebigere nebabiwanika ku ma'bali gekidiba Ekebuloni. Naye nebatwāla omutwe gwa Isubosesi nebaguzika mu [k]ntāna ya Abuneri Ekebuloni.

5 Awo [a]ebika byona ebya Isiraeri neba'ja eri Daudi Ekebuloni, nebogera nti Laba, [b]tuli magūmbago
2 era mubirigwo. Mu biro ebye'da, Saulo nga ye kabaka wa'fe, [c]'gwe wafulumya noingiza Isiraeri: Mukama nākugamba nti [d]'Gwolirūnda abantu bānge Isiraeri, era 'gwoliba
3 mukulu wa Isiraeri. Awo abaka-'de bona aba Isiraeri neba'ja eri kabaka [e]Ekebuloni; kabaka Daudi nālagānira nabo endagāno Ekebuloni [f]mu maso ga Mukama: nebamufukako Daudi amafuta okuba kabaka wa Isiraeri.
4 Daudi yali yakamaze emyāka asatu bweyatanula okufuga, nāfu-
5 gira emyāka ana. Yafugira Yuda Ekebuloni [g]emyāka musānvu kemyezi mukāga: ne mu Yerusalemi yafugira Isiraeri yena ne Yuda e-
6 myāka asatu mwesatu. Awo kabaka nabasajabe nebagenda [i]Eyerusalemi okulwāna [k]Nabayebusi, abātūla munsi: abāgamba Daudi nti Bwotolimalawo bazibe ba maso nabawenyera, toliingira muno: nga balowōza nti Daudi tainza kuingira
7 muno. Era naye Daudi nāmenya ekigo kye Sayuni; [l]ekyo kye kibu-
8 ga kya Daudi. Daudi nāyogera ku lunaku olwo nti Buli ana'ta Abayebusi, ayāmbuke awali olusalosalo (a'te) abazibe bamaso nabawenyera ememe ya Daudi bekyāwa. Kyebava bogera nti Waliwo abazibe bamaso nabawenyera; tainza kuingira mu nyumba. Daudi nābēra mu kigo nākiita ekibuga kya Daudi. Era Daudi yazimba okwetōlōla okuva [m]Emiro noku'za munda.
10 Awo Daudi neyeyongerayongerānga okuba omukulu; kubanga Mukama, Katonda owe'gye, yali naye.
11 [n]Awo [o]Kiramu kabaka Wetulo nātumira Daudi ababaka nemivule nababa'zi nabazimbi bamainja; ne-
12 bazimbira Daudi enyumba. Awo Daudi nātegēra nga Mukama amunyweze'za okuba kabaka wa Isiraeri, era nga agulumizi'za obwakabakabwe kulwabantube Isiraeri.
13 Awo [p]Daudi neyeyongera okuwasa [r]abazāna nabakazi ngaba'gya mu Yerusalemi, ngamaze okuva Ekebuloni: Daudi nāzālirwa nate
14 abāna abobulenzi nabobuwala. Era gano ge manya gabo abāmuzālirwa mu Yerusalemi; Sa'mua ne
15 Sobabu ne Nasani ne Sulemani, ne
16 Ibali ne Erisua; ne Nefegi ne Yafia;
ne Erisama ne Eriada ne Erifereti.
17 Awo Abafirisuti bwebāwulira nga bamaze okumufukako Daudi amafuta okuba kabaka wa Isiraeri, Abafirisuti bona nebāmbuka okununya Daudi; Daudi nākiwulira [s]nāsere-
18 ngeta mu mpuku. Awo Abafirisuti bāli ba'ze nebayānjala mu kiwōnvu
19 Lefaimu. Awo Daudi [t]nābūza Mukama nti Nyāmbuke eri Abafirisuti? onobagabula mu mukono gwānge? Mukama nāgamba Daudi nti Yāmbuka: kubanga sireme kugabula
20 Bafirisuti mu mukonogwo. Daudi na'ja Ebaalu-perazimu, Daudi nābakubira eyo; nāyogera nti Mukama amenye abalabe bānge, ngama-'zi bwegamenya. Kyeyava atūma ekifo ekyo erinya lyakyo Baalu-pe-
21 razimu. Nebaleka eyo ebifananyi byābwe, Daudi nabasajabe nebabitwāla.
22 Awo Abafirisuti nebeyongera okwāmbuka olwokubiri nebayānjala
23 mu kiwōnvu Lefaimu. Awo Daudi bweyabūza Mukama nāyogera nti Toyāmbuka: wetōlōle enyuma wābwe obafulume mu maso gemitu-
24 gunda. Awo olunātuka [u]bwonowulira e'dobozi eryokutambula ku masanso gemitugunda, nolyoka ogolo koka: kubanga awo [w]Mukama ngakukulembe'de okukuba e'gye Lya-
25 bafirisuti. Awo Daudi nākola bwatyo nga Mukama bweyamulagira; na'ta Abafirisuti okuva Egeba okutūsa lwotūka Egezeri.

6 Awo Daudi nākung'anya nate abasaja bona abalōnde aba Isiraeri,
2 obukumi busatu. [a]Daudi nāgolo koka nāgenda nabantu bona abali naye, okuva Ebaale Yuda oku'gya-

[e] 2 Sam. 2. 29.
[f] 1 Sam. 19 2, 10, 11; 23. 15; 25. 29.
[g] 1 Basek. 1. 29. Zab. 31. 7.
[i] Lub. 9. 5, 6.
[k] 2 Sam. 3. 22.
[a] 1 Byom. 11. 1-9; 12. 23-40.
[b] Lub. 29. 14.
[c] 1 Sam. 18. 13.
[d] 1 Sam. 16. 1, 12. Zab. 78. 71, 72.
[e] 2 Sam. 2. 3.
[f] 1 Sam. 23. 18.
[g] 2 Sam. 2. 11.
[i] Balam. 1. 21.
[k] Yos. 15. 63.
[l] 1 Basek. 2. 10; 8. 1.
[m] 1 Basek. 9. 15; 11. 27.
[n] 1 Byom. 14. 1 neb.
[o] 1 Basek. 5. 1.
[p] 1 Byom. 3. 5 neb.
[r] Mla. 17. 17.
[s] 1 Sam. 22. 4, 5.
[t] Kubal. 27. 21.
[u] 2 Basek. 7. 6.
[w] Balam. 4. 14.
[a] 1 Byom. 13. 6 neb.

yo sanduko ya Katonda okugirinyisa, eitibwa Erinya lye nyini, erinya lya Mukama owe'gye [b]atūla ku ba-
[b] 1 Byom. 14. 1.
3 kerubi. Nebateka sanduko ya Ka-
[c] 1 Sam. 6. 7.
tonda [c]ku gāli empya, nebagi'gya mu nyumba ya Abinadabu eyali ku lusozi: U'za ne Akio, batabani ba Abinadabu, nebagoba egāli empya.
[d] 1 Sam. 7. 1, 2.
4 Nebagi'gya mu [d]nyumba ya Abina-
dabu eyali ku lusozi ne sanduko ya Katonda: Akio nākulembera sandu-
5 ko. Daudi nenyumba yona eya Isi-
raeri nebakubira mu maso ga Mukama (ebintu) ebyemiberosi ebyengeri zona nenānga nentongōli ne-
6 bitāsa nensāsi nebisāla. Awo-bwe-
bātūka mu gūliro lya Nakoni, U'za
[e] Kubal. 4. 15.
[e]nāgololа omukonogwe ku sanduko ya Katonda nāgikwatako; kubanga
7 ente yesitala. Obusūngu bwa Mu-
[f] 1 Sam. 6. 19.
kama nebubūbūka ku U'za; [f]Katonda nāmukubira eyo olwekyōnōnokye; nāfira awo awali sanduko ya
8 Katonda. Awo Daudi nānyiga ku-
ba Kukama ngawamatuki'de U'za: nāita ekifo ekyo Perezu'za, ne lero.
9 Daudi nātya Mukama ku lunaku olwo; nāyogera nti Sanduko ya
10 Mukama eri'ja etya gyendi? Awo
Daudi nātayagala ku'julula sanduko ya Mukama okugireta gyali mu kibuga kya Daudi; naye Daudi nāgikyāmya nāgiingiza mu nyumba
11 ya Obededomu Omugi'ti. Awo sa-
nduko ya Mukama nemala emyezi esatu mu nyumba ya Obededomu Omugi'ti: Mukama nāwa omukisa Obededomu nenyumbaye yona.
12 Awo nebabūlira kabaka Daudi nti
Mukama awa'de omukisa enyumba ya Obededomu nebibye byona olwesanduko ya Katonda. [g]Daudi nā-
[g] 1 Byom. 15. 25 neb.
genda na'gya sanduko ya Katonda mu nyumba ya Obededomu nāgirinyisa mu kibuga kya Daudi ngasa-
13 nyuka. Awo olwātuka abāsitula sa-
nduko ya Mukama bwebāli batambu'de ebigere mukāga, nāwayo
[i] 1 Byom. 15. 26.
[k] Kuv. 15. 20.
14 [i]ente nekya sava. Daudi [k]nāzini-
ra mu maso ga Mukama namānyige
[l] 1 Sam. 2. 18.
gona; era Daudi nga yesibye [l]ekā-
15 nzu eya bafuta. Awo Daudi nenyu-
mba yona eya Isiraeri nebalinyisa sanduko ya Mukama nga bogerera wa'gulu era nga bafūwa ekondēre.
16 Awo olwātuka sanduko ya Mukama
bweyali ngeingira mu kibuga kya Daudi, Mikali muwala wa Saulo nālingiza mu kituli, nālaba kabaka Daudi ngabūka ngazinira mu maso ga Mukama; nāmunyōma mu mu-
[m] 1 Byom. 16. 1-3.
17 timagwe. [m]Nebaingiza sanduko
[n] 1 Byom. 16. 1.
[o] 1 Basek. 8. 5, 62, 63.
ya Mukama, nebagiteka mu kifo kyayo wakati mu [n]wema Daudi gyeyali agisimbi'de: Daudi [o]nāwa-
yo ebiwebwayo ebyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe mu maso ga
18 Mukama. Awo Daudi bweyali ama-
ze okuwayo ekiwebwayo ekyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe, [p]nāsabira abantu omukisa mu linya lya
19 Mukama owe'gye. Nāgabira abantu
bona, ekibina kyona ekya Isiraeri, abasaja nabakazi, buli muntu omugāti nomugabo (ogwenyama) nekitole ekyezabibu enkalu. Awo abantu bona nebegendera buli muntu mu
20 nyumbaye. [r]Awo Daudi nākomawo
okusabira abomunyumbaye omukisa. Awo Mikali muwala wa Saulo nāfuluma okusisinkana ne Daudi nāyogera nti Kabaka wa Isiraeri ngaba'de wa kitibwa lero, eyebi'kuli'de lero mu maso gabazāna baba'dube, ngomu ku basaja abataliko kyebagasa bweyebi'kula nga ta-
21 lina nsonyi! Daudi nāgamba Mi-
kali nti (Kyaba'de) mu maso ga Mukama, [s]eya'nōnda okusinga kitāwo nokusinga enyumbaye yona okunfūla omukulu wabantu ba Mukama, owa Isiraeri: kyenāvānga nzanyira mu maso ga Mukama.
22 Era neyongerānga okwetōwaza o-
kukirawo, era nābānga anyōmebwa mu maso gānge 'nze: naye abazāna boyoge'deko abo balinzi-
23 'sāmu ekitībwa. Mikali muwala wa
Saulo nātazāla mwāna okutūsa ku lunaku kweyafira.

[p] 1 Basek. 8. 14, 55.
[r] 1 Byom. 16. 43.
[s] 1 Sam. 13. 14; 15. 28.

7 Awo olwātuka [a]kabaka bweyatūla
[a] 1 Byom. 17. 1-27.
mu nyumbaye, era Mukama nga-
muwa'de okuwu'mula eri abalabebe
2 bona abāmwetōlōla, awo kabaka
[b] 2 Sam. 12. 1.
nāgamba [b]Nasani na'bi nti Laba
[c] 2 Sam. 5. 11.
'no, 'nze ntūla mu [c]nyumba eye-
mivule, naye sanduko ya Katonda
3 etūla munda [d]webitimbe. Awo Na-
[d] Kuv. 26. 1 neb.
sani nāgamba kabaka nti Genda okole byona ebiri mu mutimagwo;
4 kubanga Mukama ali nāwe. Awo
olwātuka ekiro ekyo ekigambo kya
5 Mukama neki'jira Nasani nti Genda
obūlire omu'du {wānge Daudi nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Gwolinzimbira enyumba gyemba
6 mbēramu? kubanga sibērānga mu
nyumba okuva ku lunaku lwena'gya abāna ba Isiraeri mu Misiri, ne lero, naye natambulirānga mu [e]wema ne
[e] Kuv. 40. 18, 19, 34.
7 mu nyumba entimbe. Mu bifo byo-
na mwenatambulira nabāna ba Isiraeri bona, nali njoge'de ekigambo nekika kyona ekya Isiraeri, kyenalagira [f]okulūnda abantu bānge Isiraeri, nga njogera nti Kiki ekyababolobera okunzimbira enyumba eye-
[f] 2 Sam. 5. 2.
8 mivule? Kale 'no bwotyo bwoba
ogamba omu'du wānge Daudi nti Bwatyo bwayogera Mukama owe'gye nti [g]Naku'gya ku kisibo kyendiga, ngogoberera endiga, obēre omukulu wabantu bānge, owa Isi-
9 raeri: era [f]nabānga nāwe buli gye-
[g] 1 Sam. 16. 11.
[f] 1 Sam. 18. 14.
wagendānga, era nzikiri'za abala-

bebo bona mu masogo; era ndikuwa erinya ekulu ngerinya bweriri eryabakulu abali munsi. Era nditekerawo abantu bänge Isiraeri ekifo, *k* nembasimba batülēnga mu kifo kyäbwe bo, *l* nebata'julukuka nate; 'sō nabāna bobubi nga tebakyababonyabonya ngoluberyeberye, era *m* ngokuva ku lunaku lwenalagira abalamuzi okufuga abantu bänge Isiraeri; era ndikuwa okuwu'mula eri abalabebo bona. Era nate Mukama akubülira nga Mukama *n* alikukolera enyumba. Enakuzo bweziriba nga zitükiri'de näwe nga webaki'de wamu ne bajajabo, *o* ndi'säwo eza'deryo eriri'dawo eririva mundayo, era ndinyweza obwakabakabwe. *p* Oyo yalizimbira erinya lyänge enyumba, era *r* ndinyweza entebe eyobwakabakabwe enaku zona. *s* 'Nze ndiba kitäwe naye aliba mwāna wänge: bwanäbänga ngakoze ekitali kya butükirivu, nämukangavulänga nomu'go ogwabantu nenga ezabāna babantu; naye okusäsira kwänge tekumuvengako, *t* nga bwenaku'gya ku Saulo, gwena'gyawo mu masogo. Nenyumbayo nobwakabakabwe birifüka bya nkala'kalira enaku zona mu masogo: *u* entebeyo erinywezebwa enaku zona. Awo ngebigambo ebyo byona bwebiri nokwolesebwa okwo kwona, bwatyo Nasani bweyabülira Daudi.

Awo Daudi kabaka nälyoka aingira nätüla mu maso ga Mukama; näyogera nti *w* 'Nzäni, ai Mukama Katonda, nenyumba yänge kiki, 'gwe okuntüsa wano? Nekyo nekiba nga kikyali kigambo kitono mu masogo, ai Mukama Katonda; era naye oyoge'de ku nyumba yomu'duwo okumala ebiro bingi ebiribawo; nekyo *y* ngengeri yabantu bweri, ai Mukama Katonda! Era kiki Daudi kyaïnza okukugamba nate? kubanga *z* omanyi omu'duwo, ai Mukama Katonda. Olwekigambokyo era ngomutimagwo gwe bweguli kyovu'de okola ebikulu ebyo byona, okutegēza omu'duwo. Kyobere'de *a* omukulu, ai Mukama Katonda: kubanga *b* tewali akwenkana, 'sō tewali Katonda wabula 'gwe, nga byona bwebiri byetwakawulira namatu ga'fe. Era *c* 'gwänga ki erimu munsi erifanana abantubo, erifanana Isiraeri, Katonda beyagendera okwenunulira okuba abantube, nokwekolera erinya, nokubakolera *d* ebikulu, nokukolera ensiyo ebyentīsa, mu maso gabantubo bewennulira okuva mu Misiri, (okuba'gya) mu mawānga ne bakatonda bäbwe? *e* Newenywereza abantubo Isiraeri okuba abantu gyoli enaku zona; näwe, Mukama, nofüka Katonda wäbwe. Era kakano, ai Mukama Katonda, ekigambo kyoyoge'de ku mu'duwo ne ku nyumbaye kinyweze enaku zona, era kola nga bwoyoge'de. Era erinyalyo ligulumizibwe enaku zona, nga bogera nti Mukama owe'gye ye Katonda afuga Isiraeri: nenyumba eyomu'duwo Daudi erinywezebwa mu masogo. Kubanga 'gwe, ai Mukama owe'gye, Katonda wa Isiraeri, obi'kuli'de omu'duwo, ngoyogera nti Ndikuzimbira enyumba: omu'duwo kyavu'de ayang'anga okukusaba okusaba kuno. Era 'no, ai Mukama Katonda, 'gwe Katonda, *f* nebigambobyo mazima, era osübizi'za omu'duwo ekigambo ekyo ekirüngi: kale 'no 'kiriza okuwa omukisa enyumba eyomu'duwo, ebēnēnga mu masogo enaku zona: kubanga 'gwe, ai Mukama Katonda, okyoge'de: era enyumba yomu'duwo ewebwēnga omukisagwo *g* enaku zona.

8 Awo olwātuka *a* oluvanyuma lwebyo Daudi näkuba Abafirisuti näbawängula: Daudi na'gyayo olukoba lwekibuga nyina (wensi) mu mukono Gwabafirisuti. *b* Näkuba Moabu, näbagera nomugwa, ngabagalamiza wansi; nägerako emigwa ebiri egyoku'ta nomugwa ogumu omulāmba ogwokuwonya abalamu. Abamoabu nebafüka ba'du ba Daudi *c* nebaleta ebirabo. Era Daudi näkuba ne *d* Kadadezeri mutabani wa Lekobu, kabaka Wezoba, bweyagenda okujēmulula amatwälege ku Mu'ga. Daudi nämu'gyako abasaja abebagala embalāsi lukumi mu lusänvu, nabatambula nebigere obukumi bubiri: Daudi *e* näzitema entēga embalāsi zona ezamagüli, naye näterekako ezamagāli kikumi. Awo *f* Abasuli Abedamasiko bweba'ja oku'dukirira Kadadezeri kabaka Wezoba, Daudi na'ta ku Basuli abasaja obukumi bubiri mwenkami biri. Awo Daudi näteka ebigo mu Busuli Obwedamasiko: Abasuli nebafüka ba'du ba Daudi, nebaleta ebirabo. Mukama nämuwänga Daudi okuwängula buli gyeyagendänga. Daudi nänyaga engabo eza zābu ezali ku ba'du ba Kadadezeri näzitwäla Eyerusalemi. Ne mu Beta ne mu Berosai, ebibuga bya Kadadezeri, kabaka Daudi na'gyamu ebikomo ebyaingirira obungi. Awo Toi kabaka *g* Wekamasi bweyawulira nga Daudi akubye e'gye lyona erya Kadadezeri, awo Toi nätuma *i* Yolamu mutabaniwe eri kabaka Daudi okumulamusa nokumwebaza, kubanga alwänye ne Kadadezeri nämukuba: kubanga Kadadezeri yalwänänga ne Toi. (Yolamu) näleta wa-

k Zab. 44. 2; 89. 8. *l* 2 Basek. 21. 8.

m Balam. 2. 14-16.

n 1 Sam. 2. 35.

o 1 Basek. 8. 20. Zab. 132. 11.

p 1 Basek. 5. 5.

r Zab. 89. 4, 29, 36, 37.

s Zab. 89. 26, 27, 30-33. Beb. 1. 5.

t 1 Sam. 15. 23, 28.

u Luk. 1. 33.

w Lub. 32. 10.

y Is. 55. 8.

z Zab. 139. 1-4.

a Zab. 48. 1.

b Kuv. 15. 11.

c Ma. 4. 7, 32, 34; 33. 29. Zab. 147. 20.

d Ma. 10. 21.

e Ma. 26. 18.

f Yok. 17. 17.

g 1 Sam. 1. 22. 2 Sam. 22. 23.

a 1 Byom. 18. 1 neb.

b Kubal. 24. 17. 2 Basek. 1. 1; 3. 5, 24 neb.

c 2 Basek. 17. 3.

d 1 Byom. 18. 3.

e Yos. 11. 6.

f 1 Basek. 11. 23 neb.

g 1 Basek. 8. 65.

i 1 Byom. 18. 10.

mu naye ebintu ebya feza nebintu ebya zābu nebintu ebyebikomo:
11 nebyo kabaka Daudi [k] nābiwōngera Mukama, wamu ne feza ne zābu gyeyawōnga (gyeya'gya) ku mawā-
12 nga gona geyawāngula; ku Busuli ne Moabu [l] nabāna ba Amoni [m] Nafārisuti ne [n] Amaleki ne ku munyago gwa Kadadezeri, mutabani
13 wa Lekobu, kabaka Wezoba. Daudi neyefunira erinya bweyakomawo ngamaze okukuba Abasuli mu [o] Kiwōnvu Ekyomunyo, abasaja kakumi
14 mu kanāna. Nāteka ebigo mu Edomu; yateka ebigo okubuna Edomu, [p] Abaedomu bona nebafūka ba'du ba Daudi. Mukama nāmuwānga Daudi o'kuwāngula buli gyeyagendānga.
15 Awo Daudi nāfuga Isiraeri yena: Daudi nāsalira abantube bona emisāngo gya nsōnga era gya mazima.
16 [r] Ne Yoabu mutabani wa Zeruia ye yali omukulu we'gye; ne [s] Yekosafati mutabani wa Akirudi ye yali
17 [t] omu'jukiza: ne [u] Zadoki mutabani wa Akitubu ne Akimereki mutabani wa Abiasali be bāli bakabona; ne
18 Seraya ye yali omuwandisi; ne [w] Benaya mutabani wa Yekoyada (ye yali omukulu) [v] Wabakeresi [z] Nabaperesi; ne batabani ba Daudi be bāli abakulu.

9 Daudi nāyogera nti Wakyaliwo asiga'dewo ku nyumba ya Saulo, [a] mukole ebyekisa kulwa Yona-
2 sani? Awo wāliwo ku nyumba ya Saulo omu'du erinyalye [b] Ziba, nebamuita eri Daudi; kabaka nāmugamba nti 'Gwe Ziba? Nāyogera nti
3 Omu'duwo ye wuyo. Kabaka nāyogera nti Tewakyali wa nyumba ya Saulo 'mukole [c] ebyekisa kya Katonda? Ziba nāgamba kabaka nti Wakyaliwo omwāna wa Yona-
4 sani, awenyera ebigere. Kabaka nāmugamba nti Aliru'dawa? Ziba nāgamba kabaka nti Laba, ali mu nyumba ya Makiri mutabani wa
5 A'mieri mu [d] Lodebali. Awo kabaka Daudi nātuma nāmu'gya mu nyumba ya Makiri mutabani wa
6 A'mieri mu Lodebali. Awo Mefibosesi mutabani wa Yonasani mutabani wa Saulo na'ja eri Daudi nāvūnama amasoge neyeyanza. Daudi nāyogera nti Mefibosesi. Na'da-
7 mu nti Laba omu'duwo. Daudi nāmugamba nti Totya: kubanga sireme kukukola bya kisa kulwa Yonasani kitāwo, era ndiku'diza ebyālo byona ebya Saulo jajawo; era onolyānga e'mere ku meza yā-
8 nge enaku zona. Neyeyanza nāyogera nti Omu'duwo yāni 'gwe okutunulira [e] embwa enfu nga 'nze
9 bwendi? Awo kabaka nāita Ziba, omu'du wa Saulo, nāmugamba nti Byona ebyabānga ebya Saulo nebyenyumbaye yona mbiwa'de o-
10 mwāna wa mukamawo. Nāwe onomulimirānga e'taka, 'gwe ne batabanibo naba'dubo; era onoingizānga (ebibala) omwāna wa mukamawo abēnga nebyanālyānga: naye Mefibosesi omwāna wa mukamawo [f] anālyānga e'mere enaku zona ku meza yānge. Era Ziba yalina [g] abāna kumi na batāno naba'du ama-
11 kumi abiri. Awo Ziba nāgamba kabaka nti Mukama wānge kabaka nga bwalagi'de omu'duwe, bwatyo omu'duwo bwanākolānga. Mefibosesi, (bweyayogera kabaka,) anālyānga ku meza yānge ngomu ku bāna
12 ba kabaka. Era Mefibosesi yalina omwāna omuto omulenzi, [i] erinyalye Mika. Ne bona abābera mu nyumba ya Ziba bāli ba'du ba Mefi-
13 bosesi. Awo Mefibosesi nābēra mu Yerusalemi: kubanga yalyānga bulijo ku meza ya kabaka; era yawe nyera ebigerebye byōmbi.

10 Awo [a] olwātuka oluvanyuma lwebyo kabaka [b] wabāna ba Amoni nāfa, Kanuni mutabaniwe nā-
2 fuga mu kifokye. Daudi nāyogera nti Nākola Kanuni mutabani wa Nakasi ebyekisa, nga kitāwe bweyankola ebyekisa. Awo Daudi nātuma aba'dube okumukubagiza olwa kitāwe. Aba'du ba Daudi nebatūka munsi eyabāna ba Amoni.
3 Naye abakulu babāna ba Amoni nebagamba Kanuni mukama wābwe nti Olowōza nga Daudi amu'sāmu ekitībwa kitāwo nākutumira abokukukubagiza? Daudi takutumi'de ba'dube okukebera ekibuga nokuki-
4 ke'ta nokukimenya? Awo Kanuni nātwāla aba'du ba Daudi nābamwako ekitūndu kyebirevu byābwe, nābasalira ebyambalo byābwe wakati, okukoma ku matako gābwe, nābasi-
5 ndika. Awo bwebākibūlira Daudi, nātuma okubasisinkana; kubanga abasaja abo nebakwatibwa nyo ensonyi. Kabaka nāyogera nti Mubēre Eyeriko ebirevu bya'mwe bimale okukula, mulyoke mukomewo.
6 Awo abāna ba Amoni bwebālaba Daudi ngabatami'dwa, abāna ba Amoni nebatuma nebagulirira [c] Abasuli Abebesulekobu, Nabasuli Abezoba, abātambula nebigere obukumi bubiri, ne kabaka [d] Wemaaka ngalina abasaja lukumi, nabasaja Abetobu abasaja kakumi mwenku-
7 mi biri. Awo Daudi bweyakiwulira, nātuma Yoabu ne'gye lyona
8 [e] eryabasaja abamānyi. Awo abāna ba Amoni nebafuluma nebasimba enyiriri awaingirirwa mu mulyāngo: Nabasuli Abezoba Naberekobu

[k] 1 Basek. 7. 51.
[l] 2 Sam. 10. 14.
[m] 2 Sam. 5. 17 neb.
[n] 1 Sam. 30. 20.
[o] 2 Basek. 14. 7.
[p] Lub. 25. 23; 27. 29, 37 neb.
[r] 2 Sam. 20. 23 neb.
[s] 1 Basek. 4. 3.
[t] 2 Basek. 18. 18 neb. 2 Byom. 34. 8.
[u] 1 Byom. 6. 8.
[w] 1 Basek. 1. 8; 2. 25, 29 neb. 4. 4. 1 Byom. 11. 22 neb.
[v] 1 Sam. 30. 14.
[z] 2 Sam. 15. 18; 20. 7. 1 Basek. 1. 38.
[a] 1 Sam. 18. 3; 20. 14, 17 neb.
[b] 2 Sam. 16. 1-4; 19. 17, 29.
[c] 1 Sam. 20. 14.
[d] 2 Sam. 17. 27.
[e] 1 Sam. 24. 14. 2 Sam. 16. 9.
[f] 2 Sam. 19. 28. 1 Basek. 2. 7.
[g] 2 Sam. 19. 17.
[i] 1 Byom. 8. 34.
[a] 1 Byom. 19. 1-19.
[b] 1 Sam. 11. 1 neb.
[c] 2 Sam. 8. 3, 5.
[d] Yos. 13. 11, 13. 1 Byom. 19. 6, 7.
[e] 2 Sam. 23. 8.

nabasaja Abetobu ne Maaka bāli
9 bo'ka ku 'tale. Awo Yoabu bweyalaba olutalo nga luli mu masoge nenyumawe, nāyāwulamu abasaja bona aba Isiraeri abalonde nābasimba
10 enyiriri okwolekera Abasuli: abantu bona abalala nābakwasa mu mukono gwa Abisai mugandawe, nābasimba enyiriri okwolekera abā-
11 na ba Amoni. Nāyogera nti Abasuli bwebana'nema, kalegwonombēra: naye abāna ba Amoni bwebanā-
12 kulema, kale na'ja nenkubēra. 'Damu amānyi / twerage obusaja olwabantu ba'fe nolwebibuga bya Katonda wa'fe: era [g] Mukama akole nga
13 bwasima. Awo Yoabu nabantu abali naye nebasembera ku lutalo okulwāna Nabasuli: neba'duka mu
14 masoge. Awo abāna ba Amoni bwebālaba Abasuli nga ba'duse, era nabo neba'duka mu maso ga [i] Abisai, nebaingira mu kibuga. Awo Yoabu nālyoka ava ku bāna ba Amoni na-
15 'dayo na'ja Eyerusalemi. Awo Abasuli bwebālaba nga bagobe'dwa mu maso ga Isiraeri, nebakung'ana.
16 Awo [k] Kadadezeri nātuma na'gyayo Abasuli abāli emitala Womu'ga: neba'ja Ekeramu, Sobaki omukulu we'gye lya Kadadezeri ngabakulembe'de. Nebabūlira Daudi; nāku-
17 ng'anya Isiraeri yena, nāsomoka Yoludani na'ja Ekeramu. Abasuli nebasimba enyiriri okwolekera Dau-
18 di nebalwāna naye. Abasuli neba-'duka mu maso ga Isiraeri; Daudi na'ta ku Basuli (abasaja abomu) magāli lusānvu, nabebagala embalāsi obukumi buna, nāfumita Sobaki omukulu we'gye lyābwe nāfira
19 eyo. Awo bakabaka bona abāli aba'du ba Kadadezeri bwebālaba nga bagobe'dwa mu maso ga Isiraeri, nebatabagana ne Isiraeri, [l] nebabawereza. Awo Abasuli nebatya okweyongera nate okubēra abāna ba Amoni.

11 Awo olwātuka omwāka bwegwatūkirira mu kisēra bakabaka mwebatabālira, Daudi nātuma Yoabu naba'dube awamu naye ne Isiraeri
2 yena; nebazikiriza [a] abāna ba Amoni nebazingiza La'ba. Naye Daudi nāsigala Eyerusalemi.
Awo olwātuka akawungēzi Daudi nāgolokoka nāva ku kitandakye nātambula [b] wa'guln ku nyumba ya kabaka: era ngaima ku nyumba nālaba omukazi nganāba; era
3 omukazi yali mulūngi nyo okutunulira. Awo Daudi nātuma nābūza omukazi bwali. Newabawo eyayogera nti Oyo si Basuseba muwala wa Eriamu, mukazi wa Uliya
4 Omukiti? Awo Daudi nātuma ababaka nāmutwāla; [c] nāingira gyali nāsula naye; [kubanga yali alongōsebwa obutali bulongōfubwe;] (omukazi) na'dayo mu nyumbaye.
5 Omukazi nāba olubuto; nātuma nābūlira Daudi nāyogera nti Ndi lu-
6 buto. Daudi nātumira Yoabu nti Mpereza Uliya Omukiti. Yoabu nā-
7 wereza Uliya eri Daudi. Awo Uliya bweya'ja gyali, Daudi nāmubūza Yoabu bweyali nabantu bwebāli no-
8 lutabālo bwerwali. Daudi nāgamba Uliya nti Serengeta mu nyumbayo [d] onābe ebigere. Uliya nāva mu nyumba ya kabaka, newamugoberera [e] omuwūmbo (gwe'mere) ogu-
9 vu'de eri kabaka. Naye Uliya nāsula ku mulyāngo gwenyumba ya kabaka wamu naba'du bona aba mukamawe, nātaserengeta mu nyu-
10 mbaye. Awo bwebāmubūlira Daudi nti Uliya teyaserengese mu nyumbaye, Daudi nāgamba Uliya nti Tovu'de ku lugendo? kiki ekyakulobe'de okuserengeta mu nyumba-
11 yo? Uliya nāgamba Daudi nti / Sanduko ne Isiraeri ne Yuda basula mu nsisira; ne mukama wānge Yoabu [g] naba'du ba mukama wānge basisi'de ku 'tale mu 'bānga; 'nze 'no nāgenda mu nyumba yānge okulya nokunywa nokusula ne mukazi wānge? nga bwoli omulamu [h] nememeyo nga bweri enamu si'ja kukola kigambo ekyo. Awo Daudi nāgamba
12 Uliya nti Mala wano nolwa lero, enkya nkusindike. Awo Uliya nāmala olunaku olwo nolwenkya mu
13 Yerusalemi. Awo Daudi bweyamuita nālya nānywera mu masoge; nāmutamīza: awo akawungēzi nāfuluma okusula ku kitandakye wamu naba'du ba mukamawe, naye nāta-
14 serengeta mu nyumbaye. Awo olwātuka enkya Daudi nāwandikira Yoabu ebaluwa, nāgiwerereza mu
15 mukono gwa Uliya. Nāwandika mu baluwa nti Muteke Uliya mu maso awali olutalo olwamānyi, mumwabulire, balyoke [k] bamufumite afe.
16 Awo olwātuka Yoabu bweye'kānya ekibuga, nāwa Uliya ekifo weyamanya
17 nga we wali abazira. Abasaja abomukibuga nebafuluma nebalwāna ne Yoabu: awo ku bantu nekufako abamu, ku ba'du ba Daudi;
18 Uliya Omukiti naye nāfa. Awo Yoabu nātuma nābūlira Daudi ebyolutalo byona;
19 nākūtira omubaka ngayogera nti Bwoliba ngomaze okubūlira kabaka ebyolutalo byona,
20 awo olunātuka kabaka bwanāsunguwala, nākugamba nti Kiki ekyabasembeza bwemutyo okumpi nekibuga okulwāna? temwamanya nga baliima ku bugwe okulasa? āni eya'ta [l] Abimereki mutabani wa Yeru'besesi? omukazi teyamukasukako enso
21 ngaima ku bugwe, nāfira Esebezi?

[f] 1 Sam. 4. 9.
[g] 1 Sam. 3. 18.
[i] 1 Sam. 26. 6.
[k] 2 Sam. 8. 3.
[l] 2 Sam. 8. 6.
[a] 1 Byom. 20. 1.
[b] 1 Sam. 9. 25, 26. Mat. 24. 17. Bik. 10. 9.
[c] Zab. 51 Ebisoka.
[d] Lub. 19. 2.
[e] Lub. 43. 34. Es. 2. 18.
[f] 2 Sam. 7. 2, 6.
[g] 2 Sam. 20. 6. 1 Basek. 1. 33.
[h] 1 Sam. 1. 26. 2 Sam. 14. 19.
[k] 2 Sam. 12. 9.
[l] Balam. 9. 53.

kiki ekyabasembeza bwemutyo okumpi ne bugwe? awo onoyogera nti Nomu'duwo Uliya Omukiti naye
22 afu'de. Awo omubaka nagenda na'ja nategeza Daudi byona Yoabu
23 byeyamutuma. Omubaka nagamba Daudi nti Abasaja batuyiwako amanyi nebatulumba ebweru mu'banga, netufunvubira nabo okutusa awai-
24 ngirirwa mu mulyanogo. Abalasi nebalasa aba'dubo nga baima ku bugwe; era ku ba'du ba babaka kufu'deko abamu, nomu'duwo Uliya O-
25 mukiti naye afu'de. Awo Daudi nagamba omubaka nti Bwotyo bwoba ogamba Yoabu nti Ekigambo ekyo kireme okukunyiza, kubanga ekitala kirya nga kyenkanya omuntu ne mu'ne: weyongere okunyweza olutalolwo okulwana nekibuga okimenye: era omugumyanga omwoyo.
26 Awo muka Uliya bweyawulira 'ba
27 ngafu'de nakungubagira 'bawe. Awo bweyamala okwabya olumbe, Daudi natuma namuzalira omwana owobuleuzi. Naye ekigambo Daudi kyeyakola nekinyiza Mukama.

[m] 2 Sam. 12. 9.

[a] 2 Sam. 7. 2. 17. Zab. 51 Ebisoka. [b] Balam. 9. 8–15. 2 Sam. 14. 5 neb. 1 Basek. 20. 35–41. Is. 5. 1–7.

12 Awo Mukama natuma [a] Nasani eri Daudi. Na'ja gyali namugamba nti [b] Waliwo abasaja babiri
2 mu kibuga kimu; omu nga muga-'ga ne mu'ne nga mwavu. Omuga'ga yalina endiga nente nyingi
3 nyo nyini: naye omwavu teyalina kantu wabula akana kendiga akalusi keyagula nalera: nekaknlira wamu naye nabanabe; kalyanga ku ka'mereke ye, nekanywa ku ndekuye ye, nekagalamira mu kifubakye nekaba gyali nga muwalawe.
4 Awo newa'ja omutambuze eri omuga'ga oyo, nalema okutola ku ndigaze ye ne kunteze ye, okufumbira omutambuze eya'ja gyali, na yenatwala omwana gwendiga ogwomwavu, nagufumbira omusaja a'ze gyali.
5 Awo Daudi nasunguwalira nyo omusaja; nagamba Nasani nti Mukama nga bwali omulamu, omusaja
6 eyakola ekyo asani'de okufa: era ali'zawo omwana gwendiga [c] emirundi ena, kubanga yakola ekyo, era kubanga teyalina kusasira.

[c] Kuv. 22. 1. Luk. 19. 8.

7 Awo Nasani nagamba Daudi nti Ye 'gwe. Bwatyo bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti [d] Nakufukako amafuta okuba kabaka wa Isiraeri nenku'gya mu mu-
8 kono gwa Saulo; nenkuwa enyumba ya mukamawo, ne [e] bakazi ba mukamawo (nembakuwa) mu kifubakyo, nenkuwa enyumba ya Isiraeri neya Yuda; nebyo singa biba'de bitono, nandikwonge'deko bino na bi-
9 no. Kiki [f] ekikunyome'za ekigambo kya Mukama okukola ebiri mu masoge ebibi? o'se [g] Uliya Omukiti nekitala notwala mukaziwe okuba mukaziwo, nomu'ta nekitala ekya-
10 bana ba Amoni. Kale 'no ekitala tekivenga mu nyumbayo enaku zona; kubanga o'nyomye 'nze notwala mukazi wa Uliya Omukiti
11 okuba mukaziwo. Bwatyo bwayogera Mukama nti Laba, ndikuimusizako obubi obuliva mu nyumbayo 'gwe, era [h] nditwala bakazibo mu masogo nembawa mulirānwawo, era alisula ne bakazibo mu ma-
12 so genjuba eno. Kubanga 'gwe wakikola mu kyama: naye 'nze ndikola ekigambo ekyo mu maso ga Isiraeri yena ne mu maso genjuba.
13 Awo [k] Daudi nagamba Nasani nti [l] Nyononye Mukama. Nasani nagamba Daudi nti Mukama naye
14 [m] a'gyewo ekyononokyo; tofe. Naye kubanga owa'de abalabe ba Mukama e'banga 'dene [n] okuvola olwekikolwa ekyo, omwana akuzali'dwa
15 talirema kufa naye. Awo Nasani neyegendera mu nyumbaye.

Awo Mukama nalwaza omwana muka Uliya gweyazalira Daudi, nā-
16 lwala nyo. Daudi kyeyava amwegairirira omwana eri Katonda; Dandi nasiba nāingira [o] nagalamira
17 ku taka okukesa obu'de. Awo abaka'de abomunyumbaye nebagolokoka (nebaimirira) wali, okumuimusa okuva wansi: naye nata'kiri-
18 za 'so teyalya 'mere nabo. Awo olwatuka ku lunaku olwomusanvu omwana nafa. Aba'du ba Daudi nebatya okumubulira omwana nga-fu'de: kubanga nebogera nti Laba, omwana bweyali ngakyali mulamu netwogera naye, natawulira 'dobozi lya'fe: kale aneralikirira atya bwetunamubulira omwana ngafu'de?
19 Naye Daudi bweyalaba aba'dube nga bogerera wamu ekyama, Daudi nategera omwana ngafu'de: Daudi nagamba aba'dube nti Omwana afu'de? Nebogera nti Afu-
20 'de. Awo Daudi nava wansi nagolokoka nanaba nasaba amafuta nawanyisa ebyambalobye; na'ja mu nyumba ya Mukama [p] nasinza: nalyoka a'ja mu nyumbaye; awo bweyayagala nebateka e'mere mu ma-
21 soge nalya. Awo aba'dube nebamugamba nti Kigambo ki kino kyokoze? Wasiba nokabira omwana bweyali ngakyali mulamu; naye omwana ngafu'de, nogolokoka nolya
22 ku 'mere. Nagamba nti Omwana bweyali ngakyali mulamu, nasiba nenkaba: kubanga [r] nayogera nti Ani amanyi obanga Mukama tankwatirwe kisa omwana abe omu-
23 lamu. Naye kakano ngamaze okufa, nandisibi'de ki? nyinza okumukomyawo? 'nze ndigenda gyali na-

[d] 1 Sam 16. 13.

[e] 2 Sam. 3. 7.; 16. 21. 1 Basek. 2. 22.

[f] Kubal. 15. 31.

[g] 2 Sam. 11. 15, 16, 17, 27.

[h] Ma. 28. 30. 2 Sam. 16. 22.

[k] 1 Sam. 15. 24. [l] 2 Sam. 24. 10. Zab. 32. 5; 51. 4. [m] 2 Sam. 24. 10. Zab. 32. 1. [n] Is. 32. 5. Bal. 2. 24.

[o] 2 Sam. 13. 31.

[p] Yob. 1. 20.

[r] Is. 38. 1–5 Yo. 3. 9.

24 ye ye [a]talikomawo gyendi. Daudi
nūkubagiza Basuseba mukaziwe
nāingira gyali nāsula naye: [b]nāzā-
la omwāna owobulenzi, [c]nātūma
25 erinyalye Sulemani. Mukama nā-
mwagala; nātuma mu mukono gwa
Nasani na'bi, nātūma erinyalye
Yedidiya, kulwa Mukama.
26 Awo [d]Yoabu nālwāna ne [e]La'ba
ekyabāna ba Amoni nāmenya eki-
27 buga kya kabaka. Awo Yoabu nā-
tumira Daudi ababaka nāyogera nti
'Nwānye ne La'ba, nokumenya
28 'menye ekibuga ekyama'zi. Kale
'no kung'anya abantu bona abasi-
ga'dewo ozingize ekibuga okime-
nye: 'neme okumenya ekibuga ne-
29 bakitūma erinya lyānge. Daudi nā-
kung'anya abantu bona nāgenda E-
ra'ba, nālwāna nakyo nākimenya.
30 [f]Na'gya engule ya kabaka wābwe
ku mutwegwe; nobuzito bwayo
bwali talanta eya zābu, ne muyo
nga mulimu amainja agomuwendo
omungi; netekebwa ku mutwe gwa
31 Daudi. Na'gyamu omunyago o-
gwekibuga, mungi nyo nyini. Na-
'gyamu abantu abāli omwo, nāba-
'sā wansi wemisomeno namanyo a-
gekyūma nemba'zi ezekyūma, nā-
baisa mu kyōkero kyamatofali: a-
wo bwatyo bweyakola ebibuga byo-
na ebyabāna ba Amoni. Daudi naba-
ntu bona neba'dayo Eyerusalemi.

13 Awo olwātuka oluvanyuma lwe-
byo [a]Abusalomu mutabani wa
Daudi yalina mwanyina omulūngi,
erinyalye [b]Tamali; Amunoni mu-
2 tabani wa Daudi nāmwagala. Awo
Amunoni neyeralikirira bwatyo no-
kulwāla nālwāla olwa mwanyina
Tamali; kubanga yali tanamanya
musaja; Amunoni nākirowōza nga
kizibu okumukola ekigambo kyona.
3 Naye Amunoni yalina mukwāno-
gwe, erinyalye Yonadabu, mutabani
wa [c]Simea muganda wa Daudi: era
Yonadabu yali musaja mugerenge-
4 tanya nyo. Nāmugamba nti Eki-
kuko'za bwotyo bulijo bulijo kiki,
'gwe omwāna wa kabaka? tombū-
lire? Amunoni nāmugamba nti
Njagala Tamali mwanyina muga-
5 nda wānge Abusalomu. Awo Yo-
nadabu nāmugamba nti Galamira
ku kitandakyo werwāzerwāze: kale
kitāwo bwaliba nga'ze okukulaba,
nomugamba nti Mwanyinaze Tama-
li a'je, nkwegairi'de, ampe e'mere
okulya, era afumbe e'mere mu
maso gānge ngirabe ngirire mu
6 ngaloze. Awo Amunoni nāgalami-
ra neyerwāzalwāza: awo ka-
baka bweya'ja okumulaba, Amuno-
ni nāgamba kabaka nti Mwanyinaze
Tamali a'je. nkwegairi'de, anfu-
mbire emigāti ebiri mu maso gānge
7 ndīre mu ngaloze. Awo Daudi nā-
tuma e'ka eri Tamali ngayogera nti
Genda 'no eri enyumba ya muganda-
wo Amunoni omufumbire e'me-
8 re. Awo Tamali nāgenda eri enyu-
mba ya mugandawe Amunoni; ye
ngagalami'de. Na'dira obu'ta nā-
bugoya nābumba emigāti mu maso-
9 ge nāyōkya emigāti. Na'dira eki-
kalango nāgifuka mu masoge; na-
ye nāgāna okulya. Amunoni nāga-
mba nti Abasaja bona bave wendi.
10 Nebava wali buli musaja. Amuno-
ni nāgamba Tamali nti Leta e'mere
mu kisenge ndīre mu ngaloze. Ta-
mali na'dira emigāti gyafumbye nā-
gireta mu kisenge eri Amunoni
11 mwanyina. Awo bweyagimusembe-
reza okulya nāmukwata nāmuga-
mba nti 'Jāngu osule nānge, mwa-
12 nyinaze. Nāmu'damu nti Ne'da,
mwanyinaze, tonkwata; kubanga
tekigwāni'de kukola kigambo eki-
fanana bwekityo mu Isiraeri: to-
13 kola busirusiru buno. Nānge 'no
nātwāla wa obuwemu bwānge? nā-
we oliba ngomu ku basirusiru mu
Isiraeri. Kale 'no, nkwegairi'de,
yogera ne kabaka; kubanga ta'ja
14 kukunyima. Naye nāta'kiriza ku-
wulira 'dobozirye: naye kubanga
yamusinga amānyi nāmukwata nā-
sula naye. Awo Amunoni nālyoka
amukyāwa ekitakyāika; kubanga
okukyāwa kweyamukyāwa kwasi-
nga okwagala kweyamwagala. A-
munoni nāmugamba nti Golokoka
16 ogende. Nāyogera nti Ne'da, ku-
banga ekyōnōno kino ekinene kyo-
nkola ngongoba kisinga kiri kyo-
nkoze. Naye nātaganya kumuwu-
17 lira. Awo nālyoka aita omu'duwe
eyamuwerezānga nāyogera nti Fu-
lumya 'no omukazi ono ave wendi,
18 osibe olu'gi enyumawe. Era yali
ayamba'de [d]ekyambalo ekyamaba-
la amangi: kubanga bwebāyamba-
lānga bwebatyo abawala ba kaba-
ka abatamanyi musaja. Awo omu-
'duwe nāmufulumya nāsiba olu'gi
19 enyumawe. Awo Tamali nāteka
[e]e'vu ku mutwegwe nāyuza e-
kyambalokye ekyamabala amangi
kyeyali ayamba'de; [f]neyetika o-
mukonogwe neyegendera, ngakā-
20 ba ngagenda. Abusalomu mwa-
nyina nāmugamba nti Amunoni
mwanyoko aba'de nāwe? naye ka-
kano sirika, mwanyinaze: ye mwa-
nyoko; ekigambo ekyo kireme oku-
kunakuwaza omwoyo. Awo Tama-
li nābēra mu nyumba ya mwanyi-
21 na Abusalomu nga talina 'ba. Awo
kabaka Daudi bweyawulira ebyo
22 byona, nāsunguwala nyo. Abusa-
lomu nātayogera ne Amunoni [g]ne-
wakuba'de ebirūngi newakuba'de
ebibi: kubanga Abusalomu nākyā-

[a] 2 Sam. 3. 2, 3.
[b] 1 Byom. 3. 9.
[c] 1 Sam. 16. 9.
[d] Lub. 37. 3. Zab. 45. 14.
[e] Yos. 7. 6.
[f] Yer. 2. 37.
[g] Lub. 24. 50; 31. 24.

[a] Yob. 7. 8, 9, 10.
[b] Mat. 1. 6.
[c] 1 Byom. 22. 9.
[d] 1 Byom. 20. 1. [e] 2 Sam. 11. 1, 17.
[f] 1 Byom. 20. 2, 3.

wa Amunoni, kubanga yali aku'te Tamali mwanyina.

23 Awo olwātuka emyāka ebiri emirāmbirira bwegyaitawo, Abusalomu yalina [i] abasala ebyōya byendigaze Ebaalu-kazoli, ekiri ku ma'bali ga Efulaimu: Abusalomu nāita abāna

24 ba kabaka bona. Abusalomu na'ja eri kabaka nāyogera nti Laba 'no, omu'duwo alina abasala ebyōya byendiga; nkwegairi'de, kabaka naba'dube bagende nomu'duwo.

25 Kabaka nāgamba Abusalomu nti Ne'da, mwāna wānge, tuleme okugenda 'fena, tuleme okukuzitowerera. Nāmutairira: naye nāta'kiriza kugenda, naye nāmusabira

26 omukisa. Awo Abusalomu nāyogera nti Oba ogānyi, nkwegairi'de muganda wānge Amunoni agende na'fe. Kabaka nāmugamba nti E-

27 kināba kimutwāla nāwe kiki? Naye Abusalomu nāmutairira a'kirize Amunoni nabāna ba kabaka bona

28 okugenda naye. Awo Abusalomu nālagira aba'dube ngayogera nti Mwe'kānye 'no, omutima gwa Amunoni nga gusanyuse olwomwenge; awo bwenābagamba nti Mufumite Amunoni, mumu'te, temutya: si 'nze mbalagi'de? mugume emyoyo

29 mube abazira. Aba'du ba Abusalomu nebakola Amunoni nga Abusalomu bwalagi'de. Awo abāna ba kabaka bona nebalyoka bagolokoka, nebebagala buli muntu enyu-

30 mbuye neba'duka Awo olwātuka bwebāli nga bakyali mu 'kubo, Daudi nāleterwa ebigambo nga bogera nti Abusalomu a'se abāna ba kabaka bona, tekusiga'deko nomu.

[k] 2 Sam. 1 2. [l] 2 Sam. 12. 16.

31 Awo kabaka nāgolokoka [k] nāyuza ebyambalobye [l] nāgalamira ku 'taka; aba'dube bona nebaīmirira gyali nga bayuzi'za engoye zābwe.

[m] lu. 3.

32 [m] Yonadabu, mutabani wa Simea muganda wa kabaka, na'damu nāyogera nti Mukama wānge aleme okulowōza nga ba'se abalenzi bona abāna ba kabaka; kubanga Amunoni ye'ka yafu'de: kubanga Abusalomu yatēsa bwatyo ngakimalirira okuva ku lunaku lweyakwata

33 Tamali mwanyina. Kale 'no mukama wānge kabaka ekigambo ekyo kireme okumunakuwaza omwoyo okulowōza ngabāna ba kabaka bona bafu'de: kubanga Amunoni

34 ye'ka yafu'de. Naye Abusalomu na'duka. Awo omulenzi eyakūmānga nāimusa amasoge nātunula, awo, laba, abantu bangi nga ba'ja nga bafuluma mu 'kubo eryokulu-

35 sozi enyumawe. Awo Yonadabu nāgamba kabaka nti Laba, abāna ba kabaka batūse: ngomu'duwo bwayoge'de, bweguli bwegutyo.

36 Awo olwātuka bweyamala okwogera, awo, laba, abāna ba kabaka neba'ja nebaimusa e'dobozi lyābwe nebakāba: era ne kabaka naba'du-

37 be bona nebakāba nyo nyini. Naye Abusalomu na'duka, nāgenda eri [n] Talumai mutabani wa A'mikuli, kabaka Wegesuli. (Daudi) nānakuwalirānga mutabaniwe buli lunaku.

[n] 2 Sam. 3. 3.

38 Awo Abusalomu na'duka nāgenda Egesuli, nāmalayo emyāka esatu.

39 Daudi neyegōmba okuvayo okugenda eri Abusalomu: kubanga yakubagizibwa olwa Amunoni, okuba ngafu'de.

14 Awo Yoabu mutabani wa Zeruia nātegēra ngomutima gwa

2 kabaka guli [a] eri Abusalomu. Yoabu nātuma [b] Etekoa nākimayo omukazi owamagezi nāmugamba nti Nkwegairi'de, wefūle ngafiri'dwa, oyambale ebyambalo ebyokufirwa, nkwegairi'de, 'sō [c] tosāba mafuta, naye wefūle ngomukazi eyakamala

3 ebiro bingi ngakābira omufu: oingire eri kabaka omugambe bwotyo. Awo Yoabu nāmuwerera ebi-

4 gambo. Awo omukazi Owetekoa bweyayogera ne kabaka, [d] nāvūnama amasoge wansi neyeyanza nā-

5 yogera nti Mbera, ai kabaka. Kabaka nāmugamba nti Oba'de otya? Na'damu nti Mazima 'nze ndi mukazi 'na'mwāndu, ne 'baze yafa.

6 Era omuzānawo yalina abāna babiri, nebalwāna bōmbi ku 'tale, 'sōnga tewali wa kubatāsa, naye omu

7 nāfumita mu'ne nāmu'ta. Kale, laba, ekika kyona kimugolokoke-'deko omuzānawo era bayogera nti Wayo oyo eyafumita mugandawe tumu'te olwobulamu bwa mugandawe gweya'ta, netu'ta bwetutyo nomusika: kale bwebatyo banāzikiza eryānda lyānge erisiga'dewo, nebatamulekera 'baze liuya newakuba-'de ekitūndu ekifi'sewo ku 'taka

8 lyona. Awo kabaka nāgamba omukazi nti Genda ewuwo, nānge nāla-

9 gira ebigambobyo bwebināba. Awo omukazi Owetekoa nāgamba kabaka nti Mukama wānge, ai kabaka, obutali butūkirivu bube ku'nze ne ku nyumba ya kitānge: kabaka abe nga taliko musāngo nentebeye eyo-

10 bwakabaka. Kabaka nāyogera nti Buli anākugambānga ekigambo kyona, omuletānga gyendi 'sō tali-

11 kukwatako lwa kubiri. Awo nālyoka ayogera nti Nkwegairi'de, kabaka a'jukire Mukama Katondawo, [e] awalana e'gwānga lyomusai aleme okweyongera okuzikiriza, baleme okuzikiriza mutabani wānge. Nāyogera nti Mukama nga bwali omulamu, [f] tewaliba luviri lumu lwa mutabaniwo oluligwa wansi.

[a] 2 Sam. 13. 39. [b] 2 Sam. 21. 26. Am. 1. 1. [c] Lus. 3 3. [d] 1 Sam. 20. 41. 2 Sam. 1. 2. [e] Kubal. 35. 19. 21. Ma. 19. 12. [f] 1 Sam. 14. 45.

12 Awo omukazi nāyogera nti Nkwegairi'de, omuzānawo ayogere ekigambo ne mukama wānge kabaka.
13 Nāyogera nti Yogera. Omukazi nāyogera nti Kale watēse'za ki ekigambo ekifanana bwekityo eri abantu ba Katonda? kubanga kabaka bwayogera ekigambo ekyo, ali ng'anga aliko omusāngo, kubanga kabaka takomyawo e'ka owuwe
14 [g] eyagobebwa. Kubanga kitugwānira okufa, era tuli ng'anga ama'zi agayise wansi agatainzika kuyoleka nate; 'sō Katonda ta'gyawo bulamu, naye nāsala amagezi oyo eyagobebwa aleme okuba omu'duse
15 gyali. Kale 'no kubanga nzi'ze okwogera ekigambo ekyo ne mukama wānge kabaka, kyenvu'de nji'ja kubanga abantu bantisi'za: omuzānawo nāyogera nti Kakano nāyogera ne kabaka; mpo'zi kabaka alikola omuzānawe byamwegairi-
16 'de. Kubanga kabaka anāwulira, okuwonya omuzānawe mu mukono gwomusaja ayagala okunzikiriza 'fembi ne mutabani wānge okutu-
17 'gya mu [i] busika bwa Katonda. Awo omuzānawo nālyoka ayogera nti Nkwegairi'de, ekigambo kya mukama wānge kabaka kibēre kya kusanyusa: kubanga mukama wānge kabaka ali [k] ng'anga malaika wa Katonda okwāwulamu ebirūngi nebibi: era Mukama Katondawo abē-
18 re nāwe. Awo kabaka nālyoka a-'damu nāgamba omukazi nti Tonkisa, nkwegairi'de, ekigambo kyona kyenākubūza. Omukazi nāyogera nti Mukama wānge kabaka
19 ayogere kakano. Kabaka nāyogera nti Omukono gwa Yoabu guli nāwe mu bino byona? Omukazi na'damu nāyogera nti [l] Nga 'gwe bwoli omulamu, mukama wānge kabaka, tewali ainza okukyāma ku mukono ogwadyo newakuba'de ku gwa kono okuva ku kigambo kyona mukama wānge kabaka kyayoge'de: kubanga omu'duwo Yoabu ye yandagira, era ye [m] yawerera omuzānawo
20 ebigambo bino byona: okuwanyisa ekigambo bwekifanana omu'duwo Yoabu kyavu'de akola kino: era mukama wānge mugezigezi ngamagezi bwegali aga malaika wa Katonda, okumanya byona ebiri munsi.
21 Kabaka nāgamba Yoabu nti Laba 'no, ekigambo kino nkikoze: kale genda omukomyewo omulenzi A-
22 busalomu. Awo Yoabu nāvūnama amasoge wansi, neyeyanza, neyebaza kabaka: Yoabu nāyogera nti Lero omu'duwo amanyi nga ng'anze mu masogo, mukama wānge, ai kabaka, kubanga kabaka akoze
23 omu'duwe kyamwegairi'de. Awo Yoabu nāgolokoka [n] nāgenda Egesuli nāleta Abusalomu Eyerusalemi.
24 Kabaka nāyogera nti A'deyo mu nyumbaye ye, naye aleme okulaba amaso gānge. Awo Abusalomu na-'dayo mu nyumbaye ye, nātalaba maso gakabaka.
25 Awo mu Isiraeri yena temwali nomu wa kutenderezebwa nga Abusalomu olwobulūngibwe: okuva ku bigerebye wansi okutūka ku bwēzinge bwomutwegwe nga taliko
26 kabi. Awo [o] bweyasalānga enviri-ze, [era buli mwāka bwegwa'gwāngako nāzisalānga: kubanga zamuzitowererānga kyeyava azisala:] nāpima enviri ezokumutwegwe neziba sekeri ebikumi bibiri, ngoku-
27 pima kwa kabaka bwekwali. Awo [p] Abusalomu nāzālirwa abāna abobulenzi basatu nowobuwala omu, erinyalye Tamali: yali mukazi wa maso malūngi.
28 Awo Abusalomu nāmala emyāka ebiri emirāmbirira mu Yerusalemi;
29 nātalaba maso ga kabaka. Awo Abusalomu nātumya Yoabu, okumutuma eri kabaka; naye nāta'kiriza ku'ja gyali: awo nātumya nate omulūndi ogwokunbiri, naye nāta-
30 'kiriza ku'ja. Kyeyava agamba aba'dube nti Laba, enimiro ya Yoabu erirānye neyānge, era alina sayiri eyo; mugende mugyōkye. Awo aba'du ba Abusalomu nebōkya
31 enimiro. Awo Yoabu nālyoka agolokoka na'ja eri Abusalomu mu nyumbaye nāmugamba nti Aba'du-
32 bo bōke'de ki enimiro yānge? Abusalomu na'damu Yoabu nti Laba nakutumira nga njogera nti 'Jāngu wano, nkntume eri kabaka okwogera nti Nji'jiri'de ki okuva Egesuli? mbēra kubēra eyo ne kakano kyandiba'de kirūngi gyendi: kale 'no ndabe amaso ga kabaka; era obanga mulimu obutali butūkirivu
33 mu'nze, anzi'te. Awo Yoabu na'ja eri kabaka nāmubūlira: awo bweyaita Abusalomu, na'ja eri kabaka, nāvūnama amasoge wansi mu maso ga kabaka: kabaka [r] nānywegera Abusalomu.

15 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo Abusalomu [a] neyetegekera e'gāli nembalāsi nabasaja atāno o-
2 ku'dukirānga mu masoge. Abusalomu nāgolokokānga mu makya nāimirira ku 'kubo erya wankaki: awo olwātuka omuntu yena bweyabānga nensōnga eyali eyokn'ja eri kabaka okusalirwa omusāngo, awo Abusalomu nāmuitānga nāmugamba nti Oli wa ku kyālo ki? Nāyogera nti Omu'duwo wa kika ki-
3 mu kya Isiraeri. Abusalomu nāmugamba nti Laba, ebigambobyo birūngi bya nsōnga; naye tewali

[f] 2 Sam. 13. 37, 38.
[i] 1 Sam. 26. 19.
[k] 1 Sam. 29. 9.
[l] 1 Sam. 1. 26.
[m] Iu. 3.
[n] Iu. 32. 2 Sam. 13. 38.
[o] Ez. 44. 20.
[p] 2 Sam. 18. 18.
[r] Luk. 23. 4; 45. 16. Luk. 15. 20.
[a] 1 Basek. 1. 5.

muntu kabaka gwati'ki'de okukuwulira. Abusalomu nāyogerānga era nti Singa 'nze nfūli'dwa mulamuzi munsi, buli muntu alina ensōnga yona oba musāngo a'jenga gyendi, nānge nandimukole'de e-byensōnga! Awo olwātuka omuntu yena bweyasemberānga okumweyanza, nāgololānga omukonogwe nāmukwatako nāmunywegera. Awo bwatyo Abusalomu bweyakolānga Isiraeri yena aba'jānga eri kabaka okusalirwa emisāngo: awo Abusalomu na'ba bwatyo emyoyo gyabasaja ba Isiraeri.

Awo olwātuka emyāka ana bwegyagwā Abusalomu nāgamba kabaka nti Nkwegairi'de ng'ende nsasule obweyamo bwānge, bweneyama Mukama, Ekebuloni. Kubanga omu-'duwo [b]yeyama obweyamo [c]bwenali nga ntūla Egesuli mu Busuli, nga njogera nti Mukama bwalinziriza dala Eyerusalemi, kale ndiwereza Mukama. Kabaka nāmugamba nti [d]Genda mirembe. Awo nāgolokoka nāgenda Ekebuloni.

Naye Abusalomu nātuma ababaka okubunya ebika byona ebya Isiraeri ngayogera nti Bwemunāwulira e'dobozi lyekondēre nemulyoka mwogera nti Abusalomu ye kabaka Ekebuloni. Era newagenda ne Abusalomu abasaja ebikumi bibiri abāva Eyerusalemi, [e]abāitibwa nebagenda nga tebamanyīri'de; 'sō tebātegēra kigambo kyona. Awo Abusalomu nātumya [f]Akisoferi Omugiro, [g]eyatēsānga ebigambo ne Daudi, okuva mu kibugakye, Egiro, ngawayo sadaka. Okwekoba okwo nekuba namānyi; kubanga abantu nebeyongerayongerānga bulijo abāli ne Abusalomu.

Awo newa'ja omubaka eri Daudi ngayogera nti [i]Emyoyo gyabasaja ba Isiraeri gigobere'de Abusalomu.

Awo Daudi nāgamba aba'dube bona abāli naye Eyerusalemi nti Tugolokoke [k]tu'duke; bwetuta'duke tewabewo ku'fe anāwona Abusalomu: mwanguwe okwegendera, aleme okututūkako amāngu nātuletako akabi, na'ta ekibuga nobwōgi bwekitala. Awo aba'du ba kabaka nebagamba kabaka nti Laba, aba'dubo betesetese okukola kyona mukama wānge kabaka kyanāyagala. Kabaka nāfuluma nabomunyumbaye bona nebamugoberera. Kabaka nāleka [l]abakazi kumi abazāna okukūma enyumba. Awo kabaka nāfuluma abantu bona nebamugoberera; nebabēra Ebesu-meraki. Aba'dube bona nebamuitako ku ma'bali; [m]Nabakeresi bona [n]Nabaperesi bona Nabagi'ti bona, abasaja lukāga abāmugoberera okuva [o]Egasi, nebaita mu maso ga kabaka. Awo kabaka nāgamba [p]I'tai Omugi'ti nti Nāwe ogendera ki na'fe? 'dayo obēre ne kabaka: kubanga oli mugenyi era eyagobebwa; ('dayo) ewuwo 'gwe. Gweya'ja olwajo, nandikutambuzi-'za erui nerui wamu na'fe lero, kubanga 'nze ng'enda [r]gyenyinza okugenda? 'dayo, o'zeyo ne bagandabo; okusāsira namazima bibēre nāwe. I'tai na'damu kabaka nāyogera nti Mukama [s]nga bwali omulamu ne mukama wānge kabaka nga bwali omulamu, mazima mu kifo kyona mukama wānge kabaka wanābānga, oba okufa oba okuba omulamu, eyo nomu'duwo gyanābānga. Awo Daudi nāgamba I'tai nti Genda osomoke. I'tai Omugi'ti nāsomoka nabasajabe bona nabāna abato bona abāli naye. Ensi yona nebakāba ne-'dobozi 'dene, abantu bona nebasomoka: ne kabaka naye nāsomoka [t]aka'ga Kiduloni, abantu bona nebasomokera, awali e'kubo eri'da mu 'dūngu. Awo, laba, [u]Zadoki naye (na'ja) Nabalevi bona nga bāli naye, nga basitula sanduko eyendagāno ya Katonda; neba'sā sanduko ya Katonda, [w]Abiasali nāyāmbuka okutūsa abantu bona lwebāmala osomoka. Kabaka nāgamba Zadoki nti Situla sanduko ya Katonda ogi'zeyo mu kibuga: bwendiraba ekisa mu maso ga Mukama, [y]alinkomyawo, aligindaga yo era [z]ne-nyumbaye: naye bwalyogera bwatyo nti [a]Sikusanyukira na katono; laba, 'nze 'nzuno, ankole nga bwasima. Era kabaka nāgamba Zadoki kabona nti 'Gwe toli [b]mulabi? 'dayo mu kibuga mirembe, ne [c]batabaniibo bōmbi nāwe, Akimaazi mutabaniwo ne Yonasani mutabani wa Abiasali. Laba, 'nze ndirindirira ku misomoko egyomu'dūngu okutūsa ekigambo lwekiriva gyemuli okuntegēza. Awo Zadoki ne Abiasali nebasitula sanduko ya Katonda nebagi'za Eyerusalemi: nebabēra eyo.

Awo Daudi nālinya awayāmbukirwa ku (lusozi) olwemizeituni, nākāba amaziga ngalinya; era yali [d]yebi'se omutwe nga [e]talina ngato: nabantu bona abali naye nebebi'ka buli muntu omutwe nebalinya, nga bakāba amaziga nga balinya. Newabawo eyabūlira Daudi nti Akisoferi ali mubo abekobānye ne Abusalomu. Daudi nāyogera nti Nkwegairi'de, ai Mukama, [f]fūla okutēsa kwa Akisoferi okuba obusirusiru. Awo olwātuka Daudi bweyatūka ku ntiko awalinyirwa, kwebāimānga okusinza Katonda, laba, Kusai [g]Omwaluki na'ja okumusisinkana nga-yuzi'za ekizibawokye [i]ne'taka nga

[b] Luh. 28. 20, 21.
[c] 2 Sam. 13. 38.
[d] 1 Sam. 1. 17.
[e] 1 Sam. 16. 3, 5.
[f] Iu. 31. 2 Sam. 16. 20; 17. 1, 14, 23.
[g] Zab. 41. 9; 55. 12, 13, 14.
[i] Iu. 6.
[k] 2 Sam. 19. 9. Zab. 3. Ebisoka.
[l] 2 Sam. 16. 21, 22.
[m] 1 Sam. 30. 14.
[n] 2 Sam. 8. 18.
[o] 1 Sam. 27. 2.
[p] 2 Sam. 18. 2.
[r] 1 Sam. 23. 13.
[s] Lus. 1. 16, 17; 3. 13.
[t] 1 Basek. 2. 37. 2 Basek. 23. 4, 6, 12 Yer. 31. 40. Yok. 18. 1.
[u] 2 Sam. 8. 17; 20. 25. 1 Basek. 4. 4.
[w] 1 Sam. 22. 20; 23. 6, 9. 2 Sam. 20. 25. 1 Basek. 4. 4.
[y] Zab. 43. 3.
[z] Kuv. 15. 13. Yer. 25. 30.
[a] 2 Sam. 22. 20. 1 Basek. 10. 9.
[b] 1 Sam. 9. 9.
[c] 2 Sam. 17. 17; 18. 19, 27.
[d] 2 Sam. 19. 4. Es. 6. 12. Yer. 14. 3, 4.
[e] Is. 20. 2, 4.
[f] 2 Sam. 16. 23; 17. 14, 23.
[g] Yos. 16. 2.
[i] 2 Sam. 1. 2.

33 liri ku mutwegwe: Daudi nāmugamba nti Bwonoita nānge, [k] ononzi-
34 towerera: naye bwono'dayo mu kibuga nogamba Abusalomu nti [l] 'Nze nābānga mu'duwo, ai kabaka; nga bwenabānga omu'du wa kitāwo mu biro ebye'da, bwentyo bwenābānga omu'duwo kakano: kale ononzi'tira
35 okutēsa kwa Akisoferi. Era tolina eyo wamu nāwe Zadoki ne Abiasali bakabona? awo olunātukānga buli kigambo kyona kyonowulirānga okuva mu nyumba ya kabaka, [m] onokibūlirānga Zadoki ne Abiasali ba-
36 kabona. Laba, balina eyo gyebali batabani bābwe bombi, Akimaazi mutabani wa Zadoki ne Yonasani mutabani wa Abiasali; era abo bemunāntumirānga okuntegēza buli
37 kigambo kyemunāwulirānga. Awo [n] Kusai mukwāno gwa Daudi nāingira mu kibuga; Absalomu nāingira mu Yerusalemi.

16 Awo [a] Daudi bweyali ngaise ku ntiko (awayāmbukirwa) e'bānga tono, laba, [b] Ziba omu'du wa Mefibosesi nāsisinkana naye ngalina endogoi biri eziriko amatandiko, nga zetise emigāti ebikumi bibiri [c] nebirimba ebyezabibu enkalu kikumi, nebyebibala ebyekyeya kikumi, ne-
2 ki'ta kyomwenge. Kabaka nāgamba Ziba nti Bino amakulu gabyo ki? Ziba nāyogera nti Endogoi za ba mu nyumba ya kabaka okwebagalānga; nemigāti nebibala ebyekyeya bya balenzi okulya; nomwenge [d] abaliyōngobera mu 'dūngu
3 banywe. Kabaka nāyogera nti Nomwāna wa mukamawo aliru'dawa? [e] Ziba nāgamba kabaka nti Laba, abēra Eyerusalemi: kubanga ayoge'de nti Lero enyumba ya Isiraeri erinziriza obwakabaka bwa kitānge.
4 Awo kabaka nāgamba Ziba nti Laba, ebya Mefibosesi byona bibyo. Ziba nāyogera nti Neyanze; ng'anje mu masogo, mukama wānge, ai kabaka.
5 Awo kabaka Daudi bweyatūka Ebakulimu, laba, nemufuluma omwo omusaja owokunda yenyumba ya Saulo, erinyalye [f] Simei, mutabani wa Gera: nāfuluma na'ja, nā-
6 kolima nga'ja ngakolima. Nākasukirira Daudi amainja naba'du bona aba kabaka Daudi: nabantu bona nabasaja bona abamānyi bāli ku mukonogwe ogwadyo ne ku gwa
7 kono. Awo Simei nāyogera bwatyo bweyakolima nti Vawo, vawo, 'gwe omusaja owomusai, era omusaja wa
8 Beriali: Mukama [g] azi'za ku'gwe [f] omusai gwona ogwenyumba ya Saulo, mu kifokye mwoima okufuga; era Mukama awa'deyo obwakabaka mu mukono gwa Absalomu mutabaniwo: era, laba, otēge'dwa mu lukwerwo 'gwe, kubanga oli
9 musaja wa musai. Awo Abisai mutabani wa Zeruia nāgamba kabaka nti [k] Embwa eno enfu ekināba kimukolimi'za mukama wānge kabaka kiki? nsomoke, nkwegairi'de,
10 'mu'gyeko omutwe. Kabaka nāyogera nti [l] Nfayo ki eri 'mwe, 'mwe [m] batabani ba Zeruia? Kubanga akolima era kubanga Mukama amugambye nti Kolimira Daudi; kale āni anāyogera nti Kiki ekikukoze'za
11 bwotyo? Daudi nāgamba Abisai naba'dube bona nti Laba, mutabani wānge eyava mu ntumbwe zānge anonya obulamu bwānge: Omubenyamini oyo tasinge nyo? mumuleke akolime; kubanga Mukama
12 amulagi'de. [n] Mpo'zi Mukama anātunulira ekibi ekinkole'dwa, era Mukama alinsasula obulūngi olwo-
13 kunkolima lero. Awo Daudi nabasajabe nebatambula mu 'kubo: Simei nāita ku lusozi okumwolekera, nākolima ngagenda, nāmukasukiri-
14 ra amainja nāyiwa enfūfu. Kabaka nabantu bona abali naye neba'ja nga bakōye; nāwērerawērera eyo.
15 Awo [o] Absalomu nabantu bona abasaja ba Isiraeri neba'ja Eyerusalemi ne Akisoferi wamu naye.
16 Awo olwātuka Kusai [p] Omwaluki, mukwāno gwa Daudi, bweya'ja eri Absalomu, Kusai nāgamba Absalomu nti [r] Kabaka abēre omula-
17 mu, kabaka abēre omulamu. Absalomu nāgamba Kusai nti Kino kye kisakyo eri mukwānogwo? ekyakulobera okugenda ne mukwānogwo
18 kiki? Kusai nāgamba Absalomu nti Ne'da; naye oyo Mukama nabantu bano nabasaja ba Isiraeri bona gwebalonze nābānga wuwe
19 era nābērānga naye. Era nate [s] nandiwere'za āni? sandiwerere'za mu maso gomwānawe? nga bwenawererezānga mu maso ga kitāwo, bwentyo bwenābērānga mu masogo.
20 Awo Absalomu nāgamba Akisoferi nti Sala amagezi bwetuba tukola.
21 Akisoferi nāgamba Absalomu nti Ingira eri [t] abazāna ba kitāwo balese okukūma enyumba; awo Isiraeri yena baliwulira nga kitāwo akutami'dwa: awo emikono gya bona abali nāwe negiryoka giba na-
22 mānyi. Awo nebamutimbira Absalomu ewema wa'gulu ku nyumba; Absalomu nāingira eri abazāna ba kitāwe [u] mu maso ga Isiraeri yena.
23 Nokutēsa kwa Akisoferi, kweyatēsānga mu biro ebyo, kwabānga ngomuntu bwabūza awali ekigambo kya Katonda: bwekutyo bwekwabānga okutēsa kwona [w] okwa Akisoferi eri Daudi era neri Absalomu.

[k] 2 Sam. 19. 35.
[l] 2 Sam. 16. 19.
[m] 2 Sam. 17. 15, 16.
[n] 2 Sam. 16. 16. 1 Byom. 27. 33.
[o] 2 Sam. 15. 30, 32.
[p] 2 Sam. 9. 9-12.
[r] 1 Sam. 23. 18.
[s] 2 Sam. 17. 29.
[t] 2 Sam. 19. 26, 27.
[f] 2 Sam. 19. 16. 1 Basek. 2. 8, 44.
[g] 1 Basek. 2. 32.
[t] 2 Sam. 1. 16; 3. 28, 29; 4. 11, 12.
[k] 2 Sam. 3. 8; 9. 8.
[l] 2 Sam. 19. 22. Luk. 4. 34; 8. 28. Yok. 2. 4.
[m] 1 Sam. 26. 6.
[n] 2 Basek. 19. 4.
[o] 2 Sam. 15. 37.
[p] Yos. 16. 2. 2 Sam. 15. 37.
[r] 1 Sam. 10. 24.
[s] 2 Sam. 15. 38.
[t] 2 Sam. 15. 16; 20. 3.
[u] 2 Sam. 12. 11, 12.
[w] 2 Sam. 15. 12.

17 Era nate Akisoferi nāgamba Abusalomu nti Ka'nōnde 'no abasaja kakumi mwenkumi biri ngolokoke
2 ngoberere Daudi ekiro kino: era nāmuntūkako ngakōye nemikonogye nga mmafu ne'mutīsa: nabantu bona abali naye bana'duka; era nā-
3 kuba kabaka ye'ka: nabantu bona nūbakomyawo gyoli: omusaja gwononya kwenkana bona nga bakomyewo: kale abantu bona baliba mi-
4 rembe. Ekigambo ekyo Abusalomu nākisima nyo nabaka'de ba Isiraeri bona.
5 Awo Abusalomu nāyogera nti Mpitira' no ne [a]Kusai Omwaluki, tuwu-
6 lire era ye kyanāyogera. Awo Kusai nga'ze eri Abusalomu, Abusalomu nāmugamba nti Akisoferi ayoge'de bwatyo: tunākola nga bwayoge'de? obanga siwewawo, yogera
7 'gwe. Awo Kusai nāgamba Abusalomu nti Okutēsa Akisoferi kwalēse
8 omulūndi guno si kulūngi. Era nate Kusai nāyogera nti Omanyi kitāwo nabasajabe nga basaja ba mānyi, era nga baliko obusūngu mu myoyo gyābwe, [b]nge'dubu enyagi-'dwako abāna bayo ku 'tale: era kitāwo musaja mulwānyi, 'sō talisula
9 na bantu. Laba, kakano yekwese mu bunya oba walala: awo olunātuka bwewanābawo kubo abamu abanāgwa oluberyeberye, buli anāwulira anāyogera nti Waba'dewo oku-'tibwa kungi mu bantu abagoberera
10 Abusalomu. Awo era nomuzira alina omutima oguli ng'anga omutima [c]Yos. 2.11. gwempologoma, [c] aliyōngoberera dala: kubanga Isiraeri yena bamanyi kitāwo nga musaja wa mānyi, nabo abali naye nga basaja bazira.
11 Naye 'nze nkuwa amagezi okukung'anya gyoli Isiraeri yena, okuva [d]ku Dani okutūka Ebeeruseba, [e]ngo-[d] 2 Sam. 3. 10. musenyu oguli ku 'tale lyenyanja [e] Lub. 22. 17. 1 Basek. 4. 20.
12 obungi; nāwe mwēne otabāle. Awo tulimusānga mu kifo walirabikira, na'fe tulimugwako ngomusulo bwegugwa ku 'taka: naye nabasaja bona abali naye tetulisigazako nomu.
13 Era nate bwaliba nga yegende'de mu kibuga, kale Isiraeri yena alireta emigwa eri ekibuga ekyo, netukiwalulira mu mu'ga, okutūsa lwewataliraibikayo kainja na kamu.
14 Awo Abusalomu nabasaja ba Isiraeri bona nebogera nti Okutēsa kwa Kusai Omwaluki kusinze okutēsa kwa Akisoferi. Kubanga Mu-[f] 2 Sam. 15. 34. kama yali ata'dewo [f]oku'ta okutēsa okulūngi okwa Akisoferi, Mukama alyoke alete obubi ku Abusalomu.
15 Awo Kusai nāgamba Zadoki ne Abiasali bakabona nti Bwatyo ne bwatyo Akisoferi bwawa'de amagezi Abusalomu nabaka'de ba Isiraeri: nānge 'muwa'de amagezi
16 bwentyo ne bwentyo. Kale 'no mutume mangu mubūlire Daudi nti Tosula kiro kino ku misomoko egyomu'dungu, naye tolema kusomoka; kabaka aleme okumalibwawo naba-
17 ntu bona abali naye. Era Yonasani ne Akimaazi nebabēra ku Enerogeri; omuzāna nāgendānga nābabūlira; nebagenda nebabūlira kabaka Daudi: kubanga tebandiinzise kulabika nga baingira mu kibuga.
18 Naye omulenzi nābalaba nābūlira Abusalomu: nebegendera bōmbi mangu neba'ja mu nyumba eyomusaja Ebakulimu, eyalina olu'zi mu
19 lu'gyalwe; neba'ka omwo. [g]Omukazi na'dira ekisānikizo nākisānikira ku kamwā kolu'zi, nāfukako eng'ano ensekule; 'sō tewāli kigambo
20 kyamanyibwa. Awo aba'du ba Abusalomu neba'ja eri omukazi mu nyumba; nebogera nti Akimaazi ne Yonasani baliru'dawa? [i]Omukazi [g] Yos. 2 6. [i] Yos. 2 4, 6. nābagamba nti Basomose aka'ga akama'zi. Awo bwebāmala okubanonya nebataīnza kubalaba, neba-
21 'dayo Eyerusalemi. Awo olwātuka nga bamaze okugenda nebalinya nebava mu lu'zi nebagenda nebabūlira kabaka Daudi: nebagamba Daudi nti Mugolokoke musomoke ama'zi mangu: kubanga gano ge
22 magezi Akisoferi gabasali'de. Awo Daudi nāgolokoka nabantu bona abali naye nebasomoka Yoludani: emāmbya bweyasala nga tekubuzeko nomu kubo atanasomoka Yolu-
23 dani. Awo Akisoferi bweyalaba nga tebaku'te kigambo kyatēse'za, nāteka amatandiko ku ndogoiye nāgolokoka na'dayo e'ka mu [k]kibugakye, [k] 2 Sam. 15. 12. nālongōsa enyumbaye, [l]neyetuga; [l] Mat. 27.5. nāfa nebamuzika mu ntāna ya kitāwe.
24 Awo Daudi na'ja [m]Emakanaimu. Abusalomu nāsomoka Yoludani, ye nabasaja ba Isiraeri bona wamu
25 naye. Abusalomu nāfūla Amasa omukulu we'gye mu kifo kya Yoabu. Era Amasa yali mwāna wa musaja erinyalye Isira Omuisiraeri eyaingira eri Abigali muwala wa Nakasi, muganda wa Zeruia nyina
26 Yoabu. Awo Isiraeri ne Abusalomu nebasisira munsi ya Gireadi.
27 Awo olwātuka Daudi bweyatūka Emakanaimu, Sobi mutabani wa Nakasi Owera'ba ekyabāna ba Amoni ne [n]Makiri mutabani wa A'mieri [m] Lub. 32. 2. 2 Sam. 2. 8; 19. 32. 1 Basek. 2. 8. [n] 2 Sam. 9. 4. [o] 2 Sam. 19. 31, 32. 1 Basek. 2. 7. Ezer. 2. 61.
28 Owerodebali ne [o]Baluzirai Omugi-
29 readi Owerogerimu, nebaleta ebitanda, nebibya, nentamu, neng'ano, ne sayiri, nobu'ta, (neng'ano) ensike, nebijanjālo, nempindi, (nempō-kya) ensike, nomubisi gwenjuki, nomuzigo, nendiga, namata gente amakalu, nga bamuletera Daudi nabantu abali naye okulya: kubanga

bayogera nti Abantu balūmi'dwa enjala era [p] bakōye era balūmi'dwa enyōnta [r] mu 'dūngu.

18 Awo Dandi nābala abantu abali naye nābatekako abāmi benku-
2 mi nabāmi bebikumi. Daudi nāgaba e'gye, [a] ekitūndu ekyokusatu nga kiri wansi womukono gwa Yoabu nekitūndu ekyokusatu nga kiri wansi womukono gwa Abisai mutabani wa Zerula, muganda wa Yoabu, nekitūndu ekyokusatu nga kiri wansi womukono gwa I'tai Omugi'ti. Kabaka nāgamba abantu nti [b] Nānge mwēne
3 sireme kutabāla na'mwe. Naye abantu nebogera nti Totabāle 'gwe: kubanga 'fe bwetuna'duka teba'seyo mwoyo eri 'fe; 'so 'fe bwetunāfako ekitūndu kya'fe, teba'seyo mwoyo eri 'fe: naye 'gwe ku'fe wenkana kakumi omuwendo: kale 'no ekisinga obulūngi weteketeke okutu'dukirira ngoima mu kibuga.
4 Kabaka nābaganba nti Kyemusima kyenākola. Kabaka nāmirira ku ma'bali gomulyāngo, abantu bona
5 nebafuluma ebikumi nenkumi. Awo kabaka nālagira Yoabu ne Abisai ne I'tai ngayogera nti Munukwata mpola kulwānge omulenzi, Abusalomu. Abantu bona nebawulira kabaka bweyalagira abāmi bona ebiga-
6 mbo bya Abusalomu. Awo abantu nebatabāla okulwāna ne Isiraeri: olutalo neruba mu [c] kibira kya Efu-
7 laimu. Awo abantu ba Isiraeri nebagobebwa eyo mu maso gaba'du ba Dandi, newaba eyo ku lunaku olwo oku'tibwa kungi okwabasaja
8 obukumi bubiri. Kubanga olutalo lwabuna eyo ensi yona: ekibira neki'ta abantu bangi ku lunaku olwo
9 okusinga ekitala bekya'ta. Awo Abusalomu yali ali awo nāsisinkana naba'du ba Dandi. Abusalomu neyebagala enyumbuye, enyumbu neita wansi wamatabi amaziivu agomwera omunene, omutwegwe negukwata ku mwera, nāsitulibwa wakati we'gulu nensi; enyumbu gyeyali yebaga'de netambula mu maso.
10 Newaba omusaja eyakiraba nābūlira Yoabu nāyogera nti Laba, ndabye Abusalomu ngawaniki'dwa ku
11 mwera. Yoabu nāgamba omusaja eyamubūlira nti Okulaba 'no okirabye, kale kiki ekikulobe'de okumukubira eyo wansi? nānge nandikuwa'de ebitūndu ebya feza kumi no
12 lukoba. Omusaja nāgamba Yoabu nti Newakuba'de nga ng'enda okuwebwa mu ngalo zānge ebitūndu ebya feza olukumi, naye sandigolole'de mukono gwānge ku mwāna wa kabaka: kubanga [d] twali tuwulira kabaka nālagira 'gwe ne Abisai ne I'tai ngayogera nti Mwekūme

waleme okubawo anākoma ku mu-
13 lenzi Abusalomu. Naye singa nkoze ebyobulimba oku'ta obulamubwe, ['so tewali kigambo ekikwekebwa kabaka,] kale 'gwe ke nyini wa-
14 ndye'gyeyo. Awo Yoabu nāyogera nti Siinza kutotatota nāwe bwentyo. Na'dira obusāle busatu mu ngaloze nābufunita Abusalomu mu mutima, bweyali ngakyali mulamu wa-
15 kati mu mwera Nabalenzi kumi abatwālānga ebyokulwanyisa ebya Yoabu nebazingiza Abusalomu nebamufumita nebamu'ta. Awo Yoabu nāfūwa ekondēre abantu nebakomawo okugoberera Isiraeri: ku-
17 banga Yoabu nāziiza abantu. Nebatwāla Abusalomu nebamusūla mu bunya buli obunene mu kibira, nebamutūmako [e] entūmo yamainja nene nyo: awo Isiraeri yena [f] neba-'dukira buli muntu mu wemaye.
18 Era Abusalomu bweyali ngakyali mulamu ya'dira empagi eri mu [g] kiwōnyu kya kabaka nāgyesimbira: kubanga yayogera nti [h] Sirina mwāna kwebali'jukirira erinya lyānge: nāita empagi ngerinyalye ye bweryali: era eitibwa ki'jukizo kya Abusalomu ne lero.
19 Awo [k] Akimaazi mutabani wa Zadoki nāyogera nti Kanziruke kakano ntwālire kabaka ebigambo Mukama bwamuwalani'de e'gwānga ku
20 balabebe. Yoabu nāmugamba nti Totwāle bigambo lero, naye olibitwāla olulala: naye lero totwāle bigambo, kubanga omwāna wa kabaka
21 afu'de. Awo Yoabu nāgamba Omukusi nti Genda obūlire kabaka byolabye. Omukusi nākutamira Yoabu
22 na'duka. Awo Akimaazi mutabani wa Zadoki neyeyongera okugamba Yoabu omulūndi ogwokubiri nti Ka'male ga'duka nānge, nkwegairi-'de, ngoberere Omukusi. Yoabu nāyogera nti Oyagalira ki oku'duka, mwāna wānge, atawebwe mpēra
23 olwebigambo? (Nāyogera nti) Naye ka'male ga'duka. Nāmugamba nti 'Duka. Awo Akimaazi na'dukira mu 'kubo Eryolusenyi nāisa Omukusi.
24 Awo Daudi yali atu'de wakati wemiryāngo ebiri: [l] omukūmi nālinya wa'gulu ku wankaki ku bugwe, nāimusa amasoge nātunula, kale, laba,
25 omusaja nga'duka ye'ka. Omukūmi nāyogerera wa'gulu nābūlira kabaka. Kabaka nāyogera nti Obanga ali omu, alēse ebigambo mu kamwāke. Nāyanguwa oku'ja nāsembera kumpi.
26 Omukūmi nālaba omusaja owokubiri nga'duka: omukūmi nākōwola omu'gazi nāyogera nti Laba, omusaja (owokubiri) nga-'duka ye'ka. Kabaka nāyogera nti
27 Era naye alēse ebigambo. Omu-

p 2 Sam. 16. 2.
r 2 Sam. 15. 23.
a 2 Sam. 15. 19.
b 2 Sam. 17. 8, 9.
c Yos. 17. 15, 18.
d Ju. 5.
e Yos. 7. 26.
f 2 Sam. 19. 8.
g Lub 14. 17.
h 2 Sam. 14. 27.
k 2 Sam. 15. 27.
l 2 Sam. 13. 34. 2 Basek. 9. 17.

kūmi nāyogera nti Ndowōza ngenziruka yoyo akulembe'de eri ng'anga enziruka ya Akimaazi mutabani wa Zadoki. Kabaka nāyogera
[m] 1 Basek. 1. 42. 28 nti [m] Ye musaja omulūngi nebigambo bya'ze nabyo birūngi. Akimaazi nākōwola nāgamba kabaka nti Mirembe. Nāvūnama amasoge wansi mu maso ga kabaka nāyogera nti Atenderezebwe Mukama Katondawo, awa'deyo abasaja abāgololera omukono gwābwe ku mukama
29 wānge kabaka. Kabaka nāyogera nti Omulenzi Absusalomu gyali mirembe? Akimaazi na'damu nti Yoabu bweyatuma omu'du wa kabaka, 'nze omu'duwo, nalabye oluyogāno olunene, naye nesimanya
30 bwerwaba'de. Kabaka nāyogera nti Wekolōbye oīmirire eno. Neye-
31 kolōbya nāimirira buīmirizi. Kale, laba, Omukusi na'ja; Omukusi nāyogera nti (Ndete'de) mukama wānge kabaka ebigambo: kubanga Mukama awalanye e'gwāngalye lero kwabo bona abākugolokokerako.
32 Kabaka nāgamba Omukusi nti Omulenzi Absusalomu gyali mirembe? Omukusi na'damu nti [n] Abalabe ba
[n] 1 Sam. 25. 26. mukama wānge kabaka nabo bona abakugolokokerako okukukola aka-
33 bi babe ngomulenzi oyo bwali. Awo kabaka neyeralikirira nyo nālinya nāgenda munju eri ku wankaki nākāba amaziga: awo ngagenda nāyogera bwatyo nti Ai, mwāna wānge Absusalomu, mwāna wānge, mwāna wānge Absusalomu! singa nkufiri'de, ai Absusalomu, mwāna wānge, mwāna wānge!

19 Awo nebabūlira Yoabu nti Laba, kabaka akāba amaziga akungu-
2 bagira Absusalomu. Awo ku lunaku olwo okuwāngula nekufūka okuba okukungubaga eri abantu bona: kubanga abantu nebawulira nga bogera ku lunaku olwo nti Kabaka
3 anakuwalira mutabaniwe. Abantu neba'da mu kibuga ku lunaku olwo nga basōba, ngabantu abakwati-'dwa ensonyi bwebasōba nga ba-
[o] 2 Sam. 15. 30. 4 'duse mu lutalo. Kabaka [o] nābi'ka ku masoge, kabaka nākāba ne'dobozi 'dene nti Ai mwāna wānge Abusalomu, ai Absusalomu, mwāna
5 wānge, mwāna wānge! Awo Yoabu nāingira mu nyumba eri kabaka, nāyogera nti Oswāzi'za lero amaso gabadubo bona, abāwonye'za lero obulamubwo nobulamu bwa batabanibo ne bawalabo nobulamu bwa bakazibo nobulamu bwabazānabo;
6 kubanga oyagala abakukyāwa nokyāwa abakwagala. Kubanga oyātu'de lero ngabakulu naba'du si kintu gyoli: kubanga lero ntege'de, singa Absusalomu aba'de mulamu na'fe 'fena nga tufu'de lero, kale
7 wandikisimye nyo. Kale 'no golokoka ofulume oyogere naba'dubo bulūngi: kubanga ndaira Mukama, bwotofulume, tewabēre nāwe ekiro kino omusaja nomu: nekyo kirisinga obubi enaku zona zewakalaba
8 okuva mu butōbwo ne kakano. Awo kabaka nāgolokoka nātūla mu mulyāngo. Nebabūlira abantu bona nti Laba, kabaka atu'de mu mulyāngo: abantu bona nebakikira kabaka.

Awo Isiraeri [b] yali a'duki'de buli
[b] 2 Sam. 18. 17. 9 muntu mu wemaye. Abantu bona nebaba nga bawakana mu bika bya Isiraeri byona nga bogera nti Kabaka ye yatuwonya mu mukono gwabalabe ba'fe, nātulokola mu
10 mukono Gwabafirisuti; kale kakano a'duse Absusalomu okuva munsi. Ne Absusalomu gwetwafukako amafuta okutufuga afiri'de mu lutalo. Kale 'no kiki ekibalobera okwogera ekigambo ekyokukomyawo kabaka?
[c] 2 Sam. 15. 24-29. 11 Awo kabaka Daudi nātumira [c] Zadoki ne Abiasali bakabona ngayogera nti Mugambe abaka'de ba Yuda nti Kiki ekibalwisa 'mwe okukira bona okukomyawo kabaka mu nyumbaye? kubanga ebigambo bya Isiraeri yena bitūse eri kabaka,
12 (okumuleta) mu nyumbaye. 'Mwe muli baganda bānge, 'mwe muli
[d] Lub. 29. 14. 2 Sam. 5. 1. [d] magūmba gānge nomubiri gwānge: kale kiki ekibalwisa okukira
13 bona okukomyawo kabaka? Era mugambe [e] Amasa nti Toli magūmba gānge na mubiri gwānge? [f] Katonda ankole bwatyo nokukirawo, obanga toliba mukulu wa 'gye mu maso gānge enaku zona mu kifo
[e] 2 Sam. 17. 25. [f] Lus. 1. 17. 14 kya Yoabu. Nākutamya emitima gyabasaja bona aba Yuda [g] ngomutima gwomuntu omu; nokutuma nebatumira kabaka nga bogera nti
[g] 2 Sam. 9. 7, 10, 13. 15 Komawo'gwe naba'dubo bona. Awo kabaka nākomawo na'ja ku Yoludani. Abayuda neba'ja [h] Egirugali okugenda okusisinkana ne kabaka, okusomosa kabaka Yoludani.
[h] Yos. 5. 9. 16 Awo [k] Simei mutabani wa Gera, Omubenyamini [l] Owebakulimu nāyanguwa nāserengeta wamu nabasaja ba Yuda okusisinkana ne ka-
[k] 2 Sam. 16. 5. 1 Basek. 2. 8. [l] 2 Sam. 3. 16. 17 baka Daudi. Era newaba naye abasaja lukumi aba Benyamini, ne [m] Ziba omu'du wenyumba ya Saulo ne batabanibe kumi na batāno nabe-'dube amakumi abiri nga bali naye; nebasomoka Yoludani kabaka nga
[m] 2 Sam 9. 2, 10; 16. 1-4. 18 wali. Eryāto neriwunguka okuwungula abomunyumba ya kabaka nokukola nga bwanāsima. Simei mutabani wa Gera nāvūnamira ka-
19 baka ngasomose Yoludani. Nāgamba kabaka nti Mukama wānge aleme okunzisāko obutali butūki-

rivu, 'sō to'jukira ekyo omu'duwo
kyeyakola [a] ngagira ekye'jo ku lu-
naku mukama wānge kabaka lwe-
yava mu Yerusalemi, kirūmye o-
mwoyo kabaka. Kubanga omu'duwo
amanyi nga nayōnōna: laba, kye-
nvu'de nji'ja lero nga 'nze nsose
[b] enyumba yona eya Yusufu oku-
serengeta okusisinkana ne mukama
wānge kabaka. Naye Abisai mu-
tabani wa Zeruia na'damu nāyogera
nti Simei ta'tibwe olwa kino kuba-
nga [c] yakolimira oyo Mukama gwe-
yafukako amafuta? Daudi nāyo-
gera nti [d] Nfayo ki eri 'mwe, 'mwe
batabani ba Zeruia, 'mwe okubera
lero abalabe bānge? [e] wanābawo
ana'tibwa lero mu Isiraeri? kuba
simanyi nga ndi kabaka wa Isiraeri
lero? [f] Kabaka nāgamba Simei nti
Tofe. Kabaka nāmulairira.
Awo [g] Mefibosesi mutabani wa
Saulo nāserengeta okusisinkana ne
kabaka; era yali tanābānga bigere
newakuba'de okumwa ebirēvu ne-
wakuba'de okwoza engoyeze okuva
ku lunaku kabaka lweyagenderako
okutūsa ku lunaku lweyakomawo
emirembe. Awo olwātuka bweya-
tūka Eyerusalemi okusisinkana ne
kabaka, kabaka nāmugamba nti
[h] Kiki ekyakulobera okugenda nā-
nge, Mefibosesi? Nāyogera nti
Mukama wānge, ai kabaka, omu'du
wānge ya'nimba: kubanga omu'duwo
yayogera nti Nāteka amatandiko
ku ndogoi ngyebagale ng'ende ne
kabaka; kubanga omu'duwo mu-
lema. Era [i] yawairiza omu'duwo
eri mukama wānge kabaka; naye
mukama wānge kabaka ali [k] ng'anga
malaika wa Katonda: kale kola
ekiri mu masogo ekirūngi. Ku-
banga enyumba yona eya kitānge
bāli bafu bufu mu maso ga mukama
wānge kabaka: [l] naye notūza omu-
'duwo mubo abalya ku mezayo
'gwe. Kale nina nsōnga ki neyo-
ngere okukābira kabaka? Kabaka
nāmugamba nti Ekikwogeza ki nate
ku bigambobyo? 'Nze njogera nti
'Gwe ne Ziba mugabane ensi. Mefi-
bosesi nāgamba kabaka nti Wewa-
wo, atwāle byona, kubanga mukama
wānge kabaka atūse mirembe mu
nyumbaye ye.
Awo [m] Baluzirai Omugireadi nā-
serengeta okuva [n] Erogerimu; nā-
somoka Yoludani wamu ne kabaka
okumusomosa Yoludani. Era Ba-
luzirai yali musaja muka'de nyo,
nga yakamaze emyāka kināna: era
yali amulīsi'za kabaka bweyali atū-
saja mukulu nyo. Kabaka nāga-
mba Baluzirai nti 'Jāngu osomoke
nānge, nānge ndikulisiza wamu
nānge mu Yerusalemi. Balusirai
nāgamba kabaka nti Enaku eze-
myāka egyobulamu bwānge zenka-
nawa, nyāmbuke ne kabaka ng'ende
Eyerusalemi? Lero nakamaze e-
myāka kināna: nyinza okwāwu-
lamu ebirūngi nebibi? omu'duwo
awomerwa byendya oba byenywa?
nkyaīnza okuwulira e'dobozi lya-
basaja abaimba nabakazi abaimba?
kale omu'duwo yandibere'de ki na-
te azitowerera mukama wānge ka-
baka? Omu'duwo ayagala okuso-
moka Yoludani obusomosi wamu
ne kabaka: era olwekyo kabaka
yandimpēre'de ki empēra eyenka-
ni'de awo? Nkwegairi'de, omu-
'duwo a'deyo nate nfire mu kibuga
kyewa'fe, awali entāna ya kitānge
ne mānge. Naye, laba, omu'duwo
[o] Kimamu; oyo yaba asomoka ne
mukama wānge kabaka; era omu-
kolānga kyolisīma. Kabaka na-
'damu nti Kimamu anāsomoka nā-
nge, era ndimukola kyolisīma: era
kyona kyolyagala okuntekako, ndi-
kukikolera. Abantu bona nebaso-
moka Yoludani kabaka nāsomoka:
kabaka [p] nānywegera Baluzirai nā-
musabira omukisa; na'dayo mu
kifokye ye.
Awo kabaka nāsomoka nāgenda
Egirugali, Kimamu nāsomoka na-
ye: abantu bona aba Yuda nebaso-
mosa kabaka era nekitūndu kyaba-
ntu ba Isiraeri. Awo, laba, abasaja
ba Isiraeri bona neba'ja eri kabaka
nebagamba kabaka nti Baganda
ba'fe abasaja ba Yuda baku'bi'de ki,
[q] nebasomosa Yoludani kabaka na-
bomunyumbaye nabasaja ba Daudi
bona wamu naye? Awo abasaja
ba Yuda bona neba'damu abasaja
ba Isiraeri nti Kubanga kabaka
[r] atuli kumpi mu luganda: kale
musunguwalira ki olwekigambo e-
kyo? twali tuli'de na katono ekintu
kyona ekya kabaka? oba atuwa'de
ekirabo kyona? Awo abasaja ba
Isiraeri neba'damu abasaja ba Yuda
nebogera nti Ebitūndu kumi ebya
kabaka bya'fe, era 'fe tulina bingi
mu Daudi okukira 'mwe: kale
mwatunyōmera ki obutasoka ku-
būza 'fe nga mutēsa na'fe okuko-
myawo kabaka wa'fe? [s] Ebigambo
ebyabasaja ba Yuda nebisinga obu-
kambwe ebigambo ebyabasaja ba
Isiraeri.

20 Awo [t] omusaja wa Beriali yali
ali eyo, erinyalye Seba, muta-
bani wa Bikuli, Omubenyamini:
nāfūwa ekondēre nāyogera nti [u] Te-
tulina mugabo mu Daudi 'sō tetu-
lina busika mu mutabani wa Yese:
mu'de [v] buli muntu mu wemaze,
'gwe Isiraeri. Awo abasaja ba
Isiraeri bona neba'dayo okuleka

[a] 2 Sam. 16. 5.
[b] 1 Basek. 11. 24. Am. 5. 6.
[c] Kuv. 22. 28. 2 Sam. 16. 7.
[d] 1 Sam. 26. 6. 2 Sam. 16. 10.
[e] 1 Sam. 11. 13.
[f] 1 Basek. 2. 8, 9, 37, 46.
[g] 2 Sam. 9. 3, 6.
[h] 2 Sam. 16. 17.
[i] 2 Sam. 16. 3.
[k] 1 Sam. 29. 9.
[l] 2 Sam. 9. 7, 10, 13.
[m] 1 Basek. 2. 7.
[n] 2 Sam. 17. 27.
[o] 1 Basek. 2. 7. Yer. 41. 17.
[p] 2 Sam. 14. 33.
[q] 2 Sam. 2. 23.
[r] lu. 12.
[s] Balam. 8. 1; 12. 1. Is. 9. 21; 11. 13.
[t] Ma. 13. 13.
[u] 2 Sam. 19. 43.
[v] lu. 22. 1 Basek. 12. 16. 2 Byom. 10. 16.

okugoberera Daudi nebagoberera Seba mutabani wa Bikuli: naye abasaja ba Yuda nebega'ta ne kabaka wabwe, okuva ku Yoludani okutuka Eyerusalemi.

3 Awo Daudi na'ja mu nyumbaye Eyerusalemi; kabaka nätwäla abakazi kumi [d] abazänabe, beyali alese okukuma enyumba, näbateka mu komera näbalisänga, naye näta-ingira gyebali. Awo nebasibibwa okutüsa ku lunaku kwebäfira nga tebalina ba'bäbwe.

4 Awo kabaka nägamba [e] Amasa nti Mpitira abasaja ba Yuda bakung'ane enaku satu nga teziuaitawo, 5 näwe oberänga wano. Awo Amasa nägenda okukung'anya Yuda: naye nämala ebiro okukira byeyamute-6 kerawo. Daudi nägamba Abisai nti Kakano Seba mutabani wa Bikuli alitukola obubi okusinga Abusalomu bweyakola: twäla aba'du ba mukamawo omugoberere aleme okwegendera mu bibuga ebiriko enkomera näwona okuva mu maso 7 ga'fe. Newafuluma okumugoberera abasaja ba Yoabu [f] Nabakeresi Nabaperesi nabasaja bona abamänyi: nebava mu Yerusalemi okui'ganya 8 Seba mutabani wa Bikuli. Bwebätüka ku 'jinja edene eriri mu Gibeoni, Amasa na'ja okubasisinkana. Era Yoabu yali yesibye ebyambalobye ebyentalo byeyayambala, era nga kuliko olukoba nekitala nga kisibi'dwa mu kiwatokye mu kiräto kyakyo; awo ngafuluma nekisöwokamu nekigwa. 9 Yoabu nägamba Amasa nti Oli mirembe, muganda wänge? Yoabu näkwata Amasa ku kirëvu nomukonogwe ogwadyo [g] okumunywe-10 gera. Naye Amasa näta'säyo mwoyo eri ekitala ekyali mu mukono gwa Yoabu: nämufumisa ekyo olubuto näyiwa ebyendabye wansi nätamufumita lwa kubiri; näfa. Yoabu ne Abisai mugandawe nebai'ganya Seba mutabani wa Bikuli. 11 Awo newaimirira wali omu ku balenzi ba Yoabu näyogera nti Ayagala Yoabu era ali ku lui lwa 12 Daudi agoberere Yoabu. Era Amasa yali agalami'de nga yekulukunya mu musaigwe wakati mu lugüdo. Awo omusaja oyo bweyalaba ngabantu bona baimiri'de buimirizi, näsitula Amasa nämu'gya mu lugüdo nämutwäla ku 'tale, nämusülako ekyambalo, gweyalaba buli 13 amuitako ngaimirira. Awo bweya-'gyibwa mu lugüdo, abantu bona nebeyongerayo nga bagoberera Yoabu, okui'ganya Seba mutabani wa 14 Bikuli. Nätambula näbunya ebika byona ebya Isiraeri nätüka Eyaberi ne Besumaaka Nababeri bona: nebakung'ana nebamugoberera na-15 bo. Neba'ja nebamuzingiza mu Aberi Ekyebesumaaka, [h] nebatüma ekifünvu ku kibuga nga kyolekera ekigo: abantu bona abäli ne Yoabu nebakönänga bugwe okumusüla. 16 Awo omukazi owamagezi näyogerera wa'gulu ngaima mu kibuga nti Muwulire, muwulire; mbegairi'de, mugambe Yoabu nti Sembera wano 17 njogere näwe. Nämusemberera; omukazi näyogera nti 'Gwe Yoabu? Na'damu nti 'Nze 'nzuyo. Nälyoka amugamba nti Wulira ebigambo ebyomuzänawo. Na'damu nti 18 Mpulira. Nälyoka ayogera nti E'da bäyogeränga nti Tebalirema kubüliza magezi Eyaberi: nebaina-19 lira awo (ekigambo). 'Nze ndi wa kwabo abagala ehimembe era abesigwa mu Isiraeri: oyagala okuzikiriza ekibuga ne nyina (wabäna) mu Isiraeri: oyagalira ki okumira 20 [i] obusika bwa Mukama? Yoabu na'damu näyogera nti Ki'dire eri, ki'dire eri 'nze okumira oba okuzi-21 kiriza. Ekigambo si bwekiri bwekityo: naye omusaja owensi eyensozi eya Efulaimu, erinyalye Seba mutabani wa Bikuli, agolole'de omukonogwe ku kabaka ku Daudi: mumuweyo ye ye'ka, nänge näva ku kibuga. Omukazi nägamba Yoabu nti Laba, omutwegwe gunäkasukibwa eri 'gwe ku bugwe. 22 Awo omukazi nägenda eri abantu bona [l] namagezige. Nebamusalako omutwe Seba mutabani wa Bikuli, nebagukasuka eri Yoabu. Näfüwa ekondere, nebasäsäna okuva ku kibuga, buli muntu mu wemaye. Yoabu na'dayo Eyerusalemi eri kabaka.

23 Awo [m] Yoabu ye yali omukulu we'gye lyona erya Isiraeri: ne [n] Benaya mutabani wa Yekoyada ye yali omukulu Wabakeresi Naba-24 peresi: ne [o] Adolamu ye yali omusolöza womusolo: ne [p] Yekosafati mutabani wa Akirudi ye yali omu-25 'jukiza: ne Seva ye yali omuwandisi: ne [r] Zadoki ne Abiasali be 26 bäli bakabona: ne [s] Ira Omuyairi naye yali mukulu wa Daudi.

21 Awo newaba enjala ku mirembe gya Daudi emyäka esatu buli mwäka nga gu'dirira gu'nagwo; Dandi nänonya amaso ga Mukama. Mukama näyogera nti Lwa Saulo na lwa nyumbaye eyomunsai, kuba-2 nga [a] ya'ta Abagibeoni. Kabaka näita Abagibeoni näbagamba: [era Abagibeoni tebäli ba ku bäna ba Isiraeri naye ba [b] ku kitündu ekyasigala Ekyabämoli; nabäna ba Isiraeri bäli babalairi'de: Saulo näyagala okuba'ta ngakwati'dwa obu-

[d] 2 Sam. 15. 16; 16. 21, 22.
[e] 2 Sam. 19. 13.
[f] 2 Sam. 15. 18.
[g] Mat. 26. 49. Luk. 22. 47.
[h] 2 Bask. 19. 32. Is. 37. 33. Yer. 6. 6. Ez. 4. 2; 26. 8.
[i] 1 Sam. 26. 19.
[l] Mub. 9. 15.
[m] 2 Sam. 8. 16-18.
[n] 2 Sam. 23. 20-23.
[o] 1 Bask. 4. 6. [p] 2 Sam. 8. 16. 1 Bask. 4. 3. [r] 2 Sam. 15. 24. [s] 2 Sam. 23. 38.
[a] 1 Sam. 22. 18, 19.
[b] Yos. 9. 3-17.

'gya olwabāna ba Isiraeri ne Yuda:]
3 Daudi nāgamba Abagibeoni nti
Nābakolera ki? era nātāngirira na
ki, mulyoke musabire omukisa
[f] 1 Sam. 26. 19. 4 [c] obusika bwa Mukama? Awo Aba-
gibeoni nebamugamba nti Si kiga-
mbo kya feza oba zābu eri 'fe ne
Saulo oba nyumbaye; 'sō tekitu-
sānira ku'ta muntu yena mu Isi-
raeri. Nāyogera nti Kyemunāyo-
5 gera nākibakolera. Nebagamba
kabaka nti Omusaja eyatuzikiriza
nātusalira amagezi, tumalibwewo
obutabera mu nsalo zona eza Isi-
6 raeri, baweyo eri 'fe abasaja musā-
nvu ku batabanibe, netubawanika
eri Mukama mu Gibea ekya Saulo
omulōnde wa Mukama. Kabaka
7 nāyogera nti Ndibawayo. Naye
kabaka nāsonyiwa Mefibosesi mu-
tabani wa Yonasani mutabani wa
[d] 1 Sam. 20. 8. Saulo, [d] olwekirairo kya Mukama
ekyali wakati wābwe, wakati wa
Daudi ne Yonasani mutabani wa
8 Saulo. Naye kabaka nātwāla ba-
[e] 2 Sam. 3. 7. tabani ba [e] Lizupa muwala wa Aya
bōmbi, beyazālira Saulo, Alumoni
[f] 1 Sam. 18. 19. ne Mefibosesi: ne batabani ba Mi-
kali muwala wa Saulo abatāno,
[f] beyazālira Adulieri mutabani wa
9 Baluzirai Omumekolasi: nābawayo
mu mikono Gyabagibeoni, nebaba-
wanikira ku lusozi mu maso ga
Mukama, nebafira wamu (bona)
omusānvu: era ba'tibwa mu biro
[g] Lus. 1. 22. ebyamakungula nga kyebi'je biso-
ke, [g] amakungula ga sayiri nga
10 gatanu'de okubawo. Awo Lizupa
[i] Ma. 21. 23. muwala wa Aya na'dira ebibukutu
nābyeyālira ku lwazi, [i] okuva ku
makungula wegāsokera okutūsa
ama'zi lwegabafukibwako agava mu
'gulu; nātaganya nyonyi za mu
'bānga kubagwako emisana newa-
kuba'de ensolo ezomunsiko ekiro.
11 Nebabūlira Daudi Lizupa muwala
wa Aya, omuzāna wa Saulo, byeya-
12 kola. Daudi nāgenda na'gya ama-
gūmba ga Saulo namagūmba ga
Yonasani mutabaniwe ku [k] basaja
[k] 2 Sam. 2. 4, 5. [l] Balam. 21. 8. Abeyabesugireadi, [l] abāli baga'bye
mu lugūdo Olwebesusani Abafiri-
suti gyebagawanikira ku lunaku
Abafirisuti kweba'tira Saulo Egiru-
13 boa: na'gyayo amagūmba ga Saulo
namagūmba ga Yonasani mutaba-
niwe; nebakung'anya amagūmba
14 gabo abāwanikibwa. Nebazika a-
magūmba ga Saulo ne Yonasani
mutabaniwe munsi ya Benyamini
mu Zera mu ntāna ya Kisi kitāwe:
nebakola byona kabaka byeyala-
gira. Awo oluvanyuma lwebyo
[m] Lub. 25. 21. 2 Sam. 24. 25. [m] Katonda neyegairirwa ensi.
15 Awo Abafirisuti nebalwāna nate
ne Isiraeri; Daudi nāserengeta na-
ba'dube wamu naye nālwāna Naba-
16 firisuti: Daudi nāyōngobera. Awo
Isubibenobu owokubāna berintu
liri, obuzito bwe'fumulye (sekeri)
za kikomo ebikumi bisatu, nga
yesibye (ekitala) ekigya, nāyagala
17 oku'ta Daudi. Naye [n] Abisai mu-
tabani wa Zeruia nāmu'dukirira
nāfumita Omufirisuti nāmu'ta. Awo
abasaja ba Daudi nebamulairira
nga bogera nti [o] Tokyatabāla na'fe
olome okuzikiza etabaza ya Isi-
raeri.
18 Awo [p] olwātuka oluvanyuma lwe-
byo newaba nate entalo Nabafiri-
suti Egobu: awo [r] Si'bekai Omuku-
sasi na'ta Safu owokubāna [s] berintu
19 liri. Awo newaba nate entalo Na-
bafirisuti Egobu; awo Erukanani
mutabani wa Yaale-olegimu Omu-
besirekemu na'ta Goliasi Omugi'ti,
[t] olunyago lwe'fumulye lwali ng'a-
nga omuti ogulukirwako engoye.
20 Newaba nate entalo [u] Egasi, newa-
bayo omusaja omuwānvu enyo,
eyalina engalo omukāga ku buli
mukono nobugere omukāga ku buli
kigere, omuwendo gwabyo abiri mu
bina; era naye yazālirwa erintu
21 liri. Awo bweyasōmoza Isiraeri,
Yonasani mutabani wa [w] Simei mu-
22 ganda wa Daudi nāmu'ta. Abo
abana bāzālirwa erintu liri Egasi;
nebagwa nomukono gwa Daudi no-
mukono gwaba'dube.

[n] 1 Sam. 26. 6.
[o] 2 Sam. 18. 3.
[p] 1 Byom. 20. 4-8.
[r] 1 Byom. 27. 11.
[s] nyi. 16, 20 neb.
[t] 1 Sam. 17. 7. 2 Sam. 23. 7.
[u] 1 Sam. 17. 4.
[w] 1 Sam. 16. 9.

22 Awo Daudi nāgamba [a] Mukama
ebigambo ebyoluimba luno ku
lunaku Mukama kweyamuwonyeza
mu mukono gwabalabebe bona ne
2 mu mukono gwa Saulo: [b] nāyogera
nti
Mukama lwe lwazi lwānge era
ekigo kyānge era omulokozi
wānge, owānge 'nze;
3 Katonda [c] owolwazi lwānge, [d] oyo
gwenesigānga;
[e] Engabo yānge, era [f] e'jembe
eryobulokozi bwānge, [g] ekigo
kyānge ekiwānvu, era eki'dukiro kyānge;
Omulokozi wānge, gwomponya
mu kye'jo.
4 Nākābira Mukama, [i] asāni'de o-
kutenderezebwa:
Bwentyo bwenālokokānga eri a-
balabe bānge.
5 Kubanga amayengo agokufa gā-
nzingiza,
Amataba agobutatya Katonda
negantisa.
6 Emigwa egyemagōmbe gyanetō-
lōla:
Ebyambika ebyokufa byantūka-
ko.
7 Bwenalaba enaku nenkābira Mu-
kama,
Wewawo, nakābira Katonda wā-
nge:

[a] Kuv. 15. 1, Balam. 5. 1, Zab. 18, Ebisoka.
[b] Zab. 18. 2 neb.
[c] Ma. 32. 4.
[d] Beb. 2. 13
[e] Lub. 15. 1.
[f] Luk. 1. 69.
[g] Zab. 9. 9; 46. 7, 11.
[i] Zab. 48. 1

Nāwulira e'dobozi lyānge ngaima
mu yekaluye,
[k] Zab.18.6. Okukāba kwānge [k] nekutūka mu
matuge.
[l] Balam. 5. 4. 8 [l] Ensi neryoka esagasagana neka-
nkana,
[m] Yob. 26. 11. [m] Emisingi gye'gulu negi'julu-
kuka
Negikankanyizibwa, kubanga a-
sunguwa'de.
9 Omu'ka negunyōka okuva mu
nyindoze,
Nomuliro ogwāva mu kamwāke
negwōkya:
Negukwata amānda.
[n] Zab. 144. 5. Is. 64. 1. 10 [n] Yakutamya ne'gulu nāserengе-
ta;
[o] Kuv. 20. 21. [o] Ekizikiza ekiziivu nekiba wansi
webigerebye.
11 Neyebagala kerubi nābūka:
[p] Zab. 104. 3. Wewawo, yalabikira [p] ku biwa-
wātiro byempewo.
[r] Yob. 36. 29. 12 Nāfūla ekizikiza okuba [r] ewema
ezimwetōtōla,
Ama'zi wegakung'anira, ebire e-
biziivu ebyomu'gulu.
13 Okumasamasa okwali mu maso-
ge
Nekwāsa amānda agomuliro.
[s] Zab. 29. 3. 14 Mukama [s] nābwātuka ngaima mu
'gulu,
Ali wa'gulu enyo nāleta e'dobo-
zirye.
[t] Zab. 7. 13. 15 Nālasa [t] obusāle nābasāsānya;
[u] Yos. 10. 10. (Nāwereza) okumyansa [u] nābera-
likiriza.
16 Awo ensalosalo ezenyanja nezi-
ryoka zirabika,
Emisingi gyensi negyeruka,
Olwokunenya kwa Mukama,
Olwokufūwa omu'ka ogwomu-
nyindoze.
[w] Zab. 144. 7. 17 [w] Yatuma ngaima wa'gulu nā-
ntwāla;
[v] Kuv. 2. 10. [v] Nāmpalula nānziya mu ma'zi
amangi;
18 Nāmponya eri omulabe wānge
owamānyi,
Eri abo abānkyāwa; kubanga
bānyinga amānyi.
19 Bāngwako ku lunaku kwenala-
bira enaku:
Naye Mukama ye ya'nyweza.
[x] Zab. 31. 8. 20 Era nānfulumya nāndeta [x] mu
kifo ekigazi:
[a] 2 Sam. 15. 26. Yamponya kubanga [a] yansanyu-
kira.
[b] 1 Sam. 26. 23. Zab. 7. 8. [c] Zab. 24. 4. 21 [b] Mukama yampa empēra ngobu-
tūkirivu bwānge bwebwali:
Ansasu'de [c] ngobulongōfu bwe-
ngalo zānge bwebwali.
22 Kubanga nakūmānga amakubo
ga Mukama,
'Sō sivānga ku Katonda wānge
lwa kye'jo.
[d] Zab. 119. 30. 23 Kubanga [d] emisāngogye gyona
gyābānga mu maso gānge:
Namatēkage sigavāngamu.
24 Era nabānga eyatūkirira eri ye,
Nineküma mu butali butūkirivu
bwānge.
25 Mukama kyavu'de ansasula ngo-
butūkirivu bwānge bwebwali:
Ngobulongōvu bwānge bwebwali
mu masoge.
[e] Mat. 5. 7. 26 Awali [e] owekisa oneragānga wa
kisa,
Awali omuntu eyatūkirira onera-
gānga mutūkirivu;
27 Awali omulongōfu oneragānga
mulongōfu;
Era awali omukakanyavu onera-
gānga aziiza.
[f] Kuv. 3. 7. 28 Era [f] olirokola abantu abābonya-
bonyezebwa:
Naye amasogo gatunulira aba-
malala oba'se wansi.
29 Kubanga 'gwe tabaza yānge, ai
Mukama:
Era Mukama alyākira ekizikiza
kyāuge.
30 Kubanga kululwo nziruka mbiro
ne'nūmba ekibūna:
Kulwa Katonda wānge mbūka
ekigo.
31 Katonda e'kubolye lyatūkirira:
Ekigambo kya Mukama kyake-
mebwa;
Oyo ye [g] ngabo eri abo bona aba-
mwesiga. [g] Zab. 17. 7.
[i] Ma. 32. 31 neb. 1 Sam. 2. 2. 32 Kubanga [i] āni Katonda wabula
Mukama?
Obāni lwazi wabula Katonda wa-
'fe?
33 Katonda kye kigo kyānge ekya-
mānyi:
Era alung'amya [k] eyatūkirira mu [k] Yob. 22. 3.
'kubolye.
[l] Kah. 3. 19. 34 Afūla ebigerebye okuba ([l] ngebi-
gere) byenangāzi:
[m] Ma. 32. 13. Era anteka [m] ku bifo byānge ebi-
gulumivu.
[n] Zab. 144. 1. 35 [n] Aigiriza engalo zānge okulwā-
na;
Emikono gyānge negitega omu-
tego ogwekikomo.
36 Era ompa'de engabo eyobuloko-
zibwo:
Nobuwōmbefubwo bungulumizi-
'za.
[o] Nge. 4. 12. 37 Wagaziya [o] ebisinde byānge wa-
nsi wānge,
Ebigere byānge nebitasērera.
38 Nai'ganya abalabe bānge nemba-
zikiriza;
'Sō sakyūka nate nga tebanama-
libwawo.
39 Era mbamazewo nembafumitira
dala nokuinza nebatainza ku-
golokoka:
Wewawo, bagu'de wansi webige-
re byānge.
[p] Zab. 18. 32 neb. 40 Kubanga [p] onsibye amānyi ago-
kulwāna:
Owāngu'de wansi wānge abo a-
bangolokokerako.

41 Era abalabe bānge obankubi'za amabega,
Nzikirize abo abankyāwa.
r Yob. 27. 9. Is. 1. 15. 42 r Bātunula naye tewali wa kulokola;
Bātunulira Mukama naye nātaba'damu.
43 Awo nembasekulirasekulira dala ngenfūfu eyokunsi,
Nabasāmba ngebitōsi ebyomungūdo nembasāsānya.
s 2 Sam. 19. 9, 43; 20. 1, 2, 22. t 2 Sam. 8. 1-14. 44 Era omponye'za s mu kuwakana kwabantu bānge;
t Nonkūma okuba omutwe gwamawānga:
E'gwānga lyesimanyānga lirimpereza.
45 Ba'na'gwānga balinjēmulukukira:
Nga kyeba'je bampulire baling'ōndera.
46 Ba'na'gwānga bali'gwērera,
u Mi. 7. 17. Era baliva u mu bifo byābwe ebyekyāma nga bakankana.
v Zab. 89. 26; 95. 1. 47 Mukama mulamu; era v lwazi lwānge atenderezebwe;
Agulumizibwe Katonda owolwazi olwobulokozi bwānge:
48 Ye Katonda ampalanira e'gwānga,
w Zab. 144. 2. w Na'sā amawānga wansi wānge,
49 Era anziya mu balabe bānge:
Wewawo, ongulumiza okusinga abo abangolokokerako:
x Zab. 140. 1. Omponya eri x omusaja owekye'jo.
y Zab. 18. 49. Rul. 15. 9. 50 y Kyenāva nkwebaza, ai Mukama, mu mawānga,
Nenyimba okutendereza erinyalyo.
z Zab. 144. 10. 51 Awa z kabakawe obulokozi obunene:
Era amukola ebyekisa ekingi oyo a gweyafukako amafuta,
Daudi b neza'derye emirembe gyona.

23 Era bino bye bigambo bya Daudi ebyenkomerero.
a Kulal. 24. 3, 15. a Daudi mutabani wa Yese ayogera,
b 2 Sam. 7. 8, 9. Era b omusaja eyagulumizibwa wa'gulu ayogera,
c 1 Sam. 16. 12 neb. c Katonda wa Yakobo gweyafukako amafuta,
Era asanyusa olwa zabuli za Isiraeri:
d 2 Pet. 1. 21. 2 d Omwoyo gwa Mukama gwayogerera mu'nze,
Ekigambokye nekiba ku lulimi lwānge.
e Ma. 32. 4. 2 Sam. 22. 3, 32. 3 e Katonda wa Isiraeri yayogera,
Lwazi lwa Isiraeri yang'amba:
Omuntu afuga abantu nobutūkirivu,
f Kuv. 18. 21. Afuga f ngatya Katonda,
g Zab. 110. 3. 4 'Aliba) ngomusana gwenkya, g enjuba bwevayo,
Obu'de obwenkya obutaliko bire;
Omu'do omugōnvu (bweguva) mu 'taka,
Olwokwāka okutāngalija enkuba ngeke'de.
5 Mazima enyumba yānge si bweri bwetyo eri Katonda;
h Naye yalagāna nānge endagāno eterivawo,
Eyetesetese mu byona era eyenkala'kalira;
Kubanga bwe bulokozi bwānge bwona era kyenegōmba kyona,
Newakuba'de nga takikuza.
h 2 Sam. 7. 15, 16. Zab. 89. 29. 6 Naye abatatya Katonda bona baliba ugamagwa agokusindikibwa,
Kubanga tegaīnzika kukwatibwa na mukono:
7 Naye omuntu agakomako
Kimugwānira okuberera dala nekyūma nolunyago lwe'fumu;
Era galyōkerwa dala omuliro mu kifo kyago.
8 i Gano ge manya agabasaja abamānyi Daudi beyalina: Yosebubasu-sebesi Omutakemoni, omukulu wabāmi; era bweyali bwatyo Adino Omwezeni, eyalwāna nolunāna aba-
9 'tirwa awamu. k 'Ereazali nāmu-'dirira mutabani wa Dodai omwāna Womwakoki omu ku basaja abasatu abamānyi abāli ne Daudi, bwebāsōmoza Abafirisuti abāli bakung'ani'de eyo okulwāna, nabasaja ba
10 Isiraeri nga bagenze: nāgolokoka na'ta Abafirisuti omukonogwe negukōwa, omukonogwe negwega'ta nekitala: Mukama nāleta okuwāngula okunene ku lunaku olwo; abantu neba'dayo enyumawe okunya-
11 ga obunyazi. Ne l Sa'ma mutabani wa Agee Omukalali ye yamu'dirira. Awo Abafirisuti bāli bakung'anye okuba ekibīna awāli omusiri ogwebijanjālo; abantu neba'duka Abafiri-
12 suti. Naye ye nāimirira wakati mu musiri nāgukūma na'ta Abafirisuti: Mukama nāleta okuwāngula
13 okunene. m Nabasatu ku bakulu amakumi asatu nebaserengeta neba'ja eri Daudi mu biro ebyamakungula eri o empuku Adulamu; nekibīna Kyabafirisuti bāli basisi'de
14 mu p kiwōnvu Lefaimu. Era Daudi yali mu r mpuku mu biro ebyo Nabafirisuti s abomukigo bāli mu Be-
15 sirekemu. Awo Daudi neyegōmba nāyogera nti Singa waba'dewo ananywesa ama'zi agava mu lu'zi Olwebesirekemu oluli ku wankaki!
16 Nabasaja abasatu abamānyi nebawaguza mu'gye Lyabafirisuti nebasena ama'zi mu lu'zi Olwebesirekemu, olwali ku wankaki, nebagatwāla nebagaletera Daudi: naye
17 fuka eri Mukama. Nāyogera nti

i 1 Byom. 11. 10 neb.
k 1 Byom. 11. 12 neb.
l 1 Byom. 11. 27.
m 1 Byom. 11. 15.
n 1 Sam. 22. 1.
o 2 Sam. 5. 18.
p 1 Sam. 22. 4 neb. 2 Sam. 5. 7, 17.
s 1 Sam. 13. 23.

Ki'dire eri, ai Mukama, 'nze oku-
[e] Lev. 17. 10. kola kino: (nywe) [e] omusai gwaba-
saja abagenze nobulamu bwābwe?
kyeyava agāna okunywako. Ebyo
abasaja abasatu abamānyi byebā-
18 kola. Ne Abisai muganda wa Yoa-
bu mutabani wa Zeruia ye yali
omukulu wabasatu abo. Nāgalula
e'fumulye okulwāna nebikumi bi-
satu nāba'ta nāba nerinya mwabo
19 abasatu. Teyali wa kitibwa oku-
singa abasatu abo? kyeyava afūka
omukulu wābwe: era naye teyatū-
ka ku basatu abo (aboluberyebe-
[u] 2 Sam. 8. 18; 20. 23. 20 rye). Ne [u] Benaya mutabani wa
Yekoyada omwāna womusaja omu-
zira Owekabuzeeri, eyakola ebya
mānyi, na'ta (batabani) ba Alieri
wa Moabu bōmbi: era yaserengeta
na'ta empologoma wakati mu bunya
21 mu biro ebyomuzira: era ya'ta
Omumisiri, omusaja omulūngi: era
Omumisiri yali aku'te e'fumu mu
mukonogwe; naye nāserengeta
gyali ngalina omu'go, nāsika e'fu-
mu nāli'gya mu mukono Gwomu-
misiri nāmu'ta ne'fumulye ye.
22 Ebyo Benaya mutabani wa Yeko-
yada byeyakola nāba nerinya mu
23 basatu abo abamānyi. Yasinga e-
kitībwa abo amakumi asatu naye
teyatūka ku basatu abo (aboluber-
yeberye). Daudi nāmufūla omu-
kulu wabakumi.
[w] 2 Sam. 2. 18. 24 Ne [w] Asakeri muganda wa Yoabu
yali wa ku makumi asatu abo: Eru-
kanani mutabani wa Dodo Omube-
25 sirekemu; Sa'ma Omukalodi; Eri-
26 ka Omukalodi; Kerezi Omupaluti,
Ira mutabani wa I'kesi Omutekoa;
27 Abiezeri Omwanasosi, Mebu'nai O-
28 mukusasi; Zalumoni Omwakoki,
29 Makalai Omunetofasi; Kerebu mu-
tabani wa Baana Omunetofasi, I'tai
mutabani wa Libai Owegibea ekya-
30 bāna ba Benyamini; Benaya Omu-
pirasoni, Ki'dai owokulu'ga Obwe-
31 gaasi; Abi-aluboni Omwalubasi,
32 Azumavesi Omubalukumi; Eriaba
Omusaaluboni, batabani ba Yaseni,
33 Yonasani; Sa'ma Omukalali, Akia-
mu mutabani wa Salali Omwalali;
34 Erifereti mutabani wa Akasubai
[y] 2 Sam. 15. 12. omwāna Womumaakasi, [y] Eriamu
mutabani wa Akisoferi Omugiro;
35 Kezulo Omukalumeri, Paalai O-
36 mwalubi; Igali mutabani wa Nasa-
37 ni Owezoba, Bani Omugadi; Zereki
Omwamoni, Nakalai Omubeerosi,
38 abātwālirānga ebyokulwānyisa Yoa-
bu mutabani wa Zeruia; Ira Omui-
39 suli, Galebu Omuisuli: Uliya Omu-
kiti: omuwendo gwa bona amaku-
mi asatu mu musānvu.

[d] 1 Byom. 21. 1-28. [b] 2 Sam. 21. 1. [c] 1 Byom. 21. 1.

24 [a] Awo obusūngu nebumukwata
[b] nate Mukama eri Isiraeri, [c] nā-
bawērera Daudi ngayogera nti Ge-
2 nda obale Isiraeri ne Yuda. Awo
kabaka nāgamba Yoabu omukulu
we'gye eyali naye nti Genda 'no
oiteite mu bika bya Isiraeri byona,
[d] okuva Edani okutūka Ebeeruseba, [d] 2 Sam. 3 10.
mubale abantu ntegēre omuwendo
3 gwabantu. Yoabu nāgamba kabaka
nti [e] Mukama Katondawo ayongere [e] Ma. 1.11.
'no ku bantu, bwebenkana obungi,
emirūndi kikumi, namaso ga muka-
ma wānge kabaka gakirabe: naye
mukama wānge kabaka lwaki oku-
4 sanyukira ekigambo ekyo? Naye
ekigambo kya kabaka nekisinga
Yoabu nabakulu be'gye. Yoabu na-
bakulu be'gye nebava mu maso ga
kabaka okubala abantu ba Isiraeri.
5 Nebasomoka Yoludani nebasisira
mu [f] Aloeri, ku lui olwadyo olwe- [f] Ma. 2. 36.
kibuga ekiri mu kiwōnvu kya Gadi
6 nokutūka Eyazeri: nebalyoka ba-
tūka Egireadi ne munsi Eyetatimu-
kodusi; nebatūka Edani-yaani ne-
7 betōlōla okutūka Esidoni, nebatūka
ku kigo Ekyetulo, ne mu bibuga
byona Ebyabakivi Nebyabakanani:
nebamalira ku bukika obwadyo o-
8 bwa Yuda Ebeeruseba. Awo bwe-
bāmala okuitaita munsi yona, ne-
ba'ja Eyerusalemi emyezi mwenda
9 kenaku abiri nga giisewo. Yoabu
nāwa kabaka omuwendo gwabantu
gwebabaze: era [g] wāliwo mu Isirae- [g] 1 Byom. 7. 2, 4, 5, 7, 9, 40; 21. 5.
ri abasaja abazira obusirīvu munā-
na abāsōwolānga ebitala; nabasaja
ba Yuda bāli abasaja obusirīvu bu-
tāno.
10 Awo omwoyo negulūma Daudi
bweyamala okubala abantu. Daudi
nāgamba Mukama nti [i] Nyōnōnye [i] 2 Sam. 12. 13.
nyo olwekyo kyenkoze: naye ka-
kano, ai Mukama, nkwegairi'de,
'gyawo obutali butūkirivu bwo mu-
'duwo; kubanga [k] nkoze ebyobu- [k] 1 Sam. 13. 13.
11 sirusiru bungi nyo. Awo Daudi
bweyagolokoka enkya, ekigambo
kya Mukama neki'jira na'bi [l] Gadi, [l] 1 Sam. 22. 5.
[m] omulabi wa Daudi, ngayogera nti [m] 2 Basek. 17. 13. 1 Byom. 21. 9; 25. 5; 29. 29.
12 Genda ogambe Daudi nti Bwatyo
bwayogera Mukama nti Nkutekе-
'dewo bino bisatu; werobozeko eki-
13 mu nkukikole. Awo Gadi na'ja eri
Daudi nāmubūlira nāmugamba nti
[n] Emyāka egyenjala musānvu giri- [n] 1 Byom. 21. 12.
ku'jira munsiyo? oba oli'dukira
emyezi esatu mu maso gabalabebo,
bo nga bakui'ganya? oba walibawo
enaku satu eza kawumpuli munsi-
yo? tēsa 'no olowōze bwemba 'mu-
14 'damu oyo antumye. Awo Daudi
nāgamba Gadi nti Nsobe'dwa nyo:
tugwe 'no mu mukono gwa Muka-
ma; kubanga okusāsirakwe kungi:
15 nesigwa mu mukono gwabantu. A-
wo Mukama nāleta kawumpuli ku
Isiraeri okuva enkya okutūka mu
biro ebyatekebwawo: awo ku bantu
nekufako abasaja obukumi musā-

nvu okuva Edaui okutūka Ebeeru-
16 seba. Awo malaika bweyagolola
omukonogwe eri Yerusalemi oku-
kizikiriza, [o] Mukama neye'jusa e-
kibi, nāgamba [p] malaika [r] eyazikiri-
za abantu nti Kināmala; 'zāyo
kakano omukonogwo. Era mala-
ika wa Mukama yali ku güliro lya
17 [s] Alauna Omuyebusi. Awo Daudi
nāgamba Mukama bweyalaba ma-
laika eyalwāza abantu nāyogera nti
Laba, 'nze nyönönye, era 'nze nko-
ze ebyobubambāvu: naye endiga zi-
no, bakoze ki bo? nkwegairi'de,
omukonogwo gulwāne nānge ne-
nyumba ya kitānge.
18 Awo Gadi na'ja eri Daudi ku lu-
naku olwo nāmugamba nti Yāmbu-
ka ozimbire Mukama ekyōto mu
19 güliro lya Alauna Omuyebusi. Awo
Daudi nāyāmbuka nga Gadi bwe-
yayogera nga Mukama bweyalagira.
20 Awo Alauna nātunula nālaba kaba-
ka naba'dube nga ba'ja nga bamu-
semberera: Alauna nāfuluma nā-
vūnama amasoge wansi mu maso ga
21 kabaka. Awo Alauna nāyogera nti
Mukama wānge kabaka a'jiri'de ki
eri omu'duwe? Daudi nāyogera
nti [t] Okugulāna nāwe egüliro, 'oku-
zimbira Mukama ekyōto, kawumpu-
22 li aziizibwe mu bantu. Alauna nā-
gamba Daudi nti Mukama wānge
kabaka atwāle aweyo byaināsima
byona: laba, ente ezekiwebwayo
ekyōkebwa, [u] nebintu ebiwūla [w] na-
23 matandiko gente okuba enku: bino
byona, ai kabaka, Alauna abiwa ka-
baka. Alauna nāgamba kabaka nti
Mukama Katondawo aku'kirize.
24 Kabaka nāgamba Alauna nti Ne'da;
naye nāligulāna nāwe nebintu; 'sō
siweyo ebiwebwayo ebyōkebwa eri
Mukama Katonda wānge ebitanzi-
ti'de byānge. Awo Daudi nāgula
egüliro nente ne [y] sekeri eza feza
25 atāno. Awo Daudi nāzimbira eyo
ekyōto eri Mukama, nāwayo ebiwe-
bwayo ebyōkebwa nebiwebwayo o-
lwemirembe. Awo [z] Mukama neyega-
iriririrwa ensi, kawumpuli nāziizi-
bwa mu Isiraeri.

[o] Lub. 6. 6. 1 Sam. 15. 11. Yo. 2 13, 14.
[p] 2 Basek. 19. 35.
[r] Kuv. 12. 13, 23.
[s] 1 Byom. 21. 15. 2 Byom. 3. 1.
[t] Lub. 23. 8-16.
[u] Is. 41. 15.
[w] 1 Basek. 19. 21.
[y] 1 Byom. 21. 25.
[z] 2 Sam. 21. 14.

EKITABO KYA BASEKABAKA

EKYOLUBERYEBERYE.

1 Awo kabaka Daudi yali muka'de
era ngakōtakōta; nebamubi'kako
ebyambalo, naye nātafuna lubugu-
2 mu. Aba'dube kyebāva bamugamba
nti Banonyeze mukama wānge ka-
baka omuwala omuto atamanyi mu-
saja: aimirirēnga mu maso ga ka-
baka, amuwereze; era agalamirēnga
mu kifubakyo, mukama wānge ka-
3 baka afune olubugumu. Awo ne-
banonya omuwala omulūngi oku-
buna ensalo zona eza Isiraeri, ne-
balaba Abisagi Omusuna'mu, neba-
4 muletera kabaka. Awo omuwala
yali mulūngi nyo; nāwerezānga
kabaka nāmujanjabānga; naye ka-
5 baka nātamumanya. Awo [a] Adoni-
ya mutabani wa Ka'gisi neyegulu-
miza ngayogera nti 'Nze ndiba ka-
baka: [b] neyetegekera amagāli na-
bebagala embalāsi, nabasaja atāno
6 oku'dukirānga mu masoge. 'Sō ki-
tāwe yali tamunyizānga nakatono
ngayogera nti Kiki ekikukoze'za
bwotyo? era yali musaja mulūngi
nyo; era [c] ye ya'dānga ku Abu-
7 salomu. Nātēsa ne Yoabu mu-
tabani wa Zeruia ne [d] Abiasali
8 doniya nebamubera. Naye [e] Za-
doki kabona ne [f] Benaya mutaba-
ni wa Yekoyada ne [g] Nasani na'bi
ne Simei ne Lei [h] nabasaja abamā-
nyi aba Daudi tebāli ne Adoniya.
9 Adoniya na'tira endiga nente nebya
sava awali e'jinja Zokeresi eriränye
Enerogeri: nāita bagandabe bona
abāna ba kabaka, nabasaja ba Yu-
10 da bona aba'du ba kabaka: naye
Nasani na'bi ne Benaya nabasaja
abamānyi ne [k] Sulemani muganda-
11 we nātabaita. Awo Nasani nā-
gamba Basuseba nyina Sulemani
ngayogera nti Towuli'de nga Ado-
niya mutabani wa Ka'gisi ali'de
obwakabaka, Daudi mukama wa'fe
12 nga takimanyi? Kale 'no 'jāngu,
nkwegairi'de, nkuwe amagezi, owo-
nye obulamubwo 'gwe nobulamu
13 bwa mutabaniwo Sulemani. Genda
oingire eri kabaka Daudi, omuga-
mbe nti Mukama wānge, ai kabaka,
tewalairira muzānawo nti [l] Sule-
mani mutabaniwo talirema kulya
obwakabaka oluvanyuma lwānge,
era yalitūla ku ntebe yānge? kale
kiki ekimulisiza obwakabaka Ado-
14 niya? Awo, laba, bwonoba ngo-
kyayogera eyo ne kabaka, nānge
nāingira oluvanyumalwo, nenywe-
15 za ebigambobyo. Awo Basuseba
nāingira eri kabaka mu kisenge:

[a] 2 Sam. 3. 4.
[b] 2 Sam. 15. 1.
[c] 2 Sam. 3. 3, 4.
[d] 2 Sam. 20. 25.
[e] 2 Sam. 20. 25.
[f] 2 Sam. 8. 18.
[g] 2 Sam. 12. 1.
[h] 2 Sam. 23. 8-39.
[k] 2 Sam. 12. 24.
[l] 1 Byom. 22. 9.

era kabaka yali muka'de nyo; ne Abisagi Omusuna'mu yawerezánga
16 kabaka. Awo Basuseba nákutama návúnamira kabaka. Kabaka ná-
17 yogera nti Oyagala ki? Námugamba nti Mukama wánge, walaira Mukama Katondawo eri omuzánawo nti Sulemani mutabaniwo yalirya obwakabaka oluvanyuma lwánge, era yalitúla ku ntebe yánge,
18 Kale 'no, laba, Adoniya yali'de obwakabaka; náwe, mukama wá-
19 nge kabaka, tokimanyi: era a'se ente nebya sava nendiga nyingi, era aise abána ba kabaka bona ne Abiasali kabona ne Yoabu omukulu we'gye: naye Sulemani omu'du-
20 wo tamuise. Náwe, mukama wánge kabaka, amaso ga Isiraeri yena gali ku'gwe obabúlire alitúla ku ntebe ya mukama wánge kabaka
21 oluvanyumalwe. Bwotokole bwotyo, awo olulituka, mukama wánge
[m] 2 Sam. 7. 12. kabaka [m] bwalyebakira awamu ne bajajabe, 'nze ne mutabani wánge
22 Sulemani tuliitibwa abónonyi. Kale, laba, bweyali akyayogera ne
23 kabaka, Nasani na'bi náingira. Nebabúlira kabaka nti Laba, Nasani na'bi. Awo bweyaingira mu maso ga kabaka, návúnama amasoge wa-
24 nsi mu maso ga kabaka. Nasani náyogera nti Mukama wánge, ai kabaka, wayogera nti Adoniya yalirya obwakabaka oluvanyuma lwánge, era yalitúla ku ntebe yánge?
25 Kubanga aserengese lero, era a'se ente nebya sava nendiga nyingi, era aise abána ba kabaka bona nabakulu be'gye ne Abiasali kabona; era, laba, balya era banywera mu
[n] 1 Sam. 10. 24. masoge, nebogera nti [n] Kabaka A-
26 doniya abere omulamu. Naye
[o] nyi. 8, 10, 32. [o] 'nze, 'nze omu'duwo, ne Zadoki kabona ne Benaya mutabani wa Yekoyada nomu'duwo Sulemani
27 tatuise. Ekigambo ekyo kikole-'dwa mukama wánge kabaka, nototegéza ba'dubo alitúla ku ntebe ya mukama wánge kabaka oluvanyu-
28 malwe? Awo kabaka Daudi na-'damu nágamba ti Mpitira Basuseba. Na'ja awali kabaka náimiri-
29 ra mu maso ga kabaka. Kabaka
[p] 2 Sam. 4. 9. nálaira náyogera nti [p] Nga Mukama bwali omulamu eyanunula e-meme yánge okugi'gya mu kabi ko-
30 na, mazima nga bwenakulairira Mukama, Katonda wa Isiraeri, nga njogera nti Sulemani mutabaniwo yalirya obwakabaka oluvanyuma lwánge, era yalitúla ku ntebe yánge mu kifo kyánge; mazima bwe-
31 ntyo bwenákola lero. Awo Basuseba návúnama amasoge wansi, neyeyanza kabaka, náyogera nti
[r] Nek. 2. 3; Dan. 2. 4; 3. 9; 5. 10 [r] Mukama wánge kabaka abere o-
32 mulamu enaku zona. Kabaka Daudi náyogera nti [s] Mpitira Zadoki kabona ne Nasani na'bi ne Benaya mutabani wa Yekoyada. Neba'ja
33 mu maso ga kabaka. Kabaka nábagamba nti Mutwále wamu na-'mwe [t] aba'du ba mukama wa'mwe, mwebagaze Sulemani mutabani wánge enyumbu yánge 'nze, mu-
34 muserengese [u] Egikoni: kale Zadoki kabona ne Nasani na'bi [w] bámufukireko eyo amafuta okuba kabaka wa Isiraeri: [x] mufúwe ekondére mwogere nti Kabaka Sulema-
35 ni abere omulamu. Nemulyoka mwámbuka nga mumugoberera, naye ana'ja nátúla ku ntebe yánge; kubanga yanába kabaka mu kifo kyánge: era 'muta'dewo okuba o-
36 mukulu wa Isiraeri ne Yuda. Benaya mutabani wa Yekoyada na-'damu kabaka nayogera nti Amina: Mukama, Katonda wa mukama wá-
37 nge kabaka, ayogere bwatyo. [z] Nga Mukama bweyabánga ne mukama wánge kabaka, era aberénga ne Sulemani, afúle entebeye enkulu okusinga entebe ya mukama wánge ka-
38 baka Daudi. Awo Zadoki kabona ne Nasani na'bi ne Benaya mutabani wa Yekoyada [a] Nabakeresi [b] Nabaperesi nebaserengeta nebebagaza Sulemani enyumbu ya ka-
39 baka Daudi, nebamuleta Egikoni. Awo Zadoki kabona na'gya e'jembe [c] eryamafuta mu Wema, [d] náfuka amafuta ku Sulemani. Nebafúwa ekondére; [e] abantu bona nebogera nti Kabaka Sulemani abere omula-
40 mu. Abantu bona nebámbuka okumugoberera, abantu nebafúwa endére, nebasanyuka esanyu lingi, e'taka nokwatika neryatika olwo-
41 luyogáno lwábwe. Adoniya nabagenyi bona abáli naye nebaluwulira bwebali nga bamala okulya. Awo Yoabu bweyawulira e'dobozi lyekondére, náyogera nti E'dobozi lino ekibuga nga kiyogána lya ki?
42 Bweyali ngakyayogera, laba, [f] Yonasani mutabani wa Abiasali kabona na'ja: Adoniya náyogera nti Ingira; kubanga [g] oli musaja mulúngi, era olése ebigambo ebirúngi.
43 Yonasani na'damu nágamba Adoniya nti Mazima mukama wa'fe kabaka Daudi afúde Sulemani kabaka:
44 era kabaka atumye naye Zadoki kabona ne Nasani na'bi ne Benaya mutabani wa Yekoyada [i] Nabakeresi Nabaperesi, era bamwebagazi'za
45 enyumbu ya kabaka: era Zadoki kabona ne Nasani na'bi bamufuki-'deko amafuta Egikoni: era bámbuse okuvayo nga basanyuka nokuwúnna ekibuga nekiwúmira dala. Eryo lye 'dobozi lyemuwuli'de.
46 Era Sulemani [k] atu'de ku ntebe yo-
47 bwakabaka. Era nate aba'du ba

[s] lu. 28.
[t] 2 Sam. 11. 11; 20. 6.
[u] 2 Byom. 32. 30.
[w] 1 Sam. 10. 1.
[x] 2 Basek. 9. 13; 11. 14.
[z] 1 Sam. 20. 13.
[a] 1 Sam. 30. 14.
[b] 2 Sam. 8. 18.
[c] Kuv. 30. 23–32. Zab. 89. 20.
[d] 1 Byom. 23. 1; 29. 22.
[e] lu. 25.
[f] 2 Sam. 15. 27, 36; 17. 17.
[g] 2 Sam. 13. 27.
[i] lu. 38.
[k] 1 Byom. 29. 23.

kabaka neba'ja okusabira mukama wa'fe kabaka Daudi nga bogera nti Katondawo afūle erinya lya Sulemani edūngi okusinga erinyalyo, era [f] afūle entebeye enkulu okusinga entebeyo: kabaka [m] nākutamira ku kitandakye. Era bwati kabaka bwayoge'de nti Yebazibwe Mukama, Katonda wa Isiraeri, awa'de lero owokutūla ku ntebe yānge, amaso gānge nga gakiraba nokuluba. Awo abagenyi ba Adoniya bona nebatya, nebagolokoka, nebegendera buli muntu ewuwe. Adoniya nātekemuka olwa Sulemani; nāgolokoka nāgenda [n] nākwata ku mayembe gekyōto. Nebabūlira Sulemani nti Laba, Adoniya atekemuki'de kabaka Sulemani: kubanga, laba, aku'te ku mayembe gekyōto, ngayogera nti Kabaka Sulemani andairire lero nga ta'ja ku'ta mu'duwe nekitala. Sulemani nāyogera nti Bwalyeraga okuba omusaja omulūngi, [o] tewaliba luviriwe oluliggwa wansi: naye obubi bwebulirabika kuye, alifa. Awo kabaka Sulemani nātuma, nebamuserengesa okuva ku kyōto. Na'ja nāvūnamira kabaka Sulemani: Sulemani nāmugamba nti Genda ewuwo.

2 Awo enaku za Daudi neziba nga zinatera okutūka afe; nākūtira Sulemani mutabaniwe ngayogera nti [a] 'Nze ng'enda bona abomunsi gyebagenda: kale bera namānyi werage obusaja; era okwatānga Mukama Katondawo byeyakukūtira, okutambulirānga mu makuboge, okukwatānga amatēkage, nebiragirobye, nebyo byeyategēza, ngebyo bwebiri ebyawandikibwa mu matēka ga Musa, olyoke olabēnga omukisa mu byona byokola, na buli gyonokyūkirānga: Mukama [b] anyweze ekigambokye kyeyayogera ku'nze nti [c] Abānabo bwebanegenderezānga e'kubo lyābwe, okutambulirānga mu maso gāuge mu mazima nomutima gwābwe gwona nememe yābwe yona, [d] tewakubulenga [bwatyo bweyayogera] omusaja ku ntebe ya Isiraeri. Nate omanyi nekyo Yoabu mutabani wa Zeruia [e] kyeyankola, kyeyakola abakulu ababiri abe'gye lya Isiraeri, [f] Abuneri mutabani wa Neri ne [g] Amasa mutabani wa Yeseri, beya'ta nāyiwa omusai ogwomuntalo mu mirembe, nāsīga omusai ogwomuntalo ku lukobalwe lweyali yesibye mu kiwato ne mu ngatoze ezali mu bigerebye. Kale mukole ngamagezigo bwegali, 'sō toganyānga mutwegwe oguliko envi ku'ka emagōmbe mirembe. Naye okolānga bulūngi batabani ba [i] Baluzirai omugireadi, era babēnga kwabo [k] abanālyānga ku mezayo: kubanga [l] ba'ja gyendi bwebatyo bwena'duka Abusalomu mugandawo. Era, laba, waliwo nāwe [m] Simei mutabani wa Gera Omubenyamini Owebakulimu, eyankolimira ekikolimo ekizibu ku lunaku kwenagendera Emakanaimu: naye [n] nāserengeta okunsisinkana ku Yoludani, ne'mulairira Mukama nga njogera nti Si'ja kuku'ta na kitala. Kale 'no [o] tomuitānga ataliko musāngo, kubanga oli musaja wa magezi; era olimanya ebikugwānira okumukola, nomutwegwe oguliko envi oligu'sā emagōmbe nomusai. Awo [p] Daudi neyebakira wamu ne bajajabe, nebamuzika mu [r] kibuga kya Daudi. Nenaku Daudi [s] zeyafugira Isiraeri zali emyāka amakumi ana: yafugira emyāka musānvu Ekebuloni, nāfugira emyāka amakumi asatu mwesatu Eyerusalemi.

Awo [t] Sulemani nātūla ku ntebe ya Daudi kitāwe; obwakabakabwe nebunywezebwa nyo. Awo Adoniya mutabani wa Ka'gisi na'ja eri Basuseba nyina Sulemani. Nāyogera nti [u] O'ja mirembe? Nāyogera nti Mirembe. Nate nāyogera nti Ndiko kyenjagala okukubūlira. Nāyogera nti Omanyi ngobwakabaka bwali bwānge, Isiraeri yena nebakaliriza amaso gābwe ku'nze 'nze mbulye: naye obwakabaka bukyūse nebufūka bwa mugunda wānge: kubanga [w] bwali bubwe okuva eri Mukama. Kale 'no nkusaba ekigambo kimu, tonyima. Nāmugamba nti Yogera. Nāyogera nti Nkwegairi'de, gamba Sulemani kabaka, [kubanga taku'me,] ampe [y] Abisagi Omusuna'mu 'mufumbirwe. Awo Basuseba nāyogera nti Kale; nākwogererayo eri kabaka. Basuseba kyeyava agenda eri kabaka Sulemani, okwogererayo Adoniya. Kabaka nāgolokoka okumusisinkana, nāmuvūnamira, nātūla ku ntebeye, nātesezawo nyina kabaka entebe; [z] nātūla ku mukonogwe ogwadyo. Awo nāyogera nti Nkusaba ekigambo kimu ekitono; tonyima. Kabaka nāmugamba nti Saba, mānge; kubanga siku'me. Nāyogera nti Abisagi Omusuna'mu awebwe Adoniya mugandawo okumufumbirwa. Kabaka Sulemani na'damu nāgamba nyina nti Era kiki ekikusabya Abisagi Omusuna'mu olwa Adoniya? musabire nobwakabaka; [a] kubanga ye muganda wānge omukulu; sabira ye ne [b] Abiasali kabona ne Yoabu mutabani wa Zeruia. Awo kabaka Sulemani nālaira Mukama nti [c] Ka-

[f] Iu. 37.
[m] Lub. 47. 31.
[n] Kuv. 27. 2. 1 Basek. 2. 28.
[o] 1 Sam. 14. 45.
[p] Yos. 23. 14.
[a] 2 Sam. 7. 28.
[b] Zab. 132. 12.
[c] 2 Sam. 7. 12, 13.
[d] 2 Sam. 18. 5.
[e] 2 Sam. 3. 27, 39.
[f] 2 Sam. 20. 10.
[g] 2 Sam. 19. 31, 38.
[i] 2 Sam. 9. 7, 10; 19. 28.
[k] 2 Sam. 17. 27.
[l] 2 Sam. 16. 5.
[m] 2 Sam. 19. 18.
[n] Kuv. 20. 7.
[o] 1 Basek. 1. 21.
[p] 2 Sam. 5. 7.
[r] 2 Sam. 5. 4, 5. 1 Byom. 29. 26, 27.
[s] 1 Byom. 29. 23.
[t] 1 Sam. 16. 4.
[u] 1 Byom. 22. 9, 10; 28. 5-7.
[w] 1 Basek. 1. 3, 4.
[z] Zab. 45. 9.
[a] 1 Basek. 1. 6. 1 Byom. 3. 2, 5.
[b] 1 Basek. 1. 7.
[c] Lus. 1. 17.

tonda ankole bwatyo nokukirawo, obanga Adoniya tayoge'de kigambo
24 ekyo kya kumu'sa. Kale 'no [d] nga Mukama bwali omulamu, a'nywezeza nāntūza ku ntebe ya Daudi kitānge, era ampa'de enyumba, [e] nga
25 bweyasūbiza, mazima Adoniya anatibwa lero. Awo kabaka Sulemani nātuma mu mukono gwa [f] Benaya mutabani wa Yekoyada; nāmugwa
26 ko nokufa nāfa. Kabaka nāgamba Abiasali kabona nti Wegendere [g] Eyanasosi mu byālobyo 'gwe; kubanga osāni'de okufa: naye siku'te mu biro bino, kubanga [i] wasitulānga sanduko ya Mukama Katonda mu maso ga Daudi kitānge, era kubanga [k] wabonyabonyezebwa mu byo-
27 na ebyabonyabonya kitānge. Awo Sulemani nāgoba Abiasali obutaba kabona eri Mukama; [l] atūkirize ekigambo kya Mukama, kyeyayogera
28 ku nyumba ya Eri mu Siro. Ebigambo ebyo nebitūka eri Yoabu: kubanga Yoabu [m] yali akyūse okugoberera Adoniya, newakuba'de nga [n] teyagoberera Abusalomu. Yoabu na'dukira mu Wema ya Mukama, [o] nākwata ku mayembe gekyōto.
29 Nebabūlira kabaka Sulemani nti Yoabu a'duki'de mu Wema ya Mukama, era laba, ali ku kyōto. Awo Sulemani nātuma Benaya mutabani wa Yekoyada ngayogera nti Ge-
30 nda omugweko. Benaya nātūka ku Wema ya Mukama, nāmugamba nti Kabaka bwayogera bwati nti Fuluma. Nāyogera nti Ne'da; naye nāfira wano. Benaya na'diza kabaka ebigambo ngayogera nti Bwatyo bwayoge'de Yoabu, era bwanzi-
31 'zemu bwatyo. Awo kabaka nāmugamba nti Kola nga bwayoge'de, omugweko omuzike; [p] o'gyewo omusai, Yoabu gweyayiwa awatali nsōnga, ku'nze ne ku nyumba ya
32 kitānge. Era Mukama ali'za omusaigwe ku mutwegwe ye, kubanga yagwa ku basaja babiri abāmusinga obutūkirivu nobulūngi, nāba'ta nekitala, kitānge Daudi nātakimanya, [r] Abuneri mutabani wa Neri, omukulu we'gye lya Isiraeri, ne [s] Amasa mutabani wa Yeseri, omukulu
33 we'gye lya Yuda. Bwegutyo omusai gwābwe guli'da ku mutwe gwa Yoabu ne [t] ku mutwe gweza'derye enaku zona: naye eri Daudi neri eza'derye neri enyumbaye neri entebeye eribayo emirembe enaku
34 zona okuva eri Mukama. Awo Benaya mutabani wa Yekoyada nāyāmbuka nāmugwako nāmu'ta; nebamuzika mu nyumbaye ye mu 'dū-
35 ngu. Awo kabaka na'sāwo Benaya mutabani wa Yekoyada okuba omukulu we'gye mu kifokye: kabaka [u] na'sāwo Zadoki kabona mu kifo
36 kya [w] Abiasali. Kabaka nātuma nāita [v] Simei nāmugamba nti Wezimbire enyumba mu Yerusalemi, obēre omwo, 'sō tovāngayo okugenda yona yona. Kubanga ku luna-
37 ku kwolivirayo nosomoka [z] aka'ga Kiduloni, tegērera dala nga tolirema kufa: [a] omusaigwo guliba ku
38 mutwegwo 'gwe. Simei nāgamba kabaka nti Ekigambo ekyo kirūngi: nga mukama wānge kabaka bwayoge'de, bwatyo omu'duwo bwalikola. Simei nāmala enaku nyingi mu Ye-
39 rusalemi. Awo olwātuka emyāka esatu bwegya'gwāko, aba'du ababiri aba Simei neba'duka neba'ja eri [b] Akisi mutabani wa Maaka kabaka
40 [c] Wegasi. Nebabūlira Simei nti Laba, aba'dubo bali Egasi. Simei nāgolokoka nāteka amatandiko ku ndogoiye nāgenda Egasi eri Akisi okunoonya aba'dube: Simei nāge-
41 nda nākima aba'dube Egasi. Nebabūlira Sulemani nga Simei yagenda Egasi okuva Eyerusalemi era nga-
42 komyewo. Kabaka nātuma nāita Simei nāmugamba nti Sakulaiza Mukama nenkutegēreza dala nga njogera nti Tegērera dala nga ku lunaku kwolivirayo notambula okugenda yona yona, tolirema kufa? nong'amba nti Ekigambo kyempu-
43 li'de kirūngi. Kale kiki ekikulobe'de okweküma ekirairo kya Mukama
44 nekiragiro kyenakulagira? Era kabaka nāgamba Simei nti Omanyi [d] obubi bwona omutimagwo bwegutegēra, bwewakola Daudi kitānge: Mukama kyaliva [e] a'za obubibwo ku
45 mutwegwo 'gwe. Naye kabaka Sulemani aliwebwa omukisa, nentebe ya Daudi erinywezebwa mu maso ga
46 Mukama enaku zona. Awo kabaka nālagira Benaya mutabani wa Yekoyada; nāfuluma nāmugwako nokufa nāfa. Obwakabaka nebunywezebwa mu mukono gwa Sulemani.

3 Awo [a] Sulemani nābera muko'domi wa Falao kabaka Wemisiri, nātwāla muwala wa Falao, nāmuleta mu [b] kibuga kya Daudi, okutūsa lweyamala okuzimba [c] enyumbaye ye, [d] nenyumba ya Mukama, ne [e] bugwe Weyerusalemi enjui zona.
2 Kyo'ka abantu nebawerāngayo sadaka mu bifo ebigulumivu, kubanga tewali nyumba eyazimbirwa erinya lya Mukama okutūsa ku biro ebyo.
3 Sulemani nāyagala Mukama, ngatambulira mu matēka ga Daudi kitāwe: kyo'ka yawerāngayo sadaka era yayokerānga obubāne bu bifo ebigulumivu.
4 Awo kabaka nāgenda [f] Egibeoni okuwerayo sadaka; kubanga [g] ekyo kye kyali ekifo [i] ekigulumivu ekikulu: Sulemani nāwerayo ku kyōto

[d] Lua.3.13.
[e] 2 Sam. 7. 11-13.
[f] 2 Sam. 8. 18.
[g] Yos. 21. 18.
[i] 2 Sam. 15. 24, 29.
[k] 1 Sam. 22. 20, 23.
[l] 1 Sam. 2. 31-35.
[m] 1 Basek. 1. 7.
[n] 2 Sam. 17. 25; 18. 2 neb.
[o] 1 Basek. 1. 50.
[p] Kubal. 35. 3.1. Ma. 19. 13; 21. 8, 9.
[r] 2 Sam.3. 27, 39.
[s] 2 Sam. 20. 10.
[t] 2 Sam. 3. 29.
[u] 1 Byom. 29. 22.
[w] lu. 27.
[v] lu. 8.
[z] 2 Sam. 15. 23.
[a] 2 Sam. 1. 16.
[b] 1 Sam. 27. 2.
[c] 1 Sam. 17. 4.
[d] 2 Sam. 16. 8.
[e] 1 Sam. 25. 39.
[a] 1 Basek. 7. 8; 9. 16. 24; 11. 1.
[b] 1 Basek. 2. 10.
[c] 1 Basek. 7. 1.
[d] 1 Basek. 6.
[e] 1 Basek. 9. 15, 19.
[f] Yos. 9. 3.
[g] 1 Byom. 16. 39; 21. 29. 2 Byom. 1. 3, 6, 13.
[i] 1 Sam. 9. 12.

5 ekyo sadaka ezōkebwa lukumi. Mukama nālabikira Sulemani [h] Egibeoni mu kirōto ekiro: Katonda nāyogera nti Saba kyemba nkuwa.
6 Sulemani nāyogera nti Wamukola bulūngi nyo omu'duwo Daudi kitānge, nga bweyatambula mu masogo mu mazima ne mu butūkirivu ne mu bugolokofu bwomutima wamu nāwe; era wamuterekera ekisa kino ekinene kubanga omuwa'de omwāna owokutūla ku ntebeye, nga
7 bwekiri lero. Era 'no, ai Mukama Katonda wānge, ofūde omu'duwo kabaka mu kifo kya Daudi kitānge: nānge ndi mwāna muto: simanyi [i] kufuluma newakuba'de okuingira.
8 Era omu'duwo ali wakati mu bantubo bewalōnda, e'gwānga edene, [m] eritainzika kubalibwa newakuba'de
9 okuga'tibwa obungi. Kale muwe omu'duwo omutima omutegēvu okusalānga emisāngo gyabantubo, njāwulemu ebirūngi nebibi: kubanga āni aīnza lero okusala emisāngo
10 gye'gwāngalyo lino ekulu? Awo ebigambo ebyo nebisanyusa Mukama, kubanga Sulemani asabye ekyo.
11 Katonda nāmugamba nti Kubanga osabye kino, 'sō tewesabi'de kuwangāla; 'sō tewesabi'de buga'ga, 'sō tewesabi'de bulamu bwa balabebo: naye wesabi'de obutegēvu okwāwu-
12 lamu emisāngo: [n] laba, nkoze ngekigambokyo bwekiri: [o] laba, nkuwa'de omutima omugezigezi era omutegēvu; obutabāngawo akwenkana okusoka 'gwe, 'sō noluvanyumalwo
13 tewaligolokoka akwenkana. Era [p] nkuwa'de nebyo byotosabye, [r] obuga'ga nekitibwa, obutabāngawo mu bakabaka nomu akwenkana e-
14 nkuzo zona. Era bwonotambulirānga mu makubo gānge, okukwatānga amatēka gānge nebiragiro byānge, nga kitāwo Daudi bweyatambula, awo ndyongera ku nkuzo.
15 Awo Sulemani nāzukuka, era, laba, kyali kirōto: na'ja Eyerusalemi nāimirira mu maso [s] gesanduko eyendagāno ya Mukama, nāwayo ebiwebwayo ebyōkebwa nāwayo ebiwebwayo olwemirembe, nāfumbira aba'dube bona embaga.
16 Awo newa'ja eri kabaka abakazi babiri, abāli abenzi, nebaīmirira mu
17 masoge. Omukazi omu nāyogera nti Ai mukama wānge, 'nze nomukazi ono tusula mu nyumba emu; nenzāla omwāna (nga ndi) wamu
18 naye mu nyumba. Awo olwātuka nga nakamaze enaku satu okuzāla, omukazi ono nāzāla naye; era twali wamu; tewali mugenyi wamu na'fe mu nyumba, wabula 'fe 'fe-
19 mbi mu nyumba. Awo omwāna womukazi ono nāfa ekiro; kubanga
20 yamwebakira. Nāgolokoka mu 'tūmbi na'gya omwāna wānge mu mbirizi zānge, omuzānawo nga ye base, nāmuteka mu kifubakye, nāteka omwānawe afu'de mu kifuba
21 kyānge. Awo bwenagolokoka enkya okuyōnsa omwāna wānge, laba, ngafu'de: naye bwenakifumitiriza enkya, laba, nga siye mwāna wānge
22 gwenazāla. Omukazi omulala nāyogera nti Ne'da; naye omulamu ye mwāna wānge, nomufu ye mwānawo. Nono nāyogera nti Ne'da; naye omufu ye mwānawo, nomulamu ye mwāna wānge. Bwebatyo bwebāyogera mu maso ga kabaka.
23 Awo kabaka nāyogera nti Omu ayogera nti Ono omulamu ye mwāna wānge, nomufu ye mwānawo: mu'ne nāyogera nti Ne'da: naye omufu ye mwānawo, nomulamu ye mwā-
24 na wānge. Awo kabaka nāyogera nti Mundetere ekitala. Nebaleta
25 ekitala mu maso ga kabaka. Kabaka nāyogera nti Musalemu omwāna omulamu, muwe omu kitūndu ne
26 mu'ne kitūndu. Awo omukazi nyina womwāna omulamu nālyoka agamba kabaka, kubanga omwoyogwe gwalūmirwa omwānawe, nāyogera nti Ai mukama wānge, muwe ye omwāna omulamu, 'sō tomu'ta nakamu. Naye omulala nāyogera nti Taliba wānge newakuba'de o-
27 wuwo; mumusalemu. Awo kabaka na'damu nāyogera nti Mumuwe ye omwāna omulamu, 'sō temumu'ta
28 nakamu: oyo ye nyina. Isiraeri yena nāwulira omusāngo kabaka gwasaze; nebatya kabaka: kubanga bālaba [f] ngamagezi ga Katonda gāli muye, okusalānga emisāngo.

4 Awo kabaka Sulemani nāba kaba-
2 ka wa Isiraeri yena. Era bano be bakulu beyalina; Azaliya mutabani
3 wa Zadoki, kabona; Erikolefu ne Akiya, batabani ba Sisa, abawandisi; Yekosafati mutabani wa Akiru-
4 di, omu'jukiza; ne [a] Benaya mutabani wa Yekoyada ye yali omukulu we'gye; ne Zadoki ne Abiasali be
5 bāli bakabona; ne Azaliya mutabani wa Nasani ye yali omukulu wabāmi; ne Zabudi mutabani wa Nasani ye yali kabona, [b] mukwāno
6 gwa kabaka; ne Akisali ye yali sabakaki; ne [c] Adoniramu mutabani
7 wa Abuda ye yali omusolōza. Era Sulemani yalina abāmi kumi na babiri abākulira Isiraeri yena, abālabirānga kabaka nabomunyumbaye ebyokulya: buli muntu kyamugwānira okusolōleza omwezi gumu
8 buli mwāka. Ne gano ge manya gābwe: Benikuli, munsi eyensozi
9 eya Efulaimu: Benidekeri, mu Makazi, ne mu Saalubimu ne mu Besusemesi ne mu Eronubesukanani:

[h] 2 Byom. 1. 7-12.
[i] Kubal. 27. 17.
[m] Luh. 13. 16; 15. 3.
[n] 1 Yok. 3. 14, 15.
[o] 1 Basek. 4. 29-31.
[p] Mat. 6. 33.
[r] 1 Basek. 4 21-24; 10. 23, 25 neb.
[s] 2 Sam. 6. 17. 2 Byom. 1. 4.
[f] nyl. 9, 11, 12.
[a] 1 Basek. 2. 35.
[b] 2 Sam. 15. 37.
[c] 1 Basek. 5. 14.

10 Benikesedi, mu Alu'bosi; Soko kyali
11 kikye, nensi yona Eyekefera: Beniabinadabu, mu kifo kyona ekigulumivu Ekyedoli; ye yafumbirwa
12 Tafasi muwala wa Sulemani: Baana mutabani wa Akirudi, mu Taanaki ne Megi'do, Nebesuseani ekiri ku ma'bali Gezalesani, wansi Weyezuleeri, okuva ku Besuseani okutūka ku Aberumekola, okuita ku
13 Yokumeamu: Benigeberi, mu Lamosugireadi; ebibuga bya Yairi mutabani wa Manase ebiri mu Gireadi byali bibye; esaza Alugobu eriri mu Basani lyali lirye, ebibuga ebinene
14 nkāga [d]ebyalina bugwe nebisiba
14 ebyebikomo: Akinadabu mutabani
15 wa I'do, mu Makanaimu: Akimaazi, mu Nafutali; naye yafumbirwa Ba-
16 semasi muwala wa Sulemani: Baana mutabani wa Kusai, mu Aseri
17 ne mu Bealosi: Yekosafati muta-
18 bani wa Palua, mu Isakali: Simei mutabani wa Era, mu Benyamini:
19 Geberi mutabani wa Uli, munsi ya Gireadi, [e]ensi ya Sikoni kabaka Wabamoli ne Ogi kabaka Webasani; naye (yali) mwāmi ye'ka eyali
20 munsi. Yuda ne Isiraeri bāli bangi, [f]ngomusenyu oguli ku 'tale lyenyanja obungi, nga balya era nga banywa era nga basanyuka.
21 Awo [g]Sulemani nāfuga obwakabaka bwona okuva ku [h]Mu'ga okutūka kunsi Eyabafirisuti. nokutūka ku nsalo Eyemisiri: [k]bāletānga ebirabo, nebawereza Sulemani ena-
22 ku zona ezobulamubwe. Awo ebyokulunaku olumu byebasolōlezānga Sulemani byali ebigero ebyobu'ta obulūngi amakumi asatu, nebigero
23 ebyobu'ta nkāga; ente eza sava kumi, nente ezava mu 'dūndiro amakumi abiri, nendiga kikumi, obuta-'sāko njaza na mpewō na naugāzi
24 na nkoko zebasavuwazānga. Kubanga yafugānga ensi yona eri emitala weno Womu'ga, okuva [l]Etifusa okutūka Egaza, ngafuga bakabaka bona abāli emitala weno Womu'ga: era [m]yalina emirembe enjui
25 zona okumwetōlōla. Yuda ne Isiraeri yena nebatūla mirembe, [n]buli muntu wansi womuzabibugwe nomutīnigwe, [o]okuva Edani okutūka Ebeeruseba, emirembe gyona egya
26 Sulemani. Era Sulemani yalina [p]ebisibo byembalāsi obukumi buna olwamagālige, nabasaja abebagala embalāsi kakumi mwenkumi biri.
27 Abāmi abo nebalabirānga kabaka Sulemani nabo bona aba'ja ku meza ya kabaka Sulemani ebyokulya, buli muntu mu mwezigwe: tebāganyānga kintu kyona kubulawo.
28 Era bāletānga ne sayiri nesubi olwembalāsi nensolo ezembiro mu kifo (abāmi) gyebali, buli muntu ngomulimu bwegwali gweyalagirwa.
29 [r]Katonda nāwa Sulemani amagezi nokutegēra kungi nyo, nomwoyo omukulu, ngomusenyu oguli ku 'ta-
30 le lyenyanja. Amagezi ga Sulemani negakira amagezi gona [s]agabāna bebuvanjuba, [t]namagezi gona Age-
31 misiri. Kubanga [u]yakira abantu bona amagezi; yakira [w]Esani Omwezulaki ne Kemani ne Kalukoli ne Daluda, batabani ba Makoli: erinyalye neryātikirira mu mawā-
32 nga gona agetōlo'de. Nāyogera engero enkumi satu: nenyimbaze
33 zali lukumi mu tāno. Nāyogera ku miti, okuva ku muvule oguli ku Lebanoni okutūka ku ezobu amera ku bugwe: yayogera ne ku nsolo nenyonyi nebyewalula nebyenyanja.
34 Awo newa'ja ku mawānga gona okuwulira amagezi ga Sulemani, nga bava eri [v]bakabaka bona abensi, abāli bawuli'de ku magezige.

5 Awo Kiramu kabaka Wetulo nātuma aba'dube eri Sulemani; kubanga yawulira nga bamufuseko amafuta okuba kabaka mu kifo kya kitāwe: [a]kubanga Kiramu obwe'da
2 yayagalānga Daudi. [b]Sulemani nātumira Kiramu ngayogera nti
3 Omanyi Daudi kitānge nga teyainza kuzīmbira linya lya Mukama Katondawe enyumba [c]olwentalo ezamwetōlōla enjui zona, okutūsa Mukama lweyabateka wansi webigere-
4 bye. Naye kakano Mukama Katonda wānge ampa'de [d]emirembe enjui zona; tewali mulabe newa-
5 kuba'de akabi aka'ja. Era, laba, ntēse'za okuzīmbira erinya lya Mukama Katonda wānge enyumba, nga Mukama bweyagamba Daudi kitānge nti Mutabaniwo gwenditeka ku ntebeyo mu kifokyo [e]yalizīmbira erinya lyānge enyumba.
6 Kale 'no lagira bantemere emivule ku Lebanoni; naba'du bānge banābānga wamu naba'dubo era ndikuwa empēra olwaba'dubo nga byona bwebiriba byoligamba: kubanga omanyi nga ku'fe tekuli nomu alina amagezi okutema emiti
7 okwenkana Abesidoni. Awo olwātuka Kiramu bweyawulira ebigambo bya Sulemani, nāsanyuka nyo nāyogera nti Mukama yebazibwe lero awa'de Daudi omwāna owamagezi okufuga e'gwānga lino eku-
8 lu. Awo Kiramu nātumira Sulemani ngayogera nti Mpuli'de byontumi'de: nākolānga byona byoyagala ebyemiti egyemivule nemiti
9 egyemiberosi. Aba'du bānge baligi'gya ku Lebanoni nebagiserengesa ku nyanja: era ndigisengeka okuba ebitindiro okuita ku nyanja

[d] Ma. 3. 4. 2 Byom. 8. 5.
[e] Ma. 3. 8, 10.
[f] Iu. 29. Lub. 22. 17.
[g] 2 Byom. 9. 26.
[h] Lub. 15. 18.
[k] 1 Sam. 10. 27. Zab. 72. 10.
[l] 2 Basek. 15. 16.
[m] 1 Byom. 22. 9.
[n] Mi. 4. 4.
[o] 2 Sam. 3. 10.
[p] 1 Basek. 10. 26. 2 Byom. 1. 14; 9. 25.
[r] 1 Basek. 3. 12.
[s] Balam. 6. 3.
[t] Bik. 7. 22.
[u] 1 Basek. 3. 12.
[w] 1 Byom. 15. 17, 19. Zab. 89. Ebisoka.
[v] 1 Basek. 10. 1. 2 Byom. 9. 23.
[a] 2 Sam. 5. 11.
[b] Iu. 11. 2 Byom. 2. 3-16.
[c] 1 Byom. 22. 8; 28. 3
[d] 1 Basek. 4. 24. 1 Byom. 22. 9.
[e] 1 Byom. 28. 6.

okugenda mu kifo kyolindaga, era ndiragira okugisumululira eyo, nāwe oligiwebwa: era olikola kyenjagala
/ Exct. 3.7. Ez. 27. 17. Bik. 12. 20. / bwonowānga e'mere eyabomunyumba yānge. Awo Kiramu nāwa Sulemani emiti egyemivule nemiti egyemiberosi nga byona
11 bwebyali byeyayagala. Sulemani nāwa Kiramu ebigero byeng'ano obukumi bubiri okuba e'mere eya-
/ 2 Byom. 2. 10. bomunyumbaye, g namafuta amalongōfu ebigero amakumi abiri: bwatyo Sulemani bweyawānga Ki-
12 ramu buli mwāka. Mukama nāwa Sulemani amagezi, h nga bweyamusūbiza; newaba emirembe eri Kiramu ne Sulemani; nebalagāna endagāno bōmbi.
h 1 Basek. 3. 12.
13 Awo kabaka Sulemani k nāsolōza abantu mu Isiraeri yena; abasolōzebwa nebaba abasaja obukumi bu-
14 satu. Nābasindikānga Erebanoni, buli mwezi kakumi mu mpalo: bāmalānga omwezi ku Lebanoni, nemyezi ebiri ewābwe: era l Adoniya ye yali omugabe wabo abasolōze-
15 bwa. Era Sulemani yalina m obukumi musānvu abāsitulānga emigugu, nobukumi munāna abātemerā-
16 nga ku nsozi; obuta'sāko bāmi ba Sulemani n abakulu abālabirira omulimu, enkumi satu mwebikumi bisatu, o abāfuga abantu abākola
17 omulimu. Kabaka nālagira p nebatema neba'gyayo amainja amanene, amainja agomuwendo omungi, oku-'sāwo emisingi gyenyumba namai-
18 nja amabaje. Abazimbi ba Sulemani nabazimbi ba Kiramu Nabagebali nebagalongōsa, nebategeka emiti namainja okuzimba enyumba.
k 1 Basek. 4. 6; 9. 15.
l 1 Basek. 4. 6.
m 1 Basek. 9. 20 neb. 2 Byom. 2. 2 neb.
n 1 Basek. 4. 5.
o 1 Basek. 9. 23.
p 1 Basek. 6. 7.

6 Awo olwātuka mu q mwāka ogwebina mu kināna abāna ba Isiraeri nga bamaze okuva munsi Yemisiri, mu mwāka ogwo kuna Sulemani kasokè'de afuga Isiraeri, mu mwezi Zivu gwe b mwezi ogwokubiri, nātanula okuzimba enyumba ya Mu-
2 kama. c Nenyumba kabaka Sulemani gyeyazimbira Mukama, obuwānvu bwayo bwali emikono nkāga, nobugazi bwayo (emikono) amakumi abiri, nobugulumivu bwayo emi-
3 kono amakumi asatu. Nekisasi (ekiri) mu maso geyekalu yenyumba, obuwānvu bwakyo bwali emikono amakumi abiri, ngobugazi bwenyumba bwebwali: obugazi bwakyo mu maso genyumba bwali emi-
4 kono kumi. Nākola mu nyumba ebituli ebyomulimu omuluke obuta-
5 bi'kulwa. Ne ku kisenge kyenyumba nāzimbako enju okwetōlōla, ku bisenge byenyumba okwetōlōla, ebyeyekalu era d nebyawaimibwa okwogera; nākolawo ebisenge ebyo-
6 ku'bali okwetōlōla: enju eyawansi obugazi bwayo emikono etāno, neya wakati obugazi bwayo emikono mukāga, neyokusatu obugazi bwayo emikono musānvu: kubanga (ku kisenge) kyenyumba ebwēru okwetōlōla yasalako e (emiti) gireme oku-
7 kwata mu kisenge kyenyumba. Nenyumba bwebāli bagizimba f yazimbibwa namainja agalongōsezwa gyebagabajira: 'sō tewali nyondo newakuba'de emba'zi newakuba'de ekintu kyona ekyekyūma ekyawulirwa mu nyumba bwebāli bagizi-
8 mba. Olu'gi olwebisenge ebyoku-'bali ebya wakati lwali ku lui olwadyo olwenyumba: nebalinyirānga ku madāla agenyōlanyōla okugenda mu (bisenge) ebya wakati, nebava mu bya wakati nebagenda mu byo-
9 kusatu. Bwatyo bweyazimba enyumba, nāgimala; enyumba nāgibi-'kako emiti nembawo ezemivule.
10 Enyumba yona nāgizimbako enju, buli nju obugulumivu bwayo emikono etāno: nezesigama ku nyumba nemiti gyemivule.
11 Ekigambo kya Mukama neki'jira
12 Sulemani nga kyogera nti Ebyenyumba eno gyozimba, h bwonotambulirānga mu matēka gānge notūkiriza emisāngo gyānge, nokwata ebiragiro byānge byona okubitambulirāngamu: kale nānywezānga ekigambo kyānge nāwe, i kyenagamba
13 Dandi kitāwo. Era k nābērānga mu bāna ba Isiraeri, 'sō l sirekenga bantu bānge Isiraeri.
14 Awo Sulemani nāzimba enyumba
15 nāgimala. Nāzimba ebisenge byenyumba munda nemiti gyemivule; okuva wansi wenyumba okutūka ku bisenge ebyomukasolya, nābibi-'kako munda emiti: newansi wenyumba nāyālirawo embawo ezemi-
16 berosi. Nāzimba emikono abiri mu njui ezenyumba ezenyuma nembawo ezemivule okuva wansi okutūka ku bisenge: yazimba muyo munda okuba awaimibwa okwogera okuba
17 m awatukuvu enyo. Nenyumba ye yekalu (eri) mu maso (gawaimibwa okwogera), (obuwānvu bwayo) bwa-
18 li mikono amakumi ana. Ne ku nyumba munda kwaliko emivule egyayōlebwako entābwa nebimuli ebyanjulukuse: byona byali bya mivule: tewali 'jinja eryalabika.
19 Nātegeka awaimibwa okwogera wakati mu nyumba munda, okutekamu sanduko eyendagāno ya Mukama.
20 Ne munda wawaimibwa okwogera mwalimu (e'bānga) eryemikono amakumi abiri obuwānvu, nemikono amakumi abiri obugazi, nemikono amakumi abiri obugulumivu bwalyo: nābi'kako zābu enongōfu:
21 ekyōto nākibi'kako emivule. Awo

q 2 Byom. 3. 1, 2.
b Kubal. 1. 1.
c 2 Byom. 3. 3, 4. Ez. 40–42.
d 1 Basek. 7. 49; 8. 6, 8.
e Ez. 41. 6.
f Ma. 27. 5 neb. 1 Basek. 5. 18.
g 1 Basek. 2. 4; 9. 4.
h 2 Sam. 7. 13. 1 Byom. 22. 10.
i Kuv. 25. 8.
k Ma. 31. 6 neb. Yos. 1. 5.
m Kuv. 26. 33 1 Basek. 7. 50; 8. 6. 2 Byom. 3. 8 neb. Ez. 45. 3. Beb. 9. 3.

Sulemani nābi'ka ku nyumba munda ezābu enongōfu: nātimba emikūfu egya zābu mu maso gawaimibwa okwogera: nābi'kako zābu.
22 Enyumba yona nāgibi'kako ezābu, okutūsa enyumba yona lweya'gwā: era [a] nekyōto kyona ekyawaimibwa
23 okwogera nākibi'kako ezābu. Era awaimibwa okwogera nākolawo [o] bakerubi babiri abemiti egyemizeituni, buli kerubi obuwānvubwe
24 emikono kumi. Nekiwawātiro ekimu ekya kerubi kyali emikono etāno, nekiwawātiro ekyokubiri ekya kerubi emikono etāno: ekiwawātiro ekimu wekikoma ne ki'nakyo wekikoma, e'bānga lyali emikono kumi.
25 Ne kerubi owokubiri yali emikono kumi: bakerubi bōmbi ekigero kyā-
26 bwe kimu nembala yābwe emu. Kerubi omu obugulumivubwe bwali emikono kumi, nobwa kerubi owo-
27 kubiri bwebutyo. Nāteka bakerubi mu nyumba eyomunda: nebiwawātiro bya bakerubi byali bibāmbi-'dwa bwebityo ekiwawātiro kyomu nokukwata nekikwata ku kisenge erui, nekiwawātiro kya kerubi owokubiri nekikwata ku kisenge erui; nebiwawātiro byābwe nebikwataga-
28 nira wakati wenyumba. Bakerubi
29 nābabi'kako zābu. Nāyōla ku bisenge byona ebyenyumba okwetōlōla enjōla eza bakerubi nenkindu nebimuli ebyanjulukuse, munda nebwē-
30 ru. Ne wansi wenyumba nābi'kako
31 zābu, munda nebwēru. Nawaingirirwa awaimibwa okwogera nākolawo enzi'gi ezemiti egyemizeituni; akabuno nemifubēto byali kitūndu
32 kya kutāno (kya kisenge). Awo (nākola) enzi'gi biri ezemiti egyemizeituni; nāzōlako enjōla bakerubi nenkindu nebimuli ebyanjulukuse, nāzibi'kako zābu; nāyālira zābu
33 ku bakerubi ne ku nkindu. Era bwatyo nākolera omuzigo ogwa wankaki wa yekalu emifubēto gya mizeituni, ku kitūndu (kyekisenge) ekyokuna; nenzi'gi biri za mibe-
34 rosi; embāwo zōmbi ezolu'gi olumu
[p] Ez.41.24. [p] nga zikyūka, nembawo zōmbi ezo-
35 lu'gi olwokubiri nga zikyūka. Nāyōlako bakerubi nenkindu nebimuli ebyanjulukuse: nābibi'kako zābu eyanyigirizibwa ku mulimu ogwe-
36 njōla. Nāzimba olu'gya olwomunda [r] nembu satu ezamainja amabaje,
[r] 1 Basek. 7. 12. 37 nolubu olwemiti egyemivule. Neba'sāwo emisingi gyenyumba ya Mukama [s] mu mwāka ogwokuna,
[s] Iu. 1. 38 mu mwezi Zivu. Ne mu mwāka ogwekumi nogumu, mu mwezi Buli, gwe mwezi ogwomunāna, nebamala enyumba mu bitūndu byayo byona, era ngembala yayo yona bweyali. Bwatyo yamala emyāka musānvu okugizimba.

7 Sulemani nāmala [a] emyāka kumi
2 nāmala enyumbaye yona. Kubanga yazimba [b] enyumba eyekibira kya Lebanoni: obuwānvu bwayo bwali emikono kikumi, nobugazi bwayo emikono amakumi atāno, nobugulumivu bwayo emikono amakumi asatu, kumbu nya ezempagi ezemivule, emiti egyemivule nga ziri ku
3 mpagi. Nebi'kibwako wa'gulu emivule ku mikikiro ana mwetāno egyali ku mpagi; buli lubu kumi
4 natāno. Era waliwo embu satu ezitunulirwamu, nekituli nga kyolekera kituli ki'nakyo mu nyiriri
5 satu. Era emizigo gyona nemifubēto nga gyenkanaukana okutunulirwamu: nekituli kyayolekera
6 kituli ki'nakyo mu nyiriri satu. Nākola ekisasi nempagi: obuwānvu bwakyo bwali emikono amakumi atāno, nobugazi bwakyo emikono amakumi asatu; ne mu maso gazo kisasi: ne mu maso gazo mpagi
7 na miti minene. Nākola ekisasi kyentebe wabānga aima okusalānga emisāngo, kye kisasi ekyemisāngo: era kyabi'kibwako emivule okuva
8 wansi okutūka ku buzizi. Nenyumbaye gyabānga atūlamu, olu'gya olulala munda wekisasi, yali ya mulimu gumu na guli. Era nākolera muwala wa Falao enyumba, [Sulemani [c] gweyali afumbi'dwa,]
[c] 1 Basek. 3. 1. 9 okufanana ngekisasi ekyo. Ezo zona zali za mainja ga muwendo mungi, ga mainja mabaje, nga bwegagerebwa agasalibwa ne misomeno, munda nebwēru, okuva ku musingi okutūka ku mainja aga wa'gulu, era bwegatyo nebwēru okutūka ku
10 lu'gya olukulu. Nomusingi gwali gwa mainja ga muwendo mungi, amainja amanene, amainja agemikono kumi, namainja agemikono
11 munāna. Ne wa'gulu wāliwo amainja agomuwendo omungi, amainja amabaje, nga bwegagerebwa, nemi-
12 ti egyemivule. Nolu'gya olukulu olwetōlo'de lwalina [d] embu satu
[d] 1 Basek. 6. 36. ezamainja amabaje, nolubu lwemiti egyemivule; ngolu'gya olwomunda olwenyumba ya Mukama, nekisasi kyenyumba.
13 Awo kabaka Sulemani nātuma
14 na'gya Kiramu mu Tulo. Yali mwāna wa mukazi 'na'mwāndu [e] owomukika kya Nafutali, ne [f] kitāwe yali musaja Owetulo, omuwēsi webikomo; era [g] ya'juzibwa amagezi nokutegēra nobukabakaba, okukola emirimu gyona egyebikomo. Na'ja eri kabaka Sulemani, nākola
15 omulimugwe gwona. Kubanga yawēsa [i] empagi zōmbi ezebikomo, buli mpagi obugulumivu bwayo [k] emikono kumi na munāna: no-
[e] 2 Byom. 2. 14.
[f] 2 Byom. 2. 14; 4. 16.
[g] Kuv. 31. 3; 35. 31.
[i] 2 Basek. 25. 17. 2 Byom. 3. 15-17. Ver. 22. 21-23.
[k] 2 Byom. 3. 15.

[a] Kuv. 20. 1 neb.
[o] Kuv. 37. 7 neb. 2 Byom. 3. 10 neb.

mugwa ogwemikono kumi nebiri
16 gwetōlōla zōmbi ki'nemu. Nākola
emitwe ebiri egyebikomo ebisānūse,
okugiteka ku ntiko zempagi: omu-
twe ogumu obugulumivu bwagwo
bwali emikono etāno, nomutwe
ogwokukubiri obugulumivu bwagwo
17 emikono etāno. Wāliwo ebitimba
ebyomulimu ogulukibwa, nemi'go
egyomulimu ogwemikūfu, okuba ku
mitwe egyali ku ntiko zempagi;
omusānvu bya ku mutwe gumu,
nomusānvu bya ku mutwe ogwo-
18 kubiri. Bwatyo bweyakola empagi;
newaba embu biri ezokwetōlōla ku
kitimba ekimu, okubi'ka ku mitwe
egyali ku ntiko zempagi: era bwa-
tyo bweyakola omutwe ogwokubiri.
19 Nemitwe egyali ku ntiko zempagi
[l] mu kisasi gyali gya mulimu gwa
bimuli bya malānga emikono ena.
20 Era ne wa'gulu wāliwo emitwe
ku mpagi zōmbi, kumpi nolubuto
olwalirāna ekitimba: namakoma-
mawānga gāli ebikumi bibiri, mu-
mbu okwetōlōla ku mutwe ogwo-
21 kubiri. Nāsimba empagi ku kisasi
kyeyekalu: nāsimba empagi eya-
dyo, nāgitūma erinya lyayo Yakini:
nāsimba empagi eya kono, nāgi-
22 tūma erinya lyayo Boazi. Ne ku
ntiko zempagi kwaliko omulimu
ogwebimuli ebyamalānga: bwegu-
tyo omulimu gwempagi bwegwama-
23 libwa. Nākola [m] enyanja ensānūse
ya mikono kumi okuva ku mu'go
okutūka ku mu'go, nekulungirivu,
nobugulumivu bwayo bwali emi-
kono etāno: era omugwa ogwemi-
kono amakumi asatu gwagyetōlōla.
24 Era wansi womu'go gwayo okwe-
tōlōla wāliwo [n] entābwa ezagye-
tōlōla, emikono kumi, nga zetōlōla
enyanja enjui zona: entābwa zali
mbu biri, ezasānūsibwa yo bweya-
25 sānūsibwa. Yatūla [o] kunte kumi
nabiri, esatu nga zitunulira obuki-
ka obwa kono, nesatu nga zitunu-
lira obugwanjuba, nesatu nga zitu-
nulira obukika obwadyo, nesatu nga
zitunulira obuvanjuba: enyanja
netekebwa kuzo wa'gulu, amatako
26 gazo zona nga gali munda. Nobu-
gazi bwayo luta; nomu'go gwayo
gwakolebwa ngomu'go gwekibya,
ngekimuli kyamalānga: yagyāmu
27 [p] ensuwa enkumi biri. Nākola
[r] entebe ekumi za bikomo; entebe
emu obuwānvu bwayo emikono ena,
nobugazi bwayo emikono ena, no-
bugulumivu bwayo emikono esatu.
28 Nomulimu gwentebe gwali bweguti:
zaliko enkulukūmbi; newaba enku-
29 lukūmbi wakati wamadāla: ne ku
nkulukūmbi ezali wakati wamadāla
nekubako empologoma nente ne
bakerubi; ne ku madāla nekubako
wa'gulu ekiterezebwako: ne wansi
wempologoma nente newabawo e-
30 migo egyomulimu ogulēbeta. Na
buli ntebe yaliko banamuziga bana
abebikomo nebyomunkata ebyebi-
komo: nebigere byayo ebina bya-
liko emisituliro: wansi wekinābi-
rwamu wāliwo emisituliro egyasā-
nūsibwa, buli musituliro nga guliko
31 emigo ku mbirīzi zagwo. Nakamwā
kayo munda womutwe ne wa'gulu
gwali mukono gumu: nakamwā
kayo kāli kekulungirivu ngomulimu
ogwekiterezebwako bweguli, muko-
no kekitūndu: era ku kamwā kayo
kwaliko enjōla, nenkulukūmbi zazo
nga zesonga obutaba nekulungiri-
32 vu. Ne banamuziga abana bāli
wansi wenkulukūmbi; nemikikiro
gya banamuziga gyali mu ntebe:
nobugulumivu bwa namuziga mu-
33 kono kekitūndu kyomukono. No-
mulimu gwa namuziga gwali ngo-
mulimu gwa namuziga we'gāli: emi-
kikiro gyako ne banamuziga bako
namagulu gako nenkata zako byona
34 byali bisānūse. Era wāliwo emisi-
tuliro ena ku nsōnda enya eza buli
ntebe: emisituliro gyako gyali gya
35 ntebe ye nyini. Ne ku ntiko yente-
be kwaliko ekintu ekyekulungirivu
obugulumivu bwakyo kitūndu kya
mukono: ne ku ntiko yentebe emi-
kono gyako nenkulukūmbi zako
36 byali bwebityo. Ne ku bipānde
byemikono gyako ne ku nkulukū-
mbi zako nāyōlako bakerubi ne-
mpologoma nenkindu, ngekigero
bwekyenkana ekya buli ki'na kimu,
37 emigo nga gyetōlōla. Bwatyo bwe-
yakola entebe ekumi: zona bāzisā-
nūsa bumu, nekigero kimu, nemba-
38 la emu. [s] Nākola ebinābirwamu
kumi bya bikomo: ekinābirwamu
ekimu kyagyāmu ensuwa amaku-
mi ana: na buli kinābirwamu kyali
kya mikono ena: ne ku ntebe eku-
mi ki'nemu nekubako ekinābirwa-
39 mu ekimu. Nāteka entebe, etā-
no ku lui lwenyumba olwadyo, ne-
tāno ku lui lwenyumba olwa kono:
[t] nāteka enyanja ku lui lwenyumba
olwadyo ebuvanjuba, okutunulira
40 obukika obwadyo. [u] Kiramu nāko-
la ebinābirwamu nebijiko nebibya.
Awo Kiramu nāmalira dala omuli-
mu gwona gweyakolera kabaka Su-
lemani mu nyumba ya Mukama:
41 empagi zōmbi nebibya byōmbi e-
byemitwe egyali ku ntiko zempagi;
nebitimba byōmbi ebyokubi'ka ku
[w] bibya byōmbi ebyemitwe egyali
42 ku ntiko zempagi; namakomama-
wānga ebikumi bina agokubitimba
byōmbi; embu biri ezamakomama-
wānga za ku buli kitimba, okubi'ka
ku bibya byōmbi ebyemitwe egyali
43 ku mpagi; nentebe ekumi nebinā-
birwamu ekumi ebyali ku ntebe;

(l) 1 Basek. 6. 3.

(m) 2 Basek. 16. 17; 25. 13. 2 Byom. 4. 2-5.

(n) 1 Basek. 6. 18. 2 Byom. 4. 3.

(o) Yer. 52. 20.

(p) 2 Byom. 4. 5.

(r) 2 Basek. 25. 13. 2 Byom. 4. 14. Yer. 52. 17.

(s) 2 Byom. 4. 6.

(t) 2 Byom. 4. 10.

(u) 2 Byom. 4. 11-5. 1.

(w) 2 Byom. 4. 12, 13.

44 ᵘ nenyanja emu nente ekumi nebiri
45 ezali wansi wenyanja; nentamu nebisena nebibya: ebintu ebyo byona
Kiramu byeyakolera kabaka Sulemani mu nyumba ya Mukama byali
46 bya bikomo bizigule. Mu lusenyi
lwa Yoludani kabaka gyeyabisānūsiza, awali e'taka eryebūmba wa-
47 kati ᶻ Wesu'kosi ᵃ Nezalesani. Sulemani nāleka ebintu byona (nga
tabigeze), kubanga byali bingi nyo
nyini: obuzito bwebikomo tebwategērekeka. Sulemani nākola ebi-
48 ntu byona ebyali mu nyumba ya
Mukama: ᵇ ekyōto ekya zābu ᶜ nemeza okwabānga ᵈ emigāti egyoku-
49 laga, ya zābu; nebikōndo, ku lui
olwadyo bitāno, ne ku lwa kono bitāno, mu maso gawaimibwa okwogera, bya zābu nongōfu; ᵉ nebimuli ᶠ nebyetabaza ne ᵍ makāsi, bya
50 zābu; ʰ nebikōmpe nebisalako ebisiriza nebibya nebijiko nemumbiro, bya zābu nongōfu; neng'ango ezenzi'gi zenyumba eyomunda, ᵏ ekifo
ekitukuvu enyo, era nezenzi'gi ze-
51 nyumba, ye yekalu, za zābu. Bwegutyo omulimu gwona kabaka Sulemani gweyakola mu nyumba ya Mukama negu'gwāwo. Sulemani
nāingiza ebintu ˡ Daudi kitāwe byeyawōnga, efeza nezābu nebintu, nābiteka mu mawanika genyumba ya Mukama.

8 Awo ᵃ Sulemani nākung'anya abaka'de ba Isiraeri nemitwe gyona egyebika, abakulu (benyumba) za
bakitābwe ezabāna ba Isiraeri, eri
kabaka Sulemani Eyerusalemi, ᵇ okulinyisa sanduko eyendagāno ya
Mukama nga bagi'gya ᶜ mu kibuga
2 kya Daudi, Sayuni. Abasaja bona aba Isiraeri nebakung'anira eri kabaka Sulemani ku ᵈ mbaga, mu
mwezi Esanimu, gwe mwezi ogwo-
3 musānvu. Abaka'de bona aba Isiraeri neba'ja, ᵉ bakabona nebasitula
4 sanduko. Nebalinyisa sanduko ya Mukama, newema eyokusisinkanirāngamu, nebintu byona ebitukuvu ebyali mu Wema; ebyo bakabona
5 Nabalevi byebālinyisa. Kabaka Sulemani nekībina kyona ekya Isiraeri abāli bakung'ani'de gyali bāli wamu naye mu maso ga sanduko, ᶠ nga bawayo endiga nente ezitabalika newakuba'de okuga'tika olwo-
6 bungi. Bakabona nebaingiza sanduko eyendagāno ya Mukama ᵍ mu kifo kyayo, awaimibwa mu nyumba okwogera, mu ʰ kifo ekitukuvu enyo, ᵏ wansi webiwawātiro bya ba-
7 kerubi. Kubanga bakerubi bābāmba ebiwawātiro byābwe ku kifo kya sanduko, bakerubi nebabi'ka ku sanduko nemisituliro gyayo wa-
8 'gulu. Era ˡ emisituliro gyali miwānvu bwegityo emisa gyemisituliro nokulaba nāgiraba aima mu kifo ekitukuvu mu maso gawaimibwa okwogera; naye aima ebwēru nga
9 tagiraba: era giri eyo ne lero. Tewāli kintu mu sanduko wabula ᵐ ebipānde byōmbi ebyamainja Musa byeyatekamu ku Kolebu, ⁿ Mukama bweyalagāna endagāno nabāna ba Isiraeri, bwebāva munsi Yemisiri.
10 Awo olwātuka bakabona bwebāmala okuva mu kifo ekitukuvu, ekire
ᵒ neki'juza enyumba ya Mukama,
11 bakabona nokuinza nebatainza kuimirira okuwereza olwekire: kubanga ekitibwa kya Mukama nga ki-'juzi'za enyumba ya Mukama.
12 ᵖ Awo Sulemani nāgamba nti Mukama yayogera nganābērānga ᵍ mu
13 kizikiza ekiku'te. Mazima ʳ nkuzimbi'de enyumba eyokubērāngamu, ˢ ekifo kyonotūlāngamu emirembe
14 gyona. Awo kabaka nākyūsa amasoge, ᵗ nāsabira ekibīna kyona ekya Isiraeri omukisa; ekibīna kyo-
15 na ekya Isiraeri nekiimirira. Nāyogera nti ᵘ Mukama yebazibwe, Katonda wa Isiraeri, ᵛ eyayogera nakamwāke ne Daudi kitānge, no-
16 kutūkiriza akitūkiri'za nomukonogwe, ngayogera nti Okuva ku lunaku lwena'gyirako abantu bānge Isiraeri mu Misiri, serobozānga kibuga kyona mu bika byona ebya Isiraeri okuzīmba enyumba, ʷ erinya lyānge libērēnga omwo; naye neroboza ᵃ Daudi okuba omukulu wa-
17 bantu bānge Isiraeri. Era ᵇ kyali mu mutima gwa Daudi kitānge okuzīmba enyumba olwerinya lya Mukama, Katonda wa Isiraeri.
18 Naye Mukama nāgamba Daudi kitānge nti Kubanga kyali mu mutimagwo okuzīmba enyumba olwerinya lyānge, wakola bulūngi kuba-
19 nga kyali mu mutimagwo: era ᶜ naye tolizīmba nyumba; naye mutabaniwo aliva mu ntumbwezo, oyo yalizīmba enyumba olwerinya lyā-
20 nge. Era Mukama anyweze'za ekigambokye kyeyayogera; kubanga 'nze nyimuki'de mu kifo kya Daudi kitānge, nga ntu'de ku ntebe ya Isiraeri, nga Mukama bweyasūbiza, era nzīmbye enyumba olwerinya lya Mukama, Katonda wa Isiraeri.
21 Era ngeze omwo ekifo ekyesanduko, omuli ᵈ endagāno ya Mukama, gyeyalagāna ne bajaja ba'fe, bweyaba'gya munsi Yemisiri.
22 Sulemani ᵉ nāimirira mu maso gekyōto kya Mukama ekibīna kyona ekya Isiraeri nga webali, ᶠ nāyānjuluza emikonogye eri e'gulu:
23 nāyogera nti Ai Mukama, Katonda wa Isiraeri, ᵍ tewali katonda akufanana 'gwe, mu 'gulu wa'gulu newakuba'de kunsi wansi; ʰ akwata e-

ᵘ nyi.23,25.

ᵛ Yos. 13. 27.
ʷ Yos.3.16.

ᵇ Kuv. 37. 25 neb.
ᶜ Kuv. 37. 10.
ᵈ Kuv. 25. 30.
ᵉ Kuv. 25. 31.
ᶠ Kuv. 25. 37.
ᵍ Kuv. 25. 38.
ʰ 2 Basek. 12. 13.
ᵏ 1 Basek. 6. 16.

ˡ 2 Sam. 8. 11.

ᵃ 2 Byom. 5. 2-11.

ᵇ 2 Sam. 6. 17.
ᶜ 2 Sam. 5. 7, 9; 6. 12, 16.
ᵈ Lev. 23. 34. 2 Byom. 7. 8-10.
ᵉ Kubal. 4. 15. Yos.3. 3, 6. 2 Byom. 5. 4, 5.

ᶠ 2 Sam. 6. 13.

ᵍ Kuv. 26. 33, 34. 1 Basek. 6. 17, 19.
ʰ 1 Basek. 6. 5.
ᵏ 1 Basek. 6. 27.
ˡ Kuv. 25. 14, 15. Kubal. 4. 6.

ᵐ Kuv. 25. 21; 40. 20. Beb. 9. 4.
ⁿ Kuv. 34. 27. Ma. 4. 13.

ᵒ Kuv. 40. 34, 35. 2 Byom. 5. 11-14.

ᵖ 2 Byom. 6. 1-39
ᵍ Zab. 97.2.
ʳ 2 Sam. 7. 13.
ˢ Kuv. 15. 17.
ᵗ 2 Sam.6. 18.

ᵘ Luk. 1. 68.
ᵛ 2 Sam. 7. 5, 6, 25.

ʷ Isa. 29.

ᵃ 1 Sam. 16. 1. 2 Sam.7.8.
ᵇ 2 Sam. 7. 3.

ᶜ 2 Sam. 7. 5, 12, 13. 1 Basek. 5. 3-5.

ᵈ Isa. 9. Ma. 31. 28.
ᵉ Isa. 54. 2 Byom. 6. 12, 13.
ᶠ Kuv. 9. 33. Ezer. 9. 5. Is. 1. 15.
ᵍ Kuv. 15. 11. Ma. 4. 39. 2 Sam. 7. 22.
ʰ Ma. 7. 9.

ndagãno nokusãsira eri aba'dubo, abatambulira mu masogo nomuti-
24 ma gwãbwe gwona: eyakwata ekyo kyewamusũbiza eri omu'duwo Daudi kitãnge: wewawo, wayogera nakamwãko, nokutũkiriza okitũkiri'za nomukonogwo, nga bwekiri lero.
25 Kale 'no, ai Mukama, Katonda wa Isiraeri, kwata ekyo kyewasũbiza eri omu'duwo Daudi kitãnge ngoyogera nti Tewakubulenga musaja mu maso gãnge owokutũla ku ntebe ya Isiraeri; kyo'ka abãnabo bwebanegenderezãnga e'kubo lyãbwe okutambulirãnga mu maso gãnge, nga 'gwe bwewatambulirã-
26 nga mu maso gãnge. Kale 'no, ai Katonda wa Isiraeri, ekigambokyo kitũkirizibwe, nkwegairi'de, kyewagamba omu'duwo Daudi kitãnge.
27 Naye Katonda anãbērãnga kunsi mazima dala? laba, [k] e'gulu [l] ne'gulu lye'gulu teriinza kukugyãmu: kale enyumba eno gyenzĩmbye nga
28 teriinza na katono! Naye 'sãyo omwoyogwo eri okusaba kwomu-'duwo, neri okwegairirakwe, ai Mukama Katonda wãnge, okuwulira okukãba nokusaba omu'duwo kwa-
29 sabira mu masogo lero; amasogo gazibukẽnga eri enyumba eno emisana nekiro, eri ekifo kyewayogerako nti [m] Erinya lyãnge linãbērãnga omwo: okuwulira okusaba omu'duwo kwanãsabãnga ngatu-
30 nulira ekifo kino. Era wulira 'gwe okwegairira kwomu'duwo, nabantubo Isiraeri, bwebanãsabãnga nga batunulira ekifo kino: wewawo, wulira 'gwe ngoima mu 'gulu ekifo kyobērãngamu; era
31 bwowulira sonyiwa. Omuntu bwanãyõnõnãnga mu'ne, nebamu'sãko [n] ekirairo okumulaiza, na'ja nãlairira mu maso gekyõtokyo mu nyu-
32 mba eno; kale owulirãnga ngoima mu 'gulu, okole osalire aba'dubo omusãngo, [o] okusinga ababi okuleta e'kubolye ku mutwegwe ye; era ngowa abatũkirivu obutũkirivu, okumuwa ngobutũkirivubwe bwebu-
33 li. [p] Abantubo Isiraeri bwebanãkubibwãnga nebagwa wansi mu maso gabalabe, kubanga bakwõnõnye; [r] bwebanãkukyũkirãnga nate
34 nebãtula erinyalyo nebasaba nebakwegairirira mu nyumba eno: kale owulirãnga 'gwe ngoima mu 'gulu, osonyiwe ekibi kyabantubo Isiraeri, obakomyewo munsi gyewawa bajaja bãbwe. [s] E'gulu bwerina'galwãngawo, 'sõnga tewali nkuba, kubanga bakwõnõnye; bwebanãsabãnga nga batunulira ekifo kino nebãtula
35 erinyalyo nebakyũka okuleka ekibi
36 kyãbwe, bwobabonyabonyãnga: kale owulirãnga 'gwe ngoima mu 'gulu osonyiwe ekibi kyaba'dubo nabantubo Isiraeri, [t] bwobaigiriza e-'kubo edũngi lyebaba batambulira-mu; owereze enkuba kunsiyo gyewawa abantubo okuba obusika.
37 [u] Bwewanãbãnga munsi enjala, bwewanãbãnga kawumpuli, bwewanãbãnga okugẽngewala oba bukuku, enzige oba kawuka; abalabe bãbwe bwebanãbazingizãnga munsi eyebibuga byãbwe; kawumpuli nebwanãfananãnga atya, nendwa'de
38 nebwenefananãnga etya; kyona kyona omuntu yena kyanãsabãnga era kyona kyanegairirãnga, oba abantubo bona Isiraeri, abalimanya buli muntu endwa'de eyomumutimagwe ye, nãyãnjuluza emikonogye
39 eri enyumba eno: kale owulirãnga 'gwe ngoima mu 'gulu ekifo kyobērãngamu osonyiwe okole osasule buli muntu ngamakuboge gona bwegali, 'gwomanyiko omutimagwe; [kubanga 'gwe, 'gwe we'ka, [w] 'gwomanyi emitima gyabãna babantu bo-
40 na:] balyoke bakutye [v] enaku zona zebanãmalãnga munsi gyewawa ba-
41 baja ba'fe. Era ebyomu'na'gwãnga atali wa mu bantubo Isiraeri, bwanãvãnga munsi eyewala olwerinya-
42 lyo; [kubanga baliwulira ebyerinyalyo ekulu [x] nengalozo ezamãnyi nomukonogwo ogwagololwa;] bwana'jãnga nãsaba ngatunulira enyu-
43 mba eno; owulirãnga 'gwe ngoima mu 'gulu ekifo kyobērãngamu okole nga byona bwebiri omu'na'gwãnga byakukãbira; [a] amawãnga gona agokunsi balyoke bamanye erinyalyo, [b] okukutya ngabantubo Isiraeri bwebakutya, era bamanye ngenyumba eno gyenzĩmbye etũmi'dwa
44 erinyalyo. Abantubo bwebanãtabãlãnga abalabe bãbwe mu 'kubo lyona lyonobatumãnga nebasaba Mukama nga batunulira ekibuga kyeweroboza nenyumba gyenzĩ-
45 mbi'de erinyalyo: kale owulirãnga 'gwe ngoima mu 'gulu okusaba kwãbwe nokwegairira kwãbwe o-
46 woze ensõnga yãbwe. Bwebanãkwõnõnãnga [c] kubanga tewali muntu atayõnõnãnga] nobasunguwalira nobagabula eri abalabe nokutwãla nebabatwãla nga basibe [d] munsi eyabalabe oba wala oba kumpi;
47 [e] naye bwebana'jukirirãnga munsi gyebatwãlibwa nga basibe nebakyũka nebakwegairirira munsi yabo abãbatwãla nga basibe nga bogera nti [f] Twayõnõna netukola ebyobubambãvu, twagira ekye'jo;
48 [g] bwebanãkomãngawo gyoli nomutima gwãbwe gwona nememe yãbwe yona munsi yabalabe bãbwe abãbatwãla nga basibe, nebakusaba nga [i] batunulira ensi yãbwe gyewawa bajaja bãbwe, ekibuga kyeweroboza nenyumba gyenzĩmbi'de eri-

[a] 2 Byom. 2. 6. Is. 66. 1. Bik. 7. 49; 17. 24.
[b] Ma. 10. 14. 2 Kol. 12. 2.
[c] Ju. 16. Ma. 12. 11.
[d] Kuv. 22. 11. Ma. 29. 12. Nek. 10. 29.
[e] Ma. 28. 1.
[f] Lev. 26. 17. Ma. 28. 25.
[g] Lev. 26. 40.
[h] Lev. 26. 19. Ma. 11. 17; 28. 23.
[i] Zab. 27. 11; 86. 11.
[k] Lev. 26. 16, 25, 26. Mu. 28. 21, 22, 27, 38, 42. 2 Byom. 20. 9.
[l] Zab. 11. 4.
[m] Ma. 12. 1.
[n] Ma. 3. 24.
[o] Yos. 4. 24.
[p] Zab. 102. 15, 16.
[r] 1 Yok. 1. 8, 10.
[s] Lev. 26. 34, 44. Ma. 28. 36, 64.
[t] Lev. 26. 40.
[u] Nek. 1. 6. Zab. 106. 6.
[v] Yer. 29. 12-14.
[x] Dan. 6. 10.

49 nyalyo; kale owulirânga 'gwe oku-
saba kwâbwe nokwegairira kwâbwe
ngoima mu 'gulu ekifo kyobêrânga-
50 mu owoze ensônga yâbwe; osonyi-
we abantubo abakwônônye nokuso-
bya kwâbwe kwona kwebakusobya;
[k] obawe okusâsirwa mu maso gabo
abâbatwâla nga basibe, babasâsire:
51 kubanga [l] be bantubo era bwe busi-
kâbwo bwewa'gya mu Misiri, [m] wa-
52 kati mu kikômi ekyekyûma; [n] amâ-
sogo gazibukênga eri okwegairira
kwomu'duwo neri okwegairira kwa-
bantubo Isiraeri okubawulirânga
53 buli bwebanâkukâbirânga. Kuba-
nga wabâwula mu mawânga gona
agokunsi okuba obusikâbwo, [o] nga
bwewayogera nomukono gwa Musa
omu'duwo, bwewa'gya bajaja ba'fe
mu Misiri, ai Mukama Katonda.
54 Awo olwâtuka Sulemani bweya-
mala okusaba ebyo byona nokwe-
gairira eri Mukama, nâgolokoka
nâva mu maso gekyôto kya Muka-
ma nâva [p] ku mavivige geyali afu-
kami'deko, ngayânjuluzi'za enga-
55 loze eri e'gulu. Nâimirira [r] nâsa-
bira ekibîna kyona ekya Isiraeri
omukisa ne'dobozi 'dene ngayogera
56 nti Mukama yebazibwe awa'de aban-
tube Isiraeri okuwu'mula, nga
byona bwebiri byeyasûbiza; tewali
kigambo na kimu kibuze ku birûngi
byeyasûbiza nomukono gwa Musa
57 omu'duwe. Mukama Katonda wa-
'fe abêrênga na'fe nga bweyabânga
ne bajaja ba'fe; aleme okutuleka
58 newakuba'de okutwâbulira: [s] alyo-
ke akyûse emitima gya'fe gyali
okutambulirânga mu makuboge go-
na nokukwatânga ebiragirobye na-
matêkage nemisângogye byeyalagi-
59 ra bajaja ba'fe. Nebigambo byânge
bino byenegairi'de mu maso ga
Mukama bibêrênga kumpi Mukama
Katonda wa'fe emisana nekiro, a-
woze ensônga yomu'duwe nensônga
yabantube Isiraeri, nga buli lunaku
60 bwerunâyagalânga: [t] amawânga go-
na agokunsi bamanye nga [u] Muka-
ma ye Katonda; tewali mulala.
61 Kale omutima gwa'mwe gube [w] mu-
tûkirivu eri Mukama Katonda wa'fe
okutambulirânga mu matêkage no-
kukwatânga ebiragirobye nga lero.
62 [v] Awo kabaka ne Isiraeri yena wa-
mu naye nebawayo sadaka mu maso
63 ga Mukama. Sulemani nâwayo
okuba sadaka eyebiwebwayo olwe-
mirembe byeyawayo eri Mukama
ente obukumi bubiri mwenkumi
biri nendiga kasirivu mwobukumi
bubiri. Bwebatyo kabaka nabâna
ba Isiraeri bona nebâwônga enyu-
64 mba ya Mukama. Ku lunaku olwo
kabaka kweyatukuliza wakati wo-
lu'gya olwali mu maso genyumba
ya Mukama; kubanga eyo gyeya-
werayo ekiwebwayo ekyôkebwa ne-
kiwebwayo ekyobu'ta namasavu ge-
byo ebiwebwayo olwemirembe; ku-
banga [z] ekyôto ekyekikomo ekyali
mu maso ga Mukama kyali kiinze
obutono ekiwebwayo ekyôkebwa
nekiwebwayo ekyobu'ta namasavu
gebiwebwayo olwemirembe nebita-
65 'gyako. Awo Sulemani nâfumba
[a] embaga eyo mu biro ebyo ne Isi-
raeri yena wamu naye, ekibîna eki-
nene, okuva [b] awaingirirwa Ekama-
si okutûka ku [c] ka'ga Akemisiri, mu
maso ga Mukama Katonda wa'fe,
[d] enaku omusânvu nenaku omusâ-
66 nvu, ze naku ekumi nenya. Ku
lunaku olwomunâna nâsindika aba-
ntu, nebasabira kabaka omukisa,
nebagenda mu wema zâbwe nga
basanyuka era nga bajaguza mu
mitima gyâbwe olwobulûngi bwona
Mukama bweyali alaze Daudi omu-
'duwe ne Isiraeri abantube.

9 Awo [a] olwâtuka Sulemani bweya-
mala okuzimba enyumba ya Mu-
kama [b] nenyumba ya kabaka nebyo
byona Sulemani byeyayagala bye-
2 yasima okukola, awo Mukama nâ-
labikira Sulemani omulûndi ogwo-
kubiri, [c] nga bweyamulabikira [d] E-
3 gibeoni. Awo Mukama nâmuga-
mba nti Mpuli'de okusabakwo no-
kwegairirakwo kwosabi'de mu ma-
so gânge; ntukuzi'za enyumba eno
gyozîmbye [e] okuteka omwo erinya
lyânge emirembe gyona; [f] namaso
gânge nomutima gwânge binâbêrâ-
4 ngayo obutayosângawo. Nâwe
bwonotambulirânga mu maso gâ-
nge [g] nga Daudi kitâwo bweyata-
mbulânga nomutima ogwamazima
nobugolokofu okukolânga nga byo-
na bwebiri byenâkulagira, era bwo-
nokwatânga amatêka gânge nemi-
5 sângo gyânge; awo nânywezânga
entebe eyobwakabakabwo ku Isi-
raeri emirembe gyona; [h] nga bwe-
nasûbiza Daudi kitâwo nga njogera
nti Tewakubulenga musaja wa ku-
6 tûla ku ntebe ya Isiraeri. Naye
[k] bwemunâkyûkânga obutangoberera 'nze, 'mwe oba bâna ba'mwe,
nemutakwata biragiro byânge na-
matêka gânge byenateka mu maso
ga'mwe, naye nemugenda nemu-
wereza bakatonda abalala nemuba-
7 sinza; kale [l] ndimalawo Isiraeri
munsi gyembawa'de; nenyumba
eno gyentukuzi'za [m] olwerinya lyâ-
nge ndigi'gyawo mu maso gânge;
kale [n] Isiraeri aliba lugero na kiga-
mbo ekyobuwemu mu mawânga
8 gona; era enyumba eno newaku-
ba'de nga mpânvu bweti, naye buli
anâgiitângako anewunyânga nâsô-
za; era balyogera nti [o] Mukama
kiki ekimukoze'za ensi eno bweki-

[k] Zab. 106. 46.
[l] Ma. 9. 29.
[m] Ma. 4. 20.
[n] 2 Byom. 6. 40.
[o] Kuv. 19. 5, 6; 33. 16. Ma. 9. 26, 29; 14. 2.
[p] 2 Byom. 6. 13.
[r] lu. 14.
[s] Zab. 119. 36.
[t] Yos. 4. 24. 1 Sam. 17. 46.
[u] Ma. 4. 35, 39.
[w] 1 Basek. 11. 4; 15. 3, 14. 2 Basek. 20. 3.
[v] 2 Byom. 7. 4 neb.

[z] 2 Byom. 4. 1; 7. 7.
[a] lu. 2. Lev. 23. 34.
[b] Kubal. 34. 8. Yos. 13. 5. Balam. 3. 3. 2 Basek. 14. 25.
[c] 2 Basek. 24. 7.
[d] 2 Byom. 7. 8, 9, 10.
[a] 2 Byom. 7. 11-22.
[b] 1 Basek. 7. 1.
[c] 1 Basek. 3. 5; 11. 9.
[d] Yos. 9. 3
[e] 1 Basek. 8. 29.
[f] Ma. 11. 12.
[g] 1 Basek. 11. 4, 6, 38; 14. 8; 15. 5.
[h] 2 Sam. 7. 12, 16. 1 Basek. 2. 4; 6. 12. Zab. 132. 12.
[k] 1 Sam. 15. 11.
[l] Ma. 4. 26. 2 Basek. 17. 23; 25. 21.
[m] Yer. 7. 14.
[n] Ma. 28. 37.
[o] Ma. 29. 24-28. Yer. 22. 8, 9.

9 tyo nenyumba eno? Awo bali'damu nti Kubanga bāleka Mukama Katonda wābwe eya'gya bajaja bābwe munsi Yemisiri, nebakwata bakatonda abalala nebabasinza nebabawereza; Mukama kyavu'de abaletako obubi buno bwona.

10 Awo [p] oliwātuka [r] emyāka amakumi abiri bwegyaitawo, Sulemani mweyazimbira enyumba zōmbi, enyumba ya Mukama nenyumba ya
11 kabaka, [era Kiramu kabaka Wetulo yali amulabi'de Sulemani emivule nemiberosi nezābu nga byona bwebyali byeyayagala,] awo kabaka Sulemani nāwa Kiramu ebibuga amakumi abiri munsi Yegaliraya.
12 Awo Kiramu nāfuluma mu Tulo okulambula ebibuga Sulemani bya-
13 muwa'de: nātabisima. Nāyogera nti Bibuga ki bino byompa'de, muganda wānge? Nābiita ensi Kabuli
14 ne lero. Awo Kiramu nāwereza kabaka zābu talanta kikumi mwabiri.
15 Era eno ye nsōnga [s] yokusolōza kabaka Sulemani kweyasolōza; okuzimba enyumba ya Mukama nenyumbaye ye ne [t] Miro ne bugwe Weyerusalemi ne [u] Kazoli ne [w] Me-
16 gi'do ne [v] Gezeri. Falao kabaka Wemisiri yali ataba'de nāmenya Gezeri nākyōkya omuliro na'ta [x] Abakanani abatūla mu kibuga nākiwa muwalawe [a] muka Sulemani
17 okuba omugabo. Sulemani nāzimba Gezeri ne Besukoloni ekya
18 wansi ne Baalasi ne Tamali mu
19 'dūngu, munsi, [b] nebibuga byona ebyokuterekeramu Sulemani byeyalina [c] nebibuga [d] ebyamagālige nebibuga ebyabasajabe abebagala embalāsi nebyo Sulemani byeyayagala okuzimba mu Yerusalemi olwokwesanyusa ne ku Lebanoni ne
20 munsi yona gyeyatwāla. Abantu bona abāli basiga'de ku Bamoli Nabakiti Nabaperizi Nabakivi Nabayebusi abatali ba ku bāna ba Isi-
21 raeri; abāna bābwe abāsigala oluvanyuma lwābwe munsi [e] abāna ba Isiraeri bebataīnza kuzikiririza dala, [f] abo Sulemani beyasolōzako
22 [g] aba'du ne lero. Naye Sulemani [i] teyafūla ba'du ku bāna ba Isiraeri; naye bābānga basaja balwānyi nabawerezabe nabakulube nabāmibe era abāfugānga amagālige nabasa-
23 jabe abebagalānga embalāsi. Abo be bāli abāmi abakulu [k] abālabirira omulimu gwa Sulemani, ebikumi bitāno mwatāno abāfugānga abantu
24 abākola omulimu. Naye [l] muwala wa Falao nāva mu kibuga kya Daudi nāyāmbuka na'ja mu [m] nyumbaye (Sulemani) gyeyali amuzimbi-
25 'de: awo nāzimba [n] Miro. Era Sulemani nāwāngayo [o] emirūndi esatu buli mwāka ebiwebwayo ebyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe (ku kyōto) kyeyazimbira Mukama, ngayōtereza obubāne wamu (ku kyōto) ekyali mu maso ga Mukama. Bwatyo bweyamala enyumba.

26 Awo kabaka Sulemani nāsibira empingu eya malikebu [p] Ezionugeberi ekiriränye [r] Erosi ku 'tale Lyenyanja Emyufu munsi Eyedomu.
27 Kiramu nāwerereza mu mpingu aba'dube aba lunyanja abāmanyi enyanja, wamu naba'du ba Sule-
28 mani. Neba'ja [s] Eyofiri nebakimayo zābu [t] talanta ebikumi bina mwabiri nebagireta eri kabaka Sulemani.

10 Awo kabaka [a] omukazi [b] Weseba bweyawulira etutumo lya Sulemani olwerinya lya Mukama, na'ja okumukema nebibūzibwa ebi-
2 zibu. Na'ja Eyerusalemi ngalina aba'du bangi nyo neng'amira ezetise ebyakalōsa nezābu nyingi nyo namainja agomuwendo omungi; awo bweya'ja eri Sulemani, nātēsa naye ebyo byona ebyali mu muti-
3 magwe. Awo Sulemani nāmutegēza byona byeyamubūza: tewali kintu ekyakwekebwa kabaka kyatā-
4 mutegēza. Awo kabaka omukazi Weseba bweyamala okulaba amagezi gona aga Sulemani nenyumba
5 gyeyazimba, ne'mere eyokumezaye nokutūla kwaba'dube nokuwereza kwabawerezabe nebyambalo byābwe nabasenerobe [c] nolutindolwe lweyalinyirāngako okugenda mu nyumba ya Mukama; kale nga te-
6 mukyasiga'de mwoyo muye. Nāgamba kabaka nti Ekigambo kyenāwulirira munsi yānge kyali kya mazima ekyebikolwabyo namagezi-
7 go. Era naye sa'kiriza bigambo ebyo okutūsa lwena'ja amaso gānge negakiraba: era, laba, sabūlirwa kitūndu: amagezigo nomukisagwo
8 bisinga etutumo lyenawulira. Abasajabo balina omukisa, aba'dubo bano balina omukisa, abaimirira mu masogo enaku zona nebawulira ama-
9 gezigo. [d] Mukama Katondawo yebazibwe akusanyukira okukuteka ku ntebe ya Isiraeri: [e] kubanga Mukama yayagala Isiraeri emiremmbe gyona, kyeyava akufūla kabaka [f] okukola ebyensōnga nebyo butū-
10 kirivu. Awo nāwa kabaka zābu talanta kikumi mwabiri, nebyakalōsa bingi nyo nyini namainja agomuwendo omungi: tewa'ja lwa kubiri bya kalōsa bingi ebyenkani'de awo ngebyo kabaka omukazi Weseba
11 byeyawa kabaka Sulemani. Era [g] nempingu ya Kiramu eyaleta zābu okuva [i] Eyofiri, ne'gya Eyofiri emitōgo mingi nyo namainja agomu-

[p] 2 Byom. 8. 1 neb. [r] 1 Basek. 6. 37, 38; 7. 1.

[s] 1 Basek. 3. 13.

[t] Ju. 24. 2 Sam. 5. 9. [u] Yos. 11. 1. [w] Balam. 5. 19. [v] Yos. 10. 33. [x] Yos. 16. 10. [a] 1 Basek. 3. 1; 7. 8; 11. 1.

[b] Kuv. 1. 11.

[c] 1 Basek. 10. 28. 2 Byom. 1. 14; 9. 25. [d] 1 Basek. 4. 26.

[e] Yos. 15. 63; 17. 12.

[f] Balam. 1. 28. 1 Basek. 5. 15. [g] Ezer. 2. 55 neb. Nek. 11. 3. [i] Lev. 25. 39.

[k] 1 Basek. 5. 16.

[l] Ju. 16.

[m] 1 Basek. 7. 8. [n] Ju. 15. [o] 2 Byom. 8. 13.

[p] Kubal. 22. 35. [r] Ma. 2. 8.

[s] 1 Basek. 10. 11; 22. 48. Yob. 22. 24. [t] 2 Byom. 8. 18.

[a] 2 Byom. 9. 1 neb. Mat. 12. 42. [b] Zab. 72. 10 neb. Is. 60. 6. Yer. 6. 20.

[c] 1 Byom. 26. 16. 2 Byom. 9. 4.

[d] 1 Basek. 5. 7. [e] 2 Byom. 2. 11.

[f] Zab. 72. 2.

[g] 1 Basek. 9. 27. [i] 1 Basek. 9. 28.

12 wendo omungi. Kabaka nāfūla emitōgo empagi za nyumba ya Mukama nenyumba ya kabaka, nenānga nentongōli za baimbi: tewa'ja mitōgo egifanana bwegityo 'sō te-
13 gyalabika ne lero. Awo kabaka Sulemani nāwa kabaka omukazi Weseba byona byeyayagala, buli kyeyasaba kyona, obuta'sāko ebyo Sulemani byeyamuwa olwekisakye ekya kabaka. Awo nākyūka neyegendera munsiye ye, ye naba'dube.

[k] 2 Byom. 9. 13 neb.

14 Era [k] ezābu eya'ja eri Sulemani mu mwāka ogumu obuzito bwayo bwali talanta lukāga munkāga mu
15 mukāga, obuta'sāko (eyo) abasūbuzi (gyebāletānga) nabatūnzi gyebātūndānga ne bakabaka bona abe'gwānga etabule nabakulu bensi. Era kabaka Sulemani nāwēsa obugabo bikumi bibiri bwa zābu mpēse: buli
16 kagabo nākawako (sekeri) za zābu lukāga. (Nākola) [l] engabo ebikumi bisatu bya zābu mpēse; [m] buli ngabo nāgiwako lateri satu: kabaka nāzitereka mu [n] nyumba eyekibira
18 kya Lebanoni. Era kabaka nākola entebe eyobwakabaka enene ya masānga nāgibi'kako zābu nūngi nyo
19 nyini. Entebe yaliko amadāla mukāga, era entebe wa'gulu wayo yali nekulungirivu enyuma; era yaliko emikono erui nerui awatūlibwa, nempologoma biri nga ziimiri'de ku
20 ma'bali gemikono. Nempologoma kumi nabiri zaimirira erui nerui ku madāla omukāga: tewali eyakolebwa mu bwakabaka bwona okugifa-
21 nana. Era ebintu byona ebya kabaka Sulemani ebyokunyweramu byali bya zābu, nebintu byona ebyomunyumba eyekibira kya Lebanoni byali bya zābu nongōfu: tewāli bya feza; teyalowōzebwa nga kintu ku
22 mirembe gya Sulemani. Kubanga kabaka yalina ku nyanja empingu eya malikebu [o] Eyetalusisi wamu nempingu ya Kiramu; empingu Eyetalusisi ya'jānga mulūndi gumu buli myāka esatu ngereta zābu nefeza, amasānga nenkobe ne bamu-
23 zinge. Awo kabaka Sulemani nāsinga bakabaka bona abensi obuga-
24 'ga namagezi. Ensi yona nebanonya amaso ga Sulemani okuwulira amagezige, Katonda geyali ata'de mu
25 mutimagwe. Nebaleta buli muntu [p] ekirabokye, ebintu ebya feza nebintu ebya zābu nebyambalo nebyokulwānyisa nebyakalōsa, embalāsi nenyumbu, ebyasalibwa ebya buli
26 mwāka. [r] Sulemani nākung'anya amagāli nabasaja abebagala embalāsi; era yalina amagāli [s] lukumi mwebikumi bina nabasaja abebagala embalāsi kakumi mwenkumi biri beyateka mu hibuga ebyamagāli na-
27 wāli kabaka Eyerusalemi. [t] Kabaka nāfūla feza okuba ngamainja mu Yerusalemi, nemivule nāgifūla okuba ngemisukomoli egiri mu biwōnvu
28 olwobungi. Nembalāsi Sulemani zeyalina za'gyibwa mu Misiri: nabasūbuzi ba kabaka nebaziwebwānga bisibo, buli kisibo nomuwendo
29 gwakyo. Era egāli lyalinyānga nga liva mu Misiri nga li'jirira (sekeri) lukāga eza feza, nembalāsi nge'jirira kikumi mwatāno; era bakabaka bona [u] Ababakiti bwebatyo ne bakabaka Abebusuli, bazi'gyāngamu mu mukono gwābwe.

[o] 1 Basek. 22. 48. Zab. 48. 7. Is. 2. 16.

[p] 1 Sam. 10. 27.

[r] 2 Byom. 1. 14-17.

[s] 1 Basek. 4. 26.

[t] 2 Byom. 9. 27.

[u] Balam. 1. 28. 1 Basek. 11. 1.

11 Era [a] kabaka Sulemani nāyagala abakazi bangi ba'na'gwānga wamu ne muwala wa Falao, abakazi aboku Bamoabu Nabamoni Nabae-
2 domu Nabasidoni [b] Nabakiti; ku mawānga Mukama geyagambako abāna ba Isiraeri nti [c] Temugendānga mubo 'sō teba'jānga bo mu-'mwe: kubanga tebalirema kukyūsa mitima gya'mwe okugoberera bakatonda bābwe: Sulemani neyega-
3 'ta nabo ngabagala. Era yalina abakazi lusānvu, abambeja, nabazāna ebikumi bisatu: bakazibe neba-
4 kyūsa omutimagwe. Kubanga olwātuka Sulemani ngaka'diye [d] bakazibe nebakyūsa omutimagwe okugoberera bakatonda abalala: omutimagwe negutatūkirira eri Mukama Katondawe [e] nga bwegwali omutima
5 gwa Daudi kitāwe. Kubanga Sulemani nāgoberera [f] Asutalosi, katonda omukazi Owabasidoni, ne Mi-
6 rukomu omuzizo Gwabamoni. Era Sulemani nākola ekyali mu maso ga Mukama ekibi, nātagobererera dala Mukama, nga Daudi kitāwe
7 bweyakola. Awo Sulemani [g] nāzīmbira [i] Kemosi ekifo ekigulumivu, gwe muzizo gwa Moabu, ku [k] lusozi olwōlekera Yerusalemi, ne [l] Moleki
8 omuzizo gwabāna ba Amoni. Era bweyakolera bwatyo bakazibe bona ba'na'gwānga abāyōtezānga obubāne nebawayo sadaka eri bakatonda bābwe.
9 Mukama nāsunguwalira Sulemani kubanga omutimagwe nga gukyūse okuva ku Mukama Katonda wa Isiraeri eyali yakamulabikira [m] emi-
10 rūndi ebiri, era [n] eyamulagira olwekigambo ekyo aleme okugoberera bakatonda abalala, naye nātakwata
11 ekyo Mukama kyeyalagira. Mukama kyeyava agamba Sulemani ti Kubanga okoze kino 'sō toku'te ndagāno yānge namatēka gānge byenakulagira, [o] sirirema kukuyuzako obwakabaka nembuwa omu'duwo.
12 Naye sirikola bwentyo ku mirembegyo kulwa Daudi kitāwo: naye ndibuyuza okubu'gya mu mukono
13 gwomwānawo. [p] Naye siriyuzako

[a] Nek. 13. 26.

[b] 1 Basek. 10. 29.

[c] Kuv. 34. 16.

[d] Yos. 23. 12, 13.

[e] 1 Basek. 9. 4.

[f] Ju. 33. Balam. 2. 13. 1 Sam. 7. 3; 12. 10; 31. 10. 2 Basek. 23. 13.

[g] Kubal. 33. 52.

[i] Ju. 33. Kubal. 21. 29.

[k] 2 Basek. 23. 13.

[l] 2 Basek. 23. 10. Zef. 1. 5.

[m] 1 Basek. 3. 5; 9. 2.

[n] 1 Basek. 6. 12; 9. 6.

[o] 1 Basek. 12. 15, 16.

[p] 2 Sam. 7. 15. Zab. 89. 33.

bwakabaka bwona, naye ndimuwa omwānawo [r]ekika kimu kulwa Daudi omu'du wānge era kulwa Yerusalemi [s]kyeneroboza.

14 Awo Mukama nāimusiza Sulemani omulabe, Kadadi Omwedomu: yali wa ku za'de lya kabaka mu E-
15 domu. [t]Kubanga olwātuka Daudi bweyali mu Edomu ne Yoabu omukulu we'gye ngayāmbuse okuzika abafu era nga'se buli musaja mu
16 Edomu; [kubanga Yoabu ne Isiraeri yena nebamalayo emyezi mukāga okutūsa lweyamalawo buli musaja
17 mu Edomu;] awo Kadadi na'duka, ye Nabaedomu abamu abokuba'du ba kitāwe wamu naye okugenda mu Misiri: Kadadi ngakyali mwāna
18 muto. Nebagolokoka okuva mu Midiani neba'ja Epalani: nebatwāla wamu nabo abasaja nga baba'gya Epalani neba'ja Emisiri eri Falao kabaka Wemisiri; oyo nāmuwa e-
19 nyumba nāmulagira ebyokulya nāmuwa ensi. Awo Kadadi nāganja nyo mu maso ga Falao nokumuwa nāmuwa okuwasa muganda wa mukaziwe ye, muganda wa Tapenesi
20 kadulubale. Awo muganda wa Tapenesi nāmuzālira Genubasi mutabaniwe Tapenesi gweya'gyira ku mabēre mu nyumba ya Falao: Genubasi nābēra mu nyumba ya Falao
21 mu batabani ba Falao. Awo Kadadi bweyawulirira mu Misiri nga Daudi yebaki'de wamu ne bajajabe, era nga Yoabu omukulu we'gye ngafu'de, Kadadi nāgamba Falao nti Kang'ende ntūke munsi yewa'fe.
22 Awo Falao nāmugamba nti Naye kiki ekyakubula ngoli nānge nokwagala noyagala, laba, okugenda munsi yewa'mwe? Na'damu nti Tewali kintu: naye leka 'male gagenda.

23 Awo Katonda nāmuimusizako omulabe (omulala), Lezoni mutabani wa Eriada eyali a'duse mukamawe
24 [u]Kadadezeri kabaka Wezoba: nākung'anya abantu gyali, nāfūka omukulu wekibīna Daudi bweya'ta (Abezoba): nebagenda Edamasiko nebabēra omwo, nebafugira mu Da-
25 masiko. Nāba mulabe eri Isiraeri emirembe gyona egya Sulemani obuta'sāko bubi Kadadi (bweyakola): nākyāwa Isiraeri nāfuga Obusuli.

26 Awo [w]Yeroboamu mutabani wa Nebati, [x]Omwefulaimu Owezereda, omu'du wa Sulemani, nyina erinyalye Zerua 'na'mwāndu, era naye
27 nāimusiza kabaka omukono. Era eno ye yali ensōnga kyeyava aimusiza kabaka omukono; Sulemani yazimba [z]Miro nāziba ekituli ekyo-
28 mukibuga kya Daudi kitāwe. Era omusaja oyo Yeroboamu yali musaja wa mānyi omuzira: Sulemani nālaba omulenzi oyo nga munyikivu, nāmutikira emirimu gyona e-
29 gyenyumba ya Yusufu. Awo olwātuka mu biro ebyo Yeroboamu bweyava mu Yerusalemi, na'bi [a]Akiya Omusironi nāmusānga mu 'kubo; era (Akiya) yali ayamba'de ekyambalo ekigya; awo bōmbi nebaba
30 bo'ka ku 'tale. Akiya nākwata ku kyambalo ekigya kyeyali ayamba'de nākiyuzamu ebitūndu kumi na-
31 bibiri. Nāgamba Yeroboamu nti Wetwālire ebitūndu kumi: kubanga bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti [b]Laba, ndiynza mu bwakabaka nembu'gya mu mukono gwa Sulemani nenkuwa 'gwe
32 ebika kumi: [naye aliba nekika kimu kulwomu'du wānge Daudi ne kulwa Yerusalemi ekibuga kyeneroboza mu bika byona ebya Isiraeri:]
33 kubanga bandese nebasinza [c]Asutalosi katonda omukazi Owabasidoni ne [d]Kemosi katonda wa Moabu ne Mirukomu katonda wabāna ba Amoni; 'sō tebatambuli'de mu makubo gānge okukola ebiri mu maso gānge ebirūngi (nokukwata) amatēka gānge nemisāngo gyānge nga
34 bweyakolānga Daudi kitāwe. Naye siri'gya bwakabaka bwona mu mukonogwe: naye ndimufūla omukulu enaku zona ezobulamubwe kulwa Daudi omu'du wānge gwenalōnda kubanga yakwata ebiragiro byānge
35 namatēka gānge: naye [e]ndi'gya obwakabaka mu mukono gwa mutabaniwe nembuwa 'gwe, ebika kumi.
36 Ne mutabaniwe ndimuwa ekika kimu, Daudi omu'du wānge abērēnga netabaza enaku zona mu maso gānge mu Yerusalemi ekibuga [f]kyeneroboza okuteka omwo erinya lyānge.
37 Era ndikutwāla, nāwe olifuga nga byona bwebiriba ememeyo byeryagala, era oliba kabaka wa Isiraeri.
38 Awo olulituka bwonowulirānga byona byenkulagira notambulirānga mu makubo gānge nokolānga ebyo ebiri mu maso gānge ebirūngi, okukwatānga amatēka gānge nebiragiro byānge nga Daudi omu'du wānge bweyakolānga; kale nābērānga wamu nāwe, era [g]ndikuzimbira enyumba eyenkala'kalira nga bwenazimbira Daudi, era ndikuwa Isi-
39 raeri. Era kyendiva mbonyabonya eza'de lya Daudi naye siribabonye-
40 zabonyeza emirembe gyona. Sulemani kyeyava asala amagezi oku'ta Yeroboamu: naye Yeroboamu nāgolokoka na'dukira mu Misiri eri [h]Sisaki kabaka Wemisiri, nābēra mu Misiri okutūsa Sulemani lweyafa.

41 Era [k]ebikolwa byona ebirala ebya Sulemani ne byona byeyakola namagezige tebyawandikibwa mu

---

[r] nyi. 32, 36. 1 Basek. 12. 20.
[s] Ma. 12. 5.
[t] 2 Sam. 8. 14. 1 Byom. 18. 12, 13.
[u] 2 Sam. 10. 16.
[w] 1 Basek. 12. 2 neb. 2 Byom. 13. 6.
[x] 1 Sam. 1. 1.
[z] 1 Basek. 9. 24.
[a] 1 Basek. 12. 15; 14. 2; 15. 29. 2 Byom. 9. 29.
[b] nyi. 11. 13.
[c] lu. 5.
[d] lu. 7.
[e] 1 Basek. 12. 15, 16, 17.
[f] lu. 32. Ma. 12. 5. 1 Basek. 14. 21.
[g] 1 Sam. 2. 35.
[h] 1 Basek. 14. 25. 2 Byom. 12. 2, 5, 7, 9.
[k] 2 Byom. 9. 29–31.

kitabo kyebikolwa bya Sulemani?
42 Nebiro Sulemani byeyafugira Isi-
raeri yena mu Yerusalemi byali e-
43 myāka ana. Awo Sulemani neye-
bakira wamu ne bajajabe nāzikibwa
mu kibuga kya Daudi kitāwe: awo
[i] Lekoboamu mutabaniwe nāfuga
mu kifokye.

[i] Mat. 1. 7.

12 [a] Lekoboamu nāgenda [b] Esekemu: kubanga Isiraeri yena bali
ba'ze Esekemu okumufūla kabaka.
2 Awo olwātuka [c] Yeroboamu muta-
bani wa Nebati bweyakiwulira;
[kubanga yali akyali mu [d] Misiri
gyeyali a'duki'de okuva eri kabaka
Sulemani, era Yeroboamu nātūla
mu Misiri, nebatuma nebamuita;]
3 awo Yeroboamu nekibīna kyona e-
kya Isiraeri neba'ja nebogera ne
4 Lekoboamu nti [e] Kitāwo yafūla eki-
koligo kya'fe okuba ekizito: kale
'no wewula 'gwe okuwereza okuzi-
bu okwa kitāwo nekikoligokye eki-
zito kyeyatutekako, na'fe tulikuwe-
5 reza. Nābagamba nti Mugende
mumale enaku satu nate, mulyoke
mu'je gyendi nate. Abantu neba-
6 genda. Kabaka Lekoboamu nātēsa
ebigambo nabaka'de abāimiriránga
mu maso ga Sulemani kitāwe bwe-
yali ngakyali mulamu ngayogera
nti Magezi ki gemumpa okuba'da-
7 mu abantu bano? Nebamugamba
nti [f] Bwonoyagala okuba omu'du
eri abantu bano lero noyagala oku-
bawereza noba'damu nobagamba
ebigambo ebirūngi, kale bo banābā-
8 nga aba'dubo enaku zona. Naye
nāleka amagezi gabaka'de gebāmu-
wa, nātēsa nabalenzi abākulira a-
wamu naye abāimirira mu masoge.
9 Nābagamba nti Magęzi ki gemumpa
'mwe tuba'demu abantu bano aba-
ng'ambye nti Wewula ekikoligo ki-
10 tāwo kyeyatutekako? Awo abale-
nzi abakulira awamu naye neba-
mugamba nti Bwotyo bwoba oga-
mba abantu bano abakugambye nti
Kitāwo yafūla ekikoligo kya'fe oku-
ba ekizito, naye 'gwe kiwewule gye-
tuli; bwotyo bwoba obagamba nti
Naswi wānge asinga obunene eki-
11 wato kya kitānge. Era 'no kubanga
kitānge yababinika ekikoligo ekizi-
to, 'nze ndyongera ku kikoligo kya-
'mwe: kitānge yabakangavula na
nkoba, naye 'nze ndibakangavula
12 na njaba ezobusagwa. Awo Yero-
boamu nabantu bona neba'ja eri
Lekoboamu ku lunaku olwokusatu,
nga kabaka bweyalagira, ngayogera
nti Mu'janga gyendi nate ku luna-
13 ku olwokusatu. Awo kabaka na-
'damu abantu nebo'go, nāleka oku-
14 tēsa kwabaka'de kwebāmuwa; nā-
bagamba ngokutēsa kwabalenzi
bwekwali, nyayogera nti Kitānge
yafūla ekikoligo kya'mwe ekizito,
naye 'nze ndyongera ku kikoligo
kya'mwe: kitānge yabakangavula
na nkoba, naye 'nze ndibakangavu-
15 la na njaba ezobusagwa. Awo ka-
baka nātawulira bantu; kubanga
kyali kigambo [g] Mukama kyeyaleta
anyweze ekigambokye [i] Mukama
kyeyagamba Yeroboamu mutabani
wa Nebati mu mukono gwa Aki-
16 ya Omusironi. Awo Isiraeri yena
bwebālaba nga kabaka tabawulira,
abantu neba'damu kabaka nga bo-
gera nti [k] Mugabo ki gwetulina mu
Daudi? 'sō tetulina busika mu mu-
tabani wa Yese: mu'de mu wema
za'mwe, ai Isiraeri: labirira 'no
enyumbayo 'gwe, Daudi. Awo Isi-
raeri nebegendera mu wema zābwe.
17 Naye [l] abāna ba Isiraeri abābēra mu
bibuga bya Yuda, abo Lekoboamu
18 nābafuga. Awo kabaka Lekoboamu
nātuma [m] Adolamu eyali omukulu
womusolo; Isiraeri yena nebamu-
kasukirira amainja nokufa nāfs.
Kabaka nāyanguwa okulinya mu
'gālirye oku'dukira mu Yerusalemi.
19 Bwebatyo [n] Isiraeri nebajēmera e-
20 nyumba ya Daudi ne lero. Awo
olwātuka Isiraeri yena bwebāwuli-
ra nga Yeroboamu akomyewo, ne-
batuma nebamuita oku'ja eri ekibī-
na, nebamufūla kabaka wa Isiraeri
yena: tewali eyagoberera enyumba
ya Daudi wabula ekika kya Yuda
[o] kyo'ka.
21 Awo Lekoboamu bweyatūka Eye-
rusalemi, nākung'anya enyumba
yona eya Yuda nekika kya Benya-
mini, abasaja abalōnde kasirivu
mwobukumi munāna, abalwānyi,
okulwāna nenyumba ya Isiraeri, o-
kumu'diza nate obwakabaka Leko-
boamu mutabani wa Sulemani.
22 Naye ekigambo kya Katonda neki-
'jira [p] Semaya omusaja wa Katonda
23 nga kyogera nti Gamba Lekoboamu
mutabani wa Sulemani kabaka wa
Yuda nenyumba yona eya Yuda ne
Benyamini nabantu bona abalala
24 nti Bwatyo bwayogera Mukama nti
Temwāmbuka 'sō temulwāna ne
baganda ba'mwe abāna ba Isiraeri:
mu'deyo buli muntu mu nyumbaye;
kubanga [r] ekigambo kino kyava
gyendi. Awo nebawulira ekigambo
kya Mukama neba'dayo nebegende-
ra ngekigambo kya Mukama bwe-
kyali.
25 Awo Yeroboamu [s] nāzīmba Seke-
mu munsi eyensozi eya Efulaimu,
nābēra omwo; nāva omwo nāzīmba
26 [t] Penueri. Yeroboamu nāyogerera
mu mutimagwe nti Kakano obwa-
kabaka buna'da eri enyumba ya
27 Daudi: [u] abantu bano bwebanāyā-
mbukānga okuwerayo sadaka mu
nyumba ya Mukama mu Yerusale-

[a] 2 Byom. 10. 1-11. 4. [b] Yos. 17. 7.
[c] 1 Basek. 11. 26.
[d] 1 Basek. 11. 40.
[e] 1 Basek. 4. 7.
[f] 2 Byom. 10. 7.
[g] Iu. 24. Yos. 11. 20.
[i] 1 Basek. 11. 11, 31.
[k] 2 Sam. 20. 1.
[l] 1 Basek. 11. 13, 36.
[m] 1 Basek. 4. 6.
[n] 2 Basek. 17. 21.
[o] 1 Basek. 11. 13, 32, 36.
[p] 2 Byom. 12. 5, 7, 15.
[r] Iu. 15.
[s] Balam. 9. 45.
[t] Lub. 32. 31. Balam. 8. 17.
[u] Ma. 12. 5.

mi, kale omutima gwabantu bano gulikyūkira nate mukama wābwe, Lekoboamu kabaka wa Yuda; kale balinzi'ta 'nze, neba'dayo eri Lekoboamu kabaka wa Yuda.

28 Awo kabaka nālyoka atēsa ebigambo, nākola [w] enyana biri za zābu: nābagamba nti Kinābalemānga okwānbukānga Eyerusalemi; [v] laba bakatondabo, ai Isiraeri, abākn'gya

29 muusi Yemisiri. Nāteka emu mu [z] Beseri ne gi'nayo nāgiteka mu

30 [a] Dani. Nekigambo ekyo nekiba ekibi: kubanga abantu nebagendānga (okusinziza) mu maso gemu

31 nga bagenda Edani. Nāzimba [b] enyumba ezebifo ebigulumivu, [c] na-'sāwo bakabona ngaba'gya mu bantu bona abatali ba ku bāna ba Levi.

32 Era Yeroboamu na'sāwo embaga mu mwezi ogwomunāna ku lunaku olwomwezi olwekumi netāno okufanana [d] embaga eri mu Yuda, nālinya eri ekyōto; bwatyo bweyakolera mu Beseri ngawayo sadaka eri enyana zeyakola: nāteka mu Beseri bakabona bebifo ebigulumi-

33 vu beya'sāwo. Nālinya eri ekyōto kyeyali azimbye mu Beseri ku lunaku olwekumi netāno olwomwezi ogwomunāna, gwe mwezi gweyagunja mu mutimagwe ye: na'sāwo embaga er. abāna ba Isiraeri, nālinya eri ekyōto okwōteza obubāne.

13 Awo, laba, [a] newa'ja omusaja wa Katonda ngava mu Yuda olwekigambo kya Mukama na'ja Ebeseri: awo Yeroboamu yali ngaimiri'de awali ekyōto okwōteza obu-

2 bāne. Awo nāyogerera wa'gulu ku kyōto olwekigambo kya Mukama nāyogera nti Ai ekyōto, ekyōto, bwatyo bwayogera Mukama nti Laba, omwāna alizālirwa enyumba ya Daudi, [b] erinyalye Yosiya; era ku-'gwe kwaliwerayo bakabona bebifo ebigulumivu abōtereza obubāne ku-'gwe, era baliwerayo ku'gwe ama-

3 gūmba gabantu. Nāwa [c] akabonero ku lunaku olwo ngayogera nti Kano ke kabonero Mukama kayoge'de: laba, ekyōto kiryatika ne'vu

4 erikiriko liriyika. Awo olwātuka kabaka bweyawulira ekigambo ekyomusaja wa Katonda kyeyayogerera wa'gulu ku kyōto mu Beseri, awo Yeroboamu nāgolola omukonogwe ngaima awali ekyōto ngayogera nti Mumukwate. Nomukonogwe gwamugolole'de negukala no-

5 kuinza nātainza kugu'za nate. Ekyōto nakyo nekyatika ne'vu neriyika okuva ku kyōto ngakabonero bwekali omusaja wa Katonda keyawa olwekigambo kya Mukama.

6 Awo kabaka na'damu nāgamba omusaja wa Katonda nti Wegairire 'no ekisa kya Mukama Katondawo onsabire omukono gwānge gumponyezebwe nate. Omusaja wa Katonda neyegairira Mukama, omukono gwa kabaka negumuwonyezebwa nate negufūka nga bwegwali olube-

7 ryeberye. Kabaka nāgamba omusaja wa Katonda nti Tu'deyo nānge e'ka owērewēre, [d] nānge nākuwa

8 empēra. Omusaja wa Katonda nāgamba kabaka nti [e] Newakuba'de ngonompa ekitūndu kyenyumbayo, siingire wamu nāwe 'sō sirire 'mere 'sō sinywere ma'zi mu kifo kino:

9 kubanga bwenkūti'dwa bwentyo nekigambo kya Mukama nga kyogera nti Tolya 'mere 'sō tonywa mazi 'sō to'dayo mu 'kubo lyofulumyemu.

10 Awo na'dayo mu 'kubo edala, nāta'dayo mu 'kubo lyafulumyemu nga-'ja Ebeseri.

11 Awo wāliwo na'bi omuka'de eyabērānga mu [f] Beseri; omu ku batabanibe na'ja nāmubūlira ebikolwa byona omusaja wa Katonda byeyali akole'de mu Beseri ku lunaku olwo: ebigambo byagambye kabaka nabyo nebabibūlira kitābwe.

12 Kitābwe nābagamba nti 'Kubo ki mwafulumi'de? Awo batabanibe nga balabye e'kubo lyafulumi'demu omusaja wa Katonda eyava mu Yu-

13 da. Nāgamba batabanibe nti Muntekere amatandiko ku ndogoi. Awo nebamutekera amatandiko ku

14 ndogoi: nāgyebagala. Nāgoberera omusaja wa Katonda nāmusānga ngatu'de wansi womwera: nūmugamba nti 'Gwe musaja wa Katonda eyava mu Yuda? Nāyogera

15 nti 'Nze 'nzuyo. Awo nāmugamba nti Tu'deyo nānge e'ka tulye ku

16 'mere. Nāyogera nti [g] Siinza ku-'dayo nāwe newakuba'de okuingira nāwe: 'sō sirire 'mere 'sō sinywere mā'zi wamu nāwe mu kifo kino:

17 kubanga nabūlirwa nekigambo kya Mukama nti Tolya ku 'mere 'sō tonywerayo ma'zi 'sō tokyūka nate oku'da mu 'kubo mwofulumi'de.

18 Awo nāmugamba nti Nānge ndi na-'bi nga 'gwe bwoli; era malaika ang'ambye nekigambo kya Mukama nti Mukomyewo mu nyumbayo alye ku 'mere anywe ama'zi. (Na-

19 ye) ngamulimba. Awo na'dayo naye nālīra ku 'mere mu nyumbaye

20 nānywa ama'zi. Awo olwātuka nga batu'de ku meza ekigambo kya Mukama nekimu'jira na'bi amuko-

21 me'zawo: nāyogerera wa'gulu eri omusaja wa Katonda eyava mu Yuda ngayogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Kubanga ogānyi okuwulira akamwā ka Mukama 'sō toku'te kiragiro Mukama Katonda-

22 wo kyakulagi'de, naye nokomawo, era olīri'de ku 'mere nonywera ama-

[w] 2 Basek. 10. 29; 17. 16. Kos. 8. 5, 6; 10. 5; 13. 2.
[v] Kuv. 32. 4, 8.
[z] Yos. 16. 2.
[a] Balam. 18. 29.
[b] 1 Basek. 13. 32. Kubal. 3. 10.
[c] 1 Basek. 13. 33. 2 Basek. 17. 32. Ez. 44. 7, 8.
[d] Lev. 23. 33, 34. Kubal. 29. 12.
[a] 2 Basek. 23. 17.
[b] 2 Basek. 23. 15, 16.
[c] 2 Basek. 19. 29.
[d] 2 Basek. 5. 15.
[e] Kubal. 22. 18; 24. 13.
[f] 2 Basek. 23. 18.
[g] nyi. 8, 9.

'zi mu kifo kyakugambyeko nti Tolirayo ku 'mere 'sō tonywa ma'zi; omulāmbogwo tegulitūka mu ntāna
23 ya bajajabo. Awo olwātuka bweyamala okulya ku 'mere era nganywe'de nāteka amatandiko ku ndogoi ngamutekera na'bi gwakome-
24 'zawo. Awo ngagenze [f] empologoma nemusānga mu 'kubo nemu'ta: omulāmbogwe negusūlibwa mu 'kubo, endogoi neimirira kumpi nagwo; era nempologoma neimirira
25 kumpi nomulāmbo. Kale, laba, abantu nebaitawo nebalaba omulāmbo nga gusūli'dwa mu 'kubo nempologoma ngeimiri'de kumpi nomulāmbo: neba'ja nebakibūlira mu
26 kibuga [k] na'bi omuka'de mweyabērānga. Awo na'bi amukome'zawo mu 'kubo bweyakiwulira, nāyogera nti Ye musaja wa Katonda atagōnde'de kamwā ka Mukama: Mukama kyavu'de amugabula eri empologoma emutāgu'de nemu'ta ngekigambo kya Mukama bwekyali
27 kyamugambye. Awo nāgamba batabanibe nti Muntekere amatandiko ku ndogoi. Nebagitekakō amatandiko. Nāgenda nāsānga omu-
28 lāmbogwe nga gusūli'dwa mu 'kubo nendogoi nempologoma nga zīlmiri'de kumpi nomulāmbo: empologoma nga teri'de mulāmbo 'sō-
29 nga tetāgu'de ndogoi. Na'bi nāsitula omulāmbo gwomusaja wa Katonda nāguteka ku ndogoi nāgu-'zayo: na'ja mu kibuga kya na'bi omuka'de okukungubaga nokumu-
30 zika. Nāteka omulāmbogwe mu ntānaye ye; [l] nebamukungubagira (nga bogera nti) Wowe, muganda
31 wange! Awo olwātuka ngamaze okumuzika nāgamba batabanibe nti Bwendimala okufa, munzikānga mu ntāna omusaja wa Katonda
[m] 2 Basek. 23. 17, 18. mwazīki'dwa; [m] mutekānga amagūmba gānge kumpi namagūmbage.
[n] lu. 2. 2 Basek. 23. 16, 19. [o] 1 Basek. 12. 31. [p] 1 Basek. 16. 24.
32 Kubanga ekigambo kyeyayogerera wa'gulu [n] olwekigambo kya Mukama ku kyōto ekiri mu Beseri ne ku [o] nyumba zona ezebifo ebigulumivu ebiri mu bibuga [p] Ebyesamaliya
33 tekiririrema kutūkirira.
[r] 1 Basek. 12. 31. Oluvanyuma lwekigambo ekyo Yeroboamu nātakyūka okuleka ekubolye ebi, naye neyeyongera nate oku'sāwo [r] bakabona abebifo ebigulumivu ngaba'gya ku bantu bona: buli eyayagalānga, nāmwāwulānga wabērewo bakabona bebifo
34 ebigulumivu. Nekigambo ekyo nekifūka ekibi eri enyumba ya Yeroboamu okugimalawo [s] nokugizikiriza okuva kunsi yona.

[s] Kuv. 23. 23. 1 Basek. 14. 10.

14 Awo mu biro ebyo Abiya mutabani wa Yeroboamu nālwāla.
2 Yeroboamu nāgamba mukaziwe nti Golokoka, nkwegairi'de wefūle oleme okumanyibwa nga 'gwe mukazi wa Yeroboamu: wegendere Esiro; laba, [a] Akiya na'bi ali eyo eyanjogerako nga ndiba kabaka waba-
3 ntu bano. Era [b] twāla wamu nāwe emigāti kumi negyempewere nensūmbi eyomubisi gwenjuki, ogende gyali: yalikubūlira omwāna
4 bwaliba. Awo muka Yeroboamu nākola bwatyo, nāgolokoka nāgenda Esiro na'ja mu nyumba ya Akiya. Era Akiya teyainza kulaba; kubanga amasoge gali
5 gaimba'de olwobuka'debwe. Awo Mukama nāgamba Akiya nti Laba, muka Yeroboamu a'ja okukubūza eby mutabaniwe; kubanga alwa'de: bwoti bwoti bwonomugamba: kubanga olunātuka bwanāingira, anefūla okuba omukazi
6 omulala. Awo olwātuka Akiya bweyawulira enswāgiro zebigerebye ngainga mu lu'gi, nāyogera nti Ingira, 'gwe muka Yeroboamu; lwaki okwefūla okuba omulala? kubanga ntumi'dwa gyoli nebiga-
7 mbo ebizito. Genda obūlire Yeroboamu nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti [c] Kubanga nākugulumiza nga nku'gya mu bantu, nenkafūla omukulu wa-
8 bantu bange Isiraeri, [d] nenjuzamu bwakabaka nga mbu'gya ku nyumba ya Daudi nembukuwa 'gwe. era naye toba'de ngomu'du wānge Daudi [e] eyakwatānga ebiragiro byānge era eyangoberera nomutimagwe gwona okukola ekyo kyo'ka ekya-
9 li mu maso gānge ekirūngi; naye okoze ekibi okusinga bona abākusoka [f] nogenda newekolera bakatonda abalala [g] nebifananyi ebisānūse okunsunguwaza, [i] nonsūla
10 enyuma wamabegago: kale, laba, [k] kyendiva ndeta ekibi ku nyumba ya Yeroboamu era ndimalawo buli mwāna owobulenzi eri Yeroboamu, asibi'dwa era natasibi'dwa mu Isiraeri, era [l] ndyerera dala enyumba ya Yeroboamu ngomuntu bwayera obusa noku'gwāwo nebu'gwāwo
11 bwona. [m] Owa Yeroboamu anāfirānga mu kibuga embwa zināmulyānga; noyo anāfirānga ku 'tale enyonyi ezomu'bānga zināmulyānga: kubanga Mukama akyoge'de.
12 Kale golokoka wegendere mu nyumbayo: ebigerebyo bwebināingira
13 mu kibuga, omwāna anāfa. Kale Isiraeri yena balimukungubagira nebamuzika; kubanga ku ba Yeroboamu oyo ye'ka alitūka mu ntāna: kubanga muye mulabise ekigambo ekirūngi eri Mukama Katonda wa Isiraeri mu nyumba ya Yeroboamu.
14 Era [n] nate Mukama alyeimusiza kabaka wa Isiraeri alimalawo enyu-

[a] 1 Basek. 11. 29, 31.
[b] 1 Sam. 9. 7, 8.
[c] 2 Sam. 12. 7-9. 1 Basek. 16. 2.
[d] 1 Basek. 11. 31.
[e] 1 Basek. 11. 33, 38; 15. 5.
[f] 1 Basek. 12. 28.
[g] Kuv. 34. 17.
[i] Zab. 50. 17.
[k] 1 Basek. 15. 29.
[l] 1 Basek. 16. 3.
[m] 1 Basek. 16.4; 21.24.
[n] 1 Basek. 15. 27-29.

mba ya Yeroboamu ku lunaku olwo: naye njoge de ntya? kakano
15 kati. Kubanga Mukama alikuba Isiraeri ngekitõgo bwekinyenyezebwa mu ma'zi; era [o] alisimbula Isiraeri okuba'gya [p] munsi eno enũngi gyeyawa bajaja bãbwe, era alibasãsãnyiza [r] emmtala Womu'ga; [s] kubanga bakoze Bãseri bãbwe,
16 nga basunguwaza Mukama. Era aliwayo Isiraeri olwebibi bya Yeroboamu byeyayõnõna era [t] byeya-
17 yõnõnyesa Isiraeri. Awo muka Yeroboamu nãgolokoka neyegendera na'ja [u] Etiruza: awo bweyali nga'ja ku mulyãngo gwenyumba, o-
18 mwãna nãfa. Isiraeri yena nebamuzika nebamukungubagira; ngekigambo kya Mukama bwekyali kyeyayogera nomukono gwomu'duwe Akiya na'bi. Nebikolwa ebirala byona ebya Yeroboamu [v] bweyalwãna era bweyafuga, laba, byawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri.
20 Nenaku Yeroboamu zeyafugira zali emyãka abiri mwebiri: neyebakira wamu ne bajajabe, Nadabu mutabaniwe nãfuga mu kifokye.
21 Awo Lekoboamu mutabani wa Sulemani nãfuga mu Yuda. [w] Lekoboamu yali yakamaze emyãka ana mu gumu bweyalya obwakabaka, nãfugira emyãka ekumi nomusãnvu mu Yerusalemi, ekibuga Mukama [z] kyeyeroboza mu bika byona ebya Isiraeri okuteka omwo erinyalye: nerinya lya nyina lyali Naama
22 Omwamoni. [a] Yuda nãkola ekyali mu maso ga Mukama ekibi; nebamukwasa obu'gya olwebibi byãbwe byebakola okusinga byona bajaja
23 bãbwe byebãkola. Kubanga bezimbira [b] ebifo ebigulumivu nabo nempagi ne [c] Bãseri ku [d] buli lusozi oluwãnvu ne wansi wa [e] buli muti
24 omubisi; era wãliwo [f] nabalyãnga ebisiyaga munsi: nebakola ngebyemizizo byona bwebyali ebyamawãnga Mukama geyagoba mu maso
25 gabãna ba Isiraeri. Awo olwãtuka [g] mu mwãka ogwokutãno ogwa kabaka Lekoboamu Sisaki kabaka Wemisiri [h] nayãmbuka okulũmba
26 Yerusalemi: na'gyayo ebyobuga'ga ebyomunyumba ya Mukama nebyobuga'ga ebyomunyumba ya kabaka; yatwãlira dala byona: na'gyayo engabo zona eza zãbu [k] Sulemani zeyali akoze.
27 Awo kabaka Lekoboamu nãkola engabo za bikomo oku'da mu kifo kyazo, nãziteresa mu mikono gyabakulu babambowa abãkũmãnga olu'gi lwenyumba ya
28 kabaka. Awo olwãtuka kabaka buli lweyaingirãnga mu nyumba ya Mukama, abambowa nebazambalãnga nebazi'za munju eyabambowa.
29 Era [l] ebikolwa ebirala byona ebya Lekoboamu ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba
30 Yuda? Era wãbãngawo [m] entalo eri Lekoboamu ne Yeroboamu ena-
31 ku zona. Lekoboamu neyebakira wamu ne bajajabe nãzikibwa wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi: ne nyina erinyalye lyali Naama Omwamoni. [n] Abiyamu mutabaniwe nãfuga mu kifokye.

15 Awo [o] mu mwãka ogwekumi nomunãna ogwa Yeroboamu kabaka mutabani wa Nebati, Abiyamu
2 nãtanula okufuga Yuda. Yafugira emyãka esatu mu Yerusalemi: ne [p] nyina erinyalye lyali Maaka muwa-
3 la wa [q] Abisalomu. Nãtambulira mu bibi byona ebya kitãwe byeyakola okumusoka: nomutimagwe tegwatũkirira eri Mukama Katondawe ngo-
4 mutima gwa Daudi kitãwe. Era naye kulwa Daudi Mukama Katondawe nãmuwa etabaza mu Yerusalemi okuimusa mutabaniwe oluvanyumalwe nokunyweza Yerusale-
5 mi: kubanga Daudi [r] yakolãnga ebyali mu maso ga Mukama ebirũngi, nãtakyũka okuva mu kintu kyona kyeyamulagira enaku zona ezobulamubwe [s] wabula mu kiga-
6 mbo kya Uliya Omukiti. Awo [t] wãbãngawo entalo eri Lekoboamu ne Yeroboamu enaku zona ezobula-
7 mubwe. [u] Nebikolwa ebirala byona ebya Abiyamu ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda? [v] Newabãnga entalo eri A-
8 biyamu ne Yeroboamu. [w] Abiyamu neyebakira wamu ne bajajabe: nebamuzika mu kibuga kya Daudi: Asa mutabaniwe nãfuga mu kifokye.
9 Awo mu mwãka ogwamakumi abiri ogwa Yeroboamu kabaka wa Isiraeri Asa nãtanula okufuga Yu-
10 da. Nãfugira emyãka ana mu gumu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye lyali Maaka muwala wa Abisa-
11 lomu. [x] Asa nãkola ebyali mu maso ga Mukama ebirũngi nga Daudi ki-
12 tãwe bweyakola. Nãgoba [y] abãlyãnga ebisiyaga munsi, na'gyawo [z] ebifananyi byona bajajabe byebãkola.
13 Era ne [a] Maaka nyina nãmugoba mu bwa namasole kubanga yali akoze ekifananyi ekyomuzizo okuba Asera; Asa nãtema ekifananyikye [b] nãkyõkera ku ka'ga [c] Kiduloni. [d] Naye ebifo ebigulumivu tebya'gyibwawo: naye omutima gwa Asa gwatũkirira
15 eri Mukama enakuze zona. Nãingiza mu nyumba ya Mukama ebintu kitãwe byeyawõnga nebintu byeyawõnga ye ye nyini, efeza nezãbu

[*] Ma. 29. 28.
[p] Yos. 23. 13, 16.
[r] 2 Basek. 15. 29.
[s] Kuv. 34. 13.
[t] 1 Basek. 15. 26, 30, 34; 16. 2, 19. 2 Basek. 3. 3; 10. 29; 23. 15.
[u] 1 Basek. 15. 21; 16. 6, 8.
[v] 2 Byom. 13. 2-20.
[w] 2 Byom. 12. 13.
[z] 1 Basek. 11. 32, 36.
[a] 2 Byom. 12. 1.
[b] 2 Basek. 16. 4; 17. 9.
[c] 2 Basek. 16. 4; 17. 10.
[d] Ver. 2. 20.
[e] Ma. 12. 2. 2 Basek. 16. 4. Is. 57. 5.
[f] Ma. 23. 17.
[g] 1 Basek. 11. 40.
[h] 2 Byom. 12. 9-11.
[k] 1 Basek. 10. 17.
[l] 2 Byom. 12. 15, 16.
[m] 1 Basek. 12. 21-24; 15. 6.
[n] 2 Byom. 12. 16 Abiya. Mat. 1. 7.
[o] 2 Byom. 13. 1, 2.
[p] 2 Byom. 11. 20-22.
[q] 2 Byom. 11. 21.
[r] 1 Basek. 14. 8.
[s] 2 Sam. 11. 4 neb; 12. 9.
[t] 1 Basek. 14. 30.
[u] 2 Byom. 13. 22.
[v] 2 Byom. 13. 2 neb.
[w] 2 Byom. 14. 1.
[x] 2 Byom. 14. 2.
[y] Ma. 23. 17.
[z] 2 Byom. 15. 8.
[a] 2 Byom. 15. 16-18.
[b] Kuv. 32. 20.
[c] 2 Sam. 15. 23.
[d] 1 Basek. 22. 43. 2 Basek. 12. 3; 14. 4. 2 Byom. 15. 17.

16 nebintu. Newabānga entalo eri Asa
ne Baasa kabaka wa Isiraeri enaku
17 zābwe zona. Awo [t] Baasa kabaka
wa Isiraeri nātabāla Yuda, nāzīmba [u] Lama [w] obutaganya muntu
kufuluma newakuba'de okuingira
18 eri Asa kabaka wa Yuda. Awo Asa
na'dira efeza yona nezābu [x] eyali
esiga'de mu byobuga'ga ebyomunyumba ya Mukama nebyobuga'ga
ebyomunyumba ya kabaka nābikwasa mu mikono gyaba'dube: kabaka Asa nābiwereza [z] Benikadadi
mutabani wa Tabuli'moni mutabani
wa Kezioni kabaka Webusuli eyabērānga Edamasiko, ngayogera nti
19 (Waliwo) endagāno eri 'nze nāwe,
eri kitānge ne kitāwo: laba, nkuwere'za [a] ekirabo kya feza nezābu;
genda omenye endagānoyo eri Baasa kabaka wa Isiraeri anveko. Awo
20 Benikadadi nāwulira kabaka Asa,
nātuma abakulu be'gyerye okulūmba ebibuga bya Isiraeri, nākuba
[b] Iyoni ne [c] Dani ne [d] Aberubesumaaka ne [e] Kinerosi yona nensi yo-
21 na eya Nafutali. Awo olwātuka
Baasa bweyakiwulira nāleka okuzimba Lama nābērānga [f] Etiruza.
22 Awo kabaka Asa nālāngira Yuda
yena; tewali eya'gyibwako; neba-'gyawo amainja Agerama, nemiti
gyakyo, Baasa byeyazimbya; kabaka Asa nāzimba nabyo Geba ekya
23 Benyamini ne Mizupa. Era [g] ebikolwa ebirala byona ebya Asa namānyige gona ne byona byeyakola nebibuga byeyazimba tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda? Naye
mu kisēra ekyobuka'debwe nālwāla
24 ebigere. [i] Asa neyebakira wamu ne
bajajabe nāzikibwa wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi kitāwe:
[k] Yekosafati mutabaniwe nāfuga mu
kifokye.
25 Awo [l] Nadabu mutabani wa Yero-
boamu nātanula okufuga Isiraeri
mu mwāka ogwokubiri ogwa Asa
kabaka wa Yuda, nāfugira Isiraeri
26 emyāka ebiri. Nākola ebyali mu
maso ga Mukama ebibi, nātambulira mu 'kubo lya kitāwe ne mu kyonōnokye [m] kyeyayonōnyesa Isiraeri.
27 Awo [n] Baasa mutabani wa Akiya
owomunyumba ya Isakali nāmwekobāna; Baasa nāmukubira Egi-'besoni Ekyabafirisuti; kubanga
Nadabu ne Isiraeri yena bāli bazi-
28 ngizi'za Gi'besoni. Mu mwāka o-
gwokusatu ogwa Asa kabaka wa
Yuda Baasa mweyamu'tira, nāfuga
29 mu kifokye. Awo olwātuka amangwāgo bweyalya obwakabaka, na-'ta enyumba yona eya Yeroboamu;
teyamulekera Yeroboamu nomu e-
ya'sa omu'ka okutūsa lweyamuziki-
riza; [o] ngekigambo bwekyali ekya
Mukama kyeyayogera nomukono
gwomu'duwe [p] Akiya Omusironi:
30 [r] olwebibi bya Yeroboamu byeyayō-
nōna era byeyayonōnyesa Isiraeri;
olwokusunguwazakwe kweyasunguwaza Mukama Katonda wa Isi-
31 raeri. Era ebikolwa ebirala byona
ebya Nadabu ne byona byeyakola
tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba
32 Isiraeri? [s] Newabānga entalo eri
Asa ne Baasa kabaka wa Isiraeri
enaku zābwe zona.
33 Mu mwāka ogwokusatu ogwa Asa
kabaka wa Yuda Baasa mutabani
wa Akiya nātanula okufuga Isiraeri
yena Etiruza, (nāfugira) emyāka
34 amakumi abiri mwena. Nākola e-
byali mu maso ga Mukama ebibi
[t] nātambulira mu 'kubo lya Yeroboamu ne mu kwōnōnakwe kweyayō-
16 nōnyesa Isiraeri. Awo ekigambo
kya Mukama nekimu'jira [a] Yeku
mutabani wa Kanani ku Baasa nga
2 kyogera nti [b] Kubanga nakugulumiza nga nku'gya mu nfūfu nenkufūla
omukulu wabantu bānge Isiraeri;
nāwe [c] otambuli'de mu 'kubo lya
Yeroboamu noyōnōnyesa abantu
bānge Isiraeri okunsunguwaza ne-
3 bibi byābwe; laba, ndi'gyirawo da-
la Baasa nenyumbaye: era ndifūla
enyumbayo okufanana [d] enyumba
ya Yeroboamu mutabani wa Neba-
4 ti. [e] Owa Baasa anāfirānga mu ki-
buga embwa zināmulyānga; nowo-
kubabe anāfirānga ku 'tale enyonyi
5 ezomu'bānga zināmulyānga. Era
ebikolwa ebirala byona ebya Baasa
nebyeyakola namānyige tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isi-
6 raeri? Baasa neyebakira wamu ne
bajajabe nāzikibwa [f] Etiruza: Era
mutabaniwe nāfuga mu kifokye.
7 Era nate ekigambo kya Mukama
neki'ja ku Baasa mu mukono gwa
na'bi Yeku mutabani wa Kanani
ne ku nyumbaye olwebibi byona
byeyakola mu maso ga Mukama o-
kumusunguwaza nomulimu gwemikonogye ngafanana enyumba ya
Yeroboamu era kubanga [g] yamukuba.
8 Mu mwāka ogwamakumi abiri
mu mukāga ogwa Asa kabaka wa
Yuda Era mutabani wa Baasa nātanula okufugira Isiraeri Etiruza
9 (nāfugira) emyāka ebiri. Awo o-
mu'duwe [i] Zimuli omukulu wekitūndu kyamagālige nāmwekobāna:
era yali ali Etiruza nganywa o-
mwenge ngatamirira mu nyumba
ya Aluza eyali sabakaki mu Tiruza:
10 Zimuli nāingira nāmufumita nāmu-
'ta mu mwāka ogwamakumi abiri
mu musānvu ogwa Asa kabaka wa
11 Yuda, nāfuga mu kifokye. Awo

[t] 2 Byom. 16. 1-6.
[u] nyi. 21, 22. Yos. 18. 25.
[w] 1 Basek. 12. 27. 2 Byom. 11. 16; 15. 9.
[x] 1 Basek. 14. 26. 2 Basek. 12. 18.
[z] 2 Byom. 16. 7-9.
[a] 2 Basek. 16. 8.
[b] 2 Basek. 15. 29.
[c] Balam. 18. 29.
[d] 2 Sam. 20. 14.
[e] Yos. 11. 2.
[f] 1 Basek. 14. 17.
[g] 2 Byom. 16. 11.
[i] 2 Byom. 16. 13-17. 1.
[k] Mat. 1. 8.
[l] 1 Basek. 14. 20.
[m] 1 Basek. 14. 16.
[n] 1 Basek. 14. 14.
[o] 1 Basek. 14. 10. 14.
[p] 1 Basek. 11. 29.
[r] 1 Basek. 14. 9, 16.
[s] Ju. 16. 2 Byom. 16. 9.
[t] 1 Basek. 12. 28; 13. 33; 14. 16; 16. 2.
[a] 2 Byom. 19. 2; 20. 34.
[b] 1 Basek. 14. 7.
[c] 1 Basek. 15. 34.
[d] 1 Basek. 15. 29.
[e] 1 Basek. 14. 11.
[f] 1 Basek. 14. 17.
[g] 1 Basek. 15. 27, 29. Kos. 1. 4.
[i] 2 Basek. 9. 31.

olwātuka bweyatanula okufuga, nga kya'jatūle ku ntebeye, awo na'ta enyumba yona eya Baasa: teya-musigaliza mwāna wa bulenzi, ne-wakuba'de ku ndaze newakuba'de
12 ku mikwānogye. Bwatyo Zimuli bweyazikiriza enyumba yona eya Baasa ngekigambo kya Mukama bwekyali kyeyayogera ku Baasa mu
13 Yeku na'bi, olwebibi byona ebya Baasa, nebibi bya Era mutabaniwe byebayōnōna era byebayōnōnyesa Isiraeri, okusunguwaza Mukama
[k] Ma. 32. 21. Katonda wa Isiraeri [k] nebirerya byā-
14 bwe. Era ebikolwa ebirala byona ebya Era ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri?
15 Mu mwāka ogwamakumi abiri mu musānvu ogwa Asa kabaka wa Yuda Zimuli nāfugira enaku musā-nvu Etiruza. Era abantu bāli ba-
[l] 1 Basek. 15. 27. sīsi'de okulwāna ne [l] Gi'besoni E-
16 kyabafirisuti. Awo abantu abāli basisi'de nebawulira nga bogera nti Zimuli yekobānye era a'se kabaka: Isiraeri yena kyebāva bafūla Omuli omukulu we'gye okuba kabaka wa Isiraeri ku lunaku olwo mu lusī-
17 sira. Omuli nāyāmbuka ngava Egi-'besoni ne Isiraeri yena wamu na-
18 ye, nebazingiza Tiruza. Awo olwatuka Zimuli bweyalaba ngekibuga kimenye'dwa, nāingira mu kigo e-kyenyumba ya kabaka, neyeyōkerera nomuliro mu nyumba ya kaba-
19 ka nāfa, olwebibibye byeyayōnōna ngakola ebyali mu maso ga Muka-
[m] 1 Basek. 15. 34. ma ebibi [m] ngatambulira mu 'kubo lya Yeroboamu ne mu kibikye kye-
20 yakola okwōnōnyesa Isiraeri. Era ebikolwa ebirala byona eby'a Zimuli
[n] 2 Basek. 11. 14. 2 Byom. 23. 13. [n] nobujēmubwe bweyajēma tebya-wandikibwa mu kitabo ekyebyomu-mirembe gya basekabaka ba Isi-raeri?
21 Awo abantu ba Isiraeri nebāwu-libwamu ebibīna bibiri: ekitūndu kyabantu nga bagoberera Tibuni mutabani wa Ginasi okumufūla ka-baka; nekitūndu nga bagoberera
22 Omuli. Naye abantu abāgoberera Omuli nebasinga abantu abāgobe-rera Tibuni mutabani wa Ginasi: awo Tibuni nāfa, Omuli nālya o-
23 bwakabaka. Mu mwāka ogwama-kumi asatu mu gumu ogwa Asa ka-baka wa Yuda Omuli nātanula oku-fuga Isiraeri (nāfugira) emyāka ku-mi nebiri: yafugira emyāka mukā-
24 ga Etiruza. Nāgula olusozi Sama-liya eri Semeri ne talanta biri za feza; nāzimba ku lusozi nātūma ekibuga kyeyazimba erinya ngeri-nya bweryali erya Semeri nyini lu-
[o] Mi. 6. 16. 25 sozi Samaliya. [o] Omuli nākola ebya-li mu maso ga Mukama ebibi nāgira ekye'jo okusinga bona abāmusoka.
26 Kubanga yatambulira mu 'kubo lyo-na erya Yeroboamu mutabani wa Nebati ne mu bibibye byeyayōnō nyesa Isiraeri okusunguwaza Mu-kama Katonda wa Isiraeri nebire-
27 rya byābwe. Era ebikolwa ebirala byona eby'a Omuli byeyakola na-mānyige geyalaga tebyawandiki-bwa mu kitabo ekyebyomumirembe
28 gya basekabaka ba Isiraeri? Awo Omuli neyebakira wamu ne bajaja-be nāzikibwa mu Samaliya: Akabu mutabaniwe nāfuga mu kifokye.
29 Awo mu mwāka ogwamakumi a-satu mu munāna ogwa Asa kabaka wa Yuda Akabu mutabani wa Omu-li nātanula okufuga Isiraeri: Aka-bu mutabani wa Omuli nāfugira Isiraeri mu Samaliya emyāka ama-
30 kumi abiri mwebiri. Era Akabu mutabani wa Omuli nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi [p] okusi-
31 nga bona abāmusoka. Awo olwā-tuka, ngakiita kigambo kitono oku-tambulira mu bibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati, [r] nāwasa Ye-zeberi muwala wa Esubaali kabaka [s] Wabasidoni, nāgenda [t] nāwereza
32 Baali nāmusinza. Era yasimbira Baali ekyōto mu [u] sabo ya Baali
33 lyeyazimba mu Samaliya. Akabu nākola [w] Bāseri; Akabu neyeyonge-ra nate okukola ebyokusungnwaza Mukama Katonda wa Isiraeri oku-singa bakabaka bona aba Isiraeri
34 abāmusoka. Ku mirembegye Kieri Omubeseri nāzīmba [y] Yeriko: ya-'sāwo emisingi gyakyo no kufirwa Abiramu omuberyeberyewe, nāsi-mba enzi'gi zakyo no kufirwa mu-tabaniwe omuto Segubi, [z] ngekiga-mbo kya Mukama bwekyali kye-yayogera nomukono gwa Yosuwa mutabani wa Nuni.

[p] nyi. 25, 33. 1 Basek. 21. 25.
[r] Kuv. 34. 16.
[s] 1 Basek. 11. 1.
[t] 1 Basek. 21. 25, 26.
[u] 2 Basek. 10. 21, 26, 27.
[w] Kuv. 34. 13. 1 Basek. 18. 19. 2 Basek. 13. 6; 21. 3.
[y] 2 Basek. 2. 4, 19-22.
[z] Yos. 6. 26.

17 Awo [a] Eriya Omutisubi, eyali kwabo abātūla Egireadi, nāga-mba Akabu nti Mukama Katonda wa Isiraeri nga bwali omulamu gwenyīmiririra mu masoge, [b] tewa-benga musulo newakuba'de enkuba
[c] mu myāka gino, wabula ngeki-2 gambo kyānge bwekiri. Awo eki-gambo kya Mukama nekimu'jira
3 nga kyogera nti Va wano okyūke (ogende) ebuvanjuba wekweke awali aka'ga Kerisi akolekera Yoludani.
4 Awo olulituka ononywerānga mu ka'ga; era ndagi'de banamung'ōna
5 okukulisiza eyo. Awo nāgenda nākola ngekigambo kya Mukama bwekyali: kubanga yagenda nābēra awali aka'ga Kerisi akolekera Yolu-
6 dani. Awo banamung'ōna nebamu-leterānga e'mere nenyama enkya, ne'mere nenyama akawungēzi; nā-
7 nywānga mu ka'ga. Awo olwātuka

[a] Luk. 4. 25.
[b] Yak. 5. 17.
[c] 1 Basek. 18. 1.

daki aka'ga nekakala olwobutaba nkuba munsi.
8 Awo ekigambo kya Mukama neki-
9 mu'jira nga kyogera nti Golokoka
[d] Ob. 20. Luk. 4. 26. ogende [d] Ezalefasi ekya Sidoni, obēre eyo: laba, ndagi'de omukazi 'na'mwāndu ali eyo okukulisānga.
10 Awo nāgolokoka nāgenda Ezalefasi: awo bweyatūka ku waukaki wekibuga, laba, omukazi 'na'mwāndu ngali eyo ngalōnda enku: nāmuita nāyogera nti Nkwegairi'de, nkimira otu'zi mu kibya, 'nywe.
11 Awo ngagenda okugakima, nāmuita nāyogera nti Nkwegairi'de, ndetera
12 aka'mere mu mukonogwo. Nāyogera nti Nga Mukama Katondawo bwali omulamu, sirina mugāti, wabula olubatu lwobu'ta mu pipa notufuta mu kasūmbi: era, laba, nsenya enku biri nyingire nefumbire 'nze nomwāna wānge, tubulye
13 tufe. Awo Eriya nāmugamba nti Totya; genda okole nga bwoyoge'de: naye soka onfumbire 'nze nabwo akagāte, okalete gyendi, oluvanyuma wefumbire we'ka nomwā-
14 nawo. Kubanga bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Epipa eyobu'ta terikendēra 'sō nakasūmbi kamafuta tekali'gwāwo, okutūsa ku lunaku Mukama lwalito-
15 nyesa enkuba kunsi. Awo nāgenda nākola nga Eriya bwayoge'de: omukazi naye nenyumbaye nebalira
16 enaku (nyingi). Epipa eyobu'ta teyakendēra 'sō nakasūmbi kamafuta teka'gwāwo ngekigambo kya Mukama bwekyali kyeyayogerera
17 mu Eriya. Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo omwāna womukazi oyo nyini nyumba nālwāla; nendwa'deye nenyīkira bweti nāta-
18 bamu nate na mu'ka. Awo nāgamba Eriya nti [e] Nfayo ki eri 'gwe, 'gwe omusaja wa Katonda? wa'ja gyendi [f] okunji'jukiza ekibi kyānge
[e] 2 Sam. 16. 10. Luk. 5. 8. [f] Kubal. 5. 15.
19 noku'ta omwāna wānge! Nāmugamba nti Mpa omwānawo. Nāmu'gya mu kifubākye nāmusitula nāmulinyisa munju gyeyabērāngamu nāmuteka ku kitandakye ye.
[g] 2 Basek. 4. 33, 34, 35.
20 [g] Nākābira Mukama, nāyogera nti Ai Mukama Katonda wānge, olēse ekibi ne ku 'na'mwāndu ansuza
[i] Bik. 20. 10.
21 ngo'ta omwānawe? [i] Neyegolola ku mwāna emirūndi esatu, nākābira Mukama nāyogera nti Ai Mukama Katonda wānge, nkwegairi'de, obulamu bwomwāna ono bumu'demu
22 nate. Mukama nāwulira e'dobozi lya Eriya; obulamu bwomwāna
[k] Beb. 11. 35.
23 nebumu'damu nate, [k] nālama. Awo Eriya na'dira omwāna nāmuserengesa ngamu'gya mu kisenge nāmuleta mu nyumba nāmuwa nyina: Eriya nāyogera nti Laba, omwā-
24 nawo mulamu. Awo omukazi nāgamba Eriya nti Kakano [l] 'manyi ngoli musaja wa Katonda, era ngekigambo kya Mukama mu kamwāko ge mazima.

[l] Yok. 3. 2; 16. 30.

18 Awo olwātuka [a] enaku nyingi bwezaitawo, ekigambo kya Mukama nekimu'jira Eriya mu mwāka ogwokusatu nga kyogera nti Genda werage eri Akabu; nānge [b] ndito-
2 nyesa enkuba kunsi. Awo Eriya nāgenda okweraga eri Akabu. Era enjala ngenyiki'de nyo mu Sama-
3 liya. Awo Akabu nāita Obadiya eyali sabakaki. [Era Obadiya yatya
4 nyo Mukama: kubanga olwātuka Yezeberi bweyamalawo bana'bi ba Mukama, Obadiya na'dira bana'bi kikumi nābakweka mu mpuku atāno atāno, nābalisānga nemigāti nama-
5 'zi.] Awo Akabu nāgamba Obadiya nti Genda obune ensi eri enzi'zi zona ezama'zi neri obu'ga bwona: mpozi tulireba omu'do netuwonya embalāsi nenyumbu obutafa tuleme
6 okufirwa ensolo zona. Awo nebagabana ensi bōmbi okugibuna: Akabu ngakwata e'kubolye ye, ne Obadiya
7 ngakwata e'kubolye ye. Awo Obadiya ngali mu 'kubo, laba, Eriya nāmusānga: nāmumanya nāvūnama amasoge nāyogera nti 'Gwe wuno,
8 mukama wānge Eriya? Nāmu'damu nti 'Nze 'nzuno: genda obūlire mukamawo nti Laba, Eriya (ali
9 wano). Nāyogera nti Nyōnōnye mu ki, noyagala okuwayo omu'duwo mu mukono gwa Akabu okunzi'ta?
10 Nga Mukama Katondawo bwali omulamu, tewali 'gwānga newakuba'de obwakabaka mukama wānge gyatatuma okukunonya: awo bwebayogerānga nti Tali wano, nālaiza obwakabaka obwo ne'gwānga nga
11 tebakulabye. Kale kakano oyoge'de nti Genda obūlire mukamawo nti
12 Laba, Eriya (ali wano). Kale olulituka nga kyenji'je nkuveko kale [c] omwoyo gwa Mukama gunākutwāla gyesimanyi; kale bwenditūka nembūlira Akabu nātaīnza kukulaba, alinzi'ta: naye 'nze omu'duwo ntya Mukama okuva mu buto bwā-
13 nge. Tekibūliriwānga mukama wānge kyenakola, Yezeberi bweya'ta bana'bi ba Mukama, bwenakweka abasaja kikumi ku bana'bi ba Mukama mu mpuku atāno atāno, ne-
14 mbalisa emigāti nama'zi? Kale kakano oyoge'de nti Genda obūlire mukamawo nti Laba, Eriya (ali
15 wano): kale anānzi'ta. Awo Eriya nāyogera nti [d] Nga Mukama owe-'gye bwali omulamu, gwenyīmiriri-rira mu masoge, sireme kweraga
16 eri ye lero. Awo Obadiya nāgenda okusisinkana Akabu nāmubūlira: Akabu nāgenda okusisinkana Eriya.

[a] 1 Basek. 17. 1. Luk. 4. 25.
[b] Ma. 28 12.
[c] 2 Basek. 2. 16. Ez. 3. 12, 14. Bik. 8. 39.
[d] 1 Basek. 17. 1.

17 Awo olwātuka Akabu bweyalaba
Eriya Akabu nāmugamba nti 'Gwe
18 wuno, 'gwateganya Isiraeri? Na-
'damu nti 'Nze sinateganya Isiraeri;
naye 'gwe nenyumba ya kitāwo, ku-
banga mwaleka ebiragiro bya Mu-
19 kama, [f] nogoberera Babaali. Kale
'no tuma okung'anyize gyendi Isi-
raeri yena ku lusozi [g] Kalumeri
ne bana'bi ba Baali ebikumi bina
mwatāno ne bana'bi ba [h] Bāseri
ebikumi bina abalya ku [i] meza ya
20 Yezeberi. Awo Akabu nātumira
abāna ba Isiraeri bona [k] nākung'a-
nyiza bana'bi ku lusozi Kalumeri.
21 Awo Eriya nāsemberera abantu bo-
na, nāyogera nti Mulitūsa wa oku'ta
aga naga nga mulowōza wabiri?
[m] Mukama oba ye Katonda, mu-
mugoberere: naye oba Baali, kale
mumugoberere ye. Abantu neba-
tamu'damu kigambo. Awo Eriya
22 nāgamba abantu nti [n] 'Nze 'nze-
'ka 'nze 'nsiga'dewo na'bi wa Mu-
kama; naye [o] bana'bi ba Baali aba-
23 saja ebikumi bina mwatāno. Kale
batuwe ente biri; beroboze ente
emu okuba eyābwe, bagitemeteme,
bagiteke kunku, 'sō tebateka mu-
liro wansi: nānge nālongōsa ente
eyokubiri, nengiteka kunku, nesite-
24 ka muliro wansi. Kale 'mwe mukā-
birire erinya lya katonda wa'mwe,
nānge nākābirira erinya lya Mu-
kama: kale Katonda [p] ana'damu
nomuliro oyo abe Katonda. Awo a-
bantu neba'damu nebogera nti Oyo-
25 ge'de bulūngi. Awo Eriya nāgamba
bana'bi ba Baali nti Mweroboze ente
emu okuba eya'mwe, musoke oku-
girongōsa; kubanga muli bangi;
mukābirire erinya lya katonda wa-
'mwe, naye temuteka muliro wansi.
26 Neba'dira ente gyebāwebwa, neba-
girongōsa, nebakābirira erinya lya
Baali okuva enkya okutūsa etuntu,
nga bogera nti Ai Baali, tuwulire.
Naye newataba 'dobozi newakuba-
'de a'damu nomu. Nebabūka awali
27 ekyōto ekyakolebwa. Awo olwā-
tuka mu tuntu Eriya nābadūlira
nāyogera nti Mwogerere wa'gulu:
kubanga katonda; oba afumitiriza
oba akyāmye obali mu lugendo oba
mpo'zi yebase, kigwāni'de okumu-
28 zukusa. Nebogerera wa'gulu [r] ne-
besala nobwāmbe namafumu nge-
ngeri yābwe bweyali okutūsa omu-
29 sai lwegwakulukutira kubo. Awo
olwātuka etuntu bweryali limenye-
se, nebalagula okutūsa ekisēra ekyo-
kuwayo [s] ekitone (ekyakawungēzi);
naye newataba 'dobozi newakuba-
'de a'damu nomu newakuba'de a-
30 'sāyo omwoyo. Awo Eriya nāgamba
abantu bona nti Munsemberere; a-
bantu bona nebamusemberera. Nā-
dābiriza ekyōto kya Mukama ekya-
31 li kisūli'dwa. Awo Eriya na'dira
amainja kumi ngomuwendo bwe-
guli ogwebika byabāna ba Yakobo
eya'jirwa ekigambo kya Mukama
nga kyogera nti [t] Isiraeri lye linā-
32 bānga erinyalyo. Nāzimba amainja
okuba ekyōto mu linya lya Mukama,
nāsima olusalosalo okwetōlōla ekyō-
to, obunene bwalwo olu'gyamu ebi-
33 gero bibiri ebyensigo. [u] Nātindikira
enku, nātematema ente, nāgiteka
kunku. Nāyogera nti Mu'juze a-
mapipa ana ama'zi, mugafuke ku
kiwebwayo ekyōkebwa ne kunku.
34 Awo nāyogera nti Mukole bwemu-
tyo omulūndi ogwokubiri; nebako-
la bwebatyo omulūndi ogwokubiri.
Nāyogera nti Mukole bwemutyo
omulūndi ogwokusatu; nebakola
bwebatyo omulūndi ogwokusatu.
35 Ama'zi negakulukuta okwetōlōla
ekyōto; na'juza nolusalosalo ama-
36 'zi. Awo olwātuka mu kisēra ekyo-
kuwayo ekitone (ekyakawungēzi)
Eriya na'bi nāsembera nāyogera
nti Ai [w] Mukama Katonda wa Ibu-
laimu, owa Isaka ne Isiraeri, [y] kite-
gērebwe lero nga 'gwe Katonda mu
Isiraeri, era nga 'nze ndi mu'duwo,
era nga [z] nkoze bino byona lwa ki-
37 gambokyo. Mpulira, ai Mukama,
mpulira, abantu bano bamanye nga
'gwe, Mukama, 'gwe Katonda, era
ngokyūsi'za emitima gyābwe oku-
38 'dayo. Awo [a] omuliro gwa Muka-
ma negugwa negwōkya ekiwebwa-
yo ekyōkebwa nenku namainja ne-
nfūfu, negukōmbera dala ama'zi
39 agāli mu lusalosalo. Awo abantu
bona bwebākiraba nebavūnama a-
maso gābwe: nebogera nti Muka-
ma ye Katonda; Mukama ye Kato-
40 nda. Awo Eriya nābagamba nti
Mukwate bana'bi ba Baali: wale-
me okuwona nomu. Nebabakwata:
Eriya nābaserengesa eri [b] aka'ga
41 Kisoni [c] nāba'tira eyo. Awo Eriya
nāgamba Akabu nti Golokoka olye
onywe; kubanga waliwo okuwūma
42 kwenkuba nyingi. Awo Akabu nā-
golokoka okulya nokunywa. Eri-
ya nālinya ku ntiko Yekalumeri;
[d] nāvūnama wansi ku 'taka, nāteka
43 amasoge wakati wamavivige. Nā-
gamba omu'duwe nti Yāmbuka 'no
olengere awali enyanja. Nālinya
nālengera nāyogera nti Tewali ki-
ntu. Nāyogera nti Genda nate e-
44 mirūndi musānvu. Awo olwātuka
omulūndi ogwomusānvu nāyogera
nti Laba, [e] ekire kirinya nga kiva
mu nyanja ekiri ngomukono gwo-
muntu obutono. Nāyogera nti Yā-
mbuka ogambe Akabu nti Tekateka
(e'gāliryo), oserengete, enkuba ere-
45 me okukuziiza. Awo olwātuka eki-
sēra kitono bwekyaitawo, e'gulu
neribindabinda ebire nembuyaga,

[f] 1 Basek. 21. 20.
[g] 1 Basek. 16. 31.
[h] Yos. 19. 28.
[i] 1 Basek. 16. 33. [k] 2 Basek. 3. 13.
[l] 1 Basek. 22. 6.
[m] Yos. 24. 15. 2 Basek. 17. 41.
[n] 1 Basek. 19. 10, 14.
[o] Iu. 19.
[p] Iu. 38.
[r] Lev. 19. 28. Ma. 14. 1.
[s] Kuv. 29. 41. Bik. 3. 1.
[t] Lub. 32. 28.
[u] Lev. 1. 7.
[w] Kuv. 3. 6.
[y] Yos. 4. 24. 1 Sam. 17. 46. 1 Basek. 20. 13.
[z] Kubal. 16. 28.
[a] Lev. 9. 24.
[b] Balam. 4. 7.
[c] Ma. 13. 1-5; 18. 20. 2 Basek. 10. 25.
[d] 2 Basek. 4. 34, 35. Yak. 5. 18.
[e] Luk. 12. 54.

newaba enkuba nyingi. Akabu nālinya (mu 'gāli) nāgenda Eyezuleeri. Omukono gwa Mukama neguba ku Eriya; neyesiba ekimyu na'dukira mu maso ga Akabu okūtusa awaingiririwa Eyezuleeri.

19 Awo Akabu nābūlira Yezeberi byona Eriya byeyakola era [a]bweya'ta bana'bi bona nekitala.
2 Awo Yezeberi nātumira Eriya omubaka ngayogera nti Bakatonda bankole bwebatyo nokukirawo, bwesirifūla obulamubwo okuba ngobulamu bwomu kubo enkya bwebuliba nga kampegāno.
3 Awo bweyalaba ekyo nāgolokoka nāgenda olwobulamubwe, na'ja [b]Ebeeruseba ekya Yuda, nālekayo omu'duwe.
4 Naye ye nyini nātambula olugendo olwolunaku lumu mu 'dūngu, na'ja nātūla wansi womwōlola: [c]neyesabira okufa; nāyogera nti Kinamala; kakano, ai Mukama, nziyako obulamu bwānge; kubanga sisinga bajaja bānge obulūngi.
5 Nāgalamira neyebaka wansi womwōlola; kale, laba malaika wa Mukama na'ja nate omulūndi ogwokubiri nāmukomako, nāmugamba nti
6 Golokoka olye. Nātunula, kale, laba, omugāti nga guli awali omutwegwe ogwōke'dwa ku mānda nakasūmbi akama'zi. Nālya nānywa nāgalamira nate.
7 Malaika wa Mukama na'ja nate omulūndi ogwokubiri nāmukomako nāyogera nti Golokoka olye; kubanga olugendo lukuinze obunene.
8 Nāgolokoka nālya nānywa, nātambula mu mānyi agemere eyo [d]enaku amakumi ana emisana nekiro nātūka [e]Ekolebu
9 olusozi lwa Katonda. Nātūkayo nāingira mu mpuku, nāsula omwo; kale, laba, ekigambo kya Mukama nekimu'jira, nāmugamba nti Okola
10 ki wano, Eriya? Nāyogera nti Nkwati'dwa [f]obu'gya bungi kulwa Mukama Katonda owe'gye; kubanga abāna ba Isiraeri balese endagānoyo, [g]basu'de ebyōtobyo, era [h]ba'se bana'bibo nekitala: [k]nānge, 'nze 'nze'ka, 'nze nsiga'dewo; nobulamu bwānge babunonya okubu-
11 'gyawo. Nāyogera nti Fuluma oīmirire [l]ku lusozi mu maso ga Mukama. Kale, laba, Mukama nātawo, [m]embuyaga nyingi ezamānyi nezimenya ensozi nezāsa enjazi mu maso ga Mukama; naye Mukama nga tali mu mbuyaga: awo oluvanyuma lwembuyaga kikankano kya nsi; naye Mukama nga tali mu ki-
12 kankano kyensi: awo oluvanyuma lwekikankano muliro; naye Mukama nga tali mu muliro: awo oluvanyuma lwomuliro [n]'dobozi tono lya
13 gonjebwa. Awo olwātuka Eriya bweyaliwulira, [o]neyebi'ka amasoge mu munagiro, nāfuluma nāimirira mu mulyāngo gwempuku. Kale, laba, newamu'jira e'dobozi, neryogera nti Okola ki wano, Eriya?
14 Nāyogera nti Nkwati'dwa obu'gya bungi kulwa Mukama Katonda owe'gye; kubanga abāna ba Isiraeri balese endagānoyo, basu'de ebyōtobyo, era ba'se bana'bibo nekitala; nānge, 'nze 'nze'ka, 'nze nsiga'dewo; nobulamu bwānge babunonya
15 okubu'gyawo. Awo Mukama nāmugamba nti Genda o'deyo mu 'kubolyo eri e'dūngu [p]Eryedamasiko: kale bwolitūka [r]ofukanga amafuta ku Kazaeri okuba kabaka We-
16 busuli: ne [s]Yeku mutabani wa Nimusi omufukangako amafuta okuba kabaka wa Isiraeri: ne [t]Erisa mutabani wa Safati [u]Oweyaberumekola omufukangako amafuta o-
17 kuba na'bi mu kifokyo. Awo olulituka oyo anāwonānga ekitala kya [w]Kazaeri [x]Yeku anāmu'tānga: noyo anāwonānga ekitala kya Yeku
18 [z]Erisa anāmu'tānga. Era naye [a]ndyesigaliza akasānvu mu Isiraeri amavivi gona agatafukamiriránga Baali na buli kamwā akatamunnywe-
19 geránga. Awo nāvayo nāsānga Erisa mutabani wa Safati eyali ngalima ngalina mu masoge emigogo (gyente) kumi nebiri, ye ngalina ogwekumi nebiri: awo Eriya nāsomoka okugenda gyali nāmusūlako
20 [b]omunagirogwe. Awo nāleka ente, na'duka mbiro okugoberera Eriya, nāyogera nti Nkwegairi'de, [c]ka'male okunywegera kitānge ne mānge, ndyoke nkugoberere. Nāmugamba nti 'Dayo; kubanga nkukoze ki?
21 Na'dayo nātamugoberera na'dira omugogo gwente nāzi'ta, nāfumba enyama yazo [d]nebintu ebyente, nāgabira abantu nebalya. Awo nāgolokoka [e]nāgoberera Eriya [f]nāmuwereza.

20 Awo [a]Benikadadi kabaka Webusuli nākung'anya e'gyeye lyona: newaba wamu naye bakabaka amakumi asatu mu babiri nembalāsi namagāli: nāyāmbuka nāzingiza [b]Samaliya nālwāna nakyo.
2 Nātumira Akabu kabaka wa Isiraeri ababaka mu kibuga, nāmugamba nti Bwatyo bwayogera Benikadadi
3 nti Efezayo nezābuyo yānge; ne bakazibo nabo nabānabo, abasinga
4 obulūngi, bānge. Awo kabaka wa Isiraeri na'damu nāyogera nti Kiri ngekigambokyo, mukama wānge, ai kabaka; 'nze wuwo ne byona byenina. Awo ababaka nebakomawo nebogera nti Bwatyo bwayogera Benikadadi nti Okutuma nakutumira nga njogera nti Oliwayo gyendi efezayo nezābuyo ne bakazibo na-
6 bānabo; naye ndikutumira aba'du

[a] 1 Basek. 18. 40.
[b] Yos. 15. 28.
[c] Kubal. 11. 15.
[d] Kuv. 24. 18; 34. 28. Mat. 4. 2.
[e] Kuv. 3. 1.
[f] Kubal. 25. 11, 13.
[g] Bal. 1. 13.
[h] 1 Basek. 18. 4.
[k] 1 Basek. 18. 22.
[l] Kuv. 24. 12; 34. 2.
[m] Ez. 1. 4.
[n] Yob. 4. 16.
[o] Kuv. 3 6.
[p] 1 Basek. 11. 24.
[r] 2 Basek. 8. 12, 13.
[s] 2 Basek. 9. 1–3.
[t] Luk. 4. 27.
[u] Balam. 7. 22.
[w] 2 Basek. 8. 8, 12; 9. 1 Kneb; 13. 3, 22, 24.
[x] 2 Basek. 9. 10.
[z] Kos. 6. 5.
[a] Bal. 11. 4.
[b] 2 Basek. 2. 8 neb.
[c] Mat. 8. 21, 22. Luk. 9. 61, 62.
[d] 2 Sam. 24. 22.
[e] 2 Basek. 2. 1.
[f] 2 Basek. 6. 15.
[a] 1 Basek. 15. 18. 2 Basek. 6. 24; 8. 7, 9.
[b] 1 Basek. 16. 24.

bānge enkya bwebuliba nga kampegāno, kale balikebera enyumbayo nenyumba zaba'dubo; awo olulituka kyona kyona ekisanyusa amasogo balikiteka mu mukono gwābwe
7 nebakitwāla. Awo [c] kabaka wa Isiraeri nūita abaka'de bona abensi, nāyogera nti Mutegēre, mbegairi'de, [d] mulabe omusaja ono bwaliua kyatwagaza: kubanga yantumira olwa bakazi bānge nabāna bānge nefeza yānge nezābu yānge; nesimu'ma.
8 Awo abaka'de bona nabantu bona nebamugamba nti Towulira 'sō to-
9 'kiriza. Kyeyava agamba ababaka ba Benikadadi nti Gamba mukama wānge kabaka nti Byona byewasokerako okutumira omu'duwo ndibikola: naye kino siinza kukikola. Ababaka nebagenda nebamu'diza
10 ebigambo. Awo Benikadadi nāmutumira nāyogera nti Bakatonda bankole bwebatyo nokukirawo, enfūfu Eyesamaliya bweribuna abantu bona abangoberera okuba embatu.
11 Awo kabaka wa Isiraeri na'damu nāyogera nti Mumugambe nti Eyesiba [e] (ebyokulwānyisabye) aleme o-kwenyumiriza ngoyo abyesumulula.
12 Awo olwātuka (Benikadadi) bweyawulira ekigambo ekyo, bweyali nganywera, ye ne bakabaka abo, mu wema, nāgamba aba'dube nti Musimbe enyiriri. Nebasimba enyiriri
13 okulwāna nekibuga. Kale, laba, na'bi nāsemberera Akabu kabaka wa Isiraeri, nāyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Olabye ekibīna kino kyona ekinene? laba, nākigabula mu mukonogwo lero; [f] nāwe onomanya nga 'nze Mukama.
14 Akabu nāyogera nti Eri āni? Nāyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Eri abalenzi ababakulu bamasaza. Awo nāyogera nti Ani anāsoka okulwāna? Na'damu nti
15 'Gwe. Awo nāyolesa abalenzi ababakulu bamasaza, nebaba ebikumi bibiri mwasatu mu babiri: awo olu-vanyuma lwābwe nāyolesa abantu bona, abāna ba Isiraeri bona, ke
16 kasānvu. Awo nebatabāla mu tuntu. Naye Benikadadi yali ngali mu wema nganywa omwenge nga-tamira, ye ne bakabaka, bakabaka amakumi asatu mu babiri abāmube-
17 ra. Awo abalenzi ababakulu bamasaza be bāsoka okutabāla; Benikadadi nātuma, nebamubūlira nti Waliwo abasaja abafulumye mu Sama-
18 liya. Nāyogera nti Oba bafulumi-'de emirembe, mubawāmbe; oba bafulumi'de obulwa, mubawāmbe.
19 Awo abo nebafuluma mu kibuga, abalenzi ababakulu bamasaza, ne-
20 'gye eryabagoberera. Neba'ta buli muntu musajawe; Abasuli neba-'duka, Isiraeri nebabagoberera: Be-
nikadadi kabaka Webusuli nāwonera ku mbalāsi wamu nabebagala e-
21 mbalāsi. Awo kabaka wa Isiraeri nāfuluma nākuba embalāsi namagāli, na'ta Abasuli olu'ta lunene.
22 Awo [g] na'bi nāsemberera kabaka wa Isiraeri nāmugamba nti Genda o'demu amānyi wetegēreze olabe byonokola: kubanga [h] omwāka bweguli'da kabaka Webusuli alikutabāla.
23 Awo aba'du ba kabaka Webusuli nebamugamba nti Katonda wābwe katonda wa ku nsozi; kyebāva batnsinga amānyi: naye tulwānire nabo mu lusenyi, kale tetulirema ku-
24 basinga bo amānyi. Era kola kino; 'gyawo bakabaka buli muntu mu kifokye, o'sēwo mu kifo kyābwe a-
25 būni: era webalire e'gye erifanana e'gye lyewafirwa, embalāsi oku'da mu kifo kyembalāsi, ne'gāli oku'da mu kifo kye'gāli: kale tulirwānira nabo mu lusenyi, era tetulirema kubasinga amānyi. Awo nāwulira e-
26 'dobozi lyābwe nākola bwatyo. Awo olwātuka omwāka bwegwa'da Benikadadi nāyolesa Abasuli nāyāmbuka nāgenda [k] Eyafeki okulwāna ne Isi-
27 raeri. Awo abāna ba Isiraeri nebayolesebwa nebawebwa entānda yābwe, nebabatabāla: awo abāna ba Isiraeri nebasīsira okubolekera nga bafanana ebisibo bibiri ebitono ebyabāna bembuzi; naye Abasuli nebabuna ensi.
28 Awo omusaja wa Katonda nāsembera nāgamba kabaka wa Isiraeri nāyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Kubanga Abasuli boge'de nti [l] Mukama katonda wa ku nsozi, naye si katonda wa mu biwōnvu; [m] kyendiva nga-bula mu mukonogwo ekibīna kino kyona ekinene, na'mwe mulimanya
29 nga 'nze Mukama. Awo nebasisira nga basulaganako nebamala enaku musānvu. Awo olwātuka ku lunaku olwomusānvu nebalūmbagana; a-bāna ba Isiraeri neba'ta ku Basuli abasaja abatambula nebigere kasi-
30 rīvu ku lunaku lumu. Naye abalala neba'dukira Eyafeki mu kibuga; awo bugwe nāgwa ku basaja obukumi bubiri mu kasānvu abāsigalawo. Ne Benikadadi na'duka nātūka mu kibuga mu kisenge ekyomu-
31 nda. Aba'dube nebamugamba nti Laba 'no, tuwuli'de nga bakabaka benyumba ya Isiraeri bakabaka ba kisa: tukwegairi'de, [n] twambale ebibukutu mu biwato nemigwa ku mitwe gya'fe, tufulume eri kabaka wa Isiraeri: mpo'zi anāwonya obu-
32 lamubwo. Awo nebesiba ebibukutu mu biwato nebatikira emigwa ku mitwe, neba'ja eri kabaka wa Isiraeri, nebogera nti Omu'duwo Benikadadi ayogera nti Nkwegairi'de,

[c] 1 Basek. 22. 2, 3, 4 neb.
[d] 2 Basek. 5. 7.
[e] 1 Basek. 22. 34.
[f] 1 Basek. 18. 36.
[g] lu. 13.
[h] lu. 26. 2 Sam. 11. 1.
[k] lu. 30. Yos. 13. 4. 1 Sam. 29. 1. 2 Basek. 13. 17.
[l] lu. 23.
[m] lu. 13.
[n] Lub. 37. 34. 2 Sam. 3. 31. 1 Basek. 21. 27. 2 Basek. 6. 30. Zab. 35. 13; 69. 11. Is. 37. 1, 2. Yo. 1. 13.

mbēre omulamu. Nāyogera nti Akyali mulamu? ye muganda wānge.
33 Awo abasaja nebalabirira nyo nebanguwa okwetegēreza obanga bwayagala bwatyo; nebogera nti Muganda wo Benikadadi. Awo nāyogera nti Mugende mumulete. Awo Benikadadi nāfuluma na'ja gyali;
34 nāmulinyisa mu 'gāli. Awo (Benikadadi) nāmugamba nti [o] Ebibuga kitānge byeya'gya ku kitāwo 'nze ndibi'zayo; era olyerīmira engūdo mu [p] Damasiko, nga kitānge bweyerīmira mu Samaliya. Nānge, (bweyayogera Akabu,) nākuta nendagāno eno. Awo [r] nālagāna naye endagāno nāmuta.
35 Awo omusaja omu [s] owokubāna ba bana'bi nāgamba mu'ne olwekigambo kya Mukama nti Nfumita, nkwegairi'de. Omusaja nāgāna o-
36 kumufumita. Awo nāmugamba nti Kubanga towuli'de 'dobozi lya Mukama, laba, bwonoba nga kyo'jonveko, [t] empologoma eneku'ta. Awo bweyali nga kya'jamuveko, empolo-
37 goma nemusānga nemu'ta. Awo nāsānga omusaja omulala, nāyogera nti Nfumita, nkwegairi'de. Omusaja nāmufumita ngamufumita ekiwūndu.
38 Awo na'bi neyegendera nālindirira kabaka mu 'kubo, neyefūla ngabi'se ekirembakye ku ma-
39 soge. Awo kabaka bweyali aitawo, nākābirira kabaka: nāyogera nti Omu'duwo yafuluma wakati mu lutalo; kale, laba, omusaja nākyāma nāndetera omusaja nāyogera nti Kūma omusaja ono: okubula bwaliba ngabuze, kale obulamubwo buliba mu kifo kyobulamubwe, oba
40 oliriwa talanta eyefeza. Awo omu-'duwo bweyali ngatawana erui nerui, ngagenze. Awo kabaka wa Isiraeri nāmugamba nti Era bwegutyo bwegunāba omusāngogwo;
41 'gwogusaze 'gwe ke nyini. Awo nāyanguwa na'gya ekiremba ku masoge; kabaka wa Isiraeri nāmu-
42 tegēra nga wa ku bana'bi. Nāmugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Kubanga wata omusaja oweki've gyendi okuva mu mukonogwo, obulamubwo kyebuliva bubera mu kifo kyobulamubwe, nabantubo
43 baliba mu kifo kyabantube. Awo kabaka wa Isiraeri nāgenda mu nyumbaye, nganyika'de era nganyize, na'ja Esamaliya.

21 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo Nabosi Omuyezuleeri yalina olusuku olwemizabibu olwali mu [a] Yezuleeri kumpi neriyumba lya Akabu kabaka Wesamaliya.
2 Awo Akabu nāgamba Nabosi nti [b] Mpa olusukulwo olwemizabibu mbere nalwo okuba olusuku lwenva, kubanga luli kumpi nenyumba yānge; nānge ndikuwa mu kifo kyalwo olusuku olwemizabibu olusinga obulūngi: oba bwonosīma, ndikuwa ebintu ngomuwendo gwa-
3 lwo bweguli. Awo Nabosi nāgamba Akabu nti Mukama aki'dize eri gyendi [c] nkuwe obusika bwa bajaja bā-
4 nge. Awo Akabu nāingira mu nyumbaye, nganyika'de era nganyize olwekigambo Nabosi Omuyezuleeri kyamugambye: kubanga ayoge'de nti Si'ja kukuwa busika bwa bajaja bānge. Nāgalamira ku kitandakye nākyūsa amasoge nāta'kiriza kulya
5 ku 'mere. Naye Yezeberi mukaziwe na'ja gyali, nāmugamba nti Kiki ekinakuwazi'za omwoyogwo obwenkani'de awo, nokulya notolya
6 ku 'mere? Nāmugamba nti Kubanga njoge'de ne Nabosi Omuyezuleeri ne'mugamba nti Mpa olusukulwo olwemizabibu olwebintu; oba bwonosima, ndikuwa olusuku olwemizabibu (olulala) mu kifo kyalwo: na'damu nti Si'ja kukuwa lu-
7 suku lwānge olwemizabibu. Yezeberi mukaziwe nāmugamba nti 'Gwofuga 'no obwakabaka bwa Isiraeri? golokoka olye ku 'mere, omutimagwo gusanyuke: 'nze ndikuwa olusuku olwemizabibu olwa
8 Nabosi Omuyezuleeri. Awo nāwandika ebaluwa [d] mu linya lya Akabu, nāzi'sāko akaboneroke, nāwereza ebaluwa [e] abaka'de nabakūngu abāli mu kibugakye era abātūla a-
9 wali Nabosi. Nāwandika mu baluwa ngayogera nti Mulāngire okusība, mumuteke Nabosi wa'gulu mu
10 bantu: muteke abasaja babiri [f] aba Beriali mu masoge, bamulumirize nga bogera nti [g] Wakolimira Katonda ne kabaka. Mulyoke mumu-'gyewo, mumukasukirire amainja
11 afe. Awo abasaja abomukibugakye abaka'de nabakūngu abābera mu kibugakye nebakola nga Yezeberi bwabatumi'de, nga bwekyawandikibwa mu baluwa zeyabawereza.
12 Awo nebalāngira okusība, nebamu-
13 teka wa'gulu Nabosi mu bantu. Abasaja babiri abāna ba Beriali nebaingira nebatūla mu masoge: abasaja ba Beriali nebamulumiriza, nga balumiriza Nabosi mu maso gabantu, nga bogera nti Nabosi yakolimira Katonda ne kabaka. Awo nebamu'gya mu kibuga, nebamu-
14 kasukirira amainja nāfa. Awo nebatumira Yezeberi nga bogera nti Nabosi akasukiri'dwa amainja afu-
15 'de. Awo olwātuka Yezeberi bweyawulira Nabosi ngakasukiri'dwa amainja era ngafu'de, Yezeberi nāgamba Akabu nti Golokoka olye olusuku olwemizabibu olwa Nabosi Omuyezuleeri lweyagāna okukuwa

[o] 1 Basek. 15. 20.
[p] 1 Basek. 11. 24.
[r] 1 Basek. 22. 31.
[s] 2 Basek. 2. 3.
[t] 1 Basek. 13. 24.
[a] Yos. 17. 16.
[b] 1 Sam. 8. 14.
[c] Lev. 25. 23. Kubal. 36. 7. Ez. 46. 18.
[d] Ez. 3. 12.
[e] Luz. 4. 2. 1 Basek. 20. 7.
[f] Ma. 13. 13.
[g] Lev. 24. 16. Bik. C. 11.

olwebintu: kubanga Nabosi takyali
16 mulamu naye afu'de. Awo olwatuka Akabu bweyawulira Nabosi ngafu'de, awo Akabu nagolokoka okuserengeta mu lusuku olwemizabibu olwa Nabosi Omuyezuleeri okululya.
17 Awo ekigambo kya Mukama neki'jira Eriya [e] Omutisubi nga kyo-
18 gera nti Golokoka oserengete okusisinkana ne Akabu kabaka wa Isiraeri atula mu [f] Samaliya: laba, ali mu lusuku olwemizabibu olwa
19 Nabosi gyaserengese okululya. Era onomugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti O'se era oli'de? era onomugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti [g] Mu kifo embwa mwezakombera omusai gwa Nabosi, embwa mwezirikombera o-
20 musaigwo, wewawo, ogugwo. Awo Akabu nagamba Eriya nti Ondabye, 'gwe omulabe wange? Na-'damu nti Nkulabye: kubanga [m] wetunize okukola ebiri mu maso ga
21 Mukama ebibi. Laba, ndikuletako akabi, era ndikwerera dala [n] era ndimalawo eri Akabu buli mwana owobulenzi noyo asibi'dwa nata-
22 sibi'dwa mu Isiraeri: era ndifula enyumbayo okufanana [o] enyumba ya Yeroboamu mutabani wa Nebati nokufanana [p] enyumba ya Baasa mutabani wa Akiya olwokusunguwaza kwewansunguwaza [r] no-
23 yononyesa Isiraeri. Era Mukama nayogera ne ku Yezeberi nti [s] Embwa ziririra Yezeberi awali ekigo
24 Ekyeyezuleeri. [t] Owa Akabu anafiranga mu kibuga embwa zinamulyanga; noyo anafiranga ku 'tale enyonyi ezomu'banga zinamulyanga.
25 [u] [Naye tewali eyafanana Akabu eyetunda okukola ebyali mu maso ga Mukama ebibi Yezeberi
26 mukaziwe gweyapikiriza. Nakolanga ebyemizizo enyo ngaoberera ebifananyi nga byona bwebyali [w] Abamoli byebakolanga Mukama beyagoba mu maso gabana ba Isirae-
27 ri.] Awo olwatuka Akabu bweyawulira ebigambo ebyo, [y] nayuza ebyambalobye [z] nayambala ebibukutu ku mubirigwe [a] nasiba nagalamira ngayamba'de ebibukutu natan-
28 mbula mpola. Awo ekigambo kya Mukama neki'jira Eriya Omutisubi
29 nga kyogera nti Olaba Akabu bweyetowaza mu maso gange? kubanga yetowaza mu maso gange, sirireta kabi ako ku mirembegye: naye [b] ku mirembe gya mutabaniwe bwendireta akabi ako ku nyumbaye.

22 Awo nebamala emyaka esatu nga tewali bulwa eri Obusuli ne
2 Isiraeri. Awo [a] olwatuka mu mwaka ogwokusatu [b] Yekosafati kabaka wa Yuda naserengeta eri kabaka wa
3 Isiraeri. Awo kabaka wa Isiraeri nagamba aba'dube nti Mumanyi nga [c] Lamosugireadi kya'fe, na'fe tusirika netutaki'gya mu mukono gwa
4 kabaka Webusuli? Nagamba Yekosafati nti Onogenda nange Eramosugireadi okulwana. Awo Yekosafati nagamba kabaka wa Isiraeri nti [d] 'Nze ninga 'gwe bwoli, abantu bange ngabantubo, embalasi zange
5 ngembalasizo. Awo Yekosafati nagamba kabaka wa Isiraeri nti Nkwegairi'de, buza ekigambo kya Mu-
6 kama lero. Awo kabaka wa Isiraeri [e] nakung'anya bana'bi abasaja ngebikumi bina, nabagamba nti Ntabale Eramosugireadi nantiki ndekeyo? Nebogera nti Yambuka; kubanga Mukama alikigabula mu mukono
7 gwa kabaka. Naye [f] Yekosafati nayogera nti Tewali wano nate na-
8 'bi wa Mukama, tumubuze? Kabaka wa Isiraeri nagamba Yekosafati nti Waliwo nate omusaja omu gwetuinza okubulizamu Mukama, Mikaya mutabani wa Imula: naye 'mukyawa; kubanga tandagulako birungi wabula ebibi. Yekosafati nayogera nti Kabaka aleme okwo-
9 gera bwatyo. Awo kabaka wa Isiraeri naita omumbowa nayogera nti Yanguwa okime Mikaya muta-
10 bani wa Imula. Era kabaka wa Isiraeri ne Yekosafati kabaka wa Yuda nebatula buli muntu ku ntebeye nga bamba'de ebyambalo byabwe, mu mbuga eri ku mulyango gwa wankaki [g] Wesamaliya; bana'bi bona nebalagulira nu maso
11 gabwe. Awo Zedekiya mutabani wa Kenaana neyekolera [i] amayembe agebyuma nayogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti [k] Olitomera Abasuli na gano okutusa
12 lwebalimalibwawo. Ne bana'bi bona nebalagula bwebatyo, nga bogera nti Yambuka Eramosugireadi olabe omukisa: kubanga Mukama alikigabula mu mukono gwa kaba-
13 ka. Awo omubaka eyagenda okuita Mikaya namugamba nti Laba'no, ebigambo bya bana'bi (bibulira) kabaka ebirungi nakamwa kamu: nkwegairi'de, ekigambokyo kifanane ekigambo kyomu kubo, oyogere
14 ebirungi. Awo Mikaya nayogera nti [l] Nga Mukama bwali omulamu, [m] Mukama kyanang'amba ekyo kye-
15 nayogera. Awo bweya'ja eri kabaka, kabaka namugamba nti Mikaya, tutabale Eramosugireadi nantiki tulekeyo? Namu'damu nti Yambuka olabe omukisa; era Mukama alikigabula mu mukono gwa kaba-
16 ka. Awo kabaka namugamba nti Nakulaiza emirundi emeka oleme okumbulira ekigambo nekimu wa-

[e] 1 Basek. 17. 1.
[f] 1 Basek. 20. 38. 2 Basek. 9. 25.
[g] Ju. 25. 2 Basek. 17. 17. Bal. 7. 14.
[m] 1 Basek. 16. 3.
[n] 1 Basek. 15. 29.
[o] 1 Basek. 16. 3, 11.
[p] 1 Basek. 14. 16.
[r] 2 Basek. 9. 36.
[s] 1 Basek. 14. 11.
[t] 1 Basek. 16. 30-33.
[u] Lab. 15. 16. 2 Basek. 21. 11.
[w] 2 Basek. 6. 30.
[y] 1 Basek. 20. 31.
[z] 2 Sam. 12. 16.
[a] 2 Basek. 9. 26.
[b] 2 Byom. 18. 2-34.
[c] 1 Basek. 15. 24.
[d] Yos. 21. 38. 2 Basek. 8. 28; 9. 1, 14.
[d] 2 Basek. 3. 7.
[e] 1 Basek. 18. 19.
[f] 2 Basek. 3. 11.
[g] 1 Basek. 16. 24.
[i] Yer. 27. 2; 28. 10. Zek. 1. 18, 19. Bik. 21. 11.
[k] Ma. 33. 17.
[l] 1 Basek. 17. 1.
[m] Kubal. 22. 18.

bula amazima mu linya lya Muka-
17 ma? Nāyogera nti Ndabye Isi-
raeri yena ngasūsāni'de ku nsozi
[n] ngendiga ezitalina musūmba:
Mukama nāyogera nti Abo tebalina
mukama wābwe; ba'deyo buli mu-
18 ntu mu nyumbaye mirembe. Awo
kabaka wa Isiraeri nāgamba Yeko-
safati nti [o] Sikugambye nga talа-
gule birūngi eri 'nze wabula ebibi?
19 Nāyogera nti Kale wulira ekigambo
kya Mukama: [p] ndabye Mukama
ngatu'de ku ntebeye [r] ne'gye lyona
eryomu'gulu nga baīmiri'de gyali
ku mukonogwe ogwadyo ne ku gwa
20 kono. Mukama nāyogera nti Ani
anāsendasenda Akabu ayāmbuke
Eramosugireadi agwe? Omu nā-
yogera bwatyo; omulala nāyogera
21 bwatyo. Awo newafuluma omuzi-
mu neguīmirira mu maso ga Mu-
kama negwogera nti 'Nze nāmuse-
22 ndasenda. Mukama nāgugamba nti
Otya? Negwogera nti Nāfuluma
nembera [s] omuzimu ogwobulimba
mu kamwā ka bana'bibe bona. Nā-
yogera nti Gwonomusendasenda
nokusobola onosobola: fuluma o-
23 kole bwotyo. Kale 'no, laba, Mu-
kama ata'de omuzimu ogwobuli-
mba mu kamwā ka bana'bibo bano
bona; era Mukama akwoge'deko
24 akabi. Awo Zedekiya mutabani wa
Kenaana nāsembera [t] nākuba Mi-
kaya olui, nāyogera nti Omwoyo
gwa Mukama gwampitako gutya
25 okwogera nāwe? Mikaya nāyoge-
ra nti Laba, oliraba ku lunaku olwo
bwoliingira mu kisenge ekyomunda
26 okwekweka. Awo kabaka wa Isi-
raeri nāyogera nti Mutwāle Mikaya
mumu'ze eri Amoni omukulu weki-
buga neri Yoasi mutabani wa ka-
27 baka; mwogere nti Bwatyo bwa-
yogera kabaka nti [u] Olusaja luno
muluteke mu komera mululīsēnga
ne'mere eyokulaba enaku nama'zi
agokulaba enaku, okutūsa [w] lwe-
28 ndikomawo emirembe. Awo Mika-
ya nāyogera nti Okukomawo bwo-
likomawo emirembe, Mukama nga
tayogere'de mu'nze. Nāyogera
nti Muwulire, 'mwe amawānga
'mwena.
29 Awo kabaka wa Isiraeri ne Yeko-
safati kabaka wa Yuda nebā-
30 mbuka Eramosugireadi. Kabaka
wa Isiraeri nāgamba Yekosafati nti
Nefūla nenyingira mu lutalo; naye
'gwe yambala ebyambalobyo. Awo
kabaka wa Isiraeri neyefūla nāi-
31 ngira mu lutalo. Awo kabaka We-
busuli yali alagi'de [v] abāmi amaku-
mi asatu mu babiri abamagālige
ngayogera nti Temulwāna na bato
newakuba'de abakulu, wabula ka-
32 baka wa Isiraeri ye'ka. Awo olwā-
tuka abāmi bamagāli bwebūlaba
Yekosafati nebogera nti Mazima ye
kabaka wa Isiraeri; [z] nebakyāma
okulwāna naye: Yekosafati nāyo-
33 gerera wa'gulu. Awo olwātuka
abāmi bamagāli bwebālaba nga siye
kabaka wa Isiraeri, awo nebako-
34 mawo okumugoberera. Awo ne-
wabawo omuntu eyanānula omu-
tegogwe nga tagendere'de nālasa
kabaka wa Isiraeri ebyambalobye
ebyebyūma webiga'tira: kyeyava
agamba omugoba we'gālirye nti
Kyūsa omukonogwo onziye mu'gye;
35 kubanga nfumiti'dwa nyo. Olutalo
nerweyongera ku lunaku olwo: ka-
baka nebamukwatirira mu 'gālirye
okulwāna Nabasuli, nāfa akawungē-
zi: omusai neguva mu kiwūndu
negukulukutira munda we'gāli
36 Awo newaba okulāngirwa mu 'gye
lyona enjuba ngeyagala okugwa
nga bogera nti Buli muntu a'de mu
kibuga kyewābwe, era buli muntu
37 a'de munsi yewābwe. Awo kabaka
nāfa nāletebwa Esamaliya; neba-
38 zīka kabaka mu Samaliya. Nebō-
leza e'gāli awali ekidiba Ekyesa-
maliya; embwa nezikōmba omu-
saigwe; [era abenzi banābirānga
(eyo);] [a] ngekigambo kya Mukama
39 bwekyali kyeyayogera. Era ebi-
kolwa ebirala byona ebya Akabu
ne byona byeyakola nenyumba eya-
masānga gyeyazīmba nebibuga byo-
na byeyazīmba tebyawandikibwa
mu kitabo ekyebyomumirembe gya
40 basekabaka ba Isiraeri? Awo Aka-
bu neyebakira wamu ne bajajabe;
Akaziya mutabaniwe nāfuga mu
kifokye.
41 Awo Yekosafati mutabani wa
Asa nātanula okufuga Yuda mu
mwāka ogwokuna ogwa Akabu ka-
42 baka wa Isiraeri. [b] Yekosafati ya-
li yakamaze emyāka amakumi asa-
tu mwetāno bweyalya obwakabaka:
nāfugira emyāka amakumi abiri
mwetāno mu Yerusalemi. Ne nyi-
na erinyalye lyali Azuba muwala
43 wa Siruki. Awo nātambulirānga
mu 'kubo lyona erya Asa kitāwe;
nātakyāma okulivamu, ngakola e-
byali mu maso ga Mukama ebirū-
ngi: naye [c] ebifo ebigulumivu te-
bya'gyibwawo; abantu nga bakya-
werayo sadaka nebōtereza obubāne
44 mu bifo ebigulumivu. Era [d] Yeko-
safati nātabagana ne kabaka wa
45 Isiraeri. Era ebikolwa ebirala byo-
na ebya Yekosafati namānyige ge-
yalaga era bweyalwāna tebyawandi-
kibwa mu kitabo ekyebyomumire-
mbe gya basekabaka ba Yuda?
46 [e] Nabalyānga ebisiyaga abāsigalawo
ku mirembe gya kitāwe Asa nāba-
47 'gya munsi. Awo nga [f] tewali ka-
baka mu Edomu: omusigire nga
48 ye kabaka. [g] Yekosafati nāsiba

[n] Kubal. 27. 17.
[o] lu. 8.
[p] Is. 6. 1. Ez. 1. 26. Dan. 7. 9. Kub. 4, 2; 20. 4.
[r] Yob. 1. 6; 2. 1. Beb. 1. 7, 14; 12. 22. Kub. 9. 16.
[s] Is. 19. 14. Yer. 4. 10. Ez. 14. 9. 2 Bas. 2. 11.
[t] Kung. 3. 30. Mat. 26. 67. Mak. 14. 65. Yok. 18. 22. Bik. 23. 2.
[u] 2 Byom. 16. 10.
[w] Kubal. 16. 29. Balam. 8. 9.
[v] 1 Basek. 20. 1, 24.
[z] 2 Byom. 18. 31.
[a] 1 Basek. 20. 42; 21. 19.
[b] 2 Byom. 20. 31-33.
[c] 1 Basek. 15. 14.
[d] 2 Byom. 18. 1; 19. 2.
[e] 1 Basek. 15. 12.
[f] 2 Sam. 8. 14. 2 Basek. 3. 9.
[g] 2 Byom. 20. 35-37.

malikebu Ezetalusisi ezokugenda
Eyofiri okukimayo ezābu: naye
nezitagenda; kubanga malikebu
49 nezimenyekera Ezionugeberi. Awo Akaziya mutabani wa Akabu nāgamba Yekosafati nti Aba'du bānge bagende naba'dubo mu malikebu. Naye Yekosafati nāta'kiriza. Yekosafati neyebakira wamu ne bajajabe nāzikibwa wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi jajawe: awo Yekolamu mutabaniwe nāfuga mu kifokye.
51 Akaziya mutabani wa Akabu nātanula okufuga Isiraeri mu Samaliya mu mwāka ogwekumi nomusānvu ogwa Yekosafati kabaka wa Yuda nāfugira Isiraeri emyāka
52 ebiri. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nātambulira mu 'kubo lya kitāwe ne mu 'kubo lya nyina ne mu 'kubo lya Yeroboamu mutabani wa Nebati mweyayōnōnyesa Isiraeri.
53 Nāwereza Baali nāmusinza nāsunguwaza Mukama Katonda wa Isiraeri nga byona bwebyali kitāwe byeyakola.

EKITABO KYA BASEKABAKA

EKYOKUBIRI.

1 Awo Moabu najēmera Isiraeri
2 Akabu ngamaze okufa. Akaziya nagwa mu kituli ekiruke ekyali mu kisengekye ekya wa'gulu ekyali mu Samaliya, nālwāla: nātuma ababaka, nābagamba nti Mugende mulagulwe eri Baaluzebubi katonda Owekuloni obanga ndiwona endwa-
3 'de eno. Naye malaika wa Mukama nāgamba Eriya Omutisubi nti Golokoka osisinkane ababaka ba kabaka Wesamaliya obagambe nti Kubanga tewali Katonda mu Isiraeri kyemuva mugenda okulagulwa eri Baaluzebubi katonda Owekuloni?
4 Kale 'no, bwatyo bwayogera Mukama nti Toliva ku kitanda kyolinyeko, naye tolirema kufa. Eriya
5 neyegenderа. Ababaka nebakomawo gyali, nābagamba nti Kiki ekibakome'zawo?
6 Nebamugamba nti Wa'ze omusaja okutusisinkana nātugamba nti Mugende mu'deyo eri kabaka abatumye, mumugambe nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Kubanga tewali Katonda mu Isiraeri kyova otuma okulagulwa eri Baaluzebubi katonda Owekuloni? kyoliva olema okuva ku kitanda kyolinyeko, naye tolirema kufa.
7 Nābagamba nti Omusaja a'ze okubasisinkana nābabūlira ebigambo e-
8 byo afananye atya? Nebamu'damu nti Yali musaja wa bwōya bungi, era nga yesibye olukoba olwe'diba mu kiwatokye. Nāyogera nti Ye
9 Eriya Omutisubi. Awo kabaka nātuma gyali omwāmi watāno nabasajabe atāno. Nāyāmbuka gyali: kale, laba, ngatu'de ku ntiko yolusozi. Nāyogera naye nti 'Gwe 'omusaja wa Katonda, kabaka ayoge-
10 'de nti Serengeta. Awo Eriya na-
'damu nāgamba omwāmi watāno nti Obanga ndi musaja wa Katonda, omuliro guve mu 'gulu gwōkye 'gwe nabasajabo atāno. Omuliro neguva mu 'gulu negumwōkya ye nabasa-
11 jabe atāno. Awo nātuma nate gyali omwāmi watāno omulala nabasajabe atāno. Na'damu nāmugamba nti 'Gwe omusaja wa Katonda, bwatyo kabaka bwayoge'de nti Yangu-
12 wa okuserengeta. Awo Eriya na-'damu nābagamba nti Obanga ndi musaja wa Katonda, omuliro guve mu 'gulu gwōkye 'gwe nabasajabo atāno. Omuliro gwa Katonda neguva mu 'gulu negumwōkya ye
13 nabasajabe atāno. Awo nātuma nate omwāmi watāno abalala nabasajabe atāno. Omwāmi watāno owokusatu nāyāmbuka na'ja nāfukamira ku mavivye mu maso ga Eriya, nāmwegairira nāmugamba nti 'Gwe omusaja wa Katonda, nkwegairi'de, obulamu bwānge nobulamu bwa bano atāno abadu'bo bube bwa muwendo mungi mu ma
14 sogo. Laba, omuliro gwavu'de mu 'gulu negwōkya abāmi batāno bōmbi abāsose nabasaja bābwe atāno: naye kakano obulamu bwānge bube bwa muwendo mungi mu masogo.
15 Awo malaika wa Mukama nāgamba Eriya nti Serengeta naye: tomutya. Nāgolokoka nāserengeta naye nā-
16 genda eri kabaka. Nāmugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Kubanga watuma ababaka okulagulwa eri Baaluzebubi katonda Owekuloni, kubanga tewali katonda mu Isiraeri okulagulwa eri ekigambokye kyewava okola bwotyo? kyoliva olema okuva ku kitanda kyolinyeko, naye
17 tolirema kufa. Awo nāfa ngekiga-

---

a 1 Basek. 10. 22. b 1 Basek. 9. 28. c Kubal. 33. 55.

m 2 Byom. 21. 1.

n 1 Basek. 16. 30, 31.

o 1 Basek. 14. 16.

a 2 Sam. 8. 2. b 2 Basek. 3. 5.

c 1 Basek. 21. 17.

f Balam. 13. 6.

g Yob. 1. 16.

d Zek. 13. 4. Mat. 3. 4. Mak. 1. 6.

e Balam. 13. 6.

mbo kya Mukama bwekyali Eriya kyeyayogera. [i] Yekolamu nātanula okufuga mu kifokye mu mwāka ogwokubiri ogwa Yekolamu mutabani wa Yekosafati kabaka wa Yuda; kubanga teyalina mwāna wa bulenzi. Era ebikolwa ebirala byona ebya Akaziya byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri?

2 Awo olwātuka Mukama bweyayagala okulinyisa Eriya nembuyaga ezomuzimu mu 'gulu, Eriya nāgenda ne [a] Erisa ngava [b] Egirugali.
2 Awo Eriya nāgamba Erisa nti Bēra wano, nkwegairi'de; kubanga Mukama antumye [c] Ebeseri. Erisa nāyogera nti [d] Nga Mukama bwali omulamu nememeyo nga bweri enamu, si'ja kukuleka. Awo nebaserengeta neba'ja; Ebeseri. Awo
3 [e] abāna ba bana'bi abāli Ebeseri nebafuluma eri Erisa, nebamugamba nti Omanyi nga Mukama anag'gya mukamawo ku mutwegwo lero? Nāyogera nti Wewawo, 'manyi;
4 'mwe musirike. Awo Eriya nāmugamba nti Erisa, bēra wano, nkwegairi'de; kubanga Mukama antumye [f] Eyeriko. Nāyogera nti Nga Mukama bwali omulamu nememeyo nga bweri enamu, si'ja kukuleka.
5 Awo neba'ja Eyeriko. Awo abāna ba bana'bi abāli Eyeriko nebasemberera Erisa nebamugamba nti Omanyi nga Mukama ana'gya mukamawo ku mutwegwo lero? Na'danu nti Wewawo, 'manyi; 'mwe
6 musirike. Awo Eriya nāmugamba nti Nkwegairi'de, bēra wano; kubanga Mukama antumye Eyoludani. Nāyogera nti Nga Mukama bwali omulamu nememeyo nga bweri enamu, si'ja kukuleka. Awo abo bōmbi
7 nebatambula. Awo abasaja amakumi atāno abokubāna ba bana'bi nebagenda nebaimirira okubōlekera wala nabo: abo bōmbi nebaī-
8 mirira ku Yoludani. Awo Eriya na'dira [g] omunagirogwe nāguzinga wamu nākuba ama'zi [h] negāwulibwamu erui nerui nokuita nebaita bōmbi ku lukalu. Awo olwātuka bwebāmala okusomoka Eriya nāgamba Erisa nti Saba kyenākukolera nga sinaba kuku'gyibwako. Erisa nā-
9 yogera nti Nkwegairi'de [k] emigabo ebiri egyomwoyogwo gibere ku'nze.
10 Nāyogera nti Osabye kizibu: (naye) bwonondaba bwenāku'gyibwako kināba bwekityo gyoli; naye bwoto-
11 ndabe tekibe bwekityo. Awo olwātuka nga bakyatambula nga balo'ja, laba, (newalabika) [l] e'gāli eryomuliro nembaläsi ezomuliro nezibāwula bōmbi; Eriya nālinya mu'gulu ne-
12 mbuyaga ezomuzimu. Era Erisa nākiraba nāyogerera wa'gulu nti [m] Kitānge, kitānge, amagāli ga Isiraeri nembaläsize! Nātamulaba nate: nākwata ebyambalobye nā-
13 biyuzamu ebitūndu bibiri. Era nālōnda nekyambalo kya Eriya kyasu'de, na'dayo nāimirira ku lubaläma
14 lwa Yoludani. Na'dira ekyambalo kya Eriya kyasu'de, nākuba ama'zi nāyogera nti Aliruwiwa Mukama Katonda wa Eriya? awo ngamaze okukuba ama'zi naye, negāwulibwamu erui nerui: Erisa nāsomoka.
15 Awo abāna ba bana'bi abāli Eyeriko okumwōlekera bwebāmulaba, nebogera nti Omwoyo gwa Eriya gutūla ku Erisa. Neba'ja okumusisinkana, nebavūnama wansi mu masoge.
16 Awo nebamugamba nti Laba 'no waliwo abasaja amakumi atāno abamānyi wamu naba'dubo; tukwegairi'de bagende bananye mukamawo: mpo'zi [n] omwoyo gwa Mukama gumusitu'de negumusūla ku lusozi oba mu kiwōnvu. Nāyogera nti
17 Temutuma. Awo bwebamutairira okutūsa ensonyi lwezamukwata, nāyogera nti Mutume. Awo nebatuma abasaja amakumi [o] atāno; nebanonyeza enaku satu naye nebatamu-
18 laba. Awo nebakomawo gyali ngakyalinda Eyeriko; nābagamba nti Sabagamba nti Temugenda?
19 Awo abasaja abomukibuga nebagamba Erisa nti Laba, tukwegairi'de, awali ekibuga kino walūngi nga mukama wānge bwalaba: naye ama'zi tegaliko kyegagasa, nensi te-
20 kuza 'mere. Nāyogera nti Mundetere akasūmbi akagya, muteke
21 omwo omunyo. Nebakaleta gyāli. Nāfuluma na'ja awali ensulo yama-'zi, [p] nāsūla omwo omunyo nāyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Mponye'za ama'zi gano; temukyavamu nate lūmbe newakuba'de obu-
22 takuza 'mere. Awo ama'zi negawona ne lero ngekigambo bwekyali ekya Erisa kyeyayogera.
23 Awo nāvayo nāyāmbuka nāgenda Ebeseri: awo ngali mu 'kubo ngayāmbuka abāna abato nebava mu kibuga nebamudūlira nebamugamba nti Yāmbuka, 'gwe owekiwalāta;
24 yāmbuka, 'gwe owekiwalāta. Nākebuka nābalaba [q] nābakolimira mu linya lya Mukama. Edubu biri enkazi neziva mu kibira nezitāgula abāna amakumi ana mu ba-
25 biri kubo. Awo nāvayo nāgenda eri olusozi Kalumeri, nāvayo nākomawo [r] Esamaliya.

3 Awo Yekolamu mutabani wa Akabu nātanula okufuga Isiraeri mu Samaliya mu mwāka ogwekumi mu munāna ogwa Yekosafati kabaka wa

[i] 2 Basek. 8. 16. 2 Byom. 21. 3.
[a] 1 Basek. 19. 21.
[b] Yos. 5. 9. 2 Basek. 4. 38.
[c] Yos. 16. 2.
[d] 1 Sam. 20. 3.
[e] 1 Sam. 10. 10; 19. 20. 1 Basek. 20. 35. 2 Basek. 4. 1, 38.
[f] 1 Basek. 16. 34.
[g] 1 Basek. 19. 19.
[h] Kuv. 14. 21.
[k] Ma. 21. 17.
[l] 2 Basek. 6. 17. Zab. 68. 17.
[m] 2 Basek. 13. 14.
[n] 1 Basek. 18. 12.
[o] Kuv. 15. 25.
[p] Nek. 13. 25.
[q] 2 Basek. 3. 11.
[r] 2 Basek. 6. 17.

Yuda, nāfugira emyāka kumi nebiri.
2 Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi; naye obutafanana kitāwe nokufanana nyina: kubanga ya'gyawo empagi ya Basali [a] kitāwe gyeyakola.
3 Naye neyega'ta [b] nebibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati byeyayōnōnyesa Isiraeri; teyabivamu.
4 Era Mesa kabaka wa Moabu yali musūmba wa ndiga; nāwāngayo eri kabaka wa Isiraeri ebyōya byabāna bendiga kasirīvu nebyendiga enume
5 kasirīvu. Naye olwātuka [c] Akabu bweyafa kabaka wa Moabu nājēmera kabaka wa Isiraeri. Kabaka
6 Yekolamu nāva mu Samaliya mu biro ebyo, nāyolesa Isiraeri yena.
7 Awo nāgenda nātumira Yekosafati kabaka wa Yuda ngayogera nti Kabaka wa Moabu anjēme'de: onotabāla Moabu wamu nānge? Nāyogera nti Nāyāmbuka: [d] 'nze ninga 'gwe bwoli, abantu bānge ngabantubo, embalāsi zānge ngembalāsizo.
8 Nāyogera nti Tunāyāmbuka mu 'kubo ki? Na'damu nti Mu 'kubo
9 eryomu 'dūngu lya Edomu. Awo kabaka wa Isiraeri nāgenda ne kabaka wa Yuda ne [e] kabaka wa Edomu: nebetōlōla olugendo lwa naku musānvu: 'sōnga tewali ma'zi ga
10 'gye newakuba'de agensolo ezabagoberera. Awo kabaka wa Isiraeri nāyogera nti Zitusānze! kubanga Mukama aise bakabaka bano abasatu okukung'ana okubagabula mu
11 mukono gwa Moabu. Naye [f] Yekosafati nāyogera nti Tewali wano na'bi wa Mukama tubūlize muye eri Mukama? Awo omu ku ba'du ba kabaka wa Isiraeri na'damu nāyogera nti Erisa mutabani wa Safati ali wano [g] eyafukiriránga ama'zi mu
12 ngalo za Erisa. Awo Yekosafati nāyogera nti Ekigambo kya Mukama kiri naye. Awo kabaka wa Isiraeri ne Yekosafati ne kabaka wa Edomu
13 nebaserengeta gyāli. Erisa nāgamba kabaka wa Isiraeri nti [i] Nfayo ki eri 'gwe? [k] wegendere eri bana'bi ba kitāwo neri [l] bana'bi ba nyoko. Kabaka wa Isiraeri nāmugamba nti Ne'da: kubanga Mukama aise bakabaka bano abasatu okukung'ana okūbagabula mu mukono gwa
14 Moabu. Erisa nāyogera nti [m] Nga Mukama we'gye bwali omulamu gwenyīniriríra mu masoge, mazima singa sirowōza Yekosafati kabaka wa Yuda okubawo, sandikutunuli'de 'sō sandikulabye. Naye
15 'no ndetera [n] omukubi wenānga. Awo olwātuka omukubi wenānga bweyakuba, omukono gwa Mukama
16 negumu'jako. Nāyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Mu'juze
17 ekiwōnvu kino ensalosalo. Kubanga bwatyo bwayogera Mukama nti Temulabe mbuyaga 'sō temulabe nkuba, naye ekiwōnvu ekyo kina-'jula ama'zi: na'mwe munānywa, 'mwe nebisibo bya'mwe neinsolo
18 za'mwe. Era kino kigambo kitono 'sō si kikulu mu maso ga Mukama: era aligabula Nabamoabu mu mu-
19 kono gwa'mwe. Era mulimenya buli kibuga ekiriko enkomera na buli kibuga ekirōnde nemutema buli muti omulūngi nemuziba enzi'zi zona ezama'zi nemwōnōna buli mu-
20 siri omulūngi namainja. Awo olwātuka enkya mu kisēra [o] ekyokuwayo ekitone, kale, laba, ama'zi nega'ja nga gafuluma mu 'kubo erye Edo-
21 mu, ensi ne'jula ama'zi. Awo Abamoabu bona bwebāwulira bakabaka nga bāmbuse okulwāna nabo, nebakung'ana bona abāinza okwambala ebyokulwānyisa nokukirawo, ne-
22 baīmirira ku mpero. Awo nebagolokoka enkya mu makya, enjuba neyāka ku ma'zi, Abamoabu nebalaba ama'zi agabōleke'de nga ga-
23 myuse ngomusai: awo nebogera nti Guno gwe musai; bakabaka tebalemye kuzikirizibwa, era ba'se buli muntu mu'ne: kale 'no, Moa-
24 bu, (mugwe) ku munyago. Awo bwebātūka mu lusīsira lwa Isiraeri, Abaisiraeri nebagolokoka nebakuba Abamoabu noku'duka neba'duka mu maso gābwe: nebeyongerayo
25 munsi nga bakuba Abamoabu. Nebamenyamenya ebibuga; nawali [p] omusiri omulūngi ogwe'taka nebakasukawo buli muntu e'jinjalye newa'jula; nebaziba enzi'zi zona ezama'zi, nebatema emiti gyona emirūngi okutūsa lwebasigazawo
26 mu [r] Kirukalesesi amainja gamu (go'ka); naye abenvūmulo nebatambulatambula munsi nebagikuba.
26 Awo kabaka wa Moabu bweyalaba olutalo nga lumuingiri'de, nātwāla naye abasaja lusānvu abasōwolānga ebitala, okuwaguza okutūka eri kabaka we Edomu: naye nebataīnza.
27 Awo na'dira mutabaniwe omuberyeberye eyandifuze mu kifokye, nāmuwayo okuba ekiwebwayo ekyōkebwa ku bugwe. Newaba obusūngu bungi eri Isiraeri: nebamuvako neba'dayo munsi yābwe.

4 Awo omukazi omu owokubakazi [a] babāna ba bana'bi nāyogerera wa'gulu eri Erisa ngayogera nti Omu'duwo 'baze yafa: era omanyi ngomu'duwo yatyānga Mukama: era [b] owebanja a'ze okwetwālira
2 abāna bānge bōmbi okuba aba'du. Erisa nāmugamba nti Nākukolera ki? mbūlira; olina ki mu nyumba? Nāyogera nti Omuzānawo talina kintu mu nyumba wabula akasūmbi
3 akamafuta. Awo nāyogera nti Ge-

[a] 1 Basek. 16. 31, 32. [b] 1 Basek. 12. 28, 31, 32.
[c] 2 Basek. 1. 1.
[d] 1 Basek. 22. 4.
[e] 1 Basek. 21. 47.
[f] 1 Basek. 22. 7.
[g] 1 Basek. 19. 21.
[i] 2 Sam. 16. 10. [k] Ex. 14. 3. [l] 1 Basek. 18. 19.
[m] 1 Basek. 17. 1.
[n] 1 Sam. 10. 5, 6.
[o] Kuv. 29. 39, 40. 1 Basek. 18. 29, 36.
[p] lu. 19.
[r] Is. 15. 1; 16. 7. Yer. 48. 31, 36.
[a] 2 Basek. 2. 3.
[b] Lev. 25. 39–41. Nek. 5. 5. Mat. 18. 25.

nda weyazike ebintu ebwēru mu ba'no bona, ebintu ebyerēre; weya-
4 zike bingiko. Awo noingira we'galire 'gwe ne batabanibo, o'tululire mu bintu ebyo byona: otereke ebi-
5 'ju'de. Awo nāva wali neye'galira ye ne batabanibe; bāmuletera (ebintu) na'tulula. Awo olwātuka ebintu bwebya'jula nāgamba mutabaniwe nti Ndetera nate ekintu. Nāmugamba nti Tewakyali nate kintu.
7 Amafuta negakoma. Awo na'ja nābūlira [c] omusaja wa Katonda. Nāyogera nti Genda otūnde amafuta osasule ebanjalyo, ebināfi'kawo bikulisēnga 'gwe ne batabanibo.
8 Awo olunaku lwali lumu Erisa nāita nāgenda [d] Esunemu eyali [e] omukazi omukulu; nāmuwaliriza okulya ku 'mere. Awo olwātukānga buli lweyaitāngawo nākyāmirānga omwo okulya ku 'mere. Nāgamba 'ba nti Laba 'no, ntege'de ngono musaja mutukuvu wa Katonda atuitako buli kasēra. Nkwegairi'de tuzimbe akayu ku kisenge; tumutekere eyo ekitanda nemeza nentebe nekyetabaza: awo olunātukānga bwana'jānga gyetuli anā-
11 kyāmirānga omwo. Awo olunaku lwali lumu na'jayo nākyāmira mu-
12 nju nāgalamira omwo. Nāgamba Gekazi omu'duwe nti Ita Omusuna'mu ono. Awo bweyamuita nāimirira mu masoge. Nāmugamba nti Mugambe 'no nti Laba, watujanjaba okujanjaba okwenkana awo; kiki ekināba kikukolerwa? oyagala okwogererwa eri kabaka oba eri [f] omukulu we'gye? Na'damu nti Ntūla mu bantu bānge 'nze.
14 Nāyogera nti Kale kiki ekināba kimukolerwa? Gekazi na'damu nti Mazima talina mwāna wa bulenzi
15 ne 'ba muka'de. Nāyogera nti 'Muite. Awo bweyamuita nāimirira
16 mu mulyāngo. Nāyogera nti [g] Mu kisēra kino ebiro bwebiri'da, oliwambatira omwāna owobulenzi. Nāyogera nti Ne'da, mukama wānge, 'gwe omusaja wa Katonda, [i] tolimba
17 muzānawo. Omukazi nāba olubuto nāzālira omwāna owobulenzi mu kisēra ekyo ebiro bwebya'da nga
18 Erisa bweyamugamba. Awo omwāna bweyakula olunaku lwali lumu nāfuluma nāgenda eri kitāwe eri
19 abakunguzi. Nāgamba kitāwe nti [k] Omutwe gwānge, omutwe gwānge. Nāgamba omu'duwe nti 'Musitule
20 omutwāle eri nyina. Awo bweyamutwāla nāmutūsa eri nyina, nātūla ku mavivige okutūsa etuntu nā-
21 lyoka afa. Nālinya nāmugalamiza ku [l] kitanda kyomusaja wa Katonda, nāmu'galira (olu'gi) nāfuluma.
22 Nāita 'ba nāyogera nti Nkwegairi'de, mpereza omu ku ba'du nemu ku ndogoi ng'ende mbiro eri omu-
23 saja wa Katonda nkomewo. Nāyogera nti Kiki ekikwagaza okugenda gyāli lero? si lunaku lwa [m] mwezi ogwakaboneka 'sō si sabiti.
24 Nāyogera nti Mirembe. Awo nātandika endogoi nāgamba omu'duwe nti Goba otambule; to'ta ku bigere
25 wabula nga nkugambye. Awo nāgenda nātūka eri omusaja wa Katonda ku [n] lusozi Kalumeri. Awo olwātuka omusaja wa Katonda bweyamulēngera ngakyali wala, nāgamba Gekazi omu'duwe nti Laba,
26 Omusuna'mu wuyo: nkwegairi'de, 'duka 'no mbiro omusisinkane omugambe nti Oli bulūngi? 'balo ali bulūngi? omwāna ali bulūngi?
27 Na'damu nti Bulūngi. Awo bweyatūka eri omusaja wa Katonda ku lusozi, [o] nāmukwata ku bigere. Gekazi nāsembera okumusindika; naye omusaja wa Katonda nāyogera nti 'Muleke: kubanga ememeye enyika'de mundaye; era Mukama
28 akinkisi'za 'sō tambūli'de. Awo nāyogera nti Nayagala omwāna owobulenzi eri mukama wānge?
29 [p] sayogera nti To'nimba? Awo nāgamba Gekazi nti [r] Wesibe ekimyu o'dire omu'go gwānge mu mukonogwo wegendere: bwonosānga omuntu yena [s] tomulamusa; era omuntu yena bwanākulamusa, tomu'damu: [t] oteke omu'go gwānge ku maso
30 gomwāna. Nyina womwāna nāyogera nti "Nga Mukama bwali omulamu nememeyo nga bweri enamu, si'ja kukuleka. Nāgolokoka nāmu-
31 goberera. Awo Gekazi nāitamu nābakulembera nāteka omu'go ku maso gomwāna; naye newataba 'dobozi newakuba'de okuwulira. Kyeyava akomawo okumusisinkana, nāmubūlira nti Omwāna [w] tazu-
32 kuse. Awo Erisa bweyaingira mu nyumba, laba, omwāna ngafu'de era ngagalami'de ku kitandakye.
33 Awo nāingira [y] neye'galira naye
34 bōmbi [z] nāsaba Mukama. Nālinya [a] nāgalamira ku mwāna nāteka akamwāke ku kamwāke namasoge ku masoge nemikonogye ku mikonogye: neyegololera kuye; omubiri
35 gwomwāna negubuguma. Awo nākomawo nātambula mu nyumba omulūndi ogumu erui nomulūndi ogumu erui; nālinya neyegololera kuye: omwāna nāyasimula emirūndi musānvu, omwāna nāzibula
36 amaso. Nāita Gekazi nāyogera nti 'Muite Omusuna'mu oyo. Awo nāmuita. Awo ngaingi'de gyāli nā-
37 yogera nti Situla omwānawo. Awo nāingira nāvūnaina ku bigerebye nākutama wansi; [b] nāsitula omwānawe nāfuluma.
38 Awo Erisa na'ja nate [c] Egirugali:

[c] Balam. 13. 6.
[d] Yos. 19. 18. [e] 1 Sam. 25. 2. 2 Sam. 19. 32.
[f] 2 Sam. 19. 13.
[g] Lub. 17. 1; 18. 14.
[i] lu. 28.
[k] Zab. 121. 6.
[l] nyi 10,32.
[m] Kubal. 28. 11.
[n] 2 Basek. 2. 25.
[o] Mat. 28. 9.
[p] lu. 16.
[r] 1 Basek. 18. 46.
[s] Luk. 10. 4.
[t] 2 Basek. 2. 21. Bik. 19. 12.
[w] 2 Basek. 2. 2.
[y] Yok. 11. 11.
[z] Mat. 6. 6; 9. 25. Ma'k. 5. 37, 40. Luk. 8. 51, 54.
[a] 1 Basek. 17. 20, 21.
[b] 1 Basek. 17. 21. Bik. 20. 10.
[c] 1 Basek. 17. 23. 2 Basek. 8. 1, 5. Beb. 11. 35.
[c] 2 Basek. 2. 1.

newaba [d] enjala munsi; [e] abāna ba bana'bi / nebatūla mu masoge: nāgamba omu'duwe nti Tekako entamu enene, ofumbire abāna ba ba-
39 na'bi enva. Awo omu nāfuluma nāgenda ku 'tale okunoga amaboga, nāsānga omuzabibu ogwomunsiko, nānogako amaboga agomunsiko na-'juza olugoyerwe, na'ja nāgatyemulatyemulira mu ntamu erimu enva:
40 kubanga tebāgamanya. Awo neba'julira abantu okulya. Awo olwātuka bwebāli nga balya kunva, nebogerera wa'gulu nebogera nti Ai omusaja wa Katonda, mu ntamu mulimu okufa. 'Sō tebainza kugi-
41 ryako. Naye nāyogera nti Kale mulete obu'ta. [g] Nābusūla mu ntamu; nāyogera nti Mu'julire abantu balye. 'Sōnga tewali kabi mu ntamu.
42 Awo omusaja na'ja ngava [i] Ebaalusalisa, [k] nāletera omusaja wa Katonda e'mere eyokubiberyeberye, emigāti egya sayiri amakumi abiri [l] nebirimba ebyeng'ano ebibisi mu nsawoye. Nāyogera nti [m] Bawe
43 abantu balye. Awo [n] omu'duwe nāyogera nti Owa! nteke kino mu maso gabasaja ekikumi? Naye nāyogera nti Bawe abantu balye; kubanga bwatyo bwayogera Mukama
44 nti Banālya nebalemwa. Awo nāgiteka mu maso gābwe, nebalya nebalemwa ngekigambo kya Mukama bwekyali.

5 Awo Naamani omukulu we'gye lya kabaka Webusuli yali musaja mukulu eri mukamawe era wa kitibwa, kubanga kubwoyo Mukama yali awa'de Obusuli okuwāngula: era yali musaja wa mānyi muzira,
2 (naye yali) mugēnge. Awo Abasuli bāli bataba'de [a] bibīna, nebanyaga neba'gya munsi ya Isiraeri omuwala omuto; awo nāwerezānga muka
3 Naamani. Awo nāgamba mugolewe nti Singa mukama wānge ali ne na'bi ali mu Samaliya! kale yandi-
4 wonye ebigēngebye. Awo newaba aingira nābūlira mukamawe nti Bwati bwati bwayoge'de omuwala
5 owomunsi ya Isiraeri. Awo kabaka Webusuli nāyogera nti Kale 'no nāwereza kabaka wa Isiraeri ebaluwa. Neyegendera [b] nātwāla naye talanta kumi ezafeza (nebitūndu) ka-
6 kāga ebyazābu [c] nemitēko gyebya-mbalo kumi. Nāletera [d] kabaka wa Isiraeri ebaluwa ngayogera nti Kale 'no ebaluwa eno bweriba ngetūse gyoli, laba, nkutumi'de Naamani omu'du wānge omuwonye ebigēngebye.
7 Awo olwātuka kabaka wa Isiraeri bweyasoma ebaluwa, [e] nāyuza ebyambalobye nāyogera nti / 'Nze Katonda nzi'te era 'namye, omusaja ono nokutuma nāntumira okuwonya omuntu ebigēngebye? naye [g] mulowōze, mbegairi'de, mutegēre bwanonya kyana'nānga okuyōmba
8 nānge. Awo olwātuka Erisa omusaja wa Katonda bweyawulira nga kabaka wa Isiraeri ayuzi'za ebyambalobye nātumira kabaka ngayogera nti Lwaki okuyuza ebyambalobyo? a'je 'no gyendi, kale anāmanya nga mu Isiraeri mulimu
9 na'bi. Awo Naamani na'ja nembalāsize namagālige, nāimirira ku
10 lu'gi lwenyumba ya Erisa. Erisa nāmutumira omubaka ngayogera nti Genda [i] onābe mu Yoludani emirūndi musānvu, kale omubirigwo guli'da gyoli, nāwe oliba mu-
11 longōfu. Naye Naamani nāsunguwala, neyegendera nāyogera nti Laba, mba'de ng'amba nti taleme kufuluma gyendi nāimirira nāsaba erinya lya Mukama Katondawe nāisaisa engalo awali ekifo, nāwo-
12 nya omugēnge. Abana ne Falufali emi'ga [k] Egyedamasiko tegisinga bulūngi ma'zi gona aga Isiraeri? siinza kunāba omwo nemba mulongōfu? Awo nākyūka neyegendera
13 ngaliko ekirui. Awo aba'dube nebasembera nebogera naye nti [l] Kitānge, na'bi singa nkulagi'de okukola ekigambo ekikulu, tewandikikoze? kale tosinge nyo bwakugambye nti
14 Nāba obe mulongōfu? Awo nāserengeta neyenyika mu Yoludani emirūndi musānvu ngekigambo bwekyali ekyomusaja wa Katonda: [m] omubirigwe negu'da nate ngomu-
15 biri gwomwāna omuto [n] nāba mulongōfu. Awo na'dayo eri omusaja wa Katonda, ye nekibīnakye kyona, na'ja nāimirira mu masoge: nāyogera nti Laba 'no ntege'de nga [o] tewali Katonda munsi zona wabula mu Isiraeri: kale 'no, nkwegairi-'de, tōla [p] ekirabo ku mu'duwo.
16 Naye nāyogera nti [r] Nga Mukama bwali omulamu gwenyimiririra mu masoge, [s] sitōle kyona. Nāmutai-
17 rira okukitōla; naye nāgāna. Awo Naamani nāyogera nti Oba totōle, naye nkwegairi'de omu'duwo awebwe e'taka eryetikibwa nenyumbu biri; kubanga omu'duwo takyawayo okuva lero ebiwebwayo ebyōkebwa newakuba'de sadaka eri bakatonda abalala wabula eri Muka-
18 ma. Mukama asonyiwe omu'duwo mu kigambo kino; mukama wānge bwanāingirānga mu kigwa kya [t] Li-'moni okusinzizayo [u] neyesigama ku mukono gwānge nenkutama mu kigwa kya Li'moni, bwenākutamānga mu kigwa kya Li'moni, Mukama asonyiwēnga omu'duwo mu ki-
19 gambo ekyo. Nāmugamba nti [w] Ge-

[d] 2 Basek. 6. 1.
[e] 2 Basek. 2. 3.
[f] 2 Basek. 2. 3, 5. Luk. 10. 39. Bik. 22. 3.
[g] 2 Basek. 2. 21.
[i] 1 Sam. 9. 4.
[k] 1 Sam. 9. 7.
[l] Lev. 2. 14.
[m] Mat. 14. 16-21; 15. 32-38. Mak. 8. 4-9. Yok. 6. 5-13.
[n] 2 Basek. 6. 15.
[o] 2 Basek. 6. 23.
[b] 1 Sam. 9. 7.
[c] nyi. 22, 23. Dalam. 14. 12.
[d] 1 Basek. 20. 7.
[e] Lab. 44. 13.
[f] Lub. 30. 2. Ma. 32. 39.
[g] 1 Basek. 20. 7.
[i] 2 Basek. 2. 21. Yok. 9. 7.
[k] 1 Basek. 11. 24.
[l] 2 Basek. 6. 21; 8. 9.
[m] Yob. 33. 25.
[n] Luk. 4. 27.
[o] Dan. 2. 47; 3. 29; 6. 26, 27.
[p] Lub. 33. 11.
[r] 1 Basek. 17. 1.
[s] Lub. 14. 23.
[t] 1 Basek. 15. 18. Zek. 12. 11.
[u] 2 Basek. 7. 2, 17.
[w] 1 Sam. 1. 17.

nda mirembe. Awo nāmuvako nātambula walako.

20 Naye [v]Gekazi omu'du wa Erisa omusaja wa Katonda nāyogera nti Laba, mukama wānge asonyiye Naamani ono Omusuli obutatōla mu mikonogye ekyo kyeyaleta: [z]nga Mukama bwali omulamu, na-
21 'duka ne'mugoberera mbereko kye-nāmu'gyako. Awo Gekazi nāgoberera Naamani. Awo Naamani bweyalaba amugoberera, nāva ku 'gāli okumusisinkana, nāyogera nti
22 [a]Mirembe? Nāyogera nti Mirembe. Mukama wānge antumye ngayogera nti Laba, kakano kye-ba'je ba'je gyendi nga bava munsi [b]yensozi eya Efulaimu abalenzi ba-biri [c]abokubāna ba bana'bi; nkwegairi'de, bawe talanta ya feza ne-
23 mitēko gyebyambalo ebiri. Awo Naamani nāyogera nti 'Kiriza, otōle talanta biri. Nāmutairira, nāsiba talanta biri ezafeza mu nsa-wo biri wamu nemitēko gyebyamba-lo ebiri, nābitika aba'dube babiri;
24 nebazeti'kira mu masoge. Awo bweyatūka ku lusozi, nābi'gya mu mukono gwābwe nābitereka mu nyumba: nāsindika abasaja nebe-
25 gendera. Naye nāingira nāimirira mu maso ga mukamawe. Erisa nā-mugamba nti Ova wa, Gekazi? Nāyogera nti Omu'duwo taliko gya-
26 genze. Nāmugamba nti Omutima gwānge tegugenze (nāwe), omusaja bwakyūse okuva mu 'gālirye okusi-sinkana nāwe? Kye kisēra okutō-la efeza nokutōla ebyambalo ne-nsuku zemizeituni nensuku zemi-zabibu nendiga nente naba'du na-
27 bazāna? Kale ebigēnge bya Naa-mani binega'ta nāwe neza'deryo emirembe gyona. Nāva wali nga [d]mugēnge (atukula) ngomuzira.

6 Awo [a]abāna ba bana'bi nebaga-mba Erisa nti Laba 'no ekifo kye-tubēramu mu masogo kituinze obu-
2 tono. Tukwegairi'de tugende ku Yoludani tu'gyeyo buli muntu omu-ti, twekolere eyo ekifo ekyokubēra-
3 mu. Na'damu nti Mugende. Awo newaba ayogera nti Nkwegairi'de, 'kiriza ogende naba'dubo. Na'da-
4 mu nti Nāgenda. Awo nāgenda nabo. Awo bwebātūka ku Yoluda-
5 ni, nebatema emiti. Naye omu bweyali ngatema omuti, emba'zi negwa mu ma'zi: nākāba nāyogera nti Zinsānze, mukama wānge! ku-
6 banga eba'de neyazike. Omusaja wa Katonda nāyogera nti Egu'de wa? Nāmulaga ekifo. [b]Nātema omuti nāgusūlawo nābulukusa e-
7 kyūma. Nāyogera nti Girōnde. Nagolola omukonogwe nāgikwata.
8 Awo kabaka Webusuli nālwāna ne Isiraeri; nātēsa naba'dube nga-yogera nti Egindi yeriba olusīsira
9 lwānge. Omusaja wa Katonda nā-tumira [c]kabaka wa Isiraeri nga-yogera nti Wekūme oleme okuita egindi; kubanga eyo Abasuli gye-
10 baserengeta. Kabaka wa Isiraeri nātuma mu kifo ekyo omusaja wa Katonda kyamubūli'de ngamula-bula; nāwonera eyo omulūndi si
11 gumu 'sō sebiri. Awo omutima gwa kabaka Webusuli negweralikirira nyo olwekigambo ekyo; nāita aba-'dube nābagamba nti Temuntegēze bwali ku'fe ali kulwa kabaka wa
12 Isiraeri? Omu ku ba'dube nāyo-gera nti Ne'da, mukama wānge, ai kabaka; naye Erisa na'bi ali mu Isiraeri yabūlira kabaka wa Isiraeri ebigambo byoyogerera munjuyo
13 gyosulamu. Nāyogera nti Mugende mulabe gyali, ntume 'mukime. Ne-bamubūlira nti Laba, ali mu [d]Do-
14 sani. Awo nātumayo embalāsi na-magāli ne'gye lingi: neba'ja ekiro
15 nebazingiza ekibuga. Awo omu'du womusaja wa Katonda bweyagolo-koka enkya nāfuluma, laba, e'gye nembalāsi namagāli nga bazingizi-'za ekibuga. Omu'duwe nāmuga-mba nti Zitusānze, mukama wānge!
16 tunākola tutya? Na'damu nti To-tya: kubanga [e]abali na'fe bangi
17 okusinga abali nabo. Erisa nāsaba nāyogera nti Mukama wānge, nkwegairi'de, omuzibule amasoge alabe. Awo Mukama nāzibula ama-so gomulenzi; nālaba: awo, laba, olusozi nga lu'ju'de [f]embalāsi na-magāli agomuliro agetōlo'de Erisa.
18 Awo bwebāserengeta gyali Erisa nāsaba Mukama nāyogera nti Nkwegairi'de [g]ziba amaso gabantu bano. Nāziba amaso gābwe nge-
19 kigambo kya Erisa bwekyali. Eri-sa nābagamba nti Lino sirye 'kubo 'sō ne kino sikye kibuga: mungo-berere nānge nābatūsa eri omusaja gwemunonya. Nābatwāla Esama-
20 liya. Awo olwātuka bwebātūka mu Samaliya, Erisa nāyogera nti Mu-kama wānge, zibula amaso gabantu bano balabe. Awo Mukama nāzi-bula amaso gābwe nebalaba; kale, laba, nga bali mu Samaliya wakati.
21 Awo kabaka wa Isiraeri nāgamba Erisa bweyabalaba nti [i]Kitānge,
22 mbakube? mbakube? Na'damu nti Tobakuba: oyagala okukuba abo bowāmbye nekitalakyo nomu-tegogwo? [k]teka e'mere nama'zi mu maso gābwe balye banywe ba'de eri
23 mukama wābwe. Nābatekeratekera bingi: awo bwebāmala okulya nokunywa nābasindika nebagenda eri mukama wābwe. Awo [l]ebibīna Ebyebusuli nga tebikya'ja nate mu-nsi ya Isiraeri.

v 2 Basek. 4. 12.
z Lua.3.13.
a 2 Basek. 9. 11.
b Yos. 24. 33.
c 2 Basek. 2. 3.
d Kuv. 4. 6. 2 Basek. 15. 5.
a 2 Basek. 2. 3.
b 2 Basek. 2. 21.
c 1 Basek. 20. 7.
d Lub. 37. 17.
e 2 Byom. 32. 7. Zab. 56. 18.
f 2 Basek. 2. 11. Zab. 34. 7.
g Lub. 19. 11.
i 2 Basek. 8. 9.
k Bal. 12. 20.
l 2 Basek. 5. 2.

24 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo [m] Benikadadi kabaka Webusuli
nākung'anya e'gyerye lyona, nāyā-
25 mbuka nāzingiza Samaliya. Awo
mu Samaliya nga mulimu enjala
nyingi: kale, laba, nebakizingiza
okutūsa lwebātūnda omutwe gwe-
ndogoi (olwebitūndu) ebyefeza ki-
nāna, nekitūndu ekyokuna ekyeki-
bya ekyobu'sa bwamayiba nga ba-
butūnda (olwebitūndu) byefeza bi-
26 tāno. Awo kabaka wa Isiraeri bwe-
yali ngaitawo ku bugwe, omukazi
nāmukābirira ngayogera nti Mbera,
27 mukama wānge, ai kabaka. Nāyo-
gera nti Mukama bwatakubere, 'nze
na'gya wa ebyokukubera? mu gū-
28 liro nantiki mu sogolero? Kabaka
nāmugamba nti Oba'de ki? Na-
'damu nti Omukazi ono yang'amba
nti Wayo omwānawo owobulenzi
tumulye lero era tulirya omwāna
29 wānge owobulenzi enkya. Awo
[n] netufumba omwāna wānge netu-
mulya: ne'mugamba ku lunaku
olwokubiri nti Wayo omwānawo
tumulye: era akwese omwānawe.
30 Awo olwātuka kabaka bweyawulira
ebigambo byomukazi [o] nāyuza ebya-
mbalobye; [era yali ngaitawo ku
bugwe;] abantu nebatunula, kale,
laba, ngayamba'de ebibukutu mu-
31 nda ku mubirigwe. Awo nāyogera
nti [p] Katonda ankole bwatyo noku-
kirawo, omutwe gwa Erisa muta-
bani wa Safati bwegunābēra kuye
32 lero. Naye Erisa nātūla mu nyu-
mbaye [r] nabaka'de nebatūla naye;
(kabaka) nātuma omusaja okuva
gyali: naye omubaka nga tanātūka
gyali nāgamba abaka'de nti Mula-
bye ono omwāna [s] womu'si bwatu-
mye okunziyako omutwe? kale
omubaka bwana'ja, mu'galewo olu-
'gi munyigirize olu'gi kuye: [t] enswa-
giro zebigere bya mukamawe tezi-
33 ri nyumawe? Awo ngakyayogera
nabo, laba, omubaka nāsereengeta
gyali: nāyogera nti Laba, akabi ka-
no kavu'de eri Mukama; kiki eki-
nāba ki'nindiriza nate Mukama?

7 Awo Erisa nāyogera nti Muwulire
ekigambo kya Mukama: bwatyo
bwayogera Mukama nti [a] Enkya
bwebuliba nga kampegāno ekigero
kyobu'ta obulūngi (kiritūndibwa)
sekeri, nebigero bibiri ebya sayiri
sekeri mu wankaki Wesamaliya.
2 Awo omwāmi kabaka gweyesiga-
mānga ku mukonogwe na'damu
omusaja wa Katonda nāyogera nti
Laba, [b] Mukama bwanākola ebituli
mu 'gulu, ekigambo ekyo kyandiī-
nzise okubawo? Nāyogera nti
Laba, olikiraba namasogo, nawe
toliryako.
3 Awo wāliwo abasaja bana abagē-
nge [c] awaingirirwa mu wankaki: ne-
bagambagana nti Kiki ekitutūza
4 wano okutūsa lwetulifa? Obanga
tunāgamba nti Tunāingira mu ki-
buga, kale enjala ngeri mu kibu-
ga, kale tunāfira omwo: era obanga
tunātūla wano butūzi, era tunāfa.
Kale 'no mu'je tusenge e'gye Lya-
basuli: bwebanātuwonya nga ba-
lamu, kale tuliba balamu: era bwe-
5 banātu'ta, tunāmala gafa. Awo ne-
bagolokoka ekiro okugenda mu
lusisira Olwabasuli: awo bwebātū-
ka ku lusisira Olwabasuli weru-
6 koma, laba, nga teriyo muntu. Ku-
banga Mukama yali awulizi'za
e'gye Lyabasuli [d] e'dobozi lyamagā-
li ne'dobozi lyembalāsi, e'dobozi
lye'gye eringi: nebagambagana nti
Laba, kabaka wa Isiraeri atuwere
'deko [e] bakabaka Babakiti ne baka-
7 baka Babamisiri okututabāla. Awo
nebagolokoka neba'duka kiro, ne-
baleka ewema zābwe nembalāsi zā-
bwe, nendogoi zābwe, olusisira nga
bwerwali, neba'duka olwobulamu
8 bwābwe. Awo abagēnge abo bwe-
bātūka ku lusisira werukoma, ne-
baingira mu wema emu nebalya ne-
banywa, neba'gyamu efeza nezābu
nebyambalo, nebagenda nebabikwe-
ka; nebakomawo nebaingira mu
wema endala neba'gya nomwo ne-
9 bagenda nebakweka. Awo nebaga-
mbagana nti Tetukola bulūngi: lero
lunaku lwa bigambo birūngi na'fe
tusirika: bwetunālindirira obu'de
nebukya, tuna'jirwa okubonerezebwa: kale 'no mu'je tugende tubū-
10 lire abomunyumba ya kabaka. Awo
neba'ja nebakōwola omu'gazi weki-
buga: nebababūlira nti Twatūse mu
lusisira Lwabasuli, kale, laba, nga
temuli muntu newakuba'de e'dobo-
zi lyomuntu, naye embalāsi nga zi-
sibi'dwa nendogoi nga zisibi'dwa
11 newema nga bwezali. Awo nāita
aba'gazi; nebabūlira abomunyu-
12 mba ya kabaka munda. Awo ka-
baka nāgolokoka kiro nāgamba aba-
'dube nti Kakano nābategēza Aba-
suli kyebatukoze. Bamanyi nge-
njala etulūma; kyebavu'de bava mu
lusisira okwekweka mu nsiko nga
bogera nti Bwebanāva mu kibuga
tunābawāmba nga balamu, netui-
13 ngira mu kibuga. Awo omu ku ba-
'dube na'damu nāyogera nti Ba-
twāle ku mbalāsi ezisiga'de etāno,
nkwegairi'de, ezisiga'de mu kibuga,
[laba, ziri ngekibīna kyona ekya
Isiraeri ekisiga'de mukyo; laba,
ziri ngekibīna kyona ekya Isiraeri
ekimali'dwawo:] tutume tulabe.
14 Awo nebatwāla amagāli abiri ne-
mbalāsi; kabaka nātuma okugobe-
rera e'gye Lyabasuli ngayogera nti
15 Mugende mulabe. Nebabagoberera
okutūka ku Yoludani: kale, laba,

[m] 1 Basek. 20. 2.
[n] Ma. 28. 53. Ez. 5. 10.
[o] 1 Basek. 21. 27.
[p] Lev. 1. 17.
[r] Ez. 8. 1; 14. 1; 20. 1.
[s] 1 Basek. 18. 4; 21. 13.
[t] 2 Basek. 7. 17.
[a] Ju. 18.
[b] Lub. 7. 11 Mala. 3. 10.
[c] Lev. 13. 46.
[d] 2 Basek. 6. 17; 19. 7.
[e] Balam. 1. 26. 1 Basek. 10. 29.

e'kubo lyona nga li'ju'de ebyambalo nebintu Abasuli byebasu'de nga bānguwa. Ababaka nebakomawo
16 nebabūlira kabaka. Awo abantu nebafuluma nebanyaga olusisira Olwabasuli. Awo ekigero kyobu'ta obulūngi (nebabutūnda) sekeri, nebigero ebya sayiri bibiri sekeri,
f lu. 1. *f* ngekigambo kya Mukama bwe-
g lu. 2. 17 kyali. Awo kabaka na'sāwo *g* omwāmi gweyesigamānga ku mukonogwe okulabirira wankaki, abantu nebamulinyiririra mu mulyāngo nāfa ngomusaja wa Katonda bweyagamba eyayogera *h* kabaka bweya-
h 2 Basek. 6. 32. 18 serengeta gyali. Awo nekitūkirira ngomusaja wa Katonda bweyagamba kabaka nti Ebigero ebya sayiri bibiri bya sekeri, nekigero kyobu'ta obulūngi kya sekeri, bwekiriba bwekityo mu mulyāngo Gwesamaliya enkya bwebuliba nga kampegāno;
19 omwāmi oyo na'damu omusaja wa Katonda nāyogera nti Laba 'no, Mukama bwanākola ebituli mu 'gulu, ekigambo ekyenkani'de awo kyandiinzise okubawo? nāyogera nti Laba, olikiraba namasogo, naye
20 tolirynko: nekitūkirira gyali bwekityo; kubanga abantu nebamulinyiririra mu mulyāngo nāfa.

8 Era Erisa yali agambye omukazi
a 2 Basek. 4. 35. *a* gweyazukiriza omwānawe ngayogera nti Golokoka ogende 'gwe nenyumbayo obēre yona yona gyoliinza okubēra: kubanga Mukama
b 1 Basek. 17. 1. Zab. 105. 16. Ka'g. 1. 11. Bik. 11. 28. *b* aise enjala; kale nokugwa erigwira
2 kunsi emyāka musānvu. Awo omukazi nāgolokoka nākola ngekigambo bwekyali ekyomusaja wa Katonda: nāgenda nenyumbaye nābēra munsi Yabafirisuti emyāka mu-
3 sānvu. Awo olwātuka emyāka omusānvu bwegyaitawo; omukazi nākomawo ngava munsi Yabafirisuti: nāfuluma okukābirira kabaka olwe-
c 2 Basek. 4. 12. 4 nyumbaye nekyālokye. Awo kabaka yali ngayogera ne *c* Gekazi omu'du womusaja wa Katonda ngagamba nti Nkwegairi'de, mbūlira ebikulu byona Erisa byeyakola.
5 Awo olwātuka bweyali ngabūlira kabaka bweyazukiza oyo eyali afu-'de, laba, omukazi gweyazukiriza omwānawe nākābirira kabaka olwenyumbaye nekyālokye. Gekazi nāyogera nti Mukama wānge, ai kabaka, ono ye mukazi nono ye
6 mwānawe Erisa gweyazukiza. Awo kabaka bweyabūza omukazi nāmubūlira. Awo kabaka nāmutekako omumbowa omu ngayogera nti Mu-'dize byona ebyali ebibye nebibala byona ebyekyālo okuva ku lunaku
d 1 Basek. 11. 24. *e* 1 Basek. 20. 2. lweyaviramu munsi ne lero.
7 Awo Erisa na'ja *d* Edamasiko; era *e* Benikadadi kabaka Webusuli yali ngalwa'de; nebamubūlira nti Omu-
8 saja wa Katonda a'ze eno. Kabaka nāgamba *f* Kazaeri nti Twāla *g* ekirabo mu mukonogwo ogende osisinkane omusaja wa Katonda *h* omubūlizemu eri Mukama ngoyogera
9 nti Ndiwona endwa'de eno? Awo Kazaeri nāgenda okumusisinkana nātwāla naye ekirabo ekyoku buli kintu kirūngi ekyomu Damasiko, ebyetikibwa neng'amira amakumi ana, na'ja nāimirira mu masoge nāyogera nti *i* Omwānawo Benika-
i 2 Basek. 5. 13. dadi kabaka Webusuli antumye gyoli ngayogera nti Ndiwona e-
10 ndwa'de eno? Erisa nāmugamba nti Genda omugambe nti Tolirema kuwona; naye Mukama antegēze-
11 'za nga talirema kufa. Nāmwekaliriza amaso okutūsa ensonyi lwezamukwata: omusaja wa Katonda
12 nākāba amaziga. Awo Kazaeri nāyogera nti Mukama wānge akābira ki? Na'damu nti Kubanga 'manyi
k 2 Basek. 10. 32; 12. 17; 13. 3, 7. 22. Am. 1. 3. *m* Is. 13. 16. Kos. 13. 16. Nak. 3. 10. *k* obubi bwolikola abāna ba Isiraeri: ebigo byābwe olibyōkya omuliro, nabalenzi bābwe oli'ta nekitala, era *m* olitandagira abāna bābwe abato, era olibāga abakazi bābwe abali
13 embuto. Awo Kazaeri nāyogera nti Naye omu'duwo kye ki, *n* ye mbwa obubwa, akole ekigambo ekyo ekikulu? Erisa na'damu nti
n 2 Sam. 3. 8. *o* Mukama antegēze'za nga gwoliba
14 kabaka we Busuli. Awo nāvako Erisa na'ja eri mukamawe; nāmugamba nti Erisa yakugamba ki? Na'damu nti Yambūlira nga *p* tolire-
o 1 Basek. 19. 15. *p* lu. 10. 15 ma kuwona. Awo olwātuka enkya na'dira ekyokwebi'ka nākinyika mu ma'zi nākiteka ku masoge nokufa nāfa: Kazaeri nāfuga mu kifokye.
16 Awo mu mwāka ogwokutāno ogwa *r* Yolamu mutabani wa Akabu kabaka wa Isiraeri, Yekosafati nga ye kabaka wa Yuda mu biro ebyo,
r 2 Basek. 1. 17. *s* 2 Byom. 21. 1, 3, 4. *s* Yekolamu mutabani wa Yekosafati kabaka wa Yuda nātanula okufuga.
17 Yali yakamaze *t* emyāka amakumi asatu mwebiri bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka munāna mu
t 2 Byom. 21. 5-10. 18 Yerusalemi. Nātambulira mu 'kubo lya bakabaka ba Isiraeri ngenyumba ya Akabu bwebākolānga: kubanga yafumbirwa *u* muwala wa Akabu:
u lu. 26. nākola ebyali mu maso ga Mukama
19 ebibi. Naye Mukama teyayagala kuzikiriza Yuda kulwa Daudi omu-'duwe *w* nga bweyamusūbiza oku-
w 2 Sam. 7. 12, 13. Zab. 132. 11. muwa etabaza olwabānabe emire-
20 mbe gyona. Ku mirembegye Edomu nājēma okuva wansi womukono gwa Yuda, *x* nebekolera kabaka.
x 1 Basek. 22. 47. 2 Basek. 3. 9. 21 Awo Yolamu nāsomoka nāgenda Ezairi namagālige gona wamu naye: nāgolokoka kiro nākuba Abaedomu abāmuzingiza, nabāmi bamagāli: abantu neba'dukira *z* mu wema zā
z 2 Sam. 18. 17.

22 bwe. Awo [a] Edomu nājēma okuva wansi womukono gwa Yuda ne lero. Awo Libuna nājēma mu biro ebyo.
23 Era ebikolwa ebirala byona eby'a Yolamu ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda?
24 Awo Yolamu neyebakira wamu ne bajajabe nāzīkirwa wamu ne bajajabe [b] mu kibuga kya Daudi: [c] Akaziya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.
25 Mu [d] mwāka ogwekumi nebiri ogwa Yolamu mutabani wa Akabu kabaka wa Isiraeri Akaziya mutabani wa Yekolamu kabaka wa Yuda nātanula okufuga.
26 Yali yakamaze [e] emyāka amakumi abiri mwebiri bweyatanula okufuga; nāfugira omwāka gumu mu Yerusalemi. Ne nyina erinyalye yali Asaliya muwala wa Omuli kabaka wa Isiraeri.
27 Nātambulira mu 'kubo lyenyumba ya Akabu nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi ngenyumba ya Akabu bwebākolānga: kubanga yali muko'domi wa nyumba
28 ya Akabu. Nāgenda ne Yolamu mutabani wa Akabu okulwāna ne [f] Kazaeri kabaka Webusuli [g] Eramosugireadi: Abasuli nebafumita
29 Yolamu ekiwūndu. Awo [h] kabaka Yolamu nākomawo okuwonera Eyezuleeri ebiwūndu Abasuli byebamufumitira Erama bweyalwāna ne Kazaeri kabaka Webusuli. [k] Akaziya mutabani wa Yekolamu kabaka wa Yuda nāserengeta okulambula Yolamu mutabani wa Akabu Eyezuleeri kubanga alwa'de.

9 Awo Erisa na'bi nāita omu ku [a] bāna ba bana'bi nāmugamba nti Wesibe ekimyu otwāle [b] ecupa eno eyamafuta mu mukonogwo ogende
2 [c] Eramosugireadi. Kale bwolitūkayo ononyezānga eyo [d] Yeku mutabani wa Yekosafati mutabani wa Nimusi, oingire omugolokose avemu bagandabe, omuingize mu kiseng
3 nge ekyomunda. Nolyoka o'dira ecupa eyamafuta ogafuke ku mutwegwe oyogere nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Nkufuseko amafuta okuba kabaka wa Isiraeri. Nolyoka o'gulawo olu'gi o'duke 'sō
4 tolwanga. Awo omulenzi, omulenzi na'bi, nāgenda Eramosugireadi.
5 Awo bweyatūka nāsānga abāmi abomu 'gye nga batu'de; nāyogera nti Ndiko kyentumi'dwa gyoli, 'gwe omwāmi. Yeku nāyogera nti Eri āni ku'fe 'fena? Nāyōgera nti
6 Eri 'gwe, omwāmi. Nāgolokoka nāingira mu nyumba; nāfuka amafuta ku mutwegwe nāmugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Nkufuseko amafuta okuba kabaka wabantu ba
7 Mukama, owa Isiraeri. Era olikuba enyumba ya Akabu mukamawo mpalane e'gwānga lyomusai gwaba'du bānge bana'bi, nomusai gwaba'du bona aba Mukama [e] eri omu-
8 kono gwa Yezeberi. Kubanga enyumba yona eya Akabu erizikirira: era [f] ndimalawo eri Akabu buli mwāna wa bulenzi noyo asibi'dwa noyo atasibi'dwa mu Isiraeri.
9 Era ndifūla enyumba ya Akabu okuba ngenyumba ya [g] Yeroboamu mutabani wa Nebati era ngenyumba ya [i] Baasa mutabani wa Akiya.
10 [k] Nembwa ziririra Yezeberi mu musiri Ogweyezuleeri, 'sō tewaliba wa kumuzika. Na'gulawo olu'gi na-
11 'duka. Awo Yeku nāfuluma na'ja eri aba'du ba mukamawe: newaba amugamba nti [l] Mirembe? kiki ekirēse gyoli olusaja luno olulalu? Nābagamba nti Omusaja mumumanyi nebigambobye bwebiba'de.
12 Nebogera nti Olimba; tubūlire 'no. Nāyogera nti Bwati bwati bwang'ambye nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Nkufuseko amafuta oku-
13 ba kabaka wa Isiraeri. Awo nebānguwa [m] neba'dira buli muntu ekyambalokye nebakyalīra wansiwe wa'gulu ku madāla, [n] nebafūwa ekondēre nga bogera nti Yeku ye ka-
14 baka. Awo Yeku mutabani wa Yekosafati mutabani wa Nimusi neyekobāna Yolamu. [Era [o] Yolamu yali ngakūma Lamosugireadi, ye ne Isiraeri yena, olwa [p] Kazaeri
15 kabaka Webusuli: naye [r] kabaka Yolamu yali akomyewo okuwonera Eyezuleeri ebiwūndu Abasuli byebāmufumita bweyalwāna ne Kazaeri kabaka Webusuli.] Awo Yeku nāyogera nti Obanga bwemwagala bwemutyo, kale waleme okubawo anāwona nāva mu kibuga okugenda okukibūlira mu Yezuleeri.
16 Awo Yeku nātambulira mu 'gāli nāgenda Eyezuleeri; kubanga Yolamu yali agalami'de eyo. Era Akaziya kabaka wa Yuda yali aserengese okulambula Yolamu.
17 Awo omukūmi ya'li aimiri'de ku kigo mu Yezuleeri, nālengera ekibīna kya Yeku nga'ja nāyogera nti Ndabye ekibīna? Yolamu nāyogera nti 'Dira eyebagala embalāsi otume okubasisinkana, ayogere nti Mirembe? Awo omu nāgenda nga yebaga'de embalāsi okumusisinkana nāyogera nti Bwatyo bwayogera kabaka nti Mirembe? Yeku nāyogera nti Emirembe ogifako ki? kyūka o'de enyuma wānge. Omukūmi nābūlira ngayogera nti Omubaka atūse gyebali, naye ta'da.
19 Awo nātuma owokubiri nga yebaga'de embalāsi, nātūka gyebāli nāyogera nti Bwatyo bwayogera ka-

[a] Luh. 27. 40.
[b] 2 Byom. 21. 20.
[c] 2 Byom. 22. 6.
[d] 2 Basek. 9. 29.
[e] 2 Byom. 22. 2.
[f] Is. 13.
[g] 1 Basek. 22. 3.
[h] 2 Basek. 9. 15.
[k] 2 Basek. 9. 16.
[a] 2 Basek. 2. 3.
[b] 1 Sam. 10. 1.
[c] 2 Basek. 8. 28, 29.
[d] 1 Basek. 21. 29.
[e] 1 Basek. 18. 4; 21. 15.
[f] 1 Basek. 14. 10; 21. 21, 2 Basek. 10. 17.
[g] 1 Basek. 14. 10.
[i] 1 Basek. 16. 3, 11.
[k] nyi. 35, 36. 1 Basek. 21. 23.
[l] 2 Basek. 5. 21.
[m] Mat. 21. 8. Ma'k. 11. 8.
[n] 1 Basek. 1. 34.
[o] 2 Basek. 8. 28.
[p] 1 Basek. 19. 17.
[r] 2 Basek. 8. 29.

baka nti Mirembe? Yeku na'damu nti Emirembe ogifako ki? kyū-
20 ka o'de enyuma wānge. Omukūmi nābūlira ngayogera nti Atūse gyebali, 'sō ta'da: era entambula eri ng'anga entambula ya Yeku mutabani wa Nimusi; kubanga atambu-
21 za ngawulukuka. Yolamu nāyogera nti Muteketeke. Nebatekateka
[s] 2 Byom. 22. 7. e'gālirye. [s] Yolamu kabaka wa Isiraeri ne Akaziya kabaka wa Yuda nebafuluma, buli muntu mu 'gālirye, nebafuluma okusisinkana Yeku, nebamusānga mu musiri gwa
22 Nabosi Omuyezuleeri. Awo olwātuka Yolamu bweyalaba Yeku nā-
[t] 2 Byom. 21. 13. yogera nti Mirembe, Yeku? Na'damu nti Mirembe ki, [t] obwenzi bwa nyoko Yezeberi nobulogobwe nga bukyali bungi obwenkani'de
23 awo? Yolamu nākyūsa emikonogye na'duka nāyogera nti Waliwo
24 olukwe, 'gwe Akaziya. Awo Yeku nānānula omutegogwe namānyige gona nālasa Yolamu wakati wemikonogye, akasāle nekaitamu nekaguka awali omutima, nāgwira mu-
25 'gālirye. Awo (Yeku) nāgamba Bidukali omwāmiwe nti 'Musitule omusūle mu musiri ogwekyālo kya Nabosi Omuyezuleeri: kubanga 'jukira, 'nze nāwe bwetwebagala 'fembi nga tugoberera Akabu kitāwe,
[u] 1 Basek. 21. 29. [u] Mukama nāmutekako [w] omugugu
[w] Is. 13. 1. 26 guno; nti Mazima nalabye 'jo omusai gwa Nabosi nomusai gwabānabe, bwayogera Mukama; era ndikusasulira mu musiri guno, bwayogera Mukama. Kale 'no 'musitule omusūle mu musiri ngekigambo
27 bwekyali ekya Mukama. Naye Akaziya kabaka wa Yuda bweyalaba kino, na'dukira mu 'kubo eryomunyumba eyolusuku. Yeku nāmugoberera nāyogera nti Mumu'tire
[v] 2 Byom. 22. 9. mu 'gāli naye: [v] (nebamu'tira) awalinyirirwa okugenda Eguli ekirirā-
[s] 2 Basek. 23. 30. nye Ibuleamu. Na'dukira Emegi-
28 'do nāfira eyo. Aba'dube [s] nebamusitulira mu 'gāli nebamutwāla Eyerusalemi, nebamuzikira mu ntānaye wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi.
29 Awo mu mwāka ogwekumi nogumu ogwa Yolamu mutabani wa Akabu Akaziya nātanula okufuga Yuda.
[x] Yer 4.30. Ez. 23. 40. 30 Awo Yeku bweyatūka Eyezuleeri, Yezeberi nākiwulira, [x] nāziga amasoge nāyōnja omutwegwe nālingiza
31 mu kituli. Awo Yeku bweyali ngaingira mu mulyāngo, nāyogera nti
[b] 1 Basek. 16. 9-20. Mirembe, 'gwe [b] Zimuli, omu'si wa
[c] 2 Basek. 8. 6. 32 mukamawo? Nāimusa amasoge eri ekituli nāyogera nti Ani ali kulwānge, āni? [c] Abalawe babiri oba
33 basatu nebalingiza gyali. Nāyogera nti Mumusūle wansi. Awo nebamusūla wansi: omusaigwe negumansukirako ku kisenge ne ku mba-
34 lāsi, nāmulinyirira nebigere. Awo bweyaingira nālya nānywa; nāyogera nti Mulabirire 'no omukazi ono eyakolimirwa mumuzike: ku-
35 banga [d] mwāna wa kabaka. Nebagenda okumuzika: naye nebatasāngawo kuye wabula ekiwanga nebi-
36 gere nebibatu byemikonogye. Kyebāva bakomawo nebamubūlira. Naye nāyogera nti Kino kye kigambo kya Mukama kyeyayogerera mu mu'duwe Eriya Omutisubi ngayogera nti Embwa ziririra omubiri gwa Yezeberi [e] mu musiri Ogweye-
37 zuleeri: nomulāmbo gwa Yezeberi guliba / ngobu'sa ku 'tale mu musiri Ogweyezuleeri, nokwogera nebatayogera nti Ono ye Yezeberi.

[d] 1 Basek. 16. 31.

[e] 1 Basek. 21. 23.

/ Zab. 83. 10. Yer. 8. 2.

10 Awo Akabu yalina batabanibe nsānvu mu [e] Samaliya. Yeku nāwandika ebaluwa nātumira Samaliya eri abakulu Beyezuleeri, be
2 baka'de, neri abo abālera (batabani ba) Akabu ngayogera nti Kale 'no ebaluwa eno nga kye'jetūke gyemuli, kubanga abāna ba mukama wa-'mwe bali na'mwe, era mulina amagāli nembalāsi, era nekibuga ekiriko enkomera nebyokulwānyisa;
3 munonye ku bāna ba mukama wa-'mwe asinga obulūngi nokusāna, mumuteke ku ntebe ya kitāwe, mulwānirire enyumba ya mukama wa-
4 'mwe. Naye nebatya nyo nebogera nti Laba, bakabaka abo ababiri tebāimirira mu masoge: kale 'fe
5 tunāimirira tutya? Awo omukulu wabomunyumba nomukulu wekibuga, era nabaka'de nabo abālera (abāna), nebatumira Yeku nga bogera nti [b] Tuli ba'dubo, era tunākola byona byonotulagira: tetu'ja kufūla muntu yena kabaka: okolanga ekināba ekirūngi mu maso-
6 go. Awo nābawandikira ebaluwa omulūndi ogwokubiri ngayogera nti Obanga muli kulwānge nemu'kiriza okuwulira e'dobozi lyānge, mutwāle emitwe gyabasaja batabani ba mukama wa'mwe, nemu'ja gyendi Eyezuleeri enkya bwebuliba nga kampegāno. Awo batabani ba kabaka abantu nsānvu bāli na-
7 bakulu bekibuga abābalera. Awo olwātuka ebaluwa bweyatūka gyebāli, nebatwāla batabani ba kabaka nebaba'ta, abantu nsānvu, nebateka emitwe gyābwe mu bisero.
8 nebagiwereza ye Eyezuleeri. Omubaka na'ja nāmubūlira nti Balēse emitwe gya batabani ba kabaka. Nāyogera nti Mugitūme entūmo biri awaingirirwa mu wankaki oku-
9 tūsa enkya. Awo olwātuka enkya

[e] 1 Basek. 16. 24.

[b] Yos. 9. 8, 11.

nāfuluma nāimirira nāgamba abantu bona nti 'Mwe muli batūkirivu: laba, [c] nekobāna mukama wānge ne'mu'ta: naye āni a'se bano bona? Mutegēre 'no nga ku kigambo kya Mukama [d] tekuligwa wansi na kimu Mukama kyeyayogera ku nyumba ya Akabu: kubanga Mukama akoze ekyo kyeyayogerera mu mu'duwe Eriya. Bwatyo Yeku nākuba nabo abāsigala ku nyumba ya Akabu mu Yezuleeri nabakulube bona ne baganzibe ne bakabonabe okutūsa lwatāmulekerawo nomu eyasigala. Awo nāgolokoka neyegendera na'ja Esamaliya. Awo bweyali ali mu 'kubo ku nyumba eyokusaliramu ebyōya byendiga [e] eyabasūmba, Yeku nāsānga [e] baganda ba Akaziya kabaka wa Yuda, nāyogera nti 'Mwe muli bāni? Neba'damu nti Tuli baganda ba Akaziya: era tuserengeta okulamusa abāna ba kabaka nabāna ba namasole. Nāyogera nti Mubakwate nga balamu. Nebabakwata nga balamu, nebaba'tira ku bunya obwenyumba eyokusaliramu ebyōya byendiga, abasaja amakumi ana mu babiri; 'sō teyafi'sāwo nomu kubo. Awo bweyavayo nāsānga [f] Yekonadabu mutabani wa [g] Lekabu nga'ja okumusisinkana: nāmulamusa nāmugamba nti Omutimagwo mulūngi ngomutima gwānge bweguli eri omutimagwo? Yekonadabu na'damu nti Mulūngi. Obanga mulūngi, mpa omukonogwo. Nāmuwa omukonogwe; nāmulinyisa gyāli mu 'gāli. Nāyogera nti 'Jāngu tugende 'fembi olabe obu'gya bwānge olwa Mukama. Awo nebamulinyisa mu 'gālirye. Awo bweyatūka Esamaliya na'ta [i] bona abāsigalira Akabu mu Samaliya okutūsa lweyamuzikiriza ngekigambo kya Mukama bwekyali kyeyagamba Eriya. Awo Yeku nākung'anya abantu bona nābagamba nti [k] Akabu yawerezānga Baali katono; naye Yeku anāmuwereza nyo. Kale 'no muite gyendi [l] bana'bi bona aba Baali, abamusinza bona ne bakabonabe bona; waleme okubulawo nomu: kubanga nina sadaka enkulu (gyemba mpereza) Baali; buli alibulawo taliba mulamu. Naye Yeku yakola bwatyo ngasala olukwe alyoke azikirize abāsinza Baali. Awo Yeku nāyogera nti Mutukuze [m] okukung'ana okutukuvu eri Baali. Nebakulāngira. Awo Yeku nātuma okubunya Isiraeri yona: abāsinza Baali bona neba'ja nokusigala netasigala muntu ata'ja. Neba'ja mu nyumba ya Baali; [n] enyumba ya Baali ne'jula okuva ku mulyāngo okutūka ku buzīzi. Awo nāgamba omukulu wenyumba eyambalirwamu nti Fulumya ebyambalo eri bona abāsinza Baali. Nāfulumya ebyambalo eri bo. Yeku ne Yekonadabu mutabani wa Lekabu nebaingira mu nyumba ya Baali; nāgamba abāsinza Baali nti Munonye mulabe muleme okuba muno na'mwe ku ba'du ba Mukama, wabula abāsinza Baali bo'ka. Awo nebaingira okuwayo sadaka nebiwebwayo ebyōkebwa. Era Yeku yali ata'dewo abasaja kināna ebwēru nāyogera nti Ku basaja benāleta mu mikono gya'mwe bwekunābulako nomu, (amuta) [o] obulamubwe bunāba mu kifo kyobulamu bwoyo. Awo olwātuka bweyamala okuwayo ekiwebwayo ekyōkebwa, Yeku nāgamba [p] abambowa nabāmi nti [r] Mningire muba'te; waleme okufuluma nomu. Nebaba'ta nobwōgi bwekitala: awo abambowa nabāmi nebabasūla ebwēru nebagenda mu kibuga ekyesabo lya Baali. Awo neba'gya empagi ezali mu nyumba ya Baali nebazōkya. Nebamenyamenya empagi ya Baali nebamenyamenya sabo lya Baali nebalifūla [s] ekiigo ne lero. Bwatyo Yeku bweyazikiriza Baali okuva mu Isiraeri. Era naye Yeku teyaleka kugoberera bibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati [t] byeyayōnōnyesa Isiraeri, [u] enyana eza zābu ezāli mu Beseri nezāli mu Dani. Mukama nāgamba Yeku nti Kubanga okoze bulūngi ngotūkiri'za ebiri mu maso gānge ebirūngi, nokola enyumba ya Akabu nga byona bwebiri ebyali mu mutima gwānge, [w] batabanibo banakana kyebaliva batūla ku ntebe ya Isiraeri. Naye Yeku nāta'sāyo mwoyo okutambulira mu matēka ga Mukama Katonda wa Isiraeri nomutimagwe gwona; teyava mu bibi bya Yeroboamu byeyayōnōnyesa Isiraeri.

Mu biro ebyo Mukama [y] nātanula okukendēza Isiraeri: Kazaeri nābakubira mu nsalo zona eza Isiraeri; okuva ku Yoludani ebuvanjuba, ensi yona Eyegireadi, Abagadi Nabaleubeni Nabamanase, okuva [z] ku Aloeri ekirirānye ekiwōnvu kya Alunoni, Gireadi ne Basani. Era ebikolwa ebirala byona ebya Yeku ne byona byeyakola, namānyige gona tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri? Yeku neyebakira wamu ne bajajabe: nebamuzika mu Samaliya. Yekoakazi mutabaniwe nāfuga mu kifokye. Era ebiro Yeku byeyafugira Isiraeri mu Samaliya byali emyāka amakumi abiri mu munāna.

[c] 2 Basek. 9. 14, 24.
[d] 1 Sam. 3. 19.
[e] 2 Basek. 8. 29; 9. 16.
[f] Yer. 35. 6 neb.
[g] 1 Byom. 2. 55.
[i] 2 Basek. 9. 8.
[k] 1 Basek. 16. 31, 32.
[l] 1 Basek. 18. 19; 22. 6.
[m] Lev. 23. 36.
[n] 1 Basek. 16. 32. 2 Basek. 11. 18.
[o] 1 Basek. 20. 39, 42.
[p] 1 Sam. 22. 17. 2 Basek. 11. 4, 6.
[r] 1 Basek. 18. 40.
[s] Ezer. 6. 11. Dan. 2. 5; 3. 29.
[t] 1 Basek. 14. 16.
[u] 1 Basek 12. 28, 29.
[w] 2 Basek. 15. 12.
[y] 2 Basek. 13. 25; 14. 25.
[z] Ma. 2. 36.

11 [a] Awo [b] Asaliya nyina Akaziya bweyalaba omwānawe ngafu'de, nāgolokoka nāzikiriza eza'de lyona
2 erya kabaka. Naye [c] Yekoseba muwala wa kabaka Yolamu mwanyina Akaziya nātwāla Yoasi mutabani wa Akaziya nāmu'ba nāmu'gya mu bāna ba kabaka aba'tibwa, ye nomuleziwe, (nābateka) mu kisenge ekyokusulamu; nebamukweka Asaliya,
3 aleme oku'tibwa. Awo nābēra naye ngakweke'dwa mu nyumba ya Mukama nāmala emyāka mukāga: Asaliya nāfuga ensi.
4 Awo mu mwāka ogwomusānvu [d] Yekoyada nātuma nākima [e] abāmi bebikumi aboku Bakali [f] nabambowa, nābaleta gyali mu nyumba ya Mukama; nālagāna nabo endagāno nābalaiza ekirairo mu nyumba ya Mukama, nābalaga omwāna wa
5 kabaka. Awo nābalagira ngayogera nti Ekigambo kino kyemuba mukola: ekitūndu kya'mwe ekyokusatu [g] abāingira ku sabiti banāba nomulimu ogwokukūma enyumba
6 ya kabaka; nekitūndu ekyokusatu banāba ku mulyāngo [h] Suli: nekitundu ekyokusatu banāba ku mulyāngo enyuma wabambowa: bwemutyo bwemunāba nomulimu ogwokukūma enyumba, nemuba lukome-
7 ra. Nebibina bya'mwe ebibiri, bona abāfuluma ku sabiti, muliba nomulimu ogwokukūma enyumba ya Mu-
8 kama okwetōlōla kabaka. Era munetōlōla kabaka enjui zona, buli muntu ngaku'te ebyokulwānyisabye mu mukonogwe; noyo anāingira mu nyiriri a'tibwe: era mubēnga ne kabaka bwanāfulumānga era
9 bwanāingirānga. Abāmi bebikumi nebakola nga byona bwebiri Yekoyada kabona byalagi'de: nebatwāla buli muntu abasajabe, abokuingira ku sabiti wamu nabokufuluma ku sabiti, neba'ja eri Yekoyada kabona.
10 Awo kabona nābawa abāmi bebikumi amafumu [k] nengabo ebyali ebya kabaka Daudi, ebyali mu nyu-
11 mba ya Mukama. Awo abambowa nebaīmirira, buli muntu ngaku'te ebyokulwānyisabye, okuva ku lui lwenyumba olwadyo okutūka ku lui lwenyumba olwa kono, okulirāna ekyōto nenyumba awali kabaka e-
12 njui zona. Awo nāfulumya omwāna wa kabaka nāmuti'kira [l] engule eyobwakabaka (nāmuwa) [m] obujulirwa; nebamufūla kabaka nebamufukako amafuta; nebakuba mu ngalo nebo-
13 gera nti Kabaka abe mulamu. Awo Asaliya bweyawulira oluyogāno lwabambowa nolwabantu, na'ja eri abantu mu nyumba ya Mukama:
14 nātunula, kale, laba, kabaka ngaīmiri'de awali empagi ngengeri bweyabānga, nabāmi namakondēre nga balirānye kabaka; nabantu bona abensi nebasanyuka [n] nebafūwa amakondēre. Awo Asaliya nāyuza ebyambalobye nāyogerera wa'gulu
15 nti Bujēmu, bujēmu. Awo Yekoyada kabona nālagira abāmi bebikumi abātekebwawo ku'gye, nābagamba nti Mumufulumye wakati wenyiriri; noyo anāmugoberera mumu'te nekitala: kubanga kabona yayogera nti Aleme oku'tirwa mu nyumba
16 ya Mukama. Awo nebamuseguliра; nāita mu 'kubo [o] embalāsi weziingirira mu nyumba ya kabaka; na'tirwa eyo.
17 Awo [p] Yekoyada nālagāna endagāno eri Mukama ne [r] kabaka nabantu, babēre abantu ba Mukama;
18 era eri kabaka nabantu. Awo abantu bona abomunsi nebagenda mu [s] nyumba ya Baali, nebagimenyamenya, [t] ebyōtobye nebifananyibye nebabimenyera dala, neba'tira Matani kabona wa Baali mu maso gebyōto. Awo kabona na'sāwo [u] abāmi
19 abokunyumba ya Mukama. Nātwāla abāmi bebikumi Nabakali nabambowa nabantu bona abomunsi; nebaserengesa kabaka nga bamu'gya mu nyumba ya Mukama, neba'ja nga bafuluma mu 'kubo [w] eryomulyāngo gwabambowa eri enyumba ya kabaka. Nātūla ku
20 ntebe ya bakabaka. Awo abantu bona abomunsi nebasanyuka, ekibuga nekiterera: neba'tira Asaliya nekitala awali enyumba ya kabaka.
21 Yekoasi yali yakamaze emyāka musānvu bweyatanula okufuga.
12 Mu mwāka ogwomusānvu ogwa Yeku [a] Yekoasi nātanula okufuga; nāfugira emyāka amakumi ana mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Zebiya Owebeeruseba.
2 Yekoasi nākola ebyali mu maso ga Mukama ebirūngi enakuze zona Yekoyada kabona zeyamuigiririzamu.
3 Naye [b] ebifo ebigulumivu tebya'gyibwawo: abantu nga bakyawayo sadaka nebōtereza obubāne ku bifo ebigulumivu.
4 Awo Yekoasi nāgamba bakabona nti Efeza zona ezebintu ebitukuzibwa [c] eziretebwa mu nyumba ya Mukama, eziitang'ana, [d] efeza ezabantu buli muntu bawandikirwa, nefeza zona omuntu yena zeye'tula okuleta mu nyumba ya Mukama,
5 bakabona bazitwāle ewābwe, buli muntu ngazi'gya kwabo bamanyi: kale baliziba ebituli byenyumba, yona yona ekituli gyekinābikira.
6 Naye olwātuka mu mwāka ogwamakumi abiri ogwa kabaka Yekoasi [e] bakabona nga tebanaziba bituli
7 bya nyumba. Awo kabaka Yekoasi nāita Yekoyada kabona ne bakabona

[a] 2 Byom. 22. 10-24. 1. [b] 2 Basek. 8. 26. [c] 2 Byom. 22. 11.
[d] 2 Byom. 22. 11. [e] 2 Sam. 20. 23. [f] 2 Basek. 10. 25.
[g] 1 Byom. 9. 25.
[h] 2 Byom. 23. 5.
[k] 2 Sam. 8. 7.
[l] 2 Sam. 1. 10. [m] Kuv. 25. 16; 31. 18. Ma. 17. 18.
[n] 1 Basek. 1. 34.
[o] 2 Byom. 23. 15.
[p] Yos. 24. 25. [r] 2 Sam. 5. 3.
[s] 2 Basek. 10. 21, 26. [t] Ma. 12 3.
[u] 2 Byom. 24. 11.
[w] lu. 6. 2 Byom. 23. 20.
[a] 2 Byom. 24. 1-14.
[b] 1 Basek. 15. 14. 2 Basek. 14. 4.
[c] 2 Basek. 22. 4. [d] Kuv. 30. 12, 16. 2 Byom. 24. 6, 9.
[e] 2 Byom. 24. 5, 6.

(abalala) nābagamba nti Kiki ekibalobera okuziba ebituli byenyumba? kale 'no temweyongera ku'gya feza kwabo bemumanyi, naye mugisasule olwebituli byenyumba.
8 Awo bakabona neba'kiriza obuta'gya nate feza ku bantu newakuba'de
9 okuziba ebituli byenyumba. Naye Yekoyada kabona na'dira *f* ebweta nāwu'mula ekituli mu kisānikizo kyayo, nāgiteka ku ma'bali gekyoto ku lui olwadyo ngoingira mu nyumba ya Mukama: awo bakabona abākūmānga olu'gi nebateka omwo efeza zona ezaletebwānga mu nyu-
10 mba ya Mukama. Awo olwātuka bwebālaba nga mu bweta mulimu efeza nyingi, omuwandisi wa kabaka ne *g* kabona asinga obukulu nebāmbuka, nebatereka efeza ezasāngibwa mu nyumba ya Mukama mu
11 nsawo, nebazibala. Nebawa efeza ezagerebwa mu mikono gyabo abākola emirimu abālabirira enyumba ya Mukama: nebaziwayo eri aba'zi nabazimbi abākola emirimu
12 gyenyumba ya Mukama, neri abazimbi bamainja nabatema amainja nolwokugula emiti namainja amaba'je okuziba ebituli byenyumba ya Mukama, nolwa byona ebya'jirira
13 enyumba okugidābiriza. Naye *h* ebikōmpe ebya feza nebisalako ebisiriza nebibya namakondēre nebintu byona ebyazābu oba ebintu ebyafeza *k* tebyakolerwa nyumba ya Mukama
14 nefeza ezaletebwa mu nyumba ya Mukama: kubanga ezo nebaziwa abo abākola emirimu, era nebadābiriza nazo enyumba ya Mukama.
15 Era *l* tebabalirira muwendo eri abasaja bebawa efeza mu mukono gwābwe okubawa abo abākola emirimu: kubanga bākolānga nobwesigwa.
16 *m* Efeza ezebiwebwayo olwomusāngo *n* nefeza ezebiwebwayo olwokwōnōna tezaletebwa mu nyumba ya Mukama: *o* zabānga za bakabona.
17 Awo *p* Kazaeri kabaka Webusuli nāyāmbuka nālwāna ne *r* Gasi nākimenya: Kazaeri nāsimba amaso-
18 ge okwāmbuka Eyerusalemi. Awo Yekoasi kabaka wa Yuda *s* na'dira ebintu byona ebyatukuzibwa, Yekosafati ne Yekolamu ne Akaziya bajajabe basekabaka ba Yuda byebāwōnga, *t* nebintubye ye ebyatukuzibwa nezābu yona eyalabika mu byobuga'ga ebyomunyumba ya Mukama nebyomunyumba ya kabaka, nābiwereza Kazaeri kabaka Webu-
19 suli: *u* nāva ku Yerusalemi. Era ebikolwa ebirala byona ebya Yoasi ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe
20 gya basekabaka ba Yuda? *w* Aba-'dube nebagolokoka nebekobāna neba'tira Yoasi awali enyumba Eyemiro (ku 'kubo) eriserengeta Esi'ra.
21 Kubanga Yozakali mutabani wa Simeasi ne Yekozabadi mutabani wa Someri, aba'dube nebamufumita nāfa; nebamuzikira wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi: Amaziya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

13 Mu mwāka ogwamakumi abiri mwesatu ogwa Yoasi mutabani wa Akaziya kabaka wa Yuda Yekoakazi mutabani wa Yeku nātanula okufuga Isiraeri mu Samaliya (nāfugira) emyāka kumi namusānvu. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nāgoberera ebibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati *a* byeyayōnōnyesa Isiraeri; teyabi-
3 vamu. Obusūngu bwa Mukama nebubūbūkira Isiraeri, nābagabula mu mukono gwa *b* Kazaeri kabaka Webusuli ne mu mukono gwa *c* Benika-
4 dadi enaku zona. Awo Yekoakazi *d* nāmwegairira Mukama, Mukama nāmuwulira: kubanga *e* yalaba okujōgebwa kwa Isiraeri kabaka We-
5 busuli bweyabajōga. [Awo Mukama nāwa Isiraeri omulokozi nokuva nebava wansi womukono Gwabasuli: abāna ba Isiraeri nebabēra mu *f* wema zābwe ngoluberyeberye.
6 Naye nebatava mu bibi byenyumba ya Yeroboamu byeyayōnōnyesa Isiraeri, naye nebatambulira omwo: ne *g* Bāsera nebasigala mu Samali-
7 ya.] Kubanga teyalekera Yekoakazi ku bantu wabula abasaja abebagala embalāsi amakumi atāno namagāli kumi nabatambula nebigere kakumi; kubanga kabaka Webusuli nābazikiriza, nābafūla nge-
8 nfūfu *i* eyomugūliro. Era ebikolwa ebirala byona ebya Yekoakazi ne byona byeyakola namānyige tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri?
9 Yekoakazi neyebakira wamu ne bajajabe; nebamuzika mu Samaliya: Yoasi mutabaniwe nāfuga mu kifokye.
10 Mu mwāka ogwamakumi asatu mu musānvu ogwa Yoasi kabaka wa Yuda *k* Yekoasi mutabani wa Yekoakazi nātanula okufuga Isiraeri mu Samaliya, (nāfugira) e-
11 myāka kumi namukāga. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi; teyava mu bibi byona ebya Yeroboamu mutabani wa Nebati byeyayōnōnyesa Isiraeri: naye nātambu-
12 lira omwo. Era ebikolwa ebirala byona ebya Yoasi ne byona byeyakola namānyige *l* geyalwānyisa ne Amaziya kabaka wa Yuda tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri?

f Ma'k. 12. 41. Luk. 21. 1.

g 2 Byom. 24. 11; 26. 20; 31. 10.

h 1 Basek. 7. 50. 2 Basek. 25. 14, 15.

k 2 Byom. 24. 14.

l 2 Basek. 22. 7.

m Lev. 5. 15, 18. *n* Lev. 4. 24, 29. *o* Lev. 7. 7. Kubal. 18. 8.

p 2 Basek. 8. 12. *r* 1 Sam. 17. 4.

s 1 Basek. 15. 18. 2 Basek. 16. 8; 18. 15, 16.

t Ia. 4.

u 2 Byom. 24. 23.

w 2 Basek. 14. 5. 2 Byom. 24. 25-27.

a 1 Basek. 14. 16.

b 2 Basek. 8. 12. *c* Nyi. 24, 25.

d Zab. 78. 34. *e* 2 Basek. 14. 26.

f 2 Sam. 18. 17.

g 1 Basek. 16. 33.

i Am. 1. 3.

k 2 Basek. 12. 1.

l 2 Basek. 14. 8-14. 2 Byom. 25. 17-24.

13 Yoasi neyebakira wamu ne bajajabe; Yeroboamu nātūla ku ntebeye: Yoasi nāzikirwa mu Samaliya wamu ne basekabaka ba Isiraeri.

14 Awo [m]Erisa yali alwa'de endwa'deye eyamu'ta: Yoasi kabaka wa Isiraeri nāserengeta gyali nāmukābira amaziga nāyogera nti [n]Kitānge, kitānge, amagāli ga Isiraeri nabasajabe abebagala embalāsi!

15 Erisa nāmugamba nti 'Dira omutego nobusāle: na'dira omutego no-
16 busāle. Nāgamba kabaka wa Isiraeri nti Teka omukonogwo ku mutego: nāgutekako omukono. Erisa nāteka emikonogye ku mikono gya
17 kabaka. Nāyogera nti 'Gulawo ekituli ekyebuvanjuba: nāki'gulawo. Awo Erisa nāyogera nti Lasa: nālasa. Nāyogera nti Akasāle ka Mukama akobulokozi, ke kasāle akobulokozi eri Obusuli: kubanga olikuba Abasuli mu [o]Afeki okutūsa
18 lwolibamalawo. Nāyogera nti 'Dira obusāle: nābu'dira. Nāgamba kabaka wa Isiraeri nti Kuba ku 'taka: nākuba emirūndi esatu nālekera
19 awo. Omusaja wa Katonda nāmusunguwalira nāyogera nti Wandikubye emirūndi etāno oba mukāga; kale wandikubye Obusuli okutūsa lwewandibuzikiri'za: naye kakano olikuba Obusuli [p]emirūndi esatu gyo'ka.

20 Awo Erisa nāfa nebamuzika. Era ebibīna [r]Byabamoabu nebazindānga ensi omwāka bwegwaingirānga.
21 Awo olwātuka bwebāli nga bazika omusaja, kale, laba, nebalaba ekibīna; nebasūla omusaja mu ntāna ya Erisa: awo omusaja nga kya'jakome ku magūmba ga Erisa, nālamuka nāimirira nebigere.

22 [s]Kazaeri kabaka Webusuli nājōgera Isiraeri emirembe gyona egya
23 Yekoakazi. Naye Mukama nābakwatirwa ekisa nābasāsira na'sāyo omwoyo eri bo, olwendagānoye gyeyalagāna ne [t]Ibulaimu ne Isaka ne Yakobo, nātayagala kubazikiriza, 'sōnga tanaba kubagoba mu masoge
24 mu biro ebyo. Awo Kazaeri kabaka Webusuli nāfa; Benikadadi mu-
25 tabaniwe nāfuga mu kifokye. Awo Yekoasi mutabani wa Yekoakazi na'gya nate mu mukono gwa Benikadadi mutabani wa Kazaeri ebibuga byeyali a'gye mu mukono gwa Yekoakazi kitāwe ngalwāna. [u]Yoasi nāmukuba emirūndi esatu, nākomyawo ebibuga bya Isiraeri.

14 Mu mwāka ogwokubiri ogwa Yoasi mutabani wa Yoakazi kabaka wa Isiraeri [a]Amaziya mutabani wa Yoasi kabaka wa Yuda nātanula
2 okufuga. Yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka amakumi abiri mu mwenda mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali
3 Yekoadini Oweyerusalemi. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebirūngi, naye nga tamweukana Daudi kitāwe: yakola nga byona bwebyali
4 Yoasi kitāwe byeyakolānga. Naye ebifo ebigulumivu tebya'gyibwawo: abantu nga bakyawayo sadaka era nga bōtereza obubāne ku bifo ebi-
5 gulumivu. Awo olwātuka obwakabaka nga kyebu'je bunywēzebwe mu mukonogwe nālyoka a'ta aba'dube
6 [b]aba'ta kabaka kitāwe: naye abāna baba'si teyaba'ta: ngebyo bwebiri ebyawandikibwa mu kitabo ekyamatēka ga Musa, nga Mukama bweyalagira ngayogera nti [c]Bakitābwe teba'tibwānga kulwa bāna, 'sō nabāna teba'tibwānga kulwa bakitābwe; naye buli muntu anāfānga o-
7 lwokwōnōnakwe ye. [d]Ku Edomu na'tirako kakumi mu [e]Kiwōnvu Ekyomunyo, nāmenya Sera ngalwāna, nākitūma erinya lyakyo Yokuseeri ne lero.

8 [f]Awo Amaziya nātuma ababaka eri Yekoasi mutabani wa Yekoakazi mutabani wa Yeku kabaka wa Isiraeri ngayogera nti 'Jāngu tulaba-
9 gane naimaso. Awo Yekoasi kabaka wa Isiraeri nātumira Amaziya kabaka wa Yuda ngayogera nti [g]Omwenyāngo ogwali ku Lebanoni gwatumira [h]omuvule ogwali ku Lebanoni nga gwogera nti Muwe mwalawo mutabani wānge amufumbirwe: awo ensolo eyomunsiko eyali ku Lebanoni neitawo nerinyi-
10 rira omwenyāngo. Mazima okubye Edomu [k]nomutimagwo gukugulumizi'za: okyenyumiririzemu obere e'ka; kubanga lwaki okweingiza mu bitali bibyo nofirwa, nogwa 'gwe
11 ne Yuda wamu nāwe? Naye Amaziya nāta'kiriza kuwulira. Awo Yekoasi kabaka wa Isiraeri nātabāla; ye ne Amaziya kabaka wa Yuda nebalabaganira namaso [l]Ebesusemesi
12 ekya Yuda. Yuda nāgobebwa mu maso ga Isiraeri; [m]neba'dukira buli
13 muntu mu wemaye. Awo Yekoasi kabaka wa Isiraeri nāwāmbira Amaziya kabaka wa Yuda mutabani wa Yekoasi mutabani wa Akaziya Ebesusemesi, na'ja Eyerusalemi nāmenyamenya bugwe wa Yerusalemi okuva ku [n]mulyāngo gwa Efulaimu okutūka ku [o]mulyāngo ogwokunsō-
14 nda, emikono ebikumi bina. Nānyaga [p]ezābu nefeza yona nebintu byona ebyalabika mu nyumba ya Mukama ne mu byobuga'ga ebyomunyumba ya kabaka, era nemisi-
15 ngo nabo, na'dayo Esamaliya. Era ebikolwa ebirala byona ebya Yekoa-

[m] 2 Basek. 9. 1.
[n] 2 Basek. 2. 12.
[o] 1 Basek. 20. 26.
[p] Iu. 25.
[r] 2 Basek. 1. 1; 3. 7; 24. 2.
[s] 2 Basek. 8. 12.
[t] Kuv. 32. 13.
[u] nyi. 18, 19. Am. 1. 4.
[a] 2 Basek. 12. 21. 2 Byom. 25. 1-4.
[b] 2 Basek. 12. 20.
[c] Ma. 24. 16. Ez. 18. 4, 20.
[d] 2 Byom. 25. 11.
[e] 2 Sam. 8. 13. 1 Byom. 18. 12.
[f] 2 Byom. 25. 17-24.
[g] Balam. 9. 8.
[h] Balam. 9. 15.
[k] Ma. 8. 14. 2 Byom. 26. 16. Ez. 28. 2, 5, 17.
[l] Yos. 15. 10.
[m] 1 Sam. 4. 10. 2 Sam. 18. 17.
[n] Nek. 3. 16.
[o] 2 Byom. 26. 9. Yer. 31. 38.
[p] 1 Basek. 7. 51. 2 Basek. 12. 18.

si byeyakola namányige era bweyalwána ne Amaziya kabaka wa Yuda tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba
16 Isiraeri? Yekoasi neyebakira wamu ne bajajabe, názikirwa mu Samaliya wamu ne bakabaka ba Isiraeri; Yeroboamu mutabaniwe náfuga mu kifokye.
17 [r] Awo Amaziya mutabani wa Yoasi kabaka wa Yuda námala emyáka kumi netáno Yekoasi mutabani wa Yekoakazi kabaka wa Isiraeri ngamaze okufa. Era ebikolwa ebirala byona eby Amaziya tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe
19 gya basekabaka ba Yuda? [s] Nebamwekobánira mu Yerusalemi; na'dukira Erakisi: naye nebatuma Erakisi okumugoberera nebamu'tira
20 eyo. Nebamuletera ku mbalási: názikirwa mu Yerusalemi wamu ne
21 bajajabe mu kibuga kya Daudi. Awo abantu bona aba Yuda nebatwála [t] Azaliya eyali yakamaze emyáka kumi namukága, nebamufúla kabaka mu kifo kya kitáwe Amaziya.
22 Ye yazímba [u] Érasi náki'za eri Yuda, kabaka ngamaze okwebakira awamu ne bajajabe.
23 Mu mwáka ogwekumi netáno ogwa Amaziya mutabani wa Yoasi kabaka wa Yuda Yeroboamu mutabani wa Yoasi kabaka wa Isiraeri nátanula okufuga mu Samaliya, (náfugira) emyáka amakumi ana mu
24 gumu. Nákola ebyali mu maso ga Mukama ebibi: teyava mu bibi byona eby Yeroboamu mutabani wa Nebati [w] byeyayónónyesa Isiraeri.
25 Ya'zayo ensalo ya Isiraeri [v] okuva awaingirirwa Ekamasi okutúka ku [z] nyanja eya Alaba, ngekigambo bwekyali ekya Mukama Katonda wa Isiraeri kyeyayogerera mu mukono gwomu'duwe [a] Yona mutabani wa Ami'tai na'bi Owegasukeferi.
26 Kubanga Mukama [b] nálaba okubonyabonyezebwa kwa Isiraeri nga kuzibu nyo: kubanga [c] tewali eyasibibwa newakuba'de atasibibwa, 'sónga tewali mubezi eri Isiraeri.
27 Mukama nátayogera ngalisángula erinya lya Isiraeri okuva wansi we'gulu: naye nábalokolera mu mukono gwa Yeroboamu mutabani wa
28 Yoasi. Era ebikolwa ebirala byona eby Yeroboamu ne byona byeyakola namányige bweyalwána ne bweyakomezawo Isiraeri [d] Damasiko ne Kamasi [e] (ebyabánga eby) Yuda, tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba
29 Isiraeri? Yeroboamu neyebakira wamu ne bajajabe, be basebakaka ba Isiraeri; Zekaliya mutabaniwe náfuga mu kifokye.

15 Mu mwáka ogwamakumi abiri mu musánvu ogwa Yeroboamu kabaka wa Isiraeri [a] Azaliya mutabani wa Amaziya kabaka wa Yuda
2 nátanula okufuga. Yali yakamaze emyáka kumi namukága bweyatanula okufuga; náfugira emyáka amakumi atáno mwebiri mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali
3 Yekoliya Oweyerusalemi. [b] Nákola ebyali mu maso ga Mukama ebirúngi nga byona bwebiri kitáwe
4 Amaziya byeyakolánga. [c] Naye ebifo ebigulumivu tebya'gyibwawo: abantu nga bakyawerayo sadaka era nga bótereza obubáne ku bifo
5 ebigulumivu. Awo Mukama [d] nálwáza kabaka nokugéngewala nágéngewala okutúsa ku lunaku kweyafira, [e] násulánga mu nyumba eyayáwulwa. Era Yosamu mutabani wa kabaka ye yali sabakaki ngasalira abantu abomunsi emisángo.
6 Era ebikolwa ebirala byona eby Azaliya ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda?
7 Azaliya neyebakira wamu ne bajajabe; nebamuzíkira wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi: Yosamu mutabaniwe náfuga mu kifokye.
8 Mu mwáka ogwamakumi asatu mu munána ogwa Azaliya kabaka wa Yuda Zekaliya mutabani wa Yeroboamu náfugira Isiraeri mu
9 Samaliya emyezi mukága. Nákola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nga bajajabe bwebákolánga: teyava mu bibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati [f] byeyayónónyesa
10 Isiraeri. Awo Sa'lumu mutabani wa Yabesi námwekobána [g] námufumitira mu maso gabantu námu'ta,
11 náfuga mu kifokye. Era ebikolwa ebirala byona eby Zekaliya, laba, byawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba
12 Isiraeri. Ekyo kye kyali [i] ekigambo kya Mukama kyeyagamba Yeku nti Batabanibo balitúsa emirembe egyokuna okutúla ku ntebe ya Isiraeri. Era nekitúkirira bwekityo.
13 Awo Sa'lumu mutabani wa Yabesi nátanula okufuga mu mwáka ogwamakumi asatu mu mwenda ogwa U'ziya kabaka wa Yuda; náfugira e'bánga eryomwezi mu Sa-
14 maliya. Awo Menakemu mutabani wa Gadi náyámbuka ngava [k] Etiruza na'ja Esamaliya náfumitira Sa'lumu mutabani wa Yabesi mu Samaliya, námu'ta náfuga mu kifo-
15 kye. Era ebikolwa ebirala byona eby Sa'lumu nokwekobakwe kweyekoba, laba, byawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya ba-

[r] 2 Byom. 25. 25-28. 2.
[s] 2 Byom. 25. 27.
[t] 2 Basek. 15. 13. 2 Byom. 26. 1. - U'ziya.
[u] 1 Basek. 9. 18. 2Basek. 16. 6.
[w] 1 Basek. 14. 16.
[v] 1 Basek. 8. 65.
[z] Ma. 3. 17; 4. 49. Yos. 3. 16.
[a] Yon. 1. 1.
[b] 2 Basek. 13. 4.
[c] Ma. 32. 36.
[d] 1 Basek. 11. 24. [e] 2Sam. 8. 6. 1 Byom. 18. 5, 6. 2 Byom. 8. 3.
[a] pyi. 13,30 neb. → U'ziya. 2Basek. 14. 21.
[b] 2 Byom. 26. 3, 4.
[c] 2 Basek. 14. 4.
[d] 2 Byom. 26. 20-23.
[e] Lev. 13. 46.
[f] 1 Basek. 14. 16.
[g] Am. 7. 9.
[i] 2 Basek. 10. 30.
[k] 1 Basek. 14. 17.

16 sekabaka ba Isiraeri. Awo Menakemu nākuba Tifusa ne bona abākirimu, nensalo zakyo okuva Etiruza: kubanga tebāmu'gulirawo, kyeyava akikuba; [t]abakazi bona abākirimu abali embuto nābabāga.

17 Mu mwāka ogwamakumi asatu mu mwenda ogwa Azaliya kabaka wa Yuda Menakemu mutabani wa Gadi nātanula okufuga Isiraeri, (nāfugira) emyāka kumi mu Samaliya. 18 Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi: enakuze zona nga tava mu bibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati byeyayōnōnyesa Isiraeri. Puli kabaka Webwasuli nātabāla ensi; Menakemu nāwa Puli talanta za feza lukumi, omukonogwe guberēnga naye okunywēza obwakabaka mu mukonogwe. 20 Menakemu nāsolōza efeza ku Isiraeri ku basaja bona abaga'ga, ku buli musaja feza sekeri amakumi atāno, okuwa kabaka Webwasuli. Awo kabaka Webwasuli na'dayo 21 nātabēra eyo munsi. Era ebikolwa ebirala byona ebya Menakemu ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya 22 basekabaka ba Isiraeri? Menakemu neyebakira wamu ne bajajabe; Pekakiya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

23 Mu mwāka ogwamakumi atāno ogwa Azaliya kabaka wa Yuda Pekakiya mutabani wa Menakemu nātanula okufuga Isiraeri mu Sama- 24 liya, (nāfugira) emyāka ebiri. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi: teyava mu bibi bya Yeroboamu mutabani wa Nebati byeyayō- 25 nōnyesa Isiraeri. Awo Peka mutabani wa Lemaliya omwāmiwe nāmwekobāna nāmufumitira mu Samaliya mu [m]kigo ekyomunyumba ya kabaka wamu ne Alugobu ne Aliye; era abasaja amakumi atāno aboku Bagireadi nebaba wamu naye: nāmu'ta nāfuga mu kifokye. 26 Era ebikolwa ebirala byona ebya Pekakiya ne byona byeyakola, laba, byawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri.

27 Mu mwāka ogwamakumi atāno mwebiri ogwa Azaliya kabaka wa Yuda Peka mutabani wa Lemaliya nātanula okufuga Isiraeri mu Samaliya, (nāfugira) emyāka amaku- 28 mi abiri. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi: teyava mu bibi bya Yeroboamu mutabani wa Neba- 29 ti byeyayōnōnyesa Isiraeri. Ku mirembe gya Peka kabaka wa Isiraeri [u]Tigulasupireseri kabaka Webwasuli na'ja nāmenya Iyoni ne [v]Aberubesunnaka ne Yanoa ne [w]Kedesi ne [x]Kazoli ne Gireadi ne Galiraya, ensi yona eya Nafutali; nābatwāla 30 nga basibe Ebwasuli. Awo Kosea mutabani wa Era neyekobāna Peka mutabani wa Lemaliya, nāmufumita nāmu'ta nāfuga mu kifokye mu mwāka ogwamakumi abiri ogwa 31 Yosamu mutabani wa U'ziya. Era ebikolwa ebirala byona ebya Peka ne byona byeyakola, laba, byawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Isiraeri.

32 Mu mwāka ogwokubiri ogwa Peka kabaka wa Lemaliya kabaka wa Isiraeri [s]Yosamu mutabani wa U'ziya kabaka wa Yuda nātanula 33 okufuga. Yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka kumi namukāga mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Yerusa muwala 34 wa Zadoki. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebirūngi: yakola nga byona bwebiri kitāwe U'ziya bye- 35 yakola. [t]Naye ebifo ebigulumivu tebya'gyibwawo: abantu nga bakyawerayo sadaka era nga bōtereza obubāne ku bifo ebigulumivu. Nāzimba omulyāngo [u]ogwengulu 36 ogwomunyumba ya Mukama. [w]Era ebikolwa ebirala byona ebya Yosamu ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda? 37 Mu biro ebyo Mukama mweyatanulira okusindika [y]Lezini kabaka Webusuli ne Peka mutabani wa Lema- 38 liya okulwāna ne Yuda. [z]Awo Yosamu neyebakira wamu ne bajajabe nāzikirwa wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi kitāwe: Akazi mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

16 Mu mwāka ogwekumi nomusānuvu ogwa Peka mutabani wa Lemaliya Akazi mutabani wa Yosamu kabaka wa Yuda nātanula 2 okufuga. Akazi yali yakamaze [a]emyāka amakumi abiri bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka kumi namukāga mu Yerusalemi: nātakola ebyali mu maso ga Mukama Katondawe ebirūngi nga Daudi ki- 3 tāwe. Naye nātambulira mu 'kubo lya basekabaka ba Isiraeri, nokuisa [b]nāisa mutabaniwe mu muliro [c]ngebyemizizo bwebyali ebyabamawānga Mukama beyagoba mu maso 4 gabāna ba Isiraeri. [d]Nāwāngayo sadaka nāyōterezānga obubāne ku bifo ebigulumivu ne [e]ku nsozi ne 5 wansi wa buli muti omubisi. [f]Awo Lezini kabaka Webusuli ne Peka mutabani wa Lemaliya kabaka wa Isiraeri nebāmbuka Eyerusalemi okulwāna: nebazingiza Akazi, naye 6 [g]nebatainza kumuwāngula. Mu biro ebyo Lezini kabaka Webusuli mweyakomerezawo Obusuli Erasi

[t] 2 Basek. 8. 12.

[m] 1 Basek. 16. 18. 2 Byom. 36. 19 neb.

[u] 2 Basek. 16. 7. Is. 9. 1.
[v] 2 Sam. 20. 14, 15.
[w] Yos. 19. 37.
[x] Yos. 11. 1. 1 Basek. 9. 15.

[s] 2 Byom. 27. 1, 2.

[t] 2 Basek. 14. 4.

[u] 2 Byom. 23. 20; 27. 3.
[w] 2 Byom. 27. 7.

[y] 2 Basek. 16. 5.
[z] 2 Byom. 27. 9.

[a] 2 Byom. 28. 1–4.

[b] Lev. 18. 21. Zab. 106. 37, 38.
[c] 2 Basek. 21. 2.
[d] 2 Basek. 14. 4.
[e] 1 Basek. 14. 23.
[f] Is. 7. 1, 4-9.

[g] 2 Byom. 28. 5, 6.

nāgoba Abayudaya mu Erasi: Abasuli neba'ja Eyerasi nebabēra eyo
7 ne lero. [t]Awo Akazi nātumira Tigulasupireseri kabaka Webwasuli
ababaka ngayogera nti 'Nze ndi mu-'duwo era ndi mwānawo: yāmbuka
omponye mu mukono gwa kabaka Webusuli ne mu mukono gwa ka-
baka wa Isiraeri abangolokoke'de-
8 ko. Awo Akazi [k]na'dira ezābu nefeza ezalabika mu nyumba ya Mukama ne mu byobuga'ga ebyomunyumba ya kabaka, nābiwereza kabaka Webwasuli okuba [l]ekirabo.
9 Awo kabaka Webwasuli nāmuwulira: kabaka Webwasuli nātabāla Damasiko nākimenya, nātwāla (abayo) nga basibe [m]Ekiri, na'ta Lezini. Awo kabaka Akazi nāgenda
10 Edamasiko okusisinkana ne Tigulasupireseri kabaka Webwasuli, nālaba ekyōto ekyali Edamasiko: kabaka Akazi nāwereza Uliya kabona embala yekyōto nengeri yakyo ngomulimu gwakyo gwona bwegwali.
11 Awo Uliya kabona nāzimba ekyōto: nga byona bwebyali kabaka Akazi byeyawereza ngaima Edamasiko bwatyo Uliya kabona bweyakikola kabaka Akazi akisānge ngavu'de
12 Edamasiko. Awo kabaka bweya'ja okuva Edamasiko, kabaka nālaba ekyōto: [n]kabaka nāsemberera ekyōto nāwerayo kukyo sadaka.
13 Nāyōkya ekyo kyeyawayo ekyōkebwa nekyo kyeyawayo ekyobu'ta nāfuka ekyo kyeyawayo ekyokunywa, nāmānsira omusai gwebyo byeya-
14 wayo olwemirembe ku kyōto. Era [o]ekyōto ekyekikomo ekyali mu maso ga Mukama nāki'gya mu bwenyi bwenyumba wakati [p]wekyōtokye nenyumba ya Mukama, nākiteka ku lui olwobukika obwa kono olwe-
15 kyōtokye. Awo kabaka Akazi nālagira Uliya kabona ngayogera nti Oyōkerānga ku kyōto ekinene [r]ekiwebwayo ekyōkebwa ekyenkya nekiwebwayo ekyobu'ta ekyakawunngēzi nekiwebwayo ekyōkebwa ekya kabaka nekikye ekiwebwayo ekyobu'ta, wamu nekiwebwayo ekyōkebwa ekyabantu bona abomunsi nekyābwe ekiwebwayo ekyobu-'ta nebyābwe ebiwebwayo ebyoknywa; omānsirāngako omusai gwona ogwekiwebwayo ekyōkebwa nomusai gwona ogwa sadaka: naye
16 ekyōto ekyekikomo kinābānga kya kulagulirako gyendi. Bwatyo Uliya
17 kabona nākola nga byona bwebyali kabaka Akazi byeyalagira. Awo kabaka Akazi nāsalako [s]emigo gyentebe na'gya ekinābirwamu kuzo; na'sā [t]enyanja ngagi'gya kunte
18 ezebikomo ezali wansi wayo, nāgiteka ku mainja amālire. Ne'kubo eryabi'kibwako erya sabiti lyebāli bazimbye mu nyumba nomulyango gwa kabaka elwēru nālyetoloza e-
19 nyumba ya Mukama olwa kabaka Webwasuli. Era [u]ebikolwa ebirala byona ebya Akazi byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda?
20 Akazi neyebakira wamu ne bajajabe nāzikirwa wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi: Kezekiya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

17 Mu mwāka ogwekumi nebiri ogwa Akazi kabaka wa Yuda Kosea mutabani wa Era nātanula okufuga Isiraeri mu Samaliya, (nāfu-
2 gira) emyāka mwenda. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi, era naye nga tabenkana basekaba-
3 ka ba Isiraeri abāmusoka. [a]Salumaneseri kabaka Webwasuli nāmutabāla; Kosea nāfūka mu'duwe nā-
4 muleterānga ebirabo. Kabaka Webwasuli nālaba olukwe mu Kosea; kubanga yali atumi'de So kabaka Wemisiri ababaka, nātawa kabaka Webwasuli kirabo nga bweyakolānga buli mwāka: kabaka Webwasuli kyeyava amuteka mu komera
5 nāmusiba. Awo [b]kabaka Webwasuli nātabāla ensi yona nāyāmbuka Esamaliya nākizingiriza emyāka
6 esatu. [c]Mu mwāka ogwomwenda ogwa Kosea kabaka Webwasuli nāmenya Samaliya, [d]nātwālira dala Isiraeri Ebwasuli, nābateka [e]mu Kala ne mu Kaboli (ku) mu'ga [f]Ogwegozani ne mu bibuga [g]Ebyaba-
7 medi. Awo nekiba bwekityo kubanga abāna ba Isiraeri bāli bōnōnye Mukama Katonda wābwe eyaba'gya munsi Yemisiri okuva wansi womukono gwa Falao kabaka Wemisiri, nebatya bakatonda aba-
8 lala, nebatambulira mu matēka gamawānga Mukama [i]geyagoba mu maso gabāna ba Isiraeri ne mu ga basekabaka ba Isiraeri, gebātēka.
9 Era abāna ba Isiraeri nebakolānga kyāma ebigambo ebitali birūngi eri Mukama Katonda wābwe, nebezimbira ebifo ebigulumivu mu bibuga byābwe byona, [k]mu kigo ekyomukūmi era ne mu kibuga ekiriko
10 enkomera. Era [l]nebesimbira empagi ne [m]Bāsera ku buli lusozi oluwānvu ne wansi wa buli muti
11 omubisi: nebōterererānga eyo obubāne ku bifo byona ebigulumivu ngamawānga bwegākolānga Mukama geya'gyawo okubasoka; nebakolānga ebyekye'jo okusunguwaza
12 Mukama: nebawerezānga ebifananyi [n]Mukama byeyabagambako nti
13 [o]Temukolānga kigambo kino. Era naye Mukama [p]nātegērezānga Isiraeri ne Yuda mu mukono gwa buli na'bi nogwa buli mulabi ngayo-

[t] 2 Byom. 28.16,20,21.
[k] 2 Basek. 12. 13.
[l] 1 Basek. 15. 19.
[m] Is. 22. 6. Am. 1. 5; 9. 7.
[n] 2 Byom. 26.16,18,19.
[o] 2 Byom. 4. 1.
[p] Ku. 11.
[r] Kuv. 29. 38, 40, 41.
[s] 1 Basek. 7. 27, 28, 38.
[t] 1 Basek. 7. 23, 25.
[u] 2 Byom. 28. 26, 27.
[a] 2 Basek. 18. 9-12. Kos. 10. 14.
[b] 2 Basek. 18. 9.
[c] 2 Basek. 18. 10.
[d] Lev. 26. 32, 33. Ma. 28. 36, 64; 29. 27, 28.
[e] 2 Basek. 18. 11.
[f] 2 Basek. 19. 12. [g] Is. 13. 17; 21. 2. Dan. 5. 28, 31.
[i] 2 Basek. 16. 3.
[k] 2 Basek. 18. 8.
[l] 1 Basek. 14. 23. [m] Kuv. 34. 13.
[n] Kuv. 20.4.
[o] Ma. 4. 19. [p] Nek. 9.30.

gera nti Mukyūke muve mu makubo ga'mwe amabi mukwatēnga ebiragiro byānge namatēka gānge ngamatēka gona bwegali genalagira bajaja ba'mwe era genabawereza mu mukono gwaba'du bānge bana'bi.
14 Era naye nebataganya kuwulira naye nebakakanyazānga ensingo yābwe ngensingo ya bajaja bābwe abata'kiriza Mukama Katonda wā-
15 bwe. Nebagānānga amatēkage nendagānoye gyeyalagāna ne bajaja bābwe nebyo byeyategēza gyebali;
r Ma.32.21. s Bal.1.21. nebagobererānga r ebirerya s nebafūkānga ba birerya, nebagobererānga amawānga agabetōlo'de, Mukama geyabakūtirako baleme oku-
16 kola okubafananānga. Awo nebaleka ebiragiro byona eby Mukama Katonda wābwe, nebekolera ebifananyi ebisānūse,
t 1 Basek. 12. 28. u 1 Basek. 14. 15, 23; 15. 13; 16. 33. w 2 Basek. 21. 3; 23. 5 x 1 Basek. 16. 31; 22. 53. y 2 Basek. 16. 3. z Ma.18.10. a Lev.19.26. b 1 Basek. 11. 13, 32. t enyana biri, nebakola u Asera, nebasinzānga w e-
17 'gye lyona eryomu'gulu, nebawerezānga x Baali. z Nebaisānga abāna
18 bābwe alobulenzi nabobuwala mu muliro a nebakola ebyobufumu b nebyobulogo, nebetūnda okukola ebyali mu maso ga Mukama ebibi, oku-
19 musunguwaza. Mukama kyeyava asunguwalira enyo Isiraeri nāba-'gya mu masoge: tewali eyasigalawo wabula ekika kya Yuda c kyo-
20 'ka. Era ne Yuda nebatakwatānga biragiro bya Mukama Katonda wābwe, naye nebatambulirānga mu matēka ga Isiraeri gebātēka. Mukama nāgāna eza'de lyona erya Isiraeri nābabonyabonyānga nābagabula mu mukono gwabanyazi oku-
21 tūsa lweyabagoba mu masoge. Kubanga d yayuzamu Isiraeri okuba-'gya ku nyumba ya Daudi; e nebafūla Yeroboamu mutabani wa Nebati kabaka: Yeroboamu nāgoba Isiraeri obutagoberera Mukama,
f nābōnōnyesa okwōnōna okunene.
22 Awo abāna ba Isiraeri nebatambulirānga mu bibi byona eby Yeroboamu byeyakola; tebabivāngamu;
23 okutūsa Mukama lweya'gya Isiraeri mu masoge g nga bweyayogera nomukono gwaba'dube bona bana-'bi. Awo Isiraeri nebatwālirwa dala okuva munsi yābwe mu Bwasuli ne lero.
24 h Awo kabaka Webwasuli nāleta abantu ngaba'gya Ebabuloni ne Kusa ne Ava ne i Kamasi ne k Sefavaimu, nābateka mu bibuga Ebyesamaliya mu kifo kyabāna ba Isiraeri: nebalya Samaliya nebatūla
25 mu bibuga byayo. Awo olwātuka bwebāsoka okutūla omwo nebatatya Mukama: Mukama kyeyava asindika mubo empologoma neziba-
26 'tako abamu. Kyebāva bagamba kabaka Webwasuli nga bogera nti Amawānga gewatwālira dala nobateka mu bibuga Ebyesamaliya tebamanyi mpisa ya Katonda owomunsi: kyeyava asindika mubo empologoma, era, laba. ziba'ta kubanga tebamanyi mpisa ya Katonda owo-
27 munsi. Awo kabaka Webwasuli nālagira ngayogera nti Mutwāleyo omu ku bakabona bemwa'gyayo, bagende babēre eyo, abaigirize e-
28 mpisa ya Katonda owomunsi. Awo omu ku bakabona beba'gya mu Samaliya na'ja nābēra m Ebeseri nābaigiriza bwekibagwānira okutyā-
29 nga Mukama. Naye buli 'gwānga nebekolerānga bakatonda bābwe bo nebabateka mu n nyumba ezebifo ebigulumivu Abasamaliya byebāli bakoze, buli 'gwānga mu bibuga
30 byābwe mwebābēra. Abasaja o Ababuloni nebakola Su'kosubenosi, abasaja Abekusi nebakola Nerugali, abasaja Abekamasi nebakola
31 Asima, Abavi nebakola Nibukazi ne Talutaki, Abasefavaimu nebōkerānga abāna bābwe mu muliro eri Adula'mereki ne Ana'mereki, baka-
32 tonda ba Sefavaimu. Awo nebatyānga Mukama p nelbeyāwulira bakabona bebifo ebigulumivu nga ba-ba'gya mubo be nyini, abābawerānga yo sadaka mu nyumba ezebifo
33 ebigulumivu. Nebatyānga Mukama, nebawerezānga bakatonda bābwe bo ngengeri bweyali eyamawānga geba'gyibwamu okutwālibwa.
34 Bākola na buli kati ngempisa eze-'da bwezali: tebātyānga Mukama 'sō tebakolānga ngamatēka gābwe bwegāli newakuba'de nga bwebālagirwa newakuba'de ngetēka nebiragiro bwebiri Mukama byeyalagira abāna ba Yakobo r gweyatūma Isi-
35 raeri; Mukama gweyali alagānye naye endagāno nābakūtira ngayogera nti s Temutyānga bakatonda abalala, 'sō temubakutamirānga. 'sō temubawerezānga, 'sō temuwāngayo sadaka eri bo: naye Mukama
36 eyaba'gya munsi Yemisiri namānyi amangi nomukono ogwagololwa oyo gwemubānga mutya eri oyo gwemubānga mukutamira, era eri oyo
37 gwemubānga muwayo sadaka: namatēka nebyemwalagirwa ne tawuleti nekiragiro kyeyabawandikira, munābikwatānga okubikola enaku zona; 'sō temutyānga bakatonda
38 abalala: nendagāno gyendagānye na'mwe t temugyerabirānga; 'sō te-
39 mutyānga bakatonda abalala: naye Mukama Katonda wa'mwe gwemubānga mutya; era yanābalokolānga mu mukono gwabalabe ba'mwe bo-
40 na. Era naye nebatawulira naye nebakola ngempisa yābwe eye'da
41 bweyali. Awo amawānga gano negatya Mukama nebawereza ebifananyi byābwe ebyōle; era nabāna bā-

m 1 Basek. 12. 29.
n 1 Basek. 12. 31; 13. 32.
o Iu. 24.
p 1 Basek. 12. 31.
r Lub. 32. 28. 1 Basek. 18. 31.
s Balam.6. 10.
t Ma. 4. 23.

bwe bwebatyo nabāna babāna bābwe, nga bajaja bābwe bwebākolānga, bwebatyo bwebākola na buli kati.

18 Awo olwātuka mu mwāka ogwokusatu ogwa Kosea mutabani wa Era kabaka wa Isiraeri [a] Kezekiya mutabani wa Akazi kabaka
2 wa Yuda nātanula okufuga. Yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka amakumi abiri mu mwenda mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Abi muwala wa Ze-
3 kaliya. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebirūngi nga byona bwebyali Daudi kitāwe byeyakolānga.
4 [b] Ya'gyawo ebifo ebigulumivu nāmenya empagi nātemera dala [c] Bāsera: nāmenyamenya [d] omusota ogwekikomo Musa gweyakola; kubanga okutūsa mu biro ebyo abāna ba Isiraeri nga bagwōterereza obubāne; nāgnita nti Kikomo bukomo.
5 Yesiga Mukama Katonda wa Isiraeri; [e] awo oluvanyumalwe newataba amufanana mu bakabaka bona aba Yuda 'sō si (mwabo) abāmusoka. Kubanga [f] neyega'ta ne Mukama, teyaleka kumugoberera naye nākwata ebiragirobye Mukama bye-
7 yalagira Musa. Awo Mukama nābānga naye; buli gyeyafulumānga yona nālabānga omukisa: [g] nājēmera kabaka Webwasuli nātamu-
8 wereza. [h] Nākuba Abafirisuti okubatūsa Egaza nensalo zakyo, [i] ekigo ekyomukūmi era nekibuga ekiriko enkomera.
9 Awo [j] olwātuka mu mwāka ogwokuna ogwa kabaka Kezekiya, gwe mwāka ogwomusānvu ogwa Kosea mutabani wa Era kabaka wa Isiraeri Salumaneseri kabaka Webwasuli nātabāla Samaliya nākizingiza.
10 Awo emyāka esatu bwegyaitawo nebakimenya: mu mwāka ogwomukāga ogwa Kezekiya, gwe mwāka ogwomwenda ogwa Kosea kabaka wa Isiraeri, Samaliya nekimenye-
11 bwa. Awo kabaka Webwasuli nātwālira dala Isiraeri Ebwasuli, nābateka mu Kala ne mu Kaboli ku mu'ga Ogwegozani, ne mu bibuga
12 Ebyabamedi: kubanga tebāgōndera 'dobozi lya Mukama Katonda wābwe, naye nebasobya endagānoye, byona Musa omu'du wa Mukama byeyalagira, nebata'kiriza kubiwulira newakuba'de okubikola.
13 Awo [m] mu mwāka ogwekumi nena ogwa kabaka Kezekiya Senakeribu kabaka Webwasuli nātabāla ebibuga byona ebiriko enkomera ebya
14 Yuda, nābimenya. Awo Kezekiya kabaka wa Yuda nātumira kabaka Webwasuli [n] Erakisi ngayogera nti Nyōnōnye; 'dayo onveko: byononsalira nābi'kiriza. Kabaka Webwasuli nāsalira Kezekiya kabaka wa Yuda [o] efeza talanta ebikumi bisatu nezābu talanta amakumi asatu.
15 Era Kezekiya [p] nāmuwa efeza yona eyalabika mu nyumba ya Mukama ne mu byobuga'ga ebyomunyumba
16 ya kabaka. Mu biro ebyo Kezekiya nāsala (ezābu ku) nzi'gi zeyekalu ya Mukama ne (ku) mpagi Kezekiya kabaka wa Yuda zeyali abi'seko,
17 nāgiwa kabaka Webwasuli. Awo kabaka Webwasuli nātuma [r] Taluntani ne Labusalisi ne Labusake n. aima Erakisi eri kabaka Kezekiya, ng balina e'gye lingi, Eyerusalemi. Nebatabāla neba'ja Eyerusalemi. Awo nga bataba'de neba'ja nebaimirira awali olusalosalo olwekidiba ekyengulu ekiri [s] mu lugūdo
18 olwenimiro yomwōzi wengoye. Awo bwebāita kabaka, newafuluma eri bo [t] Eriakimu mutabani wa Kirukiya eyali sabakaki, ne Sebuna omuwandisi ne Yoa mutabani wa
19 Asafu [u] omu'jukiza. Awo Labusake nābagamba nti Mugambe 'no Kezekiya nti Bwatyo bwayogera kabaka omukulu kabaka Webwasuli nti
20 Bwesige ki buno bwewesiga? Oyogera, naye bigambo bya mu kamwā bumwā, nti (Waliwo) amagezi namānyi agokulwāna. Ani 'no gwewe-
21 siga nokujēma nonjēmera? Laba 'no wesiga [w] omu'go ogwolumuli luno olwatifu, ye Misiri; omuntu bwanesigama 'okwo, lunāingira mu mukonogwe nerugufumita: bwatyo Falao kabaka Wemisiri bwali eri abo
22 bona abāmwesiga. Naye bwemunāng'amba nti Twesiga Mukama Katonda wa'fe: siye wuyo [y] Kezekiya gwa'gyi'dewo ebifobye ebigulumivu nebyōtobye, nāgamba Yuda ne Yerusalemi nti Munāsinzizānga mu maso gekyōto kino mu Yerusa-
23 lemi? Kale 'no, nkwegairi'de, muwe emisingo mukama wānge kabaka Webwasuli, nānge nākuwa embalāsi enkumi biri, 'gwe kububwo bwonoinza okuzitekako abāzebaga-
24 la. Kale onoinza otya okukyūsa amaso gomwāni omu kwabo abasinga obuto ku ba'dn ba mukama wānge, newesiga Misiri olwamagāli
25 nabebagala embalāsi. 'Nze ntaba-'de ekifo kino kakano awatali Mukama okukizikiriza? Mukama ye yang'amba nti Tabāla ensi eno ogi-
26 zikirize. Awo Eriakimu mutabani wa Kirukiya ne Sebuna ne Yoa nebagamba Labusake nti Nkwegairi-'de, yogera naba'dubo [z] mu lulimi Olusuli; kubanga tulutegēra: 'sō toyogera na'fe mu lulimi Olwabayndaya mu matu gabantu abali ku
27 bugwe. Naye Labusake nābaga-

[a] 2 Byom. 28. 27; 29. 1, 2. Mat. 1. 9.
[b] 2 Byom. 31. 1. [c] Mi. 5. 14. [d] Kubal. 21. 8, 9.
[e] 2 Basek. 23. 25.
[f] Yos. 23. 8.
[g] 2 Basek. 16. 7. [h] Is. 14. 29. [i] 2 Basek. 17. 9.
[j] 2 Basek. 17. 3-7.
[m] 2 Byom. 32. 1. Is. 36. 1.
[n] Yos. 10. 3. 2 Byom. 32. 9.
[o] 2 Basek. 23. 33.
[p] 2 Basek. 12. 18; 16. 8.
[r] Is. 20. 1.
[s] Is. 7. 3.
[t] Is. 22. 15, 19, 20.
[u] 2 Sam. 8. 16.
[w] Is. 30. 2-7.
[y] 2 Byom. 32. 12.
[z] Ezer. 4. 7. Dan. 2. 4.

mba nti Mukama wānge yantumira mukamawo nāwe, okwogera ebigambo bino? tantumi'de basaja abatūla ku bugwe, okulya amazi gābwe bo nokunywera enkali yābwe bo
28 wamu na'mwe? Awo Labusake nāimirira nāyogerera wa'gulu ne-'dobozi 'dene mu lulimi Olwabayudaya nāyogera nti Muwulire ekigambo kya kabaka omukulu kabaka
29 Webwasuli. Bwatyo bwayogera kabaka nti Kezekiya tabalimbānga, kubanga taliinza kubalokola mu
30 mukonogwe: 'sō Kezekiya tabesizānga Mukama ngayogera nti Mukama talirema kutulokola, nekibuga kino tekirigabulwa mu mukono
31 gwa kabaka Webwasuli. Temuwulirizānga Kezekiya: kubanga bwatyo bwayogera kabaka Webwasuli nti Mutabagane nānge mufulume
[a] 1 Byom. 4. 25. gyendi; nemulya buli muntu [a] ku muzabibugwe na buli muntu ku mutinigwe, nemunywa buli muntu
32 ama'zi agomukidibakye ye; okutūsa lwendi'ja nembatwālira dala munsi efanana ensi ya'mwe, ensi eyeng'ano nomwenge, [b] ensi eyemigāti
[b] Ma. 8. 7, 8. nensuku ezemizabibu, ensi eyamafuta aga zeituni nomubisi gwenjuki, mube balamu nemutafa: 'sō temuwulirizānga Kezekiya bwalibasendasenda ngayogera nti Mukama
[c] 2 Basek. 19. 12. Is. 10. 10, 11. 33 alitulokola. [c] Waliwo katonda yena ku bakatonda bamawānga eyali aloko'de ensiye mu mukono gwa ka-
34 baka Webwasuli? Baliru'dawa bakatonda [d] Bekamasi [e] Nabeyalupadi? baliru'dawa bakatonda Besefavaimu, Abekena, Nabeiva? Bālokola Samaliya mu mukono gwānge?
35 Bāni ku bakatonda bona abensi abālokola ensi yābwe mu mukono gwānge, Mukama alokole Yerusale-
36 mi mu mukono gwānge? Naye abantu nebasirika nebatamu'damu kigambo: kubanga ekiragiro kya kabaka kyali bwekityo nti Temumu-
[f] nyi. 18, 28. 2 Basek. 19. 2. 37 'damu. Awo [f] Eriakimu mutabani wa Kirukiya eyali sabakaki ne Sebuna omuwandisi ne Yoa mutabani wa Asafu omu' jukiza neba'ja eri Kezekiya nga bayuzi'za ebyambalo byābwe, nebamubūlira ebigambo bya Labusake.

19 Awo olwātuka kabaka Kezekiya bweyakiwulira nāyuza ebyambalobye neyesiga e'vu [a] nāingira mu
[a] 1 Basek. 8. 29, 30. Zab. 73. 16, 17. 2 nyumba ya Mukama. Nātuma Eriakimu eyali sabakaki ne Sebuna omuwandisi nabaka'de abakubakabona nga bamba'de ebibukutu eri Isaya na'bi mutabani wa Amozi.
3 Nebamugamba nti Bwatyo bwayogera Kezekiya nti Olunaku luno lunaku lwa buinike era lwa kunenyezebwa era lwa kuvumibwa: kubanga abāna batūse okuzālibwa, 'sō
4 tewali mānyi ga kuzāla. [b] Mpo'zi Mukama Katondawo anāwulira ebigambo byona ebya Labusake kabaka Webwasuli mukamawe gweyatuma [c] okuvuma Katonda omulamu, era nānenya ebigambo Mukama Katondawo byawuli'de: kale imusa okusabakwo kulwabo [d] abāsiga'de.
5 Awo aba'du ba kabaka Kezekiya
6 neba'ja eri Isaya. Awo Isaya nābagamba nti Bwemutyo bwemuba mugamba mukama wa'mwe nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Totya bigambo byowuli'de [e] aba'du ba kabaka Webwasuli byebanzivo-
7 'de. Laba, nāteka omwoyo muye, kale [f] anāwulira ekigambo na'dayo munsiye ye; nānge ndimugwisa nekitala munsiye ye.
8 Awo Labusake na'dayo nāsānga kabaka Webwasuli ngalwāna ne Libuna: kubanga yali awuli'de
9 ngavu'de ku [g] Lakisi. Awo bweyawulira nga bogera ku Tiraka kabaka we Esiyopya nti Laba, ataba'de okulwāna nāwe: nātumira nate Ke-
10 zekiya ababaka ngayogera nti Bwemutyo bwemuba mugamba Kezekiya kabaka wa Yuda nti Katondawo [h] gwewesiga takulimbānga ngayogera nti Yerusalemi tekirigabulwa mu mukono gwa kabaka Webwasu-
11 li. Laba, wawulira bakabaka Bebwasuli byebākola ensi zona nga bazizikiririza dala, nāwe olirokoka?
12 [k] Bakatonda bamawānga bābalokola abo bajaja bānge bebāzikiriza. Gozani ne [l] Kalani ne Lezefu nabāna
13 ba Edeni abali mu Terasali? Kabaka Wekamasi aliru'dawa ne kabaka Weyalupadi ne kabaka wekibuga Sefavaimu, Owekena Noweiva? Awo Kezekiya nātōla [m] ebaluwa mu mukono gwababaka nāgisoma: awo Kezekiya nāyāmbuka mu nyumba ya Mukama, nāgyāujuluza mu maso ga Mukama. Awo
[n] Kezekiya nāsaba mu maso ga Mukama nāyogera nti Ai Mukama Katonda wa Isiraeri, atūla [o] ku bakerubi, 'gwe Katonda, 'gwe we'ka, owobwakabaka bwona bwensi; 'gwe
16 wakola, e'gulu nensi. [p] Tega okutukwo, ai Mukama, owulire; zibula amasogo, ai Mukama, olabe: owulire ebigambo bya Senakeribu byamutumye nabyo [r] okuvuma Katon-
17 nda omulamu. Mazima, Mukama, bakabaka Bebwasuli bāzikiriza a-
18 mawānga nensi zābwe, era bāsūla bakatonda bābwe mu muliro: kubanga tebāli bakatonda naye [s] mulimu gwa mikono gya bantu, emiti namainja; kyebāva babazikiriza.
19 Kale 'no, ai Mukama Katonda wa-'fe, tulokole, nkwegairi'de, mu mukonogwe [t] obwakabaka bwona o-

[b] 2 Sam. 16. 12.
[c] 2 Basek. 18. 35.
[d] 2 Basek. 17. 6.
[e] 2 Basek. 18. 17, 28.
[f] Is. 9.
[g] 2 Basek. 18. 14.
[h] 2 Basek. 18. 5.
[k] 2 Basek. 18. 33.
[l] Ter. 11. 31
[m] 2 Byom. 32. 17.
[n] 2 Byom. 32. 20.
[o] Kuv. 25. 22.
[p] Zab. 31. 2.
[r] Is. 4.
[s] Zab. 115. 4.
[t] Yos. 4. 24.

bwensi bamanye nga 'gwe Mukama Katonda, 'gwe we'ka.

20 Awo Isaya mutabani wa Amozi nātumira Kezekiya ngayogera nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Kubanga onsabye olwa Senakeribu kabaka We-

21 bwasuli, [u] nkuwuli'de. Kino kye kigambo Mukama kyayoge'de kuye: nti [w] Omuwala wa Sayuni atamanyānga musaja akunyomye, akusekere'de; omuwala wa Yerusalemi

22 akunyenyere'za omutwe. Ani gwovumye gwovo'de? āni gwogulumiri'zako e'doboziryo noimusa wa'gulu amasogo? ku [v] Mutukuvu owa

23 Isiraeri. Ovumi'de Mukama mu babakabo noyogera nti 'Ninye ku ntiko yensozi nolufulube lwamagāli gānge, ku njui ezomunda eza Lebanoni; era nditema emivule gyako emiwānvu nemiberosi gyako egisinga obulūngi: era ndiingira mu kisulo kyako ekikomere'deyo, mu

24 kibira ekyenimiro yako engimu. Nsimye 'nywe'de ama'zi agaba'na-'gwānga, era ndikaza nebigere byā-

25 nge emi'ga gyona Egyemisiri. Tewawulira bwenakikola e'da, nenkibūmba okuva mu biro ebye'da? kakano nkitūkiri'za obere wa kuzikiriza bibuga ebiriko enkomera no-

26 bifūla ebifūnvu ebyamatongo. Ababitūlamu kyebava babera namānyi amatono, nebatekemuka nebakeng'ēntererwa; nebaba nge'subi eryomu'tale era ngomu'do omubisi,

27 [z] nge'subi eriri wa'gulu ku nyumba era ngeng'ano ekaze nga tenākula. Naye 'manyi okutūlakwo nokufulumakwo nokuingirakwo ne bwo-

28 ndalukira. Kubanga ondalukira era kubanga e'sukutiryo lirinye mu matu gānge, kyendiva nteka [a] edobo lyānge mu nyindozo nolukoba lwānge mu mimwagyo, nenku'dizayo mu 'kubo lyewafulumamu. Era

29 kano ke kanāba akabonero gyoli: mulirya mu mwāka guno [b] ekyo ekimera kyo'ka, ne mu mwāka ogwokubiri ekyo ekikivamu okuloka; ne mu mwāka ogwokusatu musige mukungule musimbe ensuku ezemizabibu nemulya ku bibala byamu.

30 Awo ekitūndu ekifi'sewo ekiwonye ku nyumba ya Yuda balisimba emizi wansi nebabala ebibala wa'gu-

31 lu. Kubanga mu Yerusalemi muliva ekitūndu ekifi'sewo, ne ku lusozi Sayuni abo abaliwona: [c] obu-'gya bwa Mukama bulitūkiriza ekyo.

32 Mukama kyava ayogera ku kabaka Webwasuli nti Talitūka ku kibuga kino, 'sō talirasayo kasāle, 'sō talikyolekera nengabo, 'sō [d] talikitū-

33 mako kifūnvu. Mu 'kubo mweya-'jira omwo mwali'dirayo, 'sō talitūka ku kibuga kino, bwayogera Mu-

34 kama. Kubanga [e] ndirwānirira ekibuga kino okukirokola kubwānge 'nze ne/kubwomu'du wānge Daudi.

35 [g] Awo olwātuka ekiro ekyo [f] malaika wa Mukama nāfuluma na'ta [h] mu lusisira Olwabasuli kasirivu mwobukumi munāna mwenkumi tāno: abantu bwebāgolokoka enkya mu makya, laba, bona bāli mirāmbo gya bafu. Awo Senakeribu

36 kabaka Webwasuli nāvayo nāgenda

37 na'dayo, nābēra Enineve.. Awo olwātuka bweyali ngasinzi'za mu sabo lya Nisuloki katondawe, Adula'mereki ne Salezeri nebamu'ta nekitala: neba'dukira munsi ye Alalati. Esaladoni mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

20 [a] Mu biro ebyo Kezekiya nālwāla kumpi nokufa. Isaya na'bi mutabani wa Amozi na'ja gyāli nāmugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Tekateka enyumbayo; kubanga ogenda kufa 'sō togenda

2 kulama. Awo nākyūsiza amasoge ku kisenge nāmwegairira Mukama

3 ngayogera nti [b] 'Jukira kakano, ai Mukama, nkwegairi'de, bwenatambulirānga mu masogo namazima nomutima ogwatūkirira, [c] nenkola ebiri mu masogo ebirūngi. Keze-

4 kiya nākāba nyo amaziga. Awo olwātuka Isaya nga tanāfuluma okugenda mu lui lwekibnga olwa wakati, ekigambo kya Mukama ne-

5 kimu'jira nti 'Dayo ogambe Kezekiya [d] omulāngira wabantu bānge nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Daudi jajawo nti [e] Mpuli'de okusabakwo, ndabye /amazigago: laba, ndikuwonya: ku lunaku olwokusatu kwoliriryira mu

6 nyumba ya Mukama. Era ndyongera ku naktzo emyāka kumi netāno; era ndirokola 'gwe nekibnga kino mu mukono gwa kabaka Webwasuli; era [g] ndirwānirira ekibuga kino kulwānge 'nze ne kubwo-

7 mu'du wānge Daudi. Awo [i] Isaya nāyogera nti Mu'dire ekitole kyetīni. Nebaki'dira nebakiteka ku

8 'jute, nāwona. Awo Kezekiya nāgamba Isaya nti [k] Kaluwa akabonero nga Mukama alimponya era nga ndirinyira mu nyumba ya Mu-

9 kama ku lunaku olwokusatu? Isaya nāyogera nti Kano ke kaliba akabonero gyoli akava eri Mukama nga Mukama alikola ekyo kyayoge-'de: ekisikirize kinātambula mu maso amadāla kumi, oba kina'dayo

10 enyuma amadāla kumi? Awo Kezekiya na'damu nti Ekisikirize oku-'ka amadāla kumi kigambo kyāngu: ne'da, naye ekisikirize ki'deyo e-

11 nyuma amadāla kumi. Isaya na-'bi nākābirira Mukama: na'zayo

[u] 2 Basek. 20. 5.
[w] Kung. 2 13.
[v] Zab. 71. 22. Is. 5. 24. Yer. 51. 5.
[z] Zab. 129. 6.
[a] Ez. 29. 4; 38. 4. Am. 4. 2.
[b] Lev. 25. 5, 11.
[c] Is. 9. 7.
[d] 2 Sam. 20. 15.
[e] 2 Basek. 20. 6. Is. 31. 5.
[f] 1 Basek. 11. 13.
[g] 2 Byom. 32. 21. Kos. 1. 7.
[i] 2 Sam. 24. 16.
[h] Iu. 8.
[a] 2 Byom. 32. 24. Is. 38. 1-8, 21, 22.
[b] Nek. 5. 19.
[c] 2 Basek. 18. 3.
[d] 1 Sam. 9. 16; 10. 1.
[e] 2 Basek. 19. 20. Zab. 65. 2. /Zab. 39. 12; 56. 8.
[g] 2 Basek. 19. 34.
[i] Is. 38. 21.
[k] 2 Basek. 19. 29.

enyuma ekisikirize e'bānga eryamadāla ekumi, gekyali ki'ki'deko ku madāla ga Akazi.

12 [l] Mu biro ebyo Berodakubaladani mutabani wa Baladani kabaka Webabuloni nāwereza Kezekiya ebaluwa nekirabo: kubanga yawulira Kezekiya bweyali alwa'de. 13 Awo Kezekiya nābawulira nābalaga enyumba yona eyebintubye ebyomuwendo omungi, efeza nezāhu nebyakalōsa namafuta agomuwendo omungi nenyumba eyebyokulwānyisabye ne byona ebyalabika mu byobuga'gabwe: tewali kintu mu nyumbaye newakuba'de mu matwālege 14 gona Kezekiya kyatabalaga. Awo Isaya nabi na'ja eri kabaka Kezekiya nāmugamba nti Abasaja bano boge'de ki? era bavu'de wa oku'ja gyoli? Kezekiya nāyogera nti Bava munsi eyewala mu Babuloni. 15 Nāyogera nti Balabye ki mu nyumbayo? Kezekiya na'damu nti Byona ebiri mu nyumba yānge babirabye: tewali kintu mu byobuga- 16 'ga bwānge kyesibalaze. Isaya nāgamba Kezekiya nti Wulira ekiga- 17 mbo kya Mukama. Laba, enaku zi'ja byona ebiri mu nyumbayo nebyo bajajabo byebātereka okutūsa lero [m] lwebiritwālibwa Ebabuloni: tewali kintu ekirisigala, bwayogera 18 Mukama. Era [n] balitwāla ne ku batabanibo abalikuvamu bolizāla: kale baliba balawe mu liyumba lya ka- 19 baka Webabuloni. Awo Kezekiya nāgamba Isaya nti [o] Ekigambo kya Mukama kyoyoge'de kirungi. Era nāyogera nti Siwewawo, emirembe namazima bwebinābāngawo ku mi- 20 rembe gyānge? [p] Era ebikolwa ebirala byona ebya Kezekiya namānyige gona era [r] bweyasima ekidiba nolusalosalo [s] nāleta ama'zi mu kibuga tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekaba- 21 ka ba Yuda? Kezekiya neyebakira wamu ne bajajabe: Manase mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

21 MANASE yali yakamaze [a] emyāka kumi nebiri bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka amakumi atāno mwetāno mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Kefuziba. 2 Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi ngebyemizizo bwebiri ebyabamawānga Mukama beyagoba mu 3 maso gabāna ba Isiraeri. Nāzimba nate ebifo ebigulumivu [b] Kezekiya kitāwe byeyazikiriza; nāsimbira Baali ebyōto nākola Asera [c] nga Akabu kabaka wa Isiraeri bweyakola nāsinza [d] e'gye lyona eryomu- 4 'gulu nāliwereza. [e] Nāzimba ebyōto mu nyumba ya Mukama, Mukama gyeyagambako nti [f] Mu Yerusalemi mwenditeka erinya lyānge. 5 Era nāzimbira e'gye lyona eryomu-'gulu ebyōto [g] mumpya ebiri eze- 6 nyumba ya Mukama. [h] Nāisa mu muliro mutabaniwe, nākola ebyobufumu nāba [k] nebyobulogo, nāgendānga eri [l] abo abaliko emizimu nabasawo: nākola obubi bungi mu maso ga Mukama okumusunguwa- 7 za. Nāsimba ekifananyi ekyōle ekya Asera kyeyakola mu nyumba Mukama gyeyagambako Daudi ne Sulemani mutabaniwe nti Mu nyumba eno ne mu Yerusalemi kyeneroboza mu bika byona ebya Isiraeri mwenditeka erinya lyānge emire- 8 mbe gyona: [m] 'sō siriwabya nate bigere bya Isiraeri okuva munsi gyenawa bajaja bābwe; kyo'ka bwebanekūmānga okukola nga byona bwebiri byembalagi'de era ngamatēka gona bwegali omu'du wānge 9 Musa geyabalagira. Naye nebatawulira: Manase nābaseudasenda okukola ebibi okusinga amawānga bwegākolānga Mukama geyazikiriza mu maso gabāna ba Isiraeri. 10 Awo Mukama nāyogerera mu ba- 11 'dube bana'bi nti [n] Kubanga Manase kabaka wa Yuda [o] akoze ebyemizizo bino era akoze obubi okusinga byona Abamoli byebākola abāmusoka, era ayōnōnyese'za ne Yuda 12 nebifanauyibye: Mukama Katonda wa Isiraeri kyava ayogera nti Laba, ndeta ku Yerusalemi ne Yuda obubi obwenkana awo, buli anābuwulirānga nokwamirira [p] amatuge 13 gōmbi negamirira. Era ndirega ku Yerusalemi [r] omugwa Ogwesamaliya ne'jinja erigera eryenyumba ya Akabu: era ndisāngula Yerusalemi ngomuntu bwasāngula esowani, 14 ngagisāngula era ngagivūnika. Era ndisūla ekitūndu ekifi'sewo ekyobusika bwānge nembagabula mu mukono gwabalabe bābwe; kale balifūka mui'go era munyago eri 15 abalabe bābwe bona; kubanga bakoze ebiri mu maso gānge ebibi nebansunguwaza okuva ku lunaku bajaja bābwe kwebavira mu Misiri 16 ne lero. Era [s] nate Manase nāyiwa omusai ogutaliko musāngo mungi nyo, okutūsa lweya'juza Yerusalemi erui nerui; obuta'sāko kwōnōnakwe kweyayōnōnyesa Yuda ngakola ebyali mu maso ga Muka- 17 ma ebibi. Era [t] ebikolwa ebirala byona ebya Manase ne byona byeyakola nokwōnōnakwe kweyayōnōna tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyommirembe gya basekabaka 18 ba Yuda? Manase neyebakira wamu ne bajajabe nāzikibwa mu lusuku olwokunyumbaye ye, mu lusuku lwa U'za: Amoni mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

[l] Is.39.1-8.
[m] 2 Basek. 24. 13; 25. 13. Yer. 27.19-22.
[n] 2 Basek. 24. 12.
[o] 2 Byom. 32. 25, 26.
[p] 2 Byom. 32. 32.
[r] 2 Basek. 18. 17.
[s] 2 Byom. 32. 30.
[a] 2 Byom. 33. 1-9.
[b] 2 Basek. 18. 4.
[c] 1 Basek. 16. 32, 33.
[d] 2 Basek. 17.16; 23.5.
[e] Yer 7.30. Ez. 7. 20.
[f] 1 Basek. 8. 29; 9. 3.
[g] 1 Basek. 6. 36; 7. 12. 2 Basek. 23. 12.
[h] Lev. 18. 21.
[k] 2 Basek. 17. 17.
[l] 2 Basek. 23. 24.
[m] 2 Sam. 7. 10.
[n] 2 Basek. 23. 26; 24. 3, 4. Yer. 15. 4.
[o] 1 Basek. 21. 26.
[p] 1 Sam. 3. 11.
[r] Is. 28. 17. Am. 7. 7, 8.
[s] 2 Basek. 24. 4.
[t] 2 Byom. 33. 11-19.

19 [a] Amoni yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwebiri bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka ebiri mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Mesu'lemesi muwala wa Ka-
20 luzi Oweyotuba. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nga Mana-
21 se kitāwe bweyakola. Nātambulira mu 'kubo lyona kitāwe lyeyatambuliramu nāwereza ebifananyi kitāwe
22 byeyawereza nābisinza: nāva ku Mukama Katonda wa bajajabe nātatambulira mu 'kubo lya Mukama.
23 Aba'du ba Amoni nebamwekobāna neba'tira kabaka mu nyumbaye ye.
24 Naye abantu abomunsi neba'ta abo bona abekobāna kabaka Amoni; abantu abomunsi nebafūla Yosiya mutabaniwe kabaka mu kifokye.
25 Era ebikolwa ebirala byona eby'a Amoni byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe
26 gya basekabaka ba Yuda? Nāzikibwa mu ntānaye mu lusuku lwa U'za: [w] Yosiya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

22 Yosiya yali yakamaze [a] emyāka munāna bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka amakumi asatu mu gumu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Yedida mu-
2 wala wa Adaya Owebozukasi. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebirūngi nātambulira mu 'kubo lyona erya Daudi jajawe nātakyāmira ku mukono ogwadyo newakuba'de ku gwa kono.
3 Awo [b] olwātuka mu mwāka ogwekumi nomunāna ogwa kabaka Yosiya kabaka nātuma Safani mutabani wa Azaliya mutabani wa Mesu'lamu omuwandisi eri enyumba ya
4 Mukama ngayogera nti Mwāmbuke eri Kirukiya kabona asinga obukulu, abale efeza [c] eziretebwa mu nyumba ya Mukama, aba'gazi zebaka-
5 solōza ku bantu: baziweyo mu mukono gwabakozi bemirimu abalabirira enyumba ya Mukama: baziwe abakozi bemirimu abali mu nyumba ya Mukama okudābiriza ebituli bye-
6 nyumba; ababa'zi nabazīmbi nabaszimbi bamainja; era olwokugula emiti namainja amaba'je okudābi-
7 riza enyumba. [d] Naye tebābalirira muwendo eri abo ogwefeza ezawebwa mu mukono gwābwe; kubanga
8 bākolānga nobwesigwa. Awo Kirukiya kabona asinga obukulu nāgamba Safani omuwandisi nti [e] Nzu-'de ekitabo ekyamatēka mu nyumba ya Mukama. Awo Kirukiya nāwa
9 Safani ekitabo nākisoma. Awo Safani omuwandisi na'ja eri kabaka na'diza kabaka ebigambo nāyogera nti Aba'dubo ba'gyemu efeza eziirabise mu nyumba, nebaziwa mu mukono gwabakozi bemirimu abalabi-
10 rira enyumba ya Mukama. Awo Safani omuwandisi nāgamba kabaka nti Kirukiya kabona ampa'de ekitabo. Safani nākisoma mu ma-
11 so ga kabaka. Awo olwātuka kabaka bweyawulira ebigambo ebyekitabo ekyamatēka, nāyuza ebya-
12 mbalobye. Awo kabaka nālagira Kirukiya kabona ne [f] Akikamu mutabani wa Safani ne Akuboli mutabani wa [g] Mikaya ne Safani omuwandisi ne Asaya omu'du wa kaba-
13 ka ngayogera nti Mugende mumbūlirize Mukama 'nze nabantu ne Yuda yena ebyebigambo ebyekitabo kino ekizūli'dwa: kubanga obusūngu bwa Mukama obubūbu'se eri 'fe bungi kubanga bajaja ba'fe tebāwulira bigambo bya kitabo kino okukola nga byona bwebiri ebyatuwandikirwa.
14 Awo Kirukiya kabona ne Akikamu ne Akuboli ne Safani ne Asaya nebagenda eri Kuluda na'bi omukazi muka Sa'lumu mutabani wa Tikuva mutabani wa Kalukasi omuwanika webyambalo; (oyo yabēranga mu Yerusalemi ku lui olwokubiri;) nebatēsa naye.
15 Awo nābagamba nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Mumugambe omusaja aba-
16 tumye gyendi nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Laba, ndireta obubi ku kifo kino ne kwabo abakibēramu, ebigambo byona ebyekitabo kabaka wa Yuda kyasomye:
17 [i] kubanga banvu'deko nebōkera obubāne eri bakatonda abalala bansunguwaze nomulimu gwona ogwengalo zābwe; obusūngu bwānge kyebuliva bubūbūka ku kifo
18 kino 'sō tebulizikira. Naye kabaka wa Yuda abatumye okubūza Mukama bwemutyo bwemuba mumugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Olwe-
19 bigambo byowuli'de, kubanga omutimagwo guba'de mugōnvu [k] newetōwaliza mu maso ga Mukama bwowuli'de byenayogera ku kifo kino ne kwabo abakibēramu, nga balifūka [l] amatongo nekikolimo, noyuza ebyambalobyo nokāba amaziga mu maso gānge; nānge nkuwuli'de,
20 bwayogera Mukama. Laba, kyendiva nknkung'anya eri bajajabo [m] nokung'anyizibwa mu ntānayo mirembe, 'sō namasogo tegaliraba bnbi bwona bwendireta ku kifo kino. Neba'diza kabaka ebigambo.

23 Awo [a] kabaka nātuma, nebakung'anyiza gyali abaka'de bona
2 aba Yuda Nabeyerusalemi. Kabaka nāyāmbuka mu nyumba ya Mukama, nabasaja bona aba Yuda ne bona abatūla mu Yerusalemi wamu

[a] 2 Byom. 33. 21-25.
[w] Mat. 1. 10.
[a] 2 Byom. 34. 1, 2.
[b] 2 Byom. 34. 8-28.
[c] 2 Basek. 12. 4.
[d] 2 Basek. 12. 15.
[e] Ma. 31. 24-26. 2 Byom. 34. 14.
[f] 2 Basek. 25. 22. Yer 26. 24; 39. 14; 40. 5.
[g] 2 Byom. 34. 20. = Mika.
[i] Ma. 29. 25, 26. 2 Basek. 21. 22.
[k] 1 Basek. 21. 29.
[l] Lev. 26. 31, 32.
[m] Zab. 37. 37.
[a] 2 Byom. 34. 29-32.

naye ne bakabona ne bana'bi nabantu bona, abato nabakulu: [b] nāsoma mu matu gābwe ebigambo byona ebyekitabo ekyendagāno [c] ekizūli'dwa mu nyumba ya Mukama.

3 Kabaka nāimirira awali [d] empagi nālagānira endagāno mu maso ga Mukama [e] okutambula okugoberera Mukama nokukwata amatēkage nebyo byeyategēza nebiragirobye nomutimagwe gwona nememeye yona okunywēza ebigambo byendagāno eno ebyawandikibwa mu kitabo kino: abantu bona nebaimirira okwe-

4 sibira endagāno. Awo kabaka nālagira Kirukiya kabona asinga obukulu ne [f] bakabona abomutindo ogwokubiri naba'gazi, okufulumya mu yekalu ya Mukama ebintu byona ebyakolerwa [g] Baali ne Asera ne'gye lyona eryomu'gulu: nābyōkera ebwēru Weyerusalemi mu 'tale

5 eriri ku [h] Kiduloni, ne'vu lyabyo nālitwāla Ebeseri. Na'gyawo bakabona abāsinza ebifananyi bakabaka ba Yuda bebayāwula okwōtererreza obubāne ku bifo ebigulumivu mu bibuga bya Yuda ne mu bifo ebyetōlo'de Yerusalemi; nabo abāyōtererezānga obubāne Baali nenjuba nomwezi nemunyenye [k] ne-

6 'gye lyona eryomu'gulu. Na'gya Asera mu nyumba ya Mukama ebwēru Weyerusalemi nākireta ku ka'ga Kiduloni nākyōkera ku ka'ga Kiduloni nākirinyirira nākifūla e-'fufuge nāsūla e'fufuge lyakyo [l] ku

7 malālo gabakopi. Nāmenyamenya enyumba [m] ezabalyānga ebisiyaga ezali mu nyumba ya Mukama, [n] abakazi gyebalukirirānga Asera ebi-

8 timbibwa. Na'gya bakabona bona mu bibuga bya Yuda, nāyōnōna ebifo ebigulumivu bakabona kwebāyōterezānga obubāne, okuva Egeba okutūka Ebeeruseba; nāmenyamenya ebifo ebigulumivu ebyokunzi'gi ebyali awaingirirwa mu mulyāngo gwa Yosuwa omukulu wekibuga, ebyali ku mukono ogwa kono ogwomuntu awali wankaki

9 wekibuga. Era [o] naye bakabona abebifo ebigulumivu nebatayāmbuka eri ekyōto kya Mukama mu Yerusalemi, naye nebalirānga emigāti egitazimbulukuswa mu baganda bā-

10 bwe. Era nāyōnōna [p] Tofesi ekiri mu kiwōnvu ekyabāna ba Kinomu, omuntu yena [r] aleme okuisa omwānawe owobulenzi newakuba'de owobuwala mu muliro eri [s] Moleki.

11 Na'gyawo embalāsi bakabaka ba Yuda zebāli bawa'de enjuba, awaingirirwa mu nyumba ya Mukama, awali enju ya Nasanumereki omulawe, eyalirāna neyekalu; nāyōkya

12 amagāli genjuba omuliro. Nebyōto ebyali [t] wa'gulu kunju eya wa'gulu eya Akazi, bakabaka ba Yuda byebāli bakoze, nebyōto [u] Manase byeyali akoze, mumpya zōmbi ezenyumba ya Mukama, kabaka nābimenyamenya nābisindika wansi okubi-'gyayo, nāsūla enfūfu yabyo mu

13 [w] ka'ga Kiduloni. Nebifo ebigulumivu ebyayolekera Yerusalemi ebyali ku mukono ogwadyo ogwolusozi olwobwōnōnefu, Sulemani kabaka wa Isiraeri byeyazimbira Asutolesi omuzizo Gwabasidoni ne Kemosi omuzizo gwa Moabu ne Mirukomu omuzizo gwabāna ba Amoni,

14 kabaka nābyōnōna. Nāmenyamenya empagi nātema Bāsera na'juza ebifo byābwe amagūmba gabantu.

15 Era nekyōto ekyali Ebeseri nekifo ekigulumivu [v] Yeroboamu mutabani wa Nebati [z] eyayōnōnyesa Isiraeri kyeyakola, ekyōto ekyo nekifo ekigulumivu nābimenyamenya; nāyōkya ekifo ekigulumivu nākirinyirira nākifūla e'fufuge nāyōkya Ase-

16 ra. Awo Yosiya bweyakebuka nālaba amalālo agali eyo ku lusozi; natuma na'gya amagūmba mu malālo nāgōkera ku kyōto nākyōnōna [a] ngekigambo bwekyali ekya Mukama omusaja wa Katonda kyeyalāngira eyalāngira ebigambo bino.

17 Awo nāyogera nti Ki'jukizo ki ekyo kyendaba? Abasaja abomukibuga nebamubūlira nti [b] Ge malālo gomusaja wa Katonda eyava mu Yuda nālāngira ebigambo ebyo byokoze

18 ku kyōto ekyomu Beseri. Nāyogera nti Mumuleke; omuntu yena aleme okusimula amagūmbage. Awo nebaleka amagūmbage wamu namagūmba ga [c] na'bi eyava mu

19 Samaliya. Era namasabo gona agebifo ebigulumivu agali mu bibuga Ebyesamaliya, basekabaka ba Isiraeri gebākola, okusunguwaza (Mukama), Yosiya nāga'gyawo nāgakola ngebikolwa byona bwebyali byeya-

20 kola mu Beseri. Na'tira bakabona bona abebifo ebigulumivu abali eyo ku byōto, [d] nābyōkerako amagūmba gabantu; na'dayo Eyerusalemi.

21 Awo kabaka nālagira abantu bona ngayogera nti [e] Mukwate Okuitako eri Mukama Katonda wa'mwe [f] nga bwekyawandikibwa mu [g] kita-

22 bo kino ekyendagāno. [i] Mazima tebākwatānga Kuitako okwenkana awo okuva ku mirembe gyabalamuzi abālamula Isiraeri newakuba'de mu mirembe gyona egya basekabaka ba Isiraeri newakuba'de mu gya

23 basekabaka ba Yuda; naye mu mwāka ogwekumi nomunāna ogwa kabaka Yosiya nebakwata Okuitakookwo

24 eri Mukama mu Yerusalemi. Era nate abo abāliko emizimu nebasawo ne baterafi nebifananyi nemizizo gyona egyalabika munsi ya Yuda ne

[b] Ma 31. 11.
[c] 2 Basek. 22. 8.
[d] 2 Basek. 11. 14.
[e] Ma. 13. 4.
[f] 2 Basek. 25. 18. Yer. 52. 24.
[g] 2 Basek. 3. 7.
[h] 2 Sam. 15. 23.
[k] 2 Basek. 21. 3.
[l] 2 Byom. 34. 4.
[m] Ma. 23. 17.
[n] Ex. 16. 16.
[o] Lev. 21. 17-22. Ez. 44. 10-14.
[p] Is. 30. 33. Yer. 7. 31, 32.
[r] Lev. 18. 21.
[s] 1 Basek. 11. 7.
[t] Yer. 19. 13; 32. 29. Zef. 1. 5.
[u] 2 Basek. 21. 5.
[w] nyi. 4, 6.
[v] 1 Basek. 12. 28, 29, 33.
[z] 1 Basek. 14. 16.
[a] 1 Basek. 13. 2.
[b] 1 Basek. 13. 1, 30.
[c] 1 Basek. 13. 11, 31.
[d] 2 Byom. 34. 5.
[e] 2 Byom. 35. 1-17.
[f] Ma. 16. 2.
[g] lu. 3. 2 Basek. 22. 11.
[i] 2 Byom. 35. 18, 19.

mu Yerusalemi Yosiya nābi'gyawo, alyoke anywēze [k] ebigambo ebyamatēka ebyawandikibwa mu kitabo Kirukiya kabona kyeyazūla mu
25 nyumba ya Mukama. Era [l] tewali kabaka eyamusoka eyamufanana eyakyūkira Mukama nomutimagwe gwona nememeye yona [m] namānyige gona ngamatēka ga Musa gona bwegali; 'sō noluvanyumalwe tewagolokoka nomu eyamufanana.
26 Era naye Mukama nātakyūka kuleka ekiruikye ekingi ekyabūbūsa obusūngubwe eri Isiraeri [n] olwokusunguwaza kwona Manase kweyamusunguwaza.
27 Mukama nāyogera nti Ndi'gyawo ne Yuda mu maso gānge [o] nga bwenziyewo Isiraeri, era ndisūla ekibuga kino kyeneroboza, Yerusalemi, nenyumba gyenayogerako nti Erinya lyānge linābānga eyo.
28 Era ebikolwa ebirala byona eby Yosiya ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya basekabaka ba Yuda?
29 [p] Ku mirembegye [r] Falaoneko kabaka Wemisiri nātabāla kabaka Webwasuli ku mu'ga Fulati: Yosiya nāmutabāla: nāmu'tira [s] Emegi'do
30 bweyamulaba. [t] Aba'dube nebamusitulira mu 'gāli [u] ngafu'de nebamu'gya Emegi'do, nebamuleta Yerusalemi nebamuzika mu ntānaye ye. [v] Abantu abomunsi nebatwāla Yekoakazi mutabani wa Yosiya nebamufukako amafuta nebamufūla kabaka mu kifo kya kitāwe.
31 [w] Yekoakazi yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwesatu bweyatanula okufuga; nāfugira emyezi esatu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Kamutali muwala wa
32 Yeremiya Oweribuna. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nga byona bwebyali bajajabe bye-
33 bākola. Awo Falaoneko nāmusibira mu masāmba [z] Eribula munsi [a] Yekamasi aleme okufuga mu Yerusalemi: nāsalira ensi omusolo ogwefeza [b] talanta kikumi nezābu
34 talanta emu. Awo Falaoneko nāfūla Eriakimu mutabani wa Yosiya kabaka mu kifo kya Yosiya kitāwe, [c] nāwanyisa erinyalye nāmutūma Yekoyakimu: naye na'gyayo Yekoakazi; na'ja [d] Emisiri nāfira eyo.
35 Awo Yekoyakimu nāwa Falao efeza nezābu; naye nāsalira ensi ebintu okuwayo efeza eyo nga Falao bweyalagira: yasolōza efeza nezābu ku bantu abomunsi, ku buli muntu nga bweyasaliirwa ebintu, okubiwa Falaoneko.
36 [e] Yekoyakimu yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka kumi nagumu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Zebida muwala wa Pedaya Oweruma.
37 [f] Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nga byona bwebyali kitāwe byeyakola.

24 [a] Ku mirembegye Nebukadune'za kabaka Webabuloni nāyāmbuka, Yekoyakimu nāfūka omu'duwe [b] emyāka esatu: awo nālyoka akyūka nāmujēmera.
2 Awo [c] Mukama nāmusindikira ebibina Ebyabakaludaya nebibina Ebyabasūli nebibina Ebyabamoabu nebibina ebyabāna ba Amoni, nābasindika ku Yuda okugizikiriza [d] ngekigambo kya Mukama kyeyayogera nomukono gwaba'dube bana'bi.
3 Mazima ekyo kya'jira Yuda lwa kiragiro kya Mukama, okuba'gya mu masoge [e] olwokwonona kwa Manase nga byona bwebyali byeyakola;
4 era [f] nolwomusai ogutaliko musāngo gweyayiwa; kubanga ya'juza Yerusalemi omusai ogutaliko musāngo: Mukama nātayagala kusonyiwa.
5 [g] Era ebikolwa ebirala byona eby Yekoyakimu ne byona byeyakola tebyawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya base-
6 kabaka ba Yuda? Awo Yekoyakimu neyebakira wamu ne bajajabe: Yekoyakini mutabaniwe nāfuga mu
7 kifokye. Awo kabaka Wemisiri teyeyongera nate ku'jānga okuva munsiye: kubanga [h] kabaka Webabuloni yali ali'de byona ebyabānga ebya kabaka Wemisiri okuva ku ka'ga Akemisiri okutūka ku mu'ga Fulati.
8 [k] Yekoyakini yali yakamaze [l] emyāka kumi namunāna bweyatanula okufuga; nāfugira emyezi esatu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Nekusita muwala wa
9 Erunasani Oweyerusalemi. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nga byona bwebyali bajajabe
10 byebākolānga. Mu biro ebyo aba'du ba Nebukadune'za kabaka Webabuloni nebāmbuka Eyerusalemi,
11 ekibuga nekizingizibwa. Nebukadune'za kabaka Webabuloni na'ja eri ekibuga, aba'dube nga bakya-
12 kizingiza; [m] Yekoyakini kabaka wa Yuda nāfuluma na'ja eri kabaka Webabuloni, ye ne nyina naba'dube nabakūngube nabāmbe: kabaka Webabuloni nāmukwata mu mwāka ogwomunāna kasoka alya
13 obwakabaka. Na'gyamu ebyobuga'ga byona ebyomunyumba ya Mukama [n] nebyobuga'ga ebyomunyumba ya kabaka, [o] nātematema ebintu byona ebyazābu [p] Sulemani kabaka wa Isiraeri byeyakola mu yekalu ya Mukama [r] nga Mukama
14 bweyayogera. Nātwālira dala Yerusalemi kyona nabakūngu bona nabasaja bona abamānyi abazira, [s] abasibe kakumi, nebafundi bona

[k] Ma. 18. 11.
[l] 2 Basek. 18. 5.
[m] Ma. 6. 5.
[n] 2 Basek. 21. 11.
[o] 2 Basek. 17. 18, 20; 18. 11; 21. 13.
[p] 2 Byom. 35. 20-23.
[r] Yer. 46. 2.
[s] Zek. 12. 11.
[t] 2 Basek. 9. 28.
[u] 2 Byom. 35. 24.
[v] 2 Byom. 36. 1-4.
[w] 1 Byom. 3. 15. Yer. 22. 11. = Sa'lumu.
[z] 2 Basek. 25. 6. Yer. 39. 5, 6.
[a] 1 Basek. 8. 65.
[b] 2 Basek. 18. 14.
[c] Lub. 41. 45. 2 Basek. 24. 17. Dan. 1. 7.
[d] Yer. 22. 11, 12.
[e] 2 Byom. 36. 5.
[f] Yer. 22. 13 17.
[g] 2 Byom. 36. 6. Dan. 1. 1.
[h] Yer. 25. 1.
[k] Yer. 25. 9.
[l] 2 Basek. 20. 17; 21. 12, 13, 14; 23. 27.
[m] 2 Basek. 21. 11.
[n] 2 Basek. 21. 16.
[o] 2 Byom. 36. 8.
[p] Yer. 37. 5, 7; 46. 2.
[r] 1 Byom. 3. 16. Yer. 22. 24, 28. = Koniya; 24. 1. = Yekoniya.
[s] 2 Byom. 36. 9.
[t] Yer. 24. 1; 29. 1, 2.
[u] 2 Basek. 20. 17.
[v] 2 Byom. 36. 7. Ezer. 1. 7.
[w] 1 Basek. 7. 48-50.
[z] Yer. 20. 5.
[a] Iu. 16.

nabawēsi; tewali abāsigalawo wabula abo [e] abāsinga obwāvu ku ba-
15 ntu abomunsi. [u] Nātwāla Yekoyakini Ebabuloni; ne nyina kabaka ne baka kabaka nabāmibe nabakulu abensi nābatwāla Ebabuloni nga
16 basibe ngaba'gya Eyerusalemi. Era abasaja bona abamānyi, kasānvu, nebafundi nabawēsi, lukumi, bona ba mānyi nga basāni'de okulwāna, abo kabaka Webabuloni nābatwāla
17 Ebabuloni nga basibe. Awo [w] kabaka Webabuloni nāfūla Mataniya [x] muganda wa kitāwe kabaka mu kifokye, [z] nāwanyisa erinyalye nāmutūma Zedekiya.
18 [a] Zedekiya yali yakamaze emyāka amakumi abiri mu gumu bweyatanula okufuga, nāfugira emyāka kumi nagumu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali [b] Kamutali mu-
19 wala wa Yeremiya Oweribuna. Nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi nga byona bwebyali Yekoya-
20 kimu byeyakola. Kubanga kyatūkirira mu Yerusalemi ne mu Yuda lwa busūngu bwa Mukama okutūsa lweyamala okubagoba mu masoge: [c] Zedekiya nājēmera kabaka Weba-
25 buloni. Awo olwātuka [a] mu mwāka ogwomwenda kasoka alya obwakabaka, mu mwezi ogwekumi, ku lunaku olwekumi olwo mwezi, Nebukadune'za kabaka Webabuloni na'ja, ye ne'gyerye lyona, okulwāna ne Yerusalemi, nāsisira okukyolekera; nebakizimbako ebi-
2 go enjui zona. Awo ekibuga nekizingizibwa okutūsa ku mwāka ogwa kabaka Zedekiya ogwekumi nogu-
3 mu. Ku lunaku olwomwenda [b] olwomwezi (ogwokuna) enjala nenyikira mu kibuga, e'mere nokubu-
4 la nebula abantu abomunsi. Awo nebawagula mu kibuga ekituli, [c] abasaja bona abalwānyi (neba'duka) kiro mu 'kubo eryomulyāngo oguli wakati wa babugwe babiri ogwalirāna [d] olusuku lwa kabaka: [era Abakaludaya bali nga bazingizi'za ekibuga enjui zona:] [e] (kabaka)
5 nāita mu 'kubo erya Alaba. Naye e'gye Eryabakaludaya nebagoberera kabaka nebamutūkako mu nsenyi Ezeyeriko: e'gyerye lyona neri-
6 siāna okumwabulira. Awo nebawāmba kabaka, nebam wāmbusa [f] nebamuleta ori kabaka Webabuloni [g] Eribula; nebamusalira omusāngo.
7 Neba'tira batabani ba Zedekiya mu masoge, nebamu'gyamu amaso Zedekiya, nebamusiba mu masāmba, nebamutwāla Ebabuloni.
8 Awo mu mwezi ogwokuntāno ku [i] lunaku olwomusānvu olwomwezi, gwe mwāka ogwekumi nomwenda ogwa kabaka Nebukadune'za kabaka Webabuloni, Nebuzaladani [k] o-
mukulu wabambowa omu'du wa kabaka Webabuloni na'ja Eyerusa-
9 lemi: [l] nāyōkya enyumba ya Mukama nenyumba ya kabaka; [m] nenyumba zona ezomu Yerusalemi, buli nyumba enene, nāzōkya omu-
10 liro. Ne'gye lyona Eryabakaludaya abāli nomukulu wabambowa [n] nebamenyamenya bugwe wa Yerusa-
11 lemi enjui zona. Nabantu abafi'sewo abasiga'de mu kibuga nabo abāsenguka abāsenga kabaka Webabuloni nabafi'sewo ku kibina, abo Nebuzaladani omukulu wabambowa
12 nābatwālira dala nga basibe. Naye omukulu wabambowa nāleka kwabo [o] abāsinga obwāvu abomunsi okulongōsānga emizabibu nokulimā-
13 nga. [p] Nempagi ezebikomo ezali mu nyumba ya Mukama [r] nentebe [s] nenyanja eyekikomo ebyali mu nyumba ya Mukama Abakaludaya nebabimenyamenya, nebatwāla ebi-
14 komo byamu Ebabuloni. [t] Nentamu nebisena [u] nebisalako ebisiriza nebijiko nebintu byona ebyebikomo byebāwerezānga nabyo, nebabi'gya-
15 yo. Nebyōterezo nebibya; ebyali ebya zābu, zābu yako, nebyali ebya feza, feza yako, omukulu wabambo-
16 wa nābi'gyayo. Empagi zōmbi, enyanja emu, nentebe Sulemani zeyakolera enyumba ya Mukama; [w] ebikomo ebyebintu bino byona
17 tebyagereka. [y] Empagi emu obugulumivu bwayo emikono kumi namunāna, nomutwe ogwekikomo gwali kuyo: nomutwe obugulumivu bwagwo emikono esatu; omulimu omuluke namakomamawānga nga biri ku mutwe okwetōlōla, byona bya bikomo: nempagi eyokubiri yalina ebifanana ebyo, nomulimu
18 omuluke. Omukulu wabambowa nākwata [z] Seraya kabona asinga obukulu ne [a] Zefaniya [b] kabona o-
19 wokubiri naba'gazi abasatu: ne mu kibuga na'gyamu omwāmi eyakulira abasaja abalwānyi; [c] nabasaja batāno kwabo abalabānga amaso ga kabaka abālabika mu kibuga; nomuwandisi omukulu we'gye eyayolesānga abantu abomunsi; nabasaja nkāga ku bantu abomunsi abāla-
20 bika mu kibuga. Awo Nebuzaladani omukulu wabambowa nābaleta eri kabaka Webabuloni
21 [d] Eribula. Kabaka Webabuloni nābafumita naba'tira Eribula munsi Yekamasi. Bwatyo Yuda nātwālibwa nga musibe nga'gyibwa munsi-
22 ye. Nabantu abāsigala munsi ya Yuda Nebukadune'za kabaka Webabuloni beyaleka, abo nāfūla [f] Gedaliya mutabani wa Akikamu mutabani wa Safani omukulu wābwe.
23 Awo [g] abāmi bona abe'gye, bo nabasaja bābwe, bwebāwulira nga ka-

[e] Yer. 52. 24. 2 Basek. 25. 12.
[u] 2 Byom. 36. 10.
[w] Yer. 37. 1.
[x] 1 Byom. 3. 15. 2 Byom. 36. 10.
[z] 2 Basek. 23. 34.
[a] Yer. 52. 1-27.
[b] 2 Basek. 23. 31.
[c] 2 Byom. 36. 13. Yer. 27. 11.
[a] 2 Byom. 36. 17. Yer. 34. 1, 2; 39. 1, 2
[b] Yer. 39. 2; 52. 6.
[c] Yer. 39. 4-10.
[d] Nek. 3. 15.
[e] Ez. 12. 12.
[f] Yer. 32. 4.
[g] 2 Basek. 23. 33.
[i] Yer. 52. 12.
[k] Lub. 37. 36.
[l] 2 Byom. 36. 19.
[m] Koa. 6. 14.
[n] Nek. 1. 3.
[o] 2 Basek. 24. 14. Yer. 40. 7.
[p] 1 Basek. 7. 15.
[r] 1 Basek. 7. 27.
[s] 1 Basek. 7. 23.
[t] Kuv. 27. 3.
[u] 1 Basek. 7. 50.
[w] 1 Basek. 7. 47.
[y] 1 Basek. 7. 15-18. 2 Byom. 3. 15.
[z] 1 Byom. 6. 14.
[a] Yer. 21. 1; 29. 25; 37. 3.
[b] 2 Basek. 23. 4.
[c] Yer. 52. 25.
[d] 2 Basek. 23. 33.
[f] Yer. 39. 14; 40. 5.
[g] Yer. 40. 7-9.

baka Webabuloni afūde Gedaliya omukulu, neba'ja eri Gedaliya Emizupa, Isimaeri mutabani wa Nesaniya ne Yokanani mutabani wa Kalea ne Seraya mutabani wa Tanukumesi Omunetofasi ne Yaazaniya omwāna Womumaakasi, bo na-
24 basaja bābwe. Awo Gedaliya nabalairira bo nabasaja bābwe nābagamba nti Temutya olwaba'du Babakaludaya: mubēre munsi muwereze kabaka Webabuloni, kale mu-
f Yer. 40. 14; 41.1-3. 25 liba bulūngi. Naye *g* olwātuka mu mwezi ogwomusānvu Isimaeri mutabani wa Nesaniya mutabani wa Erisama oweza'de lya kabaka na'ja nabasaja kumi wamu naye nebafumita Gedaliya nokufa nāfa, Nabayudaya Nabakaludaya abāli awa-
26 mu. naye Emizupa. Awo abantu bona abato nabakulu nabāmi be-
i Yer. 43. 4-7. 'gye nebagolokoka neba'ja *i* Emisiri: kubanga bati'de Abakaludaya.
27 Awo *k* olwātuka mu mwāka ogwamakumi asatu mu musānvu *l* ogwokusibibwa kwa Yekoyakini kabaka wa Yuda mu mwezi ogwekumi nebiri ku lunaku olwomwezi olwamakumi abiri mu musānvu Evirumerodaki kabaka Webabuloni nāimusa omutwe gwa Yekoyakini kabaka wa Yuda okumu'gya mu
28 komera mu mwāka mweyatanulira okufuga; nāmugamba ebyekisa nāgulumiza entebeye okusinga bakabaka abāli awamu naye mu Babu-
29 loni. Nāwanyisa ebyambalobye ebyomukomera *m* nālirūnga e'mere mu masoge enaku zona ezobulamu-
30 bwe. Nokumulisānga kabaka nāmuwa ebya bulijo ebyokumulisānga, buli lunaku, mugabo gwalwo enaku zona ezobulamubwe.
k Yer. 52. 31-34.
l 2 Basek. 24. 12, 15.
m 2 Sam. 9. 7, 13.

EKITABO

EKYEBYOMUMIREMBE

GYA BASEKABAKA EKYOLUBERYEBERYE

1 2 Adamu, Sezi, Enosi; Kenani, Ma-
3 kalaleri, Yaledi; Enoki, Mesuse-
4 ra, Lameki; Nuwa, Semu, Kamu, ne Yafesi.
c Lub. 10. 2-5. 5 *a* Batabani ba Yafesi; Gomeri, ne Magogi, ne Madai, ne Yavani, ne
6 Tubali, ne Meseki, ne Tirasi. Ne batabani ba Gomeri; Asukenazi,
7 ne Difasi, ne Togaluma. Ne batabani ba Yavani; Erisa, ne Talusisi, Ki'timu, ne Lodanimu.
b Lub. 10. 6-8, 13-18. 8 *b* Batabani ba Kamu; Kusi, ne
9 Mizulaimu, Puti, ne Kanani. Ne batabani ba Kusi; Seba, ne Kavira, ne Sabuta, ne Laama, ne Sabuteka. Ne batabani ba Lama; Seba,
10 ne Dedani. Kusi nāzāla Nimulodi: nātanula okuba owamānyi munsi.
11 Mizulaimu nāzāla Ludimu, ne Anamimu, ne Lekabimu, ne Nafutuki-
12 mu, ne Pasulusimu, ne Kasulukimu (Abafirisuti gyebāva), ne Kafutoli-
13 mu. Kanani nāzāla Sidoni omubekuli ryeberyewe, ne Kesi; Nomuyebusi
15 Nomwamoli Nomugirugasi; Nomu-
16 kivi Nomwaluki Nomusini; Nomwaluvadi Nomuzemali Nomukamasi.
c Lub. 10. 22-29; 11. 10. 17 *c* Batabani ba Semu: Eramu, ne Asuli, ne Alupakusadi, ne Ludi, ne Alamu, ne Uzi, ne Kuli, ne Geseri,
18 ne Meseki. Alupakusadi nāzāla Se-
19 ra, Sera nāzāla Eberi. Eberi nāzālirwa abāna babiri abobulenzi: erinya lyomu Peregi; kubanga mu nakuze ensi mweyagabanirwa; nerinya lya
20 mugandawe Yokutani. Yokutani nāzāla Alumodadi, ne Serefu, ne Ka-
21 zalumavesi, ne Yera; ne Kadolamu,
22 ne Uzali, ne Dikula; ne Ebali, ne
23 Abimaeri, ne Seba; ne Ofiri, ne Kavira, ne Yobabu. Abo bona bāli batabani ba Yokutani.
24, 25 *d* Semu, Alupakusadi, Sera; E-
26 beri, Peregi, Leu; Serugi, Nako-
27 li, Tera; Ibulamu (ye Ibulaimu).
28 Batabani ba Ibulaimu; *e* Isaka ne *f* Isimaeri.
d Lub. 11. 10-26. Luk. 3. 34-36.
e Lub. 21. 2, 3.
f Lub. 16. 11, 15. *g* Lub. 25. 13-16.
29 *g* Okwo kwe kuzālibwa kwābwe: omuberyeberye wa Isimaeri, Nebayosi; awo Kedali, ne Adubeeri, ne
30 Mibusamu, Misuma, ne Duma, Ma-
31 'sa; Kadadi, ne Tema, Yetuli, Nafisi, ne Kedema. Abo be bāna ba Isimaeri.
f Lub. 25. 1-4. 32 Ne *f* batabani ba Ketula, omuzāna wa Ibulaimu: oyo nāzāla Zimulani, ne Yokusani, ne Medani, ne Midiani, ne Isubaki, ne Suwa. Ne batabani ba Yokusani; Seba, ne De-
33 dani. Ne batabani ba Midiani; Efa, ne Eferi, ne Kanoki, ne Abida, ne Erudaa. Abo bona bāli batabani ba Ketula.
34 Ibulaimu nāzāla Isaka. Batabani ba Isaka; Esau ne Isiraeri.

35 [k]Batabani ba Esau; Erifazi, Leweri, ne Yeusi, ne Yalamu, ne Kola.
36 Batabani ba Erifazi; Temani, ne Omali, Zefi, ne Gatamu, Kenazi,
37 ne Timuna, ne Amaleki. Batabani ba Leweri; Nakasi, Zera, Sa'ma,
38 ne Mi'za. [l]Ne batabani ba Seiri; Lotani, ne Sobali, ne Zibeoni, ne Ana, ne Disoni, ne Ezeri, ne Disa-
39 ni. Ne batabani ba Lotani; Koli ne Komamu: ne Timuna yali mwa-
40 nyina Lotani. Batabani ba Sobali; Aliani ne Manakasi ne Ebali, Sefi ne Onamu. Ne batabani ba Zibeo-
41 ni; Aya ne Ana. Batabani ba Ana; Disoni. Ne batabani ba Disoni; Kamulani ne Esubani ne Isulani
42 ne Kerani. Batabani ba Ezeri; Birukani ne Zaavani, Yaakani. Batabani ba Disani; Uzi ne Alani.
43 [m]Kale abo be bakabaka abáfuga munsi ya Edomu, kabaka yena nga tanáfuga bána ba Isiraeri: Bera mutabani wa Beoli; nerinya lyeki-
44 bugakye lyali Dinukaba. Bera náfa, Yobabu mutabani wa Zera Owe-
45 bozula náfuga mu kifokye. Yobabu náfa, Kusamu owensi Yabatema-
46 ni náfuga mu kifokye. Kusamu náfa, Kadadi mutabani wa Bedadi eyakuba Midiani mu 'tale lya Moabu náfuga mu kifokye: nerinya lye-
47 kibugakye lyali Avisi. Kadadi náfa, Samula Owemasuleka náfuga
48 mu kifokye. Samula náfa, Sauli Owerekobosi ekiri ku Mu'ga náfu-
49 ga mu kifokye. Sauli náfa, Baalukanani mutabani wa Akuboli náfu
50 ga mu kifokye. Baalukanani náfa, Kadadi náfuga mu kifokye; nerinya lyekibugakye lyali Pai: ne mukaziwe erinyalye yali Meketaberi muwala wa Matuledi, muwala wa
51 Mezakabu. Kadadi náfa. Nabakúngu ba Edomu be bano; omukúngu Timuna, omukúngu Aliya, omukú-
52 ngu Yesesi; omukúngu Okolibama, omukúngu Era, omukúngu Pinoni;
53 omukúngu Kenazi, omukúngu Te-
54 mani, omukúngu Mibuzali; omukúngu Magudieri, omukúngu Iramu. Abo be bakúngu ba Edomu.

2 Bano be batabani ba Isiraeri; [a]Lœubeni, Simeoni, Levi, ne Yu-
2 da, Isakali ne Zebuluni; Dani, Yusufu ne Benyamini, Nafutali, Gadi ne Aseri.
3 Batabani ba Yuda; [b]Eri, ne Onani, ne Sera: abo bonsatuie bámuzálirwa mu Basusuwa Omukanani. Ne Eri, omuberyeberye wa Yuda, yali mubi mu maso ga Mukama;
4 námu'ta. [c]Tamali mukamwánawe námuzálira Perezi ne Zera. Bata-
5 bani ba Yuda bona báli batáno. Batabani ba Perezi; Kezuloni ne Ka-
6 muli. Ne batabani ba Zera; Zimuli, ne Esani, ne Kemani, ne Ka-
7 lukoli, ne Dala: bona batáno. Ne batabani ba Kalumi; Akali, omuteganya wa Isiraeri, eyayónóna mwe-
8 kyo [d]ekyawóngebwa. Ne batabani
9 ba Esani: Azaliya. Era batabani ba Kezuloni, abámuzálirwa; Yera-
10 meeri, ne Lamu, ne Kerubai. Lamu názála A'minadabu; A'minadabu názála Nakusoni, omukulu wa-
11 bána ba Yuda; Nakusoni názála Saluma, [e]Saluma názála [f]Boazi;
12 Boazi názála Obedi, Obedi názála
13 Yese; Yese názála omuberyeberye-we [g]Eriabu, ne Abinadabu, ye wo-
14 kubiri, ne Simea ye wokusatu; Nesaneri, ye wokuna, La'dai, ye wo-
15 kutáno; Ozemu, ye womukága,
16 Daudi, ye [h]womusánvu: ne banyinábwe be bano; Zeruiya ne Abigairi. Ne [i]batabani ba Zeruiya; Abisai, ne Yoabu, ne Asakeri, basa-
17 tu. Abigairi názála [j]Amasa: ne kitáwe wa Amasa yali [m]Yeseri
18 Omuisimaeri. Kalebu mutabani wa Kezuloni názála (abána) mu Azuba mukaziwe, ne mu Yeriyosi: ne bano be báli batabanibe; Yeseri ne
19 Sobabu, ne Aludoni. Azuba náfa, Kalebu náfumbirwa Efulasi, eya-
20 muzálira Kuli. Kuli názála Úli,
21 Uli názála Bezaleri. Oluvanyuma Kezuloni náingira eri muwala wa Makiri kitáwe wa Gireadi; gweyafumbirwa nga yakamaze emyáka
22 nkága; námuzálira Segubu. Segubu názála Yairi, eyalina ebibuga amakumi abiri mu bisatu munsi ya
23 Gireadi. [n]Gesuli ne Alamu nebaba'gyako ebibuga bya Yairi, ne Kenasi nebyálo byako, ebibuga nkága. Abo bona be báli batabani ba Ma-
24 kiri kitáwe wa Gireadi. Awo Kezuloni ngamaze okufa mu Kalebuefulasa, Abiya muka Kezuloni námuzálira Asukuli kitáwe wa Tekoa.
25 Ne batabani ba Yerameeri omuberyeberye wa Kezuloni be bano; Lamu omuberyeberye, ne Buna, ne
26 Oleni, ne Ozemu, Akiya. Era Yerameeri yalina nomukazi owokubiri erinyalye Atala; oyo ye yali nyina
27 Onamu. Ne batabani ba Lamu omuberyeberye wa Yerameeri ye
28 Maazi, ne Yamini, ne Ekeri. Ne batabani ba Onamu ye Sa'mai, ne Yada: ne batabani ba Sa'mai; Na-
29 dabu, ne Abisuli. Ne muka Abisuli erinyalye yali Abikairi; námuzáli-
30 ra Abani, ne Molidi. Ne batabani ba Nadabu; Seredi, ne A'paimu: naye Seredi náfa nga talina bána.
31 Ne batabani ba A'paimu; Isi. Ne batabani ba Isi; Sesani. Ne bata-
32 bani ba Sesani; Alai. Ne batabani ba Yada, muganda wa Sa'mai; Yeseri, ne Yonasani: Yeseri náfa nga
33 talina bána. Ne batabani ba Yona-

k Lub. 36. 4, 5, 9-13.
l Lub. 36. 20-28.
m Lub. 36. 31-43.
a Lub. 29. 32; 35. 5 neb.
b Lub. 38. 3-5.
c Lub. 38. 29, 30. Lus. 4. 12. Mat. 1. 3.
d Yos. 6. 18; 7. 25.
e Lus. 4. 21. Mat. 1. 4. = Salumoni.
f Lus. 4. 21, 22.
g 1 Sam. 16. 6, 8; 17. 13.
h 1 Sam. 16. 10; 17. 12, 14.
i 2 Sam. 2. 18.
j 2 Sam. 17. 25.
m 2 Sam. 17. 25. = Isira Omuisiraeri.
n Kubal. 32. 41, 42. Ma. 3. 14. Yos. 13. 30.

sani; Peresi, ne Zaza. Abo be bāli
34 batabani ba Yerameeri. Awo Sesani teyalina bāna ba bulenzi wabula
abobuwala. Sesani nāba nomu'du
35 Omumisiri, erinyalye Yala. Sesani
nāwa Yala omu'duwe muwalawe
okumufumbirwa; nāmuzālira A'tai.
36 A'tai nāzāla Nasani, Nasani nāzāla
37 Zabadi; Zabadi nāzāla Efulali, Efu-
38 lali nāzāla Obedi; Obedi nāzāla
39 Yeku, Yeku nāzāla Azaliya; Aza-
liya nāzāla Kerezi, Kerezi nāzāla
40 Ereasa; Ereasa nāzāla Sisumai,
41 Sisumai nāzāla Sa'lumu; Sa'lumu
nāzāla Yekamiya, Yekamiya nāzāla
42 Erisama. Ne batabani ba Kalebu
muganda wa Yerameeri ye Mesa
omuberyeberyewe, ye yali kitāwe
wa Zifu; ne batabani ba Malesa
43 kitāwe wa Kebuloni. Ne batabani
ba Kebuloni; Kola, ne Ta'pua, ne
44 Lekemu, ne Sema. Sema nāzāla
Lakamu, kitāwe wa Yolukeamu;
45 Lekemu nāzāla Sa'mai. Ne muta-
bani wa Sa'mai yali Maoni; era
Maoni yali kitāwe wa Besuzuli.
46 Efa muzāna wa Kalebu nāzāla Ka-
lani, ne Moza, ne Gazezi: Kalani
47 nāzāla Gazezi. Ne batabani ba Ya-
dai; Legemu, ne Yosamu, ne Gesa-
ni, ne Pereti, ne Efa, ne Saafu.
48 Maaka omuzāna wa Kalebu nāzāla
49 Seberi ne Tirukana. Era nāzāla
ne Saafu kitāwe wa Maduma'na,
Seva kitāwe wa Makubena, era ki-
tāwe wa Gibea; ne muwala wa Ka-
50 lebu yali Akusa. Abo be bāli bata-
bani ba Kalebu; mutabani wa Kuli,
[a] omuberyeberye wa [o] Efulasa, Sobali
51 kitāwe wa Kiriasuyealimu; Saluma
kitāwe wa Besirekemu, Kalefu kitā-
52 we wa Besugaderi. Ne Sobali ki-
tāwe wa Kiriasuyealimu yalina abā-
na; Kaloe, ekitūndu Kyabamenu-
53 kosi. Nenda za Kiriasuyealimu;
Abaisuli, Nabapusi, Nabasumasi,
Nabamisulai; kwabo kwe kwava
54 Abazolasi Nabaesutaoli. Batabani
ba Saluma; Besirekemu, Nabaneto-
fasi, Atulosubesuyoabu, nekitūndu
55 Kyabamanakasi, Abazoli. Nenda
ezabawandisi abāberānga Eyabezi;
Abatirasi, Abasimeasi, Abasukasi.
Abo be [p] Bakeni abāva ku Ka'masi
kitāwe [r] wekika kya Lekabu.

3 Era [a] bano be bāli batabani ba Daudi, abāmuzālirwa Ekebuloni: omuberyeberye Amunoni, omwāna wa Akinoamu Omuyezuleeri; owo-
2 kubiri Danieri, omwāna wa Abigairi Omukalumeri; owokusatu Abusa-
lomu, omwāna wa Maaka muwala wa Talumai kabaka Wegesuli; o-
3 wokuna Adoniya omwāna wa Ka-'gisi; owokutāno Sefatiya, (omwā-na) wa Abitali; owomukāga Isuleamu, gweyazāla mu Egulasi muka-
4 ziwe. Yazālirwa abāna mukāga Ekebuloni; era yafugira eyo emyāka musānvu kemyezi mukāga: ne [b] mu Yerusalemi [c] nāfugira emyā-
5 ka amakumi asatu mwesatu. Era [d] bano be bāmuzālirwa mu Yerusalemi: Simea, ne Sobabu, ne Nasani, ne Sulemani, abana, (abāna) ba
6 Basusuwa muwala wa [e] A'mieri: ne Ibukali, ne [f] Erisama, ne Erifereti;
7 ne Noga, ne Nefegi, ne Yafiya;
8 ne Erisama, ne Eriada, ne Erifere-
9 ti, mwenda. Abo bona bāli bata-bani ba Daudi, obuta'sāko bāna ba bazāna; era [g] Tamali yali mwanyi-
10 nābwe. Ne [i] Lekoboamu ye yali mutabani wa Sulemani, mutabani-we Abiya, mutabaniwe Asa, muta-
11 baniwe Yekosafati; mutabaniwe Yolamu, mutabaniwe Akaziya, mu-
12 tabaniwe Yoasi; mutabaniwe Ama-ziya, mutabaniwe Azaliya, muta-
13 baniwe Yosamu; mutabaniwe Aka-zi, mutabaniwe Kezekiya, mutaba-
14 niwe Manase; mutabaniwe Amoni,
15 mutabaniwe Yosiya. Ne batabani ba Yosiya; omuberyeberye Yoka-nani, owokubiri Yekoyakimu, owo-kusatu Zedekiya, owokuna Sa'lumu.
16 Ne batabani ba Yekoyakimu [k] Ye-koniya mutabaniwe, Zedekiya mu-
17 tabaniwe. Ne batabani ba Yekoni-ya omusibe; [l] Sealutieri mutabani-
18 we, ne Malukiramu, ne Pedaya, ne Sena'zali, Yekamiya, Kosama, ne
19 Nedabiya. Ne batabani ba Pedaya; Zeru'baberi, ne Simei: ne batabani ba Zeru'baberi; Mesu'lamu, ne Ka-naniya; ne Seromisi yali mwanyi
20 nābwe: ne Kasuba, ne Okeri, ne Berekiya, ne Kasadiya, Yusabuke-
21 sedi, batāno. Ne batabani ba Ka-naniya; Peratiya, ne Yesukaya: batabani ba Lefaya, batabani ba Alunani, batabani ba Obadiya, ba-
22 tabani ba Sekaniya. Ne batabani ba Sekaniya; Semaya: ne batabani ba Semaya; Ka'tusi, ne Igali, ne Baliya, ne Nealiya, ne Safati, mu-
23 kāga. Ne batabani ba Nealiya; Eriwenai, ne Kizukiya, ne Azulika-
24 mu, basatu. Ne batabani ba Eri-wenai; Kodaviya, ne Eriasibu, ne Peraya, ne A'kubu, ne Yokanani, ne Deraya, ne Anani, musānvu.

4 Batabani ba Yuda; Perezi, Kezu-loni, ne [a] Kalumi, ne Kuli, ne So-
2 bali. Ne Leaya mutabani wa Soba-li nāzāla Yakasi; Yakasi nāzāla Akumai ne Lakadi. Ezo ze nda
3 Ezabazolasi. Era bano be bāli (bāna ba) kitāwe wa Etamu; Yezu-leeri, ne Isuma, ne Idubasi: neri-nya lya mwanyinābwe yali Ka'ze-
4 reruponi: ne Penueri kitāwe wa Gedoli, ne Ezeri kitāwe wa Kusa. Abo be batabani ba Kuli omuberye-

[a] Ia. 19. = Efulasi.
[o] Balam. 1. 16.
[p] 2 Basek. 10. 15. Yer. 35. 2.
[r] 2 Sam. 3. 2-5.
[a] 2 Sam. 2. 11.
[c] 2 Sam. 5. 5.
[d] 2 Sam. 5. 14-16. 1 Byom. 14. 4-7.
[e] 2 Sam. 11. 3. = Eriamu.
[f] 2 Sam. 5. 15. = Erisua.
[g] 2 Sam. 13. 1.
[i] 1 Basek. 11. 43.
[k] 2 Basek. 24. 6. = Yekoyakimi. Yer. 22 24. = Koniya.
[l] Ezer 3 2; 5. 2. Kag. 1, 1.
[a] 1 Byom. 2. 9. = Kerubai. 1 Byom 2. 18. = Kalebu.

[b] 1 Byom. 2. 51.

berye wa Efulasa, [b] kitāwe wa Be-
5 sirekemu. Era Asuli kitāwe wa
Tekoa yalina abakazi babiri, Kera
6 ne Naala. Naala nāmuzālira Aku-
'zamu, ne Keferi, ne Temeni, ne
Kaakasutali. Abo be bāli batabani
7 ba Naala. Ne batabani ba Kera ye
8 Zeresi, Izukali, ne Esunani. Ka-
'kozi nāzāla Anubu, ne Zobeba, ne-
nda za Akalukeri mutabani wa Ka-
9 lumu. Yabezi nāba nekitibwa oku-
kira bagandabe: nyina nāmutūma
erinya Yabezi, ngayoçera nti Ku-
10 banga namuzāla lwa buinike. Ya-
bezi nākābirirānga Katonda wa
Isiraeri, ngayogera nti Singa ompe-
re'de dala omukisa, nogaziya ensa-
lo yānge, era obanga omukonogwo
gunābānga nānge nonkūma obuta-
laba bubi, buleme oku'nūmya o-
mwoyo! Katonda nāmuwa kyeya-
11 saba. Kerubu muganda wa Suwa
nāzāla Mekiri, eyali kitāwe wa E-
12 sutoni. Esutoni nāzāla Besulafa,
ne Pasea, ne Tekina kitāwe wa Iru-
nakasi. Abo be basaja Abereka.
13 Ne batabani ba Kenazi; Osunieri
ne Seraya: ne batabani ba Osunie-
14 ri; Kasasi. Meonosai nāzāla Ofula:
Seraya nāzāla Yoabu kitāwe wa
Gekalasimu; kubanga bāli bafundi.
15 Ne batabani ba Kalebu mutabani
wa Yefune; Iru, Era, ne Naamu:
ne batabani ba Era; ne Kenazi.
16 Ne batabani ba Yekalereri; Zifu,
17 ne Zifa, ne Tiriya, ne Asaleri. Ne
batabani ba Ezula; Yeseri, ne Me-
redi, ne Eferi, ne Yaloni: oyo nā-
zāla Miryamu ne Sa'mai, ne Isuba
18 kitāwe wa Esutemoa. Ne muka-
ziwe Omuyudaya nāzāla Yeredi ki-
tāwe wa Gedoli, ne Keberi kitāwe
wa Soko, ne Yekusieri kitāwe wa
Zanoa. Awo abo be batabani ba
Bisiya muwala wa Falao, Meredi
19 gweyawasa. Ne batabani ba muka
Kodiya mwanyina Nakamu ye kitā-
we wa Keira Omugalumi, ne Esu
20 temoa Omumaakasi. Ne batabani
ba Simoni; Amunoni, ne Li'na, ne
Benikanani, ne Tironi. Ne bata-
bani ba Isi; Zokesi ne Benizokesi.
21 Batabani ba Sera mutabani wa Yu-
da; Eri kitāwe wa Leka, ne Laada
kitāwe wa Malesa, nebika ebyenyu-
mba yabo abāluka bafuta enūngi,
22 ebyenyumba ya Asubea; ne Yoki-
mu, nabasaja Abekozeba, ne Yoasi,
ne Salafu, abāfugānga mu Moabu,
ne Yasubirekemu. Era ebigambo
23 ebyo bya 'da. Abo be bāli abajōna,
era abātūla mu Netaimu ne mu Ge-
dera: eyo gyebābērānga ne kabaka
olwomulimugwe.
24 Batabani ba Simeoni: Nemueri,
ne Yamini, Yalibu, Zera, Sauli:
25 Sa'lumu mutabaniwe, Mibusamu
mutabaniwe, Misuma mutabaniwe.
26 Ne batabani ba Misuma; Ka'mueri
mutabaniwe, Za'kuli mutabaniwe,
27 Simei mutabaniwe. Simei nāzāla
abāna abobulenzi kumi na mukāga
nabobuwala mukāga; naye baga-
ndabe tebāzāla bāna bangi, 'sō ne-
kika kyābwe kyona tekyayāla okwe-
28 nkana abāna ba Yuda. [c] Nebabē-
rānga Ebeeruseba, ne Molada, ne
29 Kazalusuali; ne Biruka, ne Ezemu,
30 ne Toladi; Besueri, ne Koluma, ne
31 Zikulagi; ne Besumalukabosi, ne
Kazalususimu, ne Besubiri, ne Saa-
laimu. Ebyo bye byali ebibuga
okutūsa Daudi lweyalya obwaka
32 baka. Nebyālo byābwe byali Eta-
mu, ne Aini, Li'moni, ne Tokeni,
33 ne Asani, ebibuga bitāno: nebyālo
byābwe byona ebyetōlo'de ebibuga
ebyo okutūsa Ebaali. Ago ge gāli
ama'ka gābwe, era bamanyi ama-
34 nya ga bajaja bābwe. Ne Meso-
babu, ne Yamuleki, ne Yosa'muta
35 bani wa Amaziya; ne Yoeri, ne
Yeku mutabani wa Yosibiya, muta-
bani wa Seraya, mutabani wa Asie-
36 ri; ne Eriwenai, ne Yaakoba, ne
Yesokaya, ne Asaya, ne Adieri, ne
37 Yesimieri, ne Benaya; ne Ziza mu-
tabani wa Sifi, mutabani wa A'loni,
mutabani wa Yedaya, mutabani wa
38 Simuli, mutabani wa Semaya; abo
abātu'dwa amanya gābwe bābānga
bakulu mu bika byābwe: nenyumba
za bajaja bābwe nezeyongerānga
39 nyo. Neba'ja awaingirirwa mu Ge-
doli, ku lui lwekiwōnvu olwebuva-
njuba, okunonyeza ebisibo byābwe
40 omu'do. Nebalaba omu'do omugi-
mu omulūngi, era ensi yali ngazi
era ngetere'de era nga mirembe;
kubanga abābērānga omwo olube-
41 ryeberye bāli ba Kamu. Era abo
abāwandiki'dwa amanya gābwe ne-
ba'ja ku mirembe gya Kezekiya ka-
baka wa Yuda, nebalūmba ewema
zābwe, Nabameuni abālabikayo, ne-
babazikiririza dala, ne lero, neba-
bēra mu kifo kyābwe: kubanga
ngeriyo omu'do ogwebisibo byābwe.
42 Awo abamu kubo, ku batabani ba
Simeoni, abasaja ebikumi bitāno,
nebagenda ku [d] lusozi Seiri, nga
balina abakulu bābwe Peratiya ne
Nealiya ne Lefaya ne U'zieri, bata-
43 bani ba Isi. Nebakuba ekitūndu
Kyabamaleki ekyafi'kawo ekyawo-
na, nebabēra eyo ne lero.

5 Ne batabani ba Leubeni omube-
ryeberye wa Isiraeri, [kubanga
[a] ye yali omuberyeberye; naye ku-
banga [b] yayōnōna ekiriri kya kitā-
we, [c] ebyokuzālibwakwe okwoluber-
yeberye batabani ba Yusufu muta-
bani wa Isiraeri kyebāva babiwe-
bwa; 'sō tavibwako okubala ama-
nya ngokuzālibwa okwoluberyebe-

[c] Yos. 19. 2-8.

[d] Lub. 36. 5.

[a] Lub. 29. 32.
[b] Lub. 35. 22.
[c] Lub. 49. 15-22.

2 rye bwekwali. Kubanga [d] Yuda yasinga baganda be, era muye mwe mwava [e] omulāngira; naye ebyokuzālibwa okwoluberyeberye byali
3 bya Yusufu:] batabani ba Leubeni omuberyeberye wa Isiraeri; Kanoki, ne Pa'lu, Kezuloni, ne Kalumi.
4 Batabani ba Yoeri; Semaya mutabaniwe, Gogi mutabaniwe, Simei
5 mutabaniwe; Mika mutabaniwe, Leaya mutabaniwe, Baali mutaba-
6 niwe; Beera mutabaniwe, [f] Tirugasupiruueseri kabaka Webwasuli gweyatwāla nga musibe: ye yali
7 omukulu Wabaleubeni. Ne baganda be ng'enda zābwe bwezali, okuzālibwa kwābwe bwekwabalibwa;
8 omukulu Yeyeri, no Zekaliya, ne Bera mutabani wa Azazi, mutabani wa Sema, mutabani wa Yoeri eyabērānga mu Aloeri, okutūsa Enebo
9 ne Baalumeoni: nebuvanjuba yaberānga okutūka awaingiririwa mu 'dūngu okuva ku mu'ga Fulati: kubanga ebisibo byābwe nga bye-
10 yonge'de [g] munsi ya Gireadi. Awo ku mirembe gya Saulo nebalwāna [i] Nabakaguli, neba'tibwa nomukono gwābwe: nebabērānga mu wema zābwe okubuna (ensi) yona eri ku lui olwebuvanjuba Olwegireadi.
11 Awo batabani ba Gadi nebabērānga okubolekera munsi Yebasani
12 okutūsa ku Saleka: Yoeri omukulu, ne Safamu owokubiri, ne Yanai, ne
13 Safati mu Basani: ne baganda bābwe abomunda za bajaja bābwe; Mikaeri, ne Mesu'lamu, ne Seba, ne Yolai, ne Yakani, ne Ziya, ne
14 Eberi, musānvu. Abo be bāli batabani ba Abikairi mutabani wa Kuli, mutabani wa Yaloa, mutabani wa Gireadi, mutabani wa Mikaeri, mutabani wa Yesisai, mutabani wa Ya-
15 kudo, mutabani wa Buzi; Aki mutabani wa Abudieri, mutabani wa Guni, abakulu benyumba za bajaja
16 bābwe. Nebabērānga mu Gireadi mu Basani, ne mu bibuga byako, ne mu byālo byona ebiririānye Saloni,
17 okutūka ku nsalo zabyo. Abo bona bābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali ku mirembe gya [k] Yosamu kabaka wa Yuda, ne ku mirembe gya Yeroboamu kabaka wa Isiraeri.
18 Batabani ba Leubeni, Nabagadi, nekitūndu kyekika kya Manase, ekyabasaja abazira, abasaja abāinza okukwata engabo nekitala, nokulasa nemitego, era abamagezi okulwāna, bāli obukumi buna mwenkumi nya mulusānvu munkāga, abāinza okutabāla.
19 Nebalwāna Nabakaguli, ne
20 Yetuli, ne Nafisi, ne Nodabu. Nebabērwa nga balwāna nabo, Abakaguli nebagabulwa mu mukono gwābwe ne bona abāli nabo: kubanga nebakābirira Katonda mu lutalo, na-
'kiriza okwegairirwa bo; kubanga
21 bāmwesiga. Nebanyaga ebisibo byābwe; ku ng'amira zābwe obukumi butāno, ne ku ndiga obusirivu bubiri mwobukumi butāno, ne ku ndogoi enkumi biri, ne ku bantu kasiri-
22 vu. Kubanga bangi abāgwa nga ba'ti'dwa kubanga olutalo lwava eri Katonda. Nebabērānga mu kifo kyābwe okutūka ku kutwālibwa.
23 Awo abāna bekitūndu kyekika kya Manase nebabērānga munsi: nebayāla okuva ku Basani nebatūka ku Baalukerumoni ne Seniri nolu-
24 sozi Kerumoni. Era bano be bāli emitwe gyenyumba za bajaja bābwe; Eferi, ne Isi, ne Erieri, ne Azulieri, ne Yeremiya, ne Kodaviya, ne Yakudieri, abasaja abamānyi ababazira, abātikirira, emitwe gyenyumba za bajaja bābwe.
25 Nebasobya Katonda wa bajaja bābwe, nebagenda nga benda okugoberera bakatonda bamawānga agomunsi, Katonda beyazikiririza mu
26 maso gābwe. Awo Katonda wa Isiraeri nākubiriza omwoyo gwa Puli kabaka Webwasuli nomwoyo gwa Tirugasupiruneseri kabaka Webwasuli, nābatwāla nāba'gyayo, Abaleubeni Nabagadi nekitūndu kyekika kya Manase nābaleta Ekala ne Kaboli, ne Kala, neri omu'ga Gozani, ne lero.

6 Batabani ba Levi; Gerusoni, Ko-
2 kasi, ne Merali. Ne batabani ba Kokasi; Amulamu, Izukali, ne Ke-
3 buloni, ne U'zieri. Nabāna ba Amulamu; Aloni ne Musa ne Miryamu. Ne batabani ba Aloni; Nadabu ne Abiku, Ereazali ne Isamali.
4 [a] Ereazali nāzāla Finekasi, Finekasi
5 nāzāla Abisuwa; Abisuwa nāzāla
6 Bu'ki, Bu'ki nāzāla U'zi; U'zi nāzāla Zerakiya, Zerakiya nāzāla Me-
7 rayosi; Merayosi nāzāla Amaliya,
8 Amaliya nāzāla Akitubu; Akitubu nāzāla Zadoki, [b] Zadoki nāzāla A-
9 kimaazi; Akimaazi nāzāla Azaliya,
10 Azaliya nāzāla Yokanani; Yokanani nāzāla Azaliya, [oyo ye yakolānga omulimu ogwobwakabona mu nyumba Sulemani gyeyazimba mu
11 Yerusalemi]: Azaliya nāzāla Ama-
12 liya, Amaliya nāzāla Akitubu; Akitubu nāzāla Zadoki, Zadoki nāzāla
13 Sa'lumu; Sa'lumu nāzāla Kirukiya,
14 [c] Kirukiya nāzāla Azaliya; Azaliya nāzāla [d] Seraya, Seraya nāzāla Ye-
15 kozadaki; Yekozadaki nātwālibwa (nga musibe), Mukama bweyatwālira dala Yuda ne Yerusalemi [e] nomukono gwa Nebukadune'za.
16 [f] Batabani ba Levi; Gerusomu,
17 Kokasi, ne Merali. Era gano ge manya ga batabani ba Gerusomu;
18 Libuni ne Simei. Ne batabani ba

[d] Lub. 49. 8-10.
[e] Mi. 5. 2. Mat. 2. 6.
[f] 2 Basek. 15. 29; 16. 7. = Tigulasupireseri.
[g] Yos. 22. 9.
[i] Zab. 83. 6.
[k] 2 Basek. 15. 5, 32.
[a] nyl. 50-53. 1 Byom. 11-14. Ezer. 7. 1-5.
[b] 2 Sam. 8. 17. 1 Basek. 2. 35.
[c] 2 Basek. 22. 4 neb. Ezer. 7. 1.
[d] 2 Basek. 25. 18.
[e] 2 Basek. 25. 21.
[f] Kuv. 6. 16-19.

Kokasi ye Amulamu ne Izukali ne
19 Kebuloni ne U'zieri. Batabani ba
Merali; Makuli ne Musi. Era
ebyo bye bika Byabalevi (ngenda)
20 za bajaja bābwe bwezali. Abāva
ku Gerusomu; Libuni mutabaniwe,
Yakasi mutabaniwe, Zi'ma muta-
21 baniwe: Yoa mutabaniwe, I'do mu-
[a] lu. 41. = Esuni. tabaniwe, Zera mutabaniwe, [a] Yea-
22 serai mutabaniwe. Batabani ba
Kokasi; A'minadabu mutabaniwe,
Kola mutabaniwe, A'siri mutabani-
23 we; Erukana mutabaniwe, ne Ebia-
safu mutabaniwe, ne A'siri muta-
24 baniwe; Takasi mutabaniwe, Ulieri
mutabaniwe, U'ziya mutabaniwe,
25 ne Sauli mutabaniwe. Ne batabani
ba Erukana; Amasai, ne Akimosi.
26 Nebya Erukana: batabani ba Eru-
kaua; Zofai mutabaniwe, ne Naka-
27 si mutabaniwe; Eriabu mutabani-
we, Yerokamu mutabaniwe, Eru-
28 kana mutabaniwe. Ne batabani ba
Samuwiri; omuberyeberye (Yoeri),
29 nowokubiri Abiya. Batabani ba
Merali; Makuli. Libuni mutabani-
we, Simei mutabaniwe, U'za muta-
30 baniwe; Simea mutabaniwe, Ka-
'giya mutabaniwe, Asaya mutaba-
niwe.
31 Era Daudi beyafūla abakulu bo-
mulimu ogwokuimba mu nyumba
ya Mukama, [f] esanduko ngemaze
[f] 2 Sam. 6. 12. 1 Byom. 16. 1. 32 okuwu'mula, be bano. Nebawere-
za nenyimba mu maso genyumba
eyewema eyokusisinkanirāngamu
okutūsa Sulemani lweyamala oku-
zimba enyumba ya Mukama mu
Yerusalemi: nebesibira omulimu
gwābwe ngebisanja byābwe bwe-
33 byali. Era bano be besibirānga ne
batabani bābwe. Ku batabani Ba-
[b] 1 Byom. 15. 17, 19. Zab. 88. Ebisoka. bakokasi [b] Kemani omuimbi, muta-
bani wa Yoeri, mutabani wa Samu-
34 wiri; mutabani wa Erukana, mu-
tabani wa Yerokamu, mutabani wa
35 Erieri, mutabani wa Toa; mutaba-
ni wa Zufu, mutabani wa Erukana,
mutabani wa Makasi, mutabani wa
36 Amasai; mutabani wa Erukana,
mutabani wa Yoeri, mutabani wa
Azaliya, mutabani wa Zefaniya;
37 mutabani wa Takasi, mutabani wa
A'siri, mutabani wa Ebiasafu, mu-
38 tabani wa Kola; mutabani wa Izu-
kali, mutabani wa Kokasi, mutaba-
ni wa Levi, mutabani wa Isiraeri.
39 Ne mugandawe Asafu, eyaimirirā-
nga ku mukonogwe ogwadyo, Asa-
fu mutabani wa Berekiya, mutaba-
40 ni wa Simea; mutabani wa Mikaeri,
mutabani wa Baaseya, mutabani
41 wa Malukiya; mutabani wa Esuni,
mutabani wa Zera, mutabani wa
42 Adaya; mutabani wa Esani, muta-
bani wa Zi'ma, mutabani wa Si-
43 mei; mutabani wa Yakasi, mutaba-
ni wa Gerusomu, mutabani wa Levi.
44 Ne ku mukono gwābwe ogwa kono
baganda bābwe batabani ba Mera-
li: Esani mutabani wa Kisi, muta-
bani wa Abudi, mutabani wa Ma-
45 'luki; mutabani wa Kasukabiya,
mutabani wa Amaziya, mutabani
46 wa Kirukiya; mutabani wa Amuzi,
mutabani wa Bani, mutabani wa
47 Semeri; mutabani wa Makuli, mu-
tabani wa Musi, mutabani wa Me-
48 rali, mutabani wa Levi. Ne bagan-
da bābwe Abalevi [i] nebatekerwa-
wo okuwereza kwona okwomuwe-
ma eyenyumba ya Katonda.
[i] Kubal. 3. 9. 1 Byom. 9. 2.
49 Naye Aloni ne batabanibe, neba-
werāngayo [m] ku kyōto ebiwebwayo
[m] Lev. 1. 9. ebyōkebwa ne [n] ku kyōto ekyokwō-
[n] Kuv. 30. 7. terezāngako obubāne, olwomulimu
gwona ogwomukifo ekitukuvu enyo,
[o] nokutāngiriranga Isiraeri, nga
[o] Kuv. 30. 10. Lev. 4. 20. byona bwebiri Musa omu'du wa
50 Katonda byeyalagira. Era [p] bano
[p] nyl. 4-8. be batabani ba Aloni; Ereazali mu-
tabaniwe, Finekasi mutabaniwe,
51 Abisuwa mutabaniwe; Bu'ki mu-
tabaniwe, U'zi mutabaniwe, Zera-
52 kiya mutabaniwe; Merayosi muta-
baniwe, Amaliya mutabaniwe, Aki-
53 tubu mutabaniwe; Zadoki muta-
baniwe, Akimaazi mutabaniwe.
54 Era bino bye bifo byābwe ebyo-
kubēramu, ngensisira zābwe bwe-
zali mu nsalo zābwe: nebawa ba-
tabani ba Aloni, abokunda Zabako-
kasi, kubanga [r] abo akalulu (bekā-
[r] Yos. 21. 4. 55 soka) okugwira, abo [s] nebabawa
[s] Yos. 21. 11-19. Kebuloni munsi ya Yuda, nebyālo
56 byakyo ebikyetōlo'de; naye euimi-
ro ezokukibuga nebyālo byako, ne-
babiwa Kalebu mutabani wa Yefu-
57 ne. Ne batabani ba Aloni nebaba-
wa ebibuga ebyoku'dukiramu, Ke-
buloni; era ne Libuna nebyālo
byako, ne Ya'tiri, ne Esutemoa
58 nebyālo byako; ne Kireni nebyālo
59 byako, Debiri nebyālo byako; ne
Asani nebyālo byako. ne Besusemesi
60 nebyālo byako; nebya'gyibwa ku
kika kya Benyamini; Geba nebyā-
lo byako, ne A'lemesi nebyālo bya-
ko, ne Anasosi nebyālo byako. Ebi-
buga byābwe byona okubuna enda
zābwe zona byali ebibuga kumi ne-
61 bisatu. Ne batabani ba Kokasi [t] a-
[t] Yos. 21. 5. balala (nebawebwa) nobululu ebi-
buga kumi ebya'gyibwa kunda ye-
kika, ku kitūndu kyekika, ekitūndu
62 kya Manase. Ne batabani ba Ge-
rusomu ng'enda zābwe bwezali ne-
bawebwa ebibuga kumi nebisatu,
ebya'gyibwa ku kika kya Isakali ne
ku kika kya Aseri ne ku kika kya
Nafutali ne ku kika kya Manase mu
63 Basani. Batabani ba Merali (ne-
bawebwa) nobululu ng'enda zābwe
bwezali ebibuga kumi nebibiri, e-
bya'gyibwa ku kika kya Lenbeni ne
ku kika kya Gadi ne ku kika kya

64 Zebuluni. Abāna ba Isiraeri neba wa Abalevi ebibuga nebyālo byabyo.
65 Nebawa nobululu ebibuga ebya-'gyibwa ku kika kyabāna ba Yuda ne ku kika kyabāna ba Simeoni ne ku kika kyabāna ba Benyamini, bibino ebyātu'dwa amanya gabyo.
66 Era enda ezimu ezokubatabani ba Kokasi bālina ebibuga ebyokunsalo zābwe eby'gyibwa ku kika kya
67 Efulaimu. Nebabawa ebibuga ebyoku'dukiramu, Sekemu munsi eyensozi eya Efulaimu nebyālo byako; ne Gezeri nebyālo byako;
68 ne Yokumeamu nebyālo byako, ne
69 Besukoloni nebyālo byako; ne Ayaloni nebyālo byako, ne Gasuli'moni
70 nebyālo byako: neby'gyibwa ku kitūndu kyekika kya Manase; Aneri nebyālo byako, ne Bireamu nebyālo byako, okuba ebyābo abasiga-'dewo kunda ya batabani ba Koka-
[a] Yos. 21. 27-33. 71 si. [a] Batabani ba Gerusomu (nebawebwa), eby'gyibwa kunda yekitūndu kyekika kya Manase, Golani mu Basani nebyālo byako, ne
72 Asutalosi nebyālo byako: neby-'gyibwa ku kika kya Isakali; Kedesi nebyālo byako, Daberasi ne-
73 byālo byako; ne Lamosi nebyālo byako, ne Anemu nebyālo byako:
74 ne ku kika kya Aseri; Masali nebyālo byako, ne Abudoni nebyālo
75 byako; ne Kukoki nebyālo byako,
76 ne Lekobu nebyālo byako: ne ku kika kya Nafutali; Kedesi ekyomu Galiraya nebyālo byako, ne Ka'moni nebyālo byako, ne Kiriasaimu ne-
[b] Yos. 21. 34-39. 77 byālo byako. (Nabalevi) [b] abasiga-'dewo, batabani ba Merali, (nebawebwa), eby'gyibwa ku kika kya Zebuluni, Li'mono nebyālo byako,
78 Taboli nebyālo byako: era emitala wa Yoludani Eyeriko, ku lui lwa Yoludani olwebuvanjuba, (nebawebwa), eby'gyibwa ku kika kya Leubeni, Bezeri ekiri mu 'dūngu nebyālo byako, ne Yaza nebyālo
79 byako, ne Kedemosi nebyālo byako,
80 ne Mefaasi nebyālo byako: neby-'gyibwa ku kika kya Gadi; Lamosi ekiri mu Gireadi nebyālo byako, ne
81 Makanaimu nebyālo byako, ne Kesuboni nebyālo byako, ne Yazeri nebyālo byako.

7 Neby'gyibwa ku batabani ba Isakali; Tola, ne Puwa, Yasubu, ne
2 Simuloni, ebina. Ne batabani ba Tola; U'zi, ne Lefaya, ne Yerieri, ne Yamai, ne Ibusamu, ne Semueri, emitwe gyenyumba za bajaja bābwe, aba Tola; abasaja abamānyi abazira mu mirembe gyābwe: [a] ku mi-
[a] 2 Sam. 24. 1, 2, 9. 1 Byoom. 27. 1, 24. rembe gya Daudi omuwendo gwābwe gwali obukumi bubiri mwe-
3 nkumi biri mu lukāga. Ne batabani ba U'zi; Izulakiya: ne batabani ba Izulakiya; Mikaeri, ne Obadiya, ne Yoeri, I'siya, abatāno: bona basaja
4 bakulu. Era ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, ngenyumba za bajaja bābwe bwezali, ebibina byomu-'gye byali wamu nabo olwokulwāna, obukumi busatu mu kakāga: kubanga bālina abakazi bangi nabāna
5 bangi. Ne baganda bābwe bona nga babalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, abasaja abamānyi abazira, bāli obukumi munāna mu kasānvu.
6 (Batabani ba) Benyamini; Bera, ne Bekeri, ne Yediyaeri, abasatu.
7 Ne batabani ba Bera; Ezuboni, ne U'zi, ne U'zieri, ne Yerimosi, ne Iri, abatāno; emitwe gyenyumba za bajaja bābwe, abasaja abamānyi abazira; era bābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, obukumi bubiri mwenkumi biri mwamakumi asatu
8 mu bana. Ne batabani ba Bekeri; Zemira, ne Yoasi, ne Erieza, ne Eriwenai, ne Omuli, ne Yeremosi, ne Abiya, ne Anasosi, ne Alemesi. Abo bona bāli batabani ba Bekeri.
9 Era bābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, nga bwebālirāna, emitwe gyenyumba za bajaja bābwe, abasaja abamānyi abazira, obuku-
10 mi bubiri mwebikumi bibiri. Ne batabani ba Yediyaeri; Birukani; ne batabani ba Birukani; Yeusi, ne Benyamini, ne Ekudi, ne Kenaana, ne Zesani, ne Talusisi, ne Akisakali.
11 Abo bona bāli bāna ba Yediyaeri, ngemitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe bwegyali, abasaja abamānyi abazira, kakumi mu kasānvu mwebikumi bibiri, abāinza okutabāla
12 mu'gye okulwāna. Su'pimu naye, ne Ku'pimu, batabani ba Iri, Kusimu, batabani ba Akeri.
13 Batabani ba Nafutali; Yazieri, ne Guni, ne Yezeri, ne Sa'lumu, batabani ba Biruka.
14 [b] Batabani ba Manase; Asulieri, (mukaziwe) gweyazāla: [muzānawe Omwalamu yazāla Makiri kitā-
15 we wa Gireadi: Makiri nāwasa omukazi owoku Ku'pimu ne Su'pimu, erinya lya mugandawe Maaka;] nerinya lyowokubiri lyali Zerofekadi: Zerofekadi nāzāla abāna
16 ba buwala. Maaka muka Makiri nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinyalye Peresi; nerinya lya mugandawe lyali Sereesi; ne bata-
17 banibe Ulamu ne Lakemu. Ne batabani ba Ulamu; Bedani. Abo be bāli batabani ba Gireadi mutabani wa Makiri, mutabani wa Manase.
18 Ne mwanyina Ka'molekesi nāzāla Isukodi, ne Abiezeri, ne Makula.
19 Ne batabani ba Semida ye Akiani, ne Sekemu, ne Liki, ne Aniamu.
20 Ne batabani ba Efulaimu; Suse-
[b] Kubal. 26. 29-33.

ra, ne Beredi mutabaniwe, ne Takasi mutabaniwe, ne Ereada mutabaniwe, ne Takasi mutabaniwe, ne Zabadi mutabaniwe, ne Susera mutabaniwe, ne Ezeri, ne Ereadi, abasaja Abegasi abāzālibwa munsi beba'ta, kubanga bāserengeta okubagyako ebisibo byābwe. Efulaimu kitābwe nākungubagira enaku nyingi, bagandabe neba'ja okumukubagiza. Nāingira eri mukaziwe nāba olubuto nāzāla omwāna owobulenzi, nāmutūma erinyalye Beriya, kubanga abomunyumbaye bālaba akabi. Ne muwalawe yali Seera, eyazimba Besukoloni, ekya wansi nekyengulu, ne U'zenuseera. Ne Lefa ye yali mutabaniwe, ne Lesefu, ne Tera mutabaniwe, ne Takani mutabaniwe; Ladani mutabaniwe, A'mikudi mutabaniwe, Erisama mutabaniwe; Nuni mutabaniwe, Yosuwa mutabaniwe. Nebifo byābwe byebālya era byebābērāngamu bye bino; Beseri nebibuga byako, nebuvanjuba Naalani, nebugwanjuba Gezeri, nebibuga byako; era ne Sekemu nebibuga byako, okutūka ku A'za nebibuga byako: nawali ensalo ezabāna ba Manase Besuseani nebibuga byako, Taanaki nebibuga byako, Megi'do nebibuga byako, Doli nebibuga byako. Omwo abāna ba Yusufu mutabani wa Isiraeri mwebābērānga.

Batabani ba Aseri; Imuna, ne Isuva, ne Isuvi, ne Beriya, ne Sera mwanyinābwe. Ne batabani ba Beriya; Keberi, ne Malukieri, ye kitāwe wa Biruzaisi. Keberi nāzāla Yafuleti, ne Somera, ne Kosamu, ne Suwa, mwanyinābwe. Ne batabani ba Yafuleti; Pasaki, ne Bimukali, ne Asuvasi. Abo be bāna ba Yafuleti. Ne batabani ba Semeri: Aki, ne Loga, Yeku'ba, ne Alamu. Ne batabani ba Keremu mugandawe; Zofa, ne Imuna, ne Seresi, ne Amali. Batabani ba Zofa; Suwa, ne Kaluneferi, ne Suali, ne Beri, ne Imula; Bezeri, ne Kodi, ne Sa'ma, ne Sirusa, ne Isulani, ne Beera. Ne batabani ba Yeseri; Yefune, Pisupa, ne Ala. Ne batabani ba U'la; Ala, ne Ka'nieri, ne Liziya. Abo bona bāli bāna ba Aseri, emitwe gyenyumba za bajaja bābwe, abasaja abazira abalōnde abamānyi, aboluberyeberye mu bakulu. Nomuwendo gwābwe ogwabalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, olwokukola omulimu ogwokulwāna, gwali abasaja obukumi bubiri mu kakāga.

8 Ne Benyamini nāzāla Bera omuberyeberyewe, Asuberi owokubiri, ne Akala owokusatu; Noka owokuna, ne Lafa owokutāno. Ne Bera yalina batabanibe, A'dali, ne Gera, ne Abikudi; ne Abisuwa, ne Naamani, ne Akoa; ne Gera, ne Sefufani, ne Kulamu. Era bano be batabani ba Ekudi: gino gye mitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe ezabo abāli mu Geba, nebabatwāla Emanakasi nga basibe: ne Naamani ne Akiya ne Gera nābatwāla nga basibe; nāzāla U'za ne Akikudi. Sakalaimu nāzāla abāna mu nimiro ya Moabu bweyamala okubasindika; Kusimu ne Baala be bāli bakazibe. Nāzāla mu Kodesi mukaziwe Yobabu, ne Zibiya, ne Mesa, ne Malukamu; ne Yeuzi, ne Sakiya, ne Miruma. Abo be bāli batabanibe, emitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe. Nāzāla mu Kusimu Abitubu ne Erupaali. Ne batabani ba Erupaali; Eberi ne Misamu ne Semedi, eyazimba Ono ne Lodi, wamu nebibuga byako: ne Beriya ne Sema, emitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe ezābo abābērānga Ayaloni, abāgoba abo abāli Egasi; Akio, Sasaki, ne Yeremosi; ne Zebadiya, ne Aladi, ne Ederi; ne Mikaeri, ne Isupa, ne Yoka, batabani ba Beriya; ne Zebadiya, ne Mesu'lamu, ne Kizuki, ne Keberi; ne Isumerai, ne Izuliya, ne Yobabu, batabani ba Erupaali; ne Yakimu, ne Zikuli, ne Zabudi; ne Erienai, ne Ziresai, ne Erieri; ne Adaya, ne Beraya, ne Simulasi, batabani ba Simei; ne Isupani, ne Eberi, ne Erieri; ne Abudoni, ne Zikuli, ne Kanani; ne Kananiya, ne Eramu, ne Anusosiya; ne Ifudeya, ne Peuueri, batabani ba Sasaki; ne Samuserai, ne Sekaliya, ne Asaliya; ne Yaalesiya, ne Eriya, ne Zikuli, batabani ba Yerokamu. Abo be bāli emitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe okubuna emirembe gyābwe, abasaja abakulu: abo bābērānga mu Yerusalemi. Era kitāwe wa Gibeoni nābērānga [a]mu Gibeoni, (Yeyeri,) mukaziwe erinyalye Maaka: ne mutabaniwe omuberyeberye Abudoni, ne Zuli, ne Kisi, ne Baali, ne Nadabu; ne Gedoli, ne Akio, ne Zekeri. Mikulosi nāzāla Simea. Era nabo bābērānga ne baganda bābwe Eyerusalemi, okwolekera baganda bābwe. [b]Neri nāzāla Kisi; Kisi nāzāla Saulo; Saulo nāzāla Yonasani, ne Malukisuwa, ne [c]Abinadabu, ne Esubaali. Era Meribubaali ye yali mutabani wa Yonasani; Meribubaali nāzāla Mika. Ne batabani ba Mika; Pisoni, ne Mereki, ne Talea, ne Akazi. Akazi nāzāla Yekoa'da; Yekoa'da nāzāla Alemesi, ne Azumavesi, ne Zimuli; Zimuli nāzāla Moza: ne Moza nā-

[a] 1 Byom. 9. 35-38.
[b] 1 Sam. 9. 1-14. 51. 1 Byom. 9. 39-44.
[c] 1 Sam. 14. 49. = Isuvi.

zāla Binca; Lafa ye yali mutabaniwe, Ereasa mutabaniwe, Azeri
38 mutabaniwe: Azeri nāzāla batabanibe mukāga, amanya gābwe gagano; Azulikamu, Bokeru, ne Isimaeri, ne Sealiya, ne Obadiya, ne Kanani. Abo bona bāli batabani
39 ba Azeri. Ne batabani ba Eseki mugandawe; Ulamu omuberyeberyewe, Yeusi owokubiri, ne Erifereti owokusatu. Ne batabani ba
40 Ulamu nebaba basaja abamānyi abazira, abalasi, era bālina batabani bābwe bangi, naba'zukulu, kikumi mwatāno. Abo bona bāli ku batabani ba Benyamini.

9 Awo Isiraeri yena nebababalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali; [a] Ezer. 2. 59. era, laba, [a] kwawandikibwa mu kitabo kya basekabaka ba Isiraeri: Yuda nātwālibwa Ebabuloni nga
2 basibe olwokusobya kwābwe. Awo abantu abāsoka okubēra mu bifo byābwe byebālya mu bibuga byābwe be bano, Isiraeri, bakabona, Abale-
3 vi, Nabanesinimu. Ne mu Yerusalemi nemulbēramu ku bāna ba Yuda, ne ku bāna ba Benyamini, ne ku bāna ba Efulaimu ne Manase;
4 Usai mutabani wa A'mikudi, mutabani wa Omuli, mutabani wa Imuli, mutabani wa Bani, owokubāna ba
5 Perezi mutabani wa Yuda. Ne ku Basiro; Asaya omuberyeberye,
6 ne batabanibe. Ne ku batabani ba Zera; Yeweri, ne baganda bābwe,
7 lukāga mu kyenda. Ne ku batabani ba Benyamini; Sa'lu mutabani wa Mesu'lamu, mutabani wa Kodaviya, mutabani wa Ka'senuwa;
8 ne Ibuneya mutabani wa Yerokamu, ne Era mutabani wa U'zi, mutabani wa Mikuli, ne Mesu'lamu mutabani wa Sefatiya, mutabani wa
9 Leweri, mutabani wa Ibuniya; ne baganda bābwe ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, lwenda mwatāno mu mukāga. Abasaja abo bona nga mitwe gya (nyumba) za bajaja bābwe, ngenyumba za bajaja bābwe bwezali.
10 [b] Ne ku bakabona; Yedaya, ne
11 Yekoyalibu, Yakini; ne [c] Azaliya mutabani wa Kirukiya, mutabani wa Mesu'lamu, mutabani wa Zadoki, mutabani wa Merayosi, mutabani wa Akitubu, omukulu wenyumba
12 ya Katonda; ne Adaya mutabani wa Yerokamu, mutabani wa Pasukuli, mutabani wa Malukiya, ne Maasai mutabani wa Adieri, mutabani wa Yazera, mutabani wa Mesu'lamu, mutabani wa Mesiremisi,
13 mutabani wa I'meri; ne baganda bābwe emitwe gyenyumba za bajaja bābwe, lukumi mu lusānvu munkāga; abasaja abāīnziza dala omulimu ogwokuwereza mu nyumba
14 ya Katonda. [d] Ne ku Balevi; Semaya mutabani wa Ka'subu, mutabani wa Azulikamu, mutabani wa Kasabiya owokubatabani ba
15 Merali: ne Bakuba'kali, Keresi, ne Galali, ne Ma'taniya mutabani wa Mika, mutabani wa Zikuli, mu-
16 tabani wa Asafu; ne Obadiya mutabani wa Semaya, mutabani wa Galali, mutabani wa Yedusuni, ne Berekiya mutabani wa Asa, mutabani wa Erukana, eyabērānga mu
17 byālo Ebyabanetofi. Naba'gazi; Sa'lumu, ne A'kubu, ne Talumoni, ne Akimani, ne baganda bābwe:
18 Sa'lumu ye yali omukulu; e'da (abālindirirānga) mu [e] mulyāngo gwa kabaka ebuvanjuba; be bāli
19 aba'gazi abolusīsira lwabāna ba Levi. Ne Sa'lumu mutabani wa Kole, mutabani wa Ebiasafu, mutabani wa Kola, ne bagandabe abomunyumba ya kitāwe, Abakola, be bālabirira omulimu ogwokuwereza, aba'gazi benzi'gi zewema: ne bajaja bābwe be bābānga abakulu bolusīsira lwa Mukama, aba'gazi bo-
20 mulyāngo; ne Finekasi mutabani wa Ereazali ye yabānga omukulu wābwe mu biro ebye'da, (era) Mu-
21 kama yabānga naye. Zekaliya mutabani wa Meseremiya ya yali omu-'gazi owokulu'gi lweweina eyokusi-
22 sinkanirāngamu. Abo bona abālōndebwa okuba aba'gazi ku nzi'gi bāli ebikumi bibiri mu kumi mu babiri. Abo bābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali mu byālo byābwe, Daudi ne Samuwiri na'bi bebāyāwulira omulimu gwābwe ogwa-
23 tekebwawo. Awo bo nabāna bābwe nebaba nomulimu ogwokulabirira enzi'gi zenyumba ya Mukama, enyumba eyewema, mu bisanja.
24 Aba'gazi bābērānga ku njui enya, ebuvanjuba nebugwanjuba nobukika obwa kono nobukika obwadyo.
25 Ne baganda bābwe [f] mu byālo byābwe bāli ba ku'jānga [g] nga waisewo enaku musānvu buli kisēra okubēra
26 awamu nabo: kubanga aba'gazi abana abāsinga obukulu, Abalevi, bālina omulimu ogwatekebwawo, nga be bakulu benju era abamawa-
27 nika mu nyumba ya Katonda. Nebasula okwetōlōla enyumba ya Katonda, kubanga be bākwasibwa omulimu ogwokugikūma, nokugi'gulawo buli nkya nga gwe mulimu
28 gwābwe. Era abamu kubo nebakwasibwa ebintu ebiwereza okubikūma; kubanga bwebyaingizibwānga nebibalibwānga, era bwebyafu-
29 lumizibwānga nebibalibwānga. Era abamu kubo nebalagirwa ebikoza emirimu nebintu byona ebyomunwatukuvu, nobu'ta obulūngi, nomwenge, namafuta, nomugavu, nebya-

[b] Nek. 11. 10-14.
[c] Nek. 11. 11. = Seraya.
[d] Nek. 11. 15-19.
[e] Ez. 46. 1, 2.
[f] lu. 16.
[g] 2 Basek. 11. 5.

30 kalōsa. Era abamu ku bāna ba bakabona nebalongōsānga kalifuwa
31 owebyakalōsa. Ne Ma'tisiya, omu ku Balevi, omuberyeberye wa Sa'lumu Omukola, ye yaliua omulimu ogwatekebwawo ogwokulabirira ebyo ebyasikirwānga mu mūmbiro.
32 Era abamu ku baganda bābwe ku bāna ba Babakokasi be bālabirirānga emigāti egyokulaga, okugiro-
33 ngōsānga buli sabiti. Era bano be
[c] 1 Byom. 6. 31; 25. 1 [c] baimbi, emitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe Ezabalevi, (abāsula) munju (era) abāsonyiwa (okuwereza okulala): kubanga bākolānga omulimu gwābwe [d] emisana nekiro.
[d] Zab. 134. 1.
34 Abo be bāli emitwe (gyenyumba) za bajaja bābwe Ezabalevi, okubuna emirembe gyābwe, abasaja abasinga obukulu: abo bābērānga Eyerusalemi.
[e] 1 Byom. 8. 29-32. 35 [e] Ne kitāwe wa Gibeoni nābērānga mu Gibeoni, Yeyeri, mukaziwe
36 erinyalye Maaka: ne mutabaniwe omuberyeberye Abudoni, ne Zuli, ne Kisi, ne Baali, ne Neri, ne Na-
37 dabu; ne Gedoli, ne Akio, ne Ze-
38 kaliya, ne Mikulosi. Mikulosi nāzāla Simeamu. Era nabo nebabērānga ne baganda bābwe Eyerusalemi, nga bolekera baganda bābwe.
[m] 1 Byom. 8. 33-38. 39 [m] Neri nāzāla Kisi; Kisi nāzāla Saulo; Saulo nāzāla Yonasani, ne Malukisuwa, ne Abinadabu, ne Esu-
40 baali. Ne Meribubaali ye yali mutabani wa Yonasani; Meribubaali
41 nāzāla Mika. Ne batabani ba Mika; Pisoni, ne Mereki, ne Talea, (ne
42 Akazi). Akazi nāzāla Yala; Yala nāzāla Alemesi, ne Azumavesi, ne
43 Zimuli; Zimuli nāzāla Moza; Moza nāzāla Binea; ne Lefaya mutabaniwe, Ereasa mutabaniwe, Azeri
44 mutabaniwe: Azeri nāzāla batabanibe mukāga, amanya gābwe gagano; Azulikamu, Bokeru, ne Isimaeri, ne Sealiya, ne Obadiya, ne Kanani: abo be bāli batabani ba Azeri.

[a] 1 Sam. 31. 1-13. 10 Awo [a] Abafirisuti nebalwāna ne Isiraeri: abasaja ba Isiraeri neba'dnka Abafirisuti nebagwa nga
2 ba'ti'dwa ku lusozi Giruboa. Abafirisuti nebacoca Saulo ne batabanibe; Abafirisuti neba'ta Yonasani, ne Abinadabu, ne Malukisuwa, ba-
3 tabani ba Saulo. Awo oluta lo neruba bubi Saulo, abalasi nebamutūkako; neyeralikirira olwabalasi.
4 Awo Saulo nāgamba oyo eyatwālānga ebyokulwānyisabye nti Sōwola ekitalakyo onfumitire dala nakyo; abatali bakomole abo baleme oku'ja nebanswāza. Naye eyatwālānga ebyokulwānyisabye nāgāna; kubanga yatya nyo. Saulo kyeyava a'di-
5 ra ekitalakye nākigwako. Awo eyatwālānga ebyokulwānyisabye bweyalaba Saulo ngafu'de, era naye nā-
6 gwa ku kitalakye nāfa. Saulo nāfa bwatyo ne batabanibe bonsatule; [b] nabomunyumbaye bona nebafira
[b] 1 Sam. 31. 6. 7 wamu. Awo abasaja bona aba Isiraeri abāli mu kiwōnvu bwebālaba nga ba'duse, era nga Saulo ne batabanibe bafu'de, nebaleka ebibuga byābwe neba'duka; Abafirisuti neba'ja nebabibēramu.
8 Awo olwātuka olwokubiri, Abafirisuti bweba'ja okwambula aba'ti-'dwa, nebasānga Saulo ne batabanibe nga bagu'de ku lusozi Giruboa.
9 Nebamwambula, neba'dira omutwegwe nebyokulwānyisabye, nebatuma munsi Yabafirisuti enjui zona, okutwāla ebigambo ebyo eri ebi-
10 fananyi byābwe, neri abantu. Nebateka ebyokulwānyisabye mu sabo lya bakatonda bābwe, nebasimba omutwegwe mu sabo lya Dagoni.
11 Awo Abeyabesugireadi bona bwebāwulira byona Abafirisuti byebakoze
12 Saulo, abazira bona nebagolokoka neba'gyayo omulāmbo gwa Saulo nemirāmbo gya batabanibe, nebagireta Eyabesi, nebazika amagūmba gābwe wansi [c] womwera Eyabesi,
[c] 1 Sam. 31. 13. 13 nebasībira enaku musānvu. Bwatyo Saulo nāfa olwokusobyakwe kweyasobya Mukama, olwekigambo kya Mukama kyatākwata; era kubanga yalagulwa eri eyaliko omuzimu, okumubūlizamu, nātalagulwa eri Mukama: kyeyava amu'ta, nākyūsa obwakabaka eri Daudi mutabani wa Yese.

[a] 2 Sam. 5 1-3, 6-10. 11 Awo [a] Abaisiraeri bona nebakung'anira eri Daudi Ekebuloni, nga bogera nti Laba, tuli ba ku
2 magūmbago na mubirigwo. Mu biro ebye'da Saulo bweyali nga ye kabaka, 'gwe wafulumyānga noingiza Isiraeri: Mukama Katondawo nākugamba nti 'Gwolirūnda abantu bānge Isiraeri, era 'gwoliba omulā-
3 ngira wabantu bānge Isiraeri. Awo abaka'de bona aba Isiraeri neba'ja eri kabaka Ekebuloni; Daudi nālagāna nabo endagāno Ekebuloni mu maso ga Mukama; nebafuka ku Daudi amafuta okuba kabaka wa Isiraeri, [b] ngekigambo kya Mukama
[b] 1 Sam. 16. 1, 3, 12, 13. bwekyali mu mukono gwa Samuwi-
4 ri. Awo Daudi ne Isiraeri yena nebagenda Eyerusalemi [ye Yebusi:] era Abayebusi, be bomunsi,
5 bāli eyo. Awo Abayebusi nebagamba Daudi nti To'ja kuingira mmo. Naye Daudi nāmenya ekigo kye Sayuni; ekyo kye kibuga kya Daudi.
6 Daudi nāyogera nti Buli anāsoka okugoba Abayebusi yaliba omukulu era omwāmi. Awo Yoabu mutabani wa Zeruiya nāsoka okulinya,

7 [c] nāfūka mukulu. Daudi nābēra mu
kigo; kyebāva bakiita ekibuga kya
8 Daudi. Nāzimba ekibuga enjui zo-
na, okuva Emiro nenjui zona: Yoa-
bu nādābiriza ebitūndu byekibuga
9 ebyasigalawo. Daudi neyeyonge-
rayougerānga okuba omukulu; ku-
banga Mukama owe'gye ngali naye.
10 Era [d] bano be basinga obukulu
mu bazira Daudi beyalina, aberaga
nga ba mānyi eri ye mu bwakaba-
kabwe wamu ne Isiraeri yena, o-
kumufūla kabaka, ngekigambo kya
Mukama bwekyali ekya Isiraeri.
11 Era guno gwe muwendo gwabamā-
nyi Daudi beyalina: Yasobeamu,
omwāna Womukakumoni, omukulu
wabo amakumi asatu: yaimusa e-
'fumulye okulwāna nebikumi bisa-
12 tu nāba'ta omulūndi gumu. No-
luvanyuma lwoyo Ereazali muta-
bani wa Dodo, Omwakoa, owoku-
13 basaja abamānyi abasatu. Oyo
yali wamu ne Daudi [e] Epasuda'mi-
mu, era Abafirisuti nebakung'anira
eyo okulwāna, awāli omusiri ogwa
sayiri; abantu neba'duka mu maso
14 Gabafirisuti. Nebaimirira wakati
mu nimiro nebagulwānirira, neba-
'ta Abafirisuti; Mukama nābalo-
15 kola nokuwāngula okukulu. Awo
abasatu ku bakulu amakumi asatu
nebaserengeta eri olwazi eri Daudi,
mu mpuku ya Adu'lamu; e'gye Lya-
bafirisuti nga basisi'de mu kiwō-
16 nvu Lefaimu. Era Daudi yali ali
ku ki'dukiro mu biro ebyo, Nabafi-
risuti abomukigo nga bali mu Besi-
17 rekemu. Daudi neyegomba nāyo-
gera nti Singa waba'dewo ana-
'nywesa ama'zi agomulu'zi Olwebe-
sirekemu, olulirānye omulyāngo!
18 Awo abo abasatu nebawaguza mu-
'gye Lyabafirisuti, nebasena ama'zi
mu lu'zi Olwebesirekemu olwalirāna
omulyāngo, nebagatwala nebagale-
tera Daudi: naye Daudi nāta'kiriza
kunywako, naye nāgafuka eri Mu-
19 kama, nāyogera nti Katonda wānge
aki'dize eri gyendi 'nze okukola
bwentyo: 'nywe omusai gwabasaja
bano abavu'de mu bulamu bwā-
bwe? kubanga bagalēse nga bavu-
'de mu bulamu bwābwe. Kyeyava
agāna okuganywa. Ebyo abasaja
abo abamānyi abasatu byebākola.
20 Era Abisai muganda wa Yoabu ye
yali omukulu wabasatu: kubanga
yaimusa e'fumulye okulwāna nebi-
kumi bisatu nāba'ta, nāyātikirira
21 ku basatu. Kwabo abasatu yali ne-
kitībwa okusinga ababiri, nāfūka
omukulu wābwe: naye nātenkana
22 abasatu (aboluberyeberye). Benaya
mutabani wa Yekoyada omwāna
womuzira Owekabuzeeri, eyali ako-
ze ebyamānyi, oyo na'ta (batabani
ba) Alieri, owa Moabu bōmbi: era
nāserengeta na'ta empologoma wa-
kati mu bunya mu biro ebyomuzira.
23 Era na'ta Omumisiri, omusaja omu-
wānvu enyo, obuwānvubwe emiko-
no etāno; era Omumisiri yali aku-
'te mu ngaloze e'fumu eryali ngo-
muti ogulukirwako engoye; yase-
rengeta gyali ngalina omu'go, nā-
sika e'fumu nāli'gya mu mukono
Gwomumisiri, nāmu'ta ne'fumulye
24 ye. Ebyo Benaya mutabani wa
Yekoyada byeyakola, nāyātikirira
ku basaja abo abamānyi abasatu.
25 Laba, yali nekitībwa okusinga abo
amakumi asatu, naye nātenkana
abasatu (aboluberyeberye): Daudi
nāmufūla omukulu wabambowabe.
26 Era abasaja abamānyi abomu'gye;
Asakeri muganda wa Yoabu, Ku-
kanani mutabani wa Dodo Owebesi-
27 rekemu; Sa'mosi Omukaloli, Kere-
28 zi Omuperoni; Ira mutabani wa I-
'kesi Omutekoa, Abiezeri Omwana-
29 sosi; Si'bekai Omukusasi, Irai O-
30 mwakoa; Makalai Omunetofa, Ke-
redi mutabani wa Baana Omuneto-
31 fa; Isai mutabani wa Libai Owegi-
bea owokubāna ba Benyamini, Be-
32 naya Omupirasoni; Kulai owoku-
bu'ga Obwegaasi, Abieri Omwalu-
33 ba; Azumavesi Omubakalumi, Eria-
34 ba Omusaaluboni; batabani ba Ka-
semu Omugizoni, Yonasani muta-
35 bani wa Sage Omukalali; Akiamu
mutabani wa Sakali Omukalali, Eri-
36 fali mutabani wa Uli; Koferi Omu-
37 mekera, Akiya Omuperoni; Kezulo
Omukalumeri, Naalai mutabani wa
38 Ezubai; Yoeri muganda wa Nasani,
39 Mibukali mutabani wa Kaguli; Ze-
reki Omwamoni, Nakalai Omubee-
rosi, eyatwālirānga Yoabu mutabani
40 wa Zeruiya ebyokulwānyisabye; Ira
41 Omuisuli, Galebu Omuisuli; Uliya
Omukiti, Zabadi mutabani wa Aku-
42 lai; Adina mutabani wa Siza Omu-
leubeni, omwāmi owomu Baleubeni,
43 namakumi asatu wamu naye; Ka-
nani mutabani wa Maaka, ne Yosa-
44 fati Omumisuni; U'ziya Omwasu-
talosi, Sama ne Yeyeri batabani ba
45 Kosamu Omwaloeri; Yediyaeri mu-
tabani wa Simuli, ne Yoka muga-
46 ndawe, Omutizi; Erieri Omumaka-
vi, ne Yeribai, ne Yosaviya, batabā-
ni ba Erunaamu, ne Isuma Omu-
47 moabu; Erieri ne Obedi ne Yaasieri
Omumezoba.

12 Era [a] bano be ba'ja eri Daudi E-
zikulagi ngakyekwese olwa Sau-
lo mutabani wa Kisi: era bābānga
mu basaja abamānyi abāmubērānga
2 okulwāna. Bākwatānga emitego,
era bāinza okuvūmula amainja no-
kulasa obusāle ku mutego nomuko-
no ogwadyo era nogwa kono; bāli

[c] 2 Sam. 5. 8.
[d] 2 Sam. 23. 8-39.
[e] 1 Sam. 17. 1. = E-fesuda-'mmu.
[a] 1 Sam. 27. 1-6.

ba ku baganda ba Saulo, ba Benya-
3 mini. Akiezeri ye yali omukulu,
Yoasi nāmu'dirira, batabani ba Se-
maa Omugibea; ne Yezieri ne Pere-
ti, batabani ba Azumavesi; ne Be-
4 raka, ne Yeku Omwanasosi; ne Isu-
maya Omugibeoni, omusaja owamā-
nyi mwabo amakumi asatu, era o-
mukulu wamakumi asatu; Yeremi-
ya, ne Yakazieri, ne Yokanani, ne
5 Yozabadi Omugederi; Eruzai ne
Yerimosi, ne Bealiya ne Semaliya,
6 ne Sefatiya Omukalufu; Erukana
ne I'siya ne Azaleri ne Yoezeri ne
7 Yasobeamu, Abakola; ne Yoera ne
Zebadiya, batabani ba Yerokamu
8 Owegedoli. Ne ku Bagadi nekwe-
yāwula abāgoberera Daudi ku ki-
'dukiro mu 'dūngu abasaja abamā-
nyi abazira, abasaja abāigirizibwa
okulwāna, abāinza okukwata enga-
bo ne'fumu; amaso gābwe nga ga-
fanana amaso gempologoma, era a-
bembiro ngempewō eziri ku nsozi;
9 Ezeri omukulu, Obadiya owokubiri,
10 Eriabu owokusatu; Misuma'na o-
11 wokuna, Yeremiya owokutāno; A-
'tai owomukāga, Erieri owomusā-
12 nvu; Yokanani owomunāna, Eru-
13 zabadi owomwenda; Yeremiya o-
wekumi, Makuba'nai owekumi no-
14 mu. Abo abokubāna ba Gadi be
bāli abakulu be'gye; omuto nga ye-
nkana ekikumi, nomukulu nga ye-
15 nkana olukumi. Abo be bāsomoka
Yoludani mu mwezi ogwoluberye-
berye, nga gumaze okwānjala ku
'tale lyagwo gwona; nebagoba abo
bona abomubiwōnvu, ebuvanjuba
16 era nebugwanjuba. Awo ku bāna
ba Benyamini ne Yuda neku'ja mu
17 ki'dukiro eri Daudi. Daudi nāfulu-
ma okubasisinkana, na'damu nāba-
gamba nti Obanga mu'ze gyendi
mirembe okumbēra, omutima gwā-
nge gunega'ta na'mwe: naye oba-
nga (mu'ze) okundyamu olukwe eri
abalabe bānge, nga temuli kabi mu
mikono gyānge, Katonda wa bajaja
18 ba'fe akitunnlire, akinenye. Awo
[b] 2 Sam. 17. 25. omwoyo negulyoka gu'ja ku [b] Ama-
sai, eyali omukulu wabo amakumi
asatu, (nāyogera nti) Tuli babo,
Daudi, era tuli kululwo, 'gwe muta-
bani wa Yese: emirembe, emirembe
gibe gyoli, era emirembe gibe eri
abo abakubēra; kubanga Katonda-
wo akubēra. Awo Daudi nābāniriza,
19 nābafūla abāmi bekitongole. Era
[c] 1 Sam. 29. 2-9. ne ku Manase nekusenguka abamu
nebasenga Daudi, [c] bweya'ja awa-
mu Nabafirisuti okutabāla Saulo,
naye nebatababēra: kubanga aba-
kūngu Babafirisuti bwebāmala oku-
tēsa nebamugoba, nga bogera nti
Anāsenga mukamawe Saulo nāleta
20 akabi ku mitwe gya'fe. Bweyali
ngagenda Ezikulagi, nekumusenga
ku Manase Aduna ne Yozabadi ne
Yediyaeri ne Mikaeri ne Yozaba-
di ne Eriku ne Zi'resai, abāmi
21 benkumi aba Manase. Nebabēra
Daudi okulwāna [d] nekibina ekyaba-
kwekwesi: kubanga bona bāli ba-
saja ba mānyi abazira, era nga bāmi
22 abomu'gye. Kubanga buli lunaku
neba'ja eri Daudi okumubēra, oku-
tūsa lwebafūka e'gye 'dene, erifana-
na e'gye lya Katonda.
23 Era gino gye miwendo gyemitwe
gyabo abākwata ebyokulwānyisa o-
kulwāna, [e] aba'ja eri Daudi Ekebu-
loni, okukyūsa obwakabaka bwa
Saulo eri ye, ngekigambo kya Mu-
24 kama bwekyali. Abāna ba Yuda a-
bākwatānga engabo ne'fumu bāli
kakāga mulunāna abākwata ebyoku-
25 lwānyisa okulwāna. Ku bāna ba
Simeoni abasaja abamānyi abazira
26 okulwāna, kasānvu mu kikumi. Ne
ku bāna ba Levi, enkumi nya mu
27 lukāga. Era Yekoyada ye yali o-
mukulembezi (wenyumba ya) Aloni,
era newaba wamu naye enkumi sa-
28 tu mu lusānvu; ne Zadoki, omule-
nzi owamānyi omuzira, ne ku nyu-
mba ya kitāwe, abāmi amakumi a-
29 biri mu babiri. Ne ku bāna ba
Benyamini, baganda ba Saulo, e-
nkumi satu: kubanga okutūsa ku
biro ebyo abasinga obungi bāli ba-
nywēre'de ku nyumba ya Saulo.
30 Ne ku bāna ba Efulaimu, obukumi
bubiri mwolunāna, abasaja abamā-
nyi abazira, abasaja abāyātikirira
31 mu nyumba za bajaja bābwe. Ne
ku kitūndu kyekika kya Manase, ka-
kumi mu kanāna, abāyātulwa ama-
nya gābwe oku'ja okufūla Daudi
32 kabaka. Ne ku bāna ba Isakali,
abasaja abātegēra ebiro bwebyali,
okumanya ebigwāni'de Isiraeri o-
kukola; emitwe gyābwe gyali ebi-
kumi bibiri; ne baganda bābwe bo-
na bāgonderānga okulagira kwā-
33 bwe. Ku Zebuluni abo abāinza o-
kutabāla mu'gye, abāinza okusimba
enyiriri, nebyokulwānyisa ebyenge-
ri zona, obukumi butāno; era abāi-
nza okusimba (enyiriri,) 'sō abatāli
34 ba mitima ebiri. Ne ku Nafutali,
abāmi lukumi, era wamu nabo aba-
lina engabo ne'fumu, obukumi bu-
35 satu mu kasānvu. Ne ku Badani
abāinza okusimba enyiriri, obukumi
36 bubiri mu kanāna mu lukāga. Ne
ku Aseri, abāinza okutabāla mu'gye,
abāinza okusimba enyiriri, obukumi
37 buna. Nemitala wa Yoludani, ku
Baleubeni Nabagadi ne ku kitūndu
kyekika kya Manase, nga balina e-
byokulwānyisa ebyengeri zona olwo-
lutalo, kasirīvu mwobukumi bubiri.
38 Abo bona, abasaja abalwānyi, abāi-
nza okusimba enyiriri, neba'ja no-
mutima ogwatūkirira Ekebuloni, o-

[d] 1 Sam. 30. 1-10.

[e] 2 Sam. 2. 3, 4; 5. 1.

kufūla Daudi kabaka wa Isiraeri yena: era Nabaisiraeri abalala bona bālina omutima gumu okufūla Dan-
39 di kabaka. Awo nebamalayo wamu ne Daudi enaku satu nga balya era nga banywa: kubanga baganda bā-
40 bwe bāli babategeke'de. Era nate abo ababāli okumpi, okutūka ku Isakali ne Zebuluni ne Nafutali, nebaleta emigāti ku ndogoi ne ku ng'amira ne ku nyumbu ne kunte, ebyokulya ebyobu'ta nebitole ebyetini nebirimba ebyezabibu enkalu nomwenge namafuta nente nendiga nyingi: kubanga mu Isiraeri nga mulimu esanyu.

13 Awo Dandi nātēsa nabāmi benkumi nabebikumi, buli mukulu.
2 Daudi nāgamba ekung'aniro lyona erya Isiraeri nti Obanga musīma bwemutyo, era obanga kivu'de eri Mukama Katonda wa'fe, tutume wona wona eri baganda ba'fe abasiga'dewo munsi yona eya Isiraeri, bakabona Nabalevi bebali nabo mu bibuga byābwe, ebiriko ebyālo, ba-
3 kung'anire gyetuli: [a] tukomyewo gyetuli esanduko ya Katonda wa'fe: kubanga [b] tetwagyebūzāngako kigambo mu mirembe gya Saulo.
4 Ekung'aniro lyona nebogera nga banākola bwebatyo: kubanga ekigambo kyali kirūngi mu maso ga-
5 bantu bona. Awo [c] Daudi nākung'anya Isiraeri yena, okuva ku Sikoli (aka'ga) Akemisiri okutūka awaingirirwa Ekamasi, okuleta esanduko ya Katonda nga bagi'gya
6 [d] Ekiriasuyealimu. [e] Dandi nāyāmbuka ne Isiraeri yena Ebaala, (ye) Kiriasuyealimu, ekya Yuda, okukimayo esanduko ya Katonda, Mukama atūla ku bakerubi, aitibwa
7 Erinya lye nyini. Nebasitulira esanduko ya Katonda ku 'gāli erigya, (nebagi'gya) mu nyumba ya Abinadabu: U'za ne Akio nebagoba e'gā-
8 li. Daudi ne Isiraeri yena nebazanyira mu maso ga Katonda namānyi gābwe gona: nga baīmba era nga bakuba enānga nentongōli, ne-
9 bitāsa nebisāla, namakondēre. Awo bwebātūka ku gūliro lya [f] Kidoni, U'za nāgolola omukonogwe okukwata esanduko; kubanga ente ze-
10 sita'de. Obusūngu bwa Mukama nebubūbūkira U'za, nāmu'ta, kubanga yagolola omukonogwe ku sanduko: nāfira eyo mu maso ga Ka-
11 tonda. Daudi nānyīga kubanga Mukama ngawamatuki'de U'za: nāita ekifo ekyo Perezu'za, ne lero.
12 Daudi nātya Katonda ku lunaku olwo, ngayogera nti Nākomyawo ntya esanduko ya Katonda e'ka
13 ewānge? Awo Daudi nāta'julula sanduko okugireta gyali mu kibuga kya Daudi, naye nāgīkyāmya mu nyumba ya Obededomu Omugi'ti.
14 Esanduko ya Katonda nemala emyezi esatu ngeri naba Obededomu mu nyumbaye: Mukama [g] nāwa omukisa enyumba ya Obededomu ne byona byeyalina.

14 [a] Kiramu kabaka Wetulo nātuma ababaka eri Daudi nemivule nabazimbi bamainja nababa'zi, o-
2 kumuzimbira enyumba. Daudi nātegēra nga Mukama amunywēze'za okuba kabaka wa Isiraeri, kubanga obwakabakabwe bwagulumizibwa wa'gulu, olwabantube Isiraeri.
3 Awo Daudi neyeyongera okuwasa abakazi Eyerusalemi: Daudi neyeyongera okuzāla abāna abobulenzi
4 nabobuwala. Era [b] gano ge manya gabāna beyazālira Eyerusalemi; Sa'mua ne Sobabu, Nasani ne Sule-
5 mani; ne Ibukali ne Erisua ne Ere-
6 pereti; ne Noga ne Nefegi ne Ya-
7 fiya; ne Erisama ne Beeriada ne Erifereti.
8 Awo Abafirisuti bwebāwulira Daudi ngafuki'dwako amafuta okuba kabaka wa Isiraeri yena, Abafirisuti bona nebāmbuka okunonya Daudi: Daudi nākiwulira, [c] nābatabāla.
9 Era Abafirisuti bāli ba'ze nebazinda
10 ekiwōnvu Lefaimu. Daudi nābūza Katonda ngayogera nti Ntabāle Abafirisuti? era onobagabula mu mukono gwānge? Mukama nāmugamba nti Tabāla; kubanga ndiba-
11 gabula mu mukonogwo. Awo nebatabāla Ebaaluperazimu, Daudi nābakubira eyo; Daudi nāyogera nti Katonda amenye abalabe bānge nomukono gwānge, ngama'zi bwegamenya. Ekifo ekyo kyebāva ba-
12 kitūma erinya Baaluperazimu. Nebaleka eyo bakatonda bābwe; Daudi nālagira [d] nebabōkya omuliro.
13 Abafirisuti nebazinda ekiwōnvu na-
14 te olwokubiri. Daudi nābūza nate Katonda; Katonda nāmugamba nti Totabāla okubagoberera: kyūka obaveko, obatūkeko ngabafuluma
15 mu maso gemitugunda. Awo olunātuka bwonowulira e'dobozi eryokutambula ku masānso gemitugunda, nolyoka otabāla: kubanga Katonda ataba'de okukukulembera
16 okukuba e'gye Eryabafirisuti. Daudi nākola nga Katonda bweyamulagira: nebakuba e'gye Eryabafirisuti okuva [e] Egibeoni okutūka Egeze-
17 ri. Etutumo lya Daudi neribuna ensi zona; Mukama nāleta [f] entīsaye ku mawānga gona.

15 Awo (Daudi) neyezīmbira enyumba mu kibuga kya Daudi; nātegekera esanduko ya Katonda eki-

[a] 1 Sam. 5. 10.
[b] 1 Sam. 7. 1, 2.
[c] 2 Sam. 6. 1.
[d] 1 Sam. 6. 21; 7. 1. [e] 2 Sam. 6. 2-11.
[f] 2 Sam. 6. 6. = Nakoni.
[g] 1 Byom. 26. 5.
[a] 2 Sam. 5. 11-25.
[b] 1 Byom. 3. 5-8.
[c] 2 Sam. 5. 17.
[d] 2 Sam. 5. 21.
[e] 2 Sam. 5. 25. = Geba.
[f] Ma. 2. 25.

2 fo, [a] nāgikubira ewema. Awo Dandi nāyogera nti Si kirūngi omuntu yena okusitula [b] esanduko ya Katonda wabula Abalevi: kubanga abo Mukama beyalōnda okusitulānga esanduko ya Katonda, nokumuwerezānga enaku zona. 3 Awo Daudi [c] nākung'anya Isiraeri yena Eyerusalemi, okulinyisa esanduko ya Mukama mu kifo kyayo kyeyali 4 agitegeke'de. Daudi nākung'anya 5 batabani ba Aloni Nabalevi: ku batabani ba [d] Kokasi; Ulieri omukulu, ne bagandabe kikumi mwa- 6 biri: ku batabani ba Merali; Asaya omukulu, ne bagandabe ebikumi 7 bibiri mwabiri: ku batabani ba Gerusomu; Yoeri omukulu, ne baga- 8 ndabe kikumi mwasatu: ku batabani ba [e] Erizafani; Semaya omukulu, ne bagandabe ebikumi bibiri: 9 ku batabani ba [f] Kebuloni; Erieri omukulu, ne bagandabe kināna: 10 ku batabani ba U'zieri; A'minadabu omukulu, ne bagandabe kikumi 11 mu kumi nababiri. Daudi nāita [g] Zadoki ne [h] Abiasali bakabona, Nabalevi, Ulieri ne Asaya ne Yoeri, Semaya ne Erieri ne A'minadabu, 12 nābagamba nti 'Mwe muli mitwe gye (nyumba za) bajaja bābwe Ezabalevi: mwetukuze, 'mwe era ne baganda ba'mwe, mulyoke mulinyise esanduko ya Mukama Katonda wa Isiraeri mu (kifo) kyengitegeke- 13 'de. [k] Kubanga temwasoka (kugisitula), Mukama Katonda wa'fe kyeyava atuwamatukira, kubanga tetwamunonya ngekiragiro bwekyali. 14 Awo bakalōna Nabalevi nebetukuza okulinyisa esanduko ya Mukama 15 Katonda wa Isiraeri. Abāna Babalevi nebasitulira esanduko ya Katonda ku bibegabega byābwe [l] nemisituliro gyako nga [m] Musa bweyalagira ngekigambo kya Mu- 16 kama bwekyali. Daudi nāgamba Abalevi abakulu okulōnda baganda bābwe abaīmbi, nga balina ebivuga, entongōli nenānga nebitāsa, nga babikuba era nga baimusa e'dobozi 17 nesanyu. Awo Abalevi nebalōnda [n] Kemani mutabani wa Yoeri; ne ku bagandabe, [o] Asafu mutabani wa Berekiya; ne ku batabani ba Merali baganda bābwe, [p] Esani mu- 18 tabani wa Kusaya; era wamu nabo baganda bābwe abomutindo ogwokubiri, Zekaliya, Beni, ne Yaazieri, ne Semiramosi, ne Yekieri, ne U'ni, Eriabu, ne Benaya, ne Maaseya, ne Ma'tisiya, ne Erifereku, ne Mikuneya, ne Obededomu, ne Yeyeri, 19 aba'gazi. Awo abaīmbi, Kemani, Asafu, ne Esani, (nebalōndebwa,) nga balina ebitāsa ebyebikomo oku- 20 vuga; Zekaliya, ne Azieri, ne Semiramosi, ne Yekieri, ne U'ni, ne Eriabu, ne Maaseya, ne Benaya, nga balina entongōli [r] Ezekyala- 21 mosi; ne Ma'tisiya, ne Erifereku, ne Mikuneya, ne Obededomu, ne Yeyeri, ne Azaziya, nga balina enānga [s] Ezekiseminisi, ezokuleterezā- 22 nga. Ne Kenaniya omukulu Wabalevi ye yalabiriránga okuīmba: ye yaigirizānga ebyokuīmba kuba- 23 nga mutegévu. Ne Berekiya ne Erukana be bāli aba'gazi abokusa- 24 nduko. Ne Sebaniya ne Yosafati ne Nesaneri ne Amasai ne Zekaliya ne Benaya ne Erieza bakabona be bāfūwānga [t] amakondére mu maso gesanduko ya Katonda: ne Obededomu ne Yekiya be bali aba'gazi 25 abokusanduko. Awo [u] Daudi nabaka'de ba Isiraeri nabāmi benkumi nebagenda okulinyisa esanduko eyendagāno ya Mukama okugi'gya mu nyumba ya Obededomu nesa- 26 nyu: awo olwātuka Katonda bweyabēra Abalevi abāsitula esanduko eyendagāno ya Mukama, nebawayo ente musānvu nembuzi enume mu- 27 sānvu. Daudi nāyambala omunagiro ogwa [v] bafuta enūngi, Nabalevi bona abāsitula esanduko nabaīmbi ne Kenaniya omukulu wokuīmba wamu nabaīmbi: era Daudi yali ayamba'de ekānzu eya bafuta. 28 Bwebatyo Isiraeri yena nebalinyisa esanduko eyendagāno ya Mukama nokwogerera wa'gulu ne'dobozi eryeng'ombe namakondére nebisāla nga bakuba nyo entongōli nenānga. 29 [w] Awo olwātuka esanduko eyendagāno ya Mukama bweyali nge'ja mu kibuga kya Daudi, Mikali muwala wa Saulo nālingiza mu kituli, nālaba kabaka Daudi ngazina era ngazanya; nāmunyōma mu mutima- 16 gwe. Nebaingiza esanduko ya Katonda, nebagisimba wakati mu wema Daudi gyeyagikubira: nebawerayo ebiwebwayo ebyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe mu 2 maso ga Katonda. Awo Daudi bweyamala okuwayo ekiwebwayo ekyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe, nāsabira abantu omukisa 3 mu linya lya Mukama. Nāgabira buli muntu mu Isiraeri, abasaja era nabakazi, buli muntu omugāti nomugabo (ogwenyama) nekitole ekyezabibu enkalu.

4 Era na'sāwo abamu ku Balevi okuwererezānga mu maso gesanduko ya Mukama, [x] noku'jukizānga nokwebazānga Mukama, Katonda wa 5 Isiraeri nokumutenderezānga: [y] Asafu omukulu, a'dirira Zekaliya, Yeyeri, ne Semiramosi, ne Yekieri, ne Ma'tisiya, ne Eriabu, ne Benaya, ne Obededomu, ne Yeyeri, nga balina entongōli nenānga; ne Asafu nga- 6 lina ebitāsa nga bivuga nyo; ne Be-

[a] 1 Byom. 16. 1.
[b] Kubal. 4. 2, 15; 7. 9. Ma. 10. 8; 31. 9.
[c] 1 Basek. 8. 1. 1 Byom. 13. 5.
[d] 1 Byom. 6. 16.
[e] Kuv. 6. 22.
[f] Kuv. 6. 18. 1 Byom. 6. 18.
[g] 1 Byom. 6. 8; 16. 39.
[h] 1 Sam. 22. 20.
[k] 2 Sam. 6. 3. 1 Byom. 13. 7.
[l] Kubal. 4. 10, 12.
[m] Kuv. 25. 14.
[n] 1 Byom. 6. 33.
[o] 1 Byom. 6. 39.
[p] 1 Byom. 6. 44.
[r] Ezekyala-
[s] Ezekiseminisi,
[t] amakondére
[u] Daudi
[v] bafuta
[w] 1 Byom. 4. 21. 2 Byom. 2. 14; 3. 14.
[x] 2 Sam. 6. 19-12.
[y] Zab. 46. Ebisoka.
[z] Zab. 6. Ebisoka. Zab. 12. Ebisoka.
[a] Kubal. 10. 8.
[b] 2 Sam. 6. 12-15.
[c] Zab. 38 & 70. Ebisoka.
[d] 1 Byom. 6. 39.

naya ne Yakazieri bakabona nga balina amakondēre enaku zona mu maso gesanduko eyendagāno ya Katonda.

[c] 2 Sam. 22. 1; 23. 1.

7 Awo ku lunaku olwo Daudi [c] kweyasokera okulagira okwebaza Mukama nomukono gwa Asafu ne bagandabe.

[d] Zab. 105. 1-15.

8 [d] Mwebaze Mukama, mukābire erinyalye:

[e] Zab. 145. 11.

[e] Mumanyise ebikolwabye mu mawānga.

9 Mumuimbire, muimbe okumutendereza;
Mwogere ku byamagerobye byona.

10 Mwenyumirize olwerinyalye etukuvu;
Omutima gwabo abanonya Mukama gusanyuke.

11 Mununye Mukama namānyige;
Mununye amasoge enaku zona.

12 Mu'jukire ebyamagerobye byeyakola;
Ebyekitalobye, nemisāngo egyakamwāke;

13 'Mwe eza'de lya Isiraeri omu'duwe,
'Mwe abāna ba Yakobo, abalōndebe.

14 Oyo ye Mukama Katonda wa'fe:

[f] Is. 26. 9.

[f] Emisāngogye gibuna ensi zona.

15 Mu'jukire endagānoye enaku zona.
Ekigambo kyeyalagira emirembe olukumi:

[g] Luk. 17. 2; 22. 16. Luk. 1. 73. Beb. 6. 17.

16 (Endagāno) [g] gyeyalagāna ne Ibulaimu,
Nekirairo kyeyalairira Isaka;

17 Nekyo nākinywēza eri Yakobo okuba etēka,
Eri Isiraeri okuba endagāno eteri'gwāwo:

[i] Luk. 13. 15; 15. 18-21.

18 Ngayogera nti [i] 'Gwe ndiwa ensi ya Kanani,
Omugabo ogwobusika bwa'mwe:

19 Bwemwali abantu abatono omuwendo gwa'mwe;
Wewawo, abatono enyo, era abo batambuze omwo;

20 Nebatambulatambulānga mu mawānga agatali gamu.
Nga bava mu bwakabaka nebagukira mu bantu abalala.

21 Teyaganya muntu kubōnōna;
Wewawo, yanenya bakabaka kulwābwe;

22 (Ngayogera nti) Temukomānga kwabo benafukako amafuta,
'Sō temukolānga bubi bana'bi bānge.

[k] Zab. 96. 1-12.

23 [k] Mwimbire Mukama, 'mwe ensi zona;
Mwolese obulokozibwe buli lunaku buli lunaku.

24 Mubūlire ekitibwakye mu mawānga,
Ebyamagerobye mu bantu bona.

25 Kubanga Mukama mukulu, era agwāna okutenderezebwa enyo:
Era agwāna okutībwa [l] okusinga bakatonda bona.

[l] Zab. 96. 3.

26 Kubanga bakatonda bona abamawānga bye bifananyi:
Naye Mukama ye yakola e'gulu.

27 Ekitibwa nobukulu biri mu masoge:
Amānyi nesanyu biri mu kifokye.

28 Muwe Mukama, 'mwe ebika ebyamawānga,
Muwe Mukama ekitibwa namānyi.

29 Muwe Mukama ekitibwa ekigwānira erinyalye:
Mulete ekiwebwayo, mu'je mu masoge:
Musinze Mukama mu [m] bulūngi obwobutukuvu.

[m] 2 Byom. 20. 21. Zab. 29. 2; 110. 3.

30 Mukankane mu masoge, 'mwe ensi zona:
Era nensi enywēra nokuīnza neteīnza kusagasagāna.

31 E'gulu lisanyuke, era nensi ejaguze;
Bogere mu mawānga nti Mukama afuga.

32 [n] Enyanja ewūme, noku'jula kwayo;
Enimiro ejaguze, nebigirimu byona;

[n] Zab. 98. 7.

33 Emiti egyomukibira negiryoka gīimba olwesanyu mu maso ga Mukama,
Kubanga a'ja okusalira ensi emisāngo.

34 Kale mwebaze Mukama; kubanga mulūngi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.

35 Mwogere nti [o] Otulokole, ai Katonda owobulokozi bwa'fe,
Otukung'anye otuwonye mu mawānga,
Okwebaza erinyalyo etukuvu,
Nokujaguliza etendolyo.

[o] Zab. 106. 47, 48.

36 [p] Yebazibwe Mukama, Katonda wa Isiraeri,
Okuva mu mirembe gyona okutūka mu mirembe gyona.
Awo 'abantu bona nebogera nti Amina, nebatendereza Mukama.

[p] Zab. 41. 13.

[q] Ma. 27. 15.

37 Awo nāleka eyo [s] mu maso gesanduko eyendagāno ya Mukama Asafu ne bagandabe, okuwererezānga mu maso gesanduko obutayosāngawo, ngomulimu ogwa buli lunaku

[s] nyi. 4, 5.

38 bwegwayagalānga: ne Obededomu ne baganda bābwe, nkāga mu munāna; era ne Obededomu mutabani wa Yedusuni ne Kosa okuba aba-

39 'gazi: ne Zadoki kabona, ne bagandabe bakabona, mu maso gewema ya Mukama [t] mu kifo ekigulumivu

[t] 1 Basek. 3. 4.

40 ekyali Egibeoni, okuwerāngayo ebiwebwayo ebyōkebwa eri Mukama

u Kuv. 27. 1.
w Kuv. 29. 38, 39, 41.

u ku kyōto ekyebiwebwayo ebyōkebwa w obutayosa enkya nakawungēzi, nga byona bwebiri ebyawandikibwa mu matēka ga Mukama,
41 geyalagira Isiraeri; era wamu nabo Kemani ne Yedusuni, nabalala abālōndebwa, abāyātulwa amanya gābwe, okwebaza Mukama y kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe
42 gyona; era wamu nabo Kemani ne Yedusuni (nga balina) amakondēre nebitāsa olwabo abagenda okubikuba, era (nga balina) ebireta enyīmba za Katonda: ne batabani ba Yedu-
43 suni okuba ku mulyāngo. z Abantu bona nebegendera buli muntu ewuwe: Daudi na'dayo okusabira enyumbaye omukisa.

y 2 Byom. 5. 13; 7. 3, 6; 20. 21. Ezer. 3. 11.
z 2 Sam. 6. 19, 20.

17 Awo a olwātuka Daudi bweyabēra mu nyumbaye, Daudi nāgamba Nasani na'bi nti Laba, 'nze mbēra mu nyumba eyemivule, naye esanduko eyendagāno ya Mukama
2 (ebēra) wansi webitimbe. Nasani nāgamba Daudi nti Kola byona ebiri mu mutimagwo; kubanga Katonda ali wamu nāwe.
3 Awo olwātuka mu kiro ekyo ekigambo kya Katonda nekimu'jira Nasani nti
4 Genda ogambe Daudi omu'du wānge nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Tonzimbira nyumba ya ku-
5 bēramu: kubanga sibērānga mu nyumba okuva ku lunaku lwenalinyisa Isiraeri ne lero; naye navānga mu wema nembēra mu wema, era navānga mu nsisira nembēra
6 mu nsisira (endala). Mu bifo byona gyenakatambula ne Isiraeri yena nali njoge'de ekigambo nomulamuzi yena ku b balamuzi ba Isiraeri, benalagira okulisa abantu bānge, nga njogera nti Kiki ekyabalobera okunzimbira enyumba eyemivule?
7 Kale 'no bwotyo bwonogamba omu'du wānge Daudi, nti Bwatyo bwayogera Mukama owe'gye nti Naku'gya ku kisibo kyendiga, okugoberera endiga, obere omulāngira wa-
8 bantu bānge Isiraeri: era nabērānga nāwe buli gyewagendānga, ne'malawo abalabebo bona mu masogo; era ndikuwa erinya okufanana eri-
9 nya lyabakulu abali munsi. Era ndibatekerawo ekifo abantu bānge Isiraeri, era ndibasimba babēre mu kifo kyābwe bo, baleme oku'julukuka nate; 'sō nabāna bobubi tebabazikirizenga nate, ngoluberye-
10 berye, era (nga bwekyali) okuva ku lunaku lwenalagira abalamuzi okufuga abantu bānge Isiraeri; era ndiwāngula abalabebo bona. Era nkugamba nga Mukama alikuzimbira enyumba. Awo olulituka,
11 enakuzo bweziritūkirira, nogwāna okugenda okubēra awamu ne bajajabo, nendyoka nyimiriza eza'deryo eriri'dawo oluvanyumalwo, eririva
12 mu batabanibo; era ndinywēza obwakabakabwe. Oyo yalinzimbira enyumba, era ndinywēza entebeye
13 emirembe gyona. c 'Nze nābērānga kitāwe, naye anābānga mwāna wānge: 'sō simu'gyengako kusāsira kwānge, nga bwenaku'gya kwoyo
14 eyakusoka: naye nāmutūzānga mu nyumba yānge ne mu bwakabaka bwānge emirembe gyona: nentebeyo enenywēzebwānga emirembe
15 gyona. Ngebigambo ebyo byona bwebyali era ngokwolesebwa okwo kwona bwekwali, bwatyo Nasani bweyagamba Daudi.
16 Awo Daudi kabaka nāingira nātūla mu maso ga Mukama; nāyogera nti 'Nzāni, ai Mukama Katonda, nenyumba yānge kye ki, 'gwe
17 okuntūsa ne wano? era ekigambo kino kyali kitono mu masogo, ai Katonda; naye oyoge'de ku nyumba yomu'duwo olwebiro bingi ebigenda oku'ja, era onkuzi'za nyo ngobukulu bwomusaja owekitibwa ekinene
18 bwebuli, ai Mukama Katonda. Kiki Daudi kyaīnza okweyongera nate (okukugamba) olwekitibwa omu'duwo kya'sibwamu? kubanga 'gwo-
19 manyi omu'duwo. Ai Mukama, d kulwomu'duwo era ngomutimagwo 'gwe bweguli, bwotyo bwolēse obukulu buno bwona, okumanyisa
20 ebikulu (bino) byona. Ai Mukama, tewali akufanana, 'sō tewali Katonda wabula 'gwe, nga byona bwebi-
21 ri byetwawulira namatu ga'fe. Era 'gwānga ki erimu eriri munsi erifanana abantubo Isiraeri, Katonda beyagenda okwenunulira okuba e-'gwānga, okwefunira erinya nebigambo ebikulu ebyentisa, ngogoba amawānga mu maso gabantubo, bewanunula okuba'gya mu Misiri?
22 Kubanga abantubo Isiraeri wabafūla abantubo 'gwe emirembe gyona: nāwe, Mukama, wafūka Kato-
23 nda wābwe. Kale 'no, ai Mukama, ekigambo kyoyoge'de ku mu'duwo ne ku nyumbaye kinywēzebwēnga emirembe gyona, era okolānga nga
24 bwoyoge'de. Nerinyalyo linywēzebwēnga ligalumizibwēnga emirembe gyona, nga bogera nti Mukama owe'gye ye Katonda wa Isiraeri, Katonda eri Isiraeri: era enyumba ya Daudi omu'duwo enywēzebwa
25 mu masogo. Kubanga 'gwe, ai Katonda wānge, obi'kuli'de omu'duwo ngolimuzimbira enyumba: omu-'duwo kyavu'de alaba okusaba mu
26 masogo. Era 'no, ai Mukama, 'gwe Katonda, era osūbizi'za omu'duwo
27 ekigambo ekyo ekirūngi: era kakano osimye okuwa omukisa enyumba yomu'duwo, ebērere mu masogo

a 2 Sam. 7. 1-29.
b 2 Sam. 7. 7.
c 1 Beb. 1. 5.
d 2 Sam. 7. 21.

emirembe gyona: kubanga 'gwe, ai Mukama, owa'de omukisa, era ewere'dwa omukisa emirembe gyona.

18 Awo [a] oluvanyuma lwebyo olwātuka Daudi nākuba Abafirisuti nābawāngula, na'gya [b] Gasi nebyālo byako mu mukono Gwa-
2 firisuti. Nākuba Moabu; Abamoabu nebafūka ba'du ba Daudi, neba-
3 muleterānga ebirabo. Daudi nākuba [c] Kadalezeri kabaka Wezoba okutūsa Ekamasi, bweyali ngagenda okunywēza okufugakwe ku
4 mu'ga Fulati. Daudi nāmunyagako amagāli lukumi, nabebagala embalāsi kasānvu, nabatambula nebigere obukumi bubiri: Daudi nāzitema entēga embalāsi zona ezamagāli, naye nāterekako ezamagāli
5 kikumi. Awo Abasuli Abedamasiko bweba'ja oku'dukirira Kadalezeri kabaka Wezoba, Daudi na'ta ku Basuli abasaja obukumi bubiri
6 mwenkumi biri. Awo Daudi nāteka (ebigo) mu Busuli Obwedamasiko; Abasuli nebafūka ba'du ba Daudi nebaletānga ebirabo. Mukama nāwānga Daudi okuwāngula
7 buli gyeyagendānga. Daudi nānyaga engabo eza zābu ezali ku ba'du ba Kadalezeri nāzitwāla Eyerusalemi.
8 Ne mu Tibukasi ne mu Kuni, ebibuga bya Kadalezeri, Daudi na'gyamu ebikomo bingi nyo, [d] Sulemani byeyakoza enyanja eyekikomo, nempagi, nebintu
9 ebyebikomo. Awo [e] Tou kabaka Wekamasi bweyawulira nga Daudi akubye e'gye lyona erya Kadalezeri kabaka Wezoba, nātuma [f] Kadolamu mutabaniwe eri kabaka Daudi okumulamusa nokumwebaza kubanga alwānye ne Kadalezeri nāmukuba; kubanga Kadalezeri yalwānānga ne Tou; era ebintu ebya zābu nefeza nebikomo ebyengeri zo-
11 na (byali naye). Era nebyo kabaka Daudi nāhiwōnga eri Mukama, wamu nefeza nezābu byeyanyaga mu mawānga gona; Edomu ne Moabu nabāna ba Amoni Nabafirisuti ne Amaleki. Era nate [g] Abisai mutabani wa Zeruiya na'ta ku Baedomu mu Kiwōnvu Ekyomunyo
13 lukumi mu lunāna. Nāteka ebigo mu Edomu: Abaedomu bona nebafūka ba'du ba Daudi. Mukama nāwa Daudi okuwāngula buli gyeyagendānga yona.
14 Daudi nāfuga Isiraeri yena; nātūkiriza emisāngo nebyensōnga eri
15 abantube bona. Yoabu mutabani wa Zeruiya ye yali omukulu we-'gye; ne Yekosafati mutabani wa
16 Akirudi ye yali omu'jnkiza. Ne Zadoki mutabani wa Akitubu ne [i] Abimereki mutabani wa Abiasali be bāli bakabona; ne Savusa ye
17 yali omuwandisi; ne Benaya mutabani wa Yekoyada ye yali omukulu Wabakeresi; ne batabani ba Daudi be bali abakulu okwetōlōla kabaka.

19 Awo [a] olwātuka oluvanyuma lwebyo Nakasi kabaka wabāna ba Amoni nāfa, mutabaniwe nāfu-
2 ga mu kifokye. Daudi nāyogera nti Nālaga ebyekisa Kanuni mutabani wa Nakasi, kubanga kitāwe yandaga ebyekisa. Awo Daudi nātuma ababaka okumukubagiza olwa kitāwe. Aba'du ba Daudi neba'ja munsi yabāna ba Amoni eri Kanuni,
3 okumukubagiza. Naye abakūngu babāna ba Amoni nebagamba Kanuni nti Olowōza nga Daudi a'sāmu ekitibwa kitāwo, nokutuma nākutumira abakubagiza? aba'dube teba'ze okunonya nokumenya no-
4 kuke'ta ensi? Awo Kanuni na'dira aba'du ba Daudi nābamwa, nāsalira ebyambalo byābwe wakati, okukoma ku matako gābwe, nābasindi-
5 ka. Awo abamu nebagenda nebabūlira Daudi byebabakoze abasaja. Nātuma okubasisinkana; kubanga abasaja nga bakwati'dwa nyo ensonyi. Kabaka nāyogera nti Mubēre Eyeriko okutūsa ebirevu bya'mwe lwebirikula, mulyoke mukomewo.
6 Awo abāna ba Amoni bwebālaba nga bamutamye Daudi, Kanuni nabāna ba Amoni nebawereza talanta eza feza lukumi okugulirira amagāli nabebagala embalāsi mu [b] Mesopotamiya ne mu [c] Alamumaaka,
7 ne mu Zoba. Awo nebagulirira amagāli obukumi busatu mwenkumi biri, ne kabaka Wemaaka nabantube; neba'ja nebasīsira okwolekera [d] Medeba. Abāna ba Amoni nebakung'ana okuva mu bibuga byā-
8 bwe neba'ja okulwāna. Awo Daudi bweyakiwulira nāgaba Yoabu ne'gye lyona eryabasaja abamānyi.
9 Awo abāna ba Amoni nebatabāla, nebasimbira enyiriri awali wankaki wekibuga ne bakabaka abāli ba-
10 'ze bāli bo'ka ku 'tale. Awo Yoabu bweyalaba ngolutalo balusimbye mu masoge nenyumawe, nālōnda ku basaja bona aba Isiraeri abalōnde, nābasimba enyiriri okulwāna
11 Nabasuli. Nabantu abalala bona nābateresa mu mukono gwa [e] Abisai mugandawe, nebasimba enyiriri okulwāna nabāna ba Amoni.
12 Nāyogera nti Abasuli bwebanānyinga amānyi, kale 'gwonombēra: naye abāna ba Amoni bwebanākuinga amānyi, kale 'nze nākubēra.
13 Guma omwoyo, twerage obusaja olwabantu ba'fe, nolwebibuga bya Katonda wa'fe: era Mukama akole

[a] 2 Sam. 8. 1-18.
[b] 1 Sam. 17. 4. 2 Sam. 8. 1.
[c] 2 Sam. 8. 3. = Kadadezeri.
[d] 1 Basek. 7. 15. 23.
[e] Byom. 4. 12. 15, 16.
[f] 2 Sam. 8. 9. = Toi.
[g] 2 Sam. 8. 10. = Yolamu.
[h] 1 Sam. 26. 6. 1 Byom. 19. 11.
[i] 2 Sam. 8. 17. = Akimereki.

[a] 2 Sam. 10. 1-19.
[b] Lub. 24. 10.
[c] 2 Sam. 10. 6.
[d] Yos. 13. 9, 16.
[e] 2 Sam. 10. 10. 1 Byom. 18. 12.

14 ekyo kyanāsīma. Awo Yoabu na-
bantu abali naye nebasembera mu
maso Gabasuli okulwāna; neba-
15 'duka mu masoge. Awo abāna ba
Amoni bwebālaba Abasuli nga ba-
'duse, era nabo bwebatyo neba'du-
ka mu maso ga Abisai mugandawe,
nebaingira mu kibuga. Awo Yoa-
16 bu na'ja Eyerusalemi. Awo Aba-
suli bwebālaba nga bagobe'dwa
mu maso ga Isiraeri, nebatuma a-
babaka, neba'gyayo Abasuli abāli
emitala Womu'ga, ne Sofaki omu-
kulu we'gye lya Kadalezeri nga ye
17 mugabe. Nebabūlira Daudi; nā-
kung'anya Isiraeri yena nāsomoka
Yoludani, nābatūkako nāsimba e-
nyiriri okulwāna nabo. Awo Dau-
di bweyamala okusimba enyiriri o-
kulwāna Nabasuli, nebalwāna na-
18 ye. Abasuli neba'duka mu maso ga
Isiraeri; Daudi na'ta ku Basuli
(abasaja) abomumagāli kasānvu,
nabatambula nebigere obukumi bu-
na, na'ta Sofaki omukulu we'gye.
19 Awo aba'du ba Kadalezeri bwebā-
laba 'nga bagobe'dwa mu maso ga
Isiraeri, nebatabagana ne Daudi,
nebamuwereza; 'sō Nabasuli ne-
bata'kiriza kubēra abāna ba Amoni
nate olwokubiri.

[a] 2 Sam. 11. 1.

20 Awo [a] olwātuka omwāka bwe-
gwatūkirira mu kisēra bakabaka
mwebatabālira, Yoabu nātabāza
amānyi age'gye, nāzisa ensi yabāna
be Amoni, na'ja nāzingiza La'ba.
Naye Daudi nāsigala Eyerusalemi.
[b] Yoabu nāmenya La'ba, nākisūla.

[b] 2 Sam. 12. 26.
[c] 2 Sam. 12. 30, 31.

2 Awo Daudi [c] na'gya engule ya ka-
baka wābwe ku mutwegwe, nālaba
obuzito bwayo talanta ya zābu, era
nga mulimu amainja agomuwendo
omungi; nebagiteka ku mutwe gwa
Daudi: na'gyamu omunyago ogwo-
3 mukibuga mungi nyo. Na'gyamu
abantu abāli omwo, [d] nābasala nemi-
sumēno namanyo agebyūma nemba-
'zi. Era bwatyo Daudi bweyakola
ebibuga byona ebyabāna ba Amoni.
Daudi nabantu bona neba'dayo
Eyerusalemi.

[d] 2 Sam. 12. 31. 1 Basek. 9. 20, 21.

[e] 2 Sam. 21. 18-22.

4 Awo [e] olwātuka oluvanyuma lwe-
byo newaba entalo Egezeri Nabafi-
risuti: awo Si'bekai Omukusasi na-
'ta Si'pai owokubāna berintu: ne-
5 bawāngulwa. Newaba nate entalo
Nabafirisuti; Erukanani mutabani
wa Yairi na'ta Lakami muganda
wa Goliasi Omugi'ti, olunyago lwe-
'fumulye lwali ngomuti ogulukirwa-
6 ko engoye. Newaba nate entalo
Egasi, eyali omusaja omuwānvu
enyo, engaloze nobugerebwe ama-
kumi abiri mu buna, (buli mukono)
mukāga, na (buli kigere) mukāga;
era naye yazālirwa erintu eryo.
7 Awo bweyasōmoza Isiraeri, Yona-
sani mutabani wa Simea muganda
8 wa Daudi nāmu'ta. Abo bāzālirwa
erintu eryo Egasi; nebagwa nomu-
kono gwa Daudi, nomukono gwa-
ba'dube.

[/] 1 Sam. 16. 9. - Sa-'ma.

21 Awo [a] Setani nāimirira okulwā-
na ne Isiraeri, nāsendasenda
2 Daudi okubala Isiraeri. Daudi
nāgamba Yoabu nabakulu babantu
nti Mugende mubale Isiraeri okuva
Ebeeruseba okutūsa Edani; munzi-
rize ebigambo ntegēre omuwendo
3 gwābwe. Yoabu nāyogera nti Mu-
kama ayongere abantube okusinga
omuwendo gwābwe oguliwo kakano
emirūndi kikumi: naye, mukama
wānge kabaka, bona si ba'du ba
mukama wānge? mukama wānge
kiki ekimulagi'za ekigambo kino?
kiki ekimwagaza okuba ensonga
4 yomusāngo eri Isiraeri? Era naye
ekigambo kya kabaka nekisinga
Yoabu. Yoabu kyeyava yegendera
nābuna Isiraeri yona, na'ja Eyeru-
5 salemi. Yoabu nāletera Daudi o-
muwendo ogwabantu gwebābali-
bwa. Abantu bona aba Isiraeri
bāli [b] kaka'de mu kasirīvu abasaja
abāsōwolānga ebitala: ne Yuda bā-
li abasaja obusirīvu buna mwobu-
kumi musānvu abāsōwolānga ebi-
6 tala. [c] Naye teya'sāko Levi ne Be-
nyamini: kubanga ekigambo kya
7 kabaka kyamutama Yoabu. Kato-
nda nānyigira ekigambo ekyo; kye-
8 yava abonyabonya Isiraeri. Dau-
di nāgamba Katonda nti Nyōnōnye
nyo, kubanga nakola ekigambo e-
kyo: naye kakano, nkwegairi'de,
'gyawo obutali butūkirivu bwa mu-
'duwo; kubanga nakola ekyobusiru-
9 siru bungi. Mukama nāgamba Gadi
10 na'bi wa Daudi nti Genda ogambe
Daudi nti Bwatyo bwayogera Muka-
ma nti Nkuteke'dewo ebigambo bi-
satu; werobozeko ekimu, nkukiko-
11 le. Awo Gadi na'ja eri Daudi, nāmu-
gamba nti Bwatyo bwayogera Mu-
kama nti Werobozeko kyonoyagala;
12 oba [d] emyāka esatu egyenjala; oba
emyezi esatu okumalirwawo mu
maso gabalabebo, ekitala kyabala-
bebo nga kikutūkako; oba ekitala
kya Mukama enaku satu, kawum-
puli ngali munsi, ne malaika wa
Mukama ngazikiriza mu nsalo zona
eza Isiraeri. Kale 'no, lowōza bwe-
13 mba 'mudamu oyo antumye. Dau-
di nāgamba Gadi nti Nsobe'dwa
nyo: ngwe 'no mu mukono gwa
Mukama; kubanga okusāsirakwe
kungi nyo: 'neme okugwa mu mu-
14 kono gwabantu. Awo Mukama nā-
leta kawumpuli ku Isiraeri: awo
15 ku Isiraeri nekufa abasaja obukumi
musānvu. Katonda nātuma malai-
ka Eyerusalemi okukizikiriza: awo

[a] 2 Sam. 24. 1-25. Yob. 1. 6-9, 12; 2. 1-4, 6, 7. Mat. 4. 10. Luk. 10. 18. 1 Kol. 7. 5 neb.

[b] 2 Sam. 24. 9.

[c] 1 Byom. 27. 24.

[d] 2 Sam. 24. 13.

nganātera okuzikiriza, Mukama nātunula, neye'jusa akabi, nāgamba malaika azikiriza nti Kināmala; 'zayo kakano omukonogwo. Malaika wa Mukama nāmirira awali egūliro lya [c] Olunani Omuyebusi.

[c] 2 Sam. 24. 16, 18. [a] Alauna.

16 Daudi nāimusa amasoge nālaba malaika wa Mukama ngaīmiri'de wakati wensi ne'gulu, ngaku'te ekitala ekisōwo'dwa mu ngaloze, ekigolo'dwa ku Yerusalemi. Awo Daudi nabaka'de, nga bamba'de ebibukutu, nebalyoka bavūnama

17 amaso gābwe. Daudi nāgamba Katonda nti Si'nze nalagira okubala abantu? 'nze nyōnōnye nenkola ebyekye'jo kingi; naye endiga zino bakoze ki bo? nkwegairi'de, ai Mukama Katonda wānge, omukonogwo gube ku'nze ne ku nyumba ya kitānge; naye guleme okuba ku ba-

18 ntubo babe ne kawumpuli. Awo [f] malaika wa Mukama nālagira Gadi okugamba Daudi, Daudi ayāmbuke, azimbire ekyōto eri Mukama mu gūliro lya Olunani Omuyebusi.

[f] 2 Byom. 3. 1.

19 Daudi nāyāmbuka olwekigambo kya Gadi, kyeyayogera mu linya lya

20 Mukama. Olunani nākyūka nālaba malaika; ne batabanibe abana abāli naye nebekweka. Era Olu-

21 nani yali ngawūla eng'ano. Awo Daudi bweya'ja eri Olunani, Olunani nātunula nālaba Daudi, nāva mu gūliro, nāvūnamira Daudi amasoge

22 wansi. Awo Daudi nāgamba Olunani nti Mpa ekibanja ekyegūliro lino, nzīmbewo ekyōto eri Mukama: onogulāna nānge nebintu ngomuwendo gwalyo gwe nyini bwegūli obutasēra: kawumpuli aziizibwe

23 mu bantu. Awo Olunani nāgamba Daudi nti Lyetwālire, mukama wānge kabaka akole ekyo kyanāsima: laba, nkuwa'de ente okuba ebiwebwayo ebyōkebwa nebintu ebiwūla

[f] Ju. 20. okuba enku [g] neng'ano okuba ekiwebwayo ekyobu'ta; byona mbiwa

24 buwa. Kabaka Daudi nāgamba Olunani nti Ne'da; naye mazima nāligula nebintu obutasēra: kubanga sitōle bibyo okuwa Mukama, 'sō siweyo ekiwebwayo [i] ekyōkebwa eki-

[i] 2 Sam. 24. 24. 25 tanziti'de byānge. Awo Daudi nāwa Olunani okugula ekibanja seketi eza zābu ezipimibwa lukāga.

26 Daudi nāzimba eyo ekyōto eri Mukama, nāwayo ebiwēbwayo ebyōkebwa nebiwebwayo olwemirembe,

[k] Lev. 9. 24. nāsaba Mukama: [k] nānu'damu nomuliro ngaima mu'gulu ku kyōto

27 ekyebiwebwayo ebyōkebwa. Mukama nālagira malaika; na'za ekitalakye mu kirāto kyakyo.

28 Mu biro ebyo Daudi bweyalaba nga Mukama amu'zemu mu gūliro

[l] 1 Basek. 2. 4. 29 lya Olunani Omuyebusi, nāwerayo eyo sadaka. [l] Kubanga ewema ya Mukama, Musa gyeyakola mu 'dūngu, nekyōto ekyebiwebwayo ebyōkebwa, mu biro ebyo nga biri mu

30 kifo ekigulumivu Egibeoni. Naye Daudi nātainza ku'ja mu maso gayo [m] okubūza Katonda: kubanga yali ati'de ekitala kya malaika wa Mu-

22 kama. Awo Daudi nāyogera nti [a] Eno ye nyumba ya Mukama Katonda, era kino kye kyōto ekyebiwebwayo ebyōkebwa eri Isiraeri.

[m] 1 Byom. 15. 13. 2 Byom. 19. 3.

[a] 1 Byom. 21. 18, 19, 26, 28. 2 Byom. 3. 1.

2 Awo Nālagira okukung'anya [b] ba'na'gwānga abāli munsi ya Isiraeri; na'sāwo abamainja okutema amainja amaba'je okuzimba e-

3 nyumba ya Katonda. Daudi nātegeka ebyūma bingi olweninga ezenzi'gi ezemizigo nolwebiga'ta; ne-

4 bikomo bingi ebitapimika; nemivule egitabalika: kubanga [c] Abazidoni Nabatulo nebaleta emivule mingi

5 eri Daudi. Daudi nāyogera nti Sulemani mutabani wānge akyali [d] mwāna muto, nenyumba egenda okuzīmbirwa Mukama egwāna okuba eyekitibwa ekinene enyo, okwātikirira nokutenderezebwa munsi zona: kyendiva ngitegekera. Awo Daudi nātegeka bingi nyo nga tanāba kufa.

[b] 1 Basek. 9. 21. 2 Byom. 2. 17.

[c] 1 Basek. 5. 6.

[d] 1 Basek. 3. 7. 1 Byom. 29. 1.

6 Awo nāita Sulemani mutabaniwe nāmukūtira okuzīmbira enyumba

7 Mukama Katonda wa Isiraeri. Daudi nāgamba Sulemani mutabaniwe nti 'Nze, [e] kyali mu mutima gwānge okuzīmbira erinya lya Mukama Ka-

8 tonda wānge enyumba. Naye ekigambo kya Mukama nekinji'jira nti [f] Wayiwa omusai mungi, [g] nolwāna entalo enkulu: tozīmbira linya lyānge enyumba, kubanga wayiwa omusai mungi kunsi mu maso gānge:

9 laba, olizālirwa omwāna wa bulenzi, aliba omusaja owemirembe; era ndimuwa [i] emirembe eri abalabebe bona enjui zona: kubanga erinyalye aliba Sulemani, era ndiwa emirembe nokuterera eri Isiraeri ku mi-

10 rembegye: oyo yalizīmbira erinya lyānge enyumba; era [k] anābānga mwāna wānge, nānge nābānga kitāwe; era ndinywēza entebe eyobwakabakabwe ku Isiraeri emirembe

11 gyona. Kale, mwāna wānge, Mukama abe nāwe; olabe omukisa, ozīmbe enyumba ya Mukama Kato-

12 ndawo, nga bweyakwogerako. Kyo'ka Mukama akuwe amagezi nokutegēra, akukūtire ebya Isiraeri; olyoke okwate amatēka ga Mukama

13 Katondawo. [l] Bwotyo bwonolabānga omukisa, bwonekūmānga okukola amatēka nemisāngo, Mukama byeyakūtira Musa ebya Isiraeri: [m] ba namānyi ogume omwoyo; to-

14 tya 'sō totekemuka. Laba 'no, mu kubonyabonyezebwa kwānge ntege-

[e] 2 Sam. 7. 3. Zab. 132. 1-5.

[f] 1 Byom. 28. 3.

[g] 1 Basek. 5. 3.

[i] 1 Basek. 4. 25; 5. 4.

[k] 2 Sam. 7. 14. 1 Byom. 28. 6. Beb. 1. 5.

[l] Yos. 1. 7, 8. 1 Byom. 28. 7.

[m] Ma. 31. 6. 1 Byom. 28. 20.

ke'de enyumba ya Mukama [n] talanta eza zābu kasiriivu ne talanta eza feza kaka'de; nebikomo nebyūma ebitapimika; kubanga bingi nyo: era nemiti namainja ntegese; oyo-
15 ngereko 'gwe. Era nate waliwo nāwe abakozi bemirimu bangi nyo, abatema nabakola emirimu egyamainja nemiti, nabantu bona aba-
16 lina amagezi agomulimu gwona; zābu ne feza nebikomo nebyūma tebibalika; golokoka okole, era Muka-
17 ma abēre nāwe. Era Daudi nālagira nabakulu bona aba Isiraeri okubēra Sulemani mutabaniwe, nga-
18 yogera nti Mukama Katonda wa-'mwe tali wamu na'mwe? era tabawa'de mirembe enjui zona? kubanga agabu'de ababēra munsi mu mukono gwānge; era ensi ewāngu-'dwa mu maso ga Mukama, ne mu
19 maso gabantube. Kale munywēze omutima gwa'mwe nememe ya'mwe okunonya Mukama Katonda wa-'mwe; kale mugolokoke muzīmbe ekigwa kya Mukama Katonda, oku-
[o] 1 Basek. 8. 6, 21. 2 Byom. 5. 7; 6. 11. leta [o] esanduko eyendagāno ya Mukama, nebintu ebitukuvu ebya Katonda okubiingiza mu nyumba egenda okuzīmbirwa erinya lya Mukama.

23 Awo Daudi yali ngaka'diye era ngawanga'de enaku nyingi; nāfūla [a] Sulemani mutabaniwe kaba-
2 ka wa Isiraeri. Nākung'anya abakulu bona aba Isiraeri ne bakabona
3 Nabalevi. Abalevi nebabalibwa [b] okuva ku myāka amakumi asatu nokukirawo: nomuwendo gwābwe [c] ngemitwe bwegyali buli muntu ki'nomu gwali [d] obukumi busatu
4 mu kanāna. Kwabo obukumi bubiri mwenkumi nya ba kulabirira mulimu gwa mu nyumba ya Mukama; nakakāga [e] bāmi nabasalānga
5 emisāngo: nenkumi nya ba'gazi; nenkumi nya bātenderezānga Mukama nebintu byenakola, (bweya-yogera Daudi,) okutenderezānga
6 nabyo. [f] Daudi nābasalamu [g] empalo [h] ngabāna ba Levi bwebāli;
7 [k] Gerusoni, Kokasi, ne Merali. Ku
8 Bagerusoni; Ladani ne Simei. Batabani ba Ladani; Yekieri omukulu, ne Zesamu, ne Yoeri, basatu.
9 Batabani ba Simei; Seromosi, ne Kazieri, ne Kalani, basatu. Abo be bāli emitwe (gyenyumba) za baki-
10 tābwe eza Ladani. Ne batabani ba Simei; Yakasi, Zina, ne Yeusi, ne Beriya. Abo abana bāli batabani
11 ba Simei. Ne Yakasi ye yali omukulu, ne Ziza ye yali owokubiri: naye Yensi ne Beriya tebālina bāna bangi; kyebāva babalirwa awamu
12 okuba enyumba ya bakitābwe. Batabani ba Kokasi; Amulamu, Izukali, Kebuloni, ne U'zieri; bana.
13 Batabani ba [l] Amulamu; Aloni ne Musa: [m] Aloni nāyāwulibwa atukuzēnga ebintu ebitukuvu enyo, ye ne batabanibe emirembe gyona, okwōterezānga obubāne mu maso ga Mukama, okumuwerezānga, [n] nokusabānga omukisa mu linya-
14 lye emirembe gyona. Naye Musa [o] omusaja wa Katonda, [p] batabanibe
15 bāyātulwa mu kika kya Levi. [r] Batabani ba Musa; Gerusomu ne
16 Erieza. Batabani ba Gerusomu;
17 Sebueri omukulu. Ne batabani ba Erieza be bano, Lekabiya omukulu. Erieza nātaba na bāna balala ba bulenzi; naye batabani ba Lekabi-
18 ya nebaba bangi nyo. Batabani ba
19 Izukali; Seromisi omukulu. Batabani ba Kebuloni; Yeriya omukulu, Amaliya owokubiri, Yakazieri owokūsatu, ne Yekameamu owokuna.
20 Batabani ba U'zieri; Mika omuku-
21 lu, ne I'siya owokubiri. Batabani ba Merali; Makuli ne Musi. Batabani ba Makuli; Ereazali ne Kisi.
22 Ereazali nāfa, nga talina bāna ba bulenzi, wabula abobuwala berēre: baganda bābwe batabani ba Kisi
23 nebabafumbirwa. Batabani ba Musi; Makuli ne Ederi, ne Yeremosi,
24 basatu. [s] Abo be bāli batabani ba Levi ngenyumba za bakitābwe bwezali, [t] gye mitwe (gyenyumba) za bakitābwe ezabo abābalibwa kubo, mu muwendo gwamanya ngemitwe gyābwe bwegyali, abākola omulimu ogwokuwerezānga okwomunyumba ya Mukama, abakamaze [u] emyāka
25 amakumi abiri nokukirawo. Kubanga Daudi nāyogera nti Mukama Katonda wa Isiraeri awa'de abantube emirembe; era abēra mu Ye-
26 rusalemi emirembe gyona: era Abalevi tekikyabagwānirānga [w] kusitula ewema nebintu byona ebyako
27 olwokuwerezānga kwayo. Kubanga olwebigambo bya Daudi ebyenkomerero abāna ba Levi kyebāva babalibwa, abākamaze emyāka a-
28 makumi abiri nokukirawo. Kubanga omulimu gwābwe kuwerezānga batabani ba Aloni olwokuwerezānga okwomunyumba ya Mukama, mumpya ne mu bisenge, ne mu kutukuzānga ebintu byona ebitukuvu, gwe mulimu ogwokuwerezānga okwomunyumba ya Katonda;
29 era nolwemigāti egyokulaga nolwobu'ta obulūngi obwekiwebwayo ekyobu'ta, oba migāti gya mpewere egitazimbulukuswa oba ekyo ekisīkibwa ku kikalāngo, oba ekyo ekinyikibwa, nolwengeri zona ekigero bwekyenkana nobunene bwe-
30 bwenkana; nokuīmiriranga buli nkya okwebazānga nokutenderezānga Mukama, era bwebatyo akawu-

[a] 1 Basek. 1. 33-39. 1 Byom. 23. 5.
[b] Kubal. 4. 3.
[c] Ju. 24. Kubal. 1. 2.
[d] Kubal. 4. 47, 48.
[e] Ma. 16. 18. 1 Byom. 26. 29.
[f] 2 Byom. 8. 14; 23. 18; 29. 25; 35. 4.
[g] Ezer. 6. 18.
[h] 1 Byom. 15. 5.
[k] 1 Byom. 26. 21, 22.
[l] Kuv. 6. 20.
[m] Kuv. 28. 1.
[n] Kubal. 6. 23.
[o] Ma. 33. 1.
[p] 1 Byom. 26. 24-28.
[r] Kuv. 2. 22; 18. 3, 4.
[s] Kubal. 16. 17, 21.
[t] Kubal. 1. 22.
[u] Ju. 27. Kubal. 1. 3. 2 Byom. 31. 17. Ezer. 3. 8.
[w] Kubal. 4. 5-15.

31 ngēzi; nokuwāngayo ebiwebwayo
ebyōkebwa byona eri Mukama, ku
sabiti, nemyezi nga kyegi'je gibo-
[y] Kubal. 29. 29. neke, ne ku [y] mbaga ezatekebwawo,
omuwendo gwabyo ngekiragiro
kyabyo bwekiri, obutayosānga mu
[z] Kubal. 1. 53. 32 maso ga Mukama: era [z] bakūmē-
nga ewema eyokusisinkaniràngamu
gyebāteresebwa, nekifo ekitukuvu
kyebāteresebwa, nebyo [a] batabani
ba Aloni baganda bābwe byebāte-
resebwa, olwokuwerezānga okwomu-
nyumba ya Mukama.

[a] Kubal. 28. 60. **24** Nempalo za [a] batabani ba Alo-
ni (zāli zino). Batabani ba A-
loni; Nadabu ne Abiku, Ereazali ne
[b] Lev. 10. 1. 2 Isamali. Naye [b] Nadabu ne Abiku
nebasoka kitābwe okufa nga tebali-
na bāna: Ereazali ne Isamali kye-
bāva bakola omulimu ogwobwaka-
[c] 2 Sam. 8. 17. 1 Byom. 6. 8. 3 bona. Daudi wamu ne [c] Zadoki o-
wokubatabani ba Ereazali ne Aki-
mereki owokubatabani ba Isamali
nebabasalamu ngebisanja byābwe
bwebyali mu kuwereza kwābwe.
4 Awo newalabika abasaja abakulu
ku batabani ba Ereazali bangi oku-
singa abokubatabani ba Isamali;
era (bwebati) bwebāsalibwamu: ku
batabani ba Ereazali kwaliko ku-
mi namukāga, emitwe gyenyumba
za bakitābwe; ne ku batabani ba I-
[d] Kubal. 1. 2. samali, [d] ngenyumba za bakitābwe
[e] Ju. 31. Balam. 20. 9. 5 bwezali, munāna. Bwebati bwebā-
salibwamu na [e] bululu, emitindogyo-
na wamu; kubanga wāliwo abakulu
abomukifo ekitukuvu nabakulu ba
Katonda, ku batabani ba Ereazali
6 era ne ku batabani ba Isamali. Awo
Semaya mutabani wa Nesaneri o-
muwandisi owoku Balevi, nābawa-
ndikira mu maso ga kabaka nabaku-
lu ne Zadoki kabona ne Akimereki
mutabani wa Abiasali nemitwe (gye-
nyumba) za bakitābwe eza bakabo-
na Nabalevi; enyumba emu eya ba-
kitābwe ngerönderwa Ereazali, ne-
7 ndala ngerönderwa Isamali. Awo
akalulu akoluberyeberye nekamu-
gwako Yekoyalibu, akokubiri Yeda-
8 ya; akukokusatu Kalimu, akokuna
9 Seolimu; akokutāno Malukiya; ako-
10 mukāga Miyamini; akomusānvu
11 Ka'kozi, akomunāna Abiya; ako-
mwenda Yesuwa; akekumi Sekani-
12 ya; akekumi nakamu Eriasibu, na-
13 kekumi nobubiri Yakimu; akekumi
nobusatu Ku'pa, akekumi nobuna
14 Yesebeabu; akekumi nobutāno Bi-
ruga, akekumi nomukāga I'meri;
15 akekumi nomusānvu Keziri, akeku-
16 mi nomunāna Kapi'zezi; akekumi
nomwenda Pesakiya, akamakumi
17 abiri Yekezukeri; akabiri mu kamu
Yakini, akabiri mu bubiri Gamuli;
18 akabiri mu busatu Deraya, akabiri
19 mu buna Maaziya. Bino bye byali
ebisanja byābwe mu kuwereza kwā-
bwe, [f] okuingirānga mu nyumba ya
Mukama ngekiragiro bwekyali kye-
bāwebwa mu mukono gwa Aloni ja-
ja wābwe, nga Mukama Katonda wa
Isiraeri bweyali amulagi'de.
20 Ne ku batabani ba Levi abalala:
ku batabani ba Amulamu, Subaeri;
ku batabani ba Subaeri, Yedeya.
21 Ku Lekabiya: ku batabani ba Le-
22 kabiya, I'siya omukulu. Ku Bai-
zukali, Seromosi; ku batabani ba
23 Seromosi, Yakasi. Ne batabani
(ba Kebuloni); Yeriya (omukulu),
Amaliya owokubiri, Yakazieri owo-
24 kusatu, Yekameamu owokuna. Ba-
tabani ba U'zieri, [g] Mika; ku bata-
25 bani ba Mika, Samiri. Muganda
wa Mika, I'siya: ku batabani ba
26 I'siya, Zekaliya. [i] Batabani ba Me-
rali; Makuli ne Musi: batabani ba
27 Yaaziya; Beno. Batabani ba Me-
rali; ku Yaaziya, Beno ne Sokamu,
28 ne Za'kuli, ne Ibuli. Ku Makuli;
Ereazali [k] atāzāla bāna ba bulenzi.
29 Ku Kisi; batabani ba Kisi, Yera-
30 meeri. Ne batabani ba Musi; Ma-
kuli ne Ederi, ne Yerimosi. Abo
be bāli batabani Babalevi ngenyu-
31 mba za bakitābwe bwezali. Era ne
bano bwebatyo [l] nebakuba obululu
nga baganda bābwe batabani ba
Aloni mu maso ga Daudi kabaka,
ne Zadoki ne Akimereki nemitwe
(gyenyumba) za bakitābwe eza ba-
kabona Nabalevi; (enyumba) za
bakitābwe ezomukulu okufanana
eza mugandawe omuto.

[f] 1 Byom. 9. 28.

[g] 1 Byom. 23. 20.

[i] 1 Byom. 23. 21.

[k] 1 Byom. 23. 22.

[l] 1 Byom. 25. 8; 26. 13, 14. Nek. 11. 1.

25 Era nate Daudi nabāmi be'gye
nebāwulira okuwereza okwo a-
bamu ku batabani ba [a] Asafu naba
Kemani naba Yedusuni, abokula-
gula nenānga, nentongōli, nebitāsa:
nomuwendo gwabo abākola omulimu ngokuwereza kwābwe bwekwali
2 gwali bweguti: ku batabani ba
Asafu; Za'kuli ne Yusufu ne Nesa-
niya ne Asalera, batabani ba Asafu;
wansi womukono gwa Asafu eyala-
gulānga ngekiragiro kya kabaka
3 bwekyali. Ku Yedusuni: batabani
ba Yedusuni; Gedaliya ne Zeri ne
Yesaya ne Kasabiya ne Ma'tisiya,
mukāga; wansi wemikono gya ki-
tābwe Yedusuni nga balina enānga,
abālagulānga nga bebaza era nga
4 batendereza Mukama. Ku Kema-
ni; batabani ba Kemani; Bu'kiya,
Ma'taniya, U'zieri, Sebueri, ne Ye-
rimosi, Kananiya, Kanani, Eriasa,
Gi'daluti, ne Lomamutiezeri, Yosu-
bekasa, Ma'losi, Kosiri, Makaziosi:
5 abo bona bāli batabani ba Kemani
omulabi wa kabaka mu bigambo
bya Katonda, okuimusānga e'jembe.
Katonda nāwa Kemani abāna abo-
bulenzi kumi na bana nabobuwala

[a] 1 Byom. 6. 39.

6 basatu. Abo bona bābānga wansi wemikono gya kitābwe okuimbirānga mu nyumba ya Mukama, nebitāsa, nentongōli, nenānga, olwokuwerezānga okwomunyumba ya Katonda; Asafu, Yedusuni, ne Kemani nga bali wansi wekiragiro kya
7 kabaka. Nomuwendo gwabo wamu ne baganda bābwe abāigirizibwa okuīmbira Mukama, bona abalina amagezi, gwali ebikumi bibiri mu
8 kināna mu munāna. Nebakubira ebyo byebāba bateresebwa obululu bona okwenkana, abato era nabakulu, omuigiriza era nomuigirizwa.
9 Awo akalulu akoluberyeberye nekamugwako Yusufu olwa Asafu: akokubiri Gedaliya; ye ne bagandabe ne batabanibe bāli kumi nababiri:
10 akokusatu Za'kuli, batabanibe ne
11 bagandabe, kumi nababiri: akokuna Izuli, batabanibe ne bagandabe,
12 kumi nababiri: akokutāno Nesaniya, batabanibe ne bagandabe, kumi
13 nababiri: akomukāga Bu'kiya, batabanibe ne bagandabe, kumi naba-
14 biri: akomusānvu Yesalera, batabanibe ne bagandabe, kumi naba-
15 biri: akomunāna Yesaya, batabanibe ne bagandabe, kumi nababiri:
16 akomwenda Ma'taniya, batabanibe
17 ne bagandabe, kumi nababiri: akekumi Simei, batabanibe ne baga-
18 ndabe, kumi nababiri: akekumi nakamu Azaleri, batabanibe ne ba-
19 gandabe, kumi nababiri: akekumi nobubiri Kasabiya, batabanibe ne
20 bagandabe, kumi nababiri: akekumi nobusatu, Subaeri, batabanibe
21 ne bagandabe, kumi nababiri: akekumi nobuna Ma'tisiya, batabanibe
22 ne bagandabe, kumi nababiri: akekumi nobutāno Yeremosi, batabanibe ne bagandabe, kumi nababiri:
23 akekumi nomukāga Kananiya, batabanibe ne bagandabe, kumi naba-
24 biri: akekumi nomusānvu Yosubekasa, batabanibe ne bagandabe,
25 kumi nababiri: akekumi nomunāna Kanani, batabanibe ne bagandabe,
26 kumi nababiri: akekumi nomwenda Ma'losi, batabanibe ne bagandabe,
27 kumi nababiri: akamakumi abiri Eriasa, batabanibe ne bagandabe,
28 kumi nababiri: akabiri mu kamu Kosiri, batabanibe ne bagandabe,
29 kumi nababiri: akabiri mu bubiri Gi'daluti, batabanibe ne bagandabe,
30 kumi nababiri: akabiri mu busatu Makaziyosi, batabanibe ne baga-
31 ndabe, kumi nababiri: akabiri mu buna Lomamutiezeri, batabanibe ne bagandabe, kumi nababiri.

26 Olwempalo zaba'gazi: ku Bakola; Meseremiya mutabani wa Kole, ku batabani ba Asafu.
[c] 1 Byom. 9. 21.
2 Era [a] Meseremiya yalina bāna abobulenzi; Zekaliya omuberyeberye, Yediyaeri owokubiri, Zebadiya
3 owokusatu, Yasunieri owokuna; Eramu owokutāno, Yekokanani owomukāga, Eriekoenai owomusānvu.
4 Era Obededomu yalina abāna abobulenzi; Semaya omuberyeberye, Yekozabadi owokubiri, Yoa owokusatu, ne Sakali owokuna, ne Nesa-
5 neri owokutāno; A'mieri owomukāga, Isakali owomusānvu, Peulesai owomunāna: kubanga Katonda nāmuwa omukisa.
6 Era Semaya mutabaniwe nāzālirwa abāna abobulenzi, abāfuga enyumba ya kitābwe: kubanga bāli basaja ba mānyi aba-
7 zira. Batabani ba Semaya; Osuni, ne Lefaeri, ne Obedi, ne Eruzabadi, baganda bābwe basaja bazira, Eri-
8 ku, ne Semakiya. Abo bona bāli ba ku bāna ba Obededomu: bo ne batabani bābwe ne baganda bābwe, abasaja abamānyi abāmala okuwereza okwo; amakumi asatu mu babiri
9 aboku Obededomu. Era Meseremiya yalina abāna naboluganda, aba-
10 saja abazira, kumi na munāna. Era Kosa owokubāna ba Merali yalina abāna; Simuli omukulu, [kubanga kitāwe nāmufūla omukulu newaku-
11 ba'de nga siye muberyeberye;] Kirukiya owokubiri, Tebaliya owokusatu, Zekaliya owokuna: batabani ba Kosa bona ne bagandabe bāli ku-
12 mi nabasatu. Empalo zaba'gazi zali zābo, za basaja bakulu, nga baliko byebateresebwa nga baganda bābwe, okuwererezānga mu nyumba
13 ya Mukama. [b] Nebakuba obululu, abato era nabakulu, ngenyumba za bakitābwe bwezali olwa buli mulyā-
14 ngo. Akalulu akebuvanjuba nekamugwako Seremiya. Awo nebakubira obululu Zekaliya mutabaniwe, omutēsa owamagezi; akaluluke nekamugwako ku bukika obwa kono.
15 Obededomu ku bukika obwadyo; ne batabanibe (nebawebwa) e'gwanika.
16 Su'pimu ne Kosa ebugwanjuba, awāli omulyāngo Salekesi awāli [c] olutindo oluyāmbuka, abakūmi nga
17 bolekera bakūmi ba'nābwe. Abalevi mukāga bāli ku lui olwebuvanjuba, ku bukika obwa kono buli lunaku bana, ku bukika obwadyo buli lunaku bana, nabe'gwanika babiri
18 babiri. Aba Palubali ku lui olwebugwanjuba, awāli olutindo bana,
19 ne ku Palubali babiri. Ezo ze zali empalo zaba'gazi; ku batabani Babakola ne ku batabani ba Merali.
20 Ne ku Balevi, Akiya ye yali omukulu wamawanika genyumba ya Katonda, era wamawanika gebintu e-
21 byawōngebwa. Batabani ba Ladani; batabani Babagerusoni aba Ladani, emitwe (gyenyumba) za bakitābwe eza Ladani Omugerusoni;
[b] 1 Byom. 24. 31.
[c] 1 Baak. 10. 5.

22 Yekieri. Batabani ba Yekieri; Zesamu, ne Yoeri mugandawe, abakulu bamawanika genyumba ya Mu-
23 kama. Ku Baamulamu, ku Baizukali, ku Bakebuloni, ku Bau'zieri:
24 ne Sebueri mutabani wa Gerusomu, mutabani wa Musa, ye yali omuku-
25 lu wamawanika. Ne bagandabe; ku Erieza (nekuva) Lekabiya mutabaniwe, ne Yesaya mutabaniwe, ne Yolamu mutabaniwe, ne Zikuli mutabaniwe, ne Seromosi mutabaniwe.
26 Seromosi oyo ne bagandabe be bāli abakulu bamawanika gona agebintu ebyawōngebwa, Daudi kabaka nemitwe (gyenyumba) za bakitābwe, abāmi benkumi nebikumi, nabāmi
27 be'gye, [d] byebāwōnga. Ku munyago gwebānyaga mu ntalo kweba'gya okuwōnga okudābiriza enyumba ya
28 Mukama. Ne byona [e] Samuwiri na'bi ne Saulo mutabani wa Kisi ne Abuneri mutabani wa Neri ne [g] Yoabu mutabani wa Zeruiya byebāwōnga; buli muntu yena eyawōnga ekintu kyona, kyabānga wansi womukono gwa Seromosi ne baganda-
29 be. Ku Baizukali, Kenaniya ne batabanibe bāfugānga Isiraeri [i] olwomulimu ogwebwēru, okuba abāmi
30 nabalamuzi. Ku Bakebuloni, [k] Kasabiya ne bagandabe, abasaja abazira, lukumi mu lusānvu, be bālabirirānga Isiraeri emitala wa Yoludani ebugwanjuba; olwomulimu gwona ogwa Mukama nolwokuwereza
31 kabaka. [l] Yeriya yali mukulu ku Bakebuloni, ku Bakebuloni kweyali, ngokuzālibwa kwābwe bwekwali mu (nyumba) za bakitābwe. Mu mwāka ogwana Daudi kasoke'de alya obwakabaka nebanonyezebwa, nemulabika mubo abasaja abamānyi abazira Eyazeri Ekyegireadi.
32 Ne bagandabe abasaja abazira bāli enkumi biri mu lusānvu, emitwe (gyenyumba) za bakitābwe, kabaka Daudi beyafūla abalabirizi Babaleubeni Nabagadi nekitūndu kyekika Ekyabamanase, [m] olwa buli kigambo kya Katonda, nolwebigambo bya kabaka.

27 Awo abāna ba Isiraeri ngomuwendo gwābwe bwegwali, emitwe (gyenyumba) za bakitābwe nabāmi benkumi nabebikumi nabakulu bābwe abāwerezānga kabaka mu buli kigambo ekyempalo ezaingirānga nezifulumānga buli mwezi okumala emyezi gyona egyomwāka, aba buli luwalo bāli obukumi bubiri
2 mwenkumi nya. [a] Yasobeamu mutabani wa Zabudieri ye yali omukulu woluwalo olwoluberyeberye olwomumwezi ogwoluberyeberye: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi
3 bubiri mwenkumi nya. (Oyo yali) wa ku bāna ba Perezi, omukulu wabāmi bona abe'gye mu mwezi ogwo-
4 luberyeberye. Ne [b] Dodai Omwakoa noluwalolwe ye yali omukulu woluwalo olwomwezi ogwokubiri; ne Mikulosi omukūngu: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri
5 mwenkumi nya. [c] Benaya mutabani wa Yekoyada kabona omukulu ye yali omwāmi owokusatu owe'gye owomumwezi ogwokusatu: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri
6 mwenkumi nya. Ono ye Benaya oyo eyali omusaja [d] owamānyi owokwabo amakumi asatu, era omukulu wabo amakumi asatu: ne A'mizabadi mutabaniwe yali (wa ku) luwa-
7 lolwe. [e] Asakeri muganda wa Yoabu ye yali (omwāmi) owokuna owomumwezi ogwokuna, ne Zebadiya mutabaniwe [f] oluvanyumalwe: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubi-
8 ri mwenkumi nya. [g] Samukusi Omuizula ye yali omwāmi owokutāno owomumwezi ogwokutāno: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri
9 mwenkumi nya. [i] Ira mutabani wa I'kesi Omutekoa ye yali (omwāmi) owomukāga owomumwezi ogwomukāga: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri mwenkumi nya.
10 [k] Kerezi Omuperoni owokubāna ba Efulaimu ye yali (omwāmi) owomusānvu owomumwezi ogwomusānvu: ne mu luwalolwe mwalimu obuku-
11 mi bubiri mwenkumi nya. [l] Si'bekai Omukusasi owoku Bazera ye yali (omwāmi) owomunāna owomumwezi ogwomunāna: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri
12 mwenkumi nya. [m] Abiezeri Omwanasosi owoku Babenyamini ye yali (omwāmi) owomwenda owomumwezi ogwomwenda: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri mwenku-
13 mi nya. [n] Makalai Omunetofa owoku Bazera ye yali (omwāmi) owekumi owomumwezi ogwekumi: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri
14 mwenkumi nya. [o] Benaya Omupirasoni owokubāna ba Efulaimu ye yali (omwāmi) owekumi nomu owomumwezi ogwekumi nogumu: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi
15 bubiri mwenkumi nya. [p] Kerudai Omunetofa, owa Osunieri, ye yali (omwāmi) owekumi nababiri owomumwezi ogwekumi nebiri: ne mu luwalolwe mwalimu obukumi bubiri mwenkumi nya.
16 Nate abāfuga ebika bya Isiraeri: ku Baleubeni Erieza mutabani wa Zikuli afuga: ku Basimeoni Sefa-
17 tiya mutabani wa Maaka: ku Levi [r] Kasabiya mutabani wa Kemueri:
18 ku Aloni [s] Zadoki: ku Yuda [t] Eriku, omu ku baganda ba Daudi: ku Isakali Omuli mutabani wa Mikaeri:

d 2 Sam. 8. 11.
e 1 Sam. 9. 9. 1 Byom. 29. 29.
f 2 Sam. 2. 8.
g 2 Sam. 2. 32.
i Nek. 11. 16.
k 1 Byom. 27. 17.
l 1 Byom. 23. 19; 24. 23.
m 2 Byom. 19. 11.
a 1 Byom. 11. 11.
b 2 Sam. 23. 9. 1 Byom. 11. 12. - Dodo.
c 2 Sam. 8. 18.
d 2 Sam. 23. 20, 22, 23. 1 Byom. 11. 24, 25.
e 2 Sam. 2. 18.
f 2 Sam. 2. 23.
g 2 Sam. 23. 25.
i 1 Byom. 11. 28.
k 1 Byom. 11. 27.
l 1 Byom. 11. 29.
m 1 Byom. 11. 28.
n 1 Byom. 11. 30.
o 1 Byom. 11. 31.
p 1 Byom. 11. 30. - Keredi.
r 1 Byom. 23. 30.
s 1 Byom. 24. 3.
t 1 Sam. 16. 6. - Eriabu.

19 ku Zebuluni Isumaya mutabani wa Obadiya: ku Nafutali Yeremosi mu-
20 tabani wa Azulieri: ku bāna ba Efulaimu Kosea mutabani wa Azaziya: ku kitundu kyekika kya Manase Yoeri mutabani wa Pedaya:
21 ku kitundu (kyekika) kya Manase mu Gireadi I'do mutabani wa Zekaliya: ku Benyamini Yaasieri mu-
22 tabani wa Abuneri: ku Dani Azaleri mutabani wa Yerokamu. Abo be bāli abāmi bebika bya Isiraeri.
23 Naye Daudi nātabala muwendo gwabo abākamaze emyaka amakumi abiri nabatanaba kutūsa egyo, kubanga Mukama yali ayoge'de ngalyongera
Isiraeri [u] ngemunyenye ezomu'gu-
24 lu. Yoabu mutabani wa Zeruiya yatanula okubala, naye [w] nātamala: [x] obusūngu kyebwava bu'ja ku Isiraeri; 'sō nomuwendo tegwawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe gya kabaka Daudi.
25 Era Azumavesi mutabani wa Adieri yali mukulu wamawanika ga kabaka: ne Yonasani mutabani wa U'ziya yali mukulu wamawanika agoku'tale nagomubibuga nago-
26 mubyālo nagomubigo: ne Ezuli mutabani wa Kerubu ye yali omukulu wābo abākola emirimu egyo-
27 munimiro olwokulima e'taka: ne Simei Omulama ye yali omukulu wensuku zemizabibu: ne Zabudi Omusifumu ye yali omukulu webibala ebyensuku olwamasenero ago-
28 mwenge: ne Baalukanani Omugedera ye yali omukulu wemizeituni [z] nemisukomoli egyali mu nsenyi: ne Yoasi ye yali omukulu wama-
29 wanika gamafuta: ne Situlai Omusaloni ye yali omukulu webisibo ebyalūndibwa mu Saloni: ne Safati mutabani wa Adulai ye yali omukulu webisibo ebyali mu biwōnvu:
30 ne Obiri Omuisimaeri ye yali omukulu weng'amira: ne Yedeya Omumeronosi ye yali omukulu wendo-
31 goi: ne Yazizi Omukaguli ye yali omukulu wembuzi. Abo bona be bāli abakulu bebintu ebya kabaka Daudi.
32 Ne Yonasani kitāwe wa Daudi omuto yali mutēsa wa bigambo, omusaja omutegēvu era omuwandisi: ne Yekieri mutabani wa Kakumoni yabānga wamu nabāna ba ka-
33 baka: ne [a] Akitoferi ye yatēsānga ebigambo bya kabaka: [b] Kusai Omwaluki ye yali mukwāno gwa ka-
34 baka: Yekoyada mutabani wa Benaya na'dirira Akitoferi, ne Abiasali: ne Yoabu ye yali omwāmi we'gye lya kabaka.

28 Daudi [a] nākung'anya abakūngu bona aba Isiraeri, [b] abakūngu bebika [c] nabāmi bebitongole abāwerezānga kabaka mu mpalo, nabāmi benkumi nabāmi bebikumi [d] nabakulu bebintu byona nobuga'ga ebya kabaka ne batabanibe, wamu nabāmi nabasaja abamānyi, [e] abasaja bona abamānyi abazira, Eyerusalemi.
2 Awo Daudi kabaka nāimirira ku bigerebye nāyogera nti Mumpulire, baganda bānge era abantu bānge: [f] 'nze kyali mu mutima gwānge okuzimbira esanduko eyendagāno ya Mukama [g] nentebe yebigere eya Katonda wa'fe enyumba eyokuwu'muliramu; era nali ntegese okuzimba.
3 Naye Katonda nāng'amba nti [i] Tozimbira linya lyānge enyumba, kubanga 'gwe oli musaja wa ntalo,
4 era wayiwa omusai. Naye Mukama Katonda wa Isiraeri ya'nōnda nganziya mu nyumba yona eya kitānge okuba kabaka wa Isiraeri [k] emirembe gyona: kubanga yalōnda Yuda okuba omulāngira; ne mu nyumba ya Yuda (nālōndamu) [l] enyumba ya kitānge; ne mu bāna ba kitānge nānsanyukira 'nze oku-
5 nfūla kabaka wa Isiraeri yena: ne [m] ku batabani bānge bona [kubanga Mukama ampa'de abāna bangi] nālōndamu Sulemani mutabani wānge okutūla ku ntebe eyobwakabaka bwa
6 Mukama okufuga Isiraeri. Nāng'amba nti [n] Sulemani mutabaniwo yalizimba enyumba yānge nempya zānge: kubanga namulōnda okuba mutabani wānge, nānge nābānga
7 kitāwe. Era nānywēzānga obwakabakabwe emirembe gyona, bwanānyikirānga okukola ebiragiro byānge nemisāngo gyānge nga lero.
8 Kale 'no mu maso ga Isiraeri yena, ekung'aniro lya Mukama, ne Katonda wa'fe ngawulira, mukwatēnga munonyēnga ebiragiro byona ebya Mukama Katonda wa'mwe: mulye ensi eno enūngi mugirekere abāna ba'mwe okuba obusika emirembe gyona abanābāngawo oluvanyuma
9 lwa'mwe. Nāwe, Sulemani, mutabani wānge, [o] tegēra Katonda wa kitāwo, omuwerezēnga [p] nomutima ogutūkiri'de nememe esanyuka: kubanga [r] Mukama akebera emitima gyona, era ategēra okufumitiriza kwona okwebirowōzo: bwonomunonyānga, anālabikānga gyoli; naye [s] bwonomuvāngako, anākugobānga
10 emirembe gyona. Wekūme 'no; kubanga Mukama alōnze 'gwe okuzimba enyumba eyekigwa: ba namānyi okikolānga.
11 Awo Daudi nāwa Sulemani mutabaniwe [t] ekyokulabirako [u] ekyekisasi (kyeyekalu) nenyumba zako namawanika gako [w] nenju zako eza wa'gulu nebisenge byako ebyomunda nekifo [x] ekyentebe eyokusāsira;
12 nekyokulabirako ekya byona byeyalina olwomwoyo, ebyempya eze-

[a] 1 Byom. 27. 25-31.
[c] 1 Byom. 11. 10-47.
[f] 1 Byom. 22. 7.
[g] Zab. 99. 5; 132. 7.
[i] 2 Sam. 7. 5, 13. 1 Basek. 5. 3-5. 1 Byom. 17. 4.
[k] 1 Byom. 17. 23, 27.
[l] 1 Sam. 16. 1.
[m] 1 Byom. 3. 1-9; 14. 3-7.
[n] 2 Sam. 7. 13, 14. 1 Basek. 5. 5. 1 Byom. 17. 12; 22. 9, 10.
[o] Kos. 4. 1.
[p] 1 Basek. 8. 61.
[r] 1 Basek. 16. 7. Zab. 139. 2. Kub. 2. 23.
[s] Yos. 24. 20.
[t] Lu. 19. Kuv. 25. 40.
[u] 1 Basek. 6. 3. 2 Byom. 3. 4.
[w] 2 Byom. 3. 9.
[x] Kuv. 25. 17.

[a] 1 Byom. 23. 2.
[b] 1 Byom. 27. 16-22.
[c] 1 Byom. 27. 1-15.
[a] 2 Sam. 15. 12.
[b] 2 Sam. 15. 37.
[d] 1 Basek. 10. 27.
[u] Lub. 15. 5.
[w] 1 Byom. 21. 5.
[x] 2 Sam. 24. 5-15. 1 Byom. 21. 7.
[z] 1 Basek. 10. 27.

nyumba ya Mukama [a] nebisenge byona ebyetōlo'de [a] namawanika genyumba ya Katonda namawanika
13 gebintu ebiwōngebwa: era [b] ebyempalo za bakabona [c] Nabalevi nebyomulimu gwona ogwokuwerezānga okwomunyumba ya Mukama, nebyebintu byona ebiwereza mu
14 nyumba ya Mukama: zābu epimibwa (olwebintu) ebya zābu, olwebintu byona ebiwereza okuwereza kwona; (feza) epimibwa olwebintu byona ebya feza, olwebintu byona
15 ebiwereza okuwereza kwona: era [d] ebyetabaza eza zābu ebipimibwa, [e] nebyetabaza zakyo, zābu epimibwa ya buli kikōndo era ya tabaza zakyo: era ya bikōndo ebya feza, (feza) epimibwa ya (buli) kikōndo era ya tabaza zakyo, ngokuwereza
16 okwa buli kikōndo: ne zābu eyapimibwa eyemeza ezemigāti egyokulaga, eya buli meza; ne feza eye-
17 meza ezefeza: [f] nebyokukwasa enyama nebibya nebikōmpe bya zābu nūngi: era ya bakuli za zābu, zābu eyapimibwa eya buli bakuli: era ya bakuli eza feza, feza eyapimibwa
18 eya buli bakuli: era [g] eyekyōto ekyobubāne, zābu nongōfu eyapimibwa; era zābu ya kya kulabirako ekye'gāli, (be) [h] bakerubi abayānjala (ebiwawātiro byābwe) nebabi'ka ku sanduko eyendagāno ya Mukama.
19 Ebyo byona, (bweyayogera Daudi,) nabitegēzebwa mu biwandike ebiva [k] eri omukono gwa Mukama, gye mirimu gyona egyomuti-
20 ndo guno. Daudi nāgamba Sulemani mutabaniwe nti Ba na mānyi ogume omwoyo okikolānga: totyānga 'sō totekemukānga: kubanga Mukama Katonda, Katonda wānge, [l] ali nāwe: takwabulirenga 'sō takulekenga okutūsa omulimu gwona ogwokuwereza okwomunyumba
21 ya Mukama lwegulitūkirira. Era, laba, waliwo [m] empalo za bakabona Nabalevi olwokuwereza kwona okwomunyumba ya Katonda: era waliba nāwe mu mulimu ogwengeri zona buli musaja ayagala kububwe [n] alina amagezi agokuwereza kwona: era nabāmi nabantu bona banāgōndererānga dala okulagirakwo.

29 Daudi kabaka nāgamba ekibīna kyona nti Sulemani mutabani wānge Katonda gwalōnze ye-'ka akyali [a] mwāna muto, nomulimu munene: kubanga eryumba si lya bantu naye lya Mukama Katonda.
2 'Nze 'no ntegeke'de enyumba ya Katonda wānge namānyi gānge gona zābu (eyebintu) ebya zābu, ne feza (eyebintu) ebya feza, nebikomo (ebyebintu) ebyebikomo, ebyūma (ebyebintu) ebyebyūma, nemiti (egyebintu) ebyemiti; amainja aga onuku (namainja) agokutona, amainja agomulimu ogwenjōla nagamabala mangi, namainja agomuwendo omungi agengeri zona, na-
3 mainja amanyirivu mangi nyo. Era nate kubanga nta'de okwngala kwānge ku nyumba ya Katonda wānge, kubanga nina obuga'ga bwānge kubwānge obwa zābu ne feza, mbuwa enyumba ya Katonda wānge, okusu'kiriza byona byente-
4 geke'de enyumba entukuvu; [b] talanta eza zābu enkumi satu, zābu ya [c] Ofiri, ne talanta eza feza eyalongōsebwa kasānvu, okubi'ka ku bi-
5 senge byenyumba nayo: zābu ya (bintu) ebya zābu, ne feza ya (bintu) ebya feza, nolwemirimu egyengeri zona (egirikolebwa) nemikono gyabafundi. Kale āni awayo kububwe okwewōnga lero eri Mukama?
6 Awo [d] abakulu (benyumba) za bakitābwe nabakulu bebika bya Isiraeri nabāmi benkumi nabebikumi wamu
7 [e] nabalabirizi benirimu gya kabaka, nebawayo kubwābwe; nebawa olwokuwereza okwomunyumba ya Katonda, zābu talanta enkumi tāno ne [f] daliki kakumi, ne feza talanta kakumi, nebikomo talanta kakumi mu kanāna, nebyūma talanta ka-
8 sirīvu. Nabo abālabika nga balina amainja (agomuwendo omungi) nebagawa eri obuga'ga obwomunyumba ya Mukama wansi womukono
9 gwa Yekieri Omugerusoni. Awo abantu nebasanyuka kubanga bāwayo kubwābwe, kubanga [g] bawayo kubwābwe eri Mukama nomutima ogutūkiri'de: era ne Daudi kaba-
10 ka nāsanyuka esanyu 'dene. Daudi kyeyava yebaliza Mukama mu maso gekibīna kyona: Daudi nāyogera nti [i] Webazibwe, ai Mukama, Katonda wa Isiraeri jaja wa'fe, emirembe
11 nemirembe. [k] Obukulu bubwo [l] namānyi nekitibwa nokuwāngula nokugulumizibwa: kubanga byona ebiri mu 'gulu nebiri munsi (bibyo'); obwakabaka bubwo, ai Mukama, era ogulumizibwa okuba omutwe gwa
12 byona. [m] Obuga'ga era nekitibwa biva gyoli, era 'gwofuga bona; era [n] mu mukonogwo mwe muli obuīnza namānyi; era mu mukonogwo mwe muli okukuza nokuwa bona a-
13 mānyi. Kale 'no, Katonda wa'fe, tukwebaza netutendereza erinyalyo
14 eryekitibwa. Naye 'nzāni nabantu bānge kye ki, 'fe okuīnza okuwayo bwetutyo kubwa'fe dala? kubanga byona biva gyoli, era tukuwa'de ku
15 bibyo. Kubanga 'fe tuli [o] bagenyi mu masogo era batambuze nga bajaja ba'fe bona bwebāli: [p] enaku za'fe ezokunsi ziri ngekisikirize, 'sō

[a] 2 Basek. 23. 11. [a] 1 Byom. 26. 20.
[b] 1 Byom. 24. 1. [c] 1 Byom. 23. 6.
[d] Kuv. 25. 31. [e] Kuv. 25. 37.
[f] Kuv. 38. 3. 1 Sam. 2. 13, 14.
[g] Kuv. 30. 1.
[h] Kuv. 25. 18-22. 1 Sam. 4. 4. 1 Basek. 6. 23-28.
[k] Nyi. 11, 12. Kuv. 25. 40.
[l] Yos. 1. 5.
[m] Ku. 13. 1 Byom. 24. 25, 26.
[n] Kuv. 35. 35, 36; 36. 1, 2.
[a] 1 Byom. 22. 5.

[b] 1 Byom. 22. 14.
[c] 1 Basek. 9. 28.
[d] 1 Byom. 27. 1; 28. 1.
[e] 1 Byom. 27. 25-31.
[f] Ezer. 8. 27. Nek. 7. 70-72.
[g] 2 Basek. 12. 4. 2 Kol. 9. 7.
[i] Luk. 1. 68.
[k] Ma. 3. 23. [l] Mat. 6. 13. 1 Tim. 1 17. Kub. 5. 13.
[m] Bal. 11. 35, 36.
[n] 2 Kol. 20. 7.
[o] Zab. 39. 12.
[p] Yob. 14. 2. Zab. 102. 11; 144. 4.

16 tewali kubērera. Ai Mukama Katonda wa'fe, ebintu bino byona byetūtegese okukuzīmbira enyumba o-
17 lwerinyalyo etukuvu biva mu mu-konogwo, era byona bibyo. Era
r 1 Sam. 16. 7. 1 Byom. 28. 9. Ngc. 17. 3. r 'manyi, Katonda wānge, nga gwokema omutima era osanyukira amazima. 'Nze, nga nina omutima o-
18 gwamazima, mpa'deyo kubwānge bino byona: era kakano ndabye abantubo abali wano nga bawayo kubwābwe gyoli nensanyuka. Ai
s 1 Byom. 28. 9. Mukama, Katonda wa Ibulaimu, owa Isaka, era owa Isiraeri, bajaja ba'fe, onywēze kino mu s kufumitiriza kwebirowōzo ebyomumutima
t Zab. 10. 17. gwabantubo, t oteketeke omutima
19 gwābwe gyoli: era owe Sulemani mutabani wānge u omutima ogutūkiri'de okukwata ebiragirobyo, ne-
u 1u. 9. 1 Basek. 8. 61. byo byewategēza, namatēkago, nokukola ebyo byona, nokuzīmba w e-
w 1u. 1. 20 nyumba x gyentegeke'de. Daudi
x 1 Byom 22. 14. nāgamba ekibīna kyona nti Kakano mwebaze Mukama Katonda wa-
y Yos. 22. 33. 'mwe. Ekibīna kyona y nebebaza Mukama Katonda wa bajaja bābwe,
z Kuv. 4. 31. z nebakutama emitwe gyābwe ne-
21 basinza Mukama ne kabaka. Nebawayo sadaka eri Mukama, nebawayo ebiwebwayo ebyōkebwa eri Mukama ku lwokubiri olunaku olwo nga luwe'de, ente lukumi nendiga enume lukumi, nabāna bendiga lu-
a Lub. 35. 14. kumi a nebiwebwayo byako ebyokunywa, ne sadaka nyingi nyo olwa
22 Isiraeri yena; nebalīra nebanywera mu maso ga Mukama ku lunaku olwo nebasanyuka nyo. Nebafūla Sulemani mutabani wa Daudi kabaka c omulūndi ogwokubiri, d nebamufukako amafuta eri Mukama okuba omulāngira ne Zadoki okuba
23 kabona. Awo Sulemani nātūla ku ntebe ya Mukama nga ye kabaka mu kifo kya Daudi kitāwe, nālaba omukisa; Isiraeri yena nebamugō-
24 ndera. Abakulu bona nabasaja abamānyi era ne batabani ba Daudi kabaka bona nebagōndera Sulema-
25 ni kabaka. Mukama nāgulumiza nyo Sulemani mu maso ga Isiraeri yena, e nāmuwa ekitibwa ekyobwakabaka ekitalabwānga ku kabaka yena eyamusoka mu Isiraeri.
26 Era Daudi mutabani wa Yese ya-
27 fuga Isiraeri yena. Nebiro byeyafugira Isiraeri byali f emyāka amakumi ana; g yafugira emyāka musānvu Ekebuloni, era yafugira (emyāka) asatu mwesatu mu Yerusa-
28 lemi. Nāfa ngaka'diye bulūngi, nga'ju'de enaku nobuga'ga nekitibwa: Sulemani mutabaniwe nāfuga
29 mu kifokye. Era ebikolwa bya Daudi kabaka, ebyasoka nebyamalirwako, laba, byawandikibwa mu bigambo bya h Samuwiri omulabi ne mu
30 bigambo bya k Nasani na'bi ne mu bigambo bya l Gadi omulabi; era nokufugakwe kwona namānyige nebiro ebyamuitako ye ne Isiraeri namatwāle gona agensi ezo.

e 1 Byom. 23. 1.
d 1 Basek. 1. 33—39.
f 2 Sam. 5. 4. 1 Basek. 2. 11.
g 2 Sam. 5. 5.
h 1 Sam. 9. 9. 1 Byom. 29. 29.
i 2 Sam. 12. 1.
k 1 Sam. 22. 5.
l 1 Sam.

EKITABO

EKYEBYOMUMIREMBE

GYA BASEKABAKA EKYOKUBIRI

1 Awo a Sulemani mutabani wa Daudi nānywēzebwa mu bwakabakabwe, Mukama Katondawe nāba naye, nā-
2 mugulumiza nyo. Sulemani nāgamba Isiraeri yena, b abāmi benkumi nabebikumi nabalamuzi na buli mukulu mu Isiraeri yena, emitwe
3 gyenyumba za bakitābwe. Awo Sulemani nekibīna kyona wamu naye nebagenda mu c kifo ekigulumivu ekyali Egibeoni; kubanga eyo ye yali ewema ya Katonda eyo-
4 kusisinkanirāngamu, d Musa omu-'du wa Mukama gyeyakola mu 'dū-ngu. e Naye esanduko ya Katonda Daudi yali agirinyisi'za nāgi'gya f Ekiriasuyealimu nāgireta mu kifo Daudi kyeyagitegekera: kubanga yali agikubi'de ewema Eyerusalemi.
5 Era nate g ekyōto ekyekikomo i Bezaleri mutabani wa Uli mutabani wa Kuli kyeyakola kyali eyo mu maso gewema ya Mukama: Sule-
6 mani nekibīna nebagendānga gyekiri. Sulemani nāyāmbukayo eri ekyōto ekyekikomo mu maso ga Mukama ekyali ku wema eyokusi-sinkanirāngamu, k nāwerayo okwo ebiwebwayo ebyōkebwa lukumi.
7 l Mu kiro ekyo Katonda nālabikira Sulemani, nāmugamba nti Sa-
8 ba kyemba nkuwa. Sulemani nāgamba Katonda nti Walaga Daudi kitānge ekisa kingi, nonfūla kabaka
9 mu kifokye. Kale, ai Mukama Katonda, ekigambo kyewasūbiza Dau-

a 1 Basek. 2. 46.
b 1 Byom. 27. 1.
c 1u. 13. 1 Basek. 3. 4.
d 1 Byom. 21. 29. e 2 Sam. 6. 2, 17. 1 Basek. 3. 15. 1 Byom. 15. 1.
f Yos. 9. 17.
g Kuv. 27. 1, 2; 38. 1, 2.
h Kuv. 31. 2.
k 1 Basek. 3. 4.
l 1 Basek. 3. 5—14.

di kitānge kinywēzebwe: kubanga
onfu'de kabaka wabantu abafanana
10 enfūfu eyokunsi obungi. Mpa 'no
amagezi nokumanya, nfulumēnga
nyingirēnga mu maso gabantu ba-
no: kubanga āni aīnza okusalira
emisāngo abantubo bano abenkani-
11 'de awo obukulu? Katonda nāga-
mba Sulemani nti Kubanga ekyo
kiba'de mu mutimagwo, 'sō tosa-
bye buga'ga, ebintu, newakuba'de
ekitībwa, newakuba'de obulamu
bwabo abakukyāwa, 'sō tosabye
kuwaugāla; naye wesabi'de amag-
ezi nokumanya, osalirēnga emisā-
ngo abantu bānge, benkufūli'de
12 kabaka: amagezi nokumanya owe-
re'dwa; era ndikuwa nobuga'ga
nebintu nekitībwa byatabānga na-
byo [m] nomu ku basekabaka abākū-
soka, 'sō tewaliba oluvanyumalwo
13 aliba nabyo. Awo Sulemani nāva
(ku lugendolwe) na'ja eri [n] ekifo ekigulumivu ekyali Ēgibeoni, ngava
mu maso gewema eyokusisinkanirāngamu, na'ja Eyerusalemi; nāfuga Isiraeri.
14 [o] Sulemani nākung'anya amagāli nabebagala embalāsi: era [p] yalina amagāli lukumi mu bina nabebagala embalāsi kakumi mwenkumi biri, beyateka mu [r] bibuga ebyamagāli
15 nawali kabaka Eyerusalemi. Kabaka nāfūla feza ne zābu okuba ngamainja, nemivule yagifūla okuba ngemisukomoli egiri mu nsenyi
16 obungi. Era embalāsi Sulemani zeyalina bāzi'gyānga mu Misiri; abasūbuzi ba kabaka nebaziwebwānga bisibo, buli kisibo nomuwendo
17 gwakyo. Era e'gāli bālikimānga nga bāli'gya mu Misiri nga li'jirira (sekeri) lukāga eza feza, nembalāsi nge'jirira kikumi mwatāno; era basekabaka bona Ababakiti bwebatyo ne basekabaka Abebusuli, bazi'gyāngamu mu mukono gwābwe.

2 Awo Sulemani nāyagala okuzīmbira erinya lya Mukama enyumba, nenyumba yobwakabakabwe.
2 [a] Sulemani nāyāwula abasaja obukumi musānvu, [b] okwetikānga emigugu, nabasaja obukumi munāna abātemānga ku nsozi, nenkumi satu mu lukāga okubalabirirānga.
3 [c] Sulemani nātuma eri Kulamu kabaka Wetulo ngayogera nti [d] Nga bwewakolānga Daudi kitānge nomuwereza emivule okuzimba enyumba okubēra omwo, (bwotyo oko-
4 lānga nānge). Laba, nzīmbira erinya lya Mukama Katonda wānge enyumba okugiwōnga eri ye, nokwōtereza mu masoge obubāne obwebyakalōsa ebiwōmerevu, [e] nolwemigāti egita'gwāwo, nolwebiwebwayo ebyōkebwa enkya nakawungēzi, ku sabiti nemyezi nga kyegi'je giboneke ne ku mbaga ezatekebwawo eza Mukama Katonda wa'fe. Kino kye (kiragiro) ekyemirembe gyona eri Isiraeri.
5 Nenyumba gyenzimba nene: kubanga Katonda wa'fe mukulu oku-
6 singa bakatonda bona. Naye āni aīnza okumuzīmbira enyumba, kubanga [f] e'gulu ne'gulu erya wa'gulu taligyāmu? 'nze 'no 'nzāni 'muzīmbire enyumba, wabula okwōte-
7 rezānga obubāne mu masoge? Kale 'no, mpereza omusaja alina amagezi okukola omulimu ogwa zābu, ne feza nebikomo nebyūma, nolugoye olwefulungu nolutwakāvu ne kaniki, era omutegēvu okukola enjōla (ezengeri zona, okuba) awamu nabasaja abamagezi abali nānge mu Yuda ne mu Yerusalemi,
8 [g] Daudi kitānge beyatekateka. Era mpereza nemivule nemiberosi nemitōgo ngogi'gya ku Lebanoni: kubanga 'manyi ngaba'dubo bategēvu okutema emiti ku Lebanoni; era, laba, aba'du bānge banābānga wamu naba'dubo, okuntekeratekе-
9 ra emiti mingi: kubanga enyumba gyeng'enda okuzimba eriba nene
10 kitalo. Era, laba, ndiwa aba'dubo, ababa'zi abatema emiti, [i] ebigero ebyeng'ano empūle obukumi bubiri, nebigero ebya sayiri obukumi bubiri, nebi'ta ebyomwenge obukumi bubiri, nebi'ta ebyamafuta obu-
11 kumi bubiri. Awo Kulamu kabaka Wetulo na'damu ngawandika ebaluwa nāgiwereza Sulemani, nti [k] Kubanga Mukama ayagala abantube, kyeyava akufūla kabaka wā-
12 bwe. Era Kulamu nāyogera nti Mukama Katonda wa Isirneri yebazibwe eyatonda e'gulu nensi, awa'de Daudi kabaka omwāna omutegēvu, eyawebwa amagezi nokumanya, agenda okuzimbira Mukama enyumba nokuzimbira obwaka-
13 bakabwe enyumba. Kakano 'no mpere'za omusaja owamagezi eyawebwa okutegēra, owa Kulamu ki-
14 tānge, [l] omwāna womukazi owokubawala ba Dani, ne kitāwe yali musaja wa Tulo, owamagezi okukola omulimu ogwa zābu nogwa feza nogwebikomo nogwebyūma nogwamainja nogwemiti nogwengoye ezefulungu ne kaniki ne bafuta enūngi nengoye entwakāvu; era nokwōla enjōla ezengeri zona, nokugunja engeri yona egunjibwa: alagirwe (ekifo) wamu nabasajabo abamagezi nabasaja ābamagezi aba
15 mukama wānge Daudi kitāwo. Kale 'no, eng'ano ne sayiri, amafuta nomwenge, [m] mukama wānge byeyayogerako, atume eri aba'dube:
16 na'fe tulitema emiti ku Lebanoni,

[m] 2 Byom. 9. 22.
[n] Ju. 3.
[o] 1 Basek. 10. 26–29. 2 Byom. 9. 25–28.
[p] 1 Basek. 4. 21; 10. 26. 2 Byom. 9. 25.
[r] 1 Basek. 9. 19.
[s] 1 Basek. 5. 15, 16. 2 Byom. 8. 7, 8.
[t] 2 Byom. 34. 13.
[u] 1 Basek. 5. 2–11.
[v] 1 Byom. 14. 1.
[w] Kuv. 25. 30. Lev. 24. 6–8.
[x] 1 Basek. 8. 27. 2 Byom. 6. 18.
[y] 1 Byom. 22. 15.
[z] 1 Basek. 5. 11.
[a] 2 Byom. 9. 8.
[b] 1 Basek. 7. 14.
[c] Lu. 10.

nga bwolyagala obungi: era tuligireta gyoli nga tugikulula ku nyanja netugitūsa Eyopa; nāwe oligi-
17 rinyisa Eyerusalemi. Awo Sulemani nābala ba'na'gwānga bona abali munsi ya Isiraeri, ngokubala bwekwali [a]Daudi kitāwe kweyababala; newalabika kasirivu mwobukumi butāno mwenkumi satu
18 mu lukāga. Na'sāwo obukumi musānvu kubo okwetikānga emigugu, nobukumi munāna abātemānga ku nsozi, nabalabirizi enkumi satu mu lukāga okukozānga abantu.

[a] 1 Byom. 22. 2.

3 Awo [a] Sulemani nātanula okuzimba enyumba ya Mukama Eyerusalemi ku lusozi [b] Moliya, (Mukama) kweyalabikirira Daudi kitāwe, gyeyatekateka mu kifo Daudi kyeyalagira, mu güliro lya [c] Oluna-
2 ni ¸Omuyebusi. Awo nātanula okuzimba ku (lunaku) olwokubiri olwomwezi olwokubiri mu mwāka ogwokuna kasoke'de alya obwaka-
3 baka. Era gino gye misingi Sulemani gyeyakuba okuzimba enyumba ya Katonda. [d] Obuwānvu bwayo mu mikono ngekigero ekyoluberyeberye bwekyali bwali emikono ukāga, nobugazi emikono amakumi
4 abiri. [e] Nekisasi ekyali mu maso (genyumba), obuwānvu bwakyo ngobugazi bwenyumba bwebwali bwali emikono amakumi abiri, nobugulumivu kikumi mwabiri: nākibi'kako munda zābu enongōfu.
5 [f] Nenyumba enene nāgibi'kako embawo ezemiberosi gyeyabi kako zābu enongōfu, nākolako enkindu
6 nemikūfu. Nāyönja enyumba namainja agomuwendo omungi olwobulüngi: ne zābu yali zābu Eyepa-
7 luvaimu. Era nenyumba nāgibi-'kako zābu, emiti nemiryāngo nebisenge byayo nenzi'gi zayo; ne ba-
8 kerubi ababa'je ku bisenge. Nākola [g] enyumba entukuvu enyo; obuwānvu bwayo ngobugazi bwenyumba bwebwali bwali emikono amakumi abiri, nobugazi bwayo emikono amakumi abiri: nāgibi'kako zābu enongōfu, eweza talanta lukāga.
9 Nobuzito bwemisomali bwali sekeri eza zābu amakumi atāno. Nābi-
10 'kako zābu [i] enju eza wa'gulu. Ne mu nyumba entukuvu enyo nākolamu bakerubi babiri abomulimu ogwebifananyi; nebababi'kako zā-
11 bu. Nebiwawātiro bya bakerubi obuwānvu bwabyo emikono amakumi abiri: nekiwawātiro kya (kerubi) omu kyali kya mikono etāno, nga kitūka ku kisenge kyenyumba; nekiwawātiro ekyokubiri nakyo (bwekityo) kya mikono etāno, nga kitūka ku kiwawātiro kya kerubi
12 mu'ne. Nekiwawātiro kya kerubi mu'ne kyali kya mikono etāno, nga kitūka ku kisenge kyenyumba: nekiwawātiro ekirala nakyo kya mikono etāno, nga kyega'ta nekiwa-
13 wātiro kya kerubi mu'ne. Ebiwawātiro bya bakerubi abo byebāmba emikono amakumi abiri: era baimirira ku bigere byābwe, namaso gābwe nga gatunulira e-
14 nyumba. Nākola e'gigi lya kaniki nolugoye olwefulungu nolutwakāvu ne bafuta enüngi, nālikolako
15 bakerubi. [k] Era nākola mu maso genyumba empagi biri, obugulumivu bwazo [l] emikono amakumi asatu
16 mwetāno, nomutwe ogwali kuzo ki'nemu gwali emikono etāno. Nākola emiküfu awaimibwa okwogera, nāgiteka ku ntiko zempagi; nākola amakomamawānga kikumi
17 nāgateka ku miküfu. Nāsimba empagi mu maso geyekalu, emu ku mukono ogwadyo neyokubiri ku gwa kono; nātüma eyokumukono ogwadyo erinya lyayo Yakini, nerinya lyeyo ku gwa kono Boazi.

[b] Lub. 22. 2.
[c] 2 Sam. 24. 18. 1 Byom. 21. 18; 22. 1. = Alauna.
[d] 1 Basek. 6. 2.
[e] 1 Basek. 6. 3.
[f] 1 Basek. 6. 17.
[g] 1 Basek. 6. 16.
[i] 1 Byom. 6. 23-28.
[k] 1 Basek. 7. 15-21.
[l] 1 Basek. 7. 13. 2 Basek. 25. 17.

4 Era yakola [a] nekyōto ekyekikomo, obuwānvu bwakyo emikono amakumi abiri, nobugazi bwakyo emikono amakumi abiri, nobugulu-
2 mivu bwakyo emikono kumi. [b] Era nākola nenyanja ensänüse eyemikono kumi okuva ku mugo okutūka ku mugo, nekulungirivu nobugulumivu bwali emikono etāno; nomugwa ogwemikono amakumi asatu
3 negugyetōlōla. Era wansi wayo wāliwo ekifananyi kyente, ekigyetōlōlera emikono kumi, nga kigyetōlōla enyanja enjui zona. Ente zali embu biri, ezasānüsibwa
4 yo bweyasānüsibwa. Yatūka kunte kumi nabiri, esatu nga zitunulira obukika obwa kono, nesatu nga zitunulira ebugwanjuba, nesatu nga zitunulira obukika obwadyo, nesatu nga zitunulira ebuvanjuba: nenyanja ngeteke'dwa kuzo wa'gulu, amatako gazo zona nga gali
5 munda. Nobugazi bwayo luta; nomugo gwayo gwakolebwa ngomugo gwekibya, ngekimuli kyamalänga: ensuwa enkumi satu ezaingiramu
6 nezigyāmu. Era nākola [c] ebyokwolezamu kumi, nāteka ebitāno ku mukono ogwadyo, nebitāno ku gwa kono, okubyolezängamu; ebintu ebyekiwebwayo ekyökebwa bābyolezänga omwo, naye enyanja yali ya
7 bakabona okunābirängamu. Nākola [d] ebikōndo kumi bya zābu ngekiragiro kyabyo bwekyali; nābiteka mu yekalu, ku mukono ogwadyo
8 bitāno, ne ku gwa kono bitāno. Era nākola [e] nemeza kumi, nāsiteka mu yekalu, ku lui olwadyo tāno, ne ku lwa kono tāno. Nākola ebibya ki-
9 kumi bya zābu. Era nate nākola

[a] Kuv. 27. 1-8. 1 Basek. 8. 64. 2 Basek. 16. 14. 2 Byom. 7. 7. Ez. 43. 13-16.
[b] 1 Basek. 7. 23-26.
[c] 1 Basek. 7. 38, 39.
[d] 1 Basek. 7. 49.
[e] Is. 19. 1 Basek. 7. 49.

olu'gya lwa bakabona, nolu'gya olunene, nenzi'gi zolu'gya, enzi'gi
10 zazo nāzibi'kako ebikomo. Nāteka enyanja ku lui (lwenyumba) olwadyo ebuvanjuba, okutunulira obu-
/1 Basek. 7. 46-51. 11 kika obwadyo. /Kulamu nākola entamu nebisena nebibya. Awo Kulamu nāmala okukola omulimu gweyakolera kabaka Sulemani mu nyu-
g 1 Basek. 7. 41, 42. 12 mba ya Katonda: empagi zōmbi g nembuto, nemitwe gyōmbi egyali ku ntiko zempagi; nebitimba byōmbi ebyokubi'ka ku bikōmpe byōmbi ebyemitwe egyali ku ntiko
13 zempagi; namakomamawānga ebikumi bina agokubitimba byōmbi;
14 embu biri ezamakomamawānga za ku buli kitimba, okubi'ka ku bikōmpe byōmbi ebyemitwe egyali ku
15 mpagi. Era nākola nentebe, nebyo-
16 lezebwamu nābikola ku ntebe: enyanja emu nente kumi nabiri wansi
17 wayo. Era nentamu nebisena namakato agakwasa enyama nebintu byona ebyako Kulamu kitāwe nābikolera kabaka Sulemani olwenyumba ya Mukama, bya bikomo bizi-
h 1 Basek. 7. 46; 11. 26. 18 gule. Mu lusenyi lwa Yoludani kabaka gyeyabisānūsiza, awali e'taka eryebūmba wakati Wasu'kosi h Nezereda. Bwatyo Sulemani bweya-
i 1 Basek. 7. 47. 19 kola ebintu byona bingi nyo nyini: kubanga i ebikomo obuzito bwabyo tebwategerekeka. Sulemani nākola
20 ebintu byona ebyali mu nyumba ya Katonda, era nekyōto ekya zābu, nemeza okwabānga emigāti egyoku-
21 laga; nebikōndo netabaza zabyo, zākirēnga mu maso gawaimibwa okwogera ngekiragiro bwekyali, bya
22 zābu nūngi nongōfu; nebimuli ne tabaza ne makāsi, bya zābu, zābu ntūkirivu; nebisalako ebisiriza nebibya nebijiko nemūmbiro, bya zābu nongōfu: nomulyāngo gwenyumba, enzi'gi zayo ezomunda ezomukifo ekitukuvu enyo nenzi'gi zenyumba,
5 ye yekalu, zali za zābu. Bwegutyo omulimu gwona Sulemani gweyakola olwenyumba ya Mukama negu-'gwāwo. Sulemani nāingiza ebintu Daudi kitāwe byeyawōnga; efeza ne zābu nebintu byona, nābiteka mu mawanika genyumba ya Katonda.
c 1 Basek. 8. 1-9. 2 a Awo Sulemani nālyoka akung'anya abaka'de ba Isiraeri nemitwe gyona egyebika, abakulu (benyumba) za bakitābwe ezabāna ba Isiraeri, Eyerusalemi, okulinyisa esanduko eyendagāno ya Mukama oku-
3 gi'gya mu kibuga kya Daudi, ye Sa-
b 1 Basek. 8. 2. 4 yuni. Abasaja bona aba Isiraeri nebakung'anira eri kabaka ku mbaga, eyabawo mu mwezi ogwomusā-
5 nvu. Awo abaka'de bona aba Isiraeri neba'ja, b Abalevi nebasitula esanduko. Nebalinyisa esanduko newema eyokusisinkanirāngamu, nebintu byona ebitukuvu ebyali mu Wema; ebyo bakabona Abalevi ne-
6 babirinyisa. Kabaka Sulemani nekibina kyona ekya Isiraeri abāli bakung'ani'de gyāli nebaba mu maso gesanduko, nga bawayo endiga nente, ezitaga'tika newakuba'de oku-
7 balika obungi. Awo bakabona nebaingiza esanduko eyendagāno ya Mukama mu kifo kyayo, awaimibwa okwogera mu nyumba, mu kifo ekitukuvu enyo, wansi webiwawāti-
8 ro bya bakerubi. Kubanga bakerubi bayānjala ebiwawātiro byābwe ku kifo kyesanduko, bakerubi nebabi-'ka ku sanduko nemisituliro gyayo
9 wa'gulu. Nemisituliro gyali miwānvu bwegityo emisa gyemisituliro nokulaba nāgiraba aima c awali esanduko mu maso gawaimibwa o-
c 1 Basek. 8. 8. kwogera; naye nātagiraba aima e-
10 bwēru: era ekyali eyo ne lero. Temwāli kintu mu sanduko wabula ebipānde byōmbi Musa byeyateka (omwo) ku Kolebu, Mukama bweyalagāna endagāno nabāna ba Isiraeri,
11 bwebāva mu Misiri. Awo olwātuka bakabona bwebāmala okuva mu kifo ekitukuvu, [kubanga bakabona bona abāli eyo bāli betukuzi'za, 'sō tebā-
12 kwata d mpalo zābwe; era Nabalevi abaimbi, bona, e Asafu, Kemani, Yedusuni, ne batabani bābwe ne bagānda bābwe, nga bamba'de / bafuta enūngi, nga balina ebitāsa nentongōli nenānga, nebaimirira ku nkomerero yekyōto eyebuvanjuba, era
d 1 Byom. 24. 1, 5. e 1 Byom. 25. 1-4. / 1 Byom. 15. 27. wamu nabo bakabona kikumi mwa-
13 biri nga bafūwa amakondēre:] awo olwātuka abāfūwa nabaimbi nga bafanana omu, okuwuliza e'dobozi erimu nga batendereza nga bebaza Mukama, era bwebaimusa e'dobozi lyābwe namakondēre nebitāsa nebintu ebivuga, nebatendereza Mukama,
g 1 Byom. 16. 34-41. 2 Byom. 7. 3, 6; 20. 21. Zab. 136. 1. g (nga bogera) nti Kubanga mulūngi; kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona: awo enyumba neryoka e'jula ekire, enyumba
14 ya Mukama, h bakabona nokuīnza nebataīnza kuīmirira okuwereza olwekire: kubanga ekitibwa kya Mukama neki'jula enyumba ya Katonda.
h 1 Basek. 8. 11. 2 Byom. 7. 2.

6 a Awo Sulemani nālyoka ayogera nti Mukama ayoge'de nganātūlā-
2 nga mu kizikiza ekiku'te. Naye 'nze nkuzimbi'de enyumba eyokubēramu, nekifo kyonobērāngamu
3 emirembe gyona. Awo kabaka nākyūsa amasoge, nāsabira ekibina kyona ekya Isiraeri omukisa: ekibina kyona ekya Isiraeri nebalmi-
4 rira. Nāyogera nti Mukama Katonda wa Isiraeri yebazibwe, eyayogera nakamwāke ne Daudi kitānge, era akitūkiri'za nemikonogye, nga-
a 1 Basek. 8. 12-50.

5 yogera nti Okuva ku lunaku lwena-'gya abantu bānge munsi Yemisiri, serobozānga kibuga kyoua mu bika byona ebya Isiraeri okuzīmbira omwo enyumba, erinya lyānge libēre omwo; 'sō serobozānga muntu yena okuba omukulu wabantu bā-6 nge Isiraeri: naye neroboze'za Yerusalemi, erinya lyānge libēre omwo; era neroboze'za Daudi oku-7 fuga abantu bānge Isiraeri. Kale kyali mu mutima gwa Daudi kitānge okuzīmbira erinya lya Mukama 8 Katonda wa Isiraeri enyumba. Naye Mukama nāgamba Daudi kitānge nti Kubanga kyali mu mutimagwo okuzimbira erinya lyānge enyumba, wakola bulungi kubanga kyali mu mutimagwo: era naye 'gwe tozī-9 mbānga nyumba; naye mutabaniwo aliva mu ntumbwezo, oyo yalizimbira erinya lyānge enyumba. 10 Era Mukama atūkiri'za ekigambokye kyeyayogera; kubanga 'nze nyimuki'de mu kifo kya Daudi kitānge, era ntu'de ku ntebe ya Isiraeri, nga Mukama bweyasūbiza, era nzīmbi'de erinya lya Mukama 11 Katonda wa Isiraeri enyumba. Era nta'de omwo esanduko, omuli endagāno ya Mukama, gyeyalagāna nabāna ba Isiraeri.

12 Nāimirira mu maso gekyōto kya Mukama, ekibīna kyona ekya Isiraeri nga webali nāyānjuluza enga-13 loze: (kubanga Sulemani yali akoze ekitūti ekyebikomo, obuwānvu bwakyo emikono etāno, nobugazi bwakyo emikono etāno, nobugulumivu bwakyo emikono esatu, nākiteka wakati mu lu'gya; nāimirira okwo, nāfukamira ku mavivige mu maso gekibīna kyona ekya Isiraeri, nāyānjuluza engaloze eri e'gulu:] 14 nāyogera nti Ai Mukama Katonda wa Isiraeri, tewali Katonda akufanana, mu 'gulu newakuba'de munsi; akwata endagāno nokusāsira eri aba'dubo abatambulira mu masogo nomutima gwābwe gwona: 15 eyakwata eri omu'duwo Daudi kitānge ekyo kyewamusūbiza: wewawo, wāyogera nakamwāko, era okitūkiri'za nomukonogwo, nga bwe-16 kiri lero. Kale 'no, ai Mukama Katonda wa Isiraeri, kwata eri omu'duwo Daudi kitānge ekyo kyewamusūbiza ngoyogera nti Tewakubulenga musaja mu maso gānge owokutūla ku ntebe ya Isiraeri; kyo'ka abānabo bwebanegenderezānga e'kubo lyābwe, okutambulirānga mu matēka gānge nga 'gwe bwewatambulirānga mu maso gā-17 nge. Kale 'no, ai Mukama Katonda wa Isiraeri, ekigambokyo kitūkirizibwe, kyewagamba omu'duwo 18 Daudi. Naye Katonda alitūla mazima dala nabantu ku 'taka? laba, e'gulu ne'gulu erya wa'gulu toligyāmu; kale enyumba eno gyenzimbye eīnza etya 'gwe okugyāmu? 19 Naye lowōza okusaba kwomu'duwo nokwegairirakwe, ai Mukama Katonda wānge, okuwulira okukāba nokusaba omu'duwo kwasabye mu 20 masogo: amasogo gazibukēnga eri enyumba eno emisana nekiro, eri ekifo kyewayogerako ngoliteka omwo erinyalyo; okuwulira okusaba omu'duwo kwanāsabānga ngatuuu-21 lira ekifo kino. Era owulirānga okwegairira kwomu'duwo, nabantubo Isiraeri, bwebanāsabānga nga batunulira ekifo kino: wewawo, wulirānga 'gwe ngoima mu kifokyo kyobēramu, ngoima mu 'gulu; era 22 bwonowulirānga, osonyiwānga. Omuntu bwanāyōnōnānga mu'ne, nebamulaiza ekirairo kyaba alsira, na'ja nālaira ngaima mu maso ge-23 kyōtokyo mu nyumba eno: kale owulirānga 'gwe ngoima mu 'gulu, okolānga osalirānga aba'dubo omusāngo, ngosasula ababi, okumuletako e'kubolye; era ngowesa obutūkirivu omutūkirivu, okumuwa 24 ngobutūkirivubwe bwebuli. Era abantubo Isiraeri bwebanākubibwānga wansi mu maso gabalabe, kubanga bakwōnōnye; nebakyūka nate nebātula erinyalyo, nebasaba nebegairirira mu masogo mu nyumba 25 eno: kale owulirānga 'gwe ngoima mu 'gulu, osonyiwānga okwōnōna kwabantubo Isiraeri, obakomyāngawo nāte munsi gyewawa bo ne 26 bajaja bābwe. [b] E'gulu bwerina'galwāngawo, 'sōnga tewali nkuba, kubanga bakwōnōnye; bwebanāsabānga nga batunulira ekifo kino nebātula erinyalyo nebakyūka okuleka ekibi kyābwe, bwobabonyabonyānga: 27 kale owulirānga 'gwe ngoima mu 'gulu, osonyiwānga ekibi kyaba'dubo nabantubo Isiraeri, bwonobaigirizānga e'kubo edūngi lyebaba batambuliramu; owerezānga enkuba kunsiyo gyewawa abantubo okuba 28 obusika. Bwewanābānga munsi enjala, bwewanābānga kawumpuli, bwewanābānga okugēngewala oba bukuku, enzige oba kawuka; abalabe bābwe bwebanābazingirizānga munsi eyebibuga byābwe; kawumpuli bwanāfananānga atya, nendwa'de bwenefananānga etya; 29 kyona kyona omuntu yena kyanāsabānga era kyona kyanegairirānga, oba abantubo bona Isiraeri, abanāmanyānga buli muntu endwa'deye ye nobuinikebwe ye, nāyānjuluza 30 engaloze eri enyumba eno: kale owulirānga 'gwe ngoima mu 'gulu ekifo kyobēramu, osonyiwānga osasulānga buli muntu ngamakuboge

[b] 1 Basek. 17. 1.

gona bwegali, gwomanyiko omutimagwe; [kubanga 'gwe, 'gwe we'ka, 'gwomanyi emitima gyabāna
31 babantu;] balyoke bakutye okutambulirānga mu makubogo enaku zona zebalimala munsi gyewawa
32 bajaja ba'fe. Era ebyomu na'gwānga [c] atali wa mu bantubo Isiraeri, bwanāvānga munsi eyewala olwerinyalyo ekulu nengalozo ezamānyi nomukonogwo ogwagololwa; bwebana'jānga nebasaba nga batunulira enyumba eno; owulirānga
33 'gwe ngoima mu 'gulu mu kifo kyobēramu okole nga byona bwebiri omu'na'gwānga byakukābira; amawānga gona agokunsi balyoke bamanye erinyalyo, okukutya ngabantubo Isiraeri bwebakutya, era bamanye ngenyumba eno gyenzimbye
34 etūmi'dwa erinyalyo. Abantubo bwebanātabālānga abalabe bābwe mu 'kubo lyona lyonobatumānga nebakusabānga nga batunulira ekibuga kino kyeweroboza nenyumba
35 gyenzimbi'de erinyalyo: kale owulirānga 'gwe ngoima mu 'gulu okusaba kwābwe nokwegairira kwābwe
36 owozānga ensonga yābwe. Bwebanākwōnōnānga [kubanga tewali muntu atayōnōnānga] nobasunguwalira nobagabula eri abalabe nokutwāla nebabatwāla nga basibe
37 munsi oba wala oba kumpi; naye bwebana'jukirirānga munsi gyebatwālibwa nga basibe nebakyūka nebakwegairirira munsi eyokusibibwa kwābwe nga bogera nti Twayōnōna netukola ebyobubambāvu, twagira
38 ekye'jo; bwebanākomānganwo gyoli nomutima gwābwe gwona nememe yābwe yona munsi eyokusibibwa kwābwe gyebābatwāla nga basibe, nebakusaba nga batunulira ensi yābwe gyewawa bajaja bābwe, nekibnga kyeweroboza nenyumba gye-
39 nzimbi'de erinyalyo; kale owulirānga 'gwe okusaba kwābwe nokwegairira kwābwe ngoima mu 'gulu ekifo kyobēramu owōzānga ensonga yābwe; osonyiwānga abantu-
40 bo abakwōnōnye. Kale, ai Katonda wānge, nkwegairi'de amasogo gazibukēnga namatugo gawulirēnga oknsaba okunāsabirwānga mu kifo
41 kino. Kale 'no [d] golokoka, ai Mukama Katonda, oingire mu [e] kifokyo ekyokuwu'muliramu, 'gwe nesandnko eyamānyigo: bakabonabo, ai Mukama Katonda, bambale obnlokozi, nabatukuvubo basanyukire
42 obulūngi. Ai Mukama Katonda, [f] tokyūsānga maso goyo gwewafukako amafnta: [g] 'jnkira oknsāsirwa kwa Daudi omu'duwo.

7 [a] Awo Sulemani bweyamala okwogera [b] omuliro neguva mu 'gulu negwōkya ekiwebwayo ekyōkebwa ne
2 sadaka; [c] ekitibwa kya Mukama neki'jula enyumba. [d] Bakabona nebataimza kuingira mu nyumba ya Mukama kubanga ekitibwa kya Mukama ki'ju'de enyumba ya Mu-
3 kama. Abana ba Isiraeri bona nebatunulira, omuliro bwegwa'ka, ekitibwa kya Mukama nekiba ku nyumba; nebavūnama amaso gābwe wansi ku mainja amālire, nebasinza, nebebaza Mukama (nga bogera) nti Kubanga mulūngi; kubanga okusāsirakwe (kubērera)
4 emirembe gyona. Awo [e] kabaka nabantu bona nebawerayo sada-
5 ka mu maso ga Mukama. Kabaka Sulemani nāwayo sadaka eyente obukumi bubiri mwenkumi biri, nendiga kasirīvu mwobukumi bubiri. Awo kabaka nabantu bona nebawonga enyumba ya
6 Katonda. Bakabona nebaīmirira ngemirimu gyābwe bwegyali; era Nabalevi nga balina ebintu ebivuga ebya Mukama, Daudi kabaka byeyakola okwebaza Mukama, kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona, Daudi bweyatenderezānga olwokuwereza kwābwe: bakabona nebafūwa amakondēre mu maso gābwe; Isiraeri yena nebaī-
7 mirira. Era Sulemani nātukuza olu'gya wakati olwali mu maso genyumba ya Mukama; kubanga nāwerayo ebiwebwayo olwemirembe: kubanga ekyōto ekyekikomo Sulemani kyeyakola tekyaīnza kugyāko ekiwebwayo ekyōkebwa ne-
8 kiwebwayo ekyobu'ta namasavu. Awo Sulemani nāfumba embaga mu biro ebyo eyenaku musānvu, ne Isiraeri yena wamu naye, ekibīna ekinene enyo, okuva awaingirirwa Ekamasi okutūka ku ka'ga Akemi-
9 siri. Awo ku lunaku olwomunāna nebakung'anya okukung'ana okutukuvu: [f] kubanga embaga eyokukwōnga ekyōto nebagikwatira enaku musānvu, nembaga enaku musā-
10 nvu. Awo ku lunaku olwamakumi abiri mu satu olwomwezi ogwomusānvu nāsindika abantu mu wema zābwe, nga basanyuse era nga bajaguza mu mitima gyābwe olwobulūngi Mukama bweyali alaze Daudi, ne Sulemani, ne Isiraeri abantube.
11 Bwatyo [g] Sulemani bweyamala enyumba ya Mukama nenyumba ya kabaka: ne byona ebyaingira mu mutima gwa Sulemani okukola mu nyumba ya Mukama ne mu nyu-
12 mbaye ye nābitūsa bulūngi. Mukama nālabikira Sulemani kiro nāmugamba nti Mpuli'de okusabakwo [i] nineroboza gyendi ekifo kino okuba enyumba eyokuwerāngamu sa-

[a] 1 Basek. 8. 41. Yok. 12.20. Bik. 8. 27.

[b] 1 Basek. 8. 10, 11. 2 Byom. 5. 13.

[c] 2 Byom. 5. 14.

[d] 1 Basek. 8. 62–66.

[e] 1 Basek. 8. 65.

[f] 1 Basek. 9. 1–9.

[g] Ma. 12. 5.

[a] Zab. 132. 8, 9.

[b] 1 Byom. 28. 2.

[c] Zab. 132. 10.

[d] Zab. 132. 1.

[e] 1 Basek. 8. 54.

[f] Lev 9 24. 1 Byom. 21. 26.

13 daka. Bwena'galângawo e'gulu waleme okuba enkuba, oba bwenâlagirânga enzige okulya ensi, oba bwenâwerezânga kawumpuli mu ba-
14 ntu bânge; abantu bânge abatûmi-'dwa erinya lyânge bwebanetôwazânga nebasaba nebanonya amaso gânge nebakyûka okuleka amakubo
[h] 2 Byom. 6. 27, 30. gâbwe amabi; [h] kale nâwulirânga nga nyima mu 'gulu nensonyiwa okwônôna kwâbwe nemponya ensi
15 yâbwe. Kale amaso gânge ganâzibukânga namatu gânge ganâwulirânga okusaba okunâsabibwânga mu
16 kifo kino. Kubanga kakano neroboze'za enyumba eno nengitukuza, erinya lyânge libêre omwo emiremberge gyona: namaso gânge nomutima gwânge binâbêrânga eyo obuta-
17 yosa. Nâwe, bwonotambulirânga mu maso gânge, nga Daudi kitâwo bweyatambulânga, nokola nga byona bwebiri byenakulagira, nokwata amatêka gânge nemisângo gyânge;
18 kale nânywêzânga entebe eyobwakabakabwo nga bwenalagâna ne Daudi kitâwo nga njogera nti Tewakubulenga musaja okuba afuga
19 mu Isiraeri. Naye bwemunâkyûkânga nemuleka amatêka gânge nebiragiro byânge byenta'de mu maso ga'mwe, nemugenda nemuwereza
20 bakatonda abalala nemubasinza: awo ndibasigulira dala nemba'gya munsi yânge gyembawa'de; nenyumba eno gyentukuzi'za olwerinya
[i] Ma. 29. 28. lyânge [i] ndigisûla okuva mu maso gânge, era ndigifûla olugero nekigambo ekyobuwemu mu mawânga
21 gona. Nenyumba eno empânvu eyenkani'de awo buli anâgiitâŋgako anewunyânga era anâyogerânga nti Kiki ekikoze'za bwekityo Mukama
22 ensi eno nenyumba eno? Kale bana-'dângamu nti Kubanga bâleka Mukama Katonda wa bajaja bâbwe, eyaba'gya munsi Yemisiri, nebakwata bakatonda abalala nebabasinza nebabâwereza: kyeyava abaletako obubi buno bwona.

[a] 1 Basek. 9. 10-28. 8 Awo [a] olwâtuka emyâka amakumi abiri bwegyaitawo Sulemani mweyazimbira enyumba ya Mukama ne-
[b] 1 Basek. 9. 12, 13. 2 nyumbaye ye, ebibuga Kulamu [b] byeyawa Sulemani, Sulemani nâbizîmba nâtûza omwo abâna ba Isiraeri.
3 Awo Sulemani nâgenda Ekama-
4 suzoba nâkimenya. Nâzimba Tadumoli mu 'dûngu nebibuga byona ebyokuterekeramu byeyazimba mu
[c] Yos. 16. 3, 5. 5 Kamasi. Era nâzimba ne [c] Besukoloni ekya wa'gulu, ne Besukoloni ekya wansi, ebibuga ebiriko enkomera ne bugwe nenzi'gi nebisiba;
6 ne Baalasi nebibuga byona ebyokuterekeramu Sulemani byeyalina, nebibuga byona ebyamagâlige nebibuga ebyabasajabe abebagala embalâsi, ne byona Sulemani byeyayagala okuzimba olwokwesanyusakwe mu Yerusalemi ne mu Lebanoni ne mu-
7 nsi yona eyamatwâlege. Abantu bona abâsigalawo ku Bakiti Nabamoli Nabaperizi Nabakivi Nabayebusi a-
8 batali ba ku Baisiraeri; ku bâna bâbwe abâsigalawo oluvanyuma lwâbwe munsi, abâna ba Isiraeri bebatâzikiriza, kwabo Sulemani kweyasolôzânga (aba'du) ne lero. Naye ku bâna ba Isiraeri Sulemani teyafûlângako ba'du olwomulimugwe; naye nebaba basaja balwânyi era abakulu babâmibe era abafuga amagâlige nabasajabe abebagala emba-
10 lâsi. Era bano be bâli abâmi abakulu aba kabaka Sulemani, [d] ebikumi bibiri mwatâno abâfugânga aba-
11 ntu. Sulemani nâyâmbusa muwala wa Falao ngamu'gya mu kibuga kya Daudi nâmuleta mu nyumba gyeyamuzîmbira: kubanga nâyogera nti Mukazi wânge ta'ja kubêra mu nyumba ya Daudi kabaka wa Isiraeri, kubanga ebifo bitukuvu esanduko ya Mukama gyeyatûka.
12 Awo Sulemani nâwângayo ebiwebwayo ebyôkebwa eri Mukama ku kyôto kya Mukama [e] kyeyazimba mu
13 maso gekisasi, ngebyagwânira / buli lunaku bwebyali, ngawayo ngekiragiro kya Musa bwekyali [g] ku sabiti nemyezi nga kyegi'je giboneke ne ku mbaga ezalagirwa, [f] emirûndi esatu buli mwâka, ku mbaga eyemigâti egitazimbulukuswa ne ku mbaga eya sabiti ne ku mbaga eye-
14 nsisira. Nâgaba [h] empalo za bakabona olwokuwereza kwâbwe ngekiragiro kya Daudi kitâwe bwekyali, nâwa [i] Abalevi ebyo byebatereseb-wa, okutenderezânga nokuwereza mu maso ga bakabona, ngebyagwânira buli lunaku bwebyali: era [m] naba'gazi ngempalo zâbwe bwezali ku buli mulyângo: kubanga bwatyo Daudi omusaja wa Katonda bwe-
15 yalagira. Nebatava mu kiragiro kya kabaka kyeyalagira bakabona Nabalevi olwekigambo kyona oba olwe-
16 bintu ebyaterekebwa. Awo omulimu gwona ogwa Sulemani negutegekerwa olunaku olwoku'sâwo emisingi gyenyumba ya Mukama nokutûsa lweya'gya. Bwetyo enyumba ya Mukama netûsibwa dala.
17 Awo Sulemani nâgenda Eyezionugeberi ne [n] Eyerosi ekiri ku 'tale
18 lyenyanja munsi ya Edomu. Kulamu nâmuwereza mu mikono gya-ba'dube ebyômbo naba'du abâmanya enyanja; neba'ja wamu naba-'du ba Sulemani Eyofiri, nebakimayo [o] zâbu talanta ebikumi bina mwatâno, nebazireta eri kabaka Sulemani.

[d] 1 Basek. 9. 23.

[e] 2 Byom. 3. 4; 4. 1; 13. 5. [f] Kuv. 23. 38. [g] 2 Byom. 2. 4. [i] Kuv. 23. 14. Ma. 16. 16.

[h] 1 Byom. 24. 1.

[i] 1 Byom. 23. 1.

[m] 1 Byom. 9. 17; 26. 1.

[n] Ma. 2. 8. = Ezeri.

[o] 1 Basek. 9. 28.

9 [a]Awo kabaka omukazi Weseba bweyawulira etutumo lya Sulemani, na'ja okukema Sulemani nebibūzibwa ebizibu, Eyerusalemi, ngalina aba'du bangi nyo neng'amira ezetise ebyakalōsa nezābu nyingi nyo namainja agomuwendo omungi: awo bweya'ja eri Sulemani, nātēsa naye ebyo byona ebyali mu mutimagwe. 2 Awo Sulemani nāmutegēza byona byeyamubūza: tewali kintu ekyakwekebwa kabaka kyatamutegēza. 3 Awo kabaka omukazi Weseba bweyamala okulaba amagezi ga Sulemani nenyumba gyeyazimba, 4 ne'mere eyokumezaye nokutūla kwaba'dube nokuwereza kwabawerezabe nebyambalo byābwe; nabasenerobe nebyambalo byābwe; nolutindolwe lweyalinyirāngako okugenda mu nyumba ya Mukama; kale nga temukyasiga'de mwoyo 5 muye. Nāgamba kabaka nti Ekigambo kyenawulirira munsi yānge kyali kya mazima ekyebikolwabyo 6 namagezigo. Era naye sa'kiriza bigambo byābwe okutūsa lwena'ja amaso gānge negakiraba: era, laba, sabūlirwa kitūndu kya bukulu bwamagezigo: osinga etutumo lyena- 7 wulira. Abasajabo balina omukisa, aba'dubo bano balina omukisa, abaimirira mu masogo enaku zona 8 nebawulira amagezigo. Mukama Katondawo yebazibwe eyakusanyukira okukuteka ku ntebe okuba kabaka olwa Mukama Katondawo: kubanga Katondawo yayagala Isiraeri okubanywēza emirembe gyona, kyeyava akufūla kabaka wābwe 9 okukolānga ebyensōnga nebyobutūkirivu. Awo nāwa kabaka zābu talanta kikumi mwabiri, nebyakalōsa bingi nyo nyini namainja agomuwendo omungi: 'sō tewābawo bya kalōsa ebyenkani'de awo ngebyo kabaka omukazi Weseba bye- 10 yawa kabaka Sulemani. Era naba'du ba Kulamu naba'du ba Sulemani abāletānga zābu okuva Eyofiri, nebaleta emitōgo namainja agomu- 11 wendo omungi. Kabaka nākola nemitōgo entindo ezenyumba ya Mukama nenyumba ya kabaka, nenānga nentongōli za baimbi: 'sō tewālabikānga e'da munsi ya Yuda egi- 12 fanana bwegityo. Awo kabaka Sulemani nāwa kabaka omukazi Weseba byona byeyayagala, buli kyeyasaba kyona, obuta'sāko ebyo [b]byeyaletera kabaka. Awo nākyūka neyegendera munsiye ye, ye naba'dube.

13 Era ezābu eya'ja eri Sulemani mu mwāka ogumu obuzito bwayo bwali talanta za zābu lukāga mu- 14 nkāga mu mukāga, obuta'sāko (eyo) abasūbuzi nabobuguzi gyebāletānga: ne bakabaka bona Abebuwalabu nabakulu bensi nebaletera 15 Sulemani zābu nefeza. Era kabaka Sulemani nāwēsa obugabo ebikumi bibiri ebya zābu empēse: buli kagabo nākawako (sekeri) za 16 zābu lukāga. (Nākola) [c]engabo ebikumi bisatu ebya zābu empēse; buli ngabo nāgiwako sekeri ebikumi bisatu: kabaka nāzitereka mu nyumba eyekibira kya Lebanoni. 17 Era kabaka nākola entebe eyobwakabaka enene ya masānga nāgibi- 18 'kako [d]zābu nūngi. Entebe yaliko amadāla mukāga, era yaliko entebe eyebigere eya zābu, era gasibibwa nentebe, era yaliko emikono erui nerui awatūlibwa, nempologoma biri nga ziimiri'de ku ma'bali gemi- 19 kono. Nempologoma kumi nebiri zaimirira erui nerui ku madāla omukāga: tewali eyakolebwa mu bwakabaka bwona okugifanana. 20 Era ebintu byona ebya kabaka Sulemani ebyokunyweramu byali bya zābu, nebintu byona ebyomunyumba eyekibira kya Lebanoni byali bya zābu nongōfu: feza teyalowōzebwa nga kintu ku mirembe gya 21 Sulemani. Kubanga kabaka yalina malikebu ezagēndānga Etalusisi wamu naba'du ba Kulamu; malikebu Ezetalusisi za'jānga mulūndi gumu buli myāka esatu nga zireta zābu nefeza, amasānga nenkobe ne ba- 22 muzinge. Awo kabaka Sulemani nāsinga bakabaka bona abensi obu- 23 ga'ga namagezi. Bakabaka bensi bona nebanonya amaso ga Sulemani okuwulira amagezige Katonda 24 geyali ata'de mu mutimagwe. Nebaleta buli muntu ekirabokye, ebintu ebya feza nebintu ebya zābu nebyambalo nebyokulwānyisa nebyakalōsa, embalāsi nenyumbu, e- 25 byasalibwa ebya buli mwāka. [e]Era Sulemani yalina [f]ebisibo enkumi nya olwembalāsi namagāli, nabasaja abebagala embalāsi kakumi mwenkumi biri beyateka mu bibuga ebyamagāli nawali kabaka Eye- 26 rusalemi. [g]Era yafuga bakabaka bona okuva ku Mu'ga okutūka kunsi Eyabafirisuti, ne ku nsalo Eye- 27 misiri. Kabaka nāfūla feza okuba ngamainja mu Yerusalemi, nemivule nāgifūla okuba ngemisukomoli egiri [i]mu biwōnvu olwobungi. 28 Nembalāsi bāmu'gyirānga Sulemani mu Misiri ne munsi zona.

29 [k]Era ebikolwa ebirala byona ebya Sulemani, ebyasoka nebyamalirwako, tebyawandikibwa mu bigambo bya [l]Nasani na'bi ne mwebyo byeyalagula [m]Akiya Omusiro ne mu kwolesebwa kwa [n]I'do omulabi okwa Yeroboamu mutabani wa Nebati? 30 Sulemani nāfugira Isiraeri yena mu

[a] 1 Basek. 10. 1-13.

[b] 1 Basek. 10. 13.

[c] 1 Basek. 12. 1-24.

[d] 1 Basek. 10. 18.

[e] 2 Byom. 1. 13-17.

[f] 1 Basek. 4. 26; 10. 26.

[g] 1 Basek. 4. 21.

[i] 1 Basek. 10. 27. 2 Byom. 1. 15.

[k] 1 Basek. 11. 41-43.

[l] 2 Sam. 12. 1.

[m] 1 Basek. 11. 29.

[n] 2 Byom. 12. 15; 13. 22.

Yerusalemi emyāka amakumi ana.
31 Sulemani neyebakira wamu ne bajajabe nāzikibwa mu kibuga kya Daudi kitāwe: Lekoboamu mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

[a] 1 Basek. 12. 1-24.

10 [a] Lekoboamu nāgenda Esekemu: kubanga Isiraeri yena bāli ba'ze Esekemu okumufūla kabaka.
2 Awo olwatuka Yeroboamu mutabani wa Nebati bweyakiwulira, [kubanga yali mu Misiri [b] gyeyali a'duki'de okuva eri kabaka Sulemani,] Yeroboamu nāva mu Misiri nākomawo. Nebatuma nebamuita; awo
3 Yeroboamu ne Isiraeri yena neba'ja
4 nebogera ne Lekoboamu nti Kitāwo yafūla ekikoligo kya'fe okuba ekizito: kale 'no wewula 'gwe okuwereza okuzibu okwa kitāwo nekikoligokye ekizito kyeyatutekako, na'fe
5 tunākuwerezānga. Nābagamba nti Mumale enaku satu, mulyoke mu'je gyendi nate. Abantu nebagenda.
6 Kabaka Lekoboamu nātēsa ebigambo nabaka'de abāimiriránga mu maso ga Sulemani kitāwe bweyali ngakyali mulamu ngayogera nti Magezi ki gemumpa okuba'damu aba-
7 ntu bona? Nebamugamba nti Bwonokola ebyekisa abantu bano nobasanyusa nobagamba ebigambo ebirūngi, kale bo banābānga aba'dubo
8 enaku zona. Naye nāleka amagezi gabaka'de gebāmuwa, nātēsa nabalenzi abākulira awamu naye abāi-
9 mirira mu masoge. Nābagamba nti Magezi ki gemumpa 'mwe tuba-'demu abantu bano abang'ambye nti Wewula ekikoligo kitāwo kyeya-
10 tutekako? Awo abalenzi abākulira awamu naye nebamugamba nti Bwotyo bwoba ogamba abantu bano abakugambye nti Kitāwo yafūla ekikoligo kya'fe okuba ekizito, naye 'gwe kiwewule gyetuli; bwotyo bwoba obagamba nti Naswi wānge asinga
11 obunene ekiwato kya kitānge. Era 'no kubanga kitānge yababinikānga ekikoligo ekizito, 'nze nāyongerānga ku kikoligo kya'mwe: kitānge yabakangavulānga na nkoba, naye 'nze (nābakangavulānga) na njaba
12 ezobusagwa. Awo Yeroboamu nabantu bona neba'ja eri Lekoboamu ku lunaku olwokusatu, nga kabaka bweyalagira, ngayogerā nti Mu'janga gyendi nate ku lunaku olwoku-
13 satu. Awo kabaka nāba'damu nebo'go, kabaka Lekoboamu nāleka
14 okutēsa kwabaka'de; nābagamba ngokutēsa kwabalenzi bwekwali ngayogera nti Kitānge yafūlānga ekikoligo kya'mwe ekizito, naye 'nze nāyongerāngako: kitānge yabakangavulānga na nkoba, naye 'nze (nābakangavulānga) na njaba ezo-
15 busagwa. Awo kabaka nātawulira bantu; kubanga kyali kigambo Mukama kyeyaleta, Mukama anywēze ekigambokye kyeyagamba Yeroboamu mutabani wa Nebati mu mukono gwa [c] Akiya Omusironi.

[b] 1 Basek. 11. 40.

[c] 1 Basek. 11. 29.

16 Awo Isiraeri yena bwebalaba nga kabaka tabawulira, abantu neba'damu kabaka nga bogera nti Mugabo ki gwetulina mu Daudi? 'so tetulina busika mu mutabani wa Yese: buli muntu mu'de mu wema za'mwe, ai Isiraeri: labirira 'no enyumbayo 'gwe, Daudi. Awo Isiraeri yena
17 nebegendera mu wema zābwe. Naye abāna ba Isiraeri ababērānga mu bibuga bya Yuda, abo Lekoboamu
18 nābafuga. Awo kabaka Lekoboamu nātuma [d] Kadolamu eyali omukulu womusolo; abāna ba Isiraeri nebamukasukirira amainja nokufa nāfa. Kabaka Lekoboamu nāyānguwa okulinya mu 'gālirye oku'dukira mu
19 Yerusalemi. Bwebatyo Isiraeri nebajēmera enyumba ya Daudi ne lero.

[d] 1 Basek. 4. 6.

11 Awo Lekoboamu bweyatūka Yerusalemi, nākung'anya enyumba ya Yuda ne Benyamini, abasaja abalonde kasirivu mwobukumi munāna, abalwānyi, okulwāna nenyumba ya Isiraeri, okumu'diza nate
2 obwakabaka Lekoboamu. Naye ekigambo kya Katonda neki'jira Semaya omusaja wa Katonda nga kyo-
3 gera nti Gamba Lekoboamu mutabani wa Sulemani kabaka wa Yuda, ne [a] Isiraeri yena mu Yuda ne Be-
4 nyamini, ngoyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Temwāmbuka 'sō temulwāna ne baganda ba'mwe: mu'deyo buli muntu mu nyumbaye; kubanga ekigambo kino kyava gyendi. Awo nebawulira ebigambo bya Mukama neba'dayo
5 nebaleka okutabāla Yeroboamu. Awo Lekoboamu nābēra mu Yerusalemi nāzimba ebibuga mu Yuda
6 okuba ebigo. Nāzimba Besirekemu
7 ne Etamu ne Tekoa ne Besuzuli ne
8 Soko ne Adu'lamu ne Gasi ne Ma-
9 lesa ne Zifu ne Adolaimu ne Lakisi
10 ne Azeka ne Zola ne Ayaloni ne Kebuloni, ebiri mu Yuda ne mu Benyamini, ebibuga ebiriko enkomera.
11 Ebigo nābizimbako enkomera, nābitekamu abāmi ne'mere eyokutere-
12 kebwa namafuta nomwenge. Ne mu buli kibuga ki'na kimu (nātekamu) engabo namafumu, nābinywēza nyo nyini. Yuda ne Be-
13 nyamini nebaba babe. Bakabona Nabalevi abāli mu Isiraeri yona nebagendānga gyāli okuva mu nsalo
14 zābwe zona. Kubanga Abalevi nebaleka [b] ebyālo byābwe ebyokubibuga nobutaka bwābwe neba'ja mu Yuda ne mu Yerusalemi: kubanga

[a] 1 Basek 12. 23.

[b] Kubal. 35. 2.

Yeroboamu ne batabanibe [c] nebabagoba baleme okuwererezänga mu bwakabona bwäbwe eri Mukama:
15 neyetekerawo [d] bakabona abebifo ebigulumivu nabembuzi enume [e] nabenyana zeyakola. Awo [f] nebabagoberera bona abäteka emitima gyäbwe okununya Mukama Katonda wa Isiraeri abonubika byona eby Isiraeri, neba'ja Eyerusalemi okuwayo sadaka eri Mukama Ka-
17 tonda wa bajaja bäbwe. Bwebatyo nebanywëza obwakabaka bwa Yuda, nebamunywëreza emyäka esatu Lekoboamu mutabani wa Sulemani: kubanga nebatambulira emyäka esatu mu 'kubo lya Daudi ne Sule-
18 mani. Awo Lekoboamu näfumbirwa omukazi Makalasi muwala wa Yerimosi mutabani wa Daudi, era owa Abikairi muwala wa [g] Eriabu
19 mutabani wa Yese; nämuzälira abäna abobulenzi; Yeusi ne Sema-
20 liya ne Zakamu. Oluvanyumalwe näfumbirwa [i] Maaka muwala wa Abusalomu; oyo nämuzälira Abiya
21 ne A'tai ne Ziza ne Seromisi. Lekoboamu näyagala Maaka muwala wa Abusalomu okukira bakazibe bona na bazänabe bona: [kubanga yawasa abakazi kumi namunäna nabazäna nkäga, näzäla abäna abobulenzi amakumi abiri mu munäna
22 nabobuwala nkäga]. [k] Lekoboamu na'säwo Abiya mutabani wa Maaka okuba omukulu, asinga bagandabe obukulu: kubanga (yayagala) oku-
23 mufüla kabaka. Näkola ebyamagezi, näsäsänya batabanibe bona munsi zona eza Yuda ne Benyamini, mu buli kibuga ekiriko olukomera: näbawa ebyokulya bingi nyo. Näbanonyeza abakazi bangi.

12 Awo olwütuka obwakabaka bwa Lekoboamu bwebwanywëzebwa näba namänyi, kale [a] näleka amateka ga Mukama, ne Isiraeri yena
2 wamu naye. Awo olwätuka [b] mu mwäka ogwokutäno ogwa kabaka Lekoboamu Sisaki kabaka Wemisiri nätabäla Yerusalemi, kubanga ba-
3 sobe'za Mukama, ngalina amagäli lukumi mwebikumi bibiri nabasaja abebagala embaläsi obukumi mukäga: nabantu aba'ja naye abäva mu Misiri nga tebabalika; [c] Abalubimu Nabasu'kiimu Nabaesiyopya.
4 Nämenya [d] ebibuga ebiriko enkomera eby Yuda, na'ja Eyerusalemi.
5 Awo [e] Semaya na'bi na'ja eri Lekoboamu neri abakulu ba Yuda abäli bakung'ani'de Eyerusalemi olwa Sisaki, näbagamba nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Munvu'deko, nänge kyenvu'de mbaleka mu mu-
6 kono gwa Sisaki. Awo abakulu ba Isiraeri ne kabaka nebetöwaza; nebogera nti Mukama mutükirivu.
7 Awo Mukama bweyalaba nga betöwazi'za, ekigambo kya Mukama ne ki'ja eri Semaya nga kyogera nti Betöwazi'za; siribazikiriza: naye näbawako okuwonyezebwa, nobusüngu bwänge tebulifukibwa ku Yerusalemi mu mukono gwa Sisa-
8 ki. Era naye baliba ba'dube; bamanye [f] okuwereza kwänge nokuwereza kwobwakabaka bwensi (bwe-
9 kufanana). [g] Awo Sisaki kabaka Wemisiri nätabäla Yerusalemi na'gyayo obuga'ga obwomunyumba ya Mukama nobuga'ga obwomunyumba ya kabaka; byona näbitwälira dala: na'gyayo engabo zona eza
10 zäbu [i] Sulemani zeyakola. Kabaka Lekoboamu näkola engabo ezebikomo oku'da mu bifo byazo, näziteresa mu mikono gyabämi babambowa abäkümänga olu'gi lwenyumba
11 ya kabaka. Awo olwatuka kabaka buli lweyaingirängа mu nyumba ya Mukama, abambowa neba'ja nebazisitula, nebazi'za munju eyabakümi. Awo bweyetöwaza, obusüngu bwa Mukama nebukyüka okumuvako, aleme okumuzikiririza dala: era nate mu Yuda (mwalabika) ebirü-
13 ngi. Awo kabaka Lekoboamu neyenywëreza mu Yerusalemi näfuga, kubanga Lekoboamu yali yakamaze emyäka amakumi aua mu gumu bweyatanula okufuga, näfugira emyäka kumi namusänvu mu Yerusalemi, [k] ekibuga Mukama kyeyeroboza mu bika byona eby Isiraeri okuteka omwo erinyalye: nerinya lya nyina lyali Naama Omwamoni.
14 Näkola ebyali ebibi, kubanga teyakakasa mutimagwe okununya Mu-
15 kama. [l] Era ebikolwa bya Lekoboamu, ebyasoka nebyamalirwako, tebyawandikibwa mu bigambo bya [m] Semaya na'bi nebya [n] I'do omulabi ngengeri bweri [o] eyebitabo byokuzälibwa? Newabänga entalo eri Lekoboamu ne Yeroboamu obuta-
16 yosa. Lekoboamu neyebakira wamu ne bajajabe, näzikibwa mu kibuga kya Daudi: Abiya mutabaniwe näfuga mu kifokye.

13 Mu mwäka ogwekumi nomunäna ogwa kabaka Yeroboamu A-
2 biya nätanula okufuga Yuda. Näfugira emyäka esatu mu Yerusalemi: nerinya lya nyina lyali [a] Mikaya muwala wa Ulieri Owegibea. [b] Newabänga entalo eri Abiya ne Yero-
3 boamu. Abiya nälümba ngalina e'gye eryabasaja abazira abalwänyi. abasaja abalonde obusirivu buna: Yeroboamu näsimba enyiriri okulwäna naye ngalina abasaja abalönde obusirivu munäna abasaja aba-
4 mänyi abazira. Abiya näunirira ku

[c] 2 Byom. 13. 9.
[d] 1 Basek. 12. 31.
[e] 1 Basek. 12. 28.
[f] 2 Byom. 15. 9; 16. 1; 30. 11, 18.
[g] 1 Sam. 16. 6; 17. 13, 28.
[i] 1 Basek. 15. 2. Naye lah. 2 Byom. 13. 2.
[k] Ma. 21. 15-17.
[a] 1 Basek. 14. 30-24.
[b] 1 Basek. 14. 25.
[c] 2 Byom. 16. 8. Nak. 3. 9.
[d] 2 Byom. 11. 5-12.
[e] 1 Basek. 12. 22. 2 Byom. 11. 2.
[f] Ma. 28. 47, 48.
[g] 1 Basek. 14. 25-28.
[i] 2 Byom. 9. 16.
[k] 2 Byom. 6. 6.
[l] 1 Basek. 14. 29-31.
[m] 1 Basek. 12. 22. 2 Byom. 9. 29.
[n] 1 Byom. 5. 1, 7, 17; 9. 1.
[o] 1 Basek. 15. 2. 2 Byom. 11. 20.
[b] 1 Basek. 15. 7.

lusozi Zemalaimu oluli munsi [c] eyensozi eya Efulaimu nāyogera nti Mumpulire, 'mwe Yeroboamu ne Isiraeri yena; temwagwāna kumanya nga Mukama Katonda wa Isiraeri [d] yawa obwakabaka bwa Isiraeri Daudi okumala emirembe gyona, ye ne batabanibe [e] pendagāno eyomunyo? Naye Yeroboamu mutabani wa Nebati omu'du wa Sulemani mutabani wa Daudi nāgolokoka nājēmera mukamawe. Newakung'ana gyāli abasaja abataliko kyebagasa, abāna ba Beriali, abenywēza eri Lekoboamu mutabani wa Sulemani, Lekoboamu ngakyali [f] muto nomutimagwe nga mugōnvu, 'sōnga taīnza kubaziiza. Awo kakano mulowōza okuziiza [g] obwakabaka bwa Mukama mu mukono gwa batabani ba Daudi; era muli kibīna kinene, era waliwo na'mwe [h] enyana eza zābu Yeroboamu zeyabakolera okuba bakatonda. [k] Temwagoba bakabona ba Mukama, batabani ba Aloni Nabalevi, nemwerōndera bakabona ngempisa bweri eyamawānga agomunsi (endala)? kale buli a'ja okwetukuza ngalina [l] ente ento nendiga enume musānvu, oyo aīnza okuba kabona wabo abatali bakatonda. Naye 'fe, Mukama ye Katonda wa'fe, na'fe tetumuvāngako; era (tulina) bakabona abawereza Mukama, batabani ba Aloni Nabalevi, mu mulimu gwābwe: era bōkya eri Mukama buli nkya na buli kawungēzi [m] ebiwebwayo ebyōkebwa nobubāne obuwōmerevu: nemigāti egyokulaga nagyo (bagitekateka) ku meza enongōfu: nekikōndo ekya zābu [n] netabaza zakyo, [n] okwākānga buli kawungēzi: kubanga 'fe [o] tukwata ebyo Mukama Katonda wa'fe byeyakūtira; naye 'mwe mwamuvako. Era, laba, Katonda ali na'fe, atukulembe'de, ne bakabonabe nga balina [p] amakondēre agalawa, okugalaya okulwāna na'mwe. Ai abāna ba Isiraeri, temulwāna ne Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe; kubanga temulabe kisa. Naye Yeroboamu nābafulumya enyuma abatēzi: awo nebaba mu maso ga Yuda, abatēzi nebaba enyuma wābwe. Awo Yuda bwebākebuka, laba, olutalo nga lubafulumye mu maso nenyuma: nebakābira Mukama, bakabona nebafūwa amakondēre. Awo abasaja ba Yuda nebogerera wa'gulu: awo abasaja ba Yuda nga bogerera wa'gulu, olwātuka Katonda nākuba Yeroboamu ne Isiraeri yena mu maso ga Abiya ne Yuda. Abāna ba Isiraeri neba'duka mu maso ga Yuda: Katonda nābagabula mu mukono gwābwe. Abiya nabantube nebaba'ta olu'ta olunene: nokugwa nekugwa ku Isiraeri nga ba'ti'dwa abasaja abalōnde obusirīvu butāno. Bwebatyo abāna ba Isiraeri nebawāngulwa mu biro ebyo, abāna ba Yuda nebasinga, kubanga [r] besiga Mukama Katonda wa bajaja bābwe. Abiya nāi'ganya Yeroboamu, nāmu'gyako ebibuga, [s] Beseri nebibuga byako, ne Yesana nebibuga byako, ne Efuloni nebibuga byako. 'Sō Yeroboamu teyafuna nate amānyi ku mirembe gya Abiya: Mukama [t] namulwāza [u] nāfa. Naye Abiya nāfūka owamānyi, nāwasa abakazi kumi nabana nāzāla abāna ababulenzi amakumi abiri mu babi [v] nabobuwala kumi namukāga. Era ebikolwa ebirala byona ebya Abiya namakuboge nebigambobye byawandikibwa mu bitegēza bya na'bi [w] I'do.

14 Awo Abiya neyebakira wamu ne bajajabe nebamuzika mu kibuga kya Daudi, [a] Asa mutabaniwe nāfuga mu kifokye: ku mirembegye ensi neterērera emyāka kumi. Asa nākola ebyo ebyali mu maso ga Mukama Katondawe ebirūngi era ebyensōnga: kubanga na'gyawo ebyōto ebya ba'na'gwānga [b] nebifo ebigulumivu nāmenya empagi [c] nātematema Bāsera; nālagira Yuda okunonya Mukama Katonda wa bajaja bābwe nokukwata amatēka nekiragiro. Era na'gyawo mu bibuga byona ebya Yuda ebifo ebigulumivu nebifananyi byenjuba: obwakabaka nebuterera mu masoge. Nāzimba [d] ebibuga ebiriko enkomera mu Yuda: kubanga ensi neterera 'sō teyalina ntalo mu myāka egyo; kubanga Mukama amuwa'de okuwu'mula. Kubanga nāgamba Yuda nti Tuzimbe ebibuga bino, tubikoleko bugwe nebigo, enzi'gi nebisiba; ensi ekyali mu maso ga'fe, kubanga tunonye'za Mukama Katonda wa'fe; tumunonye'za, naye atuwa'de okuwu'mula enjui zona. Awo nebazimba nebalaba omukisa. Era Asa yalina e'gye abākwatānga engabo namafuuu, abāva mu Yuda [e] obusirīvu busatu; nabava mu Benyamini abākwatānga engabo nebanānula emitego, obusirīvu bubiri mwobukumi munāna: abo bona basaja ba mānyi abazira. Zera Omwesiyopya nābatabāla ngalina e'gye kaka'de namagāli ebikumi bisatu; na'ja [f] Emalesa. Awo Asa nāfuluma okumusisinkana, nebasimba enyiriri mu kiwōnvu [g] Zefasa Emalesa. Asa nākābira Mukama Katondawe nāyogera nti Mukama, [h] tewali wa kubēra wabula 'gwe, wakati wowamā-

[c] Yos. 24. 33.
[d] 2Sam. 7. 12, 13, 16.
[e] Kubal. 18. 19.
[f] 2 Byom. 12. 13.
[g] 1 Byom. 29. 23.
[h] 1 Basek. 12. 28.
[k] 1 Basek. 12. 31. 2 Byom. 11. 14, 15.
[l] Kuv. 29. 1.
[m] 2 Byom. 2. 4.
[n] Kuv. 27. 20, 21. Lev. 24. 2–4.
[o] Kubal. 1. 53.
[p] Kubal. 10. 9.
[r] 1 Byom. 5. 20.
[s] 1 Basek. 12. 30. 2 Byom. 13. 8; 17. 2.
[t] 1 Sam. 25. 38.
[u] 1 Basek. 14. 20.
[v] 2 Byom. 9. 29.
[a] 1 Basek. 15. 8.
[b] 1 Basek. 15. 14. 2 Byom. 15. 17.
[c] Ma. 7. 5. 1 Basek. 16. 33.
[d] 2 Byom. 11. 5.
[e] 2 Byom. 13. 3.
[f] Yos. 15. 44.
[g] Balam. 1. 17.
[h] Balam. 7. 7. 1 Sam. 14. 6.

nyi noyo atalina mānyi: tubēre, ai Mukama Katonda wa'fe; kubanga [k] tukwesiga, [l] ne mu linyalyo mwetutabāli'de ekibina kino. Ai Mukama, 'gwe Katonda wa'fe; omuntu 12 aleme okukusinga. Awo Mukama nākuba Abaesiyopya mu maso ga Asa ne mu maso ga Yuda; Abaesi- 13 yopya neba'duka. Asa nabantube abāli naye nebabai'ganya nebabatūsa [m] Egerali: nekugwa ku Baesiyopya bangi bwebatyo nokuīnza nebataīnza ku'damu amānyi; kubanga bāzikirizibwa mu maso ga Mukama ne mu maso ge'gyerye; nebanyaga omunyago mungi nyo. 14 Nebakuba ebibuga byona ebyetōlo-'de Gerali; kubanga [n] entīsa ya Mukama nebatūkako: nebanyaga ebibuga byona: kubanga byalimu o- 15 munyago mungi. Era nebakuba ewema ezente, nebanyaga endiga nyingi nyo neng'amira, neba'dayo Eyerusalemi.

15 Omwoyo gwa Katonda negu'ja ku Azaliya mutabani wa Ode- 2 di: nāfuluma okusisinkana Asa nāmugamba nti Mumpulire, 'mwe Asa ne Yuda yena ne Benyamini: Mukama ali na'mwe bwemunābānga naye; [a] era bwemunāmunonyānga, munāmulabānga; naye [b] bwemunāmuvāngako, anābavāngako 'mwe. 3 Era [c] ebiro bingi Isiraeri nga talina Katonda owamazima era nga talina [d] kabona aigiriza era nga talina 4 matēka: naye bwebākyūkira Mukama Katonda wa Isiraeri nga balabye enaku nebamunonya, neba- 5 lyoka bamulaba. Ne mu biro ebyo nga tewali mirembe eri oyo eyafulumānga newakuba'de eri oyo eyaingirānga, naye okweralikirira kungi nekuba ku bona abātūla mu- 6 nsi ezo. Nebamenyekamenyeka, e-'gwānga nga lirūmba 'gwānga li-'nalyo, nekibuga nga kirūmba kibuga ki'nakyo: kubanga Katonda yaberalikiriza ngabalabya enaku zo- 7 na. Naye mubēnga namānyi, 'sō nemikono gya'mwe tegi'dirirānga: kubanga omulimu gwa'mwe guli- 8 webwa empēra. Awo Asa bweyawulira ebigambo ebyo, nebyo Odedi na'bi byeyalagula, nāguma omwoyo na'gyawo [e] ebyemizizo byona munsi yona eya Yuda ne Benyamini ne mu bibuga [f] byeya'gya kunsi eyensozi eya Efulaimu; na'za obugya ekyōto kya Mukama [g] ekyali mu 9 maso gekissi kya Mukama. Nākung'anya Yuda yena ne Benyamini nabo abābērānga nabo [h] abāva mu Efulaimu ne Manase ne mu Simeoni: kubanga nebamusenga bangi nyo nga bava mu Isiraeri, bwebālaba nga Mukama Katonda- 10 we ali naye. Awo nebakung'anira Eyerusalemi mu mwezi ogwokusatu mu mwāka ogwekumi netāno 11 ogwokufuga kwa Asa. Nebawerayo ku lunaku olwo eri Mukama nga ba'gya ku [k] munyago gwebāleta ente 12 lusānvu nendiga kasānvu. [l] Nebaingira mu ndagāno okunonya Mukama Katonda wa bajaja bābwe nomutima gwābwe gwona nememe 13 yābwe yona; era buli ata'kirizenga kunonya Mukama Katonda wa Isiraeri [m] a'tibwēnga, oba muto oba mukulu, oba musaja oba mukazi. 14 Nebalairira Mukama ne'dobozi 'dene nokwogerera wa'gulu namako- 15 ndēre [n] neng'ombe. Yuda yena nebasanyukira ekirairo ekyo: kubanga bāli balai'de nomutima gwābwe gwona nebamunonya nokwagala kwābwe kwona; nebamulaba: Mukama nābawa okuwu'mula enjui zona.

16 Era [o] ne Maaka nyina Asa kabaka nāmugoba mu bwa namasole kubanga yali akoze ekifananyi ekyomuzizo okuba Asera; Asa nātema ekifananyikye [p] nākifūla enfūfu nākyōkera ku ka'ga Kiduloni. 17 Naye [r] ebifo ebigulumivu tebya-'gyibwawo mu Isiraeri: naye omutima gwa Asa gwatūkirira enakuze 18 zona. Naingiza mu nyumba ya Katonda ebintu kitāwe byeyawōnga nebintu byeyawōnga ye ye nyini, 19 efeza nezābu nebintu. Newatabānga ntalo nate okutūsa omwāka ogwasatu mwetāno ogwa Asa.

16 Awo mu mwāka ogwasatu mu mukāga ogwokufuga kwa Asa, [a] Baasa kabaka wa Isiraeri nātabāla Yuda, nāzimba Lama obutaganya muntu kufuluma newakuba'de okuingira eri Asa kabaka wa Yu- 2 da. Awo Asa na'gya efeza nezābu mu byobuga'ga ebyomunyumba ya Mukama nebyomunyumba ya kabaka, nātumira Benikadadi kabaka Webusuli eyabērānga Edamasiko, 3 ngayogera nti (Waliwo) endagāno eri 'nze nāwe, nga (bweyali) eri kitānge ne kitāwo: laba, nkuwere'za feza nezābu; genda omenye endagānoyo eri Baasa kabaka wa Isi- 4 raeri anveko. Awo Benikadadi nāwulira kabaka Asa, nātuma abakulu be'gyerye okulūmba ebibuga bya Isiraeri; nebakuba Iyoni ne Dani ne [b] Aberumaimu nebibuga byona ebyokuterekeramu ebya Na- 5 futali. Awo olwātuka Baasa bweyakiwulira nāleka okuzīmba Lama 6 nākomya omulimugwe. Awo kabaka Asa nāmenya Yuda yena; neba'gyawo amainja Agerama nemiti gyakyo Baasa byeyazīmbya; 7 nābizīmbya Geba ne Mizupa. Era

[k] 2 Byom. 14. 13, 15. [l] 2 Basek. 23. 3. 2 Byom. 29. 10; 34. 31. Nek. 10. 29.

[m] Ma. 13. 9.

[n] 1 Byom. 15. 29. Zab. 98. 6. Kos. 5. 8.

[o] 1 Basek. 15. 13–15.

[p] 2 Basek. 23. 6, 15.

[r] 2 Byom. 14. 3, 5.

[a] 1 Byom. 23. 8. Yer. 23. 13. Mat. 7. 7.
[b] Ma. 31. 17. 2 Byom. 12. 5; 24. 20.
[c] Kos. 3. 4.
[d] Lev. 10. 11. 2 Byom. 17. 8, 9; 35. 3.

[e] 1 Basek. 15. 12.
[f] 2 Byom. 13. 19; 17. 2; 19. 4.
[g] 2 Byom. 8. 12.

[h] 2 Byom. 11. 16; 16. 1.

[a] 1 Basek. 15. 17–22.

[b] 1 Basek. 15. 20.

mu biro ebyo [c]Kanani omulabi na-'ja eri Asa kabaka wa Yuda nāmugamba nti [d]Kubanga [e]wesiga kabaka Webusuli notesiga Mukama Katondawo, e'gye lya kabaka Webusuli kyerivu'de liwona mu mu-
8 konogwo. [f]Abaesiyopya [g]Nabalubimu tebāli 'gye 'dene kitalo, nga bālina amagāli nabebagala embalāsi bangi nyo nyini? naye kubanga wesiga Mukama, [h]nābagabula
9 mu mukonogwo. Kubanga [k]amaso ga Mukama gatambulatambula erui nerui okubuna ensi zona, okweraga bwali owamānyi eri bo abalina omutima ogutūkiri'de gyali. Mu kino okoze ekyobusirusiru; kubanga onosokerawo okuba nentalo.
10 Awo Asa nālyoka asunguwalira omulabi, nāmuteka [l]munju eyekomera; kubanga yali amuliko ekirui olwekigambo ekyo. Asa nājōga a-
11 bamu ku bantu mu biro ebyo. Era, laba, [m]ebikolwa bya Asa ebyasoka nebyamalirwako, laba, byawandikibwa mu kitabo kya basekabaka ba Yuda ne Isiraeri.
12 Ne mu mwāka ogwamakumi asatu mu mwenda ogwokufugakwe Asa nālwāla ebigere; endwa'deye nenyikira nyo: naye bweyalwāla nātagenda eri Mukama naye eri abasa-
13 wo. Asa neyebakira wamu ne bajajabe nāfira mu mwāka ogwana
14 mu gumu ogwokufugakwe. [n]Nebamuzika mu ntānaze ye zeyeba-'jira mu kibuga kya Daudi, nebamuteka ku kitanda ekya'jula ebyakalōsa ebiwōmerevu [o](nenvūmbo) czengeri nyingi, ebyalongōsebwa namagezi gabafumbi ba kalifuwa': [p]nebamunyōkereza bingi nyo nyini.

17 [a]Yekosafati mutabaniwe nāfuga mu kifokye, neyenywēza o-
2 kulwāna ne Isiraeri. Nāteka e'gye mu [b]bibuga byona ebiriko enkomera ebya Yuda nāteka ebigo munsi ya Yuda ne mu bibuga bya Efulai-
3 mu, [c]Asa kitāwe byeyalya. Mukama nāba ne Yekosafati, kubanga yatambulirānga mu makubo agoluberyeberye aga kitāwe Daudi nāta-
4 genda eri Babaali; naye nāgendānga eri Katonda wa kitāwe, nātambulira mu matēkage 'sō si [d]ngebikolwa bya Isiraeri bwebyali.
5 Mukama kyeyava anywēza obwakabaka mu mukonogwe; Yuda yena nāletera Yekosafati [e]ebirabo; nāba nobuga'ga nekitībwa kingi
6 nyo. Omutimagwe negugulumizibwa mu makubo ga Mukama: era na'gyawo [f]ebifo ebigulumivu ne
7 [g]Bāsera mu Yuda. Era mu mwāka ogwokusatu ogwokufugakwe nātuma abakūngubo, Benikairi ne Obadiya ne Zekaliya ne Nesaneri ne Mikaya [i]okuigiriza mu bibuga
8 bya Yuda; era wamu nabo Abalevi, Semaya ne Nesaniya ne Zebadiya ne Asakeri ne Semiramosi ne Yekonasani ne Adoniya ne Tobiya ne Tobadoniya, Abalevi; era wamu nabo Erisama ne Yekolamu, baka-
9 bona. Nebaigiriza mu Yuda nga balina ekitabo ekyamatēka ga Mukama; nebatambulānga okubuna ebibuga byona ebya Yuda nebaigi-
10 riza mu bantu. [k]Entīsa ya Mukama negwa ku bwakabaka bwona obwensi ezetōlo'de Yuda, nokulwā-
11 na nebatalwāna ne Yekosafati. Abamu ku [l]Bafirisuti [m]nebaletera Yekosafati ebirabo ne feza okuba omusolo; era [n]Nabawalabu nebamuletera embuzi, endiga enmme kasānvu mu lusānvu, nembuzi e-
12 nume kasānvu mu lusānvu. Yekosafati nāba mukulu nyo nyini; nāzimba mu Yuda ebigo [o]nebibu-
13 ga ebyokuterekeramu. Era yalina emirimu mingi mu bibuga bya Yuda; nabasaja abalwānyi nabasaja abamānyi abazira mu Yerusalemi.
14 Era kuno kwe kwali okubalibwa kwābwe ngenyumba za bakitābwe bwezali; ku Yuda abāmi benkumi; Aduna omwāmi, era wamu naye abasaja abamānyi abazira obusirīvu
15 busatu: neyamu'dirira Yekokanani omwāmi, era wamu naye obusirīvu bubiri mwobukumi munāna:
16 neyamu'dirira Amasiya mutabani wa Zikuli, [p]eyewayo kububwe eri Mukama; era wamu naye abasaja abamānyi abazira obusirīvu bubi-
17 ri: ne ku Benyamini; Eriada omusaja owamānyi omuzira, era wamu naye obusirīvu bubiri, abā-
18 kwatānga emitego nengabo: neyamu'dirira Yekozabadi, era wamu naye akasirīvu mwobukumi munāna, abetesetese okulwāna. Abo be bāwerezānga kabaka, obuta'sāko abo kabaka beyateka mu bibuga ebyaliko enkomera okubuna Yuda yona.

18 Era Yekosafati [a]yalina obunga-'ga nekitībwa kingi nyo nyini;
2 [b]nāfūka muko'domi wa Akabu. Awo emyāka bwegyaitawo [c]nāserengeta eri Akabu Esamaliya. Akabu nāmu'tira endiga nente nyingi nyo, ye nabantu abāli naye, nāmusendasenda okutabāla Eramosugireadi
3 (wamu naye). Awo Akabu kabaka wa Isiraeri nāgamba Yekosafati kabaka wa Yuda nti Onogenda nānge Eramosugireadi? Awo nāmu'damu nti 'Nze ninga 'gwe bwoli, nabantu bānge ngabantubo; era (tunābānga)
4 wamu nāwe mu ntalo ezo. Awo

---

[c] 1 Basek. 16. 1.
[d] Is. 31. 1. Yer. 17. 5.
[e] 2 Byom. 13. 18.
[f] 2 Byom. 12. 3; 14. 9.
[g] 2 Byom. 12. 3.
[h] 2 Byom. 13. 16.
[k] Yob. 34. 21. Yer. 16. 17; 32. 19. Zek. 4. 10.
[l] 2 Byom. 18. 26. Yer. 20. 2.
[m] 1 Basek. 15. 23.
[n] 1 Basek. 15. 24.
[o] Luh. 50. 2. Ma'k. 16. 1.
[p] 1 Sam. 31. 12. 2 Byom. 21. 19.
[a] 1 Basek. 15. 24.
[b] 2 Byom. 11. 5; 19. 5.
[c] 2 Byom. 15. 8.
[d] 1 Basek. 12. 28.
[e] Iu. 11. 1 Sam. 10. 27.
[f] 1 Basek. 22. 43. 2 Byom. 15. 17; 20. 33.
[g] 2 Byom. 19. 3.
[i] 2 Byom. 15. 3; 35. 3. Ezer. 7. 10.
[k] 2 Byom. 14. 14; 20. 29.
[l] 2 Byom. 21. 16.
[m] 2 Sam. 8. 2. [n] 2 Byom. 21. 16.
[o] Kuv. 1. 11.
[p] Ralam. 5. 2, 9. Nek. 11. 2.
[a] 2 Byom. 17. 5.
[b] 2 Byom. 21. 6.
[c] 1 Basek. 22. 2-35.

Yekosafati nāgamba kabaka wa Isiraeri nti Nkwegairi'de, būza ekigambo kya Mukama lero. Awo kabaka wa Isiraeri nākung'anya bana-'bi abasaja ebikumi bina, nābagamba nti Tutabāle Eramosugireadi nantiki ndekeyo? Nebogera nti Yāmbuka; kubanga Katonda alikigabula mu mukono gwa kabaka. Naye Yekosafati nāyogera nti Tewali wano nate na'bi wa Mukama, tumubūzeko? Kabaka wa Isiraeri nāgamba Yekosafati nti Waliwo nate omusaja omu gwetuīnza okubūlizamu Mukama: naye 'mukyāwa; kubanga tandagulāngako birūngi wabula ebibi ebyerēre; oyo ye Mikaya mutabani wa Imula. Yekosafati nāyogera nti Kabaka aleme okwogera bwatyo. Awo kabaka wa Isiraeri nāita omumbowa nāyogera nti Yānguwa okime Mikaya mutabani wa Imula. Era kabaka wa Isiraeri ne Yekosafati kabaka wa Yuda nebatūla buli muntu ku ntebeye nga bamba'de ebyambalo byābwe, nga batu'de mu mbuga eri ku mulyāngo gwa wankaki Wesamaliya; bana-'bi bona nebalagula mu maso gābwe. Awo Zedekiya mutabani wa Kenaana neyekolera amayembe agebyūma nāyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Olitomera Abasuli na gano okutūsa lwebalimalibwawo. Ne bana'bi bona nebalagula bwebatyo, nga bogera nti Yāmbuka Eramosugireadi olabe omukisa: kubanga Mukama alikigabula mu mukono gwa kabaka. Awo omubaka eyagenda okuita Mikaya nāmugamba nti Laba, ebigambo bya bana-'bi (bimubūlira) kabaka ebirūngi nakamwā kamu: nkwegairi'de, ekigambokyo kifanane ekigambo kyomu kubo, oyogere ebirūngi. Awo Mikaya nāyogera nti Nga Mukama bwali omulamu, Katonda wānge kyanāgamba, ekyo kyenāyogera. Awo bweya'ja eri kabaka, kabaka nāmugamba nti Mikaya, tutabāle Eramosugireadi nantiki ndekeyo? Nāyogera nti Mwāmbuke mulabe omukisa; era baligabulwa mu mukono gwa'mwe. Awo kabaka nāmugamba nti Nākulaiza emirūndi emeka oleme okumbūlira ekigambo nekimu wabula amazima mu linya lya Mukama? Nāyogera nti Ndabye Isiraeri yena ngasāsāni'de ku nsozi ngendiga ezitalina musūmba: Mukama nāyogera nti Abo tebalina mukama wābwe: ba'deyo buli muntu mu nyumbaye mirembe. Awo kabaka wa Isiraeri nāgamba Yekosafati nti Sikugambye nga talagule birūngi eri 'nze wabula ebibi? Nāyogera nti Kale muwulire ekigambo kya Mukama: ndabye Mukama ngatu'de ku ntebeye ne'gye lyona eryomu'gulu nga baīmiri'de ku mukonogwe ogwadyo ne ku gwa kono. Mukama nāyogera nti Ani anāsendaseenda Akabu kabaka wa Isiraeri ayāmbuke Eramosugireadi agwe? Omu nāyogera bwatyo; omulala nāyogera bwatyo. Awo newafuluma omuzimu neguīmirira mu maso ga Mukama negwogera nti 'Nze nāmusendaseenda. Mukama nāgugamba nti Otya? Negwogera nti Nāfuluma nembera omuzimu ogwobulimba mu kamwā ka bana'bibe bona. Nāyogera nti Gwonomusendasenda nokusobola onosobola: fuluma okole bwotyo. Kale 'no, laba, Mukama ata'de omuzimu ogwobulimba mu kamwā ka bana'bibo bano; era Mukama akwoge'deko akabi. Awo Zedekiya mutabani wa Kenaana nāsembera nāmukuba Mikaya ku mutama, nāyogera nti Omwoyo gwa Mukama gwampitako gutya okwogera nāwe? Mikaya nāyogera nti Laba, oliraba ku lunaku olwo bwoliingira mu kisenge ekyomunda okwekweka. Awo kabaka wa Isiraeri nāyogera nti Mutwāle Mikaya mumu'ze eri Amoni omukulu wekibuga neri Yoasi mutabani wa kabaka; mwogere nti Bwatyo bwayogera kabaka nti Olusaja luno mulute mu komera mululīsenga ne'mere eyokulaba enaku na nama'zi agokulaba enaku, okutūsa lwendikomawo emirembe. Awo Mikaya nāyogera nti Okukomawo bwolikomawo emirembe, Mukama nga tayogere'de mu'nze. Nāyogera nti Muwulire, 'mwe amawānga mwena.

Awo kabaka wa Isiraeri ne Yekosafati kabaka wa Yuda nebāmbuka Eramosugireadi. Kabaka wa Isiraeri nāgamba Yekosafati nti Nefūla nenyingira mu lutalo; naye 'gwe yambala ebyambalobyo. Awo kabaka wa Isiraeri neyefūla nebaingira mu lutalo. Awo kabaka Webusuli yali alagi'de abāmi bamagālige ngayogera nti Temulwāna na bato newakuba'de abakulu, wabula kabaka wa Isiraeri ye'ka. Awo olwātuka abāmi bamagāli bwebālaba Yekosafati nebogera nti Mazima ye kabaka wa Isiraeri; kyebāva [d] bakyāma okulwāna naye: naye Yekosafati nāyogererera wa'gulu, Mukama nāmubēra; Katonda nābamu'gyako. Awo olwātuka abāmi bamagāli bwebālaba nga siye kabaka wa Isiraeri, kale nebakomawo okumugoberera. Awo newabawo omuntu eyanānula omutegowe nga tagendere'de, nālasa kabaka wa Isiraeri ebyambalobye ebyebyūma webiga'tira: kyeyava agamba omugoba we'gālirye nti Kyūsa omukonogwo onziye mu 'gye;

[d] 1 Basek. 22. 32.

34 kubanga nfumiti'dwa nyo. Olutalo nerweyongera ku lunaku olwo: naye kabaka neyekakābiriza mu 'gālirye okulwāna Nabasuli, okutūsa akawnngēzi: awo enjuba bweyali ngegwa nāfa.

19 Awo Yekosafati kabaka wa Yuda nākomawo mu nyumbaye
2 mirembe Eyerusalemi. [a] Yeku mutabani wa Kanani omulabi nāfuluma okumusisinkana nāgamba kabaka Yekosafati nti Wandibe'de ababi [b] nobagala abo abakyāwa Mukama? olwekigambo ekyo obusūngu bukuliko obuva mu maso ga
3 Mukama. Naye [c] mu'gwe mulabise ebirūngi, kubanga [d] wa'gyawo Bāserosi munsi, nokakasa omutimagwo okunonya Katonda.
4 Awo Yekosafati nābērānga Eyerusalemi: nāfuluma nate mu bantu okuva Ebeeruseba okutūka munsi [e] eyensozi eya Efulaimu, nābakomya wo eri Mukama Katonda wa
5 bajaja bābwe. Na'sāwo [f] abalamuzi munsi okubuna [g] ebibuga byona ebiriko enkomera ebya Yuda,
6 buli kibuga ki'na kimu, nāgamba abalamuzi nti Mulowōze byemukola: kubanga [i] temulamulira bantu wabula Mukama; era ye ali wamu
7 na'mwe mu kusala emisāngo. Kale 'no entīsa ya Mukama ebēre ku'mwe; mweküme mukole bwemutyo: kubanga [k] tewali butali butūkirivu eri Mukama Katonda wa'fe newakuba'de [l] okusosola mu bantu
8 newakuba'de okulya enguzi. Era mu Yerusalemi Yekosafati mweya'sā [m] ku Balevi ne bakabona ne ku mitwe (gyenyumba) za bakitābwe eza Isiraeri olwokulamula kwa Mukama nolwempaka. Nebakomawo
9 Eyerusalemi. Awo nābakūtira ngayogera nti Bwemutyo bwemuba mukola [n] mu ntīsa ya Mukama nobwesigwa era nomutima ogwatūkirira.
10 Era baganda ba'mwe abali mu bibuga byābwe [o] bwebanāletānga gyemuli okukayana kwona, erui omusai nerui omusai, erui etēka nerui ekiragiro, erui ebyakūtirwa nerui emisāngo, munābalabulānga baleme oku'za omusāngo eri Mukama, obusūngu nebu'ja bwebutyo ku'mwe ne ku baganda ba'mwe: mukolēnga bwemutyo nemutabako musāngo.
11 Era, laba, [p] Amaliya kabona omukulu yabafuga [r] mu bigambo byona ebya Mukama; ne Zebadiya mutabani wa Isimaeri, omukulu wenyumba ya Yuda, mu bigambo byona ebya kabaka: era Nabalevi banābānga bāmi mu maso ga'mwe. Mube namānyi mukole, era Mukama abērēnga alina ensōnga.

20 Awo olwātuka oluvanyuma lwebyo abāna ba [a] Moabu nabāna ba [b] Amoni era wamu nabo abamu ku Bamoni nebatabāla Yekosafati
2 okulwāna naye. Awo newa'ja abantu abāmugamba Yekosafati nti E'gye 'dene likutaba'de eriva emitala wenyanja Ebusuli; era, laba, bali mu Kazazonutamali [ye [c] E-
3 ngedi]. Yekosafati nātya neyetekateka [d] okununya Mukama; [e] nālāngira okusiba mu Yudā yona.
4 Yuda nebakung'ana okunonya (okubērwa) eri Mukama: bāvira dala mu bibuga byona ebya Yuda oku-
5 nonya Mukama. Yekosafati nālmirira mu kung'aniro lya Yuda ne Yerusalemi mu nyumba ya Mukama
6 mu maso golu'gya olugya; nāyogera nti Ai Mukama Katonda wa bajaja ba'fe, 'gwe si [f] Katonda mu 'gulu? era [g] si 'gwofuga obwakabaka bwona obwamawānga? ne mu
7 mukonogwo mwe muli obuinza namānyi nokubawo newatabawo ainza okukuziiza. [i] Ai Katonda wa'fe, si 'gwe wagoba abali munsi eno mu maso gabantubo Isiraeri, nogiwa eza'de lya Ibulaimu [k] mukwānogwo
8 emirembe gyona? Nebabēra omwo, era bakuzimbi'de omwo ekigwa o-
9 lwerinyalyo, nga bogera nti [l] Obubi bwebunātutūkāngako, ekitala, omusāngo, oba lūmbe oba njala, tunālmirirānga [m] mu maso genyumba eno ne mu masogo, [kubanga [n] erinyalyo liri mu nyumba eno,] netukukābira nga tulabye enaku, nāwe
10 oliwulira nolokola. Kale 'no tunulira abāna ba [o] Amoni ne Moabu nabokulusozi Seiri [p] bewagāna Isiraeri okutabāla bwebāva munsi Yemisiri, naye [r] nebakyāma okubavа-
11 ko nebatabazi'kiriza; laba, bwebatusasula, oku'ja [s] okutugoba mu
12 butakabwo bwotuwa'de okulya. Ai Katonda wa'fe, tolibasalira musāngo? kubanga tetulina mānyi na katono eri e'gye lino edene eritutaba'de: 'sō tetumanyi bwetuba tukola; naye [t] amaso ga'fe gakutu-
13 nulira 'gwe. Yuda yena nebaimirira mu maso ga Mukama nga balina abāna bābwe abato, ne bakazi
14 bābwe, nabāna bābwe. Awo [u] omwoyo gwa Mukama negu'ja ku Yakazieri mutabani wa Zekaliya mutabani wa Benaya mutabani wa Yeyeri mutabani wa Mataniya Omulevi owokubatabani ba Asafu wa-
15 kati mu kibīna; nāyogera nti Muwulire, 'mwe Abayuda 'mwena, na-'mwe ababēra mu Yerusalemi, nāwe, kabaka Yekosafati: bwatyo bwabagamba Mukama nti Temutya 'mwe 'sō temukeng'ēntererwa olwe'gye lino edene; kubanga [w] olutalo si lwa'mwe naye lwa Katonda.

[a] 1 Basek. 16. 1.
[b] 1 Basek. 22. 44. 2 Byom. 18. 1. Zab. 139. 21.
[c] 2 Kol. 6. 14.
[d] 1 Basek. 14. 13.
[e] 2 Byom. 17. 4, 6.
[f] 2 Byom. 15. 8.
[g] Ma. 16. 18.
[i] 2 Byom. 17. 2.
[k] Ma. 1. 17.
[l] Ma. 32. 4.
[m] Ma. 10. 17.
[n] 2 Byom. 17. 7, 8.
[o] 2 Sam. 23. 3.
[p] Ma. 17. 8.
[r] 1 Byom. 6. 11.
[s] 1 Byom. 26. 32.

[a] 2 Basek. 1. 1; 3. 4, 7 neh.
[b] 1 Sam. 11. 1.
[c] 1 Sam. 23. 29.
[d] 2 Byom. 19. 3.
[e] Ezer. 8. 21. Yer. 36. 9. Yon. 3. 5.
[f] Ma. 4. 39.
[g] 1 Byom. 29. 12. 1 Dan. 4. 17, 25. 32. Mat. 6. 13.
[i] Luk. 17. 7. Kuv. 6. 7.
[k] Is. 41. 8. Yak. 2. 23.
[l] 1 Basek. 8. 33, 37. 2 Byom. 6. 28-30.
[m] Ezer. 10. 1.
[n] 2 Byom. 6. 20.
[o] nyi. 1, 22, 23.
[p] Ma. 2. 4, 9, 19.
[r] Kubal. 20. 21.
[s] Zab. 83. 6, 7, 12.
[t] Zab. 25. 15; 123. 1, 2; 141. 8.
[u] Kubal. 24. 2. Balam. 3. 10.
[w] 1 Sam. 17. 47.

16 Enkya muserengete mulwāne nabo: laba, bāmbukira awalinyirirwa Ezizi; na'mwe mulibasānga ekiwōnvu wekisibuka mu maso ge'dūngu
17 Yerueri. *v* Temulyetāga kulwāna mu (lutalo) luno: mwesimbe muimirire buimirizi mulabe obulokozi bwa Mukama obuli na'mwe, 'gwe Yuda ne Yerusalemi: temutya 'sō temukeng'ēntererwa: enkya mubatabāle; kubanga *s* Mukama ali na-
18 'mwe. Awo Yekosafati *a* nāvūnama amasoge ku 'taka: ne Yuda yena nababēra mu Yerusalemi nebavūnama mu maso ga Mukama,
19 nga basinza Mukama. Abalevi abokubāna *b* Babakokasi nabokubāna *c* Babakola nebaimirira okutendereza Mukama Katonda wa Isiraeri
20 ne'dobozi 'dene nyo nyini. Nebagolokoka enkya mu makya nebafuluma mu *d* 'dungu Eryetekoa: awo bwebāli nga bafuluma Yekosafati nāimirira nāyogera nti Mumpulire, 'mwe Abayuda na'mwe ababēra mu Yerusalemi; *e* mu'kirize Mukama Katonda wa'mwe, bwemutyo bwemunānywēzebwa; mu'kirize banā'bibe, bwemutyo bwemunālaba o-
21 mukisa. Awo bweyamala okutēsa nabantu, na'sāwo abo abanāimbira Mukama nebatendereza *f* obulūngi bwobutukuvu nga bafuluma nga bakulembe'de e'gye nebogera nti *g* Mwebaze Mukama; kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyo-
22 na. Awo bwebātanula okuimba nokutendereza, Mukama nātekawo *i* abatēzi (okutēga) abāna ba *k* Amoni ne Moabu nabokulusozi Seiri, abāli bataba'de Yuda; nebakubi-
23 bwa. Kubanga abāna ba Amoni ne Moabu nebalūmba abokulusozi Seiri, okuba'ta nokubazikiririza dala: awo bwebāmalira dala abokulusozi Seiri, buli muntu nebega'ta
24 okuzikiriza mu'ne. Awo Yuda bwebātūka ku kigo ekikūmiswako ekyomu'dūngu, nebatunulira e'gye, kale, laba, nga mirāmbo egigu'de wansi,
25 'sō tewāli abāwona. Awo Yekosafati nabantube bwebātūka okuba-'gyako omunyago, nebasānga mubo obuga'ga bungi nemirāmbo nebintu ebyomuwendo omungi, byebeyambulira bo'ka, obungi bwabyo nebibalema okutwāla: nebamala enaku satu nga banyaga omunyago,
26 bwegwali mungi bwegutyo. Awo ku lunaku olwokuna nebakung'anira mu kiwōnvu Beraka; kubanga eyo gyebebaliza Mukama: ekifo ekyo kyekyava kitūmibwa erinya
27 kiwōnvu Beraka ne lero. Awo neba'dayo, buli muntu owa Yuda Noweyerusalemi, Yekosafati ngabakulembe'de, oku'dayo Eyerusalemi nga basanyuse; kubanga *l* Mukama abawa'de okusanyukira abalabe bā-
28 bwe. Neba'ja Eyerusalemi nga balina *m* entongōli nenānga namakondēre eri enyumba ya Mukama.
29 *n* Entīsa ya Katonda neba ku bwakabaka bwona obwensi bwebāwulira Mukama ngalwāna nabalabe
30 ba Isiraeri. Awo amatwāle ga Yekosafati negaterera: kubanga *o* Katondawe nāmuwa okuwu'mula enjui zona.
31 *p* Yekosafati nāfuga Yuda: yali yakamaze emyāka amakumi asatu mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka amakumi abiri mwetāno mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Azuba muwala wa Se-
32 ruki. Nātambulira mu 'kubo lya Asa kitāwe, nātakyāma okulivamu, ngakola ebyo ebyali mu maso ga
33 Mukama ebirūngi. Era naye *r* ebifo ebigulumivu tebya'gyibwawo; 'sō nabantu nga tebanaba *s* kukakasa mitima gyābwe eri Katonda wa ba-
34 jaja bābwe. Era ebikolwa ebirala byona eby Yekosafati, ebyasoka nebyamalirwako, laba, byawandikibwa mu bigambo bya Yeku mutabani wa Kanani, ebyaingizibwa mu kitabo kya basekabaka ba Isiraeri.
35 Awo oluvanyuma lwebyo *t* Yekosafati neyega'ta ne Akaziya kabaka wa Isiraeri; oyo nākola bubi nyo:
36 neyega'ta naye okusiba ebyōmbo ebyokugenda Etalusisi: nebasibira
37 ebyōmbo Eyezionugeberi. Awo Erieza mūtabani wa Dodavaku Owemalesa nālagula ku Yekosafati ngayogera nti *u* Kubanga wega'se ne Akaziya, Mukama azikiri'za emirimugyo. Ebyōmbo nebimenyeka nokulinza nebitalnza kugenda Etalusisi.

21 Awo Yekosafati neyebakira wa*v* mu ne bajajabe nāzikibwa wamu ne bajajabe mu kibuga kya Daudi: Yekolamu mutabaniwe nāfuga mu
2 kifokye. Era yalina abolugenda batabani ba Yekosafati, Azaliya ne Yekieri ne Zekaliya ne Azaliya ne Mikaeri ne Sefatiya: abo bona batabani ba Yekosafati kabaka wa
3 Isiraeri. Kitābwe nābawa ebirabo ebikulu, zābu ne feza nebintu ebyomuwendo omungi, *a* nebibuga ebiriko enkomera mu Yuda: naye obwakabaka nābuwa Yekolamu, ku-
4 banga ye yali omuberyeberye. Awo Yekolamu bweyamala okukulira mu bwakabaka bwa kitāwe, era nga yenywēze'za nālyoka a'ta bagandabe bona nekitala nabamu abokuba-
5 kulu ba Isiraeri. *b* Yekolamu yali yakamaze emyāka amakumi asatu mwebiri bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka munāna mu Yerusa-
6 lemi. Nātambulira mu 'kubo lya

v Kuv. 14. 13, 14. Balam. 7. 21.
s 2 Byom. 15. 2; 32. 8.
a 2 Byom. 29. 29, 30. Neh. 8. 6.
b Kuv. 6. 16, 18.
c Kuv. 6. 24.
d 2 Sam. 14. 2.
e Is. 7. 9.
f 1 Byom. 16. 29.
g 1 Byom. 16. 34, 41.
i 2 Byom. 13. 13.
k Is. 15.
l Neh. 12. 43.
m 1 Byom. 15. 16.
n 2 Byom. 14. 14; 17. 10.
o 2 Byom. 14. 7; 15. 15.
p 1 Basek. 22. 41—43.
r 2 Byom. 17. 6.
s 2 Byom. 12. 14; 19. 3.
t 1 Basek. 22. 48—50.
u 2 Byom. 19. 2.
a 2 Byom. 11. 5.
b 2 Basek. 8. 17—24.

basekabaka ba Isiraeri ngenyumba ya Akabu bwebākolānga: kubanga yafumbirwa [c]muwala wa Akabu:
7 nākola ebyali mu maso ga Mukama ebibi. Naye Mukama teyayagala kuzikiriza nyumba ya Daudi olwendagāno gyeyalagāna ne Daudi, era nga bweyasūbiza okumuwa etabaza
8 nabānabe emirembe gyona. Ku mirembegye Edomu nājēma okuva wansi womukono gwa Yuda, nebe-
9 tekerawo kabaka. Awo Yekolamu nāsomoka [d]nabāmibe namagālige gona wamu naye: nāgolokoka kiro nākuba Abaedomu abāmuzingiza,
10 nabāmi bamagāli. Awo Edomu nājēma okuva wansi womukono gwa Yuda ne lero. Awo Libuna nājēma mu biro ebyo wansi womukonogwe kubanga yali avu'de ku Mukama,
11 Katonda wa bajajabe. Era nate nākola ebifo ebigulumivu ku nsozi za Yuda, nāyenza abābērānga mu
12 Yerusalemi, nākyāmya Yuda. Awo newamu'jira ekiwandike ekyava eri Eriya na'bi ekyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Daudi kitāwo nti Kubanga totambuli'de mu [e]makubo ga Yekosafati
13 kitāwo newakuba'de mu [f]makubo ga Asa kabaka wa Yuda; naye notambulira mu [g]'kubo lya basekabaka ba Isiraeri, noyenza Yuda na-
14 babēra mu Yerusalemi, [h]ngenyumba ya Akabu bweyakola; era [i]noku'ta wa'ta bagandabo abomunyumba ya
15 kitāwo, abākusinga obulungi: laba, Mukama alirwāza abantubo kawumpuli mungi nabānabo ne bakazibo
16 nebintubyo byona: nāwe oliba nendwa'de nyingi ebyendabyo nga birwa'de okutūsa ebyendabyo lwebirikuvamu olwendwa'de eya buli lunaku. Awo Mukama nākubiriza omwoyo [l]Gwabafirisuti eri Yekolamu, Nogwabawalabu abalirānye
17 [m]Abaesiyopya: nebatabāla Yuda, nebakiwagula nebaingiramu nebanyaga ebintu byona ebyalabika mu nyumba ya kabaka ne batabanibe ne bakazibe; newatamusigalirawo mwāna nomu wabula [n]Yekoakazi
18 omuto owokubānabe. Awo oluvanyuma lwebyo byona Mukama nāmulwāza ebyenda endwa'de etewo-
19 nyezeka. Awo olwātuka ebiro bwebyaitawo emyāka ebiri nga giwe'de ebyendabye nebimuvamu olwendwa'deye nāfa endwa'de nyingi. Abantube nebatamunyōkereza [o]ngo-
20 kunyokeza kwa bajajabe. Yali [p]ya-kamaze emyāka amakumi asatu mwebiri bweyatanula okufuga. nāfugira emyāka munāna mu Yerusalemi: nāgenda nga tewali amwegomba; nebamuzika mu kibuga kya Daudi, naye [r]si mu masiro ga basekabaka.

22 Awo abābērānga mu Yerusalemi nebafūla Akaziya [a]omwānawe omuto kabaka mu kifokye: kubanga ekibīna kyabasaja aba'ja [b]Nabawalabu mu lusisira bāli ba'se abakulu bona. [c]Awo Akaziya mutabani wa Yekolamu kabaka wa
2 Yuda nāfuga. Akaziya yali yakamaze [d]emyāka amakumi ana mwebiri bweyatanula okufuga; nāfugira omwāka gumu mu Yerusalemi. Ne nyina erinyalye yali Asaliya [e]mu-
3 wala wa Omuli. Era naye nātanubulira mu makubo genyumba ya Akabu: kubanga nyina ye yamu-
4 were rānga okukola obubi. Nākolānga ebyali mu maso ga Mukama ebibi ngenyumba ya Akabu bwebākolānga: kubanga abo be bamuwererānga, kitāwe ngamaze okufa, o-
5 kumuzikiriza. Era yatambulānga ngokutēsa kwābwe bwekwali nāgenda ne Yekolamu mutabani wa Akabu kabaka wa Isiraeri okulwāna ne Kazaeri kabaka Webusuli Eramosugireadi: Abasuli nebafumita
6 Yolamu ekiwūndu. Awo nākomawo okuwonera Eyezuleeri ebiwūndu byebāmufumitira Erama bweyalwāna ne Kazaeri kabaka Webusuli. [f]Azaliya mutabani wa Yekolamu kabaka wa Yuda nāserengeta okulāmbula Yekolamu mutabani wa Akabu Eyezuleeri kubanga alwa'de.
7 Era okuzikirira kwa Akaziya kwava eri Katonda, kubanga yagenda eri Yolamu: kubanga bweya'ja, [g]nāgenda ne Yekolamu eri Yeku mutabani wa Nimusi [h]Mukama gweyali afuseko amafuta okuma-
8 lawo enyumba ya Akabu. Awo olwātuka [i]Yeku bweyali ngakomekereza omusāngo ku nyumba ya Akabu nāsānga abakulu ba Yuda nabāna ba baganda ba Akaziya nga
9 bawereza Akaziya, nāba'ta. [l]Nānonya Akaziya nebamukwata, [era yali nga yekwese mu Samaliya,] nebamuleta eri Yeku nebamu'ta; [m]nebamuzika, kubanga nebogera nti Ye mutabani wa Yekosafati [n]eyanonya Mukama nomutimagwe gwona. Enyumba ya Akaziya neteba na mānyi okunywēza obwakabaka.
10 [o]Awo Asaliya nyina Azaliya bweyalaba omwānawe ngafu'de, nāgolokoka nāzikiriza eza'de lyona erya
11 kabaka eryenyumba ya Yuda. Naye [p]Yekosabeasi muwala wa kabaka nātwāla Yoasi mutabani wa Akaziya nāmu'ba nāmu'gya mu bāna ba kabaka aba'tibwa, nāmuteka nomuleziwe, mu kisenge ekisulibwamu. Awo Yekosabeasi muwala wa kabaka Yekolamu muka Yekoyada kabona, [kubanga yali muganda wa Akaziya,] nāmukweka Asaliya,

[c] 2 Byom. 18. 1.
[d] 2 Basek. 8. 21.
[e] 2 Byom. 17. 3.
[f] 2 Byom. 14. 2-8.
[g] lu. 6.
[h] 1 Basek. 16. 31-33. 2 Basek. 9. 22.
[i] lu. 4.
[l] 2 Byom. 17. 11; 22. 1; 26. 7.
[m] 2 Basek. 19. 9.
[n] 2 Byom. 22. 1. = Akaziya. 2 Byom. 22. 6. = Azaliya. 2 Byom. 25. 23.
[o] 1 Sam. 31. 12. 2 Byom. 16. 14.
[p] lu. 5. 2 Basek. 8. 17, 24.
[r] 2 Byom. 24. 25; 28. 27.
[a] 2 Byom. 21. 17.
[b] 2 Byom. 21. 16.
[c] 2 Basek. 8. 24-29.
[d] 2 Basek. 8. 26. 2 Byom. 22. 20.
[e] 2 Basek. 9. 2. 2 Byom. 22. 6.
[f] lu. 1. 2 Byom. 21. 17.
[g] 2 Basek. 9. 21.
[h] 2 Basek. 9. 6, 7.
[i] 2 Basek. 10. 10, 11.
[l] 2 Basek. 9. 27.
[m] 2 Basek. 9. 28.
[n] 2 Byom. 17. 4.
[o] 2 Basek. 11. 1-21.
[p] 2 Basek. 11. 2.

12 nātamu'ta. Awo nābēra naye nga-
kweke'dwa mu nyumba ya Muka-
ma nāmala emyāka mukāga: Asa-
liya nāfuga ensi.

23 Awo mu mwāka ogwomusānvu
[a] Yekoyada neyenywēza nāla-
gānya naye abāmi bebikumi, Azali-
ya mutabani wa Yerokamu ne Isi-
maeri mutabani wa Yekokanani ne
Azaliya mutabani wa Obedi ne
Maaseya mutabani wa Adaya ne
2 Erisafati mutabani wa Zikuli. A-
wo nebatambulatambula mu Yuda
nebakung'anya Abalevi okuva mu
bibuga byona ebya Yuda, nemitwe
(gyenyumba) za bakitābwe eza Isi-
3 raeri, neba'ja Eyerusalemi. Ekibī-
na kyona nebalagāna endagāno ne
kabaka mu nyumba ya Katonda.
Awo nābagamba nti Laba, mutaba-
4 ni wa kabaka anāfuga, nga [b] Mu-
kama bweyayogera ebya batabani
ba Daudi. Ekigambo kino kyemuba
mukola: ekitūndu kya'mwe ekyo-
kusatu abaingira ku sabiti, ku ba-
5 kabona ne ku Balevi, banābānga
ba'gazi ba nzi'gi; nekitūndu ekyo-
kusatu banābānga ku nyumba ya
kabaka; nekitūndu ekyokusatu ba-
[c] 2 Basek. 11. 6. nābānga ku mulyāngo [c] ogwomusi-
ngi: nabantu bona banābānga mu-
6 mpya ezenyumba ya Mukama. Na-
ye walemēnga okubawo anāingira
mu nyumba ya Mukama wabula
[d] 1 Byom. 23. 27-29. bakabona nabo [d] aboku Balevi aba-
wereza; abo banāingirānga, kuba-
nga batukuvu: naye abantu bona
banākwatānga okukūma kwa Mu-
7 kama. Era Abalevi banetōlōlānga
kabaka enjui zona, buli muntu nga-
ku'te ebyokulwānyisabye mu muko-
nogwe; noyo anāingirānga mu
nyumba a'tibwe: era mubēnga ne
kabaka bwanāfulumānga era bwa-
8 nāingirānga. Awo Abalevi ne Yu-
da yena nebakola nga byona bwe-
biri Yekoyada kabona byalagi'de:
nebatwāla buli muntu abasajabe,
abokuingira ku sabiti wamu nabo-
kufuluma ku sabiti; kubanga Yeko-
[e] 1 Byom. 24. yada kabona teyasībula [e] mpalo.
9 Awo Yekoyada kabona nāwa abāmi
bebikumi amafumu nobugabo ne-
ngabo ebyali ebya kabaka Daudi,
ebyali mu nyumba ya Katonda.
10 Awo na'sāwo abantu bona, buli mu-
ntu ngaku'te ekyokulwānyisakye
mu mukonogwe, okuva ku lui lwe-
nyumba olwadyo okutūka ku lui
lwenyumba olwa kono, okulirāna
ekyōto nenyumba awali kabaka e-
11 njui zona. Awo nebafulumya o-
mwāna wa kabaka nebamutikira
engule eyobwakabaka (nebamuwa)
obujulirwa; nebamufūla kabaka,
Yekoyada ne batabanibe nebamu-
fukako amafuta; nebogera nti Ka-
12 baka abe mulamu. Awo Asaliya
bweyawulira oluyogāno lwabantu,
nga ba'dukana era nga batendereza
kabaka, na'ja eri abantu mu nyu-
13 mba ya Mukama: nātunula, kale,
laba, kabaka ngaimiri'de awali e-
mpagiye awaingirirwa, nabāmi na-
makondēre nga baliränye kabaka;
nabantu bona abensi nebasanyuka
nebafūwa amakondēre; era nabal-
mbi nabo (nebakuba) ebintu ebivu-
[f] 1 Byom. 23. 7, 8. ga [f] nebaletereza oluimba olwoku-
tendereza. Awo Asaliya nāyuza
14 ebyambalobye nāyogera nti Bujē-
mu, bujēmu. Awo Yekoyada ka-
bona nāfulumya abāmi bebikumi
abātekebwawo ku'gye, nābagamba
nti Mumufulumye wakati wenyiri-
ri; noyo anāmugoberera a'tibwe
nekitala: kubanga kabona yayoge-
15 ra nti Temumu'tira mu nyumba ya
Mukama. Awo nebamusegulira;
[g] 2 Basek. 11. 16. Neh. 3. 28. Yer. 31. 40. nāgenda awaingirirwa mu [g] mulyā-
ngo ogwembalāsi mu nyumba ya
kabaka; nebamu'tira eyo.
16 Awo Yekoyada nālagāna endagā-
no naye ye nyini nabantu bona ne
kabaka, babērēnga abantu ba Mu-
17 kama. Awo abantu bona nebage-
nda mu sabo lya Baali, nebalime-
nyamenya; ebyōtobye nebifana-
nyibye nebabimenyera dala, [i] neba-
[i] Ma. 13. 9. 'tira Matani kabona wa Baali mu
18 maso gebyōto. Awo Yekoyada na-
'sāwo obwāmi obwokunyumba ya
Mukama wansi womukono gwa
[k] bakabona Abalevi, [l] Daudi beyate-
[k] Ma. 17. 18. 2 Byom. 5. 5; 30. 27.
[l] 1 Byom. 23. 6, 30, 31; 24. 1.
[m] Kubal. 28. 2. kateka mu nyumba ya Mukama o-
kuwāngayo ebiwebwayo ebyōkebwa
ebya Mukama, nga bwekyawandi-
kibwa [m] mu mateka ga Musa, nga
basanyuka era nga baimba, nga
19 Daudi bweyatekateka. Na'sāwo
[n] aba'gazi ku nzi'gi zenyumba ya
[n] 1 Byom. 26. 1 neb. Mukama, walemēnga okuingira o-
muntu yena atali mulongōfu olwe-
20 kigambo kyona. Nātwāla abāmi
bebikumi nabakūngu nabakulu ba-
bantu nabantu bona abomunsi;
nāserengesa kabaka nga bamu'gya
mu nyumba ya Mukama: neba'ja
nga bafuluma mu 'kubo eryomu-
lyāngo ogwengulu eri enyumba ya
kabaka, nebatūza kabaka ku ntebe
21 yobwakabaka. Awo abantu bona
abomunsi nebasanyuka, ekibuga ne-
kiterera: neba'ta Asaliya nekitala.

24 Yoasi yali yakamaze emyāka
musānvu bweyatanula okufu-
ga; [a] nāfugira emyāka amakumi
ana mu Yerusalemi: ne nyina eri-
nyalye yali Zebiya Owebeeruseba.
2 Yoasi nākola ebyali mu maso ga
Mukama ebirūngi [b] enaku zona eza
3 Yekoyada kabona. Yekoyada nā-
muwasiza abakazi babiri; nāzāla
4 abāna abobulenzi nabobuwala. Awo
[a] 1 Basek. 12. 1-15.

[b] nyi. 14, 17-22.

olwātuka oluvanyuma lwebyo Yoasi nāyagala okudābiriza enyumba
5 ya Mukama. Nākung'anya bakabona Nabalevi, nābagamba nti Mufulume mugende mu bibuga bya
c 2 Byom. 21. 2. Yuda, musoloze ku c Isiraeri yena feza eyokudābiriza enyumba ya Katonda wa'mwe buli mwāka, era temulema kwānguya ekigambo ekyo.
d 2 Basek. 12. 6, 7. 6 Era d naye Abalevi nebatakyānguya. Awo kabaka nāita Yekoyada omukulu nāmugamba nti Kiki ekyakulobera okusalira Abalevi okuletānga omusolo gwa e Musa omu'du
e Kuv. 30. 12–16. 2 Basek. 12. 4. f Kubal. 17. 7. wa Mukama f olwewema eyobujulirwa nga bagusolōza ku Yuda ne ku Yerusalemi ne ku kibīna kya
7 Isiraeri? Kubanga batabani ba Asaliya, omukazi oyo omubi, bāli bamenye enyumba ya Katonda; era nebintu byona ebyawōngebwa ebyomunyumba ya Mukama nebabiwa
8 Babaali. Awo kabaka nālagira nebakola esanduko, nebagiteka
g 2 Basek. 12. 9. g ebwōru awali olu'gi olwenyumba ya Mu-
9 kama. Nebalāngira mu Yuda yona ne mu Yerusalemi okuletera Mukama omusolo, Musa omu'du wa Katonda gweyateka ku Isiraeri mu
10 'dūngu. Awo abakulu bona nabantu bona nebasanyuka nebaleta nebasūla mu sanduko okutūsa lwe-
11 bāmala. Awo olwātuka mu kisēra ekyo lwebāletānga esanduko munju kabaka watēseza ebigambo mu mukono Gwabalevi, era bwebalaba nga mulimu ebintu bingi, awo omuwandisi wa kabaka nomuwereza wa kabona omukulu neba'ja neba'gyamu ebintu mu sanduko, nebagitwāla nebagi'za mu kifo kyayo. Bwebatyo bwebākolānga buli lunaku,
12 nebasolōza ebintu bingi nyo. Awo kabaka ne Yekoyada nebagiwa abo abākolānga omulimu ogwokuwerezānga okwomunyumba ya Mukama; nebagulirira abamainja nababa'zi okudābiriza enyumba ya Mukama era nabawēsi bebyūma nabebikomo okudābiriza enyumba ya Mukama.
13 Awo abakozi nebakola omulimu nebakamala, nebasimba enyumba ya Katonda nga bwekyagwānira, neba-
14 ginywēza. Awo bwebāmalira dala, nebaleta ebintu ebyafi'kawo mu
i 2 Basek. 12. 13. maso ga kabaka ne Yekoyada, i nebabikozą ebintu ebyomunyumba ya Mukama, ebintu ebiwereza era ebyokuwōngeramu, nebijiko, nebintu ebya zābu ne feza. Nebawāngayo ebiwebwayo ebyókebwa mu
k lu. 2. nyumba ya Mukama obutayosānga
15 k enaku zona eza Yekoyada. Naye Yekoyada nāka'diwa, nga'ju'de enaku ngawanga'de enaku nyingi
16 nāfa; yali yakamaze emyāka kikumi mwamakumi asatu bweyafa. Nebamuzika mu kibuga kya Daudi mu bakabaka kubanga yakola bulūngi mu Isiraeri neri Katonda ne-
17 nyumbaye. Awo oluvanyuma Yekoyada ngafu'de abakulu ba Yuda neba'ja nebavūnamira kabaka. Awo
18 kabaka nābawulira. Nebalekānga enyumba ya Mukama Katonda wa bajaja bābwe, nebawerezānga l Bāsera nebifananyi: m obusūngu nebu-'ja ku Yuda ne ku Yerusalemi olwo-
19 musāngo gwābwe ogwo. Era n naye nābatumirānga bana'bi okubakomyawo eri Mukama; nebabūnga bajulirwa eri bo: naye nebataga-
20 nyānga kutega matu. Awo omwoyo gwa Katonda negu'ja ku Zekaliya, mutabani wa Yekoyada kabona; nāimirira wa'guluko awali abantu nābagamba nti Bwatyo bwayogera Katonda nti Musobezānga ki ebiragiro bya Mukama nokulunza nemutaīnza kulaba mukisa? kubanga mwaleka Mukama, era naye kyavu-
21 'de abaleka 'mwe. Nebamwekobāna o nebamukuba amainja olwekiragiro kya kabaka p mu lu'gya olwo-
22 kunyumba ya Mukama. Bwatyo Yoasi kabaka nāta'jukira kisa kyeyakolwa Yekoyada kitāwe, naye na'ta mutabaniwe. Awo bweyafa nāyogera nti Mukama akitunulire
23 akivunāne. Awo olwātuka omwāka bwegwaitawo r e'gye Eryabasuli nerimutabāla: neba'ja eri Yuda ne Yerusalemi nebazikiriza abakulu bona ababantu okubamalawo mu bantu, nebawereza omunyago gwābwe gwona eri kabaka Wedamasiko.
24 Kubanga e'gye Eryabasuli s neri'ja nga balina ekibīna kyabasaja ekitono; Mukama nāgabula mu mukono gwābwe e'gye edene enyo nyini, kubanga bāli balese Mukama Katonda wa bajaja bābwe. Awo t nebakomekereza omusāngo ku Yoasi.
25 Awo bwebāmuvako [kubanga bāmuleka obulwa'de nga bumuku'te nyo] u aba'dube ye nebamwekobāna olwomusai gwa w e Bakoyada ba Yekoyada kabona, nebamu'tira ku kitandakye nāfa: nebamuzika mu kibuga kya Daudi, naye x nebatamuzika mu masiro ga basekabaka.
26 Era bano be bāmwekobāna; Zabadi mutabani wa Simeasi omukazi Omwamoni, ne Yekozabadi mutabani wa Simulisi omukazi Omu-
27 moabu. Era ebya batabanibe nemigugu egyamutekebwako bwegyali emikulu nokuzimba nate enyumba ya Katonda, laba, byawandikibwa mu bitegēza ebyekitabo kya basekabaka. Amaziya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

25 Amaziya yali yakamaze a emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka

c 2 Byom. 21. 2.
d 2 Basek. 12. 6, 7.
e Kuv. 30. 12–16. 2 Basek. 12. 4. f Kubal. 17. 7.
g 2 Basek. 12. 9.
i 2 Basek. 12. 13.
k lu. 2.
l 1 Basek. 14. 23.
m 2 Byom. 29. 8; 32. 25.
n 2 Byom. 36. 15.
o Nek. 9. 26.
p Mat. 22. 35. Luk 11. 51.
r 2 Basek. 12. 17, 18.
s Is. 30. 17.
t 2 Byom. 22. 8. Is. 10. 5.
u 2 Basek. 12. 20–21.
w nyi. 21, 23.
x 2 Basek. 12. 21. 2 Byom. 21. 20; 28. 27.
a 2 Basek. 14. 1–6.

amakumi abiri mumwenda mu Yerusalemi: nerinya lya nyina lyali
2 Yekoadani Oweyerusalemi. Nākola ebyo ebyali mu maso ga Mukama
[b] lu. 14. 2 Basek. 14. 3. ebigolokofu, naye si [b] na mutima o-
3 gwatūkirira. Awo olwātuka obwakabaka bwebwanywezebwa gyāli, nālyoka a'ta aba'dube aba'ta kaba-
4 ka kitāwe. Naye nāta'ta bāna bābwe, naye nākola ngekyo bwekiri ekyawandikibwa mu matēka agomukitabo kya Musa nga Mukama bweyalagira nti Kitābwe talāngibwānga gwa bānabe okumu'ta, 'sō nabāna tebalāngibwānga gwa bakitābwe okuba'ta; naye buli muntu alāngibwēnga okwōnōnakwe ye o-
5 kumu'ta. Era nate Amaziya nākung'anya Yuda, nābatekateka ngenyumba za bakitābwe bwezali nga bātwālibwa abāmi benkumi nabāmi bebikumi, Yuda yena ne Benyamini: nābabala [c] abakamaze emyāka amakumi abiri nokukirawo, nābalaba nga [d] basaja abalōnde obusirivu busatu, abāinza okutabāla, abāinza
6 okukwata e'fumu nengabo. Era nāgulirira abasaja abamānyi abazira kasirīvu ngaba'gya mu Isiraeri, olwa talanta eza feza kikumi. Naye newa'ja gyāli omusaja wa Katonda ngayogera nti 'Gwe kabaka, e'gye lya Isiraeri lireme okugenda nāwe; kubanga Mukama tali wamu ne Isiraeri, (tali) wamu nabāna bona aba
8 Efulaimu. Naye bwonoyagala okugenda, kola (ebyobuzira), bēra namānyi olwolutalo: Katonda alikume'ga mu maso gabalabe; kubanga Katonda alina obuinza okubēra no-
9 kume'ga. Awo Amaziya nāgamba omusaja wa Katonda nti Naye tunākola tutya olwa talanta ekikumi zenāwa e'gye lya Isiraeri? Omusaja wa Katonda na'damu nti Mukama ainza okukuwa ebisinga enyo
10 ebyo. Awo Amaziya nābāwulamu, e'gye eryali li'ze gyāli nga livu'de mu Efulaimu, oku'dayo ewābwe: obusūngu bwābwe kyebwava bubūbūka enyo eri Yuda, neba'dayo ewā-
11 bwe nga baliko ekirui kingi. Awo Amaziya nāguma omwoyo nātabāza abantube [e] nāgenda mu kiwōnuvu ekyomunyo na'ta ku [f] bāna aboku Sei-
12 ri kakumi. Abāna ba Yuda nebawāmba nebatwāla kakumi (abalala), nebabaleta wa'gulu ku lwazi, nebabasūla wansi okuva ku 'bunga lyolwazi, nokumenyeka nebamenyeka.
13 Naye [g] abasaja abomu'gye Amaziya lyeya'zayo baleme okutabāla naye, nebagwa ku bibuga bya Yuda okuva Esamaliya okutūka [i] Ebesukoloni, nebaba'tamu enkumi satu, nebanyaga omunyago mungi.
14 Awo olwātuka Amaziya bweyakomawo nga'se Abaedomu, [k] nāleta bakatonda babāna aboku Seiri, nābasimba okuba bakatondabe, nāvūnama mu maso gābwe nābōtereza
15 obubāne. Obusūngu bwa Mukama kyebwava bubūbūka ku Amaziya, nāmutumira na'bi nāmugamba nti Wagenderānga ki eri bakatonda babantu abātawonya bantu bābwe bo
16 mu mukonogwo? Awo olwātuka bweyali ngayogera naye (kabaka) nāmugamba nti Twali tukuingizi'za 'gwe mu batēsa ne kabaka? lekera awo; wandikubi'dwa ki? Awo na'bi nālekera awo nāyogera nti 'Manyi nga [l] Katonda amaliri'de okukuzikiriza kubanga wakola ekyo notowulira kutēsa kwānge.
17 Awo [m] Amaziya, kabaka wa Yuda, nātēsa ebigambo nātumira Yoasi mutabani wa Yekoakazi mutabani wa Yeku kabaka wa Isiraeri ngayogera nti 'Jangu tulabagane namaso.
18 Awo Yoasi kabaka wa Isiraeri nātumira Amaziya kabaka wa Yuda ngayogera nti Omwenyāngo ogwali ku Lebanoni gwatumira omuvule ogwali ku Lebanoni nga gwogera nti Wa muwalawo mutabani wānge amufumbirwe: awo ensolo eyomunsiko eyali ku Lebanoni neitawo
19 nerinyirira omwenyāngo. Oyogera nti Laba, okubye Edomu; nomutimagwo gukugulumizi'za okwenyumiriza: obēre 'no e'ka; lwaki okweingiza mu bitali bibyo nofirwa, nogwa, 'gwe ne Yuda wamu nāwe?
20 Naye Amaziya nāta'kiriza kuwulira; kubanga kyava eri Katonda abagabule mu mukono gwabalabe bābwe, kubanga [n] bānonyānga bakatonda ba Edomu. Awo Yoasi kabaka wa Isiraeri nātabāla; ye ne Amaziya kabaka wa Yuda nebalabaganira namaso Ebesusemesi ekya
22 Yuda. Yuda nāgobebwa mu maso ga Isiraeri; neba'dukira buli muntu
23 mu wemaye. Awo Yekoasi kabaka wa Isiraeri nāwāmbira Amaziya kabaka wa Yuda mutabani wa Yoasi mutabani wa Yekoakazi Ebesusemesi, nāmuleta Eyerusalemi, nāmenyamenya bugwe wa Yerusalemi okuva ku [o] mulyāngo gwa Efulaimu okutūka ku mulyāngo ogwokunsō-
24 nda, emikono ebikumi bina. Nānyaga ezābu nefeza yona nebintu byona ebyalabika mu nyumba ya Katonda wamu ne Obededomu, nebyobuga'ga ebyomunyumba ya kabaka, era nemisingo nabo, na'dayo Esamaliya.
25 [p] Awo Amaziya mutabani wa Yoasi kabaka wa Yuda nāwangāla emyāka kumi netāno Yoasi mutabani wa Yekoakazi kabaka wa Isiraeri
26 ngamaze okufa. Era ebikolwa ebirala byona ebya Amaziya, ebyasoka nebyamalirwako, laba, tebyawandi-

[c] Kubal. 1. 3.
[d] 2 Byom. 11. 1; 14. 3; 17. 14-19; 26. 13.
[e] 2 Basek. 14. 7.
[f] 2 Byom. 20. 10.
[g] lu. 10.
[i] Yos. 10. 10.
[k] 2 Byom. 28. 23.
[l] lu. 20.
[m] 2 Basek. 14. 8-14.
[n] nyi. 14, 15.
[o] Nek. 3. 16.
[p] 2 Basek. 14. 17-22.

kibwa mu kitabo kya basekabaka
27 ba Yuda ne Isiraeri? Era okuva
mu biro Amaziya lweyakyūka obu-
tagoberera Mukama nebamwekobā-
na mu Yerusalemi; na'dukira Era-
kisi: naye nebatuma Erakisi oku-
28 mugoberera nebamu'tira eyo. Ne-
bamuletera ku mbaläsi, nebamuzika
wamu ne bajajabe mu kibuga kya
Yuda.

26 Awo abantu bona aba Yuda ne-
ba'dira [a] U'ziya eyali yakamaze
emyāka ekumi nomukāga nebamu-
fūla kabaka mu kifo kya kitāwe
2 Amaziya. Nāzimba Erosi, näki'za-
yo eri Yuda, kabaka ngamaze okwe-
3 bakira awamu ne bajajabe. [b] U'zi-
ya yali yakamaze emyāka kumi na-
mukāga bweyatanula okufuga; nā-
fugira emyāka amakumi atāno mwe-
biri mu Yerusalemi: ne nyina eri-
nyalye yali Yekiriya Oweyerusale-
4 mi. Näkola ebyo ebyali mu maso
ga Mukama ebirūngi nga byona
bwebyali kitāwe Amaziya byeyako-
5 la. Neyesimba [c] okunonya Katonda
mu naku za Zekaliya [d] eyalina oku-
tegēra mu kwolesebwa kwa Kato-
nda: era ebiro byona lweyanonyā-
nga Mukama, Katonda nämulabyā-
6 nga omukisa. Awo nätabāla nälwā-
na Nabafirisuti nämenyera dala bu-
gwe wa [e] Gasi ne bugwe wa Yabune
ne bugwe wa [f] Asudodi; nāzimba
ebibuga (munsi ya) Asudodi ne mu
7 Bafirisuti. Katonda nämubērānga
ngalwāna Nabafirisuti [g] Nabawalabu
ababērānga mu Gulubaali Naba-
8 meunimu. Abamoni [h] nebawānga
U'ziya ebirabo: erinyalye neryātikirira nokutūsa awaingiririwa Emisiri; kubanga nāba nämānyi mangi
9 nyo nyini. Era nate U'ziya nāzimba ebigo mu Yerusalemi [k] ku lu'gi olwokunsōnda ne ku [l] lu'gi olwomukiwōnvu ne (bugwe) [m] wakyūkira,
10 näbinywēza. Nāzimba ebigo mu 'dūngu naba'ja ebidiba bingi, kubanga yalina ebisibo bingi; ne mu biwōnvu ne mu lusenyi: (era yalina) abalīmi nabalongōsa emizabibu ku nsozi ne mu nimiro engimu; kuba-
11 nga yayagala nyo okulīma. Era nate U'ziya yalina [n] e'gye eryabasaja abalwānyi, abātabālānga ebibīna nebibīna, ngomuwendo gwokubalibwa kwābwe bwegwali Yeyeri omuwandisi gweyabala, ne Maaseya omwāmi wansi womukono gwa Kananiya omu ku bāmi ba kabaka.
12 Omuwendo gwona ogwemitwe (gyenyumba) za bakitābwe, abasaja abamānyi abazira, gwali enkumi biri
13 mu lukāga. Era wansi womukono gwābwe newaba e'gye eryaigirizibwa, [o] obusirīvu busatu mu kasānvu mu bitāno, abālwānānga nobulinza bungi nyo, okubērānga kabaka
14 eri abalabe. U'ziya näbategekera e'gye lyona engabo namafumu nenkufira nebizibawo ebyebyūma ne-
15 mitego namainja agokuvūmūla. Näkolera mu Yerusalemi ebyūma ebyagunjibwa abasaja abamagezi okubānga ku bigo ne ku nkomera ebyokulassa obusāle namainja amanene. Erinyalye neryātikirira wala; kubanga yabērwānga kitalo okutūsa lweyafuna amānyi.
16 Naye [p] lweyafuna amānyi [r] omutimagwe negugulumizibwa nokukola näkola ebyobukyāmu näyōnōna Mukama Katondawe; kubanga näingira mu yekalu ya Mukama okwōtereza obubāne ku kyōto ekyobubāne.
17 [s] Azaliya kabona näingira ngamuvako enyuma, era wamu naye bakabona ba Mukama kinäna abasaja abasi-
18 ra: nebaziiza U'ziya kabaka, nebamugamba nti [t] Si mulimugwo, U'ziya, okwōtereza Mukama obubāne wabula gwa [u] bakabona batabani ba Aloni abayāwulibwa okwōtezānga obubāne: va mu kigwa; kubanga oyōnōnye; 'sō tekiriba kya kitibwakyo okuva eri Mukama
19 Katonda. Awo U'ziya näsunguwala; era yali alina ekyōterezo mu mukonogwe okwōteza obubāne; awo ngasunguwali'de bakabona ebigēnge nebifūtūka mu kyenyikye mu maso ga bakabona mu nyumba ya Mukama ku ma'bali gekyōto ekyo-
20 bubāne. Awo Azaliya kabona omukulu ne bakabona bona nebamutunulira, era, laba, ebigēnge nga bimuku'te mu kyenyi, nebānguwa okumusindikiriza okuvamu; wewawo, ye ye nyini näyānguwa okuvamu kubanga [w] Mukama amulwāzi'za. U'ziya kabaka näbānga omugēnge okutūsa ku lunaku kweyafira, näbērānga mu [y] nyumba eyayāwulibwa nga mugēnge; kubanga ya'gyibwa mu nyumba ya Mukama: Yosamu mutabaniwe näbānga mukulu wenyumba ya kabaka, ngalamula abantu abomunsi. Era ebikolwa ebirala byona ebya U'ziya, ebyasoka nebyamalirwako, [z] Isaya na'bi mutabani wa Amozi näbiwandika. Awo U'ziya neyebakira wamu ne bajajabe; nebamuzika wamu ne bajajabe mu kibanja ekyokuzikāngamu ekya basekabaka; kubanga bayogera nti Mugēnge: Yosamu mutabaniwe näfuga mu kifokye.

27 Yosamu yali yakamaze [a] emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; näfugira emyāka kumi namukāga mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Yerusa mu-
2 wala wa Zadoki. Näkolānga ebyo ebyali mu maso ga Mukama ebirū-

[a] 2 Basek. 14. 21; 15. 1 neb. = Azaliya.
[b] 2 Basek. 15. 2, 3.
[c] 2 Byom. 24. 2.
[d] Dan. 1. 17; 10. 1.
[e] 1 Sam. 17. 4.
[f] 1 Sam. 5. 1.
[g] 2 Byom. 21. 16.
[h] 2 Sam. 8. 2.
[k] 2 Basek. 14. 13.
[l] Nek. 2 13, 15; 3. 13.
[m] Nek. 3. 19.
[n] 2 Basek. 6. 23.
[o] 2 Byom. 28. 5.
[p] Ma. 32. 15.
[r] 2 Byom. 32. 25. Ez. 28. 2, 5, 17.
[s] 1 Byom. 6. 10.
[t] Kubal. 16. 40; 18. 7.
[u] Kuv. 30. 7, 8.
[w] 2 Basek. 15. 5-7.
[y] 2 Basek. 15. 5.
[z] Is. 1. 1; 6. 1.
[a] 2 Basek. 15. 33-35.

ngi nga byona bwebyali kitäwe U-
[b] 2 Byom. 28. 16. 'ziya byeyakolänga: era naye [b] teyaingiränga mu yekalu ya Mukama.
Abantu nebeyongeränga okukola e-
[c] 2 Basek. 15. 35. 3 byobukyämu. Näzimba [c] olu'gi olwa wa'gulu olwomunyumba ya Mukama, näzimba bingi ku bugwe wa O-
4 feri. Era näzimba ebibuga munsi eyensozi eya Yuda, ne mu kibira nä-
5 zimbamu enkomera nebigo. Era nälwäna ne kabaka wabäna ba Amoni näbawängula. Abäna ba Amoni nebamuwa mu mwäka ogwo feza talanta kikumi neng'ano ebigero kakumi ne sayiri kakumi. Era ebyenkana nebyo abäna ba Amoni nebamussasula mu mwäka ogwokubiri ne
6 mu gwokusatu. Awo Yosamu näfüka owamänyi kubanga yatekateka amakuboge mu maso ga Mukama
7 Katondawe. Era ebikolwa ebirala byona ebya Yosamu nentaloze zona namakuboge, laba, byawandikibwa mu kitabo kya basekabaka ba Isirae-
8 ri ne Yuda. Yali yakamaze emyäka amakumi abiri mwetäno bweyatanula okufuga, näfugira emyäka kumi namukäga mu Yerusalemi.
[d] 2 Basek. 15. 33. 9 [d] Yosamu neyebakira wamu ne bajajabe nebamuzika mu kibuga kya Daudi: Akazi mutabaniwe näfuga mu kifokye.

[e] 2 Basek. 16. 2-4. 28 Akazi yali yakamaze [e] emyäka amakumi abiri bweyatanula okufuga; näfugira emyäka kumi namukäga mu Yerusalemi, nätakola
2 ebirüngi nga Daudi kitäwe: naye
[b] Balam. 2. 11. [f] Kuv. 34. 17. [d] Yos. 18. 16. [e] 2 Basek. 16. 3. 2 Byom. 33. 6. nätambulira mu makubo ga basekabaka ba Isiraeri, era näkolera [b] Babaali [c] ebifananyi ebisänüse.
3 Era nate näyöterezänga obubäne mu [d] kiwönvu kya mutabani wa Kinomu, näyökera [e] abänabe mu muliro ngemizizo gyabamawänga bwegyali Mukama beyagoba mu maso
4 gabäna ba Isiraeri. Näwerängayo näyöterezänga obubäne ku bifo ebigulumivu ne ku nsozi ne wansi wa
5 buli muti omubisi. Mukama Katondawe kyeyava amugabula mu mukono gwa kabaka Webusuli; [f] nebamukuba nebatwäla ku babe ekibina ekinene ekyabasibe. Era nägabulwa mu mukono gwa kabaka wa Isiraeri, nämukuba olu'ta olu-
[f] 2 Basek. 15.27; 16.5. 6 nene. Kubanga [g] Peka mutabani wa Lemaliya na'ta mu Yuda ku lunaku lumu kasirivu mwobukumi bubiri, bona basaja bazira; kubanga bäli balese Mukama Katonda
7 wa bajaja bäbwe. Zikuli omusaja owamänyi owa Efulaimu na'ta Maseya mutabani wa kabaka ne Azulikamu sabakaki ne Erukana eya'di-
[g] 2 Byom. 11. 4. 8 rira kabaka. Abäna ba Isiraeri [g] nebatwäla nga basibe ku baganda bäbwe obusirivu bubiri, abakazi, abäna abobulenzi nabobuwala, era nebaba'gyako omunyago mungi, neba-
9 leta omunyago Esamaliya. Naye na'bi wa Mukama yali eyo erinyalye Odedi: naye näfuluma okusisinkana ne'gye erya'ja Esamaliya, näbagamba nti Laba, [h] kubanga Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe yasunguwalira Yuda, kyavu'de abagabula mu mukono gwa'mwe, era muba-
10 'si'za ekirui [i] ekitüse mu 'gulu. Ne kakano mwagala okufuga abäna ba Yuda ne Yerusalemi, okuba gyemuli aba'du nabazäna: (naye) na'mwe temuliko byönöno byamwe 'mwe
11 byemwayönöna Mukama Katonda wa'mwe? Kale 'no mumpulire, mu'zeyo abasibe bemuwämbye ku baganda ba'mwe: kubanga ekirui ekikämbwe ekya Mukama kibaliko.
12 Awo abamu ku mitwe gyabäna ba Efulaimu, Azaliya mutabani wa Yokanani, Berakiya mutabani wa Mesiremosi, ne Yekizukiya mutabani wa Sa'lumu, ne Amasa mutabani wa Kadalai nebaimirira okuziiza
13 abo abäva mu ntalo, nebabagamba nti Temuingizänga wano abasibe: kubanga mwagala ekyo ekirituletako ekyönöno eri Mukama okwongera ku bibi bya'fe ne ku kwönöna kwa'fe: kubanga okwönöna kwa'fe kunene, era waliwo ekirui
14 ekikämbwe eri Isiraeri. Awo abasaja abaku'te ebyokulwänyisa nebaleka abasibe nomunyago mu maso
15 gabakulu nekibina kyona. Abasaja abätu'dwa amanya gäbwe nebagolokoka neba'dira abasibe, nebämbaza bona abäli obwerëre mubo nomunyago, nebabawa engoye, nengato, [m] nebabalisa nebabanywesa nebabasiga amafuta, nebasitulira ku ndogoi bona kubo abanafu, nebabatüsa Eyeriko [n] ekibuga ekyenkindu eri baganda bäbwe: awo nebalyoka ba'dayo Esamaliya.
16 [o] Mu biro ebyo kabaka Akazi nätumira bakabaka Bebwasuli oku-
17 mubëra. Kubanga Abaedomu bäli ba'ze olwokubiri nebakuba Yuda
18 nebanyaga abasibe. Era [p] Nabafirisuti [r] nebatabäla ebibuga ebyomunsenyi nebyomubukika obwadyo obwa Yuda, nebamenya Besusemesi ne Ayaloni ne Gederosi ne Soko nebibuga byako ne Timuna nebibuga byako, Gimuzo nakyo nebibuga byako: nebabëränga omwo.
19 Kubanga Mukama nätöwaza Yuda olwa Akazi kabaka wa Isiraeri; kubanga yali akoze ebyekye'jo mu
20 Yuda näyönöna nyo Mukama. Awo [s] Tirugasupiruneseri kabaka Webwasuli na'ja gyäli, nämweralikiriza naye nätamuwa amänyi.
21 [t] Kubanga Akazi na'gya ekitündu kye-

[h] Is. 47. 6. Ez. 25. 12, 15; 26. 2. Ob. 10 neb.
[i] Ezer. 9. 6. Kub. 18. 5.
[m] 2 Basek. 6. 22. Nge. 25. 21, 22. Bal. 12. 20.
[n] Ma. 34. 3.
[o] 2 Basek. 16. 7.
[p] Ez. 16. 27, 57.
[r] 2 Byom. 26. 13.
[s] 2 Basek. 16. 7.
[t] 2 Basek. 12. 8, 9.

bintu mu nyumba ya Mukama ne mu nyumba ya kabaka neyabakulu, nākiwa kabaka Webwasuli: naye
22 nekitamubēra. Ne mu kisēra mweyalabira enaku neyeyongera nate
[u] 2 Byom. 28. 14. okusobya Mukama, oyo kabaka A-
23 kazi. Kubanga [u] nāwayo sadaka eri bakatonda Bedamasiko abāmukuba: nāyogera nti Kubanga bakatonda ba bakabaka Bebusuli bababēra kyenāva mpayo sadaka eri bo
[v] Yer. 44. 17, 18. [w] bambēre. Naye nebamuzikiriza
24 ne Isiraeri yena. Akazi nākung'anya ebintu ebyomunyumba ya Ka-
[x] 2 Basek. 16. 17. tonda, [v] nātematema ebintu ebyomunyumba ya Katonda, nagalawo
[y] 2 Byom. 30. 14. enzi'gi zenyumba ya Mukama; [z] neyekolera ebyōto mu Yerusalemi mu
25 buli kafo. Ne mu buli kibuga kya Yuda ki'na kimu nākolamu ebifo ebigulumivu okwōtereza obubāne bakatonda abalala, nāsunguwaza
[a] 2 Basek. 16. 19, 20. 26 Mukama Katonda wa bajajabe. Era [a] ebikolwabye ebirala byona namakuboge gona, ebyasoka nebyamaliwako, laba, byawandikibwa mu kitabo kya basekabaka ba Yuda ne
[b] 2 Byom. 21. 20; 24. 25. 27 Isiraeri. Akazi neyebakira wamu ne bajajabe nebamuzika mu kibuga, mu Yerusalemi; kubanga [b] tebamuingiza mu masiro ga basekabaka ba Isiraeri: Kezekiya mutabaniwe nāfuga mu kifokye.

[c] 2 Basek. 18. 1-3. 29 KEZEKIYA [a] yatanula okufuga nga yakamaze emyāka amakumi abiri mwetāno; nāfugira emyāka amakumi abiri mumwenda mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye ya-
2 li Abiya muwala wa Zekaliya. Nākolānga ebyali mu maso ga Mukama ebirūngi nga byona bwebyali
3 Daudi kitāwe byeyakolānga. Mu mwāka ogwoluberyeberye ogwokufugakwe mu mwezi ogwoluberyeberye [b] na'gulawo enzi'gi zenyumba
[b] Iu. 7. 2 Byom. 28. 24. 4 ya Mukama nāzidābiriza. Nāingiza bakabona Nabalevi nābakung'anyiza mu kifo ekigazi ku lui olwe-
5 buvanjuba, nābagamba nti Mumpulire, 'mwe Abalevi; kakano mwetukuze, mutukuze nenyumba ya Mukama Katonda wa bajaja ba-'mwe, mu'gyemu ebyobugwagwa
6 mu kifo ekitukuvu. Kubanga bajaja ba'fe bāsobyānga nebakolānga ebyali mu maso ga Mukama Katonda wa'fe ebibi nebamuleka nebakyūsa amaso gābwe okuva eri ekifo
[c] 2 Byom. 28. 24. Mukama mwabēra nebakuba ama-
7 bega gābwe. Era [c] neba'galawo enzi'gi zekisasi, nebazikiza etabaza, 'sō tebōtezānga bubāne newakuba'de okuwerayo ebiwebwayo ebyōkebwa mu kifo ekitukuvu eri
8 Katonda wa Isiraeri. Obusūngu bwa Mukama kyebwavānga bubēra ku Yuda ne Yerusalemi, era aba-
wa'deyo okubayuganya erui nerui, okusamālirirwa nokusōzebwa, nga
9 bwemulaba namaso ga'mwe. Kubanga, laba, [d] bakita'fe bāgwa nekitala ne batabani ba'fe ne bawala ba'fe ne bakazi ba'fe kyebāva ba-
10 bēra mu busibo. Era kiri mu mutima gwānge okulagāna [e] endagāno ne Mukama Katonda wa Isiraeri, ekiruikye ekikāmbwe kikyūke kitu-
11 veko. Bāna bānge, temutenguwānga 'no: kubanga Mukama [f] abalōnze okuīmiriránga mu masoge okumuwerezānga, era mubērēnga abawerezabe, mwōtezēnga obubāne.
12 Awo Abalevi nebalyoka bagolokoka, Makasi mutabani wa Amasai, ne Yoeri mutabani wa Azaliya, abokubāna ba Bakokasi: nabokubāna ba Merali, Kisi mutabani wa Abudi, ne Azaliya mutabani wa Yeka'lereri: naboku Bagerusoni, Yoa mutabani wa Zi'ma, ne Edeni mutabani
13 wa Yoa: nabokubāna ba Erizafani, Simuli ne Yeweri: nabokubāna ba
14 Asafu, Zekaliya ne Ma'taniya: nabokubāna ba Kemani, Yekueri ne Simei: nabokubāna ba Yedusuni,
15 Semaya ne U'zieri. Nebakung'anya baganda bābwe [g] nebetukuza nebaingira ngekiragiro kya kabaka bwekyali olwekigambo kya Mukama,
[g] nyi. 5, 34. [f] okulongōsa enyumba ya Mukama.
[f] Nek. 12, 9. 16 Bakabona nebaingira mu lui olwomunda olwenyumba ya Mukama okugirongōsa, neba'gyamu ebyobugwagwa byona byebālaba mu yekalu ya Mukama, nebabireta mu lu'gya olwenyumba ya Mukama. Abalevi nebabi'dira okubifulumya ebwēru
17 eri [k] aka'ga Kiduloni. Era nebasokera ku (lunaku) olwoluberyeberye olwomwezi ogwoluberyeberye okutukuza, ne ku lunaku olwomwezi olwomunāna nebatūka ku kisasi kya Mukama; nebatukuza enyumba ya Mukama mu naku munāna: ne ku lunaku olwekumi nomukāga olwomwezi ogwoluberyeberye nebama-
18 lira dala. Awo nebalyoka baingira eri Kezekiya kabaka munda (weriyumba) nebogera nti Tumaze okulongōsa enyumba ya Mukama yona nekyōto ekiwerwako ebiwebwayo ebyōkebwa, nebintu byakyo byona nemeza eyemigāti egyoku-
19 laga nebintu byayo byona. Era nate [l] ebintu byona kabaka Akazi byeyasūla bweyayōnōna nga yafuga, tubitegese netubitukuza; era, laba, biri mu maso gekyōto kya Mukama.
20 Awo Kezekiya kabaka nāgolokoka mu makya, nākung'anya abakulu bekibuga, nāyāmbuka mu nyumba
21 ya Mukama. Nebaleta [m] ente musānvu nendiga enume musānvu nabāna bendiga musānvu nembuzi e-

[d] 2 Byom. 28. 5, 6, 8, 17.
[e] 2 Byom. 15. 12.
[f] Kubal. 3 6:8. 14; 18. 2, 6.
[k] 2 Sam. 15. 23.
[l] 2 Byom. 28. 24.
[m] Ezer. 6. 17; 8. 35.

numе musānvu okuba [n] ekiwebwayo olwekibi olwobwakabaka nolwekigwa nolwa Yuda. Nālagira bakabona bātabani ba Aloni okubiwerayo
22 ku kyōto kya Mukama. Awo neba'ta ente, bakabona nebatōla omusai, nebagumānsira ku kyōto: neba'ta embuzi enume, nebamānsira omusai ku kyōto: neba'ta nabāna bendiga, [o] nebamānsira omusai ku
23 kyōto. Nebasembeza embuzi enume okuba ekiwebwayo olwekibi mu maso ga kabaka nekilōīna; [p] nebazitekako emikono: bakabona nebazi'ta nebawayo ekiwebwayo olwekibi nomusai gwazo ku kyōto, [r] okutāngirira Isiraeri yena: kubanga kabaka nālagira (okuwayo) ekiwebwayo ekyōkebwa nekiwebwayo olwe-
25 kibi olwa Isiraeri yena. [s] Nāteka Abalevi mu nyumba ya Mukama nga balina ebitāsa nentongōli nenānga, [t] ngekiragiro kya Daudi bwekyali nekya [u] Gadi omulabi wa kabaka nekya [w] Nasani na'bi: kubanga ekiragiro kyava eri Mukama
26 mu bana'bibe. Abalevi nebaīmirira nga balina ebintu bya Daudi, ne bakabona nga balina amakondēre.
27 Kezekiya nālagira okuwerayo ekiwebwayo ekyōkebwa ku kyōto. Awo ekiwebwayo ekyōkebwa bwekyatanula (okuwebwayo), era noluīmba lwa Mukama nerutanula, namakondēre wamu nebintu bya Daudi ka-
28 baka wa Isiraeri. Awo ekibīna kyona nebasinza, abaīmbi nebaīmba, nabafūwa amakondēre nebafūwa; ebyo byona (nebyeyongera okubawo) okutūsa ekiwebwayo ekyōke-
29 bwa lwekya'gwāwo. Awo bwebāmalira dala okuwayo, [v] kabaka ne bona abāli bali awo naye nebavūnama
30 nebasinza. Era nate Kezekiya kabaka nabakulu nebalagira Abalevi okuīmba okutendereza Mukama, mu bigambo bya Daudi nebya Asafu omulabi. Nebaīmba okutendereza nesanyu nebavūnama emitwe gyā-
31 bwe nebasinza. Awo Kezekiya na'damu nāyogera nti Kakano nga mwewōnze eri Mukama, musembere mulete sadaka nebiwebwayo okwebaliza mu nyumba ya Mukama. Ekibīna nebaingiza sadaka [x] nebiwebwayo okwebaza; ne bona abālina omutima ogwagala (nebaleta) ebi-
32 webwayo ebyōkebwa. Nomuwendo gwebiwebwayo ebyōkebwa ekibīna byebāleta gwali ente nsānvu, endiga enume kikumi, nabāna bendiga ebikumi bibiri: ebyo byona byali bya kiwebwayo ekyōkebwa eri Mukama.
33 Nebintu ebyawōngebwa byali ente
34 lukāga nendiga enkumi satu. Naye bakabona nebainga obutono nebataīnza kubāga ebiwebwayo ebyōkebwa byona: [a] baganda bābwe Abalevi kyebāva bababērra okutūsa omulimu lwegwa'gwāwo era [b] okutūsa bakabona lwebāmala okwetukuza: kubanga Abalevi bāsinga bakabona okuba nomutima omugolokofu okwe-
35 tukuza. Era nebiwebwayo ebyōkebwa byali bingi nyo [c] namasavu agebiwebwayo olwemirembe [d] nebiwebwayo ebyokunywa ebya buli kiwebwayo ekyōkebwa. Awo okuwereza okwomunyumba ya Mukama
36 nekutekebwatekebwa bwekutyo. Awo Kezekiya nāsanyuka nabantu bona olwekyo Katonda kyeyategekera abantu: kubanga ekigambo ekyo nebakikolera awo mangwāgo.

30 Awo Kezekiya nātumira Isiraeri yena ne Yuda, era nāwandikira ebaluwa Efulaimu ne Manase, ba'je mu nyumba ya Mukama mu Yerusalemi, okukwata Okuitako eri
2 Mukama Katonda wa Isiraeri. Kubanga kabaka yali atēse'za nabakulube nekibīna kyona ekyali mu Yerusalemi okukwatira Okuitako [a] mu
3 mwezi ogwokubiri. Kubanga tebāīnza kukukwatira [b] mu biro ebyo, [c] kubanga bakabona bāli tebanaba kwetukuza abangi abokumala, 'sō nabantu nga tebanakung'anira E-
4 yerusalemi. Ekigambo ekyo nekiba kirūngi mu maso ga kabaka ne-
5 kibīna kyona. Awo neba'sāwo etēka okulāngira okubuna Isiraeri yena [d] okuva Ebeeruseba okutūka Edani, ba'je okukwata Okuitako eri Mukama Katonda wa Isiraeri Eyerusalemi: kubanga tebākukwatānga abangi enyo bwebatyo nga
6 bwekyawandikibwa. Awo [e] ababaka nebagenda nga balina ebaluwa ezava eri kabaka nabakulube okubuna Isiraeri yona ne Yuda, era ngekiragiro kya kabaka bwekyali, nti 'Mwe abāna ba Isiraeri, /mukyūkire nate Mukama Katonda wa Ibulaimu, Isaka, ne Isiraeri, akomewo eri ekitūndu kya'mwe ekifi-'sewo ekiwonye mu mukono gwa
7 [g] bakabaka Bebwasuli. 'Sō temufanana bajaja ba'mwe ne baganda ba'mwe abāsobyānga Mukama Katonda wa bajaja bābwe nokuwayo nābawayo eri okuzikirira nga bwe-
8 mulaba. Kale 'mwe temuba ba nsingo nkakanyavu nga bajaja ba'mwe bwebāli; naye mweweyo eri Mukama, muingire mu kigwakye kyeyatukuza emirembe gyona, muwereze Mukama Katonda wa'mwe, [i] ekiruikye ekikāmbwe kikyūke ki-
9 baveko. Kubanga bwemunākyūkira nate Mukama, baganda ba-'mwe nabāna ba'mwe baliraba [k] okusāsirwa mu maso gabo ababatwāla nga basibe, nebakomawo munsieno: kubanga Mukama Katonda

[n] Lev. 4. 14.
[o] Lev. 8. 14, 15, 19, 24. 2 Byom. 5. 11. Deb. 9. 21.
[p] Lev. 4. 15.
[r] Lev. 4. 26.
[s] 1 Byom. 16. 4; 25. 6.
[t] 1 Byom. 23. 5; 25. 1.
[u] 1 Sam. 22. 5.
[w] 2 Sam. 12. 1.
[v] 2 Byom. 29. 18.
[x] Lev. 7. 12. 2 Byom. 33. 16.
[a] Lev. 1. 6. 2 Byom. 35. 11.
[b] 2 Byom. 30. 3, 24.
[c] Lev. 3, 1, 16.
[d] Kuhal. 15. 5, 7, 10.
[e] nyi. 13, 15. Kuhal. 9. 10, 11.
[b] Kuv. 12. 6, 18. 2 Byom. 29. 17.
[c] lu. 24. 2 Byom. 29. 34.
[d] 2 Sam. 3. 10.
[e] Es. 3. 13, 15; 8. 10, 14. Yer. 51. 31.
[f] Yer. 4. 1. Yo. 2. 12, 13.
[g] 2 Basek. 15. 19, 29.
[i] 2 Byom. 29. 10.
[k] Zab. 106. 46.

wa'mwe [l]wa kisa, asāsira, 'sō takyūsenga amasoge okubavako,
10 'mwe bwemuna'dānga gyali. Awo ababaka nebaita munsi ya Efulaimu neya Manase nga babuna ebibuga nebatūka mu Zebuluni: naye
11 nebabasekera nyo nebabadūlira. Era naye abamu ku [m]Aseri ne Manase ne Zebuluni nebetōwaza neba'ja
12 Eyerusalemi. Era ne mu Yuda nemuba omukono gwa Katonda okubawa omutima gumu nokukola ekiragiro kya kabaka nekyabakulu o-
13 lwekigambo kya Mukama. Awo abantu bangi nebakung'anira Eyerusalemi okukwata embaga eyemigāti egitazimbulukuswa mu [n]mwezi ogwokubiri, ekibīna kinene nyo
14 nyini. Nebagolokoka neba'gyawo [o]ebyōto ebyali mu Yerusalemi nebyōto byona ebyobubāne nebabi-'gyawo, [p]nebabisūla mu ka'ga Ki-
15 duloni. Awo nebalyoka ba'ta Okuitako ku lunaku olwekumi nenya olwomwezi ogwokubiri: bakabona Nabalevi [r]nebakwatibwa ensonyi, nebetukuza nebaleta ebiwebwayo
16 ebyōkebwa mu nyumba ya Mukama. Nebaīmirira mu kifo kyābwe nga bwebālagirwa ngamatēka bwegali aga Musa [s]omusaja wa Katonda: bakabona nebamānsira omusai (gwebātōlera) mu mukono Gwa-
17 balevi. Kubanga mu kibīna mwalimu bangi abatetukuzi'za: Abalevi kyebāva balagirwa omulimu ogwoku'ta Okuitako olwa buli muntu atāli mulongōfu, okubatukuza eri
18 Mukama. Kubanga ku bantu bangi nyo nyini, [t]bangi ku Efulaimu ne Manase, Isakali ne Zebuluni, bāli tebetukuzi'za, naye nebamala galya Okuitako naye si nga [u]bwekyawandikibwa. Kubanga Kezekiya yali abasabi'de ngayogera nti
19 Mukama owekisa asonyiwe buli muntu [w]asimba omutimagwe okunonya Katonda Mukama, Katonda wa bajajabe, newakuba'de nga talongōsebwa ngokunāzibwa okwo-
20 mukigwa bwekuli. Awo Mukama nāwulira Kezekiya, nāwonya aba-
21 ntu. Abāna ba Isiraeri abāli bali awo Eyerusalemi nebakwatira embaga eyemigāti egitazimbulukuswa [v]enaku musānvu nesanyu lingi: Abalevi ne bakabona nebatenderezа Mukama buli lunaku, (nga baimba) nebintu ebivuga enyo eri
22 Mukama. Kezekiya nāyogera ebigambo ebyokusanyusa Nabalevi bona abālina amagezi (mu kuwereza) Mukama. Awo nebalīra enaku omusānvu okumala embaga, nga bawayo sadaka ezebiwebwayo olwemirembe, era nga [x]bātulira Muka-
23 ma Katonda wa bajaja bābwe. Awo ekibīna kyona nebatēsa ebigambo okukwata [a]enaku musānvu endala: nebakwata enaku musānvu (enda-
24 la) nesanyu. Kubanga Kezekiya kabaka wa Yuda nāwa ekibīna okuba ebiwebwayo ente lukumi nendiga kasānvu; nabakulu nebawa ekibīna ente lukumi nendiga kakumi: ne bakabona bangi nyo [b]nebetuku-
25 za. Ekibīna kyona ekya Yuda wamu ne bakabona Nabalevi nekibīna kyona [c]ekyava mu Isiraeri nabagenyi abāva munsi ya Isiraeri naba-
26 tūla mu Yuda nebasanyuka. Awo newaba esanyu lingi mu Yerusalemi: kubanga [d]okuva mu biro bya Sulemani mutabani wa Daudi kabaka wa Isiraeri tewabāngawo ebi-
27 fanana ebyo mu Yerusalemi. Awo [e]bakabona Abalevi nebagolokoka [f]nebasabira abantu omukisa: e'dobozi lyābwe neriwulirwa, okusaba kwābwe nekulinya mu kifo ekitukuvu mwabēra, mu 'gulu.

31 Awo ebyo byona bwebya'gwā, Isiraeri yena abāli bali awo nebavayo nebagenda mu bibuga bya Yuda, [a]nebamenyamenya empagi, nebatematema Bāsera, nebamenyera dala ebifo ebigulumivu nebyōto mu Yuda yona ne Benyamini, era ne mu Efulaimu ne Manase, okutūsa lwebābizikiriza byona. Awo abāna ba Isiraeri bona neba'dayo buli muntu mu butakabwe, mu bi-
2 buga byābwe bo. Awo Kezekiya na'sāwo [b]empalo za bakabona Nabalevi ngempalo zābwe bwezali, buli muntu ngokuwerezakwe bwekwali, bakabona era Nabalevi, [c]olwebiwebwayo ebyōkebwa nolwebiwebwayo olwemirembe, okuwerezānga nokwebazānga nokutenderezānga mu nzi'gi ezolusisira lwa
3 Mukama. Era (na'sāwo) omugabo gwa kabaka ogwokubintubye olwebiwebwayo ebyōkebwa, [d]olwebiwebwayo ebyōkebwa ebyenkya nebyakawungēzi, nebiwebwayo ebya [e]sabiti [f]nebyemyezi egyakaboneka [g]nebyembaga ezalagirwa nga bwekyawandikibwa mu matēka ga Mu-
4 kama. Era nate nālagira abantu abābērānga mu Yerusalemi okuwāngayo [i]omugabo gwa bakabona Nabalevi, beweyo eri [k]amatēka ga
5 Mukama. Awo etēka bweryalāngirwa, amangwāgo abāna ba Isiraeri nebaleta bingi nyo ebiberyeberye ebyeng'ano nomwenge namafuta nomubisi gwenjuki nebibala byona ebyomunimiro, nekitūndu ekyekumi ekyebintu byona nebakireta, bi-
6 ngi nyo. Abāna ba Isiraeri ne Yuda abābērānga mu bibuga bya Yuda, era nabo nebaleta [l]kitūndu ekyekumi ekyente nendiga, nekitūndu ekyekumi ekyebintu ebya-

[l] Kuv. 34. 10.
[m] nyl. 18, 21, 25. 2 Byom. 11. 16.
[n] lu. 2.
[o] 2 Basek. 18. 4. 2 Byom. 28. 24.
[p] 2 Sam. 15. 23. 2 Basek. 23. 6. 2 Byom. 15. 16.
[r] 2 Byom. 29. 34.
[s] Ma. 33. 1.
[t] nyl. 11, 25.
[u] lu. 5. Kuv. 12. 43 neb.
[w] 2 Byom. 19. 3.
[v] Ezer. 6. 22.
[x] Lev. 5. 5.
[a] 1 Basek. 8. 65.
[b] lu. 3. 2 Byom. 29. 34.
[c] nyl. 11, 18.
[d] 2 Byom. 7. 9, 10.
[e] 2 Byom. 23. 18.
[f] Kubal. 6. 23-27.
[a] 2 Basek. 18. 4.
[b] 1 Basek. 23. 6; 24. 1.
[c] 1 Byom. 23. 30, 31.
[d] Kubal. 28. 3-8.
[e] Kubal. 28. 9, 10.
[f] Kubal. 28. 11-15.
[g] Kubal. 28. 16-29, 40.
[i] Kubal. 18. 8-24. Nek. 13. 10.
[k] Ezer. 7. 10.
[l] Lev. 27. 30. Ma. 14. 22.

wōngebwa ebyayāwulirwa Mukama Katonda wābwe, nebabitūma
7 entūmo. Mu mwezi ogwokusatu mwebātanulira okutandika entūmo nebazimalira mu mwezi ogwomu-
8 sānvu. Awo Kezekiya nabakulu bweba'ja nebalaba entūmo, nebebaza Mukama nabantube Isiraeri.
9 Awo Kezekiya nābūzagana ne ba-
10 kabona Nabalevi ebyentūmo. Azaliya kabona asinga obukulu [m] owomunyumba ya Zadoki nāmu'damu nāyogera nti (Abantu) kasoke'de batanula okuleta ebitone mu nyumba ya Mukama, nga tulya nga tu'kuta nga tulemerwa dala: kubanga Mukama awa'de abantube omukisa; nebyo ebifi'sewo bye bi-
11 ntu bino ebyenkani'de awo. Awo Kezekiya nālyoka alagira okutegeka enju mu nyumba ya Mukama;
12 nebazitegeka. Nebaingiza ebitone nebitūndu ebyekumi nebintu ebyawōngebwa, nobwesigwa: era [n] Konaniya Omulevi ye yali omukulu wābwe, ne Simei mugandawe ye
13 yamu'dirira. Ne Yekieri, ne Azaziya, ne Nakasi, ne Asakeri, ne Yerimosi, ne Yozabadi, ne Erieri, ne Isumakiya, ne Makasi, ne Benaya be bāli abalabirizi wansi womukono gwa Konaniya ne Simei mugandawe olwekiragiro kya Kezekiya kabaka ne Azaliya omukulu we-
14 nyumba ya Katonda. Ne Kole mutabani wa Imuna Omulevi, omu'gazi (womulyāngo) ogwebuvanjuba, ye yali omukulu webyo byebāwayo eri Katonda kubwābwe, okugaba ebirabo bya Mukama nebintu
15 ebitukuvu enyo. Era wansi woyo Edeni ne Miniamini ne Yesuwa ne Semaya, Amaliya ne Sekaniya, mu bibuga bya bakabona, mu mulimu gwābwe ogwalagirwa, okuwānga baganda bābwe mu mpalo, abakulu
16 era nabato; obuta'sāko abo abābalibwa ngokuzālibwa kwabasaja bwekwali, abakamaze emyāka esatu nokukirawo, buli eyaingira mu nyumba ya Mukama, ngebyagwānira buli lunaku bwebyali, olwokuwereza kwābwe mwebyo byebālagirwa, ngempalo zābwe bwezali;
17 nabo abābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali ku bakabona ngenyumba za bakitābwe bwezāli, Nabalevi [o] abakamaze emyāka amakumi abiri nokukirawo, mwebyo byebālagirwa ngempalo zābwe
18 bwezali; nabo abābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali ku bāna bābwe bona abato, abakazi bābwe ne batabani bābwe ne bawala bābwe, okubuna ekibīna kyona: kubanga nebetukuza mu butukuvu
19 mu mulimu gwābwe ogwalagirwa: era olwa batabani ba Aloni bakabona abāli mu [p] nimiro ezomubyālo ebyebibuga byābwe, mu buli kibuga ki'na kimu, mwalimu abasaja [q] abayātulwa amanya gābwe okuwa emigabo abasaja bona abomubakabona nabo bona abābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali mu Ba-
20 levi. Era bwatyo Kezekiya bweyakola ne mu Yuda yona; [s] nākola ebyo ebyali mu maso ga Mukama Katondawe ebirūngi era ebyensō-
21 nga era ebyobwesigwa. Nomulimu gwona gweyatandika mu kwereza okwomunyumba ya Katonda ne mu matēka ne mu biragiro okunonya Katondawe nāgukola nomutimagwe gwona, nālaba omukisa.

32 Awo [a] oluvanyuma lwebyo nobwesigwa obwo Se'nakeribu kabaka Webwasuli na'ja nāingira mu Yuda, nāsīsira okwolekera ebibuga ebiriko enkomera nālowōza okubyē-
2 rīra. Awo Kezekiya bweyalaba nga Se'nakeribu a'ze, era ngamaliri'de
3 okulwāna ne Yerusalemi, nātēsa nabakulube nabasajabe abamānyi okuziba ama'zi agomunzi'zi ezali
4 ebwēru wekibuga; nebamubēra. Awo abantu bangi nebakung'ana, nebaziba enzi'zi zona naka'ga akaita wakati munsi nga bogera nti Bakabaka Bebwasuli oku'ja nebasānga
5 ama'zi amangi lwaki? Nāguma omwoyo [b] nāzimba bugwe yena eyali amenyese nāmugulumiza okwenkana nebigo, ne bugwe omulala ebwēru, nānywēza [c] Mi'ro mu kibuga kya
6 Dandi, nākola ebyokulwānyisa ne-ngabo bingi nyo. Na'sāwo abāmi abalwānyi okufuga abantu. nābakung'anyiza gyali mu kifo ekigazi awali wankaki wekibuga, nāyogera nabo ebigambo ebyokusanyusa nti
7 [d] Mube namānyi mugume emyoyo, temutya 'sō temukeng'ēntererwa olwa kabaka Webwasuli newakuba'de e'gye lyona eriri naye: kubanga [e] waliwo omukulu na'fe okusinga
8 abali naye: wamu naye waliwo [f] omukono ogwomubiri; naye [g] wamu na'fe waliwo Mukama Katonda wa'fe okutubēra nokulwāna entalo za'fe. Abantu nebanywērera ku bigambo bya Kezekiya kabaka wa Yuda.
9 [i] Oluvanyuma lwebyo Se'nakeribu kabaka Webwasuli nātuma aba'dube Eyerusalemi [era yali ngayoleke'de Lakisi namānyige gona wamu naye,] eri Kezekiya kabaka wa Yuda, neri Yuda yena abāli Eyeru-
10 salemi, ngayogera nti Bwatyo bwayogera Se'nakeribu kabaka Webwasuli nti Mwesiga ki nokulinda nemulinda okuzingizibwa mu Yerusa-
11 lemi? Kezekiya tabasendasenda

[m] 1 Byom. 6. 8.
[n] 2 Byom. 35. 9. Nek. 13. 13.
[o] 1 Byom. 23. 24.
[p] Lev. 25. 34.
[q] nyl. 12-15. Kubal. 1. 17. 2 Byom. 28. 15.
[s] 2 Basek. 18. 3; 20. 3.
[a] 2 Basek. 18. 13. Is. 36. 1.
[b] 2 Byom. 25. 23. Is. 22. 9, 10.
[c] 2 Sam. 5. 9.
[d] Ma. 31. 6.
[e] 2 Basek. 6. 16.
[f] Yer. 17. 5.
[g] 2 Byom. 13. 12.
[i] 2 Basek. 18. 17-19, 37.

okubawayo okufa enjala nenyönta, ngayogera nti Mukama Katonda wa'fe alituwonya mu mukono gwa
[k] 2 Basek. 18. 22. 2 Byom. 31. 1.
12 kabaka Webwasuli? [k] Kezekiya oyo siye ya'gyawo ebifobye ebigulumivu nebyötobye, nälagira Yuda ne Yerusalemi nti Munäsinzizänga mu maso gekyöto ekimu kyo'ka, era okwo kwemunäyötererezänga obu-
13 bäne? Temumanyi 'nze ne bajaja bänge byetwakola amawänga gona
14 agomunsi? Bakatonda bamawänga agomunsi bainza nakatono okuwonya ensi yäbwe mu mukono gwänge?
[l] 2 Basek. 18. 33-35. [l] Katonda ki ku bakatonda bona abamawänga gali bajaja bänge geyazikiririza dala, eyainza okuwonya abantube mu mukono gwänge, Katonda wa'mwe ainze okuba-
15 wonya mu mukono gwänge? Kale 'no Kezekiya aleme okubalimba newakuba'de okubasendasenda bwatyo, 'sö temumu'kiriza: kubanga tewali katonda owe'gwänga lyona oba bwakabaka, eyainza okuwonya abantube mu mukono gwänge ne mu mukono gwa bajaja bänge: kale okusinga enyo Katonda wa'mwe alibawonya atya mu mukono gwänge?
[m] 2 Basek. 18. 27. 16 [m] Aba'dube nebeyongera nate okuvuma Mukama Katonda nomu'duwe
[n] 2 Basek. 19. 14. 17 Kezekiya. Era [n] näwandika okuvöla Mukama Katonda wa Isiraeri, nokumwogerako obubi nti Nga bakatonda bamawänga agomunsi abatäwonya bantu bäbwe mu mukono gwänge, bwatyo ne Katonda wa Kezekiya bwataliwonya bantube mu
[o] 2 Basek. 18. 28. 18 mukono gwänge. [o] Nebogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene mu lulimi Olwabayudaya eri abantu Abeyerusalemi abäli ku bugwe, okubatisa, nokuberalikiriza; balyoke bamenye
19 ekibuga. Nebogera ku Katonda Oweyerusalemi nga bamufananya bakatonda abamawänga agomunsi, omulimu gwemikono gyabantu.
[p] 2 Basek. 19. 15. [r] 2 Basek. 19. 2-4. [s] 2 Basek. 19. 35-37. 20 [p] Kezekiya kabaka ne [r] Isaya na'bi mutabani wa Amozi nebasaba olwekigambo ekyo nebakäba eri e'gulu.
21 [s] Mukama nätuma malaika nämalawo abasaja bona abamänyi abazira nabakulu nabämi mu lusisira lwa kabaka Webwasuli. Awo na'dayo munsiye amasoge nga gakwati'dwa ensonyi. Awo bweyatüka mu sabo lya katondawe, abo abäva mu ntumbweze ye nebamu'tira eyo nekita-
22 la. Bwatyo Mukama bweyawonya Kezekiya nabo abäbērānga mu Yerusalemi mu mukono gwa Se'nakeribu kabaka Webwasuli ne mu mukono gwabalala bona näbalung'a-
23 mya enjui zona. Awo bangi nebaletera Mukama ebirabo Eyerusalemi, nebintu ebyomuwendo omungi eri Kezekiya kabaka wa Yuda: nokugulumizibwa nägulumizibwa mu maso gamawänga gona okuva ku lunaku olwo.
24 [t] Mu biro ebyo Kezekiya nälwäla kumpi nokufa: näsaba Mukama; näyogera naye nämuwa [u] akabone-
25 ro. Naye Kezekiya [v] nätasasula nate ngekisa bwekyali kyeyakolwa; kubanga [y] omutimagwe negugulumizibwa: obusüngu kyebwava bubera kuye ne ku Yuda ne ku Yerusalemi.
26 Era naye Kezekiya neyetöwaza olwamalala agomutimagwe, ye nabo abäbērānga mu Yerusalemi, obusüngu bwa Mukama nebutabatükako
[z] 2 Basek. 20. 19. 27 [z] ku mirembe gya Kezekiya. Era Kezekiya yalina obuga'ga nekitibwa kingi nyo nyini: neyefunira amawanika aga feza nagazäbu nagamainja agomuwendo omungi nagebyakalösa nagengabo nagebintu
28 byona ebirüngi; era nenyumba ezokuterekeramu omwäka ogweng'ano nomwenge namafuta: nenyumba ezebisolo ebyengeri zona namagana
29 mu bisibo. Era neyefunira ebibuga nembuzi nente byeyalina bingi nyo: kubanga Katonda yali amuwa'de
[a] 2 Basek. 20. 20. 30 ebintu bingi nyo nyini. [a] Oyo Kezekiya näziba olu'zi olwa wa'gulu olwama'zi aga [b] Gikoni, nägalung'amya okugaserengeseza ku lui olwebugwanjuba olwekibuga kya Daudi. Kezekiya nälaba omukisa mu miri-
[b] 1 Basek. 1. 33. [c] Ku. 24. [d] Ma. 8. 2. 31 mugye gyona. Naye mu (bigambo) byababaka ababakulu Bebabuloni abämutumira okubüza [c] ekyamagero ekyakolebwa munsi, Katonda nämuleka [d] okumukema alyoke ategēre byona ebyali mu mutimagwe.
[e] Is. 36 & 37 & 38 & 39. [f] 2 Basek. 20. 20. 32 Era ebikolwa ebirala byona ebya Kezekiya nebirüngi byeyakola, laba, byawandikibwa mu [e] kwolesebwa kwa Isaya na'bi mutabani wa Amozi, mu [f] kitabo kya basekababaka
33 ba Yuda ne Isiraeri. Kezekiya neyebakira wamu ne bajajabe nebamuzika awalinyirwa mu masiro ga batabani ba Daudi: Yuda yena nabo abäbērānga mu Yerusalemi nebamu'sämu ekitibwa bweyafa. Manase mutabaniwe näfuga mu kifo kye.

[g] 2 Basek. 21. 1-9. 33 Manase [g] yali yakamaze emyäka kumi nebiri bweyatanula okufuga; näfugira emyäka amakumi atäno mwetäno mu Yerusalemi.
2 Näkola ebyali mu maso ga Mukama ebibi ngebyemizizo bwebiri ebyabamawänga Mukama beyagoba mu
3 maso gabäna ba Isiraeri. Kubanga näzimba nate ebifo ebigulumivu Kezekiya kitäwe byeyamenyamenya; näsimbira Baali ebyöto näkola Bäsera näsinza e'gye lyona eryomu-
4 'gulu näliwereza. Näzimba ebyöto mu nyumba ya Mukama, Mukama gyeyagambako nti Mu Yerusalemi

erinya lyänge mwelinäbëränga emi-
5 rembe gyona. Era näzimbira e'gye
lyona eryomu'gulu ebyöto mumpya
6 ebiri ezenyumba ya Mukama. Era
[b] Yos. 18. 16. näisa mu muliro abänabe mu [b] ki-
wönvu ekya mutabani wa Kinomu,
[c] Ma. 13. 10. nälaguza ebire [c] näba nebyobulogo
nebyobugänga: nägendänga eri abo
abaliko emizimu nabasawo: näkola
obubi bungi mu maso ga Mukama
7 okumusunguwaza. Näsimba ekifa-
nanyi ekyöle ekyesanamu kyeyako-
la mu nyumba ya Katonda, Kato-
nda gyeyagambako Daudi ne Sule-
mani mutabaniwe nti Mu nyumba
eno ne mu Yerusalemi kyeneroboze'za mu bika byona ebya Isiraeri
wenätekänga erinya lyänge emire-
8 mbe gyona: 'sö si'jululenga nate
kigere kya Isiraeri okuva munsi
gyenatekerawo bajaja ba'mwe; kyo-
'ka bwebanekümänga okukola byo-
na byembalagi'de, amatëka gona ne-
biragiro nobulömbolömbo mu mu-
9 kono gwa Mukama. Manase näwa-
bya Yuda nabali mu Yerusalemi
okukola nebakola ebibi okusinga
amawänga bwegäkolänga, Mukama
geyazikiririza mu maso gabäna ba
10 Isiraeri. Mukama nägamba Mana-
se nabantube: naye nebatawulira.
[d] Ma. 28. 36. 11 [d] Mukama kyeyava abaletako abämi
be'gye lya kabaka Webwasuli, ne-
batwälira Manase mu njegere, ne-
bamusiba namasämba, nebamutwä-
12 la Ebabuloni. Awo bweyalaba ena-
ku, neyegairira Mukama Katonda-
we neyetöwaza nyo mu maso ga Ka-
13 tonda wa bajajabe. Nämusaba; ne-
yegairirwa ye näwulira okwegairi-
rakwe nämukomyawo Eyerusalemi
mu bwakabakabwe. Awo Manase
nämanya Mukama nga ye Katonda.
14 Awo oluvanyuma lwebyo näzi-
mba bugwe owebwëru ku kibuga
[e] 1 Basek. 1. 33. kya Daudi ku lui lwa [e] Gikoni olwe-
bugwanjuba mu kiwönvu, okutüka
[f] Nek. 3. 3; 12. 39. Zef. 1. 10. awaingirirwa mu [f] mulyängo ogwe-
byenyanja; neyetölöza Oferi näki-
gulumiza wa'gulu nyo nyini: näte-
ka abämi abazira mu bibuga byona
15 ebya Yuda ebyaliko enkomera. Na-
[g] nyi. 2, 3. 'gyawo [g] bakatonda abamawänga
[i] lu. 7. [i] nekifananyi mu nyumba ya Mu-
kama nebyöto byona byeyali azï-
mbye ku lusozi olwenyumba ya
Mukama ne mu Yerusalemi, näbi-
16 süla ebwëru wekibuga. Näzimba
obugya ekyöto kya Mukama näwe-
rayo okwo sadaka ezebiwebwayo
olwemirembe nezokwebaza, nälagi-
ra Yuda okuwerezänga Mukama
[k] 2 Byom. 32. 12. 17 Katonda wa Isiraeri. Naye [k] abantu
nga bakyawerayo sadaka ku bifo
18 ebigulumivu, naye eri Mukama Ka-
tonda wäbwe ye'ka. Era ebikolwa
ebirala byona ebya Manase nokusa-
ba kweyasaba Katondawe nebiga-
mbo byabalabi abäyogereränga na-
ye mu linya lya Mukama Katonda
wa Isiraeri, laba, byawandikibwa
mu bikolwa bya basekabaka ba Isi-
19 raeri. Nokusabakwe era (Katonda)
bweyegairirwa ye nokwönönakwe
kwona nokusobyakwe [l] nebifo mwe-
yazimbira ebifo ebigulumivu nä-
simba Bäsera nebifananyi ebyöle
nga tanaba kwetöwaza: laba, bya-
wandikibwa mu bigambo bya Kozai.
20 Awo Manase neyebakira wamu ne
bajajabe nebamuzika [m] mu nyu-
mbaye ye: Amoni mutabaniwe nä-
fuga mu kifokye.
21 [n] Amoni yali yakamaze emyäka
amakumi abiri mwebiri bweyata-
nula okufuga; näfugira emyäka
22 ebiri mu Yerusalemi. Näkolänga
ebyo ebyali mu maso ga Mukama
ebibi nga Manase kitäwe bweyako-
länga: Amoni näwängayo sadaka
eri [o] ebifananyi ebyöle byona Ma-
nase kitäwe byeyakola näbiwerezä-
23 nga. Nätetöwaza mu maso ga Mu-
kama [p] nga Manase kitäwe bweye-
töwaza; naye Amoni oyo neyeyo-
24 ngerayongeränga okusobya. Aba-
'dube nebamwekobäna nebamu'tira
25 mu nyumbaye ye. Naye abantu
abomunsi neba'ta bona abekobäna
kabaka Amoni; abantu abomunsi
nebafüla Yosiya mutabaniwe kaba-
ka mu kifokye.

34 Yosiya [q] yali yakamaze emyäka munäna bweyatanula okufuga;
näfugira emyäka amakumi asatu mu
2 gumu mu Yerusalemi. Näkolänga
ebyo ebyali mu maso ga Mukama
ebirüngi nätambuliränga mu maku-
bo ga Daudi kitäwe nätakyükira ku
mukono ogwadyo newakuba'de ku
3 gwa kono. Kubanga mu mwäka
ogwomunäna ogwokufugakwe, nga-
kyali muto, nätanula okununya Ka-
tonda wa Daudi kitäwe: ne mu
mwäka ogwekumi nebiri mweyata-
nulira okulongösa Yuda ne Yerusa-
lemi okumalamu [b] ebifo ebigulumi-
vu ne Bäsera nebifananyi ebyöle
4 nebifananyi ebisänüse. [c] Nebame-
nyamenyera ebyöto bya Babaali mu
masoge; [d] nebifananyi byenjuba e-
byali wa'gulu kubyo näbitematema;
ne Bäsera nebifananyi ebyöle nebi-
fananyi ebisänüse näbimenyamenya
näbifüla enfüfu nägimänsira [e] ku
5 malälo (gabo) abäbiwöngeränga. E-
ra [f] näyökera amagümba ga baka-
bona ku byöto byäbwe, nälongösa
6 Yuda ne Yerusalemi. Era (bwatyo
bweyakola) ne mu bibuga bya [g] Ma-
nase ne Efulaimu ne Simeoni oku-
tüka ku Nafutali mu matöngo gabyo
7 enjui zona. Nämenyamenya ebyö-
to, näsekula Bäsera nebifananyi e-
byöle [i] näbifüla enfüfu, nätemate-

[l] nyi. 3, 7.
[m] 2 Basek. 21. 18.
[n] 2 Basek. 21. 19-24.
[o] lu. 7. 2 Byom. 34. 3, 4, 7.
[p] lu. 12.
[q] 2 Basek. 22. 1, 2.
[b] 2 Byom. 33. 3, 17, 22.
[c] 2 Basek. 23. 4.
[d] 2 Byom. 14. 5.
[e] 2 Basek. 23. 6.
[f] 1 Basek. 13. 2. 2 Basek. 23. 20.
[g] lu. 9. 2 Basek. 23. 15, 19.
[i] Ma. 9. 21.

ma ebifananyi byona ebyenjuba okubuna ensi yona eya Isiraeri, nākomawo Eyerusalemi.

8 Awo [k] mu mwāka ogwekumi nomunāna ogwokufugakwe bweyamala okulongōsa ensi nenyumba, nātuma [l] Safani mutabani wa Azaliya ne [m] Maaseya [n] eyafuga ekibuga ne Yoa mutabani wa Yoakazi [o] omu'jukiza okudābiriza enyumba ya
9 Mukama Katondawe. Neba'ja eri [p] Kirukiya kabona asinga obukulu nebawayo efeza eyaletebwa mu nyumba ya Katonda, Abalevi aba-'gazi gyebāli basolōze'za mu mukono gwa Manase ne Efulaimu ne ku kitūndu kyona ekya Isiraeri ekifi'sewo ne ku Yuda yena ne Benyamini ne kwabo abābērānga mu Ye-
10 rusalemi. Nebagiwayo mu mukono gwabakozi abālabirirānga enyumba ya Mukama; abakozi abākola omulimu mu nyumba ya Mukama nebagiwa okulongōsa nokudābiriza
11 enyumba; bāgiwa ababa'zi nabazīmbi, okugula amainja amaba'je nemiti egyokuyunga nokuba'ja emiti egyenyumba basekabaka ba Yuda
12 zebāzikirizānga. Abasaja nebakola omulimu nobwesigwa: abalabirizi bābwe be bano, Yakasi ne Obadiya, Abalevi abokubatabani ba Merali; ne Zekaliya ne Mesu'lamu, abokubatabani Babakokasi, okugikoza: (nabalala) ku Balevi, bona abalina amagezi agebintu ebivuga.
13 Era bālabirira [r] abētisi bemigugu, nebakoza bona abākola omulimu mu kuwereza okwengeri zona: ne ku Balevi kwaliko [s] abawandisi [t] nabāmi
14 naba'gazi. Awo bweba'gyamu efeza eyaletebwa mu nyumba ya Mukama, Kirukiya kabona nālaba ekitabo ekyamatēka ga Mukama agawe-
15 rwa mu mukono gwa Musa. Awo Kirukiya na'damu nāgamba Safani omuwandisi nti Nzu'de ekitabo ekyamatēka mu nyumba ya Mukama. Kirukiya nāwa Safani ekita-
16 bo. Awo Safani nātwāla ekitabo eri kabaka, era na'diza kabaka ebigambo nti Byona aba'dubo byebā-
17 lagirwa babikola. Era ba'gyemu efeza ezasāngibwa mu nyumba ya Mukama nebaziwa mu mukono gwabalabirizi ne mu mukono gwabako-
18 zi. Awo Safani omuwandisi nābūlira kabaka nti Kirukiya kabona ampa'de ekitabo. Safani nāsoma
19 omwo mu maso ga kabaka. Awo olwātuka kabaka bweyawulira ebigambo ebyamatēka nāyuza ebya-
20 mbalobye. Awo kabaka nālagira Kirukiya ne Akikamu mutabani wa Safani ne [u] Abudoni mutabani wa Mika ne Safani omuwandisi ne Asaya omu'du wa kabaka ngayoge-
21 ra nti Mugende mumbūlirize Mukama 'nze nabo abasiga'de mu Isiraeri ne mu Yuda, ebyebigambo ebyekitabo kino ekizūli'dwa: kubanga obusūngu bwa Mukama obufuki'dwa ku'fe bungi: kubanga bajaja ba'fe tebākwatānga kigambo kya Mukama okukola nga byona bwebiri ebyawandikibwa mu kitabo kino.
22 Awo Kirukiya nabo kabaka (beyali alagi'de) nebagenda eri Kuluda na-'bi omukazi muka Sa'lumu mutabani wa Tokasi mutabani wa Kasula omuwanika webyambalo; [oyo yabērānga mu Yerusalemi ku lui olwokubiri;] nebatēsa naye bwebatyo.
23 Awo nābagamba nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Mugambe omusaja abatu-
24 mye gyendi nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Laba, ndireta obubi ku kifo kino ne kwabo abakibēramu, ebikolimo byona ebiwandiki'dwa mu kitabo kyebasomye mu maso ga
25 kabaka wa Yuda: kubanga banvu-'deko nebōkera obubāne bakatonda abalala, bansunguwaze nemirimu gyona egyengalo zābwe; obusūngu bwānge kyebuvu'de bufukibwa ku
26 kifo kino 'sō tebulizikira. Naye kabaka wa Yuda abatumye okubūza Mukama, bwemutyo bwemuba mumugamba nti Bwatyo bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti
27 Olwebigambo byowuli'de, kubanga omutimagwo guba'de mugōnvu newetōwaza mu maso ga Katonda bwowuli'de ebigambobye ku kifo kino ne kwabo abakibēramu, newetōwaza mu maso gānge, noyuza ebyambalobyo nokābira amaziga mu maso gānge; nānge nkuwuli-
28 'de, bwayogera Mukama. Laba, ndikukung'anyiza eri bajajabo nokung'anyizibwa mu ntānayo mirembe, 'sō namasogo tegaliraba bubi bwona bwendireta ku kifo kino ne kwabo abakirimu. Neba'diza kabaka ebigambo.
29 [w] Awo kabaka nātuma, nākung'a-nya abaka'de bona aba Yuda Nabe-
30 yerusalemi. Kabaka nāyāmbuka mu nyumba ya Mukama, nabasaja bona aba Yuda ne bona abatūla mu Yerusalemi ne bakabona Nabalevi nabantu bona, abakulu nabato: nāsomera mu matu gābwe ebigambo byona ebyekitabo ekyendagāno ekizūli'dwa mu nyumba ya Mukama.
31 Kabaka [y] nāimirira mu kifokye, nālagānira endagāno mu maso ga Mukama okutambulānga okugobererānga Mukama nokukwatānga amatēkage nebyo byeyategēza nebiragirobye nomutimagwe gwona nememeye yona, okutūkiriza ebigambo byendagāno ebyawandikibwamu kitabo kino. Awo nāwaliriza bona abālabika mu Yerusalemi ne Benyamini

[k] 2 Basek. 22. 3-20.
[l] Yer. 26. 24; 29. 3. Ez. 8. 11.
[m] Yer. 21. 1; 29. 21, 25.
[n] 2 Byom. 18. 25.
[o] 2 Sam. 8. 16.
[p] 2 Byom. 35. 8.
[r] 2 Byom. 2. 2, 18. Nek. 4. 10.
[s] Ezer. 7. 6.
[t] 1 Byom. 23. 4, 5.
[u] 2 Basek. 22. 12, 14. = Akuboli.
[w] 2 Basek. 23. 1-3.
[y] 2 Basek. 23. 3. 2 Byom. 6. 13; 30. 18.

a okugyesibira. Abo abāli mu Yerusalemi nebakola ngendagāno ya Katonda, Katonda wa bajaja bā-
33 bwe, bweyali. Yosiya na'gya emizizo gyona munsi zona ezabāna ba Isiraeri, nāwerezesa bona abālabika mu Isiraeri, okuwereza Mukama Katonda wābwe. Enakuze zona tebālekānga kugoberera Mukama, Katonda wa bajaja bābwe.

35 Awo b Yosiya nākwata Okuitako eri Mukama mu Yerusalemi: neba'ta Okuitako ku c (lunaku) olwekumi nenya olwomwezi ogwolu-
2 beryeberye. Nāteka bakabona mwebyo byebālagirwa nābagumya omwoyo olwokuwereza okwomunyu-
3 mba ya Mukama. Nāgamba Abalevi d abāigirizānga Isiraeri yena, abatukuvu eri Mukama, nti Muteke esanduko entukuvu mu nyumba Sulemani mutabani wa Daudi kabaka wa Isiraeri gyeyazimba; tewakyabēra mugugu ku bibegabega bya'mwe: muwereze 'no Mukama Katonda wa'mwe nabantube Isirae-
4 ri. Era mweteketeke e ngenyumba za bakita'mwe bweziri mu mpalo za'mwe, f ngekiwandike bwekiri e kya Daudi kabaka wa Isiraeri f nekiwandike kya Sulemani mutabani-
5 we. Era muimirire mu kifo ekitukuvu ngenyumba za bakitābwe eza baganda ba'mwe abāna babantu bwezayāwulibwa, era (wabewo eri buli muntu) omugabo ogwenyumba
6 ya bakitābwe Eyabalevi. Era mu'te Okuitako g mwetukuze mutekeretekere baganda ba'mwe okukola ngekigambo kya Mukama bwekiri
7 mu mukono gwa Musa. Awo Yosiya nāwa abāna babantu ku mbuzi abāna bendiga nabembuzi, zona ezebiwebwayo Ezokuitako eri bona abāli eyo okuweza obukumi busatu, nente enkumi satu: ezo zali za ku
8 bintu bya kabaka. Nabakulube nebawa abantu okuba ekiwebwayo kubwābwe, eri bakabona Nabalevi. h Kirukiya ne k Zekaliya ne Yekieri, abāfuga enyumba ya Katonda, nebawa bakabona olwebiwebwayo Ebyokuitako (ebisolo ebitono) enkumi biri mu lukāga nente ebikumi bisa-
9 tu. Era l Konaniya ne Semaya ne Nesaneri, bagandabe, ne Kasabiya ne Yeyeri ne Yozabadi, abakulu Babalevi, nebawa Abalevi olwebiwebwayo Ebyokuitako (ebisolo ebitono) enkumi tāno nente ebikumi bitāno.
10 Bwekutyo okuwereza nekutekebwatekebwa, bakabona m nebaimirira mu kifo kyābwe, Nabalevi mu mpalo zābwe ngekiragiro kya ka-
11 baka bwekyali. Neba'ta Okuitako, bakabona nebamānsira (omusai gwebātōlera) mu mukono gwābwe-
12 Abalevi nebazibāga. Neba'gyayo ebiwebwayo ebyokebwa, balyoke babawe ngenyumba za bakitābwe ezabāna babantu bwezayāwulibwa, okuwayo eri Mukama nga bwekyawandikibwa mu kitabo kya Musa. Era bwebatyo bwebākola ente.
13 n Nebōkya Okuitako omuliro ngekiragiro bwekyali: nebiwebwayo ebitukuvu nebabifumba mu ntamu ne mu sufuliya ne mu nsaka, nebabitwāla mangu eri abāna babantu
14 bona. Awo oluvanyuma nebetekeratekera bo'ka ne bakabona; kubanga bakabona batabani ba Aloni (tebālina 'bānga) olwokuwayo ebiwebwayo ebyokebwa namasavu okuzibya obu'de: Abalevi kyebāva betekeratekera bo'ka ne bakabona
15 batabani ba Aloni. Nabaimbi batabani ba Asafu bāli mu kifo kyābwe, ngekiragiro kya o Daudi bwekyali, ne Asafu ne Kemani ne Yedusuni, omulabi wa kabaka; p naba'gazi bāli ku buli lu'gi: tebetāga kuva ku kuwereza kwābwe, kubanga baganda bābwe Abalevi ne-
16 babatekeratekera. Bwekutyo okuwereza kwona okwa Mukama nekutekebwatekebwa ku lunaku olwo okukwata Okuitako nokuwerayo ebiwebwayo ebyokebwa ku kyōto kya Mukama ngekiragiro kya ka-
17 baka Yosiya bwekyali. Abāna ba Isiraeri abāli eyo nebakwata Okuitako mu biro ebyo nembaga r eyemigāti egitazimbulukuswa, enaku
18 musānvu. s'Sō tewabāngawo Kuitako okwafanana okwo okwakwatibwa mu Isiraeri okuva ku biro bya t Samuwiri na'bi; 'sō tewabāngawo ku basekabaka ba Isiraeri eyakwata Okuitako okufanana okwo Yosiya kweyakwata, ne bakabona Nabalevi ne Yuda yena ne Isiraeri abāli eyo nabo abāli
19 mu Yerusalemi. Mu mwāka ogwekumi nomunāna ogwokufuga kwa Yosiya mwebākwatira Okuitako okwo.
20 Awo u oluvanyuma lwebyo byona Yosiya bweyamala okutekateka yekalu, Neko kabaka Wemisiri nātabāla w Kalukemisi mu 'kubo lya Fulati: Yosiya nāfuluma okulwāna
21 naye. Naye nātuma ababaka eri ye ngayogera nti Tuvunāna ki 'nze nāwe, 'gwe kabaka wa Yuda? sitabāla 'gwe lero wabula enyumba gye'nwāna nayo; era Katonda andagi'de okwānguwa: va ku Katonda ali nāngo aleme okukuzikiriza.
22 Naye Yosiya nātaganya kukyūsa amasoge okumuvako, naye neyefūla okulwāna naye, nātawulira bigambo bya Neko ebyava eri akamwā ka Katonda, na'ja okulwānira mu

a 2 Basek. 23. 3.
b 2 Basek. 23. 21.
c Kuv. 12. 6. Ezer. 6. 19.
d Ma. 33. 10. 2 Byom. 13. 3; 17. 8, 9; 30. 22. Ezer. 7. 10. Mala. 2. 7.
e 1 Byom. 9. 2.
f 1 Byom. 23 & 24 & 25 & 28. f 2 Byom. 8. 14.
g 2 Byom. 29. 5, 15, 34; 30. 3, 15.
h 2 Byom. 34. 9.
k 2 Byom. 34. 12.
l 2 Byom. 31. 12, 13.
m 2 Byom. 30. 16.
n Kuv. 12. 8, 9. Ma. 16. 7.
o 1 Byom. 25. 1 neb.
p 1 Byom. 9. 17, 18; 26. 13 neb.
r Ezer. 6. 22.
s 2 Basek. 23. 22, 23.
t 2 Byom. 30. 13-27.
u 2 Basek. 23. 29.
w Is. 10. 9. Yer. 46. 2.

23 kiwōnvu Megi'do. Abalasi nebalasa kabaka Yosiya; kabaka nāgamba aba'dube nti Munziyewo;
24 kubanga nfumiti'dwa nyo. Awo aba'dube nebamu'gya mu 'gāli nebamuteka mu 'gālirye eryokubiri lyeyalina, nebamuleta Eyerusalemi; nāfa nāzikibwa mu masiro ga bajajabe. Yuda yena ne Yerusalemi
25 [v] nebakābira Yosiya. Ne Yeremiya [z] nākungubagira Yosiya [a] nabasaja bona abaimbi nabakazi abaimbi nebogera ku Yosiya mu kukungubaga kwābwe ne lero; nebakufūla etēka mu Isiraeri: era, laba, kwawandikibwa mu kukungubaga.
26 Era ebikolwa ebirala byona eby Yosiya nebirūngi byeyakola ngebyo bwebiri ebyawandikibwa mu
27 matēka ga Mukama, nebikolwabye ebyasoka nebyamalirwako, laba, byawandikibwa mu kitabo kya basekabaka ba Isiraeri ne Yuda.

36 Awo [a] abantu abomunsi nebaa 'dira Yekoakazi mutabani wa Yosiya nebamufūla kabaka mu kifo
2 kya kitāwe mu Yerusalemi. Yoakazi yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwesatu bweyatanula okufuga; nāfugira emyezi esatu mu
3 Yerusalemi. Kabaka Wemisiri nāmugoba ku ntebe Eyerusalemi, nāwesa ensi talanta eza feza kikumi ne talanta eya zābu.
4 Kabaka Wemisiri nāfūla Eriakimu mugandawe kabaka wa Yuda ne Yerusalemi, nāwanyisa erinyalye nālifūla Yekoyakimu. Neko nātwāla Yoakazi mugandawe nāmutwāla Emisiri.
5 [b] Yekoyakimu yali yakamaze emyāka amakumi abiri mwetāno bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka kumi na gumu mu Yerusalemi: nākolānga ebyo ebyali mu maso ga
6 Mukama Katondawe ebibi. Nebukadune'za kabaka Webabuloni nāmutabāla, nāmusiba mu masāmba
7 okumutwāla Ebabuloni. Era [c] Nebukadune'za nātwāla ku bintu ebyomunyumba ya Mukama Ebabuloni, nābiteka mu yekaluye Ebabuloni.
8 Era ebikolwa ebirala byona eby Yekoyakimu nemizogye gyeyakolānga nebyo ebyalabika muye, laba, byawandikibwa mu kitabo kya basekabaka ba Isiraeri ne Yuda: [d] Yekoyakini mutabaniwe nāfuga mu kifokye.
9 [e] Yekoyakini yali yakamaze emyāka munāna bweyatanula okufuga; nāfugira emyezi esatu kenaku kumi mu Yerusalemi: nākola ebyo ebyali
10 mu maso ga Mukama ebibi. Awo omwāka bwegwa'da [f] kabaka Nebukadune'za nātuma nāmuleta Ebabuloni wamu nebintu ebirūngi ebyomunyumba ya Mukama, nāfūla [g] Zedekiya mugandawe kabaka wa Yuda ne Yerusalemi.
11 [i] Zedekiya yali yakamaze emyāka amakumi abiri mu gumu bweyatanula okufuga; nāfugira emyāka
12 kumi nagumu mu Yerusalemi: nākola ebyo ebyali mu maso ga Mukama Katondawe ebibi; teyetōwaza mu maso ga [k] Yeremiya na'bi (ngayogera) ebiva mu kamwā ka Mukama.
13 Era nājēmera kabaka Nebukadune'za [l] eyali amulai'za Katonda: naye nākakanyaza ensingoye nākalubya omutimagwe obutakyūkira Mukama Katonda wa Isiraeri.
14 Era nate abakulu bona aba bakabona nabantu nebasobya nyo okugobererānga emizizo gyona egyabamawānga; nebagwagwawaza enyumba ya Mukama gyeyatukuza
15 mu Yerusalemi. Mukama Katonda wa bajaja bābwe nābatumirānga mu babakabe, ngagolokoka mu makya nātuma; kubanga yasāsira abantu-
16 be nekifo mwabēra: naye nebadūlirānga ababaka ba Katonda nebanyōmānga ebigambobye [m] nebasekereránga bana'bibe okutūsa obusūngu bwa Mukama nebubawo eri abantube, newatabawo kuwona.
17 Kyeyava abaletako kabaka Wabakaludaya, [n] na'tira abalenzi bābwe nekitala mu nyumba eyekigwa kyābwe, nebatasāsira mulenzi newakuba'de omuwala, omuka'de newakuba'de akōtakōta: bona yaba-
18 gabula mu mukonogwe. [o] Nebintu byona ebyomunyumba ya Katonda, ebikulu nebito, nebyobuga'ga ebyomunyumba ya Mukama nebyobuga'ga bya kabaka nebyabakulube; ebyo byona nābireta Ebabuloni.
19 [p] Nebōkya enyumba ya Katonda nebamenyamenya bugwe Weyerusalemi, nebōkya omuliro amayumba gamu gona, nebazikiriza ebintu
20 byamu byona ebirūngi. Nābo abāli bawonye ekitala nābatwāla Ebabuloni; [r] nebaba ba'du eri ye neri batabanibe okutūsa okufuga kwobwa-
21 kabaka Bwobuperusi: okutūkiriza ekigambo kya Mukama mu kamwā ka [s] Yeremiya okutūsa [t] ensi lweyasanyukira sabiti zayo: (kubanga) enaku zona zeyazikira [u] ya-kwata sabiti, okuweza emyāka nsānvu.
22 [w] Awo mu mwāka ogwoluberyeberye ogwa Kulo kabaka Webuperusi, ekigambo kya Mukama mu kamwā ka Yeremiya kitūkirire, Mukama nākubiriza omwoyo gwa Kulo kabaka Webuperusi, nokulāngira nālāngira okubuna obwakabakabwe bwona, nokuwandika nā-
23 biwandika ngayogera nti Bwatyo

[v] Zek. 12. 11.
[z] Kung. 4. 20.
[a] 2 Sam. 19. 35. Ezer. 2. 65. Nek. 7. 67. Mat. 9. 23.
[a] 2 Basek. 23. 30-34.
[b] 2 Basek. 23. 36. 37.
[c] 2 Basek. 24. 13. Ezer. 1. 7.
[d] 1 Byom. 3. 16. = Yekoniya. Yer. 22 24. = Koniya.
[e] 2 Basek. 24. 8, 9.
[f] 2 Basek. 24. 10-17.
[g] 2 Basek. 24. 17. = Matanitya. Yer 37. 1 neb.
[i] Yer. 52. 1, 2.
[k] Yer. 21. 1-7; 27. 12-28. 17; 32. 1-5; 37. 1-10; 38. 14-28.
[l] Ez. 17. 18.
[m] Mat. 23. 34-37.
[n] Zab. 78. 63; 79. 2. 3.
[o] 2 Basek. 25. 13-15.
[p] 2 Basek. 25. 9. Zab. 74. 6, 7; 79. 1.
[r] Yer. 27. 7.
[s] Yer. 25. 9, 11, 12; 29. 10.
[t] Lev. 26. 34, 35, 43.
[u] Lev. 25. 4, 5.
[w] Ezer. 1. 1-3.

bwayogera Kulo kabaka Webuperusi nti Obwakabaka bwona obwomunsi Mukama Katonda we'gulu abumpa'de; era ankūti'de okumuzimbira enyumba mu Yerusalemi ekiri mu Yuda. Buli ali mu'mwe ku bantube bona, Mukama Katondawe abēre naye ayāmbuke.

EZERA

1 [a] Awo mu mwāka ogwoluberyeberye ogwa Kulo kabaka Webuperusi, ekigambo kya Mukama mu kamwā ka Yeremiya kitūkirire, Mukama nākubiriza omwoyo gwa Kulo kabaka Webuperusi nokulāngira nālāngira okubunya obwakabakabwe bwona, nokuwandika nābiwandika ngayogera nti Bwatyo bwayogera Kulo kabaka Webuperusi nti Obwakabaka bwona obwomunsi Mukama Katonda we'gulu abumpa'de; era [b] ankūti'de okumuzīmbira enyumba mu Yerusalemi ekiri mu Yuda. Buli ali mu'mwe ku bantube bona, Katondawe abēre naye, ayāmbuke mu Yerusalemi ekiri mu Yuda, azīmbe enyumba ya Mukama Katonda wa Isiraeri, [c] [ye Katonda,] ali mu Yerusalemi. 4 Era buli asiga'de mu kifo kyona mwabēra nga mugenyi, abasaja abomukifokye bamubēre ne feza ne zābu nebintu nebisolo, obuta'sāko ekyo kyebawayo kubwābwe ekyenyumba ya Katonda eri mu Yerusalemi. 5 Awo emitwe (gyenyumba) za bakitābwe eza Yuda ne Benyamini nebagolokoka, ne bakabona Nabalevi, bona Katonda beyakubiriza omwoyo gwābwe okwāmbuka okuzīmba enyumba ya Mukama eri mu Yerusalemi. 6 Awo abo bona ababetōlo'de nebanywēza emikono gyābwe nebintu ebya feza ne zābu nebintu nebisolo nebintu ebyomuwendo omungi obuta'sāko ebyo byona byebāwayo kubwābwe. 7 [d] Era Kulo kabaka nāfulumya ebintu ebyomunyumba ya Mukama [e] Nebukadune'za byeya'gya mu Yerusalemi nābiteka mu sabo lya bakatondabe: 8 ebyo Kulo kabaka Webuperusi nābifulumya mu mukono gwa Misuledasi [f] omuwanika, nābibalira [g] Sesuba'zali omukulu wa Yuda. 9 Era guno gwe muwendo gwabyo: esowani eza zābu amakumi asatu, esowani eza feza lukumi, obwāmbe 10 amakumi abiri mumwenda; ebibya ebya zābu amakumi asatu, ebibya ebya feza ebyomutindo ogwokubiri ebikumi bina mu kumi, nebintu 11 ebirala lukumi. Ebintu byona ebya zābu nebya feza byali enkumi tāno mwebikumi bina. Ebyo byona Sesuba'zali yabi'gyayo nābireta, abobunyage bwebāletebwa okuva Ebabuloni nebatwālibwa Eyerusalemi.

2 Era [a] bano be bāna abomusaza abāyāmbuka okuva mu busibe bwabo abātwālibwa, [b] Nebukadune'za kabaka Webabuloni beyatwāla Ebabuloni, era aba'dayo Eyerusalemi ne Yuda, buli muntu mu kibuga kyewābwe; 2 aba'ja ne Zeru'baberi, Yesuwa, Nekemiya, [c] Seraya, Leeraya, Moludekai, Birusani, Misupali, Biguvai, Lekumu, Baana. Omuwendo gwabasaja babantu ba 3 Isiraeri: abāna ba Palosi, enkumi biri mu kikumi munsānvu mu ba 4 biri. Abāna ba Sefatiya, ebikumi 5 bisatu munsānvu mu babiri. Abāna ba Ala, lusānvu munsānvu mu 6 batāno. Abāna ba Pakasumoabu, abokubāna ba Yesuwa (ne) Yoabu, enkumi biri mu lunāna mu kumi 7 mu babiri. Abāna ba Eramu, lukumi mwebikumi bibiri mwatāno 8 mu bana. Abāna ba Za'tu, lwenda 9 mwana mu batāno. Abāna ba Za- 10 'kai, lusānvu munkāga. Abāna ba Bani, lukāga mwana mu babiri. 11 Abāna ba Bebai, lukāga mwabiri 12 mu basatu. Abāna ba Azugadi, lukumi mwebikumi bibiri mwabiri 13 mu babiri. Abāna ba Adonikamu, 14 lukāga munkāga mu mukāga. Abāna ba Biguvai, enkumi biri 15 mwatāno mu mukāga. Abāna ba Adini, ebikumi bina mwatāno mu 16 bana. Abāna ba Ateri, aba Keze- 17 kiya, kyenda mu munāna. Abāna ba Bezai, ebikumi bisatu mwabiri 18 mu basatu. Abāna ba Yola, kiku- 19 mi mu kumi mu babiri. Abāna ba Kasumu, ebikumi bibiri mwabiri 20 mu basatu. Abāna ba Gi'bali, 21 kyenda mu batāno. Abāna ba Besirekemu, kikumi mwabiri mu ba- 22 satu. Abasaja Benetofa, amakumi 23 atāno mu mukāga. Abasaja Beyanasosi, kikumi mwabiri mu mu- 24 nāna. Abāna ba Azumavesi, ama- 25 kumi ana mu babiri. Abāna ba Kiriasualimu, Kefira, ne Beerosi, 26 lusānvu mwana mu basatu. Abāna ba Lama ne Geba, lukāga mwabiri 27 mwomu. Abasaja Bemikumasi, 28 kikumi mwabiri mu babiri. Abasaja Bebeseri ne Ai, ebikumi bibiri

[a] 2 Byom. 36. 22, 23. Yer. 25. 12, 13; 29. 10; 33. 10-14.

[b] Is. 44. 28; 45. 1, 13.

[c] Dan. 6. 26.

[d] Ezer. 5. 14; 6. 5.

[e] 2 Byom. 36. 7.

[f] Ezer. 7. 21.

[g] Ezer. 5. 14.

[a] Nek. 7. 6-73.

[b] 2 Basek. 24. 14-16; 25. 11. 2 Byom. 36. 20.

[c] Nek. 7. 7. = Azaliya.

29 mwabiri mu basatu. Abāna ba
Nebo, amakumi atāno mu babiri.
30 Abāna ba Magubisi, kikumi mwa-
31 tāno mu mukāga. Abāna ba Era-
mu omulala, lukumi mwebikumi
32 bibiri mwatāno mu bana. Abāna
ba Kalimu, ebikumi bisatu mwabi-
33 ri. Abāna ba Lodi, Kadidi, ne O-
no, lusānvu mwabiri mu batāno.
34 Abāna Beyeriko, ebikumi bisatu
35 mwana mu batāno. Abāna ba Se-
naa, enkumi satu mu lukāga mwa-
36 satu. Bakabona: abāna ba Yeda-
ya, abomunyumba ya Yesuwa, lwe-
37 nda mumsānvu mu basatu. Abāna
ba I'meri, lukumi mwatāno mu ba-
38 biri. Abāna ba Pasukuli, lukumi
mwebikumi bibiri mwana mu mu-
39 sānvu. Abāna ba Kalimu, lukumi
40 mu kumi mu musānvu. Abalevi:
abāna ba Yesuwa ne Kadumieri, a-
bokubāna ba Kodaviya, nsānvu mu
41 bana. Abaimbi: abāna ba Asafu,
42 kikumi mwabiri mu munāna. A-
bāna baba'gazi: abāna ba Sa'lu-
mu, abāna ba Ateri, abāna ba Ta-
lumoni, abāna ba A'kubu, abāna
ba Katita, abāna ba Sobai, bona
kikumi mwasatu mu mwenda.
43 [d] Abanesinimu: abāna ba Zika,
abāna ba Kasufa, abāna ba Ta-
44 'baosi: abāna ba Kerosi, abāna
45 ba Siaka, abāna ba Padoni: abā-
na ba Lebana, abāna ba Kaga-
46 ba, abāna ba A'kabu; abāna ba
Kagabu, abāna ba Samulai, abāna
47 ba Kanani; abāna ba Gi'deri, abā-
na ba Gakali, abāna ba Leaya;
48 abāna ba Lezini, abāna ba Nekoda,
49 abāna ba Ga'zamu; abāna ba U'za,
abāna ba Pasea, abāna ba Besai;
50 abāna ba Asuna, abāna ba Meuni-
51 mu, abāna ba Nefisimu; abāna ba
Bakubuki, abāna ba Kakufa, abāna
52 ba Kalukuli; abāna ba Bazulusi,
abāna ba Mekida, abāna ba Kalu-
53 sa; abāna ba Balukosi, abāna ba
54 Sisera, abāna ba Tema; abāna ba
55 Neziya, abāna ba Katifa. Abāna
baba'du ba Sulemani: abāna ba
Sotai, abāna ba Ka'soferesi, abāna
56 ba Peruda; abāna ba Yaala, abāna
ba Dalukoni, abāna ba Gi'deri;
57 abāna ba Sefatiya, abāna ba Ka-
'tiri, abāna ba Pokeresuka'zebai-
58 mu, abāna ba Ami. Abanesinimu
bona nabāna baba'du ba Sulemani
bāli ebikumi bisatu mukyenda mu
59 bābiri. Era bano be bāyāmbuka
okuva Eterumera, Eterukalusa, E-
kerubu, Eya'dani ne I'meri: naye
nebatainza kulaga nyumba za baki-
tābwe nokunzālibwa kwābwe obanga
60 ba Isiraeri: abāna ba Deraya, abā-
na ba Tobiya, abāna ba Nekoda,
61 lukāga [e] mwatāno mu babiri. Ne
ku bāna ba bakabona: abāna ba
Kabaya, abāna ba Ka'kozi, abāna
ba [f] Baluzirai eyawasa omukazi ku
bawala ba Baluzirai Omugireadi,
nātūmibwa ngerinya lyābwe bwe-
62 ryali. Abo nebanonya amanya gā-
bwe mwabo abābalibwa ngokuzāli-
bwa kwābwe bwekwali, naye neba-
talabika: kyebāva bababōla neba-
63 bagoba mu bwakabona. [g] Tirusasa
nābagamba [h] balemēnga okulya ku
bintu ebitukuvu enyo okutūsa lwe-
walibawo kabona alina [k] Ulimu ne
64 Su'mimu. Ekibīna kyona okuga'ta
kyali obukumi buna mwenkumi bi-
65 ri mwebikumi bisatu munkāga, o-
buta'sāko ba'du bābwe nabazāna
bābwe, omuwendo gwābwe kasā-
nvu mwebikumi bisatu mwasatu mu
musānvu: era bālina [l] abasaja a-
baimbi nabakazi abaimbi ebikumi
66 bibiri. Embalāsi zābwe zali lusā-
nvu mwasatu mu mukāga; enyu-
mbu zābwe ebikumi bibiri mwana
67 mu tāno; eng'amira zābwe ebiku-
mi bina mwasatu mu tāno; endo
goi (zābwe) kakāga mu lusānvu
68 mwabiri. Awo abamu ku mitwe
(gyenyumba) za bakitābwe bweba
'ja mu nyumba ya Mukama eri mu
Yerusalemi nebawayo kubwābwe
olwenyumba ya Katonda okugisi-
69 mba mu kifo kyayo: nebawa ngo-
buinza bwābwe bwebwali mu gwa-
nika eryomulimu daliki [m] obukumi
mukāga mu lukumi [n] eza zabu, ne
lateri eza feza enkumi tāno, nebya-
70 mbalo bya bakabona kikumi. Awo
bakabona Nabalevi nabamu ku ba-
ntu nabaimbi naba'gazi Nabanesi-
nimu nebabērānga mu bibuga byā-
bwe ne Isiraeri yena mu bibuga
byābwe.

3 [a] Awo omwezi ogwomusānvu bwe-
gwatūka, abāna ba Isiraeri nga
bali mu bibuga, abantu nebakung'a-
nira Yerusalemi ngomuntu omu.
2 Awo [b] Yesuwa mutabani wa Yoza-
daki nāimirira, ne bagandabe baka-
bona, ne [c] Zeru'baberi mutabani wa
[d] Sealutieri, ne bagandabe, nebazi-
mba ekyōto kya Katonda wa Isirae-
ri okuwerāngayo okwo ebiwebwayo
ebyōkebwa, nga [e] bwekyawandikib-
wa mu matēka ga Musa [f] omusaja
3 wa Katonda. Nebasimba ekyōto
ku ntebe yakyo; kubanga entisa
yabaliko olwabantu abomunsi: ne-
bawerayo okwo ebiwebwayo ebyō-
kebwa eri Mukama, ebiwebwayo
4 ebyōkebwa enkya nakawungēzi.
Nebakwatānga [g] embāga eyensisira
[h] nga bwekyawandikibwa (nebawa-
yo [k] ebiwebwayo ebyōkebwa ebya
buli lunaku ngomuwendo gwābyo
bwegwali, ngekiragiro bwekyali,
ngebyagwānira buli lunaku bwe-
5 byali; nolunyanyuma [l] ekiwebwayo
ekyōkebwa ekyemirembe gyona,

[d] 1 Byom. 9. 2.
[e] Nek. 7. 62.
[f] 2 Sam. 17. 27.
[g] Nek. 8. 9.
[h] Lev. 22. 2, 10, 15, 16.
[k] Kuv. 28. 30.
[l] Nek. 7. 67.
[m] Nek. 7. 70-72.
[n] 1 Byom. 29. 7.
[a] Nek. 7. 73.
[b] Ka'g. 1. 1, 12. 14; 2. 2, 4. Zek. 3. 1, 3, 6, 8 = Yosuwa.
[c] Mat. 1. 12. Luk. 3. 27.
[d] Mat. 1. 12. Luk. 3. 27.
[e] Ma. 12. 5, 6.
[f] Ma. 33. 1.
[g] Nek. 8. 14, 17. Zek. 14. 16.
[h] Lev. 23. 34.
[k] Kulal. 29. 12-38.
[l] Kuv. 29. 38.

(nebiwebwayo) [m] ebyemyezi egyakaboneka, [n] nebyembaga zona eza Mukama ezalagirwa, nebya buli muntu eyawayo ngayaga'de ekiwe-
6 bwayo kububwe eri Mukama. Ku lunaku olwoluberyeberye olwomwezi ogwomusānvu kwebasokera okuwayo ebiwebwayo ebyōkebwa eri Mukama: naye emisingi gyeyekalu ya Mukama nga teginaba kusi-
7 bwawo. Era nebawa abazimbi nababa'zi efeza; [o] nebyokulya nebyokunywa namafuta (nebabiwa) Abesidoni Nabetulo, okugya emivule ku Lebanoni okugireta ku nyanja Eyopa [p] nga Kulo kabaka Webuperusi bweyabalagira.
8 Awo mu mwāka ogwokubiri kasoke'de ba'ja eri enyumba ya Katonda Eyerusalemi, mu mwezi ogwokubiri, [r] Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri mweyasokera ne Yesuwa mutabani wa Yozadaki ne baganda bābwe abalala bakabona Nabalevi nabo abāli bavu'de mu busibe obwo neba'ja Eyerusalemi; nebalagira Abalevi abakamaze [s] emyāka amakumi asatu nokukirawo okulabirira omulimu ogwomunyumba ya Mu-
9 kama. Awo Yesuwa nāimirira ne batabanibe ne bagandabe, Kadumieri ne batabanibe, batabani ba Yuda, wamu okulabirira abakozi mu nyumba ya Katonda: batabani ba Kenadadi ne batabani bābwe ne baga-
10 nda bābwe Abalevi. Awo abazimbi bweba'sāwo emisingi gyeyekalu ya Mukama, nebateka bakabona [t] nga bamba'de ebyambalo byābwe nga balina [u] amakondēre, Nabalevi batabani ba Asafu nga balina [w] ebitāsa, okutendereza Mukama, [y] nga Daudi kabaka wa Isiraeri bweyate-
11 kateka. [z] Nebaīmbiragana nga batendereza nga bebaza Mukama (nga bogera) nti [a] Kubanga mulūngi, nokusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona eri Isiraeri. Abantu bona nebogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene bwebātendereza Mukama, kubanga emisingi gyenyumba ya Mukama
12 gi'sibwawo. Naye bangi ku bakabona Nabalevi nemitwe (gyenyumba) za bakitābwe, abaka'de [b] abālaba enyumba eyasoka, emisingi gyenyumba eno bwegya'sibwayo mu maso gābwe, nebakāba amaziga ne'dobozi 'dene; bangi nebogerera
13 wa'gulu nesanyu: abantu nokuīnza nebataīnza kwāwula 'dobozi lya kwogerera wa'gulu nesanyu ne'dobozi eryokukāba kwabantu: kubanga abantu nebogerera wa'gulu ne-'dobozi 'dene, oluyogāno neruwulirirwa wala.

4 Awo [a] abalabe ba Yuda ne Benyamini bwebāwulira ngabāna bobusibe bazimbira yekalu Mukama Ka-
2 tonda wa Isiraeri; nebalyoka basemberera Zeru'baberi nemitwe (gyenyumba)za bakitābwe nebabagamba nti Katuzimbire wamu na'mwe: kubanga tunonya Katonda wa'mwe era nga na'mwe; era tuwayo sadaka eri ye [b] okuva ku mirembe gya Esaluka'doni kabaka Webwasuli eyatu-
3 linyisa wano. Naye Zeru'baberi ne Yesuwa nemitwe (gyenyumba) za bakitābwe eza Isiraeri abalala nebabagamba nti Temulina kigambo na-'fe okuzimba enyumba eri Katonda wa'fe; naye 'fe 'fe'ka wamu tulizimba eri Mukama Katonda wa Isiraeri nga [c] kabaka Kulo kabaka
4 Webuperusi bweyatulagira. Awo abantu abomunsi nebanafuya emikono gyabantu ba Yuda nebabatega-
5 nya mu kuzimba, nebagulirira abokusala amagezi okubaziiza oku'ta okutēsa kwābwe emirembe gyona egya Kulo kabaka Webuperusi okutūsa Dalio kabaka Webuperusi lweyalya obwakabaka. Ne ku mirembe gya [d] Akasuero nga kya'jalye obwa-
6 kabaka nebawandika okulopa abāli mu Yuda ne Yerusalemi.
7 Ku mirembe gya Alutagizerugizi Bisulamu nāwandika ne [e] Misuledasi ne Tabeeri ne ba'ne abalala eri Alutagizerugizi kabaka Webuperusi: era ebaluwa yawandikirwa mu (nukuta) [f] Ezekisuli, ne mu (lulimi)
8 Olusuli. Lekumu owesaza ne Simusai omuwandisi nebawandika ebaluwa eri Alutagizerugizi kabaka
9 okulopa Yerusalemi bwebati: awo Lekumu owesaza ne Simusai omuwandisi ne ba'nābwe abalala (nebawandika); Abadinai Nabafalasasuki Nabataluperi Nabafalusi Nabalukevi Nabababuloni Nabasusanuki
10 Nabadekai Nabaeramu, namawānga gona amalala [g] Osuna'pali omukulu owekitībwa geyasomosa nāteka mu kibuga Kyesamaliya ne (munsi) endala eri emitala womu'ga, nebi-
11 rala bwebityo. Ebaluwa eno e'gyi-'dwa mu baluwa gyebāwereza Alutagizerugizi kabaka; Aba'dubo abasaja abali emitala womu'ga nebi-
12 rala bwebityo. Kabaka ategēre nga Abayudaya abāva gyoli nebāmbuka batūse gyetuli Eyerusalemi; bazimba ekibuga ekyo ekijēmu ekibi, era bamaze bugwe, era
13 bamaze okudābiriza emisingi. Kabaka 'no ategēre ekibuga ekyo bwekirizimbibwa ne bugwe bwali'gwā okukola, nga tebaliwa [i] musolo, ebisalibwa, newakuba'de empōza, kale enkomerero bakabaka balifirwa.
14 Kale kubanga tulya omunyo ogwomulubiri, 'sō tetugwāna kulaba kabaka nganyōmebwa, kyetwava tutu-
15 ma netutegēza kabaka; banonye

[m] Kubal. 28. 11.
[n] Kubal. 29. 30.
[o] 1 Basek. 5. 6, 9.
[p] Ezer. 1. 2, 3.
[r] lu. 2.
[s] 1 Byom. 22. 24.
[t] Ezer. 2. 69.
[u] 1 Byom. 15. 24.
[w] 1 Byom. 15. 16.
[y] 1 Byom. 23. 1, 2.
[z] Nek. 12. 24.
[a] 1 Byom. 16. 34, 41.
[b] Ka'g. 2. 3.
[c] nyi. 7-9.
[b] 2 Basek. 17. 24, 32, 33; 19. 37.
[c] Ezer. 3. 7.
[d] Ea. 1. 1.
[e] Ezer. 1. 8.
[f] 2 Basek. 18. 26.
[g] lu. 2.
[i] Ezer. 7. 24.

mu kitabo ekyoku'jukiza ekya bajajabo: bwotyo bwolisānga mu kitabo ekyoku'jukiza, notegēra ngekibuga ekyo kibuga kijēmu, era nga kyōnōna bakabaka namasaza era nga bājemyānga abantu mwekyo mu biro ebye da: ekibuga ekyo kyekyava
16 kizikirizibwa. Tutegēza kabaka, ekibuga ekyo bwekirizimbibwa ne bugwe bwali'gwā okukola, nga olwekyo toliba na kitūndu emitala wo-
17 mu'ga. (Awo) kabaka nātumira Lekumu owesaza ne Simusai omuwandisi ne ba'nābwe abalala abāli mu Samaliya ne (munsi) endala eri emitala womu'ga na'damu nti Emire-
18 mbe nebirala bwebityo. Ebaluwa gyemwatuwereza esome'dwa mu
19 maso gānge nengitegēra. Nentēka etēka, nebanonya, era balabye ngekibuga ekyo okuva mu biro ebye'da kyasalirānga bakabaka enkwe, nobujēmu nekye'jo byakolerwānga o-
20 mwo. Era wabāngawo bakabaka abamānyi abākulira Yerusalemi [k] abāfugānga (ensi) yona eri emitala womu'ga; era bāwebwānga omu-
21 solo, ebisalibwa, nempōza. Mutēke 'no etēka abasaja bano balekerawo, ekibuga ekyo kireme okuzimbibwa
22 okutūsa etēka lweriritēkebwa 'nze. Era mwekūme muleme okutenguwa mu kino: akabi kandikuli'de ki
23 bakabaka nebafirwa? Awo ebaluwa e'gyi'dwa mu baluwa ya kabaka Alutagizerugizi bweyasomerwa mu maso ga Lekumu ne Simusai omuwandisi ne ba'nābwe, nebalyoka bānguwa nebagenda Eyerusalemi eri Abayudaya, nebabalekesayo namā-
24 nyi namawagali. Awo omulimu ogwomunyumba ya Katonda eri mu Yerusalemi negulekebwawo; gwalekebwawo okutūsa omwāka ogwokubiri ogwokufuga kwa Dalio kabaka Webuperusi.

[k] 1 Basek. 4. 21.

5 Awo bana'bi, [a] Ka'gai na'bi ne [b] Zekaliya mutabani wa I'do, nebalagulira Abayudaya abāli mu Yuda ne Yerusalemi; mu linya lya Katonda wa Isiraeri mwebābalagulira-
2 ra. Awo Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri nāgolokoka ne Yesuwa mutabani wa Yozadaki, nebatanula okuzimba enyumba ya Katonda eri mu Yerusalemi: era wamu nabo wāliwo bana'bi ba Katonda nga ba-
3 babēra. Mu biro ebyo newa'ja gyebali Ta'tenai owesaza lyemitala womu'ga ne Sesalubozenai ne ba'nābwe nebabagamba bwebatyo nti Ani eyabawa etēka okuzimba enyu-
4 mba eno nokumala bugwe ono? Awo netubagamba bwetutyo nti Abasaja abakola enyumba eno amanya
5 gābwe bāni? Naye [c] amaso ga Katonda wābwe gāli ku baka'de Babayudaya, nebatabalekesayo okutūsa ekigambo lwekiritūka eri Dalio ebyoku'damu nebi'zibwa mu baluwa olwekigambo ekyo.

[a] Ka'g. 1. 1. [b] Ezer. 6. 14. Zek. 1. 1.

6 Ebaluwa e'gyi'dwa mu baluwa Ta'tenai owesaza lyemitala womu'ga ne Sesalubozenai ne ba'ne, Abafalusaki, abali emitala womu'ga,
7 gyebāwereza Dalio kabaka: nebamuwereza ebaluwa eyawandikibwa eti nti Eri Dalio kabaka mirembe
8 myererere. Kabaka ategēre nga twa'ja mu saza lya Yuda mu nyumba ya Katoffda omukulu ezimbibwa namainja amanene, era emiti gitekebwa mu bisenge, nomulimu guno gugenda nga gweyongera no-
9 kunyikira mu mikono gyābwe. Awo netubūza abaka'de abo netubagamba bwetutyo nti Ani eyabawa etēka okuzimba enyumba eno no-
10 kumala bugwe ono? Era netubabūza namanya gābwe, okukutegēza, tuwandike amanya gabasaja ababa-
11 kulira. Kale neba'damu bwebatyo nti Tuli ba'du ba Katonda we'gulu nensi, era tuzimba enyumba eyazimbibwa e'da emyāka giri emingi, kabaka wa Isiraeri omukulu gyeya-
12 zimba [d] nāmala. Naye [e] oluvanyuma bajaja ba'fe bwebāli basunguwazi-'za Katonda we'gulu, nābagabula mu mukono gwa [f] Nebukadune'za kabaka Webabuloni Omukaludaya, eyazikiriza enyumba eno nātwāla
13 abantu Ebabuloni. Naye mu mwāka ogwoluberyeberye ogwa [g] Kulo kabaka Webabuloni, Kulo kabaka nātēka etēka okuzimba enyumba e-
14 no eya Katonda. Era [h] nebintu ebyomunyumba ya Katonda ebya zābu nebya feza, Nebukadune'za byeya'gya mu yekalu eyali mu Yerusalemi nābireta mu yekalu Eyebabuloni, ebyo Kulo kabaka nābi-'gya mu yekalu Eyebabuloni, nebabiwa omuntu erinyalye [k] Sesuba'zali
15 gweyali afu'de owesaza; nāmugamba nti Twāla ebintu bino, ogende obiteke mu yekalu eri mu Yerusalemi, enyumba ya Katonda ezimbi-
16 bwe mu kifo kyayo. Awo Sesuba-'zali oyo na'ja [i] na'sāwo emisingi gyenyumba ya Katonda eri mu Yerusalemi: kale okuva ku biro ebyo na buli kati nga bagizimba, era naye
17 tenaba ku'gwā. Kale 'no obanga kabaka asīma banonye mu gwanika lya kabaka eriri eyo Ebabuloni, obanga bwebiri bwebityo, ngetēka lyatēkebwa erya Kulo kabaka okuzimba enyumba eno eya Katonda Eyerusalemi, kabaka atutumire atutegēze bwanāsīma mu kigambo kino.

[d] 1 Basek. 6. 1. [e] 2 Byom. 36. 16, 17. [f] 2 Basek. 24. 2; 25. 8, 9, 11. [g] Ezer. 1. 1. [h] Ezer 1. 7, 8; 6. 5. [k] Ezer. 1. 8, 2. 2; 3. 2, 8. Ka'g. 1. 14; 2. 2, 21. Zek. 4. 9 neb. [i] Ezer. 3. 8, 10.

6 Awo Dalio kabaka nālyoka atēka etēka, [a] nebanonya mu nyumba etererekerwamu ebitabo ebyobuga'ga

[a] Ezer. 5. 17.

2 gyebyaterekerwa mu Babuloni. Nebalabira Eyakumesa mu lubiri oluli
mu saza Eryobumedi omuzingo, o-
gwawandikibwamu bwegutyo oku-
3 ba eki'jukizo nti Mu mwáka ogwo-
luberyeberye ogwa Kulo kabaka,
Kulo kabaka nátéka etéka; olwe-
nyumba ya Katonda eri Eyerusalemi, enyumba ezimbibwe, ekifo mwe-
bawerayo sadaka, nemisingi gyayo
gi'sibwewo ginywézebwe; obugulumivu bwayo emikono nkága,
[b] 1 Basek. 6. 36. 4 gazi bwayo emikono nkága; [b] nembu satu ezamainja amanene nolubu olwemiti emigya: era ebintu
byebalifirwa bi'gyibwe mu nyumba
[c] Ezer. 1. 7. 8; 5. 14. 5 ya kabaka: era nate [c] ebintu ebyomunyumba ya Katonda ebya záabu
nebya feza Nebukadune'za byeya-'gya mu yekalu eri Eyerusalemi,
nábireta Ebabuloni, bi'zibweyo bi-
retebwe nate mu yekalu eri Eyerusalemi, ki'na kimu mu kifo kyakyo,
era olibiteka mu nyumba ya Ka-
[d] Ezer. 5. 3, 6. 6 tonda. Kale 'no, [d] Ta'tenai owesaza eryemitala womu'ga, Sesalu-
[e] Ezer. 4. 9. bozenai, ne ba'na'mwe [e] Abafalusaki abali emitala womu'ga, mwesá-
7 mbe wala: muleke omulimu ogwomunyumba eno eya Katonda; owe-
saza owomu Bayudaya nabaka'de Babayudaya bazímbe enyumba eno
8 eya Katonda mu kifo kyayo. Era nate ntéka etéka kyemuba mukola
abaka'de bano Ababayudaya olwokuzímba enyumba ya Katonda eno:
[f] Ezer. 4. 12. ba'gye ku bintu bya kabaka ku [f] musolo ogwemitala womu'ga bawe abasaja bano byebalifirwa nokunyi-
kira kwona, baleme okuziizibwa.
9 Nebyo byebanetágánga, ente ento
era nendiga enume nabána bendiga
okuba ebiwebwayo ebyókebwa eri
Katonda we'gulu, eng'ano, omunyo,
omwenge, namafuta, ngekigambo
bwekinábánga ekya bakabona abali
Eyerusalemi, bawebwénga buli lu-
10 naku obutayosa: bawéngayo sadaka ezevúmbe edúngi eri Katonda
we'gulu, era basabire obulamu bwa
11 kabaka nobwa batabanibe. Era
ntése etéka buli anáwanyisánga ekigambo kino, omuti gu'gyibwénga
mu nyumbaye, era asitulibwénga
asibibwénga okwo; nenyumbaye e-
12 fúlibwénga olubúngo olwekyo: era
[g] 1 Basek. 9. 3. [g] Katonda eyabe'sáyo erinyalye asúle bakabaka bona namawánga aba-
nágololánga emikono gyábwe okuwanyisa (ekyo), okuzikiriza enyumba eno eya Katonda eri Eyerusalemi. 'Nze Dalio ntése etéka; likolebwe nokunyíkira kwona.
13 Awo Ta'tenai owesaza eryemitala womu'ga, Sesalubozenai, ne ba'nábwe, kubanga Dalio kabaka atumye,
nebakola bwebatyo nokunyíkira kwo-
14 na. Awo abaka'de Babayudaya nebazímba nebalaba omukisa olwokulagula kwa Ka'gai na'bi ne Zekaliya mutabani wa I'do. Nebazímba nebagimala ngekiragiro bwekyali ekya Katonda wa Isiraeri, era nekiragiro kya [i] Kulo ne [k] Dalio ne [l] Alutagi-
15 zerugizi kabaka Webuperusi. Awo enyumba eno nemalirwa ku lunaku olwokusatu olwomwezi [m] Adali, ogwomumwáka ogwomukága ogwo-
16 kufuga kwa Dalio kabaka. Awo abána ba Isiraeri, bakabona Nabalevi, nabána bobusibe abalala, nebakwata nesanyu (embaga) [n] eyokutukuza enyumba eno eya Katonda.
17 Nebawerayo mu kutukuza enyumba euo eya Katonda ente kikumi, endiga enume ebikumi bibiri, abána bendiga ebikumi bina; nokuba [o] ekiwebwayo olwekibi ekya Isiraeri yena, embuzi enume kumi nabiri ngomuwendo bwegwali ogwebika
18 bya Isiraeri. Nebateka bakabona [p] nga bwebágerekwa, Nabalevi mu mpalo záabwe, olwokuwereza Katonda ali Eyerusalemi; [r] nga bwekyawandikibwa mu kitabo kya Musa.
19 Awo abána bobusibe nebakwatira Okuitako [s] ku lunaku olwekumi nenya olwomwezi ogwoluberyeberye.
20 Kubanga bakabona Nabalevi báli [t] berongóse'za wamu; bona báli balongófu: neba'tira Okuitako abána bona abobusibe ne baganda bábwe
21 bakabona nabo be nyini. Awo abána ba Isiraeri abáli bakomyewo okuva mu busibe nabo bona abáli beyáwu'de gyebali okuva mu bugwagwa bwaba'na'gwánga abomunsi okununya Mukama Katonda wa
22 Isiraeri, nebalya nebakwatira embaga eyemigáti egitazimbulukuswa nesanyu [u] enaku kumi namusánvu: kubanga Mukama yali abasanyusi'za, era yali akyúsi'za omutima gwa kabaka Webwasuli gyebali, okunywéza emikono gyábwe mu mulimu ogwomunyumba ya Katonda, Katonda wa Isiraeri.

7 Awo oluvanyuma lwebyo ku mirembe gya [a] Alutagizerugizi kabaka Webuperusi Ezera [b] mutabani wa Seraya mutabani wa Azaliya muta-
2 bani wa Kirukiya mutabani wa Sa'lumu mutabani wa Zadoki nu-
3 tabani wa Akitubu mutabani wa Amaliya mutabani wa Azaliya mu-
4 tabani wa Merayosi mutabani wa Zerakiya mutabani wa U'zi muta-
5 bani wa Bu'ki mutabani wa Abisua mutabani wa Finekasi mutabani wa Ereazali mutabani wa Aloni kabona
6 asinga obukulu: Ezera oyo náyámbuka ngava Ebabuloni; era yali [c] muwandisi mwángu mu matéka ga Musa, Mukama Katonda wa Isiraeri geyawa; kabaka námuwa

[i] Ezer. 1. 1; 5. 13.
[k] Ezer. 4. 24.
[l] Ezer. 7. 1
[m] Es. 3. 7, 13; 8. 12.
[n] 1 Basek. 8. 63.
[o] Ezer. 8. 35.
[p] 1 Byom. 24. 1.
[r] Kubal. 3. 6; 5. 9.
[s] Kuv. 12. 6.
[t] 2 Byom. 30. 15; 35. 11.
[u] Kuv. 12. 15; 13. 6.
[a] Nek. 2. 1.
[b] 1 Byom. 6. 14 neb.
[c] Nek. 8. 1, 4, 5, 13; 12. 26, 36.

byona byeyasaba, [d] olwomukono gwa Mukama Katondawe ogwali
7 kuye. Awo abamu ku [e] bāna ba Isiraeri nebāmbuka ne ku bakabona [f] Nabalevi nabaimbi naba'gazi [g] Nebanesinimu neba'ja Eyerusalemi mu mwāka ogwomusānvu ogwa A-
8 lutagizerugizi kabaka. Na'ja Eyerusalemi mu mwezi ogwokutāno ogwomumwāka ogwomusānvu o-
9 gwa kabaka. Kubanga ku (lunaku) olwoluberyeberye olwomwezi ogwoluberyeberye kweyasokera okwāmbuka okuva Ebabuloni, ne ku (lunaku) olwoluberyeberye olwomwezi ogwokutāno kweyatūkira Eyerusalemi, olwomukono omulūngi
10 ogwa Katondawe ogwali kuye. Kubanga Ezera yali akakasi'za omutimagwe okunonya amatēka ga Mukama nokugakolānga [i] nokuigirizānga mu Isiraeri amatēka nemisāngo.
11 Era ebaluwa eno ya'gyibwa mu baluwa kabaka Alutagizerugizi gyeyawa Ezera kabona, omuwandisi, omuwandisi webigambo ebyebiragiro bya Mukama era owamatēka
12 eri Isiraeri. Alutagizerugizi [k] kabaka wa bakabaka awaudiki'de Ezera kabona, omuwandisi wamatēka ga Katonda we'gulu eyatūkirira nebi-
13 rala bwebityo. Ntēka etēka bona abokubantu ba Isiraeri ne bakabona bābwe Nabalevi mu bwakabaka bwānge abagala kubwābwe dala okugenda Eyerusalemi, bagende
14 nāwe. Kubanga otumi'dwa kabaka [l] nabatēsa naye omusānvu okubūza ebigambo bya Yuda ne Yerusalemi, ngamatēka bwegali aga Katondawo agali mu mukonogwo;
15 nokutwāla feza ne zābu kabaka nabatēsa naye gyebawa'deyo kubwābwe eri Katonda wa Isiraeri, ekifokye kyabēramu kiri mu Yerusalemi,
16 ne feza yona ne zābu gyolisānga mu saza lyona'Eryebabuloni, wamu nekiwebwayo kubwābwe ekyabantu nekya bakabona, nga bawayo kubwābwe olwenyumba ya Katonda
17 wābwe eri mu Yerusalemi; kyoliva onyikira enyo okugula nebintu bino ente, endiga enume, abāna bendiga, [m] nebiwebwayo byako ebyobu'ta, [n] nebiwebwayo byako ebyokunywa, era olibiwerayo ku kyōto
18 ekyomunyumba ya Katonda wa'mwe eri mu Yerusalemi. Era kyona kyona kyemulisima okukola efeza erifi'kawo ne zābu 'gwe ne bagandabo, ekyo mukikolānga nga
19 Katonda wa'mwe bwayagala. Nebintu byowebwa olwokuwereza okwomunyumba ya Katondawo obiwāngayo mu maso ga Katonda We-
20 yerusalemi. Era byona enyumba ya Katondawo byeryetāga okusu-'kirizawo ebirikugwānira okuwayo, obiwāngayo ngobi'gya mu nyumba
21 yegwanika lya kabaka. Nānge, 'nze Alutagizerugizi kabaka, ntēka etēka eri abawanika bona abali emitala womu'ga, Ezera kabona omuwandisi wamatēka ga Katonda we'gulu buli kyalibasalira, kikolebwēnga
22 nokunyikira kwona, okutūsa talanta eza feza kikumi, nebigero byeng'ano kikumi, nebi'ta byomwenge kikumi, nebi'ta byamafuta kikumi, nomunyo obutagwogera bweguba
23 gwenkana. Buli ekinālagirwānga Katonda we'gulu kikolerwēnga dala olwenyumba ya Katonda we'gulu; kubanga obusūngu bwandibere'dewo ki eri obwakabaka bwa kabaka
24 ne batabanibe? Era tubanyonyola ebya bakabona Nabalevi, abaimbi, aba'gazi, Abanesinimu, oba aba'du benyumba eno eya Katonda, bona bwebenkana, tekiinzikenga okubasalira [o] musolo newakuba'de ebisa-
25 lirwa newakuba'de empōza. Nāwe, Ezera, ngamagezi ga Katondawo bwegali agali mu mukonogwo, lōnda abāmi nabalamuzi balamulēnga abantu bona abali emitala womu'ga, bona abamanyi amatēka ga Katondawo; noyo atagamanyi mumuigi-
26 rizēnga. Era buli ata'kirizenga kukwata matēka ga Katondawo namatēka ga kabaka, omusāngo bagukomekerezēnga kuye nokunyikira kwona, oba gwa ku'tibwa, oba gwa kugobebwa, oba gwa kunyagibwako ebibye, oba gwa kusibibwa.
27 Mukama yebazibwe Katonda wa bajaja ba'fe, eyateka ekigambo ekyenkani'de awo mu mutima gwa kabaka, okuyōnja enyumba ya Mu-
28 kama eri mu Yerusalemi; era [p] eyanyongerako okusāsirwa mu maso ga kabaka nabatēsa naye ne mu maso gabakulu bona aba kabaka abamānyi. Nempebwa amānyi olwomukono gwa Mukama Katonda wānge ogwali ku'nze, nenkung'anya mu Isiraeri abakulu okwāmbuka nānge.

8 Era bano gye mitwe (gyenyumba) za bakitābwe, era kuno kwe kuzālibwa kwabo abāyāmbuka nānge okuva Ebabuloni ku mireinbe gya
2 Alutagizerugizi kabaka. Ku batabani ba [a] Finekasi, Gerusomu: ku batabani ba Isamali, [b] Danieri: ku
3 batabani ba Daudi, [c] Ka'tusi. Ku batabani ba [d] Sekaniya; ku batabani ba [e] Palosi, Zekaliya; era wamu naye newabalibwa ngokuzālibwa kwabasaja bwekwali, kikumi mwatāno.
4 Ku batabani ba [f] Pakasumoabu, Eriekoenai mutabani we Zerakiya; era wamu naye abasaja ebikumi bi-
5 biri. Ku batabani ba Sekaniya, mutabani wa Yakazieri; era wamu na-

[d] nyi. 9, 38.
[e] Ezer. 8. 1-14.
[f] Ezer. 8. 15-19.
[g] Ezer. 2. 43; 8. 17, 20.
[i] Nek. 8. 1-8.
[k] Ez. 26. 7. Dan. 2. 37.
[l] Es. 1. 14.
[m] Kubal. 15. 4-13.
[n] Kubal. 15. 10.
[o] Ezer. 4. 13.
[p] Ezer. 9. 9.
[a] 1 Byom. 24. 3, 4.
[b] Nek. 12. 6.
[c] 1 Byom. 3. 22.
[d] 1 Byom. 3. 21.
[e] Ezer. 2. 3.
[f] Ezer. 2. 6.

6 ye abasaja ebikumi bisatu. Ne ku
batabani ba Adini, Ebedi mutabani
wa Yonasani; era wamu naye aba-
7 saja amakumi atãno. Ne ku bata-
f Ezer.2.7. bani ba [f] Eramu, Yesaya mutabani
wa Asaliya; era wamu naye aba-
8 saja nsãnvu. Ne ku batabani ba
g Ezer.2.4. [g] Sefatiya, Zebadiya mutabani wa
Mikaeri; era wamu naye abasaja
h Ezer.2.6. 9 kinãna. Ku batabani ba [h] Yoabu,
Obadiya mutabani wa Yekieri; era
wamu naye abasaja ebikumi bibiri
10 mu kumi mu munãna. Ne ku ba-
tabani ba Seromisi, mutabani wa
Yosifiya; era wamu naye abasaja
11 kikumi munkãga. Ne ku batabani
i Ezer. 2. ba [i] Bebai, Zekaliya mutabani wa
11, 12; 10. Bebai; era wamu naye abasaja a-
28. 12 makumi abiri mu munãna. Ne ku
batabani ba Azugadi, Yokanani mu-
tabani wa Ka'katani; era wamu
13 naye abasaja kikumi mu kumi. Ne
ku batabani ba Adonikamu abolu-
vanyuma; era gano ge manya gã-
bwe, Erifereti, Yeweri, ne Semaya,
14 era wamu nabo abasaja nkãga. Ne
m Ezer. 2. ku batabani ba [m] Biguvai, Usai ne
2, 14. Za'budi; era wamu nabo abasaja
nsãnvu.
15 Nembakung'anyiza ku mu'ga o-
gugenda Eyakava; netusisira netu-
malayo enaku satu: nenetegêreza
abantu ne bakabona, nesirabayo no-
n Ezer.7.7. 16 mu ku [n] batabani ba Levi. Awo
nentumya Erieza, Alieri, Semaya,
ne Erunasani, ne Yalibu, ne Eru-
nasani, ne Nasani, ne Zekaliya, ne
Mesu'lamu, abasaja abakulu: era
ne Yoyalibu ne Erunasani, abaigiri-
17 za. Nembatuma okugenda eri I'do,
omukulu wekifo Kasifiya; nembabü-
lira byebaba bagamba I'do ne baga-
ndabe Abanesinimu, mu kifo ekyo
Kasifiya, balete gyetuli abawereza
o Ezer.7.6. abomunyumba ya Katonda wa'fe.
18 Awo [o] olwomukono omulüngi ogwa
Katonda wa'fe ogwali ku'fe nebatu-
p 1 Byom. letera omusaja owamagezi, owoku-
6. 19. batabani ba [p] Makuli, mutabani wa
Levi, mutabani wa Isiraeri; ne Se-
rebiya ne batabanibe ne bagandabe,
19 kumi namunãna; ne Kasabiya, era
wamu naye Yesaya owokubatabani
ba Merali, bagandabe ne batabani
20 bãbwe, amakumi abiri; ne ku Ba-
nesinimu, Daudi nabakulu bebãwa-
yo olwokuwereza Abalevi, Abanesi-
nimu ebikumi bibiri mwabiri: bona
q Kubal. 21 [q] nebãtulwa amanya gãbwe. Awo
1. 17. r 2 Byom. [r] ne'nãngirira okusiba eyo, ku mu-
20. 3. 'ga Akava, [r] twetõwaze mu maso ga
t Lev. 16. Katonda wa'fe, okunonya gyali e-
29. 'kubo egolokofu, erya'fe, era erya-
bãna ba'fe abato, era eryebintu bya-
22 'fe byona. Kubanga ensonyi nezi-
nkwata okusaba kabaka ekitongole
kya baserikale nabebagala embalãsi
okutubêra eri abalabe mu 'kubo:
kubanga twali twoge'de ne kabaka
nti [u] Omukono gwa Katonda wa'fe
guba kwabo bona [w] abamunonya o-
lwobulüngi; naye obuinzabwe no-
busüngubwe buli eri abo bona [y] aba-
23 muleka. Awo netusiba netusaba
Katonda ekigambo kino: [z] neyega-
24 irirwa 'fe. Awo nenjãwula kumi
nababiri ku bakulu ba bakabona,
[a] Serebiya, Kasabiya, nekumi ku
25 baganda bãbwe wamu nabo, nembagerera [b] efeza nezãbu nebintu, kye
kiwebwayo olwenyumba ya Kato-
nda wa'fe, kabaka nabatêsa naye
nabakũngube ne Isiraeri yena abãli
26 eyo byebãwayo: 'nze nengerera da-
la mu mukono gwãbwe talanta eza
feza lukãga mwatãno, nebintu ebya
feza talanta kikumi; zãbu talanta
27 kikumi; [c] nebibya ebya zãbu ama-
kumi abiri, ebya daliki lukumi; ne-
bintu bibiri ebyebikomo ebirüngi
ebizigule, ebyomuwendo nga zãbu.
28 Nembagamba nti Muli [d] batukuvu
eri Mukama, nebintu [e] bitukuvu;
ne feza ne zãbu kye kiwebwayo ku-
bwa'mwe eri Mukama wa bajaja
29 ba'mwe. Mutunule mubikũme o-
kutüsa lwemulibipima mu maso ga-
bakulu ba bakabona Nabalevi na-
bakulu (benyumba) za bakitãbwe
eza Isiraeri mu Yerusalemi mu
f bisenge ebyomunyumba ya Muka-
30 ma. Awo bakabona Nabalevi ne-
batõla feza ne zãbu nebintu ngobu-
zito bwabyo bwebwali okubireta E-
yerusalemi mu nyumba ya Katonda
wa'fe.
31 Awo netuvayo ku mu'ga [g] Akava
ku [i] (lunaku) olwekumi nebiri olwo-
mwezi ogwoluberyeberye okugenda
Eyerusalemi: [k] nomukono gwa Ka-
tonda wa'fe gwali ku'fe, nãtuwonya
mu mukono gwomulabe nomutêzi
32 mu 'kubo. [l] Netu'ja Eyerusalemi
33 netumalayo enaku satu. Awo ku
lunaku olwokuna [m] nebapimira feza
ne zãbu nebintu mu nyumba ya
Katonda wa'fe okubikwasa mu mu-
kono gwa [n] Meremosi mutabani wa
Uliya kabona; era wamu naye wã-
liwo Ereazali mutabani wa Fineka-
si; era wamu nabo wãliwo [o] Yoza-
badi mutabani wa Yesua, ne Noadi-
ya mutabani wa Bi'nui, Abalevi;
34 byona ngomuwendo gwabyo era
ngobuzito bwabyo bwebyali: obuzi-
to bwona nebuwandikibwa mu biro
35 ebyo. [p] Abãna bobusibe abãkoma-
wo ewãbwe gyebãgoberwa nebawa-
yo ebiwebwayo ebyõkebwa eri Ka-
tonda wa Isiraeri, [r] ente kumi na-
biri olwa Isiraeri yena, endiga enne-
me kyenda mu mukãga, abãna be-
ndiga nsãnvu mu musãnvu, embuzi
enume kumi nabiri okuba ekiwe-
bwayo olwekibi: ezo zona neziba
ekiwebwayo ekyõkebwa eri Muka-

u Ezer.7.6.
w Bal. 8. 28.
y Yos. 24. 20.
z Lub. 25. 21.
a 1u. 18.
b Ezer. 7. 15, 16.
c Ezer. 1. 10.
d Lev.21.6.
e Lev. 22. 2, 3.
f 2 Basek. 23. 11.
g nyi. 15, 21.
i Ezer.7.9.
k Ezer.7.6.
l Nek.2.11.
m nyi. 26, 30.
n Nek. 3. 4, 21.
o Nek.8.7.
p Ezer.2.1.
r Ezer. 6. 17.

36 ma. Nebawa [s] abesaza aba kabaka [t] ebiragiro bya kabaka nabo [u] abafunga emitala womu'ga: nebabēra abantu nenyumba ya Katonda.

9 Awo ebigambo ebyo bwebyakolebwa, abakulu nebansemberera nga bogera nti Abantu ba Isiraeri ne bakabona Nebalevi [a] tebeyāwu-'de na mawānga agomunsi [b] (nga bakola) okugoberera emizizo gyābwe, Egyabakanani Nabakiti Nabaperizi Nabayebusi Nabamoni Nabamoabu Nabamisiri Nabamoli. 2 Kubanga [c] bewasiri'za ku bawala bābwe, ne batabani bābwe babawasiri'zako; bwekityo [d] eza'de etukuvu [e] neryetabula namawānga agomunsi: wewawo, omukono gwabakulu [f] nabafuga gwe gusinze okwōnōna 3 bwegutyo. Awo bwenawulira ekigambo ekyo, [g] nen'juza ekyambalo kyānge nomunagiro gwānge, nenkunyūla enviri ezokumutwe gwānge nezomukirevu kyānge, nentūla 4 nga nsamāliri'de. Awo newakung'anira gyendi bona [i] abākankanira ebigambo bya Katonda wa Isiraeri olwokusobya kwabo abobusibe; nentūla nga nsamāliri'de ne- 5 ntūsa [k] ekitone ekyakawungēzi. Awo ekitone ekyakawungēzi bwekyawebwayo nengolokoka nenva mu kutōwazibwa kwānge, ekyambalo kyānge nomunagiro gwānge nga biyulise; nenfukamira ku mavivi gānge [l] nenyānjuluza engalo zānge 6 eri Mukama Katonda wānge; nenjogera nti Ai Katonda wānge, nkwati'dwa ensonyi, amaso gānge negamyuka okuimusa amaso gānge gyoli, Katonda wānge: kubanga [m] obutali butūkirivu bwa'fe bweyonge'de okukira omutwe gwa'fe, nomusāngo gwa'fe gukuze gutūse mu 7 'gulu. Okuva ku naku za bajaja ba'fe nga tu'za musāngo munene nyo ne lero; era olwobutali butūkirivu bwa'fe kyetwava tugabulwa, 'fe, bakabaka ba'fe ne bakabona ba'fe, mu mukono gwa bakabaka bensi, eri ekitala, eri obusibe neri okunyagibwa [n] namaso ga'fe oku- 8 kwatibwa ensonyi nga lero. Ne kakano akasēra katono ekisa kiragi'dwa ekiva eri Mukama Katonda wa'fe, okutulekera ekitūndu ekyokuwona nokutuwa eninga mu kifokye ekitukuvu, Katonda wa'fe ayākire amaso ga'fe nokutuwa okuwerawerako akatono mu busibe bwa'fe. 9 Kubanga tuli basibe; naye Katonda wa'fe tatwabuli'de mu bu'du bwa'fe, naye [o] atwonge'deko okusāsirwa mu maso ga bakabaka Bebuperusi, okutuwa okuwerawera, okusimba enyumba ya Katonda wa'fe nokudābiriza ebyayo ebyagwa nokutuwa bugwe 10 mu Yuda ne mu Yerusalemi. Kale 'no, ai Katonda wa'fe, tunāyogera ki oluvanyuma lwa bino? kubanga 11 twaleka ebiragirobyo, byewalagirira mu ba'dubo bana'bi ngoyogera nti Ensi gyemuingira okugirya nsi eteri nongōfu olwobutali bulongōfu bwamawānga agomunsi, olwemizizo gyābwe, abāgi'juzi'za obugwagwa 12 bwābwe erui nerui. Kale 'no [p] temuwānga bawala ba'mwe batabani bābwe, 'sō temutwālirānga batabani ba'mwe bawala bābwe, 'sō [r] temunonyānga mirembe gyābwe newakuba'de omukisa gwābwe emirembe gyona: mulyoke mube namānyi mulye obulūngi bwensi, mugirekere abāna ba'mwe okuba obu- 13 sika emirembe gyona. Era ebyo byona nga bimaze okututūkako olwebikolwa bya'fe ebibi nolwoku'za omusāngo omunene, kubanga 'gwe, Katonda wa'fe, watubonerezako katono 'sō si ngobutali butūkirivu bwa'fe bwebwasānira, notuwa eki- 14 tūndu ekyenkana awo, tulisobya nate amatēkago netuba bako'domi bamawānga agakola emizizo egyo? tewanditusunguwali'de okutūsalwewanditunzikiri'za, obutabawo kitūndu ekifi'sewo newakuba'de owo- 15 kuwona? Ai Mukama Katonda wa Isiraeri, [s] 'gwe mutūkirivu; kubanga 'fe tusiga'de ekitūndu ekifi'sewo ekiwonye nga bwekiri lero: laba, tuli mu masoge nga tuzi'za omusāngo; kubanga tewali ainza okuīmirira mu masogo olwekyo.

10 Awo [a] Ezera bweyali ngasaba ngayātula ngakāba amaziga ngavūnamira [b] mu maso genyumba ya Katonda, newakung'anira gyāli okuva mu Isiraeri ekibīna ekinene enyo ekyabasaja nabakazi nabāna abato: kubanga abantu nebakāba 2 nyo nyini amaziga. Awo Sekaniya mutabani wa Yekieri omu ku batabani ba Eramu, na'damu nāgamba Ezera nti Twōnōnye Katonda wa'fe, netuwasa abakazi ba'na'gwānga abokumawānga agomunsi: naye kakano e'sūbi weriri eri Isiraeri olwe- 3 kyo. Kale 'no tulagāne endagāno ne Katonda wa'fe okugoba abakazi bona nabo bebāzāla, ngokutēsa bwekuli okwa mukama wānge nabo [c] abakankanira ekiragiro kya Katonda wa'fe; era kikolebwe [d] nga- 4 matēka bwegali. Golokoka; kubanga ekigambo kikyo, na'fe tuli nā- 5 we: guma omwoyo okikole. Awo Ezera nālyoka agolokoka, [e] nālaiza abakulu ba bakabona, Abalevi ne Isiraeri yena, nga banākolānga ngekigambo kino bwekiri. Awo neba- 6 laira. Awo Ezera nālyoka agolokoka okuva mu maso genyumba ya

[s] Es. 3. 12; 8. 9; 9. 3. Dan. 3. 2, 3, 27; 6. 3, 4. [t] Ezer. 7. 21. [u] Nek. 2. 7, 9; 3. 7.

[a] Ezer. 6. 21. [b] Ma. 12. 30, 31.

[c] Kuv. 34. 16. Ezer. 10. 2. Nek. 10. 30; 13. 23, 27. [d] Ma. 7. 6. [e] Zab. 106. 35. [f] Nek. 2. 16 neb. [g] Lub. 44. 13. Yob. 1. 20.

[i] Ezer. 10. 3. Is. 66. 2, 5.

[k] 1 Basek. 18. 29.

[l] 1 Basek. 8. 22.

[m] Zab. 38. 4.

[n] Dan. 9. 7, 8.

[o] Ezer. 7. 28.

[p] Kuv. 23. 32. Ma. 7. 3.

[r] Ma. 23. 6.

[s] Nek. 9. 33. Yob. 8. 3. Zab. 119. 137. Yer. 12. 1. Dan. 9. 14.

[a] Nek. 1. 6. Dan. 9. 20.

[b] 2 Byom. 20. 9.

[c] Ezer. 9. 4. [d] Ma. 7. 2, 3.

[e] Nek. 5. 12; 13. 28.

Katonda, nāingira mu kisengę kya
/ Nek. 12. 22, 23. / Yekokanani mutabani wa Eriasibu: awo bweyatūkayo, nātalya 'mere 'sō teyanywa ma'zi: kubanga yanakuwala olwokusobya kwa-
7 bo abobusibe. Nebalāngira okubunya Yuda ne Yerusalemi abāna bona abobusibe bakung'anire Eye-
8 rusalemi; era buli atali'ja mu 'bānga eryenaku satu, ngokutēsa kwabakulu nabaka'de bwekwali, afirwe ebintubye byona, naye ye nyini ayāwulibwe mu kibīna ekyobusibe.
9 Awo abasaja bona aba Yuda ne Benyamini nebakung'anira Eyerusalemi mu 'bānga eryenaku esatu; gwali mwezi gwa mwenda, ku (lunaku) olwamakumi abiri olwomwezi: abantu bona nebatūla mu kifo
10 ekigazi mu maso genyumba ya Katonda, nga bakankana olwekigambo ekyo nolwenkuba enyingi. Awo
Ezera kabona nāimirira nābagamba nti Mwasobya nemuwasa abakazi
11 ba'na'gwānga okwongera ku Isi-
/ Yos. 7. 19. raeri omusāngo. Kale 'no / mwātule eri Mukama Katonda wa bajaja ba'mwe mukole ebyo byasīma:
12 mweyāwule namawānga agomunsi nabakazi ba'na'gwānga. Awo ekibīna kyona neba'damu nebogera ne'dobozi 'dene nti Nga bwoyoge'de
13 ebigambo bya'fe, bwekityo bwekituguāni'de okukola. Naye abantu bangi, era bye biro ebyenkuba enyingi, 'sō tetuīnza kuimirira bwēru, 'sō guno si mulimu gwa lunaku lumu oba biri: kubanga twasobya
14 nyo mu kigambo ekyo. Kale abakulu ba'fe balōnderwe ekibīna kyona, nabo bona abali mu bibuga bya'fe abāwasi'za abakazi ba'na'gwānga ba'jire mu bisēra ebitekebwawo, era wamu nabo abaka'de ba buli kibuga, nabalamuzi bakyo, okutūsa ekirui ekikāmbwe ekya Katonda wa'fe kikyūke kituveko, okutūsa ekigambo
15 kino kimalibwe. Yonasani mutabani wa Asakeri ne Yazeya mutabani wa Tikuva bo'ka nebaīmirira okugāna (ekigambo) kino: Mesu'lamu ne Sa'besai Omulevi nebaba-
16 bēra. Awo abāna bobusibe nebakola bwebatyo. Awo Ezera kabona nabamu ku mitwe (gyenyumba) za bakitābwe ngenyumba za bakitābwe bwezali, era bona ngamanya gābwe bwegali, nebayāwulibwa; nebatūla ku / lunaku olwoluberyeberye olwomwezi ogwekumi okukeberye
17 ra ekigambo ekyo. Nebamala ebigambo byabasaja bona abāli bawa-
/ Ezr. 9, 17. si'za abakazi ba'na'gwānga nga tewanaitawo lunaku olwoluberyeberye olwomwezi ogwoluberyeberye.
18 Ne mu batabani ba bakabona nemulabika abāli bawasi'za abakazi ba'na'gwānga: ku batabani ba / Yesuwa, mutabani wa Yozadaki ne bagandabe, Maaseya ne Erieza ne
19 Yalibu ne Gedaliya. / Nebawayo emikono gyābwe nga banāgoba bakazi bābwe; era kubanga omusāngo gubasinze (nebawayo) / endiga enume eyomukisibo olwomusāngo
20 gwābwe. Ne ku batabani ba I'me-
21 ri; Kanani ne Zebadiya. Ne ku batabani ba / Kalimu; Maaseya, ne Eriya, ne Semaya, ne Yekieri, ne
22 U'ziya. Ne ku batabani ba Pasukuli; Eriwenai, Maaseya, Isimaeri,
23 Nesaneri, Yozabadi, ne Erasa. Ne ku Balevi; Yozabadi, ne Simei, ne Keraya [oyo ye Kerita], Pesakiya,
24 Yuda, ne Erieza. Ne ku baimbi;
25 Eriasibu: ne ku ba'gazi; Sa'lumu, ne Teremu ne Uli. Ne ku Isiraeri: ku batabani ba Palosi; Lamiya, ne I'ziya, ne Malukiya ne Miyamini, ne Ereazali, ne Malukiya, ne Bena-
26 ya. Ne ku batabani ba Eramu; Ma'taniya, Zekaliya, ne Yekieri, ne
27 Abudi, ne Yeremosi, ne Eriya. Ne ku batabani ba Za'tu; Eriwenai, Eriasibu, Ma'taniya, ne Yeremosi,
28 ne Zabadi, ne Aziza. Ne ku batabani ba Bebai; Yekokanani, Kana-
29 niya, Za'bai, Asulai. Ne ku batabani ba Bani; Mesu'lamu, Ma'luki, ne Adaya, Yasubu, ne Seali, Yeremosi.
30 Ne ku batabani ba Pakasumoabu; Aduna, ne Kerali, Benaya, Maaseya, Ma'taniya, Bezaleri, ne Bi'nui,
31 ne Manase. Ne ku batabani ba Kalimu; Erieza, Isusiya, Malukiya,
32 Semaya, Simeoni; Benyamini, Ma-
33 'luki, Semaliya. Ku batabani ba Kasumu; Ma'tenai, Ma'tata, Zabadi, Erifereti, Yeremai, Manase, Si-
34 mei. Ku batabani ba Bani; Maa-
35 dai, Amulamu, ne Ueri; Benaya,
36 Bedeya, Keruki; Vaniya, Meremo-
37 si, Eriasibu; Ma'taniya, Ma'tenai,
38 ne Yaasu; ne Bani, ne Bi'nui, Si-
39 mei; ne Seremiya, ne Nasani, ne
40 Adaya; Makunadebai, Sasai, Salai;
41 Azaleri, ne Seremiya, Semaliya;
42, 43 Sa'lumu, Amaliya, Yusufu. Ku batabani ba Nebo; Yeyeri, Ma'tisiya, Zabadi, Zebina, I'do, ne Yoe-
44 ri, Benaya. Abo bona bāli bawasi'za abakazi ba'na'gwānga: era abamu kubo bāli balina abakazi bebāli baza'demu abāna.

/ Ezer. 3. 2.

/ 2 Basek. 10. 15.

/ Lev. 6. 6.

/ Ezer. 2. 39. Nek. 10. 5.

EKITABO
KYA
NEKEMIYA

1 EBIGAMBO bya [a]Nekemiya mutabani wa Kakaliya.

Awo olwātuka mu mwezi Kisulevu mu [b]mwāka ogwamakumi abiri, bwenali nga ndi mu [c]Susani
2 olubiri, [d]Kanani omu ku baganda bānge na'ja, ye nabasaja abamu abāva mu Yuda; nembabūza ebigambo Byabayudaya abāwona, abāli basiga'de mu busibe, nebigambo
3 Byeyerusalemi. Nebang'amba nti Ekitūndu ekifi'sewo abasiga'de mu busibe eyo mu saza balabye enaku nyingi nokuvumibwa: era [e]bugwe Weyerusalemi amenyesemenyese, nemiryāngo gyakyo gyōke'dwa o-
4 muliro. Awo olwātuka bwenawulira ebigambo ebyo [f]nentūla nenkāba amaziga, nenakuwalira enaku ezimu; nensība nensaba mu maso
5 ga Katonda we'gulu, nenjogera nti Nkwegairi'de, ai Mukama Katonda we'gulu, [g]Katonda omukulu owentisa, [h]akwata endagāno nokusāsira eri abo abamwagala nebakwata
6 ebiragirobye: okutukwo kuwulire 'no, namasogo gazibuke, owulire okusaba kwomu'duwo kwensaba mu masogo mu biro bino, emisana nekiro, olwabāna ba Isiraeri aba-'dubo, nga [k]njātula ebibi ebyabāna ba Isiraeri byetwakwōnōna: wewawo, 'nze nenyumba ya kitānge twa-
7 yōnōna. Twakola ebyobukyāmu enyo gyoli, 'sō tetwakwata biragiro newakuba'de amatēka newakuba-'de emisāngo byewalagira omu'du-
8 wo Musa. Nkwegairi'de, 'jukira ekigambo kyewalagira omu'duwo Musa ngoyogera nti [l]Bwemunāsobyānga, nābasāsānyizānga dala mu
9 mawānga: [m]naye bwemunākomāngawo gyendi nemukwatānga ebiragiro byānge nemubikolānga, [n]newakuba'de ngaba'mwe abāgobebwa nga banābānga ku nkomerero ye-'gulu, naye nābakung'anyānga okuba'gyayo, nembaletānga [o]mu kifo kyeneroboza okutūza omwo erinya
10 lyānge. Kale bano be ba'dubo era be bantubo bewanunula nobuinzabwo obungi nomukonogwo ogwa-
11 mānyi. Ai Mukama, nkwegairi'de, okutukwo kuwulire 'no okusaba kwomu'duwo nokusaba kwaba'dubo abasanyuka okutya erinyalyo: owe omu'duwo omukisa lero, omuwe okusāsirwa mu maso gomussaja ono. [Era nali ndi musenero wa kabaka.]

[a] Nek. 10. 1.
[b] Nek. 2. 1.
[c] Es. 1. 2. Dan. 8. 2.
[d] Nek. 7. 2.
[e] Nek. 2. 13.
[f] Ezer. 9. 3.
[g] Ma. 7. 21. Dan. 9. 4.
[h] Ma. 7. 9.
[k] Ezer. 10. 1.
[l] Lev. 26. 33. Ma. 4. 25–27; 28. 64.
[m] Lev. 26. 39–42. Ma. 4. 29–31; 30. 2, 3.
[n] Ma. 30. 4.
[o] Ma. 12. 5.

2 Awo olwātuka mu mwezi [a]Nisani mu [b]mwāka ogwamakumi abiri ogwa Alutagizerugizi kabaka, omwenge bwegwali guli mu masoge, [c]nensitula omwenge nenguwa kabaka. Era (obwe'da bwona) nga
2 sinakuwaliränga mu masoge. Kabaka nāng'amba nti Kiki ekinakuwazi'za amasogo, okulwāla nga tolwa'de? kino si kigambo kirala wabula obuinike obwomumutima.
3 Awo nendyoka ntya nyo. Neng'amba kabaka nti [d]Kabaka abe omulamu emirembe gyona: kiki ekyandirobe'de amaso gānge obutanakuwala, ekibnga, ekifo ekyamalālo ga bajaja bānge, nga kizise nemiryāngo gyakyo nga gyōke'dwa omu-
4 liro? Awo kabaka nāng'amba nti Wegairira ki? Awo nensaba [e]Ka-
5 tonda we'gulu. Neng'amba kabaka nti Kabaka bwanāsima, era obanga omu'duwo alabye ekisa mu masogo, ontume Eyuda eri ekibuga ekyamalālo ga bajaja bānge, nkizimbe.
6 Kabaka nāng'amba, [kadulubale naye ngatu'de naye,] nti Olugendolwo luliba lwa naku meka? era oli'da di? Awo kabaka nāsima
7 okuntuma; ne'mulaga ekisēra. Era nate neng'amba kabaka nti Kabaka bwanāsima, mpebwe ebaluwa eri [f]abamasaza abali emitala womu'ga,
8 bampisemu ntūke mu Yuda; nebaluwa eri Asafu omukūmi wekibira kya kabaka, ampe emiti okuba'ja embawo ezenzi'gi zekigo [g]ekyenyumba era eza bugwe wekibuga nezenyumba gyendiingira. Kabaka nämpa [h]olwomukono omulūngi ogwa
9 Katonda wānge ogwali ku'nze. Awo nenji'ja eri [k]abamasaza abāli emitala womu'ga nembawa ebaluwa za kabaka. Era kabaka yali atumye nānge abāmi be'gye nabebagala
10 embalāsi. Awo [l]Sanubalati Omukoloni ne [m]Tobiya omu'du Omwamoni bwebākiwulira, nekibanakuwaza nyo, kubanga omusaja a'ze okugezako okubēra abāna ba Isi-
11 raeri. [n]Awo nenji'ja Eyerusalemi
12 ne'malayo enaku satu. Nengolokoka kiro, 'nze nabasaja si bangi

[a] Ez. 3. 7.
[b] Nek. 1. 1.
[c] Nek. 1. 11.
[d] 1 Basek. 1. 31.
[e] Nek. 1. 4, 5.
[f] Ezer. 8. 36.
[g] Nek. 7. 2.
[h] Iu. 18. Ezer. 7. 6.
[k] Iu. 7.
[l] Nek. 4. 1, 7; 6. 1, 2, 5, 12, 14; 13. 28.
[m] Nek. 4. 3, 7; 6. 1, 12, 14, 17, 19; 13. 4, 7, 8.
[n] Ezer. 8. 32.

wamu nānge; 'sō sabūlirako muntu Katonda wānge kyeyateka mu nutima gwānge okukolera Yerusalemi: 'sōnga tewali nsolo nānge wa-
13 bula ensolo gyenebagala. Nenvamu kiro mu o lu'gi olwomukiwōnvu, nga nkwata e'kubo eryolu'zi olwogusota p nomulyāngo ogwobusa, ninetegēreza bugwe Weyerusalemi eyamenyekamenyeka, nemiryāngo gya-
14 kyo gyali gyōke'dwa omuliro. Awo nineyongerayo eri r omulyāngo s ogwolu'zi nekidiba kya kabaka: naye nga tewali 'kubo ensolo gyene-
15 baga'de lyeneitamu. Awo nenyāmbuka kiro awali t aka'ga, ninetegēreza bugwe; nenkyūka nenyingira mu mulyāngo ogwomukiwōnvu,
16 nenkomawo bwentyo. Abakulu nebatamanya gyenagenda newakuba'de kyenakola; 'sōnga sinābabūlira Abayudaya newakuba'de bakabona newakuba'de abakūngu newakuba'de abafuga newakuba'de abalala
17 abākola omulimu. Awo nembagamba nti Mulaba bwetuli obubi, Yerusalemi bwekizise, nenzi'gi zakyo zōke'dwa omuliro: mu'je tuzimbe bugwe Weyerusalemi, tuleme oku-
18 ba nate u ekivume. Nembabūlira v omukono gwa Katonda wānge ogwali ku'nze omulūngi; era nebigambo bya kabaka byeyambūlira. Nebogera nti Tugolokoke tuzimbe. Awo nebanywēza emikono gyābwe
19 olwomulimu ogwo omulūngi. Naye Sanubalati Omukoloni ne Tobiya omu'du Omwamoni ne x Gesemu Omwalabu bwebākiwulira nebatusekerera nyo, nebatunyōma nebogera nti Kigambo ki kino kyemukola? a mwagala okujēmera kaba-
20 ka? Awo nemba'damu nembagamba nti Katonda we'gulu yalituwa omukisa; 'fe aba'dube kyetuliva tugolokoka netuzimba: b naye 'mwe temulina mugabo newakuba'de eby'a'mwe newakuba'de eki'jukizo mu Yerusalemi.

3 Awo c Eriasibu kabona asinga obukulu nāgolokoka wamu ne bagandabe bakabona, nebazimba b omulyāngo ogwendiga; nebagutukuza, nebasimba enzi'gi zagwo; okutūka ku kigo kya Ka'mea kwebākoma okugutukuza, okutūka ku
2 kigo kya Kananeri. Era abasaja Abeyeriko be bāmu'dirira okuzimba. Era Za'kuli mutabani wa Imuli ye yaba'dirira okuzimba.
3 c Nomulyāngo ogwebyenyanja batabani ba Ka'senaa be bāguzimba; bātekawo emiti gyagwo, nebasimba enzi'gi zagwo, ebisiba byagwo ne-
4 byūma byagwo. Era Meremosi mutabani wa Uliya mutabani wa Ka'kozi ye yaba'dirira okudābiriza. Era Mesu'lamu mutabani wa Berekiya mutabani wa Mesezaberi ye yaba'dirira okudābiriza. Era Za-
5 doki mutabani wa Baana ye yaba'dirira okudābiriza. Era Abatekoa be bāba'dirira okudābiriza; naye abakūngu bābwe teba'sāwo nsingo ku d mulimu gwa mukama wābwe.
6 e Nomulyāngo ogwe'da Yoyada mutabani wa Pasea ne Mesu'lamu mutabani wa Besodeya be bāgudābiriza; bātekawo emiti gyagwo, nebasimba enzi'gi zagwo nebisiba
7 byagwo nebyūma byagwo. Era Meratiya Omugibeoni ne Yadoni Omumeronosi, abasaja Abegibeoni, Nabemizupa, f ekyomusaza lyomukulu wemitala womu'ga, be bāba-
8 'dirira okudābiriza. U'zieri mutabani wa Kalukaya, abawēsi ba zābu, be bāmu'dirira okudābiriza. Era Kananiya omu ku bafumba kalifuwa ye yamu'dirira okudābiriza, nebanywēza Yerusalemi, okutūka
9 ku g bugwe omugazi. Era Lefaya mutabani wa Kuli omukulu h wekitūndu kyesaza lya Yerusalemi ye
10 yaba'dirira okudābiriza. Era Yedaya mutabani wa Kalumafu ye yaba'dirira okudābiriza okwolekera enyumbaye ye. Era Ka'tusi mutabani wa Kasabuneya ye yamu'di-
11 rira okudābiriza. Malukiya mutabani wa Kalimu ne Ka'subu mutabani wa Pakasumoabu nebadābiriza
12 ekituli ekirala k nekigo ekyebikomi. Era Sa'lumu mutabani wa Ka'lokesi omukulu wekitūndu kyesaza lya Yerusalemi, ye ne bawalabe, ye
13 yamu'dirira okudābiriza. l Omulyāngo ogwomukiwōnvu Kanuni nabāli mu Zanoa be bāgudābiriza; nebaguzimba nebasimba enzi'gi zagwo, ebisiba byagwo nebyūma byagwo, nekituli ekyokubugwe ekyemikono olukumi okutūka ku m mu-
14 lyāngo ogwobusa. Nomulyāngo ogwobusa Malukiya mutabani wa Lekabu omukulu wesaza Lyebesuka'keremu ye yagudābiriza; oyo ye yaguzimba nāsimba enzi'gi zagwo, ebisiba byagwo nebyūma byagwo.
15 n Nomulyāngo ogwolu'zi Sa'luni mutabani wa Kolukoze omukulu wesaza Lyemizupa ye yagudābiriza; oyo ye yaguzimba nāgubi'kako nāsimba enzi'gi zagwo, ebisiba byagwo nebyūma byagwo, ne bugwe owokukidiba kya o Sera ekiriränye p olusuku lwa kabaka okutūka ku r madāla agaserengeta okuva mu
16 kibuga kya Daudi. Nekemiya mutabani wa Azubuki omukulu wekitūndu kyesaza Lyebesuzuli ye yamu'dirira okudābiriza okutūka ku kifo ekyolekera s amalālo ga Daudi nokutūka ku t kidiba ekyasimibwa nokutūka ku nyumba ya basaja aba-

a 2 Byom. 26. 9.
b Nek. 3. 13, 14.
c Nek. 3. 15; 12. 37.
d 2 Basek. 20. 20.
e 2 Sam. 15. 23.
x Nek. 1. 3. Zab. 44. 13; 79. 4.
y Is. 8.
z Nek. 6. 1, 2, 6.
a Nek. 6. 6.
b Ezer. 4. 3.
c nyi. 20, 21. Ezer. 10. 6. Nek. 12. 10, 22, 23; 13. 4, 7, 28.
d Is. 22. Nek. 12. 39. Yok. 5. 2.
e 2 Byom. 33. 14.
d Balam. 5. 23.
e Nek. 12. 39.
f Nek. 2. 8.
g Nek. 12. 38.
h Is. 12.
k Nek. 12. 38.
l 2 Byom. 26. 9.
m Nek. 2. 13; 12. 31.
n Nek. 2. 14.
o Is. 8. 6. Siroa. Yok. 9. 7, 11.
p 2 Basek. 25. 4.
r Ezer. 12. 37.
s 1 Basek. 2. 10. Bik. 2. 29.
t Is. 22. 11.

17 nanyi. Abalevi, Lekumu mutabani wa Bani, be bāmu'dirira okudābiriza. Kasabiya omukulu wekitūndu kyesaza Lyekeira ye yamu'dirira okudābiriza olwesazalye.
18 Baganda bābwe, Ba'vai mutabani wa Kenadadi omukulu wekitūndu kyesaza Lyekeira, be bāmu'dirira
19 okudābiriza. Ne Ezeri mutabani wa Yesuwa omukulu Wemizupa ye yamu'dirira okudābiriza ekituli ekirala ekyolekera awalinyirwa mu
[a] 1 Basek. 10. 17. [a] gwanika eryebyokulwānyisa (bugwe) wawetera. Baluki mutabani
20 wa Za'bai ye yamu'dirira okudābiriza ekituli ekirala nganyikira nyo, okuva (bugwe) wawetera okutūka ku lu'gi lwenyumba ya Eriasibu
21 kabona asinga obukulu. Meremosi mutabani wa Uliya mutabani wa Ka'kozi ye yamu'dirira okudābiriza ekituli ekirala okuva ku lu'gi lwenyumba ya Eriasibu okutūka ku nkomerero yenyumba ya Eriasibu.
[b] Luh. 13. 10; 18. 17. 2 Sam. 18. 23. Nek. 12. 28. 22 Ne bakabona abasaja [b] abomulusenyi be bāmu'dirira okudābiriza.
23 Benyamini ne Ka'subu be bāba'dirira okudābiriza okwolekera enyumba yābwe. Azaliya mutabani wa Maaseya mutabani wa Ananiya ye yaba'dirira okudābiriza ku ma'bali
24 genyumbaye ye. Bi'nui mutabani wa Kenadadi ye yamu'dirira okudābiriza ekituli ekirala okuva ku nyumba ya Azaliya okutūka (bu-
25 gwe) wawetera ne ku nsōnda. Palali mutabani wa Uzai (ye yadābiriza) okwolekera (bugwe) wawetera nekigo ekyazimbibwa ku nyumba eyengulu eya kabaka erirānye olu'gya olwabambowa. Pedaya mutabani wa Palosi ye yamu'dirira
26 (okudābiriza). [Era Abanesinimu
[b] Nek. 11. 21. [b] bābānga mu Oferi okutūka ku kifo ekyolekera omulyāngo ogwama'zi ebuvanjuba nekigo ekyazīmbibwako.] Abatekoa be bāmu'dirira okudābiriza ekituli ekirala ekyolekera ekigo ekinene ekyazimbibwako nokutūka ku bugwe We-
[c] 2 Byom. 23. 15. 28 yoferi. Engulu [c] womulyāngo ogwembaläsi bakabona webādābiriza, buli muntu okwolekera enyu-
29 mbaye ye. Zadoki mutabani wa I'meri ye yaba'dirira okudābiriza, okwolekera enyumbaye ye. Ne Semaya mutabani wa Sekaniya omu-
[d] Yer. 19. 2. 'gazi [d] womulyāngo ogwebuvanjuba
30 ye yamu'dirira okudābiriza. Kananiya mutabani wa Seremiya ne Kanuni omwāna owomukāga owa Zalafu be bāmu'dirira okudābiriza ekituli ekirala. Mesu'lamu mutabani wa Berekiya ye yamu'dirira okudābiriza okwolekera ekisenge-
31 kye. Malukiya omu ku bawēsi ba zābu ye yamu'dirira okudābiriza okutūsa ku nyumba Eyabanesinimu
neyabasūbuzi okwolekera omulyāngo gwa Ka'mifukadi nokutūsa
32 awalinyirwa ku nsōnda. Era wakati wawalinyirwa ku nsōnda [b] nomulyāngo ogwendiga abawēsi ba zābu nabasūbuzi webādābiriza.

[b] Ju. 1.

4 Naye [a] olwātuka Sanubalati bweyawulira nga tuzimba bugwe, nāsunguwala nābako ekirui kingi nā-
2 dūlira Abayudaya. Nāyogerera mu maso ga bagandabe ne'gye Lyesamaliya nāgamba nti Abayudaya bano abanafu bakola ki? bagala okwekomera? bagala okuwayo sadaka? bagala okumalira ku lunaku lumu? bagala okuzūkiza amainja okuga'gya mu bifūnvu ebyebisāsiro, kubanga
3 gōke'dwa? Awo [a] Tobiya Omwamoni yali naye nāyogera nti Nekyo kyebazimba [b] ekibe bwekinālinyayo kināsūla bugwe wābwe owamainja.
4 [c] Wulira, ai Katonda wa'fe; kubanga tunyōme'dwa: era [d] 'za ekivume kyābwe ku mutwe gwābwe bo, obagabule okunyagibwa munsi eyobu-
5 sibe: [e] 'sō tobi'ka ku butali butūkirivu bwābwe, nekibi kyābwe kireme okusāngulibwa mu masogo: kubanga bakusunguwazi'za mu maso gabazīmbi. Awo netuzimba bugwe; bugwe yena nāga'tibwa wamu okutūsa weyenkana (obugulumivu): kubanga abantu ba'sāyo omwoyo eri omulimu.
6
7 Naye olwātuka Sanubalati ne Tobiya [f] Nabawalabu Nabamoni Nabasudodi bwebāwulira ngomulimu ogwokudābiriza bugwe Weyerusalemi gugenda gweyongera, era ngebituli bitanu'de okuzibibwa, kale
8 nebasunguwala nyo; nebekobāna bona wamu oku'ja okulwāna Neye-
9 rusalemi nokukisasamaza. Naye netusaba okusaba kwa'fe eri Katonda wa'fe netu'sāwo abakūmi eri
10 bo emisana nekiro kulwābwe. Yuda nāyogera nti Amānyi gabo abetika emigugu gawe'dewo, era waliwo ebisāsiro bingi; nokuinza netu-
11 taīnza kuzimba bugwe. Abalabe ba'fe nebogera nti Tebalimanya 'sō tebaliraba, okutūsa lwetuliingira mubo wakati, netuba'ta, netuleke-
12 sayo omulimu. Awo olwātuka Abayudaya abābalirāna bweba'ja, nebatugamba emirūndi kumi nga baima mu bifo byona nti Kibagwānira
13 okun'da gyetuli. Kyenava nzi'sāwo abantu mu njui eza wansi ezomu-'bānga eryali enyuma wa bugwe, mu mpūngu, kyenava nzi'sāwo abantu ng'enda zābwe bwezali nga balina ebitala byābwe namafumu gā-
14 bwe nemitego gyābwe. Nentunula nengolokoka neng'amba abakūngu nabakulu nabantu abalala nti Temubatya: mu'jukire Mukama omu-

[a] Nek. 2. 10.

[b] Kung. 5. 18.
[c] Zab. 123. 3, 4.
[d] Zab. 79. 12.

[e] Zab. 69. 27, 28; 109. 14, 15.

[f] Nek. 2. 19.

kulu owentïsa, mulwänirire baganda ba'mwe ne batabani ba'mwe ne bawala ba'mwe, bakazi ba'mwe
15 nenyumba za'mwe. Awo olwätuka abalabe ba'fe bwebäwulira nga kimanyi'dwa gyetuli, era nga Katonda a'se okutësa kwäbwe, netulyoka tu-'da 'fena ku bugwe, buli muntu ku
16 mulimugwe. Awo olwätuka okuva mu biro ebyo nokweyongerayo ekitündu kyaba'du bänge nebakolänga omulimu ogwo nekitündu nebakwatänga amafumu nengabo nemitego
nebizibawo ebyebyüma; abakulu nebabänga enyuma wenyumba yo-
17 na eya Yuda. Abo abäzimbänga bugwe nabo abetikänga emigugu nebebinikänga, buli muntu ngakola omulimu nomukonogwe gumu, nogwokubiri nga guku'te ekyokulwä-
18 nyisakye; nabazimbi, buli muntu ekitalakye nga kisibi'dwa mu kiwatokye näzimbänga bwatyo. Noyo eyafüwänga ekoudëre näbëränga
19 nänge. Neng'amba abaküngu nabakulu nabantu abalala nti Omulimu munene mugazi, na'fe twesu'de amabänga ku bugwe, omu ngamuli
20 wala mu'ne: mu buli kifo gyemunäwuliriränga e'dobozi lyekondëre, mutu'dukiriririränga eyo; [g] Katonda
21 wa'fe yanätulwäniriränga. Awo netukolänga omulimu: ekitündu kyäbwe nebakwatänga amafumu obu'de webwakëreränga nemunye-
22 nye lwezalabikänga. Era mu biro ebyo neng'amba bwentyo abantu nti Buli muntu nomu'duwe asulënga mu Yerusalemi babërëngа bakümi gyetuli ekiro, era bakolënga
23 omulimu emisana. Awo netutayambulänga byambalo bya'fe 'nze newakuba'de baganda bänge newakuba'de aba'du bänge newakuba'de abasaja abambowa abängobereränga, nomu ku'fe, buli muntu (yagendänga) emu'ga ngaku'te ekyokulwänyisakye.

5 Awo newabawo olukayäno olunene olwabantu ne bakazi bäbwe eri
2 [a] baganda bäbwe Abayudaya. Kubanga wäliwo abäyogera nti 'Fe, batabani ba'fe ne bawala ba'fe, tuli bangi: tufune eng'ano tulyënga tu-
3 be abalamu. Era newabawo abäyogera nti Tusingawo enimiro za'fe nensuku za'fe ezemizabibu nenyumba za'fe: tufunënga eng'ano olwe-
4 njala. Era newabawo abäyogera [b] nti Twewola efeza [b] eyomusolo gwa kabaka nga tusinzewo enimiro za'fe
5 nensuku za'fe ezemizabibu. Naye kakano omubiri gwa'fe guli ngomubiri gwa baganda ba'fe, abäna ba'fe bali ngabäna bäbwe: era, laba, batabani ba'fe ne [c] bawala ba'fe tubaleta mu bu'du okuba aba'du, era abamu ku bawala ba'fe bamaze okuletebwa mu bu'du: 'sō tetuliko kyetunäkola; kubanga enimiro za-'fe nensuku za'fe ezemizabibu zirі-
6 na abalala. Awo nensunguwala nyo bwenawulira olukayäno lwäbwe ne-
7 bigambo bino. Awo nendyoka ntësa 'nze'ka nenyömba nabaküngu nabakulu nembagamba nti [d] Muwesa amagoba, buli muntu mugandawe. Nembakung'anyiza okukung'a-
8 na okunene. Nembagamba nti 'Fe nga bwetwaïnza [e] twanunula baganda ba'fe Abayudaya abätündibwa mu ba'na'gwänga; na'mwe mwagala nokutünda baganda ba'mwe, na'fe twandibaguze? Awo nebasi-
9 rika nebatalaba kigambo. Era nenjogera nti Ekigambo kyemukola si kirüngi: temwanditambuli'de [f] mu kutya Katonda wa'fe, [g] olwokuvuma kwa ba'na'gwänga abalabe
10 ba'fe? Era nänge bwentyo baganda bänge naba'du bänge mbawola efeza neng'ano olwamagoba. Mbegairi'de,
11 tuleke amagoba ago. Mbegairi'de, muba'dize lero enimiro zäbwe nensuku zäbwe ezemizabibu nezemizeituni nenyumba zäbwe, era nekitündu ekyekikumi ekya feza nekyeng'ano nomwenge namafuta bye-
12 mubawesa. Awo nebogera nti Tunäbi'za, 'sō tetulibasalira kintu; bwetutyo bwetunäkola nga bwoyogera. Awo nempita bakabona [i] nembalaiza nga banäkola nga bweba-
13 sübizi'za. Era nenkunkumula [k] olugoye olwomukifuba kyänge nenjogera nti Katonda akunkumulire bwatyo mu nyumbaye ne mu mulimugwe buli muntu atatükiriza kusübiza kuno; bwatyo bwabakunkumulwa namalwamu. Ekibina kyona nebogera nti [l] Amina, nebatendereza Mukama. Abantu nebakola ngo-
14 kusübiza kuno bwekwali. Era okuva mu biro lwenatekebwawo okuba omukulu wäbwe munsi ya Yuda, okuva ku [m] mwäka ogwamakumi abiri okutüka ku [n] mwäka ogwamakumi asatu mwebiri ogwa Alutagizerugizi kabaka, gye myäka ekumi nebiri, 'nze ne baganda bänge [o] te-
15 tulyänga ku 'mere eyomukulu. Naye abakulu abe'da abänsoka basolözänga abantu byebälyänga nebabasaliränga e'mere nomwenge obuta'säko sekeri eza feza amakumi ana; wewawo, naba'du bäbwe bäfugänga abantu: naye 'nze si bwe-
16 nakolänga olwokutya Katonda. Wewawo, era nanyïkiränga okukola omulimu ogwa bugwe ono, 'sō tetwagula nsi yona: naba'du bänge bona nebakung'anira eyo eri omu-
17 limu. Era ku Bayudaya nabakulu, abasaja kikumi mwatäno bäbänga ku meza yänge obuta'säko abo aba-

[a] Lev. 25. 35, 36. Ma. 15. 7.
[b] Ezer. 4. 13.
[c] Kuv. 21. 7.
[d] Kuv. 22. 25.
[e] Lev. 25. 48, 49.
[f] Lev. 25. 17, 36, 43.
[g] Nek. 4. 4.
[i] Ezer. 10. 5.
[k] Bik. 18. 6.
[l] Nek. 8. 6.
[m] Nek. 2. 1.
[n] Nek. 13. 6.
[o] Iu. 18. 2 Bas. 3. 8.

'ja gyetuli nga bava mu ba'na'gwā-
18 nga abatwetōlo'de. Era [p] ebyafu-
mbibwānga ebyolunaku olumu nte
emu nendiga enōnde mukāga; era
enkoko zanfumbirwānga, nomulūn-
di gumu buli naku kumi omwenge
ogwengeri zona: era naye newaku-
ba'de nga byali bwebityo sabasalira
'mere ya mukulu, kubanga obu'du
19 bwabazitowerera abantu bano. Ai
Katonda wānge, [r] 'jukira gyendi
olwobulūngi byona byenkole'de a-
bantu bano.

6 Awo olwātuka bwebābūlira [a] Sa-
nubalati ne Tobiya ne Gesemu O-
mwalabu nabalabe ba'fe abalala nga
nzimbye bugwe, era nga tewakyali
kituli ekisiga'de omwo; [b] [newa-
kuba'de nga nali nga sinasimba nzi-
'gi mu miryāngo ne mu biro ebyo;]
2 awo Sanubalati ne Gesemu nebam-
tumira nga bogera nti 'Jāngu tula-
baganire mu kalo (akamu) akomu-
lusenyi lwa Ono. Naye nga bālo-
3 wōza okunkola obubi. Nembatu-
mira ababaka nga njogera nti Nkola
omulimu omunene nokuinza nesiin-
za kuserengeta: omulimu gwandi-
reke'dwayo ki, 'nze nga nguvu'deko
4 nenserengeta gyemuli? Nebantu-
mira bwebatyo emirūndi ena; ne-
5 mba'damu bwentyo. Awo Sanuba-
lati nāntumira omu'duwe bwatyo
omulūndi ogwokutāno ngalina eba-
luwa etezingi'dwa mu mukonogwe;
6 omwawandikibwa nti Mu mawānga
mulimu ebigambo era [c] Gasimu a-
kyogera nga 'gwe Nabayudaya mwa-
gala [d] okujēma; kyova ozimba bu-
gwe: era oyagala okuba kabaka wā-
bwe, ebigambo ebyo bwebyogera
7 bwebityo. Era ota'dewo ne bana-
'bi abokubūlira ebigambobyo Eye-
rusalemi nga bogera nti Mu Yuda
mulimu kabaka: kale 'no kabaka
alibūlirwa ngebigambo ebyo bwe-
biri. Kale 'no 'jāngu tutēse 'fembi.
8 Awo ne'mutumira nga njogera nti
Tewakolebwānga bigambo nga bwo-
yogera, naye obigūnze mu mutima-
9 gwo 'gwe. Kubanga bona banditu-
tīsi'za nga bogera nti Emikono gyā-
bwe girifūka minafu okuva ku mu-
limu guleme okukolebwa. Naye ka-
kano, (ai Katonda,) nywēza 'gwe e-
mikono gyānge.
10 Awo nenyingira mu nyumba ya
Semaya mutabani wa Deraya mu-
tabani wa Meketaberi eyasibibwa;
nāyogera nti Tulabaganire mu nyu-
mba ya Katonda munda weyekalu,
era tu'galewo enzi'gi zeyekalu: ku-
banga bana'ja okuku'ta; wewawo,
mu kiro mwebana'jira okuku'ta.
11 Nenjogera nti Omusaja eyenkana
awo nga 'nze yandi'duse? era āni
eyenkana nga 'nze eyandiingi'de
mu yekalu okuwonya obulamubwe?
12 siingiremu. Nentegēra, era, laba,
Katonda teyamutuma: naye yanda-
gulako obuna'bi buno: era Tobiya
ne Sanubalati bāli bamuguliri'de.
13 Kyeyava agulirirwa ntye nenkola
bwentyo nenyōnōna, era babeko
kwebana'gya ensōnga eyebigambo
14 ebibi, banvume. Ai [e] Katonda wā-
nge, 'jukira Tobiya ne Sanubalati
ngebikolwa byābwe ebyo bwebyali,
era ne na'bi omukazi Noadiya, ne
bana'bi abalala abandintīsi'za.
15 Bwekityo bugwe na'gwā okukola
ku (lunaku) olwamakumi abiri mu
tāno (olwomwezi) Eruli, mu naku
16 amakumi atāno mu biri. Awo olwā-
tuka [f] abalabe ba'fe bona bwebāwu-
lira (bwebatyo), ba'na'gwānga bona
abatwetōlo'de nebatya nebagwera-
mu dala omwoyo mu maso gābwe
bo: kubanga [g] bālaba ngomulimu
guno gwakolebwa Katonda wa'fe.
17 Era mu naku ezo abakūngu ba Yu-
da nebawereza Tobiya ebaluwa nyi-
ngi, (ebaluwa) za Tobiya nezi'ja
18 gyebali. Kubanga mu Yuda mwa-
linnn bangi abāmulairira kubanga
yali muko'domi wa Sekaniya mnta-
bani wa Ala; ne mutabaniwe Ye-
kokanani yali awasi'za muwala wa
[i] Mesu'lamu mutabani wa Berekiya.
19 Era nebogera ku bikolwabye ebirū-
ngi mu maso gānge, nebamubūlira
ebigambo byānge. Tobiya nāwere-
za ebaluwa okuntīsa.

7 Awo olwātuka bugwe bweya'gwā
okuzīmba, era nga 'maze [a] okusi-
mba enzi'gi, naba'gazi nabalmbi
2 Nabalevi nga balōnde'dwa, awo mu-
ganda wānge [b] Kanani ne Kananiya
omukulu wekigo nembakwasa Ye-
rusalemi: kubanga yali musaja
mwesigwa, era yatyānga Katonda
3 okusinga bangi. Nembagamba nti
Enzi'gi Zeyerusalemi tezi'galwā-
ngawo ngomusana tegunakangālu-
kuka; era bwebaīmirira (nga bakū-
ma) ba'galēngawo enzi'gi, era mu-
zinywēzēnga nebisiba: era mu'sē-
ngawo abakūmi kwabo abali mu
Yerusalemi, buli muntu mu luwa-
lolwe, era buli muntu ngayolekera
4 enyumbaye. Era ekibuga kyali ki-
gazi era kinene: naye abantu abāli
omwo bāli batono, nenyumba nga
5 tezizīmbi'dwa. Katonda wānge nā-
kiteka mu mutima gwānge okuku-
ng'anya abakūngu nabakulu naban-
tu babalibwe ngokuzālibwa kwā-
bwe bwekwali. Nendaba ekitabo
ekyokuzālibwa kwabo [c] abāsoka o-
kwāmbuka, nendaba, nga kiwandi-
6 ki'dwamu nti [d] Bano be bāna besa-
za abāyāmbuka okuva mu bunyage
bwabo abātwālibwa, Nebukadune-
'za kabaka Webabuloni beyatwāla,

[p] 1 Basek. 4. 22.
[r] 2 Basek. 20. 3. Nek. 13. 14, 22, 31.
[a] Nek. 2. 10.
[b] Nek. 3. 3.
[c] nyl. 1, 2. = Gesemu.
[d] Nek. 2. 19.
[e] Nek. 13. 29.
[f] Nek. 2. 10; 4. 1, 7.
[g] Zab. 126. 2.
[i] Ezer. 8. 16.
[a] Nek. 6. 1.
[b] Nek. 1. 1.
[c] Ezer. 1. 11.
[d] Ezer. 2. 1-70.

era aba'dayo Eyerusalemi ne Yuda, buli muntu mu kibuga kyewābwe;
7 aba'ja ne Zeru'baberi, Yesuwa, Nekemiya, Azaliya, Laamiya, Nakamani, Moludekai, Birusani, Misuperesi, Biguvai, Nekumu, Baana. Omuwendo gwabasaja abokubantu
8 ba Isiraeri: abāna ba Palosi, enkumi biri mu kikumi munsānvu mu
9 babiri. Abāna ba Sefatiya, ebiku-
10 mi bisatu munsānvu mu babiri. Abāna ba Ala, lukāga mwatāno mu
11 babiri. Abāna ba Pakasumoabu, owokubāna ba Yesuwa ne Yoabu, enkumi biri mu lunāna mu kumi
12 mu munāna. Abāna ba Eramu, lukumi mwebikumi bibiri mwatāno
13 mu bana. Abāna ba Za'tu, lunāna
14 mwana mu batāno. Abāna ba Za-
15 'kai, lusānvu munkāga. Abāna ba Bi'nui, lukāga mwana mu munāna.
16 Abāna ba Bebai, lukāga mwabiri
17 mu munāna. Abāna ba Azugadi, enkumi biri mwebikumi bisatu
18 mwabiri mu babiri. Abāna ba Adonikamu, lukāga munkāga mu musā-
19 nvu. Abāna ba Biguvai, enkumi
20 biri munkāga mu musānvu. Abāna ba Adini, lukāga mwatāno mu
21 batāno. Abāna ba Ateri, owa Ke-
22 zekiya, kyenda mu munāna. Abāna ba Kasumu, ebikumi bisatu
23 mwabiri mu munāna. Abāna ba Bezai, ebikumi bisatu mwabiri mu
24 bana. Abāna ba Kalifu, kikumi
25 mu kumi mu babiri. Abāna ba
26 Gibeoni, kyenda mu batāno. Abasaja Abebesirekemu ne Netofa, ki-
27 kumi mu kināna mu munāna. Abasaja Abeyanasosi, kikumi mwa-
28 biri mu munāna. Abasaja Abebesuazumavesi, amakumi ana mu ba-
29 biri. Abasaja Abekirisuyealimu, Kefira, ne Beerosi, lusānvu mwana
30 mu basatu. Abasaja Aberama ne
31 Geba, lukāga mwabiri mwomu. Abasaja Abemikumasi, kikumi mwa-
32 biri mu babiri. Abasaja Abebeseri ne Ai, kikumi mwabiri mu basatu.
33 Abasaja Abenebo ekyokubiri, ama-
34 kumi atāno mu babiri. Abāna ba Eramu owokubiri, lukumi mwebi-
35 kumi bibiri mwatāno mu bana. Abāna ba Kalimu, ebikumi bisatu
36 mwabiri. Abāna ba Yeriko, ebiku-
37 mi bisatu mwana mu batāno. Abāna ba Lodi, Kadidi, ne Ono, lusā-
38 nvu mwabiri mwomu. Abāna ba Senaa, enkumi satu mu lwenda
39 mwasatu. Bakabona: abāna ba Yedaya, owokunyumba ya Yesuwa,
40 lwenda munsānvu mu basatu. Abāna ba I'meri, lukumi mwatāno
41 mu babiri. Abāna ba Pasukuli, lukumi mwebikumi bibiri mwana
42 mu musānvu. Abāna ba Kalimu, lukumi mu kumi mu musānvu.
43 Abalevi: abāna ba Yesuwa Owekadumieri, owokubāna ba Kodeva,
44 nsānvu mu bana. Abaimbi: abāna ba Asafu, kikumi mwana mu mu-
45 nāna. Aba'gazi: abāna ba Sa'lumu, abāna ba Ateri, abāna ba Talumoni, abāna ba A'kubu, abāna ba Katita, abāna ba Sobai, kikumi
46 mwasatu mu munāna. Abanesinimu: abāna ba Zika, abāna ba
47 Kasufa, abāna ba Ta'baosi; abāna ba Kerosi, abāna ba Siya, abāna
48 ba Padoni; abāna ba Lebana, abāna ba Kagaba, abāna ba Salumai;
49 abāna ba Kanani, abāna ba Gi'de-
50 ri, abāna ba Gakali; abāna ba Leaya, abāna ba Lezini, abāna ba Ne-
51 koda; abāna ba Ga'zamu, abāna ba
52 U'za, abāna ba Pasea; abāna ba Besai, abāna ba Meunimu, abāna
53 ba Nefusesimu; abāna ba Bakubuki, abāna ba Kakufa, abāna ba Ka-
54 lukuli; abāna ba Bazulisi, abāna
55 ba Mekida, abāna ba Kalusa; abāna ba Balukosi, abāna ba Sisera,
56 abāna ba Tema; abāna ba Neziya,
57 abāna ba Katifa. Abāna baba'du ba Sulemani; abāna ba Sotai, abāna ba Soferesi, abāna ba Perida;
58 abāna ba Yaala, abāna ba Dalukо-
59 ni, abāna ba Gi'deri; abāna ba Sefatiya, abāna ba Ka'tiri, abāna ba Pokeresuka'zebaimu, abāna ba A-
60 moni. Abanesinimu bona nabāna baba'du ba Sulemani bāli ebikumi
61 bisatu mu kyenda mu babiri. Era bano be bāyāmbuka okuva Eterumera, Eterukalusa, Ekerubu, Eya-'doni, ne I'meri: naye nebataiuza kulaga nyumba za bakitābwe newakuba'de okuzālibwa kwābwe o-
62 banga ba Isiraeri: abāna ba Derаya, abāna ba Tobiya, abāna ba Nekoda, lukāga mwana mu babiri.
63 Ne ku bakabona: abāna ba Kobaya, abāna ba Ka'kozi, abāna ba Baluzirai, eyawasa omukazi owokubawala ba Baluzirai Omugirea-
64 di, nātūmibwa erinya lyābwe. Abo nebanonya okuwandikibwa kwābwe (mwabo) abābalibwa ngokuzālibwa kwābwe bwekwali, naye nekutalabika: kyebāva babavōla ne-
65 babagoba mu bwakabona. [c] Tirusasa nābagamba baleme okulya ku bintu ebitukuvu enyo okutūsa kabona lwaliimirira alina Ulimu ne
66 Su'mimu. Ekibina kyona wamu kyali obukumi buna mwenkumi biri mwebikumi bisatu munkāga,
67 obuta'sāko ba'du bābwe nabazāna bābwe, omuwendo gwābwe kasānvu mwebikumi bisatu mwasatu mu musānvu: era bālina [f] abasaja ababaimbi nabakazi abaimbi ebikumi
68 bibiri mwana mu batāno. Embalāsi zābwe zali lusānvu mwasatu mu mukāga; enyumbu zābwe ebi-
69 kumi bibiri mwana mu tāno; e-

[c] Nek. 8. 9.

[f] Ezer. 2. 65.

ng'amira (zābwe) ebikumi bina mwasatu mu tāno; endogoi (zābwe) kakāga mu lusānvu mwabiri.
70 Era abamu ku mitwe (gyenyumba) za bakitābwe nebawayo eri omulimu. Tirusasa nāwayo mu gwanika daliki eza zābu lukumi, ebibya amakumi atano, ebyambalo bya bakabona ebikumi bitāno mwasatu.
71 Era abamu ku mitwe (gyenyumba) za bakitābwe nebawayo mu gwanika eryomulimu daliki eza zābu obukumi bubiri, ne lateri eza feza enkumi biri mwebikumi bibiri.
72 Nebyo abantu abalala byebāwa byāli daliki eza zābu obukumi bubiri ne lateri eza feza enkumi biri, nebyambalo bya bakabona nkāga
78 mu musānvu. Awo bakabona Nabalevi naba'gazi nabaimbi nabamu ku bantu Nabanesinimu ne Isiraeri yena nebabērānga mu bibuga byābwe.

8 Awo [a] omwezi ogwomusānvu bwegwatūka, abāna ba Isiraeri nga bali mu bibuga byābwe. Awo abantu bona nebakung'ana ngomuntu omu mu kifo ekigazi ekyayolekera [b] omulyāngo ogwama'zi; nebagamba Ezera [c] omuwandisi okuleta ekitabo ekyamatēka ga Musa Mukama geyalagira Isiraeri. 2 Ezera kabona nāleta amatēka mu maso gekibīna, abasaja era nabakazi ne bona abāinza okuwulira nokutegēra, ku lunaku olwolubery eberye olwomwezi o-3 gwomusānvu. Awo nāsoma omwo mu maso gekifo ekigazi ekyayolekera omulyāngo ogwama'zi, okuva enkya mu makya okutūsa etuntu, abasaja nabakazi nga webali, nabo abāinza okutegēra; abantu bona nebatega amatu okuwulira ekitabo 4 ekyamatēka. Ezera omuwandisi nāimirira ku kitūti ekyemiti kyebāli bakole'de omulimu ogwo; nokumulirāna newaimirira Ma'tisiya ne Sema ne Anaya ne Uliya ne Kirukiya ne Maaseya ku mukonogwe ogwadyo; ne mu mukonogwe ogwa kono Pedaya ne Misaeri ne Malukiya ne Kasumu ne Kasuba'dana, 5 Zekaliya (ne) Mesu'lamu. Awo Ezera nāyānjululiza ekitabo mu maso gabantu bona; (kubanga yali wa'gulu wabantu bona;) kale bweyakyānjuluza, abantu bona nebaimirira: 6 Ezera neyebaza Mukama Katonda omukulu. Abantu bona neba'damu nti [d] Amina, Amina, nga baimusa emikono gyābwe: nebakutama emitwe gyābwe nebasinza Mukama nga bavūnamye amaso gābwe 7 wansi. Era Yesuwa ne Bani ne Serebiya ne Yamini ne A'kubu ne Sa'besai ne Kodiya ne Maaseya ne Kerita ne Azaliya ne Yozabadi ne Kanani ne Peraya Nabalevi [e] nebategēza abantu amatēka: abantu 8 (nebaimirira) mu kifo kyābwe. Nebasoma mu kitabo mu matēka ga Katonda okuwulikika; nebaleta amakulu nokutegēra nebategēra e-9 byasomebwa. Awo Nekemiya [f] Tirusasa ne Ezera kabona omuwandisi Nabalevi abūigirizānga abantu nebagamba abantu bona nti Olunaku luno lutukuvu eri Mukama Katonda wa'mwe; temunakuwala 'sō temukāba maziga. Kubanga abantu bona nebakāba amaziga bwebāwu-10 lira ebigambo ebyomumatēka. Awo nābagamba nti Mwegendere, mulye amasavu, munywe ebiwōmerevu, muwereze oyo emigabo atategeke'dwa kintu: kubanga olunaku luno lutukuvu eri Mukama wa'fe: 'sō temunakuwala; kubanga esanyu lya Mu-11 kama ge mānyi ga'mwe. Awo Abalevi nebasirisa abantu bona nga bogera nti Musirike, kubanga olunaku luno lutukuvu; 'sō temu-12 nakuwala. Awo abantu bona nebegendera okulya nokunywa nokuwereza emigabo nokusanyuka esanyu lingi, kubanga [g] batege'de ebigambo ebibabūli'dwa.
13 Awo ku lunaku olwokubiri newakung'ana emitwe (gyenyumba) za bakitābwe ezabantu bona, bakabona Nabalevi, awali Ezera omuwandisi, okutega amatu eri ebigambo ebya-14 matēka. Nebalaba ebyawandikibwa mu matēka Mukama bweyalagirira mu Musa, abāna ba Isiraeri basulēnga mu [i] nsisira mu mbaga 15 eyomumwezi ogwomusānvu: era [k] balalikēnga balāngirēnga mu bibuga byābwe byona ne [l] mu Yerusalemi nti Mufulume ku lusozi, mukime amatabi gemizeituni, namatabi agemizeituni egyomunsiko, namatabi gemikadasi, namatabi genkindu, namatabi gemiti emiziivu, okukola ensīsira nga bwekyawandi-16 kibwa. Awo abantu nebafuluma nebagaleta nebekolera ensīsira, buli muntu [m] wa'gulu ku nyumbaye ne mumpya zābwe ne mumpya zenyumba ya Katonda ne mu kifo ekigazi [n] ekyokumulyāngo ogwama'zi ne mu kifo ekigazi [o] ekyokumulyā-17 ngo gwa Efulaimu. Awo ekibīna kyona ekyabo abāli bakomyewo okuva mu bunyage nebakola ensisira nebasula mu nsisira: kubanga okuva mu naku za Yesuwa mutabani wa Nuni okutūsa ku lunaku luli abāna ba Isiraeri [p] tebākolānga bwebatyo. Newabawo esanyu lingi 18 nyo. Era buli lunaku ngasokera ku lunaku olwoluberyeberye nāmalira ku lunaku olwenkomerero [r] nāsomānga mu kitabo ekyamatēka ga Katonda. Nebakwatira embaga ena-

[a] Ezer. 3. 1.
[b] Nek. 3. 26.
[c] Ezer. 7. 6.
[d] Nek. 5. 13.
[e] 2 Byom. 35. 3.
[f] Ezer. 2. 63. Nek. 7. 65, 70; 10. 1.
[g] nyi. 7, 5, 9.
[i] Lev. 23. 34, 42. Ma. 16. 13.
[k] Lev. 23. 4. [l] Ma. 16. 16.
[m] 2 Sam. 11. 2.
[n] Nek. 3. 26.
[o] 2 Basek. 14. 13. Nek. 12. 39.
[p] Ezer. 3. 4.
[r] Ma. 31. 10, 11.

ku musānuvu; ne ku lunaku olwomunāna newabawo okukung'ana okutukuvu, ngekiragiro bwekiri.

9 Awo ku lunaku olwabiri munya [a] olwomwezi guno abāna ba Isiraeri bāli bakung'anye nga basība
2 era nga [b] basābye e'taka. Awo [c] eza'de lya Isiraeri nebeyāwula mu ba'na-'gwānga bona, nebaīmirira nebātula ebibi byābwe nobutali butūkiri-
3 vu bwa bajaja bābwe. [d] Nebaīmirira mu kifo kyābwe [e] nebasoma mu kitabo ekyamatēka ga Mukama Katonda wābwe nebamala ekitundu kyolunaku ekyokuna; nekitundu ekyokuna (ekirala) nebātula, nebasinza Mukama Katonda wābwe.
4 Awo newaīmirira ku madāla Gabalevi [f] Yesuwa ne Bani ne Kadumieri ne Sebaniya ne Bu'ni ne Serebiya ne Bani ne Kenani, nebakābira Mukama Katonda wābwe ne'dobo-
5 zi 'dene. Awo Abalevi, Yesuwa ne Kadumieri ne Bani ne Kasabuneya ne Serebiya ne Kodiya ne Sebaniya ne Pesakiya nebogera nti Mūlmirire mwebaze Mukama Katonda wa-'mwe okuva emirembe gyona nokutūsa emirembe gyona: era erinyalyo eryekitībwa lyebazibwe erigulumizibwa okusinga okwebaza kwo-
6 na nokutendereza. [g] 'Gwe Mukama, 'gwe we'ka; 'gwe wakola e'gulu [h] e'gulu erya wa'gulu, ne'gye lyalyo lyona, ensi nebintu byona ebiri okwo, enyanja ne byona ebiri omwo, era 'gwobikūma byona; ne-
7 'gye eryomu'gulu likusinza. 'Gwe Mukama Katonda ye nyini, eyalōnda [i] Ibulamu nomu'gya mu Uli Eyabakaludaya, nomuwa erinya
8 [m] Ibulaimu; nolaba omutimagwe nga [n] mwesigwa mu masogo, [o] nolagāna naye endagāno okuwa ensi [p] Eyomukanani Nomukiti Nomwamoli Nomuperizi Nomuyebusi Nomugirugasi, okugiwa eza'derye, era [r] otūkiri'za ebigambobyo; kubanga
9 'gwe mutūkirivu. Era [s] walaba okukubonabona kwa bajaja ba'fe mu Misiri nowulira okukāba kwābwe
10 ku 'tale Lyenyanja Emyufu; nolaga obubonero nebyamagero ku Falao naba'dube bona nabantu bona abomunsiye; kubanga wamanya nga bābakola ebyamalala; [t] newefunira erinya nga bwekiri lero.
11 Era [u] wayāwulamu nyanja mu maso gābwe nokuita nebaita wakati mu nyanja ku lukalu; nabo abābagoberera nobakasuka mu buziba nge'jinja bwerikasukibwa mu ma'zi
12 agamānyi. Era nate [w] nobalung'amya ngoima mu mpagi eyekire emisana; era ngoima mu mpagi eyomuliro ekiro, okubamulisiza mu
13 'kubo lyebaba baitamu. Era [x] wa-'ka ku lusozi Sinai, noyogera nabo ngoima mu 'gulu nobawa emisāngo egyensōnga namatēka agamazima, ebyakūtirwa ebirūngi nebiragiro:
14 nobamanyisa [z] sabitiyo entukuvu, nobalagira ebiragiro namatēka ne tawuleti mu mukono gwa Musa o-
15 mu'duwo [a] nobawānga e'mere eyava mu 'gulu olwenjala yābwe, [b] noba'gyira ama'zi mu lwazi olwenyōnta yābwe, nobalagira [c] baingire okulya ensi gyewaimusiza omukono-
16 gwo okubawa. Naye bo ne bajaja ba'fe nebakola ebyamalala, nebakakanyaza ensingo yābwe, nebatawu-
17 lira biragirobyo, nebagāna okugōnda 'sō [d] teba'jukira bya magerobyo byewakola mubo; naye nebakakanyaza ensingo yābwe, [e] neba-'sāwo omwāmi nga bajēmye oku-'dayo mu bu'du bwābwe: naye 'gwe Katonda eyetesetese okusonyiwa, [f] owekisa era a'ju'de okusāsira, alwāwo okusunguwala, era akwatirwa enyo ekisa, notobaleka.
18 Wewawo, [g] bwebākola enyana ensānūse, nebogera nti Ono ye Katondawo eyaku'gya mu Misiri, era nga
19 bakoze ebinyīza enyo; naye 'gwe olwokusāsirakwo okutali kumu notobaleka mu 'dūngu: empagi eyekire teyabavāngako emisana okubalung'amiza mu 'kubo; newakuba-'de empagi eyomuliro ekiro okubamulisiza nokubalaga e'kubo lyeba-
20 ba baitamu. Era wawa [i] mwoyogwo omulūngi okubaigiriza, 'sō tewaba'mānga mannyo mu kamwā kābwe, nobawa ama'zi olwenyōnta
21 yābwe. Wewawo, wabalisiza [k] emyāka amakumi ana mu 'dūngu, nebatabulwānga kintu; [l] ebyambalo byābwe tebyaka'diwānga nebi-
22 gere byābwe tebyazimbānga. Era wabawa obwakabaka namawānga gewagaba ngemigabo gyābwe bwegyali: kale nebalya ensi ya [m] Sikoni ensi ya kabaka [n] Wekc uboni, nensi ya [o] Ogi kabaka Webasani.
23 Era nabāna bābwe wabāza [p] ngemunyenye ezomu'gulu, nobaingiza munsi gyewagambako bajaja bā-
24 bwe nga baligiingira okugirya. Kale abāna nebaingira nebalya ensi, nowāngula abāli munsi mu maso gābwe, Abakanani, nobawayo mu mikono gyābwe, ne bakabaka bābwe namawānga agomunsi, baba-
25 kole nga bwebayagala. Nebamenya ebibuga ebyaliko enkomera, [r] nensi engimu, nebalya [s] enyumba eza-'jula ebirūngi byona, ebidiba ebyaba'jibwa, ensuku ezemizabibu, nezemizeituni, nemiti egibala ebibala mingi nyo: awo nebalya neba'kuta, nebageja nebasanyukirānga obulū-
26 ngibwo obungi. Era naye nebata-

[a] Nek. 8. 2.
[b] 1 Basek. 20. 31.
[c] Yos. 7. 6.
[d] Ezer. 10. 11. Nek. 13. 3, 30.
[e] Nek. 8. 7.
[f] Nek. 8. 7, 8, 18; 13. 1.
[g] 2 Basek. 19. 15.
[h] Ma. 10. 14.
[i] Luh. 11. 31; 12. 1.
[m] Luh. 17. 5.
[n] Luh. 15. 6.
[o] Luh. 12. 7; 15. 15; 17. 7-9.
[p] Kuv. 13. 5.
[r] Yos. 22. 14.
[s] Kuv. 3. 7.
[t] Kuv. 9. 16.
[u] Kuv. 14. 21, 24, 27, 28.
[w] Kuv. 13. 21, 22.
[x] Kuv. 19. 20; 20. 1.
[z] Kuv. 20. 8-11.
[a] Kuv. 16. 14, 15. Yok. 6. 31.
[b] Kuv. 17. 6. Kubal. 20. 9 neb.
[c] Ma. 1. 8.
[d] Zab. 78. 11, 42, 43.
[e] Kubal. 14. 4.
[f] Kuv. 34. 6. Yo. 2. 13.
[g] Kuv. 32. 4.
[i] Kubal. 11. 17. Is. 63. 11.
[k] Ma. 2. 7.
[l] Ma. 8. 4; 29. 5.
[m] Kubal. 21. 21.
[n] Kubal. 32. 37.
[o] Kubal. 21. 33-35. [p] Lub. 15. 5.
[r] Kubal. 13. 27.
[s] Ma. 6. 11.

gōndānga nebakujēmerānga [t] nebasūlānga amatēkago enyuma wamabega gābwe, [u] neba'tānga bana'bibo abābānga abajulirwa eri bo okubakyūsa nate gyoli, nebakolānga ebi-
27 nyiza enyo. [w] Kyewava obagabulānga mu mukono gwabalabe bābwe ababeralikirizānga: kale mu kisēra mwebālabira enaku bwebākukābirānga, nobawulirānga ngoima mu 'gulu; era ngokusāsirakwo okutali kumu bwekwali nobawānga abalokozi ababalokolānga mu mu-
28 kono gwabalabe bābwe. Naye bwebāmalānga okuwu'mula, [v] nebeyongerānga okukola obubi mu masogo: kyewava obalekānga mu mukono gwabalabe bābwe nokufuga nebabafuga: naye bwebākomāngawo nebakukābira, nowulira, ngoima mu 'gulu; nobawonyānga emirūndi mingi ngokusāsirakwo bwe-
29 kwali; nobānga mujulirwa eri bo olyoke obakomyēngawo eri amatēkago: naye nebakolānga ebyamalala nebatawulirānga matēkago, naye nebasobyānga emisāngogyo [x] [egyo omuntu bwagikola, anābānga mulamu mugyo,] neba'gyāngawo ekibegabega, nebakakanyazānga ensingo yābwe, nebatayagalānga ku-
30 wulira. Naye nobagumikiririzānga emyāka mingi, nobānga mujulirwa eri bo nomwoyogwo mu bana'bibo: naye nebatayagalānga kutega okutu: [a] kyewava obagabulānga mu mukono gwamawānga agomunsi.
31 Naye olwokusāsirakwo okutali kumu [b] notobamalirāngawo dala, 'sō tewabalekānga; kubanga 'gwe [c] Katonda wa kisa era owokusāsira.
32 Kale 'no, Katonda wa'fe, Katonda omukulu, owamānyi, owentisa, [d] akwata endagāno nokusāsira, okutegana kwona kuleme okufanana okutono mu masogo, okwatubāngako, ku basekabaka ba'fe, ku bakūngu ba'fe, ne ku bakabona ba'fe, ne ku bana'bi ba'fe, ne ku bajaja ba'fe, ne ku bantubo bona, [e] okuva ku mirembe gya bakabaka Bebwasuli na
33 buli kati. Naye [f] gwe mutūkirivu mu byona ebyatubāngako kubanga wakolānga ebyamazima, naye 'fe
34 twakolānga obubi: 'sō ne basekabaka ba'fe nabakūngu ba'fe ne bakabona ba'fe ne bajaja ba'fe tebākwatānga matēkago 'sō tebāwulirānga biragirobyo nemisāngogyo
35 byewategēza eri bo. Kubanga tebākuwerezānga mu bwakabaka bwābwe, ne mu bulūngibwo obungi bwewabawa, ne munsi enene engimu gyewawa mu maso gābwe, 'sō
36 tebākyūkānga okuleka ebikolwa byābwe ebibi. Laba, [g] tuli ba'du lero, nensi gyewawa bajaja ba'fe, okulyānga ebibala byamu nobulūngi bwamu, laba, tuli ba'du omwo.
37 Era ewa amagoba mangi bakabaka bewa'sāwo okutufuga olwokwōnōna kwa'fe: era balina obuūnza ku mibiri gya'fe, nebisibo bya'fe, nga bwebasima, na'fe tulabye enaku
38 nyingi. Era naye ebyo byona newakuba'de nga biba'dewo, [i] tulagāna endagāno eyenkala'kalira, netugiwandika; abakūngu ba'fe Nabalevi ba'fe ne bakabona ba'fe nebagi'sāko akabonero.

10 Era abo aba'sāko akabonero be bano, Nekemiya [a] Tirusasa, [b] mutabani wa Kakaliya, ne Zedekiya;
2 [c] Seraya, ne [d] Azaliya ne Yeremiya;
3 ne Pasukuli ne Amaliya ne Malu-
4 kiya; ne Ka'tusi ne Sebaniya ne
5 Ma'luki; ne Kalimu ne Meremosi
6 ne Obadiya; ne Danieri ne Gi'ne-
7 soni ne Baluki; ne Mesu'lamu ne
8 Abiya ne Miyamini; ne Maaziya ne Birugai ne Semaya: abo be bāli ba-
9 kabona. Nabalevi: amanya gābwe, Yesuwa mutabani wa Azaniya ne Bi'nui owokubāna ba Kenadadi ne
10 Kadumieri; ne baganda bābwe, Sebaniya ne Kodiya ne Kerita ne Pe-
11 raya ne Kanani; ne Mika ne Lekobu
12 ne Kasabiya; ne Za'kuli ne Sere-
13 biya ne Sebaniya; ne Kodiya ne
14 Bani ne Beninu. Abakulu babantu: Palosi ne Pakasumoabu ne
15 Eramu ne Za'tu ne Bani; ne Bu'ni
16 ne Azugadi ne Bebai; ne Adoniya
17 ne Biguvai ne Adini; ne Atera ne
18 Kezekiya ne A'zuli; ne Kodiya ne
19 Kasumu ne Bezai; ne Kalifu ne A-
20 nasosi ne Nobai; ne Magupiyasi ne
21 Mesu'lamu ne Keziri; ne Mesēza-
22 beri ne Zadoki ne Ya'dua; ne Pe-
23 ratiya ne Kanani ne Anaya; ne Ko-
24 sea ne Kananiya ne Ka'subu; ne
25 Ka'lokesi ne Piruka ne Sobeki; ne Lekumu ne Kasabuna ne Maaseya;
26 ne Akiya ne Kanani ne Anani;
27 ne Ma'luki ne Kalimu ne Baana.
28 Nabantu abalala bona, [e] bakabona Nabalevi naba'gazi nabaimbi Nabanesinimu, [f] nabo bona abeyāwula mu mawānga agomunsi eri amatēka ga Katonda, bakazi bābwe, batabani bābwe, ne bawala bābwe, buli muntu eyalina okumanya nokutegēra;
29 nebega'ta ne baganda bābwe, abakūngu bābwe, [g] nebegwānyiza ekikolimo nekirāiro okutambulirānga mu matēka ga Katonda agāwerwa mu Musa [i] omu'du wa Katonda, nokukwatānga nokukolānga ebiragiro byona ebya Mukama Mukama wa-
30 'fe, nemisāngogye namatēkage; era tulemēnga okuwa [k] bawala ba'fe amawānga agomunsi, newakuba'de okutwālirānga batabani ba'fe bawa-
31 la bābwe: era [l] amawānga agomunsi bwebanāletānga ebintu oba ebyo-

[t] 1 Basek. 14. 9.
[u] 1 Basek. 18. 4; 19. 10. Mat. 23. 37. Bik. 7. 52.
[w] Balam. 2. 14; 3. 8, 9.
[v] Balam. 3. 11, 12, 30; 4. 1; 5. 31; 6. 1.
[x] Lev. 18. 5.
[a] Ezer. 9. 7.
[b] Yer. 4. 27.
[c] Iu. 17.
[d] Ma. 7. 9.
[e] 2 Basek. 17. 3.
[f] Ezer. 9. 15.
[g] Ezer. 9. 9.
[t] 2 Basek. 23. 3. Ezer. 10. 3. Nek. 10. 29.
[a] Nek. 8. 9.
[b] Nek. 1. 1.
[c] Nek. 11. 11.
[d] Nek. 3. 23.
[e] Ezer. 2. 36—43.
[f] Ezer. 6. 21.
[g] Ma. 29. 12, 14.
[i] Ma 33. 1.
[k] Kuv. 34. 16. Ma. 7. 3. Ezer. 9. 12, 14.
[l] Kuv. 23. 10. Lev. 25. 3. Ma. 5. 13. Nek. 13. 15—22.

kulya byona okutūndira ku lunaku olwa sabiti, obutagulanirānga nabo ku sabiti newakuba'de ku lunaku olutukuvu: era nga tunālekānga [m] omwāka ogwomusānvu, [n] nokubanjānga e'banja lyona. Era netwetekerawo amatēka okwesalirānga buli mwāka ekitūndu ekyokusatu ekya sekeri olwokuwerezānga okwomunyumba ya Katonda wa'fe;
33 [o] olwemigāti egyokulaga [p] nolwekiwebwayo ekyobu'ta ekita'gwāwo nolwekiwebwayo ekyōkebwa ekita'gwāwo, ebyokusabiti nebyokumyezi egyakaboneka, [r] nolwembaga egyatekebwawo, nolwebintu ebitukuvu nolwebiwebwayo olwekibi [s] okutāngirira Isiraeri, nolwemirimu gyona egyomunyumba ya Katonda
34 wa'fe. [t] Netukuba obululu, bakabona Nabalevi nabantu, [u] olwekiwebwayo ekyenku, okuziretānga mu nyumba ya Katonda wa'fe ngenyumba za bakita'fe bwezali mu [w] bisēra ebyalagirwa buli mwāka, okwōkerānga ku kyōto kya Mukama Katonda wa'fe [y] nga bwekyawandikibwa mu matēka:
35 nokuletānga [z] ebibala ebiberyeberye ebye'taka lya'fe, nebiberyeberye ebyebibala byona ebyokumiti egyengeri zona buli mwāka mu nyumba ya
36 Mukama: era nababeryeberye ku batabani ba'fe ne ku bisibo bya'fe [a] nga bwekyawandikibwa mu matēka, nebiberyeberye kunte za'fe ne ku ndiga za'fe okuletānga mu nyumba ya Katonda wa'fe eri bakabona abāwererezānga mu nyumba ya
37 Katonda wa'fe: era [b] nga tunāletānga ebiberyeberye ebyomugoyo gwa'fe nebiwebwayo bya'fe ebisitulibwa, nebibala ebyokumiti egyengeri zona, omwenge namafuta, eri bakabona mu bisenge ebyomunyumba ya Katonda wa'fe; [c] nebitūndu ebyekumi ebye'taka lya'fe eri Abalevi; kubanga abo, Abalevi, be bāwebwa ebitūndu ebyekumi mu bi-
38 buga byona gyetulimira. Era kabona mutabani wa Aloni anābānga wamu Nabalevi, [d] Abalevi bwebanāwebwānga ebitūndu ebyekumi: era Abalevi banāletānga ekitūndu ekyekumi ekyokubitūndu ebyekumi mu nyumba ya Katonda wa'fe, mu
39 bisenge [e] mu nyumba eyokuterekamu ebyobuga'ga. Kubanga abāna ba Isiraeri nabāna ba Levi banāletānga ekiwebwayo ekisitulibwa ekyeng'ano nekyomwenge nekyamafuta mu bisenge omuli ebintu ebyomukifo ekitukuvu, ne bakabona abawereza naba'gazi nabaimbi: 'sō tetulekenga nyumba ya Katonda wa'fe.

11 Awo abakulu babantu nebabērānga mu Yerusalemi: era nabantu abalala [a] nebakuba obululu oku'gya omu ku kumi okumuleta okubēra mu Yerusalemi [b] ekibuga ekitukuvu, ne bali omwenda okubēra mu
2 bibuga (ebirala). Awo abantu nebebaza abasaja bona aberonda kubwābwe okubēra mu Yerusalemi.
3 Era bano be bakulu besaza ababērānga mu Yerusalemi: naye mu bibuga bya Yuda nemubēramu buli muntu mu butakabwe mu bibuga byābwe, Isiraeri, bakabona Nabalevi Nabanesinimu [c] nabāna baba-
4 'du ba Sulemani. Ne mu Yerusalemi nemubēramu abamu ku bāna ba Yuda ne ku bāna ba Benyamini. Ku bāna ba Yuda: Ataya mutabani wa U'ziya mutabani wa Zekaliya mutabani wa Amaliya mutabani wa Sefatiya mutabani wa Makala-
5 leri owokubāna ba [d] Perezi; ne Maaseya mutabani wa Baluki mutabani wa Kolukoze mutabani wa Kazaya mutabani wa Adaya mutabani wa Yoyalibu mutabani wa Ze-
6 kaliya omwāna Womusiro. Batabani ba Perezi bona ababēra mu Yerusalemi bāli ebikumi bina munkāga mu munāna abasaja abazira.
7 Era bano be batabani ba Benyamini: Sa'lu mutabani wa Mesu'lamu mutabani wa Yoedi mutabani wa Pedaya mutabani wa Kolaya mutabani wa Maaseya mutabani wa
8 Isieri mutabani wa Yesaya. Awo oluvanyuma lwoyo Ga'bai ne Sa'lai, [e] olwenda mwamakumi abiri
9 mu munāna. Ne Yoeri mutabani wa Zikuli ye yali omulabirizi wābwe: ne Yuda mutabani wa Ka'senuwa ye yali owokubiri okufuga
10 ekibuga. [f] Ku bakabona: Yedaya mutabani wa Yoyalibu ne Yakini
11 ne Seraya mutabani wa Kirukiya mutabani wa Mesu'lamu mutabani wa Zadoki mutabani wa Merayosi mutabani wa Akitubu, omukulu we-
12 nyumba ya Katonda, ne baganda bābwe abākolānga omulimu ogwomunyumba, olunāna mwabiri mu babiri: ne Adaya mutabani wa Yerokamu mutabani wa Peraliya mutabani wa Amuzi mutabani wa Zekaliya mutabani wa Pasukuli mu-
13 tabani wa Malukiya, ne bagandabe, abakulu (benyumba) za bakitābwe, ebikumi bibiri mwana mu babiri: ne Amasusai mutabani wa Azaleri mutabani wa Azai mutabani wa Mesiremosi mutabani wa I'meri,
14 ne baganda bābwe, abasaja abamānyi abazira, kikumi mwabiri mu munāna: ne Zabudieri mutabani wa Ka'gedolimu ye yali omulabirizi
15 wābwe. [g] Ne ku Balevi: Semaya mutabani wa Ka'subu mutabani wa Azulikamu mutabani wa Kasabiya
16 mutabani wa Bu'ni; ne Sa'besai ne

[m] Kuv. 23. 10, 11. Lev. 25. 4.
[n] Ma. 15. 1, 2.
[o] Lev. 24. 5, 6.
[p] Kubal. 28 & 29.
[r] Kubal. 29. 39.
[s] Lev. 1. 4.
[t] Nek. 11. 1.
[u] Nek. 13. 31.
[w] Ezer. 10. 14.
[y] Lev. 6. 12.
[z] Kuv. 23. 19; 34. 26. Ma. 26. 2.
[a] Kuv. 13. 2, 12, 13. Lev. 27. 26, 27. Kubal. 18. 15, 16.
[b] Lev. 23. 17. Kubal. 15. 19. Ma. 18. 4.
[c] Lev. 27. 30.
[d] Kubal. 18. 26.
[e] 1 Byom. 28. 20.
[a] Nek. 10. 34.
[b] Ju. 18. Is. 48. 2; 52. 1. Mat. 4. 5; 27. 53. Kub. 11. 2; 21. 2.
[c] Ezer. 2. 55.
[d] Lub. 38. 29. 1 Byom. 9. 4.
[e] 1 Byom. 9. 9.
[f] 1 Byom. 9. 10–13.
[g] 1 Byom. 9. 14–17.

Yozabadi, ku bakulu Babalevi [i] abālabirirānga emirimu egyebwēru
17 egyenyumba ya Katonda; ne Ma'taniya mutabani wa Mika mutabani wa Zabudi mutabani wa Asafu eyali omukulu okuleterezānga okwebaza bwebāsabānga, ne Bakubukiya owokubiri mu bagandabe; ne Abuda mutabani wa Sa'muwa mutabani wa Galali mutabani wa
18 Yedusuni. Abalevi bona abāli mu kibuga ekitukuvu bali ebikumi bi-
19 biri mu kināna mu bana. Era nate aba'gazi, A'kubu ne Talumoni ne baganda bābwe abākūmānga emiryāngo bāli kikumi munsānvu mu
20 babiri. Nabaisiraeri bona abalala, ku bakabona Abalevi, bābānga mu
21 bibuga byona ebya Yuda, buli mu-ntu mu busikābwe. Naye [k] Abanesinimu nebabērānga mu Oferi: ne Zika ne Gisupa be bāli abakulu
22 Babanesinimu. Ne U'zi mutabani wa Bani mutabani wa Kasabiya mutabani wa Ma'taniya mutabani wa Mika, owokubāna ba Asafu abaimbi, ye yali omulabirizi Wabalevi Eyerusalemi okulongōsa emirimu egyomunyumba ya Katonda.
23 Kubanga [l] kabaka yali alagi'de ebigambo byābwe, era yali akūti'de abaimbi ebyenkala'kalira nga buli
24 lunaku bwerwetāga. Ne Pesakiya mutabani wa Mesezaberi owokubāna ba Zera mutabani wa Yuda yabānga ku mukono gwa kabaka o-
25 lwebigambo byona ebyabantu. Nolwebyālo nenimiro zako, abamu ku bāna ba Yuda nebabērānga mu [m] Kiriasualuba ne mu bibuga byako, ne mu Diboni nebibuga byako, ne mu Yekabuzeeri nebyālo byako: ne
26 mu Yesuwa ne mu Molada ne mu
27 Besupereti; ne mu Kazalusuwali ne mu Beeruseba ne mu bibuga
28 byako; ne mu Zikulagi ne mu Me-
29 kona nebibuga byako; ne mu Enuli'moni ne mu Zola ne mu Yalu-
30 musi; Zanoa ne Adu'lamu nebyālo byako, Lakisi nenimiro zako, Azeka nebibuga byako. Bwebatyo bwebāsisira okuva Ebeeruseba okutūka
31 ku kiwōnvu kya Kinomu. Abāna ba Benyamini nabo (nebabērānga) okuva Egeba (nokweyongerayo) Emikumasi ne Aiya, ne Beseri nebi-
32 buga byako; Anasosi ne Nobu ne
33 Ananiya; Kazoli ne Lama ne Gi-
34 'taimu; ne Kadidi ne Zeboimu ne
35 Neba'lati; ne Lodi ne Ono, ekiwō-
36 nvu ekyabakozi. Ne ku Balevi ebisanja ebimu ebyomu Yuda (nebiga'tibwa) ne Benyamini.

12 Era bano be [a] bakabona Nabalevi abāyāmbuka ne Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri, ne Yesuwa, Seraya ne Yeremiya ne Ezera;
2 ne Amaliya ne Ma'luki ne Ka'tusi;
3 ne Sekaniya ne Lekumu ne Mere-
4 mosi; ne I'do ne Gi'nesoi ne Abi-
5 ya; ne Miyamini ne Maadiya ne
6 Biruga; ne Semaya ne Yoyalibu
7 ne Yedaya; ne Sa'lu ne Amoki ne Kirukiya ne Yedaya. Abo be bāli abakulu ba bakabona naba baganda
8 bābwe mu naku za Yesuwa. Era nate Abalevi: Yesuwa ne Bi'nui ne Kadumieri ne Serebiya ne Yuda ne Ma'taniya eyali omukulu [b] wo-
9 kwebaza, ye ne bagandabe. Era Bakubukiya ne U'no baganda bā-
10 bwe nebabolekera mu bisanja. Yesuwa nāzāla Yoyakimu, Yoyakimu nāzāla Eriasibu, Eriasibu nāzāla
11 Yoyada, Yoyada nāzāla Yonasani,
12 Yonasani nāzāla Ya'dua. Mu naku za Yoyakimu newabawo bakabona emitwe (gyenyumba) za bakitābwe; owa Seraya, Meraya; owa Yere-
13 miya, Kananiya; owa Ezera, Mesu'lamu; owa Amaliya, Yekoka-
14 nani; owa Ma'luki, Yonasani; owa
15 Sebaniya, Yusufu; owa Kalimu, Aduna; owa Merayosi, Kerukai;
16 owa I'do, Zekaliya; owa Gi'nesoni,
17 Mesu'lamu; owa Abiya, Zikuli; owa Miniamini, owa Moadiya, Pi-
18 rutai; owa Biruga, Sa'muwa; owa
19 Semaya, Yekonasani; nowa Yoyalibu, Ma'tenai; owa Yedaya, U'zi;
20 owa Sa'lai, Ka'lai; owa Amoki,
21 Eberi; owa Kirukiya, Kasabiya;
22 owa Yedaya, Nesaneri. Abalevi mu naku za Eriasibu, Yoyada ne Yokanani ne Ya'dua, nebawandikibwa nga gye mitwe (gyenyumba) za bakitābwe: era ne bakabona, Dalio Omuperusi nga ye kabaka.
23 Batabani ba Levi, emitwe (gyenyumba) za bakitābwe, nebawandikibwa mu kitabo ekyebyomumirembe okutūsa ku naku za [c] Yokanani
24 mutabani wa Eriasibu. Nabakulu Babalevi: Kasabiya ne Serebiya ne Yesuwa mutabani wa Kadumieri ne baganda bābwe nga babolekе'de [d] okutenderezānga [e] nokwebazānga [f] ngekiragiro bwekyali ekya Daudi [g] omusaja wa Katonda,
25 [i] ekisanja nga kyolekera ekisanja. Ma'taniya ne Bakubukiya ne Obadiya ne Mesu'lamu ne Talumoni na A'kubu be bali aba'gazi nga bakūma amawanika agokumiryāngo.
26 Abo be bāliwo mu biro bya Yoyakimu mutabani wa Yesuwa mutabani wa Yozadaki, ne mu biro bya Nekemiya owesaza, nebya Ezera kabona [k] omuwandisi.
27 Awo bwebātukuza bugwe wa Yerusalemi, nebanonya Abalevi [l] mu bifo byābwe byona, okubaleta Eyerusalemi, okukwata embaga eyokutukuza nesanyu, nga bebaza era nga baimba, nga balina [m] ebitāsa

[i] nyi. 24, 25. Nek.11.17.
[c] Ezer. 10. 6.
[d] 2 Byom. 5. 13.
[e] lu. 8. Nek.11.17.
[f] 1 Byom. 25.
[g] 2 Byom. 8. 14.
[i] Ezer. 3. 11.
[k] Ezer.7.6.
[l] Nek. 11. 36.
[m] 1 Byom. 15 16. 2 Byom. 5. 13; 7. 6.

[i] 1 Byom. 26. 29.
[k] 1 Byom. 9. 2.
[l] Ezer. 6. 8, 9; 7. 20.
[m] Yos. 21. 11.
[a] Ezer. 2. 1. 2.
[b] nyi. 24, 25. Nek.11.17.

28 nentongōli nenānga. Abāna ba-
[n] Nek. 3. 22. baīmbi nebakung'ana, okuva mu [n] lusenyi olwetōlo'de Yerusalemi
29 ne mu byālo Ebyabanetofa; era ne
[o] Nek. 12. 22, 30. mu Besugirugali ne mu nimiro ezo-
ku Geba ne Azumavesi; kubanga
30 abaīmbi bāli bezīmbi'de ensisira
okwetōlōla Yerusalemi. Awo ba-
kabona Nabalevi [o] neberongōsa;
nebalongōsa abantu nemiryāngo ne
31 bugwe. Awo nenyāmbusa abakulu
ba Yuda ku bugwe, nentekawo ebi-
bīna bibiri ebinene abebaza nebā-
tambula nga basimbye enyiriri;
[p] Lu. 38. [p] (ekimu nga kitambulira), ku mu-
kono ogwadyo ku bugwe mu 'kubo
[r] Nek. 2. 13; 3.13,14. 32 [r] eryomulyāngo ogwobusa: nolu-
vanyuma lwābwe Kosaya nātambu-
la nekitūndu ekyabakulu ba Yuda,
33 ne Azaliya ne Ezera ne Mesu'lamu
34 ne Yuda ne Benyamini ne Semaya
35 ne Yeremiya, nabamu ku bāna ba
[t] 1 Byom. 15. 24. bakabona nga balina [s] amakondē-
re: Zekaliya mutabani wa Yona-
sani mutabani wa Semaya muta-
bani wa Ma'taniya mutabani wa
Mikaya mutabani wa Za'kuli mu-
36 tabani wa Asafu; ne bagandabe,
Semaya ne Azaleri ne Miralai ne
[t] 1 Byom. 23. 5. Giralai ne Maai ne Nesaneri ne
Yuda ne Kanani, nga balina [t] ebi-
vuga ebya Daudi omusaja wa Ka-
tonda; ne Ezera omuwandisi nga-
[u] Nek. 2. 14. 37 bakulembe'de: nebaita mu [u] mu-
[v] Nek. 3. 15. lyāngo ogwolu'zi nokusimba mu
maso gābwe nebalinya ku [v] lutindo
olwekibuga kya Daudi, bugwe wa-
[y] Nek. 3. 26. yāmbukira wa'gulu wenyumba ya
[z] Ju. 21. Daudi okutūsa ku [y] mulyāngo ogwa-
38 ma'zi ebuvanjuba. [z] Nekibīna ekyo-
kubiri ekyabo abebaza nebagenda
okubasisinkana, nānge nga mbavako enyuma, wamu nekitūndu
[a] Nek. 3. 11. kyabantu ku bugwe engulu [a] wekigo ekyebikomi, okutūsa ku [b] bugwe
[b] Nek. 3.8. [c] Nek. 8. 16. [d] Nek. 3.6. [e] 2 Byom. 33. 14. [f] Nek. 3.1. 39 omugazi; era engulu [c] womulyāngo
gwa Efulaimu, nawali [d] omulyāngo
omuka'de, nawali [e] omulyāngo o-
gwebyenyanja, [f] nekigo kya Kana-
neri, nekigo kya Kamea, okutūsa
ku mulyāngo ogwendiga: nebaīmi-
rira bulmirizi mu [g] mulyāngo ogwa-
[g] Nek. 3. 28. 40 bakūmi. Awo ebibīna byōmbi e-
byabo abebaliza mu nyumba ya
Katonda nebiīmirira, nānge neki-
41 tūndu kyabakulu wamu nānge: ne
bakabona, Eriakimu ne Maaseya
ne Miniamini ne Mikaya ne Eriwe-
nai ne Zekaliya ne Kananiya nga
42 balina amakondēre; ne Maaseya
ne Semaya ne Ereazali ne U'zi ne
Yekokanani ne Malukiya ne Eramu
ne Ezera. Abaīmbi nebaīmba ne-
'dobozi 'dene, Yezulakiya nga ye
43 mukulu wābwe. Nebawayo sadaka
enkulu ku lunaku olwo nebasanyu-
[i] 2 Byom. 20. 27. ka; kubanga [i] Katonda yali abasa-
nyusi'za esanyu lingi; era nabaka-
zi nabāna abato nebasanyuka: awo
esanyu Eryeyerusalemi nokuwuli-
rwa neriwuliririrwa wala.
44 Awo [k] ku lunaku olwo nebalōnda
[k] Nek. 13. 5, 12, 13. abantu okuba abakulu benju eza-
mawanika olwebiwebwayo ebisitu-
libwa, olwebibala ebiberyeberye,
nolwebitūndu ebyekumi, okuzikung'anyizamu, ngenimiro ezokubibuga bwezali, emigabo egyalagirwa
bakabona Nabalevi mu matēka: ku-
banga Yuda nāsanyuka olwa baka-
45 bona Nabalevi abāwereza. Era bā-
kwata ebisanja bya Katonda wābwe
nebisanja ebyokulongōsa, era (bwe-
batyo bwebākola) nabaīmbi naba-
[l] 1 Byom. 25 & 26. 'gazi [l] ngekiragiro kya Daudi bwe-
kyali nekya Sulemani mutabaniwe.
46 Kubanga mu mirembe gya Daudi
[m] 1 Byom. 25. 1. 2 Byom. 29. 30. ne [m] Asafu e'da wabāngawo omu-
kulu wabaīmbi, nenyīmba ezokute-
nderezānga nokwebazānga Kato-
47 nda. Era Isiraeri yena mu biro
bya Zeru'baberi ne mu biro bya
Nekemiya nebawa emigabo gyabaī-
mbi naba'gazi ngebyagwānirānga
[n] Nek. 11. 23. [n] buli lunaku bwebyali: nebatuku-
[o] Kubal. 18. 21, 24. lizānga Abalevi; [o] Abalevi nebatu-
kulizānga batabani ba Aloni.

13 Ku lunaku olwo [a] nebasoma mu
[a] Nek. 8. 3, 8, 9, 18; 9. 3. kitabo kya Musa mu matu gaba-
ntu; nebasānga nga kyawandikibwa omwo [b] Omwamoni Nomumoa-
[b] Ma. 23. 3, 4, 5. bu obutaingirānga mu kung'aniro
2 lya Katonda emirembe gyona; ku-
banga tebāsisinkana bāna ba Isi-
raeri nga balina e'mere nama'zi,
naye [c] nebagulirira Balamu eri bo
[d] Kubal. 22. 5. [d] okubakolimira: era [d] naye Katonda
[e] Kubal. 23. 11; 24. 10. wa'fe nāfūla ekikolimo okuba omu-
3 kisa. Awo olwātuka bwebāwulira
[f] Nek. 9.2. amatēka, nebalyoka [c] bāwula mu
Isiraeri ekibīna kyona ekyaba'na-
'gwānga.
4 Era ebyo nga tebinabawo [f] Eriasibu kabona eyalōndebwa okuba o-
[f] Nek. 3.1. mukulu webisenge ebyomunyumba
ya Katonda wa'fe, bweyali muko-
5 'domi wa [g] Tobiya, yali amutege-
[g] Nek. 2. 10. [h] Nek. 12. 44. ke'de ekisenge ekinene, [h] gyebāte-
kerānga e'da ebiwebwayo ebyobu-
'ta, nomugavu, nebintu, nebitūndu
ebyekumi ebyeng'ano nomwenge
namafuta, Abalevi byebāwebwānga
olwekiragiro nabaīmbi naba'gazi;
6 nebiwebwayo ebisitulibwa ebya ba-
kabona. Naye mu (biro) ebyo byo-
[k] Nek. 5. 14. na 'nze nga siri Yerusalemi: kuba-
nga mu [k] mwāka ogwamakumi asa-
[l] Ezer. 6. 22. tu mwebiri ogwa Alutagizerugizi
[l] kabaka Webabuloni neng'enda eri
7 kabaka, awo nga waisewo enaku,
nendaga kabaka: nenji'ja Eyerusa-
lemi nentegēra obubi Eriasibu bwe-
yali akoze olwa Tobiya, ngamute-
gekera ekisenge mumpya ezenyu-
8 mba ya Katonda. Neki'nakuwaza

nyo: kyenava nkasuka ebwēru ebintu byona ebyomunyumba ebya
9 Tobiya okubi'gya mu kisenge. Awo nendagira [m] nebalongōsa ebisenge: nenzi'zayo eyo ebintu ebyomunyumba ya Katonda nebiwebwa-
10 yo ebyobu'ta nomugavu. Nentegēra nga [n] Abalevi bāli tebanawebwa migabo gyābwe; awo Abalevi nabaīmbi abākolānga omulimu nga ba-'duki'de buli muntu mu [o] kyālokye.
11 Awo [p] nempakanya abakulu nenjogera nti Kiki ekirese'za enyumba ya Katonda? Nembakung'anya
12 nembateka mu kifo kyābwe. Awo Abayuda bona nebaleta ekitūndu [r] ekyekumi ekyeng'ano nomwenge
13 namafuta eri amawanika. [s] Nenzi-'sāwo abawanika ku mawanika, Seremiya kabona ne Zadoki omuwandisi, ne ku Balevi, Pedaya: ne Kanani ye yaba'dirira mutabani wa Za'kuli mutabani wa Ma'taniya: kubanga bālowōzebwa okuba [t] abesigwa, nomulimu gwābwe kugabi-
14 rānga baganda bābwe. [u] Onji'jukirānga, ai Katonda wānge, olwekigambo ekyo, 'sō tosāngula bikolwa byānge ebirūngi byenakolera enyumba ya Katonda wānge nolwebyo ebikwatirwa omwo.
15 Mu biro ebyo nendaba mu Yuda abantu nga basambira [w] ku sabiti amasogolero, era nga baingiza ebinywa, era nga babiteka ku ndogoi zābwe; era nomwenge nezabibu netini nemigugu egyengeri zona [y] gyebaingiza mu Yerusalemi ku lunaku olwa sabiti: nemba omujulirwa (eri bo) ku lunaku kwebātūndira ebyokulya.
16 Era mwabēramu abasaja [z] Abetulo abāingizānga ebyenyanja nebintu ebyengeri zona, nebabaguliza ku sabiti abāna ba
17 Yuda ne mu Yerusalemi. Awo nendyoka [a] mpakanya abakūngu ba Yuda nembagamba nti Kibi ki kino kyemukola nemwōnōna olunaku
18 olwa sabiti? [b] Bajaja ba'mwe si bwebākolānga bwebatyo, era Katonda wa'fe teyatuletako bubi buno bwona ne ku kibuga kino? era naye 'mwe mweyongera okuleta obusūngu ku Isiraeri nga mwōnōna
19 sabiti. Awo olwātuka [c] ekizikiza bwekyasoka okukwata enzi'gi Ezeyerusalemi sabiti ngenebako enkya, nendagira oku'galawo enzi'gi, nendagira obutazi'gulawo okutūsa sabiti lweri'gwāko: nenteka abamu ku ba'du bānge ku nzi'gi, baleme okuingiza omugugu gwona ku lu-
20 naku olwa sabiti. Awo abasūbuzi nabatūnzi bebintu ebyengeri zona nebasula ebwēru Weyerusalemi o-
21 mulūndi gumu oba ebiri. Nendyoka mbera omujulirwa eri bo nembagamba nti Kiki ekibasuza okwetōlōla bugwe? bwemulikola bwemutyo nate, ndibakwata. Awo okuva ku lunaku olwo nebata'jira
22 nate ku sabiti. Awo nendagira Abalevi [d] okweröngōsa, era oku'ja okukūma enzi'gi okutukuza olunaku olwa sabiti. Onji'jukirirānga, ai Katonda wānge, na kino, onsonyiwe ngokusāsirakwo bwekwenkana obungi.
23 Mu biro ebyo era nendaba Abayudaya [e] abāli bawasi'za abakazi ba [f] Asudodi naba [g] Amoni naba Moa-
24 bu: nabāna bābwe bāyogerānga ekitūndu lulimi lwa Asudodi 'sō tebaīnza kwogera lulimi lwa Bayudaya, naye ngolulimi olwa buli
25 'gwānga bwerwali. Awo nembawakanya nembakolimira nenkubako abamu nenkunyula enviri zābwe [i] nembalaiza Katonda nti Temuwānga batabani bābwe bawala ba'mwe, 'sō temutwālirānga batabani ba-'mwe bawala bābwe, newakuba'de
26 'mwe be nyini. [k] Sulemani kabaka wa Isiraeri teyayōnōnānga mwebyo? naye mu mawānga mangi newataba kabaka amwenkana, era [l] yayagalibwa Katondawe, era Katonda nāmufūla kabaka wa Isiraeri yena: era naye noyo abakazi aba-
27 mawānga nebamwōnōnyesa. Kale tunābawulira 'mwe okukolānga obubi obwenkani'de awo [m] okusobya Katonda wa'fe nga tuwasa abakazi
28 abamawānga? Era omu ku batabani ba [n] Yoyada mutabani wa [o] Eriasibu kabona omukulu, yali muko'domi wa [p] Sanubalati Omukoloni: kyenava 'mugoba gyendi.
29 [r] Oba'jukirānga, ai Katonda wānge, kubanga bāyōnōna obwakabona [s] nendagāno eyobwakabona Neya-
30 balevi. Bwentyo [t] bwenabalongōsa eri ba'na'gwānga bona, nentekawo ebisanja bya bakabona Nebyabalevi, buli muntu mu mulimugwe;
31 [u] nolwekiwebwayo ekyenku mu biro ebyatekebwawo, nolwebibala ebiberyeberye. [w] Onji'jukiranga, ai Katonda wānge, okunkola obulūngi.

[m] 2 Byom. 20. 15, 16, 18.
[n] 2 Byom. 31. 4. Mala. 3. 8.
[o] Nek. 12. 28 neb.
[p] nyi. 17, 23.
[r] Nek. 10. 38; 12. 44.
[s] 2 Byom. 31. 12, 13.
[t] Nek. 7. 2. 1 Kol. 4. 2.
[u] nyi. 22, 31. Nek. 5. 19.
[w] Kuv. 20. 10.
[y] Nek. 10. 31.
[z] Yos. 19. 29. Am. 1. 9.
[a] nyi. 11, 25.
[b] Yer. 17. 21 neb.
[c] Lev. 23. 32.
[d] Nek. 12. 30.
[e] Ezer. 9. 2; 10. 10.
[f] Nek. 4. 7.
[g] lu. 1. Ezer. 9. 1.
[i] Ezer. 10. 5. Nek. 10. 29 neb.
[k] 1 Basek. 11. 1 neb.
[l] 2 Sam. 12. 24.
[m] Ezer. 10. 2.
[n] Nek. 12. 10, 11, 22.
[o] Nek. 3. 1.
[p] Nek. 2. 10.
[r] Nek. 6. 14.
[s] Mala. 2. 4.
[t] Nek. 10. 30.
[u] Nek. 10. 34.
[w] lu. 14.

EKITABO
KYA
ESEZA

1 Awo olwātu ka ku mirembe gya Akasuero [ye Akasuero oyo eyafuga okuva a Ebuindi okutūka b Ebuwesiyopya, c amasaza kikumi mwama-
2 kumi abiri mu musānvu:] awo ku mirembe egyo, kabaka Akasuero bweyatūla ku ntebe yobwakabakabwe eyali mu d Susani eriyumba,
3 mu mwāka ogwokusatu ogwokufugakwe nāfumbira embaga abakūngube bona naba'dube; obuinza Bwebuperusi Nebumedi, abakūngu nabakulu bamasaza nga bāli mu
4 masoge: nāyoleseza enaku nyingi obuga'ga obwobwakabakabwe obwekitibwa netendo eryobukulubwe obutasingika, enaku kikumi
5 mu kināna. Awo enaku ezo bwezatūkirira, kabaka nāfumbira embaga abantu bona abāli bali awo mu Susani eriyumba, abakulu nabato, enaku musānvu, mu lu'gya e olwokulusuku olweriyumba lya ka-
6 baka; (wāliwo ebitīmbe ebyengoye) olweru nolwa nawandagala nolwa kaniki, nga bisibi'dwa nemigwa egya bafuta enūngi nolwefulungu nempeta eza feza nempagi ezamainja aganyirira: ebitanda byali bya zābu ne feza ku mainja amālire aganyirira, amamyufu namēru naga kyenvu namadugavu.
7 Nebabanywesa mu bintu ebya zābu, [ebintu nga tebifanana byo'ka na byo'ka,] nomwenge ogwa kabaka mungi nyo, ngobugabi bwa ka-
8 baka bwebwali. Nokunywa nekuba ngamatēka bwegali; nga tewali ainza okuwaliriza: kubanga kabaka bweyali alagi'de bwatyo abūmi bona abomunyumbaye bakolēnga
9 buli muntu nga bwayagala. Ne Vasuti kadulubale nāfumbira abakazi embaga mu nyumba ya kaba-
10 ka, eya kabaka Akasuero. Awo ku lunaku olwomusānvu, omwoyo gwa kabaka bwegwasanyuka olwomwenge, nālagira Mekumani ne Bizusa ne Kalubona ne Bigusa ne Abagusa ne Zesali ne Kalukasi, abaläwe musānvu abāwererezānga mu maso
11 ga Akasuero kabaka, okuleta Vasuti kadulubale mu maso ga kabaka ngatiki'de f engule eyobwakabaka, okwolesa amawānga nabakūngu obulūngibwe: kubanga yali mulū-
12 ngi okutunulira. Naye kadulubale Vasuti nāgāna oku'ja olwekiragiro kya kabaka bweyamulagiriza abaläwe: kabaka kyeyava asunguwala enyo, ekiruikye nekibūbūka mu-
13 ye. Awo kabaka nāgamba g abagezi abātegēra ebiro, [kubanga eyo ye yali empisa ya kabaka eri bona
14 abāmanya amatēka nemisāngo; ne Kalusena ne Sesali ne Adumasa ne Talusisi ne Meresi ne Malusena ne Memukani, h abakūngu musānvu Abebuperusi Nebumedi i abālabānga amaso ga kabaka era abātūlānga ku ntebe ezokumwanjo mu bwakabaka, abo be bāmu'dirira:]
15 nti Tunākola tutya kadulubale Vasuti ngamatēka bwegali, kubanga takoze ekyo kabaka Akasuero kya-
16 mulagiriza abaläwe? Awo Memukani na'damu mu maso ga kabaka nabakūngu nti Vasuti kadulubale tayōnōnye kabaka ye'ka era naye nabakūngu namawānga gona agali mu masaza ga kabaka Akasuero.
17 Kubanga ekikolwa kino ekya kadulubale kiryātikirira mu bakazi bona okunyōmesānga ba'bābwe mu maso gābwe bwekinābūlirwānga nti Kabaka Akasuero yalagira Vasuti kadulubale okuletebwa mu
18 masoge naye nāta'ja. Awo ku lunaku luno abakyala Abebuperusi Nebumedi abawuli'de ekikolwa kya kadulubale banāgamba (bwebatyo) abakūngu bona aba kabaka. Kale (walibawo) okunyōma kungi nobu-
19 sūngu. Kabaka bwanāsima bwatyo, alalike ekiragiro kya kabaka, era kiwandikibwe mu matēka Agababerusi j Nabamedi kireme okuwanyisibwa, Vasuti aleme oku'ja nate mu maso ga kabaka Akasuero; era nobukulubwe obwa kadulubale kabaka abuwe omulala amusinga o-
20 bulūngi. Awo bwebanālalika etēka lya kabaka lyanātēka okubunya obwakabakabwe bwona, [kubanga bunene,] kale abakazi bona bana'sāngamu ekitibwa ba'bābwe, aba-
21 kulu nabato. Ekigambo ekyo nekisanyusa kabaka nabakūngu; kabaka nākola ngekigambo kya Me-
22 mukani bwekyali: kubanga nāwereza ebaluwa mu masaza gona aga kabaka, mu buli saza ngempandika yalyo bweyali, na buli 'gwānga ngolulimi lwābwe bwerwali, buli

a Es. 8. 9. b 2 Basek. 19. 9. c Es. 8. 9; 9. 30. Dan. 6. 1. d Nek. 1. 1.
e Es. 7. 7, 8.
f Es. 2. 17; 6. 8.
g Yer. 10. 7. Dan. 2. 12, 13. Mat. 2. 1.
h Ezer. 7. 14. i 2 Basek. 25. 19.
j 2 Basek. 17. 6.

musaja afugënga mu nyumbaye ye, era akiralike ngolulimi lwabantube bwerwali.

2 Awo oluvanyuma lwebyo, obusüngu bwa kabaka Akasuero bwebwakakana, nälyoka a'jukira Vasuti nekyo kyeyakola nekyo [a] ekyatëkebwa eri ye. Awo aba'du ba kabaka abämuwerezänga nebogera nti Banonyeze kabaka abawala abato ababülüngi abatamanyi musaja: era kabaka atekewo abämi mu masaza gona agomubwakababakabwe, bakung'anyize abawala abato abalüngi bona Esusani mu lubiri mu nyumba yabakazi, mu mukono gwa Kegai omuläwe wa kabaka, omukümi wabakazi; era ebintu byäbwe ebyokulongösa babiwebwe: awo omuwala kabaka gwalisima abe kadulubale mu kifo kya Vasuti. Ekigambo ekyo nekisanyusa kabaka; näkola bwatyo.

5 Wäliwo Omuyudaya mu Susani mu lubiri, erinyalye [b] Moludekai mutabani wa Yairi mutabani wa Simei mutabani wa Kisi Omubenyamini; [c] eya'gyibwa mu Yerusalemi wamu nabasibe abätwälirwa awamu ne [d] Yekoniya kabaka wa Yuda, Nebukadune'za kabaka Webabuloni gweyatwäla. Nälera Kada'sa, ye Eseza [e] muwala wa kitäwe omuto: kubanga teyalina kitäwe newakuba'de nyina, era omuwala oyo yali mulüngi nyo; awo nyina ne kitäwe bwebäfa, Moludekai nämutwäla okuba omwänawe ye. Awo olwätuka ekiragiro kya kabaka netëkalye bwebyawulirwa, nabawala bangi nga bakung'ani'de Esusani mu lubiri mu mukono gwa Kegai, awo Eseza nätwälibwa mu nyumba ya kabaka mu mukono gwa Kegai omukümi wabakazi. Awo omuwala oyo nämusanyusa, näfuna ekisa eri ye; näyänguwa okumuwa ebintubye ebyokulongösa wamu nemigabogye nabawala omusänvu abägwänira okubamuwa nga ba'gyibwa mu nyumba ya kabaka: nämu'julula ye nabawalabe näbaingiza mu kifo ekyasinga obulüngi mu nyumba eyabakazi. [f] Eseza yali tategëzänga abantube bwebäli newakuba'de ekikakye: kubanga Moludekai yali amukütï'de obutakitegëza. Era Moludekai nätambuliränga buli lunaku mu maso golu'gya lwenyumba eyabakazi, okumanya Eseza bwali, era kyalibëra. Awo oluwalo olwa buli muwala bwerwa'ja okuingira eri kabaka Akasuero, ngamaze okukolerwa ngetëka eryabakazi bweriri emyezi kumi nebiri, [kubanga enaku ezokulongösa kwäbwe bwezatükiriränga bwezityo, emyezi mukäga amafuta agomugavu, nemyezi mukäga ebyakalösa nebintu ebyokulongösa abakazi,] kale bwatyo omuwala nälyoka a'ja eri kabaka, kyona kyeyayagala näkiwebwa okugenda naye ngava mu nyumba eyabakazi ngagenda mu nyumba ya kabaka. Yagenda akawungëzi näkomawo enkya mu nyumba eyabakazi eyokubiri mu mukono gwa Saasugazi omuläwe wa kabaka eyakümänga abazäna: teyaingira nate eri kabaka, wabula nga kabaka amusanyuki'de, era ngaiti'dwa nerinya. Awo oluwalo lwa Eseza [g] omuwala wa Abikairi kitäwe wa Moludekai omuto eyamutwäla okuba omwänawe bwerwali lutüse, okuingira eri kabaka, teyaliko kyeyetäga wabula ebyo Kegai, omuläwe wa kabaka, omukümi wabakazi, byeyalagira. Eseza näganja mu maso gabo bona abämutunulira. Awo Eseza nätwälibwa eri kabaka Akasuero mu nyumbaye eya kabaka mu mwezi ogwekumi, gwe mwezi Tebesi mu mwäka ogwomusänvu ogwokufugakwe. Awo kabaka näyagala Eseza okusinga abakazi bona, nälaba ekisa nokuganja mu masoge okusinga abawala bona: nokuteka näteka engule eyobwakabaka ku mutwegwe nämufüla kadulubale mu kifo kya Vasuti. Awo kabaka [i] nälyoka afumbira abakünguba bona naba'dube embaga enkulu, embaga ya Eseza; näwa amasaza okusonyiwa, nägaba ebirabo, ngobugabi bwa kabaka bwebwali. Awo abawala bwebäli bakung'anye omulündi ogwokubiri, awo Moludekai nätüla [k] mu mulyängo gwa kabaka. [l] Eseza yali tategëzänga ekikakye bwekyali newakuba'de abantube; nga Moludekai bweyamukütira: kubanga Eseza yakola ekiragiro kya Moludekai nga bweyakolänga [m] bweyali ngakyamulera. Awo mu biro ebyo, Moludekai ngatu'de mu mulyängo gwa kabaka, babiri ku baläwe ba kabaka, [n] Bigusani ne Teresi, kwabo abäkümänga olu'gi, nebasunguwala nebagezako okukwata kabaka Akasuero. Awo ekigambo ekyo nekimanyibwa Moludekai näkibülira Eseza kadulubale; Eseza näbülira kabaka mu linya lya Moludekai. Awo ekigambo ekyo bwebäkikenënya, nekirabika nga bwekyali bwekityo, bömbi nebawanikibwa ku muti: awo nekiwandikibwa mu [o] kitabo ekyebigambo ebya buli lunaku mu maso ga kabaka.

3 Awo oluvanyuma lwebyo kabaka Akasuero näkuza Kamani mutabani wa Ka'medasa [a] Omwagagi nämusu'kiriza, nägulumiza entebeye

[a] Es. 1. 10, 20.
[b] Ezer. 2. 2.
[c] 2 Basek. 24. 14, 15.
[d] 2 Basek. 24. 6. Yekoyakini.
[e] lu. 15.
[f] lu. 20.
[g] lu. 7.* Es. 9. 29.
[i] Es. 1. 3.
[k] lu. 21. Es. 3. 2, 3; 5. 9, 13; 6. 10, 12.
[l] lu. 10.
[m] lu. 7.
[n] Es. 6. 2.
[o] Es. 6. 1; 10. 2.
[a] Kubal. 24. 7. 1 Sam. 15. 8.

okusinga abakŭngu bona abali na-
2 ye. Awo aba'du bona aba kabaka
[b] Es. 2. 19. abāli [b] mu mulyāngo gwa kabaka nebakutamira Kamani nebamnvŭnamira: kubanga kabaka bweyali alagi'de bwatyo ebigambobye. Naye Moludekai teyamukutamira 'sō
3 teyamuvŭnamira. Awo aba'du ba kabaka abāli mu mulyāngo gwa kabaka nebagamba Moludekai nti Kiki ekikusobesa ekiragiro kya kaba-
4 ka? Awo olwātuka bwebāyogerānga naye buli lunaku naye nātabawulira, nebabŭlira Kamani okulaba ebigambo bya Moludekai obanga binānywēra: kubanga yali ababŭli-
5 'de nga Muyudaya. Awo Kamani bweyalaba nga Moludekai teyakutama 'sō teyamuvŭnamira, kale Ka-
6 mani na'jula obusŭngu. Naye nālaba nga tekugasa okukwata Moludekai ye'ka; kubanga bāli bamutegēze'za abantu ba Moludekai bwebāli: Kamani kyeyava asala amagezi okuzikiriza Abayudaya bona abāli mu bwakabaka bwona obwa Akasuero, abantu ba Moludekai.
[c] Nek. 2. 1. 7 Awo mu mwezi ogwoluberyeberye, gwe mwezi [c] Nisani, mu mwāka ogwekumi nebiri ogwa kabaka Aka-
[d] Es. 9. 24, 26. suero, nebakuba [d] Puli, bwe bululu, mu maso ga Kamani buli lunaku
[e] Exer. 6. 15. era buli mwezi (okutūsa ku mwezi) ogwekumi nebiri, gwe mwezi [e] Ada-
8 li. Awo Kamani nāgamba kabaka Akasuero nti Waliwo abantu abasāsānye abatatāganye mu mawānga mu masaza gona agobwakabakabwo; [f] namatēka gābwe tegafa-
[f] Exer. 4. 12, 13. Bik. 16. 20, 21. nana (matēka ga) 'gwānga lyona; 'sō tebakwata matēka ga kabaka: kyekiva kirema okugasa kabaka
9 okubaganya. Kabaka bwanāsīma, kiwandikibwe bazikirizibwe: nānge ndisasula etalanta eza feza kakumi mu mikono gyabo abateresebwa okukūma omulimu (gwa kabaka), okuzireta mu mawanika ga kabaka.
[g] Lub. 41. 42. Es. 8. 2. 10 Awo kabaka [g] na'gya empetaye ku mukonogwe nāgiwa Kamani muta-
[h] Es. 8. 1; 9. 10, 24. bani wa Ka'medasa Omwagagi [h] o-
11 mulabe Wabayudaya. Awo kabaka nāgamba Kamani nti Efeza ewere-'dwa gyoli era nabantu okubakola
12 nga bwosīma. Awo nebaita abawandisi ba kabaka mu mwezi ogwoluberyeberye ku lunaku lwagwo olwekumi nesatu, nebawandika nga byona bwebyali Kamani byeyali alagi'de [k] abamasaza ba kabaka, na-
[k] Exer. 8. 36. bāmi abāfugānga buli saza nabakulu ba buli 'gwānga; eri buli saza ngempandika yalyo bweyali, neri buli 'gwānga ngolulimi lwābwe bwe-
[l] Es. 8. 8-10. rwali: [l] mu linya lya kabaka Akasuero mwebyawandikirwa, era byatekebwako akabonero nempeta ya
13 kabaka. Nebawereza ebaluwa nezitwālibwa [m] ababaka mu masaza gona aga kabaka, okuzikiriza nokuta nokumalawo Abayudaya bona, abato nabaka'de, abāna abato nabakazi, [n] ku lunaku lumu, ku (lunaku) olwekumi nesatu olwomwezi ogwekumi nebiri, gwe mwezi [o] Adali, [p] nokutwāla omunyago gwābwe
14 okuba omui'go. Ebya'gyibwa mu [r] kiwandike nebiralikibwa eri amawānga gona, ekiragiro kirāngirwe mu buli saza, balyoke betekeretе-
15 kere olunaku olwo. Awo ababaka nebānguwa nebagenda olwekiragiro kya kabaka, etēka neribŭlirwa mu Susani olubiri: awo kabaka ne Kamani nebatūla okunywa; naye ekibuga kya [s] Susani nekibulwa amagezi.

[m] 2 Byom. 30. 6. Es. 8. 10.
[n] Es. 8. 12; 9. 1.
[o] Ezer. 6. 15.
[p] Es. 8. 11.
[r] Es. 8. 13, 14.
[s] Es. 8. 15.

4 Awo Moludekai bweyategēra byona ebyakolebwa, Moludekai [a] nāyuza ebyambalobye nāyambala [b] ebibukutu [c] ne'vu, nāfuluma nāgenda mu kibuga wakati, nākāba ne-
2 'dobozi 'dene eryenaku nyingi: na'ja ne mu maso gomulyāngo gwa kabaka: kubanga tewali eyaĭnza okuingira mu mulyāngo gwa kaba-
3 ka ngayamba'de ebibukutu. Awo mu buli saza ekiragiro kya kabaka netēkalye buli gyebyatūkānga newaba okuwubāla kungi mu Bayudaya [d] nokusība nokukāba amaziga nokukuba ebiwobe; kale bangi abāgalamira nga bamba'de ebibukutu
4 ne'vu. Awo abawala ba Eseza [e] nabalāwebe neba'ja nebamubŭlira; kadulubale nānakuwala nyo: nāwereza ebyambalo Moludekai byabayambala, nokumu'gyako ebibu-
5 kutubye: naye nātabi'kiriza. Awo Eseza nāita Kasaki omu ku balāwe ba kabaka, gweyali ata'dewo okumuwereza, nāmukŭtira okugenda eri Moludekai okumanya ekigambo
6 ekyo bwekyali nensōnga yakyo. Awo Kasaki nāfuluma nāgenda eri Moludekai awali ekifo ekigazi ekyekibuga ekyayolekera omulyāngo
7 gwa kabaka. Awo Moludekai nāmubŭlira byona ebyamubako, [f] nebintu bwebyenkanira dala Kamani byeyasŭbiza okusasula mu mawanika ga kabaka Olwabayudaya, oku-
8 bazikiriza. Era nāmuwa nebya'gyibwa mu [g] kiwandike ekyetēka eryalalikibwa mu Susani okubazikiriza okulyolesa Eseza nokulimubŭlira; nokumukŭtira aingire eri kabaka amwegairire era asabire abantube
9 mu masoge. Awo Kasaki na'ja nābŭlira Eseza ebigambo bya Molu-
10 dekai. Awo Eseza nāganiba Kasaki nāmuwa ebigambo ebyokutwālira
11 Moludekai, nti Aba'du ba kabaka bona nabantu abomumasaza ga kabaka bamanyi nga buli muntu, oba

[a] Lub. 44. 13.
[b] 1 Basek. 20. 31.
[c] 1 Basek. 20. 38, 41. Yob. 2. 8. Yer. 6. 26. Dan. 9. 3.
[d] Iu. 16. Es. 9. 31.
[e] Es. 1. 10.
[f] Es. 3. 9.
[g] Es. 3. 14; 8. 13.

musaja oba mukazi, anäingiränga
[i] Es. 5. 1. eri kabaka mu [i] lu'gya olwomunda
ataiti'dwa, waliwo etëka limu eri
[h] Es. 5. 2; 8. 4. ye, a'tibwënga, wabula abo [k] kabaka
bagololera omu'go ogwa zäbu abëre
omulamu: naye 'nze siitibwänga
okuingira eri kabaka, enaku ziri
12 amakumi asatu. Awo nebabülira
Moludekai ebigambo bya Eseza.
13 Awo Moludekai näbalagira oku'diza
Eseza ebigambo nti Tolowözänga
mu mwoyogwo nga gwogenda oku-
wona mu nyumba ya kabaka okusi-
14 nga Abayudaya bona. Kubanga
bwonosirikira dala mu biro bino,
kale okulokoka nokuwona kuliva
awalala eri Abayudaya, naye 'gwe
nenyumba ya kitäwo balizikirira:
era äni amanyi obanga o'ze mu
bwakadulubale olwebiro ebifanana
15 bwebityo? Awo Eseza näbalagira
oku'diza Moludekai ebigambo nti
16 Genda okung'anye Abayudaya bona
abaliwo mu Susani, munsïbire, 'sö
temulya newakuba'de okunywa e-
naku satu emisana nekiro; era nä-
nge nabawala bänge tunäsïba bwe-
tutyo: bwentyo bwendiingira eri
kabaka, ekitali kya mu matëka: era
17 bwendizikirira, ndizikirira. Awo
Moludekai neyegendera näkola naga
byona bwebyali Eseza byamulagi-
'de.

[e] Es. 4. 16. **5** Awo olwätuka [a] ku lunaku olwo-
kusatu Eseza näyambala ebyamba-
[h] Es. 4. 11; 6. 4. lobye ebya kadulubale, näimirira
mu [b] lu'gya olwomunda olwenyu-
mba ya kabaka, okwolekera enyu-
mba ya kabaka: kabaka nätüla ku
ntebeye eyobwakabaka mu nyumba
ya kabaka okwolekera omulyängo
2 gwenyumba. Awo olwätuka kabaka
bweyalaba Eseza kadulubale ngaï-
[c] Es. 4. 11; 8. 4. miri'de mu lu'gya, kale näganja mu
masoge: [c] kabaka nägololera Eseza
omu'go ogwa zäbu ogwali mu mu-
konogwe. Awo Eseza näsembera
3 näkoma ku musa gwomu'go. Awo
kabaka nälyoka amugamba nti O-
yagala ki, kadulubale Eseza? era
kiruwa kyewegairira? onokiwebwa
[d] Es. 7. 2. Ma'k. 6. 23. [d] nokutüsa ekitündu ekyobwakaba-
4 ka. Awo Eseza näyogera nti Ka-
baka bwanäsima, kabaka ne Kama-
ni ba'je lero eri embaga gye'mufu-
5 mbi'de. Awo kabaka näyogera nti
Mwänguye Kamani kikolebwe nga
Eseza bwayoge'de. Awo kabaka
[f] Es. 7. 2. ne Kamani neba'ja eri embaga E-
6 seza gyeyali afumbye. Awo [e] ka-
baka nägamba Eseza nga batn'de
ku mbaga eyomwenge nti Osaba
ki? era kinäkukolerwa: era wegai-
rira ki? kinätükirizibwa nokutüsa
7 ekitündu ekyobwakabaka. Awo
Eseza na'damu näyogera nti Kye-
nsaba era kyenegairira kye kino;
8 obanga ng'anze mu maso ga kaba-
ka, era kabaka bwanäsïma okumpa
kyensaba, nokutükiriza kyenegairi-
ra, kabaka ne Kamani ba'je eri
embaga gyendibafumbira, era enkya
ndikola nga kabaka bwagambye.
9 Awo Kamani näfuluma ku lunaku
olwo ngasanyuse era ngajaguzi'za
mu mwoyo: naye Kamani bweya-
laba Moludekai mu mulyängo gwa
kabaka, [f] nga taïmirira 'sönga ta- [f] Es. 2. 5.
musegulira, na'jula obusüngu eri
10 Moludekai. Era naye Kamani nä-
zibikiriza na'dayo e'ka; nätuma
näleta mikwänogye ne [g] Zeresi mu- [g] Es. 4. 13.
11 kaziwe. Awo Kamani näbabülira
ekitïbwa kyobuga'gabwe, [i] nabäna- [i] Es. 2. 7-18.
be bwebenkana obungi, nebigambo
byona kabaka mweyamukuliza, era
[k] bweyamukuza okusinga abaküngu [k] Es. 3. 1.
12 bakabaka naba'dube. Era Kamani
näyogera nti Wewawo, Eseza ka-
dulubale teyaganya muntu yena
kuingira wamu ne kabaka eri emba-
ga gyeyali afumbye wabula 'nze;
era nenkya ampise wamu ne kaba-
13 ka. Naye ebyo byona tebiriko kye-
bingasa nga nkyalaba Moludekai
ngatüla ku mulyängo gwa kabaka.
14 Awo Zeresi mukaziwe ne mikwäno-
gye bona nebamugamba nti Basi-
mbe ekitindiro obuwänvu bwakyo
emikono amakumi atäno, enkya
oyogere ne kabaka okuwanika Mo-
ludekai okwo: kale nolyoka oingira
ne kabaka eri embaga ngosanyuka.
Ekigambo ekyo nekisanyusa Kama-
ni; näsimbya ekitindiro.

6 Awo mu kiro ekyo kabaka nätaï-
nza kwebaka; nälagira okuleta
[a] Es. 2. 23; 10. 2. [a] ekitabo eki'jukiza ekyebigambo
ebya buli lunaku, nebabisomera mu
2 maso ga kabaka. Awo nebasänga
nga kiwandiki'dwa nga Moludekai
[b] Es. 2. 21. yabülira ebigambo bya [b] Bigusani
ne Teresi, babiri ku baläwe ba ka-
baka kwabo abäkümänga olu'gi,
abägezako okukwata kabaka Aka-
3 suero. Awo kabaka näyogera nti
Kitïbwa ki na bukulu ki Moludekai
byeyawebwa olwekyo? Awo aba-
'du ba kabaka abämuwerezänga
nebogera nti Tewali kintu kyawe-
4 re'dwa. Awo kabaka näyogera nti
Ani ali mu lu'gya? Kale Kamani
yali atüse mu [c] lu'gya olwebwëru
olwokunyumba ya kabaka, [d] okwo- [c] Es. 4. 11; 5. 1. [d] Es. 5. 14.
gera ne kabaka okuwanika Moludе-
kai ku kitindiro kyeyali amusimbi-
5 'de. Awo aba'du ba kabaka neba-
mugamba nti Laba, Kamani aimiri-
'de mu lu'gya. Kabaka näyogera
6 nti Aingire. Awo Kamani näingira.
Kabaka nämugamba nti Omusaja
kabaka gwasanyukira okumu'sämu
ekitibwa anäkolebwa ki? Awo Ka-
mani näyogera mu mntimagwe nti

Ani kabaka gweyandisanyuki'de okumu'sāmu ekitibwa okukira 'nze?
7 Awo Kamani nāgamba kabaka nti Omusaja kabaka gwasanyukira okumu'sāmu ekitibwa, balete ebyambalo bya kabaka, kabaka byayambala, [c] nembalāsi kabaka gyeyebagala eri etikirwako ku mutwe
9 engule eyobwakabaka: bawe ebyambalo nembalāsi mu mukono gwomu ku bakūngu ba kabaka abasinga ekitibwa, bambaze nebyo omusaja kabaka gwasanyukira okumu'sāmu ekitibwa, era bamwebagaze embalāsi okuita mu lugūdo olwekibuga, era balāngire mu masoge nti Bwatyo bwanākolebwa omusaja kabaka gwasanyukira okumu'sāmu ekitibwa.
10 Awo kabaka nāgamba Kamani nti Yānguwa o'dire ebyambalo nembalāsi nga bwoyoge'de, okolere dala bwotyo Moludekai Omuyudaya atūla ku mulyāngo gwa kabaka: waleme okubulako nekimu kwebyo
11 byona byoyoge'de. Awo Kamani na'dira ebyambalo nembalāsi, nāyambaza Moludekai, nāmwebagaza okuita mu lugūdo olwekibuga, nālāngira mu masoge nti Bwatyo bwanākolebwa omusaja kabaka gwasanyukira okumu'sāmu ekitibwa.
12 Awo Moludekai nākomawo eri omulyāngo gwa kabaka. Naye Kamani nāyānguwa nāgenda ewuwe, nganakuwa'de era
13 ku mutwegwe. Awo Kamani nābūlira [g] Zeresi mukaziwe ne mikwānogye bona byona ebyamuba'deko. Awo abasajabe abagēzi ne Zeresi mukaziwe nebamugamba nti Moludekai gwotanuli'de okugwa mu masoge, obanga wa ku za'de lya Bayudaya, to'ja kumusinga, naye to-
14 lirema kugwa mu masoge. Awo bwebāli nga bakyayogera naye, abalāwe ba kabaka neba'ja, nebānguwa okuleta Kamani eri [i] embaga Eseza gyeyali afumbye.

7 Awo kabaka ne Kamani neba'ja eri embaga wamu ne Eseza kadulu-
2 bale. Awo kabaka nāgamba nate Eseza ku lunaku olwokubiri nga batu'de ku mbaga eyomwenge nti [a] Kiki kyosaba, kadulubale Eseza, era onokiwebwa: era kiki kyewegairira? okutūsa ekitūndu ekyobwaka-
3 baka kinātūkirizibwa. Awo Eseza kadulubale na'damu nāyogera nti Obanga ng'anze mu masogo, ai kabaka, era kabaka bwanāsima, mpebwe obulamu bwānge olwoknsaba kwānge, nabantu bānge olwokwegai-
4 rira kwānge: kubanga [b] tutūndi'dwa, 'nze nabantu bānge [c] okuzikirizibwa, oku'tibwa nokubula. Naye singa tutūndi'dwa okuba aba'du nabazāna, nandisirise, newakuba'de ngomulabe teyandiinzi'za kuliwa
5 kabaka byeyandifiri'dwa. Awo kabaka Akasuero nālyoka ayogera nāgamba Eseza kadulubale nti Ani era aliru'dawa ayang'ānga okugeza ko mu mutimagwe okukola bwatyo?
6 Awo Eseza nāyogera nti Omulabe era atukyāwa, Kamani ono omubi. Awo Kamani nātya mu maso ga ka-
7 baka ne kadulubale. Awo kabaka nāgolokoka ngaliko ekirui nāva ku mbaga eyomwenge (nāingira) mu [d] lusuku olwomulubiri: Kamani nā-
8 īmirira okusaba obulamubwe eri Eseza kadulubale; kubanga yalaba obubi kabaka bwamutēsere'za. Awo kabaka nākomawo ngava mu lusuku olwomulubiri nāingira mu kifo ekyembaga eyomwenge; kale Kamani ngagu'de ku kitanda Eseza kweyali. Awo kabaka nāyogera nti Nokukwata anākwatira kadulubale mu maso gānge mu nyumba? Ekigambo nga kiva mu kamwā ka kabaka, nebabi'ka ku maso ga Kama-
9 ni. Awo [e] Kalubona, omu ku balāwe abāli mu maso ga kabaka, nāyogera nti Era, laba, [f] ekitindiro, obuwānvu bwakyo emikono amakumi atāno Kamani kyakole'de Moludekai, [g] eyayogera olwa kabaka ebirūngi, kiimiri'de mu nyumba ya Kamani. Kabaka nāyogera nti Mu-
10 muwanike okwo. Awo nebawanika Kamani ku kitindiro kyeyali asimbi-'de Moludekai. Awo obusūngu bwa kabaka nebukakana.

8 Awo ku lunaku olwo kabaka Akasuero nāwa Eseza kadulubale enyumba ya Kamani omulabe Wabayudaya. Awo Moludekai na'ja mu maso ga kabaka; kubanga Eseza yali amubūli'de [a] bweyamuli.
2 Awo kabaka nānānula [b] empetaye gya'gye ku Kamani nāgiwa Moludekai. Awo Eseza nāteka Moludekai okuba omukulu wenyumba ya Ka-
3 mani. Awo Eseza nāyogera nate olwo kubiri mu maso ga kabaka, nāvūnama awali ebigerebye nāmwegairira ngakāba amaziga oku'gyawo obubi bwa Kamani Omwagagi nolukwerwe lweyali asali'de Abayu-
4 daya. Awo [c] kabaka nāgololera Eseza omu'go ogwa zābu. Awo Eseza nāgolokoka nāimirira mu maso
5 ga kabaka. Nāyogera nti Kabaka bwanāsima, era obanga ng'anze mu masoge, nekigambo ekyo bwekināfanana ekyensonga mu maso ga kabaka, nānge obanga 'musanyusa, bawandike oku'julula ebaluwa Kamani mutabani wa Ka'medasa Omwagagi zeyatēsa, zeyawandika okuzikiriza Abayudaya abāli nu masaza
6 gona aga kabaka: kubanga nyinza ntya okugumikiriza okutunulira o-

/ 1 Basek. 1. 33.
/ 2 Sam. 15. 30.
/ Es. 5. 10, 14.
/ Es. 8. 8.
/ Es. 3. 6; 9. 12.
/ Es. 3. 9; 4. 7.
/ Es. 3. 13; 8. 11.
/ Es. 1. 5.
/ Es. 1. 10.
/ Es. 5. 14.
/ Es. 2. 22.
/ Es. 2. 7, 10, 15, 20.
/ Es. 3. 10.
/ Es. 4. 11; 5. 2.

bubi obuli'ja ku bantu bänge? oba nyinza ntya okugumikiriza okutunulira bagauda bänge nga babazikiriza? 7 Awo kabaka Akasuero nägamba Eseza kadulubale ne Moludekai Omuyudaya nti Laba, mpa'de Eseza enyumba ya Kamani, naye bamuwanise ku kitindiro, kubanga yateka omukonogwe ku Bayudaya. 8 Era muwandikire Nabayudaya, nga bwemusima, mu linya lya kabaka, mugi'sëko akabonero nempeta ya kabaka: kubanga ekiwandike ekiwandiki'dwa [d] mu linya lya kabaka era ekiteke'dwako akabonero nempeta ya kabaka, [e] tewali muntu 9 ainza okuki'julula. Awo mu biro ebyo [f] nebaita abawandisi ba kabaka mu mwezi ogwokusatu, gwe mwezi Sivani, ku (lunaku) lwagwo olwamakumi abiri mu satu; era byona nebiwandikibwa Moludekai byeyalagira eri Abayudaya neri [g] abamasaza, nabämi abäfugänga nabakulu bamasaza abäliwo okuva [h] Ebuindi okutüsa ku Buwesiyopya, amasaza kikumi mwabiri mu musänvu, eri buli saza ngempandika yalyo bweyali, neri buli 'gwänga ngololimi lwäbwe bwerwali, neri Abayudaya ngempandika yäbwe bweyali era ngololimi lwäbwe bwerwali. 10 Era [k] näwandika mu linya lya kabaka Akasuero nägi'säko akabonero nempeta ya kabaka näwereza ebaluwa ezitwälibwa ababaka abebagala embaläsi, abebaga'de ebisolo ebyembiro ebyakolänga omulimu gwa kabaka, ebyazälibwa mu bisibo 11 (bya kabaka): era mwezo kabaka nälagira Abayudaya abäli mu buli kibuga okukung'ana nokwesihira obulamu bwäbwe okuzikiriza, oku'ta, nokumalawo obuinza bwona obwabantu nesaza abagala okubalümba, abäna (bäbwe) abato ne bakazi (bäbwe) [l] nokutwäla omunyago gwä- 12 bwe okuba omui'go, [m] ku lunaku lumu mu masaza gona aga kabaka Akasuero, ku (lunaku) olwekumi nesatu olwomwezi ogwekumi nebi- 13 ri, gwe mwezi Adali. Awo nebalalika amawänga gona ebya'gyibwa ku [n] kiwandike, ekiragiro kirängirwe mu buli saza, era Abayudaya babënga beteke'deteke'de olunaku olwo okuwalana e'gwänga ku balabe bäbwe. - 14 Awo ababaka abebagala ebisolo ebyembiro ebyakolänga omulimu gwa kabaka nebagenda, ekiragiro kya kabaka nga kibakubiriza era nga kibänguya; awo ekiragiro nekirängirwa mu Susani olubiri. 15 Awo Moludekai näfuluma mu maso ga kabaka ngayamba'de [o] ebyambalo bya kabaka ebya kaniki nebyeru, era ngatiki'de engule enene eya zäbu, era ngayamba'de omunagiro ogwa bafuta enüngi nolugoye olwefulungu: awo [p] ekibuga Susani nekyogerera wa'gulu nekisanyuka. 16 Awo Abayudaya nebaba nomusana 17 nesanyu, nokujaguza nekitibwa. Awo mu buli saza ne mu buli kibuga, ekiragiro kya kabaka netëkalye buli gyebyatükänga, Abayudaya nebaba nesanyu nokujaguza, embaga [r] nolunaku olulüngi. Kale bangi abomumawänga agomunsi nebafüka Abayudaya; kubanga [s] entisa Eyabayudaya yali ebagu'deko.

9 Awo [a] mu mwezi ogwekumi nebiri, gwe mwezi Adali, ku lunaku lwagwo olwekumi nesatu, [b] ekiragiro kya kabaka netëkalye bwebyali binätera okutükirizibwa, ku lunaku abalabe Babayudaya kwebäsübirira okubafuga; naye nekikyüka okubevünulira, Abayudaya nebafu- 2 ga abo abäbakyäwa; awo Abayudaya [c] nebakung'ana mu bibuga byäbwe okubuna amasaza gona aga kabaka Akasuero, okukwata abo abäli bagala okubakola obubi: 'sö tewali muntu eyainza okubaziiza; kubanga [d] entisa yäbwe yali egu- 3 'de ku mawänga gona. Awo abaküngu bona abamasaza nabasigire nabämi, abäfugänga nabo abäkolänga omulimu gwa kabaka nebabëra Abayudaya; kubanga entisa ya 4 Moludekai ngebagu'deko. Kubanga Moludekai yali mukulu mu nyumba ya kabaka, netutumolye neryätikirira okubuna amasaza gona: kubanga omusaja oyo Moludekai neyeyongerayongeränga obuku- 5 lu. Awo Abayudaya neba'ta abalabe bäbwe bona nga babakuba nekitala, nga babazikiriza nga babamalawo, nebabakola nga bwebaya- 6 gala abo abübakyäwa. Ne mu Susani olubiri Abayudaya neba'ta nebazikiriza abasaja ebikumi bitäno. 7 Awo Palusandasa ne Dalufoni ne 8 Asupasa ne Polasa ne Adaliya ne 9 Alidasa ne Palumasuta ne Alisai 10 ne Alidai ne Vaizasa, [e] batabani ba Kamani ekumi mutabani wa Ka-'medasa omulabe Wabayudaya nebaba'ta; naye [f] nebata'säko muko- 11 no gwäbwe ku munyago. Ku lunaku olwo omuwendo gwabo aba'tirwa mu Susani olubiri neguletebwa 12 mu maso ga kabaka. Awo kabaka nägamba Eseza kadulubale nti Abayudaya ba'se bazikiri'za abasaja ebikumi bitäno mu Susani olubiri ne batabani ba Kamani ekumi; kale kyebakoze mu masaza amalala aga kabaka kyenkana wa! [g] Kiki 'no kyosaba? era onokiwebwa: oba kiki kyewegairira nate? era kinä- 13 kolebwa. Awo Eseza näyogera nti Kabaka bwanäsima, Abayudaya a-

[d] Es. 3. 12.
[e] Es. 1. 19.
[f] Es. 3. 12.
[g] Ezer. 8. 36.
[h] Es. 1. 1.
[k] Es. 3. 12, 13.
[l] Es. 9. 10, 15, 16.
[m] Es. 3. 13; 9. 1.
[n] Es. 3. 14, 15.
[o] Lub. 41. 42. Dan. 5. 29.
[p] Es. 3. 15
[r] Es. 9. 18, 22.
[s] Ma. 2. 25. Es. 9. 2.
[a] Es. 8. 12.
[b] Es. 3. 13.
[c] Es. 8. 11.
[d] Es. 8. 17.
[e] Es. 8. 11.
[f] nyt. 18. 16. Es. 8. 11.
[g] Es. 5. 6.

bali mu Susani bawebwe okukola
[i] nenkya ngekiragiro ekya lero bwe-
kiba'de, era batabani ba Kamani
ekumi bawanikibwe ku kitindiro.
14 Awo kabaka nālagira bakole bwe-
batyo: kale nebalāngira etēka mu
Susani; nebawanika batabani ba
15 Kamani ekumi. Awo Abayudaya
abali mu Susani [k] nebakung'anira
ne ku lunaku olwekumi nenya olwo-
mwezi Adali, neba'ta abasaja ebi-
kumi bisatu mu Susani; naye [l] ne-
bata'sāko mukono gwābwe ku mu-
16 nyago. Awo Abayudaya abalala
abāli mu masaza ga kabaka neba-
kung'ana nebesibira obulamu bwā-
bwe, nebaba nokuwu'mula eri aba-
labe bābwe, neba'ta kwabo abābak-
yāwa obukumi musānvu mwenku-
mi tāno; naye nebata'sāko muko-
17 no gwābwe ku munyago. (Ebyo
byabawo) ku lunaku olwekumi ne-
satu olwomwezi Adali; ne ku luna-
ku lwagwo olwekumi nenya neba-
wu'mula, nebalufūla olunaku olwo-
kulirako embaga nolwokusanyuki-
18 rako. Naye Abayudaya abāli mu
Susani nebakung'anira [m] ku (luna-
ku) lwagwo olwekumi nesatu ne
ku lunaku lwagwo olwekumi ne-
nya; ne ku (lunaku) lwagwo olwe-
kumi netāno nebawu'mula, nebalu-
fūla olunaku olwokulirako embaga
19 nolwokusanyukirako. Abayudaya
abomubyālo abābērānga mu bibuga
ebitaliko bugwe kyebāva bafūla olu-
naku olwekumi nenya olwomwezi
Adali (olunaku) olwokusanyukirako
nokulirako embaga era [n] olunaku
olulūngi era [o] olwokuwerezaganira-
ko emigabo.
20 Awo Moludekai nāwandika ebyo,
nāwereza ebaluwa Abayudaya bona
abāli mu masaza gona aga kabaka
21 Akasuero, abokumpi nabewala, o-
kubalagira okukwatānga olunaku
olwekumi nenya olwomwezi Adali,
nolunaku lwagwo olwekumi netā-
22 no, buli mwāka, nga ze naku Aba-
yudaya kwebāfunira okuwu'mula
era abalabe bābwe, nomwezi ogwa-
bafūkira ogwesanyu okuva mu bui-
nike, era olunaku olulūngi okuva
mu kunakuwala: bazifūlēnga enaku
ezokulirāngako embaga nezokusa-
nyukirāngako nezokuwerezaganirā-
ngako emigabo [p] nezokuwererezā-
23 ngako abāvu ebirabo. Awo Abayu-
daya nebasūbiza okukolānga nga
bwebātanula, era nga Moludekai
24 bweyabawandikira; kubanga Ka-
mani mutabani wa Ka'medasa O-
mwagagi omulabe Wabayudaya bo-
na yali [r] atēse'za eri Abayudaya
okubazikiriza, era yali akubye Puli,
bwe bululu, okubamalawo noku-
25 bazikiriza; naye (ekigambo) bwe-
kyatūka mu maso ga kabaka nāla-
girira mu baluwa olukwerwe olubi
lweyali asali'de Abayudaya lu'de
ku mutwegwe ye; era ye ne bata-
banibe bawanikibwe ku kitindiro.
26 Enaku ezo kyebava baziita Pulimu
ngerinya lya Puli bweriri. Awo
olwebigambo byona ebyomubaluwa
eno nolwebyo byebālaba mu kiga-
27 mbo ekyo nekyo ekyababako, Aba-
yudaya kyebāva balagira nebasūbi-
za nebasūbiriza eza'de lyābwe nabo
bona abanega'tānga nabo, kireme o-
ku'gwāwo, okukwatānga [s] enaku ezo
zōmbi ngekiwandike kyazo bwekya-
li era ngebiro byazo bwebyali ebya-
28 tekebwawo buli mwāka; era oku'ju-
kirānga nokukwatānga enaku ezo
okubuna emirembe gyona, na buli
kika, na buli saza, na buli kibuga;
era enaku zino eza Pulimu zireme
oku'gwāwo mu Bayudaya, newaku-
ba'de eki'jukizo kyazo kireme oku-
29 bula eri eza'de lyābwe. Awo Eseza
kadulubale [t] muwala wa Abikairi ne
Moludekai Omuyudaya nebawandi-
ka nobuīnza bwona okunywēza [u] e-
baluwa eyo eyokubiri eya Pulimu.
30 Nāwereza Abayudaya bona ebalu-
wa, mu [w] masaza ekikumi mwama-
kumi abiri mu musānvu agobwaka-
baka bwa Akasuero, (nga zirimu)
ebigambo ebyemirembe namazima,
31 okunywēza enaku ezo eza Pulimu
mu biro byazo ebyatekebwawo, nga
Moludekai Omuyudaya ne Eseza
kadulubale bwebābalagira, era nga
bwebetekera bo be nyini neza'de
lyābwe mu bigambo [x] ebyokusiba
32 nokukāba kwābwe. Awo ekiragiro
kya Eseza nekinywēza ebigambo
ebyo ebya Pulimu; nekiwandiki-
bwa mu kitabo.

10 Awo kabaka Akasuero nāsalira
ensi omusolo, [a] nebizinga ebyo-
2 munyanja. Era ebikolwa byona
ebyobuīnzabwe namānyige nokute-
gēreza dala obukulu bwa Moludek-
ai bwebwenkana, [b] kabaka bweya-
mukuza, tebyawandikibwa mu [c] ki-
tabo ekyebyomumirembe gya ba-
sekabaka Bebumedi Nebupernsi?
3 Kubanga Moludekai Omuyudaya
[d] ya'dirira kabaka Akasuero, era
yali mukulu mu Bayudaya, era ya-
'kirizibwa ekibina kya bagandabe;
ngayagala okukola abantube obu-
lūngi, era ngabūlira eza'derye lyona
emirembe.

[i] lu. 15. Es. 8. 11.
[k] lu. 2.
[l] lu. 10.
[m] nyi. 11, 15.
[n] Es. 8. 17.
[o] lu. 22. Nek. 8. 10, 12. Kub. 11. 10.
[p] Nek. 8. 10.
[r] Es. 3. 6, 7.
[s] lu. 21.
[t] Es. 2. 15.
[u] lu. 20. Es. 8. 10.
[w] Es. 1. 1.
[x] Es. 4. 3, 16.
[a] Is.11.11; 24. 15.
[b] Es. 8. 15; 9. 4.
[c] Es. 2. 23; 6. 1.
[d] Luk. 41. 40.

EKITABO
KYA
YOBU.

1 WĀLIWO omusaja munsi [a]Uzi, erinyalye [b]Yobu; era omusaja oyo yatūkirira era nga wa mazima, era ngatya Katonda [c]neyewalānga obu-
2 bi. Nāzālirwa abāna abobuleuzi
3 musānvu nabobuwala basatu. Era ebintubye byali endiga kasānvu neng'amira enkumi satu nemigogo gyente ebikumi bitāno nendogoi enkazi ebikumi bitāno naba'du bangi nyo nyini; omusaja oyo nāba mukulu okusinga abāna bona abe-
4 buvanjuba. Batabanibe nebagendānga nebafumba embaga mu nyumba ya buli muntu ku lunakulwe; nebatumānga nebaitānga banyinābwe abasatu okulya nokunywa nabo.
5 Awo olwātuka enaku zembaga yābwe bwezaitawo, Yobu nātumānga nābatukuzānga nāgolokokānga enkya mu makya, [d]nāwāngayo ebiwebwayo ebyōkebwa ngomuwendo gwābwe bona bwegwali: kubanga Yobu nāyogera nti Mpo'zi batabani bānge bōnōnye, nebegāna Katonda mu mitima gyābwe. Bwatyo Yobu bweyakolānga olutata.
6 Awo olunaku lwali lumu [e]abāna ba Katonda neba'ja okukika mu
maso ga Mukama, ne [f]Setani naye
7 na'jira mubo. Mukama nāgamba Setani nti Ova wa? Awo Setani na'damu Mukama nāyogera nti Nva kuding'ana munsi nokutambulata-
8 mbula omwo erui nerui. Mukama nāgamba Setani nti Olowōze'za omu'du wānge Yobu? kubanga tewali amufanana munsi, omusaja eyatūkirira era owamazima, atya
9 Katonda neyewala obubi. Awo Setani na'damu Mukama nāyogera nti Yobu atira bwerēre Katonda?
10 Tomukomere'de lukomera okumwetōlōla ye nenyumbaye ne byona byalina, enjni zona? owa'de omukisa omulimu gwengaloze, nebintubye
11 byāze munsi. Naye kakano golola omukonogwo okome ku byona byalina, kale alikwegānira mu masogo.
12 Mukama nāgamba Setani nti Laba, byona byalina biri mu mukonogwo; kyo'ka kuye ye nyini togolola mukonogwo. Awo Setani nāva awali Mukama.
13 Awo olunaku lwali lumu batabanibe ne bawalabe bwebāli nga balīra era nga banywera omwenge
14 mu nyumba ya muganda wābwe omukulu, omubaka na'ja eri Yobu nāyogera nti Ente ziba'de nga zirīma, nendogoi nga zizirirāuye nga
15 zirya; [g]Abaseba nebazigwakonebazitwāla; wewawo, ba'se aba'du nobwōgi bwekitala; nānge 'nze'ka mponyewo omuntu omu okukubūlira. Yali ngakyayogera, omulala
16 na'ja naye nāyogera nti [i]Omuliro gwa Katonda gugu'de nga guva mu 'gulu, era gwōke'za endiga naba'du negubazikiriza; nānge 'nze'ka mponyewo omuntu omu okukubūlira.
17 Yali ngakyayogera, omulala na'ja naye nāyogera nti [k]Abakaludaya befūde [l]ebibīna bisatu, nebagwa ku ng'amira, era bazitu'te, wewawo, era ba'se aba'du nobwōgi bwekitala; nānge 'nze'ka mponyewo
18 omuntu omu okukubūlira. Yali ngakyayogera, omulala na'ja naye nāyogera nti [m]Batabanibo ne bawalabo bāli nga balira era nga banywera omwenge mu nyumba ya
19 muganda wābwe omukulu: kale, laba, enbuyaga nyingi nezi'ja nga ziva mu 'dūngu, nezikuba ensōnda enya ezenyumba, negwa ku balenzi, era bafu'de; nānge 'nze'ka mponyewo omuntu omu okukubūlira.
20 Awo Yobu nāgolokoka [n]nayuza omunagirogwe [o]nāmwa omutwe nā-
21 vūnama ku 'taka nāsinza; nāyogera nti Nava mu lubuto lwa mānge nga ndi [p]mwerēre, era ndi'dayo nga ndi mwerēre: Mukama ye [r]yawa, era Mukama ya'gyewo; erinya lya Mukama lyebazibwe. [s]Mwebyo byona Yobu teyayōnōnānga, 'sō teyavuma Katonda busirusiru.

2 Awo nate olunaku lwali lumu abāna ba Katonda neba'ja okukika mu maso ga Mukama, ne Setani naye na'jira mubo okukika mu ma
2 so ga Mukama. Mukama nāgamba Setani nti Ova wa? Setani na'damu Mukama nāyogera nti Nva kuding'ana munsi nokutambulata-
3 mbula omwo erui nerui. Mukama nāgamba Setani nti Olowōze'za omu'du wānge Yobu? kubanga tewali munsi amufanana, omusaja eyatūkirira era owamazima, atya

[a] Lub. 10. 23; 22. 21; 36. 28. Yer. 25. 20. Kung. 4. 21.
[b] Ez. 14. 14. Yak. 5. 11.
[c] Zab. 34. 14.
[d] Lub. 8. 20. Yob. 42. 8.
[e] Lub. 6. 2, 4. Yob. 2. 1; 38. 7. Zab. 89. 5-7.
[f] 1 Byom. 21. 1. Kub. 12. 9 neb.
[g] 1 Basek. 10. 1.
[i] 2 Basek. 1. 12.
[k] Lub. 11. 28. 2 Basek. 24. 2. Dan. 1. 4.
[l] Ralam. 1. 16. 1 Sam. 11. 11.
[m] nyi. 4, 13.
[n] Lub. 4. 13.
[o] Lev. 21. 5. Yer. 16. 6; 47. 5; 48. 37. Ez. 7. 18.
[p] Mub. 5. 15. 1 Tim. 6. 7.
[r] Mub. 5. 19. Yak. 1. 17.
[s] Yob. 2. 10.

Katonda neyewala obubi: era akyanywēza obutayōnōnabwe, newakuba'de nga wasākiriza gyali, [a] oku-
[a] Yob. 9. 17.
4 muziriririza obwerēre. Setani na'damu Mukama nāyogera nti E'diba olwe'diba, wewawo, byona omuntu byalina alibiwayo olwobulamu-
5 bwe. Naye kakano golola omukonogwo, okome ku magūmbage ne ku mubirigwe, era alikwegānira mu
6 masogo. Mukama nāgamba Setani nti Laba, ali mu mukonogwo; kyo-
7 'ka mulekere obulamubwe. Awo Setani nāva awali Mukama, nālwāza Yobu [b] amayute amazibu okuva ku bigerebye muuda okutūka ku
[b] Lev. 13. 12.
8 bwēzingebwe. Na'dira olugyo o-
9 kweya'guza; [c] nātūla mu'vu. Awo mukaziwe nāmugamba nti Okyanywēza obutayōnōnabwo? wegāne
[c] Yob. 42. 6. Ez. 27. 30. Yo. 3. 6. Mat. 11. 21.
10 Katonda ofe. Naye nāmugamba nti Oyogera ngomu ku bakazi abasirusiru bwebogera. Owa! [d] tunāwebwānga ebirūngi mu mukono gwa Katonda netutawebwa bibi? [e] Mwebyo byona Yobu [f] teyayōnōna na mimwagye.
[d] Yak. 5. 10 neb.
[e] Yob. 1. 22. [f] Zab. 39. 1.
11 Awo mikwāno gya Yobu abasatu bwebāwulira obubi buno bwona obumu'ji'de, neba'ja buli muntu ngava mu kifokye ye; Erifazi [g] Omutemani, ne Birudadi [h] Omusuki, ne Zofali Omunaamasi: nebalagana wamu oku'ja okumukābirako
[g] 1 Byom. 1. 45.
[h] Lub. 25. 2. 1 Byom. 1. 32.
12 nokumukubagiza. Awo bwebāimusa amaso gābwe (nga bakyali) wala nebatamumanya, nebaimusa e'dobozi lyābwe nebakāba; nebayuza buli muntu omunagirogwe, nebafūmulira [k] enfūfu ku mitwe gyābwe
[i] Yos. 7. 6.
13 eri e'gulu. Awo nebatūla wamu naye ku 'taka nebamala [l] enaku musānvu emisana nekiro, newataba amugamba kigambo: kubanga bālaba enakuze nga nyingi nyo.
[l] Lub. 50. 10. Ez. 3. 15.

3 Awo Yobu nālyoka ayasama akamwa nākolimira olunakulwe.
2 Yobu na'damu nāyogera nti
3 [a] Olunaku luzikirire kwenazālirwa,
Nekiro ekyayogera nti Omwāna owobulenzi ali mu lubuto.
4 Olunaku olwo lube ekizikiza;
Katonda aleme okulutunulira ngaima wa'gulu,
'Sō nomusana guleme okulwākira.
[a] Yer. 20. 14 neb.
5 Ekizikiza [b] nekisīkirize ekyokufa biruite olwabyo;
Ekire kirutūleko:
Byona ebidugaza obu'de birutise.
[b] Zab. 23. 4; 44. 19; 107. 10, 14. Yer. 13. 16. Am. 5. 8.
6 Ekiro ekyo ekizikiza [b] 'iku'te kikinyage:
'Sō luleme okusanyukira mu naku ezomumwāka;
Luleme okutūka mu muwendo gwemyēzi.
7 Laba, ekiro ekyo kibe kigūmba;
Luleme oku'jirwa e'dobozi eryesanyu.
8 Abo balukolimire abakolimira obu'de,
Abetesetese okusa'gula gonya.
9 Emunyenye ezekiro kyalwo zibeko ekizikiza:
Lunonye omusana, naye nerutaba nagwo;
'Sō terutunulira bikowe bya nkya:
10 Kubanga terwa'gala nzi'gi za lubuto lwa (mānge),
'Sō terwakisa maso gānge obuinike.
11 [c] Kiki ekyandobera okufa okuva mu lubuto?
[c] Yob. 10. 18, 19.
Kiki ekyandobera okuta obulamu bwenava mu byenda.
12 [d] Amavivi gānzikiririza ki?
[d] Lub. 30. 3; 50. 23. Is. 66. 12.
Oba amabēre, okuyōnka?
13 Kubanga kakano nandigalami'de nensirika;
Nandyebase; bwentyo bwenandiwu'mu'de:
14 Wamu ne basekabaka nabakūngu bensi,
Abezimbira mu matōngo;
15 Oba wamu nabalāngira abālina ezābu,
Aba'juzānga enyumba zābwe efeza:
16 Oba ngomwāna [c] omusowole akwekebwa sandiba'dewo;
[c] Zab. 58. 8. Mub. 6. 3.
Ngabāna abawere abātalabānga ku musana na katono,
17 Eyo ababi gyabalekerayo okuteganya;
Era eyo abakowu gyebawu'mulira.
18 Eyo abasibe gyebe'siza wamu;
Tebawulira 'dobozi lya mukoza.
19 Omuto nomukulu bali eyo;
Nomu'du aba wa 'dembe eri mukamawe.
20 Alaba obuinike awererwa ki omusana?
Nobulamu abuwerwa ki oyo alūmi'dwa omwoyo;
21 Abegōmba okufa, naye nekuta'ja;
Nebakusīmira okusinga obuga'ga obukweke'dwa;
22 Abasanyuka enyo nyini,
Nebajaguza, bwebaīnza okulaba entāna?
23 Omuntu akweke'dwa e'kubolye (awerwa ki omusana),
Era [f] Katonda gwakomere'de ekomera?
[f] Yob. 19. 8. Zab. 88. 8.
24 Kubanga okusinda kwānge ku'ja nga sinalya,
Nokuwuluguma kwānge kufukibwa ngama'zi.
25 Kubanga kyenti'de kinji'jako,
Nekyo kyenkankanira ki'ja gyendi.
26 Sesa 'sō siterera 'sō siwu'mula;
Naye enaku zi'ja.

4 Awo [a] Erifazi Omutemani na'damu nāyogera nti
2 Omuntu bwanāgezako okwogera nāwe, ononyiga?
Naye āni ainza okuzibikiriza obutayogera?
3 Laba, waigirizānga bangi,
Era [b] wanywēzānga emikono eminafu.
4 Ebigambobyo byamuwanirirānga oyo eyali agu'de,
Era wawānga amānyi amavivi aga'dirira.
5 Naye kakano kitūse gyoli nozirika;
Kikukomako neweralikirira.
6 [c] Okutyakwo (Katonda) sibwe [d] bwesigebwo,
Namakubogo amagolokofu sikwe kusūbirakwo?
7 Nkwegairi'de, 'jukira, āni eyali abuze nga taliko musāngo?
Oba abatūkirivu bāli bamali'dwawo wa?
8 Nga bwenalaba, [e] abo abakabala obujēmu,
Nebasiga obuinike, era byebakūngula.
9 Bazikirira olwomu'ka gwa Katonda,
Era bamalibwawo olwokuwūma kwobusūngubwe.
10 Okuwuluguma kwempologoma ne'dobozi lyempologoma enkāmbwe,
Namanyo [f] gempologoma ento gamenyeka.
11 Empologoma enkulu efa omui'go nga gugibuze,
Nabāna bempologoma nebasāsāna.
12 Kale ekigambo kyandeterwa kyāma,
Nokutu kwānge nekutōla okuwūma kwakyo.
13 Mu kulowōza okuva mu kwolesebwa okwekiro,
[g] Otulo otungi bwetukwata abantu,
14 Entīsa nenkwata nokukankana,
Amagūmba gānge gona nokunyenya neganyenya.
15 Awo omwoyo neguita ku maso gānge;
Enviri ezomubiri gwānge nezinva ku mutwe.
16 Gwalmirira būimirizi, naye nesiinza kwetegēreza bwegufanana;
Ekifanauyi kyali mu maso gānge:
(Waliwo) okusirika, nempulira e'dobozi (eryogera nti)
17 [i] Omuntu afa alisinga Katonda obutūkirivu?
Omuntu aliba mulongōfu okukira eyamukola?
18 Laba, teyesiga ba'dube;
Ne bamalaikabe abalānga obusirusiru:
19 Talisinga nyo (kubalānga) abo abasula mu [k] nyumba eze'taka,
Omusingi gwābwe guli mu [l] nfūfu,
Ababētentebwa okusoka [m] ekiwo-'jolo!
20 Bazikiririra mu kisēra ekiri wakati wenkya nakawungēzi:
Babula emirembe gyona nga tewali aki'sāko mwoyo.
21 Omugwa gwābwe ogwewema tegusimbulwa munda yābwe?
Bafa, era awatali magezi.

5 Kowola 'no; waliwo anākuitaba?
Era āni ku [a] batukuvu gwonokyūkira?
2 Kubanga okweralikirira ku'ta omusirusiru,
Nobu'gya bu'ta atalina magezi.
3 [b] Nalaba omusirusiru ngasimba emizi:
Naye amangwāgo nenkolimira ekifo kyabēramu.
4 Abānabe baba wala nemirembe,
Era babētentebwa mu mulyāngo,
[c] 'Sō tewali wa kubawonya.
5 Omwāka gwābwe omuyala agulya,
Nāgu'gya ne mu magwa,
Nomutego guwankirawankira ebintu byābwe.
6 Kubanga okulaba enaku tekuva mu nfūfu,
'Sō nobuinike tebuva mu 'taka;
7 Naye abantu [d] bazālirwa obuinike,
Ngensāsi bwezilūka wa'gulu.
8 Naye 'nze, njagala okunonya Katonda,
Era njagala okulekera Katonda ensōnga yānge:
9 Akola ebikulu ebitanonyezeka;
Ebyekitalo ebitabalika:
10 [e] Atonyesa enkuba kunsi,
Nāsindika ama'zi ku nimiro:
11 Awo [f] nāgulumiza abo abatōwazibwa;
Nabo abali mu naku nebasitulibwa nebaba mirembe.
12 [g] A'ta enkwe ezabagerengetanya,
Emikono gyābwe negitaīnza kutūkiriza byebatāndise.
13 [i] Akwasa abagezi olukwe lwābwe bo:
Nokutēsa kwabekye'jo kumenyekera dala.
14 Baba nekizikiza emisana,
Era [k] bawamanta mu tuntu nga kiro.
15 Naye [l] alokola mu kitala ekyakamwa kābwe,
Alokola eyetāga mu mukono gwowamānyi.
16 Kale omwāvu nāba nokusūbira,
[m] Obutali butūkirivu nebuziba akamwa kabwo.
17 Laba, [n] awere'dwa omukisa omuntu Katonda gwakangavula:

[a] Yob. 2. 11.
[b] Is. 35. 3.
[c] Yob. 1. 1.
[d] Nge. 3. 26.
[e] Kos. 10. 13.
[f] Zab. 58. 6.
[g] Yob. 33. 15.
[i] Yob. 9. 2.
[k] Yob. 10. 9 neb.
[l] Lub. 3. 19.
[m] Yob. 13. 28.
[a] Yob. 15. 15. Zab. 89. 5, 7.
[b] Zab. 37. 35 neb.
[c] Zab. 109. 12.
[d] Luk. 3. 17 neb.
[e] Zab. 65. 9, 10.
[f] 1Sam. 2. 7.
[g] Zab. 33. 10.
[i] Yob. 18. 7. 1 Kol. 3. 19.
[k] Ma. 28. 29.
[l] Zab. 35. 10.
[m] Zab. 107. 42.
[n] Zab. 94. 12.

[o] Nge.3.11. Kale [o] tonyōma kubulirira Kwomuīnza webintu byona.
18 Kubanga yalūmya, era yanyīga;
[p] Ma.32.39. [p] Yafumita era engaloze ze ziwonya.
[r] Zab. 34. 19. 19 [r] Anākuwonyānga mu buinike omukāga;
Wewawo, mu musānvu tewabenga bubi obunākukomāngako.
[s] Zab. 33. 19. 20 Mu [s] njala anākununulānga obutafa;
Ne mu ntalo anākuwonyānga mu mānyi gekitala.
[t] Zab. 31. 20. 21 [t] Onokwekebwānga awali okubāmbula kwolulimi;
'Sō totyenga kuzikirira bwekuna'jānga.
22 Onosekererānga okuzikirira nenjala;
'Sō totyenga nsolo za kunsi.
[u] Kos. 2. 18. 23 Kubanga [u] onolagānānga endagāno namainja agomu'tale;
Nensolo ezomunsiko zinābānga nemirembe gyoli.
24 Era onomanyānga ngewemayo eri mirembe;
Era onolambulānga ekisibokyo notobulwa kintu.
[w] Zab.112. 2. 25 Era onomanyānga [w] ngeza'deryo linābānga kulu,
Nendayo ngomu'do ogwe'tale.
26 Olitūka mu ntānayo ngoweze'za
[y] Nge. 9. 11; 10. 27. [y] emyāka mingi,
Ngekinywa kyeng'āno bweki'ja mu ntūko zakyo.
27 Laba, ekyo twakikenēnya, bwekiri bwekityo;
Kiwulire okimanye olyoke obēre bulūngi.

6 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Singa okweralikirira kwānge kupimi'dwa,
Nenaku zānge singa ziteke'dwa mu minzāni wamu!
3 Kubanga kakano zandisinze obuzito [a] omusenyu ogwenyanja:
[a] Nge.27.3. Ebigambo byānge kyebivu'de bibēra ebyokwānguiriza.
[b] Zab.38.2. 4 Kubanga [b] obusāle Bwomuīnza webintu byona buli munda yānge,
Nobusagwa bwabwo omwoyo gwānge gubunywa:
[c] Zab. 88. 16. [c] Ebyentīsa ebya Katonda bisimba enyiriri okulwāna nānge.
5 Entulege ekāba bweba nomu'do?
Oba ente eng'ong'a awali e'mere yayo?
6 Ekitalimu nsa kirīka awatali munyo?
Oba olububi lwe'gi luliko bweruwōma?
7 Ememe yānge egāna okubikomako;
Biri ng'anga ebyokulya ebyomuzizo gyendi.
8 Singa nyīnza okuwebwa kyensaba;
Katonda singa ampa'de kyenegōmba!
9 Katonda singa asīmye okumbētenta;
Singa ayānjulu'za engaloze na'malawo!
10 Kale bwenandiba'de nokusanyusibwa nga 'maze;
Wewawo, nandijaguzi'za olwokulūmwa awatali kusāsirwa:
Kubanga sigānānga bigambo bya [d] Mutukuvu. [d] Kos.11.9.
11 Amānyi gānge kye ki, 'nindirire?
Nenkomerero yānge kye ki, ngumīkirize?
12 Amānyi gānge mānyi ga mainja?
Oba omubiri gwānge gwa kikomo?
13 Si kubanga sirina kimbēra mu'nze?
Nokukola okwamānyi kugobe'dwa dala gyendi?
14 Ayagala okuzirika (agwāna) [e] mukwānogwe (okumukola) ebyekisa;
Era noyo aleka okutya Omuīnza webintu byona.
15 Baganda bānge balimbyerimbye ngaka'ga,
Ngolusalosalo lwobu'ga olu'gwāwo:
16 Obudugala olwama'zi agaku'te,
(Era) omuzira mwegwekweka:
17 Buli lwebubuguma, nebubula:
Ebugumu bweribawo, bumalibwawo okuva mu kifo kyabwo.
18 Esafali (ezitambula) ku ma'bali gabwo nezikyāma;
Bāmbuka mu 'dūngu nebazikirira.
19 Esafali [f] Ezetema zatunula,
Ebibīna [g] Ebyeseba byabulindirira.
20 Bākwatibwa ensonyi kubanga bāsūbira;
Ba'ja eyo nebaswāzibwa.
21 Kubanga kakano temuliko kyemuli;
Mulaba ekitīsa nemutya.
22 Nali mbagambye nti Mpa?
Oba nti Muweyo ku bintu bya'mwe ekirabo kulwānge?
23 Oba nti Mumponye mu mukono gwomulabe?
Oba nti Mu'nunule mu mukono gwabajōzi?
24 Munjigirize nānge nāsirika:
Era muntegēze bwekiri kyenasobya.
25 Ebigambo ebyobugolokofu nga bya mānyi!
Naye okuwakana kwa'mwe kunenya ki?
26 Mulowōza okunenya ebigambo?
Kubanga okwogera kwoyo atalina 'sūbi biri ng'anga empewo.

[e] Nge. 17. 17.
[f] Is. 21. 14. Yer. 25. 23.
[g] 1 Basek. 10. 1.

27 Wewawo, mwandikubi'de (obululu) atalina kitāwe,
Ne mukwāno gwa'mwe mwandimuvisi'zamu amagoba.
28 Kale 'no mu'kirize okuntunulira;
Kubanga mazima si'ja kulimba mu maso ga'mwe.
[i] Yob. 17. 10. 29 [i] Mu'deyo, mbegairi'de, waleme okubawo ebitali bya nsōnga;
Wewawo, mu'deyo nate, ensōnga yānge nūngi.
30 Ku lulimi lwānge kuliko ebitali bya nsōnga?
Amatama gānge tegaīnza kwāwula bigambo ebireta akabi?

[a] Yob. 14. 14. Is. 40. 2. 7 Abantu tebalina [a] lutalo kunsi?
Nenaku zābwe tezifanana naku zoyo akolera empēra?
[b] Is. 32. 2. 2 Ngomu'du ayayanira enyo [b] ekisikirize,
Era ngoyo akolera empēra bwasūbira empēraye:
[c] Yob. 29. 2. 3 Bwentyo nānge bwe'mazibwa [c] emyezi egitaliko kyegigasa,
Nebisēra ebyekiro ebinkōya byantekerwawo.
[d] Yob. 17. 12. 4 [d] Bwengalamira nenjogera nti
Naimuka di? naye ekiro kirwāwo;
Era nenyenyanyenya nyo nenkēsa obu'de.
[e] Yob. 2. 7. 5 Omubiri gwānge gwamba'de [e] envunyu namafunfugu genfūfu;
E'diba lyānge liziba neritulika nate.
[f] Is. 38. 12. 6 Enaku zānge ziwulukuka māngu okusinga [f] obutanta bwomulusi wengoye,
Era zi'gwāwo awatali 'sūbi.
[g] Zab. 78. 39. 7 Wowe, 'jukira ngobulamu bwānge [g] mpewo:
Amaso gānge tegakyalaba nate birūngi.
8 Eriso lyoyo andaba terikyandaba nate:
Amasogo galiba ku'nze, naye nga siriwo.
9 Ekire nga bweki'gwāwo nekibula,
Bwatyo noyo a'ka mu magōmbe talinyenga kuvayo.
[i] Zab. 103. 16. 10 Ta'denga nate mu nyumbaye,
[i] 'Sō nekifokye tekimumanyenga nate.
11 Kyenāva 'nema okuziiza akamwa kānge;
Nāyogeza obubalagaze bwomwoyo gwānge;
[k] Zab. 77. 3. [k] Nemulugunyisa [l] obuinike bwememe yānge.
[l] Yob. 10. 1. 12 'Nze nyanja, oba lukwata,
Noku'sāko nonzi'sāko abankūma?
[m] Yob. 9. 27. 13 [m] Bwenjogera nti Ekitanda kyānge kinānsanyusa,
Ekiriri kyānge kināwu'muza okwemulugunya kwānge;
14 Kale nolyoka ontīsa nebirōto,
Nonkānga nokwolesebwa:
15 Ememe yānge nokweroboza neyeroboza okutu'gibwa,
Nokufa okusinga amagūmba gānge (gano).
[n] Yob. 10. 1. 16 [n] Ntami'dwa (obulamu bwānge);
sagala kuba mulamu enaku zona:
[o] Yob. 10. 20; 14. 6. [p] Zab. 62. 9. [o] Ndeka; kubanga enaku zānge [p] tezirimu.
[q] Zab. 8. 4; 144. 3. 17 [q] Omuntu kye kiki, 'gwe okumukuza,
Era 'gwe okumu'sāko omwoyogwo.
18 Nokumu'jira [r] buli nkya,
Nokumukema buli kasēra?
[s] Is. 33. 2. Kung. 3. 23. 19 Olitūsa wa obutanziyāngako maso,
Nobutandekānga okumala okumira amalusu gānge?
20 Obanga nyōnōnye, nkukola ki 'gwe, 'gwe alabirira abantu?
Kiki ekyakuntesawo okuba [t] sabāwa gyoli,
Nokuzitowa ninezitowerera 'nze 'nze'ka?
[t] Yob. 16. 12. 21 Era kiki ekikulobera okusonyiwa okusobya kwānge noku'gyawo obutali butūkirivu bwānge?
Kubanga kakano nāgalamira mu nfūfu;
Nāwe [u] oli'nonyeza dala, naye 'nze nga siriwo.
[u] Yob. 8. 5; 24. 5.

[a] Yob. 2. 11. 8 Awo [a] Birudadi Omusuki na'damu nāyogera nti
2 Olitūsa wa okwogera ebyo?
Era ebigambo ebyomukamwāko biritūsa wa okuba ngempewo eyamānyi?
[b] Lub. 18. 23. Ma. 32. 4. 2 Byom. 19. 7. Bal. 3. 5. 3 [b] Katonda anyōla omusāngo?
Oba Omuīnza webintu byona anyōla ensōnga?
[c] Yob. 1. 5, 18, 19. 4 [c] Abānabo obanga bāmwōnōna,
Ye nābagabula mu mukono gwokusobya kwābwe:
[d] Yob. 5. 8. 5 [d] Bwono'kiriza okunonyeza dala Katonda,
Newegairira Omuīnza webintu byona;
6 Singa oba'de mulongōfu era wa mazima;
Teyandiremye 'no okukuzukukira,
Nāwa omukisa ekifo omubēra obutūkirivubwo.
7 Okusokakwo newakuba'de nga kwali kutono,
Naye enkomereroyo eyoluvanyuma yandyeyonge'de nyo.
[e] Ma. 4. 32; 32. 7. Yoh. 13. 18. 8 Kubanga [e] būza abemirembe egyasoka, nkwegairi'de,
Okenēnye ebyo bajaja bābwe byebānonyeza dala:

9 [Kubanga *f*tuli ba jo, 'sō tetuliko kyetumanyi,
Kubanga enaku za'fe zetumala kunsi *g* kisikirize:]
10 Bo tebalikuigiriza nebakubūlira,
Nebogera ebigambo ebiva mu mutima gwābwe?
11 Ekitōgo kiinza okukula awatali bitōsi?
Olulago luinza okumera awatali ma'zi?
12 *h*Nga lukyali lubisi nga terunatemebwa,
Luwotōka okusoka omu'do (omulala) gwona.
13 Bwegatyo bwegabēra amakubo ga bona aberabira Katonda;
*k*Ne'sūbi lyoyo atatya Katonda binābulānga:
14 Obwesigebwe bunākutūkānga,
Nekyo kyeyesiga ngoye za nabubi.
15 Anesigamānga ku nyumbaye, naye teimirirenga:
Anāginywēreràngako, naye tegumenga.
16 Ayerera mu maso genjuba,
Namalagalage galānda okubuna olusukulwe.
17 Emizigye gikwata ku kifūnvu,
Alaba ekifo ekyamainja.
18 Bwanāzikirizibwānga okuva mu kifokye,
Awo kināmwegānānga (nga kyogera nti) Sikulabāngako.
19 Laba, eryo lye sanyu erye'kubolye,
*l*Nabalala baliroka okuva mu 'taka.
20 Laba, Katonda tasūlenga muntu eyatūkirira,
'Sō tawanirirenga abo abakola obubi.
21 Bwalimala ali'juza akamwāko enseko,
Nemimwagyo okwogerera wa'gulu.
22 Abakukyāwa *m* balyambala ensonyi;
Newema eyababi teribawo nate.

9 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Mazima 'manyi nga bwekiri bwekityo:
Naye *a* omuntu ainza atya okuba nobutūkirivu eri Katonda?
3 Bwabānga ayaga'de okuwakana naye,
Tainza kumu'damu kigambo na kimu mu lukumi.
4 *b*Omutimagwe gwa magezi, era amānyige mangi:
Ani eyali yekakanyazi'za eri ye nālaba omukisa?
5 A'julula ensozi nezitamanya,
Bwazivunisa obusūngubwe.
6 *c*Anyenya ensi okuva mu kifo kyayo,
*d*Empagi zayo nezikankana.
7 Alagira enjuba netevayo;
Era atekako akabonero ku munyenye.
8 *e*Abāmba e'gulu ye'ka,
Era alinyirira amayengo agenya nja.
9 Akola Nabaliyo,/Entungalugoye, ne Kakāga,
Nebisenge ebyobukika obwadyo.
10 Akola ebikulu ebitanonyezeka;
Wewawo, ebyekitalo ebitabalika.
11 Laba, ampitako, nesimulaba:
Era yeyongerayo mu maso, naye nesimutegēra.
12 Laba, akwata (omui'go), āni ainza okumuziiza?
*g*Ani anāmugamba nti Okola ki?
13 Katonda ta'gyengawo busūngubwe;
Ababēzi ba Lakabu bakutama wansiwe.
14 'Nze sirisinga nyo obutamu'damu,
Nineroboza ebigambo byānge (mpakane) naye?
15 *i*Gwesandi'zemu newakuba'de nga ndi mutūkirivu;
Nandyegairi'de omulabe wānge.
16 Singa nkōwo'de naye nganjitabye;
Era naye sandi'kiri'za ngawuli'de e'dobozi lyānge.
17 Kubanga a'menya ne kibuyaga,
Era ayongera ebiwūndu byānge oku'nānga *k* obwerēre.
18 Tang'anyenga kusa mu'ka,
Naye anji'juza obubalagaze.
19 Bwetwogera ku mānyi agomuīnza, laba, (nga wali)!
Bwetwogera ku kusala omusāngo, āni anāntekerawo ekisēra?
20 Newakuba'de nga ndi mutūkirivu, *l*akamwa kānge 'nze ke kanānsalira omusūngo okunsinga:
Newakuba'de nga natūkirira, kanāntegēza okuba omukyāmu.
21 'Nze ndi muntu eyatūkirira; serowoza 'nze'ka;
Nyōma obulamu bwānge.
22 Bwona bwe bumu; kyenva njogera nti *m* Azikiriza oyo eyatūkirira nomubi.
23 *n*Ekibonyobonyo bweki'ta amangwāgo,
Alikudūlira okusalirwa omusāngo okwabataliko kabi.
24 Ensi ewere'dwayo mu mukono gwomubi:
Abi'ka ku maso gabalamuzi bayo;
Obanga siye, kale yāni?
25 *o*Enaku zānge 'no ziwulukuka māngu okusinga *p* omubaka:
Zi'duka, teziriko bulūngi bwezi-raba.

f Zab. 39. 5; 102. 11; 144. 4.
g Yob. 14. 2.
h Zab. 129. 6. Yer. 17. 6.
i Yob. 13. 16; 15. 34; 27. 8 neb. Zab. 112. 10.
k Yob. 13. 15.
l Zab. 113. 7.
m Zab. 35. 26; 132. 18.
a Yob. 4. 17.
b Yob. 36. 5.
c Is. 13. 13
d Yob. 26. 11.
e Lub. 1. 6. Zab. 104. 2. Is. 40. 22; 42. 5.
f Yob. 38. 31. Am. 5. 8.
g Is. 45. 9. Yer. 18. 6. Bal. 9. 20.
i Yob. 10. 15.
k Yob. 2. 3.
l Yob. 15. 6.
m Mub. 9. 2, 3.
n Is. 10. 26; 28. 15, 18.
o Yob. 7. 6, 7.
p 2 Byom. 30. 6.

26 Ziise nganiāto agatambula embiro:
[r] Kab. 1. 8. [r] Ngempungu e'ka ku mui'go.
[s] Yob. 7. 13. 27 [s] Bwenjogera nti Nerabira okwemulugunya kwānge,
Nāsanyusa amaso gānge (agana-kuwa'de) [t] neng'umya omwoyo:
[t] Yob. 10. 20. Zab. 39. 13. 28 Awo nga nti'de obuinike bwānge bwona,
'Manyi nga tolimpita ataliko musāngo.
29 Omusāngo gulinsinga;
Kale kiki ekinteganyisa obwerēre?
30 Bwe'nāba nama'zi agomuzira,
Engalo zānge newakuba'de nga nzitukuza ntya;
31 Era naye olinsüla mu lusalosalo.
Nengoye zānge 'nze zirintamwa.
32 Kubanga ye si muntu nga 'nze bwendi, 'nze okumu'damu,
[u] Bal. 9. 20. [u] 'Fe okulabagana okuwōza omu sāngo.
33 Tewali mulamuzi ali wakati wa-'fe,
Eyandiinzi'za okuteka omukonogwe ku'fe 'fembi.
[w] Yob. 13. 21. 34 [w] Anziyeko omu'gogwe,
'Sō entisaye ereme okunkānga:
35 Kale bwenandyoge'de nesimutya;
Kubanga si bwentyo bwendi 'nze 'nze'ka.

10 Ereme yānge enyiye obulamu bwānge;
Nāfukumula okwemulugunya kwānge;
[a] Yob. 7. 11. [a] Nāyogeza kabyo lya meme yānge.
2 Nāgamba Katonda nti Tonsalira musāngo okunsinga;
Ntegéza kyova owakana nānge.
[b] Yob. 13. 9. 3 Okiita [b] kirüngi 'gwe okujōga,
[c] Zab. 89. 38. [c] Okunyōma omulimu gwengalozo,
Noyākira okutèsa kwababi?
[d] Yob. 8. 15. 4 [d] Olina amaso agomubiri,
[e] 1 Sam. 16. 7. Oba [e] 'gwolaba ngabantu bwebalaba?
5 Enakuzo ziri ng'anga enaku ezabantu,
Oba emyākagyo ngenaku ezabantu,
6 Nokubūza nobūza obutali butükirivu bwānge,
Nononya okwōnōna kwānge,
7 Newakuba'de ngomanyi nga siri mubi;
'Sō tewali aínza okuwonya mu mukonogwo?
[f] Zab. 119. 73. 8 [f] Emikonogyo gye gya'mūmba, gye gyankola
[g] Zab. 139. 5, 13-16. [g] Wamu erui nerui; naye onzikiriza.
9 Nkwegairi'de, 'jukira nga wa'mūmba nge'taka;
[i] Lub. 3. 19. Era [i] olinzi'za nate mu nfüfu?
10 Tonzitulu'de ngamata,
Nonkwasa ngamata amakalu?
11 Wanyambaza e'diba nomubiri,
Era wanga'ta wamu namagümba nebinywa.
12 Wampa obulamu nokuganja,
Noku'jakwo gyendi kwe kwakūma omwoyo gwānge.
13 Era naye wakisa ebyo mu mutimagwo;
'Manyi ngekyo (kiri) nāwe:
14 Bwenyōnōna, kale [k] onetegereza,
'Sō tolinziyako butali butükirivu bwānge.
[k] Yob. 13. 27.
15 Bwemba omubi, nga zinsānze;
Era bwemba omutükirivu, era naye [l] siriimusa mutwe gwānge;
[l] Zab. 3. 3; 27. 6. Nga nswāzibwa nyo
Era nga ntunulira enaku zendaba.
16 Era (omutwe gwānge) bwegwegulumiza, onji'ganya ngempologoma:
Era nate weraga owekitalo gyendi.
17 Okomyawo bu'gya abajulirwabo eri 'nze,
Nonyongerako okunyigakwo;
Ebikyükakyüka nobulwa biri nānge.
18 Kale [m] kiki ekyakunziyisa mu lubuto?
[m] Yob. 3. 11. Nandita'de omu'ka, 'sō tewandiba'dewo liso eryandindabye.
19 Nandiba'de ngatabāngawo;
Nandisituli'dwa okuva mu lubuto okuntwāla mu ntāna
20 [n] Enaku zānge si ntono? Kale lekera awo,
[n] Yob. 7. 6. 16; 8. 9. Ondeke [o] nsanyusibweko katono,
[o] Yob. 14. 6. 21 [p] Nga sināgenda eyo gyesivenga kukomawo,
[p] Zab. 39. 13. Ye nsi [r] eyekizikiza [s] neyekisikirize ekyokufa;
[r] Zab. 88. 12. [s] Yob. 3. 5. 22 Ensi eyekizikiza ekiku'te, ngekizikiza (kye nyini) bwekiri;
(Ensi) eyekisikirize ekyokufa awatali kutekateka,
Era omusana gwayo guli ng'anga ekizikiza.

11 Awo [a] Zofali Omunaamasi na-'damu nayogera nti
[a] Yob. 2. 11. 2 [b] Olufulube lwebigambo terugwāna kulu'damu?
[b] Nge. 10. 19. Nomuntu omwogeziyogezi agwāna okumuwa obutükirivu?
3 Okwenyumirizakwo kwandisirisi-'za abantu?
Era bwodüla, tewabewo anākukwasa ensonyi?
[c] Yob. 10. 7. 4 Kubanga [c] oyogera nti Okuigiriza kwānge kulongōfu,
Nānge ndi mulüngi mu masogo.
5 Naye Katonda singa ayoge'de,
Nāyasama emimwagye eri 'gwe;
6 Era singa akwolese'za ebyāma ebyamagezi,
Nga ga ngeri nyingi mu kukola okwamānyi!

Kale tegēra Katonda ngakutātira
'sō si ngobutali butūkirivubwo
bwebwasānira.
[d] Zab. 139. 6-10. Mub. 3. 11; 8. 17.
7 [d] Oīnza okulaba Katonda olwokunonya?
Oīnza okulaba Omuīnza webintu
byona nokamala?
8 Kwenkana e'gulu obugulumivu;
oīnza kukula ki?
Kusinga amagōmbe okugenda wansi; oīnza kumanya ki?
9 Ekigero kyakwo kisinga ensi obuwānvu,
Era kisinga enyanja obugazi.
[e] Lev. 13. 4 neb.
10 Bwanāitamu [e] nāsiba (abantu),
Nābaita oku'ja okusalirwa omusāngo, kale āni aīnza okumuziiza?
11 Kubanga amanyi abantu abataliko kyebagasa:
Era alaba nobutali butūkirivu newakuba'de nga tabulowōza.
12 Naye omuntu ataliko kyagasa talina kutegēra,
[f] Zab. 73. 22.
Wewawo, [f] abantu bazālibwa ngomwāna wentulege.
13 Bwonotekatekānga obulūngi omutimagwo,
Nogololānga emikonogyo eri ye;
14 Obujēmu obanga buli mu mukonogwo, butekēnga wala,
'Sō nobutali butūkirivu bulemēnga okubēra mu wemazo;
15 Kale tolemenga kuimusa amasogo awatali bala;
Wewawo, onoterērānga 'sō totyenga:
[g] Is. 65. 16.
16 Kubanga [g] onerabirānga enaku zewalaba;
Onozi'jukirānga ngama'zi agaisewo;
[h] Zab. 39. 5.
17 [h] Nobulamubwo bunātangālānga okusinga etuntu;
Newakuba'de nga wāliwo ekizikiza, bunābānga ngobwenkya.
18 Nāwe onobānga mirembe, kubanga e'sūbi weriri;
Wewawo, onomagamagānga nowu'mula mirembe.
[k] Is. 17. 2. Zef. 3. 13.
19 Era [k] onogalamirānga 'sō tewabenga anākutīsānga;
Wewawo, bangi abanākwegairirānga.
[l] Yob. 17. 5; 31. 16.
20 Naye [l] amaso gabobi gana'gwāngawo,
Nobu'dukiro bunābabulānga,
Ne'sūbi lyābwe linābānga kuta mu'ka.

12 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Mazima dala 'mwe muli bantu be nyini,
Era amagezi galifīra wamu na-'mwe.
3 Naye nānge nina okutegēra 'sō si 'mwe 'mwe'ka;
'Mwe temunsinga:
Wewawo, āni atamanyi ebiri ngebyo?
4 Ninga omuntu [a] asekererwa eri mu'ne,
[a] Yob. 30. 1.
(Omusaja) eyakābira Katonda nāmu'damu:
Omusaja owensōnga era eyatūkirira asekererwa.
5 Mu kulowōza kwoyo eye'sā mulimu okunyōma akabi;
Kweteke'deteke'de abo abasērera nekigere kyābwe.
[b] Yob. 21. 7. Zab. 73. 12.
6 [b] Ewema ezabanyazi ziraba omukisa,
Nabo abanyīza Katonda baba mirembe;
Katonda aleta ebintu (bingi) mu mukono gwābwe.
7 Naye 'no būza ensolo, zināKuigiriza;
Nenyonyi ezomu'bānga, zināKubūlira:
8 Oba yogera ne'taka, linākuigiriza;
Nebyenyanja ebiri mu nyanja binākunyonyola.
9 Ani atamanyi mwebyo byona,
Ngomukono gwa [c] Mukama gwe gulēse ebyo?
[c] Yob. 1. 21.
10 [d] Obulamu bwa buli kintu ekiramu buli mu mukono gwoyo,
[d] Dan. 5. 23. Bik. 17. 28.
Nomu'ka gwabantu bona.
11 [e] Okutu tekukema bigambo,
[e] Yob. 34. 3.
Era ngamatama bwegalega ku 'mere yago?
12 Amagezi gaba nabasaja abaka'de,
Nokutegēra kuba mu kuwangāla enaku nyingi.
13 Eri ye eriyo amagezi namānyi;
Yalina okutēsa ebigambo nokutegēra.
14 Laba, amenya 'sō tekiinzika kuzimbibwa nate;
[f] Is. 22. 22.
[f] A'galira omuntu 'sō tewaīnza kubawo ku'gulawo.
15 Laba, [g] aziiza ama'zi negakala;
[g] Ma. 11. 17.
Nate [i] agasindika negavunika ensi.
[i] Luk. 7. 11 neb. Am. 9. 6.
16 Eri ye eriyo amānyi nokukolera dala;
Alimbibwa nālimba babe.
17 Atwāla abatēsa bebigambo nga banyagi'dwa,
[k] Mub. 7. 7. Is. 44. 25.
[k] Nabalamuzi abafūla abasirusiru.
18 Asumulula olujegere lwa bakabaka,
Era asiba ekiwato kyābwe nolukoba.
19 Atwāla bakabona [l] nga banyagi-'dwa,
[l] Is. 20. 4.
Era ame'ga abamānyi.
20 Abesigwa amalawo okwogera kwābwe,
Nabaka'de aba'gyako okutegēra kwābwe.
21 [m] Afuka okunyōmebwa ku balāngira,
[m] Zab. 107 40.

Era asumulula olukoba olwabamānyi.
22 Ayolesa ebyobuziba ngabi'gya mu kizikiza,
Era ayerula ekisikirize ekyokufa.
n Is. 26. 15. 23 n Ayāza amawānga, era agazikiriza:
Abunya amawānga munsi, era agakomyawo.
24 Abakulu babantu abomunsi aba-'gyako omwoyo,
o Zab. 107. 40. Era o abawabiza mu 'dūngu awatali 'kubo.
25 Bawamāntira mu kizikiza awatali musana,
p Zab. 107. 27. Era abataga'sa p ngomutamivu.

13 Laba, eriso lyānge lyalaba ebyo byona,
Okutu kwānge kwabiwulira nekubitegēra.
2 Byemumanyi era nānge mbimanyi:
'Mwe temunsinga.
3 Mazima nāyogera Nomuinza webintu byona,
Era njagala okutēsa ne Katonda.
q Zab. 119. 69. 4 Naye 'mwe q mugunja ebyobulimba,
r Yob. 16. 2. r 'Mwena muli basawo abataliko kyebagasa.
s Nge. 17. 28. 5 Singa s musiriki'de dala!
Bwemwandiba'de namagezi.
6 Muwulire 'no ensōnga yānge,
Mutege okutu eri okuwōza kwemimwa gyānge.
t Yob. 27. 4. 7 t Munāwolereza Katonda nga mwogera ebitali bya nsōnga,
Era nga muleta ebyobulimba?
8 Munāmutya kitibwa?
Munāyōmberera Katonda?
9 Kirūngi ye okubakebera?
u Bag. 6. 7. Oba ngomuntu u bwalimba mu'ne munāmulimba ye?
10 Talirema kubanenya,
Bwemunātya ekitibwa mu kyāma.
11 Obukulubwe obusinga tebulibatīsa,
Nentisaye teribagwako?
12 Ebigambo bya'mwe ebi'jukirwa ngero za'vu,
Enkomera za'mwe nkomera za 'taka.
13 Musirike mundeke njogere,
Ebināyagala oku'ja binji'jire.
14 Kiki ekināba kintwāza omubiri gwānge mu manyo gānge,
Nenteka obulamu bwāngemu mukono gwānge?
v Nge. 14. 32. 15 v Newakuba'de nganzi'ta era naye nāmulindirirānga:
Era naye nākakasānga amakubo gānge mu masoge.
16 Era ekyo kye kinābānga obulokozi bwānge;
Kubanga omusaja atatya Katonda tatūkenga mu masoge.
17 Muwulire nyo ebigambo byānge,
Nebyo byenjātula bibe mu matu ga'mwe.
18 Laba 'no, ndiranyi'za ensōnga yānge;
'Manyi nga ndi mutūkirivu.
19 w Ani anāwakana nānge? w Is. 50. 8, 9.
Kubanga kakano nāsirika nenta omu'ka.
20 Kyo'ka tonkola bigambo bibiri,
Kale nesekweka amasogo:
21 x Nziyako omukonogwo gumbēre wala;
x Yob 9.34. 'Sō nentisayo ereme okunkānga.
22 Kale kōwola 'gwe nānge nāitaba;
Oba leka njogere nāwe onziremu.
23 Obutali butūkirivu bwānge nebibi byānge byenkana wa obungi?
y Ntegēza okusobya kwānge nokwōnōna kwānge.
y Zab. 19. 12.
24 z Okisiza ki amasogo,
z Zab. 13. 1; 44. 24; 88. 14.
m Nompita omulabewo?
25 Onococa esubi eritwālibwa empewo?
m Yob. 19. 11; 33. 10.
Era onoi'ganya ebisasiro ebikaze?
26 Kubanga ompandikira ebigambo ebyekabyo,
Era onsisa a obutali butūkirivu obwomubuto bwānge:
a Zab. 25. 7.
27 o Nebigere byānge obisiba mu nvuba, era olāmba amakubo gānge gona;
o Yob. 33. 11.
Okoloboza olukoloboze okwetōlōla ebigere byānge:
28 Newakuba'de nga nfanana ekintu ekivundu eki'gwāwo,
Ekyambalo ekiriri'dwa enyenje.

14 Omuntu b azālibwa omukazi
Wa naku si nyingi, era a'ju'de obuinike.
b Yob. 15. 14; 25. 4.
2 Amulisa ngekimuli c nātemebwa:
Era a'duka c ngekisīkirize 'sō tabērera.
c Zab. 37. 2; 90. 6.
c Zab. 102. 11; 109. 23.
3 Nāwe omuzibulira amasogo afanana bwatyo,
d Nondeta mu musāngo 'nze nāwe?
d Yob. 22. 4. Zab. 143. 2.
4 Ani ainza e oku'gya ekintu ekirongōfu mu kitali kirongōfu? tewali nomu.
e Zab 51 5 Yoh. 3. 6.
5 Kubanga enakuze zatēsebwa, omuwendo gwemyezigye guli nāwe,
Era wamutekerawo ensaloze zatainza kusu'kako;
6 f Mu'gyeko amasogo awu'mule, f Yob 7. 19.
Okutūsa lwalimala olunakulwe g ngakolera empēra.
g Yob 7. 1.
7 Kubanga waliwo e'sūbi eryomuti bwegutemebwa nga guliroka nate,
Era nge'tabi lyagwo eto teririfa.
8 Ekikolo kyagwo newakuba'de nga kika'diwa mu 'taka,
Nekikōnge kyagwo nekifira munsi;

9 Naye olwakalōsa kama'zi gulimulisa,
Negusūla amatabi ngekisimbe.
10 Naye omuntu afa era ayōngobera:
Wewawo, omuntu ata omu'ka, kale aliru'dawa?
11 Ngama'zi bwega'gwērera mu nyanja,
Nomu'ga nga bwegu'gwāwo negukalira;
12 Bwatyo nomuntu agalamira nātaimuka:
[i] Zab. 102. 26. [i] Okutūsa e'gulu lweritalibawo nate, tebalizukuka,
'Sō tebalizukuzibwa mu tulo twābwe.
[k] Zab. 27. 5; 31. 20. 13 Singa [k] onkwese mu magōmbe,
Singa onkisa kyāma okutūsa obusūngubwo lwebuliiita,
Singa onteke'dewo ekisēra ekiragi'dwa, nonji'jukira!
[l] Zab. 89. 48. 14 [l] Omuntu bwafa aliba mulamu (nate)?
Naudirindiri'de ne'mala enaku zona ezolutabālo lwānge,
Okutūsa okutebwa kwānge lwekwandize.
[m] Yob. 13. 22. 15 [m] Wandimpise, nānge nandikuitabye:
[n] Yob. 10. 3. Wandiba'de nokwegōmba eri [n] omulimu gwemikonogyo.
[o] Zab. 56. 8; 139. 1-3. 16 Naye kakano [o] obala ebigere byānge:
Tolabirira kwōnōna kwānge?
17 Okusobya kwānge kuteke'dwako akabonero mu nsawo.
Era osibira dala obutali butūkirivu bwānge.
18 Era mazima olusozi olu'gwā lu'gwāwo,
Nolwazi lu'gyibwawo mu kifo kyalwo;
19 Ama'zi gasiriza amainja;
Okwanjāla kwago kufumbīkiriza enfūfu eyokunsi;
Era ozikiriza e'sūbi eryomuntu.
20 Enaku zona ngomuwāngula, nāitawo;
Owanyisa amasoge nomusindika.
21 Batabanibe batūka mu kitībwa,
[p] Mub. 9. 5. [p] ye nga takimanyi;
Bakakanyizibwa, naye ye nga tategēra bwebali.
22 Naye omubirigwe oguli kuye gulūmwa,
Nememeye eri mundaye enakuwala.

[q] Yob 2. 11. **15** Awo [q] Erifazi Omutemani na'damu nāyogera nti
[r] Yob. 12. 3; 13. 2. 2 [r] Owamagezi yandi'zemu nokumanya okutalimu,
Na'juza olubutolwe nembuyaga ezebuvanjuba?
3 Yandiwakanye nebigambo ebitaliko kyebigasa,
Oba ngayogera ebitaliko kyebiinza?
4 Wewawo, omalawo okutya,
Era oziiza okwagala Katonda mu masoge.
5 Kubanga obutali butūkirivubwo bwe buigiriza akamwāko,
Era weroboza olulimi lwabagerengetanya.
6 Akamwāko 'gwe ke kakusalira omusāngo okukusinga 'sō si 'nze;
Wewawo, emimwagyo 'gwe ye mujulirwa eri 'gwe.
7 'Gwe wasoka abantu bona okuzālibwa?
Oba 'gwe bākuzāla ensozi nga tezinabawo?
8 Wali owuli'de [c] okutēsa kwa Katonda okwomukyāma? [c] Yer. 23. 18.
Era weita wa magezi we'ka omu?
9 [d] Kiki kyomanyi 'fe kyetutamanyi? [d] Yob. 13. 2.
Kiki kyotegēra ekitali mu'fe?
10 [e] Abameze envi nabaka'de enyo bali wamu na'fe, [e] Yob. 12. 12; 32. 6, 7.
Abasinga enyo kitāwo obuka'de.
11 Okusanyusa kwa Katonda kutono, tekukumala,
Nekigambo (ekyogera) nāwe empola?
12 Omutimagwo gukutwālira ki?
Namasogo gatemeza ki?
13 Nokukyūsa nokyūsa omwoyogwo okulwāna ne Katonda,
Noleka ebigambo (ebiri bwebityo) okuva mu kamwāko.
14 [f] Omuntu kye kiki abēre omulongōfu? [f] Yob. 25 4-6.
Noyo azālibwa omukazi abēre omutūkirivu?
15 Laba, teyesiga [g] batukuvube; [g] Yob. 5. 1.
Wewawo, e'gulu si 'dongōfu mu masoge.
16 Omugwagwa era omuvūndu siyasinga nyo (obutaba mulongōfu),
Omuntu [i] anywa obutali butūkirivu ngama'zi! [i] Yob. 34. 7. Zab. 73. 10.
17 Nākwolesa, mpulira;
Nekyo kyenalaba kyenābūlira:
18 [Abamagezi kyebābūlirānga
[k] Okuva ku bajaja bābwe, nebatakikweka; [k] Yob. 8. 8.
19 Abāwebwa ensi bo'ka, [l] Yo. 3. 17.
[l] 'Sō tewali mu'na'gwānga eyaita mubo:]
20 Omubi aba lubuto lwa buinike enakuze zona,
'Gwe muwendo gwemyāka egyamuterekerwa omujōzi.
21 E'dobozi eryentīsa liba mu matuge;
[m] 1 Bas. 5. 3. [m] Bwaba ngalabye omukisa omunyazi alimugwako:
22 Ta'kiriza ngali'da okuva mu kizikiza,
Era ekitala kimulindirira:

23 [n] Atambuliratambulira ekyokulya (ngayogera nti) Kiriru'dawa?
Amanyi ngolunaku olwekizikiza [o] lwetesetese, luli ku mukonogwe:
24 Okweralikirira nobubalagaze bimutisa;
Bimuwāngula nga kabaka eyetesetese okulwāna:
25 Kubanga agolo'de omukonogwe eri Katonda,
Nāgirira Omuinza webintu byona ebyekye'jo;
26 Amufubutukirako ngakakanyazi-'za ensingoye,
Namakūndi amanene agokungaboze:
27 Kubanga [p] abi'se ku masoge obuge'vubwe,
Era alēse ebifi byamasavu ku mbirizize;
28 Era yabērānga mu bibuga ebyamatōngo,
Mu nyumba omutali muntu,
Ezali zagala okufūka ebifūnvu.
29 Tagagawalenga 'sō nebintubye tebibenga bya lubērera,
'Sō nebibala byābwe tebikutamenga okutūka ku 'taka.
30 Tavenga mu kizikisa;
Omuliro gunākazānga amatabige,
Era anāvāngawo olwomu'ka ogwomukamwāke.
31 Aleme okwesiga ebitalimu nga yerimbalimba:
Kubanga ebitalimu bye binābānga empēraye.
32 Enekomekerezebwānga [r] ebirobye nga tebinātūkirira,
Ne'tabirye terigumizenga.
33 Anākunkumulānga [s] ezabibuze ezitanaba kwengera ngomuzabibu,
Era anāsinsimulānga ekimulikye ngomuzeituni.
34 Kubanga ekibīna kyabatatya Katonda kinābānga kigumba,
Era omuliro gunāyōkyānga ewema ezinālwāngamu engnzi.
35 [t] Baba mbuto za bubi, nebazāla obutali butūkirivu.
Nolubuto lwābwe lutekateka bukūsa.

16 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Nākawulira bingi ebiri bwebityo:
'Mwena muli basanyusa abatagasa.
3 Ebigambo ebitalimu binākoma?
Oba kiki ekikusosonkereza nokwanukula noyanukula?
4 Era nānge nandiinzi'za okwogera nga 'mwe bwemwogera;
Ememe ya'mwe singa eba'de mu kifo kyememe yānge,
Nandiinzi'za okutunga ebigambo okubanenya,
Nokubanyenyereza omutwe gwānge.
5 (Naye) nandibawa'de amānyi nakamwa kānge,
Nokusanyusa kwemimwa gyānge kwandikakanyi'za (obuinike bwa'mwe).
6 Newakuba'de nga njogera, obuinike bwānge tebunakakana:
Era newakaba'de nga nzibikiriza, mpu'muzibwa ntya?
7 Naye kakano ankōye'za:
[a] Nekibīna kyānge kyona okizisi'za.
8 Era onkwati'de dala, (ye) mujulirwa (gyendi):
[b] Nobukovu bwānge bungolokokerako, bu'numiriza mu maso gānge.
9 Antāgu'de nekiruikye, anji'ganyi'za;
Era a'numi'de obujigi:
Omulabe wānge ankanulira amaso.
10 [c] Banjasami'de akamwa kābwe;
[d] Bankubye empi nga banswāza:
Bankung'anirako.
11 Katonda angabula eri atatya Katonda,
Era ansūla mu mikono gyababi.
12 Nali mpērawēra nanjasāmu wakati;
Wewawo, yankwata mu nsingo nantandagira oku'menyamenya:
Era ansimbye okuba [e] sabawaye.
13 [f] Abalasibe banzingi'za enjui zona,
Ayasāmu ensigo zānge 'sō tasonyiwa;
[g] Afuka omususa gwānge ku 'taka.
14 Agenda yeyongera oku'menyamenya;
Anfubutukirako ngomuzira.
15 Ntunze ebibukutu ku 'diba lyānge,
Era [i] nta'de e'jembe lyānge mu nfūfu.
16 Amaso gānge gōnōnese olwokukāba amaziga,
Ne ku bikowe byānge kuliko ekisikirize kyokufa;
17 Newakuba'de nga temuli kye'jo mu ngalo zānge.
Nokusaba kwānge kulongōfu.
18 Ai ensi, [k] tobi'ka ku musai gwānge,
[l] Nokukāba kwānge kuleme okubako wekuliwu'mulira.
19 Ne kakano, laba, omujulirwa wānge ali mu 'gulu,
Nomuima wānge ali wa'gulu.
20 Mikwāno gyānge ba'nyōma:
(Naye) eriso lyānge lifuka amaziga eri Katonda;

[n] Zab. 59. 15; 109. 10.
[o] Yob. 18. 12.
[p] Zab. 17. 10; 73. 7; 119. 70.
[r] Yob. 22. 16. Zab. 55. 23; 102. 24.
[s] Is. 18. 5.
[t] Zab. 7. 14. Is. 59. 4.
[a] Yob. 1. 15-19.
[b] Zab. 109. 24.
[c] Zab. 22. 13.
[d] Kung. 3. 30.
[e] Kung. 1. 12.
[f] Yob. 6. 4.
[g] Kung. 2. 11.
[i] Zab. 73. 10.
[k] Is. 26. 21. Ez. 24. 7.
[l] Luk. 4. 10.

21 Azibire ensōnga yomuntu eri Katonda,
Neyomwāna womuntu eri mu'ne!
22 Kubanga emyāka si mingi bwegiri'gwāko,
Nditaimbula olugendo gyesiriva okukomawo.

17 Omwoyo gwānge gumalibwawo, enaku zānge ziwe'de,
[a] Entāna eneteke'deteke'de.
2 Mazima waliwo abakudāzi gyendi,
Neriso lyānge libēra mu kusosonkereza kwābwe.
3 Leta 'no akakalu, oneimirire gyoli we'ka;
Waliwo āni [b] anākwatagana nānge mu mukono?
4 Kubanga okisi'za omutima gwābwe obutategēra:
Kyonovānga olema okubagulumiza.
5 Oyo alopa mikwānogye okuba omui'go,
Era namaso gabānabe gali'gwāwo.
6 Era anfu'de [c] ekigambo ekyobuwemu mu bantu;
Era ufūse ekyenyinyalwa mu lwātu.
7 Era neriso lyānge lizibye olwokunakuwala,
Nebitūndu byānge byona biri ngekisikirize.
8 Abantu abamaziina banākungubazānga ekyo,
Nataliko musāngo anegolokosānga kwoyo atatya Katonda.
9 Era naye omutūkirivu anākwatānga e'kubolye,
Noyo alina [d] emikono emirongōfu aneyongerayongerānga okuba namānyi.
10 Naye mukomewo 'mwena, mu'je 'no:
'Sō sirabe muntu wa magezi ku'mwe.
11 [e] Enaku zānge ziwe'de, okutēsa kwānge kukutu'dwa,
Era nokulowōza okwomumutima gwānge.
12 Bafūsa ekiro okuba omusana:
Omusana gulirāna ekizikiza, (bwebogera bwebatyo).
13 Bwensūbira amagōmbe okuba enyumba yānge;
Obanga neyālīri'de ekitanda kyānge mu kizikiza;
14 Obanga ng'ambye okuvūnda nti 'Gwe kitānge;
Nenvunyu nti 'Gwe mānge era mwanyinaze;
15 Kale e'sūbi lyānge liriru'dawa?
Ne'sūbi lyānge aliriraba āni?
16 Liri'ka mu bisiba ebyamagōmbe,
[f] Okuwu'mula nga kumaze okubawo omulūndi gumu mu nfūfu.

18 Awo [a] Birudadi Omusuki na'damu nāyogera nti
2 Mulitūsa wa okutēga ebigambo?
Musoke okulowōza, netulyoka twogera.
3 Ekituisa [b] ensolo kiki,
Netufūka ābatali balongōfu mu masogo?
4 'Gwe eyetāgula olwobusūngubwo,
Ensi erirekebwa kululwo?
Oba olwāzi luli'gyibwa mu kifo kyalwo?
5 Wewawo, [c] omumuli gwomubi gunāzikizibwānga,
'Sō nolusasi olwomulirogwe terwākenga.
6 Omumuli gunābānga kizikiza mu wemaye,
Netabāzaye eri wa'guluwe enezāmizibwānga.
7 Ebigere ebyamānyige bināfundikirwānga,
[d] Nokutēsakwe ye kunāmusūlānga.
8 Kubanga ebigerebye ye bimusu'de mu [e] kitimba,
Era atambulira ku mutego.
9 Ekyambika kināmukwatānga ekisinzīro,
Nakakunizo kināmunywēzānga.
10 Akamasu kamukweke'dwa mu 'taka,
Nekigu kimukweke'dwa mu 'kubo.
11 [f] Entīsa enemukānga enjni zona,
Era enemui'ganyānga ku bisinziróbye.
12 Amānyige ganālūmwānga enjala,
Nobuinike bunāmubāngako ngasejera.
13 Bunālyānga ebitūndu byomubiri gwe,
(Wewawo), omuberyeberye wokufa anālyānga ebitūndubye.
14 Anāsimbulwānga mu wemaye gyeyesiga;
Era anāletebwānga eri [g] kabaka webitīsa.
15 Ekitali kikye na katono kinābānga mu wemaye:
Ekiberiti kināmānsirwānga ku kifo mweyabērānga,
16 [i] Ekikolokye kinākalirānga dala wansi,
Ne wa'gulu e'tabirye linātemebwāngawo.
17 [k] Eki'jukizokye kinābulānga kunsi,
'Sō tabenga na linya mu lugūdo.
18 Anāgoberwānga mu kizikiza okuva mu musana,
Era anāi'ganyizibwānga okuva munsi.
19 Tabenga na mwāna newakuba'de omu'zukulu mu bantube,
Newakuba'de omuntu yena asiga'de gyeyabērānga.

[a] Yob. 2. 11.
[b] Zab. 73. 22.
[c] Nge. 13. 9; 20. 20; 24. 20.
[d] Yob. 5. 13.
[e] Zab. 9. 15.
[f] Yob. 15. 21; 20. 25.
[g] Kub. 9. 11.
[i] Yob. 29. 19. Is. 5. 24.
[k] Zab. 34. 16. Nge. 10. 7.

[a] Yob. 88. 3, 4.
[b] Nge. 6. 1.
[c] Yob. 30. 9. Zab. 44. 14; 69. 11.
[d] Zab. 24. 4.
[e] Yob. 7. 6; 9. 25.
[f] Yob. 3. 17-19.

20 Abana'dāngawo banewunyānga olunakulwe,
Ngabo abāsoka bwebātisibwa.
21 Mazima enyumba zatali mutūkirivu bwezifanana bwezityo,
Era kino kye kifo kyoyo atamanyi Katonda.

19 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Mulitūsa wa okweralikiriza ememe yānge,
Nemu'menyamenya nebigambo?
3 Mwakanvumira emirūndi kumi:
Temukwati'dwa nsonyi okunzitowerera.
4 Nokukyāma newakuba'de nga nkyāmye,
Okukyāma kwānge kubēra nānge mwene.
[a] Zab. 35. 26; 38. 16. 5 Okwegulumiza obanga [a] munegulumiza eri 'nze,
Nemundetako ekivume kyānge:
6 Mutegēre 'no nga Katonda ansu'de (mu nsōnga yānge),
Era anzingizi'za nekitiinbakye.
7 Laba, njogerera wa'gulu olwokujōgebwa, naye nesiwulirwa:
Nkāba okubērwa, naye nga tewali musāngo.
8 Azibye e'kubo lyānge nokuīnza nesiīnza kuitamu,
Era ata'de ekizikiza mu makubo gānge.
[b] Zab. 89. 44. [c] Yob. 29. 14. 9 [b] Anziyeko ekitībwa kyānge,
Era a'gye [c] engule ku mutwe gwānge.
10 A'menyemenye enjui zona, era ng'enze:
Ne'sūbi lyānge alisimbu'de ngomuti.
11 Era abūbūsi'za obusūngubwe ku'nze,
Era ampita (omu ku) balabebe gyāli.
[d] Yob. 10. 17. 12 [d] E'gyerye litabālira wamu, nebatūma e'kubo lyābwe ku'nze,
Nebasīsira okuzingiza ewema yānge.
[e] Zab. 69. 8. [f] Zab. 87. 4. 13 [e] Baganda bānge abanta'de wala,
Nabo [f] be'manyi bafūki'de dala nga besimanyi.
[g] Zab. 31. 11; 55. 13. 14 Abekika kyānge bawe'dewo,
Ne [g] mikwāno gyānge enyo ba'nerabi'de.
15 Abo ababēra mu nyumba yānge nabazāna bānge bampita mugenyi:
Ndi mu'na'gwānga mu maso gābwe.
16 Mpita omu'du wānge nātanjitaba,
(Newakuba'de nga) mwegairira nakamwa kānge.
17 Omu'ka gwānge mukazi wānge tagumanyi,
Nokwegairira kwānge abāna benda ya (mānge) tebakumanyi.
18 Era nabāna abato ba'nyōma;
Bwenyimuka banjogerako obubi.
19 Emikwāno gyānge bona bentēsa nabo bantami'dwa:
Nabo benayagalānga bakyūse okuba abalabe bānge.
[i] Zab. 102. 5. 20 [i] Egūmba lyānge lyega'ta ne'diba lyānge nomubiri gwānge,
Era mponye ne'diba eryokumanyo gānge.
21 Munsāsire, munsāsire, ai 'mwo mikwāno gyānge;
Kubanga omukono gwa Katonda gunkomyeko.
[k] Zab. 69. 26. 22 Kiki [k] ekibanji'ganyisa nga Katonda,
Sō nomubiri gwānge tegubamala?
23 Singa 'no ebigambo byānge biwandiki'dwa!
Singa biwandiki'dwa mu kitabo!
24 Singa byōle'dwa ku lwāzi
Nekalamu eyekyūma nekisasi okumala emirembe gyona!
[l] Is. 43. 14; 44. 6, 24. 25 Naye 'manyi nga [l] Omununuzi wānge aba mulamu,
Era ngaliimirira kumsi enkomerero:
[m] Zab. 17. 15. 1 Kol. 13. 12. 1 Yoh. 3. 2. 26 Era e'diba lyomubiri gwānge bweririmala okuzikirizibwa bwerityo,
Naye [m] mu mubiri gwānge ndiraba Katonda:
27 Gwendiraba 'nze mwene,
Namaso gānge galimutunulira 'sō si mulala.
Ememe yānge emali'dwawo munda yānge.
28 Bwemunāyogera nti Nga tunāmui'ganya 'sō!
Kubanga ekikolo kyekigambo kirabise mu'nze;
29 Mutyēnga ekitala:
Kubanga obusūngu (buleta) okubonereza kwekitala,
Mulyoke mumanye nga waliwo okusala omusāngo.

20 Awo [a] Zofali Omunaamasi na'damu nāyogera nti
[a] Yoh. 2. 11. 2 Ebirowōzo byānge kyebiva binziramu,
Olwokwānguiriza okuli mu'nze.
3 Mpuli'de okunenya okunswāza,
Omwoyo ogwokutegēra kwānge negunziramu.
4 Ekyo tokimanyi obwe'da,
Omuntu kasoke'de atekebwa ku 'taka,
[b] Zab. 37. 35 neb. 5 [b] Ngokuwāngula kwababi kwa ku'gwāwo mangu,
Era ngesanyu lyabatamanyi Katonda lya kisēra busēra?
[c] Is. 14. 13 neb. 6 [c] Obukulubwe newakuba'de nga bulinya okutūka mu 'gulu,
Nomutwegwe gutūka mu bire;
7 Naye anābulānga emirembe gyona ngamazige ye:

Abo abāmulabānga banāyogerānga nti Aliru'dawa?

d Zab. 73. 20. Is. 29. 7, 8.

8 Anāvāngawo d ngekirōto, 'sō talabikenga:
Wewawo, anāgoberwānga dala ngokwolesebwa okwekiro.

9 Eriso eryamulabānga terimulabenga nate;
'Sō nekifokye tekimutunulirenga nate.

10 Abānabe banegōnzānga eri abāvu,
Nemikonogye ginākomyāngawo obuga'gabwe.

11 Amagūmbage ga'ju'de obuvubukabwe,

e Yob. 21. 26.

Naye e bunāgalamirānga naye mu nfūfu.

12 Obubi newakuba'de nga bumuwōmera mu kamwāke,
Newakuba'de ngabukweka wansi wolulimirwe;

13 Newakuba'de ngabusonyiwa nataganya kubuta.
Naye ngakyaguguba nabwo mu kamwāke;

14 Naye e'mereye mu byendabye efu'se,
Bwe busagwa bwembalasasa mundaye.

15 Yamira obuga'ga, era anābusesemānga nate:
Katonda anābu'gyānga mu lubutolwe.

16 Anānūnānga obusagwa bwembalasasa:
Olulimi lwomusota lunāmu'tānga.

17 Tatunulirenga mi'ga,
Emi'ga egikulukuta egyomubisi gwenjuki nomuzigo.

18 Kyeyateganira anāki'zānga, 'sō takimirenga;
'Sō tasanyukenga ngebintu bwebiri byafunye.

19 Kubanga yajōga abāvu nābaleka;
Ya'gyawo enyumba olwamānyi 'sō tagizimbenga.

20 Kubanga teyamanya kuterēra mundaye,

f Zab. 38. 11.

Tawonyenga kintu f kwebyo byasanyukira.

21 Tewasigala kintu kyatalya;
Omukisagwe kyegunāvānga gulema okuba ogwolubērera.

22 Mu lufulube lwebintubye ebisu'kirira anālabānga enaku:
Omukono gwa buli muntu aliko obuinike gunāmutūkāngako.

23 Bwaba nganātera oku'kusa olubutolwe,
(Katonda) anāmusūlāngako ekiruikye ekingi,
Era anākitonyesānga kuye ngalya.

g Is. 24. 18.

24 g Ana'dukānga ekyokulwānyisa ekyekyūma.
Nomutego ogwekikomo gunāmufumitānga.

25 Aka'gyamu nekava mu mubirigwe:
Wewawo, omumwa gwako ogumasamasa guva mu mususagwe;

h Ebitisa bimuliko.

h Yob. 18. 11.

26 Ekizikiza kyona kyaterekerwa ebibye ebyobuga'ga:

i Zab. 21. 9.

i Omuliro ogutakumibwa (bantu) gunāmwōkyānga;
Gunāmalāngawo ebyo ebisiga'de mu wemaye.

27 E'gulu linābi'kulānga ku butali butūkirivubwe,

j Yob. 16. 18 neb.

j Nensi enemugolokokerāngako.

28 Ekyengera ekyomunyumbaye kināvāngawo,
(Ebintubye) binābulirānga ku lunaku olwobusūngubwe.

29 Ogwo gwe mugabo gwomuntu omubi oguva eri Katonda,
Nobusika Katonda bweyamutekerawo.

21 Awo Yobu na'damu nāyogera nti

2 Muwulire nyo okwogera kwānge;
Era biuo bibēre bya kubasanyusa.

3 Munzi'kirize, nānge nāyogera;
Kale nga 'maze okwogera, k mweyongere okudūla.

k Yob. 16. 10 neb.

4 'Nze nemulugunya eri abantu?
Era ekyandindobe'de okwesunasuna kiki?

5 Munziseko omwoyo, mwewunye,
Era l muteke omukono gwa'mwe ku kamwa ka'mwe.

l Balam. 18. 19.

6 Bwenji'jukira obu'jukisi nerali-kirira,
Okwesisiwala nekukwata omubiri gwānge.

7 m Ababi babērera ki abalamu,
Nebaka'diwa nebaba ba mānyi mu buinza?

m Yob. 12. 6. Zab. 17. 10 neb. Yer. 12. 1.

8 Eza'de lyābwe d linywēra gyebali bo nga balaba,
Nenda yābwe mu maso gābwe.

d Zab. 93. 2.

9 Enyumba zābwe ziba mirembe awatali kutya,
'Sō nomu'go gwa Katonda tegubabako.

10 Ente yābwe enume ezāla netē'dirira;
Ente yābwe enkazi ezāla netesōwola mwāna gwayo.

11 Basindika abāna bābwe abato ngekisibo,
Nabāna bābwe bazina.

12 Baīmbira ku bitāsa nenānga,
Nebasanyukira e'dobozi lyomulere.

13 Bamala enaku zābwe nga balabye omukisa,
Mu kasēra neba'ka mu magōmbe.

14 Era naye nebagamba Katonda nti Tuveko

Kubanga tetwegómba kumanya makubogo.
15 Omuinza webintu byona kye ki, 'fe tumuwereze?
[c] Mala. 3. 14. Era bwetunámusabánga [c] kinátugasánga kitya?
16 Laba, omukisa gwábwe teguli mu mukono gwábwe:
[f] Yob. 22. 18. [f] Okutésa kwababi kundi wala.
17 [g] Yob. 18. 5. [g] Etabáza yababi ezikizibwa emirúndi emeka?
Nobuinike bwábwe bubatúkako emirúndi emeka?
(Katonda) agaba enaku mu busúngubwe emirúndi emeka?
[i] Zab. 1. 4. 18 Baba [i] ngebisasiro ebitwálibwa nempewo,
Era ngebisusúnku embuyaga byezitwála emirúndi emeka?
[k] Kuv. 20. 5. 19 (Mwogera nti) Katonda [k] aterekera abánabe obutali butúkirivubwe.
Abusasule ye ye nyini abumanye.
20 Amasoge ye galabe okuzikiriirakwe,
[l] Zab. 60. 3. Era [l] anywe ku busúngu Bwomuinza webintu byona.
21 Kubanga asanyukira atya enyumbaye emu'dirira,
Omuwendo gwemyezigye nga gukutuse wakati?
[m] Is. 40. 14. 22 Waliwo [m] anáigirizánga Katonda okumanya?
Kubanga asalira abo omusángo abagulumizibwa.
23 Wabawo omu afa ngalina amányige gona,
Ngawere'dewere'de dala ngatere-'de:
24 Amabérege ga'ju'de amata,
Nobusomyo obwamagúmbage nga bubisi.
25 Nomulala afa omwoyogwe nga gumubalagala,
'Sō talegánga ku birúngi.
[n] Yob. 20. 11. 26 Bómbi [n] bagalamira mu nfúfu,
Envunyu nebabi'kako.
27 Laba, 'manyi ebirowózo bya'mwe,
Nenkwe zemunsalira obubi.
[o] Yob. 20. 6, 7. 28 Kubanga mwogera nti [o] Enyumba yomukúngu eriru'dawa?
Era nti Ewema ababi mwebabéra eriru'dawa?
29 Temwababúza abatambulira mu 'kubo?
Era temumanyi butonero bwábwe?
[p] 2 Pet. 2. 9. 30 Ngomuntu omubi [p] aterekerwa olunaku olwokulabirako enaku?
Nga batwálibwa eri olunaku olwobusúngu?
31 Ani anábúliránga e'kubolye mu masoge?
Era áni anámusasulánga byeyakola?
32 Naye anátwálibwánga mu ntána,
Era anákúmánga amalálo.
33 Amafunfugu agomukiwónvu ganámuwómeránga,
Nabantu bona banáwalulwánga enyumawe,
Nga bwebámukulembera abatabalika.
34 Kale 'no munsanyusi'za mutya bwerére,
Kubanga mu ku'damu kwa'mwe musiga'demu obulimba (busa)?

22 Awo Erifazi Omutemani na'damu náyogera nti
2 Omuntu aínza okugasa Katonda?
Mazima owamagezi yegasa ye'ka.
3 Kiriko bwekisanyusa Omuínza webintu byona 'gwe okubéra omutúkirivu?
Oba kimugasa 'gwe okutúkiriza amakubogo?
4 Kubanga omutya kyava akunenya,
Kyava asala omusángogwe?
5 Obubibwo si bungi?
'Sō nobutali butúkirivubwo tebuliko gyebukoma.
6 Kubanga wa'gya ku mugandawo emisingo egyobwerére,
Noyambula abáli obwerére ebyambalo byábwe.
7 Tonywesánga na'zi omukowu,
Era [a] wa'ma omuyala e'mere. [a] Mat. 25. 42.
8 Naye owamányi ye yalya ensi;
Nowekitibwa ye yagibéramu.
9 [b] Wasiindika ba'na'mwándu nga tebalina kintu, [b] Luk. 1. 53.
Nemikono gyabatalina kitábwe gyamenyeka.
10 [c] Obukunizo kyebuva bukwetolóla, [c] Yob. 18. 9 neb.
Nentísa gyotomanyiri'de ekweralikiriza,
11 Oba ekizikiza notoínza kulaba,
[d] Ama'zi amangi negakubi'kako. [d] Zab. 69. 1, 2.
12 Katonda tali mu 'gulu awagulumizibwa?
Era laba emunyenye bwezenkana obugulumivu!
13 Náwe oyogera nti Katonda amanyi ki?
Aínza okusala omusángo ngaima mu kizikiza ekiku'te?
14 Ebire ebiziivu bimabi'kako nokulaba talaba;
Era atambulira mu kwekulungirira kwe'gulu.
15 Oyagala okukwata e'kubo erye'da
Abantu ababi lyebálinyirángamu?
16 Abákwakulibwa entúko zábwe nga tezinabawo.
Omusingi gwábwe negufukibwa ngomu'ga:
17 Abágambánga Katonda nti Tuveko;
Era nti Omuínza webintu byona aínza kutukolera ki?

18 Naye ya'jnza enyumba zābwe ebirūngi:
Naye [e]okutēsa kwababi kundi wala.
19 [f]Abatūkirivu bakiraba nebasanyuka;
Nataliko musāngo abasekerera nyo:
20 (Ngayogera nti) Mazima abo abātugolokokerako bamali'dwawo,
Nabo abafi'sewo omuliro gubōke'za.
21 Iga 'no obēre nemirembe:
Bwotyo bwonobānga nebirūngi.
22 Nkwegairi'de, 'kiriza amatēka eri akamwāke,
Era tereka ebigambobye mu mutimagwo.
23 Bwonokomāngawo eri Omuīnza webiutu byona, onozimbibwānga;
Bwono'gyāngawo obutali butūki rivu okuba ewala newemazo.
24 Noteka (ebibyo) ebyobuga'ga mu nfūfu,
Ne (zābu eya) Ofiri mu mainja agomubu'ga;
25 Kale Omuinza webintu byona yanābānga obuga'gabwo,
Era anābānga feza ya muwendo mungi gyoli.
26 Kubanga lwonosanyukirānga Omuinza webintu byona,
Era onoimusānga amasogo eri Katonda.
27 Onosabānga okusabakwo eri ye, naye anākuwulirānga;
Era onosasulānga obweyamobwo.
28 Era onolagirānga ekigambo nekinywēra gyoli;
Nomusana gunayākirānga amakubogo.
29 Bwebakusūla, onoyogerānga nti (Waliwo) okuimusibwa;
Era anālokolānga eyetōwaza.
30 Anāwonyānga noyo ataba taliko musāngo:
Wewawo, anāwonyezebwānga olwobulongōfu bwengalozo.

23 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Ne lero okwemulugunya kwānge kujēmu:
Okukubibwa kwānge kusinga okusinda kwānge okuzitōwa.
3 [a]Singa 'manyi gyenyīnza okumulabira,
Singa nylnza okutūka nawali entebeye!
4 Nandirirranyi'za ensōnga yānge mu masoge,
Nenji'juza akamwa kānge ensōnga.
5 Nandimanye ebigambo byeyandinzi'zemu,
Nentegēra byeyanding'ambye.
6 Yandinyōmbese'za [b]olwobukulu bwobuīnzabwe?
Ne'da, naye yandisizayo omwoyo eri 'nze.
7 Eyo abamazima bandiīnzi'za okuwōza naye;
Bwenandiwonyezebwa bwentyo enaku zona eri omulamuzi wānge.
8 Laba, ntambula mu maso, naye ye nga taliyo;
Nentambula enyuma, naye nesiīnza kumulaba:
9 Ku mukono ogwa kono, bwakola omulimu, naye nesiinza kumulaba:
Yekweka ku mukono ogwadyo nokulaba nesiinza kumulaba:
10 Naye [c]amanyi e'kubo lyenkwata;
[d]Bwalimala okunkema, ndivamu nga zābu.
11 [e]Okugulu kwānge kwasimbira dala mu bigerebye;
E'kubolye nalikwata nesikyāma.
12 Si'dānga nyuma okuva mu kiragiro ekyemimwagye;
Natereka ebigambo ebyakamwāke okusinga e'mere yānge engwānira.
13 Naye ye alowōza bumu, era āni ainza okumukyūsa?
Era [f]ememeye kyeyegōmba ekyo kyakola.
14 Kubanga atūkiriza ekyo ekyantekerwawo:
Nebingi ebiri bwebityo biri naye.
15 Kyenva neralikirira ye okubawo;
Bwendowōza 'mutya.
16 Kubanga Katonda [g]azirisi'za omutima gwānge,
Era Omuīnza webintu byona anteganyi'za:
17 Kubanga sazikirizibwa okusoka ekizikiza,
'Sō teyabi'ka ku kizikiza ekiku'te eri amaso gānge.

24 Omuīnza webintu byona kiki ekimulobera okutereka ebiro?
Nabo abamumanyi kiki ekibalobera okulaba enakuze?
2 Wabawo aba'julula [a]obubonero bwensalo;
Banyaga embuzi lwa mānyi nebazirisa.
3 Bagoba endogoi eyabatalina kitābwe,
[b]Batwāla ente ya 'na'mwāndu okuba omusingo.
4 [c]Bakyāmya abētāga mu 'kubo:
Abāvu abomunsi [d]bekweka wamu.
5 Laba, ngentulege mu 'dūngu
Bafuluma eri omulimu gwābwe nga banonye'za dala ebyokulya;
Ensiko (ebawa) e'mere ya bāna bābwe.

[e] Yob. 21. 16.
[f] Zab. 58. 10.
[a] Yob. 13. 3; 16. 21.
[b] Yob. 9. 34; 13. 21.
[c] Zab. 139. 1-3.
[d] Zab. 17. 3. Yak. 1. 12.
[e] Zab. 44. 18.
[f] Zab. 115. 3.
[g] Zab. 22. 14.
[a] Ma. 19. 14.
[b] Yob. 22. 6.
[c] Am. 2. 7; 5. 12.
[d] Nge. 28. 28.

6 Basala e'mere (eyensolo) zābwe mu 'tale;
Era banoga ezabibu ezomubi.
7 Basula nebakēsa obu'de nga tebaliko kyebamba'de,
'Sō tebaliko kyebebi'ka empewo nga zifūwa.
8 Batoba noluwandagirize olwokunsozi,
[e] Kung. 4. 5. Era [e] bavumbagira olwāzi nga babuli'dwa webe'gama.
9 Wabawo abakwakula abatalina kitābwe okuba'gya ku mabēre,
Neba'gya omusingo ku mwāvu:
10 Nokutambula nebatambula bwerēre nga tebalina kyebamba'de,
Era enjala ngebalūmye betika ebinywa;
11 Bakamulira amafuta mu bisenge byabasaja abo;
Balinya amasogolero (gābwe) nebalūmwa enyōnta.
12 Abantu basinda nga bali mu kibuga ekirimu abantu abangi,
Ememe yabo abafumiti'dwa nekāba:
Naye Katonda takibala okuba obusirusiru.
[f] Yok. 3. 19, 20. 13 Abo bali ku muwendo gwabo [f] abajēmera omusana;
Tebamanyi makubo gagwo,
'Sō tebabērera mu mpenda zagwo.
14 Omu'si agolokokera wamu nomusana, a'ta omwāvu neyetāga;
Era ekiro aba ngomu'bi.
15 Era neriso lyomwenzi lirindirira
[g] Nge. 7. 9. [g] ekizikiza,
Ngayogera nti Tewali liso erinā'ndaba:
Neyefūla amasoge.
16 Mu kizikiza mwebasimira enyumba:
Be'galira emisana;
Tebamanyi musana.
[i] Am. 5. 8. 17 Kubanga [i] obwenkya buli ngekisīkirize ekyokufa eri abo bona;
Kubanga bamanyi ebitīsa ebyekisikirize ekyokufa.
18 Aba wa mbiro kungulu ku ma'zi;
Omugabo gwābwe gukolimi'dwa kunsi:
Takyūkira awali e'kubo eryensuku zemizabibu.
[k] Yob. 9. 30. 19 Ekyeya nebugumu bimalawo [k] ama'zi agava mu muzira:
Namagōmbe (bwegatyo gamalawo abo) abayōnōna.
20 Olubuto lunāmwerabirānga; envunyu enāmulyānga ngewō me'dwa;
Ta'jukirwenga nate:
Kale obutali butūkirivu bunāmenyekānga ngomuti.
21 Alya omugumba atazāla;
'Sō takola na'mwāndu bulūngi.
22 Era awalula nabamānyi olwobuīnzabwe:
Aimuka, 'sō tewali muntu asūbira okuba omulamu.
23 (Katonda) abawa okuba emirembe, nebesigama okwo;
Namasoge gali ku makubo gābwe.
24 Bagulumizibwa; newaitawo [l] e'bānga tono nga bagenze;
[l] Zab. 37. 10. Wewawo, bakakanyizibwa, ba'gyibwa mu 'kubo ngabalala bona,
Era basalibwa ngemitwe gyebirimba byeng'āno.
25 Era obanga si bwekiri kakano, āni ana'numiriza nga ndi mulimba,
Nāfūla okwogera kwānge obutabako kyekugasa?

25 Awo Birudadi Omusuki na'damu nāyogera nti
2 Okufuga nentīsa biri naye;
Aleta emirembe mu bifobye ebigulumivu.
3 [a] E'gyerye liriko gyerikoma? [a] Is. 40. 26.
Era āni atavirwayo [b] omusanagwe? [b] Mat. 5. 45.
4 Kale [c] omuntu ainza atya okuba nobutūkirivu eri Katonda? [c] Yob. 4. 17-19; 9. 2; 15. 14-16.
Oba ainza atya okuba omulongōfu oyo azālibwa omukazi?
5 Laba, nomwezi tegulina kumasamasa,
Nemunyenye si nongōfu mu masoge:
6 Okusinga enyo omuntu, envunyu!
Nomwāna womuntu, [d] olusiring'anyi! [d] Zab 22. 6.

26 Awo Yobu na'damu nāyogera nti
2 Atalina buīnza ngomube'de 'sō!
Omukono ogutalina mānyi ngoguloko'de 'sō!
3 Atalina magezingomuwere'de 'sō,
Noyātula bingi nyo ebyokutegēra obulūngi!
4 Ani 'gwobūli'de ebigambo?
Nomwoyo gwāni oguvu'de mu'gwe?
5 Abāfa bakankana
Wansi wama'zi nababēra omwo.
6 [a] Amagōmbe gali bwerēre mu masoge, [a] Zab. 139. 8. Nge. 15. 11. Beb. 4. 13.
[b] Nokuzikirira tekulina kyekwebi'ka. [b] Yob. 28. 22; 31. 12.
7 [c] Abāmba obukika obwa kono mu 'bānga ejerēre, [c] Yob. 9. 8.
Era awanika ensi awatali kintu.
8 [d] Asiba ama'zi mu birebye ebiziivu; [d] Nge. 30. 4.
Ekire nekitayulika wansiwe.
9 Aziba obwenyi bwentebeye,
Nāgyālirako ekirekye.
10 Ya'sāwo [e] embibi ku maso gama'zi, [e] Yob. 38. 8-11. Zab. 33. 7; 104. 9.
Okutūsa omusana nekizikiza webikoma.
11 [f] Empagi eze'gulu zikankana [f] Yob. 9. 6.
Nezewunya olwokunenyakwe.

12 Afukūla enyanja olwobuīnzabwe,
Era afumitira dala Lakabu olwokutegērakwe.
13 E'gulu liyōnjebwa olwomwoyogwe;
Omukonogwe gwafumita [g] omusota oguwulukuka.
14 Laba, gano ge ma'bali go'ka agamakuboge:
Nakagambo ketumuwulirako nga katono!
Naye okubwātuka okwobuīnzabwe āni aīnza okukutegēra?

27 Awo Yobu nāleta nate olugerolwe nāyogera nti
2 Nga Katonda bwali omulamu [a] ali'de ensōnga yānge;
Era Omuīnza webintu byona, eyeralikiriza ememe yānge;
3 [Kubanga obulamu bwānge bukyali bulāmba mu'nze,
Nomwoyo gwa Katonda guli mu nyindo zānge;]
4 Mazima eminwa gyānge tegyogere butali butūkirivu,
'Sō nolulimi lwānge terwātule bulimba.
5 Katonda aki'dize eri 'nze okubawa obutūkirivu:
Okutūsa lwendifa sirye'gyako [b] obugolokofu bwānge.
6 Obutūkirivu bwānge mbunywēza 'sō sibutenga:
[c] Omutima gwānge tegu'nenyenga nga nkyali mulamu.
7 Omulabe wānge abe ngomubi,
Noyo angolokokerako abe ngatali mutūkirivu.
8 Kubanga [d] e'sūbi lyatamanyi Katonda kye ki, newakuba'de [e] nga yefumira amagoba,
Katonda bwa'gyawo obulamubwe?
9 [f] Katonda anāwulirānga okukābakwe,
Enaku bwezināmutūkāngako?
10 Anāsanyukirānga Omuīnza webintu byona,
Nākābira Katonda mu biro byona?
11 Nābaigiriza ebyomukono gwa Katonda;
Ekiri Nomuīnza webintu byona sikikweke.
12 Laba, 'mwe 'mwena 'mwe be nyini mukirabye;
Kale kiki ekyabafūlira dala abataliko kyemugasa?
13 [g] Guno gwe mugabo gwomuntu omubi eri Katonda,
Nobusika bwabajōzi bwebawebwa Omuīnza webintu byona.
14 [h] Abānabe bwebeyongera, beyongerera [k] ekitala;
Nendaye teri'kuta 'mere.
15 Abanāsigalāngawo kuye banāzikibwānga mu kufa,

Ne [l] ba'na'mwāndube tebakunguhagenga.
16 Newakuba'de [m] ngatūma feza ngenfūfu,
Nātegeka ebyambalo nge'taka;
17 Okutegeka aīnza okubitegeka, naye omutūkirivu yalikyambala,
Era [n] ataliko musāngo yaligabana feza.
18 Azimba enyumbaye ngekiwojolo,
Era [o] ngensisira omukūmi gyakola.
19 Agalamira nga muga'ga, naye [p] takūngulwenga;
Azibula amaso, kale nga takyaliwo.
20 [r] Ebitisa bimukwata [s] ngama'zi;
Kibuyaga amutwāla kyāma kiro.
21 Embuyaga ezebuvanjuba zimutwālira dala nāgenda;
Nezimu'gya mu kifokye lwa mānyi.
22 Kubanga (Katonda) alimukasukirira nātasāsira:
Yandyaga'de oku'duka mu mukonogwe.
23 Abantu [t] balimukubira mu ngalo,
Era [u] balimusōza ave mu kifokye.

28 Mazima waliwo gyebasimira feza,
Nekifo kya zāhu gyebalongōsa.
2 Ekyūma ki'gyibwa mu 'taka,
Nekikomo bakisānūsa okuki'gya mu 'jinja.
3 (Abantu) babibira ekizikiza,
Nebakenēnya okutūka ku nsalo ekomerera yo
Amainja agekizikiza ekiku'te nagekisikirize ekyokufa.
4 Basima obunya obuli ewala nabantu webatūla;
Berabirwa ekigere (ekiitawo):
Balengejera wala nabantu, bawūbibwawūbibwa erui nerui.
5 Ensi yevamu e'mere:
Era wansi evunikibwa ngekivunikibwa nomuliro.
6 Amainja gayo kifo kya safiro,
Era erina enfūfu eya zāhu.
7 E'kubo eryo tewali nyonyi ei'ga erimanyi,
'Sō namaso ga kamunyi tegalirabānga.
8 Ensolo ezamalala tezirirınyāngamu,
'Sō nempologoma enkāmbwe teriitāngamu.
9 Agolola omukonogwe ku 'jinja eryembālebāle;
Avunika ensozi okuvira dala wezisibuka.
10 Atema ensalosalo mu njazi;
Namasoge galaba buli kintu ekyomuwendo omungi.

[g] Zab. 78. 64.
[m] Zek. 9. 3
[n] Nge. 13. 22.
[o] Is. 1. 8.
[p] Yer. 8. 2 Ez. 29. 5.
[r] Yob. 18. 11.
[s] Yob. 22. 11.
[t] Kung. 2. 15.
[u] Yer. 49. 17.

[a] Yob. 34. 5.
[b] Yob. 2. 3, 9.
[c] Bik. 24. 16.
[d] Yob. 8. 13.
[e] Mat. 16. 26.
[f] Nge. 1. 28.
[g] Yob. 20. 29.
[h] Ma. 28 41. Kor. 9. 13, 16.
[k] Yer. 15. 2.

11 Asiba emi'ga gireme okukuluku'ta;
Nekigambo ekyakisibwa akireta awalaba.
12 [a] Naye amagezi ganālabikānga wa?
Nekifo ekyokutegēra wekubēra kiriru'dawa?
13 Abantu tebamanyi muwendo gwago;
'Sō tegalabika munsi eyabalamu.
14 Obuziba bwogera nti Tegali mu-'nze:
Nenyanja eyogera nti Tegali wendi.
15 [b] Tegafunika lwa zābu,
'Sō ne feza teripimibwa okuga gula.
16 Tegaīnzika kwenkanyankanyizibwa ne [c] zābu eya [d] Ofiri,
Ne onuku eyomuwendo omungi oba safiro.
17 Zābu nendabirwamu tebiinza kugenkana:
'Sō namakula aga zābu enūngi tegabenga buguzi bwago.
18 Tebayogerenga ku kolali namainja agendabirwamu:
Wewawo, omuwendo ogwamagezi gusinga amainja amatwakāvu.
19 Topazi eriva Ebuwesiyopya terigenkanenga,
'Sō tegenkanyankanyizibwenga ne zābu enūngi.
20 Kale amagezi gava wa?
Nekifo okutegēra wekubēra kiriru'dawa?
21 Kubanga gakwekebwa amaso gabalamu bona,
Era gakisibwa enyonyi ezomu-'bānga.
22 [e] Okuzikirira Nokufa kwogera nti
Twawulira ekigambo kyago namatu ga'fe.
23 [f] Katonda ategēra e'kubo lyago,
Era yamanyi ekifo kyago.
24 Kubanga atunulira okutūka ku nkomerero zensi,
Era alaba ebiri wansi we'gulu lyona;
25 Okukolera empewo ekigera;
Wewawo, [g] apima ama'zi nekipima.
26 Bweyatekera enkuba etēka,
Ne'kubo eryokumyānsa okwokubwātuka:
27 Awo nālyoka agalaba nāgabūlira;
Yaganywēza, wewawo, nāgakenēnyeza dala.
28 Era nāgamba abantu nti
Laba, [i] okutya Mukama okwo ge magezi;
[k] Nokuleka obubi kwe kutegēra.

29 Awo Yobu nāleta nate olugerolwe nāyogera nti

2 Singa mba'de nga bwenali mu myezi egyaita,
Nga bwenali mu naku Katonda zeyandabiririràngamu;
3 [a] Etabāzaye lweyayākirānga omutwe gwānge,
Nomusanagwe gwe gwantambuzānga okuita mu kizikiza;
4 Nga bwenali enaku zānge nga zenge'de,
[b] Ekyāma kya Katonda bwekyabānga ku wema yānge;
5 Omuinza webintu byona bweyali ngakyali nānge,
[c] Nabāna bānge nga bakyanetōlo-'de;
6 [d] Ebigere byānge bwebyanāzibwānga nomuzigo.
[e] Nolwāzi bwerwanfukira emi'ga egyamafuta!
7 Bwenafulumānga neng'enda eri omulyango mu kibuga,
Bwenategekānga entebe yānge mu lugūdo,
8 Abalenzi bāndabānga nebekweka,
Abaka'de nebaimukānga nebaimirira;
9 Abakūngu nebalekānga okwogera,
[f] Nebateka omukono gwābwe ku kamwa kābwe;
10 E'dobozi eryabakulu nerisirika,
[g] Olulimi lwābwe nerwega'ta nekibuno kyakamwa kābwe.
11 Kubanga okutu bwekwampulirānga nekulyoka ku'nebaza;
Era eriso bweryandabānga neriba mujulirwa wānge:
12 Kubanga nawonyānga omwāvu eyakāba,
Era [i] natalina kitāwe eyabulwa owokumunēra.
13 Omukisa gwanji'jira oyo gweyansabira eyali ayagala okuzikirira:
Nenyimbisa olwesanyu omutima gwa 'na'mwāndu.
14 [k] Nayambala obutūkirivu nebumbi'kako:
Obutalya nsonga bwānge nebuba ngomunagiro nengule.
15 Nabānga [l] amaso eri omuzibe,
Era nabānga ebigere eri awenyera.
16 Nabānga kitābwe abētāga:
Era nakeberānga ensonga yoyo gwesamanya.
17 Era [m] namenyānga atali mutūkirivu oluba,
Nensika omui'go nengu'gya mu manyoge.
18 Kale [n] nenjogera nti Ndifira mu kisu kyānge,
Era nāyongerānga enaku zānge [o] ngomusenyu:
19 Emizi gyānge girānze eri ama'zi,
Nomusulo gubēra ku 'tabi lyānge negukēsa obu'de:

[a] Yob.13.6.
[b] Yob.15.8. Zab.25.14.
[c] Yob.1.19
[d] Lub.49.11.
[e] Zab.81.16.
[f] Yob.21.5.
[g] Zab.137.6.
[i] Zab.72.12.
[k] Zab.132.9. Is.59.17; 61.10. Bef.6.14-17.
[l] Kubal.10.31.
[m] Zab.3.7.
[n] Zab.30.6,7.
[o] Lub.22.17.

[a] Mub.7.24.
[b] Nge.3.14; 8.10, 11 neb; 16.16.
[c] Zab.45.9.
[d] 1 Basek.9.28.
[e] Yob.26.6. Nge.15.11.
[f] Nge.8.22 neb.
[g] Zab.135.7.
[i] Ma.4.6. Mub.12.13.
[k] Nge.3.7; 16.6.

20 Ekitībwa kyānge kigya gyendi,
Nomutego gwānge gu'zibwa bugya mu mukono gwānge,
21 'Nze abantu bampulirizānga nebalinda,
Nebasirikira okutēsa kwānge.
22 Nga ndēse ebigambo bo nebatayogera nate;
Okwogera kwānge nekubagwako.
23 Era ba'nindirira nga bwebalindirira enkuba;
Era bayasama nyo akamwa kābwe ngabayasamira [p] enkuba eya to'go.
24 Bwenabasekerānga nebata'kiriza;
Nomusana gwamaso gānge tebāgusūla.
25 Nerobozānga e'kubo lyābwe nentūla ngomukulu,
Nembēra nga kabaka mu'gye,
Ngomuntu akubagiza abakungubaga.

[p] Nge. 16. 15. Zek. 10. 1.

30 Naye kakano bensinga obukulu bansekerera,
[a] Bakitābwe nabanyōma okubateka wamu nembwa ezekisibo kyānge.
2 Wewawo, amānyi agemikono gyābwe gandingasi'za ki?
Abantu abawe'demu obuvubuka.
3 Bakozīmbye olwokwetāga nenjala;
Bameketa e'taka ekalu mu kizikiza ekyokuzika nokwōnōneka.
4 Banoga enkūnga awali ebisa'ka;
Nenkolo ezomwolōla ye 'mere yābwe.
5 Bagobebwa wakati (mu bantu);
Babalāngira nga bwebalāngira omu'bi.
6 Kibagwānira okubēra mu njatika ezomubiwōnvu,
Mu bunya obwomu'taka nobwomunjāzi.
7 Balira mu bisa'ka,
Wansi wemyenyāngo webakung'anira.
8 Bāna ba basirusiru, wewawo, bāna ba basaja abatalina linya;
Bākubibwa emi'ga nebagobebwa munsi.
9 Kale [b] kakano 'nze nfūse [c] oluīmba lwābwe,
Wewawo, ndi kigambo kya buwemu gyebali.
10 Bantamwa, banesāmba,
Tebaleka kumpandira malusu mu maso.
11 Kubanga [d] asumulu'de omugwagwe nāmbonyabonya,
Era basu'de olukoba olugoba mu maso gānge.
12 Ku mukono gwānge ogwadyo kugolokokera abalalulalu;
Basindikiriza ebigere byānge,

[a] Yob. 24. 4-8.
[b] Yob. 17. 6. Zab. 35. 15.
[c] Zab. 69. 12. Kung. 3. 14.
[d] Yob. 12. 18.

Era [e] batūma ku'nze amakubo gābwe agokuzikirira.
13 Bōnōna e'kubo lyānge,
Bongera ku naku zendabye,
Abantu ababulwa owokubabēra.
14 Ba'ja ngabaita mu kituli ekiwagule ekigazi:
Wakati mu matōngo bangwako.
15 Ebitīsa bikyūse okungwako,
Bai'ganya ekitībwa kyānge ngempewo;
Nomukisa gwānge guwe'dewo [f] ngekire.
16 Era kakano ememe yānge efuki'dwa munda yānge;
Enaku ezokubonyabonyezebwamu zinku'te.
17 Ekiro amagūmba gānge gafumiti'dwa mu'nze,
(Nobubalagaze) obu'nūma tebuwu'mula.
18 Olwamānyi amangi (agendwa'de yānge) ekyambalo kyānge kyōnōnese:
Ensibira dala ngekitogi kyekizibawo kyānge.
19 Ansu'de mu bitōsi,
Era nfūse ngenfūfu ne'vu.
20 Nkukābira 'sō tonziramu:
Nyīmirira, nontunulira.
21 Okyūse okuba omukāmbwe gyendi:
Olwamānyi agomukonogwo onji'ganya.
22 Onsitulira awali empewo nozinebagazako;
Era onsānūsi'za mu kibuyaga.
23 Kubanga 'manyi ngolintūsa mu kufa,
Neri enyumba eyatekerwawo abalamu bona.
24 Mazima tagololere mukonogwe ku kifūnvu kyebyagwa;
Newakuba'de nga (bibēra) mu kuzikirirakwe, omuntu aīnza okulira olwebyo.
25 [g] Samukābira amaziga oyo eyali mu naku?
Ememe yānge teyanakuwalira oyo eyetāga?
26 [i] Bwenasūbira ebirūngi, ebibi nebiryoka bi'ja;
Era bwenalindirira omusana, ekizikiza neki'ja.
27 Ebyenda byānge byesera nebitawu'mula;
Enaku ezokubonyabonyezebwamu zintūseko.
28 [k] Ntambula nga mpubāla awatali njuba:
Nyīmirira mu kung'aniro nenkuba endulu bambēre.
29 Ndi muganda webibe,
Ne bamāya ndi mu'nābwe.
30 [l] E'diba eryomubiri gwānge liduga'de, linsasambukako,
[m] Namagūmba gānge gōke'dwa nebugumu.

[e] Yob. 19. 12.
[f] Yob. 7. 9.
[g] Zab. 35. 13, 14.
[i] Yer. 8. 15; 14. 19.
[k] Zab. 38. 6; 42. 9; 43. 2.
[l] Zab. 119. 83. Kung. 4. 8; 5. 10.
[m] Zab. 102. 3.

31 Enänga yänge kyevu'de [n] (ekyūka) okuwubāla,
Nomulere gwänge gufūse 'dobozi lyabo abakāba amaziga.

31 Nalagāna endagāno [a] namaso gänge;
Kale nandiinzi'za ntya okutunulira omuwala?
2 Kubanga [b] omugabo gwa Katonda oguva wa'gulu kye kiki,
Nobusika Obwomuinza webintu byona obuva engulu?
3 Si buinike eri atali mutūkirivu,
Nokulaba enaku eri abakola ebyobujēmu?
4 [c] Talaba makubo gānge,
Nābala ebigere byänge byona?
5 Obanga nali ntambu'de nobutalimu,
Obanga ekigere kyänge kyänguye okukusakusa;
6 [Mpimibwe mu minzāni eyenkanankana,
Katonda alyoke amanye obutayōnōna bwänge;]
7 Obanga ekigere kyänge kyali kikyāmye mu 'kubo,
[d] Nomutima gwänge obanga gwali gugobere'de amaso gänge,
Era obanga e'bala lyona lyali lyega'se nengalo zänge:
8 [e] Kale 'nze nsige, omulala alye;
Wewawo, e'mere eyomunimiro yänge esimbulibwe.
9 Omutima gwänge obanga gwali gusende'dwa eri omukazi,
Nentēgera ku mulyāngo gwa mu'nänge:
10 Kale mukazi wänge asere omulala,
Era [f] abalala bakutame kuye.
11 Kubanga ekyo kyandiba'de kya kive;
Wewawo, kyandiba'de kibi ekigwāna [g] abalamuzi okukibonereza:
12 Kubanga muliro ogwōkya neguzikiriza,
Era ogwagala okusimbula e'mere yänge yona.
13 Obanga nali nyōmye ensönga eyomu'du wänge oba omuzāna wänge,
Bwebämpawabira:
14 Kale ndikola ntya, Katonda bwaligolokoka?
Era [i] bwalinji'jira, [k] ndimu'damu ntya?
15 Eyankola 'nze mu lubuto siye yamukola ye?
[l] Eyatubümba mu lubuto 'fembi somu?
16 Obanga nali nyimye abāvu kyebegōmba,
Oba nali mazi'zawo amaso ga 'na-'mwändu;
17 Oba nali ndi'de aka'mere kānge 'nze'ka;
'Sō atalina kitāwe tali'deko;
18 [Ne'da, okuva mu buto bwänge yakulira wamu nänge nga kitāwe,
Ne ('na'mwändu) nabānga muleziwe okuva mu lubuto lwa mänge;]
19 Obanga nali ndabye nomu ngafa olwokubulwa ebyambalo,
Oba eyetāga nga talina kyeyebi-'ka:
20 Ekiwatokye obanga [m] tekyanebaza,
Era obanga tabugumye na byōya bya ndiga zänge;
21 Obanga nali nyimusi'za omukono gwänge [n] eri atalina kitāwe,
Kubanga nalaba anämbēra mu mulyāngo:
22 Kale ekibegabega kyänge kive ku nkwākwa,
Nomukono gwänge gukutuke okuva ku 'gümba.
23 Kubanga [o] obuinike obuva eri Katonda bwabānga entīsa gyendi,
Era olwobukulubwe nesibako kyenyīnza kukola.
24 Obanga nali [p] nfu'de zābu okuba e'sūbi lyänge,
Era obanga nali ng'ambye zābu enūngi nti 'Gwe bwesige bwänge;
25 [r] Obanga nali nsanyuse kubanga obuga'ga bwänge bwali bungi,
Era kubanga omukono gwänge gwali gufunye bingi;
26 [s] Obanga nali ntunuli'de enjuba,
Oba omwezi nga gutambulira mu kumasamasa;
27 Omutima gwänge negusendebwa kyāma,
Akamwa kānge nekanywegera omukono gwänge:
28 Era nekyo kyandiba'de kibi ekigwāna abalamuzi okukibonereza:
Kubanga nandirimbye Katonda ali wa'gulu.
29 [t] Obanga nali nsanyuki'de oyo eyankyāwa ngazikiri'de,
Oba nali neimusi'za obubi bwebwamulaba;
30 [Wewawo, [u] saganya kamwa kānge kwönöna
Nga nsaba obulamubwe nga nkolima;]
31 Abasaja abomuwema yänge obanga tebayogera nti
Ani ainza okulaba omuntu ata'kuse nyamaye?
32 [w] Omugenyi teyasulänga mu lugūdo;
Naye na'gulirängawo enzi'gi zänge omutambuze;
33 Obanga nali [x] mbi'se ku kusobya kwänge nga Adamu,

[n] Kung. 5. 15.
[a] Zab. 119. 37. Mat. 5. 28.
[b] Yob. 20. 29; 27. 13.
[c] 2 Byom. 16. 9.
[d] lu. 1. Kubal. 15. 39. Mub. 11. 9. Ez. 6. 9. Mat. 5. 29.
[e] Lev. 26. 16.
[f] 2 Sam. 12. 11.
[g] lu. 28. Lub. 38. 24.
[i] Zab. 44. 21.
[k] Yob. 42. 4.
[l] Yob. 34. 19. Nge. 14. 31; 22. 2. Mala. 2. 10.
[m] Ma. 24. 13.
[n] Yob. 22. 9.
[o] Is. 13. 6. Yo. 1. 15.
[p] Ma'k. 10. 24.
[r] Zab. 62. 10.
[s] Ma. 4. 19. Ez. 8. 16.
[t] Nge. 17. 5.
[u] Mat. 5. 44.
[w] Lub. 19. 2, 3. Mat. 25. 35.
[x] Nge. 28. 13.

Nga nkisa obutali butūkirivu bwānge mu kifuba kyānge ;
34 Kubanga nali nti'de ekibina ekinene,
Nokunyōmebwa ebika nekunkānga,
Nokusirika nensirika nesiva mu mulyāngo—
[a] Yob 23.6. 35 [z] Singa waba'dewo anāmpulira !
[Laba, kano ke kabonero kānge,
[a] Yob. 13. 22. [a] Omuinza webintu byona anziremu ;]
Era singa nba'de nekyo omulabe wānge kyampawabi'de kyawandiki'de !
36 Mazima nandikisituli'de ku kibegabega kyānge ;
Nandikyesibye nga kiremba.
37 Nandimubūli'de ebigere byānge bwebyenkana omuwendo ;
Nandimusembere'de ngomukūngu.
38 Ensi yānge bwenempawabira,
Nebibibi byayo nebikābira wamu amaziga ;
39 Obanga nali ndi'de ebibala byamu awatali feza,
Oba nali nflsi'za banyiniyo :
[b] Lab. 2. 18. 40 [b] Omwenyāngogu'de mu kifo kyeng'āno,
Ne sere mu kifo kya sayiri.

Ebigambo bya Yobu biwe'de.

32 Awo abasaja abo abasatu nebaleka oku'damu Yobu, kubanga yali [a] mutūkirivu mu masoge ye.
[a] Yob. 33. 9. 2 Awo obusūngu bwa Eriku, mutabani wa Balakeri [b] Omubuzi, owomukika kya Lamu nebulyoka bubūbūka ; obusūngubwe nebubūbūka eri Yobu, kubanga yeita mutūkirivu
[b] Lab. 22. 21. 3 'sō si Katonda. Era obusūngubwe nebubūbūka neri mikwānogye bonsatule kubanga tebālaba kya ku'damu, naye nebasalira Yobu oku-
4 musinga. Era Eriku yali alindiri'de okwogera ne Yobu, kubanga wā-
5 liwo abamusinga obukulu. Awo Eriku bweyalaba nga mu kamwa kabasaja abo abasatu temuli kya ku'damu, obusūngubwe nebubūbūka.
6 Awo Eriku mutabani wa Balakeri Omubuzi na'damu nāyogera nti
[c] Yob. 15. 10. 'Nze ndi muto, na'mwe muli [c] baka'de nyo ;
Kyenavu'de nzibikiriza nesang'anga kubalaga kyendowōza.
7 Njoge'de nti Enaku ze zandyoge'de,
Olufulube lwemyāka lwandiigiri-'za amagezi.
[d] Yob. 33. 4. 8 Naye waliwo [d] omwoyo mu bantu,
[e] Yob. 36. 11. Yak. 1. 5. [e] Nomu'ka Gwomuinza webintu byona gubawa okutegēra.
9 Abakulu sibe bagezi,
'Sō nabaka'de sibe bategēra emisāngo.
10 Kyenvu'de njogera nti Mumpulire ;
Era nānge nālaga kyendowōza.
11 Laba, 'nindiri'de ebigambo bya-'mwe,
Mpuliri'za ensōnga za'mwe,
Nga munonya byemuba mwogera.
12 Wewawo, nteze okutu eri 'mwe,
Era, laba, nga tewali asinze Yobu,
Newakuba'de a'zemu ebigambobye ku'mwe.
13 Mwekūme muleme okwogera nti Tulabye amagezi ;
Mpo'zi Katonda ainza okumuwāngula, si bantu :
14 Kubanga ebigambobye tabirung'amiza okubyogera ku'nze ;
'Sō simu'demu na kwogera kwa-'mwe.
15 Basamāliri'de, tebakyayanukula :
Tebalina kigambo kya kwogera.
16 Nānge nalindirira, kubanga tebogera,
Kubanga baimirira buimirizi nga teba kyayanukula ?
17 Era nānge nāyanukula ebyānge,
Era nānge nālaga kyendowōza.
18 Kubanga nji'ju'de ebigambo ;
Omwoyo gwānge oguli mu'nze gumpaliriza.
19 Laba, olubuto lwānge luli ng'anga omwenge ogutaliko wegufuluma ;
Ngamaliba amagya lwagala okwabika.
20 Nāyogera ndyoke mpērewēre ;
Nāyasama emimwa gyānge nenziramu.
21 Nkwegairi'de, 'neme okusosola mu bantu eri omuntu yena ;
'Sō siwe muntu yena amanya agokunyumiriza.
22 Kubanga simanyi kuwa manya ga kunyumiriza ;
Omutōnzi wānge yandinziyewo māngu.

33 Naye, Yobu, nkwegairi'de, wulira okwogera kwānge
Era tega okutukwo eri ebigambo byānge byona.
2 Laba 'no, njasamye akamwa kānge,
Olulimi lwānge lwoge'de mu kamwa kānge.
[a] Yob. 6. 25. 3 [a] Ebigambo byānge (bināyātula) obugolokofu bwomutima gwānge :
Nemimwa gyānge byegimanyi byegināyogera awatali bukūsa.
[b] Lub. 2.7. 4 [b] Omwoyo gwa Katonda gwe gwankola,
Nomu'ka Gwomuinza webintu byona gwe gumpa obulamu.
5 Oba oinza, nziramu ;
Liranya (ebigambobyo) mu maso gānge, oimirire wakati.

6 Laba, ndi awali Katonda era nga
'gwe bwoli:
Era nānge nabūmbibwa okuva
mu 'taka.
[c] Yob. 9. 34, 35. 7 Laba, [c]entisa yānge tekukānge,
'Sō nokunyigiriza kwānge teku-
kuzitowerere.
8 Mazima oyoge'de 'nze nga mpu-
lira,
Nānge mpuli'de e'dobozi lyebi-
gambobyo (ngoyogera nti)
[d] Yob. 9. 17, 21. 9 [d]Ndi mulongōfu nga siriko ku-
sobya;
Siriko musāngo, 'sō mu'nze te-
muli butali butūkirivu:
10 Laba, anziyako ensōnga,
[e] Yob. 13. 24. [e]Ampita mulabewe;
[f] Yob. 13. 27. 11 [f]Ateka ebigere byānge mu nvuba,
[g] Yob. 14. 16; 31. 4. [g]Alabirira amakubo gānge gona.
12 Laba, nāku'damu, mwekyo tolina
nsōnga;
Kubanga Katonda asinga omu-
ntu obukulu.
[i] Is. 45. 9. 13 Kiki [i]ekikuwakanya naye?
Kubanga tabalirira muwendo
gwa bigambobye byona.
14 Kubanga Katonda ayogera omu-
lūndi gumu,
Wewawo, emirūndi ebiri, (aba-
ntu newakuba'de nga) teba'sāyo
mwoyo.
[k] Kubal. 12. 6. [l] Yob. 4. 13. 15 [k]Mu kirōto [l]mu kwolesebwa o-
kwomukiro,
Otulo otungi bwetukwata abantu,
Nga babōngota ku kitanda;
16 Awo nālyoka a'gula amatu ga-
bantu,
Nāteka akabonero ku kuigirizi-
bwa kwābwe,
17 A'gye abantu mu kutēsa kwābwe,
Era akweke abantu amalala;
18 Aziiza ememeye obuta'ka mu
bunya,
Nobulamubwe buleme okufa ne-
kitala.
19 Nokulūmwa kumukangavula ku
kitandakye,
Nokulwāna okutamala mu ma-
gūmbage:
[m] Zab. 107. 18. 20 [m]Obulamubwe nokutamwa nebu-
tamwa e'mere,
Nememeye ekyokulya ekiyōnjo.
21 Omubirigwe gumalibwawo no-
kuinzika negutainzika kulabi-
bwa;
Namagūmbage agāli tegalabika
negakukunala.
22 Wewawo, ememeye esemberera
obunya,
Nobulamubwe busemberera aba-
zikiriza.
23 Oba waliwo wamu naye malaika,
Omutegēza, omu mu lukumi,
Okwolesa abantu ebibagwānira;
24 Awo nāmukwatirwa ekisa nāyo-
gera nti
Muwonye aleme oku'ka mu bu-
nya,
Ndabye ekinunulo.
25 Omubirigwe guliba mugya oku-
singa ogwomwāna omuto;
A'da mu naku zobutōbwe:
26 Asaba Katonda, era amukwati-
rwa ekisa;
Nokulaba alaba amasoge nesa-
nyu:
Era awa nate omuntu obutūkiri-
vubwe.
[n] 2 Sam. 12. 13. [j] Yob. 1. 8 27 Aimbira mu maso gabantu [n]na-
yogera nti
Nyōnōnye nenyōla ekyo ekyali
ekirūngi,
'Sō siriko kyenagasibwa:
[o] Is. 38. 17. 28 Anunu'de [o]ememe yānge obuta-
'ka mu bunya.
Nobulamu bwānge bunātunuli-
rānga omusana.
29 Laba, ebyo byona Katonda abi-
kola,
Emirūndi ebiri, wewawo, nesatu
eri omuntu,
30 Okukomyawo ememeye mu bu-
nya,
Ayākirwe omusana ogwabalamu.
31 Wetegēreze nyo, ai Yobu, ompu-
lire:
Sirika, nānge nāyogera.
32 Obanga olina ekyokwogera nzi-
ramu:
Yogera, kubanga njagala okuku-
fūla omutūkirivu.
33 Obanga siwewawo, mpulira:
Sirika, nānge nākuigiriza amage-
zi.

34 ERA nate Eriku na'damu nā-
yogera nti
2 Muwulire ebigambo byānge, 'mwe
abasaja abamagezi;
Era mutege okutu gyendi, 'mwe
abalina okutegēra.
3 Kubanga okutu kukema ebiga-
mbo,
Ngamatama bwegalega ku 'mere.
4 Twerōndere ekyo ekināba ekye-
nsōnga:
Tumanye 'fe'ka na'fe'ka ebirūngi
bwebiri.
[a] Yob. 33 9. 5 Kubanga Yobu ayoge'de nti [a]'Nze
ndi mutūkirivu,
[b] Yob. 27. 2. Era nti [b]Katonda anziyeko ensō-
nga yānge:
6 Newakuba'de nga nina ensōnga
(mpitibwa) mulimba;
Ekiwūndu kyānge tekiwonyezeka,
(newakuba'de nga) siriko kuso-
bya.
7 Muntu ki afanana Yobu,
Anywa okunyōmebwa ngama'zi?
8 Atambulira awamu nabakola ebi-
tali bya butūkirivu,
Era atambulira awamu nabasaja
ababi.
[c] Yob 9. 22, 23; 21. 7, 15; 24. 1. 9 Kubanga [c]ayoge'de nti Omuntu
tekiriko kyekimugasa
Okusanyukira Katonda.

10 Kale mumpulire, 'mwe abasaja abalina okutegēra:
Ki'dire eri awali Katonda, [d] ye okukola obubi;
Nawali Omuinza webintu byona, ye okukola ebitali bya butūki rivu.
11 [e] Kubanga alisasula omuntu omulimugwe,
Era alirabya buli muntu ng'amakuboge bwegali.
12 Wewawo, mazima Katonda takolenga bubi,
Sō [g] Nomuinza webintu byona talyenga nsōnga.
13 Ani eyamuteresa ensi okugikūma?
Oba āni eyatekateka ebintu byona bwebyenkana?
14 Bwateka omutimagwe ku bantu,
Bwakung'anyiza gyali omwoyogwe nomu'kagwe;
15 Byona ebirina omubiri birizikiririra wamu,
Abantu [i] neba'da mu nfūfu.
16 Kale oba (olina) okutegēra, wulira kino:
Wulira e'dobozi lyebigambo byānge.
17 Akyāwa ebyensōnga oyo alifuga?
Era onosalira oyo omutūkirivu era owamānyi okumusinga?
18 Kirūngi okugamba kabaka nti ('Gwe) mugwagwa?
(Oba) abakūngu nti ('Mwe) babi?
19 (Okusinga enyo si kirūngi okugamba) oyo [k] atatya maso ga balāngira,
'Sō talowōza [l] muga'ga okusinga omwāvu?
Kubanga bona mulimu gwa mikonogye.
20 Bafa mu kasēra akatono, mu tuntu;
Abantu bakankanyizibwa nebaitawo,
Nabamānyi ba'gyibwawo awatali mukono.
21 [m] Kubanga amasoge gatunulira amakubo agomuntu,
Era alaba okutambulakwe kwona.
22 [n] Tewali kizikiza newakuba'de ekisikirize ekyokufa,
Abakola ebitali bya butūkirivu webaīnza okwekweka.
23 Kubanga teyetāga kweyongera kulowōza omuntu,
Atūke mu maso ga Katonda okusalirwa omusāngo.
24 Amenyamenya abasaja abamānyi (mu ngeri) etenonyezeka,
Era a'sāwo abalala mu kifo kyābwe.
25 Kyava alabirira emirimu gyābwe;
Era abavunika kiro nokuzikirizibwa nebazikirizibwa.
26 Abakuba ngababi
Mu maso gabalala awēru;
27 Kubanga bakyāma obutamugoberera,
'Sō tebayagala ku'sāyo mwoyo eri amakuboge gona:
28 [o] Nokutūsa nebatūsa gyali okukāba kwomwāvu,
Nāwulira okukāba kwabo ababonyabonyezebwa.
29 Ye bwawa okuterēra, kale ānī aīnza okusala omusāngo okusinga?
Era ye bwakweka amasoge, kale āni aīnza okumutunulira?
Obanga 'gwānga 'obanga muntu, kyona bwe bumu:
30 Omusaja atamanyi Katonda alemēnga okufuga,
Walemēnga okubawo anatēga abantu.
31 Kubanga waliwo eyali agambye Katonda, nti
Mbonerezebwa, sikyasobya (nate):
32 [p] Kyesiraba kinjigirize:
Obanga nkoze obujēmu sikyabukola nate?
33 Empēraye eriba nga 'gwe bwoyagala nokugāna nogigāna?
Kubanga 'gwoba weroboza 'sō si 'nze:
Kale yogera ekyo kyomanyi.
34 Abantu abalina okutegēra baling'amba nti
Wewawo, buli muntu owamegezi ampulira, anāng'amba) nti
35 Yobu ayogera [r] nga talina kuma'nya,
Nebigambobye tebirimu magezi
36 Yobu singa akeme'dwa okutūsa enkomerero,
Kubanga ayanukula ngabantu ababi.
37 Kubanga ayongera obujēmu ku kwōnonakwe,
Akuba mu ngaloze ngaima wakati mu'fe,
Era ayongerayongera ebigambobye okuwakanya Katonda.

35 Era nate Eriku na'damu nāyogera nti
2 Olowōza ekigambo ekyo ye nsōngayo,
(Oba) oyogera nti Obutūkirivu bwānge businga obwa Katonda?
3 Nokwogera noyogera nti [a] Kirikugasa ki?
(Era) nti [b] Ndifuna magoba ki gendiba nago okukira genandifunye singa nayōnōna?
4 'Nze nāku'damu,
Ne ba'no wamu nāwe.
5 [c] Tunulira e'gulu olabe;
Era tunulira e'gulu erikusinga obugulumivu.
6 Obanga oyōnōnye [d] omukola ki?

[d] Yob. 8. 3. Bal. 9. 14.
[e] Zab 62. 12.
[f] Yer. 17. 10; 32. 19.
[g] Yob. 8. 3.
[i] Lub. 3. 19. Zab 146. 4. Mub. 12. 7.
[k] Ma. 10 17. Yoh. 42. 8.
[l] Yak. 2. 5.
[m] 2 Byom. 16. 9.
[n] Zab. 139. 12.
[o] Yob. 35 9. Yak. 5. 4.
[p] Zab. 19. 12; 90. 8.
[r] Yob. 38. 16.
[a] Yob. 22. 2.
[b] Yob. 21. 15.
[c] Yob. 22. 12.
[d] Nge. 8. 36. Yer. 7. 19.

Okusobyakwo bwekweyongerayongera, omukola ki?
[e] Yob. 22. 2, 3. Bal. 11. 35.
7 [e]Bwoba nobutūkirivu, omuwa ki?
Oba awebwa ki mu mukonogwo;
8 Obubibwo (buīnza okulūmya) omuntu nga 'gwe bwoli;
Nobutūkirivubwo (buīnza okugasa) omwāna womuntu.
9 Olwokujōgebwa okungi enyo bakāba;
[f] Kuv. 2. 23. [f]Bakuba endulu babērwe olwomukono ogwabamānyi.
10 Naye tewali ayogera nti Katonda Omutōnzi wānge aliru'dawa,
[g] Zab. 42. 8; 77. 6. Bik. 16. 25. [g]Awa enyimba ekiro;
11 Atuigiriza okusiinga ensolo ezokunsi,
Era atuwa amagezi okukira enyonyi ezomu'bānga?
12 Bakābira eyo, naye tewali a'damu,
Olwamalala agabantu ababi.
13 Mazima Katonda tawulire bigambo ebitalimu,
'Sō Nomuīnza webintu byona ta-'sēyo mwoyo.
14 Kale (aliwulira) atya bwoyogera nti [i] Yob. 9. 11. [i]tomulaba,
Ensōnga eri mu masoge, nāwe omulindirira?
15 Naye kakano kubanga tabonere-'za na busūngubwe,
'Sō ta'sāyo nyo omwoyo eri esukuti;
16 Yobu kyava ayasama akamwāke okwogera ebigambo ebitalimu;
[k] Yob. 34. 35. Ayongerayongera ebigambo [k]awatali kumanya.

36 Era nate Eriku neyeyongera nāyogera nti
2 Soka ondeke, nānge nākunyonyola;
Kubanga nkyaliko kyenjagala okwogera kulwa Katonda.
3 Na'gya wala okumanya kwānge,
Era nāmu'sāko obutūkirivu Omutōnzi wānge.
4 Kubanga mazima ebigambo byānge si bya bulimba:
Omuntu eyatūkirira mu kumanya ali nāwe.
5 Laba, Katonda wa mānyi, 'sō tanyōma muntu yena:
[a] Yob. 9. 4. [a]Wa mānyi mu buīnza obwokutegēra.
6 Takūma bulamu bwababi:
Naye abawa ababonyabonyezebwa ebyābwe.
7 Ta'gya masoge ku batūkirivu:
Naye awali bakabaka ku ntebe
[b] 1 Sam. 2. 8. Zab. 113. 8. [b]Gyabateka emirembe gyona nebagulumizibwa.
[c] Zab. 107. 10. 8 Era bwebaba [c]nga basibi'dwa namasāmba,
Era nga bakwasibwa nemigwa egyokubonyabonyezebwa;
9 Kale nābalaga omulimu gwābwe,
Nokusobya kwābwe nga bagize ebyamalala.
10 Era [d] a'gulawo okutu kwābwe okuwulira okuigirizibwa,
[d] Yob. 33. 16. Nābalagira bakomewo okuva mu butali butūkirivu.
11 Bwebawulira nebamuwereza,
Banālabānga enaku zābwe nga balabye omukisa,
Nemyāka gyābwe nga basanyuka.
12 Naye bwebatawulira banāzikirirānga nekitala,
Era banāfānga awatali kumanya.
13 Naye abo abatamanyi Katonda mu mutima [e] batereka obusūngu:
[e] Bal. 2. 5. Tebakuba ndūlu babērwe bwabasiba.
14 Bafa nga bakyali bato,
Nobulamu bwābwe (buzikirira) mwabo abatali balongōfu.
15 Awonya oyo abonyabonyezebwa olwokubonyabonyezebwakwe,
Era a'gula okutu kwābwe bwebajōgebwa.
16 Wewawo, yandiku'gye mu kulaba enaku
Nākuingiza mu [f] kifo ekigazi awatali kunyigirizibwa;
[f] Zab. 18. 19; 31. 8; 118. 5. Nekyo ekitekebwa ku mezayo kyandi'ju'de obugimu.
17 Naye 'gwo'ju'de omusāngo gwomubi:
Omusāngo nokusala ebyensōnga bikukwata.
18 Kubanga waliwo obusūngu, wekūme oleme okutwālibwa nobuga'ga;
'Sō enguzi tekukyāmyānga kubanga nene.
19 Obuga'gabwo bunāmala oleme okulaba enaku,
Oba obuīnza bwona obwamānyigo?
20 Tewegōmba kiro,
Amawānga bwegazikirizibwa mu kifo kyago.
21 Wekūme [g] oleme okutunulira obutali butūkirivu:
[g] Zab. 66. 18. Kubanga [i] weroboze'za obwo okusinga okubonyabonyezebwa.
[i] Beb. 11. 25.
22 Laba, Katonda akola ebigulumivu mu buīnzabwe:
[k] Yob. 34. 32; 38. 11. [k]Ani omuigiriza afanana ye?
23 Ani [l] eyali amulagi'de e'kubolye?
[l] Yob. 34. 13. Oba āni ainza okwogera nti Okoze ebitali bya butūkirivu?
24 'Jukira okugulumizānga omulimugwe,
Abantu gwebāimbāngako.
25 Abantu bona bāgutunulira;
Abantu bagulengera nga baima wala.
26 Laba, Katonda mukulu, na'fe [m] tetumumanyi;
[m] 1 Kol. 13. 12.

[n] Zab. 90. 2; 102. 24 neb. Heb. 1. 10 neb.
[n] Omuwendo gwemyākagye tegunonyezeka.
27 Kubanga awalula wa'gulu amatōndo gama'zi,
[o] Agatonya enkuba eva mu mu-'kagwe:
[o] Zab. 147. 8.
28 [p] E'gulu geriyiwa
[p] Zab. 104. 1.
Nerigatonya ku bantu mangi nyo.
29 Wewawo, waliwo ainza okutegēra
ebire bwebibāmbibwa,
Okubwātuka okwomuwemaye?
[r] Yob. 37. 3.
30 Laba, yeyālirira [r] omusanagwe
okwetōlōla;
Era asānikira ku nyanja wansi.
[s] Yob. 37. 13.
31 Kubanga olwebyo [s] asala emisāngo gyamawānga;
[t] Zab. 104. 27.
[t] Agaba e'mere nyingi nyo.
32 Abi'ka engaloze nenjota;
Era aziragira zikube sabawa.
33 E'dobozi lyazo linyonyola ebigambobye,
Era libūlira nente (kibuyaga) ayāmbuka.

37 Era nekyo kikankanya omutima gwānge,
Negunyenyezebwa okuva mu kifo kyagwo.
2 Muwulire okuwūma kwe'dobozirye,
Nokududuma okuva mu kamwāke.
3 Akusindika wansi we'gulu lyona,
Nokumyansakwe kubuna enkomerero zensi.
4 Oluvanyuma lwakwo e'dobozi neriwuluguma;
[u] Yob. 40. 9. Zab. 29. 3.
[u] Abwātuka ne'dobozi eryobukulubwe:
'Sō tabiziiza e'dobozirye bweriwulirwa.
5 Katonda abwātuka kitalo ne'dobozirye;
[b] Yob. 5. 9. Kub. 15. 3.
[b] Akola ebikulu byetutaīnza kutegēra.
6 Kubanga agamba [c] omuzira nti
[c] Zab. 147. 16 neb.
Gwa kunsi;
Era bwatyo bwagamba oluwandagirize,
Nempandagirize ezenkubaye eyamānyi.
7 A'sā akabonero ku mukono gwa buli muntu;
Abantu bona beyatōnda balyoke bakimanye.
8 Awo ensolo nezigenda mu bwekwekero,
Nezibera mu [d] mpuku zazo.
[d] Zab. 104. 22.
9 Mu kisenge (ekyobukika obwadyo) mwe muva omuyaga:
Empewo neziva mu bukika obwa kono.
10 Omu'ka gwa Katonda gwe guleta omuzira:
Nama'zi bwegenkana obugazi negakwata.
11 Wewawo, a'juza ekire ekiziivu ama'zi;
Abāmba ekire ekyenjotaze:
12 Era okulung'amyakwe kwe kukikyūsakyūsa erui nerui,
[e] Bikolēnga byona byabiragira
[e] Zab. 148. 8.
Kungulu kunsi yona kwebēreka:
13 Obanga kya kubūlirira, obanga [f] kya nsiye,
[f] Yob. 38. 26 neb. [g] 2 Sam. 21. 10.
Obanga [g] kya kusāsira, kyava akireta.
14 Ekyo kiwulire, 'gwe Yobu:
Imirira buimirizi, olowōze ebikolwa bya Katonda ebyekitalo.
15 Omanyi Katonda bwabikūtira,
Nayasa enjota ezomukirekye?
16 Omanyi okuterēzebwa kwebire,
Ebikolwa ebyekitalo ebyoyo [i] eyatūkirira mu kumanya?
[i] Yob. 36. 4.
17 Ebyambalobyo bwebibuguma,
Ensi ngesirise (olwembuyaga) ezobukika obwadyo?
18 Oinza [k] okubāmbira e'gulu awamu naye,
[k] Lub. 1. 6. Is. 44. 24.
Amānyi galyo genkana endabirwamu ensānūse?
19 Tnigirize byetuba tumugamba;
(Kubanga) tetninza kuliranya (kwogera kwa'fe) olwekizikiza.
20 Anābūlirwa nga njagala okwogera?
Oba omuntu yandyaga'de okumirwa?
21 Era kakano abantu tebalaba musana ogumasamasa mu 'gulu
Naye embuyaga neziita neziryerula.
22 Mu bukika obwa kono mwe muva okuyakayakana okuli nga zābu:
[l] Katonda ayamba'de ekitibwa ekikānga.
[l] Zab. 104. 1.
23 Omuinza webintu byona [m] tetnīnza kumunonya; [n] asinga bona obuinza:
[m] 1 Tim. 6. 16. [n] Yob. 36. 5.
Era mu musāngo ne mu butūkirivu obusu'kirivu talibonyabonya.
24 Abantu kyebava [o] bamutya:
[o] Mat. 10. 28.
Taba'sāko mwoyo abo bona abalina [p] emitima egyamagezi.
[p] Mat. 11. 25.

38 Awo Mukama nālyoka a'damu Yobu ngaima mu [a] mbuyaga ezakazimu nāyogera nti
[a] 2 Basek. 2. 1 neb. Ez. 1. 4.
2 Ani ono aleta ekizikiza mu kutēsa
Nebigambo ebitalimu kumanya?
3 Kale 'no [b] wesibe ekimyu ngomusaja;
[b] Yob. 40. 7.
Kubanga nākubūza, nāwe onziremu.
4 Wali oliru'dawa bwena'sāwo [c] emisingi gyensi?
[c] Zab. 104. 5.
Yātula obolina okutegēra.
5 Ani eyatēsa ebigera byayo, obanga omanyi?
Oba āni eyagirēgera omugwa?
6 Emisingi gyayo gyasibirwa kuki?

Oba āni eya'sāwo e'jinja lyayo
ekulu eryokunsōnda;
7 Emunyenye ezenkya bwezaimbi-
ra awamu,
[d] Yob. 1. 6. [d] Nabāna ba Katonda bona nebo-
gerera wa'gulu olwesanyu?
[e] Zab. 104. 8, 9. 8 Oba (āni) [e] eyasiba enyanja ne-
nzi'gi,
Bweyawaguza ngekiva mu lubu-
to;
9 Bwenafūla ekire okuba ekyambalo kyayo,
Nekizikiza ekiku'te okuba ebiwero ebyokukubi'ka,
10 Bwenagiragira etēka lyānge,
Nenzi'sāwo ebisiba nenzi'gi,
11 Nenjogera nti Wano wokomānga
'sō tosu'kāngawo;
Era wano amayengogo agamala-
la wegaziirizibwānga?
[f] Zab. 74. 16. 12 [f] Wali olagi'de enkya enakuzo
kasoke'de zibawo,
Wali omanyisi'za emāmbya ekifo
kyayo;
13 Ekwate enkomerero zensi,
Era ababi bakunkumulwe okugi-
vamu?
14 Ewanyisibwa ngebūmba wansi
wakabonero;
(Nebintu byona) bikukunuka nge-
kyambalo:
[g] Yob. 24. 13 neb, Mat. 6. 23. [g] 15 Nababi [g] omusana gwābwe guba-
'gyibwako,
[i] Zab. 10. 15. [i] Nomukono ogugulumizibwa gu-
menyeka.
16 Wali oingi'de mu nsulo ezenya-
nja?
Oba wali otambu'de mu madubi
agobuziba?
[k] Zab. 9. 13; 107. 18. Is. 38. 10. Mat. 16. 18. 17 [k] Enzi'gi ezokufa zali zikubi'kuli-
'dwa?
Oba wali olabye enzi'gi ezekisiki-
rize ekyokufa?
18 Wali otege'de ensi bweri enga-
zi?
Yātula, obanga obimanyi byona.
19 E'kubo liriru'dawa eri'da mu
nyumba eyomusana,
Nekizikiza ekifo kyakyo kiriru-
'dawa;
20 'Gwe okukiwerekera ku mbibi
yakyo?
Era otegēre amakubo okutūka ku
nyumba yakyo?
21 Omanyi, kubanga wali ozāli'dwa
mu biro ebyo,
Nomuwendo gwenakuzo mungi!
22 Wali oingi'de mu mawanika ga-
ma'zi amakwafu,
Oba wali olabye amawanika ago-
muzira,
[l] Kuv. 9. 18. Yos. 10. 11. Is. 30. 30. Ez. 13. 11, 13. Kub. 16. 21. 23 Genaterekera [l] ebiro ebyokulabi-
ramu enaku,
Olunaku olwolutalo nobulwa?
24 Mu 'kubo ki omusana mwegwā-
wukanira,
Oba embuyaga ezebuvanjuba
mwezisāsānira kunsi?
25 Ani eyasalira amataba olusalo-
salo,
Oba e'kubo eryenjota ezokubwā-
tuka;
26 Okutonyesa enkuba kunsi okuta-
li muntu;
[m] Zab. 107. 35. [m] Mu 'dūngu omutali muntu no-
mu;
27 Oku'kusa (e'taka) eryāzika erya-
lekebwa;
Nokulosa omu'do omuto?
[n] Zab. 147. 8; Yer. 14. 22. 28 [n] Enkuba erina kitāwe wayo?
Oba āni eyazāla amatōndo ago-
musulo?
29 Mu lubuto lwāni omwava ama'zi
amakwafu?
Nomusulo omukwafu omweru
ogwomu'gulu āni eyaguzāla?
30 Ama'zi gakwekebwa ngagakwe-
ke'dwa namainja,
Ne kungulu ku buziba [o] nga ku-
ku'te.
[o] Yob. 37. 10. 31 Oinza okusiba ekikukūlu kya
[p] Kakāga,
[p] Yob. 9. 9. Am. 5. 8. [r] Yob. 12. 18. Oba [r] okusumulula olukoba Lwe-
ntungalugoye?
32 Oinza okufulumya emunyenye
mu ntūko zazo?
Oba oinza okulung'amya [s] Naba-
liyo nabānabe?
[t] Yob. 9. 9. 33 Omanyi [t] ebiragiro ebyomu'gulu?
[t] Yer. 31. 35. Oinza okunywēza okufuga kwa-
lyo munsi?
34 Oinza okuimusa e'doboziryo eri
ebire,
Ama'zi amangi enyo gakubi'ke-
ko?
35 Oinza okuwereza enjota zitambu-
le,
Nezikugamba nti 'Fe tutuno?
[u] Zab. 51. 6. 36 Ani eyateka amagezi [u] mu bitū-
ndu ebyomunda?
Oba āni eyawa ememe okutegē-
ra?
37 Ani ainza okubala ebire olwama-
gezi?
Oba āni ainza okutulula amaliba
agomu'gulu,
38 Enfūfu bwekulukuta neba efunfu-
gu,
Amafunfugu negega'tira dala?
39 Onoi'gira empologoma enkazi o-
mui'go?
Oba ono'kusa okwegōmba kwabā-
na bempologoma,
40 Bwezisula mu mpuku zazo,
Nezibēra mu bisa'ka okutēga?
[w] Zab. 147. 9. Luk. 12. 24. 41 Ani alabira [w] namung'ona e'me-
reye,
Abānabe bwebakābira Katonda,
Nebatambulatambula olwokubu-
lwa ebyokulya?

39 Omanyi ebiro [a] embulabuzi ezo-
kunjāzi mwezizālira?
[a] Zab. 104. 18. [b] Zab. 29. 9. Oba oinza okutegēra [b] empewō
bweziba namawako?
2 Oinza okubala emyezi gyezimala?

Oba omanyi ebiro mwezizāliira?
3 Zikutama, zizāla abāna bazo,
Ze'gyamu obubalagaze bwazo.
4 Abāna bazo bage'ja, bakulira ebwēru ku 'tale;
Bafuluma nebata'da.
5 Ani eyata entulege okuba eye-'dembe?
Oba āni eyasumulula enkoba ezentulege?
[c] Yob. 24. 5. Yer. 2. 24. Kos. 8. 9.
6 Nafūla [c] ensiko okuba enyumba yayo,
Nensi eyomunyo okuba ekifo webēra.
7 Enyōma oluyogāno olwomukibuga,
'Sō tewulira kulekāna kwa mugobi.
8 Ensozi bwezenkana obugazi lye 'dūndiro lyayo,
Era enonya buli kintu ekibisi.
[d] Kubal. 21. 22.
9 [d] Embogo ene'kirizānga okukuwereza?
Oba enebērānga awali ekisibokyo?
10 Oinza okusiba embogo nolukoba lwayo ku kibibi?
Oba enerimānga ebiwōnvu enyumawo?
11 Onogyesigānga kubanga amānyi gayo mangi?
Oba onogirekerānga omulimugwo?
12 Onogyesigānga okukomyawo ewuwo ensigozo,
Nokukung'anyānga (eng'āno) eyomugūlirolyo?
13 Ekiwawātiro kya māya kisanyuka;
(Naye) ebiwawātirobye nebyōya birina ekisa?
14 Kubanga aleka amagige ku 'taka,
Nagabugumya mu nfūfu,
15 Neyerabira ngekigere kiinza okugabētenta,
Oba ensolo eyomunsiko aīnza okugalinyirira.
[e] Kung. 4. 3.
16 [e] Akakanyalira abānabe ngabatali babe:
Newakuba'de ngateganira bwerēre talina kutya;
17 Kubanga Katonda yamu'gyako amagezi,
'Sō tamuwa'de kutegēra.
18 Bwaba nga yegulumizi'za,
Anyōma embalāsi noyo agyebagala.
19 Wawa embalāsi amānyi (gayo)?
Wayambaza obulago bwayo noluging'irima olukankana?
20 Wagibūsa ngenzige?
Ekitibwa kyokufugula kwayo kya ntisa.
21 Etakulira mu kiwōnvu, nesanyukira amānyi gayo:
[f] Yer. 8. 6.
[f] Efuluma okusisinkana nabasaja abaku'te ebyokulwānyisa.
22 Esekerera okutya 'sō tekeng'ēntererwa;
'Sō te'da nyuma awali ekitala.
23 Omufuko guwulungutira kuyo,
E'fumu erimasamasa nakasāle.
24 Emira e'taka nobusūngu nekirui;
'Sō te'kiriza nga lye 'dobozi eryekondēre.
25 Ekondēre buli lwerivuga, neyogera nti Bwotyo!
Nekōnga olutalo nga lukyali wala,
Okulwātuka kwabāmi nokulekāna.
26 Ma'ga atumbīra na magezigo,
Nābāmba ebiwawātirobye eri obukika obwadyo?
27 Empungu erinya na kiragirokyo,
Nekola ekisu kyayo wa'gulu?
28 Ebēra ku 'jinja, nenyumba yayo eri (okwo),
Ku linyo lye'jinja nekifo ekyamānyi.
29 Erengera omui'go ngeima okwo;
Amaso gayo gagulaba nga guli wala.
30 Era nabāna bayo banūna omusai:
Era [g] awaba emirāmbo, gyebēra eyo.
[g] Mat. 24. 28. Luk. 17. 37.

40 Era nate Mukama na'damu Yobu nāyogera nti
2 [a] Aleta ensonga ezitalimu anāyōmbesa Omuinza webintu byona?
Awakanya Katonda akiwoze.
[a] Yob. 33. 13.
3 Awo Yobu nālyoka a'damu Mukama nāyogera nti
4 Laba, sirimu ka buntu; nāku'damu ntya?
[b] Nteka omukono gwānge ku kamwa kānge.
[b] Zab. 39. 9.
5 Njoge'de omulūndi gumu, 'sō si-'demu;
Wewawo, emirūndi ebiri, naye seyongere nate.
6 Awo Mukama na'damu Yobu ngaima mu [c] mbuyaga ezakazimu nāyogera nti
[c] Yob. 38. 1.
7 [d] Wesibe 'no ekimyu ngomusaja:
Nākubūza, nāwe onziremu.
[d] Yob. 38. 3.
8 [e] Noku'julula ono'julula omusāngo gwensala?
'Gwononsalira 'nze omusāngo obēre nobutūkirivu?
[e] Zab. 51. 4. Bal. 3. 4.
9 Oba olina omukono nga Katonda?
Era oinza [f] okubwātuka ne'dobozi erifanana erirye?
[f] Yob. 37. 4.
10 [g] Weyōnje 'no nokuwōma nokutibwa;
Yambala ekitibwa nobukulu.
[g] Zab 93. 1; 104. 1.
11 Fuka obusūngubwo obusu'kiri'de:
[i] Otunulire buli muntu owamalala omujēze.
[i] Is. 2. 12. Dan. 4. 37.
12 Tunulira buli muntu owamalala omuka'kanye:
Olinyirire ababi webaimirira.
13 Bakise wamu mu nfūfu;

Siba amaso gābwe mu (kifo) ekikisibwa.
14 Kale nānge nendyoka nzi'kiriza ku'gwe
Ngomukonogwo gwe guīnza okukulokola.
15 Laba 'no envubu gyenatōndera awamu nāwe;
[a] Zab. 104. 14. Erya [b]omu'do ngente.
16 Laba 'no amānyi gayo gali mu kiwato kyayo,
Namawa'gali gayo gali mu binywa ebyomulubuto lwayo.
17 Yesa'ga omukira ngomuvule:
Ebinywa ebyomukiwato kyayo byega'ta wamu.
18 Amagūmba gayo gali ng'anga enseke ezebikomo;
Amagulu gayo gali ng'anga ebyūma ebisiba.
19 Yekulira amakubo ga Katonda:
Ye (ye'ka) eyagitōnda aīnza okugisembereza ekitalakye.
20 Mazima ensozi zigizālira ebyokulya;
Ensolo zona ezomunsiko wezizanyira.
21 Egalamira wansi webisikirize byemiti,
Mu bwekwekero obwomundago ne mu bitōsi.
22 Ebisikirize byemiti bigibi'kako;
Emyerebu egyomubu'ga gigyetōlōla.
23 Laba, omu'ga bwegwanjāla, tekankanac
Eguma omwoyo Yoludani newakuba'de nga gu'jula negutūka ku kamwa kayo.
24 Waliwo anāgikwata bweba ngetunula,
Oba anāwu'mula enyindo zayo nekyambika?

[c] Zab. 74. 14; 104. 26. Is. 27. 1.
41 Oīnza oku'gyāngamu [c]egōnya ne'dobo?
Oba okunyigirizānga olulimi lwayo nomugwa?
2 Oinza okuingizānga omugwa mu nyindo zayo?
Oba okuwu'mulānga oluba lwayo ne'dobo?
3 Enekwegairirānga ebigambo bingi?
Oba enekugambānga ebigambo ebigōnvu?
4 Eneragānānga endagāno nāwe,
Ogitwālēnga okuba omu'du emirembe gyona?
5 Onozanyānga nayo nga bwozanya nenyonyi?
Oba onogisibirānga abawalabo?
6 Ebibīna (ebyabavubi) binagifūlānga obuguzi?
[d] Nge. 31. 24. Banāgigabanirānga mu [d]basubuzi?
7 Oinza oku'juzānga e'diba lyayo ebyūma ebiriko amalobo,
Oba omutwe gwayo emiwunda egiswāga ebyenyanja?
8 Gitekeko omukonogwo;
'Jukira olutalo olemēnga okweyongera okukola bwotyo.
9 Laba, e'sūbi lyayo lya bwerēre:
Omuntu takeng'ēntererwenga bwagiraba obulabi?
10 Tewali mukāmbwe bwatyo nokwang'anga nāyang'anga okugisa'gula:
Kale aluwa oyo aīnza okuīmirira mu maso gānge?
11 [e]Ani eyasoka okumpa, 'nze 'musasule? [e] Rul. 11. 35.
[d](Byona ebiri) wansi we'gulu lyona byānge. [d] Kuv. 19. 5.
12 Sisirike magulu gayo,
Newakuba'de amānyi gayo amangi, newakuba'de okuga'tibwa kwayo okulūngi.
13 Ani aīnza okugyambula ekyambalo kyayo ekyokungulu?
Ani anātūka munda wenkoba zayo ebiri?
14 Ani aīnza oku'gulawo enzi'gi ezamaso gayo?
Entisa yetōlo'de amanyo gayo.
15 Amagamba (gayo) agamānyi ge malala (gayo),
Nga gasibaganye ngakabonero bwekanywēza.
16 Erimu lyega'ta neryokubiri bwerityo
Nokuīnza empewo nezitainza kuita wakati wago.
17 Gega'se go'ka na go'ka;
Gakwatagana negataīnzika kwāwulibwa.
18 Okwasimula kwayo kumyansamu omusana,
Namaso gayo gafanana ebikowe ebyenkya.
19 Mu kamwa kayo muva emimuli egyāka,
Neusasi ezomuliro zibūka okuvamu.
20 Mu nyindo zayo muva omu'ka,
Ngogwentamu etokota nogwebitōgo (ebigya).
21 Omu'ka gwayo gwāsa amānda,
Era omuliro guva mu kamwa kayo.
22 Mu nsingo yayo mubēra amānyi,
Nentisa ezinira mu maso gayo.
23 Emiwula gyenyama yayo gyega'se:
Ginywerera kuyo: tegīinza kusagasagana.
24 Omutima gwayo guguma nge'jinja;
Wewawo, guguma ngolubengo.
25 Bweimuka abamānyi batya:
Olwokwekānga nga baliko e'dalu.
26 Bwebagisimbako ekitala tekiriko kyekiinza kukola;
Newakuba'de [e]fumu newaku-

ba'de omuwunda newakuba'de akasāle akasongovu.
27 Ebyūma ebiita ebisasiro,
Nebikomo miti mivūndu.
28 Akasāle tekainza kugi'dusa:
Amainja agavūmūlibwa gafūka ebiti eri yo.
29 Endo'do ziitibwa ngebiti:
Esekerera okuwulukuka kwakasāle.
30 Ebitūndu byayo ebya wansi biri (ng'anga) engyo eziriko obwōgi:
Eteka (ekiri) nge'gāli ewūla ku bitōsi.
31 Etokosa enyanja ngentamu:
Efananya enyanja amafuta.
32 Emasisamasisa e'kubo enyuma wayo;
Obuziba wandibulowōze'za okuba nenvi.
33 Tewali ekigyenkana kunsi,
Ekolebwa obutabamu kutya.
34 Etunulira buli kintu ekigulumivu:
Ye kabaka wabāna bona abamalala.

42 Awo Yobu na'damu Mukama nāyogera nti
2 'Manyi nga [a] gwoinza byona,
Era nga tewali kigambo kyewatēsa ekiziizika.
3 [b]Ani ono akisa okutēsa awatali kumanya?
Kyenavu'de njātula ebyo byesatege'de,
[c]Ebigambo ebyekitalo ebya'nemye byesamanye.
4 Nkwegairi'de, wulira, nānge kanjogere;
Nākubūza, nāwe onziremu.
5 Nali nkuwuli'deko nokuwulira kwokutu;
Naye kakano eriso lyānge likulaba,
6 [d]Kyenvu'de netamwa nineneriya
Mu nfūfu ne'vu.
7 Awo olwātūka Mukama bweyamala okugamba Yobu ebigambo ebyo, Mukama nāgamba [e]Erifazi Omutemani nti Obusūngu bwānge bukubūbūki'de 'gwe ne ba'no bombi: kubanga temunjoge'deko ekigambo ekirina ensonga, ngomu'du
8 wange Yobu bwayoge'de. Kale 'no mwetwālire [f]ente enume musānvu nendiga enume musānvu, mugende eri omu'du wānge Yobu, mwewereyo ekiwebwayo ekyokebwa; era omu'du wānge Yobu [g]anābasabira; kubanga oyo gwena'kiriza 'neme okubakola ngobusirusiru bwa'mwe bwebuli; kubanga temunjoge'deko kigambo ekirina ensonga ngomu'du
9 wange Yobu bwayoge'de. Awo Erifazi Omutemani ne Birudadi Omusuki ne Zofali Omunaamasi nebagenda nebakola nga Mukama bwabalagi'de: kale Mukama na'kiriza
10 Yobu. Awo Mukama [h]nākyūsa obusibe bwa Yobu, bweyasabira mikwānogye: Mukama nāwa Yobu okusinga [k]emirūndi ebiri ebyo bye-
11 yalina oluberyeberye. Awo [l]baganda be bona neba'ja gyali ne banyina bona nabo bona beyamanyaganānga nabo oluberyeberye, nebalira e'mere wamu naye mu nyumbaye: nebamukābira nebamukubagiza olwobubi bwona Mukama bweyamuletako: era buli muntu nāmuwa ekitūndu ekya feza, na buli muntu
12 empeta eya zābu. Awo Mukama nāwa omukisa [m]enkomerero eya Yobu eyoluvanyuma okukira oluberyeberyerwe: nāba [n]nendiga kakumi mwenkumi nya, neng'amira kakāga, nemigogo gyente lukumi, nendogoi enkazi lukumi.
13 [o]Era yalina abāna abobulenzi mu-
14 sānvu nabobuwala basatu. Nowoluberyeberye nāmutūma erinya Yemima; nowokubiri erinyalye Keziya; nowokusatu erinyalye Kereza'puki.
15 Awo munsi yona newatalabika abakazi abalūngi okwenkana abawala ba Yobu: [p]kitābwe nābawa obusika mu baganda bā-
16 bwe. Awo oluvanyuma lwebyo Yobu nāwangāla emyāka kikumi mwana, nālaba batabanibe nabāna
17 ba batabanibe, banakasatwe. Awo Yobu nāfa nga muka de ngaweze'za enaku nyingi.

[a] Mat. 19. 26.
[b] Yob. 38. 2.
[c] Zab. 40. 5; 131. 1; 139. 6.
[d] Yob. 40. 4.
[e] Yob. 2. 11.
[f] Kubal. 23. 1.
[g] Lub. 20. 17. Yak. 5. 16.
[h] Zab. 14. 7; 53. 6; 85. 1; 126. 1.
[k] Is. 40. 2.
[l] Yob. 19. 13.
[m] Yak. 5. 11.
[n] Ju. 10. Yob. 1. 3.
[o] Ju. 10. Yob. 1. 2.
[p] Kubal. 27. 1-8.

[a]ZABULI

EKITABO I

1 Alina omukisa omuntu atatambulira mu kutēsa kwababi,
Newakuba'de okuimirira mu 'kubo lyabo abalina ebibi,
Newakuba'de okutūla ku ntebe yabanyōma.
2 Naye [b]amatēka ga Mukama ge gamusanyusa;
Era mu matēkage mwalowōza emisana nekiro.
3 Naye alifanana [c]ngomuti ogwasimbibwa okumpi nensulo ezama-'zi,
Ogubala e'mere yagwo mu ntūko zayo,
Era amalagala gagwo tegawotōka;
Na buli kyakola, [d]akiwerwako omukisa.
4 Ababi si bwebatyo;
Naye bali [e]ngebisusūnku, empewo byezifumūla.
5 Ababi kyebaliva balema [f]okuimirira mu musāngo,
Newakuba'de abalina ebibi mu kung'aniro lyabatūkirivu.
6 Kubanga [g]Mukama amanyi e'kubo lyabatūkirivu:
Naye e'kubo lyababi liribula.

2 [a]Kiki ekibagugumusi'za abamawānga,
Nabantu kiki ekibalowōzese'za ekitalimu?
2 Bakabaka abensi betēsetēse,
Nabafuga batēse'za ebigambo wamu,
Ku Mukama ne ku Masiyawe, (nga bogera nti)
3 Katumenyemenye enjegere zābwe,
Tusūle wala emigwa gyābwe.

4 Atūla mu 'gulu [b]aliseka,
Mukama alibadūlira.
5 Mu biro biri alibagamba mu busūngubwe,
Alibateganya mu kirukye ekingi:
6 Naye nateka kabaka wānge
Ku lusozi lwānge olutukuvu Sayuni.

7 Ekiragiro ndikibūlira:
Mukama yang'amba nti [c]Gwoli mwāna wānge;
Lero nkuza'de.
8 Onsabe 'nze, nānge ndikuwa amawānga okubēra obusikābwo,
Nensōnda ezensi okubēra amatwālego.
9 Olibimenya [d]nomu'go ogwekyūma;
Olibyasayasa [e]ngentamu eyomubūmbi.

10 Kale kakano mubēre namagezi, 'mwe bakabaka:
Muige, 'mwe abasala omusāngo gwensi.
11 Muwereze Mukama nokutya,
Era musanyuke nokukankana.
12 Munywegere omwāna, aleme okusunguwala, na'mwe nemubula mu 'kubo,
Kubanga obusūngubwe bulibūbūka māngu.
[f]Balina omukisa [g]bona abamweyuna ye.

3 Zabuli ya Daudi [a]bweya'duka Abusalomu mutabaniwe.
1 Mukama, abalabe bānge [b]nga beyonge'de!
Abagolokoka oku'nūmba bangi.
2 Bangi abogera ku meme yānge,
Nti Talina kubērwa mu Katonda. [Sera
3 Naye 'gwe, Mukama, oli [c]ngabo enkūma;
Ekitibwa kyānge, era [d]aimiriza omutwe gwānge.
4 Ne'dobozi lyānge nkōwola Mukama,
Naye anziramu okuva ku [e]lusozi rwe olutukuvu.
5 [f]Nāgalamira ninebaka;
Nenzukuka; kubanga Mukama yankūma.
6 [g]Siritya bukumi bwabantu,
Abanetōlōla oku'nūmba.
7 Golokoka, ai Mukama: ondokole, ai Katonda wānge:
Kubanga wakuba abalabe bānge bona ku 'tama;
Wamenya amanyo gababi.
8 [i]Obulokozi buli eri Mukama:
Omukisagwo gubēre ku bantubo.
[Sera

4 Ya [a]mukulu wabaimbi; ya bintu ebyengoye. Zabuli ya Daudi.
1 Onziremu bwenkukābira, ai Katonda owobutūkirivu bwānge;
Wansumulula (bwenali) mu naku:
Onsāsire, ompulire okusaba kwānge.
2 'Mwe abāna babantu, mulitūsa wa okukyūsa ekitibwa kyānge mu nsonyi?

[a] Luk. 20. 42. Bik. 1. 20.
[b] Zab. 119. 1 neb.
[c] Kubal. 24. 6.
[d] Lub. 39. 3 neb.
[e] Yob. 21. 18. Zab. 35. 5. Is. 29. 5.
[f] Zab. 5. 5. Nak. 1. 6.
[g] Zab. 37. 18.
[a] Bik. 4. 25 neb.
[b] Zab. 37. 13.
[c] Mat. 3. 17. Bik. 13. 33. Beb. 1. 5.
[d] Kub. 2. 27.
[e] Is. 30. 14. Yer. 19. 11.
[f] Zab. 34. 8.
[g] Zab. 7. 1.
[a] 2 Sam. 15. 14 neb.
[b] 2 Sam. 15. 12.
[c] Luk. 15 1. Zab 28. 7.
[d] Zab. 27. 6.
[e] Zab 2. 6.
[f] Zab. 4. 8.
[g] Zab. 23 4.
[i] Zab. 37. 39.
[a] Kah. 2. 19. Zab. 55 Ebisoka.

(Mulitūsa wa) okwagala ebitalimu, nokugoberera ebyobulimba? [Sera

3 Naye mutegūre nga Mukama yetereke'de atya Katonda:
Mukama anāwuliranga bwenāmukōwolānga.

4 [b] Muimirire nga mutya, muleme o-
[c] kwōnōna:
[c] Mulowōze mu mutima gwa'mwe ku kitanda kya'mwe, musirikiriref. [Sera

5 [d] Muweyo esadaka ezobutūkirivu,
Era mwesige Mukama.

6 Waliwo bangi abogera nti Ani alitulaga ekintu ekirūngi?
Mukama, 'gwe [e] oimuse [f] omusana ogwamasogo ku'fe.

7 Ota'de [g] esanyu mumutima gwānge,
Okusinga eryomukyengera kye'mere nomwenge gwābwe.

8 Mu butatya nāgalamirānga ninebaka:
Kubanga 'gwe we'ka, Mukama, ontūza mu mirembe.

5

Ya mukulu wabaimbi; ya bintu ebifuibwa. Zabuli ya Daudi

1 Wulira ebigambo byānge, ai Mukama,
2 O'sēyo omwoyo eri ebirowōzo byānge.
Wulira e'dobozi lyokukāba kwānge, Kabaka wānge, era Katonda wānge:
Kubanga nkusaba 'gwe.
3 Ai Mukama, (buli) nkya onowulirānga e'dobozi lyānge;
[a] (Buli) nkya nālongōsānga okusaba kwānge gyoli, nentunula.
4 Kubanga toli Katonda asanyusibwa obubi:
Ebitasāna tebitūlenga gyoli.
5 Abenyumiriza tebaimirirenga mu masogo:
Okyāwa bona abakola ebitali bitūkirivu.
6 Olizikiriza abogera [b] ebyobulimba:
Mukama akyāwa omuntu a'ta nālimbalimba.
7 Naye kulwānge mu bungi bwekisakyo nāingirānga mu nyumbayo:
Mu kukutya nāsinzānga nga njolekera yekalyo entukuvu.
8 Ontwāle, ai Mukama, mu butūkirivubwo olwabalabe bānge;
Ongololere e'kubolyo mu maso gānge.
9 Kubanga tewali bwesigwa mu mimwa gyābwe:
Omwoyo gwābwe bubi busa:
[c] Omumiro gwābwe ye ntāna eyasāmiri'de;
Begōnza nolulimi lwābwe.
10 Oba'sēko omusāngo, ai Katonda;
Bagwe olwokutēsa kwābwe bo:
Obasindike mu kwōnōna kwābwe okungi;
Kubanga bakujēme'de 'gwe.
11 Naye bona abesiga 'gwe basanyukēnga,
Bayogānēnga mu sanyu bulijo, kubanga 'gwobakūma:
Era abagala erinyalyo basanyukirēnga mugwe.
12 Kubanga oliwa omutūkirivu omukisa;
Ai Mukama, olimwetōlōza ekisa [d] ngengabo.

6

[e] Ya mukulu wabaimbi; ya bintu ebyengoye, ebyekiseminisi. Zabuli ya Daudi.

1 Ai Mukama, [b] to'nenya mu busūngubwo,
'Sō tombūlirira mu kiruikyo ekibūbūka.
2 Onsāsire, ai Mukama; kubanga mpotōke'de dala:
Ai Mukama, [c] omponye; kubanga amagūmba gānge geralikiri'de.
3 Era nememe yānge yeralikiri'de nyo:
Nāwe, ai Mukama, olitūsa wa?
4 Komawo, ai Mukama, ondokole ememe yānge:
Omponye olwekisakyo.
5 Kubanga [d] siwali aku'jukirira mu kufa:
Ani alikwebaliza mu magōmbe?
6 Okusīnda kwānge kunkōye'za;
Buli kiro nkulukusa ekiriri kyānge;
Ekitanda kyānge nkitobya namaziga.
7 [e] Eriso lyānge likulukuse olwokunakuwala;
Lika'diye olwabalabe bānge bona.
8 [f] Muvewo wendi, 'mwena abakola ebitali bitūkirivu;
Kubanga Mukama awuli'de e'dobozi lyokukāba kwānge.
9 Mukama awuli'de okwegairira kwānge;
Mukama anākirizānga okusaba kwānge.
10 Abalabe bānge bona baliswāzibwa, balyeralikiriira nyo:
Bali'da enyuma, baliswāzibwa māngu.

7

[a] Sigayoni ya Daudi, gyeyaimbira Mukama, olwebigambo bya Kusi Omubenyamini.

1 Ai Mukama, Katonda wānge, [b] nesiga 'gwe:
Ondokole eri abo bona abangoba, omponye:
2 Aleme okutāgula ememe yānge ngempologoma,
Okugitāgulatāgula, nga tewali anāmponya.
3 Ai Mukama, Katonda wānge, obanga nakola bwentyo;
Obanga [c] obutali butūkirivu buli mu mikono gyānge;

[b] Bef. 4. 26.
[c] Zab. 77. 6.
[d] Ma. 33. 19. Zab. 51. 19.
[e] Zab. 31. 16.
[f] Zab. 80. 3, 7 neb.
[g] Is. 9. 3.
[a] Zab. 88. 13.
[b] Zab. 4. 2.
[c] Bal. 3. 13.
[d] Zab. 35. 2.
[e] Zab. 4 Ebisoka.
[b] Yer. 10. 24.
[c] Zab. 30. 2; 41. 4; 147. 3. Yer. 17. 14.
[d] Zab. 30. 9; 88. 5, 10-12; 115. 17. Is. 38. 18.
[e] Zab. 31. 9.
[f] Mat. 7. 23; 25. 41.
[a] Kab. 3. 1.
[b] Zab. 2. 12.
[c] 1 Sam. 24. 11.

4 Obanga namuwalana obubi eyali nemirembe gyendi;
[Ne'da, naye [a] nawonya eyali omulabe wänge obwerēre:]
5 Ankyāwa ai'ganye ememe yänge, agitūkeko:
A'ninyirire obulamu bwänge wansi mu 'taka,
A'sō ekitībwa kyänge mu nfūfu. [Sera
6 Golokoka, ai Mukama, mu busūngubwo,
Wesimbe ku bukāmbwe obwabalabe bänge:
Era [c] onzukukire; walagira omusāngo.
7 Era ekung'aniro eryamawänga likwetōlōle:
Okomewo wa'gulu okubafuga.
8 Mukama awereza omusängo amawänga:
Osale omusängo gwänge, ai Mukama, olwobutūkirivu bwänge namazima gänge agali mu'nze.
9 Singa obubi obwababi buwe'dewo, naye abatūkirivu 'gwobanywēze:
Kubanga [f] Katonda owobutūkirivu agezako [g] emitima nememe.
10 Engabo yänge eri ne Katonda,
Alokola abalina omutima ogwamazima.
11 Katonda ye musazi wemisängo omutūkirivu,
Era ye Katonda alina obusūngu buli lunaku.
12 Omuntu bwatakyūka, [i] aliwa'gala ekitalakye;
Alēze omutegogwe, agutesetese.
13 Era amuteke'deteke'de ebintu ebi'ta;
Emisālegye agitekako omuliro.
14 Laba, alina olubuto [k] olwobubi;
Wewawo, egwakolye lye 'tima, era aza'de obulimba.
15 Yakola obunya, yabusima,
Era [l] agu'de mu lusalosalo lweyakola.
16 E'timalye liri'dira ku mutwegwe ye,
Nekye'jokye kiritūka ku bwēzingebwe.
17 Nebazānga Mukama olwobutūkirivubwe:
Nāimbānga okutendereza erinya lya Mukama ali wa'gulu enyo.

8 Ya mukulu wabaimbi; [e] Eyekigasi. Zabuli ya Daudi.

1 Ai Mukama, Mukama wa'fe,
[b] Erinyalyo nga 'dungi nyo munsi zona!
Gweyateka ekitībwakyo ku 'gulu.
2 [c] Mu kamwa kabawere nabayōnka wanywēza amānyi,
Olwabalabebo,
Olyoke osirise omulabe noyo awalana e'gwānga.
3 Bwendowōza e'gululyo, omulimu gwengalozo,
Omwezi nemunyenye, byewalagira;
4 Omuntu kye kiki, 'gwe okumu'jukira,
Oba omwāna womuntu, 'gwe okumu'jira?
5 Kubanga wamukola okubulako akatono okuba nga Katonda,
Era omu'sāko engule eyekitībwa netendo.
6 [d] Wamufuza emirimu egyemikonogyo;
[e] Wateka ebintu byona wa'nsi webigerebye:
7 Endiga zona nente,
Era nensolo ezomunsiko;
8 Enyonyi eza wa'gulu, nebyenyanja ebiri mu nyanja,
Buli kintu ekiita mu makubo agenyanja.
9 Ai Mukama, Mukama wa'fe,
Erinyalyo nga 'dungi nyo munsi zona!

9 Ya mukulu wabaimbi; Eyekimusula'buni. Zabuli ya Daudi.

1 Nebazānga Mukama nomutima gwänge gwona;
Nāyolesānga ebikolwabyo ebyekitalo byona.
2 Nāsanyukānga nājagulizānga mu'gwe:
Nāimbānga okutendereza erinyalyo, 'gwali wa'gulu enyo.
3 Abalabe bänge bweba'da enyuma,
Besitala nebazikirira mu masogo.
4 Kubanga 'gwe wabēra ensōnga yānge nebigambo byānge;
Watūla ku ntebe, ngosala omusängo ogwensōnga.
5 Wabogolera amawänga, wazikiriza ababi,
[a] Wasängula erinya lyābwe emirembe nemirembe.
6 Abalabe bawe'dewo, bavibwamu emirembe egita'gwāwo;
Nebibuga byewamenya,
Era neki'jukiro kyabyo kizikiri'de.
7 Naye Mukama atūla (kabaka) emirembe egita'gwāwo:
Atesetese entebeye okusala omusängo.
8 Naye alisala omusängo ogwensi zona mu butūkirivu,
Aliwa omusängo amawänga mu mazima.
9 Era Mukama anāberānga kigo ekiwānvu eri abai'ganyizibwa,
Ekigo ekiwānvu mu biro ebyenaku;
10 Nabo [b] abamanyi erinyalyo banesigānga 'gwe;
Kubanga 'gwe, Mukama, tonabaleka abakunonya.
11 Muimbe okutendereza Mukama, atūla mu Sayuni:
Mubūlire ebikolwabye mu bantu.
12 Kubanga oyo [c] avunāna omusai aba'jukira:
Teyerabira kukāba kwabāvu.

[a] 1 Sam. 24. 7.
[c] Zab. 35. 23.
[f] 1 Sam. 16. 7. [g] Kub. 2. 23.
[i] Ma. 32. 41.
[k] Yob. 15. 35. Is. 59. 4. Yak. 1. 15.
[l] Nge. 26. 27. Mub. 10. 8.
[e] Zab. 81 & 84 Ebisoka.
[b] Zab. 146. 13.
[c] Mat. 21. 16.
[d] Lub. 1. 26, 28.
[e] 1 Kol. 15. 27.
[a] Ma. 9. 14.
[b] Zab. 91. 14.
[c] Lub. 9. 5.

13 Onsāsire, ai Mukama;
Laba okubonabona kwānge (kwebankola) abankyāye,
[d] Yob. 36. 17. 'Gwe anyimusa ku [d] miryāngo egyolūmbe;
14 Ndyoke njolesēnga etendolyo lyona:
Mu miryāngo egyomuwala wa Sayuni
Nāsanyukirānga obulokozibwo.
15 Amawānga gagu'de mu bunya bwebāsima:
[e] Zab. 35. 7, 8; 57. 6. Mu [e] kyambika kyebātēga kikwatibwa ekigere kyābwe bo.
[f] Kuv. 7. 5. 16 [f] Mukama yetegēze'za, atūkiri'za omusāngo:
Omubi akwatibwa mu mirimu gyemikonogye. [Ki'gayoni. Sera
17 Ababi bali'da mu magōmbe,
[g] Yob. 8. 13. Ge mawānga gona [g] agerabira Katonda.
[i] Zab. 10. 2, 3. 18 Kubanga [i] abāvu teberabirwenga enaku zona,
'Sō e'sūbi eryabawōmbefu teribulenga emirembe gyona.
19 Golokoka, ai Mukama; abantu balemēnga okuwāngula:
Amawānga gasalirwe omusāngo mu masogo.
20 Obatise, ai Mukama:
Amawānga getegēre nga bantu buntu. [Sera

10 Kiki ekikulīmirizi'za ewala, ai Mukama?
Kiki ekikwekwese'za mu biro ebyenaku?
[e] Zab. 7. 13. 2 Mu malala agomubi [a] omwāvu ai-'ganyizibwa nyo;
[b] Zab. 7. 15. [b] Bakwatibwe munkwe zebātēsa.
3 Kubanga omubi yenyumiriza olwokwegōmba kwomutimagwe,
Nomuko'do yegāna, era anyōma Mukama.
4 Omubi mu malala agamasoge (ayogera) nti Talivunāna.
Ebirowōzobye byona nti Tewali Katonda.
5 Amakuboge maka'kanyavu enaku zona:
Emisāngogyo giri wa'gulu nyo gyataīnza kugiraba:
Abalabebe bona abasōza.
[e] Zab. 15. 5. 6 Ayogera mu mutimagwe nti [c] Sirisagasagana:
Okutūsa emirembe gyona siriraba naku.
[d] Bal. 3. 14. 7 [d] Akamwāke kaju'de okukolima nokulimba nokujōga:
Wansi wolulimirwe waliwo e'tima nobutali butūkirivu:
8 Atūla mu matēgero agebyālo:
Mu bwekweko a'ta abatalina misāngo:
Amasoge agatunuliza ku munafu mu kyāma.
9 Yekweka mu tēgero ngempologoma mu mpuku yayo:
Yekisa okukwata omwāvu:
Akwatira dala omwāvu, ngamuwalulira mu kyambikakye.
10 Akutama, akōtakōta,
(Abasajabe) abamānyi nebasūla abanafu.
11 Ayogera mu mutimagwe nti Katonda yerabi'de:
Akweka amasoge; tagenda kukiraba.
12 Golokoka, ai Mukama; ai Katonda, oimuse omukonogwo:
Tewerabira mwāvu.
13 Lwaki omubi okunyōmānga Katonda,
Nokwogera mu mutimagwe nti [c] Tolivunāna?
[c] Zab. 9. 12.
14 Walaba; kubanga otunulira e'tima nobukyāyi, oku'sāko omukonogwo:
[f] 2 Tim. 1. 12. [f] Omunafu yewayo gyoli;
1 Pet. 4. 19. Wabānga omubezi wabo abataliko kitābwe.
15 Menya omukono gwomubi;
[g] Zab. 9. 12. Omuntu omubi [g] ononyeze dala obubibwe okutūsa obutabusāngamu.
16 Mukama ye kabaka emirembe nemirembe:
Amawānga gazikiri'de mu nsiye.
17 Mukama, wawulira abawōmbefu kyebayagala:
Onotekatekānga omutima gwābwe, onowulizānga okutukwo:
18 Okusalira omusāngo abataliko kitābwe nabajōgebwa.
[i] Zab. 9. 19 neb. [i] Omuntu, ye womunsi, aleke okubēra nentīsa.

11 Ya mukulu wabaimbi. (Zabuli) ya Daudi.
Mukama gwenesiga:
[a] 1 Sam. 23. 14 neb; 26. 19, 20. [a] Mugamba mutya ememe yānge nti
'Dukira ku lusozi lwa'mwe ngenyonyi?
[b] Zab. 7. 12; 64. 4. 2 Kubanga, laba, [b] ababi batega ōmutego,
Batekateka akasāle ku lugoye,
Balasize mu nzikiza abalina omutima ogwamazima.
[c] Zab. 75. 3; 82. 5. 3 Obanga [c] emisingi girizikirizibwa,
Kiki omutūkirivu kyaīnza okukola?
4 Mukama ali mu yekaluye entukuvu,
Mukama, entebeye eri mu 'gulu;
Amasoge galaba abāna babantu, ebikowebye bibakema.
[d] Lub. 22. 1. 5 Mukama [d] akema abatūkirivu:
Naye omubi noyo ayagala ebyamānyi ememeye ebakyāwa.
6 Ku babi anātonyesānga ebyambika;
Omuliro nekiberiti nempewo ezōkya binābērānga [e] omugabo ogwekikōmpe kyābwe.
[e] Zab. 75. 8. 7 Kubanga Mukama mutūkirivu; ayagala ebyobutūkirivu:

Abalina omwoyo ogwamazima baliraba amasoge.

[a] Zab. 6. Ebisoka.

12 Ya mukulu wabaimbi; [a] eyekisēminisi. Zabuli ya Daudi.

[b] Is. 57. 1. Mi. 7. 2.

1 BĒRA, Mukama; kubanga [b] atya Katonda a'gwāwo;
Kubanga aba'kiriza bakendēra mu bāna babantu.
2 Bogera ebitalimu buli muntu ne mu'ne:
Bogera nemimwa eginyumiriza nemitima ebiri.
3 Mukama alimalawo emimwa gyona eginyumiriza,
Nolulimi olwogera ebikulu:
4 Aboge'de nti Nolulimi lwa'fe tuliwāngula;
Emimwa gya'fe gye gya'fe: atufuga yāni?
5 Olwokunyagibwa kwabāvu, olwokusinda kwabanafu,
[c] Kakano nāgolokoka, Mukama bwayogera;
Nāmuteka mu mirembe gwebasōza.

[c] Is. 33. 10.

[d] Zab. 18. 30; 19. 8.

6 [d] Ebigambo bya Mukama bye bigambo ebirongōfu;
Nga feza egezebwa mu kyōto kunsi,
Erongōsebwa emirūndi omusānvu.
7 Onobakūmānga, ai Mukama,
Onobawonyānga mu mirembe gino enaku zona.
8 Ababi batambula ku njui zona,
Obugwagwa bwebugulumizibwānga mu bāna babantu.

13 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

[a] Zab. 79. 5; 89. 46.

1 [a] OLITŪSA wa, ai Mukama, okunerabirānga emirembe gyona?
Olitūsa wa okunkisānga amasogo?
2 Nditūsa wa okutēsānga mu meme yānge,
Nga ndaba enaku mu mutima gwānge obu'de okuziba?
Alitūsa wa omulabe wānge okugulumizibwānga ku'nze?
3 Lowōza onziremu, ai Mukama Katonda wānge:
Yākira amaso gānge, 'neme okwebaka okufa;

[b] Zab. 38. 16.

4 [b] Omulabe wānge alemēnga okwogera nti 'Muwāngu'de:
Abankyāwa balemēnga okujaguza

[c] Zab. 10. 6.

[c] nga nsagasagana.
5 Naye nesize okusāsirakwo;
Omutima gwānge gunāsanyukirānga obulokozibwo:
6 Nāimbirānga Mukama,
Kubanga ankole'de obulūngi obungi.

[e] 1 Sam. 25. 25. Zab. 53. 1-6.

[b] Zab. 10. 4.

[c] Lub. 6. 5, 11 neb.

14 Ya mukulu wabaimbi. (Zabuli) ya Daudi.

1 [a] OMUSIRUSIRU ayoge'de mu mutimagwe nti [b] Siwali Katonda.
[c] Bavūnze, bakoze ebikolwa ebyobugwagwa;
[d] Siwali akola obulūngi.

[d] Bal. 3. 10 neb.

2 Mukama yatunulira ngaima mu 'gulu abāna babantu,
Okulaba nga waliwo abātegēra,
Abānonya Katonda.
3 Bona bakyāmye; bōnōnese empitambi wamu;
Siwali akola obulūngi, newakubade nomu.
4 Bona abakola obutali butūkirivu
[e] tebalina magezi?

[e] Zab. 82. 5.

[f] Abalya abantu bānge nga bwebalya e'mere,
'Sō tebakōwola Mukama.

[f] Mi. 3. 3.

5 Eri bālina obuti bungi:
Kubanga Katonda ali mu mirembe gyabatūkirivu.
6 Mukwasa ensonyi okutēsa kwomwāvu,
Kubanga Mukama kye ki'dukirokye.
7 Singa obulokozi bwa Isiraeri buvude [g] mu Sayuni!
Mukama [h] bwali'zayo obusibe obwabantube,
Yakobo nālyoka asanyuka, Isiraeri alijaguza.

[g] Bal. 11. 23.

[h] Yob. 42. 10.

15 Zabuli ya Daudi.

1 MUKAMA [a] anātūlānga mu wemayo yāni?
Anābērānga ku [b] lusozirwo olutukuvu yāni?

[a] Zab. 24. 3, 4.

[b] Zab. 2 6.

2 Oyo atambulira mu bugolokofu, era akola obutūkirivu,
Era [c] ayogera ebyamazima mu mutimagwe.

[c] Zek 8 16 Def. 4. 25.

3 [d] Atawairiza nolulimirwe,
'Sō mukwānogwe tamukola bubi,
'Sō ta'kiriza kibi ku mulirānwawe.

[d] Zab. 34. 13.

4 Amasoge ganyōma omubi;
Naye abatya Mukama aba'sāmu ekitibwa.
Bwalāira nebwafirwa, takyūka.
5 Atawolera bintubye [e] amagoba,
[f] 'Sō tawebwa mpēra ku atalina musāngo.
Oyo akola ebyo tasagasaganenga emirembe gyona.

[e] Kuv. 22. 25.

[f] Kuv. 23. 8.

16 [a] Mikutamu ya Daudi.

[a] Zab. 56-60.

1 ONKŪME, ai Katonda: kubanga nkwesiga 'gwe.
2 Ng'ambye Mukama nti Gwoli Mukama wānge:
Sirina bulūngi bwona awatali 'gwe.
3 Abatukuvu abali munsi,
Abo be basinga obulūngi, bensanyukira esanyu lyānge lyona.
4 Okunakuwala kwābwe kunāyongerwāngako abo abawanyisa (Mukama) olwa (katonda) omulala:
Esadaka zābwe ezokunywa ezomusai siziwengayo.

[b] Kuv. 23. 13.

[b] 'Sō sitwālenga manya gābwe mu mimwa gyānge.

5 Mukama gwe mugabo ogwobusika
[c] Zab.23.5. bwange [c] nogwekikompe kyange:
'Gwokuma ebyange.
6 Emigwa gingu'deko mu bifo ebirungi;
Mazima nina obusika obulungi.
7 Nebazanga Mukama, antesere'za ebigambo:
[d] Zab. 7. 9. Mazima, [d] ememe yange enjigiriza mu bisera ebyekiro.
[e] Zab. 119. 30. Bik. 2. 25 neb. [f] Zab. 109. 31; 121. 5. 8 Mukama [e] 'muta'de mu maso gange bulijo.
Kubanga [f] yali ku mukono gwange ogwadyo, sirisagasagana.
9 Omutima gwange kyeguva gusanyuka nekitibwa kyange kijaguza:
Era nomubiri gwange gunabberanga mu mirembe.
10 Kubanga tolireka meme yange mu
[g] Zab.30.3. [g] magombe;
[i] Bik. 13. 35. [h] Ma'k. 1. 24. [i] 'Sō toliganya [k] Omutukuvuwo okulaba okuvunda.
11 Onondagänga e'kubo eryobulamu:
Egyoli waliwo esanyu eritükirira;
Mu mukonogwo ogwadyo mwe muli
[l] Zab.36.8. [l] ebisanyusa emirembe nemirembe.

17 [e] Zab. 72. 20. [e] Okusaba kwa Daudi.

1 Wulira ensonga eyobutükirivu, ai Mukama, lowoza okukaba kwange;
Tega okutu (owulire) okusaba kwange, okutava mu mimwa egyobukusa.
2 Omusango gwange guve woli;
[b] Zab. 9. 8. Is. 45. 19. [c] Yob. 23. 10. Zab. 26. 2. Amasogo gatunulire [b] obutükirivu.
3 [c] Wagezako omutima gwange; wa'ja gyendi ekiro;
Wankema, notolaba kigambo;
'Maliri'de akamwa kange obutayonönanga.
4 Mu bikolwa byabantu, olwekigambo ekyeminwagyo
Nekümänga mu makubo agabantu abalina ekye'jo.
[d] Zab. 119. 133. 5 [d] Olugendo lwange lwanywera mu makubogo,
Ebigere byange tebisereränga.
6 Nkukowo'de, kubanga gwononziramu, ai Katonda:
Ontegere okutukwo, ompulire byenjogera.
7 Laga ekisakyo ekyekitalo, 'gwalokola abakwesiga,
Mwabo ababagolokokera, nomukonogwo ogwadyo.
[e] Ma. 32. 10. [f] Mat. 23. 37. Luk. 13. 34. 8 Onküme [e] ngemunyi eyeriso,
Onkise [f] mu kisikirize ekyebiwawatirobyo,
9 Mu babi aba'nyaga,
Mu balabe bange abagala okunzi'ta, abanzingiza.
[g] Ma. 32. 15. 10 Babi'ki'dwa [g] amasavu gabwe:
Nakamwa kabwe bogera ebyamalala.
11 Kakano batuzingizi'za mu bigere bya'fe:
Bakaliriza amaso gabwe okutusula wansi.
12 Afanana ngempologoma eyayanira omui'go gwayo,
Era ngomwana gwempologoma ogwekisa wegutegera.
13 Golokoka, ai Mukama,
Omuimirire mu maso, omume'ge wansi:
Omponye ememe yange eri omubi nekitalakyo;
14 Eri abantu nomukonogwo, ai Mukama,
Eri abantu abensi, abalina omugabo gwabwe mu bulamu (buno,
Nolubuto lwabwe olu'juza obuga'gabwo:
Banyiye abana,
Nebintu byabwe ebisigalawo babirekera abana babwe.
15 'Nze amasogo ndigalaba mu butükirivu:
[i] Zab. 16. 11. [k] Dan. 12. 2. [i] Ndinyiwa [k] bwendizukuka nekifananyikyo.

18 Ya mukulu wabaimbi. (Zabuli) ya Daudi [e] omu'du wa Mukama, eyagamba Mukama ebigambo [b] ebyoluumba luno ku lunaku Mukama lweyamuwonyezako mu mukono gwabalabebe bona, ne mu mukono gwa Saulo: nayogera nti

[e] Zab. 36. Ebisoka. [b] 2 Sam. 22. 1-51. 1 [c] Nkwagala 'gwe, ai Mukama, amanyi gange.
[c] Zab. 116. 1. 2 Mukama lwe lwazi lwange, era kye kigo kyange, era yandokola;
Katonda wange, [d] olwazi lwange olunywevu, [e] oyo gweng'euda okwesigänga;
[d] Zab. 19. 14; 73. 26. [e] Beb. 2. 13. Engabo yange, ne'jembe eryobulokozi bwange, ekigo kyange ekigulumivu.
3 Nakowolänga Mukama, asänira okutenderezebwa:
Bwenälokokänga bwentyo mu balabe bänge.
4 Emigwa egyokufa gyansiba,
Nebitaba ebyobutatya Katonda byantiisa.
5 Emigwa egyemagombe gyanetolola:
Emitego egyolümbe gyankwäsa.
6 Mu naku zänge nenkowola Mukama,
Nempita Katonda wänge:
Näwulira e'dobozi lyänge mu yekaluye,
Nebyenakäbira mu masoge nebitüka mu matuge.
7 Ensi neryoka ekankana nesagasagana,
Era nemisingi [f] gyensozi negikankana neginyenyezebwa, kubanga asunguwa'de.
[f] 2 Sam. 22. 8. 8 Omu'ka negunyoka mu nyindoze,
[g] Zab. 21. 9. [g] Nomuliro neguva mu kamwake negulya:
Negukolēza amanda.
9 Era ne'gulu nalikutamya, na'ka;

Nekizikiza ekinene nekiba wansi webigerebye.
10 Neyebagala kerubi nābūka:
[i] Ma. 28. 49. Era [i] nābūka māngu ku biwawātiro ebyempewo.
11 Ekizikiza nākifūla ekyokwekweka-mu, ewemaye emwetōlo'de;
Ekizikiza ekyama'zi, ebire ebiku'te ebyomu'gulu.
12 Mu kumasamasa (okuli) mu masoge ebirebye ebiku'te nebiita,
[k] Zab. 148. 8. (Newaba) [k] amainja agomuzira namānda agomuliro.
13 Era Mukama nābwātuka mu 'gulu,
Noyo ali wa'gulu enyo nāleta e'dobozirye;
(Newaba) amainja agomuzira namānda agomuliro.
14 Nālasa obusālebwe nābasāsānya;
Nālasa enjota nyingi nāberalikiriza.
15 Ensalosalo ezama'zi neziryoka zirabika,
Emisingi gyensi negyeruka,
Mu kunenyakwo, ai Mukama,
Mu kibuyaga owomu'ka ogwenyindozo.
16 Yatuma okuva wa'gulu, nāutwāla;
Nāmpalula mu ma'zi amāngi.
17 Yamponya eri mulabe wānge owamānyi,
Neri abo abankyāwa, kubanga bānsinza amānyi 'nze.
18 Bānji'jira ku lunaku olwakabi kānge:
Naye Mukama ye ya'nywēza.
19 Era nānfulumya mu kifo ekigazi;
Yamponya, kubanga yansanyukira.
20 Mukama yampa empēra ngobutūkirivu bwānge bwebwali;
Ngemikono gyānge bwegiri emirūngi, bwansasu'de.
21 Kubanga nakwata amakubo ga Mukama,
Nesireka Katonda wānge nobubi.
22 Kubanga emisāngogye gyona gyali mu maso gānge,
[l] 2 Sam. 22. 23. [l] 'Sō amatēkage saga'gyawo gyendi.
23 Era nali eyatūkirira gyali,
Ninekūma mu bubi bwānge.
24 Mukama kyavu'de ansasula, ngobutūkirivu bwānge bwebuli,
Emikono gyānge nga bwegiri emirūngi mu masoge.
25 Eri owekisa oneraga owekisa;
Eri eyatūkirira oneragānga eyatūkirira;
26 Eri omulongōfu oneragānga omulongōfu;
Neri omuka'kanyavu oneragānga aziiza.
27 Kubanga onolokolānga abantu abajōgebwa;
[m] Nge. 6. 17. Naye [m] amaso agamalala onogatōwazānga.
28 Kubanga 'gwolikolēza etabāza yānge.
Mukama Katonda wānge alimulisa (mu) kizikiza kyānge.
29 Kubanga mu (kubēra kwa) Katonda wānge mbūka ekigo.
30 Katonda, e'kubolye lyatūkirira:
Ekigambo kya Mukama kyake'tebwa;
Oyo ye ngabo yabo bona abamwesiga.
31 Kubanga āni Katonda, wabula Mukama?
Era āni olwāzi, wabula Katonda wa'fe?
32 Katonda ansibya amānyi,
Era atūkiriza e'kubo lyānge.
33 Afūla ebigēre byange ngebyempewō:
Era angulumiza mu bifo byānge ebya wa'gulu.
34 Anjigiriza engalo zānge okulwāna;
Emikono gyānge negirēga omutego ogwekikomo.
35 Era ompa'de engabo eyobulokozibwo:
Nomukonogwo ogwadyo gumpaniri'de,
Nobuwōmbefubwo bungulumizi'za.
36 Ongaziiri'za (e'kubo) eryebigere byānge,
Nebisinzīro byānge tebisērerānga.
37 Ndigoberera abalabe bānge, nembatūkako:
Sō sirikomawo nga tebanazikirizibwa.
38 Ndibafumitira dala nebataīnza kuimuka:
Baligwa wansi webigere byānge.
39 Kubanga onsibye amānyi agokulwāna:
Obafukami'za mu maso gānge abānyimukirako.
40 Era abalabe bānge obakyūsi'za amabega gābwe gyendi,
Ndyoke nzikirize abankyāwa.
41 [n] Nge. 1. 28. [n] Bākōwola, naye tewali mulokozi:
(Bākōwola) Mukama, naye nātaba'damu.
42 Nendyoka mbasekulasekula ngenfūfu etwālibwa empewo:
Nembasūla ngebitōsi ebyomungūdo.
43 Omponye'za mu kuyōmba kwabantu;
Onfu'de omutwe gwamawānga;
Abantu besamanyānga balimpereza.
44 Bwebaliwulira ebigambo byānge, nebalyoka bang'ōndera:
Ba'na'gwānga balinjēmulukukira.
45 Ba'na'gwānga bali'gwāwo,
Baliva mu bifo byābwe ebyokwekwekamu nga bakankana.
46 Mukama mulamu; olwāzi lwānge atenderezebwe;
Era agulumizibwe Katonda owobulokozi bwānge:
47 Ye Katonda ampalanira e'gwānga,
Era awāngula amawānga ngafuga.

48 Amponya eri abalabe bānge:
Wewawo, ongulumiza kwabo abanyimukirako:
Ondokola eri omuntu owekye'jo.
[a] Bal. 15.9. 49 [a] Kyenāvānga nkwebaza 'gwe, ai Mukama, mu mawānga,
Nāimbānga okutendereza erinyalyo.
50 Obulokozi bukulu bwawakabakawe;
[b] Zab.20.6. Era amukolera ebyekisa [b] oyo gweyasiga amafuta,
Daudi neza'derye, emirembe nemirembe.

19 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

[a] Zab.50.6. 1 [a] E'GULU lyogera ekitībwa kya Katonda;
Ne'bānga libūlira emirimu gyemikonogye.
2 Omusana gugamba ebigambo omusana,
Nekiro kiraga amagezi ekiro.
3 Siwali bigambo newakuba'de olulimi;
E'dobozi lyabyo teriwulikika.
[b] Bal. 10. 18. 4 [b] Okuigiriza kwabyo kubunye munsi zona,
Nebigambo byabyo okutūka ku nkomerero yensi.
Abiteke'demu enjuba ewema,
5 Eri ngawasa omugole ngava mu njuye,
[c] Balaam.5. 31. Era esanyuka [c] ngowamānyi okuita mu lugendo lwayo.
6 Evayo ku nkomerero ye'gulu,
Neyetōlōla okutūka ku nkomerero yalyo:
'Sō siwali kintu ekikwekebwa mu kwōkya kwayo.

7 Etēka lya Mukama lyatūkirira, erikomyawo ememe:
[d] Zab. 111. 7. [d] Okutegēza kwa Mukama kunywēvu, okuwa abasirusiru amagezi.
8 Okuigiriza kwa Mukama kwa butūkirivu, okusanyusa omutima:
[e] Zab.12.6. [f] Zab.12.3. [e] Ekiragiro kya Mukama kirongōfu, [f] ekyākira amaso.
9 Entisa ya Mukama nūngi, ya lubērera emirembe gyona:
Emisāngo gya Mukama gya mazima, gya butūkirivu dala.
[g] Zab. 119. 72. 10 Bisānira okubiyayānira okusinga [g] ezābu, era nezābu enyingi enūngi:
Biwōmerera okusinga omubisi gwenjuki nebisenge byagwo.
11 Era ebyo bye birabula omu'duwo:
Mu kubyekūma mulimu empēra e nene.
[i] Zab. 90.8. 12 Ani ainza okukebera ebyōnōnobye?
O'nongōse mu [i] (bibi) ebikisibwa.
[k] 1 Sam.25. 39. 13 Era ne [k] mu byamalala oziize omu'duwo;
[l] Zab. 119. 133. [l] Bireme okumpāngula: bwentyo bwenābānga eyatūkirira,
'Sō omusāngo ogwokwōnōna okunene tegulinsinga.
14 Ebigambo ebyomukamwa kānge nokulowōza okwomumutima gwānge bisīmibwe mu masogo,
Ai Mukama, olwāzi lwānge, era omununuzi wānge.

20 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

1 MUKAMA aku'demu ku lunaku olwokunakuwala;
Erinya lya Katonda wa Yakobo likugulumizēnga wa'gulu;
2 Akuwerezēnga okubērwa mu kifo ekitukuvu,
Akuwēnga amānyi agava [a] mu Sayuni;
[a] Zab. 128. 5.
3 A'jukirēnga byewawayo byona,
A'kirizēnga sadakayo enjōkye; [Sela
4 Akuwēnga omutimagwo kyegwagala,
Atūkirizēnga okutēsakwo kwona.
5 Tunāwāngulānga mu bulokozibwo,
Ne mu linya lya Katonda wa'fe [b] tunāwanikānga ebendera za'fe:
[b] Zab.60.4.
Mukama atūkirizēnga ebyosaba byona.
6 Kakano 'manyi nga Mukama alokola [c] oyo gweyasiga amafuta;
[c] Zab. 18. 50.
Alimu'damu ngaima mu 'gululye etukuvu
Nobulokozi obuwonya obwomukonogwe ogwadyo.
7 Abalala (besiga) amagāli, nabalala (besiga) embalāsi:
Naye 'fe tunāyogerānga erinya lya Mukama Katonda wa'fe.
8 Bakutamye bo nebagwa:
Naye 'fe tugolokose, netuimirira.
9 Lokola, Mukama:
Kabaka atu'demu bwetukōwola.

21 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

1 KABAKA anāsanyukirānga amānyigo, ai Mukama;
Nobulokozibwo nganābujagulizānga nyo!
2 Omuwa'de omutimagwe kyegwagala,
'Sō tomu'mye emimwagye kyegisabye. [Sera
3 Kubanga omusisinkanye nebyomukisa ebyobulūngi:
[a] Omutekako ku mutwegwe engule eyezābu enūngi.
[a] 2 Sam.12. 30.
4 Yakusaba obulamu, [b] nobumuwa;
[b] Zab. 61. 6.
Era nenaku enyingi ezemirembe nemirembe.
5 [c] Ekitibwakye kingi mu bulokozibwo:
[c] Zab. 8. 5.
[d] Ekitibwa nobukulu obimu'sāko.
[d] Zab. 104. 1.
6 Kubanga omutekawo okuba omukisa omungi emirembe gyona:
Omusanyusa esanyu mu masogo.
7 Kubanga kabaka yesiga Mukama,
Nolwekisa kyoyo ali wa'gulu enyo tasagasaganenga.
8 Omukonogwo gulitūka ku balabebo bona:

Omukonogwo ogwadyo gulitūka kwabo abakukyāwa.

c Mala. 4. 1. 9 Olibafananya c ngekikōmi ckyāka mu biro ebyobusūngubwo.
Mukama alibamira mu kiruikye,
Nomuliro gulibalya.

f Zab. 37. 28. 10 f Ebibala byābwe olibizikiriza kunsi,
Neza'de lyābwe mu bāna babantu.

11 Kubanga bākutēseza obubi:
Bāsala olukwe, lwebatainza kukola.

g Zab. 7. 12. 12 Kubanga oliba'za enyuma,
g Olitekateka engoyezo ezomutego ku maso gābwe.

13 Ogulumizibwēnga, ai Mukama, mu mānyigo:
Tulyoke tuimbēnga tutenderezēnga obuinzabwo.

22 Ya mukulu wabaimbi; Eyekyayeresi kasusakali. Zabuli ya Daudi.

a Mat. 27. 46. Ma'k. 15. 34. 1 a KATONDA wānge, Katonda wānge, kiki ekikundese'za?
(Lwa ki okubēra) ewala obutanzibira, (obutawulira) bigambo ebyokukāba kwānge?

2 Ai Katonda wānge, nkōwola emisana, nāwe noto'damu;
Era nekiro, 'sō sisirika.

b Ma. 10. 21. 3 Naye 'gwoli mutukuvu,
'Gwatūla mu b matendo ga Isiraeri.

4 Bajaja ba'fe bākwesigānga 'gwe:
Besigānga, nāwe nobawonya.

5 Bākukōwolānga 'gwe, nebawonyezebwānga:
Bākwesigānga 'gwe, nebatakwasibwānga nsonyi.

c Is. 41. 14. 6 Naye 'nze ndi c lusiring'anyi, 'sō siri muntu;
d Is. 49. 7; 53. 3. Abasaja gwebavuma, d nabantu gwebanyōma.

e Mat. 27. 39. Ma'k. 15. 29. 7 e Bona abandaba basekerera nebandūlira:
Bansōza nemimwa gyābwe, banyenya omutwe, nga bogera nti

f Mat. 27. 43. 8 f Weweyo eri Mukama; ye amulokole:
Amuwonye, kubanga amusanyukira.

g Zab. 71. 6. 9 Naye 'gwe g wanziya mu lubuto lwa mānge:
'Gwe wanesiza (bwenali nga nkyali) ku mabēre ga mānge.

10 Neyuna 'gwe okuva mu kuzālibwa kwānge:
'Gwoli Katonda wānge okuva mu lubuto lwa mānge.

11 Tombēra wala; kubanga akabi kali kumpi;
Kubanga tewali anāmbēra.

h Ma. 32. 14. 12 Zise'dume nyingi zinetōlo'de:
h Zise'dume ezamānyi Ezebasani zinzingizi'za.

13 Banjasami'de akamwa kābwe,
Ngempologoma etāgulatāgula ewuluguma.

14 Nfukibwa ngama'zi,
Namagūmba gānge gona gasowose.
Omutima gwānge guli ngobubāne;
Gusānūse wakati mu byenda byānge.

15 Amānyi gānge gakaliri'de ngolugyo;
Nolulimi lwānge lwega'ta nemba zānge;
Era ondēse mu nfūfu eyokufa.

16 Kubanga embwa zinetōlo'de:
Ekibīna kyabo abakola obubi bantaizi'za;
k Bampu'mu'de engalo zānge nebigere byānge.

17 Nyinza okubala amagūmba gānge gona;
Bantunulira, banvulumulira amaso:

18 l Bagabana ebyambalo byānge,
Nebakuba akalulu ku lugoye lwānge.

19 Naye tobēra wala, ai Mukama:
Ai 'gwambēra, yānguya okunzibira.

20 Wonya ememe yānge eri ekitala;
Ne kaganzi kānge eri amānyi gembwa.

21 Ondokole mu kamwa kempologoma;
Era ne mu mayembe gembogo wanziramu.

m Beb. 2. 12. 22 m Nābūlirānga erinyalyo eri baganda bānge:
Wakati mu kibīna nākutenderezānga.

23 'Mwe abatya Mukama, mumutenderezēnga;
'Mwe 'mwena eza'de lya Yakobo, mumugulumizēnga;
Mumutyēnga 'mwe 'mwena eza'de lya Isiraeri.

24 Kubanga teyanyōma 'sō teyakyāwa naku zoyo anakuwala;
'Sō teyamukisa amasoge;
Naye bweyamukōwola, nāwulira.

25 Mu'gwe mwe muva etendo lyānge mu kibīna ekinene:
n Ndisasula obweyamo bwānge mu maso gabo abamutya.

n Zab. 66. 13. o Ab. 3. 13. 26 o Abawōmbefu balirya neba'kuta:
Balitendereza Mukama abamunonya:
p Omutima gwa'mwe gubērēnga mulamu emirembe gyona.

p Zab. 69. 32. 27 r Enkomerero zona ezensi ziri'jukira nezikyūkira Mukama:
Nebika byona ebyamawānga birisinza mu masogo.

r Zab. 67. 7. 28 s Kubanga obwakabaka bwa Mukama:
Naye yafuga amawānga.

s Ob. 21. 29 Abage'vu bona abensi balirya nebasinza:
Nabo aba'ka mu nfūfu balimufukamirira,
Ye atainza kuwonya memeye okufa.

30 Eza'de lirimuwereza;
Kiribūlirwa ku Mukama okutūsa ku mirembe (egigenda oku'ja).

31 Bali'ja nebabūlira obutūkiriivubwe
t Eri abantu abalizālibwa, nga yabukola. t Zab. 78. 6.

23

Zabuli ya Daudi.

1 Mukama ye [a] musúmba wānge; se-
tāgenga.
2 Angalamiza mu 'dūndiro eryomu'do
omuto:
[b] Antwāla ku ma'bali agama'zi ama-
tēfu.
3 Akomyawo ememe yānge:
[c] A'nung'amya mu makubo agobutū-
kirivu kulwerinyalye.
4 Era newakuba'de nga ntambula
mu kiwōnvu ekyekisikirize ekyo-
lūmbe,
Siritya kabi kona; kubanga 'gwoli
nānge:
Olugalwo nomu'gogwo bye binsa-
nyusa.
5 [d] Ontekeratekera emeza mu maso
gabalabe bānge:
[e] Onsize amafuta ku mutwe; [f] eki-
kōmpe kyānge kiyiwa.
6 Obulūngi nekisa tebiremenga ku-
genda nānge enaku zona ezobu-
lamu bwānge:
Nānge nātūlānga mu nyumba ya
Mukama okutūsa ku naku nyingi.

24

[a] Zabuli ya Daudi.

1 [b] Ensi ya Mukama, noku'jula kwa-
yo;
Ensi zona, nabo abazitūlamu.
2 Kubanga yagisimba [c] ku nyanja,
Yaginywēza ku ma'zi amangi.
3 [d] Ani alirinya ku lusozi lwa Muka-
ma?
Era āni aliimirira mu [e] kifokye eki-
tukuvu?
4 Oyo alina [f] emikono emirūngi, [g] no-
mutima omulongōfu;
Ataimusānga memeye eri ebitalimu,
'Sō teyalāirirānga bwerēre.
5 Oyo anāwebwānga Mukama omu-
kisa,
Era nobutūkirivu (anābuwebwānga)
[i] Katonda owobulokozibwe.
6 Egyo gye mirembe gyabo abamu-
nonya,
Abanonya amasogo, ai (Katonda
wa) Yakobo. [Sela

7 Muimuse emitwe gya'mwe, 'mwe
enzi gi;
Na'mwe muimuke, 'mwe bawanka-
ki abata'gwāwo:
Ne Kabaka owekitibwa anāingira.
8 Kabaka owekitibwa yāni?
Mukama owamānyi owobuinza,
Mukama owobuinza mu kulwāna.
9 Muimuse emitwe gya'mwe, 'mwe
enzi'gi;
Kale, mugiimuse, 'mwe bawankaki
abata'gwāwo:
Ne Kabaka owekitibwa anāingira.
10 Kabaka oyo owekitibwa yāni?
Mukama owe'gye,
Oyo ye Kabaka owekitibwa. [Sela

25

(Zabuli) ya Daudi.

1 Egyoli, ai Mukama, [a] nyimusa e-
meme yānge.
2 Ai Katonda wānge, [b] nākwesigānga
'gwe,
[c] Tong'anya kukwatibwa nsonyi;
Abalabe bānge tobaganya kumpā-
ngula.
3 Era [d] siwali akulindirira anākwati-
bwānga ensonyi:
Abo banākwatibwānga ensonyi aba-
sala enkwe ezobwerēre.
4 [e] Ondage amakubogo, ai Mukama;
Onjigirize empendazo.
5 O'nung'amye mu mazimago, onji-
girize;
Kubanga gwoli Katonda owobulo-
kozi bwānge;
'Gwe gwe'nindirira obu'de okuziba.
6 'Jukira, ai Mukama, [f] okusāsirakwo
okulūngi nekisakyo;
Kubanga byaliwo e'da ne'da lyona.
7 To'jukira bibi bya buvubuka bwā-
nge, newakuba'de ebyōnōno byā-
nge:
Onji'jukire ngekisakyo bwekiri,
Olwobulūngibwo, ai Mukama.
8 Mukama ye mulūngi era wa ma-
zima:
Kyanāvānga aigiriza mu 'kubo aba-
lina ebibi.
9 Abawōmbefu anābalung'amyānga
mu musāngo:
Era abawōmbefu anābaigirizānga
e'kubolye.
10 Amakubo gona aga Mukama kye
kisa namazima
Eri abo abeküma endagānoye no-
kutegēzakwe.
11 Olwerinyalyo, ai Mukama,
Onsonyiwe obubi bwānge, kubanga
bunene.
12 Omuntu atya Mukama aluwa?
Oyo gwanāigirizānga mu 'kubo lya-
nāsīmānga.
13 Ememeye enetūlānga mu mirembe;
Neza'derye lināsikirānga ensi.
14 Ekyāma kya Mukama kiri mwabo
abamutya;
Era anābalagānga endagānoye.
15 [g] Amaso gānge gatunulira Mukama
enaku zona;
Kubanga yana'gyānga ebigere byā-
nge mu [i] kyambika.
16 [k] Onkyūkire, onsāsire;
Kubanga ndeke'dwa omu nembo-
nabona.
17 Enaku ezomutima gwānge zeyo-
nge'de:
Kale onziye mu bibonobono byānge.
18 Lowōza enaku zānge nokutegana
kwānge;
Era onsonyiwe ebibi byānge byona.
19 Lowōza abalabe bānge, kubanga
bangi;
Era bankyāwa obukyāyi obukā-
mbwe.

---

[a] Is. 40. 11. Ez. 34. 23. Yok. 10. 11.
[b] Zab. 31. 3. Is. 46. 11.
[c] Zab. 5. 8.
[d] Zab. 78. 19.
[e] Zab. 92. 10.
[f] Zab. 16. 5.
[a] 2 Sam. 6. 12. 1 Byom. 15. 25.
[b] Kuv. 9. 29. Ma. 10. 14. 1 Kol. 10. 26 neb.
[c] Zab. 136. 6.
[d] Zab. 15. 1-5.
[e] Zab. 2. 6.
[f] Zab. 18. 20 neb.
[g] Zab. 73. 1. Mat. 5. 8.
[i] Zab. 27. 9.
[a] Zab. 86. 4; 143. 8. Kung. 3. 41.
[b] Zab. 22. 4, 5; 115. 9 11.
[c] Zab. 31. 1, 17.
[d] Is. 49. 23.
[e] Kuv. 33. 13. Zab. 27. 11.
[f] Zab. 103. 17.
[g] Zab. 141. 8.
[i] Zab. 9. 15.
[k] Zab. 69. 16; 119. 132.

20 Kale onkūmēnga ememe yānge, omponyénga:
[i] Tong'anyānga kukwatibwa nsonyi, [m] kubanga nkwesiga 'gwe.
21 Obutūkirivu namazima binkūmēnga,
Kubanga 'nindirira 'gwe.
22 [n] Nunula Isiraeri, ai Katonda,
Mu bibonobonobye byona.

26

(Zabuli) ya Daudi.

1 [a] ONSALIRE omusāngo, ai **Mukama**, kubanga natambulānga mu butūkirivu bwānge:
Era [b] nesigānga **Mukama** obutabusabusa.
2 [c] Onkebere, ai **Mukama**, onkeme;
Ongezeko ememe yānge nomutima gwānge.
3 Kubanga ekisakyo kiri mu maso gānge;
Era natambulirānga mu mazimago.
4 [d] Satūlānga wamu nabantu abatalimu;
'Sō siingirenga wamu nabakusakusa.
5 Ekibina kyabo abakola obubi nkikyāwa,
'Sō sitūlenga wamu nababi.
6 [e] Nānābānga mu ngalo zānge mu butayōnōna;
Bwenetōlōlānga bwentyo ekyōtokyo, ai Mukama:
7 Ndyoke mpulirizēnga e'dobozi eryokwebaza,
Njogerēnga ku [f] bikolwabyo byona ebyekitalo.
8 [g] Mukama, njagala ekisulo ekyomuuyumbayo,
Nekifo ekitibwakyo kyekitūlamu.
9 Tonoga meme yānge wamu nabalina ebibi,
Newakuba'de obulamu bwānge wamu nabantu abomusai:
10 Emikono gyābwe girimu e'tima,
Nomukono gwābwe ogwadyo gu-'ju'de enguzi.
11 Naye 'nze nātambulirānga mu butūkirivu bwānge:
O'nunule, era onsāsire.
12 Ekigere kyānge kiimiri'de mu kifo ekiterēvu:
[i] Mu bibina nēbazānga **Mukama**.

27

(Zabuli) ya Daudi.

1 MUKAMA gwe [a] musana gwānge [b] nobulokozi bwānge; gwenātyānga yāni?
Mukama ge mānyi agobulamu bwānge: anānkankanyānga yāni?
2 Abakola obubi bweba'nūmba okulya omubiri gwānge,
Be balabe bānge era abankyāwa, nebesitala nebagwa.
3 Newakuba'de [c] nge'gye lisīsi'de oku'nwānyisa,
Omutima gwānge tegutyenga:
Newakuba'de ngentalo zinuba'deko,
Era ne mwezo nāgumānga omwoyo.
4 Ekigambo kimu nkisabye **Mukama**, kyenānonyānga;
Okutūlānga mu nyumba ya **Mukama** enaku zoza ezobulamu bwānge,
Okutunulirānga [d] obulūngi bwa **Mukama**, nokubūzānga mu yekaluye.
5 Kubanga ku lunaku olwokunakuwala alinkūma mu kyāma mu nyumbaye:
[e] Awakwekerwa mu wemaye walinkisa;
Alinyimusa ku lwāzi.
6 Ne kakano omutwe gwānge gunāimusibwa ku balabe bānge abanetōlo'de;
Era nāwayo mu wemaye sadaka ezokusanyuka;
Nāimbānga, wewawo, nāimbānga okuteudereza **Mukama**.

7 Wulira, ai **Mukama**, bwenkāba ne-'dobozi lyānge:
Era onsāsire, onziremu.
8 (Bwewagamba nti) [f] Munonye amaso gānge; omutima gwānge gwakugamba nti
Amasogo, **Mukama**, nāganonyānga.
9 Tonkisa amasogo;
Togoba mu'duwo mu busūngu:
'Gwe wabērānga omubezi wānge;
Tonsūla, 'sō tondeka, [g] ai Katonda owobulokozi bwānge.
10 Kubanga kitānge ne [i] mānge bandese,
Naye **Mukama** anānjijanjabānga.
11 [k] Onjigirizēnga e'kubolyo, ai **Mukama**;
Era o'nung'amyēnga mu luwenda olulabika,
Olwabalabe bānge.
12 Tompayo eri abalabe bānge (okunkola) byebagala:
Kubanga [l] abawāiriza bangolokoke'deko, nabo aba'sa omu'ka ogwobukāmbwe.
13 Nandiziri'se, singa sa'kiriza okulaba obulūngi bwa **Mukama**
[m] Munsi eyabalamu.
14 [n] Lindirira **Mukama**:
'Damu amānyi, ogume omwoyogwo;
Wewawo, lindirira **Mukama**.

28

(Zabuli) ya Daudi.

1 'GWE, ai Mukama, nākukōwolānga;
[a] Olwāzi lwānge, [b] togāna kumpulira:
'Neme [c] okuba [d] ngabo aba'ka mu bunya,
Obanga ononsirikirira.
2 Wulira e'dobozi eryokwegairira kwānge, bwenkukābirira,
Bwenyimusa emikono gyānge eri

---

[i] Iu. 2.
[m] Zab. 16. 1.
[n] Zab. 130. 8.
[a] Zab. 7. 8; 35. 24; 43. 1.
[b] Zab. 25. 2.
[c] Zab. 17. 3; 139. 23.
[d] Zab. 1. 1 Yer. 15. 17.
[e] Kuv. 30. 19. Ma. 21. 6. Zab. 24. 4; 73. 13.
[f] Zab. 9. 1.
[g] Zab. 24. 4.
[i] Zab. 22. 25.
[a] Zab. 84. 11. Is. 60. 20. Mi. 7. 8.
[b] Kuv. 15. 2.
[c] Zab. 23. 4.
[d] Zab. 90. 17.
[e] Zab. 31. 20.
[f] Zab. 34. 6.
[g] Zab. 24. 8.
[i] Is. 49. 15.
[k] Zab. 25. 4.
[l] Zab. 35. 11.
[m] Zab. 116. 9.
[n] Zab. 37. 34.
[a] Zab. 18. 2.
[b] Zab. 35. 22.
[c] Zab. 143. 7.
[d] Zab. 88. 4.

[c] ekifo ekitukuvu ekyoyogereramu.
3 Tompalulira wamu nababi,
Nabo abakola obutali butūkirivu;
Abogera ebyemirembe ne ba'nābwe,
Naye e'tima nga liri mu mitima gyābwe.
4 Obawe ngemirimu gyābwe bwegiri
era ngobubi obwebikolwa byābwe:
Obawe ngemikono gyābwe bwegikola;
Obasasnle byebasāni'de.
5 Kubanga tebalowōza mirimu gya Mukama,
Newakuba'de emikonogye byegikola.
Alibamenyamenya 'sō talibazīmba.
6 Atenderezebwe Mukama,
Kubanga awuli'de e'dobozi eryokwegairira kwānge.
7 Mukama ge mānyi gānge era ye [f] ngabo yānge;
Omutima gwānge gwamwesigānga oyo, nembērwa:
Omutima gwānge kyeguva gusanyuka enyo;
Era nāmutenderezānga noluīmba lwānge.
8 Mukama ge mānyi gābwe,
Era kye ki'dukiro ekyobulokozi eri oyo gweyasiga amafuta.
9 Lokola abantubo, owēnga omukisa [g] abobusikābwo:
Obalisēnga, obawanirirēnga emirembe gyona.

[c] 1 Basek. 6. 5.
[f] Zab. 3. 3.
[g] Ma. 9. 29.

29

Zabuli ya Daudi.

1 Mumuwe Mukama, 'mwe abāna babazira,
Mumuwe Mukama ekitībwa namānyi.
2 Mumuwe Mukama ekitībwa erinyalye kyerisānira;
Mumusinze Mukama mu [a] butūkirivu obuwoma.
3 E'dobozi lya Mukama liri ku ma'zi:
Katonda owekitibwa abwātuka,
Ye Mukama, ku ma'zi amangi.
4 E'dobozi lya Mukama lya mānyi;
E'dobozi lya Mukama li'ju'de ekitībwa.
5 E'dobozi lya Mukama limenya emivule;
Wewawo, Mukama amenyamenya emivule gya Lebanoni.
6 Era [b] agizinyisa ngenyana;
Lebanoni ne [c] Sirioni ngenyana yembogo.
7 E'dobozi lya Mukama lyāwula enimi ezomuliro.
8 E'dobozi lya Mukama likankanya e'dūngu;
Mukama akankanya e'dūngu lya Kadesi.
9 E'dobozi lya Mukama lizāza empewō,

[a] 1 Byom. 16. 29.
[b] Zab. 114. 4, 6.
[c] Ma. 3. 9.

Era likunkumulira dala amabira,
Era mu yekaluye buli kintu kyogera nti Ekitībwa.
10 Mukama yatūla (nga kabaka) ku Mataba;
Wewawo, Mukama atūla nga kabaka emirembe gyona.
11 Mukama aliwa amānyi abantube;
Mukama omukisa gwaliwa abantube gye mirembe.

30

[a] Zabuli; oluimba [b] Enyumba bweyatukuzibwa; (Zabuli) ya Daudi.
1 Nākugulumizānga, ai Mukama; kubanga onyimusi'za,
Notobampānguza abalabe bānge.
2 Ai Mukama Katonda wānge,
Nakukōwola, nāwe nomponya.
3 Ai Mukama, [c] walinyisa ememe yānge okuva mu [d] magōmbe:
Omponye'za okufa, 'neme oku'ka mu bunya.
4 Mumuimbirēnga Mukama nga mumntendereza, 'mwe abatukuvube,
Nerinyalye etukuvu mulyebazēnga.
5 Kubanga obusūngubwe buita mānngu;
Mu kisakye mwebuli obulamu:
Amaziga wo'zi gainza okubērawo ekiro,
Naye esanyn li'ja obu'de nga buke'de.
6 'Nze bwenawebwa omukisa, nenjogera nti
Sirisagasagana emirembe gyona.
7 'Gwe, Mukama, mu kisakyo wali onywēze'za olusozi lwānge:
[e] Nokisa amasogo; nineralikirira.
8 Nenkukōwola 'gwe, ai Mukama;
Era Mukama nemwegairira;
9 Omusai gwānge guligasa gutya, bwendi'ka mu bunya?
[f] Enfūfu eneknntenderezānga? enebūlirānga amazimago?
10 Wnlira, ai Mukama, onsāsire:
Mukama, 'gwe bēra omubezi wānge.
11 Onfūli'de okunaknwala kwānge [g] okuzina;
Onziyeko ebibukutu byānge, onyambazi'za esanyu:
12 Ekitibwa kyānge kiryoke kikuīmbirēnga okukutendereza, 'sō kiremēnga okusirika.
Ai Mukama Katonda wānge, nākwebazānga emirembe gyona.

[a] Zab. 48. Eliisoka.
[b] Kubal. 7. 10.
[c] Zab. 86. 13.
[d] Zab. 16. 10.
[e] Zab. 104. 29.
[f] Zab. 6. 5.
[g] Yer. 31. 4, 13. Kung. 5. 15.

31

Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.
1 Ai Mukama, [a] nkwesiga 'gwe; 'neme okuswāzibwānga emirembe gyona:
Ondokole mu butūkirivubwo.
2 Ontegere okutukwo; yāngnya okundokola:
Obērēnga gyendi olwāzi olwamānyi, [b] enyumba enkomere okumponya.

[a] Zab. 25. 2; 71. 1-3.
[b] Zab. 18. 2.

3 Kubanga 'gwoli lwāzi lwānge era ekigo kyānge;
Kale kulwerinyalyo onkulembere o'nung'amye.
4 [c] Onziye mu [d] kyambika kyebantēze enkiso;
Kubanga 'gwoli bugwe wānge.
5 [e] Mpayo omwoyo gwānge mu mukonogwo:
'Gwe wa'nunula, ai Mukama, 'gwe Katonda owamazima.
6 Nkyāwa abo abalowōza ebigambo ebyobulimba ebitalimu:
Naye nesiga Mukama.
7 Nāsanyukānga, nājaguzānga olwokusāsirakwo:
Kubanga walaba ebibonobono byānge;
Wamanya ememe yānge mu kulaba enaku:
8 'Sō tewanziiza [f] kukwatibwa mukono ogwomulabe;
Ebigere byānge wabi'sa [g] mu kifo ekigazi.
9 Onsāsire, ai Mukama, kubanga zinsānze:
[h] Eriso lyānge liwe'demu olwokunakuwala ememe yānge nomubiri gwānge.
10 Kubanga obulamu bwānge buita nokutegana, nemyāka gyānge (giita) nokusīnda.
Amānyi gānge gampwe'deko olwokwōnōna kwānge, [k] namagūmba gānge gako'ze.
11 Kulwabalabe bānge bona nfūse ekivume,
Wewawo, eri [l] abalirānwa bānge enyo, era (nfūse) entisa eri [m] emikwāno gyānge:
[n] Abandaba mu 'kubo nebanziruka.
12 [o] Nerabi'dwa ngomufu atalowōzebwa:
Nfanana ngekibya ekyatise.
13 Kubanga nawulira okuwairiza kwabangi,
Ensīsi yanetōlōla:
Bwebāli batēsa ebigambo awamu ku'nze,
Nebasala amagezi okunziyako obulamu bwānge.
14 Naye nakwesiga 'gwe, ai Mukama:
Nayogera nti 'Gwe Katonda wānge.
15 [p] Entūko zānge ziri mu mukonogwo:
Ondokole mu mukono gwabalabe bānge nabo abanji'ganya.
16 [r] Amasogo gākire omu'duwo:
Ondokole mu kisakyo.
17 'Nemēnga okukwatibwa ensonyi, ai Mukama; kubanga nkukōwo'de 'gwe:
Ababi bakwatibwēnga ensonyi, basirikēnga mu magōmbe.
18 Emimwa egyobulimba gisiruwalēnga;
Egyogera ku batūkirivu nekye'jo,
Namalala nokunyōma.
19 Obulūngibwo nga bungi [s] bwewaterekera abo abakutya,
Bwewakolera abakwesiga, mu maso gabāna babantu!
20 Egyoli awakwekebwa wonobakisānga munkwe ezabantu:
[t] Onobakūmirānga mu wema mu kyāma eri [u] enimi eziyōmba.
21 Atenderezebwēnga Mukama:
Kubanga andaze ekisakye ekyekitalo mu kibuga ekiriko ekigo.
22 [w] Nze nayogera nga nyānguiriza nti Nzikiri'de [y] mu masogo:
Naye wawulira e'dobozi eryokwegairira kwānge bwenakukōwola.
23 Kale mumwagalēnga Mukama, 'mwena abatukuvube:
Mukama awonya abesigwa,
Era asasulira dala obungi akola ebyamalala.
24 [z] Mu'dēngamu amānyi, mugumēnga omwoyo gwa'mwe,
'Mwena [a] abasūbira mu Mukama.

32

(Zabuli) ya Daudi. Masukiri.

1 [a] Awere'dwa omukisa asonyi'dwa ekyonōnōkye nekibikye kikweke'dwa.
2 Awere'dwa omukisa Mukama [b] gwatabalira butali butūkirivu,
Ne [c] mu mwoyogwe temuli bukūsa.
3 Bwenasirikānga, [d] amagūmba gānge gāka'diwānga,
Olwokukāba kwānge obu'de okuziba.
4 Kubanga emisana nekiro [e] omukonogwo gwanzitowererānga:
Ama'zi gānge negakalirānga ngolwomusana ogwekyēya. [Sera
5 [f] Nenkwātulira ekibi kyānge, nobutali butūkirivu bwānge nesibukweka:
[g] Nayogera nti Mukama nāmwātulira ebyōnōno byānge;
Nāwe nonsonyiwa obutali butūkirivu obwekibi kyānge. [Sera
6 Kulwekyo buli atya Katonda akusabēnga mu biro byoinza okulabikiramu:
Mazima mu utaba ezama'zi amangi tebalitūka gyali.
7 Oli bwekweko bwānge; ononkūmānga mu kulaba enaku;
Ononetōlōzānga enyimba ezobulokozi. [Sera
8 Nākunigirizānga nākulagānga mu 'kubo lyonoitāngamu:
Nākutēsezānga ebigambo eriso lyānge nga liri ku'gwe.
9 Temuba nga mbalāsi, nenyumbu, ezitalina magezi:
[i] Ezigwānira okusibibwa ekyūma nolukoba okuziziiza,
(Awatali ebyo,) teziri'ja gyoli.
10 [k] Ababi banālabānga enaku nyingi:

[c] Zab. 25. 15.
[d] Zab. 9. 15.
[e] Luk. 23. 46. Bik. 7. 59.
[f] Ma. 32. 30. 1 Sam. 17. 46.
[g] Zab. 4. 1.
[h] Zab. 6. 7.
[k] Zab. 102. 3.
[l] Zab. 38. 11.
[m] Yob. 19. 14.
[n] Zab. 64. 8.
[o] Zab. 88. 4, 5.
[p] Yob. 24. 1.
[r] Kubal. 6. 15.
[s] Is. 64. 4. 1 Kol. 2. 9.
[t] Zab. 27. 5.
[u] Yob. 5. 21.
[w] Zab. 116. 11.
[y] Yon. 2. 4.
[z] Zab. 27. 14.
[a] Zab. 33. 18, 22.
[a] Bal. 4. 7, 8.
[b] 2 Kol. 5. 19.
[c] Yok. 1. 47.
[d] Zab. 102. 3.
[e] Zab. 38. 2.
[f] Zab. 51. 3.
[g] Nge. 28. 13. Luk. 15. 18, 21. 1 Yok. 1. 9.
[i] Yak. 3. 3.
[k] Nge. 13. 21. Bal. 2. 9.

Naye oyo eyesiga Mukama okusā-
'sirwa kunāmwetōlōlānga.
11 Musanyukire Mukama, mujaguze,
'mwe abatūkirivu:
Mwogerere wa'gulu olwesanyu,
'mwena abalina omutima ogwa-
mazima.

33 Musanyukire [a] Mukama, 'mwe abatūkirivu:
[b] Okutendereza kusānira abalina o-
mwoyo ogwamazima.
2 Mumwebaze Mukama nenānga:
Muīmbe okumutendereza nenānga
eyengoye kumi.
3 Mumuimbire [c] oluīmba olugya;
Mukube enānga namagezi ne'do-
bozi 'dene.
4 Kubanga ekigambo kya Mukama
kigolokofu,
Nomulimugwe gwona (agukola) mu
bwesigwa.
5 [d] Ayagala obutūkirivu nemisāngo:
[e] Ensi e'ju'de ekisa kya Mukama.
6 [f] Mu kigambo kya Mukama e'gulu
lyakolebwa;
Ne'gye lyamu lyona (lyakolebwa)
nomu'ka ogwakamwāke.
7 [g] Ama'zi agomunyanja agakung'a-
nya ngentūmo:
Atereka ama'dubi mu mawanika.
8 Ensi zona zityēnga Mukama:
Bona abali munsi zona bamukanka-
nirēnga.
9 Kubanga [i] yayogera nekikolebwa;
Yalagira nekinywēra.
10 Mukama a'gyawo okutēsa kwama-
wānga:
Adibya ebirowōzo byabantu.
11 Okutēsa kwa Mukama kunywēra
enaku zona,
Nebirowōzo byomutimagwe oku-
tūsa emirembe gyona.
12 E'gwānga eririna Mukama okuba
Katonda walyo liwere'dwa omu-
kisa;
Abantu [k] beyalōnda okuba obusikā-
bwe ye.
13 Mukama alengera ngaima mu
'gulu;
Atunulira abāna babantu bona;
14 Ngaima mu kifo ekyekisulokye
alaba
Kwabo abali munsi bona;
15 Abūmba emitima gyābwe bona,
Alowōza ebikolwa byābwe byona.
16 [l] Tewali kabaka alokoka olwe'gye
okuba eringi:
Omuzira tawonyezebwa mānyi
mangi.
17 [m] Embalāsi kye kintu ekitalimu ku
bulokozi:
'Sō tewonyenga muntu olwamānyi
gayo amangi.
18 Laba, [n] eriso lya Mukama liri
kwabo abamutyā,
Kwabo abasūbira mu kusāsirakwe;
19 Okuwonyānga ememe yābwe okufa,
Nokubakūmānga abalamu [o] mu nja-
la.
20 Ememe ya'fe erindiri'de Mukama:
Oyo ye [p] mubezi wa'fe, era ye nga-
bo ya'fe.
21 Kubanga [q] omutima gwa'fe gunāsa-
nyukirānga oyo,
Kubanga twesize erinyalye etu-
kuvu.
22 Okusāsirakwo, ai Mukama, kubē-
rēnga ku'fe,
Nga 'fe bwetusūbira mu'gwe.

34 (Zabuli) ya Daudi; [c] bwe yawanyisa empisaze mu maso ga [b] Abimereki eyamugoba, [c] nāgenda.
1 Nebazānga Mukama [d] mu biro byona:
Etendolye liri mu kamwa kānge bulijo.
2 Ememe yānge [e] enenyumirizānga mu Mukama:
Abawōmbefu baliwulira, balisa-
nyuka.
3 Mumukuze Mukama wamu nānge,
Tugulumize erinyalye 'fena.
4 Nanonya Mukama, nānziramu,
Nāndokola mu kutya kwānge kwo-
na.
5 Bāmutunulira, nebalaba omusana:
Era amaso gābwe tegakwatibwe-
nga nsonyi emirembe gyona.
6 Omunaku ono yakōwola, Mukama
nāmuwulira,
Nāmulokola mu nakuze zona.
7 [f] Malaika wa Mukama [g] asīsira
okwetōlōla abo abamutya,
Nābalokola.
8 Mulege mutegēre Mukama nga mu-
lūngi:
[i] Awere'dwa omukisa oyo amwesiga.
9 Mutyēnga Mukama, 'mwe abatu-
kuvube:
Kubanga tebabulwa kintu abamu-
tya,
10 [k] Obwāna bwempologoma bubulwa
nebulūmwa enjala:
Naye abanonya Mukama tebabu-
lwenga kintu kirūngi kyona.
11 Mu'je, 'mwe abāna abato, mumpu-
lire:
Nābaigirizānga okutya Mukama.
12 [l] Muntu ki ayagala obulamu,
Era eyegōmba enaku (enyingi), a-
lyoke alabe obulūngi?
13 Ziizānga olulimirwo mu bubi,
Nemimwagyo obutogerānga bukū-
sa.
14 [m] Va mu bubi, okolēnga obulūngi;
Nonyānga emirembe, [n] ogigobere-
rēnga.
15 [o] Amaso ga Mukama galaba abatū-
kirivu,
Namatuge gawulira okukāba kwā-
bwe.
16 [p] Obwenyi bwa Mukama buba kwa-
bo abakola obubi,
[r] Amalemu oku'jukirwa kwābwe
munsi.

[a] Zab. 97. 19.
[b] Ma. 33. 29.
[c] Zek. 10. 7. Yok. 16. 22.
[d] Zab. 32. 11.
[e] Zab. 147. 1.
[f] Zab. 60. 3; 144. 2. Is. 42. 10. Kub. 5. 9; 14. 3.
[g] Zab. 11. 7.
[h] Zab. 119. 64.
[i] Luk. 1. 6, 7. Beb. 11. 2. 2 Pet. 3. 5.
[k] Luk. 1. 2. Zab. 148. 5, 6.
[l] Ma. 7. 6. Zab. 68. 4.
[m] Nge. 21. 31.
[n] Yob. 36. 7. Zab. 34. 15. 1 Pet. 3. 12.
[o] Zab. 37. 19.
[p] Ma. 33. 29.
[q] Zek. 10. 7. Yok. 16. 22.
[a] 1 Sam. 21. 13.
[b] 1 Sam. 21. 11. = Akisi.
[c] 1 Sam. 21. 14, 15; 22. 1.
[d] Bef. 5. 20.
[e] Luk. 1. 46.
[f] Kuv. 23. 20 neb. Is. 63. 9.
[g] Luk. 32. 2. Zek. 9. 8.
[i] Zab. 2. 12.
[k] Yob. 4. 10, 11.
[l] 1 Pet. 3. 10-12.
[m] Yob. 28. 28. Zab. 37. 27.
[n] Bal. 1. 4. 19. Beb. 12. 14.
[o] Zab. 33. 18.
[p] Yer. 44. 11.
[r] Yob. 18. 17.

17 (Abatūkirivu) bākōwola, Mukama nāwulira,
Nābalokola mu naku zābwe zona.
18 Mukama ali kumpi nabo [a] abalina omutima ogumenyese.
Era awonya abalina omwoyo ogubonere'de.
19 [f] Ebibonobono ebyomutūkirivu bye bingi:
Naye Mukama amulokola mu byona.
20 Akūma amagūmbage gona:
[u] Li'nago erimu terimenyeka.
21 Obubi buli'ta omubi:
Nabo abakyāwa omutūkirivu balisingibwa omusāngo.
22 Mukama [w] anunula ememe yaba-'dube:
'Sō tewali mubo abamwesiga alisingibwa omusāngo.

35

(Zabuli) ya Daudi.

1 [a] WAKANA, ai Mukama, nabo abawakana nānge:
Lwāna nabo abalwāna nānge.
2 Kwata [b] engabo nakagabo,
Oimirire okumbēra.
3 Era sōwola ne'fumu, ozibire e'kubo abo abanji'ganya:
Ogambe ememe yānge nti 'Nze bulokozibwo.
4 [c] Bakwatibwe ensonyi baswāzibwe abanji'ganya ememe yānge:
Ba'zibwe enyuma beralikirizibwe abatēsa okunkola obubi.
5 Babēre [d] ngebisusūnku ebitwālibwa nempewo,
Era malaika wa Mukama ngabagoba.
6 E'kubo lyābwe libēre ekizikiza [e] nobuserezi.
Era malaika wa Mukama ngabai-'ganya.
7 Kubanga awatali nsōnga [f] bankisi-'za mu bunya ekyambika kyābwe,
Awatali nsōnga basimi'de ememe yānge.
8 [g] Okuzikirira kumu'jeko nga talaba;
[i] Nekyambikakye kyeyakisa kimukwate ye ye nyini:
Akigwemu nokuzikirira.
9 Nememe yānge erisanyukira Mukama:
[k] Erijaguliza obulokozibwe.
10 Amagūmba gānge gona galyogera nti Mukama, āni afaanana nga 'gwe,
Awonya omwāvu eri oyo amusinga amānyi,
Awonya omwāvu nomunafu eri oyo amunyaga?
11 Aba'julirwa abatali batūkirivu bagolokose;
Bāmbūza ebigambo byesimanyi.
12 [l] Bānsasula obubi kulwobulūngi,
Okweralikiriza ememe yānge.
13 Naye'nze, bwebālwāla, nenyambala ebibukutu:
Nenteganya ememe yānge nokusiba;
Nokusaba kwānge neku'da mu kifuba kyānge.
14 Nemba nga bwenakuba'de singa yali mukwāno gwānge oba muganda wānge:
Nenkutama ne'nakuwala ngafiri-'dwa nyina.
15 Naye bwenawenyera 'nze, nebasanyuka, nebakung'ana:
Abagwagwa nebankung'anirako, nesimanya;
Nebanjuza, nebatalekayo:
16 Ngabo abatatya Katonda abadūla mu mbaga,
Bwebālumma obunjigi bwebatyo, nga bansunguwalira.
17 Mukama, olitūsa wa okutunula obutunuzi?
Wonya ememe yānge mu kuzikiriza kwābwe,
Kaganzi kānge mu mpologoma.
18 [m] Ndikwebaliza mu kibina ekinene:
Ndikutendererea mu bantu abangi.
19 Abo abalabe bānge baleme okunsanyukirako nobulimba:
Era [n] abankyāwa awatali nsōnga baleme [o] okutemya ekikowe.
20 Kubanga tebogera mirembe:
Naye batēsa ebigambo ebyobulimba kwabo abateréra munsi.
21 Era [p] banjasamirira dala akamwa kābwe;
Nebogera nti 'Gwe, 'gwe, eriso lya-'fe lyakiraba.
22 'Gwe wakiraba, ai Mukama; tosirika:
Ai Mukama, [r] tombēra wala.
23 Golokoka, ozukuke [s] okunsalira omusāngo,
Era olwensōnga yānge, Katonda wānge era Mukama wānge.
24 [t] Onsalire omusāngo, ai Mukama Katonda wānge, ngobutūkirivubwo bwebuli;
'Sō tobaganya kunsanyukirako;
25 Baleme okwogera mu mutima gwābwe nti Bwotyo! bwetwagala bwetutyo:
Baleme okwogera nti [u] Tumumize bugobo.
26 Bakwatibwe ensonyi baswāzibwe bona abasanyukira 'nze okulaba akabi:
Bambale ensonyi nokunyōmebwa abanegulumirizako.
27 Bogerere wa'gulu olwesanyu, bajaguze, ababēra ensōnga yānge eyobutūkirivu:
Era bogerēnga bulijo nti Mukama agulumizibwe.
[w] Asanyukira omukisa ogwomu'dwe.
28 [y] Nolulimi lwānge lunāyogerānga ku butūkirivubwo,
(Ne) ku tendolyo obu'de okuziba.

[a] Zab. 147. 3.
[f] 2 Tim. 3. 11, 12.
[u] Yok. 19. 36.
[w] Zab. 71. 23; 103. 4.
[a] 1 Sam. 24. 15.
[b] Zab. 5. 12.
[c] Zab. 69 22-28; 109. 6-15.
[d] Zab. 1. 4.
[e] Yer. 23. 12.
[f] Zab 9. 15.
[g] 1 Bas. 5 3.
[i] Zab. 7. 15.
[k] Luk. 1. 47.
[l] Zab. 38. 20.
[m] Ndikwebaliza mu kibina ekinene: Ndikutendererea mu bantu abangi. Zab 22. 25.
[n] Zab. 69 4.
[o] Nge. 6. 13
[p] Zab. 22. 13.
[r] Zab. 22 11 neb.
[s] Zab. 7. 6.
[t] Zab. 26. 1.
[u] Kunc. 2. 16.
[w] Zab. 149. 4.
[y] Zab. 71. 24.

36 Ya mukulu wabaimbi. (Zabuli) ya Daudi [a]omu du wa Mukama.

1 Ekyōnōno kyomubi kyogerera mu mutima gwānge nti
[b]Tewali kutya Katonda mu masoge.
2 Kubanga yenyumiririza mu masoge ye,
Ngobntali butūkirivubwe tebulirabika nebukyāyibwa.
3 Ebigambo ebyakamwāke bwe butali butūkirivu nobulimba:
[c]Alese okuba namagezi nokukola obulūngi.
4 Atēsa obutali butūkirivu ku kitandakye;
Yeteka mu [d]'kubo eritali 'dungi;
Takyāwa bubi.
5 [e]Ekisakyo, ai Mukama, kiri mu 'gulu;
Obwesigebwo bubuna e'bānga.
6 Obutūkirivubwo buli ngensozi za Katonda;
[f]Emisāngogyo bwe buziba obunene:
Ai Mukama, [g]gwowonya abantu nebisolo.
7 Ekisakyo, ai Katonda, nga kya muwendo mungi!
Era abāna babantu ba'dukira [i]wansi wekisīkirize ekyebiwawātirobyo.
8 Bana'kusibwānga dala obuge'vu [k]obwenyumbayo.
Era onobanywesānga ku [l]mu'ga [m]ogwesanyulyo.
9 Kubanga woli we wali [n]oln'zi olwobulamu:
Mu musanagwo na'fe mwetunālabirānga omusana.
10 Kale yongera ekisakyo eri abo abakumanya;
Nobutūkirivubwo eri abo abaliua omutima ogwamazima.
11 Toganya kigere kya malala okunji'jirako,
Newakuba'de omukono gwomubi okungoba.
12 Eri gyebagu'de abakola obutali butūkirivu:
Bame'ge'dwa wansi, 'sō tebaīnzenga kuimuka.

37 (Zabuli) ya Daudi.

1 [a]Teweralikirirānga lwabo abakola obubi,
'Sō [b]tokwatibwānga bu'gya kwabo abakola ebitali bya butūkirivu.
2 Kubanga balisalwa māngu [c]ngesubi,
Baliwotōka ngomu'do ogumera.
3 Wesigēnga Mukama, okolēnga obulūngi;
Bērānga munsi, ogobererēnga obwesigwa.
4 Era sanyukirānga Mukama:
Naye anākuwānga omutimagwo byegusaba.
5 Olugendolwo oluiringisizēnga ku Mukama;
Era wesigenga oyo, naye anākitūkirizānga.
6 Era anāyolesānga obutūkirivubwo ngomusana,
Nomusāngogwo ngetuntu.
7 Sirika eri Mukama, omulindirirēnga nokuguminkiriza:
[d]Teweralikirirānga lwoyo alaba ebirūngi mu 'kubolye,
Olwomuntu atūkiriza enkwe ezobubi.
8 [e]Lekānga obusūngu, ovēnga mu kirui:
Teweralikirirānga; kwagala bwagazi okuleta obubi.
9 Kubanga abakola obubi balizikirizibwa:
Naye abalindirira Mukama abo be [f]balisikira ensi.
10 Kubanga [g]waliba akasēra katono, nomubi talibērawo.
Wewawo, [i]ekifokye olikitunulira dala, naye talibērawo.
11 Naye [k]abawombefu balisikira ensi;
Era banāsanyukirānga emirembe emingi.
12 Omubi yekoba ku mutūkirivu,
Era aluma bujigi ngamusungnwali'de.
13 [l]Mukama alimusekerera:
Kubanga alaba [m]ngolunakulwe lu'ja.
14 Ababi basōwo'de ekitala, baleze omutego gwābwe;
Okusūla omwāvu nomunafu,
Oku'ta abo (abatambula) mu 'kubo namazima.
15 Ekitala kyābwe kirifumita omutima gwābwe bo,
[n]Nemitego gyābwe girimenyeka.
16 [o]Ebitono omutūkirivu byalina
Bisinga obuga'ga obwababi abangi.
17 Kubanga [p]emikono gyababi girimenyeka:
Naye Mukama anywēza abatūkirivu.
18 Mukama [r]amanyi enaku zabo abatūkiri'de:
Nobusika bwābwe bunābērānga bwa mirembe gyona.
19 Tebakwatibwenga nsonyi mu biro ebyakabi:
Ne [s]mu naku ezenjala bana'kutānga.
20 Naye ababi balibula,
Nabalabe ba Mukama baliba ngekisinga amasavu mu birūndibwa:
Balibula, [t]balibulira dala mu mu'ka.
21 Omubi [u]yewola, nātasasula nāte:
Naye omutūkirivu akola ebyekisa, agaba.
22 [w]Kubanga abawebwa omukisagwe [x]balisikira ensi;
Nabo abakolimirwa ye balizikirizibwa.

[a] Zab. 18. Ebisoka.
[b] Bal. 3.18.
[c] Yer. 4.22.
[d] Is. 65. 2.
[e] Zab. 57. 10.
[f] Bal. 11. 33.
[g] Nek. 9. 6.
[i] Lus 2.12.
[k] Zab.27.4.
[l] Zab.46.4.
[m] Zab. 16. 11.
[n] Yer.2.13.
[o] Nge. 24. 19.
[p] Zab.73.3.
[r] Zab. 90. 5, 6.
[s] Yob.5.20.
[t] Zab. 102. 3.
[u] Ma. 28. 12, 44.
[w] Nge.3.33.
[x] Iu. 9.
[d] nyi. 1, 8.
[e] Bef.4.26.
[f] Zab. 25. 13. Is. 57. 13; 60. 21.
[g] Yob. 24. 24.
[i] Yoh 7.10.
[k] Mat. 5. 5.
[l] Zab. 2. 4.
[m] Zab.137. 7. Ob. 12.
[n] 1 Sam. 2. 4.
[o] Nge. 15. 16.
[p] Yob. 38. 15.
[r] Zab.31.7.

23 Olugendo olwomuntu lunywēzebwa Mukama;
Era asanyukira e'kubolye.
24 [z] Newakuba'de ngagwa, talisūlirwa dala wansi:
Kubanga Mukama amunywēza nomukonogwe.
25 Nali muto, kakano nka'diye;
Naye sirabānga mutūkirivu ngaleke'dwa,
Newakuba'de eza'derye nga basaba e'mere.
26 Obu'de okuziba [a] akola ebyekisa, nāwola;
Neza'derye liwebwa omukisa.
27 [b] Ovēnga mu bubi, okolēnga obulūngi;
[c] Obērēngawo emirembe nemirembe.
28 Kubanga Mukama ayagala ensōnga,
Era taleka batukuvube;
Bakūmibwa emirembe gyona:
Naye [d] eza'de eryomubi lirizikirizibwa.
29 Abatūkirivu balisikira ensi,
Banāgibērāngamu emirembe gyona.
30 Akamwa komutūkirivu [e] kogera ebyamagezi,
Nolulimirwe lubūlira ensōnga.
31 [f] Amatēka ga Katondawe gabēra mu mutimagwe;
Mu lugendolwe lwona tasērerenga.
32 Omubi atunulira omutūkirivu,
Ngayagala okumu'ta.
33 Mukama talimuleka mu mukonogwe,
'Sō [g] talimusinza bwalisalirwa omusāngo.
34 [i] Lindirirānga Mukama, okwatēnga e'kubolye,
Naye alikugulumiza [k] okusikira ensi:
[l] Ababi bwebalizikirizibwa oliraba.
35 [m] Nalaba omubi ngalina obuīnza obungi,
Era ngagulumi'de ngomuti ogumeze ku'taka lyagwo.
36 Naye bwebāita, laba, taliwo:
Era namunonya, naye teyalabika.
37 Wekalirizēnga oyo atūkiri'de, ola bēnga owamazima:
Kubanga enkomerero eyomuntu (oyo) [n] mirembe.
38 Abōnōnyi, bo balizikirizibwa bona:
[o] Enkomerero dala eyomubi erizikirizibwa.
39 Naye obulokozi obwabatūkirivu buva eri Mukama:
Oyo kye kigo kyābwe mu biro ebyokulabiramu enaku.
40 Era Mukama ababēra, [p] nābawonya:
Abawonya eri ababi, nābalokola,
Kubanga beyunye oyo.

38 Zabuli ya Daudi, [q] eyoku'jukiza.
1 Ai [b] Mukama, to'nenya mu busūngubwo:
'Sō tombūlirira mu kiruikyo ekibūbūka.
2 Kubanga [c] obusālebwo bunkwati'de dala,
[d] Nomukonogwo gunyigiriza nyo.
3 Temuli bulamu mu mubiri gwānge olwokunyigakwo;
'Sō temuli kuwona mu [e] magūmba gānge olwokwōnōna kwānge.
4 Kubanga obutali butūkirivu bwānge buise ku mutwe gwānge.
Ngomugugu omunene bunzitowere-'de bu'nemye.
5 [f] Ebiwūndu byānge biwunya era bivūnze,
Olwobusirusiru bwānge.
6 'Numi'dwa, nkutamizibwa nyo;
Ntambula [g] nga nkāba obu'de okuziba.
7 Kubanga ekiwato kyānge ki'ju'de okwōkya;
'Sō temuli bulamu mu mubiri gwānge.
8 Nyōngobera, 'menyesemenyese:
Mpulugumye olwokweralikirira kwomutima gwānge.
9 Mukama, byenjagala byona biri mu masogo;
Nokusīnda kwānge tekukukisibwa.
10 Omutima gwānge guntundu'ga, amānyi gānge gampwe'demu:
[i] Omusana ogwamaso gānge, era nagwo gumbuze.
11 [k] Abanjagala ne mikwāno gyānge bewala ekibonobono kyānge;
Ne baganda bānge [l] balimirira wala.
12 Era nabo abanji'ganya obulamu bwānge [m] bantēga;
Nabo abagala 'nze okulaba akabi bogera ebye'tima,
Era balowōza ebyobulimba obu'de okuziba.
13 Naye 'nze ngomuzibe wamatu, siwulira;
Era ninga [n] omusiru atayasama kamwāke.
14 Mazima, ninga omuntu atawulira,
Ne mu kamwāke temuli kunenya.
15 Kubanga eri 'gwe, ai Mukama, gyensūbira:
Oli'damu, ai Mukama Katonda wānge.
16 Kubanga nayogera nti [o] Baleme okunsanyukirako:
Ekigere kyānge bwekisērera, ba'negulumirizako.
17 Kubanga 'nze ndi kumpi nokuwenyera,
Nenaku zānge ziri mu maso gānge bulijo.
18 Kubanga [p] nāyātulānga obutali butūkirivu bwānge;
[r] Nānakuwalānga olwokwōnōna kwānge.
19 Naye abalabe bānge balamu, balina amānyi:
Nabo abankyāwa [s] olwobulimba beyonge'de.

[z] Nge. 24. 16. Mi. 7. 8. 2 Kol. 4. 9.
[a] Mat. 5. 42.
[b] Zab. 34. 14.
[c] nyl. 3, 29.
[d] Zab. 21. 10.
[e] Zab. 35. 28.
[f] Zab. 119. 11.
[g] Zab. 109. 7, 31.
[i] Zab. 27. 14.
[k] lu. 9.
[l] Zab. 52. 5, 6.
[m] Yob. 5. 3. Zab. 73. 18-20.
[n] Zab. 119. 165.
[o] Yob. 18. 17.
[p] Bik. 12. 11.
[q] Zab. 70. Ebisoka.
[b] Zab. 6. 1.
[c] Yob. 6. 4.
[d] Zab. 32. 4.
[e] Zab. 6. 2.
[f] Is. 1. 6.
[g] Zab. 38. 14.
[i] Zab. 6. 7.
[k] Zab. 31. 11; 88. 13.
[l] Mat. 27. 55. Mak. 15. 40. Luk. 23. 49.
[m] 2 Sam. 16. 7, 8.
[n] Zab. 39. 2, 9.
[o] Zab. 13. 4.
[p] Zab. 32. 5.
[r] 2 Kol. 7. 9.
[s] Zab. 35. 19.

20 Era nabo [f]abasasula obubi olwobulūngi
Be balabe bānge, kubanga ngoberera ebigambo ebirūngi.
21 Tondeka, ai Mukama:
Ai Katonda wānge, tombēra wala.
22 Yānguwa okumbēra,
Ai Mukama, obulokozi bwānge.

39 Ya mukulu wabaimbi, ya [e]Yedusuni. Zabuli ya Daudi.

1 NAYOGERA nti Nekūmānga amakubo gānge,
'Nemēnga okwōnōnya olulimi lwānge:
Nāsibānga akamwa kānge nolukoba,
Omubi ngali mu maso gānge.
2 Nasiruwala obutayogera, nasirika, newakuba'de ebirūngi (sabyogera);
Okunakuwala kwānge nekweyongera.
3 [b]Omutima gwānge negwāka munda yānge;
Bwenali ndowōza, omuliro negukolēra:
(Nendyoka) njogera nolulimi lwānge:
4 Mukama, [c]ontegēze enkomerero yānge,
Nekigera ekyenaku zānge bwekiri;
Ntegēre bwendi omumenyefu.
5 Laba, enaku zānge wazikola ngenta;
[d]Nobulamu bwānge buli nga si kintu gyoli:
Mazima, buli muntu, bwanywērera dala, mu'ka bu'ka. [Sera
6 Mazima, buli muntu atambula mu kifananyi ekitalimu.
[e]Mazima, beralikiririra bwerēre:
[f]Akūma (obuga'ga), 'sō tamanya agenda okubutwāla.
7 Ne kakano, Mukama, 'nindirira ki?
Eri 'gwe gyensūbira.
8 Onziye mu byōnōno byānge byona;
[g]Tonfūla kivume kya basirusiru.
9 Nasiruwala, sayasama kamwa kānge;
[f]Kubanga wakikola.
10 Onziyeko omu'gogwo:
[h]'Mali'dwamu amānyi olwokukuba kwomukonogwo.
11 Bwobūliriránga omuntu nokunenya olwobutali butūkirivu,
Omumaliramu dala obulūngibwe, ngenyenje:
Mazima, buli muntu mu'ka. [Sera
12 Wulira okusaba kwānge, ai Mukama, o'kirize okukāba kwānge;
[i]Tosirikira maziga gānge:
Kubanga 'nze ndi [m]mugenyi gyoli,
Omutambuze, [n]nga bajaja bānge bona bwebāli.
13 [o]Onsāsire, ndyoke [p]nziremu amānyi,
[r]Nga sinava muno nesibērawo.

40 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

1 NALINDIRIRA Mukama nokugumikiriza;
Nāntegera (okutu), nāmpulira okukāba kwānge.
2 Era nānziya mu bunya obwokuzikirira, mu bitōsitōsi;
Nāteka ebigere byānge ku lwāzi, nānywēza okugenda kwānge.
3 Era [a]noluimba olugya alu'si'za mu kamwa kānge, kwe kutendereza Katonda wa'fe:
Bangi abanālabānga, nebatya,
Nebesiga Mukama.
4 Awere'dwa omukisa omuntu eyesiga Mukama,
Nātaba'sāmu ekitībwa abamalala newakuba'de abakyāmira mu bulimba.
5 Ebikolwa ebyekitalo byewakola, ai Mukama Katonda wānge, bingi,
Nebirowōzobyo ebiri gyetuli:
Tebiīnzika kukulongokera ki'na kimu;
Singa mba'de njagala okubibūlira nokubyogerako,
Tebibalika obungi.
6 [b]Sadaka nebiwebwayo tobisanyukira;
Amatu gānge ogawuli'za:
Ebyōkebwa nebiwebwayo olwebibi tewabyagala.
7 Nendyoka njogera nti Laba, nzi'ze;
Mu [c]muzingo ogwekitabo [d]kyampandikirwamu:
8 Nsanyuka okukola byoyagala, ai Katonda wānge;
Wewawo, amatēkago gali mu mutima gwānge munda.
9 Mbūli'de obutūkirivu [e]mu kibīna ekinene;
Laba, [f]sibunizenga mimwa gyānge, Ai Mukama, 'gwomanyi.
10 Sikwekānga butūkirivubwo mu mutima gwānge munda;
Mbūli'de obwesigebwo nobulokozibwo:
Ekisakyo namazimago sibíkisānga ekibīna ekinene.
11 Nāwe, ai Mukama, tonyi'ma kusāsirakwo okulūngi:
[g]Ekisakyo namazimago binkūmēnga enaku zona.
12 Kubanga obubi obutabalika [i]bu'netōlo'de,
[k]Obutali butūkirivu bwānge buntūseko nokuīnza nesiinza kutunula wa'gulu;
[l]Businga enviri ezokumutwe gwānge obungi, era omutima gwānge gundese.
13 'Kiriza, ai Mukama, [m]okumponya:
[n]Yānguwa okumbēra, ai Mukama.
14 [o]Bakwatibwe ensonyi baswāzibwe bona abanonya ememe yānge okugizikiriza:
Ba'zibwe enyuma banyōmebwe

[f] Zab. 35. 12.
[e] Zab. 62 & 77. Ebisoka.
[b] Luk. 24. 32.
[c] Zab. 90. 12.
[d] Zab. 90. 4.
[e] Zab. 144. 4.
[f] Zab. 48. 10.
[g] Zab. 44. 13.
[f] 2 Sam. 16. 10.
[h] Yob. 13. 21.
[i] Zab. 22. 1.
[m] Lev. 25. 23.
[n] Lub. 47. 9.
[o] Yob. 7. 19.
[p] Yob. 9. 27.
[r] Yob. 10. 20.
[a] Zab. 33. 3.
[b] 1 Sam. 15. 22. Beb. 10. 5 neb.
[c] Yer. 36. 2.
[d] Luk. 24. 44.
[e] Zab. 22. 25.
[f] Iu. 11.
[g] Zab. 61. 7.
[i] 2 Sam. 22. 6.
[k] Zab. 38. 4.
[l] Zab. 69. 4.
[m] Zab. 70. 1-5.
[n] Zab. 38. 22.
[o] Zab. 35. 4.

Abo abasanyukira 'nze okulaba akabi.
15 Balekebwe olwensonyi zābwe
Abo abansōza.
16 Bona abakunonya bakusanyukire bajaguze:
[p] Zab. 35. 27. Abo abagala obulokozibwo [p]bogerēnga bulijo nti
[r] Zab. 34. 3. [r]Mukama agulumizibwe.
[s] Zab. 86. 1. 17 Naye [s]'nze ndi mwāvu, netāga;
[t] Zab. 37. 5 [t]Mukama andowōza:
Gwoli mubezi wānge era omulokozi wānge;
Tolwāwo, ai Katonda wānge.

41

Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

[a] Mat. 5. 7. 1 [a]AWERE'DWA omukisa oyo a'jukira omwāvu:
[b] Bik. 12. 11. Mukama [b]alimulokola ku lunaku olwakabi.
2 Mukama anāmukūmānga, anāmuwonyānga, era anāwebwānga omukisa munsi;
'Sō tumuwāngayo eri abalabebe (okumukola) byebagala.
3 Mukama anāmunjanjabānga ngayōngobera ku kitanda:
'Gwe olongōseza dala ekiririkye bwalwāla.
4 Nayogera nti Ai Mukama, onsāsire:
Omponye ememe yānge; kubanga nyōnōnye 'gwe.
5 Abalabe bānge banjogerako obubi nti
Alifa di, erinyalye neribula?
6 Era nebwa'ja okundaba, ayogera ebitalimu;
Omutimagwe gwekung'anyiza obutali butūkirivu:
Bwava mu nyumba, abubūlira.
7 Bona abankyāwa bangēyera wamu:
Batēsa ebigambo okunkola akabi.
8 (Bogera nti) Endwa'de embi emuku'te:
Kakano bwagalami'de, tagenda kugolokoka nate.
[c] 2 Sam. 15. 12. [d] Yok. 13. 18. 9 Era ne [c]mu'nānge mukwāno gwānge 'nze, gwenesiga, [d]eyalyānga ku 'mere yānge,
Ansituli'de ekisinzirokye.
10 Naye 'gwe, ai Mukama, onsāsire, ongolokose.
Ndyoke mbawalanire e'gwānga.
11 Kyenvu'de 'manya ngonsanyukira,
Kubanga omulabe wānge tampāngula.
[e] Zab. 61. 8. 12 Naye 'nze, [e]onywēza 'nze mu butūkirivu bwānge,
Era onteka mu masogo emaku zona.
[f] Luk. 1. 68. 13 [f]Atenderezebwēnga Mukama, Katonda wa Isiraeri,
Okuva mu mirembe gyona okutūsa emirembe nemirembe.
[g] Zab. 72. 19. [g]Amina, era Amina.

EKITABO II.

42

Ya mukulu wabaimbi; Masukiri ya [a] batabani ya Kola.

[a] 1 Byom. 6. 33. 1 NGEMPEWŌ bwewejaweja olwama'zi,
Bwetyo nememe yānge bwewejaweja kululwo, ai Katonda.
2 Ememe yānge erūmwa enjala kulwa Katonda, kulwa Katonda omulamu:
[b] Zab. 84. 7. Nditūka di [b]nendabika mu maso ga Katonda?
[c] Zab. 80. 5. 3 [c]Amaziga gānge ye 'mere yānge emisana nekiro,
[d] Zab. 79. 10. [d]Bwebang'amba obu'de okuziba nti Katondawo aliru'dawa?
4 Bino mbi'jukira, nenfūka ememe yānge munda yānge,
[e] Zab. 120-134 Ebisoka. Bwenagenda nekibina, [e]nembatwāla mu nyumba ya Katonda,
Ne'dobozi eryesanyu neryokutendereza, ekibina ekyegendereza olunaku.
5 Kiki ekikukuntami'za, ememe yānge?
Kiki ekikweralikiriza munda yānge?
Sūbira eri Katonda: kubanga e'da ndimutendereza
Olwobulamu obwamasoge.
6 Ai Katonda wānge, ememe yānge ekutamye munda yānge:
[f] 2 Sam. 17. 22 neb. Kyenva nku'jukirira [f]munsi ya Yoludani,
Ne ku nsozi [g] Kerumoni, ne ku kasozi Mizali,
[g] Ma. 3. 8. 7 Obuziba bukōwola obuziba ama'zigo agefūkūla bwegayira:
[i] Yon. 2. 3. [i]Amayengogo gona namasingīsirago gampiseko.
8 Naye Mukama anālagirānga ekisakye emisana,
[k] Yob. 35. 10. [k]Nekiro olnimbalwe lunāberānga nānge.
Kwe kusaba Katonda owobulamu bwānge.
9 Ndigamba Katonda [l]olwāzi lwānge nti Kiki ekikwerabizi'za 'nze?
[l] 2 Sam. 22. 2. [m] Zab. 43. 2. [m]Lwaki 'nze okugenda nga nkāba olwoknjōga kwomulabe?
10 Ngekitala mu magūmba gānge, abalabe bānge banvuma;
Nga bang'amba obutayosa nti Katondawo aliru'dawa?
[n] Zab. 43. 5. 11 [n]Kiki ekikukuntami'za, ememe yānge?
Kiki ekikweralikiriza munda yānge?
Sūbira eri Katonda: kubanga e'da ndimutendereza,
Bwe bulamu obwamaso gānge, era Katonda wānge.

43

[a] Zab 26. 1. [a]ONSALIRE omusāngo, ai Katonda, era ompolereze ensō-

nga eri e'gwānga eritatya Katonda:
Ondokole eri omuntu owobulimba atali mutūkirivu.
2 Kubanga 'gwoli Katonda wa mānyi gānge; kiki [b] ekikunsūzi'za ewala?
[c] Lwaki 'nze okugenda nga nkāba olwokujōga kwomulabe?
3 Kale otume omusanagwo namazimago; ebyo bi'nung'amye:
Bindete ku [d] lusozirwo olutukuvu,
Ne mu [e] wemazo.
4 Neudyoka ng'enda ku kyōto kya Katonda,
Eri Katonda esanyu lyānge eritasingika:
Ne ku nānga ndikutendereza, ai Katonda, Katonda wānge.
5 [f] Kiki ekikukutami'za, ememe yānge?
Kiki ekikweralikiriza munda yānge?
Sūbira eri Katonda: kubanga e'da ndimutendereza,
Bwe bulamu obwamaso gānge, era Katonda wange.

44 Ya mukulu wabaimbi; (zabuli) ya [a] batabani ba Kola. Masukiri
1 TWAWULIRĀNGA namatu ga'fe, ai Katonda, [b] bajaja ba'fe bātubūlirānga,
Emirimu gyewakolānga mu naku zābwe, mu naku eze'da.
2 [c] Amawānga wagagobamu nomukonogwo, [d] nobasigamu bo;
Wabonyabonya amawānga, nogasāsānyiza dala.
3 Kubanga tebālya nsi [e] olwekitala kyābwe,
Newakuba'de omukono gwābwe si gwe gwabālokola:
Wabula omukonogwo ogwadyo nengalozo, [f] nomusana ogwamasogo,
[g] Kubanga bālaba ekisa eri 'gwe.
4 [h] 'Gwoli kabaka wānge, ai Katonda:
Lagira obulokozi eri Yakobo.
5 Kububwo [k] tulisindika abalabe ba'fe wansi:
Olwerinyalyo [l] tulirinyirira abo abatugolokokerako 'fe.
6 Kubanga [m] siryesiga mutego gwānge,
'Sō ekitala kyānge sikye kirindokola.
7 Naye 'gwe watulokola eri abalabe ba'fe,
Era wabaswāza abatukyāwa.
8 Mu Katonda mwetwenyumiririza obu'de okuziba,
Era tunebazānga erinyalyo emirembe gyona. [Sela
9 Naye kakano [n] otusu'de wala, otukwasi'za ensonyi;
'Sō totabāla ne'gye lya'fe.
10 Otu za nyuma eri abalabe:
Nabo abatukyāwa benyagira.
11 Watuwayo ngendiga okuba enyama;
[o] Watusāsānya mu mawānga.
12 [p] Abantubo obatūndira bwerēre,
'Sō nomuwendo gwābwe togwongeze'za (ku buga'gabwo).
13 Otufūla ekivume eri abalirānwa ba'fe,
[r] Ekinyōmebwa, ekisekererwa eri abo abatwetolo'de.
14 Otufūla [s] olugero mu mawānga,
[t] Okunyenyezebwa kwomutwe mu bantu.
15 Obu'de okuziba okunyōmebwa kwānge kunjoleke'de,
Nensonyi ezamaso gānge zinsāniki'de,
16 Olwe'dobozi lyoyo abogola, avuma;
[u] Olwomulabe nolwoyo awalana e'gwānga.
17 Ebyo byona bitutūseko; naye tetukwerabi'de,
[w] 'Sō tetukoze bya bulimba mu ndagānoyo.
18 Omutima gwa'fe tegu'ze nyuma,
'Sō ebigere bya'fe [y] tebikyāmye kuva mu 'kubolyo;
19 Newewatumenyamenya enyo mu kifo [z] ekyebibe,
Notusānikiza [a] ekisikirize ekyokufa.
20 Obanga twerabi'de erinya lya Katonda wa'fe,
Oba [b] tugolo'de emikono gya'fe eri [c] katonda omugya,
21 Ekyo [d] Katonda talikikenēnya?
Kubanga ebyāma ebyomumutima abimanyi.
22 Era [e] tu'tibwa obu'de okuziba okulāngibwa 'gwe;
Tuli ngendiga ezokusalibwa.
23 Zukuka, kiki ekikwebasa, ai Mukama?
Golokoka, totusūlānga wala emirembe gyona.
24 Kiki ekikukwese'za amasogo,
Nebibonobono bya'fe nokujōgebwa nobyerabira?
25 Kubanga ememe ya'fe ekutamye mu nfūfu:
Olubuto lwa'fe lwega'se ne'taka.
26 Golokoka okutubēra,
Otununule olwekisakyo.

45 Ya mukulu wabaimbi; eyekisosa'nimu; (zabuli) ya batabani ba Kola. Masukiri. Oluimba olwokwagala.
1 OMUTIMA gwānge gu'ju'de musera ekigambo ekirūngi:
Njogera ebigambo byempandise bya kabaka:
Olulimi lwānge ye kalamu [q] eyomuwandisi omwāngu.
2 'Gwosinga abāna babantu obulūngi;
[b] Ekisa kifuki'dwa ku mimwagyo:
Katonda kyeyava akuwa omukisa emirembe gyona.

[a] Lev. 26. 33. Zab. 106. 27.
[b] Ma. 32. 30.
[c] Zab. 78. 4.
[d] Yer. 24. 9.
[e] 2 Basek. 19. 21.
[f] Zab. 8. 2.
[g] Zab. 89. 33.
[h] Yob. 23. 11.
[i] Is. 34. 13.
[k] Yob. 3. 5.
[l] Yob. 11. 13.
[m] Zab. 81. 9.
[n] Yob. 31. 14. Zab. 139. 1.
[o] Bal. 8. 36.
[q] Ezer. 7. 6.
[r] Luk. 4. 22.

[a] Zab. 42. Ebisoka.
[b] Kuv. 12. 26.
[c] Yos. 3. 10.
[d] Kuv. 15. 17.
[e] Yos. 24. 12.
[f] Zab. 89. 15.
[g] Ma. 4. 37.
[h] Zab. 74. 12.
[i] Ma. 33. 17.
[k] Zab. 60. 12.
[l] 1 Sam. 17. 47. Zab. 33. 16.
[m] Zab. 60. 1., 10.; 89. 38—46.
[n] Zab. 42. 5, 11.
[o] Kuv. 1. 10.
[p] Ma. 4. 37.
[q] Zab. 74. 12.
[r] Ma. 33. 17.
[s] Zab. 60. 12.
[t] 1 Sam. 17. 47. Zab. 33. 16.
[u] Zab. 60. 1., 10.; 89. 38—46.
[w] Zab. 42. 5, 11.
[y] Zab. 84. 1.
[z] Zab. 2. 6.
[a] Zab. 84. 1.
[b] Zab. 44. 9.
[c] Zab. 42. 9.
[d] Zab. 2. 6.
[e] Zab. 84. 1.
[f] Zab. 42. 5, 11.

3 [c] Wesibe ekitalakyo mu kiwatokyo,
'gwe owamányi.
[d] (Kye) kitibwakyo nobukulubwo.
4 Ne mu bukulubwo webagale owángule,
Olwamazima nobuwómbefu nobutúkirivu:
Nomukonogwo ogwadyo gulikuigiriza [e] ebyentísa.
5 [f] Obusálebwo bwa bwógi;
Amawánga gagwa wansi mu masogo;
(Buli) mu mutima gwabalabe ba kabaka.
6 [g] Entebeyo, ai Katonda, ya lubérera emirembe gyona:
Omu'go ogwobutúkirivu gwe mu-'go ogwobwakabakabwo.
7 [i] Wayagala obutúkirivu, wakyáwa obubi:
[k] Katonda, Katondawo, kyavu'de akutekako
Amafuta [l] agesanyu okusinga ba'no.
8 Ebyambalobyo byona biwunya kalósa [m] moli ne akalosi ne kasiya;
Mu mayumba agamasánga enánga zikusanyusi'za.
9 Mu bakyálabo mulimu abambeja:
[n] Ku mukonogwo ogwadyo kadulubale aimirira ngayamba'de [o] zabu ya Ofiri.
10 Wulira, omuwala, olowóze, otege okutukwo;
Era [p] werabire ekika kya'mwe, nenyumba ya kitáwo;
11 Bwatyo kabaka anáyagalánga obulúngibwo:
Kubanga ye Mukamawo; era omusinze.
12 Nomuwala wa Tulo (ali'ja) [r] nekirabo;
Era [s] nabaga'ga abomubantu balikwegairira ekisakyo.
13 Omuwala wa kabaka munda (mu lubiri) wa kitibwa kyerére:
Olugoyerwe lukole'dwamu ne zábu.
14 [t] Análetebwa eri kabaka [u] ngayamba-'de ebyamabala:
Bawala ba'ne abamugoberera
Banáletebwa gyoli.
15 Banáletebwa nokusanyuka nokujaguza:
Banáingira mu nyumba ya kabaka.
16 Awali bakitáwo wanábéránga abánabo,
[w] Bolifúla abalángira munsi zona.
17 Na'jukizánga erinyalyo emirembe gyona:
Amawánga kyeganávánga gakwebaza emirembe nemirembe.

46 Ya mukulu wabaimbi; (zabuli) [a] ya batabani ba Kola; [b] eyekyalamosi. [c] Oluimba.

1 KATONDA kye ki'dukiro namányi ga'fe,
Omubezi dala atabula mu kulaba enaku.
2 Kyetunávánga tulema okutya, ensi newenekyúkánga,
Nensozi newezinásigukánga mu buziba obwenyanja;
3 Ama'zi gayo neweganáiránga neweganekulumululánga.
Nensozi newezinákankanánga nokwetabula kwayo. [Sera
4 Waliwo [d] omu'ga, emyála gyagwo gisanyusa [e] ekibuga kya Katonda.
Ekifo ekitukuvu ekyewema zoyo ali wa'gulu enyo.
5 Katonda [f] ali wakati wakyo; tekisagasaganenga:
Katonda anákibéránga, anákibéránga enkya mu matulutulu.
6 [g] Amawánga gáyogána, obwakabaka nebwetabula:
Yaleta e'dobozirye, ensi nesánúka.
7 [i] Mukama we'gye ali wamu na'fe;
Katonda wa Yakobo kye ki'dukiro kya'fe. [Sera
8 Mu'je, mulabe ebikolwa bya Mukama,
Okuzikiriza kweyaleta munsi.
9 [k] A'gyawo entalo okutúsa ku nkomerero yensi;
Amenya omutego, ne'fumu alikutula;
Namagáli agókya omuliro.
10 Musirike mumanye nga 'nze Katonda:
[l] Nágulumizibwánga mu mawánga, nágulumizibwánga munsi.
11 [m] Mukama we'gye ali wamu na'fe;
Katonda wa Yakobo kye ki'dukiro kya'fe. [Sera

47 Ya mukulu wabaimbi; zabuli [a] ya batabani ba Kola.

1 MUKALE [b] mukube mu ngalo, 'mwe amawánga gona;
Mwogerere wa'gulu eri Katonda ne'dobozi eryokuwángula.
2 Kubanga Mukama ali wa'gulu enyo' [c] wa ntísa:
Ye kabaka omukulu afuga ensi zona.
3 [d] Alijémula abantu netubafuga,
Namawánga (aliga'sá) wansi webigere bya'fe.
4 Alitulóndera [e] obusika bwa'fe,
[f] Okuwóma kwa Yakobo gweyaya-'gala. [Sera
5 [g] Katonda alinye nokwogerera wa-'gulu,
Mukama (alinye) ne'dobozi eryakagómbe.
6 Muimbe okutendereza Katonda, muimbe okumutendereza:
Muimbe okutendereza Kabaka wa-'fe, muimbe okumutendereza.
7 Kubanga [i] Katonda ye Kabaka wensi zona:
Muimbe okumutendereza namagezi.
8 Katonda [k] afuga amawánga:

[c] Kub. 1. 16.
[d] Zab. 21. 5.
[e] Zab. 65. 5.
[f] Zab. 120. 4.
[g] Zab. 93. 2. Beb. 1. 8, 9.
[i] Zab. 11. 7.
[k] Is. 61. 1.
[l] Zab. 21. 6.
[m] Yok. 19. 39.
[n] 1 Bazek. 2. 19.
[o] Yob. 28. 16.
[p] Ma. 21. 13.
[r] Zab. 96. 8.
[s] Zab. 68. 29. Is. 49. 7 neb. Mat. 2. 11.
[t] Lu. 1. 4. Kub. 19. 7 neb.
[u] 2 Sam. 13. 18.
[w] 1 Pet. 2. 9. Kub. 1. 6.
[a] Zab. 47-50; 72-83 neb. Ebisoka
[b] 1 Byom. 15. 20.
[c] Zab. 48. Ebisoka.
[d] Zab. 65. 8. Is. 8. 6.
[e] Zab. 48. 1. Is. 60. 14.
[f] Ma. 23. 14. Is. 12. 6.
[g] Zab. 2. 1.
[i] Is. 7. 14; 8. 8, 10.
[k] Is. 2. 4.
[l] Is. 2. 11 neb.
[m] Is. 7.
[a] Zab. 46. Ebisoka.
[b] 2 Bazek. 11. 12.
[c] Ma. 7. 21.
[d] Zab. 18. 47.
[e] 1 Pet. 1. 4.
[f] Is. 60. 15.
[g] Zab. 68. 25.
[i] Zek. 14. 9.
[k] Zab. 22. 28.

Katonda atūla ku ntebeye entukuvu.
9 Abalāngira abamawānga bakung'anye.
(Okubēra) abantu ba Katonda wa Ibulaimu:
[b] Zab. 89. 18. Kubanga [k] engabo ezensi za Katonda;
Agulumizibwa nyo.

48 Oluimba; zabuli [a] ya batabani ba Kola.

1 MUKAMA mukulu, agwānira okutenderezebwa enyo,
Mu [b] kibuga kya Katonda wa'fe,
ku [c] lusozirwe olutukuvu.
[b] Zab. 46.4. [c] Zab. 2. 6. Is. 2. 3.
2 Olusozi Sayuni [d] lulūngi mu kugulumira kwalwo,
[d] Zab. 50.2. Lye [e] sanyu eryensi yona, [f] ku njui ezobukika obwa kono,
[e] Kung. 2. 15. [f] Is. 14. 13.
[g] Mat. 5. 35. [g] Ekibuga kya kabaka omukulu.
3 Katonda yetegeze'za mu mayumba gakyo nga kye ki'dukiro.
[i] 2 Basek. 19. 35 neb. 4 Kubanga, laba, [i] bakabaka bākung'ana,
Nebaitamu wamu.
5 Nebakiraba, nebalyoka bewunya;
[h] Zab. 104. 7. Nebatya, [h] nebānguwa okugenda.
[l] Kuv. 15. 15. 6 [l] Ensisi nebakwatira omwo;
Nokulūmwa, ngomukazi azāla.
[m] Ez. 27. 26. 7 Omuyaga oguva ebuvanjuba [m] Ogumenyesa amāto Agetalusisi.
8 Nga bwetwawuliränga, bwetwalaba bwetutyo
[n] Is. 60. 14. Mu [n] kibuga kya Mukama we'gye,
mu kibuga kya Katonda wa'fe:
Katonda anākinywēzānga emirembe gyona. [Sera
9 Twa'jukirira ekisakyo, ai Katonda,
Wakati mu yekaluyo.
[o] Ma. 23. 38. Yos. 7. 9. Zab. 113. 3. 10 [o] Ngerinyalyo bweriri, ai Katonda,
Etendolyo bweriri bwerityo okutūsa enkomerero yensi:
Omukonogwo ogwadyo gu'ju'de obutūkirirwu.
[p] Zab. 97. 8. 11 Olusozi Sayuni lusanyuke,
[p] Abawala ba Yuda bajaguze,
Olwemisängogyo.
12 Mutambule okwetōlōla Sayuni, mukibunye:
Mubale ebigo byakyo.
13 Mwekalirize enkomera zakyo,
Mulowōze amayumba gakyo;
[r] Zab. 102. 18. Mulyoke mubibūlire [r] emirembe egigenda oku'ja.
14 Kubanga Katonda oyo ye Katonda wa'fe emirembe nemirembe:
[s] Is. 2. 11 neb. Yanābērānga omusāle wa'fe [s] okutūsa ku kufa.

49 Ya mukulu wabaimbi; [a] zabuli ya batabani ba Kola.

[a] Zab. 48. Ebisoka. [b] Zab. 78. 1. 1 KINO [b] mukiwulire, 'mwe amawānga gona;
Mutege okutu, 'mwe 'mwena abali munsi:
[c] Zab. 62. 9. 2 [c] Abakopi era nabakulu,
Abaga'ga nabāvu awamu.
8 Akamwa kānge kanāyogera amagezi;
Nomutima gwānge gunālowōza ebyokumanya.
[d] Zab. 78. 2. 4 Okutu kwānge nākutegera [d] olugero:
[e] Kubal. 12. 8. Nābi'kula [e] ekigambo kyānge ekizibu nenānga.
5 Lwaki 'nze okutya mu naku ezakabi,
Obutali butūkirivu bwebunetōlōla ku bisinziro byānge?
[f] Ma'k. 10. 24. 6 [f] Abesiga obuga'ga bwābwe,
Nebenyumiriza olwebintu byābwe ebingi;
[g] Mat. 25. 9. 7 Mwabo siwali [g] aïnza okununula mugandawe na katono,
[i] Mat. 16. 26. Newakuba'de [i] okuwa Katonda omuwendogwe:
8 [Kubanga ekinunulo ekyememe yābwe kizibu,
Era ekigwānira okulekebwānga emirembe gyona:]
9 Alyoke awangālēnga enaku zona,
[k] Zab. 89. 48. [k] Alemēnga okulaba okuvūnda,
[l] Muh. 2. 16. 10 Kubanga alaba [l] ngabamagezi bafa,
[m] Zab. 92. 6. Atamanyi [m] nomusirusiru bazikirira wamu,
[n] Zab. 39. 6. [n] Nobuga'ga bwābwe nebabulekera abalala.
[o] Lub. 4. 17. 11 Balowōza munda ngenyumba zābwe za naku zona,
Ebifo byābwe bya mirembe gyona;
[o] Batūma ensi zābwe amanya gābwe bo.
12 Naye omuntu tabērera mu kitibwa:
Ali ngensolo ezizikirira.

13 E'kubo lyābwe eryo bwe busirusiru bwābwe:
Naye abantu ababa'dirira basima ebigambo byābwe: [Sera
14 Batekerwawo magōmbe ngekisibo;
Okufa kunābērānga omusūmba wābwe:
[p] Mala. 4. 3. Kub. 2. 26. Abamazima [p] banābafugānga obu'de bwebulikya;
Nobulūngi bwābwe buliba obwemagōmbe, okubulya, buleme okubēra nekifo ekyokutūlamu.
[r] Kos. 13. 14. 15 Naye Katonda [r] alinunula ememe yānge mu mānyi agemagōmbe:
[s] Zab. 73. 24. Kubanga [s] yaliuzi'kiriza. [Sera
16 Totyānga 'gwe omuntu bwaga'gawala,
Ekitibwa ekyenyumbaye bwekyeyongera:
17 Kubanga bwalifa talitwāla kintu naye:
Ekitibwakye tekiri'ka kumugoberera:
[t] Ma. 29. 19. Luk. 12. 19. 18 Newakuba'de [t] nga yaita ememeye eyomukisa bweyali ngakyali mulamu,
Era abantu bakutendereza bwewekolera we'ka obulūngi,
[u] Zab. 56. 13. 2 Byom. 29. 30. 19 Ali'ka mu mirembe gya bajajabe;
Tebaliraba [u] musana nate.

20 Omuntu alina ekitibwa nātategēra,
Ali ngensolo ezizikirira.

50 Zabuli [a] ya Asafu.

1 KATONDA, Katonda, Mukama, ayoge'de,
Nāita ensi [b] okuva mu buvanjuba okutūka mu bugwanjuba.
2 Okuva mu Sayuni, [c] obulūngi obutūkiri'de,
[d] Katonda amasamasi'za.
3 Katonda wa'fe ali'ja, 'sō talisirika:
[e] Omuliro gulirya mu masoge,
Omuyaga omungi gulimwetōlōla.
4 [f] Alikōwola e'gulu wa'gulu,
Nensi, alyoke asalire abantube omusāngo:
5 [g] Mukung'anye abatukuvu bānge awamu wendi;
[i] Abālagāna nānge endagāno nesadaka.
6 [k] Ne'gulu liribūlira obutūkirivubwe;
[l] Kubanga Katonda ye mulamuzi ye nyini. [Sela
7 [m] Muwulire, abantu bānge, nānge nāyogera;
'Gwe Isiraeri, nānge nākutegēza;
[n] 'Nze Katonda, Katondawo.
8 [o] Sikunenye lwa sadakazo;
Nebyōkebwabyo biri mu maso gānge bulijo.
9 [p] Siri'gya sedume mu nyumbayo.
Newakuba'de embuzi enume mu bisibobyo.
10 Kubanga buli nsolo eyomukibira yānge,
Nente ezokunsozi lukumi.
11 Enyonyi zona ezokunsozi nzimanyi:
[r] Nensolo ezomunsiko zānge.
12 Singa 'nūmwa enjala, sandikubūli'de:
[s] Kubanga ensi yānge, noku'jula kwayo.
13 'Nze nālyānga enyama eya sedume,
Oba nānywānga omusai gwembuzi?
14 [t] Owēnga Katonda sadaka eyokwebaza;
[u] Osasulēnga obweyamobwo ali wa'gulu enyo:
15 Era [v] onkōwolēnga ku lunaku olwokulaba enaku;
Ndikuwonya, nāwe olingulumiza 'nze,

16 Naye omubi Katonda amugamba nti
Ofayo ki okubūlira amatēka gānge,
Noingiza endagāno yānge mu kamwāko?
17 Kubanga okyāwa okuigirizibwa,
Nebigambo byānge obisūla enyumawo.
18 Bwewalaba omu'bi walagāna naye,
Era wa'sēkimu nabenzi.
19 Owayo akamwāko eri obubi,
Nolulimirwo lukola ebyobulimba.
20 [w] Otūla ngovuma mugandawo;
Era owairiza omwāna wa nyoko.
21 Ebyo wabikola, nānge nensirika;
Nolowōza nga nenkanankanira dala nāwe:
(Naye) ndikunenya, nembiteka mu masogo.

22 Kale mulowōze kino, 'mwe [y] aberabira Katonda,
'Neme okubatāgulatāgula, okubulawo alibawonya:
23 Buli ampa sadaka eyokwebaza angulumiza;
Naye alongōsa (obulūngi) e'kubolye
Ndimulaga obulokozi bwa Katonda.

51 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi: [z] Nasani na'bi bweya'ja gyali, bweyali ngamaze okulingira eri Basusoba.

1 [b] ONSĀSIRE, ai Katonda, mu kisakyo;
Mu bungi obwokusāsirakwo [c] sāngula ebyōnōno byānge byona.
2 [d] O'nālize dala mu bubi bwānge,
O'nongōse mu kwōnōna kwānge.
3 Kubanga [e] njātula ebyōnōno byānge;
Nekibi kyānge kiri mu maso gānge bulijo.
4 [f] 'Gwe, 'gwe we'ka, 'gwenayōnōna,
Neukola ekibi mu masogo:
[g] Obēre omutūkirivu bwoyogera,
Osinge omusāngo bwosala.
5 Laba, [i] 'nze natondebwa mu bubi;
Ne mu kwōnōna mānge mweyanzālira.
6 Laba, gwoyagala ebyomunda bya mazima;
Era mu mwoyo ogutalabika ono-'manyisa amagezi.
7 [k] Ontukuze nezobu, nānge nāba mulūngi:
O'nāze [l] nānge nāba mutukuvu okusinga omuzira.
8 Ompulize esanyu nokwesīma;
Amagūmba gewamenya gasanyuke.
9 Okise amasogo mu bibi byānge,
Osāngule ebyōnōno byānge byona.
10 Ontōndemu omutima omulongōfu, ai Katonda;
[m] Onzi'zemu omwoyo omulūngi munda yānge.
11 Tongoba woli;
'Sō tonziyako omwoyogwo omutukuvu.
12 Onkomezewo esanyu eryobulokozibwo:
O'nywēze nomwoyo ogwe'dembe.
13 Nendyoka njigiriza amakubogo abōnōnyi;
Nabalina ebibi balikyūka gyoli.
14 Omponye mu musāngo gwomusai, ai Katonda, 'gwe Katonda owobulokozi bwānge;
Olulimi lwānge lulīimba nyo obutūkirivubwo.
15 Ai Mukama, yasamya emimwa gyānge;

[a] Zab. 73-83. Ebisoka.
[b] Zab. 113. 3.
[c] Zab. 48. 2. Kung. 2. 15.
[d] Ma. 33. 2. Zab. 80. 1; 94. 1.
[e] Zab. 21. 9.
[f] Ma. 4. 26.
[g] Ma. 33. 3. Zab. 30. 4; 79. 2; 149. 1, 5 neb. Is. 13. 3.
[i] Kuv. 24. 7, 8.
[k] Zab. 97. 6.
[l] Zab. 75. 7.
[m] Zab. 81. 8.
[n] Kuv. 20. 2.
[o] Zab. 51. 16.
[p] Bik. 17. 25.
[r] Zab. 80. 13.
[s] Zab. 24. 1.
[t] Zab. 69. 30. Kos. 14. 2. Beb. 13. 15.
[u] Yob. 22. 27. Zab. 61. 8.
[v] Zab. 81. 7; 107. 6.
[w] Yob. 19. 18.
[y] Zab. 9. 17.
[z] 2 Sam. 11. 1–4; 12. 1.
[b] Zab. 25. 7.
[c] Is. 43. 25. Bik. 3. 19.
[d] Kub. 1. 5.
[e] Zab. 32. 5.
[f] 2 Sam. 12. 13.
[g] Bal. 3. 4.
[i] Yob. 14. 4.
[k] Kuv. 12. 22.
[l] Is. 1. 18.
[m] Kung. 5. 21.

Nakamwa kānge kalyolesa etendolyo.
16 Kubanga [m] tosanyukira sadaka; nakukuwa'de:
Ebiwebwayo ebyōkebwa tebikuwōmera.
17 Sadaka za Katonda ye meme emenyese:
Omutima ogumenyese era ogubonere'de, ai Katonda, togugāyenga.

18 Okole bulūngi Sayuni, nga bwoyagala:
[o] Ōkolere Yerusalemi bugwe.
19 Nolyoka osanyukira [p] sadaka ezobutūkirivu, ebyokwōkya [r] nebyokwōkya ebirāmba:
Nebalyoka bawayo ente ku kyōtokyo.

52 Ya mukulu wabaīmbi. [a] Masukiri ya Daudi: [b] Doegi Omwedomu bweya'ja nābūlira Saulo: nāmuganba nti Daudi a'ze mu nyumba ya Akimereki.

1 Lwaki okwenyumiriza mu 'tima, 'gwe omuzira?
Okusāsira kwa Katonda kwa lubērera.
2 [c] Olulimirwo lutēsa ebyobubi obwerēre;
[d] Ngakamwāno akobwōgi, lukola nobulimba.
3 Oyagala ebibi okusinga ebirūngi,
Nokulimba okusinga okwātula amazima. [Sera
4 Oyagala ebigambo byona ebirūma,
'Gwe olulimi olwobulimba.
5 Era ne Katonda bwatyo anākuzikirizānga emirembe gyona,
Alikusitula, alikukwākula, [e] alikuggya mu wemayo,
Alikusigula okuva [f] munsi eyabalamu. [Sera
6 Era nabatūkirivu [g] baliraba, balitya,
[i] Balimusekerera, nga bogera nti
7 Laba, ye wuyo atāfūla Katonda amānyige;
Naye [k] neyesiga obuga'gabwe obungi,
Neyenywēza mu bubibwe.
8 Naye 'nze nfanana [l] ngomuzeituni oguloka enyo mu nyumba ya Katonda:
Nesiga okusāsira kwa Katonda emirembe nemirembe.
9 Nākwebazānga enaku zona, kubanga 'gwe wakola bwotyo:
Era nālindirirānga erinyalyo [m] kubanga 'dungi, mu maso [n] gabatukuvubo.

53 Ya mukulu wabaīmbi; [a] eyekimakalasi. [b] Masukiri ya Daudi.

1 [c] Omusiirusiru ayoge'de mu mutimagwe nti Tewali Katonda.
Bavūnze, bakoze obubi obwomuzizo;
[d] Tewali akola bulūngi.
2 Katonda yatunula ku bāna babantu ngaima mu 'gulu,
Alabe nga waliwo abategēra, Abanonya Katonda.
3 Buli muntu mwabo [e] a'ze enyuma; bona bagwagwawa'de wamu;
Tewali akola bulūngi, tewali nomu.
4 Abakola obubi tebalina magezi?
Abalya abantu bānge, nga bwebalya e'mere,
Nebatakābira Katonda.
5 [f] Awatali kya kutya webatira enyo:
Kubanga Katonda asāsānyi'za [g] amagūmba goyo akukolako olusisira;
Obakwasi'za ensonyi, kubanga Katonda yabagoba.
6 Singa obulokovu bwa Isiraeri (bulabise) nga buvu'de mu Sayuni!
Katonda bwalikomyawo abantube abānyagibwa,
Yakobo nālyoka asanyuka, Isiraeri alijaguza.

54 Ya mukulu wabaīmbi; eyebintu ebyengoye, [a] Masukiri ya Daudi: [b] Abazifu bweba'ja nebagamba Saulo nti Daudi teyekwcke'de ewa'fe?

1 Ndokola, ai Katonda, nerinyalyo,
Onsalire omusāngo mu mānyigo.
2 Wulira okusaba kwānge, ai Katonda;
Otege okutu eri ebigambo ebyakamwa kānge.
3 Kubanga [c] ba'na'gwānga bangolokoke'deko,
Nabekye'jo banonye'za ememe yānge: [Sera
Tebatese Katonda mu maso gābwe.
4 Laba, [d] Katonda ye mubezi wānge:
Mukama ali wamu nabo abanywēza ememe yānge.
5 Aliwalana obubi obwo ku balabe bānge:
Obazikirize mu mazimago.
6 [e] Sadaka eyomwoyo ogwe'dembe gyendikuwa 'gwe:
Nebazānga erinyalyo, ai Mukama, [f] kubanga 'dungi.
7 Kubanga anziye mu kweralikirira kwona;
Neriso lyānge [g] lirabye (ebyenjagala nga bitūse) ku balabe bānge.

55 Ya mukulu wabaīmbi; eyebintu ebyengoye. [a] Masukiri ya Daudi.

1 [b] Tega okutu eri okusaba kwānge, ai Katonda;
Sō tewekweka (obutawulira) kwegairira kwānge.
2 Mpulira, onziremu:
Okwemulugunya kwānge kuntegānya, nensīnda;
3 Olwe'dobozi lyomulabe,
Olwokujōga kwababi;
[c] Kubanga bansūlako ebikolwa ebibi,

---

[m] 1 Sam. 15. 22.
[n] Zab. 147. 2.
[p] Ma. 33. 19. Zab. 4. 5.
[r] Ma. 33. 10.
[a] Zab. 32. Ebisoka.
[b] 1 Sam. 22. 9.
[c] Zab. 50. 19. 4
[d] Zab. 57. 4.
[e] Nge. 2. 22.
[f] Zab. 27. 13.
[g] Zab. 64. 8, 9.
[i] Yob. 22. 19.
[k] Zab. 49. 6.
[l] Zab. 92. 12.
[m] Zab. 54. 6.
[n] Zab. 50. 5.
[a] Zab. 88. Ebisoka.
[b] Zab. 32. Ebisoka.
[c] Zab. 14. 1-7.
[d] Bal. 3. 10-12.
[e] Zab. 35. 4.
[f] Lev. 26. 17
[g] Zab. 141. 7.
[a] Zab. 32. Ebisoka.
[b] 1 Sam. 23. 19; 26. 1.
[c] Zab. 86. 14.
[d] Zab. 118. 7.
[e] Kubal. 15. 3. Zab. 51. 12. Kos. 14. 4.
[f] Zab. 52. 9.
[g] Zab. 59. 10; 92. 11; 112. 8; 118. 7.
[a] Zab. 32. Ebisoka.
[b] Zab. 54. 2.
[c] 2 Sam. 16. 7, 8.

Era banji'ganya mu busūngu.
4 Omwoyo gu'nūma nyo munda yānge:
[d] Zab. 116. 3. [d] Nentīsa eyokufa engu'deko.
[e] Zab. 2. 11. 5 [e] Okutya nokukankana kuntūseko,
[f] Es. 7. 18. [f] Nokwekānga ku'nūmbye.
6 Nenjogera nti Singa mba'de nebiwawātiro nge'jiba!
Nandibu'se, neng'enda, nempu'mula.
7 Laba, nandikyāmi'de wala,
Nandisuze mu 'dūngu. [Sela
8 Nandyānguye oku'duka mu ki'dukiro
Okuva mu muyaga nempewo enyingi.
9 Bazikirize, ai Mukama, oyāwule enimi zābwe:
Kubanga ndabye e'tima nokuyōmba mu kibuga.
10 Emisana nekiro batambulatambula ku bugwe wakyo:
Era obubi ne'tima biri wakati mukyo.
11 Okwōnōna kuli wakati mukyo:
Okujōga nobukūsa tebiva mu ngūdo zakyo.
12 Kubanga omulabe siye yanvuma;
Nandiinzi'za okugumikiriza:
'Sō si oyo eyankyāwa eya'negulumirizako;
Nandyekwese mu masoge:
13 Wabula 'gwe, muntu mu'nānge,
[g] Mi. 7. 5. [g] Eyatambula nānge, mukwāno gwānge gwenamanyira enyo,
14 Twatēsānga ebigambo nesanyu 'fembi,
Twatambulānga mu nyumba ya Katonda nekibīna.
15 Okufa kubatūkeko nga tebalowōza,
[i] Kubal. 16. 30, 33. [i] Ba'ke mu bunya nga bakyali balamu:
Kubanga obubi buli mu nyumba yābwe, mubo wakati.
16 'Nze nākābirirānga Katonda;
Era Mukama anāndokolānga.
[k] Dan. 6. 10. [l] Bik. 10. 9. 17 [k] Akawungēzi nenkya ne [l] mu tuntu nemulugunyānga nensīndānga:
Naye anāwulirānga e'dobozi lyānge.
18 Yanunula ememe yānge mu mirembe mu lutalo olwali lugenda okunsinga:
[m] 2 Basek. 6. 16. Kubanga abāli balwāna nānge [m] bangi.
19 Katonda yaliwulira, aliba'damu,
Yoyo abērera e'da ne'da lyona,
[Sera
(Aliba'damu) abo abatalaba bigya,
Abatatya Katonda.
20 Yagolola emikonogye kwabo abāli batabaganye naye:
Yanyōma endagānoye.
21 Akamwāke kali kagōnvu ngomuzigo,
Naye omutimagwe kulwāna:
[n] Nge. 5. 3, 4. [n] Ebigambobye byagonda okusinga amafuta,
[o] Naye byali bitala ebisōwo'dwamu.
[o] Nge. 57. 4.
22 [p] Gu'sēnga omugugugwo ku Mukama, naye anākuwaniririrānga:
[p] Zab. 37. 5. Taganyenga abatūkirivu oku'julukuka enaku zona.
23 Naye 'gwe, ai Katonda, oliba'sā mu bunya obwokuzikirira:
Abantu abagala omusai nabobulimba tebalimala kitūndu kya naku zābwe;
Naye 'nze nesigānga 'gwe.

56 Ya mukulu wabaimbi; eyekiyonaseremu-lekokimu. (Zabuli) ya Daudi: [a] Mikutamu: [b] Abafirisuti bwebāmukwatira mu Gasi.
[a] Zab. 16. Ebisoka. [b] 1 Sam. 21. 10.

1 Onsāsire, ai Katonda; kubanga abantu bagala okumira 'nze:
Bazibya obu'de nga balwāna nga banjōga.
2 Abalabe bānge bagala oku'mira obu'de okuziba:
Kubanga abalwāna nānge namalala bangi.
3 Buli lwenātyānga,
Nesigānga 'gwe.
4 Mu Katonda ndyebaza ekigambokye:
Katonda gwenesize, [c] siritya;
[c] Zab. 118. 6. Abomubiri bainza kunkola ki?
5 Bakyūsa ebigambo byānge okuzibya obu'de:
Ebirowōzo byābwe byona bimbako olwobubi.
6 Bekung'anya, [d] bekweka,
[d] Zab. 10. 8. Bakebera ebisīnde byānge,
Nga [e] bwebātēga ememe yānge.
[e] Zab. 71. 10. 7 Baliwona olwobutali butūkirivu?
Mu busūngu sūla amawānga, ai Katonda.
8 Gwobala okutambulatambula kwānge:
[f] 2 Basek. 20. 5. Zab. 39. 12. [f] Oteke amaziga gānge mu kasūmbiko;
[g] Mala. 3. 16. Tegawandikibwa mu [g] kitabokyo?
9 Abalabe bānge nebalyoka ba'da enyuma ku lunaku lwendikābiriramu:
Kino kye'manyi, nga Katonda ali kulwānge.
10 Mu Katonda nditendereza ekigambokye:
Mu Mukama nditendereza ekigambokye.
11 Katonda gwenesize, [i] siritya;
[i] Iu. 4. Abantu bainza okunkola ki?
12 Ebirāirobyo biri ku'nze, ai Katonda:
Ndisasula sadaka ezokwebaza eri 'gwe.
[k] Zab. 116. 8. 13 Kubanga [k] wawonya ememe yānge okufa:
Tewawonya bigere byānge okwesitala?
Ndyoke ntambule mu maso ga Katonda
[l] Yoh. 33. 30. Mu [l] musana ogwabantu abalamu.
Zab. 49. 19.

57 Ya mukulu wabaimbi; [a] eyekyalutasukesi. (Zabuli) ya Daudi: Mikutamu: [b] bweya'duka Saulo, mu mpuku.

1 Onsāsire, ai Katonda, onsāsire;
Kubanga ememe yānge yeyuna 'gwe:
Wewawo, mu [c] kisikirize ckyebiwātirobyo mweneyunānga,
Okutūsa ebibonobono ebyo lwebiri-'gwāwo.
2 Ndikōwola Katonda ali wa'gulu enyo;
Katonda ankolera (byona).
3 Alituma ngaima mu 'gulu, nāndokola,
Oyo ayagala okumira 'nze bwavuma; [Sela
Katonda alituma okusāsirakwe namazimage.
4 Ememe yānge eri mu mpologoma;
Ngalami'de mwabo abāka nomuliro,
Be bāna babantu, amanyo gabwe ge mafumu nobusāle,
[d] Nolulimi lwābwe kye kitala ekyobwōgi.
5 Bakugulumize, ai Katonda, okusinga e'gulu;
Ekitībwakyo kibēre kunsi zona.
6 Bateke'deteke'de [e] akatimba ebigere byānge;
Ememe yānge ekutamye:
[f] Bansimi'de obunya mu 'kubo lyānge;
Babugu'demu wakati bo be nyini. [Sela
7 [g] Omutima gwānge gunywe'de, ai Katonda, omutima gwānge gunywe'de:
Ndiimba, wewawo, ndiimba ebyokutendereza.
8 Zukuka, 'gwe [i] ekitībwa kyānge; zukuka, entongōli nenānga:
Nze 'nze'ka nāzukuka enkya mu matulutulu.
9 Ndikwebaliza 'gwe, ai Mukama, mu bantu:
Ndiimba ebyokukutendereza 'gwe mu mawānga.
10 Kūbanga ekisakyo kingi, kitūka mu gulu,
Namazimago gatūka mu 'bānga.
11 Bakugulumize, ai Katonda, okusinga e'gulu;
Ekitībwakyo kibēre kunsi zona.

58 Ya mukulu wabaimbi; [a] eyekyalutasukesi. (Zabuli) ya Daudi: Mikutamu.

1 Okwogera mwogera ebyobutūkirivu nga musirika?
Musala omusāngo ogwamazima, 'mwe abāna ba bantu?
2 Naye mu mitima (gya'mwe) mukola ebyobubi;
E'tima eryemikono gya'mwe gwe musāngo gwemusala munsi.
3 Ababi bakyāma okuva mu lubuto:
Bwebazālibwa, amangwāgo nebekolobya, nga bogera ebyobulimba.
4 Obusa'gwa bwābwe buli ngobusa-'gwa obwonusota:
Bali nga salāmbwa eritawulira erizibikira amatu galyo;
5 Eritawulira 'dobozi lya [b] balozi,
Newakuba'de nga baloga namagezi mangi gatya.
6 Ai Katonda, [c] omenye amanyo gābwe mu bumwa bwābwe:
Omenyere dala amasongezo gempologoma ento, ai Mukama.
7 Basānūke ngama'zi agakulukuta amāngu:
Bwatēba nobusālebwe, babe ngabazikirizibwa.
8 (Babe) ngekovu erisānūka eri'gwāwo:
(Era) [d] ngomwāna omukazi gwatāsa, atalabānga ku musana.
9 [e] Entamu za'mwe-nga teziinabuguma nama'gwa,
[f] Aliga'gyirawo dala nembuyaga, amabisi nago agāka gona.
10 [g] Omutūkirivu alisanyuka, bwaliraba okuwalana okwo:
[i] Alināba ebigerebye mu musai gwababi.
11 Abantu nebalyoka bogera nti Mazima waliwo empēra omutūkirivu gyaliwebwa:
Mazima waliwo Katonda asala omusāngo munsi.

59 Ya mukulu wabaimbi; [a] eyekyalutasukesi. (Zabuli) ya Daudi: Mikutamu. [b] Saulo bweyatuma, nebalabirira enyumba okumu'ta.

1 Ondokole mu balabe bānge, ai Katonda wānge:
Ongulumize eri abo abangolokokerako.
2 Ondokole eri abo abakola obutali butūkirivu,
Onponye eri abo abagala omusai.
3 Kubanga, laba, batēga ememe yānge;
Abamānyi bakung'ana oku'nūmba:
Si lwa kyōnōno kyānge, 'sō si lwa kibi kyānge, ai Mukama.
4 Ba'dukana, betekateka nga sikoze bubi:
[c] Ozukuke ombēre, olabe.
5 [d] Gwe, ai Mukama Katonda owe'gye, Katonda wa Isiraeri,
Ogolokoke obūlirire amawānga gona:
Tosāsirānga muntu yena omwōnōnyi omubi. [Sela
6 Bakomawo akawungēzi, [e] bakāba ngembwa,
Betōlōla ekibuga.
7 Laba, beba'jagala nakamwa kābwe;
[f] Ebitala biri mu minwa gyābwe:
Kubanga (bogera nti) Ani awulira?
8 Naye 'gwe, Mukama, [g] olibasekerera;

[a] Zab. 58 & 59.
[b] 1 Sam. 22. 1.
[c] Luk. 2. 12.
[d] Zab. 52. 2.
[e] Zab. 9. 15.
[f] Zab. 119. 85.
[g] Zab. 108. 1 neb.
[i] Zab. 30. 12.
[a] Zab. 16 & 57. Ebisoka.
[b] Mub. 10. 11.
[c] Yob. 4. 10.
[d] Yob. 3. 16. Mub. 6. 3.
[e] Mub. 7. 6.
[f] Yob. 27. 21.
[g] Zab. 32. 11.
[i] Zab. 68. 23.
[a] Zab. 16 & 57. Ebisoka. [b] 1 Sam. 19. 11.
[c] Zab. 35. 23. [d] Zab. 80. 4.
[e] Zab. 22. 16.
[f] Zab. 57. 4.
[g] Zab. 2. 4.

Olidŭlira amawānga gona.
9 Ai amānyi gānge, nākulindirirānga 'gwe:
Kubanga Katonda kye kigo kyānge ekiwānvu.
10 Katonda owokusāsirwa kwānge anānkulemberānga:
Katonda anāndabyānga ebyonjegala (nga bitūse) ku balabe bānge.
11 Toba'ta, abantu bānge baleme okwerabira:
Obasāsānye namānyigo, obatōwaze, Ai Mukama engabo ya'fe.
12 Olwokwōnōna kwakamwa kābwe, olwebigambo byemimwa gyābwe, Bakwatibwe nga benyumiriza,
Era nolwokukolima nobulimba byebogera.
13 Obazikirize mu busŭngu, obazikirize, balemēnga okubawo nate:
[i] Era [i] bategerenga nga Katonda afugira mu Yakobo,
Okutūka ku nkomerero zensi. [Sera
14 Era akawungēzi bakomewo, bakābe ngembwa,
Betōlōle ekibuga.
15 Balitambulatambula nga banonya e'mere,
Balikēsa obu'de bwebatali'kuta.
16 Naye 'nze nāimbānga ku mānyigo;
Wewawo, nāimbirānga dala ku kusāsirakwo enkya:
Kubanga wali kigo kyānge ekiwānvu,
Neki'dukiro ku lunaku olwokutegana kwānge.
17 'Gwe, ai amānyi gānge, gwenāimbirānga okukutendereza:
Kubanga Katonda kye kigo kyānge ekiwānvu, Katonda wa kusāsirwa kwānge.

[i] Zab. 83. 18.

60 Ya mukulu wabaīmbi; [a] eyekisusani-edusi: [b] Mikutamu ya Daudi, [c] eyokulgirīza: [d] bweyawakana ne Alamu-nakalaimu ne Alamu-zoba, Yoabu nākomawo, na'ta ku Edomu kakumi mwenkumi biri mu Kiwōnvu Ekyomunyo.

[a] Zab. 45 & 80. Ebisoka. [b] Zab. 16. Ebisoka. [c] 2 Sam. 1. 18. [d] 2 Sam. 8. 3.

1 Ai Katonda, otusu'de, otumenyemenye;
Wasunguwala; otukomyewo, tukwegairi'de.
Wakankanya ensi; wagyāsa:
Ozibe enjatika zayo; kubanga eyūga.
3 Abantubo obalaze ebigambo ebizibu:
Otunywese'za [e] omwenge ogwokuta'gata.

[e] Is. 51. 17.

4 Owa'de [f] ebendera abo abakutya, Eyolesebwe olwamazima. [Sera
5 [g] Muganziwo alyoke awonyezebwe, Lokola nomukonogwo ogwadyo, otu'demu.
6 Katonda yayogera [i] mu butukuvubwe; nti Ndijaguza:
[k] Ndisala mu Sekemu, era ndigabagaba [l] ekiwōnvu ekya Su'kosi.

[f] Is. 5. 26.
[g] Ma. 33. 12. Zab. 108. 6.
[i] Zab. 89. 35.
[k] Yos. 17. 7.
[l] Lub. 33. 17.

7 [m] Gireadi wānge, era Manase wānge;
Efulaimu naye yakūma omutwe gwānge;
[n] Yuda gwe mu'go gwānge ogwobwakabaka.
8 [o] Moabu kye kinābirwamu kyānge;
[p] Edomu ndimukasukira engato yānge:
Gwe Firisutiya, yogerera wa'gulu kulwānge.
9 Ani alinyingiza mu kibuga ekyamānyi?
Ani eyandeta mu Edomu?
10 Totusu'de, ai Katonda?
'Sō totabāla, ai Katonda, ne'gye lya'fe.
11 Otubēre eri omulabe:
Kubanga okubēra kwabantu tekulimu.
12 Katonda yanātukozānga ebyobuzira:
Kubanga oyo yanālinyirirānga ku balabe ba'fe.

[m] Yos. 13. 29.
[n] Lub. 49. 10.
[o] 2 Sam. 8. 2.
[p] 2 Sam. 8. 14.

61 Ya mukulu wabaīmbi; eyekintu ekyengoye. (Zabuli) ya Daudi.

1 Owulire okukāba kwānge, ai Katonda;
Olowōze okusaba kwānge.
2 Nga nyima ku nkomerero zensi nākukōwolānga, omutima gwānge bwegunāzirikānga:
O'nung'amye eri e'jinja erinsinga obugulumivu.
3 Kubanga wali ki'dukiro gyendi,
[a] Ekigo ekyamānyi eri omulabe.
4 Nātulānga mu wemayo emirembe gyona:
Neyunānga ekisikirize ekyebiwawātirobyo. [Sera
5 Kubanga 'gwe, ai Katonda, owuli'de obweyamo bwānge:
Ompa'de obusika bwabo abagala erinyalyo.
6 Olyongera ku naku [b] ezobulamu bwa kabaka:
Emyākagye giriba ngemirembe emingi.
7 Alibērera mu maso ga Katonda enaku zona:
Kale tekateka [c] ekisa namazima, biryoke bimuwonye.
8 Nendyoka nyīmba okutendereza erinyalyo enaku zona;
[d] Ntūkirize buli lunaku obweyamo bwānge.

[a] Nge. 18. 10.
[b] Zab. 63. 11.
[c] Zab. 40. 11.
[d] Zab. 50. 14.

62 Ya mukulu wabaīmbi; ngengeri bweri cya [e] Yedusuni. Zabuli ya Daudi.

1 Ememe yānge erindiririra Katonda ye'ka:
Oyo obulokozi bwānge mwebuva.
2 Ye ye'ka lye 'jinja lyānge era bwe bulokozi bwānge:
Kye kigo kyānge ekiwānvu; [b] sirisagasagana nyo.

[e] Zab. 39. Ebisoka.
[b] Zab. 10. 6.

3 Mulitūsa wa okulūmba omuntu,
Okumu'ta, 'mwe 'mwena,
[e] Ngekisenge ekyewunzise, ngolukomera oluyūgūma?
4 Kino kyo'ka kyebatēsa okumujēza mu bukulubwe;
Basanyukira ebyobulimba:
Bogera ebyomukisa nakamwa kābwe, naye bakolima munda. [Sera
5 Ememe yānge, lindirjrānga Katonda ye'ka;
Kubanga oyo okusūbira kwānge mwekuva.
6 Ye ye'ka lye 'jinja lyānge era bwe bulokozi bwānge:
Oyo kye kigo kyānge ekiwānvu:
[d] sirisagasagana.
7 Awali Katonda we wali obulokozi bwānge nekitibwa kyānge:
E'jinja eryamānyi gānge neki'dukiro kyānge biri mu Katonda.
8 Mumwesige ye mu biro byona, 'mwe abantu;
[e] Mufuke omutima gwa'mwe mu masoge:
Katonda kye ki'dukiro gyetuli. [Sera
9 [f] Mazima abantu abatali ba kitibwa gwe mu'ka, nabo abekitībwa ekingi bwe [g] bulimba:
(Bwebalitekebwa) mu kigera, baliimuka;
Bōmbiriri omu'ka gubasinga okuzitowa.
10 Temwesigānga kujōga,
Temugoberērānga ebitalimu mu kunyaga:
[i] Obuga'ga bwebuneyongerānga, temubu'sāngako mwoyo.
11 [k] Katonda yayogera omulūndigumu,
Mpuli'de bwentyo emirūndi ebiri;
Nga Katonda ye nanyini buīnza:
12 Era 'gwe, ai Mukama, olina [l] okusāsira:
Kubanga [m] osasula buli muntu ngomulimugwe (bweguli).

63 Zabuli ya Daudi, [e] bweyali mu 'dūngu lya Yuda.

1 Ai Katonda, gwoli Katonda wānge;
[b] nākērānga okukunonya:
[c] Ememe yānge erūmwa enyōnta eri 'gwe, omubiri gwānge gwegōmba 'gwe,
Munsi enkalu ekōyesa, omutali ma'zi.
2 Bwentyo bwenakutunulirānga mu watukuvu,
Okulaba obuīnzabwo nekitībwakyo.
3 Kubanga ekisakyo kiwōma okusinga obulamu;
Emimwa gyānge ginākutenderezānga.
4 Bwentyo bwenākwebazānga nga nkyali mulamu:
[d] Nāimusānga emikono gyānge mu linyalyo.
5 Ememe yānge ene'kusibwānga nga nobusomyo namasavu;
Nakamwa kānge kanākutenderezānga nemimwa egisanyuka;
6 [e] Bwenaku'jukirirānga ku kitanda kyānge,
Bwenākulowōlezānga mu bisisimuka ebyekiro.
7 Kubanga wabēra mubezi wānge,
Era mu kisikirize ekyebiwawātirobyo mwenāsanyukirānga.
8 Ememe yānge efuba okukugoberera:
Omukonogwo ogwadyo gumpanirira.
9 Naye abo abanonya ememe yānge okugizikiriza,
Baligenda [f] wansi we'taka.
10 Baliwebwayo eri amānyi agekitala:
Balibera mugabo gwa bibe.
11 Naye [g] kabaka alisanyukira Katonda:
Buli [i] amuläira ye alyenyumiriza;
Kubanga [k] akamwa kabo abogera ebyobulimba kalizibibwa.

64 Ya mukulu wabaīmbi. Zabuli ya Daudi.

1 Owulirēnga e'dobozi lyānge, ai Katonda, mu kwemulugunya kwānge:
Okūmēnga obulamu bwānge 'nemēnga okutya omulabe.
2 Onkweke eri abakozi bobubi abatēsa mu kyāma;
Neri okuyogāna kwabo abakola ebitali bya butūkirivu:
3 [a] Abawa'ga'de olulimi lwābwe ngekitala,
[b] Abatēbye obusāle bwābwe bye bigambo ebyobukāmbwe:
4 Balasize oyo eyatūkirira mu bifo ebyekyāma:
Bāmulasa nga talaba, nebatatya.
5 Bagumyagana emyoyo mu kutēsa obubi;
Batēsa okutēga emitēgo mu kyāma;
[c] Bogera nti Anāgiraba āni?
6 Banonya ebitali bya butūkirivu;
(bogera nti) Tumaze okunonyeza dala nga tufuba:
Nokulowōza okwomunda okwa buli muntu, nomutima gwābwe, biri ngobuziba.
7 Naye Katonda alibalasa;
Balifumitibwa nakasāle nga tebalowōza.
8 Bwebatyo bwebanesitazibwānga, [d] olulimi lwābwe be nyini nga lubagwisa:
Bona abanābalabānga banānyenyānga emitwe gyābwe.
9 Era abantu bona banātyānga:
Nebatendera omulimu gwa Katonda,
Nebalowōza namagezi byeyakola.
10 Omutūkirivu anāsanyukirānga Mukama, era anāmwesigānga;

[e] Ia. 30. 12.
[d] Zab. 10. 6.
[e] Zab. 42. 4.
[f] Zab. 39. 5.
[g] Bal. 3. 4.
[i] Luk. 12. 15.
[k] Yob. 33. 14.
[l] Zab. 86. 15.
[m] Mat. 16. 27.
[e] 1 Sam. 22. 5.
[b] Is. 26. 9.
[c] Zab. 42. 2.
[d] Zab. 119. 48.
[e] Zab. 42. 5.
[f] Zab. 86. 13.
[g] Zab. 61. 6.
[i] Ma. 6. 13.
[k] Bal. 3. 19.
[a] Zab. 57. 4.
[b] Zab. 58. 7.
[c] Yob. 22. 13.
[d] Nge. 18. 7.

Era bona abalina emitima egyamazima banenyumirizānga.

65 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli. [a]Oluimba lwa Daudi.

[a] Zab. 48. Ebisoka.

1 Etendo likulindirira, ai Katonda, mu Sayuni:
Era 'gwe gwebanātūkiririzānga obweyamo.
2 Ai 'gwe awulira okusaba,
[b]Bona abalina omubiri bali'ja gyoli.
[b] Zab. 86.9.
3 Ebitali bya butūkirivu binsinze:
Okwōnōna kwa'fe [c]olikunāliza dala.
[c] Zab. 51.2.
4 Alina omukisa oyo gwolōnda, era gwosembeza gyoli.
[d] Zab. 27.4.
[d]Abērēnga mu mpyazo:
Tuna'kusibwānga obulūngi obwenyumbayo,
Awatukuvu mu yekaluyo.
5 Nebigambo ebyentisa olitu'damu mu butūkirivu,
Ai Katonda owobulokozi bwa'fe;
'Gwe enkomerero zona ezensi gwezesiga,
Nabo abali ewala ku nyanja:
6 Oyo yanywēza ensozi namānyige:
Nga yesiba obuinza:
[e] Zab. 89.9. Mat. 8. 26.
7 [e]Asirisa okuwūma kwenyanja,
Okuwūma kwamayengo gayo,
Nokuyogāna kwamawānga.
8 Era nabo abatūla ku nkomerero zensi batya olwobubonerobwo:
Gwosanyusa emiryāngo gyenkya negyakawungēzi.
9 Okyalira ensi, nogifukirira,
Ogiga'gawaza nyo;
[f] Zab. 46.4.
[f]Omu'ga gwa Katonda gu'ju'de ama'zi:
Obalabira eng'āno, ngomaze okulongōsa ensi bwotyo.
10 Ofukirira ensalosalo zayo ama'zi amangi;
Olongōsa ebibibi byayo:
Ogigōnza noluwāndagirize;
Okuwa omukisa okumera kwayo.
11 Oteka engule ku mwāka, bwe bulūngibwo;
Namakubogo gatonyesa obugimu.
12 Gatonyesa mu malūndiro agomu'dūngu:
Nobusozi bwesiba esanyu.
13 Amalūndiro gambala ebisibo;
Era nebiwōnvu bibi'ki'dwa eng'āno:
Byogerera wa'gulu olwesanyu, era biimba.

[a] Zab. 48. Ebisoka.

66 Ya mukulu wabaimbi. [a]Oluimba, Zabuli.

[b] Zab. 98.1.
1 [b]Leta e'dobozi eryesanyu eri Katonda, ensi yona:
2 Imbira wa'gulu ekitibwa ekyerinyalye:
Gulumiza etendolye libe nekitibwa.
[c] Zab. 47.2. Kub. 15.3.
3 Gamba Katonda nti [c]Emirimugyo nga gya ntisa!
Olwobuinzabwo obungi abalabebo balikujēmukira.
4 Ensi yona erikusinza,
Erikuimbira 'gwe;
Baliimbira erinyalyo. [Sela
5 [d]Mu'je mulabe emirimu gya Katonda;
[d] Zab. 46.9.
Ye wentīsa mu byākola eri abāna babantu.
6 [e]Enyanja yagifūla olukalu:
[e] Kuv. 14. 21.
[f]Bāita mu mu'ga nebigere:
[f] Yos. 3. 14.
Awo wetwamusanyukirira.
7 Afuga namānyige emirembe gyona;
Amasoge gatunulira amawānga:
Abajēmu balemēnga okwegulumiza. [Sela
8 Kale, 'mwe amawānga. mumwebazēnga Katonda wa'fe,
Muwulize e'dobozi erimutendereza:
9 Akwatirira ememe ya'fe obutafa,
Era ataganya bigere bya'fe okusagasagana.
10 Kubanga 'gwe, ai Katonda, [g]watugeza:
[g] Zek. 13.9.
[i]Watukema nga bwebakema efeza.
[i] Zab. 26.2.
11 Watuingiza mu kitimba;
Wateka omugugu omuzito ku biwato bya'fe.
12 [k]Webagaza abantu okulinya ku mitwe gya'fe;
[k] Is. 51. 22.
Twaita mu muliro ne [l]mu ma'zi;
[l] Is. 43. 2.
Naye watu'gyamu notuingiza mu kifo ekyobuga'ga.
13 [m]Nāingira mu nyumbayo nebiwebwayo ebyōkebwa,
[m] Zab. 116. 19.
Nākusasula obweyamo bwānge,
14 Emimwa gyānge bwegyayogera,
Nakamwa kānge bwekayātula, [n]bwenalaba enaku.
[n] Zab. 18.6.
15 Nākuwa ebyokwōkya ebya sava,
Nebyokwōteza ebyendiga eza sedume;
Nāwayo ente nembuzi. [Sela
16 Mu'je muwulire, 'mwena abatya Katonda,
Nānge nimbūlira byeyakolera ememe yānge.
17 Namukōwola nakamwa kānge,
Era yatenderezebwa nolulimi lwānge.
18 Bwemba ndowōza obutali butūkirivu mu mutima gwānge,
[o] Nge. 1. 28.
[o]Mukama tawulire:
19 Naye mazima Katonda awuli'de;
Alowōze'za e'dobozi eryokusaba kwānge.
20 Katonda yebazibwe,
Atagobye kusaba kwānge, 'sō (tanyimye) kusāsirakwe.

67 Ya mukulu wabaimbi; eyebintu ebyengoye. [a]Zabuli, oluimba.

[a] Zab. 48. Ebisoka.
[b] Kubal. 6. 5.
[c] Zab. 4. 6.
[d] Luk. 2. 30, 31.
[e] Zab. 66. 4.
1 Katonda [b]atusāsirēnga, atuwēnga omukisa,
[c]Atwākizēnga amasoge;
2 E'kubolyo limanyibwēnga munsi,
[d]Obulamubwo obulokola (bumanyibwēnga) mu mawānga gona.
3 [e]Abantu bakutenderezēnga, ai Katonda;
Abantu bona bakutenderezēnga.

4 Kale, amawānga gasanyukēnga gaīmbēnga olwesanyu:
Kubanga olisalira abantu emisāngo egyensōnga,
Era olifugira amawānga munsi.
[Sera
5 Abantu bakutenderezēnga, ai Katonda;
Abantu bona bakutenderezēnga
6 [f]Ensi erēse ekyengera kyayo:
Katonda, ye Katonda wa'fe, anātuwānga omukisa.
7 Katonda anātuwānga omukisa;
[g]Nenkomerero zona ezensi zināmutyānga.

68 Ya mukulu wabaīmbi. [a]Zabuli ya Daudi, oluimba.

1 [b]KATONDA agolokoke, abalabebe basāsāne;
Era nabo abamukyāwa ba'duke mu masoge.
2 [c]Ngomu'ka bwegugobebwa, obagobe bwotyo:
Ngenvūmbo bwesānūka ku muliro.
Ababi bazikirire bwebatyo awali Katonda.
3 Naye abatūkirivu basanyuke; bajagulize mu maso ga Katonda:
Wewawo, bajaguze nesanyu.
4 Mumuimbire Katonda, muimbe okutendereza erinyalye:
Mumukubire olugūdo oyo eyebagalira mu malūngu;
[d]YA lye linyalye; era mujagulize mu masoge.
5 [e]Kitābwe wābo abatalina bakitābwe, era asalira ba'na'mwāndu omusāngo,
Katonda mu kifokye ekitukuvu kyatūlamu.
6 Katonda [f]awa [g]abawulu enyumba:
A'gya abasibe (mu komera) okulaba ebirūngi:
Naye abajēmu [i]batūla munsi ekaze.
7 Ai Katonda [k]bwewakulembera abantubo,
[l]Bwewatambula mu 'dūngu; [Sera
8 Ensi nekankana,
E'gulu nerigwa mu maso ga Katonda:
(Olusozi) luli [m]Sinai nerukankanira mu maso ga Katonda, Katonda wa Isiraeri.
9 'Gwe, ai Katonda, watonyesa enkuba nyingi,
Nonywēza obusikābwo, bwewali nga bukōye.
10 Ekibīnakyo kyatūla omwo:
'Gwe, ai Katonda, watekeratekera abāvu olwobulūngibwo.
11 Mukama yawa ekigambo:
Abakazi ababūlira ebigambo lye 'gye eringi.
12 [n]Bakabaka be'gye ba'duka, ba'duka:
[o]Omukazi asigala e'ka yagaba omunyago.

13 Muligalamira mu bisibo byendiga,
Ngebiwawātiro bye'jiba ebibī'ki bwako efeza,
Nebyōya byalyo ebiriko ezābu emyufu?
14 Omuinza webintu byona bweyasāsānyiza omwo bakabaka,
(Kyali nga) [p]omuzira bwegutonya mu Zalumoni.
15 Olusozi Basani lwe lusozi lwa Katonda;
Olusozi Basani lwe lusozi oluwānvu.
16 Kiki ekibaluzīmuza, 'mwe ensozi empānvu,
[r]Olusozi Katonda lweyayagala okulutūlako?
Wewawo, Mukama anālutūlāngako emirembe gyona.
17 [s]Amagāli ga Mukama bwe bukumi obubiri, ze nkumi nenkumi:
Mukama ali mwago, nga ku Sinai, mu watukuvu.
18 [t]Olinye wa'gulu, osibye obusibebwo;
[u]Owere'dwa ebirabo mu bantu,
Era ne mu bajēmu, Mukama Katonda alyoke atūlēnga wamu nabo.

19 Mukama atenderezebwēnga atusitulira omugugu gwa'fe buli lunaku,
Ye Katonda, bwe bulokozi bwa'fe.
[Sera
20 Katonda ye Katonda owokuwonyānga gyetuli;
Era Yakuwa Mukama ye [w]nanyini kuwonya mu kufa.
21 Naye [y]Katonda alifumita omutwe gwabalabebe,
Nobwēzinge obuliko enviri obwa buli muntu anyikira oku'za omusāngo.
22 Mukama yayogera nti Ndikomyawo okuva [z]mu Basani,
Ndibakomyawo [a]okuva mu buziba bwenyanja:
23 [b]Olyoke onyike ekigerekyo mu musai,
[c]Olulimi lwembwazo lubērēnga nomugabo gwalwo eri abalabebo.
24 Balabye bwotambula, ai Katonda,
'Gwe Katonda wānge, Kabaka wānge, bwotambula ngoingira mu watukuvu.
25 [d]Abaīmbi bakulembe'de, abakubi benānga bagobere'de,
Wakati mu bawala [e]abakuba ebitāsa.
26 Mwebalize Katonda mu bibīna,
Ye Mukama, 'mwe [f]aboluʼzi lwa Isiraeri.
27 Waliwo [g]Benyamini omuto abafuga,
(Waliwo) abalāngira ba Yuda nabatēsa nabo,
(Waliwo) abalāngira ba Zebuluni, abalāngira ba Nafutali.

[f] Lev. 26.4. Zab. 85.12.
[g] Zab. 22. 27.
[a] Zab. 42. Ebisoka.
[b] Zab.95.1.
[c] Zab. 37. 20.
[d] Kuv. 15. 2; 17. 6. Zab. 15 17.
[e] Zab. 10. 14.
[f] Is. 58. 7.
[g] Zab. 25. 16.
[i] Zab. 107. 34.
[k] Balam.4. 14.
[l] Balam.5. 4.
[m] Balam. 5. 5.
[n] Zab. 110. 5.
[o] Balam.5. 30.
[p] Balam.9. 48.
[r] Zab. 87. 1, 2.
[s] 2 Basek. 6. 16.
[t] Bik. 1. 9.
[u] Bik.2.33.
[w] Ma. 32. 39.
[y] Balam. 5. 26. Kab. 3. 13.
[z] Kubal. 21. 33.
[a] Kuv. 15. 5.
[b] Zab. 58. 10.
[c] 1 Basek. 21. 19.
[d] 1 Byom. 13.8; 15.16.
[e] Kuv. 15. 20.
[f] Ma.33.28.
[g] 1 Sam. 9. 21.

28 Katondawo alagi'de amānyigo:
Onywēzēnga, ai Katonda, kyewatukolera.
29 Olweyekaluyo eri mu Yerusalemi
[a] Zab. 76. 11. Is. 18. 7. Bakabaka kyebanāvānga [a] bakuletera ebirabo.
30 Onenye ensolo eyomubitōgo,
Ente enyingi eza sedume, nenyana ezamawānga,
Ngolinyirira ebitūndu ebyefeza nebigerebyo;
Asāsānyi'za amawānga agasanyukira entalo.
[b] Is. 19. 19, 21. 31 Abalāngira baliva [b] mu Misiri;
Kusi eryānguwa okugolola emikonogye eri Katonda.
32 Muimbire Katonda, 'mwe amatwāle gensi;
Kale muīmbe okutendereza Mukama;
[Sera
[c] Ma. 33. 26. 33 Oyo [c] eyebagala ku 'gulu (eriri wa'gulu) we'gulu, eryabawo e'da ne'da lyona;
Laba, ayogera ne'dobozirye, lye 'dobozi eryamānyi.
34 Mumuwe Katonda amānyi:
Obulūngibwe bufuga Isiraeri,
Namānyige gali mu 'gulu.
[m] Zab. 47. 2. 35 [m] Ai Katonda, oli wa ntīsa ngoima mu bifobyo ebitukuvu:
Katonda wa Isiraeri yawa amānyi nobuīnza abantube.
Katonda yebazibwe.

[d] Zab. 45. Ebisoka. [e] Bal. 11. 9. 69 Ya mukulu wabaimbi; [d] eyekisosa-'nimu. (Zabuli) ya [e] Daudi.

[f] nyi. 2, 14, 15. [g] Yon. 2. 5. 1 Ndokola, ai Katonda;
Kubanga [f] ama'zi gaingi'de negatūka [g] ku meme yānge.
2 Nzibira mu bitōsi ebiwānvu awatali kuīmirira:
Ntūse mu buziba ama'zi amangi wegampitirako.
3 Okukāba kwānge kunkōyese'za; obulago bwānge bukaze:
Amaso gānge ganzibye nga 'nindirira Katonda wānge.
[h] Yok. 15. 25. 4 [h] Abankyāyira obwerēre basinga enviri ezokumutwe gwānge obungi:
Abagala okunzikiriza, kubanga be balabe bānge awatali nsōnga, ba mānyi:
[i] Zab. 35. 11. Yer. 15. 10. [i] Nendyoka nzi'za kyesaba'gyako.
5 Ai Katonda, 'gwomanyi obusirusiru bwānge:
Nokwōnōna kwānge tekukisibwa 'gwe.
6 Abakulindirira 'gwe balemēnga okukwatibwa ensonyi kulwānge, ai Mukama Katonda owe'gye:
Abakunonya 'gwe balemēnga okuswāzibwa kulwānge, ai Katonda wa Isiraeri.
[j] Yer. 15. 15. 7 Kubanga banvuma [j] oku'nānga 'gwe;
Ensonyi zibi'se amaso gānge.
8 [k] Nfūse mu'na'gwānga eri baganda bānge,
Era atali mumanyi eri abāna ba mānge.
[k] Yok. 1. 11; 7. 5. 9 Kubanga [l] obu'gya obwenyumbayo bundi'de;
[l] Nebivume byabo abākuvuma 'gwe bingu'deko.
[l] Zab. 119. 139. Yok. 2. 17. 10 Bwenakāba amaziga, ememe yānge nesība enjala,
Ekyo kye kyanvumya.
11 Bwenayambala ebibukutu,
Nembafūkira olugero.
12 Abatūla mu mulyāngo banjogerako,
Era ndi luīmba lwa batamīvu.
13 Naye 'nze, okusaba kwānge kuli eri 'gwe, ai Mukama, [m] mu kisēra ekyoku'kiririzamu:
[m] 2 Kol. 6. 2. Ai Katonda, mu kusāsirakwo okungi,
Onziremu mu mazima agobulokozibwo.
14 Ondokole mu bitōsi, 'neme okubira:
Ndokoke eri abo abankyāwa ne mu ma'zi age'dubi.
15 Ama'zi amangi galeme okumpāngula,
Newakuba'de obuziba buleme okumira;
[n] Zab. 55. 23. Newakuba'de [n] obunya buleme okunzibira akamwa kabwo.
16 Onziremu, ai Mukama; kubanga ekisakyo kirūngi:
Ngokusāsirakwo bwekuli okungi, onkyūkire.
17 'Sō tokisa amasogo omu'duwo;
Kubanga ndi mu naku; oyānguwe okunziramu.
18 Osemberere ememe yānge, oginunule:
Ompe e'dembe olwabalabe bānge.
19 'Gwomanyi bwenvumibwa, bwenkwatibwa [o] ensonyi, bwe'nyōmebwa:
[o] Mat. 27. 29. Abalabe bānge bona bali mu masogo.
20 Okuvumibwa kumenye omutima gwānge; era nji'ju'de enaku:
'Nonye'za anānsāsira, naye tewaba-'de nomu:
Era abanānsanyusa, naye nesiraba.
21 Era bāmpa omusūsa okuba e'mere yānge;
[p] Mat. 27. 34, 48. Era bwenalūmibwa [p] enyōnta nebа-'nywesa omwenge omukātufu.
[r] Zab. 33. 4–8; 109. 6–15. Bal. 11. 9, 10. 22 [r] Emeza yābwe eri mu maso gābwe ebērēnga ekyāmbika gyebali;
Era bwebaba mu miremBe, (gifūkēnga) omutego.
[s] Mat. 13. 14. 23 [s] Amaso gābwe gabenga mu kiziki-za, baleme okulaba;
Okankanyēnga ebiwato byābwe enaku zona.
24 Obafukēngako ekiruikyo,
Nobusūngubwo obukāmbwe bubatūkēngako.
[t] Bik. 1. 20. 25 [t] Enyumba yābwe erekebwēnga,

'Sō omuntu yena alemēnga okubēra mu wema zābwe.
26 Kubanga bāi'ganya oyo gwokubye;
Era bogera ku naku zabo bofumise.
27 Oyongerēnga obubi ku bubi bwābwe:
'Sō balemēnga okuingira mu butūkirivubwo.
[u] Kuv. 32. 32. 28 Basāngulibwēnga okuva mu [u] kitabo kyobulamu,
'Sō balemēnga okuwandikibwa awamu nabatūkirivu.
29 Naye 'nze ndi mwāvu, munaku:
Obulokozibwo, ai Katonda, bungulumize wa'gulu.
30 Nātenderezānga erinya lya Katonda noluīmba,
Nāmugulumisānga nokwebaza.
31 Era ebyo bināsanyusānga Mukama okusinga ente,
Ente erina amayembe nebinūlo.
32 Abawōmbefu bakirabye nebasanyuka:
'Mwe abanonya Katonda, omutima gwa'mwe gube omulamu.
33 Kubanga Mukama awulira abāvu,
'Sō tanyōma basibebe.
34 E'gulu nensi bimutenderezēnga,
Enyanja ne byona ebigitambuliramu.
[w] Zab. 51. 18. Is. 44. 26. 35 [w] Kubanga Katonda alirokola Sayuni, era alizimba ebibuga bya Yuda;
Nabo balitūla omwo, nebagirya.
36 Era neza'de lyaba'dube baligisikira;
Nabo abagala erinyalye balitūla omwo.

70 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi; [a] eyoku'jukiza.

[a] 1 Byom. 16. 4. Zab. 38. Ebisoka. [b] Zab. 40. 13-17. 1 (Oyānguwe), [b] ai Katonda, okundokola;
Oyānguwe okumbēra, ai Mukama.
2 Bakwatibwe ensonyi baswāle
Abanonya ememe yānge:
Ba'zibwe enyuma bajezebwe
Abasanyukira okufirwa kwānge.
[c] Zab. 6. 10. 3 [c] Ba'zibwe enyuma olwensonyi zābwe
Abogera nti Nyenya, nyenya.
4 Bona abakunonya bakusanyukirēnga bajaguzēnga;
Nabo abagala obulokozibwo bogerēnga bulijo nti
Katonda agulumizibwēnga.
[d] Zab. 141. 1. 5 Naye 'nze ndi mwāvu, sirina kintu;
[d] Oyānguwe oku'ja gyendi, ai Katonda:
'Gwoli mubēzi wānge era omulokozi wānge;
Ai Mukama, tolwāwo.

[e] Zab. 31. 1-3. **71** [a] 'Gwe, ai Mukama, gwenesiga:
'Nemēnga okukwatibwa ensonyi enaku zona.
2 Ondokole mu butūkirivubwo, omponye:
Ontegere okutu, ondokole.
3 Oberēnga gyendi olwāzi [b] olwokutūlāngako, wenāinzānga okweyuna bulijo:
Walagira okundokola;
Kubanga gwoli lwāzi lwānge era ekigo kyānge.
4 Omponye, ai Katonda wānge, mu mukono gwomubi,
Mu mukono gwomuntu atali mutūkirivu, omukāmbwe.
[b] Zab. 90. 1. 5 Kubanga 'gwoli [c] 'sūbi lyānge, ai Mukama Katonda:
'Gwe gwenesiga okuva mu buto bwānge.
[c] Yer. 14. 8; 17. 13. 6 [d] 'Gwe wampanirira okuva mu lubuto:
'Gwe wanziya mu byenda bya mānge:
'Gwe gwenātenderezānga enaku zona.
[d] Zab. 22. 9. Rag. 1. 15. 7 Ninga ekitalo eri abantu abangi;
Naye 'gwoli ki'dukiro kyānge ekyamānyi.
8 Akamwa kānge kana'julānga etendolyo,
Nekitībwakyo okuzibya obu'de.
9 Tonsūla mu biro ebyobuka'de;
Tondekānga amānyi gānge bwegalimbula.
10 Kubanga abalabe bānge banjogerako;
Nabo abatēga ememe yānge batēsa wamu,
11 Nga bogera nti Katonda amulese:
Mugoberere mumukwate; kubanga tewali anāmuwonya.
12 Ai Katonda, tombēra wala:
Ai Katonda wānge, [e] yānguwa okumbēra.
[e] Zab. 40. 13; 70. 1. 13 [f] Bakwatibwe ensonyi bazikirire abakyāwa ememe yānge;
Baswāzibwe banyōmebwe abagala okunkola obubi.
[f] Zab. 109. 29. 14 Naye nāsūbirānga enaku zona,
Era nāyongerānga okukutenderezānga bulijo.
[g] nyi. 8, 24. 15 [g] Akamwa kānge kanātenderānga obutūkirivubwo,
Nobulokozibwo okuzibya obu'de;
Kubanga omuwendo (gwabyo) sigumanyi.
16 Na'jānga nebikolwa ebyamānyi eby Mukama Katonda:
Nāyogerānga ku butūkirivubwo, ku bubwo bwo'ka.
17 Ai Katonda, 'gwe wanjigirizānga okuva mu buto bwānge;
Era okutūsa lero nabulirānga ebikolwabyo ebyekitalo.
18 Wewawo, bwendiba nka'diye era nga 'meze envi, ai Katonda, tondekānga;
Okutūsa lwendibūlira amānyigo emirembe egi'ja okubawo,
Nobuinzabwo buli muntu agenda oku ja.
[f] Zab. 36. 5. 19 Era [f] nobutūkirivubwo, ai Katonda, bugulumivu nyo:

[k] 'Gweyakola ebikulu,
Ai Katonda, [l] afanana nga 'gwe āni?
20 'Gweyatulaga ebibonobono ebingi ebizibu,
[m] Olituzūkiza nate,
Era olitulinyisa nate okuva mu bya wansi byensi.
21 Oyongerēnga 'gwe obukulu bwānge,
Okyūkēnga nate onsanyuse.
22 Era nākutenderezānga nendēre,
Amazimago genātenderezānga, ai Katonda wānge:
'Gwe gwenātenderezānga nga nyīmba mu nānga,
Ai 'gwe [n] omutukuvu wa Isiraeri.
23 Emimwa gyānge gināsanyukānga nyo bwenāimbānga okukutendereza;
[o] Nememe yānge gyewanunula.
24 Era [p] nolulimi lwānge lunāyogerānga ku butūkirivubwo okuzibya obu'de:
[r] Kubanga bakwati'dwa ensonyi, [r] basawāzibwa abagala okunkola obubi.

[k] Luk. 1. 49.
[l] Kuv. 15. 11.
[m] Zab. 80. 18. Kos. 6. 2.
[n] Zab. 78. 41; 89. 18.
[o] Zab. 34. 22.
[p] Zab. 35. 28.
[r] Iu. 13.

72

(Zabuli) ya Sulemani.

1 Owēnga kabaka emisāngogyo, ai Katonda
Era owēnga [a] obutūkirivubwo omwāna wakabaka.
2 Anāsalirānga abantubo emisāngo egyobutūkirivu,
Nabāvubo egyensōnga.
3 Ensozi zināleterānga abantu emirembe,
Nobusozi, [b] mu butūkirivu.
4 Anāsalirānga omusāngo abāvu abomubantu,
Anālokolānga abāna babo abatalina bintu,
Era anāmenyamenyānga omujōzi.
5 Banākutyānga [c] ngenjuba ekyaliwo,
Era ngomwezi (gukyayāka), emirembe gyona.
6 Ali'ka ngenkuba bwetonya ku [d] subi erisali'dwa:
Ngempāndagirize ezifukirira ensi.
7 Mu nakuze [e] abatūkirivu banālabānga omukisa,
Era (wanābāngawo) emirembe emingi, okutūsa omwezi lweguli'gwāwo.

[a] 1 Byom. 22. 12.
[b] Is. 32. 17.
[c] Zab. 89. 36.
[d] Am. 7. 1.
[e] Zab. 92. 12.

8 Era [f] anāfugānga okuva ku nyanja okutūka ku nyanja,
Era okuva ku Mu'ga okutūka ku [g] nkomerero zensi.
9 [h] Abatūla mu 'dūngu balimufukamirira;
Nabalabebe balikōmba enfūfu.
10 [k] Bakabaka [l] Betalusisi Nabokubizinga banāletānga ebirabo:
Bakabaka [m] Besyeba [n] Nabeseba banāwāngayo ebitone.
11 Wewawo, bakabaka bona banāvūnamirānga mu masoge:
Amawānga gona ganāmuwerezānga.
12 Kubanga anāwonyānga omunafu bwanākābānga:
Nomwāvu atalina mubēzi.
13 Anāsāsirānga omwāvu nomunafu,
Nememe zabanafu anāzirokolānga.
14 Anānunulānga ememe zābwe mu kujōgebwa ne'tima:
[o] Nomusai gwābwe gunābānga gwa muwendo mungi mu masoge:
15 Era banābānga balamu; naye anāwebwānga ku zābu Eyesyeba:
Era abantu banāmusabirānga bulijo;
Banāmwebazānga okuzibya obu'de.
16 Wanābāngawo e'mere enkalu nyingi munsi ku ntiko yensozi;
Ebibala byayo bināyūgānga nga Lebanoni:
Nabekibuga banāmerāŋga ngomu'do ogwokunsi.
17 Erinyalye linābererānga emirembe gyona;
Erinyalye linālwāngawo ngenjuba:
[p] Nabantu banālabānga omukisa muye;
[r] Amawānga gona ganāmunitānga wa mukisa.

18 [s] Yebazibwēnga Mukama Katonda, Katonda wa Isiraeri,
Akola ebyamagero ye'ka:
19 Nerinyalye eryekitībwa lyebazibwēnga emirembe gyona;
Era [t] ensi zona zi'juzibwēnga ekitībwakye.
[u] Amina, era Amina.

20 [w] Okusaba kwa Daudi mutabani wa Yese kuwe'de.

[f] Kuv. 23. 31.
[g] Zab. 2. 8.
[h] Zab. 74. 14.
[k] 1 Basek. 5. 10.
[l] 1 Basek. 10. 22.
[m] 1 Basek. 10. 1.
[n] Is. 43. 3.
[o] Zab. 116. 15.
[p] Lub. 22. 18.
[r] Luk. 1. 48.
[s] Zab. 106. 48.
[t] Kubal. 14. 21.
[u] Zab. 41. 13.
[w] Yob. 31. 40.

EKITABO III.

73

Zabuli ya [x] Asafu.

1 Mazima Katonda wa kisa eri Isiraeri,
Eri abo abalina emitima emirongōfu.
2 Naye 'nze, ebigere byānge byali kumpi nokugwa;
Okutambula kwānge kwabulako katono kusērera.
3 [b] Kubanga abamalala bānkwasa obu'gya,
Bwenalaba ababi [c] bwebalina omukisa.
4 Kubanga bwebafa nebatalūmwāngako:
Naye amānyi gābwe ganywēra.
5 Tebalaba naku ngabantu (abalala);
'Sō tebabonyabonyezebwa ngabantu (abalala).

[x] Ebisoka.
[b] Yob. 21. 7.
[c] Zab. 36. 27.

6 Amalala kyegava gabēra ngomukūfu ogwetōlōla obulago bwābwe;
E'tima libabi'ka ngekyambalo.
7 Amaso gābwe gabakanuse olwobuge'vu:
Balina ebingi okukira omutima byeguīnza okwagala.
8 Badūla nebogera ebyokujōga mu bubi:
[d] Bogera ebikulu.
9 Omumwa gwābwe baguta'de mu 'gulu,
Nolulimi lwābwe lutambulatambula munsi.
10 Abantube kyebava bakomawo wano:
Nama'zi agomukikōmpe eki'ju'de nebagamalirawo dala.
11 Era bogera nti [e] Katonda amanya atya?
Era okumanya kuli mwoyo ali wa-'gulu enyo?
12 Laba, abo be babi;
Era beyongera mu buga'ga [f] nga balina emirembe enaku zona.
13 [g] Mazima 'nongōsere'za bwerēre omutima gwange,
[h] Ne'nāba mu ngalo zānge nobutayōnōna;
14 Kubanga nabonyabonyezebwa okuzibya obu'de,
Nenkanga'vulwa buli nkya.
15 Singa nayogera nti Kanjogere bwentyo;
Laba, nandi'kūsi'za emirembe gyabānabo.
16 Bwenalowōza bwenyīnza okutegēra ekyo,
Kyanteganya neki'nema;
17 Okutūsa lwenagenda mu [k] watukuvu wa Katonda,
Nendowōza ebibatūkako ku [l] nkomerero.
18 Mazima obateka mu [m] bifo ebyobusērezi:
Obasūlira dala nebazikirira.
19 Nga bafūse ekifulukwa mu kasēra akatono!
Entisa zibamalirawo dala.
20 [n] Ngekitōto bwekiri (alōse) ngazukuse;
Era bwotyo nāwe, ai Mukama, [o] bwolizukuka, olinyōma ekifananyi kyābwe.
21 Kubanga omutima gwānge gwa'nūma,
Nememe yānge yanfumita;
22 Bwenali ngensolo bwentyo nesitegēra;
Nali nsolo mu masogo.
23 Naye ndi wamu nāwe enaku zona:
Onku'te omukono gwānge ogwadyo.
24 [p] Ono'nung'amyānga namagezigo,
Era oluvanyuma [r] olinzi'kiriza (okuingira) mu kitībwa.
25 Ani gwenina mu 'gulu (wabula 'gwe)?
'Sō siwali munsi gwenjagala wabula 'gwe.
26 Omubiri gwānge nomutima gwānge bimpwāko:
(Naye) Katonda ge mānyi gomutima gwānge [s] nomugabo gwānge emirembe gyona.
27 Kubanga, laba, abakuli ewala balizikirira:
Wabafafaganya bona abagenda okwenda okukuleka.
28 Naye kirūngi 'nze nsemberere Katonda:
Mukama Katonda 'mufu'de eki'dukiro kyānge,
Ndyoke njogerēnga ku bikolwabyo byona.

74

Masukiri ya [t] Asafu.

1 Ai Katonda, kiki [b] ekyatusūza enaku zona?
Kiki [c] ekinyōsa obusūngubwo eri [d] endiga eze'taleryo?
2 O'jukire ekibīnakyo [e] kyewagula e'da,
Kyewanunula okuba ekika ekyobusikābwo;
Nolusozi Sayuni, lwewatūlāngamu.
3 Oimuse ebigerebyo (ogende) mu bifulukwa ebitavawo,
Obubi bwona omulabe bweyakola mu watukuvu.
4 Abalabebo bawulugumye wakati mu kibīnakyo;
Basimbye ebendera zābwe okuba obubonero.
5 Bafananye ngabantu abaimusa
Emba'zi okutema ekisa'ka ekyomukibira.
6 Ne kakano bamenyamenya [f] emirimu gyawo gyona emyōle
Nemba'zi nenyōndo.
7 Bōke'za omuliro awatukuvuwo;
Banyōmye enyumba eyerinyalyo nebagisūla wansi.
8 [g] Boge'de mu mitima gyābwe nti
Tubazikiririze dala bona bona:
Bōkere'za dala amakung'aniro gona aga Katonda munsi.
9 Tetukyalaba bubonero bwa'fe;
[i] Tewakyali na'bi nomu;
'Sō temuli nomu mu'fe ategēra ebyo gyebiritūsa okubawo.
10 Ai Katonda, omulabe alitūsa wa okuvuma?
Akukyāwa alivōla erinyalyo emirembe gyona?
11 [k] Kiki ekiku'diriza omukono, omukonogwo ogwadyo?
(Ogu'gye) mu kifubakyo obazikirize.
12 Naye [l] Katonda ye Kabaka wānge e'da ne'da lyona,
Aleta obulokozi wakati munsi.
13 [m] Wayāwula enyanja namānyigo:
Wamenya emitwe gyensolo mu ma'zi.

[a] Zab. 16.5.
[b] Zab. 79. 1, 5.
[c] Zab. 18.8.
[d] Zab. 79. 13. Ez. 34. 31.
[e] Kuv. 15. 16.
[f] 1 Basek. 6. 29.
[g] Zab. 83.4.
[i] Kung. 2. 9. Ez. 7. 26.
[k] Kung. 2. 3.
[l] Zab. 44.4.
[m] Kuv. 14. 21.
[a] 2 Pet. 2. 18.
[b] Yob. 22. 13.
[c] Isa. 3. Zab. 17. 14.
[d] Isa. 1.
[e] Zab. 26.6.
[f] Zab. 20.2.
[g] Zab. 37. 38.
[h] Zab. 35. 6.
[i] Yob. 20. 5.
[k] Zab. 78. 65.
[l] Zab. 32.8.
[m] Zab. 49. 15.

14 [n] Wamenyamenya emitwe gya [o] lukwata,
Wamuwa okuba e'mere yabo abatūla mu 'dūngu.
15 [p] Wasalamu ensulo nomu'ka:
[q] Wakaza emi'ga eminene.
16 Emisana gigyo, era nekiro kikyo:
Wakola omusana nenjuba.
17 [a] Watekawo ensalo zona ezensi:
Wakola ekyēya ne 'dūmbi.
18 [r] O'jukire kino ngabalabe bavumye, ai Mukama.
Era nge'gwānga esirusiru libogole-'de erinyalyo.
19 Nkwegairi'de, towayo ememe [u] ye-'jibalyo eri ensolo:
Tewerabira bulamu obwabāvubo enaku zona.
20 O'jukire [w] endagāno:
Kubanga ebifo ebyenzikiza ebyensi bi'ju'de enyumba eze'tima.
21 [y] Ajōgebwa alemēnga oku'da ngakwati'dwa ensonyi, nkwegairi'de:
Abāvu nabanafu batenderezēnga erinyalyo.
22 Golokoka, ai Katonda, wewolereze ensōngayo:
O'jukire omusirusiru bwazibya obu'de okukuvuma.
23 Tewerabira 'dobozi lya balabebo:
Oluyogāno lwabo abakugolokokerako lulinya bulijo.

75 Ya mukulu wabaimbi; eyekyalutasesi. Zabuli ya [c] Asafu, oluimba.

1 TUKWEBAZA, ai Katonda;
Twebaza kubanga erinyalyo kumpi:
Abantu bogera ku [b] bikolwabyo ebyekitalo.
2 Bwendiraba ebiro ebyatekebwawo,
Ndisala emisāngo egyensōnga.
3 Ensi nabantu bona abagitūlamu biwe'dewo:
'Nze nsimbye [c] empagi zayo. [Sera
4 Nagamba [d] abekye'jo nti Temugirānga kye'jo:
Nababi nti Temuimusānga 'jembe:
5 Temuimusānga wa'gulu 'jembe lya-'mwe
Temwogerānga [e] nensingo enka'kanyavu.
6 Kubanga okugulumizibwa tekuva ebuvanjuba,
Newakuba'de ebugwanjuba, newakuba'de obukika obwa kono.
7 Naye [f] Katonda ye mulamuzi:
[g] Atōwaza oyo, noyo amugulumiza.
8 Kubanga [i] mu mukono gwa Mukama [k] ekikōmpe mwekiri, nomwenge (gwamu) guliko e'jovu;
Ki'ju'de ogutabu'dwamu, nākifuka;
Mazima e'bonda lyagwo ababi bona abensi balirikotamira, balirinywa.
9 Naye 'nze nābūlirānga emirembe gyona,
Nāimbānga okutendereza Katonda wa Yakobo.
10 Era [l] namayembe gona agababi nāgazikirizānga;
Naye [m] amayembe gabatūkirivu ganāgulumizibwānga.

76 Ya mukulu wabaimbi; eyebintu ebyengoya. Zabuli ya Asafu, oluimba.

1 [a] Mu Yuda Katonda amanyibwa:
Erinyalye 'kulu mu Isiraeri.
2 Era mu Salemi ewemaye mweri,
Nekifokye kyatūlamu mu Sayuni.
3 Eyo [b] gyeyamenyera obusāle obwomutego,
Engabo, nekitala, nolutalo. [Sera
4 Oli wa kitibwa, osinga, okuva ku nsozi ezomunyago.
5 Abemitima emizira banyagi'dwa,
[c] bebase mu 'tulo twābwe;
'Sō mu bantu abamānyi temuli abalabye emikono gyābwe.
6 'Gwonenye'za, 'gwe Katonda wa Yakobo,
[d] E'gāli era nembalāsi nebyebasibwa o'tulo otwokufa.
7 'Gwe, 'gwogwānira okutibwa:
Era āni ainza [e] okulimirira mu masogo ngomaze okusunguwala?
8 Wawuliza omusāngo nga guvu'de mu 'gulu;
Ensi netya, nesirika,
9 Katonda bweyagolokoka okusala omusāngo,
Okulokola abawōmbefu bona abali munsi. [Sera
10 [f] Mazima obusūngu bwabantu bulikutendereza:
Obusūngu obulisigalawo olibwesiba.
11 Mweyame [g] obweyamo, musasule Mukama Katonda wa'mwe:
Bona abamwetōlo'de baletere ebirabo oyo agwānira okutibwa.
12 Alizikiriza omwoyo gwabalāngira:
Ye wentīsa eri bakabaka bensi.

77 Ya mukulu wabaimbi; ngengeri bweri eya Yedusuni. Zabuli ya Asafu.

1 NĀKĀBIRĀNGA Katonda ne'dobozi lyānge;
Eri Katonda ne'dobozi lyānge, naye anāmpulirānga.
2 [b] Ku lunaku olwokunakuwala kwānge nanonya Mukama;
Omukono gwānge negugololebwa ekiro neguta'dirira;
Ememe yānge negāna okusanyusibwa.
3 Nji'jukira Katonda, nineralikirira:
Nemulugunya, [c] omwoyo gwānge neguziri'ka.
4 Okwata ku maso gānge nga gatunula:
Ntegana bwenti nokuīnza neslinza kwogera.
5 Ndowōze'za [d] enaku eze'da,
[e] Emyāka egyebiro ebye'da.
6 Nji'jukira oluimba lwānge [f] ekiro:

[n] Is. 51. 9. Ez. 29. 2. [o] Yob. 41. 1.
[p] Kuv. 17. 6. [q] Yos. 3. 13.
[a] Ma. 32. 8 Bik. 17. 26.
[r] nyf. 2, 22.
[u] Lu. 2. 14.
[w] Lub. 17. 7, 8.
[y] Zab. 9. 9.
[c] Zab. 46 & 50. Ebisoka.
[b] Ma. 4. 7.
[c] 1 Sam. 2. 8.
[d] Zab. 5. 5.
[e] 1 Sam. 2. 3.
[f] Zab. 50. 6
[g] 1 Sam. 2. 7.
[i] Yob. 21, 20.
[k] Zab. 11. 6.
[l] Yer. 46. 28.
[m] 1 Sam. 2. 1.
[a] Zab. 48. 1, 3.
[b] Zab. 46. 9.
[c] Zab. 121. 3, 4.
[d] Nak. 2. 13. Zab. 1. 5.
[e] Zab. 130. 3. Kub. 6. 17.
[f] Kuv. 9. 16. Zab. 68. 7.
[g] Zab. 50. 14.
[c] Zab. 46 & 50. Ebisoka.
[b] Zab. 88. 7.
[c] Zab. 142. 3.
[d] Zab. 143. 5.
[e] Ma. 32. 7. Zab. 44. 1.
[f] Yob. 33. 15.

Nentēsa ebigambo nomutima gwānge 'nze'ka;
Nomwoyo gwānge gwanonyeza dala.
7 Mukama anāsūlirānga dala emirembe gyona?
Era anāba nga takyalina kisa nate?
8 Okusāsirakwe kugende'de dala emirembe gyona?
[g] Bal. 2. 6. [g] Kyeyasūbiza nga kifu'de emirembe nemirembe!
[i] Is. 49. 15. 9 [i] Katonda yerabi'de okuba nekisa?
Asibye okusāsirakwe okulūngi mu busūngu?
10 Nānge nenjogera nti Obwo bwe bunafu bwānge;
(Naye na'jukirānga) emyāka egyomukono ogwadyo gwoyo ali wa'gulu enyo.
11 Nāyogerānga ku bikolwa bya Mukama;
[k] Zab. 143. 5. Kubanga [k] na'jukirānga ebyekitalobyo ebye'da.
12 Era nālowōzānga omulimu ngwo gwona,
Era nāfumitirisānga ebikolwabyo.
[l] Zab. 73. 17. 13 E'kubolyo, ai Katonda, liri mu [l] watukuvu:
[m] Kuv. 15. 11. Katonda omukulu, [m] ali nga Katonda, yāni?
14 'Gwe Katonda akola ebyamagero:
Wamanyisa amānyigo mu mawānga.
15 Wanunula abantubo [n] nomukonogwo,
[n] Zab. 81. 5. Abāna ba Yakobo ne [n] Yusufu. [Sela
16 Ama'zi gākulaba, ai Katonda;
Ama'zi gākulaba, negatya:
Era nobuziba nebukankana.
17 Ebire nebitonya ama'zi;
[o] Zab. 68. 33. E'gulu [o] nerireta e'dobozi:
[p] Kab. 3. 11. Era [p] nobusālebwo nebubuna.
[r] Zab. 104. 7. 18 [r] E'dobozi eryokubwātukakwo neriba mu kikung'ūnta;
[s] Zab. 97. 4. [s] Okumyansa nekumulisa ebīntu byona:
Ensi nekankana neyūgūma.
[t] Kab. 3. 15. 19 [t] E'kubolyo lyali mu nyanja.
Nempendazo (zali) mu ma'zi amangi.
Nebigerebyo tebyamanyika.
[u] Zab. 78. 52. [w] Is. 63. 11. 20 [u] Walung'amyānga abantubo [w] ngendiga,
Mu mukono gwa Musa ne Aloni.

78

[x] Zab. 74. Ebisoka. [y] Zab. 49. 1. [x] Masukiri ya Asafu.
1 [y] Muwulire, 'mwe abantu bānge, ekulagira kwānge:
Mutege amatu ga'mwe eri ebigambo ebyakamwa kānge.
[z] Zab. 49. 4. 2 [z] Nāyasama akamwa kānge mu lugero;
[a] Ngc. 1. 6. Nāyogera [a] ebigambo ebyekyāma ebye'da:
3 Byetwawulirānga, byetwamanyānga,
Era [c] bajaja ba'fe byebātubūlirānga.
[c] Zab. 44. 1.
4 / Tetubikisenga bāna bābwe,
Nga tubūlira [g] emirembe egi'ja amatendo ga Mukama,
Namānyige, nebyamagerobye byeyakola.
5 Kubanga yanywēza [i] obujulirwa mu Yakobo,
Era yalagira etēka mu Isiraeri,
Lyeyakūtira bajaja ba'fe,
Babitegēzēnga abāna bābwe:
[i] Zab. 81. 5.
6 [k] Emirembe egi'ja gibimanye, be bāna abāli bagenda okuzālibwa;
Abāli bagenda okugolokoka nokubibūlira abāna bābwe:
[k] Zab. 102. 18.
7 Balyoke basūbirēnga Katonda,
'Sō balemēnga okwerabira emirimu gya Katonda,
Naye bakwatēnga amatēkage:
8 'Sō balemēnga okuba nga bajaja bābwe,
[l] Emirembe emika'kanyavu, emijēmu;
[l] Ma. 21. 18, 20. Emirembe egitalongōsa bulūngi omutima gwagyo,
Nomwoyo gwagyo nga tegunywēra eri Katonda.
9 Abāna ba Efulaimu, nga balina ebyokulwānyisa nemitego,
Nebakyūka enyuma ku lunaku olwolutalo.
10 Tebākwata ndagāno ya Katonda,
Nebagāna okutambalira mu matēkage;
11 Neberabira ebikolwabye,
Nebyamagerobye byeyabalaga.
12 Yakolera [m] ebyekitalo mu maso ga bajaja bābwe,
[m] Kuv. 7-12. Munsi Yemisiri, [n] mu nimiro ya Zoani.
[n] Kubal. 13. 22.
13 [o] Yayāsa mu nyanja, nābaisa wakati;
[o] Kuv. 14. 21. [p] Nāimiriza ama'zi ngentūmo.
[p] Kuv. 15. 8.
14 Era [r] emisana yabakulemberānga nekire,
[r] Kuv. 13. 21. Nekiro kyona nomumuli ogwomuliro.
15 [s] Yayūsa amainja mu 'dūngu,
[s] Kuv. 17. 6. Nābanywesa ama'zi amangi ngágava mu buziba.
16 Era yavisa ensulo mu [t] 'jinja,
[t] Kubal. 20. 8. Nākulukusa ama'zi ngemi'ga.
17 Naye nebanyikira nate okumwōnōna,
[u] Okujēmera oyo ali wa'gulu enyo mu 'dūngu.
[u] Zab. 95. 8.
18 [w] Nebakema Katonda mu mutima gwābwe
[w] Kuv. 16. 2 1 Kol. 10. 9. Nga basaba e'mere olwokwegōmba kwābwe.
19 Era naye bāyogera obubi ku Katonda;
Bāgamba nti [y] Katonda ainza okutekateka emeza mu 'dūngu?
[y] Kuv. 16. 3.
20 Laba, [z] yakuba e'jinja ama'zi negatirika,
[z] Kuv. 17. 6. Emi'ga negikulukuta;

Era aïnza okuwa nomugāti?
Alirabira enyama abantube?
21 Mukama kyeyava awulira, nāsunguwala:
[a] Kubal. 11. 1. [z] Omuliro negwāka ku Yakobo,
Era nobusūngu nebunyōka ku Isiraeri;
22 Kubanga teba'kiriza Katonda,
'Sō tebesiga bulokozibwe.
23 Naye nālagira e'gulu wa'gulu,
Na'gulawo enzi'gi ezomu'gulu;
[a] Kuv. 16. 4. 24 [a] Nābatonyesezānga manu okulya,
[b] Zab. 105. 40. Yok. 6. 31. Nābawānga [b] e'mere eyomu'gulu.
[c] Zab. 103. 20. 25 Abantu nebalyānga [c] e'mere eyabakulu:
[d] Kuv. 16. 3. Yabawerezānga ebyokulya [d] nāba'kusa.
26 Nākūnsa empewo eziva ebuvanjuba mu 'gulu:
Era nālung'amya nobuinzabwe empewo eziva obukika obwadyo.
27 Era nābatonyeseza enyama ngenfūfu,
Nenyonyi ezibūka ngomusenyu ogwenyanja:
28 Nābigwisa wakati mu lusisira lwābwe,
Okwetōlōla enyumba zābwe.
29 Awo nebalya, neba'kuta nyo;
[e] Kubal. 11. 3-24. Nābawa kyebāli [e] begōmba.
30 Bāli nga tebanayāwukana nokwegōmba kwābwe,
E'mere yabwe yali ngekyali mu bumwa bwābwe,
31 Obusūngu bwa Katonda nebulinya kubo,
Nebuba'tamu abasinga obunene,
Nebuzikiriza abavubuka ba Isiraeri.
32 Era naye ebyo byona bwebyababako
[f] Kubal. 14 & 16 & 17. [f] nebōnōna nate,
Nebata'kiriza byamagerobye.
[g] Kubal. 14. 29. 33 Kyeyava amalawo [g] enaku zābwe (okuzifūla) obutalimu,
Nemyāka gyābwe mu kutya.
[h] Kos. 8. 15. 34 Bweyaba'ta, bwebābūzabūza [h] okumununya:
Nebakomawo nebakērānga okununya Katonda.
[k] Ma. 32. 4. 35 Neba'jukira nga [k] Katonda lwe lwāzi lwābwe,
[l] Zab. 74. 2. Era nga [l] Katonda ali wa'gulu enyo ye yabanunula.
36 Naye bamunyumiriza nakamwa kābwe,
Nebamulimba nolulimi lwābwe.
37 Kubanga omutima gwābwe tegwalongōka gyali,
'Sō tebali besigwa mu ndagānoye.
[m] Kuv. 34. 6. 38 Naye ye, kubanga [m] ya'jula okusāsira, [n] nāsonyiwa obutali butūkirivu (bwābwe), nātazikiriza:
[n] Kubal. 14. 20. Wewawo, emirūndi emingi yabaisako obusūngubwe,
Nātakubiriza busūngubwe bwona.
[o] Zab. 103. 14. [p] Lub. 6. 3. 39 Naye [o] na'jukira nga bo [p] mubiri bubiri;
Empewo eziita nesita'da nate.
40 Emirūndi nga mingi gyebakamujē mera mu 'dūngu,
[r] Nebamunakuwaliza mu lukōla! [r] Bef. 4. 30.
41 Nebakyūka nate nebakema Katonda,
Nebanyīza Omutukuvu wa Isiraeri.
42 Teba'jukira mukonogwe,
Newakuba'de olunaku lweyabanunuliramu eri omulabe.
43 [s] Bweyateka obubonerobwe mu Misiri, [s] Iu. 12. Zab. 105. 27 neb. [t] Iu. 12.
Nebyamagerobye [t] mu nimiro ya Zoani;
44 [u] Nāfūla emi'ga gyābwe omusai, [u] Kuv. 7. 17.
Nenzi'zi zābwe nebatainza kunywa.
45 Nātuma mubo [w] ebitole byensowera, [w] Kuv. 8. 21 neb.
ezabalūma;
[y] Nebikere, ebyabazikiriza. [y] Kuv. 8. 2 neb.
46 Era nāwa obuwūka ekyengera kyābwe,
Nemirimu gyābwe eri [z] enzige. [z] Kuv. 10. 12.
47 [a] Na'ta emizabibu gyābwe nomuzira, [a] Kuv. 9. 23.
Nemisukomoli gyābwe nempeke enene ezomuzira.
48 Yawayo nente zābwe eri omuzira,
Nendiga zābwe eri enjota ezāka.
49 Yabakasukako obusūngubwe obukāmbwe,
Nokunyiga, nokunyikāla, nokunakuwala,
Ekibina kya bamalaika abaleta o bubi.
50 Yakubira obusūngubwe e'kubo,
Teyasāsira meme zābwe obutafa,
Naye nāwayo obulamu bwābwe eri olumbe;
51 [a] Nākuba ababeryeberye bona (abāli) mu Misiri, [a] Kuv. 12. 29.
Abāsinga amānyi mu [b] wema za Kamu: [b] Zab. 105. 23.
52 Naye [c] na'gyamu abantube ye ngendiga, [c] Zab. 77. 20.
Nābalung'amiza mu 'dūngu ngekisibo.
53 Nābakulembera mu mirembe bwati nokutya nebatatya:
Naye enyanja nesūlira dala ababalabe bābwe.
54 Nābaleta ku nsalo [d] eyawatukuvuwe, [d] Kuv. 15. 17.
Ku lusozi luno omukonogwe ogwadyo lwegwagula.
55 Era nāgobamu amawānga mu maso gābwe,
[e] Nāgabawa okuba obusika [f] ngabagerera, [e] Yos. 23. 4. [f] Zab. 105. 11.
Nātūza ebika bya Isiraeri mu wema zago.
56 Naye nebakema Katonda ali wa'gulu enyo nebamujemera,
Nebatakwata byeyategeza;
57 Naye nebakyūka enyuma nebakūsakūsa nga bajaja bābwe:
Nebakyāma ngomutego ogwobulimba.
58 Kubanga bāmusungawazānga [g] nebifo byābwe ebyokunsozi, [g] Lev. 26. 30.

Nebamukwasānga obu'gya nebifananyi byābwe ebyōle.
59 Katonda bweyawulira bwatyo, nāsunguwala,
Nātamwa nyo Isiraeri:
60 [i] Nāfuluka mu wema eyomu [k] Siro,
Ewema gyeyali atese mu bantu;
61 Nāwayo [l] amānyige mu busibe,
Nekitibwakye mu mukono gwomulabe.
62 Era nāgabula abantube [m] eri ekitala;
Nāsunguwalira obusikābwe.
63 Omuliro negulya abavubuka bābwe;
Nabawala bābwe nebataba na luīmba lwa kufumbirwa.
64 [n] Bakabona bābwe nebafa ekitala;
[o] Ne ba'na'mwāndu bābwe nebatakuba biwōbe.
65 Mukama nālyoka azukuka ngazukuka mu 'tulo,
[p] Ngomusira ayogerera wa'gulu nganywe'de omwenge.
66 [r] Nākuba abalabebe neba'dayo enyuma:
Nābakwasa ensonyi ezita'gwāwo.
67 Era nāgāna ewema ya Yusufu,
Nātalōnda kika kya Efulaimu;
68 Naye nālōnda ekika kya Yuda,
Olusozi Sayuni [s] lweyayagala.
69 Nāzimba awatukuvuwe okufanana ngensozi,
Ngensi gyeyanywēza emirembe gyona.
70 Era [t] nālōnda Daudi omu'duwe,
Nāmu'gya mu bisibo byendiga:
71 Mu kugoberera endiga eziyōnsa mweyamu'gya,
[u] Okulūndānga Yakobo be bantube,
ne Isiraeri bwe busikābwe.
72 Awo nābalūndānga mu butūkirivu obwomutimagwe;
Nābalung'amyānga namagezi gemikonogye.

79 Zabuli ya Asafu.

1 Ai Katonda, [a] amawānga ga'ze mu [b] busikābwe;
Bōnōnye eyekaluyo entukuvu;
[c] Basu'de Yerusalemi entūmo nentūmo.
2 [d] Emirāmbo gyaba'dubo bagiwa'deyo okuba e'mere yenyonyi eza wa'gulu,
Emibiri gyabatukuvubo eri ensolo zokunsi.
3 Omusai gwābwe bagufuse ngama'zi okwetōlōla Yerusalemi:
[e] Newataba muntu wa kubazīka.
4 Tufūse [f] ekivume eri balirānwa ba'fe,
Okudūlirwa nokusekererwa eri abo abatwetōlo'de.
5 Ai Mukama, olitūsa wa okusunguwala emirembe gyona?
[g] Obu'gyabwo bunābūbūkānga ngomuliro?
6 [i] Fuka obusūngubwo ku mawānga [k] agatakumanyi,
Ne ku bwakabaka obutakōwola linyalyo.
7 Kubanga bali'de Yakobo,
Nebazisa ekifokye.
8 [l] To'jukira gyetuli obutali butūkirivu bwa bajaja ba'fe:
Okusāsirakwo okulūngi kwānguwe okutukulemberānga:
Kubanga tujezebwa nyo.
9 Otubēre, ai Katonda owobulokozi bwa'fe, olwekitibwa kyerinyalyo:
Era otuwonye, onālize dala ebibi bya'fe, olwerinyalyo.
10 Abamawānga ekiriba kibogeza kiki nti Katonda wābwe aliru'dawa?
E'gwānga lyomusai gwaba'dubo oguyika
Limanyibwe mu bamawānga mu maso ga'fe.
11 [m] Okusinda kwomusibe ku'je mu masogo;
Ngobuīnzabwo bwebuli obungi owonye abo abatekerwawo okufa;
12 Era owalane balirānwa ba'fe [n] emirūndi musānvu [o] mu kifuba kyābwe
Ekivume kyebakuvuma 'gwe, ai Mukama.
13 Na'fe abantubo era [p] endiga eze-'taleryo
Tunākwebazānga enaku zona:
Tunāyolesānga etendolyo okutūsa emirembe gyona.

80 Ya mukulu wabaimbi; [q] eyekisosa-'nimu-edusi. Zabuli ya Asafu.

1 Ai Omusūmba wa Isiraeri, wulīra,
'Gwalung'amya [b] Yusufu [c] ngekisibo;
'Gwatūla [d] wakati wa bakerubi, yākira dala.
2 [e] Mu maso ga Efulaimu ne Benyamini ne Manase, kubiriza amānyigo,
O'je otulokole.
3 [f] Otukyūse nate, ai Katonda;
[g] Oyase amasogo, na'fe tulirokoka.
4 Ai Mukama Katonda owe'gye,
Olitūsa wa okusunguwalira okusaba kwabantubo?
5 Wabalisa [i] e'mere eyamaziga,
Era wabawa amaziga amangi okunywa.
6 Otufūla oluyōmbo eri [k] balirānwa ba'fe:
Nabalabe ba'fe baseka bo'ka na bo'ka.
7 Otukyūse nate, ai Katonda owe-'gye;
Era oyase amasogo, na'fe tulirokoka.
8 Wa'gya [l] omuzabibu mu Misiri:

---

[a] Kung. 1. 10.
[b] Zab. 74. 2.
[c] Yer. 26. 18. Mi. 3. 12.
[d] Ma. 28. 26. Yer. 15. 3.
[e] Yer. 14. 16.
[f] Zab. 44. 13. Dan. 8. 16.
[g] Zef. 1. 18.
[i] Yer. 10. 25.
[k] Is. 45. 4, 5.
[l] Is. 64. 9.
[m] Zab. 102. 20.
[n] Lub. 4. 15.
[o] Is. 65. 6, 7. Luk. 6. 38.
[p] Zab. 74. 1.
[q] Zab. 60. Ebisoka.
[b] Zab. 81. 5.
[c] Zab. 77. 20.
[d] Zab. 99. 1.
[e] Kubal. 2. 18.
[f] Zab. 60. 1.
[g] Kubal. 6. 25.
[i] Zab. 42. 3.
[k] Zab. 44. 13.
[l] Is. 5. 1-7.

Wagobamu amawānga, [m] nogusimba.
9 Wasāwa mu maso gagwo,
Negusimba nyo emizi, negu'jula ensi.
10 Ensozi nezibi'kibwa nekisīkirize kyagwo,
Namatabi gagwo negaba ngemivule gya Katonda.
11 Gwaloka amatabi gagwo [n] okutūsa ku nyanja
Nensibuka zagwo okutūsa ku Mu'ga.
12 Kiki [o] ekyakumenyesa enkomera zagwo,
Bona abaita mu 'kubo nebagunogako?
13 Embi'zi eva mu kibira egunyaga,
Nensolo ezomunsiko zigulyako.
14 Okyūke nate, tukwegairi'de, ai Katonda owe'gye:
Otunulire wansi (ngoima) mu-'gulu, olabe, o'jire omuzabibu ogwo,
15 Nekikolo omukonogwo ogwadyo kyegwasimba,
[p] Ne'tabi lyewekolera eryamānyi.
16 [r] Gwōke'dwa omuliro, guteme'dwa dala:
Bazikirira amasogo bwegabanenya.
17 [s] Omukonogwo gube ku musaja owomukonogwo ogwadyo,
Ku mwāna womuntu gwewekolera owamānyi.
18 Na'fe tetuli'da nyuma okukuleka:
Otuzūkize 'gwe, na'fe tunākābirānga erinyalyo.
19 Otukyūse nate, ai Mukama Katonda owe'gye;
Oyase amasogo, na'fe tulirokoka.

81 Ya mukulu wabaimbi; [a] Eyekigasi. (Zabuli) ya Asafu.

1 Mu'īmbirēnga wa'gulu eri Katonda amānyi ga'fe:
[b] Muletēnga e'dobozi eryesanyu eri Katonda wa Yakobo.
2 Mwanukulēnga oluīmba, muletēnga ekitāsa,
Enānga enūngi era namadinda.
3 Mufūwēnga [c] ekondēre omwezi nga kyegu'je guboneke,
[d] Omwezi nga gwa gabogabo, ku lunaku lwa'fe olutukuvu olwembaga.
4 Kubanga eryo lye tēka eri Isiraeri, Ekiragiro kya Katonda wa Yakobo.
5 Yakitēka mu [e] Yusufu okuba obujulirwa,
[f] Bweyava nābuna ensi Yemisiri:
[g] Gyenawulirira olulimi lwesamanya.
6 Na'gya ekibegabegakye ku [i] mugugu:
Engaloze nezisumatulwa mu bi'bo.
7 [k] Wakōwola bwewali mu naku, nānge, ninkuwonya:
[l] Ninku'diramu mu kifo ekyekyāma ekyokubwātuka:
[m] Nakukemera ku ma'zi Agemeriba. [Sela
8 Muwulire, 'mwe abantu bānge, nānge nābategēza:
'Gwe Isiraeri, singa o'kiriza okumpulira!
9 Temubenga [n] katonda mu'na'gwānga mu'gwe;
'Sō tosinzenga katonda mu'na'gwānga yena.
10 [o] 'Nze Mukama Katondawo,
Eyaku'gya munsi Yemisiri:
[p] Yasama nyo akamwāko, nānge nāka'juza.
11 Naye abantu bānge nebatawulira 'dobozi lyānge;
'Sō Isiraeri nātaujagala na katono.
12 Nānge [r] nimbaleka okugoberera obuka'kanyavu bwomutima gwābwe,
Batambulirēnga mu kutēsa kwābwe bo.
13 Singa abantu bānge ba'kiriza okumpulira,
Singa Isiraeri a'kiriza okutambulira mu makubo gānge!
14 Nandiwāngu'de māngu abalabe bābwe,
Nandikyūsi'za omukono gwānge kwabo abalwāna nabo.
15 Abakyāwa Mukama bandimujēmulukuki'de:
Naye ekisēra kyābwe kyandiba'de kya miremb e gyona.
16 Era yandibalisi'za nobugimu obwengā'āno:
Era nandiku'kusi'za [s] nomubisi gwenjuki oguva mu 'jinja.

82 Zabuli ya Asafu.

1 Katonda [a] aīmirira mu kibīna kya Katonda;
Asala emisāngo mu bakatonda.
2 Mulitūsa wa okusalānga emisāngo egitali gya nsōnga,
[b] Nokusalirizānga [c] ababi? [Sela
3 Musalirēnga emisāngo omwāvu noyo atalina kitāwe:
Muga'tēnga oyo ali mu naku natalina bintu.
4 Muwonyēnga omwāvu noyo eyetāga:
Mubalokolēnga mu mukono gwomubi.
5 Tebamanya 'sō tebategēra;
[d] Batambulatambula mu kizīkiza:
[e] Emisingi gyona egyensi gisagasagana.
6 [f] Nayogera nti Muli bakatonda,
Era 'mwena muli bāna boyo ali wa-'gulu enyo.
7 Era naye [g] munūfānga ngabantu.
Era munāgwānga ngomu ku balāngira.
8 Golokoka, ai Katonda, osalire ensi omusāngo:
Kubanga [i] olisīkira amawānga gona.

[m] Zab. 44. 2.
[n] Zab. 72. 8.
[o] Zab. 89. 40. Is. 5. 5.
[p] Lub. 49. 22.
[r] Is. 33. 12.
[s] Luk. 1. 66
[a] Zab. 8 & 84. Ebisoka.
[b] Zab. 95. 1.
[c] Lev. 25. 9. 1 Byom. 15. 24.
[d] Lev. 23. 24.
[e] Zab. 77. 15.
[f] Kuv. 11. 4.
[g] Zab. 114. 1.
[i] Kuv. 1. 11.
[k] Kuv. 2. 23.
[l] Kuv. 19. 19.
[m] Kuv. 17. 6.
[n] Zab. 44. 20.
[o] Kuv. 20. 2.
[p] Mat. 7. 7, 11.
[r] Yob. 8. 4. Bik. 7. 42. Bal. 1. 24.
[s] Ma. 32. 13.
[a] Is. 3. 13.
[b] Ma. 1. 17.
[c] Nge. 18. 5.
[d] Nge. 2. 13.
[e] Zab. 11. 3.
[f] Yok. 10. 34.
[g] Zab. 49. 12.
[i] Zab. 2. 8.

83 Oluimba, zabuli ya Asafu.

1 Ai Katonda, [a] tosirika nate:
[b] Toleka kwogera, 'sō tobērerawo,
ai Katonda.
2 Kubanga, lāba, abalabebo bayogāna:
Nabo abakukyāwa baimusi'za omutwe.
3 Basala enkwe ku bantubo,
Batēsa wamu (obubi) ku bantubo abakweke.
4 Boge'de nti Mu'je [c] tubazikirize
[d] balemēnga okuba e'gwānga;
Erinya lya Isiraeri liremēnga okujukirwa nate.
5 Kubanga batēse'za wamu nomwoyo gumu;
Balagāna endagāno ku'gwe:
6 Ewema za [e] Edomu [f] Nezabaismaeri;
Moabu, [g] Nabakagale;
7 [h] Gebali, ne [k] Amoni, ne [l] Amaleki;
Firisuntiya awamu nabo abatūla mu Tulo:
8 Era [m] Nebwasuli bwega'se nabo;
Babe'de [n] abāna ba Luti. [Sera
9 Obakole nga (bwewakola) [o] Midiani;
Nga [p] Sisera, nga Yabini, ku [r] muga Kisoni;
10 Abāzikiririra Endoli;
Nebafūka ngobu'sa ku 'taka.
11 Abakūngu bābwe obafananye nga [s] Olebu ne Zeebu;
Wewawo, [t] abalāngira bābwe bona nga Zeba ne Zalumu'na:
12 Abāyogera nti [u] Twetwālire 'fe'ka Enyumba za Katonda tuzirye.
13 Ai Katonda wānge, obafūle [w] ngenfūfu eyakazimu;
[y] Ngebissiro empewo byezitwāla.
14 Ngomuliro ogwōkya ekibira,
Era ngenimi zomuliro ezōkya ensozi;
15 Obai'ganye bwotyo ne kibuyagawo,
Era obatise nempewozo.
16 'Juza amaso gābwe okweralikirira;
Banonyēnga erinyalyo, ai Mukama.
17 Bakwatibwēnga ensonyi, batyēnga enaku zona;
18 Wewawo, beralikirirēnga bazikirirēnga:
[z] Balyoke bategērēnga nga 'gwe we'ka [a] erinyalyo YAKUWA,
Oli wa'gulu nyo ngofuga ensi yona.

84 Ya mukulu wabaimbi: [a] Eyekigasi. Zabuli ya batabani ba Kola.

1 [b] EWEMAZO nga nūngi,
Ai Mukama owe'gye.
2 [c] Ememe yānge yegōmba, era ezirise olwempya za Mukama;
Omutima gwānge nomubiri gwānge bikābira Katonda omulamu.
3 Wewawo, [d] enkazalu'gya yerabi'de enyumba,
Nakatai ekisu mwekanābi'kirānga obwāna bwako,
Bye byōtobyo, ai Mukama owe'gye,
Kabaka wānge, era Katonda wānge.
4 Balina omukisa abatūla mu nyumbayo:
[c] Banākutenderezānga. [Sera
5 Alina omukisa omuntu amānyige bwegaba mu'gwe;
Engūdo (ezigenda mu Sayuni) nga ziri mu mutimagwe.
6 Nga baita mu kiwonvu ekyamaziga bakifūla ekifo ekyensulo;
Wewawo, 'dūmbi akibi'kako nomukisa.
7 Bava mu mānyi nebagukira mu mānyi,
Buli muntu mubo alabika mu maso ga Katonda mu Sayuni.
8 Ai Mukama Katonda owe'gye, wulira okusaba kwānge:
Otege okutu, ai Katonda wa Yakobo. [Sera
9 Tunula, ai Katonda engabo ya'fe,
Olabe amaso [f] goyo gwewafukako amafuta.
10 Kubanga olunaku lumu mu mpyazo lusinga olukumi.
Njagala okuba omu'gazi mu nyumba ya Katonda wānge
Okusinga okutūla mu wema ezobubi.
11 Kubanga Mukama Katonda [g] ye njuba, ye ngabo:
Mukama anāgabānga ekisa nekitibwa:
Ta'menga kintu kirūngi kyona abo abegendereza.
12 Ai Mukama owe'gye,
Alina omukisa omuntu akwesiga 'gwe.

85 Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya batabani ba Kola.

1 MUKAMA, watunulira ensiyo nekisa;
Wa'za obusibe bwa Yakobo.
2 [a] Wasonyiwa obutali butūkirivu obwabantubo,
Wabi'ka ku kibi kyābwe kyona. [Sera
3 Wa'gyawo obusūngubwo bwona:
[b] Wakyūka noleka ekiruikyo ekikāmbwe.
4 [c] Otukyūse, ai Katonda owobulokozi bwa'fe.
Era [d] okunyigakwo ku'gwēwo eri 'fe.
5 Onotusunguwalirānga enaku zona?
Onotūsānga obusūngubwo emirembe gyona?
6 Tolituzūkiza nate,
Abantubo bakusanyukirēnga 'gwe?
7 Otulage okusāsirakwo, ai Mukama,
Otuwe obulokozibwo.
8 [e] Kampulire Katonda Mukama byanāyogera:
Kubanga [f] anābūlira abantube emirembe, [g] nābatukuvube:
Naye baleme okukyāma nate mu busirusiru.
9 Mazima obulokozibwe buba kumpi abo abamutya;

[g] Zek. 2. 5.
[h] Zab. 30. 11.
[i] Zab. 72. 3.
[m] Luk. 2. 14.
[n] Yak. 1. 17.
[o] Zab. 67. 6.
[a] Zab. 72. 20.
[b] Zab. 40. 17; 70. 5.
[c] Zab. 25. 1.
[d] Kuv. 34. 6.
[e] Zab. 55. 1, 2.
[f] Zab. 77. 2.
[g] Kuv. 15. 11.
[i] Is. 66. 18.
[k] Ma. 6. 4; 32. 39.
[l] Zab. 27. 11.
[m] Zab. 26. 3.
[n] Zab. 56. 13; 116. 8.

[g] Ekitībwa kiryoke kitūlēnga munsi ya'fe.
10 [k] Okusāsira namazima birabaganye;
[l] Obutūkirivu [m] nemirembe binywegeragane.
11 Amazima galose mu 'taka;
Nobutūkirivu butunu'de kunsi nga buima mu 'gulu.
12 Wewawo, [n] Mukama anāgabānga ebirūngi;
[o] Nensi ya'fe enēretānga ekyengera kyayo.
13 Obutūkirivu bunāmukulemberānga;
Era bunākubirānga ebigerebye e-'kubo.

86

[a] Okusaba kwa Daudi.

1 Otege okutukwo, ai Mukama, onziremu;
Kubanga [b] 'nze ndi mwāvu, sirina bintu.
2 Okūme ememe yānge; kubanga 'nze ntya Katonda:
Ai 'gwe Katonda wānge, olokole omu'duwo akwesiga.
3 Onsāsire, ai Mukama;
Kubanga nkukōwola 'gwe okuzibya obu'de.
4 Osanyuse ememe yomu'duwo;
Kubanga nyimusa ememe yānge [c] eri 'gwe, ai Mukama.
5 Kubanga 'gwe, Mukama, oli mulūngi, oyānguwa okusonyiwa,
Era [d] o'jula ekisa eri abo bona abakukōwola.
6 [e] Otege okutu, ai Mukama, eri okusaba kwānge;
Owulire e'dobozi eryokwegairira kwānge.
7 [f] Ku lunaku olwokunakuwala kwānge ndikukōwola;
Kubanga olinziramu.
8 [g] Tewali afanana nga 'gwe mu bakatonda, ai Mukama;
'Sō tewali bikolwa ebiri ngebibyo.
9 Amawānga gona gewakola [i] gali'ja, galisinza mu masogo, ai Mukama;
Era galigulumiza erinyalyo.
10 Kubanga 'gwe mukulu, era okola ebyekitalo:
[k] 'Gwe Katonda we'ka.
11 [l] Onjigirizēnga e'kubolyo, ai Mukama; [m] nātambulirānga mu mazimago:
Oga'te wamu omutima gwānge gutye erinyalyo.
12 Nākutenderezānga, ai Mukama Katonda wānge, nomutima gwānge gwona;
Era nāgulumizānga erinyalyo emirembe gyona.
13 Kubanga okusāsirakwo kungi gyendi;
Era [n] wawonya ememe yānge mu bunya obuli wansi enyo.
14 Ai Katonda, [o] abamalala bangolekoke'deko,
Nekibina ekyabatēmu banonye'za ememe yānge,
'Sō tebakuta'de 'gwe mu maso gābwe.
15 [p] Naye 'gwe, ai Mukama, oli Katonda a'jula okusāsira, owekisa,
Alwāwo okusunguwala, alina okusāsira namazima amangi.
16 [r] Onkyūkire, onsāsire;
Owe [s] omu'duwo amānyigo,
Olokole omwāna womuzānawo.
17 Ondage akabonero olwobulūngi;
Abankyāye bakalabe bakwatibwe ensonyi.
Kubanga 'gwe, ai Mukama, ombe-'de, era onsanyusi'za.

87

Zabuli [a] ya batabani ba Kola; oluimba.

1 [b] Emisingigye giri ku [c] nsozi entukuvu.
2 Mukama ayagala emiryāngo gya Sayuni.
Okusinga enyumba zona eza Yakobo.
3 Ebyekitībwa bikwogerwako,
'Gwe [d] ekibuga kya Katonda.
4 Ndyogera ku [e] Lakabu ne Babuloni nga bali mwabo abamanyi 'nze:
Laba Firisutiya, ne Tulo, Nebuwesiyopya;
Oyo yazālirwa omwo.
5 Wewawo, kiryogerwa ku Sayuni nti Gundi ne gundi bāzālirwa omwo;
Noyo ali wa'gulu enyo alikinywēza ye nyini.
6 Mukama alibala [f] bwaliwandika amawānga,
Nti Gundi yazālirwa omwo.
7 Abaimba era nabo abazina (balyogera nti)
Ensulo zānge zona ziri mu'gwe.

88

Oluimba, zabuli [a] ya batabani ba Kola; ya mukulu wabaimbi; [b] eyekimakalasu-Leanosi. [c] Masukiri ya [d] Kemani Omuzera.

1 Ai Mukama, Katonda owobulokozi bwānge,
[e] Nakābirānga emisana nekiro mu masogo:
2 Okusaba kwānge kuingire woli;
Otege okutukwo eri okukāba kwānge:
3 Kubanga ememe yānge e'ju'de enaku,
[f] Nobulamu bwānge busemberera emagōmbe.
4 Bambalira [g] wamu nabo aba'ka mu bunya;
Ninga omuntu atalina mubēzi:
5 Asūlibwa mu bafu,
Ali ngaba'tibwa abagalamira mu ntāna,
[i] Boto'jukira nate;

[a] Zab. 5. 1.
[p] Kuv. 34. 6.
[r] Zab. 25. 16.
[s] Zab. 116. 16.
[a] Zab. 42 Ebisoka.
[b] Is. 28. 16.
[c] Zab. 48. 1.
[d] Zab. 46. 4.
[e] Zab. 89. 10. Is. 19. 22-25; 51. 9.
[f] Zab. 69. 28.
[a] Zab. 42 Ebisoka.
[b] Zab. 53 Ebisoka.
[c] Zab. 32 Ebisoka.
[d] 1 Basek. 4. 31. 1 Byom. 2 6.
[e] Zab. 22. 2; Luk. 18. 7.
[f] Zab. 107. 18.
[g] Zab. 28. 1.
[i] Zab. 107. 18

Era bayāwukana nomukonogwo.
6 Onta'de mu bunya obuli wansi enyo,
Mu bifo [k]ebyenzikiza, mu [l]buziba.
7 Obusūngubwo bunyigiriza nyo,
Era ombonyabonye'za namayengo-go gona. [Sera
8 Onjāwukanyiri'za wala nabo [m]be-'manyi;
Onfu'de [n]ekitama eri abo:
Nsibi'dwa, 'sō silnza kuvamu.
9 Eriso lyānge likulukuse olwokuna-kuwala:
Nkukābira buli lunaku, ai Mukama,
Ntega engalo zānge eri 'gwe.
10 Oliraga abafu ebyamagero?
Abāfa baligolokoka balikutendere-za? [Sera
11 Ekisakyo kiribūlirirwa mu magō-mbe?
Nobwesigwabwo mu kuzikirira?
12 Ebyamagerobyo birimanyirwa mu kizikiza?
[o]lu. 5. Mub. 9. 5. Nobutūkirivubwo munsi [o]eyokwe-rabira?
13 Naye 'gwe, ai Mukama, gwenkābi-ra,
Era (buli) nkya okusaba kwānge kunātūkānga mu masogo.
14 Mukama, kiki ekikusūza ememe yānge?
[p]Yob. 13. 24. Kiki [p]ekikunkwesa amasogo?
15 Mbonyabonyezebwa, nfanana oku-fa okuva mu buto bwānge:
Entīsazo bwezimbako, nineralikiri-rira nyo.
16 Obusūngubwo obukāmbwe buntū-seko;
Entīsazo zinzingizi'za.
17 Banetōlōla ngama'zi okuzibya obu-'de;
Bantaiza erui nerui wamu.
[r]Zab. 38. 11. 18 [r]Abanjagala nemikwāno (gyānge) obāwukanyi'za wala nānge,
Nabo be'manyi mu kizikiza.

89

[s]Masukiri ya [b]Esani Omuzera.

[s]Zab. 32. Ebisoka. [b]1 Basek. 4. 31. 1 Byom. 2. 6. 1 NĀĪMBĀNGA ku kusāsira kwa Muka-ma enaku zona:
Nakamwa kānge nātegēzānga abe-mirembe gyona obwesigwabwo.
2 Kubanga njoge'de nti Okusāsira kunānywēzebwānga okutūsa emi-rembe nemirembe:
Era ne mu 'gulu onosimbānga o-bwesigwabwo.
3 Ndagānye endagāno nabalōnde bā-nge,
[c]2 Sam. 7. 8. 1 Byom. 17. 7. [c]Ndāiri'de Dandi omu'du wānge;
4 Eza'deryo nālinywēzānga enaku zona,
[d]Lak. 1. 32. [d]Nentebeyo nāgizimbirānga dala emirembe gyona. [Sera
[e]Zab.50.6. 5 [e]Ne'gulu linātenderezānga ebya-magerobyo, ai Mukama;
Era nobwesigwabwo mu kung'ani-ro [f]eryabatukuvu.
[f]Yob. 5. 1. 6 Kubanga āni mu'gulu gwebaínza okugerageranya ne Mukama?
Ani ku [g]bāna babakulu ali nga Mukama,
7 Ye Katonda atībwa enyo mu lukīko olwabatukuvu,
Agwāna okutībwa ekusinga bona abamwetōlōla?
8 Ai Mukama Katonda owe'gye,
Ani owamānyi, [t]afanana nga 'gwe, ai YA?
Nobwesigwabwo bukwetōlōla.
9 'Gwofuga amalala genyanja:
Amayengo gayo bwegagolokoka [k]o-gatēsa.
[g]Zab.29.1. [t]Kuv. 15. 11. Zab. 35.10. [k]Zab.65.7.
10 [l]Wamenyamenya Lakabu ngomu-ntu a'tibwa;
Wasāsānya abalabebo nomukono ogwamānyigo.
11 E'gulu liryo, era nensi yiyo:
Ebintu byona noku'jula kwabyo [m]wabitekawo.
[l]Kuv. 14. 26. [m]Zab.104. 5.
12 Obukika obwa kono nobwadyo wa-butōnda:
[n]Taboli ne [o]Kerumoni zisanyukira erinyalyo.
[n]Yos. 19. 12. [o]Ma. 3. 9.
13 Olina omukono ogwamānyi:
Engalozo za mānyi, nomukonogwo ogwadyo gugulumizibwa.
14 [p]Obutūkirivu nomusāngo bye bi-nywēza entebeyo:
[r]Okusāsira namazima bikulembera amasogo.
[p]Zab.97.2. [r]Zab. 85. 10.
15 Balina omukisa abantu abamanyi [s]e'dobozi eryesanyu:
Ai Mukama, batambulira mu mu-sana gwamasogo.
[s]Lev. 23. 24.
16 Basanyukira erinyalyo okuzibya obu'de;
Era bagulumizibwa mu butūkirivu-bwo.
17 Kubanga 'gwoli kitībwa kya mānyi gābwe:
Nolwekisakyo [t]e'jembe lya'fe linā-gulumizibwānga.
[t]1 Sam. 2. 1.
18 Kubanga Mukama ye nanyini nga-bo ya'fe;
Era [u]Omutukuvu wa Isiraeri ye nanyini kabaka wa'fe.
[u]Zab. 71. 22.
19 [v]Mu biro biri wagambira abatuku-vubo mu kwolesebwa,
Noyogera nti [x]Nta'dewo okubēra ku [y]muntu owamānyi;
Ngulumizi'za omuntu eyalōndebwa mu bantu.
[v]2 Sam.7. 17. [x]Zab. 21. 5. [y]2 Sam. 17. 10.
20 [z]Ndabye Daudi omu'du wānge;
'Mufuseko [a]amafuta gānge ama-tukuvu:
[z]Bik. 13. 22. [a]1 Sam. 16. 13.
21 Engalo zānge zinānywēzebwānga gyali;
Nomukono gwānge gunāmuwānga amānyi.
22 Omulabe tamujōgenga;
Newakuba'de [b]omwāna wobubi ta-mubonyabonyenga.
[b]2 Sam. 7. 10.
23 Nānge nāsūlānga abanālwānānga naye mu masoge,

Era nākubānga abanāmukyāwānga.
24 Naye obwesigwa bwānge nokusāsira kwānge binābānga naye;
Ne mu linya lyānge e'jemberye linagulumizibwānga.
25 Era nātekānga omukonogwe ku [c] nyanja,
Nomukonogwe ogwadyo ku mi'ga.
26 Anānkābirānga nti [d] Gwe kitānge,
Katonda wānge, era e'jinja eryobulokozi bwānge.
27 [e] Era ndimufūla omuberyeberye (wānge),
Asinga bakabaka abensi.
28 Nāmuterekerānga okusāsira kwānge emirembe nemirembe,
Nendagāno yānge enenywērānga gyali.
29 Era nāwangāzānga eza'derye emirembe gyona,
Nentebeye ngenaku eze'gulu.
30 [f] Abānabe bwebanālekānga amatēka gānge,
Nebatatambulirānga mu misāngo gyānge;
31 Bwebanānyōmānga ebiragiro byānge,
Nebatakwatānga matēka gānge;
32 Nānge na'jirānga okwōnōna kwābwe nomu'go,
Nobutali butūkirivu bwābwe nokukuba.
33 Naye simu'gyirengako dala kusāsira kwānge,
'Sō siganyenga bwesigwa bwānge okuwebuka.
34 Simenyenga ndagāno yānge,
Si'jululenga kigambo ekyava mu mimwa gyānge.
35 Omulūndi gumu nalāira [g] obutūkirivu bwānge;
Simulimbenga Daudi.
36 Eza'derye linābēreranga emirembe gyona,
Nentebeye [i] ngenjuba mu maso gānge.
37 Enenywezebwānga enaku zona ngomwezi,
Era [k] ngomujulirwa omwesigwa mu 'gulu. [Sela
38 Naye [l] wasūla nogoba
Nosunguwalira oyo gwewafukako amafuta.
39 Wakyāwa endagāno eyomu'duwo.
[m] Wanyōma enguleye (nogisūla) wansi.
40 [n] Wamenyamenya enkomeraze zona;
Wayābya ebigobye.
41 [o] Bona abaita mu 'kubo bamunyaga:
Afūse [p] ekivume eri balirānwabe.
42 Ogulumizi'za omukono ogwadyo ogwabalabebe;
Osanyusi'za abamukyāye bona.
43 Wewawo, okyāmi'za obwōgi bwekitalakye,
'Sō tomuimirizi'sa mu lutalo.
44 Omazewo okumasamasakwe,
Nosūlira dala entebeye wansi.
45 Osaze ku [r] naku ezobuvubukabwe:
Omubi'seko ensonyi. [Sela
46 [s] Olitūsa wa, ai Mukama, okwekwekānga enaku zona?
Obusūngubwo bulitūsa wa okubūbūkānga ngomuliro?
47 [t] O'jukire, nkwegairi'de, ekisēra kyānge bwekiri ekitono:
Abāna babantu bona nga wabatōndera ebitalimu!
48 Omuntu aluwa aliba omulamu atalīraba kufa.
Alyewonya emeneye mu bulinza bwamagōmbe? [Sela
49 Mukama, okusāsirakwo okwe'da kuliruwiwa,
[u] Kwewalāirira Daudi mu bwesigwabwo?
50 [w] 'Jukira, Mukama, aba'dubo bwebavumibwa;
Bwensitula [x] mu kifuba kyānge ekivume ekyamawānga gona agamānyi;
51 Abalabebo kyebavuma, ai Mukama,
Kyebavuma [z] ebigere byoyo gwewafukako amafuta.
52 [a] Mukama yebazibwēnga emirembe nemirembe.
Amina, era Amina.

EKITABO IV.

90 [a] Okusaba kwa Musa omusaja wa Katonda.

1 Mukama, [b] 'gwe wali kifo kya'fe ekyokutūlamu
Mu mirembe gyona.
2 Ensozi nga tezinazālibwa,
Era nga tonabūmba nsi nebintu,
Okuva mu mirembe gyona okutūsa mu mirembe gyona, 'gwe Katonda.
3 [c] Osindika abantu mu kuzikirira;
Era oyogera nti Mu'deyo, 'mwe abāna babantu.
4 Kubanga [d] emyāka olukumi mu masogo
Giri ngolwajo olwaita,
Era ngekisisimuka kyekiro.
5 Obatwālira dala nga mukoka; [e] bali ngotulo:
Enkya bali [f] ngomu'do ogumera.
6 Enkya guloka, gumera;
Akawungēzi nga gusali'dwa, era nga guwotōse.
7 Kubanga obusūngubwo butumalawo.
Era bwonyiga netweralikirira.

[f] Zab. 44. 9-22.
[m] Zab. 74. 7.
[n] Zab. 89. 12.
[o] Zab. 68. 12.
[p] Zab. 44. 13.
[r] Zab. 102. 23.
[s] Zab. 13.1 Kab. 1. 2.
[t] Yob. 7. 7; 10. 9.
[u] Is. 3.
[w] Zab. 74. 18.
[x] Zab 78. 12.
[z] Zab. 17. 11.
[a] Zab. 41. 13.
[a] Ma. 33.1.
[b] Ma. 33. 27.
[c] Lub.3.19.
[d] 2 Pet.3.8.
[e] Zab. 73. 20.
[f] Is. 40.6,7.

[f] 2 Sam. 7. 14.
[g] Zab.60.6.
[i] Zab. 72.5.
[k] Yob. 17. 19.
[c] Zab.72.8.
[d] 2 Sam. 7. 14.
[e] Zab. 2. 7.

8 [g] Ota'de obutali butūkirivu bwa'fe mu masogo,
[h] Ebibi bya'fe ebyekyāma mu musana gwamasogo.
9 Kubanga enaku za'fe zona ziita mu busūngubwo;
Emyāka gya'fe gi'gwāwo ngekirowōzo.
10 Enaku zemyāka gya'fe gye myāka nsānvu,
Era naye amānyi gaweza emyāka ekināna;
Naye amalala gābwe kwe kutegāna nokunakuwala kwerēre;
Kubanga gaita māngu, na'fe netubula.
11 Ani amanyi obuinza obwobusūngubwo,
Nokunyiga nga bwogwānira okutibwa?
12 [k] Otnigirize tubalēnga bwetutyo enaku za'fe,
Tulyoke tufune omutima omngezigezi.
13 [l] Okomewo, ai Mukama; olitūsa wa?
Era [m] we'juse mu bigambo ebyaba'dubo.
14 Otu'kuse enkya nokusāsirakwo;
Tusanyukēnga, tujaguzēnga, enaku za'fe zona.
15 Otusanyuse ngenaku bweziri zewatubonyabonyezāngamu,
Era ngemyāka bwegiri gyetwalabirāngamu obubi.
16 [n] Omulimugwo gulabikirēnga aba'dubo,
Nekitibwakyo kirabikēnga ku būna bābwe.
17 Era [o] nobulūngi bwa Mukama Katonda wa'fe bubērēnga ku'fe:
Era otunywerezēnga emirimu gyemikono gya'fe:
Wewawo, emirimu gyemikono gya'fe oginywēzēnga.

91 Atūla mu [a] kifo ekyekyāma ekyoyo ali wa'gulu enyo
Yanābērānga [b] wansi wekisikirize
Ekyomuinza webintu byona.
2 Nāyogerānga ku Mukama nti Oyo kye ki'dukiro kyānge, era kye kigo kyānge:
Katonda wānge [c] gwenesiga.
3 Kubanga oyo yanākulokolānga mu [d] mutego ogwomui'zi,
Ne mu kawumpuli omubi.
4 Anākubi'kāngako nebiwawātirobye,
Era [e] wansi webyōyabye wono'dukirānga:
Amazimage ye / ngabo, ge gakūma.
5 Totyenga [f] lwa ntisa ya kiro
Newakuba'de akasūle akagenda emisana;
6 Olwolūmbe olutambulira mu kizikiza,
Newakuba'de [i] olwokuzikiriza okufāfāganya mu tuntu.
7 Abantu olukumi baligwira ku lubiriziriwo,
Era akakumi ku mukonogwo ogwadyo;
Tekulikusemberera 'gwe.
8 Naye olitunula namasogo,
[k] Oliraba empēra yababi.
9 Kubanga 'gwe, ai Mukama, oli ki-'dukiro kyānge!
Omufu'de oyo ali wa'gulu enyo ekigokyo wotūla;
10 Tewali kabi akalikubāko,
'Sō tewali kibonobono ekirisemberera ewemayo.
11 [l] Kubanga alikulagiririza [m] bamalaikabe,
Bakukūme mu makubogo gona.
12 Balikuwanirira mu mikono gyābwe,
Oleme okwesitala ekigerekyo ku 'jinja.
13 Olirinya ku mpologoma ne ku salambwa:
Olisāmba empologoma ento nomusota [n] wansi webigerebyo.
14 Kubanga anta'deko okwagalakwe, kyendiva 'nuwonya:
Ndimugulumiza wa'gulu, kubanga amanyi erinya lyānge.
15 Alinkābira, nānge ndimuitaba;
Nābērānga wamu naye bwanānakuwalānga:
Ndimuwonya, [o] ndimuwa ekitibwa.
16 [p] Ndimuwangāza nyo, ndimu'kusa obulamu,
Era ndimulaga obulokozi bwānge.

92 Zabuli, oluimba olwokusabiti.
1 [a] Kirūngi okwebazānga Mukama,
Nokuimba okutenderezānga erinya-lyo, gwali wa'gulu enyo:
2 Okwolesānga ekisakyo enkya,
Nobwesigwabwo buli kiro.
3 [b] Nekintu ekirina engoye ekumi, era namadinda:
Ne'dobozi eryokutya eryenānga.
4 Kubanga 'gwe, Mukama, onsanyusi'za nomulimugwo:
Nājagulizānga emirimu gyemikonogyo.
5 [c] Emirimugyo nga mikulu, ai Mukama!
Ebirowōzobyo bya [d] buziba nyo.
6 [e] Omuntu alingensolo tamanyi kino,
'Sōnga nomusirusiru takitegēra:
7 Ababi bwebaloka ngomu'do,
Era abakozi bobubi bona bwebēra;
Kyebava (bēra) bazikirizibwe emirembe gyona:
8 Naye 'gwe, ai Mukama, ogulumizibwānga emirembe nemirembe.
9 Kubanga, laba, abalabebo, ai Mukama,
Kubanga, laba, abalabebo balizikirira;
Abakozi bobubi bona balisāsānyizibwa.

---

[g] Yer. 16. 17.
[h] Yob. 34. 22.
[k] Zab. 39. 4.
[l] Zab. 6. 4.
[m] Luk. 6. 6.
[n] Kab. 3. 2.
[o] Zab. 27. 4.
[a] Zab. 28. 7.
[b] Zab. 17. 8; 121. 5.
[c] Zab. 25. 2.
[d] Zab. 69. 22; 119. 110.
[e] Mat. 23. 37.
[f] Zab. 38. 2.
[i] Is. 43. 2.
[i] Ma. 32. 24.
[k] Zab. 37. 34.
[l] Mat. 4. 6. Luk. 4. 10, 11.
[m] Zab. 34. 7; 73. 20.
[n] Luk. 10. 19.
[o] 1 Sam. 2. 30. Yok. 12. 26.
[p] Ma. 6. 2. 1 Basek. 3. 14.
[a] Zab. 147. 1.
[b] Zab. 33. 2.
[c] Zab. 40. 5; 139. 14, 17.
[d] Bal. 11. 33.
[e] Zab. 94. 8.

10 Naye ogulumizi'za *f* e'jembe lyange
ngeryembogo:
Nfuki'dwako *g* amafuta amagya.
11 Era *h* eriso lyange lirabye (byenja-
gala nga bitüse) ku balabe bange,
Amatu gange gawuli'de (byenjaga-
la nga bitüse) kwabo abakola o-
bubi abangolokokerako.
12 *k* Omutükirivu aliyera ngolukindu;
Alikula *l* ngomuvule mu Lebanoni.
13 *m* Abasimbirwa mu nyumba ya Mu-
kama
Baliyerera mumpya za Katonda
wa'fe.
14 Baliba nga bakyabala ebibala nga
baka'diye;
Bali'jula ama'zi, balige'ja:
15 Balage nga Mukama mutükirivu;
Oyo lye jinja lyange, 'sō *n* muye
temuli butali butükirivu.

93 *a* MUKAMA afuga; *b* ayamba'de
obukulu:
Mukama ayamba'de, yesibye amā-
nyi:
Era ensi enywe'de nokuinza neteī-
nza kusagasagana.
2 *c* Entebeyo yanywēra e'da ne'da
lyona:
Obererawo okuva emirembe nemi-
rembe.
3 Ama'zi gaimusi'za, 'gwe Mukama,
Ama'zi gaimusi'za e'dobozi lyago;
Ama'zi gaimusa amayengo gago.
4 Okusinga amalobozi agama'zi ama-
ngi,
Amayengo amanene agokunyanja,
d Mukama ali wa'gulu asinza amā-
nyi.
5 Byewategēza bya mazima dala:
Obutukuvu busānira enyumbayo,
Ai Mukama, emirembe nemirembe.

94 AI Mukama, 'gwe Katonda *a* na-
nyini ku walana,
'Gwe Katonda nanyini kuwalana,
omasizemasize dala.
2 Weyimuse, *b* 'gwasalira ensi emisā-
ngo:
Owe abamalala ebibagwānira.
3 Mukama, *c* ababi balitüsa wa,
Ababi balitüsa wa okuwāngula?
4 Bogera ebitalimu, nebyamalala:
Abakozi bobubi bona benyumiriza:
5 Bamenyamenya abantubo, ai Mu-
kama,
Era babonyabonya obusikābwo.
6 Ba'ta 'na'mwāndu ne mu'na'gwā-
nga,
Era ba'ta atalina kitāwe.
7 *d* Nebogera nti Mukama talabe,
'Sō Katonda wa Yakobo talowōze.
8 Mulowōze, 'mwe abali ngensolo mu
bantu:
Na'mwe abasirusiru, muligeziwala
di?
9 *e* Eyatekawo okutu, taliwalira?
Eyabümba eriso, taliraba?
10 *f* Abonereza amawānga, talikanga-
'vula,
g Aigiriza abantu amagezi?
11 Mukama amanyi ebirowōzo byaba-
ntu,
Nga mu'ka.
12 Alina omukisa omuntu *h* gwobone-
reza, ai Mukama,
Era gwoigiriza ebiva mu matēkago:
13 Olyoke omuwu'muze aleme okula-
ba ebiro ebyenaku,
Okutüsa *k* obunya lwebulisimirwa
ababi.
14 Kubanga *l* Mukama talisüla bantu-
be,
'Sō talireka busikābwe.
15 Kubanga omusängo gulī'da mu bu-
tükirivu:
Ne bona abalina emitima egyamaza-
zima balibugoberera.
16 Ani anängolokokera kwabo abakola
obubi?
Ani anänyīmiririra ku bakozi bebi-
tali bya butükirivu?
17 Singa Mukama teyali mubēzi wā-
nge,
Ememe yānge yanditu'de mūagu
awali okusirika.
18 Bwenayogera nti *m* Ekigere kyānge
kisērera,
Okusāsirakwo, 'gwe Mukama, ne-
kumpanirira.
19 Mu birowōzo byānge ebingi ebiri
mu'nze
Okusanyusakwo kumpōmera eme-
me yānge.
20 Abafuga ababi bali'sā ekimu nāwe,
Abalagira ebye'tima *n* mu matēka!
21 Bakung'ana okulümba ememe yo-
mutükirivu,
o Nebasala omusängo okusinga o-
mussi ogutaliko kabi.
22 Naye Mukama yabānga kigo kyā-
nge ekiwānvu;
Era Katonda wānge lye *p* jinja lye-
neyuna.
23 Era abeleseko obutali butükirivu
bwābwe bo,
Era alibazikiriza mu bubi bwābwe;
Mukama Katonda wa'fe alibazikī-
riza.

95 *a* MU'JE, tuimbire Mukama:
b Tuimbire ne'dobozi eryesa-
nyu *c* e'jinja eryobulokozi bwa'fe.
2 Tu'je mu masoge nokwebaza,
Tuimbire ne'dobozi eryesanyu
ne zabuli.
3 Kubanga Mukama ye Katonda o-
mukulu,
Era Kabaka omukulu *d* asinga ba-
katonda bona.
4 Enkonko zensi ziri mu mukono-
gwe;
Nentiko zensozi nazo zize.
5 Enyanja yiye, era yagikola;
Nemikonogye gye gyabümba olu-
kalu.

f 1 Sam. 2. 1.
g Zab. 23. 5.
h Zab. 34. 7.
k Zab. 92. 8.
l Balam. 9. 15.
m Zab. 1. 3.
n Bal. 9. 14.
a 1 Brom. 16. 31.
b Zab. 104. 1.
c Zab. 48. 6.
d Zab. 65. 7.
e Ma. 32. 35.
b Lub. 18. 25.
c Zab. 74. 10.
d Yob. 22. 13.
e Kuv. 4. 11.
f Bal. 1. 28; 2. 14, 15.
g Is. 28. 26.
h 1 Kol. 11. 32.
k Zab. 58. 23.
l 1 Sam. 12. 22.
m Zab. 38. 16.
n Zab. 58. 2.
o Kuv. 23. 2, Mat. 27. 4.
p Zab. 95. 1.
a Beb. 4. 7.
b Zab. 100. 1.
c 2 Sam. 22. 47.
d Zab. 97. 9.

6 Mu'je, tusinze, tuvūname;
Tufukamire mu maso ga Mukama
Omutōnzi wa'fe:
7 Kubanga ye Katonda wa'fe,
Na'fe tuli [c] bantu ba 'talerye, era
endiga ezomumukonogwe.
[d] Lero, obanga [e] munāwulira e'dobozirye,
8 Temuka'kanyasa mitima gya'mwe,
nga Emeriba,
[f] Nga ku lunaku Olwemasa mu
dūngu:
9 Bajaja ba'mwe [k] bwebānkema,
Nebangeza, nebalaba omulimo
gwānge.
10 Emyāka amakumi ana nanyikālira
abemirembe giri,
Ninjogera nti Be bantu abakyāma
mu mutima gwābwe,
'Sō tebamanya makubo gānge:
11 Kyenava [l] ndāira mu busūngu bwānge,
Nga tebaliingira mu [m] kiwu'mulo
kyānge.

96 [a] Mumuīmbire Mukama oluīmba olugya:
Mumuīmbire Mukama, 'mwe ensi
zona.
2 Mumuimbire Mukama, mwebaze
erinyalye:
Mwolesēnga obulokozibwe buli lunaku buli lunaku.
3 Mubūlirēnga ekitībwakye mu mawānga,
Ebyamagerobye mu bantu bona.
4 Kubanga Mukama mukulu, era
agwāna okutenderezebwa enyo:
Agwāna okutibwānga okusinga bakatonda bona.
5 Kubanga bakatonda bona abamawānga bye bifananyi:
Naye Mukama ye yakola e'gulu.
6 Ekitībwa nobukulu biri' mu masoge:
[b] Amānyi nobulūngi biri mu watukuvuwe.
7 Mumuwe Mukama, 'mwe [c] ebika ebyamawānga,
Mumuwe Mukama ekitībwa namānyi.
8 Mumuwe Mukama ekitībwa ekigwānira erinyalye:
Mulete [d] sadaka, [e] mu je mu mpyaze.
9 Kale mumusinze Mukama mu bulūngi obwobutukuvu.
Mukankane mu masoge, 'mwe ensi zona.
10 Mwogerere mu mawānga nti Mukama afuga:
Era nensi enywēra nokuīnza neteīnza kusagasagana:
Alisalira amawānga emisāngo egyensōnga.
11 E'gulu lisanyuke, era nensi ejaguze;
Enyanja ewūme, noku'jula kwayo;
12 / Enimiro ejaguze, nebigirimu byona;
Emiti gyona egyomukibira negiryoka giimba olwesanyu;
13 Mu maso ga Mukama, kubanga a'ja;
Kubanga a'ja okusalira ensi emisāngo:
Alisalira ensi emisāngo egyensōnga,
(Aliramula) amawānga namaziimage.

97 [a] Mukama afuga; ensi esanyuke;
Ebizinga bijaguze bwebyenkana obungi
2 [b] Ebire nekizikiza bimwetōlōla:
Obutūkirivu nomusāngo bye binywēza entebeye.
3 Omuliro gumukulembera,
Gwōkya abalabebe erui nerui.
4 [c] Enjotaze zamulisa ensi:
Ensi neraba nekankana.
5 [d] Ensozi zasānūka ngenvūmbo awali Mukama,
Awali Mukama wensi zona.
6 [e] E'gulu libūlira obutūkirivubwe,
Namawānga gona galabye ekitībwakye.
7 Bakwatibwe ensonyi bona abasinza ebifananyi ebyōle,
Abeīyumiriza olwebifananyi:
/ Mumusinze ye, 'mwe bakatonda 'mwena.
8 Sayuni yawulira nāsanyuka,
Nabawala ba Yuda nebajaguza;
Olwemisāngogyo, ai Mukama.
9 Kubanga 'gwe, Mukama, oli [g] wa'gulu nyo kunsi zona:
Ogulumizibwa okusinga enyo bakatonda bona.
10 Kale 'mwe abagala Mukama, [i] mukyāwe obubi:
Akūma ememe zabatukuvube;
[k] Abawonya mu mukono gwomubi.
11 [l] Omusana gwasigirwa omutūkirivu,
Nesanyu oyo alina omutima ogwamazima.
12 Musanyukire Mukama, 'mwe abatūkirivu
[m] Era mwebaze erinyalye etukuvu.

98 Zabuli.
1 [a] Mumuimbire Mukama oluimba olugya;
Kubanga akoze ebyamagero:
[b] Engaloze ezadyo, nomukonogwe omutukuvu bimulete'de obulokozi.
2 Mukama amanyisi'za obulokozibwe:
[c] Obutūkirivubwe abwolekere'za dala mu maso gamawānga.
3 [d] A'jnki'de okusāsirakwe nobwesigwabwe eri enyumba ya Isirneri:
Enkomerero zona ezensi zirabye obulokozi bwa Katonda wa'fe.
4 Muimbe ne'dobozi eryesanyu eri Mukama, 'mwe ensi zona:

/ Is. 35. 1.
[c] 1 Byom. 16. 31.
[d] 1 Basek. 8. 12. Zab. 18. 11.
[e] Zab. 77. 18.
[d] Balam. 5. 5. Nak. 1. 5.
[e] Zab. 50. 6.
/ Beb. 1. 6.
[g] Zab. 83. 18.
[i] Zab. 101. 3.
[k] Dan. 3, 28; 6. 22, 27. Bik. 12. 11.
[l] Yob. 22. 28.
[m] Zab. 30. 4.
[a] Zab. 33. 3.
[b] Kuv. 15. 6. Luk. 1. 51.
[c] Is. 62. 2. Bal. 3. 25.
[d] Luk. 1. 54.

[c] Zab. 74. 1.
[d] Beb. 3. 7-11, 15; 4. 7.
[e] Kubal. 14. 22.
[f] Kuv. 17. 2-7.
[k] Kubal. 14. 22.
[l] Beb. 4. 3, 5.
[m] Ma. 12. 9.
[a] 1 Byom. 16. 7.
[b] Zab. 78. 61.
[c] Zab. 22. 27.
[d] Zab. 45. 12.
[e] Zab. 116. 19.

Mulete oluimba muimbe olwesanyu,
wewawo, muimbe ebyokutendereza.
5 Muimbe okutendereza Mukama nenanga;
Nenanga era ne'dobozi eriimba.
6 [c] Namakondere ne'dobozi [/] eryakagombe
Mulete e'dobozi eryesanyu mu maso ga Kabaka, Mukama.
7 [g] Enyanja ewume, noku'jula kwayo;
Ensi zona, nabo abazitulamu;
8 [i] Ama'zi gakube mu ngalo;
Ensozi ziimbire wamu olwesanyu;
9 Mu maso ga Mukama, [k] kubanga a'ja okusalira ensi omusango:
Alisalira ensi emisango egyensonga,
(Aliramula) amawanga nobutukirivu.

[c] 1 Byom. 15. 24.
[/] 2 Byom. 15. 14.
[g] Zab. 96. 11.
[i] Is. 55. 12.
[k] Zab. 96. 10, 13.

99 [a] Mukama afuga; amawanga gakankane;
[b] Atula wakati wa bakerubi; ensi esagasagane.
2 Mukama mukulu mu Sayuni;
Era ali wa'gulu okusinga amawanga gona.
3 Batendereze erinyalyo ekulu era eryentisa.
[c] Ye mutukuvu.
4 Era amanyi ga kabaka gagala omusango;
'Gwonyweza obutukirivu,
Otukiriza omusango nobutukirivu mu Yakobo.
5 Mumugulumizenga Mukama Katonda wa'fe,
Era musinzizenga ku [d] ntebe yebigerebye:
Ye mutukuvu.
6 [e] Musa ne Aloni mu bakabonabe,
Ne [/] Samuwiri mwabo abakowola erinyalye;
[g] Bakubira Mukama, nabaitaba.
7 Yayogerera nabo mu [i] mpagi eyekire:
Bukwata byeyategeza, nekiragiro kyeyabawa.
8 Waba'damu, ai Mukama Katonda wa'fe:
Wali Katonda abasonyiwa,
Newakuba'de nga wabawalana e'gwanga olwebikolwa byabwe.
9 Mumugulumizenga Mukama Katonda wa'fe,
Musinzizenga ku [k] lusozirwe olutukuvu;
Kubanga Mukama Katonda wa'fe mutukuvu.

[a] Luk. 1. 69.
[d] 1 Byom. 28. 2.
[e] Kuv. 24. 6-8; 40. 23, 25, Lev. 8. 1.
[/] 1 Sam. 7. 9.
[g] 1 Sam. 12. 8.
[i] Kuv. 33. 9.
[k] Zab. 2. 6.

100 Zabuli eyokwebaza.

1 [a] Mulete Mukama e'dobozi eryesanyu, 'mwe ensi zona.
2 Mumuwereze Mukama nesanyu:
Mu'je mu masoge nokuimba.
3 Mumanye nga Mukama ye Katonda:
Oyo ye [b] yatutonda, na'fe tuli babe;
Tuli bantube, era endiga ezomudundirolye.
4 Muingire mu miryangogye nokwebaza,
Ne mu [c] mpyaze nokutendereza:
Mumwebaze, mukuze erinyalye.
5 Kubanga Mukama mulungi; okusasirakwe kwa luberera;
Nobwesigwabwe bwa mirembe gyona.

[a] Zab. 95. 1.
[b] Zab. 95. 6.
[c] Zab. 116. 19.

101 Zabuli ya Daudi.

1 Naimbanga ku kusasira ne ku musango:
'Gwe, ai Mukama, gwenaimbiranga okutendereza.
2 Natambuliranga namageezi mu 'kubo etukirivu:
Wowe, oli'ja gyendi di?
[a] Natambuliranga mu nyumba yange [b] nomutima ogutukiri'de.
3 Sitekenga kintu kyona ekitasana mu maso ganze:
Nkyawa omulimu gwabo abakyama;
Tegwega'tenga nange.
4 [c] Omutima ogutawulira gulindekera dala:
Sirimanya kintu kyona kibi.
5 Awaiririza mu'ne mu kyama, oyo [d] nazikirizanga:
Alina amaso agegulumiza nomutima ogwamalala simugumikirizenga.
6 Amaso ganze ganatunuliranga abesigwa abomunsi, batulenga wamu nange:
Atambulira mu 'kubo etukirivu yanamperezanga.
7 Akola ebyobulimba talitula mu nyumba yange:
Ayogera ebitali bya mazima talinywera mu maso ganze.
8 Buli nkya nazikirizanga ababi bona abomunsi;
'Malewo bona abakola ebitali bya butukirivu ba'gwewo mu [e] kibuga kya Mukama.

[a] 1 Basek. 9. 4.
[b] Zab. 78. 72.
[c] Nge. 11. 20; 17. 20.
[d] Zab. 94. 23.
[e] Zab. 46. 5.

102 Okusaba kwoyo aliko obulnike, nga bwagala okumu'ta, nafuka okwemulugunyakwe mu maso ga Mukama.

1 Wulira okusaba kwange, ai Mukama,
Okukaba kwange kutuke gyoli.
2 [a] Tonkisa masogo ku lunaku olwokunakuwala kwange:
Otege okutukwo wendi;
Ku lunaku lwenkowolerako ompitabe mangu.
3 Kubanga [b] enaku zange zi'gwawo ngomu'ka,
[c] Namagumba gange gokebwa ngomumuli.
4 Omutima gwange gwoke'dwa, guwotose ngomu'do;

[a] Zab. 27. 9.
[b] Yak. 4. 14.
[c] Yob. 30. 30.

[d] 1 Sam. 1. 7.
[d] Kubanga nerabira okulya e'mere yānge.
5 Olwe'dobozi eryokusinda kwānge
Amagumba gānge gega'se nomubiri gwānge.
6 Ninga kimbala owomu'dungu;
Nfūse ngekiwūgulu ekyomunsiko.
7 Ntunula, era nfūse
Ngenkazalugya etūla ku kiti'kiro yo'ka.
8 Abalabe bānge bazibya obu'de okunvuma;
Abandaluki'de bandāira.
9 Kubanga ndi'de e'vu ngomugāti,
[e] Zab. 42.3.
[e] Era ntabu'de kyenywe'de namaziga.
10 Olwokunyigakwo nobusūngubwo:
Kubanga wa'nōnda nonsūla.
[f] Yob. 14.2.
11 Enaku zānge ziri[f] ngekisikirize eki'gwāwo;
Era mpotōse ngomu'do.
[g] Zab. 9.7.
12 Naye [g] o'gwe, ai Mukama, onobērerānga enaku zona:
Neki'jukizokyo okutūsa emirembe gyona.
[i] Is. 60. 10.
13 Oligolokoka, [i] olisāsira Sayuni:
Kubanga obu'de butūse okumusāsira, wewawo, obu'de obwalagirwa butūse.
14 Kubanga aba'dubo basanyukira amainjage,
Era basāsira enfūfuye.
[h] 1 Basak. 8. 63.
15 Bwegatyo amawānga gona [k] galitya erinya lya Mukama,
Ne bakabaka bona abensi (balitya) ekitībwakvo:
16 Kubanga Mukama azimbi'de dala Sayuni,
[l] Alabiki'de mu kitībwakye;
[l] Is. 60. 2.
17 [m] Alowōze'za okusaba kwabo ababāfiri'dwa,
[m] Nek. 1. 6, 11.
'Sō tanyōmye kusaba kwābwe.
[n] Bal. 15.4.
18 Ekyo [n] kiriwandikirwa emirembe egiri'ja:
[o] Ne'gwānga eriritōndebwa liritendereza Mukama.
[o] Zab. 22. 31. Is. 43. 21.
19 Kubanga [p] atunuli'de wansi ngaima ku watukuvuwe awagulumivu;
[p] Ma. 26. 15. Zab. 14. 2.
Mukama yalaba ensi ngaima mu 'gulu;
[r] Zab. 79. 11.
20 Okuwulira [r] okusinda kwomusibe;
Okusumulula abo abatekerwawo okufa;
[s] Zab. 22. 22.
21 Abantu balyoke [s] batenderēnga erinya lya Mukama mu Sayuni,
Netendolye mu Yerusalemi;
22 Amawānga bwegalikung'ana awamu,
Namatwāle, okuwereza Mukama.
23 Yakendēza ku mānyi gānge mu 'kubo;
Yasala ku naku zānge.
[t] Is. 38. 10.
24 [t] Ninjogera nti Ai Katonda wānge,
[u] Yob. 21. 21.
tontwālira dala [u] ngenaku zānge tezina'gwāwo:
[w] Zab. 90. 2.
[w] Emyākagyo gibērera [x] emirembe gyona.
[x] Zab. 90. 1.
25 [z] E'da ne'da watandika ensi;
Ne'gulu gwe mulimu gwemikonogyo.
[z] Beb. 1. 10-12.
26 [a] Ebyo biri'gwāwo, naye 'gwonobērerānga:
[a] Is. 34. 4. Mat. 24. 35. 2 Pet. 3. 7, 10, 12. Kub. 20. 11; 21. 1.
Wewawo, ebyo byona birika'diwa ngekyambalo;
Olibiwanyisa ngekyambalo, nebyo biriwanyisibwa:
27 Naye [b] gwoba bumu,
[b] Mala. 3. 6.
Nemyākagyo tegirikoma.
28 [c] Abāna baba'dubo banābērangawo.
[c] Zab. 69. 36.
Neza'de lyābwe linānywēzebwānga mu masogo.

103

(Zabuli) ya Daudi.

1 [a] Webaze Mukama, 'gwe ememe yānge;
[a] nyi. 2.22. Zab. 104.1, 35; 146. 1.
Ne byona ebiri munda yānge, (mwebaze) erinyalye etukuvu.
2 Webaze Mukama, 'gwe ememe yānge,
'Sō tewerabira birūngibye byona:
3 [b] Asonyiwa ebikolwabyo byona ebitali bya butūkirivu;
[b] Zab. 130. 8.
[c] Awonya endwa'dezo zona;
[c] Kuv. 15. 26.
4 Anunula obulamubwo buleme okuzikirira;
[d] Aku'sāko engule eyekisa nokusāsira okulūngi:
[d] Zab. 5. 12.
5 A'kusa akamwāko ebirūngi;
Obuvubukabwo nebu'da obugya [e] ngempūngu.
[e] Is. 40. 31.
6 Mukama [f] akola ebyobutūkirivu,
[f] Zab. 146. 7.
Atūkiriza emisāngo kulwabo bona abajōgebwa.
7 [g] Yamanyisa Musa amakuboge,
[g] Zab. 147. 19.
Nebikolwabye eri abāna ba Isiraeri.
8 [i] Mukama a'ju'de okusāsira nekisa,
[i] Kuv. 34. 6, 7. Zab. 86. 15.
Alwāwo okusunguwala, alina okusonyiwa okungi.
9 [k] Tanenyenga enaku zona;
[k] Zab. 30. 5. Is. 57. 16.
'Sō tabenga (na busūngu) mirembe gyona.
10 Tatukoze ngebibi bya'fe bwebiri,
'Sō tatusasu'de ngebikolwa bya'fe ebitali bya butūkirivu bwebiri.
11 Kuba e'gulu nga bweriri wa'gulu okusinga ensi,
Nokusāsirakwe bwekuli okungi bwekutyo eri [l] abo abamutya.
[l] Luk. 1. 50.
12 Ebuvanjuba nebugwanjuba bwebiri ewala,
Bwatyo bwatuta'de ewala ebyōnōno bya'fe.
13 [m] Nga kitābwe bwasāsira abānabe,
[m] Mala. 3. 17.
Ne Mukama bwasāsira bwatyo abamutya.
14 Kubanga amanyi omubiri gwa'fe;
[n] A'jukira nga 'fe tuli [o] nfūfu.
[n] Zab. 78. 39.
[o] Lub. 3. 19.
15 Omuntu, enakuze ziri [p] ngomu'do;
[p] Zab. 90. 5, 6. Is. 40. 6.
Ngekimuli ekyomunsiko, bwayera bwatyo.
16 Kubanga empewo zikikūntako, nekiba nga kigenze;
Nekifo kyakyo tekirikimanya nate.
17 Naye okusāsira kwa Mukama kwa-

va mu mirembe gyona era kulitūka mu mirembe gyona eri abamutya,
[r] Kuv. 20. 6. Nobutūkirivubwe [r] eri abāna babāna;
18 Eri abo abakwata endagānoye,
Neri abo aba'jukira ebiragirobye okubikola.
[s] Zab. 11. 4. 19 Mukama yanywēza [s] entebeye mu 'guln;
Nobwakabakabwe bufuga byona.
[t] Zab. 148. 2. 20 Mumwebaze Mukama, 'mwe [t] bamalaikabe:
'Mwe abazira abamānyi, abatūkiriza ekigambokye,
Nga muwulira e'dobozi eryekigambokye.
21 Mumwebaze Mukama, 'mwe 'mwena e'gyerye;
[u] Zab. 104. 4. [x] Abawerezabe, abakola byayagala.
[w] Zab. 145. 10. 22 [w] Mumwebaze Mukama, 'mwe 'mwena emirimugye,
Mu bifo byona byafugiramu:
Webaze Mukama, 'gwe ememe yānge.

[a] Iu. 35. **104** [a] Webaze Mukama, 'gwe ememe yānge. Ai Mukama Katonda wānge, oli mukulu nyo;
[b] Zab. 93. 1. [b] Oyamba'de ekitibwa nobukulu.
[c] Is. 40. 22. 2 Eyebi'ka nomusana ngekyambalo;
Atūmba e'gulu [c] nge'gigi:
3 Asimba empagi ezenjuze mu ma'zi;
[d] Is. 19. 1. Afūla [d] ebire e'gālirye;
[e] 2 Sam. 22. 11. Zab. 18. 10. Atambulira [e] ku biwawātiro byempewo:
[f] Beb. 1. 7. 4 [f] Afūla ababakabe empewo;
[g] Zab. 103. 21. [g] Nabawerezabe omuliro ogwāka:
5 Eyasimba emisingi gyensi,
Ereme okusagasaganānga emirembe gyona.
6 Wagibi'kako enyanja ngekyambalo;
Ama'zi negāmirira wa'gulu wensozi.
[h] Is. 50. 2. 7 [h] 'Gwe bwewanenya nega'duka;
E'dobozi eryokubwātukakwo bweryawuliriwa negānguwa okugenda;
8 Gālinya ku nsozi, gāserengetera mu biwōnvu,
Negatūka mu kifo kyewagatekērawo.
[k] Yob. 38. 8. 9 [k] Wagalagira [l] ensalo gyegataānza kusu'kako;
[l] Yob. 26. 10. [m] Galeme oku'da nate okubi'ka kunsi.
[m] Lub. 9. 11. 10 Aleta enzi'zi mu biwōnvu;
Zikulukuta mu nsozi:
11 Zinywesa ensolo zona ezomunsiko;
Entulege ziwona enyōnta.
12 Enyonyi ezomu'gulu kwezitūla kwezo,
Ziimbira mu matabi.
13 Afukirira ama'zi ensozi ngaima mu njuze:
Ensi ne'kuta ebibala ebyemirimugyo.
14 Amereza ente esubi,
Nomu'do okuwereza abantu;
Balyoke ba'gyēnga e'mere mu 'taka;
15 [n] Nomwenge [o] ogusanyusa omutima gwabantu,
Namafuta ganyirizēnga amasoge,
Ne'mere ewa omuntu amānyi omutimagwe.
16 Emiti gya Mukama gi'kuta;
[p] Emivule gya Lebanoni [r] gyeyasimba;
17 Enyonyi gyezikoleramu ebisu byazo:
Kasida, emiberosi ye nyumbaye.
18 Ensozi empānvu ziba za mbulabuzi;
Amainja kye ki'dukiro kyobumyu.
19 Yatekerawo [s] omwezi ebiro:
Enjuba emanyi okugwa kwayo.
20 'Gwoleta ekizikiza, ekiro nekibawo;
Ensolo zona ezomukibira mwezifulumira nga zisōba.
21 [t] Empologoma ento zivūmira gyezinālya,
Era [u] zinonya e'mere yazo eri Katonda.
22 Enjuba nevayo, nezigenda,
Nezebaka mu mpuku zazo.
23 Abantu nebagenda ku [w] mulimu gwābwe
Nokutegana kwābwe okutūsa akawungēzi.
24 Ai Mukama, emirimugyo nga gya ngeri nyingi!
[y] Wagikola gyona mu magezi:
Ensi e'ju'de obuga'gabwo.
25 Enyanja eri, enene engazi,
Omuli ebyewalula ebitabalikika,
Ebisolo ebitono era nebinene.
26 Eri amāto gyegaitako;
[z] Lukwata mwali, gwewakola okuzanyira omwo.
27 Ebyo byona byonna bikulindirira 'gwe,
[a] Obiwe e'mere yabyo mu ntūko zayo.
28 Gyobiwa gyebikung'anya;
Oyānjuluza engalo, nebi'kuta ebirūngi.
29 [b] Okisa amasogo, nebyeralikirira;
[c] Obi'gyamu omu'ka gwabyo, nebifa,
[d] Nebi'da mu nfūfu yabyo.
30 Otuma omwoyogwo, nebitōndebwa;
Era ofūla obugya amaso ge'taka.
31 Ekitibwa kya Mukama kibēre kya kuberera;
[e] Mukama asanyukire emirimugye:
32 Atunulira ensi, nekankana;
[f] Akwata ku nsozi, nezinyōka.
33 Nāimbirānga Mukama [g] nga nkyali mulamu:
Nāimbānga okutendereza Katonda wānge nga nkyaliwo.
34 Okulowōza kwāngo kumuwōmerēnga:
Nāsanyukirānga Mukama.
35 [i] Ababi bazikirire ba'gwēwo kunsi,
Abōnōnye baleme okubērawo nate.

[n] Balam. 9. 13. [o] Bik. 14. 17.
[p] Balam. 9. 15. [r] Kubal. 24. 6.
[s] Luh. 1. 14.
[t] Yob. 38. 39. [u] Yo. 1. 20.
[w] Lub. 3. 19.
[y] Nge. 3. 19.
[z] Yob. 41. 1.
[a] Zab. 136. 25.
[b] Zab. 30. 7. [c] Yob. 34. 14, 15.
[d] Luh. 3. 19.
[e] Luh. 1. 31.
[f] Zab. 144. 5. [g] Zab. 63. 4.
[i] Zab. 37. 38.

k Webaze Mukama,' gwe ememe yange.
l Mumutendereze Mukama.

105 a MUMWEBAZĒNGA Mukama, mukābirēnga erinyalye;
b Mumanyisēnga ebikolwabye mu mawānga.
2 Mumuimbirēnga, muimbēnga okumutendereza;
Mwogerēnga ku byamagerobye byona.
3 Mwenyumirizēnga olwerinyalye etukuvu:
Omutima gwabo abanonya Mukama gusanyukēnga.
4 Munonyēnga Mukama namānyige;
Munonyēnga amasoge enaku zona.
5 Mu'jukirēnga c ebyamagerobye byeyakola;
Ebyekitalobye, nemisāngo egyakamwāke;
6 'Mwe eza de lya Ibulaimu omu'duwe,
'Mwe abāna ba Yakobo, abalōndebe.
7 Oyo ye Mukama Katonda wa'fe:
Emisāngogye gibuna ensi zona.
8 A'jukira endagānoye enaku zona,
Ekigambo kyeyalagira emirembe olukumi;
9 d (Endagāno) gyeyalagūna ne Ibulaimu,
Nekiriāro kyeyalārirra Isaka;
10 Nekyo nākinywēza eri Yakobo okuba etēka,
Eri Isiraeri, okuba endagāno eteri'gwāwo:
11 Ngayogera nti 'Gwe ndiwa ensi ya Kanani,
Omugabo ogwobusika bwa'mwe:
12 Bwebāli abantu abatono omuwendo gwābwe:
Wewawo, abatono enyo, era abo batambuze omwo;
13 Nebatambulatambula mu mawānga agatali gamu,
Nga bava mu bwakabaka nebagukira mu bantu abalala.
14 Teyaganya muntu kubōnōna;
Wewawo, yanenya bakabaka kulwābwe;
15 (Ngayogera nti) e Temukwatānga kwabo benafukako amafuta,
'Sō temukolānga bubi bana'bi bānge.
16 f Nāita enjala (okugwa) kunsi;
g Nāmenya omu'go (gwābwe) gwona, ye 'mere (yābwe).
17 h Yabakulembeza omuntu:
Yusufu k yatūndibwa okuba omu'du:
18 l Ebigerebye babirūmya enjegere;
Yagalamira ngasibi'dwa nebyūma:
19 Okutūsa m ekigambokye lwekyatūkirira;
Ekigambo kya Mukama kyamukemānga.
20 n Kabaka yatuma nāmusumulula;
Ye yafuga amawānga, nāmutēra dala.
21 o Nāmufūla omukulu wenyumbaye,
Nāmuteresa ebintubye byona:
22 p Okusiba abalāngirabe bwayagala,
Nokuigiriza amagezi abaka'debe.
23 q Era ne Isiraeri na'ja mu Misiri;
Yakobo nātūla r munsi ya Kamu.
24 s Nāyongera nyo abantube,
Nābawa amānyi okusinga abalabe bābwe.
25 t Nākyūsa omutima gwābwe okukyāwa abantube,
Okukūsakūsa aba'dube.
26 u Nātuma Musa omu'duwe,
(Ne) Aloni gweyalōnda.
27 v Neba'sā mubo obubonerobwe,
Nebyamagero munsi ya Kamu.
28 w Nāleta ekizikiza, ekizikiza nekikwata;
Nebataj ēmera bigambobye.
29 x Nāfūla ama'zi gābwe omussi,
Na'ta ebyenyanja byābwe.
30 Ensi yābwe ne'jula ebikere,
Munju za bakabaka bābwe.
31 Nāyogera, ebitole ebyensowera nebi'ja,
y Nensekere mu nsalo zābwe zona.
32 Nābawa omuzira mu kifo kyenkuba,
z Nomuliro ogwāka munsi yābwe.
33 Era nākuba nemizabibu nemitini gyābwe;
Nāmenya emiti egyomunsalo zābwe.
34 Nāyogera, a enzige nezi'ja,
Nobuwūka, era ebyo tebyabalikika omuwendo gwabyo,
35 Nebirya buli mu'do ogwali munsi yābwe,
Nebirya ebibala ebye'taka lyābwe.
36 Era b nākuba nababeryeberye bona abāli munsi yābwe,
Abāli basinga amānyi mu bazira bābwe bona.
37 Nāba'gyamu nga balina c fefeza nezābu:
'Sō tewali muntu munafu omu mu bikabye.
38 d Emisiri nesanyuka bwebāgenda;
Kubanga e entisa yābwe yali ebagu'deko.
39 f Nāyānjuluza ekire okubabi'kāngako;
Nomuliro gubākirēnga ekiro.
40 Nebasaba, g nāleta obugubi,
Nāba'kusa h e'mere eyomu'gulu.
41 i Nāyūsa e'jinja, ama'zi negatirika;
Negakulukuta mu bifo ebikalu ngomu'ga.
42 Kubanga j ya'jukira ekigambokye ekitukuvu,
(Ne) Ibulaimu omu'duwe.
43 Na'gyamu abantube nesanyu,
Nalalondebe nokuimba.
44 k Nābawa ensi ezamawānga;
Nebatwāla nebalya emirimu egyamawānga:
45 l Balyoke bakwatēnga ebiragirobye,
Bekūmēnga amatēkage.
Mumutendereze Mukama.

a Lu. 1.
b Zab. 105. 45.
c 1 Byom. 16. 8–22.
d Zab. 145. 12.
e Zab. 72. 18.
f Luk. 1. 72, 73.
g Lub. 28. 11.
h Lub. 41. 54.
i Lev. 26. 26.
j Lub. 45. 5; 50. 20.
k Lub. 37. 28, 36.
l Lub. 39. 20.
m Lub. 40. 8.
n Lub. 41. 14.
o Nāmufūla omukulu wenyumbaye, Nāmuteresa ebintubye byona: * Lub. 41. 40.
p Okusiba abalāngirabe bwayagala, Nokuigiriza amagezi abaka'debe. ? Lub. 41. 44.
q Era ne Isiraeri na'ja mu Misiri; Yakobo nātūla r munsi ya Kamu. r Lub. 46. 6.
s Nāyongera nyo abantube, Nābawa amānyi okusinga abalabe bābwe. s Zab. 78. 51.
t Nākyūsa omutima gwābwe okukyāwa abantube, Okukūsakūsa aba'dube. t Kuv. 1. 7.
u Nātuma Musa omu'duwe, (Ne) Aloni gweyalōnda. u Kuv. 1. 8, 9.
v Neba'sā mubo obubonerobwe, Nebyamagero munsi ya Kamu. v Kuv. 3. 10; 4. 12, 14.
w Nāleta ekizikiza, ekizikiza nekikwata; Nebataj ēmera bigambobye. w Zab. 78. 43–51.
x Nāfūla ama'zi gābwe omussi, Na'ta ebyenyanja byābwe. x Kuv. 10. 21–23.
30 Ensi yābwe ne'jula ebikere, Munju za bakabaka bābwe.
31 Nāyogera, ebitole ebyensowera nebi'ja, y Nensekere mu nsalo zābwe zona. y Zab. 78. 44.
32 Nābawa omuzira mu kifo kyenkuba, z Nomuliro ogwāka munsi yābwe. z Kuv. 9. 23.
33 Era nākuba nemizabibu nemitini gyābwe; Nāmenya emiti egyomunsalo zābwe.
34 Nāyogera, a enzige nezi'ja, Nobuwūka, era ebyo tebyabalikika omuwendo gwabyo, a Kuv. 10. 4.
35 Nebirya buli mu'do ogwali munsi yābwe, Nebirya ebibala ebye'taka lyābwe.
36 Era b nākuba nababeryeberye bona abāli munsi yābwe, Abāli basinga amānyi mu bazira bābwe bona. b Zab. 78. 51.
37 Nāba'gyamu nga balina c fefeza nezābu: 'Sō tewali muntu munafu omu mu bikabye. c Kuv. 12. 35.
38 d Emisiri nesanyuka bwebāgenda; Kubanga e entisa yābwe yali ebagu'deko. d Kuv. 12. 33. e Kuv. 15. 16.
39 f Nāyānjuluza ekire okubabi'kāngako; Nomuliro gubākirēnga ekiro. f Kuv. 13. 21.
40 Nebasaba, g nāleta obugubi, Nāba'kusa h e'mere eyomu'gulu. g Kuv. 16. 13.
41 i Nāyūsa e'jinja, ama'zi negatirika; Negakulukuta mu bifo ebikalu ngomu'ga. h Zab. 78. 24, 25. i Kuv. 17. 6.
42 Kubanga j ya'jukira ekigambokye ekitukuvu, (Ne) Ibulaimu omu'duwe. j Lub. 18. 14.
43 Na'gyamu abantube nesanyu, Nalalondebe nokuimba.
44 k Nābawa ensi ezamawānga; Nebatwāla nebalya emirimu egyamawānga: k Yos. 13. 7.
45 l Balyoke bakwatēnga ebiragirobye, Bekūmēnga amatēkage. l Ma. 4. 1.
Mumutendereze Mukama.

106 [a]MUMUTENDEREZE Mukama,
Kale mumwebaze Mukama;
kubanga mulungi:
Kubanga [b]okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
2 Ani ainza okwātula ebikolwa ebyamānyi ebya Mukama,
Oba okwolesa etendolye lyona?
3 Balina omukisa abakwata omusāngo,
Noyo akola ebyobutūkirivu mu biro byona.
4 [c]Onji'jukire, ai Mukama, nekisa kyolina eri abantubo;
Nkwegairi'de, onji'jire nobulokozibwo:
5 Ndabe [d]abalōndebo nga balaba omukisa,
Nsanyukire esanyu erye'gwāngalyo.
Nenyumirize wamu nobusikābwo.
6 [e]Twayōnōna 'fe /ne bajaja ba'fe,
Twakola ebitali bya butūkirivu, twakola obubi.
7 Bajaja ba'fe tebātegēra bya magerobyo mu Misiri;
Nebata'jukira kusāsirakwo okungi;
Naye [g]nebajēmera ku nyanja, ku Nyanja Emyufu.
8 Era naye nābalokola [i]olwerinyalye,
[k]Amanyise obuinzabwe obungi.
9 Era [l]nānenya Enyanja Emyufu, nekalirira:
Awo [m]nābaisa mu buziba, nga mu 'dūngu.
10 [n]Nabālokola eri omukono gwoyo eyabakyāwa,
Nābanunula mu mukono gwomulabe.
11 [o]Ama'zi negabi'ka ku balabe bābwe:
Newatasigalawo nomu.
12 Nebalyoka ba'kiriza ebigambobye;
Nebaīmba okumutendereza.
13 Berabira māngu emirimugye;
Tebālindirira kutēsakwe:
14 [p]Naye nebegōmbera nyo mu lukōla,
Nebakemera Katonda mu 'dūngu.
15 [r]Nābawa byebāsaba;
Naye nāleta obuko'vu mu meme yābwe.
16 Era [s]obu'gya nebubakwata eri Musa mu lusisira,
Ne Aloni omutukuvu wa Mukama.
17 [t]Ensi neyasama nemira Dasani,
Nebi'ka ku kibīna kya Abiramu.
18 [u]Nomuliro negwāka mu kibīna kyābwe;
Enimi zagwo nezōkya ababi.
19 [w]Nebakolera enyana [y]mu Kolebu,
Nebasinza ekifananyi ekisānūse.
20 Bwebatyo nebawanyisa ekitībwa kyābwe
Okuba ekifananyi kyente erya omu'do.
21 Neberabira Katonda omulokozi wābwe,
Eyakolera ebikulu mu Misiri;
22 Ebyamagero munsi [z]ya Kamu,
Nebyentīsa ku Nyanja Emyufu.
23 [a]Kyeyava ayogera ngalibazikiriza,
Singa Musa omulōndewe teyaīmirira mu masoge mu kituli,
Oku'zayo obusūngubwe, aleme okubazikiriza.
24 Wewawo, [b]bānyōma ensi eyokwesima,
[c]Teba'kiriza kigambokye;
25 Naye nebemulugunya mu wema zābwe,
Nebatawulira 'dobozi lya Mukama.
26 Kyeyava aimusa omukonogwe gyebali,
Ngalibasūlira mu 'dūngu:
27 Era ngaligwisa eza'de lyābwe mu mawānga,
Era ngalibasāsānya munsi.
28 Era [d]nebega'ta ne [e]Baalu-Peoli,
/Nebalya esadaka [g]ezabafu.
29 Bwebatyo bwebāmusunguwasānga nebikolwa byābwe;
Kawumpuli nāgwa mubo.
30 [i]Finekasi nālyoka aimirira nātūkiriza omusāngo:
Kawumpuli nāziizibwa bwatyo.
31 [k]Ekyo nekimubalirwa okuba obutūkirivu,
Okutūsa emirembe gyona egitaligwāwo.
32 Era [l]nebamunyiigiza ku ma'zi Agemeriba,
[m]Nokulaba Musa nālaba obubi kulwābwe:
33 Kubanga bāli bagala okujēmera omwoyogwe,
[n]Nāyogera ebitali bya magezi nemimwagye,
34 [o]Tebāzikiriza mawānga,
[p]Nga Mukama byeyabalagira;
35 [r]Naye nebega'ta namawānga,
Nebaiga emirimu gyābwe:
36 [s]Nebawereza ebifananyi byābwe;
Ebyabafūkira ekyāmbika.
37 Wewawo [t]bawāngayo batabani bābwe ne bawala bābwe, eri bascani,
38 Nebayiwa omusai ogutaliko kabi, gwe musai gwa batabani bābwe ne bawala bābwe,
Bebāwāngayo eri ebifananyi bya Kanani;
[u]Ensi neyōnōneka nomusai.
39 Bwebatyo nebabako empitambi olwemirimu gyābwe,
Nebagenda bayenda mu [w]bikolwa byābwe.
40 [y]Obusūngu bwa Mukama kyebwava bubūbūka eri abantube,
Nātamwa obusikābwe.
41 Nābawayo mu mukono gwamawānga;
Nabo abābakyāwa nebabafuga.
42 Era [z]abalabe bābwe nebabajōga,
Nebajēmulwa wansi womukono gwābwe.

[a] 1 Byom. 16. 34. Zab. 78 & 106.
[b] 1 Byom. 16. 41.
[c] Zab. 119. 132.
[d] Zab. 105. 6.
[e] 1 Basek. 8. 47. Dan. 9. 5. / Ezer. 9. 7. Nek. 1. 6.
[g] Kuv. 14. 11.
[i] Kuv. 9. 16. Ez. 20. 9.
[k] Zab. 77. 14.
[l] Kuv. 14. 21.
[m] Is. 63. 13.
[n] Kuv. 14. 30.
[o] Kuv. 14. 27.
[p] Kubal. 11. 4, 33.
[r] Kubal. 11. 31.
[s] Kubal. 16. 1-3.
[t] Kubal. 16. 30 neb.
[u] Kubal. 16. 35.
[w] Kuv. 32. 4.
[y] Ma. 9. 8.
[z] Zab. 78. 51.
[a] Kuv. 32. 10.
[b] Kubal. 14. 31.
[c] Ma. 1. 32. Beb. 3. 18.
[d] Kubal. 25. 3, 5.
[e] Kubal. 25. 28. / Kubal. 25. 2.
[g] Is. 8. 19.
[i] Kubal. 25. 7, 8.
[k] Kubal. 25. 11.
[l] Kubal. 20. 2. Zab. 81. 7.
[m] Kubal. 20. 12.
[n] Kubal. 20. 10.
[o] Balam. 1. 21, 27-36.
[p] Ma. 7. 1.
[r] Balam. 3. 5 neb.
[s] Balam. 2. 12, 13, 17, 19.
[t] Is. 57. 5.
[u] Kubal. 35. 33.
[w] Is. 29.
[y] Balam. 2. 14.
[z] Balam. 4. 3.

43 [a] Emirũndi eminji yabawonya;
Naye nebagala okujẽma mu kutẽsa kwãbwe,
Nebajẽzebwa mu butali butũkirivu bwãbwe.
44 Era naye nãtunulira enaku zãbwe,
Bweyawulira okukãba kwãbwe:
45 [b] Nãba'jukirira endagãnoye,
Neye'jussa [c] ngokusãsirakwe bwekuli okungi.
46 [d] Era nãbabasãsiza
[e] Bona abãbatwãlãnga mu busibe.

47 [f] Otulokole, ai Mukama Katonda wa'fe,
[g] Otukung'anye tuve mu mawãnga,
Okwebazãnga erinyãlyo etukuvu,
Nokujagulizãnga etendolyo.

48 [i] Yebazibwẽnga Mukama, Katonda wa Isiraeri,
Okuva emirembe gyona okutũka mu mirembe gyona.
Era abantu bona bogere nti Amina.
Mumutendereze Mukama.

[a] Balam. 2. 16.
[b] Lev. 26. 42.
[c] Zab. 51. 1.
[d] Ezer. 9. 9. Yer. 42. 12.
[e] Nek. 1. 11.
[f] 1 Byom. 16. 35 neb.
[g] Zab. 107. 3.
[i] Zab. 72. 18.

EKITABO V.

[a] Mumwebaze Mukama; kubanga mulũngi:
Kubanga okusãsirakwe (kubẽrera) emirembe gyona.
2 [b] Abanuule ba Mukama bogere (bwebatyo),
[c] Beyanunula mu mukono gwomulabe;
3 [d] Nãbakung'anya munsi (nyingi),
Mu buvanjuba ne mu bugwanjuba,
Mu bukika obwa kono ne mu bwadyo.
4 [e] Bãkyãmira mu 'dũngu mu 'kubo omutali bantu;
Nebatalaba kibuga kya kutũlamu.
5 Bãlũmibwa enjala nenyõnta,
Ememe yãbwe neziri'ka mubo.
6 Nebalyoka bakãbira Mukama mu naku zãbwe,
Nãbawonya mu kweralikirira kwãbwe.
7 Era nãbalung'amiza mu 'kubo egolokofu,
Batũke mu kibuga ekyokutũlamu.
8 Kale [f] singa abantu batendereza Mukama olwobulũngibwe,
Nolwebyamagerobye eri abãna babantu!
9 [g] Kubanga a'kusa ememe eyegõmba,
Nememe erũmwa enyõnta agi'juza ebirũngi.
10 [i] Abo abãtũla mu kizikiza ne mu kisikirize ekyokufa,
Nga basibibwa nenaku nekyũma;
11 Kubanga bãjẽmera ebigambo bya Katonda,
Nebanyõma okutẽsa kwoyo ali wa'gulu enyo:
12 Kyeyava azitoya omutima gwãbwe nokutegana;
Nebagwa, 'sõnga siwali anãbabẽra.
13 Nebalyoka bakãbira Mukama mu naku zãbwe,
Nãbalokola mu kweralikirira kwãbwe.
14 [k] Nãba'gya mu kizikiza nekisikirize ekyokufa,
[l] Nãmenyamenya enjegere zãbwe.
15 Kale [m] singa abantu batendereza Mukama olwobulũngibwe,
Nolwebyamagerobye eri abãna babantu!
16 Kubanga [n] yamenya enzi'gi ezebikomo,
Nãtemera dala ebisiba ebyebyũma.
17 [o] Abasirusiru olwokwõnõna kwãbwe,
Nolwobutali butũkirivu bwãbwe,
babonyabonyezebwa.
18 Ememe yãbwe etamwa e'mere yona yona;
Nebasemberera emiryãngo egyokufa.
19 [p] Nebalyoka bakãbira Mukama mu naku zãbwe,
Nãbalokola mu kweralikirira kwãbwe.
20 [r] Atuma ekigambokye, nãbawonya,
Nãba'gya mu kuzikirira kwãbwe.
21 Kale [s] singa abantu batendereza Mukama olwobulũngibwe,
Nolwebyamagerobye eri abãna babantu!
22 Era [t] bawẽngayo esadaka ezokwebaza,
Era batenderẽnga ebikolwabye nokuĩmba.
23 [u] Abaserengetera ku nyanja mu mãto,
Abakola emirimu awali ama'zi amangi;
24 Abo balaba ebikolwa bya Mukama,
Nebyamagerobye mu buziha.
25 Kubanga alagira, nãkũnsa omuyaga,
Oguĩmusa amayengo gabwo.
26 Balinya mu 'gulu, neba'ka nate mu 'dubi:
Ememe yãbwe esãnũka olwenaku.
27 Besũnda erui nerui, era [w] bataga'ta ngomutamivu,
Namagezi gona nga gababuze.
28 [y] Nebalyoka bakãbira Mukama mu naku zãbwe,
Nãba'gya mu kweralikirira kwãbwe.
29 Alãza omuyaga,
Amayengo gagwo negatẽka.
30 Nebalyoka basanyuka kubanga bawu'mula;
Nãlyoka abaleta mu mwãlo gwebagala okutũkamu.

[a] 1 Byom. 16. 34. Zab. 106. 1.
[b] Is. 62. 12.
[c] Zab. 106. 10.
[d] Zab. 106. 47.
[e] Ma. 32. 10.
[f] nyi. 15, 21, 31.
[g] Luk. 1. 51.
[i] Is. 42. 7. Luk. 1. 79.
[k] Zab. 68. 6.
[l] Zab. 2. 3.
[m] Is. 8.
[n] Is. 45. 2.
[o] Nge. 1. 7; 14. 9 neb.
[p] nyi. 6, 13, 28.
[r] Zab. 147. 15.
[s] Is. 8.
[t] Lev. 7. 12.
[u] Is. 42. 10.
[w] Is. 24. 20; 29. 9.
[y] nyi. 6, 13, 19.

31 Kale [z] singa abantu batendereza
Mukama olwobulungibwe,
Nolwebyamagerobye eri abāna babantu!
32 Era bamugulumizenga [a] mu kung-'aniro eryabantu,
Era bamutenderezenga awali ekitūti ekyabaka'de.
33 Afūla emi'ga e'dungu,
Neuzi'zi (azifūla) e'taka ekalu;
34 [b] Ensi ebala (agifūla) olukōla olwomunyo,
Olwobubi bwabo abatūla omwo.
35 E'dungu alifūla ekidiba ekyama'zi,
Nensi enkalu ensulo ezama'zi.
36 Omwo mwatūza abalūmwa enjala,
Balongōsenga ekibuga ekyokutūlamu;
37 Era basigenga enimiro, basimbenga emizabibu,
Befunirenga ebibala ebyekyengera.
38 Era nābawa omukisa, nokweyongera nebeyongerānga nyo;
Nātaganya nte zābwe okukendēra.
39 Nate, nebawebuka nebajēzebwa
Olwokujōgebwa, nokweralikirira, nokunakuwala.
40 [c] Anyōmesa nyo abalāngira,
Era abakyāmiza mu nsiko omutali 'kubo.
41 Era naye [d] agulumiza omwāvu okuva mu naku.
Nāmukolera ebika ngekisibo.
42 Abatūkirivu balibiraba, balisanyuka;
[e] Nobutali butūkirivu bwona bulizība akamwa kabwo.
43 [f] Buli alina amagezi anālowōzanga ebyo,
Era banāfumitirizānga okusāsira kwa Mukama.

108

Oluimba, Zabuli ya Daudi.

1 [a] Omutima gwānge gunywe'de, ai Katonda;
Nāimba, wewawo, nāimba okutendereza, nāimba nekitībwa kyānge.
2 Muzukuke, 'mwe amadinda nenānga:
'Nze nākēra nyo okuzukuka.
3 Nākwebazānga 'gwe, ai Mukama, mu mawānga:
Era nāimbānga okukutendereza mu bantu.
4 Kubanga okusāsirakwo kungi, [b] kusinga e'gulu,
Namazimago (gatūka) mu 'gulu.
5 Ogulumizibwe, ai Katonda, okusinga e'gulu:
Nekitībwakyo okusinga ensi zona.
6 [c] Muganziwo alyoke awone,
Olokole nomukonogwo ogwadyo, otu'demu.
7 Katonda yayogera mu butukuvu bwe nti Ndijaguza:
Ndisala mu Sekemu, era ndigabaguba ekiwonvu ekya Su'kosi.
8 Gireadi wānge; Manase wānge;
Efulaimu naye yakūma omutwe gwānge;
Yuda gwe mu'go gwānge ogwobwakabaka.
9 Moabu kye kinābirwamu kyānge;
Edomu ndimukasukira engato yānge:
Ndyogerera wa'gulu ku Firisutiya.
10 Ani alinyingiza mu kibuga ekyamānyi?
Ani eyandeta mu Edomu?
11 Totusu'de, ai Katonda?
[d] 'Sō totabāla, ai Katonda, ne'gye lya'fe.
12 Otubēre eri omulabe:
Kubanga okubēra kwabantu tekulimu.
13 Katonda yalitukoza ebyobuzira:
Kubanga oyo yalirinyirira ku balabe ba'fe.

109

Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

1 [a] Tosirika, ai Katonda gwentendereza;
2 Kubanga akamwa kababi nakamwa kobulimba bakanjasami'de:
Boge'de nānge nolulimi olulimba.
3 Era banetōlōla nebigambo ebyokukyāwa,
Nebalwāna nānge awatali nsonga.
4 Olwokwagala kwānge bafūse balabe bānge:
Naye 'nze nsaba.
5 Era [b] bansasu'de obubi olwobulūngi.
Nokukyāwa olwokwagala kwānge.
6 [c] Omuku'sēko omuntu omubi:
[d] Omulabe aimirirenga ku mukonogwe ogwadyo.
7 [e] Bwasalirwa omusāngo, afulume nga gumusinze;
Era [f] okusabakwe kufūke ekibi.
8 Enakuze zibe ntono;
[g] Omulala alye obukulubwe.
9 [i] Abānabe babe nga tebalina kitābwe,
Ne mukaziwe 'na'mwāndu.
10 [k] Abānabe babe batambuzetambuze, basabirizenga;
Banonyenga (e'mere) mu bifo byābwe ebyazika.
11 Omunyazi atege byona byalina;
[l] Batamanyi banyagenyage emirimugye.
12 Anāmwongerako ekisa amubule;
Anāsāsira abānabe nga tebalina kitābwe naye abule.
13 [m] Eza'derye lizikirizibwe:
Mu mirembe egiri'ja amanya gābwe gasāngulibwe.
14 [n] Obutali butūkirivu bwa bajajabe bu'jukirwe eri Mukama:

---

[z] nyi. 8, 15. 21.
[a] Zab. 22. 25.
[b] Lub. 13. 10.
[c] Yob. 12. 21, 24.
[d] 1 Sam. 2. 8. Zab. 113. 7, 8.
[e] Zab. 63. 11. Bal. 3. 19.
[f] Yer. 9.12.
[a] Zab. 57. 7-11.
[b] Zab. 113. 4. Yer. 51. 9.
[c] lu 13. Zab. 60. 5-12.
[d] Zab. 44.9.
[a] Zab.28.1.
[b] Zab. 35. 12.
[c] Zab. 35. 4-8.
[d] Zek. 3. 1.
[e] Zab. 1. 5.
[f] Nge. 28 9.
[g] Bik. 1.18.
[i] Kuv. 22. 24.
[k] Zab. 59. 15.
[l] Is. 5. 17.
[m] Zab. 21. 10.
[n] Kuv. 20. 5.

'Sō ekibi kya nyina kireme okusangulibwa.
15 Bibērēnga mu maso ga Mukama enaku zona,
[o] Azikirize oku'jukirwa kwābwe kunsi.
16 Kubanga teya'jukira kusāsira,
[p] Naye nāi'ganya [p] omuntu omwāvu eyetāga,
Noyo eyalina omutima ogumenyese, okuba'ta.
17 Wewawo, yayagala okukolima, nekutūka gyali;
'Sō teyasanyukira kusaba mukisa, negumuba wala.
[r] 18 Era [r] yayambala okukolima ngekyambalokye,
Nekuingira mundaye ngama'zi,
Era ngamafuta mu magūmbage.
19 Kubēnga gyali ngekyambalo kyayambala,
Era kubēnga ngolukoba lweyesiba enaku zona.
20 Eyo ye mpēra eyabalabe bānge eva eri Mukama,
Nabo abogera obubi ku meme yānge.
21 Naye olongōse ebyānge, ai Katonda Mukama, olwerinyalyo:
[s] Kubanga okusāsirakwo kulūngi, omponye,
22 Kubanga 'nze ndi mwāvu, netāga,
Nomutima gwānge gufumiti'dwa munda yānge.
23 Ng'ende'de dala [t] ngekisikirize bweki'gwāwo:
Nkung'unta ngenzige.
24 Amavivi gānge ganafuwa'de olwokusiba;
Nomubiri gwānge guwebuse obutage'ja.
25 Era nfūse [u] ekivume gyebali:
Bwebandaba, [w] banyenya omutwe gwābwe.
[y] 26 [y] Ombēre, ai Mukama Katonda wānge;
Nkwegairi'de ondokole ngokusāsirakwo bwekuli.
27 Balyoke bategēre ngogwo gwe mukonogwo:
Nga 'gwe, Mukama, wakikola.
28 Bo bakolime, naye 'gwompe omukisa:
Bwebaligolokoka, balikwatibwa ensonyi, naye omu'duwo alisanyuka.
29 Abalabe bānge bambale okuswāzibwa,
Era [z] bebi'ke ensonyi zābwe ngekikūnta.
[a] 30 [a] Nebazānga nyo Mukama nakamwa kānge;
Wewawo, nāmutenderezānga mu kibīna.
[b] 31 Kubanga anāimiriránga [b] ku mukono ogwadyo ogwomwāvu.
Okumulokola eri abo abasalira omusāngo emeneye.

110 Zabuli ya Daudi.

1 [a] MUKAMA agamba mukama wānge nti
[b] Tūla [c] ku mukono gwānge ogwadyo,
[d] Okutūsa lwendifūla abalabebo entebe yebigerebyo.
2 Mukama alisindika [e] omu'go ogwamāuyigo okuva [f] mu Sayuni:
'Gwe fugira wakati mu balabebo.
3 Abantubo bewayo nomwoyo ogutawalirizibwa ku lunaku olwobuīnzabwo:
Mu bulūngi obwobutukuvu, olina omusulo ogwobuvubukabwo,
Oguva mu lubuto lwenkya.
4 [g] Mukama yaláira, 'sō talye'jusa,
Nti 'Gwoli [i] kabona [k] emirembe gyona
Ngengeri ya Merukizedeki bweri.
5 Mukama [l] ku mukonogwo ogwadyo
Alifumita bakabaka [m] ku lunaku olwobusūngubwe.
6 Alisala emisāngo mu mawānga,
Ali'juza (eBifo) emirāmbo;
[n] Alifumita omutwe munsi enyingi.
7 Alinywa ku usulo eri mu 'kubo:
Kyaliva aimusa omutwe.

111 MUMUTENDEREZE Mukama.

Nebazānga Mukama nomutima gwānge gwona,
[o] Mu kibīna ekyabatūkirivu abatēsa, ne mu kung'aniro.
2 Emirimu gya Mukama mikulu,
Ginonyezebwa abo bona abagisanyukira.
3 Omulimugwe gwa kitibwa, gwa bukulu:
[b] Nobntūkirivubwe bubērera emirembe gyona.
4 A'jukizi'za emirimugye egyekitalo:
Mukama [c] wa kisa, a'ju'de okusāsira.
5 Awa e'mere abo abamutya:
Ana'jukirānga endagānoye emirembe gyona.
6 Alaze abantube obuīnza obwemirimugye,
Ngabawa obusika obwamawānga.
7 Emirimu egyemikonogye ge [d] mazima nomusāngo;
Ebiragirobye byona [e] binywēra.
8 [f] Bitekebwawo emirembe nemirembe,
Bikolebwa mu mazima nobutūkirivu.
9 [g] Yawa abantube [i] okununulwa;
Yalagira endagānoye emirembe gyona:
[k] Erinyalye tukuvu, lya kitibwa.
10 Mu kutya Mukama [l] amagesi mwegasokera;
Balina okutegēra okulūngi bona abakola bwebatyo;
Etendolye libērera emirembe gyona.

[a] Mat. 22. 44.
[b] Beb. 1. 13.
[c] Bef. 1. 20. Bak. 3. 1. Beb. 1. 3. 1 Pet. 3. 22.
[d] 1 Kol. 15. 25. Bef. 1. 22. Beb. 2. 8; 10. 13.
[e] Is. 11. 1.
[f] Zab. 68. 36.
[g] Beb. 7. 21.
[i] Zek. 6. 13.
[k] Yok. 12. 34. Beb. 7. 24 neb.
[l] Zab. 16. 8.
[m] Bal. 2. 5.
[n] Zab. 68. 21.
[o] Zab. 89. 7.
[b] Zab. 112. 3, 9.
[c] Zab. 86. 15; 103. 8.
[d] Kub. 15. 3.
[e] Zab. 19. 7.
[f] Is. 40. 8.
[g] Zab. 107. 20.
[i] Luk. 1. 68.
[k] Zab. 99. 3
[l] Ma. 4. 6.

112 MUMUTENDEREZE Mukama.
[a] Alina omukisa oyo atya Mukama,
Asanyukira enyo amatẽkage.
2 [b] Eza'derye linãbãnga lya mãnyi kunsi:
Eza'de lyabatũkirivu linãbãnga nomukisa.
3 [c] Ebintu nobuga'ga biri mu nyumbaye:
Nobutũkirivubwe bubẽrera emiremberye gyona.
4 [d] Eri omutũkirivu omusana gu'ja awali ekizikiza:
[e] Oyo wa kisa, a'ju'de okusãsira, era ye mutũkirivu.
5 Alaba ebirũngi oyo [f] akola ebyekisa, awola;
Alinywẽza ensõngaye bwalisalirwa omusãngo.
6 Kubanga [g] tasagasaganenga emiremberye gyona;
Omutũkirivu ana'jukirwãnga enaku zona ezitali'gwãwo.
7 [i] Tatyenga bigambo bya bubi:
Omutimagwe gunywẽra, nga gwesiga Mukama.
8 [k] Omutimagwe guterẽra, tatyenga,
Okutũsa [l] lwaliraba (byayagala nga bitũse) ku balabebe.
9 [m] Agabye, awa'de abãvu;
Obutũkirivubwe bubẽrera emirembe gyona:
[n] E'jemberye lirigulumizibwa nekitibwa.
10 Omubi alibiraba, alirũmwa omwoyo;
Aliruma obujigi namanyoge, alinyõlwa:
[o] Omubi byayagala birifa.

113 MUMUTENDEREZE Mukama.
[a] Mutendereze, 'mwe aba'du ba Mukama,
Mutendereze erinya lya Mukama.
2 [b] Erinya lya Mukama lyebazibwẽnga
Okuva lero okutũsa emirembe gyona.
3 [c] Okuva mu buvanjuba okutũka mu bugwanjuba
Erinya lya Mukama ligwãna okutenderezebwãnga.
4 Mukama [d] ali wa'gulu okũsinga amawãnga gona,
[e] Nekitibwakye okusinga e'gulu.
5 [f] Ani afanana nga Mukama Katonda wa'fe,
Alina entebeye wa'gulu,
6 [g] Eyetõwasa okutunulira (Ebiri) mu 'gulu ne munsi?
7 [i] Aimusa omwãvu mu nfũfu,
Agolokosa omunafu mu lubũngo;
8 Amutũze wamu nabalãngira,
Wamu nabalãngira ababantubo.
9 [k] Atũza munju omukazi omugumba,
Nãmusanyusa ngamuzãzi'za abãna.
[l] Mumutendereze Mukama.

114 [a] ISIRAERI bweyava mu Misiri,
Enyumba ya Yakobo [b] mu bantu abolulimi ololala;
2 Yuda nãbẽra [c] awatukuvuwe,
Isiraeri [d] amatwãlege.
3 [e] Enyanja neraba ekyo, ne'duka;
[f] Yoludani nãgobebwa oku'da enyuma.
4 [g] Ensozi nezibũka ngendiga eza sedume,
Nobusozi obutono ngobuliga.
5 [i] Wali otya, 'gwe enyanja, oku'duka?
Nãwe Yoludani, (oku'da) enyuma?
6 'Mwe ensozi, okubũka ngendiga eza sedume;
'Mwe obusozi obutono, ngobuliga?
7 Kankana, 'gwe ensi, awali Mukama,
Awali Katonda wa Yakobo;
8 Eyafũla [k] e'jinja ekidiba ekyama'zi,
Eryembãlebãle olu'zi olwama'zi.

115 [a] SI'YE, ai Mukama, si'fe,
Wabula erinyalyo lye ligwãna [b] okuwebwa ekitibwa
Olwokusãsirakwo, nolwamazimago.
2 Kiki ekinãba kibogeza abamawãnga
Nti [c] Katonda wãbwe aliru'dawa kakano?
3 Naye Katonda wa'fe ali mu 'gulu:
Akoze byeyayagala byona.
4 [d] Ebifananyi byãbwe ye feza, ye zãbu,
[e] Omulimu ogwemikono gyabantu.
5 Birina obumwa, [f] naye tebyogera;
Birina amaso, naye tebiraba;
6 Birina amatu, naye tebiwulira;
Birina enyindo, naye tebiwunyiriza;
7 Birina engalo, naye tebizikwasa (kintu);
Birina ebigere, naye tebitambala;
'Sõ tẽbyogeza bnlago bwabyo.
8 [g] Ababikola balibifanana;
Wewawo, buli abyesiga.
9 [i] 'Gwe Isiraeri, wesigẽnga Mukama;
Ye mubẽzi wãbwe, ye [k] ngabo yãbwe.
10 [l] 'Gwe enyumba ya Aloni, mwesigẽnga Mukama:
Ye mubẽzi wãbwe, ye ngabo yãbwe.
11 'Mwe abatya Mukama, mwesigẽnga Mukama:
Ye mubẽzi wãbwe, ye ngabo yãbwe.
12 Mukama atu'juki'de; alituwa omukisa;
Aliwa omukisa [m] enyumba ya Isiraeri;
Aliwa omukisa enyumba ya Aloni.
13 Aliwa omukisa abo abatya Mukama,
Abato era nabakulu.
14 Mukama [n] ayongerẽnga bulijo okubãza
'Mwe nabãna ba'mwe.
15 'Mwe muwere'dwa Mukama omukisa,
Eyakola e'gulu nensi.
16 [o] E'gulu lye 'gulu lya Mukama;

[a] Zab. 128. 1.
[b] Zab. 25. 13; 37. 26.
[c] Mat. 6. 33. Ma'k. 10. 30.
[d] Zab. 90. 11.
[e] Zab. 111. 4.
[f] Mat. 5. 42.
[g] Zab. 19. 6.
[i] Nge. 1. 33.
[k] Zab. 37. 7.
[l] Zab. 54. 7. Mat. 5. 42.
[m] 2 Kol. 9. 9.
[n] 1 Sam. 2. 1.
[o] Nge. 10. 28.
[a] Zab. 135. 1.
[b] Zab. 115. 18.
[c] Zab. 50. 1.
[d] Zab. 99. 2.
[e] Zab. 103. 4.
[f] Zab. 89. 6.
[g] Is. 57. 15.
[i] 1 Sam. 2. 8.
[k] 1 Sam. 2. 5. Is. 54. 1.
[l] Zab. 105. 45
[a] Kuv. 13. 3.
[b] Zab. 81. 5.
[c] Kuv. 25. 5.
[d] Kubal. 23. 21.
[e] Zab. 77. 16.
[f] Yos. 3. 13.
[g] Zab. 68. 16.
[i] Kab. 2. 5.
[k] Kubal. 20. 11.
[a] Is. 48. 11.
[b] Bik. 12. 23.
[c] Zab. 42. 3.
[d] Zab. 135. 15.
[e] Ma. 4. 28. Is. 44. 10. Bik. 19. 26.
[f] Is. 46. 7. Yer. 10. 5. Kab. 2. 18.
[g] Is. 44. 11. Yos. 2. 8. Kab. 2. 19.
[i] Zab. 118. 2.
[k] Zab. 84. 9.
[l] Zab. 118. 2 neb.
[m] Zab. 135. 19.
[n] Ma. 1. 11.
[o] Zab. 148. 4.

Naye emi yagiwa abāna babantu.
17 [p] Abafu tebatendereza Mukama,
Newakuba'de abo bona aba'ka mu kusirika;
18 [r] Naye 'fe tunebazānga Mukama
Okuva lero okutūsa emirembe gyona.
[s] Mumutendereze Mukama.

116 [a] 'Mwagala Mukama, kubanga [b] awuli'de
E'dobozi lyānge nokwegairira kwānge.
2 Kubanga [c] antege'de okutu,
Kyenāvānga 'mukōwola nga nkyali mulamu.
3 [d] Emigwa egyokufa gyansiba.
Nokulūmwa kwemagōmbe kwankwata:
Nindaba enaku nokutegana.
4 [e] Nindyoka nkōwola erinya lya Mukama;
Nti Ai Mukama, nkwegairi'de, omponye ememe yānge.
5 [f] Mukama wa kisa, [g] era matūkiriru;
Wewawo, Katonda wa'fe alina okusāsira.
6 Mukama akūma [i] abo abatalina nkwe:
[k] Najēzebwa, nāndokola.
7 [l] Komawo mu kiwu'mulokyo, 'gwe ememe yānge;
Kubanga Mukama akukole'de ebyekisa ekingi.
8 Kubanga omponye'za ememe yānge okufa,
Amaso gānge obutakāba maziga,
Nebigere byānge obutagwa.
9 Nātambulirānga mu maso ga Mukama
[m] Munsi yabalamu.
10 [n] Nzi'kiriza, kubanga ndyogera:
Nabonyabonyezebwa nyo:
11 [o] Ninjogera nga nyānguwa
Nti Abantu bona bulimba.
12 Kiki kyendisasula Mukama
Olwebirūngibye byona eri 'nze?
13 Nditōla [p] kakōmpe akobulokozi,
Era ndikābira erinya lya Mukama.
14 [r] Ndisasula obweyamo bwānge eri Mukama,
Wewawo, mu maso gabantube bona.
15 Okufa kwabatukuvube
[s] Kwa muwendo mungi mu maso ga Mukama.
16 Ai Mukama, mazima 'nze ndi mu'duwo:
'Nze ndi mu'duwo, era [t] omwāna womuzīnawo;
Osumulu'de ebyansiba.
17 [u] Ndikuwa sadaka eyokwebaza,
[w] Era ndikābira erinya lya Mukama.
18 Ndisasula obweyamo bwānge eri Mukama,
Wewawo, mu maso gabantube bona;
19 Mumpya zenyumba ya Mukama,
Wakati mu'gwe, 'gwe Yerusalemi.
[y] Mumutendereze Mukama.

117 [a] Mumutendereze Mukama, 'mwe amawānga gona;
Mumugulumize, 'mwe abantu bona.
2 Kubanga okusāsirakwe kungi eri 'fe:
[b] Namazima ga Mukama (gabērera) emirembe gyona.
[c] Mumutendereze Mukama.

118 [a] Mumwebaze Mukama; kubanga mulūngi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
2 [b] Isiraeri ayogere kakano
Nti okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
3 Enyumba ya Aloni eyogere kakano
Nti okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
4 Abo abamutya Mukama bogere kakano
Nti okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
5 Bwenali [c] mu naku ninkābira Mukama:
Mukama nānjitaba, (nānteka) mu kifo ekigazi.
6 [d] Mukama ali ku lui lwānge; sirityа:
Abantu bainza kunkōla ki?
7 [e] Mukama ali ku lui lwānge mwabo abambēra:
Kyendiva [f] ndaba (byenjagala nga bitūse) kwabo abankyāye.
8 Kirūngi okwesigānga Mukama
Okusinga okusūbira abantu.
9 Kirūngi okwesigānga Mukama
Okusinga okusūbira [g] abalāngira.
10 Amawānga gona ganetōlo'de:
Mu linya lya Mukama ndigazikiriza.
11 Ganetōlo'de; wewawo, ganetōlo'de:
Mu linya lya Mukama ndigazikiriza.
12 Banetōlo'de [i] ngenjuki; bazikí'de [k] ngomuliro ogwomuma'gwa:
Mu linya lya Mukama ndibazikiriza.
13 Wansoya nyo okungwisa:
Naye Mukama nāmbēra.
14 [l] Mukama ge mānyi gānge, lwe lumba lwānge;
Era [m] afūse obulokozi bwānge.
15 E'dobozi eryesanyu era eryobulokozi liri mu wema ezabatūkirivu;
Omukono ogwadyo ogwa Mukama gukola ebyobuzira.
16 [n] Omukono ogwadyo ogwa Mukama gugulumizibwa:
Omukono ogwadyo ogwa Mukama gukola ebyobuzira.
17 [o] Sirifa, naye nābērānga mulamu,
Era [p] nābulirānga emirimu gya Mukama.

[p] Zab. 6. 5.
[r] Zab. 113. 2.
[s] Zab. 146. 1.
[a] Zab. 18. 1.
[b] Zab. 66. 19; 118. 21.
[c] Zab. 86. 1.
[d] Zab. 18. 4.
[e] Zab. 18. 6.
[f] Zab. 86. 15.
[g] Zab. 145. 17.
[i] Zab. 12. 7. Nge. 1. 4.
[k] Zab. 78. 8.
[l] Yer. 6. 16. Mat. 11. 29.
[m] Zab. 27. 13.
[n] 2 Kol. 4. 13.
[o] Zab. 31. 22.
[p] Zab. 16. 5. Luk. 22. 17.
[r] Zab. 22. 25.
[s] Kubal. 22. 10. Zab. 72. 14.
[t] Zab. 86. 16.
[u] Zab. 107. 22.
[w] Ju. 13.
[y] Zab. 106. 45.
[a] Zab. 66. 4.
[b] Zab. 100. 5.
[c] Zab. 97. 11.
[d] 1 Byom. 16. 34, 41. Zab. 106. 1.
[e] Zab. 115. 9-11.
[f] Beb. 13. 6.
[g] Zab. 54. 4.
[i] Zab. 54. 7.
[k] Zab. 146. 3.
[l] Ma. 1. 44.
[m] Zab. 36. 9.
[n] Kuv. 15. 2. Is. 12. 2.
[o] Luk. 1. 51.
[p] Kab. 1. 12.
[r] Zab. 107. 22.

18 Mukama [p] ambonereze'za nyo:
Naye tangabulānga eri okufa.
19 [r] Munzi'gulirewo enzi'gi ezobutūkirivu:
Nāziingiramu, ninebaza Mukama.
20 Olwo lwe lu'gi lwa Mukama;
[s] Abatūkirivu be baliingiramu.
21 Nākwebazānga, kubanga olwi'zemu,
Era ofūse obulokozi bwānge.
22 [t] E'jinja abazīmbi lyebāgāna
Lifūse ekulu eryokunsōnda.
23 Ekyo Mukama ye yakikola;
Kya kitalo mu maso ga'fe.
24 Luno lwe lunaku Mukama lweyakola;
Tunāsanyuka, tunājaguliza okwo.
25 Olokole kakano, tukwegairi'de, ai Mukama:
Ai Mukama, tukwegairi'de, owereze omukisa kakano.
26 [u] Alina omukisa oyo a'ja mu linya lya Mukama:
Tubasabi'de omukisa nga tuima mu nyumba ya Mukama.
27 Mukama ye Katonda, era [w] atuwa'de omusana:
Musibe sadaka nemigwa, musibe ku [y] mayembe gekyōto.
28 'Gwoli Katonda wānge, nānge nākwebazānga:
'Gwoli Katonda wānge, nākugulumizānga.
29 Kale mumwebaze Mukama; kubanga mulūngi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.

119

N ALEFU

Balina omukisa abo abatūkirira mu 'kubo,
Abatambulira mu matēka ga Mukama.
2 Balina omukisa abo abeküma byeyategēza,
Abamunonya nomutima gwona.
3 Wewawo, [a] abo tebakola ebitali bya butūkirivu;
Batambulira mu makuboge.
4 Watukūtira ebiragirobyo,
Tubikwatēnga nyo.
5 Singa amakubo gānge ganywe'de
Okukwata amatēkago!
6 Bwentyo [b] bwesikwatibwenga nsonyi,
Bwenalowōzānga byewalagira byona.
7 Nākwebazānga nomutima ogutalina bukusa,
Bwendiba nga njize emisāngogyo egyesōnga.
8 Nākwatānga amatēkago:
Nkwegairi'de, tondekera dala.

B BESI

9 Omuvubuka anālongōsānga atya e'kubolye?
Nga yegendereza ngekigambokyo bwekiri.
10 Nomutima gwānge gwona nkunonye'za:
Nkwegairi'de, 'neme okukyāma okuleka byewalagira.
11 Nterese ekigambokyo mu mutima gwānge,
'Neme okwōnōna mu masogo.
12 Webazibwa, ai Mukama:
[c] Onjigirizēnga amatēkago.
13 Nemimwa gyānge mbūli'de
Emisāngo gyona egyakamwāko.
14 [d] Nsanyuki'de e'kubo lyebyo byewategēza,
Nga (asanyukira) obuga'ga bwona.
15 Nāfumitirizānga ebiragirobyo.
Era nālowōzanga amakubogo.
16 [e] Nāsanyukirānga amatēkago:
Serabirenga kigambokyo.

G GIMEBI

17 [f] Onkolere omu'duwo ebyekisa ekingi, mbērēnga onsulamu;
Bwentyo bwenākwatānga ekigambokyo.
18 Onzibule amaso gānge, ndabe
Ebyekitalo ebiva mu matēkago.
19 'Nze ndi [g] mutambuze munsi:
Tonkisa byewalagira.
20 [h] Ememe yānge ekutuse olwōkuyayana
Kweyayānira emisāngogyo ebiro byona.
21 Onenye'za abamalala abakolimirwa,
Abakyāma okuleka byewalagira.
22 Onziyeko okuvumibwa nokunyōmebwa;
Kubanga [k] nekūmye byewategēza.
23 Era nabalāngira batūla nebanjogerako obubi:
(Naye) omu'duwo nafumitiriza amatēkago.
24 Era byewategēza [l] byensanyukira,
(Era ebyo) be bantu bentēsa nabo.

D DALESI

25 [m] Ememe yānge yega'se nenfūfu:
[n] Onzūkize ngekigambokyo bwekiri.
26 Nayātula amakubo gānge, nāwe nonziramu:
Onjigirize amatēkago.
27 [o] Ontegēze ntegēre e'kubo eryebiragirobyo:
Nendyoka nfumitiriza emirimugyo egyekitalo.
28 Ememe yānge esānūse olwokunyikāla:
Ompe amānyi ngekigambokyo bwekiri.
29 Onziyeko e'kubo eryobulimba:
Era ompe amatēkago nekisa.
30 Neroboze'za e'kubo eryobwesigwa:
Emisāngo ngita'de (mu maso gānge).
31 Nega'ta nebyo byewategēza:

---

[p] 2Kol.6.9.
[r] Zab. 24. 7, 9.
[s] Is. 35. 8. Kub. 22. 14.
[t] Mat. 21. 42. Ma'k. 12. 10, 11. Luk.20.17. Bik. 4. 11. Bef. 2. 20. 1 Pet. 2. 4, 6.
[u] Mat. 21. 9; 23. 39.
[w] Zab. 97. 11.
[y] Kuv. 27. 2.
[a] 1 Yok. 3. 9; 5. 18.
[b] Iu. 80.
[c] nyi.25,61, 68, 108,124, 135, 171.
[d] Iu. 162.
[e] nyi.34,77, 92, 143,174.
[f] Zab. 13.6.
[g] Lev. 25. 23.
[h] Zab. 84.2
[k] nyi.33,34, 56, 69, 100, 118, 145.
[l] nyi.77,92, 143, 174.
[m] Zab. 44. 25.
[n] nyi. 37, 40, 88, 93, 107, 149, 154, 158, 169.
[o] nyi. 34, 73, 125,144, 169.

Ai Mukama, tonkwasa nsonyi.
32 Na'dukirānga mu 'kubo lyebyo byewalagira,
Bwoligaziya omutima gwānge.

ה HE

33 Onjigirize, ai Mukama, e'kubo eryamatēkago;
Nānge nālyekūmānga okutūsa enkomerero.
34 Ompe amagezi, nānge nekūmānga amatēkago;
Wewawo, nāgakwatānga nomutima gwānge gwona.
35 Ompise mu 'kubo lyebyo byewalagira;
[p] Zab. 112. 1. Kubanga mweryo [p] mwensanyukira.
36 Okyūse omutima gwānge eri ebyo byewategēza,
[r] Ez. 33.31. Ma'k. 7. 21, 22. Luk. 12.15. 1Tim. 6.10. Heb. 13. 5. 'Sō si eri [r] kwegōmba.
37 Owunjule amaso gānge galemēnga okulaba ebitalimu,
Era onzūkize mu makubogo.
[s] 2 Sam. 7. 25. 38 [s] Onywēze ekigambokyo eri omu-'duwo,
Kye kyokukutyānga 'gwe.
39 Ompunjulire ekivume kyentya;
Kubanga emisāngogyo mirūngi.
[t] Iu. 20. 40 Laba, [t] negōmbānga ebiragirobyo.
Onzūkirize mu butūkirivabwo.

ו VAU

[u] Iu. 77. 41 Era nokusāsirakwo [u] kutūke gyendi, ai Mukama,
Bwe bulokozibwo, ngekigambokyo bwekiri.
42 Bwentyo bwendība nekyoku'damu eri oyo anvuma;
Kubanga nesiga ekigambokyo.
43 'Sō to'gyiramu dala kigambo kya mazima mu kamwa kānge;
Kubanga nāsūbirānga emisāngogyo.
44 Bwentyo bwenākwatānga amatēkago enaku zona
Emirembe nemirembe.
45 Era nātambulānga nga neyabya;
Kubanga 'nonye'za ebiragirobyo.
[w] Mat. 10. 18. 46 Era nāyogerānga kwebyo byewategēza [w] mu maso ga bakabaka,
Nesikwatibwa nsonyi.
47 Era nāsanyukirānga ebyo byewalagira,
Byenāyagalānga.
[y] Zab. 61. 4; 141. 2. 48 Era [y] nāimusānga engalo zānge eri ebyo byewalagira, byenāyagalānga:
[z] Iu. 15. Era [z] nāfumitirizānga amatēkago.

ז ZAINI

[a] Bal. 13.4. Nyi. 11,23, 41, 58, 67, 74, 82, 105, 116, 122, 133, 140, 148, 154, 158, 162, 170, 172. 49 O'jukire ekigambo eri omu'duwo,
Kubanga wansūbiza.
50 Eryo lye [a] sanyu lyānge bwembonyabonyezebwa:
Kubanga [b] ekigambokyo kinzūkizi'za.
51 Abamalala bansekere'de nyo:
(Naye) nesekōlōbyānga okuva mu matēkago.
52 Nji'juki'de emisāngogyo egye'da, ai Mukama,
Ninesanyusa.
[c] Ex. 9. 3. 53 [c] Obusūngu obubūbūka bunku'te,
Olwababi abaleka amatēkago.
[d] Lub. 47. 9. 54 Amatēkago genyimbirako
Mu nyumba [d] eyokutambula kwānge.
[e] Zab. 63. 6. 55 [e] Na'jukirānga erinyalyo ekiro,
Era nākwatānga amatēkago.
56 Ekigambo kino kyānge,
Okukūmānga ebiragirobyo.

ח KESI

[f] Zab. 16. 5. 57 Mukama gwe [f] mugabo gwānge:
Nayogera nga nākwatānga ebigambobyo.
58 Nasaba ekisakyo nomutima gwānge gwona;
[g] Iu. 41. Onsāsire [g] ngekigambokyo bwekiri.
[i] Luk. 15. 17. 59 [i] Nalowōza amakubo gānge,
Nikyūsa ebigere byānge eri ebyo byewategēza.
60 Nayānguwa nesirwāwo,
Okukwata ebyo byewalagira.
61 Emigwa egyababi gimbi'se;
(Naye) serabi'de matēkago.
[k] Bik. 16. 25. 62 Mu [k] 'tūmbi nāgolokokānga okukwebaza
Olwemisāngogyo egyensōnga.
63 'Nze ndi mu'ne wabo bona abakutya,
Nabo abakwata ebiragirobyo.
[l] Zab. 33. 5. 64 Ai Mukama, [l] ensi e'ju'de okusāsirakwo:
Onjigirize amatēkago.

ט TESI

[m] nyi. 25, 107, 169. 65 Okole'de ebirūngi omu'duwo,
Ai Mukama, [m] ngekigambokyo bwekiri.
66 Onjigirizēnga okusala emisāngo egyensōnga nokutegēra;
Kubanga na'kirizānga ebyo byewalagira.
[n] nyi. 71, 75. Yer. 31. 18, 19. 67 [n] Nga sinabonyabonyezebwa, nakyāma;
Naye kakano nkwata ekigambokyo.
[o] Zab. 106. 1. 68 [o] Oli mulūngi, era okola ebirūngi;
Onjigirizēnga amatēkago.
69 Abamalala banjiyiri'zako ekyobulimba:
Nomutima gwānge gwona nekūmā-'nga ebiragirobyo.
[p] Yob. 15.7. Is, 6. 10. 70 [p] Omutima gwābwe guge'ze ngamasavu;
Naye 'nze nsanyukira amatēkago.
[r] nyi. 71, 75. Yer. 31. 18, 19. 71 [r] Kwangasa okubonyabonyezebwa;
Ndyoke njige amatēkago.
[s] Zab. 19. 10. 72 [s] Amatēka gakamwāko gampōmera 'nze
Okusinga (ebitūndu) ebyezābu nefeza enkumi nenkumi.

ט YODI

78 ᵗ Engalozo ze zankola, ze za'mūmba:
ᵘ Ompe amagezi, njigēnga ebyo byewalagira.
74 ᵛ Abakutya banāndabānga nebasanyuka;
Kubanga nāsūbirānga ekigambokyo.
75 'Manyi, ai Mukama, ngemisāngogyo gya nsōnga,
Era nga wambonyabonya olwobwesigwa.
76 Nkwegairi'de, ekisakyo ekirūngi kinsanyuse,
Ngekigambokyo bwekiri eri omu'duwo.
77 Okusāsirakwo okulūngi ku'je gye ndi, mbērēnga omulamu:
Kubanga amatēkago ge gansanyusa.
78 Abamalala bakwatibwe ensonyi;
kubanga ba'me'ga awatali nsōnga:
ʷ (Naye) nāfumitirizānga ebiragirobyo.
79 Abakutya bankyūkire,
Era balitegēra byewategēsa.
80 Omutima gwānge gutūkirire mu matēkago;
'Nemēnga okukwatibwa ensonyi.

כ KAFU

81 ˣ Ememe yāpge eziri'se olwobulokozibwo:
(Naye) nsūbira ekigambokyo.
82 ʸ Amaso gānge gakulukuse olwekigambokyo,
Nga njogera nti Olinsanyusa di?
83 Kubanga ᵇ nfūse nge'diba (eriwanikibwa) mu mu'ka;
Naye ᶜ serabira matēkago.
84 ᵈ Enaku ezomu'duwo ziri meka?
Olitūkiriza di omusāngo kwabo abanji'ganya?
85 Abamalala bansimi'de obunya,
Abatagoberera matēkago.
86 Byewalagira byona bya bwesigwa:
Banji'ganya awatali nsōnga: 'gwombēre.
87 Babulako katono banzikirise kunsi;
Naye nesireka biragirobyo.
88 Onzūkize ngekisakyo ekirūngi bwekiri;
Bwentyo bwenākwatānga akamwāko byekategēza.

ל LAMEDI

89 Emirembe gyona, ai Mukama,
ᵉ Ekigambokyo kinywēre'de mu 'gulu.
90 ᶠ Obwesigwabwo (bubērera) emirembe gyona:
Wanywēza ensi, nebērerawo.
91 Bikyaliwo lero nga bwewalagira;
Kubanga ebintu byona ba'dubo.
92 Singa amatēkago sige gānsanyusa,
Nandizikiri'de bwenabonyabonyezebwa.
93 Serabirenga biragirobyo enaku zona;
Kubanga wanzūkiza nebyo.
94 'Nze ndi wuwo, ondokole;
Kubanga nānonyānga ebiragirobyo.
95 Ababi ba'nindiri'de okunzikiriza;
(Naye) 'nze nālowōzānga byewategēza.
96 Ndabye ebintu byona ebyatūkirira gyebikoma;
(Naye) ekiragirokyo kigazi nyo.

מ MEMU

97 ᵍ Amatēkago nga ngagala!
Agogenfumitiriza okusibya obu'de.
98 Byewalagira bingeziwaza ʰ okusinga abalabe bānge;
Kubanga bali wamu nānge enaku zona.
99 Nina okutegēra okusinga abaigiriza bānge bona;
Kubanga ⁱ byewategēza byendowōza.
100 ʲ Ntegēra okukira abaka'de,
Kubanga nekūmānga ebiragirobyo.
101 Nāziizānga ebigere byānge (obutatambula) mu 'kubo ebi lyona,
Ndyoke nkwatēnga ekigambokyo.
102 Sekōlōbyānga kuleka misāngogyo;
Kubanga 'gwe wanjigirizānga.
103 ᵐ Ebigambobyo nga bimpōmera mu kibuno kyānge!
Bisinga omubisi gwenjuki mu kamwa kānge!
104 Ebiragirobyo bye binfunya okutegēra:
Kyenvu'de ⁿ nkyāwa buli 'kubo eryobulimba.

נ NUNI

105 ᵒ Ekigambokyo ye tabāza eri ebigere byānge,
Nomusana eri e'kubo lyānge.
106 ᵖ Nalāira, eri nkikakasi'za kino,
Nga nākwatānga emisāngogyo egyensōnga.
107 Mbonyabonyezebwa nyo;
ʳ Onzūkize, ai Mukama, ngekigambokyo bwekiri.
108 O'kirize, nkwegairi'de, ˢ ebyo akamwa kānge byekākuwa, ai Mukama, nga tekāwalirizibwa,
Era onjigirizēnga emisāngogyo.
109 ᵗ Ememe yānge eri mu mukono gwānge enaku zona;
Naye serabira matēkago.
110 Ababi bantēge'de omutēgo;
Naye sikyāmānga kuleka biragirobyo.
111 Byewategēza mbitu'te okuba ᵘ obusika obutali'gwāwo;
Kubanga ebyo bye ᵛ binsanyusa omutima gwānge.
112 Mpese omutima gwānge okutākiriza amatēkago,
Emirembe gyona, ʷ okutūsa enkomerero.

ᵗ Yob. 10. 8. Zab. 100. 3.
ᵘ lu. 27.
ᵛ Zab. 34. 2.
ʷ lu. 15.
ˣ Zab. 73. 26; 84. 2.
ʸ lu. 123.
ᵇ Yob. 30. 30.
ᶜ nyi. 61, 93, 109, 141, 153, 176.
ᵈ Zab. 39. 4.
ᵉ Zab. 89. 2; 148. 6. 1 Pet. 1. 23.
ᶠ Zab. 89. 1.
ᵍ nyi. 113. 163, 165.
ʰ Ma. 4. 6.
ⁱ 2 Tim. 3. 15.
ʲ Yob. 32. 7–9.
ᵐ Zab. 19. 10.
ⁿ lu. 123.
ᵒ Nge. 6. 23.
ᵖ Nek. 10. 29.
ʳ lu. 38.
ˢ Kom. 14 2 Beb. 13. 15.
ᵗ Bahan. 12. 3.
ᵘ Ma. 33. 4.
ᵛ nyi. 14. 162.
ʷ lu. 31.

ס SAMEKI

113 Nkyāye abo abalina emyoyo egyobulimba;
Naye amatēkago genjagala.
114 'Gwoli kifo kyānge [z] kyenekwekeramu, [a] nengabo yānge:
[b] Nsūbira ekigambokyo.
115 [c] Mugende mumbēre wala, 'mwe abakozi bobubi;
Ndyoke nekūmēnga Katonda wānge byeyalagira.
116 Ompanirire ngekigambokyo bwekiri, mbērēnga omulamu;
'Neme [d] okukwatibwānga ensonyi olwe'sūbi lyānge.
117 [e] 'Gwompanirire, nānge nābērāngawo mirembe,
Era negenderezānga amatēkago enaku zona.
118 Onyōmye abo bona abakyāma okuleka amatēkago;
Kubanga obukūsakūsa bwābwe bulimba.
119 Omalawo ababi bona abensi [f] ngamasengere:
Kyenvu'de njagala ebyo byewategēza.
120 [g] Omubiri gwānge gukankana olwokukutya;
Era ntya emisāngogyo.

ע AINI

121 Nkoze ebyomusāngo nebyobutūkirivu:
Tondekera abo abanjōga.
122 Welmirire omu'duwo olwobulūngi:
Abamalala baleme okunjōgānga.
123 Amaso gānge ganzibye olwobulokozibwo,
Nolwekigambokyo ekitūkirivu.
124 Okole omu'duwo ngokusāsirakwo bwekuli,
Era onjigirizēnga amatēkago.
125 [i] 'Nze ndi mu'duwo, ompe okutegēra;
Ndyoke 'manye ebyo byewategēza.
126 Obu'de butūse Mukama okukola emirimu;
(Kubanga) badībi'za amatēkago.
127 Kyenvu'de [k] njagala ebyo byewalagira
Okusinga ezābu, wewawo, okusinga ezābu enūngi.
128 Kyenvu'de ndowōza ebiragirobyo byona ebyebigambo byona nga bya nsōnga;
Era nkyāye buli 'kubo eryobulimba.

פ PE

129 Byewategēza bya kitalo:
Ememe yānge kyeva ebyekūma.
130 Ebigambobyo nga bi'guli'dwawo bireta omusana;
[l] Biwa okutegēra abatalina magezi.
131 Nayasama nyo akamwa kānge nimpēvuma;
Kubanga nayayānira ebyo byewalagira.
132 Onkyūkire, onsāsire,
Nga bwoisa okusāsira abo abagala erinyalyo.
133 [m] Olung'amizēnga ebigere byānge mu kigambokyo;
'Sō obutali butūkirivu bwona bulememe [n] okunfugānga.
134 O'nunule 'neme okunjōgebwānga abantu:
Bwentyo bwenākwatānga ebiragirobyo.
135 [o] Oyākize amasogo omu'duwo;
Era onjigirizēnga amatēkago.
136 [p] Amaso gānge gakulukuta emi'ga gyama'zi,
Kubanga tebakwata matēkago.

צ TIZADE

137 [r] Oli mutūkirivu, ai Mukama,
Nemisāngogyo gya nsōnga.
138 [s] Walagira byewategēza mu butūkirivu
Ne mu bwesigwa dala dala.
139 [t] Obu'gya bwānge bunzikirizi'za,
Kubanga abalabe bānge berabi'de ebigambobyo.
140 Ekigambokyo kirongōfu nyo;
Omu'duwo kyava akyagala.
141 'Nze ndi muto, 'nyōmebwa:
(Naye) serabira biragirobyo.
142 Obutūkirivubwo bwe butūkirivu obwemirembe gyona,
Namatēkago ge [u] mazima.
143 Enaku nokulūmwa bindabye:
(Naye) byewalagira bye binsanyusa.
144 Byewategēza bya butūkirivu emirembe gyona:
[w] Ompe okutegēra, nānge nābērānga mulamu.

ק KOFU

145 Nkōwo'de nomutima gwānge gwona; ompitabe, ai Mukama:
Nākūmānga amatēkago.
146 Nkukōwo'de; ondokole,
Nānge nākwatānga ebyo byewategēza.
147 Nakēra [y] emambya nga tenasala, ninkōwola:
Nasūbira ebigambobyo.
148 Amaso gānge gāsoka [z] ebisisimuka byekiro,
Nfumitirize ekigambokyo.
149 Owulire e'dobozi lyānge ngekisakyo bwekiri:
[a] Onzūkize, ai Mukama, ngemisāngogyo bwegiri:
150 Basembera abagoberera obubi;
Bali wala amatēkago.
151 [b] 'Gwoli kumpi, ai Mukama;
Ne byona byewalagira ge [c] mazima.
152 E'da ne'da nāmanyānga olwebyo byewategēza,

[f] Zab.32.7.
[z] Zab.84.9.
[a] Iu. 74.
[b] Zab. 6. 8.
[c] Mugende mumbēre wala, 'mwe abakozi bobubi;
[d] Bal. 5. 5. Baf. 1. 20.
[e] Zab.146. 5.
[f] Ex. 22.18.
[g] Kab. 2. 16.
[i] Zab. 116. 16.
[k] Iu. 72.
[l] Zab.19.7. Nge. 1. 4.
[m] Zab. 17. 5.
[n] Zab. 19. 13.
[o] Balam. 12. 3.
[p] Yer. 9. 1; 14. 17. Kung. 3. 48.
[r] Ezer. 9. 15.
[s] Zab. 19. 7, 9.
[t] Yok.2.17.
[u] nyi. 151, 160. Zab. 19. 9. Yok. 17. 17.
[w] Iu. 27.
[y] Zab. 5. 3.
[z] Zab.63.6.
[a] Iu. 26.
[b] Zab. 145. 18.
[c] Iu. 142.

[d] Nga wabinywēza emirembe gyona.

ר RESI

153 [e] Olowōzēnga okubonabona kwānge, omponye;
Kubanga [f] serabira matēkago.
154 [g] Ompolereze ensōnga yānge, o'nunule:
Onzūkize ngekigambokyo bwekiri.
155 [h] Obulokozi buba wala ababi;
Kubanga tebanonya matēkago.
156 Okusāsirakwo okulūngi kūngi, ai Mukama:
Onzūkize [k] ngemisāngogyo bwegiri.
157 Abanji'ganya nabankyāwa bangi:
(Naye) sekōlōbyānga kuleka byewategēza.
158 Nalaba abo abakola ebyenkwe, [l] ninakuwala;
[m] Kubanga tebakwata kigambokyo.
159 Olowōze bwenjagala ebiragirobyo:
Onzūkize, ai Mukama, ngekisakyo bwekiri.
160 Ekigambokyo kyona kyona mazima;
Nemisāngogyo egyensōnga gyona gyona (gibērera) emirembe gyona.

ש SINI

161 [n] Abalāngira banji'ganyi'za awatali nsōnga;
Naye omutima gwānge gutya nyo ebigambobyo.
162 Nsanyukira ekigambokyo,
[o] Ngalaba omunyago omungi.
163 Nkyāye obulimba, mbutamwa;
(Naye) amatēkago genjagala.
164 Emirūndi musānvu buli lunaku nkutendereza,
Olwemisāngogyo egyensōnga,
165 [p] Abagala amatēkago balina emirembe mingi;
'Sō tebaliko ekibesitaza.
166 [r] Nsūbi'de obulokozibwo, ai Mukama,
Era nkoze byewalagira.
167 Ememe yānge yakwatānga byewategēza;
Era mbyagala kitalo.
168 Nākwatānga ebiragirobyo nebyo byewategēza;
Kubanga [s] amakubo gānge gona gali mu masogo.

ת TAU

169 Okukāba kwānge kusemberēnga mu masogo, ai Mukama:
Ompe okutegērānga ngekigambokyo bwekiri.
170 Okwegairira kwānge ku'jēnga mu masogo:
Omponye ngekigambokyo bwekiri.
171 Emimwa gyānge gyogere etendo;
Kubanga onjigiriza amatēkago.
172 Olulimi lwānge lulimbe ku kigambokyo;
Kubanga byewalagira byona bwe butūkirivu.
173 Omukonogwo gube nga gwetesetese okumbēra:
Kubanga [t] neroboze'za ebiragirobyo.
174 Njayāni'de obulokozibwo, ai Mukama;
Era amatēkago ge gansanyūsa.
175 Ememe yānge ebērēnga enamu, era enekutenderezānga;
Nemisāngogyo gimbērēnga.
176 [u] Nakyāma ngendiga ebuze; nonya omuduwo;
Kubanga serabira byewalagira.

120

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 Mu kunakuwala kwānge nakōwola Mukama,
Nāmpitaba.
2 Omponye ememe yānge, ai Mukama, eri emimwa egyobulimba,
Neri olulimi olwobukūsakūsa.
3 Oliwebwa ki, olyongerwako ki nate,
'Gwe olulimi olwobukūsakūsa?
4 Obusāle obwobwōgi obwabazira,
Era namānda agentasēsa.
5 Zinsānze, kubanga ntambulira mu [b] Meseki
Kubanga ntūla mu wema za [c] Kedali!
6 Ememe yānge yakamaze enaku nyingi okutūla
Awamu noyo akyāwa emirembe.
7 'Nze njagala emirembe:
Naye bwenjogera, bagala okulwāna.

121

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 Nāimusa amaso gānge eri [b] ensozi:
Okubērwa kwānge kuliva wa?
2 [c] Okubērwa kwānge (kuva) eri Mukama,
Eyakola e'gulu nensi.

3 Taliganya [d] kigerekyo okusagasagana:
[e] Akukūma tabōngotenga.
4 Laba, akūma Isiraeri
Tabōngotenga 'sō teyebakenga.
5 Mukama ye mukūmiwo:
Mukama kye [f] kisikirizekyo ku mukonogwo ogwadyo.
6 [g] Enjuba terikwōkya emisana,
Newakuba'de omwezi ekiro.
7 Mukama anākukūmānga eri obubi bwona;
Oyo [i] yanākūmānga ememeyo.
8 Mukama anākukūmānga [k] amagendago nama'da,
Okuva lero nokutūka emirembe gyona.

122

[a] Oluimba olwokumadāla; [b] olwa Daudi.

1 Nasanyuka bwebāng'amba
Nti Tugende [c] mu nyumba ya Mukama.

---

[d] Zab. 104. 5.
[e] Kung. 5. 1.
[f] Ju. 83. [g] 1 Sam. 24. 15.
[h] Yob. 5. 4.
[k] lu. 149.
[l] Zab. 95. 10. Ez. 6. 9.
[m] lu. 136.
[n] lu. 23.
[o] Is. 9. 3.
[p] Nge. 3. 2. Is. 32. 17.
[r] Lub. 49. 18.
[s] Nge. 5. 21.
[t] Yos. 24. 22. Nge. 1. 29. Luk. 10. 42.
[u] Is. 53. 6.
[a] Zab. 121-134. Ebisoka. Zab. 42. 4. Is. 30. 29.
[b] Luk. 10. 2. Ez. 27. 13. [c] Is. 60. 7.
[a] Zab. 120. Ebisoka. [b] Zab. 87. 1.
[c] Zab. 124. 8.
[d] Zab. 66. 9.
[e] Zab. 127. 1.
[f] Zab. 81. 1.
[g] Zab. 91. 5. Is. 49. 10. Kub. 7. 16.
[i] Zab. 97. 10. [k] Ma. 28. 6.
[a] Zab. 120. Ebisoka. [b] Zab. 134. 121. 123. Ebisoka. [c] Is. 2. 3.

2 Ebigere bya'fe biimiri'de
Munda mu miryāngogyo, 'gwe Yerusalemi;
3 'Gwe Yerusalemi, eyazīmbibwa
Okuba [d] ekibuga ekiga'ti'dwa awamu:
4 [e] Ebika gyebirinya, bye bika bya Mukama,
Okuba [f] obujulirwa eri Isiraeri,
Okwebazānga erinya lya Mukama.
5 Kubanga [g] bāteka omwo entebe ezokusalirako omusāngo,
Entebe ezenyunnba ya Daudi.
6 [i] Musabirēnga Yerusalemi emirembe:
Baliraba omukisa abakwagala.
7 Emirembe gibēre mu bisengebyo,
Nomukisa mu mayugo.
8 Kulwa baganda bānge ne ba'nānge
Nāyogera kakano nti [k] Emirembe gibēre mu'gwe.
9 Olwenyumba ya Mukama Katonda wa'fe
Nāgezāngako [l] okukukola obulungi.

[d] 2 Sam. 5. 9.
[e] Ma. 16. 16.
[f] Kuv. 16. 34.
[g] Ma. 17. 8.
[i] Zab. 51. 18.
[k] 1 Sam. 25. 6.
[l] Nek. 2. 10.

123

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 [b] Eri 'gwe nyimusa amaso gānge,
Ai [c] 'gwatūla mu 'gulu.
2 Laba, amaso gaba'du nga (bwegatunulira) omukono gwa mukama wābwe,
Amaso gomuzāna nga (bwegatunulira) omukono gwa mugolewe,
Namaso ga'fe bwegatyo (bwegatunulira) Mukama Katonda wa'fe,
Okutūsa lwalitusāsira.
3 Otusāsire, ai Mukama, otusāsire:
Kubanga tu'ju'de nyo okunyōmebwa.
4 Ememe ya'fe e'ju'de nyo
[d] Okudūlirwa [e] abo abalina emirembe,
Nokunyōmebwa abo abalina amalala.

[a] Zab. 120. Ebisoka.
[b] Zab. 121. 1.
[c] Zab. 2. 4; 11. 4.
[d] Nek. 2. 19.
[e] Am. 6. 1.

124

[a] Oluimba olwokumadāla; [b] olwa Daudi.

1 [c] Singa Mukama siye yali ku lui lwa'fe,
Isiraeri ayogere kakano;
2 Singa Mukama siye yali ku lui lwa'fe,
Abantu bwebātugolokokerako:
3 [d] Banditumize, nga tukyali balamu,
Obusūngu bwābwe lwebwatubūbūkirako:
4 [e] Ama'zi ganditutwāli'de dala,
Mukoka yandiyise ku meme ya'fe:
5 Ama'zi agamalala gandiyise ku meme ya'fe.
6 Mukama yebazibwe,
Atatugabu'de okuba e'mere eri amanyo gābwe.
7 Ememe ya'fe ewonye ngenyonyi
[f] mu mutēgo ogwabatezi:
Omutēgo gukutuse, na'fe tuwonye.
8 [g] Okubērwa kwa'fe kuli mu linya lya Mukama,
Eyakola e'gulu nensi.

[c] Zab. 124. 1.
[d] Kuv. 15. 9.
[e] Zab. 18. 16; 144. 7.
[f] Zab. 91. 3.
[g] Zab. 121. 2.

125

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 Abesiga Mukama
Bali ng'anga olusozi Sayuni, olutā'julukuka, nayę lunywēra emirembe gyona.
2 Ensozi nga bwezetōlōla Yerusalemi,
Ne Mukama bwatyo bweyetōlōla abantube,
Okuva lero nokutūsa emirembe gyona.
3 Kubanga omu'go ogufuga ogwobubi tegulibērerawoku [b] mugabo ogwabatūkirivu;
Abatūkirivu balemēnga okugolola emikono gyābwe okukola ebitasāna.
4 Obakolēnga ebirūngi, ai Mukama, abalūngi,
Nabo abalina emitima egitali gya bukūsa.
5 Naye abo abekōlōbya mu [c] makubo gābwe agakyāmye,
Mukama alibafulumya wamu nabakola ebitali bya butūkirivu.
[d] Emirembe gibēre ku Isiraeri.

[a] Zab. 120. Ebisoka.
[b] Zab. 16. 5.
[c] Nge. 2. 15.
[d] Zab. 128. 6. Bag. 6. 16.

126

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 Mukama bweya'za nate obusibe bwa Sayuni,
[b] Netufanana ngābo abalōta.
2 [c] Akamwa ka'fe nekalyoka ka'jula enseko,
Nolulimi lwa'fe okuīmba:
Nebalyoka bogerera mu mawānga
Nti [d] Mukama abakole'de ebikulu.
3 Mukama atukole'de ebikulu;
(Kyetuvu'de) tusanyuka.
4 O'ze nate obusibe bwa'fe, ai Mukama,
Ngemi'ga mu bukika obwadyo.
5 [e] Abasiga nga bakāba amaziga balikūngula nga basanyuka.
6 Newakuba'de nga yegendera ngakāba, ngatwāla ensigo;
Ali'da nate nesanyu, ngaleta ebinywabye.

[a] Zab. 120. Ebisoka.
[b] Bik. 12. 9.
[c] Yob. 8. 21.
[d] Luk. 1. 49.
[e] Yer. 31. 9.

127

[a] Oluimba olwokumadāla; [b] olwa Sulemani.

1 Mukama bwatazīmba nyumba,
Abagizīmba bakolera bwerēre:
[c] Mukama bwatakūma kibuga,
Omukūmi atunulirira bwerēre.
2 Mukolera bwerēre bwemukēra okugolokoka, era bwemulwāwo enyo okwebaka,
Era [d] bwemulya e'mere eyokutegana:
(Kubanga) bwabawa bwatyo otulo abagalwabe.

[a] Zab. 120. Ebisoka.
[b] Zab. 72. Ebisoka.
[c] Zab. 121. 4.
[d] Lub. 3. 17. 19.

3 Laba, [c] abāna bwe busika bwa Mukama:
Nebibala ebyolubuto ye mpēraye.
4 Ngobusāle bwebuli mu mukono gwomuzira,
Abāna abomubuvubuka bwebali bwebatyo.
5 Alina omukisa omuntu omufukogwe bwegu'jula abo:
Tebakwatibwehga nsonyi,
Bwebanāyogererānga nabalabe bābwe mu [f] mulyāngo.

[a] Lub. 33. 5.
[f] Ma. 21. 19.

128

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 [b] ALINA omukisa buli atya Mukama,
Atambulira mu makuboge.
2 Kubanga [c] onolyānga emirimu e gyemikonogyo:
Oliba wa mukisa, era oliraba ebirūngi.
3 Omukaziwo aliba [d] ngomuzabibu ogubala munju ezomunda mu nyumbayo:
Abānabo [e] ngamatabi gomuzeituni nga betōlōla emezayo.
4 Laba, bwatyo bwaliwebwa omukisa omuntu
Atya Mukama.
5 [f] Mukama anākuwānga omukisa ngaima mu Sayuni:
Nāwe onolabānga ebirūngi nga bi'ja ku Yerusalemi enaku zona ezobulamubwo.
6 Wewawo, oliraba [g] abāna babānabo.
[i] Emirembe gibēre ku Isiraeri.

[b] Zab. 120. Ebisoka. [c] Zab. 112. 1.
[c] Is. 3. 10.
[d] Ez. 19. 10.
[e] Zab. 144. 12.
[f] Zab. 134. 3.
[g] Nge. 17. 6.
[i] Zab. 125. 5.

129

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 EMIRŪNDI mingi gyebakambonyabonye'za okuva mu buto bwānge,
Isiraeri ayogere kakano;
2 Emirūndi mingi gyebakambonyabonye'za okuva mu buto bwānge:
[b] Naye nebatampāngula.
3 [c] Abakabala bākabala omugōngo gwānge;
Bātema ensalosalo empānvu.
4 Mukama mutūkirivu:
Asazesaze [d] emigwa egyababi.
5 Bakwatibwe ensonyi, ba'zibwe enyuma,
Bona abakyāwa Sayuni.
6 Babe [e] ngomu'do oguli wa'gulu ku nyumba,
Oguwotōka nga tegunakula:
7 Omukūnguzi nāta'juza ogwo omukonogwe,
Newakuba'de asiba ebinywa ekifubakye.
8 Newakuba'de abaita tebogera
Nti [f] Omukisa gwa Mukama gube ku'mwe;
[g] Tubawa'de omukisa mu linya lya Mukama.

[a] Zab. 120. Ebisoka. [b] Zab. 69. 2, 14. Rung. 3. 55.
[c] Yob. 10. 14. Zab. 90. 8.
[d] Zab. 73. 7; 143. 2.
[e] Zab. 68. 5. Is. 55. 7.
[f] 1 Basek. 8. 39 neb.
[g] Zab. 49. 1. Is. 26. 3.
[i] Zab. 119. 74.

130

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 [b] Mu buziba nkukābi'de 'gwe, ai Mukama.
2 Mukama, owulire e'dobozi lyānge:
Amatugo galowōze
E'dobozi eryokwegairira kwānge.
3 Mukama, [c] bwonobalānga ebitali bya butūkirivu,
Ai Mukama, [d] aliimirira aluwa?
4 Naye waliwo [e] okusonyiwa woli,
[f] Olyoke otībwēnga.
5 [g] 'Nindirira Mukama, ememe yānge erinda,
Era [i] ekigambokye kyensūbira.
6 Ememe yānge (eyayānira) Mukama,
Okusinga abakūmi (bwebayayānira) obu'de okukya;
(Wewawo, okusinga) abakūmi bwebayayānira) obu'de okukya.
7 [k] 'Gwe Isiraeri, sūbirānga Mukama;
Kubanga awali Mukama we wali okusāsira,
Era awali ye we wali okununula okungi.
8 Era [l] oyo alinunula Isiraeri
Mu butali butūkirivubwe bwona.

[b] Zab. 120. Ebisoka.
[b] Zab. 69. 2, 14. Rung. 3. 55.
[c] Yob. 10. 14. Zab. 90. 8.
[d] Zab. 76. 7; 143. 2.
[e] Zab. 86. 5. Is. 55. 7.
[f] 1 Basek. 8. 39 neb.
[g] Zab. 49. 1. Is. 26. 3.
[i] Zab. 119. 74.
[k] Zab. 131. 3.
[l] Zab. 25. 22.

131

[a] Oluimba olwokumadāla; [b] olwa Daudi.

1 MUKAMA, [c] omutima gwānge si gwa malala, newakuba'de amaso gānge tegegulumiza;
'Sō [d] sitambulira mu bigambo ebikulu,
Newakuba'de mu bigambo ebyekitalo ebi'nema.
2 Mazima ng'ōnze'za ememe yānge, ngisirisi'za;
Ngomwāna avu'de ku mabēre awali nyina,
Nememe yānge eri wendi bwetyo ngomwāna avu'de ku mabēre.
3 [e] 'Gwe Isiraeri, sūbirānga Mukama
Okuva lero nokutūsa emirembe gyona.

[a] Zab. 120. Ebisoka.
[b] Zab. 122. Ebisoka.
[c] Zab. 138. 6.
[d] Yer. 45. 5. Bal. 12. 16.
[e] Zab. 130. 7.

132

[a] Oluimba olwokumadāla.

1 MUKAMA, o'jukirire Daudi
Okubonabonakwe kwona.
2 Bweyalāirira Mukama,
Neyeyama Omuzira wa Yakobo:
3 Mazima siriingira mu wema eyenyumba yānge,
'Sō siririnya ku kiriri kyānge;
4 Siriwa amaso gānge okwebaka,
Newakuba'de enkowekowe zānge otulo;
5 Okutūsa lwendimulabira Mukama ekifo,
Ewema Eyomuzira wa Yakobo.
6 Laba, twagiwulirako mu Efulasa:
Twagiraba mu nimiro eyekibira.
7 Tuliingira mu wemaze;
Tulisinziza awali entebe yebigerebye.

[a] Zab. 120. Ebisoka.

8 [b]Gokokoka, ai Mukama, oingire mu
kifokyo ekyokuwu'maliramu ;
'Gwe, nesanduko eyamānyigo.
9 Bakabonabo bambale obutūkirivu ;
Nabatukuvubo bogerere wa'gulu o-
lwesanyu.
10 Kulwomu'duwo Daudi
Togoba maso goyo [c]gwewafukako
amafuta.
11 Mukama yalāirira Daudi mu mazi-
ma ;
Talikyūka kugaleka :
[d]Ku bibala ebyomubirigwo nditeka
ku ntebeyo.
12 Abānabo bwebana'kirizānga okwe-
kūma endagāno yānge
Nobujulirwa bwānge bwenābaigiri-
zānga,
Era nabāna bābwe banātūlānga ku
ntebeyo emirembe gyona.
13 Kubanga Mukama yeroboza Sayuni;
Yakiyayānira okukitūlamu.
14 Kino kye kifo kyempu'muliramu e-
naku zona :
Wano [e]wenātūlānga ; kubanga na-
yayānirawo.
15 Nākiwānga omukisa mungi ekye-
ngera kyakyo :
Na'kusānga abāvu bakyo e'mere.
16 Era ne bakabona bakyo ndibamba-
za obulokozi :
Nabatukuvu bakyo balyogerera wa-
'gulu olwesanyu.
17 Eyo gyendyanyisiza e'jembe lya
Daudi :
Namutekerawo etabāza oyo [f]gwe-
nafukako amafuta.
18 Abalabebe ndibambaza ensonyi :
Naye ku (mutwe) gwe enguleye eri-
raba omukisa.

133 [a]Oluimba olwokumadāla ; [b]olwa Daudi.

1 Laba bwekuli okulūngi, bwekusa-
nyusa,
[c]Abolugānda okutūla awamu nga
batabaganye !
2 Kuli ng'anga [d]amafuta agomuwe-
ndo omungi agali [e]ku mutwe,
Agākulukutira mu kirevu,
Mu kirevu kya Aloni ;
Agāserengetera ku lukugiro lwe-
byambalobye ;
3 Ngomusulo gwa [f]Kerumoni,
Ogu'kira ku [g]nsozi za Sayuni :
Kubanga eyo Mukama [h]gyeyalagi-
rira omukisa,
Bwe bulamu obwemirembe nemire-
mbe.

134 [a]Oluimba olwokumadāla.

1 Mulabe, mumwebaze Mukama,
'mwe 'mwena aba'du ba Muka-
ma,
[b]Abaimirirānga [c]ekiro mu nyumba
ya Mukama.
2 [d]Muimuse engalo za'mwe eri awa-
tukuvu,
Mumwebaze Mukama.
3 Mukama [e]akuwe omukisa ngaima
mu Sayuni ;
Oyo eyakola e'gulu nensi.

135 Mumutendereze Mukama.
Mutendereze erinya lya Mu-
kama ;
Mumutendereze, 'mwe aba'du ba
Mukama :
2 'Mwe [a]abaimirira mu nyumba ya
Mukama,
[b]Mumpya zenyumba ya Katonda
wa'fe.
3 Mumutendereze Mukama ; kubanga
Mukama mulūngi :
Muimbe okutendereza erinyalye ;
kubanga lya sanyu.
4 Kubanga Mukama [c]yeroboza Yako-
bo okuba owuwe,
(Ne) Isiraeri okuba [d]owenvumaye
ye'ka.
5 Kubanga 'manyi nga [e]Mukama mu-
kulu,
Era nga Mukama wa'fe asinga ba-
katonda bona.
6 Buli kyayaga'de Mukama akikoze,
Mu 'gulu ne munsi, mu nyanja ne
mu byobuziba byona.
7 Anyōsa omu'ka okuva ku nkomere-
ro zensi ;
Aletera enjota enkuba ;
Afulumya empewo mu [f]mawanika-
ge.
8 Eyakuba ababeryeberye Abemisiri,
Ababantu era nabensolo.
9 Yawereza [g]obubonero nebyamage-
ro wakati mu'gwe, 'gwe Misiri,
Ku Falao, ne ku ba'dube bona.
10 [h]Eyakuba amawānga amangi,
Na'ta bakabaka abamānyi ;
11 [i]Sikoni kabaka Wabamoli,
Ne [j]Ogi kabaka Webasani,
[m]Namatwāle gona aga Kanani :
12 Nāgaba ensi yābwe okuba obusika,
Obusika eri Isiraeri abantube.
13 Erinyalyo, ai Mukama, (libērera)
enaku zona ;
Neki'jukizokyo, ai Mukama, okutū-
sa emirembe gyona.
14 Kubanga Mukama alisalira omusā-
ngo abantube,
Era [n]alyejusa mu bigambo ebya-
ba'dube.
15 [o]Ebifananyi ebyamawānga ye feza,
ye zābu,
Omulimu ogwemikono gyabantu.
16 Birina obumwa, naye tebyogera;
Birina amaso, naye tebiraba ;
17 Birina amatu, naye tebiwulira ;
'Sō siwali mu'ka mu bumwa bwa-
byo.
18 Ababikola balibifanana ;
Wewawo, buli abyesiga.
19 'Mwe [p]enyumba ya Isiraeri, mu-
mwebaze Mukama :

[b] 2 Byom. 6. 41, 42.
[c] Iu. 17. 1 Basek. 1. 39.
[d] Luk. 1. 32.
[e] Mat. 23. 21.
[f] Iu. 10.
[a] Zab. 120. Ebisoka. [b] Zab. 122. Ebisoka.
[c] Beb. 13. 1.
[d] Kuv. 30. 25, 30. [e] Kuv. 29. 7.
[f] Ma. 3. 9. [g] Zab. 89. 1. [h] Ma. 28. 8.
[a] Zab. 120, Ebisoka.
[b] 1 Byom. 23. 30. [c] 1 Byom. 9. 33. Zab. 92. 2. [d] Zab. 28. 2.
[e] Zab. 126. 5.
[a] Zab. 134. 1.
[b] Zab. 116. 19.
[c] Ma. 10. 15.
[d] Kuv. 19. 5.
[e] Zab. 95. 3.
[f] Yob. 38. 22.
[g] Kuv. 7-10 & 14.
[h] Zab. 136. 17-22.
[i] Kubal. 21. 21-26. [j] Kubal. 21. 33-35. [m] Yos. 12. 7-24.
[n] Zab. 90. 13.
[o] Zab. 115. 4-8.
[p] Zab. 115. 9, 10, 12; 118. 2, 3.

'Mwe enyumba ya Aloni, mumwebaze Mukama:
20 'Mwe enyumba ya Levi, mumwebaze Mukama:
'Mwe abatya Mukama, mumwebaze Mukama.
21 Mukama yebazibwe [r] okuva mu Sayuni,
[s] Atūla mu Yerusalemi.
[t] Mumutendereze Mukama.

[r] Zab. 128. 5
[s] Zab. 132. 13.
[t] Zab. 105. 45.

136 [a] Mumwebaze Mukama; kubanga mulūngi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
2 Mumwebaze [b] Katonda wa bakatonda:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
3 Mumwebaze [c] Mukama wabāmi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
4 Oyo akola ebyamagero ebikulu ye'ka:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
5 Oyo [d] eyakola e'gulu namagezi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
6 Oyo [e] eyayāliira ensi wa'gulu ku ma'zi:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
7 Oyo eyakola [f] ebyāka ebikulu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
8 Enjuba okufuga emisana:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
9 Omwezi nemunyenye okufuga ekiro:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
10 Oyo [g] eyakubira Emisiri ababerye-berye bābwe:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
11 [i] Na'gyamu Isiraeri wakati mubo:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
12 [k] Nengalo ezamānyi, nomukono omugolole:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
13 Oyo eyayāwulamu wakati [l] Enyanja Emyufu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
14 Nāisa Isiraeri wakati muyo:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
15 Naye [m] nāsūlira Falao ne'gyerye mu Nyanja Emyufu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
16 Oyo [n] eyalung'amiza abantube mu 'dūngu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
17 Oyo [o] eyakuba bakabaka abakulu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
18 Na'ta bakabaka abātikirivu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
19 Sikoni kabaka Wabamoli:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
20 Ne Ogi kabaka Webasani:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
21 Nāgaba ensi yābwe okuba obusika:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
22 Okuba obusika eri Isiraeri [p] omu'duwe:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
23 Eyatu'jukira bwetwajēra:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona:
24 Nātuwonya eri abalabe ba'fe:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
25 [r] Awa ebyokulya ebirina emibiri byona:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.
26 Mumwebaze Katonda owomu'gulu:
Kubanga okusāsirakwe (kubērera) emirembe gyona.

[a] 1 Byom. 16. 34. Zab. 118. 1.
[b] Ma. 10. 17.
[c] Ma. 10. 17.
[d] Nge. 3. 19.
[e] Is. 42. 5; 44. 24.
[f] Lub. 1. 14.
[g] Zab. 78. 51.
[i] Kuv. 12. 51; 13. 3, 17.
[k] Ma. 4. 34.
[l] Kuv. 14. 21, 22.
[m] Kuv. 14. 28.
[n] Kuv. 15 22.
[o] Zab. 135. 10-12.
[p] Zab. 68 36.
[r] Zab. 104. 27.

137 Okumpi nemi'ga Egyebabuloni,
Twatūlawo wansi, wewawo, netukāba amaziga:
Bwetwa'jukira Sayuni.
2 Ku miti egyali wakati mukyo
Netuwanikako enānga za'fe.
3 Kubanga abātutwāla mu busibe bātulagirira eyo okuimba,
Nabatunyaga (bātulagira) okuseka,
Nti Mutuimbireko ku nyimba za Sayuni.
4 [a] Tunāimbānga tutya oluimba lwa Mukama
Munsi eteri ya'fe?
5 Bwenākwerabirānga, 'gwe Yerusalemi,
Omukono gwānge ogwadyo gwerabirēnga (amagezi gagwo).
6 [b] Olulimi lwānge lwega tēnga nekibuno kyānge,
Bwesiku'jukirenga;
Bwesagalenga Yerusalemi
Okusinga esanyu lyānge ekulu.
7 O'jukire, ai Mukama, ku [c] bāna Bedomu
Olunaku Olweyerusalemi;
Abāyogera nti Kisūle, kisūle,
Era nemisingi gyakyo.
8 'Gwe omuwala Owebabuloni, [d] agenda okuzikirizibwa;
Aliba nomukisa oyo alikuwalana 'gwe,

[a] Nek. 2. 2.
[b] Yob 29. 10.
[c] Yer. 49. 7-22. Ez. 25. 12-14. Ob. 10-14.
[d] Is. 13. 1-14, 22.

Nga bwewatukola 'fe.
9 Aliba nomukisa oyo alikwata abānabo abato.
Alibakasuka ku 'jinja.

138 (Zabuli) ya Daudi.

1 Nebazānga nomutima gwānge gwona;
[a] Mu maso ga bakatonda nāimbānga okukutendereza.
2 Nāsinzizānga [b] eri ychaluyo entukuvu,
Era nebazānga erinyalyo olwekisakyo nolwamazimago:
Kubanga ogulumizi'za ekigambokyo okusinga erinyalyo lyona.
3 Ku lunaku lwenakābirirako wampitaba,
Nong'umya namānyi mu meme yānge.
4 [c] Bakabaka bona abensi balikwebaza, ai Mukama,
Kubanga bawuli'de ebigambo ebyakamwāko.
5 Wewawo, baliimba ku makubo ga Mukama;
Kubanga ekitibwa kya Mukama kingi.
6 [d] Kuba Mukama newakuba'de nga ye mukulu, naye nālowōza abetōwaza:
Naye [e] abamalala abamanya ngaima wala.
7 [f] Newakuba'de nga ntambulira wakati mu naku, olinzūkiza;
Oligolola omukonogwo ku busūngu bwābalabe bānge,
Nomukonogwo ogwadyo gulindokola.
8 Mukama [g] alitūkiriza ebigambo ebinfako:
Okusāsirakwo, ai Mukama, (kubērera) emirembe gyona;
Toleka [i] mirimu gya mikonogyo 'gwe.

139 [a] Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

1 Ai Mukama, [b] wa'nonya 'nze, wa-'manya.
2 Omanyi [c] bwentūla, era bwengolokoka,
Otegēra okulowōza kwānge (nga kukyali) wala.
3 O'nonyeza dala e'kubo lyānge nokwebaka kwānge,
Era omanyi amagenda gānge gona.
4 Kubanga simuli kigambo mu lulimi lwānge,
Laba, ai Mukama, [d] 'gwe kyotomanyira dala.
5 [e] Onzingizi'za mu maso nenyuma,
Era [f] onta'deko omukonogwo.
6 [g] Okumanya okuli ng'anga okwo kwa kitalo, ku'nema;
Kwa wa'gulu, siinza kukutūkako.
7 [i] Nāgenda wa okuva eri omwoyogwo?
Oba [k] na'dukira wa amasogo?
[l] Bwenālinya mu 'gulu, nga gyoli:
8 [m] Bwenāyāla obuliri bwānge mu magōmbe, laba, nga gyoli.
9 Bwenātōla ebiwawātiro ebyenkya,
Nintūla mu bifo ebyenyanja ebiri ewala enyo;
10 Newakuba'de eyo omukonogwo guna'nung'amya,
Nomukonogwo ogwadyo gunānkwata.
11 Bwendyogera uti [n] Enzikiza tereme kumbi'kako,
Nomusana ogu'netōlo'de gunāba ekiro;
12 Newakuba'de enzikiza tekisa eri 'gwe,
Naye ekiro kyāka ngomusana:
Enzikiza nomusana bifanana (woli).
13 Kubanga [o] gwolina omwoyo gwānge:
Wambi'kako mu lubuto lwa mānge.
14 Nākwebazānga; kubanga okukolebwa kwānge kwa ntisa, kwa kitalo:
Emirimugyo gya kitalo;
Nekyo ememe yānge ekimanyi'de dala.
15 Tewakisibwa mubiri gwānge,
Bwenakolerwa mu kyāma,
Bwenatōndebwa namagezi amangi mu byawansi ebyensi.
16 Amasogo galaba omubiri gwānge nga tegunatūkirira,
Ne mu kitabokyo (ebitūndu byānge) byona nebiwandikibwa.
Ebyabūmbibwānga buli lunaku buli lunaku,
Bwebyali nga tebinabāwo nekimu.
17 Era nebirowōzobyo nga bya muwendo mungi gyendi, ai Katonda!
Bwebiga'tibwa awamu, nga bingi!
18 Bwemba mbibaze, bisinga omusenyu omuwendo:
Bwenzukuka, nga nkyali wamu nāwe.
19 Tolirema [p] ku'ta babi, ai Katonda:
Kale muve gyendi, 'mwe abasaja abayayānira omusai.
20 Kubanga [r] bakwogerako bubi,
Nabalabebo balāirira bwerēre erinyalyo.
21 [s] Sibakyāwa abo, ai Mukama, abakukyāwa 'gwe?
[t] Sinyigira abo abakugolokokerako?
22 Mbakyāwa okukyāwa okutūkiri'de
Mbaita balabe bānge.
23 Onkebere, ai Katonda, omanye omutima gwānge:
[u] Onkeme, omanye ebirowōzo byānge:
24 Olabe nge'kubo lyona eryobubi liri mu'nze,
Era o'nung'amyānga mu 'kubo [w] eritakoma.

[a] Zab. 96. 4, 5.
[b] 1 Basek. 8. 29. Zab. 28. 2.
[c] Zab. 102. 15.
[d] Zab. 113. 5, 6.
[e] Luk. 1. 48 neb. Yak. 4. 6.
[f] Zab. 23. 4.
[g] Zab. 57. 2. Baf. 1. 6.
[i] Yob. 14. 13. Is. 64. 8.
[a] Zab. 4. Ebisoka.
[b] Zab. 44. 21. Yer. 12. 3.
[c] 2 Basek. 19. 27.
[d] Beb. 4. 13.
[e] Yob. 19. 8.
[f] Yob. 9. 33.
[g] Bal. 11. 21.
[i] Yer. 23. 24.
[k] Yon. 1. 3.
[l] Am. 9. 2-4.
[m] Yob. 26. 6.
[n] Yob. 34. 22.
[o] Nge. 8. 22.
[p] Is. 11. 4.
[r] Yud. 15.
[s] 2 Byom. 19. 2.
[t] Zab. 119. 158.
[u] Zab. 26. 2.
[w] Yer. 6. 16.

140

[a] Ya mukulu wabaimbi. Zabuli ya Daudi.

1 Omponye, ai Mukama, eri omubi;
Onkŭme eri omutemu:
2 Abayiya e'tima mu mutima gwābwe;
[b] Bakung'anānga bulijo okulwāna.
3 Basongo'de olulimi lwābwe ngomusota;
[c] Obusagwa [d] bwesalambwa buli wansi wemimwa gyābwe. [Sera
4 Onkŭme, ai Mukama, eri emikono gyababi;
Omponye eri omutemu:
Abatēse'za okukyāmya ebigere byānge olwamānyi.
5 Abamalala [e] bantēge'de [f] omutēgo [g] nemigwa;
Bayāli'de ekitimba ku 'kubo:
Bantēge'de [i] ebyāmbika. [Sera
6 Nagamba Mukama nti 'Gwoli Katonda wānge:
Owulire e'dobozi eryokwegairira kwānge, ai Mukama.
7 Ai Katonda Mukama, amānyi agobulokozi bwānge.
Wambi'ka ku mutwe gwānge ku lunaku olwolutalo.
8 To'kiriza, ai Mukama, omubi byayagala;
Tobēra lukwerwe olubi; (baleme) okwegulumizānga. [Sera
9 Omutwe gwābwe aba'netōlōla,
[k] E'tima eryemimwa gyābwe bo libabi'kēngako.
10 Amānda agōkya gabagweko:
Basŭlibwe mu muliro;
Mu bunya obuwānvu, baleme okugolokokānga nate.
11 Ayogera obubi tanywērenga munsi:
Obubi bunāi'ganyānga omutemu okumusŭla.
12 'Manyi nga Mukama [l] aliwoza omusāngo gwabo ababonyabonyezebwa,
Nensōnga eyabanaku.
13 Abatŭkirivu tebalirema kwebaza linyalyo:
Abamazima balitŭla woli.

a Zab. 4. Ebisoka.
b Zab. 56. 6.
c Zab. 58. 4.
d Bal. 3. 13.
e Zab. 35. 7.
f Zab. 142. 3.
g Yob. 18. 10.
i Zab. 141. 9.
k Nge. 18. 7.
l Zab. 9. 4.

141

Zabuli ya Daudi.

1 Mukama, nkukābi'de; [a] oyānguwe oku'ja gyendi:
Owulire e'dobozi lyānge, bwenkukābira.
2 [b] Okusaba kwānge kutekebwe mu masogo ngomugavu;
Okugololwa kwemikono gyānge (kube) nga [c] sadaka eyakawungēzi.
3 O'sengawo [d] okulabirira, ai Mukama, ku kamwa kānge:
Okŭmēnga omulyāngo gwemimwa gyānge.
4 Tokyŭsānga mutima gwānge eri ekibi kyona.
Okugenderera ebikolwa ebyobubi
Awamu nabo abakola ebitali bya butŭkirivu:
'Sō 'nemēnga okulya ku 'mere yābwe empōmerevu.
5 Omutŭkirivu ankubēnga nga kwa kisa;
Era ambŭliririrēnga, ngamafuta ku mutwe;
Omutwe gwānge gulemēnga okugagāna:
Kuba newakuba'de mu bubi bwābwe okusaba kwānge kunābērerāngawo.
6 Abalamuzi bābwe basŭlibwa ku ma'bali ge'jinja;
Nabo baliwulira ebigambo byānge; kubanga biwōmerevu.
7 Ngomuntu bwakabala ngatema 'etaka,
[e] Namagūmba ga'fe (bwegatyo) gasāsāni'de ku kamwa kamagōmbe.
8 Kubanga [f] amaso gānge gatunulira 'gwe, ai Katonda Mukama:
Nkwesiga 'gwe; toleka meme yānge nga teriko anāmbēra.
9 Onkŭme eri omutēgo gwebantēge'de,
Neri [g] ebyāmbika byabo abakola ebitali bya butŭkirivu.
10 Ababi [i] bagwe mu bitimba byābwe bo,
Naye 'nze nga mpona.

a Zab. 53. 5.
f Zab. 25. 15.
g Zab. 140. 5.
i Zab. 7. 15.

142

[a] Masukiri ya Daudi, [b] bweyali ali mu mpuku: okusaba.

1 [c] Nkābira Mukama ne'dobozi lyānge;
Ne'dobozi lyānge negairirira Mukama.
2 Nfuka mu masoge ebi'nemulugunyisi'za;
Ndaga mu masoge ebi'nakuwazi'za;
3 Omwoyo gwānge bwegwaziri'ka munda yānge, 'gwe wamanya e'kubo lyānge.
Mu 'kubo lyentambuliramu [d] bankweke'demu omutēgo.
4 Mutunule ku mukono gwānge ogwadyo, mulabe; kubanga tewali muntu a'manyi:
Eki'dukiro kimbuze; tewali muntu ayagala ememe yānge.
5 Nakukōwola 'gwe, ai Mukama;
Nayogera nti 'Gwoli ki'dukiro kyānge,
[e] Omugabo gwānge munsi eyabalamu.
6 Owulire okukāba kwānge; kubanga [f] njēzebwa nyo:
Omponye eri abo abanji'ganya; kubanga bansinga amānyi.
7 [g] O'gyemu ememe yānge mu komera, nebazēnga erinyalyo:
Abatŭkirivu balinetōlōla;
Kubanga olinkolera ebyekisa ekingi.

a Zab. 32. Ebisoka.
b 1 Sam. 22. 1; 24. 1-5.
c Zab. 77. 1.
d Zab. 140. 5.
e Zab. 16. 5.
f Zab. 116. 6.
g Zab. 143. 11.

143

Zabuli ya Daudi.

1 Owulire okusaba kwange, ai Mukama; otege okutu eri okwegairira kwange.
[a] Mu bwesigwabwo ompitabe, ne mu butukirivubwo.
2 [b] 'So tosalanga musango gwa mu'duwo;
Kubanga [c] mu masogo tewali muntu mulamu alisinga.
3 Kubanga omulabe anji'ganyi'za ememe yange;
Akubye obulamu bwange nabusula wansi:
Antuzi'za mu bifo [d] ebyenzikiza ngabo abafa e'da.
4 Omwoyo gwange kyeguvu'de guziri'ka munda yange;
Omutima gwange munda yange teguliko amambera.
5 [e] Nji'jukira enaku eze'da; ndowoza ebikolwabyo byona:
Nfumitiriza omulimu ogwengalozo.
6 [f] Nyanjuluza engalo zange eri 'gwe:
[g] Ememe yange ekulumirwa (enyonta), [h] ngensi ekoye. [bera
7 Oyanguwe okumpitaba, ai Mukama; [i] omwoyo gwange gu'gwawo:
Tonkisa masogo; 'neme okufuka ngabo aba'kira mu bunya.
8 Ompulizenga [k] enkya ekisakyo ekirungi; kubanga nesiga 'gwe:
[m] Ontegeze e'kubo eringwanira okutambuliramu; kubanga nyimusa ememe yange eri 'gwe.
9 Omponye, ai Mukama, eri abalabe bange:
Nziruka oku'ja woli okwekisa.
10 Onjigirize okukolanga byoyagala; kubanga 'gwoli Katonda wange:
[n] Omwoyogwo mulungi; o'nung'amize [o] munsi eyobutukirivu.
11 [p] Onzukize, ai Mukama, [r] olweri nyalyo:
Mu butukirivubwo o'gyemu ememe yange mu naku.
12 Era mu kisakyo ekirungi ozikirize abalabe bange,
[s] Omalewo bona ababonyabonya ememe yange
Kubanga [t] ndi mu'duwo.

144

(Zabuli) ya Daudi.

1 Yebazibwe Mukama e'jinja lyange,
[a] Aigiriza emikono gyange entalo, nengalo zange okulwana.
2 Ekisa kyange ekirungi era [b] ekigo kyange,
Enyumba yange empanvu, era omulokozi wange;
Engabo yange, era oyo gwenesiga,
[c] ajemulula abantu bange bentwala.
3 [d] Mukama, omuntu kiki, 'gwe okumumanya?
Oba omwana womuntu, 'gwe okumulowozako?
4 Omuntu ali ng'anga omu'ka:
Enakuze ziri ng'anga [e] ekisikirize eki'gwawo.
5 [f] Okutamye e'gululyo, ai Mukama, o'ke:
[g] Okwate ku nsozi, zinanyoka.
6 Okasuke [h] enjota, obasasanye;
Olase obusalebwo, obateganye.
7 [k] Ogolole omukonogwo ngoima wa'gulu;
[l] Omponye, onziye mu ma'zi amangi, mu mukono gwaba'na'gwanga;
8 Akamwa kabwe kogera ebitalimu,
Nomukono gwabwe ogwadyo gwe mukono ogwadyo ogwobulimba.
9 [m] Nakuimbirange 'gwe oluimba olugya, ai Katonda:
Nenanga erina engoye ekumi naimbanga okukuntendereza.
10 Ye wuyo awa bakabaka obulokozi:
Awonya Daudi omu'duwe eri ekitala ekirima.
11 Omponye, onziye mu mukono gwaba'na'gwanga,
Akamwa kabwe kogera ebitalimu,
Nomukono gwabwe ogwadyo gwe mukono ogwadyo ogwobulimba.
12 Batabani ba'fe bwebaliba [n] ngemiti egikuze nga bakyali bavubuka;
Nabawala ba'fe [o] ngamainja agomunsonda agaba'jibwa nga bwebagaba'jira mu lubiri;
13 Amawanika ga'fe bwegali'jula, nga galina ebintu ebyengeri zona;
Nendiga za'fe bwezirizala enkumi nobukumi ku 'tale lya'fe;
14 Ente za'fe bweziriba nemigugu eminene;
Nga tewali kuwa'gula, newakubade okufuluma,
'Songa tewali kuyogana mu ngudo za'fe;
15 [p] Balina omukisa abantu ababera bwebatyo:
[r] Balina omukisa abantu abalina Katonda wabwe ye Mukama.

145

[s] (Zabuli) eyokutendereza; eya Daudi.

1 Nakugulumizanga Katonda wange, ai Kabaka;
Era nebazanga erinyalyo emirembe nemirembe.
2 Buli lunaku nakwebazanga;
Era natenderezanga erinyalyo emirembe nemirembe.
3 [b] Mukama mukulu, era agwana okutenderezebwa enyo;
Nobukulubwe tebunonyezeka.
4 [c] Emirembe ginasutanga emirimugyo eri emirembe,
Era ginatenderanga ebikolwabyo ebyamanyi.
5 Ku bukulu obwekitibwa obwetendolyo,

[a] Zab.31.1.
[b] Yob.14.3.
[c] Zab. 130. 3. Beg. 2. 16.
[d] Zab.88.6.
[e] Zab. 77. 11.
[f] Yob. 11. 13.
[g] Zab.42.2.
[h] Zab. 63. 1.
[i] Zab.84.2.
[k] Zab. 5. 3.
[m] Zab.25.4.
[n] Nek 9.10. Zab. 13. 11 neb.
[o] Zab. 27. 11. Is. 28. 10.
[p] Zab. 71. 20.
[r] Zab. 25. 11.
[s] Zab. 54.5.
[t] Zab. 116. 16.
[a] 2 Sam. 22. 35.
[b] Zab.91.2.
[c] 2 Sam. 22. 48. Zab. 18.47.
[d] Yob.7.17.
[e] Yob.14.2.
[f] Zab. 18.9.
[g] Zab. 104. 32.
[h] Zab. 18. 13 neb.
[i] Zab. 18. 16.
[k] Zab. 69. 14.
[m] Zab. 33. 3.
[n] Zab. 128. 3.
[o] Zek. 9.15.
[p] Ma.33.29.
[r] Zab. 33. 12.
[s] Zab. 100. Ebisoka.
[b] Zab. 147. 5.
[c] Is. 38. 19.

Ne ku mirimugyo egyekitalo, kwenālowōzānga.
6 Era abantu banāyogerānga ku bikolwabyo ebyentisa nga bya mānyi;
Nānge nātenderānga obukulubwo.
7 Banāyātulānga obulūngibwo obungi bwebu'jukirwa,
Era banāimbānga ku butūkirivubwo.
d Kuv. 34. 6. 8 d Mukama wa kisa, a'ju'de okusāsira;
Alwāwo okusunguwala, era wa kusonyiwa kungi.
e Zab. 100. 5. 9 e Mukama mulūngi eri bona;
Nokusāsirakwe okulūngi kubuna emirimugye gyona.
f Zab. 19.1. 10 f Emirimugyo gyona ginākwebazānga, ai Mukama;
g Zab. 30.5. g Nabatukuvubo banākweyanzānga.
11 Banāyogerānga ku kitībwa ekyobwakabakabwo,
Banānyumyānga ku buīnzabwo:
i Zab. 105. 1. 12 i Okumanyisānga abāna babantu ebikolwabye ebyamānyi,
Nekitībwa ekyobukulu obwobwakabakabwe.
k Zab. 10. 16. 13 k Obwakabakabwo bwe bwakabaka obutali'gwāwo,
Nokufugakwo (kunābēreränga) emirembe gyona.
l Zab. 37. 17, 24. m Zab. 146. 8 14 l Mukama awanirira abagwa bona,
Era m aimiriza abakutama bona.
n Zab. 104. 27. 15 Amaso gebintu byona gakulindirira;
n Nāwe obiwa e'mere yabyo mu ntūko zabyo.
16 Oyānjuluza engalozo.
No'kusa buli kintu kirama byekyagala.
o Zab. 116. 5. 17 o Mukama mutūkirivu mu makuboge gona,
Era wa kisa mu mirimugye gyona.
p Ma. 4. 7. 18 p Mukama aba kumpi abo bona abamukābira,
r Yok. 4. 23, 24. Bona abamukābira r namazima.
19 Anātūkirizānga abo kyebagala abamutya;
Era anāwulirānga okukāba kwābwe, anābalokolānga.
s Zab. 97. 10. 20 Mukama s akūma abo bona abamwagala:
Naye ababi bona alibazikiriza.
21 Akamwa kānge kanāyogerānga etendo lya Mukama;
Era ne t byona ebirina emibiri byebazānga erinyalye etukuvu emirembe nemirombe.

146 Mumutendereze Mukama.
a Zab. 103. 1. a Tendereza Mukama, 'gwe ememe yānge.
b Zab. 104. 33. 2 b Nga nkyali mulamu, nātenderezānga Mukama:
Nāimbānga okutendereza Katonda wānge nga nkyaliwo.
c Zab. 118. 9. 3 c Temwesigānga balāngira,
d Newakuba'de omwāna womuntu, omutali kubēra kwona.
4 e Omu'kagwe gumuvamu, na'da mu 'takalye;
Ku lunaku olwo ebirowōzobye nebibula.
f Zab. 144. 15. 5 f Alina omukisa oyo alina Katonda wa Yakobo okuba omubēziwe,
Asūbira Mukama Katondawe:
g Bik. 14. 15. 6 g Eyakola e'gulu nensi, enyanja, nebibirimu byona;
Akwata amazima enaku zona:
h Zab. 103. 6. 7 h Abatūkiririza omusāngo abajōgebwa;
Awa e'mere abalūmwa enjala;
i Mukama asumulula abasibe;
l Mat. 9. 30. 8 l Mukama azibula (amaso) gabazibe;
Mukama aimiriza abakutama;
Mukama ayagala abatūkirivu;
m Kuv. 22. 21, 22. n Ma. 10. 18. 9 m Mukama akūma ba'na'gwānga;
Awanirira n atalina kitāwe ne 'na'mwāndu;
o Zab. 147. 6. o Naye e'kubo eryababi alivunikira dala.
p Zab. 10. 16. 10 p Mukama anāfugānga enaku zona, Katondawo, 'gwe Sayuni, okutūsa emirembe gyona.
r Zab. 105. 45. r Mumutendereze Mukama.

147 Mumutendereze Mukama;
a Zab 92 1. Kubanga a kulūngi okuimba okutenderezānga Katonda wa'fe;
b Zab. 135. 3. b Kubanga kwa sanyu, era c etendo liwōma.
c Zab. 33 1. d Zab. 102. 16. e Ma. 30. 3. Ez. 39. 28. 2 d Mukama azimbira dala Yerusalemi;
e Akung'anya wamu abagobebwa abomu Isiraeri.
3 Awonya abalina emitima egimenyese,
Era asiba ebiwūndu byabwe.
f Lub. 15. 5. 4 f Abala emunyenye omuwendo gwazo;
g Azitūma zona amanya gazo.
h Is. 40. 28. 5 Mukama wa'fe mukulu, era obuīnzabwe bwa mānyi;
Okutegērakwe tekulowōzekeka.
i Zab. 146. 8, 9. 6 i Mukama awanirira abawōmbefu:
Asindika wansi ababi.
7 Mumuimbire Mukama nokwebaza;
Muimbe nenānga okutendereza Katonda wa'fe;
8 Abi'ka ku 'gulu nebire,
k Atekeratekera ensi enkuba,
l Amereza omu'do ku nsozi.
k Yob. 38. 26-28. l Zab. 104. 14. m Yob. 38. 41. 9 Awa ensolo e'mere yazo,
Ne m banamung'ona abato abakāba.
10 Tasanyukira māuyi ga mbalāsi:
Teyesimira amagulu gomuntu.
11 Mukama yesimira abo abamutya,
Abo abasūbira okusāsirakwe.
12 Tendereza Mukama, 'gwe Yerusalemi;
Tendereza Katondawo, 'gwe Sayuni.
13 Kubanga anywēze'za ebisiba byenzi'gizo;
d Zab. 118. 8. Is. 2. 22. e Zab. 104. 29.

Awa'de omukisa abānabo mundayo.
14 Aleta emirembe mu nsalozo;
[a] Aku'juza obugimu obweng'āno.
15 Awereza ekiragirokye kunsi;
Ekigambokye ki'duka embiro nyingi.
16 Agabula omuzira ngebyōya byendiga;
Amānsira omusulo oguku'te empewo nge'vu.
17 Awereza ama'zige agaku'te ngobukunkumuka:
Ani aīnza okuimirira awali empewoze?
18 Atuma ekigambokye, nābisānūsa:
Akūnsa empewoze, ama'zi negakulukuta.
19 Alaga Yakobo ekigambokye,
Amatēkage nemisāngogye eri Isiraeri.
20 Takolānga bwatyo 'gwānga lyona:
Nemisāngogye tebagimanyānga.
Mumutendereze Mukama.

[a] Zab. 132. 13.

148 [a] MUMUTENDEREZE Mukama:
Mumutendereze Mukama, ('mwe abaima) mu 'gulu:
Mumutendereze mu bifo ebya wa-'gulu.
2 Mumutendereze, 'mwe bamalaikabe bona:
Mumutendereze, 'mwe e'gyerye lyona.
3 Mumutendereze, 'mwe enjuba nomwezi:
Mumutendereze, 'mwe emanyenye 'zona ezāka.
4 Mumutendereze, 'mwe e'gulu lye-'gulu,
Na'mwe ama'zi agali wa'gulu we-'gulu.
5 Bitendereze erinya lya Mukama:
Kubanga yalagira, nebitondebwa.
6 Era yabinywēza okutūsa emirembe nemirembe:
Yatēka etēka eritalidiba.
7 Mumutendereze Mukama, ('mwe abali) munsi,
'Mwe balukwata, nebifo byona e-byobuziba:
8 Omuliro nomuzira, serugi nomu-'ka;
Omuyaga ogutūkiriza ekigambokye:
9 Ensozi nobusozi bwona;
Emiti egibala nemivale gyona:
10 Ensolo nente zona;
Ebyewalula nenyonyi ezibūka:
11 Bakabaka bensi namawānga gona;
Abalāngira nabalamuzi bona abensi:
12 Abavubuka nabawala;
Abaka'de nabato:
13 Batendereze erinya lya Mukama;
Kubanga erinyalye ye'ka lye ligulumizibwa:
Ekitibwakye kiri kungulu kunsi ne ku 'gulu.
14 Era agulumizi'za e'jembe eryabantube,
Etendo eryabatukuvube bona;
Be bāna ba Isiraeri, abantu abamuli okumpi.
Mumutendereze Mukama.

[a] Zab. 103. 1 - Aleluya.

149 [a] MUMUTENDEREZE Mukama.
Mumuimbire Mukama olūmba olugya,
Netendolye [b] mu kung'aniro eryabatukuvu.
2 Isiraeri [c] asanyukire [d] oyo eyamukola:
Abāna ba Sayuni bajagulize [e] kabaka wābwe.
3 Batendereze erinyalye 'nga bazina:
Baīmbe okumutendereza nekitāsa nenānga.
4 Kubanga Mukama asanyukira abantube:
[f] Aliwōmya abawōmbefu nobulokozi.
5 Abatukuvu bajagulize ekitībwa:
Baīmbirēnga olwesanyu 'ku bitanda byābwe.
6 Etendo egulumīvu lya Katonda libēnga mu bulago bwābwe,
[g] Nekitala ekyobwōgi obubiri mu ngalo zābwe;
7 Okuwalana e'gwānga ku mawānga,
Nokubonyabonya abantu;
8 Okusiba bakabaka bābwe nenjegere,
Nabakūngu bābwe nebisiba ebyebyūma;
9 Okubatūkirizako omusāngo [h] ogwawandikibwa:
Abatukuvube bona balina ekitībwa ekyo.
[m] Mumutendereze Mukama.

[a] Zab. 148. 1.
[b] Zab. 89. 5; 111. 1.
[c] Zab. 85. 6.
[d] Zab. 95. 6.
[e] 1 Byom. 16. 31.
[f] Kuv. 15. 20.
[g] Is. 61. 3.
[h] Zab. 63. 6.
[g] Reb. 4. 12. Kub. 1. 16; 2. 12.
[h] Is. 65. 6.
[m] Zab. 105. 45.

150 MUMUTENDEREZE Mukama.
Mumutendereze Katonda [a] mu watukuvuwe:
Mumutendereze mu 'bānga eryamānyige
2 Mumutendereze olwebikolwabye ebyamānyi:
Mumutendereze ngobukulubwe obulūngi bwebuli.
3 Mumutendereze ne'dobozi eryekondēre:
Mumutendereze namadinda nenānga.
4 Mumutendereze [b] nekitāsa nokuzina:
Mumutendereze nebyo [c] ebirina engoye nendēre.
5 Mumutendereze [d] nebitāsa ebivuga enyo:
Mumutendereze nebitāsa ebye'dobozi etono.
6 [e] Buli ekirina omu'ka kimutendereze Mukama.
Mumutendereze Mukama.

[a] Zab. 11. 4.
[b] Kuv. 15. 20.
[c] Is. 38. 20.
[d] 2 Sam. 6. 5.
[e] Zab. 145. 21.

ENGERO.

1 [a] ENGERO za Sulemani mutabani wa Daudi, kabaka wa Isiraeri :
2 Okumanyänga amagezi nokuigirizibwänga ;
Okwäwulänga ebigambo ebyokutegëra ;
3 Oku'kiriza okuigirizibwänga okukolänga ebyamagezi,
Obutükirivu nokusalänga emisängo nokugobereränga ensonga ;
4 Okuwänga [b] abatalina magezi [c] obukabakaba,
Omulenzi abërënga nokumanya nokutësa :
5 Owamagezi awulire yeyongerënga okuba nokuiga ;
Era omusaja alina okutegëra afune okutësänga okutufu :
6 Okuntegëränga olugero nekifananyi ;
Ebigambo ebyabagezigezi nebiko-'ko byäbwe.
7 Mu [d] kutya Mukama okumanya mwekusokera :
(Naye) abasirusiru banyöma amagezi nokuigirizibwänga.
8 Mwäna wänge, wulira okuigirizänga kwa kitäwo,
Sö tova mu tëka lya nyoko :
9 Kubanga binäbänga ngule ya kisa ku mutwegwo,
Nemikufu egyetölo'de obulagobwo.
10 Mwäna wänge, abalina ebibi bwebakusenda,
To'kirizänga.
11 Bwebogera nti 'Jängu tugende 'fena,
Tutëge omusai,
Tugwire mu kyäma ataliko musängo awatali nsönga ;
12 [e] Tubamire nga bakyali balamu ngamagömbe,
Era nga bakyali balämba [f] ngabo aba'ka mu bunya ;
13 Tuliraba ebintu byona ebyomuwendo omungi,
Tuli'juza enyumba za'fe omunyago ;
14 Onekubira akalulu wamu na'fe ;
'Fena tunäbänga nensawo emu :
15 Mwäna wänge, totambuliränga mu 'kubo wamu nabo ;
Ziizänga ekigerekyo obutaitänga mu lugendo lwäbwe :
16 [g] Kubanga ebigere byäbwe bi'duka mbiro okugoberera obubi,
Era byänguwa okuyiwa omusai.
17 Kubanga batëgera bwerëre ekitimba,
Enyonyi yona ngekiraba :
18 Era abo batëgera omusai gwäbwe bo,
Bagwïra mu kyäma obulamu bwäbwe bo.
19 Bwegatyo bwegabëra amakubo aga buli muntu eyegömba amagoba ;
Ga'gyawo obulamu bwa banyinigo.
20 Amagezi gogerera wa'gulu mu lugüdo ;
Galeta e'dobozi lyago mu bifo ebigazi ;
21 Gogerera wa'gulu mu kifo ekikulu ekyokukung'aniramu ;
Awaingirirwa mu miryängo,
Mu kibuga gyegaletera ebigambo byago :
22 'Mwe abatalina magezi, mulitüsa wa okwagalänga obutaba na magezi ?
Nabanyöma okusanyukiränga okunyöma,
Nabasirusiru [i] okukyäwänga okumanya ?
23 Mukyüke olwokunenya kwänge :
Laba, [k] näfukänga omwoyo gwänge gyemuli,
Näbamanyisänga ebigambo byänge.
24 [l] Kubanga mpise, 'mwe nemugäna ;
Ngolo'de omukono gwänge, 'sö tewali muntu a'si'zayo omwoyo ;
25 Naye mu'julu'de okutësa kwänge kwona,
Sö temwaga'de kunenya kwänge na katono :
26 Era nänge [m] ndisekera ku (lunaku) kwemulirabira enaku ;
Ndikudäla entisa ya'mwe bweritüka ;
27 Entisa ya'mwe bweritüka ngomuyaga,
Nenaku zemuliraba bweziri'ja ngembuyaga ezakazimu ;
Okweralikirira nobubalagaze bwebiriba'jira.
28 [n] Kale lwebalinkäbira, naye siri'damu ;
Bali'nonya nyo, naye tebalindaba :
29 Kubanga bäkyäwänga okumanya,
'Sö [o] teberobozänga kutya Mukama :
30 Tebayagalänga kutësa kwänge na katono ;
Bänyömänga okunenya kwänge kwona :
31 Kyebaliva balya ku [p] bibala ebye-'kubo lyäbwe bo,
Neba'kuta enkwe zäbwe bo.
32 Kubänga oku'da enyuma okwabatalina magezi kuliba'ta,
Nokulaba omukisa okwabasirusiru kulibazikiriza.

[a] 1 Basek. 4. 32. Nge. 10. 1 ; 25. 1.
[b] Zab. 116. 6.
[c] Nge. 7. 7. [c] Nge. 8. 5, 12.
[d] Yob 28. 28. Zab. 111. 10. Nge. 9. 10. Mub. 12. 13.
[e] Zab. 124. 3.
[f] Zab. 28. 1.
[g] Bal. 3. 15.
[i] Nge. 5. 12.
[k] Yo. 2. 28
[l] Is. 65. 12 ; 66. 4.
[m] Zab. 2. 4.
[n] Yob 27. 9. Is. 1. 15 Yer. 11. 11 ; 14. 12. Ez. 8. 18. Mi. 3. 4. Zek. 7. 13. Yak. 4. 3.
[o] Zab. 119. 163.
[p] Yer. 6. 19.

33 Naye [r] buli anāwulirānga 'nze anābērānga mirembe,
Era anāterērānga nga tewali kutya kabi.

2 Mwāna wānge, bwono'kirizānga ebigambo byānge,
[a] Noterekānga ebiragiro byānge ewuwo;
2 Nokutega notegānga okutukwo eri amagezi
No'sāngayo omutimagwo eri okutegēra;
3 Wewawo, bwonokābirānga okwāwula,
Noliriranga okutegēra.
4 Bwonoganonyānga nga feza,
Nogakenēnyānga [b] ngebyobuga'ga ebyakwekebwa;
5 Kale lwolitegēra okutya Mukama,
Novūmbula okumanya Katonda.
6 Kubanga Mukama awa amagezi;
Mu kamwāke mwe mufuluma okumanya nokutegēra:
7 Aterekera abagolokofu amagezi amatūfu,
(Aba) [c] ngabo eri abo abatambulira mu butayōnōna;
8 Alyoke [d] akūme amakubo agomusāngo,
Era awonye okutambula kwabatukuvube.
9 Kale lwolitegēra obutūkirivu nomusāngo,
Nebyensōnga, (wewawo,) buli 'kubo edūngi.
10 Kubanga amagezi ganāingirānga mu mutimagwo,
Nokumanya kunāwōmerānga emeyo;
11 Okutēsa kunākulabirirānga.
Okutegēra kunākukūmānga:
12 Okukuwonyānga mu 'kubo eryobubi,
Eri abasaja abogera ebyekye'jo;
13 Abaleka amakubo agobugolokofu,
[e] Okutambulirānga mu makubo agekizikiza;
14 [f] Abasanyuka okukola obubi,
[g] Nekye'jo ekyomubi kye kibawōmera;
15 Amakubo gābwe makyāmukyāmu,
Nokugenda kwābwe kwenyōlanyōla:
16 Okukuwonyānga eri [i] omukazi omugenyi,
Eri [k] omugenyi anyumiriza nebigambobye;
17 Aleka omukwāno ogwomubutobwe,
Neyerabira endagāno ya Katondawe:
18 Kubanga [l] enyumbaye etwāla mu kufa,
Namakuboge eri abafu:
19 Tewali abagenda gyali aba'da nate,
'Sō tebatūka mu makubo agobulamu:
20 Olyoke otambulirēnga mu 'kubo eryabasaja abalūngi,
Nokwata empenda ezabatūkirivu.
21 Kubanga abagolokofu [m] banābērānga munsi,
Nabo abatūkirira balisigala omwo.
22 Naye ababi [n] balimalibwawo okuva munsi,
Nabo abasala enkwe balisimbulirwamu dala.

3 Mwāna wānge, tewerabirānga tēka lyānge;
Naye [a] omutimagwo gukwatēnga ebiragiro byānge;
2 Kubanga [b] enaku enyingi nemyāka egyokuwangāla
Nemirembe byebirikwongerako.
3 Okusāsira namazima tebikulekānga:
[c] Bisibēnga mu bulagobwo;
Biwandikēnga ku bipānde ebyomutimagwo:
4 Bwonolabānga bwotyo okuganja nokutegēra okulūngi
Mu maso ga Katonda nagabantu.
5 [d] Wesigēnga Mukama nomutimagwo gwona.
'Sō [e] tewesigamānga ku kutegēra kwo 'gwe:
6 Mwātulēnga mu makubogo gona,
Kale [f] anālung'amyānga olugendolwo.
7 [g] Tobānga na magezi mu masogo 'gwe;
Tyānga Mukama ove mu bubi:
8 Ekyo kye kinābānga obulamu eri ekundiryo,
Nobusomyo eri amagūmbago.
9 O'sāngamu ekitibwa Mukama nebintubyo,
[i] Nebiberyeberye ku bibalabyo byona:
10 Amawanikago bwegana'julānga bwegatyo ekyengera,
Namasogolerogo ganāyikānga omwenge omusu.

11 [k] Mwāna wānge, tonyōmānga kubūlirira kwa Mukama;
'Sō nokunenyakwe kulemēnga oku kukōya:
12 Kubanga Mukama gwayagala gwanenya;
Era [l] nga kitāwe omwānawe gwasanyukira.
13 Awere'dwa omukisa omuntu alaba amagezi.
Noyo afuna okutegēra.
14 Kubanga [m] obnguzi bwago businga obuguzi obwa feza,
Namagoba gago (gakira) zābu enūngi.
15 Ga muwendo mungi okusinga amainja amatwakāvu:
'Sō tewali kintu kyoinza okwegōmba ebyenkanyankanyizibwa nago.

[r] Zab. 25. 12, 13.
[a] Nge. 4. 21.
[b] Mat. 13. 44.
[c] Zab. 84. 9.
[d] 1 Sam. 2. 9. Zab. 66. 9.
[e] Yok. 3. 19, 20.
[f] Nge. 10. 23. Yer. 11. 15.
[g] Bal. 1. 32.
[i] Nge. 5. 3, 20.
[k] Nge. 6. 24.
[l] Nge. 7. 27.
[m] Zab. 37. 9.
[n] Zab. 37. 38.
[a] Ma. 6. 1; 30. 16, 20.
[b] Zab. 91. 16.
[c] Kuv. 13. 9, 16. Ma. 6. 8. Nge. 6. 21; 7. 3.
[d] Zab. 37. 3, 5.
[e] Yer. 9. 23.
[f] Yer. 10. 23.
[g] Bal. 12. 16.
[i] Kuv. 22. 29 Mala. 3. 10.
[k] Beb. 12. 5, 6. Kub. 3. 19.
[l] 1 Kol. 11. 32.
[m] Yob. 28. 15-17. Zab. 19. 10. Nge. 2. 4, 8. 11.

16 Okuwangāla kuli mu mukono gwa-
go ogwadyo;
Mu mukono gwago ogwa kono mu-
limu [n] obuga'ga nekitibwa.
17 [o] Amakubo gago makubo ga kusa-
nyukiramu,
Neng'endo zago zona mirembe.
18 Ago gwe [p] muti ogwobulamu eri
abo abagakwata:
Era alina omukisa buli muntu abē-
ra nago.
19 [r] Mukama ya'sāwo emisingi gyensi
namagezi;
[s] Yanywēza e'gulu nokutegēra.
20 [t] Enyanja yayabika nokumanya-
kwe,
E'gulu neritonya omusulo.

21 Mwāna wānge, ebyo tebivānga ku
masogo;
Kwatānga amagezi amatūfu noku-
tēsa;
22 Bwebinābānga bwebityo obulamu
eri ememeyo,
Nobuyōnjo eri [u] obulagobwo.
23 [w] Awo lwolitambulira mu 'kubolyo
mirembe,
'Sō nekigerekyo tekiryesitala.
24 Bwonogalamirānga totyenga:
Wewawo, onogalamirānga notulo
two tunākuwōmerānga.
25 [y] Totyānga ntīsa gyotomanyiri'de,
Newakuba'de okuzikiriza okwababi
bweku'jānga:
26 Kubanga Mukama yanābāuga obwe-
sigebwo,
Era yanākūmānga ekigerekyo ole-
mēnga okuwāmbibwa.
27 [z] To'mānga birūngi abo abagwā-
nira,
Bwekiri mu būinza bwomukonogwo
okubikola.
28 [a] Togambānga mulirānuwawo nti
Genda okomewo, enkya ndi-
kuwa;
Bwekiri nāwe.
29 Tosalirānga mu'no bubi,
Kubanga abēra gyoli mirembe.
30 [b] Toyōmbānga na muntu awatali
nsōnga,
Obanga taliko bubi bwakukoze.
31 [c] Tokwatirwānga bu'gya omusaja
owamawa'gali,
'Sō tewerobozānga makuboge gona.
32 Kubanga omukyāmu wa muzizo eri
Mukama:
Naye [d] ekyāmakye kiri nabagolo-
kofu.
33 [e] Ekikolimo kya Mukama kiri mu
nyumba eyomubi:
Naye awa omukisa ekifo abatūki-
rivu mwebabēra.
34 Mazima [f] anyōma abanyōmi,
Naye awa abetōwaza ekisa.
35 Abamagezi balisikira ekitībwa:
Naye ensonyi ze ziriba okukuzibwa
okwabasirusiru.

4 Bana bānge, [a] muwulirēnga okui-
giriza kwa kita'mwe,
Mutegēnga amatu okumanya oku-
tegēra:
2 Kubanga mbawa okuiga okulūngi;
Temuvānga mu tēka lyānge.
3 Kubanga nali mwāna eri kitānge,
[b] Omugōnvu era eyayagalibwānga
'nze'ka mu maso ga mānge.
4 Era [c] yanjigirizānga nāng'amba
nti
Omutimagwo gunywēzēnga ebiga-
mbo byānge;
[d] Kwatānga ebiragiro byānge obē-
rēnga omulamu:
5 [e] Funa amagezi, funa okutegēra;
Togerabirānga 'sō tovānga mu bi-
gambo ebyomukamwa kānge:
6 Togalekānga, nago ganākukūma-
nga;
Ogagalānga nago ganākulindānga.
7 Amagezi kye kigambo ekisinga o
bukulu; (kale) funa amagezi:
Wewawo, funa okutegēra nebyo
byona byewafunānga.
8 Gagulumizēnga nago galikukuza:
[f] Galikutūsa mu kitibwa, bwonoga-
wāmbatirānga
9 Galiwa omutwegwo engule eyobu-
yōnjo
Galikugabira [g] enkufira eyobulūngi.

10 Ai mwāna wānge, wulira o'kirizē-
nga ebigambo byānge;
[h] Nemyāka egyobulamubwo giriba
mingi.
11 Nākuigiriza e'kubo eryamagezi;
Nākulung'amya mu makubo agobu-
golokofu.
12 Bwonotambulānga [k] ebigerebyo te
bifundikirwenga;
Era bwono'dukānga tewesitalānga.
13 Nywērezānga dala okuigirizibwa;
tokutānga:
Kukwatēnga; kubanga bwe bula-
mubwo.
14 [l] Toingirānga mu 'kubo eryababi,
'Sō totambulirānga mu lugendo o-
lwabasaja ababi.
15 Olwesāmbānga, toluitāngako;
Okyūkānga okuluvamu, weyonge-
rēnga mu maso.
16 Kubanga [m] tebebaka wabula nga
bamaze okukola akabi;
Notulo tuba'gyibwako wabula nga
baliko bebagwisi'za.
17 Kubanga balya e'mere eyobubi,
Nebanywa omwenge ogwokugira e-
kye'jo.
18 Naye [n] e'kubo eryabatūkirivu liri
ng'anga omusana ogwakayakana,
Ogweyongerayongera okwāka oku-
tūsa obu'de lwebutūkirira.
19 [o] E'kubo eryababi liri ng'anga eki-
zikiza:
Tebamanyi ekibesitaza.
20 Mwāna wānge, 'sāngayo omwoyo
eri ebigambo byānge;

[a] Nge. 1. 8.
[b] 1 Byom. 22. 5.
[c] 1 Byom. 28. 9. Heb. 6. 4.
[d] Nge. 7. 2.
[e] Nge. 2. 2.
[f] 1 Sam. 2. 1.
[g] Nge. 3.
[h] Nge. 3. 2.
[k] Zab. 18. 5.
[l] Zab. 1. 1. Nge. 1. 10. 15.
[m] Zab. 36. 4. Mi. 2. 1.
[n] Is. 62. 1. Mal. 3. 14. Baf. 2. 13.
[o] 1 Sam. 2. 9. Is. 59. 9 neb. Yer. 23. 12. Yok. 12. 35.

[n] Nge 8. 18.
[o] Mat. 11. 29 neb.
[p] Lub. 2. 9; 3. 22.
[r] Zab 104. 5 neb. Nge. 8. 27.
[s] Zab. 136. 5. Yer. 10. 12.
[t] Lub. 1. 9.
[u] Nge. 1. 9.
[w] Zab. 37. 24. Nge. 10. 9.
[y] Zab 91. 5. 1 Pet. 3. 14.
[z] Bag. 6. 10.
[a] Lev. 19. 13.
[b] Bal. 12. 18.
[c] Zab. 37. 1.
[d] Yob. 29. 4.
[e] Lev. 26. 14 neb Zab. 37, 22.
[f] Yak. 4. 6. 1 Pet. 5. 5.

Tegänga okutu eri okwogera kwänge.
21 [p] Tebivänga ku masogo;
Bikümirenga wakati mu mutimagwo.
22 Kubanga ebyo bwe [r] bulamu eri abo ababiraba,
Era kwe kulama eri omubiri gwabwe gwona.
23 Onyikiränga nyo nyini okukümänga omutimagwo;
Kubanga omwo mwe muva ensulo ezobulamu.
24 We'gyëngako akamwa akabümbavu,
Nemimwa emikyämu ogyewalänga nyo.
25 Amasogo galung'amirënga dala,
Nebikowebyo bitunulirënga dala emberiyo.
26 Terezänga e'kubo eryebigerebyo,
Era amagendago gona ganywërënga.
27 Tokyämiränga ku mukono ogwadyo newakuba'de ku gwa kono:
'Gyawo ekigerekyo obutakola bubi.

5 Mwäna wänge, 'sängayo omwoyo eri amagezi gänge;
Tegänga okutu eri okutegëra kwänge:
2 Olyoke okümënga okutësa,
Nemimwagyo gikwatënga okumanya.
3 Kubanga emimwa [a] gyomukazi omugenyi gitonya omubisi gwenjuki,
Nakamwäke [b] kasinga amafuta obugönvu:
4 Naye enkomereroye eyoluvanyuma [c] ekäwa ngomusüsa,
Esala ngekitala ekyobwögi obubiri.
5 Ebigerebye [d] bi'ka mu kufa;
Ebisindebye bikwata amagömbe;
6 Nokulaba talaba 'kubo terëvu eryobulamu:
Amakuboge gasagasagana 'sö takimanyi.
7 Kale 'no, bäna (bänge), mumpulirënga,
'Sö temuvänga mu bigambo ebyomukamwa känge.
8 'Gyawo e'kubolyo okumubëränga ewala,
'Sö tosembereränga lu'gi lwa nyumbaye:
9 Olemënga okuwa abalala ekitïbwakyo,
Nemyäkagyo eri omukämbwe:
10 Abagenyi balemënga oku'kuta amänyigo;
Nemirimugyo giremënga okubëra mu nyumba yomu'na'gwänga;
11 Näwe nonakuwala enkomereroyo eyoluvanyuma ngetüse,
Enyamayo nomubirigwo bwebirimalibwawo,
12 Noyogera nti Nga [e] nakyäwänga okuigirizibwa,
Omutima gwänge ∫ negunyömänga okunenyezebwa;
13 'Sö sagönderänga 'dobozi lya baigiriza bänge,
'Sö sategänga kutu kwänge eri abo abänjigirizänga!
14 Nabulako katono okuba mu bubi bwona
Wakati mu kung'aniro nekibïna.
15 Onyweränga ama'zi mu kidibakyo 'gwe,
Nama'zi agakulukuta mu lu'zirwo 'gwe.
16 Ensulozo zandisäsäni'de dala,
Emi'ga egyama'zi negiba mu ngüdo?
17 Gabërënga gago we'ka,
'Sö si ga bagenyi waamu näwe.
18 Ensuloyo eberënga nomukisa;
Era sanyukiränga omukazi owomubuvubukabwo.
19 [g] Ngenangäzi ekwagala nempewö ekusanyusa,
Amabërege gakumalënga mu biro byona;
Era osanyukirënga bulijo okwagalakwe.
20 Kubanga lwaki 'gwe okusanyukiränga omukazi omugenyi, mwäna wänge,
Nogwa mu kifuba kyatali wuwo?
21 Kubanga amaknbo gabantu gali mu [i] maso ga Mukama,
Era aterëza eng'endoze zona.
22 Obutali butükirivubwe ye bulikwata omubi,
Era alisibibwa nemigwa egyokwönönakwe.
23 Alifa olwokubulwa okuigirizibwa;
Era olwobusirusirubwe obungi aliwaba.

6 Mwäna wänge, obanga [a] weimirira muliränwawo,
Nokubira omugenyi mu ngalo,
2 Ebigambo ebyomukamwäko bikukwasi'za,
Ebigambo ebyomukamwäko bikutëze.
3 Kale 'no, mwäna wänge, kola kino werokole,
Kubanga ogu'de mu mukono gwa muliränwawo;
Genda wetöwaze otairire muliränwawo.
4 [b] Toganyänga masogo kwebaka,
Newakuba'de ebikowebyo okuböngota.
5 Werokole ngempewö bweva mu mukono (gwomui'zi),
Era [c] ngenyonyi bweva mu mukono gwomutezi.
6 [d] Genda eri enkolöto, 'gwe omugayävu;
Lowöza empisa zayo obërënga namagezi:
7 Eyo terina mwämi,

∫ Nge. 1. 25.

p Nge. 3. 21.
r Nge. 8. 35; 21. 21.
a Nge. 2. 16.
b Zab. 55. 21.
c Mub. 7. 26.
d Nge. 7. 27.
e Nge. 12. 1.
g Lu. 2. 7; 3. 5.
i 2 Byom 16. 9. Kos. 7. 2 Beb. 4. 13.
a Nge. 11 15; 17. 18; 20. 16; 22 26; 27. 13.
b Zab. 132. 4.
c Zab. 91. 3; 124. 7.
d Yob. 12. 7.

Newakuba'de omulabirizi newakuba'de afuga.
8 Naye neyeterekera ebyayo ebyokulya mu biro ebyokukūngulira-mu,
Nekung'anya e'mere yayo mu mwāka.
9 Olitūsa wa okwebakānga, 'gwe o-mugayāvu?
Oligolokoka di mu tulotwo?'
10 Wakyaliwo okwebaka okutono nokubōngota okutono.
Nokufunya emikono okutono okwebaka:
[c] Nge. 10. 4; 13. 4; 20. 4.
11 Bwekityo [c] obwāvubwo buli'ja ngomunyazi,
Nokwetāgakwo ngomusaja aku'te ebyokulwānyisa.
12 Omuntu ataliko kyagasa, omusaja owobutali butūkirivu;
Atambula ngalina akamwa akabimbavu;
[f] Zab. 35. 19.
13 [f] Atemya amaso, ayogeza bigerebye,
Abagula nengaloze;
14 Obubāmbavu buli mu mutimagwe, asala obubi olutata;
Asiga okukyāwagana.
15 Enaku zaliraba kyeziriva zi'ja nga tamanyiri'de;
[g] Yer. 19. 11.
[g] Amangwāgo alimenyeka, awatali kuwonyezebwa.
16 Waliwo ebigambo mukāga Mukama byakyāwa;
Wewawo, musānvu bya muzizo gyali:
[i] Zab. 31. 18; 120. 2.
17 Amaso agamalala, [i] olulimi olulimba,
Nengalo eziyiwa omusai ogutaliko musāngo;
[k] Lub. 6. 5.
18 [k] Omutima oguyūnja ebirowōzo e bibi,
Ebigere ebyānguwa okugoberera e'tima embiro;
[l] Zab. 27. 12.
19 Omujulirwa wobulimba [l] ayogera ebyobulimba,
[m] Iu. 14.
Noyo [m] asiga okukyāwagana mu boluganda.
[n] Nge. 1. 9.
20 [n] Mwāna wānge, okwatānga ekiragiro kya kitāwo,
'Sō tolekānga tēka lya nyoko:
[o] Nge. 3. 3.
21 [o] Bisibēnga enaku zona ku mutimagwo,
[p] Nge. 1. 9.
Binywezēnga mu [p] bulagobwo.
22 Bwonotambulānga, linākukūlembera-nānga;
Bwonebakānga, linākukūmānga:
Era bwonozukukānga, lināyogerānga nāwe.
23 Kubanga etēka tabāzā; ekiragiro musana;
Nokunenya kwoyo akuigiriza lye 'kubo eryobulamu:
24 Okukūmānga eri omukazi omubi,
Eri okunyumiriza kwolulimi lwomugenyi.
[r] Mat. 5. 28.
25 [r] Tewegombānga bulūngibwe mu mutimagwo;
'Sō nebikowebye biremēnga okukukwasa.
26 Kubanga [s] olwomukazi omwenzi (omuntu afūka) 'mere bu'mere:
Nomukazi omwenzi ai'ga obulamu obwomuwendo omungi.
[s] Nge. 29. 3.
27 Omuntu ainza okuwāmbatira omuliro mu kifubakye,
Ebyambalobye nebita'gya?
28 Oba omuntu ainza okutambulira ku mānda agōkya.
Ebigerebye nebitasirira?
29 Bwatyo bwabēra aingira eri omukazi wa mu'ne;
Buli amukomako talirema kubonerezebwa.
30 Abantu tebanyōma mu'bi obanga a'ba
Oku'kusa ememeye ngalūmi'dwa enjala:
31 Naye [t] bwanālabikānga, anāga'tānga emirūndi musānvu;
[t] Kuv. 22. 1, 4.
Anāwāngayo ebintu byona ebyomunyumbaye.
32 Ayenda ku mukazi [u] talina kutegēra:
[u] Nge. 7. 7.
Ayagala okuzikiriza obulamubwe ye yakola bwatyo.
33 Alifuna ebiwūndu nokunyōmebwa;
Nekivumekye tekirisāngulibwa.
34 Kubanga obu'gya kye kirui kyomusaja;
'Sō talisāsira ku lunaku olwokuwalanirako e'gwānga.
35 Tali'sāyo mwoyo eri ekinununlo kyona;
'Sō talinyigulukuka newakuba'de ngowa ebirabo bingi.

7 [a] Mwāna wānge, okwatānga ebigambo byānge,
[a] Nge. 2 1.
Oterekēnga ebiragiro byānge ewuwo.
2 Okwatānga ebiragiro byānge obērēnga omulamu;
Netēka lyānge [b] ngemunyi eyerisolyo.
[b] Ma. 22. 10.
3 [c] Bisibēnga ku mukonogwo;
[c] Nge. 3 3.
Biwandikēnga ku bipānde ebyomutimagwo.
4 Gambānga amagezi nti [d] 'Gwe mwanyinaze;
[d] La. 4. 2.
Oitēnga okutegēra owekika kya-'mwe:
5 [e] Bikukūmēnga eri omukazi omugenyi,
[e] Nge. 2 16.
Eri omugenyi anyumiriza nebigambobye.
6 Kubanga nalingiza mu kituli ekyenyumba yānge
Mu mulimu omuluke ogwomukituli;
7 Nendaba mu batalina magezi,
Nentegēreza mu balenzi,
Omuvubuka atalina kutegēra,
8 Ngaita mu lugūdo kumpi ku mugūkirirogwe,

Nāgenda mu 'kubo eri'da mu nyumbaye;
9 Mu kizikiza, obu'de nga buwunge-'de,
Mu kizikiza ekyekiro zigizigi.
10 Kale, laba, newamusisinkana omukazi
Ngayamba'de ebyambalo ebyomwenzi, era owomutima omugereregetanya.
11 Muyombi era muka'kanyavu;
Ebigerebye tebibēra mu nyumbaye:
12 Olusi aba mu ngūdo, olusi mu bifo ebigazi,
Era atēgera ku buli mugūkiriro.
13 Awo nāmukwata nāmunywegera,
Nāmuganiba ngaka'kanyazi'za amasoge nti
/ Lev. 7.11 neb. 14 / Sadaka ezebiwebwayo olwemirembe ziri wānge;
Lero 'maze okusasula obweyamo bwānge.
15 Kyenvu'de nfuluma okukusisinkana,
Okunyikira okunonya amasogo, era nkulabye.
16 Njāze ekitanda kyānge namagodōli,
Nengoye ezengūdo ezepamba Yemisiri.
17 Mpunyisi'za bulūngi ekiriri kyānge
Nobubāne nomugavu nebyakalōsa.
18 'Jāngu tu'kute okwagala okukēsa obu'de;
Twesanyuse nokwagala.
19 Kubanga 'baze tali 'ka,
Yatambula lugendo lwa wala:
20 Yagenda ngatwāla naye ensawo eya feza;
Alikomawo omwezi nga gwa gabogabo.
21 Amu'kirizisa nebigambobye ebirūngi bingi,
Amuwaliriza okugenda nokwegōnza okwemimwagye.
22 Amangwāgo agenda amugoberera,
Ngente bwegenda okusalibwa,
Oba ngamasāmba bwegagenda okukanga'vula omusirusiru;
23 Okutūsa akasāle lwekalifumita ekibūmbakye;
/ Mub. 9. 12. / Ngenyonyi bweyānguwa okugwa mu kyāmbika,
'Sō tamanyi ngalifirwa obulamubwe.
24 Kale 'no, bāna (bānge), mumpulirēnga,
Era mu'sēngayo omwoyo eri ebigambo ebyomukamwa kānge.
25 Omutimagwo tegukyāmirānga mu makuboge,
Towabirānga mu mpendaze.
26 Kubanga yasūla bangi nga bafumiti'dwa ebiwūndu:
Wewawo, ababe aba'tibwa 'gye 'dene.
/ Nge. 2.18. 27 / Enyumbaye lye 'kubo lye nyini eri'da mu magōmbe
Nga li'ka mu bisenge ebyokufa.

8 [a] Amagezi tegogerera wa'gulu,
Nokutegēra tekuleta 'dobozi lyakwo?
2 [b] Engūdo wezisibuka mu 'kubo
Mu masang'anzira wegaimirira;
3 Ku ma'bali gemiryāngo awaingiriirwa mu kibuga,
Abantu webaingirira awali enzi'gi gogerera wa'gulu:
4 'Mwe abasaja, mbakōwola;
Ne'dobozi lyānge liri eri abāna babantu.
5 [c] 'Mwe abatalina magezi, mutegērēnga obukabakaba;
Na'mwe, abasirusiru, mubērēnga nomutima ogutegēra.
6 Muwulire, kubanga nāyogera ebigambo ebirūngi enyo;
Nokwasama emimwa gyānge kunāvamu ebyensōnga.
7 Kubanga akamwa kānge kanāyogera ebyamazima;
Nobubi bwa muzizo eri emimwa gyānge.
8 Ebigambo byona ebyomukamwa kānge biri mu butūkirivu;
Mubyo temuli kintu ekikyāmakyāma newakuba'de ekyenyo'de.
9 Byona byāngu eri oyo ategēra,
Era bya nsōnga eri abo abalaba okumanya.
10 Mu'kirize okuigiriza kwānge 'sō si feza;
Nokumanya okukira zābu enōnde.
11 [d] Kubanga amagezi gasinga amainja amatwakāvu;
Nebintu byona ebiinzika okwegōmbebwa tebyenkanyankanyizibwa nago.
12 'Nze amagezi nfu'de obukabakaba okuba enyumba yānge,
Era 'nonya okumanya nokutēsa.
13 [e] Okutya Mukama kwe kukyāwa obubi;
Amalala nesukuti ne'kubo ebi
Nakamwa akabāmbavu byenkyāwa.
14 Okutēsa kwānge nokumanya okutūfu:
'Nze ndi kutegēra; nina amānyi.
15 / Kubwānge bakabaka bafuga,
Abalāngira nebatēka ebyobutūkirivu.
16 Kubwānge abalāngira bafuga,
Nabakūngu, abalamuzi bona abokunsi.
17 [g] Njagala abo abanjagala;
[f] Nabo abanyikira oku'nonya balindaba.
18 Obuga'ga nekitūbwa biri nānge;
(Wewawo), obuga'ga obwenkala'kalira nobutūkirivu.
19 Ebibala byānge bisinga zābu obulūngi, wewawo, zābu enūngi;
Namagoba gānge gakira feza enōnde.
20 Ntambulira mu 'kubo eryobutūkirivu,

[a] Nge. 1. 20.
[b] Nge. 9. 3, 14.
[c] Nge. 1. 4.
[d] Yob. 28. 18–19. Zab. 19. 10; 119. 72, 127. Nge 4. 5, 7; 16 16.
[e] Nge. 16. 6.
/ Dan. 2 21. Bal. 13. 1. Kub. 19. 16.
[g] Yok. 14. 21.
[f] Yak. 1. 5.

Wakati mu mpenda ezokusala emisāngo:
21 Ndyoke mpe abo abanjagala okusikira ebintu,
Era nji'juze amawanika gābwe
[k] Yob. 28. 25-28. 22 [k] Mukama yali nānge e'kubolye weryasokera,
Okusoka emirimugye egye'da.
[l] Zab. 2. 6. 23 Natekebwawo [l] okuva emirembe nemirembe, okuva ku luberyeberye,
Ensi nga tenabāwo.
[m] Lub. 1. 2. 24 Nga tewanabāwo [m] buziba, nazālibwa;
Ensulo ezi'ju'de ama'zi nga tezinabāwo.
[n] Zab. 90. 2. 25 [n] Ensozi nga tezinaba ku'sibwāwo,
Nasoka obusozi okuzālibwa:
26 Ye nga tanatōnda nsi newakuba'de enimiro,
Newakuba'de enfūfu Eyensi eyasoka.
27 Bweyanywēza e'gulu, 'nze naliyo:
Bweyakulūnga amaso gobuziba:
28 Bweyanywēza e'gulu wa'gulu:
Ensulo ezenyanja bwezafūka ezamānyi:
[o] Lub. 1. 9, 10. 29 [o] Bweyawa enyanja ensalo yayo,
Ama'zi galemēnga okusobya ekiragirokye:
Bweyalāmba emisingi gyensi:
[p] Yok. 1. 1, 3. 30 [p] Kale 'nze nga ndi awo gyali ngomukoza:
Era bulijo yansanyukirānga,
Nga njaguliza bulijo mu masoge;
31 Nga nsanyukira ensiye ebērekamu;
Nesanyu lyānge lyali nabāna babantu.
32 Kale 'no, bāna (bānge), mumpulirēnga:
[r] Zab. 119. 1, 2. Luk. 11. 28. Kubanga [r] baliua omukisa abakwata amakubo gānge.
33 Muwulirēnga okuigirizibwa mubēnga namagezi,
'Sō temugagānānga.
[s] Nge. 3. 13. 34 [s] Alina omukisa omuntu ampulira,
Ngatunulira bulijo ku nzi'gi zānge,
Ngalinda awali emifubēto egyenzi'gi zānge.
[t] Nge. 21. 21. 35 Kubanga buli alaba 'nze [t] alaba bulamu,
Era alifuna okuganja eri Mukama.
[u] Nge. 15. 32; 20. 2. [v] Nge. 21. 6; 29. 24. 36 Naye oyo anyōnōna [u] asobya obulamubwe ye:
Bona abakyāwa 'nze [v] bagala okufa.

9 [a] AMAGEZI gazimbye enyumba yago,
Gatemye empagi zago musānvu:
2 [b] Ga'se ensolo zago; gatabu'de omwenge gwago;
Era gategese emeza yago.
3 Gasindise abawalabe, gogerera wa'gulu
Ku bifo ebyomukibuga ebisinga obugulumivu.
4 Nti [c] Buli atalina magezi akyāmire muno:
Oyo abulwa okutegēra gamugamba nti
5 Mu'je mulye ku 'mere yānge,
Era munywe ku mwenge gwentabu'de.
6 Mulekēnga, 'mwe abatalina magezi, mubērēnga abalamu;
Era mutambulirēnga mu 'kubo eryokutegēra.

7 Anenya omukudazi yeswāza:
Npyo abūlirira omubi yetonyezako e'bala.
8 [d] Tobūlirirānga mukudazi aleme o-kukukyāwa: [d] Mat. 7. 6.
[e] Būlirirānga owamagezi, anākwagalānga. [e] Zab. 141. 5.
9 Igirizānga owamagezi, aneyongerānga okuba namagezi:
Igirizānga omutūkirivu, /aneyongerānga okuiga. [f] Mat. 13. 12.
10 Mu [g] kutya Mukama amagezi mwegasokera: [g] Nge. 1. 7.
[i] Nokumanya oyo Omutukuvu kwe kutegēra. [i] Nge. 30. 3.
11 [k] Kubanga kubwānge enakuzo ziryongerwa, [k] Nge. 3. 2, 16; 10. 27.
Nemyaka egyobulamubwo girisu-'kirizibwa.
12 [l] Obanga olina amagezi, webērera namagezi we'ka: [l] Yok. 22. 2; 35. 6, 7.
Era bwononyōmānga, [m] kuliba ku-'gwe we'ka. [m] Bag. 6. 8.

13 [n] Omukazi omusirusiru alekāna; [n] Nge. 7. 7-27.
Talina magezi, 'sō taliko kyamanyi.
14 Era atūla ku mulyāngo gwenyumbaye,
Ku ntebe mu bifo ebyomukibuga ebigulumivu,
15 Okuita abo abaitawo.
Abakwatira dala amakubo gābwe,
16 Nti Buli atalina magezi akyāmire muno:
Noyo abulwa okutegēra amugamba nti
17 Ama'zi ama'be ge gawōma,
Ne'mere erīrwa mu kyāma yesanyusa.
18 Naye tamanyi [o] ngabafu bali eyo: [o] Nge. 7. 27.
Ngabagenyibe bali mu buziba bwemagōmbe.

10 [a] ENGERO za Sulemani. [a] Nge. 1. 1.
[b] Omwāna owamagezi asanyusa kitāwe: [b] Nge. 15. 20; 17. 21, 25; 19. 13; 29. 3, 15.
Naye omwāna omusirusiru anakuwaza nyina.
2 Obuga'ga obwobubi [c] tebuliko kyebugasa: [c] Zab. 49. 6, 7. Luk. 12. 19 neb.
Naye obutūkirivu buwonya mu kufa.
3 [d] Mukama talekenga meme ya mutūkirivu okufa enjala: [d] Zab. 10. 14; 34. 9, 10; 37. 25.
Naye okwegōmba kwababi akusindika eri.
4 Ayāvuwala oyo akola nomukono ogu'diri'de:

Naye [e] omukono gwabanyikivu guleta obuga'ga.
5 Akūngulira mu kyēyā mwāna wa magezi :
Naye oyo eyebakira mu biro ebyokukūnguliramu ye mwāna akwasa ensonyi.
6 Emikisa giba ku mutwe gwomutūkirivu :
Naye ekye'jo kibi'ka ku kamwa kababi.
7 [f] Eki'jukizo kyomutūkirivu kirina omukisa :
Naye [g] erinya lyababi lirivūnda.
8 Alina omutima ogwamagezi ana'kirizānga ebiragiro :
Naye omubuyabuya aligwa.
9 Atambulira mu bugolokofu yatambula mirembe :
Naye akyāmya amakuboge alimanyibwa.
10 [i] Atemya erisō aleta enaku :
Naye omusirusiru omubuyabuya a ligwa.
11 Akamwa komutūkirivu [k] nsulo ya bulamu :
Naye ekye'jo kibi'ka ku kamwa kababi.
12 Okukyāwa kuleta enyōmbo :
Naye [l] okwagala kubi'ka ku byōnōno byona.
13 Mu mimwa gyoyo alina okwāwula mulabikamu amagezi :
Naye omu'go gwa mabega goyo abulwa okutegēra.
14 Abamagezi batereka okumanya :
Naye akamwa komusirusiru kwe kuzikirira okutavawo.
15 [m] Ebintu ebyomuga'ga kye kibugakye ekyamānyi :
Abāvu okuzikiriira kwābwe bwāvu bwābwe.
16 Omulimu ogwomutūkirivu (guleta) bulamu ;
Ekyengera ekyomubi (kireta) kwōnōna.
17 [n] Oyo ali mu 'kubo eryobulamu a-'sāyo omwoyo eri okubūlirirwa :
Naye oyo aleka okunenyezebwa akyāma.
18 Oyo akisa okukyāwa wa mimwa gya bulimba ;
[o] Noyo awāiriza musirusiru.
19 Mu lufulube lwebigambo temubula kusobya :
Naye [p] oyo aziiza emimwagye akola ebyamagezi.
20 Olulimi lwomutūkirivu feza nōnde :
Omutima gwababi tegugasa nyo.
21 Emimwa gyomutūkirivu girisa bangi :
Naye abasirusiru bafa olwokubulwa okutegēra.
22 [r] Omukisa gwa Mukama gwe guga-'gawaza,
'Sō taga'ta buinike bwona wamu nagwo.
23 [s] Okukola obubi muzanyo gwa musirusiru :
Era bwegatyo amagezi bwegabēra eri omuntu alina okutegēra.
24 [t] Omubi kyatya kirimu'jira :
[u] Nekyo abatūkirivu kyebegōmba balikiwebwa.
25 Empewo ezakazimu bweziita, kale [w] omubi nga takyaliwo :
Naye [x] omutūkirivu musingi gwa lubērera.
26 Ngomwenge omukātufu bwegugira amanyo, era ngomu'ka bwegugira amaso,
Nomugayāvu bwagira bwatyo abo abamutuma.
27 [z] Okutya Mukama kuwangāza :
Naye [a] emyāka gyababi girisalibwako.
28 [b] E'sūbi eryabatūkirivu liriba sanyu :
Naye okusūbira kwababi kulizikirira.
29 [c] E'kubo lya Mukama kigo eri omugolokofu ;
Naye kuzikirira eri abo abakola ebitali bya butūkirivu.
30 [d] Omutūkirivu ta'jululwenga enaku zona :
Naye [e] ababi tebalibēra munsi.
31 [f] Akamwa komutūkirivu kazāla amagezi :
Naye olulimi olubāmbavu lulimalibwawo.
32 Emimwa gyomutūkirivu gimanyi ebi'kirizibwa :
Naye omumwa gwababi gwogera bubāmbavu.

11 [g] Eminzāni eyobulimba ya muzizo eri Mukama :
Naye ekipima ekitūfu kyasanyukira.
2 Amalala lwega'ja, lwewa'ja nensonyi :
Naye amagezi gaba nabetōwaza.
3 Obutayōnōna obwabagolokofu bulibalung'amya :
Naye obubāmbavu bwabo abasala enkwe bulibazikiriza.
4 Obuga'ga tebuliko kyebugasa [h] ku lunaku olwobusūngu :
Naye obutūkirivu buwonya mu kufa.
5 Obutūkirivu bwoyo eyatūkirira bunālung'amyānga e'kubolye :
Naye omubi aligwa olwobubibwe ye.
6 Obutūkirivu obwabagolokofu bulibawonya :
Abo abasala enkwe [c] balikwasibwa ne'tima lyābwe bo.
7 Omuntu omubi bwafānga, okusūbirakwe kuzikirirānga :
Ne'sūbi eryobutali butūkirivu libula.
8 [d] Omutūkirivu awonyezebwa mu naku,
Omubi na'da mu kifokye.

[e] Nge. 1.1. 4; 21. 5.
[f] Zab. 9. 5. 6; 112. 6.
[g] Mub. 8. 10.
[i] Zab. 35. 19.
[k] Nge. 13. 14; 14. 27.
[l] Nge.17.9. 1 Kol. 13. 4, 7. Yak. 5. 20. 1 Pet. 4. 8.
[m] Nge. 18. 11.
[n] Nge. 6. 23.
[o] Zab. 18. 3.
[p] Yak. 1. 19.
[r] Lub. 26. 12.
[s] Nge. 2. 14; 14. 9; 15. 21.
[t] Yob. 15. 21.
[u] Zab.145. 19. Mat. 5. 6 1 Yok.5.14 neb.
[w] Zab. 37. 9, 10, 36.
[x] Mat.7.24 neb.
[z] Nge.9.11.
[a] Yob. 15. 32 neb. Zab. 55.23. Mub. 7. 17.
[b] Nge.11.7.
[c] Zab. 1. 6.
[d] Zab. 37. 22 neb.
[e] Nge.2.21, 22.
[f] Zab. 37. 30.
[g] Lev. 19. 35 neb. Ma. 25. 13-15. Nge.16.11; 20. 10, 23.
[h] Ez. 7. 19. Zef. 1. 18.
[c] Zab 6.15. Nge. 5. 22.
[d] Nge. 21. 18.

9 Atamanyi Katonda azikiriza mu'ne nakamwāke:
Naye abatūkirivu [c] baliwonyezebwa olwokumanya.
10 [f] Abatūkirivu bwebalaba ebirūngi, ekibuga kisanyuka:
Era ababi bwebabula, wabawo okulekāna.
11 [g] Omukisa ogwabagolokofu gwe [i] gugulumiza ekibuga:
Naye akamwa kababi ke kakisūla.
12 Anyōma mu'ne abulwa amagezi:
Naye omuntu alina okutegēra asirika.
13 [k] Atambulatambula ngalyolyoma abi'kula ebyāma:
Naye oyo alina omwoyo omwesigwa akisa ekigambo.
14 [l] Okulung'amya okwamagezi nga kubuze, abantu bagwa:
Naye mu batēsa ebigambo abangi mwe muli emirembe.
15 [m] Eyeīmirira oyo gwatamanyi alibalagalwa:
Naye akyāwa obuīma anābānga wa nkala'kalira.
16 Omukazi owekisa aguguba nekitībwa:
Nabasaja abamawa'gali baguguba nobuga'ga.
17 [n] Asāsira akola bulūngi emeemeye ye:
Naye omukāmbwe ateganya omubirigwe ye.
18 Omubi afuna empēra emulimbalimba:
Naye [o] oyo asiga obutūkirivu aba nempēra eyenkala'kalira.
19 Anywērera mu butūkirivu (yalitūka) mu bulamu:
[p] Noyo agoberera obubi ye'ta ye'ka.
20 Abo abalina omutima omukyāmu ba muzizo eri Mukama:
Naye abo abalina e'kubo eryatūkirira bāsanyukira.
21 [r] Omukono (newakuba'de nga gwega'ta) nomukono, omuntu omubi taliwona kubonerezebwa:
Naye eza'de eryabatūkirivu liriwonyezebwa.
22 Ngekyobuyōnjo ekya zābu ekiri mu nyindo yembi'zi,
(Bwatyo) bwabera omukazi omulūngi atalina kutēsa.
23 Abatūkirivu kyebegōmba birūngi bisa:
(Naye) ababi kyebasūbira busūngu.
24 Wabawo [s] asāsānya neyeyongera nate okwāla;
Era wabawo akodowala okusinga bwekigwāna, naye (kireta) okwetāga obwetāzi.
25 [t] Ememe egabagaba enege'jānga:
[u] Noyo afukirira ama'zi, naye alifukiriirwa ye nyini.
26 A'ma eng'āno, abantu balimukolimira:
Naye omukisa gunābānga ku mutwe gwoyo [w] agitūnda.
27 Anyikira okunonyānga ebirūngi, a nonyānga nokuganja:
Naye akenēnya etima, lināmu'jirānga.
28 [x] Eyesiga obuga'gabwe aligwa:
Naye abatūkirivu banāyerānga ngamalagala amabisi.
29 Ateganya enyumbaye ye [z] alisikira empewo:
Nomusirusiru aliba mu'du woyo alina omutima ogwamagezi.
30 Ebibala byomutūkirivu muti gwa bulamu:
[a] Noyo alina amagezi afuna ememe (zabantu).
31 [b] Laba, omutūkirivu aliwebwa empēra munsi:
Omubi nomwōnōnyi tebalisinga nyo?

12 Ayagala okubūlirirwa ayagala okumanya:
Naye oyo akyāwa okunenyezebwa ali ng'anga ensolo.
2 Omuntu omulūngi anāwebwānga Mukama ekisa:
Naye omuntu owenkwe embi alimusalira omusāngo okumusinga.
3 Omuntu tanywēzebwenga lwa bubi:
Naye [a] emizi gyabatūkirivu tegi'julwenga enaku zona.
4 [b] Omukazi eyegendereza ngule eri 'bawe:
Naye aswāza [c] kivūndu mu magūmbage.
5 Ebirowōzo ebyabatūkirivu bya nsōnga:
(Naye) ababi byebatēsa bulimba.
6 Ebigambo ebyababi bya [d] kutēga musai:
Naye akamwa kabagolokofu kaliba wonya.
7 [e] Ababi bame'gebwa nebabula:
Naye enyumba eyabatūkirivu eriimirira.
8 Omuntu alisīmibwa ngamagezige bwegali:
Naye oyo alina omutima omukyāmu alinyōmebwa.
9 Oyo ataitibwamu ka buntu, era alina omu'du,
Asinga oyo eye'sāmu ekitibwa era abulwa ebyokulya.
10 [f] Omuntu omutūkirivu alowōza obulamu bwensoloye:
Naye okusāsira kwababi kukambwe.
11 [g] Alima ensiye aliba ne'mere nyingi:
Naye agoberera abataliko kyebagasa abuli'dwa okutegēra.
12 Omubi yegōmba ekitimba kyabasaja abekye'jo:
Naye ekikolo ekyabatūkirivu kibala (ebibala).
13 Mu kusobya kwemimwa mulimu ekyāmbika eri omuntu owekye'jo:
Naye [i] omutūkirivu aliva mu kulaba enaku.

[c] Nge. 10. 21.
[f] Nge. 28. 12 neb.
[g] Nge. 29. 8.
[i] Nge. 8. 3.
[k] Nge. 20. 19.
[l] Nge. 15. 22; 24. 6.
[m] Nge. 6. 1.
[n] Mat. 5. 7.
[o] Kos. 10. 12. Rag. 6. 8, 9. Yak. 3. 18.
[p] Nge. 12. 11; 13. 21.
[r] Nge. 16. 5.
[s] Zab. 112. 9.
[t] 2 Kol. 9. 6-10.
[u] Mat. 5. 7; 7. 2.
[w] Am. 8. 5, 6.
[x] Mak. 10. 24.
[z] Muh. 5. 16.
[a] Yak. 5. 20. 1 Kol. 9. 19-22.
[b] Yer. 23. 29. 1 Pet. 4. 18.
[a] Nge. 10. 25.
[b] Nge. 31. 23. 1 Kol. 11. 7.
[c] Nge. 14. 30.
[d] Nge. 4. 11.
[e] Zab. 37. 36 neb. Nge. 11. 21. Mat. 7. 27 neb.
[f] Ma. 25. 4.
[g] Nge. 28. 19.
[i] Nge. 21. 23. 2 Pet. 2. 9.

14 [k] Omuntu [l] ali'kuta ebirūngi olwebibala ebyakamwāke :
Nebikolwa ebyemikono gyomuntu alibisasulibwa.
15 [m] E'kubo eryomusirusiru 'dungi mu masoge ye :
Naye owamagezi awulira okuwērerwa ebigambo.
16 [n] Okweralikirira kwomusirusiru kumanyibwa mangwāgo :
Naye omuntu omutegēvu akisa ensonyi.
17 Ayātula ebyamazima ayolesa obutūkirivu,
Naye omujulirwa owobulimba ayolesa obukūsa.
18 Wabawo ayogera ngayānguiriza [o] ngokufumita okwekitala :
Naye olulimi lwabamagezi kwe kulānia.
19 Omumwa ogwamazima gunānywēzebwānga emirembe gyona :
Naye [p] olulimi olulimba lwa kasēra busēra.
20 Okudyēka kuli mu mitima gyabo abatēsa obubi :
Naye abatēsa emirembe baba nesanyu.
21 Omutūkirivu talibako kabi kalirabe :
Naye abekye'jo bali'kuta obubi.
22 [r] Emimwa egirimba gya muzizo eri Mukama :
Naye abo abakola ebyamazima bāsanyukira.
23 [s] Omuntu omutegēvu akisa okumanya :
Naye omutima gwabasirusiru gulālika obusirusiru.
24 [t] Omukono gwabanyikivu gulifuga :
Naye omugayāvu balimukoza omulimu ogwobu'dū.
25 [u] Enaku bweziba mu mutima gwomuntu zigukuntamya ;
Naye ekigambo ekirūngi kigusanyusa.
26 Omutūkirivu aba musāle eri mu'ne :
Naye e'kubo eryababi libawabya.
27 Omuntu omugayāvu tayōkya ekyo kyaku'te ngai'ga ;
Naye ebintu ebyomuwendo omungi ebyabantu (biba bya) munyikivu.
28 Mu 'kubo eryobutūkirivu mwe muli obulamu ;
Ne mu luwenda lwabwo temuli knfa.

13 Omwāna owamagezi (awulira) oknigiriza kwa kitāwe :
Naye omunyōmi tawulira kunenyezebwa.
2 [a] Omuntu anālyānga ebirūngi olwebibala ebyakamwāke :
Naye ememe eyabasala enkwe (eneryānga) kugirirwa kye'jo.
3 [b] Akūma akamwāke anywēza obulamubwe :
(Naye) ayasama enyo akamwāke aliba nokuzikirira.
4 Ememe eyomugayāvu yegōmba neteba na kintu :
Naye ememe eyabanyikivu enegej'ānga.
5 Omuntu omutūkirivu akyāwa obulimba :
Naye omuntu omubi mugwagwa, era akwatibwa ensonyi.
6 [c] Obutūkirivu bukūma oyo akwata e'kubo egolokofu :
Naye ekye'jo kisūla oyo alina ebibi.
7 [d] Wabawo eyega'gawaza, naye nga talina kintu :
[e] Wabawo eyeyāvuwaza, naye ngalina obuga'ga bungi.
8 Obuga'gabwe bwe bununula obulamu bwomuntu :
Naye omwāvu tawulira kukānga kwona.
9 [f] Omusana ogwabatūkirivu gusanyuka :
Naye etabāza eyababi erizikizibwa.
10 Amalala galeta okuwakana okwerēre :
Naye amagezi gaba nabo abatēsa obulūngi.
11 [g] Obuga'ga obufunibwa olwebigambo ebitalimu bulikendēzebwa :
Naye oyo akung'anya ngakola emirimu aliba nokwāla.
12 E'sūbi erirwāwo lisindukiriza ememe :
Naye ekyegōmbebwa bweki'ja kiba muti gwa bulamu.
13 Buli [i] anyōma ekigambo yeretako okuzikirira :
Naye oyo atya ekiragiro aliwebwa empēra.
14 Etēka eryomugezigezi [k] nsulo ya bulamu,
Okuva mu byāmbika ebyokufa.
15 Okutegēra okulūngi kuleta okuganja :
Naye e'kubo eryabasala enkwe bi.
16 Buli muntu omutegēvu akola emirimu nokumanya :
Naye omusirusiru ayālira obusirusiru.
17 Omubaka owekye'jo agwa mu bubi :
Naye omutume omwesigwa kwe kulāma.
18 [l] Obwāvu nensonyi (biriba) byoyo agāna okubūlirirwa :
Naye a'sāyo omwoyo eri okunenyezebwa ali'sibwamu ekitibwa.
19 Ekyegōmbebwa bwekitūkirira kiwōmera ememe :
Naye okuva mu bubi kwa muzizo eri abasirusiru.
20 Otambulirānga nabantu abamagezi, nāwe oliba namagezi :
Naye mu'nābwe wabasirusiru alibalagalwa.
21 Obubi bugoberera abalina ebibi :
Naye abatūkirivu balisasulibwa ebirūngi.

[k] Nge. 13. 2; 18. 20.
[l] Nge. 1. 31; 11. 30. Is. 3. 10.
[m] Nge. 3. 7; 16. 2.
[n] Nge. 29. 11.
[o] Zab. 57. 4.
[p] Zab. 52. 4, 5. Nge. 19. 9.
[r] Nge. 6. 16, 17.
[s] Nge. 13. 16; 15. 2.
[t] Nge. 10. 4.
[u] Nge. 15. 13.
[a] Nge. 12. 14.
[b] Zab. 141. 3.
[c] Nge. 11. 3, 5, 6.
[d] Nge. 11 24.
[e] Nge. 12 9 2 Kol. 6, 10.
[f] Yob. 18. 5.
[g] Nge. 10. 2.
[i] Nge. 19. 16.
[k] Nge. 10. 11.
[l] Nge. 15. 5, 31, 32.

22 Omuntu omulūngi alekera obusika abāna babānabe:
[m] Yob. 27. 16, 17. Nge. 28. 8. Mub. 2. 26.
[m] Nobuga'ga bwoyo alina ebibi buterekerwa omutūkirivu.
23 Mu nimiro ezabāvu (mulimu) e'mere nyingi:
Naye wabawo azikirizibwa olwobutagoberera nsōnga.
[n] Nge. 19. 18; 22. 15; 23. 13, 14; 29. 15, 17.
24 [n] Atakwata mu'gogwe akyāwa omwānawe:
Naye oyo amwagala amukanga'vula ebiro nga bikyali.
[o] Zab. 34. 9, 10; 37. 3.
25 [o] Omutūkirivu alya, ememeye ne-'kuta:
Naye olubuto lwababi lulirūmwa enjala.

14 Buli mukazi owamagezi azīmba enyumbaye.
Naye omusirusiru agyābya nemikonogye ye.
2 Atambulira mu bugolokofubwe atya Mukama:
[a] Yob. 12. 4.
Naye [a] akyāmakyāma mu makubo ge amunyōma.
3 Mu kamwa komusirusiru mulimu omu'go ogwamalala:
Naye eminwa gyabamagezi ginābakūmānga.
4 Eteri nte ekisibo kiba kirongōfu:
Naye amānyi gente galeta okwāla kungi.
5 Omujulirwa omwesigwa talimba:
Naye omujulirwa owobulimba ayogera ebyokuwāiriza.
6 Anyōma anonya amagezi nātagalaba:
[b] Nge. 8. 9; 15. 14; 17. 24.
Naye [b] okumanya kwāngu eri oyo alina okutegēra.
7 Ingira mu maso gomusirusiru,
Tolabe (kuye) mimwa gya kumanya.
8 Okutegēra e'kubolye ge magezi gomutegēvu:
Naye abasirusiru obusirusiru bwābwe kulimba.
[c] Nge. 10. 23.
9 [c] Abasirusiru bakudālira omusāngo:
Naye mu bagolokofu mulimu ekisa.
10 Omutima gumanya okulūmwa kwagwo;
'Sō nomugenyi teyetabula mu sanyu lyagwo.
11 Enyumba eyababi erisūlibwa:
Naye ewema eyabagolokofu enebānga nomukisa.
[d] Nge. 16. 25.
12 [d] Waliwo e'kubo omuntu lyaita edūngi,
[e] Nge. 5. 4. Bal. 6. 21.
Naye [e] enkomerero yalyo ge makubo agokufa.
13 Neweguseka omutima gunakuwala;
[f] Mub. 2. 2; 7. 3.
[f] Nenkomerero yokuseka buinike.
[g] Nge. 1. 31.
14 A'da enyuma mu mutimagwe [g] ali-'kuta amakuboge ye:
Nomuntu omulūngi (ali'kuta) ye ye nyini.
15 Atalina magezi a'kiriza buli kigambo kyona:
Naye omuntu omutegēvu akebera nyo amagendage.
16 Omuntu owamagezi atya nāva mu bubi:
Naye omusirusiru aba netitimbuli, era yeyinula.
17 Ayānguwa okusunguwala alikola ebyobusirusiru:
Nomuntu asala enkwe embi akyāibwa.
18 Abatalina magezi basikira obusirusiru:
Naye abategēvu ba'sibwako engule kwe kumanya.
19 Ababi bakutamira abalūngi;
Nabekye'jo awali emiryāngo egyabatūkirivu.
20 [i] Omwāvu ne mu'ne amukyāwa:
[i] Nge. 19. 7.
Naye omuga'ga alina emikwāno mingi.
21 Anyōma mu'ne ayōnōna:
Naye asāsira abāvu [k] alina omukisa.
[k] Zab. 41. 1; 112. 9.
22 Abagunja obubi tebawaba?
Naye okusāsirwa namazima (binābānga) byābwe abagunja obulūngi.
23 Omulimu gwona guliko kyegugasa:
Naye okubuyabuya kwemimwa kwāvuwaza bwāvuwaza.
24 Obuga'ga bwābwe ye ngule eyabamagezi:
(Naye) obusirusiru bwabasirusiru busirusiru (bwerēre).
25 Omujulirwa owamazima awonya ememe zabantu:
Naye aleta ebyobulimba akyānya.
26 Mu kutya Mukama mulimu okuguma enyo omwoyo:
Nabānabe baliba nobu'dukiro.
27 Okutya Mukama [l] nsulo ya bulamu,
[l] Nge. 10. 11.
[m] Okuva mu byāmbika ebyokufa.
[m] Nge. 13. 14.
28 Mu lufulube lwabantu mwe muli ekitībwa kya kabaka:
Naye okubulwa abantu kwe kuzikirira kwomulāngira.
29 [n] Alwāwo okusunguwala alina okutegēra kungi:
[n] Nge. 15. 18; 25. 15. Yak. 1. 19.
Naye alina omwoye ogwānguiriza agulumiza obusirusiru.
30 Omutima omutūfu bwe bulamu obwomubiri:
Naye [o] obu'gya kwe kuvūnda kwamagūmba.
[o] Zab. 112. 10.
31 Ajōga omwāvu [p] avuma Omutōnzi-we:
[p] Nge. 17. 5. Mat. 25. 40, 45.
Naye asāsira oyo eyetāga amu'sāmu ekitībwa.
32 Omubi asindikibwa wansi mu kwōnōnakwe:
Naye [r] omutūkirivu alina e'sūbi mu kufakwe:
[r] Yob. 19. 25-27. Zab. 23. 4; 37. 37. 2 Kol. 1. 9.
33 Amagezi gabēra mu mutima gwoyo alina okutegēra:
Naye (ekiri) mu kitūndu ekyabasirusiru ekyomunda kimanyisibwa.
34 Obutūkirivu bugulumiza e'gwānga:

Naye ekibi kivumisa e'gwânga lyona.
35 Omu'du akola ebyamagezi yaganja eri kabaka:
Naye obusûngubwe bunâbânga (eri) oyo akwasa ensonyi.

15 [a] Oku'damu negônjebwa kukyûsa ekirui:
Naye ekigambo ekyekayu kisanûla obusûngu.
2 Olulimi lwabamagezi lwogera okumanya nga bwekisâna:
Naye akamwa kabasirusiru kayiwa obusirusiru.
3 [b] Amaso ga Mukama gaba mu buli kifo,
Nga galabirira ababi nabalûngi.
4 Olulimi oluwonya [c] muti gwa bulamu:
Naye bweruba nobukyâmu, omwoyo gumenyeka.
5 [d] Omusirusiru anyôma okubûlirira kwa kitâwe:
Naye oyo a'sâyo omwoyo eri okunenya afuna obutegêvu.
6 Mu nyumba eyomutûkirivu mubamu obunga'ga bungi:
Naye mu magoba agomubi mulimu okulaba enaku.
7 Emimwa gyabamagezi gabunya okumanya:
Naye omutima gwabasirusiru si bwegukola.
8 Sadaka eyomubi ya muzizo eri Mukama:
Naye okusaba kwabagolokofu kwasanyukira.
9 E'kubo eryomubi lya muzizo eri Mukama:
Naye ayagala [e] oyo agoberera obutûkirivu.
10 Waliwo okubûlirirwa okuzibu eri oyo aleka e'kubo lye nyini:
(Era) oyo [f] akyâwa okunenyezebwa alifa.
11 [g] Amagômbe nokuzikirira biri mu maso ga Mukama:
Kale emitima gyabâna babantu tegisinga nyo?
12 Omunyômi [i] tayagala kunenyezebwa:
Tayagala kugenda eri abamagezi.
13 [k] Omutima ogujaguza gusanyusa amaso:
Naye obuinike obwomutima bwe bumenya omwoyo.
14 Omutima gwoyo alina okutegêra gunonya okumanya:
Naye akamwa kabasirusiru e'mere yako busirusiru.
15 Enaku zona ezabo ababonyabonyezebwa mbi:
Naye oyo alina omutima ogujaguza (alya) embaga etevawo.
16 [l] Akatono akaliko okutya Mukama
Kasinga obuga'ga bungi obuliko obuinike.
17 [m] Amaluma awali okwagalana
Gasinga ente eya sava awali nokukyâwagana.
18 [n] Omuntu owobusûngu asanûla oluyômbo:
Naye alwâwo okusunguwala aka'kanya empaka.
19 E'kubo eryomugayâvu liri ngolukomera olwama'gwa:
Naye oluwenda olwabagolokofu lufûka olugûdo.
20 Omwâna owamagezi asanyusa kitâwe:
Naye omuntu omusirusiru anyôma nyina.
21 Obusirusiru buba sanyu eri oyo atalina magezi:
Naye omuntu alina okutegêra alung'amya amagendage.
22 [o] Awatali magezi okutêsa kufa:
Naye kunywêrera mu lufulube lwabo abatêsa ebigambo.
23 Omuntu asanyukira oku'damu okwomukamwâke:
[p] Nekigambo eki'jira mu ntûko yakyo nga kirûngi!
24 Eri owamagezi [r] e'kubo eryobulamu (lyâmbuka) wa'gulu,
Alyoke ave mu magômbe wansi.
25 [s] Mukama alisimbula enyumba eyabamalala:
Naye alinywêza ensalo ya [t] 'na'mwându.
26 Okusala enkwe embi kwa muzizo eri Mukama:
Naye ebigambo ebisanyusa biba birongôfu.
27 Ayayânira amagoba ateganya enyumbaye ye:
Naye akyâwa enguzi yanâbânga omulamu.
28 Omutima gwomutûkirivu [u] gufumitiriza okwannkula:
Naye akamwa kababi kafuka ebitasâna.
29 Mukama aba [w] wala ababi:
Naye [y] awulira okusaba kwabatûkirivu.
30 [z] Omusana ogwamaso gusanyusa omutima:
Nebigambo ebirûngi bige'za amagûmba.
31 Okutu okuwulira okunenya okwobulamu
Kunâbêrânga mu bamagezi.
32 Agâna okubûlirirwa anyôma ememeye ye:
Naye oyo awulira okunenya afuna okutegêra.
33 [a] Okutya Mukama amagezi kwegai giriza;
Era [b] okwetôwaza kukulembera ekitîbwa.

16 Okutegeka omutima kugwânira muntu:
Naye [c] okwanukula kwolulimi kuva eri Mukama.

[a] Balam. 8. 1-3. Nge. 25. 15.
[b] Beb. 4. 13.
[c] Nge. 3. 18.
[d] Nge. 10. 1.
[e] Nge. 21. 21. 1 Tim. 6. 11.
[f] Nge. 12. 1.
[g] Nge. 27. 20.
[i] Am. 5. 10.
[k] Nge. 17. 22.
[l] Zab. 37. 16. Nge. 16. 8. Muh. 4. 6.
[m] Nge. 17. 1.
[n] Nge. 16. 28.
[o] Nge. 11. 14.
[p] Nge. 25. 11.
[r] Baf. 3. 20. Bak. 3. 1, 2.
[s] Nge. 12. 7; 14. 11.
[t] Zab. 68. 5; 146. 9.
[u] 1 Pet. 3. 15.
[w] Zab. 10. 1; 34. 16.
[y] Zab. 145. 18 neb. Yok. 9. 31.
[z] Zab. 38. 10.
[a] Nge. 1. 7.
[b] Nge. 18. 12.
[c] Mat. 10. 19 neb.

2 [b] Amakubo gona agomuntu gaba
malongōfu mu masoge ye:
Naye Mukama apima emyoyo.
3 Emirimugyo giterese Mukama,
Nebirowōzobyo binānywēzebwānga.
4 [c] Mukama yakolera buli kintu omulimu gwakyo:
Wewawo, [d] era nababi yabakolera olunaku olwokulabirako enaku.
5 Buli muntu alina omutima ogwamalala wa muzizo eri Mukama:
Omukono (newakuba'de nga gwega-'ta) nomukono, taliwona kubonerezebwa.
6 Okusāsira namazima bye [e] birongōsa obutali butūkirivu:
Era okutya Mukama kwe ku'gya abantu mu bubi.
7 Amakubo agomuntu bwegasanyusa Mukama,
Atabaganya naye era nabalabebe.
8 [f] Akatono akaliko obutūkirivu
Kakira amagoba mangi wamu nebitali bya nsōnga.
9 [g] Omutima gwomuntu gutēsa e'kubolye:
Naye Mukama yalung'amya ebigerebye.
10 Obulaguzi buba mu mimwa gya kabaka:
Akamwāke tekalisobya mu kusala omusāngo.
11 Ebigera neminzāni cbitūfu biba bya Mukama:
[h] Ebipima byona ebyomunsawo mulimugwe.
12 Okukola obubi kwa muzizo eri bakabaka:
Kubanga obutūkirivu bwe bunywēza entebe.
13 Emimwa emitūkirivu [k] bakabaka gyebasanyukira;
Era bagala oyo ayogera ebyensōnga.
14 Obusūngu bwa kabaka babaka abokufa:
Naye omuntu owamagezi alibuka-'kanya.
15 Mu [l] musana ogwamaso ga kabaka mwe muli obulamu;
Nokuganzakwe kire kya mu [m] to'go.
16 Okufuna amagezi nga [n] kusinga nyo okufuna zābu!
Wewawo, okufuna okutegēra kulōndebwa okukira feza.
17 Olugūdo olwabagolokofu kuleka bubi:
Akūma c'kubolye awonya ememeye.
18 [o] Amalala gakulembera okuzikirira,
Nomwoyo ogwegulumiza gukulembera ekigwo.
19 Aba [p] nomwoyo ogwetōwaza wamu nabāvu.
Akira agereka omunyago wamu nabamalala.
20 A'sāyo omwoyo eri ekigambo anālabānga ebirūngi:
Era buli eyesiga Mukama alina omukisa.
21 Alina omutima ogwamagezi banāmuitānga mutegevu:
Nobuwōmerevu bwemimwa bwongera okuiga.
22 Okutegēra [r] lu'zi lwa bulamu eri nyinikwo:
Naye abasirusiru obusirusiru (bwābwe) bwe bubabūlirira.
23 Omutima gwowamagezi guigiriza akamwāke,
Negwongera okuiga ku mimwagye.
24 [s] Ebigambo ebisanyusa [t] bisenge bya njuki,
Biwōmerera ememe, era bwe bulamu eri amagūmba.
25 [u] Waliwo e'kubo omuntu lyaita e-'dūngi,
Naye enkomerero yalyo makubo ga kufa.
26 Omululu gwomukozi gumukolera emirimu.
Kubanga akamwāke kamwegairira.
27 Omuntu ataliko kyagasa agunja e'tima:
Era mu mimwagye mubamu [w] omuliro ogusōnsomola.
28 Omuntu omubāmbavu asiga empaka:
Era [y] omulyolyōmi [z] akyāisa abomukwāno enyo.
29 Omuntu owekye'jo asendasenda mu'ne,
Nāmutwāla mu 'kubo eritali 'dūngi.
30 Aziba amaso, kwe kutēsa ebigambo ebyobubāmbavu:
Alūma emimwa atūkiriza obubi.
31 [a] Omutwe oguliko envi ngule ya kitībwa,
Gunālabikānga mu 'kubo eryobutūkirivu.
32 [b] Alwāwo okusunguwala asinga abamānyi;
Nafuga omwoyogwe akira amenya ekibuga.
33 Akalulu kasūlibwa mu lugoye olwonukifuba;
Naye okulagira kwako kwona kuva eri Mukama.

17 [a] Aka'mere akaluma awamu nobuterēvu
Kakira enyumba e'ju'de embaga omuli okuyōmba.
2 Omu'du akola ebyamagezi alifuga omwāna akwasa ensonyi,
Era aliba nomugabo ogwobusika mu boluganda.
3 [b] Entamu erongōsa cba ya feza, nekikomi kya zābu:
Naye Mukama yakema emitima.
4 Akola obubi a'sāyo omwoyo eri emimwa emibi;
Nomulimba awulira olulimi olwe-'tima.
5 Akudālira omwāvu [c] avōla Omutōnziwe:

[b] Nge. 21. 2.
[c] Is. 43. 7. Bal. 11. 36.
[d] Kuv. 9. 16.
[e] Dan. 4. 27. Luk. 11. 41.
[f] Nge. 15. 26.
[g] Nge. 19. 21.
[h] Lev. 19. 36.
[k] Nge. 14. 35.
[l] Yob. 29. 24.
[m] Yob. 29. 23.
[n] Nge. 8. 10 neb.
[o] Nge. 29. 23.
[p] Is. 57. 15.
[r] Nge. 10. 11.
[s] Nge. 15. 26.
[t] Zab. 19. 10.
[u] Nge. 14. 12.
[w] Yak. 3. 6.
[y] Nge. 18. 6.
[z] Nge. 17. 9.
[a] Nge. 20 29.
[b] Nge. 19. 11.
[c] Nge. 14. 31.
[a] Nge. 15. 17.
[b] Zab. 26. 2 Mala. 3. 3.

[d] Yob. 31. 29. Ob. 12.
[e] Zab. 127. 3.

[d] Noyo asanyukira obuinike taliwona kubonerezebwa.
6 [e] Abāna babāna ngule ya baka'de ;
Nabāna ekitibwa kyābwe bakitābwe.
7 Okwogera ebikulu tekusānira musirusiru :
Kale emimwa egirimba gisānira gitya omulāngira ?
8 Ekirabo 'jinja lya muwendo mungi mu maso goyo alinakyo :
Gyekikyūkira yona kiraba omukisa.
9 Abi'ka ku kusobya anonya okwagala:
Naye ayeyereza ekigambo akyāisa abomukwāno enyo.
10 Okunenya kuingira nyo mu nyini kutegēra
Okusinga emi'go kikumi bwegiingira mu musirusiru.
11 Omuntu omubi anonya bujēmu bwerēre ;
Omubaka omukāmbwe kyaliva atumibwa okumukwata.
12 [f] Edubu enyagi'dwako abāna bayo esisinkane nomuntu,
Aleme okusisinkana nomusirusiru mu busirusirubwe.
13 [g] Asasula obubi olwobulūngi,
Obubi tebuliva ku nyumbaye.
14 Okutanula okuyōmba kuli ngomuntu bwa'gulira ama'zi :
Kale [i] olekānga okuwakana nga tewanabawo kuyōmba.
15 Awa omubi obutūkirivu noyo asalira omutūkirivu okumusinga,
Bōmbi benkana okuba abomuzizo eri Mukama.
16 Kiki ekibe'sāwo omuwendo mu mukono gwomusirusiru okugula amagezi,
Nga talina kutegēra ?
17 [k] Owomukwāno ayagala mu biro byona,
Era owoluganda yazālirwa obuinike.
18 Omuntu abulwa okutegēra [l] akuba mu ngalo,
Nāfūka omuima mu maso ga mu'ne.
19 Ayagala okuyōmba ayagala okusobya :
[m] Agulumiza enyo omulyāngogwe anonya okuzikirira.
20 Alina omutima omubāmbavu taliko bulūngi bwalaba :
Noyo alina olulimi olukyāmu agwa mu bubi.
21 [n] Azāla omusirusiru yeretako obuinike :
Era kitāwe womusirusiru talina sanyu.
22 [o] Omutima ogujaguza 'dagala 'dūngi :
Naye omwoyo ogumenyese [p] gukaza amagūmba.
23 Omuntu omubi a'gya enguzi mu [r] kifuba,
Okukyāmya amakubo agokusala omusāngo.
24 Amagēzi gaba mu maso goyo alina okutegēra :
Naye [s] amaso gomusirusiru gaba mu njui zensi ezikomererayo.
25 Omwāna omusirusiru buinike bwa kitāwe,
Era bubalagaze bwa mukazi eyamuzāla.
26 Era okubonereza omutūkirivu si kulūngi,
(Newakuba'de) okukuba abalūngi ngobalānga obugolokofu (bwābwe).
27 [t] Aziiza ebigambobye alina okumanya :
Noyo alina omwoyo ogwemizi muntu mutegēvu.
28 Era nomusirusiru [u] bwasirika bamuita wa magezi :
Bwabuniza emimwagye (bamulowōza nga) mutegēvu.

18 Eyeyāwula anonya kyeyegōmba (ye'ka),
Era alalukira amagezi gona amatūfu.
2 Omusirusiru tasanyukira kutegēra,
Naye [a] omutimagwe gwebi'kule bwebi'kuzi.
3 Omubi bwa'ja, nokunyōma ku'ja,
Era awamu nokuswāzibwa (newa'ja) nokuvumibwa.
4 Ebigambo ebyomukamwa komuntu ma'zi ga buziba :
Olu'zi olwamagezi mu'ga ogukulukuta.
5 Oku'kiriza amaso gomubi si kulūngi,
Newakuba'de okugoba omutūkirivu bwawoza.
6 Eminwa gyomusirusiru giingira mu nyōmbo,
Akamwāke nekasaba emi'go.
7 [b] Akamwa komusirusiru kwe kuzikirirakwe,
Nemimwagye kye kyāmbika ekyememeye.
8 Ebigambo ebyomugeyi biri ngebyokulira ebirūngi,
Era bi'ka mu bisenge ebyomulubuto.
9 Era noyo atenguwa ngakola emirimu
Ye [c] muganda woyo azikiriza.
10 Erinya lya Mukama [d] kigo kya mānyi :
Omutūkirivu a'dukira omwo nāba mirembe.
11 Omuga'ga [e] obuga'gabwe kye kibugakye ekyamānyi,
Era bugwe muwānvu mu kulowōzakwe ye.
12 [f] Okuzikirira nga tekunabawo omutima gwomuntu gwegulumiza,
Era [g] okwetōwaza kukulembera ekitibwa.
13 A'damu nga tanawulira.
Busirusiru nensonyi gyali.
14 Omwoyo gwomuntu gunāwauririrānga obunafubwe ;

[f] Mub. 2. 14.

[t] Nge. 10. 19. Yak. 1. 19.
[u] Yob. 13. 5.

[a] Nge. 13. 16. Mub. 10. 3.

[b] Nge. 10. 14. Mub. 10. 12.

[c] Nge. 28. 24. [d] 2 Sam. 22. 3.

[e] Nge. 10. 15.

[f] Nge. 29. 23.
[g] Nge. 15. 33.

Naye [g]omwoyo omumenyefu āni
aīnza okugugumīkiriza?
15 Omutima gwomutegēvu gufuna o-
kumanya;
Nokutu kwabamagezi kunonya o-
kumanya.
16 [h]Ekirabo ekyomuntu kimuseguliza,
Era kimutūsa mu maso gabakulu.
17 Asoka okuwoza (afanana nga) ye
mutūkirivu;
Naye mu'ne na'ja nāmukebera.
18 Akalulu kalekesayo enyōmbo,
Era kalamula abamānyi.
19 Owoluganda anyize (kizibu oku-
mufuna) okusinga ekibuga ekya-
mānyi:
Era enyōmbo (eziri bwezityo) ziri
ngebisiba ebyekigo.
20 [i]Olubuto lwomuntu luli'kuta ebi-
bala ebyakamwāke;
Ekyengera ekyomumimwagye kya-
linyiwa.
21 [m]Okufa nobulamu biba mu buīnza
bwolulimi;
Nabo abalwagala balirya ebibala
byalwo.
22 [n]Alaba omukazi okumufumbirwa
alaba ekirūngi,
Era afuna okuganja eri Mukama.
23 Omwāvu yegairira:
Naye [o]omuga'ga a'damu nebo'go.
24 Akwāna emikwāno mingi yeretako
okuzikirira:
Naye waliwo owomukwāno eye-
ga'ta enyo okusinga owoluganda.

19 [a]Omwāvu atambulira mu buta-
yōnōnabwe
Akira owemimwa emikyāmu era
omusirusiru.
2 Era ememe obutaba na kumanya
si kirūngi;
Noyo ayānguiriza nebigerebye ayō-
nōna.
3 Obusirusiru bwomuntu bwe buvu-
nika e'kubolye;
[b]Nomutimagwe gunyīgira Mukama.
4 [c]Obuga'ga bwongera emikwāno
mingi:
Naye omwāvu akyāwagana nemu-
kwānogwe.
5 Omujulirwa owobulimba taliwona
kubonerezebwa;
Noyo ayogera ebyokudyēka talirо-
koka.
6 [d]Bangi abalimusaba omugabaga-
banyi obuganzi:
Era [e]buli muntu aba mukwāno
gwoyo awa ebirabo.
7 [f]Omwāvu bagandabe bona bamu-
kyāwa:
Mikwānogye tebasinga nyo ku-
mwewala!
Abai'ganya nebigambo, (naye) nga
bagenze.
8 Afuna amagezi ayagala ememeye
ye:
Anywēza okutegēra aliraba ebirū-
ngi.
9 Omujulirwa owobulimba taliwona
kubonerezebwa;
Naye ayogera ebyobulimba alizi-
kirira.
10 Okwekanasa tekusānira musiru-
siru;
(Kale) [p]omu'du okufuga abalāngira
kusāna kutya?
11 [q]Okutēsa kwomuntu kwe kumu-
lwisawo okusunguwala;
Era okusonyiwa ekyōnōno kye ki-
tibwakye.
12 Obusūngu bwa kabaka buli ngoku
wuluguma kwempologoma;
Naye obuganzibwe [k]musulo ku subi.
13 Omwāna omusirusiru naku za ki-
tāwe:
[l]Nokuyōmba kwomukazi kwe [m]ku-
tonya olutata.
14 Enyumba nobuga'ga bwe busika
obuva eri bakitābwe:
Naye omukazi omutegēvu ava [n]eri
Mukama.
15 [o]Obugayāvu buleta otulo tungi;
Nomuntu atakola mulimu [p]alirū-
mwa enjala.
16 [r]Akūma ekiragiro akūma ememe-
ye:
(Naye) ata'sāyo mwoyo eri amaku-
boge alifa.
17 [s]Asāsira omwāvu awola Mukama,
Era alimusasula nate ekikolwakye
ekirūngi.
18 [t]Kanga'vulānga omwānawo, ku-
banga e'sūbi weriri;
'Sō tewegōmba kuzikirirakwe.
19 Omuntu owekirui ekingi aliriwa:
Kubanga bwolimuwonya kirigwā-
nira okukola bwotyo nate omu-
lūndi ogwokubiri.
20 Wulirānga okutēsa, o'kirizēnga o-
kuigirizibwa,
Obere namagezi enkomereroyo eyo-
lnvanyuma ngetūse.
21 [u]Mu mutima gwomuntu mulimu
okufumitiriza kungi;
Naye okutēsa kwa Mukama kwe
kunānywērānga.
22 Omuntu ekimwagaza kisakye:
Nomwāvu akira omulimba.
23 Okutya Mukama (kuleta) [w]bula-
mu:
Noyo (alinakwo) anābērerānga awo
nga kumunmala;
Tali'jirwa bubi.
24 [x]Omugayāvu anyika omukonogwe
mu kibya,
'Sō tayagala na kugu'za nate ku
kamwāke.
25 Kuba omunyōmi, atalina magezi
anāiga obutegēvu:
Era būlirira oyo alina okutegēra,
(era) anātegēra okumanya.
26 Anyaga kitāwe nāgoba nyina,
Ye mwāna akwasa ensonyi era
aleta ekivume.

[g] Nge. 15. 13.
[h] Lub. 32. 20.
[i] Nge. 12. 14.
[m] Nge. 10. 19. Mat. 12. 37.
[n] Nge. 12. 4; 19. 14; 31. 10-31.
[o] Yak. 2. 3.
[a] Nge. 28. 6.
[b] Zab. 37. 7.
[c] Nge. 14. 20.
[d] Nge. 29. 26.
[e] Nge. 17. 8.
[f] Nge. 27. 10.
[p] Nge. 30. 22. Mub. 10. 6, 7.
[q] Nge. 14. 29.
[k] Kos. 14. 5.
[l] Nge. 21. 9. [m] Nge. 27. 15.
[n] Nge. 18. 22.
[o] Nge. 6. 11.
[p] Nge. 10. 4; 21. 4; 23. 21.
[r] Nge. 13. 13. Luk 10. 28; 11. 28.
[s] Ma. 15. 7 neb. Nge 28. 27. Mat. 10. 42; 25. 40. 2 Kol. 9. 6 neb. Beb. 6. 10.
[t] Nge. 13. 24.
[u] Nge. 16. 1, 9; 20. 24. Is. 14. 26 neb.
[w] Nge. 10. 16; 11. 19.
[x] Nge. 15 19; 26. 13.

27 Mwāna wānge, lekānga okuwulira okuigirizibwa,
Nolyoka okyāma (bukyāmi) okuva mu bigambo ebyokumanya.
28 Omujulirwa ataliko kyagasa akudālira omusāngo:
Nakamwa kababi [z] kamira obutali butūkirivu.
29 Emisāngo gyategekerwa abanyōmi,
Nemi'go (gyategekerwa) [a] amabega gabasirusiru.

20 [a] Omwenge mukudāzi, ekitamīza mulekānyi;
Era buli akyāma olwebyo talina magezi.
2 Entīsa ya kabaka [b] kuwuluguma kwa mpologoma:
Amusunguwaza ayōnōna obulamubwe ye.
3 Omuntu [c] eyewala enyōmbo yefunira ekitibwa:
Naye buli musirusiru ayagala okuyōmbānga.
4 [d] Omugayāvu taganya kulima olwa to'go;
Kyanāvānga asabiriza okukūngula nga kutūse [e] nataba na kintu.
5 Okutēsa okwomumutima gwomuntu kuli [f] ngama'zi agomulu'zi oluwānvu;
Naye omuntu alina okutegēra alikusena.
6 Abantu bangi abalirāngira buli muntu ekisakye ye:
Naye omuntu omwesigwa [g] āni aīnza okumulaba?
7 Omuntu omutūkirivu atambulira mu butayōnōnabwe,
[g] Abānabe aba'dawo balina omukisa.
8 Kabaka atu'de ku ntebe esalirwako emisāngo
Asāsānya obubi bwona namasoge.
9 [i] Āni aīnza okwogera nti 'Nongōse 'za omutima gwānge,
Ndi mulongōfu mu kwōnōna kwānge?
10 Ebipima ebitenkana nebigera ebitenkana
Byōmbi bya mizizo eri Mukama.
11 Era nomwāna omuto yemanyisa olwebikolwabye,
Omulimugwe obanga mulongōfu, obanga mulūngi.
12 Okntu okuwulira, neriso eriraba,
Mukama ye yakola byōmbi.
13 Toyagalānga kwebaka oleme okutūka mu bwāvu;
Zibulānga amasogo, ono'kutānga e'mere.
14 Tekiriko kyekigasa, tekiriko kyekigasa, bwayogera agula:
Naye ngamaze okugenda nālyoka yenyumiriza.
15 Waliwo zābu namainja amatwakāvu mangi nyo:
Naye emimwa egyokumanya kya buyōnjo kya muwendo mungi.
16 [k] Twālānga ekyambalo kyoyo eyeīmirira gwatamanyi;
Era obowēnga oyo (eyeīmirira) batamanyi.
17 E'mere eyobulimba ewōmera omuntu;
Naye oluvanyuma akamwāke kali-'jula omusenyu.
18 [l] Buli kigambo kyomalirira kinywēzebwa na kutēsa:
Era [m] tabālānga nokukulemberwa okwamagezi.
19 [n] Atambulatambula ngalyolyōma abi'kula ebyāma:
Kale tewetabulānga noyo ayasama enyo emimwagye.
20 Akolimira kitāwe oba nyina,
Etabāzaye [o] erizikizibwa mu kizikiza ekiku'te zigizigi.
21 [p] Obusika (buīnzika) okufunibwa amāngu oluberyeberye;
Naye [r] enkomerero yabwo teriba na mukisa.
22 [s] Toyogerānga nti Ndisasula obubi:
[t] Lindirirānga Mukama naye anākuwonyānga.
23 [u] Ebipima ebitenkana bya mizizo eri Mukama;
Neminzāni eyobulimba si nūngi.
24 [v] Amagenda gomuntu gava eri Mukama;
Kale 'no omuntu aīnza atya okutegēra e'kubolye?
25 Kyāmbika eri omuntu, okwogera ngayānguiriza nti Kitukuvu,
Awo ngamaze okweyama nālyoka abūza.
26 Kabaka owamagezi awewa ababi,
Era abaletako [w] namuziga (awūla).
27 Omwoyo gwomuntu ye tabāza ya Mukama,
Ekebera ebitūndu byona ebyolubuto ebyomunda.
28 Okusāsira namazima biwonya kabaka:
Era okusāsira kwe kuwanirira entebeye.
29 Abalenzi ekitibwa kyābwe mānyi gābwe:
[x] Nabaka'de omutwe oguliko envi bwe bulūngi bwābwe.
30 Emi'go egirūma gimalawo obubi:
Nenga (zitūka) mu bitūndu ebyolubuto ebyomunda.

21 Omutima gwa kabaka guli mu mukono gwa Mukama ngemi-'ga:
Agukyūsa gyayagala yona.
2 [a] Buli 'kubo eryomuntu 'dūngi mu masoge ye:
Naye [b] Mukama yapima emitima.
3 [c] Okukola ebyensōnga nebyomusāngo
Ku'kirizibwa Mukama okusinga sadaka.
4 Amaso agegulumiza nomutima ogwamalala,

[c] Yob. 15. 16; 20. 12, 13.
[e] Nge. 10. 13; 26. 3.
[a] Lub. 9. 21. Nge. 23. 29 neb. Bef. 5. 18.
[b] Nge. 19. 12.
[c] Nge. 17. 14.
[d] Nge. 6. 11.
[e] Nge. 19. 15.
[f] Nge. 18. 4.
[g] Zab. 112. 2.
[i] 1 Basek. 8. 46. 2 Byom. 6. 36. Zab. 51. 5. Mub. 7. 20 neb. Bal. 3. 9. 1 Yok. 1. 8.
[k] Nge. 27. 13.
[l] Nge. 11. 14.
[m] Luk. 14. 31.
[n] Nge. 11. 13.
[o] Yob. 18. 5.
[p] Nge. 13. 11.
[r] Kab. 2. 6.
[s] Nge. 24. 29. Mat. 5. 39.
[t] Zab. 27. 14.
[u] Iu. 10.
[v] Zab. 37. 23.
[w] Is. 28. 27.
[x] Nge. 16. 31.
[a] Nge. 16. 2.
[b] Nge. 24. 12. Luk. 16. 15.
[c] 1 Sam. 15. 22.

(Ye) tabāza eyababi, kwe kwōnōna.
5 Ebirowōzo ebyomunyikivu (bireta) bungi bwerēre:
Naye buli muntu ayānguiriza (ayānguya) okwetāga obwetāzi.
d Nge. 10. 2. 6 d Okufuna obuga'ga nolulimi olulimba
e Nge. 13. 11. e Mu'ka ogutwālibwa erui nerui; (ababunonya) banonya okufa.
7 Ekye'jo ekyababi kiribamalawo;
Kubanga bagāna okukola ebyensōnga.
8 E'kubo lyoyo eyebinise omusāngo likyāmakyāma nyo nyini:
Naye omulongōfu omulimugwe mulūngi.
f Nge. 19. 13. 9 f Bērānga ku nyumba wa'gulu awafūnda
Olemēnga okubēra nomukazi omuyōmbi mu nyumba engazi.
10 Ememe yomubi yegōmba obubi:
Mu'ne taganja na kamu mu masoge.
g Nge. 19. 25. 11 g Omunyōmi bwabonerezebwa, atalina magezi agafuna:
Era owamagezi bwaigirizibwa awebwa okumanya.
12 Omuntu omutūkirivu alowōza enyumba eyomubi;
Ababi bwebasūlibwa nebabula.
i Mat. 18. 30. 13 i Aziba amatuge omwāvu bwakāba,
Era naye alikāba, naye taliwulirwa.
k Nge. 17. 8. 14 k Ekirabo ekyomukyāma kika'kanya obusūngu,
Nekitone ekyomukifuba (kika'kanya) ekirui ekingi.
15 Okukolānga ebyensōnga sanyu lya mutūkirivu.
Naye kuzikirira eri abakola ebitali bya butūkirivu.
16 Omuntu awaba okuva mu 'kubo eryokutegēra
l Zab. 49. 14. l Aliwu'mulira mu kung'aniro eryabafu.
17 Ayagala esanyu anābānga mwāvu:
Ayagala omwenge namafuta tabenga muga'ga.
m Nge. 11. 6. n Is. 43. 3. 18 m Omubi aba n kinunulo kya mutūkirivu;
Noyo asala enkwe (a'da) mu kifo kyabagolokofu.
o Iu. 9. 19 o Bērānga munsi eye'dūngu
Olemēnga okubēra nomukazi omuyōmbi anyiganyīga.
20 Mu nyumba eyomutūkirivu mulimu obuga'ga obwomuwendo omungi namafuta;
Naye omusirusiru abumira.
p Nge. 15. 9. Mat. 5. 6. 21 p Agoberera obutūkirivu nokusāsira
Alaba obulamu nobutūkirivu nekitībwa.
22 Omuntu owamagezi alinya mu kibuga ekyabamānyi,
Naka'kanya amānyi agobugumu bwakyo.
r Zab. 141. 3. Yak. 3. 2. 23 r Buli akūma akamwāke nolulimirwe
Akūma ememeye obutalaba naku.
24 Omuntu owamalala eyegulumiza, erinyalye munyōmi.
Akolera emirimu mu titimbuli eryamalala.
s Nge. 13. 4. 25 s Okwegōmba okwomugayāvu kumu'ta;
Kubanga emikonogye gigāna okukola emirimu.
26 Wabawo ayayāna enyo okuzibya obu'de:
Naye t omutūkirivu awa nata'ma.
t Zab. 37. 26. Mat. 5. 42. Bef. 4. 28. 27 Sadaka eyababi ya muzizo:
Bwagireta nememe embi, tesinga nyo (kuba ya muzizo)?
28 Omujulirwa owobulimba anābulānga:
Naye omuntu awulira anāyogerānga nga tewali amulimbulula.
29 Omuntu omubi aka'kanyaza amasoge:
Naye omugolokofu alirānya amakuboge.
u Is. 8. 9-10. 30 u Tewali magezi newakuba'de okutegēra
Newakuba'de okutēsa ku Mukama.
31 Embalāsi etegekerwa olunaku olwolutalo.
Naye okuwāngula kuva eri Mukama.

22 a Erinya (e'dūngi) lya kulōudebwa okusinga obuga'ga obungi,
Nokuganja nokwagalwa okusinga feza ne zābu.
a Mub. 7. 1.
2 Omuga'ga nomwāvu balabagana:
b Mukama ye c yabatōnda bona.
b Yob. 31. 15. c Nge. 14. 31. 3 Omuntu omutegēvu alaba akabi neyekweka:
Naye abatalina magezi baita buisi nebafirwa.
4 Obuga'ga nekitībwa nobulamu
Ye mpēra eyokwetōwazānga nokutyānga Mukama.
5 Ama'gwa nebyāmbika biri mu 'kubo eryomubāmbavu:
Akūma ememeye alibibēra wala.
d Mub. 12. 1. Bef. 6. 4. 6 d Manyiza omwāna omuto mu 'kubo erimugwānira okutambaliramu,
Awo newakuba'de nga muka'de talirivamu.
7 Omuga'ga afuga abāvu,
Neyewola aba mu'du wawola.
8 Asiga obutali butūkirivu alikūngula obuinike:
Nomu'go ogwobusūngubwe guli-'gwāwo.
9 Alina eriso erigabagaba anābānga nomukisa;
Kubanga e awa omwāvu ku 'mereye.
e Nge. 12. 17. 10 Gobānga omunyōmi, nokuyōmba kunāvāngawo;
Wewawo, okuwakana nokuswāzibwa birikoma.
11 f Ayagala omutima omulongōfu,
Olwekisa ekyomumimwagye kabaka kyanāvānga abera mukwānogwe.
f Zab. 101. 6.

12 Amaso ga Mukama gakūma (oyo alina) okumanya,
Naye asūla ebigambo ebyomuntu asala enkwe.
13 [g] Omugayāvu ayogera nti Empologoma eri bwēru:
Na'tirwa mu ngūdo.
14 Akamwa kabakazi abagenyi bunya buwānvu:
Akyāibwa Mukama aligwa omwo.
15 Obusirusiru busibibwa mu mutima gwomwāna omuto;
(Naye) omu'go ogukanga'vula gulibugobera wala okuva gyāli.
16 Ajōga omwāvu okwongera (ku magobage),
Noyo agabira omuga'ga [i] (atūka) mu kwetāga bwetāzi.

17 Tega okutukwo owulire ebigambo ebyabamagezi,
Era 'sāyo omutimagwo eri okumanya kwānge.
18 Kubanga kigambo kya sanyu bwobēra nabyo mundayo,
Bwebinywērera wamu ku mimwagyo.
19 Obwesigebwo bube eri Mukama,
Kyenvu'de nkubimanyisa lero 'gwe.
20 Sikuwandiki'de birūngi nyo nyimi
Ebyokutēsa nebyokumanya;
21 Okukutegēza ebigambo ebyamazima bwebitabūsibwabūsibwa,
Olyoke oba'dize ebigambo ebyamazima abo abakutuma?

22 [k] Tonyagānga mwāvu kubanga mwāvu,
[l] 'Sō tojōgānga abonyabonyezebwa [m] mu mulyāngo:
23 Kubanga [n] Mukama yaliwoza ensōnga yābwe,
Era abo ababanyaga alibanyagako obulamu.
24 Tokwānānga na muntu owobusūngu:
Togendānga na muntu owekirui:
25 Olemēnga okuiga amakuboge,
Nofunira ememeyo ekyāmbika.
26 Tobānga ku muwendo gwabo [o] abakuba mu ngalo,
Newakuba'de ogwabo abeīmirira amabanja:
27 Obanga tolina kya kusasula,
[p] Yandi'gyewo ekitandakyo wansiwo lwaki?
28 [r] To'jululānga kabonero ka nsalo ake'da,
Bajajabo kebāsimba.
29 Olaba omuntu anyikira mu mulimugwe? aliimirira mu maso ga bakabaka;
Taliimirira mu maso gabakopi.

23 Bwotūlānga ku 'mere wamu nomukūngu,
Olowōlezānga dala oyo ali' mu masogo;

2 Era wetekēnga akambe ku bulagobwo,
Obanga oli muntu muluvu.
3 Tewegōmbānga nvaze enūngi;
Kubanga bye byokulya ebyobulimba.
4 [a] Tewekōyānga okuba omuga'ga;
Vānga ku magezigo 'gwe.
5 Onekalirizānga amaso kwekyo ekitaliwo?
Kubanga mazima (obuga'ga) bwefunira ebiwawātiro,
Ngempūngu ebūka mu 'gulu.
6 [b] Tolyānga 'mere yoyo alina [c] eriso ebi,
'Sō tewegōmbānga nvaze nūngi:
7 Kubanga nga bwalowōza mundaye, bwali bwatyo:
Lya, nywa, bwakugamba;
Naye omutimagwe teguli wamu nāwe.
8 Enoga gyoli'de onogisesema,
Nofirwa ebigambobyo ebirūngi.
9 Toyogerānga omusirusiru ngawulira;
Kubanga anānyōma amagezi agebigambobyo.
10 [d] To'jululānga kabonero ka nsalo ake'da;
'Sō toingirānga mu nimiro ezabatalina bakitābwe:
11 Kubanga omununuzi wābwe wa mānyi;
[e] Anāwozānga ensonga yābwe nāwe.
12 'Sāngayo omutimagwo eri okuigirizibwa,
Namatugo eri ebigambo ebyokumanya.
13 Tolekānga kubūlirira [f] omwāna:
(Kubanga) bwonomukubānga nomu'go, talifa.
14 Omukubānga nomu'go,
[g] Nowonya ememeye mu magōmbe.
15 Mwāna wānge, omutimagwo obanga gwa magezi,
Omutima gwānge gunāsanyuka, ogwānge:
16 Wewawo, ememe yānge enesanyuka,
Emimwagyo bwegyogera ebyeusōnga.
17 Omutimagwo gulemēnga okukwatirwa obu'gya abalina ebibi:
Naye (oberānga) mu kutya Mukama okuzibya obud'e:
18 Kubanga mazima [i] empēra weri;
Ne'sūbiryo teririmalibwawo.
19 Mwāna wānge, wulira oberēnga nama'gezi,
Olung'amyēnga omutimagwo mu 'kubo.
20 Tobānga ku muwendo gwabo [k] abekamirira omwenge;
Mwabo abevūbika enyama:
21 Kubanga omutamīvu nomuluvu balitūka mu bwāvu:
Nokubōngota kunāyambazānga (omuntu) enzina.

[g] Nge. 26. 13.
[i] Nge. 28. 22.
[k] Zek. 7. 10.
[l] Yob. 5. 4. Zab. 94. 5.
[m] Zab. 127. 5.
[n] Zab. 12. 5; 35. 10; 68. 5; 140. 12.
[o] Nge. 6. 1.
[p] Nge. 20. 16.
[r] Ma. 19. 4.
[a] Nge. 15. 27; 28. 20.
[b] Zab. 141. 4.
[c] Ma. 15. 9.
[d] Nge. 22. 28.
[e] Yob. 31. 21. Nge. 22. 23.
[f] Nge. 13. 24.
[g] 1 Kol. 5. 5.
[i] Nge. 24. 14.
[k] Is. 5. 11, 22. Mat. 24. 49. Luk. 21. 34. Bal. 13. 13.

22 [l] Owulirânga kitâwo eyakuzâla,
'Sô tonyómânga nyoko ngaka'diye.
23 [m] Gulânga amazima, 'sô togatûndânga;
(Wewawo), amagezi nokuigirizibwa nokutegêra.
24 Kitâwe womutûkirivu anâssanyukîinga nyo:
Noye azâla omwâna owamagezi anâbânga nesanyu.
25 Kitâwo ne nyoko basanyukênga,
[n] Nomukazi eyakuzâla ajaguzênga.
26 Mwâna wânge, mpa omutimagwo,
Namasogo gasanyukirênga amakubo gânge.
27 Kubanga omukazi omwenzi lukonko luwânvu;
Nomukazi omugenyi bunya bwa kanyigo.
28 Wewawo, atêga ngomunyazi,
Era ayâza abasala enkwe mu bantu.
29 Ani alaba obuinike? âni alaba enaku? âni alina enyombo?
Ani alina okwemulungunya? âni alina ebiwûndu ebyobwerêre?
Ani amyusa amaso?
30 Abo abalwâwo ku mwenge;
Abo abagenda okunonya omwenge omutabule.
31 Totunulirânga mwenge nga gumyuse,
Bwegwolesânga ebala lyagwo mu kikômpe,
Bweguka empola:
32 Enkomerero gulûma ngomusota,
Gusonsomola ngembalasâsa.
33 Amasogo galiraba ebyekitalo,
Nomutimagwo gulyogera ebigambo ebyobubâmbavu.
34 Wewawo, oliba ngoyo agalamira wakati mu nyanja,
Oba ngoyo agalamira wa'gulu ku mulongôti.
35 Bankubye, (bwolyogera bwotyo,) nesirûmwa;
Bankubye, nesiwulira:
Ndyebaka di? nâguuonya nate omulûndi ogwokubiri.

24 [a] Tokwatirwânga bu'gya abantu ababi,
'Sô tewegômbânga okuba awamu nabo:
2 Kubanga omutima gwâbwe gutêsa okujôga,
Nemimwa gyâbwe gyogera ku'tima.
3 [b] Amagezi ge gazimbya enyûmba;
Nokutegêra kwe kuginywêza:
4 Nokumanya kwe ku'juza ebisenge
Obuga'ga bwona obwomuwendo omungi era obusanyusa.
5 Omuntu owamagezi aba wa mânyi;
Wewawo, omuntu alina okumanya ayongera obuinza.
6 Kubanga [c] olirwâna olutalolwo nokutêsa okwamagezi:
Era [d] mu batêsa ebigambo abangi mwe muli emirembe.
7 [e] Amagezi magulumivu nyo, galema omusirusiru:
Tayasama kamwâke mu mulyângo.
8 Agunja okukola obubi,
Abantu balimuita omuntu owe'tima.
9 Okulowôza kwomusirusiru kwônona:
Era omunyômi wa muzizo eri abantu.
10 Bwoziri'ka ku lunaku olwokulabirako obuinike,
Amânyigo nga matono.
11 Obawonyânga abo abatwâlibwa oku'tibwa,
Nabo abagenda oku'tibwa tolemânga kuziiza.
12 Bwonoyogerânga nti Laba, tetwamanya kino:
Oyo [f] apima emitima takirowôza?
Noyo akûma ememeyo takimanyi?
Era talisasula buli muntu [g] ngomulimugwe bwegulî?
13 Mwâna wânge, olyânga omubisi gwenjuki, kubanga mulûngi;
Nebisenge byazo ebiwômera amatamago:
14 Onomanyânga ngamagezi gawômera bwegatyo ememeyo:
Obanga ogalabye, awo walibawo empêra,
Nesûbiryo teririmalibwawo.
15 [i] Totêgera nyûmba ya mutûkirivu, 'gwe omuntu omubi;
Tonyaga kifo kyawu'muliramu:
16 [k] Kubanga omuntu omutûkirivu agwa [l] emirûndi musânvu nâimuka nate:
Naye ababi obuinike bubasûla.
17 [m] Tosanyukânga omulabewo bwagwânga,
'Sô nomutimagwo gulemênga okusanyuka bwame'gebwânga:
18 Mukama alemênga okukiraba nekimunyiza,
Nâkyûsa obusûngubwe okumuvako.
19 Teweralikirirânga olwabo abakola obubi;
'Sô tokwatirwânga bu'gya ababi:
20 Kubanga tewaliba mpera eri omuntu omubi;
[n] Etabâza eyababi erizikizibwa.
21 Mwâna wânge, [o] otyânga Mukama ne kabaka:
('Sô) tewetabulânga nabo abagala oku'julula'julula:
22 Kubanga obuinike bwâbwe buliimuka nga tebamanyiri'de;
Era âni amanyi okuzikirira kwâbwe bômbi?

23 Era na bino bigambo bya bagezigezi.

[p] Okusosola mu bantu bwosala emisângo si kirûngi.
24 [r] Agamba omubi nti 'Gwe mutûkirivu;
Abantu bunâmukolimirânga, amawânga ganâmutamwânga:

[l] Nge. 30. 17.
[m] Nge. 4. 5, 7.
[n] Nge. 17. 25.
[a] Zab. 37. 1.
[b] Nge. 9. 1.
[c] Nge. 20. 18.
[d] Nge. 11. 14.
[e] Zab. 10. 5. Nge. 14. 6.
[f] Nge. 21. 2.
[g] Zab. 62. 12.
[i] Zab. 10. 9, 10.
[k] Zab. 37. 24.
[l] Yob. 5. 19. Zab. 73. 12.
[m] Zab. 35. 15, 19.
[n] Nge. 13. 9.
[o] 1 Pet. 2. 17.
[p] Ma. 1. 17; 16. 19. Nge. 22. 21. Mat. 23. 16.
[r] Nge. 17. 15.

25 Naye abo abamunenya be baliba nesanyu,
Nomukisa omulungi gulibatukako.
26 A'damu ebyensonga
Anywegera emimwa.
[e] Luk. 14. 28. 27 [e] Tekatekanga omulimugwo ebweru,
Ogwetegekerenga mu nimiro;
Oluvanyuma nolyoka ozimba enyumbayo.
[f] Nge. 26. 18. 28 [f] Tolumirizanga mu'no awatali nsonga:
'So tolimbanga na mimwagyo.
29 Toyogeranga nti Ndimukola nga ye bwankoze 'nze;
Ndisasula omusaja oyo ngomulimugwe bweguba'de.
[n] Yob. 5. 3. 30 [n] Naita ku nimiro eyomugayavu,
Nolusuku olwemizabibu lwoyo atalina kutegera;
31 Kale, laba, ama'gwa nga galubunye lwona,
Omwenyango nga gubi'se kulwo kungulu,
[o] Is. 5. 5. [o] Nolukomera lwalwo olwamainja nga lusuli'dwa.
32 Awo nentunula nendowoza nyo:
Nalaba nempebwa okuigirizibwa.
[p] nyi. 33, 34. Ngc. 6. 10, 11. 33 [p] Wakyaliwo okwebaka kutono, okubongota kutono,
Okufunya engalo kutono okwebaka:
34 Bwekityo obwavubwo bulituka ngomunyazi;
Nokwetagakwo ngomusaja aku'te ebyokulwanyisa.

[q] Nge. 1. 1; 10. 1. 25 Era na zino [q] ngero za Sulemani, abasaja ba Kezekiya kabaka wa Yuda zebawandika.
[b] Ma. 29. 29. Bal. 11. 33. 2 [b] Okukisa ekigambo kitibwa kya Katonda:
Naye okukebera ekigambo kye kitibwa kya bakabaka.
3 E'gulu nga bwerigenda enyo wa'gulu, nensi nga bwegenda enyo wansi,
Nomutima gwa bakabaka tegunonyezeka.
[c] 2 Tim. 2. 22. 4 'Gyangamu [c] amasengere mu feza,
Nemuvamu ekibya ekyomulongosa:
[d] Nge. 20. 8. 5 'Gyangawo [d] ababi mu maso ga kabaka,
Nentebeye erinywezebwa mu butukirivu.
6 Tewekuza mu maso ga kabaka,
[e] Nge. 22. 29. 'So [e] tolimiriranga mu kifo ekyabakulu:
[f] Luk. 14. 8. 7 Kubanga [f] wakiri bakugambe nti Yambuka wano;
Noto'sibwa wansi mu maso gomulangira,
Amasogo gwegalabye.
[g] Nge. 17. 14. 8 [g] Tofulumanga mangu okuwakana,
Olemenga okubulwa byoba okola enkomerero,
Mu'no ngakuswazi'za.
9 Wozanga ensongayo ne mu'no (ye nyini),
'So tobi'kulanga kyama kya be'ne:
10 Akiwulira alemenga okukuvuma,
Okuswalakwo nekutavangawo.
[f] Nge. 15. 23. 11 [f] Ekigambo ekyogerwa nga bwekisanye
Kiri ngamapera aga zabu mu bisero ebya feza.
12 Ngempeta eyomukutu eya zabu nekyobuyonjo ekya zabu enungi,
[k] Owamagezi anenya (bwabera bwatyo) eri okutu kwokugonda.
[k] Nge. 1. 9. 13 Ngempewo eya serugi bwebera mu biro ebyokunguliramu,
[l] Omubaka omwesigwa (bwabera bwatyo) eri abo abamutuma;
Kubanga awezaweza ememe ya bakamabe,
[l] Nge. 13. 17. 14 [m] Ngebire nempewo awatali nkula,
(Bwatyo bwabera) oyo eyenyumiriza olwebirabobye ngalimba.
[m] Yud. 12. 15 Okugumikiriza okulwawo enyo kwe kusendasenda omukulu,
Nolulimi olugonvu lumenya e'gumba.
16 Olabye omubisi gwenjuki? lyanga ko ogunakumala obumazi;
Olemenga okugu'kuta nogusesema.
17 Ekigerekyo tekirinyanga mirundi mingi mu nyumba ya mu'no;
Alemenga okukunyiwa nakukyawa.
[n] Nge. 24. 28. [o] Zab. 45. 5. 18 [n] Omuntu awairiza mu'ne
Nyondo nekitala [o] nakasale akobwogi.
19 Okwesiga omuntu atali mwesigwa mu biro ebyokulabiramu enaku
Linyo erimenyese nokugulu okusowose.
20 Ngomuntu ayambula ekyambalo mu biro ebyempewo, (era) ngomwenge omukatufu, oguli ku luvu,
Bwatyo bwabera oyo aimbira enyimba omutima oguliko obuinike.
[p] Bal. 12. 20. 21 [p] Omulabewo bwalumwanga enjala, omuwanga e'mere eyokulya;
Era bwalumwanga enyonta, omuwanga ama'zi okunywa:
22 Kubanga olikuma amanda agomuliro ku mutwegwe,
Era Mukama alikuwa empera.
23 Embuyaga ezebukika obwa kono zireta enkuba:
Nolulimi olulyolyoma bweruleta bwerutyo amaso agaliko obusungu.
[r] Nge. 21. 9. 24 [r] Beranga wa'gulu ku nyumba awafunda,
Olemenga okubera nomukazi omuyombi mu nyumba engazi.
25 Ngama'zi amanyogovu bwegaba eri ememe erumwa enyonta,
[s] Ebigambo ebirungi ebiva munsi eyewala bwebiba bwebityo.
[s] Nge. 15. 30. 26 [t] Ngolu'zi olutabanguse, nensulo eyononese,
[t] Ez. 32. 2. Omuntu omutukirivu (bwabera bwatyo) bwasegulira omubi.

[u] Lu. 16.

27 [u] Si kirūngi okulyānga omubisi gwenjuki omungi:
Bwekityo (abantu) okunonya ekitibwa kyābwe bo (si) kitibwa.
28 Ataziiza mwoyogwe
Ali ngekibuga ekimenyese 'sōnga tekirina bugwe.

26 Ngomuzira bwegutasāna mu kyēya, era ngenkuba mu biro ebyokukūnguliramu,
Nekitibwa bwekityo tekisānira musirusiru.
2 Ngenkazalugya mu kuwaba kwayo, era ngakatai mu kubūka kwako,
Bwekityo nekikolimo ekyobwerēre tekigwa.
3 Oluga lusānira mbalāsi, olukoba lusānira ndogoi,
[a] Nomu'go gusānira mabega gabasirusiru.

[a] Nge. 19. 29.

[b] 2 Sam. 16. 11. 2 Basek. 18. 36.

4 [b] To'dāngamu musirusiru ngobusirusirubwe bwebuli,
Era nāwe olemēnga okumufanana.
5 O'dāngamu omusirusiru ngobusirusirubwe bwebuli,
Alemēnga okuba owamagezi mu kulowōzakwe ye.
6 Awereza ebigambo mu mukono gwomusirusiru
Yesalako ebigere, era anywa okufirwa.
7 Amagulu gawenyera galebēta bulebēsi:
Olugero bwerubēra bwerutyo mu kamwa kabasirusiru.
8 Ngensawo erimu amainja agomuwendo omungi eri mu kifūnvu ekyamainja,
Bwatyo bwabēra oyo a'sāmu ekitibwa omusirusiru.
9 Ngerigwa erifumita omukono gwomutamīvu,
Olugero bwerubēra bwerutyo mu kamwa kabasirusiru.
10 Ngomulasi afumita bona,
Bwabēra bwatyo oyo agulirira omusirusiru, noyo agulirira abo abaitawo.

[c] 2 Pet. 2. 22.

11 [c] Ngembwa e'da ku bisesemenye byayo,
(Bwabēra bwatyo) omusirusiru ading'ana mu busirusirubwe.
12 Olaba omuntu owamagezi mu kulowōzakwe ye?
[d] Omusirusiru asūbirwa okukira ye.

[d] Nge. 29. 20.

13 [e] Omugayāvu ayogera nti Waliwo empologoma mu 'kubo;
Empologoma eri mu ngūdo.

[e] Nge. 22. 13.

14 Ngolu'gi bwerukyūkira ku ng'ango zalwo,
Omugayāvu bwakyūkira bwatyo ku kitandakye.

[f] Nge. 19. 24.

15 [f] Omugayāvu anyika omukonogwe mu kibya;
Okugu'za nate ku kamwāke kumukōyesa.
16 Omugayāvu alina amagezi mu kulowōzakwe ye
Okukira abantu omusānvu abaīnza okuleta ensōnga.
17 Aitawo neyeralikirira olwempaka ezitali zize
Ali (ng'anga) akwata embwa ku matu.
18 Ngomulalu akasuka emimuli,
Nobusāle, nokufa;
19 Bwatyo bwabēra omuntu alimba mu'ne,
Nāyogera nti Sizanya buzanya?
20 Enku nga zibuze omuliro kyeguva guzikira:
Era awabuze omugeyi, okuyōmba ku'gwāwo.
21 Ngamānda bwegakwata ebisiriza ebyōkya nenku nga bwezikolēza omuliro,
[g] Omuntu omuyōmbi bwakolēza bwatyo oluyōmbo.

[g] Nge. 15. 18.

22 Ebigambo ebyomugeyi biri ngenva enūngi,
Era bi'ka mu bisenge ebyomulubuto.
23 Emimwa eminyīkivu nomutima omubi
Biri ngekintu ekyebūmba ekibi'ki-'dwako amasengere aga feza.
24 Akyāwa akūsakūsa nemimwagye,
Naye atereka obulimba muye:
25 [i] Bwayogerānga ekyokwegōnza, tomu'kirizānga:
Kubanga mu mutimagwe mulimu ebyemizizo musānvu:

[i] Zab. 28. 3.

26 Okukyāwakwe newakuba'de nga kwebi'kako obukūsa,
Obubibwe bulyolesebwa mu lwātu mu maso gekibīna.
27 [k] Buli asima obunya, aligwa omwo:
Noyo ayiringisa e'jinja, liri'da kuye.

[k] Nge. 28. 10.

28 Olulimi olulimba lukyāwa abo berwafumita;
Nakamwa akanyumiriza kaleta okuzikirira.

27 [a] Tewenyumirizānga bya nkya;
Kubanga tomanyi bwebināba olunaku byeruīnza okuzāla.

[a] Yak. 4. 13, 14.

2 [b] Omundi akutenderezēnga, 'sō si kamwāko 'gwe;
Omugenyi, 'sō si mimwagyo 'gwe.

[b] 2 Kol. 10. 12.

3 Ejinja lizitowa, nomusenyu muzito;
Naye okweralikirira kwomusirusiru kubisinga byōmbi obuzito.
4 Obusūngu bukāmbwe, nekirui mukoka;
Naye āni aīnza okuīmirira awali obu'gya?
5 [c] Okunenya mu lwātu
Kusinga obulūngi okwagala okukisibwa.

[c] Nge. 28. 23.

6 [d] Ebiwūndu ebyomukwāno byesigwa:

[d] Zab. 141. 5.

Naye okunywegera kwomulabe kuba kungi nyo nyini.
7 Ememe e'kuse etamwa ebisenge byenjuki:
Naye ememe erūmi'dwa enjala buli kintu ekikāwa ekiita kiwomerevu.
8 Ngenyonyi ewaba okuva mu kisu kyayo,
Bwatyo bwabēra omuntu awaba okuva mu kifokye.
9 Amafuta agomugavu nebyakalōsa bisanyusa omutima:
Obuwōmerevu bwomukwāno gwomuntu bwebusanyusa bwebutyo (obuva) mu kutēsa okwomumwoyogwe.
10 Mukwānogwo 'gwe ne mukwāno gwa kitāwo tobābulirānga;
'Sō togendānga mu nyumba ya mugandawo ku lunaku kwolabira obuinike:
[e] Nge. 18. 24. [e] Mulirānwawo akuli okumpi akira owoluganda ali ewala.
11 Mwāna wānge, berānga namagezi osanyusēnga omutima gwānge,
Ndyokēnga nziremu oyo anvuma.
[f] Nge. 22. 3. 12 [f] Omuntu omutegēvu alaba obubi neyekweka:
[g] Nge. 1. 4. (Naye) [g] abatalina magezi baitawo buisi nebafirwa.
[i] Nge. 20. 16. 13 [i] Twālānga ekyambalo kyoyo eyeīmirira gwatamanyi;
Era mubowēnga oyo (eyeīmirira) omukazi omugenyi.
14 Eyebaza mukwānogwe ne'dobozi edene, ngagolokoka enkya mu makya,
Kināitibwānga kikolimo gyali.
[k] Nge. 19. 13. 15 [k] Okutonya olutata, obu'de nga bwa nkuba nyingi,
Nomukazi omnyōmbi bafanana:
16 Ayagala okumuziiza aziiza empewo,
Nomukonogwe ogwadyo gulwāna namafuta.
17 Ekyūma kiwa'gala kyūma;
Bwatyo omuntu awa'gala amaso ga mukwānogwe.
[l] 1 Kol. 9. 7. 18 [l] Buli alima omutini anālyānga ku bibala byagwo;
Noyo awereza mukamawe ana'sibwāngamu ekitibwa.
19 Ngamaso (bwegolekera) amaso mu ma'zi,
Bwegutyo omutima gwomuntu bwegwolekera omuntu.
[m] Nge. 30. 15, 16. 20 Amagōmbe nokuzikirira [m] tebi'kutānga enaku zona;
[n] Mub. 1. 8. [n] Namaso gabantu tega'kutānga enaku zona.
[o] Nge. 17. 3. 21 [o] Entamu erongōsa ya feza, nekikomi kya zābu,
Nomuntu (akemebwa) lwa kumutendereza.
[p] Nge. 23. 35. 22 [p] Newosekula omusirusiru mu kinu nomusekuzo mu kasoli omusekule,
Era naye obusirusirubwe tebumuvengako.
[r] Zab. 104. 14. 23 [r] Obērānga munyīkivu okumanya embuzizo bweziri,
Okeberānga nyo entezo:
24 Kubanga obuga'ga si bwa lubērera;
Era engule ebērera awo okutūsa emirembe gyona?
25 Omu'do omukalu gutwālibwa, nesubi egōnvu lirabika,
Nemi'do egyokunsozi bagiingiza.
26 Abāna bendiga baba ba kukwambaza,
Nembuzi gwe muwendo gwenimiro:
27 Era (walibawo) amata agembuzi aganāmalānga okukulisa nokulisa abomunyumbayo,
Nebyokulya ebyabawalabo.

28 Ababi [a] ba'dūka nga tewali muntu agoberera:
[a] Lev. 26. 17. Naye abatūkirivu baguma emyoyo ngempologoma.
2 Olwokusobya kwensi bakabaka bāmu baba bangi:
Naye olwabantu abalina okutegēra nokumanya okunywēra (kwayo) kulyongerwako.
3 Omuntu eyetāga ajōga abāvu
Nkuba ewementa etalekawo 'mere yona.
4 Abo abaleka amatēka [b] batendereza ababi:
[b] Bal. 1. 32. Naye abo abakwata amatēka bayōmba nabo.
5 [c] Abantu ababi tebategēra musāngo:
[c] Zab. 92. 6. Naye abo abanonya Mukama bategēra byona.
6 Omwāvu atambulira mu butayōnōnabwe
Akira obulūngi owamakubo amakyāmu, newakuba'de nga muga'ga.
7 Buli akwata amatēka mwāna wa magezi:
Naye aba mukwāno gwabantu abaluvu akwasa kitāwe ensonyi.
8 Ayongera ku bintubye olwamagoba nebisalirwa
Akung'anyiza oyo asāsira abāvu.
9 Akyūsa okutukwe obutawulira matēka,
[d] Nokusabakwe kwa muzizo. [d] Zab. 109. 7.
10 Buli akyāmya abagolokofu mu 'kubo ebi
[e] Aligwa ye ye nyini mu bunyabwe ye: [e] Nge. 26. 27.
Naye abo abatūkirira [f] balisikira ebirūngi. [f] Mat. 6. 33.
11 Omuga'ga aba wa magezi mu kulowōzakwe ye;
Naye omwāvu alina okutegēra amukebera.
12 [g] Abatūkirivu bwebawāngula, wabawo ekitibwa ekinene: [g] Nge. 11. 10.
Naye [i] ababi bwebagolokoka, abantu bekweka. [i] Nge. 29. 2.
13 [k] Abi'ka ku kusobyakwe taliraba mukisa: [k] 1 Yok. 1. 10.

Naye [l] buli akwātula nakuleka alifuna okusāsirwa.
14 Alina omukisa omuntu atya mu biro byona.
Naye oyo aka'kanyaza omutimagwe aligwa mu kabi.
15 Ngempologoma ewuluguma ne'dubu etambulatambula;
(Bwabēra bwatyo) omukulu omubi afuga abantu abāvu.
16 Omulāngira atalina kutegēra aba mujōzi nyo era:
(Naye) oyo akyāwa omululu aliwangāla enaku nyingi.
17 [m] Omuntu eyebinise omusai ogwa buli muntu yena
Ali'dukira mu bunya; tewabāngawo muntu amuziiza.
18 Buli atambula nobugolokofu aliwonyezebwa:
Naye owamakubo amakyāmu aligwa mangwāgo.
19 [n] Alima ensiye aliba ne'mere nyingi:
Naye agoberera (abantu) abataliko kyebagasa aliba nobwāvu obulimumala.
20 Omuntu omwesigwa aliba nokwebazibwa kungi:
Naye [o] ayānguwa okuga'gawala taliwona kubonerezebwa.
21 [p] Okusosola mu bantu si kulūngi:
Newakuba'de omuntu okusobya [r] olwaka'mere obu'mere.
22 Alina eriso ebi ayānguwa okugoberera obuga'ga,
'Sō tamanyi ngokwetāga kulimutūkako.
23 Anenya omuntu oluvanyuma alyeyongera okuganja.
Okusinga oyo anyumiriza nolulimi.
24 Buli anyaga kitāwe oba nyina nāyogera nti Si musāngo;
Oyo ye mu'ne womuzikiriza.
25 [s] Owomwoyo ogwomululu aleta oluyōmbo:
Naye eyesiga Mukama [t] alige'ja.
26 Eyesiga omutimagwe ye musirusiru:
Naye atambula namagezi yaliwonyezebwa.
27 [u] Agabira omwāvu teyetāgānga:
Naye akisa amasoge anābānga nebikolimo bingi.
28 Ababi bwebagolokoka, abantu [w] bekweka:
Naye bwebazikirira, abatūkirivu beyongera.

29 Omuntu aka'kanyaza ensingoye bwanenyezebwa emirūndi eminginga
Alimenyeka nga tamanyiri'de [a] awatali kuwonyezebwa.
2 Abatūkirivu bwebeyongera, abantu basanyuka:
Naye [b] omuntu omubi bwafuga, abantu basinda.
3 Buli ayagala amagezi asanyussa kitāwe:
Naye oyo [c] abēra nabakazi abenzi amalawo ebintubye.
4 Kabaka anywēza ensi lwa kusala misāngo:
Naye asolōza enguzi agisūla.
5 Omuntu anyumiriza mu'ne
Atēgera ebigerebye ekitimba.
6 Mu kusobya kwomuntu omubi mulimu ekyāmbika:
Naye omutūkirivu aimba nāsanyuka.
7 [d] Omutūkirivu yetegēreza ensonga eyabāvu:
Naye [e] omubi talina kutegēra okugimanya.
8 Abantu abanyōma basasamaza ekibuga:
Naye abantu abamagezi bakyūsa obusūngu nebuvawo.
9 Omuntu owamagezi bwaba nempaka nomuntu omusirusiru,
Obanga asunguwala obanga aseka, tewaliba kuwu'mula.
10 Abayagala omusai bakyāwa oyo eyatūkirira:
Nomugolokofu banonya obulamubwe.
11 [f] Omusirusiru ayātula obusūngubwe bwona:
Naye omuntu owamagezi abuziiza nābuka'kanya
12 Omukulu bwawulira ebyobulimba,
Aba'dube bona baba babi.
13 Omwāvu nomujōzi balabagana:
[g] Mukama ayākira amaso gābwe bōmbi.
14 [i] Kabaka asalira abāvu emisāngo nobwesigwa,
Entebeye enenywēzebwānga emirembe gyona.
15 [k] Omu'go nokunenya bireta amagezi:
Naye omwāna gwebalekera awo [l] akwasa nyina ensonyi.
16 Ababi bwebeyongera, okusobya kweyongera:
Naye [m] abatūkirivu balitunulira okugwa kwābwe.
17 Büliriränga omwānawo, anākuwānga okuwu'mula;
Wewawo, anāsanyusānga ememeyo.
18 [n] Awatali kwolesebwa, abantu basūla okuziizibwa:
Naye [o] akwata amatēka alina omukisa.
19 Omu'du taganya kubülirirwa lwa bigambo:
Kubanga newategēra tali'sāyo mwoyo.
20 Olaba omuntu ayānguiriza ebigambobye?
[p] Omusirusiru asūbirwa okukira ye.
21 Alera omu'duwe nga yekauasa okuva mu butobwe
Alimufükira omwāna enkomerero.

[l] Zab. 32.5.
[m] Lub. 9.6.
[n] Nge. 12. 11.
[o] Nge. 20. 21; 23. 4.
[p] Nge. 18. 5.
[r] Ez. 13.19.
[s] Nge. 13. 10.
[t] 1 Tim. 6. 6.
[u] Nge. 19. 17.
[w] Yob. 24. 4.
[a] Nge. 6. 15.
[b] Es. 3. 15.
[c] Nge. 5. 9, 10; 6. 26.
[d] Yob. 29. 16.
[e] Nge. 28. 27.
[f] Nge. 12. 16; 14. 33.
[g] Yob. 28. 3. Mat. 5. 45.
[i] Zab. 72. 4.
[k] Nge. 13. 24.
[l] Nge. 10. 1.
[m] Zab. 37. 36; 52. 10.
[n] Zab. 74. 9.
[o] Luk. 12. 28.
[p] Nge. 28. 12.

22 Omuntu owobusüngu aleta enyombo,
Nowekirui okusobyakwe kuba kungi nyo nyini.
23 [r] Anialala agomuntu galimutöwaza:
Naye aliua omwoyo ogwetöwaza alifuna ekitibwa.
24 Buli a'sekimu nomubi [s] akyāwa obulamubwe ye:
Awulira okuläizibwa nätabako kyayogera.
25 [t] Okutya abantu kuleta ekyämbika:
Naye buli [u] eyesiga Mukama anäbänga mirembe.
26 Bangi abagala okuganja eri omukulu:
Naye omusängo ogwomuntu (guva) eri Mukama.
27 Omuntu atali wa nsönga wa muzizo eri abatükirivu:
Noyo akwata e'kubo egolokofu wa muzizo eri ababi.

30 [a] Ebigambo bya Aguli mutabani wa Yake; [b] ebyalagulwa.
Omusaja agamba Isieri, Isieri ne Ukali;
2 Nti [c] Mazima ningensolo okusinga omuntu yena,
'Sō sirina kutegēra kwa muntu:
3 'Sō siigänga magezi,
'Sō sirina kumanya kwoyo Omutukuvu.
4 [d] Ani eyali alinye mu 'gulu-na'ka?
[e] Ani eyali akung'anyi'za empewo mu biköndebye?
Ani eyali asibye ama'zi mu kyambalokye?
Ani eyali anywēze'za enkomerero zona ezensi?
Erinyalye yäni, nomwänawe erinyalye yäni, obanga omanyi?
5 Buli kigambo kya Katonda kikemebwa:
Aba [f] ngabo eri abo abamwesiga.
6 [g] Toyongerānga ku bigambobye,
Aleme okukunenyānga nāwe nolabika nga mulimba.
7 Nkusabye ebigambo bibiri;
To'nyima nga sinafa:
8 'Gyängawo ebigambo ebitalimu nebyobulimba wala nänge:
Tompānga bwävu newakuba'de obuga'ga;
Ndisānga e'mere gyenetāga:
9 [i] 'Neme oku'kutänga nenkwegāna nenjogera nti Mukama yäni?
Era 'nemēnga okuba omwävu nenzi'ba,
Nenjogera bubi erinya'lya Katonda wänge.
10 Towäirizānga mu'du eri mukamawe,
Alemēnga okukukolimira nāwe nolowözebwa ngo'zi'za omusängo.
11 Waliwo abantu abakolimira kitäbwe,
'Sō tebasabira nyäbwe omukisa.
12 Waliwo abantu ababa [k] abalongöfu mu maso gäbwe bo,
Era (naye) tebanäzibwako empitämbi yäbwe.
13 Waliwo abantu, [l] amaso gäbwe nga malalambavu!
Nebikowe byäbwe bigulumizibwa.
14 Waliwoabantu [m] amanyogäbwebitala, namasongezo gäbwe bwämbe,
Okulya abävu okubamalawo kunsi, nabetäga mu bantu.
15 Ekinoso kirina abawala bakyo babiri (abogerera wa'gulu nti) Mpa, mpa.
Waliwo ebintu bisatu ebita'kuta enaku zona,
(Wewawo), ebina ebitayogera nti Lekera awo:
16 [n] Amagömbe; nolubuto olugumba;
Nensi ete'kuta ma'zi;
Nomuliro ogutayogera nti Lekera awo.
17 Eriso erikudälira kitäwe,
Nerinyoma okugöndera nyina,
Banamung'ona abomukiwonvu baliri'gyamu,
Nempüngu ziririrya.
18 Waliwo ebigambo bisatu ebyekitalo ebi'nema,
Wewawo, ebina byesimanyi:
19 E'kubo eryempüngu mu 'bānga;
E'kubo eryomusota ku lwäzi;
E'kubo eryeryäto wakati mu nyanja;
Ne'kubo eryomusaja nomuwala.
20 Bwerityo bweribēra e'kubo eryomukazi omwenzi;
Alya näsängula ku mimwagye,
Näyogera nti Siriko bubi bwenkoze.
21 Ensi ekankanira ebigambo bisatu,
Era ebina byeteïuza kugumikiriza:
22 [o] Omu'du bwaba kabaka;
Nomusirusiru bwa'kuta e'mere;
23 Omukazi omugwagwa bwafumbirwa;
Nomuzāna asikira mugolewe.
24 Waliwo ebintu bina ebitono kunsi,
Naye birina amagezi mangi nyo nyini:
25 [p] Enkolöto lye 'gwanga eritalina mänyi,
Naye zeterekera e'mere yazo mu kyēya;
26 Obunyu buntu bunafu,
Naye bwezimbira enyumba zābwo mu mainja;
27 Enzige tezirina kabaka,
Naye zitabāla zona bibina bibina;
28 Omunya gukwata nengalo zagwo,
Naye gubēra mu mayumba ga bakabaka.
29 Waliwo ebintu bisatu ebyesimba obulüngi mu kutambula kwabyo,

[r] Yob. 22. 29. Nge. 15. 33; 18. 12.
[s] Nge. 8. 36.
[t] Lub. 12. 12; 20. 2, 11. Yok. 12. 43.
[u] Zab. 25. 2.
[a] Nge. 10. 1.
[b] Nge. 31. 1.
[c] Zab. 73. 22.
[d] Yok. 3. 13.
[e] Yob. 38. 4-7. Zab. 104. 3, 5, 6. Is. 40. 12-15.
[f] Zab. 84. 11.
[g] Ma. 4. 2.
[i] Ma. 8. 14; 31. 20; 32. 15.
[k] Nge. 16. 2.
[l] Zab. 131. 1.
[m] Zab. 57. 4.
[n] Nge. 27. 20.
[o] Mub. 10. 7.
[p] Nge. 6. 6.

Wewawo, ebina ebyesimba obulūngi mu kugenda:
30 Empologoma esinga ensolo zona amānyi,
Sō tewali gyesegulira yona;
31 Embwa empi'zi; era nembuzi enume;
Ne kabaka atagolokokerwako.
32 Obanga okoze ebyobusirusiru nga wegulumiza,
Obanga olowōze'za obubi,
(Tekānga) omukonogwo ku kamwāko.
33 Kubanga okusūnda amata kuleta omuzigo,
Nokunyigiriza enyindo kuleta omusai:
Nokunyigiriza kwobusūngu bwekutyo kuleta oluyōmbo.

[a] lu. 4. Nge. 10. 1.

31 Ebigambo bya kabaka [a] Lemueri; ebyalagulwa nyina byeyamuigiriza.
2 Kiki, mwāna wānge? era kiki, ai mwāna wolubuto lwānge?
Era kiki, ai mwāna wobweyamo bwānge?
[b] Nge. 5. 9. [c] Ma. 17. 17. 1 Basek. 11. 1. [d] Mub. 10. 17.
3 [b] Towānga bakazi amānyigo,
Newakuba'de amakubogo eri [c] ekyo ekizikiriza bakabaka.
4 [d] Si kwa bakabaka, ai Lemueri, si kwa bakabaka okunywānga omwenge;
'Sō si kwa balāngira (okwogerānga nti) Ekitamiza kiriru'dawa?
5 Balemēnga okunywa neberabira amatēka,
Nebanyōla omusāngo gwomuntu yena abonyabonyezebwa.
[e] Zab. 104. 15.
6 [e] Mumuwēnga ekitamiza oyo ayagala okufa,
Nomwenge oyo alina ememe eriko obuinike:
7 Anywēnga yerabirēnga obwāvubwe,
Alemēnga oku'jukira nate enakuze.
8 Yasamānga akamwāko olwa kasiru,
Okuwōza ensōnga yabo bona abalekebwa nga tebalina ba'nābwe.
9 Yasamānga akamwāko osalēnga emisāngo egyensōnga,
Osalirēnga emisāngo omwāvu neyetāga.

[f] Nge. 12. 4; 18. 22.

10 [f] Omukazi omwegendereza āni ainza okumulaba?
Kubanga omuwendogwe gusinga wala amainja amatwakāvu.
11 Omutima gwa 'bawe gumwesiga,
'Sō tabulwenga magoba.
12 Amukola bulūngi 'sō si bubi
Enaku zona ezobulamubwe.
13 Anonya ebyōya byendiga nepāmba,
Nākola emirimu nengaloze nesanyu.
14 Ali ngamāto agabasūbuzi;
E'mereye agi'gya wala.
15 Era agolokoka nga bukyali bwa kiro,
Nāwa abomunyumbaye ebyokulya,
Nāgabira abawalabe emirimu gyābwe.
16 Alowōza enimiro nāgigula:
Asimba olusuku olwemizabibu nebibala ebyemikonogye.
17 Yesiba namānyi,
Nānywēza emikonogye.
18 Alaba ngobuguzibwe bulimu etunzi:
Etabāzaye tezikira kiro.
19 Ateka engaloze ku mu'go ogubako pāmba,
Emikōnogye negikwata akati akalānga.
20 Ayānjululiza omwāvu omukonogwe:
Wewawo, agololera emikonogye oyo eyetāga.
21 Omuzira tagutīra abomunyumbaye;
Kubanga abomunyumbaye bona bamba'de olugoye olumyufu.
22 Yekolera amagoloti;
Ebyambalobye bafuta nūngi nolugoye olwefulūngu.
23 [g] 'Bawe amanyibwa mu miryāngo, Bwatūla mu baka'de abensi.
[g] Lus. 2. 11; 4. 1, 2.
24 Atunga ebyambalo ebya bafuta nābitūnda;
Nāwa omusūbuzi enkoba.
25 Amānyi nokutibwa bye byambalobye;
Era asekerera ebiro ebigenda oku'ja.
26 Ayasama akamwāke namagezi;
Netēka eryekisa liba ku lulimirwe.
27 Alabirira nyo empisa ezabomunyumbaye.
'Sō talya 'mere ya kugayāla.
28 Abānabe bagolokoka nebamuita wa mukisa;
(Ne) 'bawe, nāmutendereza (ngayogera nti)
29 Abawala bangi abākola ebyokwegendereza.
Naye 'gwobasinga bona.
30 Okuganja kulimba nobulūngi tebuliko kyebugasa:
(Naye) omukazi atya Mukama yanātenderezebwānga.
31 Mumuwēnga ku bibala ebyemikonogye;
Nemirimugye gimutenderezēnga mu miryāngo.

OMUBULIZI

1 EBIGAMBO [a]Ebyomubūlizi, nnta bani wa Daudi, kabaka mu Yerusalemi.
2 [b]Obutalimu obusinga obutalimu bwona, bwayogera Omubūlizi; obutalimu obusinga obutalimu bwona, [c]byona [d]butalimu.
3 [e]Magoba ki omuntu ga'gya mu mulimugwegwona gwakola wansi wenjuba?
4 Emirembe emirala gigenda, nemirembe emirala gi'ja; ensi nebērera awo enaku zona.
5 Era nenjuba evayo, enjuba negwa, neyānguwa okugenda mu kifo kyayo gyeva.
6 Empewo egenda eri obukika obwadyo, nekūkira ebukika obwa kono; ekyūkakyūka buli kasēra mu kutambula kwayo, empewo ne'da nate mu kwetōlōla kwayo.
7 Emi'ga gyona gigenda mu nyanja, naye enyanja te'jula; mu kifo emi'ga gyegigenda eyo gyegigenda nate.
8 Ebintu byona bi'ju'de obukowu; omuntu tainza kubwogera: eriso teri'kuta kulaba, 'sō nokutu teku'kuta okuwulira.
9 Ekyaliwo kye kinābāngawo; nekyo ekyakolebwa kye kinākolebwānga: 'sō tewali ,kintu kigya wansi wenjuba.
10 Waliwo ekintu abantu kyebogerako nti Laba, kino kigya? kyamala okubawo mu mirembe egyatusoka.
11 Tewali ku'jukira (mirembe) egye'da; 'sō tewaliba ku'jukira (mirembe) gya luvanyuma egigenda oku'ja mwabo abali'dawo.
12 'Nze [f]Omubūlizi nali [g]kabaka wa Isiraeri mu Yerusalemi.
13 Awo [h]nenzi'sāyo omutima gwānge okunonya nokukenēnya olwamagezi byona ebikolebwa wansi we'gulu: bwe bubalagaze obungi Katonda bweyawa abāna babantu okubalūma.
14 Nalaba emirimu gyona egikolebwa wansi wenjuba; era, laba, [k]byona butalimu na kugoberera mpewo.
15 [l]Ekikyāmye tekiinzika kulung'amizibwa: nekyo ekitatūka tekibalika.
16 Natēsa nomutima gwānge 'nze nga njogera nti Laba, [m]nefuni'de amagezi mangi okukira bona abānsoka mu Yerusalemi: wewawo, omutima gwānge gwalaba nyo amagezi nokumanya.
17 [n]Nenzi'sāyo omutima gwānge okumanya amagezi nokumanya e'dalu nobusirusiru: nalaba nga nekyo kwe kugoberera empewo.
18 Kubanga [o]mu magezi mangi mulimu obuinike bungi: noyo ayongera okumanya ayongera (okulaba) enaku.

2 NAYOGERA mu mutima gwānge nti Kale 'no, nākukema nebinyumu; kale bēra nesanyu: era, laba, nekyo nga bwe butalimu.
2 Nayogera ku nseko nti Ziraluse: ne ku binyumu nti Bikola ki?
3 Nanonya mu mutima gwānge bwemba nsanyusa omubiri gwānge nomwenge, omutima gwānge nga gukyanung'amya namagezi, era bwemba nywēza obusirusiru, ndyoke ntegēre ebisānira abāna babantu okukola wansi we'gulu enaku zona ezobulamu bwābwe.
4 Nkolera emirimu eminene, [a]nezimbira enyumba; nesimbira ensuku ezemizabibu;
5 nekolera ensuku nenimiro, nensimba omwo emiti egyebibala ebyengeri zona:
6 nesimira ebidiba ebyama'zi, okugafukiriza ekibira emiti mwegyasimbwa:
7 nagula aba'du nabazāna, nenzālirwa aba'du mu nyumba yānge; era nalina obuga'ga bungi obwente nembuzi, okukira abo bona abānsoka mu Yerusalemi:
8 era [b]nekung'anyiza feza ne zābu, nobuga'ga obwomu buli nsi obwa bakabaka nobwomumasaza: nefunira abasaja abaimbi nabakazi abaimbi, nebisanyusa abāna babantu, abazāna bangi nyo.
9 Kale nemba mukulu, nineyongera okusinga bona abānsoka mu Yerusalemi; era [c]amagezi gānge negabēra nānge.
10 Na buli kintu amaso gānge kyegegōmbānga sakiga'ma: saziiza mutima gwānge obutalaba sanyu lyona, kubanga omutima gwānge gwasanyuka olwemirimu gyānge gyona; era [d]guno gwe gwali omugabo gwānge ogwava mu mirimu gyānge gyona.
11 Awo nendyoka ntunulira emirimu gyona emikono gyānge gyegyali gikoze nokutegana kwenategana okukola: era, laba, byona butalimu na kugoberera mpewo, sōnga tewali kintu kigasa wansi wenjuba.
12 Awo nenkyūka okulaba amagezi nedalu nobusirusiru: kubanga omuntu (aīnza) ki a'dirira kabaka? (Aīnza) ekyo ekyakolebwa e'da.
13 Awo nendaba ngamagezi gasinga obusirusiru obulūngi ngomusana
14 bwegusinga ekizikiza. Omugezigezi amasoge gaba mu mutwegwe, nomusirusiru atambulira mu kizikiza: era naye nentegera nga [e]bona ekigambo kimu kibatūkako.
15 Awo neng'amba mu mutima gwānge nti Ekitūka ku musirusiru era

[a] nyi. 2.12. Mub. 7.27; 12. 8-10.
[b] Mub. 12. 8.
[c] Bal. 8. 20.
[d] nyi. 14 neb. Zab. 62. 9; 144. 4.
[e] Mub. 3. 9; 5. 16.
[f] Iu. 1.
[g] Iu. 1. Mub. 2. 7, 9.
[h] Iu. 17.
[k] Mub. 2. 11; 17. 26; 4. 4.
[l] Mub. 7. 13.
[m] 1 Basek. 3. 12, 13; 4. 30.
[n] Iu. 13. Mub. 2. 3, 12; 7. 23, 25.
[o] Mub. 12. 12.
[a] 1 Basek. 7. 1-12.
[b] 1 Basek. 9. 28; 10. 10, 14, 21.
[c] Iu. 3.
[d] Mub. 3. 22; 5. 18; 9. 9.
[e] Zab. 49. 10.

kye kiritūka ku'nze nānge; kale nāmusinga ki amagezi? Kale nenjogera mu mutima gwānge nga
16 nekyo butalimu. Kubanga nomugezigezi era nga nomusirusiru ta-'jukirwa mirembe gyona; kubanga mu biro ebigenda oku'ja byona nga byamala 'da okwerabirwa. Era omugezigezi ngafa okwenkana nomusirusiru!
17 Awo nenkyāwa obulamu; kubanga emirimu egikolebwa wansi wenjuba gyantama: kubanga *f* byona butalimu na kugoberera mpewo.

18 Awo nenkyāwa okutegana kwānge kwona kwenategana wansi wenjuba: kubanga kingwānira oku-
19 kulekera omusaja alinziririra. Era *g* āni amanyi obanga aliba mugezigezi oba musirusiru? naye alifuga okutegana kwānge kwona kwenategana, era kwenayolesezamu amagezi wansi wenjuba. Era nekyo
20 butalimu. Kyenava nkyūka omutima gwānge negu'gwāmu e'sūbi eryokutegana kwona kwenategana
21 wansi wenjuba. Kubanga wabawo omuntu okuteganakwe kulina amagezi nokumanya nobukabakaba; naye omuntu atateganānga omwo gwalikulekera okuba omugabogwe. Era nekyo butalimu na kabi ka-
22 nene. Kubanga omuntu afuna ki *h* olwokuteganakwe kwona nolwokufuba kwomutimagwe kwategana
23 wansi wenjuba? Kubanga enakuze zona buinike (bwerēre), nokufubakwe kunakuwala; wewawo, ne mu kiro omutimagwe tegubako bweguwu'mula. Era nekyo butalimu.

24 *k* Tewali kintu ekigasa omuntu okusinga okulya nokunywa nokulisa ememeye ebirūngi mu kuteganakwe. Era nekyo nakiraba nga kiva eri omukono gwa Kato-
25 nda. Kubanga āni aīnza okulya, oba āni aīnza okuba nesanyu oku-
26 kira 'nze? Kubanga omuntu amusanyusa (Katonda) gwawa amagezi nokumanya nesanyu: naye alina ebibi amuwa okutegana, akung-'anye atūme entūmo, awe oyo asanyusa Katonda. Era nekyo butalimu na kugoberera mpewo.

3 Buli kintu kiriko entūko ya-
kyo, na buli kigambo ekiri wansi
2 we'gulu kiriko ekisēra kyakyo: ekisēra ekyokuzālirwamu, nekisēra ekyokufiramu; ekisēra ekyokusimbiramu, nekisēra ekyokusimbuli-
3 ramu ekyo ekyasimbibwa; ekisēra ekyoku'tiramu, nekisēra ekyokuwonyezamu; ekisēra ekyokwābizamu, nekisēra ekyokuzimbiramu;
4 ekisēra ekyokukābiramu amaziga, nekisēra ekyokusekeramu; ekisēra ekyokuwubālirамu, nekisēra ekyo-
5 kuziniramu; ekisēra ekyokusūliramu amainja, nekisēra ekyokung-'anyizamu amainja; ekisēra ekyokugwiramu mu kifuba, nekisēra ekyokulekeramu okugwa mu kifu-
6 ba; ekisēra ekyokunonyezamu, nekisēra ekyokubulirwamu; ekisēra ekyokukūmiramu, nekisēra ekyo-
7 kusūliramu; *a* ekisēra ekyokuyulizamu, nekisēra ekyokutungiramu; ekisēra ekyokusirikiramu, nekisēra
8 ekyokwogereramu; ekisēra ekyokwagaliramu, nekisēra ekyokukyāiramu; ekisēra ekyokulwāniramu, nekisēra ekyokutabaganiramu.
9 *b* Magoba ki gafuna oyo akola emi-
10 rimu mwekyo mwateganira? *c* Nalaba okutegana *d* Katonda kweyawa
11 abāna babantu okubateganya. Yafūla buli kintu okuba *e* ekirūngi mu kisēra kyakyo: era yateka ensi mu mutima gwābwe, naye (agitekamu) bwatyo omuntu nokuīnza nātainza kukebera mulimu Katonda gweyakola okuva ku luberyeberye oku-
12 tūka ku nkomerero. 'Manyi nga tewali kintu kibagasa okusinga okusanyuka *f* nokukola obulūngi enaku zona nga bakyali balamu.
13 Era *g* buli muntu okulyānga nokunywānga nokusanyukirānga ebirūngi mu kuteganakwe kwona,
14 *h* kye kirabo kya Katonda. 'Manyi nga buli Katonda kyakola kinābānga kya lubērera; tewali kintu kiinzika okukyongerwako, newakuba'de okukisalibwako: era Katonda kyeyava akikola abantu ba-
15 lyoke batye mu masoge. *k* Ekiriwo kyamala 'da okubawo; nekyo ekigenda okubawo kyabawo 'da: era *l* Katonda anonya nate ekyo ekyaitawo.

16 Era nate nalaba wansi wenjuba mu kifo ekyokusaliramu emisāngo ngobubi bwali eyo; ne mu kifo ekyobutūkirivu ngobubi bwali omwo.
17 Nenjogera mu mutima gwānge nti Katonda yalisala emisāngo gyomutūkirivu nomubi: kubanga eyo eriyo ekisēra ekyekigambo kyona no-
18 mulimu gwona. Nenjogera mu mutima gwānge nti (Kiba bwekityo) olwabāna babantu Katonda alyoke abakeme, balabe nga *m* bo be nyini
19 bali ngensolo (obusolo). Kubanga *n* ekyo ekitūka ku bāna babantu kye kitūka ku nsolo; ekigambo kimu kibatūkako: ngeyo bwefa, noyo bwafa bwatyo; wewawo, bona balina omu'ka gumu; 'sō abantu tebaliko bwebasinga ensolo: kubanga
20 byona butalimu. *o* Bona bagenda mu kifo kimu; bona bāva mu nfūfu, era bona ba'da mu nfūfu nate.
21 Ani amanyi omwoyo gwabantu obanga gulinya wa'gulu, nomwoyo

f Mub. 1. 14.

g Zab. 39. 6.

h Mub. 1. 3.

k Mub. 3. 12, 13, 22; 5. 18; 8. 15. Luk. 12. 19. 1 Kol. 15. 32.

a Luh. 44. 13.

b Mub. 1. 3; 2. 22.

c Mub. 1. 13.

d Luh. 1. 17-19.

e Luh. 1. 31.

f Zab. 34. 14; 37. 3.

g Mub. 2. 24.

h Mub. 3. 19; 9. 9.

k Mub. 1. 9.

l Mub. 12. 14.

m Zab. 49. 12, 20; 73. 22.

n Mub. 2. 16.

o Luh. 3. 19.

gwensolo obanga gu'ka wansi mu
22 'taka? Kyenava ndaba nga *p* tewali kintu kisinga kino obulungi, omuntu okusanyukirānga emirimugye; kubanga ogwo gwe mugalogwe: kubanga āni alimukomyawo okulaba *r* ebinābāngawo oluvanyumalwe?

4 Awo nenzirayo nendaba *a* okujōga kwona kwebajōga wansi wenjuba: era, laba, amaziga gabo abajōgebwa, 'sōnga tebalina abasanyusa; nobuinza nga buli ku lui lwabajōzi bābwe, naye bo nga te-
2 balina abasanyusa. Kyenava *b* ntendereza abafu abāmala okufa okuku-
3 singa abalamu abakyalaba; wewawo, (nendowōza) okusinga bōmbi oyo atanabawo, atalabānga mulimu mubi ogukolebwa wansi wenjuba.
4 Awo nendyoka ndaba okutegana kwona na buli mulimu ogwamagezi, ngolwekyo omuntu kyava amukwatirwa mu'ne obu'gya. Era *c* nekyo butalimu na kugoberera mpe-
5 wo. Omusirusiru *d* afunya emiko-
6 nogye, nālya omubirigwe ye. *e* Olubatu lumu wamu nokuterēra lusinga embatu biri wamu nokutegana nokugoberera empewo.
7 Awo nenzirayo nendaba obutali-
8 mu wansi wenjuba. Wabawo ali omu, nga talina wa kubiri; wewawo, talina mwāna newakuba'de owoluganda: naye okuteganakwe kwona tekuliko wekukoma, 'sō namasoge tega'kuta buga'ga. *f* Kale nteganira āni, (bwayogera,) nenyi-'ma ememe yānge ebirūngi? Era nekyo butalimu, wewawo, kwerali-
9 kirira kungi. Babiri basinga omu; kubanga baba nempēra enūngi olwo-
10 kutegana kwābwe. Kubanga bwebagwa omu aliimusa mu'ne: naye zimusānze oyo ali ye'ka bwagwa, 'sōnga talina mu'ne amuimusa.
11 Nate babiri bwebagalamirira awamu, lwebabuguma: naye omu aīnza atya okubuguma bwaba (ye'ka)?
12 Era omuntu bwasinga oyo ali ye-'ka, ababiri be baliinusobola; nomugwa ogwemiyōndo esatu tegutera kukutuka.
13 Omulenzi omwāvu omugezigezi asinga kabaka omuka'de omusiru-
14 siru atakyamanyi kubūlirirwa. Kubanga mu komera mweyava okuba kabaka; wewawo, ne mu bwaka-
15 bakabwe yazālibwanga mwāvu. Nalaba abalamu bona abatambulira wansi wenjuba, nga bāli wamu nomulenzi, owokubiri, eyaimirira mu
16 kifokye. Abantu bona tebāliko gyebakoma, abo bona beyakulira: naye abo abalibawo oluvanyumalwe tebalimusanyukira. Mazima era nekyo butalimu na kugoberera mpewo.

5 *a* Okūmānga ekigerekyo bwogendānga mu nyumba ya Katonda; kubanga okusembera okuwulira *b* kusinga okuwayo sadaka eyabasirusiru: kubanga tebamanyi nga
2 bakola bubi. Akamwāko tekānguirizānga, 'sō nomutimagwo guleme okwānguirizānga okwogera ekigambo kyona mu maso ga Katonda; kubanga Katonda ali mu 'gulu, nāwe oli kunsi; kale *c* ebigambobyo
3 bibērēnga bitono. Kubanga ekirōto ki'jira wamu nolufulube lwemirimu; ne'dobozi lyomusirusiru (li-'jira) wamu nolufulube lwebiga-
4 mbo. *d* Bwoneyamānga obweyamo eri Katonda, *e* tolwāngawo okubusasula; kubanga tasanyukira basirusiru: osasulānga ekyo kyeweya-
5 ma. Wakiri oleme okweyama, okusinga okweyama nolema okusa-
6 sula. Toganyānga kamwāko okwōnōnyesa omubirigwo; 'sō toyogerēranga mu maso ga *f* malaika nga kwali kusobya: Katonda kiki ekināba kimusunguwaliza e'doboziryo, nāzikiriza omulimu ogwemikono-
7 gyo? Kubanga (bwekitūkirira bwekityo) olwolufulube lwebirōto nobutalimu nebigambo ebingi: naye 'gwe otyānga Katonda.
8 *g* Bwonolabānga *h* abāvu nga babajōga, era nga balya ensōnga olwamānyi nebanyōla omusāngo mu 'saza, tewewunyānga kigambo ekyo: kubanga *k* asinga abagulumivu obugulumivu a'sāyo omwoyo; era wa-
9 liwo abasinga bo obugulumivu. Nate ekyengera ekye'taka kiba kya bona: kabaka (ye nyini) enimiro emuwereza.
10 Ayagala feza ta'kutenga feża; 'sō noyo ayagala obungi, *l* ekyengera tekimu'kusenga: era nekyo butali-
11 mu. Ebintu bwebyeyongera, nabo ababirya nebeyongera: kale magoba ki nanyinibyo gafuna, wabula
12 okubiraba obulabi namasoge? Otulo otwomukozi wemirimu tumuwōmera, obanga alya bitono obanga bingi: naye omu'kuto ogwomuga-'ga tegumuganya kwebaka.
13 Waliwo ekibi ekinene kyenalaba wansi we'gulu, (kye kino,) obuga-'ga nyinibwo bwakūma neyerūmya
14 ye'ka: obuga'ga obwo nebuzikirira olwebigambo ebibi ebi'gwāwo; era bwabanga aza'de omwāna, nga te-
15 muli kintu mu mukonogwe. *m* Nga bweyava mu lubuto lwa nyina, ngali bwerēre, bwatyo bwali'da, nga bweya'ja, 'sō talitwāla kintu olwokuteganakwe, kyainza okutwā-
16 la mu mukonogwe. Era nekyo kibi kinene, ngaligenda ngali bwatyo

p Mub. 2. 24.
r Mub. 6. 12; 8. 7 12. 14.
a Mub. 5. 8; 7. 7.
b Yob. 3. 11, 22.
c Mub. 1. 14.
d Nge. 6. 10; 24. 33.
e Nge. 15. 16.
f Zab. 39. 6.
a Kuv. 3. 5; 30. 18-20.
b 1 Sam. 15. 22. Nge. 15. 8.
c Mat. 6. 7.
d Kubal. 30. 2.
e Zab. 50. 14.
f Mala. 2. 7. 1 Kol. 11. 10.
g Mub. 8. 16; 4. 1.
h Es. 18. 18.
k Zab. 12. 5.
l Zab. 37. 16.
m Yob. 1. 21.

mu bigambo byona era nga bweya-
[n] Mub. 1. 3. 'ja: era [n] magoba ki galina noku-
17 tegana nāteganira mpewo? Era
enakuze zona alira mu kizikiza, era
yeralikirira nyo, era abāko endwa-
'de nobusūngu.
18 Laba, ekyo kyenalaba nga kye
kiwōma kye kisāna kye kino, omu-
[o] Mub. 2. 1. ntu okulyānga nokunywānga [o] no-
kusanyukirānga ebirūngi mu kute-
ganakwe kwona kwategana wansi
wenjuba enaku zona ezobulamubwe
Katonda bweyamuwa: kubanga o-
19 gwo gwe mugabogwe. Era buli
muntu Katonda gwawa'de obuga'ga
nebintu, era ngamuwa'de obuinza
okulyāngako noku'dirānga omuga-
bogwe nokusanyukirānga okutega-
[p] Mub. 3. 13. nakwe; [p] ekyo kye kirabo kya Ka-
20 tonda. Kubanga tali'jukira nyo e-
naku ezobulamubwe; kubanga Ka-
tonda amu'damu olwokusanyuka
kwomutimagwe.

[q] Mub. 5. 13. 6 [q] Waliwo ekibi kyenalaba wansi
wenjuba, era kizitowerera abantu:
2 omuntu [b] Katonda gwawa obuga'ga
nebintu nekitibwa, nokubulwa nā-
tabulwa kintu olwememeye kwebyo
byona byeyegōmba, naye Katonda
nātamuwa buinza kubiryako, naye
omugenyi yabirya; ekyo butalimu,
3 era ye ndwa'de embi. Omuntu
bwazāla abāna kikumi, nāwangāla
emyāka mingi, enaku ezemyākagye
neziba nyingi, naye ememeye nete-
'kuta birūngi, era nate nātaba na
kuzikibwa; njogera ngomwāna o-
4 musowole amusinga oyo: kubanga
a'jira mu butalimu nāgendera mu
kizikiza, nerinyalye libi'kibwako e-
5 kizikiza; nate talabānga njuba 'sō
tagimanyānga; ono yaba nokuwu-
6 'mula okusinga oyo: wewawo, ne-
wakuba'de ngawangāla emyāka lu-
kumi emirūndi ebiri, naye nātasa-
nyukira birūngi: bona teba'da mu
7 kifo kimu? Okutegana kwona o-
kwomuntu kuba kwa kamwāke, era
8 naye okwegōmba teku'kuta. Kuba-
nga omugezigezi asinga atya omu-
sirusiru? (oba) omwāvu alina ki
amanyi okutambulira mu maso ga-
9 balamu? Okulaba namaso kwe ku-
singa okutambulatambula nomwoyo
ogwegōmba: era nekyo butalimu
na kugoberera mpewo.
10 Buli ekyabawo, erinya lyakyo
lyatūmibwa 'da, era kimanyibwa
[c] Yob. 9. 32. Is. 45. 9. Yer. 49. 19. nga muntu: [c] 'sō taīnza kuwaka-
11 nya oyo amusinga amānyi. Kubanga
waliwo ebintu bingi ebyongera ku
butalimu, omuntu yeyongera ki
12 okugasa? Kubanga āni amanyi
ekisānira omuntu mu bulamubwe,
enaku zona ezobulamubwe obuta-
[d] Yob. 14. 2. limu bwamalawo [d] ngekisikirize?
kubanga āni aīnza okubūlira omu-
ntu ebināhānga oluvanyumalwe
wansi wenjuba?

[e] Nge. 22. 1. 7 [e] Erinya (edūngi) lisinga ama-
futa agomugavu agomuwendo omungi; nolunaku olwokufiramu (lu-
singa) olunaku olwokuzālirwamu.
2 Okugenda mu nyumba eyokuwubā-
liramu kusinga okugenda mu nyu-
mba eyokuliramu embaga: kubanga
eyo ye nkomerero yabantu bona;
nomulamu alikiteka ku mutimagwe.
3 Enaku zisinga enseko: kubanga
[b] 2 Kol. 7. 10. [b] obuinike bwamaso bwe busanyusa
4 omutima. Omutima gwabagezigezi
guba mu nyumba eyokuwubāliramu; naye omutima gwabasirusiru
5 guba mu nyumba eyebinyumu. [c] Ko-
[c] Zab. 141. 5. kuwulira okunenya kwomugezige-
zi kusinga okuwulira oluimba olwa-
6 basirusiru. Kubanga [d] ama'gwa nga
[d] Zab. 58. 9; 118. 12. bwegatulikira wansi wentamu, [e] e-
[e] Mub. 2. 2. nseko zomusirusiru bweziba bwe-
7 zityo: era nezo butalimu. Mazima
[f] obukamuzi bufūla omugezigezi
[f] Mub. 4. 1. okuba omusirusiru; era enguzi e-
8 malamu okutegēra. Enkomerero
yekigambo esinga obulūngi okusoka
kwakyo: alina [g] omwoyo ogugumi-
[g] Nge. 14. 29. kiriza asinga alina omwoyo ogwa-
9 malala. Toyānguirizānga mu mwo-
yogwo okusunguwala: kubanga
obusūngu bubēra mu kifuba kyaba-
10 sirusiru. Toyogerānga nti Nsōnga
ki enaku eze'da kyezavānga zisinga
zino? kubanga tobūza kino lwa
11 magezi. Amagezi genkana obulū-
ngi obusika: wewawo, gasinga o-
kuwōma eri abo abalaba enjuba.
12 Kubanga amagezi kigo, nga feza
bweri ekigo: naye okumanya kye-
kuva kusinga obulūngi, kubanga a-
magezi [i] gakūma obulamu bwa nyi-
[i] Nge 2. 18. 13 nigo. Lowōza omulimu gwa Ka-
tonda: kubanga āni aīnza [k] oknlu-
[k] Mub. 1. 15. 14 ng'amya ekyo ye kyeyanyōla? Osa-
nyukirānga ku lunaku olwokulabi-
ramu omukisa, era olowōlezānga
ku lunaku olwokulabiramu enaku:
Katonda yalirānya olwo ku ma'bali
golwo, omuntu [l] alemēnga okulaba
[l] Mub. 3. 18. ekintu kyona (ekiriba) oluvanyu-
malwe.
15 Ebyo byona nabirabira mu naku
ezobutalimu bwānge: [m] waliwo o-
[m] Mub. 8. 14. muntu omutūkirivu azikirira mu
butūkirivuhwe, era waliwo omuntu
omubi awangālira mu kukola obu-
16 bibwe. Tosu'kirirānga kuba mutū-
kirivu; 'sō tewefūlānga asu'kiriza
amagezi: lwaki 'gwe okwezikiriza?
17 Tosu'kirirānga kuba mubi, 'sō to-
bānga musirusiru: lwaki 'gwe okufa
18 ekisērakyo nga tekinatūka? Kirū-
ngi okwatēnga ekyo; wewawo, na
kiri toki'gyako mukonogwo: kuba-
nga atya Katonda anāvānga mu
byona.

19 [x]Amagezi mānyi eri omugezigezi okusinga abafuga kumi abali mu
20 kibuga. Mazima tewali muntu mutūkirivu kunsi akola ebirūngi nātayonōna. Era to'sāyo mwoyo eri
21 ebigambo byona ebyogerwa; olemēnga okuwulira omu'duwo ngakukolimira: kubanga emirūndi mingi
22 omutimagwo 'gwe nagwo gumanyi nga nāwe bwotyo wakolimira abalala.
23 Ebyo byona nabikema lwa magezi: nayogera nti Ndiba mugezi;
24 naye negambēra wala. Ekiriwo kiri wala era [o]kigenda wansi
25 nyo; [p]āni aīnza okukikebera? Nakyūka, omutima gwānge (nengukakasa) okumanyānga, nokukenenyānga, nokunonyānga amagezi [r]nensōnga (zebigambo), nokumanyānga ngobubi busirusiru, era ngobusiru-
26 siru dalu: era ndaba ekigambo ekisinga okufa okubalagala, ye mukazi, omutimagwe byāmbika nebitimba, nemikonogye giri ngenjegere: buli asanyusa Katonda alimuwona; naye alina ebibi alikwatibwa ye.
27 Laba, kino kyenalaba, [s]bwayogera Omubūlizi, (nga nteka) ekigambo ekirala ku kirala okunonya ensō-
28 nga: ememe yānge kyekyanonya, naye sinakiraba: [t]omusaja omu mu lukumi gwenalaba; naye omukazi
29 mwabo bona gwesirabānga. Laba, kino kyo'ka kyenalaba nga [u]Katonda yakola abantu nga bagolokofu; naye [w]bo nebanonya bingi byebāgunja.

8 Ani ali ngomugezigezi? era āni amanyi ekigambo bwekitegēzebwa? Amagezi gomuntu ganyiriza amasoge, nobuka 'kanyavu bwamasoge
2 nebuwanyisibwa. (Nkuwerera ebigambo,) nti Okwatānga ekiragiro kya kabaka, era kyova okola bwo-
3 tyo [a]olwekiräiro kya Katonda. Toyānguirizānga okuva wali; tolemerānga mu kigambo ekibi: kubanga
4 akola buli kyayagala. Kubanga ekigambo kya kabaka (kirina) obuīnza; era [b]āni aīnza okumugamba
5 nti Okola ki? Buli akwata ekiragiro talibāko kigambo kibi kyalimanya; nomutima gwomuntu omugezigezi gwāwula ekisēra nokutēsa:
6 kubanga [c]buli kigambo kyoyagala okukola kibako ekisēra kyakyo nokutēsa kwakyo; kubanga obuinike bwomuntu bumuzitowerera nyo:
7 kubanga [d]tamanyi ekiribawo: kubanga āni aīnza okumubūlira bwe-
8 kiriba? Tewali muntu alina obuīnza ku mwoyo [e]okuziiza omwoyo; 'sō taliua buinza ku lunaku olwokufiramu; 'sō mu ntalo (ezo) temuli kusindikibwa: 'sō nobubi tebulimu-
9 wonya oyo abugoberera. Ebyo byona nabiraba, nenzi'sāyo omutima gwānge eri buli mulimu ogukolebwa wansi wenjuba: (wabawo) ekisēra omuntu omu bwabēra nobuinza ku mulala olwokumukola obubi.
10 Era nate nalaba ababi nga babazika, neba'ja (eri entāna); nabo abākolānga ebyensōnga nebagenda nga bava mu kifo ekitukuvu, neberabirwa mu kibuga: era nekyo bu-
11 talimu. [f]Kubanga omusāngo ogusalirwa ekikolwa ekibi tebagutūkiriza māngu, omutima gwabāna babantu kyeguva gukakasibwa dala
12 mubo okukola obubi. Alina ebibi newakuba'de ngakola obubi emirūndi kikumi nāwangāla nyo, era naye mazima 'manyi ngābo abatya Katonda [g]banābānga bulūngi, aba-
13 tya mu masoge: naye omubi tabenga bulūngi, 'sō taliwangāla naku nyingi (eziri) [i]ngekisikirize; kubanga tatya mu maso ga Katonda.
14 Waliwo obutalimu obukolebwa kunsi; nga waliwo abantu abatūkirivu [k]abagwibwako ebiri ng'anga omulimu ogwabati; nate waliwo abantu ababi abagwibwako ebiri ng'anga omulimu ogwabatūkirivu: nenjo-
15 gera nga nekyo butalimu. Awo nensima ebinyumu, kubanga omuntu talina kintu kyona ekisinga obulūngi wansi wenjuba wabula okulyānga nokunywānga noknsanyukānga: kubanga ebyo binābērānga naye mu kutegannkwe enaku (zona) ezobulamubwe Katonda bwamuwa'de wansi wenjuba.
16 Bwena'sāyo omutima gwānge okumanya amagezi, nokulaba emirimu egikolebwa kunsi: [kubanga waliwo era atafuna tulo namasoge
17 emisana nekiro:] awo nendaba omulimu gwona ogwa Katonda, [l]omuntu nga tainza kukebera mulimu ogukolebwa wansi wenjuba: kubanga omuntu newategana atya okugukebera, naye taligulaba; wewawo, nate omugezigezi newalowōza okugumanya, nate taliinza
9 kugulaba. Kubanga ebyo byona nabiteka ku mutima gwānge, okuke'ta ebyo byona; [a]ngabatūkirivu nabagezigezi nemirimu gyābwe bali mu mukono gwa Katonda: obanga kwagala obanga kukyāwa omuntu takumanyi; byona biri mu
2 mberi yābwe. [b]Byona byenkana oku'jira bona: waliwo [c]ekigambo ekimu eri omutūkirivu nomubi; eri omulūngi neri omulongōfu neri atali mulongōfu; eri oyo asala sadaka neri oyo atasala sadaka: ngomulūngi bwali, alina ebibi bwali bwatyo; noyo alāira ali ngoyo atya
3 ekiräiro. Ekyo kibi mu byona ebikolebwa wansi wenjuba, ngekiga-

[x] Nge. 21. 22; 24. 5.
[o] Bal. 11. 33.
[p] Yob. 28. 12, 20.
[r] Ju. 29. Mub. 2. 12.
[s] Mub. 1. 1.
[t] Yob. 33. 23.
[u] Lub. 1. 27.
[w] Lub. 3. 6, 7.
[a] 1 Byom. 28. 34.
[b] Yob. 34. 18.
[c] Mub. 3. 1.
[d] Nge. 24. 22.
[e] Yob. 14. 5.
[f] Zab. 10. 6; 50. 21. Is. 26. 10. Bal. 2. 4, 5. 2 Pet. 3. 9.
[g] Ma. 4. 40; 12. 25. Is. 3. 10.
[i] Yob. 14. 2.
[k] Mub. 9. 1-3.
[l] Mub. 3. 11.
[a] Mub. 8. 14.
[b] Yob. 9. 22; 21. 7-18. Zab. 73. 3, 12, 13. Mala. 3. 14, 15.
[c] Mub. 2. 14.

mbo ekimu kiba'jira bona: wewawo, era omutima gwabāna babantu gu'ju'de obubi, era edalu liri mu mutima gwābwe nga bakyali balamu, awo oluvanyuma lwekyo (ne-
4 ba'da) mu bafu. Kubanga eri oyo aga'tibwa nabalamu bona waliwo e'sūbi: kubanga embwa enamu ekira empologoma enfu obulūngi.
5 Kubanga abalamu bamanyi nga
[a] Yob. 14. 21. balifa: naye [a] abafu tebaliko kyebamanyi, 'sōnga tebakyalina mpēra; kubanga [c] eki'jukizo kyābwe
[c] Yob. 8. 7-10. Is. 26. 14. 6 kyerabirwa. Okwagala kwābwe kwenkana nokukyāwa nobu'gya bwābwe okuzikirira kakano: 'sōnga tebakyalina mugabo enaku zona mu byona ebikolebwa wansi wenjuba.
[f] Mub. 2. 24. 7 Wegenderēnga, [f] olyēnga e'mereyo ngosanyuka, onywēnga omwengegwo nomutima ogujaguza; kubanga Katonda amaze oku'kiriza
8 emirimugyo. Ebyambalobyo bitukulēnga enaku zona; 'sō nomutwegwo tegubulwānga mafuta. Bērānga nomukazi gwoyagala nesanyu enaku zona ezobulamubwo obutalimu bwakuwa'de wansi wenjuba, enakuzo zona ezitalimu: kubanga
[g] Mub. 2. 10. [g] ogwo gwe mugabogwo mu bulamu, ne mu kuteganakwo kwotegana wansi wenjuba. Buli kintu
10 omukonogwo kyegulaba okukola, okikolānga namānyigo; kubanga tewali mulimu newakuba'de okutēsa newakuba'de okumanya newakuba'de amagezi mu magōmbe gyogenda.
[i] Mub. 4. 1, 7. [k] Am. 2. 14, 15. [l] Yer. 9. 23. 11 Awo [i] nenzirayo nendaba wansi wenjuba [k] ngabembiro sibe basinga empaka ezembiro, [l] 'sō nabamānyi sibe basinga okulwāna, 'sō nabagezigezi sibe bafuna e'mere, 'sō nabantu abategēvu sibe bafuna obuga'ga, 'sō nabakabakaba sibe bagānja; naye bona bibagwira bugwizi
[m] Mub. 8. 7. 12 ebisēra nebigambo. Kubanga [m] nomuntu tamanyi kisērakye: ngebyenyanja ebikwatibwa mu mugōnjo omubi, era ngenyonyi ezikwatibwa mu kakunizo, era bwebatyo abāna babantu [n] batēgebwa mu kisēra ekibi, bwekibagwira nga tebamanyiri'de.
[n] Nge. 29. 6. Luk. 21. 35. 13 Era nalaba amagezi wansi wenjuba bwentyo, negafanana mangi
14 gyendi: waliwo ekibuga ekitono nabasaja abali omwo si bangi; kabaka omukulu nākitabāla, nākizingiza, nākizimbako amakomera a-
15 manene: awo newalabika omwo omusaja omwāvu omugezigezi, oyo nāwonya ekibuga olwamagezige; era naye newataba muntu a'jukira
[o] Mub. 7. 19. [p] Ma'k. 6. 2, 3. 16 omusaja oyo omwāvu. Kale nenjogera nti [o] Amagezi gasinga amānyi obulūngi: era naye [p] amagezi gomwāvu ganyōmebwa, ebigambobye nebatabiwulira.
17 Ebigambo ebyabagezigezi (ebyogerwa) akasirise babiwulira okusinga okulekana kwoyo afugira mu
18 basirusiru. Amagezi gasinga ebyokulwānyisa: naye [r] omu alina ebi-
[r] Yos. 7. 1. 10 bi azikiriza ebirūngi bingi. Ensowera enfu ziwunyisa ekivūndu amafuta agomugavu agomufumbi wa kalifuwa [a] (bwekityo) obusirusiru obutono bumalawo amagezi
[a] Mub. 2. 3. 2 nekitībwa. Omutima gwomugezigezi guba ku mukonogwe ogwadyo; naye omutima gwomusirusiru guba
3 ku mukonogwe ogwa kono. Era, wewawo, omusirusiru bwabānga atambulira mu 'kubo, okutegērakwe nekumu'gwāko, [b] nāgamba buli mu-
[b] Nge. 18. 2. 4 ntu nga musirusiru. Omwoyo gwomukulu bwegukugolokokerako, [c] tovānga mu kifokyo; kubanga okwemenya [d] kuka'kanya okunyiga oku-
[c] Mub. 8. 3. [d] Nge. 25. 15. 5 ngi. Waliwo ekibi kyenalaba wansi wenjuba, ekiri ngokusobya oku-
6 va eri omukulu: obusirusiru nga butūzibwa awali ekitibwa ekinene, abaga'ga nebatūla mu kifo ekya
7 wansi. [e] Nalaba aba'du nga bebaga'de embalāsi, nabalāngira nga
[e] Nge. 8. 10. 8 batambula ngaba'du ku 'taka. [f] Āsima obunya alibugwamu; era awagula olukomera, omusota guli-
[f] Zab. 7. 15. 9 mulūma. Buli asimula amainja galimulūma; noyo [g] ayāsa enku zi-
[g] Ma. 26. 10. 10 muletera akabi. Ekyūma bwekikong'ōntera, nolema okuwa'gala omumwa gwakyo, kale kikugwānira okweyongera oku'sāko amānyi: naye amagezi gagasa okulung'amya.
11 Omusota bwegulūma nga teguna-
logebwa, kale omulogo taliko kya-
12 gasa. [i] Ebigambo ebyakamwa ko-
[i] Nge. 10. 32. mugezigezi bya kisa; naye emimwa gyomusirusiru girimira ye ye nyini.
13 Okusoka kwebigambo ebyomukamwāke busirusiru: nenkomerero yokwogerakwe dalu erireta akabi.
[k] Nge. 15. 2. 14 Era [k] omusirusiru ayongerayongera ebigambo: (naye) omuntu tamanyi ebiribawo; [l] nebiribawo oluvanyu-
[l] Mub. 3. 22. 15 malwe āni ainza okumubūlira? Okutegana kwabasirusiru kubakōyesa bona ki'nomu, kubanga tamanyi waba aita okugenda mu kibuga.
[m] Is. 3. 4, 5, 12. 16 Zikusānze, 'gwe ensi, [m] kabakawo bwaba nga ye mwāna muto, aba-
[n] Is. 5. 11. 17 kulubo [n] nebalya enkya! Olina omukisa, 'gwe ensi, kabakawo bwaba nga ye mwāna wabakūngu, abakulubo [o] nebalira mu ntuko olwokufuna amānyi 'sō si lwa kutamira!
[o] Nge. 31. 4. 18 Olwobugayāvu akasolya kabotoka; era olwokugayāla kwemikono enyu-
19 mba etonya. Embaga bagifumbira kusesa, nomwenge gusanyusa obulamu: ne feza eyanukulira byona.
20 Tokolimirānga kabaka, newakuba-

'de mu kulowōzakwo; 'sō tokolinirānga muga'ga munjuyo mwosula: kubanga enyonyi eyomu'bānga eritwāla e'dobozi, nekirina ebiwawātiro kiribūlira ekigambo ekyo.

11 Sūlānga e'mereyo ku ma'zi: kubanga oligiraba enaku nyingi
[a] 1 Tim. 6. 18, 19. 2 nga ziisewo. [a]Owēnga musānvu omugabo, wewawo, munāna; kubanga tomanyi ekibi bwekiriba ku-
3 nsi. Ebire bwebi'jula enkuba, nebiyika kunsi: nomuti bwegugwa okwolekera obukika obwadyo oba obwa kono, mu kifo omuti mwegu-
4 gwa wegulibēra. Alabirira embuyaga talisiga; naye atunulira ebire
[b] Yok. 3. 8. 5 talikūngula. Nga bwotomanyi e'kubo [b]eryempewo bweriri, (newakuba
[c] Zab. 139. 13–16. 'de) [c]amagūmba (bwegakulira) mu lubuto lwoyo ali olubuto; era bwotyo bwotomanyi mulimu gwa Kato-
6 nda akola byona. Enkya osigānga ensigozo, nakawungēzi to'dirizānga mukonogwo: kubanga tomanyi bweziri kuzo eziriraba omukisa, oba zino oba ēzo, oba zona ziryenkana
7 okuba enūngi. Mazima omusana guwōna, era kigambo kya sanyu
8 amaso okulaba enjuba. Wewawo, omuntu bwawangāla emyāka emingi, agisanyukirēnga gyona; naye
[d] Mub. 12. 1. a'jukirēnga [d]enaku ezekizikiza, kubanga ziriba nyingi. Byona ebi'ja butalimu.
9 Sanyukirānga obuvubukabwo, 'gwe omulenzi; omutimagwo gu-
[e] Yob. 31. 7. kusanyusēnga mu naku ezobuvubukabwo, [e]otambulirēnga mu makubo
[f] Mub. 9. 7. agomutimagwo ne mu kulaba kwa-
[g] Mub. 12. 14. masogo: naye [f]tegēra nga [g]Katonda alikusalira omusāngo gwebyo
10 byona. Kale 'gyāngawo obuinike ku mutimagwo, o'gyēngawo obubi ku mubirigwo: kubanga obuto no-

12 buvubuka butalimu. Era o'jukirirānga Omutōnziwo [a]mu biro
[a] Nge. 22. 6. ebyobuvubukabwo, [b]enaku embi
[b] Mub. 11. 8. nga tezina'ja nemyāka nga teginasembera [c]bwolyogera nti Sigisa-
[c] 2 Sam. 19. 35. 2 nyukira na kamu; enjuba nomusana nomwezi nemunyenye nga tebinazikizibwa, ebire nebikomawo e-
3 nkuba ngemazo okutonya: ku lunaku abakūmi benyumba kwebalikānkanira, abasaja abamānyi nebakutama, nabo abasa nebalekayo kubanga batono, nabo abalingiza mu bituli nebazikizibwa, enzi'gi
4 nezi'galwawo mu lugūdo; e'dobozi eryokusa nga lika'kanye, newabawo aimuka olwokukāba kwenyonyi, nabawala bona abokuimba
5 bwebalika'kanyizibwa; wewawo, balitya ekyo ekigulumizibwa, ebitisa nebiba mu 'kubo; nomulozi gulimulisa, nejanzi lirizitowa, ne piripiri ali'gwāwo: kubanga omuntu agenda mu [d]nyumbaye eyolubērera, [e]abakungubazi nebatambu-
6 latambula mu ngūdo: omugwa ogwa feza nga tegunasumulukuka, nekibya ekya zābu ngu tekinamenyeka, nensuwa nga tenayatika ku lu'zi, ne namuziga nga tanayatika ku
7 kidiba; [f]enfūfu ne'da mu 'taka nga bweyali, [g]omwoyo negu'da eri Ka-
8 tonda [f]eyaguwa. [h]Obutalimu obusinga obutalimu bwona, bwayogera [i]Omubūlizi; byona butalimu.
9 Era nate kubanga Omubūlizi yalina amagezi, neyeyongera okuigiriza abantu okumanya; wewawo, yafumitirizānga nānonya nālirānya
10 engero nyingi. Omubūlizi yanonya okulaba ebigambo ebi'kirizibwa, nebyo ebyawandikibwa nobugolokofu, (bye) bigambo ebyamazima.
11 Ebigambo ebyabagezigezi biri ngemiwūnda, era (ebigambo) ebyebifūnvu byamakung'aniro biri ngeninga ezikomererwa obulūngi, ebiwebwa okuva eri omusūmba omu.
12 Era nate, mwāna wānge, labuka: okukolānga ebitabo ebingi tekuliko gyekukoma; [m]nokuiga enyo kukōya omubiri.
13 Ekigambo ekyo wekikoma wano; byona biwuli'dwa: [n]otyānga Katonda, okwatānga ebiragirobye: kubanga ekyo bye byona ebigwānira
14 omuntu. Kubanga [o]Katonda alisala [p]omusāngo gwa buli mulimu, wamu na buli kigambo ekyakwekebwa, obanga kirūngi obanga kibi.

[d] Yob. 17. 13
[e] Yer. 9. 17.
[f] Lub. 2. 7; 3. 19 Yob. 34. 15. Zab. 103. 14. Mub. 7. 1.
[g] Mub. 3. 21.
[i] Lub. 2. 7.
[h] Mub. 1. 2.
[i] Mub. 1. 1.
[m] Mub. 1. 18.
[n] Mub. 5. 7.
[o] Mub. 3. 15, 17; 11. 9.
[p] Mub. 8. 5, 6.

OLUIMBA OLUSINGA ENYIMBA.

[a] 1 Basek. 4. 32.

1 [a]Oluimba olusinga enyīmba, lwe lwa Sulemani.
2 A'nywegere nokunywegera kwakamwāke:
Kubanga okwagalakwo kusinga omweuge obulūngi.
3 Amafutago gawunya akalōsa;
[b]Erinyalyo liri ng'anga amafuta agafukibwa;
Abawala abatamanyi musaja kyebava bakwagala.
4 Mpalula: tunākugoberera mbiro:

[b] Mub. 7. 1.

[c] Kabaka anyingizi'za mu bisengebye:
Tunākusanyukira netujaguza,
Okwagalakwo tunākwogerako okusinga omwenge:
Bakwagala lwa nsōnga.

5 Ndi mudugavu, naye mulūngi,
'Mwe abawala ba Yerusalemi,
[d] Ngewema Ezekedali.
Ngamagigi ga Sulemani.
6 Temuntunulira kubanga ndi mudugavu,
Kubanga omusana gunjōkeza.
Abāna ba mānge bānsunguwalira,
Bānfūla omukūmi wensuku ezemizabibu;
(Naye) olusuku lwānge 'nze salukūma.
7 Mbūlira, 'gwe ememe yānge gweyagala,
Gyolisiza (ekisibokyo), gyokigalamiriza mu tuntu;
Kubanga nandibere'de ki ngayamba'de ekibi'ka ku maso.
Awali ebisibo bya ba'no?

8 Obanga tomanyi, 'gwasinga abakazi bona obulūngi,
Fuluma okwate e'kubo ogoberere ebigere byendigazo,
Olisize abāna bembuzizo awali ewema ezabasūmba.

9 Nkufananyi'za, ai muganzi wānge,
Embalāsi eri ku magāli ga Falao.
10 [e] Amatamago malūngi nemivūmbo emirānge,
Ensingoyo (nūngi) nembu ezebyobuyōnjo.
11 Tunākukolera emivūmbo egya zābu
Namapēsa aga feza.

12 Kabaka bweyali ngatu'de ku mezaye,
Amafuta gānge [f] agomu'gavu negawunya akalōsa kago.
13 Muganzi wānge ali gyendi ngomuvūmbo gwa moli,
Ogutekebwa wakati wamabēre gānge.
14 Muganzi wānge ali gyendi ngekisagānda kyebimuli ebya kofera
Mu nsuku ezemizabibu Ezengedi.

15 Laba, oli mulūngi, gwenjagala; laba, oli mulūngi;
Amasogo mayiba.
16 Laba, oli mulūngi, muganzi wānge, wewawo, wa kusanyusa:
Era ekitanda kya'fe kya malagala mato.
17 Emikikiro gyenyumba ya'fe mivule,
Nenzōba za'fe nkanaga.

2 'Nze ndi [a] kimyūla kya Saloni,
E'dānga eryomubiwōnvu.

2 Nge'dānga mu ma'gwa,
Gwenjagala bwali bwatyo mu bawala.

3 Ngomuculūngwa mu miti egyomukibira,
Muganzi wānge bwali bwatyo mu balenzi.
Natūla wansi wekisikirizekye nesanyu lingi,
Ebibalabye nebiwōmera amatama gānge.
4 Yanyingiza munju eyokuliramu embaga,
Nebenderaye eyali ku'nze kwagala.
5 Munkwatirire nezabibu enkalu, munsanyuse namacūngwa;
Kubanga okwagala kundwāzi'za.
6 Omukonogwe ogwa kono guli wansi womutwe gwānge,
Nomukonogwe ogwadyo gunku'te.

7 Mbalāiza, 'mwe [b] abawala ba Yerusalemi,
Olwempewō nenjaza ezomu'tale,
Muleme okugolokosa newakuba'de okuzukusa okwagala,
Okutūsa wekunāyagalira.

8 E'dobozi lya muganzi wānge! laba, a'ja,
Ngabūkirabūkira ku nsozi, ngazinira ku busozi.
9 Muganzi wānge ali [c] ngempewō oba enangūzi ento:
Laba, aimirira enyuma wolukomera lwa'fe,
Alingiza mu bituli,
Yeraga ngalabikira mu mulimu ogulūkibwa ogwomukituli.
10 Muganzi wānge yayogera nāng'amba
Nti Golokoka, gwenjagala, omulūngi gyendi, tugende tuvewo.
11 Kubanga, laba, to'go awe'deko,
Enkuba eise egeuze;
12 Ebimuli birabise ku 'taka;
Ebiro bitūse (enyonyi) mweziimbira,
Ne'dobozi lya [d] kamukukulu liwulirwa munsi ya'fe;
13 Omutini gwengeza etini zagwo embisi,
[e] Nemizabibu gimulisiza,
Giwunya akalōsa kagyo.
Golokoka, gwenjagala, omulūngi gyendi, tugende tuvewo.
14 Ai e'jiba lyānge, abēra mu njatika ezomu'jinja, mu bwekwekero obwe'bānga,
Ndabe amasogo, mpulire e'doboziryo;
Kubanga e'doboziryo 'dūngi, namasogo ga kusanyusa.
15 Mutukwatire ebibe, ebibe ebito, ebyōnōna ensuku ezemizabibu;
Kubanga ensuku za'fe ezemizabibu zimulisi'za.
16 [f] Muganzi wānge wānge, nānge wuwe:
[g] Alisi'za (ekisibokye) mu malānga.

[a] Zab. 45. 14, 15. Lu. 3. 9, 11; 7. 5; 8. 11, 12.
[b] Zab. 120. 5.
[c] Ez. 16. 11-13.
[d] Lu. 4. 18, 19. Ma'k. 14. 3.
[e] Is. 28. 1.
[a] Lu. 1. 5.
[b] Lu. 17. Lu. 8. 14.
[c] Zab. 74. 19. Yer. 8. 7.
[d] Is. 18. Lu. 7. 12.
[e] Lu. 6. 3; 7. 16.
[f] Lu. 4. 5; 6. 3.

17 [i] Okutūsa obu'de nga buke'de, ebisīkirize nebi'dukira dala,
Kyūka, muganzi wānge, [k] obe ngempewō oba enangāzi ento
Ku nsozi eza Beseri.

3 Ekiro ku kitanda kyānge nanonya omusaja ememe yānge gweyagala:
Namunonya, naye nesimulaba.
2 (Neujogera nti) Nāgolokoka kakano nentambulatambula mu kibuga,
Mu ngūdo ne mu bifo ebigazi,
Nānonya omusaja ememe yānge gweyagala:
Namunonya, naye nesimulaba.
3 [a] Abakūmi abatambulatambula mu kibuga nebandaba:
(Nembagamba nti) Mulabye oyo ememe yānge gweyagala?
4 Nali mbaiseko katono,
Nendaba oyo ememe yānge gweyagala:
Ne'munywēza nesi'kiriza kumuta,
Okutūsa lwenamuleta mu nyumba ya māngе,
Ne munju gwoyo anzāla.
5 Mbalāiza, [b] 'mwe abawala be Yerusalemi,
Olwempewō nenjaza ezomu'tale,
Muleme okugolokosa newakuba'de okuzukusa okwagala,
Okutūsa wekunāyagalira.
6 [c] Ani ono a'ja ngalinya ngava mu 'dūngu afanana empagi ezemi'ka,
Asīgibwa ebyakalōsa eby'a moli nomugavu,
Ne'dagala lyona eryomusūbuzi.
7 Laba, ke kadyeri ka Sulemani;
Abasaja abamānyi nkāga baketōlo'de,
Ku basaja abamānyi aba Isiraeri.
8 Bona bakwata ekitala, ba magezi okulwāna:
Buli muntu yesiba ekitalakye mu kiwato,
Olwentisa ekiro.
9 Kabaka Sulemani yekolera e'gāli
Eyemiti egyoku Lebanoni.
10 Empagi zayo yazikola za feza,
Wansi wayo zābu, entebe yayo (lugoye lwa) fulūngu,
Wakati wayo nga wālire nokwagala,
Okuva eri [d] abawala ba Yerusalemi.
11 Mufulume, 'mwe abawala ba [e] Sayuni, mutunulire kabaka Sulemani,
Ngalina engule nyina gyamutikirī'de / ku lunaku kwafumbiri'dwa,
Era ku lunaku omutimagwe kwegusanyukira.

4 Laba, oli mulūngi, gwenjagala; laba, oli mulūngi;
Amasogo mayiba enyuma wolugoye lwogabi'seko:
[a] Envirizo ziri nge'gana lyembuzi,
Ezigalami'de ku mbirizi [b] zolusozi Gireadi.
2 [c] Amanyogo gali nge'gana (lyendiga) ezaka'ja zisalibweko ebyōya,
Ezirinye okuva mu kunāzibwa;
Buli emu kuzo ngeza'de abāna abalōngo,
'Sō tekuli kuzo efiri'dwa nemu.
3 Emimwagyo giri ngewūzi eyolugoye olutwakāvu,
Nakamwāko kalūngi:
[d] Ekyenyikyo kiri ngekitūndu kyekomamawānga
Enyuma wolugoye lwobi'se ku maso.
4 Ensingoyo eri ngekigo kya Daudi ekyazimbibwa okuterekamu ebyokulwānyisa,
[e] Omuwanikibwa engabo olukumi,
Engabo zona ezabasaja abamānyi.
5 [f] Amabērego gōmbi gali ngabalōngo ababiri abāna bempewō,
Abalīra mu malānga.
6 [g] Okutūsa obu'de nga buke'de, ebisīkirize nebi'dukira dala,
Negendera eri olusozi olwa [i] moli.
Neri akasozi akomugavu.
7 Oli mulūngi wena, gwenjagala;
[k] 'Sō ku'gwe tekuli 'bala.

8 'Jāngu tugende 'fembi okuva ku [l] Lebanoni, mugole (wānge),
'Fembi okuva ku Lebanoni:
Lengera ngoima ku ntiko ya Amana,
Ku ntiko ya [m] Seniri ne Kerumoni,
Ngoima awali empuku eyempologoma,
Ku nsozi [n] ezengo.
9 Osanyusi'za omutima gwānge, mwanyinaze, mugole (wānge);
Osanyusi'za omutima gwānge, nerisolyo erimu,
Nomukūfu ogumu ogwomubulagobwo.
10 Okwagalakwo nga kulūngi, [o] mwanyinaze, mugole (wānge)!
[p] Okwagalakwo nga kusinga nyo omwenge;
Namafutago agomugavu nga gasinga nyo ebyakalōsa ebyengeri zona okuwunya obulūngi!
11 Emimwagyo, ai mugole (wānge), gitonya ngebisenge byenjuki:
Omubisi gwenjuki namata biri wansi wolulimirwo;
Nokuwunya kwebyambalobyo kuli ngokuwunya kwa Lebanoni.
12 Mwanyinaze, mugole (wānge), lwe lusuku olwasibibwa;
Lwe lu'zi olwasibibwa, ye nsulo eyatekebwako akabonero.
13 Ebimerabyo lusuku lwa [r] mikomamawānga, olulina ebibala ebyomuwendo omungi;

i Lu. 4. 6.
k Lu. 9. Lu. 8. 14.
a Lu. 5. 7. Yer. 6. 17.
b La. 1. 5.
c La. 5. 5.
d La. 1. 5.
e Is. 3. 16, 17; 4. 4.
f Is. 62. 5.
a Lu. 6. 5.
b Mi. 7. 14.
c Lu. 6. 6.
d Lu. 6. 7.
e Ez. 27. 10 neb.
f Lu. 7. 3.
g Lu. 2. 17.
i Lu. 3. 6.
k Bef. 5. 27.
l Zab. 72. 16.
m Ma. 3. 9.
n Is. 11. 6.
o La. 5. 1, 2.
p Lu. 1. 2, 4.
r lu. 3.

Kofera nemiti [s] egyomugavu:
14 Omu'gavu ne [t] kalikomu,
Kalamo ne kinamomo, nemiti gyona
[u] egyomugavu;
Moli ne akalosi, wamu nebyakalōsa
byona ebisinga obulūngi.
15 'Gwe nsulo ya mu nimiro,
[w] Olu'zi olwama'zi amalamu,
Era emi'ga egikulukuta egiva ku
Lebanoni.

16 Muzukuke, 'mwe embuyaga eziva
ebukika obwa kono; na'mwe mu-
'je, ezebukika obwadyo:
Mukūntire ku nimiro yānge, ebya-
kalōsa ebyamu bikulukute.
[v] Muganzi wānge a'je mu nimiroye;
Alye ebibalabye ebyomuwendo o-
mungi.

5 [a] Nzi'ze mu nimiro yānge, mwa-
nyinaze mugole (wānge):
'Noze [b] moli yānge nebyakalōsa
byānge;
[c] Ndi'de ebisenge byānge ebyenjuki
nomubisi gwānge;
'Nywe'de omwenge gwānge namata
gānge.
Mulye, 'mwe abomukwānu;
Munywe, wewawo, mu'kute, 'mwe
baganzi bānge.

2 Nali nebase, naye omutima gwānge
nga gulaba:
Lye 'dobozi lya muganzi wānge,
[d] akōna (ngayogera nti)
Nzi'gulira, mwanyinaze, [e] gwenja-
gala, [f] e'jiba lyānge, [g] owānge
ataliko 'bala:
Kubanga omutwe gwānge gutobye
omusulo,
Emivūmbo gyenviri zānge (gitobye)
amatōndo agekiro.
3 Nyambu'de ekizibawo kyānge; nā-
kyambala ntya?
'Nābye ebigere; nābyōnōna ntya?
4 Muganzi wānge nāingiza omukono-
gwe awali ekituli (ekyomulu'gi),
Omwoyo negu'nūma kululwe.
5 Nengolokoka oku'gulirawo muganzi
wānge;
Emikono gyānge negitonya moli,
Nengalo zānge (nga zitonya) moli
ekulukuta,
Ku mikōnda egyekisiba.
6 Nenzi'gulirawo muganzi wānge;
Naye muganzi wānge yali nga ye-
gende'de, ngavu'deyo.
Omwoyo gwānge guba'de guntye-
muse bwayoge'de:
[i] Ne'munonya, naye nesiinza kumu-
laba;
Ne'muita, naye nātanziramu.
7 [k] Abakūmi abatambulatambula mu
kibuga nebandaba,
Nebankuba nebanfumita;
Abakūmi ba bugwe nebanziyako
omunagiro gwānge.
8 Mbaläiza, 'mwe [l] abawala ba Yeru-
salemi, bwemunälaba muganzi
wānge,
Mumubūlirenga [m] ngokwagala ku-
genda kunzi'ta.

9 Muganziwo kye ki okusinga omu-
ganzi (omulala),
[n] 'Gwakira abakazi bona obulūngi?
Muganziwo kye ki okusinga omu-
ganzi (omulala),
Nokuläiza notuläiza bwotyo?

10 Muganzi wānge mutukuvu era mu-
myufu
Asabula mu kakumi.
11 Omutwegwe guli nga [o] zābu enūngi
enyo nyini,
Emivūmbo gyenvirize gya masa'de
era midugavu nga namung'ona.
12 [p] Amasoge gali ngamayiba ku ma-
'bali gobu'ga obwama'zi;
Agānāzibwa namata era agātekе-
bwamu obulūngi.
13 Amatamage gali [r] ngomusiri ogwe-
mi'do egyakalōsa, ngebifūuvu e-
bimerako enva eziwunya obulū-
ngi:
Emimwagye giri ngamalänga, nga
gitonya moli ekulukuta.
14 Emikonogye giri ngempeta eza zā-
bu ezitekebwamu [s] berulo:
Omubirigwe guli ngomulimu ogwa-
masänga ogubi'ki'dwako [t] safiro.
15 Amaguluge gali ngempagi ezamai-
nja amanyirivu ezisimbibwa ku
binya ebya zābu enūngi:
Enfananaye eri nga [u] Lebanoni, e-
wōma nyo nyini ngemivule.
16 Akamwāke kalūngi nyo nyini: we-
wawo, yena wa kwagalwa.
Muganzi wānge bwali bwatyo, era
bwali bwatyo mukwānu gwānge,
'Mwe abawala ba Yerusalemi.

6 Muganziwo agenze wa,
[a] 'Gwakira abakazi bona obulū-
ngi?
Muganziwo yekyūki'de wa,
Tumunonyeze wamu nāwe?

2 Muganzi wānge aserengete'de mu
[b] nimiroye, mu [c] misiri egyemi'do
egyakalōsa,
Okulira mu nimiro, nokunoga ama-
länga.
3 [d] 'Nze ndi wa muganzi wānge, ne
muganzi wānge wānge:
Alisa (ekisibokye) mu malänga.

4 Oli mulūngi, ai gwenjagala, nga
Tiruza,
Owōma nga Yerusalemi,
Wa ntisa nge'gye eririna ebendera.
5 Nziyako amasogo,
Kubanga gampängu'de.
[e] Envirizo ziri nge'gana lyembuzi,
Ezigalamira ku mbirizi zolusozi
Gireadi.
6 [f] Amanyogo gali nge'gana lyendiga
enkazi,

[s] Lu. 1. 12.
[t] Kuv. 30. 23.
[u] Lu. 5. 1.
[w] Yer. 2. 13.
[v] Lu. 5. 1.
[a] Lu. 4. 16.
[b] Lu. 4. 14.
[c] Lu. 4. 11.
[d] Kub. 3. 20.
[e] Lu. 1. 15.
[f] Lu. 2. 14.
[g] Lu. 6. 9.
[i] Lu. 3. 1.
[k] Lu. 3. 3.
[l] Lu. 1. 5.
[m] Lu. 2. 3.
[n] Lu. 1. 5.
[o] Zab. 12. 10.
[p] Lu. 1. 15.
[r] Lu. 6. 2
[s] Kuv. 28. 20.
[t] Kuv. 24. 10.
[u] Lu. 4. 5.
[a] Lu. 1. 5.
[b] Lu. 4. 16.
[c] Lu. 5. 12.
[d] Lu. 2. 16.
[e] Lu. 4. 1.
[f] Lu. 4. 2.

Ezirinye okuva mu kunāzibwa;
Buli emu kuzo ngeza'de abāna ababōngo,
'Sō tekuli kuzo efiri'dwa nemu.
7 Ekyenyikyo kiri [g] ngekitūndu kyekomamawānga.
Enyuma wolugoye lwobi'se ku maso.
8 Waliwo [i] bakabaka bakazi ukāga, nabazāna kināna,
Nabawala abatamanyi musaja ababatabalika.
9 E'jiba lyānge, [k] owānge ataliko 'bala, ali omu ye'ka;
Mwāna wa nyina omu ye'ka;
Mulōnde womukazi amuzāla.
[l] Abawala bāmulaba nebamuita eyawebwa omukisa;
Bakabaka bakazi nabazāna (bāmulaba) nebamutendereza.
10 Ani ōyo atunula ngemāmbya,
Omulūngi ngomwezi,
Atāngalija ngenjuba,
Owentīsa nge'gye eririna ebendera?
11 Naserengetera mu nimiro eye'mere erimu emiramwa,
Okulaba ebisimbe ebibisi ebyomukiwōnvu,
[m] Okulaba omuzabibu obanga gumulisi'za,
Nemikomamawānga obanga ganyi-'za.
12 Nga sinamanya ememe yānge nenteka
Mu magāli gabantu bānge abekikūngu.
13 Komawo, komawo, 'gwe [n] Omusulamu;
Komawo, komawo, tukutunulire.
Kiki ekibāgaza okutunulira Omusulamu,
Ngamazina ga Makanaimu?

7 EBIGEREBYO nga birūngi mu ngato, 'gwe [a] omwāna womulāngira!
Enyingo zebisāmbibyo ziri ngebyobuyōnjo,
Omulimu ogwemikono gyomukozi omukabakaba.
2 Ekundiryo kikōmpe kyekulungirivu.
Omutabuze mwenge gwona ogutabulwa:
Olubutolwo ntūmo ya ng'āno
Eyōnjebwa namalānga.
3 [b] Amabērego gōmbi gali ngabalōngo ababiri
Abāna bempewō.
4 [c] Ensingoyo eri ngekigo ekyamasānga;
Amasogo (gali nga) ebidība ebiri mu [d] Kesuboni, awali omulyāngo Ogwebasula'bimu;
Enyindoyo eri ngekigo ekyoku Lebanoni
Ekyolekera Damasiko.

5 Omutwegwo guli ku'gwe nga Kalumeri,
Nenviri ezokumutwegwo ngolugoye olwefulūngu;
Kabaka emivūmbo (gyazo) gimusiba.
6 Ngoli mulūngi, ngowōmerera,
Ai gwenjagala, olwokusanyusa!
7 Obuwānvubwo buno buli ngolukīndu,
Namabērego ngebirimba (byezabibu).
8 Nayogera uti Nālinya mu lukīndu olwo,
Nākwata amatabi galwo:
Amabērego gabe ngebirimba ebyokumuzabibu,
Nakawōwo komu'kagwo ngamacūngwa;
9 Nakamwāko ngomwenge ogusinga obulūngi,
Ogumirwa obulūngi oyo gwenjagala,
nga gusċyeya,
Nga guita mu mimwa gyabo abebase.
10 [e] 'Nze ndi wa muganzi wānge,
[f] Nokwegōmbakwe kuli eri 'nze.
11 'Jāngu, muganzi wānge, tufulume mu nsiko;
Tusule mu byālo.
12 Tugende mu nsuku zemizabibu mu makya;
Tulabe omuzabibu [g] obanga gumulisi'za, [i] nekimuli kyagwo obanga kyeyanjulu'za.
Nemikomamawānga obanga gyanyi'za:
Nākuwera eyo okwagala kwānge.
13 [k] Amadudaimu gawunya kalōsa,
Ne ku nzi'gi za'fe waliwo ebibala ebyomuwendo omungi ebyengeri zona, ebigya nebika'de,
Byenkutereke'de, ai muganzi wānge.

8 SINGA oba'de nga muganda wānge,
Eyayōnka amabēre ga mānge!
Bwenandikulabye ebwēru, nandikunywege'de;
Wewawo, 'sō tewandiba'dewo eyandi'nyōmye.
2 Nandikulese nenkuingiza mu nyumba ya mānge,
Eyandinjigiri'za;
Nandikunywese'za [a] omwenge ogutabu'dwamu ebyakalōsa,
Ku ma'zi [b] gekomamawānga lyānge.
3 [c] Omukonogwe ogwa kono (gwandiba'de) wansi womutwe gwānge,
Nomukonogwe ogwadyo gwandimpāmbāti'de.
4 Mbalāiza, [d] 'mwe abawala ba Yerusalemi,
Muleme okugolokosa newakuba'de okuzukusa okwagala,
Okutūsa wekunāyagalira.
5 [e] Mukazi ki ono a'ja ngalinya okuva mu 'dūngu,

[g] Lu. 4. 3.
[i] Lu. 3. 7.
[k] Lu. 5. 2.
[l] Lub. 30. 13.
[m] Lu. 7. 12.
[n] 1 Basek. 1. 3.
[a] Zab. 45. 18.
[b] Lu. 4. 5.
[c] Lu. 4. 4.
[d] Kubal. 21. 26.
[e] Lu. 2. 16; 6. 3.
[f] Zab. 45. 11.
[g] Lu. 6. 11.
[i] Lu. 2. 13.
[k] Lub. 30. 14.
[a] Ngo. 5. 2, 5.
[b] Lu. 4. 3.
[c] Lu. 2. 6.
[d] Lu. 1. 5.
[e] Lu. 3. 6.

Nga yesigama ku muganziwe?
Nakuzukusa wansi womucūngwa:
Eyo nyoko gyeyalūmirwa okukuzāla,
Eyo gyeyalūmirwa oyo eyakuzāla.

6 Nteka ku mutimagwo ngakabonero,
[f]ku mukonogwo ngakabonero:
Kubanga [g]okwagala kwenkana okufa amānyi;
[i]Obu'gya bwenkana amagōmbe obukāmbwe:
Okumyansa kwabwo kumyansa kwa muliro,
Okwōkya kwe nyini okwa Mukama.
7 Ama'zi mangi tegainza kuzikiza kwagala,
'Sō nebitaba tebiinza kuku'ta:
Omuntu bwa'kiriza okuwayo ebintu byona ebyomunyumbaye olwokwagala,
Yandinyōmere'dwa dala.

8 Tulina mwanyina'fe omuto,
Era tanaba na mabēre:
Tulimukola tutya mwanyina'fe
Ku lunaku lwebalimwogererezako?
9 Obanga bugwe,
Tulimuzimbako ekigo kya feza,
Era obanga lu'gi,
Tulimubi'kako embawo ezemivule.

10 Ndi bugwe, namabēre gānge gali
[k]ngebigo (byako):
Nendyoka mbēra mu masoge ngomuntu alabye emirembe.
11 Sulemani yalina [l]olusuku lwemizabibu Ebaalukamoni;
[m]Yasigira olusuku abalīmi;
Olwebibala byamu buli muntu yasalirwa (ebitūndu) ebya feza lukumi.
12 Olusuku lwānge olwemizabibu, olwānge, luli mu maso gānge;
'Gwe, Sulemani, onobānga nolukumi olwo.
Nabo abakūma ebibala byamu bikumi bibiri.

13 'Gwabēra mu nimiro,
Ba'no bawuliriza e'doboziryo:
[n]Limpulize.

14 Yānguwa, muganzi wānge,
[o]Obēre ngempewō oba enangāzi ento
Ku nsozi ezebyakalōsa.

[f] Is. 49. 16. Yer. 22. 24. [g] Bal. 8. 35.
[i] Nge. 6. 34, 35.
[k] Lu. 5. 12.
[l] Mub. 2. 4.
[m] Mat. 21. 33.
[n] Lu. 2. 14.
[o] Lu. 2. 9, 17.

EKITABO
KYA
NABI ISAYA.

[a] Okwolesebwa kwa Isaya omwāna wa Amozi, kweyalabānga ku Yuda ne Yerusalemi, mu mirembe gya [b]U'ziya, [c]Yosamu, [d]Akazi, ne [e]Kezekiya, basekabaka ba Yuda.
2 [f]Wulira, 'gwe E'gulu, era tega okutu, 'gwe Ensi, kubanga Mukama ayoge'de: nayōnsa nendera
3 abāna nebanjēmera. [g]Ente emanya nyiniyo, nendogoi (emanya) ekisibo kya mukama wayo: (naye) Isiraeri [i]tamanyi, abantu bānge
4 tebalowōza. Wowe e'gwānga erirna ebibi, abantu abazitowere'dwa nobutali butūkirivu, eza'de eryabakola obubi, abāna abōnōna: balese Mukama, banyōmye Omutukuvu wa Isiraeri, basenguse ba'ze
5 enyuma. [k]Ekibāgaza ki okukubibwa nate, nokweyongera nemweyongera okujēma? omutwe gwona gulwa'de, nomutima gwona guzi-
6 ri'se. Okuva munda wekigere okutūka ku mutwe temulimu bulamu; (wabula) ebiwūndu, nokuzimba, nanabwa amavūndu: tebibunizibwānga 'sō tebisibibwānga 'sō tebi-
7 tekebwāngamu mafuta. [l]Ensi ya'mwe ezise; ebibuga bya'mwe byōke'dwa omuliro; ensi ya'mwe, abamawānga bagirīra mu maso ga'mwe, era ezise, kubanga abama-
8 wānga bagisu'de. Era omuwala wa Sayuni asiga'de ngensīsira eri mu lusuku lwemizabibu, ngekikūmirwamu ekiri mu nimiro yemyūngu, ngekibuga ekizingizibwa.
9 [m]Mukama owe'gye singa teyatulekerawo [n]kitūndu ekyafi'kawo ekitono enyo, twandiba'de nga [o]Sodomu, twandifananye nga Gomola.
10 Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe abafuga [p]Sodomu; mutege okutu eri amatēka ga Katonda wa'fe, 'mwe abantu Abegomola.
11 Zigasa ki [r]sadaka za'mwe enkumu zemunsalira, bwayogera Mukama: nzi'kuse endiga enume enjōkye eziwebwayo namasavu gensolo ensibe; 'sō sisanyukira nnusai gwa nte, newakuba'de ogwembuzi emāndwa.

[a] Is. 2. 1.
[b] 2 Basek. 15. 1 neb. Is. 6. 1.
[c] 2 Basek. 15. 32.
[d] 2 Basek. 16. 1.
[e] 2 Basek. 18. 1.
[f] Ma. 32. 1.
[g] Yer. 8. 7.
[i] Is. 5. 12, 13.
[k] Is. 9. 13. Yer. 2. 30.
[l] Ma. 28. 51 neb.
[m] Bal. 9. 29.
[n] 2 Basek. 19. 4.
[o] Is. 13. 19.
[p] Ez. 16. 46, 48, 49, 55. Kub. 11. 8.
[r] 1 Sam. 15. 22. Zab. 40. 6.

12 Bwemu'ja okulabika mu maso gānge, āni eyabasalira kino, okuli-
13 nyirira [s]empya zānge? Temuletānga nate bitone ebitalimu; obubāne bwa muzizo gyendi; [t]emyezi egibonese ne sabiti, okuita amakung'aniro,—[u] sisobola butali butūkirivu na kukung'ana kwa dini.
14 Emyezi gya'mwe egibonese nembaga za'mwe eziragi'dwa obulamu bwānge bubikyāwa: kwe kutegana gyendi; nkōye okubigumikiri-
15 rizānga. Era bwemunāyānjalānga engalo za'mwe, [w] nābakwekānga amaso gānge: wewawo, bwemunāsabānga ebigambo ebingi, siwulirenga: [x]emikono gya'mwe gi'ju'de
16 omusai. [z] Munābe, mwerongōse; mu'gyēngawo obubi bwebikolwa bya'mwe bive mu maso gānge;
17 mulekēnga okukola obubi: muige okukolānga obulungi, [a] mugoberērenga ebyensōnga; mu'dukiriirēnga ajōgebwa, musalēnga omusāngo gwatalina kitāwe, muwolerezēnga [b] na'mwāndu.
18 Mu'je 'no, [c] tutēse 'fembi, bwayogera Mukama: ebibi bya'mwe newebiba ngolugoye olumyufu, [d] binnāba hyeru ngomuzira; newebitwākālangebendera, binābangebyo-
19 ya byendiga. Bwemunāgōndānga nemuwulira, munālyānga ebirungi
20 ebyensi: naye bwemunāgānānga nemujēmānga, munālibwānga nekitala: [e] kubanga akamwa ka Mukama ke kakyoge'de.
21 Ekibuga ekyesigwa nga [f] kifūse omwenzi! oyo eya'julānga emisāngo egyensōnga! obutūkirivu bwatūlānga muye, naye kakano ba'si.
22 Efezayo efūse masengere, omwengegwo gutabu'dwamu ama'zi.
23 [g] Abalāngirabo bajēmu, mikwāno gya ba'bi; buli muntu yegōmba enguzi, era [i] agoberera empēra: [k] tebasala musāngo gwatalina kitāwe, sō nensōnga ya 'na'mwāndu tetūka gyebali.
24 Kyava ayogera Mukama, Mukama owe'gye, Owamānyi owa Isiraeri, nti A, ndye'gyako abalabe bānge, era ndiwalana e'gwānga
25 kwabo abankyāwa: era ndikutekako omukono gwānge, ne'nongōseza dala amasengerego gona, ne-
26 nziyawo esasiryo lyona: era ndikomyawo abalamuzibo ngoluberyeberye, nabatēsa ebigambobyo nga mu kusoka: oluvanyuma oliitibwa nti Ekibuga ekyobutūkirivu, [l] ekibuga ekyesigwa.
27 Sayuni alinunulibwa nomusāngo, nabakyūfube no-
28 butūkirivu. Naye okuzikirira kwabōnōnyi nabalina ebibi kulibera wamu, nabo abaleka Mukama ba-
29 limalibwawo. Kubanga ensonyi ziribakwata olwemivule gyemwegōmba, era muliswāzibwa [m] olwe-
30 nsuku zemweroboza. Kubanga muliba ngomuvule oguwotōka amalagala, era ngolusuku omutali
31 ma'zi. Era owamānyi aliba ngenfūzi, nomulimugwe ngolusasi olwomuliro; era [n] byōmbi biri'gyira wamu, 'sō tewaliba abizikiza.

2 Ekigambo [o] Isaya omwāna wa Amozi kyeyalaba ku Yuda ne Yerusalemi.
2 Awo [b] olulitūka [c] mu naku ezoluvanyuma, olusozi olwenyumba ya Mukama lulinywezebwa ku ntiko yensozi, era luligulumizibwa okukira ensozi; era [d] amawānga gona
3 galikulukutira kulwo. Era amawānga mangi agalyāmbuka negogera nti [c] Mu'je, twāmbuke eri olusozi lwa Mukama, eri enyumba ya Katonda wa Yakobo; era anātuigirizānga ku makuboge, na'fe tunātambulirānga mu npendaze: kubanga mu Sayuni mwe mulifuluma amateka, nekigambo kya Mukama
4 mu Yerusalemi. Era aliramula mu mawānga, era alinenya abantu bangi: era [f] baliwēsa ebitala byābwe okubifūla enkumbi, namafumu gābwe okugafūla ebiwabyo: e'gwānga teririimusa kitala eri e'gwānga li'nalyo, [g] 'sō tebaliiga kulwāna nate.
5 'Mwe enyumba ya Yakobo, mu'je tutambulire mu musana gwa Mu-
6 kama. Kubanga waleka abantubo enyumba ya Yakobo, kubanga ba-'ju'de (empisa) ezava ebuvanjuba, era [i] balaguzi [k] nga Abafirisuti, era bakubagana mu ngalo nabāna baba-
7 mawānga. Era ensi yābwe e'ju'de efeza nezābu, 'sō nobuga'ga bwābwe tebuliko gyebukoma; era ensi yābwe [l] e'ju'de embalāsi, 'sō namagāli gābwe tegaliko gyegakoma.
8 Era ensi yābwe [m] e'ju'de ebifananyi; basinza omulimu gwemikono gyābwe bo, engalo zābwe bo gweza-
9 kola. Omukopi nāvūnama, nomukulu yetōwaza: kyova olema oku-
10 basonyiwa. [n] Ingira mu lwāzi, wekweke mu nfūfu, mu maso [o] gentīsa ya Mukama, ne mu maso gekitī-
11 bwa kyobukulubwe. [p] Okulalambala kwabantu kuliwanulibwa, namalala gabantu galikutamizibwa, era [r] Mukama ye'ka yaligulumizibwa
12 [s] ku lunaku olwo. Kubanga walibawo olunaku lwa Mukama owe'gye eri ebyo byona ebyekuza ebirina amalala, neri byona ebigulu-
13 mizibwa; era biriwanulibwa: neri enfugo zona eza Lebanoni, empānvu ezigulumizibwa, neri emivule gyona
14 egya Basani; [t] neri ensozi zona empānvu, neri obusozi bwona obu-
15 gulumizibwa; neri buli kigo ekiwā-

[a] Is. 65. 3; 66. 17.

[b] Is. 9. 18.

[c] Is. 1. 1.

[d] Mi. 4. 1-3. [e] Luk. 49. 1.

[d] Is. 27. 13. Luk. 24. 47.

[e] Yer. 31. 6. Zek. 8. 21 neb.

[f] Yo. 3. 10.

[g] Zab. 46. 9. Kos. 2. 18. Zek. 9. 10.

[i] Ma. 18. 14. [k] 2 Basek. 1. 2.

[l] Ma. 17. 16.

[m] Yer. 2. 28.

[n] Kub. 6. 15. [o] 2 Baa. 1 9.

[p] Is. 17. Is. 13. 11.

[r] 2 Kol. 10. 5. [s] Is. 4. 1, 2; 11. 10, 11; 12. 1, 4; 24. 21; 25. 9; 26. 1; 28. 5; 29. 18. Yer. 30. 8. Ez. 38. 14 neb.

[t] Is. 30. 25.

[a] Zab. 116. 19.

[t] 1 Byom. 23. 31.

[u] Zab. 101. 5.

[w] Is. 59. 2.

[x] Is. 59. 3.

[z] Yer. 4. 14.

[a] Yer. 22. 3. Mi. 6. 8. Zek. 7. 9.

[b] Yak. 1. 27. [c] 1 Sam. 12. 7. Is. 43. 26. Mi. 6. 2. [d] Zab. 51. 7.

[e] Is. 40. 5.

[f] Yer. 2. 20. Kub. 17. 1.

[g] Kos. 9. 15.

[i] Kos. 4. 18. Mi. 3. 11. [k] Zek. 7. 10.

[l] Zek. 8. 3.

nvu. neri buli bugwe aliko ekomera;
16 neri [n]ebyōmbo byona Ebyetalusisi.
neri ebifananyi byona ebyokwesi-
17 ma. Era okugulumizibwa kwabantu kulikutamizibwa, namalala gabantu galiwanulibwa; era Mukama ye'ka yaliguluminzibwa ku lunaku
18 olwo. Nebifananyi biri'gwerawo
[o] Is. 10. 19 dala. Era abantu [o]baligenda mu mpuku ezamainja, ne mu bunya obwe'taka, okuva mu maso gentisa ya Mukama, ne mu maso gekitibwa kyobukulubwe, bwagolokokānga o-
20 kukankanya ensi namānyi. Ku lunaku olwo omuntu alisūlira dala ebifananyibye ebyefeza nebifananyibye ebyezābu, byebāmukolera okusinzānga, eri emese neri ebinyi-
21 ra; bagende mu mpuku ezamainja, ne mu nkonko ezamainja amatifu,
[p] Is. 10. okuva mu maso [p]gentisa ya Mukama, ne mu maso gekitibwa kyobukulubwe, bwagolokokānga oku-
[q] Zab. 146. 3. [r] Yob. 27. 3. 22 kankanya ensi namānyi. [r]Muleke abantu, [q]omu'ka gwābwe guli mu nyindo zābwe: kubanga ekināba kibalowōzesa kiki?

3 Kubanga, laba, Mukama, Mukama owe'gye, a'gya ku Yerusalemi ne ku Yuda ekyesigibwa nekiimibwako, [a]ekyesigibwa kyona ekye'mere,
[a] Lev. 26. 26. Yer. 37. 21. 2 nekyesigibwa kyona ekyama'zi; omusaja owamānyi, nomusaja omuzira; omulamuzi, ne na'bi, nomula-
3 guzi, nomuka'de; omukulu owamakumi atāno nowekitibwa natēsa ebigambo ne fundi owamagezi no-
[b] Mub. 10. 16. 4 mu'fumuowobukabakaba. Era[b]ndireta abāna okuba abalāngira bābwe,
5 era abāna abawere balibafuga. Era abantu balijōgebwa, buli muntu mu'ne, na buli muntu muliranwawe: omuto aligirira ekye'jo omuka'de, nomukopi aligirira ekye'jo
[c] Is 4. 1. 6 owekitibwa. [c]Omuntu bwaliwata mugandawe mu nyumba ya kitāwe, (ngayogera) nti 'Gwolina ebyokwambala, bēra mufuzi wa'fe 'gwe, nokubula kuno kubēre wansi wo-
7 mukonogwo: ku lunaku olwo aliimusa e'dobozirye, (ngayogera) nti Si'ja kuba muwonya; kubanga mu nyumba yānge temuli 'mere newakuba'de ebyokwambala: temu'ja
8 kunfūla mufuzi wa bantu. Kubanga Yerusalemi kizikiri'de, ne Yuda agu'de: kubanga olulimi lwābwe nebikolwa byābwe biwakanya Mukama, okusunguwaza amaso agekitibwakye. Ekifananyi kyobwenyi
9 bwābwe kitegēza nga gubasinze; era babūlira ekibi kyābwe [d]nga Sodomu, tebakikisa. Zisānze obulamu bwābwe! kubanga besasuli'de
[d] Lub. 13. 13. Is. 1. 10. [e] Mub. 8. 12. [f] Zab. 128. 2. 10 bo'ka obubi. Mwogere ku mutūkirivu nti [e](anābānga) bulūngi: kubanga [f]banālyānga ebibala byebi-
11 kolwa byābwe. Zisānze omubi! [g](anābānga) bubi: kubanga anāwe-
12 bwanga empēra yengaloze. Abantu bānge abāna abato be babajoga, era abakazi be babafuga. Wowe abantu bānge, ababakulembera babakyāmya, era bazikiriza e'kubo lya'mwe
13 eritambulirwamu. Mukama aimirira [g]okuwoza, era aimirira okusala
14 omusāngo gwamawānga. Mukama [h]alisala omusāngo gwabaka'de babantube nabalāngira bābwe: 'Mwe mwalira dala olusuku lwemizabibu; omunyago gwomwāvu guli mu nyu-
15 mba za'mwe: muba'de ki [i]okubētentānga abantu bānge, nokusānga amaso gabāvu? bwayogera Mukama, Mukama owe'gye.
16 Era nate Mukama yayogera nti [m]Kubanga abawala ba Sayuni balina amalala, era batambula nga balalambaza ensingo era nga balina amaso agobukaba, nga batambula era nga bakumba bwebagenda, era nga bavuza ebigere byā-
17 bwe: Mukama kyaliva alwāza ebikakampa obwēzinge bwomutwe gwabawala ba Sayuni, Mukama
18 nābi'kula ku nsonyi zābwe. [n]Ku lunaku olwo Mukama aliba'gyako obuyōnjo bwamasamba gābwe, ne-
19 nkundulu zābwe, [o]nebifanana nge-
20 myezi; nemijugo, nemisa'ga, ne-
21 ngoye ezokumaso; ebiremba, nobudāngadi, nenebagyo, nobucupa
22 olwakalōsa, nensiriba; empeta nempeta ezomunyindo; engoye ezamabala, neminagiro, nesūka, nensawo; endabirwamu, ne bafuta, ne-
24 biremba, nezibi'ka ku mitwe. Awo olulitūka awāli ebyakalōsa walibawo ekivūndu; nawāli olwebagyo mugwa; nawāli enviri ensunsule obulūngi kiwalāta; nawāli ekizibawo [p]kwesiba kibukutu: awāli obu-
25 yōnjo kwōkebwa. Abasajabo ekitala kiriba'ta, nabazirabo (balifira)
26 mu ntalo. [r]Nenzi'gize zirikāba ziriwubāla; era ye aliba munaku,

4 [s]alitūla ku 'taka. Era abakazi musānvu balyekwata ku musaja omu [a]ku lunaku luli, nga bogera nti Tunālyānga e'mere ya'fe 'fe, era tunāyambalānga ebyambalo bya'fe 'fe: kyo'ka tutūmibwe erinyalyo; otu'gyeko ekivume kya'fe.
2 Ku lunaku luli [b]e'tabi lya Mukama liriba 'dūngi era lya kitibwa, nebibala byensi biribawōmera nyo
3 abo abawonye ku Isiraeri, biriba birūngi. Awo olulitūka, oyo asiga'de mu Sayuni noyo abēra mu Yerusalemi, [c]aliitibwa mutukuvu, ye buli muntu [d]awandikibwa mu
4 balamu mu Yerusalemi: [e]Mukama bwaliba nganāli'za dala empitambi yabawala ba Sayuni, era ngamazemu omusai gwa Yerusalemi wakati

[n] Is. 32. 9 neb.
[o] Balam. 8. 21 neb.
[p] Is. 18. 3.
[r] Yer. 14. 2.
[s] Kung. 2. 10.
[a] Is. 2. 11.
[b] Yer. 23. 5.
[c] Ob. 17.
[d] Luk. 10. 20.
[e] Mala. 3. 2, 3.

mukyo, olwomwoyo ogwomusängo,
5 era olwomwoyo ogwokwökya. Era
/ Kuv. 13. 21. Mukama alitondera ku buli nyu-
mba eyolusozi Sayuni /ekire no-
r Zek. 2 5. mu'ka emisana, r nokumasamasa
kwomuliro ogwäka ekiro: kubanga
wa'gulu ku kitibwa kyona ku-
6 libako ekiritimbibwako. Era wa-
libawo ewema okuba ekisikirize
t Is. 25. 4. emisana eri olubugumu, nokuba
t eki'dukiro era omwekwekebwa
eri kibuyaga nenkuba.

5 Nyīmbira muganzi wänge oluī-
mba olwomwagalwa wänge ebiga-
u Zab. 80. 8. mbo u byolusukulwe olwemizabibu.
Muganzi wänge yalina olusuku o-
lwemizabibu ku lusozi olugimu e-
x Mat. 21. 33. 2 nyo: x nälusimira olusalosalo, nälusi-
gulamu amainja gämu, nälusimba-
mu omuzabibu omulüngi enyo nyi-
ni, näluzimbamu wakati ekigo, era
y Mat. 21. 19. 3 nälusimamu eso'golero: y näsübira
lubale zabibu, nerubala zabibu ezo-
munsiko. Kale 'no, 'mwe abatüla
mu Yerusalemi na'mwe abasaja ba
4 Yuda, mutusalire omusängo, mbe-
gairi'de, 'nze nolusuku lwänge o-
lwemizabibu. Nandiïnzi'za kuko-
la ki nate olusuku lwänge olwemi-
zabibu kyenalema okulukola? Bwe-
5 nasübira lubale zabibu, ekyalubaza
zabibu ezomunsiko kiki? Kale 'no
kakano kambategeze kyenäkola o-
lusuku lwänge olwemizabibu: na-
'gyako olukomera lwalwo, era lulirwa dala; nämenyera dala ekisäkate kyalwo, era lulirinyiririrwa
6 dala: era näluzisa; tebalusalire-
nga 'sö tebalulimenga; naye mulimeramu emyeramänyo nama'gwa:
z Is. 3. 14. era ndiragira ebire obutalutonye-
7 sängako nkuba. Kubanga z olu-
suku olwemizabibu olwa Mukama owe'gye ye nyumba ya Isiraeri, nabasaja ba Yuda kye kisimbekye ekimusanyusa: näsübira omusängo, naye, laba, kujöga; obutükirivu, naye, laba, kukäba.
a Mi 2 2. 8 Zibasänze abo abaga'ta a enyu-
mba nenyumba gi'nayo, abongera enimiro ku nimiro gi'nayo, okutüsa e'bänga lweri'gwäwo, na'mwe nokutüla nemutula 'mwe'ka wakati
9 munsi! Mu matu gänge (ayogera) Mukama owe'gye nti Mazima enyumba nyingi ziriba bifulukwa, enene
/ Ez. 45. 11. era enüngi, nga tewali azitülamu.
10 Kubanga ensuku ezemizabibu kumi zinävängamu /eki'bo kimu, nogusera ogwensigo gunävängamu eki-
'bo kimu kyo'ka.
11 Zibasänze abo abakëra enkya mu makya okugolokoka, bagoberere e-
kitamïza; abalwäwo ekiro okutüsa e'tümbi omwenge negubalalusa!
12 Era enänga nentongöli, ebitäsa ne-
ndere, nomwenge biri mu mbaga
zäbwe: naye tebalowöza mulimu gwa Mukama, b 'sö tebana'sä ku
13 mwoyo c okukola kwengaloze. Aba-
ntu bänge kyebavu'de bagenda mu bunyage, olwokubulwa okumanya: nabasaja bäbwe abekitibwa balümi 'dwa enjala, nekibina kyäbwe enyö-
14 nta eba'se. Amagömbe kyegavu'de gagaziya okwegömba kwago, era gäsami'za akamwa kago ekitayasamizika: nekitibwa kyäbwe nobungi bwäbwe noluyogäno lwäbwe noyo
15 asanyuka mubo bi'ka (omwo). Era
k omukopi akutamizibwa, nomu-
kulu atowazibwa, namaso gabama-
16 lala gatowazibwa: naye l Mukama owe'gye agulumizibwa olwomusängo, era Katonda Omutukuvu atu-
17 kuzibwa olwobutükirivu. Abäna bendiga neziryoka ziryanga mu 'dündiro lyazo, era ebifo ebyazika ebyabage'vu m abatambuze balibirya.
18 Zibasänze abo abawalula obutali butükirivu nakagwa akobulimba, (a-
bawalula) ekibi nga nomugwa ogwe-
19 'gäli: n abogera nti Ayänguyeko, a-
sambyeko omulimugwe tugulabe: nokutësa Kwomutukuvu wa Isiraeri kusembere kutüke tukumanye!
20 Zibasänze abo abaita ekibi ekirüngi, nekirüngi ekibi; abateka ekizikiza mu kifo kyomusana, nomusana mu kifo kyekizikiza; abateka okukäwa mu kifo kyokuwömerera, nokuwömerera mu kifo kyokukäwa!
21 Zibasänze abo abalina o amagezi mu maso gäbwe bo, era abakababaka-
ba mu kulaba kwäbwe bo!
22 p Zibasänze abo abalina amänyi o-
kunywa omwenge, era abazira oku-
23 tabula ekitamïza: q abateka obutükirivu ku babi s olwenguzi, era a-
ba'gya ku mutükirivu obutükirivu-
24 bwe! Kale ngolulimi lwomuliro bwerwökya ensämbu, era ngesubi ekalu bweri'ka mu muliro, bwekityo ekikolo kyäbwe kiriba ngekivündu, nekimuli kyäbwe kirifümüka ngenfüfu: kubanga bägänänga amatëka ga Mukama owe'gye, era t bänyomänga ekigambo u Ekyomutukuvu wa Isiraeri.
25 v Obusüngu bwa Mukama kyebu-
vu'de bubübüka ku bantube, era agolo'de omukonogwe okubalümba, era aba'se, ensozi nezikankana, nemirämbo gyäbwe negiba ngebisasiro wakati mu ngüdo. Ebyo byona bimaze okubawo naye obusüngubwe tebunaba ku'gyibwawo, naye omu-
26 konogwe gukyagolo'dwa. w Era aliimusiza amawänga ebendera ngaima wala, z alibaköwola ngaima u ku nkomerero yensi: era, laba, balyä-
27 nguwa mängu oku'ja: tewaliba mu-
bo aliköwa newakuba'de alyesitala; tewaliba aliböngota newakuba'de alyebaka; 'sö nolukoba lwebesiba

p Zab. 28. 5.
i Zab. 143. 5.
k Is. 2. 9.
l Is. 2. 11.
m Zab. 109. 11.
n 2 Pet. 3. 4.
o Bal. 12. 16.
p Is 11.
q Nge. 17. 15.
r Kuv. 23. 8.
t Is. 1. 4.
u Is. 12. 6.
v 2 Basek. 22. 13 neb.
w Is. 11. 12.
z Is. 7. 18.
u Ma. 28. 49.

terulisumulukuka, 'sō nolukoba
28 lwengato zābwe ternlikutuka: obusāle bwābwe bwa bwōgi, nemitego gyābwe gyona mirōge; ebinūlo byembalāsi zābwe biribalibwa ngamainja agembālebāle, ne banamuziga
29 bābwe nga kibuyaga; okulira kwābwe kuliba ngempologoma, balirira ngempologoma ento: wewawo, balirira, balikwata omui'go gwābwe, nebagitwālira dala mirembe, 'sō te-
30 walibawo aliwonya. Era [b]baliwūma kubo ku lunaku luli ngenyanja bewūma: era [c]omuntu bwatunulira olukalu, laba, ekizikiza nenaku, nomusana guzikizibwa mu bire byalwo.

[b] Is. 2. 11.
[c] Is. 8. 22.

6 [a]Mu mwāka kabaka [b]U'ziya mweyafira [c]nalaba Mukama ngatu'de ku ntebe, empānvu eyagulumizibwa, nekirengekye nga ki'jula ye.
2 kalu. Baserafi bāli baimiri'de wa'guluwe: buli omu yalina [d]ebiwawātiro mukāga; [e]ebibiri yabibi'ka ku masoge, nebibiri yabibi'ka ku
3 bigerebye, nebibiri yabibūsa. Omu nāyogerera wa'gulu eri mu'ne nāyogera nti [f]Mutukuvu mutukuvu, mutukuvu, Mukama owe'gye: ensi
4 yona e'ju'de ekitibwakye. Nemisingi gyemiryāngo neginyenyezebwa olwe'dobozi lyoyo eyayogerera wa'gulu, [g]enyumba ne'jula omu'ka.
5 [h]Nendyoka njogera nti Zinsānze! kubanga nfu'de; kubanga ndi muntu wa mimwa egitali mirongōfu, era ntūla wakati mu bantu abemimwa egitali mirongōfu: kubanga amaso gānge galabye Kabaka, Mu-
6 kama owe'gye. Omu ku baserafi nālyoka abūka na'ja gyendi, ngalina eryānda eryāka mu ngaloze, lyeyali a'gye ku kyōto ne namagalo:
7 nālikomya ku kamwa kānge, nāyogera nti Laba, lino likomye ku mimwagyo; era obutali butūkirivubwo bugyi'dwawo, nekibikyo kirongōse-
8 bwa. Nempulira e'dobozi lya Mukama, nga lyogera nti Nātuma āni, era anātugendera ani? Nendyoka njogera nti 'Nze 'nzuno: ntuma
9 'nze. Nāyogera nti Genda obūlire abantu bano nti Okuwulira muwulire, naye temutegēra; nokulaba
10 mulabe, naye temwetegēreza. Savuwaza omutima gwabantu bano, era 'gala amatu gābwe, era ziba amaso gābwe; baleme okulaba namaso gābwe, nokuwulira namatu gābwe, nokutegēra nomutima gwābwe,
11 nokukyūka, okuwonyezebwa Nendyoka njogera nti Mukama wānge, biritūsa wa (okubāwo)? Na'damu nti Okutūsa ebibuga lwebirizika nga tewali abitūlamu, ne mu nyumba nga temuli muntu, ensi nezikira
12 dala, era Mukama ngajulu'de abantu ngabatu'te wala, nebifulukwa
13 nga bingi wakati munsi. Era ekitūndu ekyekumi bwekiriba nga kikyasiga'de omwo, kiririrwa dala nate: ngomumyuliru era ngomuvule ekikolo kyagyo nga kisiga'de, bwegitemebwawo; bwekityo [k]ensigo entukuvu kye kikolo kyayo.

[a] 2 Basek. 15. 7.
[b] Is. 1. 1.
[c] Yok. 12. 41.
[d] Kub. 4. 8.
[e] Ez. 1. 11.
[f] Kub. 4. 8.
[g] Kuv. 19. 18. Kub. 15. 8.
[h] Kuv. 3 6.
[k] Ezer 9 2

7 Awo olwātūka ku mirembe gya Akazi omwāna wa Yosamu, omwāna wa U'ziya, kabaka wa Yuda, [a]Lezini kabaka Webusuli, ne Peka omwāna wa Lemaliya, kabaka wa Isiraeri, nebayāmbuka Eyerusalemi okunkirwānyisa; naye nebakiremwa.
2 Nebabūlira enyumba ya Daudi nga bogera nti Obusuli butabaganye ne Efulaimu. Omutimagwe negunyenyezebwa, nomutima gwabantube, ngemiti egyomukibira bweginyenyezebwa nempewo.
3 Mukama nālyoka agamba Isaya nti Fuluma kakano osisinkane Akazi, 'gwe ne Sealuyasubu omwāna-wo, [b]olusalosalo olwekidiba ekyengulu wernkoma, mu lugūdo olwe-
4 nimiro yomwozi wengoye; omugambe nti Weküme olērewo bubēzi; totya, 'sō nomutimagwo teguziri'kānga olwemimuli gino gyōnibi eginyōka egi'gwēre'de, olwobusūngu obukāmbwe obwa Lezini Nobusuli, [c]nobwomwāna wa Lemaliya.
5 Kubanga Obusuli butēse'za obubi ku'gwe, ne Efulaimu, nomwāna wa
6 Lemaliya, nga bogera nti Twāmbuke tulūmbe Yerusalemi, tukitegānye, twewa'gulire omwo ekituli, tu-'sēwo kabaka wakati mukyo, omwā-
7 na wa Tabeeri: bwatyo bwayogera Mukama Katonda nti Tekirinywēra
8 'sō tekiritūkirira. Kubanga [d]omutwe Gwobusuli ye [e]Damasiko, nomutwe Gwedamasiko ye Lezini: era [f]emyāka enkāga netāno nga tegina'gwāwo Efulaimu alimenyeka-
9 menyeka obntaba 'gwānga: nomutwe gwa Efulaimu ye [g]Samaliya, nomutwe Gwesamaliya ye mwāna wa Lemaliya. Bwemuligāna oku-'kiriza, mazima temulinywēzebwa.
10 Awo Mukama nāgamba nate Akazi nti Wesabire Mukama Katonda-
11 wo [i]akabonero; kasabe oba mu bu-
12 ziba oba mu 'bānga wa'gulu. Naye Akazi nāyogera nti [k]Sisabe 'sō
13 sikeme Mukama. Nāyogera nti Muwulire kakano, [l]'mwe enyumba ya Daudi; kigambo kitono gyemuli 'mwe okukōya abantu nokwagala nemwagala okukōya ne Katonda
14 wānge era? Mukama ye nyini kyaliva abawa akabonero; [m]laba, [n]omuwala atamanyi musaja aliba lubuto, alizāla omwāna wa bulenzi, era alitūma erinyalye [o]Imanueri.
15 [p]Omuzigo nomubisi gwenjuki alibirya, [r]bwamanya okugāna ebibi,

[a] 2 Basek. 16. 5, 6.
[b] Is. 7. 3.
[c] 2 Basek. 15. 25, 37.
[d] 2 Sam. 8. 6.
[e] Is. 17. 1, 3.
[f] 2 Basek. 17. 24.
[g] 1 Basek. 16. 24.
[i] 2 Basek. 19. 29.
[k] 2 Basek. 16. 7.
[l] Luk. 1. 27, 69.
[m] Mat. 1. 23.
[n] Luk. 2. 5.
[o] Is. 8. 8, 10.
[p] Iu. 22.
[r] Luk. 2. 40, 52.

16 nokweroboza ebirungi. [s] Kubanga
omwana nga tanamanya kugana bibi nokweroboza ebirungi, ensi gyo-
[t] 2 Basek. 15. 30. kyawamu [t] bakabaka bayo bombi e-
17 rirekebwa. Mukama alikuletako
ne ku bantubo. ne ku nyumba ya
kitawo, enaku ezita'janga, okuva
[u] 1 Basek. 12. 16. ku lunaku [u] Efulaimu lweyaviramu
mu Yuda: kabaka Webwasuli.
18 Awo olulitūka ku lunaku luli Mu-
[w] 2 Basek. 23. 29 neb. kama alikowola [w] ensowera eri mu
bifo ebyewala ebyemi'ga Egyemisiri, nenjuki eri munsi Yebwasuli.
19 Era biri'ja, era biriwu'mulira byona
mu biwonvu ebyazika, ne mu bunya
obwomumainja, ne ku ma'gwa gona, ne ku malundiro gona.
20 Ku lunaku luli Mukama alimwe-
[v] 2 Basek. 16. 8. saakamwano akagule [v] (akali) mu bifo ebyemitala Womu'ga, ye kabaka
Webwasuli, omutwe nobwoya obwokubigere: era kalimalawo nekirevu.
21 Awo olulitūka ku lunaku luli o-
musaja alirisa ente eyōusa ento ne-
22 ndiga biri; awo olulitūka olwamata amangi gezirigabiza anūlyanga
omuzigo: kubanga buli muntu anūlyanga omuzigo nomubisi gwenjuki
aliba asiga'de wakati munsi.
23 Awo olulitūka ku lunaku luli, buli kifo awābanga emizabibu olukumi, buli gumu gwa sekeri lukumi,
kiriba kya myeramanyo nama'gwa.
24 Bali'jayo nga balina obusāle nomu-
tego; kubanga ensi yona eriba myeramanyo nama'gwa.
25 Nensozi zona zebālimanga nenkumbi, tolitūkayo olwokutya emyeramanyo nama-
[x] Is. 27. 10. 'gwa, naye [x] waliba wa kusindikayo
[a] Is. 5. 5. nte, [a] nokulinyirirwa endiga.

8 Mukama nang'amba nti Wetwālire ekipande ekinene, okiwandike-
ko nekalamu eyomuntu nti Kya
2 Makeru-salalu-kasu-bazi; nange ndyetwālira [b] abajulirwa abesigwa o-
kuwandika, Uliya kabona, ne Zeka-
3 liya omwana wa Yeberekiya. Neng'enda eri na'bi omukazi; naba lubuto, nazāla omwana wa bulenzi.
Mukama nālyoka ang'amba nti Mutūme erinya Makeru-salalu-kasu-
[c] Is. 7. 16. 4 bazi. [c] Kubanga omwana nga tanamanya kukāba nti Kitange, era
[b] Is. 7. 8. nti Mange, obnga'ga [b] Obwedamasiko nomunyago [c] Ogwesamaliya bi-
[c] Is. 7. 9. rinyagibwa mu maso ga kabaka Webwasuli.
5 Mukama nāyogera nange nate o-
6 mulundi omulala nti Kubanga abantu bano bagānyi ama'zi ga [d] Siroa
[d] Nek. 3. 15. agatambula empola, nebasanyukira
[e] Is. 7. 1, 4. [e] Lezini nomwana wa Lemaliya;
7 kale 'no, laba, Mukama ayambusa kubo ama'zi Agomu'ga, agamānyi
era amangi, kabaka Webwasuli nekitibwakye kyona: era alyanbuka
oknsu'kirira ensalosaloze zona, era
8 aliyika ku 'talerye lyona: era alyeyongera nākulukuta okutūka mu
Yuda; alyanjāla aliitamu; alikoma ne mu bulago; nokugololwa kwebiwawātirobye kuli'juza ensiyo,
'gwe [f] Imanueri, nga bweyenkana [f] Is. 7. 14.
obugazi.
9 Muyogāne, 'mwe amawānga. mulimenyekamenyeka; era mutege a-
matu, 'mwe 'mwena abomunsi ezewala: mwesibe, mulimenyekamenyeka; mwesibe, mulimenyeka-
10 menyeka. Mutēse ebigambo wamu, birizikirizibwa; mwogere ekigambo, tekiriimirira: kubanga
[g] Is. 7. 14. 11 [g] Katonda ali wamu na'fe.
Kubanga Mukama yayogera nange bwatyo nomukono ogwamānyi, nānjigiriza 'neme okutambulira mu 'kubo
12 lyabantu bano, ngayogera nti Temuwogera nti Okwekoba, mu byona
e'gwānga lino byeriryogerako nti Okwekoba; 'so temutya kutya kwā-
13 bwe, 'so temutekemuka. [i] Mukama owe'gye oyo gwemuba mutukuza;
[i] Kubal. 20. 12.
era oyo [k] abērēnga entīsa ya'mwe, [k] Luk. 12. 5.
era oyo abērēnga ekitibwa kya'mwe.
14 Era [l] aliba ngawatukuvu; naye al-
[l] Ez. 11. 16. iba [m] nge'jinja eryokwesitalwako era olwāzi olugwisa eri enyumba zombi
[m] Bal. 9. 33. eza Isiraeri, okuba [n] omutego era
[n] Zab. 69. 22. ekyāmbika eri abo abatūla mu Ye-
15 rusalemi. Era bangi abaliryesitalako, nebagwa, nebamenyeka, nebatēgelwa, nebakwasibwa.
16 Sibira dala okutegēza, o'sē akabonero ku matēka mu baigirizwa
17 bange. Era [o] ndirindirira Mukama,
[o] Kab. 2 3. [p] akweka amasoge enyumba ya Ya-
[p] Is. 54. 8.
18 kobo, ne'munonya. [r] Laba, 'nze
[r] Beb. 2. 13. [s] nabāna Mukama bampa'de bya
[s] Is. 7. 3. kuba [t] bubonero era bya kuba bye-
[t] Is. 7. 14. wunyo mu Isiraeri ebiva eri Mukama owe'gye, atūla ku lusozi Sayuni.
19 Era bwebalagambānga nti Mu-
būze [u] abo abaliko emizimu naba-
[u] 2 Basek. 23. 24. 'fumu, abalira (ngenyonyi) era abajobo'ja: [w] e'gwānga tekirigwānira
[w] Is. 44. 25. knbūza Katonda wābwe? Ebigambo byabalamu (bandibūzi'za) [v] a-
[v] 1 Sam. 28. 11 neb. Zab. 106. 28. 20 bafu? Tu'de eri [z] amatēka nobnjulirwa! [a] obanga tebogera ngekiga-
[z] Is. 8. 20. mbo ekyo bwekiri, [b] mazima obu'de
[a] Luk. 16. 29. 21 tebngenda bukakērera. Era ba-
[b] 1 Yok. 4. 6. liita (munsi), nga beralikirira nyo
nga balūmwa enjala: awo olunātūkānga bwebanātumwānga enjala, banānyigānga [c] nebakolima
[c] Kub. 16. 9 neb. nga balāira kabaka wābwe ne Katonda wābwe, nebatunuza amaso
22 gābwe wa'gulu: era [d] banātunuliranga ensi, era, laba, naku nekizikiza, ekizikiza ekyokubonyabonyezebwa: era baligoberwa mu kizikiza ekiku'te. Naye tewaliba kizi-
[d] Is. 5. 30.
[e] 2 Basek. 15. 29 1 Byom. 5. 26. 2 Byom. 16. 4.
[b] Mat. 4. 15 neb.
9 kiza eri oyo eyali abonyabonyezebwa. [a] E'da yanyomya [b] ensi ya

Zebuluni nensi ya Nafutali, naye
mu kisera ekyoluvanyuma agifu'de
ya kitibwa, awali e'kubo eryenya-
nja, emitala wa Yoludani, Galiraya
[c] Bef. 5. 8, 14. [d] Luk. 1. 79.
2 eyamawänga. [c] Abantu [d] abätam-
bulirängа mu kizikiza balabye o-
musana mungi: abo abätülänga
munsi yekisikirize kyokufa, omu-
[e] Is. 26. 15.
3 sana gubäki'de bo. [c] Oyazi'za e-
'gwänga, oyonge'de ku sanyu lyä-
bwe: basanyukira mu masogo nge-
sanyu bweriri eryomumaküngula,
abasaja nga bwebasanyuka nga ba-
[f] Is. 10. 27.
4 gereka omunyago. Kubanga [f] eki-
koligo ekyamuzitowerera, nomu'go
ogwokukibegabegakye, lwe luga o-
lwomujoziwe, obimenye nga ku
[g] Balam. 7. 22.
5 [g] lunaku lwa Midiani. Kubanga
ebyokulwänyisa byona ebyoyo alin-
a ebyokulwänyisa mu luyogäno,
nebyambalo ebikulunyizibwa mu
musai, biriba bya kwökebwa bwö-
6 kebwa, okuba enku ezomuliro. Ku-
banga [i] omwäna atuzäli'dwa 'fe,
[k] omwäna owobulenzi awere'dwa
'fe; [l] nokufuga kunäbänga ku kibe-
gabegakye: nerinyalye liriitibwa
[l] Luk. 2. 11.
[k] Is. 7. 14.
[l] Mat. 28. 18.
nti [m] Wa kitalo, Atesa ebigambo,
Katonda owamänyi, Kita'fe ata-
[m] Balam. 13. 18.
7 'gwäwo, [n] Omukulu wemirembe. O-
[n] Bef. 2. 14.
kufugakwe nemirembe [o] tebirikoma
[o] Zab. 89. 4.
kweyongeränga, ku ntebe ya Daudi,
ne ku bwakabakabwe, okubunywè-
za, nokubuwanirira [p] nomusängo
[p] Yer. 23. 5.
nobutükirivu okuva lero nemire-
mbe nemirembe. [r] Obunyikivu bwa
[r] 2 Basek. 19. 31. Is. 37. 32.
Mukama owe'gye bulitükiriza ekyo.
8 Mukama yawereza Yakobo ekiga-
9 mbo, nekigwa ku Isiraeri. Era aba-
ntu bona balimanya, [s] Efulaimu na-
batüla mu [t] Samaliya, abogera na-
malala nobuka'kanyavu bwomuti-
10 ma nti Amatofali gagu'de, naye tu-
lizimbya amainja amateme: enko-
ma ziteme'dwawo, naye tulizifüla
11 ensambya. Mukama kyaliva agu-
lumiza abalabe ba [u] Lezini okumu-
lümba, era alisäkiriza abalabebe;
12 [w] Abasuli mu maso, [x] Nabafirisuti
emabega; era balirya Isiraeri na-
kamwa akayasamye. [z] Ebyo byona
bimaze okubawo naye obusüngu-
bwe tebunakyüsibwa okubavako,
naye omukonogwe gukyagolo'dwa.
13 Naye [a] abantu tebäkvükirängа
oyo eyabakuba, 'sö tebänonyängа
14 Mukama wa 'gye. Mukama kyaliva asalako ku Isiraeri omutwe no-
mukira, olukindo nekitögo, [b] ku
15 lunaku lumu. Omusaja omuka'de
era owekitibwa gwe mutwe; ne na-
'bi aigiriza ebyobulimba gwe muki-
16 ra. Kubanga abakulembera abantu
bano babakyämya; nabo bebakule-
17 mbera bazikirizibwa. Mukama kya-
liva alema okusanyukira abavubuka
bäbwe, 'sö talisäsira (bäna) bäbwe
abafiri'dwa bakitäbwe ne ba'na-
'mwändu bäbwe: kubanga buli mu-
ntu avola era akola ebibi, na buli
kamwa kogera ebyobusiru. [c] Ebyo
byona bimaze okubawo naye obusü-
ngubwe tebunakyüsibwa okubavako,
naye omukonogwe gukyagolo-
'dwa.
[c] Is. 9. 12.
18 Kubanga obubi [d] bwökya ngqmu-
liro; gumalawo emyeramänyo ne-
ma'gwa: wewawo, gukolëra mu bi-
sa'ka ebyomukibira, ebire ebyomu-
'ka ebiku'te nebinyöka nebirinya
19 wa'gulu. Olwobusüngu bwa Mu-
kama owe'gye ensi eyiri'de dala:
era nabantu bali ngenku ezomuliro;
20 [e] tewali asonyiwa mugandawe. Era
omu alisika ku mukono ogwadyo,
nälümwa enjala; era [f] alirya ku
mukono ogwa kono, 'sö tebali'kuta:
[g] balirya buli muntu enyama eyomu-
21 konogwe ye: [i] Manase Efulaimu;
ne Efulaimu Manase: era [k] bömbi
wamu balikyäwa Yuda. [l] Ebyo
byona bimaze okubawo naye obu-
süngubwe tebunakyüsibwa okuba-
vako, naye omukonogwe gukyagolo'dwa.
[d] Is. 10. 17, 18. Mala. 4. 1.
[e] Mi. 7. 2, 6.
[f] Lev. 26. 26.
[g] Is. 49. 26.
[i] Balam. 8. 1.
[k] 2 Byom. 28. 6 neb.
[l] Is. 12.

10 Zibasänze abo abatëka amatëka agatali ga butükirivu, na-
bawandisi abawandika obukyämu:
2 okugoba abanaku baleme okusaliri-
wa omusängo, . nokubanyagako
ebyäbwe [a] abävu abomubantu bä-
nge, ba'na'mwändu babere munya-
go gwäbwe, era abafiri'dwa bakitä-
3 bwe babafüle omui'go gwäbwe! Era
mulikola mutya ku [b] lunaku olwo-
ku'jirwa, ne mu kuzikirizibwa oku-
liva ewala? muli'dukira eri äni
okubërwa? era mulireka wa ekiti-
4 bwa kya'mwe? Balikutama buku-
tami wansi wabasibe, era baligwa
wansi waba'ti'dwa. [c] Ebyo byona
bimaze okubawo naye obusüngubwe
tebunakyüsibwa okubavako, naye
omukonogwe gukyagolo'dwa.
[a] Is. 14. 32.
[b] Kos 9. 7. Luk. 19. 44.
[c] Is. 9. 12.

5 'Gwe Omwasuli, oluga olwobusü-
ngu bwänge, omu'go oguli mu nga-
6 lozo kye kirui kyänge! Ndimutu-
ma okulümba e'gwänga erivöla, era
[d] ndimulagira ku bantu abaliko o-
busüngu bwänge, okunyaga omu-
nyago, nokunyaga omui'go, nokuba-
linyirira wansi ngebitömi ebyomu-
7 ngüdo. Naye tagenderera kukola
bwatyo, 'sö nomutimagwe tegulo-
wöza bwegutyo; naye kiri mu mu-
timagwe okuzikiriza, nokumalawo
8 amawänga si matono. [e] Kubanga
ayogera nti Abakulu bänge bona
9 si bakabaka? Kalino tekifanana
[f] Kalukemisi? [g] Kamasi tekifanana
[i] Alupadi? Samaliya tekifanana
10 Damasiko? [k] Ngomukono gwänge
bwegwatüka kunsi za bakabaka
ezesanamu, ezaliна ebifananyi ebi-
[d] Yer. 34. 22.
[e] 2 Basek. 18. 34.
[f] 2 Byom. 35. 20.
[g] 1 Basek. 8. 65.
[i] 2 Basek. 18. 34.
[k] 2 Basek. 18. 33.

ba'je ebyasinga ebyo ebiri mu Ye-
11 rusalemi ne mu Samaliya; nga
bwenakola Samaliya nesanamu za-
kyo, sirikola bwentyo Yerusalemi
[f] nesanamu zakyo?
12 Kyekiriva kitūka, [m] Mukama bwa-
liba ngamali'de dala omulimngwe
gwona ku lusozi Sayuni ne ku Ye-
rusalemi, nendyoka [n] mbonereza
ebibala byomutima omuka'kanyavu
ogwa kabaka Webwasuli, namalala
13 gamasoge amagulumivu. [o] Kuba-
nga yayogera nti Olwamānyi gomu-
konogwānge nakikola, nolwamagezi
gānge; kubanga ndi mukabakaba:
era na'julula ensalo ezamawānga,
ne'nyaga obuga'ga bwābwe, nento-
waza ngomunzira abo abatūla (ku
14 ntebe): era omukono gwānge guvu-
mbu'de obuga'ga obwamawānga
ngekisu; era ngomuntu bwaku-
ng'anya amagi agazizibwa, bwentyo
bwenakung'anya ensi zona: 'sō
tewāli eyayānjuluza ekiwawātiro,
newakuba'de eyayasamya akamwa,
15 newakuba'de eyakāba. Emba'zi
eryenyumiriza eri oyo agitemya?
omusomēno gulyekuza eri oyo agu-
nyenya? kwenkana oluga nga lu-
nyenye'za abo abalulonda, oba o-
mu'go nga gusitu'de atali muti.
16 Mukama, Mukama owe'gye, kya-
liva awereza obuko'vu mu basajabe
abage'vu; era wansi wekitibwakye
walikolēra okwōkya ngokwōkya
17 kwomuliro. Nomusana gwa Isira-
eri guliba mu kifo kyomuliro, No-
mutukuvuwe aliba mu kifo kyokwā-
ka: kale gulyōkya gulimalawo ama-
[p] Is. 9. 14. 'gwage nemyeramānyogye [p] ku lu-
18 naku lumu. Era alimalawo ekitī-
bwa kyekibirakye, nekyenimiroye
engimu, obulamu era nomubiri:
kale kiriba ngomukwasi webendera
19 bwaziri'ka. Nemiti egyomukibira-
kye egirisigalawo giriba mitono,
omwāna omuto nokuinza nāinza
okugiwandika.
20 Awo olulitūka ku lunaku luli,
[r] Is. 4. 2. [r] abaliba nga bafi'sewo ku Isiraeri,
[s] 2 Basek. 18. 7. nabo abaliba nga bawonye ku nyu-
mba ya Yakobo, nga [s] tebakyesiga-
ma nate kwoyo eyabakuba: naye
balyesigama ku Mukama, Omutu-
kuvu wa Isiraeri, mu mazima.
[t] 2 Byom. 30. 6. Is. 7. 3. 21 [t] Ekitūndu ekirifi'kawo kirikoma-
[u] Bal. 9. 27 neb. wo, ekirifi'kawo ku Yakobo, eri
22 Katonda owamānyi. [u] Kubanga a-
bantubo Isiraeri newakuba'de nga
baliba ngomusenyu ogwenyanja, e-
kitūndu (obutūndu) ekirifi'kawo ku-
bo kirikomawo: okutūkiriza kwa-
tēsebwa, okusu'kirira nomusāngo
23 ogwensōnga. Kubanga okukome-
'kereza, era okwatēsebwa, Muka-
ma, Mukama owe'gye kwalikola
wakati munsi yona.
24 Kyava ayogera Mukama, Muka-
ma owe'gye nti 'Mwe abantu bānge
abatūla mu Sayuni, temutyānga
Asuli: newakuba'de ngakukuba no-
luga, nākugalulira omu'gogwe, nge-
25 mpisa Yemisiri bweri. [w] Kubanga
akasera kakyali katono nyo, oku-
nyiga kulyoke kutūkirizibwe nobu-
sūngu bwānge mu kuzikirira kwā-
26 bwe. Awo Mukama owe'gye ali-
muletako ekoba, nga bwebyali [x] Midi-
ani bweya'tirwa awali olwāzi lwa
Olebu: [z] nolugalwelulibakunyanja,
era alirugalula ngempisa Yemisiri
27 bweri. Awo olulitūka ku lunaku
luli, omugugugwe guliva ku kibe-
gabegakyo, nekikoligokye mu bula-
gobwo, nekikoligo kirizikirizibwa
[a] olwokufukibwako amafuta.
28 Atūse Eyayasi, aise mu [b] Migulo-
ni; [c] Emikumasi gyaterekera emi-
29 gugugye: bavūnuse [d] awavūnuki-
rwa; basuze Egeba: Lama aka-
nkana; Gibea wa Saulo a'duse.
30 Yogerera wa'gulu ne'doboziryo,
'gwe muwala wa [e] Ga'limu! wulira,
31 'gwe Laisa! 'Gwe Anasosi asāsi-
rwa! Madumena mu'duse; abatūla
mu Gebimu bekung'anya oku'duka.
32 Ku lunaku luno olwa lero anāsula
[f] Enobu: omukonogwe agugalulira
olusozi lwa muwala wa Sayuni, olu-
sozi lwa Yerusalemi.
33 Laba, Mukama. Mukama owe-
'gye, alitema amatabi nentisa: na-
bawānvu abawagūfu balitemerwa
dala, nabagulumivu balikakanyizi-
34 bwa. Era alimalawo nekyūma ebi-
sa'ka ebyomukibira, ne [g] Lebanoni
aligwa olwowamānyi.

11 Era mu kikolo kya [a] Yese muli-
va [b] ensibuka, ne'tabi eririva mu
2 mizigye liribala ebibala: [c] nomwo-
yo gwa Mukama gulibēra kuye,
[d] omwoyo ogwamagezi nokutegēra,
omwoyo ogwokutēsa namānyi, o-
mwoyo ogwokumanya nokutya Mu-
3 kama; nokutya Mukama kwalisa-
nyukira: [e] 'sō tasalenga misāngo
ngokulaba kwamasoge bwekunābā-
nga, 'sō tanenyenga ngokuwulira
4 kwamatuge bwekunābānga: naye
[f] anāsalirānga omwāvu emisāngo
gya nsōnga, era anānenyānga no-
butūkirivu olwabawōmbefu abali
kunsi: era [g] alikuba ensi nomu'go
ogwomukamwāke, era ali'ta omubi
5 nomu'ka ogwomumimwagye. No-
butūkirivu buliba [i] lukoba lwa mu
kiwatokye, nobwesigwa (buliba) lu-
6 koba lwa mu mugōngogwe. [k] No-
musege gunāsulānga wamu nomwā-
na gwendiga, nengo enegalamirā-
nga wamu nomwāna gwembuzi;
nenyana nomwāna gwempologoma
nekya sa'va wamu; nomwāna omu-
7 to aliziitiriza. Nente ne'dubu ziri-
rira wamu; abāna bazo baligalami-

[w] Is. 54. 7.

[x] Balam. 7. 25. Is. 9. 4.
[z] Kuv. 14. 26, 27. Is. 11. 15.

[a] Zab. 105. 15. Dan. 9. 24.
[b] 1 Sam. 14. 2.
[c] 1 Sam. 13. 2.
[d] 1 Sam. 13. 23.
[e] 1 Sam. 25. 44.

[f] 1 Sam. 21. 1.

[g] Is. 29. 17.

[a] In. 10. Beb. 7. 14.
[b] Zab. 110. 2.
[c] Mat. 3. 16. Yok. 3. 34.
[d] Ma. 34. 9.

[e] Yok. 7. 24.

[f] Zab. 72. 2, 4.

[g] Zab. 2. 9. Mala. 4. 6.

[i] Bef. 6. 14.

[k] Is. 65. 25. Kos. 2. 18.

ra wamu: nempologoma erirya o-
8 mu'do ngente. Nomwāna ayónka
alizanyira ku kinya ekyensewēra,
nomwāna eyakava ku mabēre alite-
ka omukonogwe ku mpampagama
9 yesalāmbwa. Tebalirūma newaku-
[l] Zab. 78. 54. ba'de okuzikiriza ku [l] lusozi lwānge
olutukuvu lwona: kubanga [m] ensi
[m] Kab. 2. 14. eri'jula okumanya Mukama, nga-
ma'zi bwegasānikira enyanja.
[n] Bal. 15. 12. 10 Awo olulitūka ku lunaku luli [n] eki-
kolo kya Yese, ekiimirira ókuba e-
bendera eyamawānga, eri oyo ama-
wānga gyebanānonyānga; [o] nekifo-
kye ekyokuwu'muliramu kiriba ki-
tibwa.
11 Awo olulitūka ku lunaku luli Mu-
kama ali'sāwo nate omukonogwe
omulūndi ogwokubiri okukomyawo
abalifi'kawo ku bantube abalisiga-
lawo, okuba'gya mu Bwasuli ne mu
[p] Yer. 44. 1, 15. Misiri ne mu [p] Pasulo ne mu [r] Kusi
[r] 2 Basek. 19. 9. ne mu [s] Eramu ne mu [t] Sinali ne
[s] Yer. 49. 34 neb. mu [u] Kamasi ne mu [w] bizinga ebyo-
[t] Lub. 11. 2. 12 munyanja. Era [y] aliwanikira ama-
[u] 1 Basek. 8. 65. wānga ebendera, era alikung'anya
[w] Es. 10. 1. Is. 24. 15. [z] abāgobebwa mu Isiraeri, nāleta
[y] Is. 5. 26. wamu abāsāsānyizibwa ku Yuda
[z] Is. 27. 13. Yer. 49. 36. okuba'gya mu nsónda enya ezensi.
[a] Is. 9. 21 Yer. 3. 18. Ez. 37. 16 neb. 13 Era [a] obu'gya bwa Efulaimu buli-
'gwāwo, nabo abateganya Yuda ba-
lizikirizibwa. Efulaimu talikwati-
rwa Yuda bu'gya, ne Yuda talitega-
14 nya Efulaimu. Era balibūka neba-
gwa ku kibegabega Kyomufirisuti
ebugwanjuba; balyetaba okunyaga
abāna bebuvanjuba: baligolola o-
mukono gwābwe ku Edomu ne Mo-
abu; nabāna ba Amoni balibagō-
[b] Zek. 10. 11. 15 ndera. Era Mukama [b] alizikiririza
dala olulimi lwenyanja Eyemisiri;
[c] Is. 7. 20. era alikunkumulira omukonogwe
ku [c] Mu'ga nempewoye ekaza, nā-
gukuba nāgufūla emi'ga musānvu,
nāsomosa abantu nga tebatobye bi-
[d] Is. 9. 23. 16 gere. Era [d] waliba olugūdo eri abo
abalifi'kawo ku bantube, abalisiga-
[e] Kuv. 14. 29. Is. 63. 12, 13. lawo, okuva mu Bwasuli; [e] nga
bwerwāliwo eri Isiraeri ku lunaku
lweyalinyirako okuva munsi Yemi-
siri.

12 Era ku lunaku luli olyogera
nti Nākwebaza, ai Mukama;
kubanga newakuba'de nga wansu-
nguwalira, obusūngubwo bukyūse,
2 era onsanyusa. Laba, Katonda bwe
bulokozi bwānge; nesigānga nesi-
[e] Is. 26. 4. tya: kubanga [a] Mukama Yakuwa
[b] Kuv. 15. 2. Zab. 118. 14. ge [b] mānyi gānge noluimba; era
3 yafūse obulokozi bwānge. Kyemu-
nāvānga musenānga nesanyu ama-
4 'zi mu nzi'zi ezobulokozi. Era ku
lunaku luli mulyogera nti Mwebaze
[c] Zab. 145. 4 neb. Mukama, muite erinyalye, [c] mubūlire
ebikolwabye mu mawānga, mwo-
[d] Zab. 98. 1. 5 gere erinyalye ligulumizibwe. [d] Mu-
muimbire Mukama; kubanga akoze
ebyekitībwa: ekyo kimanyibwe
6 munsi yona. Yogerera wa'gulu
olekāne, 'gwatūla mu Sayuni: ku-
banga [e] Omutukuvu owa Isiraeri
ali wakati mu'gwe mukulu.

[e] Is. 5. 24; 43. 14, 16.

13 [a] Omugugu gwa Babuloni [b] I-
saya mutabani wa Amozi gwe-
yalaba.
[a] Is. 14. 28; 17. 1 Zek. 12 1.
[b] Is. 1. 1.
2 [c] Muwanike ebendera [d] ku lusozi
olwobwēru, mubaimusize e'dobozi,
muweenye nomukono, baingire mu
3 miryāngo egyabakūngu. Ndagi'de
[c] abawōnge bānge, wewawo, mpise
abasaja bānge [f] abamānyi olwobu-
sūngu bwānge, abānge abenyumiri-
4 za namalala. Oluyogāno lwekibina
ku nsozi, ngolwe'gwānga edene!
oluyogāno olwokulekāna kwobwa-
kabaka obwamawānga nga gakun-
g'anye! Mukama owe'gye aku-
5 ng'anyi'za e'gye olutalo. Bava
munsi yewala, ku nkomerero ye'gu-
lu, Mukama nebyokulwānyisa ebyo-
kunyigakwe, okuzikiriza ensi yona.
6 Muwowogane; kubanga [g] olunaku
lwa Mukama luli kumpi; luli'ja
ngokuzikirira okuva eri Omuinza
7 webintu byona. Emikono gyona
kyegiriva gi'dirira, na buli mutima
8 gwomuntu gulisānūka: era balike-
ng'entererwa; okusōnsomolwa no-
kubalagalwa kulibakwata; [i] balirū-
mwa ngomukazi alūmwa okunzāla:
baliwunikirira bo'ka na bo'ka; a-
maso gābwe galiba maso ga muliro.
9 Laba, [k] olunaku lwa Mukama lu'ja,
olukāmbwe, nga lulina obusūngu
nekirui; okuzisa ensi, nokuzikiriza
abalina ebibi abāyo okubamalamu.
10 Kubanga emunyenye ezomu'gulu
nebibina byazo tebiryāka kwāka
kwabyo: [l] enjuba erizikizibwa nge-
vayo, nomwezi tegulyāka musana
11 gwagwo. Nānge [m] ndibonereza e-
nsi olwobubi bwābwe, nababi olwo-
butali butūkirivu bwābwe; era ndi-
malawo ekye'jo ekyabalina amalala,
era [n] ndika'kanya okwenyumiriza
12 kwabo abatisa. [o] Ndifūla omusaja
okuba owomuwendo okusinga ezābu
enūngi, omusaja okusinga [p] ezābu
13 enūngi eya Ofiri. Kyendiva [r] nka-
nkanya e'gulu, nensi erinyenyezebwa okuva mu kifo kyayo, mu busūngu bwa Mukama owe'gye, ne
14 ku lunaku olwekiruikye. Awo olu-
litūka ngempewō egobebwa era
ngendiga ezitaliko musūmba, [s] bali-
kyūka buli muntu oku'da mu bantu
bewābwe ye, era bali'duka buli mu-
15 ntu munsi yābwe ye. Buli anāla-
bikānga anāfumitibwānga; na buli
anāwāmbibwānga anāgwānga neki-
16 tala. [t] Nabāna bābwe abawere ba-
limenyerwamenyerwa mu maso gā-
bwe; [u] enyumba zābwe zirinyagi-
bwa, nabakazi bābwe balikwatibwa

[f] Is. 5. 26.
[g] Yer. 50. 27. Yo. 3. 11.
[i] Yo. 1. 13. Zef. 1. 7. Kub. 6. 17.
[k] Kos. 13. 13.
[l] Mala. 4. 1.
[m] Mat. 24. 29.
[n] Is. 24. 21.
[o] Is. 2. 11, 17.
[p] Is. 24. 6.
[r] Yob. 28. 16. [r] Ka'g. 2. 6.
[s] Yer. 50. 16.
[t] Nah. 3. 10.
[u] Zek. 14. 2.

17 Iwa mānyi. Laba, ndibaletako [v] Abamedi, abatali'sāyo mwoyo eri efeza, nezābu tebaligisanyukira.
18 Nemitego gyābwe girimenyamenya abavubuka; 'sō tebalisāsira za'de lya lubuto; eriso lyābwe teririsonyi-
19 wa bāna bato. Ne Babuloni, [w] ekitibwa ekyobwakabaka, obulūngi obwamalala [z] Agabakaluduya, kiriba nga [a] Katonda bweyasūla Sodomu
20 ne Gomola. [b] Tekisulibwengamu enaku zona, 'sō tekiberwengamu emirembe nemirembe: 'sō Nomuwalabu tasimbengayo wema; 'so nabasūmba tebagalamizengayo mbuzi
21 zābwe. Naye [c] ensolo enkāmbwe ezomu'dūngu ze zināgalamirāngayo; nenyumba zābwe ziri'jula ebintu ebisinda; ne bamāya banāberāngayo, nebya zigeye bināziriranga
22 eyo. Nemisege ginākābiranga mu bigo byābwe, nebibe mu mayumba gābwe agebinyumu: [d] nekisēra kyakyo kiri kumpi nokutūka, 'sō nenaku

14 zakyo teziryongerwako. Kubanga Mukama [a] alisāsira Yakobo, era, bwalimala, [b] nālonda Isiraeri, nābateka munsi yābwe bo: [c] nomugenyi alyega'ta nabo, era balyetaba
2 nenyumba ya Yakobo. Namawānga balibatwāla, [d] nebabaleta mu kifo kyābwe: nenyumba ya Isiraeri baliba nabo munsi ya Mukama okuba aba'du nabazāna: era baliwāmba abo abābawāmbānga; era [e] balifuga abo abābajōgānga.
3 Awo olulitūka ku lunaku Mukama lwalikuwerako okuwu'mula mu nakuzo ne mu kuteganakwo ne mu kuwereza okuzibu kwewawalirizi-
4 bwa okuwereza, awo oligera olugero luno ku kabaka Webabuloni noyogera nti Omujōzi ngawe'dewo! ekibuga ekya zābu nga kiwe'dewo!
5 Mukama amenye omu'go ogwababi, omu'go ogwobwakabaka ogwabo
6 abafuga; ogwakubānga amawānga nobusūngu olutata, ogwafugānga amawānga nekirui, negui'ganyānga
7 negutaziizibwa muntu yena. Ensi yona ewu'mu'de, era etere'de: [f] ba-
8 baguka okuimba. Wewawo, enfugo zikusanyukira, nemivule egyoku Lebanoni, (nga gyogera nti) Kasoke'de ogalamizibwa, tekulinyānga
9 ku'fe atutema. Amagōmbe wansi gagugumuka kululwo okukusisinkana ngo'ja: gagolokosa abafu kululwo, abakulu bona abensi; gaimusi'za bakabaka bona abamawā-
10 nga okuva ku ntebe zābwe. Abo bona bali'damu nebakugamba nti Era nāwe ofūse munafu nga'fe?
11 ofananyizibwa nga'fe? Ekitibwakyo ki'sibwa emagōmbe, ne'dobozi lyenāngazo: envunyu zāliri'dwa wansiwo, era envunyu zikubi'seko.
12 [g] Ngogu'de okuva mu 'gulu, 'gwe emunyenye eyenkya, omwāna wenkya! ngoteme'dwa okutūka ku 'taka, gweyame'gānga amawānga!
13 Noyogera mu mutimagwo nti [h] Ndirinya mu 'gulu, [k] ndigulumiza entebe yānge okusinga emunyenye za Katonda; lera nditūla ku [l] lusozi olwekibīna, ku [m] njui ezenkomerero
14 ezobukika obwa kono: ndirinya okusinga ebire webikoma; ndifanana
15 oyo ali wa'gulu enyo. Naye [n] olisibwa emagombe, ku njui ezenko-
16 merero ezobunya. Abo abanākulabānga banākukeberānga, banākulowōzānga, (nga bogera nti) Ye wuno eyakankanyānga ensi, eyanyenyā-
17 nga obwakabaka; eyazisānga ensi yona, nāsūla ebibuga byamu; atātānga basibebe oku'da ewābwe?
18 Bakabaka bona abamawānga, bona bwebenkana, bebakira mu kitibwa,
19 buli muntu mu nyumbaye ye. Naye 'gwosūlibwa okuku'gya mu malālogo nge'tabi erikyāibwa, ngoyamba'de aba'tibwa, abafumitibwa nekitala, aba'ka mu mainja agobunya; ngomulāmbo ogulinyirirwa nebige-
20 re. Toliga'tibwa nabo mu kuzikibwa, kubanga wazikiriza ensiyo, no'ta abantubo, [o] eza'de lyabo abakola obubi teriryogerwako enaku
21 zona. Mutegekere abānabe oku'tibwa [p] olwobutali butūkirivu bwa bakitābwe; [r] baleme okugolokoka, nebalya ensi, neba'juza ensi yona
22 ebibuga. Nānge ndibagolokokeranko, bwayogera Mukama owe'gye, nempemēnta mu Babuloni erinya [s] nabalifi'kawo, nomwāna nomu'zukulu, bwayogera Mukama.
23 Era ndikifūla obutaka bwa namunūngu, nebidiba ebyama'zi: era ndikyēra nolweyo olwokuzikiriza, bwayogera Mukama owe'gye.

24 Mukama owe'gye alāi'de, ngayogera nti Mazima nga bwenalowōza, bwekiritūka bwekityo; era nga bwenatēsa, bwekirinywēra bwekityo:
25 [t] ndimenyera Omwasuli munsi yānge, era ndimulinyira nebigere ku nsozi zānge: kale ekikoligokye kiribavako, [u] nomugugugwe guli-
26 va ku kibegabega kyābwe. Okwo kwe kutēsa okwatēsebwa kunsi yona: era ogwo gwe mukono ogwagololwa ku mawānga gona.
27 Kubanga Mukama owe'gye ye yatēsa, era āni aliki'julula? nomukonogwe 'gwe gugolo'dwa, era āni aligu'zayo?

28 Mu mwāka [w] kabaka Akazi mweyafira newabawo [v] omugugu guno.
29 Tosanyuka, 'gwe Bufirisuti, 'gwe wena, kubanga omu'go gumenyese ogwakukuba: kubanga mu kikolo kyomusota muliva esalāmbwa, ne-

[v] Is. 21. 2. Yer. 51. 28. Dan. 5. 28 neb.
[w] Is. 4. 2.
[z] Is. 23. 13.
[a] Yer. 50. 40.
[b] Yer. 50. 3; 51. 29, 43, 62.
[c] Is. 34. 11 neb.
[d] Yer. 51. 33.
[a] Zab. 102. 13. Is. 60. 10.
[b] Zek. 1. 17.
[c] Is. 60. 4, 5 neb.
[d] Is. 49. 22; 60. 9.
[e] Is. 60. 14.
[f] Is. 44. 23.
[g] Kub. 8. 10.
[h] Mat. 11. 23.
[k] Dan. 8. 10.
[l] Is. 2. 2.
[m] Zab. 48. 2.
[n] Ob. 4. Mat. 11. 23.
[o] Zab. 21. 10.
[p] Kuv. 20. 5.
[r] Zab. 140. 10.
[s] Yer. 51. 62.
[t] Is. 37. 36.
[u] Is. 10. 27.
[w] 2 Basek. 16. 20.
[v] Is. 13. 1.

za'de lyalyo liriba musota gwa mu-
30 liro ogubūka. Nababeryeberye a babāvu balirya, nabatalina bintu baligalamira mirembe: era ndi'ta ekikolokyo nenjala, nababo abalifi-
31 'kawo bali'tibwa. Wowogana, 'gwe wankaki; kāba, 'gwe ekibuga; o-sānūse, 'gwe Bufirisuti, 'gwe wena; kubanga mu bukika obwa kono muvamu omu'ka, 'sō tewali eyewa-
32 la mu ntūkoze ezalagirwa. Kale balyanukulwa batya ababaka abe-'gwānga? Nti [z]Mukama yatekawo emisingi gya Sayuni, ne muye [a]ababonyabonyezebwa ku bantube mwebali'dukira.

[z] Zab. 87. 1, 5.
[a] Is. 10. 2. Zek. 11. 7 neb.

15 [a]Omugugu gwa [b]Moabu.
Kubanga [c]mu kiro kimu Ali ekya Moabu bakizisa, bakimalawo; kubanga mu kiro kimu Kiri ekya
2 Moabu bakizisa, bakimalawo. A-yāmbuse Ebayisi ne [d]Diboni, ku bifo ebigulumivu, okukāba amaziga: Moabu awowoganira [e]Nebo ne [f]Medeba: ku mitwe gyābwe gyona kuliko ebiwalāta, [g]buli kirevu ki-
3 mwere'dwa. Besibira ebibukutu mu ngūdo zābwe: wa'gulu ku nyumba zābwe ne mu mbuga zābwe buli muntu awowogana, ngakāba
4 nyo amaziga. Ne Kesuboni alira, ne [i]Ereale; e'dobozi lyābwe liwulirwa okutūka [k]Eyakazi: baserikale ba Moabu kyebava bogerera wa-'gulu; obulamubwe bukankana mu-
5 ndaye. Omutima gwānge gukābira Moabu; abakūngube ba'dukira Ezoali, Eyegulasuserisiya: kubanga awayāmbukirwa Erukisi gyebalinyira nga bakāba amaziga; kubanga bakābira mu 'kubo Eryekolonaimu okukāba okwokuzikirira.
6 Kubanga ama'zi Agenimulimu galirekebwawo: kubanga omu'do guwotōke'de dala, omu'do omugōnvu gu'gwāwo, tewali kintu kimera.
7 Ebintu ebingi byebafunye nebyo byebaterese kyebaliva babitwāla
8 eri omu'ga ogwenzingu. Kubanga okukāba kwetōlo'de ensalo za Moabu; okuwowogana kwakwo (kutūse) Eyegulaimu, nokuwowogana
9 kwakwo (kutūse) [l]Ebeererimu. Kubanga ama'zi Agedimoni ga'ju'de omusai: kubanga ndyeyongera okuleta ebirala nate ku Dimoni, empologoma kwoyo awona ku Moabu, ne kwabo abalifi'kawo kunsi.

[c] fūla ekisikirizekyo okuba ngekiro wakati mu tuntu: kweka abagobe'dwa; tolyāmu lukwe adāgana.
4 Abānge abagobe'dwa batūle nāwe; Moabu, bēra ki'dukiro gyali mu maso gomunyazi: kubanga omukanga azikiri'de, okunyaga kuwe'de,
5 abajōzi bakomye munsi. [d]Nentebe eyobwakabaka enenywēzebwānga mu kusāsira, era walibawo aligitūlako mu mazima, mu wema ya Daudi; [e]ngasala emisāngo, era ngagoberera ebyensōnga, era o-mwāngu okukolānga ebyobutūkirivu.
6 [f]Tuwuli'de amalala ga Moabu, nga wa malala mangi nyo; ekye-'jokye namalalage nobusūngubwe;
7 okwenyumirizakwe tekulimu. Moabu kyaliva [g]awowoganira Moabu, buli muntu aliwowogana: mulinakuwalira emigāti egya zabibu [i]Egyekirukalesesi, nga mukubi'dwa
8 dala. Kubanga [k]enimiro Ezekesuboni ziwotōka, nomuzabibu Ogwesibuma; abakūngu abamawānga bamenye'de dala emiti gyagwo egyasinga obulūngi; gyabuna okutūka [l]Eyazeri, gyatūka mu 'dūngu; amatabi gagwo gālānda, gāsomoka
9 enyanja. Kyenāva nkābira ainaziga awamu nokukāba kwa Yazeri olwomuzabibu Ogwesibuma: nākufukirira ama'zi namaziga gānge, 'gwe Kesuboni ne Ereale: kubanga ku bibalabyo ebyekyengera ne ku bikūngulwabyo kukubi'dwako olube.
10 [m]Nesanyu ligyi'dwawo, nemizira giwe'de mu nimiro eng'imu; ne mu nsuku zemizabibu temulibakuīmba, newakuba'de e'dobozi eryokusanyuka: tewaliba muso'gozi aliso'golera omwenge mu maso'golero; nkome-
11 'za emizira (gyabaso'gozi). [n]Ebyenda byānge kyebiva bikābira Moabu ngenānga, ne munda wānge mukā-
12 bira Kirukeresi. Awo olulitūka, Moabu bwalyeyānjula, bwalyekōya ku kifo ekigulumivu, na'ja mu watukukuvuwe okusaba, talisobola.
13 Ekyo kye kigambo Mukama kyeyayogera ku Moabu [o]mu biro ebye-
14 'da. Naye kakano Mukama ayoge-'de nti Emyāka esatu nga tegina-'gwāko, [p]ngemyāka egyomusenze akolera empēra bwegibēra, ekitibwa kya Moabu kirinyōmebwa awamu nekibīnakye kyona ekinene; nabo abalifi'kawo baliba batono nyo 'sō tebaliba kintu.

[c] Is. 4. 6.
[d] Luk. 1. 33.
[e] Zab. 72. 2.
[f] Yer. 48. 29.
[g] Yer. 48. 29 neb.
[i] 2 Basek. 3. 25.
[k] Is. 16. 8.
[l] Kubal. 21. 32.
[m] Yer. 48. 33.
[n] Is. 16. 5; 63. 15. Yer. 48. 36.
[o] Am. 2. 1-3.
[p] Is. 21. 16.

16 Muwereze [a]abāna bendiga boyo afuga ensi okuva Esera ekyolekera e'dūngu okutūka ku lusozi lwa mu-
2 wala wa Sayuni. Kubanga olulitūka ngenyonyi ezabula ngekisu ekyasāsāna bwebatyo bwebaliba bawala ba Moabu ku misomoko gya [b]Alunoni.
3 Tēsa ebigambo, mala omusāngo;

[a] 2 Basek. 3. 4.
[b] Kubal. 21. 13 neb.

17 [a]Omugugu gwa [b]Damasiko.
Laba, Damasiko, ki'gyi'dwawo obutaba kibuga, era kiriba kifūnvu
2 ekyebyāgwa. Ebibuga bya Aloeri bireke'dwawo: biriba bya mbuzi, ezināgalamirānga 'sō tewabenga a-
3 nāzikānga. Era ekigo kirikoma mu

[a] Is. 13. 1. [b] Is. 7. 8. Yer. 49. 23-27. Am. 1. 3-5. Zek. 9. 1.

Efulaimu, nobwakabaka mu Damasiko, nabalifi'kawo ku Busuli; baliba ngekitibwa kyabāna ba Isiraeri, bwayogera Mukama owe'gye.

4 Awo olulitūka ku lunaku luli ekitibwa kya Yakobo kirikendēzebwa, [c] nobuge'vu bwomubirigwe

5 buliko'ga. Era kiriba [d] ngomukūnguzi bwakung'anya eng'āno emera nomukonogwe negukūngula ebirīmba; wewawo, kiriba ngomuntu bwalōnda ebirīmba mu kiwōnvu

6 Ebyabalefa. [e] Naye mulisigalamu ebirōndebwa, ngokukubibwa kwomuzeituni bwekubēra, ebibala ebibiri oba bisatu wa'gulu ku busongezo obukomererayo, ebina oba bitāno ku busongezo bwomuti omugimu, bwayogera Mukama, Katonda

7 wa Isiraeri. Ku lunaku luli omuntu alitunulira/Omutōnziwe, namasoge galikyūkira Omutukuvu owa Isira-

8 eri. 'Sō talitunulira byōto, omulimu gwemikonogye, 'sō talikyūkira ekyo engaloze kyezakola, oba Bāsera oba

9 ebifananyi byenjuba. Ku lunaku luli ebibugabye ebyamānyi biriba ngebifulukwa mu kibira ne ku utiko yolusozi, ebyavibwamu mu maso gabāna ba Isiraeri: era biriba nsi-

10 ko. Kubanga werabi'de [g] Katonda owobulokozibwo, 'sō to'juki'de [i] lwāzi lwa mānyigo; kyova osimbamu ebisimbe ebyokusanyusa, nosigamu

11 ebimera ebigenyi: ku lunaku lwosimbirako o'sāko olukomera, era eukya omerusa ensigozo: naye ebikūngulwa bi'dukira ku lunaku olwokukunguliramu era olwokukungubagiramu.

12 Wowe, oluyogāno lwamawānga amangi, agawuluguma ngokuwulunguma kwenyanja; nokuwulukuka kwamawānga agawulukuka ngoku-

13 wulukuka kwama'zi agamānyi! Amawānga galiwulukuka ngokuwulukuka kwama'zi amangi: naye alibanenya, nabo bali'dukira wala, era baligobebwa ngebisusūnku ebyokunsozi mu maso gempewo, era ngenfūfu eyakazimu mu mberi ya ki-

14 buyaga. Akawungēzi, laba, ntīsa; era obu'de nga tebunakya tebaliwo. [k] Guno gwe mugabo gwābo abatunyaga, era ye mpēra yābo abatukwakwābira.

18 [a] Wowe, ensi eyokukwakwāya kwebiwawātiro, eri emitala we-

2 mi'ga gya Kusi: etuma ababaka ku nyanja mu bibaya ku ma'zi, ngeyogera nti Mugende, 'mwe ababaka abāngu, eri e'gwānga egwānvu era ebwewēvu, eri abantu abābānga abentisa kasoke'de babērawo na guno gu'jwa; e'gwānga erigera era eririnyiririra dala, ensi

3 yābwe emi'ga gigisazemu! 'Mwe 'mwena abatūla munsi, na'mwe ababēra ku 'taka lyensi, [b] ebendera bwewanikibwānga ku nsozi, mulabānga; era ekondēre bwerifūibwā-

4 nga, muwulirānga. Kubanga bwatyo Mukama bwang'ambye nti Ndisirika, era ndiraba nga nyima mu kifo kyānge wentu'de; ngolubugumu olutemagana mu musana, ngekire kyomusulo mu lubugumu olwomubiro ebyokukūnguliramu.

5 Kubanga okukūngula nga tekunabawo, okumulisa nga kuwe'de, nekimuli nga kifūka zabibu eyengera, aliwawāgula obutabi nebiwabyo, namatabi agalānda aliga'gyawo nā-

6 gatema. Galirekerwa wamu enyonyi ezama'du ezokunsozi nensolo ezensi: era enyonyi ezama'du zirigatūlako mu kyēya, nensolo zona

7 ezensi zirigabērako mu to'go. Mu biro ebyo ekirabo kirireterwa Mukama owe'gye ekyabantu abawānvu era abawewēvu, nokuva eri abantu abābānga abentisa kasoke'de babērawo na guno gu'jwa; e'gwānga erigera era eririnyiririra dala, ensi yābwe emi'ga gigisazemu, eri ekifo ekyerinya lya Mukama owe'gye, olusozi Sayuni.

19 [a] Omuggu gwa [b] Misiri. Laba, [c] Mukama yebaga'de ku

kire ekiita amāngu na'ja mu Misiri: [d] nebifananyi Ebyemisiri birinyenyezebwa mu masoge, nomutima gwa Misiri gulisānūka muyo

2 wakati. Era ndirwānya Abamisiri Nabamisiri: era balirwāna buli muntu ne mugandawe, na buli muntu ne muliränwawe; ekibuga nekibuga obwakabaka nobwakabaka.

3 Nomwoyo gwa Misiri guligwamu wakati muyo; nānge ndi'ta okutēsa kwayo: era baliragulwa eri ebifananyi, neri abasawo, neri [e] abo aba-

4 liko emizimu, neri abalogo. Era ndigabula Abamisiri mu mukono [f] gwomwāmi omukāmbwe; era kabaka omukānga alibafuga, bwayogera Mukama, Mukama owe'gye.

5 Nama'zi galikendēra mu nyanja, nomu'ga [g] guliwebuka negukala.

6 Nemi'ga giriwunya; obu'ga Obwemisiri bulikēwa nebukala: ebitōgo

7 nesālu biriwotoka. Amalūndiro agali ku Kiira, ku lubalama lwa Kiira kwe nyini, ne byona ebisigibwa ku Kiira, birikala, birigobebwawo,

8 'sō tebiribawo nate. Era [i] nabavubi balikāba, nabo bona abasūla amalobo mu Kiira balinakuwala, nabo abasūla ebiragala mu ma'zi ba-

9 li'gwāmu amānyi. Era nate abo abakola omuliinu [k] ogwobugogwa obusunsule, nabo abaluka engoye

10 enjeru, balikwatibwa ensonyi. Ne-

[b] Is. 5. 26.

[c] Is. 10. 16.
[d] Ver. 51. 33.
[e] Is. 6. 13.
[f] Nge. 14. 31. Kos. 8. 14.
[g] Zab. 68. 19, 20.
[h] Ma. 32. 18. Zab. 31. 2; 62. 7.
[i] Is. 33. 1, 4.
[k] Is. 13. 1.
[a] 2 Basek. 19. 9 Is. 20. 4, 5. Ez. 30. 4 neb. Zef. 2. 12; 3. 10.
[b] Yer. 46. 13-26. Ez. 29. 1-31. 2; 31. 18-32. 32.
[c] Zab. 18. 10; 104. 3.
[d] Kuv. 12. 12. Yer. 43. 12.
[e] Is. 8. 19.
[f] Yer. 46. 25. Ez. 29. 19.
[g] Yer. 51. 36. Ez. 30. 12.
[i] Kubal. 11. 5.
[k] 1 Basek. 10. 28. Ez. 27. 7.

mpagi zayo zirimenyekamenkeka, abo bona abakolera empēra balina-
11 kuwala mu myoyo. Abakulu [t]Abezoani basiruwali'de dala; okutēsa kwabatēsa ba Falao abakiza amagezi kufūse ngokwensolo: mugamba mutya Falao nti Ndi mwāna wa bagezi, omwāna wa basekabaka
12 abe'da? Kale 'no abasajabo abamagezi [m]baliru'dawa? era bakubūlire kakano; era bategēre Mukama owe'gye kyatēse'za ku Misiri.
13 Abakulu Abezoani basiruwa'de, abakulu [n]Abenofu balimbi'dwa; ejinja eryokunsōnda eryebi'ka byayo,
14 abo be bakyāmi'za Misiri. Mukama ata'de omwoyo ogwobubambāvu wakati muyo: era bakyāmi'za Misiri mu buli mulimu gwayo, ngomu-
15 tamīvu ataga'ta ngasesema. 'Sō tewaliba mulimu gwona gwa Misiri oguinzika okukolebwa omutwe oba mukira, olusānsa oba kitōgo.
16 [o]Ku lunaku luli Misiri [p]erifanana ngabakazi: era erikankana eritya [r]olwokukunkumula kwomukono gwa Mukama owe'gye, gwaku-
17 nkumulira kuyo. Nensi ya Yuda erifūka ntisa eri Misiri, buli muntu anāgibulirwāngako anātyānga, olwokutēsa kwa Mukama owe'gye, kwatēsa kuyo.
18 [s]Ku lunaku luli waliba ebibuga bitāno munsi Yemisiri [t]ebyogera olulimi lwa Kanani, nebiráirira Mukama owe'gye; ekimu kiriitibwa nti Kibuga kya kuzikirira.
19 [u]Ku lunaku luli waliba [w]ekyōto eri Mukama [x]wakati munsi Yemisiri, nempagi (eriba) ku nsalo yayo
20 eri Mukama. Era eriba kabonero era [z]omujulirwa eri Mukama owe'gye munsi Yemisiri: kubanga balikābira Mukama olwabajōzi, naye alibawereza omulokozi, era omu-
21 kūmi, naye alibalokola. Era Mukama alimanyibwa Misiri, [a]Nabamisiri balimanya Mukama ku lunaku luli; wewawo, balisinza ne [b]sadaka nekitone, era balyeyama obweyamo eri Mukama, era bali-
22 butūkiriza. Era Mukama alikuba Misiri, ngakuba era ngawonya; nabo bali'da eri Mukama, naye alyegairirwa bo, era alibawonya.
23 [c]Ku lunaku luli [d]waliba olugūdo oluva mu Misiri olugenda mu Bwasuli, Nomwasuli ali'ja mu Misiri, Nomumisiri mu Bwasuli; Nabamisiri balisinziza wamu Nabāsuli.
24 [e]Ku lunaku luli Isiraeri aliba wa kusatu wamu ne Misiri Nobwasuli,
25 omukisa wakati munsi: kubanga Mukama owe'gye abawa'de omukisa, ngayogera nti Bawebwe omukisa Misiri [f]abantu bānge, Nobwasuli [g]omulimu gwemikono gyānge, ne Isiraeri [f]obusika bwānge.

20 Mu mwāka [a]Talutani mweya-'jira [b]Eyasudodi, Salugoni kabaka Webwasuli bweyamugaba, nā-
2 lwāna ne Asudodi nākinnenya; mu biro ebyo Mukama nāyogerera mu [c]Isaya mutabani wa Amozi, nti Genda osumulule [d]ekibukutu mu kiwatokyo era onānule engatoyo mu kigerekyo. Nākola bwatyo ngatambula [e]bwerēre nga talina na
3 ngato. Mukama nāyogera nti Ngomu'du wānge Isaya bweyatambulira emyāka esatu obwerēre nga talina na ngato okuba [f]akabonero nekyewunyo ku Misiri ne ku [g]Ku-
4 si; bwatyo [h]kabaka Webwasuli bwalitwālira dala abasibe Abemisiri, nabo abāgobebwa [k]Abekusi, abato nabakulu, nga bali bwerēre nga tebalina na ngato, [l]namatako gābwe nga tegabi'ki'dwako, oku-
5 kwasa Misiri ensonyi. Era balikeng'entererwa balikwatibwa ensonyi, olwa Kusi e'sūbi lyābwe, nolwa [m]Misiri ekitībwa kyābwe.
6 Noyo atūla ku 'tale lino eryenyanja alyogerera ku lunaku luli nti Laba, bwerifanana bwerityo e'sūbi lya'fe, gyetwa'dukira okubērwa okulokoka eri kabaka Webwasuli: na'fe tuliwona tutya 'fe?

21 [a]Omugugu ogwe'dūngu [b]eryenyanja.
Nga [c]kibuyaga owomubukika obwadyo bwaita amāngu, bwewatyo bwewava mu 'dūngu, munsi eye-
2 ntisa. Okwolesebwa okuzibu kumbūli'dwa; omulyazamānyi alyazamānya, nomunyazi anyaga. Yāmbuka, [d]'gwe Eramu; zingiza, [e]'gwe Obumedi; okusa ebikowe
3 kwayo kwona nkukome'za. Ekiwato kyānge kyekivu'de ki'ju'de okubalagalwa; obulūmi bunku'te ngobulūmi bwomukazi alūmwa okuzāla: 'nyōle'dwa nokuīnza nesiīnza kuwulira; nkeng'entere'dwa
4 nokuīnza nesiīnza kulaba. Omutima gwānge guwejaweja, okwesiwala kunkānze [f]ekiro kyenali
5 negōmba kifūse gyendi kukaukana. Bategeka emeza, ba'sāwo abakūmi, balya, banywa: mugolokoke, 'mwe abakulu, musige amafuta ku ngabo.
6 Kubanga bwatyo Mukama bwang'ambye nti Genda o'sēwo omu-
7 kūmi; ategēze kyanālaba: era bwalabānga ekitōngole, abebagala embalāsi babiri nga bali wamu, ekibīna kyendogoi, ekibina kyeng'amira, awulirānga nyo nga ye-
8 tegēreza bulūngi. Nākāba ngempologoma nti Ai Mukama, [g]nyimirira lutata ku kigo ekikūmirwako emisana, era nkēsa obu'de nga nte-
9 kebwa mu kukūma kwānge: era, laba, wa'ja ekitōngole kyabantu,

[a] 2 Bask. 18. 17.
[b] 1 Sam. 5. 1.
[c] Is. 1. 1.
[d] Zek. 13. 4.
[e] 1 Sam. 19. 24.
[f] Is. 8. 18.
[g] Zef. 2. 10
[h] Is. 19. 4.
[k] Is. 18. 1.
[l] 2 Sam. 10. 4.
[m] Is. 30. 5, 5, 7; 36. 6.
[a] Is. 13. 1.
[b] Yer. 51. 36 neb.
[c] Yer. 51 1. Zek. 9. 14.
[d] Is. 11. 11.
[e] Is. 13. 17.
[f] Ma. 28. 67.
[g] Kah. 2. 1.

[t] Kubal. 13. 22.
[m] 1 Kol. 1. 20.
[n] Yer. 2. 16; 44. 1.
[o] Is. 2. 11 neb.
[p] Yer. 50. 37; 51. 30. Nak. 3. 13.
[r] Is. 10. 32.
[s] Is. 2. 11 neb.
[t] Zef. 3. 9.
[u] Is. 2. 11 neb.
[w] Kuv. 24. 4.
[x] Zab. 68. 31.
[z] Yos. 22. 27.
[a] Zab. 68. 31.
[b] Mala. 1. 11.
[c] Iu. 18.
[d] Is. 11. 16.
[e] Iu. 18.
[f] Kos. 2. 23. Ref. 2. 14, 17.
[g] Is. 29. 23.
[f] Yo. 3. 2.

abebagala embalāsi babiri nga bali wamu. Na'damu nāyogera nti [i]Babuloni kigu'de, kigu'de; [k]nebifananyi byona ebyōle ebya bakatonda bakyo bimenyese okutūka
10 ku 'taka. Wowe, 'gwe [l]kuwūla kwānge era eng'āno [m]eyomugūliro lyānge: ebyo byempuli'de ebivu'de eri Mukama owe'gye, Katonda wa Isiraeri, mbibabūli'de.

11 [n]Omugugu gwa [o]Duma.
Waliwo ampita ngaima ku [p]Seiri nti Omukūmi, ebyekiro bitya? O-
12 mukūmi, ebyekiro bitya? Omukūmi nāyogera nti Enkya e'ja, era nekiro: bwemwagala okubūza, mubūze: mukyūke, mu'je.

13 Omugugu oguli ku [r]Buwalabu.
Mu kibira mu Buwalabu mwemulisula, 'mwe ebibina [s]Ebyaba-
14 dedani ebitambula. Oyo eyalūmwa enyōnta bāmuletera ama'zi; abatūla munsi Eyetema bāsisinkana
15 aba'duse ne'mere yābwe. Kubanga ba'duka ebitala, ekitala ekisōwole, nomutego omunānule, nobubi
16 bwentalo. Kubanga bwatyo Mukama bwang'ambye nti Omwāka nga teguna'gwāko, [t]ngemyāka egyomusenze akolera empēra bwegibēra, ekitībwa kyona ekya [u]Ke-
17 dali kiri'gwāwo: nabalifi'kawo ku muwendo gwabalasi, abasaja abamānyi abokubāna ba Kedali, baliba batono: kubanga Mukama, Katonda wa Isiraeri, akyoge'de.

22 [x]Omugugu ogwekiwōnvu ekyokulaba.
Oba'de otya kakano, nokulinya nolinyira dala wa'gulu ku nyumba?
2 'Gwa'ju'de okulekāna, ekibuga ekyoluyogāno, ekibuga ekyesanyu; ababo aba'tibwa teba'tibwa na ki-
3 tala, 'sō tebafiri'de mu ntalo. [b]Abakufuga bona ba'dukira wamu, bāsibibwa abalasi: bona abāsāngibwa ku babo bāsibirwa wāmu, ba'dukira
4 wala. Kyenava njogera nti Mukyūse amaso ga'mwe obutandaba, nākāba nyo amaziga; temutegana kunsanyusa olwokunyagibwa kwo-
5 muwala wabantu bānge. Kubanga lwe [c]lunaku olwokukeng'enterewako era olwokulinyirirwako, era olwokubūsizabūsizako, oluva eri Mukama, Mukama owe'gye, mu kiwōnvu ekyokulaba; okumenyamenya bugwe, nokukāba eri ensozi.
6 [d]Eramu nāyambalira omufuko, wamu namagāli agabasaja nabebagala embalāsi: [e]Kira nāsabukulūla e-
7 ngabo. Awo olwātūka ebiwōnvubyo ebisinga obulūngi nebi'jula amagāli, nabebagala embalāsi neba-
8 talira mu mulyāngo. Na'gyawo ekibi'ka ku Yuda; notunulira ku lunaku luli ebyokulwānyisa ebyali
9 mu [f]nyumba eyomukibira. [g]Nemulaba ebituli ebyawagulwa mu kibuga kya Daudi, nga bingi: [h]nemukung'anya ama'zi [k]agekidiba e-
10 kyawansi. Nemubala enyumba ezomu Yerusalemi, nemumenyamenya enyumba okunywēza bugwe.
11 Era [l]nemusimira ekidiba ama'zi agekidiba ekye'da wakati wa babugwe bombi: naye nemutatunulira oyo eyagira kino, 'sō temwalowōza oyo eyakikola o'da enyo. Era ku
12 lunaku luli Mukama, Mukama owe'gye, nāita (abantu) [m]okukāba amaziga nokuwubāla nokunwa ebi-
13 walāta nokwesiba ebibukutu: era, laba, sanyu na kujaguza, ku'ta nte na ku'ta ndiga, kulya nyama na kunywa mwenge: [n]tulye tunywe
14 kubanga enkya tunāfa. Mukama owe'gye neyebi'kulira mu matu gānge nti Mazima obutali butūkirivu buno tebulirongōsebwa okubavako okutūsa lwemulifa, bwayogera Mukama, Mukama owe'gye.
15 Bwatyo bwayogera Mukama, Mukama owe'gye, nti Wegendere eri omuwanika oyo, ye [o]Sebuna, ye mukulu wenyumba, (oyogere nti)
16 Okola ki wano? era āni gwolina wano nokweba'jira neweba'jira wano entāna? ngomuba'jira entāna wa'gulu, nga yetemera enyumba
17 mu lwāzi! Laba, Mukama alikukasuka lwa mānyi ngomusaja (owamānyi); wewawo, alikusabikira da-
18 la. Talirema kukyūka nākukasuka ngomupira munsi engazi; eyo gyolifira, era eyo amagāli agekitībwakyo gyegalibēra, 'gwe ensonyi ze-
19 nyumba ya mukamawo. Nānge ndiku'gya mu bwāmibwo, era ali-
20 ku'sā okuva mu bukulubwo. Awo olulitūka ku lunaku luli ndiita omu'du wānge Eriakimu mutabani
21 wa Kirukiya: era ndimwambaza ekyambalokyo, ne'munywēza nolukobalwo, era ndimuteresa okufugakwo mu mukonogwe: era aliba kitābwe eri abo abatūla mu Yeru-
22 salemi neri enyumba ya Yuda. Nekisumuluzo ekyenyumba ya Daudi ndikiteka [p]ku kibegabegakye; era [r]ali'gulawo 'sō tewaliba a'galawo; era ali'galawo 'sō tewaliba a'gula-
23 wo. Era ndimukomerera [s]ngeninga mu kifo ekinywēvu; era aliba [t]ntebe ya kitibwa eri enyumba ya
24 kitāwe. Era balimuwanikako ekitibwa kyona ekyenyumba ya kitāwe, abenda neza'de, buli kintu ekitono, okuva ku bukōmpe okutūka ku bi'ta
25 byona. Ku lunaku luli, bwayogera Mukama owe'gye, [u]enīnga eyakomererwa mu kifo ekinywēvu erisimbuka; era eritemebwawo negwa, [v]nomugugu ogwali kuyogulisalibwako; [y]kubanga Mukama akyoge'de.

[i] Kub. 14. 8; 18. 2.
[k] Is. 46. 1. Dan. 5. 2 neb.
[l] Yer. 51. 33.
[m] Mat. 3. 12.
[n] Is. 13. 1.
[o] Yer. 49. 7, 8. Ez. 25. 12-14. Ob. 1.
[p] Ez. 35. 2.
[r] Is. 13. 20.
[s] 1 Byom. 1. 32. Yer. 25. 24.
[t] Is. 16. 14.
[u] Is. 60. 7.
[x] Is. 13. 1.
[b] 2 Basek. 25. 2. 2 Byom. 33. 11.
[c] Is. 37. 3.
[d] Yer. 49. 35.
[e] 2 Basek. 16. 9.
[f] 1 Basek. 7. 2.
[g] 2 Byom. 32. 4, 5.
[h] 2 Esse 20. 20.
[k] Is. 7. 3.
[l] Nek. 3. 16.
[m] Yo. 2. 17.
[n] 1 Kol. 15. 32.
[o] 2 Basek. 18. 18, 37. Is. 36. 3.
[p] Is. 9. 6.
[r] Yob. 12. 14. Kub. 3. 7.
[s] Iu. 35. Ezer. 9. 8. Is. 33. 20; 54. 2.
[t] Yer. 25. 9-11; 27. 3-6.
[u] Iu. 23.
[v] Is. 13. 1.
[y] Is. 1. 20.

[a] Is. 13. 1. [b] Yer. 25. 22; 27. 3; 47. 4. Ez. 26. 2-28. 26.

23 [a] Omugogo gwa [b] Tulo.
Muwowogane, 'mwe ebyombo
Ebyetalusisi; kubanga kizise, obutabamu nyumba newakuba'de okuingiramu; bakibi'kuli'dwa okuva
2 munsi ya Ki'timu. Musirike, 'mwe
abatūla ku kizinga; 'gwe abasūbuzi Abezidoni abawunguka enyanja
3 gweba'juza. Era ku ma'zi amangi
[c] 1 Byom. 13. 5. ensigo za [c] Sikoli, ebikūngulwa bya Kiira, bye byali amagobage; era
[d] Ez. 27. 3. [d] oyo ye yali akatāle kamawānga.
4 Kwatibwa ensonyi, 'gwe Zidoni:
kubanga enyanja eyoge'de, ekigo ekyenyanja, nti Sinalūmwa kuzāla,
'sō sinazāla, 'sō sinayōnsa balenzi,
5 'sō sinalera bawala. Ebigambo
bwebiritūka Emisiri, balinakuwa-
6 lira nyo ebigambo Ebyetulo. Mu-
wunguke mugende Etalusisi; muwowogane, 'mwe abatūla ku kizī-
7 nga Kino kye (kibuga) kya'mwe
ekyesanyu, obuka'de bwakyo bwa naku za 'da, ebigere byakyo bya-
8 kitwālānga wala okutūla? Ani atō-
se'za kino ku Tulo, (ekibuga) ekitikira engule, [g] abasūbuzi bamu balāngira, abatūnzi bamu be bekitī-
9 bwa munsi? Mukama owe'gye ya-
kitēse'za, okuvumisa amalala agekitibwa kyona, okunyōmesa abeki-
10 tibwa bona abomunsi. Ita munsi-
yo nga Kiira, 'gwe muwala wa Talusisi; tewakyali lukoba (olukusi-
11 ba). Agolo'de omukonogwe ku nya-
nja, anyenye'za obwakabaka: Mukama alagi'de Ebyekanani, okuzi-
12 kiriza ebigo byamu. Nāyogera nti
Tokyeyongera kusanyuka, 'gwe muwala wa Zidoni ajōgebwa: golokoka, owunguke ogende Eki'timu; era
13 neyo toliba na kuwu'mula. Laba,
ensi Eyabakaludaya; e'gwānga lino
[e] Zab. 72. 9; 74. 14. terikyaliwo; Omwasuli agifu'de [e] eyensolo ezomu'dūngu: bāzimba ebigo byābwe, bāsūla amayumba ga-
14 mu; yagizikiriza. Muwowogane,
'mwe ebyombo Ebyetalusisi: ku-
15 banga ekigo kya'mwe kizise. Awo
[f] Yer. 25. 9-11; 27. 3-6. olūlitūka ku lunaku luli Tulo kiryerabirirwa [f] emyāka nsānvu, ngenaku za kabaka omu bweziriba: emyāka nsānvu nga giwe'deko ebiriba ku Tulo biriba ngebiri mu luīmba
16 olwomwenzi. 'Dira enānga ota-
mbuletambule mu kibuga, 'gwe omwenzi eyerabirwa; kuba bulūngi
17 enānga, oimbe enyimba nyingi, o-
lyoke o'jukirwe. Awo olulitūka emyāka nsānvu nga giwe'deko Mukama ali'jira Tulo, naye ali'dira empēraye, era alyenda nobwakabaka bwona obwensi obubuna e'taka
18 lyona. Nebibye ebyobuguzi nempēraye biriba [g] butukuvu eri Mukama: tebiriterekebwa 'sō tebiriwanikibwa; kubanga ebibye ebyobuguzi biriba byabo abatūla mu
[g] Zek. 14. 20. maso ga Mukama, okulyānga oku-'kuta, nokuba ebyambalo ebigumu.

24 Laba, Mukama ensi agimalamu byona, era agizisa, era agivuniika, era asāsānyisa dala abagitūla-
2 mu. Era olulitūka [a] ngabantu bwe-
[a] Kos. 4. 9. baliba, bwatyokabona bwaliba; ngomu'du bwaliba, bwatyo mukamawe bwaliba; ngomuzāna bwaliba, bwatyo mugolewe bwaliba; ngomuguzi bwaliba, bwatyo omutūnzi bwaliba; ngawola bwaliba, bwatyo eyewola bwaliba; ngawebwa amagoba bwa-
3 liba, bwatyo amuwa amagoba bwa-liba. Ensi erimalirwamu dala byona, era erinyagirwa dala; kubanga Mukama ayoge'de ekigambo ekyo.
4 Ensi ewubāla era esānūka, e'taka
li'gwāmu amānyi era lisānūka, abantu abagulumivu abensi ba'gwāmu
5 amānyi. Era [b] ensi esigi'dwako
[b] Kubal. 35. 33. empitambi wansi wabagitūlamu; kubanga basobe'za amatēka, nebawanyisa ekiragiro, [c] nebamenya e-
6 ndagāno eteri'gwāwo. Ekikolimo
[c] Is. 33. 8. kyekyava kirya ensi, nabo abagitūlamu balabise nga gubasinze: abatūla munsi kyebava bōkebwa, aba-
7 ntu nebasigala batono. [d] Omwenge
[d] Is. 16. 8, 9. Yo. 1. 10 neb. omusu guwubāla, omuzabibu guyongobera, bona abalina emitima egi-
8 sanyuka ba'sa ebikowe. [e] Ekinyu-
[e] Yer. 7. 34. mu ekyebitāsa kikoma, oluyogāno lwabo abasanyuka lu'gwāwo, esa-
9 nyu eryenānga likoma. Tebali-
nywa mwenge nga baīmba; ekitamīza kirikairira abo abakinywa.
10 Ekibuga [f] ekyokwetabula kimenye-
[f] Is. 34. 11. semenyese: buli nyumba e'ga'dwawo, omuntu yena aleme okuingira-
11 mu. Waliwo okukāba mu ngūdo olwomwenge; esanyu lyona lizikizibwa, ekinyumu ekyensi kigenze.
12 Mu kibuga musiga'de okuzika, ne wankaki akubi'dwa nokuzikirira.
13 Kubanga bwekiti bwekiribēra wa-
kati munsi mu mawānga, [g] nga
[g] Is. 17. 6. bwebakuba omuzeituni, [i] nga bwe-
[i] Is. 1. 9. balōnda ezabibu okunoga nga kuwe'de. Bano baliimusa e'dobozi
14 lyābwe [k] balyogerera wa'gulu; o-
[k] Is. 25. 10. lwobukulu bwa Mukama balekāna
15 nga baima ku nyanja. Kale mugu-
lumize Mukama ebuvanjuba, [l] erinya lya Mukama, Katonda wa Isi-
[l] Mala. 1. 11. raeri, [m] mu bizinga ebyomunyanja.
[m] Is. 11. 11. 16 Tuwuli'de enyimba nga ziva ku
nkomerero yensi, ekitībwa eri abatūkirivu. Naye nenjogera nti Nkōzimba, nkōzimba, zinsānze! [n] aba-
[n] Is. 21. 2. lyazamānyi balyazamānyi'za; wewawo, abalyazamānyi balyazamā-
17 nyi'za nyo. [o] Entīsa nobunya no-
[o] Yer. 48. 43 neb. mutego biri ku'gwe, 'gwatūla munsi.
18 Awo olulitūka oyo a'duka e'dobozi
eryentīsa aligwa mu bunya; noyo alinya okuva mu bunya wakati o-

mutego gulimukwata: kubanga [p] ebituli ebyawa'gulu bi'gu'dwawo,
19 [r] nemisingi gyensi ginyenya. Ensi emenyeke'de dala, ensi esānūki'de
20 dala, ensi e'julukuse nyo. Ensi [s] eritaga'ta ngomutamivu, era eriyugūmizibwa [t] ngensisira; nokusobya kwayo kuligizitowerera, era erigwa netegolokoka nate.
21 Awoolulitūka [u] ku lunaku luli Mukama alibonereza e'gye eryabagulumivu wa'gulu, ne [w] bakabaka abe-
22 nsi kunsi. Era balikung'anyizibwa wamu ngabasibe bwebakung'anyizibwa mu bunya, era balisibirwa mu komera, era enaku nyingi nga
23 ziisewo bali'jirwa. [y] Kale omwezi gulikwatibwa ensonyi, nenjuba eriswāla; kubanga [z] Mukama owe'gye alifugira ku [a] lusozi Sayuni ne mu Yerusalemi, ne mu maso gabaka-'debe nekitibwa.

25 Ai Mukama, 'gwe Katonda wānge; nākugulumizānga, nātenderezānga erinyalyo; kubanga, [a] okoze ebyekitalo, byewatēsa e'da,
2 mu bwesigwa namazima. Kubanga [b] ekibuga okifu'de ekifūnvu; ekibuga ekyaliko enkomera (okifu-'de) ebyagwa: eryumba eryabageny (olifu'de) obutaba kibuga; te-
3 kirizimbibwa enaku zona. Abantu abamānyi kyebaliva baku'sāmu ekitibwa, [c] ekibuga ekyamawānga a-
4 gentīsa kirikutya. Kubanga wabānga [d] kigo eri abāvu, ekigo eri atalina kintu ngalabye enaku, [e] eki-'dukiro eri kibuyaga, ekisikirize eri olubugumu, okuwūma kwabentīsa bwekuba nga kibuyaga akūnta ku
5 kisenge. Ngolubugumu oluli mu kifo ekikalu bwolika'kanya bwotyo oluyogāno olwabagenyi; ngolubugumu bweruka'kanyizibwa nekisikirize kyekire, oluūmba olwabentīsa
6 lulika'kanyizibwa. Era ku [f] lusozi luno Mukama owe'gye alifumbira amawānga gona [g] embaga eyebyasava, embaga eyomwenge omuka, eyebyasava ebi'ju'de obusomyo, eyomwenge omuka ogusengejebwa obu-
7 lūngi. Era alimirira dala ku lusozi luno [i] ekibi'ka kyona ekyāliri'dwa ku bantu bona, ne'gigi erisāniki'de
8 ku mawānga gona. [k] Yamirira dala okufa okutūsa enaku zona; era [l] Mukama Katonda alisāngula amaziga mu maso gona; nekivume ekyabantube aliki'gya kunsi yona: kubanga Mukama akyoge'de.
9 Kale kiryogererwa [m] ku lunaku luli nti Laba. ono ye Katonda wa'fe; [n] twamulindirirānga, era alitulokola: ono ye Mukama; twamulindirirānga, [o] tulisanyuka tulijaguliza
10 obulokozibwe. Kubanga ku lusozi luno omukono gwa Mukama kweguliwu'mulira, era [p] Moabu alirinyiririrwa mu kifokye, ngebisasiro bwebirinyiririrwa mu ma'zi agolu-
11 būngo. Era alyānjuluza engaloze wakati mukyo, ngawuga bwayānjuluza (engaloze) okuwuga: era alika-'kanya amalalage wamu neukwe
12 ezengaloze. [r] Nekigo ekyolukomera oluwānvu olwa bugwewo akika-'kanyi'za, aki'si'za wansi, nākitūsa ku 'taka okutūka ne mu nfūfu.

26 [a] Ku lunaku luli oluūmba luno luliimbirwa munsi ya Yuda: nti Tulina ekibuga ekyamānyi; [b] obulokozi bwali'sāwo okuba bugwe
2 nenkomera. [c] Mu'gulewo enzi'gi, e'gwānga etūkirivu erikwata ama-
3 zima liingire. Onomukūmānga mirembe mirembe, eyesigamya omwoyogwe ku'gwe: kubanga akwesiga
4 'gwe. Mwesigēnga Mukama [d] enaku zona: kubanga mu Mukama Yakuwa mwe muli olwāzi olutali-
5 'gwāwo. Kubanga [e] aka'kanyi'za abo abatūla wa'gulu, ekibuga ekigulumivu: aki'sā wansi, aki'sā wansi okutūka ne ku'taka; akika'ka-
6 nya okutūka ne mu nfūfu. Ekigere kirikirinyirira; ebigere byomwāvu,
7 nebisinde byoyo atalina kintu. E-'kubo eryomutūkirivu bugolokofu: 'gwe omugolokofu [f] olung'amya o-
8 lugendo olwomutūkirivu. Wewawo, [g] mu 'kubo eryemisāngogyo ai Mukama, mwetwakulindiririringa; [i] eri erinyalyo neri eki'jukizokyo yeri okwoya kwobulamu bwa'fe.
9 Nakwoyānga nobulamu bwānge [k] ekiro; wewawo, nakerānga mu makya okukunonya nomwoyo gwānge munda yānge: kubanga emisāngogyo bwegibēra munsi, abatūla ku 'ta-
10 ka lwebaiga obutūkirivu. [l] Omubi newebamulaga ekisa, era taliiga butūkirivu: [m] munsi eyobugolokofu mwanākolerānga ebitali bya nsōnga, 'sō taliraba bukulu bwa Mukama.
11 Mukama, omukonogwo guimusibwa, naye tebalaba: naye baliraba obunyikivubwo olwabantu nebakwatibwa ensonyi; wewawo, omu-
12 liro gulyokya abalabebo. Mukama, oliragira emirembe gyetuli: kubanga [n] nokukola watukolera emirimu
13 gya'fe gyona. Ai Mukama Katonda wa'fe, [o] abāmi abalala awali 'gwe bātufugānga; naye [p] 'gwe tu-
14 nāyātulānga erinyalyo wa'ka. Bafu'de, tebaliba balamu; bazikiri'de, tebalizūkira: kyewava oba'jira nobasāngulawo [r] nobuza oku'jukirwa
15 kwābwe kwona. [s] Wayāza e'gwānga, ai Mukama, wayāza e'gwānga; ogulumizibwa: ogazii'za ensalo zona ezensi.
16 Mukama, lwebalabye [t] enaku lwebaku'ji'de, bāfuka okusaba okuka-

[p] Lub. 7. 11.
[r] Zab. 18. 7.
[s] Is. 19. 14.
[t] Is. 1. 8.
[u] Is. 2. 11.
[w] Zab. 76. 12.
[y] Mat. 24. 29.
[z] Kub. 11. 15.
[a] Beb. 12. 22.
[a] Zab. 72. 18.
[b] Is. 37. 26. Yer. 51. 37.
[c] Is. 19. 24 neb.
[d] Is. 27. 5.
[e] Is. 4. 6.
[f] Is. 2. 2, 3.
[g] Zab. 63. 5. Nve. 9. 2. Mat. 22. 4. Luk. 14. 16.
[i] Is. 25. 20.
[k] 1 Kor. 15. 54.
[l] Kub. 7. 17.
[m] Is. 2. 11.
[n] Luk. 49. 14. Is. 25. 8. Tit. 2. 13.
[o] Zab. 9. 14.
[p] Is. 15. 1.
[r] Is. 26. 5.
[a] Is. 2. 11.
[b] Is. 60. 18.
[c] Zab. 118 19 neb.
[d] Is. 45. 17.
[e] Is. 25. 12.
[f] Zab. 58. 2.
[g] Is. 64. 5.
[i] Nek. 1. 11.
[k] Zab. 77. 2. Lu. 3. 1.
[l] Mub. 8. 12.
[m] Zab. 143. 10.
[n] 1 Kol. 15. 10.
[o] 2 Byom. 12. 8.
[p] 2 Basek. 18. 4-6.
[r] Mub. 9. 5.
[s] Is. 9. 3.
[t] Kos. 5. 15.

17 nga'vulakwo bwekwali kubo. [u]Ngomukazi ali olubuto, ebiro ebyokuzāla-
lakwe nga binātera okutūka, bwa-
lūmwa nākāba ngabalagalwa; bwe-
tutyo bwetwabānga mu masogo, ai
18 Mukama. Twali lubuto, twalū-
mwa, twazāla ngempewo; tetwale-
ta kulokola kwona munsi; 'sō [w]na-
19 batūla munsi tebagu'de. [y]Abafu-
bo baliba balamu; emirāmbo gyā-
nge girizūkira. Muzukuke muī-
mbe, 'mwe ababēra mu nfūfu: ku-
banga omusulogwo guli ngomusulo
ogwokumi'do, ne'taka liriwāndula
abafu.
20 'Jāngu, e'gwānga lyānge, [z]oingi-
re mu bisengebyo, we'galire enzi'gi-
zo: wekweke akasēra katono, oku-
21 tūsa okunyiga lwekuli'gwāwo. Ku-
banga, [a]laba, Mukama a'ja ngafulu-
ma mu kifokye okubonereza abatūla
munsi olwobutali butūkirivu bwā-
bwe: ne'taka nalyo liribi'kula ku
musai gwalyo, 'sō teriryeyongera
kubi'ka ku balyo aba'tibwa.

27 [a]Ku lunaku luli Mukama alibo-
nereza [b]lukwāta omusota ogu-
wulukuka nekitalakye ekyobwōgi
ekinene ekyamānyi, ne lukwāta
ogwegolong'onya; era ali'ta ogu-
sota oguli mu nyanja.
2 Ku lunaku luli nti [c]Olusuku
olwemizabibu olwomwenge, [d]muluī-
3 mbire. [e]'Nze Mukama nduk ūma;
nālufukirirānga ama'zi buli kasēra:
ekintu kyona kireme okulwōnōnā-
nga, nālukūmānga emisana nekiro.
4 Ekirui tekiri mu'nze: singa kata-
'zamiti nama'gwa ganūmbye mu lu-
talo! nandigataba'de, nandigōkere-
5 'za wamu. Oba akwate ku [f]mānyi
gānge, atabagane nānge; (wewawo),
6 atabagane nānge. Mu biro ebiri-
bawo Yakobo [g]alisimba emizi; Isi-
raeri alyanya alimulisa: era bali-
'juza ensi yona ebibala.
7 Amukubye nga ye bweyakuba
abo abāmukuba? oba a'ti'dwa nga-
8 bo bweba'tibwa beya'ta? Bwomu-
sindika okugenda, owakana naye
mu kigero; amu'julu'de nokuwū-
makwe okwamānyi ku lunaku olwe-
9 mbuyaga eziva ebuvanjuba.
Obutali butūkirivu obwa Yakobo kyebu-
liva bulongōsebwa nekyo, era ekyo
kye kibala kyona ekyoku'gyako ekibi-
kye; bwafūla amainja gona age-
kyōto [h]ngebisibosibo ebisekulwase-
kulwa, [i]Bāsera nebifanānyi bye-
njuba nokuimuka nebitaimuka nate.
10 Kubanga ekibuga ekyabāngako e-
nkomera kifulukwa, matōngo agale-
ke'dwawo, nge'dūngu: awo [k]enya-
na werirīra, era awo werigalamira
11 nerya amatabi gāmu. Amatabi gā-
mu bwegaliwotōka, galiwogolwa;
abakazi bali'ja nebagōkya: kuba-
nga be [l]bantu abatalina magezi;
[m]eyabakola kyaliva alema okubа-
sāsira, era eyababūmba talibalaga
kisa.
12 Awo olulitūka ku lunaku luli Mu-
kama alikung'unta okuva ku ntaba
[n]Ezomu'ga okutūsa [o]ku mu'ga
Ogwemisiri, era mulikūngulwa ki-
'nomu ki'nomu, 'mwe abāna ba
Isiraeri.
13 Awo olulitūka ku lunaku luli
[p]ekondēre e'dene lirifūibwa; nabo
bali'ja abāli betesetese okuzikirira
munsi Yebwasuli nabo [r]abāli bago-
be'dwa munsi Yemisiri; era [s]bali-
sinziza Mukama ku lusozi olutu-
kuvu Eyerusalemi.

28 Zisānze engule eyamalala aga-
batamīvu abomu Efulaimu, ne-
kimuli ekiwotōka ekyobulūngibwe
obwekitibwa, ekiri ku mutwe gwe-
kiwōnvu ekigimu ekyabo abame'ge-
2 bwa omwenge! Laba, Mukama
alina owamānyi era omuzira; nga
kibuyaga alimu omuzira, embuyaga
ezizikiriza, ngama'zi amangi aga-
mānyi agayanjāla enyo, bwatyo
bwalisūla wansi ku 'taka nomuko-
3 no. Engule eyamalala agabatamī-
vu abomu Efulaimu eririnyirirwa
4 nebigere: nekimuli ekiwotōka ekyo-
bulūngibwe obwekitibwa, ekiri ku
mutwe gwekiwōnvu ekigimu, kiriba
ngetini erisoka okwengera ekyēya
nga tekinatūka; oyo alitunulira
bwaliraba nga likyali mu mukono-
5 gwe alirīra dala. [a]Ku lunaku luli
Mukama owe'gye aliba ngule ya
kitibwa, era aliba nkufīra ya buyō-
6 njo, eri abantube abalifi'kawo: era
aliba mwoyo gwa kusala misāngo
eri oyo atūla ngasala emisāngo, era
aliba mānyi eri abo aba'zayo olutа-
7 lo mu mulyāngo. Naye era nabo
[b]bakyāmye olwomwenge, era [c]eki-
tamiza kibawabi'za; [d]kabona ne na-
'bi bakyāmye olwomwenge, omwe-
nge gubasānyi'zawo, bawabye olwe-
kitamīza; bakyāma mu kwolesebwa, besitala mu kusala emisāngo.
8 Kubanga emeza zona zi'ju'de ebi-
sesemye nempitambi, obutabawo
9 kifo (kirongōfu). [e]Ani gwaliigiriza
okumanya? era āni gwalitegēza
ebibūlirwa? abo abaleseyo okuyō-
10 nka era abavu'de ku mabēre? Ku-
banga kiba kiragiro ku kiragiro,
ekiragiro ku kiragiro; olunyiriri
ku lunyiriri, olunyiriri ku lunyiriri;
11 wano katono, awo katono. Ne'da,
naye alyogera nabantu bano [f]mu-
mwa emigenyi era nolulimi olulala:
12 beyagamba nti Kuno kwe kuwu-
'mula, mumuwe okuwu'mula oyo
akōye; era kuno kwe kuwēra: naye
13 nebataganya kuwulira. Ekigambo
kya Mukama kyekiriva kibēra gye-

[t] Is. 13. 8.
[u] Zab. 17. 14.
[v] Dan. 12. 2. Bef. 5. 14.
[w] Mat. 6. 6.
[x] Mi. 1. 3. Yu. 14.
[y] nyi. 2, 12, 13. Is. 2. 11.
[z] Zab. 74. 13, 14. Is. 51. 9. Kub. 12, 3.
[a] Zab. 80. 8. Is. 1. 22.
[b] Is. 5. 1; 26. 1.
[c] Zab. 121. 4, 5.
[d] Is. 25. 4.
[e] Is. 37. 31. Kos. 14. 5.
[f] Is. 17. 8. 2 Basek. 23. 6, 14.
[g] Is. 7. 21-23; 17. 2; 32. 14.
[h] Ma. 32. 28. Yer. 5. 7.
[i] Ma. 32. 6. Is. 17. 7.
[k] Is. 11. 15.
[l] 2 Byom. 7. 8.
[m] Lev. 23. 9. Mat. 24. 31. Kub. 11. 15.
[n] Is. 16. 1.
[o] Is. 2. 2. Zek. 14. 16.
[p] Is. 2. 11.
[q] Ngo. 20. 1. Kos. 4. 11.
[r] Is. 19. 14.
[s] Is. 56. 10 neb.
[t] Yer. 6. 10.
[u] 1 Kol. 14. 21.

bali ekiragiro ku kiragiro, ekiragiro ku kiragiro; olunyiriri ku lunyiriri, olunyiriri ku lunyiriri; wano katono, awo katono; bagende bagwe bugazi bamenyeke batēgebwe bakwatibwe.

14 Kale, muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe abanyōma, abafuga abantu bano abali mu Yerusalemi:
15 nti Kubanga mwoge'de nti Tulagānye endagāno nokufa, era tutabaganye namagōmbe; ekibonyobonyo ekyanjāla bwekiriitamu, tekiritutūkako; kubanga tufu'de ebyobulimba eki'dukiro kya'fe, era twekwese
16 wansi wobukūsa: Mukama Katond.. kyava ayogera nti [o] Laba, nteka mu Sayuni [i] e'jinja okuba omusingi, [k] e'jinja eryakemebwa, (e'jinja) eryokunsōnda eryomuwendo omungi [l] erinywēzebwa enyo wansi:
17 [m] a'kiriza talyāngniriza. Era ndifūla omusāngo okuba [n] omugwa ogugera, nobutūkirivu okuba omugwa oguterēza: nomuzira gulyerera dala eki'dukiro ekyobulimba, nama'zi galyanjāla ku kifo ekyokwe-
18 kwekamu. Nendagāno gyemwalagāna nokufa eri'julukuka, 'sō nokutabagana kwa'mwe kwemwatabagana namagōmbe tekulinywēra; ekibonyobonyo ekiryanjāla bwekiriitamu, nekiryoka kiribalinyirira
19 wansi. Buli lwekināitāngamu, kinābakwatānga; kubanga buli lukya kināitāngamu emisana nekiro: era okutegēra ebibūlirwa kuliba ntisa
20 nsa. Kubanga ekitanda kimpi omuntu nokuinza nātainza kukyegololerako; nekyokwebi'kako kyako kifunda nokuinza nātainza ku-
21 kyebi'ka. Kubanga Mukama aligolokoka nga bweyagolokokera [o] ku lusozi Perazimu, alisunguwala nga bweyasunguwalira [p] mu kiwōnvu Ekyegibeoni; akole omulimugwe, omulimugwe ogwekitalo, era atūkirize ekikolwakye, ekikolwakye
22 ekyekitalo. Kale 'no temuba banyōmi, enjegere za'mwe zireme okunywēzebwa: kubanga okukome-'kereza era okwatēsebwa kwempuli'de okuva eri Mukama, Mukama owe'gye, kunsi yona.
23 Mutege amatu muwulire e'dobozi lyānge; mutegēreze muwulire ebi-
24 gambo byānge. Omulīmi alima lutata okusiga? akabala (lutata) nā-
25 kuba amavumike age'takalye? Bwamalānga okulitānya lyona, tayiwa ntinamuti, nāsāsānya kumino, nāsiga eng'āno enyiriri ne sayiri mu kifo ekiragi'dwa nobulo ku lubibiro
26 lwako? Kubanga Katondawe amu-
27 tegēza bulūngi, amuigiriza. Kubanga entinamuti teziwūlibwa na kintu kya bwōgi, 'sō ne kumino tebaginyoleranyolerako namuziga wegāli; naye entinamuti ziwūlibwa
28 na mu'go, ne kumino na luga. (Eng'āno) eyomugāti bagisa busa; kubanga talimala naku zona ngagiwūla: era namuziga we'gālirye nembalāsize newebigisāsānya, era ta-
29 gisa. Era nekyo kivu'de eri Mukama owe'gye, [r] owekitalo okutēsa ebigambo, asinga bona amagezi.

29 Owange, Alieri, Alieri, ekibuga [a] Daudi kyeyasisirako! muga'te omwāka ku mwāka; embaga
2 zitūkire mu ntūko zazo: nendyoka nakuwaza Alieri, era walibawo okukāba nokuwubāla: era aliba gyendi
3 nga Alieri. Era ndikusisirako enjui zona, era ndikuzingiza nekigo, era ndikuzimbako enkomera ezoku-
4 zimbirira. Era olika'kanyizibwa, era olyogera ngoinna mu 'taka, nebigambobyo biriba wansi nga biima mu nfūfu; ne'doboziryo liriba [b] ngeryoyo aliko omuzimu, nga liima mu 'taka, nebigambobyo biryogerwa
5 kyāma nga biima mu nfūfu. Naye ekibīna [c] ekyabalabebo kiriba nge-'fufu'ge, nekibīna ekyabentīsa (kiriba) ngenfūfu efūnūka: wewawo,
6 kiriba [d] kya kasēra mangwāgo. Ali'jirwa Mukama owe'gye nokubwātuka, nekikankano kyensi, ne'dobozi edene, nomuzimu ne kibuyaga,
7 nolulimi olwomuliro ogwōkya. [e] Nekibīna ekyamawānga gona agalwāna ne Alieri, gona agalwāna naye nekigokye, nabamuteganya, [f] kiriba ngekirōto, okwolesebwa okwekiro.
8 Awo kiriba ngomuyala [g] bwalōta, era, laba, ngalya; naye nāzukuka, nobulamubwe nga tebu'kuse: oba ngowenyōnta bwalōta, era, laba, nganywa; naye nāzukuka, era, laba, ngaziri'ka, nobulamubwe nga bwōya: bwekityo bwekiriba ekibīna ekyamawānga gona agalwāna nolusozi Sayuni.
9 Mulindirire mwewunye; mwesīmire dala muzibe amaso: batami-'de, naye [i] si na mwenge; bataga-
10 'ta, naye si na kitamiza. Kubanga [k] Mukama afuse ku'mwe omwōyo ogwotulo otungi, era [l] azibye amaso ga'mwe, bana'bi; nemitwe gya-
11 'mwe, abalaguzi, agibi'seko. [m] Nokwolesebwa kwona kufūse gyemuli ngebigambo ebyomukitabo [n] ekisibwako akabonero, abantu kyebawa omuntu eyaigirizibwa nga bogera nti Soma kino, nkwegairi'de: nāyogera nti Siinza, kubanga kisibwa-
12 ko akabonero: nebamuwa ekitabo oyo ataigirizibwa nga bogera nti Soma kino, nkwegairi'de: nāyogera nti Siigirizibwānga.
13 Mukama nāyogera nti [o] Kubanga abantu bano bansemberera nebanzi'sāmu ekitibwa kya mu kamwa

[o] 1 Pet. 2. 6
[i] Luk. 49. 24. Zab. 118. 22. Is. 8. 14.
[k] Luk. 23. 30.
[l] 1 Kol. 3. 11.
[m] Bal. 10. 11.
[n] 2 Basek. 21. 13.
[o] 2 Sam. 5. 20. 1 Byom. 14. 11.
[p] Yos. 10. 10, 12. 2 Sam. 5. 25. 1 Byom. 14. 16.
[r] Zab. 92. 5. Yer. 32. 19.
[a] 2 Sam. 5. 9.
[b] Is. 8. 19.
[c] Is. 25. 5.
[d] Is. 30. 13.
[e] Is. 37. 36.
[f] Yob. 20. 8.
[g] Zab. 73. 20.
[i] Is. 51. 21.
[k] Bal. 11. 8.
[l] Is. 6. 10.
[m] 2 Kol. 3. 14, 15.
[n] Is. 8. 16. Dan. 12. 4.
[o] Ez. 33. 31. Mat. 15. 8, 9. Ma'k. 7. 6, 7.

kābwe era kya ku mimwa gyābwe, naye omutima gwābwe bagunta'de wala, nokuntya kwābwe *y* kiragiro
14 kya bantu kyebaigirizibwa: kale, laba, ng'enda okukola omulimu ogwekitalo mu bantu bano, omulimu ogwekitalo era ekyamagero: *r* namagezi gabagezigezi bābwe galizikirira, nokutegēra kwabakabakaba bābwe kulikwekebwa.
15 Zibasānze *s* abo aba'ka enyo wansi okukweka Mukama okutēsa kwābwe, nemirimu gyābwe giri mu kizikiza, nebogera nti Ani atulaba? 16 era āni atumanyi? Muvunikira dala ebintu Omubūmbi balimwenkanya ebūmba; *t* ekintu ekikolebwa nokwogera nekyogera kwoyo eyakikola nti Teyankola; oba ekintu ekibūmbibwa nekyogera kwoyo eya-
17 kibūmba nti Talina magezi? Tekyasiga'deyo kisēra kitono nyo *u* Lebanoni alifūsibwa enimiro eng'imu, *v* nenimiro eng'imu baligiita kibi-
18 ra? Era *y* ku lunaku luli *e* omuga-'vu wamatu aliwulira ebigambo byomukitabo, namaso gomuzibe galiraba okuva mu butalaba ne mu kizi-
19 kiza. Era *a* abawōmbefu balyeyongera okusanyukira Mukama, *b* nabāvu mu bantu balisanyukira Omu-
20 tukuvu owa Isiraeri. Kubanga owentīsa bamudibi'za nomunyōmi akoma, nabo bona abalabirira obuta-
21 li butūkirivu bazikiri'de: abafūla omuntu omusobya mu musāngo, nebamutēgera omutego anenya mu mulyāngo, *c* nebakyāmya omutūkirivu nekitalimu. Mukama eyanunula Ibulaimu kyava ayogera ku nyumba ya Yakobo nti Yakobo talikwatibwa nsonyi kakano, 'sō namasoge tegalikyūka 'bala lyago.
23 Naye bwaliraba abānabe, *d* omulimu ogwengalo zānge, wakati muye, *e* balitukuza erinya lyānge; wewawo, balitukuza Omutukuvu owa Yakobo, era balitekemukira *f* Katonda
24 wa Isiraeri. Era nabo abakyāma mu mwoyo, balifūka abategēvu, nabo abemulugunya baliiga okuigirizibwa.

30 Zibasānze abāna abajēmu, bwayogera Mukama, *a* abatēsa ebigambo, naye si nānge; era *b* ababi'ka nekibi'ka, naye si kya mwoyo gwānge, *c* balyoke bongere ekibi
2 ku kibi: abatambula *d* okuserengeta okugenda Emisiri, 'sōnga *e* tebabūzi'za mu kamwa kānge; okwenywēza mu mānyi ga Falao, no-
3 kwesiga ekisikirize Ekyemisiri! Amānyi ga Falao kyegaliva gabēra ensonyi za'mwe, *f* nokwesiga ekisikirize Ekyemisiri (kuliba) kuswā-
4 la kwa'mwe. Kubanga abakulube bali Zoani, nababakabe batūse
5 Ekanesi. *g* Bona balikwatibwa ensonyi abantu abatainza kubagasa, abatabēra newakuba'de okugasa, wabula ensonyi era ekivume.
6 *i* Omugugu *k* ogwensolo ezomubukika obwadyo.

Baita munsi eyokulaba enaku nokubalagalwa, *l* omuva empologoma enkazi nensaja, embalasasa nomusota ogwomuliro ogubūka, nga batika obuga'ga bwābwe ku mabega gendogoi ento, nebintu byābwe ku mabāngo geng'amira, nga bagenda eri abantu abatagenda ku-
7 bagasa. Kubanga *m* Misiri abērera bwerēre era busa: kyenvu'de 'mu-
8 ita Lakabu atūla obutūzi. Kale genda *n* okiwandikire ku kipānde mu maso gābwe, okiteke ne mu kitabo, kibēre kya biro ebigenda
9 oku'ja emirembe nemirembe. Kubanga *o* be bantu abajēmu, abāna abobulimba, abāna abataganya ku-
10 wulira matēka ga Mukama: abagamba abalabi nti Temulabānga; *p* nabalaguzi nti *r* Temutulagulirānga bya mazima, *s* mutubūlire ebiwewēvu, mulagule ebyobulimba:
11 muve mu lugūdo, mukyāme okuva mu 'kubo, Omutukuvu owa Isiraeri
12 mumumalewo mu maso ga'fe. Kyava ayogera Omutukuvu owa Isiraeri nti Kubanga munyōmye ekigambo kino nemwesiga okujōga nobubāmbavu nemwesigama okwo;
13 obutali butūkirivu buno kyebuliva bubēra gyemuli *t* ngekituli ekiwagule ekyagala okugwa, ekizimba enkūndi mu kisenge ekiwānvu, okumenyeka kwakyo ku'ja māngu obu-
14 tamanyirira. Era *u* alikimenya ngekintu ekyomubūmbi bwekimenyeka, ngakimenyamenya awatali kusāsira; nokulabika newatalabika lugyo mu bitūndu byakyo olwokusena omuliro mu kyōto, oba olwo-
15 kusena ama'zi mu kidiba. Kubanga bwatyo bwayogera Mukama Katonda, Omutukuvu owa Isiraeri nti Mu kn'da ne mu *w* kuwu'mula mwemulirokokera; *v* mu kuterēra ne mu kwesiga mwe muliba amānyi ga'mwe: 'mwe nemutayagala.
16 Naye nemngamba nti Ne'da, kubanga *z* tuli'dukira ku mbalāsi; kyemuliva mu'duka: era nti Tulyebagala ku zembiro; abalibagoberera kyebaliva babēra abembiro.
17 *a* Olukumi bali'duka olwokubogola kwomu; olwokubogola kwabatāno muli'duka: okutūsa lwemulisigala ngomulongōti oguli ku ntiko yolusozi, era ngebendera eri ku ka-
18 sozi. Era *b* Mukama kyaliva alinda, abakwatirwe ekisa, era kyaliva *c* agulumizibwa abasāsire: kubanga Mukama Katonda wa mu-

p Bak. 2. 22.

r Yer. 49. 7. Ob. 8. 1 Kol. 1. 19.

s Is. 30. 1.

t Is. 45. 9.

u Is. 10. 34.

v Is. 32. 15.

y Is. 2. 11.

e Is. 35. 5. Mat. 11. 5.

a Is. 61. 1. Mat. 5. 5.

b Mat. 5. 3.

c Am. 5. 12.

d Is. 19. 25; 60. 21.

e Mat. 6. 9. 2 Kol. 5. 5.

f Kuv. 24. 10. Is. 41. 17; 45. 3; 48. 1. Luk. 1. 68. Bag. 6. 16.

a Is. 29. 15.

b Is. 25. 7.

c Ma. 29. 19.

d Is. 31. 1.

e Kubal. 27. 21. 1 Basek. 22. 7. Yer. 21. 2.

f Is. 20. 5. Yer. 37. 5, 7.

g Yer. 2. 26.

i Is. 13. 1.

k Is. 51. 9. Ez. 29. 3.

l Ma. 6. 15.

m Is. 20. 5. Yer. 37. 5, 7.

n Kab 2. 2

o Iu. 1. Ma. 32. 20. Is. 1. 4.

p 1 Sam. 2. 9.

r Yer. 11. 21. Am. 2. 12; 7. 13. Mi. 2. 6.

s 1 Basek. 22. 13.

t Zab. 62. 3. Ez. 13. 11 neb.

u Zab. 2. 9.

w Is. 28. 12.

v Kuv. 14. 14. Is. 7. 4.

z Is. 31. 1. Kos. 14. 3.

a Lev. 26. 8. Ma. 28. 25.

b Bal. 2. 4.

c Zab. 46. 10.

sāngo; [d] balina omukisa bona abamulindirira.
19 Kubanga [e] abantu balitūla ku Sayuni Eyerusalemi: tolikāba nate maziga; talirema kukukwatirwa kisa olwe'dobozi eryokukābakwo;
20 bwaliwulira alikwanukula. Era Mukama newakuba'de ngakuwa [f] e'mere eyokulaba enaku nama'zi agokubonyabonyezebwa, naye [g] abaigirizabo nga tebakyakwekebwa nate, naye amasogo galiraba abaigirizabo:
21 namatugo ganāwulirānga ekigambo ekikuvako enyuma nga kyogera nti Lino lye 'kubo, mulitambuliremu; bwemunākyāmirānga ku mukono ogwadyo, era bwemunākyāmirānga ku gwa kono.
22 Era mulyōnōna ebibi'ka ku bifananyibyo ebyōle ebya feza, nebisānikira ku bifananyibyo ebifūmbe ebya zābu: olibisūlira dala ngekintu ekitali kirongōfu; [i] olikigamba
23 nti Vawo. Era alitonyesa enkuba eyensigozo, zolisiga mu 'taka; era (aligaba) e'mere eyekyengera ekye-'taka, era eriba ng'imu era nyingi:
24 ku lunaku luli ebisibobyo biririra mu malūndiro amagazi. Era ente nendogoi ento ezirima e'taka zinālyānga ebyokulya ebirimu omunyo, ebyawewebwa nolugali neki-
25 wu'jo. Era [k] ku buli lusozi olugulumivu ne ku buli kasozi akawānvu kuliba ensulo nemi'ga gyama-'zi, ku lunaku olwoku'ta abangi,
26 ebigo bwebirigwa. Era [l] omusana gwomwezi guliba ngomusana gwenjuba, nomusana gwenjuba gulyeyongera emirūndi musānvu, ngomusana gwenaku omusānvu, ku lunaku Mukama lwalisibirako ekinubule ekyabantube nāwonya ekiwūndu ekyokufumitibwa kwābwe.
27 Laba, erinya lya Mukama liva wala, nga lyāka nobusūngubwe, era nga linyōka omu'ka omuziivu: emimwagye gi'ju'de okuyīga, nolulimirwe luli ngomuliro ogwōkya:
28 [m] nomu'kagwe guli ngomu'ga ogwanjāla, ogutūka ne mu bulago, okukung'unta amawānga nolugali olwobutalimu: [n] nolukoba oluwabya
29 luliba mumba zamawānga. Muliba noluimba ngekiro bwebakwata embaga entukuvu; nesanyu eryomumutima, ngomuntu bwagenda [o] nendēre oku'ja ku [p] lusozi lwa Mukama, eri [r] Olwāzi lwa Isiraeri.
30 Era Mukama aliwuliza e'dobozirye eryekitibwa, era aliraga oku'ka kwomukonogwe, nokunyīga kwobusūngubwe, nolulimi lwomuliro ogwōkya nokubwātnka ne kibuyaga
31 nomuzira. Kubanga [s] olwe'dobozi lya Mukama Omwasuli alimenyekamenyeka, [t] eyakubānga noluga.
32 Na buli lwebanāmukubānga nomu-'go ogwalagirwa, Mukama gwalimutekako, wanābāngawo ebitāsa nenānga: era alirwāna nabo mu
33 ntalo ezokunyenya. Kubanga [u] Tofesi kyategekebwa okuva e'da; wewawo, kyatekerwatekerwa kabaka; akifu'de kiwānvu era kinene: ekikōmi kyakyo muliro na nku nyingi; omu'ka gwa Mukama, ngomu'ga ogwekiberiti, gukyāsa.

31 Zibasānze abo [a] abaserengeta Emisiri okubērwa, era [b] abesiga embalāsi; era abesiga amagāli kubanga mangi, nabebagala embalāsi kubanga ba mānyi mangi; naye tebatunulira Mutukuvu wa Isiraeri
2 'sō tebanonya Mukama! Naye era naye wa magezi, era alireta obubi, 'sō [c] talikomyawo bigambobye: naye aligolokekera ku nyumba yabo abakola obubi ne ku kubēra kwabo abakola ebitali bya butūkirivu.
3 Kale 'no Abamisiri bantu buntu 'sō si Katonda; nembalāsi zābwe mubiri bubiri 'sō si mwoyo: era Mukama bwaligolola omukonogwe, oyo abēra alyesitala era noyo abērwa aligwa, kale bona bali'gwērawo
4 wamu. Kubanga bwatyo Mukama bwang'amba nti [d] Ngempologoma bwewulugumira ku mui'go gwayo nempologoma ento, bweita abasūmba abangi okugirūmba, teritisibwa na 'dobozi lyābwe, 'sō teryetōwaza lwa kuyogāna kwābwe: [e] bwatyo Mukama owe'gye bwali'ka okulwānira ku lusozi Sayuni ne ku
5 kasozi kako. [f] Ngenyonyi ezibūka, bwatyo Mukama owe'gye bwanākūmānga Yerusalemi; anākikūmānga nākiwonya, aliitako nākirokola.
6 Mukyūkire oyo gwemwajēmerera
7 dala, 'mwe abāna ba Isiraeri. Kubanga ku lunaku luli balisūlira dala [g] buli muntu ebifananyibye ebya feza, nebifananyibye ebya zābu, engalo za'mwe 'mwe byezabakolera
8 okuba ekibi. Awo [i] Omwasuli aligwa nekitala ekitali kya bantu; nekitala ekitali kya bantu kirimulya: era ali'duka ekitala, nabavu-
9 bukabe balifūka musolo. Nolwāzirwe lulivawo olwokwesisiwala, nabakulube balikeng'entererwa [k] olwebendera, bwayogera Mukama, [l] omulirogwe guli ku Sayuni nekikōmikye mu Yerusalemi.

32 Laba, [a] kabaka alifuga nobutūkirivu, nabakulu balifuga nomu-
2 sāngo. Era omuntu aliba ngekifo ekyokwekwekamu eri empewo, [b] neki'dukiro eri kibuyaga; ngemi'ga gyama'zi [c] mu kifo ekikalu, ngekisikirize kyolwāzi olunene munsi

[d] Zab. 2. 12; 33. 20.
[e] Is. 65. 9, 19.
[f] 1 Basek. 22. 27. Zab. 127. 2.
[g] Zab. 74. 9.
[i] Kos. 14. 8.
[k] Is. 2. 14, 15.
[l] Is. 60. 19 neb.
[m] Is. 11. 4. 2 Bas. 2. 8.
[n] Is. 37. 29.
[o] 1 Basek. 1. 40.
[p] Is. 2. 2.
[r] Ma. 32. 4.
[s] Is. 37. 36.
[t] Is. 10. 5, 24.
[u] 2 Basek. 23. 10. Is. 25. 14.
[a] Is. 30. 2.
[b] Zab. 20. 7; 33. 17. Is. 30. 16; 36. 9.
[c] Kubal. 23. 19.
[d] Kos. 11. 10. Am. 1. 2.
[e] Is. 42. 13.
[f] Ma. 32. 11. Zab. 91. 4.
[g] Is. 2. 20; 30. 22.
[i] Is. 37. 36.
[k] Is. 11. 10.
[l] Is. 24. 15.
[a] Zab. 45. 1; 72. 1, 2, 4. Yer. 23. 5.
[b] Is. 4. 6.
[c] Is. 25. 5.

3 ekōyesa. [d] Namaso gabo abalaba tegalibako kifu, namatu gabo aba-
4 wulira galiwuliriza. Nomutima gwoyo eyeyinula gulitegēra okumanya, nolulimi lwabananāgize lu-
5 lyetekateka okwogera obulūngi. Omugwagwa nga tebakyamuita mugabi, 'sō nomuko'do nga tebamuita
6 wa kisa. Kubanga omugwagwa alyogera ebyobugwagwa, nomutimagwe gulikola ebitali bya butūkirivu, okukola ebyokuvuma Katonda, nokwogera ebikyāmu ku Mukama, okulūmya enjala obulamu bwomuyala, nokumalawo owenyōnta kye-
7 yandinywe'de. Era nebintu ebyomuko'do bibi: asala enkwe embi okuzikiriza omuwōmbefu nebigambo ebyobulimba atalina kintu ne-
8 wayogera ebyensōnga. Naye omugabi alowōza bya kugaba; era mu byokugaba mwalinywērera.

9 Mugolokoke, 'mwe abakazi [e] abalanga'ja, muvulire e'dobozi lyānge; 'mwe abawala abataliko kyemulowōza, mutegere amatu ebigambo
10 byānge. Mulinakuwalira enaku ezirisu'sa omwāka, 'mwe abakazi abataliko kyemulowōza: kubanga ebikūngulwa ebyemizabibu birifa,
11 okukūngula tekulitūka. Mukankane, 'mwe abakazi abalanga'ja; munakuwale, 'mwe abataliko kyemulowōza: mwambule mubēre bwerēre, mwesibe (ebibukutu) mu biwa-
12 to bya'mwe. Balikuba mu kifuba olwenimiro ezokusanyuka, olwomu-
13 zabibu omugimu. [f] Kunsi yabantu bānge kulimera ama'gwa ne kata-'zamiti; wewawo, ku nyumba zona ezesanyu mu kibnga ekyesanyu:
14 [g] kubanga olubiri lulirekebwawo; ekibuga ekyabantu abangi kiriba kifulukwa; olusozi nekigo ekirengererwako biriba mpuku enaku zona, sanyu lya ntulege, 'dūndiro
15 lya magana; okutūsa [i] omwoyo lwegulitufukibwako okuva wa'gulu, [k] e-'dūngu nerifūka enimiro eng'imu, [l] enimiro eng'imu nebagiita kibira.
16 Kale omusāngo gulitūla mu 'dūngu, nobutūkirivu bulibēra mu nimiro
17 eng'imu. [m] Nomulimu gwobutūkirivu guliba [n] mirembe; era obutūkirivu bulireta okuterēra nokwe-
18 sigānga enaku zona. Nabantu bānge balitūla mu kifo ekyemirembe ne mu nyumba ezenkala'kalira, ne mu biwu'mulo ebiterēvu.
19 Naye omuzira gulitonya, ekibira bwekirigwa; nekibuga kirisūlirwa
20 dala wansi. Mulina omukisa 'mwe abasiga ku ma'bali gama'zi gona, abasindika ebigere [o] byente nendogoi.

33 Zikusānze 'gwanyaga 'sō tonyagibwānga; era alyazamānya, 'sō tebakulyazamānyānga! [d] Bwolireka okunyaga, nolyoka onyagibwa; era bwolimalira dala okulyazamānya, nebalyoka bakulyazamānya. Ai Mukama, tukwatirwe ekisa; [b] twakulindirira: bēra mukono gwābwe buli nkya, era obulokozi bwa'fe mu biro ebyokulabiramu enaku. Olwe'dobozi eryokuyogāna amawānga ga'duse: [c] olwokweyimusa 'gwe amawānga gasāsānye. Nomunyago gwa'mwe gulikung'anyizibwa ngakawūka bwekakung'anya: ngenzige bwezigwa bwebaligugwako bwebatyo.
5 [d] Mukama agulumizibwa kubanga atūla wa'gulu: a'juzi'za Sayuni o-
6 musāngo nobutūkirivu. Era walibawo enkala'kalira mu birobyo, obulokozi obusu'kirira, amagezi nokumanya: okutya Mukama bwe buga'gabwe.
7 Laba, abazira bābwe bakābira bwēru: [e] ababaka abemirembe ba-
8 kāba nyo amaziga. [f] Engūdo zizise, omutambuze a'gwāwo: [g] amenye endagāno, anyōmye ebibuga,
9 ta'sāyo mwoyo eri abantu. [i] Ensi ewubāla eyōngobera: Lebanoni akwati'dwa ensonyi awotōka: [k] Saloni ali nge'dūngu; ne [l] Basani ne
10 Kalumeri bawatula. [m] Kakano nāgolokcka, bwayogera Mukama; kakano neyimusa; kakano nāgulumizibwa. Muliba mbuto za bisusūnku, mulizāla subi: omu'ka gwa-
12 'mwe muliro ogulibōkya. Namawānga galiba ngokwōkya kwensimbi: [n] ngama'gwa agatemebwa agōkerwa mu muliro.
13 Muwulire, 'mwe abali ewala, byenkoze; na'mwe abali okumpi, mu-
14 'kirize amānyi gānge. Abalina ebibi abali mu Sayuni bati'de; okukankana kugu'deko abo abatatya Katonda. Ani ku'fe alitūla awamu nomuliro ogwōkya? āni ku'fe alitūla awamu nokwōkya okutali'gwā-
15 wo? Oyo atambula nobntūkirivu, era ayogera ebyamazima; oyo anyōma amagoba agava mu kujōga, akunkumula engaloze obutakwata nguzi, aziba amatuge obutawulira musai, era aziba amasoge obutatunulira bubi; [o] oyo yalitūla wa'gulu:
16 ekifokye ekyokweküma kiriba nkomera za mainja: e'mereye anāgiwebwānga; [p] ama'zige galiba ga
17 nkala'kalira. Amasogo galiraba [r] kabaka mu bulūngibwe: galiraba
18 ensi eziimirira ewala. Omutimagwo gulifumitiriza entisa: [s] aliru'dawa oyo eyabala, aliru'dawa oyo eyagera (omusolo)? aliru'dawa oyo
19 eyabala ebigo? Toliraba 'gwānga 'kakali, [t] e'gwānga eririna enjogera enzibu gyotoinza kumanya; eririna olulimi oluna'gwānga lwotoinza ku-

[a] Is. 35. 5.
[b] Is. 30. 24.
[c] Is. 3. 16-24. Am. 6. 1.
[d] Is. 34. 13. Kos. 9. 6.
[e] Is. 27. 10.
[f] Yo. 2. 28.
[g] Is. 35. 1, 2.
[h] Is. 29. 17.
[i] Yak. 3. 18.
[k] Zab. 119. 163.
[l] Kub. 12 10.
[m] Is. 25. 9; 26 8.
[n] Zab. 68 1.
[o] Zab. 97. 9.
[p] 2 Basek. 18. 37.
[r] Balam. 3. 6.
[s] 2 Basek. 18. 14 neb.
[t] Is. 24. 4.
[u] Is. 25. 2.
[v] Is. 2. 12.
[w] Zab. 12. 5.
[x] Is. 9. 18.
[y] Is. 15. 2.
[z] 2 Ryom. 22. 20.
[a] Is. 6. 5.
[b] 1 Kol. 1. 20.
[c] Ma. 22. 40. Yer. 5. 15

20 tegēra. Tunulira Sayuni, ekibuga
ekyembaga za'fe: [a]amasogo gali-
raba Yerusalemi nga kifo kya ku-
tūlamu kiterēvu, ewema eteri'julu-
lwa, enkōndo zayo tezirisimbulwa
enaku zona, [w]'sō tewaliba ku mi-
21 gwa gyayo egirikutulwa. Naye eyo
Mukama alibēra na'fe mu bukulu,
ekifo ekyemi'ga emigazi neusulo;
omutaliita lyāto erivugibwa, 'sō ne
kyōmbo ekinene tekirigendamu.
22 Kubanga Mukama ye mulamuzi
wa'fe, Mukama ye mntesi wamatēka
gyetuli, [y]Mukama ye kabaka
23 wa'fe; yalitulokola. Emigwagyo
egisiba gisumulukuse; tebāinza ku-
nywēza kikolo kya mulongōti gwā-
bwe, tebāinza kuwanika 'tanga:
awo nebagereka ebintu ebyomun-
yago omunene; abawenyera bā-
24 twāla omunyago. Noyo [z]atūlamu
talyogera nti Ndi mulwa'de: [a]aba-
ntu abatūla omwo balisonyibwa o-
butali butūkirivu bwābwe.

34 [a]Musembere, 'mwe amawānga,
okuwulira; era muwulirize,
'mwe abantu: [b]ensi ewulire noku-
'jula kwayo; e'taka nebintu byona
2 ebirivamu. Kubanga Mukama a-
lina okunyiga ku mawānga gona,
nekirui ku'gye lyābwe lyona: aba-
zikiriri'za dala, abagabu'de oku'ti-
3 bwa. Era abābwe aba'tibwa bali-
sūlibwa ebwēru, [c]nekivūndu eky-
emirāmbo gyābwe kiririnya, nenso-
zi zirisānūka olwomusai gwābwe.
4 [d]Ne'gye lyona eryomu'gulu liry-
abulukuka, [e]ne'gulu lirizingibwa
ngomuzingo gwempapula: [f]ne-
'gye lyalyo lyona liriyōngobera
ngakalagala bwekayōngobera ne-
kava ku muzabibu, era ngakalaga-
la akayōngobera bwekava ku
5 mutini. Kubanga [g]ekitala kyānge
kinywe'de oku'kuta mu 'gulu: la-
ba, [h]kirigwa ku Edomu, ne ku bantu
abekikolimo kyānge, olwomusāngo.
6 Ekitala kya Mukama ki'ju'de omu-
sai, kisavuwa'de namasavu, nomu-
sai gwabāna bendiga nembuzi, na-
masavu agensigo zendiga enume:
kubanga [k]Mukama alina sadaka
Ebozula, noku'ta abangi munsi ya
7 Edomu. Nembogo ziriserengeta
wamu nazo, nente wamu ne zise-
dume; neusi yābwe eritamira omu-
sai, nenfūfu yābwe erisavuwala na-
8 masavu. Kubanga lwe [l]lunaku
olwokuwalana e'gwānga lya Mu-
kama, omwāka ogwokusasula e-
9 mpēra mu mpaka za Sayuni. [m]Ne-
mi'ga gyayo girifūka bulimbo, ne-
nfūfu yayo kiberiti, nensi erifūka
10 bulimbo obwāka. Terizikizibwa
misana newakuba'de ekiro; [n]omu-
'ka gwayo gunānyōkānga enaku
zona: emirembe nemirembe ene-
bērerānga awo ngeziso; tewabenga
anāgiitāngamu emirembe nemire-
11 mbe. Naye kimbala ne namunnū-
ngu be banābānga banyiniyo; ne-
kiwugulu ne namung'ona be banā-
tūlānga omwo: era [o]aligirēgako
onugwa ogwokwetabula, namainja
12 agaterēza agobutalimu. Baliita a-
bakūngu bayo oku'ja mu bwaka-
baka, naye tewaliba alibayo: naba-
lāngira bayo bona baliba si kintu.
13 [p]Nama'gwa galimera mu mayu-
mba gayo, emyenyāngo namatovu
mu bigo byayo: era enebānga nyu-
mba za bibe, lu'gya lwa bumāya.
14 Nensolo enkāmbwe ezomu'dūngu
zirisisinkana nemisege, neya zi-
geye eriitiriza gi'nayo; wewawo,
enyonyi eyekiro erigwa eyo, neyera-
15 bira ekiwu'mulo. Eyo ekufufu gye-
ririzimbira ekisu kyalyo, neribika,
nerimāmira, nerikung'anya wansi
wekisikirize kyalyo: wewawo, eyo
bakamunyi gyebalikung'anira, buli
16 omu wamu ne mu'ne. Munonye
mu kitabo kya Mukama musome:
[r]tekulibula kwebyo na kimu, te-
waliba ekiribulwa ki'nakyo: kuba-
nga akamwa kānge ke kalagi'de,
nomwoyogwe gwe gubikung'anyiza.
17 Era abikubi'de obululu, nomuko-
nogwe gubigabi'de nomugwa: bi-
nāgiryānga enaku zona, emirembe
nemirembe binātūlānga omwo.

35 "Olukola namatōngo birija-
guza; ne'dūngu lirisanyuka, li-
2 risansula ngekiirikiti. Lirisu'kiri-
za okusansula, lirisanyuka nesa-
nyu nokuimba; ekitibwa kya Leba-
noni kiririwebwa, obulūngi o-
bungi obwa Kalumeri ne Saloni:
baliraba ekitibwa kya Mukama,
obulūngi obungi obwa Katonda
wa'fe.
3 [b]Munywēze emikono eminafu,
mukakase namavivi agajugumira.
4 Mugambe abo abalina omutima o-
muti nti Mubēre namānyi, temu-
tya: laba Katonda wa'mwe ali'ja
nokuwalana e'gwānga, nempēra ya
5 Katonda; ali'ja nābalokola. Awo
[c]amaso gomuzibe wamaso nega-
lyoka gazibuka, [d]namatu gomuga-
6 'vu wamatu galiguka. Awo [e]awe-
nyera nālyoka abūka ngenangāzi,
[f]nolulimi lwa kasiru luliimba: ku-
banga [g]ama'zi galitirikira mu lu-
7 kōla, nemi'ga mu 'dūngu. Nomu-
senyu ogumasamasa gulifūka eki-
diba, ne'taka ekalangufu nzi'zi za
ma'zi: mu kifo ekyebibe mwebya-
galamirānga, muliba omu'do nesālu
8 nebitogo. Era eribayo olugūdo,
ne'kubo, era liriitibwa nti 'Kubo
lya butukuvu; [i]abatali balongōfu
tebaliriitamu; naye liriba lya bali:
abatambuze, wewawo abasirusiru,

[a] Zab. 46. 5; 125. 1, 2.
[w] Is. 37. 33.
[y] Zab. 89. 18.
[z] Zab. 103. 3. Is. 38. 1–8.
[a] Yer. 50. 20.
[a] Zab. 49. 1.
[b] Ma. 32. 1. Is. 1. 2.
[c] Yo. 2. 20.
[d] Zab. 102. 26. Mat. 24. 29.
[e] Kub. 6. 14.
[f] Is. 14. 12.
[g] Yer. 46. 10.
[h] Yer. 49. 7 neb. Mala. 1. 4.
[k] Is. 63. 1. Zef. 1. 7.
[l] Is. 61. 2; 63. 4. Kub. 9. 15.
[m] Ma. 29. 23.
[n] Kub. 14. 11.
[o] 2 Basek. 21. 13. Kung. 2. 8.
[p] Is. 32. 13.
[a] Is. 55. 12.
[b] Beb. 12. 12.
[c] Zab. 146. 8. Is. 29. 18; 32. 3. Mat. 9. 27–30; 11. 5; 12. 22; 20. 30–34; 21. 14. Yok. 9. 6, 7.
[d] Ma'k. 7. 32–35.
[e] Mat. 11. 5; 15. 30; 21. 14. Yok. 5. 3, 8, 9. Bik. 3. 2–8; 8. 7; 14. 8–10.
[f] Is. 32. 4. Mat. 9. 32, 33; 12. 22.
[g] Is. 41. 18; 43. 19, 20. Yok. 7. 38, 39.
[i] Is. 52. 1. Yo. 3. 17.

9 tebaliriwabiramu. [k] Teribayo mpologoma, 'sō tekulirinyako nsolo yona eyama'du, teziririabikayo; naye abānunulibwa be baliritambuli-
10 ramu: naba Mukama [l] abāgulibwa balikomawo, neba'ja Esayuni nga baimba; nesanyu eritali'gwāwo liribēra ku mitwe gyābwe: bālifuna esanyu nokujaguza, [m] nokunakuwala nokusīnda kuli'dukira dala.

36 Awo olwātūka [a] mu mwāka ogwekumi nena ogwa kabaka Kezekiya, Se'nakeribu kabaka Webwasuli nāyāmbuka okulūmba ebibuga byona eby Yuda ebyaliko
2 enkomera, nābimenya. Awo [b] kabaka Webwasuli nāgaba Labusake okuva Erakisi okugenda Eyerusalemi eri kabaka Kezekiya ngalina e'gye e'dene. Nāimirira ku ma'bali golusalosalo olwekidiba ekyengulu mu lugūdo olwenimiro eyo-
3 mwōzi. Awo nebafuluma neba'ja gyali Eriakimu mutabaui wa Kirukiya, eyali [c] omukulu wenyumba, ne Sebuna omuwandisi, ne Yoa mutabani wa Asafu omu'jukiza.
4 Labusake nābagamba nti Mugambe kakano Kezekiya nti Bwatyo bwayogera kabaka omukulu, kabaka Webwasuli, nti Bwesige ki buno
5 bwewesiga? 'Nze ng'amba nti okutēsakwo namānyi olwentalo bigambo bugambo ebitalimu: āni 'no gwewesiga nokujēma nonjēmera
6 'nze? Laba, wesigama ku mu'go ogwolumuli luno olubētentefu, ye Misiri; omuntu bweyesigama okwo, guingira mu ngaloze neguzifumita: [d] bwatyo bwabēra Falao kabaka Wemisiri eri abo bona abamwesiga.
7 Naye bwonong'amba nti Twesiga Mukama Katonda wa'fe: siye wuyo Kezekiya gweya'gyako ebifobye ebigulumivu nebyōtobye, nāgamba Yuda ne Yerusalemi nti Munāsinzizānga mu maso gekyōto kino?
8 Kale 'no kakano, nkwegairi'de, muwe emisingo mukama wānge kabaka Webwasuli, nānge nākuwa embalāsi enkumi biri, 'gwe kububwo bwonoinza okuzebagazako abantu.
9 Kale oīnza otya okukyūsa amaso gomwāmi omu kwabo abasinga obuto ku ba'du ba mukama wānge, [e] newesiga Misiri olwamagāli no-
10 lwabebagala embalāsi? Era kakano nyāmbuse okutabāla ensi eno okugizikiriza awatali Mukama? Mukama yang'amba nti Yāmbuka
11 otabāle ensi eno ogizikirize. Awo Eriakimu ne Sebuna ne Yoa nebagamba Labusake nti Nkwegairi'de, yogera naba'dubo mu lulimi Olusnli; kubanga tulumanyi: 'sō toyogera na'fe mu lulimi Olwabayudaya mu matu gabantu abali ku
12 bugwe. Naye Labusake nāyogera nti Mukama wānge antumye eri mukamawo neri 'gwe okwogera ebigambo bino? tantumye eri abantu abatūla ku bugwe, okulya amazi gābwe bo, nokunywa enkali
13 yābwe bo awamu na'mwe? Awo Labusake nāimirira nāyogerera wa'gulu ne'dobozi edene mu lulimi Olwabayudaya nāyogera nti Muwulire ebigambo bya kabaka omu-
14 kulu, kabaka Webwasuli. Bwatyo bwayogera kabaka nti Kezekiya tabalimbānga; kubanga taliinza
15 kubawonya: 'sō Kezekiya tabasigulānga eri Mukama ngayogera nti Mukama talirema kutuwonya; ekibuga kino tekirigabulwa mu mu-
16 kono gwa kabaka Webwasuli. Temuwuliránga Kezekiya: kubanga bwatyo bwayogera kabaka Webwasuli nti Mutabagane nānge, mufulume mu'je gyendi; mulyēnga buli muntu ku muzabibugwe na buli muntu ku mutinigwe, era munywēnga buli muntu ku ma'zi ago-
17 mukidibakye ye: [f] okutūsa lwendi-'ja nembatwālira dala munsi efanana ensi ya'mwe, ensi eyeng'āno nomwenge, ensi eyemigāti nensuku
18 zemizabibu. Mweküme Kezekiya aleme okubasendasenda ngayogera nti Mukama alituwonya. Waliwo katonda yena owamawānga eyali awonye'za ensiye mu mukono gwa
19 kabaka Webwasuli? Baliru'dawa bakatonda Abekamasi Neyalupadi? baliru'dawa bakatonda Abesefāvaimu? era bāwonya [g] Samaliya mu
20 mukono gwānge? Bāni ku bakatonda bona abensi ezo abāwonya ensi yābwe mu mukono gwānge, Mukama okuwonya Yerusalemi mu
21 mukono gwānge? Naye nebasirika nebatamwanukula kigambo: kubanga ekiragiro kya kabaka kyali bwekiti ti Temumwanukulānga.
22 Awo Eriakimu mutabani wa Kirukiya eyali omukulu wenyumba ne Sebuna omuwandisi ne Yoa mutabani wa Asafu omu'jukiza neba'ja eri Kezekiya nga bayuzi'za engoye zābwe, nebamubūlira ebigambo bya Labusake.

37 Awo olwātūka kabaka Kezekiya bweyakiwulira nāyuza engoyeze nāyambala ebibukutu nāingira
2 mu nyumba ya Mukama. Nātuma Eriakimu eyali omukulu wenyumba ne Sebuna omuwandisi nabaka'de abokubakabona, nga bamba'de ebibukutu, eri Isaya na'bi mutabani
3 wa Amozi. Nebamugamba nti Bwatyo bwayogera Kezekiya nti Olunaku luno lunaku lwa kulabiramu naku era lwa kunenyezebwamu era lwa kuvumfirwamu: kubanga [a] abā-

---

k Lev. 26 6. Is. 11. 7-9.
l Is. 51. 11.
m Is. 25. 8; 65. 19. Kub. 7. 17; 21. 4.
a 2 Basek. 18. 13. 2 Byom. 32. 1.
b 2 Basek. 18. 17-19, 37.
c Is. 22. 15.
d Is. 30. 3; 31. 1.
e Zab. 20 7.
f 2 Basek. 18. 11.
g Is. 7. 9.
a Is. 12. 8.

na batūse okuzālwa, 'sō tewali mā-
4 nyi ga kuzāla. Mpo'zi Mukama
Katondawo anāwulira ebigambo
bya Labusake, kabaka Webwasuli
mukamawe gwatumye okuvuma
Katonda omulamu, nānenya ebiga-
mbo Mukama Katondawo byawuli-
[b] Ia. 32. 'de: kale imusiza okusabakwo [b] e-
5 kitūndu ekifi'sewo. Awo aba'du ba
kabaka Kezekiya neba'ja eri Isaya.
6 Isaya nābagamba nti Bwemutyo
bwemunāgamba mukama wa'mwe
nti Bwatyo bwayogera Mukama nti
Totya bigambo byowuli'de, aba'du
ba kabaka Webwasuli byebanvu-
7 mye. Laba, ndimutekako omuzimu,
[c] Yer. 51. naye [c] aliwulira olugambo na'dayo
46. munsiye ye; era ndimusūla nekita-
Ob. 1. la munsiye ye.
8 Awo Labusake na'dayo nāsānga
kabaka Webwasuli ngalwāna ne
Libuna: kubanga yali awuli'de nga
[d] Ia. 20. 5. 9 yasitula Erakisi. [d] Nāwulira nga
bogera ebya Tiraka kabaka Wekusi,
nti Ataba'de okulwāna nāwe. Awo
bweyakiwulira nātuma ababaka eri
10 Kezekiya ngayogera nti Bwemutyo
bwemuligamba Kezekiya kabaka wa
Yuda nga mwogera nti Katondawo
gwewesiga takulimbānga ngayogera
nti Yerusalemi tekirigabulwa mu
mukono gwa kabaka Webwasuli.
11 Laba, owuli'de bakabaka Bebwasuli
byebākolānga ensi zona, nga bazi-
kiririza dala: nāwe oliwonyeze-
12 bwa? Bakatonda abamawānga bā-
gawonya, bakitānge gebāzikiriza,
Gozani ne Kalani ne Lezefu nabāna
ba Edeni ababānga mu Terasali?
[e] Yer. 49. 13 Aliru'dawa kabaka [e] Wekamasi ne
33. kabaka Weyalupadi ne kabaka we-
kibuga Sefāvaimu Owekena ne Iva?
14 Kezekiya nātōla ebaluwa mu mu-
kono gwababaka nāgisoma: Keze-
kiya nāyāmbuka mu nyumba ya
Mukama nāgyānjululiza mu maso
15 ga Mukama. Kezekiya neyegairira
16 Mukama ngayogera nti Ai Mukama
owe'gye, Katonda wa Isiraeri, atūla
ku bakerubi, 'gwe Katonda, 'gwe
we'ka, wa bwakabaka bwona obwo-
munsi; 'gwe wakola e'gulu nensi.
[f] Bik. 4. 29. 17 [f] Tega okutukwo, ai Mukama, owu-
lire; zibula amasogo, ai Mukama,
olabe: owulire ebigambo byona
ebya Se'nakeribu, byatumye oku-
18 vuma Katonda omulamu. Mazima,
Mukama, bakabaka Bebwasuli bāzi-
sa amawānga gona nensi yābwe,
19 nebasūla bakatonda bābwe mu mu-
liro: kubanga tebāli bakatonda, na-
ye mulimu gwa ngalo za bantu, miti
na mainja; kyebāva babazikiriza.
20 Kale 'no kakano, ai Mukama Ka-
tonda wa'fe, tulokole mu mukono-
[g] Ia. 45. 6. gwe, [g] obwakabaka bwona obwomu-
nsi butegēre nga 'gwe Mukama,
'gwe we'ka.

21 Awo Isaya mutabani wa Amozi
nātumira Kezekiya ngayogera nti
Bwatyo bwayogera Mukama, Katon-
da wa Isiraeri, nti Kubanga o'ne-
gairi'de ebya Se'nakeribu kabaka
22 Webwasuli, kino kye kigambo Mu-
kama kyayoge'de kuye: [i] Omuwala [i] Ia. 10. 32.
wa Sayuni atamanyi musaja aku- Zek. 2. 10;
nyōmye era agugadi'za; omuwala 9. 9.
wa Yerusalemi akunyenyere'za o-
23 mutwe. Ani gwovumye gwovo'de?
era āni gwoimusiri'zako e'doboziryo
nolalama amasogo wa'gulu? ku
24 Mutukuvu wa Isiraeri. Olimye mu
ba'dubo okuvuma Mukama noyoge-
ra nti Namagāli gānge amangi nyā-
mbuse ku ntiko yolusozi, ntūse mu
njui ezomunda eza Lebanoni; era
nditemera dala emivule gyako emi-
wānvu, nenfugo zako ezisinga obu-
lūngi: era nditūka ku lusozi lwako
olukomereryo, ekibira ekyenimiro-
25 ye eng'imu. Nsimye era nywe'de
ama'zi, era ndikaliza emi'ga gyona
26 Egyemisiri nebigere byānge. To-
wuliránga bwenakikola e'da enyo
nenkibūmba okuva ebiro ebye'da?
kakano nkitūkiri'za 'gwe okubēra
omuzikiriza webibuga ebiriko enko-
mera obifūle ebifūnvu ebyebyagwa.
27 Abābitūlāngamu kyebāva babera
abamānyi amatono, bātekemuka
nebakeng'ēntererwa; nebaba nge-
subi eryomuniniro era ngomu'do
omubisi, ngomu'do oguli wa'gulu
ku nyumba, era ngomusiri (gwe-
28 ng'āno) nga tenakula. Naye 'manyi
bwotūla era bwofuluma era bwoi-
ngira era bwonesalirako akajegere.
29 Kubanga onesalirako akajegere era
kubanga etitimbuliryo lirinye mu
matu gānge, kyendiva nteka edobo
lyānge mu nyindoyo nolukoba lwā-
nge mu mimwagyo, era ndiku'zayo
30 mu 'kubo lyewa'jiramu. Era kano
ke kaliba akabonero gyoli: mulirya
mu mwāka guno ekyo ekimera kyo-
'ka, ne [k] mu mwāka ogwokubiri ekyo [k] Is. 20. 3.
kyegumera; ne mu mwāka ogwo-
kusatu musigānga mukūngulānga
musimbānga ensuku zemizabibu
31 mulyānga ebibala byamu. Nekitū-
ndu ekifi'sewo ekiwonye ku nyumba
ya Yuda balisimba emizi wansi
32 nebabala ebibala wa'gulu. Kubanga
mu Yerusalemi muliva [l] ekitūndu [l] Ia. 4.
ekifi'sewo, ne ku lusozi Sayuni abo
abaliwona: obu'gya bwa Mukama
33 owe'gye bulitūkiriza ekyo. Muka-
ma kyava ayogera ku kabaka We-
bwasuli nti [m] Talitūka ku kibuga [m] Is. 33. 20.
kino, 'sō talirasayo kasāle, 'sō tali-
kyōlekera nengabo, 'sō [n] talikitū- [n] Luk. 19.
34 mako kifūnvu. Mu 'kubo mweya- 43.
'jira omwo mwali'dirayo, 'sō talitū-
ka ku kibuga kino, bwayogera Mu-
35 kama. Kukanga [o] ndirwānirira eki- [o] Is. 38. 6.
buga kino okukirokola kubwānge

'nze era ne kubwomu'du wänge Daudi.

[p] 2 Basek. 19. 35.

36 [p]Awo malaika wa Mukama näfuluma na'ta mu lusiisira Olwabäsuli kasirivu mwobukumi munäna mwenkumi täno: abantu bwebägolokoka enkya mu makya, laba, bona bäli

[r] Is. 31. 9.

37 mirämbo gya bafu. Awo Se'nakeribu kabaka Webwasuli [r]näyo nägenda na'dayo, näbëra Enineve.

38 Awo olwätüka bweyali ngasinziza mu kigwa kya Nisuloki katondawe, Adula'mereki ne Salezeri batabanibe nebamu'ta nekitala: neba'dukira munsi ya Alalati. Esaludoni mutabaniwe näfuga mu kifokye.

[e] 2 Basek. 20. 1-6, 9-11.

38 [a]Mu biro ebyo Kezekiya nälwäla kumpi nokufa. Isaya na'bi mutabani wa Amozi na'ja gyali nämugamba nti Tekateka enyumbayo; kubanga ogenda kufa 'sö togenda

2 kulama. Awo Kezekiya näkyüsiza amasoge ku kisenge neyegairira

3 Mukama näyogera nti 'Jukira kakano, ai Mukama, nkwegairi'de, bwenatambuliränga mu masogo namazima nomutima ogwatükirira, nenkola ebiri mu masogo ebirüngi.

4 Kezekiya näkäba nyo amaziga. Awo ekigambo kya Mukama neki'jira

5 Isaya nti Genda ogambe Kezekiya nti Bwatyo bwayogera Mukama, Katonda wa Daudi kitäwo, nti Mpuli'de okusabakwo, ndabye amazigago: laba, ndyongera ku na-

6 kuzo emyäka kumi netäno. Era ndikuwonya 'gwe nekibuga kino mu mukono gwa kabaka Webwa-

[b] Is. 37. 35.

suli: era [b]ndirwänirira ekibuga

7 kino. Era kano ke kanäba akabonero gyoli okuva eri Mukama nga Mukama alikola ekigambo kino kya-

[c] 2 Basek. 20. 9, 10.

8 yoge'de: [c]laba, na'zayo enyuma ekisïkirize ekiri ku madäla, eki'ki-'de ku madäla ga Akazi awamu nenjuba, e'bänga eryamadäla ekumi. Awo enjuba ne'dayo e'bänga eryamadäla ekumi ku madäla geyali e'ki'deko.

9 Okuwandika kwa Kezekiya kabaka wa Yuda, bweyamala okulwäla era ngawonye endwa'deye.

10 Nayogera nti Mu tuntu lyenakn zänge mwendigendera mu miryängo gyemagömbe:
Nziyi'dwako emyäka gyänge egisiga'deyo.

11 Nayogera nti Siriraba Mukama, Mukama [d]munsi yabalamu:
Siriraba bantu nate wamu nabatüla munsi.

[d] Zab. 27. 13.

12 Ebiro byänge bivu'dewo, era biniziyi'dwako [e]ngewema eyomusümba:
Nzinze obulamu bwänge [f]ngomulusi wengoye; alinsala ku muti ogulukirwako:

[e] 2 Kol. 5. 1.

[f] Yob. 7. 6.

Okuva enkya okutüsa ekiro oli-'malirawo dala.

13 Nesirisa okutüsa enkya; ngempologoma, bwamenya bwatyo amagümba gänge gona:
Okuva enkya okutüsa ekiro oli-'malirawo dala.

14 Ngakatai oba sekanyolya, bwenavulungutana bwentyo;
Nawubäla nga kamukukulu: [g]amaso gänge gafüirira olwokulalama;
Ai Mukama, njögebwa; 'gwe bëra nuima wänge.

[g] Zab. 69. 3

15 Näyogera ntya? yayoge'de nänge era ye ye nyini yakikoze:
[i]Nätambulänga mpola emyäka gyänge gyona olwokubalagalwa kwobulamu bwänge.

[i] 1 Basek. 21. 27.

16 Ai Mukama, olwebyo abantu baba balamu,
Era mwebyo mwo'ka mwe muli obulamu bwomwoyo gwänge:
Kale mponya o'namye.

17 Laba, olwemirembe gyänge kyenava mbalagalwa enyo:
Naye 'gwe olwokwagala obulamu bwänge obuwonye'za mu bunya obuvündirwamu;
Kubanga osu'de ebibi byänge byona enyuma wamabegago.

18 Kubanga [k]amagömbe tegaïnza kukutendereza, okufa tekuinza kukusüta:
[l]Abo aba'ka mu bunya tebaïnza kusübira mazimago.

[k] Zab. 6. 5. Mub. 9. 10.

[l] Zab. 88. 1.

19 Omulamu, omulamu yalikutendereza nga 'nze bwenkola lero:
[m]Kitäbwe alitegëza abäna amazimago.

[m] Ma. 4. 9. Zab. 78. 3, 4.

20 Mukama yetesetese okundokola:
Kyetunävänga tuïmbira enyimba zänge mu nänga
Enaku zona ezobulamu bwa'fe mu nyumba ya Mukama.

21 Era [n]Isaya yali ayoge'de nti Ba-'dire ekitole kyetini bakisige ku 'ju-

[n] 2 Basek. 20. 7.

22 te, era aliwona. Ne [o]Kezekiya yali ayoge'de nti Kaluwa akabonero nga ndyämbuka mu nyumba ya Mukama?

[o] 2 Basek. 20. 8.

39 [a]Mu biro ebyo Merodakubaladani mutabani wa Baladani, kabaka Webabuloni, näwereza Kezekiya ebaluwa nekirabo: kubanga yawulira nga yali alwa'de era nga-

[a] 2 Basek. 20. 12-19.

2 wonye. Kezekiya näbasanyukira, näbalaga enyumba eyebintubye ebyomuwendo omungi, [b]efeza nezäbu nebyakalösa namafuta agomuwendo omungi, nenyumba yona eyebyokulwänyisabye, ne byona ebyalabikamu buga'gabwe: tewäli kintu mu nyumbaye newakuba'de mu matwälege gona Kezekiya kyatäba-

[b] 2 Basek. 18. 15, 16. Is. 33. 1, 23.

3 laga. Awo Isaya na'bi na'ja eri kabaka Kezekiya nämugamba nti Aba-

saja bano boge'de ki? era bāva wa oku'ja gyoli? Kezekiya nāyogera nti Bava munsi ya wala oku'ja gye-
4 ndi, bāva Ebabuloni. Awo nayogera nti Balabye ki mu nyumbayo? Kezekiya na'damu nti Byona ebiri mu nyumba yānge babirabye: tewali kintu mu buga'ga bwānge kye-
5 sibalaze. Awo Isaya nāgamba Kezekiya nti Wulira ekigambo kya
6 Mukama owe'gye. Laba, enaku zi'ja byona ebiri mu nyumbayo nebyo bakitāwo byebāterekānga okutusa lero lwebiritwālibwa Ebabuloni: tewaliba kintu ekirisigalawo, bwayo-
7 gera Mukama. Ne ku batabanibo abaliva mu'gwe bolizāla balibatwālako; era [c] baliba balāwe mu liyu-
8 mba lya kabaka Webabuloni. Awo Kezekiya nāgamba Isaya nti Ekigambo kya Mukama kyoyoge'de kirūngi. Era nāyogera nti Kavuna wanābānga emirembe namazima mu mirembe gyānge.

[c] Dan. 1. 2 neb.

40 Musanyuse, musanyuse abantu bānge, bwayogera Katonda
2 wa'mwe. Mwogere ebyokusanyusa Yerusalemi, mumukowolere ngentaloze zitūkiri'de, ngobutali butūkirivubwe busonyi'dwa; ngawere'dwa mu mukono gwa Mukama emirūndi ebiri olwebibibye byona.
3 [a] E'dobozi lyayogerera wa'gulu nti [b] Mulongōse mu lukōla e'kubo lya Mukama, mugololere mu 'dū-
4 ngu Katonda wa'fe olugūdo. [c] Buli kiwōnvu kirigulumizibwa, na buli lusozi nakasozi zirika'kanyizibwa: nobukyāmu buligololwa, nebifo ebi-
5 tali bisende biriterēzebwa: nekitibwa kya Mukama kiribi'kulibwa, ne [d] bona abalina omubiri balikirabira wamu: kubanga akamwa ka
6 Mukama ke kakyoge'de. E'dobozi lyayogera nti Yogerera wa'gulu. Newabawo eyayogera nti Nāyogerera ki wa'gulu? [e] Omubiri gwona mu'do, nobulungi bwagwo bwona buli ng'anga ekimuli ekyomunimi-
7 ro: omu'do guwotōka, ekimuli kiyōngobera; kubanga omu'ka gwa Mukama gugufūwako: mazima a-
8 bantu mu'do. Omu'do guwotōka, ekimuli kiyōngobera: [f] naye ekigambo kya Katonda wa'fe kinānywērānga enaku zona.
9 'Gwabūlira Sayuni ebigambo ebirūngi, werinyire ku lusozi oluwānvu; 'gwabūlira Yerusalemi ebigambo ebirūngi, imusa e'doboziryo namānyi; liimuse, totya; gamba ebibuga bya Yuda nti Laba, Katonda
10 wa'mwe! Laba, Mukama Katonda ali'ja ngowamānyi, nomukonogwe gulimufugira: laba empēraye eri
11 soge. [g] Alirisa ekisibokye ngomusūmba, alikung'anya abana bendiga mu mukonogwe, nābasitula mu kifubakye, aliti'riza mpola ezo eziyōnsa.
12 Ani eyali ageze ama'zi mu kibatukye, nāpima e'gulu noluta, nāga-'ta enfūfu eyokunsi mu kigera, nāpima ensozi mu minzāni nobusozi
13 mu kipima? [h] Ani eyali alung'ami-'za omwoyo gwa Mukama, oba eyamuwerera ebigambo nāmuigiriza?
14 Ani gweyali atēse'za naye ebigambo, era āni eyali [k] amuigiri'za, nāmutegēza mu 'kubo eryomunsā-ngo, nāmunyonyola okumanya, nā-
15 mulaga e'kubo eryokutegēra? Laba, amawānga gali ngetōndo eriri mu nsuwa, era babalibwa ngefufuge eriri mu minzāni: laba, asitula ebizinga ngekintu ekitono enyo.
16 Ne Lebanoni tamala kuba nku, 'sō nensolo zako tezimala kuba ekiwe-
17 bwayo ekyōkebwa. Amawānga gona gali nga si kintu mu masoge; gabalibwa gyali nga [l] si kintu dala
18 era nga kirerya. Kale āni gwemulifananya Katonda? oba kifananyi
19 ki kyemulimugererako? [m] Ekifananyi ekyōle omukozi akifūmba, nomuwēsi wa zābu akibi'kako zābu, nākifūmbira emikūfu egya feza.
20 Ainze obwāvu nokuinza nātainza kirabo ekyenkana awo yeroboza omuti ogutalivūnda; yenonyeza omukozi omugezigezi okusimba ekifananyi ekyōle, [n] ekitali'julukuka.
21 [o] Temumanya? temunawulira? temubūlirwānga okuva ku luberyeberye? temutegērānga okuva ku
22 kutōndebwa kwensi? Ye wuyo atūla kunsi enekulungirivu, nabagitūlamu bali ngamayānzi; [p] atimba e'gulu [r] nge'gigi, era alibāmba nge-
23 wema eyokutūlamu: [s] afūla abalāngira obutaba kintu; afūla abala-
24 muzi bensi okuba ebirerya. Wewawo, tebasimbibwānga; wewawo, tebasigibwānga; wewawo, ekikolo kyābwe tekisimbānga mizi mu 'taka; era abafūwako nebawotōka, nembuyaga ezakazimu nezibatwā-
25 lira dala ngebisusūnku. Kale [t] āni gwemulinfananya 'nze okumwenkana? bwayogera Omutukuvu.
26 Muimuse amaso ga'mwe wa'gulu mulabe eyatōnda ebyo bwali, afulumya e'gye lyabyo ngomuwendo gwabyo bweguli: [u] byona abitūma amanya; olwobukulu bwobuinzabwe, era kubanga wa mānyi mu kuīnza, tewali na kimu ekibulako.
27 Ekikwogeza ki, 'gwe Yakobo, nogamba, 'gwe Isiraeri, nti E'kubo lyānge likweke'dwa Mukama, [w] nomusāngo gwānge guise ku Kato-
28 nda wānge? Tonamanya? tonawulira? Katonda atali'gwāwo, Mukama, Omutōnzi wenkomerero ze-

[a] Ba. 58. 1. Mat. 3. 3. Mak. 1. 3. Luk. 3. 4. Yok. 1. 23.
[b] Mala 3. 1.
[c] Luk. 3. 5.
[d] Luk. 3. 6.
[e] 1 Pet. 1. 24.
[f] 1 Pet. 1. 25.
[g] Ez. 34. 23. Zek. 13. 7. Yok. 10. 11.
[h] Bal. 11. 34. 1 Kol. 2. 16.
[k] Yob. 21. 22.
[l] Zab. 62. 9. Dan. 4. 35.
[m] Is. 41. 7; 42. 12, 13; 46. 6. Yer. 10. 3, 4.
[n] Is. 41. 7. Yer. 10. 4.
[o] Zab. 19. 1. Rom. 14. 17. Bal. 1. 19 neb.
[p] Yob. 9. 8.
[r] Zab. 104. 2.
[s] Yob. 12. 21. Zab. 107. 40.
[t] Ma. 4. 15, 16.
[u] Zab. 147. 4.
[w] Is. 49. 4.

nsi, taziri'ka 'sō takōwa; [y] amage-
29 zige teganonyezeka. Awa amānyi abaziri'ka; noyo atalina buinza a-
30 mwongerako amānyi. Abavubuka nabo baliziri'ka balikōwa, nabale-
31 nzi baligwira dala: naye abo abalindirira Mukama [z] bali'damu obugya amānyi gābwe; balitūmbira nebiwawūtiro ngempūngu; bali'duka mbiro nebatakōwa; balitambula nebataziri'ka.

41 [a] MUSIRIKE mu maso gānge, 'mwe ebizinga; amawānga ga-'demu obugya amānyi gābwe: basembere; balyoke bogere: tuse-
2 mbere wamu eri omusango. Ani aimusi'za omuntu ava ebuvanjuba, gwaita mu butūkirivu oku'ja ku kigerekye? agaba amawānga mu masoge, era [b] amufuza bakabaka; abawa ekitalakye ngenfūfu, ngebisasiro ebikung'unsibwa eri omute-
3 gogwe. Abagoba nāitawo mirembe; (aita) mu 'kubo lyataitāngā-
4 mu nebigerebye. Ani eyakireta eyakikola, ngaita emirembe okuva ku luberyeberye? 'Nze Mukama [c] owoluberyeberye era owenkome-
5 rero, 'nze wuyo. Ebizinga byalaba nebitya; enkomerero zensi zaka-
6 nkana: bāsembera neba'ja. Bābēra buli muntu mulirānwawe; (buli muntu) nāgamba mugandawe nti
7 Guma omwoyo. Awo omuba'zi nāgumya omwoyo omuwēsi wa zābu, noyo asenyēnta nenyōndo (nāgumya) oyo akuba ku luija, ngayogera ku kyūma ekiga'ta nti Kirūngi: nākikomerera nenīnga [d] kireme okusagasagana.
8 Naye 'gwe, Isiraeri, omu'du wānge, Yakobo [e] gwenalōnda, eza'de lya / Ibulaimu mukwāno gwānge;
9 gwenakwatako okuva ku nkomerero zensi nenkuita okuku'gya mu nsōnda zayo, nenkugamba nti 'Gwe mu'du wānge, nakulōnda 'sō siku-
10 sūlānga; [g] totya, kubanga 'nze ndi wamu nāwe; tokeng'ēntererwa, [i] kubanga 'nze Katondawo: nākuwānga amānyi; wewawo, nākubērānga; wewawo, nākuwanirirānga nomukono ogwadyo ogwobutūkiri-
11 vu bwānge. Laba, abo bona abakusunguwali'de balikwatibwa ensonyi baliswāzibwa: abo abawakana nāwe baliba nga si kintu, era bali-
12 bula. Olibanonya 'sō tolibalaba abo abakuziiza: abo abalwāna nāwe baliba nga si kintu era ngekire-
13 rya. Kubanga 'nze Mukama Katondawo nākwatānga ku mukonogwo ogwadyo nga nkugamba nti
14 Totya; 'nze nākubērānga. Totya, 'gwe olusiring'anyi Yakobo, na'mwe abasaja ba Isiraeri; 'nze nākubērānga, bwayogera Mukama, era
15 [k] Omutukuvu wa Isiraeri ye [l] mu-nunuziwo. Laba, ndikufūla ekintu ekiwūla ekigya ekyobwōgi ekirina
16 amaayo: 'gwoliwūla ensozi, nozisēra dala, nofūla obusozi okuba ngebisusūnku. Oliziwu'ja, empewo nezifūmūla, embuyaga ezakazimu nezizisāsānya: nāwe olisanyukira Mukama, olyenyumiririza O-
17 mutukuvu wa Isiraeri. Abāvu nabatalina kintu banonya ama'zi 'sōnga tewali, olulimi lwābwe nerula'kasira; 'nze Mukama ndiba-'damu, 'nze [m] Katonda wa Isiraeri
18 siribaleka. [n] Ndizibi'kula emi'ga ku nsozi ezobwēru nensulo wakati mu biwōnvu: [o] ndifūla olukōla ekidiba kyama'zi, ne'taka ekalu oku-
19 ba enzi'zi zama'zi. Ndisimba mu lukōla omuvule nomusita nomumwanyi nomuzeituni; nditeka mu 'dūngu enfugo nomuyovu ne namu-
20 kago wamu: balabe, bamanye, balowōze, bategēre wamu ngomukono gwa Mukama gwe gukoze kino, era nga Omutukuvu wa Isiraeri yakitōnze.
21 Mulete ensōnga ya'mwe, bwayogera Mukama; mwolese ensōnga za'mwe ezamānyi, bwayogera Ka-
22 baka wa Yakobo. [p] Bazirete, batubūlire ebigenda okubawo: mubūlire ebyasoka okubawo bwebiri, tubirowōze tutegēre enkomerero yabyo eyoluvanyuma; oba mutulage ebi-
23 genda oku'ja. [r] Mubūlire ebigambo ebi'ja okubawo oluvanyuma, tulyoke tutegēre nga muli bakatonda: wewawo, mukole obulūngi oba mukole obubi tukeng'ēntererwe tuki-
24 rabire wamu. Laba, temuliko gyemuva, 'sō nomulimu gwa'mwe teguliko gyeguva: oyo abalōnda wa muzizo.
25 Nyimusi'za omuntu ava [s] ebukiika obwa kono, era atūse; okuva ebuvanjuba omuntu aita erinya lyānge: era ali'ja ku bafuga nga ku 'taka, era ngomubūmbi bwasāmba ebū-
26 mba. [t] Ani eyakibūlira okuva ku luberyeberye tulyoke tumanye? era mu biro ebye'da tulyoke twogere nti Mutūkirivu? wewawo, tewali abūlira, wewawo, tewali alaga, wewawo, tewali awulira ebigambo
27 bya'mwe. Ndisoka okugamba Sayuni nti Balabe, balabe; era ndiwa Yerusalemi omuntu aleta ebigambo
28 ebirūngi. Era [u] bwentunnula, tewali muntu; mubo be nyini temuli atēsa ebigambo, ainza okwanukula
29 ekigambo bwembabūza. Laba, bo bona emirimu gyābwe birerya ('sō) si kintu: ebifananyi byābwe ebyōle mpewo na kwetabula.

42 [a] LABA [b] omuwereza wānge gwe-mpanirira; [c] omulōnde wānge

[y] Bal. 11. 35.
[z] Zab. 103. 5.
[a] Zek. 2. 13.
[b] Is. 45. 1.
[c] Iu. 27. Is. 43. 10, 13; 44. 6; 48. 12. Kub. 1. 11.
[d] Is. 40. 20.
[e] Ma. 7. 6; 10. 15; 14. 2. Zab. 135. 4. Is. 43. 20. / Yak. 2. 23.
[g] nyi. 13, 14. Is. 43. 5.
[i] Ma. 31. 6, 8.
[k] Is. 14. 32. Is. 12. 6.
[l] Is. 54. 5, 8.
[m] Is. 28. 22.
[n] Is. 30. 6, 7.
[o] Zab. 107. 35.
[p] Is. 45. 21.
[r] Is. 44. 7.
[s] Yer. 50. 3
[t] Is. 43. 9.
[u] Is. 63. 5.
[a] Mat. 12. 18-20. [b] Is. 43. 10; 52. 13; 53. 11. Zek. 3. 8. Baf. 2. 7. [c] Is. 49. 7.

d obulamu bwänge gwebusanyukira: e nta'de omwoyo gwänge kuye: alyolesa omusängo eri abamawä-
2 nga. Talirekäna 'sō taliimusa 'sō taliwuliza 'dobozirye mu lugūdo.
3 Olumuli olubètentefu talirumenya 'sō nenfūzi ezinyōka talizizikiza: alyolesa omusängo mu mazima.
4 Taliziri'ka 'sō talikeng'èntererwa okutūsa lwalisimba omusängo munsi; f nebizinga biririndirira ama-
5 tēkage. Bwatyo bwayogera Katonda Mukama, eyatōnda e'gulu nälibämba; eyayänjuluza ensi nebyo ebigivamu; awa omu'ka abantu abagiriko nomwoyo abo abagita-
6 mbulako: 'nze Mukama nakuita mu butūkirivu, era näkwatänga ku mukonogwo era näkukūmänga, g nenkuwa okubänga endagäno yabantu, okubänga h omusana eri aba-
7 mawänga; i okuzibula amaso gabazibe bamaso, j oku'gya abasibe mu bunya, k nabo abatūla mu kizikiza
8 mu nyumba eyekomera. l 'Nze Mukama; eryo lye linya lyänge: nekitibwa kyänge sirikiwa mulala, newakuba'de etendo lyänge eri ebi-
9 fananyi ebyōle. Laba, ebyasoka okubawo bitūse, nebigya mbibūlira: nga tebinaba kulabika mbibabūlira.
10 o Mumuimbire Mukama oluimba olugya, netendolye okuva ku nkomerero yensi; p 'mwe abaserengetera ku nyanja ne byona ebigirimu,
11 q ebizinga nababitūlako. r E'dūngu nebibuga byamu biimuse (e'dobozi lyabyo), ebyālo t Kedali mwatūla; abatūla mu Sera baimbe, bogerere wa'gulu nga baima ku ntiko zensozi.
12 Bamuwe Mukama ekitibwa, era ba-
13 būlire etendolye mu bizinga. Mukama alifuluma ngowamänyi; alibakwasa obu'gya ngomutabāzi: alirekāna, wewawo, alyogerera wa'gulu; alikola abalabebe ebyamänyi.
14 Nalu'de okusirika; nabērera awo nenzibikiriza: kakano nāyogerera wa'gulu ngomukazi alūmwa okuzāla; nälākira nempejerawejera wa-
15 mu. Ndizikiriza ensozi nobusozi, nempotōsa emi'do gyako gyona; era ndifūla emi'ga ebizinga nenka-
16 liza ebidiba. Era ndireta abazibe bamaso mu 'kubo lyebatamanyi; mu mpitiro zebatamanyi mwendibaisa: ndifūla ekizikiza okuba omusana mu maso gäbwe, nebifo
17 ebikyämu ndibigolola. Ebyo ndibikola 'sō siribaleka. Balikyūsibwa oku'da enyuma, u balikwasibwa ensonyi nyingi, abesiga ebifananyi ebyōle, abagamba ebifananyi ebisānūse nti 'Mwe muli bakatonda ba'fe.
18 Muwulire, 'mwe abaga'vu bamatu; mutunule, 'mwe abazibe bama-
19 so, mulyoke mulabe. v Ani omuzibe wamaso wabula omuwereza wänge? oba muga'vu wamatu wabula omubaka wange gwentuma? äni omuzibe wamaso ngoyo eyatabagana nänge era omuzibe wamaso
20 w ngomuwereza wa Mukama? Olaba bingi naye z teweteg'reza; a amatuge gagu'se naye tawulira. Mukama yasiima, olwobutūkirivubwe, okukuza amatēka nokuga'sāmu ekitibwa. Naye bano be bantu abānyagibwa abakambūlibwa: bo bona batēgebwa mu bunya, era bakweke 'dwa mu nyumba ezamakomera: ba kunyagibwa 'sō tewali awonya; ba kukambūlibwa 'sō tewali ayogera nti 'Zayo. Ani ku'mwe anātegera ekyo okutu? anātegereza nāwulira olwebiro ebigenda oku'ja?
24 Ani eyawayo Yakobo okukambūlibwa ne Isiraeri eri abanyazi? si Mukama? oyo gwetwayonōna, 'sō tebāganya kutambulira mu makuboge, 'sō tebāgondera matēkage.
25 b Kyeyava amufukako ekirui ekyobusūngubwe namānyi agentalo; c nekimwōkya enjui zona era teyamanya; era kyamusonsomola, era teyaki'säko mwoyo.

43 Naye kakano bwatyo bwayogera Mukama eyakutōnda, 'gwe Yakobo, era eyakubūmba, 'gwe Isiraeri, nti Totya, a kubanga nakununula; b nakuita nerinyalyo, oli
2 wänge. c Bwonoitänga mu ma'zi, näberänga näwe; ne mu mi'ga, tegirikusānyawo: bwonotambulänga okuita mu muliro, tosirirenga; 'sō
3 nomuliro tegulyākira ku'gwe. Kubanga 'nze ndi Mukama Katondawo, Omutukuvu wa Isiraeri, d omulokoziwo; nawayo e Misiri okuba ekinunulokyo, Kusi ne Seba kulu-
4 lwo. Kubanga wali wa muwendo mungi mu maso gänge, (era f wa kitibwa, nänge nakwagala; kyendiva mpayo abasaja kululwo nama-
5 wänga kulwobulamubwo. g Totya; kubanga 'nze ndi wamu näwe: ndireta eza'deryo okuli'gya h ebuvanjuba nenkukung'anya okuva ebu-
6 gwanjuba; ndigamba obukika obwa kono nti Wayo; nobukika obwadyo nti Togāna nabo; leta batabani bänge okuba'gya ewala ne bawala bänge okuva ku nkomerero yensi;
7 buli muntu i eyatūnuibwa erinya lyänge era k gwenatōndera ekitibwa kyänge; 'nze namubūmba; wewa-
8 wo, namukola. l Fulumya abazibe bamaso abalina amaso nabaga'vu
9 bamatu abalina amatu. Amawänga gona gakung'anyizibwe wamu nabantu betabe: m ani kubo ainza okubūlira ekyo nātulaga ebyasoka okubawo? balete abajulirwa bābwe bawebwe obutūkirivu: oba bawu-
10 lire bogere nti Bya mazima. n 'Mwe

d Mat. 3. 17.
e Is. 11. 2; 61. 1. Yok. 3. 34.
f Is. 60. 9. Mat. 12 21.
g Is. 49. 8.
h Is. 49. 6; 51. 4; 60. 1-3. Luk. 2. 32.
i Is. 35. 5.
j Is. 49. 9; 61. 1. Luk. 4. 18. 2 Tim. 2. 26. Heb. 2. 14. neb.
k Luk. 1. 79.
l Is. 48. 11.
m Zab. 33. 3.
n Zab. 107. 23.
o nyi 4, 12, 15. Zab. 72. 10. Is. 41. 1.
p Is. 55. 12.
q Is. 60. 7.
r Zab. 97. 7. Is. 1. 29; 44. 11; 65. 16.
s Is. 43. 8. Yok. 9. 41.
t Is. 41. 8.
u Tal 2 21.
v Mat. 13. 14.
w Is. 44. 22 neb.
x Is. 45. 3, 4.
y Zab. 66. 12.
z Is. 49. 26; 60. 16.
a Zab. 68. 31.
b Lu. 1. Is. 41. 10, 13, 14.
c Zab. 107. 3.
d Is. 63. 19; 65. 1.
e Bef. 2 10.
f Is. 42. 19.
g Is. 41. 20.
h Ma. 20. 24-28.
i 2 Basek. 25. 9.
j Is. 44. 8.

muli bajulirwa bänge, bwayogera Mukama, [o]nomuwereza wänge gwenalonda: mulyoke mumanye munzi'kirize mutegére nga 'nze 'nzuyo; tewali Katonda eyabümbibwa [p]okusoka 'nze, 'sō tewaliba alinzi-
11 ririra. [r]'Nze, 'nze mwēne, 'nze Mukama; 'sō tewali mulokozi wa-
12 bula 'nze. 'Nze nabülira era nalokola era nalaga, 'sō tewābänga mu'mwe [s](katonda) mulala: kyemubere'de abajulirwa bänge, bwayogera Mukama, nänge ndi Katonda.
13 Wewawo, [t]omusana kasoke'de gubawo era 'nze 'nzuyo; 'sō tewali aïnza okuwonya mu mukono gwänge: ndikola omulimu, era äni aliguziiza?
14 Bwatyo bwayogera Mukama, [u]omununuzi wa'mwe, Omutukuvu wa Isiraeri, nti Kulwa'mwe natuma Ebabuloni, era ndibaserengesa bona ngaba'duse, be Bakaludaya, mu byōmbo ebyokusanyuka kwābwe.
15 'Nze ndi Mukama, Omutukuvu wa-'mwe, Omutōnzi wa Isiraeri, Kaba-
16 ka wa'mwe. Bwatyo bwayogera Mukama, [w]akuba olugūdo mu nyanja ne'kubo mu ma'zi agamānyi;
17 [x]afulumya e'gāli nembalāsi, e'gye nobuinza; bagalamira wamu, tebaligolokoka; bazikiri'de, baziki'de
18 ngenfūzi: nti [z]Temu'jukira ebyasoka okubawo, 'sō temulowōza bi-
19 gambo bya 'da. Laba, ndikola ekigambo ekigya; kakano kiririabika; temulikimanya? ndikuba olugūdo ne mu lukōla, nendeta [a]emi'ga mu
20 'dūngu. Ensolo ezomunsiko ziri-nzi'sāmu ekitibwa, ebibe ne bamāya: kubanga [b]ngaba ama'zi mu lukōla nemi'ga mu 'dūngu, okunywesa abantu bänge, abalōnde bänge:
21 abantu benebūmbira 'nze'ka bole-
22 sēnga etendo lyänge. Naye tonkābiränga, 'gwe Yakobo; naye [c]wantumwa, 'gwe Isiraeri. [d]Tondeterānga nsolo ntono eyebibyo ebiwebwayo ebyōkebwa; 'sō tonzi'sāmu kitibwa na sadakazo. Sikuwerezesānga nebiwebwayo, 'sō sikukōyesānga na mugavu.
24 Tonguliränga 'muli mpōmerevu na feza, 'sō tonzi'kusānga na masavu ga sadakazo: naye 'gwe wamperezesa nebibyo, [e]wankōyesa nobutali butū-
25 kirivubwo. 'Nze, 'nze mwēne, 'nze 'nzuyo asängula ebyōnōnobyo [f]kulwänge 'nze; 'sō siri'jukira bibibyo.
26 Nji'jukiza; tuwōze 'fembi: leta ensōngayo olyoke owebwe obutūki-
27 rivu. Kitāwo eyasoka yayōnōna
28 nabategēzabo bānsobya. Kyendiva [g]nvumisa abakulu abomuwatukuvu, era ndifūla Yakobo ekikolimo

44 ne Isiraeri ekivume. Naye kakano wulira, 'gwe [a]Yakobo o-
2 muwereza wänge; ne Isiraeri gwenalōnda: bwatyo bwayogera Mukama eyakukola [b]nākubūmba okuva mu lubuto, anākuberānga, nti [c]Totya, 'gwe Yakobo omuwereza wänge; nāwe [d]Yesuluni gwenalōnda.
3 Kubanga ndifuka ama'zi kwoyo alūmi'dwa enyōnta nemi'ga ku 'taka ekalu: [e]ndifuka omwoyo gwänge ku za'deryo nomukisa gwänge ku
4 ndayo: era baliroka mu mu'do ngenzingu ku ma'bali gemi'ga. Wali-
5 bawo aligamba nti 'Nze wa Mukama; nomulala alyetūma erinya lya Yakobo; nomulala aliwandika nomukonogwe nga wa Mukama, [f]ne-yetūma erinya lya Isiraeri.
6 Bwatyo bwayogera Mukama, Kabaka wa Isiraeri, era omununuziwe Mukama owe'gye: 'nze ndi [g]wa luberyeberye era 'nze ndi wa nkomerero; [h]'sō tewali Katonda wabula
7 'nze. Era äni, nga 'nze, aliita nākibūlira nākintekeratekera, kasoke'de nzi'sāwo e'gwänga erye'da? [i]nebyo ebi'ja oku'ja nebyo ebiriba-
8 wo babibūlire. Temutya 'sō temutekemuka: [j]obwe'da sakubūlira nenkiraga? na'mwe [k]muli bajulirwa bänge. Waliwo Katonda wabula 'nze? wewawo, tewali Lwāzi; 'nze
9 siriko lwe'manyi. [l]Abo abakola ekifananyi ekyole bona birerya; nebintu byābwe ebyokwesima tebiriko kyebirigasa: nabajulirwa bābwe bo [m]tebalaba 'sō tebaimanyi;
10 balyoke bakwatibwe ensonyi. Ani eyakola katonda oba eyasānūsa ekifananyi ekyōle [n]ekitaliko kyekiga-
11 sa? Laba, ba'ne bona balikwatibwa ensonyi; nabakozi ba mu bantu: bona bakung'anyizibwe wamu, baimirire; bulitya balikwatirwa wa-
12 mu ensonyi. [o]Omuwēsi ngawēsa em'bazi nāisa mu mānda nāgisenyōnta nenyōndo nāgisāza nomukonogwe ogwamānyi: wewawo, ngalūmwa enjala amānyige nega'gwāwo; nga tanywa ku ma'zi nāyōngobera.
13 Omuba'zi ngalēga omugwa; ngakirāmba nekalamu; ngakisānya nerānda nākiramba kyona nekyūna ekigera, nākifananya ekifananyi kyomuntu, ngobulūngi bwomuntu bwebuli, okutūlānga mu nyumba.
14 Nga yetemera emivule nātwāla enzo nomuyovu, era yenywēre zako ogumu ku miti egyomukibira: ngasimba enkanaga enkuba negimeza.
15 Awo eriba ya nku eri omuntu; nāgitwālako nēyota; wewawo, ngagikolēza nāyōkya omugāti: wewawo, ngakola katonda nākisinza; ngakola ekifananyi ekyōle [p]nākivūnami-
16 ra. Ekitūndu kyakyo ngakyōkya mu muliro; ku kitūndu kyakyo kwa'gya okulya enyama; ngayōkya njōkye na'kuta: wewawo, ngayota nāyogera nti Owa, mbugumye, nda-

[o] Is. 47. 6. Kung. 2. 2.
[p] Is. 41. 4.
[q] Is. 45. 21. Kos. 13. 4.
[r] Ma. 32. 16.
[s] Zab. 90. 2.
[t] Is. 44. 6, 24; 48. 17; 63. 16.
[u] Kuv. 14. 16, 22.
[w] Kuv. 14. 4-9, 23.
[x] Yer. 16. 14; 23. 7.
[z] Kuv. 17. 6. Is. 41. 18; 48. 21.
[a] Kuv. 17. 6. Is. 41. 18; 48. 21.
[b] Mi. 6. 3. Mala. 1. 13.
[c] Am. 5. 25.
[d] Is. 1. 14.
[e] Is. 48. 11. Ez. 36. 22
[f] Is. 47. 6. Kung. 2. 2.
[g] Is. 41. 8.
[a] Is. 43. 1, 7.
[b] Is. 49. 5.
[c] Ma. 32. 15.
[d] Is 32. 13. Yo 2. 28. Yak. 4. 10; 7. 38. Bak. 2. 18.
[e] Is. 45. 4.
[f] Is. 41. 4.
[g] Ju. 8. Zab. 86. 10.
[h] Is. 41. 22.
[i] Is. 41. 22.
[j] Is. 43. 10, 12.
[k] Is. 41. 26, 29.
[l] Zab. 115. 5.
[m] Kah. 2. 18.
[n] Is. 40. 19. Yer. 10. 3-5.
[o] nyi. 17. 19. Is. 46. 6.

17 bye omuliro: nekitúndu kyakyo ekifi'seko ngakifúla katonda, ekifananyikye ekyóle: ngakivúnamira
[f] Is. 45. 20. [f] nsinza nákyegairira náyogera nti Mponya; kubanga 'gwe katonda
18 wánge. Tebamanyi 'sō tebalowóza: kubanga azibye amaso gábwe nokuínza nebataínza kulaba; nemitima gyábwe nokuínza nebataí-
19 nza kutegéra. 'Sō tewali a'jukira, 'sō tewali kumanya newakuba'de okutegéra nokwogera náyogera nti Ekitúndu kyakyo nkyoke'za mu muliro, wewawo, era nsise omugáti ku mánda gakyo; njóke'za enyama nengírya: ate ekitúndu kyakyo ekifi'seko nákifúla ekyomuzizo?
20 návúnamira ekisiki kyomuti? Alya
[n] Kos. 4. 12. Hal. 1. 21. e'wu: [n] omutima ogwalimbibwa gumukyámi'za nokuínza nátainza kuwonya bulamubwe newakuba'de okwogera. nti [w] Ekyobulimba tekiri
[w] Zab. 144. 8. Bal. 1. 28. mu mukona gwánge ogwadyo?
21 Ebyo bi'jukire, 'gwe Yakobo; náwe Isiraeri, kubanga [y] 'gwe muwereza wánge: 'nze nakubúmba; 'gwe
[y] Ayl. 1, 2. [z] Is. 43. 25. muwereza wánge: 'gwe Isiraeri,
22 sirikwerabira. [z] Nsángu'de ebyónónobyo ngekire ekiziivu, nebibiyo ngekire: komawo gyendi; ku-
[a] Is. 43. 1; 48. 20. [b] Is. 40. 13. 23 banga [a] nakununula. [b] Imba, 'gwe e'gulu, kubanga Mukama yakikoze; mwogerere wa'gulu, 'mwe enjui ezawansi ezensi; mubaguke okuímba, 'mwe ensozi, 'gwe ekibira na buli muti ogulimu: kubanga Mukama yanunula Yakobo era alyegulumiriza mu Isiraeri.
24 Bwatyo bwayogera Mukama, omununusiwo, era eyakubúmba okuva mu lubuto, nti 'Nze Mukama akola byona; abámba e'gulu 'nze'ka; ayánjuluza ensi; áni ali awamu nánge? a'ta obubonero obwabalimba
[c] Ma. 18. 14. [d] 1 Kol. 1. 20. [e] Is. 30. 3. 25 era [c] alalusa abalo'go; akyúsa abagezigezi oku'da enyuma [d] neusiru-
26 waza amagezi gábwe: anywéza [e] kigambo [e] ekyomuwerezawe nentúkiriza okutésa kwababakabe; ayogera ku Yerusalemi nti Kiritúlwamu; ne ku bibuga bya Yuda nti Birizimbibwa, nánge ndigolokosa ebi-
[f] Yer. 50. 38; 51. 32, 36. [g] Is. 48. 1. 27 fo byamu ebyazika: [f] agamba obuziba nti Kalira, nánge ndikaliza e-
28 mi'ga: ayogera ku [g] Kulo nti Musúmba wánge era alitúkiriza byenjagala byona: nokwogera nenjogera ku [h] Yerusalemi nti Kirizimbibwa; era agamba yekalu nti Omusingigwo gulitekebwawo.

[h] 2 Byom. 36. 22, 23. Ezer. 1. 1-3. Is. 45. 13.

45 Bwatyo Mukama bwagamba oyo [a] gweyafukako amafuta, Kulo, gwenkn'te ku mukonogwe ogwadyo, [b] okujémula amawánga mu masoge, era ndisnmulula ebiwato bya bakabaka; oku'gulawo enzi'gi mu masoge ne ziwankaki teziri'galwa-
[a] Is. 13. 3; 44. 28. [b] Is. 41. 2. Dan. 8. 30. 2 wo; ndikukulembera [c] nenterèza ebifo ebitali bisende: [d] ndimenyamenya enzi'gi ezebikomo nentemate-
3 ma ebisiba ebyebyúma: era ndikuwa [e] obuga'ga obwomukizikiza nebintu ebyakwekebwa ebiri mu bifo ebyekyáma, olyoke omanye nga ndi Mukama akuita [f] nerinyalyo, [g] Katonda wa Isiraeri. Kulwa [h] Yakobo
4 omuwereza wánge ne Isiraeri omulónde wánge kyenvu'de nkuita nerinyalyo: [k] nkutúmye erinya newa-
5 kuba'de nga to'manyánga. [l] 'Nze Mukama 'sō tewali mulala; tewali Katonda wabula 'nze: ndikusiba olukoba, newakuba'de nga to'manyánga:
6 balyoke bamanye [m] okuva ebuvanjuba nokuva ebugwanjuba nga tewali wabula 'nze: 'nze Mu-
7 kama 'sō tewali mulala. 'Nze 'múmba omusana era ntónda ekizikiza; ndeta emirembe era [n] ntónda obubi; 'nze Mukama akola eby byona.
8 'Gwe e'gulu, tonyesa okuva wa-'gulu, ne'bánga li'tulukuse obutúkirivu: ensi eyasame, ba'gyemu obulokozi, emeze obutúkirivu wamu; 'nze Mukama nagitónda.
9 Zisánze oyo awakana Nomukoziwe! olugyo mu ngyo ezensi! [o] Ebúmba lirigamba oyo alibúmba nti Okola ki? oba omulimugwo (guliga-
10 mba) nti Talina ngalo? Zinusánze oyo agamba kitáwe nti Ozála ki? oba omukazi nti Olúmwa kuzála
11 ki? Bwatyo bwayogera Mukama, Omutukuva wa Isiraeri era Omukoziwe, nti Mumbúze ebigambo ebigenda oku'ja; ebya [p] batabani bánge, [r] nebyomulimu gwengalo zánge
12 mundagire. Nakola ensi [s] nentóndera abantu muyo: 'nze, engalo zánge, nabámba e'gulu, [t] ne'gye lyalyo lyona 'nze naliragira. [u] 'Mugolokose'za mu butúkirivu, era ndigolola amakuboge gona: [w] alizímba
13 ekibuga kyánge, era alitera dala abánge abágobebwa, [y] si lwa muwendo 'sō si lwa mpéra, bwayogera Mukama owe'gye.
14 Bwatyo bwayogera Mukama nti [z] Omulimu Gwemisiri nobuguzi Bwekusi Nabasabea, abasaja abawánvu, balikusenga nebaba babo; balikugoberera; nga bali [a] mu masámba balisenga: era balikuvúnamira balikwegairira (nga bogera) nti [b] Mazima Katonda ali mu'gwe; 'sō tewali mulala, tewali Katonda.
15 Mazima 'gwe Katonda [c] eyekweka, 'gwe Katonda wa Isiraeri, Omulo-
16 kozi. Balikwatibwa ensonyi, wewawo, baliswála, bona: baligendera wamu mu kuswála abakola ebifa-
17 nanyi. (Naye) Isiraeri alirokolebwa Mukama nobulokozi obutali'gwáwo: temukwatibwenga nsonyi temnswálenga emirembe nemirembe.
[c] Is. 40. 1. [d] Zab. 107. 16. [e] Yer. 50. 37; 51. 13. [f] Kuv. 33. 12, 17. [g] Is. 10. 23. [h] Is. 44. 1. [k] Is. 41. 5. [l] nyi. 6, 14, 18, 21, 22. Is. 44. 8; 46. 9. [m] Mala. 1. 11. [n] Am. 3. 6. [o] Is. 29. 16; 64. 8. Yer. 18. 6. Bal. 9. 20. [p] Yer. 31. 9. [r] Yer. 29. 23. [s] Lub. 1. 26, 27. [t] Lub. 2. 1. [u] Is. 41. 2. [w] Is. 44. 28. [y] Is. 52. 3. [z] Zab. 68. 31; 72. 10, 11. [a] Zab. 149. 8. [b] Ju. 5. 1 Kol. 14. 23. [c] Is. 57. 17. Bal. 11. 33.

18 Kubanga [d] bwatyo bwayogera Mukama eyatonda e'gulu; ye Katonda; eyabumba ensi nagikola; ye yaginyweza, yagitonda obutaba nsiko, yagibumba okutulwamu; nti 'Nze Mukama; 'so tewali mulala.
19 [e] Sogererånga mu kyama, mu kifo ekyomunsi eyekizikiza; sigambånga za'de lya Yakobo nti Mu'nonyeze bwerere: [f] 'nze Mukama njogera butukirivu, mbulira [g] ebigambo bya
20 nsonga. Mwekung'anye mu'je; musembere wamu, [i] mwe abawonye ku mawånga: [k] tebalina magezi abasitula omuti ogwekifananyi kyabwe ekyole [l] nebegairira katonda a-
21 tainza kulokola. Mubulire mwolese; wewawo, batese wamu: ani eyalånga ekyo okuva inn biro ebye'da? ani eyakibulira okuva e'da? si 'nze Mukama! [m] 'so tewali Katonda mulala wabula 'nze; Katonda omutukirivu era [n] omulokozi; te-
22 wali mulala wabula 'nze. Mutunulire 'nze, [o] mulokoke, 'mwe enkomerero zona ezensi: kubanga 'nze
23 Katonda 'so siwali mulala. [p] Neraii'de mwene, ekigambo kivu'de mu kamwa kange mu butukirivu 'so tekirikomawo, nga 'nze [r] buli vivi lirinfukamirira, [s] buli lulimi lulirå-
24 ira 'nze. Walibawo aling'amba nti Mu Mukama mwo'ka mwe muli obutukirivu namanyi: eri oyo abantu gyebali'ja, nabo bona abamusunguwalira balikwatibwa ensonyi.
25 Mu Mukama eza'de lyona erya Isiraeri mweriryenyumiriza.

46 [a] Beri avunama, Nebo akutama; ebifananyi biri ku nsolo ne ku bisibo: ebintu byemwatambuzatambuzånga bifuse omugugu,
2 omutwalo eri (ensolo) ekoye. Bakutama bavunama wamu; tebainza kuwonya mugugu, naye bo be nyini bagenze mu kusibibwa.
3 Mumpulire, 'gwe enyumba ya Yakobo, [b] nekitundu kyona ekifi'sewo ku nyumba ya Isiraeri, benawekånga 'nze [c] okuva mu lubuto, benasitulånga okuva munda:
4 nokutusa ku buka'de 'nze 'nzuyo: nokutusa kunvi nabasitulånga: 'nze nakola era 'nze nawekånga; wewawo, nasitulånga era nawonyånga.
5 Ani gwemulinfananya era gwemulinenkanya era gwemnlingererako
6 tufanane? [d] Aba'gya ezabu nyingi mu nsawo nebapima efeza mu minzani, bagulirira omuwesi wa zabu nagifula katonda; [e] bavunamira,
7 wewawo, basinza. [f] Bamukongo'ja ku kibegabega, bamusitula nebamusimba mu kifokye naimirira; mu kifokye talisegukawo: wewawo, walibawo alimukabirira, [g] naye tainza kwanukula newakuba'de okumuwonya mu nakuze.
8 Mu'jukire ekyo, mwerage obusaja: muki'jukire nate, 'mwe abonoonyi.
9 [i] Mu'jukire ebigambo ebyasoka ebye'da: [k] kubanga 'nze Katonda 'so tewali mulala; ('nze) Katonda 'so tewali anfanana;
10 [l] alånga enkomerero okuva ku luberyeberye, nebigambo ebitanakolebwa okuva ku biro ebye'da; ayogera nti [m] Okutesa kwange kulinywera era ndi-
11 kola [n] byenjagala byona: aita enyonyi eyama'du okuva ebuvanjuba, onusaja owokutesa kwange okuva munsi eyewala; wewawo, nayogera, nokutukiriza ndikitukiriza; [o] natesa, nokukola ndikikola.
12 Mumpulirize, 'mwe abalina emitima emika'kanyavu, abali ewala nobutukirivu:
13 [p] nsembeza obutukirivu bwange, tebuliba wala, nobulokozi bwange [r] tebulirwawo; era nditeka [s] obulokozi mu Sayuni kulwa Isiraeri ekitibwa kyange.

47 Serengeta otule mu nfufu, 'gwe [a] omuwala wa Babuloni, atamanyi musaja; tula ku 'taka awatali ntebe ya bwakabaka, 'gwe [b] omuwala Wabakaludaya: kubanga tebakyakuitånga nyanyali era mweka-
2 nasi. [c] 'Dira emengo ose obu'ta: bi'kula ku maso, 'gyako ekirenge, bi'kula ku kugulu, oite mu mi'ga.
3 Obwererebwo bulibi'kuka, wewawo, ensonyizo zirirabika: [d] ndiwalana ewgwånga 'so siri'kiriza muntu yena.
4 [e] Omunnnuzi wa'fe, Mukama owe-'gye lye linyalye, Omutukuvu wa
5 Isiraeri. Tula ngosirise, wegendere mu kizikiza, 'gwe omuwala Wabakaludaya: kubanga tebakyakuitånga Mukyala wa mu bwakabaka.
6 [f] Nasunguwalira abantu bange, [g] mavumisa obusika bwange, nembawayo mu mukonogwo: tewabasasira na kamu; ku baka'de obata'deko
7 ekikoligokyo kizito nyo. Noyogera nti Nabånga mukyala enaku zona: ebyo notobi'sa ku mwoyo 'so tewa-'jukira [i] nkomerero yabyo ya luvanyuma.
8 Kale 'no kakano wulira kino, 'gwawere'dwa e'jaliri okwesima, atula ngosita, ayogera mu mutimagwo nti [k] Wendi, 'so tewali mulala wabula 'nze; [l] siritula nga 'na'mwandu, 'so sirimanya kufirwa bana:
9 naye bino byombiriri biriku'jira mangu ku lunaku lumu, okufirwa abana nobu'na'mwandu: biriku'jako mu kigera kyabyo ekitukiri'de, [m] obulo'gobwo newakuba'de nga bungi butya, nobusawobwo newakuba'de
10 nga bnsu'kiri'de obungi. Kubanga wesiga obubibwo; wayogera nti Siriko andaba; amagezigo nokumanya-

[d] Is. 42. 5.
[e] Is. 48. 16.
[f] Zab. 119. 138.
[g] Zab. 17. 2.
[i] Is. 66. 19.
[k] Is. 44. 18, 19; 48. 5, 7, 8. Hal. 1. 22, 23.
[l] Is. 44. 17.
[m] Iu. 5.
[n] Is. 43. 11.
[o] Zab. 22. 27. 18. 52. 10.
[p] Lub. 22. 16. Hal. 14. 11.
[r] Baf. 2. 10.
[s] Ma. 6. 13.
[a] Is. 21. 9. Yer. 50. 2; 51. 4.
[b] Is. 6. 13.
[c] Zab. 22. 10; 71. 6.
[d] Is. 40. 19.
[e] Is. 44. 15.
[f] Is. 45. 20. Yer. 10. 5.
[g] Zab. 115. 5
[i] Ma. 32. 7
[k] Is. 45. 5.
[l] Is. 41. 26.
[m] Nge. 19. 21.
[n] Is. 44. 28.
[o] Kutal. 23. 19.
[p] Zab. 85. 9. Is. 51. 5
[r] Kab. 2. 3.
[s] Is. 62. 11.
[a] Zab. 137. 8.
[b] Is. 23. 13.
[c] Kuv. 11. 5. Balam 16. 21.
[d] Bal. 12 19.
[e] Is. 43. 14. Yer. 50. 34.
[f] Zek. 1. 15
[g] Is. 43. 28.
[i] Ma. 32. 29.
[k] Is. 45. 6, 18; 46. 9
[l] Kub. 18. 7.
[m] Nak. 3. 4.

kwo bye bikukyāmi'za: noyogera mu mutimagwo nti Wendi, 'sō tewa-
11 li mulala wabula 'nze. Obubi kyebuliva buku'jako; tolimanya māmbya yabwo: nakatāli kaliku'gwako; tolīinza kuka'gyawo: nokuzika kuliku'jako mangwāgo kwotomanyiri-
12 'de. [n] Imirira 'no nobusawobwo nobulo'gobwo obwainga obungi, obwakutenge'zānga okuva mu butobwo; obanga mpo'zi oliinza okugasa, obanga mpo'zi oliinza okusoboo-
13 la. Abatēsa nāwe abāinga obungi bakuköye'za: [o] abalaguza e'gulu, abalengera emunyenye, abalānga ebyemyezi baimirire 'no bakulokole
14 mwebyo ebiriku'jako. Laba, baliba [p] ngebisusūnku; omuliro gulibökya; tebalyewonya mu buinza bwomuliro: teguliba lyānda lya kwota, newakuba'de ekyōto ekyo-
15 kutūlako. Bwebityo bwebiriba 'gyoli ebyo ebyakutenge'zānga: [r] abāgulanānga nāwe okuva mu butobwo balibulubūta buli muntu ku luirwe ye; tewaliba wa kukulokola.

48 Muwulire kino, 'mwe enyumba ya Yakobo, abatūmibwa erinya lya Isiraeri era abavu'de mu ma'zi ga Yuda; [a] abaläira erinya lya Mukama, era abogera ku Katonda wa Isiraeri, naye si mu ma-
2 zima 'sō si mu butūkirivu. Kubanga beita ba mu kibnga kitukuvu, era [b] besigama ku Katonda wa Isiraeri; Mukama owe'gye lye linya-
3 lye. [c] Nabūlira ebigambo ebyasoka okuva e'da; wewawo, byava mu kamwa kānge nembirānga: nabi-
4 kola māngu nebitūkirira. Kubanga namanya ngoli muka'kanyavu, [d] nensingoyo kinywa kya kyūma, nekyēnyikyo kikomo; kyenava nki-
5 kubūlira okuva e'da; nga tekinatūkirira nakirānga gyoli: [e] olemēnga okwogera nti Ekifananyi kyānge kye kibikoze, nekifananyi kyānge ekyōle nekifananyi kyānge ekisānū-
6 se bye bibiragi'de. Wakiwulira; laba bino byona; na'mwe temulikibūlira? Nkulaze ebigambo ebigya okuva mu biro bino, ebigambo e-
7 byakwekebwa, byotomanyānga. Bitōnde'dwa kakano 'sō si kuva 'da; era okusoka olwa lero tobiwulirānga; olemēnga okwogera nti Laba,
8 nali mbimanyi. Wewawo, towulirānga; wewawo, tomanyānga; wewawo, obwe'da bwona okutukwo tekugukānga: kubanga namanya nga walyazamānya nyo, era [f] waitibwa musobya okuva mu lubuto.
9 [g] Olwerinya lyānge [h] ndyosawo obusūngu bwānge, nolwetendo lyānge ndizibikiriza gyoli 'neme okukuzi-
10 kiriza. Laba, [k] nkulongōse'za naye si nga feza; nkulönde'de [l] mu kikō-
11 mi kwe kubonyabonyezebwa. Kulwānge 'nze, kulwānge 'nze kyendiva nkikola; kubanga ([m] erinya lyānge) bandirivumye batya? [n] nekitibwa kyānge sirikiwa mulala.
12 Mpuliriza, 'gwe Yakobo, ne Isiraeri gwenaita: [o] 'nze 'nzuyo; [p] 'nze woluberyeberye, era 'nze wenko-
13 merero. Wewawo, omukono gwānge gwe gwatekawo omusingi gwensi, [r] nomukono gwānge ogwadyo gwe gwabāmba e'gulu: bwembiita
14 nebiīmirira wamu. Mwekung'anye, 'mwe 'mwena, muwulire; [s] äni kubo eyali abūli'de ebyo? [t] Mukama yamwagala: [u] alikola Babuloni byayagala, nomukonogwe (gulilba
15 ku) [w] Bakaludaya. 'Nze, 'nze mwē ne, njoge'de; wewawo, [x] 'muise; 'mulēse, era olugendolwe alirula-
16 bisa omukisa. Munsemberere, muwulire kino; [z] okuva ku luberyeberye sogereränga mu kyāma; kasoke'de kibawo, nga wendi: era ka-
17 kano [a] Mukama Katonda antumye nomwoyogwe. Bwatyo bwayogera Mukama, [b] omununuziwo, Omutukuvu wa Isiraeri, nti 'Nze Mukama Katondawo, akuigiriza okugasa, akukulembera mu 'kubo lyoba oita-
18 mu. Singa wawulira amatēka gānge! kale [c] emirembegyo gyandiba'de ngomu'ga, nobutūkirivubwo
19 ngamayengo genyanja: era neza-'deryo lyandiba'de [d] ngomusenyu, nabendayo ngempeke zagwo: erinyalye teryandisänguli'dwa 'sō teryandizikiri'de mu maso gānge.
20 [e] Mufulume mu Babuloni, mu'duke Abakaludaya; mubūlire mwogere kino mukirānge nokutūsa enkomerero yensi ne'dobozi eryokuimba: mwogere nti [f] Mukama anunu'de omuwerezawe Yakobo.
21 'Sō [g] tebälūmwa nyönta bweyabaisa mu malüngn: [h] yabakulukusiza ama'zi mu lwāzi: era yayāsa nolwā-
22 zi, ama'zi negatirika. [k] Tewali mirembe eri ababi, bwayogera Mukama.

49 Munpulirize, [a] 'mwe ebizīnga; era mutegēreze, 'mwe amawānga, nga muima wala: [b] Mukama yampita okuva mu lubuto; okuva munda ya mānge yayātula erinya
2 lyānge: era akamwa kānge akafananyi'za [c] ngekitala ekyobwōgi, mu kisikirize kyomukonogwe mwankwese; era anfu'de akasāle akazigule, mu mufukogwe mwankū-
3 mi'de dala: era yang'amba nti [d] 'Gwe muwereza wānge; Isiraeri 4 gwendiwerwamu ekitibwa. Naye nenjogera nti [e] Nateganira bwerēre, amānyi gānge gāfa busa, gāfa bwerēre: naye mazima [f] omusāngo gwānge guli ne Mukama, nempēra
5 yānge (eri) ne Katonda wānge. Era

[m] Ez. 20. 9.
[n] Zab. 115. 1. Is. 42. 8.
[o] Ma. 32. 39.
[p] Is. 41. 4.
[r] Zab. 102. 25. Is. 51. 13, 16.
[s] Is. 41. 26.
[t] Is. 45. 1.
[u] Is. 44. 28.
[w] Is. 23. 13.
[x] Is. 45. 1-3.
[z] Is. 45. 19.
[a] Is. 61. 1.
[b] Is. 43. 14.
[c] Is. 66. 12.
[d] Lub. 22. 17. Is. 10. 22
[e] Is 52 11. Yer. 50. 8; 51. 6, 45. Zek. 2. 6,7.
[f] Kuv. 19. 4-6. Is. 44. 22, 23.
[g] Is. 35. 6.
[h] Is. 43. 19.
[k] Is 57. 21.
[l] Is. 41. 1.
[m] Bag. 1. 15.
[n] Beb. 4 12. Kub. 1. 16.
[o] Is. 41. 8.
[p] Is. 65. 23.
[r] Is. 40. 27.

[a] Ma. 6. 13. Is. 65. 16.
[b] 2 Byom. 32. 8. Mi. 3. 11. Bal. 2. 17.
[c] Is. 41. 26.
[d] Kuv. 32. 9.
[e] Is. 45. 20.
[f] Is. 48. 1.
[g] Ju. 11. Kuv. 20. 9, 14, 22, 44.
[h] Zab. 78. 38.
[k] Zab. 66. 10. 1 Pet. 1. 7.
[l] Ez. 22 18, 20, 22.

kakano ayogera Mukama eya'mūmba okuva mu lubuto okuba omuwerezawe, okumukomezawo nate Yakobo era Isiraeri akung'anyizibwe gyali: [kubanga ndi wa kitibwa mu maso ga Mukama, era Katonda wänge afūse amänyi gänge:]
6 wewawo, ayogera nti Ekigambo kyainga obwängu 'gwe okuba omuwereza wänge okugolokosa ebika bya Yakobo nokulokola abawonye
[f] Is. 42. 6. Yok. 11. 52. Bik. 13. 47; 26. 17, 18.
ku Isiraeri: era [g] ndikuwayo okuba omusana eri abamawänga, obērēnga obulokozi bwänge okutūsa ku
[i] Is. 48. 17. 7 nkomerero yensi. [i] Bwatyo bwayogera Mukama, omuununuzi wa Isiraeri, (era) Omutukuvuwe, ngagamba oyo abantu gwebanyōma, oyo e'gwänga gwerikyäwa, omuwereza wabafuga, nti Bakabaka baliraba nebagolokoka; abalängira (baligolokoka) nebasinza; kulwa Mukama omwesigwa, Omutukuvu
8 wa Isiraeri eyakulōnda. Bwatyo bwayogera Mukama nti Nkwanukuli'de [k] mu biro ebyoku'kirizibwamu, era nkube'de ku lunaku olwokulokokeramu: era ndikuwonya
[k] 2 Kol. 6. 2.
[l] nenkuwayo okuba endagāno eri abantu, okugolokosa ensi, okubaIs. 42. 6. Bef. 2. 14 neb.
9 sisa obusika obwazika: ngobūlira abo abasibibwa nti Mufulume; abo abāli mu kizikiza nti Mwerage. Banälirānga mu makubo, ne ku nsozi zona ezobwēru kwe kunäbā-
[m] Kub. 7. 16.
10 nga amalūndiro gäbwe. [m] Teba lūmwenga njala newakuba'de enyō-
[n] Zab. 121. 6.
nta; [n] 'sō nolubugumu terubakwatenga newakuba'de omusana: kubanga oyo abasäsira anäbakulemberänga era awali [o] enzi'zi zama-
[o] Is. 35. 7.
[p] Is. 40. 4.
11 'zi gyanäbatwälänga. Era [p] ndifūla ensozi zänge zona okuba e'kubo, nengūdo zänge zirigulumizibwa.
[r] Is. 43. 5, 6.
[s] Zab. 107. 3.
12 Laba, [r] bano baliva wala: era, laba, bano (baliva) [s] ebukika obwa kono nebugwanjuba; era bano munsi Ye-
[t] Is. 44. 23.
13 sinimu. [t] Imba, 'gwe e'gulu; era sanyuka, 'gwe ensi; era mubaguke okuimba, 'mwe ensozi: kubanga Mukama asanyusi'za abantube, era alisäsira ababe ababonyabonyezebwa.
[u] Is. 40. 27.
14 [u] Naye Sayuni näyogera nti Mukama andese, era Mukama a'nera-
15 bi'de. Omukazi aïnza okwerabira omwänawe ayōnka, obutasäsira mwäna wa ndaye? wewawo, abo
[w] Zab. 77. 9.
[v] Kuv. 13. 9. Lu. 8. 6.
bainza okwerabira, era [w] sikwerabirenga 'gwe. Laba, [v] nkuyōze ku
[x] Is. 60. 4.
16 bibatu byemikono gyänge; ebisengebyo biri mu maso gänge bulijo.
17 Abänabo bänguwa; abäkuzikiriza
18 nabäkuzisa balikuvamu. [z] Imusa amasogo enjui zona olabe: abo bona bekung'anya wamu neba'ja gyo-
[a] Kubal. 14. 21. Yer. 22. 24.
[b] Yer. 43. 12.
li. [a] Nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama, [b] tolirema kubambala bona ngekyobuyōnjo, nobesiba
19 ngomugole. Kubanga ebifobyo ebyazika ebyalekebwawo nensiyo eyazikirizibwa, [c] mazima kakano olibaingirira obufūnda abatūlamu, na-
20 bo abäkulyänga baliba wala. Abäna abokufirwakwo balyogerera mu matngo nti Ekifo kinyingiri'de obu-
21 fūnda: [d] mpa e'bänga ntūle. Nolyoka oyogerera mu mutimagwo nti [e] Ani eyanzälira bano, kubanga nafirwa abäna bänge, era ndi omu, eyagobebwa, era abulubūta erui neruI? era äni eyalera bano? Laba, nasigala omu; bano, bäli baliru-
'dawa?
22 Bwatyo bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndigololera amawänga omukono gwänge, [f] nensimbira abantu ebendera yänge: awo balireta batabanibo mu kifuba kyäbwe, ne bawalabo balikongo'jerwa
23 ku bibegabega byäbwe. Era [g] bakabaka baliba bakitāwo abalera, ne bakadulabale bäbwe (baliba) banyoko abayōnsa: [i] balikuvūnamira namaso gäbwe wansi, [k] nebakōmba enfūfu eyomubigerebyo; kale olimanya nga ndi Mukama, [l] nabo aba'nindirira tebalikwatibwa nsonyi.
24 Omunyago guli'gyibwa ku bamänyi, oba abawämbibwa olwensōnga balitēbwa? Naye bwatyo bwayogera
25 Mukama nti Nābo abamänyi bebāwamba bali'gyibwawo, nomunyago gwabentisa gulitēbwa: kubanga ndiyōmba [m] noyo ayōmba nāwe,
26 era ndirokola abänabo. Era [n] abo abakujōga ndibalisa enyama yäbwe bo; era [o] balitamīra nomusai gwäbwe bo, nga nomwenge omuwōmerevu: nabalina omubiri bona [p] balimanya nga 'nze Mukama ndi mulokoziwo, era [r] omununuziwo, [s] Owamänyi owa Yakobo.

50 Bwatyo bwayogera Mukama nti [a] Ebaluwa eyokagoba nya-
'mwe eriru'dawa gyenamugobya? oba aluwa kwabo aba'masja [b] gwenabaguza? Laba, olwobutali butūkirivu bwa'mwe kyemwava [c] mutūndibwa, era okusobya kwa'mwe
2 kwe kwagobya nya'mwe. Bwena-'ja, kyewava walema okubawo omuntu kīki? [d] bwenaita, newatabawo eyandiitabye? [e] Omukono gwänge guimpawa'de na katono nokuinza negutaïnza kununula? oba sirina mänyi na katono ga kuwonya? Laba olwokunenya kwänge [f] nkaliza enyanja, emi'ga ngifūla e'dūngu: [g] ebyenyanja byamu nebiwunya, obutabawo ma'zi, nebifa enyōnta.
3 [i] Nyambaza e'gulu obudugavu, era [k] ndibi'kako ebibukutu.
4 Mukama Katonda ampa'de olulimi lwabo [l] abaigirizibwa, ndyoke

[c] Is. 54. 1, 2. Zek. 2. 4.
[d] Zek. 10. 10.
[e] Mat. 3. 9.
[f] Is. 62. 10.
[g] Is. 7. Zab. 72. 10 neb. Is. 52. 15.
[i] Is. 45. 14. Kub. 3. 9.
[k] Zab. 72. 9.
[l] Zab. 25. 3. Bal. 3. 5.
[m] Zab. 35. 1.
[n] Is. 9. 20. Zek. 11. 9.
[o] Is. 63. 6. Kub. 16. 6.
[p] Is. 60. 16.
[r] Is. 7.
[s] Zab. 132. 2.
[a] Is. 24. 1. Yer. 3. 8. Kos. 2. 2.
[b] Ma. 3. 2. 30.
[c] Is. 52. 3. Bal. 7. 14.
[d] Is. 65. 12.
[e] Is. 59. 1.
[f] Kuv. 14. 21. Is. 51. 10.
[g] Kuv. 7. 18, 21.
[i] Kuv. 10. 21.
[k] Kub. 6. 12.
[l] Is. 8. 16.

'manye okugumya nebigambo oyo akōye: azukusa buli lukya, azukusa okutu kwānge okuwulira ngābo
5 abaigirizibwa. Mukama Katonda a'gu'de okutu kwānge, [m] nesiba mujēmu nesikyūka ku'da nyuma.
6 [n] Nawayo amabega gānge eri abakuba, [o] namatama gānge eri abo abākunyūla enviri: sakweka maso gānge nsonyi na kuwānda malusu.
7 Kubanga Mukama Katonda alimbēra; kyenava 'nema okuswāla: kyenvu'de [p] nteka amaso gānge nge-'jinja eryembālebāle, era [r] 'manyi
8 nga sirikwatibwa nsonyi. [s] Ali kumpi ampesa obutūkirivu; [t] āni aliyōmba nānge? tuimirire 'fembi: omulabe wānge yāui? ansemberere.
9 Laba, Mukama Katonda yalimbēra; āni oyo alinsalira omusāngo? laba, [u] bona balika'diwa ngekyambalo; [w] enyenje eribalira dala.
10 Ani ku'mwe atya Mukama, agōndera e'dobozi lyomuwerezawe? [y] atambulira mu kizikiza, nga talina musana, yesige erinya lya Mukama, era [z] yesigame ku Katondawe.
11 Laba, 'mwe 'mwena abakuma omuliro, abesiba emimuli enjui zona: mutambulire mu nimi zomuliro gwa'mwe, ne mu mimuli gyemukolēze'za. [a] Ekyo kyemuliwe bwa mu mukono gwānge; muligalamira [b] nga munakuwa'de.

51 Mumpulirize, [c] 'mwe abagoberera obutūkirivu, 'mwe abanonya Mukama: mutunulire olwāzi lwemwatemebwako, nobunya bwo-
2 buya bwemwasimibwamu. Tunulira [d] Ibulaimu jaja wa'mwe ne [e] Sala eyabazāla: kubanga bweyali [f] ali omuye'ka ne'muita [g] ne'mu wa omukisa nemwāza. Kubanga Mukama [h] asanyusi'za Sayuni: asanyusi'za ebifobye byona [i] ebyazika nāfūla olukōlalwe okuba nga Adeni ne-'dūngulye okuba [k] ngolusuku lwa Mukama; esanyu nokujaguza birirabika omwo, okwebaza, ne'dobozi eryokuimba.
4 Mumpulirize, 'mwe abantu bānge; era muntegere okutu, 'mwe e'gwānga lyānge: kubanga [l] etēka lirifuluma gyendi, era ndibe'sāwo omusāngo gwānge okuba [m] omusana
5 eri amawānga. [n] Obutūkirivu bwānge buli kumpi, obulokozi bwānge bufulumye, [o] nemikono gyānge girisalira amawānga emisāngo; [p] ebizinga biri'nindirira, [q] nomukono
6 gwānge gwebiryesiga. [r] Muimuse amaso ga'mwe eri e'gulu, era mutunulire ensi wansi: kubanga [s] e-'gulu lirivawo ngomu'ka, [t] nensi erika'diwa ngekyambalo, nabo abagitūlamu balifa bwebatyo: naye obulokozi bwānge bunābēreränga
enaku zona, 'sō nobutūkirivu bwānge tebu'julukukenga.
7 Mumpulirize, 'mwe abamanyi obutūkirivu, e'gwānga eririna amatēka gānge mu mutima gwa'mwe, [u] temutyānga kuvuma kwa bantu, 'sō temukeng'ēntererwānga lwa
8 kuyōmba kwābwe. Kubanga [w] enyenje eribalira dala ngekyambalo. nenkuye'ge eribalya ngebyōya byendiga: naye obutūkirivu bwānge bunābēreränga enaku zona, nobulokozi bwānge okutūsa emiremhe gyona.
9 [x] Zukuka, zukuka, yambala amānyi, 'gwe [y] omukono gwa Mukama; zukuka nga [z] mu naku ezeda, mu miremhe egyebiro ebye'da. Si 'gwe wuyo eyatematema Laka-
10 bu, eyafumita [a] ogusota? Si 'gwe wuyo [b] eyakaliza enyanja, ama'zi agobuziba obuwānvu; eyafūla obuziba bwenyanja okuba e'kubo [c] abānunulibwa okusomokeramu? Nabo Mukama [d] beyagula balikomawo neba'ja Esayuni nokuimba; nesanyu eritali'gwāwo liriba ku mitwe gyābwe; balifuna esanyu nokujaguza, enaku nokusinda biri'dukira dala.
12 'Nze, 'nze mwēne, 'nze 'nzuyo [e] abasanyusa: 'gwāni [f] nokutya notya omuntu alifa, nomwāna wo-
13 muntu alifūka [g] ngomu'do; newerabira Mukama Omukoziwo, [h] eyabamba e'gulu, nātekawo emisingi gyensi; nozibyānga obu'de bulijo ngotya olwobukāli bwomujōzi, bweyetekateka okuzikiriza? era buli-
14 ru'dawa obukāli bwomujōzi? Eyawāmbibwa eyagobebwa alitēbwa māngu; [i] 'sō talifa (na'ka) mu bu-
15 nya, 'sō ne'mereye teribula. Kubanga 'nze ndi Mukama Katondawo asikūsa enyanja amayengo gayo negawuluguma: [k] Mukama owe'gye
16 lye linyalye. Era [l] nta'de ebigambo byānge mu kamwāko, era [m] nkubi'seko mu kisikirize kyomukono gwānge, ndyoke nsimbe e'gulu nentekawo emisingi gyensi neng'amba Sayuni nti [n] 'Gwe bantu bānge.
17 [o] Zukuka, zukuka, īmirira, 'gwe Yerusalemi, eyanywera mu mukono gwa Mukama ku [p] kikōmpe ekyobukālibwe; [q] wanywa ku kibya ekyekikōmpe ekyokutaga'ta
18 nokikutānkira. Ku bāna bona beyazāla tekuli wa kumukulembēra; 'sō tekuli amukwata ku mukono ku bāna bona beyalera.
19 Bino byōmbi bikugu'deko; āni alikukābirako? okuzika nokuzikiriza, nenjala nekitala; [r] nākusanyusa ntya? [s] Batabanibo baziri'se, bagalamira mu ngūdo zona wezisibuka, ngengabi mu kitimba; ba-'ju'de obukāli bwa Mukama, oku-
21 nenya kwa Katondawo. Kale 'no kakano wulira kino, 'gwabonyabo-

[m] Mat. 26. 39. Yok. 4. 34. Baf. 2. 8. Beb. 5. 8; 10. 5-7.
[n] Mat. 27. 26.
[o] Mak. 26. 67.
[p] Ez. 3. 8, 9. Luk. 9. 51.
[r] Beb. 12. 2.
[s] Bal. 8. 32 neb.
[t] Yob. 13. 19.
[u] Zab. 102. 26. Is. 51. 6.
[w] Zab. 39. 11. Mat. 6. 19, 20.
[y] Zab. 23. 4.
[z] 2 Bjoen. 13. 18.
[a] Yok. 9. 39.
[b] Zab. 16. 4.
[c] Bal. 9. 30 neb.
[d] Bal. 4. 1.
[e] Beb. 11. 11 neb.
[f] Lub. 12. 1, 2.
[g] Lub. 24. 1, 35.
[h] Is. 40. 1; 52. 9.
[i] Is. 44. 26.
[k] Lub. 13. 10.
[l] Is. 2. 3.
[m] Is. 42. 6.
[n] Is. 46. 13.
[o] Zab. 67. 4.
[p] Is. 60. 9. Zab. 72. 10.
[q] Is. 40. 26.
[r] Zab. 102. 26.
[s] Is. 50. 9.
[t] Mat. 10. 28.
[u] Is. 50. 9.
[w] Is. 52. 1.
[x] Is. 53. 1. Luk. 1. 61
[y] Zab. 44. 1. Is. 23. 7.
[z] Zab. 74. 13. Is. 27. 1. Ez. 29. 3.
[a] Kuv. 14. 21.
[b] Is. 35. 9.
[c] Is. 35. 10.
[d] 2 Kol. 1. 3, 4.
[e] Zab. 118. 6.
[f] Is. 40. 6.
[g] Yob. 9. 8.
[h] Zek. 9. 11.
[i] Yer. 31. 35.
[k] Is. 59. 21.
[l] Is. 49. 2.
[m] Is. 49. 3.
[n] Is. 9.
[o] Is. 22. Mat. 20. 22.
[p] Zab. 75. 10. Ez. 23. 34.
[q] Am. 7. 2.
[r] Kung. 2. 11 neb.

nyezebwa, era [w]atami'de naye si
22 na mwenge: bwatyo bwayogera Mukamawo Mukama era Katondawo [x]awoza ensonga eyabantube, nti Laba, nziye mu mukonogwo ekikompe ekyokutaga'ta, kye kibya ekyekikompe ekyobukali bwange; tokyakinywangako lwa kubi-
23 ri: era [z]ndikiteka mu mukono gwabo abakubonyabonya; [a]abagamba obulamubwo nti Kutama tuiteko: nawe notekawo amabogago nge'taka era ngolugudo eri abo abaitako.

52 [a]Zukuka, zukuka, yambala amanyigo, 'gwe Sayuni; yambala ebyambalobyo ebyobuyonjo, 'gwe Yerusalemi, [b]ekibuga ekitukuvu: kubanga okuva lero temukyaingirangа mu'gwe nate atali mukomole
2 [c]natali mulongofu. Wekunkumule enfufu; golokoka otule wansi, 'gwe Yerusalemi: wesumulule enjegere ezomubulagobwo, 'gwe omuwala wa Sayuni eyanyagibwa.
3 Kubanga bwatyo bwayogera Mukama nti [d]Mwatundirwa [e]bwerere; era [f]mulinunulibwa awatali feza.
4 Kubanga bwatyo bwayogera Mukama Katonda nti [g]Oluberyeberye abantu bange baserengeta Emisiri okutulayo: Omwasuli nabajoga
5 ngabalanga bwerere. Kale 'no kakano nkola ki wano, bwayogera Mukama, kubanga abantu bange batwalirwa bwerere? abo ababafuga bawowogana, bwayogera Mukama, [i]nerinya lyange bazibya obu'de
6 bulijo okulivuma. Abantu bange kyebaliva bamanya erinya lyange: kyebaliva (bamanya) ku [k]lunaku luli nga 'nze 'nzuyo ayogera; laba, 'nze 'nzuno.
7 [l]Nga birungi ku nsozi [m]ebigere byoyo [n]aleta ebigambo ebirungi, alanga emirembe, aleta ebigambo ebirungi ebyobulungi, alanga obulokozi; agamba Sayuni nti [o]Katondawo afuga!
8 E'dobozi lyabasajabo abakuma! baimusa e'dobozi, baimbira wamu; kubanga baliraba eriso neriso, Mukama bwalikomawo
9 Esayuni. Mubaguke okusanyuka, muimbire wamu, 'mwe ebifo Ebyerusalemi ebyazika: [p]kubanga Mukama asanyusi'za abantube, [r]anu-
10 nu'de Yerusalemi. Mukama afungizi'za [s]omukonogwe omutukuvu mu maso gamawanga gona; [t]nenkomerero zona ezensi ziriraba obu-
11 lokozi bwa Katonda wa'fe. [u]Mugende, mugende, muve omwo, temukomanga ku kintu kyona ekitali kirongofu; muve wakati muye; mubereнga balongofu, [v]mwe aba-
12 situla ebintu bya Mukama. Kubanga [y]temulivamu nga mwanguiriza 'so temuligenda nga mu'duka: kubanga Mukama alibakulembera; era [z]Katonda wa Isiraeri yalibasemba.
13 Laba, [a]omuwereza wange alikola namagezi, [b]aliimusibwa alisituli-
14 bwa, era aligulumira nyo. Ngabangi bwebakwewunya, [c][amasoge gayononeka bwegatyo okusinga omuntu yena, nenibalaye okusinga
15 abana babantu,] bwatyo [d]bwalimansira amawanga amangi; [e]bakabaka balibuniza obumwa bwabwe gyali: kubanga [f]kyebatabulirwanga balikiraba; nekyebatawuliranga balikitegera.

53 [a]Ani a'kiri'za ebigambo bya'fe? era ani abi'kuli'dwa [b]omukono
2 gwa Mukama? Kubanga yakulira mu masoge ngekisimbe ekigonvu era [c]ngekikolo ekiva mu 'taka ekalu: [d]talina mbala newakuba'de obulungi; era bwetumulaba, nga tewali na kalungi akatumwegombesa.
3 [e]Yanyomebwa naganibwa abantu; [f]omuntu owenaku era eyamanyira obuinike: era ngomuntu abantu gwebakweka amaso gabwe bweyanyomebwa bwatyo [g]netutamuitamu ka buntu.
4 Mazima [i]yetika obuinike bwa'fe nasitula enaku za'fe: naye twamulowoza nga yakubibwa yafumitibwa
5 Katonda nabonyabonyezebwa. Naye [k]yafumitibwa olwokusobya kwa'fe, yabetentebwa olwobutali butukirivu bwa'fe: okubonerezebwa [l]okwemirembe gya'fe kwali kuye; era
6 [m]emi'gogye gye gituwonya. [n]'Fe 'fena twawaba ngendiga; twakyamira buli muntu mu 'kubolye ye; era [o]Mukama ata'de kuye obutali butukirivu bwa'fe 'fena.
7 Yajogebwa, naye neyetowaza [p]natayasama kamwake; [r]ngomwana gwendiga ogutwalibwa oku'tibwa, era ngendiga esirika mu maso gabo abagisalako ebyoya; wewawo,
8 teyayasama kamwake. Ya'gyibwawo olwokunjogebwa nomusango; [s]nebyeza'derye, ani (kubo) eyalowoza nga yazikirizibwa munsi eyabalamu? yakubibwa olwokusobya
9 kwabantu bange. Nebamuzikira wamu nabahi, era [t]nabaga'ga mu kufakwe; newakuba'de nga [u]tagirange kye'jo, 'songa temuli bukusa mu kamwake.
10 Naye Mukama yasima okumubetenta; amunakuwazi'za: bwofulanga obulamubwe okuba ekiwebwayo olwekibi, [w]aliraba eza'de, [y]alyongera ku nakuze, nebyo Mukama byayagala biriraba omukisa mu
11 mukonogwe. Aliraba kwebyo ebiva mu kulumwa kwobulamubwe, (era) birimumala: [z]olwokumumanya [a]o-

[w] Kung. 3. 16.
[x] Yer. 50. 34.
[z] Yer. 25. 17. Zek. 12. 2.
[a] Zab. 66. 11 neb.
[a] Is. 51. 9.
[b] Nek. 11. 1.
[c] Is. 35. 8. Kub. 21. 27.
[d] Is. 50. 1.
[e] Zab. 44. 12.
[f] Is. 45. 13.
[g] Lub. 46. 6.
[i] Bal. 2. 24.
[k] Is. 2. 11.
[l] Nak. 1. 15. Bal. 10. 15.
[m] Bef. 6. 15.
[n] Is. 40. 9.
[o] 1 Byom. 16. 31.
[p] Is. 51. 3.
[r] Is. 48. 20.
[s] Zab. 98. 1. Is. 51. 9.
[t] Zab. 98. 3. Mat. 28. 19.
[u] 2 Tim. 2. 21.
[w] Ezer. 1. 7 neb.
[y] Kuv. 12. 33 neb.
[r] Kuv. 14. 19.
[a] Is. 42. 1.
[b] Is. 52. 13.
[c] Zab. 22. 6. Is. 53. 2, 3.
[d] Ez. 36. 25. Heb. 9. 13, 14.
[e] Is. 49. 7, 23.
[f] Bal. 13. 21.
[a] Yok. 12. 38. Bal. 10. 16.
[b] Is. 51. 9.
[c] Is. 11. 1.
[d] Is. 52. 14.
[e] Ma'k. 9. 12.
[f] Heb. 4. 15.
[g] Yok. 1. 10, 11.
[i] Mat. 8. 17.
[k] Bal. 4. 25.
[l] Is. 57. 19.
[m] 1 Pet. 2. 24 neb.
[n] Mat. 9. 36.
[o] 2 Kol. 5. 21.
[p] Mat. 26. 63. 1 Pet. 2. 23.
[r] Bik. 8. 32.
[s] Yok. 7. 27.
[t] Mat. 27. 57, 60.
[u] 1 Pet. 2. 22.
[w] Zab. 22. 29.
[y] Bal. 6. 9
[z] Baf. 3. 8.
[a] Is. 42. 1

muwereza wānge [b]omutūkirivu [c]aliwesa bangi obutūkirivu: era alyetika obutali butūkirivu bwābwe.
12 [d]Kyendiva 'mugabira omugabo wamu nabakulu, era [e]aligerekera omunyago wamu nabamānyi; kubanga yafuka obulamubwe okutūsa ku kufa, [f]nābalirwa wamu nabasobya: naye yetika ekibi kyabangi, era [g]yawolereza abasobya.

54 [a]Imba, 'gwe omugumba, atazālānga; baguka okuimba oyogerere wa'gulu, atalūmwānga kuzāla: kubanga abāna boyo atalina 'ba bangi okusinga abāna [b]bomukazi eyafumbirwa, bwayogera Mukama.
2 [c]Gaziya ekifo ekyewemayo, era babāmbe amagigi genyumbazo; tokwata mpola: 'wānvuya emigwa-
3 gyo, onyweze enkōndozo. Kubanga olyanjāla ku mukono ogwadyo ne ku gwa kono; [d]neza'deryo lirirya amawānga, era liritūza abantu
4 mu bibuga ebyalekebwayo. Totya: kubanga tolikwatibwa nsonyi: 'sō toswāla; kubanga ensonyi tezirikukwata: kubanga olyerabira ensonyi ezomubutobwo, nekivume kyobu-'na'mwāndūbwo toliki'jukira nate.
5 Kubanga Omutōnziwo ye [e]'balo; [f]Mukama owe'gye lye linyalye: era Omutukuvu wa Isiraeri ye [g]mununuziwo; aliitibwa Katonda
6 wa nsi zona. Kubanga Mukama aknise ngomukazi eyalekebwayo nomwoyogwe nga guliko obuninke, [i]omukazi owomubuvubuka, bwagobebwa, bwayogera Katondawo.
7 [k]Akasēra akatono nkulesewo; naye ndikukung'anya nokusāsira kungi.
8 Obusūngu obwanjāla nga bunku'te nakukisa amaso gānge akasēra; naye [l]ndikusāsira nekisa ekitali-'gwāwo, bwayogera Mukama omu-
9 nununziwo. Kubanga ekyo kiri ngama'zi ga Nuwa gyendi: kuba [m]nga bwenalāira ngama'zi ga Nuwa tegakyayanjāla kunsi, bwentyo bwenalāira nga sirikusunguwalira 'sō si-
10 rikunenya. Kubanga ensozi ziriwawo nobusozi [n]buli'gyibwawo; naye ekisa kyānge tekirikuvako 'sō [o]nendagāno yānge eyemirembe teri'gyibwawo, bwayogera Mukama akusāsira.
11 'Gwabonyabonyezebwa, asūkūndibwa nomuyaga 'sō tosanyusibwa, laba, nditeka amainjago mu mabala amalūngi, [p]nensimba emisingigyo
12 ne safiro. Nebiti'kirobyo ndibikola namainja amatwakāvu, nenzi'gizo ne kabunkulo, nensaloyo yona na-
13 mainja agasanyusa. [q]Nabānabo bona baliigirizibwa Mukama; nemirembe nyabānabo giriba mingi.
14 Mu butūkirivu mwoliima okunywēzebwa: onobānga wala nokujōgebwa, kubanga tolitya; (onobānga) wala nentīsa, kubanga terikusembe-
15 rera. Laba, mpo'zi balikung'ana naye si'nze ndibakung'anya: buli alikukung'anirako aligwa kululwo.
16 Laba, natōnda omuwēsi afukuta omuliro gwamānda, na'gyamu ekintu ekikola omulimugwe; era natōnda nomuzikiriza okufafāganya.
17 Tewabenga kya kulwānyisa kyeba liwēsa okulwāna nāwe ekiriraba omukisa; era [s]buli lulimi olulikugolokokerako okuwōza nāwe olirusinga. Obwo bwe busika obwaba-'du ba Mukama, [t]nobutūkirivu bwābwe obuva gyendi, bwayogera Mukama.

55 Mukale, [a]buli muntu alūmi-'dwa enyōnta, mu'je eri ama'zi, noyo atalina bigula; mu'je mugule mulye; wewawo, mu'je, mugule omwenge namata [b]awatali bigula
2 awatali muwendo. [c]Lwaki okuwayo ebigula olwebyo ebitali bya kulya? lwaki okuteganira ebyo ebita'kutibwa? mumpulirire dala 'nze, mulye ebirūngi, obulamu bwa'mwe
3 busanyukire amasavu. Mutege amatu ga'mwe, [d]mu'je gyendi; muwulire, nobulamu bwa'mwe bunūba bulamu: nānge [e]nālagāna na'mwe endagāno eteri'gwāwo, kwe [f]knsāsira kwa Daudi okwenkala'kalira.
4 Laba, 'muwa'deyo okuba [g]omujulirwa eri amawanga, omukulu era
5 omugabe eri amawānga. Laba, [i]oliita e'gwānga lyewali tomanyi, era e'gwānga eryali terikumanyi liri'dukira gyoli, kulwa Mukama Katondawo ne Kulwomutukuvu wa Isiraeri; [k]kubanga yakugulumizi-'za.
6 [l]Munonye Mukama nga bwakyaīnzika okulabika, mumukābirire nga
7 bwakyali okumpi: omubi aleke e-'kubolye, nomuntu atali mutūkirivu (aleke) ebirowōzobye: era akomewo eri Mukama, naye anāmusāsira; a'de eri Katonda wa'fe, kubanga
8 anāsonyira dala nyo. Kubanga ebirowōzo byānge si birowōzo bya-'mwe, 'sō namakubo ga'mwe si makubo gānge, bwayogera Mukama.
9 Kuba [m]e'gulu nga bwerisinga ensi obugulumivu, amakubo gānge bwegasinga bwegatyo amakubo ga'mwe, nebirowōzo byānge ebirowōzo bya-
10 'mwe. Kuba [n]enkuba nga bwe'ka nomuzira okuva mu 'gulu, nebita-'dayo, naye nebifukirira e'taka, nebirimeza nebiribaza, [o]nebiwa omusi-
11 zi ensigo nomuli ebyokulya; [p]bwekityo bwekinābānga ekigambo kyānge ekiva mu kamwa kānge: tekiri'da gyendi nga kyerēre, naye kirikola ekyo kyenjagala, era kiriraba omukisa mwekyo kyenākitumirira.

[b] 1 Yok. 2. 1.
[c] Bal. 5. 18, 19.
[d] Zab. 2. 8.
[e] Bak. 2. 15.
[f] Ma'k. 15. 28.
[g] Bal. 8. 34. Beb. 7. 25; 9. 24.
[a] Bag. 4. 27.
[b] Is. 62. 4.
[c] Is. 49. 19 neb.
[d] Is. 55. 5; 61. 9.
[e] Yer. 3. 14. Kub. 19. 7.
[f] Luk. 1. 32.
[g] Is. 43. 14.
[i] Mala. 2. 14 neb.
[k] Zab. 30. 5. Is. 26. 20.
[l] Is. 54. 3.
[m] Lub. 8. 21; 9. 11.
[n] Zab. 46 2. Is. 51. 6.
[o] Ez. 34. 25; 37. 26. Mala. 2. 5.
[p] Kub. 21. 19.
[q] Yer. 31. 34. Yok. 6. 45; 14. 26. 1 Kol. 2. 16. 1 Bas. 4. 9. 1 Yok. 2. 20, 27.
[s] Bik. 6. 10.
[t] Is. 45. 24 neb.
[a] Yok. 7. 37.
[b] Mat. 10. 8.
[c] Yok. 6. 27.
[d] Mat. 11. 28.
[e] Is. 61. 8. Yer. 32. 40.
[f] Zab. 89. 1, 28, 49. Bik. 13. 34.
[g] Yok. 18. 37. Kub. 1. 5.
[i] Is. 52. 15. Bef. 2. 11 neb.
[k] Is. 60. 9.
[l] Mat. 5. 25. Luk. 13. 25. Yok. 7. 34. 2 Kol. 6. 2. Beb. 3. 13.
[m] Zab. 103. 11.
[n] Ma. 32. 2.
[o] 2 Kol. 9. 10.
[p] Is. 54. 9.

12 Kubanga [r] mulifuluma nesanyu, mulitwālibwa nemirembe okuvayo: ensozi nobusozi ziribaguka okuimba mu maso ga'mwe, [s] nemiti gyona egyoku'tale girikuba mu ngalo.
13 [t] Mu kifo kyomweramānyo mulinnera olusāmbya, ne mu kifo kyomutovu mulimera omumwānyi: era kiriba eri Mukama [u] erinya, akabonero akatali'gwāwo akatali'gyibwawo.

56 Bwatyo bwayogera Mukama nti Mukwatēnga ebyensonga, mukolēnga ebyobutūkirivu: kubanga [a] obulokozi bwange bunātera oku'ja, nobutūkirivu bwange bunātera okubi'kulibwa. Alina omukisa omuntu akola ekyo, nomwāna womuntu akinywēza; akwata sabiti obutagyōnona, nākūma omukonogwe obutakola bubi bwona. [b] 'Sō nomu'na'gwānga eyega'ta ne Mukama tayogerānga nti Mukama talirema kunjāwula nabantube: 'sō nomulāwe tayogerānga nti Laba, ndi muti mukalu. Kubanga bwatyo bwayogera Mukama wabalāwe abakwata sabiti zānge, neberoboza ebyo byensanyukira, nebanywēza endagāno yānge, nti Abo bendiwa eki'jukizo nerinya erisinga eryabāna abobulenzi nabobuwala mu [c] nyumba ne munda webisenge byānge; ndibawa [d] erinya eritali'gwāwo eritali'gyibwawo. Era neba'na'gwānga abega'ta ne Mukama, okumuwerezānga, nokwagalānga erinya lya Mukama, okuba aba'dube, buli muntu akwata sabiti obutagyōnōna, nānywēza endagāno yānge; [e] abo ndibatūsa ku lusozi lwange olutukuvu, nembasanyusa mu nyumba yānge eyokusabirāngamu; [f] ebyābwe ebiwebwayo ebyōkebwa nesadaka zābwe biri'kirizibwa ku kyōto kyānge: kubanga [g] enyumba yānge eneitibwānga nyumba ya kusabirāngamu [i] eri amawānga gona.
8 Mukama Katonda akung'anya aba Isiraeri [k] abāgobebwa ayogera nti Oliba oli awo [l] ne'mukung'anyiza (nabalala), obuta'sāko babe abakung'anyizibwa.
9 'Mwe 'mwena ensolo ezomunsiko, mu'je okulya, 'mwe mwena ensolo
10 ezomukibira. [m] Abakūmibe bazibe ba maso, bona tebalina kumanya; bona [n] mbwa nsirusiru, tebainza kubo'gola; nga balōta, nga bagalamira, nga bagala okubōngota.
11 Wewawo, embwa za mululu, teziinza ku'kuta enaku zona; ne bano [o] basūmba abataīnza kutegēra: bona bakyāmi'de mu 'kubo lyābwe bo, [p] buli muntu eri amagobage, okuva
12 mu njui zona. (Bogera nti) Mu'je, nakima omwenge, netwekamirira ekitamīza; [r] nolwenkya luliba ngolwa lero, olukulu olutenkanikika.

57 Omutūkirivu azikirira, 'sō tewali aki'sāko omwoyo; nabantu abekisa ba'gyibwawo, nga tewali alowōza ngomutūkirivu a'gyibwa
2 mu bubi (obugenda oku'ja). Aingira mu mirembe; bawu'mulira ku [a] bitānda byābwe, buli muntu atambulira mu bugolokofubwe.
3 Naye musembere wano, 'mwe batabani bomukazi omulo'go; eza-'de lyomwenzi nomukazi omuta-
4 mbuzi. Muzanyira kwāni? āni gwemukongōla nemwemusōmoza? temuli bāna ba kusobya, [b] za'de
5 lya bulimba, 'mwe aberetera okwegōmba mu miviple, [c] wansi wa buli muti ogumera; [d] aba'tira abāna mu biwōnvu wansi wenjatika ze-
6 njāzi? Mu (mainja) amawewēvu agomukiwōnvu we wali omugabogwo; ago, ago kye kitūndukyo: ago gewafūkira ekiwebwayo ekyokunywa, gewawa ekirabo. Ndika-'kanyizibwa ebyo nga bida'dewo?
7 [e] Ku lusozi oluwānvu olugulumivu kwewasimba [f] ekitāndakyo: era eyo gyewalinyānga okuwayo esada-
8 ka. Era wasimba eki'jukizokyo nyuma wenzi'gi nemifubōto: kubanga [g] webi'kull'de omulala atali 'nze, era olinye; ogazii'za ekitāndakyo neweragāuira endagāno nabo; [i] wayagala ekitānda kyābwe
9 gyewakirabira. Nogenda eri kabaka ngolina amafuta agomugavu, noyongera kalifuwawo, notuma wala ababakabo, newetōwaza okutūsa
10 ne mu magōmbe. Olugendolwo lwalinga obunene nerukukoya; naye [h] notoyogera nti Tewali 'sūbi: walaba ekyaku'zamu amānyi; kye-
11 wava olema okuziri'ka. Era [i] āni gwewatya notekemuka noknlimba [m] nolinba notonji'jnkira 'nze, 'sō toki'sānga ku mwoyo? [n] obwe'da sasirika busirisi, nāwe notontya?
12 Ndibūlira obutūkirivubwo, nebiko-
13 lwabyo nabyo tebirikugasa. Bwokāba, abo bewakung'anya bakulokole; naye empewo eribatwāla, omu'ka guliba'gyirawo dala bona: naye [o] oyo anesiga 'nze [p] yalirya ensi, era yalisikira [r] olusozi olu-
14 tukuvu. Era alyogera nti [s] Mugulumize, mugulumize, mulongōse e-'kubo, mu'gye enkōnge mu 'kubo lyabantu bānge.
15 Kubanga bwatyo bwayogera oyo ali wa'gulu omugulumivu atūla mu butali'gwāwo, [t] erinyalye Mutukuvu, nti Ntūla mu kifo ekigulumivu ekitukuvu, era [u] wamu noyo alina omwoyo ogubonere'de omuka'kamu, [w] okulamya omwoyo gwabaka-'kamu, nokulamya omutima gwabo

[r] Is. 35. 10.
[s] Zab. 98. 8.
[t] Is. 41. 19.
[u] Yer. 13. 11.
[a] Is. 46. 13.
[b] Ma. 23. 3. Is. 60. 10. Bik. 10. 1, 2.
[c] 1 Tim. 3. 15.
[d] Yok. 1. 12 Bal. 8. 15.
[e] Is. 2. 2.
[f] Beb. 13. 15.
[g] Mat. 21. 13.
[i] Mala. 1. 11.
[k] Is. 11. 12.
[l] Yok. 10. 16. Bef. 1. 10.
[m] Is. 62. 6.
[n] Baf. 3. 2
[o] Ez. 34. 2, 3.
[p] Is. 57. 17. Yer 6. 13.
[r] Nge. 27. 35.
[s] 2 Byom. 16. 14.
[t] Is. 1. 4.
[u] 1 Basek. 14. 23. 2 Basek. 16. 4.
[w] Lev. 18. 21.
[e] Ez. 16. 16 neb.
[f] Ez. 23. 17.
[g] Ez. 16. 15.
[i] Ez. 16. 28 neb.; 23. 2-20.
[k] Yer. 2. 25; 18. 12.
[l] Is. 53. 12 neb.
[m] Zab. 73. 20.
[n] Zab. 39. 21.
[o] Is. 14. 32.
[p] Zab. 37 9.
[r] Is. 11. 9; 65. 11, 25.
[s] Is. 62. 10.
[t] Luk. 1. 48.
[u] Zab. 34. 18; 138. 6.
[w] Zab. 62. 1.

16 **ababonere'de.** *v* **Kubanga siriwakana enaku zona,** 'sō sirisunguwala emirembe gyona: kubanga omwoyo gwandigwere'dewo mu maso gā-
17 nge, nememe zenakola. Olwomululugwe ogutali gwa butūkirivu kyenava nsunguwala ne'mukuba, nakweka (amaso gānge) nensunguwala: neyeyongera okugenda mu maso nga bambāla mu 'kubo lyo-
18 mutimagwe. Ndabye amakuboge, era *z* ndimuwonya: nokulung'amya ndimulung'anya, ne'mu'diza ebisanyusa ye nabo *a* abamukūbirako.
19 'Nze ntōnda *b* ebibala ebyemimwa: *c* Emirembe, emirembe eri oyo *d* ali ewala neri oyo ali okumpi, bwayogera Mukama; nānge ndimuwonya.
20 Naye *e* ababi bali ng'anga enyanja esīkūka; kubanga teīnza kutēka, nama'zi gayo gasikūka ebitōsi nebi-
24 sasiro. *f* Tewali mirembe, bwayogera Katonda wānge, eri ababi.

58 *a* YOGERERA wa'gulu, tota, imusa e'doboziryo ngekondēre, obūlire abantu bānge okusobya kwābwe, nenyumba ya Yakobo ebibi
2 byābwe. Naye ba'nonya bulijo, era basanyuka okumanya amakubo gānge: nge'gwānga eryakolānga ebyobutūkirivu, nebataleka kiragiro kya Katonda wābwe, bansaba ebiragiro ebyobutūkirivu, *b* basanyuka
3 okusemberera Katonda. *c* Lwaki 'fe okusiba, (bwebogera,) nāwe notolaba? (lwaki) 'fe *d* okubonyaboonya obulamu bwa'fe, nāwe notoki-'sāko mwoyo? Laba, ku lunaku olwokusiba kwa'mwe kwemulabira esanyu (lya'mwe 'mwe), nemirimu
4 gya'mwe gyona nga mutu'te namānyi. Laba, musibira enyōmbo nokuwakana, nokukuba nekikōnde ekyekye'jo: temusiba lero bwemutyo *e* nokuwuliza nemuwuliza e'do-
5 bozi lya'mwe mu 'gulu. Okusiba kwenālōnda bwekufanana bwekutyo? olunaku omuntu lwabonyezabonyezako obulamubwe? Kwe kukutamya omutwe ngolulago, nokwālira ebibukutu ne'vu wansiwe? ekyo kyonoita okusiba, era olunaku
6 Mukama lwasima? Kuno sikwe kusiba kwenalōnda? *f* okusumulula ebisiba ebyekye'jo, okufundukulula emigwa egyekikoligo, *g* nokutēra dala abajōgebwa, era mumenye buli
7 kikoligo? Si *h* kugabira bayala e-'mereyo, noleta abāvu abagobebwa mu nyumbayo? bwolabānga ali obwerēre nomwambaza; notekisa
8 mubirigwo 'gwe? Kale omusanagwo negulyoka gusala ngemāmbya, *k* nokuwonakwo nekwānguwa oku-'ja: nobutūkirivubwo bulikukulumbera; ekitibwa kya Mukama kye
9 kirikusēmba. Nolyoka oita Mukama nāitaba; olikāba naye alyogera nti 'Nze 'nzuno. Bwono'gya wakatiwo ekikoligo, *i* okulaga olunwe.
10 *m* nokwogera obubi; nomu'gyirawo omuyala obulamubwo, no'kusa obulamu obubonyabonyezebwa; kale omusanagwo negulyoka guvirayo
11 mu kizikiza, nekifūkyo kiriba ngetuntu: era Mukama anākulung'amyānga enaku zona, na'kusa obulamubwo mu bifo ebikalu nānywēza amagūmbago; nāwe onobānga *n* ngolusuku olufukirirwa ama'zi era
12 ngolu'zi lwama'zi oluta'gwāmu ma-'zi. Nabo abalikuvamu *o* balizimba ebifo ebye'da ebyazika: oli'za emisingi egyemirembe emingi; era olitibwa nti Muzibi wa kituli, Mu'za
13 wa makubo ga kutūlamu. *p* Bwonokyūsānga ekigerekyo okuva ku sabiti obutakolānga byoyagala 'gwe ku lunaku lwānge olutukuvu; sabiti nogiita esanyu, (olunaku) lwa Mukama olutukuvu olwekitibwa; nogi'sāngamu ekitibwa, nga tokwata makubogo 'gwe, 'sōnga tenonya byoyagala 'gwe, 'sōnga toyogera
14 bigambobyo ('gwe): kale nolyoka osanyukira Mukama; nānge *r* ndikwebagaza ku bifo ebigulumivu ebyensi; era ndikulīsa obusika bwa Yakobo kitāwo: kubanga *s* akamwa ka Mukama ke kakyoge'de.

59 LABA, *a* omukono gwa Mukama teguimpawa'de nokuinza negutaīnza kulokola; 'sō nokutukwe tekumu'ga'de nokuinza nekutaīnza
2 kuwulira: naye *b* obutali butūkirivu bwa'mwe bwe bwāwu'de 'mwe ne Katonda wa'mwe, nebibi bya-'mwe bye bimukwese'za amaso, nā-
3 tayagala kuwulira. Kubanga *c* emikono gya'mwe gyōnōnese nomusai nengalo za'mwe nobutali butūkirivu; emimwa gya'mwe gyoge'de ebyobulimba, olulimi lwa'mwe lu-
4 vulungutana ebyekye'jo. Tewali awawaba ebyensōnga 'sō tewali awoza ebyamazima: besiga obutalimu nebogera ebyobulimba; *d* baba mbuto za bubi nebazāla obutali bu-
5 tūkirivu. Bālula amagi agesalāmbwa nebaluka engoye eza nabubi: alya ku magi gābwe afa, nekyo ekibētentebwa nekiwamatukamu e-
6 mbalasāsa. Engoye zābwe tezirifūka byambalo, 'sō tebalyebika mirimu gyābwe: emirimu gyābwe mirimu gya butali butūkirivu, nekikolwa ekyekye'jo kiri mu ngalo
7 zābwe. *e* Ebigere byābwe bi'duka mbiro okugoberera obubi, era bānguya okuyiwa omusai ogutaliko musāngo: ebirowōzo byābwe birowōzo bya butali butūkirivu; okuzika nokuzikirizibwa kuba mu ma-
8 kubo gābwe. E'kubo eryemirembe

y Zab. 103. 9.

z Yer. 3. 22.

a Is. 61. 2, 3.

b Beb. 13. 15.

c Bef. 2. 17.

d Bik. 2. 39.

e Yu. 13.

f Is. 48. 22.

g Is. 49. 3.

h Mat. 13. 20.

i Mala. 3. 14.

k Lev. 16. 29.

l Mat. 6. 7.

m Nek. 5. 10-12.

n Lak. 4. 18.

o Luk. 3. 11.

p Yer. 6. 22; 30. 17.

a Nge. 6. 13.

b Zab. 12. 2.

c Yer. 31. 12.

d Nek. 4. 6, 17-21. Is. 61. 4.

e Nek. 10. 31; 13. 15-22. Is. 56. 2, 4, 6.

f Ma. 32. 13.

g Is. 1. 20.

a Kubal. 11. 23. Is. 50. 2.

b Is. 50. 1; 64. 7.

c Is. 1. 15.

d Zab. 7. 14.

e Bal. 3. 18 neb.

tebalimanyi; 'sō mu magenda gābwe temuli musāngo: *f*bekubi'de amakubo amakyāmu; buli atambulira omwo tamanyi mirembe. O-
9 musāngo kyeguva gutubēra ewala, 'sō nobutūkirivu tebatutūkako: *g* tusūbira omusana, naye netulaba kizikiza; (tusūbira) okumasamasa,
10 naye netutambulira mu kifu. *h* Tuwamānta ekisenge ngabazibe bamaso, wewawo, tuwamānta ngābo abatalina maso: twesitala mu tuntu ngekiro; mwabo abalina amā-
11 nyi tuli ng'anga abafu. 'Fena tuwuluguma nge'dubu, *k* netuwubāla nyo nga bukamukukulu: tusūbira omusāngo naye nga tewali; tusūbira obulokozi, naye butuli wala.
12 Kubanga okusobya kwa'fe kweyonge'de mu masogo, nebibi bya'fe be bajulirwa gyetuli: kubanga okusobya kwa'fe kuli na'fe, nobutali bu-
13 tūkirivu bwa'fe nabwo tubumanyi: nga tusobya era nga twegāna Mukama, era nga tukyūka obutagoberera Katonda wa'fe, nga twogera ebyokujōga nebyokujēma, nga tu-
14 gūnja *l* ebigambo ebyobulimba era nga tubyogera okuva mu mutima. Nomusāngo gukyūsibwa oku'da enyūma, nobutukirivu buimirira wa-
15 la: kubanga amazima gagwiri'de mu lugūdo, 'sō nobugolokofu tebuinza kuingira. Wewawo, amazima gabuze; noyo ava mu bubi yefūla munyago: Mukama nākiraba nā-
16 nyīga obutabawo musāngo. *m* Nālaba nga tewali muntu, *n* neyewunya obutabawo muwolereza: omukonogwe ye kyegwava gumuletera obulokozi; nobutūkirivubwe bwe
17 bwamuwanirira. *o* Nāyambala obutūkirivu ngekyomnkifuba, nenkufira eyobulokozi ku mutwegwe; nāyambala engoye *p* ezokuwalana e-'gwānga okuba ebyambalo, nāyambazibwa obunyikivu ngomunagiro. *r* Ngebikolwa byābwe bwebiri-
18 ba, bwatyo bwalisasula, (alisasula) abamukyāwa ekirui, (alisasula) abalabebe empēra; *s* alisasula ebizi-
19 nga empēra. *t* Kale balitya erinya lya Mukama okuva ebugwanjuba, nekitibwakye okuva ebuvanjuba: kubanga ali'ja *u* ngomu'ga ogukulukuta namānyi, ogutwālibwa no-
20 mu'ka gwa Mukama. Era *w* omununuzi ali'ja Esayuni neri abo abakyūka okuva mu kusobya mu Ya-
21 kobo, bwayogera Mukama. Nānge *x* eno ye ndagāno yānge (gyendagāna) nabo, bwayogera Mukama: omwoyo gwānge oguli ku'gwe *z* nebigambo byānge byenta'de mu kamwāko tebivenga mu kamwāko newakuba'de mu kamwa keza'deryo newakuba'de mu kamwa keza'de lyeza'deryo, bwayogera Mukama, okusoka kakano nemirembe nemirembe.

60 Golokoka, yāka; kubanga omusanagwo gutūse, *a* nekitibwa kya Mukama kikuviri'deyo.
2 Kubanga, laba, ekizikiza kiribi'ka kunsi nekizikiza ekiku'te (kiribi'ka) ku mawānga: naye Mukama alikuvirayo nekitibwakye kirirabi-
3 kira ku'gwe. *b* Namawānga gali'jira omusanagwo, ne *c* bakabaka (bali'jira) okumasamasakwo ngo-
4 vayo. Imusa amasogo omagemage olabe: bona bekung'anyiza wamu, *d* ba'ja gyoli: batabanibo bali'ja nga bava wala, ne bawalabo baliwekerwa ku mbirizi. Awo nolyoka olaba noyākirwa, nomutimagwo gulikaukana negugaziizibwa; kubanga *e* obusu'kirivu obuli mu nyanja bulikyūsibwa gyoli, obuga'ga obwama-
6 wānga buliku'jira. Olufulube lweng'amira lulikubi'kako, eng'amira Ezemidiani ne *f* Efa; bona bali'ja nga bava Esyeba: balireta *g* ezāabu nomugavu nebabāngira amatendo
7 ga Mukama. Endiga zona za *h* Kedali zirikung'anyizibwa gyoli, endiga enume eza *k* Nebayosi ziri-kuwereza: *l* zinālinyānga, ku kyōto kyānge nezi'kirizibwa, era ndi'sāmu ekitibwa enyumba eyekitibwa
8 kyānge. Bano bē bāni ababūka ngekiro era nga bukamukukulu eri
9 ebituli byābwo? Mazima *m* ebizinga biri'nindirira, nebyōmbo Ebyetalusisi bye birisoka, *n* okuleta *o* batabanibo okuba'gya ewala, *p* efeza yābwe nezābu yābwe wāmu nabo, *r* olwerinya lya Mukama Katondawo *s* Nolwomutukuvu owa Isiraeri, bukanga ye yaku'si'zamu'e-
10 kitibwa. Era *t* ba'na'gwānga balizimba enkomerazo ne *u* bakabaka bābwe balikuwereza: kubanga *w* nakukuba nga nkwati'dwa busūngu, naye *x* nkusāsi'de nga nkwati'dwa
11 kisa. Era *z* nenzi'gizo zinābānga si nzi'gale bulijo; tezi'galwengawo misana na kiro; abantu bakuletērēnga obuga'ga obwamawānga ne *a* bakabaka bābwe nga bawāmbe.
12 Kubanga *b* e'gwānga eryo nobwakabaka abatali'kiriza kukuwereza bali'gwāwo; wewawo, amawānga
13 ago galizikiririzibwa dala. *c* Ekitibwa kya Lebanoni kiriku'jira, enfugo nomuyovu ne namukago wamu; okuwōmya ekifo ekyawatukuvu wānge, era ndifūla *d* ekifo ekyebigere
14 byānge okuba ekyekitibwa. Nabāna babo abākujogānga bali'ja nga bakukutamira; nabo bona abākunyōmānga *e* balivūnama wansi awali ebigerebyo; nebakuita *f* kibuga kya Mukama, *g* Sayuni Ekyomutuku-
15 vu owa Isiraeri. Kubanga *t* wale-

f Zab. 125. 5. Ngc. 2. 15.
g Yer. 8. 15.
h Ma. 28. 29. Yob. 5. 14.
k Is. 38. 14.
l Mat. 12. 34 neb.
m Is. 63. 5. Ez. 22. 30.
n Is. 63. 5.
o Is. 61. 10. Bef. 6. 14.
p Is. 61. 2.
r Is. 63. 7.
s Is. 41. 1.
t Zab. 113. 3.
u Kub. 12. 15.
w Bal. 11. 26, 27.
x Yer. 31. 31. Beb. 8. 10; 10. 16.
z Is. 51. 16.
a Mala. 4. 2.
b nyi. 5. 11. Is. 42. 6.
c nyi. 16, 11, 16. Is. 49. 23. Kub. 21. 24.
d Is. 49. 20 neb.
e Is 55. 5. Bal. 11. 28.
f Leb. 25. 4.
g Is. 61. 6. Mat. 2. 11
h Lub. 25. 13. Zab. 120. 5.
k Lub. 25. 13.
l Is. 66. 20.
m Zab. 72. 10.
n Is. 14. 2.
o Bag. 4. 28.
p Zab. 68. 30. Zek. 14. 14.
r Yer. 3. 17.
s Is. 55. 5.
t Is. 56. 3, 6.
u Iu. 3.
w Is. 57. 17.
x Is. 54. 7, 8.
z Kub. 21. 25.
a Kub. 21. 24.
b Zek. 14. 17 neb.
c Is. 35. 2.
d 1 Byom. 28. 2.
e Is. 49. 23.
f Zab. 46. 4.
g Beb. 12. 22. Kub. 14. 1.
h Is. 54. 6; 62. 4.

kebwa nokyāibwa newataba muntu aita mu'gwe, ndikufūla okuba [k] obulūngi obungi obutali'gwāwo, e-
16 sanyu eryemirembe eminji. [l] Nokuyōnka oliyōnka amata agamawānga, era oliyónka amabēre ga bakabaka: era olimanya nga [m] 'nze Mukama ndi mulokoziwo era mununuziwo, [n] Owamānyi owa Ya-
17 kobo. Mu kifo kyekikomo ndireta zābu ne mu kifo kyekyūma ndireta feza, ne mu kifo kyomuti kikomo, ne mu kifo kyamainja kyūma: era ndifūla abāmibo okuba emirembe nabakusolōza okuba obutūkirivu.
18 [o] Ekye'jo tekiriwulirwa nate mu-nsiyo, (newakuba'de) okuzika newakuba'de okuzikirira mu-nsalozo; naye oliita [p] enkomerazo Bulokozi
19 nenzi'gizo [r] Kutendereza. [s] Enjuba siyenebānga nate omusanagwo emisana; 'sō nomwezi sigwe gunākwākirānga olwokumasamasa: naye Mukama yanābērānga gyoli [t] omusana ogutali'gwāwo, era Katondawo yanābānga ekitibwakyo
20 [u] Enjubayo terigwa nate lwa kubiri 'sō nomwezigwo tegulyegendera: kubanga Mukama yanābānga omusanagwo ogutali'gwāwo, [w] nenaku ezokukungubagakwo ziriba
21 nga ziwe'dewo. Era [y] nabantubo banābānga batūkirivu bona, balisikira ensi okutūsa emirembe gyona; [z] e'tabi 'nze lyenasimba, [a] omulimu gwengalo zānge ndyoke mpe-
22 bwe ekitibwa. [b] Omuto alifūka lukumi nomutono alifūka 'gwānga lya mānyi: 'nze Mukama ndikyānguya ebiro byakyo nga bitūse.

61 [a] Omwoyo gwa Mukama Katonda guli ku'nze; kubanga Mukama [b] anfuseko amafuta [c] okulūlira [d] abawōmbefu ebigambo ebirūngi; antumye [e] okusiba abalina emitima egimenyese, [f] okulāngira abawāmbe e'dembe, nabasibe oku'gulirwawo
2 (ekomera); [g] okulāngira omwāka gwa Mukama ogwoku'kiririzibwamu, [i] nolunaku lwa Katonda wa'fe olwokuwalanirwamu e'gwānga; [k] okusanyusa bona abanakuwa'de;
3 okubatekerawo abanakuwali'de mu Sayuni, [l] okubawa engule mu kifo kye'vu, [m] amafuta agokusanyuka mu kifo kyokunakuwala, ekyambalo ekyokutendereza mu kifo kyomwoyo ogwokukungubaga; balyoke baitibwe miti gya butūkirivu, [n] Mukama gyeyasimba, alyoke awebwe
4 ekitibwa ye. Kale [o] balizimba ebyazika ebye'da, baliimusa amatōngo agasoka okubawo, era balidābiriza ebibuga ebyazika, amatōngo agemi-
5 rembe emingi. Era [p] ba'na'gwānga baliimirira nebalisa endiga za'mwe, nabagenyi be bānābalimirānga be banābalongōserezānga' emizabibu.
6 Naye [r] 'mwe muliitibwa bakabona ba Mukama: abantu balibaita bawereza ba Katonda wa'fe: [s] mulirya obuga'ga obwamawānga, ne mu kitibwa kyābwe mwemulyenyumi-
7 ririza. Mu kifo kyensonyi za'mwe [t] (muliwebwa) emirūndi ebiri; ne mu kifo kyokuswāla balisanyukira omugabo gwābwe: kyebaliva babēra nemirūndi ebiri munsi yābwe:
8 baliba nesanyu eritali'gwāwo. Kubanga 'nze Mukama njagala omusāngo (ogwensōnga), [u] nkyāwa okunyaga wamu nobutali butūkirivu; era ndibawa empēra yābwe ngamazima bwegali, era ndiragāna nabo
9 endagāno etali'gwāwo. [w] Neza'de lyābwe lirimanyibwa mu mawānga, nenda yābwe mu bantu: bona abanābalabānga baliba'kiriza ngābo lye za'de Mukama lyawa'de omukisa.
10 Nāsanyukirānga nyo Mukama, ememe yānge enesanyukirānga Katonda wānge; kubanga [y] anyambazi'za ebyambalo ebyobulokozi, ambi'seko omunagiro ogwobutūkirivu, ngawasa omugole bweyeyōnja nengule, era [z] ngomugole bweyewō-
11 mya nebyobnyōnjobwe. Kuba nge-'taka bwerisansuza ekimuli kyalyo, era ngolusuku bwerumeza ebyo ebisigibwa mulwo; bwatyo Mukama Katonda bwalimeza obutūkirivu nokutendereza mu maso gamawānga gona.

62 Kulwa Sayuni kyendiva 'nema okusírika ne kulwa Yerusalemi kyendiva 'nema okuwu'mula, okutūsa [a] obutūkirivubwe lwebulilulumangokumasamasa, nobulokozibwe
2 ngetabāza eyāka. Kale [b] amawānga galiraba obutūkirivubwo, ne [c] bakabaka bona ekitibwakyo: awo olitūmibwa [d] erinya erigya akamwa
3 ka Mukama lyekalitūma. Era oliba [e] ngule ya bulūngi mu mukono gwa Mukama, nenkufira eyobwakabaka
4 mu mukono gwa Katondawo. [f] Toliitibwa nate lwa kubiri nti [g] Aleke'dwa; 'sō nensiyo teriitibwa nate nti [i] Eyazika: naye oliitibwa nti Gwensanyukira, nensiyo eriitibwa nti Eyafumbirwa: kubanga Mukama akusanyukira, nensiyo erifu-
5 mbirwa. Kuba omulenzi nga bwawasa omuwala, bwebatyo batabanibo bwebalikuwasa: era ngawasa omugole bwasanyukira omugole, bwatyo [c] Katondawo bwalikusanyukira.
6 Nta'de [l] abakūmi ku bugwewo, 'gwe Yerusalemi; tebalisirika na katono emisana nekiro: 'mwe aba-'jukiza ba Mukama, temuwu'mulā-
7 nga, 'sō temumuganyānga kuwu-'mula, okutūsa lwalinywēza nāfūla

[k] Zab.47.4.
[l] Is. 49. 23; 61. 6; 66. 11, 12.
[m] Is. 43. 3.
[n] Zab.132. 2.
[o] Is. 11. 9.
[p] Is. 26. 1.
[r] Is. 61. 11.
[s] Kub. 21. 23; 22. 5.
[t] Zab.27.1.
[u] Am. 8. 9.
[w] Kub. 21. 4.
[y] Is. 59. 1. 2 Pet. 3.13.
[z] Is. 61. 3. Mat.15.13. Yok. 15. 2.
[a] Is. 64. 8. Bef. 2. 10.
[b] Mat. 13. 31 neb.
[c] Luk.4.18 neb.
[d] Zab.45.7. [e] Ma'k. 1. 38.
[f] Is. 29. 19 [g] Zab. 147. 3.
[i] Is. 57. 15.
[k] Lev. 25. 10.
[l] Lev.25.9.
[m] Is. 34. 8; 66. 14. Mala. 4. 1, 2 Bas. 1. 7 neb.
[n] Is. 57. 18.
[o] Zab. 30. 11.
[p] Zab. 45. 7.
[r] Is. 60.21
[s] Is. 49. 8. Ez. 36. 10, 33 36.
[t] Bef.2.12
[u] Kuv. 19. 6. Is. 66. 21. 1 Pet. 2. 9.
[w] Is.60.5,6, 11, 16.
[y] Is. 40. 2. Zek. 9. 12.
[z] Is. 1. 11, 13 Mala.1.13.
[a] Is. 54. 3.
[b] Zab. 132. 9 neb.
[c] Is. 49. 18. Kub 21. 2.
[d] Nge. 4. 18.
[e] Zab.96.2.
[f] Is. 60. 3.
[g] Is. 65. 15. Kub. 2.17; 3. 12
[i] Zek.9.16.
[k] Kos.1.10. 1 Pet. 2.10.
[l] Is. 49.14; 54. 6, 7; 60. 15.
[m] Is. 54. 1.
[n] Is. 65. 19.
[o] Ez. 3. 17.

Yerusalemi okuba [m]etendo munsi.
8 Mukama alãi'de omukonogwe ogwadyo nomukono ogwamãnyige nti
Mazima [n]siriwayo nate eng'ãnoyo okuba e'mere yabalabebo; 'sõ ne
ba'na'gwãnga tebalinywa mwenge-
9 gwo gwewakolera emirimu: naye
abãgikũngula be baligirya nebatendereza Mukama; nabo abãgunoga
be baligunywera [o]mumpya ezomuwatukuvu wãnge.
10 Muite, muite mu nzi'gi; [p]mulongõse e'kubo eryabantu; [r]mugulumize mugulumize engũdo; mulõndemu amaiuja; [s]muimusize ama-
11 wãnga ebendera. Laba, Mukama
alãngi'de enkomerero yensi nti
[t]Mugambe omuwala wa Sayuni nti
Laba, [u]obulokozibwo bu'ja; [w]laba,
empêraye eri naye nokusasulakwe
12 kuli mu masoge. Era balibaita nti
[y]Bantu batukuvu, [z]Banunulo ba
Mukama: nãwe oliitibwa nti Eyanonyezebwa, [a]Kibuga ekitalekebwa.

63 Ani ono ava mu Edomu, ngalina [a]ebyambalo ebikakãtike
ngava Ebezula? ono alina engoye
ezekitibwa, ngatambuza amãnyige
amangi? 'Nzayogeza obutũkirivu,
2 owamãnyi okulokola. Obere'de ki
[b]omumyufu mu byambalobyo, engoyezo nezifanana oyo asãmbira
3 mu so'golero? [c]Nsãmbye eso'golero omu 'nze'ka; 'sõ ku mawãnga
tekwali nomu eyali awamu nãnge:
wewawo, nabasãmba mu busũngu
bwãnge nembalinyirira mu kirui
kyãnge; nomusai ogwobulamu bwãbwe gumãnsi'dwa ku byambalo byãnge era nyinyise engoye zãnge zona.
4 Kubanga [d]olunaku olwokuwalanirwako e'gwãnga lwali mu mutima
gwãnge, nomwãka [e]ogwabanunule
5 bãnge gutũse. Ne'magamaga [f]newataba wa kubẽra; ninewunya obutabawo wa kuwanirira: [g]omukono
gwãnge 'nze kyegwava gundetera
obulokozi; nekirui kyãnge kye
6 kyampanirira. Ne'ninyirirra amawãnga wansi mu busũngu bwãnge,
nembatamiza mu kirui kyãnge, nenfuka ku 'taka omusai ogwobulamu
bwãbwe.
7 Nãyogera ku (bikolwa) bya Mukama ebyekisa ekingi namatendo
ga Mukama, nga byona bwebiri byatuwa'de Mukama; nobulũngi obungi obuli eri enyumba ya Isiraeri,
bwabawa'de ngokusãsirakwe bwekuli era ngolufulube bweruli olwe-
8 bikolwabye ebyekisa ekingi. Kubanga yayogera nti Mazima be bantu bãnge, abãna abatalikũsakũsa:
9 kale nãba mulokozi wãbwe. [i]Yabonyabonyezebwa mu kubonyabonyezebwa kwãbwe kwona, ne [k]malaika ali mu masoge yabalokolãnga: mu kwagalakwe ne mu kusãsirakwe [l]yabannunula; [m]nãbasitulãnga nãbetikirãnga enaku zona eze'da.
10 Naye [n]nebajẽma nebanakuwaza omwoyogwe omutukuvu: kyeyava akyũka okuba omulabe wãbwe, nã-
11 lwãna nabo ye ye nyini. Awo nãlyoka [o]a'jukira enaku eze'da, Musa nabantube, (ngayogera nti) Aliru'dawa oyo [p]eyabalinyisa ngaba'gya mu nyanja wamu nabasũmba bendigaze? aliru'dawa oyo eyateka omwoyogwe omutukuvu wakati mu-
12 bo? eyatambuzãnga omukonogwe ogwekitibwa awali omukono ogwadyo ogwa Musa? [r]eyayãwulamu ama'zi mu maso gãbwe okwekolera
13 erinya eritali'gwãwo? eyabaisa mu buziba, ngembalãsi mu 'dũngu, obu-
14 tesitala? Ngente bweziba ezi'ka mu kiwõnvu, omwoyo gwa Mukama gwabawu'muzãnga bwegutyo: bwewatwãla bwotyo abantubo okweko-
15 lera erinya eryekitibwa. Tunula ngoima mu 'gulu, olabe ngoima [s]mu nyumba eyobutukuvubwo nekitibwakyo: buliru'dawa obunyikivubwo nebikolwabyo ebyamãnyi? okwagala kwememeyo nokusãsira-
16 kwo kuziizibwa gyendi. Kubanga [t]'gwe Kita'fe, newakuba'de nga Ibulaimu tatumanyi 'sõ ne Isiraeri nga tatu'kiriza: 'gwe, ai Mukama, 'gwe Kita'fe; omunununzi wa'fe o-kuva emirembe nemirembe lye li-
17 nyalyo. Ai Mukama, lwaki 'gwe [u]okutukyãmya mu makubogo [w]no-ka'kanyaza omutima gwa'fe obutakutya? [y]Komawo kulwaba'dubo,
18 ebika ebyobusikãbwo. [z]Abantubo abatukuvu bãbulira akasẽra obusẽra: abalabe ba'fe balinyiri'de awa-
19 tukuvuwo. Tufũse ngãbo botofugãnga; ngãbo abatatũmibwãnga

64 linyalyo. Singa [a]oyuzi'za e-'gulu, singa o'se ensozi nezikuluta olwoku'jakwo; ngomuliro bwegukwata ebisa'ka, ngomuliro bwegweseza ama'zi: okutegẽza ababalebebo erinyalyo, amawãnga gakankanire oku'jakwo! [b]Bwewakola ebyentisa byetutasũbirãnga, wa'ka, ensozi nezikulukuta olwoku'jakwo.
4 Kubanga obwe'da [c]abantu tebãwulirãnga 'sõ nokutu tekubategẽzãnga 'sõ neriso terirabãnga Katonda wabula 'gwe akolera omulimu oyo
5 amulindirira. Osisinkana noyo asanyuka nãkola ebyobutũkirivu, abo abaku'jukira mu makubogo: laba, wasunguwala na'fe netwõnõna: o-obwe'da (twabẽrãnga) mwebyo, no-
6 kulokoka tulirokoka? Kubanga 'fena tufũse [d]ngatali mulongõfu, [e]nebikolwa bya'fe byona ebyobutũkirivu biri ng'anga ekyambalo ekikonge'de: era [f]'fena tuwotõka ngo-

[m] Is.61.11. Zef. 3. 20.
[n] Ma. 28. 20 neb. Yer. 5. 17.
[o] Ma. 12. 11 neb.; 14. 23, 28.
[p] Is. 40. 3.
[r] Is. 57. 14.
[s] Is. 49. 22.
[t] Zek 9. 9.
[u] Is 46. 13.
[w] Is.40.10.
[y] Is. 63. 18.
[z] Is. 35. 9.
[a] Iu. 4.
[a] Is. 34. 6.
[b] Kub. 19. 13.
[c] Kung. 1. 15. Kub. 14. 20; 19. 15.
[d] Is. 34. 8.
[e] Is. 62. 12.
[f] Zab. 22. 11. Yok.16.32.
[g] Is. 59. 16.
[i] Balam. 10. 16. Zek. 2. 8.
[k] Kuv. 33. 14. Bik. 7. 38.
[l] Zab.74.2.
[m] Is. 46. 3.
[n] Kuv. 15 24; 23. 21 Kubal. 14. 11.
[o] Zab. 78. 34.
[p] Kuv. 14. 30; 32. 11, 12.
[r] Kuv. 14. 21.
[s] Zab. 33. 14.
[t] Ma. 32. 6. 1 Byom. 29. 10. Is. 64. 8.
[u] Zab. 119. 10.
[w] Is. 6. 10 Yok 12.40
[y] Kubal. 10. 36. Zab. 90.13
[z] Ma. 7. 6 Is. 62. 12.
[a] Zab 18.9.
[b] Kuv. 34. 10. Balam. 3. 4.
[c] 1 Kol. 2. 9.
[d] Lev. 5. 2 neb.
[e] Is. 32. 6; 35. 2
[f] Is. 64. 6-8.

lulagala; nobutali butūkirivu bwa-'fe bututwālira dala ngempewo.
7 'Sō tewali asaba linyalyo, eyekakābiriza okukukwatako: kubanga *otukisi'za amasogo notumalawo
8 olwobutali butūkirivu bwa'fe. Naye kakano, ai Mukama, i'gwe kita'fe; 'fe tali būmba. *k*nāwe mubūmbi wa-'fe; *l*na'fe 'fena tuli mulimu gwa
9 mukonogwo. Tosunguwala nyo nyini, ai Mukama, 'sō to'jukira butali butūkirivu enaku zona: laba, tunula, tukwegairi'de, *m*'fe 'fena
10 tuli bantubo. Ebibugabyo ebitukuvu bifūse 'dūngu, Sayuni kifūse
11 'dūngu, Yerusalemi matōngo. Enyumba ya'fe entukuvu enūngi, bajaja ba'fe mwebākutendererezānga, *n*eyōke'dwa omuliro; nebintu bya-'fe byona ebyokwesima bifafāganye.
12 *o*Olizibikiriza ebyo nga bimaze okubawo. ai Mukama? olisirika notubonyabonya nyo nyini?

65 *a*Māūzibwako abo abatāmbūzāngako; ndabi'dwa abo abata'nonyānga: nagamba nti Ndaba, ndaba, eri e'gwānga *b*eritātūmi-
2 bwānga linya lyānge. *c*Ngolole'de emikono gyānge okuzibya obu'de abantu abajēmu abatambulira mu 'kubo eritali 'dūngi, okugoberera
3 ebirowōzo byābwe bo; abantu abansunguwaza mu maso gānge olutata, nga basalira sadaka *d*mu nsuku, era nga bōtereza obubāne *e*ku
4 matofali; *f*abatūla mu malālo, abasula mu bifo ebyekyāma; *g*abalya enyama yembi'zi nama'zi agemizi-
5 zo gali mu bibya byābwe; *i*abogera nti Imirira we'ka, tonsemberera 'nze kubanga 'nze nkusinga obutukuvu: abo gwe mu'ka mu nyindo yānge, omuliro ogwāka okuzibya
6 obu'de. Laba, *k*kiwandiki'dwa mu maso gānge: sirisirika, naye *l*ndi-
7 sasula, wewawo, ndisasula *m*mu kifuba kyābwe obutali butūkirivu bwa'mwe 'mwe *n*nobutali butūkirivu bwa bajaja ba'mwe wamu, bwayogera Mukama, *o*abayōterezānga obubāne ku nsozi *p*nebanzivōlera ku busozi: kyendiva nsoka okugera omulimu gwābwe mu kifuba kyābwe.
8 Bwati bwayogera Mukama nti Ngomwenge omusu bwegulabikira mu kirīmba, newabawo ayogera nti Tokizikiriza kubanga mulimu omukisa: bwentyo bwendikola kulwaba'du bānge 'neme okubazikiriza
9 bona. Era ndi'gya eza'de mu Yakobo ne mu Yuda (ndi'gyamu) alisikira ensozi zānge: *r*nabalōnde bānge baligisikira naba'du bānge
10 balitūla omwo. Awo *s*Saloni kiriba kisibo kya ndiga, *t*nekiwōnvu kya Akoli (kiriba) kifo ente wezigalamira, olwabantu bānge aba'nonye'za.
11 Naye 'mwe abaleka Mukama, aberabira *u*olusozi lwānge olutukuvu, abategekera Mukisa *v*emeza, abajuliza Kutekawo omwenge omuta-
12 bule; 'nze ndibatekerawo ekitala, na'mwe 'mwena mulikutama oku-'tibwa: *w*kubanga bwenaita temwaitaba; bwenayogera temwawulira; naye nemukola ekyali ekibi mu maso gānge nemulōnda ekyo kyesasanyukira.
13 Kyava ayogera bwati Mukama Katonda nti Laba, aba'du bānge balirya, naye 'mwe mulirūmwa nja la: laba, aba'du bānge balinywa,
14 naye 'mwe mulirūmwa nyōnta: laba, aba'du bānge balisanyuka, naye 'mwe muliswāla: laba, aba'du bānge baliimba omutima gwābwe nga gusanyuse, naye 'mwe mulikāba omutima gwa'mwe nga gunakuwa'de *z*nemuwowogana omwoyo
15 gwa'mwe nga gulūmi'dwa. Era mulirekera abalōnde bānge erinya lya'mwe okuba *a*ekikolimo, era Mukama Katonda aliku'ta; nātūma
16 aba'dube erinya edala: eyesabira omukisa munsi kyanāvānga yesabira omukisa eri Katonda owamazima; noyō alāira munsi anālāirānga Katonda owamazima; kubanga obuinike obwasoka bwerabi'dwa, era knbanga bukweke'dwa amaso gā-
17 nge. Kubanga, laba, *b*ntōnda e'gulu erigya nensi empya: 'sō ebintu ebyasoka tebiri'jukirwa 'sō tebirii-
18 ngira mu mwoyo. Naye musanyuke mujagulize enaku zona ekyo kyentōnda: kubanga, laba, *c*ntōnda Yerusalemi okuba okusanyuka, nabantu bāmu okuba esanyu.
19 Era *d*ndisanyukira Yerusalemi nejaguliza abantu bānge: 'sō *e*ne'dobozi eryokukāba nga terikyawulirwa omwo nate newakuba'de e'dobozi eryokulira.
20 Temukyavānga-mu mwāna wa naku bunaku, newakuba'de omuka'de atanatūsa nakuze: kubanga *f*omwāna alifa nga yakamaze emyāka kikumi, *g*nalina ebibi nga yakamaze emyāka kikumi
21 alikolimirwa. Era balizimba enyumba nebasulamu; era balisimba ensuku ezemizabibu nebalya ebi-
22 bala byāmu. Tebalizimba omulala nāsulamu; tebalisimba omulala nālya: *i*kubanga ngenaku ezomuti bweziba, bwezityo bweziriba enaku ezabantu bānge, nabalōnde bānge balirwāwo nga balya omulimu o-
23 gwengalozābwe. Tebalikolera bwerēre mirimu 'sō *k*tebalizāla ba kulaba naku; kubanga *l*lye za'de lyabo abawebwa Mukama omukisa, nę-
24 nda yābwe wamu nabo. Awo olulitūka *m*nga tebanaba kuita ndiitaba; era *n*nga bakyayogera ndiwu-

f Is. 54. 8.
i Is. 63. 16.
k Is. 45. 9.
l Zab. 138. 8. Is. 60. 21.
m Zab. 79. 13.
n 2 Basek. 25. 9. Is. 63. 18.
o Is. 42. 14.
a Bal. 10. 20.
b Is. 63. 19
c Bal. 10. 21.
d Lev. 17. 5. Is. 1. 29; 66. 17.
e Kuv. 20. 24, 25.
f Ma. 18. 11.
g Is. 66. 17.
i Mat. 9. 11. Luk. 18. 11.
k Mala. 3. 16.
l Yer. 16. 18. Ez. 11. 21.
m Zab. 79. 12.
n Kuv. 20. 5. Mat. 23. 35.
o Ez. 18. 6, 11; 22. 9.
p Ez. 20. 27, 28.
r Mat. 24. 22 Bal. 11, 5, 7.
s Is. 33. 9; 35. 2.
t Yos. 7. 26.
u Is. 57. 13.
v Ez. 23. 41. 1 Kol. 10. 21.
w Is. 66. 4.
z Mat. 8. 12.
a Ma. 28. 37. Yer. 29. 22 Zek. 8. 13
b Is. 66. 22. 2 Pet. 3. 13. Kub. 21. 1.
c Yer. 31. 7.
d Is. 62. 5.
e Is. 35. 10.
f Yer. 31. 17.
g Mub. 8. 12.
i Zab. 92. 12, 13.
k Ma. 28. 41. Kos. 9. 12.
l Is. 61. 9.
m Zab. 32. 5.
n Dan. 9. 21.

25 lira. [o] Omusege nomwāna gwendiga binālirānga wamu, nempologoma eneryānga omu'do ngente: [p] nenufūfu yenebānga e'mere eyomusota. [r] Tebirirūma 'sō tebirizikiririza ku [s] lusozi lwānge lwona olutukuvu, bwayogera Mukama.

66 Bwati bwayogera Mukama nti [a] E'gulu ye ntebe yānge, nensi ye ntebe yebigere byānge: nyumba ki gyemulinzīmbira? era kifo ki
2 ekiriba ekiwu'mulo kyānge? Kubanga bino byona omukono gwānge gwe gwabikola, era ebyo byona nebibawo bwebityo, bwayogera Mukama: naye omwāvu era [b] alina omwoyo ogubonere'de era akankanira ekigambo kyānge, [c] ye nnyo
3 gwenditunulira. [d] Asala ente ali ng'anga a'ta omuntu; awayo omwāna gwendiga (ali) ng'anga amenyako embwa obulago; aleta ekiwebwayo (ali ng'anga aleta) omusai gwembi'zi; ayōteza omugavu ngoyo asabira ekifananyi omukisa: wewawo, balōnze amakubo gābwe bo, nememe yābwe esanyukira emi-
4 zizo gyābwe; era nānge ndirōnda ebibalimbalimba, nembaletako ebyo byebatya; [e] kubanga bwenaita newataba muntu eyaitaba; bwenayogera tebāwulira: naye nebakola ekyali ekibi mu maso gānge, nebalōnda ekyo kyesasanyukira.
5 Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe abakankanira ekigambokye: nti Baganda ba'mwe abābakyāwa, [f] abābagoba okubalānga erinya lyānge, boge'de nti [g] Mukama awebwe ekitībwa tulyoke tulabe [i] esanyu lya'mwe; naye balikwatibwa ensо-
6 nyi. E'dobozi eryokuyogāna eriva mu kibuga, e'dobozi eriva mu yekalu, e'dobozi lya Mukama asasula
7 abalabebe empēra. Yali nga tanalūmwa nāzāla; obubalagazebwe bwali nga tebunatūka nāzāla omwā-
8 na wa bulenzi. Ani eyali awnli'de ekigambo ekifanana bwekityo? āni eyali alabye ebigambo ebifanana bwebityo? Ensi erizālwa ku lunaku lumu? e'gwānga liriva mu lubuto mulūndi gumu? kubanga Sayuni yali nga kya'je alūmwe nāzāla
9 abānabe. Nditūsa okuzālwa nesizāza? bwayogera Mukama: 'nze azāza ndi'gala (olubuto)? bwayogera Katondawo.
10 [k] Musanyukire wamu ne Yerusalemi, mujaguze kululwe, 'mwe 'mwena abamwagala: musanyukire wamu naye olwesanyu, 'mwe
11 'mwena abamukābirira: mulyoke [l] muyōnke mu'kute amabērege agasanyusa; mulamule mumalemu musanyukire ekitibwakye ekisu'kirivu.
12 Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Laba, ndibunya [m] emirembe gyali ngomu'ga, nekitibwa kyamawānga ngomu'ga ogwanjāla, na-'mwe muliyōnkako; [n] muliwekerwa ku mbirizi, era mulibūsibwabūsibwa
13 ku mavivi. Ngomuntu nyina gwasanyusa, bwentyo bwendisanyusa 'mwe; nemusanyusibwa mu Yeru-
14 salemi. Era mulikiraba nomutima gwa'mwe gulijaguza [o] namagūmba ga'mwe galyera ngomu'do omugōnvu: nomukono gwa Mukama gulimanyibwa eri aba'dube, era alisu-
15 nguwalira abalabebe. Kubanga, laba, [p] Mukama ali'ja nomuliro, [r] namagālige galiba ngempewo eyakazimu; okusasula obusūngubwe nekirui, nokunenyakwe nenimi ezo-
16 muliro. Kubanga Mukama aliwoza na muliro era [s] na kitalakye eri bona abalina omubiri: era Mukama
17 [t] bāli'ta baliba bangi. Abo abetukuza neberongōsa (okugenda) [u] mu nsuku, enyuma womu ali wakati, [w] nga balya enyama yembi'zi nekyomuzizo ekyo [y] nomusonso; bali-'gwērawo wamu, bwayogera Muka-
18 ma. Kubanga 'nze ('manyi) emirimu gyābwe nebirowōzo byābwe: (ebiro) bi'ja lwendikung'anya amawānga gona nenimi; kale [z] bali'ja
19 nebalaba ekitibwa kyānge. Era nditeka [a] akabonero mubo, nabo abawona kubo ndibatuma mu mawānga, eri Talusisi, Puli ne Ludi, abaléga omutego, eri Tubali ne Yavani, mu bizinga ebiri ewala, abatawulirānga tutumo lyānge, 'sō tebalabānga kitibwa kyānge; kale [b] balibūlira amawānga ekitibwa kyā-
20 nge. Awo balireta baganda ba'mwe bona nga baba'gya mu mawānga gona okuba [c] ekiwebwayo eri Mukama, ku mbalāsi ne mu magāli ne ku nyinyo ne ku nyūmbu ne ku nsolo ezembiro, awali olusozi lwānge olutukuvu Yerusalemi, bwayogera Mukama, ngabāna ba Isiraeri bwebaleta ekyo kyebawayo mu kintn ekirongōfu mu nyumba ya Mu-
21 kama. Era nditwāla ne kubo okuba [d] bakabona Nabalevi, bwayogera
22 Mukama. Kubanga [e] e'gulu erigya nensi empya byendikola bwebirisi gala mu maso gānge, bwayogera Mukama, bwebityo [f] bwebirisigala eza'de lya'mwe nerinya lya'mwe.
23 Awo olulitūka, okuva ku mwezi okutūsa ku mwezi, nokuva ku sabiti okutūsa ku sabiti, [g] bona abalina omubiri bana'jānga okusinziza mu maso gānge, bwayogera Mukama.
24 Kale balifuluma nebatunulira emirāmbo gyabasaja abansobe'zako: kubanga [i] envunyu yābwe terifa, 'sō nomuliro gwābwe tegulizikizibwa; era baliba kyenyinyalwa eri bona abalina omubiri.

---

[a] Is. 11. 6.
[p] Lub. 3. 14.
[r] Is. 11. 9.
[s] Iu. 11.
[a] 2 Byom. 6. 18. Bik. 7. 49, 50.
[b] Zab. 34. 18.
[c] Is. 57. 15; 61. 1.
[d] Is. 1. 11; 61. 8.
[e] Is. 65. 12.
[f] Luk. 6. 22.
[g] Yok. 16. 2.
[i] 2 Bas. 1. 9, 10. Tit. 2. 13.
[k] Is. 65. 19.
[l] Is. 60. 16.
[m] Is. 42. 14; 60. 5.
[n] Is. 49. 22
[o] Ex. 37. 1-10.
[p] Is. 9. 5; 33. 14. 2 Bas. 1. 6.
[r] Zab. 68. 17. Kab. 3. 8.
[s] Is. 27. 1.
[t] Yer. 25. 33.
[u] Is. 65. 3.
[w] Is. 65. 4.
[y] Lev. 11. 29.
[z] Zab. 96. 9
[a] Luk. 2. 34.
[b] Mala. 1. 11.
[c] Bal. 15. 16.
[d] Is. 61. 6.
[e] Is. 65. 17
[f] Is. 53. 10
[g] Zab. 65. 2.
[i] Ma'k. 9. 44, 46, 48.

EKITABO

KYA

NA'BI YEREMIYA.

1 Ebigambo bya Yeremiya mutabani wa Kirukiya [a] owokubakabona abāli mu [b] Anasosi munsi ya Benyamini: eya'jirwa ekigambo kya Mukama mu mirembe gya [c] Yosiya mutabani wa Amoni, kabaka wa Yuda, [d] mu mwāka ogwekumi nesatu ogwokufugakwe. Era kya'jira ne mu mirembe gya [e] Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda, okutūsa ku nkomerero yomwāka ogwekumi nagumu ogwa [f] Zedekiya mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda: [g] okutūsa Abeyerusalemi lwebātwālibwa nga basibe mu mwezi ogwokutāno.

4 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nti Bwenali nga [h] sinakubūmba mu lubuto nakumanya, era [i] nga tonava mu lubuto nakutukuza; nkuta'dewo okuba na'bi [k] eri amawānga. Awo 'nze nendyoka njogera nti Wowe, Mukama Katonda! laba, siinza kwogera: kubanga ndi mwāna muto. Naye Mukama nāng'amba nti Toyogera nti Ndi mwāna muto: kubanga eri bona gyenākutumānga gyonogendānga, era [m] kyona kyenākulagirānga kyonoyogerānga. Tobatyānga: kubanga 'nze ndi wamu nāwe okukuwonya, bwayogera Mukama. Awo [n] Mukama nāgolola omukonogwe [o] nākoma ku kamwa kānge; Mukama nāng'amba nti Laba, nta'de ebigambo byānge mu kamwāko: laba, lero ukuta'dewo okuba omukulu wamawānga era owamatwāle ga bakabaka, okusimbula nokumenya nokuzikiriza nokusūla; okuzimba nokusimba.

11 Era nate ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti Yeremiya, olaba ki? Nenjogera nti Ndaba omu'go ogwomulozi. Awo Mukama nāng'amba nti Olabye bulūngi: kubanga ndabirira ekigambo kyānge okukitūkiriza. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira omulūndi ogwokubiri nga kyogera nti Olaba ki? Nenjogera nti Ndaba entamu eyesera; namaso gayo gaima ebukika obwa kono. Awo Mukama nāng'amba nti Okuima ebukika obwa kono obubi bulifubutukira ku bona abali munsi. Kubanga, laba, ndiita ebika byona ebyamatwāle ga bakabaka bebukika obwa kono, bwayogera Mukama; era bali'ja [p] nebasimba buli muntu entebeye awaingirirwa mu miryāngo gya Yerusalemi nokwolekera bugwe wayo yena enjui zona nokwolekera ebibuga byona ebya Yuda. Era [r] ndyātula emisāngo gyānge eri bo olwobubi bwābwe bwona; kubanga bandese nebōteza obubāne eri bakatonda abalala, nebasinza emirimu egyengalo zābwe bo. Kale 'no wesibe ekimyu oimuke obagambe byona byenkulagira: [s] tokeng'ēntererwānga eri bo, 'neme okukuke-ng'ēnterera mu maso gābwe. Kubanga, laba, nkufu'de lero ekibuga ekiriko enkomera, era empagi eyekyūma, era bugwe owekikomo eri ensi yona, eri bakabaka ba [t] Yuda, eri abakulu bayo, eri bakabona bayo, neri abantu abomunsi. Era balirwāna nāwe; naye tebalikuwāngula: kubanga 'nze ndi wamu nāwe, bwayogera Mukama, okukuwonya.

2 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti Genda oyogerere wa'gulu mu matu ga Yerusalemi nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Nku'jukirira ku kisa ekyomubntobwo, [a] okwagala okwokwogerezebwakwo; bwewangoberera mu [b] dūngu munsi etasigibwa. [c] Isiraeri (yali) butukuvu eri Mukama, [d] ebibala ebiberyeberye ebyokukyengerakye: bona abamulya baliitibwa aba'zi'za omusāngo: obubi bulibatūkako, bwayogera Mukama.

4 Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe enyumba ya Yakobo, nebika byona ebyenyumba ya Isiraeri: bwatyo bwayogera Mukama nti [e] Butali butūkirivu ki bajaja ba'mwe bwebālaba mu'nze nokngenda bagenze wala okunvako, nebatambula okugoberera obutalimu bafūka abatalimu? 'Sō tebayogera nti Mukama aliru'dawa eyatu'gya munsi Yemisiri; eyatuisa mu lukōla, munsi eyamalūngu nobunya, munsi eyenyōnta neyekisūkirize ekyokufa, munsi omuntu yena gyatatamu, 'sō nomuntu yena mwatabēra? Nembaleta munsi eyekyengera, okulyānga ebibala byāmu nobulūngi bwāmu; naye bwemwai-

[a] Ez. 1. 3.
[b] Yer. 29. 27.
[c] 2 Basek. 22. 1 neb.
[d] Yer. 25. 3; 36. 2.
[e] 2 Basek. 23. 36.
[f] 2 Basek. 24. 18.
[g] Yer. 52. 12, 15.
[h] Bag. 1. 15.
[i] Luk. 1. 15.
[k] Yer. 25. 15-29; era 46-51.
[m] Mat. 28. 20.
[n] Ez. 2. 9; 3. 3.
[o] Is. 6. 7.
[p] Yer. 39 3; 43. 10.
[r] Yer. 4. 12.
[s] Ju. 8. Ez. 3. 9.
[t] Ez. 16. 8, 22, 43, 60.
[a] Ma. 8. 2, 3.
[b] Kuv. 28. 36.
[c] Ez. 2. 9; 3. 3.
[d] Is. 5. 4. Mi. 6. 3.
[e]

ngira [f] nemwōnōna ensi yānge, nemufūla obusika bwānge okuba o-
8 muzizo. Bakabona tebayogera nti Mukama aliru'dawa? [g] nabo abatogatoga amatēka teba'manya: era [h] nabakūngu nebansobya, [k] bana'bi nebalagula kulwa Baali nebatambula nga bagoberera ebitaliko
9 kyebigasa. Kyenāva [l] neyongera okuwoza na'mwe, bwayogera Mukama, era ndiwoza nabāna babāna
10 ba'mwe. Kubanga [m] muwunguke mugende ku bizinga bya [n] Ki'timu mulabe; mutume [o] Ekedali, mwetegēreze nyo; mulabe obanga wali waba'dewo ekigambo ekyenkana a-
11 wo. Waliwo [p] e'gwānga eryawanyisa bakatonda (bābwe), [r] abatali bakatonda naye? naye abantu bānge bāwanyisa ekitībwa kyābwe
12 olwekyo ekitaliko kyekigasa. Sāmāliririra ekyo, 'gwe e'gulu, otye ekitatika, owubāle nyo, bwayogera
13 Mukama. Kubanga abantu bānge bakoze ebibi bibiri; [s] bandese 'nze olu'zi [t] olwama'zi amalamu, nebesimira ebidiba, ebidiba ebitonya, e-
14 bitainza kubamu ma'zi. Isiraeri mu'du? (mu'du) eyazālibwa mu nyumba? kiki ekimufu'de omui'go?
15 Empologoma ento zimuwulugumi-'deko nezivūma: nezizisa ensiye; ebibugabye byōkere'dwa dala awa-
16 tali abitūlamu. Era abāna ba Nofu ne Tapanesi bamenye obwēzinge-
17 bwo. Tewereseko ekyo kubanga olese Mukama Katondawo, bweya-
18 kulung'amiza mu 'kubo? Kale 'no [u] ofayo ki mu 'kubo erigenda Emīsiri okunywa ama'zi ga Sikoli? oba ofayo ki mu 'kubo erigenda Ebwasuli, okunywa ama'zi Ago-
19 mu'ga? Obubibwo 'gwe bulikubūlirira, noku'dakwo enyuma kulikunenya: kale manya olabe nga kigambo kibi era kya buhalagaze, kubanga olese Mukama Katondawo, era ngentisa yānge teri mu-'gwe, bwayogera Mukama, Muka-
20 ma owe'gye. Kubanga obwe'da namenya ekikoligokyo, nenkutula ebisibabyo; noyogera nti Si'ja kuwereza; kubanga wakutama [w] ku buli lusozi oluwānvu ne wansi wa
21 buli muti omubisi nga [y] wefūla omwenzi. Era naye nali nkusimbye [c] muzabibu mulūngi, ensigo eyamazima amerēre: kale ofūse otya gyendi omuti ogwayōnōneka ogwomu-
22 zabibu ogwomukibira? Kubanga newakuba'de ngonāba nolu'vu newetwālira sabuni mungi, naye obutali butūkirivubwo bulāmbi'dwa mu maso gānge, bwayogera Mukama
23 Katonda. Oinza otya okwogera nti Sōnōnese, sigobererānga Babaali? laba e'kubolyo [a] mu kiwōnvu, otegēre byewakola: (oli) ng'amira ya

mbiro ngeitaita mu makubo gayo;
24 entulege eyamanyira amalūngu ekōnga empewo nga yegōmba; mu kisēra kyayo āni aīnza okugikyūsa? zona eziginonya teziryekōya; zināgirabira mu mwezi gwayo.
25 Ziiza ekigerekyo oleme okuba atalina ngato, nomumirogwo oleme okulakasira enyōnta; naye noyogera nti Tewali 'sūbi: ne'da; kubanga njaga'de ba'na'gwānga, era bendi-
26 goberera. Omu'bi nga bwakwatibwa ensonyi bwalabika, nenyumba ya Isiraeri bwekwatibwa bweti ensonyi; bo ne bakabaka bābwe nabakulu bābwe ne bakabona bābwe
27 ne bana'bi hābwe: abagamba ekikōnge nti 'Gwe kitānge; ne'jinja nti 'Gwonzāla: kubanga bankubye amabega 'sō si maso gābwe: naye [b] mu biro mwebalirabira enaku balyogera nti Golokoka otulokole.
28 Naye [c] bakatondabo bewekole'de baliru'dawa? bo bagolokoke obanga baīnza okukulokola mu biro mwolabira enaku: [d] kubanga ebibugabyo nga bwebyenkana, ne bakatondabo bwebenkana bwebatyo, 'gwe Yuda.
29 Kiki ekibagaza okuwoza nānge? 'mwena munsobe'za, bwayogera
30 Mukama. [e] Abāna ba'mwe mbakubi'de bwerēre; tebaganyi'za kubūlirirwa: [f] ekitala kya'mwe 'mwe kimazewo bana'bi ba'mwe ngempo-
31 logoma ezikiriza. 'Mwe abomumirembe gino, mulabe ekigambo kya Mukama. Nābānga 'dūngu eri Isiraeri? oba nsi ya kizikiza ekiku'te? abantu bānge ekibogeza ki nti Tu-
32 tālūse; tetukya'ja gyoli nate? Omuwala aīnza okwerabira ebibye ebyobuyōnjo, oba omugole ebyambalobye? naye abantu bānge banerabi'de enaku (nyingi) ezitabali-
33 ka. Ngolongōsa e'kubolyo okumonya okwagalibwa! kyovu'de oigiriza nabakazi ababi amakubogo.
34 Era ku birengebyo kulabise [g] omusai gwememe zabāva abataliko musāngo: sigulabye mu kituli ekisi-
35 mibwa wabula ku bino byona. Era naye noyogera nti Siriko musāngo; mazima obusūngubwe bukyūse okunvako. Laba, ndiwoza nāwe kubanga oyogera nti Sōnōnānga.
36 Otambuliratambulira ki enyo bwotyo okuwānyisa e'kubolyo? era olikwatibwa ensonyi ne kulwa Misiri.
37 nga bwewakwatibwa ensonyi kulwa Bwasuli. Era ne gyali olivayo [i] nga wetise emikono: kubanga Mukama agānyi ebyo byewesiga, 'sō toliraba mukisa mubyo.

3 Bogera nti [a] Omusaja bwagoba mukaziwe, naye nāmuvako nāba owomusaja omulala, omusaja oyo

[f] Lev. 18. 26. Yer. 3. 1; 16. 18.
[g] Yer. 18. 18.
[h] Yer. 3. 15; 10. 21.
[k] Yer. 23. 13.
[l] Is. 35. Ez. 17. 20; 20. 35, 36. Mi. 6. 2.
[m] Yer. 16. 13.
[n] Lub. 10. 4.
[o] Is. 60. 7.
[p] Mi. 4. 5.
[r] Is. 37. 19. Yer. 16. 20.
[s] Yer. 17. 13.
[t] Yok. 4. 10.
[u] Is. 30. 1, 2; 31. 1; 36. 6.
[w] Yer. 17. 2.
[y] Yer. 3. 6. Ez. 6. 13.
[c] Is. 5. 2.
[a] Yer. 7. 31, 32; 19. 2, 6.
[b] Balam. 10. 9, 10. Zab. 78. 34. Is. 26. 16.
[c] Mia. 32. 37.
[d] Yer. 11. 13.
[e] Is. 1. 5.
[f] 2 Byoma. 36. 16. Nek. 9. 26.
[g] Zab. 106. 38. Yer. 19. 4.
[i] 2 Sam. 13. 19.
[a] Mia. 24. 3, 4.

alimu'dira nate? [b]ensi eyo teryō-
nōneka nyo? Naye 'gwe [c]wefūla
omwenzi eri baganzibo bangi; era
naye nzirira nate, bwayogera Mu-
2 kama. Imusa amasogo eri [d]ensozi
ezobwēru olabe; webatasulira nāwe
wā? [e]Wabātulirira ku ma'bali ge-
'kubo, Ngomuwalabu mu 'dūngu;
era wayōnōna ensi nobwenzibwo
3 nobubibwo. [f]Empandagirize kye-
zivu'de ziziibwa, 'sō tewaba'dewo
[g]to'go; era naye noba nekyenyi
ekyomwenzi, wagāna okukwatibwa
4 ensonyi. Tonkābirenga okuva lero
nti Kitānge, 'gwe musāle wo buto
5 bwānge? [i]Aliguguba (nobusūngu-
bwe) emirembe gyona? aliremera
mubwo okutūsa enkomerero? La-
ba, wayogera nokola ebigambo ebi-
bi, nokwata e'kubolyo 'gwe.
6 Era nate Mukama nāng'ambira
mu mirembe gya Yosiya kabaka nti
Olabye ekyo Isiraeri eya'da enyuma
kyakoze? [k]alinye ku buli lusozi olu-
wānvu ne wansi wa buli muti omu-
7 bisi, neyefūlira eyo omwenzi. Ne-
njogera bweyamala okukola ebyo
byona nti Alinzirira; naye nāta'da:
ne [l]mwanyina owenkwe Yuda nā-
8 kiraba. Nendaba, bwenamala oku-
goba Isiraeri eya'da enyuma ne'mu-
wa [m]ebaluwa eyokumugoba olwe-
nsōnga eno kubanga ayenze, era
naye Yuda owenkwe mwanyina nā-
tatya; naye era naye nāgenda ne-
9 yefūla omwenzi. Awo olwātūka ku-
banga mwāngu okwenda ensi neyō-
nōneka, nāyenda ku mainja nebikō-
10 nge. Era naye ebyo byona newa-
kuba'de nga bimaze okubawo, mwa-
nyina owenkwe Yuda tanziri'de no-
mutimagwe gwona, naye ngakūsa-
11 kūsa, bwayogera Mukama. Awo
Mukama nāng'amba nti Isiraeri e-
ya'da enyuma yeraze okuba omutū-
12 kirivu okukira Yuda owenkwe. Ge-
nda olāngire ebigambo bino ngotu-
[n]nulira [n]obukika obwa kono, oyoge-
re nti Komawo, 'gwe Isiraeri eya-
'da enyuma, bwayogera Mukama;
sibatumulire nobusūngu: kubanga
nina okusāsira, bwayogera Mukama,
siriguguba na (busūngu) emirembe
13 gyona. [o]Kyo'ka 'kiriza obutali bu-
tūkirivubwo, nga wasobya Mukama
Katondawo, nosāsānyiza amakubo-
go abagenyi [p]wansi wa buli muti
omubisi, 'sō temwagōndera 'dobozi
14 lyānge, bwayogera Mukama. Ko-
mawo, 'mwe abāna aba'da enyuma,
bwayogera Mukama; kubanga [r]'nze
'bamwe: era ndibatwāla nga nziya
[s]omu ku kibuga nababiri ku kika,
15 nembaleta Esayuni: era ndibawa
abasūmba ngomutima gwānge bwe-
guli abalibalisa nokumanya nokute-
16 gēra. Awo olulitūka bwemuliba
nga mwāze era nga mweyonge'de
munsi, kale mu biro ebyo, bwayo-
gera Mukama, nga tebakyayogera
nti Esanduko eyendagāno ya Mu-
kama; 'sō terūngira mu mwoyo
gwābwe; 'sō tebaligi'jukira; 'sō
tebaligikyālira; 'sō tebalikola nate
17 (bwebatyo). Mu biro ebyo baliita
Yerusalemi entebe ya Mukama;
[t]namawānga gona galikung'anyizi-
bwa eyo, eri erinya lya Mukama
Eyerusalemi: 'sō tebalitambula na-
te ngobuka'kanyavu bwomutima
18 gwābwe omubi bwebuli. Mu biro
ebyo [u]enyumba ya Yuda eritambu-
lira wamu nenyumba ya Isiraeri,
era balivira wamu munsi [v]eyobu-
kika obwa kono nebaingira [v]munsi
gyenawa bajaja ba'mwe okuba obu-
19 sika. Naye nenjogera nti Ndikute-
ka ntya mu bāna, nenkuwa ensi
eyesanyu, obusika obulūngi mu-
'gye lyamawānga? nenjogera nti
[x]Mulimpita nti Kitānge; 'sō temu-
20 likyūka obutangoberera. Mazima
omukazi nga bwava ku 'bawe nga-
sala olukwe, bwemutyo na'mwe
bwemunsali'de enkwe, 'mwe enyu-
mba ya Isiraeri, bwayogera Muka-
21 ma. E'dobozi liwuli'dwa [a]ku nso-
zi ezobwēru, okukāba nokwegairira
kwabāna ba Isiraeri; kubanga ba-
nyo'de e'kubo lyābwe, berabi'de
22 Mukama Katonda wābwe. [b]Muko-
mewo, 'mwe abāna aba'da enyuma,
nāwonya oku'da kwa'mwe enyuma.
Laba, tu'ze gyoli; kubanga 'gwe
23 Mukama Katonda wa'fe. Mazima
(okubērwa okusūbirwa) [c]okuva ku
nsozi kwa bwerēre, olunyogāno oluli
ku nsozi: mazima mu Mukama Ka-
tonda wa'fe mwe muli obulokozi
24 bwa Isiraeri. Naye ekyo ekikwasa
[d]ensonyi kye kimazewo emirimu
gya bajaja ba'fe okuva mu buto
bwa'fe; embuzi zābwe nente zābwe,
batabani bābwe nabawala bābwe.
25 Tugalamire ensonyi nga zituku'te,
okuswāla kwa'fe kutubi'keko: ku-
banga twōnōnye Mukama Katonda
wa'fe, 'fe ne bajaja ba'fe okuva mu
buto bwa'fe ne lero: 'sō tetugōnde-
rānga 'dobozi lya Mukama Katonda
wa'fe.

4 Bwono'kiriza [a]okukomawo, 'gwe
Isiraeri, bwayogera Mukama, eri
'nze gyoli'da: era bwono'gyawo e-
mizizogyo mu maso gānge, kale
2 [b]toli'julukuka; awo olirāirānga nti
Mukama nga bwali omulamu mu
mazima ne mu musāngo ne mu
butūkirivu; [c]namawānga ganesa-
birānga omukisa muye, era muye
mwebanenyumiririzānga.
3 Kubanga bwatyo Mukama bwa-
gamba abasaja ba Yuda ne Yerusa-
lemi nti [d]Mukabale e'taka lya'mwe
eritali dīme, 'sō [e]temusigānga mu

[b] Yer. 2. 7.
[c] Yer. 2. 20.
[d] Yer. 4. 11; 7. 29.
[e] Lub. 38. 14. Ez. 16. 25.
[f] Yer. 14. 22.
[g] Yob. 29. 23.
[i] Yer. 31. 8.
[k] Yer. 2. 20.
[l] Ez. 16. 46; 23. 4.
[m] Ma. 24. 1, 3. Is. 50. 1.
[n] Yer. 1. 13.
[o] Lev. 26. 40 neb. Ma. 30. 1, 2 neb.
[p] Yer. 2. 20.
[r] Is. 54. 5. Yer. 31. 32 Kos. 2. 19, 20.
[s] Bal. 11. 5.
[t] Is. 2. 2, 3.
[u] Is. 11. 13. Yer. 50. 4.
[v] Yer. 31. 8.
[v] Am. 9. 15.
[x] Is. 63. 16.
[a] Is. 15. 2.
[b] nyi. 1, 14.
[c] Zab. 121. 1, 2.
[d] Yer. 11. 13.
[a] Yer. 3. 1.
[b] 1 Basek. 14. 15.
[c] Zab. 72. 17. Is. 65. 16.
[d] Kos. 10. 12.
[e] Mat. 13. 7, 22.

4 ma'gwa. Mwekomole eri Mukama,
mu'gyewo ebikuta ebyemitima gya-
'mwe, 'mwe abasaja ba Yuda na-
bali mu Yerusalemi: ekirui kyā-
nge kireme okufuluma ngomuliro
nekyōkya newataba ainza okukizi-
kiza olwobubi obwebikolwa bya-
5 'mwe. Mulāngire mu Yuda,
mulālike mu Yerusalemi; mwogere
nti Mufūwe ekondēre munsi; mwo-
/Yer. 8. 14. gerere wa'gulu mwogere nti /Mu-
kung'ane, tuingire mu *g* bibuga e-
6 biriko enkomera. Musimbe ebe-
ndera okwolekera Sayuni: mu-
'duke muwone, temulwāwo: kuba-
i Yer. 1. 13. nga ndireta obubi obuliva *i* ebukika
obwa kono nokuzikiriza okunene.
k Yer. 5. 6. Dan. 7. 4. 7 *k* Empologoma erinye okuva mu
kisa'ka kyayo, era omuzikiriza wa-
mawānga; aku'te e'kubo, avu'de
mu kifokye; okuzisa ensiyo, ebi-
l Is. 5. 9; 6. 11. Yer. 26. 9; 33. 10. bugabyo babizise *l* obutabamu abi-
8 bēramu. Olwekyo mwambale ebi-
bukutu, mukungubage muwowoga-
ne: kubanga ekirui kya Mukama
9 tekikyūse okutuvako. Awo olulitūka ku lunaku olwo, bwayogera
Mukama, omutima gwa kabaka gu-
lizikirira, nomutima gwabakulu;
ne bakabona balisamālirira ne ba-
10 na'bi balyewunya. Awo nendyoka
njogera nti Wowe, Mukama Ka-
tonda! mazima olimbye nyo e'gwā-
nga lino ne Yerusalemi ngoyogera
nti Muliba nemirembe; naye eki-
11 tala kitūka ku meme. Mu biro
ebyo baligamba e'gwānga lino ne
Yerusalemi nti Embuyaga ezolu-
bugumu eziva ku nsozi ezobwēru
mu 'dūngu ezolekera omuwala wa-
bantu bānge, si za kuwu'ja 'sō si
12 za kuloogōsa; embuyaga nyingi
eziva kwezo ziri'ja kulwānge: ka-
kano nānge nāyogera emisāngo ku-
13 bo. Laba, alirinya ngebire, nama-
gālige (galiba) ngempewo ezakazi-
mu: embalāsize za mbiro okukira
empūngu. Zitusānze! kubanga tu-
14 nyagi'dwa. Ai Yerusalemi, nāza
omutimagwo gu'gwēmu obubi, o-
lyoke olokoke. Ebirowōzobyo ebi-
bi biritūsa wa okubēra mundayo?
m Yer. 8. 16. 15 Kubanga *m* e'dobozi lirāngira nga
liima Edani, era lirālika obubi nga
liima ku nsozi za Efulaimu: mu-
16 būlire amawānga; laba, mulālike
eri Yerusalemi ngabakumi bava
munsi eyewala nebalāngira ebibu-
n 2 Basek. 25. 1-4. Yer. 6. 3. ga bya Yuda ne'dobozi lyābwe.
17 Bakyetōlo'de enjui zona *n* ngaba-
kūma enimiro; kubanga kyanjē-
o Zab. 107. 17. Is. 50. 1. 18 mera, bwayogera Mukama. E'ku-
bolyo nebikolwabyo bye *o* bikufu-
ni'de ebyo; buno bwe bubibwo;
kubanga bwa bubalagaze, kubanga
butūka ne ku mutimagwo.
p Is. 16. 11. Kab. 3. 16. 19 *p* Ememe yānge, ememe yānge!
omutima gwānge gu'nūma munda
mwe nyini; omutima gwānge gwe-
ralikiri'de mu'nze; siinza kusirika;
kubanga owuli'de, ai ememe yānge,
20 e'dobozi lyekondēre, nga liraye. O-
kuzikirizibwa nokuzikirizibwa ku-
lāngirwa; kubanga ensi yona e-
nyagi'dwa: ewema zānge zinyagi-
'dwa nga aimanyiri'de, *r* namagigi
r Yer. 10. 20; 49. 29. 21 gānge mu kasēra kamu. Nditūsa
wa okulaba ebendera nempulira
/Yer. 8. 14. 22 e'dobozi lyekondēre? Kubanga a-
bantu bānge basirusiru, teba'ma-
nyi; biwowongole byabāna, 'sō te-
s Bal. 16. 19. balina kutegēra: *s* ba magezi mu
kukola obubi, naye mu kukola obu-
lūngi tebalina kumanya.
t Kab. 1. 8. Zef. 3. 3. 23 Nalaba ensi, era, laba, *t* nga nje-
rēre nga yetabu'detabu'de; ne'gu-
u Is. 5. 30. 24 lu *u* nga temuli musana. Nalaba
v Is. 5. 25. Ex. 38. 28. *v* ensozi, era, laba, nga zikankana,
obusozi bwona nebuyugūma erui
25 nerui. Natunula, era, laba, nga
y Zef. 1. 3. *y* tewali muntu, nenyonyi zona ezo-
26 mu'bānga nga zi'duse. Natunula,
era, laba, enimiro eng'imu nga 'dū-
ngu, nebibuga byāmu byona nga
bimenyesemenyese olwoku'ja kwa
Mukama (ne) mu maso gekiruikye.
27 Kubanga bwatyo bwayogera Mu-
kama nti Ensi yona eriba nsiko;
28 naye *z* sirikome'kerereza dala. *a* E-
z Yer. 5. 10, 18; 30. 11. *a* Kos. 4. 3. nsi kyeriva ewubāla, ne'gulu eriri
wa'gulu liridugala: kubanga 'nze
nkyoge'de, nkimaliri'de, 'sō *b* seju-
b Kubal. 23. 19. Yer. 7. 16. si'za, 'sō siri'da nyuma okukireka.
29 Ekibuga kyona ki'duka olwokuyo-
gāna kwabo abebaga'de embalāsi
nabemitego; baingira mu bisa'ka,
nebalinya ku mainja: buli kibuga
kireke'dwa, 'sō tewali muntu atūla
30 omwo. Nāwe bwolinyagibwa oli-
kola otya? Newakuba'de ngoya-
mbala olugoye olutwakāvu, newa-
kuba'de *c* nga weyōnja nebintu e-
c Is. 61. 10. bya zābu, newakuba'de ngogaziya
amasogo nga wesīgako edagala,
d Ez 23. 8. wefūlira bwerēre omulūngi; *d* ba-
ganzibo bakunyōma, banonya obu-
31 lamubwo. Kubanga mpuli'de e'do-
bozi ngeryomukazi alūmwa oku-
zāla, obubalagaze obuli ngobwoyo
azāla omwānawe omuberyeberye,
e'dobozi lyomuwala wa Sayuni a-
lākīra, ayanjala engaloze (ngayo-
gera nti) Zinsānze kakano! kubanga
ememe yānge eziri'ka mu maso ga-
ba'si.

5 Mu'dukane erui nerui mu ngūdo
Ezeyerusalemi, mulabe 'no, mu-
manye, munonyeze mu bifo byāmu
ebigazi *a* obanga munāinza okulaba
omuntu, *b* obanga waliwo nomu ako-
la ebyensōnga, anonya amazima;
2 kale nākisonyiwa. Era *c* newebogera
nti *d* Nga Mukama bwali omulamu;
3 mazima *e* balāira byabulimba. Ai
Mukama, /amasogo tegatunulira
a Ez 22. 30. *b* Luh. 13. 23-32. *c* Tit. 1. 16. *d* Yer. 4. 2. *e* Yer. 7. 9. /2 Byom. 16. 9.

mazima? obakubye, naye nebatanakuwala; obamazewo, naye baganyi okubūlirirwa: *g* baka'kanyazi'za amaso gābwe okukira olwāzi;
4 bagānyi oku'da. Awo nenjogera nti Mazima bano bāvu: basirusiru; kubanga *h* tebamanyi 'kubo lya Mukama newakuba'de omusāngo
5 gwa Katonda wābwe: negendera eri abakulu nenjogera nabo; kubanga bo bamanyi e'kubo lya Mukama, nomusāngo gwa Katonda wābwe. Naye abo bamenye ekikoligo nomwoyo gumu nebakutula
6 ebisiba. *k* Empologoma eva mu kibira kyeriva eba'ta, *l* omusege ogwekiro gulibanyaga, *m* engo eritēgera mu bibuga byābwe, buli muntu ava omwo anātāgulwatāgulwānga: kubanga okusobya kwābwe kunguli nokn'da kwābwe enyuma kwe-
7 yonge'de. Nyinza ntya okukusonyiwa? abānabo banvu'deko, nebaläira abo *n* abatali bakatonda: *o* bwenabalisa oku'kuta nebayenda, nebakung'anira ku nyumba zaba-
8 kazi abenzi ebibīna. Bāli ngembalāsi ezalisibwa enkya: buli muntu ngabebera mukazi wa mu'ne.
9 *p* Siribonereza olwebyo? bwayogera Mukama: era ememe yānge teriwalana 'gwānga ku 'gwānga erifanana bwerityo?
10 *r* Mulinye ku bugwe wakyo, muzikirize; naye *s* temukome'kerereza dala: mu'gyewo amatabi gakyo:
11 kubanga si ga Mukama. Kubanga enyumba ya Isiraeri nenyumba ya Yuda bankūsi'zakūsi'za nyo nyi-
12 ni, bwayogera Mukama. Begānyi Mukama nebogera nti Siye; 'sō obubi tebulitu'jira; *t* 'sō tetuliraba
13 kitala newakuba'de enjala: ne bana'bi balifūka mpewo, 'sō nekigambo tekiri mubo: bwebalikolebwa
14 bwebatyo. Mukama Katonda owe-'gye kyava ayogera nti Kubanga mwogera ekigambo ekyo, laba, *u* ndifūla ebigambo byānge mu kamwāko okuba omuliro nabantu bano okuba enku, era gulibōkya.
15 Laba, ndireta ku'mwe *w* e'gwānga eririva ewala, 'mwe enyumba ya Isiraeri, bwayogera Mukama: 'gwānga lya mānyi, 'gwānga lya 'da, e'gwānga lyotomanyiko olulimi lwalyo 'sō totegēra byebogera.
16 Omufuko gwābwe ntāna eyasamiri'de, bona basaja ba mānyi.
17 Era *y* balirya ebikūngulwabyo ne-'mereyo, batabanibo ne bawalabo byebandiri'de: balirya embuzizo nentezo: balirya emizabibugyo nemitinigyo: balimenyamenya nekitala ebibugabyo ebiriko enkomera
18 byewesiga. Era naye ne mu biro ebyo, bwayogera Mukama, siriko-
19 me'kereereza dala gyemuli. Awo olulituka bwemulyogera nti Mukama Katonda wa'fe *z* kiki ekimukoze'za 'fe ebyo byona? kale nolyoka obagamba nti *a* Nga 'mwe bwemunvu'deko nemuwerereza bakatonda ba'na'gwānga munsi ya'mwe, bwemutyo *b* bwemunāwererezānga ba'na'gwānga munsi eteri ya'mwe.
20 Mubūlirire kino mu nyumba ya Yakobo, mukirangirire mu Yuda,
21 nti Muwulire 'no kino, 'mwe abantu abasirusiru era abatalina kutegēra; *c* abalina amaso nemutalaba; abalina amatu nemutawulira:
22 temuntya? bwayogera Mukama: temukankanire ku'ja kwānge, eyateka omusenyu okuba ensalo yenyanja olwekiragiro ekitali'gwāwo, nokuinza neteinza kugusu'kako? era amayengo gayo newegesukūnda, nayo tegainza kuwāngula; newegawūma, naye tegainza kugusu'kako.
23 Naye abantu bano balina omutima omuwaganyavu era omujēmu; ba-
24 jēmye bagenze. 'Sō tebogera mu mutima gwābwe nti Tutye 'no Mukama Katonda wa'fe *d* awa enkuba, *e* 'dumbi ne *f* to'go, mu ntūko zayo; *g* atuterekera sabiti ezebikūngulwa
25 ezatekebwawo. Obutali butūkirivu bwa'mwe bwe busindise ebyo, nebibi bya'mwe bye bibaziiriza *i* ebi-
26 rūngi. Kubanga mu bantu bānge mulabika abasaja ababi: balabirira ngabatezi benyonyi bwebatēga; batēga omutego, bakwasa abantu. Ngekiguli bweki'jula enyonyi, enyumba zābwe bwezi'jula bwezityo obulimba: kyebavu'de ba-
28 fūka abakulu nebaga'gawala. Bage'ze, banyiri'de: wewawo, basu-'kiriza ebikolwa ebyobubi: *k* tebawoza nsōnga. ensōnga yatalina kitāwe, *l* balyoke balabe omukisa; 'sō tebasalira bāvu musāngo gwābwe.
29 Siribonereza olwebyo? bwayogera Mukama: ememe yānge teriwalana 'gwānga ku 'gwānga erifanana bwerityo?
30 Ekigambo ekyekitalo era ekyeki-
31 've kitūkiri'de munsi; *m* bana'bi balagula bya bulimba, ne bakabona bafuga kulwabo; nabantu bānge bagala kibēre bwekityo: era mulikola ki ku nkomerero yebyo?

6 Mu'duke olwokuwōna, 'mwe abāna ba Benyamini. muve wakati mu Yerusalemi, mufūire ekondēre Etekoa, musimbe akabonero ku *a* Besuka'keremu: kubanga obubi butunula nga' bnima *b* ebukika obwa kono nokuzikirira okunene.
2 Oyo omulūngi omwekanasi, omuwala wa Sayuni, ndimuzikiriza
3 Abasūmba bali'ja gyali nga balina ebisibo byābwe; balisimba ewema zābwe okumwolekera enjui zona;

f Is. 50. 7. Ez. 3. 8, 9.
g Yer. 8. 7.
h Yer. 4. 7. *i* Kab. 1. 8. Zef. 3. 3. *k* Kos. 13. 7. Ma. 32. 21.
l 2 Byom. 15. 9. *m* Ma. 32. 15.
n Yer. 9. 9; 44. 22.
o Yer. 39. 3. *p* Yer. 4. 27.
q Yer. 14. 13.
r Yer. 1. 9.
s Ma. 28. 49. Am. 6. 14.
t Lev. 26. 16. Ma. 28. 31, xx, 51. Is. 62. 8.
u Yer. 14. 14. Ez. 13. 2. 6.
v Nek. 3. 14. *w* Yer. 1. 13.
a Ma. 29. 24, 28. *b* Yer. 1. 16.
c Ma. 4. 27, 28; 28. 48, 69.
d Mat. 13. 14.
e Ma. 11. 14. Zab. 147. 8. Yer. 14. 22. Mat. 5. 45. *f* Ma. 11. 14. Yo. 2. 23. *g* Yob. 29. 23. *h* Lub. 8. 22. *i* Yer. 3. 3.
k Is. 1. 23. Yer. 7. 6. *l* Yer. 12. 1.
m Yer. 14. 14. Ez. 13. 2. 6.
a Nek. 3. 14. *b* Yer. 1. 13.

balirira buli muntu mu kifokye ye.
4 Mwetegeke okulwāna naye; muimuke tulinye mu tuntu. Zitusānze! kubanga obu'de bu'ka, kubanga ebisīkirize ebyakawungōzi bye-
5 'nu'de. Muimuke twāmbuke kiro,
6 tuzikirize amayumbage. Kubanga Mukama we'gye ayoge'de bwati nti Muteme emiti mutūme entūmo ku Yerusalemi: ekibuga ekyo kye kigenda okubonerezebwa; kyona ku-
[c] Is. 57. 20. 7 jōga kwerēre wakati mukyo. [c] Ngolu'zi bwerukulukuta ama'zi galwo, bwekityo bwekikulukuta obubi bwa-
[d] Ez. 7. 11, 23. kyo: [d] ekye'jo nokunyaga biwulirwa mukyo; endwa'de nebiwūndu biba
8 mu maso gānge bulijo. Iga, 'gwe Yerusalemi, ememe yānge ereme okwāwukana nāwe; 'neme okukufūla amatōngo, ensi omutali muntu.
[e] Ma. 24. 21. [f] Is. 46. 3. 9 Bwatyo bwayogera Mukama we-'gye nti [e] Baliyerera dala [f] abalisigala ku Isiraeri ngomuzabibu: 'za
10 nate omukonogwo ngomunozi wezabibu mu bi'bo. Ani gwemba njogera naye nemba omujulirwa, balyoke bawulire? laba, [g] okutu kwābwe si kukomole, 'sō tebaīnza kuwuliriza: laba, [i] ekigambo kya Mu-
[g] Bik. 7. 51. [i] Yer. 20. 8. kama kifūse gyebali ekivume; te-
11 bakisanyukira na kamu. Kyenvu-'de nji'jula ekirui kya Mukama; nkōye okuzibikiriza: kiyiwe ku bāna abato mu lugūdo ne ku kung'aniro lyabavubuka wamu: kubanga ne ba wamu nomukazi alikwatibwa, omuka'de wamu noyo aweze'za e-
[k] Ma. 28. 30. [l] Yer. 8. 10-12. 12 naku (enyingi). [k] Nenyumba zābwe zirifūka za balala, [l] enimiro zābwe nabakazi bābwe wamu: kubanga ndigolola omukono gwānge kwabo abali munsi, bwayogera Mu-
13 kama. Kubanga okuva ku muto mubo okutūka ku mukulu mubo [m] buli muntu wa mululu; era [n] okuva ku na'bi okutūka ku kabona
[m] Is. 56. 11. [n] Yer. 14. 18; 23. 11. 14 buli muntu alyazamānya. Era bawonye'za [o] ekiwūndu kyabantu bānge kungulu kwo'ka, [p] nga bogera nti Mirembe, mirembe; 'sō emi-
[o] Am. 4. 11. Zek. 3. 2. [p] Yer 4. 10; 14. 13; 23. 17. 15 rembe nga tewali. Bākwatibwa ensonyi bwebāmala okukola ebyemizizo? ne'da, tebākwatibwa nsonyi na katono, 'sō tebāīnza kumyusa amaso: kyebaliva bagwira mwabo abagwa: mu kisēra mwendiba-'jirira mwebalisūlirwa, bwayogera Mukama.
16 Bwatyo bwayogera Mukama nti Mūmirire mu makubo mulabe, mubūze [r] amakubo age'da, olugūdo olulūngi gyeruli, mutambulire omwo, kale [s] mulirabira ememe za'mwe ekiwu'mulo: naye nebogera nti Te-
[r] Yer. 18. 15. Luk 16. 29 [s] Mat. 11. 29. 17 tutambulire (omwo). Nembatekako [t] abakūmi (nebogera nti) Muwulirize e'dobozi lyekondēre; naye
[t] Is. 56. 10. Kab. 2. 1 18 nebogera nti Tetuwulirize. Kale muwulire, 'mwe amawānga, mumanye, 'mwe abekung'aniro, ebiri
19 mubo. [u] Wulira, 'gwe ensi: laba, ndireta akabi ku bantu bano, bye [w] bibala byebirowōzo byābwe, kubanga tebawuli'de bigambo byānge;
20 namatēka gānge bagagānyi. [y] Omugavu oguva [z] Esyeba gu'jira ki gyendi, nemuli ezakalōsa eziva munsi eyewala? [a] Byemuwayo ebyōkebwa tebi'kirizika gyendi, 'sō ne
21 sadaka za'mwe tebinsanyusa. Mukama kyava ayogera bwati nti [b] Laba, nditeka enkōnge mu maso gabantu bano: ne bakitābwe ne batabani bābwe wamu balizesitalako; mulirānwawe ne mukwānogwe balizikirira.
22 Bwatyo bwayogera Mukama nti [c] Laba, waliwo e'gwānga eriva [d] munsi eyebukika obwa kono, era e-'gwānga ekulu [e] liriimuka okuva ku
23 nkomerero zensi. Bakwata omutego ne'fumu; bakāmbwe 'sō tebalina kusāsira; e'dobozi lyābwe liwūma ngenyanja, era bebagala embalāsi; buli muntu ngatala, ngomusaja bwatalira olutalo, okulwāna
24 nāwe, ai omuwala wa Sayuni. Tuwuli'de etutumo lyalyo; emikono gya'fe neginafuwala: obubalagaze butuku'te nokulūmwa ngomukazi
25 alūmwa okuzāla. Temufulumānga mu 'tale, 'sō temutambulirānga mu 'kubo; kubanga (eriyo) ekitala e-
26 kyomulabe nentisa enjui zona. Ai omuwala wabantu bānge, wesibe ebibukutu, [f] wekulukunye mu'vu: kungubaga ngakungubagira mutabaniwe omu ye'ka, nga wesāsābaga nyo nyini; kubanga omunyazi ali-
27 tu'jira nga tetumanyiri'de. Nkufu'de [g] kigo era lukomera mu bantu bānge; olyoke omanye [i] okeme e-'kubo lyābwe. Bona bajēmu abatalabwa, nga batambula nga bawāiriza; [k] bikomo era byūma: bona
29 bakola ebyobukyamu. Emivubo gifūwa namānyi; omuliro gumalawo lisasi: beyongerera bwerēre okulongōsa; kubanga [l] ababi tebasi-
30 mbulibwawo. Masengere ga feza, abantu bwebalibaita bwebatyo, kubanga Mukama abasu'de.

7 Ekigambo ekya'jira Yeremiya ekyava eri Mukama nga kyogera nti
2 [a] Imirira mu mulyāngo gwenyumba ya Mukama, olāngirire eyo ekigambo kino, oyogere nti Muwulire ekigambo kya Mukama, mwe 'mwena aba Yuda, abaingira mu miryā-
3 ngo gino okusinza Mukama. Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Mulongōse amakubo ga'mwe nebikolwa bya-'mwe, nānge ndibatūza mu kifo ki-
4 no. [b] Temwesigānga bigambo bya

[u] Yer. 2. 12.
[w] Nge. 1. 31.
[y] Zab. 40. 6.
[z] Is. 60. 6.
[a] Yer. 7. 21.
[b] Ez. 3. 28.
[c] Yer. 50. 41-43.
[d] Yer. 13. 20.
[e] Yer 25. 32; 31. 8.
[f] Yer. 25. 34. Ez. 27. 30
[g] Is. 23. 13.
[i] Yer. 9. 7; 11. 20. Zek. 13. 9.
[k] Ez. 22. 18.
[l] Am. 4. 11. Zek. 3. 2.
[b] Yer. 22. 29. Mi. 3. 11.

bulimba nti Bino ye yekalu ya Mukama, ye yekalu ya Mukama, ye yekalu ya Mukama. Kubanga bwemunälongösezänga dala amakubo ga'mwe nebikolwa bya-'mwe; [c] bwemunätükiririzänga dala emisängo eri omuntu ne mu'ne; [d] bwemutajögenga mugenyi natalina kitäwe ne 'na'mwändu, 'sö temuyiwenga musai ogutaliko musängo mu kifo kino [e] 'sö temutambulenga okugobereränga bakatonda abalala, okwerümyänga 'mwe be nyini: [f] kale ndibatüza mu kifo kino munsi gyenawa bajaja ba'mwe obwe'da bwona [g] okutüsa emirembe gyona. Laba, mwesiga [h] ebigambo ebyobulimba ebitainza kugasa. Muna'bänga, nemu'ta, nemuyenda, nemuläira ebyobulimba, nemwöteza obubäne eri Baali, nemutambula okugoberera bakatonda abalala bemutamanyänga, nemu'ja nemuümirira mu maso gänge mu nyumba eno eritümibwako erinya lyänge, nemwogera nti Tuwonyezebwa; mulyoke mukole emizizo egyo gyona? [k] Enyumba eno etümibwako erinya lyänge efüse [l] empuku ya banyazi mu maso ga'mwe? Laba. 'nze, 'nze mwëne, nkirabye, bwayogera Mukama. Naye mugende 'no mu [m] kifo kyänge ekyali mu [n] Siro, gyenatüza erinya lyänge oluberyeberye, mulabe [o] kyenakikola olwobubi bwabantu bänge Isiraeri. Era kakano kubanga mukoze ebikolwa ebyo byona, bwayogera Mukama, nenjogera na'mwe, nga ngolokoka mu makya nenjogera, naye nemutawulira; nembaita naye nemutaitaba: kyendiva nkola enyumba etümibwako erinya lyänge, gyemwesiga, nekifo kyenawa 'mwe ne bajaja ba'mwe, nga bwenakola Siro. Era ndibasüla okuva mu maso gänge, nga [p] bwenasüla baganda ba'mwe bona, eza'de lyona erya [r] Efulaimu.

16 [s] Kale [t] tosabiränga bantu bano, 'sö tobaimusizänga kukäba newakuba'de okusaba, 'sö tonegairiränga okuwolereza, kubanga sikuwulire.
17 Tolabye byebakola mu bibuga bya Yuda ne mu ngüdo Ezeyerusalemi?
18 Abäna batyäba enku, bakitäbwe nebakuma omuliro, abakazi nebagoya obu'ta, okufumbira kabaka we'gulu omukazi emigäti, nokufukira bakatonda abalala ebiwebwayo ebyokunywa balyoke bansunguwaze.
19 Basunguwaza 'nze? bwayogera Mukama; tebesunguwaza bo be nyini, okuswäza amaso gäbwe bo?
20 Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Laba, obusüngu bwänge nekirui kyänge birifukibwa ku kifo kino, ku bantu [u] ne ku nsolo ne ku miti egyomu'tale ne ku bibala ebye-'taka; era bulibübüka 'sö tebulizikizibwa.
21 Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri nti [w] Mwongere byemuwayo ebyökebwa ku sadaka za'mwe, mulye enyama.
22 [y] Kubanga sayogera ne bajaja ba-'mwe 'so sabalagira ku lunaku kwenaba'gyira munsi Eyemisiri ebyebiwebwayo ebyökebwa newakuba'de
23 sadaka: naye ekigambo kino kyenabalagira nti [z] Muwulirënga e'dobozi lyänge, nänge näbänga Katonda wa'mwe, na'mwe munäbänga bantu bänge: era mutambulirënga mu 'kubo lyembalagira, [a] mulyoke
24 mube bulüngi. Naye nebatawulira 'sö tebätega kutu kwäbwe, naye nebatambulira mu kutësa (kwäbwe bo ne) mu bukakanyavu bwomutima gwäbwe omubi, neba'da enyuma 'sö
25 tebeyongera mu maso. Okuva ku lunaku bajaja ba'mwe kwebävira munsi Eyemisiri ne lero, [b] nabatumira aba'du bänge bona bana'bi, buli lunaku nga ngolokoka mu makya
26 nembatuma: era naye nebatampulira 'sö tebätega kutu kwäbwe, naye nebaka'kanyaza ensingo yäbwe: [c] bäkola obubi okukira bajaja bäbwe.
27 Era obagambänga ebigambo bino byona; naye tebakuwulirenga; era obakowolänga, naye tebakuitabenga. Era obagambänga nti Lino lye 'gwänga eritawuli'de 'dobozi lya Mukama Katonda wäbwe, 'sö tebakiri'za kuigirizibwa: [d] amazima gafu'de, gazikiri'de okuva mu kamwa käbwe.
29 Sala envirizo ('gwe Yerusalemi), ozisüle wala, otanule okukungubagira ku nsozi ezobwëru; kubanga Mukama asu'de abantu abomumirembe egyobusüngubwe, abaleseyo.
30 Kubanga abäna ba Yuda bakoze ebiri mu maso gänge ebibi, bwayogera Mukama: [e] bata'de emizizo gyäbwe mu nyumba [f] etümibwako erinya
31 lyänge, okugyönöna. Era bazimbye ebifo ebigulumivu [g] Ebyetofesi ekiri mu [i] kiwönvu ekya mutabani wa Kinomu, [k] okwökya batabani bäbwe ne bawala bäbwe mu muliro; kyesiragiränga 'sö tekyaingira mu mutima gwänge. Kale, laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwekitaliitibwa nate nti Tofesi newakuba-'de nti Kiwönvu kya mutabani wa Kinomu, wabula nti Kiwönvu kya tambiro: kubanga [l] balizika mu Tofesi okutüsa lwewatalibawo 'bänga (lya kuzikamu). Nemirämbo gyabantu bano giriba 'mere ya nyonyi ezomu'bänga nensolo ezomunsi;
34 'sö tewaliba alizisa'gula. Awo nendyoka [m] nkomya mu bibuga bya Yuda ne mu ngüdo Ezeyerusalemi

[c] Yer. 22.3.
[d] Ma. 24. 14.
[e] Ju. 9. Yer. 13.10; 25. 6.
[f] Ma. 4. 40
[g] Yer. 25. 5.
[h] Yer. 5.31.
[k] Is. 56. 7.
[l] Mat. 21. 13. Ma'k. 11. 17. Luk. 19.46.
[m] Balam. 18. 31.
[n] Yos. 18. 1.
[o] 1 Sam. 4. 10-12. Zab. 78.60. Yer. 26. 6.
[p] 2 Basek. 17. 6, 23.
[r] Zab. 78. 67. Kos. 4. 17.
[s] Yer. 11. 14.
[t] Kuv. 32. 10. Yer. 14.11. 1 Yok. 5. 16.
[u] Yer. 12. 4.
[w] Is. 1. 11 Yer. 6. 20. Kos. 8. 13. Am. 5. 21.
[y] Yer. 16. 4, 7.
[z] Kuv. 15. 26. Ma. 6. 3.
[a] Ma. 4.40.
[b] 2 Byom. 36. 15.
[c] Yer. 16. 12.
[d] Yer. 9. 3.
[e] 2 Basek. 21. 4, 7. Ez. 5. 11; 7. 20.
[f] Ju. 10.
[g] 2 Basek. 23. 10.
[i] Yos. 18. 16.
[k] Zab. 106. 38.
[l] Yer. 19. 11.
[m] Yer. 16. 9; 25. 10.

e'dobozi eryebinyumu ne'dobozi eryesanyu, e'dobozi lyawasa omugole ne'dobozi lyomugole: kubanga [n] ensi erifūka nsiko.

8 Mu biro ebyo, bwayogera Mukama, bali'gya amagūmba ga basekabaka ba Yuda namagūmba gabakūngubo namagūmba ga bakabona namagūmba ga bana'bi namagūmba gabo abali mu Yerusalemi mu ma-
2 lālo gābwe. Kale baligālira mu maso [a] genjuba nomwezi ne'gyo lyona eryomu'gulu, byebāyagalānga, era byebāwerezānga, era byebāgobererānga mu kutambula kwābwe, era byebānonyānga, era [b] byebāsinzānga: [c] tegalikung'anyizibwa 'sō [d] tegalizikibwa; galiba bu-
3 'sa ku maso ge'taka. Era [e] okufa kulyagalibwa okusinga obulamu eri bona abafi'sewo abasigalawo ku kika kino ekibi, abasigalawo mu bifo byona gyenabagobera, bwayogera Mukama we'gye.
4 Era nate obagambānga nti Bwatyo bwayogera Mukama nti Abantu baligwa nebataimuka nate?
5 omuntu alikyāma nāta'da? Kale abantu bano abomu Yerusalemi kiki [f] ekiba'zi'za enyuma nga ba'da enyuma obutayosāngawo? banywēze'za obulimba, bagānyi oku'da.
6 [g] Nawuliriza nempulira, naye tebāyogera bya nsōnga: tewali muntu eyenenya obubibwe ngayogera nti Nkoze ki? buli muntu akyūkira mu lugendolwe ngembalāsi efubutu-
7 kira mu lutalo. Wewawo, kasida owomu'gulu amanyi ebisēraabye ebyalagirwa; ne kamukukulu nakatai ne [i] sekanyolya zirabirira ekisēra mwezi'jira; naye [k] abantu bānge tebamanyi kiragiro kya Mukama.
8 Mwogera mutya nti Tulina amagezi, [l] namatēka ga Mukama gali na-'fe? Naye, laba, ekalamu eyobulimba eyabawandisi ewandise ebitali
9 bya mazima. Abagezigezi bakwati'dwa ensonyi, bakeng'ēntererwa, bawāmbi'dwa: laba, bagānyi ekigambo kya Mukama; era magezi
10 ki agali mubo? [m] Kyendiva mbawa abalala bakazi bābwe nenimiro zābwe eri abo abalizirya: kubanga buli muntu, omuto era nomukulu, wa mululu, na'bi era ne kabona, buli muntu alyazamānya.
11 Era bawonye'za ekiwūndu ekyomuwala wabantu bānge kungulu kwo'ka nga bogera nti Mirembe, mirembe; 'sōnga emirembe tewali.
12 Bākwatibwa ensonyi bwebāmala okukola ekyomuzizo? ne'da, [n] tebākwatibwa nsonyi na katono, 'sō tebaīnza kumyūsa amaso: kyebaliva bagwa mwabo abagwa: mu biro mwebali'jirwa mwebalime'ge-
13 rwa, bwayogera Mukama. Ndibamalirawo dala, bwayogera Mukama: [o] ku muzabibu tekuliba zabibu, newakuba'de etini ku mutini, namalagala galiwotoka; (nebintu) bye-
14 nabawa biribavako. Kiki ekitutūza obutūza? [p] mukung'ane, tuingire mu bibuga ebiriko enkomera, tusirikire eyo: kubanga Mukama Katonda wa'fe atusirisi'za, era [r] atunywese-'za ama'zi agomusūsa, kubanga
15 twayōnōna Mukama. [s] Twasūbira emirembe, naye newataba birūngi ebya'ja; (twasūbira) ebiro ebyokuwonyezebwamu, era, laba, oku-
16 keng'ēntererwa! Okufugula kwembalāsize kuwuli'dwa ngoima [t] Edani: olwe'dobozi eryokukāba (kwensoloze) ezamānyi ensi yona ekankana; kubanga zi'ze, era ziri'de ensi ne byona ebigirimu; ekibuga
17 nabo abakitūlamu. Kubanga, laba, ndisindika emisota, amasalambwa, agatalogeka; era galibalūma, bwayogera Mukama.
18 Wowe, singa nyīnza okwesanyusa mu buinike! omutima gwānge guwe'demu amānyi munda yānge.
19 Laba, e'dobozi eryokwogerera wa-'gulu okwomuwala wabantu bānge eriva [u] munsi eri ewala enyo nti Mukama tali mu Sayuni? Kabaka wakyo tali mukyo? Lwaki bo okunsunguwazānga nebifananyi byā-
20 bwe ebyōle nebirerya ebigya? Ebikūngulwa biwe'de, ekyēya kiise,
21 na'fe tetulokose. Kubanga [w] omuwala wabantu bānge afumiti'dwa ekiwūndu, nānge nfumiti'dwa ekiwūndu: [x] nziruga'de; okusamālirira
22 kunku'te. Teri [z] dagala mu Gireadi? teri musawo eyo? kale kiki ekirobe'de omuwala wabantu bānge okuwona?

9 [a] Omutwe gwānge singa guba'de ma'zi, namaso gānge singa lu'zi lwa maziga, nkābirēnga emisana
2 nekiro abo aba'ti'dwa [b] abomuwala wabantu bānge! Singa nba'de nekisulo ekyabatambuze mu 'dūngu; ndeko abantu bānge mbaveko! kubanga [c] bona benzi, ekibīna ekya-
3 basaja abenkwe. Era [d] banānula olulimi lwābwe ngomutego gwābwe olwokulimba; era bafūse ba mānyi munsi, naye [e] si lwa mazima: kubanga bāva mu bubi okweyongera mu bubi, 'sō tebamanyi 'nze, bwa-
4 yogera Mukama. [f] Mwekūmēnga buli muntu mu'ne, 'sō temwesigānga wa luganda yena: kubanga buli owoluganda alirira dala (mugandawe), na buli mu'ne alitambu-
5 latambula ngawāiriza. Era balirimba buli muntu mu'ne, 'sō tebalyogera bya mazima: baigiri'za ololimi lwābwe okwogera ebyobulimba;

[n] Yer. 27. 17; 44. 2.
[a] Ma. 4. 19.
[b] 2 Basek. 21. 3; 23. 5.
[c] Yer. 25. 33.
[d] Yer. 22. 19.
[e] Yob. 3. 21, 22. Kub. 9. 6.
[f] Yer. 7. 24.
[g] 2 Pet. 3. 9.
[i] Is. 1. 3.
[k] Yer. 5. 4, 5.
[l] Bal. 2. 17, 18.
[m] Yer. 6. 12-15.
[n] Yer. 3. 3.
[o] Yer. 6. 9.
[p] Yer. 4. 5.
[r] Yer. 9. 15; 23. 15.
[s] Yer. 14. 19.
[t] Yer. 4. 15.
[u] Is. 39. 3.
[w] Yer. 14. 17.
[x] Yo. 2. 6 Nak. 2. 10.
[z] Lub. 37. 25; 43. 11 Yer. 46. 11; 51. 8.
[a] Is. 22. 4 Yer. 4. 19.
[b] Is. 22. 4 Yer. 8. 19 neb. Kung. 2. 11; 3. 48.
[c] Yer. 5. 7, 8.
[d] Zab. 64. 3.
[e] Yer. 7. 28.
[f] Yer 12. 6 Mi. 7. 5, 6.

bekōya nga bakola ebitali bya butū-
6 kirivu. Ekifo kyoberamu kiri wakati ma bulimba; olwobulimba kyebava bagāna oku'manya, bwayogera Mukama.
7 Mukama we'gye kyava ayogera bwati nti Laba, [g] ndibasānūsa nembakema; kubanga nandikoze ntya
8 olwomuwala wabantu bānge? Olulimi lwābwe kasāle aka'ta; lwogera ebyobulimba: wabawo [h] ayogera ne mu'ne ebyemirembe nakamwāke,
9 naye amutega mu mutimagwe. [k] Siribabonereza olwebyo? bwayogera Mukama: ememe yānge teriwalana 'gwānga ku 'gwānga erifanana bweritvo?
10 Nditanula okukāba amaziga nokukungubaga olwensozi, nokwesasabaga olwamalūndiro agomu'dūngu, kubanga gōke'dwa, newataba aitamu; 'sō nabantu tebaīnza kuwulira kulira kwa nsolo; [l] enyonyi ezomu'bānga era nensolo zi'duse,
11 zigenze. Era ndifūla Yerusalemi okuba [m] ebifūnvu, ekisulo ekyebibe; era ndifūla ebibuga bya Yuda okuba
12 amatōngo awatali abitūlamu. [n] Omugezigezi yāni aīnza okutegēra kino? era (āni) oyo akamwa ka Mukama gwekoge'de naye, akinyonyole? ensi ebuli'de ki ne'gya nge-'dūngu, newataba aitamu?
13 Era Mukama ayogera nti Kubanga balese amatēka gānge genateka mu maso gābwe 'sō tebagonde'de 'dobozi lyānge 'sō tebatambuli'de
14 omwo; naye nebatambula ngobuka'kanyavu bwebuli obwomutima gwābwe bo nokugoberera Babaali
15 [o] bajaja bābwe bebābaigiriza: Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, kyava ayogera bwati nti Laba, [p] ndibalisa abantu bano [r] abusinso nembanywesa [s] ama'zi agomusūsa.
16 Era [t] ndibasāsānyiza mu mawānga gebatāmanyānga bo newakuba'de bajaja bābwe: era ndisindika ekitala okubagoberera okutūsa lwendimala okubazikiriza.
17 Bwatyo bwayogera Mukama we'gye nti Mulowōze, muite [u] abakazi abakungubazi, ba'je; era mutumye
18 abakazi abakabakaba, ba'je: era bānguwe batanule okutukubira ebiwōbe, amaso ga'fe gakulukute amaziga, nebikowe bya'fe bitīrike
19 ama'zi. Kubanga e'dobozi eryebiwōbe liwuliīwa nga liva mu Sayuni nti [w] Nga tunyagi'dwa! tuswa'de nyo, kubanga twaleka ensi, kuba-
20 nga basu'de enyumba za'fe. Naye muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe abakazi, nokutu kwa'mwe ku'kirize ekigambo ekyomukamwāke, muigirize abawala ba'mwe okukuba ebiwōbe, na buli muntu (aigi-
21 rize) mu'ne okukungubaga. Kubanga okufa kulinye mu bituli bya-'fe, kuingi'de mu mayu ga'fe; okumalawo [y] abāna ebweru, nabalenzi
22 mu ngūdo. Mwogere nti Bwati bwayogera Mukama nti Emirāmbo gyabasaja girigwa [z] ngobu'sa ku 'tale ebweru, era [a] ngekinywa ekiri enyuma womukūnguzi, [b] 'sō tewali ba aligirōnda.
23 Bwati bwayogera Mukama nti [c] Omugezigezi teyenyumirizānga olwamagezige, 'sō nowamānyi teyenyumirizānga olwamānyige, 'sō nomuga'ga teyenyumirizānga olwo-
24 buga'gabwe: naye eyenyumiriza yenyumirizēnga olwa kino, ngategēra era ngamanyi 'nze nga ndi Mukama akola ebyekisa nebyensōnga nebyobutūkirivu munsi: kubanga [d] ebyo byensanyukira, bwayo-
25 gera Mukama Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwendibonereza abo bona abakomolwa mu bu-
26 takomolwa (bwābwe). Misiri ne Yuda ne Edomu nabāna ba Amoni ne Moabu ne bona abamwa oluge, ababera mu 'dūngu: kubanga amawānga gona si makomole, nenyumba yona eya Isiraeri [e] si bakomole mu mutima (gwābwe).

10 Muwulire ekigambo Mukama kyabagamba, 'mwe enyumba ya
2 Isiraeri: bwati bwayogera Mukama nti Temuigānga 'kubo lya mawānga, 'sō temweralikiriranga bubonero bwa mu 'gulu; kubanga amawānga
3 gabweralikirira. Kubanga empisa ezamawānga teziriko kyezigasa: kubanga [a] wabawo omu atema omuti mu kibira, omulimu ogwemi-
4 kono gyomukozi nemba'zi. Baguyōnja ne feza ne zābu; bagukomerera neninga nenyōndo gulemēnga
5 okusagasagana. Bifanana olukoma oluliko eujōla [b] 'sō tebyogera: [c] tebirema kusitulibwa kubanga tebiīnza kutambula. Temubityānga; kubanga tebiīnza kukola bubi [d] 'sō nokukola obulūngi tekuli mubyo.
6 Tewali afanana 'gwe, ai Mukama; 'gwe mukulu, nerinyalyo kulu mu
7 buīnza. [e] Ani atandikuti'de, ai Kabaka wamawānga? kubanga kukugwānira 'gwe: kubanga mu bagezigezi bona abamawānga ne [f] mu kitibwa kyābwe kyona ekya baka-
8 baka temuli akufanana 'gwe. Naye bo (bona) wamu bali ngensolo, [g] basirusiru: [i] okuigiriza kwebifananyi
9 kisiki busiki. Waliwo feza eyawēsebwa okuba eyempewere eya'gyibwa Etalusisi, ne zābu eyava Eyufazi, omulimu ogwa fundi, nogwemikono gyomuwēsi wa zābu; kaniki nolugoye olwefulūngu okuba ebyambalo byabyo; [k] byona mulimu

[g] Ye. 1. 28.
[h] Zab. 28. 3.
[k] Yer. 5. 9, 29.
[l] Yer. 4. 23.
[m] Is. 25. 2.
[n] Zab. 107. 41. Kos. 14. 9.
[o] Bag. 1. 14.
[p] Zab. 80. 5.
[r] Kung. 3. 15, 19.
[s] Yer. 8. 14.
[t] Ma. 28. 64.
[u] 2 Byom. 35. 25. Am. 5. 16. Mat. 9. 23.
[w] Yer. 4. 13.
[y] Yer. 6. 11.
[z] Yer. 8. 2.
[a] Lev. 23. 10.
[b] Yer. 7. 33.
[c] 1 Kol. 1. 31. 2 Kol. 10. 17.
[d] Mi. 6. 8; 7. 18.
[e] Lev. 26. 41. Ma. 10. 16. Bal. 2. 28, 29.
[a] Is. 40. 19 neb; 44. 9-11; 45. 20.
[b] Zab. 115. 5; 135. 16.
[c] Zab. 115. 7.
[d] Is. 41. 23.
[e] Kub. 15. 4.
[f] Zab. 89. 6.
[g] Zab. 115. 8. Bal. 1. 21, 22.
[i] Is. 41. 29. Kab. 2. 18.
[k] Zab. 115. 4.

10 gwa basaja abakabakaba. Naye Mukama ye Katonda ye nyini owamazima; oyo ye [t] Katonda omulamu, era Kabaka ata'gwāwo: ensi ekankana olwobusūngubwe, 'sō namawānga tegaīnza kugumikiriza kunyīgakwe.

11 Bwemuti bwemuba mubagamba nti [m] Bakatonda abatakola 'gulu na nsi, abo [n] balibula munsi nokuva wansi we'gulu.

12 [o] Yakola ensi olwobuīnzabwe, yanywēza ebintu byona olwamagezige, era yabāmba e'gulu olwokutegērakwe: bwaleta e'dobozirye, newaba oluyogāno olwama'zi mu 'gulu, era [p] alinyisa emi'ka okuva ku nkomerero zensi; akolera enkuba enjota, era a'gya embuyaga mu mawanikage.

13 Buli muntu afūse ngensolo, 'sō talina kumanya; buli muwēsi wa zābu ensonyi zimukwata olwekifananyikye ekyōle: kubanga ekifananyikye ekisānūse [r] bulimba, 14 [s] 'sō temuli mu'ka mubyo. Tebiriko kyebigasa, mulimu gwa bulimba: biribulira mu biro mwebiri-

15 [t] 'jirirwa. [t] Omugabo gwa Yakobo tegufanana ebyo; kubanga oyo ye mubūmbi wa byona; era [u] Isiraeri kye kika ekyobusikābwe: [v] Mukama we'gye lye linyalye.

16 [y] Kung'anya ebyobuguzibwo obi'gye munsi, 'gwatūla mu kibuga e-

17 kizingizibwa. Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Laba, ndivūmūla abatūla munsi okuba'gyamu mu biro bino, era ndibasāsānya, ba-

18 lūmibwe. [z] Zinsānze olwekiwūndu kyānge! ekiwūndu kyānge ki'nūma nyo: naye nenjogera nti Mazima buno bwe buinike (bwānge), era

19 [a] kingwānira okubuguzibiriza. [b] Ewema yānge enyagi'dwa, nemigwa gyānge gyona gikutuse: abāna bānge banvu'demu, 'sō tebaliwo: tewakyali wa kubāmba wema yānge, newakuba'de owokusimba amagigi

20 gānge. Kubanga abasūmba bafūse ngensolo, 'sō tebabūzi'za Mukama: kyebavu'de balema okulaba omukisa, nembuzi zābwe zona zisāsānye.

21 E'dobozi eryekigambo kyebabūlira, laba, li'ja, nokusasamala okunene okuva [c] munsi eyebukika obwa kono, okufūla ebibuga bya Yuda ama-

22 tōngo, ekisnlo ekyebibe. Ai Mukama, 'manyi [d] nge'kulbo eryomuntu teriri muye ye nyini: tekiri mu muntu atambula okulung'amyānga e-

23 bigerebye. Ai Mukama, [e] ombūlirire, naye mpola: si lwa busūngubwo

24 oleme okunzikiriza. [f] Fukira dala ekiruikyo ku bamawānga abatakumanyi, ne ku bika ebitaita linyalyo: kubanga [g] bali'de Yakobo, wewawo, bamuli'de, bamumazewo, bazisi'za ekifokye mwabēra.

11 Ekigambo ekva'jira Yeremiya 2 ekyava eri Mukama nti Muwulire ebigambo ebyendagāno eno, era mugambe abasaja ba Yuda 3 nabo abali mu Yerusalemi; obagambe nti Bwati bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti [a] Omusaja akolimirwe atawulira bi-

4 gambo bya ndagāno eno, gyenalagirira bajaja ba'mwe ku lunaku kwenaba'gyira munsi Yemisiri, [b] mu kikōmi ekyekyūma, [c] nga njogera nti Mugōnderēnga e dobozi lyānge mubikolēnga nga byona bwebiri byembalagira: bwemutyo bwemunābānga abantu bānge, nānge nābānga Katonda wa'mwe:

5 ndyoke nywēzēnga [d] ekirāiro kyenalāirira bajaja ba'mwe, okubawa [e] ensi ekulukuta namata nomubisi gwenjuki nga lero. Awo nendyoka nziramu nenjogera nti [f] Amina, ai Mukama.

6 Awo Mukama nāng'amba nti Lāngira ebigambo bino byona mu bi buga bya Yuda ne mu ngūdo Ezeyerusalemi ngoyogera nti Muwulire ebigambo ebyendagāno eno [g] mubi-

7 kole. Kubanga nategēreza dala bajaja ba'mwe ku lunaku kwenaba-'gyira munsi Yemisiri ne lero, [i] nga ngolokoka mu makya era nga ntegēza, nga njogera nti Mugōndere

8 e'dobozi lyānge. Naye nebatagōnda 'sō tebātega kutu kwābwe, naye nebatambulira buli muntu mu buka'kanyavu bwomutima gwābwe omubi: kyenava mbaletako ebigambo byona ebyendagāno eno, gyenabalagira okukolānga, naye nebatabikola.

9 Awo Mukama nāng'amba nti [k] Okwekobāna kulabise mu basaja ba Yuda ne mwabo abali mu Yeru-

10 salemi. Bakyūse oku'da mu [l] butali butūkirivu bwa bajaja bābwe abāgāna okuwulira ebigambo byānge; era bagobere'de bakatonda abalala okubawerezānga: enyumba ya Isiraeri nenyumba ya Yuda bamenye endagāno yānge gyenalagā-

11 na ne bajaja bābwe Mukama kyava ayogera bwati nti Laba, ndibaletako obubi bwebataliīnza kuwona: era balinkābirira, naye siriba-

12 wuliriza. Awo elibuga bya Yuda nabo abali mu Yerusalemi baligenda nebakābirira bakatonda bebōtereza obubāne: naye tebalibalokolera na kamu mu biro mwebalabira ena-

13 ku. [m] Kubanga ebibuga bya'mwe bwebyenkana obungi, ne bakatondabo bwebenkana bwebatyo, ai Yuda; era ngengūdo Ezeyerusalemi bwezenkana obungi, bwemusimbi'de bwemutyo ebyōto ekintu ekikwasa ensonyi, ebyōto ebyokwōterezāngako obubāne eri Baali.

(Zab. 42. 2.

[m] Zab. 96. 5. [n] Is. 2. 18. Zek. 13. 2. [o] Yer. 51. 15 neb.

[p] Zab. 135. 7.

[r] Yer. 13. 25. Kab. 2. 18. Bal. 1. 25. [s] Zab. 135. 17. [t] Zab. 16. 5.

[u] Ma. 32. 9. [v] Is. 47. 4. Yer. 31. 35.

[y] Yer. 6. 1. Ez. 12. 3.

[z] Yer. 4. 19.

[a] Mi. 7. 9. [b] Yer. 4. 20.

[c] Yer. 1. 13.

[d] Nge. 20 24.

[e] Zab. 6. 1.

[f] Zab. 79. 6, 7.

[g] Zab. 14. 4. Yer. 8. 16; 30. 16.

[a] Ma. 7. 26 Bag. 3. 10.

[b] Ma. 4. 20. [c] Lev. 26. 3, 12. Yer. 7. 22, 23.

[d] Ma. 7. 12, 13.

[e] Kuv. 3. 8.

[f] Ma. 27. 15-26.

[g] Bal. 2. 13 Yak. 1. 22

[i] 2 Byom. 36. 15.

[k] Ez. 22. 25.

[l] Zab. 78. 8 Yer. 17. 23.

[m] Yer. 2. 28.

14 [n] Kale 'gwe tosabirânga bantu bano, 'sô tobaimusizânga kukâba newakuba'de okusaba: kubanga siribawulirira mu biro mwebalinkâbirira olwenaku zebalabye.
15 Mugânzi wânge afayo ki mu nyumba yânge, kubanga akoze ebyobukaba nabangi, nomubiri omutukuvu gukuvu'deko? bwokola obu-
16 bi lwosanyuka. Mukama yakutûma erinya nti [o] Omuzeituni ogwera, omulûngi nga guliko ebibala ebirûngi: ne'dobozi eryoluyogâno olunene agukumyeko omuliro, na-
17 matabi gagwo gamenyese. Kubanga Mukama we'gye eyakusimba akwoge'deko obubi, olwobubi obwenyumba ya Isiraeri nobwenyumba ya Yuda bwebekolera nga [p] bansunguwaza olwokwôtereza Baali obubâne.
18 Awo Mukama nâkimanyisa nenkimanya: kale nolyoka ondaga
19 ebikolwa byâbwe. Naye nali [r] ngomwâna gwendiga omuwômbefu ogutwâlibwa oku'tibwa; 'sô sâmanya nga [s] bansali'de enkwe, (nga bogera nti) Tuzikirize omuti wamu nebibala byagwo, tumuzikirize [t] munsi eyabalamu, [u] erinyalye baleme
20 okuli'jukira nate. Naye, ai Mukama we'gye, [v] asala emisângo egyensônga, [w] akeima ememe ey nomutima, ndabe e'gwânga lyoliwalana kubo: kubanga 'gwe ntegêze'za e-
21 nsônga yânge. Mukama kyava ayogera bwati ebyabasaja Abânasosi [z] abanonya obulamubwo nga bogera nti [a] Tolagulirânga mu linya lya Mukama, [b] oleme okufa nomukono
22 gwa'fe: Mukama we'gye kyava ayogera bwati nti Laba, ndibabonereza: abavubuka balifa nekitala; batabani bâbwe ne bawala bâbwe
23 balifa nenjala; 'sô tebaliba nabalifi'kawo: kubanga [c] ndireta obubi ku basaja Abânasosi, gwe [d] mwâka mwebali'jirirwa.

12 [a] Oli mutûkirivu, ai Mukama, bwempoza nâwe: era naye nandinyonyo'demu nâwe ensônga: [b] e'kubo eryababi lirabira ki omukisa? batererera ki abo bona abali-
2 mbalimba enyo? Wabasimba, wewawo, basimbye emizi; bamera, wewawo, babala ebibala: oli kumpi mu kamwa kâbwe, oli wala ne-
3 meme yâbwe. Naye 'gwe, ai Mukama, o'manyi; ondaba nokema omutima gwânge (bwegufanana) gyoli: basîke ngendiga ezokusalibwa, obategekere [c] olunaku olwoku'tira-
4 ko. Ensi eritûsa wa okuwubûla, nemi'do egyo munsi yona negiwotôka? olwobubi bwabo abagirimu ensolo kyeziva zimalibwawo nenyonyi; kubanga bayogera nti Taliraba

5 nkomerero ya'fe ya luvanyuma. Obanga o'duki'de wamu nabatambula nebigere nebakukôyesa, kale oînza otya okuwakana nembalâsi? era newakuba'de nga wegolo'de munsi eyemirembe, naye olikola otya mu [d] malala ga Yoludani?
6 Kubanga era ne bagandabo nenyumba ya kitâwo, era nabo bakulimbyelimbyo; era nabo balângiri-'za enyumawo: toba'kirizânga newebakugamba ebigambo ebirûngi.
7 Ndese enyumba yânge, nsu'de [e] obusika bwânge; mpa'deyo oyo ememe yânge gweyagala enyo nyi-
8 ni mu mukono gwabalabebe. Obusika bwange bufûse gyendi ngempologoma mu kibira: aimusi'za e'dobozirye ku'nze; kyenvu'de 'mu-
9 kyâwa. Obusika bwânge buli gyendi ngenyonyi ei'ga eyamabala? enyonyi ezii'ga zimulûmbye enjui zona? mugende mukung'anye ensolo zona ezomunsiko, muzirete zirye.
10 [f] Abasûmba bangi bônônye [g] olusuku lwânge olwemizabibu, [h] balinyiri'de omugabo gwânge nebigere, omugabo gwânge ogusanyusa bagufu'de 'dûngu omutali muntu.
11 Bagufu'de matôngo; guwubâla gyendi nga guleke'dwayo; ensi yona efûse matôngo, kubanga tewali mu-
12 ntu agi'sâko mwoyo. Abanyazi batûse ku nsozi zona ezobwêru mu 'dûngu: kubanga ekitala kya Mukama kirya okuva ku nkomerero yensi okutûka ku nkomerero yensi: tewali kintu ekirina omubiri ekirina
13 emirembe. [k] Basiga eng'âno, bakûngu'de amagwa; berûmya bo be nyini, 'sô tebaliko kyebagasi'za: era mulikwatibwa ensonyi olwebibala bya'mwe olwekirui kya Mukama.
14 Bwati bwayogera Mukama eri [l] balirânwa bânge bona ababi [m] abakoma ku busika bwenasisa abantu bânge Isiraeri nti Laba, ndibasimbula munsi yâbwe, era ndisimbula enyumba ya Yuda wakati mubo.
15 Awo olulitûka bwendiba nga 'maze okubasimbula, [n] ndikomawo nembakwatirwa ekisa; era [o] ndibakomyawo buli muntu mu busikâbwe na
16 buli muntu munsi yewâbwe. Awo olulitûka bwebalinyikira okuiga amakubo gabantu bânge, [p] okuläira erinya lyânge nti Nga Mukama bwali omulamu; era nga bwebaigirizânga abantu bânge okuläira Baali; kale [r] balizimbibwa wakati mu ba-
17 ntu bânge. Naye [s] bwebatali'kiriza kuwulira, awo ndisimbula e'gwânga eryo, nga nsimbula era nga ndizikiriza, bwayogera Mukama.

13 Bwati Mukama bweyang'amba nti Genda wegulire olukoba o-

[n] Yer.7.16.
[o] Zab. 52. 8.
[p] Yer. 7. 18.
[r] Is. 53. 7.
[s] Yer. 18. 18. Kung. 3. 60, 61.
[t] Zab. 37. 13.
[u] Zab. 83. 4.
[v] Zab. 7. 9. Yer. 17. 10.
[w] 1 Sam. 16. 7.
[z] Yer. 12. 6.
[a] Is. 30. 10.
[b] Ma. 13. 1–5.
[c] Yer. 23. 12.
[d] Luk. 19. 44.
[e] Zab. 81. 4.
[f] Yob. 12. 6; 21. 7–17. Zab. 37. 1. 7. 35, 36; 73. 3–7. Yer. 5. 28. Kab. 1. 4, 13. Mala. 3. 15.
[g] Yak. 5. 5.
[h] Yer. 6. 3.
[i] Is. 5. 1, 5.
[k] Is. 63. 18.
[l] Lev. 26. 16. Ma. 28. 38. Mi. 6. 15. Kag. 1. 6.
[m] Ez. 25. 6–12. [m] Zek. 2. 8.
[n] Ma. 30. 3.
[o] Yer. 24. 6; 30. 3.
[p] Yer. 4. 2.
[r] 1 Pet. 2. 5.
[s] Is. 60. 12.
[d] Yos. 3, 15. Yer. 49. 19; 50. 44.
[e] Is. 19. 25.

lwediba, wesibe mu kiwatokyo, 'sō
2 tolunyika mu ma'zi. Awo [a] ninegulira olukoba, ngekigambo bwekyali ekya Mukama, nendwesiba
3 mu kiwato kyange. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira omulūndi
4 ogwokubiri nga kyogera nti 'Dira olukoba lwewagula oluli mu kiwatokyo, ogolokoke ogende ku Fulati, olukisize eyo mu bunya obwomu-
5 lwāzi. Awo neng'enda nendukwekera ku Fulati, nga Mukama bwe-
6 yandagira. Awo olwātūka enaku nyingi nga ziisewo Mukama nāng'amba nti Golokoka ogende ku Fulati o'gyeyo olukoba lwenakulagira
7 okulukisiza eyo. Awo neng'enda ku Fulati nensima nenziya olukoba mu kifo mwenali ndukisi'za: kale, laba, olukoba nga lwōnōnese, nga
8 teruliko kyerugasa. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyo-
9 gera nti Bwati bwayogera Mukama nti Bwentyo bwendyōnōna amalala ga Yuda namalala amangi aga Ye-
10 rusalemi. Abantu bano ababi abagāna okuwulira ebigambo byange, abatambulira mu buka'kanyavu bwomutima gwābwe, era bagobere-'de bakatonda abalala okubawerezānga nokubasiuzānga, balibērera dala ngolukoba luno olutaliko kye-
11 rugasa. Kuba olukoba nga bwerwega'ta nekiwato kyomuntu, bwentyo bwenega'sa nānge enyumba yona eya Isiraeri nenyumba yona eya Yuda, bwayogera Mukama; [b] balyoke babērēnga gyendi e'gwānga era erinya era etendo era ekitibwa:
12 naye nebatayagala kuwulira. Kyoliva obagamba ekigambo kino nti Bwati bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti Buli ki'ta kiri-'jula omwenge: nabo balikugamba nti Tetumanyi nga buli ki'ta kiri-
13 'jula omwenge? Awo nolyoka obagamba nti Bwati bwayogera Mukama nti Laba, ndi'juza obutamivu bona abali munsi eno, [c] bakabaka abatūla ku ntebe ya Daudi, ne bakabona, ne bana'bi, ne bona aball
14 mu Yerusalemi. Era ndibatāndagira omuntu ne mu'ne, bakitābwe ne batabani bābwe wamu, bwayogera Mukama: sirisāsira 'sō sirisonyiwa 'sō sirikwatibwa kisa, 'neme okubazikiriza.
15 Muwulire, mutege amatu; temuba na malala: kubanga Mukama a-
16 yoge'de. Mumuwe Mukama Katonda wa'mwe ekitibwa, nga [d] tanaleta kizikiza era ngebigere bya'mwe tebinaba kwesitalira ku nsozi ezekizikiza; era nga bwemusūbira omusana, nāgufūla [e] ekisikirize ekyokufa nāgudugaza okuba [f] ekizikiza
17 ekiku'te. Naye bwemutali'kiriza kuwulira, ememe yānge erikāba amaziga kyāma olwamalala (ga-'mwe); namaso gānge galikāba nyo amaziga, negakulukuta amaziga, kubanga ekisibo kya Mukama ki-
18 kwati'dwa. Gamba [g] kabaka ne namasole nti Mwetōwaze mutūle wansi: kubanga ebiremba bya'mwe bikakanye, engule eyekitībwa kya-
19 'mwe. Ebibuga ebyebukika obwadyo bi'ga'dwawo, 'sō tewali wa kubi'gulawo: Yuda atwāli'dwa yena nga musibe; yena atwāli'dwa dala nga musibe.
20 Muimuse amaso ga'mwe mulabe [i] abo abava ebukika obwa kono: ekisibo kyewawebwa kiriru'dawa, e-
21 kisibokyo ekirūngi? Olyogera otya, bwalikutekako mikwānogyo okuba omutwe, kubanga 'gwe ke nyini 'gwe wabaigiriza okukukola obubi? [k] obunike tebulikukwata ngomuka-
22 zi alūmwa okuzāla? Era bwonoyogerera mu mutimagwo nti [l] Ebigambo bino binji'jiri'de lwaki? olwobutali butūkirivubwo kubanga bungi, [m] ebirengebyo kyebivu'de bibi-'kulwako, nebisinzirobyo bigirirwa
23 ekye'jo. Omuwesiyopya ainza okuwanyisa omubirigwe, oba ngo amabala gayo? kale [n] na'mwe muinza okukola obulūngi abāmanyīra oku-
24 kola obubi. Kyendīva mbasāsānya [o] ngebisasiro ebivawo olwembuyaga
25 ezomu'dūngu. Kano ke kaluluko, omugabo gwenakugerera, bwayogera Mukama; kubanga wanerabira
26 newesiga obulimba. Nānge kyendiva mbi'kula ku birengebyo ku ma-
27 sogo, [p] nensonyizo zirirabika. Nalaba emizizogyo, obwenzibwo nokubeberakwo, obukaba obwokwendakwo, [r] ku nsozi ezomu'tale. Likusānze, ai Yerusalemi! [s] toyagala kulongōsebwa; ebyo bīritūsa wa okubawo nate?

14 Ekigambo kya Mukama ekya-'jira Yeremiya ekyānda bwekiri.
2 Yuda awubāla, nenzi'gi zayo ziyōngobera, batūla ku 'taka nga ba-
3 mba'de ebidugala; nokukāba kwa Yerusalemi kulinye. Nabakūngu bābwe batuma abāna bābwe ababo emu'ga: batūka ku binya, nebatasāngamu ma'zi; ba'dayo ensuwa zābwe nga njerēre: ensonyi zibakwata, baswāla, [a] babi'ka ku mitwe
4 gyābwe. Olwe'taka eryatise, kubanga [b] enkuba tetonyānga munsi, abalimi kyebava bakwatibwa ensonyi, babi'ka ku mitwe gyābwe.
5 Wewawo, nempewō eri ku 'tale ezāla, nereka omwāna (gwayo) olwo-
6 butabawo mu'do. [c] Nentulege ziimirira ku nsozi ezobwēru, ziwejerawejera empewo ngebibe; amaso gazo gaziba olwobutabawo ebimera.
7 Obutali butūkirivu bwa'fe newa-

[a] Is. 20. 2. Ez. 4. 1-5; 5. 1-4; 12. 3-11; 24. 3-5.
[b] Kuv. 19. 5.
[c] Yer. 17. 19,20; 19.3.
[d] Am. 5. 8; 8. 9.
[e] Yer. 2. 6.
[f] Is. 60. 2.
[g] 2 Rasek. 24. 12. Yer. 22. 28.
[i] Yer. 6. 22.
[k] Yer. 6. 24.
[l] Yer. 5. 12.
[m] Is. 3. 17; 6. 1. Kung. 1 8. Nak. 2. 5.
[n] Mat. 19. 26.
[o] Zab. 68. 13.
[p] Nak. 3. 5.
[r] Yer. 2 20.
[s] Ez 24. 13.
[a] 2 Sam. 13. 30.
[b] Yer. 2. 2.
[c] Yer. 2. 24.

kuba'de nga butulumiriza, kola o-
[d] Zab. 26. 11. mulimu [d] olwerinyalyo, ai Muka-
ma: kubanga oku'da kwa'fe enyu-
[e] Yer. 17. 13. 8 ma kungi; twakwōnōna. [e] Ai 'gwe
e'sūbi lya Isiraeri, amulokolera mu
biro ebyokulabiramu enaku, wandi-
bēre'de ki ngomuise munsi, era
ngomutambuze akyāma okukēsa o-
[f] Is. 59. 1. [g] Kuv. 29. 45. 9 bu'de? Wandibēre'de ki ngomu-
ntu asamāliri'de, ngomusaja owa-
mānyi [f] atainza kulokola? era na-
ye [g] 'gwe, ai Mukama, oli wakati
[h] Zab. 119. 121. mu'fe, na'fe tutūmi'dwa erinyalyo;
[i] totuleka.
10 Bwati Mukama bwagamba aba-
ntu bano nti Bwebatyo bwebāya-
galānga okuwaba; tebaziizānga bi-
gere byābwe: Mukama kyava ale
ma okuba'kiriza; kakano ana'ju-
kira obutali butūkirivu bwābwe,
[h] Yer. 7. 16. 11 era anābonereza ebibi byābwe. A-
wo Mukama nāng'amba nti [k] Tosa-
[i] Is. 58. 3. bira bantu bano bawebwe ebirūngi.
[m] Yer. 6. 20; 7. 21, 22. 12 [l] Bwebanāsibānga, siwulirenga ku-
kāba kwābwe; era [m] bwebanāwā-
[n] Yer. 9. 16. ngayo ebiwebwayo ebyōkebwa ne-
bitone, siba'kirizenga: naye [n] ndi-
[o] Yer. 4. 10. bazikiriza nekitala nenjala ne ka-
13 wumpuli. Awo [o] nendyoka njoge-
ra nti Wowe, Mukama Katonda!
laba, bana'bi babagamba nti Temu-
liraba kitala 'sō temuliba na njala;
naye ndibawa emirembe egyenka-
14 la'kalira mu kifo kino. Awo Mu-
kama nālyoka ang'amba nti Bana-
[p] Yer. 20. 6; 23. 25; 27. 10. 'bi [p] balagulira ebyobulimba mu
linya lyānge: sabatuma 'sō sabala-
gira 'sō sayogera nabo: babalagula
okwolesebwa okwobulimba nobula-
guzi nekigambo ekitalimu nobukū-
sa obwomumutima gwābwe bo.
15 Mukama kyava ayogera bwati ebya
[r] Yer. 5. 12. bana'bi abalagulira mu linya lyā-
nge 'sō sabatuma, [r] naye nebogera
nti Ekitala nenjala tebiriba munsi
[s] Yer. 44. 12. eno: nti [s] Ekitala nenjala bye biri-
[t] Zab. 79. 3. 16 zikiriza bana'bi abo. Nabantu be-
balagula balisūlibwa mu ngūdo E-
zeyerusalemi olwenjala nekitala;
[t] 'sō tebaliba nabalibazīka, bo ne
bakazi bābwe newakuba'de batabani bābwe newakuba'de bawala bābwe: kubanga ndifuka kubo obubi
17 bwābwe. Era olibagamba ekiga-
mbo kino nti Amaso gānge gakuluku-
[u] Yer. 8. 21. te amaziga emisana nekiro 'sō
galeme okulekayo; kubanga [u] omu-
wala wabantu bānge atamanyi mu-
saja awagu'dwamu ekituli kinene,
[w] Ez. 7. 14. 18 ekiwūndu kibi nyo nyini. Bwenā-
fuluma mu [w] 'tale, kale, laba, aba-
'tidwa nekitala! era bwenāingira
mu kibuga, kale, laba, abo abalwa-
[v] Yer. 5. 31. 'de olwenjala! kubanga [v] na'bi era
ne kabona batambulira munsi 'sō
tebalina kumanya.
19 Ogāni'de dala Yuda? ememe-
yo etami'dwa Sayuni? otufumiti-
'de ki, 'sō tewali 'dagala lya kutu-
wonya? Twasūbirānga emirembe,
naye newataba birūngi ebya'jānga;
nebiro ebyokuwonyezebwamu, kale,
20 laba, okukeng'ēntererwa! Ai Mu-
kama, tūkiriza obubi bwa'fe nobu-
tali butūkirivu bwa bajaja ba'fe:
21 [x] kubanga twakwōnona. Totuta-
[x] Zab. 106. 6. mwa olwerinyalyo; tovumisa ntebe
ya kitībwakyo: [a] 'jukira, tomenya
[a] Zab. 106. 45. 22 ndagāno gyewalagāna na'fe. Mu
[b] Ma. 32. 21. [b] birerya byabamawānga [c] mulimu
[c] Zek. 10. 1, 2. ebiīnza okutonyesa enkuba? oba
[d] Is. 30. 23. Yer. 10. 13. e'gulu liīnza okuleta empandagiri-
ze? [d] si 'gwe wuyo, ai Mukama Ka-
tonda wa'fe? kyetunāvānga tuku-
lindirira 'gwe; kubanga 'gwe wa-
bikola ebyo byona.

15 Awo Mukama nālyoka ang'amba
[e] Zab. 106. 23. Yer. 7. 16; 14. 11. Ez. 14. 14, 16, 18, 20. nti [e] Musa ne Samuwiri newa-
kuba'de nga baīmiri'de mu maso
gānge, era ememe yānge teyandi-
īnzi'za kutunulira bantu bano: ba-
2 gobe mu maso gānge, bavewo. Awo
olulitūka bwebalikugamba nti Tuna'da wa nga tuvu'dewo? kale no-
bagamba nti Bwatyo bwayogera
Mukama nti [b] Aboku'tibwa (bage-
[b] Yer. 43. 11. Ez. 5. 12. Zek. 11. 9. nde) eri oku'tibwa; nabekitala
eri ekitala; nabenjala eri enjala;
8 nabokusibibwa eri okusibibwa. E-
ra ndibatekerawo engeri nya, bwa-
yogera Mukama: ekitala oku'ta,
nembwa okutāgula, nenyonyi ezo-
mu'bānga, nensolo ezomunsi, oku-
4 lya nokuzikiriza. Era ndibawayo
okuyūgūmizibwa erui nerui mu
bwakabaka bwona obwensi, olwa
[c] Manase mutabani wa Kezekiya
kabaka wa Yuda olwekyo kyeyako-
5 lera mu Yerusalemi. Kubanga āni
alikusāsira, 'gwe Yerusalemi? oba
āni alikukungubagira? oba āni a-
6 likyāma okubūza ebifa gyoli? O-
ng'ānyi, bwayogera Mukama, o'ze
enyuma; kyenvu'de nkugololerako
omukono gwānge nenkuzikiriza;
7 [d] nköye okwe'jusa. Era nabawu-
[d] Kos. 13. 14. 'jira nekiwu'jo mu miryāngo egye-
nsi: mba'gyeko abāna, nzikiri'za
abantu bānge; teba'dānga okuva
8 mu makubo gābwe. Ba'na'mwā-
ndu bābwe beyonge'de gyendi oku-
singa omusenyu ogwenyanja: ndē-
se kubo ku nyina wabalenzi omu-
nyazi mu tuntu: mugwisi'zako o-
bubalagaze nebitīsa nga tamanyiri-
9 'de. Eyazāla omusānvu ayōngo-
bera; ata'de obulamu; enjubaye
egu'de nga bukyali bwa misana;
akwati'dwa ensonyi, aswa'de: na-
balifi'kawo kubo ndibagabula eri e-
kitala mu maso gabalabe bābwe,
bwayogera Mukama.
10 [e] Zinsānze, nyabo, kubanga wa-
[e] Yer. 20. 14. nzāla nga ndi musaja wa nyōmbo
era owempaka eri ensi zona! siwo-

lānga lwa magoba, 'sō nabantu tebampolānga lwa magoba; (naye)
11 buli muntu kubo ankolimira. Mukama yayogera nti Mazima ndikuwa amānyi olwobulūngi; mazima ndikwegairiza omulabe mu biro ebyokulabiramu enaku ne mu biro ebyokubonyabonyezebwamu.
12 Omuntu aínza okumenya ekyūma, ekyūma ekiva ebukika obwa
13 kono, nekikomo? Ebintubyo nobuga'gabwo ndibiwayo okuba omunyago awatali muwendo, olwebibi-
14 byo byona, mu usalozo zona. Era ndibiisa wamu nabalabebo okugenda *munsi gyotomanyi: kubanga omuliro guku'te olwobusūngu bwānge ogulibākirako.
15 Ai Mukama, 'gwomanyi: nji'jukira onji'jire, ompalanire e'gwānga kwabo abanji'ganya; tonzi'gyirawo dala olwokugumikirizakwo: manya
16 nga nvumi'dwa oku'nānga 'gwe. Ebigambobyo byalabika nembirya; nebigambobyo byali gyendi sanyu nokusanyuka kwomutima gwānge: kubanga ntūmi'dwa erinyalyo, ai Mukama Katonda owe-
17 'gye. Satūla mu kung'aniro lyabo abebinyumu, 'sō sasanyuka: natūla 'nze'ka olwomukonogwo; ku-
18 banga onji'juzi'za okunyīga. Obulūmi bwānge bubērera ki obwolubērera, nekiwūndu kyānge kibērera ki ekitawonyezeka, ekigāna okulogebwa? ka'zi oliba gyendi (nga-ka'ga) akalimba, ngama'zi aga-'gwāwo?
19 Mukama kyava ayogera bwati nti Bwolikomawo, kale ndiku'za olyoke oimirire mu maso gānge; era bwolyāwula ebyomuwendo omungi okubi'gya mwebyo ebitagasa, oliba ngakamwa kānge: bali'da gyoli na-
20 ye 'gwe to'dānga gyebali. Era ndikufūla eri abantu bano bugwe owekikomo aliko enkomera; era balirwāna nāwe, naye tebalikuwāngula: kubanga 'nze ndi wamu nāwe okukulokola nokukuwonya,
21 bwayogera Mukama. Era ndikuwonya mu mukono gwababi, era ndikununula okuku'gya mu mukono gwabentisa.

16 Era ekigambo kya Mukama neki'ja gyendi nga kyogera nti
2 Towasānga mukazi, 'sō tozālira bāna ba bulenzi newakuba'de abobuwala
3 mu kifo kino. Kubanga Mukama bwayogera bwati ebyabāna abobulenzi nabobuwala abazālirwa mu kifo kino nebya banyābwe ababazāla nebya bakitābwe ababazālira
4 munsi muno, nti Balifa bubi; tebalikungubagirwa 'sō tebalizikibwa; baliba ngobu'sa ku maso ge'taka: era balimalibwawo nekitala nenja-

la; nemirāmbo gyābwe giriba 'mere ya nyonyi ezomu'bānga era ya
5 nsolo ezomunsi. Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Toingira mu nyumba mwebakungubagira, 'sō togenda kukuba biwōbe, 'sō tobakābira: kubanga nziye emirembe gyānge ku bantu bano, bwayogera Mukama. (mba'gyeko) ekisa noku-
6 sāsira okulūngi. Abakulu era nabato balifira munsi eno: tebalizikibwa 'sō nabantu tebalibakungubagira, 'sō tebalyesala, 'sō tebalibamwera: 'sō abantu tebalibabegera ('mere) nga babakābira, oku-
7 bakubagiza olwabafu; 'sō abantu tebalibawa kikōmpe kya kusanyusa okunywa olwa kitābwe oba olwa
8 nyābwe. 'Sō toliingira mu nyumba mwebalira embaga, okutūla nabo,
9 okulya nokunywa. Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Laba, ndikomya mu kifo kino mu maso ga'mwe na'mwe nga mukyali balamu, e'dobozi eryebinyumu ne'dobozi eryokusanyuka, e'dobozi eryawasa omu-
10 gole ne'dobozi lyomugole. Awo olulitūka bwolitegēza abantu bano ebigambo bino byona, bo nebakugamba nti Kiki ekyogeze'za Mukama obubi buno bwona obunene eri 'fe? oba atulānga ki? oba kyōnōno ki kyetwōnōnye Mukama Ka-
11 tonda wa'fe? kale nolyoka obagamba nti Kubanga bajaja ba'mwe bānvako, bwayogera Mukama, nebatambula okugoberera bakatonda abalala nebabawereza nebabasinza nebava ku'nze, 'sō tebākwatamatēka gānge;
12 na'mwe mwakola bubi okusinga bajaja ba'mwe; kubanga, laba, mutambula buli muntu ngobuka'kanyavu bwomutimagwe omubi bwebuli
13 nokuwulira nemutampulira: kyendiva mbagoba munsi eno okugenda munsi gyemutamanyānga, 'mwe newakuba'de bajaja ba'mwe; era munāwererezānga eyo bakatonda abalala emisaua nekiro; kubanga siribalaga kisa na katono.
14 Kale, laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwebatakyayogera nti Nga Mukama bwali omulamu eya-'gya abāna ba Isiraeri munsi Yemi-
15 siri; naye nti Nga Mukama bwali omulamu eya'gya abāna ba Isiraeri munsi yenabakika obwa kono ne mu matwāle gona gyeyali abagobe-'de: era ndibakomyawo munsi ye-
16 wābwe gyenawa bajaja bābwe. Laba, nditumya abavubi bangi, bwayogera Mukama, era balibavuba; oluvanyuma nditumya abai'zi bangi, era balibai'ga okuba'gya ku buli lusozi ne ku buli kasozi, ne mu
17 bunya obwomumainja. Kubanga amaso gānge gatunulira amakubo

[a] Ma. 28. 26. Yer. 34. 20.
[b] Ez. 24. 16, 17, 22, 23.
[c] Ma. 14. 1.
[d] Yob. 1. 20. Is. 3. 24.
[e] Ma. 29. 34.
[f] Yer. 7. 33.
[g] Ma. 4. 26-28; 28. 36, 63-65.
[h] Yer. 17. 4.
[i] Yer. 22. 7, 8.
[j] Yer. 4. 2.
[k] Yer. 3. 12.
[l] Yer. 24. 6; 30. 3; 32. 37.
[m] Am. 4. 2. Kab. 1. 15.
[n] Yer. 13. 4.
[o] Yer. 25. 33. Es. 7. 11.
[p] Yer. 8. 2.
[q] Yer. 14. 12.

gābwe gona: tegakisibwa bwenyi bwānge, 'sō nobutali butūkirivu bwābwe tebukwekebwa maso gānge.
18 Era okusoka [u] ndisasula obutali butūkirivu bwābwe nekibi kyābwe [w] emirūndi ebiri; kubanga [y] bayōnōna ensi yānge nemirāmbo egyebintu byābwe ebyebi've, era ba'juzi'za obusika bwānge emizizo gyā-
19 bwe. Ai Mukama, amānyi gānge era [z] ekigo kyānge, era obu'dukiro bwānge ku lunaku olwokulabiramu enaku, eri 'gwe amawānga gyegali'ja nga bava ku nkomerero zensi, era balyogera nti Bajaja ba'fe bāsikira bulimba bwerēre, birerya nebi-
20 gambo [a] ebitaliko kyebigasa. Omuntu alyekolera bakatonda, era [b] a-
21 batali bakatonda? Kale, laba, ndibamanyisa, omulūndi guno gwo'ka ndibamanyisa omukono gwānge namānyi gānge; era balimanya [c] ngerinya lyānge [d] Yakuwa.

17 Ekibi kya Yuda kyawandikibwa [a] nekalamu eyekyūma ne'jinja erya alimasi esongovu: kyayōlebwa ku kipānde ekyomutima gwābwe, ne ku [b] mayembe gebyōto bya'mwe;
2 abāna bābwe nga bweba'jukira ebyōto byābwe ne [c] Būsera bābwe awali [d] emiti egimera ku nsozi e-
3 mpānvu. Ai [e] olusozi lwānge oluli mu nimtro, ndigabula ebintubyo nobuga'gabwo bwona okuba omunyago, nebifobyo ebigulumivu olwo-
4 kwōnōna, mu nsalozo zona. Nāwe olivamu kububwo we'ka mu busikābwo bwenakuwa; era [f] ndikuwerezesa abalabebo munsi gyotomanyi: kubanga mukumye omuliro mu busūngu bwānge obunābūbūkānga emirembe gyona.
5 Bwati bwayogera Mukama nti Akolimi'dwa omusaja oyo eyesiga abantu, [g] nāfūla omubiri okuba omukonogwe, momutimagwe guva
6 ku Mukama. Kubanga alifanana [h] omwolola oguli mu 'dūngu, 'sō taliraba ebirūngi bwebiri'ja; naye alibēra mu biwalakate mu 'dūngu, [k] ensi eyomunyo 'sō eterimu bantu.
7 [l] Alina omukisa omusaja oyo eyesiga Mukama, era Mukama lye 'sūbirye.
8 Kubanga [m] aliba ngomuti ogwasimbibwa awali ama'zi, negulānda emizi gyagwo awali omu'ga, 'sō tegulitya musana bwegwāka enyo, naye [n] amalagala gagwo galiyera; 'sō tegulyeralikiririra mu mwāka ogwekyēya, 'sō tegulirekayo kubala
9 bibala. Omutima mulimba okusinga ebintu byona, era gulwa'de endwa'de etewonyezeka: āni ainza
10 okugumanya? 'Nze Mukama [o] nkebera omutima, nkema ememe, [p] okuwa buli muntu ngamakuboge bwegali, ngebibala bwebiri ebyebiko-
11 lwabye. Ngenkwāle bwekung'anya (obwāna) bwetezālānga, bwatyo bwabēra oyo afuna obuga'ga 'sō si lwa mazima; [r] enakuze nga zikyali za kitūndu [s] bulimuvako, ne ku nkomererove aliba [t] musirusiru.
12 Ekifo ekyawatukuvu wa'fe ye ntebe eyekitibwa eyagulumizibwa
13 okuva ku luberyeberye. Ai Mukama, e'sūbi lya Isiraeri, [u] bona abakuvako balikwatibwa ensonyi; abansenguka [w] baliwandikibwa ku 'taka, kubanga bavu'de ku Mukama,
14 [y] olu'zi olwama'zi amalaimu. Mponya, ai Mukama, kale lwenāwona; ndokola, kale lwenālokoka: kuba-
15 nga 'gwoli tendo lyānge. Laba, [z] bang'amba nti Ekigambo kya Mu-
16 kama kiriru'dawa? ki'je 'no. 'Nze kubwānge seyuna obutaba musūmba enyumawo; 'sō segombānga olunaku olwokulabiramu enaku; 'gwomanyi: ekyava mu mimwa
17 gyānge kyabānga mu masogo. Tobēra ntisa gyendi: 'gwoli bu'dukiro bwānge ku lunaku olwokulabiramu
18 obubi. Bakwatibwe ensonyi abo abanji'ganya, naye 'nze 'neme okukwatibwa ensonyi; bo bakeng'ēntererwe, naye 'nze 'neme okukeng'ēntererwa: baleteko olunaku olwokulabiramu obubi, obazikirize [a] okuzikirira okwemirūndi ebiri.
19 Bwati Mukama bweyang'amba nti Genda oimirire mu mulyāngo ogwabāna babantu, [b] bakabaka ba Yuda mwebaingirira era mwebafulumira ne mu miryāngo gyona Egye-
20 yerusalemi; obagambe nti Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe bakabaka ba Yuda, ne Yuda yena ne bona abali mu Yerusalemi, abai-
21 ngirira mu miryāngo gino: bwati bwayogera Mukama nti Mwekūme [c] muleme okusitulirānga ku lunaku lwa sabiti omugugu gwona, 'sō temuguingirizānga mu miryāngo E-
22 gyeyerusalemi; 'sō temu'gyānga mugugu mu nyumba za'mwe ku lunaku olwa sabiti, 'sō temukolānga mulimu gwona: naye mutukuzānga olunaku olwa sabiti [d] nga bwenala-
23 gira bajaja ba'mwe; naye nebatawulira 'sō tebatega kutu kwābwe, naye nebaka'kanyaza ensingo yābwe baleme okuwulira era baleme
24 oku'kiriza okuigirizibwa. Awo olulitūka, bwemunānyikirānga okumpulira, bwayogera Mukama, obutaletānga mugugu gwona okuguisa mu miryāngo gyekibuga kino ku lunaku olwa sabiti, naye bwemunātukuzānga olunaku olwa sabiti obutalukolerāngamu mulimu gwona;
25 [e] kale mu miryāngo gyekibuga kino munāingirāngamu bakabaka nabalāngira abatu'de ku ntebe ya Daudi, nga bali ku magāli era nga bebaga-

[a] Ya. 66. 6.
[w] Is. 40. 2. Yer. 17. 18.
[y] Yer. 2. 7.
[z] Zab. 31. 4; 61. 2.
[a] Is. 44. 10.
[b] Yer. 2. 11.
[c] Kuv. 6. 3; 15. 3. Yer. 33. 2.
[d] Zab. 83. 18.
[a] Yob. 19 24.
[b] Kuv. 27. 2.
[c] Balam. 3. 7. Is. 27. 9.
[d] Yer. 2. 20.
[e] Is. 2. 3.
[f] Yer. 15. 14.
[g] Is. 31. 3.
[h] Yer. 48. 6.
[i] Ma. 29. 23.
[k] Zab. 2. 12; 25. 2.
[l] Zab. 1. 3.
[m] Nge. 11. 28.
[n] 1 Sam. 16. 7. Zab. 139. 23, 24. Bal. 8. 27.
[o] Zab. 62. 12.
[r] Zab. 55. 23.
[s] Zab. 59. 6. [t] Luk. 12. 20.
[u] Zab. 73. 27. Is. 1. 28.
[w] Luk. 10. 20.
[y] Yer. 2. 13.
[z] Is. 5. 19. 2 Pet. 3. 4.
[a] Yer. 16. 18.
[b] Yer. 13. 13.
[c] Nek. 13. 15, 19. Yok. 5. 9.
[d] Kuv. 20. 8, 9.
[e] Yer. 22. 4.

'de embalāsi, bo nabakūngu bābwe, abasaja ba Yuda nabaliba mu Yerusalemi: nekibuga kino kinābānga
26 kya lubērera. Era bali'ja nga bavu'de mu *f* bibuga bya Yuda ne mu bifo ebyetōlo'de Yerusalemi ne munsi ya Benyamini ne *g* munsi eyensenyi ne ku nsozi ne *h* mu bukika obwadyo, nga baleta ebiwebwayo ebyōkebwa nesadaka nebitone nomugavu, era nga baleta (sadaka) ezokwebaza mu nyumba ya Muka-
27 ma. Naye bwemutampulirenga okutukuza olunaku olwa sabiti, obutatwālānga mugugu newakuba'de okuingirirānga mu miryāngo Gyeyerusalemi ku lunaku olwa sabiti; kale *k* ndikumira omuliro mu miryāngo gyakyo, era gulyōkya amayumba Ageyerusalemi, 'sō tegulizikizibwa.

18 Ekigambo ekya'jira Yeremiya
2 okuva eri Mukama nti Golokoka oserengete eri *a* enyumba eyomubūmbi, era eyo gyenākuwuliriza
3 ebigambo byānge. Awo neneserengeta eri enyumba eyomubūmbi, kale, laba, ngakolera omulimugwe
4 ku banamuziga. Awo ekintu kyeyali akola nebūmba bwekyayōnōnekera mu mukono gwomubūmbi, nākibūmba nate okuba ekintu ekirala ngomubūmbi bweyasima okukibūmba.
5 Awo ekigambo kya Mukama ne-
6 kinji'jira nga kyogera nti Ai enyumba ya Isiraeri, *b* 'nze siinza kubakola ngomubūmbi ono? bwayogera Mukama. Laba, ebūmba nga bweriri mu mukono gwomubūmbi, na-'mwe bwemuli bwemutyo mu mukono gwānge, ai enyumba ya Isi-
7 raeri. Bwendiba nga njoge'de *c* ku 'gwānga ne ku bwakabaka, okusimbula nokumenya nokuzikiriza;
8 e'gwānga eryo lyenjoge'deko bweririkyūka okuleka obubi bwābwe, *d* ndye'jusa obubi bwenali ndowōza
9 okubakola. Bwendiba nga njoge-'de ku 'gwānga ne ku bwakabaka,
10 okulizīmba nokulisimba; bweririkola obubi mu maso gānge, obutawulira 'dobozi lyānge, kale ndye-'jusa obulūngi bwenayogera oku-
11 kola okubagasa. Kale 'no gamba abasaja ba Yuda nabali mu Yerusalemi nti Bwati bwayogera Mukama nti Laba, mbatese'zako obubi era mbasalira amagezi: mukomewo 'no buli muntu ngava mu 'kubolye ebi, mulongōse amakubo ga-
12 'mwe nebikolwa bya'mwe. Naye nebogera nti *e* Tewali 'sūbi: kubanga tunātambulānga okugoberera ebyo byetwagūnja 'fe, era tunākolānga buli muntu ngobuka'kanyavu bwomutimagwe omubi bwebuli.
13 Mukama kyava ayogera bwati nti *f* Mubūze 'no mu mawānga eyali awuli'de ebigambo ebyenkana awo; omuwala wa Isiraeri akoze ekiga-
14 mbo ekyeki'ye enyo. Omuzira oguli ku Lebanoni guli'gwerawo ku lwāzi olwoku'tale? ama'zi amanyogovu agakulukuta agava ewala ga-
15 likalira? Kubanga *g* abantu bānge banerabi'de, bōkere'za obubāne ebitalimu; era babesitazi'za mu makubo gābwe, mu *h* makubo age'da,
16 okutambulira mu mpenda, mu 'kubo eritali sende; okufūla ensi yābwe *k* ekyewunyo nokusōzebwānga enaku zona; buli muntu anāitāngawo anewunyānga nānyenya omu-
17 twegwe. *l* Ndibasāsānya nga nembuyaga eziva ebuvanjuba mu maso gomulabe; nditunulira *m* amabega gābwe 'sō si maso gābwe ku lunaku mwebalirabira obuinike.
18 Awo nebalyoka bogera nti Mu'je *n* tumusalire Yeremiya amagezi; *o* kubanga amatēka tegalibula awali kabona, newakuba'de okutēsa awali owamagezi, newakuba'de ekigambo awali na'bi. Mu'je tumukube nolulimi, tuleme oku'sāyo omwoyo eri ebigambobye nekimu.
19 'Sāyo omwoyo eri 'nze, ai Mukama, owulire e'dobozi lyabo aba-
20 mpakanya. Obubi bulisasulwa olwobulūngi? kubanga basimi'de ememe yānge *p* obunya. 'Jukira bwenaimirira mu masogo okubogerera bo ebirūngi okukyūsa eki-
21 ruikyo kibaveko. Kale *r* wayo abāna bābwe eri enjala, obagabule eri obuīnza obwekitala; bakazi bābwe bafirwe abāna bābwe era babe ba'na'mwāndu; nabasaja bābwe ba'tibwe, nabalenzi bābwe bafumi-
22 tibwe nekitala mu lutalo. Okukāba kuwulirwe okuva mu nyumba zābwe, bwolibaletako ekibīna nga tebamanyiri'de: kubanga basimye obunya okunkwata, era bakweke'de
23 ebigere byānge ebyāmbika. Era naye, Mukama, 'gwomanyi hyona byebatēsa okunzi'ta; *s* tosonyiwa bubi bwābwe, 'sō tosāngula kwōnōna kwābwe mu masogo: naye basūlibwe mu masogo; obabonereze mu kisēra ekyobusūngubwo.

19 Bwati bwayogera Mukama nti
Genda ogule *a* ensūmbi eyebūmba eyomubūmbi, otwāle ku baka'de babantu ne ku baka'de ba
2 bakabona; ofulume okugenda mu *b* kiwōnvu kya mutabani wa Kinomu ekiri awaingirirwa mu mulyāngo Kalusisi, olāngirire eyo ebi-
3 gambo byenākugamba: oyogere nti Muwulire ekigambo kya Mukama, *c* 'mwe basekabaka ba Yuda na'mwe abali mu Yerusalemi; bwatyo bwa-

f Yer. 2.10. 1 Kol. 8.1.
g Yer. 2. 32.
h Yer. 6.16.
k Yer. 19. 8; 49. 17.
l Yer. 13. 24.
m Yer. 2 27.
n Yer. 11. 19.
o Yer. 2. 8; 5. 13, 31; 6. 13.
p Yer. 2. 6.
r Zab. 109. 9, 10.
s Zab. 78. 38. Yer. 11. 22; 15. 15.
a Yer. 18. 2.
b Yos. 15. 16. Yer. 2. 23.
c Yer. 18. 11.

f Yer. 32. 44; 33. 13.
g Yos. 15. 33.
h Lub. 13. 1.
k Yer. 21. 14. Kung. 4. 11.
e Yer. 19. 1, 2.
b Is. 45. 9. Bal. 9. 21.
c Yer. 1. 10.
d Yer. 26. 3, 13, 19.
e Yer. 2. 25.

yogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri nti Laba, ndireta obubi ku kifo kino, obulyāmiriza amatu
4 ga buli muntu alibuwulira. Kubanga [d]bāndekawo nebakafiza ekifo kino, nebōtereza omwo bakatonda abalala obubāne, bebatamanyānga, bo ne bajnja bābwe ne basekabaka ba Yuda; era ba'juza ekifo kino
5 omusai ogutaliko musāngo; era [e]bāzimba ebifo ebigulumivu ebya Baali [f]okwōkya batabani bābwe mu muliro okuba ebiwebwayo ebyōkebwa eri Baali; [g]kyesiragirānga 'sō sakyogera 'sō tekyaingira mu mwoyo gwānge:
6 kale, laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, ekifo kino lwekitakyaitibwa nti [i]Tofesi newakuba'de nti [k]Kiwōnvu kya mutabani wa Kinomu, naye nti Kiwōnvu ekyoku'tirwamu.
7 Era ndi'ta okutēsa kwa Yuda ne Yerusalemi mu kifo kino; era ndibagwisa nekitala mu maso gabalabe bābwe, era nomukono gwabo abananonya obulamu bwābwe: [l]nemirāmbo gyābwe ndigigabula okuba ebyokulya eri enyonyi ezomu'bānga neri ensolo ezomunsi.
8 Era [m]ndifūla ekibuga kino ekyewunyo era okusōzebwānga; buli aliitawo alyewunya nāsōza olwebibonobono
9 byakyo byona. Era [n]ndibalisa omubiri gwa batabani bābwe nomubiri gwa bawala bābwe, era balirya buli muntu omubiri gwa mukwānogwe mu kuzingizibwa ne mu kunyigirizibwa abalabe bābwe, nabo abanonya obulamu bwābwe kwe-
10 balibanyīgiriza. Awo nolyoka [o]omenya ensūmbi eyo, abasaja aba-
11 genda nāwe nga balaba, nobagamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Era bwentyo bwendimenya abantu bano nekibuga kino ngomuntu bwamenya ekintu ekyomubūmbi ekitaīnzika kuyūngibwa
12 nate: era [p]balizikira mu Tofesi okutūsa lwewatalibawo 'bānga lya kuzikamu. Bwentyo bwendikola ekifo kino, bwayogera Mukama, nabakitūlamu, nga nfūla ekibuga
13 kino okuba nga Tofesi: nenyumba Ezeyerusalemi nenyumba za basekabaka ba Yuda ezōnōnese ziriba ngekifo Tofesi, [r]enyumba zona zebayōtererezāngako wa'gulu obubāne e'gye lyona eryc'gulu, [s]nebafukira bakatonda abalala ebiwebwayo ebyokunywa.
14 Awo Yeremiya na'ja ngava Etofesi Mukama gyeyali amutumye okulagula; [t]nāimirira mu lu'gya olwenyumba ya Mukama, nāgamba
15 abantu bona nti Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri nti Laba, ndireta ku kibuga kino ne ku mbuga zakyo zona obubi bwona bwenakyogerako; kubanga baka'kanyazi'za ensingo yābwe balemo okuwulira ebigambo byānge.

20 Awo [a]Pasukuli mutabani wa [b]Imeri kabona, eyali [c]omwāmi omukulu owomunyumba ya Mukama, nāwulira Yeremiya nga-
2 lagula ebyo. Awo Pasukuli nākuba Yeremiya na'bi nāmusiba mu nvuba eyali mu [d]mulyāngo ogwengulu ogwa Benyamini ogwali mu
3 nyumba ya Mukama. Awo olwātūka enkya Pasukuli na'gya Yeremiya mu nvuba. Awo Yeremiya nāmugamba nti Mukama takutūmye linyalyo Pasukuli wabula
4 [e]Magolumi'sabibu. Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Laba, ndikufūla ekyentisa eri 'gwe ke nyini neri mikwānogyo bona: era baligwa nekitala ekyabalabe bābwe, namasogo galikiraba: era ndiwa Yuda yena mu mukono gwa kabaka Webabuloni, naye alibatwāla Ebabuloni nga basibe, era aliba'ta ne-
5 kitala. Era nate ndiwa obuga'ga bwona obwomukibuga kino namagoba gāmu gona nebintu byāmu byona ebyomuwendo omungi, wewawo, ebintu byona ebya basekabaka ba Yuda ndibiwa mu mukono gwabalabe bābwe, abalibanyaga nebabakwata [f]nebabatwāla Eba-
6 buloni. Nāwe, Pasukuli, nabo bona abali mu nyumbayo baligenda mu busibe: era olitūka Ebabuloni, era olifīra eyo, era olizikirwa eyo, 'gwe nemikwānogyo bona bewalagula ebyobulimba.
7 Ai Mukama, wa'nimba 'nze ne-'nimbibwa: onsinga 'nze amānyi era owāngu'de: [g]nfūse ekisekererwa okuzibya obu'de, buli muntu
8 ankudālira. Kubanga buli lwenjogera, njogerera wa'gulu; njogerera wa'gulu nti [i]Ekye'jo nokunyaga: kubanga ekigambo kya Mukama bakifūla ekivume gyendi nekyokusekerera okuzibya obu'de.
9 Era bwenjogera nti Simwogereko 'sō sikyayogerera mu linyalye, kale mu mutima gwānge muba [k]ngomuliro ogubūbūka ogusibibwa mu magūmba gānge, era nga nkōye okuzibikiriza 'sō siinza (kubērera awo).
10 [l]Kubanga mpuli'de okulyolyoma kwabangi, entīsa enjui zona. Mulōpe, na'fe tunāmulōpa (bwebogera) mikwāno gyānge enyo bona, bo abalabirira okuwenyera kwānge; mpo'zi anāsendebwasendebwa, na-'fe tunāmuwāngula, era tulimuwa-
11 lanako e'gwānga. Naye Mukama ali nānge ngowamānyi owentisa: abanji'ganya kyebaliva besitala 'sō tebaliwāngula: baliswāla nyo, ku-

[d] Yer. 1.16.
[e] Yer. 7.31; 32. 35.
[f] Lev. 18. 21. Yer. 52. 35.
[g] Ma. 17. 3.
[i] 2 Basek. 23. 10.
[k] Yos. 18. 16. Yer. 2. 23.
[l] Yer. 7. 33.
[m] Yer. 18. 16.
[n] Lev. 26. 29. Ma. 28. 53. Is. 9. 20. Kung. 4. 10.
[o] Yer. 51. 63, 64.
[p] Yer.7.32.
[r] 2 Basek. 23. 12. Yer. 32.29. Zef. 1. 5.
[s] Yer.7.18.
[t] 2 Byom. 20. 5.
[a] Yer. 21. 1; 38. 1.
[b] 1 Byom. 24. 14.
[c] Yer. 29. 26.
[d] Yer. 37. 13.
[e] Yoh. 3. 10, 11.
[f] 2 Basek. 24. 12-16; 25. 13-17.
[g] Kung. 3 14.
[i] Yer. 6. 7.
[k] Zab.39.3.
[l] Zab. 31. 13.

banga tebakoze bya magezi, bali-
[m] Yer. 23. 40. kwatibwa [m] ensonyi ezitali'gwāwo
12 cziterabirwenga enaku zona. Naye,
ai Mukama we'gye, [n] akema omu-
[n] Yer. 11. 20. tūkirivu, alaba ememe eyomunda,
ndabe e'gwāngalyo lyoliwalana ku-
bo; kubanga nkubi'kuli'de ensōnga
13 yānge. Muimbire Mukama, mute-
ndereze Mukama: kubanga awo-
nye'za ememe yoyo eyetāga mu
[o] Yob. 3. 3. Yer. 15. 10. 14 mukono gwabo abakola obubi.
[o] Olunaku kwenazālirwa lukoli-
mirwe: olunaku mānge kweyanzā-
lira luleme okuwebwa omukisa.
15 Akolimirwe oyo eyamuletera kitā-
nge ebigambo nti Ozāli'dwa mwāna
wa bulenzi; ngamusanyusa nyo.
[p] Lub. 19. 25. Is. 13. 19. [r] Yer. 18. 22. [s] Yob. 3. 10, 11. 16 Era omusaja oyo abēre [p] ngebibuga
Mukama byeyasūla nātenenya: [r] a
wulire okukāba enkya, nokwogerera
17 wa'gulu mu tuntu; [s] kubanga teya-
nzi'ta bwenava mu lubuto; bwatyo
mānge yandiba'de entāna yānge,
nolubutolwe lwandiba'de lukulu e-
[t] Yob. 3. 20. 18 naku zona. [t] Navira ki mu lubuto
okulaba okutegana nobuinike, ena-
ku zānge zimalibwewo olwensonyi?

21 Ekigambo ekya'ja eri Yeremiya
okuva eri Mukama kabaka Ze-
[a] Yer. 38. 1. [b] 2 Basek. 25. 18. [c] Yer. 37. 7. [d] 2 Basek. 25. 1. dekiya bweyamutumira [a] Pasukuli
mutabani wa Malukiya ne [b] Zefa-
niya mutabani wa Maaseya kabona
2 ngayogera nti Nkwegairi'de, [c] tubū-
lize eri Mukama; kubanga [d] Ne-
bukadune'za kabaka Webabuloni
atutabāla: mpo'zi Mukama anā-
tukola ngebikolwabye byona ebye-
kitalo bwebiri, atuveko.
3 Awo Yeremiya nābagamba nti
4 Bwemuti bwemuba mugamba Ze-
dekiya nti Bwati bwayogera Muka-
ma, Katonda wa Isiraeri nti Laba,
[e] Yer. 32. 5. [e] ndi'za enyuma ebyokulwānyisa e-
biri mu mikono gya'mwe byemu-
lwānyisa ne kabaka Webabuloni
Nabakaludaya ababazingiza, (abali)
ebwēru wa bugwe, era ndibakung'a-
5 nyiza wakati mu kibuga kino. Nā-
[f] Ma. 4. 34. nge mwēne ndirwāna na'mwe [f] ne-
ngalo ezigolo'dwa nomukono ogwa-
mānyi, nga ndiko obusūngu nekirui
6 nobukāmbwe obungi. Era ndi'ta
abali mu kibuga kino, abantu era
nensolo: balifa kawumpuli mungi.
7 Awo oluvanyuma, bwayogera Mu-
[g] Yer. 37. 17. kama, [g] ndigabula Zedekiya kabaka
wa Yuda naba'dube nabantu, abo
kawumpuli nekitala nenjala bebya-
fi'sawo mu kibuga muno, mu muko-
no gwa Nebukadune'za kabaka We-
babuloni ne mu mukono gwabalabe
bābwe ne mu mukono gwabo aba-
nonya obulamu bwābwe: era ali-
[i] Ma. 28. 50. 2 Byom. 36. 17. ba'ta nobwōgi bwekitala; [i] taliba-
sonyiwa 'sō talibakwatirwa kisa
8 'sō talisāsira. Era ogambānga a-
bantu bano nti Bwati bwayogera
Mukama nti Laba, [k] nteka mu ma-
so ga'mwe e'kubo eryobulamu ne-
9 'kubo eryokufa. [l] Abēra mu kibuga
muno alifa nekitala nenjala ne ka-
wumpuli: naye oyo avamu nāsenga
Abakaludaya ababazingiza yaliba
omulamu, [m] nobulamubwe buliba
10 munyago gyali. Kubanga nta'de
amaso gānge ku kibuga kino oku-
kiretako obubi 'sō si bulūngi, bwa-
yogera Mukama: [n] kirigabulwa mu
mukono gwa kabaka Webabuloni,
naye [o] alikyōkya omuliro.
11 Nebyenyumba ya kabaka wa Yu-
da, muwulire ekigambo kya Muka-
12 ma: 'Mwe enyumba ya Daudi,
bwati bwayogera Mukama nti Mu-
tūkirizēnga emisāngo enkya, era
mu'gyēnga omunyago mu mukono
gwomujōzi, ekirui kyānge kireme
okutambula ngomuliro nekyōkya
newataba ainza okukizikiza, olwo-
13 bubi obwebikolwa bya'mwe. Laba,
ndi mulabewo, ai 'gwabēra mu ki-
wōnvu, nawali olwāzi olwomulusе-
nyi, bwayogera Mukama; 'mwe
abogera nti Ani aliserengeta oku-
tutabāla? oba āni aliingira mu
14 nyumba za'fe? era ndibabonereza
ngebibala bwebiri ebyebikolwa bya-
'mwe, bwayogera Mukama: era
ndikumira omuliro mu kibira kya-
kyo, era gulyōkya byona ebikye-
tōlo'de.

22 Bwatyo bwayogera Mukama nti
Serengeta eri enyumba ya ka-
baka wa Yuda, oyogerere eyo eki-
2 gambo kino ogambe nti [a] Wulira
ekigambo kya Mukama, ai kabaka
wa Yuda atūla ku ntebe ya Daudi,
'gwe naba'dubo nabantubo abaingi-
3 rira mu miryāngo gino. Bwati
bwayogera Mukama nti [b] Mutūkiri-
zēnga emisāngo nebyensōnga, mu-
gyēnga omunyago mu mukono gwo-
mujōzi: 'sō temulyazamānyānga,
temugiriránga kye'jo [c] mugenyi ne-
wakuba'de atalina kitāwe newaku-
ba'de 'na'mwāndu, 'sō temuyiwānga
musai ogutaliko musāngo mu kifo
4 kino. Kubanga bwemulikolera dala
ekigambo ekyo, [d] kale muliingirira
mu miryāngo egyenyumba eno ba-
sekabaka abalitūla ku ntebe ya
Daudi, nga batambulira mu magāli
era nga bebagala embalāsi, ye na-
5 ba'dube nabantube. Naye bwemu-
tali'kiriza kuwulira bigambo bino,
[e] nerāira 'nze'ka, bwayogera Mu-
kama, ngenyumba eno erifūka ma-
6 tōngo. Kubanga bwati bwayogera
Mukama ebyenyumba ya kabaka wa
Yuda: nti 'Gwe Gireadi gyendi
(era) mutwe gwa Lebanoni: (era
naye) sirirema kukufūla 'dūngu ne-
7 bibuga omutali bantu. Era ndiku-
tegekera abazikiriza, buli muntu

[k] Ma. 32. 15, 19
[l] Yer. 38. 2.
[m] Yer. 39. 18; 45. 5.
[n] Yer. 34. 2; 38. 3.
[o] Yer. 34. 2, 22; 38. 18, 23; 52. 13.
[p] Yer. 17. 20.
[q] Yer. 21. 12.
[r] Yer. 7. 6.
[s] Yer. 17. 25.
[t] Yer. 49. 13. Am. 6. 8.

ngalina ebintubye (ebizikiriza): era
/ Is. 37. 24. balitema /emivulegyo egisinga obu-
8 lungi, nebagisüla mu muliro. Kale
amawänga mangi galiita awali ekibuga kino, era baligambagana buli
g Yer. 5. 19. muntu mu'ne nti v Mukama kiki
ekyamukoza bwatyo ekibuga kino
h Ma. 22. 25, 26. 9 ekikulu? h Awo neba'damu nti Ku-
banga bäleka endagäno ya Mukama
Katonda wäbwe, nebasinza bakatonda abalala nebabawereza.
i 2 Basek. 22. 20. Is. 57. 1. k lu. 11. 10 k Temukäbira maziga oyo eyafa,
'sō temumukungubagira: naye mu-
mukäbire nyo nyini amaziga l oyo
agenda; kubanga takya'da nate 'sō
11 taliraba nsi yewäbwe. Kubanga
m 2 Basek. 23. 30. 1 Byom. 3. 15. bwati bwayogera Mukama ebya
m Sa'lumu mutabani wa Yosiya ka-
baka wa Yuda eyasikira Yosiya
kitäwe okufuga, eyagenda okuva
n 2 Basek. 23. 34. mu kifo kino, nti Takyakomängawo
12 nate; naye n mu kifo gyebämutwäla
nga musibe, omwo mwalifira, 'sō
takyalaba nsi eno nate.
o Is. 5. 18-23. 13 o Zimusänze oyo azimba enyu-
mbaye olwobutali butükirivu, ne-
p Yer. 25. 14. bisengebye olwokulya ensönga; p a-
q Lev. 19. 13. Yak. 5. 4. lya emirimu gya mu'ne r awatali
14 mpëra, 'sō tamuwa bintubye; ayo-
gera nti Nezimbira enyumba engazi nebisenge ebinene, neyesaliramu
ebituli; era ebi'kibwako emivule,
15 era esigibwako gerenge. Olifuga
kubanga oyagala okukiza (bano)
s 2 Basek. 23. 25. emivule? kitäwo teyalyänga nä-
nywänga, s näkolänga ebyensönga
16 nebyobutükirivu? kale näba bu-
lungi. Yasalänga omusängo gwo-
mwävu neyetäga; kale näba bulü-
t Yer. 26. 23. ngi. Sikwe kwali oku'manya? bwa-
17 yogera Mukama. t Naye amasogo
nomutimagwo bigoberera okwegö-
mbakwo okwerëre, nokuyiwa omu-
sai ogutaliko musängo, nokujöga,
18 nekye'jo okukigiränga. Mukama
u lu. 11. kyava ayogera bwati ebya u Yeko-
yakimu mutabani wa Yosiya kabaka
v Yer. 16. 4, 6. wa Yuda nti v Tebalimukungubagi-
ra (nga bogera nti) Wowe, muganda
wänge! oba nti Wowe, mwanyi-
naze! tebalimukungubagira (nga
bogera nti) Wowe, mukama wänge!
19 oba nti Wowe, ekitibwakye! Alizi-
w 2 Basek. 24. 6. 2 Byom. 36. 6. Yer. 36. 30. kibwa ngendogoi bwezikibwa, w e-
walulwa esülibwa ebwëru wemiryä-
ngo gya Yerusalemi.
20 Linya ku Lebanoni okäbe: oimu-
se e'doboziryo mu Basani: okäbe
ngoima ku Abalimu; kubanga ba-
21 ganzibo bona bazikiri'de. Nayogera
näwe bwewali ngolaba omukisa;
naye noyogera nti Siwulire. Eyo
ye yabänga empisayo okuva mu
butobwo, obutagönderänga 'dobozi
x Yer. 22. 1. 22 lyänge. Embuyaga ze ziririsa x aba-
sümbabo bona, ne baganzibo bali-
twälibwa okusibibwa: kale tolirema
kukwatibwa nsonyi noswäla olwo-
23 bubibwo bwona. Ai 'gwabëra ku
Lebanoni, akola ekisukyo ku mivu-
le, ngoliba wa kusäsirwa nyo, obu-
lümi bwebulikukwata, obubalagaze
ngobwomukazi alümwa okuzäla!
24 " Nga bwendi omulamu, bwayogera
Mukama, b Koniya mutabani wa
Yekoyakimu kabaka wa Yuda ne-
wakuba'de nga ye c mpëta eyaka-
bonero ku mukonogwo ogwadyo,
25 era nandikukwaku'deyo; era d ndi-
kugabula mu mukono gwabo aba-
nonya obulamubwo ne mu mukono
gwabo botya, mu mukono gwa Ne-
bukadule'za kabaka Webabuloni,
ne mu mukono Gwabakaludaya.
26 Era ndikugobera, 'gwe ne nyoko
akuzäla, munsi endala gyemutäzä-
lirwa; era mulifira eyo. Naye mu-
27 nsi ememe yäbwe gyeyegömba oku-
28 'da eyo, gyebatali'da. Omusaja ono
Koniya lugyo lwatifu olunyömé-
bwa? ono e kibya omutali kusa-
nyusa? bagoberwa ki ye neza'de-
rye, nebagoberwa munsi gyebata-
29 manyi? / Ai ensi, ensi, ensi, wulira
30 ekigambo kya Mukama. Bwati
bwayogera Mukama nti Muwandi-
ke omusaja ono g obutaba na bäna,
omusaja ataliraba mukisa mu bi-
robye: kubanga tewaliba muntu wa
ku za'derye aliraba omukisa h nga-
tu'de ku ntebe ya Daudi, oba nga
yeyongera nate okufuga mu Yuda.

23 Zisänze a abasümba abazikiri-
za abasäsänya endiga ezomu-
düdiro lyänge! bwayogera Muka-
2 ma. Mukama Katonda wa Isiraeri
kyava ayogera bwati eri abasümba
abalisa abantu bänge nti Nsäsä-
nyi'za ekisibo kyänge nemubagoba,
'sō temwabalambula; laba, ndireta
ku'mwe obubi obwebikolwa bya-
3 'mwe, bwayogera Mukama. Era
b ndikung'anya abafi'sewo ku kisibo
kyänge okuba'gya munsi zona gye-
nabagobera, nembakomyawo mu bi-
sibo byäbwe; era balyäla balyeyo-
4 ngera. Era ndi'säwo c abasümba
kubo abalibalisa: kale nga teba-
kyatya nate 'sō tebalikeng'ënterе-
rwa, 'sō tewaliba abalibula, bwayo-
gera Mukama.
5 Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mu-
kama, lwendirosa eri Daudi d E'ta-
bi etükirivu, era e alifuga nga ye
kabaka, era alikola ebyamagezi, era
alitükiriza / emisängo nebyensönga
6 munsi. Mu miremibegye Yuda ali-
rokoka ne v Isiraeri alibëra mire-
mbe: era lino lye linyalye lyalitü-
mibwa nti Mukama bwe i butükiri-
7 vu bwa'fe. Laba, k enaku kyeziva
zi'ja, bwayogera Mukama. Iwebata-
kyayogera nate nti Nga Mukama
bwali omulamu eya'gya abäna ba
8 Isiraeri munsi Yemisiri; naye nti

a Is. 40. 18. b 2 Basek. 24. 6, 8. Yer. 37. 1. c Lub. 38. 18, 25. Kag. 2. 23. d Yer. 34. 20.

a Zab. 31. 12. Yer. 48. 38.

/ Is. 1. 2.

g 1 Byom. 3. 17. Mat. 1. 12.

h Yer. 36. 30.

a Is. 56. 11. Yer. 6. 3; 10. 21; 22. 22. Ez. 34. 2 neb.

b Yer. 29. 14; 32. 37. Ez. 34. 11-16.

c Yer. 3. 15.

d Is. 4. 2; 11. 1. e Is. 32. 1. Yer. 30. 9. Zek. 9. 9. Mat. 2. 2. / Zab. 72. 2. Is. 9. 7.

v Ma. 33. 28. i 1 Kol. 1. 30. k Yer. 16. 14, 15.

Nga Mukama bwali omulamu eya-'gya eza'de eryenyumba ya Isiraeri munsi eyebukika obwa kono ne munsi zona gyenabagobera nābalinyisa nābatwāla; era balibēra munsi yābwe bo.

9 Ebya bana'bi. Omutima gwānge munda yānge gumenyese, amagūmba gānge gona gakankana; ninga omutamīvu, era ngomuntu awānqu-'dwa omwenge; kulwa Mukama nolwebigambobye ebitukuvu.

10 Kubanga [l] ensi e'ju'de abenzi; kubanga [m] ensi ekungubaga olwokuläira; amalūndiro agomu'dūngu gakaze; namagenda gābwe mabi, namānyi

11 gābwe si malūngi. Kubanga [n] na-'bi era ne kabona bōnōnefu: wewawo, [o] mu nyumba yānge mwenalabira obubi bwābwe, bwayogera

12 Mukama. Amakubo gābwe kyegaliva gabēra gyebali ngobusērezi mu kizikiza: balisindikibwa nebagwa omwo: [p] kubanga ndibaletako obubi, gwe mwāka mwebalibonereze-

13 bwa, bwayogera Mukama. Era ndabye obusirusiru ku bana'bi Abesamaliya; [r] balagula kulwa Baali neba-

14 kyāmya abantu bānge Isiraeri. Era ndabye ekigambo ekyeki've ne ku bana'bi Abeyerusalemi; [s] benda era batambulira mu byobulimba, [t] nebanywēza emikono gyabo abakola obubi, newataba akyūka okuleka obubibwe: bona bafūse gyendi [u] nga Sodomu, nabali omwo nga Gomola.

15 Mukama we'gye kyava ayogera bwati ebya bana'bi nti Laba, ndibalisa abusinso, era ndibanywesa ama'zi agomusūsa: kubanga mu bana'bi Abeyerusalemi obwōnōnefu mwebuvu'de okubuna ensi yona.

16 Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Temuwulirānga bigambo bya bana'bi ababalagula; babaligiriza ebitaliko kyebigasa: [w] bogera okwolesebwa okuvu'de mu mutima gwābwe bo, 'sō okutavu'de mu kamwa

17 ka Mukama. Bagamba olutata abo aba'nyōma nti Mukama ayoge'de nti [y] Muliba nemirembe; na buli muntu atambulira mu buka'kanyavu bwomutimagwe ye bamugamba nti [z] Tewaliba bubi obuliba'jira.

18 Kubanga [a] āni eyali aīmiri'de Mukama watēseza ebigambo, ategēre awulire ekigambokye? āni eyali yetegēre'za ekigambo kyānge nā-

19 kiwulira? Laba, kibuyaga wa Mukama, kye kiruikye, afulumye, wewawo, kibuyaga wakazimu: aligwa

20 ku mutwe gwababi. [b] Obusūngu bwa Mukama tebuli'da okutūsa lwalimala okutūkiriza, okutūsa lwalikome'kereza omutimagwe byegumaliri'de: mu naku ezoluvanyuma

21 mulikitegērera dala. [c] Satuma bana'bi abo, naye neba'dukana mbiro: sayogera nabo, naye nebalagula.

22 Naye singa baimirira mu kutēsa kwānge, kale bandiwuli'za abantu bānge ebigambo byānge, era [d] bandibakyūsi'za okuleka e'kubo lyābwe ebi nobubi obwebikolwa byā-

23 bwe. 'Nze ndi Katonda ali okumpi, bwayogera Mukama, [e] sō siri

24 Katonda ali ewala? [f] Waliwo ainza okwekweka mu bifo ebyekyāma nesimulaba? bwayogera Mukama. [g] Si'jula 'gulu nensi? bwayogera

25 Mukama. Mpuli'de bana'bi byeboge'de [h] abaima mu linya lyānge okulagula ebyobulimba, nga bogera

26 nti Ndōse, ndose. Ebyo biritūsa wa okuba mu mutima gwa baua'bi abalagula ebyobulimba; bana'bi abobukyāmu obwomumutima gwābwe bo?

27 Abalowōza okwerabiza abantu bānge erinya lyānge olwebirōto byābwe byebabūliragana buli muntu mu'ne, [k] nga bajaja bābwe bweberabira erinya lyānge olwa Baali.

28 Na'bi alōta ekirōto abūlirēnga ekirōto, noyo alina ekigambo kyānge ayogerēnga ekigambo kyānge nobwesigwa. Ebisusūnku kiki okwenkana neng'āno? bwayogera Muka-

29 ma. Ekigambo kyānge tekifanana muliro? bwayogera Mukama; era tekifanana nyōndo eyasayasa olwāzi?

30 Kale, laba, [l] ndi mulabe wa bana-'bi, bwayogera Mukama, aba'ba ebigambo byānge buli muntu ku

31 mu'ne. Laba, ndi mulabe wa bana'bi, bwayogera Mukama, aba'dira enimi zābwe nebogera nti Ayogera.

32 Laba, ndi mulabe wabo abalagula ebirōto ebyobulimba, bwayogera Mukama, nebabibūlira, [m] nebakyāmya abantu bānge olwobulimba bwābwe nolwokwenyumiriza kwābwe okutalimu: naye sabatuma 'sō sabalagira; 'sō tebaligasa bantu bano na katono, bwayogera Muka-

33 ma. Awo abantu bano oba na'bi bwe balikubūza nga bogera nti [n] Omugugu gwa Mukama kye ki? kale nobagamba nti Mugugu ki! Ndibagoba, bwayogera Mukama.

34 Ne na'bi ne kabona nabantu abalyogera nti Omugugu gwa Mukama, ndibonereza omunto oyo nenyumbaye. Bwemuti bwemuligamba

35 buli muntu mu'ne na buli muntu mugandawe nti Mukama a'zemu ki? era nti Mukama ayoge'de ki?

36 Nomugugu gwa Mukama temukyagwātula nate: kubanga buli muntu ekigambokye ye kye kiriba omugugwe: kubanga mwanyōla ebigambo bya [o] Katonda omulamu, ebya Mukama we'gye Katonda wa'fe.

37 Bwoti bwoba ogamba na'bi nti Mukama aku'zemu ki? era nti Mu-

38 kama ayoge'de ki? Naye bwemulyogera nti Omugugu gwa Mukama;

[l] Yer. 5. 7, 8; 9. 2.
[m] Kos. 4. 2, 3.
[n] Yer. 6. 13; 8. 10. Zef. 3. 4.
[o] Yer. 7. 30; 32. 34. Ez. 8. 6, 11; 23. 39.
[p] Yer. 11. 23.
[r] Is. 9. 16.
[s] Yer. 29. 23.
[t] Ez. 13. 22.
[u] Is. 1. 9, 10.
[w] Kubal. 16. 28.
[y] Yer. 6. 14.
[z] Mi. 3. 11.
[a] 1 Kol. 2. 16.
[b] Yer. 30. 24.
[c] Yer. 14. 14.
[d] Yer. 25. 5.
[e] Zab. 94. 7.
[f] Zab. 139. 7-12.
[g] 1 Basek. 8. 27.
[h] Yer. 5. 31.
[k] Balam. 3. 7; s. 33, 34.
[l] Ma. 18. 20. Yer. 14. 15.
[m] Is. 13.
[n] Is. 13. 1. Kung. 2. 14. Mala. 1. 1.
[o] Zab. 42. 2.

Mukama kyava ayogera bwati nti Kubanga mwogera ekigambo ekyo, nti Omugugu gwa Mukama, nänge mbatumi'de nga njogera nti Temwogeränga nti Omugugu gwa Mu-
39 kama; kale, laba, *p* ndiberabirira dala, era ndibasüla nekibuga kyenabawa 'mwe ne bajaja ba'mwe o-
40 kuvira dala wendi: era ndibaletako ekivume ekitali'gwäwo nensonyi ezitalivawo ezitalyerabirwa.

24 *a* MUKAMA yanjolesa, era, laba, ebi'bo bibiri ebyetini ebiteke-'dwa mu maso geyekalu ya Mukama; *b* Nebukadule'za kabaka Webabuloni ngamaze okutwäla nga musibe *c* Yekoniya mutabani wa Yekoyakimu kabaka wa Yuda *d* nabaküngu ba Yuda wamu nebafundi
2 nabawési okuba'gya mu Yerusalemi, era ngabatu'te Ebabuloni. Eki'bo ekimu kyalimu etini nüngi nyo, ngetini ezisoka okwengera: neki'bo ekyokubiri kyalimu etini mbi nyo ezitalika, kubanga zainga
3 obubi. Awo Mukama näng'amba nti Olaba ki, Yeremiya? Nenjogera nti Tini; etini enüngi nüngi nyo; nembi mbi nyo ezitalika, ku-
4 banga ziinga obubi. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyo-
5 gera nti Bwati bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri nti Ngetini zino enüngi, bwentyo bwendirowöza abasibe ba Yuda, benasindikiriza okuva mu kifo kino okugenda munsi Eyabakaludaya, olwobulüngi.
6 Kubanga nditeka amaso gänge kubo olwobulüngi, era *e* ndibakomyawo nate munsi eno: era ndibazimba 'sö siribäbya; era ndibasimba
7 'sö siribasimbula. Era *f* ndibawa omutima oku'manya nga ndi Mukama: era *g* banäbänga bantu bänge, nänge näbänga Katonda wäbwe: kubanga balikomawo gyendi
8 nomutima gwäbwe gwona. Era ngetini embi ezitalika, kubanga ziinga obubi; mazima bwati bwayogera Mukama nti Bwentyo bwendigabula *i* Zedekiya kabaka wa Yuda nabaküngube nabafi'kawo ku Yerusalemi abasigala munsi eno *k* nabo
9 abali munsi Yemisiri: ndibagabula okuyügümizibwa erui nerui mu nsi zona eza bakabaka bwezenkana olwobubi; okuba *l* ekivume nolugero nekikïno nekikolimo mu bifo
10 byona gyendibagobera. Era ndiwereza ekitala nenjala ne kawumpuli mubo okutüsa lwebalimalibwawo okuva kunsi gyenawa bo ne bajaja bäbwe.

25 EKIGAMBO ekya'jira Yeremiya ekyabantu bona aba Yuda *a* mu mwäka ogwokuna ogwa Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda; ogwo gwe gwali omwäka ogwoluberyeberye ogwa Nebukadu-
2 le'za kabaka Webabuloni; Yeremiya na'bi kyeyabülira abantu bona aba Yuda ne bona abäli mu Yeru-
3 salemi, ngayogera nti *b* Okuva ku mwäka ogwekumi nesatu ogwa Yosiya mutabani wa Amoni kabaka wa Yuda ne lero, emyäka egyo amakumi abiri mwesatu, ekigambo kya Mukama kyanji'jiränga nenjogera na'mwe, nga ngolokoka mu makya nenjogera; naye 'mwe te-
4 muwulirizänga. Era Mukama yabatumiränga aba'dube bona bana-'bi, ngagolokoka mu makya ngabatuma; naye 'mwe temuwulirizänga 'sö temutegänga kutu kwa-
5 'mwe okuwulira; ngayogera nti *c* Mukomewo 'no buli muntu ugaleka e'kubolye ebi nobubi obwebikolwa bya'mwe, *d* mubére munsi Mukama gyeyabawa 'mwe ne bajaja ba'mwe, okuva e'da nokutüsa emi-
6 rembe gyona: 'sö temugobereränga bakatonda abalala okubawerezänga nokubasinzänga, 'sö temunsunguwazänga *e* nomulimu ogwemikono gya'mwe; nänge siribakola
7 bubi. Era naye temumpuliränga, bwayogera Mukama; munsunguwaze nomulimu ogwemikono gya-
8 'mwe olwokwerümya 'mwe'ka. Mukama we'gye kyava ayogera bwati nti Kubanga temuwuli'de bigambo
9 byänge, laba, ndituma nenzirira *f* ebika byona ebyebukika obwa kono, bwayogera Mukama, era (nditumira) Nebukadule'za kabaka Webabuloni *g* omu'du wänge, nembaleta okutabäla ensi eno nabo abali omwo namawänga gano gona agetölo'de; era ndibazikiririza dala nembafüla ekyewunyo nokusözebwänga namatöngo agolubérera.
10 Era nate ndiba'gyako e'dobozi eryokusanyuka ne'dobozi eryokujaguza, e'dobozi lyawasa omugole ne'dobozi lyomugole, *i* okuvuga kwolube-
11 ngo nokwäka kwetabäza. Nensi eno yona eriba matöngo nekyewunyo; *k* namawänga gano galiwereza kabaka Webabuloni *l* emyäka
12 nsänvu. Awo olulitüka emyäka ensänvu bwegiritükirira, nendyoka mbonereza kabaka Webabuloni ne-'gwänga eryo, bwayogera Mukama, olwobutali butükirivu bwäbwe, nensi Eyabakaludaya, era ndigifüla
13 amatöngo enaku zona. Era ndireta kunsi eyo ebigambo byänge byona byenagyogerako, byona ebyawandikibwa *m* mu kitabo kino Yeremiya kyeyalagula eri amawänga go-
14 na. Kubanga *n* amawänga mangi ne *h* kabaka abakulu abalibafüla aba'au, abo bebalifüla aba'du: era

p Kos. 4. 6.

a Am. 7. 1, 4; 8. 1.

b 2 Basek. 24. 12. 2 Byom. 36. 10. Yer. 27, 20; 29. 2.

c Yer. 22. 24.

d 2 Basek. 24. 14.

e Yer. 12. 15; 29. 10.

f Yer. 32. 39. Ez. 11. 19.

g Yer. 30. 22; 31. 33; 32. 38.

i Yer. 21. 1.

k Yer. 43. 44.

l Ma. 28. 37.

a 2 Basek. 24. 1. Yer. 36. 1.

b Yer. 1. 2.

c Yer. 18. 11.

d Yer. 7. 7.

e Yer. 1. 16.

f Yer. 1. 15.

g Is. 44. 28; 45. 1. Yer. 27. 6; 43. 10. Ez. 29. 18-20.

i Mub. 12. 4.

k Yer. 27. 3, 6; 28. 14.

l Is. 23. 15.

m Yer. 46-51.

n Yer. 50 9, 41; 51. 27, 28.

ndibasasula ngebikolwa byābwe bwebiri era ngomulimu ogwemikono gyābwe bweguli.

15 Kubanga bwati Mukama Katonda wa Isiraeri bwang'amba nti Tōla [o] ekikōmpe ekyomwenge ogwekirui kino mu mukono gwange, oginyweseko amawānga gona gyenkutuma.

16 Kale balinywa nebataga'ta nebalaluka olwekitala kyendiwereza mubo.

17 Awo nentōla ekikōmpe mu mukono gwa Mukama, [p] ne'nywesa amawānga gona Mukama gyeyantuma:

18 Yerusalemi nebibuga bya Yuda ne bakabaka bāmu nabakūngu bāmu, okubafūla amatōngo nekyewunyo nokusōzebwānga nekikolimo; nga

19 bwekiri lero; [r] Falao kabaka Wemisiri naba'dube nabakūngube nabantube bona; [s] nabantu bona abatabulwa, ne bakabaka bona [t] abomunsi ya Uzi, ne bakabaka bona abomunsi [u] Eyabafirisuti, ne Asukuloni ne Gaza ne Ekuloni nabafi'sewo ku Asudodi;

21 [w] Edomu ne [x] Moabu nabāna ba [z] Amoni;

22 ne bakabaka bona [a] Abetulo ne bakabaka bona [b] Abesidoni ne bakabaka bekizinga ekiri emitala [c] wenyanja;

23 Dedani ne Tema ne Buzi ne bona abamwa oluge;

24 ne bakabaka bona Abebuwalabu ne bakabaka bona ababantu abatabulwa ababēra mu 'dūngu;

25 ne bakabaka bona Abezimuli, ne bakabaka bona aba Eramu, ne

26 bakabaka bona Ababamedi; ne bakabaka bona [d] abebukika obwa kono abewala nabokumpi, buli muntu ne mu'ne; nensi zona eza bakabaka bwebenkana eziri ku maso ge'taka; ne kabaka [e] Wesesaki aliba'dirira okunywa.

27 Era olibagamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Munywe mutamire museseme mugwe 'sō temuimuka nate olwekitala kyendiwereza mu'mwe. Awo olulitūka

28 bwebaligāna okutōla ekikōmpe mu mukonogwo, okunywa, kale olibagamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Temuleme kunywa.

29 Kubanga, laba, nsokera ku kibuga eritūmi'dwako eriuya lyānge okuleta obubi, na'mwe mwandiwone-'de dala okubonerezebwa? Temuliwona kubonerezebwa: kubanga ndiita ekitala oku'ja kwabo bona abatūla kunsi, bwayogera Mukama

30 we'gye. Kale olagulānga kubo ebigambo ebyo byona, obagambe nti [f] Mukama aliwuluguma ngaima wa-'gulu, alireta e'doboziye ngaima mu [g] kifokye ekitukuvu mwabēra; aliwulugumira namānyi ku kisibokye; era alyogerera wa'gulu ngābo

31 abatūla kunsi. E'dobozi liri'ja liritūka ne ku nkomerero yensi; kubanga [i] Mukama alina empaka na mawānga, [k] aliwoza ne bona abalina omubiri; ababi alibawayo eri ekitala, bwayogera Mukama.

32 Bwati bwayogera Mukama we-'gye nti Laba, obubi bulifuluma okuva mu 'gwānga okugenda mu 'gwānga li'nalyo, ne kibuyaga mungi alikūnsibwa aliva ku njui zensi

33 ezenkomerero. Nabo Mukama bali'ta baliva ku nkomerero yensi balitūka ku nkomere-o yayo: [l] tebalikungubagirwa 'sō tebalikung'anyizibwa 'sō tebalizikibwa; baliba bu'sa ku maso ge'taka.

34 Muwowogane, [m] 'mwe abasūmba, mukābe; mwekulukūnye (mu'vu), 'mwe abakulu abomukisibo: kubanga enaku ezoku'tibwa kwa'mwe zitūki'de dala, nānge ndibamenyamenya, na'mwe muligwa ngekibya ekisanyusa.

35 Nabasūmba tebaliba na 'kubo lya ku'dukiramu, newakuba'de abakulu abomukisibo eryowokuwoneramu.

36 E'dobozi eryokwogerera wa'gulu okwabasūmba nokuwowogana kwabakulu abomukisibo! kubanga Mukama azisa e'dūndiro lyābwe.

37 [n] Nebisibo ebyabāngamu emirembe bisirisibwa olwekirui kya Mukama.

38 Avu'de mu bwekwekero ngempologoma: kubanga ensi yābwe efūse ekyewunyo olwobukāmbwe (bwekitala) ekijōga nolwekiruikye.

26 Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda [a] nga kya'je alye obwakabaka ekigambo kino neki'ja okuva eri Mukama nga

2 kyogera nti Bwatyo bwayogera Mukama nti [b] Imirira mu lu'gya olwenyumba ya Mukama, ogambe ebibuga byona ebya Yuda, aba'ja okusinziza mu nyumba ya Mukama, ebigambo byona byenkulagira okubagamba; [c] tolekayo na kimu.

3 Mpo-'zi baliwulira nebakyūka buli muntu okuleka e'kubolye ebi; ndyoke [d] ne-'juse obubi bwentēsa okubakola olwobubi obwebikolwa byābwe.

4 Era obagambānga nti Bwati bwayogera Mukama nti [e] Bwemutampulirize okutambulirānga mu matēka gānge

5 genta'de mu maso ga'mwe, [f] okuwulirizānga ebigambo byaba'du bānge bana'bi bembatumira, okugolokoka nga ngolokoka mu makya nembatuma, naye 'mwe nemutawulirize;

6 kale ndifūla enyumba eno okuba [g] nga Siro, era ndifūla ekibuga kino [i] ekikolimo [k] eri amawānga gona agomunsi.

7 Awo [l] bakabona ne bana'bi nabantu bona nebawulira Yeremiya ngayogerera ebigambo ebyo mu nyumba ya Mukama.

8 Awo olwātūka Yeremiya bweyamalira dala okwogera byona

[o] Zab. 75. 8. Is 51. 17. Kung. 4. 21. Kub. 14. 10.

[p] Is. 51. 23.

[r] Yer. 46. 2, 25.

[s] Yer. 50. 37. Ez. 30. 5.

[t] Yob. 1. 1. Kung. 4. 21.

[u] Yer. 47. 1, 5, 7.

[w] Yer. 9. 26; 49. 7-22.

[x] Yer. 48. 1-47.

[z] Yer. 49. 1-6.

[a] Yer. 47. 4.

[b] Yer. 27. 3.

[c] Yer. 49. 23.

[d] Yer. 50. 9.

[e] Yer. 51. 41.

[f] Yo. 3. 16. Am. 1. 2.

[g] Zab. 68. 5.

[i] Yer. 45. 5. Kun. 4. 1. [k] Is. 66. 18. Yo. 3. 2.

[l] Yer. 16. 4, 6.

[m] Yer. 22. 1.

[n] Is. 22. 18. Kung. 2. 2.

[a] Yer. 27. 1.

[b] Yer. 19. 14.

[c] Ma. 4. 2.

[d] Dyri. 13, 19. Yer. 18. 8.

[e] Lev. 26. 14. Ma. 28. 15.

[f] Yer. 25. 3, 4.

[g] Yer. 7. 12, 14.

[i] Yer. 24. 9.

[k] Yer. 29. 18.

[l] Yer. 26. 33.

Mukama byeyali amulagi'de okugamba abantu bona, bakabona ne bana'bi nabantu bona nebamukwata nga bogera nti Toleme kufa.
9 Kiki ekikulaguzi'za mu linya lya Mukama ngoyogera nti Enyumba eno eriba nga Siro, nekibuga kino kiriba matôngo [m] nga tewali muntu akibêramu? Abantu bona nebakung'anira awali Yeremiya mu nyumba ya Mukama.
10 Awo abakûngu ba Yuda bwebâwulira ebyo, nebâmbuka nga bava mu nyumba ya kabaka, neba'ja mu nyumba ya Mukama; nebatûla awaingirirwa mu [n] mulyângo omugya (ogwenyumba) ya Mukama.
11 Awo bakabona ne bana'bi nebagamba abakûngu nabantu bona nti Omusaja ono asâni'de okufa; [o] kubanga alagu'de ku kibuga kino nga bwemuwuli'de namatu ga'mwe
12 'mwe. Awo Yeremiya nâgamba abakûngu bona nabantu bona nti Mukama ye yantuma okulagula ku nyumba eno ne ku kibuga kino ebigambo byona byemuwuli'de.
13 Kale 'no [p] mulongôse amakubo ga'mwe nebikolwa bya'mwe, mugôndere e'dobozi lya Mukama Katonda wa'mwe; kale Mukama alyejussa obubi bwaboge'deko.
14 Naye 'nze, laba, ndi mu mukono gwa'mwe: munkole nga bwemusîma era bwekiri ekyensônga mu maso ga'mwe.
15 Kyo'ka mutegêrere dala bwemunânzi'ta muneretako omusai ogutaliko musângo ne ku kibuga kino ne kwabo abakibêramu: kubanga mazima Mukama yantumye gyemuli okwogera ebigambo bino byona mu
16 matu ga'mwe. Awo abakûngu nabantu bona nebagamba bakabona ne bana'bi nti Omusaja ono tasâni'de kufa; kubanga ayogere'de na'fe mu linya lya Mukama Katonda wa'fe. Awo newagolokoka abamu ku baka'de bensi nebagamba
18 ekibîna kyona ekyabantu nti [r] Mikaya Omumolasi yalagulira mu mirembe gya Kezekiya kabaka wa Yuda; nâgamba abantu bona aba Yuda ngayogera nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti [s] Sayuni lulikabalwa ngenimiro ne Yerusalemi kirifûka bifûnvu, nolusozi olwenyumba (luliba) ngebifo ebigu-
19 lumivu ebyomukibira. Kezekiya kabaka wa Yuda ne Yuda yena bâmu'ta na katono? [t] teyatya Mukama, neyegairira ekisa kya Mukama, Mukama neye'jusa obubi bweyali aboge'deko? Bwetutyo twandyônônye nyo ememe za'fe 'fe.
20 Era wâliwo omusaja eyalagulira mu linya lya Mukama, Uliya mutabani wa Semaya Owekiriasuyealimu; noyo yalagula ku kibuga kino
ne kunsi eno ngebigambo byona
21 ebya Yeremiya bwebiba'de: awo [u] Yekoyakimu kabaka nabasajabe bona abamânyi nabakûngu bona bwebâwulira ebigambobye, kabaka nâyagala okumu'ta; naye Uliya bweyakiwulira, nâtya na'duka nâ-
22 genda mu Misiri: Yekoyakimu kabaka nâtuma abantu Emisiri, [w] Erunasani mutabani wa Akuboli, nabasaja abamu wamu naye Emisiri:
23 nebakimayo Uliya mu Misiri, nebamuleta eri Yekoyakimu kabaka; nâmu'ta nekitala, nâsûla omulâmbogwe mu malâlo gabakopi. Naye
24 omukono gwa [y] Akikamu mutabani wa [z] Safani neguba wamu ne Yeremiya baleme okumuwayo mu mukono gwabantu okumu'ta.

27 Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda [a] nga kya-'je atanule okufuga, ekigambo kino neki'ja eri Yeremiya okuva eri
2 Mukama nga kyogera nti Bwati Mukama bwang'amba nti Wekolere ebisiba [b] nemiti egyekikoligo obite-
3 ke mu bulagobwo; obiwereze kabaka wa [c] Edomu ne kabaka wa Moabu ne kabaka wabâna ba Amoni ne kabaka Wetulo ne kabaka Wesidoni mu mukono gwababaka aba'ja Eyerusalemi eri Zedekiya kabaka
4 wa Yuda; obalagire ebigambo ebyokutwâlira bakama bâbwe nti Bwati bwayogera Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri nti Bwemuti bwemuligamba bakama ba'mwe nti
5 [d] 'Nze nakola ensi, omuntu nensolo ebiri ku maso gensi, nobuînza bwânge obungi nomukono gwânge ogugolo'dwa; era [e] 'nze ngiwa gwensi-
6 ma. Era kakano mpa'de ensi zino zona mu mukono gwa Nebukadnezza kabaka Webabuloni [f] omu'du wânge; era 'muwa'de nensolo ezo-
7 munsiko okumuwerezânga. Namawânga gona galimuwereza ye ne [g] mutabaniwe [h] nomwâna wa mutabaniwe [k] okutûsa ebiro ebyensiye ye lwebiritûka: kale amawânga mangi ne bakabaka abakulu neba-
8 lyoka bamufûla omu'du. Awo olutîka e'gwânga nobwakabaka abatali'kiriza kuwerezânga Nebukadnezza oyo kabaka Webabuloni, era abatali'kiriza kuteka nsingo yâbwe wansi wekikoligo kya kabaka Webabuloni, e'gwânga eryo ndiribonereza, bwayogera Mukama, nekitala nenjala ne kawumpuli okutûsa lwendimala okubazikiriza nomukono-
9 gwe. Naye 'mwe temuwuliriânga bana'bi ba'mwe newakuba'de abafumu ba'mwe newakuba'de ebirôto bya'mwe newakuba'de abalogo ba-'mwe newakuba'de abasawo ba-'mwe ababagamba nti Temuliwere-

[m] Yer. 4. 7.
[n] Yer. 36. 10.
[o] Yer. 38. 4.
[p] Yer. 7. 3.
[r] Mi. 1. 1.
[s] Mi. 3. 12.
[t] 2 Byom. 32. 26.
[u] Iu. 1.
[w] Yer. 36. 12, 25.
[y] 2 Basek. 22. 12
[z] 2 Byom. 34. 8. Yer. 36. 10.
[a] Yer. 26. 1.
[b] Yer. 28. 10.
[c] Yer. 25. 21, 22.
[d] Is. 45. 12.
[e] Zab. 115. 16. Dan. 4. 17, 25, 32.
[f] Yer. 25. 9.
[g] Yer. 52. 31.
[h] Dan. 5. 1, 30.
[k] Yer. 25. 12.

10 za kabaka Webabuloni: [l]kubanga babalagula kyabulimba okubatwāla ewala nensi ya'mwe; era ndyoke
11 mbagobemu nemuzikirira. Naye e'gwānga eririteka ensingo yābwe wansi wekikoligo kya kabaka Webabuloni nerimuwereza, (e'gwānga) eryo ndirireka libēre munsi yābwe bo, bwayogera Mukama; era baligirima nebatūla omwo.

12 Awo neng'amba [m]Zedekiya kabaka wa Yuda ngebigambo ebyo byona bwebyali nga njogera nti Muteke ensingo za'mwe wansi wekikoligo kya kabaka Webabuloni, mumuwereze ye nabantube mubēre
13 abalamu. [n]Mwagalira ki okufa, 'gwe nabantubo, nekitala nenjala ne kawumpuli, nga Mukama bwayoge'de ebye'gwānga eritali'kiriza
14 kuwereza kabaka Webabuloni? 'Sō temuwulirānga bigambo bya bana-'bi abogera na'mwe nti Temuliwereza kabaka Webabuloni: kubanga
15 babalagula kyabulimba. [o]Kubanga sibatumānga, bwayogera Mukama, naye balagulira mu linya lyānge obulimba; ndyoke mbagobemu nemuzikirira, 'mwe ne bana'bi ababa-
16 lagula. Era neng'amba ne bakabona nabantu bano bona nti Bwati bwayogera Mukama nti Temuwulirānga bigambo bya bana'bi ba'mwe ababalagula nga bogera nti Laba, [p]ebintu ebyomunyumba ya Mukama binātera okukomezebwawo nate
17 okuva mu Babuloni: kubanga balagula kyabulimba. Temubawulirānga; muwereze kabaka Webabuloni, mubēre abalamu: ekibuga
18 kino kiki ekināba kikifūsa amatōngo? Naye obanga bana'bi, nekigambo kya Mukama obanga kiri nabo, begairire 'no Mukama we'gye
19 [r]ebintu ebisiga'de mu nyumba ya Mukama ne mu nyumba ya kabaka wa Yuda ne mu Yerusalemi bireme
20 okugenda Ebabuloni. Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye [s]ebyempagi nebyenyanja nebyentebe nebyebintu ebifi'sewo ebisiga'de
21 mu kibuga kino, Nebukadune'za kabaka Webabuloni byatātwāla [t]bweyatwāla nga musibe Yekoniya mutabani wa Yekoyakimu kabaka wa Yuda nāmu'gya Eyerusalemi nāmutwāla Ebabuloni nabakūngu
22 bona aba Yuda ne Yerusalemi; wewawo, bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, ebyebintu ebisiga'de mu nyumba ya Mukama ne mu nyumba ya kabaka wa Yuda ne mu Yerusalemi: nti [u]Biritwālibwa Ebabuloni, era bi[v]ribēra eyo okutūsa ku lunaku lwendiba'jira, bwayogera Mukama; kale nendyoka [w]nba'gyayo nembikomyawo mu kifo kino.

28 Awo olwātūka mu mwāka ogwo Zedekiya kabaka wa Yuda nga kya'je atanule okufuga mu mwāka ogwokuna mu mwezi ogwokutāno
2 Kananiya mutabani wa A'zuli na'bi Owegibeoni nāyogera nānge mu nyumba ya Mukama, bakabona na-
3 bantu bona nga webali, nti Bwati bwayogera Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri nti 'Menye ekikoligo kya kabaka Webabuloni.
4 Emyāka ebiri emirāmbirira nga tegina-'gwāko ndireta nate mu kifo kino ebintu byona ebyomunyumba ya Mukama Nebukadune'za kabaka Webabuloni byeya'gya mu kifo kino
5 nābitwāla Ebabuloni: era ndikomyawo mu kifo kino Yekoniya mutabani wa Yekoyakimu kabaka wa Yuda wamu nabasibe bona aba Yuda abāgenda Ebabuloni, bwayogera Mukama: kubanga ndimenya ekikoligo kya kabaka Webabuloni.
6 Awo na'bi Yeremiya nāgamba na'bi Kananiya, bakabona nga webali nabantu bona abaimiri'de mu nyumba
7 ya Mukama nga webali, na'bi Yeremiya nāyogera nti [a]Amina: Mukama akole bwatyo: Mukama atūkirize ebigambobyo byolagu'de okukomyawo ebintu ebyomunyumba ya Mukama nabo bona abobusibe okuba'gya Ebabuloni okubaleta mu ki-
8 fo kino. Era naye wulira 'no ekigambo kino kyenjogera mu matugo
9 ne mu matu gabanto bona, nti Bana'bi abānsoka 'nze era abākusoka 'gwe e'da bālagulānga eri ensi nyingi, namatwāle ga bakabaka amakulu, nga balagula obulwa nobubi ne kawumpuli. [b]Na'bi [c]alagula emirembe, ekigambo kya na'bi bwekiritūkirira, kale na'bi alimanyibwa nga Mukama yamutuma mazima.
10 Awo Kananiya na'bi na'gya [d]omuti ku nsingo ya na'bi Yeremiya nāgu-
11 menya. Awo Kananiya nāyogera abantu bona nga webali nti Bwati bwayogera Mukama nti Era bwentyo bwendimenya [e]nekikoligo kya Nebukadune'za kabaka Webabuloni emyāka ebiri emirāmbirira nga tegina'gwāko okuva ku nsingo yamawānga gona. Awo na'bi Yere-
12 miya neyegendera. Awo ekigambo kya Mukama nekiryoka ki'jira Yeremiya, Kananiya na'bi ngamaze okumenya omuti ku nsingo ya na'bi
13 Yeremiya nga kyogera nti Genda obūlire Kananiya nti Bwati bwayogera Mukama nti Omenye ekikoligo ekyemiti, naye olikola ekikoligo ekyebyūma oku'da mu kifo kyakyo.
14 Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri nti [f]Nta'de ekikoligo ekyebyūma ku nsingo yamawānga gano gona [g]gawereze Nebukadune'za kabaka We-

[a] 1 Basek. 1. 36.
[b] Ma. 18. 22.
[c] Yer. 6. 14.
[d] Yer. 27. 2.
[e] Yer. 27. 7.
[f] Ma. 28. 48.
[g] Yer. 25. 11.

[l] Yer. 5. 31; 14. 14.
[m] Yer. 28. 1.
[n] Ez. 18, 31.
[o] Yer. 14. 14.
[p] 2 Basek. 24. 13. 2 Byom. 36. 7, 10. Yer. 28. 3. Dan. 1. 2.
[r] Dan. 1. 2.
[s] 2 Basek. 25. 13.
[t] Yer. 24. 1. Mat. 1. 11, 12.
[u] 2 Basek. 25. 13. 2 Byom. 36. 18. Yer. 52. 17, 20, 21.
[v] Ezer. 1. 7; 8. 14; 7. 19.

babuloni; era balimuwereza: era [i] 'muwa'de neusolo ezomunsiko.
15 Awo na'bi Yeremiya nälyoka agamba Kananiya na bi nti Wulira 'no, Kananiya; [k] Mukama takutumänga; naye wesiza abantu bano
16 [l] ekyobulimba. Mukama kyava ayogera nti Laba, ndikusindika okuva ku maso ge'taka: mu mwäka guno mwolifira kubanga oyoge'de
17 ebyobujemu eri Mukama. Awo Kananiya na'bi näfira mu mwäka ogwo mu mwezi ogwomusänvu.

29 Era bino bye bigambo ebyomubaluwa Yeremiya na'bi gyeyawereza ngaima Eyerusalemi eri abaka'de abafi'sewo abomubusibe [a] neri bakabona neri bana'bi neri abantu bona Nebukadune'za beyali atu'te nga basibe okuba'gya Eyerusalemi okubatwäla Ebabuloni:
2 [b] [Yekoniya kabaka ne namasole nabaläwe [c] nabaküngu ba Yuda ne Yerusalemi nebafundi nabawësi nga bamaze okuva mu Yerusalemi;]
3 mu mukono gwa Erasa mutabani wa [d] Safani ne Gemaliya mutabani wa [e] Kirukiya, [Zedekiya kabaka wa Yuda beyatuma Ebabuloni eri Nebukadune'za kabaka Webabuloni,] ngayogera nti Bwati Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri bwagamba abobusibe bona benatwäza Ebabuloni nga basibe okuba'gya
5 Eyerusalemi, nti [f] Muzimbenga enyumba mutülenga omwo; musimbenga ensuku, mulyenga e'mere yämu; muwasenga abakazi, muzälenga abäna abobulenzi nabobuwa-
6 la; era muwasizenga batabani ba-'mwe abakazi, era mugabenga abawala ba'mwe okufumbirwa, bazälenga abäna abobulenzi nabobuwala; mwälirenga eyo 'sö temukendëra.
7 Mwagalizenga ekibuga emirembe gyenabatwäza okuba abasibe, era [g] mukisabirenga eri Mukama: kubanga olwemirembe gyakyo 'mwe
8 muliba nemirembe. Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri nti Bana'bi ba'mwe abali wakati mu'mwe nabafumu ba'mwe balemenga okubalimba, 'sö temuwulirizänga birôto bya'mwe
9 byemulösa. Kubanga babalagulira mu linya lyänge ebyobulimba: sibatumänga, bwayogera Mukama.
10 Kubanga bwati bwayogera Mukama nti [i] Emyäka nsänvu bwegiritükiririra Babuloni, [k] ndiba'jira [l] nentükiriza gyemuli ekigambo kyänge ekirüngi nga mbakomyawo mu kifo
11 kino. Kubanga 'manyi ebirowözo byendowöza gyemuli, bwayogera Mukama, ebirowözo ebyemirembe 'sö si bya bubi, okubawa okusübira enkomerero ya'mwe eyoluvanyuma.
12 Era mulinkäbira, era muligenda nemunsaba, nänge ndibawulira.
13 Era muli'nonya nemundaba, bwemulinkenënya nomutima gwa'mwe
14 gwona. [m] Nänge mulindaba, bwayogera Mukama, era [n] ndikyüsa nate obusibe bwa'mwe, [o] nembakung'anya okuba'gya mu mawänga gona ne mu bifo byona gyenabagobera, bwayogera Mukama; era ndibakomyawo mu kifo gyenaba'gya oku-
15 batwäza okuba abasibe. Kubanga mwoge'de nti Mukama atuimusiri-
16 'za bana'bi mu Babuloni. Kubanga bwati bwayogera Mukama ebya kabaka [p] atüla ku ntebe ya Daudi, nebyabantu bona abali mu kibuga muno, baganda ba'mwe abatafulumänga okugenda mu busibe wamu
17 na'mwe; bwati bwayogera Mukama we'gye nti Laba, [r] ndisindika kubo ekitala nenjala ne kawumpuli, era ndibafüla [s] ngetini ezitaliko kyezigasa ezitalika kubanga ziinze obubi.
18 Era ndibai'ganya nekitala nenjala ne kawumpuli, era [t] ndibawayo okuyügümizibwa munsi zona eza bakabaka eziri bu 'taka, okuba ekikolimo nekyewunyo nokusozebwänga nekivume [u] mu mawänga gona
19 gyenabagobera: kubanga tebawuliriza bigambo byänge, bwayogera Mukama, byenatuma naba'du bänge bana'bi, nga ngolokoka mu makya nembatuma; naye nemuta'kiriza
20 kuwulira, bwayogera Mukama. Kalemuwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe 'mwena abomubusibe, [w] benasindika Ebabuloni okuva Eyerusalemi.
21 Bwati bwayogera Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri ebya Akabu mutabani wa Kolaya nebya Zedekiya mutabani wa Maaseya [v] ababalagulira mu linya lyänge ekyobulimba, nti Laba, ndibagabula mu mukono gwa Nebukadule'za kabaka Webabuloni; era aliba'ta
22 'mwe nga mulaba; era [z] kubo kwebali'gya [a] ekikolimo abasibe bona aba Yuda abali mu Babuloni nga bogera nti Mukama akufüle nga Zedekiya era nga Akabu kabaka Webabuloni [b] beyayökya omuliro:
23 kubanga bakoze ebyobusirusiru mu Isiraeri, era benze ku bakazi ba ba'näbwe, era bogere'de mu linya lyänge ebigambo ebyobulimba byesibalagiränga; era 'nze 'nzuno amanyi, era 'nze [c] ndi mujulirwa, bwayogera Mukama.
24 Nebya Semaya Omunekeramu o-
25 noyogera nti Bwati bwagamba Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri nti Kubanga owere'za ebaluwa ngoima mu linyalyo 'gwe eri abantu bona abali mu Yerusalemi neri [d] Zefaniya mutabani wa [e] Maaseya

[i] Yer. 27. 6.
[k] Yer. 29. 31.
[l] Yer. 20. 6.
[a] Yer. 22. 33.
[b] 2 Baseb. 24. 12, 15.
[c] Yer. 24. 1.
[d] 2 Byom. 34. 8.
[e] 1 Byom. 6. 15.
[f] Isa. 28. Es. 11. 3.
[g] Ezer. 6. 10.
[i] Yer. 25. 12.
[k] Yer. 27. 22.
[l] Yer. 33. 14.
[m] Ma. 4 29. Zab. 32. 6; 78. 34. Is. 55. 6. Yer. 10. 18.
[n] Yer. 30. 3.
[o] Yer. 23. 3; 32. 37.
[p] Yer. 22. 2.
[r] Yer. 24. 10.
[s] Yer. 24. 8.
[t] Ma. 28. 25. Yer. 24. 9.
[u] Yer. 26. 6.
[w] Yer. 24. 5.
[v] Isa. 9.
[z] Is. 65. 15.
[a] Yer. 24. 9.
[b] Dan. 3. 6.
[c] Mala. 3. 5.
[d] 2 Basek. 25. 18.
[e] Yer. 35. 4.

kabona neri bakabona bona ngoyo-
26 gera nti Mukama akufu'de kabona
mu kifo kya Yekoyada kabona mu-
bēre abāmi mu nyumba ya Muka-
ma, olwa buli muntu aliko edalu
neyefūla na'bi, omuteke mu nvuba
27 ne mu masāmba. Kale 'no ekiku-
/ Yer. 1. 1. lobe'de ki okunenya / Yeremiya
Oweyanasosi eyefūla na'bi gyemu-
28 li, kubanga yatutumira Ebabuloni
ngayogera nti (Obusibe) bwa ku-
g Ju. 5. lwāwo: g muzimbēnga enyumba,
mutūlēnga omwo; era musimbēnga
ensuku, mulyēnga e'mere yāmu?
29 Awo Zefaniya kabona nāsomera e-
baluwa eno mu matu ga Yeremiya
30 na'bi. Awo ekigambo kya Muka-
ma neki'ja eri Yeremiya nga kyo-
31 gera nti Tumira abo bona abali mu
busibe ngoyogera nti Bwati bwayo-
gera Mukama ebya Semaya Omu-
nekeramu nti Kubanga Semaya a-
h Yer. 28. balagu'de, h 'sō 'nze simutumānga,
15. 32 era abesi'za ekyobulimba; Muka-
ma kyava ayogera bwati nti Laba,
i Yer.17.6. ndibonereza Semaya Omunekera-
mu neza'derye; taliba na musaja
wa kutūla mu bantu bano, i 'sō
taliraba birūngi byendikola abantu
bānge, bwayogera Mukama: kuba-
nga ayoge'de ebyobujēmu eri Mu-
kama.

30 Ekigambo ekya'ja eri Yeremi-
ya okuva eri Mukama nga kyo-
2 gera nti Bwati bwayogera Mukama
k Yer.36.2. Katonda wa Isiraeri nti k Wewandi-
kire mu kitabo ebigambo byona bye-
3 nakakubūlira. Kubanga enaku zi-
l Ezer.2.1. Yer. 29. 14; 31. 23; 32. 44. 'ja, bwayogera Mukama, l lwendi-
kyūsa nate obusibe bwabantu bānge
m Kos. 1.11. m Isiraeri ne Yuda, bwayogera Mu-
n Yer. 16. 15. kama: era n ndibakomyawo munsi
gyenawa bajaja bābwe, era baligi-
4 rya. Era bino bye bigambo Mukama
5 byeyayogera ebya Isiraeri nebya
Yuda. Kubanga bwati bwayogera
Mukama nti Tuwuli'de e'dobozi e-
ryokukankana, eryokutya 'sō si lya
6 mirembe. Mubūze 'no mulabe o-
banga omusaja alūmwa okuzāla:
kiki ekindabya buli musaja emiko-
nogye nga giku'te mu mbinabina
ngomukazi alūmwa okuzāla, nama-
7 so gona gafūse ebala lyago? Wowe!
o Yo. 2. 11. kubanga o olunaku olwo lukulu 'sō
tewali lulwenkana: kye kisēra Ya-
kobo mwalabira enaku; naye ali-
8 rokoka muzo. Awo olulitūka ku
lunaku olwo, bwayogera Mukama
p Yer. 2.20. Nah. 1. 13. we'gye p ndimenya ekikoligokye ku
nsingoyo, era ndikutula ebisibabyo;
'sō ba'na'gwānga nga tebakyamu-
9 fūla mu'du nate: naye baliba ba'du
q Zab 89.3. Is. 55. 3, 4. Ez. 34. 23. ba Mukama Katonda wābwe ne
r Daudi kabaka wābwe gwendibai-
s Je. 41. 8. 10 mnsiza. Kale totya, ai s Yakobo
omu'du wānge, bwayogera Muka-
ma; 'sō tokeng'ēntererwa, ai Isi-
raeri: kubanga, laba, ndikulokola
nga nyima wala, neza'deryo nga
nyima munsi eyobusibe bwābwe;
awo Yakobo alikomawo, era alite-
rēra, alye'sa, 'sō tewaliba alimuti-
11 sa. Kubanga 'nze ndi wamu nāwe,
bwayogera Mukama, okukulokola:
kubanga t ndimalirawo dala amawā-
nga gona gyenakusāsānyiza, t naye
'gwe sirikumalira dala: naye ndi-
kubūlirira u mpola, 'sō sirikuleka
na katono nga tobonerezebwa.
12 Kubanga bwati bwayogera Mu-
kama nti E'bwalyo v teriwonyeze-
13 ka, nekiwūndukyo kya kitalo. 'Te-
wali wa kukuwolereza, onyigibwe:
14 tolina 'dagala eriwonya. w Bagā-
nzibo bona bakwerabi'de; tebaku-
nonya: kubanga nkufumise ekiwū-
ndu x ekyomulabe, okukanga'vula
okwomukāmbwe; kubanga obutali
butūkirivubwo bungi, kubanga ebi-
15 bibyo byali byeyonge'de. Okābira
ki olwe kiwūndukyo? obulūmibwo
tebuwonyezeka: kubanga obutali
butūkirivubwo bungi, kubanga ebi-
bibyo byali byeyonge'de, kyenvu'de
16 nkukola ebyo. Abo bona abakulya
y kyebaliva y balibwa; nabalabebo
bona buli omu kubo baligenda mu
z kusibibwa; z nabo abakunyaga ba-
liba munyago, nabo bona abakui'ga
17 ndibagabula okuba omui'go. Ku-
a Yer. 22. 6. banga a ndikukomezawo obulamu,
era ndikuwonya ebiwūndubyo, bwa-
yogera Mukama; kubanga bakuise
eyagobebwa, (nga bogera nti) Ye
Sayuni omuntu yena gwatanonya.
18 Bwati bwayogera Mukama nti La-
ba, b ndikyūsa nate obusibe bwe-
wema za Yakobo, era c ndisāsira
enyumbaze; nekibuga kirizimbi-
bwa ku kifūnvu kyakyo, nolubiri
lulisigalawo ngengeri yalwo bweri.
19 Awo mubyo muliva d okwebaza
ne'dobozi lyabo abasanyuka: era
e ndibāza, 'sō tebaliba batono; era
ndibawa ekitībwa, 'sō tebaliba bato.
20 Era nabāna bābwe baliba nga bwe-
bāli oluberyeberye, nekibīna kyā-
bwe kirinywēzebwa mu maso gānge,
era ndibonereza bona abalibajōga.
21 f Nomulāngira wābwe aliba mu'nā-
bwe bo, noyo alibafuga aliva mubo
wakati; era ndimusembeza, era
ali'ja wendi: kubanga āni eyali
22 ayang'anze oku'ja wendi? bwayo-
gera Mukama. g Na'mwe munābā-
nga bantu bange, nānge nābānga
Katonda wa'mwe.
23 Laba, kibuyaga wa Mukama, kye
kiruikye, afulumye, kibuyaga ayе-
ra: aligwa ku mutwe gwababi.
24 h Obusūngu bwa Mukama omukā-
mbwe tebuli'da okutūsa lwalimala
okutūkiriza, okutūsa lwalikome'ke-

b Am. 9. 8.
t Yer. 4.27.
u Yer. 10. 24.
v Yer. 15. 18.
w Yer.4.30 Kung. l. 2, 19.
x Kung. 2. 4.
y Kuv. 22. 22. Is. 41. 11.
z Is. 33. 1.
a Yer. 22.6.
b Iu. 2. Am. 9. 11. Zab. 102. 13.
c Is. 35. 10. 51. 11.
d Ez. 36. 10, 37.
e Lab. 4. 10. Ma. 18. 18.
f Lev. 25. 12. Yer. 24. 7.
g Yer. 12. 13.
h Yer. 23.

reza omutimagwe byegumaliri'de: [d] mu naku ezoluvanyuma mwemulikitegerera.

31 Mu biro ebyo, bwayogera Mukama, [a] ndiba Katonda wenda zona eza Isiraeri, nabo baliba bantu bange. Bwati bwayogera Mukama nti Abantu abafi'kawo ku kitala bālaba ekisa mu 'dūngu; Isiraeri, [b] bwenagenda okumuwu-
3 'muza. Mukama yandabikira'da (ngayogera nti) Wewawo, [c] nkwaga'de [d] nokwagala okutali'gwāwo:
4 kyenvu'de [e] nkuwalulanekisa. / Ndikuzimba nate, nāwe olizimbibwa, 'gwe omuwala wa Isiraeri: oliyōnjebwa nate nebitāsabyo, era olifuluma mu kuzina kwabo abasa-
5 nyuka. [g] Olisimba nate ensuku ezemizabibu ku nsozi Ezesamaliya: abasimbi balisimba nebalya (ebibala
6 byāmu). Kubanga olunaku lulitūka abo abakūmira ku nsozi za Efulaimu lwebalikāba nti [i] Mugolokoke, twāmbuke Esayuni eri Mukama
7 Katonda wa'fe. Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Muimbe olwa Yakobo nesanyu, mwogerere wa'gulu olwomukulu wamawānga: mulāngire, mutendereze, mwogere nti Ai Mukama, lokola abantubo
8 abafi'sewo ku Isiraeri. Laba, ndiba'gya [k] munsi eyobukika obwa kono, nembakung'anya okuva mu njui zensi ezikomererayo, (era) wamu nabo [l] omuzibe wamaso nawenyera, omukazi ali olubuto noyo alūmwa okuzāla wamu: balikomawo
9 wano ekibīna kinene. Bali'ja [m] nga bakāba amaziga, era ndibaleta nga begairira: ndibatambuza [n] ku ma-'bali gemi'ga egirimu ama'zi, mu 'kubo egolokofu mwebatalyesitala: kubanga [o] ndi kitāwe eri Isiraeri, ne [p] Efulaimu ye [r] muberyeberye wānge.
10 Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe amawānga, mukibūlirire ku bizinga ebiri ewala; mwogere nti Oyo eyasāsānya Isiraeri yalimukung'anya, era anāmukūmānga ngomusūmba bwakūma ekisibokye.
11 Kubanga Mukama anunu'de Yakobo, era [s] amuguze okumu'gya mu mukono gwoyo eyamusinga amā-
12 nyi. Kale bali'ja nebaīmbira [t] ku ntiko ya Sayuni, era balikulukutira wamu awali [u] obulūngi bwa Mukama, awali eng'āno nawali omwenge nawali amafuta nawali abāna bembuzi nabente: nememe yābwe [v] eriba ngolusuku olufukiririwa a-ma'zi, 'sō [v] tebalibako buinike nate
13 na katono. Awo omuwala lwalisanyukira amazina, nabalenzi nabaka'de wamu: kubanga okukungubaga kwābwe ndikufūla esanyu, era
14 ndibakubagiza nembasanyusa okuva mu buinike bwābwe. Era ndinyiya amasavu ememe ya bakabona, nabantu bānge balinyiwa obulūngi bwānge, bwayogera Mukama.
15 Bwati bwayogera Mukama nti [w] E'dobozi liwuli'dwa mu [a] Lama, okukungubaga nokukāba amaziga mangi, Lakeri ngakābira abānabe; agāna okukubagizibwa olwabānabe,
16 kubanga tewakyali. Bwati bwayogera Mukama nti Zibikiriza e-'doboziryo lireme okukāba, namasogo galeme okuleta amaziga: kubanga omulimugwo guliwebwa empēra, bwayogera Mukama; era [b] bali'da nate okuva munsi yomu-
17 labe. Era waliwo e'sūbi eryenkomereroyo eyoluvanyuma, bwayogera Mukama; [c] nabānabo bali'ja
18 nate mu nsalo yābwe bo. Mazima mpuli'de Efulaimu nga yekābirako (bwati) nti Onkanga'vu'de nenkanga'vulwa ngenyana etemanyi'de (kikoligo): [d] nkyūsa 'gwe nānge nākyūsibwa; kubanga 'gwe Mu-
19 kama Katonda wānge. Mazima [e] bwenamala okukyūsibwa nineneny a; era bwenamala okuigirizibwa nenkuba ku kisāmbi kyānge: naswatibwa ensonyi, wewawo, naswāla kubanga nasitula ekivume
20 ekyomubuto bwānge. Efulaimu mwāna wānge omwāgalwa? mwāna ansanyusa? kubanga buli lwe-'mwogerako obubi nkyamu'jukira nyo nyini: / omwoyo gwānge kyeguvu'de gu'nūma kululwe; sirirema kumukwatirwa kisa, bwayogera Mukama.
21 Wesimbire obubonero ku 'kubo, wekolere empagi ezitegēza: [g] teka omutimagwo awali olugūdo, lye 'kubo lyewafulumamu: komawo, ai omuwala wa Isiraeri, komawo
22 mu bibugabyo bino. Olitūsa wa [i] okutambulatambula erui nerui, ai 'gwe omuwala a'da enyuma? kubanga Mukama atōnze ekigambo ekigya munsi, omukazi alyetōlōla musaja.
23 Bwati bwayogera Mukama we-'gye Katonda wa Isiraeri nti Oliba oli awo nebogera nate ekigambo kino munsi ya Yuda ne mu bibuga byayo, bwendikomyawo obusibe bwābwe, nti [k] Mukama akuwe omukisa, 'gwe ekifo omubēra obutūkirivu, 'gwe [l] olusozi olwobutukuvu.
24 Awo Yuda [m] nebibuga byayo byona balitūla omwo wamu; abalīmi nabo abatambula nga balina ebisibo.
25 Kubanga nzi'kusi'za ememe ekōye, na buli meme eriko obuinike ngi-
26 'juzi'za. Awo nendyoka nzukuka nendaba; otulo twānge netumpō-
27 mera. Laba, enaku zi'ja, bwayo-

[d] Ex. 38.16. Kos. 3. 5.
[a] Yer. 30. 22.
[b] Kubal. 10. 33. Zab. 96.11. Is. 63. 14. Yer. 47. 6.
[c] Mala. 1. 2. Bal. 11. 28.
[d] Zab. 36. 10; 109. 12.
[e] Kos. 11. 4.
[f] Yer. 33.7.
[g] Is. 65. 21. Am. 9. 14.
[i] Is. 2. 3. Yer. 30. 3.
[k] Yer.3.18.
[l] Is. 35.5,6.
[m] Yer. 30. 4.
[n] Is. 35. 7; 49. 10.
[o] Is. 45. 11. Bal. 8. 15.
[p] Is. 19. 18.
[r] Kuv. 4. 22. Zab.89.27.
[s] Is. 43. 1; 44. 23; 48. 20.
[t] Ez. 17.23; 20. 40.
[u] Kos. 3. 5.
[v] Is. 58.11.
[v] Is. 35. 10.
[w] Mat. 2. 18.
[a] Lub. 35. 19, 20; 48. 7. 1 Sam. 10. 2.
[b] Ezer.1.5. Kos. 1. 11.
[c] Is. 65. 20.
[d] Kung. 5. 21.
[e] Ma. 30. 2.
[g] Is. 57.14; 62. 10.
[i] Yer. 2.18, 23, 36.
[k] Zab. 122. 6-8.
[l] Zek. 8. 3.
[m] Yer. 33. 12, 13.

gera Mukama, [n] lwendisiga enyumba ya Isiraeri nenyumba ya Yuda [o] nensigo eyabantu nensigo eye-
28 nsolo. Awo olulitūka nga [p] bwenabalabiriränga okusimbula nokumenyamenya nokusūla nokuzikiriza nokubonyabonya; bwentyo bwendibalabirira okuzīmba nokusimba, bwayogera Mukama. [r] Mu
29 naku ezo nga tebakyayogera nate nti Bakitābwe bali'de ezabibu ezinyūnyuntula, namanyo gabāna ganye-
30 nyēra. Naye buli muntu alifa olwobutali butūkirivubwe ye: buli muntu alya ezabibibu ezinyūnyuntula, amanyoge, ge galinyenyēra.
31 [s] Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwendiragāna endagāno empya nenyumba ya Isiraeri ne-
32 nyumba ya Yuda: si ngendagāno bweyali gyenalagāna ne bajaja bābwe ku lunaku [t] lwenabakwata ku mukono okuba'gya munsi Yemisiri; endagāno yänge eyo nebagimenya newakuba'de nga [u] nali mbawasi'za, bwayogera Mukama.
33 [v] Naye eno ye ndagāno gyendiragāna nenyumba ya Isiraeri oluvanyuma lwenaku ezo, bwayogera Mukama; [w] nditeka amatēka gänge mu bitūndu byābwe ebyomunda, era mu mutima gwābwe mwendigwandikira; nänge [x] nābänga Katonda wābwe, nabo banābanga
34 bantu bänge: 'sōnga tebakyayigiriza nate buli muntu mu'ne na buli muntu mugandawe nga bogera nti Manya Mukama: kubanga [a] bona bali'manya, [b] okuva ku muto kubo okutūka ku mukulu kubo, bwayogera Mukama: kubanga [c] ndisonyiwa obutali butūkirivu bwābwe, nekibi kyābwe siriki'jukira nate.
35 Bwatyo bwayogera Mukama [d] awa enjuba okwākānga emisana [e] nokulagira okwomwezi nemunyenye okwākānga ekiro, [f] afukula enyanja amayengo gayo negawūma; [g] Mu-
36 kama we'gye lye linyalye, nti [h] Ebiragiro bino bwebiriva mu maso gānge, bwayogera Mukama, kale neza'de lya Isiraeri lirireka okuba e'gwānga mu maso gānge enaku
37 zona. Bwati bwayogera Mukama nti [k] E'gulu eriri wa'gulu obanga liinzika okugerebwa, nemisingi gyensi (obanga giinzika) okukeberwa wansi, kale nānge ndisūla eza'de lyona erya Isiraeri olwa byona byeba-
38 kola, bwayogera Mukama. Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, ekibuga lwekirizimbirwa Mukama okuva ku [l] kigo kya Kananeri okutūka ku [m] mulyāngo ogwokunsō-
39 nda. Oliba oli awo [n] omugwa ogugera negufuluma nga gu'tulukuse okutūka ku lusozi Galebu, era gu-
40 likyūka negutūka ku Goa. [o] Nekiwōnvu kyona ekyemirāmbo nekye'vu nenimiro zona okutūka ku ka'ga Kiduloni, okutūka ku [p] nsōnda eyomulyāngo ogwembalāsi okwolekera ebuvanjuba, [r] kiriba kitukuvu eri Mukama: 'sō tekirisimbulwa 'sō tekirisūlibwa nate emirembe gyona.

32 Ekigambo ekya'jira Yeremiya okuva eri Mukama [a] mu mwāka ogwekumi ogwa Zedekiya kabaka wa Yuda, [b] gwe gwali omwāka ogwekumi nomunāna ogwa Nebuka-
2 dune'za. Awo mu biro ebyo e'gye lya kabaka Webabuloni lyali lizingizi'za Yerusalemi: ne Yeremiya na'bi yali asibi'dwa [c] mu lu'gya olwabambowa, olwali mu nyumba
3 ya kabaka wa Yuda. Kubanga Zedekiya kabaka wa Yuda yali amusibye ngayogera nti Kiki ekikulaguza noyogera nti Bwati bwayogera Mukama nti [d] Laba, ndiwayo ekibuga kino mu mukono gwa kabaka Webabuloni, [e] naye alikime-
4 nya; ne [f] Zedekiya kabaka wa Yuda taliwona mu mukono Gwabakaludaya, naye [g] talirema kuwebwayo mu mukono gwa kabaka Webabuloni, era alyogera naye akamwa nakamwa, namasoge galiraba ama-
5 so goyo; era alitwāla Zedekiya Ebabuloni, era alibēra eyo okutūsa lwendimu'jira, bwayogera Mukama: newakuba'de nga mulwāna Nabakaludaya, temuliraba mukisa.
6 Awo Yeremiya nāyogera nti Ekigambo kya Mukama kya'ja gye-
7 ndi nga kyogera nti Laba, Kanameri mutabani wa Sa'lumu kojāwo ali'ja gyoli ngayogera nti Wegulire enimiro yänge eri mu Anasosi: [i] ku-
8 banga okuginunula kukwo. Awo Kanameri omwāna wa koja wānge na'ja gyendi mu ln'gya olwabambowa, ngekigambo bwekyali ekya Mukama, nāng'amba nti Nkwegairi'de, gula enimiro yänge eri mu Anasosi ekiri munsi ya Benyamini: kubanga obusika bubwo, nokuginunula kukwo; wegulire we'ka. Kale nendyoka ntegēra ngekyo kye kiga-
9 mbo kya Mukama. Nengula enimiro eyali mu Anasosi eri Kanameri omwāna wa koja wānge, [k] ne'mupimira efeza, sekeri eza feza kumi na
10 musānvu. Nempandika erinya lyānge ku kiwandike [l] nenki'sāko akabonero, nempita abajulirwa ne'mu-
11 pimira efeza mu minzāni. Awo nentōla ekiwandike ekyokugula, ekyo ekiteke'dwako akabonero, ngetēka nempisa bwebiri, era nekyo ekyali
12 si kisibe: nempayo ekiwandike ekyokugula eri [m] Baluki mutabani

[n] Kos. 2. 23. Zek. 10. 9
[o] Zab. 22. 30. Is. 53. 10.
[p] Yer. 44. 27.
[r] Kung. 5. 7. Ez. 18. 2,3.
[s] Beb. 8. 8-12.
[t] Ma. 1. 31.
[u] Yer. 3. 14.
[v] Yer. 32. 40. Beb. 10. 16.
[w] Ez. 11. 19; 36. 26, 27. 2 Kor. 3. 3.
[x] Yer. 24. 7. Kub. 21. 7.
[a] Is. 54. 13.
[b] Yer. 6. 13.
[c] Yer. 33. 8; 36. 3. Beb. 10. 17.
[d] Lub. 1. 16. Zab. 72. 5, 17.
[e] Yer. 33. 25.
[f] Is. 51. 15.
[g] Yer. 10. 16.
[h] Zab. 148. 6. Is. 54. 9, 10. Yer. 33. 20, 21, 25.
[k] Yer. 33. 22, 26.
[l] Nek. 3. 1; 12. 39.
[m] 2 Basek. 14. 13.
[n] Ez. 40. 3. Kub. 11. 1.
[o] Yer. 7. 31, 32.
[p] 2 Byom. 23. 15.
[r] Yo. 2. 17.
[s] 2 Basek. 25. 1, 2. Yer. 37. 5, 11; 39. 1; 52. 4.
[t] 2 Basek. 25. 8.
[u] Yer. 33. 1; 37. 21; 38. 14.
[v] Yer. 34. 2; 38. 3.
[w] Yer. 34. 22.
[x] Yer. 34. 3.
[y] Yer. 38. 18, 23; 39. 5-7; 52. 9-11.
[i] Lev. 25. 25.
[k] Lub. 23. 16. Mat. 26. 15.
[l] Es. 3. 12.
[m] Yer. 36. 4, 8; 43. 3; 45. 1.

wa Meraya mutabani wa Maseya, Kanameri (omwāna) wa koja wānge nga wali nabajulirwa nga webali abāwandika amanya gābwe ku kiwandike ekyokugula mu maso Gabayudaya bona abātūlānga mu lu-
13 'gya olwabambowa. Nenkūtira Baluki mu maso gābwe nga njogera
14 nti Bwati bwayogera Mukama we-'gye Katonda wa Isiraeri nti 'Dira ebiwandike bino, ekiwandike kino ekyokugula, ekyo ekiteke'dwako akabonero era nekiwandike kino ekitali kisibe, obitereke mu kintu ekye-
15 būmba; bimale enaku nyingi. Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye Katonda wa Isiraeri nti Oliba oli awo enyumba nenimiro nensuku ezemizabibu nebigulirwa nate munsi eno.
16 Awo nga 'maze okuwayo ekiwandike ekyokugula eri Baluki mutabani wa Neriya, nensaba Mukama
17 nga njogera nti Ai Mukama Katonda! laba, watōnda e'gulu nensi nobuīnzabwo obungi nomukongowo ogwagololwa; [a] tewali kigambo ki-
18 kulema: [b] akola enkumi nenkumi ebyekisa, nosasula obutali butūkirivu bwa bakitābwe mu kifuba kyabāna bābwe aba'dawo: [p] Katonda omukulu owamānyi, [r] Mukama we-
19 'gye lye linyalye: [s] omukulu mu kutēsa era owamānyi mu kukola emirimu: amasogo gatunulira amakubo gona agabāna babantu; okuwa buli muntu ngamakuboge bwegali era ngebibala byebikolwabye
20 bwebiri: eya'sāwo obubonero nebyamagero munsi Yemisiri ne lero, mu Isiraeri era ne mu bantu (ababala); newefunira erinya nga lero;
21 no'gya abantubo Isiraeri munsi Yemisiri nobubonero nebyamagero nengalo ezamānyi nomukono ogwa-
22 gololwa [t] nentisa nyingi; nobawa ensi eno [u] gyewalūirira bajaja bābwe okubawa, [w] ensi ekulukuta na-
23 mata nomubisi gwenjuki; nebaingira nebagirya; naye [y] nebatagōndera 'doboziryo, 'sō tebātambulira mu matēkago; tebākolānga kigambo kyona kwebyo byona byewabalagira okukola: kyewava obaletako o-
24 bubi buno bwona: laba entūmo, zitūse mu kibuga okukimenya; ekibuga nekiwebwayo mu mukono • Gwabakaludaya abalwāna nakyo olwekitala nenjala ne kawumpuli: era ebyo byewayogera bitūkiri'de;
25 era, laba, obitunuli'de. Era ong'ambye, ai Mukama Katonda, nti Wegulire enimiro nebintu oite abajulirwa; era naye ekibuga kiwere'dwayo mu mukono Gwabakaludaya.
26 Awo ekigambo kya Mukama neki'jira Yeremiya nga kyogera nti
27 Laba, 'nze ndi Mukama [z] Katonda wabo bona abalina omubiri: waliwo ekigambo kyona eki'nema?
28 Mukama kyava ayogera bwati nti Laba, ndiwayo ekibuga kino mu mukono Gwabakaludaya ne mu mukono gwa Nebukadule'za kabaka
29 Webabuloni, era alikimenya: Nabakaludaya abalwānyisa ekibuga kino bali'ja balikolēza ekibuga kino nebakyōkya, [a] nenyumba zebayōtererezāngako wa'gulu obubāne Baali, nebafukira bakatonda abalala ebiwebwayo ebyokunywa
30 okunsunguwaza. Kubanga abāna ba Isiraeri nabāna ba Yuda bākakola ebyali ebibi mu maso gānge ebyerēre okuva mu buto bwābwe: kubanga abāna ba Isiraeri bānsunguwaza busunguwaza [b] nomulimu ogwenga-
31 lo zābwe, bwayogera Mukama. Kubanga ekibuga kino kyaletūnga obusūngu bwānge nekirui kyānge okuva ku lunaku lwebākizimba ne lero; nki'julule okuki'gya mu maso
32 gānge: olwobubi bwona obwabāna ba Isiraeri nobwabāna ba Yuda bwebākola okunsunguwaza, [c] bo ne bakabaka bābwe, abakūngu bābwe, bakabona bābwe ne bana'bi bābwe nabasaja ba Yuda nabali mu Yerusalemi.
33 Era [d] bankubye enkōna 'sō si maso: era newakuba'de nga nabaigiriza, [e] nga ngolokoka mu makya nembaigiriza, naye tebawu-
34 lirizānga oku'kiriza okuīga. Naye [f] nebateka emizizo gyābwe mu nyumba etūmibwako erinya lyānge o-
35 kugyōnōna. Era [g] bāzimba ebifo ebigulumivu ebya Baali ebiri mu kiwōnvu kya mutabani wa Kinomu, [h] okuisa batabani bābwe nabawala bābwe (mu muliro) eri Moleki; kyesibalagirānga 'sō teki'jānga mu mwoyo gwānge, bakole omuzizo ogwo; [k] okwōnōnyesa Yuda.
36 Kale 'no bwati bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri ebyekibuga kino kyemwogerako nti Kiwere'dwayo mu mukono gwa kabaka Webabuloni, olwekitala nenjala ne
37 kawumpuli, nti Laba, [l] ndibakung'anya okuba'gya munsi zona gyenabagobera mu busūngu bwānge ne mu kirui kyānge ne mu bukāmbwe obungi: era ndibakomyawo mu kifo kino, era ndibatūza mirembe:
38 era [m] banābānga bantu bānge, nā-
39 nge nābānga Katonda wābwe: era [n] ndibawa omutima gumu ne'kubo limu [o] bantyēnga enaku zona; balyoke babēnga bulūngi bo nabāna
40 bābwe abali'dawo: era [p] ndiragāna nabo endagāno eteri'gwāwo, obutakyūka okubaleka okubakola obulūngi; era [r] nditeka entīsa yānge mu mitima gyābwe baleme okunvako.
41 Wewawo, ndibasanyukira okubakolānga obulūngi, era sirirema [s] kuba-

[a] Luk. 18. 14.
[b] Kuv. 20. 6.
[p] Is. 9. 6.
[r] Yer. 10. 16.
[s] Is. 28. 29.
[t] Ma. 4. 34.
[u] Ma. 26. 15.
[w] Yer. 11. 5.
[y] Nek. 9. 26. Yer. 11. 8. Dan. 9. 10-14.
[z] Kubal. 16. 22.
[a] Yer. 19. 13.
[b] Yer. 25. 6, 7.
[c] Yer. 2 26; 8. 1. Dan. 9. 8.
[d] Yer. 2. 27; 7. 24.
[e] 2 Byom. 36. 15.
[f] Yer. 7. 30. Ez. 5. 11.
[g] Yer. 7. 31.
[h] Lev. 18. 21.
[k] 1 Basek. 16. 19.
[l] Ma. 30. 3. Yer. 23. 3; 29. 14.
[m] Yer. 24. 7.
[n] Ez. 11. 19, 20.
[o] Ma. 6. 24.
[p] Yer. 50. 5. Ez. 16. 60.
[r] Yer. 31. 33.
[s] Yer. 24. 6.

simba munsi eno nomutima gwänge
42 gwona nememe yänge yona. Kubanga bwati bwayogera Mukama nti
Nga bwendëse obubi buno bwona o-
[f] Yer. 31. 28. bunene ku bantu bano, [f] bwentyo
bwendibaletako obulüngi bwona
43 bwenabasübi'za. Kale enimiro zirigulirwa munsi eno [u] gyemwogerako
[u] Yer. 33. 10. nti Ezise, temuli muntu newakuba-
'de ensolo; ewere'dwayo mu muko-
44 no Gwabakaludaya. Abantu baligula enimiro nebintu, [w] nebawandika amanya gäbwe ku biwandike nebabitekako obubonero nebaita abajulirwa munsi ya Benyamini ne mu
[w] Iu. 10. bifo ebiriränye Yerusalemi ne mu bibuga bya Yuda ne mu bibuga ebyomunsi eyensozi ne mu bibuga ebyomunsenyi ne mu bibuga ebyebukika obwadyo: kubanga ndikomyawo obusibe bwäbwe, bwayogera Mukama.

33 Era nate ekigambo kya Mukama neki'jira Yeremiya omulündi ogwokubiri, bweyali [a] ngakyasibibwa mu lu'gya olwabambowa, nga
[a] Yer.32.2. 2 kyogera nti Bwati bwayogera Mukama akikola, Mukama akibümba oku-
3 kinywëza: Mukama lye linyalye; nti Mpita, nänge näkuitaba nenkwolesa
4 ebikulu nebizibu byotomanyi. Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri ebyenyumba ezomukibuga kino nebyenyumba za basekabaka ba Yuda ezäbizibwa oku-
5 lwäna nenkomera nekitala, nti Ba'ja okulwäna Nabakaludaya, naye kuzi-'juza bu'juza mirämbo gya bantu benzi'se nobusüngu bwänge nekirui kyänge, obubi bwäbwe bwona
[b] Ma. 31. 17. bwe [b] bunkisizi'za amaso gänge eki-
[c] Yer. 30. 17. 6 buga kino. Laba, [c] ndikiretera obulamu nokuwonyezebwa, nänge ndibawonya; era ndibabi'kulira emire-
7 mbe namazima bingi nyo nyini. Era ndikomyawo obusibe bwa Yuda
[d] Yer. 31. 4, 28. nobusibe bwa Isiraeri, era [d] ndibazi-
[e] Iu. 11. Is. 1. 26. Yer. 30 20. [f] Et.36.25. Beb. 9. 13, 14. 8 mba [e] ngoluberyeberye. Era [f] ndibanäzako obutali butükirivu bwäbwe bwona bwebänyönöna; era ndisonyiwa obutali butükirivu bwäbwe bwona bwebänyönöna era bweba-
[g] Yer. 13. 11. 9 nsobya. (Nekibuga kino) [g] kiriba gyendi erinya eryesanyu, netendo nekitibwa, mu maso gamawänga gona agokunsi agaliwulira obulüngi bwona
[i] Is. 60. 5. bwembakola, [i] nebatya nebakankana olwobulüngi bwona nolwemire-
10 mbe gyona byenkifunira. Bwati bwayogera Mukama nti Oliba oli awo nemuwülirwa mu kifo kino
[k] Yer. 22. 43. kyemwogerako nti [k] Kizise, temuli muntu newakuba'de ensolo, mu bibuga bya Yuda ne mu ngüdo Ezeyerusalemi ezizise nga temuli mu-
[l] Yer.7.34. ntu newakuba'de azibëramu, era
11 nga temuli nsolo, [l] e'dobozi eryokusanyuka ne'dobozi eryokujaguza, e'dobozi lyawasa omugole ne'dobozi lyomugole, e'dobozi lyabo abogera nti [m] Mumwebaze Mukama we-'gye kubanga Mukama mulüngi, kubanga okusäsirakwe kwa lubërera: (neryabo) abaleta [n] (sadaka) ezokwebaza mu nyumba ya Mukama. Kubanga ndikomyawo obusibe obwensi ngoluberyeberye, bwayoge-
12 ra Mukama we'gye. Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Oliba oli awo nemubëra mu kifo kino ekizise, nga temuli muntu era nga temuli nsolo, ne mu bibuga byakyo byona, [o] olusisira olwabasümba abagalami-
13 za ebisibo byäbwe. [p] Ebisibo biriita nate wansi wemikono gyoyo abibala mu [r] bibuga ebyomunsi eyensozi ne mu bibuga ebyomunsi eyensenyi ne mu bibuga ebyebukika obwadyo ne munsi ya Benyamini ne mu bifo ebiriränye Yerusalemi ne mu bibuga bya Yuda, bwayogera Mukama.
14 [s] Laba, enakuzi'ja, bwayogera Mukama, lwenditükiriza ekigambo ekyo ekirüngi kyenayogera ku nyumba ya Isiraeri ne ku nyumba ya
15 Yuda. Mu naku ezo ne mu biro ebyo ndimereza Daudi E'tabi eryobutükirivu; era oyo alitükiriza ebyobutükirivu nebyensönga munsi.
16 Mu naku ezo Yuda alirokoka ne Yerusalemi kiritüla mirembe: na lino lye (linya) lyekiritümibwa, nti Mukama bwe butükirivu bwa'fe.
17 Kubanga bwati bwayogera Mukama nti [t] Daudi tabulwenga musaja wa kutüla ku ntebe eyenyumba ya
18 Isiraeri emirembe gyona; 'sö ne bakabona, Abalevi, tebabulwenga musaja mu maso gänge [u] owokuwängayo ebiwebwayo ebyökebwa nokwökya ebitone nokusalänga sa-
19 daka olutata. Awo ekigambo kya Mukama neki'jira Yeremiya nga
20 kyogera nti Bwati bwayogera Mukama nti [w] Obanga muinza okumenya endagäno yänge eyemisana nendagäno yänge eyekiro, waleme okubawo emisana nekiro mu ntüko
21 zabyo; kale nendagäno einzika okumenyeka eri Daudi omu'du wänge, aleme okuba nomwäna okufugira ku ntebeye; neri Abalevi, ba-
22 kabona, abawereza bänge. [y] Ngegye eryomu'gulu bweritainzika kubalibwa, 'sö nomusenyu ogwenyanja okugerebwa; bwentyo bwendyäza eza'de lya Daudi omu'du
23 wänge Nabalevi abampereza. Awo ekigambo kya Mukama neki'jira
24 Yeremiya nga kyogera nti Tolowöza abantu bano byeboge'de nti Enda zömbi Mukama zeyalönda azisu'de? bwebatyo bwebanyöma abantu bänge [z] baleme okuba nate

[m] 1 Byom. 16. 34, 41. Ia. 12. 4.
[n] Lev.7.12. Zab. 107. 22.
[o] Is. 65. 10. Yer.31.24; 50. 19.
[p] Lev. 27. 32.
[r] Yer. 17. 26.
[s] Yer. 23. 5, 6.
[t] 1 Basek. 2. 4. Zab. 89. 4.
[u] Bal. 12. 1; 13. 16. Beb. 13.15, 16. 1 Pet. 2. 5, 9.
[w] Zab. 72. 5. Yer.31.36.
[y] Yer. 31. 37.
[z] Yer. 31. 36.

25 e'gwānga mu maso gābwe. Bwati
bwayogera Mukama nti [a]Endagāno
yānge eyemisana nekiro obanga te-
nywēra, obanga sa'sāwo biragiro
26 bye 'gulu nensi; kale ndisūla neza-
'de lya Yakobo nerya Daudi omu'du
wānge, 'neme okutwāla ku za'derye
okufugānga eza'de lya Ibulaimu ne
Isaka ne Yakobo: kubanga ndiko-
myawo obusibe bwābwe, era ndi-
basāsira.

34 Ekigambo ekya'jira Yeremiya
okuva eri Mukama, [a]Nebuka-
dune'za kabaka Webabuloni ne-
'gyerye lyona [b]nensi zona eza ba-
kabaka ezoku'taka zatwāla namaa-
wānga gona bwebālwāna ne Yeru-
salemi nebibuga byakyo byona,
2 nga kyogera nti Bwati bwayogera
Mukama Katonda wa Isiraeri nti
Genda ogambe Zedekiya kabaka
wa Yuda omubūlire nti Bwati bwa-
yogera Mukama nti Laba, ndigabu-
la ekibuga kino mu mukono gwa
kabaka Webabuloni, era alikyōkya
3 omuliro: 'sō nāwe [c]toliwona mu
mukonogwe, naye tolirema kuwā-
mbibwa nowebwayo mu mukono-
gwe; namasogo galiraba amaso ga
kabaka Webabuloni, era alyogera
nāwe akamwa nakamwa, era olige-
4 nda Ebabuloni. Era naye wulira
ekigambo kya Mukama, ai Zedekiya
kabaka wa Yuda: bwati bwayogera
Mukama ku'gwe nti Tolifa na kita-
5 la; olifa mirembe; era [d]ngokwōkya
bwekwabānga okwa bajajabo base-
kabaka abe'da abākusoka, bwebatyo
bwebalikukolera okwōkya; era [e]ba-
likukungubagira (nga bogera nti)
Wowe Mukama wa'fe! kubanga
njoge'de ekigambo ekyo, bwayo-
6 gera Mukama. Awo Yeremiya na-
'bi nāgamba Zedekiya kabaka wa
Yuda ebigambo ebyo byona mu
7 Yerusalemi, e'gye lya kabaka We-
babuloni bweryali nga lirwāna ne
Yerusalemi nebibuga byona ebya
Yuda ebyali bisiga'dewo, Lakisi ne
Azeka; kubanga ebyo (byo'ka) bye
byasigalawo ku [f]bibuga bya Yuda
nga biriko enkomera.
8 Ekigambo ekya'jira Yeremiya o-
kuva eri Mukama, kabaka Zedekiya
bweyali ngamaze okulagāna endaga-
gāno nabantu bona abāli mu Ye-
rusalemi, [g]okubalāngira e'dembe;
9 [h]buli muntu ate omu'duwe na buli
muntu ate omuzānawe, obanga Mu-
webulaniya. musaja oba mukazi,
okuba owe'dembe; [k]waleme oku-
bawo abafūla aba'du. Omuyudaya
10 mugandawe: awo abakūngu bona
nabantu bona nebagōnda, abāli ba-
lagānye endagāno buli muntu oku-
ta omu'duwe na buli muntu okuta
omuzānawe okuba owe'dembe, wa-
leme okubawo abafūla aba'du nate;
11 nebagōnda nebabata: naye oluva-
nyuma nebakyūka, nebakomyawo
aba'du nabazāna bebāli bata'de, ne-
babafuga okuba aba'du nabazāna:
12 ekigambo kya Mukama kyekyava
ki'jira Yeremiya okuva eri Muka-
13 ma nga kyogera nti Bwati bwayo-
gera Mukama Katonda wa Isiraeri
nti Nalagāna endagāno ne bajaja
ba'mwe ku lunaku [l]kwenaba'gyira
munsi Yemisiri mu nyumba eyo-
14 bu'du, nga njogera nti [m]Emyāka
musānvu bwegi'gwāngako, mutā-
nga buli muntu mugandawe Omu-
webulaniya [n]gwebākuguza era eya-
kuwerereza emyāka mukāga, omu-
tānga okuba owe'dembe okuva wo-
li: naye bajaja ba'mwe nebata-
mpulira, 'sō tabatega kutu kwābwe.
15 Na'mwe kakano mwali mukyūse
era nga mukoze ekiri mu maso
gānge ekirūngi, nga mulāngira e-
'dembe buli muntu mu'ne; era
mwali [o]mulagāni'de endagāno mu
maso gānge mu nyumba etūmi'dwa-
16 ko erinya lyānge: naye nemukyūka
nemuvumisa erinya lyānge, nemu-
komyawo buli muntu omu'duwe na
buli muntu omuzānawe, bemwali
muta'de okuba abe'dembe nga bwe-
bāgala; nemubafuga okuba gyemu-
17 li aba'du nabazāna. Mukama kya-
va ayogera bwati nti Temumpuli'de
okulāngira e'dembe buli muntu eri
mugandawe na buli muntu eri mu-
'ne: laba, [p]'nze mbalāngira 'mwe
e'dembe, bwayogera Mukama, eri
ekitala neri kawumpuli neri enjala;
era ndibawayo okuyūgūmizibwa e-
rui nerui munsi zona eza bakabaka
18 ezoku'taka. Era ndiwayo abasaja
abāsobya endagāno yange abataka-
oze bigambo bya ndagāno gyebala-
gānira mu maso gānge, [r]bwebasala
mu nyana ebitūndu ebibiri nebaita
19 wakati webitūndu byayo; abakū-
ngu ba Yuda nabakūngu ba Yeru-
salemi, abalāwe ne bakabona naba-
ntu bona abomunsi abāita wakati
20 webitūndu byenyana; okuwayo
ndibawayo mu mukono gwabalabe
bābwe ne mu mukono gwabo aba-
nonya obulamu bwābwe: [s]nemirā-
mbo gyābwe giriba 'mere eri enyo-
nyi ezomu'gulu neri ensolo ezomu-
21 nsi. Era Zedekiya kabaka wa Yu-
da nabakūngube ndibawayo mu
mukono gwabalabe bābwe, ne mu
mukono gwabo abanonya obulamu
bwābwe, ne mu mukono gwe'gye
lya kabaka Webabuloni, [t]ababa-
22 vu'dekoabāmbuse. Laba, ndiragira,
bwayogera Mukama, [u]nembako-
myawo ku kibuga kino; era bali-
rwāna nakyo nebakimenya neba-
kyōkya omuliro: era ndifūla ebi-

[a] Yer. 31. 35.
[a] 2 Basek. 25. 1. Yer. 39. 1; 52. 4.
[b] Yer. 1. 15.
[c] Yer. 32. 4.
[d] 2 Byom. 21. 19.
[e] Yer. 22. 18.
[f] 2 Basek. 18. 13, 14. 2 Byom. 11. 5, 9. Yer. 4. 5.
[g] nyi. 15. 17. Lev. 25. 10.
[h] Lev. 25. 39—46.
[k] Nek. 5. 8—12.
[l] Kuv. 20. 2.
[m] Kuv. 21. 2. Ma. 14. 28; 26. 12.
[n] Ma. 15. 12.
[o] 2 Basek. 23. 3. Nek. 10. 29.
[p] Mat. 7. 2. Rag. 6. 7. Yak. 2. 13.
[r] Lub. 15. 10.
[s] Yer. 7. 33; 16. 4.
[t] Yer. 37. 5, 11.
[u] Yer. 37. 8.

buga bya Yuda amatõngo nga temuli abibëramu.

35 Ekigambo ekya'jira Yeremiya ekyava eri Mukama [a] mu mirembe gya Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda nga kyo-
2 gera nti Genda eri ekika [b] Ekyabalekabu oyogere nabo obaingize mu nyumba ya Mukama, [c] mu kisenge ekimu, obawe omwenge okunywa.
3 Kale nentwãla Yaazaniya mutabani wa Yeremiya mutabani wa Kaba'ziniya ne bagandabe ne batabanibe bona nekika kyona Ekyabalekabu;
4 nembaingiza mu nyumba ya Mukama, mu kisenge kya batabani ba Kanani mutabani wa Igudaliya omusaja wa Katonda, ekyalirãna ekisenge ekyabakũngu, ekyali wa'gulu wekisenge kya [d] Maaseya mutabani
5 wa Sa'lumu [e] omu'gazi: nenteka ebi'ta ebi'ju'de omwenge nebikõmpe mu maso gabãna bekika Ekyabalekabu, nembagamba nti Munywe omwenge. Naye bo nebogera nti Tetunywe ku mwenge: kubanga [f] Yonadabu mutabani wa Lekabu jaja'fe yatulagira ngayogera
6 nti Temunywãnga ku mwenge, 'mwe newakuba'de batabani ba-
7 'mwe, emirembe gyona: 'sõ temuzimbãnga nyumba 'sõ temusigãnga nsigo 'sõ temusimbãnga lusuku lwa mizabibu 'sõ temubãnga nazo: naye munãmalãnga enaku za'mwe
8 zona mu wema: [g] muwangãle enaku nyingi munsi gyemutũlamu. Era twagõndera e'dobozi lya Yonadabu mutabani wa Lekabu jaja'fe mu
9 boona byeyatnkũtira, obutanywãnga ku mwenge enaku za'fe zona, 'fe ne bakazi ba'fe ne batabani ba-
10 'fe ne bawala ba'fe; newakuba'de okwezimbira enyumba okutũlamu: 'sõ tetulina lusuku lwa mizabibu newakuba'de enimiro newakuba'de
11 ensigo: naye twabãnga mu wema netugõnda netukola nga byona bwebyali Yonadabu jaja'fe byeyatulagira. Naye olwãtũka [i] Nebukadule'za kabaka Webabuloni bweyatabãla ensi, netwogera nti Mu'je tugende Eyerusalemi olwokutya e-
12 'gye [k] Eryabakalndaya nolwokutya e'gye Eryabasuli; kyetuva tubëra Eyerusalemi.
Awo ekigambo kya Mukama nekiryoka ki'jira Yeremiya nga kyo-
13 gera nti Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Genda obagambe abasaja ba Yuda nabali mu Yerusalemi nti Temu-'kirize kuigirizibwa okuwuliriza ebigambo byãnge? bwayogera Mu-
14 kama. Ebigambo bya Yonadabu mutabani wa Lekabu byeyalagira batabanibe, obutanywãnga ku mwenge, byatũkirizibwa, 'sõ tebanywako na guno gujwa. kubanga bagõndera ekiragiro kya jaja wãbwe: naye 'nze nayogera na'mwe, nga ngolokoka mu makya nenjogera; 'sõ
15 temumpulirizãnga. Nokutuma mbatumi'de aba'du bãnge bona bana'bi, nga ngolokoka mu makya nembatuma, nga njogera nti [l] Mu'de 'no buli muntu okuleka e'kubolye ebi, mulongõse ebikolwa bya'mwe, 'sõ temugobererãnga bakatonda abalala okubawerezãnga, kale mulitũla munsi gyenawa 'mwe ne bajaja ba-'mwe; naye [m] temutegãnga kutu kwa'mwe 'sõ temumpulirizãnga.
16 Kubanga batabani ba Yonadabu mutabani wa Lekabu batũkiri'za ekiragiro kya jaja wãbwe kyeyabalagira, naye abantu bano tebampu-
17 liri'za; Mukama, Katonda owe'gye, Katonda wa Isiraeri, kyava ayogera bwati nti Laba, ndireta ku Yuda ne kwabo bona abali mu Yerusalemi obubi bwona bwenakabogerako: kubanga nayogera nabo, naye nebatawulira; era mbaise, naye ne-
18 bataitaba. Awo Yeremiya nãgamba ekika Ekyabalekabu nti Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Kubanga mugõnde'de ekiragiro kya Yonadabu jaja wa'mwe nemukwata byona byeyakũtira nemukola nga byona bwebya-
19 li byeyabalagira; Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, kyava ayogera bwati nti Yonadabu mutabani wa Lekabu tabulwenga musaja wa [n] kuimirira mu maso gãnge enaku zona.

36 Awo olwãtũka [a] mu mwãka ogwokuna ogwa Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda ekigambo kino neki'jira Yeremiya ekyava eri Mukama nga kyogera nti
2 'Dira [b] omuzingo gwekitabo, [c] owandike omwo ebigambo byona byenakubũlirãnga eri Isiraeri neri Yuda [d] neri amawãnga gona, [e] okuva ku lunaku lwenayogera nãwe, okuva ku
3 mirembe gya Yosiya, ne lero. Mpo-'zi enyumba ya Yuda baliwulira obubi bwona bwentẽsa okubakola; era [f] ba'de buli muntu okuleka e'kubolye ebi; [g] ndyoke nsonyiwe obutali butũkirivu bwãbwe nekibi kyã-
4 bwe. Awo Yeremiya nãita [h] Baluki mutabani wa Neriya; [k] Baluki nãwandika ku muzingo gwekitabo nga'gya mu kamwa ka Yeremiya ebigambo byona ebya Mukama bye-
5 yali amubũli'de. Awo Yeremiya nãlagira Baluki ngayogera nti [l] Nsibi'dwa; siinza kuingira mu nyu-
6 mba ya Mukama: kale genda 'gwe osome mu muzingo gwowandise ngo'gya mu kamwa kãnge ebigambo bya Mukama, mu matu gabantu mu

[a] Yer.25.1.
[b] 1 Byom. 2. 55.
[c] 1 Byom. 9. 26, 33. 2 Byom. 31. 11. Yer. 36. 10 neb.
[d] Yer. 21. 1; 29. 25.
[e] 2 Basek. 12. 9; 25. 18. Yer. 52. 24.
[f] 2 Basek. 10. 15, 23.
[g] Kuv. 20. 12. Bef. 6. 2, 3.
[i] 2 Basek. 24. 1. Yer. 46. 2.
[k] 2 Basek. 24. 2.
[l] 2 Basek. 17. 13.
[m] Yer. 34. 14.
[n] Yer. 15. 1.
[a] Yer. 25. 1; 45. 1.
[b] Eser. 6. 2. Ez. 2. 9. Zek. 5. 1, 2.
[c] Yer. 30. 2.
[d] Yer. 25. 15-26; 46. 1 neb.
[e] Yer. 1. 2; 25. 3.
[f] Yer. 18. 8.
[g] Yer. 31. 34.
[h] Yer. 32. 12.
[k] Yer. 45. 1.
[l] Yer. 33. 1; 39. 15.

nyumba ya Mukama ku lunaku olwokusibirako: era obisomänga ne mu matu gaba Yuda bona abava mu
7 bibuga byäbwe. Mpo'zi balireta okwegairira kwäbwe mu maso ga Mukama, neba'da buli muntu okuleka e'kubolye ebi: kubanga obusüngu nekirui Mukama byayoge'de
8 eri abantu bano binene. Awo Baluki mutabani wa Neriya näkola nga byona bwebyali Yeremiya na'bi byeyamulagira, ngasoma mu kitabo ebigambo bya Mukama mu nyumba ya Mukama.
9 Awo olwätüka mu mwäka ogwokutäno ogwa Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda, mu mwezi ogwomwenda, abantu bona abäli mu Yerusalemi nabantu bona abäva mu bibuga bya Yuda neba'ja
[m] 2 Byom. 20. 3. Eyerusalemi [m] nebalängira okusiiba
10 mu maso ga Mukama. Awo Baluki näsoma mu kitabo ebigambo bya Yeremiya mu nyumba ya Mukama, mu [n] kisenge kya Gemaliya mutabani wa [o] Safani omuwandisi, mu lu'gya olwengulu awaingirirwa [p] mu mulyängo omugya ogwenyumba ya Mukama, mu matu gabantu bona.
11 Awo Mikaya mutabani wa Gemaliya mutabani wa Safani bweyawulira mu kitabo ebigambo byona ebya
12 Mukama, näserengeta mu nyumba ya kabaka mu kisenge ekyomuwandisi: kale, laba, abaküngu bona
[r] Iu. 20. 2 Basek. 25. 25. nga batu'de omwo, [r] Erisama omuwandisi ne Deraya mutabani wa Semaya ne [s] Elnasani mutabani wa Akuboli ne Gemaliya mutabani wa Safani ne Zedekiya mutabani
13 wa Kananiya nabaküngu bona. Awo Mikaya nälyoka ababülira ebigambo byona byeyali awuli'de, Baluki bwasomye ekitabo mu matu
14 gabantu. Abaküngu bona kyebäva batuma Yekudi mutabani wa Nesaniya mutabani wa Seremiya mutabani wa Kusi eri Baluki nga bogera nti 'Dira omuzingo gwekitabo mwosomye mu matu gabantu mu mukonogwo, o'je. Awo Baluki mutabani wa Neriya na'dira omuzingo mu
15 mukonogwe na'ja gyebäli. Nebamugamba nti Tüla 'no obisome mu matu ga'fe. Kale Baluki näbisoma
16 mu matu gäbwe. Awo olwätüka bwebämala okuwulira ebigambo byona, nebatunulaganako nga batya, nebagamba Baluki nti Tetulome kubülira kabaka ebigambo ebyo
17 byona. Nebabüza Baluki nga bogera nti Tubülire 'no, wawandika otya ebigambo ebyo byona ngo'gya
18 mu kamwäke? Awo Baluki näba'damu nti Ye yambülira ebigambo ebyo byona nakamwäke, nänge nembiwandika nebuino mu kitabo ki-
19 no. Awo abaküngu nebagamba Baluki nti Genda wekweke, 'gwe ne Yeremiya; 'sö omuntu yena a-
20 leme okumanya gyemuli. Awo nebaingira eri kabaka mu lu'gya; naye nga bamaze okutereka omuzingo mu kisenge kya Erisama omuwandisi; nebabülira ebigambo byona
21 'mu matu ga kabaka. Awo kabaka nätuma Yekudi okukima omuzingo: nägu'gya mu kisenge kya Erisama omuwandisi. Awo Yekudi nägusoma mu matu ga kabaka ne mu matu gabaküngu bona abäimirira okuli-
22 räna kabaka. Awo kabaka yali atu'de mu [t] nyumba eya to'go mu mwezi ogwomwenda: era (omuliro nga guli mu) lubümbiro nga gwäka
23 mu masoge. Awo olwätüka Yekudi bweyamala okusoma empapula satu oba nya, (kabaka) nägusala nakämbe akomuwandisi nägusüla mu muliro ogwali mu lubümbiro, omuzingo negu'gya mu muliro ogwali
24 mu lubümbiro. 'Sö tebätya [u] 'sö tebäyuza byambalo byäbwe, kabaka newakuba'de aba'dube nomu abä-
25 wulira ebigambo ebyo byona. Era nate Elnasani ne Deraya ne Gemaliya bäli bamwegairi'de kabaka obutayökya muzingo: naye nätaya 'kiriza kubawulira. Awo kabaka nälagira Yerameeri mwäna wa kabaka ne Seraya mutabani wa Azulieri ne Seremiya mutabani wa Abudeeri [w] okukwata Baluki omuwandisi ne Yeremiya na'bi: naye Mukama näbakweka.
27 Awo ekigambo kya Mukama neki'jira Yeremiya, kabaka ngamaze okwökya omuzingo nebigambo Baluki byeyawandika nga'gya mu kamwa ka Yeremiya, nga kyogera
28 nti 'Dira nate omuzingo omulala, owandike omwo ebigambo byona ebyasoka ebyali mu muzingo ogwoluberyeberye Yekoyakimu kabaka
29 wa Yuda gwayöke'za. Era ebya Yekoyakimu kabaka wa Yuda olyogera nti Bwati bwayogera Mukama nti Oyöke'za omuzingo guno ngoyogera nti Kiki ekikuwandisi'za omwo ngoyogera nti [y] Kabaka Webabuloni talirema ku'ja näzikiriza ensi
eno, era alimalawo omwo omuntu
30 nensolo? Mukama kyava ayogera bwati ebya Yekoyakimu kabaka wa Yuda nti [z] Taliba na wa kutüla ku ntebe ya Daudi nomu: nomulämbogwe [a] gulisülibwa eri olubugumu emisana neri empewo ekiro.
31 Era ndimubonereza neza'deryе naba'dube olwobutali butükirivu bwäbwe; era ndibaletako ne kwabo abali mu Yerusalemi ne ku basaja ba Yuda obubi bwona bwenakaboge rako, naye nebatawulira. Awo
32 Yeremiya na'dira omuzingo ogwokubiri, nägumuwa Baluki omuwa-

[t] Am. 3. 15.
[u] 2 Basek. 22. 11.
[w] Yer. 45. 3.
[y] Yer. 25. 9 neb.
[z] Yer. 22. 30.
[a] Yer. 22. 19.

ndisi mutabani wa Neriya; ye nāwandika omwo nga'gya mu kamwa ka Yeremiya ebigambo byona ebyomukitabo Yekoyakimu kabaka wa Yuda kyeyayōkya mu muliro: era nebyongerwako ebigambo bingi ebibifanana.

37 Awo [a] Zedekiya mutabani wa Yosiya nāfuga nga ye kabaka mu kifo kya [b] Koniya mutabani wa Yekoyakimu [c] Nebukadule'za kabaka Webabuloni gweyafūla kabaka 2 munsi ya Yuda. Naye teyawulirānga bigambo bya Mukama byeyayogerera mu na'bi Yeremiya, [d] ye newakuba'de aba'dube newakuba'de abantu abomunsi.

3 Awo Zedekiya kabaka nātuma [e] Yekukali mutabani wa Seremiya ne/Zefaniya mutabani wa Maaseya kabona eri na'bi Yeremiya, ngayogera nti Tusabire 'no eri Mukama 4 Katonda wa'fe. Era Yeremiya [f] yaingirānga nāfulumānga mu bantu: [g] kubanga bali tebanamuteka 5 mu komera. Era [h] e'gye lya Falao lyali livu'de mu Misiri: awo Abakaludaya abāli bazingiza Yerusalemi bwebāwulira ebigambo byābwe, 6 [i] nebasāsāna okuva ku Yerusalemi. Awo ekigambo kya Mukama neki-'jira na'bi Yeremiya nga kyogera 7 nti Bwati bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, nti Bwemuti bwemuba mugamba kabaka wa Yuda [m] eyabatuma gyendi okumbūza; nti Laba, e'gye lya Falao eritaba'de okubabēra liri'da mu Misiri munsi 8 yewābwe. Era [n] Abakaludaya balikomawo nebalwānyisa ekibuga kino; era balikimenya nebakyōkya 9 omuliro. Bwati bwayogera Mukama nti Temwerimba nga mwogera nti Abakaludaya tebalirema kutu-10 vako: kubanga tebalibavako. Kuba newakuba'de nga mugobye e'gye lyona Eryabakaludaya abalwāna na'mwe nemusigala mubo abebiwūndu berēre, era naye bandigolokose buli muntu mu wemaye nebōkya ekibuga kino omuliro.

11 Awo olwātūka e'gye Eryabakaludaya bweryamala okusāsāna okuva ku Yerusalemi olwokutya e'gye lya 12 Falao, kale Yeremiya nāfuluma mu Yerusalemi okugenda [o] munsi ya Benyamini okuwebwa omugabogwe 13 eyo wakati mu bantu. Awo bweyali mu mulyāngo gwa Benyamini, omukulu wabambowa yali ali eyo, erinyalye Iriya mutabani wa Seremiya mutabani wa Kananiya; nākwata Yeremiya na'bi ngayogera 14 nti [p] Osenga Abakaludaya. Awo Yeremiya nāyogera nti Olimba; sisenga Bakaludaya; naye nātamuwulira: kale Iriya nākwata Yere-15 miya nāmuleta eri [r] abakūngu. Awo abakūngu nebasunguwalira Yeremiya nebamukuba nebamuteka mu komera mu nyumba ya Yonasani omuwandisi; kubanga gyebāli ba-16 fu'de ekomera. Awo Yeremiya bweyatūka mu nyumba eyobunya ne mu buyu, era Yeremiya bweyali 17 ngamaze enaku nyingi omwo; awo Zedekiya kabaka nātuma nāmukima: kabaka nāmubūza kyāma mu nyumbaye nāyogera nti Waliwo ekigambo kyona ekivu'de eri Mukama? Awo Yeremiya nāyogera nti Oliwebwayo mu mukono gwa kabaka 18 Webabuloni. Era nate Yeremiya nāgamba kabaka Zedekiya nti Nali nkwōnōnye muki oba aba'dubo oba abantu bano, nokuteka nemunteka 19 mu komera? Bana'bi ba'mwe 'no baliru'dawa abābalagulānga nga bogera nti Kabaka Webabuloni talibatabāla, newakuba'de ensi eno? 20 Kale 'no wulira, nkwegairi'de, ai mukama wānge kabaka: okwegairira kwānge ku'kirizibwe mu masogo, nkwegairi'de; oleme [s] okunzi'za mu nyumba ya Yonasani omuwa-21 ndisi 'neme okufira omwo. Kale Zedekiya kabaka nālagira nebateka Yeremiya [t] mu lu'gya olwabambowa, nebamuwa buli lunaku omugāti okuva mu lugūdo olwabafumbi bemigāti, [u] okutūsa emigāti gyona egyomukibuga lwegya gwāwo. Awo Yeremiya nābēra bwatyo mu lu'gya olwabambowa.

38 Awo Sefatiya mutabani wa Ma-'tani ne Gedaliya mutabani wa Pasukuli ne [a] Yukali mutabani wa Seremiya ne [b] Pasukuli mutabani wa Malukiya nebawulira ebigambo Yeremiya byeyabūlira abantu bona 2 ngayogera nti Bwati bwayogera Mukama nti [c] Asigala mu kibuga muno alifa nekitala nenjala ne kawumpuli: naye oyo afuluma nāgenda eri Abakaludaya aliba mulamu, nobulamubwe buliba munyago gya-3 li, era aliba mulamu. Bwati bwayogera Mukama nti [d] Ekibuga kino tekiririrema kuwebwayo mu mukono gwe'gye lya kabaka Webabuloni, 4 naye alikimenya. Awo abakūngu nebagamba kabaka nti Tukwegairi-'de, [e] omusaja ono a'tibwe; kubanga anafuya emikono gyabasaja ababwānyi abasiga'de mu kibuga muno, nemikono gyabantu bona. ngabagamba ebigambo ebifanana bwebityo: kubanga omusaja ono tayagaliza mirembe bantu bano wabula obubi. 5 Awo Zedekiya kabaka nāyogera nti Laba, ali mu mukono gwa'mwe: kubanga kabaka siyainza okukola 6 ekigambo kyona okubaziiza. Awo

[a] 2 Basek. 24. 17. 2 Byom. 36. 10.
[b] Yer. 22. 24.
[c] Ez. 17. 13.
[d] 2 Byom. 36. 12, 14.
[e] Yer. 38. 1.
[f] 2 Basek. 25. 18.
[g] Kubal. 27. 17.
[h] Yer. 32. 2; 33. 1.
[i] 2 Basek. 24. 7. Yer. 44. 30.
[l] Yer. 34. 21.
[m] Yer. 21. 2.
[n] Yer. 34. 22.
[o] Yer. 1. 1.
[p] Yer. 21. 9; 38. 19; 52. 15.
[r] Yer. 32. 1.
[s] Yer. 38. 26.
[t] Yer. 32. 2.
[u] Yer. 52. 9; 52. 6.
[a] Yer. 37. 3.
[b] Yer. 21. 1.
[c] Yer. 21. 9.
[d] Yer. 21. 10; 32. 3.
[e] Yer. 26. 11.

nebatwāla Yeremiya nebamusūla
mu nyumba eyobunya eya Mal-
kiya omwāna wa kabaka eyali mu
lu'gya olwabambowa: neba'sā Ye-
remiya nemigwa. 'Sō mu bunya
nga temuli ma'zi wabula ebitōsi:
7 Yeremiya nātubira mu bitōsi. Awo
/ Yer. 39. 16. / Ebedumereki Omuwesiyopya omu-
lāwe eyali mu nyumba ya kabaka
bweyawulira nga bata'de Yeremiya
mu bunya; kabaka ngatu'de mu
8 mulyāngo gwa Benyamini; awo
Ebedumereki nāva mu nyumba ya
9 kabaka nāgamba kabaka nti Muka-
ma wānge kabaka, abasaja bano
bakoze bubi mu byona byebakoze
Yeremiya na'bi gwebasu'de mu bu-
nya; era ayagala kufira mu kifo
/ Yer. 37. 21. mwali olwenjala: kubanga / tewa-
10 kyali 'mere mu kibuga. Awo ka-
baka nālyoka alagira Ebedumereki
Omuwesiyopya ngayogera nti 'Gya
wano abasaja amakumi asatu oba-
twāle ogende nabo, olinyise Yeremi-
ya na'bi ngomu'gya mu bunya nga
11 tanafa. Awo Ebedumereki nātwāla
abasaja abo nāgenda nabo, nāingira
mu nyumba ya kabaka wansi we-
'gwanika, na'gyayo ebiwero ebika-
'de ebyasūlibwa nenzīna envūndu
nāzisiza ku migwa mu bunya eri
12 Yeremiya. Awo Ebedumereki O-
muwesiyopya nāgamba Yeremiya
nti Teka 'no ebiwero bino ebika'de
ebyasūlibwa nenzīna envūndu mu
nkwawazo wansi wemigwa. Awo
13 Yeremiya nākola bwatyo. Awo
neba'gya Yeremiya mu bunya nga
bamuwalula nemigwa egyo: awo
Yeremiya nābēra mu lu'gya olwa-
bambowa.
14 Awo Zedekiya kabaka nātuma
nāleta Yeremiya na'bi gyali mu
mulyāngo ogwokusatu oguli mu
nyumba ya Mukama: awo kabaka
nāgamba Yeremiya nti Nākubūza
ekigambo; tonkisa kigambo kyona.
15 Awo Yeremiya nāgamba Zedekiya
nti Bwenākukibūlira, onolema oku-
nzi'ta? era bwenākuwērera amage-
16 zi, tompulirize. Awo Zedekiya ka-
baka nālāirira kyāma Yeremiya
ngayogera nti Nga Mukama bwali
omulamu eyatukolera ememe eno,
siriku'ta, 'sō sirikuwayo mu muko-
no gwabantu bano abanonya obula-
17 mubwo. Awo Yeremiya nālyoka
agamba Zedekiya nti Bwati bwayo-
gera Mukama, Katonda owe'gye,
Katonda wa Isiraeri, nti Bwonofu-
luma nogenda eri abakūngu ba
kabaka Webabuloni, kale ememe-
yo eriba namu nekibuga kino teki-
ryōkebwa muliro; nāwe oliba mu-
18 lamu nenyumbayo: naye bwoto-
'kirize kufuluma nogenda eri aba-
kūngu ba kabaka Webabuloni, kale
ekibuga kino kiriwebwayo mu mu-
kono Gwabakaludaya, era balikyō-
kya omuliro, 'sō [i]nāwe toliwona
19 mu [j]mukono gwābwe. Awo Zede-
kiya kabaka nāgamba Yeremiya
nti Nti'de Abayudaya abasenze A-
bakaludaya baleme okumpayo mu
20 mukono gwābwe, nebandūlira. Na-
ye Yeremiya nāyogera nti Tebali-
kuwayo. Nkwegairi'de, gōndera
e'dobozi lya Mukama mwekyo kye-
nkugamba: kale lwoliba obulūngi,
21 nememeyo eriba namu. Naye bwo-
nogāna okufuluma, kino kye kiga-
22 mbo Mukama kyandaze: Laba, a-
bakazi bona abasiga'de mu nyu-
mba ya kabaka wa Yuda balifulu-
mizibwa eri abakūngu ba kabaka
Webabuloni, era abakazi abo ba-
lyogera nti Mikwānogyo enyo be
bākuwana, nokusobola bakusobo-
'de: ebigerebyo nga bimaze oku-
tūbira mu bitōsi, ba'ze enyuma.
23 Era balifulumya bakazibo bona
[k]nabānabo eri Abakaludaya: 'sō
toliwona mu mukono gwābwe, naye
oliwāmbibwa nomukono gwa kaba-
ka Webabuloni: era olyōkesa omu-
24 liro ekibuga kino. Awo Zedekiya
nālyoka agamba Yeremiya nti O-
muntu yena aleme okumanya ebi-
25 gambo ebyo, kale tolifa. Naye a-
bakūngu bwebaliwulira nga njoge-
'de nāwe neba'ja nebakugamba nti
Tubūlire 'no byewagamba kabaka;
totukikisa, na'fe tetuku'te; era ne-
26 byo kabaka byeyakubūlira; kale
nolyoka obagamba nti [l]Naleta o-
kwegairira kwānge mu maso ga
kabaka [m]aleme okunzi'zayo mu
nyumba ya Yonasani okufira omwo.
27 Awo abakūngu bona neba'ja eri
Yeremiya nebamubūza: nābabūlira
ngebigambo ebyo byona bwebyali
kabaka byeyali alagi'de. Awo ne-
balekayo okwogera naye; kubanga
28 ekigambo ekyo tekyategērebwa. A-
wo [n]Yeremiya nābēra [o]mu lu'gya
olwabambowa okutūsa ku lunaku
Yerusalemi lwekyamenyebwa.

39 Awo olwātūka Yerusalemi bwe-
kyamenyebwa, [a][mu mwāka
ogwomwenda ogwa Zedekiya ka-
baka wa Yuda mu mwezi ogwekumi
Nebukadule'za kabaka Webabu-
loni mweya'jira ne'gyerye lyona
okutabāla Yerusalemi nākizingiza;
2 mu mwāka ogwekumi nagumu o-
gwa Zedekiya mu mwezi ogwoku-
na ku lunaku olwomwezi olwomwe-
nda mwebāwagulira ekituli mu ki-
3 buga:] abakūngu bona aba kabaka
Webabuloni nebaingira nebatūla
mu mulyāngo ogwa wakati, Neru-
galusalezeri, Samugalunebo, Salu-
sekimu, [b]Labusalisi, Nerugalusale-
zeri, Labumagi, wamu nabakūngu

[i] Yer. 32. 4.

[j] Yer. 38. 19.

[k] Yer. 39. 6; 44. 7.

[l] Yer. 38. 7.

[m] Yer. 37. 20.

[n] Yer. 37. 21.

[o] Yer. 32. 2.

[a] 2 Basek. 25. 1–4.

[b] 2 Basek. 18. 17.

bona abalala aba kabaka Webabu-
4 loni. Awo [c] olwātūka Zedekiya ka-
baka wa Yuda nabasaja bona aba-
lwānyi bwebābalaba, kale neba'du-
ka nebava mu kibuga kiro mu
'kubo eryolusuku lwa kabaka, mu
mulyāngo oguli wakati wa babu-
gwe ababiri: nāfuluma mu 'kubo
5 erya Alaba. Naye e'gye Eryabaka-
ludaya neribagoberera nebatūkako
Zedekiya mu nsenyi Ezeyeriko:
awo bwebāmala okumuwāmba, ne-
bamuleta eri Nebukadule'za kaba-
ka Webabuloni [d] Eribula munsi E-
yekamasi, nāmusalira omusāngo.
6 Awo kabaka Webabuloni na'tira
[e] batabani ba Zedekiya Eribula ye
ngalaba: era kabaka Webabuloni
na'ta nabakūngu bona aba Yuda.
7 Era [f] na'gyamu Zedekiya amaso,
nāmusiba namasāmba okumutwā-
la Ebabuloni. Abakaludaya nebō-
kya enyumba ya kabaka nenyumba
ezabantu omuliro, nebamenyame-
9 nya bugwe Weyerusalemi. Awo
Nebuzaladani [g] omukulu wabambowa
nātwāla Ebabuloni nga basibe
abantu abafi'sewo abāli basiga'de
mu kibuga, era nabasenze abāmu-
senga, nabantu abafi'sewo abali ba-
10 siga'dewo. Naye Nebuzaladani o-
mukulu wabambowa nāleka ku bā-
vu abomubantu abāli tebalina ki-
ntu munsi ya Yuda, nābawa ensuku ezemizabibu nenimiro mu biro
11 ebyo. Awo Nebukadule'za kabaka
Webabuloni nālagira Nebuzaladani
omukulu wabambowa ebya Yere-
12 miya ngayogera nti Mutwāle omu-
kūme nyo, 'sō tomukola kabi; naye
omukolānga era nga ye bwanāku-
13 gambānga. Awo Nebuzaladani o-
mukulu wabambowa nātuma, ne
Nebusazubani, Labusalisi, ne Ne-
rugalusalezeri, Labumagi, nabāmi
bona abakulu aba kabaka Webabu-
14 loni; nebatuma [i] neba'gya Yere-
miya mu lu'gya olwabambowa, ne-
bamukwasa [k] Gedaliya mutabani
wa Akikamu mutabani wa Safani
amutwāle e'ka: awo nābēra [l] mu
bantu.
15 Awo ekigambo kya Mukama ne-
ki'jira Yeremiya bweyali ngasibi-
'dwa mu lu'gya olwabambowa, nga
16 kyogera nti Genda ogambe [m] Ebe-
dumereki Omuwesiyopya nti Bwati
bwayogera Mukama we'gye, Kato-
nda wa Isiraeri nti Laba, ndireta
ebigambo byānge ku kibuga kino
olwobubi 'sō si lwa bulūngi; era
biritūkirizibwa mu masogo ku lu-
17 naku luli. Naye ndikuwonyeza ku
lunaku luli, bwayogera Mukama:
'sō toliwebwayo mu mukono gwa-
18 basaja botya. Kubanga sirirema
kukulokola, 'sō toligwa nekitala,
naye [n] obulamubwo buliba munya-
go gyoli: kubanga wesize 'nze,
bwayogera Mukama.

40 Ekigambo ekya'jira Yeremiya ekyava eri Mukama, [a] Nebuzaladani omukulu wabambowa bweyamala okumutera mu Lama, bweyamutwāla ngasibi'dwa mu masāmba mu basibe bona Abeyerusalemi ne Yuda abātwālibwa Ebabu
2 loni nga basibe. Omukulu waba-
mbowa nātwāla Yeremiya [b] namu-
gamba nti Mukama Katondawo ya-
yogera obubi buno ku kifo kino:
3 nokuleta Mukama abulēse, era a-
koze nga bweyayogera; kubanga
mwayōnōna Mukama, 'sō temugō-
nde'de 'dobozirye, ekigambo kino
4 kyekivu'de kibatūkako. Kale 'no,
laba, nkusumulula lero mu masā-
mba agali ku mukonogwo. Oba-
nga osima oku'ja nānge okugenda
Ebabuloni, 'jāngu, nānge nākukū-
mānga bulungi; naye obanga okiita
kibi oku'ja nānge okugenda Eba-
buloni, lekayo: laba, ensi yona eri
mu masogo; gyosima okugenda e-
ra gyosinga okwagala, gyoba oge-
5 nda eyo. Awo bweyali nga tana-
'dayo, (nāyogera nti) 'Dayo 'no eri
[c] Gedaliya mutabani wa Akikamu
mutabani wa Safani, [d] kabaka We-
babuloni gwawa'de okufuga ebibu-
ga bya Yuda, obēre ewuwe mu ba-
ntu: oba genda yona gyosima oku-
genda. Awo omukulu wabambowa
nāmuwa ebyokulya nekirabo nā-
6 muta. Awo Yeremiya nāgenda eri
Gedaliya mutabani wa Akikamu
[e] Emizupa, nābēra ewuwe mu bantu
abāli basiga'de munsi.
7 Awo [f] abāmi bona abebitōngole
abāli mu byālo, bo nabasaja bābwe,
bwebāwulira nga kabaka Webabu-
loni awa'de Gedaliya mutabani wa
Akikamu okufuga ensi, era ngamu-
kwasi'za abasaja nabakazi nabāna
abato ne kwabo abasinga obwāvu
munsi, kwabo abatātwālibwa Eba-
8 buloni nga basibe; awo neba'ja eri
Gedaliya Emizupa, [g] Isimaeri mu-
tabani wa Nesaniya ne [i] Yokanani
ne Yonasani batabani ba Kalea ne
Seraya mutabani wa Tanumesi ne
batabani ba Efai Omunetofi, ne Ye-
zaniya omwāna Womunmaakasi, bo
9 nabasaja bābwe. Awo Gedaliya
mutabani wa Akikamu mutabani
wa Safani nābalāirira bo nabasaja
bābwe ngayogera nti Temutya ku-
wereza Abakaludaya: mubēre mu-
nsi, muwerezēnga kabaka Webabu-
10 loni, era munābānga bulūngi. 'Nze,
laba, nābērānga Emizupa okuimi-
rirānga mu maso Gabakaludaya
abali'ja gyetuli: naye 'mwe muku-
ng'anye omwenge nebibala ebyo-
mukyēya namafuta, nemubiteka

[c] 2 Basek. 25. 4–12. Yer. 52. 7–16.
[d] 2 Basek. 23. 33.
[e] Yer. 38. 23.
[f] Yer. 32. 4. Ez. 12. 13.
[g] Lub. 37. 36.
[i] Yer. 38. 28.
[k] 2 Basek. 25. 22–25. Yer. 40. 5–9, 11–16.
[l] Yer. 37. 12.
[m] Yer. 38. 7.
[n] Yer. 21. 9.
[a] Yer. 39. 14. Ma. 22. 24, 25.
[b] Yer. 39. 7.
[c] Yer. 39. 14.
[d] 2 Basek. 25. 22.
[e] Yer. 41. 6.
[f] 2 Basek. 25. 23, 24.
[g] Yer. 41. 1–3, 6–16, 18.
[i] Yer. 41. 11, 13–16.

mu bintu bya'mwe, mubērēnga mu
11 bibuga bya'mwe byemuli'de. Era
bwebatyo Nabayudaya bona abāli
mu Moabu ne mu bāna ba Amoni
ne mu Edomu nabo abāli munsi
zona bwebāwulira nga kabaka We-
babuloni afi'si'zawo ku Yuda era
ngakuzi'za kubo Gedaliya mutaba-
[b] Yer. 43. 5. ni wa Akikamu mutabani wa Sa-
12 fani; kale [b] Abayudaya bona neba-
komawo nga bava mu bifo byona
gyebāli babagobe'de neba'ja munsi
ya Yuda eri Gedaliya Emizupa, ne-
bakung'anya omwenge nebibala e-
byomukyēya bingi nyo nyini.
13 Era nate Yokanani mutabani wa
Kalea nabāmi bona abebitōngole
abāli mu byālo neba'ja eri Geda-
[i] Yer. 41. 10. [m] lu. 8. 14 liya Emizupa nebamugamba nti
Omanyi nga [i] Baalisi kabaka wa-
bāna ba Amoni atumye [m] Isimaeri
mutabani wa Nesaniya okuku'ta?
Naye Gedaliya mutabani wa Aki-
15 kamu nātaba'kiriza. Awo Yoka-
nani mutabani wa Kalea nāyogera
ne Gedaliya Emizupa kyāna nga-
gamba nti Kang'ende, nkwegairi-
'de, nenzi'ta Isimaeri mutabani wa
Nesaniya, 'sō tewaliba muntu ali-
kimanya: yandiku'ti'de ki, Abayu-
daya bona abakung'anye gyoli no-
kusāsāna nebasāsāna, nekitūndu
kya Yuda ekifi'sewo nekizikiriira?
16 Naye Gedaliya mutabani wa Aki-
kamu nāgamba Yokanani mutabani
wa Kalea nti Tokola kigambo ekyo:
kubanga omuwāiriza Isimaeri.

[o] Yer. 40. 8, 14-16. **41** Awo olwātūka mu mwezi ogwo-
musānvu [a] Isimaeri mutabani
wa Nesaniya, mutabani wa Erisa-
ma, owokuza'de lya kabaka, era
(omu ku) bāmi abakulu aba kaba-
ka, nabasaja kumi wamu naye,
neba'ja eri Gedaliya mutabani wa
Akikamu Emizupa: awo nebalīra
2 eyo e'mere wamu Emizupa. Awo
Isimaeri mutabani wa Nesaniya
nāimuka nabasaja ekumi abāli na-
ye nebafumita Gedaliya mutabani
wa Akikamu mutabani wa Safani
[b] Yer. 40. 8. nekitala nebamu'ta, [b] kabaka We-
babuloni gweyali awa'de okufuga
3 ensi. Era Isimaeri na'ta Naba-
yudaya bona abāli naye, abāli ne
Gedaliya Emizupa, Nabakaludaya
abālabika eyo, abasaja abalwānyi.
4 Awo olwātūka ku lunaku olwoku-
biri ngamaze oku'ta Gedaliya, 'sō-
5 nga tewali muntu akimanyi, aba-
mu neba'ja abāva Esekemu ne
Siro ne Samaliya, abasaja kināna,
[c] Ma. 14. 1. [c] nga bamwere'dwa ebirevu byā-
bwe nebyambalo byābwe nga ba-
biyuzi'za, era nga besaze, nga ba-
[d] 1 Sam. 1. 7. 2 Basek. 23. 9. lina ebitone nomugavu mu mukono
gwābwe okubireta [d] mu nyumba ya
6 Mukama. Awo Isimaeri mutabani
wa Nesaniya nāva mu Mizupa oku-
basisinkana, ngagenda ngakāba a-
maziga: awo olwātūka bweyasisi-
nkana nabo, nābagamba nti Mu'je
eri Gedaliya mutabani wa Akikamu.
7 Awo olwātūka bwebātūka wakati
mu kibuga, Isimaeri mutabani wa
Nesaniya nāba'ta (nābasūla) wakati
mu bunya, ye nabasaja abāli naye.
8 Naye nemulabika mubo abasaja
kumi abāganiba Isimaeri nti Totu-
'ta: kubanga tulina ebintu eby-
aterekebwa ebyakisibwa mu nimiro,
eng'āno ne sayiri, namafuta, nomu-
bisi gwenjuki. Awo nālekayo nā-
9 taba'ta mu baganda bābwe. Era
obunya Isimaeri mweyasūla emi-
rāmbo gyona egyabasaja beya'ta,
okulirāna Gedaliya, [bwe buli Asa
kabaka bweyasima olwokutya Baasa
kabaka wa Isiraeri,] Isimaeri mu-
tabani wa Nesaniya nābu'juza abo
10 aba'tibwa. Awo Isimaeri nātwāla
nga basibe abo bona abāfi'kawo ku
bantu abāli mu Mizupa, abawala
ba kabaka nabantu bona abāli ba-
siga'de mu Mizupa, [e] Nebuzaladani [e] Yer. 40. 7.
omukulu wabambowa beyali ateresa
Gedaliya mutabani wa Akikamu:
Isimaeri mutabani wa Nesaniya nā-
batwāla nga basibe, neyegendera
okusomoka okugenda eri [f] abāna [f] Yer. 40. 14.
ba Amoni.
11 Naye [g] Yokanani mutabani wa [g] Yer. 40. 8.
Kalea nabāmi bona abebitōngole a-
bāli naye bwebāwulira obubi bwona
Isimaeri mutabani wa Nesaniya
12 bweyali akoze, kale nebatwāla aba-
saja bona nebagenda okulwāna ne
Isimaeri mutabani wa Nesaniya ne-
bamusānga awali [i] ama'zi amangi [i] Yos. 18. 15. 2 Sam. 2. 13.
13 agali mu Gibeoni. Awo olwātūka
abantu bona abāli ne Isimaeri bwe-
bālaba Yokanani mutabani wa Ka-
lea nabāmi bona abebitōngole abāli
14 naye, nebasanyuka. Awo abantu
bona Isimaeri beyali atu'te nga ba-
sibe okuba'gya Emizupa, nebakyū-
ka neba'dayo, nebagenda eri Yoka-
15 nani mutabani wa Kalea. Naye
Isimaeri mutabani wa Nesaniya nā-
wona Yokanani ngalina abasaja
munāna, nāgenda eri abāna ba A-
16 moni. Awo Yokanani mutabani wa
Kalea nabāmi bona abebitōngole
abāli naye nebatwāla ekitūndu kyo-
na ekifi'sewo ku bantu beyali ako-
me'zawo okuba'gya ku Isimaeri
mutabani wa Nesaniya, Emizupa,
bweyamala oku'ta Gedaliya muta-
bani wa Akikamu, abasaja abalwā-
nyi nabakazi nabāna abato nabalā-
we beyakomyawo okuva Egibeoni:
[k] 2 Sam. 19. 37, 38. 17 awo nebegendera nebabēra mu [k] Ge-
rusukimamu ekiriranye Besireke-
mu, okugenda okuingira mu Misiri,
18 Olwabakaludaya: kubanga bāli ba-
bati'de, kubanga Isimaeri mutaba-

ni wa Nesaniya ya'ta Gedaliya mutabani wa Akikamu kabaka Webabuloni gweyawa okufuga ensi.

42 Awo abāmi bona abebitōngole ne [a] Yokanani mutabani wa Kalea ne Yezaniya mutabani wa Kosaya nabantu bona okuva ku muto okutūka ku mukulu. nebase-
2 mbera nebagamba Yeremiya na'bi nti Tukwegairi'de, okusaba kwa'fe ku'kirizibwe gyoli, otusabire eri Mukama Katondawo, ngosabira e-kitūndu kino kyona ekifi'sewo; kubanga tusiga'dewo batono 'fe'ka a-
3 bābānga abangi ngamasogo bwega-tulaba: Mukama Katondawo atulage e'kubo eritugwānira okutambu-liramu nekigambo ekitugwānira o-
4 kukola. Awo Yeremiya na'bi nā-bagamba nti Mbawuli'de; laba, nāsaba Mukama Katonda wa'mwe ngebigambo bya'mwe bwebiri; ka-le olulitūka kyona Mukama kyaliba'damu ndikibabūlira; siribakisa
5 kigambo kyona. Awo nebagamba Yeremiya nti [b] Mukama abe omu-julirwa [c] owamazima omwesigwa mu'fe, bwetutalikola ngekigambo kyona bwekiriba Mukama Katonda-wo kyalikutuma nakyo gyetuli.
6 Obanga kirūngi obanga kibi, tuli-gōndera e'dobozi lya Mukama Ka-tonda wa'fe gyetukutuma; tulyoke tubēnga bulūngi bwetugōndera e-'dobozi lya Mukama Katonda wa'fe.
7 Awo olwātūka enaku kumi bwe-zaitawo, ekigambo kya Mukama
8 neki'jira Yeremiya. Awo nāita Yokanani mutabani wa Kalea na-bāmi bona abebitōngole abāli naye, nabantu bona okuva ku muto oku-
9 tūka ku mukulu, nābagamba nti Bwati bwayogera Mukama Kato-nda wa Isiraeri gwemwantuma o-kwānjula okusaba kwa'mwe mu
10 masoge, nti Bwemuli'kiriza okubē-ra munsi eno, kale ndibazimba, 'sō siribābya, era [d] ndibasimba, 'sō si-ribasimbula: kubanga [e] nejusi'za
11 obubi bwenabakola. Temutya ka-baka Webabuloni gwemutya; te-mumutya, bwayogera Mukama: kubanga 'nze ndi wamu na'mwe okubalokola nokubawonya mu mu-
12 konogwe. Era ndibawa okusāsi-rwa [f] abasāsire, era aba'zeyo mu-
13 nsi ya'mwe. Naye bwemunāga-mba nti Tetugenda kutūla munsi eno; nemutagōndera 'dobozi lya
14 Mukama Katonda wa'mwe; nga mwogera nti Ne'da; naye [g] tuli-genda munsi Yemisiri gyetutalira-bira ntalo, 'sō tetuliwulira 'dobozi lya kondēre, sō tetulirūmwa njala
15 olwe'mere; neyo gyetulitūla: kale 'no muwulire ekigambo kya Mu-kama, 'mwe abafi'sewo ku Yuda:
16 bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri nti Bwemuli-kakasa amaso ga'mwe dala okuin-gira mu Misiri, nemugenda oku-bēra omwo; kale olulitūka ekitala kyemutya kiribakwatira eyo munsi Yemisiri, nenjala gyemuti'de eri-bacocera eyo mu Misiri; era eyo
17 gyemulifira. Bwekityo bwekiriba eri abasaja bona abakakasa amaso gābwe okugenda Emisiri okubēra eyo; balifa nekitala nenjala ne ka-wumpuli: 'sō tewaliba kubo abali-fi'kawo newakuba'de okuwona obu-
18 bi bwendibaletako. Kubanga bwa-ti bwayogera Mukama we'gye, Ka-tonda wa Isiraeri, nti Obusūngu bwānge nekirui kyānge nga bwe-byafukibwa kwabo abāli mu Yeru-salemi, ekirui kyānge bwekirifuki-bwa ku'mwe bwekityo bwemuliingi-ra mu Misiri: era muliba kikolimo nekyewunyo nokukolima nekivu-me; 'sō temuliraba nate kifo kino.
19 Mukama ayoge'de ku'mwe, ai eki-tūndu ekifi'sewo ku Yuda, nti Te-mugenda mu Misiri: mutegērere dala nga lero 'nze mba'de mujuli-
20 rwa gyemuli. Kubanga mukoze e-meme za'mwe 'mwe ebyobukūsa; kubanga mwantuma eri Mukama Katonda wa'mwe nga mwogera nti Tusabire eri Mukama Katonda wa-'fe; era nga byona bwebiriba Mu-kama Katonda wa'fe byalyogera, tu-
21 būlire bwotyo, na'fe tulibikola: era lerombibabūli'de; naye temugōnde-'de 'dobozi lya Mukama Katonda wa'mwe mu kyona kyantumi'de
22 gyemuli. Kale 'no mutegērere da-la nga mulifa nekitala nenjala ne kawumpuli, mu kifo gyemwagala okugenda okubēra eyo.

43 Awo olwātūka Yeremiya bwe-yamalira dala okwogera naba-ntu bona ebigambo byona ebya Mu-kama Katonda wābwe, Mukama Ka-tonda wābwe byeyali amutumye na-byo gyebali, bye bigambo ebyo byo-
2 na, awo Azaliya mutabani wa [a] Ko-saya ne [b] Yokanani mutabani wa Kalea nabasaja bona abamalala ne-bogera nga bagamba Yeremiya nti Olimba: Mukama Katonda wa'fe ta-kutumye okwogera nti [c] Temuingi-
3 ränga mu Misiri okubēra omwo: na-ye [d] Baluki mutabani wa Neriya ya-kutuwēre'de okutugabula mu muko-no Gwabakaludaya balyoke batu'te nebatutwāla Ebabuloni nga basibe.
4 Awo Yokanani mutabani wa Kalea nabāmi bona abebitōngole nabantu bona nebatagōndera 'dobozi lya Mukama okubēra munsi ya Yuda.
5 Naye Yokanani mutabani wa Kalea nabāmi bona abebitōngole nebatwā-la ekitūndu kyona ekya Yuda aba-

* Yer. 40. 8.
b Lub. 31. 50.
c Kub. 1. 5; 3. 14.
d Yer. 24. 6.
e Lub. 6. 6. Ma. 32. 36 Yer. 18. 8.
f Zab. 106. 45.
g Yer. 41. 17.
* Yer. 42. 1.
b Yer. 40. 8.
c Yer. 42. 19.
d Yer. 32. 12.

fi'kawo abāli bakomyewo okuva mu
mawānga gona gyebāli babagobe'de
6 okubēra munsi ya Yuda; abasaja
nabakazi nabāna abato nabawala
[e] Yer. 39. 10; 40. 7. ba kabaka na buli muntu [e] Nebuza-
ladani omukulu wabambowa gwe-
yalekera Gedaliya mutabani wa A-
kikamu mutabani wa Safani, ne
Yeremiya na'bi ne Baluki mutaba-
7 ni wa Neriya; nebaingira munsi
Yemisiri; kubanga tebāgōndera
'dobozi lya Mukama: nebatūka ne
[f] Yer. 2. 16. 8 [f] Tapanesi. Awo ekigambo kya Mu-
kama neki'jira Yeremiya Etapanesi
9 nga kyogera nti 'Dira amainja
amanene mu mukonogwo ogakwe-
ke mu 'taka eryomumatofali a-
gali awaingirirwa mu nyumba ya
Falao Etapanesi, abasaja ba Yuda
10 nga balaba; obagambe nti Bwati
bwayogera Mukama we'gye, Kato-
nda wa Isiraeri, nti Laba, nditume
nenzirira Nebukadule'za kabaka
[g] Yer. 25. 9. Webabuloni [g] omu'du wānge, ne-
nteka entebeye ku mainja gano ge-
nkwese; era alitimba ewemaye eya
11 kabaka kugo. Era ali'ja nākuba
ensi Yemisiri; aboku'tibwa (bali-
webwayo) eri oku'tibwa, nabobusi-
be eri obusibe, nabekitala eri ekita-
12 la. Era ndikuma omuliro mu nyu-
[i] Yer. 46. 25. [k] Yer. 48. 7. mba za [i] bakatonda Bemisiri; era
alibōkya [k] nābatwāla nga basibe:
era alyambala ensi Yemisiri ngo-
musūmba bwayambala ekyambalo-
13 kye; era alivayo mirembe. Era a-
limenya empagi Ezebesusemesi e-
kiri munsi Yemisiri; nenyumba za
bakatonda Bemisiri alizōkya omu-
liro.

44 Ekigambo ekya'jira Yeremiya
ku Bayudaya bona abābēra mu-
nsi Yemisiri, ababēra [a] Emigudoli
[a] Yer. 46. 14. [b] Yer. 2. 16. [c] Is. 19. 13. ne [b] Tapanesi ne [c] Nofu ne munsi
2 Eyepasulosi, nga kyogera nti Bwa-
ti bwayogera Mukama we'gye, Ka-
tonda wa Isiraeri, nti Mulabye obu-
bi bwona bwenaleta ku Yerusalemi
ne ku bibuga byona eby'a Yuda;
era, laba, lero matōngo, 'sō tewali
3 muntu abēra omwo; olwobubi bwā-
bwe bwebakoze okunsunguwaza,
kubanga bāgenda okwōteza obubā-
ne nokuwereza bakatonda abalala
bebatamanyānga bo newakuba'de
'mwe newakuba'de bajaja ba'mwe.
[d] 2 Byom. 36. 15. 4 Era naye [d] nabatumira aba'du bā-
nge bona bana'bi, nga ngolokoka
mu makya nembatuma, nga njogera
nti Aba'fe! temukola kigambo kino
5 ekyomuzizo kyenkyāwa. Naye ne-
batawuliriza 'sō tebātega kutu oku-
kyūka okuleka obubi bwābwe, obu-
tayōterezānga bakatonda abalala o-
6 bubāne. Ekirui kyānge nobusūngu
bwānge kyebwava bufukibwa nebu-
būbūka mu bibuga bya Yuda ne mu
ngūdo Ezeyerusalemi; era bizise
bireke'dwawo, nga bwekiri lero.
7 Kale 'no Mukama, Katonda owe-
'gye, Katonda wa Isiraeri, kyava
ayogera bwati nti Kiki ekibakoza
ekibi ekyenkana awo okwōnōna e-
meme za'mwe 'mwe, okwemalirawo
omusaja nomukazi, omwāna nayō-
nka, wakati mu Yuda, obutabaleke
8 ra abasigalawo; kubanga munsu-
nguwaza nemirimu egyemikono
gya'mwe, nga mwōtereza bakato-
nda abalala obubāne munsi Yemisi-
ri gyemwagenda okubēra; mulyoke
mumalibwewo, era mubēre ekikoli-
mo nekivume mu mawānga gona a-
9 gomunsi? Mwerabi'de obubi bwa
bajaja ba'mwe nobubi bwa basek-
abaka ba Yuda nobubi [e] bwabaka-
zi bābwe nobubi bwa'mwe 'mwe
nobubi bwabakazi ba'mwe bwebā-
kolera munsi ya Yuda ne mu ngū-
10 do Ezeyerusalemi? Tebanaba ku-
malwamu amalala ne lero, 'sō
tebanatya, 'sō tebatambuli'de mu
matēka gānge newakuba'de mu
biragiro byānge byenateka mu
maso ga'mwe ne mu maso ga ba-
11 jaja ba'mwe. Mukama we'gye,
Katonda wa Isiraeri, kyava ayo-
gera bwati nti Laba, ndikakasa
amaso gānge okubolekera olwobubi,
12 okuzikiriza Yuda yena. Era ndi-
'dira ekitūndu kya Yuda ekifi'sewo
[f] Yer. 42. 15. [f] abakakasi'za amaso gābwe oku-
ingira munsi Yemisiri okutūla o-
mwo, era bona balimalibwawo:
munsi Yemisiri mwebaligwira; ba-
limalibwawo nekitala nenjala; ba-
lifa, okuva ku muto okutūka ku
mukulu, nekitala nenjala: era [g] ba-
[g] Yer. 42. 18; 44. 19. liba kikolimo nekyewunyo noku-
13 kolima nekivume. [f] Kubanga ndi-
[f] Yer. 42. 11. bonereza abo abatūla munsi Yemi-
siri nga bwenabonereza Yerusalemi,
nekitala nenjala ne kawumpuli:
14 ne ku kitūndu kya Yuda ekifi'sewo
abāmbuse okugenda munsi Yemi-
siri okubēra omwo nekutabako ali-
wona newakuba'de alisigalawo, ba-
lyoke bakomewo munsi ya Yuda
gyebaga'de oku'da okubēra eyo:
kubanga tewaliba abalikomawo wa-
bula abo abaliwona obuwonyi.
15 Awo abasaja bona abāmanya nga-
bakazi bābwe bōtereza bakatonda
abalala obubāne nabakazi bona a-
bāli baimiri'de awo, ekibina ekine-
ne, abantu bona abāli batūla munsi
Yemisiri [h] Epasulosi, neba'damu [h] Iu. 1.
16 Yeremiya nga bogera nti Ekigambo
kyotubūliri'de mu linya lya Muka-
17 ma tetukuwulire. Naye tetulirema
kutūkiriza buli kigambo ekyakava
mu kamwa ka'fe, okwōtereza kaba-
ka we'gulu omukazi obubāne noku-
mufukira ebiwebwayo ebyokunywa
nga bwetwakolānga, 'fe ne bajaja

ba'fe, basekabaka ba'fe nabakũngu ba'fe, mu bibuga bya Yuda ne mu ngũdo Ezeyerusalemi: kubanga lwetwabãnga nebyokulya ebingi, netuba bulũngi netutalaba bubi.
18 Naye kasoke'de tulekayo okwõtereza kabaka we'gulu omukazi obubãne nokumufukira ebiwebwayo ebyokunywa, nga tubulwa byona, netumalibwawo nekitala nenjala.
19 Era bwetwayõterezãnga kabaka we'gulu omukazi obubãne netumufukira ebiwebwayo ebyokunywa, twamufumbira emigãti okumusiinza netumufukira ebiwebwayo ebyokunywa awatali baba'fe?
20 Awo Yeremiya nãgamba abantu bona, abasaja nabakazi, abantu bona abãli bamu'zeyo mu bwebatyo, ngayogera nti
21 Obubãne bwemwayõtereza mu bibuga bya Yuda ne mu ngũdo Ezeyerusalemi, 'mwe ne bajaja ba'mwe, basekabaka ba'mwe nabakũngu ba'mwe, nabantu abomunsi, Mukama teyaba'jukira, 'sõ tekya'ja mu mwoyo-
22 gwe? nokuĩnza Mukama nãtaĩnza kuzibikiriza nate olwobubi obwebikolwa bya'mwe nolwemizizo gyemwakola; ensi ya'mwe kyevu'de efũka amatõngo nekyewunyo nekikolimo, nga tewali agitũlamu, nga
23 bwekiri lero. Kubanga mwayõteza obubãne, era kubanga mwayõnõna Mukama, sõ temugõnde'de 'dobozi lya Mukama 'sõ temutambuli'de mu matẽkage newakuba'de mu biragirobye newakuba'de mwebyo byeyategẽza; [i] obubi buno kyebuvu'de bubatũkako, nga bwekiri lero.
24 Era nate Yeremiya nãgamba abantu bona nabakazi bona nti Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe [m] 'mwena aba Yuda abali
25 munsi Yemisiri: bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti 'Mwe ne bakazi ba'mwe mwoge'de nobumwa bwa'mwe era mukitũkiri'za nemikono gya'mwe, nga mwogera nti Tetulirema kutũkiriza bweyamo bwa'fe bwetweyama okwõterezãnga kabaka we'gulu omukazi obubãne nokumufukirãnga ebiwebwayo ebyokunywa: kale munywẽze obweyamo bwa'mwe era mutũkirize obweyamo bwa'mwe.
26 Kale muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe 'mwena aba Yuda ababẽra munsi Yemisiri: Laba, [n] ndãi'de erinya lyãnge ekulu, bwayogera Mukama, [o] ngerinya lyãnge teriitibwa nate mu kamwa komuntu yena owa Yuda munsi yona Eyemisiri, ngayogera nti Nga Mukama
27 Katonda bwali omulamu. Laba, [p] mbalabirira olwobubi 'sõ si lwa bulũngi: nabasaja bona aba Yuda abali munsi Yemisiri balimalibwawo nekitala nenjala, okutũsa lwebali-
28 'gwãwo. Nabo [r] abaliwona ekitala balikomawo okuva muusi Yemisiri neba'ja munsi ya Yuda, omuwendo gwãbwe nga mutono; nekitũndu kyona ekya Yuda abagenze munsi Yemisiri okubẽra omwo balimanya oyo bwali ekigambokye kye kiriimi-
29 rira, ekyãnge oba ekyãbwe. Era kano ke kanãba akabonero gyemuli, bwayogera Mukama, nga ndibabonereza mu kifo kino, mulyoke mumanye ngebigambo byãnge tebiririrema kuimirira gyemuli olwo-
30 bubi: bwati bwayogera Mukama nti Laba, [s] ndiwayo Falao Kofera kabaka Wemisiri mu mukono gwabalabebe ne [t] mu mukono gwabo abanonya obulamubwe; nga bwenawayo [u] Zedekiya kabaka wa Yuda mu mukono gwa Nebukadule'za kabaka Webabuloni omulabewe era eyanonya obulamubwe.

45 Ekigambo Yeremiya na'bi kyeyagamba [a] Baluki mutabani wa Neriya [b] bweyawandika ebigambo bino mu kitabo nga'gya mu kamwa ka Yeremiya [c] mu mwãka ogwokuna ogwa Yekoyakimu mutabani wa Yosiya kabaka wa Yuda ngayogera
2 nti Bwati bwayogera Mukama, Katonda wa Isiraeri, eri 'gwe, ai Ba-
3 luki, nti Wayogera nti Zinsãnze kakano! kubanga Mukama ayonge'de obuinike ku kulũmwa kwãnge; okusĩnda kwãnge kunkõye'za, 'sõ
4 siraba kuwu'mula kwona. Bwoti bwoba omugamba nti Bwati bwayogera Mukama nti Laba, [d] ekyo kyenazimba ndikyãbya, nekyo kyenasimba ndikisimbula; era (ndikola)
5 bwentyo munsi yona. Era wenonyeza ebikulu? tobinonya: kubanga, laba, ndireta obubi ku bona abalina omubiri, bwayogera Mukama: naye [e] obulamubwo ndibukuwa okuba omunyago mu bifo byona gyonogendãnga.

46 Ekigambo kya Mukama ekya-'jira Yeremiya na'bi [a] ku mawãnga.
2 Ku Misiri: ebye'gye lya [b] Falaoneko kabaka Wemisiri eryali ku lubalama lwomu'ga Fulati [c] Ekalukemisi, Nebukadule'za kabaka Webabuloni lyeyakuba mu mwãka ogwokuna ogwa Yosiya kabaka wa Yuda.
3 [d] Muteketeke ekigabo, nengabo,
4 musembere okulwãna. Mateke amatandiko ku mbalãsi, mulinye, 'mwe abebagala embalãsi, mulimirire mu maso nga mulima enkuĩra za'mwe ezebyũma; musigule amafumu, mwambale ebizibawo ebye-
5 byũma. Nkirabi'de ki? bakeng'ẽntere'dwa, ba'ze nyuma; nabasaja

[i] Ma. 31. 29.
[m] Yer. 43. 7.
[n] Lub. 22. 16. Yer. 22. 5.
[o] Ez. 20. 29.
[p] Yer. 31. 28.
[r] Is. 37. 32.
[s] Yer. 46. 13, 25. Ez. 29. 2, 3; 30. 21-24.
[t] Yer. 46. 26.
[u] Yer. 39. 5.
[a] Yer. 32. 12.
[b] Yer. 36. 4.
[c] Yer. 36 1.
[d] Is. 5. 5. Yer. 1. 10.
[e] Yer. 21. 9.
[a] Yer. 25. 13, 15-23.
[b] 2 Basek. 23. 29. 2 Byona. 35. 20. [c] 2 Byona. 35. 20.
[d] Yer. 51. 11, 12.

bābwe abamānyi basūli'dwa wansi, era ba'duse mbiro, 'sō tebatunula nyuma: entisa eri ku njui zona,
6 bwayogera Mukama. Abembiro baleme oku'duka 'sō nomusaja owamānyi aleme okuwona; ebukika obwa kono ku lubalama lwomu'ga
7 Fulati besita'de bagu'de. Ani ono [c] agolokose nga Kiira, ama'zige ge-
8 sūkūnda ngemi'ga? Misiri yagolokoka nga Kiira, nama'zige ge gesūkūnda ngemi'ga: nāyogera nti Nāgolokoka, nābika kunsi zona; ndizikiriza ekibuga nabo abakitūlamu.
9 Mwāmbuke, 'mwe embalāsi; mulaluke, 'mwe amagāli; nabasaja abamānyi bafulume: Kusi ne Puti abakwata engabo; Nabaludi abakwa-
10 ta abanānula omutego. [f] Kubanga olunaku olwo(lunaku)lwa Mukama, Mukama we'gye, olunaku olwokuwalanirako e'gwānga ku balabebe: nekitala kirirya neki'kuta, era kirinywa ku musai gwābwe neki'kuta: kubanga Mukama, Mukama we'gye, [g] alina sadaka gyasalira [i] munsi eyebukika obwa kono ku lubalama lwo-
11 mu'ga Fulati. Yāmbuka Egireadi, [k] o'dire e'dagala, [l] 'gwe omuwala wa Misiri atamanyi musaja: onywera bwerēre e'dagala eryengeri enyingi; tewali kuwona eri 'gwe.
12 Amawānga gawuli'de okuwemukakwo, nensi e'ju'de okukābakwo: kubanga omusaja owamānyi yesita-'de ku wamānyi, bagwiri'de wamu bōmbi.
13 Ekigambo Mukama kyeyagamba Yeremiya na'bi Nebukadule'za kabaka Webabuloni bwagenda oku'ja nākuba ensi Yemisiri.
14 Mubūlire mu Misiri, mulāngire mu [m] Migudoli, era mulāngire mu [n] Nofu ne [o] Tapanesi: mwogere nti Fuluma oimirire, weteketeke; kubanga ekitala kiri'de okukwetōlōla
15 enjui zona. Ababo abamānyi kiki ekibatwāza olwa mānyi? tebāimirira, kubanga Mukama ye yabago-
16 ba. Yabesitaza bangi, wewawo, bāgwang'anako: nebogera nti Golokoka tu'deyo eri abantu abewa'fe ne munsi gyetwazālirwamu okuva
17 eri ekitala ekijōga. Bayogerera eyo nti Falao kabaka Wemisiri luyogāno buyogāno; [p] asobe'za entūko
18 ezalagirwa. Nga bwendi omulamu, [r] bwayogera Kabaka, erinyalye Mukama we'gye, mazima nga [s] Taboli mu nsozi era nga Kalumeri ku lubalama lwenyanja, bwali'ja bwatyo.
19 Ai [t] omuwala abēra mu Misiri, wesibirire okugenda mu busibe: kubanga Nofu kirifūka matōngo, era ki-
20 ryōkebwa obutabamu abēramu. Misiri nte ndūsi nūngi nyo; (naye) okuzikirira okuvu'de [u] mu bukika o-
21 bwa kono kutūse, kutūse. Nabasajabe bāgulirira abali wakatiwe bali ugenyana ezomukisibo; kubanga nabo ba'ze enyuma, ba'duki'de wamu, tebāimirira: kubanga olunaku olwokulabiramu obuinike bwābwe lubatūseko, ebiro ebyoku'jirwa kwā-
22 bwe. E'dobozi lyakwo liritambula ngomusota; kubanga balitambula nga balina e'gye, nebamutabāla nga balina emba'zi, ngabatema emiti.
23 Balitema ekibirakye, bwayogera Mukama, newakuba'de nga tekinonyezeka; kubanga basinga enzige
24 obungi, 'sō tebabalika. Omuwala wa Misiri alikwatibwa ensonyi; aliwebwayo mu mukono gwabantu
25 [w] abobukika obwa kono. Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, ayogera nti Laba, ndibonereza Amoni [y] Oweno, ne Falao, ne Misiri ne ba-
26 katondabe ne bakababakabe; Falao nabo abamwesiga: era ndibagabula mu mukono gwabo abanonya obula mu bwābwe, ne mu mukono gwa Nebukadule'za kabaka Webabuloni, ne mu mukono gwaba'dube: kale [z] oluvanyuma eritūlwamu nga mu na-
27 ku eze'da, bwayogera Mukama. Naye [a] totya 'gwe, Yakobo omu'du wānge, 'sō tokeng'ēntererwa, 'gwe Isiraeri: kubanga, laba, ndikulokola nga nyima wala, neza'deryo nga nyima munsi eyobusibe bwābwe; kale Yakobo alikomawo, era aliterēra era
28 alye'sa, 'sō tewaliba alimutisa Totya 'gwe, ai Yakobo omu'du wānge, bwayogera Mukama; kubanga 'nze ndi wamu nāwe: kubanga ndimaliravo dala amawānga gona gyenakugobera, naye 'gwe sirikumalirawo dala; naye ndikukanga'vula mpola, 'sō sirikuleka nakatono nga tobonerezebwa.

47 Ekigambo kya Mukama ekya-'jira Yeremiya na'bi [a] Ekyabafirisuti, Falao nga tanakuba Gaza.
2 Bwati bwayogera Mukama nti Laba, [b] ama'zi gatumbira agava [c] ebukika obwa kono, era galifūka mu'ga ogwanjāla, era galyanjāla kunsi ne byona ebigirimu, ekibuga nabo abakitūlamu: nabantu balikāba, nabo bona ababēra munsi
3 baliwowogana. Olwemisinde gyokusāmba kwebinūlo (byensoloze) ezamānyi, olwokuwulukuka kwamagālige, olwokuvūma okwa banamuzigabe, bakitābwe kyebava balema okutunula enyuma eri abāna bābwe, emikono gyābwe olwokuba
4 eminafu; olwolunaku olu'ja okunyaga Abafirisuti, okumalawo ku Tulo ne Sidoni buli mubēzi asiga-'dewo: kubanga Mukama alinyaga Abafirisuti, ekitūndu ekifi'sewo e-
5 kyekizinga [d] Kafutoli. Gaza aliko

[c] Is. 8. 7, 8. Yer. 47. 2. Dan. 11. 22.
[f] Yo. 1. 15.
[g] Is. 34. 6. Zef. 1. 7.
[i] lu. 6.
[k] Yer. 8. 22; 51. 8.
[l] Is. 47. 1.
[m] Yer. 44. 1.
[n] lu. 19.
[o] Yer. 2. 16.
[p] Yer. 27. 7.
[r] Yer. 46. 15; 51. 57.
[s] Yos. 19. 12.
[t] Yer. 46. 18.
[u] nyi. 6. 10, 24. Yer. 1. 13.
[w] lu. 20.
[y] Ez. 30. 14-16. Nak. 3. 8
[z] Is. 19. 22-25. Ez. 29. 11, 13, 14.
[a] nyi. 27, 28. Yer. 30. 10, 11.
[a] Yer. 25. 20. Ez. 25. 15, 16. Zef. 2. 4, 5.
[b] Yer. 46. 7.
[c] Yer. 1. 13.
[d] Lub. 10. 14.

ekiwalāta; Asukuloni agadīzibwa, ekitūndu ekifi'sewo ku kiwōnvu
6 kyābwe: olitūsa wa okwesala? Ai 'gwe ekitala kya Mukama, olitūsa wa obutaterēra? weteke mu kirā-
7 tokyo; wu'mula osirike. Oinza otya okuterēra, kubanga [c] Mukama aliko kyakukūti'de? akiragi'de okulwāna ne Asukuloni ne'tale lyenyanja.

[c] Ez.14.17.

48 [a] EBYA Moabu. Bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Zisānze Nebo! kubanga bakizisi'za; Kiriasaimu kikwasibwa ensonyi, kimenye'dwa: Misugabu kikwasibwa ensonyi, ki-
2 sūli'dwa. Etendo lya Moabu terikyaliwo; bakitesere'za obubi mu Kesuboni, nti Mu'je tukimalewo obutaba 'gwānga. Era nāwe, ai Madumeni, olisirisibwa; ekitala ki-
3 rikucoca. E'dobozi eryokulekāna eriva [b] Ekolonaimu, okunyaga no-
4 kuzikiriza okunene! Moabu azikiri'de; abāna bamu abato bawuliziri'za okukāba. Kubanga balyāmbukira awalinyirwa Erukisi nga bakāba amaziga agatata; awaserengeterwa Ekolonaimu bawuli'de obuinike obwokukāba olwokuzikirira.
6 Mu'duke muwonye obulamu bwa-'mwe, mufanane omwōlōla oguli
7 mu 'dūngu. Kubanga olwokwesiga emirimugyo nebyobuga'gabwo, era
[c] Kubal. 21. 29. Is. 46. 1, 2. Yer. 43.12.
8 nāwe olikwatibwa: ne [c] Kemosi alivayo aligenda mu busibe, bakabo-
8 nabe nabakūngubo wamu. Nomunyazi alitūka ku buli kibuga, sō tewaliba kibuga ekiriwona; era nekiwōnvu kiribula, nolusenyi luliziki-
9 rizibwa; nga Mukama bweyayogera. Mumuwe Moabu ebiwawātiro alyoke abūke yegendere: nebibugabye birifūka matōngo nga tewali
[d] Balam. 5. 28. 1 Sam. 15. 3, 9.
10 wa kutūlamu. [d] Akolimi'dwa oyo akola omulimu gwa Mukama ngatenguwa, era akolimi'dwa oyo aziiza
11 ekitalakye mu musai. Moabu ye-'si'za okuva mu butobwe, era teyesenge'ze [e] e'bondalye, ta'tululirwānga mu bi'ta 'sō tagendānga mu busibe: ensaye kyeva ebēra muye, nakawōwoke teka'julukukānga.
[e] Zef. 1. 12.
12 Kale, laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwendimutumira abo aba-'tulula, kale balimu'tulula; era balimalamu ebintubye, nebamenya-
13 menya ensuwa zābwe. Kale Moabu alikwatirwa Kemosi ensonyi, [f] ngenyumba ya Isiraeri bwebakwatirwa ensonyi [g] Beseri, obwesige
[f] Kos.10.6. [g] 1 Basek. 12. 29.
14 bwābwe. Mwogera mutya nti Tuli basaja ba mānyi era basaja bazira
15 okulwāna? Moabu bamuzisi'za, era bataba'de ebibuga byayo, nabalenzi bayo abalōnde baserengese oku'tibwa, bwayogera Kabaka, eri-
16 nyalye Mukama we'gye. Obuinike bwa Moabu bunātera okutūka, ne-
17 nakuze zānguwa māngu. 'Mwe 'mwena abamwetōlo'de mumukungubagire, na'mwe 'mwena abamanyi erinyalye; mwogere nti [i] Omu-'go ogwamānyi nga gumenyese, o-
18 luga olulūngi! Ai 'gwe omuwala, atūla mu [k] Diboni, serengeta ove ku kitibwakyo, otūle ngolūmi'dwa enyōnta; kubanga omunyazi wa Moabu akutaba'de, azikiri'za ebigo-
19 byo. Ai 'gwatūla mu [l] Aloeri, īmirira ku ma'bali ge'kubo oke'te: būza omusaja a'duka, nomukazi awo-
20 na; oyogere nti Ebifayo? Moabu akwasibwa ensonyi; kubanga kimenyesemenyese: wowogana okūlbe;
21 mukibūlire mu [m] Alunoni nga Moabu bakizisi'za. Nomusāngo gutūse kunsi eyensenyi; ku Koloni ne ku
22 Yaza ne ku Mefaasi; ne ku Diboni ne ku Nebo ne ku Besudibulasaimu;
23 ne ku Kiriasaimu ne ku Besugamuli
24 ne ku Besumeoni; ne ku [n] Keriosi ne ku [o] Bozula ne ku bibuga byona ebyomunsi ya Moabu ebiri ewala
25 nebiri okumpi. [p] E'jembe lya Moabu lisali'dwako, nomukonogwe gumenyese, bwayogera Mukama.
26 [r] Mumutamīze; kubanga yegulumizānga eri Mukama: ne Moabu alyekulukūnya mu bisesemyebye, era
27 naye alisekererwa. Kubanga [s] Isiraeri teyali wa kusekererwa gyoli? [t] yalabika mu ba'bi? kubanga buli lwomwogerako onyenya omutwe-
28 gwo. Ai 'mwe abatūla mu Moabu, muleke ebibuga [u] mutūle mu mainja; mufanane kamukukulu akakola ekisukye mu mbirizi zakamwa
29 kobunya. [w] Tuwuli'de ebyamalala ga Moabu (nga) wa malala mangi nyo; okwegulumizakwe namalalage nekitigikye nesukuti eryomuti-
30 magwe. 'Manyi obusūngubwe, bwayogera Mukama, nga si kintu; o-kwenyumirizakwe tekuliko kyeku-
31 koze. Kyenāva mpowoganira Moabu; wewawo, nālekānira Moabu yena: [y] abasaja [z] Abekirukeresi be-
32 balinakuwalira. Nākukābira 'gwe amaziga, ai omuzabibu Ogwesibuma, nga nkira okukāba kwa Yazeri: amatabigo gāita ku nyanja, gātūka ne ku nyanja ya Yazeri: omunyazi agu'de ku bibalabyo ebyomukyēya
33 ne ku bikūngulwabyo. [a] Nesanyu nokujaguza bi'gyi'dwa ku nimiro eng'imu ne kunsi ya Moabu; era 'mazemu omwenge mu maso'golero: tewaliba alisāmba ngalekāna; okulekāna kuliba nga si kulekāna.
34 [b] Okuva ku kulekāna kwa Kesuboni okutūka ku Ereale, nokutūka ku Yakazi, balēse e'dobozi lyābwe, okuva ku Zoali okutūka ku Kolonaimu, okutūka ku Egulasuserisiya:

[i] Is. 8. 4; 14. 3.
[k] Kubal. 21. 30.
[l] Ma. 2. 36.
[m] Is. 16. 2.
[n] Am. 2. 2.
[o] Yer. 49. 13, 22.
[p] Zab. 78. 10.
[r] Kubal. 21. 29.
[s] Ez. 25. 8. Zef. 2. 8.
[t] Yer. 2. 26.
[u] Zab. 58. 6, 7.
[w] Is. 16. 6.
[y] Is. 16. 7. [z] 2 Basek. 3. 25.
[a] Is. 16. 10. Yo. 1. 12.
[b] Is. 15. 5.

kubanga ama'zi Agenimulimu nago
35 galirekebwawo. Era nate ndikomya mu Moabu, bwayogera Mukama, oyo aweraya ku [c] kifo ekigulumivu noyo ayötereza bakatondabe
36 obunbäne. Omutima gwänge kyeguva guvugira Moabu ngemirere, nomutima gwänge guvugira ngemirere abasaja Abekirukeresi: [d] ebintu ebingi byeyafuna kyebivu'de
37 bizikirira. Kubanga [e] buli mutwe guliko [f] ekiwalāta, na buli kirevu kisali'dwa: ku mikono gyona kuliko ebisale, ne mu biwato mulimu
38 ebibukutu. Ku nyumba zona eza Moabu wa'gulu ne mu ngūdo zayo wona wona waliwo okukungubaga: kubanga 'menye Moabu ngekibya ekitasanyusa, bwayogera Mukama.
39 Nga kisūli'dwa! (nga) bawowogana! Moabu ngakyūsi'za enkōna nensonyi! kale Moabu alifūka wa kusekererwa era wa kukeng'ēnterera eri abo bona abamwetōlo'de.
40 Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Laba, [g] alibūka ngempūngu, era alyänjuluza ebiwawātirobye eri
41 Moabu. Keriosi kimenye'dwa, nebigo babisonokere'za, nomutima gwabasaja abamänyi aba Moabu ku lunaku luli guliba ngomutima gwomukazi bwalūmwa okuzāla.
42 Era Moabu alizikirizibwa obutaba 'gwänga, kubanga yegulumizi'za
43 eri Mukama. [i] Entisa nobunya nekyāmbika biri ku'gwe, ai 'gwatūla mu Moabu, bwayogera Mukama.
44 A'duka entisa aligwa mu bunya; noyo ava mu bunya alikwatibwa mu kyāmbika: kubanga ndireta kuye, ku Moabu, [k] omwāka ogwokuj'irwa kwābwe, bwayogera Mukama.
45 Aba'duka baimirira nga tebalina mānyi wansi wekisikirize kya Kesuboni: kubanga [l] omuliro guvu'de mu Kesuboni, nenimi zomuliro zivu'de wakati mu Sikoni, era gwōke'za [m] ensōnda ya Moabu, nobwē-
46 zinge bwabo abayogāna. Zikusänze 'gwe, Moabu! abantu ba Kemosi babuze: kubanga batabanibo batwālibwa nga basibe ne bawalabo
47 batwālibwa mu busibe. [n] Naye [o] ndikomyawo obusibe bwa Moabu mu naku ezoluvanyuma, bwayogera Mukama. Omusängo gwa Moabu wegukoma wano.

49 Ebyabana ba Amoni. Bwati bwayogera Mukama nti Isiraeri talina bāna ba bulenzi? talina musika? kale Malukamu kiki ekimulisi'za Gadi, nabantube batūla mu
2 bibuga byayo? Kale, laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwendiwuliza eng'oma nga baziraiza [a] La'ba ekyabāna ba Amoni; era kirifūka kifünvu ekyalekebwawo, ne
bawala bāmu balyökebwa omuliro: kale Isiraeri lwalirya abo abāmu-
3 lyänga, bwayogera Mukama. Wowogana, 'gwe Kesuboni, kubanga Ai kinyagi'dwa; mukāle, 'mwe abawala ba La'ba, mwesibe ebibukutu, mukungubage, mu'duke erui nerui mu bisākāte; kubanga Malukamu aligenda mu busibe, baka-
4 bonabe nabakūngubo wamu. Lwaki 'gwe okwenyumiririza ebiwōnvu, ekiwōnvukyo ekikulukuta, ai omuwala a'da enyuma? eyesigänga ebyobuga gabwe (ngayogera nti
5 Ani ali ja gyendi? Laba, ndikuletako entisa, bwayogera Mukama, Mukama we'gye, okuva eri abo bona abakwetōlo'de; era muligobebwamu buli muntu okuviramu dala, 'sō tewaliba wa kulung'amya oyo a-
6 waba. Naye [b] oluvanyuma ndikomyawo obusibe bwabāna ba Amoni, bwayogera Mukama.

7 [c] Ebya Edomu. Bwati bwayogera Mukama we'gye nti [d] Amagezi tegakyali mu Temani? okutēsa kubuzo abakabakaba? amagezi gā-
8 bwe gagendere'de? Mu'duke, mukyūke oku'da enyuma, mwekise wansi, 'mwe abatūla mu [e] Dedani; kubanga ndimuletako obunike bwa
9 Esau, ebiro lwendimu'jira. [f] Abanozi bezabiibu singa ba'ze gyoli, tebandirese zabibu ezimu ezokwērebwa? aba'bi (singa ba'ze) kiro, tebandizikiri'za okutūsa lwebandi-
10 'kuse? Naye [g] n'nze 'mwambu'de Esau, mbi'ku'de ku bifobye ebyekyāma, 'sō taliinza kwekweka: eza-'derye linyagi'dwa ne bagandabe
11 ne balirānwabe, 'sō ye taliwo. Leka abānabo abatalina kitābwe, 'nze ndibakūma okuba abalamu; ne ba-
12 'na'mwāndubo banesige 'nze. Kubanga bwati bwayogera Mukama nti Laba, abo abāli tebagwāni'de [i] kunywa ku kikōmpe tebalirema kunywa; näwe 'gwe wnyo aliwonera dala obutabonerezebwa? toli wona obutabonerezebwa, naye to-
13 lirema kunywa. Kubanga [k] nerāi'de 'nze'ka, bwayogera Mukama, nga [l] Bozula kirifūka kyewunyo ne kivume namatōngo nekikolimo; nebibuga byayo byona binābānga ma-
14 tōngo agatali'gwāwo. [m] Mpuli'de ebigambo ebivu'de eri Mukama, nomubaka atumi'dwa mu mawānga, (ngayogera nti) Mwekung'anye mukitabāle, mugolokoke mulwäne.
15 Kubanga, laba, nkufu'de mutono mu mawānga, era anyōmebwa mu
16 bantu. Ebyokutīsakwo, amalala agomumutimagwo gakulimbye, ai 'gwatūla mu njatika ezomulwāzi, eyekwata entiko yolusozi: [n] newonozīmba ekisukyo awagulumivu o-

[c] Is. 15. 2; 16. 12. Ez. 20. 29.
[d] Is. 15. 7.
[e] Is. 15. 2, 3.
[f] Yer. 47. 5.
[g] Ma. 28. 49. Yer. 49. 22. Ez. 17. 3, 12.
[i] Is. 24. 17, 18.
[k] Yer. 11. 23.
[l] Kubal. 21. 28.
[m] Kubal. 24. 17.
[n] Yer. 48. 26.
[o] Yer. 49. 6, 39.
[a] Ez. 25. 5. Am. 1. 14.
[b] Yer. 48. 47.
[c] Yer. 25. 21. Kung. 4. 21. Ez. 25. 12-14. Am. 1. 11.
[d] Ob. 8.
[e] Yer. 25. 23.
[f] Ob. 5.
[g] Ob. 6.
[i] Ob. 16.
[k] Yer. 22. 5.
[l] Yer. 48. 24.
[m] Ob. 1-4.
[n] Yer. 48. 28.

kwenkana nempũngu, era [o] ndikuka'kanya nga nku'gyayo, bwa-
17 yogera Mukama. Kale Edomu alifũka kyewunyo: buli anãitãngawo anewunyãnga era anãsõzãnga ebibonobono byona ebyayo.
18 [p] Nga Sodomu ne Gomola bwebyasũlibwa nebibuga ebyalirãnawo, bwayogera Mukama, tewali muntu alibẽra eyo, 'sõ tewaliba mwãna
19 wa muntu alitũla omwo. Laba, alyãmbuka ngempologoma eva mu [r] malala ga Yoludani okulũmba ekifo ekyokubẽramu ekyamãnyi: naye ndimuki'dusa mangwãgo; era buli alirõndebwa oyo gwendikuza kukyo: kubanga ãni afanana 'nze? era ãni anãntekerawo ekisẽra? era omusũmba aluwa anãimirira mu
20 maso gãnge? Kale muwulire okutẽsa kwa Mukama kwatẽseza eri Edomu; nebyo byamaliri'de eri abo abatũla mu Temani: mazima balibakululu, era nabãna abato abomukisibo: mazima alizisa ekifo kye-
21 babẽramu wamu nabo. [s] Ensi ekankana olwe'dobozi eryokugwa kwãbwe; waliwo okulekãna, e'dobozi lyakwo neriwulirwa mu Nyanja
22 Emyufu. Laba, [t] alirinya nãbũka ngempũngu nãyãnjuluza ebiwawãtirobye okulwãnyisa Bozula: nomutima gwabasaja abamãnyi aba Edomu ku lunaku luli guliba ngomutima gwomukazi alũmwa okuzãla.

23 [u] Ebyeđamasiko, Kamasi akwati'dwa ensonyi ne Alupadi; kubanga bawuli'de ebigambo ebibi, basãnũse: ku nyanja kuliko obuini-
24 ke; teinza kutẽka. Damasiko ayõngobe'de, akyũka oku'duka, nokukankana kumuku'te: obubalagaze nobuinike bimunywẽzo'za ngomu-
25 kazi alũmwa okuzãla. [v] Ekibuga ekyokutendereza kiki ekirobe'de okukirekayo, ekibuga ekyesanyu lyãnge?
26 Abalenzi bakyo kyebaliva bagwira mu ngũdo zakyo, nabasaja bona abalwãnyi balisirisibwa ku lunaku olwo, bwayogera Mukama
27 we'gye. Era ndikuma omuliro mu bugwe Wedamasiko, era [w] gulyõkya amayumba ga [z] Benukadadi.

28 [a] Ebya Kedali nebyobwakabaka bwa Kazoli Nebukadule'za kabaka Webabuloni bweyakuba.

Bwati bwayogera Mukama nti Mugolokoke mwãmbuke Ekedali,
29 munyage abãna abebuvanjuba. [b] Ewema zãbwe nemburi zãbwe balizitwãla; balyetwãlira bo be nyini amagigi gãbwe nebintu byãbwe byona neng'amira zãbwe: era balibalãngira nti Entisa (eri) ku njni
30 zona. Mu'duke mutambuletambule wala mwekweke wansi, 'mwe ababẽra Ekazoli, bwayogera Mukama; kubanga Nebukadule'za kabaka Webabuloni abatẽsere'za ebigambo,
31 era abasali'de amagezi. Mugolokoke mwãmbuke eri e'gwãnga eryegolola, eribẽrera awo nga lisita, bwayogera Mukama; abatalina nzi-'gi newakuba'de ebisiba, [c] abatũla
32 bo'ka. Neng'amira zãbwe ziriba munyago, nolufulube lwensolo zãbwe luliba lwa kugercka: era [d] ndisãsãnyiza awali empewo zona abo abamwa olunge; era ndireta obuinike bwãbwe okubafuluma enjui zona,
33 bwayogera Mukama. Era Kazoli kinãbãnga kifo kya bibe ekyokubẽrãngamu, matõngo agolubẽrera: tewabenga muntu alibẽra eyo, 'sõ tewabenga mwãna wa muntu alitũla omwo.

34 Ekigambo kya Mukama ekya'jira Yeremiya na'bi ekya [e] Eramu, Zedekiya kabaka wa Yuda nga kya'je
35 alye obwakabaka, nga kyogera nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Laba, ndimenya [f] omutego gwa Eramu, bwe bwesige obwamãnyi
36 gãbwe. Era ndireta ku Eramu empewo enya okuva mu njui zona eze'gulu, era ndibasãsãnyiza eri empewo ezo zona; 'sõ tewaliba 'gwãnga abagobebwa aba Eramu
37 gyebatalitũka. Era ndĩtisa Eramu mu maso gabalabe bãbwe ne mu maso gabo abanonya obulamu bwãbwe: era ndibaletako obubi, ekirui kyãnge, bwayogera Mukama; era ndisindika ekitala okubagoberera
38 okutũsa lwendibamalawo: era nditeka entebe yãnge mu Eramu, ne-'malamu omwo kabaka nabakũngu,
39 bwayogera Mukama. Naye olulitũka [g] mu naku ezoluvanyuma ndikomyawo nate obusibe bwa Edomu, bwayogera Mukama.

50 Ekigambo Mukama kyeyayogerera [a] ekya Babuloni, ekyensi Eyabakaludaya, mu Yeremiya na'bi.
2 Mubũlire mu mawãnga, mulãngire, musimbe ebendera; mulãlike, 'sõ temukisa: mwogere nti Babuloni kimenye'dwa, [b] Beri akwati'dwa ensonyi, Merodaki akeng'ẽntere'dwa; ebifananyi byakyo bikwati'dwa ensonyi, esanamu za-
3 kyo zikeng'ẽntere'dwa. Kubanga [c] mu bukika obwa kono muva e-'gwãnga okukitabãla, erizisa ensi yakyo, 'sõ tewaliba alibẽra omwo: ba'duse, bagenze, abantu era ne-
4 nsolo. Mu naku ezo ne mu biro ebyo, bwayogera Mukama, abãna ba Isiraeri bali'ja, [d] bo nabãna ba Yuda wamu; balikwata e'kubo lyãbwe [e] nga bakãba amaziga, era [f] ba-

[o] Am. 9. 2.
[p] Is. 13. 19.
[r] Yer. 12. 5.
[s] Yer. 50. 46. Ez. 26. 15.
[t] Yer. 48. 40.
[u] Is. 17. 1. Am. 1. 3. Zek. 9. 1, 2.
[v] Yer. 33. 9.
[w] Am. 1. 4.
[z] 1 Basek. 15. 18; 20. 1. 2 Basek. 6. 24.
[a] Is. 21. 13.
[b] Zab. 120. 5.
[c] Kubal. 2: 9. Mi. 7. 14.
[d] Ez. 5. 10.
[e] 2 Basek. 24. 18. Yer. 25. 25.
[f] Is. 22. 6.
[g] Yer. 48. 47.
[a] Is. 13. 1—14. 27; 21. 1-10; 47. 1.
[b] Is. 46. 1. Yer. 51. 44.
[c] Is. 41. 25. Yer. 51. 48.
[d] Yer. 3. 18. Ez. 37. 22.
[e] Zab. 126. 5, 6. Yer. 31. 9, 18. Zek. 12. 10.
[f] Kos. 3. 5.

linonya Mukama Katonda wābwe.
5 Balibūza ebya Sayuni, amaso gābwe nga gatunnlayo, (nga bogera nti) Mu'je mwega'te ne Mukama
[f] Yer. 32. 40. nga mulagānye [f] endagāno eteri-'gwāwo eteryerabirwa.
6 Abantu bānge bābānga ndiga ezabula: abasūmba bābwe bābawabya,
[t] Yer. 2. 20; 3. 6, 23. bābakyāmiza [t] ku nsozi: bavānga ku losozi nebagendānga ku kasozi, berabi'de ekifo kyābwe ekyokuwu-
7 'muliramu. Bona abābalaba baba-li'de: nabalabe bābwe nebogera nti
[k] Yer. 2. 3. Zek. 11. 5. [l] Yer. 31. 23. [k] Tetwōnōna kubanga bo basobe'za Mukama, [l] omubēra obutūkirivu, Mukama e'sūbi lya bajaja bābwe.
8 Mu'duke muve wakati mu Babuloni, muve munsi Eyabakaludaya, mubēre ngembuzi emandwa mu
9 maso gebisibo. Kubanga, laba, ndi-golokosa [m] ekibina kyamawānga a-makulu nembatabāza Babuloni o-
[m] Yer. 25. 26. kuva munsi eyobukika obwa kono: era balisimba enyiriri okulwāna nakyo; kiri'gyibwa eyo: obusāle bwābwe buliba ngobwomusaja owamānyi omukabakaba; tewaliba ali'da
10 obusa. Kale Obukaludaya buliba munyago: bona ababunyaga bali-
11 'kuta, bwayogera Mukama. Kubanga musanyuse, kubanga mujaguza, 'mwe abanyaga obusika bwānge, kubanga muligita ngente endūsi ewula, nemufugula ngemba-
12 lāsi ezamānyi; nya'mwe alikwatibwa ensonyi nyingi nyo; eyabazāla aliswāla: laba, aliba wa nkomerero mu mawānga, olukōla, ensi enkalu,
13 ne'dūngu. Olwobusūngu bwa Mukama kyeriva erema okutūlwamu,
[n] Yer. 49. 17. naye erirekerwawo dala: [n] buli aita ku Babuloni alisamālirira nāsōza
14 ebibonobono byakyo byona. Musimbe enyiriri okulwāna ne Babuloni enjui zona, 'mwe 'mwena abanānnula omutego; mukirase, temusāsira busāle: kubanga kyayōnōna
15 Mukama. Mukirekānireko enjui zona; kijemulukuse; amakomera gakyo gagu'de, babugwe bakyo basūli'dwa: [o] kubanga lye 'gwānga Mukama lyawalana; mukiwalaneko
[o] Yer. 51. 6. [p] Zab. 137. 8. Yer. 51. 56. e'gwānga; [p] nga bwekyakolānga,
16 mukikole bwemutyo. Mumalewo asiga mu Babuloni, noyo akwata ekiwabyo mu biro ebyokukūnguliramu: olwokutya ekitala ekijōga
17 balikyūkira buli muntu eri abantu bewābwe, era bali'dukira buli muntu munsi yewābwe.
[q] 2 Basek. 17. 6. [r] 2 Basek. 10. 14. Isiraeri ndiga ewabye; empologoma zimugobye: [q] kabaka Webwasuli ye yasoka okumulya; [r] ne Nebukadule'za ono kabaka Webaburoni ye wenkomerero, amenye
18 amagūmbage. Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, kyava ayogera bwati nti Laba, ndibonereza kabaka Webabuloni nensiye [t] nga bwenabonereza kabaka Webwasuli.
19 Era [u] ndikomyawo Isiraeri nate mu 'dūndirolye, era alirīra ku Kalumeri ne Basani, nememeye eri-'kutira ku nsozi za Efulaimu, ne
20 mu Gireadi. Mu naku ezo ne mu biro ebyo, bwayogera Mukama, [v] obutali butūkirivu bwa Isiraeri balibunonya, 'sōnga tewali; nebibi bya Yuda, 'sō tebiririabika: kubanga ndisonyiwa abo [y] bendireka okuba
21 ekitūndu ekifi'sewo. Tabāla ensi Yemerasaimu, gyoba otabāla, nabo abali mu Pekodi: o'te ozikiririze dala enyuma wābwe, bwayogera Mukama, okole nga
22 byona bwebiri byenakulagira. E-'dobozi eryentalo liri munsi neryo-
23 kuzikirira okunene. [z] Enyōndo eyensi zona ngeteme'dwa ngemenyese! Babuloni nga kifūse ama-
24 tōngo mu mawānga! Nakutēgera omutego, nokukwatibwa okwati-'dwa, ai Babuloni, 'sō tewamanyiriri: olabise nokukwatibwa okwati'dwa, kubanga wawakana ne Mu-
25 kama. Mukama asumulu'de eterekero lyebyokulwānyisabye, era a-'gyemu ebyokulwānyisa ebyokunyīgakwe: kubanga Mukama, Mukama we'gye, alina omulimu (gwagenda okukola) munsi Eyabakalu-
26 daya. Mu'je mukirūmbe nga muva ku nsalo ekomererayo, musumulule amawanika gakyo: mukitūme nga bifūnvu, mukizikiririze dala: wa-leme okubawo ekintu ekisigala ku-
27 kyo. Mu'te ente zakyo zona; zi-serengete mu ku'tibwa: zizisānze! kubanga olunaku lwazo lutūse, [a] o-
28 lunaku kweziri'jirwa. E'dobozi lyabo aba'duka nebawona munsi Yebabuloni, [b] okubūlira mu Sayuni e'gwānga Mukama Katonda wa'fe lyaliwalana, lyaliwalana olweyeka-
29 luye. Muite abalasi bakung'ane balūmbe Babuloni, abo bona abanānnula omutego, musīsire okukyolekera enjui zona; waleme okuba aliwona kukyo: [c] musasule ngomulimu gwakyo bwegwali; nga byona bwebiri byekyakolānga, bwemutyo mukikolānga: [d] kubanga yabānga wa malala eri Mukama, eri
30 Omutukuvu owa Isiraeri. Abalenzi bakyo kyebaliva bagwira mu ngūdo zakyo, nabasaja bakyo bona abalwānyi balisirisibwa ku lunaku o-
31 lwo, bwayogera Mukama. Laba, ndi mulabewo, ai 'gwalina amalala, bwayogera Mukama, Mukama we-'gye: kubanga olunaku lwo lutūse,
32 ekisēra mwenāku'jirira. Alina amalala alyesitala nāgwa, 'sō tewaliba alimumusa; era ndikuma omuliro mu bibugabye, era gulyōkya bona abamwetōlo'de.

[t] Is. 14. 24, 25.
[u] Yer. 33. 12. Ez. 34. 13, 14.
[v] Yer. 31. 34.
[y] Is. 1. 9.
[z] Is. 14. 6. Yer. 51. 20.
[a] Yer. 46. 21; 48. 44.
[b] Zab. 64. 9.
[c] Yer. 25. 14. Kub. 18. 6.
[d] Is. 47. 10.

33 Bwati bwayogera Mukama we-'gye nti Abāna ba Isiraeri nabāna
ba Yuda babajōgera wamu: nabo
bona abābatwāla okuba abasibe ba-
[e] Is. 43. 14. 34 banywēze'za; bagānyi okubata. [e]O-
[f] Yer. 10. 16. [g] Is. 51. 22. Yer. 51. 36. mununuzi wābwe wa mānyi; [f]Mu-
kama we'gye lye linyalye: [g]aliwo-
leza dala ensonga yābwe, alyoke
awu'muze ensi, era yeralikirize a-
35 bo abali mu Babuloni. Ekitala kiri
ku Bakaludaya, bwayogera Muka-
ma, ne kwabo abali mu Babuloni
ne ku bakūngu bāmu ne ku bage-
36 zigezi bāmu. Ekitala kiri kwabo
abenyumiriza, era balisiruwala: e-
kitala kiri ku basaja bāmu abamā-
37 nyi, era balikeng'ēntererwa. Eki-
tala kiri ku mbalāsi zābwe ne ku
magāli gābwe ne ku bantu bona
abātabulwa abali wakati mukyo,
[i] Yer. 51. 30. era [i]balifūka ngabakazi: ekitala
[k] Is. 44. 27. 38 kiri ku bintu byāmu ebyobuga'ga,
era birinyagibwa. [k]Ekyānda kiri
ku ma'zi gāmu, era galikalira: ku-
[l] Yer. 51. 47, 52. banga nsi ya [l]bifananyi byōle, era
39 balaluki'de esanamu. Ensolo ezo-
munsiko ezomu'dūngu kyezināvā-
nga zibēra eyo, ne bamāya banābē-
[m] Is. 13. 20. rānga omwo: 'sō [m]tekibērwengamu
nate enaku zona; 'sō tekitūlwenga-
[n] Yer. 49. 18. 40 mu emirembe nemirembe. [n]Nga
Katonda bweyasūla Sodomu ne Go-
mola nebibuga ebyalirānawo, bwa-
yogera Mukama; bwekityo tewa-
benga muntu anātūlānga eyo, 'sō
[o] Yer. 6. 22-24. [p] Yer. 51. 27. [r] Yer. 25. 14; 51. 27, 28. 41 tewabenga mwāna wa muntu anā-
bērānga omwo. [o]Laba, e'gwānga
liva [p]ebukika obwa kono; era [r]ekika
ekikulu, era bakabaka bangi a-
baliimusibwa okuva ku njui zensi
42 ezikomererayo. Bakwata omutego
ne'fumu; bakāmbwe 'sō tebalina
kusāsira; e'dobozi lyābwe liwūma
ngenyanja, era bebagala embalāsi;
buli muntu ngatala ngomuntu bwa-
talira olutalo, okulwāna nāwe, ai
43 omuwala wa Babuloni. Kabaka
Webabuloni awuli'de etutumo lyā-
bwe, emikonogye negi'dirira: obu-
balagaze bumuku'te nobulūmi ngo-
44 mukazi alūmwa okuzāla. Laba,
alirinya ngempologoma eva ku ma-
lala ga Yoludani, okulumba ekifo
ekyamānyi ekyokubēramu: naye
ndibaki'dusa mangwāgo; era buli
alirōndebwa, oyo gwendikuza ku-
kyo: kubanga āni afanana 'nze?
era āni alintekerawo ekisēra? era
[s] Is. 44. 28. āni [s]omusūmba aliimirira mu maso
45 gānge? Kale muwulire okutēsa
kwa Mukama kwatēsereza eri Ba-
buloni; nebyo byamaliri'de eri e-
nsi Eyabakaludaya: Tebalirema
kubawahula okuba'gyayo, abāna
abato abomukisibo; talirema ku-
lekesayo ekifo kyābwe ekyokubē-
46 ramu wamu nabo. Olwe'dobozi e-
ryokumenya Babuloni e'taka lika-
nkana, nokukāba kuwuli'dwa mu
mawānga.

51 Bwati bwayogera Mukama nti
Laba, ndireta ku Babuloni ne
kwabo abali mu Lebukamai embu-
2 yaga ezizikiriza. Era nditumira
Babuloni ba'na'gwānga [a]abaliki-
wu'ja; nensi yakyo baligimalamu
(byona): kubanga balikirūmbira e-
njui zona ku lunaku olwokulabira-
3 mu enaku. Omulasi aleme okunā-
nula omutegogwe, 'sō aleme okwei-
musa ngayamba'de ekizibawokye
ekyebyūma; 'sō temusonyiwa bale-
nzi bāmu; muzikiririze dala 'e'gye
4 lyāmu lyona. Era baligwira munsi
Eyabakaludaya nga ba'ti'dwa, era
nga bafumiti'dwa mu ngūdo zakyo.
5 Kubanga [b]Isiraeri taleke'dwayo
Katondawe, Mukama we'gye, ne-
wakuba'de Yuda; ensi yābwe ne-
wakuba'de nge'ju'de omusāngogwe-
ba'za eri Omutukuvu owa Isiraeri.
6 [c]Mu'duke muve mu Babuloni wa-
kati, muwonye buli muntu obula-
mubwe; temuzikirizibwa mu butali
butūkirivu bwakyo: kubanga [d]bye
biro Mukama mwawalanira e'gwā-
7 nga; alikisasula empēra. Babuloni
kyabānga [e]kikōmpe kya zābu mu
mukono gwa Mukama, ekyatamīza
ensi zona: [f]amawānga ganywe'de
ku mwenge gwakyo; amawānga
8 kyegavu'de galaluka. Babuloni ki-
gu'de mangwāgo, era kizikiri'de:
[g]mukiwowoganire; [i]mu'dire e'da-
gala olwobulumi bwakyo, obanga
mpo'zi kināīnzika okuwonyezebwa.
9 Twandiwonye'za Babuloni, naye te-
kiwonye: mukireke, tu'de buli mu-
ntu munsi yewābwe ye; kubanga
omusāngo gwakyo [k]gutūse mu 'gu-
lu, era gugulumizibwa okutūka ne
10 mu 'bānga. Mukama [l]ayolese'za
obutūkirivu bwa'fe: mu'je [m]tubū-
lire mu Sayuni omulimu gwa Mu-
11 kama Katonda wa'fe. Muzigule
obusāle, munywēze engabo: [n]Mu-
kama akubiri'za omwoyo gwa ba-
kabaka [o]Babamedi; kubanga oku-
tēsakwe kuli eri Babuloni okukizi-
kiriza: kubanga lye 'gwānga Mu-
kama lyawalana, lyawalana olwe-
12 yekalnye. Musimbe ebendera o-
kwolekera bugwe Webabuloni, mu-
nywēze abakūmi, mutekewo abakū-
ma, mutegeke abatēzi: kubanga
Mukama atēse'za nokukola akoze
ebyo byeyayogera kwabo abali mu
13 Babuloni. Ai 'gwatūla ku ma'zi
amangi, alina ebyobuga'ga bingi
nyo nyini, enkomereroyo etūse, e-
14 kigera kyomululugwo. Mukama
we'gye yerāi'de ye'ka (ngayogera
nti) Mazima ndiku'juza abasaja
nga kalusejera; era balikukubira
olwayo.

[a] Mat. 3. 12.
[b] Is. 54. 5, 6.
[c] Yer. 50. 8.
[d] Yer. 50. 15.
[e] Kuh. 17. 4.
[f] Kuh. 14. 8.
[g] Is. 13. 6. Kuh. 18. 9, 11, 19.
[i] Yer. 46. 11.
[k] Kuh. 18. 5.
[l] Zab 37. 6.
[m] Yer. 50. 28.
[n] Is. 13. 17
[o] 2 Esek. 17. 6.

15 [p] Yakola ensi nobuīnzabwe, yanywēza ebintu byona namagezige, era yabāmba e'gulu nokutegērakwe:
16 bwaleta e'dobozirye, wabawo oluyogāno olwama'zi mu 'gulu, era alinyisa emi'ka okuva ku nkomerero zensi; akolera enkuba enjota, era a'gya embuyaga mu mawanikage.
17 Buli muntu afūse ngensolo, 'sō talina kumanya; buli muwēsi wa zāhu ekifanaāyikye ekyōle kimukwasa ensonyi: kubanga ekifanaāyikye ekisānūse bulimba, 'sō mubyo temuli mu'ka.
18 Birerya, mulimu gwa bulimba: mu biro mwebiri'jirirwa
19 birizikirira. Omugabo gwa Yakobo tegufanana ebyo: kubanga oyo ye mubūmbi wa byona; era (Isiraeri) kye kika ekyobusikābwe: Mukama we'gye lye linyalye.
20 [r] 'Gwe mba'zi yānge erwāna, era ebyokulwānyisa byānge: era 'gwe ndimenyesamenyesa amawānga; era 'gwe ndizikirizisa obwakabaka;
21 era 'gwe ndimenyesamenyesa embalāsi noyo agyebaga'de; era
22 'gwe ndimenyesamenyesa e'gāli noyo atambula omwo; era 'gwe ndimenyesamenyesa omusaja nomukazi; era 'gwe ndimenyesamenyesa omuka'de nomulenzi; era 'gwe ndimenyesamenyesa omulenzi nomuwala; era 'gwe ndimenyesamenyesa omusūmba nekisibokye; era 'gwe ndimenyesamenyesa omulīmi nomugogogwe (ogwente); era 'gwe ndimenyesamenyesa abafuga naba-
24 sigire. Era ndisasula Babuloni nabo bona abali mu Bukaludaya obubi bwābwe bwona bwebākakola mu Sayuni 'mwe nga mulaba, bwayogera Mukama.
25 Laba, ndi mulabewo, ai [s] olusozi oluzikiriza, bwayogera Mukama, oluzikiriza ensi zona: era ndikugololerako omukono gwānge, nenkuiringisa okuva ku mainja, era ndikuru-
26 fūla olusozi olwa'gya. 'Sō tebaliku-'gyako [t] 'jinja okuba ensōnda, newakuba'de e'jinja eryemisingi; naye onobānga matōngo emirembe gyona,
27 bwayogera Mukama. Musimbe ebendera munsi, mufūwe ekondēre mu wawānga, mutegeke amawānga okulwāna nakyo, muite [u] obwakabaka obwa Alalati ne Mini ne Asukenazi, okukikung'anirako: mukigabire [w] omugabe; mulinyise embalāsi ngobuwūka obuliko obwōya.
28 Mutegeke amawānga okulwāna nakyo, bakabaka Babamedi, abamasaza bāmu, nabasigire bona abāmu,
29 nensi yona gyatwāla. Era ensi ekankana, erūmwa: kubanga [v] ebyo Mukama byeyamalirira eri Babuloni binywēra, okufūla ensi Yebabuloni [z] amatōngo, nga tewali abēra-
30 mu. Abasaja abanmānyi Abebabuloni baleseyo okulwāna, basiga'de mu bifo byābwe ebyamānyi; amānyi gābwe gawe'dewo; bafūse ngabakazi: enyumba zakyo zōke'dwa;
31 ebisiba byakyo bimenyese. [a] Omutalisi omu ali'dukana okusisinkana ne mu'ne, nomubaka omu okusisinkana ne mu'ne, okunyonyola kabaka Webabuloni ngekibugakye ki-
32 menye'dwa enjui zona: era [b] basōnōkere'za amawungukiro, nendago bazōke'za omuliro, nabasaja abalwānyi bati'de.
33 Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, nti Omuwala wa Babuloni ali ng'anga e'gūliro mu biro lwebalisāmbiramu; ekyasiga'deyo ekisēra kitono [c] ebiro ebyokukūnguliramu birikitūkira.
34 Nebukadule'za kabaka Webabuloni andi'de, ambētense, anfu'de ekibya ekyerēre, a'mize ngogusota, a'juzi'za olubutolwe ebyokulira
35 byānge ebirūngi; [d] ansu'de. Ekye-'jo ekyagirirwa 'nze nomubiri gwānge kibēre ku Babuloni, ali mu Sayuni bwalyogera; era Omusai gwānge gubēre kwabo abali mu Bukaludaya, Yerusalemi bwalyo-
36 gera. Mukama kyava ayogera bwati nti Laba, [e] ndiwoza ensōngayo, nenkuwalanira e'gwānga; era ndikaliza enyanja yakyo, era
37 ndimalawo ensulo yakyo. Kale Babuloni kirifūka bifūnvu, ekifo ekyebibe ekyokubēramu, ekyewunyo, nokusōzebwa, nga tewali akibēramu. Baliwulugumira wamu ngempologoma ento; balivūmira wamu ngabāna bempologoma.
39 Bwebalibugumirira, lwendifumba embaga yābwe, era ndibatamīza, basanyuke, era bebake otulo otutali'gwāwo, 'sō baleme okuzukuka,
40 bwayogera Mukama. Ndibaserengesa ngabāna bendiga oku'tibwa, ngendiga enume wamu nembuzi
41 emandwa. [f] Sesaki nga kimenyedwa! netendo eryensi zona nga balisōnōkere'za! Babuloni nga ki-
42 fūse amatōngo mu mawānga! Enyanja erinye ku Babuloni: olufulube lwamayengo gayo lukibi'seko.
43 Ebibuga byakyo bifūse matōngo, ensi enkalu ne'dūngu, ensi omutali muntu 'sō tewali mwāna wa muntu
44 aitawo. Era ndireta omusāngo ku [g] Beri mu Babuloni, era ndi'gya mu kamwāke [i] ekyo kyeyamira; 'sō namawānga nga tegakyakulukutira wamu gyali nate: wewawo, bugwe Webabuloni aligwa.
45 'Mwe abantu bānge, muve wakati mukyo, mwerokole buli muntu
46 ekirui kya Mukama. 'Sō nomutima gwa'mwe guleme okuziri'ka, 'sō temutyānga olwekigambo ekiriwulirwa munsi; kubanga ekigambo

[p] Yer. 10. 12-16.
[r] Yer. 50. 23.
[s] Kub. 8.8.
[t] Zab. 118. 22. Is. 28. 16.
[u] Yer. 50. 41.
[w] Nak. 3. 17.
[v] Yer. 50. 45.
[z] Yer. 50. 3.
[a] Byom. 30. 6.
[b] Is. 44. 27.
[c] Is. 17. 5. Kub. 14. 15.
[d] Kub. 3. 16.
[e] Yer. 50. 34.
[f] Yer. 25. 26.
[g] Yer. 50. 2.
[i] Ezer. 1. 7.

kiri'jira mu mwāka gumu, era olu-
vanyuma mu mwāka omulala ekigambo (kiri'ja) nekye'jo munsi, o-
47 wesaza ngalwāna nowesaza. Kale,
[a] Yer. 50. 2. laba, enaku zi'ja [a] lwendireta omusāngo ku bifananyi ebyōle ebya Babuloni, nensi yayo yona erikwatibwa ensonyi; nabāyo bona aba-'ti'dwa baligwira wakati mukyo.
[l] Is. 44. 23. Kub. 18. 20. [m] Yer. 50. 3. 48 Kale [l] e'gulu nensi ne byona ebibirimu biriimba nesanyu olwa Babuloni; kubanga abanyazi [m] bali'ja gyekiri okuva ebukika obwa kono,
49 bwayogera Mukama. Nga Babuloni bwekyagwisa aba Isiraeri aba-'tibwa, bwebatyo Ebabuloni abensi yona aba'ti'dwa gyebaligwira.
50 'Mwe abawonye ekitala, mugende, temuīmirira buīmirizi; mu'jukire Mukama nga muima wala, era Yerusalemi kiingire mu mwoyo gwa-
51 'mwe. Tukwati'dwa ensonyi, kubanga tuwuli'de ebivume; amaso
[n] Kung. 1. 10. ga'fe gaswa'de: kubanga [n] ba'na-'gwānga baingi'de mu bifo ebitukuvu ebyomunyumba ya Mukama.
52 Kale, laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, lwendireta omusāngo ku bifananyi byakyo ebyōle; ne munsi yakyo yona abaliko ebiwūndu ba-
[o] Is. 14. 13. 53 lisinda. Babuloni newakuba'de nga [o] kirinye okutūsa mu 'gulu, era newakuba'de nga kinywēze'za entiko eyamānyi gakyo, era naye abanyazi bali'ja gyekiri okuva we-
54 ndi, bwayogera Mukama. E'dobozi eryokukāba erivu'de mu Babuloni neryokuzikirira okunene e-
55 rivu'de munsi Eyabakaludaya! kubanga Mukama anyaga Babuloni, era azikiri'za oluyogāno olunene okuva mukyo; namayengo gābwe gawūma ngama'zi amangi, era baleta okuyogāna kwe'dobozi lyābwe:
56 kubanga omunyazi akitūseko, ku Babuloni, nabasaja bāmu abamānyi bawāmbi'dwa, emitego gyābwe
[p] Zab. 94. 1; 137. 8. gimenyesemenyese: kubanga [p] Mukama ye Katonda asasula, talirema
57 kuwa mpēra. Era nditamīza ababākūngu bāmu nabagezigezi bāmu, abamasaza bāmu nabasigire bāmu nabasaja bāmu abamānyi; era balyebaka otulo otutali'gwāwo 'sō tebalizukuka, bwayogera Kabaka, e-
58 rinyalye Mukama we'gye. Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Babugwe abagazi Abebabuloni balisūlirwa dala, nemiryāngo gyakyo emiwānvu giryōkebwa muliro; namawānga galiteganira obutalimu, nebika (biriteganira) omuliro; era balikōwa.

59 Ekigambo Yeremiya na'bi kyeyalagira Seraya mutabani wa Neriya mutabani wa Maaseya, bweyagenda Ebabuloni wamu ne Zedekiya kabaka wa Yuda mu mwāka ogwokufugakwe ogwokuna. Era Seraya
60 yali sabakaki omukulu. Awo Yeremiya nāwandika mu kitabo obubi bwona obwali bugenda oku'ja ku Babuloni, bye [r] bigambo ebyo byona ebiwandiki'dwa ku Babuloni.
[r] Yer. 50. 1–51. 8.
61 Awo Yeremiya nāgamba Seraya nti Bwolitūka mu Babuloni, kale tolemānga kusoma ebigambo bino
62 byona, oyogere nti 'Ai Mukama, wayogera ebyekifo kino okukizikiriza omuntu yena aleme okutūla omwo, omuntu newakuba'de ensolo, naye kirekebwewo enaku zona.
63 Awo olulitūka bwolimala okusoma ekitabo kino, nolyoka okisibako e'jinja nokisūla mu Fulati wakati:
64 era olyogera nti Babuloni bwekiri'ka bwekityo, 'sō tekiribulukuka nate, olwobubi bwendikiretako: era balikōwa.

Ebigambo bya Yeremiya webikoma wano.

52 [a] ZEDEKIYA yali yakamaze e-
[a] 2 Bak. 24. 18–25. 21. myāka amakumi abiri mu gumu bweyalya obwakabaka; nāfugira emyāka kumi nagumu mu Yerusalemi: ne nyina erinyalye yali Kamutali muwala wa Yeremiya
2 Oweribuna. Nākolānga ebyo ebyali mu maso ga Mukama ebibi, nga byona bwebyali Yekoyakimu
3 byeyali akoze. Kubanga kyatūkirira olwobusūngu bwa Mukama mu Yerusalemi ne Yuda okutūsa lweyamala okubasūla okuva mu maso ge: era Zedekiya nājēmera ka-
4 baka Webabuloni. Awo olwātūka [b] mu mwāka ogwomwenda ogwokufugakwe mu mwezi ogwekumi ku lunaku olwomwezi olwekumi Nebukadule'za kabaka Webabuloni na'ja, ye ne'gyerye lyona, okutabāla Yerusalemi nāsisira okukyolekera; nebakizimbako ebigo enjui
5 zona. Awo ekibuga nekizingizibwa okutūka ku mwāka ogwekumi nogumu ogwa kabaka Zedekiya.
[b] Yer. 39. 1, 2.
6 Mu mwezi ogwokuna ku lunaku olwomwenda olwomwezi enjala neba nyingi mu kibuga, newatabawo
7 'mere eri abantu abomunsi. Awo nebawa'gula ekituli mu kibuga, [c] abasaja bona abalwānyi neba'duka nebafuluma mu kibuga ekiro mu 'kubo eryomulyāngo wakati mu babugwe ababiri, ogwalirāna olusuku lwa kabaka; [era Abakaludaya bali bazingizi'za ekibuga enjui zona:] nebaita mu 'kubo
8 erya Alaba. Naye e'gye Eryabakaludaya nebagoberera kabaka, nebatūkako Zedekiya mu nsenyi Ezeyeriko; e'gyerye lyona neri-
9 sāsāna okumuvako. Awo nebawāmba kabaka, nebamwāmbusa eri
[c] Yer. 39. 4–10.

kabaka Webabuloni Eribula munsi Eyekamasi; nāmusalira omusāngo.
10 Awo kabaka Webabuloni na'ta batabani ba Zedekiya ye ngalaba: era na'tira nabakūngu bona aba Yuda
11 Eribula. Na'gyamu amaso Zedekiya; kabaka Webabuloni nāmusiba mu masāmba nāmutwāla Ebabuloni, nāmuteka mu komera okutūsa ku lunaku kweyafira.
12 Awo mu mwezi ogwokutāno ku lunaku olwekumi olwomwezi, gwe mwāka ogwekumi nomwenda ogwa kabaka Nebukadule'za kabaka Webabuloni, Nebuzaladani omukulu wabambowa, eyaimiriränga mu maso ga kabaka Webabuloni, na'ja
13 mu Yerusalemi: nāyokya enyumba ya Mukama nenyumba ya kabaka; nenyumba zona ezomu Yerusalemi, buli nyumba enene yagyōkya omuli-
14 ro. Ne'gye lyona Eryabakaludaya abāli awamu nomukulu wabambowa nebamenya bugwe yena Oweyeru-
15 salemi enjui zona. Awo Nebuzaladani omukulu wabambowa nātwāla nga basibe kwabo abasinga obwāvu ku bantu nekitūndu ekifi-'sewo ku bantu ekyali kisiga'de mu kibuga nabo abāli basenguse, abāsenga kabaka Webabuloni, nekitūndu ekyali kisiga'dewo ekya-
16 bakopi. Naye Nebuzaladani omukulu wabambowa näleka kwabo abasinga obwāvu munsi okulongōsänga emizabibu nokulīmänga.
d Yer. 27. 19. 17 d Nempagi ezebikomo ezali mu nyumba ya Mukama nentebe nenyanja eyekikomo ebyali mu nyumba ya Mukama Abakaludaya nebabimenyamenya, nebatwāla Ebabuloni e-
18 bikomo byabyo byona. Era nentamu nebisena nebisalako ebisiriza nebibya nebijiko nebintu byona ebyebikomo byebāwerezänga nabyo
19 nebabitwāla. Nebikōmpe nemūmbiro nebibya nentamu nebikondo nebijiko nobubya; ebyali ebya zābu, mu zābu, nebyo ebyali ebya feza, mu feza, omukulu waba-
20 mbowa bweyabitwāla bwatyo. Empagi zōmbi, enyanja emu, nente enume ezebikomo ekumi nebiri ezali wansi wentebe, kabaka Sulemani byeyakolera enyumba ya Mukama: ebikomo ebyebintu ebyo byona te-
21 byapimika. Nempagi, obuwānvu bwempagi emu emikono kumi namunāna; nomugwa ogwemikono kumi nebiri gwagyetōlōla; nobugazi bwayo bwali engalo nya: ya-
22 limu omuvulukwa. Era yaliko omutwe ogwekikomo; nomutwe gumu obuwānvu bwagwo emikono etāno, omutwe nga guliko ebitimba namakomamawānga enjui zona, byona bya bikomo: nempagi eyokubiri nayo yaliko ebifanana
23 ebyo namakomamawānga. Era ku mbirizi kwaliko e amakomamawānga kyenda mu mukāga; amakomamawānga gona gali kikumi ku
24 bitimba enjui zona. Awo omukulu wabambowa nātwāla Seraya kabona asinga obukulu ne Sefaniya kabona owokubiri naba'gazi aba-
25 satu: na'gya mu kibuga omwāmi eyatwālänga abasaja abalwānyi; f nabasaja musānvu kwabo abālabānga amaso ga kabaka, abālabika mu kibuga; nomuwandisi owomukulu we'gye eyayolesänga abantu abomunsi; nabasaja nkāga abokubantu abomunsi abālabika mu ki-
26 buga wakati. Awo Nebuzaladani omukulu wabambowa nābatwāla nābaleta eri kabaka Webabuloni
27 Eribula. Kabaka Webabuloni nābafumita nāba'tira Eribula munsi Eyekamasi. Awo Yuda nātwālibwa nga musibe okuva munsiye.
28 Bano be bantu Nebukadule'za beyatwāla nga basibe: g mu mwāka ogwomusānvu Abayudaya enkumi sa-
29 tu mwamakumi abiri mu basatu: mu mwāka gwa Nebukadule'za ogwekumi namunāna nātwāla nga basibe okuba'gya Eyerusalemi abantu lunāna mwamakumi asatu mu babiri:
30 mu mwāka gwa Nebukadule'za ogwamakumi abiri mwesatu Nebuzaladani omukulu wabambowa nātwāla nga basibe ku Bayudaya abantu lusānvu mwamakumi ana mu batāno: abantu bona bali enkumi nya mu lukāga.
31 Awo h olwātūka mu mwāka ogwamakumi asatu mu musānvu ogwokusibibwa kwa k Yekoyakini kabaka wa Yuda, mu mwezi ogwekumi nebiri ku lunaku olwamakumi abiri mu täno Evirumerodaki kabaka Webabuloni mu mwāka (ogwoluberyeberye) ogwokufugakwe näimusa omutwe gwa Yekoyakini kabaka wa Yuda, nāmu'gya mu komera
32 ra; nāyogera naye ebyekisa, nāgulumiza entebeye okusinga entebe za l bakabaka abāli awamu naye
33 mu Babuloni. Nāwanyisa ebyambalobye ebyomukomera, nālirānga e'mere bulijo mu masoge ena-
34 ku zona ezobulamubwe. Era okumulisānga kabaka Webabuloni nāmusalira ebyenkala'kalira, omugabo ogwoku buli lunaku okutūsa ku lunaku kweyafira, enaku zona ezobulamubwe.

e 1 Basek. 7. 20.

f 2 Basek. 25. 19.

g 2 Basek. 24. 2, 12. Dan. 2. 1.

h 2 Basek. 25. 27-30.
k Yer. 22. 24-30; 37. 1.

l Yer. 27. 3.

OKUKUNGUBAGA KWA YEREMIYA.

1 Ekibuga nga kitu'de kyo'ka ekya-
'julänga abantu!
[a] Is. 47. 9. Yer. 15. 8. [a](Nga) kifüse okuba nga 'na'mwändu!
Ekyabänga omukulu mu mawänga,
omumbeja mu masaza,
(Nga) kifüse kya musolo!
2 Akäba nyo nyini kiro namazigage
gali ku matamage;
[b] Yer. 22. 22; 30. 14. Mu [b]baganzibe bona talina nomu
wa kumusanyusa:
Emikwänogye gyona bamukūsakūsi'za,
Bafüse abalabebe.
[c] Yer. 52. 27. 3 [c]Yuda agenze mu busibe olwokubonyabonyezebwa nolwobu'du obuzito;
Abēra mu ba'na'gwänga, talaba kiwu'mulo:
Bona abamui'ganya bamukwatira wabi.
4 Amakubo ga Sayuni gakäba, kubanga tewali a'ja eri okukung'ana okutukuvu;
Emiryängogye gyona gireke'dwawo, bakabonabe basinda:
Abawalabe baliko obuinike, naye ye nyini abalagalwa.
5 Abalabebe bafüse omutwe, abamukyäwa balabye omukisa;
Kubanga Mukama amubonyabonye-
'za [d]olwolufulube lwebyönönobye:
[d] Yer. 30. 14, 15. Abänabe abato bagenze mu kusibibwa mu maso gomulabe.
6 Era omuwala wa Sayuni afiri'dwa obukulubwe bwona:
Abakūngube bafüse ngenangäzi ezitalaba mu'do,
Era bagenze nga tebalina mänyi mu maso goyo ai'ganya.
7 Yerusalemi a'jukirira mu naku ezokulabiramu enaku nobuinike
Ebintubye byona ebisanyusa ebyabangawo okuva mu naku eze'da:
Abantube bwebägwa mu mukono gwomulabe, 'sönga tewali amubēra,
Abalabe bämulaba nebakudälira okuzikakwe.
8 Yerusalemi yayönöna nyo nyini.
kyavu'de afüka ngekintu ekitali kirongöfu:
Bona abamu'sängamu ekitibwa bamunyömye, kubanga [e]balabye ensonyize:
[e] Ez. 16. 37. Kos. 2. 10. Wewawo, a'sä ekikowe näkyüka enyuma.
9 Empitambiye yali mu birengebye;
[f] Ma. 32. 29. Is. 47. 7. [f]teya'jukira nkomereroye ya luvanyuma;
Kyavu'de akakanywa kitalo; talina amusanyusa:
Ai Mukama, tunulira okubonyabonyezebwa kwänge; kubanga omulabe yegulumizi'za.
10 Omulabe agolo'de omukonogwe ku bintubye byona ebisanyusa:
[g] Zab. 78. 1; Yer. 51. 51. Kubanga alabye nga [g]ba'na'gwänga baingi'de mu kifokye ekitukuvu.
[h] Ma. 23. 3. Neh. 13. 1. Bewalagirako [h]baleme okuingiränga mu kibinakyo.
11 Abantube bona ba'sä ebikowe, banonya e'mere;
Bawa'deyo ebintu byäbwe ebisanyusa okugula e'mere okuwezaweza ememe (yäbwe):
Tunula, ai Mukama, olabe; kubanga nfüse ataliko kyagasa.
12 Temufayo, 'mwe 'mwena abaitawo?
Mutunule mulabe obanga waliwo obuinike bwona obwenkana obuinike bwänge obukole'dwa 'nze,
Mukama bwambonyabonyezeza ku lunaku olwekiruikye.
13 Yawereza omuliro mu magümba gänge ngaima wa'gulu, negugawängula:
[i] Ez. 12. 13; 17. 20. [i]Atēge'de ebigere byänge ekitimba, anzizi'za enyuma;
Andeseko okuwubäla nokuziri'ka nokuyöngobera okuzibya obu'de.
[j] Ma. 28. 48. 14 [j]Ekikoligo kyebyönöno byänge omukonogwe gwe gukisibye;
Byezinzeziinze, birinye ku nsingo yänge; amazewo amänyi gänge:
Mukama angabu'de mu mikono gyabo besiinza kulmirira mu maso gäbwe.
[m] Yer. 8. 16. 15 Mukama anyömye [m]abasaja bänge bona abamänyi wakati mu'nze;
Ankung'anyiri'zako okukung'ana okutukuvu okubēteuta abalenzi bänge:
Mukama asämbye omuwala wa Yuda atamanyi musaja nga mu so-'golero.
16 Olwebyo kyenvu'de nkäba amaziga; eriso lyänge, eriso lyänge likulukuta ama'zi;
Kubanga omukubagiza eyandisanyusi'za ememe yänge andi wala:
Abäna bänge baleke'dwawo kubanga omulabe awängu'de.

17 Sayuni ayānjuluza emikonogye;
tewali wa kumukubagiza;
Mukama alagi'de ebya Yakobo abo
abamwetolo'de babēre abalabebe:
Yerusalemi ali mubo ngekintu eki-
tali kirongōfu.
18 Mukama mutūkirivu; kubanga njē-
me'de ekiragirokye:
Muwulire, mbegairi'de, 'mwe ama-
wānga gona, mulabe obuniiko
bwānge:
Abawala bānge nabalenzi bānge ba-
genze mu busibe.
[a] Yer. 30. 14. 19 Naita [a] baganzi bānge, (naye) ne-
ba'nimba:
Bakabona bānge nabaka'de bānge
bāwerayo obulamu bwābwe mu
kibuga,
Nga bwebenonyeza e'mere okuwe-
zaweza ememe zābwe.
[b] Kung. 2. 11. 20 Tunula, ai Mukama; kubanga ndi
mu naku: [b] ememe yānge yerali-
kiri'de;
Omutima gwānge gukyūse munda
yānge; kubanga njēmye nyo nyi-
ni:
[p] Ma. 32. 23. Ez. 7. 15. [p] Ebwēru ekitala ki'nyaga, munju
mulimu ngokufa.
21 Bawuli'de nga uzi'sā ebikowe; te-
wali wa kunkubagiza;
[r] Yer. 12. 14; 25. 21. [r] Abalabe bānge bona bawuli'de e-
naku zendabye; basanyuse ku-
banga okirēse:
Olireta olunaku lwewalāngira, na-
bo balifanana 'nze.
[s] Zab. 109. 15. 22 [s] Obubi bwābwe bwona butūke mu
masogo;
Era obakole bo nga bwonkoze 'nze
olwokusobya kwānge kwona:
Kubanga ebikowe byenzi'sā bingi,
nomutima gwānge guyōngobe'de.

[t] Kung. 1. 1. 2 [a] Mukama ngabi'seko ekire ku mu-
wala wa Sayuni ngaliko obusū-
ngu!
[b] Is. 14. 15. [c] 2 Sam. 1. 19. [d] 1 Byom. 28. 2. [b] Asu'de kunsi okuva mu 'gulu [c] o-
bulūngi bwa Isiraeri,
'Sō ta'juki'de [d] ntebe ya bigerebye
ku lunaku olwobusūngubwe.
2 Mukama amize enyumba zona eza
Yakobo, 'sō takwati'dwa kisa;
Asu'de ebifo ebyamānyi ebyomuwa-
la wa Yuda olwobusūngubwe;
Abika'kanyi'za okutūka ku 'taka:
[e] Zab. 74. 7; 89. 39. [e] Ayōnōnye obwakabaka nabakūngu
bāmu.
3 Amazewo e'jembe lyona erya Isi-
raeri ngaliko ekirui;
[f] Zab. 74. 11. [f] Azi'zayo omukonogwe ogwadyo
mu maso gomulabe:
Era ayōke'za Yakobo ngomuliro o-
gwāka enyo, ogwōkya enjui zona.
[g] Is. 63. 10. Yer. 30. 14. 4 Anānu'de omutegogwe [g] ngomulabe,
aimiri'de omukonogwe ogwadyo
nga gwe mulabe,
Era a'se bona abāsanyusānga ama-
so:
Mu wema eyomuwala wa Sayuni
mwafuki'de obusūngubwe ngomu-
liro.
[h] Is. 63. 10. Yer. 30. 14. 5 [h] Mukama afūse ngomulabe, amize
Isiraeri:
Amize amayumba gāmu gona, azi-
kiri'za ebifobye ebyamānyi:
Era ayonge'de okuwubala nokuku-
ngubaga mu muwala wa Yuda.
[i] Zab. 80. 12; 89. 40. Is. 5. 5. 6 Era [i] a'gyewo ewemayo lwa mānyi,
ngeyomulusuku;
Azikiri'za ekifokye ekyokukung'a-
nirāngamu:
[k] Is. 1. 13. Mukama [k] yerabi'za mu Sayuni o-
kukung'ana okutukuvu ne sabiti,
Era anyōmye kabaka ne kabona
olwokunyiga kwobusūngubwe.
7 Mukama asu'de ekyōtokye, atami-
'dwa awatukuvuwe,
Awa'deyo mu mukono gwomulabe
ebisenge byamayumba gāmu:
[m] Zab. 74. 4. [m] Bayogāni'de mu nyumba ya Mu-
kama, nga ku lunaku olwokuku-
ng'ana okutukuvu.
8 Mukama atēse'za okuzikiriza bu-
gwe owomuwala wa Sayuni;
[n] 2 Basek. 21. 13. [n] Alēze omugwa, omukonogwe ta-
guzi'zayo okuleka okuzikiriza:
Naye akungubazi'za olukomera ne
bugwe; bi'gwerawo wamu.
9 Emiryāngogye gibuli'de mu 'taka;
azikiri'za amenye ebisibabye:
[o] Ma. 28. 36. [p] 2 Byom. 15. 3. [r] Zab. 74. 9. [o] Kabakawe nabakūngube bali mu
mawānga [p] eteri matōka:
Wewawo, [r] bana'bibe tebalaba kwo-
lesebwa okuvu'de eri Mukama.
[s] Is. 3. 26. [t] Yos. 7. 6. 10 Abaka'de abomuwala wa Sayuni
[s] batu'de ku 'taka, basirise;
[t] Bata'de enfūfu ku mitwe gyābwe;
besibye ebibukutu:
Abawala ba Yerusalemi bakoteka
emitwe wansi.
11 Amaso gānge gaziba olwamaziga,
ememe yānge yeralikiri'de,
Ekibūmba kyānge kifuki'dwa ku
'taka olwokuzikirira kwomuwala
wabantu bānge;
Kubanga abāna abato nabayōnka
baziri'kira mu ngūdo ezomukibu-
ga.
12 Bagamba banyābwe nti Eng'āno
nomwenge biriru'dawa?
Bwebaziri'kira ngabaliko ebiwūndu
mu ngūdo ezomukibuga,
Ememe yābwe bwefukibwa mu ki-
fuba kya banyābwe.
[u] Is. 46. 5. 13 Kiki kyenakutegēza nga ndi mujuli-
rwa gyoli? [u] kiki kyenafananya
nāwe, ai omuwala wa Yerusale-
mi?
Kiki kyenenkanya nāwe, nkusanyu-
se, ai omuwala wa Sayuni atama-
nyi musaja?
[w] Ez. 26. 3. Kubanga [w] ekitulikyo kinene nge-
nyanja: āni ainza okukuwonya?
[y] Yer. 2. 8; 23. 16. [z] Is. 58. 1. 14 [y] Bana'bibo bakulabi'de okwolese-
bwa okutalimu okwobusirusiru;
[z] Sō tebakunyonyo'de obutali bu-

tūkirivubwo, [a]okukomyawo obusibebwo:
Naye bakulabi'de [b]emigugu egitalimu nensonga ezokugobebwa.
15 Bona abaitawo bakukubira mu ngalo;
Basōza nebanyenyereza omutwe gwābwe omuwala wa Yerusalemi (nga bogera nti)
Kino kye kibuga abantu kyebāitānga nti Obulungi obwātūkirira,
[c]Esanyu eryensi zona?
16 [d]Abalabebo bona bakwasami'de nyo akamwa kābwe;
Basōza nebaluma obujigi; bogera nti Tumumize;
Mazima luno lwe lunaku lwetwasūbira; tulusānze, [e]tululabye.
17 [f]Mukama akoze ekyo kyeyatēsa;
Atūkiri'za ekigambokye kyeyalagira mu naku eze'da;
Asn'de 'sō tasāsi'de:
Era awa'de omulabe okukusanyukirako,
Agulumizi'za e'jembe lyabo abakukyāwa.
18 Omutima gwābwe gwakābira Mukama:
[g]Ai bugwe owomuwala wa Sayuni, amaziga gakulukute ngomu'ga enisana nekiro;
Tewewu'muza nakatono; [h]emunyi lyerisolyo terekāngayo.
19 Golokoka, okābe ekiro ebisisimuka webisokera;
Fuka omutimagwo [k]ngama'zi mu maso ga Mukama:
Imusa emikonogyo gyāli olwobulamu bwabānabo abato,
Abagala okufa enjala buli lugūdo werusibuka.
20 Tunula, ai Mukama, olabe bwali gwokoze bwotyo!
[l]Abakazi balirya ebibala byābwe, abāna ababūsibwabūsibwa mu mikono (gyābwe)?
[m]Kabona ne na'bi bali'tirwa mu kifo ekitukuvu ekya Mukama?
21 Omulenzi nomuka'de bagalami'de ku 'taka mu ngūdo;
Abawala bānge nabalenzi bānge bagu'de nekitala:
[n]Oba'ti'de ku lunaku olwobusūngubwo; o'se 'sō tosāsi'de.
22 Oise entīsa zānge okukung'ana okuva enjui zona nga ku lunaku olwokukung'ana okutukuvu,
Sō tewali eyawona newakuba'de eyasigalawo ku lunaku olwobusūngu bwa Mukama:
Abo benabūsabūsa nendera omulabe wānge abamazewo.

3 'Nze ndi muntu oyo [a]eyalaba enaku [b]olwomu'go ogwobusūngubwe.
2 Yantwāla [c]nāntambuliza mu kizikiza 'sō si mu musana.
3 Mazima tata kundetako mukonogwe okuzibya obu'de.
4 Omubiri gwānge ne'diba lyānge abika'dii'za; amenye amagūmba gānge.
5 Anzimbi'deko nānetōlōza omusūsa nokulūmwa.
6 [d]Antūzi'za mu bifo ebyekizikiza ngābo aba'fa e'da.
7 Ankome'de nokuīnza [e]nesiinza kufuluma; azitoye'za olujegere lwānge.
8 Wewawo, [f]bwenkāba nenkuba endūlu okubērwa, a'galira okusaba kwānge.
9 Akome'de amakubo gānge namainja amateme, akyāmi'za empitiro zānge.
10 Ali gyendi nge'dubu etēga, ngempologoma eri mu bifo ebyekyāma.
11 Akyāmi'za olugendo lwānge, nāntāgulatāgula; ansamāliri'za.
12 Anānu'de omutegogwe, [g]nāntekawo okuba sabawa wakasāle.
13 [i]Aingizi'za mu meme yānge ebiri mu mufukogwe.
14 Nfūse ekyokusekererwa eri abantu bānge bona; [k]noluimba lwābwe okuzibya obu'de.
15 Anzi'kusi'za obubalagaze, [l]a'nyii'za abusinso,
16 Era amenye amanyo gānge noluinjainja, ambi'seko e'vu.
17 Era wayāwula ememe yānge okuba ewala nemirembe; nerabira omukisa bwegufanana.
18 Nenjogera nti Amānyi gabuze, nokusūbira kwānge okuva eri Mukama.
19 'Jukira enaku zānge nobuinike bwānge, abusinso nomusūsa.
20 Ememe yānge ekyabi'jukira, era ekutamye munda yānge.
21 Nki'jukira ekyo, kyenvu'de mbēra nokusūbira.
22 (Kwe) kusāsira kwa Mukama 'fe obutamalwawo, [m]kubanga ekisakye teki'gwāwo.
23 Kiba kigya [n]buli nkya; °obwesigwabwo bungi.
24 Mukama gwe [p]mugabo gwānge, ememe yānge bweyogera; kyenāva 'musūbira.
25 Mukama aba mulūngi eri abo [r]abamulindirira, eri ememe emunonya.
26 Kirūngi omuntu [s]okusūbirānga nokulindirirānga obulokozi bwa Mukama ngatere'de.
27 [t]Kirūngi omuntu [u]okusitula ekikoligo mu butobwe.
28 Atūle ye'ka asirike, kubanga akimuta'deko.

[a] Yer. 30. 3.
[b] Yer. 23. 33.
[c] Zab. 48. 2.
[d] Kung. 3. 46—48, 49—51.
[e] Zab. 35. 21.
[f] Lev. 26. 16 neb.
[g] Yer. 22. 29.
[i] Zab. 17. 8.
[k] 1 Sam. 7. 6.
[l] Yer. 19. 9. Kung. 4. 10.
[m] 2 Byom. 36. 17. Yer. 6. 11.
[n] Kung. 3. 43.
[a] Yer. 20. 18.
[b] Zab. 2. 12.
[c] Is. 6. 30.
[d] Zab. 88. 5, 6; 143. 3.
[e] Zab. 88. 8.
[f] Zab. 22. 2.
[g] Yob. 16. 12.
[i] Yob. 6. 4.
[k] Yob. 30. 9. Zab. 69. 12.
[l] Yer. 9. 18.
[m] Mala. 3. 6.
[n] Yob. 7. 18.
° Zab. 36. 5.
[p] Zab. 16. 5.
[r] Zab. 130. 6. Is. 30. 18.
[s] Zab. 37. 7.
[t] Zab. 94. 12; 119. 71.
[u] Mat. 11. 29.

29 [w]Ateke akamwāke mu nfūfu obanga mpo'zi wanābawo okusūbira.
30 [v]Awe e'tamalye eri oyo amukuba; a'kute okuvumibwa.
31 Kubanga Mukama talisūla enaku zona.
32 Kuba newakuba'de ngaleta obuinike, naye alikwatibwa ekisa ngolufulube lwokusāsirakwe bweruli.
33 Kubanga [z]tagenderera kubonyabonya newakuba'de okulūma abāna babantu.
34 Okulinyirira nekigere abasibe bona abomunsi,
35 Okukyāmya ensōnga yomuntu mu maso goyo ali wa'gulu enyo,
36 Nokulya ensōnga, ebyo Mukama tabisīma.
37 [a]Ani oyo ayogera nekitūkirira, Mukama nga takiragi'de?
38 Mu kamwa koyo ali wa'gulu enyo temuvaamu ebibi nebirūngi?
39 Omuntu omulamu yemulugunyiza ki, omuntu olwokubonerezebwa olwebibibye?
40 Tukebere tukeme emitima gya'fe, tukyūkire nate eri Mukama.
41 [b]Tuimuse emitima gya'fe wamu nengalo za'fe eri Katonda mu 'gulu.
42 Tusobe'za era tujēmye; tosonyiye.
43 Otubi'seko obusūngu, notui'ganya; [c]o'se 'sō tosāsi'de.
44 Webi'seko ekire, [d]okusaba (kwa-'fe) kuleme okuguka (okutūkayo).
45 Otufu'de [e]ngempitambi nebisasiro wakati mu mawānga.
46 [f]Abalabe ba'fe bona batwasami'de nyo akamwa kābwe.
47 Entīsa nobunya bitutūseko, okunyagibwa nokuzikirira.
48 [g]Eriso lyānge likulukuta emi'ga egyama'zi olwokuzikirira kwomuwala wabantu bānge.
49 Eriso lyānge litonya, terirekayo, terita nakatono,
50 Okutūsa Mukama lwanātunula wansi nālaba ngaima mu 'gulu.
51 Eriso lyānge linakuwaza ememe yānge olwabawala bona abekibuga kyānge.
52 Bancoce'de dala nyo [i]ngenyonyi, ababa abalabe bānge [k]awatali nsōnga.
53 Bamazewo obulamu bwānge [l]munju eyobunya, era bansu'deko e'jinja.
54 [m]Ama'zi gākulukuta ku mutwe gwānge; nenjogera nti [n]Mali-'dwawo.
55 Nakābira erinyalyo, ai Mukama, nga nyima munju eyobunya eya wansi enyo.
56 Nowulira e'dobozi lyānge; tokisa kutukwo ku'sa mu'ka kwānge, okukāba kwānge.
57 [o]Wasembera ku lunaku kwenakukābirira: noyogera nti Totya.
58 Ai Mukama, wawoza ensōnga ezememe yānge; wanunula obulamu bwānge.
59 Ai Mukama, olabye okujōgebwa kwānge; [p]nsalira omusango.
60 Olabye e'gwānga lyona lyebawalana, nenkwe zona zebansalira.
61 Owuli'de okuvuma kwābwe, ai Mukama, nenkwe zona zebansalira;
62 Emimwa gyabo abāngolokokerako nebyo byebandowōlezako okuzibya obu'de.
63 Tunulira okutūla kwābwe nokuimuka kwābwe; 'nze ndi luimba lwābwe.
64 [r]Olibasasula empēra, ai Mukama, ngomulimu bweguli ogwemikono gyābwe.
65 [s]Olibawa omutima oguka'kanya-'de, ekikolimokyo eri bo.
66 Olibai'ganya nobusūngu, nobazikiriza [t]okuva wansi we'gulu lya Mukama.

4 Zabu ngeyōnōnese! zābu enūngi enyo nyini (nga) efūse!
Amainja agomukifo ekitukuvu gafukibwa buli lugūdo werusibuka.
2 Batabani ba Sayuni abomuwendo omungi, abenkana zābu enūngi,
Nga baiti'dwa [a]nsuwa za būmba, omulimu gwemikono gyomubūmbi!
3 Era nemisege gi'gyayo amabēre, giyōnsa abāna bagyo:
Omuwala wabantu bānge afūse mukāmbwe nga [b]bamāya mu 'dūngu.
4 Olulimi lwomwāna ayōnka lwega-'se nekibunokye olwenyōnta:
[c]Abāna abato basaba e'mere, 'sō tewali abagibegera.
5 Abālyānga nga benānya bawubālira mu ngūdo:
Abākulira mu ngoye entwakāvu bawāmbatira mungo.
6 Kubanga obutali butūkirivu bwomuwala wabantu bānge businga obunene ekibi kya Sodomu,
[d]Ekyasūlibwa nga mu kasēra, 'sō tewali eyaki'sāko omukono.
7 Abakūngu bāli balongōfu okusinga omuzira, bāli bēru okusinga amata,
Emibiri gyābwe gyasinga amainja amatwakāvu okumyuka, bāli banyīrivu nga safiro:
8 Amaso gābwe gāsinga ekisirīza okudugala; tebamanyibwa mu ngūdo:

---

[w] Yob. 42. 6.
[v] Is. 50. 6. Mat. 5. 39.
[z] Beb. 12. 10.
[a] Zab. 33. 9.
[b] Zab. 25. 1; 119. 48.
[c] Kung. 2. 21.
[d] Ju. 8.
[e] 1 Kol. 4. 13.
[f] Kung. 2. 16, 17; 4. 16, 17.
[g] Zab. 119. 136.
[i] Zab. 11. 1.
[k] Zab. 35. 19.
[l] Yer. 37. 16; 38. 6, 9, 10.
[m] Zab. 69. 2.
[n] Zab. 88. 5.
[p] Zab. 9. 4.
[r] Zab. 28. 4.
[s] Yer. 11. 20.
[t] Ma. 25. 19. Yer. 10. 11.
[a] Yer. 19. 11.
[b] Yob. 39. 13-17.
[c] Kung. 2. 11, 12.
[d] Lub. 19. 25. 2 Pet. 2. 6. Yud. 7.

E'diba lyābwe lyega'se namagūmba gābwe; likaze, lifūse ngomu'go.
9 Aba'ti'dwa nekitala basinga abo aba'ti'dwa nenjala;
Kubanga abo bayōngobera nga bafumiti'dwa olwokubulwa ebibala ebyomunimiro.
c Ma. 28. 56, 57. / Kung. 2. 20.
10 c Abakazi abokusāsira okungi bafumbye abāna bābwe bo / nemikono gyābwe bo;
Babānga ba kulya gyebali mu kuzikirira kwomuwala wabantu bānge.
11 Mukama atūkiri'za ekiruikye, era afuki'de dala obusūngubwe obukāmbwe;
Era akumye omuliro mu Sayuni ogwōke'za emisingi gyakyo.
12 Bakabaka bensi teba'kiriza, newakuba'de bona abatūla munsi zona.
Ngomulabe noyo abakyāwa agenda okuingira mu miryāngo Egyeyerusalemi.
g Yer. 5. 31; 6. 13. Ez. 22. 26, 28. Zef. 3. 4.
13 g Lwa bibi bya bana'bi bāmu nobutali butūkirivu bwa bakabona bāmu,
Abayiwa omusai gwabatūkirivu wakati mukyo.
h Mat. 23. 31, 37.
14 Bawaba ngabazibe bamaso mu ngūdo, bōnonese nomusai,
Nokuinza abantu nebataīnza kukoma ku byambalo byābwe.
i Lev. 13. 45.
15 Muvewo, bwebābalāngira, nti i Ekitali kirongōfu! muvewo, muvewo, temukomako:
Bweba'duka nebawaba, abantu nebogera mu mawānga nti Tebakyabēra (wano) nate.
16 Obusūngu bwa Mukama bubasāsānyi'za; takya'sāyo mwoyo eri bo:
Tebatya maso ga bakabona, tebaganza baka'de.
17 Amaso ga'fe gakyaziba (nga tutunulira) k okubērwa kwa'fe okutaliko kyekugasa:
Bwetwalindirira twalindirira m egwānga eritaīnza kulokola.
k 2 Basek. 24. 7. Yer. 37. 7. m Is. 30. 5, 6.
18 n Bacoca ebisinde bya'fe, nokuīnza netutaīnza kutambulira mu ngūdo za'fe:
Enkomerero ya'fe enetera kutūka, enaku za'fe zitūkiri'de; kubanga enkomerero ya'fe etūse.
n 2 Basek. 25. 4, 5.
o Yer. 4. 13.
19 Abatui'ganya o basinga embiro empūngu ezomu'bānga:
Bātucocera ku nsozi, bātutēgera mu 'dūngu.
20 Omu'ka ogwomunyindo za'fe, oyo Mukama gweyafukako amafuta, p yakwatibwa mu bunya bwābwe;
Gwetwayogerako nti Tulitūla mu mawānga wansi wekisikirize kyoyo.
p Ez. 12. 13; 19. 4, 8.
21 Sanyuka ojaguze, ai omuwala wa Edomu abēra munsi ya r Uzi:
s Ekikōmpe kiriguka kiritūka ne ku'gwe; olitamīra newebi'kula.
r Yer. 25. 20.
s Yer. 25. 15.
22 Okuīonereza obutali butūkirivubwo kutūkiri'de, ai omuwala wa Sayuni;
Takyakutwāla nate mu busibe:
Alibonereza obutali butūkirivubwo, ai omuwala wa Edomu;
Alikunyonyola ebibibyo.

5 a 'Jukira, ai Mukama, ebitu'ji'de:
'Tunula olabe okuvumibwa kwa'fe.
a Zab. 89. 50.
2 b Obusika bwa'fe bukyūse okuba obwaba'na'gwānga,
Enyumba za'fe okuba ezabatali ba'fe.
b Zab. 79. 1.
3 Tuli bamulekwa, 'sō tetulina bakita'fe,
Banya'fe bali nga ba'na'mwāndu.
4 Tunywe'de ama'zi ga'fe lwa bintu;
Enku za'fe bazituguza.
5 Abatucoca batūse ku nsingo za'fe:
Tukōye 'sō tetulina kiwu'mulo.
6 Tubagolole'de Abamisiri emikono, Nabāsuli olwoku'kuta e'mere.
7 Bakita'fe bāyōnōna 'sō tebaliwo;
Na'fe twetise obutali butūkirivu bwābwe.
8 c Aba'du batufuga:
Tewali wa kutulokola mu mukono gwābwe.
c Nek. 2 10, 19.
9 Tufuna e'mere ya'fe lwa kusingawo bulamu bwa'fe
Olwekitala ekyomu'dūngu.
10 d E'diba lya'fe liduga'de ngakabiga.
Olwolubugumu olwenjala olwōkya.
d Zab. 119. 83.
11 e Bākwatira abakazi mu Sayuni,
Abawala abatamanyi musaja mu bibuga bya Yuda.
e Is. 13. 16. Zek. 14. 2.
12 Abakūngu bāwanikibwa nomukono gwābwe:
Amaso gabaka'de tebāga'sāmu kitibwa.
13 Abalenzi bāsitula / olubengo,
Nabāna abato besitala nga betika enku.
/ Balam. 16. 21.
14 Abaka'de bawe'dewo mu mulyāngo,
Abalenzi baleseyookuīmba kwābwe:
15 Esanyu eryomunutima gwa'fe likomye;
Okuzina kwa'fe kufūse okuwubāla.
16 Engule egu'de evu'de ku mutwe gwa'fe:
Zitusānze! kubanga twōnōnye.
17 Omutima gwa'fe kyeguvu'de guyōngobera;
Olwebyo amaso ga'fe kyegavu'de gaimbāla;
18 Olwolusozi lwa Sayuni, olulekе'dwawo;
Ebibe bitambulira okwo.
19 g 'Gwe, ai Mukama, obērera enaku zona;
g Zab. 9. 7; 102. 12. Kab. 1. 12.
'Entebeyo ebawo okuva ku mirembe okutūka ku mirembe (gyona).
h Zab. 89.
20 k Lwaki okutwerabira enaku zona,
Notuleka ebiro ebyenkani'de wano?
k Zab. 13. 1.
21 l Tukyūse gyoli, ai Mukama, na'fe tunākyūsibwa;
Enaku za'fe ozi'ze bugya nge'da.
l Zab. 80. 3, 7, 19.
22 Naye otusūli'de dala,
Otusunguwali'de nyo.

EKITABO
KYA
NA'BI EZEKIERI.

1 Awo olwātūka mu mwāka ogwa-
makumi asatu mu (mwezi) ogwo-
kuna ku (lunaku) olwomwezi olwo-
kutāno, bwenali ndi mu basibe ku
[a] ma'bali gomu'ga Kebali, [a] e'gulu
neribi'kulibwa, [b] nendaba okwole-
2 sebwa kwa Katonda. Ku (lunaku)
olwokutāno olwomwezi, gwe gwali
omwāka ogwokutāno [c] ogwokusibi-
3 bwa kwa kabaka Yekoyakini, eki-
gambo kya Mukama neki'jirira da-
la Ezekieri [d] kabona mutabani wa
Buzi munsi Eyabakaludaya ku ma-
'bali gomu'ga Kebali; [e] omukono
gwa Mukama negubēra kuye eyo.
4 Awo nentunula, era, laba, embuya-
ga ezikūnta olwamānyi nezifuluma
[f] ebukika obwa kono, ekire ekinene
nomuliro ogwezingazinga nokumā-
samasa okukyetōlo'de, era mugwo
wakati nemuva ngebala eryazābu
etabu'dwamu efeza, eriva mu mu-
5 liro wakati. Era mugwo wakati
nemuva ekifananyi [g] ekyebiramu
bina. Nembala yabyo yali bweti;
6 byalina ekifananyi ekyomuntu. E-
ra buli kimu kyalina obwenyi bu-
na, era buli kimu kubyo kyalina
7 ebiwawātiro bina. Nebigere bya-
byo byali bigere bigolokofu; ne
munda webigere byabyo nga mufa-
nana munda wekigere kyenyana:
era nga bitangālija ngebala eryeki-
8 komo ekizigule. Era [i] byalina e-
mikono gyomuntu wansi webiwa-
wātiro byabyo ku mbirīzi zabyo
enya: era ebyo ebina byalina o-
bwenyi bwabyo nebiwawātiro bya-
9 byo (bwebiti); ebiwawātiro byabyo
byaga'tibwa buli kiwawātiro ne ki-
'nakyo; tebyakyūka bwebyatambu-
la; byagenda buli kimu nga byesi-
10 mbye. Ekifananyi kyobwenyi bwa-
byo, byalina obwenyi bwomuntu;
era ebyo ebina byalina obwenyi
bwempologoma ku lubirīzi olwa-
dyo; era ebyo ebina byalina obwe-
nyi bwente ku lubirīzi olwa kono;
ebyo byona byalina nobwenyi bwe-
11 mpūngu. Nobwenyi bwabyo nebi-
wawātiro byabyo byali nga byā-
wnse wa'gulu; (ebiwawātiro) bibi-
ri ebya buli kimu byaga'tibwa wa-
mu, [k] nebibiri byasānikira emibiri
12 gyabyo. Era buli kimu byagenda
nga byesimbye: [l] omwoyo gyegwa-
bānga gugenda, gyebyagenda; te-
13 byakyūka bwebyagenda. Ekifana-
nyi kyebiramu ebyo, embala yabyo
yali ngebisiriza ebyomuliro ebyāka,
ngembala [m] eyemimuli; yayānbu-
kānga ne'kira wakati mu biramu
ebyo: era omuliro nga gumasamasa
ne mu muliro nemuva enjota.
14 Ebiramu nebi'dukana mbiro nebi-
komawo ngekifananyi [n] ekyoku-
15 myānsa kwe'gulu. Awo [o] bwenali
nga ntunnlira ebiramu ebyo, laba,
namuziga ku 'taka ku ma'bali gebi-
ramu, buli bwenyi ku bwenyi bwa-
16 byo obuna (namuziga) omu. E-
mbala eya banamuziga nomulimu
gwābwe bāfanana ebala erya beru-
lo: era abo abana bālina ekifana-
nyi kimu: nembala yābwe nomulimu
gwābwe byali [p] nga namuziga
17 ali wakati wa namuziga. Bwe-
bātambulānga bātambulirānga ku
mbirīzi zābwe enya: tebākyūka
18 bwebātambula. Obwekulungirivu
bwābwe bwāli buwānvu, bwa ntisa:
era abo abana balina obwekulungi-
rivu bwābwe nga bu'ju'de amaso
19 enjui zona. Era ebiramu bwebya-
tambulānga, banamuziga bātambu-
lirānga ku ma'bali gabyo: era ebi-
ramu bwebyasitulibwānga okuva
ku 'taka, banamuziga bāsitulibwā-
20 nga. [r] Omwoyo buli gyegwabānga
gugenda, gyebāgendānga; eyo o-
mwoyo gyegwabānga gugenda: ne
banamuziga bāsitulibwānga ku ma-
'bali gabyo; kubanga omwoyo o-
gwekiramu gwali mu banamuziga.
21 Ebyo bwebyatambulānga, ne bano
bātambulānga; era ebyo bwebyai-
mirirānga, ne bano bāimirirānga;
era ebyo bwebyasitulibwānga oku-
va ku 'taka, banamuziga bāsituli-
bwa ku ma'bali gabyo: kubanga
omwoyo ogwekiramu gwali mu ba-
22 namuziga. Era wa'gulu womuntwe
ogwekiramu wāliwo ekifananyi e-
kye'bānga, ngebala erya [s] kulusita-
lo owentisa, nga kitīmbibwa ku mi-
23 twe gyabyo wa'gulu. Era wansi
we'bānga ebiwawātiro byabyo byali
bigolokofu, ekimu nga kyolekera
ki'nakyo: buli kimu kyalina bibiri
ebyasānikira erui, na buli kimu
kyalina bibiri ebyasānikira erui ku
24 mibiri gyabyo. Era bwebyatambu
lānga, nempulira okuwūma kwebi
wawātiro byabyo ngokuwūma kwa

[a] Mat. 2. 16. Yok. 1. 51. Kub. 19. 11.
[b] Ez. 8. 3; 40. 2.
[c] 2 Basek. 24. 12, 15.
[d] Yer. 1. 1.
[e] Ez. 3. 22; 33. 21; 37. 1.
[f] Yer. 1. 13.
[g] Kub. 4. 6 neb.
[i] Ez. 10. 8, 21.
[k] Is. 6. 2.
[l] Iu. 20.
[m] Kub. 4. 5.
[n] Dan. 10. 6.
[o] Ez. 10. 2, 6.
[p] Ez. 10. 10.
[r] Iu. 12. Ez. 10. 17.
[s] Kub. 4 6.

ma'zi amangi, [t]nge'dobozi [u]Lyomuinza webintu byona, okuwūma okwoluyogāno ngokuwūma kwe-'gye: bwebyaimirirānga, nebi'sā
25 ebiwawātiro byabyo. Era wāliwo e'dobozi wa'gulu we'bānga eryali wa'gulu wemitwe gyabyo:; bwebyaimirirānga, nebi'sā ebiwawātiro
26 byabyo. Era wa'gulu we'bānga eryali wa'gulu wemitwe gyabyo kwaliko ekifananyi ekyentebe, ngembala [v]eye'jinja eya safiro: ne ku kifananyi ekyentebe kwaliko ekifananyi ngembala eyomuntu kuyo
27 wa'gulu. Nendaba ngebala eryezabu etabu'dwamu efeza, ngembala eyomuliro munda muyo enjui zona, okuva ku mbala yekiwatokye nokwāmbuka; era okuva ku mbala yekiwatokye noku'ka, nalaba ngembala eyomuliro, era wāliwo oku-
28 masamasa okumwetōlo'de. [w]Ngembala eya musoke aba [z]ku kire ku lunaku olwenkuba, bwetyo bweyali embala eyokumasamasa enjui zona. Eno ye yali embala eyekifananyi [a]ekyekitibwa kya Mukama. Awo [b]bwenakiraba, nenvūnama amaso gānge, nempulira e'dobozi lyoyo eyayogera.

2 Nāng'amba nti [a]Omwāna womuntu, Imirira nebigerebyo, nānge
2 nāyogera nāwe. Kale [b]omwoyo neguingira mu'nze bweyayogera nānge, negunyīmiriza nebigere byānge; nempulira oyo eyayogera nā-
3 nge. Nāng'amba nti Omwāna womuntu, nkutumira abāna ba Isiraeri, eri amawānga amajēmu, abanjēme'de: bo ne bajaja bābwe bānsobyānga okutūkira dala ku luna-
4 ku olwa lero. Nabāna ba kye'jo, era ba mitima mika'kanyavu; nkutumira abo: era olibagamba nti Bwati bwayogera Mukama Kato-
5 nda. Nabo, obanga banāwulira, obanga banālekayo, [kubanga nyumba njēmu,] era naye [c]balimanya
6 nga mubo muba'demu na'bi. Nāwe, omwāna womuntu, [d]tobatyānga, 'sō totyānga bigambo byābwe, newakuba'de emyeramanyo nama'gwa nga biri nāwe, era ngobēra mu njaba ezobusagwa: totyānga bigambo byābwe, 'sō tokeng'ēntererwānga olwamaso gābwe, newakuba'de nga
7 nyumba njēmu. Era [e]olibagamba ebigambo byānge, obanga banāwulira, obanga banālekayo: kubanga
8 bajēmu nyo nyini. Naye 'gwe, omwāna womuntu, wulira kyenkugamba; tobānga 'gwe mujēmu ngenyumba eyo enjēun: yasama aka-
9 mwāko [f]olye ekyo kyenkuwa. Awo bwenatunula, laba, omukono neguololwa eri 'nze; era, laba, omuzīngo gwekitabo nga guli omwo;
10 nāgwānjululiza mu maso gānge; era gwawandikibwa [g]munda ne kungulu: era [h]mwawandikibwamu okuwubāla nokukungubaga nobuinike.

3 Awo nāng'amba nti Omwāna womuntu, lya ekyo kyosānga; lya omuzingo guno, ogende ogambe
2 enyumba ya Isiraeri. Awo nenjasama akamwa kānge nāndisa omu-
3 zīngo. Nāng'amba nti Omwāna womuntu, lisa olubutolwo, o'juze ebyendabyo omuzingo guno gwenkuwa. [a]Kale nengulya, neguba mu kamwa kānge [b]ngomubisi gwenjuki okuwōmerera.
4 Awo nāng'amba nti Omwāna womuntu, genda otūke eri enyumba ya Isiraeri, oyogere nabo ebigambo
5 byānge. Kubanga totumi'dwa eri e'gwānga eryenjogera gyotomanyi era abolulimi oluzibu, wabula eri
6 enyumba ya Isiraeri; si eri amawānga amangi abenjogera gyotomanyi era abolulimi oluzibu, botoīnza kutegēra bigambo byābwe. Mazima [c]singa nkubatumi'de bo, ba-
7 ndikuwuli'de. Naye enyumba ya Isiraeri tebalikuwulira; kubanga tebalimpulira 'nze: kubanga enyumba yona eya Isiraeri ba kyenyi kikalubo era ba mutima muka'ka-
8 nyavu. Laba, nkalubi'za amasogo awali amaso gābwe, nekyenyikyo nkikalubi'za awali ekyenyi kyābwe.
9 Nfu'de ekyenyikyo ngalimasi okukaluba okusinga e'jinja eryembālebāle: tobatyānga, 'sō tokeng'ēntererwānga olwamaso gābwe, newa-
10 kuba'de nga nyumba njēmu. Era nate nāng'amba nti Omwāna womuntu, ebigambo byānge byona byendikubūlira, bi'kirize mu muti-
11 magwo, owulire namatugo. Era genda otūke eri abo abobusibe, eri [d]abāna ababantubo, oyogere nabo obabūlire nti Bwati bwayogera Mukama Katonda, obanga banāwulira, obanga banālekayo.
12 Awo [e]omwoyo negunsitula, nempulira enyuma wānge e'dobozi eryokuwulukuka okunene (nga lyogera nti) Ekitibwa kya Mukama
13 kyebazibwe okuva mu kifokye. Awo (nempulira) okuwūma kwebiwawātiro [f]byebiramu nga bikomaganako, nokuwūma kwa banamuziga ku ma-'bali gabyo, okuwūma kwokuwulu-
14 kuka okunene. Awo omwoyo negunsitula neguntwāla: neng'enda nga ndiko obuinike nomwoyo gwānge nga gubugumye, omukono gwa Mukama neguba gwa mānyi ku'nze.
15 Awo nendyoka nji'ja eri abobusibe Eterabibu, abābēra [g]ku mu'ga Kebali, ne mu kifo mwebābēra; ne-

[t] Yoh.37.4, 5. Zab. 29. 3, 4; 93. 33. [u] Lub. 17. 1.
[v] Kuv. 24. 10.
[w] Kub. 4. 3; 10. 1. [x] Lub.9.13.
[a] Ez. 3 23; 8. 4. [b] Yos.5.14. Ez. 3. 23. Dan. 8. 17. Bik. 9. 4. Kub. 1. 17.
[a] Dan. 8. 17. [b] Ez. 3. 24.
[c] Ez. 33. 33.
[d] Yer. 1. 8.
[e] Yer. 1. 7.
[f] Kub. 10. 9.
[g] Kub 5.1. [h] Kub. 10. 10.
[a] Kub. 10 9, 10. [b] Zab. 19. 10; 119. 103.
[c] Mat. 11. 21, 23.
[d] Ez. 32. 2.
[e] 1 Rasek. 18. 12. Ez. 8. 3; 11. 1, 24; 43. 5. Mat. 4. 1. Luk. 4. 1.
[f] Ez. 1. 5, 15.
[g] Ez. 1. 1.

ntûla awo mubo nga nsamâliri'de ne'mala enaku musânvu.
16 Awo olwâtûka enaku musânvu bwezaitawo, ekigambo kya Mukama
17 nekinji'jira nga kyogera nti Omwâna womuntu, nkufu'de [i] omukûni eri enyumba ya Isiraeri: kale wulira ekigambo ckyomukamwa kânge, obawe okulabula okuva gyondi. Bweng'amba omubi nti Tolirema kufa; nâwe notomulabula 'sô toyogera okulabula omubi okuva mu 'kubolye ebi okuwonya obulamubwe: omubi oyo [k] alifira mu butali butûkirivubwe; naye [l] omusaigwe ndiguvunâna mu mukonogwo.
19 Era naye bwolabula omubi, nâtakyûka okuleka obubibwe newakuba'de okuva mu 'kubolye ebi, alifira mu butali butûkirivubwe; naye
20 'gwe ngowonye'za ememeyo. Nate [m] omuntu omutûkirivu bwakyûka okuleka obutûkirivubwe, nâkola obutali butûkirivu, nânge [n] nenteka enkônge mu masoge, alifa: kubanga tomulabu'de, alifira mu kibikye, nebikolwabye ebitûkirivu byeyakola tebiri'jukirwa; naye omusaigwe
21 ndiguvunâna mu mukonogwo. Era naye bwolabula omuntu omutûkirivu, omutûkirivu aleme okukola ekibi nâtakola kibi, mazima aliba mulamu, kubanga alabuse; nâwe ngowonye'za ememeyo.
22 Awo [o] omukono gwa Mukama neguba ku'nze eyo; nâng'amba nti Golokoka ofulume ogende mu Insenyi, nânge ndyogerera nâwe eyo.
23 Awo nengolokoka nenfuluma neng'enda [p] mu lusenyi: kale, laba, [r] ekitibwa kya Mukama nga kiimiri'de eyo, ngekitibwa bwekyali kyenalaba ku lubalama lwomu'ga Kebali: ne-
24 nvûnama amaso gânge. [s] Awo omwoyo negunjingira mu'nze negunyîmiriza nebigere byânge, nâyogera nânge nâng'amba nti Genda we-
25 'galire mu nyumbayo. Naye 'gwe, omwâna womuntu, laba, baliku'sâko enjegere, nebakusiba nazo, 'sô
26 tolifuluma mubo: era ndyega'sa olulimirwo nekibunokyo, obêre kasiru era oleme okubêra gyebali anenya: kubanga nyumba njêmu.
27 Naye bwenjogera nâwe, ndyasamya akamwâko, nâwe olibagamba nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Awulira awulire; noyo alekayo alekeyo; kubanga nyumba njêmu.

4 Era, omwâna womuntu, we'dirire e'tofali oliteke mu masogo, oliwa-
2 ndikeko ekibuga, Yerusalemi: okizingize, [a] okizîmbireko ebigo, okitûmireko ekifûnvu; era tekawo ensisira okukirûmba, okisimbeko e-
3 bitomera enjui zona. Era we'dirire ekikalângo ekyekyûma okitekewo okuba bugwe owekyûma wakatiwo nekibuga: oki'sêko amasogo, kale kirizingizibwa, nâwe olikizingiza. [b] Ako kaliba kabonero eri enyumba ya Isiraeri.
4 Era nate galamiririra ku lubirîzirwo olwa kono, [c] olutekeko obutuli butûkirivu bwenyumba ya Isiraeri: ngomuwendo gwenaku bwegubuliba zoligalamiririra kulwo, bwolyetika obutali butûkirivu bwâbwe.
5 Kubanga nta'dewo emyâka egyobutali butûkirivu bwâbwe okuba gyoli omuwendo gwenaku, enaku ebikumi bisatu mu kyenda: bwotyo bwolyetika obutali butûkirivu o-
6 bwenyumba ya Isiraeri. Era nate bwoliba ngomaze ezo, oligalamiririra ku lubirîzirwo olwadyo, olyetika obutali butûkirivu obwenyumba ya Yuda: enaku amakumi ana, buli lunaku mwâka, bwenabutekerawo gyoli. Era o'sê amasogo eri o-
7 kuzingizibwa Kweyerusalemi, omukonogwo nga gubi'ku'dwako; era
8 olikiragulirako. Era, laba, nkutekako enjegere, 'sô tokyûkânga (okugalamiririra) ku lubirîzi olulala, okutûsa lwolimala enaku ezokuzingizakwo. Era wetwâlire eng'âno ne sayiri nebijanjâlo ne kâwo nomuwemba nobulo, obiteke mu kintu ekimu, wegoyere omugâti nabyo; ngomuwendo gwenaku zoligalamiririra ku lubirîzirwo, enaku ebikumi bisatu mu kyenda, bwonolirângako bwotyo. Ne'mereyo gyonolyânga enepimibwânga, sekeri amakumi abiri buli lunaku: onogirirânga mu ntûko zayo. Era ononywânga ama'zi agagerebwa, ekitûndu
9 ekya [d] ini ekyomukâga: ononywerânga mu ntûko zago. Era onogirirânga nga migâti gya sayiri, era
10 onogigyôkerânga namazi agava mu bantu, bo nga balaba. Awo Mukama nâyogera nti Era bwebatyo [e] nabâna ba Isiraeri banâlyânga e'mere yâbwe nga si nongôfu mu mawâ-
11 nga gyendibagobera. Awo nenjogera nti Wowe, Mukama Katonda! laba ememe yânge teyônônebwânga: kubanga [f] okuva ku buto bwânge na buli kati siryânga kwekyo [g] ekifa kyo'ka newakuba'de [i] ekitâgu'dwa ensolo; 'sô [k] nenyama eyomuzizo teingirânga mu kamwa kânge. Awo nâlyoka ang'amba nti La-
15 ba, nkuwa'de obu'sa bwente mu kifo kyamazi agabantu, era onolongôserezânga okwo omugâtigwo. Era
16 nate nâng'amba nti Omwâna womuntu, laba, [l] ndimenya omu'go ogwomugâti mu Yerusalemi: kale banâlyânga omugâti nga bagupima era nga beralikirira; era banânywânga ama'zi nga bagagera era nga
17 basamâlirira: babulwe omugâti na-

[i] Is. 52. 8; 56. 10. Yer. 6. 17. Ez. 33. 2, 6.
[k] Ez 18.18. Yok. 8. 21, 24.
[l] Ez. 18.13; 33. 6, 8.
[m] Ez. 18. 24.
[n] Yer. 6. 21. Ez. 14. 3.
[o] Ez. 1. 3.
[p] Ez. 37. 1.
[r] Ez. 1. 28.
[s] Ez. 2. 2.
[a] 2 Basek. 25. 1.
[b] Ez. 12. 6, 11; 24. 24, 27.
[c] Ez. 44. 10, 12.
[d] Ez. 44. 24.
[e] Dan. 1. 8. Kos. 9. 3.
[f] Bik. 10. 14.
[g] Lev. 7. 24.
[i] Kuv. 22. 31.
[k] Lev. 7. 18.
[l] Lev 26. 26.

ma'zi, era basamāliriragane. nebayōngoberera mu butali butūkirivu bwābwe.

5 Nāwe, omwāna womuntu, 'dira ekitala ekyobwōgi, okye'dirire nga-
[a] Lev. 21. 5. Ez. 1. 3; 44. 20. kamwāno akomumwi, [a] okiise ku mutwegwo ne ku kirevuko: kale notwāla eminzāni okupima, oyāwu-
2 le mu nviri. Ekitūndu ekyokusatu okyōkerānga mu muliro wakati mu
[b] Ez. 4. 8, 9. kibuga, [b] enaku ezokuzingiza nga zitūkiri'de; nekitūndu ekyokusatu oki'dirānga, notema nekitala okukyetōlōla; nekitūndu ekyokusatu
[c] Yer. 9. 16. okisāsānyizānga eri empewo, nānge [c] ndisōwola ekitala ekiribagoberera.
3 Era otwālāngako omuwendo gwazo si nyingi nozisiba mu kirengekyo.
4 Era ne kwezo otwālāngako, ozisūle mu muliro wakati, ozōkere mu muliro; muzo omuliro mweguliva ogulibuna enyumba yona eya Isiraeri.
5 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Kino kye Yerusalemi: nkita'de wakati mu mawānga, nensi
6 zikyetōlo'de. Era kyajēmera emisāngo gyānge nga kikola obubi okusinga amawānga, era (kijēme'de) amatēka gānge okusinga ensi ezikyetōlo'de: kubanga bagānyi emisāngo gyānge, namatēka gānge te-
7 bagatambuli'demu. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Kubanga muli ba mawale okukira amawānga agabetōlo'de, 'sō temutambuli'de mu matēka gānge, 'sō temuku'te misāngo gyānge, [d] 'sō temukoze ngebiragiro bwebiri ebya-
[d] Yer. 2. 10, 11. Ez. 16. 47. Bal. 2. 14, 15, 27. 8 mawānga agabetōlo'de; Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Laba, 'nze, 'nze mwēne, ndi mulabewo; era nditūkiriza emisāngo wakati mu'gwe amawānga nga ga-
[e] Kung. 1. 12. Dan. 9. 12. Am. 3. 2. 9 laba. Era ndikolera mu'gwe [e] ekyo kyesikolānga, era kyesigenda kukola nate ekiri bwekityo, olwemizi-
[f] Ma. 28. 53. Yer. 19. 9. 10 zogyo gyona. [f] Bakitābwe kyebaliva balira abāna wakati mu'gwe, nabāna balirya bakitābwe: era nditūkiririza emisāngo mu'gwe, nekitūndukyo kyona ekifi'sewo ndikisā-
11 sānyiza eri empewo zona. Kale, nga bwendi omulamu, bwayogera
[g] 2 Basek. 16. 10–15; 21. 7. 2 Byom. 36. 14. Ez. 8. 3, 5. Ikama Katonda, kubanga [g] wayōnōna awatukuvu wānge nebibyo byona ebyebi'ye nebibyo byona ebyemizizo, nānge kyendiva nkukendōza: 'sō namaso gānge tegalisonyiwa 'sō nānge sirikwatibwa kisa.
[i] Yer. 15. 2. Ez. 6. 11, 12 12 Ekitūndukyo ekyokusatu kirifa [i] kawumpuli, era balimalibwawo nenjala wakati mu'gwe; nekitūndu ekyokusatu kirigwa nekitala okukwetōlōla: nekitūndu ekyokusatu ndikisāsānyiza eri empewo zona, nensō-
13 wola ekitala ekiribagoberera. Obusūngu bwānge bwebulitūkirira bwebutyo, era ndi'kusa ekirui kyānge kubo, kale [k] ndisanyusibwa: kale balimanya nga 'nze Mukama njoge'de olwobunyikivu bwānge, bwendimala okutūkiririza kubo ekirui
14 kyānge. Era nate ndikufūla amatōngo [l] nekivume mu mawānga gona agakwetōlo'de, [m] abo bona abaitawo
15 nga balaba. Awo kiriba kivume nekikīno, ekiigirwako era ekisamālirirwa eri amawānga agakwetōlo'de, bwenditūkiririza emisāngo mu'gwe nga ndiko obusūngu nekirui. era nga nenya nekirui: 'nze Mu-
16 kama nkyoge'de: bwendibawerezako [n] obusāle obubi obwenjala obwokuzikiriza, bwendiwereza okubazikiriza: era ndyongera ku'mwe enjala, era [o] ndimenya omu'go gwa-
17 'mwe ogwomugāti; era ndibawerezako enjala [p] nensolo embi, era zirikufirisa; era kawumpuli nomusai biriita mu'gwe; era ndikuletako ekitala; 'nze Mukama nkyoge'de.

[k] Is. 1. 24.

[l] Nek. 2. 17. Yer. 24. 9. [m] Kung. 2. 15.

[n] Ma. 32. 23, 24.

[o] Lev. 26. 26.

[p] Ma. 32. 24.

6 Era ekigambo kya Mukama nekiji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, o'sē amasogo eri [a] ensozi za Isiraeri, oziragule, oyogere nti
3 'Mwe ensozi za Isiraeri, muwulire ekigambo kya Mukama Katonda: bwati Mukama Katonda bwagamba ensozi na [b] busozi, [c] emi'ga [d] nebiwōnvu, nti Laba, 'nze, 'nze mwēne, ndibaletako ekitala, era [e] ndizikiri-
4 za ebifo bya'mwe ebigulumivu. Nebyōto bya'mwe birirekebwawo, nebifananyi bya'mwe ebyenjuba birimenyeka: era [f] ndisūla abasaja ba-
5 'mwe aba'tibwa mu maso gebifananyi bya'mwe. Era ndigalamiza emirāmbo gyabāna ba Isiraeri mu maso gebifananyi byābwe, era ndisāsānya amagūmba ga'mwe okwe-
6 tōlōla ebyōto bya'mwe. Mu bifo byona mwemubēra ebibuga birizisibwa, nebifo ebigulumivu birirekebwawo: ebyōto bya'mwe bizisibwe era birekebwewo, nebifananyi bya-'mwe bimenyeke bi'gwēwo, nebifananyi bya'mwe ebyenjuba biteneerwe dala, nemiriman gya'mwe gi'gyi-
7 bwewo. Kale aba'tibwa baligwa wakati mu'mwe, era [g] mulimanya
8 nga 'nze ndi Mukama. Era [i] naye ndireka ekitūndu ekifi'sewo, kubanga muliba [k] nabamu abaliwona ekitala mu mawānga, bwemulisāsā-
9 nyizibwa munsi (nyingi). Kale abo abaliwona ku'mwe balinji'jukira nga baima mu mawānga gyebalitwālibwa nga basibe, bwenamenyeka olwomutima gwābwe omwenzi, oguvu'de ku'nze, [l] nolwamaso gābwe agagenda [m] nga gayenda okugoberera ebifananyi byābwe: kale balyetamwa mu maso gābwe bo olwobubi bwebakola mu mizizo gyā-

[a] Ez. 19. 9; 35. 1, 4, 6.

[b] Ez. 36. 4, 6.

[c] Ez. 35. 8.

[d] Yer. 2. 23.

[e] Lev. 26. 30.

[f] 2 Basek. 23. 14, 16.

[g] Is. 13 Ez. 7. 4, 9; 11. 10, 12.

[i] Ez. 12. 16; 14. 22.

[k] Yer 44. 28.

[l] Ez. 20. 7, 24.

[m] Ez. 23. 30.

10 bwe gyona. Era balimanya nga 'nze Mukama: sayogerera bwerêre ngandibakola obubi buno.

11 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Kuba nomukonogwo, era sâmba nekigerekyo, oyogere nti Wowe! olwemizizo gyona emibi egyenyumba ya Isiraeri: kubanga baligwa nekitala nenjala ne kawumpuli. Ali ewala alifa kawumpuli; noyo ali okumpi aligwa nekitala; noyo asigalawo nâzingizibwa alifa enjala: bwentyo bwenditûkiriza ekirui kyânge kubo. Na'mwe mulimanya nga 'nze ndi Mukama, [a] abasaja bâbwe aba'ti'dwa bwebaliba mu bifananyi byâbwe okwetôlôla ebyôto byâbwe, [b] ku buli lusozi oluwânuvu, [c] ku ntiko zona ezensozi ne wansi wa buli muti ogwera ne wansi wa buli mwera omuziivu, ekifo mwebâwerângayo evûmbe e'dûngi eri ebifananyi byâbwe byona. Nânge ndibagololerako omukono gwânge nendekesawo ensi nengizisa, okuva ku 'dûngu [f] Edibula, okubuna enyumba zâbwe zona: kale balimanya nga 'nze ndi Mukama.

10 nyi. 4, 5.
11 [a] Yer. 2. 20.
[b] Kos. 4. 13.
[c] Kubal. 33. 46. Yer. 48. 22.

7 Era nate ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti Nâwe, mwâna womuntu, bwati Mukama Katonda bwagamba ensi ya Isiraeri nti Enkomerero: enkomerero ye nyini etûse ku nsônda enya ezensi. Kakano enkomerero ekntûseko, nânge ndikuwereza ku busûngu bwânge, era ndikusalira omusângo ngamakubogo bwegali; era ndikuletako emizizogyo gyona. [a] 'Sô neriso lyânge teririkusonyiwa 'sô sirikwatibwa kisa: naye ndikuletako amakubogo, nemizizogyo giriba mu'gwe wakati: [b] kale mulimanya nga 'nze Mukama.

Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Akabi, akabi kamu: laba, ka'ja. Enkomerero etûse, enkomerero ye nyini etûse, ezukuka eri 'gwe; laba, e'ja. Omusângogwo gutûse gyoli, ai 'gwatûla munsi: ekisêra kitûse, olunaku luli kumpi; (olunaku) olwokusasamâliramu 'so si lwa kwogerereramu wa'gulu nesanyu, ku nsozi. Kakano nâtera okufukira dala ekirui kyânge, ku'gwe, nentûkiriza obusûngu bwânge eri 'gwe, nenkusalira omusângo ngamakubogo bwegali; era ndikuletako emizizogyo gyona. 'Sô neriso lyânge teririsonyiwa 'sô sirikwatibwa kisa: ndikuletako ngamakubogo bwegali, nemizizogyo giriba mu'gwe wakati; kale mulimanya nga 'nze Mukama [c] nkuba. Laba, olunaku, laba, lu'ja: omusângogwo gufulumye: omu'go gwânyi'za, amalala gamulisi'za. Ekye'jo kigolokose okuba omu'go ogwobubi; tewaliba kubo (abalisigalawo), [d] newakuba'de olufulube lwâbwe newakuba'de obuga'ga bwâbwe: 'sô tewaliba bukulu mubo. Ekisêra kitûse, olunaku lusembe'de kumpi: agula aleme okusanyuka, 'sô natûnda aleme okunakuwala: kubanga obusûngu buli ku lufulube lwâbwe lwona. Kubanga atûnda tali'da eri ekyo ekitûndibwa, newakuba'de nga bakyali balamu: kubanga okwolesebwa kwa lufulube lwâbwe lwona, tewaliba ali'da; 'sô tewaliba alyenywêza mu butali butûkirivu obwobulamubwe. Bafûye ekondêre, bategese byona; naye tewali agenda mu lutalo: kubanga obusûngu bwânge buli ku lufulube lwâbwe lwona. [e] Ekitala kiri bwêru, ne kawumpuli nenjala (biri) munda: ali mu nimiro alifa nekitala; noyo ali mu kibuga enjala ne kawumpuli biri. Naye [f] abo abaliwonawo kubo baliwona, era baliba ku nsozi nga bukamukukulu obwomubiwônvu, bona nga bawubûla, buli muntu mu butali butûkirivubwe. [g] Emikono gyona giriyôngobera, namavivi gona galiba manafu ngama'zi. Era [h] balyesiba ebibukutu, nensisi eribabi'kako; nensonyi ziribêra ku maso gona, [k] nemitwe gyâbwe gyona giribako ebiwalâta. Balisûla efeza yâbwe mu ngûdo, ne zâbu yâbwe eriba ngekintu ekitali kirongôfu; efeza yâbwe nezâbu yâbwe tebiriûnza kubawonyeza ku lunaku olwobusûngu bwa Mukama; tebalye'kusa meme zâbwe, 'sô tebalye'juza mbuto zâbwe: kubanga ebyo bye byabânga enkônge evobutali butûkirivu bwâbwe. Obulûngi obwoburyônjobwe yabusimba mu bukulu: naye [l] nebakola ebifananyi ebyemizizo gyâbwe nebintu byâbwe ebyebi've omwo: kyenvu'de mbufûla gyebali ngekintu ekitali kirongôfu. Era ndibuwayo mu mikono gyaba'na'gwânga okuba omunyago, neri ababi abomunsi okuba ekyokngereka; era [m] balibwônôna. Era ndikyûsa namaso gânge okuba 'gyako, era bo balyônôna (ekifo kyânge ekyekyâma: era abanyazi baliiingiramu nebakyônôna. Kola olujegere: kubanga [n] ensi e'ju'de emisângo egyomusai, era ekibuga ki'ju'de ekye'jo. Kyendiva ndeta ba'na'gwânga abasinga obubi, nebalya enyumba zâbwe: era ndikomya amalala agabamânyi; nebifo byâbwe ebitukuvu biryonônebwa. Okuzikirira ku'ja: era balinonya emirembe, kale nga tewali. Walija akabi ku kabi, era waliwulirwa ebigambo ku bigambo; era balino-

11 [d] Yer. 16. 4-6.
[e] Ma. 32. 25. Kung. 1. 20.
[f] Ez. 6. 8.
[g] Ez. 21. 7.
[h] Kung. 2. 10.
[k] Is. 3. 24.
[l] 2 Basek. 21. 4. Ez. 8. 5-16.
[m] Ez. 28. 7.
[n] 2 Basek. 21. 16. Ez. 11. 6.

[a] nyi. 9, 27. Ez. 6. 7.
[b] Is. 9. 13.
[c] Ez. 5. 11.

nya okwolesebwa eri na'bi; naye
[o] Mala. 2. 7. [o] amatëka galibula awali kabona,
27 nokutësa awali abaka'de. Kabaka aliwubäla, nomukünga alyambala obuninike, nemikono gyabantu abomunsi giryeralikirira: ndibakola nge'kubo lyäbwe bweriri, era nga bwebasäni'de bwendibasalira omusängo; kale balimanya nga 'nze Mukama.

8 Awo olwätüka mu mwäka ogwomukäga mu (mwezi) ogwomukäga ku (lunaku) olwokutäno olwomwezi, bwenali nga ntu'de mu nyumba yänge nabaka'de ba Yuba nga batu'de mu maso gänge, [a] omukono
[a] Ez. 1. 3. gwa Mukama Katonda negugwira
2 eyo ku'nze. Awo nentunula, era, laba, [b] ekifananyi (ekyali) ngembala
[b] Ez. 1. 27. eyomuliro; okuva ku mbala eyekiwatokye ne wansi, muliro: nokuva ku kiwatokye nokwämbuka, ngembala eyokumasamasa, ngebala lya
3 zäbu etabu'dwamu efeza. Awo
[c] Dan. 5. 5. [c] nägolola ekyali ngomukono näNkwata ku muvumbo gwenviri ezokumutwe gwänge; [d] omwoyo ne-
[d] Ez. 3. 12. gunsitula [e] wakati wensi ne'gulu
[e] 2 Kol. 12. 1-4. neguntwäla Eyerusalemi mu kwolesebwa kwa Katonda, eri olu'gi olwomulyängo (ogwolu'gya) olwomunda, ogutunulira ebukika obwa
[f] Ez. 5. 11. kono; [f] awali entebe [g] eyekifananyi
[g] Ma. 4. 16. [h] Ma. 32. 16, 21. [i] Ez. 1. 28. [k] Ez. 3. 22.
4 ekyobu'gya [h] ekireta obu'gya. Awo, laba, [i] ekitibwa kya Katonda wa Isiraeri kyali eyo ngembala bwe-
5 yali gyenalabira [k] mu lusenyi. Awo näng'amba nti Omwäna womuntu, imusa amasogo kakano eri e'kubo erigenda ebukika obwa kono. Awo nenyimusa amaso gänge eri e'kubo erigenda ebukika obwa kono, kale, laba, [m] ekifananyi kino ekyobu'gya
[m] Ma. 4. 16. nga kiri mu mulyängo ku lui olwebukika obwa kono olwomulyängo
6 ogwekyöto. Awo näng'amba nti Omwäna womuntu, olaba kyebakola? (olaba) emizizo emikulu enyumba ya Isiraeri gyebakolera wano, ndyoke nesämbe wala awatukuvu wänge? naye onolaba nate
7 nemizizo emirala emikulu. Awo nändeta ku lu'gi olwolu'gya; awo bwenatunula, laba, ekituli (nga ki-
8 ri) mu kisenge. Awo näng'amba nti Omwäna womuntu, sima 'no mu kisenge: awo bwenamala oku-
9 sima mu kisenge, laba, olu'gi. Näng'amba nti Ingira olabe emizizo
10 egyobubi gyebakolera wano. Awo nenyingira nendaba; era, laba, buli ngeri eyebyewalula nensolo ezemizizo nebifananyi byona ebyenyumba ya Isiraeri nga bitone'dwa ku
11 kisenge enjui zona. Era nga wa-
[n] Kuv. 24. 1. [n] miri'de mu maso gabyo [n] abasaja nsänvu ku baka'de abomunyumba ya Isiraeri, ne wakati mubo nga muimiri'de Yaazaniya mutabani wa [o] Safani, buli muntu ngaku'te ekyöterezokye mu mukonogwe; akalösa akekire ekyobubäne neka-
12 nyöka. Awo näng'amba nti Omwäna womuntu, olabye abaka'de abomunyumba ya Isiraeri kyebakolera mu kizikiza, buli muntu mu bisengebye ebirimu ebifananyi? kubanga bogera nti Mukama tatulaba;
13 Mukama yaleka ensi. Era näng'amba nti Era onolaba nate nemizizo
14 emirala emikulu gyebakola. Awo nändeta eri olu'gi olwomulyängo ogwenyumba ya Mukama ogwayolekera ebukika obwa kono; awo, laba, abakazi nga batu'de eyo nga
15 bakäbira Ta'muzi. Awo näng'amba nti Olabye, omwäna womuntu? era onolaba nate emizizo egisinga
16 gino obukulu. Awo nändeta mu [p] lu'gya olwomunda olwenyumba [p] 1 Basek. 6. 36. ya Mukama, kale, laba, ku lu'gi olweyekalu ya Mukama wakati [r] wekisasi [s] nekyöto nga wäliwo [r] 1 Basek. 6. 3. [s] Isa. 5. abasaja ngamakumi abiri mu batäno, abakubye enkona eyekalu ya Mukama namaso gäbwe nga gatunulira ebuvanjuba; era nga [t] basinza [u] enjuba nga batunulira ebuva-
17 njuba. Awo näng'amba nti Olabye, omwäna womuntu? kigambo kyängu eri enyumba ya Yuda nga bakola emizizo gyebakolera wano? kubanga ba'jnzi'za ensi ekye'jo, era bakyüse nate okunsunguwaza: era, laba, basembeza e'tabi ku nyi-
18 ndo yäbwe. Era näNge kyendiva nkola nekirui: eriso lyänge terirsonyiwa'sö sirikwatibwa kisa: era newakuba'de [w] nga bakäba ne'dobozi 'dene mu matu gänge, siribawulira.

9 Awo näyogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene mu matu gänge ngayogera nti Sembeza abo abakufira ekibuga, buli muntu ngaku'te ekyokulwänyisakye ekizikiriza mu mu-
2 konogwe. Kale, laba, abasaja mukäga neba'ja nga bafuluma mu 'kubo [a] eryomulyängo ogwengulu ogwolekera ebukika obwa kono, buli muntu ngaku'te ekyokulwänyisakye eki'ta mu mukonogwe: nomusaja omu wakati mubo ayamba'de bafuta ngalina ekikömpe kya bwino ekyomuwandisi mu kiwato. Nebaingira nebalimirira ku
3 ma'bali [b] gekyöto ekyekikomo. Awo ekitibwa kya Katonda wa Isiraeri kyali kirinye okuva ku kerubi kwekyali okutüka ku [c] mulyängo ogwenyumba: näita omusaja ayamba'de bafuta eyalina ekikömpe kya bwino
4 ekyomuwandisi mu kiwato. Awo Mukama nämugämba nti Genda

[w] Nge. 1. 28.

[a] 2 Basek. 15. 35.

[b] Kuv. 27. 2.

[c] Ez. 10. 4, 18.

oite wakati mu kibuga, wakati mu Yerusalemi, oteke akabonero ku byenyi byabantu aba'sā ebikowe era abakābira emizizo gyona egi-
5 kolerwa wakati mukyo. Nalalala nābagamba 'nze nga mpulira nti 'Mwe muite mu kibuga nga mumuvako enyuma mufumite: eriso lya-'muwe lireme okusonyiwa 'sō temu-
6 kānga na kisa: mu'tire dala omuka'de nomulenzi nomuwala nabāna abato nabakazi: naye temusembererānga muntu yena aliko akabonero; era [d] musokere ku watukuvu wānge. Awo nebasokera ku baka-
7 'de abāli mu maso genyumba. Nābagamba nti [e] Enyumba mugyōnōne, mu'juze empya aba'tibwa: mufulume. Awo nebafuluma ne-
8 bafumitira mu kibuga. Awo olwātūka bwebāli nga bafumita nānge nga nsiga'dewo, nenyūnama amaso gānge nenkāba nenjogera nti Wowe, Mukama Katonda! onozikiriza Isiraeri yena afi'sewo, ngofukira dala ekirukyo ku Yerusalemi?
9 Awo nāng'amba nti Obutali butūkirivu bwenyumba ya Isiraeri ne Yuda bungi nyo nyini, nensi e'ju-'de omusai, nekibuga ki'ju'de okulya ensonga: kulanga bogera nti Mukama yaleka ensi, 'sō Mukama
10 talaba. Era nānge eriso lyānge teririsonyiwa 'sō sirisāsira, naye
11 [f] ndireta e'kubo lyābwe ku mutwe gwābwe. Kale, laba, omusaja ayamba'de bafuta eyalina ekikōmpe ekya bwino mu kiwato na'za ebigambo ngayogera nti Nkoze nga bwondagi'de.

10 Awo nentunula, era, laba, mu 'bānga eryali wa'gulu womutwe gwa bakerubi newalabika wa-'gulu wābwe [a] nge'jinja erya safiro ngembala eyekifananyi ekyentebe.
2 Nāgamba [b] omusaja ayamba'de bafuta nāyogera nti Ingira wakati wa (banamuziga) abetōlōla abawulukuka, wansi wa kerubi, o'juze ebibatubyo byōmbi ebisiriza ebyomuliro ebiva wakati wa bakerubi, [c] obimānsire ku kibuga. Awo nāi-
3 ngira 'nze nga ndaba. Era bakerubi bali baimiri'de ku lui olwenyumba olwadyo omusaja bweyaingira; ekire neki'juza olu'gya o-
4 lwomunda. [d] Ekitībwa kya Mukama nekirinya okuva ku kerubi, (nekiimirira) wa'gulu ku mulyāngo ogwenyumba; enyumba ne'jula ekire, olu'gya neru'jula okumasamasa okwekitibwa kya Mukama.
5 Nokuwūma kwebiwawātiro bya kerubi nekuwulirwa okutūka ne mu lu'gya olwebwēru, nge'dobozi lya Katonda Omuinza webintu byona
6 bwayogera. Awo olwātūka bwe-

yalagira omusaja ayamba'de bafuta ngayogera nti 'Gya omuliro wakati wa (banamuziga) abetōlōla abawulukuka wakati wa bakerubi, nāingira nāimirira ku ma'bali ga namuziga.
7 Awo kerubi nāgolola omukonogwe ngaima wakati wa bakerubi eri omuliro ogwali wakati wa bakerubi nātwālako, nāguteka mu mikono gyoyo ayamba'de bafuta, oyo nā-
8 gutōla nāfuluma. Awo newalabika mu bakerubi embala eyomukono gwomuntu wansi webiwawātiro
9 byābwe. Awo nentunula, era, laba, banamuziga bana nga bali ku ma'bali ga bakerubi, namuziga omu ngali ku ma'bali ga kerubi omu, ne namuziga omulala ngali ku ma-'bali ga kerubi omulala: [e] nembala eya banamuziga yali ngebala erye-
10 'jinja erya berulo. Nembala yābwe, abo abana bālina ekifananyi kimu, kwenkana namuziga ngali
11 munda wa namuziga. [f] Bwebātambulānga, nebatambulira [g] ku mbirizi zābwe enya: tebākyūka bwebātambula, naye mu kifo omutwe gyegwatuunulānga, nebagugoberera;
12 tebākyūka bwebātambula. Nomubiri gwābwe gwona namabega gābwe nemikono gyābwe nebiwawātiro byābwe ne banamuziga byali
[h] bi'ju'de amaso enjui zona, bana-
13 muziga abo abana bebālina. Banamuziga, bābaita 'nze nga mpulira (banamuziga) abetōlōla abawu-
14 lukuka. Era [k] buli omu yalina obwenyi buna: obwenyi obwoluberyeberye bwali bwenyi bwa kerubi, [l] nobwenyi obwokubiri bwali bwenyi bwa muntu, nobwenyi obwokusatu bwenyi bwa mpologoma, nobwokuna bwenyi bwa mpūngu.
15 Era bakerubi bālinya wa'gulu: ekyo kye kiramu kyenalabira [m] ku
16 ma'bali gomn'ga Kebali. Era bakerubi bwebātambulānga, banamuziga nebatambulira ku ma'bali gābwe: era bakerubi bwebāimusānga ebiwawātiro byābwe okulinya okuva ku 'taka, 'sō nebanamuziga tebākyūkānga okuva ku ma'bali gā-
17 bwe. Abo [n] bwebaimirirānga, ne bano nebaimirira; era bo bwebalinyānga wa'gulu, ne bano nebalinyira wamu nabo: kubanga omwo-
18 yo gwekiramu gwali mubo. Awo ekitībwa kya Mukama nekifuluma okuva wa'gulu ku mulyāngo gwenyumba nekiimirira wa'gulu wa
19 bakerubi. Era [o] bakerubi bāimusa ebiwawātiro byābwe nebalinya okuva ku 'taka 'nze nga ndaba bwebāfuluma, ne banamuziga ku ma-'bali gābwe: era baimirira ku lu'gi olwomulyāngo ogwebuvanjuba ogwenyumba ya Mukama; era ekitibwa kya Katonda wa Isiraeri

[d] Yer. 25. 29.
[e] Ez. 7. 21.
[f] Ez. 7. 4.
[g] Ez. 1. 28.
[h] Ez. 9. 2.
[i] Kub. 8. 5.
[d] nyl. 18, 19. Ez. 1. 28.
[e] Ez. 1. 16.
[f] Ez. 1. 17.
[g] Ez. 1. 8.
[h] Ez. 1. 18.
[k] Ez. 1. 6.
[l] Ez. 1. 10.
[m] Ez. 1. 1.
[n] Ez. 1. 21.
[o] Ez 11. 22.

20 kyali kubo wa'gulu. Ekyo kye ki-
[p] Ex. 1. 22. ramu kyenalaba [p] wansi wa Katonda wa Isiraeri ku ma'bali gomu-'ga Kebali; ne'manya nga be ba-
21 kerubi. Buli omu yalina obwenyi buna ki'nomu, era buli omu ebi-wawātiro bina; nekifananyi ekye-
[r] Ex. 1. 10. mikono gyomuntu kyali wansi we-
22 biwawātiro byābwe. Era [r] ekifa-nanyi ekyobwenyi bwābwe, bwe bwali obwenyi bwenalabira ku ma-'bali gomu'ga Kebali, embala zā-
[s] Ex. 1. 9, 12. bwe nabo be nyini; [s] bona bātam-bulānga nga besimba.

11 Era nate [a] omwoyo negunsitula
[a] Ex. 3. 12.
[b] Ex. 10. 19. neguntwāla eri [b] omulyāngo o-gwebuvanjuba ogwenyumba ya Mu-kama ogutunulira ebuvanjuba: ka-le, laba, ku lu'gi olwomumulyāngo
[c] Ex. 8. 16. nga kuliko [c] abasaja amakumi abiri mu batāno; nendaba wakati mubo Yaazaniya mutabani wa Azuli ne Perntiya mutabani wa Benaya, a-
2 bakūngu abomubantu. Nāng'amba nti Omwāna womuntu, bano be basaja abagūnja obntali butūkirivu, era abawa okutēsa okubi mu kibu-
3 ga kino: abogera nti (Ekisēra) te-kiri kumpi okuzīmba enyumba:
[d] Yer. 1. 13. Ez. 24. 3, 6. ([d] ekibuga) kino ye ntamu, na'fe nya-
4 ma. Kale obalagulireko, lagula, ai
5 omwāna womuntu. Awo omwoyo gwa Mukama negungwako, nāng'a-mba nti Yogera nti Bwati bwayo-gera Mukama nti Bwemutyo bwe-mwoge'de, ai enyumba ya Isiraeri; kubanga 'manyi ebigambo ebiingira
[e] Ex. 7. 23. 6 mu mwoyo gwa'mwe. [e] Mwazi'za aba'mwe aba'tibwa mu kibuga kino, era mu'jnzi'za engūdo zakyo abo a-
7 ba'tibwa. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti [f] Aba'mwe aba-'tibwa bemnta'de wakati mukyo,
[g] Mi. 3. 3. [g] abo ye nyama, (nekibuga) ye nta mu: naye 'mwe muli'gyibwa wa-
8 kati mukyo. Muti'de ekitala; nā-nge ndibaletako ekitala, bwayogera
9 Mukama Katonda. Era ndiba'gya wakati mukyo, nembawayo mu mi-kono gyaba'na'gwānga, era nditū-
[i] 2 Basek. 25. 19-21. Yer. 39. 6; 52. 10. [h] Ju. 12. Ez. 6. 7. 10 kiriza mu'mwe emisāngo. [i] Muli-gwa nekitala; ndibasalira omusā-ngo mu nsalo ya Isiraeri; kale [h] mulimanya nga 'nze Mukama.
11 (Ekibuga) kino sikye kiriba entamn ya'mwe, 'sō na'mwe si'mwe muliba enyama wakati mukyo; ndibasalira omusāngo mu nsalo ya Isiraeri;
12 kale mulimanya nga 'nze Mukama: kubanga temutambuli'de mu matē-ka gānge, 'sō temutūkiri'za misāngo
[i] Lev. 18. 3. gyānge, naye [i] mukoze ngebiragiro bwebiri ebyamawānga agabetōlo'de.
13 Awo olwātūka bwenalagula, Pera-tiya mutabani wa Benaya nāfa. Awo [m] nenyūnama amaso gānge wansi, nenkāba ne'dobozi 'dene ne-
[m] Ez. 9. 8. njogera nti Wowe, Mukama Kato-nda! onomalirawo dala ekitūndu kya Isiraeri ekifi'sewo?
14 Awo ekigambo kya Mukama ne-
15 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, bagandabo, wewawo, ba-gandabo, abasaja abekika kya'mwe, nenyumba yona eya Isiraeri, bona, be (babo) abagambi'dwa abo abali mu Yerusalemi nti Mwesāmbe wa-la Mukama: 'fe ensi eno etuwere-
16 'dwa okuba obutaka: kale yogera nti Bwati bwayogera Mukama Ka-tonda nti Kubanga naba'julula ne-mbatwāla wala mu mawānga, era kubanga mbasāsānyi'za munsi (nyi-ngi), era naye [n] ndiba gyebali ekifo ekitukuvu ekisēra ekitono munsi
17 gyebatūse. Kale yogera nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [o] Ndibakung'anya okuba'gya mu mawānga, nembayola okuba'gya munsi mwemwasāsānyizibwa, era
18 ndibawa ensi ya Isiraeri. Kale ba-li'jayo, [p] neba'gyawo ebintu byayo byona ebyebi've nemizizo gyayo
19 gyona nebagimalayo. Era [r] ndi-bawa omutima gumu, era nditeka [s] omwoyo omugya mu'mwe; era ndi'gya omutima ogwe'jinja mu mu-tima gwābwe, nembawa omutima
20 ogwenyama: balyoke batambulirē-nga mu matēka gānge nebakwata ebyo byena'sāwo nebabikola: era [t] banābānga bantu bānge, nānge
21 nābānga Katonda wābwe. Naye abo, omutima gwābwe gutambula okugoberera omutima ogwebintu byābwe ebyebi've nemizizo gyābwe, [u] ndireta e'kubo lyābwe ku mitwe gyābwe bo, bwayogera Mukama
22 Katonda. Awo [w] bakerubi nebalyoka baimusa ebiwawātiro byā-bwe, ne banamuziga nga bali ku ma'bali gābwe; [y] nekitibwa kya Katonda wa Isiraeri kyali kubo
23 wa'gulu. Nekitibwa kya Mukama nekirinya okuva wakati mu kibu-ga, nekiimirira ku [z] lusozi oluli ku
24 lui lwekibuga olwebuvanjuba. O-mwoyo negunsitula neguntwālira mu kwolesebwa olwomwoyo gwa Katonda [a] Ebukaludaya eri abobu-sibe. Awo okwolesebwa kwenali
25 ndabye nekulinya okunvako. Awo nenjogera nabobusibe ebigambo byona Mukama byeyali andaze.

12 Era ekigambo kya Mukama kyanji'jira nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, olēra wakati mu nyumba eyo enjēmu [a] abalina amaso agokulaba 'sō tebalaba, aba-lina amatu agokuwulira 'sō teba-wulira; kubanga nyumba njēmu.
3 Kale, 'gwe omwāna womuntu, we-tegekere ebintu ebyobuwang'angu-se, ositule okusenguka misana bo
[n] Is. 8. 14. Ez. 37. 28.
[o] Ez. 20. 41; 28. 25; 34. 14; 36. 24.
[p] Ezer. 9. 11. Ez. 37. 22.
[r] Yer. 32. 39.
[s] Zab. 51. 10. Ez. 36. 26.
[t] Lev. 26. 12.
[u] Ez. 7. 4.
[w] Ez. 10. 19.
[y] Ez. 1. 28.
[z] Ez. 43. 2. Zek. 14. 4.
[a] Ez. 6. 2.
[a] Is. 42. 20.

nga balaba; era olisenguka mu kifokyo no'da mu kifo ekirala bo nga balaba: mpo'zi balirowōza, newakuba'de nga nyumba njemu.
4 Era oli'gyamu ebintu misana bo nga balaba, ngebintu ebyobuwang'anguse: era olivamu we'ka akawungēzi bo nga balaba, ngabantu bwebavamu abagobebwa ewābwe.
5 Sima ekisenge bo nga balaba, oise-
6 mu (ebintu). Bisitulire ku kibegabegakyo bo nga balaba, nobifulumya ekizikiza nga kiku'te; olibi'ka ku masogo oleme okulaba e'taka: kubanga [b] nkuta'dewo okuba akabo-
7 nero eri enyumba ya Isiraeri. Awo nenkola bwentyo nga bwenalagirwa: na'gyamu ebintu byānge emisana ngebintu ebyobuwang'anguse, akawungēzi nensima ekisenge nomukono gwānge; nembi'gyamu ekizikiza nga kiku'te, nembisitulira ku kibegabega kyānge
8 bo nga balaba. Awo enkya ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga
9 kyogera nti Omwāna womuntu, enyumba ya Isiraeri, enyumba enjēmu, tebakugambye nti [c] Okola
10 ki? Bagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [d] Omugugu guno gwa mulāngira wa mu Yerusalemi nenyumba yona eya
11 Isiraeri bebalimu. Yogera nti 'Nze ndi kabonero ka'mwe: [e] nga bwenkoze, bwebatyo bwebalikolwa: baligobebwa ewābwe okugenda mu
12 busibe. Nomulāngira ali mubo alisitulira ku kibegabegakye ekizikiza nga kīku'te nāfuluma; balisima mu kisenge okuisamu (ebintu) okubifulumya: alibi'ka ku masoge, kubanga taliraba 'taka namasoge.
13 Era ndimusūlako ekitimba kyānge, era alitēgebwa mu kyāmbika kyānge: era [f] ndimutwāla Ebabuloni munsi Eyabakaludaya: era [g] naye talikiraba, [h] newakuba'de ngalifira
14 eyo. Era [k] ndisāsānyiza eri empewo zona abo bona abamwetōlo'de okumubēra nebibinabye byona; era ndisōwola ekitala ekiribagobe-
15 rera. Kale [l] balimanya nga 'nze Mukama, bwendibasāsānyiza mu mawānga nembatata'ganyiza munsi
16 (nyingi). [m] Naye ndirekawo kubo abasaja batono abaliwona ekitala nenjala ne kawumpuli; balyoke babūlirēnga emizizo gyābwe gyona mu mawānga gyebalitūka; kale balimanya nga 'nze Mukama.
17 Era nate ekigambo kya Mukama
18 nekinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, lya e'mereyo ngokankana, onywe ama'zi ngojugumira era nga weralikirira; ogambe abantu
19 abomunsi, nti Bwati bwayogera Mukama Katonda kwabo abali mu Yerusalemi nensi ya Isiraeri nti Balirya e'mere yābwe nga beralikirira, era balinywa ama'zi gābwe nga basamālirira, ensi yakyo erekebwewo byona ebirimu [n] olwekye-
20 'jo kyabo bona abatulamu. Nebibuga ebiberwamu birizisibwa, nensi eriba matongo; kale mulimanya nga 'nze Mukama.
21 Awo ekigambo kya Mukama ne-
22 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, lugero ki luno lwemulina munsi ya Isiraeri, nga mwogera nti [o] Enaku ziitirira, era buli kwo-
23 lesebwa kubula? Kale bagambe nti Bwāti bwayogera Mukama Katonda nti Ndikomya olugero olwo, 'sō tebalirugera nate mu Isiraeri okuba olugero; naye bagambe nti Enaku zinātera okutūka, nokutūki-
24 riza buli kwolesebwa. Kubanga tewalibawo nate kwolesebwa okwobwerēre newakuba'de obulaguzi obunyumiriza mu nyumba ya Isi-
25 raeri. Kubanga 'nze Mukama; ndyogera [p] nekigambo kyendyogera kiritūkirizibwa; tekiririrabiririrwa nate; kubanga mu naku za'mwe, ai enyumba enjēmu, mwendyogerera ekigambo era ndikitūkiriza, bwayogera Mukama Katonda.
26 Nate ekigambo kya Mukama ne-
27 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, laba, abomunyumba ya Isiraeri bogera nti [r] Okwolesebwa kwalaba kwa mu naku nyingi ezitana'ja, era alagula ebyebiro ebikyali
28 ewala. Kale bagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Tewaliba ku bigambo byānge ebiriririrwa nate, naye ekigambo kyendyogera kiritūkirizibwa, bwayogera Mukama Katonda.

13 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, lagulira ku bana'bi ba Isiraeri abalagula, nobagamba abo abalagula ebiva mu mutima gwābwe bo, nti Muwulire eki-
3 gambo kya Mukama; bwati bwayogera Mukama Katonda nti Zibasānze bana'bi abasirusiru abagoberera omwoyo gwābwe bo, 'sōnga
4 tebaliko kyebalabye! Ai Isiraeri, bana'bibo bābānga ngebibe mu bifo
5 ebyalekebwawo. Temwāmbukānga mu bituli ebyawagulwa, 'sō temudābiririzānga nyumba ya Isiraeri olukomera, luimirire mu lutalo ku
6 lunaku lwa Mukama. [q] Balabye ebitalimu nobulaguzi obwobulimba abo abogera nti Mukama ayogera; 'sōnga Mukama tabatumye: era basūbizi'za abantu ngekigambo ki-
7 genda okunywēzebwa. Temulabye kwolesebwa okutalimu, era temwoge'de bulaguzi bwa bulimba, kuba-

[b] Iu. 11. Is. 20. 3. Ez. 24. 24, 27.
[c] Ez. 17. 12; 24. 19; 37. 18.
[d] Is. 13. 1.
[e] Ez. 24. 24.
[f] 2 Basek. 25. 7.
[g] Yer. 32. 5; 34. 3, 4; 39. 7.
[h] Yer. 52. 11.
[k] 2 Basek. 25. 5.
[l] Ez. 6. 7.
[m] Ez. 6. 8-10.
[n] Zab. 107. 34.
[o] Ez. 11. 3.
[p] Is. 55. 11.
[r] Am. 6. 3.
[q] Ez 12. 24; 22. 28.

nga [b] mwogera nti Mukama ayogera: era naye sogerānga?
8 Mukama Katonda kyava ayogera nti Kubanga mwoge'de ebitalimu, era mulabye ebyobulimba, kale, laba, ndi mulabe wa'mwe, bwayogera
9 Mukama Katonda. Era omukono gwānge guliba mulabe wa bana'bi abalaba ebitalimu nebalagula ebyobulimba: tebaliba mwabo abatēsa abomubantu bānge, 'sō [c] tebaliwandikibwa mu kiwandike ekyenyumba ya Isiraeri, 'sō tebaliingira munsi ya Isiraeri; kale mulimanya
10 nga 'nze Mukama Katonda. Kubanga, wewawo, kubanga basenzesenze abantu bānge, [d] nga bogera nti Mirembe; 'sōnga tewali mirembe; era omuntu bwazimba ekisenge, laba, [e] bakisigako (e'būmba) eritase-
11 ku'dwa bulūngi: bagambe abo abakisigako (e'būmba) eritaseku'dwa bulūngi nga kirigwa: walibawo enkuba ekulukuta enyo; na'mwe, amainja agomuzira amanene, muligwa; na kibuyaga mungi alikimenya. Laba, ekisenge bwekiriba
12 nga kigu'de, temuligambibwa nti Okusīgako kwemwakisigako kulūru-
13 'dawa? Kale bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ndikimenyera dala ne kibuyaga mungi nga ndiko ekirui; era walibawo enkuba ekulukuta enyo nga ndiko obusūngu, nainainja agomuzira amanene oku-
14 kimalawo. Bwentyo bwendyābiza dala ekisenge kyemwasīgako (e'būmba) eritaseku'dwa bulūngi, nenki'sā wansi, omusingi gwakyo nokweruka negweruka: era kirigwa, na'mwe mulimalibwawo wakati mukyo: kale mulimanya nga 'nze Mu-
15 kama. Bwentyo bwenditūkiriza ekirui kyānge ku kisenge ne kwabo abākisigako (e'būmba) eritaseku'dwa bulūngi; era ndibagamba nti Ekisenge tekikyaliwo newakuba'de
16 abo abākisigako; (be) bana'bi ba Isiraeri abalagula ebya Yerusalemi era abakirabira okwolesebwa okwemirembe, 'sōnga tewali mirembe, bwayogera Mukama Katonda.
17 Nāwe, omwāna womuntu, kakasa amasogo okwolekera abawala babantubo, abalagula ebiva mu mutima gwābwe bo; era balagulireko oyo-
18 gere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Zibasānze abakazi abatūngira ebigugu ku nkokola zona, era abakolera ebiwero emitwe (gyabantu aba) buli kigera okui'ga obulamu! Mulii'ga obulamu bwabantu bānge, nemwewonyeza 'mwe-
19 'ka obulamu okufa? Era mwanvumisa mu bantu bānge olwembatu eza sayiri [f] nolwebitole ebyemigāti oku'ta obulamu obutagwāna kufa, nokuwonya obulamu okufa obutagwāna kuba bulamu, nga mulimba abantu bānge abawulira ebyobuli-
20 mba. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Laba, ndi mulabe wa bigugu bya'mwe byemui'za obulamu eyo okububūsa, era ndibisika okubi'gya ku mikono gya'mwe; era ndi'ta obulamu, obulamu obwo bwe-
21 mui'ga okububūsa. Era nebiwero bya'mwe ndibiyuza, nemponya abantu bānge mu mukono gwa'mwe, 'sōnga tebakyabēra mu mukono gwa'mwe okui'gibwa; kale mulimanya nga 'nze Mukama. Kubanga [g] muwubāzi'za nebyobulimba omutima gwomutūkirivu 'nze gwesiwubāzānga; nemunywēza emikono gyomubi, aleme oku'da okuva
23 mu 'kubolye ebi nāwona nga mulamu: kyemuliva [i] mulema okulaba nate ebitalimu newakuba'de okulagula obulaguzi: nānge ndiwonya abantu bānge mu mukono gwa'mwe; kale mulimanya nga 'nze Mukama.

14 Awo abamu ku baka'de ba Isiraeri neba'ja gyendi nebatūla
2 mu maso gānge. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyo-
3 gera nti Omwāna womuntu, abasaja bano batu'te ebifananyi byābwe mu mutima gwābwe, era bata'de enkōnge eyobutali butūkirivu mu maso gābwe: [a] nyinza ntya abo okumbū-
4 za na kamu ko'ka? Kale yogera nabo obagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Buli muntu owomunyumba ya Isiraeri atwāla ebifananyibye mu mutima gwe, nāteka enkōnge eyobutali butūkirivubwe mu masoge, na'ja eri na'bi; 'nze Mukama ndimu'damu mwebyo ngolufulube lwebifananyi-
5 bye bweruli: [b] ndyoke nkwase enyumba ya Isiraeri omutima gwābwe bo, kubanga bona baneyāwu-
6 lako olwebifananyi byābwe. Kale bagambe enyumba ya Isiraeri nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Mu'de mukyūke okuleka ebifananyi bya'mwe; era mukyūse amaso ga'mwe okuleka emizizo
7 gya'mwe gyona. Kubanga buli muntu owomunyumba ya Isiraeri oba owokuba'na'gwānga ababēra mu Isiraeri eyeyāwula nānge nātwāla ebifananyibye mu mutimagwe nāteka enkōnge eyobutali butūkirivubwe mu masoge na'ja eri na'bi okunebūzako; 'nze Mukama ndimu-
8 'damu 'nze mwēne: era [c] ndikakasa amaso gānge okwolekera omuntu oyo, era ndimufūla ekyewunyo, okuba [d] akabonero nolugero, era ndimuzikiriza wakati mu bantu bānge; kale mulimanya nga 'nze Mukama.
9 Era obanga na'bi alirimbibwa nā-

[b] Yer. 23. 21.
[c] Ezer. 2. 59, 62. Nek. 7. 5. Zab. 69. 28.
[d] Yer. 6 14. Mi. 3. 5.
[e] Ez. 22. 28.
[f] Nge. 28. 21.
[g] Yer. 28. 15.
[i] Ez. 17. 24. Mi. 3. 6.
[a] 2 Basek. 3. 13.
[b] 2 Bas. 2. 11, 12.
[c] Lev. 17. 10.
[d] Kubal. 26. 10.

yogera ekigambo, [c] 'nze Mukama nga 'nimbye na'bi oyo, era ndimugololerako omukono gwange, ne-'muzikiriza wakati mu bantu bange
10 Isiraeri. Era balyetika obutali butūkirivu bwabwe: obutali butūkirivu bwa na'bi bulyenkanira dala obutali butūkirivu bwoyo amwebū-
11 zako; enyumba ya Isiraeri ereme okuwaba nate okunvako newakuba'de okweyōnōna nate nokusobya kwabwe kwona; naye [f] babērēnga abantu bange, nange mbērēnga Katonda wabwe, bwayogera Mukama Katonda.

12 Awo ekigambo kya Mukama ne-
13 kinji'jira nga kyogera nti Omwana womuntu, ensi bwenyōnōna ngesobe'za, nange nengigololerako omukono gwange [g] ne'menya omu'go ogwemigati gyamu, nengiwerezako enjala, nengimalamu abantu era
14 nensolo; abo bonsatule, [i] Nuwa ne [k] Danieri ne Yobu, newakuba'de nga bali omwo, bandiwonye'za ememe zabwe bo zo'ka olwobutūkirivu bwabwe, bwayogera Mukama
15 Katonda. Bwendiisa ensolo embi munsi nokugyōnōna nezigyōnōna nokuzika nezika, omuntu yena na-
16 tainza kuitamu olwensolo ezo; abasaja abo bonsatule newakuba'de nga bali omwo, nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama, tebandiwonye'za batabani babwe newakuba'de bawala babwe: bo bo'ka bandiwonyezebwa, naye ensi erizika.
17 Oba [l] bwendireta ekitala kunsi nenjogera nti Ekitala, ita munsi; nokumalamu nengimalamu abantu
18 nensolo; abo bonsatule newakuba'de nga bali omwo, nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, tebaliwonya batabani babwe newakuba'de bawala babwe, naye bo be nyini baliwonyezebwa bo'ka.
19 Oba bwendiwereza kawumpuli munsi eno, nengifukako ekirui kyange mu musai, okugimalamu abantu ne-
20 nsolo: Nuwa ne Danieri ne Yobu newakuba'de nga bali omwo, nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, tebaliwonya mutabani wabwe newakuba'de muwala wabwe; baliwonya ememe zabwe bo zo'ka olwobutūkirivu bwabwe.
21 Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda nti Kale tebirisinga nyo okuba bwebityo, bwendiwereza emisango gyange ena emizibu ku Yerusalemi, [m] ekitala nenjala nensolo embi ne kawumpuli, okuki-
22 malamu abantu nensolo? Era naye [n] mulisigalamu ekitūndu ekifi'sewo ekiri'gyibwamu nekitwālibwa, abāna abobulenzi nabobuwala: laba, balifuluma bali'ja gyemuli, na'mwe muliraba e'kubo lyabwe nebikolwa byabwe: kale mulisanyusibwa mu bubi bwendese ku Yerusalemi, olwa
23 byona byenkirēseko. Era balibasanyusa bwemuliraba e'kubo lyabwe nebikolwa byabwe: kale mulimanya nga sabalānga bwerere okukola byona byenakolera mukyo, bwayogera Mukama Katonda.

15 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 Omwana womuntu, omuzabibu gusinga gutya omuti gwona, e'tabi eryomuzabibu oguli mu miti egyo
3 mukibira? Bana'gyangako emiti okukola omulimu gwona? oba abantu bana'gyangako ekikondo oku-
4 wanikako ekintu kyona? Laba, bagusula mu muliro okuba enku: omuliro gugwoke'za erui nerni ne wakati wagwo wai'de; guliko kye-
5 gugasa olwomulimu gwona? Laba, bwegwali nga gukyali mulamba, tegwasanira mulimu gwona: kale omuliro nga gugwoke'za era nga gui'de gukyasanira gutya omulimu
6 gwona? Kale Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti [a] Ngomuzabibu mu miti egyomukibira, gwempa'deyo eri omuliro okuba enku, bwentyo bwendiwayo abo abali mu
7 Yerusalemi. Era ndikakasa amaso gange okubolekera; balifuluma mu muliro, naye omuliro gulibokya; kale [b] mulimanya nga 'nze Mukama, bwendikakasa amaso gange okubo-
8 lekera. Era ndizisa ensi kubanga basobe'za, bwayogera Mukama Katonda.

16 Nate ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 Omwana womuntu, manyisa Yeru-
3 salemi emizizo gyakyo, oyogere nti Bwati Mukama Katonda bwagamba Yerusalemi nti Okuzālibwakwo nekikakyo bya munsi Eyomukanani; [c] Omwamoli ye yali kitawo, ne nyo-
4 ko yali [d] Mukiti. Era ebyokuzālibwakwo ku lunaku kwewazālirwa tewasalibwa kalira, 'sō tewanāzibwa na ma'zi okukutukuza; tewatekebwamu munyo na katono, 'sō tewa-
5 bi'kibwako na katono. Tewali liso eryakusāsira okukukola kwebyo byona, okukukwatirwa ekisa; naye nosūlibwa mu 'tale ebwēru, kubanga wakyāibwa 'gwe ku lunaku
6 kwewazālirwa. Awo bwenakuitako nenkulaba nga wekulukunya mu musaigwo, nenkugamba nti (Newakuba'de ngoli) mu musaigwo, ba mulamu: wewawo, nenkugamba nti (Newakuba'de ngoli) mu musai-
7 gwo, ba mulamu. Nenkwāza nge kimuli ekyomunimiro, neweyongera nofūka mukulu, notūka ku buyonjo obulungi enyo; amabērego negame-

[c] 1 Basek. 22. 22. Yer. 20. 7.
[f] Lev. 26. 12.
[g] Isa. 21. Lev. 26. 26.
[i] Luk. 6. 9.
[k] Ez. 28. 3. Dan. 9. 23.
[l] Lev. 26. 25.
[m] Ez. 5. 17; 33. 27. Kub. 6. 8.
[n] Ez. 6. 8; 12. 16.
[a] Zab. 80. 8. Ez. 17. 6; 19. 10-14.
[b] Ez. 6. 7.
[c] Lub. 15. 16.
[d] Balam. 1. 26.

ra, envirizo nezikula; era naye ngoli bwerēre nga tobi'ki'dwako.
8 Awo bwenakuitako nenkutunulira, laba, ekisērakyo nga kye kisēra ekyokwagalirwamu; nenkwālirako ekirenge kyānge nembi'ka ku bwerērebwo: wewawo, nenkulāirira, nendagāna nāwe endagāno, bwayogera Mukama Katonda, [c] nofūka
9 wānge. Awo nenkunāza nama'zi; wewawo, nenkunālizako dala omu-
10 saigwo, nenkusigako amafuta. Nokwambaza nenkwambaza [d] omulimu ogwedalizi, nenkunānika engato ezamaliba geng'onge nenkusiba olwebagyo olwa bafuta enūngi, ne-
11 nkubi'kako aliri. Era nenkunānika ebyobunyōnjo, nenteka [e] ebikomo ku mikonogyo [f] nomukūfu mu bulago-
12 bwo. Nenteka empeta ku nyindoyo, nebyomumatu mu matugo [g] ne-
13 ngule enūngi ku mutwegwo. Bwewayōnjebwa bwotyo nezābu nefeza; nebyambalobyo byali bya bafuta nūngi ne aliri nomulimu ogwedalizi; walyānga obu'ta obulūngi nomubisi gwenjuki namafuta: [h] noba mulūngi nyo nyini, nolaba omukisa okutūsa mu bukulu obwobwakaba-
14 ka. [m] Etutumolyo neryātikirira mu nawānga olwobulūngibwo; kubanga bwali butūkiri'de olwobukulu bwānge bwenali nkuta'deko, bwayogera Mukama Katonda.
15 Naye 'gwe newesiga obulūngibwo, [n] newefūla omwenzi olwetutumolyo, nofuka obukababwo ku buli muntu eyaitāngawo; bwabā-
16 nga bubwe. Era watōla ku byambalobyo, newekolera ebifo ebigulumivu ebyayōnjebwa namabala agatali gamu, noyendera kubyo: (ebifanana bwebityo) tebiri'ja 'sō
17 tebiriba bwebityo. Noku'dira no'dira ebyobunyōnjobwo ebirūngi ebya zābu yānge nebya feza yānge byenali nkuwa'de, newekolera ebifananyi byabantu, noyenda kubyo:
18 no'dira ebyambalobyo ebyedalizi, nobibi'kako noteka amafuta gānge nobubāne bwānge mu maso gabyo.
19 Era [o] ne'mere yānge gyenakuwa, obu'ta obnlūngi namafuta nomubisi gwenjuki, byenakulīsānga, nokuteka nobiteka mu maso gabyo okuba e'vūmbe edūngi, nebiba (bwebityo), bwayogera Mukama Kato-
20 nda. Era nate wa'dira abānabo abobulenzi nabobuwala, bewanzālira, [p] abo nobawayo okuba sadaka eri byo okulibwa. Obwenzibwo
21 kyali kigambo kitono, noku'ta no-'ta abāna bānge, nobawayo ngo-
22 baisa mu (muliro) eri byo? Era mu mizizogyo gyona ne mu bwenzibwo to'jukirānga naku za butōbwo, bwewali obwerēre nga tobi-'ki'dwako, era nga [r] wekulukunya
23 mu musaigwo. Awo olutūse obubibwo bwona nga bumaze okubawo, [zikusānze, zikusānze! bwayogera
24 Mukama Katonda,] wezimbi'de ekifo ekikulumbala [s] newekolera ekifo ekigulumivu mu buli lugūdo.
25 Ozimbye ekifokyo ekigulumivu [t] buli lugūdo werusibuka, era ofu'de obulūngibwo okuba ekyomuzizo, era obi'kuli'de ku bigere buli muise
26 noyongera ku bwenzibwo. Era oyenze ku [u] Bamisiri, balirānwabo, abomubiri omunene; noyongera ku
27 bwenzibwo okunsunguwaza. Kale, laba, nkugolole'deko omukono gwānge, era nkendēze'za (e'mereyo) eya bulijo, nenkuwayo eri okwagala kwabo abakukyāwa, abawala Babafirisuti abakwati'dwa ensonyi e'ku-
28 bolyo eryobukaba. Era noyenda [w] ku Bāsuli, kubanga tewalnza ku-'kuta; wewawo, oyenze kubo, era
29 naye tewanyiwa. Era nate wayongera ku bwenzibwo munsi ya Kanani okutūsa [v] Ebukaludaya; era
30 naye nobwo tebwakunyiya. Omutimagwo nga munafu! bwayogera Mukama Katonda, kubanga okola bino byona, omulimu ogwomukazi
31 owamawagali omwenzi; kubanga ozimba ebifobyo ebikulumbala buli lugūdo werusibuka, [z] nokola ekifokyo ekigulumivu mu buli lugūdo; 'sō tobānga nga mukazi mwenzi
32 kubanga onyoma empēra. Omukazi alina 'ba ayenda 'sō! a'kiriza abagenyi mu kifo kya 'bawe 'sō!
33 Abakazi bona abenzi babawa ebirabo: naye [a] gwe owa ebirabobyo baganzibo bona, nobagulirira ba'je gyoli okuva mu njui zona olwo-
34 bwenzibwo. Era osobe'za ensobeza biri abakazi (abalala) mu bwenzibwo, kubanga tewali akugoberera 'gwe okwenda: era kubanga ogulirira 'sō towebwa mpēra kyova osobe'za ensobeza ebiri.
35 Kale, ai omwenzi, wulira ekiga-
36 mbo kva Mukama: bwati bwayogera Mukama Katonda nti Kubanga empitambiyo yafukirwa dala, nobwerērebwo nebubi'kulwako olwobwenzibwo bwewayenda ku baganzibo: era olwebifananyi byona ebyemizizogyo nolwomusai gwabā-
37 nabo gwewabawa; kale, laba, ndikung'anya baganzibo bona bewasanyuka nabo, nabo bona bewakyāwa; okukung'anya ndibakung'anya okulwāna nāwe enjui zona, era ndibabi'kulira obwerērebwo, bona balabe obwerērebwo. Era ndikusalira
38 omusāngo [b] ngabakazi aba'ta obufumbo nebayiwa omusai bwebasalirwa omusāngo; era ndikuletako
39 omusai ogwekirui nobu'gya. Era ndikuwayo mu mukono gwābwe,

[c] Kuv. 19. 5.
[d] Kuv. 26. 36.
[e] Lub. 24. 22; 30. 47.
[f] Lub. 41. 42.
[g] Ez. 23. 42.
[h] Zab. 48. 2.
[m] Kung. 2. 15.
[n] Is. 1. 21; 57. 8. Yer. 2. 20; 3. 2, 6, 20. Ez. 23. 3, 8, 11, 12. Kos. 1. 2.
[o] Kos. 2. 8.
[p] Yer. 7. 31. Ez. 20. 26, 31; 23. 37.
[r] Iu. 6.
[s] Is. 57. 7. Yer. 2. 20; 3. 2.
[t] Ez. 21 19; 42. 12.
[u] Ez. 23. 7, 8; 23. 19-21.
[w] 2 Basek. 16. 7-18. 2 Byoma. 28. 16-21 Yer. 2. 18, 36. Ez. 23. 12.
[v] Ez. 23. 14-16.
[z] Iu. 34.
[a] Kos. 8. 9.
[b] Lev. 20. 10. Ma. 22. 22.

kale balisūla ekifokyo ekikulumbala nebamenyamenya ebifobyo ebigulumivu; era balikwambula ebyambalobyo, nebanyaga ebyobuyōnjobwo ebirūngi: kale balikuleka
40 ngoli bwerēre ngobi'ku'dwako. Era
[c] Yok. 8. 5, 7. balikulinyisako ekibīna, [c] nebakukuba amainja, nebakufumitira dala
[d] 2 Basek. 25. 9. Yer. 39. 8; 52. 13. 41 nebitala byābwe. Era [d] balyōkya enyumbazo omuliro nebatūkiriza emisāngo ku'gwe abakazi baugi nga balaba; era ndikulekesayo obwenzi, 'sō toliwayo mpēra nate
42 lwa kubiri. Bwentyo bwendi'kusa ekirui kyānge ku'gwe, nobu'gya bwānge bulikuvako, nenterēra ne-
43 sibako busūngu nate. Kubanga to'jukirānga naku za butōbwo, naye no'nyīza mu bino byona; kale,
[e] Ez. 7. 4. laba [e] nānge ndireta e'kubolyo ku mutwegwo, bwayogera Mukama Katonda: 'sō tolyongera bukaba (obwo) ku mizizogyo gyona.
44 Laba, buli muntu agera engero anākugererānga olugero (luno) ngayogera nti Nga nyina ne muwalawe
45 bwatyo. Oli muwala wa nyoko atamwa 'ba nabānabe; era oli wa luganda ne bagandabo abatamwa ba'bābwe nabāna bābwe: nya'mwe yali Mukiti, ne kita'mwe yali Mwa-
46 moli. Ne mukuluwo ye Samaliya abēra ku mukonogwo ogwa kono, ye ne bawalabe: ne mwāna wanyo atūla ku mukonogwo ogwadyo ye
[f] Is. 1. 10. 47 [f] Sodomu ne bawalabe. Era naye totambulirānga mu makubo gābwe, 'sō tokolānga ngemizizo gyābwe bwegiri; naye (ekyo ngokiita kigambo) kitono nyo, nosinga bo okuba omukyāmu mu makubogo gona.
48 Nga bwendi omulamu, bwayogera
[g] Mat. 10. 15; 11. 24. Mukama Katonda, mugandawo [g] Sodomu takolānga, ye newakuba'de bawalabe, nga 'gwe bwokoze, 'gwe ne
49 bawalabo. Laba, buno bwe bwali obutali butūkirivu bwa mugandawo Sodomu; amalala noku'kutānga e'mere nokwesima nga yegolola byali muye ne mu bawalabe;
50 'sō teyanywēza mukono gwa mwā-
[h] Lub. 13. 13; 18. 20; 19. 5. vu neyetāga. Era bālina ekitigi, [h] nebakola ebyemizizo mu maso gānge: kyenava [k] mba'gyawo nga
[k] Lub. 19. 24. 51 bwenasima. 'Sō ne Samaliya takolānga kitūndu kya ku bibibyo; naye 'gwe wayongera ku mizizogyo okukira bo, nowesa obutūkirivu bagandabo olwemizizogyo gyona
[l] Bal. 2. 3. 52 gyewakola. Era [l] nāwe bērako ensonyizo 'gwe, kubanga osaze omusāngo bagandabo okusinga; olwebibibyo byewakola ebyemizizo okukira bo kyebavu'de bakusinga obutūkirivu: wewawo, era swāla obēreko ensonyizo kubanga oweseza
53 obutūkirivu bagandabo. Era ndikomyawo obusibe bwābwe, obusibe bwa Sodomu ne bawalabe, nobusibe bwa Samaliya ne bawalabe, nobusibe bwabasibebo abali wakati
54 mubo: olyoke obēreko ensonyizo 'gwe, era okwatibwe ensonyi olwebyo byona byewakola, kubanga o-
55 basanyusa. Era bagandabo, Sodomu ne bawalabe, bali'da mu bukulu bwābwe obwe'da, ne Samaliya ne bawalabe bali'da mu bukulu bwābwe obwe'da, nāwe ne bawalabo muli'da mu bukulu bwa'mwe
56 obwe'da. Kubanga mugandawo Sodomu akamwāko tekamwātulā-
57 nga ku lunaku olwamalalago; obubibwo nga tebunabi'kulwa, nga mu biro abawala Abebusuli lwebavuma nabo bona abamwetōlo'de, abawala Ababafirisuti abakugirira e-
58 kye'jo enjui zona. Wabako obukababwo nemizizogyo, bwayogera
59 Mukama. Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ndikukolera dala nga bwokoze, 'gweyanyōma [m] ekirāiro nomenya enda-
[m] Ma. 29. 12, 14. [n] Lev. 26. 42. 60 gāno. Era naye 'nze [n] ndi'jukira endagāno gyenalagāna nāwe mu naku ezobutōbwo, era ndinywēza eri 'gwe endagāno eteri'gwāwo.
61 Kale nolyoka o'jukira amakubogo, nokwatibwa ensonyi, bwoliwebwa bagandabo, (bagandabo) abakulu ne (bagandabo) abato: eri ndikubawa okuba abawala, naye si lwa
62 ndagāno yo. Era ndinywēza endagāno yānge nāwe; kale olimanya
63 nga 'nze Mukama: olyoke o'jukire noswāla [o] nolema okwasama nate akamwāko olwensonyizo; bwendinsala okukusonyiwa byona byewakola, bwayogera Mukama Katonda.
[o] Bal. 3. 19.

17 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, leta ekiko'ko ogerere enyumba ya Isiraeri olugero;
3 oyogere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [a] Empungu enene erina ebiwawātiro ebinene nebiwawa ebiwānvu, eriko ebyōya bingi, eyamabala agatali gamu. ya'ja ku Lebanoni, netwāla obuso-
4 ngezo bwomuvule: yanogako amasānso gagwo amato agakomererayo, nāgu'gyayo nāgutwāla munsi eyobusūbuzi; yagusimba mu kibu-
5 ga ekyabasūbuzi. Era yatwāla ne ku nsigo eyomunsi, nāgisiga [b] mu 'taka gimu; yaguteka awali amaazi amangi; nāgusimba ngomusa-
6 fusafu. Negumera neguba muzabibu ogulānda omumpimpi, amatabi gagwo negagikyūkira nemizi gyagwo gyali wansi wayo: kale neguba muzabibu negusūla amata-
7 bi, negumera amasānso. Era wāliwo nempūngu enene endala, eyalina ebiwawātiro ebinene nebyōya

[a] Yer. 48. 40.

[b] Ma. 8. 7-9.

bingi: kale, laba, [c] omuzabibu ogwo negugiwetera emizi gyagwo, negumera amatabi gagwo okugenda gyeri, okuva mu bibibi mwegwasimbibwa, egufukirire ama'zi. Gwasimbibwa mu 'taka edüngi awali ama'zi amangi, gusüle amatabi era gubale ebibala, gübērēnga omuzabibu omulüngi. Yogera nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Guliraba omukisa? talisimbula mizi gyagwo, näsalako ebibala byagwo, guwotōke; amalagala gagwo gona amabisi agamera gawotōke; newakuba'de nga tewali buīnza bungi newakuba'de abantu bangi okugusimbula nemizi gyagwo? Wewawo, laba, bwegusimbibwa guliraba omukisa? [d] teguliwotōkera dala, embuyaga ezebuvanjuba bwezigukomako? guliwotōkera mu bibibi mwegwakulira.

Era nate ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti Gamba 'no enyumba enjēmu nti Temumanyi bigambo bino **amakulu** gabyo bwegali? babūlire nti Laba, [e] kabaka Webabuloni ya'ja Eyerusalemi näwämba kabaka wayo nabakūngu bayo näbaleta gyali Ebaburoni; era [f] nätwäla ku za'de lya kabaka, nälagāna naye endagāno; era [g] nämulāiza ekirāiro, na'gyayo [i] abamānyi abomunsi: obwakabaka buka'kane, buleme ogwegulumiza, naye bunywēre olwokukwata endagānoye. Naye [k] nämujēmera ngatuma ababakabe [l] mu Misiri, bamuwe embalāsi nabantu bangi. Aliraba omukisa? aliwona oyo akola ebifanana bwebityo? alimenya endagāno, era naye näwona? Nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, mazima mu kifo kabaka mwabēra eyamufūla kabaka, gweyanyōmako ekirāirokye nämenya endagānoye, oyo gyāli [m] wakati mu Babuloni gyalifira. 'Sō ne [n] Falao ne'gyeryе eryamānyi nekibina ekinene talibako kyamugasa mu ntalo, bwebalitūma ebifūnvu nebazimba ebigo, okuzikiriza abantu bangi. Kubanga anyōmye ekirāiro ngamenya endagāno; era, laba, yali awa'de omukonogwe, era naye akoze ebyo byona; taliwona.

Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Nga bwendi omulamu, mazima ekirāiro kyānge kyanyōmye nendagāno yānge gyamenye ndibitūsa nokubitūsa ku mutwegwe ye. Era ndimusūlako ekitimba kyānge, era alikwasibwa mu kyāmbika kyānge, era ndimutwāla Ebabuloni, era [o] ndiwoleza naye eyo olwekyōnōnokye kyeyanyōnōna. Era aba'dusebe bona mu [p] bibinabye byona baligwa nekitala, nabo abalisigalawo balisāsānyizibwa eri empewo zona; kale mulimanya nga 'nze Mukama njoge'de.

Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Era nditwāla ku busongezo obwa wa'gulu obwomuvule nembusimba; ndinogako ku masänso gagwo amato agakomereraryo (esänso) [r] erimu egōnvu, era ndirisimba [s] ku lusozi oluwānvu olukulumbala: [t] ku lusozi olwentiko ya Isiraeri kwendirisimba: kale lirisūla amatabi neribala ebibala, neguba omuvule omulüngi: era [u] wansi wagwo wanābērānga enyonyi zona ezebiwawātiro byona; mu kisikirize ekyamatabi gagwo wezinātūlānga. Nemiti gyona egyomu'tale girimanya nga [w] 'nze Mukama nka'kanyi'za omuti omuwānvu, era nga ngulumizi'za omuti omumpi, era nga nkazi'za omuti ogwamera, era nga njeze'za omuti omukalu: 'nze Mukama njoge'de era nkikoze.

18 Ekigambo kya Mukama kyanji'jira nate nga kyogera nti Muba'de mutya nokugera nemugererera olugero luno ensi ya Isiraeri nga mwogera nti [a] Bakitābwe bali'de ezabibu ezinyūnyūntula, nama- nyo gabāna ganyenyēra? Nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, temuliba na (nsōnga) nate okugera olugero olwo mu Isiraeri. Laba, ememe zona zānge; ngememe ya kitāwe, nememe yomwā na bwetyo yānge: [b] ememe ekola ekibi yerifa. Naye omuntu bwaba omutūkirivu näkola ebyalagirwa ebyensōnga, 'sōnga [c] taliri'de ku nsozi, 'sōnga [d] taimusi'za masoge eri ebifananyi ebyenyumba ya Isiraeri, 'sōnga tayōnōnye mukazi wa mu'ne 'sōnga tasembere'de mukazi mu biro ebyokweyāwulakwe; 'sōnga [e] talyazamānyi'za muntu yena, naye [f] eya'dizānga omwewoze omusingogwe, 'sōnga tanyaze muntu yena lwa mānyi, era eyawānga omuyala e'mereye näbi'kānga oyo ali obwerēre nekyambalo; [g] atawolānga lwa [i] magoba, 'songa ta'kirizānga [k] ebisu'kirira byona, eya'gyako omukonogwe ku butali butūkirivu, [l] eyatūkirizānga omusängo ogwamazima eri omuntu ne mu'ne, eyatambulirānga mu matēka gānge, era eyakwatānga emisängo gyānge, okukolānga ebyamazima; oyo ye mutūkirivu, [m] talirema kuba mulamu, bwayogera Mukama Katonda. Bwalizāla omwāna, omunyazi, ayiwa omusai, era akola kwebyo byona, 'sō atakola kwebyo byona (ebimugwāni'de), naye okulya eyalira ku nsozi, näyōnōna mukazi wa mu'ne, [n] eyalyazamānya omwāvu

[c] Iu. 15.

[d] Yer. 4. 11. Ez. 19. 12. Kos. 13. 15.

[e] 2 Basek. 24. 11, 12.

[f] 2 Basek. 24. 17. Yer. 37. 1.
[g] 2 Byom. 36. 13.
[i] 2 Basek. 24. 15.

[k] 2 Basek. 24. 20. 2 Byom. 36. 13. Yer. 52. 3.
[l] Yer. 37. 5, 7.

[m] 2 Basek. 25. 7.

[n] Yer. 44. 30.

[o] Ez. 20. 35, 36.

[p] Ez. 12. 14.

[r] Is. 33. 2. Mat. 1. 12, 13.
[s] Zab. 2. 6.
[t] Ez. 20. 40.

[u] Ez. 31. 6.

[w] Ez. 22. 14; 24. 4.

[a] Yer. 31. 29.

[b] Yer. 31. 30.

[c] nyt. 11. 15. Ma. 12. 2. Ez. 6. 13; 22. 9.
[d] Ma. 4. 19. Zab. 106. 1.

[e] Kuv. 22. 21. Lev. 25. 14.
[f] Kuv. 22. 26.

[g] Ez. 22. 12.
[i] Kuv. 22. 25. Yer. 15. 10.
[k] Lev. 25. 36.
[l] Ma. 1. 15. Zek. 8. 16.

[m] Ez. 33. 11. Am. 5. 4.

[n] Ex. 22. 29.

12 neyetāga, eyanyaga olwamānyi, 'sō
ata'za musingo, era eyaimusa amā-
soge eri ebifananyi, eyakola ebye-
13 mizizo, eyawolānga olwamagoba,
era eya'kiriza ebisu'kirira: kale
aliba mulamu oyo? taliba mulamu:
akoze ebyemizizo bino byona: ta-
lirema kufa; omusaigwe guliba ku-
14 ye. Laba, bwalizāla omwāna, ala-
ba ebibi byona eby'a kitāwe byeya-
kola, nātya nātakola ebifananā
15 bwebityo, atalirānga ku nsozi, 'sō
ataimusānga masoge eri ebifananyi
ebyenyumba ya Isiraeri, atayōnō-
16 nānga mukazi wa mu'ne, 'sō ata-
lyazamānyānga muntu yena, atasi-
ngirwānga kintu, 'sō atanyagānga
lwa mānyi, naye eyawānga omuya-
la e'mereye, eyabi'kānga oyo ali
[a] Yob. 2. 3. 17 obwerēre nekyambalo, [b] eya'gyako
omukonogwe eri omwāvu, ata'kiri-
zānga magoba newakuba de ebisu-
'kirira, eyatūkirizānga emisāngo
gyānge, eyatambulirānga mu ma-
tēka gānge; oyo talifa lwa butali
butūkirivu bwa kitāwe, talirema
18 kuba mulamu. Kitāwe, kubanga
yajōga nobukāmbwe, nānyaga mu-
gandawe olwamānyi, nākola ebyo
ebitali birūngi mu bantube, laba,
[c] Ez. 3. 18. [d] alifira mu butali butūkirivubwe.
[e] Kuv. 20. 5. 19 Era naye mwogera nti [e] Omwāna
kiki ekimulobera okubako obutali
butūkirivu bwa kitāwe? Omwāna
bwabānga akoze ebyalagirwa ebye-
nsōnga, era ngaku'te amatēka gā-
nge gona, era ngagakoze, talirema
[f] Iu. 4. 20 kuba mulamu. [g] Ememe eyōnōna
[f] Ma. 24. 16. yerifa: [f] omwāna talibako butali bu-
tūkirivu bwa kitāwe, 'sō ne kitāwe
talibako butali butūkirivu bwa mwā-
[h] Is. 3. 10, 11. nawe; [h] obutūkirivu obwomutūkiri-
vu buliba kuye, nobubi obwomubi
[i] Ez. 33. 19. 21 buliba kuye. Naye [i] omubi bwa-
kyūkānga okuleka ebibibye byona
byeyakola nākwata amatēka gānge
gona, nākola ebyalagirwa ebyensō-
[j] Ez. 33. 16. nga, talirema kuba mulamu, talifa.
22 Tewaliba ku [j] byōnōnobye byeya-
yōnōna ebiri'jukirwa kuye: alibēra
[k] Ez. 33. 11. omulamu mu butūkirivubwe bwe-
23 yakola. [k] Nina esanyu lyensanyu-
kira okufa kwomubi, bwayogera
Mukama Katonda: naye sagala
bwagazi akomewo okuva mu 'ku-
[l] Ez. 3. 20; 33. 12, 13, 18. 24 bolye abēre omulamu? Naye [l] omu-
tūkirivu bwakyūkānga okuleka obu-
tūkirivubwe nākola ebitali bya bu-
tūkirivu, nākola ngemizizo gyona
bwegiri omuntu omubi gyakola,
[m] 2 Pet. 2. 20, 21. aliba mulamu? Tewaliba ku [m] biko-
lwabye ebyobutūkirivu byeyakola
ebiri'jukirwa: mu kyōnōnokye kya-
[n] Ez. 33. 17, 20. yōnōnye ne mu kibikye kyakoze,
25 mwebyo mwalifira. Era [n] naye
mwogera nti E'kubo lya Mukama
teryenkanankana. Muwulire 'no,
ai enyumba ya Isiraeri: e'kubo
lyānge sirye lyenkanankana? ama-
kubo ga'mwe sige gatenkanankana?
26 Omuntu omutūkirivu bwakyūkānga
okuleka obutūkirivubwe nākola ebi-
tali bya butūkirivu, nāfira omwo;
mu butali butūkirivubwe bwakoze
27 mwalifira. Nate omuntu omubi
bwakyūkānga okuleka obubibwe
bwakoze nākola ebyo ebyalagirwa
ebyensōnga, aliwonya ememeye o-
28 kufa. Kubanga alowōza nākyūka
okuleka ebyōnōnobye byona bya-
koze, talirema kuba mulamu, talifa.
29 Era naye enyumba ya Isiraeri bo-
gera nti E'kubo lya Mukama teryen-
kanankana. Ai enyumba ya Isi-
raeri, amakubo gānge sige genka-
nankana? amakubo ga'mwe sige
30 gatenkanankana? [d] Kyendiva mba-
salira omusāngo, ai enyumba ya
Isiraeri, buli muntu ngamakuboge
bwegali, bwayogera Mukama Kato-
nda. [e] Mukomewo, mukyūke oku-
leka ebyōnōno bya'mwe byona;
kale obutali butūkirivu nebutaba-
31 zikiriza. Musūle wala na'mwe e-
byōnōno bya'mwe byona byemwō-
nōnye; mwekolere [f] omutima omu-
gya nomwoyo omugya: kubanga
kiki ekibagaza okufa, ai enyumba
32 ya Isiraeri? Kubanga sirina sanyu
lyensanyukira okufa kwoyo afa,
bwayogera Mukama Katonda: kale
mwekyūse mube abalamu.

19 Era nate [a] tanula okukungubā-
gira abakūngu ba Isiraeri, oyo-
2 gere nti Nyoko kyali kiki? Mpolo-
goma nkazi: yagalamirānga mu
mpologoma, wakati mu mpologoma
ento mweyayōnseza abāna bayo.
3 Nākuza emu ku bāna bayo; [b] neba
mpologoma ento: neiga okukwata
4 omui'go, nerya abantu. Era na-
mawānga negagiwulira; yakwati-
bwa mu bunya bwābwe; [c] nebagi-
reta namalobo munsi Yemisiri.
5 Awo (enkazi) bweyalaba ngerindiri-
ri'de ne'sūbirye nga libuze, neryo-
ka e'dira [d] omwāna gwayo omulala,
6 nāgifūla empologoma ento. Neta-
mbulatambula mu mpologoma, [e] ya-
fūka empologoma ento: era yaiga
okukwata omui'go, yalya bantu.
7 Era yamanya amayūmba gābwe,
nezisa ebibuga byābwe; ensi nere-
kebwawo ne byona ebyalimu olwe-
'dobozi eryokuwuluguma kwayo.
8 [f] Awo amawānga nebagirūmba e-
njui zona nga gaima mu masaza:
nebagisūlako ekitimba kyābwe; ne-
9 kwatibwa mu bunya bwābwe. [g] Ne-
bagisiba mu jiririzo namalobo, ne-
bagitwāla eri kabaka Webabuloni;
bāgitwāla mu bigo, e'dobozi lyayo
lireme okuwulirirwa nate ku nsozi
za Isiraeri.
10 Nyoko yali ngomuzabibu mu mu-

[a] Yer. 7. 29.

[b] 2 Basek. 23. 31, 32.

[c] 2 Basek. 23. 33. 2 Byom. 36. 4. Yer. 22. 11, 12.

[d] 2 Basek. 23. 34, 36.

[e] Yer. 22. 13-18.

[f] 2 Basek. 24. 2.

[g] 2 Byom. 36. 6. Yer. 22. 18.

[a] Ez. 7. 3, 8; 33. 20.

[e] Mat. 3. 2.

[f] Ez. 11. 19; 36. 26.

saigwo, ogwasimbibwa awali ama-'zi: yali mugimu, ya'jula amatabi
11 olwama'zi amangi. Era yalina emi'go eminywēvu okuba emi'go egyobwakabaka egyabo abāfugānga, nobukulu bwābwe bwagulumizibwa wakati mu matabi amaziivu nebalengerwa olwobuwānvu bwābwe nga balina olufulube lwa-
12 matabi gābwe. Naye yasimbulibwa olwekirui, yasūlibwa wansi,
[c] Ez. 17. 10. [c] embuyaga ezebuvanjuba nezikaza ebibalabye: emi'gogye eminywēvu negiwogokako negiwotōka; omuli-
13 ro negugōkya. Awo kakano asi-
[b] 2 Basek. 21. 12-16. mbi'dwa [k] mu 'dūngu, munsi enka-
14 lu eyenyōnta. Era omuliro guvu-'de mu mi'go egyamatabige, gwōke'za ebibalabye, nekutaba kuye omu'go munywēvu okuba omu'go ogwobwakabaka ogwokufuga. Ebyo bya kukungubaga, era biriba bya kukungubaga.

20 Awo olwātūka mu mwāka ogwomusānvu mu (mwezi) ogwokutāno ku (lunaku) olwomwezi olwekumi, abamu, ku baka'de ba Isiraeri neba'ja okubūza Mukama
2 nebatūla mu maso gānge. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira
3 nga kyogera nti Omwāna womuntu, yogera nabaka'de ba Isiraeri obagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Mu'ze okumbūza? Nga bwendi omulamu,
[a] Ez. 14. 3. bwayogera Mukama Katonda, [a] si-
4 būzibwe 'mwe. Onobasalira, omwāna womuntu, onobasalira omusāngo? [b] Bamanyise emizizo
[b] Ez. 16. 2. 5 gya bajaja bābwe; obagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ku lunaku [c] lweneroboza Isiraeri nenyimusa omukono gwānge eri eza'de eryenyumba ya Yabobo,
[c] Kuv. 6. 7. Ma. 7. 6. [d] ninemanyisa eri bo munsi Yemi-
[d] Kuv. 3. 8; 4. 31. siri, bwenaimusa omukono gwānge eri bo, nga njogera nti [e] 'Nze Mu-
[e] Kuv. 20. 2. 6 kama Katonda wa'mwe; ku lunaku olwo naimusa omukono gwānge eri bo okuba'gya munsi Yemisiri, okubaingiza munsi gyenali mbake-'te'de, ekulukuta namata nomubisi gwenjuki, kye [f] kitibwa kyensi zo-
[f] Zab. 48. 2. Zek. 7. 14. 7 na: nembagamba nti [g] Musūle buli
[g] Ez. 18. 31. muntu emizizo egyamasoge, 'sō te-
[h] Lev. 18. 3. Yos. 24. 14. mweyōnōnyesānga [h] nebifananyi Ebyemisiri; 'nze Mukama Kato-
8 nda wa'mwe. Naye nebanjēmera nebatayagala kumpulira; tebāsūla buli muntu emizizo egyamaso gābwe, 'sō tebāleka bifananyi bya Misiri: kale [k] nenjogera okubafu-
[k] Ez. 7. 8. [l] Is. 48. 11. Ez. 36. 21, 22. kako ekirui kyānge, okutūkiriza obusūngu bwānge kubo wakati mu-
[m] Nek. 9. 10. Zab. 106. 8. Is. 63. 14. 9 nsi Yemisiri. [l] Naye nakola [m] olwerinya lyānge lireme okuvumisibwa mu maso gamawānga, mwebāli, benetegēreza mu maso gābwe gyebali, nga mba'gya munsi Yemi-
10 siri. Awo [n] nembatambuza okuva
[n] Kuv. 13. 18, 20. munsi Yemisiri, nembaleta mu 'dū-
11 ngu. Awo [o] nembawa amatēka
[o] Ma. 4. 8. gānge nembalaga emisāngo gyānge, omuntu bwakola egyo aliba mula-
12 mu mugyo. Era nate nembawa [p] sabiti zānge, okuba akabonero
[p] Kuv. 20. 8, 9. wakati wānge nabo, balyoke bamanye nga [r] nze Mukama abatukuza.
[r] Lev. 21. 23. 13 Naye enyumba ya Isiraeri nebanjēmera mu 'dūngu: tebātambulirānga mu matēka gānge, nebagāna emisāngo gyānge, omuntu bwakola egyo aliba mulamu mugyo; ne sabiti zānge nebazōnōna nyo:
[s] Kuv. 16. 27, 28. [s] kale nenjogera okubafukirako ekirui kyānge [t] mu 'dūngu okuba-
[t] Kubal. 14. 29; 26. 65. 14 malawo. [u] Naye nenkola olwerinya lyānge lireme okuvumisibwa
[u] Is. 9. mu maso gamawānga benaba'gyira
[v] Kubal. 14. 28, 29. 15 mu maso gābwe. Era nate [v] nembaimusiza omukono gwānge mu 'dūngu nga sigenda kubaleta munsi gyenali mbawa'de, ekulukuta namata nomubisi gwenjuki, kye kitī-
16 bwa kyensi zona; kubanga bāgāna emisāngo gyānge nebatatambulirānga mu matēka gānge nebōnōnānga esabiti zānge: kubanga [y] omu-
[y] Kubal. 15. 39. tima gwābwe gwagobererānga ebi-
17 fananyi byābwe. Era naye [z] eriso lyānge neribasonyiwa obutabaziki-
[z] Ez. 5. 11. riza, 'sō sabamalirawo dala mu
18 'dūngu. Awo neng'ambira abāna bābwe mu 'dūngu nti Temutambulirānga mu [a] matēka ga bajaja ba-
[a] Yos. 24. 14. 1 Pet. 1. 18. 'mwe 'sō temwekūmānga misāngo gyābwe 'sō temweyōnōnyesa nebi-
19 fananyi byābwe: 'nze Mukama Katonda wa'mwe; [b] mutambulirēnga mu matēka gānge, mukwatēnga emisāngo gyānge mngikolēnga:
[b] Ma. 6-12. 20 era [c] mutukuzēnga esabiti zānge;
[c] Yer. 17. 22. era [d] zinābānga kabonero wakati wānge na'mwe, mumanye nga 'nze
[d] Luh. 9. 12; 17. 11. 21 Mukama Katonda wa'mwe. Naye [e] abāna nebanjēmera; tebātambulirānga mu matēka gānge 'sō tebākwatānga misāngo gyānge okugikolānga, omuntu bwakola egyo aliba mulamu mugyo; bāyōnōnānga esabiti zānge: kale nenjogera oku-
[e] Kubal. 20. 1, 2. Ma. 32. 27. bafukirako ekirui kyānge okutūkiriza obusūngu bwānge eri bo mu
22 'dūngu. Era naye nenzi'za omukono gwānge nenkola olwerinya lyānge lireme okuvumisibwa mu maso gamawānga benaba'gyira mu
23 maso gābwe. Era nate nembaimusiza omukono gwānge mu 'dūngu nga [f] ndibasāsānyiza mu ma-
[f] Ma. 28. 64. wānga nembatata'ganyiza munsi
24 (nyingi); kubanga bāli tebatūkiri-'za misāngo gyānge, naye nga bagānyi amatēka gānge, era nga bōnōnye esabiti zānge, namaso gā-

bwe gāli nga gagoberera ebifanan-
25 nyi bya bajaja bābwe. Era nate
nembawa amatēka agatali malūngi,
nemisāngo gyebatagenda kubere-
26 ramu balamu; nembagwagwawaza
olwebirabo byābwe bo, kubanga
f bāisānga mu (muliro) bona aba-
'gulanda, ndyoke mbamaleko byo-
na, era *g* bamanye nga 'nze Muka-
ma.
27 Kale, omwāna womuntu, yogera
nenyumba ya Isiraeri obagambe
nti Bwati bwayogera Mukama Ka-
tonda nti Era ne mu kino bajaja
ba'mwe mwebanvumi'de, kubanga
28 bansobyako ekyōnōno. Kubanga
bwenali mbaingizi'za munsi gye-
naimusiza omukono gwānge oku-
bawa, kale nebalaba *h* buli lusozi
oluwānvu na buli muti omuziivu,
nebaweràngeyo sadaka zābwe, era
eyo gyebāleterānga ekiwebwayo
kyābwe eki'nyiza, era eyo gyebā-
nyōkerezānga akalōsa kābwe, neba-
fukānga ebiwebwayo byābwe ebyo-
29 kunywa. Awo nembagamba nti
Ekifo ekigulumivu gyemugenda a-
makulu gakyo ki? Awo erinya
lyakyo nekitūmibwa Bama ne lero.
30 Kale gamba enyumba ya Isiraeri
nti Bwati bwayogera Mukama Ka-
tonda nti Mweyōnōnyesa ngengeri
bweyali eya bajaja ba'mwe? era
mwenda okugoberera emizizo gyā-
31 bwe? era bwemuwayo ebirabo bya-
'mwe, bwemuisa batabani ba'mwe
mu muliro, mweyōnōnyesa nebifa-
nanyi bya'mwe byona ne lero? kale
nābūzibwa 'mwe, ai enyumba ya
Isiraeri? Nga bwendi omulamu,
bwayogera Mukama Katonda, si-
32 būzibwe 'mwe: nekyo ekiingira
mu mwoyo gwa'mwe tekiribawo na
katono; kubanga mwogera nti *i* Tu-
nāba ngamawānga, ngebika eboyo-
munsi, okuwereza *m* emiti nama-
33 inja. Nga bwendi omulamu, bwa-
yogera Mukama Katonda, mazima
ndiba kabaka wa'mwe nengalo eza-
mānyi nomukono ogwagololwa ne-
34 kirui ekifuki'dwa: era ndiba'gya
mu mawānga nembakung'anya o-
kuba'gya munsi mwemwasāsānyi-
zibwa, nengalo ezamānyi nomu-
kono ogugolo'dwa nekirui ekifuki-
35 'dwa: era ndibaleta mu 'dūngu
eryamawānga, era *n* ndiwoleza eyo
na'mwe nga tutunulagana *o* namaso.
36 *p* Nga bwenawoleza ne bajaja ba-
'mwe mu 'dūngu eryensi Yemisiri,
bwentyo bwendiwoza na'mwe, bwa-
37 yogera Mukama Katonda. Era
r ndibaisa wansi womu'go, era ndi-
baingiza mu busibe bwendagāno;
38 era *s* ndibamaliramu dala abajēmu,
nabo abansobya; ndiba'gya munsi
mwebatūla, *t* naye tebaliingira mu-
nsi ya Isiraeri: kale mulimanya
39 nga 'nze Mukama. Na'mwe, ai e-
nyumba ya Isiraeri, bwati bwayo-
gera Mukama Katonda nti *u* Muge
nde muwereze buli muntu ebifana-
nyibye, era noluvanyuma, bwemu-
tali'kiriza kumpulira: naye *w* erin-
nya lyānge etukuvu temuliryōnōna
nate nebirabo bya'mwe nebifana-
40 nyi bya'mwe. Kubanga *x* kn lu-
sozi lwānge olutukuvu, ku lusozi
olwentiko ya Isiraeri, bwayogera
Mukama Katonda, okwo enyumba
yona eya Isiraeri, bo bona, kwe-
balimpereereza munsi; *z* eyo gye-
ndiba'kiririza, era eyo gyendibasa-
lirira *a* ebiwebwayo bya'mwe nebi-
bala ebiberyeberye, ebyebitone bya-
'mwe wamu nebintu bya'mwe byo-
41 na ebitukuvu. Ndiba'kiriza nga-
kalōsa, bwendiba'gya mu mawānga
nembakung'anya okuba'gya munsi
mwemwasāsānyizibwa; kale *b* ndi-
tukuzibwa mu'mwe mu maso ga-
42 mawānga. Awo mulimanya nga
'nze Mukama, bwendibaingiza mu-
nsi ya Isiraeri, munsi gyenaimu-
siza omukono gwānge okugiwa ba-
43 jaja ba'mwe. Awo *c* muli'jukirira
eyo amakubo ga'mwe nebikolwa
bya'mwe byona byemwegwagwa-
waza nabyo; era *d* mulyetamwa
mu maso ga'mwe 'mwe olwebibi
44 bya'mwe byona byemwakola. Kale
mulimanya nga 'nze Mukama, bwe-
ndimala okukola gyemuli olweri-
nya lyānge, si ngamakubo ga'mwe
amabi bwegali, 'sō si ngebikolwa
bya'mwe ebikyāmu bwebiri, ai 'mwe
enyumba ya Isiraeri, bwayogera
Mukama Katonda.
45 Awo ekigambo kya Mukama ne-
46 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna
womuntu simba amasogo ebukika
obwadyo, otonyese (ekigambokyo)
okwolekera obukika obwadyo, ola-
gulire ku kibira ekyenimiro eyebu-
47 kika obwadyo; ogambe ekibira e-
kyebukika obwadyo nti Wulira eki-
gambo kya Mukama; bwati bwa-
yogera Mukama Katonda nti Laba,
ndikuma omuliro mu'gwe negwō-
kya buli muti ogwera oguli mu-
'gwe na buli muti mukalu: enimi
ezomuliro ezāka tezirizikizibwa,
namaso gona okuva obukika obwa-
dyo okutūka obukika obwa kono
48 gali'gya nagwo. Kale bona aba-
lina omubiri balibaba nga 'nze Mu-
kama ngukūmye: tegulizikizibwa.
49 Awo nenjogera nti Wowe, Mukama
Katonda! banjogerako nti Si mu-
gezi wa ngero?

21 2 Awo ekigambo kya Mukama ne-
kinji'jira nga kyogera nti O-
mwāna womuntu, simba amasogo
okwolekera Eyerusalemi, otonyese

f 2 Basek. 21. 6. 2 Byom. 28. 3; 33. 6. Yer. 32. 35.
g nyi. 38, 42, 44. Ez. 6. 7.
h Is. 57. 5; 65. 7. Ez. 6. 13.
i Yer. 44. 17.
m Ma. 4. 28. 2 Basek. 19. 18.
n Ez. 17. 20.
o Ma. 5. 4.
p Kubal. 14. 21-23, 28, 29.
r Lev. 27. 32. Yer. 33. 13.
s Ez. 34. 17, 20, 22.
t Ez. 13. 9.
u Balam. 10. 14.
w Ez. 39. 7; 43. 7.
x Is. 56. 7. Ez. 17. 23.
z Is. 56. 7; 60. 7.
a Ez. 44. 30.
b Kubal. 20. 12. Ez. 28. 22, 25.
c Ez. 16. 61.
d Ez. 6. 9.

(ekigambokyo) okwolekera ebifo ebitukuvu, olagulire kunsi ya Isira-
3 eri; ogambe ensi ya Isiraeri nti Bwati bwayogera Mukama nti Laba, ndi mulabewo, era ndisōwola ekitala kyange nenki'gya mu kirāto kyakyo, nenkumaliramu dala o-
4 mutūkirivu nomubi. Kale kubanga ndikumaliramu dala omutūkirivu nomubi, ekitala kyange kyekiriva kifuluma mu kirāto kyakyo okutabāla bona abalina omubiri, okuva obukika obwadyo okutūka obukika
5 obwa kono: kale bona abalina omubiri balimanya nga 'nze Mukama nsōwo'de ekitala kyange nenki-'gya mu kirāto kyakyo; tekiri'da
6 nate lwa kubiri. Kale 'sā ebikowe, 'gwe omwāna womuntu; amabegago nga gakusonjose era ngoliko obuinike bwoli'sā ebikowe bwotyo
7 bo nga balaba. Kale olunātūka bwebanākugamba nti Lwaki 'gwe oku'sā ebikowe? noyogera nti Olwebigambo ebiwuli'dwa, kubanga bi'ja: na buli mutima gulisānūka,
[e] Ez. 7. 17. [a] nemikono gyona giriyōngobera, na buli mwoyo guliziri'ka, namavivi gona galiba manafu ngama'zi: laba, bi'ja, era birikolebwa, bwayogera Mukama Katonda.
8 Awo ekigambo kya Mukama ne-
9 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, lagula oyogere nti Bwati bwayogera Mukama nti Yogera nti
[b] Ma. 32. 41. [b] Ekitala, ekitala kiwa'ga'dwa era
10 kizigu'dwa: kiwa'ga'dwa ki'te ekiwendo; kizigu'dwa kibe ngenjota: kale tunāsanyuka? omu'go ogwo-
11 mwānawe gunyōma buli muti. Era kiwere'dwayo okuzigulwa, kiryoke kikwatibwe: ekitala kiwa'ga'dwa, wewawo, kizigu'dwa, okukiwayo
12 mu mukono gwomu'si. Kāba era wowogana, omwāna womuntu: kubanga kiri ku bantu bānge, kiri ku bakūngu bona aba Isiraeri: bawere'dwayo eri ekitala wamu nabantu bānge: kale kuba ku kisāmbikyo.
13 Kubanga waliwo okusala omusāngo; era kiriba kitya omu'go nagwo ogugaya bweguliba nga tegukyaliwo? bwayogera Mukama Ka-
14 tonda. Kale 'gwe, omwāna womuntu, lagula okube mu ngalo; ekitala kyongerwe omulūndi ogwokusatu, ekitala ebyabafumiti'dwa okufa: kye kitala kyomukulu, afumiti'dwa okufa, ekiingira mu bise-
15 nge byabwe. Nta'de omumwa gwekitala ku miryāngo gyābwe gyona, omutima gwābwe gusānūke nokwesitala kwābwe kwongerwe nyo: ee! kifūse ngenjota, kisongo'dwa olwo-
16 ku'ta. Wekung'anye, tambulira ku gwadyo; tala, tambulira ku gwa kono; yona yona amasogo gyego-
17 lekera. Era ndikuba mu ngalo,
[c] nenzi'kusa ekirui kyange: 'nze Mukama nkyoge'de.
18 Ekigambo kya Mukama nekinji-
19 jira nate nga kyogera nti Era, omwāna womuntu, wetekerewo amakubo abiri ekitala kya kabaka Webabuloni mwekināfuluma; ago gōmbi galiva mansi emu: olāmbe ekifo, okirāmbire e'kubo eri'da mu
20 kibuga werisibuka. Otekewo e'kubo ekitala mwekināfuluma okutūka
[d] Era'ba ekyabāna ba Amoni nokutūka eri Yuda mu Yerusalemi eki-
21 riko enkomera. Kubanga kabaka Webabuloni yaimirira mu masang'anzira, amakubo gōmbi wegasibuka, okulagulwa: yazunzazunza obusāle, neyebūza ku baterafi, nākebera ekibūmba. Mu mukonogwe
22 ogwadyo nga mulimu obulaguzi Obweyerusalemi, okusimba ebitomera, okwasamira akamwa oku'ta, okuimusa e'dobozi nokwogerera wa-'gulu okusimba ebitomera ku miryāngo, okutūma ebifūnvu, okuzīmba ebigo. Era buliba gyebali
23 ngobulaguzi obutalimu mu maso gābwe ababalāiri'de ebirāiro: naye a'jukiza obutali butūkirivu, balyoke bakwatibwe.
24 Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Kubanga mu'jukizi'za obutali butūkirivu bwa'mwe, kubanga okusobya kwa'mwe kubi'kudwako, ebibi bya'mwe nokulabika nebirabika mu bikolwa bya'mwe byona; kubanga mu'juki'dwa, mu-
25 likwatibwa nomukono. Nāwe, ai 'gwe [e] omubi afumiti'dwa okufa, o-
mukulu wa Isiraeri, a'jiri'dwa olunakulwo, mu biro ebyobutali butū-
26 kirivu obwenkomerero; bwati bwayogera Mukama Katonda nti 'Gyawo enkufira otikuleko engule: ekyo tekiriba nate bwekityo: gulumiza ebika'kanye, oka'kanye ebigu-
27 lumizibwa. Ndikivunika, ndikivunika, ndikiwunika: 'sō nekyo tekiriba nate, [f] okutūsa nyinikyo lwali'ja; era ndikimuwa.
28 Nāwe, omwāna womuntu, lagula oyogere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda [g] ebyabāna ba Amoni nebyokuvuma kwābwe; oyogere nti Ekitala, ekitala kisōwo'dwa, kiziguli'dwa ekiwendo, oku-
29 kirisa, kibēre ngenjota: nga bwebākulabira ebyayānga, nga bwebākulagula ebyobulimba, okukuteka ku nsingo zababi abafumiti'dwa okufa aba'ji'dwa olunaku lwābwe, mu biro ebyobutali butūkirivu o-
30 bwenkomerero. Ki'ze mu kirāto kyakyo. [i] Mu kifo mwewatōnderwa, munsi mwewazālirwa, mwe-
31 ndikusalirira omusāngo. Era ndikufukirako dala okunyīga kwānge; ndikufūwako omuliro ogwobusūngu

[c] Ez. 5. 13.
[d] Yer. 49. 2. Ez. 25. 4, 5. Am. 1. 14.
[f] Lab. 48. 10. Zek. 6. 12. Yok. 1. 48.
[g] Yer. 25. 21; 49. 1. Ez. 25. 2, 3, 6, 10.
[i] Lab. 15. 14.
[e] 2 Byom. 36. 13.

bwānge: era ndikuwayo mu mukono gwabantu abali ngensolo aba-
32 magezi okuzikiriza. Oliba nku za muliro; omusaigwo guliba wakati munsi; toli'jukirwa nate: kubanga 'nze Mukama nkyoge'de.

22 Era nate ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera
2 nti Nāwe, omwāna womuntu, onosala omusāngo, onosala omusāngo ogwekibuga ekyomusai? kale kimanyise emizizo gyakyo gyona.
3 Era yogera nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [a] Ekibuga ekiyiwa omusai wakati mukyo 'sō, ekisēra kyakyo kitūke, ekikola ebifananyi okweyōnōna okwegwagwa-
4 waza! Ozi'za omusāngo ogwomusaigwo gwoyiye, era ogwagwawazibwa nebifananyibyo byewakola; era osembeze'za enakuzo, era otūse ne mu myākagyo: kyenvu'de nkufūla ekivume eri amawānga, nekyo-
5 kukudālira eri ensi zona. Abo abakuli okumpi, nabo abakuli ewala balikukudālira, 'gwe alina erinya eryobugwagwa era a'ju'de okusasa-
6 mala. Laba, abakūngu ba Isiraeri, buli muntu ngobuūnzabwe bwebuli, bābānga mu'gwe okuyiwa omusai.
7 Mu'gwe [b] mwebānyōmerānga kitābwe ne nyābwe; wakati mu'gwe [c] mwebākolerānga omugenyi ebyokujōga: mu'gwe [d] mwebālyazamānyānga atalina kitāwe ne 'na'mwā-
8 ndu. Wanyōmānga ebintu byānge ebitukuvu, noyōnōnānga esabiti
9 zānge. Abasaja abawāiriza bābānga mu'gwe okuyiwa o musai: ne mu'gwe [e] mwebālirānga ku nsozi: wakati mu'gwe mwebākolerānga
10 ebyobukaba. Mu'gwe [f] mwebabi'kuli'de ku bwerēre bwa kitābwe: mu'gwe mwebakwatira namānyi [g] omukazi eyali nga si mulongōfu
11 olwokweyāwulakwe. Era waliwo akoze ekyomuzizo ne mukazi wa mu'ne; era waliwo nomulala ayōnōnye nobukaba mukamwānawe; era waliwo nomulala mu'gwe eyakwata mwanyina muwala wa kitā-
12 we. Mu'gwe mwebaliri'de enguzi okuyiwa omusai; [i] wasolōza amagoba nebisu'kirira, era balirānwabo wabavisamu amagoba ngokwati-'dwa omululu ngojōga, era onerabi'de 'nze, bwayogera Mukama Ka-
13 tonda. Laba 'no, amagobago agatali ga mazima gewagoba kyenava ngakubira mu ngalo nomusaigwo
14 ogwabānga wakati mu'gwe. Omutimagwo guliinza okugumikiriza, oba emikonogyo giriinza okuba namānyi, mu naku mwenditēseza ebibyo? 'nze Mukama nkyoge'de
15 nokukola ndikikola. Era [k] ndikusāsānyiza mu mawānga, nenkutata-
16 'ganyiza munsi (nyingi); era [l] ndikumalamu empitambiyo. Awo oligwagwawazibwa kububwo we'ka mu maso gamawānga; kale [m] olimanya nga 'nze Mukama.
17 Awo ekigambo kya Mukama ne-
18 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, enyumba ya Isiraeri efūse [n] amasengere gyendi: bona bikomo na masasi na byūma na bāti wakati mu kikōmi; bo masengere
19 ga-feza. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Kubanga 'mwena mufūse masengere, laba, kyendiva mbakung'anya mu Yerusalemi wa-
20 kati. Nga bwebakung'anya efeza nebikomo nebyūma namabāti namasasi mu kyōto wakati okubifukutako omuliro okubisānūsa; bwentyo bwendikung'anya 'mwe nga ndiko obusūngu nekirui, era ndiba-
21 tekawo nembasānūsa. Wewawo, ndibakung'anya nembafukutako omuliro ogwobusūngu bwānge, na-'mwe mulisānūka wakati mukyo.
22 Ngefeza bwesānūkira wakati mu kyōto, na'mwe bwemulisānūkira bwemutyo wakati mukyo; kale mulimanya nga 'nze Mukama mbafūseko ekirui kyānge.
23 Awo ekigambo kya Mukama ne-
24 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, kigambe nti 'Gwoli nsi eterongōscbwa, [o] 'sō tetonyebwako nkuba ku lunaku olwokunyigirako.
25 Waliwo okwekobāna kwa bana'bi bakyo wakati mukyo ngempologoma ewuluguma etāgulatāgula omui'go: bali'de ememe (zabantu); banyaga ebyobuga'ga nebyomuwendo omungi; bafu'de ba'na'mwāndu bakyo okuba abangi wakati mukyo.
26 [p] Bakabona bakyo bagiri'de ekye'jo amatēka gānge, era bagwagwawazi'za ebintu byānge ebitukuvu: tebāwu'demu bitukuvu nebitali bitukuvu, 'so tebaigiriza bantu okwāwulamu ebitali birongōfu nebirongōfu, era [r] bakwese amaso gābwe esabiti zānge. nānge nvumisi-
27 bwa mubo. [s] Abakūngu bakyo wakati mukyo bali ngemisege egitāgulatāgula omui'go; okuyiwa omusai nokuzikiriza ememe balyoke bafune
28 amagoba agatali ga maziina. Era [t] bana'bi bakyo babasigi'deko (e'būmba) eritaseku'dwa bulūngi, nga balaba ebyayānga era nga babalagula ebyobulimba, nga bogera nti Bwati bwayogera Mukama Katonda, Mukama nga tayoge'de. Abantu abomunsi bajōze, nebagoberera okunyaga; wewawo, beralikiri'za omwāvu neyetāga, era bajōze mu-'na'gwānga nga bamulānga bwerēre.
30 [u] Ne'nonya omusaja mubo eyandidābiri'za [v] olukomera nāimirira mu kituli ekiwagu'dwa mu maso gānge

[a] Ez. 24. 11.
[m] Ez. 6. 7.
[n] Zab. 119. 119. Is. 1. 22,25.
[b] Ma. 27. 16.
[c] Kuv. 22. 21.
[d] Kuv. 22. 22.
[e] Ez. 18. 6.
[f] Lev. 18. 7, 8.
[g] Lev. 18. 19.
[i] Ez. 18. 8.
[k] Ma. 4. 27.
[o] Zab. 68. 9. Ez. 34. 26.
[p] Mala. 2. 8.
[r] Yer. 17. 22, 24, 27.
[s] Mi. 3. 1-3, 9-11.
[t] Ez. 13. 10.
[u] Yer. 5. 1.
[v] Ez. 13. 5.

kulwensi, 'neme okugizikiriza: na-
31 ye nesiraba nomu. Kyenvu'de
mbafukako okunyiga kwänge; mba-
mazewo nomuliro ogwobusüngu
bwänge: ndese ku mutwe gwäbwe
v e'kubo lyäbwe bo, bwayogera Mu-
v Ez. 7. 4. kama Katonda.

23 Ekigambo kya Mukama neki-
nji'jira nate nga kyogera nti
2 Omwäna womuntu, wäliwo [a] aba-
3 kazi babiri, nyäbwe omu: [b] neba-
yendera [c] mu Misiri; bäyenda mu
buto bwäbwe: eyo amabere gäbwe
gyeganyigirizibwa, era eyo gyebabetenta enywanto ezobutanaba ku-
4 manya musaja. Namanya gäbwe
Okola, omukulu, ne Okoliba, muga-
d Ez. 16. 8. ndawe: [d] nebaba bänge nebazäla
abäna abobulenzi nabobuwala. Na-
manya gäbwe, Samaliya ye Okola,
5 ne Yerusalemi ye Okoliba. Okola
näyenda bweyali owänge; näsusuta
e 2 Basek. 15. 19; 17. 3; Kos. 8. 9. 6 baganzibe, [e] Abäsuli baliränwabe,
abäyambalänga kaniki, abakulu na-
bamasaza, bona balenzi abegömbebwa, abasaja abembaläsi abebaga'de
7 embaläsi. Näbagabira obwenzibwe,
bona basaja Abebwasuli abalönde:
era buli gweyasusuta, neyeyönonyesa nebifananyi byäbwe byona.
8 'Sö talekängayo bwenzibwe okuva
mu (naku) Ezemisiri; kubanga mu
butöbwe bäsula naye, nebabetenta
enywanto ezobutanaba kumanya
musaja: nebamufukako obwenzi
9 bwäbwe. Kyenava 'muwayo mu
mukono gwa baganzibe, mu muko-
10 no Gwabäsuli beyasusuta. Abo bä-
bi'kula ku bwererebwe: nebatwäla
abänabe abobulenzi nabobuwala,
naye nebamu'ta nekitala: näfüka
ekigambo ekyobuwemu mu bakazi;
kubanga bamukome'kerezako emi-
11 sängo. Ne mugandawe Okoliba nä-
laba ekyo, naye nämusinga okukyä-
ma mu kususutakwe ne mu bwe-
nzibwe obwabänga obungi okusinga
12 obwenzi bwa mugandawe. Yasu-
suta Abäsuli, abamasaza nabakulu,
baliränwabe, abäyambalänga engo-
ye ezinekaneka enyo, abembaläsi
abebaga'de embaläsi, bona balenzi
13 abegömbebwa. Nendaba ngagwa-
gwawazibwa; bömbi bäkwata e'ku-
14 bo limu. Ye näyongera ku bwenzi-
bwe; kubanga yalaba abasaja abatonebwa ku kisenge, ebifananyi
Ebyabakaludaya ebyatonebwa ne
15 gerenge, nga besibye enkoba mu
biwato, nga bagazii'za ebiremba
ebyamabala ku mitwe gyäbwe, bona
balängira okutunulirwa, ngekifananyi bwekiri Ekyababuloni mu Bu-
16 kaludaya, ensi mwebäzälirwa. Awo
mangwägo nga kya'je abalabe näbasusuta näbatumira ababaka mu
17 Bukaludaya. Ababuloni neba'ja
gyali mu kitända ekyokwagala, nebamwönöna nobwenzi bwäbwe, ye
nägwagwawazibwa nabo, omwoyo-
18 gwe negubatamwa. Kale bwatyo
näbi'kula ku bwenzibwe näbi'kula
ku bwerérebwe: kale omwoyo gwänge negumutamwa, ngomwoyo gwänge bwegwatamwa mugandawe.
19 Era naye *f* näyongera ku bwenzi- *f* Ez. 16. 25.
bwe, nga'jukira enaku ezobutöbwe,
mweyayendera munsi Eyemisiri.
20 Awo näsusuta baganzi bäbwe, omu-
biri gwäbwe ngenyama yendogoi,
nebibavamu biri ngebiva mu mba-
21 läsi. Bwotyo no'jukira obukaba
obwomubutöbwo, enywantozo bwe-
zabetentebwa Abamisiri olwamabere agomubuwalabwo.
22 Kale, 'gwe Okoliba, bwati bwa-
yogera Mukama Katonda nti Laba,
ndigolokosa ku'gwe baganzibo o-
mwoyogwo begutami'dwa, *g* nemba- *g* Ez. 16. 37.
23 leta okukulümba enjui zona: Aba-
babuloni Nabakaludaya bona, [i] Pe- [i] Yer. 50.
kodi ne Soa ne Koa, Nabäsuli bona 21.
wamu nabo: abalenzi abegömbebwa, bona ba masaza na bakulu,
abalängira nabasaja abätikirira, bo-
24 na nga bebaga'de embaläsi. Era
balikutabäla nga baku'te ebyokulwänyisa, amagäli ne banamuziga,
era nga balina ekibina ekyamawänga; balyesimba okulwäna näwe,
nga balina obugabo nengabo nenkufira enjui zona: era ndibatikira o-
kusala emisängo, [k] nebakusalira o- [k] 2 Basek.
musängo ngemisängo gyäbwe bwe- 25. 6.
25 giri. Era ndikusimbako obu'gya
bwänge, nabo balikubonereza nekirui; baliku'gyako enyindoyo namatugo; nekitündukyo ekirifi'kawo kirigwa nekitala: balitwäla abänabo
abobulenzi nabobuwala; nekitündukyo ekirifi'kawo kiryökebwa o
26 muliro. Era balikwambuza ebya-
mbalobyo, nebaku'gyako ebyobuyö-
27 njobyo ebirüngi. Bwentyo bwendi-
mazawo gyoli obukababwo nobwenzibwo (obwava) munsi Yemisiri:
nokuimusa notobaimusiza nate a-
masogo newakuba'de oku'jukira
28 Misiri nate. Kubanga bwati bwa-
yogera Mukama Katonda nti Laba,
ndikuwayo mu mukono gwabo [l] bo- [l] Ez. 16. 37.
29 kyäwa, mu mukono gwabo omwo-
yogwo begutami'dwa: nabo balikukola olwobukyäwe, baliku'gyako o-
mulimugwo gwona, nebakuleka ngoli bwerére nga tobi'ki'dwako: obwerére obwobwenzibwo nebubi'kulibwa, obukababwo era nobwenzibwo.
30 Ebyo birikukolebwa, kubanga [m] wa- [m] Ez. 6. 9.
yenda okugoberera abamawänga
era kubanga ogwagwawazibwa ne-
31 bifananyi byäbwe. Watambulira
mu 'kubo lya mugandawo; kyendiva mpa [n] ekikömpekyo mu muko- [n] Yer. 25.
32 nogwo. Bwati bwayogera Mukama 15.

Katonda nti Olinywa ku kikōmpe kya mugandawo, ekiwānvu era ekinene: olisekererwa dala nodūlirwa:
33 kirimu bingi. Oli'jula obutamivu nobuinike, ekikōmpe ekyokusamālirira nokulekebwawo, ekikōmpe
34 kya mugandawo Samaliya. Olikinywa nokutankira, nome'keta [o] engyo zakyo, noyuza amabēregō: kubanga 'nze nkyoge'de, bwayogera
35 Mukama Katonda. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Kubanga onerabi'de, nonsūla enyuma wamabegago, kale nāwe bērako obukababwo nobwenzibwo.
36 Era Mukama nāng'amba nti Omwāna womuntu [p] onosala omusāngo gwa Okola ne Okoliba? kale
37 babūlire emizizo gyābwe. Kubanga bāyenda, nomusai guli mu mikono gyābwe, era bāyenda ku bifananyi byābwe; era ne batabani bābwe bebanzālira [r] bābaisiza mu (muliro)
38 eri byo okulibwa. Era nate bankoze kino: [s] bōnōnye ekifo kyānge ekitukuvu ku lunaku olumu, era
39 [t] bōnōnye esabiti zānge. Kubanga [u] bwebāmala oku'tira abāna bābwe ebifananyi byābwe, kale neba'ja ku lunaku olwo [w] mu kifo kyānge ekitukuvu okukyōnōna; era, laba, [y] bwebatyo bwebakoze wakati mu
40 nyumba yānge. Era nate mwatumya abantu abava ewala: abatumirwa omubaka, kale, laba, neba'ja; nonābira abo noziga amasogo
41 newenyo'ka nebyobuyōnjo; notūla ku kitānda ekyekitibwa, emeza ngetegeke'dwa mu maso gakyo, [z] kwewateka obubāne bwānge namafuta
42 gānge. Ne'dobozi eryekibīna ekyegololā lyali naye: abatamivu nebaletebwa okuva mu 'dūngu wamu nabasaja abakopi; nebateka ebikomo ku mikono gyabo (bōmbi), nengule enūngi ku mitwe gyābwe.
43 Awo nenjogera kwoyo eyali aka'diye mu bwenzi nti Kakano banā-
44 yenda kuye, naye (nabo). Nebaingira gyali, nga bwebaingira eri omukazi omwenzi: bwebatyo bwebaingira eri Okola neri Okoliba,
45 abakazi abakaba. Nabatūkirivu, abo be [a] balibasalira omusāngo ngabakazi abenzi bwebasalirwa omusāngo era ngabakazi abayiwa omusai bwebasalirwa omusāngo; kubanga benzi, nomusai guli mu mikono
46 gyābwe. Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ndibalinyisiza ekibūna nembawayo okuyūgūmizibwa erui nerui nokunyagi-
47 bwa. Kale ekibūna kiribakuba amainja, nebabafumita nebitala byābwe; bali'ta abāna bābwe abobulenzi nabobuwala nebōkya enyumba zābwe
48 omuliro. Bwentyo bwendikomya obukaba munsi, abakazi bona baigirizibwe obutakola ngobukaba bwa-
49 'mwe bwebuli. Era balibasasula obukaba bwa'mwe, na'mwe mulibako ebibi ebyebifananyi bya'mwe: kale mulimanya nga 'nze Mukama Katonda.

24 Nate [a] mu mwāka ogwomwenda mu mwezi ogwekumi ku (lunaku) olwomwezi olwekumi ekigambo kya Mukama nekinji'jira
2 nga kyogera nti Omwāna womuntu, wewandikire erinya eryolunaku, eryolunaku olwa lero: kabaka Webabuloni yasemberera Yerusalemi
3 ku lunaku luno. Era ogerere enyumba enjēmu olugero obagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [b] Tekako esufuliya, gitekeko, era
4 ogifukemu aina'zi: okung'anye ebifi byāmu obitekemu, buli kifi ekirūngi, ekisāmbi nomukono; gi'juze
5 amagūmba agasinga obulūngi. 'Dira ku mbuzi esinga obulūngi, otūme amagūmba wansi wayo: gyeseze bulūngi; wewawo, amagūmba gayo gafumbibwe wakati muyo.
6 Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Zisānze ekibuga ekyomusai, esufuliya omuli obutala'ge bwayo, 'sō nobutala'ge bwayo tebugivu'demu! gi'gyemu kitūndu kitūndu; te'gwiri'dwako kalulu. Kubanga omusai gwakyo guli wakati mukyo; kyaguteka ku lwāzi olwerēre; [c] tekyagufuka ku 'taka oku-
8 gubi'kako enfūfu; gulinyise ekirui okuwalana e'gwānga, kyenvu'de nteka omusai gwakyo ku lwāzi o-
9 lwerēre, gulemeokubi'kibwako. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Zisānze ekibuga ekyomusai! era nānge nditēkera enkōmi okuba e-
10 nene. Tindikira enku nyingi, oyāse omuliro, ofumbire dala enyama, okwase ama'zi genyama, amagūmba
11 gasirire. Olyoke ogiteke ku mānda gayo nga terimu kintu, ebugume, nekikomo kyayo ki'gye, [d] nempitambi yayo esānūke muyo, obutala'ge
12 bwayo bumalibwewo. Kyekōye'za nokutegana: era naye obutala'ge bwakyo obungi tebukivamu; obutala'ge bwakyo (tebuvamu) na muliro.
13 Mu mpitambiyo mulimu obukaba: kubanga nakulongōsa' sō tewalongōsebwa, kyoliva olema okulongōsebwa empitambiyo nate na
14 katono okutūsa [e] lwendi'kusa ekirui kyānge ku'gwe. 'Nze Mukama nkyoge'de: kiritūka nānge ndikikola; siri'da nyuma 'sō sirisonyiwa 'sō siryejusa; ngamakubogo bwegali era ngebikolwabyo bwebiri, bwebalikusalira omusāngo, bwayogera Mukama Katonda.
15 Era ekigambo kya Mukama ne-
16 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna

[o] Is. 30. 14.
[p] Ex. 20. 4.
[r] Ez. 16. 20.
[s] Ez. 5. 11.
[t] Ez. 22. 8.
[u] Ez. 16. 20.
[w] Ez. 44. 7.
[y] 2 Basek. 21. 4.
[z] Ez. 16. 18.
[a] 2 Basek. 25. 1.
[b] Yer. 1. 13. Ez. 11. 3, 7, 11.
[c] Lev. 17. 13. Ma. 12. 16, 24.
[d] Ez. 22. 15.
[e] Ez. 5. 13.

womuntu, laba, oba oli awo nenku-
'gyako ekyo amasogo kyegegōmba:
era naye towubālānga 'sō tokābā-
nga maziga 'sō namazigago gale-
17 mēnga okukulukuta. 'Sā ebikowe
naye kasirise; towubālira afu'de,
f Lev.10. 6. *f* wesibe ekirembakyo, *g* onānike e-
g 2 Sam. 15. 30. ngatozo mu bigere, 'sō tobi'ka ku
mimwagyo, 'sō tolyānga ku 'mere
18 eyabantu. Awo nenjogera naba-
ntu enkya; akawungēzi mukazi
wānge nāfa: nenkola enkya nga
19 bwenalagi'dwa. Abantu nebang'a-
mba nti Totubūlire ebigambo bino
bwebiri ku'fe, kyova okola bwotyo?
20 Awo nembagamba nti Ekigambo
kya Mukama kyanji'jiri'de nga kyo-
21 gera nti Gamba enyumba ya Isi-
raeri nti Bwati bwayogera Muka-
ma Katonda nti Laba, ndyōnōna
ekifo kyānge ekitukuvu, amalala
agobuinza bwa'mwe, amaso ga-
'mwe kyegegōmba, nekyo ememe
ya'mwe kyesāsira; kale abāna ba-
'mwe abobulenzi nabobuwala be-
mwaleka enyuma baligwa nekitala.
22 Na'mwe mulikola nga 'nze bwe-
nkoze: temulibi'ka ku mimwa gya-
'mwe 'sō temulirya 'mere ya ba-
23 ntu. Nebiremba bya'mwe biriba
ku mitwe gya'mwe, nengato za-
'mwe mu bigere bya'mwe: temu-
liwubāla 'sō temulikāba; naye mu-
liyōngoberera mu butali butūkirivu
bwa'mwe, nemusinda buli muntu
24 ne mu'ne. Bwekityo Ezekieri ali-
i Ez. 12. 6. ba gyemuli *i* akabonero; *k* nga byo-
k Ez.12.11. na bwebiri byakoze bwemutyo bwe-
mulikola: ekyo bwekiri'ja, kale
l Ez. 6. 7. *l* nemulyoka mutegēra nga 'nze
Mukama Katonda.
25 Nāwe, omwāna womuntu, ku lu-
naku lwendiba'gyako amānyi gā-
bwe, esanyu eryekitibwa kyābwe,
amaso gābwe kyegegōmba, nekyo
kyebatekako omutima gwābwe, a-
bāna bābwe abobulenzi nabobu-
26 wala, kale ku lunaku olwo tekiriba
m Ez. 33. 21, 22. bwekityo ngoyo *m* aliwona ali'ja
gyoli okukikuwuliza namatugo!
27 Ku lunaku olwo akamwāko kalya-
samira oyo aliba ngawonye, noyo-
gera 'sō toliba kasiru nate: bwe-
kityo oliba kabonero gyebali; kale
balimanya nga 'nze Mukama.

25 Awo ekigambo kya Mukama
nekinji'jira nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, simba amasogo
n Ez.21.28. okwolekera *n* abāna ba Amoni, oba-
3 lagulireko: ogambe abāna ba Amo-
ni nti Muwulire ekigambo kya
Mukama Katonda; bwati bwayo-
gera Mukama Katonda nti Kubanga
wayogera nti Nyenya, eri awatuku-
vu wānge, bwewayōnōneka; neri
ensi ya Isiraeri bweyazisibwa; ne-
ri enyumba ya Yuda bwebāgenda
4 mu busibe: laba, kyendiva nkuwa-
yo eri abāna abebuvanjuba okuba
obutaka, kale balisisira ensisira zā-
bwe mu'gwe, nebatūla mu'gwe;
balirya ebibalabyo, era balinywa
5 amatago. Era ndifūla La'ba oku-
bānga ekisibo ekyeng'amira, nabā-
na ba Amoni okubānga ekifo embu-
zi wezigalamira: kale mulimanya
6 nga 'nze Mukama. Kubanga bwa-
ti bwayogera Mukama Katonda nti
Kubanga okubye mu ngalo, nosā-
mba nebigere, nosanyukira kunsi
ya Isiraeri nekye'jo kyona ekyo-
7 mumemeyo; laba, kyenvu'de nku-
gololerako omukono gwānge, era
ndikuwayo okuba *b* omunyago eri *b* Ex. 7. 21.
amawānga; era ndikuzikiriza mu
mawānga, nenkumalamu munsi
ezo: ndikufafāganya; kale olima-
nya nga 'nze Mukama.
8 Bwati bwayogera Mukama Kato-
nda nti Kubanga *c* Moabu ne *d* Se- *c* Is. 15. 1.
iri bogera nti Laba, enyumba ya *d* Ez. 35. 2.
Yuda efanana amawānga gona;
9 laba, kyendiva mba'gulira abāna
bebuvanjuba oluí lwa Moabu okuva
mu bibuga, okuva mu bibugabye
ebiri ku nsaloye, ekitībwa ekyensi,
e Besuyesimosi, *f* Baalumeoni, ne *e* Yos.12.3.
g Kiriyasaimu, okutabāla abāna ba *f* 1 Byom. 5. 8.
10 Amoni, era ndibawa okuba obuta- *g* Yer. 48.1.
ka, abāna ba Amoni balemēnga
11 oku'jukirirwa mu mawānga: era
nditūkiriza emisāngo ku Moabu;
kale balimanya nga 'nze Mukama.
12 Bwati bwayogera Mukama Kato-
nda nti *i* Kubanga Edomu akoze *i* Zab. 137. 7. Is. 34. 5.
bubi enyumba ya Yuda ngawalana
e'gwānga, era ayōnōnye nyo era ye-
13 walani'de e'gwānga kubo; Mukama
Katonda kyava ayogera bwati nti
Ndigololera ku Edomu omukono
gwānge, nemumalamu abantu ne-
nsolo: era ndigiziza okuva *k* Etema- *k* 1 Byom. 1. 45.
ni: okutūka *l* Ededani baligwa ne- *l* Ez. 27. 15, 20; 38. 13.
14 kitala. Era *m* nditeka e'gwānga lyā- *m* Yer. 49. 7-22. Am. 9. 12. Ob. 18, 19, 21.
nge ku Edomu nomukono gwaba-
ntu bānge Isiraeri; era balikolera
mu Edomu ngobusūngu bwānge
bwebuli era ngekirui kyānge bwe-
kiri: kale balimanya okuwalana kwā-
nge, bwayogera Mukama Katonda.
15 Bwati bwayogera Mukama Kato-
nda nti Kubanga *n* Abafirisuti bako- *n* Is.14. 29-32.
ze nga bawalana e'gwānga, era ba-
walanye e'gwānga ememe (yābwe)
ngeriko ekye'jo, okugizikiriza no-
16 bulabe obuta'gwāwo; Mukama Ka-
tonda kyaya ayogera bwati nti La-
ba, ndigololera ku Bafirisuti omu-
kono gwānge, era ndimalawo Aba-
keresi, nenzikiriza ekitūndu ekifi-
17 'sewo ekyoku'tale lyenyanja. Era
ndiwalana kubo e'gwānga ekulu
nga mbanenya nekirui: kale bali-
manya nga 'nze Mukama, bwendi-
batekako e'gwānga lyānge.

26 Awo olwātūka mu mwāka ogwekumi nesatu ku (lunaku) olwoluberyeberye olwomwezi ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, [a] kubanga Tulo ayoge'de ku Yerusalemi nti Nyenya! oyo amenyese (eyabānga) omulyāngo ogwamawānga; akyūki'de gyendi: kakano ye ngamaze okuzisibwa 'nze ndiga'gawala: Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Laba, ndi mulabewo, 'gwe Tulo, era [b] ndikutabāza amawānga mangi, ngenyanja bwetabāza amayengo gayo. Kale balizikiriza babugwe ba Tulo, nebamenyera dala ebigobye: era ndimukolokotako enfūfuye, ne'mufūla olwāzi olwerēre. Anābānga kifo kya kutegerāngako migōnjo [c] wakati mu nyanja: kubanga 'nze nkyoge'de, bwayogera Mukama Katonda: era kinābānga munyago gwa mawānga. Ne bawalabe abali mu 'tale bali'tibwa nekitala: kale balimanya 'nga 'nze Mukama. Kubanga Mukama Katonda bwayogera bwati nti [d] Laba, ndireta ku Tulo Nebukadule'za kabaka Webabuloni, [e] kabaka wa bakabaka, / okuva ebukika obwa kono, ngalina embalāsi namagāli nabebaga'de embalāsi nekibīna nabantu bangi. Ali'ta nekitala bawalabo abali mu 'tale: era alikuzīmbako ebigo, nākutūmakoekifūnvu, nākuimusizako engabo. Era alisimba ebintubye ebitomera ku babugwebo, era alimenyera dala ebigobyo nemba'zize. Embalāsize kubanga ziinze obungi, enfūfu yazo erikubi'kako: babugwebo balikankana olwoluyogāno lwabo abebagala embalāsi ne banamuziga namagāli, bwaliingira mu miryāngogyo, ngabantu bwebaingira mu kibuga ekiwagu'dwamu ekituli. Alirinyirira engūdozo zona nebinūlo byembalāsize: ali'ta abantubo nekitala, nempagi ezamānyigo ziri'ka wansi. Era balinyaga obuga'gabwo, nebyobuguzibwo balibifūla omui'go: era balimenyera dala babugwebo, nebazikiriza enyumbazo ezokwesima: era baligalamiza amainjago nemitigyo nenfūfuyo wakati mu ma'zi. Era ndikomya e'dobozi eryenyi'mbazo: nokuvuga kwenāngazo teliwuliirwa nate. Era ndikufūla olwāzi olwerēre: era onobānga kifo kya kutegerāngako migōnjo: tolizīmbibwa nate: kubanga 'nze Mukama nkyoge'de, bwayogera Mukama Katonda.

15 Bwati Mukama Katonda bwagamba Tulo nti Ebizīnga tebirikankana olwokubwātuka olwokugwakwo, abaliko ebiwūndu bwebalisīnda, ngaba'tira ekiwendo wakati mu 16 'gwe? Awo [a] abalāngira bona abenyanja baliva ku ntebe zābwe, nebambula ebyambalo byābwe, nebe'gyako engoye zābwe ezedalizi: balyambala okukankana; balitūla ku 'taka nga bakankana buli kasēra 17 nebakusamāliriirira. Era balitanula oknkukungubagira nebakugamba nti Ngozikiri'de, 'gweyatūlwāngamu abalunyanja, ekibuga ekyayātikiriira, [f] ekyalina amānyi ku nyanja, kyo nabo abakitūlamu, abāgwisako entisa yābwe kwabo bona abāgitambulirāngamu! Kakano ebizinga birikankana ku lunaku olwokugwakwo: wewawo, ebizinga ebiri mu nyanja birikeng'ēntererwa olwokugendakwo. Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda nti Bwendikufūla ekibuga ekyalekebwawo, ngebibuga ebitatūlwamu; [k] bwendikulinyisako enyanja, ama'zi amangi negakubi'kako; kale [l] ndikuka'kanya wamu nabo aba'ka mu bunya, eri abantu abomubiro ebye'da, era ndikutūza mu njui zensi eza wansi, mu bifo ebyalekebwawo obwe'da, wamu nabo aba'ka mu bunya, olemēnga okutūlwamu; era nditeka ekitibwa munsi eyabalamu: [m] ndikufūla entīsa, 'sō tolibawo nate: newakuba'de nga bakunonya, naye tebakulabenga nate enaku zona, bwayogera Mukama Katonda.

27 Ekigambo kya Mukama nekinji'jira nate nga kyogera nti Nāwe, omwāna womuntu, tanula okukungubagira Tulo: ogambe Tulo nti Ai 'gwatūla awaingirirwa mu nyanja, omusūbuzi owamawānga eri ebizinga bingi, bwati bwayogera Mukama Katonda nti 'Gwe, ai Tulo, oyoge'de nti 'Nze natūkirira mu bulūngi. Ensalozo ziri mu mutima gwenyanja, abazīmbibo batūkiri'za obulūngibwo. Embawozo zona bāzi'gya mu miberosi egiva ku [a] Seniri: ba'gye emivule ku Lebanoni okukukolera omulongōti. Enkasizo bazikoze mu myera egya Basani: emāngazo bazikoze'za masānga agawairwa munzo ezava ku [b] bizinga bya Ki'timu. Etāngalyo lyali lya bafuta eriko omulimu ogwedalizi ogwava Emisiri, libēre gyoli ebendera: engoye eza kaniki nezefulūngu ezava ku [c] bizinga bya Erisa ze zali ecandaluwayo. Abatūla mu Sidoni ne Aluvadi be bāli abavuzibo: abagezigezibo bāli mu'gwe, ai Tulo, be bali abagobabo. Abaka'de ba [d] Gebali nabagezigezi bayo bāli mu'gwe, nga be bakōnzibo: ebyōmbo byona ebyokunyanja nabalunyanja babyo bābānga mu'gwe okuwāmba ebyobuguzibwo. Obuperusi ne [e] Ludi ne Puti bāli

[a] Is. 23. 1.
[b] Yer. 34. 1.
[c] Ez. 27. 32.
[d] Ez. 29. 18.
[e] Ezer. 7. 12.
[f] Yer. 1. 14.
[f] Is. 23. 8.
[f] Is. 23. 4.
[k] Ez. 27. 34.
[l] Ez. 31. 14; 32. 18.
[m] Ez. 27. 36; 28. 19.
[a] Ma. 3. 9.
[b] Lub. 10. 4, 5.
[c] Lub. 10. 4.
[d] 1 Basek. 5. 18.
[e] Is. 66. 19. Yer. 46. 9. Ez. 30. 5.

mu 'gyeryo, abasajabo abalwānyi: bāwanikānga mu'gwe engabo ne-
11 nkufira: bātenda obulūngibwo. Abasaja Abeyaluvadi wamu ne'gyeryo bābānga ku babugwebo okwetōlōla, Nabaga'mada bābānga mu bigobyo: bāwanikanga engabo zābwe ku babugwebo okwetōlōla: bātūkiriza obulūngibwo. *f* Talusisi ye yabānga omusūbuziwo olwobuga'ga o-
12 bwengeri zona: bāwāngayo olwobuguzibwo efeza nebyūma namabāti namasasi. *g* Yavani, Tubali, ne Meseki, be bāli abasūbuzibo:
13 bāwānga emibiri gyabantu nebintu ebyebikomo olwobuguzibwo. *h* Abomunyumba ya *i* Togaluma bāwāngayo embalāsi nembalāsi ezentalo nenyumbu olwebintubyo.
14 Abasaja *k* Abededani be bāli abasūbuzibo: ebizinga bingi ebyali akatāle akomumukonogwo: bākuleterānga okuwanyisa amasānga nemi-
15 tōgo. Obusuli yabānga musūbuziwo olwolufulube lwemirimugyo: bāwāngayo olwebintubyo amainja aga nawandagala nolugoye olwefulūngu nomulimu ogwedalizi ne bafuta enūngi ne kolali namainja a-
16 matwakāvu. Yuda nensi ya Isiraeri bābānga basūbuzibo: bāwāngayo olwobuguzibwo eng'āno *l* Eyemi'nisi nebyakalōsa nomubisi gwe-
17 njuki namafuta neuvūmbo. Damasiko yabānga musūbuziwo olwolufulube olwemirimugyo, olwolufulube lwobuga'ga obwengeri zona: nomwenge Ogwekeruboni nebyōya
18 byendiga ebyeru. Vedani ne Yavani bāwāngayo olwebintubyo obugōgwa: ekyūma ekimasamasa ne *m* kasiya ne kalamo byabānga mu
19 buguzibwo. Dedani yabānga musūbuziwo olwengoye ezomuwendo
20 omungi ezokwebagalirako. Obuwalabu nabalāngira bona Abekedali abo bābānga basūbuzi ba mu mukonogwo: bābānga basūbuzibo olwabāna bendiga nendiga enume
21 nembuzi. Abasūbuzi Abeseba ne Laama bābānga basūbuzibo: bāwāngayo olwebintubyo ebyakalōsa ebisinga byona namainja gona ago-
23 muwendo omungi nezābu. Kalani, ne Ka'ne ne Edeni nabasūbuzi Abeseba ne Asuli, ne Kirumadi bābā-
24 nga basūbuzibo. Abo be bābānga abasūbuzibo olwebintu ebirōnde, olwemitūmba gya kaniki nemirimu egyedalizi, nesanduko ezebyambalo ezinekaneka, ezisibibwa nemigwa ezikolebwa emivule, mu byobugu-
25 zibwo. *n* Ebyōmbo Ebyetalusisi bye byakutambulirānga olwobuguzibwo: era waga'gawala noba wa kitibwa kinene mu mutima gwenya-
26 nja. Abavuzibo bākutūsiza awali ama'zi amangi: omuyaga ogwebu-

f 1 Basek. 10. 22. Ez. 38. 13.

g Lub. 10. 2.

h Lub.10.3.

k Ez.25.13.

l Balam. 11. 33.

m Kuv. 30. 24.

n Zab.48.7. Is. 2. 16.

vanjuba gukumenye mu mutima
27 gwenyanja. Obuga'gabwo nebintubyo, obuguzibwo, abalunyanjabo, nabagobabo, abakōnzibo nabawāmba obuguzibwo, nabasajabo bona abalwānyi abāli mu'gwe, wamu nekibinakyo kyona ekiri mu'gwe wakati, baligwa mu mutima gwenya-
28 nja ku lunaku olwokugwakwo. Olwe'dobozi eryokulekāna kwabagobabo, ebyālo ebiriranyewo birika-
29 nkana. Nabo bona abakwata enkasi, abalunyanja nabagoba bona abokunyanja baliva mu byōmbo byā-
30 bwe, baliimirira ku lukalu, era baliwuliza e'dobozi lyābwe, nga bakukābira, era balirira nga baliko obuinike, nebasūla enfūfu ku mitwe gyābwe, era balyekulukunya mu-
31 'vu: era balikumwera nebesiba ebibukutu, era balikukābira amaziga ememe zābwe nga ziriko obuinike,
32 nga bawubāla nyo nyini. Awo nga bakuba ebiwōbe balitanula okukukungubagira nebakukungubagira (nga bogera nti) Ani afanana Tulo, afanana oyo asirisibwa wakati mu
33 nyanja? *o* Ebintubyo bwebyavānga ku nyanja, wa'juzānga amawānga mangi: waga'gawaza bakabaka bensi nolufulube lwobuga'gabwo
34 nolwobuguzibwo. Mu biro enyanja bweyakumenya mu buziba obwama'zi, obuguzibwo nekibinakyo kyona nebigwa wakati mu'gwe.
35 *p* Abo bona abali ku bizinga bakusamāliriri'de, ne bakabaka bābwe bati'de nyo nyini, amaso gābwe ge-
36 ralikiri'de. Abasūbuzi abomumawānga bakusōza; ofūse entīsa, 'sō tobengawo nate enaku zona.

28 Ekigambo kya Mukama nekinji'jira nate nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, gamba omulāngira Wetulo nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Kubanga omutimagwo gugulumizibwa noyogera nti 'Nze katonda, ntu'de ku ntebe ya Katonda *a* wakati mu nyanja: era naye *b* oli muntu buntu 'sō si Katonda, newakuba'de nga wasimba omutimagwo ngomutima
3 gwa Katonda: laba, *c* olina amagezi okusinga Danieri; tewali kyāma
4 kyebainza okukukweka: nokunira obuga'ga olwamagezigo nokutegērakwo, nofuna ezābu nefeza mu
5 byobuga'gabyo: oyonge'de obuga'gabwo olwamagezigo amangi nolwokusūbulakwo, nomutimagwo gu-
6 gulumizibwa olwobuga'gabwo: Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Kubanga osimbye omutimagwo
7 ngomutima gwa Katonda; laba, kyendiva nkuletako ba'na'gwānga, abentīsa abomumawānga: kale balisōwola ebitala byābwe okulwānyi-

o Kub. 16. 15, 18.

p Ez. 26. 15.

a Ez. 27. 4.
b Is. 31. 3.
c Zek. 9. 2.

sa obulūngí obwamagezigo, era ba-
8 lyōnōna okumasamasakwo. Baliku'sā mu bunya; era olifa ngābo bwebafa aba'tirwa mu mutima gwe-
9 nyanja. Olyeyongera nate okugambira mu maso goyo aku'ta nti 'Nze Katonda? naye oli muntu buntu 'sō si Katonda mu mukono
10 gwoyo akufumita. Olifa ngābo bwebafa [d] abatali bakomole nomukono gwa ba'na'gwānga: kubanga 'nze nkyoge'de, bwayogera Mukama Katonda.
11 Era nate ekigambo kya Mukama
12 nekinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, tanula okukungubagira kabaka Wetulo omugambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti O'sā akabonero ku muwendo, ngo'ju'de amagezi, ngotūkiri-
13 'de obulūngi. Wali mu [e] Adeni olusuku lwa Katonda; buli'jinja eryomuwende omungi'lyabānga lya kukubi'kako, sadio, topazi, ne alimasi, berulo, sokamu, ne yasepi, safiro, e'jinja erya nawandagala, ne kabunkulo, nezābu: emirimu egyebitāsabyo negyendērezo gyali mu'gwe; gyategekebwa ku lunaku
14 kwewatōnderwa. Wali [f] kerubi eyafukibwako amafuta abi'kako: era 'nze nakusimba (nokubēra) nobēra ku [g] lusozi lwa Katonda olutukuvu; watambula erui nerui wakati mu
15 mainja agomuliro. Wali ngotūkiri'de mu makubogo okuva ku lunaku kwewatōnderwa okutūsa obutali butūkirivu lwebwalabika mu-
16 'gwe. Bāku'juza wakati ekye'jo olwolufulube olwokusūbulakwo, noyōnōna: kyenvu'de nkusūla nga nku'gya ku lusozi lwa Katonda nga nkulānga obwōnōnefu; era nkuzikiri'za, ai kerubi abi'kako, okuva
17 wakati mu mainja agomuliro. Omutimagwo gwagulumizibwa olwobulūngibwo, wakyāmya amagezigo olwokumasamasakwo: nkusu'de wansi, nkuta'de mu maso ga baka-
18 baka, bakutunulire. [i] Wayōnōna ebifobyo ebitukuvu olwolufulube olwobutali butūkirivubwo mu kusūbulakwo okutali kwa mazima; [k] kyenvu'de nziya omuliro wakati mu'gwe, gukwōke'za, era nkufu'de e'vu ku 'taka mu maso gabo bona
19 abakutunulira. Abo bona abakumanyi mu mawānga balikwewunya: ofūse entisa 'sō tobengawo nate enaku zona.
20 Awo ekigambo kya Mukama ne-
21 kinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, simba amasogo [l] okwolekera Sidoni okiragule, oyogere nti
22 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, 'nze ndi mulabewo, ai Sidoni; era ndigulumizibwa wakati mu'gwe: kale balimanya nga 'nze Mukama, bwendimala okutūkiririza mukyo emisāngo, [m] nentukuzibwa
23 mukyo. Kubanga ndiwereza mukyo [n] kawumpuli nomusai mu ngūdo zakyo; nabaliko ebiwūndu baligwa wakati mukyo, ekitala nga kikirūmba enjui zona; kale bali-
24 manya nga 'nze Mukama. Kale [o] tewalibawo nate [p] omweramanyo ogufumita eri enyumba ya Isiraeri newakuba'de eri'gwa erinakuwaza kwabo bona ababetōlo'de, abābagiriránga 'ekye'jo; kale balimanya nga 'nze Mukama Katonda.
25 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [r] Bwendiba nga 'nze okukung'anya enyumba ya Isiraeri okuba'gya mu mawānga, mwebasāsányizibwa, nentukuzibwa mulo mu maso gamawānga, kale [s] balitūla munsi yābwe gyenawa omu'du
26 wānge Yakobo. Era [t] balitūla omwo mirembe; wewawo, balizimba enyumba nebasimba ensuku ezemizabibu, nebatūla mirembe nga tebaliko kyebatya; bwendiba nga 'maze okutūkiriza emisāngo kwabo bona abābagirira ekye'jo ababetōlo'de; kale balimanya nga 'nze Mukama Katonda wābwe.

29 Mu mwāka ogwekumi mu (mwezi) ogwekumi ku (lunaku) olwomwezi olwekumi nebiri ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyo-
2 gera nti Omwāna womuntu, simba amasogo okwolekera Falao kabaka Wemisiri omulagulireko ne [a] ku-
3 Misiri yona: yogera ogambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndi mulabewo, Falao kabaka Wemisiri, [b] ogusota ogunene ogngalamira wakati mu mi'ga gyagwo, ogwoge'de nti Omu'ga gwānge gwānge, era ngwekole'de 'nze'ka.
4 Era [c] nditeka amalobo mumbazo, nebyenyanja ebyomumi'gagyo ndibikwataganya namagāmbago; era ndikulinyisa okuku'gya wakati mu mi'gagyo, wamu nebyenyanja byona ebyomumi'gagyo ebikwatagana
5 namagāmbago. Era ndikuleka (ngosūli'dwa) mu 'dūngu, 'gwe nebyenyanja byona ebyomumi'gagyo: oligwa ku 'tale ebwēru; [d] tolikung'anyizibwa 'sō toliyōlebwa: nkuwa'deyo okuba e'mere eri ensolo ezokunsi neri enyonyi ezomu'bāno nga. Kale bona abali mu Misiri
6 balimanya nga 'nze Mukama, kubanga babānga [e] mu'go gwa lumuli
7 eri enyumba ya Isiraeri. Bwebakukwata ku mukono, nomenyeka noyasa ebibegabega byābwe byona: era bwebesigama ku'gwe, nomenyeka, noimiriza ebiwato byābwe byo-
8 na. Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Laba, ndikuletako

[d] Ex. 31. 18; 32. 19, 21, 24-30, 32.

[e] Ez. 31. 8, 9.

[f] Kuv. 25. 20.

[g] Ez. 20. 40.

[i] Ez. 22. 16.

[k] Ez. 30. 8, 14, 16. Kub. 18, 9.

[l] Is. 23. 4, 12. Yer 25. 22; 27. 3. Ez. 32. 30.

[m] Ez. 20. 41.

[n] Ez. 38. 22.

[o] Kubal. 39. 55. Yos. 23. 13.

[p] Lev. 13. 51.

[r] Ez. 39. 27.

[s] Ez. 37. 25.

[t] Yer. 23. 6. Ez. 36. 28; 38. 8.

[a] Is. 19. 1. Yer. 25. 19.

[b] Zab. 44. 19; 74. 13. Is. 27. 1; 51. 9. Yer. 46. 22.

[c] Ez. 38. 4.

[d] Yer. 8. 2; 25. 33.

[e] 2 Basek. 18. 21. Is. 36. 6.

ekitala, nenkumalamu abantu ne-
9 nsolo. Nensi Yemisiri eriba matōngo era nsiko; kale balimanya nga 'nze Mukama: kubanga ayoge'de
10 nti Omu'ga gwānge, era 'nze nagukola. Kale, laba, 'nze ndi mulabewo, era ndi mulabe wemi'gagyo, era
/ Ez. 30. 12. /ndifūla ensi Yemisiri ensiko njerēre namatōngo, okuva ku kigo Ekyesevene okutūka ne ku nsalo
11 Eyebuwesiyopya. Tewaliba kigere kya muntu ekiriitamu 'sō tewaliba kigere kya nsolo ekiriitamu, 'sō teritūlwamu emyāka amakumi ana.
g Ez. 30. 7. 12 Era ndifūla ensi Yemisiri gamatōngo wakati munsi ezalekebwawo, nebibuga byayo mu bibuga ebizisibwa biriba matōngo emyāka amakumi ana: era hndisāsānyiza Abamisiri mu mawānga nembatatanyiza munsi (nyingi). Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda nti Emyāka amakumi ana nga giisewo kndikung'anya Abamisiri okubagya mu mawānga mwebasāsānyizibwa: era ndikomyawo obusibe
l Ez. 30. 14. Obwemisiri, nemba'za munsi lEyepasulo, munsi mwebāzālirwa; era baliba eyo obwakabaka obwajēzebwa. Bulisinga obwakabaka bwona okujēzebwa; 'sō tebulyegulumiza nate ku mawānga: era ndibakendēza, 'sō tebalifuga nate mawānga.
m Is. 30. 2, 3; 36. 4, 6. 16 'Sō tebuliba nate mbwesige bwa nyumba ya Isiraeri, nga bu'jukiza obutali butūkirivu, kwebakebuka okubatunulira; kale balimanya nga 'nze Mukama Katonda.
17 Awo olwātūka mu mwāka ogwamakumi abiri mu musānvu mu (mwezi) ogwoluberyeberye ku (lunaku) olwomwezi olwoluberyeberye ekigambo kya Mukama nekinji'jira
n Ez. 26. 7, 8. o Yer. 25. 9. 18 nga kyogera nti Omwāna womuntu, nNebukadule'za kabaka Webabuloni oyatabāza e'gyerye olutabālo olunene okulwānyisa Tulo: buli mutwe negubako ekiwalāta, na buli kibegabega nekibāmbuka: era naye teyalina mpēra, newakuba'de e'gyerye okuva Ētulo, olwolutabālo
p Ez. 30. 10, 12, 24, 25. 19 lweyakitabāla: Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Laba, pndiwa Nebukadule'za kabaka Webabuloni ensi Yemisiri; era alitwālira dala olufulube lwabantu bayo, nānyaga omunyago gwāmu, nānyaga omui'go gwāmu; era yeriba e-
20 mpēra eye'gyerye. 'Muwa'de ensi Yemisiri okuba empēraye gyeyatabālira, kubanga bākola omulimu gwānge, bwayogera Mukama Katonda.
r Zab. 132. 17. 21 Ku lunaku olwo rndimereza e-'jembe enyumba ya Isiraeri, era ndikuwa okwasama akamwa wakati mubo; kale balimanya nga 'nze Mukama.

30 Ekigambo kya Mukama nekinji'jira nate nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, lagula oyogere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Muwowogane nti Zisānze
3 olunaku! Kubanga aolunaku luli kumpi, olunaku lwa Mukama lwe luli okumpi, olunaku olwebire; kiriba kisēra kya ba'na'gwānga. Era ekitala kiririnya ku Misiri, nobubalagaze buliba Buwesiyopya, abo aba'ti'dwa bwebaligwa mu Misiri; era bali'gyawo olufulube lwabantu bāmu, nemisingi gyayo girimenye-
5 kera dala. Obuwesiyopya, ne Puti, ne Ludi, nabantu bona abātabulwa, ne Kubu, nabāna bona abensi eragānye, baligwa wamu nabo nekitala.
6 Bwati bwayogera Mukama nti Era nabo abakwatirira Misiri baligwa, namalala agobuīnza bwayo galikakana: okuva ku kigo Ekyesevene baligwa omwo nekitala,
7 bwayogera Mukama. Era baliba nga baleke'dwawo wakati munsi ezalekebwawo, nebibuga byayo biriba wakati mu bibuga ebyazisi-
8 bwa. Kale balimanya nga 'nze Mukama, bwendimala okukuma omuliro mu Misiri, nababēzi bayo
9 bona nga bazikiri'de. Ku lunaku olwo ababaka balitambula nga bava mu maso gānge nga bagendera mu byōmbo okutīsa Abaesiyopya abegolola; kale obubalagaze buliba kubo, nga ku lunaku lwa Misiri; kubanga, laba, lu'ja.
10 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Era bndikomya olufulube lwabantu ba Misiri nomukono gwa Nebukadule'za kabaka Webabuloni.
11 Ye nabantube awamu naye, abentisa abomunawānga, baliingizibwa okuzikiriza ensi; era balisōwola ebitala byābwe okulwānyisa Misiri,
12 neba'juza ensi abo aba'ti'dwa. Era ndikaza emi'ga, nentūnda ensi mu mukono gwabantu ababi; era ndirekesawo ensi ne byona ebirimu nomukono gwaba'na'gwānga: 'nze Mukama nkyoge'de.
13 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Era cndizikiriza nebifananyi, era ndimalamu esanamu mu dNofu; 'sō tewaliba nate mulāngira ava munsi Yemisiri: era ndi-
14 teka entīsa munsi Yemisiri. Era ndirekesawo ePasulo, nenkuma omuliro mu Zoani, nentūkiriza emi-
15 sāngo mu fNo. Era ndifuka ekirui kyānge ku Sini, ekigo kya Misiri; era ndimalawo olufulube olwaba-
16 ntu ba No. Era ndikuma omuliro mu Misiri; Sini kiriba nobubalagaze bungi, ne No kirimenyeka: ne
17 Nofu kiriba nabalabe emisana. Abalenzi ba Aveni naba Pibesesi ba-

a Ez. 7. 7, 12. Yo. 1. 15; 2. 1. Zef. 1. 7.

b Ez. 29. 19.

c Yer. 46. 12.

d Is. 19. 13.

e Ez. 29. 14.

f Yer. 46. 25.

ligwa nekitala: (nebibuga) bino bi-
18 rigenda mu busibe. Era [g] Etekafunekesi nomusana gulye'gyawo, bwendimenyera eyo ebikoligo bya Misiri, namalala agobuinza bwayo gali'gwāwo omwo: nakyo ekire kirikibi'kako, ne bawala bakyo bali-
19 genda mu busibe. Bwentyo bwenditūkiriza emisāngo mu Misiri: kale balimanya nga 'nze Mukama.
20 Awo olwātūka mu mwāka ogwekumi nogumu mu (mwezi) ogwoluberyeberye ku (lunaku) olwomwezi olwomusānvu ekigambo kya Muka-
21 ma nekinji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, [i] 'menye omukono gwa Falao kabaka Wemisiri; era. laba, tegusibi'dwa okusigako edagala, oku'sāko ekiwero okugusiba, gubēre namānyi okukwata ekitala. Mukama Katonda kyava ayo-
22 gera bwati nti Laba, ndi mulabe wa Falao kabaka Wemisiri, era ndimenya emikonogye, ogwamānyi nogwo ogwamenyeka; era ndigwisa ekita-
23 la okuva mu mukonogwe. Era [k] ndisāsānyiza Abamisiri mu mawānga, era ndibatatāganyiza munsi
24 (nyingi). Era [l] ndinywēza emikono gya kabaka Webabuloni, nenteka ekitala kyānge mu mukonogwe: naye ndimenya emikono gya Falao, kale alisīndira mu masoge ngomuntu afumiti'dwa okufa bwasinda.
25 Era ndisitula emikono gya kabaka Webabuloni, nemikono gya Falao giri'ka; kale balimanya nga 'nze Mukama, bwenditeka ekitala kyānge mu mukono gwa kabaka Webabuloni, naye alikigololera kunsi
26 Yemisiri. Era ndisāsānyiza Abamisiri mu mawānga nembatatāganyiza munsi (nyingi); kale balimanya nga 'nze Mukama.

31 Awo olwātūka mu mwāka ogwekumi nogumu mu (mwezi) ogwokusatu ku (lunaku) olwomwezi olwoluberyeberye ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 kyogera nti Omwāna womuntu, gamba Falao kabaka Wemisiri nolufulube lwabantube nti Ofanana āni
3 mu bukulubwo? Laba, Omwāsuli yali muvule ku Lebanoni ogwamatabi amalūngi, era ogwekisānikira ekyekisikirize, era muwānvu; nobusōngezobwe bwali mu matabi amazi-
4 iva. Ama'zi gamulisānga, enyanja yamukuza: emi'gagye gyakulukuta okwetōlōla olusukulwe; era yatūsa ensalosaloze eri emiti gyona egyo-
5 mu'tale. Obuwānvubwe kyebwava bugulumizibwa okusinga emiti gyona egyomu'tale; namatabige negāla, ensibukaze nezāla, amatabige negawānvuwa olwama'zi ama-
6 ngi, bweyagasūla. Enyonyi zona ezomu'bānga nezizimba ebisu byazo mu matabige, nensolo zona ezomunsiko nezizālira abāna bazo wansi wamatabige, namawānga gona amakulu negabēra wansi wekisikirizekye.
7 Bwatyo nāba mulūngi mu bukulubwe, olwokuwānvuwa kwamatabige: kubanga emizigye gyali
8 awali ama'ai amangi. Emivule egyomulusuku lwa Katonda tegyaīnza kumukweka: emiberosi nga tegyenkana matabige, nemyalamoni nga tegifanana nsibukaze: 'sōnga tewali muti [c] mu lusuku lwa Katonda ogumwenkana obulūngibwe. Namufūla mulūngi olwolufulube lwamatabige: emiti gyona egyomu [d] Adeni egyali mu lusuku lwa Katonda nokukwatibwa negimukwatirwa obu'gya.
10 Mukama Katonda kyeyava ayogera bwati nti Kubanga ogulumizibwa obuwānvu, era ata'de obusōngezobwe mu matabi amaziivu, [d] nomutimagwe gusituli'dwa olwo-
11 bugulumivubwe; okuwa ndimuwayo 'mu mukono gwowamānyi ku mawānga; talirema kumubonereza: 'mugobye olwobubibwe. Era ba'na'gwānga, abeēsa abomumawānga, bamumazeewa, bamulesewo: amatabige gagu'de ku nsozi ne mu biwōnvu byona, nensibukaze zimenyeke'de ku nsalosalo zona ezomunsi; namawānga agomunsi ga'se okuva mu kisikirize-
13 kye, era bamulesewo. Enyonyi zona ezomu'bānga siritūla [e] ku bibye ebyagwa, nensolo zona ezomunsiko
14 ziribēra ku matabige: waleme okubawo ku miti gyona egiri ku ma'bali gama'zi nogumu ogulyegulumiza olwobuwānvu bwagyo, era gireme okuteka obusōngezo bwagyo mu matabi amaziivu, negyagyo egyamānyi gireme okuimirira mu bugulumivu bwagyo, gyona eginywa ama'zi: kubanga gyona giwere'dwayo eri okufa, eri [f] enjui ezensi eza wansi, wakati mu bāna babantu, wamu nabo aba'ka mu bunya.
15 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ku lunaku lweya'ka mu magōmbe, naleta ekiwubālo: namubi'kira ku nyanja, nenziiza emi'ga gyayo, nama'zi amangi negaīmirizibwa: nempubāza Lebanoni kululwe, emiti gyona egyomu'tale
16 negiyōngobera kululwe. [g] Nakankanya amawānga olwe'dobozi eryokugwakwe, bwenamusūla mu magōmbe wamu nabo aba'ka mu bunya: [i] emiti gyona egyomu Adeni, emironde egya Lebanoni egisinga obulūngi, gyona eginywa ama'zi, [k] negisanyusibwa mu nsi ezensi eza

[g] Yer. 2. 16.
[h] Ez. 17. 23. Dan. 4. 12, 21.
[i] Yer. 46. 25.
[c] Ez. 28. 13.
[k] Ez. 29. 12.
[l] Is. 10.
[d] Dan. 5. 20.
[e] Ez. 32. 4.
[f] nyi. 16, 18. Ez. 26. 20; 32. 18, 34.
[a] Dan. 4. 11.
[g] Ez. 26. 15.
[i] Is. 14. 8.
[k] Is. 14. 9-11. Ez. 32. 31.

17 wansi. Era nagyo negi'ka mu ma-
gombe wamu naye eri abo aba'tib-
wa nekitala; wewawo, abo ababa-
nga omukonogwe, abatulanga wa-
nsi wekisikirizekye wakati mu ma-
wanga.
18 Ofanana ani bwotyo ekitibwa no-
bukulu mu miti egyomu Adeni? era
naye oli'sibwa wamu nemiti egyo-
mu Adeni mu njui ezensi eza wa-
[l] Ez 28.10. nsi: oligalamira wakati mu [l] batali
bakomole, wamu nabo aba'tibwa
nekitala. Oyo ye Falao nolufulu-
be lwabantube bona, bwayogera
Mukama Katonda.

32 Awo olwatuka mu mwaka o-
gwekumi nebiri, mu mwezi o-
gwekumi nebiri ku (lunaku) olwo-
mwezi olwoluberyeberye ekigambo
kya Mukama nekinji'jira nga kyo-
2 gera nti Omwana womuntu, tanula
okukungubagira Falao kabaka We-
misiri omugambo nti Wafananyizi-
[a] Ez. 19. 3, 5, 6; 38. 13. bwa [a] empologoma ento eyomumaa-
wanga: era naye oli ngogusota o-
guli mu nyanja; nowag.za wamu
nemi'gagyo, notabangu'a ama'zi
nebigerebyo, noyonona emi'ga gya-
3 go. Bwati bwayogera Mukama Ka-
tonda nti; dikusulako omugonjo
gwange nedibina ekyamawanga a-
mangi; era balikuvuba nomugonjo
[b] Ez.31.13. 4 gwange. Era ndikuleka ku lukalu
nenkusula ku 'tale ebweru, [b] nen-
kugwisako enyonyi zona ezomu-
'buga, naawe ndiku'kusa ensolo ezo-
5 munsi zona bwezenkana Era ndi-
teka omubirigwo ku nsozi nenji'ju-
6 za ebiwonvu obugulumivubwo. E-
ra ndifukirira ensi gyowugamu no-
musaigwo, okutuka ne ku nsozi;
7 nensalosalo ziriku'jula. Awo bwe-
[c] Mat. 24. 29. ndikumalawo, [c] ndibi'ka ku 'gulu
nenfula emunyenye zamu okubako
ekizikiza; era ndibi'ka ekire ku
njuba, 'so nomwezi tegulireta kwa-
8 ka kwagwo. Etabaza zona ezomu-
'gulu ezakayakana ndiziretako eki-
zikiza wa'guluwo, nenteka ekizikii-
za kunsiyo, bwayogera Mukama
9 Katonda. Era ndyeralikiriza emi-
tima gyamawanga amangi, bwendi-
tusa okuzikiririrakwo mu mawanga,
10 munsi zotomanyanga. Wewawo,
[d] Ez. 27. 35. [d] ndikusamaliririza amawanga ma-
ngi, ne bakabaka babwe balitya nyo
nyini kululwo, bwendigalula ekita-
la kyange mu maso gabwe; era
[e] Ez 26. 16. [e] balikankana buli kasera, buli mu-
ntu ngakankanira obulamubwe ye,
11 ku lunaku olwokugwakwo. Kuba-
nga bwati bwayogera Mukama Ka-
[f] Yer. 46. 26. Ez 14 17; 29. 8, 19. tonda nti [f] Ekitala kya kabaka We-
12 babuloni kirituka ku'gwe. Ndigwi-
sa olufululuberwo nebitala ebyaba-
manyi; bona ba ntisa ba mu ma-
wanga: era balinyaga amalala ga
Misiri, nolufulube lwayo lwona lu-
18 lizikirizibwa. Ndizikiriza ensolo
zayo zona okuva awali ama'zi ama-
ngi; 'so nekigere kyabantu tekiri-
gatabangula nate, 'so nebinulo e-
14 byensolo tebirigatabangula. Kale
nendyoka ntangaliza ama'zi ga-
bwe, nenkulukusa emi'ga gyabwe
ngamafuta, bwayogera Mukama
15 Katonda. Bwendirekesawo ensi
Yemisiri nengizisa, ensi eterimu e-
byo byeya'julanga, bwendifumita
abo bona abalimu, kale [g] nebalyoka
16 bamanya nga 'nze Mukama. Kuno
kwe kukungubaga kwebalikungu-
baga; [i] abawala abamawanga bali-
kungubaga bwebatyo: balikungu-
bagira Misiri nolufulube lwamu
lwona bwebatyo, bwayogera Muka-
ma Katonda.
17 Era olwatuka mu mwaka ogwe-
kumi nebiri ku (lunaku) olwomwezi
olwekumi netano ekigambo kya
Mukama nekinji'jira nga kyogera
18 nti Omwana womuntu, kubira ebi-
wobe olufululube lwa Misiri, obasule
wansi, ye nabawala abamawanga
agayatikirira, mu njui ezensi eza
wansi, wamu nabo aba'ka mu bu-
19 nya. [k] Osinga ani obulungi? sere-
ngeta otekebwe wamu [l] nabatali ba-
20 komole. Baligwa wakati mwabo
aba'tibwa nekitala: awere'dwayo
eri ekitala: mu'gyewo nolufulube-
21 rwe lwona. Abamanyi abobuinza
[m] balyogera naye nga baima wakati
mu magombe wamu nabo abamu-
bera: baserengese, bagalami'de, ba-
sirise, abatali bakomole aba'tibwa
22 nekitala. Asuli ali eyo nekibina-
kye kyona; amalaloge gamwetolo-
'de: bona ba'ti'dwa, bagu'de neki-
23 tala: amalalo gabwe gatekebwa mu
njui ezobunya ezikomererayo, ne-
kibinakye kyetolo'de amalaloge:
bona ba'ti'dwa, bagu'de nekitala,
abaletanga entisa munsi eyabalamu.
24 Eriyo [n] Eramu nolufululuberwe lwo- [n] Yer. 49. 34-39.
na nga betolo'de amalaloge: bona
ba'ti'dwa, bagu'de nekitala, aba'se
nga si bakomole mu njui ezensi eza
wansi, abaletanga entisa yabwe mu-
nsi eyabalamu, nebabako ensonyi
zabwe wamu nabo aba'ka mu bunya:
25 bamusimbi'de ekitanda wa-
kati mwabo aba'ti'dwa wamu nolu-
fululuberwe lwona: amalaloge ga-
mwetolo'de: bona batali bakomole,
aba'ti'dwa nekitala; kubanga enti-
sa yabwe yaletebwanga munsi eya-
balamu, nebabako ensonyi zabwe
wamu nabo aba'ka mu bunya: ate-
ke'dwa wakati mwabo aba'ti'dwa.
26 Eriyo [o] Meseki, Tubali, nolufulube- [o] Ez 27. 13.
rwe lwona; amalaloge gamwetolo-
'de: bona batali bakomole, aba'ti-
'dwa nekitala; kubanga baletanga
entisa yabwe munsi eyabalamu.

27 'Sō [p]tebaligalamira wamu nabamānyi abagu'de ku batali bakomole, aba'se mu magōmbe nga balina ebyokulwānyisa byābwe nebitala byābwe nga biteke'dwa ku mitwe gyābwe, nobutali butūkirivu bwābwe buli ku magūmba gābwe; kubanga (bābānga) ntisa eri abamānyi munsi eyabalamu. Naye olimenyekera wakati mu batali bakomole, era oligalamira wamu nabo
29 aba'ti'dwa nekitala. Eriyo [r]Edomu, bakabakabe nabakūngube, abatekebwa mu mānyi gābwe awamu nabo aba'ti'dwa nekitala: baligalamira nabatali bakomole nabo aba'ka
30 mu bunya. Eriyo abalāngira [s]abebukika obwa kono, bona, [t]Nabasidoni bona, aba'se nabo aba'ti'dwa; newakuba'de nga bāleta entisa olwamānyi gābwe, bakwati'dwa ensonyi; era bagalami'de nga si bakomole wamu nabo aba'ti'dwa nekitala, nebabako ensonyi zābwe wa-
31 mu nabo aba'ka mu bunya. Falao [u]alibalaba, [v]nāsanyusibwa olwolufuluberwe lwona: Falao ne'gyerye lyona aba'ti'dwa nekitala, bwayo-
32 gera Mukama Katonda. Kubanga nta'de entisaye munsi eyabalamu: era alitekebwa wakati mu batali bakomole wamu nabo aba'ti'dwa nekitala, ye Falao nolufuluberwe lwona, bwayogera Mukama Katonda.

33 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 Omwāna womuntu, yogera [a]nabāna babantubo obagambe nti Bwendetānga ekitala kunsi, abantu abomunsi bweba'gyānga omusaja wakati mubo nebamutekawo okuba omu-
3 kūmi wābwe: bwalaba ekitala nga ki'ja kunsi, obanga afūwa ekondēre
4 nālabula abantu; kale buli awulira [b]okuvuga kwekondēre nātalabuka, ekitala bweki'ja nekimu'gyawo, kale [c]omusaigwe gunābānga ku mu-
5 twegwe ye. Awuli'de okuvuga kwekondēre nātalabuka; omusaigwe gunābānga kuye: naye singa ala-
6 buse yandiwonye'za ememeye. Naye omukūmi bwalabānga ekitala nga ki'ja, nātafūwa kondēre, abantu nebatalabulwa, ekitala neki'ja, neki'gya mubo omuntu yena; kale ngagyi'dwawo mu butali butūkirivubwe, naye [d]omusaigwe ndiguvūna-
7 na mu mukono gwomukūmi. Nāwe bwotyo, omwāna womuntu, [e]nkuta'dewo okuba omukūmi eri enyumba ya Isiraeri; kale, owulirānga ekigambo eri akamwa kānge, obawēnga okulabula okuva gyendi.
8 Bweng'ambānga omubi nti Ai omubi, tolirema kufa, notoyogera kulabula omubi okuva mu 'kubolye; omuntu oyo omubi alifira mu butali butūkirivubwe, naye omusaigwe
9 ndiguvūnana mu mukonogwo. Era [f]naye bwolabulānga omubi e'kubolye okukyūka okulivamu, nātakyūka okuva mu 'kubolye; alifira mu butali butūkirivubwe, naye 'gwe ngowonye'za ememeyo.
10 Nāwe, omwāna womuntu, gamba enyumba ya Isiraeri nti Mwogera bwemuti nti Okusobya kwa'fe nokwōnōna kwa'fe kuli ku'fe, era tuyōngoberera mukwo; kale twandi-
11 ba'de tutya abalamu? Bagambe nti Nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, [g]sirina sanyu lyensanyukira okufa kwomubi: wabula omubi akyūke ave mu 'kubolye abēre omulamu: mukyūke, mukyūke okuva mu makubo ga'mwe amabi; kubanga [i]mwagalira ki okufa, ai enyumba ya Isiraeri?
12 Nāwe, omwāna womuntu, gamba abāna babantubo nti [k]Obutūkirivu obwomutūkirivu tebulimuwonyeza ku lunaku olwokusobyakwe; nobubi obwomubi tebulimugwisa ku lunaku lwakyūka okuleka obubibwe: 'sō noyo alina obutūkirivu taliinza kuba mulamu olwobwo ku lunaku
13 lwayōnōna. Bweng'amba omutūkirivu nga talirema kuba mulamu; bwanesigānga obutūkirivubwe, nākola obutali butūkirivu, tewaliba ku bikolwabye ebyobutūkirivu ebiri'jukirwa; naye mu butali butūkirivubwe bwakoze omwo mwalifira.
14 Nate [l]bweng'amba omubi nti Tolirema kufa; [m]bwanākyūkānga okuleka okwōnōnakwe nākola ebyo
15 ebyalagirwa ebyensōnga; omubi [n]bwa'zāngayo omusingo, [o]nākomyawo ekyo kyeyanyaga, nātambulira mu [p]matēka agobulamu, nga taliko butali butūkirivu bwakola;
16 talirema kuba mulamu, talifa. Tewaliba [r]ku bibibye byeyakola ebiri'jukirwa eri ye: akoze ebyo ebyalagirwa ebyensōnga; talirema kuba
17 mulamu. Era [s]naye abāna babantubo bogera nti E'kubo lya Mukama teryenkanankana: naye bo e'kubo lyābwe lye litenkanankana.
18 [t]Omutūkirivu bwakyūkānga okuleka obutūkirivubwe nākola obutali butūkirivu, nokufa alifira omwo.
19 Era [u]omubi bwakyūkānga okuleka obubibwe nākola ebyo ebyalagirwa ebyensōnga, aliba mulamu olwebyo.
20 Era naye mwogera nti E'kubo lya Mukama teryenkanankana. Ai enyumba ya Isiraeri, [w]ndibasalira omusāngo buli muntu ngamakubo-ge bwegali.
21 Awo olwātūka mu mwāka ogwekumi nebiri [y]ogwokusibibwa kwa'fe, mu (mwezi) ogwekumi ku (lunaku) olwomwezi olwokutāno omu eyali

[p] Is. 14. 18, 19.
[r] Ez. 25. 12.
[s] Ez. 38. 6, 15; 39. 2.
[t] Ez. 28. 21.
[u] Ez. 31. 16.
[a] Ez. 3. 11.
[b] Is. 58. 1. Yer. 6. 17. Am. 3. 6.
[c] Ez. 14. 13.
[d] Ez. 5. 13.
[e] Yer. 1. 18.
[f] Ez. 3. 19.
[g] 2 Sam. 14. 14. Ez. 18. 23.
[i] Ez. 18. 31.
[k] Ez. 18. 24.
[l] Ez. 3. 18.
[m] Ez. 18. 27.
[n] Ez. 18. 7.
[o] Kuv. 22. 1, 4, 7. Lev. 6. 2, 4, 5. Kubal. 5. 6, 7.
[p] Lev. 18. 5.
[r] Ez. 18. 22.
[s] Ez. 18. 25, 29.
[t] Ez. 18. 26.
[u] Ez. 18. 27.
[w] Ez. 18. 30.
[y] Ez. 1. 2.

awonye mu Yerusalemi na'ja gyendi ngayogera nti [a]Ekibuga kiku-
22 bi'dwa. Awo [a]omukono gwa Mukama gwali nga guba'de ku'nze akawungēzi, ye awonye nga tana-'ja; era [b]yali ayasami'za akamwa kānge okutūsa lweya'ja gyendi enkya; akamwa kānge nekayasama,
23 nesiba kasiru nate. Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga
24 kyogera nti Omwāna womuntu, abo abali mu bifo ebyo ebyazika ebyomunsi ya Isiraeri bogera nti Ibulaimu yali omu, naye nāsikira ensi: naye 'fe tuli bangi; ensi
25 etuwere'dwa okuba obusika. Kale obagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [c]Mulya ekirimu omusai, nemuimusa amaso ga'mwe eri ebifananyi bya'mwe nemuyiwa omusai, era mulirya ensi?
26 Muima ku kitala kya'mwe, mukola ebyemizizo, nemwōnōna buli muntu mukazi wa mu'ne: era mu-
27 lirya ensi? Bwoti bwoba obagamba nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Nga bwendi omulamu, mazima abo abali mu bifo ebyazika baligwa nekitala, noyo ali mu 'tale ebwēru ndimuwayo eri ensolo okulibwa, nabo abali mu bigo ne mu
28 mpuku balifa kawumpuli. Era ndifūla ensi okuba amatōngo nekyewunyo, namalala agobuīnza bwayo galikoma; nensozi za Isiraeri zirirekebwawo, omuntu yena
29 aleme okunitamu. Kale nebalyoka bamanya nga 'nze Mukama, bwendiba nga nfu'de ensi okuba amatōngo nekyewunyo olwemizizo gyā-
30 bwe gyona gyebakoze. Nāwe, omwāna womuntu, abāna babantubo bakwogerako awali ebisakāte ne mu miryāngo egyenyumba, nebagambagana, buli muntu ngagamba mugandawe nti Mu'je, mbegairi'de, muwulire ekigambo ekivu'de eri
31 Mukama. Neba'ja gyoli ngabantu bweba'ja, nebatūla mu masogo ngabantu bānge, nebawulira ebigambo byānge naye nebatabikola: kubanga bolesa okwagala kungi na kamwa kābwe, naye omutima gwābwe gugoberera amagoba gābwe.
32 Era, laba, oli gyebali ngoluīmba olulūngi enyo olwomuntu alina e-'dobozi erisanyusa enyo, era amanyi okukuba obulūngi enānga: kubanga bawulira ebigambobyo, naye
33 nebatabikola. Awo ebyo bwebiritūkirira [laba, bi'ja], kale nebalyoka bamanya nga na'bi aba'de mubo.

34 Awo ekigambo kya Mukama neki-
2 nji'jira nga kyogera nti Omwāna womuntu, balagulireko abasūmba ba Isiraeri, olagule obagambe,

ogambe abasūmba nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Zibasānze abasūmba ba Isiraeri aberisa bo'ka! abasūmba tebandirīsi'za
3 ndiga? Mulya masavu, nemwambala ebyōya, nemu'ta ebya sava;
4 naye nemutalisa ndiga. Eteinza temugi'sāngamu mānyi, 'sō temuwonyānga erwa'de, 'sō temusibānga emenyese, 'sō temukomyāngawo egobe'dwa, 'sō temunonyānga nebuze; naye mwazifugānga na-
5 mānyi namawa'gali. Nezisāsāna olwobutabawo musūmba: neziba kya kulya eri ensolo zona ezomu-
6 nsiko nezisāsāna. Endiga zānge zabulubutira ku nsozi zona ne ku buli kasozi akawānvu: wewawo, endiga zānge zasāsānira ku maso ge'taka lyona; 'sō tewali eyazinonya newakuba'de okuzibūliriza.
7 Kale, 'mwe abasūmba, muwulire
8 ekigambo kya Mukama: Nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, mazima kubanga endiga zānge zafūka mui'go, era endiga zānge zafūka kya kulya eri ensolo zona ezomunsiko olwobutabawo musūmba, 'sō nabasūmba bānge tebanonya ndiga zānge, naye abasūmba neberisa bo'ka nebatalisa
9 ndiga zānge; kale, 'mwe abasūmba, muwulire ekigambo kya Mu-
10 kama; bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndi mulabe wa basūmba; era [a]ndivūnana endiga zānge mu mukono gwābwe, nembalekesayo okulisa endiga; 'sō nabasūmba tebalyerisa bo'ka nate; era ndiwonya endiga zānge mu kamwa kābwe zireme okuba ekyo-
11 kulya eri bo. Kubanga Mukama Katonda bwayogera bwati nti Laba, 'nze mwēne, 'nze ndinonya e-
12 ndiga zānge, nenzibūliriza. Ngomusūmba bwabūliriza ekisibokye ku lunaku lwabēra mu ndigaze ezisāsānye, bwentyo bwendibūliriza endiga zānge; era ndiziwonya mu bifo byona gyezasāsānira ku [b]lunaku olwebire olwekizikiza.
13 Era ndizi'gya mu mawānga, nenzikung'anya okuzi'gya munsi (nyingi), nenzireta munsi yazo zo; era ndizirīsiza ku nsozi za Isiraeri ku lubalama lwensalosalo zama'zi ne mu bifo byona ebibē-
14 rwamu ebyensi. Ndizirīsa omu-'do omulūngi, era ku nsozi ezentiko ya Isiraeri kwe kuliba ekisibo kyābwe: [c]eyo gyezirigalamira mu
15 kisibo ekirūngi, nezirira omu'do omugimu ku nsozi za Isiraeri. 'Nze mwēne ndirīsa endiga zānge nenzigalamiza, bwayogera Mukama
16 Katonda. [d]Ndinonya ekyo ekibuze nenkomyawo ekyo ekigobe'dwa nensiba ekimenyese neuzi'sāmu amā-

[a] 2 Basek. 15. 2-4. Yer. 39. 2; 52. 5, 6. Ez. 26. 2.
[a] Ez. 1. 3.
[b] Ez. 24. 27.
[c] Lub. 9. 4. Lev. 3. 17. Ez. 44. 7.
[a] Ez. 2. 13. Beb. 13. 17.
[b] Ez. 30. 3. Yo. 2. 2.
[c] Yer. 23. 12.
[d] Mi. 4. 6.

nyi mwekyo ekirwa'de: [c]nebya sava nebyamānyi ndibizikiriza;
17 ndibirisa [d]nomusāngo. Na'mwe, ekisibo kyānge, bwati bwayogera
Mukama Katonda nti Laba, nsala omusāngo ogwensolo nensolo, o-
gwendiga enume era nembuzi enu-
18 me. Mukiita kigambo kitono nga mwalya omu'do omulūngi, naye nekibagwānira nokulinyirira nebi-
gere bya'mwe omu'do gwa'mwe o-
gwafi'kawo? era nga mwanywa ama'zi amatēfu, naye nekibagwā-
nira nokutabāngula nebigere bya-
19 'mwe agafi'sewo? Nendiga zānge zirya ebyo byemulinyiri'de nebi-
gere bya'mwe, nezinywa ago gemu-
tabāngu'de nebigere bya'mwe.
20 Mukama Katonda kyava abagamba bwati nti Laba, 'nze, 'nze mwē-
ne, ndisala omusāngo ogwensolo eza
21 sava nogwensolo enkōvu. Kubanga musindisa embirizi nebibega-
bega, nemutōmeza ezirwa'de zona amayembe ga'mwe okutūsa lwemu-
22 zisāsānyiza dala; kyendiva mpo-
nya ekisibo kyānge, 'sō teziriba nate mui'go; nānge ndisala omu-
23 sāngo ogwensolo nensolo. Era ndi'sāwo kuzo [f]omusūmba omu, naye alizirūnda, [g]omu'du wānge Daudi; yalizirūnda, era yaliba o-
24 musūmba wazo. [h]Nānge Mukama ndiba Katonda wābwe, nomu'du wānge Daudi (aliba) [i]mulāngira mubo; 'nze Mukama nkyoge'de.
25 Era ndiragāna nabo [m]endagāno eyemirembe, era [n]ndikomya mu-
nsi ensolo embi: kale [o]balitūla mu 'dūngu nga tebaliko kyebatya, ne-
26 bebakira mu bibira. Era ndibafū-
la [p]omukisa nebifo ebyetōlo'de olu-
sozi lwānge; era nditonyesa olu-
wandagirize mu ntūko zalwo; wa-
libawo [r]empandagirize ezomukisa.
27 Nomuti ogwomu'tale gulibala ebi-
bala byagwo, ne'taka lirireta ekye-
ngera kyalyo, nabo baliba munsi yābwe nga tebaliko kyebatya; kale balimanya nga 'nze Mukama, bwe-
ndiba nga 'maze okumenya ebisiba ebyekikoligo kyābwe, era nga mba-
wonye'za mu mukono gwābo abā-
28 bafūla aba'du. 'Sō tebaliba mui-
'go nate eri abamawānga, 'sō nenso-
lo eyomunsi teribalya; naye bali-
tūla nga tebaliko kyebatya 'sō te-
29 waliba alibatisa. Era ndibaimusi-
za [s]olusuku olwokwātikirira, 'sō tebalimalibwawo nate nenjala mu-
nsi, 'sō tebalibako [t]nsonyi za ba-
30 mawānga nate. Kale balimanya nga 'nze Mukama Katonda wābwe ndi wamu nabo, era nga bo, enyu-
mba ya Isiraeri, be bantu bānge,
31 bwayogera Mukama Katonda. Na-
'mwe, endiga zānge, endiga ezomu-
'dūndiro lyānge, muli bantu, nānge
ndi Katonda wa'mwe, bwayogera Mukama Katonda.

35 Era nate ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera
2 nti Omwāna womuntu, simba ama-
3 sogo okwolekera [a]olusozi Seiri, [b]olulagulireko, olugambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndi mulabewo, ai olusozi Seiri, era ndikugololerako omuko-
no gwānge, era ndikufūla okuba a-
4 matōngo nekyewunyo. Ndizisa ebi-
bugabyo, nāwe oliba ngoleke'dwa-
wo; kale olimanya nga 'nze Muka-
5 ma. [c]Kubanga wabānga nobulabe obuta'gwāwo, nowayo abāna ba Isi-
raeri eri obuīnza obwekitala mu biro mwebūlabira enaku, mu biro ebyobutali butūkirivu obwenkome-
6 rero: kale, nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, kye-
ndiva nkutekeratekera omusai, no-
musai gulikucoca: kubanga tewa-
kyāwa musai, omusai kyeguliva
7 gukucoca. Bwentyo ndifūla olusozi Seiri okuba ekyewunyo namatōngo; era ndimalawo okwo oyo ai-
8 tamu noyo akomawo. Era ndi'juza ensozi zayo abayo aba'tibwa: aba'tibwa nekitala baligwa ku nsozizo ne mu biwōnvnbyo ne mu nsa-
9 losalozo zona. Ndikufūla amatōngo agatali'gwāwo, 'sō nebibugabyo tebiritūlwamu: kale mulimanya
10 nga 'nze Mukama. Kubanga wayogera nti Amawānga gano gōmbi nensi zino zōmbi biriba byānge, na'fe tuligirya; naye Mukama yali
11 eyo: kale, nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama Katonda, ndi-
kola ngobusūngubwo bwebuli era ngobu'gyabwo bwebuli bwewalaga okuva mu kukyāwa kwewabakyā-
wa; era ndyemanyisa mubo, bwe-
12 ndikusalira omusāngo. Kale oli-
manya nga 'nze Mukama mpuli'de oknvōlakwo kwona kwewavōla eri ensozi za Isiraeri, ngoyogera nti Zireke'dwawo, ziwere'dwa 'fe oku-
13 zirya. Era mwanegulumirizako nakamwa ka'mwe, era munyonge-
'deko ebigambo bya'mwe: 'nze
14 mpuli'de. Bwati bwayogera Mukama Katonda nti E'taka lyona bweririsanyuka, 'gwe ndirekesawo.
15 Nga bwewasanyukira obusika obwenyumba ya Isiraeri kubanga bwalekebwawo, bwentyo bwendiku-
kola'gwe: oliba ngoleke'dwawo, ai olusozi Seiri ne Edomu yona, yona bweyenkana: kale balimanya nga 'nze Mukama.

36 Nāwe, omwāna womuntu, lagu-
la [a]ensozi za Isiraeri oyogere
2 nti 'Mwe ensozi za Isiraeri, muwu-
lire ekigambo kya Mukama. Bwa-

[c] Ia. 10. 16.
[d] Yer. 10. 24.
[f] Yer. 23. 4, 5. Ez. 37. 24. Yok. 10. 11.
[g] Yer. 30. 9. Ez. 37. 24, 25.
[h] Kuv. 29. 45. Ez. 37. 27.
[i] Ez. 37. 22; 44. 3.
[m] Ez. 37. 26.
[n] Lev. 26. 6. Is. 11. 6-9; 35. 9. Kos. 2. 18.
[o] Ez. 38. 8.
[p] Luk. 12. 2. Is. 19. 24. Zek. 8. 13.
[r] Mala 3. 10.
[s] Is. 60. 21; 61. 3.
[t] Ez. 36. 6.
[a] Luk. 32. 3; 36. 8, 9. Ma. 2. 1, 4, 5. Is. 21. 11. Ez. 25. 8.
[b] Ez 25. 12. Yo. 3. 19. Am. 1. 11. Ob. 1-21.
[c] Zab. 137. 7. Ez. 36. 2. Ob. 10, 11.
[a] Ez. 6. 2.

ti bwayogera Mukama Katonda nti Kubanga omulabe aboge'deko nti Nyenya! era nti [b] Ebifo ebigulumi-
3 vu ebye'da bya'fe, tubiri'de: kale lagula oyogere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Kubanga, kubanga babalekese'zawo, era babali'de enjui zona, amawänga a-
gafi'sewo gabalye, era [c] musituli-'dwa mu mimwa gyabogezi ne mu
4 bigambo ebibi ebyabantu: kale, 'mwe ensozi za Isiraeri, muwulire ekigambo 'kya Mukama Katonda; bwati Mukama Katonda bwaga-mba ensozi nobusozi, ensalosalo nebiwönvu, amatöngo agäzika ne-bibuga ebyalekebwawo, ebifüse o-
mui'go [d] nekyokusekererwa eri a-mawänga agafi'sewo agetölo'de:
5 Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Mazima njogere'de [e] mu muliro ogwobu'gya bwänge eri a-mawänga agafi'sewo neri Edomu yona abeteke'dewo ensi yänge oku-girya, omutima gwäbwe gwona nga gusanyuse, ememe yäbwe ngeriko ekye'jo, okugisüla okuba omui'go:
6 kale lagula ebyensi ya Isiraeri oga-mbe ensozi nobusozi, ensalosalo nebiwönvu, nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, njoge-ze'za obu'gya bwänge nekirui kyä-nge, kubanga [f] mwabängako enso-
7 nyi ezabamawänga: Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Nyi-musi'za omukono gwänge (nga njo-gera nti) Mazima abamawänga aga-betölo'de abo be balibako ensonyi
8 zäbwe. Naye 'mwe, ai ensozi za Isiraeri, mulisüla [g] amatabi ga'mwe, nemubalira abantu bänge Isiraeri ebibala bya'mwe; kubanga banäte-
9 ra oku'ja. Kubanga, laba, 'nze ndi kulwa'mwe, era ndikyükira gyemu-li, na'mwe mulirimibwa, mulisigi-
10 bwa: era ndyäliza abantu ku'mwe, enyumba yona eya Isiraeri, yona bweyenkana: [i] nebibuga biritülwa-
11 mu [k] namatöngo galizimbibwa: era ndyäza ku'mwe abantu nensolo; era balyeyongera, balizäla: era ndi-bawa okutülwako, nga mumaze o-kuba bwemutyo, era ndibakola bu-lüngi okusinga (bwenakola) mu ku-soka kwa'mwe: kale mulimanya
12 nga 'nze Mukama. Wewawo, ndi-tambuliza ku'mwe abantu, abantu bänge Isiraeri; era bali[illegible]
13 oliba busika bw[illegible]
risa nate abän[illegible]
bwayogera M[illegible]
Kubanga [illegible]
nsi)
14 [illegible]

nga, 'sö tolibako nate kuvumibwa kwa bantu, 'sö tolyesitaza nate 'gwä-ngalyo, bwayogera Mukama Katon-da.
16 Era nate ekigambo kya Mukama
17 nekinji'jira nga kyogera nti Omwä-na womuntu, enyumba ya Isiraeri bwebätülänga munsi yäbwe, [l] bä-gyönöna olwe'kubo lyäbwe nolwe-bikolwa byäbwe: e'kubo lyäbwe mu maso gänge lyabänga ngobutali bu-longöfu bwa mukazi mu kweyäwu-
18 lakwe. Kyenava mbafukako ekirui kyänge, [m] olwomusai bo gwebali ba-fuse kunsi, era kubanga bali bagyö-
19 nönye nebifananyi byäbwe: nemba-säsänyiza mu mawänga nebatatä-ganira munsi (nyingi): nabasalira omusängo nge'kubo lyäbwe bwe-ryali era ngebikolwa byäbwe bwe-
20 byali. Awo bwebätüka mu mawä-nga gyebägenda, [n] nebavumisa eri-nya lyänge etukuvu; kubanga aba-ntu babogerängako nti Bano bantu ba Mukama, era bavu'de munsiye.
21 Naye nensäsira [o] erinya lyänge etu-kuvu enyumba ya Isiraeri lyebäli bavumisi'za mu mawänga gyebäge-
22 nda. Kale gamba enyumba ya Isi-raeri nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti [p] Sikola (kino) kulwa-'mwe, ai enyumba ya Isiraeri, [r] na-ye kulwerinya lyänge etukuvu lye-muvumisi'za mu mawänga gyemwa-
23 genda. Era nditukuza erinya lyä-nge ekulu eryavumisibwa mu ma-wänga, 'mwe lyemuvumisi'za wa-kati mugo; kale amawänga galima-nya nga 'nze Mukama, bwayogera Mukama Katonda, [s] bwenditukuzi-
24 bwa mu'mwe mu maso gäbwe. Ku-banga [t] ndiba'gya mu mawänga, ne-mbakung'anya okuba'gya munsi zona, nembaingiza munsi ya'mwe
25 'mwe. Era [u] ndibamänsirako ama-'zi amalüngi, era muliba balongöfu: ndibalongösa mu mpitambi ya'mwe yona ne mu bifananyi bya'mwe byo-
26 na. Era ndibawa [w] nomutima o-mugya, nenteka omwoyo omugya munda ya'mwe: era [y] ndi'gya omu-tima ogwe'jinja mu mubiri gwa-'mwe nembawa omutima ogwenya-
27 ma. Era [z] nditeka omwoyo gwänge munda ya'mwe, nembatambuliza mu matëka gänge, era mulikwata
28 [illegible] gyenawa baja-
[illegible] munäbänga
[illegible] näbänga Kato-
[illegible] ndibawonya mu
[illegible] bwa'mwe bwona:
[illegible] nengyäza, 'sö
[illegible] Era ndyäza e-
[illegible] nekyengera ekyo-
[illegible] mänga okuwebwa
[illegible] kyenjala mu mawä-
[illegible] mulyoka mu'jukira

[b] Lub. 49. 24. Ma. 32. 13.
[c] Ma. 28. 37. Kung. 2. 15, 16.
[d] Zab. 44. 13.
[e] Ma. 4. 24.
[f] Ez. 32. 24.
[g] Ez. 17. 23.
[i] Ez. 38. 12. Am. 9. 14.
[k] Is. 61. 4.
[l] Lev. 18. 25.
[m] Ez. 16. 36; 22. 3.
[n] Is. 52. 5.
[o] Ez. 20. 9.
[p] Ma. 9. 6.
[r] Zab. 106. 8. Is. 43. 25; 48. 11.
[s] Ez. 20. 41; 37. 28; 38. 23.
[t] Ez. 11. 17; 34. 13.
[u] Is. 32. 15.
[w] Yer. 31. 33. Ez. 18. 31.
[y] Ez. 11. 19.
[z] Ez. 37. 14. Yo. 2. 28.
[a] Lev. 26. 12.
[b] Ez. 16. 61.

amakubo ga'mwe amabi nebikolwa bya'mwe ebitali birungi; kale [c] mulyetamwa mu maso ga'mwe 'mwe olwobutali butūkirivu bwa'mwe no-
32 lwemizizo gya'mwe. [d] Sikola (kino) kulwa'mwe bwayogera, Mukama Katonda, mukimanye: mukwatirwe ensonyi amakuboga'mwe, mu-
33 swāle, ai enyumba ya Isiraeri. Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ku lunaku lwendibanālizako obutali butūkirivu bwa'mwe bwona, nditūza abantu mu bibuga, namatōngo
34 galizimbibwa. Nensi eyalekebwāngawo eririmibwa, naye yabānga nsiko mu maso gabo bona abaitawo.
35 Kale balyogera nti Ensi eno eyalekebwāngawo efūse [e] ngolusuku Adeni; nebibuga ebyazika ebyalekebwawo ebyagwa bikole'dwako enkomera, abantu nebabitūlamu. Kale [f] amawānga agasiga'de okubetōlōla negalyoka gamanya nga 'nze Mukama nzimbye ebifo ebyagwa nensimba ekyo ekyalekebwawo: 'nze Mukama nkyoge'de, nānge ndikikola.
37 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Era [g] njagala enyumba ya Isiraeri okumbūzānga ekyo okukibakolera; ndibōngerako abantu
38 ngekisibo. Ngekisibo ekya sadaka, ngekisibo ekya Yerusalemi mu mbaga zakyo exalagirwa; ebibuga ebyazika bwebiri'jula bwebityo ebisibo ebyabantu: kale balimanya nga 'nze Mukama.

37 [a] Omukono gwa Mukama gwali ku'nze, nāntwāla nānfulumiza [b] mu mwoyo gwa Mukama, nānzi-'sā wakati mu kiwōnvu; kale nga
2 [c] ki'ju'de amagūmba; nāgampisako okugetōlōla: kale, laba, nga mangi nyo mu kiwōnvu mu 'bānga; era,
3 laba, makalu nyo. Nāng'amba nti Omwāna womuntu, amagūmba gano gainza okuba amalamu? Nenziramu nti Ai Mukama Katonda, [d] 'gwo-
4 manyi. Nāng'amba nate nti Agulira ku magūmba gano ogagambe nti Ai 'mwe amagūmba amakalu, muwulire ekigambo kya Mukama.
5 Bwati Mukama Katonda bwagamba amagūmba gano nti Laba, [e] ndiingiza [f] omu'ka mu'mwe, kale muli-
6 ba balamu. Era ndibatekako ebinywwa, era ndireta enyama ku'mwe, embabi'kako e'diba, nembatekaku omu'ka, kale muliba balamu; ale mulimanya nga 'nze Mukama. wo nendagula nga bwenalagirwa: vo bwenali nga ndagula, newabao e'dobozi, era, laba, ekikankano ensi, amagūmba negega'ta buli mba ne'gumba li'nalyo. Awo ntunula, era, laba, nga kuliko nywa, omubiri negu'ja, e'diba gabi'kako wa'gulu: naye nga
9 temuli mu'ka mugo. Awo nāng'amba nti Lagula empewo, lagula, omwāna womuntu, ogambe empewo nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti 'Jāngu okuva eri [g] empewo enya, ai omu'ka, ofūwe ku bano aba'tibwa, babēre abalamu.
10 Awo nendagula nga bweyandagira, omu'ka negubaingira, nebabēra balamu, [h] nebaimirira nebigere byā-
11 bwe, e'gye lingi nyo. Awo nāng'amba nti Omwāna womuntu, amagūmba gano ye nyumba yona eya Isiraeri: laba, bogera nti [k] Amagūmba ga'fe gakaze, [l] ne'sūbi lya'fe
12 libuze; tumali'dwawo dala. Kale lagula obagambe nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, [m] ndyasamya amalālo ga'mwe, nembalinyisa okuva mu malālo ga-'mwe, ai abantu bānge; era [n] ndi-
13 baingiza munsi ya Isiraeri. Kale mulimanya nga 'nze Mukama, bwendiba nga njasami'za amalālo ga-'mwe, nembalinyisa okuva mu ma-
14 lālo ga'mwe, ai abantu bānge. Era [o] nditeka omwoyo gwānge mu'mwe, era muliba balamu, era ndibateka munsi ya'mwe 'mwe: kale mulimanya nga 'nze Mukama nkyoge'de, era nokutūkiriza nenkitūkiriza, bwayogera Mukama.
15 Ekigambo kya Mukama nekinji-
16 'jira nate nga kyogera nti Nāwe, omwāna womuntu, 'dira omu'go gumu, noguwandikako nti Gwa [p] Yuda, era gwa [r] bāna ba Isiraeri ba'ne: nolyoka o'dira omu'go omulala noguwandikako nti Gwa [s] Yusufu, omu'go gwa [t] Efulaimu, era (gwa) nyumba yona eya Isiraeri
17 ba'ne: kale [u] ogyega'tire gyōmbi okuba omu'go ogumu gibēre ogumu
18 mu mukonogwo. Awo abāna babantubo bwebalyogera nāwe nga bagamba nti Totunyonyole makulu
19 bwegali goleta na gino? nobagamba nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndi'dira omu'go gwa Yusufu, oguli mu mukono gwa Efulaimu, nebika bya Isiraeri ba'ne; era ndibateka wamu nagwo, wamu nomu'go gwa Yuda, nembafūla omu'go gumu, kale nebaba gu-
20 mu mu mukono gwānge. Nemi'go gyowandikako giriba mu mukono-
21 gwo mu maso gābwe. Nobagamba nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, [w] ndi'gya abāna ba Isiraeri wakati mu mawānga, gyebāgenda, nembakung'anyiza enjui zona, nembaleta munsi yābwe bo:
22 kale [y] ndibafūla e'gwānga erimu munsi ku nsozi za Isiraeri; era [z] kabaka omu yaliba kabaka wābwe bona: 'sō tebaliba nate mawānga abiri, 'sō tebalyāwulibwa nate okuba obwakabaka bubiri na katono:

[e] Ex. 6. 8.
[d] Iu. 22.
[e] Ex. 28. 13.
[f] Zab. 126. 2.
[g] Ex. 14. 3.
[a] Ex. 1. 8.
[b] Ex. 3. 12.
[c] Ex. 3. 22. 22.
[d] Ma. 32. 39. Yok. 5. 21. 2 Kol. 1. 9.
[e] Zab. 104. 30.
[f] Lab. 2. 7.
[g] Dan. 7. 2; 11. 4. Kub. 7. 1.
[h] Kub. 11. 11.
[k] Zab. 102. 3.
[l] Is. 49. 14. Ex. 33. 10.
[m] Is. 26. 19. Kos. 13. 14.
[n] Ex. 36. 24.
[o] Ex. 36. 27.
[p] Zek. 10. 6.
[r] 2 Byom. 12. 13, 16; 15. 9; 30. 11, 18.
[s] 1 Byom. 5. 1.
[t] Lub. 48. 13, 14, 19. Kos. 5. 3, 5.
[u] Is. 11. 13.
[w] Iu. 25. Ex. 36. 24.
[y] Yer. 50. 4.
[z] Ez. 34. 24.

23 [a] 'sō tebalyeyōnōna nate nebifananyi byābwe newakuba'de nebintu byābwe ebyemizizo newakuba'de nokusobya kwābwe kwona: naye [b] ndibalokola okuva mu nyumba zābwe zona, mwebākolerānga ebibi, nembalongōsa: kale bwebatyo banābānga bantu bānge, nānge nā-
24 bānga Katonda wābwe. [c] Nomu-'du wānge Daudi yaliba kabaka wābwe; era bona baliba nomusūmba omu: era nokutambula balitambulira mu misāngo gyānge nebakwata amatēka gānge nebagakola.
25 Era [d] balibēra munsi gyenawa Yakobo omu'du wānge, bajaja ba'mwe mwebābera; kale balibēra omwo, bo nabāna bābwe nabāna babāna bābwe, [e] emirembe gyona: era Daudi omu'du wānge yanābānga omulāngira wābwe [f] emirembe gyona.
26 Era nate ndiragāna nabo [g] endagāno eyemirembe, enebānga ndagāno eteri'gwāwo gyebali: era ndibatekawo nembāza, era [h] nditeka awatukuvu wānge wakati mubo emire-
27 mbe gyona. Era newema yānge enebānga nabo: nānge nābānga Katonda wābwe, nabo banābānga
28 bantu bānge. Kale [k] amawānga galimanya nga [l] 'nze Mukama atukuza Isiraeri, awatukuvu wānge bwewanābērānga wakati mubo emirembe gyona.

38 Awo ekigambo kya Mukama nekinji'jira nga kyogera nti
2 [a] Omwāna womuntu, simba amasogo okwolekera [b] Gogi owomunsi ya Magogi, omulāngira wa Losi, [c] Meseki, ne Tubali, omulagulireko,
3 oyogere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndi mulabewo, ai Gogi, omulāngira wa Losi,
4 Meseki, ne Tubali: era ndiku'zayo, [d] nenteka amalobo mumbazo, era ndikufulumya ne'gyeryo lyona, embalāsi nabasaja abebaga'de ebyokulwānyisa ebyatūkirira, ekibina ekinene, nga balina obugabo nengabo, bona nga bakn'te ebitala:
5 [e] Obuperusi, Kusi, ne Puti nga bali wamu nabo; bona nga balina e-
6 ngabo netikufira: [f] Gomeri ne'gyeryo lyona; enyumba ya [g] Togaluma, mu njui ezensi ezikomererayo, ne'gyeryo lyona: amawānga mangi
7 nga gali nāwe. Bēra nga wetesetese, wewawo, wetegeke, 'gwe nebibinabyo byona abakung'ani'de
8 gyoli, obēre omngabe gyebali. [i] Enaku nyingi nga ziisewo oli'jirwa: mu myāka egyenkomerero oliretebwa munsi ekomezebwawo okugi-'gya mu kitala, [k] ekung'anyizibwa okuva mu mawānga amangi, ku nsozi za Isiraeri, ezabānga ensiko etevawo: naye e'gyibwa mu mawānga, era [l] balitūla nga tebaliko
9 kyebatya, bona. Kale olyāmbuka oli'ja [m] nga kibuyaga, oliba [n] ngekire okubi'ka kunsi, 'gwe ne'gyeryo lyona namawānga mangi nga gali
10 nāwe. Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Olulitūka ku lunaku olwo ebigambo biri'ja mu mwoyo-
11 gwo, era olisala olukwe olubi: kale olyogera nti Ndyāmbuka munsi eyebyālo ebitaliko nkomera; ndigenda eri abo abegolo'de, abatūla nga tebaliko kyebatya, bona nga babērera awo awatali babugwe 'sōnga tebalina bisiba newakuba'de enzi-
12 'gi: okunyaga omunyago nokunyaga omui'go; okukyūsiza omunokonogwo ku bifo ebyensiko ebitūlwamu (kakano), nabantu abakung'anyizibwa okuva mu mawānga, abafunye ebisibo nebintu, ababēra wakati
13 wensi zona. [o] Seba ne [p] Dedani [r] nabasūbuzi Abetalusisi, wamu [s] nempologoma ento zayo zona, balikugamba nti O'ze kunyaga munyago? okung'anyi'za ekibinakyo kunyaga mui'go? okutwālira dala efeza nezābu, okutwālira dala ensolo nebintu, okunyaga omunyago mungi?
14 Kale, omwāna womuntu, lagula ogambe Gogi nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ku lunaku olwo abantu bānge Isiraeri lwebalitūla nga tebaliko kyebatya, tolaki-
15 manya? Kale [t] oli'ja ngova mu kifokyo mu njui ezebukika obwa kono ezikomererayo, 'gwe namawānga mangi wamu nāwe, bona nga bebaga'de embalāsi, ekibina
16 kinene, era e'gye 'dene: era olitabāla abantu bānge Isiraeri, ngekire okubi'ka kunsi; olulitūka [u] mu naku ezoluvanyuma ndikutabāza ensi yānge, amawānga gakumanye, [v] bwenditukuzibwa mu'gwe, ai Go-
17 gi, mu maso gābwe. Bwati bwayogera Mukama Katonda nti 'Gwe nwyo gwenayogererako e'da mu ba'du bānge bana'bi ba Isiraeri, abālagulirānga emyāka (emingi) mu naku ezo nga ndikusindika
18 okubatabāla bo? Awo olulitūka ku lunaku olwo Gogi bwalitabāla ensi ya Isiraeri, bwayogera Mukama Katonda, ekirui kyānge kiriri-
19 nya mu nyindo zānge. Kubanga njogeze'za obu'gya bwānge nomuliro ogwobusūngu bwānge nti Mazima ku lunaku olwo munsi ya Isiraeri mulibamu [y] okukankana okunne-
20 ne; ebyenyanja ebiri mu nyanja, nenyonyi ezomu'bānga, nensolo ezomunsiko, nebintu byona ebyewalula ebyewalula ku 'taka, nabantu bona abali ku maso ge'taka noku-

[a] Ez. 36. 25.
[b] Ez. 36. 29.
[c] Ez. 34. 23.
[d] Ez. 28. 25; 36. 28.
[e] Is. 60. 21. Yo. 3. 20.
[f] Yek. 12. 34.
[g] Ez. 34. 25.
[h] Iu. 28. Ez. 11. 16. Yo. 2. 27. Yok. 1. 14. 2 Kol. 6. 16.
[k] Ez. 36. 23.
[l] Ez. 20. 12.
[a] Ez. 38. 1.
[b] 1 Byom. 5. 1.
[c] Ez. 27. 13.
[d] Ez. 29. 4.
[e] Ez. 27. 10.
[f] Lub. 10. 2, 3.
[g] Ez. 27. 14.
[i] Is. 24. 22.
[k] Ez. 34. 13.
[l] Yer. 3. 31. Ez. 28. 26; 34. 25, 28.
[m] Is. 28. 2.
[n] Yer. 4. 13.
[t] Ez. 38. 2.
[u] Yer. 30. 24.
[v] Ez. 20. 41.
[y] Ka'g. 2. 6, 7.

kaukana balikankanira oku'ja kwânge, nensozi zirisûlibwa, namabânga galigwa, na buli bugwe ali-
21 gwa wansi. Awo ensozi zânge zona ndiziitira ekitala okumulwânyisa, bwayogera Mukama Katonda: ekitala kya buli muntu kirirwâna
22 ne mugandawe. Era [a]ndiwoza naye ne kawumpuli nomusai; era ndimutonyesako ne ku 'gyerye ne ku mawânga amangi agali naye oluwandagirize olwanjâla namainja amanene agomuzira nomuliro nekiberiti. Era ndyegulumiza [a]nine-
23 ntukuza, era [b]ndyemanyisa mu maso gamawânga amangi; kale balimanya nga 'nze Mukama.

[a] Is. 66. 16. Yer. 25. 31. Yo. 3. 2.

[a] Ez. 38. 23. [b] Ez. 37. 28; 39. 7.

39 Nâwe, [a]omwâna womuntu, mulagulireko Gogi oyogere nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Laba, ndi mulabewo, ai Gogi,
2 omulângira wa Losi, Meseki, ne Tubali: era [b]ndiku'zayo, nenkutwâla mu maso nenkulinyisa okuva mu njni ezebukika obwa kono ezikomereraryo;
3 nenkutûsa ku nsozi za Isiraeri: era ndikuba omutegogwo nengu'gya mu mukonogwo ogwa kono, nengwisa obusâlebwo
4 mu mukonogwo ogwadyo. Oligwa ku nsozi za Isiraeri, 'gwe ne'gyeryo lyona namawânga agali nâwe: ndikuwayo eri enyonyi ezama'du ezengeri zona neri ensolo ezomunsiko
5 okolibwa. Oligwa ku 'tale mu 'bânga: kubanga 'nze nkyoge'de,
6 bwayogera Mukama Katonda. Era ndiwereza omuliro ku Magogi, ne kwabo abatûla ku [c]bizinga nga tebaliko kyebatya: kale balimanya
7 nga 'nze Mukama. Era ndimanyisa erinya lyânge etukuvu wakati mu bantu bânge Isiraeri; 'sô siriganya erinya lyânge etukuvu okulivuma nate: kale [d]amawânga galimanya nga 'nze Mukama, Omu-
8 tukuvu mu Isiraeri. Laba, ki'ja, era kirikolebwa, bwayogera Mukama Katonda; luno lwe lunaku lwe-
9 mayogerako. Nabo abatûla mu bibuga bya Isiraeri balifuluma, nebabi'sâko omuliro ebyokulwânyisa, engabo era nobugabo, emitego nobusâle, nemi'go egyomumukono namafumu, balibi'sizako omuliro e-
10 myâka musânvu: nokutyâba nebatatyâba nku mu 'tale 'sô tebatema nku zona mu kibira; kubanga balibi'sako omuliro ebyokulwânyisa: era [e]balinyaga abo abâbanyagânga, era baliba'gyako abo abâba'gyângako, bwayogera Mukama Katonda.
11 Awo olulitûka [f]ku lunaku olwo ndiwa Gogi ekifo ekyokuzikamu mu Isiraeri, ekiwônvu kyabo abaitamu ku lui olwenyanja olwebuvanjuba: era kiriziisa abo abaitamu: era balizika eyo Gogi nolufuluberwe lwona: kale balikiita nti Kiwônvu
12 Kamonungogi. Era enyumba ya Isiraeri balimala emyezi musânvu nga babazika, [g]balongôse ensi.
13 Wewawo, abantu bona abomunsi balibazika; era kiriba kya kâti gyebali ku lunaku lwendigulumizibwa,
14 bwayogera Mukama Katonda. Era balyâwulamu abasaja okuba nomulimu ogwolutata, abanâitânga munsi okuzika abo abaliitamu, abalisigala ku maso gensi, okugirongôsa: emyezi musânvu nga giwe'deko ba-
15 linonya. Nabo abaita munsi baliitamu; awo omuntu yena bwanâlabânga e'gûmba lyomuntu, kale anâsimbângako akabonero, okutûsa abazisi lwebalirizika mu kiwônvu
16 Kamonugogi. Era walibawo ekibuga ekiriitibwa Kamona. Bwebatyo bwebalirongôsa ensi.
17 Nâwe, omwâna womuntu, bwati bwayogera Mukama Katonda nti Yogera nenyonyi ezengeri zona na buli nsolo eyomunsiko nti Mukung'ane mu'je; mukungane enjui zona eri [i]sadaka yânge gyembawerayo, sadaka enene ku nsozi za Isiraeri, mulye enyama, munywe o-
18 musai. Mulirya enyama eyabamânyi, nemunywa omusai gwabalângira abensi, ogwendiga enume nogwabâna bendiga nogwembuzi, nogwente enume, zona za sava eza
19 Basani. Era mulirya amasavu nemu'kuta, nemunywa omusai nemutamira, ku sadaka yânge gyemba-
20 were'deyo. Era muli'kutira mu 'diro lyânge embalâsi namagâli, abasaja abamânyi nabasaja bona abalwânyi, bwayogera Mukama Ka-
21 tonda. Era nditeka ekitibwa kyânge mu mawânga, namawânga gona galiraba omusângo gwânge gwentûkiri'za nomukono gwânge gwe-
22 mbata'deko. Kale enyumba ya Isiraeri balimanya nga 'nze Mukama Katonda wâbwe okuva ku lunaku
23 olwo nokweyongerayo. Namawânga galimanya ngenyumba ya Isiraeri bâgenda mu busibe olwobutali butûkirivu bwâbwe; kubanga bânsobya [k]nembakisa amaso gânge: kale [l]nembawayo mu mukono gwabalabe bâbwe, nebagwa bona nekitala.
24 [m]Ngobutali bulongôfu bwâbwe bwebwali era ngokusobya kwâbwe bwekwali, bwentyo bwenababakola; nembakisa amaso gânge.
25 Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti Kakano [n]nâkomyawo obusibe bwa Yakobo, nensâsira [o]enyumba yona eya Isiraeri; era [p]ndikwatirwa erinya lyânge etukuvu obu'gya.
26 Era [r]balibako ensonyi zâbwe nokusobya kwâbwe kwona kwebânsobya, bwebalitûla mu-

[g] Ma. 21. 23.

[h] Ma. 31. 17. [i] Lev. 26. 25. [m] Ez. 36. 19.

[n] Ez. 16. 53. [o] Yer. 30. 3. Ez. 20. 40. [p] Ez. 5. 13. [r] Ez. 32. 24.

[c] Ez. 27. 3, 6, 7, 15.

[d] Ez. 38. 23.

[e] Is. 14. 2; 17. 14; 31. 1.

[f] Is. 2. 11.

nsi yābwe nga tebaliko kyebatya,
27 'sōnga tewali alibatīsa; bwendiba
nga mbakome'zawo okuba'gya mu
mawānga, era nga mbakung'anyi-
'za okuva munsi ezabalabe bābwe,
era nga ntukuzibwa mubo mu ma-
28 so ganawānga mangi. Kale bali-
manya nga 'nze Mukama Katonda
wābwe, kubanga nabasindika mu
busibe mu mawānga, era nga mba-
kung'anyi'za munsi yābwe bo; 'sō
sirireka nate 'kubo okubēra eyo;
[a] Is. 54. 8. [a] 'sō siribakisa nate maso gānge:
[f] Yo. 2. 28 29 kubanga [f] nfuse omwoyo gwānge
ku nyumba ya Isiraeri, bwayogera
Mukama Katonda.

40 Mu mwāka ogwamakumi abiri
[a] Ez. 33. 21. mwetāno [a] ogwokusibibwa kwa-
'fe omwāka nga kyegu'je gutanule
ku (lunaku) olwekumi olwomwezi
[b] Ez. 26. 1, 2. [b] mu mwāka ogwekumi nena eki-
buga nga kimaze okumenyebwa, ku
[c] Ez. 1. 3. lunaku olwo [c] omukono gwa Muka-
ma neguba ku'nze, nāntwālayo.
[d] Ez. 1. 1; 8. 3. 2 Nāntwāla munsi ya Isiraeri [d] mu
kwolesebwa kwa Katonda, nānzi'sā
ku lusozi oluwānvu enyo, okwali
ngembala eyekibuga ku bukika o-
[e] Ez. 1. 7. 3 bwadyo. Nāntwālayo, kale, laba,
[f] Ez. 47. 3. nga waliwo omusaja, [e] enfananaye
ngenfanana eyekikomo, [f] ngalina
omugwa ogwobugōgwa mu muko-
[g] Ez. 42. 16-19. nogwe [g] nolumuli olugera; nāimi-
4 rira mu mulyāngo. Omusaja oyo
nāng'amba nti Omwāna womuntu,
tunula namasogo, owulire namatu-
go, oteke omutimagwo ku byona
byenākulaga; kubanga kyovu'de o-
letebwa wano ndyoke nkubirage:
byona byonolaba obibūlirānga enyu-
mba ya Isiraeri.
[i] Ez. 42. 20. 5 Awo, laba, [i] ekisenge ebwēru we-
nyumba okwetōlōla, ne mu mukono
gwomusaja (nga mulimu) olumuli
[k] Kuh. 21. 16. olugera, [k] obuwānvu bwalwo emi-
kono mukāga, buli mukono mukono
koluta: awo nāgera obugazi bwe-
nyumba, olumuli lumu: nobugulu-
6 mivu olumuli lumu. Awo na'ja eri
omulyāngo ogutunulira ebuvanju-
ba, nālinya ku madāla gagwo; nā-
gera awaingirirwa owomulyāngo,
obugazi bwawo olumuli lumu: na-
waingirirwa awalala, obugazi bwa-
[l] 1 Basek. 14. 28. 7 wo olumuli lumu. Na [l] buli nju o-
buwānvu bwayo olumuli lumu no-
bugazi bwayo olumuli lumu; ne
wakati wamayu emikono etāno; na-
waingirirwa owomulyāngo awali e-
kisasi ekyokumulyāngo okwolekera
8 enyumba wali olumuli lumu. Era
nāgera nekisasi ekyokumulyāngo
okwolekera enyumba, olumuli lu-
9 mu. Awo nāgera ekisasi ekyoku-
mulyāngo, emikono munāna; ne-
mifubēto gyāmu, emikono ebiri; ne-
kisasi ekyokumulyāngo kyayoleke-
10 ra enyumba. Namayu agokumu-
lyāngo ebuvanjuba gali asatu erui
nasatu erui; ago gonsatule ga ki-
gera kimu nemifubēto gyalina eki-
11 gera kimu erui nerui. Era nāgera
awaingirirwa mu mulyāngo obuga-
zi bwawo, emikono kumi; nobuwā-
nvu bwomulyāngo emikono kumi
12 nesatu; ne'bānga eryali mu maso
gamayu, omukono gumu (erui), ne-
'bānga omukono gumu erui; nama-
yu emikono mukāga erui nemikono
13 mukāga erui. Nāgera omulyāngo
okuva kunju wa'gulu okutūka ku-
nju gi'nayo wa'gulu, obugazi emi-
kono amakumi abiri mwetāno; olu-
14 'gi nga lwolekera olu'gi. Era nā-
kola nemifubēto, emikono enkāga;
nolu'gya (lwatūka) ku mufubēto, o-
15 mulyāngo nga gwetōlōla. (Nokuva
ku) bwenyi bwomulyāngo awaingi-
rirwa okutūka ku bwenyi obweki-
sasi ekyomunda ekyokumulyāngo
16 gyali emikono atāno. Era amayu
gāliko ebituli ebyazibilbwa, nemifu-
bēto gyago egyali munda womulyā-
ngo enjui zona, era nebizizi bwebi-
tyo (byaliko ebituli): era munda
mwalimu ebituli okwetōlōla: ne
[m] Ez. 41. 18. ku (buli) mufubēto kwaliko [m] enkī-
ndu.
17 Awo nāntwāla mu [n] lu'gya olwe-
[n] Ju. 20. Ez. 44. 4. Kuh. 11. 2. bwēru, era, [o] laba, nga wāliwo ebi-
senge namainja amālire, ebyakole-
rwa olu'gya okwetōlōla: ebisenge
amakumi abiri byali ku mainja ago
18 amālire. Namainja amālire gāli
ku ma'bali gemiryāngo, okwenka-
nankana nobuwānvu obwemiryā-
ngo, ge mainja amālire aga wansi.
19 Awo nāgera obugazi okuva ku bwe-
nyi obwomulyāngo ogwa wansi o-
kutūka ku bwenyi obwolu'gya olwo-
munda ebwēru, emikono kikumi,
ebuvanjuba nebukika obwa kono.
20 Nomulyāngo ogwolu'gya olwebwē-
ru ogutunulira obukika obwa ko-
21 no nāgera obuwānvu bwagwo no-
bugazi bwagwo. Namayu gako
gāli asatu erui nasatu erui; ne-
mifubēto gyako nebizizi byako bya-
li ngekigera ekyomulyāngo ogwo-
luberyeberye: obuwānvu bwagwo
emikono amakumi atāno, nobu-
gazi emikono amakumi abiri mwe-
22 tāno. Nebituli byagwo nebizizi
byagwo nenkindu zagwo, byali
ngekigera ekyomulyāngo ogutunu-
lira obuvanjuba; era bagulinyirā-
ngamu ku madāla musānvu; nebi-
zizi byagwo byali mu maso gago.
23 Era olu'gya olwomunda lwaliko o-
mulyāngo ogwolekera omulyāngo
(omulala), ebukika obwa kono era
nebuvanjuba; [p] nāgera okuva ku [p] Ez. 43. 2
24 mulyāngo okutūka ku mulyāngo
emikono kikumi. Awo nāntwāla
ebukika obwadyo, kale, laba, omu-

lyāngo ebukika obwadyo: nāgera emifubēto gyagwo nebizizi byagwo
25 ngebigera ebyo bwebiri. Era kwaliko ebituli kugwo ne ku bizizi byagwo enjui zona ebifanana ebituli ebyo: obuwānvu emikono amakumi atāno, nobugazi emikono ama-
26 kumi abiri mwetāno. Era wāliwo [r] amadāla musānvu [r] kwebālinyirānga, nebizizi byagwo byali mu maso gago: era gwaliko enkīndu, olumu erui nolumu erui ku mifubēto
27 gyagwo. Era olu'gya olwomunda lwalina omulyāngo ogwolekera o-obukika obwadyo: nāgera okuva ku mulyāngo okutūka ku mulyāngo okwolekera obukika obwadyo emikono kikumi.

[s] Ex. 8. 16. 28 Awo nāntwāla mu [s] lu'gya olwomunda olulirānye omulyāngo ogwobukika obwadyo: nāgera omulyāngo ogwobukika obwadyo ngebigera
29 ebyo bwebyali; namayu gako nemifubēto gagwo nebizizi byagwo ngebigera ebyo bwebyali: era gwaliko ebituli era nebizizi byagwo enjui zona (byaliko ebituli): obuwānvu bwagwo emikono amakumi
30 atāno nobugazi bwagwo emikono amakumi abiri mwetāno. Era wāliwo ebizizi enjui zona obuwānvu bwabyo emikono amakumi abiri mwetāno nobugazi bwabyo emikono
31 etāno. Nebizizi byagwo byayolekera olu'gya olwebwēru; nemifubēto gyagwo gyaliko enkīndu; nawalinyirwa wāliwo amadāla munāna.
32 Nāntwāla mu lu'gya olwomunda okwolekera obuvanjuba: nāgera omulyāngo ngebigera ebyo bwebya-
33 li; namayu gako nemifubēto gyagwo nebizizi byagwo ngebigera ebyo bwebyali: era gwaliko ebituli, nebizizi byagwo enjui zona (byaliko ebituli): obuwānvu bwagwo emikono amakumi atāno nobugazi bwagwo emikono amakumi abiri mwe-
34 tāno. Nebizizi byagwo byayolekera olu'gya olwebwēru; nemifubēto gyagwo gyaliko enkīndu, erui nerui: nawalinyirwa wāliwo ama-
35 dāla munāna. Nāntwāla ku mulyāngo ogwobukika obwa kono: nāgugera ngebigera ebyo bwebyali;
36 amayu gako nemifubēto gyagwo nebizizi byagwo; era gwaliko ebituli enjui zona; obuwānvu bwagwo emikono amakumi atāno nobugazi bwagwo emikono amakumi abiri
37 mwetāno. Nemifubēto gyagwo gyayolekera olu'gya olwebwēru; era emifubēto gyagwo gyaliko enkīndu erui nerui: nawalinyirwa wāliwo amadāla munāna.
38 Era nenju nolu'gi lwayo yali erirānye ku mifubēto ku miryāngo; eyo [t] gyebānālizānga [u] ckiwebwayo
39 ekyōkebwa. Ne mu kisasi ekyokumulyāngo mwalimu emeza biri erui nemeza biri erui oku'tirāngako [w] ekiwebwayo ekyōkebwa [v] nekiwebwayo olwekibi [z] nekiwebwayo o-
40 lwomusāngo. Era ku lui ebwēru ngolinya awaingirirwa mu mulyāngo okwolekera obukika obwa kono yaliyo emeza biri: ne ku lui o-. lwokubiri, lwe lwekisasi ekyoku-
41 mulyāngo, yaliyo emeza biri. Wāliwo emeza nya erui nemeza nya erui okulirāna omulyāngo; emeza munāna kweba'tirānga (sadaka).
42 Era wāliwo emeza nya ezekiwebwayo ekyōkebwa, ezamainja amateme, obuwānvu bwazo omukono kekitūndu, nobugazi bwazo omukono kekitūndu, nobugulumivu bwazo omukono gumu: kwebūtekānga ebintu byeba'sānga ekiwebwayo ekyō-
43 kebwa ne sadaka. Nebikwaso, obuwānvu bwabyo luta, byasibibwa munda enjui zona; ne ku meza
44 kwaliko enyama eyekitone. Era ebwēru wolu'gya olwomunda wāliwo enju [a] ezabaimbi mu lu'gya olwomunda olwali ku ma'bali gomulyāngo ogwobukika obwa kono: era zatunulira obukika obwadyo: nga wāliwo emu ku ma'bali gomulyāngo ogwobuvanjuba etunulira
45 obukika obwa kono. Awo nāng-'amba nti Enju eno etunulira obukika obwadyo ya bakabona [b] abakū-
46 mi benyumba gyebalagirwa. Nenju etunulira obukika obwa kono ya bakabona [c] abakūmi bekyōto kyebalagirwa: [d] abo be [e] batabani ba Zadoki, be bokubatabani ba Levi [f] abasembera Mukama okumu-
47 wereza. Nāgera olu'gya, obuwānvu bwalwo emikono kikumi nobugazi bwalwo emikono kikumi, okwenkanankana; nekyōto kyali mu maso genyumba.
48 Awo nāntwāla ku kisasi ekyenyumba, nāgera buli mufubēto ogwekisasi emikono etāno erui nemikono etāno erui: nobugazi obwomulyāngo bwali emikono esatu erui ne-
49 mikono esatu erui. [g] Obuwānvu bwekisasi bwali emikono amakumi abiri nobugazi emikono kumi na gumu: ngogera awali amadāla gebālinyirāngako omwo: era wāliwo [i] empagi ezirirānye emifubēto, emu erui nemu erui.

41 Nāntwāla ku yekalu nāgera emifubēto, obugazi bwagyo emikono mukāga erui nemikono mukāga erui, bwe bwali obugazi bwe-
2 wema. Nawaingirirwa obugazi bwawo emikono kumi; nawaingirirwa embirizi zawo zali emikono etāno erui nemikono etāno erui: nāgera [a] obuwānvu bwawo emikono amakumi ana [b] nobugazi emikono ama-

[r] 1 Basek. 10. 5.

[t] 2 Byom. 4. 6.
[u] Ex. 40. 2.

[v] Lev. 1. 3, 9, 13, 14, 17.
[w] Lev. 4. 2, 3. Ex. 42. 13; 44. 27; 46. 20.
[z] Lev. 5. 6; 6. 6. Ex. 42. 13; 46. 20.

[a] 1 Byom. 6. 31–33.

[b] Ex. 44. 8, 14–16; 48. 11.
[c] Kubal. 18. 5.
[d] Ez. 43. 19; 44. 15, 16; 48. 11.
[e] 1 Basek. 2. 35.
[f] Ez 42. 13; 45. 4.

[g] 1 Basek. 6. 3.

[i] 1 Basek. 7. 21.

[a] 1 Basek. 6. 17.
[b] 1 Basek. 6. 2.

3 kumi abiri. Awo nāgenda munda
nāgera buli mufubēto oguli awai-
ngirirwa, emikono ebiri: nawaingi-
rirwa emikono mukāga: nawaingi-
rirwa obugazi bwawo emikono mu-
4 sānvu. Nāgera obuwānvu bwawo
emikono amakumi abiri, nobugazi
bwawo emikono amakumi abiri, mu
maso geyekalu: nāng'amba nti Ki-
[c] 1 Basek. 6. 16. Ez. 44. 13; 45. 3.
5 no kye [c]kifo ekitukuvu enyo. Awo
nāgera ekisenge ekyenyumba emi-
kono mukāga; na buli [d]nju eyomu-
mbirīzi obugazi bwayo emikono e-
na, okwetōlōla enyumba enjui zona.
[d] 1 Basek. 6. 5, 8.
[e] 1 Basek. 6. 6.
6 Namayu agomumbirizi gāli [e]asatu,
enju ngeri wa'gulu kunju gi'nayo,
era amakumi asatu nyiriri nyiriri;
era gāingira mu kisenge ekyenyu-
mba eyali eyamayu agomumbirizi
enjui zona, gakwate (omwo), 'sō
galeme okukwata mu bisenge ebye-
7 nyumba. Namayu agomumbirizi
gāgenda nga geyongera okugaziwa
nga gagenda nga geyongera wa'gu-
lu okwetōlōla (enyumba); kubanga
okwetōlōla enyumba kwagenda nga
kweyongera wa'gulu okwebungulu-
la enyumba: obugazi bwenyumba
kyebwava (bweyongera) wa'gulu;
bwebatyo bālinyānga (okuva mu-
nju) eya wansi okutūka (munju)
eya wa'gulu nga baita (munju) eya
8 wakati. Era nendaba ngenyumba
yali ku kigulumo enjui zona: emi-
singi egyamayu agomumbirīzi gyali
[f] Ez. 40. 5; 43. 13.
[f]olumuli olulāmba olwemikono emi-
9 wānvu mukāga. Obugazi bwekise-
nge ekyali ekyamayu agomumbirizi
ebwēru bwali emikono etāno: ne-
'bānga eryafi'kawo lyali kifo ekya-
mayu agomumbirīzi agomunyumba.
10 Era wakati wamayu wāliwo obuga-
[g] Ez. 42. 3.
zi [g]obwemikono amakumi abiri
okwetōlōla enyumba enjui zona.
11 Nenzi'gi ezokumayu agomumbirizi
zayolekera ekifo ekyafi'kawo, olu'gi
olumu nga lwolekera obukika obwa
kono nolu'gi ololala nga lwolekera
obukika obwadyo: nekifo ekyafi-
'kawo obugazi bwakyo bwali emi-
12 kono etāno enjui zona. Nenyu-
mba eyali mu maso gekifo ekyayā-
wulibwa ku lui olwebugwanjuba
obugazi bwayo bwali emikono nsā-
nvu; nekisenge kyenyumba obu-
gazi bwakyo bwali emikono etāno
enjui zona, nobuwānvu bwakyo
[f] Ez. 40. 47; 42. 8.
13 emikono kyenda. Awo bwatyo nā-
gera enyumba, [f]obuwānvu bwayo
emikono kikumi; nekifo ekyayā-
wulibwa nenyumba nebisenge bya-
yo, obuwānvu bwakyo emikono ki-
14 kumi. Era obwenyi bwenyumba
obugazi bwabwo nobwekifo ekya-
yāwulibwa okwolekera obuvanjuba,
emikono kikumi.
15 Nāgera enyumba obuwānvu bwa-
yo okuva ku kifo ekyayāwulibwa
ekyali emānju wayo ne balāza zayo
erui nerui, emikono kikumi; neye-
kalu eyomunda nebisasi ebyomulu-
16 'gya; emiryāngo nebituli ebyazibi-
bwa ne balāza enjui zona, balāza
satu buli balāza ngeri ku balāza
gi'nayo, okwolekera omulyāngo,
ezabi'kibwako emiti enjui zona (no-
kuva ku) 'taka okutūka ku bituli;
17 era ebituli byabi'kibwako; noku-
tūka ku ('bānga) eryali wa'gulu
wolu'gi, okutūka ku nyumba eyo-
munda nebwēru ne ku kisenge kyo-
na enjui zona munda nebwēru, oku-
18 gerebwa kwabyo. Era yakolebwa
ne [h]bakerubi nenkindu; nolukindu
lwatekebwa wakati wa bakerubi ki-
'na babirye, na buli kerubi yalina
19 obwenyi bubiri; obwenyi bwomun-
tu nebwolekera olukindu erui, no-
bwenyi bwempologoma ento ne-
bwolekera olukindu erui: (bwebi
tyo) bwebyakolebwa okubuna enyu-
20 mba yona enjui zona. Bakerubi
nenkindu byakolebwa okuva ku
'taka okutūka wa'gulu wolu'gi;
ekisenge kyeyekalu bwekyali bwe-
21 kityo. Eyekalu emifubēto gyayo
gyaliko empe nya; nobwenyi bwa-
watukuvu enfanana (yabwo) yali
22 ngenfanana (eyeyekalu). [i] Ekyōto
kyali kya miti, obugulumivu bwa-
kyo emikono esatu nobuwānvu bwa-
kyo emikono ebiri; nensōnda zakyo
nobuwānvu bwakyo nebisenge bya-
kyo byali bya miti: nāng'amba nti
Eno ye [m]meza eri mu maso ga
23 Mukama. Era eyekalu nawatuku-
24 vu byalina [n]enzi'gi biri. Nenzi'gi
zali za mbāwo biri, [o]embāwo biri
ezefunya; (embāwo) biri za lu'gi
lumu, nembāwo biri za lu'gi olwo
25 kubiri. Era kwakolebwako, ku uzi
'gi zeyekalu, bakerubi nenkindu,
ngebyakolebwa ku bisenge; era ku
bwenyi bwekisasi ebwēru kwaliko
[p]embāwo ezemiti ezomubiri omu-
26 nene. Era wāliwo ebituli ebyazi-
bibwa nenkindu erui nerui, ku njui
zekisasi: amayu agomumbirīzi ago-
munyumba bwegali bwegatyo ne-
mbāwo ezomubiri omunene.

[h] 1 Basek. 6. 29, 32, 35; 7. 36.
[i] Kuv. 30. 1; Kub. 11. 1.
[m] Ez. 44. 16. Mala. 1. 7, 12.
[n] 1 Basek. 6. 31-33.
[o] 1 Basek. 6. 34.
[p] 1 Basek. 7. 6.

42 Awo nānfulumya mu [q]lu'gya
olwebwēru, lye 'kubo eri'da e-
bukika obwa kono: nānyingiza mu-
nju eyayolekera ekifo ekyayāwuli-
bwa era eyayolekera enyumba ku
2 lui olwobukika obwa kono. Mu
maso gobuwānvu buli obwemikono
ekikumi we wāli olu'gi olwobukika
obwa kono, nobugazi bwali emiko-
3 no amakumi atāno. Okwolekera
(emikono) abiri giri egyolu'gya o-
lwomunda nokwolekera amainja a-
mālire gali agomulu'gya olwebwēru
we wāli ebalāza ngeyolekera ebalā-
za gi'nayo munju eya wa'gulu eyo-
[q] Ez. 40. 20.

4 kusatu. Ne mu maso gamayu gali wāliwo e'kubo obugazi bwalyo emikono kumi munda, e'kubo lya mukono gumu; nenzi'gi zago zayolekera obukika obwa kono. Era amayu aga wa'gulu gāli mampi okusinga (ago): kubanga ebalāza zasala kwago okusinga bwezasala ku za wansi neza wakati mu nyumba.
6 Kubanga gāli amayu aga wa'gulu asatu, 'sō tegālina mpagi ngempagi ezomumpya: (oya wa'gulu) kyeyava efunzibwa okusinga eya wansi
7 neya wakati okuva ku 'taka. Nekisenge ekyali ebwēru ekyalirāna amayu okwolekera olu'gya olwebwēru mu maso gamayu obuwānvu bwakyo bwali emikono amakumi
8 atāno. Kubanga obuwānvu bwamayu agāli mu lu'gya olwebwēru bwali emikono amakumi atāno: era, laba, mu maso geyekalu wāliwo
9 emikono kikumi. Era wansi wamayu ago webāvānga okuingira ku lui olwebuvanjuba, ngoingira mugo ngova mu lu'gya olwebwēru.
10 Ku mubiri gwekisenge ekyoln'gya okwolekera obuvanjuba, mu maso gekifo ekyayāwulibwa ne mu maso
11 genyumba, kwaliko amayu. Ne-'kubo eryali mu maso gago lyali ngenfanana (eye'kubo) eryamayu agayolekera obukika obwa kono; ngobuwānvu bwago, nobugazi bwago bwebwali bwebutyo: nawafulumirwa mugo wona wāli ngengeri
12 zago bwezali era ngenzi'gi zago bwezali. Era ngenzi'gi ezamayu agayolekera obukika obwadyo bwezali, olu'gi bwerwali bwerutyo e-'kubo werisibuka eriri dala mu bwenyi bwekisenge ebuvanjuba
13 bwoingira mugo. Awo nāng'amba nti Amayu agobukika obwa kono namayu agobukika obwadyo agoleke'de ekifo ekyayāwulibwa ago ge
[b] Ez. 40. 46. [c] Lev. 6. 16, 26; 10. 13; 24. 9. [d] Lev. 2. 3, 10. [e] Ez. 40. 39.
mayu amatukuvu, [b] bakabona abali okumpi Mukama [c] mwebanāliránga ebintu ebitukuvu enyo: eyo gyebanātekānga ebintu ebitukuvu enyo [d] nekiwebwayo ekyobu'ta [e] nekiwebwayo olwekibi nekiwebwayo olwomusāngo; kubanga ekifo ekyo ki-
14 tukuvu. Bakabona bwebanāingirāngamu, kale tebavānga mu kifo ekitukuvu okuingira mu lu'gya olwebwēru, naye [f] banātekānga eyo ebyambalo byābwe byebāwererezamu; kubanga bitukuvu; kale banāyambalānga ebyambalo ebirala, nebalyoka basemberera ekyo ekyabantu.
[f] Ez. 44. 19.
15 Awo bweyamala okugera enyumba eyomunda, nānfulumya mu 'kubo [g] eryomulyāngo ogutunulira obuvanjuba, nāgigera enji zona.
[g] Ez. 40. 6.
16 Nāgera ku lui olwebuvanjuba nolumuli olwo olugera, emuli ebikumi bitāno, [h] nolumuli olugera enjui zo-
17 na. Nāgera ku lui olwobukika obwa kono nolumuli olugera, emuli
18 ebikumi bitāno enjui zona. Nāgera ku lui olwobukika obwadyo, emuli ebikumi bitāno, nolumuli olu-
19 gera. Nākyūkira eri olui olwebugwanjuba nāgera emuli ebikumi bitāno, nolumuli olugera. Yagigera enjui enya: yalina bugwe enjui zona, obuwānvu ebikumi bitāno nobugazi ebikumi bitāno, okwāwula ebitukuvu nebitali bitukuvu.
[h] Ez. 40. 3.

43 Awo oluvanyuma nāntwāla eri omulyāngo, [a] omulyāngo ogwo
2 ogutunulira obuvanjuba: kale, laba, [b] ekitibwa kya Katonda wa Isiraeri nga ki'ja nga kiva mu 'kubo eryebuvanjuba: [c] ne'dobozirye lyali ngokuwūma kwama'zi amangi: [d] ensi nemasamasa olwekitibwakye.
3 Era kyali ngembala eyokwolesebwa kwenalaba, ngokwolesebwa kwenalaba bwena'ja okuzikiriza ekibuga: era okwolesebwa kwali ngokwolesebwa kwenalaba [e] ku lubalama lwomu'ga Kebali: awo nenvūnama
4 amaso gānge. Awo ekitibwa kya Mukama nekiingira mu nyumba nga kifulnma mu 'kubo eryomulyāngo ogutunulira obuvanjuba.
5 [f] Omwoyo negunsitula negundeta mu lu'gya olwomunda; kale, laba, [g] ekitibwa kya Mukama neki'jula
6 enyumba. Awo nempulira ayogera nānge ngaima mu nyumba; [h] omusaja nāmirira ku ma'bali gānge.
7 Awo nāng'amba nti Omwāna womuntu, (kino kye) [k] kifo ekyentebe yānge, [l] nekifo ebigere byānge webirinya, wenābērānga wakati mu bāna ba Isiraeri emirembe gyona: 'sō nenyumba ya Isiraeri terigwagwawaza nate erinya lyānge etukuvu, bo newakuba'de kabaka wābwe, olwobwenzi bwābwe nolwemirāmbo gya bakabaka bābwe (mu) bifo
8 byābwe ebigulumivu; [m] nga bateka omulyāngo gwābwe ku ma'bali gomulyāngo gwānge, nomufubēto gwābwe ku ma'bali gomufubēto gwānge, ekisenge (ekyerēre) nekyāwula 'nze nabo; era bagwagwawazi'za erinya lyānge etukuvu nemizizo gyābwe gyebakola: kyenava mbamalawo nobusūngu bwānge.
9 Kakano ba'gyewo obwenzi bwābwe nemirāmbo gya bakabaka bābwe okuba wala nānge, nānge nābērānga wakati mubo emirembe gyona.
10 'Gwe omwāna womuntu, [n] laga enyumba ya Isiraeri enyumba, bakwatirwe ensonyi obutali butūkirivu bwābwe: era bagere ekyokula-
11 birako. Awo bwebanākwatirwa ensonyi ebyo byona byebakoze, bategēze enyumba bwefanana nengeri
[i] Ez. 40. 3.
[a] Ez. 40. 6; 42. 15; 44. 1. [b] Ez. 11. 23. Kub. 21. 11. [c] Ez. 1. 24. [d] Kub. 18. 1. [e] Ez. 1. 1. [f] Ez. 3. 12. Kub. 21. 10. [g] 1 Basek. 8. 10, 11. Ez. 44. 4. [h] Ez. 9. 2; 40. 3; 47. 3. [k] Zab 99. 1. [l] Is. 60. 13. [m] 2 Basek. 16. 14; 21. 5, 7. Ez. 8. 3. [n] Ez. 40. 4.

yayo nawafulumirwa nawaingirirwa nembala zayo zona nebiragiro byayo byona nembala zayo zona namatēka gayo gona, ogiwandike bo nga balaba: balyoke bagikwate yona nga bwefanana nebiragiro
12 byayo byona, babikolēnga. Lino lye 'tēka eryenyumba: [o]ku ntiko yolusozi [p]embibi yayo yona enjui zona eriba ntukuvu nyo. Laba, eryo lye 'tēka eryenyumba.

13 [r]Era kuno kwe kugerebwa [r]kwekyōto ngemikono bwegyenkana: [omukono gwe mukono koluta:] entobo eriba ya mukono gumu, nobugazi mukono gumu, nomugo gwakyo ku kamwa kakyo okwetōlōla guliba gwa luta: era eyo yeneba ento-
14 bo yekyōto. Nokuva ku ntobo wansi okutūka ku mugo ogwa wansi waliba emikono ebiri nobugazi omukono gumu; nokuva ku mugo omutono okutūka ku mugo omunene waliba emikono ena nobugazi omuko-
15 no gumu. Nekyōto ekya wa'gulu kiriba kya mikono ena; nokuva ku kyōto wansi nokwāmbukayo waliba
16 amayembe ana. Nekyōto wansi kiriba (emikono) kumi nebiri obuwānvu nekumi nebiri obugazi, enjui
17 zakyo enya nga zenkanankana. Nomugo guliba (emikono) kumi nena obuwānvu nekumi nena obugazi, mu njui zagwo enya; nomugo ogugwetōlōla guliba kitūndu kya mukono; nentobo yagwo eriba omukono gumu enjui zona; namadāla gagwo galitunulira obuvanjuba.

18 Nāng'amba nti Omwāna womuntu, bwati bwayogera Mukama Katonda nti Bino bye biragiro ebyekyōto ku lunaku lwebalikikola, okuwerāngayo okwo ebiwebwayo ebyōkebwa [s]nokumānsirāngako o-
19 musai. [t]Bakabona, Abalevi [u]abakuza'de lya Zadoki abandi okumpi, olibawa [w]ente envubuka [y]okuba ekiwebwayo olwekibi, okumpereza,
20 bwayogera Mukama Katonda. Era olitōla ku musai gwayo noguteka ku mayembe gakyo ana ne ku nsōnda enya ezomugo ne ku mugo ogwetōlōla: bwotyo bwonokirongōsānga nokitāngirira. Era otwālānga
21 ente eyekiwebwayo olwekibi, nāgyōkera mu kifo ekyenyumba ekya-
22 lagirwa [z]ebwēru wawatukuvu. Awo ku lunaku olwokubiri nowāngayo embuzi enume eteriko bulema okuba ekiwebwayo olwekibi; nebalongōsa ekyōto nga bwebakirongōsa nente.
23 Bwolimala okukirongōsa, owāngayo ente envubuka eteriko bulema nendiga enume eteriko bulema e-
24 'gyi'dwa mu kisibo. Nobisembeza mu maso ga Mukama, bakabona [a]nebabisūlako omunyo nebabiwayo okuba ekiwebwayo ekyōkebwa
25 eri Mukama. Mu [b]naku omusānvu onotegekerāngamu buli lunaku embuzi okuba ekiwebwayo olwekibi; era bategekēnga ente envubuka nendiga enume eteriko bulema e'gyi-
26 'dwa mu kisibo. Enaku musānvu batāngirirēnga ekyōto nebakirongōsa; bwebatyo bwebaba bakyā-
27 wula. Awo bwebalimala enaku ezo, olulitūka [c]ku lunaku olwomunāna nokweyongeryo, bakabona bawerēngayo ku kyōto ebiwebwayo bya'mwe ebyōkebwa nebiwebwayo bya'mwe olwemirembe; nānge ndiba'kiriza, bwayogera Mukama Katonda.

44 Awo [a]nānzi'zayo mu 'kubo [b]eryomulyāngo ogwebwēru ogwawatukuvu ogutunulira obuva-
2 njuba; awo nga lu'gale. Awo Mukama nāug'amba nti Olu'gi luno luli'galwawo, teruli'gulwawo, 'sō tewaliba muntu aliingirira mulwo, [c]kubanga Mukama Katonda wa Isiraeri aingi'de omwo; kyerunā-
3 vānga lu'galwawo. Omulāngira yalitūla omwo nga ye mulāngira okulirānga e'mere mu maso ga Mukama; aliingira ngafuluma mu 'kubo eryekisasi ekyomulyāngo, ne mu 'kubo omwo mwanāitānga nga-
4 vamu. Awo nāntwāla mu 'kubo [d]eryomulyāngo ogwobukika obwa kono mu maso genyumba; nentunula, kale, laba, [e]ekitībwa kya Mukama nga ki'ju'de enyumba ya Mukama; [f]nenvūnama amaso gā-
5 nge. Awo Mukama nāng'amba nti Omwāna womuntu, wetegereze nyo, otunule namasogo era owulire namatugo ebyo byona byenkugamba ku [g]biragiro byona ebyomunyumba ya Mukama namatēka gayo gona; era wetegereze nyo awaingirirwa mu nyumba na buli awafulumirwa
6 mu watukuvu. Era ogambānga [i]abajēmu, ogambānga enyumba ya Isiraeri nti Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ai 'mwe enyumba ya Isiraeri, emisizo gya'mwe
7 gyona gibamale, kubanga [k]muingizi'za ba'na'gwānga abatali bakomole mu mutima era abatali bakomole mu mubiri, okubēra mu watukuvu wānge, okwōnōnawo, enyumba yānge, bwemuwayo [l]e'mere yānge, [m]amasavu nomusai, era bo bamenye endagāno yānge, (okwongera) ku mizizo gya'mwe gyona.
8 'Sō temakūmye bintu byānge ebitukuvu byemwalagirwa: naye mweteke'dewo 'mwe'ka [n]abakūmi bebyo byenalagira mu watukuvu
9 wānge. Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Tewaliba mu'na-'gwānga, atali mukomole mu mutima era atali mukomole mu mu-

[e] Ez. 40. 2.
[p] Ez. 40. 12; 42. 15-20.
[r] Kuv. 27. 1-8. Ez. 40. 47; 47. 1.
[s] Lev. 1. 5.
[t] Ma. 17. 9; 24. 8. Yer. 33. 18. Ez. 44. 15.
[u] Ez. 40. 46.
[w] Kuv. 29. 10.
[y] Lev. 8. 14.
[z] Kuv. 29. 14.
[a] Lev. 2. 13.
[b] Kuv. 29. 35, 36. Lev. 8. 33.
[c] Lev. 8. 1.
[a] Ez. 43. 8.
[b] Ez. 43. 1.
[c] Ez. 43. 4.
[d] Ez. 40. 7, 20.
[e] Ez. 43. 5.
[f] Es. 1. 28.
[g] Ez. 43. 11.
[i] Ez. 2. 5.
[k] Ez. 43. 8.
[l] Lev. 3. 11.
[m] Lev. 3. 16, 17.
[n] Ez. 40. 45.

biri, aliingira mu watukuvu wänge, omu'na'gwänga yena anäbänga mu
10 bäna ba Isiraeri. Naye [o]Abalevi abanesämba ewala, Isiraeri bweyawaba, abawaba okunvako okugoberera ebifananyi byäbwe; abo balibako obutali butükirivu bwäbwe.
11 Era naye baliba bawereza mu watukuvu wänge, nga balina okulabirira ku miryängo gyenyumba, era nga [p]bawerereza mu nyumba: abo be bana'tiränga abantu ekiwebwayo ekyökebwa ne sadaka, era [r]banäimiririränga mu maso gäbwe okubawereza. Kubanga bäbawererezänga mu maso gebifananyi byäbwe nebafüka nkönge eyobutali butükirivu eri enyumba ya Isiraeri; kyenvu'de mbaimusizako omukono gwänge, bwayogera Mukama Katonda, era balibako obutali butükirivu bwäbwe. 'Sö [s]tebalinsemberera okukola omulimu ogwobwakabona gyendi, newakuba'de okusemberera ekintu kyona ku bintu byänge ebitukuvu, eri ebintu ebisinga obutukuvu: naye balibako ensonyi zäbwe nemizizo gyäbwe
14 gyebäkolänga. Era naye ndibafüla abakümi benyumba gyebäliragirwa olwokuwereza kwämu kwona nolwa byona ebirikolebwa omwo.
15 Naye [t]bakabona, Abalevi, [u]batabani ba Zadoki, abäkümänga awatukuvu wänge nga bwebälagirwa, abäna ba Isiraeri bwebäwaba okunvako, abo be balinsemberera okumpereza; era banäimiririränga mu maso gänge, okuwängayo gyendi amasavu nomusai, bwayogera Mukama Katonda: abo banäingirränga
16 mu watukuvu wänge, era banäsembereränga [w]emeza yänge okumpereza, era banäkümänga ebyo
17 byendibalagira. Awo olunätükänga [x]bwebanäingirränga mu miryängo egyolu'gya olwomunda, [z]banäyambalänga ebyambalo ebya bafuta; 'sö tewabenga byöya byebanäyämbalänga bwebanäbänga nga bawerereza mu miryängo egyolu-
18 'gya olwomunda ne munda. Banäbänga [a]nebiremba ebya bafuta ku mitwe gyäbwe, era banäyambalänga [b]seruwale eza bafuta mu biwato byäbwe; tebesibenga (kintu
19 kyona) ekituyanya. Awo bwebanäfulumänga mu lu'gya olwebwëru, mu lu'gya olwebwëru eri abantu, banäyambulänga ebyambalo byäbwe byebawererezamu, nebabitereka munju entukuvu, nebambala ebyambalo ebirala, balemënga [c]okutukuza abantu nebyambalo byä-
20 bwe. [d]'Sö tebamwänga mitwe gyäbwe, 'sö tebakuzänga mivümbo gyäbwe; banäsalänga busazi enviri e-
21 zokumitwe gyäbwe. [e]'Sö ne kabona yena tanywänga mwenge ngabaingira mu lu'gya olwomunda.
22 'Sö tebawasänga [f]'na'mwändu newakuba'de eyagobebwa ('ba): naye bawasënga abawala abatamanyi musaja abokuza'de eryenyumba ya Isiraeri, oba 'na'mwändu eyali mu-
23 ka kabona. Era [g]banäigirizänga abantu bänge [i]enjäwulo bweri eyekitukuvu nekitali kitukuvu, nebabäwuza [k]ekitali kirongöfu nekirongöfu. Nawali [l]empaka be banäimiririränga okusala omusängo; ngemisängo gyänge bwegiri bwebanäzisalänga: era bakwatënga amatëka gänge nebiragiro byänge mu mbaga zänge zona ezalagirwa;
25 era batukuzënga sabiti zänge. 'Sö [m]tebasembereränga mufu yena okwegwagwawaza: naye olwa kitäbwe oba nyäbwe oba mutabani wäbwe oba muwala wäbwe, olwa muganda wäbwe oba mwanyinäbwe atabänga ne 'ba, baïnza okweyönōna. Awo bwamalänga okulongösebwa, bamubalirënga [n]enaku musänvu. Awo ku lunaku lwanäingirränga mu watukuvu, mu lu'gya olwomunda, okuwerereza mu watukuvu, anäwängayo ekikye ekiwebwayo olwekibi, bwayogera Mukama Katonda. Era [o]baliba nobusika; 'nze ndi busika bwäbwe: 'sö temubawänga butaka mu Isiraeri;
29 'nze butaka bwäbwe. [p]Banälyänga ekiwebwayo ekyobu'ta nekiwebwayo olwekibi nekiwebwayo olwomusängo; era [r]buli kintu ekiwöngebwa mu Isiraeri kinäbänga kyäbwe. Nebisoka ku bibala
30 byona ebiberyeberye ku byona na buli kitone ekya buli kintu ku bitone bya'mwe byona binäbänga bya bakabona: era munäwänga kabona obu'ta bwa'mwe obugöyebwa obusoka, okutüza omukisa ku
31 nyumbayo. Bakabona tebalyänga ku [s]kintu kyona ekifa kyo'ka newakuba'de eyatägulwa oba nyonyi oba nsolo.

45 Era nate bwemuligabana nobululu ensi okuba obusika, muwängayo ekitone eri Mukama, omugabo gwensi omutukuvu: obuwanvu bwagwo buliba buwänvu [a](obwemuli) obukumi bubiri mwenkumi täno, nobugazi kakumi: guliba
2 mutukuvu mu nsalo yagwo yona okwetölöla. Kugwo kuli'gyibwako olwekifo ekitukuvu ebikumi bitäno (obuwänvu) nebikumi bitäno (obugazi) okwenkanankana enjui zona;
3 nemikono amakumi atäno olwembuga yako enjui zona. Era oligeza ekigera kino, obuwänvu obwobukumi bubiri mwenkumi täno nobugazi obwakakumi: [b]nomwo

[f] Lu. 13. Ez. 43. 11.
[p] Ez. 45. 5; 46. 24.
[r] Kubal. 16. 9.
[s] Kubal. 18. 3. 2 Basek. 23. 9.
[t] Ez. 43. 19.
[u] Ma. 10. 8.
[w] Ex. 41. 22.
[x] Kuv. 28. 43.
[z] Kuv. 28. 39; 39. 27.
[a] Ex. 39. 28.
[b] Lev. 6. 11.
[c] Kuv. 29. 37; 30. 29. Lev. 6. 27; 46. 20.
[d] Lev. 21. 5.
[e] Lev. 10. 9.
[f] Lev. 21. 7, 13, 24.
[g] Lev. 10. 11.
[i] Ex. 22. 26.
[k] Lev. 10. 10.
[l] Ma. 17. 8, 9.
[m] Lev. 21. 1-3.
[n] Kubal. 19. 11, 12.
[o] Kubal. 18. 20.
[p] Lev. 6. 14, 17, 18, 25, 29; 7. 1, 6.
[r] Lev. 27. 21, 28.
[s] Lev. 22. 8.
[a] Ex. 42. 16-20.
[b] Ex. 48. 10.

mwe muliba awatukuvu, [c]awatu-
4 kuvu enyo. Ogwo gwe mugabo
gwensi omutukuvu; [d]guliba gwa
bakabona, abawereza abomuwatu-
kuvu, abasembera okuwereza Mu-
kama; era kiriba kifo kya nyumba
zābwe, era ekifo ekitukuvu ekyawa-
5 tukuvu. Kale Abalevi, abawereza
abomunyumba, baliba nobukumi
bubiri mwenkumi tāno obuwānvu
nakakumi obugazi, okuba obutaka
bwābwe kubwābwe, olwamayu a-
6 makumi abiri. Era mutekāngawo
obutaka obwekibuga, enkumi tāno
obugazi nobukumi bubiri mwenku-
mi tāno obuwānvu, okulirāna ne-
kitone ekyomugabo omutukuvu:
buliba bwa nyumba yona eya Isi-
7 raeri. Era (buli ekiriba) [e]ekyo-
mulāngira (kiriba) ku ma'bali go-
mugabo omutukuvu nobutaka o-
bwekibuga erui nerui, mu maso
gekitone ekitukuvu ne mu maso
gobutaka obwekibuga, ku lui olwe-
bugwanjuba ebugwanjuba, ne ku
lui olwebuvanjuba ebuvanjuba:
nobuwānvu nga kyenkana nomu-
gabo ogumu ku migabo okuva ku
nsalo eyebugwanjuba okutūka ku
8 nsalo eyebuvanjuba. Buliba bu-
taka gyali munsi mu Isiraeri: 'so
[f]nabalāngira tebalijōga nate aban-
tu bānge; naye [g]baliwa enyu-
mba ya Isiraeri ensi [h]ngebika byā-
bwe bwebiri.
9 Bwati bwayogera Mukama Ka-
tonda nti Kibamale, ai abalāngira
ba Isiraeri: mu'gyewo ekye'jo no-
kunyaga, mutūkirize omusāngo ne-
byensōnga; abantu bānge muba-
'gyeko obukamuzi bwa'mwe, bwa-
10 yogera Mukama Katonda. [k]Mu-
bānga neminzāni eyamazima ne
[l]efa eyamazima nensuwa eyama-
11 zima. Efa nensuwa bibēnga bya
kigera kimu, ensuwa egyēmu eki-
tūndu ekyekumi [m]ekyekomeri ne
efa egyēmu ekitūndu ekyekumi e-
kyekomeri: ekigera kyayo kiba
12 ngekomeri bweri. Ne [n]sekeri eri-
ba gera amakumi abiri: sekeri
amakumi abiri ne sekeri abiri mu
tāno ne sekeri kumi netāno, [o]mane
13 ya'mwe bweriba bwetyo. [p]Kino
kye kitone kyemunāwāngayo; eki-
tūndu ekyomukāga ekya efa eki-
'gyibwa ku komeri eyeng'āno, era
munāwānga ekitūndu ekyomukāga
ekya efa ku (buli) komeri eya sayi-
14 ri: nomugabo ogwamafuta ogula-
girwa, ogwokunsuwa eyamafuta,
gunābānga kitūndu kya kumi ekye-
nsuwa, eki'gyibwa ku koli, (ze) nsu-
wa kumi, ye komeri; kubanga e-
15 nsuwa kumi ye komeri: nomwāna
gwendiga ogumu ogwomukisibo,
ogu'gyibwa ku bikumi bibiri, [r]ku
malūndiro amagimu aga Isiraeri;
olwekiwebwayo ekyobu'ta nekiwe-
bwayo ekyōkebwa nebiwebwayo o-
lwemirembe, okubatāngiririānga,
16 bwayogera Mukama Katonda. A-
bantu bona abomunsi banāwānga
olwekitone ekyo olwomulāngira
17 mu Isiraeri. Era [s]omulāngira ya-
nāwānga ebiwebwayo ebyōkebwa
[t]nebiwebwayo ebyobu'ta nebiwe-
bwayo ebyokunywa [u]ku mbaga ne
ku [v]myezi egyakaboneka ne ku
sabiti, ku mbaga zona ezalagirwa
ezenyumba ya Isiraeri: [w]yanāte-
gekānga ekiwebwayo olwekibi ne-
kiwebwayo ekyobu'ta nekiwebwayo
ekyōkebwa nebiwebwayo olwemi-
rembe, okutāngiririānga enyumba
ya Isiraeri.
18 Bwati bwayogera Mukama Kato-
nda nti Mu (mwezi) ogwoluberye-
berye ku (lunaku) olwomwezi olwo-
luberyeberye o'dirānga ente envu-
buka eteriko bulema; nokongōsa
19 awatukuvu. Ne kabona atōlenga
ku musai ogwekiwebwayo olwekibi
nāguteka ku mifubēto gyenyumba
ne ku nsōnda enya ezomugo ogwe-
kyōto ne ku mifubēto egyokumu-
lyāngo ogwolu'gya olwomunda.
20 Era okolānga bwotyo ku (lunaku)
olwomwezi olwomusānvu olwa buli
muntu asobya noyo atalina mage-
zi: bwemutyo bwemunātāngirirā-
21 nga enyumba. [x]Mu (mwezi) o-
gwoluberyeberye ku lunaku o-
lwomwezi olwekumi nenya mu-
bēnga Nokuitako, embaga eye-
naku omusānvu; emigāti egitazi-
mbulukuswa gye ginālibwānga.
22 Awo ku lunaku olwo omulāngira
yetegekerēnga ye nyini nabantu
bona abomunsi ente okuba eki-
23 webwayo olwekibi. Ne mu naku
omusānvu ezembaga ategekēnga
ekiwebwayo ekyōkebwa eri Muka-
ma, ente musānvu nendiga enume
musānvu ezitaliko bulema, buli lu-
naku okumalako enaku omusānvu;
[y]nembuzi enume buli lunaku oku-
24 ba ekiwebwayo olwekibi. Era ate-
gekēnga ekiwebwayo ekyobu'ta, efa
ya nte, ne efa ya ndiga enume, na
25 buli [z]efa ini eyamafuta. [a]Mu
(mwezi) ogwomusānvu ku lunaku
olwomwezi olwekumi netāno mu
mbaga akolēnga bwatyo okumala
enaku omusānvu; ngekiwebwayo o-
lwekibi bwekiri, nekiwebwayo e-
kyōkebwa, nekiwebwayo ekyobu-
'ta namafuta nga bwegali.

46 Bwati bwayogera Mukama Ka-
tonda nti [b]Omulyāngo ogwolu-
'gya olwomunda ogutunulira obu-
vanjuba banāgu'galirāngawo enaku
omukāga ezikolerwamu omulimu;
naye ku lunaku olwa sabiti banā-
gu'gulāngawo, ne ku [c]lunaku o-

[c] Ez. 44. 4.
[d] Ez. 48. 11, 12.
[e] Ez. 44. 3; 48. 21.
[f] Yer. 22. 17. Ez. 22. 27.
[g] Ez. 36. 18.
[h] Ez. 47. 13, 21; 48. 1-7, 23-29.
[k] Lev. 19. 35, 36.
[l] Ma. 25. 14, 15. Am. 8. 5.
[m] Lev. 27. 16.
[n] Kuv. 30. 13.
[o] 1 Basek. 10. 17.
[p] Ez. 44 30.
[r] Lub. 13. 10.
[s] Ez. 44. 4-7.
[t] Kuv. 29. 40.
[u] Ez. 45. 17.
[v] Kubal. 28. 11.
[w] Lev. 14. 19.
[x] Lev. 23. 5.
[y] Kubal. 28. 15.
[z] Kuv. 29. 40. Lev. 23. 34.
[a] Ez. 45. 20
[b] Ez. 44. 1-3.
[c] Ez. 46. 1.

lwomwezi ogwakaboneka banāgu-
2 'gulāngawo. Era omulāngira anā-
ingirānga ngafuluma mu 'kubo
eryekisasi ekyomulyāngo ogwebwē-
ru, nāimirira awali omufubēto o-
[c] Ez.40.38. gwomulyāngo, ne [c] bakabona bate-
gekēnga ekikye ekiwebwayo ekyō-
kebwa nebibye ebiwebwayo olwe-
mirembe, nāsinziza awaingirirwa
owomulyāngo; kale nāfuluma: na-
ye omulyāngo tebagu'galāngawo
3 okutūsa akawungēzi. Nabantu a-
bomunsi basinzizēnga ku lu'gi o-
lwomulyāngo ogwo mu maso ga
Mukama ku sabiti ne ku myezi
4 egyakaboneka. Nekiwebwayo e-
kyōkebwa omulāngira kyanāwā-
[d] Kubal. 28. 9, 10. ngayo eri Mukama kinābānga [d] ku
lunaku olwa sabiti abāna bendiga
[e] Ez.45.24. mukāga abataliko bulema nendiga
5 enume eteriko bulema; [e] nekiwe-
bwayo ekyobu'ta kinābānga efa ku
ndiga enume, nekiwebwayo ekyo-
bu'ta ku bāna bendiga nga bwanā-
īnzānga okuwa, na buli efa ini ya
6 mafuta. Ne ku lunaku olwomwezi
ogwakaboneka kinābānga ente e-
nvubuka eteriko bulema; nabāna
bendiga mukāga nendiga enume;
7 zinābānga ezitaliko bulema: era
ategekēnga ekiwebwayo ekyobu'ta,
efa ku nte, ne efa ku ndiga nume,
ne ku bāna bendiga nga bwanā-
īnzānga, na buli efa ini ya mafuta.
8 Era omulāngira bwanāingirānga,
anāingirānga ngafuluma mu 'kubo
eryekisasi ekyomulyāngo, era anā-
vāngamu ngafuluma mu 'kubo o-
9 mwo. Naye abantu abomunsi bwe-
bana'jānga mu maso ga Mukama
mu mbaga ezalagirwa, oyo anāingi-
rānga ngafuluma mu 'kubo eryomu-
lyāngo ogwobukika· obwa kono
okusinza anāvāngamu ngafuluma
mu 'kubo eryomulyāngo ogwobu-
kika obwadyo; noyo anāingirānga
ngafuluma mu 'kubo eryomulyā-
ngo ogwobukika obwadyo anāvā-
ngamu ngafuluma mu 'kubo eryo-
mulyāngo ogwobukika obwa kono:
ta'dirāngayo mu 'kubo eryomulyā-
ngo mweyaingirira, naye avēnga-
10 mu nga yesimbye mu masoge. No-
mulāngira, bwebanāingirāngamu,
anāgenderānga wakati mubo; era
bwebanāvāngamu, banāvirāngamu
11 (wamu). Ne mu mbaga ne ku na-
ku enkulu ekiwebwayo ekyobu'ta
kinābānga efa kunte ne efa ku ndi-
ga nume ne ku bāna bendiga nga
bwanāinzānga okuwa, na buli efa
12 ini ya mafuta. Era omulāngira
bwanātegekānga ekyo kyanāwānga-
yo kububwe, ekiwebwayo ekyōke-
bwa oba ebiwebwayo olwemirembe
okuba ekiwebwayo [f] kububwe eri
Mukama, banāmu'gulirāngawo o-
mulyāngo ogutunulira obuvanjuba,
era anātegekānga ekikye ekiwe-
bwayo ekyōkebwa nebibye byawa-
yo kububwe [g] nga bwakola ku lu-
naku olwa sabiti: kale afulumē-
nga; awo ngamaze okufuluma, ba-
13 na'galāngawo omulyāngo. Era [h] o-
tegekānga omwāna gwendiga ogwa-
kamala omwāka gumu ogutaliko
bulema okuba ekiwebwayo ekyōke-
bwa eri Mukama buli lunaku: bu-
14 li nkya ogutegekānga. Era ote-
gekānga wamu nagwo ekiwebwayo
ekyobu'ta buli nkya, ekitūndu e-
kyekumi ekya efa nekitūndu ekyo-
kusatu ekya ini eyamafuta, oku-
nyikiza obu'ta obulūngi; ekiwe-
bwayo ekyobu'ta eri Mukama e-
kyolutata olwekiragiro ekitali'gwā-
15 wo. Bwebatyo bwebaba batege-
kānga omwāna gwendiga nekiwe-
bwayo ekyobu'ta naimafuta, buli
nkya okuba ekiwebwayo ekyōke-
bwa ekyolutata.
16 Bwati bwayogera Mukama Kato-
nda nti Omulāngira bwanāwānga
ekirabo mutabaniwe yena, nga bwe
busikābwe, buliba bwa batabanibe;
17 butaka bwābwe olwobusika. Naye
bwanāwānga [k] ku busikābwe omu-
'duwe yena ekirabo, kiriba kikye
okutūka ku [l] mwāka ogwe'dembe;
nekiryoka ki'da eri omulāngira;
naye obusikābwe, obwo buliba bwa
18 batabanibe. Era nate omulāngira
tatwālānga ku busika obwabantu
[m] okubagoba mu butaka bwābwe;
anāwānga batabanibe obusika nga-
bu'gya ku butakabwe ye: abantu
bānge balemēnga okusāsāna buli
muntu okuva ku butakabwe.
19 Awo nāmpisa awaingirirwa ku
ma'bali gomulyāngo nānyingiza
[n] munju entukuvu eza bakabona e-
zatunulira obukika obwa kono: era,
laba, waliwo ekifo ku lui olwenyu-
20 ma ebuvanjuba. Nāng'amba nti
Kino kye kifo bakabona webanāfu-
mbirānga [o] ekiwebwayo olwomusā-
ngo nekiwebwayo olwekibi, [p] weba-
nāyōkerānga ekiwebwayo ekyobu-
'ta; baleme okubifulumya mu lu-
'gya olwebwēru [r] okutukuza aba-
21 ntu. Awo nānfulumya mu lu'gya
olwebwēru, nāmpisa ku nsōnda e-
nya ezolu'gya; era, laba, mu buli
nsōnda eyolu'gya nga mulimu olu-
22 'gya. Mu nsōnda enya ezolu'gya
mwalimu empya ezakomerwa, obu-
wānvu bwazo (emikono) amakumi
ana nobugazi amakumi asatu: ezo
enya ezali mu nsōnda zali za kige-
23 ra kimu. Era wāliwo olubu (olu-
zimbibwa) olwetōlo'de muzo okuzе-
tōlōla ezo enya, era lwakolebwa
nga lulimu ebifo ebyokufumbiramu
24 wansi wembu enjui zona. Awo
nāng'amba nti Zino ze nyumba e-
zokufumbirūngamu, abawereza a-

[f] Lev.7.16; 22. 23.
[g] lu. 2.
[h] Kuv. 29. 38. Kubal. 28. 3, 4.
[k] Ez. 45. 7.
[l] Lev. 25. 10.
[m] Ez.45. 8.
[n] Ez. 42. 4.
[o] Ez.40.39.
[p] Lev. 2. 4.
[r] Ez.44.19.

benyumba webanäfumbiränga sadaka eyabantu.

47 Awo nänzi'zayo ku [a]lu'gi olwenyumba; kale, laba, [b]ama'zi gäsibuka nga gava wansi womulyängo ogwenyumba ebuvanjuba, kubanga obwenyi bwenyumba bwayolekera obuvanjuba: ama'zi negaserengeta nga gava wansi ku lui olwenyumba olwadyo ku lui olwe-
2 kyöto olwobukika obwadyo. Awo nänfulumiza mu 'kubo [c]eryomulyängo ebukika obwa kono, näntwäla nänetölöza mu 'kubo eryebwëru okutüka ku [d]mulyängo ogwebwëru mu 'kubo (eryomulyängo) ogutunulira obuvanjuba; era, laba, ama-'zi nga gakulukutira ku lui olwa-
3 dyo. [e]Omusaja bweyavamu ngagenda ebuvanjuba ngaku'te omugwa mu mukonogwe, nägera emikono lukumi, nämpisa mu ma'zi, ama'zi agakoma mu bukongovule.
4 Nate nägera lukumi, nämpisa mu ma'zi, ama'zi agakoma mu mavivi. Nate nägera lukumi, nämpisa mu (ma'zi), ama'zi agakoma mu kiwa-
5 to. Oluvanyuma nägera lukumi; (neguba) mu'ga gwesainza kusomoka: kubanga ama'zi gäli gatumbi-'de, ama'zi agokuwugirira, omu'ga
6 ogutainzika kusomokeka. Näng'amba nti Omwäna womuntu, olabye? Awo näntwäla nänzi'zayo ku
7 lubalama lwomu'ga. Awo bwenali nga nzi'zeyo, laba, ku lubalama lwomu'ga nga kuliko emiti mingi
8 nyo erui nerui. Awo näng'amba nti Ama'zi gano gasibuka okugenda mu njui ezebuvanjuba, era galiserengeta mu Alaba: era galigenda eri [f]enyanja; mu nyanja ama'zi (gyegali'da) agäsibusibwa; era a-
9 ma'zi galiwonyezebwa. Awo olulitüka buli kintu ekiramu kyega'jula mu buli kifo emi'ga gyegiritüka kiriba kiramu; era walibawo olufulube lwebyenyanja lungi nyo: kubanga ama'zi gano gatüse eyo, (nama'zi agomunyanja) galiwonyezebwa, na buli kintu kiriba kiramu
10 buli omu'ga gyegunätükänga. Awo olulitüka abavubi baliimirira ku ma'bali gagwo: okuva [g]Enugedi okutüka Enegulaimu waliba ekifo ekyokusüliramu emigönjo; ebyenyanja byäbwe biriba ngengeri zabyo bwebiriba, okwenkana ebyenyanja ebiri mu nyanja enene, bingi nyo
11 nyini. Naye ebifo ebyetösi nemi-'ga gyagwo tebiriwonyezebwa; bi-
12 riwebwayo eri omunyo. Era ku mu'ga ku lubalama lwagwo erui nerui kulimera buli muti ogubako e'mere [i]ogutaliwotöka malagala gagwo, 'sö nebibala byagwo tebiri-'gwäwo: gulibala ebibala bigya buli mwezi kubanga ama'zi gagwo gava mu watukuvu: nebibala byagwo biriba 'mere, namalagala gagwo galiba ga 'dagala kuwonya.
18 Bwati bwayogera Mukama Katonda nti Eno yeriba ensalo gyemuligabanirako ensi okuba obusika ngebika ekumi nebibiri ebya Isiraeri bwebiri: [k]Yusufu (aliba) nemiga-
14 bo. Na'mwe muligisika buli muntu nga mu'ne: gyenaimusiza omukono gwänge okugiwa bajaja ba-'mwe: era ensi eno eribagwira o-
15 kuba obusika. Era eno yeriba ensalo yensi: ku lui olwobukika obwa kono okuva ku nyanja enene mu 'kubo Eryekesuloni okutüka a-
16 awaingirirwa Ezedadi; Kamasi, Berosa, Sibulaimu ekiri wakati wensalo Yedamasiko nensalo Yekamasi; Kazeruka'tikoni ekiri ku
17 nsalo Yekaulani. Nensalo eva ku nyanja eriba Kazalenoni awali ensalo Yedamasiko, ne ku lui olwobukika obwa kono ebukika obwa kone yeri ensalo Yekamasi. Olwo
18 lwe lui olwobukika obwa kono. Nolui olwebuvanjuba wakati Wekaulani ne Damasiko ne Gireadi nensi ya Isiraeri luliba Yoludani; muligera okuva ku nsalo (eyebukika obwa kono) okutüka ku nyanja eyebuvanjuba. Olwo lwe lui olwebu-
19 vanjuba. Nolui olwebukika obwadyo eri obukika obwadyo luliva ku Tamali okutüka ku [l]ma'zi Agemeribosukadesi okutüka ku ka'ga (Akemisiri) okutüka ku nyanja enene. Olwo lwe lui olwobukika obwadyo
20 eri obukika obwadyo. Nolui olwebugwanjuba luliba nyanja nene okuva ku nsalo (eyobukika obwadyo) okutüka awayolekera awaingirirwa mu Kamasi. Olwo lwe lui olwe-
21 bugwanjuba. Bwemutyo bwemuligabana ensi eno 'mwe'ka na 'mweka, ngebika bya Isiraeri bwebiri.
22 Awo olulitüka [m]muligigabana nobululu okuba obusika gyemuli neri ba'na'gwänga ababëra mu'mwe abalizäla abäna mu'mwe; kale baliba gyemuli [n]ngenzälwa mu bäna ba Isiraeri; baliba nobusika wamu na-
23 'mwe mu bika bya Isiraeri. Awo olulitüka mu buli kika mu'na'gwänga mwanäbërängа eyo gyemulimuwa obusikäbwe, bwayogera Mukama Katonda.

48 Era gano ge manya [a]gebika: okuva ku nkomerero eyebukika obwa kono, ku ma'bali ge'kubo Agekesuloni okutüka awaingirirwa mu Kamasi, Kazalenani awali ensalo Yedamasiko, ku lui olwobukika obwa kono ku ma'bali Agekamasi;

[a] Ez. 41. 1, 2.
[b] Yo. 3. 18. Zek. 14. 8. Kub. 22. 1.
[c] Ez. 40. 35.
[d] Ez. 40. 6.
[e] Ez. 40. 3.
[f] Ma. 3. 17; 4. 49.
[g] 1 Sam. 23. 29.
[i] Zab. 1. 3.
[k] Lub. 48. 5. Yos. 17. 14, 17.
[l] Kubal. 20. 12.
[m] Ez. 45. 1; 48. 29.
[n] Kuv. 12. 19, 48, 49.
[a] Ju. 22. Ez. 48. 8.

era baliba nembirizi zăbwe nga zitunulira ebuvanjuba nebugwanju-
[b] Kubal. 2. 25-31. 2 ba; [b] Dani (omugabo) gumu. Nawali ensalo ya Dani, okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Aseri (o-
3 mugabo) gumu. Nawali ensalo ya Aseri, okuva ku lubirīzi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Nafutali (omugabo) gu-
4 mu. Nawali ensalo ya Nafutali, okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okūtuka ku lubirizi olwebugwanjuba;
[c] Ez. 47. 13. [c] Manase (omugabo) gumu.
5 Nawali ensalo ya Manase, okuva ku lubirīzi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Efulai-
6 mu (omugabo) gumu. Nawali ensalo ya Efulaimu, okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Leubeni (omu-
7 gabo) gumu. Nawali ensalo ya Leubeni, okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Yuda (omugabo) gumu.
8 Era awali ensalo ya Yuda, okuva ku lubirīzi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba, we
[d] Ez. 45. 1-6. waliba [d] ekitone kyemuliwayo, obugazi bwakyo (emuli) obukumi bubiri mwenkumi tāno nobuwānvu nga bwenkana ogumu ku migabo, okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba: nawatukuvu waliba mukyo wakati.
9 Ekitone kyemuliwayo eri Mukama kiriba obuwānvu bwakyo (emuli) obukumi bubiri mwenkumi tāno,
10 nobugazi kakumi. Nekitone ekitukuvu kiriba kyābo, kya bakabona; eri obukika obwa kono (obuwānvu) obukumi bubiri mwenkumi tāno, neri obugwanjuba obugazi kakumi, neri obuvanjuba obugazi kakumi, neri obukika obwadyo obuwānvu obukumi bubiri mwenkumi tāno: nawatukuvu wa Mukama waliba
11 wakati mukyo. (Kiriba) kya bakabona abatukuzibwa [e] abokubatabani ba Zadoki [f] abākūmānga ebyo byenalagira; abatawabānga abāna ba Isiraeri bwebāwaba, [g] nga Aba-
12 levi bwebāwaba. Era kiriba gyebali ekitone eki'gyibwa ku kitone ekyensi, ekintu ekitukuvu enyo,
13 awali ensalo Eyabalevi. Nabalevi baliba (nekitūndu) [i] ekyenkana nensalo ya bakabona, obuwānvu obukumi bubiri mwenkumi tāno nobugazi kakumi: obuwānvu bwona buliba obukumi bubiri mwenkumi tā-
14 no nobugazi kakumi. 'Sō [k] tebakitūndānga 'sō tebakiwanyisānga, 'sō [l] nebibala ebiberyeberye ebyensi tebifūkānga bya balala: kubanga ki-
15 tukuvu eri Mukama. [m] Nenkumi etāno ezifi'sewo mu bugazi mu maso gobukumi bubiri mwenkumi tāno ziriba za bantu bona okulya, za kibuga, za kuberwamu era za [n] mbuga: era ekibuga kiriba waka-
16 ti omwo. Era kuno kwe kuliba okugerebwa kwawo; [o] olubirizi olwobukika obwa kono enkumi nya mwebikumi bitāno, nolubirīzi olwobukika obwadyo enkumi nya mwebikumi bitāno, ne ku lubirizi olwobuvanjuba enkumi nya mwebikumi bitāno, nolubirizi olwobugwanjuba enkumi nya mwebikumi bitāno.
17 Era ekibuga kiribako embuga; eri obukika obwa kono ebikumi bibiri mwatāno, neri obukika olwadyo ebikumi bibiri mwatāno, neri obuvanjuba ebikumi bibiri mwatāno, neri obugwanjuba ebikumi bibiri
18 mwatāno. Nobuwānvu obufi'sewo obwenkana ekitone ekitukuvu buliba kakumi ebuvanjuba nakakumi ebugwanjuba: era bulyenkana ekitone ekitukuvu; nebibala byāmu biriba bya kulya eri abo abakola
19 emirimu mu kibuga. Nabo abakola emirimu mu kibuga abomubika byona ebya Isiraeri banākirīmānga.
20 Ekitone kyona kiriba (obugazi obukumi bubiri mwenkumi tāno (nobuwānvu) obukumi bubiri mwenkumi tāno: muliwayo ekitone ekitukuvu nga kyenkanankana enjui zona, wamu nobutaka obwekibuga.
[p] Ez. 45. 7. 21 [p] Nekitūndu ekifi'sewo kiriba kya mulāngira, okulirāna ekitone ekitukuvu erui nerui nobutaka obwekibuga, mu maso gobukumi obubiri mwenkumi tāno obwekitone, okwolekera ensalo eyebuvanjuba, nebugwanjuba mu maso gobukumi obubiri mwenkumi etāno okwolekera ensalo eyebugwanjuba, okwenkana emigabo, kye kiriba ekyomulāngira: nekitone ekitukuvu nawatukuvu awenyumba biriba wakati omwo.
22 Era nate okuva ku butaka Obwabalevi nokuva ku butaka obwekibuga, obuli wakati wekitūndu ekyomulāngira, wakati wensalo ya Yuda nensalo ya Benyamini, waliba wa mulāngira.
23 Nebika ebirala; okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Benyamini (o-
24 mugabo) gumu. Nawali ensalo ya Benyamini okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Simeoni (omuga-
25 bo) gumu. Nawali ensalo ya Simeoni okuva ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirīzi olwebugwanjuba; Isakali (omugabo)
26 gumu. Nawali ensalo ya Isakali okuva ku lubirīzi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Zebuluni (omugabo) gumu.
27 Nawali ensalo ya Zebuluni okuva

[h] Lu. 17. Ez. 45. 2.
[i] nyl. 30, 32-34. Kub. 21. 16.
[e] Ez. 40. 46.
[f] Ez. 40. 45.
[g] Ez. 44. 10, 15.
[i] Ez. 45. 6.
[k] Lev. 27. 10, 28, 33.
[l] Ez. 44. 30.
[m] Ez. 45. 6.

ku lubirizi olwebuvanjuba okutūka ku lubirizi olwebugwanjuba; Gadi
28 (omugabo) gumu. Nawali ensalo ya Gadi, ku lubirizi olwebukika obwadyo eri obukika obwadyo, ensalo eriva ku Tamali netūka ku ma'zi Ageneribasukadesi okutūka ku ka'ga (Akemisiri) okutūka ku nyanja
[r] Ez.47.22. 29 enene. Eyo ye nsi [r] gyemuligabanira nobululu ebika bya Isiraeri okuba obusika, era egyo gye migabo gyābwe ki'na kimu, bwayogera Mukama Katonda.
30 Era wano ekibuga wekikoma; ku lubirizi olwobukika obwa kono (emuli) enkumi nya mwebikumi bi-
[s] Kub. 21. 12, 13. 31 tāno ezigerebwa: [s] nemiryāngo egyekibuga giriba ngamanya gebika bya Isiraeri; emiryāngo esatu egitunulira obukika obwa kono: [t] omulyāngo gwa Leubeni gumu; omulyāngo gwa Yuda gumu; omulyā-
[t] Ma. 33. 6-8. 32 ngo gwa Levi gumu: ne ku lubirizi olwobuvanjuba (emuli) enkumi nya mwebikumi bitāno; nemiryāngo esatu: omulyāngo gwa Yusufu gumu; omulyāngo gwa Benyamini gumu; omulyāngo gwa Dani gumu:
33 ne ku lubirizi olwobukika obwadyo (emuli) enkumi nya mwebikumi bitāno ezigerebwa; nemiryāngo esatu: omulyāngo gwa Simeoni gumu; omulyāngo gwa Isakali gumu; o-
34 mulyāngo gwa Zebuluni gumu: ku lubirizi olwobugwanjuba (emuli) enkumi nya mwebikumi bitāno, nemiryāngo gyābwe esatu: omulyāngo gwa Gadi gumu; omulyāngo gwa Aseri gumu; omulyāngo gwa
35 Nafutali gumu. Kiriba kya (muli) kakumi mu kanāna okwetōlōla: nerinya eryekibuga okuva ku lunaku olwo liriba nti [u] Mukama ali omwo.
[u] Yer. 3. 17. Ez. 48. 35. Yo. 3. 21. Zek. 2. 10 Kub. 21. 3.

EKITABO
KYA
DANIERI.

1 Mu mwāka ogwokusatu mu mirembe gya Yekoyakimu kabaka wa Yuda, [a] Nebukadune'za kabaka Webabuloni na'ja Eyerusalemi, nākizingiza.
[a] 2 Basek. 24. 1, 2. 2 Byom. 36. 6.
2 Mukama nāwayo Yekoyakimu kabaka wa Yuda mu mukonogwe, era [b] nebintu ebyomunyumba ya Katonda ebimu: nābitwāla munsi [c] Sinali mu sabo lya katondawe: [d] nāleta ebintu mu 'gwanika
[b] 2 Basek. 24. 13; 25. 13. [c] Zek. 5. 11. [d] 2 Byom. 36. 7. Ezer. 1. 7. 3 lya katondawe. Kabaka nāgamba Asupenazi omukulu wabalāwebe, aingize ku bāna ba Isiraeri, abamuza'de lya kabaka neryabakūngu:
4 abavubuka abataliko bulema, wabula abamaso amalūngi, era abategēvu mu magezi gona, era abakababaka mu kutegēra, era abamanya ebiigirizibwa, era abasānira okuImirira mu nyumba ya kabaka: era abaigirizēnga amagezi Agabakaludaya nololimi lwābwe.
5 Kabaka nābalagira omugabo ogwa bulijo ogwoku 'mere ya kabaka, nogwokumwenge gweyanywānga, era babalisize emyāka esatu: bwegiri'gwāko balyoke [e] baimirire mu maso ga kaba-
[e] 1 Basek. 10. 8. 6 ka. Nemuba mwabo, ku bāna ba Yuda, Danieri, [f] Kananiya, Misaeri,
[f] Dan. 2. 13. 7 ne Azaliya. Nomukulu wabalāwe [g] nābatūma amanya: Danieri nāmutūma [h] Berutesa'za: ne [k] Kananiya (nāmutūma) Sadulaki: ne Misaeri (nāmutūma) Mesaki: ne Aza-
[g] 2 Basek. 23. 34. [h] Dan. 4. 8. [k] Dan. 2. 49; 3. 12. 8 liya (nāmutūma) Abedunego. Naye Danieri nātēsa mu mutimagwe obuteyōnōnyesānga [l] ne'mere ya kabaka, newakuba'de nomwenge gweyanywānga: kyeyava asaba omukulu wabalāwe aleme okweyōnōnyesānga. Ne Katonda nālabisa
[l] Ma. 22. 18. Ex. 4. 12. 9 Danieri ekisa nokusāsirwa mu ma-
10 so gomukulu wabalāwe. Omukulu wabalāwe nāgamba Danieri nti Nti-'de mukama wānge kabaka, eyabalagira byemunālyānga nebyemunānywānga: kubanga kiki ekiriba kimulabya amaso ga'mwe nga tegafanana bulūngi ngabavubuka abenkana na'mwe obukulu? Bwegutyo omutwe gwānge gwandirabye aka-
11 bi eri kabaka. Danieri nālyoka agamba omusigire, omukulu wabalāwe gweyafuza Danieri, Kananiya,
12 Misaeri, ne Azaliya: nti Okemere aba'dubo enaku kumi, nkwegairi-'de: batuwēnga ebijanjālo okulya,
13 nama'zi okunywa. Amaso ga'fe galyoke gakeberwe woli, namaso gabavubuka abālyānga ku 'mere ya kabaka: era nga bwoliraba, okole
14 bwotyo eri aba'dubo. Awo nābawulira mu bigambo ebyo, nābake-
15 mera enaku kumi. Awo enaku ekumi bweza'gwā, amaso gābwe negafanana malūngi, era bāli nga bage-

'ze omubiri, okusinga abavubuka bona abalyānga ku 'mere ya kabaka. 16 Awo omusigire nāba'gyako e-'mere yābwe, nomwenge gwebandinywe'dēnga, nābawa ebijanjālo.
[m] Dan. 2. 20-22, 28. 17 Naye abavubuka abo abana, [m] Katonda nābawa okumanya nokutegēra mu kuiga kwona namagezi: Danieri [n] nāba omukabakaba mu kwo-
[n] Dan. 9. 23; 10. 1. [o] Dan. 5. 12; 7. 1. 18 lesebwa kwona ne mu [o] birōto. Awo enaku bweza'gwā, kabaka zeyagamba okubaingiza, omukulu wabalāwe nābaingiza mu maso ga Nebukadune'za. 19 Kabaka nānyumya nabo: ne mwabo bona nemutalabika abāli nga Danieri, Kananiya, Misaeri, ne Azaliya: kyebāva ba-
20 imirira mu maso ga kabaka. Ne mu buli kigambo ekyamagezi nekyokutegēra, kabaka kyeyababūza, yabalaba nga basinga emirūndi ekumi abasawo, nabafumu bona abā-
21 li mu bwakabakabwe bwona. Danieri nābērawo okutūsa ku mwāka ogwoluberyeberye ogwa Kulo kabaka.

2 Ne mu mwāka ogwokubiri mu mirembe gya Nebukadune'za Nebukadune'za nālōta ebirōto: omwoyo-
[a] Dan. 4. 6; 5. 7. gwe negweralikirira, otulotwe ne-
2 tumubula. [a] Awo kabaka nālagira baite abasawo nabafumu nemāndwa Nabakaludaya, okubūlira kabaka ebirōtobye. Nebaingira nebaūniriра mu maso ga kabaka. 3 Kabaka nābagamba nti Ndōse ekirōto, omwoyo gwānge negweralikirira okutegēra
4 ekirōto. Abakaludaya nebalyoka bagamba kabaka mu lulimi Olusuli nti Ai kabaka, obēnga omulamu emirembe gyona: obūlire aba'dubo ekirōto, na'fe tunālaga amakulu gakyo.
5 Kabaka na'damu nāgamba Abakaludaya nti Ekigambo kinvu'deko: bwemutantegēze ekirōto namakulu gakyo, mumātemebwatemebwa, nenyumba za'mwe zirifūka mungo.
[b] Dan. 5. 7, 16. 6 Naye [b] bwemunālaga ekirōto namakulu gakyo, munāwebwa 'nze ebirabo nempēra nekitībwa kingi: kale mundage ekirōto namakulu gakyo.
7 Neba'damu omulūndi ogwokubiri nebogera nti Kabaka abūlire aba'dube ekirōto, na'fe tunālaga amakulu.
8 Kabaka na'damu nāyogera nti Ntegēre'de dala nga mwagala okufuna e'bānga, kubanga mulabye ngekiga-
9 mbo kinvu'deko. Naye bwemutantegēze ekirōto, waliwo etēka limu gyemuli: kubanga mutesetese okulimba nebigambo ebivūndu okwogera mu maso gānge okutūsa ebiro lwebiriwanyisibwa: kale mumbūlire ekirōto, nānge ndyoke ntegēre nga mu-
10 īnza okundaga amakulu gakyo. Abakaludaya neba'diramu mu maso ga kabaka, nebogera nti Tewali mu-
ntu munsi nomu ainza okulaga ekigambo kya kabaka: kubanga tewali kabaka newakuba'de omukūngu newakuba'de owesaza eyali abūzi-'za ekigambo ekifanana bwekityo omusawo yena newakuba'de omufumu yena newakuba'de Omukaluda-
11 ya yena. Era ekigambo kino tekirabwānga kabaka kyawaliriza, 'sō tewali ainza okukiraga mu maso ga kabaka, wabula [c] bakatonda aba-
[c] Dan. 5. 11, 14. 12 tatūla nabalina emibiri. Kabaka kyeyava asunguwala neyejūmūla nyo, nālagira oku'ta abagezigezi
13 bona Abebabuloni. Etēka neritēkebwa, abagezigezi nebagenda okuba'ta: nebanonya Danieri ne ba'ne
14 okuba'ta. Awo Danieri na'damu namagezi nobukabakaba Alioki omwāmi wa baserikale ba kabaka, eya'ja oku'ta abagezigezi Abebabulo-
15 ni: na'damu nāgamba Alioki omwāmi wa kabaka nti Kiki ekyānguiriza bwekityo etēka eriva eri kabaka? Alioki nālyoka ategēza Danieri eki-
16 gambo ekyo. Danieri naingira neyegairira kabaka okumutekerawo olunaku, naye ngaliraga kabaka amakulu.
17 Awo Danieri nāgenda mu nyumbaye, nātegēza ekigambo ekyo
[d] Dan. 1. 6. 18 [d] Kananiya, Misaeri ne Azaliya, ba'ne: basabe Katonda owomu'gulu okubasāsira olwekyāma ekyo: Danieri ne ba'ne baleme okuzikirira awamu nabagezigezi abalala Abe-
19 babuloni. Ekyāma nekiryoka kibi-'kulirwa Danieri mu kwolesebwa okwekiro. Danieri nālyoka yebaza
20 Katonda owomu'gulu. Danieri
[e] Zab. 113. 2. na'damu nāgamba nti [e] Lyebazibwēnga erinya lya Katonda emirembe nemirembe: kubanga amagezi
21 namānyi gage: era oyo yawanyisa ebiro nebisēra: [f] a'gyawo bakabaka, era a'sāwo bakabaka: awa amagezi abagezigezi, nokumanya eri
[f] Dan. 5. 20. 22 abo abamanyi okutegēra: abi'kula ebigambo ebyobuziba ebyekyāma: ebiri mu kizikiza abimanyi, era
23 [g] omusana gubēra naye. Nkwebaza, nkutendereza, ai 'gwe Katonda wa bajaja bānge, ampa'de amagezi namānyi, era antegēze'za kakano byetwakusabye: kubanga otutegē-
24 ze'za ekigambo kya kabaka. Danieri kyeyava aingira eri Alioki, kabaka gweyali atesewo okuzikiriza abagezigezi Abebabuloni: nāgenda nāmugamba bwati nti Tozikiriza bagezigezi Abebabuloni: onyingize mu maso ga kabaka, nānge nālaga kabaka amakulu.
[g] Yak. 1. 17. 25 Awo Alioki nāyānguwa nāingiza Danieri mu maso ga kabaka, nāmugamba bwati nti Ndabye omusaja owomubāna abomubunyage bwa Yuda, anātegēza kabaka amakulu.

26 Kabaka na'damu nāgamba Danieri,
[i] eriinyalye Berutesa'za, nti 'Gwoinza okuntegéza ekirōto kyenalaba,
27 namakulu gakyo? Danieri na'diramu mu maso ga kabaka, nāyogera nti Ekyāma kabaka kyawaliri'za, abagezigezi tebaīnza kukiraga kabaka newakuba'de abafumu newakuba'de abasawo newakuba'de a-
28 balaguzi: naye waliwo [k] Katonda mu 'gulu abi'kula ebyāma, era ategéze'za kabaka Nebukadune'za ebiribawo mu naku ezenkomerero. Ekirōtokyo, era omutwegwo byegwayolesebwa ku kitāndakyo, bye
29 bibino: 'gwe, ai kabaka, ebirowōzobyo nebiku'jira ku kitāndakyo, ebiribawo oluvanyuma: naye abi'kula ebyāma akutegéze'za ebiriba-
30 wo. Naye [l] 'nze ekyāma kino tekimbi'kuli'dwa'nze olwamagezi gona genina okusinga omuntu yena omulamu, naye (kyeklvu'de kimbi'kuliwa) kabaka ategézebwe amakulu, nāwe otegére ebirowōzo ebyomu-
31 mutimagwo. 'Gwe, ai kabaka, watunula, era, laba, ekifananyi ekinene. Ekifananyi ekyo, ekyamānyi, ekyamasamasa enyo nyini, nekiimirira mu masogo: nengeri
32 yakyo ya ntisa. Ekifananyi ekyo, omutwe gwakyo gwa zābu nūngi, ekifuba kyakyo nemikono gyakyo bya feza, olubuto lwakyo nebisāmbi byakyo bya kikomo, amagulu gakyo
33 ga kyūma, ebigere byakyo ekitūndu kya kyūma, nekitūndu kya 'būmba.
34 Watunula okutūsa e'jinja lweryatemebwa awatali ngalo, nerikuba ekifananyi ebigere ebyekyūma ne'bū-
35 mba, neribimenyamenya. Ekyūma, ne'būmba, nekikomo, ne feza, ne zābu nebiryoka bimenyekamenyekera wamu, nebifūka ngebisusūnku ebyomugūliro ekyānda nga kitūse: empewo nezibitwālira dala bwezityo
[m] nokulaba nebitalaba 'bānga: ne-'jinja eryakuba ekifananyi nerifūka olusozi olunene, neri'jula ensi zona.
36 Ekirōto kye kikyo: era tunāyātula amakulu gakyo mu maso ga kabaka.
37 'Gwe, ai kabaka, oli [n] kabaka wa bakabaka, [o] Katonda owe'gulu gweyawa obwakabaka, nobuīnza, na-
38 mānyi, nekitībwa: 'era abāna babantu gyebatūla yona, yagaba ensolo ezomunsiko nenyonyi ezomu'gulu mu mukonogwo, era yakubifuza 'gwe byona: 'gwoli mutwe gwa
39 zābu. Era waliku'dirira [p] obwakabaka obulala, bwosinga 'gwe, bulibawo [r] nobwakabaka obulala obwokusatu obwekikomo obulifuga ensi
40 zona. [s] Nobwakabaka obwokuna buliba bwa mānyi ngekyūma: kubanga ekyūma kimenyamenya ebintu byona, era kibijēmulula: era ngekyūma ekibētenta ebyo byona,
41 bwebulimenyamenya bwebulibēte-nta bwebuntyo. Era kubanga walaba ebigere nobugere, ekitūndu kya 'būmba eryomubūmbi, nekitūndu kya kyūma, obwakabaka buliba bwāwulemu: naye muliba mubwo ku mānyi gekyūma, kubanga walaba ekyūma nga kitabu'dwamu e
42 būmba eryetōsi. Era ngobugere bwebwali ekitūndu kya kyūma, nekitūndu kya 'būmba, era nobwakabaka bwebuliba bwebutyo, ekitūndu kya mānyi, nekitūndu kimenyefu. Era kubanga walaba ekyū-
43 ma nga kitabu'dwamu e'būmba eryetōsi, balyetabula neza'de lyabantu: naye tebaliga'tagana bo'ka na bo'ka, era ngekyūma bwekitetabula na 'būmba. Era mu mirembe
44 gya bakabaka abo, Katonda owe'gulu ali'sāwo [t] obwakabaka, obutalizikirizibwa emirembe gyona, 'sō nokufuga kwabwo tekulirekerwa 'gwānga 'dala: naye bulimenyamenya era bulizikiriza obwakabaka obwo bwona, era bunābēreránga
45 emirembe gyona. Kubanga walaba [u] e'jinja nga lyatemebwa mu lusozi awatali ngalo, era nga lyamenyamenya ekyūma, nekikomo, ne'būmba, ne feza, ne zābu: Katonda omukulu ategéze'za kabaka ebiribawo oluvanyuma: era ekirōto kya mazima dala, namakulu gakyo te-
46 gabūsibwabūsibwa. Awo kabaka Nebukadune'za nālyoka avūnama amasoge nāsinza Danieri, [w] nālagira
47 okumuwa sadaka nomugavu. Kabaka na'damu Danieri nāyogera nti Mazima [y] Katonda wa'mwe ye Katonda wa bakatonda, era ye Mukama wa bakabaka, era ye mubi'kuzi webyāma, kubanga olnzi'za okubi-
48 'kula ekyāma ekyo. Kabaka nālyoka afūla Danieri omukulu, nāmuwa ebirabo ebingi ebinene, nāmuwa okufuga esaza lyona Eryebabuloni, era okuba [z] omwāmi omukulu owabagezigezi bona Abebabu-
49 loni. Danieri nāsaba kabaka, [a] nākuza Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego, mu bigambo ebyesaza Eryebabuloni: naye [b] Danieri nābēra mu wankaki wa kabaka.

3 Nebukadune'za kabaka yakola [a] ekifananyi ekya zābu, obuwānvu bwakyo emikono nkāga, nobugazi bwakyo emikono mukāga: nākiīmiriza mu [b] lusenyi lwa Dula,
2 mu saza Eryebabuloni. Awo Nebukadune'za kabaka nātuma okukung'anya abamasaza, nabamyuka, nabafuga, nabalamuzi, nabawanika, nabakūngu, nabamatēka, nabakulu bona abomumasaza, ba'je eri ekifananyi Nebukadune'za kabaka kyeyaīmiriza bwekiriwōngebwa.

[i] Dan. 1. 7.
[k] Lub. 40. 8; 41. 16.
[l] Lub. 41. 16.
[m] Kub. 20. 11.
[n] Ezer. 7. 12.
[o] Ezer. 1. 2.
[p] Dan. 5. 28, 31; 7. 5.
[r] Dan. 7. 6.
[s] Dan. 7. 7, 23.
[t] Dan. 4. 3, 34; 7. 14, 27. Mi. 4. 7. Luk 1. 33
[u] Is. 28. 16.
[w] Bik. 14. 13.
[y] Ma. 10. 17.
[z] Dan. 4. 9; 5. 11.
[a] Dan. 3. 12.
[b] Ez. 2. 19
[a] Dan. 2. 32, 38.
[b] Luk. 11. 2.

3 Awo abamasaza, nabamyuka, nabafuga, nabalamuzi, nabawanika, nabakúngu, nabamatêka, nabakulu bona abomumasaza, nebakung'ana olwokuwónga ekifananyi Nebukadune'za kabaka kyeyaímiriza: nebaímirira mu maso gekifananyi Ne-
4 bukadune'za kyeyaímiriza. Awo omulángizi nayogerera wa'gulu nti
5 'Mwe mulagirwa, 'mwe abantu, amawánga, nenimi, bwemunáwulira e'dobozi lyakagómbe, nendêre, nenánga, namadinda, nekidóngo, nekondêre, na buli ngeri yona evuga, nemulyoka muvúnama nemusinza ekifananyi ekya zábu Nebuka-
6 dune'za kabaka kyeyaímiriza: era buli análema okuvúnama nokusinza
[c] Kub. 13. 14, 15. mu kisêra ekyo [c] alisúlibwa wakati
7 mu kikómi ekyáka nomuliro. Awo abantu bona bwebáwulira e'dobozi lyakagómbe, nendêre, nenánga, namadinda, nekidóngo, na buli ngeri yona evuga, abantu bona, amawánga, nenimi, nebalyoka bavúnama nebasinza ekifananyi ekya zábu Nebukadune'za kabaka kyeyaímiri-
8 za. Awo mu biro ebyo Abakaludaya abamu neba'ja, [d] nebalópa
[d] Dan. 6. 24.
9 Abayudaya. Neba'damu nebagamba Nebukadune'za kabaka nti Ai kabaka, obêrênga omulamu emire-
10 mbe gyona. 'Gwe, ai kabaka, watêka etêka, nti buli anáwulira e'dobozi lyakagómbe, nendêre, nenánga, namadinda, nekidóngo, nekondêre, na buli ngeri yona evuga, anávúnama násinza ekifananyi e-
11 kya zábu: era buli análema okuvúnama nokusinza alisúlibwa wakati mu kikomi ekyáka nomuliro.
[e] Dan. 2. 49. 12 Waliwo Abayudaya abamu [e] bewakuza mu bigambo ebyesaza Eryebabuloni, Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego: abasaja abo, ai kabaka, tebakulowôze'za: tebawereza bakatondabo, 'sô tebasinza kifana-
13 nyi kya zábu kyewaímiriza. Awo Nebukadune'za nályoka asunguwala neyejúmúla nálagira okuleta Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego. Awo nebaleta abasaja abo mu maso
14 ga kabaka. Nebukadune'za na'damu nábagamba nti 'Mwe Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego, mukigendere'de bugenderezi obutawereza katonda wánge, nobutasinza kifana-
15 nyi kya zábu kyenaímiriza. Kale 'no, bwemuna'kiriza nga muwuli-'de e'dobozi lyakagómbe, nendêre, nenánga, namadinda, nekidóngo, nekondêre, na buli ngeri yona evuga, okuvúnama nokusinza ekifananyi kyenakola, (kale): naye bwemutasinze, mu kisêra ekyo munásúlibwa wakati mu kikómi ekyáka nomuliro: era [f] katonda aluwa oyo anábawonya mu mikono gyá-
[f] Kuv. 5. 2. 2 Basek. 18. 35. Dan. 6. 20.
16 nge? Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego neba'damu nebagamba kabaka nti Ai Nebukadune'za, tekitugwánira kuku'damu mu kigambo
17 ekyo. Bwekinába bwekityo, Katonda wa'fe gwetuwereza ainza okutuwonya mu kikómi ekyáka nomuliro: era anátuwonya mu
18 mukonogwo, ai kabaka. Naye bwekitabe bwekityo, tegêra, ai kabaka, nga tetugenda kuwereza bakatondabo, newakuba'de okusinza ekifananyi ekya zábu kyewaímiriza.
19 Awo Nebukadune'za nályoka yejúmúlira dala, nengeri yamasoge newanyisibwa eri Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego: náyogera, nálagira okwása ekikómi emirúndi musánvu okukira bwekyaisánga okwáka.
20 Nálagira abamányi abamu abomu'gyerye okusiba Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego, okubasúla mu kikó-
21 mi ekyáka nomuliro. Awo abasaja abo nebalyoka babasiba nga bamba'de seruwale zábwe, nebizibawo byábwe, neminagiro gyábwe, nengoye zábwe (endala), nebabasúla wakati mu kikómi ekyáka no-
22 muliro. Awo kubanga kabaka yabakútirira dala, nekikómi nga kyáse nyo, enimi zomuliro nezi'ta abasaja abo abákwata Sadulaki, Mesa-
23 ki, ne Abedunego. Nabasaja abo abasatu, Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego nebagwa wakati mu kikómi ekyáka nomuliro, nga basibi-
24 'dwa. Awo Nebukadune'za kabaka nályoka yewunya, náyánguwa nágolokoka: náyogera nágamba abakúngube nti Tetusu'de basaja basatu nga basibi'dwa wakati mu muliro? Neba'damu nebagamba kabaka
25 nti Mazima, ai kabaka. Na'damu náyogera nti Laba, 'nze ndaba abasaja bana nga basumulu'dwa, nga batambulira wakati mu muliro, 'sónga tebaliko kabi: nokufanana kwowokuna kuli ng'anga omwána
26 wa bakatonda. Nebukadune'za nályoka asembera ku mulyángo gwekikómi ekyáka nomuliro: náyogera nti Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego, 'mwe aba'du ba Katonda ali wa'gulu enyo, mufulume mu'je wano. Sadulaki, Mesaki ne Abedunego nebalyoka bafuluma
27 wakati mu muliro. Nabamasaza, nabamyuka, nabafuga, nabakúngu ba kabaka nebakung'ana nebalaba abasaja abo, ngomuliro teguúnzi'za mibiri gyábwe, 'sô nenviri ezokumitwe gyábwe nga tezisiri'de, 'sô nengoye zábwe nga teziwanyisibwa, 'sô nolusu lwomuliro nga terubaba'deko. Nebukadune'za náyogera
28 nti Katonda wa Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego yebazibwe, [g] atumye [h] malaikawe, era awonye'za aba'du-
[g] Dan. 6. 22. Mat. 18. 10. [h] Zab. 34. 7.

be abamwesize nebawanyisa ekigambo kya kabaka, nebawayo emibiri gyābwe, baleme okuwereza newakuba'de okusinza katonda yena,
29 wabula Katonda wābwe bo. Kyenva ntēka etēka, nga buli bantu, ne'gwānga, nolulimi, abanāyogerānga obubi bwona eri Katonda wa Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego, balitemebwatemebwa, nenyumba zābwe balizifūla olubūngo: kubanga tewali katonda mulala aīnza
30 okuwonya mu ngeri eyo. Kabaka nālyoka akuza Sadulaki, Mesaki, ne Abedunego, mu saza Eryebabuloni.

4 Nebukadune'za kabaka ('nze mbawandiki'de) abantu bona, amawānga, nenimi, abatūla munsi zona: emirembe gyeyongere gyemuli.
2 Ndabye nga kirūngi okulaga obubonero nebyamagero Katonda Ali wa'gulu enyo byeyakola gyendi.
3 Obubonerobwe nga bukulu! nebyamagerobye nga bya mānyi! [a] obwakabakabwe bwe bwakabaka obutali'gwāwo, nokufugakwe kwa mirembe na mirembe.
4 'Nze Nebukadune'za nali mpu'mulira mu nyumba yānge, era nga
5 njērera mu liyumba lyānge. Nendaba ekirōto ekyantisa; [b] nebyo byenalowōlezānga ku kitānda kyānge, nomutwe gwānge byegwayolesebwānga, nebineralikiriza. [c] Kyenava ntēka etēka okuningiza gyendi [d] abagezigezi bona Abebabuloni, ba-
7 ntegēze amakulu gekirōto. Awo nebaingira abasawo, nabafumu, Nabakaldaya, nabalaguzi: nenjātulira ekirōto mu maso gābwe: naye nebatantegēza amakulu ga-
8 kyo. Naye oluvanyuma Danieri nāingira gyendi, [e] erinyalye Berutesa'za, ngerinya lya katonda wānge bweriri, era [f] omuli omwoyo gwa bakatonda abatukuvu; nenjā-
9 tulira ekirōto mu masoge nti 'Gwe Berutesa'za, [g] omukulu wabasawo, kubanga 'manyi ngomwoyo gwa bakatonda abatukuvu guli mu'gwe, 'sōnga tewali kyāma ekikweralikiriza, mbūlira byenayolesebwa mu kirōto kyānge kyendabye, namaku-
10 lu gakyo. Omutwe gwānge byegwayolesebwa ku kitānda kyānge byali bwebiti: natunula, era, laba, [i] omuti wakati munsi, nobuwānvu
11 bwagwo bunene. Omuti negukula, neguba gwa mānyi, nobuwānvu bwagwo nebutūka mu 'gulu, nokulengerwa kwagwo nekutūka ku nko-
12 merero yensi zona. Amalagala gagwo malūngi, nebibala byagwo bingi, era mugwo mwalimu e'mere emala bona: ensolo ezomunsiko zegamānga mu kisikirize kyagwo, nenyonyi ezomu'gulu nezitūla ku matabi gagwo, ne byona ebirina
13 emibiri nebigulyāngako. Nalaba mwebyo omutwe gwānge byegwayolesebwa ku kitānda kyānge, era laba, [k] omutunuzi era [l] omutukuvu
14 na'ka ngava mu 'gulu. Nāyogerera wa'gulu, nāgamba bwati nti [m] Temera dala omuti, ogutemeko amatabi gagwo, ogukunkumuleko amalagala gagwo, osāsānye ebibala byagwo: ensolo zive wansi wagwo,
15 nenyonyi ku matabi gagwo. Era naye ekikōnge kyekikolo kyagwo kirekere mu 'taka, nga kiriko ekyūma ekisiba nekikomo, mu mu'do omngōnvu ogwomunsiko: era kitobēnga nomusulo ogwomu'gulu, nomugabogwe gubēnga nensolo mu
16 mu'do ogwensi: omutimagwe guwanyisibwe obutaba gwa muntu, awebwe omutima gwensolo: era
17 [n] ebisēra omusānvu bimuiteko. Omusāngo ogwo guvu'de mu tēka eryabatunuzi, nokutēsa okwo kuvu-'de mu kigambo ekyabatukuvu: [o] abalamu balyoke bategēre ngoyo ali wa'gulu enyo [p] yafugira mu bwakabaka bwabantu, era ngabuwa buli gwayagala, era ngakuza kubwo
18 asinga abantu bona obunaku. Ekirōto ekyo 'nze kabaka Nebukadune'za nakirabye: nāwe, 'gwe Berutesa'za, būlira amakulu, [r] kubanga abagezigezi bona abomubwakabaka bwānge tebainza kuntegēza makulu: naye 'gwoinza, kubanga omwoyo gwa bakatonda abatukuvu guli mu'gwe.
19 Awo Danieri, erinyalye Berutesa'za nālyoka yewunya akasēra, nebirowōzobye nebimweralikiriza. Kabaka na'damu nāyogera nti Berutesa'za, ekirōto kireme okukweralikiriza newakuba'de amakulu. Berutesa'za na'damu nāgamba nti Mukama wānge, [s] ekirōto kibe eri
20 abo abakukyāwa, namakulu gakyo eri abalabebo. Omuti gwewalabye, ogwameze neguba gwa mānyi, obuwānvu bwagwo nebutūka mu 'gulu, nokulengerwa kwagwo munsi zona:
21 amalagala gagwo malūngi, nebibala byagwo bingi, era mugwo mulimu e'mere emala bona: nensolo ezomunsiko nezibēra wansi wagwo, nenyonyi ezomu'gulu nezitūla ku
22 matabi gagwo, ye 'gwe, ai kabaka, akuze noba wa mānyi: kubanga obukulubwo bukuze, nebutūka mu 'gulu, [t] nokufugakwo ku nkomerero
23 yensi zona. Era kubanga kabaka yalabye omutunuzi era omutukuvu nga'ka ngava mu 'gulu, era ngayogera nti Temera dala omuti, oguzikirize: era naye ekikōnge kyekikolo kyagwo kirekere mu 'taka: nga kiriko ekyūma ekisiba nekikomo,

[a] Dan. 2. 44.
[b] Dan. 2. 28.
[c] Dan. 3. 29.
[d] Dan. 2. 12.
[e] Dan. 1. 7.
[f] Dan. 2. 11.
[g] Dan. 2. 48.
[i] Ez. 31. 3.
[k] nyi. 17. 23. Zab. 103. 20.
[l] Ma. 33. 2, 3. [m] lu. 22. Mat. 3. 10.
[n] Dan. 7. 25; 11. 13.
[o] Zab. 9. 16.
[p] Dan. 2. 21.
[r] Dan. 2. 40.
[s] 1 Sam. 25. 38. 2 Sam. 18. 32.
[t] Yer. 27. 6-8.

mu mu'do omugónvu ogwomunsiko: era kitobēnga nomusulo ogwomu'gulu, nomugabogwe gubēnga nensolo ezomunsiko: okutūsa ebi-
24 sēra omusānvu lwebirimuitako: amakulu ge gano, ai kabaka, era lye tēka Lyoyo Ali wa'gulu enyo, eri-'ji'de mukama wānge kabaka:
[a] Dan. 5. 21. 25 [a] ngoligobebwa okuva mu bantu, era olibēra wamu nensolo ezomunsiko, era olirisibwa omu'do ngente, era olitoba nomusulo ogwomu'gulu, era ebisēra omusānvu birikuitako: okutūsa lwolitegēra Ngoyo Ali wa-gulu enyo yafugira mu bwakabaka bwabantu, era abuwa buli gwaya-
26 gala. Era kubanga balagi'de okuleka ekikōnge kyekikolo kyomuti: obwakabakabwo bulinywēra gyoli bwolimala okutegēra nge'gulu lye
27 lifuga. Kale, ai kabaka, okutēsa kwānge ku'kirizibwe mu masogo, era omalire dala ebibibyo ngokola ebyobutūkirivu, nebikolwabyo ebitali bya butūkirivu ngosāsira abāvu, mpo'zi okuwu'mulakwo kwo-
28 ngerweko. Ebyo byona byatūka ku
29 kabaka Nebukadune'za. Emyezi kumi nebiri bwegyaitawo, yali atambula mu liyumba lya bakabaka
30 eryomu Babuloni. Kabaka nāyogera nti Kino sikye Babuloni ekikulu, kyenazimba okuba enyumba ya bakabaka namānyi agobuīnza bwānge nolwekitibwa ekyobukulu
31 bwānge? Ekigambo kyali nga kikyali mu kamwa ka kabaka, e'dobozi nerigwa eriva mu 'gulu, nti 'Gwe kabaka Nebukadune'za, kyogerwa eri 'gwe: obwakabaka buku-
32 vu'deko. Era onogobebwa okuva mu bantu, era olibēra wamu nensolo ezomunsiko: era olirisibwa omu'do ngente, era ebisēra omusānvu birikuitako: okutūsa lwolitegēra Ngoyo Ali wa'gulu enyo yafugira mu bwakabaka bwabantu, era
33 abuwa buli gwayagala. Mu sawa eyo ekigambo nekitūkiririra Nebukadune'za: nāgobebwa okuva mu bantu, nālya omu'do ngente, nomubirigwe negutoba nomusulo ogwomu'gulu, okutūsa envirize lwezakula nga (ebyōya) byempūngu, ne-
34 njalaze nga (enjala) zenyonyi. Enaku ezo bweza'gwā 'nze Nebukadune'za nenyimusa amaso gānge eri e'gulu, amagezi gānge neganziramu, ninebaza Oyo Ali wa'gulu enyo, ne'mutendereza ne'muwa e-
[w] Dan. 12. 7. Kub. 4. 10. kitibwa oyo [w] abēra omulamu emirembe nemirembe, kubanga okufugakwe kwe kufuga okutali'gwāwo, nobwakabakabwe bwa mirembe na
35 mirembe: nabo bona abatūla munsi abalowōza nga si kintu: era akola nga bwayagala mu'gye eryomu'gulu, era ne mwabo abatūla munsi:
[v] Is. 14. 27. [x] Yob. 9. 12. Bal. 9. 20. v 'sō siwali aīnza okuziiza omukonogwe, [x] newakuba'de okumugamba
36 nti Okola ki? Mu kisēra ekyo amagezi gānge neganziramu: nolwekitibwa ekyobwakabaka bwānge, obukulu bwānge nokumasamasa kwānge nebinziramu: nabakūnga bānge nabāmi bānge neba'nonya; nenywēzebwa mu bwakabaka bwange, nobukulu obungi enyo nebunyonge-
37 rwako. Kale 'nze Nebukadune'za 'mutendereza era 'mugulumiza era 'muwa ekitibwa Kabaka we'gulu: kubanga emirimugye gyona mazima, namakuboge ga nsōnga: nabo [a] abatambulira mu malala ainza okubajēza.

[a] Dan. 5. 20.

5 [a] Berusa'za kabaka yafumbira embaga enene abāmibe lukumi, nānywera omwenge mu maso gabo o-
[a] Dan. 7. 1; 8. 1. 2 lukumi. Berusa'za, bweyali ngalega ku mwenge, nālagira okuleta
[b] Ezer. 5. 14, 15; 6. 5; 7. 19. [b] ebintu ebya zābu nebya feza Nebukadune'za kitāwe byeya'gya mu yekalu eyali mu Yerusalemi: kabaka nabāmibe, abakyālabe naba-
3 zānabe, babinywese. Awo nebaleta ebintu ebya feza ebya'gyibwa mu yekalu eyenyumba ya Katonda eyali mu Yerusalemi: ne kabaka nabāmibe, abakyālabe nabazānabe,
4 nebabinywesa. Nebanywa omwenge, [c] nebatendereza bakatonda aba
[c] Dan. 4. 34, 37. zābu naba fesa, abebikomo, abebyū-
5 ma, abemiti, nabamainja. Mu sawa eyo newalabika engalo zomukono gwomuntu, neziwandika mu maso getabāza ku 'taka eryokukisenge ekyeriyumba lya kabaka: kabaka nālaba ekitūndu kyomukono
6 nga kiwandika. Awo amaso ga kabaka negawanyisibwa gyali, nebirowōzobye nebimweralikiriza: nenyingo ezomukiwatokye nezi'dirira,
7 namavivige negakubagana. Kabaka nāyogerera wa'gulu okuingiza abafumu, Nabakaludaya, nabalaguzi. Kabaka nāyogera nāgamba a-
[d] Dan. 2. 6. bagezigezi Abebabuloni nti [d] Buli anāsoma okuwandika kuno, era anāndaga amakulu gakwo, alyambazibwa olwefulūngu, era aliba nomukūfu ogwa zābu mu bulagobwe,
[e] Dan. 6. 2. era [e] aliba mukulu owokusatu mu
8 bwakabaka. Awo nemuingira abagezigezi bona aba kabaka: naye nebatainza kusoma kuwandika okwo, newakuba'de okutegēza kaba-
9 ka amakulu. Kabaka Berusa'za nālyoka yeralikirira nyo, amasoge negawanyisibwa gyali: abāmibe ne-
10 babulwa amagezi. Awo kadulubale nāingira munju eyembaga olwebigambo bya kabaka nabāmibe; kadulubale nāyogera nti Ai kabaka, obēnga omulamu emirembe gyona: ebirowōzobyo bireme okukweraliki-

riza, 'sō namasogo galeme okuwa-
11 nyisibwa: waliwo omusaja mu bwakabakabwo, omuli omwoyo gwa bakatonda abatukuvu: ne mu mirembe gya kitāwo omusana nokutegēra namagezi, ngamagezi ga bakatonda, byalabikira mwoyo: ne kabaka Nebukadune'za kitāwo, kaba-
f Dan. 4. 9. ka, kitāwo, nāmufūla *f* omukulu wabasawo, nabafumu, Nabakalu-
12 daya, nabalaguzi: kubanga omwoyo omulūngi enyo, nokumanya, nokutegēra, nokulotolola ebirōto, nokulaga ebigambo ebyekyāna, nokuzingulula ebyabūsibwabūsibwa,
g Dan. 1. 7. byalabikiramu Danierioyo, *g* kabaka gweyatuma Berutesa'za. Kale baite Danieri, naye anālaga amakulu.
13 Awo Danieri nālyoka aingizibwa mu maso ga kabaka. Kabaka nāyogera nāgamba Danieri nti 'Gwe
h Dan. 2. 25. Danieri oyo, *h* owomubāna abobunyage bwa Yuda, kabaka kitānge
14 beya'gya mu Yuda? Nkuwuli'deko, ngomwoyo gwa bakatonda guli mu'gwe, era ngomusana nokutegēra namagezi amalūngi enyo birabi-
15 kira mu'gwe. Ne kakano abagezigezi, abafumu, baingizibwa mu maso gānge, basome okuwandika okwo, era bantegēze amakulu gakwo: naye nebataīnza kulaga ma-
16 kulu ga kigambo ekyo. Naye 'gwe nkuwuli'deko, ngoīnza okulotolola nokuzingulula ebibūsibwabūsibwa: kale bwonoīnza okusoma ebiwandiki'dwa ebyo, nokuntegēza amakulu gabyo, onoyambazibwa olwefulūngu, era oliba nomukūfu ogwa zābu mu bulagobwo, era oliba mukulu
17 owokusatu mu bwakabaka. Awo Danieri na'damu nāyogerera mu
k 2 Basek. 5. 16. maso ga kabaka nti *k* Ebirabobyo bēra nabyo 'gwe, nempērazo oziwe omulala: era naye nāsomera ka-
18 baka ebiwandiki'dwa, ne'mutegēza amakulu. Ai'gwe kabaka, Kato-
l Dan. 2. 37; 4. 17, 22. nda ali wa'gulu enyo *l* yawa Nebukadune'za kitāwo obwakabaka, no-
19 buīnza, nekitibwa, nobukulu; era olwobuīnza bweyamuwa, abantu bona, amawānga, nenimi nebakankana nebatya mu masoge: ya'tānga gweyayagalānga (oku'ta); era yakūmānga omulamu gweyayagalānga (okukūma); era yagulumizānga gweyayagalānga (okugulumiza), era yatōwazānga gweyaya-
m Dan. 4. 30. 20 galānga okutōwaza. Naye *m* omutimagwe bwegwegulumiza, nomwoyogwe neguka'kanyala bwegutyo nokukola nākola ebyamalala, nālyoka agobebwa ku ntebeye eyobwakabaka, nebamu'gyako ekitibwakye:
n Dan. 4. 25. 21 *n* nāgobebwa okuva mu bāna babantu: nomutimagwe negufūsibwa ngogwensolo, nābēra wamu nentulege nālisibwa omu'do ngente *o* omubirigwe negutoba nomusulo ogwomu'gulu: okuntūsa lweyategēra nga Katonda Ali wa'gulu enyo yafugira mu bwakabaka bwabantu, era ngakuza kubwo buli gwayagala.
22 Nāwe omwānawe, ai Berusa'za, tonatōwaza mutimagwo, newakuba-'de nga wamanya ebyo byona: naye wegulumiza eri Mukama we-'gulu: nebaleta ebintu ebyomunyumbaye mu masogo, nāwe nabāmibo, abakyālabo ne bazānabo, ne-
23 mubinywesa omwenge: notendereza bakatonda aba feza, naba zābu, abebikomo, abebyūma, abemiti, nabamainja, abatalaba, 'sō tebawulira, 'sō tebategēra: ne Katonda oyo alina omu'kagwo mu mukonogwe, era nanyini makubogo gona, tomu-
24 wa kitibwa: ekitūndu kyomukono nekiryoka kitumibwa okuva mu masoge, nebiwandiki'dwa ebyo ne-
25 biwandikibwa. Era ebiwandiki-'dwa bye bibino, nti MENE, MENE,
26 TEKEL, UFARSIN. Amakulu gekigambo ge gagano: MENE; Katonda abaze obwakabakabwo, era a-
27 bukome'za. TEKEL; *p* ogere'dwa mu kigera, era olabise nga totūka.
28 PERES; obwakabakabwo bugabi-'dwa, buwere'dwa eri *r* Abamedi
29 *s* Nabaperusi. Berusa'za nālyoka alagira, nebayambaza Danieri olwefulūngu, nāmwambika omukūfu ogwa zābu mu bulagobwe, nālāngira kuye nga yanābānga omukulu o-
30 wokusatu mu bwakabaka. *t* Mu kiro ekyo Berusa'za kabaka Omukaludaya na'tibwa. *u* Dalio Omumedi nāwebwa obwakabaka, bweyali nga yakamaze emyāka nga nkāga mwebiri.

p Dan. 4. 31.

r Zab. 69. 28.

s 2 Basek. 17. 6.
t Dan. 6. 28.

t Yer. 51. 31, 39, 57.

u Dan. 9. 1; 11. 1.

6 DALIO yalaba nga kirūngi oku-
kuza mu bwakabaka *a* abamasaza
kikumi mwabiri, abalibuna obwa-
2 kabaka bwona: era abalitwāla abo *b* abakulu basatu, kwabo Danieri omu: abamasaza abo babalēnga (omusolo) mu maso gābwe, kabaka
3 aleme okufirwa. Awo Danieri oyo nāgulumizibwa okusinga abakulu nabamasaza, kubanga omwoyo omulūngi enyo gwali muye: era kabaka yali alowōza *c* okumuwa oku-
4 fuga obwakabaka bwona. Abakulu nabamasaza nebalyoka banonya ensōnga enesinga Danieri mu bigambo ebyobwakabaka: naye nebataīnza kulaba nsōnga newakuba'de akabi: kubanga yali mwesigwa, 'sō newatalabika muye kwōnōna kwona newakuba'de akabi.
5 Awo abasaja abo nebogera nti Tetugenda kulaba nsōnga enesinga Danieri oyo, bwetutaligiraba eri ye mu bigambo eybamatēka ga

a Es. 1. 1.

b Dan. 3. 7.

c Es. 10. 3.

6 Katondawe. Awo abakulu abonaba-
masaza nebakung'ana eri kabaka,
nebamugamba bwebati nti Kabaka
Dalio, obēnga omulamu emirembe
7 gyona. Abakulu bonsatule abo-
bwakabaka, abamyuka nabamasa-
za, abakūngu nabafuga, batēse'za
wamu okutēka etēka lya kabaka,
nokulagira ekiragiro ekinywēvu,
nga buli anāsabānga katonda yena
oba muntu yena enaku amakumi
asatu, wabula (ngasabye) 'gwe, ai
kabaka, alisūlibwa mu mpuku eye-
8 mpologoma. Kale, ai kabaka la-
gira ekiragiro ekyo, era o'sē aka-
boneroko ku biwandiki'dwa ebyo,
[a] Es. 1. 19; 8. 8. bireme okuwanyisibwa, [d] ngama-
tēka Agabamedi Nabaperusi bwe-
9 gali, agata'julukuka. Kabaka Da-
lio kyeyava a'sā akaboneroke ku
10 biwandiki'dwa nekiragiro. Awo
Danieri bweyamanya ngebiwandi-
ki'dwa bi'sibwako akabonero, nāi-
ngira mu nyumbaye: [era ebituli-
bye byalā bi'guli'dwawo mu njuye
[e] 1 Basek. 8. 44, 48. Zab. 5. 7; 28. 2; 138. 2. [f] Zab. 55. 6. [e] nga bitunulira Yerusalemi;] [f] nā-
fukamirānga ku mavivige emirūndi
esatu buli lunaku, nāsaba, neye-
baza mu maso ga Katondawe, nga
11 bweyakolānga e'da. Awo abasaja
abo nebakung'ana nebasānga Da-
nieri ngasaba era nga yegairira mu
12 maso ga Katondawe. Nebalyoka
basembera, nebogera mu maso ga
kabaka ku kiragiro kya kabaka:
nti Tewa'sā kaboneroko ku kira-
giro, nga buli anāsabānga katonda
yena oba muntu yena enaku ama-
kumi asatu, wabula (ngasabye)
'gwe, ai kabaka, alisūlibwa mu
mpuku eyempologoma? Kabaka
na'damu nāyogera nti Ekigambo
ekyo kya mazima, ngamatēka Aga-
bamedi Nabaperusi bwegali agata-
13 'julukuka. Nebalyoka ba'damu
nebogerera mu maso ga kabaka nti
[g] Dan. 1. 6. Danieri oyo, [g] owomubāna abobu-
nyage bwa Yuda, takulowōza, ai
kabaka, newakuba'de ekiragiro kye-
wa'sāko akaboneroko, naye asaba
14 emirūndi esatu buli lunaku. Awo
kabaka, bweyawulira ebigambo e-
byo, nānyiga nyo, nāteka omuti-
magwe ku Danieri okumuwonya:
nāzibya obu'de ngategana okumu-
15 lokola. Awo abasaja abo nebaku-
ng'ana eri kabaka, nebagamba ka-
baka nti Tegēra, ai kabaka, nga lino
lye tēka Eryabamedi Nabaperusi,
nti tewabānga kiragiro newakuba-
'de etēka kabaka lyanywēza eriwa-
16 nyisikika. Kabaka nālyoka alagira,
nebaleta Danieri, nebamusūla mu
mpuku eyempologoma. Kabaka
nāyogera nāgamba Danieri nti Ka-
tondawo gwowerezānga bulijo, oyo
17 anākuwonya. Nabaleta e'jinja, ne-
bahiteka ku mulyāngo gwempuku:
kabaka nāli'sāko akaboneroke ye,
era nakabonero akabāmibe: ekigambo kyona kireme okuwanyisi-
18 bwa eri Danieri. Kabaka nālyoka agenda mu liyumbalye, nāsula nga-
siba enjala: 'sō tebāmuletera ebi-
vuga mu masoge: otulo netumu-
19 bula. Awo kabaka nākēra nyo mu makya nāgolokoka, nāyānguwa nāgenda ku, mpuku eyempologoma.
20 Era bweyasembera ku mpuku a-
wali Danieri, nāyogerera wa'gulu ne'dobozi eryenaku: kabaka nā-
yogera nāgamba Danieri nti 'Gwe Danieri, omu'du wa [i] Katonda omulamu, [k] Katondawo, gwowerezānga bulijo, ainza okukuwonya eri e-
21 mpologoma? Danieri nālyoka aga-
mba kabaka nti Ai kabaka, obēnga
22 omulamu emirembe gyona. [l] Ka-
tonda wānge yatumye malaikawe, [m] nāziba emimwa gyempologoma, nezitankola bubi: [n] kubanga mu masoge nalabika nga siriko kabi: era ne mu masogo, ai kabaka, si-
23 kolānga kabi. Kabaka nālyoka a-
sanyuka nyo nyini, nālagira oku-
'gyamu Danieri mu mpuku. Awo Danieri na'gyibwa mu mpuku, 'sō mpawo kabi kona akāmulabwako, kubanga yalā yesize Katondawe.
24 Kabaka nālagira, nebaleta abasaja abo, abālōpa Danieri, nebabasūla mu mpuku eyempologoma, bo, [o] nabāna bābwe, ne bakazi bābwe: empologoma nezibainza, nezimenya-
menya amagūmba gābwe gona, nga tebanatūka wansi dala mu mpuku.
25 Awo kabaka Dalio nālyoka awa-
ndikira abantu bona, amawānga ne-
nimi, abatūla munsi zona: nti E-
26 mirembe gyeyongere gyemuli. Ntē-
ka etēka, mu matwāle gona ago-
bwakabaka bwānge abantu baka-
nkanēnga batyēnga mu maso ga Katonda wa Danieri: kubanga oyo ye Katonda omulamu, era omu-
nywēvu emirembe gyona, nobwa-
kabakabwe bwe butalizikirizibwa nokufugakwe kulitūkira dala ku
27 nkomerero: awonya era alokola,
era akola obunonero nebyamagero mu 'gulu ne munsi: eyawonya Da-
nieri eri amānyi gempologoma.
28 Bwatyo Danieri oyo nālaba omu-
kisa mu mirembe gya Dalio, ne mu mirembe gya [p] Kulo Omuperusi.

[p] Ezer. 1. 1, 2; 4. 5; 6. 14; 10. 6.

7 Mu mwāka ogwoluberyeberye gwa [a] Berusa'za kabaka Webabuloni Danieri nālōta ekirōto nomutwegwe byegwayolesebwa ku kitāndakye: nālyoka awandika ekirōto nāyātula
2 ebigambo nga biga'tibwa wamu. Danieri nāyogera nti Natunulira mwebyo byenayolesebwa ekiro, era laba, [b] empewo ezomu'gulu enya

[a] Dan. 8. 1.

[b] Es. 37. 9.

neziwamatuka ku nyanja enene.
3 Nensolo nya enene [c]neziva mu nyanja nezirinya, ezitafanana zo'ka
4 na zo'ka. [d]Eyoluberyeberye yali ng'anga empologoma, era ngerina [e]ebiwawātiro byempūngu: nentunula okutūsa ebiwawātiro byayo lwebyamānyibwa, neimusibwa okuva kunsi, neimirizibwa nebigere bibiri ngomuntu, newebwa omutima gwomuntu.
5 Era, laba, [f]ensolo endala, eyokubiri, eyali [g]ng'anga dubu, era yali egulumizibwa ku lubirīzi lumu, nembirīzi satu zali mu kamwa kayo amanyo nga gazi-ku'te: nebagigamba bwebati nti Golokoka, olye enyama enyingi.
6 Oluvanyuma lwebyo nentunula, era, laba, endala, ng'engo, eyalina ebiwawātiro ebina ebyenyonyi ku mabega gayo: era ensolo yalina [i]nemitwe ena: newebwa okufuga.
7 Oluvanyuma lwebyo nentunula mwebyo byenayolesebwa ekiro, era, laba, [k]ensolo eyokuna, eyentisa era eyobuinza, era eyamānyi amangi enyo: era yalina [l]amanyo amanene agekyūma: yalya, nemenyamenya, nesāmbirira ebyasigalawo nebigere byayo: era teyafanana ngensolo zona ezagisoka: era [m]yalina
8 amayembe kumi. Nakebera amayembe, era, laba, [n]newamera mugo e'jembe edala, etono, ne mu maso galyo asatu ku mayembe agoluberyeberye negasimbulirwa dala: era, laba, mu 'jembe eryo mwalimu [o]amaso ngamaso gomuntu, [p]naka-
9 mwa akogera ebikulu. Nendaba okutūsa [r]entebe lwezatekebwawo, [s]nomuka'de eyakamala enaku enyingi nātūla: [t]ebyambalobye byali bitukula ngomuzira, nenviri ezokumutwegwe ngebyōya byendiga ebirūngi: entebeye yali nimi za muliro, ne [u]banamuziga bayo muliro
10 ogwāka. Omu'ga gwomuliro negutirīka negufuluma mu masoge: [w]enkumi olukumi bāmuwereza, nobukumi akakumi bāimirira mu masoge: [y]omusāngo negubawo, [z]ebi-
11 tabo nebyānjulizibwa. Nentunula mu biro ebyo olwe'dobozi eryebigambo ebikulu e'jembe byeryayogera: nentunula [a]okutūsa ensolo lweya'tibwa, nomubiri gwayo negu-zikirizibwa, newebwayo okwōke-
12 bwa omuliro. Nensolo endala okufuga kwazo nekuzi'gyibwako: naye obulamu bwazo nebwongerwako
13 e'bānga nekisēra. Nendaba mwebyo byenayolesebwa ekiro, era, laba, newa'ja omu eyafanana [b]ngomwāna womuntu nebire ebyomu-'gulu, na'jira dala eri [c]omuka'de eyakamala enaku enyingi. nebamu-
14 sembeza mu masoge. [d]Nāwebwa okufuga, nekitībwa, nobwakabaka, [e]abantu bona, amawānga, nenimi, bamuwerezēnga: [f]okufugakwe kwe kufuga okwemirembe gyona okutali'gwāwo, nobwakabakabwe bwe butalizikirizibwa.
15 Nānge Danieri, omwoyo gwānge negumakuwala wakati mu mubiri gwānge, nebyo omutwe gwānge byegwayolesebwa nebineralikiriza.
16 Nensemberera [g]omu kwabo abāli baimiri'de okumpi, ne'mubūza amazima gebyo byona. Awo nāmbūlira, nāntegēza amakulu ge-
17 byo. Ensolo ezo enene, ezali enya, be bakabaka abana, abaliva munsi.
18 Naye abatukuvu Boyo Ali wa'gulu enyo [i]baliwebwa obwakabaka. era balirya obwakabaka emirembe nemirembe, era nokutūsa emirembe
19 gyona. Nendyoka njagala okumanya amazima gensolo eyokuna, etafanana ngezo zona, eyentisa enyingi, amanyo gayo ga kyūma, nenjala zayo za kikomo: eyalya, nemenyamenya, nesāmbirira ebyasi-
20 galawo nebigere byayo: nagamayembe ekumi agūli ku mutwe gwayo, [k]ne'dala eryamera, asatu negagwa mu maso galyo: lye 'jembe eryo eryalina amaso, nakamwa akayogera ebikulu. obukanu bwalyo
21 bwasinga obugumu ga'nago. Nentunula, e'jembe eryo [l]nerirwāna
22 nabatukuvu, neribasinga: okutūsa omuka'de eyakamala enaku enyingi lweya'ja, omusāngo negubasalirwa abatukuvu Boyo Ali wa'gulu enyo; ebiro nebitūka abatukuvu nebalya
23 obwakabaka. Nāyogera bwati nti Ensolo eyokuna eriba bwakabaka obwokuna munsi, obutalifanana ngobwakabaka bwona, era obulirya ensi zona, era obulisisāmbirira, era
24 obuliximenyamenya. Namayembe ago ekumi, mu bwakabaka obwo muliva bakabaka kumi abaligoloko-ka: nomulala aliba'dirira aligoloko-ka: naye talifanana ngabolubery-eberye, naye ali'gyawo bakabaka
25 basatu. Era [m]alyogera ebigambo ebibi eri Oyo Ali wa'gulu enyo, era aliteganya abatukuvu Boyo Ali wa-'gulu enyo: era alirowōza okuwanyisa ebisēra namatēka: era biri-webwayo mu mukono ogwe [n]okutūsa
26 sēra lwebiri'gwawo. Naye omusāngo gulibawo, era balimu'gyako okufugakwe, okukumalawo nokuku-
27 zikiriza okutūsa enkomerero. Nobwakabaka nokufuga nobukulu obwobwakabaka obuli wansi we'gulu lyona, abantu ababatukuvu Boyo Ali wa'gulu enyo balibiwebwa: obwakabakabwe bwe bwakabaka obutali'gwāwo, namatwāle gona galimuwereza galimuwulira.
28 Ekigambo ekyo wekikoma wano. Nānge

[b] Yok. 5. 25-27.
[c] nyi. 9, 22.
[d] Zab. 2. 6, 8; 8. 6; 110. 1, 2. Mat. 28. 18.
[e] Dan. 3. 4.
[f] Kuh 11. 15; 22. 5.
[g] Isa. 16.
[i] Mat. 28. 34. Kub. 20. 4; 22. 5.
[k] Isa. 8.
[l] Dan. 8. 12, 24; 11. 28. Kub. 11. 7.
[m] Dan. 8. 24, 25; 11. 36.
[n] Dan. 12. 7.

Danieri, ebirowōzo byānge byaneralikiriza nyo, namaso gānge negawanyisibwa gyendi: naye nenzi'sā ekigambo ekyo mu mutima gwānge.

8 Mu mwāka ogwokusatu mu mirembe gya [a]Berusa'za kabaka okwolesebwa nekundabikira, 'nze Danieri, oku'dirira okwo [b]okwasoka okundabikira. Nendaba mwebyo ebyanjolesebwa: nekiba bwekiti; bwenalaba nali mu [c]Susani eriyumba, eriri mu saza Eramu: nendaba mwebye ebyanjolesebwa, era nali ku m'ga Ulai. Nendyoka nyimusa amaso gānge, nendaba, era, laba, endiga ensaja eyalina amayembe abiri neīmirira ku ma'bali gomu'ga: namayembe ago abiri gāli mawānvu: naye erimu lyasinga li'nalyo, era eryasinga lye lya'dirira okumera. Nendaba endiga ensaja [d]ngesiudika eri ebugwanjuba, neri obukika obwa kono, neri obukika obwadyo: 'sō mpawo nsolo ezaīnza okuīmirira mu maso gayo, 'sōnga mpawo eyainza okuwonya mu mukono gwayo: naye [e]yakolānga nga bweyayagalānga, neyegulumiza. Bwenali nkebera, laba embuzi ensaja neva ebugwanjuba ne'ja ngeita kungulu kunsi yona, netetūka ku 'taka: era embuzi yalina e'jembe eryalabika enyo wakati wamaso gayo. Ne'jira endiga ensaja eyalina amayembe abiri, gyenalaba ngeimiri'de ku ma'bali gomu'ga, negifubutukira amānyi gayo nga [f]gagiralusi'za. Nengiraba ngesembere'de endiga ensaja, [f]negisunguwalira, nekuba endiga ensaja, nemenya amayembe gayo abiri: 'sō nendiga ensaja teyalinzu mānyi okuīmirira mu maso gayo: naye negime'ga wansi, negisāmbirira, 'sōnga mpawo eyaīnza okuwonya endiga ensaja mu mukono gwayo. Embuzi ensaja neyegulumiza nyo: era bweyali eyamānyi, e'jembe ekulu neriryoka limenyeka: ne mu kifo kyalyo nemumera [g]ana agālabika enyo agātunulira empewo enya ezomu'gulu. Ne mu limu mwago nemuva [h]e'jembe etono, eryafūka edene enyo, eri obukika obwadyo, neri obuvanjuba, neri (ensi) eyekitibwa. Nerifūka edene, nokutūka eri e'gye eryomu'gulu: nebyomu'gye ebimu nemunyenye ezimu neribisūla wansi, neribisāmbirira. Wewawo, lyekuza lyo'ka, era nokutūka eri omukulu we'gye: [k]nerimu'gyako (ekiwebwayo ekyōkebwa) ekyenaku zona, nekifo ekyawatukuvuwe nekisūlihwa. Ne'gye neriwebwayo eri eryo awamu ne [l](kiwebwayo ekyōkebwa) ekyenaku zona olwokwōnōna: nerisūla amazima wansi: nerikola (nga bweryagala) neriraba omukisa. Nendyoka mpulira omutukuvu ngayogera: nomutukuvu omulala nāgamba oyo eyali ayoge'de, nti Ebikwolesebwa ebyoku (kiwebwayo ekyōkebwa) ekyenaku zona biritūsa wa okubawo, nokwōnōna okuzisa, okuwayo awatukuvu era ne'gye okusāmbiririwa nebigere? Nāng'amba nti Biritūsa amakya namawungēra enkumi biri mu bisatu: awatukuvu newalyoka walongōsebwa.

15 Awo, 'nze, ye 'nze Danieri, bwenamala okulaba ebyanjolesebwa ebyo, nendyoka 'nonya okubitegēra: era, laba, newaīmirira mu maso gānge ekifananyi ngekyomuntu.
16 Nempulira e'dobozi lyomuntu wakati (wemitala womu'ga) Ulai, eryakōwola, nerigamba nti [m]Gabulieri, tegēza omusaja oyo ebimwo-
17 lesebwa. Awo nāsembera wenali nyīmiri'de: era bweya'ja, nentya, nenvūnama amaso gānge: naye nāng'amba nti Tegēra, 'gwe omwāna womuntu: kubanga ebyolesebwa bya kisēra kya nkomerero.
18 Awo, bweyali ayogera nānge, nineba otulo tungi nga nvūnama amaso gānge: naye nānkomako,
19 nānyīmiriza. Nāyogera nti Laba, nākutegēza ebiribawo mu kisēra ekyenkomerero ekyokunyīgiramu: kubanga bya kisēra kya nkomerero
20 ekyatekebwawo. Endiga ensaja gyolabye eba'de namayembe abiri, be bakabaka Abobumedi Nobupe-
21 rusi. Nembuzi ensaja eyekiku'zi ye kabaka Webuyouani: ne'jembe edene eriri wakati wamaso gayo
22 [n]ye kabaka owoluberyeberye. Neryo erimenyese ne mu kifo kyalyo nemuīmirira ana, obwakabaka buna buliva mu 'gwānga, buliīmirira, na-
23 ye nga tebulina buīnza bwoyo. Ne mu kisēra ekyenkomerero ekyobwakabaka bwābwe, abōnōnyi nga batūkiri'de, kabaka owamaso amakāmbwe, era ategēra ebigambo e-
24 byekyāma, aliīmirira. Nobuīnzabwe buliba bungi, naye [o]si lwa buīnzabwe ye: era alizikiriza kitalo, era aliraba omukisa, era alikola (byalyagala): era alizikiriza abamānyi
25 nabantu abatukuvu. Era olwamagezige alyēza enkwe mu mukonogwe: era alyegulumiza mu mutimagwe, era alizikiriza bangi nga balowōza nga mirembe: era aliīmirira okulwānyisa omulāngira wabalāngira: naye alimenyeka awatali ngalo.
26 Era ebikwolesebwa ebyamakya namawungēra ebibūli'dwa bya mazima: naye 'gwe [p]bi'ka ku bikwolesebwa: kubanga bya
27 naku eziri ewala. Nānge Danieri nenziri'ka, nendwāla enaku si nyi-

[a] Dan. 5. 1.
[b] Dan. 7. 1.
[c] Nek. 1. 1.
[d] Dan. 11. 40.
[e] Dan. 11. 3.
[f] Dan. 11. 11.
[g] Dan. 7. 6; 11. 4.
[h] Dan. 7. 8.
[k] Dan. 11. 31; 12. 11.
[l] Kuv. 29. 38.
[m] Dan. 9. 21. Luk. 1. 19, 26.
[n] Dan. 11 3.
[o] Kub. 17. 17.
[p] Dan. 12. 4.

ngi; nendyoka ngolokoka, [r]nenkola emirimu gya kabaka: ninewunya ebyanjolesebwa, naye mpawo eyabitegēra.

9 [a]Mu mwāka ogwoluberyeberye gwa [b]Dalio omwāna wa Aksuero, oweza'de Eryabamedi, eyalya
2 obwakabaka Obwabakaludaya: mu mwāka ogwoluberyeberye mu mirembegye 'nze Danieri ebitabo nebintegēza omuwendo gwemyāka, [c]Yeremiya na'bi gyeya'jirwako ekigambo kya Mukama, okutūkiriza Yerusalemi okuzika, gye myāka
3 ensānvu. Nenteka amaso gānge eri Mukama Katonda, okunonya nga nsaba era nga negairira, nga nsiba enjala era nga nyambala
4 ebibukutu ne'vu. [d]Nensaba Mukama Katonda wānge, nenjātula, nenjogera nti Ai Mukama, Katonda omukulu era owentisa, atūkiriza endagāno nokusāsira eri abo abamwagala nebakwata amatēkage:
5 twayōnōna, era twakola ebyobubambavu, nebyobubi, era twajēma, nga tukyāma okuleka ebiragirobyo
6 nemisāngogyo: [e]'sō tetwawulira ba'dubo bana'bi, abāgambirānga mu linyalyo bakabaka ba'fe, abalāngira ba'fe, ne bajaja ba'fe, nabantu bona abomunsi. Ai Mukama,
7 obutūkirivu bwe bubwo, naye 'fe amaso okukwatibwa ensonyi kwe kwa'fe, nga lero: abantu abomu Yuda, nabatūla mu Yerusalemi, ne Isiraeri yena, abali okumpi, nabo abali ewala, munsi zona gyewabagobera, olwokwōnōna kwebāyōnō-
8 na 'gwe. Ai Mukama, amaso okukwatibwa ensonyi kwe kwa'fe, basekabaka ba'fe, abalāngira ba'fe, ne bajaja ba'fe, kubanga twayōnō-
9 na 'gwe. [f]Mukama Katonda wa'fe yalina okusāsira [g]nokusonyiwa:
10 kubanga twamujēmera: 'sō tetwawulira 'dobozi lya Mukama Katonda wa'fe, okutambulira mu matēkage, geya'sā mu maso ga'fe aba-
11 'dube bana'bi. Wewawo, [h]Isiraeri yena asobe'za amatēkago, nga bekolobya, baleme okuwulira e'doboziryo: okukolimirwa kyekwava kutufukirwako, nekirāiro [k]ekyawandikibwa mu matēka ga Musa [l]omu'du wa Katonda: kubanga twa-
12 mwōnōna. Naye yanywēza ebigambobye, byeyayogera ku'fe, era ne ku [m]balamuzi ba'fe abātulamulānga, [n]bweyatuletera obubi obunene: kubanga wansi we'gulu lyona tekikolebwānga nga bwekyakolebwa ku Yerusalemi. Nga bwe-
13 kyawandikibwa mu matēka ga Musa, bwebutyo obubi obwo bwona bwatu'jako: era naye tetunasaba kisa kya Mukama Katonda wa'fe, tuleke ebikolwa bya'fe ebitali bya butūkirivu, era tubēre namagezi mu
14 maximago. [o]Mukama kyeyava atunulira obubi, nābutuletako: kubanga Mukama Katonda wa'fe mutūkirivu mu bikolwabye byona byakola, na'fe tetwawulira 'doboziye.
15 Ne kakano, ai Mukama Katonda wa'fe, eya'gya abantubo munsi Yemisiri nomukono ogwamānyi, era eyefunira ekitibwa, nga lero: twa-
16 yōnōna, twakola bubi. Ai Mukama, [p]ngobutūkirivubwo bwona bwebuli, obusūngubwo nobukāmbwe bwekolobye buve ku kibugakyo Yerusalemi, [q]olusozirwo olutukuvu: kubanga olwokwōnōna kwa'fe nolwobutali butūkirivu bwa bajaja ba'fe, [s]Yerusalemi nabantubo bafūse ekivume eri abo bona
17 abatwetōlōla. Kale kakano, ai Katonda wa'fe, wulira okusaba kwomu'duwo, nokwegairirakwe, era [t]oyākize amasogo awatukuvuwo
18 awaxika, kubwa Mukama. Ai Katonda wānge, tega okutukwo, owulire: [u]zibule amasogo, otunulire ebya'fe ebyaxika, nekibuga ekitūmibwa erinyalyo: kubanga tetuleta kwegairira kwa'fe mu masogo olwobutūkirivu bwa'fe, wabula o-
19 lwokusāsirakwo okungi. Ai Mukama, wulira: ai Mukama, sonyiwa: ai Mukama, wulira okole: [v]tolwāwo: [w]kububwo we'ka, ai Katonda wānge, kubanga ekibugakyo nabantubo batūmibwa erinyalyo.
20 Awo bwenali njogera, era nga nsaba, era nga njātula okwōnōna kwānge nokwōnōna kwabantu bānge Isiraeri, era nga ndeta okwegairira kwānge mu maso ga Mukama Katonda wānge olwolusozi olu-
21 tukuvu olwa Katonda wānge: wewawo, bwenali njogera mu kusaba, omusaja [y]Gabulieri, gwenalaba mwebyo byenayolesebwa oluberyeberye, nābūsibwa mangu, [z]nānkomako nga [a]mu kisēra ekya sadaka
22 eyakawungēzi. Nānjigiriza, nāyogera nānge, nāgamba nti 'Gwe Danieri, kakano nfulumye okukugezi-
23 waza mu kutegēra. Bwewasoka okwegairira, ekiragiro nekifulusna, nānge nzi'ze okukubūlira: kubanga oli mwāgalwa nyo: kale lowōza ekigambo ekyo, otegēre byewayole-
24 sebwa. Sabiti ensānvu ziragi'dwa abantubo nekibugakyo ekitukuvu, okukomya okwōnōna, nokumalawo okusobya, nokutabaganya olwobutali butūkirivu, [b]nokuingiza obutūkirivu obutali'gwāwo, noku'sā akabonero kwebyo ebyayolesebwa ne kwebyo ebyalagulwa, nokufuka amafuta kwoyo asinga obatukuvu.
25 Kale 'manya otegērere dala nga ka-

[r] Dan. 6. 2, 3.
[a] Dan. 11. 1.
[b] Dan. 5. 31.
[c] Yer. 25. 12.
[d] Ezer. 10. 1. Nek. 1. 6.
[e] 2 Byom. 36. 15, 16.
[f] Nek. 9. 17.
[g] Zab. 130. 4.
[h] Is. 1. 4-6. Yer. 8. 5, 10.
[k] Lev. 26. 14 neb. Ma. 27. 15 neb; 28. 15 neb; 29, 20, 27 neb.
[l] 1 Byom. 6. 49. 2 Byom. 24. 9. Nek. 10. 29.
[m] 2 Basek. 23. 22.
[n] Yer. 39. 16.
[o] Yer. 31. 28; 44. 27.
[p] 1 Sam. 12. 7. Zab. 31. 1; 71. 2.
[q] Is. 29. Zek. 8. 3.
[s] Kung. 2 15, 16.
[t] Kubal. 6. 28.
[u] Zab. 44. 17; 79. 8.
[v] Zab. 79. 9, 10; 102. 15, 16.
[w] Dan. 8. 16.
[y] Dan. 8. 18.
[z] 1 Basek. 18. 36.
[a] Is. 53. 11.
[b] Is. 53. 11.

soka ekiragiro kifuluma oku'zayo
nokuzimba Yerusalemi okutūsa
kwoyo [c]afukibwako amafuta, omu-
lāngira, walibawo sabiti musānvu:
era walibawo sabiti nkāga mu biri,
nekizimbibwa nate, nolugūdo nolu-
salosalo, newakuba'de mu biro e-
26 byokutegana. Era sabiti nkāga mu
biri bweziri'gwā, [d]oyo afukibwakò
amafuta nālyoka azikirizibwa, 'sō
taliba na kintu: nabantu abomulā-
ngira ali'ja balizikiriza ekibuga na-
watukuvu: nenkomereroye eriba
namataba, nokutūsa enkomerero
walibawo entalo: okuzisa kwalagi-
27 rwa. Era aliragāna endagāno e-
nywēvu nabangi okumala sabiti
emu: ne mu kitūndu ekya sabiti
alikomya sadaka nekitone: ne ku
kiwawātiro [e]ekyebyemizizo (kuli-
'jirako) oyo alizisa: [f]nokutūsa byo-
na okutūkirizibwa, okwo kwe kwa-
lagirwa, (obusūngu) bulifukibwa
kwoyo azisa.

10 Mu mwāka ogwokusatu ogwa
Kulo kabaka Webuperusi ekiga-
mbo kyabi'kulirwa Danieri, [a]eya-
tūmibwa erinya Berutesa'za; neki-
gambo kyali kya mazima, ze ntalo
enene: nātegēra ekigambo, nātegē-
2 ra byeyayolesebwa. Mu naku ezo
'nze Danieri namala sabiti satu
3 enāmba nga ndi mu lūmbe. Salyā-
nga ku 'mere enūngi, 'sō nenyama
newakuba'de omwenge tebyaingirā-
nga mu kamwa kānge, [b]'sō sasābā-
nga mafuta, ne'malira dala sabiti
4 satu enāmba. Ne ku lunaku olwa-
biri munya olwomwezi ogwolube-
ryeberye, bwenali ku ma'bali gomu-
5 'ga omunene, ye [c]Ki'dekeri, nenyi-
musa amaso gānge, nentunula, era
laba, omusaja [d]ayamba'de bafuta,
[e]nga yesibye ekiwatokye ne zābu
6 enūngi eya Ufazi: era nomubiri-
gwe gwali [f]nga berulo, nobwenyi-
bwe [g]ngokumyānsa bwekufanana,
namasoge ngetabāza zomuliro, ne-
mikonogye nebigerebye byali nge-
kikomo ekizigule ebala, [h]ne'dobozi
lyebigambobye nge'dobozi eryeki-
7 bina ekinene. Nānge Danieri na-
laba byenayolesebwa 'nze 'nze'ka:
kubanga abantu abāli nānge tebā-
laba byenayolesebwa: naye okuka-
nkana okunene nekuba'gwako, ne-
8 ba'duka okwekweka. Awo 'nze ne-
nsigala omu, nendaba ebigambo
ebyo ebikuln byenayolesebwa, 'sō
nemutasigala mu'nze mānyi gona:
kubanga obulūngi bwānge nebufūka
obuvūndu mu'nze, nesiba na mānyi
9 nate. Era naye nempulira e'dobo-
zi eryebigambobye: era bwenawu-
lira e'dobozi eryebigambobye, [k]na-
li nebase otulo tungi nga nvūnamye
amaso gānge, amaso gānge nga ga-
10 tuuulira e'taka. Era, laba, omu-
kono negunkwatako, negunfukami-
za mavivi gānge ne bibatu byengalo
11 zānge. Nāng'amba nti 'Gwe Dani-
eri, 'gwe omusaja omwāgalwa enyo,
tegēra ebigambo byenkugamba, we-
simbe: kubanga eri 'gwe gyentu-
mibwa kakano: era bweyamala o-
kung'amba ekigambo ekyo, nenyī-
12 mirira nga nkankana. Nālyoka a-
ng'amba nti [l]'Totya, Danieri: ku-
banga [m]okuva ku lunaku lwewaso-
kerako okutekateka omutimagwo
okutegēra, nokwewōmbeka mu ma-
so ga Katondawo, ebigambobyo
byawulirwa: nānge nzi'ze olwebi-
13 gambobyo. Naye omulāngira owo-
bwakabaka Obwebuperusi nānziiza
enaku abiri mu lumu: naye, laba,
[n]Mikaeri, omu ku balāngira abaku-
lu, na'ja okumbēra: nembēra eyo
wamu ne bakabaka Abebuperusi.
14 Kakano nzi'ze okukutegēza ebiriba
ku bantubo [o]mu naku ezenkomere-
ro: [p]kubanga byewayolesebwa bya
15 naku ezikyali ewala nate. Era
bweyamala okung'amba ngebiga-
mbo ebyo, nenkutama amaso gānge,
16 nensirika. Era, laba, [r]eyafanana
ngabāna babantu [s]nākoma ku mi-
mwa gyānge: nendyoka njasama
akamwa kānge, nenjogera, neng'a-
mba oyo anyimiri'de mu maso gā-
nge nti Ai mukama wānge, olwebyo
byenayolesebwa enaku zānge nezi-
nziramu, nesiba na mānyi nate.
17 Kubanga omu'du wa mukama wā-
nge ono aīnza atya okwogera ne
mukama wānge ono? kubanga 'nze,
amangwāgo nemutasigala mu'nze
mānyi gona, 'sō nomu'ka gwona
18 negutabēra nate mu'nze. Eyali
ngekifananyi kyomuntu nālyoka a-
nkomako nate, oyo nāmpa amānyi.
19 Nāyogera nti 'Gwe omusaja omwā-
galwa enyo, totya: emirembe gibē-
re gyoli, [t]bēra namānyi, wewawo,
bēra namānyi. Awo bweyayogera
nānge, nempebwa amānyi, nenjo-
gera nti Mukama wānge ayogere:
20 kubanga ompa'de amānyi. Nālyo-
ka ayogera nti Omanyi kyenvu'de
nji'ja gyoli? ne kakano na'dayo
okulwāna nomulāngira Owebupe-
rusi: era bwendivayo, laba, omu-
21 lāngira [u]Owebuyonani ali'ja. Na-
ye nākubūlira ebyawandikibwa mu
byawandikibwa ebyamazima: 'sō
siwali ali ku lui lwānge okulwānyi-
sa abo, wabula Mikaeri, omulāngi-
11 ra wa'mwe. Nānge, [a]mu mwāka
ogwoluberyeberye ogwa Dalio
Omumedi, naimirira okumunywēza
nokumuwa amānyi.
2 Ne kakano nākulaga amazima.
Laba, waliimirira nate bakabaka
abasatu mu Buperusi: nowokuna
yalisingira dala nyo bona obuga'ga:

[c] Yok. 1. 41; 4. 25.
[d] Ma'k. 9. 12. Luk. 24. 26, 46.
[e] Mat. 24. 15. Ma'k. 13. 14.
[f] Luk. 21. 24.
[a] Dan. 1. 7.
[b] Am. 6. 6. Mat. 6. 17.
[c] Luk. 2. 14.
[d] Ez. 9. 2.
[e] Kub. 1. 13, 15; 15. 6.
[f] Ez. 1. 16.
[g] Ez. 1. 14. Kub. 1. 16.
[h] Kub. 19. 6.
[k] Dan. 8. 21.
[l] Kub. 1. 17.
[m] Dan. 9. 3, 4, 22, 23.
[n] Dan. 12. 1. Yud. 9. Kub. 12. 7.
[o] Dan. 2. 28.
[p] Ju. 1. Dan. 8. 26.
[r] Dan. 8. 15.
[s] Is. 6. 7.
[t] Ma. 31. 7, 23.
[u] Dan. 8. 21.
[a] Dan. 9. 1.

era bwalifūka owamānyi olwobuga-
'gabwe, alikubiriza bona okulwāna
b Dan. 8. 21. 3 nobwakabaka. b Obwebuyonani. Ne
c Dan. 7. 6; 8. 5, 21. c kabaka owamānyi aliimirira, ali-
fuga nobuūnza obungi, era alikola
d Dan. 8. 8, 22. 4 bwalyagala. Era bwaliimirira, d o-
bwakabakabwe bulimenyeka, era
bulyāwulibwamu eri empewo enya
ezomu'gulu: naye tebuligabirwa
za'derye, 'sō tebuliba ngokufuga-
kwe kweyafuga: kubanga obwaka-
bakabwe bulisimbulwa, bulisimbu-
5 lirwa abalala awali abo. Ne ka-
baka wobukika obwadyo aliba na-
mānyi, era omu ku bakulube: noyo
aliba namānyi okumusinga, alifu-
ga: okufugakwe kuliba okufuga
6 okunene. Emyāka bwegirimala
okuitako balyega'ta wamu: nomu-
wala wa kabaka wobukika obwadyo
ali'ja eri kabaka wobukika obwa
kono okulagāna: naye omuwala
taliba na mānyi ga mukonogwe:
'sō noyo taliimirira newakuba'de
omukonogwe: naye omuwala ali-
webwayo, nabo abāmuleta, noyo
eyamuzāla, noyo eyamuwa amānyi
7 mu biro ebyo. Naye mu mwāna
owomubikolobye muliva omu alii-
mirira mu kifokye, ali'ja eri e'gye,
era aliingira mu kigo kya kabaka
wobukika obwa kono, alibalūmba,
8 era aliwāngula; era ne bakatonda
bābwe, nebifananyi byābwe ebisā-
nūse, nebintu byābwe ebirūngi e-
bya feza nebya zābu, alibinyaga
alibitwāla mu Misiri: era alimala
emyāka egimu ngaleka kabaka wo-
9 bukika obwa kono. Era ali'ja mu
matwāle ga kabaka wobukika obwa-
10 dyo, naye ali'dayo munsiye. Na-
bānabe balirwāna, era balikung-
'anya ekibīna ekinene, e'gye eringi,
eririitirira, eriryanjāla, eririguka:
era balikomawo, balirwāna, oku-
11 tūka awali ekigokye. Ne kabaka
wobukika obwadyo alisunguwala,
alivayo, alirwāna naye, kabaka wo-
bukika obwa kono: era aligaba eki-
bīna ekinene, nekibīna kiriwebwa-
12 yo mu mukonogwe. Nekibīna ki-
ryegulumiza, nomutimagwe gulye-
imusa: era alime'ga obukumi (obu-
13 ngi), naye taliwāngula. Ne kabaka
wobukika obwa kono alikomawo,
era aligaba ekibīna ekisinga ekyo-
luberyeberye: era ali'ja ebisēra
bwebiri'gwāko, gye myāka, ngalina
14 e'gye edene nebintu ebingi. Ne
mu biro ebyo walibawo abangi a-
baliimirira okulwāna ne kabaka
wobukika obwadyo: era nabāna
babo abalina e'tima mu bantubo
balyegolokosa okunywēza ebikwo-
15 lesebwa: naye baligwa. Awo ka-
baka wobukika obwa kono ali'ja,
alikuba olusozi, alirya ekibuga
ekiriko ebigo ebingi: nemikono
egyobuk!ka obwadyo tegiribasobo-
la, newakuba'de abantube abalō-
nde, 'sō tewaliba mānyi gona oku-
16 basobola. Naye oyo a'ja okumu-
lūmba alikola nga bwayagala ye,
'sō tewaliba almirira mu masoge:
era aliimirira munsi eyekitibwa,
ne mu mukonogwe mulibamu oku-
17 zikiriza. Awo alikyūsa amasoge
oku'ja namānyi agobwakabakabwe
bwona, nabamazima nga bali wamu
naye: era alikola (byalyagala):
era alimuwa omuwala wabakazi,
okumwōnōna: naye taliimirira, 'sō
18 talimubēra ye. Oluvanyuma lwe-
byo alikyūsa amasoge awali ebizī-
nga, aliryako bingi: naye omukulu
alikomya ekivume oyo kyeyaleta:
era naye alimu'dizayo ekivumekye.
19 Nālyoka akyūsa amasoge awali ebi-
go ebyomunsiye ye: naye alyesi-
20 tala. aligwa, 'sō talirabika. Ne-
walyoka waimirira mu kifokye omu
aliisa omusolōza mu kitibwa ekyo-
bwakabaka: naye mu naku si nyi-
ngi alizikirizibwa, si mu busūngu,
21 newakuba'de mu ntalo. Ne mu
kifokye muliimirira omuntu anyō-
mebwa, gwebatawānga kitibwa kya
bwakabaka: naye ali'ja mu biro
ebyemirembe, era aliwebwa obwa-
22 kabaka olwokwegōnza. Era nemi-
kono gyamataba bali'gyirwawo da-
la mu masoge, era balimenyeka:
wewawo, era nomukulu wendagā-
23 no. Era nga hamaze okulagāna
naye alikola ebyobukūsa: kuba-
nga alirinya, era alifūka owamā-
24 nyi, ngaliha abantu si bangi. Mu
biro ebyemirembe ali'jira nebifo
ebisinga obugimu ebyomusaza: era
alikola bajajabe byebatākolānga,
newakuba'de bajaja ba bajajabe:
alibagabira omwāndu nomunyago
nobuga'ga: wewawo, alisalira e-
nkweze ebigo, okumala ekisēra.
25 Era alisasamaza obuīnzabwe no-
buzirabwe okulwānyisa kabaka wo-
bukika obwadyo ne'gye eringi: ne
kabaka wobukika obwadyo alirwā-
na entalo ne'gye eringi enyo, erya-
mānyi amangi: naye taliimirira,
26 kubanga balimusalira enkwe. We-
wawo, abālya ku 'mereye be bali-
muzikiriza, ne'gyerye liryanjāla:
era bangi abaligwa nga ba'tibwa.
27 Ne bakabaka abo bōmbi emitima
gyābwe giriba gya kukola bubi, era
balyogera ebyobulimba (nga batu-
'de) ku meza emu: naye tebiriraba
mukisa: kubanga enkomerero eri-
28 tūka mu biro ebyalagirwa era. Nā-
lyoka a'dayo munsiye nobuga'ga
obungi: nomutimagwe gulikyāwa
endagāno entukuvu: era alikola
(byalyagala), nālyoka a'dayo munsi-
29 ye. Mu biro ebyalagirwa ali'dayo,
aligenda mu bukika obwadyo: naye

mu biro ebyoluvanyuma tekiriba nga bwekyali mu biro ebyoluberyeberye. Kubanga ebyōmbo Ebyekitimu biri'ja okumulūmba: kyaliva anakuwala, ali'dayo, alisunguwaliira endagāno entukuvu, alikola (byalyagala): ali'dirayo dala, alirowōza abo abaleka endagāno entukuvu. Era emikono giriimirira ku luirwe, era baligwagwawaza awatukuvu, kye kigo, era [c] bali'gyawo ekiwebwayo ekyōkebwa ekyenaku zona, [f] baliimiriza ekyomuzizo ekizikiriza. Nabo abalikola obubi nga baleka endagāno alibakyāmyakyāmya nokwegōnza: naye abantu abamanyi Katonda wābwe baliba namānyi, balikola (ebyobuzira). Nabo abalina amagezi mu bantu baliigiriza bangi: naye ekitala nomuliro, okusibibwa nokunyagibwa, biribagwisa enaku (nyingi). Awo bwebaligwa, balibērwa nokubērwa okutono: naye bangi abalyega'ta nabo nokwegōnza. Nabamu kwabo abalina amagezi baligwa, [g] okubawōmya, nokubalongōsa, nokubatukuza, okutūsa ku kisēra ekyenkomerero: kubanga kya kisēra ekyalagirwa ekitanatūka. Ne kabaka alikola nga bwalyagala: era [i] alyegulumīza, alyekuza okusinga katonda yena, era alyogera ebyekitalo ku [k] Katonda wa bakatonda: era aliraba omukisa okutūsa obusūngu lwebulitūkirira: kubanga ebyatēsebwa birikolebwa. 'Sō talirowōza bakatonda ba bajajabe, newakuba'de abakazi kyebagala, 'sō talirowōza katonda yena: kubanga alyekuza okusinga bona. Naye mu kifokye aliwa ekitibwa katonda webigo: era katonda bajajabe gwebatāmanya alimuwa ekitibwa ne zābu, ne feza, namainja agomuwendo omungi, nebintu ebisanyusa. Era aliinza ebigo ebyamānyi amangi katonda omugenyi ngamubēra: buli alimu'kiriza alimwongerako ekitibwa: era alibawa okufuga bangi, era aligaba ensi olwomuwendo. Ne mu kisēra ekyenkomerero kabaka wobukika obwadyo alimusindika: ne kabaka wobukika obwa kono ali'ja okumulūmba [l] nga kibuyaga, ngalina amagāli, nabebagala embalāsi, nebyōmbo ebingi: era aliingira mu matwāle, alyanjāka, aliguka. Era aliingira ne munsi eyekitibwa, (namatwāle) mangi agalisūlibwa: naye bano baliwonyezebwa mu mukonogwe, [m] Edomu, ne Moabu, nabakulu abomubāna ba Ameni. Era aligolola omukonogwe ne ku matwāle: nensi Yemisiri teriwona. Naye aliinza ebintu ebitereke ebya zābu nebya feza, nebintu byona ebyomuwendo omungi ebyomu Misiri: Nabalibya Nabaesiyopya balimugoberera. Naye ebigambo ebiriva mu buvanjuba ne mu bukika obwa kono birimweralikiriza: era alivayo nga yejūmu'de nyo okuzikiriza nokumalira- wo dala abangi. Era alisimba ewema zeriyumbalye wakati [n] wenyanja [o] nolusozi olwekitibwa olutukuvu: era naye ali'ja ku nkomereroye, 'sō tewaliba amubēra.

12 Era mu biro ebyo [a] Mikaeri aliimirira, omulāngira omukulu aimiriira abāna babantubo: era waliba ekisēra ekyokunakuwalirama, [b] ekitabāngawo kasoka wabawo e'gwānga okutūsa ku biro ebyo: era mu biro ebyo abantubo baliwonyezebwa, buli alirabika nga [c] yawandikibwa mu kitabo. Era bangi kwabo abebaka mu nfūfu eyokunsi balizukuka, [d] abamu eri obulamu obuta'gwāwo, nabamu eri ensonyi nokunyōmebwa okuta'gwāwo. Nabo abalina amagezi [e] balyākayākana ngokumasamasa okwomu'bānga: nabo abakyūsa abangi eri obutūkirivu ngemunyenye emirembe nemirembe. Naye 'gwe, Danieri, bi'ka ku bigambo, [f] o'sē akabonero ku kitabo, okutūsa ekisēra ekyenkomerero: bangi abaliding'ana embiro, nokumanya kulyeyongera.

'Nze Danieri nendyoka ntunula, era, laba, abalala babiri nga baimiri'de, omu ku lubalama lwomu'ga emitala weno, nomulala ku lubalama lwomu'ga emitala weri. Nomu nāgamba [g] omusaja ayamba'de bafuta, eyali wa'gulu wama'zi gomu'ga, nti [i] Ebyekitalo ebyo biritūsa wa okukoma? Nempulira omusaja ayamba'de bafuta, eyali wa'gulu wama'zi gomu'ga, ngagolola omukonogwe ogwadyo nomukonogwe ogwa kono eri e'gulu, [k] nālāira oyo abēra omulamu emirembe gyona, nga biritūsa [l] ekisēra nebisēra nekitūndu kyekisēra: era bwebalimalira dala okumenyamenya amānyi agabantu abatukuvu, ebyo byona nebiryoka bi'gwāwo. Nempulira, naye nesitegēra: nendyoka njogera nti Ai Mukama wānge, ebiriva mwebyo biriba bitya? Nāyogera nti Wegendere, Danieri: kubanga ebigambo bibi'kibwako era bi'sibwako akabonero okutūsa ekisēra ekyenkomerero. Bangi abalyerongōsa abalyetukuza, abaliwōmezebwa: naye [m] ababi balikola ebibi: 'sō ku babi tekuliba abalitegēra: naye abo abalina amagezi balitegēra. Era kasoka [n] (ekiwebwayo ekyōkebwa) ekyenaku zona ki'gyi-

[c] Dan. 12. 11.
[f] Ez. 47. 18 neb.
[g] Dan. 12. 10. Zek. 13. 9.
[i] 2 Bas. 2. 4.
[k] Ma. 10. 17.
[l] Zek. 9. 14.
[m] Is. 11. 14.
[n] Ex. 47. 18.
[o] Dan. 9. 16, 20.
[a] Dan. 10. 13.
[b] Mat. 24. 21.
[c] Kuv. 32. 32. Luk. 10. 20.
[d] Mat. 25. 46. Yok. 5. 28, 29. Kub. 20. 12.
[e] Mat. 13. 43.
[f] Kub. 5. 1; 10. 4.
[g] Dan. 10. 5.
[i] Dan. 8. 13.
[k] Kub. 10. 6.
[l] Dan. 8. 19.
[m] Kub. 22. 11.
[n] Dan. 11. 31.

bwawo, ekyomuzizo ekizikiriza nekiimirizibwa, walibawo enaku lu-
12 kumi mu bibiri mu kyenda. Alina omukisa alindirira nātūka ku naku olukumi mwebisatu mwasatu mwe-
13 tāno. Naye 'gwe wegendere okutūsa enkomerero lweribawo: kubanga oliwu'mula, era oliimirira mu mugabogwo, enaku bweziriko-ma.

KOSEA.

1 Ekigambo kya Mukama ekya'jira Kosea mutabani wa Beeri [a]mu mirembe gya U'ziya, Yosamu, Akazi, ne Kezekiya, basekabaka ba Yuda, ne mu mirembe gya [b] Yeroboamu mutabani wa Yoasi, kabaka wa Isiraeri.

2 Mukama bweyasoka okwogerera mu Kosea, Mukama nāgamba Kosea nti Genda owase omukazi owobwenzi nabāna abobwenzi: kubanga [c] ensi eyenda obwenzi obungi, nge-
3 va ku Mukama. Awo nāgenda nāwasa Gomeri muwala wa Dibulaimu; nāba olubuto nāmuzālira
4 omwāna wa bulenzi. Mukama nāmugamba nti Mutūme erinyalye Yezuleeri; kubanga ekyasiga'deyo ekisēra kitono [d] nempalana omusai gwa Yezuleeri ku nyumba ya Yeku, era [e] ndikomya obwakabaka obwe-
5 nyumba ya Isiraeri. Awo olulitūka ku lunaku olwo / ndimenyera omutego gwa Isiraeri mu kiwōnvu kya
6 Yezuleeri. Awo nāba olubuto nate nāzāla omwāna wa buwala. Awo (Mukama) nāmugamba nti Mutūme erinyalye Lolukama: kubanga sikyakwatirwa kisa enyumba ya Isi-
7 raeri, mbasonyiwe nakatono. Naye [g] ndikwatirwa ekisa enyumba ya Yuda, era ndibalokola ne Mukama Katonda wābwe, 'sō [i] siribalokola na mutego newakuba'de ekitala newakuba'de olutalo newakuba'de embalāsi newakuba'de abazebaga-
8 'de. Awo bweyamala oku'gya Lolukama ku mabēre, nāba olubuto
9 nāzāla omwāna wa bulenzi. (Mukama) nāyogera nti Mntūme erinyalye Loami: kubanga 'mwe si bantu bānge, nānge siriba (Katonda) wa'mwe.

10 Era naye [k] omuwendo gwabāna ba Isiraeri guliba ngomusenyu ogwenyanja ogutainzika kupimibwa newakuba'de okubalibwa; kale [l] olulitūka mu kifo mwebāgambirwa nti 'Mwe si bantu bānge, webaligambirwa nti 'Mwe [m] bāna ba Kato-
11 nda omulamu. Awo [n] abāna ba Yuda nabāna ba Isiraeri balikung'anyizibwa, era balyerōndera omutwe gumu, nebāmbuka okuva munsi: kubanga olunaku lwa Yezuleeri luliba lukulu.

2 Mugambe baganda ba'mwe nti Ami; era mugambe banya'mwe nti Lukama.

2 Mawoze ne nya'mwe, muwoze; kubanga [a] si mukazi wānge, 'sō nānge siri 'bāwe: era a'gyewo obwenzibwe okuva mu masoge, nobukababwe okuva wakati wamabē-
3 rege; 'neme [b] okumwāmbuliza dala, ne'mutekawo nga bweyali ku lunaku kweyazālirwa, ne'mufūla nge-'dūngu, ne'mutekawo ngensi euka-
4 lu, ne'mu'sa enyōnta; wewawo, abānabe siribasāsira; kubanga bā-
5 na ba bwenzi. Kubanga nyābwe yefūla omwenzi: eyabazāla yawemuka: kubanga yayogera nti Ndigoberera baganzi bānge abampa e'mere yānge nama'zi gānge, ebyōya byānge nobugogwa bwānge, amafuta gānge nebyānge ebyoknnywa.
6 Kale, laba, ndiziba e'kubolyo nama'gwa, era ndimukomera olukomera aleme okulaba empitiroze.
7 Era aligoberera baganzibe, naye talibatūkako; era alibanonya, naye talibalaba; kale nālyoka ayogera nti [c] Nāgenda nenzirayo eri 'baze wānge eyasoka; kubanga mu biro
8 ebyo nabānga bulūngi okusinga kakano. Kubanga teyamanya nga [d] 'nze namuwānga [e] eng'āno nomwenge namafuta, nemwongerako feza ne zābu byebāwerezesa Baali.
9 Kyendiva nkomyawo eng'āno yānge mu ntūko zayo, nomwenge gwānge mu kisēra kyagwo, nenziyawo ebyōya byānge nobugogwa bwānge, e-
10 byandibi'se ku nsonyize. Awo kakano nāyolesa obukababwe baganzibe nga balaba, 'sō tewaliba alimuwonya mu mukono gwānge.
11 Era / ndikomya ebinyumubye byona, embagaze, emyezigye egyakaboneka, ne sabitize, nokukung'ana-
12 kwe kwona okutukuvu. Era ndizisa emizabibugye nemitinigye, gyeyayogerako nti Gino ye mpēra yānge baganzi bānge gyebampa'de: era ndigifūla ekibira, nenzolo ezo-
13 munsiko zirigirya. Era ndimubo-

[a] Is. 1. 1. Am. 1. 1. Mi. 1. 1.
[b] 2 Basek. 14. 23; 15. 1.
[c] Ez. 16. 15.
[d] 2 Basek. 10. 11.
[e] 2 Basek. 15. 10 neb.
[f] 2 Basek. 15. 29.
[g] 2 Basek. 19. 35.
[i] Zek. 4. 6
[k] Lub. 32. 12.
[l] Bal. 9. 26.
[m] Ma. 14. 1.
[n] Is. 11. 12 neb. Ez. 37. 16 neb.
[a] Is. 50. 1.
[b] Ez. 16. 38.
[c] Luk. 15. 17 neb.
[d] Ez. 16. 17 neb.
[e] Ma. 7. 13.
[f] Yer. 7. 34.

nereza olwenaku za Babaali beyaɣoterezânga obubâne; bweyeyônja nempetaze ezomumatu nebyobuyônjobwe nâgoberera baganzibe, neyerabira 'nze, bwayogera Mu-
14 kama. Kale, laba, ndimusendasenda, ne'muleta mu 'dûngu, ne-'mugamba ebigambo ebisanyusa.
15 Era ndimuwa ensukuze ezemizabibu nga nyima eyo, *g* nekiwônvu kya Akoli okuba olu'gi olwokusûbira: era aliima eyo okn'damu *i* nga mu naku ezobutobwe, era nga mu naku lweyalinya okuva munsi Yemisiri.
16 Awo olulitûka ku lunaku olwo, bwayogera Mukama, olimpita Isi; 'sô
17 tokyampita Baali. Kubanga ndi-'gya mu kamwâke amanya ga Babaali, 'sônga tebakyayâtulwa amaa-
18 nya gâbwe. Awo ku lunaku olwo *k* ndibalagânira endagâno nensolo ezomunsiko nenyonyi ezomu'bânga nebintu ebye'taka ebyewalula: era *l* ndimenya omutego nekitala nolutalo okuva munsi, era ndibagala-
19 miza mirembe. Era ndikwogerereza enaku zona; wewawo, ndikwogereza mu butûkirivu ne mu musângo ne mu kisa ne mu kusâ-
20 sira. Ndikwogereza mu bwesigwa:
21 era olimanya Mukama. Awo olulitûka ku lunaku olwo ndiitaba, bwayogera Mukama, ndiitaba e'gu-
22 lu, nalyo lirîitaba ensi; nensi eriitaba *m* eng'âno nomwenge namafuta; nabyo biriitaba Yezuleeri.
23 Era *n* ndimusiga gyendi munsi; era *o* ndisâsira oyo atâsâsirwa; era *p* ndigamba abo abâli si bantu bânge nti *r* 'Mwe muli bantu bânge; nabo balyogera nti ('Gwoli) Katonda wânge.

3 Awo Mukama nâng'amba nti *a* Genda nate, oyagale omukazi ayagalibwa mukwânogwe, era omwenzi, era nga Mukama bwayagala abâna ba Isiraeri, newakuba'de nga bakyûkira bakatonda abalala nebaga-
2 la ebitole byezabibu enkalu. Awo nemwegulira ne'muwasa (nebitûndu) ebya feza kumi nebitâno ne komeri eya sayiri kekitûndu ekye-
3 komeri eya sayiri: ne'mugamba nti Olibêrera awo kulwânge enaku nyingi; tolyefûla mwenzi, 'sô toliba muka musaja yena: nânge bwe-
4 ndiba bwentyo gyoli. Kubanga abâna ba Isiraeri balibêrera awo enaku nyingi nga tebalina kabaka 'sônga tebalina mulângira 'sônga *b* tebalina sadaka 'sônga tebalina mpagi 'sônga tebalina *c* kizibawo (kya kabona) newakuba'de *d* batefâfi: oluvanyuma abâna ba Isiraeri balikomawo nebanonya Mukama Katonda wâbwe ne *e* Dandi kabaka wâbwe; era bali'ja eri Mukama nga batya neri obulûngibwe mu naku ezoluvanyuma.

4 Muwulire ekigambo kya Mukama, 'mwe abâna ba Isiraeri: kubanga *a* Mukama alina empaka nabo abali munsi, kubanga tewali mazima newakuba'de okusâsira newakuba'de okumanya Katonda mu-
2 nsi. Tewali kintu wabula okulâira nokumenya endagâno noku'ta noku'ba nokwenda; bawaguza, no-
3 musai gukoma ku musai. *b* Ensi kyeriva ewubâla, na buli muntu agitûlamu aliyôngobera, wamu nensolo ezomunsiko nenyonyi ezomu-'bânga; wewawo, nebyenyanja e-
4 biri mu nyanja biri'gyibwawo. Era naye waleme okubawo omuntu awakana 'sô waleme okubawo anenya; kubanga abantubo bali ngâbo
5 *c* abawakanya kabona. Era olyesitala emisana, era ne na'bi alyesitâlira wamu nâwe ekiro; era ndizi-
6 kiriza nyoko. Abantu bânge bazikiri'de *d* olwokubulwa okumanya: kubanga ogânyi okumanya, nânge ndikugâna 'gwe, *e* olemênga okubêra kabona gyendi: kubanga werabi-'de amatêka ga Katondawo, nânge
7 ndyerabira abânabo. Nga bwebayâla, bwebatyo bwebânyônôna: *f* ndiwanyisa ekitîbwa kyâbwe oku-
8 ba ensonyi. *g* Ekibi kyabantu bânge ye 'mere yâbwe, nebegômba obutali
9 butûkirivu bwâbwe. Awo olulitûka ngabantu bwebali ne kabona bwatyo: era ndibabonereza olwamakubo gâbwe, era ndibasasula ebiko-
10 lwa byâbwe. Awo *i* balirya nebata'kuta; balyenda 'sô tebalyâla: kubanga baleseyo oku'sâyo omwo-
11 yo eri Mukama. Obwenzi nomwenge nomwenge omusu *k* bimalawo
12 okutegêra. Abantu bânge bebûza ku kikônge kyâbwe, nomu'go gwâbwe gwe gubabûlira: kubanga omwoyo ogwobwenzi gubakyâmiza, era bagenze nga benda okuva wa-
13 nsi wa Katonda wâbwe. *l* Basalira sadaka ku ntiko zensozi, nebôtereza obubâne ku busozi, wansi wemyaloni nemiribine nemyera, kubanga ekisikirize kyagyo kirûngi: abawala ba'mwe kyebava befûla a-
14 benzi, nabagole ba'mwe benda. Siribonereza bawala ba'mwe bwebefûla abenzi, newakuba'de abagole ba'mwe bwebakababwala; kubanga bo be nyini beyâwula nabakazi abenzi, nebasalira sadaka wamu nabakazi abatambuzi: nabantu aba-
15 tategêra balisûlibwa. 'Gwe, Isiraeri, newakuba'de nga wefûla omwenzi, naye Yuda aleme okusobya; 'sô temu'jânga Egirugali, 'sô temwâmbukânga Ebesuaveni, 'sô temulâirânga nti Nga Mukama

a Is. 1. 18; 3. 13. Yer. 25. 31. Kos. 12. 2.
b Yer. 4. 28. Yo. 1. 10. Am. 8. 8.
c Ma. 17. 12.
d Is. 5. 13.
e Kuv. 19. 6.
f 1 Sam. 2. 30. Zab. 106. 20. Yer. 2. 11.
g Lev. 6. 25 neb; 10. 17.
i Lev. 26. 26. Mi. 6. 14.
k 1 Basek. 11. 4.
l Is. 1. 29; 57. 5, 7. Ez. 6. 13.

h Yos. 7. 26.
i Kuv. 15. 1, 20.
k Is. 11. 6 neb. Ez. 34. 25.
l Zab. 46. 9.
m Zab. 67. 6; 85. 12.
n Yer. 31. 27. Zek. 10. 9.
o Bal. 9. 25.
p Kos. 1. 9, 10. 1 Pet. 2. 10.
r Zek. 13. 9.
a Kos. 1. 2, 3.
b Kos. 9. 4.
c Kuv. 28. 6.
d Balam. 17. 5.
e Yer. 23. 5; 30. 9.

16 bwali omulamu. Kubanga Isiraeri
akoze ebyobukakanyavu ngente e-
ndūsi enkakanyavu: kakano Mu-
kama alibalisa ngomwāna gwendi.
17 ga mu kifo ekigazi. Efulaimu ye-
18 ga'se nebifananyi; muleke. Bye-
banywa bikatuse: benda olutata;
19 abakulube bagala nyo ensonyi. E-
mpewo emusāniki'de mu biwawā-
tiro byayo; era balikwatibwa enso-
nyi olwa sadaka zābwe.

5 Muwulire kino, 'mwe bakabóna,
era muwulirize, 'mwe enyumba ya
Isiraeri, era mutege amatu, 'mwe
enyumba ya kabaka, kubanga omu-
sango guno gwa'mwe; kubanga
[a] Lub. 31. 49. mwabānga ekyāmbika [a] Emizupa,
[b] Yos. 19. 12. era ekitimba ekyasūlibwa ku [b] Ta-
2 boli. Era abajēmu bagenze nyo
wansi nga ba'ta; naye 'nze ndi mu-
3 nenya wabo bona. 'Manyi Efula-
imu, 'sō ne Isiraeri tankisibwa: ku-
banga kakano, ai Efulaimu, okoze
4 eyobwenzi, Isiraeri ayōnonese. E-
bikolwa byābwe tebibaganye ku-
kyūkira Katonda wābwe: kubanga
[c] Kos. 4. 12. [c] omwoyo ogwobwenzi guli mubo,
5 'sō tebamanyi Mukama. Era ama-
lala ga Isiraeri gaba mujulirwa gya-
li mu masoge: Isiraeri ne Efulaimu
kyebaliva besitala mu butali butū-
kirivu bwābwe: era ne Yuda alye-
[d] Is. 1. 11. Mi. 6. 6, 7. 6 sitalira wamu nabo. Baligenda [d] ne-
mbuzi zābwe nente zābwe okuno-
nya Mukama; naye tebalimulaba:
7 abeyāwu'deko. Bakūsi'za Muka-
ma; kubanga baza'de abāna aba-
makiro: kakano omwezi ogwaka-
boneka gulibalya wamu nenimiro
zābwe.
[e] Yer. 4. 5. [f] 2 Byom. 15. 14. Kos. 8. 1. 8 [e] Mufūwe [f] eng'ombe mu Gibea
nekondēre mu Lama: mulāye e-
ng'oma Ebesuaveni; nti Nyumawo,
9 ai Benyamini. Efulaimu alifūka
matōngo ku lunaku olwokunenye-
zebwako: 'manyisi'za mu bika bya
Isiraeri ebyo ebitalirema kubawo.
[g] Ma. 19. 14. 10 Abakūngu ba Yuda bali [g] ngābo a-
bajulula akabonero kensalo: ndifu-
ka obusūngu bwānge kubo ngama-
11 'zi. Efulaimu ajōge'dwa, abētente-
'dwa mu kusalirwa omusāngo; ku-
banga ya'kiriza okutambula okugo-
12 berera ekiragiro. Kyeuvu'de mbēra
eri Efulaimu ngenyenje, neri enyu-
13 mba ya Yuda ngokuvūnda. Efula-
imu bweyalaba endwa'deye, ne Yu-
da nālaba ekiwūndukye, kale Efu-
laimu nāgenda [i] eri Obwasuli nātu-
[i] 2 Basek. 15. 19. mira kabaka Yalebu: naye taiīza
[k] Kos. 13. 7. kubawonya, 'sō talibaloga ekiwū-
14 ndu kya'mwe. Kubanga [k] ndiba
eri Efulaimu ngempologoma, era
ngempologoma ento eri enyumba
ya Yuda: 'nze, 'nze mwēne, ndità-
gula nenvawo; nditwālira dala 'sō
15 tewaliba wa kuwonya. Ndigenda
nenzirayo mu kifo kyānge okutūsa
lwebali'kiriza okusobya kwābwe,
nebanonya amaso gānge: mu ku-
bonyabonyezebwa kwābwe mweba-
linyikirira oku'nonya.

6 Mu'ja tu'de eri Mukama: kuba-
nga [a] ye yatāgula, era yalituwo-
nya; ye yafumita; era yalitunyiga.
2 Enaku biri nga siisewo alitulamya:
[b] alitugolokosa ku lunaku olwoku-
satu, na'fe tuliba balamu mu maso-
3 ge. Era [c] tumanye, tunyikire oku-
manya Mukama; okufulumakwe
kwa nkala'kalira [d] ngenkya: era a-
li'ja gyetuli [e] ngenkuba, ngenkuba
eya 'dumbi efukirira e'taka.
4 [f] Ai Efulaimu, nākukola ntya? ai
Yuda, nākukola ntya? kubanga o-
bulūngi bwa'mwe buli ng'anga [g] e-
kire ekyenkya era ngomusulo ogu
5 'gwāko nga bukyali. Kyenavānga
mbatemya bana'bi; naba'sānga e-
bigambo ebyomukamwa kānge: ne-
misāngogyo giri ng'anga omusana
6 ogufuluma. Kubanga [i] njagala eki-
sa 'sō si sadaka; nokumanya Ka-
tonda okusinga ebiwebwayo ebyō-
7 kebwa. Naye bo nga Adamu baso-
be'za endagāno: eyo bankūsi'za.
8 [k] Gireadi kibuga kyabo abakola o-
butali butūkirivu, kisigi'dwako o-
9 musai. Era ngebibina ebyabatēmu
bwebalindirira omusaja, ekibina e-
kya bakabona bweba'tira bwebatyo
mu 'kubo erigenda Esekemu; we-
10 wawo, bakoze ebyobukaba. Mu
nyumba ya Isiraeri mwendabi'de
ekigambo ekyeki've: obwenzi bu-
labiki'de eyo mu Efulaimu, Isiraeri
11 ayōnonese. Era nāwe, ai Yuda, e-
bikūngulwa byakutekerwāwo, bwe-
ndikomyawo obusibe obwabantu
bānge.

7 Bwenjagala okuwonya Isiraeri,
obutali butūkirivu bwa Efulaimu
nebulyoka bulabika, nobubi bwa
Samaliya; kubanga bakola ebyobu-
limba: nomu'bi aingira munda, ne-
kibina ekyabatēmu banyagira ebwē-
2 ru. 'Sō tebalowōza mu mitima gyā-
bwe nga 'nze nji'jukira obubi bwā-
bwe bwona: kakano ebikolwa byā-
bwe bo bibazingizi'za; biri [a] mu
3 maso gānge. Basanyusa kabaka
nobubi bwābwe, nabakūngu nebyo-
4 bulimba byābwe. [b] Bona benzi;
bali ng'anga akabiga akakūmibwa
omwōkyi wemigāti; aleka okusesa
(omuliro) ngamaze okugōya obu'ta
okutūsa lwebunāmala okuzimbulu-
5 kuka. Ku lunaku lwa kabaka wa-
'fe abakūngu berwāza nedalu eryo-
mwenge: yagolola omukonogwe
6 wamu nabanyōmi. Kubanga bate-
gese omutima gwābwe ngakabiga,
nga batēga: obusūngu bwābwe bwe-

[a] Ma. 32. 39.
[b] Zab. 71. 20.
[c] Is. 54. 13.
[d] Mala. 4. 2. Luk. 1. 78.
[e] Ma. 11. 14.
[f] Kos. 11. 8.
[g] Kos. 13. 3.
[i] 1 Sam. 15. 22. Mat. 9. 13.
[k] Kos. 12. 11.
[a] Zab. 90. 8.
[b] Yer. 9. 2.

baka nebukēsa obu'de; enkya bwā-
7 ka ngomuliro ogwāka. Bona babu-
gumye ngakabiga, nebalya abala-
muzi bābwe; bakabaka bābwe bo-
[c] 2 Basek. 15. 16, 14, 25, 30. [d] Zab. 106. 38. na [c] bagu'de: tewali kubo ankābira.
8 Efulaimu [d] yetabula mu mawānga;
Efulaimu mugūji ogutakyūsibwa.
9 Ba'na'gwānga bali'de amānyige, 'sō
tamanyi: wewawo, atobese envi,
10 'sō tamanyi. Era amalala ga Isi-
raeri ye mujuliruwa gyali mu maso-
[e] Is. 9. 13. ge: era naye [e] teba'dānga eri Mu-
kama Katonda wābwe 'sō tebamu-
nonyānga, ebyo byona newakuba'de
11 nga bimaze okubawo. Era Efula-
imu ali ng'anga ejiba esirusiru eri-
[f] 2 Basek. 17. 4. Kos. 12. 1. [g] Es. 12. 13. talina magezi: [f] bakābira Misiri,
12 bagenda eri Obwasuli. Bwebaligen-
da, [g] ndibasūlira ekitimba kyānge;
ndiba'sā wansi ngenyonyi ezomu-
'bānga: ndibakanga'vula [i] ngeku-
[i] Lev. 26. 14-39. Ma. 28. 15 neb. ng'aniro lyābwe bwebāwuliránga.
13 Zibasānze! kubanga bawabye oku-
nvako; okuzikirira kubatūkeko!
kubanga bansobe'za: newakuba'de
[k] Mi. 6. 4. nga njagala [k] okubaanunula, era na-
14 ye banjoge'deko ebyobulimba. Sō
[l] Yer. 3. 10. [l] tebankābi'de nomutima gwābwe,
naye bawowoganira ku bitānda byā-
bwe: bakung'anira eng'āno nomwe-
15 nge, banjēmera. Newakuba'de nga
naigiriza nenywēza emikono gyā-
bwe, era naye bantese'zako obubi.
16 Bakomawo naye si eri (oyo ali) wa-
[m] Zab. 78. 57. 'gulu; bali [m] ngomutego ogulimba:
[n] Zab. 73. 9. abakūngu bābwe baligwa nekitala
[n] olwokulaluka kwolulimi lwābwe:
kuno kwe kuliba okusekererwa kwā-
bwe munsi Yemisiri.

[a] Kos. 5. 8. [b] Ma. 28. 49. 8 (Teka) [a] ekondēre ku mumwagwo.
[b] Ngempūngu bwatyo (bwa'ja) o-
kulūmba enyumba ya Mukama:
kubanga basobe'za endagāno ne-
2 bōnōna amatēka gānge. Balinkā-
[c] Mat. 7. 21 neb. bira nti [c] Katonda wānge, 'fe Isi-
3 raeri tukumanyi. Isiraeri asu'de
ekirūngi: omulabe alibai'ganya.
[d] 1 Basek. 12. 20. 2 Basek. 13. 13, 17, 23. 4 [d] Bata'dewo bakabaka naye si ku-
bwānge; balōnze abakūngu nānge
nga sikimanyi: bekole'de ebifananyi
ne feza yābwe ne zābu yābwe ba-
[e] 2 Basek. 12. 28. 5 lyoke bamalibwewo. Asu'de [e] e-
nyanayo, ai Samaliya; obunsūngu
bwānge bukwāki'deko: ebiro biryen-
kana wa okutūsa lwebaliba nobu-
6 tayōnōna? Kubanga nekyo kivu-
'de mu Isiraeri; omukozi ye yaki-
kola, 'sō si Katonda nakatono: we-
wawo, enyana ya Samaliya erime-
[f] Kos. 10. 12. 7 nyekamenyeka. Kubanga [f] basiga
embuyaga, era balikūngula embu-
yaga ezakazimu: talina ng'āno
emera; ekiti tekiribala 'mere; no-
kubala bwekiriba kibaze, ba'na-
8 'gwānga baligirīra dala. Isiraeri
aliri'dwa dala: kakano bali mu ma-
wānga ngekibya ekitaliko bwekisa-
9 nyusa. Kubanga [g] bāmbuse eri
Obwasuli [i] ngentulege eri emu yo-
'ka: [k] Efulaimu aguliri'de abaganzi.
10 Wewawo, newakuba'de nga bagulri-
rira mu mawānga, kakanō nābaka-
kung'anya; era batanu'de okukende-
rēra olwomugugu gwa kabaka
11 wabalāngira. Kubanga Efulaimu
ayonge'de ebyōto okuleta okwōnōna,
ebyōto kyebivu'de bibēra gyali
12 ekyokuleta okwōnōna. Newakuba-
'de nga [l] muwandikira amatēka
gānge mu (biragiro) kakumi, biiti-
13 bwa kintu ki'na'gwānga. Sadaka
ezebyānge ebiwebwayo, bawayo
enyama okuba sadaka nebagirya;
naye Mukama taba'kiriza: kakano
ana'jukira obutali butūkirivu bwā-
bwe nābonereza olwebibi byābwe;
14 [m] bali'da mu Misiri. Kubanga Isi-
raeri yerabi'de Omukoziwe, nāzi-
mba amayumba; era Yuda ayo-
nge'de ebibuga ebiriko enkomera:
[n] naye [n] ndiwereza omuliro ku bibu-
gabye, era gulyōkya ebigo byabyo.

[i] Ma. 4. 6, 8. [m] Ma. 28. 68. [n] Am. 2. 5.

9 Tosanyuka, ai Isiraeri, nesanyu
ngamawānga; kubanga ogenze
ngoyenda okuva ku Katondawo,
wegōmba [a] empēra ku buli gūliro. [a] Kos. 2. 5.
2 Egūliro neso'golero tebiribalisa,
nomwenge omusu gulimu'gwāko.
3 Tebalibēra [b] munsi ya Mukama; [b] Yer. 2. 7.
naye Efulaimu ali'dayo mu Misiri,
era [c] balirīra mu Bwasuli e'mere [c] Dan. 1. 8.
4 eteri nongófu. Tebalifuka (ebiwe-
bwayo) ebyomwenge eri Mukama,
'sō talibasanyukira: sadaka zābwe
ziriba gyebali [d] nge'mere yabaku-
ngubazi; [e] bona abanāgiryāngako [d] Ma. 26. 14. Yer. 16. 7. [e] Kubal. 19. 14.
baliba bōnōnese: kubanga e'mere
yābwe eriba ya ku'kutibwa (bu'ku-
tibwa); teriingira mu nyumba ya
5 Mukama. Mulikola ki ku lunaku
olwokukung'ana okutukuvu, ne ku
lunaku olwembaga ya Mukama?
6 Kubanga, laba, bagenze okuva awali
okuzikirira, (era naye) Misiri ali-
bakung'anya, [f] Menfisi alibazīka: [f] Is. 19. 13.
ebintu byābwe ebya feza ebisanyusa
emyenyāngo giribyemala: ama'gwa
7 galiba mu wema zābwe. Enaku
ezokubonererezamu zitūse, enaku
ezokusasuliramu zitūse; Isiraeri
alikimanya: na'bi musirusiru, o-
musaja alina omwoyo alaluse, olwo-
lufulube lwobutali butūkirivubwo,
8 era okubanga obulabe bungi. [g] E- [g] Ez. 3. 17.
fulaimu (yabānga) mukūmi eri Ka-
tonda wānge: na'bi, ekyāmbika
ekyomutēzi wenyonyi kiri mu ma-
kuboge gona, nobulabe mu nyumba
9 ya Katondawe. Beyōnōnye nyo
nyini nga [i] mu naku Ezegibea: ali [i] Balam. 19. 22. Kos. 10. 9.
'jukira obutali butūkirivu bwābwe,
10 alibonereza olwebibi byābwe. Na-
sānga Isiraeri ngezabibu mu 'dūn-
gu; nalaba bajaja ba'mwe [k] nge- [k] Yer. 24. 2.

soka okwengera ku mutini mu mwāka gwagwo ogwoluberyeberye: naye neba'ja [l] Ebaalupeoli, nebeyāwulira ekyo ekikwasa ensonyi, nebafūka abemizizo ngeyo kyebayagala. Efulaimu ekitībwa kyābwe kiribūka, kirigenda ngenyonyi: tewaliba kuzāla newakuba'de ali olubuto newakuba'de egwako. [m] Newakuba'de nga balera abāna bābwe, era naye ndibafisiza, newataba muntu asiga'dewo: wewawo, era ziri basānga bwendibavako! Efulaimu asimbibwa mu kifo ekyokwesima, nga bwenalaba [n] Tulo: naye Efulaimu alifulumya abānabe eri omu'si. Bawe, ai Mukama: oliwa ki? bawe olubuto olutāsa namabēre amakalu. Obubi bwābwe bwona buli mu Girugali; kubanga eyo gyenabakyāira: olwobubi obwebikolwa byābwe ndibagoba mu nyumba yānge: siribagala nate; abakūngu bābwe bona bajēmu. Efulaimu afumiti'dwa, ekikolo kyābwe kikaze, tebalibala bibala: wewawo, newakuba'de nga bazāla, era naye ndi'ta ekibala ekyolubuto lwābwe ekyāgalwa. Katonda wānge alibasūla kubanga tebāmuwulira: era [o] baliba batambuze mu mawānga.

10 Isiraeri muzabibu ogwēra, ogu leta ebibala byagwo: ngebibalabye bwebyali ebingi, bwatyo bwayonge'de ebyōtobye; ngensiye bweyeyongera okuba enūngi, empagi zebākola bwezabānga enūngi bwezityo. Omutima gwābwe gwāwukanyemu; kakano banālabika omusāngo nga gubasinze: alikuba ebyōto byābwe, aliuyaga empagi zābwe. Mazima kakano banāyogera nti Tetulina kabaka: kubanga tetutya Mukama; ne kabaka aīnza kutukolera ki? Bogera ebigambo (obugambo), nga balāira ebyobulimba mu kulagāna endagāno: omusāngo kyeguva gumerera mu mbibiro zenimiro ngomusūsa. Abali mu Samaliya entīsa eribakwata [a] olwenyana [b] Ezebesuaveni: kubanga abantu bakyo balikiwubālira, ne bakabona bakyo abākisanyukira, (baliwubālira) ekitībwa kyakyo, kubanga kikivu'deko. Era [c] nakyo kiritwālibwa Ebwasuli okuba ekirabo kya [d] kabaka Yalebu: Efulaimu aliwebwa ensonyi, ne Isiraeri alikwatirwa ensonyi okutēsakwe ye. Samaliya, kabaka wāmu azikiri'de nge'jovu ku ma'zi. Era nebifo ebigulumivu ebyomu Aveni, okwōnōna kwa Isiraeri, birizikirizibwa: ama'gwa namatovu galimerera ku byōto byābwe; era [e] baligamba ensozi nti Mutubi'keko; nobusozi nti Mutu'gweko. Ai Isiraeri, wayōnōnānga [f] okuva ku naku Ezegibea: bāimirira eyo; [g] olutalo lwebalwāna nabāna abobujēmu luleme okubatūkirako mu Gibea. Bwendiba nga njaga'de, ndibakanga'vula; namawānga galikung'anyizibwa okulwāna nabo, bwebalisibibwa nokusobya kwābwe kwōmbi. Era Efulaimu [h] nte ndūsi eigirizibwa, eyagala okusāmba (eng'āno); naye 'ninye mu bulagobwe obulūngi. Nditeka ku Efulaimu alimwebagala; Yuda alirima; Yakobo alikuba amavunike ge. [k] Mwesigire mu butūkirivu, mukūngule ngokusāsira bwekuli; [l] mukabale e'taka lya'mwe eritali dīme: kubanga obu'de butūse okunonya Mukama, okutūsa lwali'ja [m] nābatonyesako obutūkirivu. Mulimye obubi, mukūngu'de obatali butūkirivu; muli'de ebibala ebyobulimba: kubanga wesigānga e'kubolyo, olufulube lwabasajabo abamānyi. Okusasamala kyekuliva kubēra mu bantubo, nebigobyo byona birinyagibwa, [n] nga Salumani bweyanyaga Besnaluberi ku lunaku olwolutalo: nyābwe yatandagirwa wamu nabānabe. Era bwatyo Beseri bwalibakola olwobubi bwa'mwe obwenkani'de awo: emāmbya bweriba ngesala, kabaka wa Isiraeri alizikirizibwa dala.

11 [a] Isiraeri bweyali omwāna omuto, namwagala, [b] nempita [c] omwāna wānge okuva mu Misiri. Nga [d] (bwebeyongera) okubaita, bwebatyo (bwebeyongera) okubavako: [e] bāwāngayo sadaka eri Babaali, nebōtereza obubāne ebifanayi ebyōle. Era naye [f] naigiriza Efulaimu okutambula; nabawāmbatira mu mikono gyānge; naye tebamanya nga [g] 'nze nabawonya. [h] Nabawalula nemigwa egyomuntu, nebisiba ebyokwagala: era nabānga gyebali ngābo ababa'gyako ekikoligo ekiri kumba zābwe, nenteka e'mere mu maso gābwe. [k] Tali'da munsi Yemisiri; naye Omwasuli yaliba kabakawe, kubanga bāgāna oku'da. Nekitala kirigwa ku bibugabye, era kiririya ebisibabye nekimalawo olwokutēsa kwābwe bo. Era abantu bānge bamaliri'de oku'da enyuma okunvako: newakuba'de nga babaita oku'da eri (oyo ali) wa'gulu, tewali nomu a'kiriza okumugulumiza. Nākuwayo ntya, Efulaimu? nākugabula ntya, Isiraeri? nākufūla ntya nga [l] Aduma! nāku'sāwo (ntya) nga [m] Zeboimu? omutima gwānge gukyūse munda yānge, okusāsira kwānge kwāki'de wamu. Siritūkiriza busūngu bwānge obukāmbwe, siri'da kuzikiriza Efulaimu: [n] kubanga 'nze Katonda

[l] Kubal. 23. 23.
[m] Yob. 27. 14.
[n] Ez. 26-28.
[o] Ma. 28. 64 neb.
[a] 1 Basek. 12. 28.
[b] Kos. 4. 15.
[c] Kos. 12. 1.
[d] Kos. 5. 13.
[e] Luk. 23. 30. Kub.6. 16; 9. 6.
[f] Kos. 9. 9.
[g] Balaam. 20. 18.
[h] Yer. ch. 34. Kos. 11. 4.
[k] Bag. 6. 6.
[l] Yer. 4. 2.
[m] Is. 45. 8.
[n] 2 Basek. 17. 3.
[a] Kos. 2. 15.
[b] Mat. 2. 15.
[c] Kuv. 4. 22, 23.
[d] Yer. 7. 25, 26.
[e] 2 Basek. 17. 16.
[f] Ma. 1. 31.
[g] Kuv. 15. 26.
[h] Yok 6.44.
[k] Kos. 8. 13.
[l] Luk. 19. 34 neb.
[m] Ma. 29. 23.
[n] Kubal. 23. 19.

'sō siri muntu; Omutukuvu ali wakatiwo: 'sō siriingira mu kibuga.
10 Balitambula okugoberera Mukama, naye aliwuluguma ngempologoma: kubanga aliwuluguma, nabāna abato bali'ja nga bakankana [o] okuva
11 ebugwanjuba. Bali'ja nga bakankana ngenyonyi eva mu Misiri, era ngejiba eriva mnnsi Yebwasuli: era [p] ndibatūza mu nyumba zābwe, bwayogera Mukama.
12 Efulaimu anetōlōze'za obulimba, nenyumba ya Isiraeri (enetōlōze-'za) obukūsa: naye Yuda akyafuga awali Katonda, era mwesigwa awali Omutukuvu.

12 Efulaimu alya mpewo, era agoberera empewo ezebuvanjuba: tata kwongera bya bulimba na kuzika; era [a] balagāna endagāno Nobwasuli, namafuta gatwālibwa mu Misiri.
2 Era [b] Mukama alina empaka ne Yuda, era alibonereza Yakobo ngamakuboge bwegali; alimusasula
3 ngebikolwabye bwebiri. Mu lubuto [c] yamukwata mugandawe ku kisinzīro; era bweyakula nāba no-
4 buinza eri Katonda: wewawo, yabānga nobuinza ku malaika nāwāngula: yakāba amaziga nāmwegairira: [d] yamulaba Ebeseri, era eyo
5 gyeyayogerera na'fe; Mukama Katonda owe'gye; Mukama kye ki-
6 'jukizokye. Kale kyūkira Katondawo: okwatānga okusāsira nomusāngo, omulindirirānga Katondawo enaku zona.
7 Musūbuzi, minzāni eyobulimba eri mu mukonogwe: ayagala oku-
8 jōga. Efulaimu nāyogera nti Mazima nga'gawa'de, nefuni'de ebintu: mu kutegana kwānge kwona tebalindabako butali butūkirivu
9 bwona obwandiba'de ekibi. Naye 'uze ndi Mukama Katondawo okuva munsi Yemisiri; oliba oli awo
[e] nenkutūza mu wema nga ku naku ezembaga eyokwewōmbekerako.
10 Era nayogerānga ne bana'bi, era nyonge'de okwoleseb wa; era nagererānga engero mu mukono gwa
11 bana'bi. Gireadi butali butūkirivu? bo butalimu bwerēre; mu Girugali gyebasalira ente okuba sadaka: wewawo, ebyōto byābwe biri ngebifūnvu mu mbibiro zenfmiro.
12 Awo [f] Yakobo na'dukira mu nimiro ya Alamu, Isiraeri [g] nāwerereza omukazi, era nālūndīra omukazi.
13 Era [i] Mukama na'gya Isiraeri mu Misiri [k] kubwa na'bi, era na'bi ye
14 yamuwonya. Efulaimu asunguwazi'za nyo nyini: omusaigwe kyegaliva gusigala kuye, nekivumekye Mukamawe alikimusasula.

13 Efulaimu bweyayogera, newabawe okukankana; yegulumiza mu Isiraeri: naye bweyayōnōna
2 olwa Baali, nāfa. Awo kakano beyongerayongera okwōnōna, era bekole'de ebifananyi ebisānūse ne feza yābwe, esanamu ngamagezi gābwe bo bwegali, zona mulimu gwa mukozi: bazogerako nti Abasaja abasala sadaka banywegere
3 enyana. Kyebaliva babēra ngekire ekyenkya, era ngomusulo ogu'gwāko nga bukyali, [a] ngebisusūnku embuyaga ezakazimu byezitwāla okubi'gya mu güliro, era [b] ngomu-'ka oguva mu kituli ogufuluma.
4 Era naye 'nze ndi Mukama Katondawo okuva munsi Yemisiri; 'sō nāwe tolimanya Katonda mulala wabula 'nze, 'sō [c] tewali mulokozi
5 wazira 'nze. [d] Nakumanyira mu 'dūngu, [e] munsi eyenyōnta enyingi,
6 [f] Nge'dūndiro lyābwe bweryabānga, bweba'kutānga bwebatyo; ba'kuta, omutima gwābwe negwegulumiza;
7 kyebavu'de banerabira 'nze. Kyenvu'de mbēra gyebali ngempologoma: ngengo nditēgera ku 'kubo:
8 ndisisinkana nabo nge'dubu enyagi'dwako abāna bayo, era ndiyuza olubiko olwokumutima gwābwe: era ndibalīra eyo ngempologoma; ensolo eyomunsiko eribatāgula. Kwe
9 kuzikiririrakwo, ai Isiraeri, kubanga (oli) mulabe wānge, omulabe wo-
10 mubeziwo. Kabakawo 'no aliru-'dawa, akulokole mu bibugabyo byona? nabalamuzilbo [g] bewayogerako nti Mpa kabaka nabakūngu?
11 Nkuwa'de kabaka nga ndiko obusūngu, era [i] mu'gyewo nga ndiko
12 ekirui. Obutali butūkirivu bwa Efulaimu busibi'dwa; ekibikye ki-
13 tereke'dwa. Obubalagaze bwomukazi alūmwa okuzāla bulimutūkako: ye mwāna atalina magezi; kubanga ekisēra kitūse aleme okulwā mu kifo omuita abāna nga bazā-
14 libwa. Ndibanunula eri amānyi agamagōmbe; ndibagula okuva eri okufa: [k] 'gwe okufa, ebibonobonobyo biriru'dawa? 'gwe entāna, okuzikirizakwo kuliru'dawa? [l] okwenenya kulikwekebwa amaso gānge.
15 Newakuba'de ngalina ebibala bingi mu bagandabe, embuyaga ezebuvanjuba ziri'ja, omu'ka gwa Mukama ogulinya okuva mu 'dūngu, olu'zirwe nerukalira, ensuloye ne-'gwāwo: alinyaga ebibya byona
16 ebisanyusa ebyaterekebwa. Samaliya alibako omusāngogwe; kubanga ajēme'de Katondawe: baligwa nekitala; abāna bābwe abawere balitandagirwa, nabakazi bābwe abali embuto balibāgibwa.

14 Ai Isiraeri, komawo eri Mukama Katondawo; kubanga ogu-
2 'de olwobutali butūkirivubwo. Mu-

[a] Ia. 11. 11.
[b] Ez. 37. 21 neb.
[a] Kos. 5. 13.
[b] Kos. 4. 1.
[c] Lub. 25. 26.
[d] Lub. 28. 12.
[e] Lev. 23. 34.
[f] Lub. 28. 5.
[g] Lub. 29. 20 neb.
[i] Kuv. 12. 30.
[k] Ma. 18. 18.
[a] Zab. 1. 4.
[b] Zab. 68. 2.
[c] Ma. 32. 37 neb.
[d] Ma. 2. 7.
[e] Ma. 8. 15.
[f] Ma. 8. 12 neb.
[g] 1 Sam. 8. 5, 19.
[i] 1 Sam. 15. 22, 23.
[k] 1 Kol. 15. 55.
[l] Bal. 11. 29.

twāle ebigambo wamu na'mwe, mukomewo eri Mukama: mumugambe nti 'Gyawo obutali butūkirivu bwona, o'kirizeko ebirūngi: bwetutyo
[a] Zab. 15. 14. Beb. 13.15. [b] Kos. 5. 13. [c] Is. 30. 2, 16; 31. 1. [d] Zab. 10. 14. [e] Kos.11.1. [f] Mi. 5. 7.
[a] tunāsasula (ekiwebwayo) ekyomu- 3 mimwa gya'fe, ngente enume. [b] Asuli talituwonya; [c] tetulyebagala embalāsi: 'sō tetuligamba nate mulimu gwa mikono gya'fe nti ('Mwe muli) bakatonda ba'fe: kubanga [d] eri 'gwe atalina kitāwe 4 gyalabira okusāsirwa. Ndiwonya oku'da kwābwe enyuma, [e] ndibagala kubwānge: kubanga obusūngu 5 bwānge bukyūse okumuvako. Ndiba [f] eri Isiraeri ngomusulo: alimulisa nge'dānga, era alisimba emi- 6 zigye nga Lebanoni. Amatabige galirānda, nobulūngibwe buliba ngomuzeituni, nakalosake nga Le- 7 banoni. [g] Ababēra wansi wekisikirizekye balikomawo; balirama ngeng'āno, nebamulisa ngomuzabibu: akawōwoke kaliba ngomwe- 8 nge ogwa Lebanoni. Efulaimu (alyogera nti) Nkyafayo ki eri ebifananyi? 'Nze njitabye, era ndi'sayo omwoyo eri ye: ninga omuberosi omugimu; [h] ebibalabyo bira- 9 bika okuva gyendi. [k] Ani alina amagezi nātegēra bino? (āni alina) obukakabaka nābimanya? kubanga [l] amakubo ga Mukama ga nsōnga, nabatūkirivu banāgatambulirāngamu; naye abasobya banāgwānga omwo.

[g] Zab.91.1.
[h] Yek. 18. 4, 3. [i] Zab. 107. 43.
[k] Nge. 10. 29. [l] Nge. 10.

YOERI.

1 Ekigambo kya Mukama ekya'jira Yoeri mutabani wa Pesueri.
2 Muwulire kino, 'mwe abaka'de, era mutege okutu, 'mwe 'mwena abali munsi. Kino kyali kiba'dewo mu biro bya'mwe oba mu biro bya
[a] Zab. 78. 4. 3 bajaja ba'mwe? [a] Mukibūlire abāna ba'mwe, nābāna ba'mwe (babūlire) abāna bābwe, nabāna bābwe
[b] Ma. 28. 38. 4 abemirembe emirala. Ebyo akawūka byekafi'sawo [b] enzige ebiri-'de; nebyo enzige byeyafi'sawo kaluse'jera kabiri'de; nebyo kaluse-'jera byekafi'sawo akācāka kabiri-
5 'de. Muzukuke, 'mwe abatamivu, mukābe amaziga; muwowogane, 'mwe 'mwena abanywa omwenge, olwomwenge omuwōmerevu; ku-
[c] Is. 32. 10. [d] Yo. 2. 2. banga [c] gumali'dwawo okuva ku 6 kamwa ka'mwe. Kubanga [d] e'gwānga litaba'de ensi yānge, eryamānyi eritabalika: amanyoge manyo ga mpologoma, era alina amaso-
7 ngezo agempologoma enkulu. Azisi'za omuzabibu gwānge, era asasāmbu'de omutini gwānge: agusasāmbuli'de dala, era agusu'de wala; amatabi gagwo gafūse mēru.
8 Kungubaga ngomuwala eyesibye ebibukutu bwakungubagira 'bawe
9 owomubuwalabwe. Ekiwebwayo ekyobu'ta nekiwebwayo ekyokunywa bimali'dwawo okuva mu nyumba ya Mukama; bakabona, aba-
10 wereza ba Mukama, bawubāla. Enimiro, ezise, [e] ensi ewubāla; kubanga eng'āno ezise, omwenge omusu
11 gukaze, amafuta gagwērera. Mukwatibwe ensonyi, 'mwe abalūmi, muwowogane, 'mwe abawawāgula emizabibu, olweng'āno ne sayiri;
12 kubanga ebikūngulwa ebyomunimiro bifu'de. Omuzabibu guwotōse, nomutini guyōngobera; omukomamawānga nolukindu nomucūngwa, emiti gyona egyomunimiro, giwotōse: kubanga [f] esanyu liwotō-
13 se okuva ku bāna babautu. [g] Mwesibe (ebibukutu) mukungubage, 'mwe bakabona; muwowogane, 'mwe abawereza bekyōto; mu'je mugalamire nga mwamba'de ebibukutu nemukēsa obu'de 'mwe abawereza ba Katonda wānge: kubanga ekiwebwayo ekyobu'ta nekiwebwayo ekyokunywa baguguba nabyo eri enyumba ya Katonda wa-
14 'mwe. [f] Mutukuze okusiba, muite okukung'ana okutukuvu, mukung'anyize abaka'de ne bona abali munsi eri enyumba ya Mukama Katonda wa'mwe mumukābire Mu-
15 kama. Zitusāuze olwolunaku! kubanga [k] olunaka lwa Mukama lunātera okutūka, era luli'ja ngokuzikiriza okuva eri Omuinza webintu
16 byona. E'mere temali'dwawo 'fe nga tulaba, (wewawo,) esanyu nokujaguza okuva mu nyumba ya Ka-
17 tonda wa'fe? Ensigo zivūnda wansi wamafunfugu gazo: amawanika galeke'dwawo, amaterekero gasūli-'dwa; kubanga eng'āno ewotōse.
18 [i] Ensolo nga zisinda! amagana gente gabuli'dwa amagezi, kubanga tezirina mu'do; wewawo, ebisibo
19 byendiga [m] bireke'dwawo. Ai Mukama, 'gwe nkābira: kubanga omuliro gwōke'za amalūndiro agomu-'dūngu, nenimi zagwo zōke'za emi-
20 ti gyona egyomunimiro. Wewawo, ensolo ezomunsiko [n] zikuwankira-

[e] Is. 24. 11. Yer. 48. 33. [f] Yer. 4. 8.
[g] 2 Byom. 29. 3.
[k] Is. 13. 6, 9. Yer. 46. 10. Ez. 30. 3. Kos. 2. 1.
[i] Kos. 4. 3.
[m] Kos. 12. 16.
[n] Zab. 104. 21; 145. 15.

wankira: kubanga emi'ga egyama-'zi gikali'de, nomuliro gwoke'za amalūudiro agomu'dūngu.

2 Mufūira ekondēre mu Sayuni, era mulāize ku lusozi lwānge olutukuvu; bona abali munsi bakankane: kubanga olunaku lwa Mukama
[a] Am.5.18, 20. 2 lu'ja, kubanga luli kumpi; [a] olunaku olwekizikiza nekikome, olunaku olwebire nekizikiza ekiku'te, [b] ngemāmbya bwesaliraku nsozi; e'gwānga edene era eryamānyi, tewabāngawo eribenkana, 'sō tewalibawo nate oluvanyuma lwābwe, okutūsa ku myāka egyemirembe emingi.
3 Omuliro gwōkya mu maso gābwe; era enyuma wābwe enimi ezomuliro zāka: ensi eri [c] ngolusuku lwa Adeni mu mberi yābwe, nenyuma yābwe 'dūngu eryazika; 'sō naye
[c] Ez. 28.13. 4 tewali eyali abawonye. [d] Enfanana yābwe eri ngenfanana yembalāsi; era ngabebaga'de embalāsi bwebā-
[d] Kub.9.7. 5 'dukana bwebatyo embiro. Babūka (nga bawūma) ngamagāli bwegawūmira ku ntiko zensozi, ngomuliro bweguwūma ogwōkya ensāmbu, nge'gwāuga eryamānyi erisi-
6 mbye enyiriri olwolutalo. Olwoku'ja kwābwe abantu babalagalwa, amaso
7 gona gafūse 'bala. Ba'duka mbiro ngabasaja abamānyi; balinya bugwe ngabaşaja abalwānyi; era basimba buli muntu mu 'kubolye, 'sō
8 tebasobya nyiriri. 'Sō tewali eyesiga mu'ne; basimba buli muntu mu mpitiroye: era bawagulira awali ebyokulwānyisa, 'sō tebakoma
9 (mu lugendo lwābwe). Babūka bagwa ku kibuga; bafubutukira ku bugwe; bawalampa nebatūka mu nyumba; baingirira mu bituli ngo-
10 mu'bi. E'taka likankana mu maso
[e] Mat. 24. 29. gābwe; e'gulu lijugumira: [e] enjuba nomwezi bibako ekizikisa, nemunyenye zirekayo okwāka kwazo:
11 era Mukama aleta e'dokozirye mu maso ge'gyerye; kubanga olusisiralwe lunene nyo; kubanga oyo atūkiriza ekigambokye wa mānyi: kubanga olunaku lwa Mukama lu-
[f] Kubal. 24. 23. Mala. 3. 2. [g] Ma 4. 30. 1 Sam. 7. 3. Kos. 12. 6. [i] 1 Sam. 7. 6. [k] Zab. 34. 18. [l] Yon. 4. 2. Nak. 1. 3. kulu, lwa ntīsa nyo nyini; era [f] ani 12 ni ainza okulusobola? Era naye ne kakano [g] munkyūkire nomutima gwa'mwe gwona, [i] nokusiba nokukā-
13 ba amaziga nokuwubāla: era [k] mūyuze omutima gwa'mwe 'sō si byambalo bya'mwe. mukyūkire Mukama Katonda wa'mwe: [l] kubanga wa kisa, era a'ju'de okusāsira, alwāwo okusunguwala, era akwatirwa nyo ekisa, era yejusa obutaleta bu-
14 bi. [m] Ani amanyi obanga takyūke neyejusa nāleka [n] omukisa enyumawe, kye [o] kiwebwayo ekyobu'ta nekiwebwayo ekyokunywa eri Mukama Katonda wa'mwe?

15 Mufūire ekondēre mu Sayuni, mutukuze okusiba, muite okuku-
16 ng'ana okutukuvu: mukung'anye abantu, [p] mutukuze ekibīna, mukung'anye abaka'de, mulete abāna abato nabo abayōnka amabēre: awasa omugole ave mu kisengekye,
17 nomugole mu njuye. Bakabona, abawereza ba Mukama, bakābire amaziga wakati wekisasi nekyōto. era bogere nti Sāsira abantubo, ai Mukāma, 'sō towayo busikābwo okuvumibwa, amawānga okubafuga: [r] kiki ekināba kibōge'za mu mawā-
18 nga nti Katonda wābwe aliru'dawa?
Awo Mukama nākwatirwa obu-
19 'gya ensiye, nāsāsira abantube. Awo Mukama na'damu nāgamba abantubo nti Laba, ndibawereza [s] eng'āno nomwenge namafuta, era bi-
20 riba'kusa: 'sō siribafūla nate ekivume mu mawānga: naye ndiba-'gyako [t] (e'gye) eryobukika obwa kono nenditwāla wala, nembagobera munsi enkalu eyalekebwawo, aba-
21 kulembezebe [u] mu nyanja eyebuvanjuba, nabasēmbibe [w] mu nyanja eyebugwanjuba; nekivūndukye kirirnya, nokuwunnyakwe kulirinya,
kubanga akoze ebikulu. Totya, 'gwe ensi, sanyuka ojaguze; kuba-
22 nga Mukama akoze ebikulu. Temutya, 'mwe ensolo ezomunsiko; kubanga [y] amalūndiro agomu'dūngu galoka, kubanga omuti gubala
23 ebibala byagwo, omutīni nomuzeituni gireta amānyi gagyo. Kale musanyuke, 'mwe abāna ba Sayuni, era mujagulize Mukama Katonda wa'mwe: kubanga abawa [z] enkuba eya to'go mu kigera kyayo ekisāna, era abatonyeseza enkuba,
enkuba eya to'go neukuba eya 'dūmbi, mu (mwezi) ogwoluberyeberye.
24 Namawūliro gali'jula eng'āno, [a] namaso'golero galiyika omwenge na-
25 mafuta. Era ndiba'diza emyāka enzige gyeyalya, kaluse'jera nakācāka nakawūka, e'gye lyānge eringi lye-
26 nagaba okubatabāla. Kale munālyānga bingi nyo, nemu'kuta, nemutendereza erinya lya Mukama Katonda wa'mwe eyabakola ebyekitalo:
[b] nabantu bānge tebalikwatibwa
27 nsonyi enaku zona. Era mulimanya nga ndi [c] wakati mu Isiraeri, era nga [d] ndi Mukama Katonda wa-'mwe, 'sō tewali mulala: nabantu bānge tebalikwatibwa nsonyi.
28 Awo [e] olulitūka oluvanyuma [f] ndifuka omwoyo gwānge ku bona abalina omubiri; kale [g] batabani ba-'mwe ne bawala ba'mwe baliragula, abaka'de ba'mwe balirōta ebirōto, abalenzi ba'mwe baliraba okwōle-
29 sebwa: era ne ku ba'du ne ku bazāna mu naku ezo kwendifuka o-
30 mwoyo gwānge. Era [i] ndyōlesa

[p] Kuv. 19. 10, 22.

[r] Kuv. 32. 11 neb. Ma. 9. 28 neb. Zab. 42. 3.

[s] Yo. 1. 10. Mala. 3. 10 neb.

[t] Yer. 1. 14.

[u] Ez. 47.18. Zek. 14. 8. [w] Ma. 11. 24.

[y] Yo. 1. 19.

[z] Yer. 5 24. Kos. 6. 3.

[a] Yo. 3. 13.

[b] Is. 49. 23.

[c] Lev. 26. 11 neb. Kos. 11. 9. [d] Is. 45. 5. Ez. 39. 22.

[e] Bik. 2. 17 neb. [f] Is. 44. 3. Ez. 39. 29. Zek. 12.10. [g] Is. 54. 13.

[i] Luk. 21. 11.

ebyekitalo mu 'gulu ne munsi, omusai nomuliro nempagi ezomu ka.
31 [k] Enjuba erifūka kizikiza, [l] nomwezi okuba omusai, olunaku lwa Mukama [m] olukulu era olwentisa [n] nga
32 terunaba ku'ja. Awo olulitūka [o] buli alisaba erinya lya Mukama alirokoka: kubanga [p] ku lusozi Sayuni ne mu Yerusalemi walibawo abo abaliwona, nga Mukama bweyayogera, ne mu [r] kitūndu ekirifi'kawo (mulibamu) abo Mukama
3 baliita. Kubanga, laba, [a] mu nnaku ezo ne mu birō ebyo, bwendikomyawo obusibe bwa Yuda ne
2 Yerusalemi, [b] ndikung'anya amawānga gona nembaserengesa [c] mu kiwōnvu kya Yekosafati; kale ndiwolereza abantu bānge nobusika bwānge Isiraeri bebasāsānyi'za mu mawānga nebagabana ensi yānge
nga [d] nyima eyo nga mpoza nabo. Era [e] bakubi'de abantu bānge obululu: era bawa'deyo omulenzi olwomukazi omwenzi, nebatūnda omuwala olwomwenge, ba-
4 lyoke banywe. Wewawo, na'mwe nfayo ki eri 'mwe, 'mwe [f] Tulo ne Sidoni nenjui zona Ezobufirisuti? Mulinsasula? nokusasula bwemuliba nga munsasu'de, ndyānguya māngu ndisambyako oku'za okusasula kwa'mwe ku mutwe gwa'mwe
5 'mwe. Kubanga [g] mutu'te efeza yānge ne zābu yānge, nemutwāla mu bigwa bya 'mwe ebintu byānge
6 ebirūngi ebisanyusa; era abāna ba Yuda nabāna ba Yerusalemi mwababaguza abāna Babayonani, muba-'julule (okubatwāla) ewala nensalo
7 yābwe: laba, ndibagolokosa mu kifo gyemwabatūnda, era ndi'za okusasula kwa'mwe ku mutwe gwa-
8 'mwe 'mwe; era nditūnda batabani ba'mwe ne bawala ba'mwe mu mukono gwabāna ba Yuda, nabo balibaguza abasaja Abeseba, e'gwānga eriri ewala: kubanga Mukama yakyoge'de.
9 Mulāngire kino mu mawānga; mutegeke obulwa: mugolokose abasaja abamānyi: abasaja bona abalwānyi basembere, bāmbuke.
10 [t] Muwese enkūmbi za'mwe okuba ebitala, nebiwabyo bya'mwe okuba amafumu: omunafu ayogere nti
11 Ndi wa mānyi. Mwānguwe mu'je, 'mwe 'mwena amawānga agetōlo'de mukuug'ane: serengesa eyo ababo
12 abamānyi, ai Mukama. Amawānga gaimuke gāmbuke [k] mu kiwōnvu kya Yekosafati: kubanga eyo gyenditūla [l] okusala omusāngo gwa-
13 mawānga gona agetōlo'de. [m] Mutekewo ekiwabyo, kubanga ebikūngulwa byenge'de: mu'je musāmbe; kubanga [n] eso'golero li'ju'de, amabānvu gayika; kubanga obubi
14 bwābwe bungi. Olugube, olugube (lwabantu) bali mu kiwōnvu ekyokumaliriiramu! kubanga olunaku lwa Mukama luli kumpi mu kiwō-
15 nvu ekyokumaliriiramu. [o] Enjuba nomwezi biriko ekizikiza, nemunyenye zirekayo okwāka kwazo.
16 Awo Mukama aliwuluguma ngaima Esayuni, alireta e'doboziye ngaima Eyerusalemi; ne'gulu nensi birikankana: naye Mukama aliba bu'dukiro eri abantube era e-
17 kigo eri abāna ba Isiraeri. [p] Bwemutyo mulimanya nga 'nze ndi Mukama Katonda wa'mwe, abēra ku Sayuni [r] olusozi lwānge olutukuvu: kale Yerusalemi kiriba kitukuvu, 'sō [s] tewalibā ba'na'gwānga
18 abalikiitamu mate. Awo [t] olulitūka ku lunaku lulī ensozi ziritonya omwenge omuwōmerevu, nobusozi bulikulukuta amata, nobu'ga bwona obwa Yuda bulikulukuta ama'zi; era [u] olu'zi luliva mu nyumba ya
19 Mukama, lulifukirira ekiwōnvu [w] Sitimu. Misiri eriba matōngo, ne [x] Edomu eriba 'dūngu eryalekebwawo, olwekye'jo ekyagirirwa abāna ba Yuda, kubanga bayiye omusai ogutaliko musāngo munsi yābwe.
20 Naye Yuda alibērera enaku zona, ne Yerusalemi okuva ku mirembe
21 okutūka ku mirembe gyona. Era ndirongōsa omusai gwābwe gwesalongōsa: kubanga Mukama abēra ku Sayuni.

AMOSI.

1 EBIGAMBO bya Amosi [a] eyali owokubasūmba be [b] Tekoa, byeyalaba ebya Isiraeri mu mirembe gya [c] U-'ziya kabaka wa Yuda ne mu mirembe gya [d] Yeroboamu mutabani wa Yoasi kabaka wa Isiraeri, ngekyasiga'deyo emyāka ebiri okutūka ku [e] kikankano kyensi.
2 Nāyogera nti Mukama aliwuluguma ngaima Esayuni, era alireta e'doboziye ngaima Eyerusalemi; kale amalūndiro agabasūmba galiwubāla, nentiko ya Kalumeri eriwotōka.
3 Bwati bwayogera Mukama nti Olwabyōnōno bisatu ebya [f] Dama-

[k] lu. 10.
[l] Kub. 6. 12.
[m] lu. 11.
[n] Mala. 4. 5.
[o] Bal. 10. 13.
[p] Is. 46. 13; 59. 20. Ob. 17.
[r] Is. 1. 9; 10. 21; 11. 11, 16. Yer. 31. 7. Mi. 4. 7; 5. 3, 7, 8; 7. 18. Zek. 8. 6. neb.
[a] Yer. 30. 3. Ez. 38. 14.
[b] Zef. 3. 8. Zek. 14. 2 neb.
[c] 2 Byom. 20. 26.
[d] Is. 66. 16. Ez. 38. 22.
[e] Ob. 11. Nak. 3. 10.
[f] Am. 1. 9.
[g] 2 Byom. 21. 16 neb.
[t] Is. 2. 4.
[k] Is. 2.
[l] Zab. 96. 13. Is. 2. 4. Mi. 4. 3.
[m] Kub. 14. 15.
[n] Kub. 14. 15 neb.
[o] Yo. 2. 10.
[p] Yo. 2. 27.
[r] Ob. 16. Zek. 8. 3.
[s] Is. 26. 5. Nak. 1. 15. Zek. 14. 21. Kub. 21. 27; 22. 15.
[t] Is. 2. 11.
[u] Ez. 47. 1.
[w] Kubal. 23. 1.
[x] Yer. 49. 8, 17. Ez. 25. 12.
[a] Am. 7. 14, 15.
[b] 2 Sam. 14. 2.
[c] 2 Basek. 15. 1.
[d] 2 Basek. 14. 23.
[e] Zek. 14. 5.
[f] Is. 17. 1.

siko, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwa kwakyo okukivako; kubanga [g] bawu'de [h] Gireadi nebi-
4 ntu ebiwūla ebyebyūma: naye ndiwereza omuliro mu nyumba ya [k] Kazaeri, kale gulyōkya amayu-
5 mba ga Benukadadi. Era ndimenya ekisiba kya Damasiko, ne'malawo oyo abēra mu kiwōnvu kya Aveni, noyo akwata omu'go ogwobwakabaka (ndimumalawo) okuva ku nyumba ya Edeni: nabantu Abebusuli baligenda mu busibe Ekiri, bwayogera Mukama.

6 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno bya [i] Gaza bisatu, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwa kwakyo okukivako; [m] kubanga batwāla nga basibe e'gwānga
7 lyona okubawayo eri Edomu: naye ndiwereza omuliro ku bugwe we Gaza, era gulyōkya amayumba ga-
8 kyo: era ndimalawo abali mu [n] Asudodi, noyo akwata omu'go ogwobwakabaka (ndimumalawo) okuva ku Asukuloni: era ndikyūsa omukono gwānge okulwāna ne Ekuloni, [o] nekitūndu ekifi'sewo Ekyabafirisuti balizikirira, bwayogera Mukama Katonda.

9 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno bya [p] Tulo bisatu, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwa kwakyo okukivako; kubanga bagabula e'gwānga lyona eri Edomu nebata'jukira ndagāno
10 eyolugānda: naye ndiwereza omuliro ku bugwe we Tulo, era gulyōkya amayumba gakyo.

11 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno bya [r] Edomu bisatu, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwakwe okumuvako; kubanga yai'ganyānga [s] mugandawe nekitala, nāsūla okusāsira kwona, obusūngubwe nebutāgulatāgula enaku zona nāguguba nekiruikye emi-
12 rembe gyona: naye ndiwereza omuliro ku Temani, era gulyōkya amayumba Agebozula.

13 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno ebyabāna ba [t] Amoni bisatu, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwa kwābwe okubavako; kubanga [u] babāze abakazi abali embuto Abegireadi, balyoke
14 bagaziye ensalo yābwe: naye ndikuma omuliro mu bugwe we [w] Laba, era gulyōkya amayumba gakyo, nga balekāna ku lunaku olwolutalo, kibuyaga ngakūnta ku lunaku o-
15 lwembuyaga ezakazimu: era kabaka wābwe aligenda mu busibe, ye nabakūngubе wama, bwayogera Mukama.

2 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno bya Moabu bisatu,

wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwa kwakyo; [a] kubanga yayōkya amagūmba ga kabaka wa
2 Edomu nāgafūla e'vu: naye ndiwereza omuliro ku Moabu, era gulyōkya amayūmba Agekeriosi; era Moabu alifa, nga basasamala nga
3 balekāna nga bafūwa ekondēre: era ndimalawo omulamuzi okuva wakati mukyo, era ndi'tira abakūngu bamu bona wamu naye, bwayogera Mukama.

4 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno bya Yuda bisatu, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwakwe okumuvako; [b] kubanga bagānyi amatēka ga Mukama, 'sō tebaku'te biragirobye, nebyobulimba byābwe bibawabi'za, [c] bajaja bābwe byebāgobererānga mu ku-
5 tambula kwābwe: naye ndiwereza omuliro ku Yuda, era gulyōkya amayumba Ageyerusalemi.

6 Bwati bwayogera Mukama nti Olwebyōnōno bya Isiraeri bisatu, wewawo, olwebina, sirikyūsa kubonerezebwakwe okumuvako; kubanga [d] batūnze omutūkirivu olwefeza
7 neyetāga olwomugogo gwengato: abawankirawankira enfūfu eyokunsi eyokumutwe gwabāvu, nebakyāmya olugendo olwabawōmbefu: nomusaja ne kitāwe baliingira eri omuwala (omu), okwōnōna erinya lyā-
8 nge etukuvu: era bagalamira ku ma'bali ga buli kyōto ku [e] ngoye zebasingirwa, ne mu nyumba ya Katonda wābwe mwebanyuera o-
9 mwenge gwabo bebatanze. Era naye [f] nazikiriza Omwamoli mu mberi yābwe, obuwānvubwe bwali ngobuwānvu obwemivule, eri yali wa mānyi ngemyera; era naye nazikiriza ebibalabye engulu nemi-
10 zigye wansi. Era [g] nabalinyisa nga mba'gya munsi Yemisiri nembalung'amiza emyāka amakumi ana mu'dūngu, okulya ensi Eyo-
11 mwamoli. Nengolokosa ku batabani ba'mwe okuba bana'bi, ne ku balenzi ba'mwe okuba [h] Abawōnge. Si bwekiri bwekityo, ai 'mwe abāna ba Isiraeri? bwayogera Muka-
12 ma. Naye [k] nemuwa Abawōnge omwenge okunywa; nemulagira bana'bi nga mwogera nti Temulagula. Laba, ndibanyigiriza mu kifo kya'mwe, nge'gāli eri'ju'de ebi-
14 nywa bwerinyigiriza. Awo oku-'duka kulibula [l] owembiro, 'sō nowamānyi talyongera mānyige, 'sō
15 nomuzira talyewonya: 'sō noyo taliimirira akwata omutego; nowembiro oku'duka talyewonya: [m] 'sō noyo eyebagala embalāsi talyewo-
16 nya: noyo alina obugumu mu bamānyi ali'duka ngali bwerēre ku lunaka olwo, bwayogera Mukama.

[f] 2 Basek. 13. 7.
[g] 2 Basek. 10. 33.
[h] 2 Basek. 13. 24.
[i] Yer. 47. 1, 5. Zef. 2. 4. Zek. 9. 5, 6.
[m] 2 Byom. 28. 18.
[n] 1 Sam. 5. 1.
[o] Yer. 47. 4.
[p] Yo. 3. 4.
[r] Zab. 137. 7. Yer. 27. 3.
[s] Lub. 27. 41.
[t] Yer. 49. 1. Zef. 2. 8, 9.
[u] Kos. 13. 16.
[w] Ex. 21. 20.
[a] 2 Basek. 3. 27.
[b] Lev. 26. 14 neb.
[c] Ez. 20. 18, 30.
[d] Lev. 25. 39.
[e] Kuv. 22. 26.
[f] Kubal. 21. 21-25. Yos. 24. 8.
[g] Kuv. 12. 51. Am. 3. 1.
[h] Kubal. 6. 2. Kung. 4. 7.
[k] Kubal. 6. 3.
[l] Mub. 9. 11.
[m] Zab. 33. 17.

3 Muwulire ekigambo kino Mukama kyaboge'deko, 'mwe abāna ba Isiraeri, ku kika kyona kyenaliniyisa nga nki'gya munsi Yemisiri,
2 ngayogera nti [a]'Mwe 'mwe'ka benamanya ku bika byona ebyensi zona: [b]kyendiva mbabonereza olwobutali butūkirivu bwa'mwe bwona.
3 Ababiri baīnza okutambulira awamu wabula nga batabaganye?
4 Empologoma ewulugumira mu kibira nga terina mui'go? empologoma ento eima mu mpaku yayo okulira nga teriko kyeku'te? Enyonyi eīnza okugwa mu mutego kunsi nga tebagitēze kakunizo? omutego gumasuka okuva wansi nga teguliko kyegukwasi'za?
5 Bafüira ekondēre mu kibuga, abantu nebatatya? [c]obubi bugwa ku kibuga, Mukama nga tabulēse?
6 Mazima Mukama Katonda taliko kyalikola wabula [d]ngabi'kuli'de aba'dube bana'bi ekyāmakye. Empologoma ewulugumye, ānī atatye? Mukama Katonda ayoge'de, [e]āni aīnza obutalagula?
9 Mulāngire mu mayumba mu [f]Asudodi ne mu mayumba munsi Yemisiri, mwogere nti Mukung'anire ku nsozi [g]Ezesamaliya, mulabe enjogāno eziri omwo bwezenkana obunji, nokujōga bwekuli okuli omwo wakati.
10 Kubanga tebamanyi kukola bya nsōnga, bwayogera Mukama, abo abatereka ekye'jo nobunyazi mu mayumba gābwe.
11 Mukama Katonda kyava ayogera bwati nti (Walibawo) omulabe, okwetōlōla ensi enjui zona: naye alikakanya amānyigo okukuvako, namayumbago galinyagibwa.
12 Bwati bwayogera Mukama nti Ngomusūmba bwawonyako mu kamwa kempologoma amagulu abiri oba ekitūndu kyokutu; bwebatyo abāna ba Isiraeri bwebaliwonyezebwa, abatūla mu Samaliya mu nsōnda yekiriri ne ku bigugu ebya aliri ebyokukitānda.
13 Muwulire mube abajuliirwa eri enyumba ya Yakobo, bwayogera Mukama Katonda, Katonda owe'gye.
14 Kubanga ku lunaku lwendibonereza Isiraeri olwebyōnōnobye, era ndibonereza [i]ebyōto bya [k]Beseri, [l]namayembe gekyōto galisalibwako negagwa wansi.
15 Era ndikuba [m]enyumba eya to'go wamu nenyumba eyekyēya; [n]nenyumba ezamasānga ziribula, namayumba amanene galikoma, bwayogera Mukama.

4 Muwulire ekigambo kino, [a]mwe ente Ezebasani, abali ku lusozi lwa Samaliya, abajōga abāvu, abakamula abetāga, abagamba bakama
2 bābwe nti Mulete tunywe. Mukama Katonda [b]alāi'de obutukuvabwe nga, laba, enaku ziribatūkako
[c] Iwebaliba'gyawo namalobo, nekitūndu kya'mwe ekirifil'kawo (baliba'gya-
3 we) namalobo agavuba. Era mulivamu nga muita mu bitali ebiwa gu'dwa, buli emu ngesimbira dala mu maaso gayo; nemwesūla mu Kalumoni, bwayogera Mukama.
4 Mu'je Ebeseri mwōnōne; (mu'je) [d]Egirugali mwōngere okwōnōna (kwa'mwe); era muletēnga sadaka za'mwe buli nkya [e]nebitūndu bya'mwe ebyekumi buli naku esatu;
5 muweyo [f]sadaka eyokwebaza kwebyo [g]ebizimbulukuswa, mulāngire [h]ebiwebwayo kubwa'mwe mulīrālike: kubanga ekyo kyemusīma, ai 'mwe abāna ba Isiraeri, bwayogera
6 Mukama Katonda. Era nānge mbawa'de obulongōfu bwamanyo mu bibuga bya'mwe nokubulwa e'mere mu mayumba ga'mwe gona: era [i]naye temu'dānga gyendi, bwayo-
7 gera Mukama. Era nānge [k]mbaziri'za enkuba, ngekyasiga'deyo emyezi esatu okutūsa amakūngula: nentonyesa enkuba ku kibuga ekimu, nenziiza enkuba obutatonya ku kibuga ekirala: ekitūndu kimu kyatonyebwako, nekitūndu kyetatonyako nekiwotōka.
8 Awo abumubibuga ebibiri oba bisatu nebatambulatambula nebatūka mu kibuga ekimu okunywa ama'zi, 'sō teba'kutānga: era naye temu'dānga gyendi, bwa-
9 yogera Mukama. Mbakubye nokugēngewala nobukuku: akawūka kali'de olufulube lwensuku za'mwe nensuku za'mwe ezemizabibu nemitini gya'mwe nemizeituni gya'mwe: era naye temu'dānga gye-
10 ndi, bwayogera Mukama. Mpere'za mu'mwe kawumpuli ngengeri Eyemisiri bweyali: abalensi ba'mwe mba'se nekitala, [m]nenziyawo embalāsi za'mwe; ne'ninyisiza ne mu nyindo za'mwe okuwunya kwolusisira lwa'mwe: era naye temu'dānga gyendi, bwayogera Mukama.
11 Nsu'de (abamu) ku'mwe [n]nga Katonda bweyasūla Sodomu ne Gomola, na'mwe nemuba [o]ngomumuli ogusikibwa mu muliro: era naye temu'dānga gyendi, bwayogera Mukama.
12 Kyendiva nkukola bwenti, ai Isiraeri: era kubanga ndikakola kino, weteketeke okusisinkana ne
13 Katondawo, ai Isiraeri. Kubanga, laba, oyo abūmba ensozi, era atōnda embuyaga, era [p]abūlira omuntu byalowōza, afūla enkya okuba ekizikiza, era alinya ku bifo ebigulumivu ebyensi; [r]Mukama Katonda owe'gye lye linyalye.

5 Muwulire ekigambo kino kyenkwata okubakungubagira, ai enyumba ya Isiraeri. [a]Omuwala

[a] Ma. 7. 6. Zab. 114. 19 neb. [b] Es. 9. 6. Dan. 9. 12. Mat. 10. 15. Luk. 12. 47. Bal. 2. 9. 1 Pet. 4. 17.
[c] Is. 45. 7.
[d] Lub. 6. 13; 18. 17-21.
[e] Bik. 4. 20. 1 Kol. 9. 16.
[f] Am. 1. 8.
[g] Ju. 12. Yer. 23. 13.
[i] 1 Basek. 13. 1 neb. [k] Kos. 10. 15; 12. 4. [l] 2 Basek. 23. 15. [m] Yer. 36. 22. [n] 1 Basek. 22. 39.
[a] Zab. 22. 12.
[b] Zab. 89. 35.
[c] Yer. 16. 18.
[d] Kos. 4. 15.
[e] Ma. 14. 28; 26. 12.
[f] Lev. 7. 13.
[g] Lev. 22. 17. [h] Kuv. 35. 29. Lev. 22. 18 neb.
[i] Ka'g. 2. 17. [k] Yer. 3. 3.
[m] 2 Basek. 13. 7.
[n] Is. 13. 19.
[o] Zek. 2. 2. Yud. 23.
[p] Zab. 139. 2 Dan. 2. 22. 28.
[r] Yer. 18. 16.
[a] Is. 47. 1

wa Isiraeri agu'de; takyaimuka nate: asuli'dwa wansi kunsiye;
3 tewali wa kumuimusa. Kubanga bwati bwayogera Mukama Katonda nti Ekibuga ekyavängamu olukumi kirisigazawo kikumi, nekyo ekyavängamu ekikumi kirisigazawo kumi, eri enyumba ya Isiraeri.
4 Kubanga bwati Mukama bwagamba enyumba ya Isiraeri nti Mu'noonye, kale munäbänga balamu:
5 naye temuuanonyänga [b]Beseri, 'sō temuiingirānga mu Girugali, 'sō temuitänga okugenda [c]Ebeeruseba: kubanga Girugali tekirirema kugenda mu busibe, ne Beseri kiri-
6 'gwāwo. Munonye Mukama, kale munäbänga balamu; aleme okubūbūka ngōmuliro mu nyumba ya Yusufu, negwōkya 'sōnga tewali
7 wa kuguzikiza mu Beseri: 'mwe abafūla omusängo okuba abusinso,
8 neunusūla wansi obutūkirivu; (munonye) oyo akola [d]kakāga nentungalugoye, era afūla ekisikirize ekyokufa okuba enkya, era asikiriza omusana nekiro; aita ama'zi agomunyanja nägafuka ku maso golu-
9 kalu; Mukama lye linyalye; aleta okuzikirira ku wamānyi nga tamanyiri'de, okuzikirira nekutūka ku
10 kigo. Bakyāwa oyo amenya [e]mu mulyängo, era batamwa oyo ayo-
11 gera ebigolokofu. Kale kubanga mulinyirira omwāvu, nemumukamula eng'āno: [f]mwazimba enyumba ezamainja amateme, naye temulizitūlamu; mwasimba ensuku zemizabibu ezisanyusa, naye te-
12 mulinywa mwenge gwāmu. Kubanga 'manyi ebyōnōno bya'mwe bwebyenkana obungi nebibi bya-'mwe bwebyenkana amānyi; 'mwe ababonyabonya omutūkirivu, abalya enguzi, era abagobera abo abe-
13 tāga mu mulyängo. Omukabakaba kyaliva asirika mu biro ebifanana bwebityo; kubanga bye biro ebibi.
14 Munonye obulūngi 'sō si bubi, mulyoke mubēreūnga abalamu: kale Mukama Katonda owe'gye anäbā-
15 nga na'mwe nga bwemwogera. Mukyāwēnga obubi, mwagalēnga obulūngi, munywēzēnga ebyensōnga mu mulyängo: mpo'zi Mukama Katonda owe'gye alikwatirwa ekisa
16 [g]ekitūndu kya Yusufu ekifi'sewo. Mukama Katonda owe'gye, Mukama, kyava ayogera bwati nti Ebiwōbe biriba mu ngūdo zona enga-zi; era balyogerera mu makubo gona nti Wowe, wowe! kale baliita omulimi okukuba ebiwōbe, nabo abalina amagezi okukungubaga o-
17 kukuba ebiwōbe. Awo mu nsuku zona ezemizabibu mulibāmu ebiwōbe: kubanga ndiita mu'gwe wa-
18 kati, bwayogera Mukama. Zibasānze 'mwe abegōmba [h]olunaku lwa Mukama! mwagalira ki olunaku lwa Mukama? kizikiza 'sō si mu-
19 sana. Kwenkana omusaja nga'duka empologoma, e'dubu nesisinkana naye: oba ngaingira mu nyumba neyekwata ku kisenge omuko-
20 nogwe, omusota negumulūma. Olunaku lwa Mukama terulibe kizikiza 'sō si musana? ekizikiza zigizigi 'sōnga temuli kutangāla?
21 [i]Nkyāwa, nyōma embaga za'mwe, 'sō sirisanyukira kukung'ana kwa-
22 'mwe okutukuvu. Wewawo, newakuba'de nga muwayo gyendi ebiwebwayo bya'mwe ebyōkebwa nebiwebwayo bya'mwe ebyobu'ta, [k]siribi'kiriza: 'sō siri'sāyo mwoyo eri ebiwebwayo olwemirembe ebye-
23 nsolo za'mwe eza sava. Nziyako oluyogāno olwenyimbazo; kubanga siwulire nängazo bwezikubibwa o-
24 bulūngi. Naye omusängo gukulukute ngama'zi, nobutūkirivu ngo-
25 mu'ga ogwamānyi. [m]Mwandeterānga emyāka amakumi ana sadaka nebiwebwayo mu 'dūngu, ai
26 enyumba ya Isiraeri? Wewawo, mwasitulānga [n]Sikusi kabaka wa-'mwe ne Kiyuni, ebifananyi bya 'mwe, emunyenye ya katonda wa-
27 'mwe, byemwekolera. Kyendiva mbatwāza mu busibe oknita Edamasiko, bwayogera Mukama, erinyalye Katonda owe'gye.

6 [o]Zibasānze abo abegolo'de mu Sayuni nabo abataliko kyebatya ku lusozi lwe Samaliya, abasaja abamānyi abomu'gwānga erisinga amawānga obukulu, aba'jirwa e-
2 nyumba ya Isiraeri! Muite mugende [b]Ekalune mulabe; muveyo mugende [c]Ekamasi ekikulu: mulyoke muserengete Egasi Ekyabafirisuti: bisinga obwakabaka buno (bwōmbi) obulūngi? oba ensalo yābwe ekira ensalo ya'mwe obuga-
3 zi? [d]'Mwe abateka ewala olunaku olubi nemusembeza kumpi entebe
4 eyekye'jo; abagalamira ku bitānda ebyamasānga nebegololera ku biriri byābwe, nebalya abāna bendiga abomukisibo, nenyana nga bazi'gya
5 mu kisibo; abaimbira enyimba ezitalimu ku 'dobozi eryenānga; abegūnjira ebintu ebivuga [e]nga Dawidi;
6 abanywera omwenge mu bibya, nebasāba amafuta agasinga obulūngi; naye tebanakuwali'de kubonyezebwa kwa Yusufu. Kale kyebaliva [f]bagenda mu busibe wamu nabo abasoka okugenda mu
7 busibe, nebinyumu byabo abegolola
8 birivawo. [g]Mukama Katonda yerāri'de ye'ka, bwayogera Mukama Katonda owe'gye, nti Nkyāwa [h]obulūngi bwa Yakobo, nentamwa

[b] Am. 4. 4.
[c] 2 Basek. 23. 8.
[d] Yob. 2. 9; 38. 31.
[e] Syl. 12, 13. Yob. 5. 4. Zab. 127. 5.
[f] Ma. 28. 30. Mi. 6. 15. Zef. 1. 13. Ka'g. 1. 6.
[g] Zef. 2. 7.
[h] Yo. 1. 15; 2. 1, 11, 31; 3. 14.
[b] Is. 1. 14. Mala. 1. 10.
[i] Kos. 8. 13.
[m] Ma. 32. 17. Ez. 20. 16, 24. Bik. 7. 42, 43.
[n] 1 Basek. 11. 7.
[o] Zef. 1. 12. Luk. 6. 24.
[b] Is. 10. 9.
[c] 2 Basek. 18. 34.
[d] Ez. 12. 27. Am. 9. 10.
[e] 1 Byom. 23. 5. 2 Byom. 29. 26.
[f] Am. 7. 11, 17.
[g] Yer. 51. 14. Heb. 6. 13, 17.
[h] Zab. 47. 4. Es. 24. 21.

amayumbage: kyendiva mpayo e-
9 kibuga ne byona ebikirimu. Awo
olulitūka abantu kumi bwebalisiga-
10 la mu nyumba emu balifa. Era
omuntu bwanāsitulibwa kojāwe,
[k] 1 Sam. 31. 12. oyo [k]amwōkya, oku'gya amagūmba
mu nyumba, nāgamba oyo ali mu
njui ezenyumba ezomunda nti Wa-
kyaliwo ali nāwe? naye na'damu
nti Ne'da; kale nālyoka ayogera
nti Sirika; kubanga tetuinza kwā-
11 tula linya lya Mukama. Kubanga,
laba, Mukama alagi'de, nenyumba
enene eriwagulwamu ebituli nenyu-
mba entono (eribamu) enjatika.
12 Embalāsi ziri'dukira mbiro ku lwā-
zi? omuntu alirīmira (okwo) nente?
'mwe okufūla nemufūla omusāngo
okuba omusūsa nebibala ebyobutū-
13 kirivu okuba abusinso: 'mwe aba-
sanyukira ekintu ekitaliko kyekiga-
sa, abogera nti Tetwefuni'de ma-
14 yembe olwamānyi ga'fe 'fe? Ku-
banga, laba, ndibaimusizako e'gwā-
nga, ai enyumba ya Isiraeri, bwa-
yogera Mukama Katonda owe'gye;
[l] 1 Basek. 8. 65. 2 Basek. 14. 25. era balibabonyabonya okuva [l]awa-
ingirirwa Ekamasi okutūka ku ka-
'ga aka Alaba.

7 Bwatyo Mukama Katonda bweya-
ndaga: era, laba, yabūmba enzige
ebimererezi nga bitanu'de okumera;
era, laba, byali bimererezi okukū-
ngula kwa kabaka nga kuwe'de.
2 Awo olwātūka bwezamala okulya
omu'do ogwomunsi nendyoka njo-
gera nti Ai Mukama Katonda, so-
nyiwa, nkwegairi'de: Yakobo anā-
īmirira atya? kubanga mutono.
[c] Ma. 32. 36. Yon. 3. 10. 3 [c]Mukama neyejusa olwekyo: Te-
kiribawo, bwayogera Mukama.
4 Bwatyo Mukama Katonda bweya-
ndaga: kale, laba, Mukama Ka-
tonda nāita (abantu) okuwakana
nomuliro; negwōkya obuziba obu-
nene, era gwandimazewo nolukalu.
5 Awo nendyoka njogera nti Ai Mu-
kama Katonda, lekayo, nkwegairi-
de: Yakobo anāinza atya okunīmi-
[b] Iu. 3. 6 rira? kubanga mutono. Awo [b]Mu-
kama neyejusa ekyo: Era nekyo
tekiribawo, bwayogera Mukama
Katonda.
7 Bwatyo bweyandaga: kale, laba,
Mukama nāimirira ku ma'bali ge-
kisenge ekyazimbibwa nomugwa
ogugera, era ngaku'te omugwa ogu-
8 gera mu mukonogwe. Awo Muka-
ma nāng'amba nti Amosi, olaba ki?
Neng'amba nti Omugwa ogugera.
Awo Mukama nāyogera nti Laba,
nditeka omugwa ogugera wakati
wabantu bānge Isiraeri; siribaitako
9 nate lwa kubiri: nebifo ebigulumi-
vu ebya Isaka birirekebwawo, nebi-
fo ebitūkuvu eby'a Isiraeri birizisi-
bwa; era ndigolokokera ku nyumba
ya Yeroboamu nekitala.
10 Awo Amaziya [c] kabona [d] Owebe-
seri nātumira Yeroboamu kabaka
wa Isiraeri ngayogera nti Amosi
akwekobe'de wakati mu nyumba
ya Isiraeri: ensi teinza kugumikiri-
11 za bigambobye byona. Kubanga
Amosi bwayogera bwati nti Yero-
boamu alifa nekitala, era Isiraeri
talirema kutwālibwa nga musibe
12 okuva munsiye. Era Amaziya nā-
gamba Amosi nti 'Gwe omulabi,
genda we'dukire munsi ya Yuda,
13 olīre eyo e'mere, olagulire eyo:
naye tolagulānga nate lwa kubiri
Ebeseri: kubanga [e] kye kifo ekitū-
kuvu ekya kabaka, era ye nyumba
14 ya kabaka. Awo Amosi nālyoka
a'damu nāgamba Amaziya nti [f] Nali
siri na'bi, 'sō sali [g] mwāna wa na-
'bi; naye nali [i] musūmba era mu-
15 wawaguzi wemisukomoli: Mukama
nānziya ku (mulimu) ogwokugobe-
rera ekisibo, Mukama nāng'amba
nti Genda olagule abantu bānge
16 Isiraeri. Kale 'no wulira ekigambo
kya Mukama: Oyogera nti Tolagu-
lānga ku Isiraeri, 'sō totonyesānga
17 ku nyumba ya Isaka; Mukama
kyava ayogera bwati nti [h] Mukazi-
wo aliba mwenzi mu kibuga, ne
batabanibo ne bawalabo baligwa
nekitala, nensiyo [i] erigabibwa no-
mugwa; nāwe ke nyini olifīra mu-
nsi eteri nongōfu, era Isiraeri tali-
rema kutwālibwa nga musibe okuva
munsiye.

8 Bwatyo Mukama Katonda bwe-
yandaga: era, laba, eki'bo eky-e-
2 bibala ebyomukyēya. Nāyogera nti
Amosi, olaba ki? Nenjogera nti
Ndaba eki'bo ekyebibala ebyomu-
kyēya. Awo Mukama nālyoka a-
ng'amba nti Enkomerero etūse ku
bantu bānge Isiraeri; siribaitako
3 nate lwa kubiri. Awo enyīmba
ezomuyekalu ziriba kuwowogana
ku lunaku olwo, bwayogera Mu-
kama Katonda: emirāmbo giriba
mingi; baligisūla mu buli kifo
4 nga basirise. Muwulire kino, ai
'mwe abagala okulīra dala eyetāga
5 nokumalawo abāvu abomunsi, nga
mwogera nti Omwezi ogwakabo-
neka guli'gwāko di, tulyoke tutū-
nde eng'āno? ne sabiti, tusumu-
lule eng'āno? [a] nga mutonowaza
efa, era nga munenewaza sekeri,
era [b] nga mulyazamānya neminzā-
6 ni ezobulimba; tugule abāvu [c] ne-
feza, nabetāga nomugogo gwengato,
era tutūnde ebisasiro byeng'āno.
7 Mukama alāi'de obulūngi bwa Ya-
kobo nti Mazima [d] serabirenga bi-
kolwa byābwe na kimu enaku zona.
8 Ensi terikankanira ekyo, buli mu-

[c] 1 Basek. 12. 32. [d] Am. 3. 14.

[e] Ez. 46. 11. Mi. 6. 10, 11. [b] Kos. 12. 7. [c] Am. 2. 6.

[d] Kos. 8. 13; 9. 9.

ntu nāwubāla abēra omwo? wewawo, eritumbīrira dala wamu nga Omu'ga; era eritabanguka ne'ka nate nga Omu'ga Ogwemisiri.
9 Awo olulitūka ku lunaku olwo, bwayogera Mukama Katonda, [c]ndigwisa enjuba mu tuntu, era ndireta ekizikiza kunsi obu'de nga
10 butangāla. Era ndifūla embaga za'mwe okuba ekuwubāla, nenyīmba za'mwe sona okuba okukungubaga; era ndireta ebibukutu ku biwato byona, nebiwalāta ku buli mutwe; era ndirufūla [f]ngokukungubagira omwāna eyazālibwa omu, nenkomerero yalwo ngo-
11 lunaku olubalagala. Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama Katonda, lwendiwereza enjala munsi, eteri njala ya 'mere newakuba'de enyōnta eyama'zi, naye (enjala) [g]eyokuwulira ebigambo bya Mukama.
12 Awo balibulubuta okuva ku nyanja okutūka ku nyanja (endala), nokuva ebukika obwa kono okutūka nebuvanjuba; bali'dukana mbiro erui nerui okunonya ekigambo kya
13 Mukama, 'sō tebalikiraba. Ku lunaku olwo abawala abalūngi na-
14 balenzi baliziri'ka olwenyōnta. Abalāira [i]ekibi kya Samaliya nebogera nti Nga Katondawo, [k]ai Dani, bwali omulamu; era nti Nge'kubo lya [l]Beeruseba bweriri e'damu; abo baligwa 'sō tebaliimuka nate.

9 Nalaba Mukama ngalmiri'de ku ma'bali gekyōto: nāyogera nti Kuba emitwe, emiryāngo gikaukane: era bamenyemenye ku mitwe gyabo bona; era ndi'ta nekitala owenkomerero kubo: tewaliba kubo [a]ali'duka, 'sō tewaliba kubo
2 aliwona nomu. [b]Newakuba'de nga basima; okutūka mu magōmbe, omukono gwānge guliba'gyayo; era newakuba'de nga balinya okutūka mu 'gulu, ndiba'sa okuba'gyayo.
3 Era newakuba'de nga bekwekera ku ntiko ya Kalumeri, ndikenenya nemba'gyayo; era newakuba'de nga bakweke'dwa amaso gānge mu buziba bwenyanja wansi, ndiragi-
4 rira eyo omusota negubalūma. Era newakuba'de nga bagenda mu busibe mu maso gabalabe bābwe, ndiragirira eyo ekitala nekiba'ta: era nditeka amaso gānge kubo olwo-
5 kuleta [c]obubi 'sō si bulūngi. Kubanga Mukama, Katonda owe'gye, ye wuyo akoma kunsi [d]nesānūka, na bona abagibēramu baliwubāla; era eritumbīrira dala wamu nga Omu'ga; era eri'ka nate nga Omu'ga Ogwemisiri;
6 ye wuyo azimba amayuge mu 'gulu, era eyatekawo e'bāngalye ku 'taka: aita ama'zi agomunyanja nāgafuka ku maso golukalu; Mukama lye li-
7 nyalye. [e]'Mwe temuli ngabāna Babaesiyopya gyendi, ai abāna ba Isiraeri? bwayogera Mukama. Sa-'gya Isiraeri munsi Yemisiri nembalinyisa, nenziya Abafirisuti
8 Ekafutoli, Nabasuli Ekiri? Laba, amaso ga Mukama Katonda gali ku bwakabaka obulina ebibi, era ndibuzikiriza okuva ku maso ge-'taka; [f]kyo'ka sirizikiririza dala nyumba ya Yakobo, bwayogera
9 Mukama. Kubanga, laba, ndiragira era ndiwewera enyumba ya Isiraeri mu mawānga gona, (ngeng'āno) bwewewerwa mu lngali, naye tewaliba na kaweke na kamu
10 akaligwa ku 'taka. Abalina ebibi bona abomubantu bānge balifa nekitala abogera nti Obubi tebulitutūkako 'sō tebulituknlembera.
11 [g]Ku lunaku olwo [i]ndisimba ewema ya Daudi eyagwa, nenziba ebituli byayo; era ndisimba ebibye ebyagwa, era ndigizimba nga mu
12 naku eze'da; balyoke balye ekitūndu kya Edomu ekifi'sewo, namawānga gona agatūmibwa erinya lyānge, bwayogera Mukama akola
13 kino. Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama, [k]akabala lwalitūka kwoyo akūngula, noyo asāmba ezabibu (lwalitūka) kwoyo asiga ensigo; nensozi ziritonya omwenge omuwōmerevu, nobusozi bwona
14 bulisānūka. Era [l]ndikomyawo obusibe bwabantu bānge Isiraeri, kale [m]balizimba ebibuga ebyalekebwawo, nebabitūlamu; era balisimba ensuku ezemizabibu, nebanywa omwenge gwāmu; era balirima enimiro, nebalya ebibala byā-
15 mu. Era ndibasimba kunsi yābwe, 'sō tebalisimbulwa nate munsi gyembawa'de, bwayogera Mukama Katondawo.

---

[c] Is. 60. 20. Yer. 15. 9. Mi. 3. 6. Mat. 24. 29.
[f] Yer. 6. 26. Zek. 12. 10.
[g] Zab. 74. 9. Is. 29. 10. Mi. 3. 7.
[i] Ma. 8. 21. Kos. 10. 8. b 1 Basek. 12. 28, 30.
[l] Am. 5. 5.
[a] Am. 2. 14. b Zab. 139. 8, 9.
[c] Yer. 21. 10.
[d] Zab. 46. 6.
[e] Mat. 3. 9. Bal. 2. 25.
[f] Yer. 30. 11. Ob. 17.
[g] Is. 2. 11. [i] Yer. 30. 18. Mi. 7. 11. Bik. 15. 16, 17.
[k] Lev. 26. 5.
[l] Yer. 30. 3.
[m] Is. 61. 4. Ez. 36. 10, 33-35. Zek. 8. 7, 8.

OBADIYA.

1 Okwolesebwa kwa Obadiya.
Bwati bwayogera Mukama Katonda [a]ku Edomu; nti [b]Tuwuli-'de ebigambo ebiva eri Mukama nomubaka atumi'dwa eri amawānga nti Muimuke, tuimuke ku
2 (nsi) ye tulwāne naye. Laba, nkufu'de omuto mu mawānga; onyōmebwa nyo 'gwe.
3 Amalala agomumutimagwogakukyāmi'za, 'gwe, azīmba mu biwuku ebyomulwāzi, 'gwe atūla wa'gulu; [c]ayogera mu mutimagwe nti Ani alinzi'sā wansi?
4 Newakuba'de ngolinya mu 'gulu ngempūngu era [d]ekisukyo nga kitekebwa wakati mu munyenye, ndiku'sā (wansi) ove eyo; bwayogera
5 Mukama. [e]Oba aba'bi ba'ja gyoli, oba abanyazi ekiro, ['sōnga oziki-rira!] tebandi'bye bya kubamala? oba abaozi bezabibu ba'ja gyoli, [f]tebandirese zabibu ezērebwawo?
6 (Ebya) Esau nga binonyezebwa, ebikwekebwa ye nga bivumbuka!
7 Abantu bona abālagāna gyoli bakuwereke'de okutūka ku nsalo; abantu abāli balina emirembe nāwe bakukyāmi'za era bakulemye; (abālya) e'mereyo batēga omutego wansiwo; 'sō [g]temuli kutegēra mu-
8 ye. [i]Ku lunaku luli sigenda kuzikiriza abagezigezi (bave) mu Edomu nokutegēra (kuve) mu lusozi lwa Esau? bwayogera Mukama.
9 Era abazirabo, 'gwe [k]Temani, balyekānga buli muntu alyoke a'gyibwe mu lusozi lwa Esau era a'ti-
10 bwe. Kubanga wagirira [l]amānyi [m]mugandawo Yakobo, ensonyi zirikukwata era oli'gyibwawo emi-
11 rembe gyona. Ku lunaku lwewaimirira ku ma'bali, ku lunaku abaise lwebāinyaga ebintubye nabagenyi lwebāingira mu nzi'gize eza wankaki [n]nebakuba akalulu ku Yerusalemi, nāwe nofanana ngomu
12 kwabo. Naye totunulira lunaku lwa mugandawo ku lunaku olwokugwirwako akabi, 'sō tosanyuka olwabāna ba Yuda ku lunaku olwokuzikirira kwābwe; 'sō tewekuza nakamwāko ku lunaku olwakabi.
13 Toingirānga mu lu'gi olwa wankaki olwabantu bānge ku lunaku mwebalirabira enaku; 'sō nāwe totunulirānga kabi kābwe ku lunaku mwebalirabira enaku 'sō temukomānga ku bintu byābwe ku lunaku
14 mwebalirabira enaku. 'Sō toimirirūnga mu masang'anzira okuzikiriza abantube abawona; 'sō towāngayo bantube abasigalawo ku
15 lunaku olwakabi. Kubanga [o]olunaku lwa Mukama lusembere'de amawānga gona: [p]nga bwewakola bwekityo bwekirikukolebwa 'gwe; [r]byokola biri'da ku mutwegwo.
16 Kubanga [s]bwemwanywerānga ku lusozi lwānge olutukuvu, bwekityo amawānga gona bweganānywānga enaku zona; wewawo, ganānywānga ganāmirānga galiba ngagata-
17 bāngawo. Naye [t]ku lusozi Sayuni kulibako abawona, era luliba lutukuvu; nenyumba ya Yakobo eriba
18 nebintu byābwe. Era enyumba ya Yakobo eriba muliro nenyumba ya Yusufu (eriba) lulimi olwomuliro nenyumba ya Esau nsāmbu, nabo balyāka gyebali, balibazikiriza; 'sō tewaliba muntu wa mu nyumba ya Esau alisigalawo; kubanga Mu-
19 kama yakyoge'de. [u]Nolusozi lwa Esau lulifūka lwabo abebukika obwadyo; [w](ensi) Yabafirisuti (eriba) yabo abensenyi; era bo balirya enimiro ya Efulaimu, nenimiro Eyesamaliya: era Gireadi (eriba
20 ya) Benyamini. Nabo abe'gye lino eryabāna ba Isiraeri abafugibwa obu'du abali mu Bakanani, (baliba nensi) okutūka ku [v]Zalefasi; nabo abomu Yerusalemi abafugibwa obu'du abali mu Sefaladi baliba ne-
21 bibuga ebyebukika obwadyo. Era abalokozi balirinya ku [x]lusozi Sayuni basalire olusozi lwa Esau omusāngo; [a]nobwakabaka buliba bwa Mukama.

[a] Ex. 25. 12; 35. 2. Yo. 3. 19.
[b] Yer. 49. 14-16.
[c] Is. 14. 13. Kub. 18. 7.
[d] Kab. 2. 9.
[e] Yer. 49. 9.
[f] Ma. 24. 21. Is. 17. 6.
[g] Yer. 49. 7.
[i] Is. 2. 11.
[k] Am. 1. 12.
[l] Zab. 137. 7. Ez. 35. 5. Am. 1. 11.
[m] Lub. 27. 41.
[n] Yo. 3. 3.
[o] Ez. 30. 3. Yo. 2. 14.
[p] Yer. 50. 29. Ez. 35. 15. Kab. 2. 8.
[r] Yo. 3. 4, 7.
[s] Yer. 25. 28 neb; 49. 12. Nak. 3. 11.
[t] Yo. 2. 32.
[u] Am. 9. 12.
[w] Zef. 2. 5 neb.
[v] 1 Basek. 17. 9, 10.
[x] Kub. 14. 1.
[a] Zab. 22. 28. Dan. 2. 44. Kub. 12. 10.

YONA.

1 Awo ekigambo kya Mukama kya'ja eri [a] Yona, omwāna wa Ami'tai, nga
2 kyogera nti Golokoka, ogende [b] Enineve ekibuga ekyo ekinene okirāngirire; kubanga obubi bwābwe bulinye (butūse) mu maso gānge.
3 Naye Yona nāgolokoka oku'dukira [c] Etalusisi okuva mu maso ga Mukama; nāserengeta [d] Eyopa nālaba ekyōmbo ngakigenda Etalusisi; awo nābawa empōza yakyo nāsābala omwo agende nabo Etalusisi ave
4 [e] mu maso ga Mukama. Naye Mukama nāsindika empewo enyingi ku nyanja, omuyaga omungi neguba ku nyanja kyōmbo nekyagala
5 okumenyeka. Nabo abāvuga nebatya [f] nebakābirira buli muntu katondawe; [g] nebasūla mu nyanja ebiutu ebyali mu kyōmbo bakiwewula. Naye Yona yali nga'sē mu kisenge ekyomukyōmbo, ngagalami'de, yebase otulo. Awo omu
6 goba wekyōmbo na'ja gyali nāmugamba nti Oba'de otya, 'gwe omwebasi? golokoka, osabe Katondawo, era mpo'zi Katonda anātu'jukira
7 tuleme okuzikirira. Nebogera buli muntu ne mugandawe nti 'Jāngu [h] tukube akalulu tulyoke tutegēre gwetulāngibwa akabi kano okutubako. Awo nebakuba akalulu, akalulu nekagwako Yona.
8 Awo nebamugamba nti Kale [k] tubūlire gwetulāngibwa akabi kano okutubako; omulimugwo (mulimu) ki? ova wa? ensi ya'mwe nsi
9 ki? ekika kya'mwe (kika) ki? Nābagamba nti Ndi Mwebulaniya; ntya Mukama, Katonda owomu'gulu eyakola enyanja nolukalu.
10 Awo abantu nebatya nyo nebamugamba nti Kino kiki kyokoze 'gwe? Kubanga abantu bāmanya nti a'duse mu maso ga Mukama, kubanga
11 yali ngababūli'de. Awo nebamugamba nti Tunākukola tutya enyanja etutēkere? kubanga enyanja yali ngegenda yeyongera okufūkū-
12 ka enyo. Nābagamba nti Munsitule munsūle mu nyanja; kale enyanja enebatēkera; kubanga 'manyi nti omuyaga guno omungi gubaku'te
13 okubalānga 'nze. Naye abantu nebavuga nyo oku'dayo okugoba e'tale; naye nebataīnza; kubanga enyanja negenda nga yeyongera
14 okufūkūka okubasiiza. Kyebāva bakābirira Mukama nebogera nti Tukwegairi'de, ai Mukama, tukwegairi'de tuleme okuzikirira kulwobulamu obwomuntu ono; 'sō [i] totu-'sāko musai ogutaliko musāngo; kubanga 'gwe, ai Mukama, 'gwe
15 okoze kyoyagala. Awo nebasitula Yona nebamusūla mu nyanja; awo omuyaga ogwali ku nyanja negu-
16 fa. Awo abantu nebatya nyo Mukama; nebawayo esadaka eri Mukama nebeyama obweyamo.
17 Mukama nātekateka ekyenyanja ekinene kimire Yona; [m] Yona nāmala mu lubuto olwekyenyanja enaku satu emisana nekiro.

2 Awo Yona nāsaba Mukama Katondawe mu lubuto olwekyenyanja.
2 Nāyogera nti
Nakābirira Mukama kubanga nalaba enaku,
Nānziramu;
Mu lubuto lwemagōmbe nakōwola;
Nowulira e'dobozi lyānge.
3 Kubanga wansūla mu buziba, mu mutima ogwenyanja,
Amataba neganetōlōla;
[a] Amayengogo gona namasingisirago gāita wa'gulu ku'nze.
4 [b] Nenjogera nti Ngobe'dwa mu masogo;
Naye nātunulira nate [c] yekaluyo entukuvu.
5 [d] Ama'zi gansānikira, era [e] okutūka ku bulamu;
Obuziba bwanetōlōla;
Endago zāmbi'ka ku mutwe gwānge.
6 Nenzi'ka ensozi wezisibuka;
Ensi nebisiba byayo nebinzi'galira emirembe gyona;
Naye onziyemu obulamu bwānge mu bunya, ai Mukama, Katonda wānge.
7 [f] Ememe yānge bweyaziri'ka mu-'nze, nenji'jukira Mukama;
[g] Nokusaba kwānge nekutūka gyoli, mu yekaluyo entukuvu.
8 Abo aba'sāyo omwoyo ku byobulimba ebitalimu balekayo okusāsirwa kwābwe.
9 Naye 'nze [i] nākuwa sadaka yānge ne'dobozi eryokwebaza;
Nāsasula obweyamo bwānge.
Obulokozi buva eri Mukama.
10 Awo Mukama nālagira ekyenyanja nekisesema Yona ku lukalu.

3 Awo ekigambo kya Mukama neki'ja eri Yona omulūndi ogwoku-
2 biri, nga kyogera nti Golokoka,

[a] Mat. 12. 39.
[b] 2 Basek. 19, 36.
[c] 1 Basek. 19. 22.
[d] Yos. 19. 46.
[e] Luk. 4. 16.
[f] Zab. 107. 28.
[g] Bik. 27. 18, 19, 38.
[h] Balam. 20. 9.
[k] Yos. 7. 19. 1 Sam. 14. 43.
[i] Ma. 21. 8.
[m] Mat. 12. 40; 16. 4. Luk. 11. 30.
[a] Zab. 42. 7.
[b] Zab. 31. 22.
[c] Zab. 5. 7.
[d] Zab. 40. 12.
[e] Zab. 69. 1.
[f] Zab. 107. 5; 142. 3.
[g] Zab. 18. 6.
[i] Zab. 50. 14, 23; 116. 17, 18.

ogende Enineve, ekibuga ekyo ekinene, okibūlirire okulbūlira kwe-
3 nkugamba. Awo Yona nagolokoka nagenda Enineve nga Mukama bweyamugamba. Era Nineve kyali kibuga kinene nyo nyini, olugendo
4 lwanaku satu (okukibunya). Yona nasoka okuingira mu kibuga (natambula) olugendo lwa lunaku lumu nayogerera wa'gulu nagamba nti Enaku amakumi ana bweziriitawo,
* Mat. 12. 41. Luk. 11. 32. 5 Nineve kirizikirira. [a] Abantu abomu Nineve neba'kiriza Katonda nebalangira okusiba nebambala ebibukutu, bona okuva ku mukulu
6 okutūka ku muto. Ebigambo nebitūka ku kabaka Owenineve, nagolokoka ku ntebeye nayambulamu ekyambalokye [b] neyebi'kako ebibu-
b Is. 58. 5. Luk. 10. 13. 7 kutu natūla mu'vu. Nalangira nabūlira okubunya Nineve olwetēka lya kabaka nabakungube, nagamba nti Omuntu nensolo, e'gana nekisibo, bireme okulega ku kintu; bireme okulyako nokunywa ama'zi;
8 naye babi'kibwe ebibukutu, omuntu era nensolo, bakābirire nyo nyini Katonda; era bikyūke, buli kintu mu 'kubo lyakyo ebi ne mu kye'jo ekiri mu mikono gyabyo.
c 2 Sam. 12. 22. 9 [c] Ani amanyi nga Katonda alikyūka alyejusa, nakyūka okuleka obusūngubwe obukambwe tuleme okuzi-
d Yer. 18. 8. 10 kirira? Katonda nalaba emirimu gyabwe nga [d] bakyūse mu 'kubo lyabwe ebi; Katonda neyejusa obubi bweyali ayoge'de okubakola;
4 nātabubakola. Naye Yona nāta-2 sima na katono nanyikāla. Nāsaba Mukama nayogera nti Nkusaba, ai Mukama, sayogera bwentyo nga nkyali munsi yewa'fe.
* Yon. 1. 3. Kyenava nyanguwa [a] oku'dukira Etalusisi; kubanga nategēra nti 'gwe [b] Katonda mulungi nowokusāsira, atayanguwa kusunguwala, a'ju'de ekisa, alekayo okuleta obu-
3 bi. Kale 'no, [c] ai Mukama, nkwegairi'de, onziyeko obulamu bwange; kubanga wakiri nfe okusinga
4 okuba omulamu. Mukama nayogera nti 'Gwe okoze bulungi oku-
5 sunguwala? Awo Yona nafuluma mu kibuga nātūla ku lui olwekibuga olwoleke'de ebuvanjuba nasisira eyo ekisisira nātūla omwo mu kisikirize kyakyo okutūsa lwalira-
6 ba ekibuga bwekiriba. Mukama Katonda nategeka ekiryo nākimeza awali Yona kimusikirize ku mutwegwe, kimuwonye enaku zeyali alabye. Awo Yona nasanyuka nyo
7 olwekiryo. Naye Katonda nategeka ekiwūka obu'de bwebwakya enkya, nekirūma ekiryo nekiwotoka.
8 Awo olwatūka enjuba bweyavayo, Katonda nategeka embuyaga ezobuvanjuba ezolubugumu, omusana negwokya Yona mu mutwegwe, naziri'ka nasaba afe, nayogera nti Wakiri nfe okusinga okuba omu-
9 lamu. Katonda nagamba Yona nti 'Gwe okoze bulungi okusunguwala kulwekiryo? Nayogera nti Nkoze bulungi okusunguwala okutūsa lwe-
10 ndifa. Mukama nayogera nti Osāsi'de ekiryo kyotākolera mulimu 'sō kyotāmeza; ekyamerera ekiro ekimu, nekibulira ekiro ekimu;
11 nange sandisāsi'de Nineve, ekibuga ekyo ekinene; omuli abantu akasirivu mwobukumi obubiri nokusu'kiriwo abatalnza kwāwula mukono gwābwe ogwadyo nomukono gwābwe ogwa kono; [d] era nensolo enyingi?

b Yo. 2. 13.

c 1 Bask. 19. 4.

d Yon. 3. 7.

MIKA.

1 Ekigambo kya Mukama ekya'ja eri [a] Mika, Omumolasuti, [b] mu mirembe gya Yosamu, Akazi, ne Kezekiya, basekabaka ba Yuda, kyeyalaba ku [c] Samaliya ne ku Yerusalemi.
2 Muwulire, 'mwe abamawānga 'mwena; tega amatugo, 'gwe ensi, nebyo byona ebirimu; Mukama Katonda abe mujulirwa eri 'mwe, Mukama ngaima mu yekaluye entu-
3 kuvu. Kubanga, laba, Mukama ava mu kifokye, ali'ka alitambulira ku
4 bifo ebigulumivu ebyensi. [d] Nensozi zirisānūka wansiwe nenkonko ziryatika [e] ngebisenge byenjuki mu maso gomuliro, ngama'zi agayikira
5 awali e'banga. Olwokwonona kwa Yakobo ebyo byona (biribawo) nolwebibi ebyenyumba ya Isiraeri. Okwonona okwa Yakobo kiki? si Samaliya? [g] ebifo ebigulumivu eby Yuda kiki? si Yerusalemi?
6 Kale ndifūla Samaliya ngekifunvu mu 'tale; ngebizabibu ebisimbe; nange ndisūla amainja gakyo mu lukonko, era [f] ndyerula emisingi
7 gyakyo. Ebifananyi byakyo byona birisekulwasekulwa [h] nempēra zakyo zona ziryokebwa omuliro, nange ndizikiriza ebifananyi byakyo byona; kubanga yazikung'anya

* Yer. 26. 18. b Is. 1. 1. Kos. 1. 1. c Yer. 22. 13.

d Balam. 5. 5. Is. 64. 1, 3. Kab. 3. 6, 10. e Zab. 68. 2.

f Is. 1 g 2 Byom. 28. 4.

f Ex. 13. 14.

h Kos. 2. 1.

(nga ziva) mu mpêra eyomukazi omwenzi, era ziri'da eri empêra
8 eyomwenzi. Kyendiva mpowogana, ndikuba ebiwôbe, nditambula nga nyambu'de engoye zânge era nga ndi bwerêre; ndikâba ngebibe,
9 ndijonajôna nga bamâya. Kubanga ebiwûndubye tebiwonyezeka; kubanga kitûse ne ku Yuda; [i] kitûse ku lu'gi olwa wankaki olwabantu bânge, era ku Yerusalemi.
10 Temukibûlira mu [m] Gasi, temukâba amaziga na katono: ku Besuleafula nekulukunyiza mu nfûfu.
11 Muite muveyo, 'gwe abêra mu Safiri, ngoli bwerêre, era ngokwatibwa ensonyi; oyo abêra mu Zanani tavu'demu; ebiwôbe bya Besuezeri biriku'gyako ekikôndo kya-
12 kyo. Kubanga oyo abêra mu Malosi yeralikirira ngalindirira ebirûngi; kubanga akabi ka'se, kavu'de eri Mukama ku lu'gi olwa wankaki
13 olwa Yerusalemi. Siba e'gâli ku mbalâsi esinga embiro, 'gwe abêra mu Lakisi: oyo ebibi kwebyasokera eri omuwala wa Sayuni; kubanga ebyônôno bya Isiraeri bya-
14 labika mu'gwe. Kyoliva owa ekirabo Molesesu-gasi, ekyokusibula; enyumba za Akuzibu ziriba ekyobulimba eri basekabaka ba Isiraeri.
15 Nkyagenda okuleta gyoli, 'gwe abêra mu Malesa, oyo aliba nanyini 'gwe; ekitibwa kya Isiraeri kiri-
16 tûka era ku Adu'lamu. Wemwe osalire enviri abâna abakusanyusa; gaziya ekiwalâtakyo ngempûngu; kubanga baku'gyi'dwako bagenze mu kusibibwa.

2 Zimbasânga abo abatêsa obutali butûkirivu, era abakolera obubi
[a] Zab. 36. 4. [a] ku biriri byâbwe! obu'de bwebukya, babukola, kubanga buli mu
2 bulnza bwemikono gyâbwe. Nabo
[b] Is. 5. 8. begômba [b] ebyâlo nebabinyaga; era enyumba, nebazitwâla; era bajôga omusaja nenyumbaye, era omuntu
8 nobusikâbwe. Mukama kyava sayogera bwati nti Laba, [c] ntêsa akabi ku kika kino, kemutali'gyamu bulago bwa'mwe, 'sô temulitambuza malala; kubanga bino bye biro
4 ebibi. Ku lunaku luli balibagerera olugero, era balikuba ebiwôbe ebirimu obuinike obungi, (era) balyogera nti Tunyagi'dwa dala; awânyisa omugabo ogwabantu bânge; ngakinziyako! agabira abajêmu e-
5 byâlo bya'fe. Kyoliva olema okubêra nomuntu [d] alisûla omugwa, akalulu bwekamugwako, mu ku-
6 ng'aniro lya Mukama. Temulagulânga, (bwebatyo) bwebalagula. Tebaliragulira abo; ebivume tebiri-
7 'gyibwawo; kiryogerwa, 'gwe enyumba ya Yakobo, nti Omwoyo
[d] Ma. 32. 8, 9. Zab. 16. 5, 6. gwa Mukama gafûnze? bino bye bikolwabye? Ebigambo byânge tebiwômera oyo atambula nobugolo-
8 kofu? Naye mu naku zino abantu bânge bainuse ngabalabe; mu'gyako esnka ku ngoye zabo abaita nga tebaliko kyebatya, ngabantu abata-
9 yagala kulwâna. Abakazi ababantu bânge mubagoba mu nyumba zâbwe ezibasanyusa; ku bâna bâbwe abasto muba'gyako ekitibwa
10 kyânge emirembe gyona. Muimuke, mugende; kubanga wano si [e] kiwu'mulo kya'mwe; olwempitambi ezikiriza, era nokuzikiriza o-
11 kutenkanika. Omuntu atambula nomwoyo ogwokulimba, bwalimba (ngayogera) nti Ndikulagulira ebyomwenge nebitamiza, [f] yaliba omulagusi owabantu bano.
12 Siririema kukung'anya abewa-'mwe bona, 'gwe Yakobo; siririema [g] kuleta aba Isiraeri abalisigalawo; ndibateka awamu ngendiga eza [h] Bozula; ngekisibo ekiri wakati we'dûndiro lyazo, baliyogâna
13 nyo kubanga abantu (bangi). Oyo awagula ayâmbuse mu maso gâbwe; bawagu'de baise batûse ku lu'gi olu'a wankaki, era bafulumi-'de omwo; era [k] kabaka wâbwe aise mu maso gâbwe, [l] Mukama abakulembe'de.

3 Nenjogera nti Muwulire, mbegairi'de, 'mwe abakulu ba Yakobo, na'mwe abafuga enyumba ya Isi-
[e] Ye. 8. 5. raeri; [a] si kwa'mwe okumanya
2 omusângo? abakyâwa ebirûngi, era abagala ebibi; [b] ababa'gyako ediba lyâbwe nomubiri gwâbwe ku ma-
8 gumba gâbwe; era [c] abalya omubiri gwabantu bânge; nebababâgako ediba lyâbwe namagûmba gâbwe bagamenya; wewawo, babatimatima ngebigenda mu kibya, era
4 [d] ngenyama eyomuntamu. [e] Mu biro ebyo banâkâbiriránga Mukama, 'sô taba'dengamu; wewawo, anâbakwekâânga amasoge mu kisêra ekyo, nga bwebâkola obubi mu bi-
5 kolwa byâbwe. Bwati bwayogera Mukama ku [f] bana'bi abakyâmya abantu bânge; [g] abaluma namanyo gâbwe, era bayogerera wa'gulu nti Mirembe; na buli agâna okuwa mu bumwa bwâbwe, nokukuma bamu-
6 kumira olutalo; nti Kyekiriva [i] kibêra ekiro gyemuli, muleme okwolesebwa; era ekizikiza kiriba gyemuli, muleme okulagula; era [k] enjuba erigwira bana'bi, era obu'de
7 bulidugala kubo. Nabalabi balikwatibwa ensonyi, nabalaguzi baliswâla; wewawo, bona [l] balibi'ka ku mimwa gyâbwe; kubanga tewa-
8 li ku'damu kwa Katonda. Naye mazima 'nze nji'ju'de amânyi o-

[i] Is. 8. 7, 8; 10. 29-32.
[m] 1 Sam. 17. 4.
[e] Ma. 12. 9.
[f] Yer. 5. 31.
[g] Yer. 31. 10.
[h] 1 Byom. 1. 44.
[k] Kos. 3. 5.
[l] Is. 52. 12.
[e] Yer. 6. 5.
[b] Ez. 34. 3.
[c] Zab. 14. 4.
[d] Ez. 11. 3, 7.
[e] Nge. 1. 28.
[f] Is. 9. 14, 15. Yer. 23. 13, 32. Mi. 2. 11.
[g] Mat. 7. 15.
[i] Is. 8. 20, 22.
[k] Am. 8. 9.
[l] Lev. 13. 45 Ez. 24. 17, 22.

lwomwoyo gwa Mukama, nomusāngo nobuzira, mbülire Yakobo okwōnōnakwe era (mbülire) Isiraeri
9 ebibibye. Muwulire kino, mbegairira, 'mwe abakulu benyumba ya Yakobo, na'mwe abafuga enyumba ya Isiraeri, abatamwa omusāngo,
10 era abalya ensōnga zona. [m] Bazimba Sayuni [n] nomusai, era Yerusalemi (bakizimba) nobukyāmu.
11 [o] Abakulu bakyo basala omusāngo, bawebwe empēra, ne [p] bakabona bakyo baigiriza bafune ebintu, ne bana'bi bakyo balagula bawebwe efeza; naye bo [r] balyesigama ku Mukama nga bogera nti Mukama tali wakati wa'fe? akabi tekalitu-
12 tūkako. [s] Sayuni kyeruliva lulimibwa ngomutala kubwa'mwe, ne Yerusalemi kirifūka ebifūnvu, nolusozi olwenyumba ngebifo ebigulumivu ebyomukibira.

4 Naye [a] mu uaku ezoluvanyuma olulitūka olusozi olwenyumba ya Mukama luliba lunywēvu ku ntiko yensozi era luliimusibwa okusinga obusozi; era amawānga galikulu-
2 kutiramu. Era amawānga mangi agaligenda, negogera nti Mu'je twāmbuke eri olusozi lwa Mukama, neri enyumba ya Katonda wa Yakobo; naye alituigiriza ebyengūdoze, na'fe tulitambulira mu makuboge; kubanga mu Sayuni mwe muliva amatēka nekigambo kya
3 Mukama mu Yerusalemi. Naye [b] alisalira omusāngo amawānga mangi, era alinenya amawānga agamānyi (agali) ewala; era baliwēsa ebitala byābwe okuba enkūmbi namafumu gābwe okuba ebiwabyo; e'gwānga teririimusa ekitala ku 'gwānga, 'sō tebaigenga kulwāna
4 nate. Naye [c] balitūla buli muntu mu muzabibugwe ne mu mutinigwe; 'sō tewalibawo abakānga; kubanga [d] akamwa ka Mukama we-
5 'gye ke kakyoge'de. Kubanga amawānga gona ganātambulirānga buli muntu mu linya lya katondawe, [e] na'fe tunātambulirānga mu linya lya Mukama Katonda wa'fe emirembe nemirembe.
6 Ku lunaku luli, bwayogera Mukama, ndikung'anya omukazi awenyera, era ndireta oyo agobebwa
7 noyo gwenalabisa enaku; era ndifūla oyo eyawenyera [f] ekitūndu ekyasigalawo noyo eyasūlibwa ewala (ndimufūla) e'gwānga eryamānyi; era [g] Mukama anābafugirānga ku lusozi Sayuni, okusoka kakano era
8 nemirembe gyona. Era nāwe, 'gwe ekigo ekyekisibo, akasozi akomuwala wa Sayuni, kulitūka gyoli; wewawo, okufuga okwe'da kuli'da, obwakabaka obwomuwala wa Ye-
9 rusalemi. Lwaki 'no okukāba enyo? [i] tewali kabaka gyoli, omutēsawo abula? [k] obubalagaze nebukukwata, nga (omukazi) alūmwa
10 okuzāla. Lūmibwa, sindika, 'gwe omuwala wa Sayuni, nga (omukazi) alūmwa okuzāla; kubanga kakano oliva mu kibuga, olisisira ku 'tale, era [l] olitūka Ebabuloni; [m] eyo gyokirokokera; eyo Mukama gyalikununulira mu mukono gwabalabebo.
11 Ne kakano [n] amawānga mangi agakung'ana okulwāna nāwe, agogera nti Ayōnōneke, era [o] amaso ga'fe gatunulire (ebyo byegagala nga bitūse) ku Sayuni. Naye tebamanyi
12 birowōzo bya Mukama; 'sō tebategēra kutēsakwe; kubanga [p] abakung'anyi'za ngebiuywa byeng'āno
13 ku gūlirolye. Inuka, owūle, 'gwe omuwala wa Sayuni; kubanga ndifūla e'jemberyo ekyūma, era ndifūla ebinūlobyo ebikomo; nāwe olimenyamenya amawānga mangi; era oliwōnga amagoba gābwe eri Mukama, nebintu byābwe eri [r] Mu-

5 kama wensi zona. Kakano onekung'anya bibīna bibīna, 'gwe omuwala webibīna; atuzingizi'za 'fe;
2 [a] balikuba olui omulamuzi wa Isiraeri nomu'go.
[b] Naye 'gwe [c] Besirekemu Efulasa, 'gwe omuto okuba mu nkumi za Yuda, mu'gwe mwe muliva gyendi aliba omufuzi mu Isiraeri; okutambulatambulakwe [d] kwa 'da na'da,
3 emirembe nga teginabawo. Kyali va abawayo okutūsa ku biro alūmwa okuzāla lwalizāla: kale bagandabe abasigalawo balikomawo
4 eri abāna ba Isiraeri. Naye aliimirira alirisa (ekisibokye) mu mānyi ga Mukama, mu bukulu obwerinya lya Mukama Katondawe; era balibērera awo; kubanga mu naku ezo [e] anābānga mukulu okutūsa ku nko-
5 merero zensi. Era [f] (omuntu) oyo aliba mirembe (gya'fe); Omwasuli bwaliingira munsi yewa'fe, bwalitambula mu mayumba ga'fe, kale tulimuimusizako ahasūmba musānvu, nabantu munāna abekitībwa.
6 Nabo balyōnōna ensi ya Asuli nekitala era ensi ya Nimulodi (baligyōnōna) bwebaliba nga baingiramu; naye alitulokola eri Omwasuli bwalitāka munsi yewa'fe era bwalita-
7 mbula mu nsalo zewa'fe. Era ekitūndu kya Yakobo ekirisigalawo kiriba wakati mu bantu abangi [g] ngomusulo oguva eri Mukama, nga empandagirize ku mu'do; ezitalindirira muntu 'sō nabāna babantu tebazirwisawo.
8 Era aba Yakobo abalisigalawo baliba mu mawānga, wakati wabantu abangi, ngempologoma mu nsolo esomukibira, ngempologoma ento mu bisibo bye-

[m] Yer. 22. 13.
[n] Ez. 22. 27.
[o] Ez. 22. 12.
[p] Yer. 6 13.
[r] Is. 48. 2.
[s] Yer. 26. 18.
[a] Is. 2. 2-4.
[b] Zab. 110. 6.
[c] 1 Basek. 4. 25. Zek. 3. 10.
[d] Is. 1. 20.
[e] Zek. 10. 12.
[f] Mi. 2. 12; 5. 7, 8; 7. 18.
[g] Is. 24. 23. Luk. 1. 33.
[i] Yer. 8. 19.
[k] Is. 13. 8. Yer. 6. 24.
[l] Is. 39. 6, 7.
[m] Is. 44. 22, 23.
[n] Zek. 12. 3.
[o] Ob. 12.
[p] Mat. 3. 12.
[r] Zab 97. 5.
[a] 1 Basek. 22. 24.
[b] Mat. 2. 6. Yok. 7. 42.
[c] Zab. 132. 6.
[d] Zab. 90. 2. Yok. 1. 1.
[e] Zek. 9. 10.
[f] Bef. 2. 14.
[g] Ma. 22. 2.

ndiga; bweitamu, erinyirira era
etāgulatāgula 'sō tewali mulokozi.
[i] Ia. 24. 11. 9 [i] Omukonogwo guimuke ku balabe-
bo; nabakukyāwa bona bazikirire.
[h] Ia. 2. 11. 10 Era kiriba [k] ku lunaku luli, bwa-
[l] Ka'g. 2. 22; Zek. 9. 10. yogera Mukama, [l] ndiku'gyamu wa-
11 kati embalāsizo; era ndizikiriza
amagāligo; era ndizikiriza ebibuga
ebyomunsi yewa'mwe, ndisūla wa-
12 nsi ebigobyo byona; era ndi'gyamu
[m] 2 Basek. 9. 22; Is. 47. 9, 12; Nak. 3. 4. [m] obulogo mu mukonogwo; 'sō to-
13 liba na [n] bagānga nate; era ndiku-
[n] Ma. 18. 10; Is. 2. 6. 'gyamu wakati ebifananyibyo ebyō-
le nempagizo; 'sō tolisinza nate
14 emirimu egyengalozo. Era ndisi-
[o] Yer. 17. 2. mbula [o] Bāserabo wakatiwo; era
15 ndizikiriza ebibugabyo. Era ndi-
walana e'gwānga nobusūngu nekiru ku mawānga agatawulira.

6 Kale muwulire ebyo Mukama byayogera; nti Imuka, yōmba mu maso gensozi; obusozi buwulire
2 e'doboziryo. Muwulire, 'mwe ensozi, [a] enyōmbo za Mukama, era 'mwe
[a] Is. 43. 23; Kos. 4. 1. emisingi egyensi egyolubērera: ku-
banga Mukama alina enyōmbo na-
3 bantube, aliwoza ne Isiraeri. 'Mwe
[b] Is. 5. 4. abantu bānge, [b] mbakoze ki? nali
4 mbakōye'za naki? mu'numirize.
[c] Kuv. 12. 51; Am. 2. 10. Kubanga [c] naku'gya munsi Yemi-
siri nenkununula mu nyumba eyo-
bu'du; nenkukulembeza Musa ne
5 Aloni ne Miryamu. 'Mwe abantu
[d] Kubal. 22. 5. bānge, mu'jukire 'no [d] Balaki kaba-
ka wa Moabu byeyatēsa, era Bala-
mu omwāna wa Beoli byeyamu'damu; (mu'jukire ebyabawo) okuva
[e] Kubal. 25. 1. [e] Esi'timu okutūka Egirugali, mu-
[f] Kos. 5. 6. lyoke mumanye ebikolwa ebyobu-
6 tūkirivu ebya Mukama. [f] Na'ja na-
ki eri Mukama nenvūnama mu
maso ga Katonda asinga byona? 'musemberere nebiwebwayo ebyō-
kebwa, nenyana ezakamaze omwā-
[g] 1 Sam. 15. 22. 7 ka gumu? [g] Mukama alisima endi-
[i] Lev. 18. 21; 2 Basek. 3. 27; 16. 3. ga eza sedume enkumi oba emi'ga
egyamafuta obukumi? [i] mpeyo o-
mwāna wānge omuberyeberye o-
lwokwōnōna kwānge, (mpeyo) ekibala kyomubiri gwānge olwekibi
8 ekyomumeme yānge? Akubūli'de,
[h] Ma. 32. 2. 'gwe omuntu, ekirūngi bwekiri; era [k] Mukama akusalira kiki, wa-
bula okukola ebyensōnga, era o-
kwagala ekisa, era okutambula no-
buwōmbefu ne Katondawo?
9 E'doboozi lya Mukama lyogerera
[l] Is. 10. 5; 30. 32. wa'gulu eri ekibuga, nowamagezi
aliraba erinyalyo; muwulire [l] omu-
10 'go, noyo bwali agulagi'de. Ebintu
ebyomuwendo ebyobubi bikyali mu
nyumba yomubi, nekigera ekitatūka
11 ekyomuzizo? Ndiba mulongōfu
[m] Kos. 12. 7. (bwemba) [m] neminzāni eyobubi ne-
nsawo erimu ebipima ebyobunlimba?
12 Kubanga abaga'ga bakyo ba'ju'de
ekye'jo, nabo ababēra nukyo boge-
'de ebyobulimba, nolulimi lwābwe
lwa bulimba mu kamwa kābwe.
13 Nānge kyenvu'de nkufumita eki-
wūndu ekinene; nkuzisi'za olwebi-
14 bibyo. [n] Olirya, 'sō toli'kuta; era
okutōwazibwakwo kuliba wakati-
wo; era oli'julula, naye tolitwāla
mirembe; era kyotwāla ndikiwayo
15 eri ekitala. [o] Olisiga, naye tolikū-
ngula; olirinyirira zeituni, naye
tolisāba mafuta; era olisogola, naye
16 tolinywa ku mwenge. Kubanga
ebyalagirwa [p] Omuli bikūmibwa,
era ebikolwa byona ebyomunyumba
ya [r] Akabu; na'mwe mutambulira
mu kutēsa kwābwe; ndyoke nkufū-
le ekifulukwa, nabo ababēra mukyo
ekyokudūlirwa; na'mwe mulitwāla
[s] ebivume byabantu bānge.

7 Zinsānze! kubanga nfanana nga lwebamala okulōnda e'mere yona
enūngi, ngezabibu ezērebwa mu lusuku; tewakyali kirimba ekyokulya; ememe yānge yegōmba etini
2 eseka okwengera. Omwegendereza
abuze munsi, 'sō tewali mugolokofu mu bantu: bona batēga okuyiwa
omusai, bai'ga buli muntu muga-
3 ndawe nekitimba. Engalo zābwe
(zikwata) ku byobubi okunyikira okubikola; [a] omulāngira asaba, [b] o-
mulamuzi (ayagala) okuwebwa e-
mpēra; nomukulu ayogera ekibi
ekibēra mu memeye: bwebatyo
4 bwebabirukira awamu. Oyo kwabo
asinga obulūngi (afanana) ngomwe-
ramānyo, omugolokofu (kwabo) a-
singa obubi olukomera lwama'gwa:
olunaku [c] olwabakūmibo, lwe lwo-
kulabwako, lutūse: kakano we wa-
5 nāba okweralikirira kwābwe. [d] Te-
mwesiga wa mukwāno, temulowō-
zānga mukulembezenga mwesigwa;
kūma ensi'gi zakamwāko eri oyo
6 agalamira mu kifubakyo. Kubanga
[e] omwāna ta'sāmu kitibwa kitāwe,
omuwala aimuka ku nyina, muka-
mwānawe ku nyazālawe; [f] abomu-
njuye be baba abalabe bomuntu.
7 Naye kubwānge nātunulirānga
Mukama; nālindirirānga Katonda
owobulokozi bwānge; Katonda wā-
8 nge anāmpulirānga. Tonsanyukira-
ko, omulabe wānge; bwengwa,
nāimuka; [g] bwentūla mu kizikiza,
[i] Mukama anāba musana gyendi.
9 Nāgumikirizānga obusūngu bwa
Mukama [k] kubanga 'mujēme'de; o-
kutūsa kwaliwoza ensōnga yānge,
era lwalinsalira omusāngo: [l] ali-
ndeta eri omusana, era ndiraba ku
10 butūkirivubwe. Kale omulabe wā-
nge alikiraba, alikwatibwa ensonyi;
eyang'amba nti [m] Mukama Kato-
ndawo aliru'dawa? Amaso gānge
galimulabako; kakano alirinyiri-
11 rwa ngebitōsi ebyomungūdo. Olu-

[n] Lev. 26. 26.
[o] Ma. 28. 38 neb Ka'g. 1. 6.
[p] 1 Basek. 16. 16, 25, 26.
[r] 1 Basek. 16. 30 neb.
[s] Yer. 51. 51; Ez. 34. 29.

[a] Zab. 82. 1, 2; Kos. 4. 18.
[b] Mi. 3. 11.
[c] Ez. 33. 2.
[d] Yer. 9. 4.
[e] Mat. 10. 35; Luk. 12. 53.
[f] Mat. 10. 36.
[g] Zab. 107. 10.
[i] Zab. 27. 1.
[k] Kung. 3. 39.
[l] Zab. 37. 6.
[m] Zab. 42. 3.

naku olwokuzīmba ebisengebyo!
ku lunaku luli ekiragiro kiritwāli-
12 bwa ewala. Ku lunaku luli baliva
mu Bwasuli ne mu bibuga bya
Misiri balitūka gyoli, era (baliva)
mu Misiri okutūka ne ku Mu'ga,
nokuva ku nyanja okutūka ku nya-
nja, nokuva ku lusozi okutūka ku
13 lusozi. Naye ensi eriba kifulukwa,
kulwabo ababēra omwo, olwebibala
ebyebikolwa byābwe.
14 Līsa abantubo nomu'gogwo, [n] e-
kisibo ekyobutakabwo, [o] ababēra
bo'ka, mu kibira wakati wa Kalu-
meri: balīre mu Basani ne mu Gi-
15 readi nga mu naku eze'da. Nga
(bwenakola) mu [p] naku bwewava
munsi ya Misiri, ndimwolesa ebye-
16 kitalo. Amawānga galiraba, gali-
kwatirwa ensonyi amānyi gābwe
gona; baliteka engalo zābwe ku
kamwa kābwe, amatu gābwe galizi-
17 ba. [r] Balikōmba ku nfūfu ngomu-
sota; ngebyekulula ebyensi baliva
nga bakankana mu bwekwekero
bwābwe: bali'ja eri Mukama Kato-
nda wa'fe nga batekemuka era bali-
18 tya kululwo. [s] Ani Katonda nga
'gwe [t] asonyiwa obubi, alekeza o-
kwōnōna okwabasigalawo abobuta-
kabwe? talemera mu busūngubwe
emirembe gyona kubanga asanyu-
19 kira okusāsira. Alikyūka alitusā-
sira; [u] alisāmba okwōnōna kwa'fe
nekigere; era olisūla ebibi byābwe
20 byona mu buziba bwenyanja. Oli-
kolera Yakobo amazima, (olikole-
ra) [w] Ibulaimu ekisa, [y] byewalāirira
bajaja ba'fe okuva mu naku eze-
'da.

[n] Is. 65. 10.
[o] Yer. 49. 31.
[p] Zab. 78. 12.
[r] Zab. 72. 9.
[s] Kuv. 15. 11.
[t] Kuv. 34. 7. Yer. 31. 34.
[u] Bal. 6. 14.
[w] Luk. 1. 72, 73.
[y] Zab. 105. 9, 10.

NAKUMU.

1 [a] Omugugu gwa [b] Nineve. Ekita-
bo ekyokwolesebwa kwa Nakumu,
Omwerukosi.
2 Mukama ye Katonda wobu'gya,
era awalana e'gwānga; Mukama a-
walana e'gwānga, era owobusūngu
obungi; Mukama awalana e'gwā-
nga abamukyāwa, era aterekera a-
3 balabebe (obusūngu). Mukama ta-
tera kusunguwala, alina amānyi
mangi, 'sō talitātira na katono. E-
'kubo lya Mukama liita mu kiku-
ng'unta ne mu kibuyaga, era ebire
4 ze nfūfu zebigerebye. Akanga'vu-
la enyanja nāgikaza; era akaza e-
mi'ga gyona; Basani ebabuse ne
Kalumeri, era ekimuli ekyoku Le-
5 banoni kibabuse. Ensozi zikanka-
na gyali, obusozi nebusānūka; era
e'taka neri'muka mu masoge; we-
wawo, ensi zona ne bona abazibē-
6 ramu. Mu maso gobusūngubwe ā-
ni aīnza okuīmirira? āni aīnza o-
kubērawo obusūngubwe nga bunyi-
ki'de? obukāmbwebwe bufukibwa
ngomuliro, nenjāzi zimenyebwame-
7 nyebwa ye. Mukama mulūngi, ki-
go ku lunaku olwokulabiramu ena-
ku; era amanyi abo abamwesiga.
8 Naye ne mukoka akulukuta alima-
lirawo dala ekifo kyakyo, era abala-
9 bebe alibagobera mu kizikiza. Kye-
mutēsa ku Mukama kiki? alimali-
rawo dala; obunaku tebuliimuka
10 omulūndi ogwokubiri. Kubanga
(newakuba'de nga bali) ngama'gwa
agakwataganye, era nga batobye
kwenkana mu kunywa kwābwe, ba-
lyōkerwa dala ngensāmbu enkalu.
11 Mu'gwe muvu'de omu alowōza a-
12 kabi ku Mukama, atēsa ebibi. Bwa-
ti bwayogera Mukama nti Newa-
kuba'de nga balina amānyi amaka-
kafu era bangi, era balizikirira, na-
ye alivawo. Newakuba'de nga na-
kulabisa enaku, sikyakulabisānga
13 naku. Era kakano nāmenya eki-
koligokye kive ku'gwe, era nākutu-
14 lakutula ebikusiba. Ne Mukama
alagi'de ku'gwe baleme okweyonge-
ra okusiga ku linyalyo; ndizikiriza
ekifananyi ekyōle nekifananyi eki-
sānūse bive mu nyumba ya baka-
tondabo; ndisima entānayo; kuba-
15 nga oli mugwagwa. Laba, ku nsozi
[c] ebigere byoyo abūlirira ebigambo
ebirūngi, alāngira emirembe! We-
kūma embagazo, 'gwe Yuda, tūkiriza
obweyamobwo; kubanga omubi ta-
kyaitānga wakatiwo; azikirira dala.

2 Oyo atāndagira ayāmbuse mu ma-
sogo; kūma ekigo, tunulira e'ku-
bo, nywēza ekiwatokyo, bēra namā-
2 nyi agatasingika. Kubanga Muka-
ma a'zawo ekitībwa ekingi ekya
Yakobo, ngekitībwa ekingi ekya
Isiraeri; kubanga aba'tuluzi baba-
'tulu'de nebāya amatabi gemizabi-
3 bu gyābwe. Engabo zabazirabe
zisīgibwako gerēnge; abantu aba-
mānyi bamba'de engoye entwakā-
vu; ebyūma byamagāli bimasama-
sa ku lunaku lwatekateka, era a-
4 mafumu gagalulwa nentīsa. Ama-
gāli gataira mu ngūdo mbiro,
ganyigana mu ngūdo engazi;
gafanana ngemimuli, gabūkabūka

[a] Kab. 1. 1. Zek. 9. 1; 12. 1. Mala. 1. 1.
[b] Nak. 2. 8; 3. 7.
[c] Bal. 10. 15.

5 ngebimyānsa. A'jukira abekitībwa
ababe; besitala nga bagenda: bānguwa (okutūka) ku bugwe owekigo, ogugabo negutekebwatekebwa.
6 Enzi'gi ezokumi'ga zi'gu'dwawo, enyumba ya kabaka nebagisānyizawo. Ku'zabu nāvumbuka, nātwālibwa, abazānabe nebakāba nga ne'dobosi lyamayiba nga bakuba mu
8 bifuba byābwe. Naye Nineve (kiba'dewo) okuva mu naku eze'da ngekidiba kyama'zi; naye ba'duka; Muimirire, muimirire, (bwebakōwola); naye tewali atunulira enyuma.
9 Munyage efeza, munyage ezābu; ebiterekebwa tebiriko webikoma, omuwendo ogwebintu byona ebye-
10 gōmabebwa. Kiri busa, kiri bwerēre, kizise: tewali aguma omwoyo, amavivi gakubagana, okulūmizibwa kuli mu biwato byona, era abantu bona batukulatukula mu maso
[a] Yer. 2 15. 11 (olwentīsa). Empuku [a] yempologoma eriru'dawa, nedīro lyempologoma ento, empologoma eusaja nendūsi wezatambulānga, omwāna gwempologoma, 'sō tewali azitisa?
12 Empologoma yatāgulatāgula ekyokumala abāna bayo netugira empologoma zayo endūsi, ne'juza empuku zayo omui'go nebisulo byayo
[b] Ez. 38. 3. 13 ebitāgulwa. [b] Laba, ndi mulabewo, bwayogera Mukama we'gye; nānge
[c] Zab. 46. 9. [c] ndyōkya amagāli gakyo mu mu'ka, nekitala kirizikiriza empologoma zakyo ento; era ndi'gya kunsi
[d] 2 Basek. 19. 9. kyotāgula, ne'dobozi [d] lyababakabo teriwulirwenga nate.

3 Zikisānza ekibuga ekyomussi! (buli) wona wakyo wa'ju'de ebyobulimba nebyamānyi; ekitāgulwa-
2 tāgulwa tekivamu. Okuvūma kwolukoba
[a] Yer. 47. 3. [a] nokuvūma kwa banamuziga abayiringita; nembalāsi nga zinyirira namagāli nga gabūka-
8 būka; nabo' abebagala nga balinya nokumasamasa kwekitala nokumyānsa kwamafumu; era abafu bangi nemirāmbo entumo nene; 'sō nemirāmbo tegiriko wegikoma; besitala ku mirāmbo gyā-
4 bwe. Kubanga okwenda kwomwenzi omulūngi kungi nyo nyini,
[b] Is. 47. 9, 12. [b] omukulu wobulogo, atūnda amawānga nebyobwenzibye, era ebika
5 nobulogobwe. Laba, ndi mulabewo, bwayogera Mukama we'gye; nānge [c] ndibi'kula ebirengebyo ku masogo; nānge ndirabisa amawānga obwerērebwo, nobwakabaka
6 (ndibulabisa) ensonyizo. Era ndikusūkira ebyenyinyalwa, era ndiku-'gyako ekitībwa, era ndiku'sāwo
7 okuba ekyerolerwa. Awo olulitūka bona abalikutunulira baliku'duka nebogera nti Nineve kyōnōnese; āni anākikubira ebiwōbe? ndinonyeza wa abo abalikukubagiza?
[d] Yer. 46. 25. 8 Osinga [d] Noamoni obulūngi, ekyakubibwa awali emi'ga, ekyalina ama'zi mungi enjui zona; era olukomera lwakyo nyanja; nenyanja
9 yabēra bugwe wakyo? Obuwesiyopya ne Misiri mānyi gakyo 'sō tegasingika; (aba) [e] Puti [f] Nabalubi
[e] Ez. 27. 10. [f] 2 Byom. 12. 3. 10 be bāli ababēzibo. Naye kyatwālibwa, kyagenda mu bu'du; nabāna bato bakyo bātāndagirwa ku masang'anzira gengūdo zona; nabekitībwa bābakubirako akalulu, nabakulube bona bāsibibwa mu njegere.
11 Era nāwe olitamira, olikwekebwa; era nāwe olinonya ekigo kulwaba-
12 labe. Ebigobyo byona biriba (nga) emitini egibako etini ezisoka okwengera: bwezikunkumuka, zigwa
13 mu kamwa komuli. Laba, abantubo wakatiwo [g] bakazi; enzi'gi eza wankaki ezensiyo zi'gulirwa dala eri abalabebo; omuliro negulya
[g] Yer. 51. 30. 14 emikīkirogyo. [h] Wesenere ama'zi olwokuzingizibwa, nywēza ebigobyo, linya ku 'taka, sāmba e'būmba,
[h] 2 Byom. 32. 2, 3, 30. 15 nywēza ekyōkero kyamatofali. Omuliro gulikwōkera eyo; ekitala kirikuzikiriza, kirikulva ngakalusse-'jera; weyāze ngakaluse'jera, we-
[i] Ez. 27. 23, 24. 16 yāze ngenzige. Wayāza [i] abasūbuzibo okusinga emunyenye ezomu'gulu obungi; akaluse'jera kō-
17 nōna nekabūka nekageuda. Ababo abatiki'dwa engule (bāli) ngenzige; abagabebo ngebifuko byamayānzi agabēra mu bisagazi ku lunaku lwempewo, naye enjuba bwevayo zi'duka, nekifo wezibēra tekima-
[l] Zab. 76. 5. [m] Yer. 50. 18. Ez. 31. 3. 18 nyibwa. Abasūmbabo [l] babōngota, [m] 'gwe kabaka Webwasuli; abakulubo abekitībwa bawu'mula; abantubo basāsānira ku nsozi, 'sō te-
19 wali wa kubakung'anya. Tewali kya kukakanya bulūmibwo; ekiwūndukyo kinene; bona abawulira ebigambobyo [n] bakukubira mu ngalo; kubanga [o] muntu ki obubibwo gwebutatūkako enaku zona?
[n] Zab. 47. 1. [o] Is. 37. 18-20.

KABAKUKU.

1 Omuguggu Kabakuku na'bi gweyalaba.
2 Ai Mukama, nditūsa wa okukāba, nāwe nga to'kiriza kuwulira? Nkukābirira ebyekye'jo, 'sō to'kiriza
3 kulokola. Onjoleza ki obutali butūkirivu notunulira obukyāmu? kubanga okunyaga nekye'jo biri mu maso gānge: era waliwo empaka,
4 nokuyomba kubawo. Amatēka kyegavu'de ga'dirira, 'sō nomusāngo tegufulumānga na katono: kubanga omubi [a] azingi'za omutūkirivu; omusāngo kyeguva gufuluma nga gu-
5 nyōle'dwa. [b] Mulabe mu mawānga, mu'sēyo omwoyo, mwewunye nyo nyini: kubanga nkolera omulimu mu naku za'mwe, gwemutali'kiriza newakuba'de nga mugubūli'dwa.
6 Kubanga, laba, ngolokosa Abakaldaya, e'gwānga eryo ekakali eryānguiriza; abasimba enyiriri okutambula okubunya ensi bweyenkana obugazi, okulya enyumba ezitali zā-
7 bwe. Ba ntisa, ba kitibwa: omusāngo gwābwe nobukulu bwābwe
8 biva eri bo be nyini. Era embalāsi zābwe zikira engo embiro, era nkāmbwe okusinga emisege egyekiro; nabasaja bābwe abebagala embalāsi bagoma: wewawo, abasaja bābwe abèbagala embalāsi bava wala; babūka ngempūngu eyānguwa
9 okulya. Ba'ja lwa kye'jo bona; bavulumula amaso gābwe ngembuyaga ezebuvanjuba; era bakung'anya
10 abasibe ngomusenyu. Wewawo, asekerera bakabaka, nabakūngu baba ba kudūlirwa gyali: adūlira buli kigo; kubanga atūma enfūfu nākimenya. Awo aliita ngawulukuka nge-
11 mbuyaga, era alisu'kirira na'za omusāngo: [c] ye amānyige ge gabēra
12 katondawe. [d] 'Gwe toli wa mirembe nemirembe, ai Mukama Katonda wānge, Omutukuvu wānge? [e] tetulifa. Ai Mukama, [f] wamutekerawo musāngo; nāwe, ai Olwāzi,
13 wamunywēreza kubūlirira. 'Gwalina amaso againze obulongōfu obutatunulira bubi, 'sō toinza kulaba bukyāmu, lwaki 'gwe okutunulira abo abakūsakūsa, nosirika omubi bwalīra dala omuntu amusinga o-
14 butūkirivu; nofūla abantu ngebyenyanja era ngebintu ebyewalula e-
15 bitaliko abifuga? [g] Abakwata bona ne'dobo, abatēga mu muyagwe, era abakung'anyiza mu kiragalakye:
16 kyava asanyuka nājaguza. Kyava awayo sadaka eri omuyagwe, nāyōtereza ekiragalakye obubāne; kubanga olwebyo omugabogwe kyeguva guba ogwa sava, e'mereye neba
17 nyingi. Kale kyaliva afuka omuyagwe, nātalekayo ku't'a amawānga olutata.

2 [a] Ndīmirira wenkūmira nineteka ku kigo, ni'nengera okulaba byanāyogera nānge, era byemba nziramu ebyokwemulugunya kwānge.
2 Awo Mukama nānziramun āyogera nti [b] Wandika okwolesebwa okwo, okwōle bulūngi ku bipānde,
3 akusooma a'duke mbiro. Kubanga [c] okwolesebwa okwo kukyali kwa ntūko zakwo ezalagirwa, era kwānguwa okutūsa enkomerero, 'sō tekulirimba: newakuba'de nga kulwāwo, kulindirirēnga; kubanga [d] tekulirema ku'ja, tekulirwāwo.
4 Laba, ememeye yegulumizi'za, si ngolokōfu muye: [e] naye omutūkirivu aliba mulamu lwa ku'kirizakwe.
5 Wewawo, era [f] omwenge mulyazamānyi, musaja wa malala era atatūla wa'ka; agaziya okwegōmbakwe ngamagōmbe, era ali ngokufa, 'sō tainza ku'kuta, naye nākung'anyiza gyali amawānga gona, neye-
6 tūmira ebika byona. Abo bona tebalimugererako lugero nebamukō-'kolerako ekiko'ko nebogera nti Zimusānze oyo ayāza ebyo ebitali bibye! alitūsa wa? era eyebinika e-
7 misingo! Tebaliimuka nga tomanyiri'de abo abalikulūma, tebalizukuka abalikweralikiriza, nāwe noba
8 munyago gyebali? Kubanga wanyaga amawānga mangi, ekitūndu kyona ekifi'sewo ku mawānga balikunyaga; olwomusai gwabantu nolwekye'jo ekyagirirwa ensi nekibuga ne bona abakibēramu.
9 Zimusānze oyo afunira enyumbaye amagoba amabi, azimbe ekisukye wa'gulu, awonyezebwe mu mu-
10 kono gwobubi! Otēsere'za enyumbayo ensonyi, ngomalawo amawānga mangi, era wasobya ememe-
11 yo 'gwe. Kubanga e'jinja liryogerera wa'gulu nga liima mu kisenge, nomuti guliri'damu nga guima mu misekese.
12 Zimusānze oyo azimba ekibuga nomusai, nānywēza ekibuga nobu-
13 tali butūkirivu! Laba, tekyava eri Mukama we'gye abantu okutengejera omuliro, namawānga okwekō-

[a] Zab. 22. 12.
[b] Bik. 13. 41.
[c] Dan. 11. 36.
[d] Ma. 33. 27.
[e] Zab. 118. 17.
[f] Is. 10. 5-7.
[g] Yer. 16. 16.
[a] Is. 21. 8.
[b] Is. 8. 1.
[c] Dan. 10. 14.
[d] Beb. 10. 37 neb.
[e] Yek. 2. 36. Bal. 1. 17. Bag. 2. 11.
[f] Dan. 5. 1-4.

14 yeseza obutalimu? Kubanga [f] ensi eri'jula okumanya ekitibwa kya Mukama, ngama'zi bwegasānikira ku nyanja.

15 Zimusānze oyo awa mu'ne ebyokunywa, noyongerako nobutwabwo, nokutamiza nomutamiza olyoke otunulire ensonyi zābwe!

16 O'ju'de ensonyi awābānga ekitībwa: nāwe nywa, obēre ngatali mukomole: ekikōmpe ekyomumukono gwa Mukama ogwadyo kirikyūsibwa eri 'gwe, neusonyi ezobuwemu ziriba ku kitībwakyo.

17 Kubanga ekye'jo ekyagirirwa [g] Lebanoni kirikubi'kako, nokuzikirira kwensolo ezabatīsānga; olwomusai gwabantu nolwekye'jo ekyagirirwa ensi nekibuga ne bona abakitūlamu.

18 [h] Ekifananyi ekyōle kigasa ki, omukozi wakyo nokwōla nākyōla; ekifananyi ekisānūse nomuigiriza webyobulimba (bigasa ki), omukozi womulimugwe nokwesiga nākyesiga, okukola esanamu ensiru!

19 Zimusānze oyo agamba omuti nti Zukuka; (agamba) e'jinja esiru nti Golokoka! Kino kināigiriza? Laba, kibi'ki'dwako zābu ne feza, 'sō tewali mu'ka na kamu ko'ka

20 wakati mukyo. [i] Naye Mukama ali mu yekaluye entukuvu: [m] ensi zona zibunire mu masoge.

3 Okusaba kwa Kabakuku na'bi, Okwekisigiyonosi.

2 Ai Mukama, mpuli'de ebigambobyo, nentya:
Ai Mukama, zūkiza omulimugwo wakati mu myāka,
Gumanyise wakati mu myāka;
Awali obusūngu, 'jukira okusāsira.

3 Katonda ya'ja ngava ku Temani,
Era Omutukuvu (ya'ja) ngava ku lusozi Palani. [Sera
Ekitībwakye kyabi'ka ku 'gulu,
Ensi ne'jula etendolye.

4 Nokumasamasakwe kwali ngomusana;
Yalina amayembe (nga gava) mu mukonogwe:
Era omwo mwe mwali okukweka amānyige.

5 Kawumpuli yatambula okumukulembera,
Obusāle obwomuliro nebufuluma awali ebigerebye.

6 Yaimirira nāgera ensi;
Yatunula nāgoba amawānga nāgasalamu:
Ensozi ezolubērera nezisāsāna,
Obusozi obuta'gwāwo nebukutama;
Okutambulakwe kwali nga bwekwabānga obwe'da.

7 Nalaba ewema za Kusani nga zirabye enaku:
Amagigi agensi ya Midiani negakankana.

8 Mukama yanyigira emi'ga?
Obusūngubwo bwali ku mi'ga,
Oba ekiruikyo ku nyanja,
Nokwebagala newebagala embalāsizo,
Nolinya ku magāligo agobulokozi?

9 Omutegogwo gwasōwolerwa dala;
Ebirāiro byewalāirira ebika byali kigambo (kya nkala'kalira). [Sera
Ensi wagyāsamu nemi'ga.

10 [a] Ensozi zakulaba nezitya;
Amataba agama'zi negaitawo:
Enyanja yaleta e'dobozi lyayo,
Neimusa emikono gyayo wa'gulu.

11 [b] Enjuba nomwezi nebiimirira mu kifo kyabyo mwebibēra;
Olwokutangāla kwobusālebwo nga butambula,
Olwokwakayakana kwe'fumulyo erimasamasa.

12 Watambula okuita munsi ngo liko ekirui,
Nowūla amawānga ngoliko obusūngu.

13 Wafuluma okuletera abantubo obulokozi,
Okuletera obulokozi oyo gwewafukako amafuta;
[c] Wafumita omutwe ogwomunyumba yomubi,
[d] Ngoyerula omusingi okutūka ne ku nsingo. [Sera

14 Wafumita nemigumagye ye omutwe gwabalwānyibe:
Ba'ja ngembuyaga ezakazimu okunsāsānya:
Okusanyuka kwābwe kulya mwāvu kyāma.

15 Walinya enyanja nembalāsizo,
Entūmo eyama'zi agamānyi.

16 Nawulira, olubuto lwānge nerukankana,
Emimwa gyānge negijugumirira e'dobozi eryo;
Okuvūnda nekuingira mu magūmba gānge, nenkankanira mu kifo kyānge:
Mpu'mulire ku lunaku olwokulabiramu enaku,
Bwezirisānga abantu abamutabāla ebibīna.

17 Kubanga omutini newakuba'de nga tegwānya,
'Sō nemizabibu nga tegiriko bibala;
Newebateganira omuzeituni obwerēre,
Enimiro nezitaleta 'mere yona;
Embuzi nga zimali'dwawo ku kisibo,

[f] Is. 11. 9.
[g] Is. 14. 8. Yer. 22. 23.
[h] Is. 44. 10.
[i] Zab. 11. 4.
[m] Zef. 1. 7.
[a] Kuv. 19. 16 neb. Zab. 68. 7, 8.
[b] Yos. 10. 12 neb.
[c] Zab. 68. 21.
[d] Zab. 137. 7.

'Sönga tewali nte mu birälo:
18 Era naye ndisanyukira Mukama,
[c] Ndijaguliza Katonda owobulokozi bwänge.
19 Yakuwa, Mukama, ge mänyi gänge,
Naye afüla [f] ebigere byänge okuba ngebyempewö,
Era alintambuliza ku bifo byänge ebigulumivu.

Ya mukulu wabaimbi, ebyebintu byänge ebirina engoye.

[c] Zab. 9. 14; 13. 5. Luk. 1. 47.

[f] 2 Sam. 22. 34. Zab. 18. 33.

ZEFANIYA.

1 Ekigambo kya Mukama ekya'jira Zefaniya mutabani wa Kusi, mutabani wa Gedaliya, mutabani wa Amaliya, mutabani wa Kezekiya, mu mirembe gya Yosiya mutabani wa Amoni, kabaka wa Yuda.
2 Ndizikiririza dala byona okuva ku maso ge'taka, bwayogera Mu-
[a] Kos. 4. 3. 3 kama. Ndimalawo [a] omuntu nensolo; ndizikiriza enyonyi ezomu-'bänga nebyenyanja ebiri mu nyanja, neukönge wamu nababi: era ndimalawo abantu okuva ku maso
4 ge'taka, bwayogera Mukama. Era ndigololerako Yuda omukono gwänge ne kwabo bona abali mu Yerusalemi; era [b] ndimalawo ekitündu kya Baali ekifi'sewo okuva mu kifo
[b] 2 Byom. 34. 3, 4.
[c] Kos. 10. 5. kino, nerinya lya [c] Bakemali wamu
5 ne bakabona; nabo abasinzi'za e-'gye eryomu'gulu ku nyumba wa-'gulu; nabo abasinza, [d] abaläirira Mukama nga baläira [c] Malukamu;
[d] Is. 48. 1. Kos. 4. 15. [e] 1 Basek. 11. 5, 33. 6 nabo aba'ze enyuma obutagoberera Mukama; nabo abatanonyänga Mukama newakuba'de okumubüza.
7 Bunira awali Mukama Katonda: kubanga [f] olunaku lwa Mukama lu-li kumpi: kubanga Mukama ategese sadaka, atukuzi'za abagenyibe.
[f] Is. 13. 6. Ez. 30. 3.
[g] Is. 34. 6. Yer. 46. 10. 8 Awo olulitüka ku lunaku [g] Mukama kwaliwerayo sadaka ndibonereza abaküngu nabäna ba kabaka nabo bona abamba'de ebyambalo ebi'na-
9 'gwänga. Awo ku lunaku olwo ndi-bonereza abo bona [i] ababüka ku mulyängo, aba'juza enyumba ya mukama wäbwe ekye'jo nobulimba.
[i] 1 Sam. 5. 5. 10 Awo ku lunaku luli, bwayogera Mukama, walibawo e'dobozi eryo-kulekäna eriva ku [k] mulyängo ogwebyenyanja, nokuwowogana o-kuva mu lui [l] olwokubiri, noku-bwätuka okunene okuva ku nsozi.
[k] 2 Byom. 33. 14.
[l] 2 Basek. 22. 14. 11 Muwowogane, 'mwe abali mu Makutesi, kubanga abantu bona aba Kanani zibasänze: nabo abebini-
12 känga feza bazikiri'de. Awo olulitüka mu biro ebyo ndita gänjula Yerusalemi ne tabäza; era ndibonereza abasaja abatesenge'ze e'bönda lyäbwe, [m] abogera mu mutima gwäbwe nti Mukama talikola bulü-
[m] Zab. 94. 7. 13 ngi 'sö talikola bubi. Nobuga'ga bwäbwe bulifüka munyago, nenyumba zäbwe matöngo; wewawo, [n] balizimba enyumba naye tebalizitülamu; era balisimba ensuku ezemizabibu naye tebalinywa mwenge
14 gwämu. [o] Olunaku olukulu olwa Mukama luli kumpi, luli kumpi era lwänguwa mängu nyo, e'dobozi eryolunaku lwa Mukama; omusaja owa mänyi alikäbira eyo ngaliko o-
15 buinike bungi. Olunaku olwo lunaku lwa busüngu, lunaku lwa buinike nokulaba enaku, lunaku lwa kuzikirako nokulekebwawo, lunaku lwa kizikiza nekikome, lunaku lwa
16 bire nekizikiza ekiku'te, lunaku lwa [p] kondëre nokuläwa, eri ebibuga ebiriko enkomera neri ebigo ebigu-
17 lumivu. Era ndireta obuinike ku bantu, [r] batambule ngabazibe bamaso, kubanga bayönönye Mukama: nomusai gwäbwe gulifukibwa ngenfüfu, nomubiri gwäbwe ngo-
18 bu'sa. Efeza yäbwe teriinza kubawonyesa ku lunaku olwobusüngu bwa Mukama newakuba'de ezäbu yäbwe; naye ensi yona omuliro ogwobu'gyabwe guligyökya: kubanga alimalawo, wewawo, alimalirawo dala nentïsa abo bona abali munsi.

[n] Ma. 28. 30. Am. 5. 11.
[o] Yo. 2. 11.
[p] Yer. 4. 19.
[r] Ma. 28. 29. Is. 59. 10.

2 Mukung'ane, wewawo, mukung'ane, ai e'gwänga eritalina ku-
2 kwatibwa nsonyi; etëka nga terinaba kuzäla, olunaku nga terunaita ngebisusünku, ekirui kya Mukama nga tekinabatükako, olunaku olwobusüngu bwa Mukama nga terunabatükako.
[a] Munonye Mukama, [b] 'mwe 'mwena abawömbefu abomunsi, abakolänga emisängogye; munonye obutükirivu, munonye obuwömbefu: [c] mpo'zi mulikwekebwa ku lunaku olwobusüngu bwa
4 Mukama. Kubanga [d] Gaza kirirekebwawo, ne Asukuloni kiriba matongo: Asudodi balikigoba mu tuntu, ne Ekuloni kirisimbulibwa.
5 Zibasänze abo abali ku [e] lubalama lwenyanja, amawänga [f] Agabakeresi! Ekigambo kya Mukama kibo-

[a] Zab. 109. 4. Am. 5. 6.
[b] Zab. 76. 9. Is. 11. 4.
[c] Am. 3. 12.
[d] Yer. 47. 5. Am. 1. 6-8. Zek. 9. 5, 6.
[e] Yer. 47. 7. Ez. 25. 16. [f] 1 Sam. 30. 14.

leke'de, ai Kanani, ensi Eyabafirísuti; ndikuzikiriza 'sō tewaliba a-
6 tūla omwo. Nolubalama lwenyanja luliba malūndiro, nga mulimu ensisira ezabasūmba nebisibo ebye-
7 mbuzi. Era olubalama lwenyanja luliba lwa kitūndu kyenyumba ya Yuda ekifi'sewo; banālūndirānga eyo: mu nyumba za Asukuloni mwebanāgalamirānga akawungēzi; kubanga Mukama Katonda wābwe *g* aliba jira nākomyawo obusibe
8 bwābwe. *h* Mpuli'de okuvuma kwa Moabu nokuyōmba kwabāna ba Amoni kwebavumye abantu bānge nebegulumiriza *k* ku nsalo yābwe.
9 Kale, nga bwendi omulamu, bwayogera Mukama we'gye, Katonda wa Isiraeri, mazima Moabu aliba *l* nga Sodomu, nabāna ba Amoni nga Gomola, ekifo emyenyāngo kyegyemala, nobunya obwomunyo, namatōngo agatalivawo: abantu bānge abalibá basiga'dewo balibanyaga, nekitūndu kye'gwānga lyā-
10 nge ekifi'sewo kiribasikira. Olwamalala gābwe kyebaliva babēra nekyo, kubanga bavumye abantu ba Mukama we'gye nebabegulumiriza-
11 ko. Mukama aliba wa ntisa gyebali: kubanga *m* aliko'za bakatonda bona abensi zona; kale *n* abantu balimusinza, *o* buli muntu ngaima mu kifokye, ebizinga byona ebya-
12 mawānga. *p* Na'mwe Abaesiyopya,
13 muli'tibwa nekitala kyānge. Era aligololera omukonogwe ku bukika obwa kono *r* nāzikiriza Obwasuli; nāfūla *s* Nineve okuba amatōngo
14 era kikulu nge'dūngu. Era ente *t* zināgalamirānga wakati mukyo, ensolo zona ezamawānga: kimbala era ne namunūngu banāsulānga ku mitwe gyempagi zakyo: e'dobozi (lyābwe) lināimbirānga mu bituli; okuzikirira kunābānga mu miryāngo: kubanga ayeru'de enjóla eze-
15 mivule. Kino kye kibuga ekyesanyu ekyegololānga, ekyayogerānga mu mutima gwakyo nti 'Nze wendi 'sō tewali mulala wabula 'nze: nga kifūse matōngo, ekifo ensolo wezigalamira! buli muntu akiītako anāsōzānga nānyenya omukonogwe.

3 Zikisānze ekijēmu ekyo era ekyō-
2 nōnefu, ekibuga ekijōga! Tekyagōndera 'dobozi; tekya'kiriza kubūlirirwa; tekyesiga Mukama; tekyasemberera Katonda wakyo.
3 Abakūngu bāmu wakati mukyo mpologoma eziwuluguma; abalamuzi bāmu misege gya kiro; teba-
4 fi'sawo kintu okutūsa enkya. Bana'bi bāmu *a* biwowōngole, era ba nkwe: bakabona bakyo *b* bayōnōna ekifo ekitukuvu, bagiri'de amatē'ka
5 ekye'jo. Mukama ali wakati mukyo mutūkirivu; talikola ebitali bya butūkirivu; buli nkya ayolesa omusāngogwe, talekayo; naye atali mutūkirivu tamanyi kukwatibwa
6 nsonyi. 'Mazewo amawānga, amakomera gābwe galeke'dwawo; nzisi'za engūdo zābwe, newataba aitawo: ebibuga byābwe bizikiri'de, newatabawo muntu 'sō tewali atū-
7 lamu. Nayogera nti Mazima onontya, ono'kiriza okubūlirirwa: *c* kale enyumba zakyo tezandimali'dwawo, (nga) byona (bwebiri) byenalagira kulwakyo: naye nebagoloko-kānga mu makya nebōnōna ebiko-
8 lwa byābwe byona. Kale mu'nindirire, bwayogera Mukama, okutūsa ku lunaku lwendigolokoka okukwata omui'go: kubanga 'maliri'de *d* okukung'anya, amawānga, ndete obwakabaka okubafukako okunyīga kwānge, ekirui kyānge kyona; kubanga ensi zona omuliro
9 ogwobu'gya bwānge gulizirya. Kubanga mu biro ebyo ndikyūsiza amawānga olulimi olulongofu, bona bakābire erinya lya Mukama, oku-
10 muwereza nomwoyo gumu. Abo abanegairira, ye muwala *e* wabānge abasāsāna, *f* balireta *g* ekitone kyānge nga bava emitala wemi'ga
11 Egyobuwesiyopya. Ku lunaku olwo *i* tolikwatibwa nsonyi olwebikolwabyo byona byewansobya: kubanga lwendi'gya wakati mu'gwe ababo abenyumiriza namalala, 'sō nāwe *k* toliba na kitigi nate ku lusozi
12 lwānge olutukuvu. Naye ndireka wakati mu'gwe *l* abantu ababonyabonyezebwa era abāvu, era balyesi-
13 ga erinya lya Mukama. Ekitūndu kya Isiraeri ekirifi'kawo tebalikola ebitali bya butūkirivu 'sō tebalyogera ebyobulimba *m* 'sō nolulimi olukūsa terulirabika mu kamwa kābwe: kubanga balirya, baligalamira, *n* 'sō tewaliba alibatisa.
14 Imba, ai omuwala wa Sayuni; yogerera wa'gulu, ai Isiraeri; sanyuka ojaguze nomutima gwona, ai omuwala
15 wa Yerusalemi. Mukama a'gyewo emisāngogyo, agobye omulabewo: kabaka wa Isiraeri, Mukama, ali wakati mu'gwe: tolitya bubi nate
16 lwa kubiri. Ku lunaku olwo Yerusalemi kirigambibwa nti Totya: ai Sayuni, *o* emikonogyo gireme oku-
17 'dirira. Mukama Katondawo ali wakatiwo, owamānyi anālokola: alikusanyukira nesanyu, aliwu'mulira mukwagalakwe, alikusanyukira
18 ngaimba. Ndikung'anya abo abanakuwalira okukung'ana okutukuvu, abāli ababo: omugugu ogwali
19 kukyo kyali kivume (gyebali). Laba, mu biro ebyo ndibonereza abo bona abakubonyabonya: era ndiro-

g Zek. 10.3.
h Yer. 48. 1, 27.
k Yo. 3. 2.
l Ma. 29. 23. Is. 13. 19.
m Zab. 50. 12.
n Zab. 22. 27.
o Mala. 1. 11.
p Is. 18. 1.
r Is. 10. 12.
s Yon. 1. 2.
t Is. 13. 21 neb; 34. 14.
a Yer. 23. 32.
b Ez. 22. 26.
c Yer. 7. 3, 7; 25. 5.
d Yo. 3. 2.
e Ma. 4. 27; 28. 64.
f Zab. 68. 29.
g Mala. 1. 11.
i Is. 54. 4.
k Yer. 7. 4. Mi. 3. 11.
l Zek. 11. 7, 11.
m Kub. 14. 5.
n Is. 17. 2.
o Is. 35. 3. Beb. 12. 12.

kola omukazi awenyera, nenkung'anya oyo eyagobebwa; era ndibafūla etendo nerinya abakwatirwa ensonyi munsi zona. Mu biro ebyo ndibaingiza, ne mu biro ebyo ndibakung'anya: kubanga ndibafūla erinya netendo mu mawānga gona agomunsi zona, bwendikomyawo obusibe bwānge 'mwe nga mulaba. bwayogera Mukama.

P Is. 11. 12.

KA'GAI.

1 [a] Mu mwāka ogwokubiri ogwa Dalio kabaka, mu mwezi ogwomukāga, ku lunaku olwomwezi olwoluberyeberye, ekigambo kya Mukama neki'jira mu Ka'gai na'bi eri Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri owesaza lya Yuda neri [b] Yosuwa mutabani wa Yekozadaki [c] kabona asinga obukulu nga kyogera nti
2 Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Abantu bano bogera nti Kakano sikye kisēra ('fe) oku'ja, ekisēra ekyokuzimbiramu enyumba ya Mu-
3 kama. Awo ekigambo kya Mukama neki'jira [d] mu Ka'gai na'bi nga
4 kyogera nti Kye kisēra 'mwe be nyini okubēra mu nyumba za'mwe ezibi'ki'dwako, enyumba eno nge-
5 bērera awo ngereke'dwawo? Kale 'no bwati bwayogera Mukama we'gye nti Mulowōze amakubo ga-
6 'mwe. [e] Mwasiga bingi, nemukūngula bitono; mulya naye temu'kuta; munywa naye temu'kuta byemunywa; mwambala naye tewali abuguma; noyo afuna empēra afuna (okugiteka) mu nsawo eya-
7 wu'mukawu'muka. Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Mulowōze
8 amakubo ga'mwe. Mulinye ku lusozi, mulete emiti, muzimbe enyumba; nānge ndigisanyukira, era ndigulumizibwa, bwayogera Muka-
9 ma. Mwasūbira bingi, kale, laba, nebiba bitono; era bwemwabireta e'ka, nembifūmūla. Lwaki? bwayogera Mukama we'gye. Ogwenyumba yānge ebērera awo ngereke'dwawo, na'mwe mu'dukira buli
10 muntu eri enyumbaye ye. Kale kulwa'mwe e'gulu kyerivu'de liziizibwa obutaleta musulo, ne'taka liziizibwa obutabala bibala byalyo.
11 Nempita ekyānda oku'ja kunsi ne ku nsozi ne ku ng'āno ne ku mwenge ne ku mafuta ne kwebyo e'taka byeribala ne ku bantu ne ku nsolo ne ku mirimu gyona egyengalo.
12 [f] Awo Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri ne Yosuwa mutabani wa Yekozadaki kabona asinga obukulu wamu nabantu bona abafi'sewo nebagōndera e'dobozi lya Mukama Katonda wābwe nebigambo bya Ka'gai na'bi nga Mukama Katonda wābwe bweyamutuma; abantu ne-
13 batya mu maso ga Mukama. Awo Ka'gai omubaka wa Mukama nāgamba abantu ngaima mu [g] bubaka bwa Mukama nti 'Nze ndi wamu
14 na'mwe, bwayogera Mukama. Awo Mukama nākubiriza omwoyo gwa Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri owesaza lya Yuda[f] nomwoyo gwa Yosuwa mutabani wa Yekozadaki kabona asinga obukulu nomwoyo gwabantu bona abāli bafi'sewo, neba'ja nebakola omulimu mu nyumba ya Mukama we'gye Katonda
15 wābwe, [i] ku lunaku olwomwezi olwamakumi abiri mu nya, mu (mwezi) ogwomukāga mu mwāka ogwokubiri ogwa Dalio kabaka.

2 [a] Mu (mwezi) ogwomusānvu ku (lunaku) olwomwezi olwamakumi abiri mu lumu ekigambo kya Mukama neki'jira mu Ka'gai na'bi nga
2 kyogera nti Gamba 'no Zeru'baberi mutabani wa Sealutieri owesaza lya Yuda ne Yosuwa mutabani wa Yekozadaki kabona asinga obukulu nabantu abafi'sewo ngoyogera nti
3 [b] Ani asiga'de mu'mwe eyalaba enyumba eno mu kitibwa kyayo ekyasoka? era mugiraba mutya kakano? temugiraba nga terimu
4 ka buntu mu maso ga'mwe? Era naye kakano [c] bēra namānyi, ai Zeru'baberi, bwayogera Mukama; era bēra namānyi, ai Yosuwa mutabani wa Yekozadaki kabona asinga obukulu; era mubēre namānyi, 'mwe 'mwena abantu abomunsi, bwayogera Mukama, mukole omulimu: kubanga 'nze ndi wamu na'mwe,
5 bwayogera Mukama we'gye, [d] ngekigambo bwekiri kyenalagāna na-'mwe bwemwava mu Misiri, [e] omwoyo gwānge negubēra mu'mwe:
6 temutya. Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye, nti [f] Ekyasiga'deyo omulūndi gumu, ekisēra kitono, [g] nenkankanya e'gulu nensi
7 nenyanja nolukalu; ndikankanya amawānga gona, nebyo ebyegōmbebwa amawānga gona ibiri'ja, era ndi'juza enyumba eno [h] ekitibwa,

a Ezer. 4. 24; 5. 1.
b Ezer. 3 2. Nek. 12. 7.
c Zek. 3. 1.
d Ezer. 5. 1.
e Ma. 28. 38. Is. 5. 10. Mi. 6. 15.
f Ezer. 5. 2.
g Mala. 2. 7; 3. 1.
i Iu. 1.
a Lev. 23. 34, 36.
b Ezer. 3. 12.
c Zek. 4. 7; 8. 9.
d Kuv. 29. 45, 46.
e Is. 63. 11. Zek. 4. 6.
f Beb. 12. 26.
g Is. 13. 13. Ez. 38. 19. Yoe. 2. 10.
h Mala. 3. 1. Zab. 24. 7-10. Is. 60. 1.

8 bwayogera Mukama we'gye. [l] Efeza yänge ne zābu yänge, bwayogera
9 Mukama we'gye. Ekitibwa ekyenyumba eno ekyoluvanyuma kirisinga kiri ekyasoka, bwayogera Mukama we'gye: era mu kifo kino
10 mwendiwa [m] emirembe, bwayogera Mukama we'gye.
[n] Ku (lunaku) olwamakumi abiri mu nya (olwomwezi) olwomwenda mu mwāka ogwokubiri ogwa Dalio
11 ekigambo kya Mukama neki'jira
12 mu Ka'gai na'bi nga kyogera nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti [o] Būza 'no bakabona ebyamatē-
ka ngoyogera nti Omuntu bwasitulira [p] enyama entukuvu mu kirenge ekyekyambalokye, nākoma ku
'mere nekirengekye oba mugoyo oba mweŋge oba mafuta oba 'mere
yona, kiriba kitukuvu? Bakabona neba'damu nebogera nti Ne'da.
13 Awo Ka'gai nālyoka ayogera nti Omuntu [r] atali mulongōfu olwomulāmbo bwaba [s] ngakomye ku kimu kwebyo byona, kiriba ekitali kirongōfu? Bakabona neba'damu nebogera nti Kiriba ekitali kirongōfu.
14 Awo Ka'gai nālyoka a'damu nāyogera nti Abantu bano bwebali bwebatyo, era e'gwānga lino bweriri bwerityo mu maso gänge, bwayogera Mukama; era na buli mulimu
15 ogwemikono gyābwe bweguli bwegutyo; nekyo kyebawerayo eyo si kirongōfu. Kale 'no, mbegairi'de, mulowōze okuva lero noku'da enyuma, e'jinja nga terinaba kutekebwa ku 'jinja mu yekalu ya Muka-
16 ma: mu biro ebyo byona omuntu bweya'jänga eri entūmo (eyebigera) amakumi abiri wabāngawo kumi jerēre: omuntu bweya'jänga eri eso'golero okusena (ebi'ta) amaku-
17 mi atāno, nga mulimu amakumi abiri merēre. [t] Nabakuba nokugēngewala nobukuku nomuzira mu mulimu gwona ogwemikono gya'mwe; era naye temwankyūkira, bwayo-
18 gera Mukama. Mulowōze, mbegairi'de okuva lero noku'da enyuma, okuva ku lunaku olwamakumi abiri mu nya (olwomwezi) ogwomwenda, okuva ku [u] lunaku lwelbāsimba omusingi gweyekalu ya Mukama,
19 mukirowōze. Ensigo zikyali mu 'gwanika? wewawo, omuzabibu nomutini nomukomamawānga nomuzeituni teginabala; okuva ku lunaku lwa lero ndibawa omukisa.
20 Awo ekigambo kya Mukama neki'jira Ka'gai omulūndi ogwokubiri ku (lunaku) olwamakumi abiri mu nya olwomwezi nga kyogera nti
21 Yogera ne Zeru'baberi owesaza lya Yuda ngoyogera nti Ndikankanya
22 e'gulu nensi: era [w] ndisūla entebe eyobwakabaka (bungi), era ndizikiriza amānyi agobwakabaka obwamawānga; era [y] ndisūla amagāli nabo abagatambuliramu; nembalāsi nabo abazebagala balika'kanyizibwa [z] buli muntu nekitala kya
23 mugandawe. Ku lunaku olwo, bwayogera Mukama we'gye, ndikutwāla 'gwe, ai Zeru'baberi omu'du wānge, mutabani wa Sealutieri, bwayogera Mukama, nenkufūla [a] ngakabonero; kubanga [b] nkulōnze, bwayogera Mukama we'gye.

[l] 1 Byom. 29. 14, 16.
[m] Zab. 83. 8, 9.
[n] nyi. 18, 20. Zek. 1. 1, 7.
[o] Ezer. 5. 2.
[p] Yer. 11. 15.
[r] Lev. 22. 4.
[s] Kubal. 19. 22.
[t] Ma. 28. 22.
[u] Ezer. 3. 10. Zek. 8. 9.
[w] Dan. 2. 44. Zek. 12. 9.
[y] Mi. 5. 10.
[z] Zek. 14. 13.
[a] Yer. 22. 24.
[b] Is. 42. 1.

ZEKALIYA.

1 [a] Mu mwezi ogwomunāna, [b] mu mwāka ogwokubiri ogwa Dalio, ekigambo kya Mukama kya'ja gyali Zekaliya, omwāna wa Berekiya, o-
2 mwāna wa [c] I'do, na'bi, nga kyoge-
3 ra nti Mukama asunguwali'de nyo bajaja ba'mwe. Kyova obagamba nti Bwati bwayogera Mukama we-
'gye, nti [d] Mu'de gyendi, bwayogera Mukama we'gye, nänge ndi'da gye-
4 muli, bwayogera Mukama. [e] Mule me okuba nga bajaja ba'mwe/bana-
'bi abe'da bebayogererānga wa'gulu nga bagamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Kale muve mu makubo ga'mwe amabi ne mu biko-
lwa bya'mwe ebibi; 'sō tebāwulira 'sō tebāmpuliriza, bwayogera Muka-
5 ma. Bajaja ba'mwe baliru'dawa? ne bana'bi baba balamu emirembe gyo-
6 na? [g] Naye ebigambo byänge namatēka gänge, byenalagira aba'du bānge, bana'bi, tebyabasānga bajaja ba'mwe? nebakyūka nebogera nti Nga Mukama we'gye bweyalowōza okutukola 'fe, [i] ngamakubo ga'fe bwegali nebikolwa bya'fe nga bwebiri, bwatyo bweyatukola.
7 Olunaku olwamakumi abiri mu nya, olwomwezi ogwekumi nogumu, gwe mwezi Sebati, mu mwāka ogwokubiri ogwa Dalio, ekigambo kya Mukama kya'ja eri Zekaliya, omwāna wa Berekiya, omwāna wa I'do, na'bi, nga kyogera nti Natu-
8 nula ekiro; era, laba, omuntu [k] nga yebaga'de embalāsi ya lukunyu, era ngaimiri'de wakati wemiti emi-

[a] Ka'g. 2. 1, 10.
[b] Ka'g. 1. 1.
[c] Nek. 12. 4, 16.
[d] Mala. 3. 7.
[e] Zab. 78. 8. /2 Byom. 36. 15, 16.
[g] Mat. 24. 35.
[i] Yer. 33. 15. Ez. 36. 31.
[k] Kub. 6. 4.

kadasi egyali mu kiwōnvu; nenyumawe embalāsi, eza lukunyu neza
9 kikūsikūsi nenjeru. Awo nenjogera nti Ai mukama wānge, ebyo biki? Malaika eyali ayogera nānge nāng'amba nti Nākwolesa ebyo
10 bwebiri. Omuntu eyali aimiri'de wakati wemikadasi na'damu nāyogera nti Ebyo Mukama byatumye
11 okutambulatambula kunsi. Nebi'damu malaika wa Mukama eyali aimiri'de wakati wemikadasi nebyogera nti Tutambu'detambu'de kunsi, era laba, ensi yona etere'de ewu'mu'de.
12 Malaika wa Mukama na'damu nāyogera nti Ai Mukama we'gye, olitūsa wa obutasāsira Yerusalemi
/ Mala. 1. 4. nebibuga bya Yuda, l byewakanyi-
m Yer. 25. 11. 13 kālirira m emyāka ensānvu? Mukama na'damu malaika eyali ayogera nānge ebigambo ebirūngi, ebi-
14 gambo ebyesanyu. Malaika eyali ayogera nānge nāng'amba nti Yogerera wa'gulu ngogamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye;
n Yo. 2. 18. Zek. 8. 2. n nkwati'dwa Yerusalemi ne Sayu-
15 ni obu'gya, obu'gya obungi. Nobusūngu obungi nsunguwali'de amawānga abawu'mula; kubanga 'nze nanyigako katono, bo nebo-
16 ngera ku kubonabona okwo. Mukama kyava ayogera bwati nti Nkomyewo Eyerusalemi nekisa;
o Ezer. 6. 14, 15. Zek. 4. 9. p Yer. 31. 39. Ez. 47. 3. o enyumba yānge erizimbibwa omwo, bwayogera Mukama we'gye, p nomugwa gulirēgebwa ku Yerusa-
17 lemi. Yogerera wa'gulu nate ngogamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Oliba oli awo ebibuga byānge nebyanjāla olwokulaba ebirūngi; oliba oli awo
r Is. 51. 3. r Mukama nāsanyusa Sayuni, oliba oli awo neyeroboza Yerusalemi.
18 Nenyimusa amaso gānge nentunula; era, laba, s amayembe ana.
s Dan. 8. 3, 8, 9, 21. 19 Neng'amba malaika eyali ayogera nānge nti Ago maki? Nānziramu nti Gano ge mayembe agāsāsānya Yuda ne Isiraeri ne Yerusale-
20 mi. Mukama nānjolesa abawēsi
21 bana. Nenjogera nti Abo ba'ja kukola ki? Nāyogera nti Gano ge mayembe agāsāsānya Yuda nokuimusa omuntu nātaimusa mutwe; naye bano ba'ze okugasa'gula, oku-
t Zab. 75. 4, 5. sūla amayembe gamawānga t agāimusizānga e'jembe lyābwe kunsi ya Yuda okugisāsānya.

2 Nenyimusa amaso gānge nentunulira; era, laba, a omuntu b ngalina omugwa ogugera mu ngaloze.
a Ez. 40. 3; 47. 3. b Kub. 11. 1. 2 Nenjogera nti Ogenda wa 'gwe? Nāng'amba nti Okugera Yerusalemi, ndabe obugazi bwakyo bwebuli
3 nobuwānvu bwakyo bwebuli. Era, laba, malaika eyali ayogera nānge nāvayo ne malaika omulala nāvayo
4 okumusisinkana, nāmugamba nti Dukanako, mugambe omuvubuka oyo nti Yerusalemi kiribamu abantu, balifi'ka mu bugwe kubanga abantu bangi nebyomubisibo bingi
5 wakati mukyo. Kubanga 'nze ndiba kukyo bugwe owomuliro enjui zona era ndiba c kitibwa wakati
c Is. 60. 19. Kub. 21. 23. d Is. 48. 20. e Yer. 3. 18. 6 mukyo, bwayogera Mukama. Mukale, mukale, d mu'duke e muve munsi eyobukika obwa kono, bwayogera Mukama; kubanga ngempewo enya eze'gulu bweziri, bwembasāsānyi'za, bwayogera Mukama.
7 Kale, Sayuni, 'duka owone, 'gwe
8 atula nomuwala wa Babuloni. Kubanga bwati bwayogera Mukama we'gye nti Oluvanyuma lwekitībwa antumye eri amawānga agābanyaga; kubanga abakomako 'mwe
9 akoma ku f munyi yerisolye. Kubanga, laba, ndibakunkumulirako omukono gwānge nebaba mwāndu gwaba'du bābwe; na'mwe munāmanya nga Mukama we'gye ye
10 yantuma. Imba, sanyuka, 'gwe omuwala wa Sayuni: kubanga, g laba, nji'ja nānge h nābērānga wakati mu'gwe, bwayogera Mukama.
11 Ku i lunaku olwo k amawānga mangi agalyega'ta ne Mukama negafūka bantu bānge: nānge nābērānga wakati mu'gwe, nāwe onotegērānga nga Mukama we'gye yantuma gyo-
12 li. Era Mukama alisikira Yuda, okuba omugabogwe munsi entukuvu, era m alyeroboza nate Yerusa-
13 lemi. n Musirike, abalina omubiri 'mwena mu maso ga Mukama; kubanga azukuse mu kifokye ekitukuvu mwabēra.
f Ma. 22. 10. g Zab. 60. 7. h Yok. 1. 14. i Is. 2. 11. k Is. 2. 2, 3; 49. 22; 55. 5; 60. 3; 66. 21. Zek. 8. 22. l Zek. 8. 22. m Zek. 1. 17. n Kab. 2. 20.

3 Nānjolesa a Yosuwa, b kabona asinga obukulu, ngaimiri'de mu maso ga malaika wa Mukama, ne Setani ngaimiri'de ku mukonogwe
2 ogwadyo abe omulabewe. Mukama nāgamba Setani nti Mukama akunenye, 'gwe Setani; wewawo, Mukama eyeroboze'za Yerusalemi akunenye: oyo si c kisiriza ekikwa'ku-
3 libwa mu muliro? Era Yosuwa yali ayamba'de engoye eze'ko nāimirira
4 mu maso ga malaika. Na'damu nāgamba abo abāli baimiri'de mu masoge, nāyogera nti d Mumwambuleko engoye eze'ko. Nāgamba (Yosuwa) nti Laba, e nkuisi'zako obubibwo; nānge f nākwambaza e-
5 byambalo ebitenkanika. Nenjogera nti Bamutikire ku mutwegwe ekiremba ekitukula. Awo nebamutikira ku mutwegwe ekiremba ekitukula nebamwambaza engoye; malaika wa Mukama nāimirira awo.
6 Malaika wa Mukama nālabula nyo
7 Yosuwa, ngayogera nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Bwono-
a Zek. 6. 11. b Ka'g. 1. 1. c Am. 4. 11. d Kub. 7. 14. e Is. 6. 7. f Is. 61. 10. Ez. 16. 10.

tambulirānga mu makubo gānge, era [v] byenkūtira bwonobinywēzānga, kale nāwe enyumba yānge onogisalirānga omusāngo, nempya zānge onozikūmānga, era ndikuwa ekifo ekyokusembereramu mu ba-
8 'no abaimiri'de. Kale, wulira, Yosuwa kabona asinga obukulu, 'gwe ne bano abatūla mu masogo; kubanga be bantu abakabonero bano; kubanga, laba, ndireta [t] omu'du
9 wānge [k] E'tabi. Kubanga, laba, e-'jinja lyentese mu maso ga Yosuwa; ku 'jinja limu kuliko [l] amaso musānvu; laba, ndyōlako enjōla zalyo, bwayogera Mukama we'gye; ndi-'gyamu obubi munsi eyo [m] ku luna-
10 ku lumu. Ku lunaku luli, bwayogera Mukama we'gye, munāitānga buli muntu mu'ne oku'ja wansi womuzabibu ne wansi womutini.

4 [a] MALAIKA eyali ayogera nānge nākomawo, nānzukusa ngomuntu
2 bwazukusibwa mu tulotwe. Nāng'amba nti Olabye ki? Nenjogera nti Ntunu'de, era, laba, [b] ekikōndo ekyetabāza ekya zābu kyona nekibya kyakyo nga kiri wa'gulu kukyo
[c] netabāza zakyo omusānvu; [c] etabāza eziri wa'gulu wakyo, buli tabāza ngeriko emimiro musānvu:
3 nemizeituni ebiri ku ma'bali erui nerui; ogumu ku mukono ogwadyo ogwekibya, ogumu ku mukono gwa-
4 kyo ogwa kono. Nenziramu neng'amba malaika eyali ayogera nānge nenjogera nti Ebyo biki, mukama
5 wānge? Malaika eyali ayogera nānge na'damu nāng'amba nti Tomanyi ebyo bwebiri? Nenjogera nti
6 Ne'da, mukama wānge. Na'damu nāng'amba nti Kino kye kigambo kya Mukama eri Zeru'baberi nga kyogera nti [d] Si lwa mānyi 'sō si lwa buīnza naye [e] lwa mwoyo gwānge, bwayogera Mukama we'gye.
7 [f] Olusozi olunene 'gwe, weita ki? mu maso ga Zeru'baberi [g] (olibēra) lusenyi; era alireta [i] e'jinja erya wa'gulu nebalirāngirira nti Liwe-
8 bwe ekisa, liwebwe ekisa. Nate ekigambo kya Mukama neki'ja gye-
9 ndi nga kyogera nti Emikono gya Zeru'baberi [k] girasi'za enyumba eyo; era nemikonogye girigimala; era olitegēra nti Mukama we'gye
10 ye yantuma gyemuli. Kubanga yāni anyōmye olunnaku [l] olwebitono? Kubanga balisanyuka era baliraba e'jinja erigera mu ngalo za Zeru-'baberi, bano omusānvu, (ge) [m] maso ga Mukama; ga'dukana'dukana
11 munsi zona. Nenziramu ne'mugamba nti Emizeituni gino ebiri kiki ku mukono ogwadyo ogwekikōndo ekyetabāza ne ku mukono
12 gwakyo ogwa kono? Nenziramu omulūndi ogwokubiri ne'mugamba nti Amatabi gano abiri maki agemizeituni agali ku ma'bali gemimwa ebiri egya zābu agemalamu
13 go'ka (amafuta aga) zābu? Nānziramu nāyogera nti Tomanyi ago bwegali? Nenjogera nti Ne'da, mu-
14 kama wānge. Awo nāyogera nti Ago be bāna babiri abamafuta [n] abaimirira awali Mukama wensi zona.

5 ERA ate nenyimusa amaso gānge nentunulira; era, laba, [a] omuzi-
2 ngo gwekitabo ogubūka. Nāng'amba nti Olabye ki 'gwe? Nenziramu nti Ndabye omuzingo gwekitabo ogubūka; obuwānvu bwagwo emikono abiri nobugazi bwagwo
3 emikono kumi. Nāng'amba nti Ekyo kye [b] kikolimo ekifuluma okubunya ensi yona: kubanga ngekyo bwekiri, buli a'ba aligobwamu ku lui lwayo olumu; era ngekyo bwekiri, buli alāira aligobwamu ku
4 lui lwayo olulala. Ndikifulumya, bwayogera Mukama we'gye; era kiriingira mu nyumba yomu'bi ne mu nyumba yoyo alāira erinya lyānge obulimba; era [c] kirisula mu nyumbaye wakati, era kirigizikiriza nemiti gyayo namainja gayo.
5 [d] Malaika eyali ayogera nānge na'ja nāng'amba nti Kale imusa amasogo, olabe kino ekifuluma
6 bwekiri. Nenjogera nti Ekyo kiki? Nāyogera nti Ekyo ye efa efuluma. Era nāyogera nti Amaso gābwe (bwegali) bwegatyo kunsi yona;
7 [era, laba, etalanta eyesasi yasitulibwa;] noyo ye mukazi ngatūla
8 munda wa efa. Nāyogera nti Ono (bwe) Bubi; nāmusūla wansi munda mu efa: nāteka omusinga gwesasi
9 ku kamwa kayo. Awo nenyimusa amaso gānge nentunula; era, laba, abakazi ababiri nebafuluma, empewo nga ziri mu biwawātiro byābwe; era balina ebiwawātiro ngebiwawātiro ebya kasida; nebasitula efa mu
10 'bānga lyensi ne'gulu. Neng'amba malaika eyali ayogera nānge nti
11 Abo efa bagitwāla wa? Nāng'amba nti Okumuzimbira enyumba [e] munsi ya Sinali; nayo bweri'gwā, alitekebwa eyo mu kifokye ye.

6 ERA ate nenyimusa amaso gānge nentunula; era, laba, amagāli ana nga gava wakati wensozi e-
2 biri; nensozi nsozi za bikomo. Ku 'gāli eryoluberyeberye kwaliko [a] embalāsi za lukunyu; ne ku 'gāli eryokubiri (kwaliko) embalāsi
3 enzirugavu; ne ku'gāli eryokusatu (kwaliko) embalāsi enjeru; ne ku 'gāli eryokuna (kwaliko) embalāsi eza kikūsikūsi ezitobesemu obwōya

[v] Lub. 26. 5.
[t] Is. 42. 1. [k] Yer. 23. 5; 33. 15. Zek. 6. 12. [l] Kub. 5. 6.
[m] Beb. 7. 27.
[a] Zek. 1. 19.
[b] Kuv. 25. 31.
[c] Kuv. 25. 37. Kub. 1. 12; 4. 5.
[d] Dan. 2. 34. Ka'g. 2. 21 neb. [e] Ka'g. 2. 5. [f] Yer. 51. 25. [g] Is. 40. 4. [i] Zab. 118. 22.
[k] Ezer. 3. 10.
[l] Ka'g. 2. 2.
[m] Zek. 3. 9.
[n] Kub. 11. 4.
[a] Yer. 36. 2.
[b] Yer. 29. 18.
[c] Nge. 3. 33.
[d] Zek. 1. 19.
[e] Lub. 11. 2.
[a] Zek. 1. 8. Kub. 6. 2, 4, 5.

4 obweru. Nenziramu neng'amba malaika eyali ayogera nānge nti
5 Ebyo biki, mukama wānge? Malaika na'damu nāng'amba nti [b] Ebyo ze mpewo enya ezomu'gulu eziva okuīmirira mu maso ga Mukama wensi zona. (Liri) eririko embalāsi enzirugavu livu'deyo okugenda [c] munsi eyobukika obwa kono; nenjeru zavayo enyuma wazo; nezitobesemu obwōya obweru zavayo okugenda munsi eyobukika
7 obwadyo. Neza kikūsikūsi zavayo nga zagala okugenda zitambuletambule munsi; nāyogera nti Muveyo, mutambuletambule munsi. Awo nezitambulatambula munsi. Awo nānkōwola nāng'amba nti Laba, ezo ezigenda munsi eyobukika obwa kono banzika'kanyi'za omwoyo munsi eyobukika obwa kono.
9 Ekigambo kya Mukama neki'ja
10 gyendi nga kyogera nti 'Gya kwabo abātwālibwa okufugibwa obu'du, ku Kaludai, ne ku Tobiya ne ku Yedaya; nāwe o'je ku lunaku luli oingire mu nyumba ya Yosiya, omwāna wa Zefaniya, mwebatūse
11 (nga bavu'de) Ebabuloni; era oba'gyeko efeza nezābu obakolere [d] engule nozitikira ku mutwe gwa [e] Yosuwa, omwāna wa Yekozadaki, ka-
12 bona asinga obukulu; nomugamba nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti Laba omuntu, erinyalye [f] E'tabi; naye aliroka mu kifokye ye, era [g] alizimba yekalu ya Mukama: oyo yalizimba yekalu ya
13 Mukama; era oyo [i] yalitwāla ekitibwa, alitūla ku ntebeye alifuga; era [k] aliba kabona ku ntebeye; nokutēsa okwemirembe kulibēra wa-
14 kati wābwe bōmbi. Nengule ezo ziribēra za Keremu ne Tobiya ne Yedaya ne Keni, omwāna wa Zefaniya, ezokuba'jukiza mu yekalu
15 ya Mukama. Era [l] abāli ewala [m] bali'ja balizimba mu yekalu ya Mukama, era mulitegēza nti Mukama we'gye ye yantuma gyemuli. Nebyo biriba, obanga mulinyīkira okuwulira e'dobozi lya Mukama Katonda wa'mwe.

7 Awo olwātūka [a] mu mwāka ogwokuna ogwa kabaka Dalio, ekigambo kya Mukama neki'ja eri Zekaliya, ku (lunaku) olwokuna olwomwezi
2 ogwomwenda, mu [b] Kisulevu. Awo aba Beseri bāli batumye Salezeri ne Legemumereki nabantu bābwe okwegairira ekisa kya Mukama,
3 nokwogera ne [c] bakabona abomunyumba ya Mukama we'gye ne [d] bana'bi, nga bogera nti Nandikābi'de amaziga mu [e] mwezi ogwokutāno nga neyāwu'de nga bwenakola mu myāka gino egyenkana
4 wano? Awo ekigambo kya Mukama we'gye neki'ja gyendi nga kyo-
5 gera nti Gamba abantu bona abomunsi ne bakabona ngoyogera nti [f] Bwemwasibānga nemukubira ebiwōbe mu (mwezi) ogwokutāno ne mu [g] gwomusānvu, mu [i] myāka gino ensānvu, 'nze mwansibira 'nze
6 na katono? Era bwemulya ne bwemunywa, temwerīra 'mwe'ka,
7 temwenywera 'mwe'ka? Tekibagwāni'de (kuwulira) bigambo Mukama byeyalāngiriirānga mu bana'bi abe'da, Yerusalemi bwekyalimu abantu era nga kiri mirembe, nebyālo byakyo ebyali bikiriranye enjui zona, [k] nensi eyobukika obwadyo nensenyi nga bikyalimu abantu.
8 Awo ekigambo kya Mukama neki'ja eri Zekaliya, nga kyogera nti
9 Bwati bwayoge'de Mukama we'gye, nti Musalēnga emisāngo egyensōnga, era [l] mukolēnga buli muntu
10 mugandawe ekisa nokusāsira; era muleme okujōgānga [m] na'mwāndu ne bamulekwa, omugenyi nomwāvu; era muleme okulowōzānga obubi omuntu yena eri mu'ne mu
11 mutima gwa'mwe. Naye nebagāna okuwulira neba'gyawo ekibegabega nebaziba amatu gābwe baleme okuwulira.
12 Wewawo, nebaka'kanyaza emitima gyābwe nge'jinja eryembālebāle baleme okuwulira amatēka nebigambo Mukama we'gye byeyawererezānga nomwoyogwe mu mukono gwa bana'bi abe'da; obusūngu bungi kyebwava buva
13 eri Mukama we'gye. Awo olwātūka bweyayogerera wa'gulu, nabo nebagāna okuwulira; bwekityo balikāba, nānge ndigāna okuwulira,
14 bweyayogera Mukama we'gye; naye ndibasāsānyiza nembuyaga eza kazimu wakati wamawānga [n] gebatamanyānga. Awo ensi neyōnōneka enyuma wābwe, [o] omuntu yena aleménga okuitamu wa'de okuʼdamu; kubanga bagifūla amatōngo ensi eyegōmbebwa.

8 Awo ekigambo kya Mukama we'gye neki'ja (gyendi) nga kyogera
2 nti Bwati bwayogera Mukama we'gye nti [a] Nkwatirwa Sayuni obu'gya, obu'gya obungi; nkikwatirwa
3 obu'gya nekirui ekingi. Bwati bwayogera Mukama nti Nki'di'demu Sayuni, nābērānga wakati mu Yerusalemi: era Yerusalemi kinaitibwānga nti [b] Kibuga kya mazima; era nti Lusozi lwa Mukama we'gye,
4 Olusozi olutukuvu. Bwati bwayogera Mukama we'gye nti [c] Abaka'de, abasaja nabakazi, balitūla ate mu ngūdo za Yerusalemi, buli muntu ngaku'te omu'go mu mukono-

[b] Zab. 104. 4. Beb. 1. 7, 14.
[c] Yer. 1. 13.
[d] Kub. 19. 12.
[e] Zek. 3. 1.
[f] Zek. 3. 8.
[g] Mat. 16. 18. Bef. 2. 20-22. Beb. 3. 3.
[i] Ez. 21. 27.
[k] Zab. 110. 4. Beb. 3. 1.
[l] Is. 57. 19. Bef. 2. 13, 19.
[m] Is. 60. 10.
[a] Zek. 1. 1, 7.
[b] Nek. 1. 1.
[c] Mala. 2. 7.
[d] Ezer. 5. 1, 2; 6. 14.
[e] 2 Basek. 25. 8. Yer. 52. 12.
[f] Is. 58. 5.
[g] 2 Basek. 25. 25. Yer. 41. 1, 2.
[i] Zek. 1. 12.
[k] Yer. 17. 26.
[l] Mi. 6. 8.
[m] Is. 1. 17, 23. Yer. 5. 28.
[n] Ma. 24. 33.
[o] Zef. 3. 6.
[a] Yo. 2. 18.
[b] Is. 1. 21. 26.
[c] Is. 65. 20, 22.

5 gwe kubanga aka'diye nyo. Nengūdo ezekibuga ziri'jula abalenzi
nabawala nga bazanyira mu ngūdo
6 zakyo. Bwati bwayogera Mukama
we'gye nti Era bwekiriba ekitalo
[d] Zef. 2. 7. mu maso [d] gekitūndu kyabantu abo
ekirisigalawo mu naku ziri, kyandiba'de kya kitalo ne mu maso
gānge? bwayogera Mukama we'gye.
7 Bwati bwayogera Mukama we'gye
nti Laba, ndirokola abantu bānge
[e] Is. 43. 5; 49. 12. Mala. 1. 11. [e] okuva munsi eyobuvanjuba noku-
8 va munsi eyobugwanjuba: ndiba-
'gyayo, nabo banābērānga wakati
[f] 2 Basek. 25. 25. Yer. 41. 1, 2. mu Yerusalemi; nabo [f] banābānga
bantu bānge, nānge nābērānga Ka-
[g] Ka'g. 2. 4. tonda wābwe mu mazima ne mu
9 butūkirivu. Bwati bwayogera Mu-
kama we'gye nti [g] Emikono gya-
[h] Esar. 5. 1, 2. 'mwe gibe namānyi, 'mwe abawu-
[k] Ka'g. 2. 18. lira mu naku zino ekigambo bino
(ebiva) mu kamwa ka [h] bana'bi abā-
liwo mu [k] naku lwebālasa enyumba
[l] ya Mukama we'gye, ye yekalu, ezī-
10 mbibwe. Kubanga enaku ziri nga
tezinatūka, nga tewaliwo mpēra
eyomuntu 'sō tewaliwo mpēra eye-
nsolo; 'sōnga tewali mirembe eri
oyo eyafuluma noyo eya'dayo olwo-
mulabe; kubanga nakyāyaganya
abantu bona buli muntu ne mu'ne.
11 Naye kakano 'nze sirikola bwentyo
ekitūndu kyabantu abo ekyasigala-
wo, nga mu naku eze'da, bwayo-
12 gera Mukama we'gye. Kubanga
(wanābānga) ensigo ezemirembe;
omuzabibu gunāwānga e'mere ya-
gwo; e'taka lināwānga ekyengera
kyalyo; ne'gulu lināwānga omusu-
lo gwalyo; nānge ndisisa ekitūndu
ekyabantu bano ekirisigalawo ebi-
13 ntu ebyo byona. Awo olulitūka
[i] Yer. 42. 18. nga bwemwali [i] ekikolimo wakati
wamawānga, 'gwe enyumba ya
Yuda nāwe enyumba ya Isiraeri,
[m] Lub. 12. 2. bwekityo ndibalokola, [m] na'mwe
mulibēra mukisa; temutya; naye
emikono gya'mwe gibe namānyi.
14 Kubanga bwati bwayogera Mukama
[n] Yer. 31. 28; 32. 42. we'gye nti [n] Nga bwenalowōza oku-
bakola obubi, bajaja ba'mwe bwe-
bānsunguwaza, bwayogera Mukama
15 we'gye, 'sō sejusa; bwentyo ate
ndowōze'za mu naku zino okukola
obulūngi Yerusalemi nenyumba ya
16 Yuda; temutya. Ebigambo byemu-
[o] Bef. 4. 26. nākolānga bye bino; [o] mubūliraga-
nēnga ebyamazima buli muntu ne
mu'ne; musalēnga emisāngo egye-
nsōnga nemisāngo egyemirembe
17 mu miryāngo gya'mwe: 'sō omuntu
aleme okulowōza obubi ku mu'ne
mu mitima gya'mwe; 'sō temwaga-
lānga kirāiro kyona ekyobulimba;
kubanga ebyo byona byenkyāwa,
bwayogera Mukama.
18 Awo ekigambo kya Mukama we-
'gye neki'ja gyendi nga kyogera
19 nti Bwati bwayogera Mukama we-
'gye nti Okusiba okwomu ([p] mwe-
zi) ogwokuna nokusiba okwomu
([q] mwezi) ogwokutāno nokusiba
okwomu ([r] mwezi) ogwomusānvu
nokusiba okwomu ([s] mwezi) ogwe-
kumi kunābānga eri enyumba ya
Yuda okusanyuka nokujaguza ne-
mbaga enūngi; kale mwagalēnga
20 amazima nemirembe. Bwati bwa-
yogera Mukama we'gye nti Oliba
oli awo amawānga nega'ja nabo
21 ababēra mu bibuga bingi; era aba-
bēra mu (kibuga) ekimu baligenda
mu kirala nga bogera nti Tugende
māngu okwegairira ekisa kya Mu-
kama nokunonya Mukama we'gye;
22 era nānge ndigenda. Wewawo, [u] a-
bantu bangi namawānga agamānyi
bali'ja okunonya Mukama we'gye
mu Yerusalemi nokwegairira ekisa
23 kya Mukama. Bwati bwayogera
Mukama we'gye nti Mu naku ziri
[w] abantu kumi balikwata, okuva
[y] mu nimi zona ezamawānga, bali-
kwata ku lukugiro olwomuntu O-
muyudaya nga bogera nti Tuligenda
na'mwe; kubanga tuwuli'de nti Ka-
tonda ali na'mwe.

[p] Yer. 39. 2; 52. 6.
[q] Zek. 7. 3.
[r] Zek. 7. 5.
[s] 2 Basek. 25. 1. Yer. 39. 1.
[u] Zek. 2. 11.
[w] Is. 4. 1.
[y] Is. 66. 18. Kub. 5. 9.

9 [a] Omugugu gwekigambo kya Mu-
kama kunsi ya Kadulaki, ne Da-
masiko (kiriba) kiwu'mulo kyagwo;
kubanga eriso lyabantu neryebika
byona ebya Isiraeri liri eri Muka-
2 ma; era ne [b] Kamasi ekirirānye
nakyo: [c] Tulo ne [d] Sidoni, kubanga
3 [e] kya magezi mangi nyo. Ne Tulo
kyezimbira ekigo nekitūma efeza
ngenfūfu nezābu enūngi ngebitōmi
4 ebyomungūdo. Laba, Mukama ali-
kigoba mu byakyo, alikuba [f] a-
mānyi gakyo ku nyanja; era kiryō-
5 kebwa omuliro. [g] Asukuloni kiri-
raba kiritya; era ne Gaza, nakyo
kirirūmwa nyo; ne Ekuloni, kuba-
nga okusūbira kwakyo kuliswāla;
ne kabaka alibula mu Gaza, era ne
6 Asukuloni tekiribamu bantu. O-
mwāna omwebolereze alibēra mu
[i] Asudodi, era Abafirisuti ndibaloga
7 amalala. Era ndi'gyamu [k] omusai
mu kamwāke nemizizogye wakati
wamanyoge; naye anābānga kitū-
ndu ekirisigalawo eri Katonda wa-
'fe; naye anābērānga ngomukūngu
mu Yuda, ne Ekuloni nga [l] Omuye-
8 busi. [m] Nānge nāsīsirānga awali
enyumba yānge mu maso ge'gye,
omuntu alemēnga okuitawo newa-
kuba'de oku'dayo; [n] 'sō tewabenga
mujōzi nate aliita wakati mubo;
kubanga kakano ndabye namaso
gānge.
9 [o] Sanyuka nyo, 'gwe omuwala wa
Sayuni; yogerera wa'gulu, 'gwe
omuwala wa Yerusalemi; [p] laba,
[r] kabakawo a'ja gyoli; ye mutūki-

[a] Zek. 12. 1.
[b] Yer. 49. 23.
[c] Is. 23. 1.
[d] Ez. 28. 21.
[e] Ez. 28. 3 neb.
[f] Ez. 26. 17.
[g] Zef. 2. 4.
[i] Am. 1. 8.
[k] Lev. 3. 17.
[l] Balam. 1. 21.
[m] Zab. 34. 7.
[n] Is. 11. 9.
[o] Is. 12. 6.
[p] Mat. 21. 5.
[r] Yer. 23. 5. Mi. 5. 2.

rivu era alina obulokozi; [a]muwōmbefu era nga yebaga'de endogoi,
10 nakayana omwāna gwendogoi. Era [b]Efulaimu ndimu'gyako e'gāli, ne Yerusalemi (ndiki'gyako) embalāsi, nomutego ogwolutalo guli'gyibwako; era oyo aligabūlira [u]amawānga emirembe; [w]nokufugakwe kuliva ku nyanja okutūka ku nyanja, era kuliva ku Mu'ga okutūka ku
11 nkomerero zensi. Era nāwe, [y]olwomusai ogwendagānoyo, nziyemu abasibebo mu bunya omutali
12 ma'zi. Mukyūkire eri ekigo, 'mwe abasibe abalina e'sūbi; ku lunaku lwa lero mbūlira nti ndiku'diza
13 [z]emirūndi ebiri. Kubanga newete'de Yuda: omutego ngu'juzi'za Efulaimu; nānge udiina abānabo, 'gwe Sayuni, nabānabo, 'gwe Obuyonani, era ndikufūla ngekitala e-
14 kyomuzira. Era Mukama alirabika wa'gulu gyebali, nakasāleke kalivayo ngenjota; era [a]Mukama Katonda alifūwa akagōmbe, era aligenda ne kikung'unta owobukika o-
15 bwadyo. Mukama we'gye alibazibira; nabo balirya balirinya ku mainja agenvumūlo; balinywa balikayāna ngabomwenge; era bali'jula ngebibya, ngensōnda e-
16 zekyōto. Era Mukama Katonda wābwe alibalokola [b]ku lunaku luli ngekisibo kyabantube; kuba baliba
17 [c]ngamainja agengule, [d]agaimusibwa wa'gulu ku nsiye. Kubanga obulūngibwe 'sōnga bungi, okuwōmakwe 'sōnga kungi! Eng'āno erinyiriza abavubuka, nomwenge omusu (gulinyiriza) abawala.

10 Musabe Mukama [a]enkuba mu biro ebya 'dūmbi, Mukama akola ebimyānsa; naye alibawa empa ndagirize, buli muntu omu'do mu
2 'tale. Kubanga amayembe gogo-'de ebitalimu [b]nabalaguzi balabye obulimba; [c]nebogera ebirōto ebyobulimba, nebasanyusiza bwerēre; kyebava bazung'ana ngendiga, babonabona [d]kubanga tewali musū-
3 mba. Obusūngu bwānge buimuse ku basūmba, era ndibonereza embuzi enume; kubanga Mukama we'gye akyāli'de ekisibokye, ye nyumba ya Yuda, era alibafūla ngembalāsiye enūngi ku lutalo.
4 Eri ye erivayo e'jinja [e]eryokunsōnda, (era) eri ye [f]eninga, (era) eri ye omutego ogwolutalo, (era) eri ye
5 buli mukamuzi wamu. Nabo baliba ngabazira abalinyirira (abalabe bābwe) mu bitōmi ebyomunngūdo ku lutalo; nabo balirwāna kubanga Mukama ali wamu nabo: nabo
6 abebagala embalāsi baliswāla. Nānge ndiwa amānyi enyumba ya Yuda, ndirokola enyumba ya Yusufu, nānge ndibakomyawo kubanga nbasāsi'de; nabo baliba nga bwebandiba'de singa sabagoba; kubanga 'nze Mukama Katonda
7 wābwe, nānge ndibawulira. Naba Efulaimu balibēra ngomuzira, [g]nomutima gwābwe gulisanyuka ngasanyukira omwenge: wewawo, abāna bābwe balikiraba balisanyuka; omutima gwābwe gulisanyu-
8 kira Mukama. [i]Ndibaitiriza ndibakung'anya; kubanga mbanunu-'de; era balyāla nga bwebāyāla.
9 Nānge [k]ndibasiga mu mawānga, era [l]balinji'jukira nga baima munsi ezewala; era baliba balamu nabāna bābwe, era balikomawo.
10 Nānge ndiba'gya munsi ya Misiri, ndibakung'anya (nga mba'gya) [m]mu Bwasuli; era ndibatūsa munsi ya Gireadi ne Lebanoni; 'sō
11 [n]tewalibalabikira ('bānga). Naye [o]aliita mu nyanja eyokubonabona, alikuba amayengo mu nyanja, ho-buziba bwona obwa Kiira bulikalira; nekye'jo Ekyobwasuli kirika'kanyizibwa, [p]nomu'go gwa kabaka we Misiri gulimu'gyibwako.
12 Nānge ndiba'sāmu amānyi mu Mukama; nabo [r]balitambulatambula mu linyalye, bwayogera Mukama.

11 'Gulawo enzi'gizo, 'gwe Lebanoni, omuliro gwōkye emivule-
2 gyo. Kuba ebiwōbe, 'gwe omuberosi, kubanga omuvule gugu'de, kubanga (emiti) emirūngi enyo gyōnōnese: mukube ebiwōbe, 'mwe emyera gya Basani, kubanga eki-
3 bira ekitatūkikako kigu'de. E'dobozi eryebiwōbe ebyabasūmba! kubanga obulūngi bwābwe bwōnōnese: e'dobozi eryokuwuluguma kwempologoma ento! kubanga amalala ga Yoludani gōnōnese.
4 Bwati bweyayogera Mukama Katonda wānge nti Lisa ekisibo ekyo-
5 ku'tibwa; banyinizo be bazi'ta nebeita abata'zi'za musāngo; nabo abazitūnda bagamba nti Atenderezebwe Mukama, kubanga nga'gawa'de: 'sō abasūmba bazo ze nyini
6 tebazisāsira. Kubanga sirisāsira nate abo ababēra munsi, bwayogera Mukama: naye, laba, ndiwayo abantu buli muntu mu mukono gwa mu'ne ne mu mukono gwa kabakawe: nabo balibonyabonya ensi, 'sō siribalokola mu mukono
7 gwābwe. Awo nendīsa ekisibo ekyoku'tibwa, wewawo, enafu ezomukisibo. Ninetwālira emi'go ebiri; ogumu nengutūma nti Ekisanyukirwa; omulala nengutūma nti
8 Ebisiba; nendīsa ekisibo. Nenziyawo abasūmba abasatu mu mwezi ogumu; kubanga ememe yānge bāli bagikōye'za, nememe yābwe

[a] Mat. 11. 29.
[b] Kos. 1. 7.
[u] Bef. 2. 14.
[w] Zab. 72. 8.
[y] Kuv. 24. 8. Beb. 10. 29.
[z] Is. 61. 7.
[a] Is. 18. 3.
[b] Is. 2. 11.
[c] Is. 62. 3.
[d] Is. 11. 10 neb.
[a] Ma. 11. 14.
[b] Yer. 27. 9.
[c] Yer. 23. 25.
[d] Ez. 34. 5. Mat. 9. 36.
[e] Zab. 118. 22.
[f] Is. 22. 23.
[g] Zab. 104. 15.
[i] Is. 5. 26.
[k] Kos. 2. 23.
[l] Ma. 30. 1-3.
[m] Is. 11. 11; 27. 13. Kos. 11. 11.
[n] Is. 49. 21.
[o] Is. 11. 15.
[p] Ez. 29. 13.
[r] Mi. 4. 5.

9 nayo nentamwa 'nze. Awo nenjogera nti Siribalīsa; ekifa kife buti; ekigenda oku'gyibwawo, ki'gyibwewo; ebisigalawo biryang'ane eki-
10 mu omubiri gwa ki'nakyo. Nentwāla omu'go gwānge Ekisanyukirwa nengusala wakati ndyoke ndibye endagāno yānge gyenalagā-
11 na namawānga gona. Negumenyeka ku lunaku olwo: bwekityo abanaku abomukisibo abāli bampulira nebategēra nga kino kye kiga-
12 mbo kya Mukama. Nembagamba nti Oba kirūngi mu maso ga'mwe, mumpe empēra yānge; naye oba si kirūngi, mulekeyo. Awo nebagera okuba empēra yānge [a] (ebitū-
13 nda) asatu ebyefeza. Mukama nāng'amba nti Bisūlire omubūmbi, [b] omuwendo ogutūki'de dala gweba'namula. Nentwāla (ebitūndu) asatu ebya feza nembisūlira omubūmbi mu nyumba ya Mukama.
14 Awo nensala wakati omu'go gwānge ogwokubiri Ebisiba, ndibye oluganda eri Yuda ne Isiraeri.
15 Awo Mukama nāng'amba nti Wetwālire nate ebintu ebyomusū-
16 mba omusirusiru. Kubanga, laba, 'nze ndiimusa omusūmba munsi, atalizifako ziri ezibuze, 'sō talinonya ziri ezisāsānye, 'sō taliwonya ziri ezimenyese, 'sō talirīsa ziri eziimirira, naye [c] enyama yezo eza sava aligirya, era alityemulatye-
17 mula ebinūlo byazo. Zimusānze omusūmba ataliko kyagasa [d] aleka ekisibo! ekitala (kiriba) ku mukonogwe ne ku lisolye eryadyo; omukonogwe gulikalira, nerisolye eryadyo lirizibira dala.

[a] Kuv. 21. 32. Kos. 3. 2.
[b] Mat. 27. 9, 10.
[c] Ez. 34. 3, 4.
[d] Yer. 23. 1. Yok. 10. 12.

12 [a] Omugugu ogwekigambo kya Mukama (oguli) ku Isiraeri.
Ayogera Mukama abāmba e'gulu, era a'sāwo emisingi gyensi, era [b] abūmba omwoyo gwomuntu mu-
2 ndaye, nti Laba, 'nze [c] ndifūla Yerusalemi ekikōmpe ekyokutaga-'ta, eri amawānga gona enjui zona, era eriba neri Yuda bwebazingiza
3 Yerusalemi. Awo olulitūka ku lunaku luli ndifūla Yerusalemi e'jinja erizitowa eri amawānga gona; bona abaliryebinika balifumitibwa nyo ebiwūndu; era amawānga gona agensi galikung'ana okukirwānyisa.
4 Ku lunaku luli, bwayogera Mukama, [d] ndisamāliriza buli mbalāsi, noyo agyebaga'de ndimulalusa: ndizibula amaso gānge ku nyumba ya Yuda, era ndiziba amaso ga buli
5 mbalāsi yamawānga. Nabāmi ba Yuda balyogera mu mutima gwābwe nti Abali mu Yerusalemi ge mānyi gānge mu Mukama we'gye Ka-
6 tonda wābwe. Ku lunaku luli ndifūla abāmi ba Yuda [e] ngolubūmbiro oluliko omuliro (oluli) munku, era ngomumuli ogwomuliro (oguli) mu binywa byeng āno; nabo balimalawo amawānga gona enjui zona, ku mukono ogwadyo nogwa kono: oliba oli awo [f] Yerusalemi kiribawo nate mu kifo kyakyo, mu Yerusa-
7 lemi. Era Mukama alisoka okulokola ewema za Yuda, ekitibwa kyenyumba ya Daudi nekitibwa kyabo abali mu Yerusalemi kireme
8 okugulumira okusinga Yuda. Ku lunaku luli Mukama alizibira abali mu Yerusalemi; [g] aliba omunafu kubo ku lunaku luli alibēra nga Daudi; era enyumba ya Daudi (eriba) nga Katonda, nga [h] malaika wa Mukama (ali) mu maso gābwe.
9 Awo olulitūka ku lunaku luli ndinonya okuzikiriza amawānga gona
10 agatabāla Yerusalemi. Era [k] ndifuka ku nyumba ya Daudi ne kwabo abali mu Yerusalemi omwoyo ogwekisa nogwokwegairira; era [l] balitunulira 'nze gwebāfumita: era balimukubira ebiwōbe ngomuntu bwakubira ebiwōbe omwānawe omu ye'ka, era balimulūmirwa omwoyo [m] ngomuntu bwalūmirwa omwāna-
11 we omuberyeberye. [n] Ku lunaku luli [o] balikuba ebiwōbe bingi mu Yerusalemi [p] ngebiwōbe ebya Kadaduli'moni mu kiwōnvu Megi'doni.
12 Era ensi erikuba ebiwōbe, buli kika kyo'ka; ekika ekyenyumba ya Daudi, kyo'ka; ne [r] bakazi bābwe bo'ka; ekika ekyenyumba ya [s] Nasani kyo'ka, ne bakazi bābwe bo'ka;
13 ekika ekyenyumba ya Levi kyo'ka, ne bakazi bābwe bo'ka; ekika [t] Ekyabasimei kyo'ka, ne bakazi
14 bābwe bo'ka; ebika byona ebisigalawo, buli kika kyo'ka, ne bakazi bābwe bo'ka.

[e] Nak. 1. 1.
[f] Zek. 2. 4.
[g] Yo. 3. 10.
[h] Kuv. 32. 34.
[k] Ez. 39. 29.
[l] Yok. 19. 37. Kub. 1. 7.
[m] Yer. 6. 26.
[n] Lu. 3.
[o] Mat. 24. 30.
[p] 2 Basek. 23. 29.
[r] Yo. 2. 16. Zek. 7. 3. 1 Kol. 7. 5.
[s] 2 Sam. 5. 14.
[t] Kubal. 3. 18.

13 Ku lunaku luli [a] olu'zi luli'gulirwa enyumba ya Daudi nabo abali mu Yerusalemi olwebibi no-
2 lwempitambi. Awo olulitūka ku lunaku luli, bwayogera Mukama we'gye, ndi'gyamu amanya agebifananyi munsi, 'sō tegali'jukirwa nate: era ate ndivisa munsi bana-'bi nomwoyo ogutali mulongōfu.
3 Awo olulitūka omuntu bwakyagenda okulagula, kale [b] kitāwe ne nyina abāmuzāla balimugamba nti Tolibēra mulamu; kubanga oyogerera obulimba mu linya lya Mukama: awo kitāwe ne nyina abāmuzāla ba-
4 limufumita bwalagula. Awo olulitūka ku lunaku luli bana'bi balikwatirwa ensonyi buli muntu okwolesebwakwe ngalagula; 'sō [c] tebalyambala kyambalo ekyebyōya ba-
5 lyoke balimbe: naye alyogera nti [d] Siri na'bi 'nze, ndi mulimi wa'taka 'nze; kubanga bantūnda okuva

[a] Ez. 36. 25. 1 Yok. 1. 7.
[b] Ma. 13. 6, 8.
[c] 2 Basek. 1. 8.
[d] Am. 7. 14.

6 mu buto bwänge. Nomu alimugamba nti Ebiwündu ebiri wakati wemikonogyo biki? Awo ali'damu nti Byenafumitirwa mu nyumba yemikwäno gyänge.
7 Golokoka, 'gwe ekitala, okulwäna [c] nomusümba wänge, nomuntu, ye mu'nänge, bwayogera Mukama we-'gye: [f] tema omusümba, nendiga zirisäsäna; nänge ndi'säko omuko-
8 no gwänge ku bato. Awo olulitüka munsi yona, bwayogera Mukama, ebitündu byayo bibiri birizikirira birifa; naye ekyokusatu kirirekebwa omwo.
9 Nekitündu ekyokusatu ndikiisa mu muliro, era [g] ndibalongösa ngefeza bwerongösebwa, era [i] ndibakemanga zäbu bwekemebwa: balikäbirira erinya lyänge, nänge ndibawulira: [k] ndyogera nti Be bantu bänge; nabo balyogera nti Mukama ye Katonda wänge.

14 [a] Laba, olunaku lwa Mukama lu'ja, omwändugwo bweguligerekerwa mu'gwe wakati. Kubanga
2 [b] ndikung'anyiza amawänga gona ku Yerusalemi okulwäna; era ekibuga kirimenyebwa, nenyumba zirinyagibwa, nabakazi balikwatibwa lwa mänyi: nekitündu kyekibuga kiritwälibwa okufugibwa obu'du;
3 nekitündu ekyabantu ekirisigalawo tekirimalibwawo mu kibuga. Awo Mukama alitabäla alirwäna namawänga gali [c] nga bweyalwäna ku lu-
4 naku olwolutalo. Era aliimirira nebigerebye ku lunaku luli ku [d] lusozi olwa Zeituni olwoleke'de Yerusalemi ebuvanjuba, nolusozi olwa Zeituni lulyatika wakati walwo ebuvanjuba nebugwanjuba, era walibawo [e] ekiwönvu ekinene enyo; ekitündu ekimu ekyolusozi kiri'julukuka (okugenda) ebukika obwa kono, nekitündu kyalwo ekimu (o-
5 kugenda) ebukika obwadyo. Na-'mwe muli'dukira mu 'kubo eryomukiwönvu ekyensozi zänge; kubanga ekiwönvu ekyensozi kiritüka ku Azeri: wewawo, muli'duka nga bwemwa'duka [f] okukankana kwensi (okwali) mu mirembe gya U'ziya, kabaka wa Yuda: era Mukama Katonda wänge ali'ja [g] nabatukuvu bo-
6 na wamu näwe. Awo olulitüka ku lunaku luli omusana teguliba na
7 kumasamasa na kizikiza, naye walibëra olunaku lumu olumanyibwa Mukama; si musana 'sö si kiro: naye olulitüka [i] akawungëzi wali-
8 bëra omusana. Awo olulitüka ku lunaku luli [k] ama'zi amalamu galiva Eyerusalemi; ekitündu kyago (kirigenda) mu nyanja eyobuvanjuba nekitündu kyago mu nyanja eyobugwanjuba; kiriba (bwekityo)
9 mu kyëya ne mu to'go. Era [l] Mukama aliba kabaka wensi zona: ku lunaku luli Mukama alibëra omu
10 nerinyalye limu. Ensi yona erikyüka (eriba) [m] nga Alaba, okuva mu Geba okutüka ku Li'moni ku lui olwobukika obwadyo Olweyerusalemi; era [n] kiriimuka kiribëra mu kifo kyakyo, okuva ku [o] mulyängo gwa Benyamini okutüka ku kifo ekyomulyängo ogwoluberyeberye, ku [p] mulyängo ogwensönda; nokuva ku [r] kigo kya Kananeri okutüka ku ma-
11 so'golero ga kabaka. Era abantu balibëra mukyo, 'sönga tewakyali kikolimo; naye Yerusalemi kiribë-
12 rawo mirembe. Na kino kye kibonobono Mukama kyalirwäza amawänga gona agälwäna ne Yerusalemi: omubiri gwäbwe gulivünda nga bwebaïmirira ku bigere byäbwe, namaso gäbwe galivündira mu bunya bwago, nenimi zäbwe zirivündira
13 mu kamwa käbwe. Awo olulitüka ku lunaku luli okuyogäna okunene okuva eri Mukama kuliba mubo; era balikwata buli muntu ku mukono gwa mu'ne, nomukonogwe guliimuka okukuba omukono gwa mu-
14 'ne. Era ne Yuda alirwäna ne Yerusalemi; era obuga'ga obwamawänga gona agaliränyewo bulikung'ana, zäbu nefeza nebyambalo,
15 bingi nyo nyini. Era bwekityo bwekiriba ekibonobono ekyembaläsi nekyenyümbu nekyeng'amira nekyendogoi nensolo zona eziriba mu bisulo biri, ngekibonobono ekyo
16 bwekiriba. Awo olulitüka buli muntu asigalawo ku mawänga gona aga'ja (okulwäna) ne Yerusalemi [s] anäyämbukänga [t] buli mwäka okusinza Kabaka, Mukama we'gye, no-
17 kukwata [u] embaga eyebisisira. Awo olulitüka [v] buli muntu mu bika (byona) ebyensi atayämbukänga Eyerusalemi kusinza Kabaka, Mukama we'gye, [y] enkuba te'ja kubato-
18 nyera. Era ekika kya Misiri bwekitayämbukänga bwekita'jänga, (nabo) teribatonyera; walibawo ekibonobono Mukama kyalirwäza amawänga agatayämbukänga okukwata
19 embaga eyebisisira. Ekyo kiriba kibonerezo kya Misiri nekibonerezo ekyamawänga gona agatayämbukänga okukwata embaga eyebisisira.
20 Ku lunaku luli ku ndege zembaläsi kulibako nti [z] OBUTUKUVU ERI MUKAMA; era nentamu mu nyumba ya Mukama ziriba ngebibya mu maso
21 gekyöto. Wewawo, buli ntamu mu Yerusalemi ne mu Yuda eriba ntukuvu eri Mukama we'gye; nabo bona abawayo sadaka bali'ja banäzitölängako nebafumba omwo: era ku lunaku luli nga [a] tewakyali [b] Mukanani mu nyumba ya Mukama we-'gye.

[c] Is. 40. 11.
[f] Mat. 26. 31.
[g] Mala. 3. 2, 3.
[i] Yer. 6. 27. 1 Pet. 1. 7.
[k] Kos. 2. 23.
[a] Is. 13. 9. Yo. 2. 1.
[b] Yo. 3. 2. Kub. 16. 14.
[c] Kuv. 15. 3.
[d] Ez. 11. 23.
[e] Yo. 3. 14.
[f] Am. 1. 1.
[g] Ma. 33. 2. 1 Bas. 3. 13.
[i] Is. 30. 26; 60. 19, 20. Kub. 21. 23.
[k] Ez. 47. 1. Yok. 4. 10.
[l] Zab. 47. 7.
[m] Is. 40. 4.
[n] Is. 2. 2.
[o] Yer. 37. 13.
[p] Yer. 31. 38.
[r] Nek. 3. 1.
[s] Zek. 8. 22.
[t] Is. 66. 23.
[u] Lev. 23. 34.
[v] Is. 60. 12.
[y] Yer. 5. 3.
[z] Kuv. 28. 36.
[a] Ez. 44. 9.
[b] Ma. 7. 1. 2.

MALAKI.

1 [a] Omuogugu ogwekigambo kya Mukama eri Isiraeri (ekya'jira) mu Malaki.
2 [b] Nabāgala, bwayogera Mukama. Era naye mwogera nti Watwagala otya? Esau teyali muganda wa Yakobo? bwayogera Mukama: era
3 naye [c] namwagala Yakobo; naye Esau namukyāwa, [d] nenfüla ensozize okuba amatōngo, (nempa) obusikābwe ebibe ebyomu'dūngu. Kubanga Edomu ayogera nti Tukubi-'dwa wansi, naye tuli'da netuzīmba ebifo ebyaziika; bwati bwayogera Mukama we'gye nti Bo balizimba, naye 'nze ndyābya: era abantu banābaitānga nti Nsalo ya bubi, era nti Bantu Mukama bānyigira
5 enaku zona. Era amaso ga'mwe galiraba, nemwogera nti Mukama agulumizibwe okusu'ka ensalo ya Isiraeri.
6 Omwāna a'sāmu ekitibwa kitāwe, nomu'du mukamawe: kale obanga ndi kita'mwe, ekitibwa kyānge kiriru'dawa? era obanga ndi mukama (wa'mwe), okutibwa kwānge kuliru'dawa? Mukama we-'gye bwagamba 'mwe, ai bakabona abanyōma erinya lyānge. Era mwogera nti Twali tunyōmye tu-
7 tya erinyalyo? Muwerayo ku kyōto kyānge omugāti ogwōnōnese. Era mwogera nti Twakwōnōna tutya? Kubanga mwogera nti Emeza ya Mukama terimu ka buntu.
8 Era bwemuwayo [e] enzibe yamaso okuba sadaka, nga si bubi! era bwemuwayo ewenyera nendwa'de, nga si bubi! Kale 'no gitonere [f] oyo akutwāla; anākusanyukira? oba ana'kiriza amasogo? bwayo-
9 gera Mukama we'gye. Kale 'no mbegairi'de musabe ekisa kya Katonda, atukwatirwe ekisa: ebyo byabawo kubwa'mwe: waliwo ku-'mwe gwana'kirizako amasoge?
10 bwayogera Mukama we'gye. Mu-'mwe singa muba'demu nomu eyandi'ga'dewo enzi'gi, muleme okukuma (omuliro ku) kyōto kyānge obwerēre! Sibasanyukira na katono, bwayogera Mukama we'gye, 'sō [g] si'kirize kiwebwayo eri omu-
11 kono gwa'mwe. Kubanga [i] okuva enjuba gyeva okutūsa gyegwa [k] erinya lyānge kulu mu bamawānga; era [l] obubāne buwerwayo mu buli kifo eri erinya lyānge, [m] nekiwebwayo ekirongōfu: kubanga erinya lyānge kulu mu bamawānga, bwa-
12 yogera Mukama we'gye. Naye 'mwe mulivumisa kubanga mwogera nti Emeza ya Mukama egyōnōnese, nebibala byayo, ye 'mere-
13 ye, terimu ka buntu. Era mwogera nti Laba, omulimu guno nga guinze! era mugisōze'za, bwayogera Mukama we'gye; era mulēse ekyo ekyanyagibwa olwamānyi, [n] nekiwenyera, nekirwa'de; bwemutyo bwemuleta ekiwebwayo: nandi'kiri'za ekyo mu mukono gwa'mwe?
14 bwayogera Mukama. Naye oyo alimba akolimirwe, alina [o] enume mu kisibokye, neyeyama nāwayo sadaka eri Mukama [p] ekintu ekiriko obulema: kubanga 'nze ndi kabaka mukulu, bwayogera Mukama we'gye, nerinya lyānge lya nti̇sa mu bamawānga.

2 Kale 'no, [a] 'mwe bakabona, eki-
2 ragiro kino kya'mwe. Bwemuta-'kirize kuwulira era bwemuta'kirize kuki'sā ku mwoyo okuwa erinya lyānge ekitibwa, bwayogera Mukama we'gye, kale [b] ndiwereza ku'mwe ekikolimo ekyo, era ndikolimira [c] emikisa gya'mwe: wewawo, 'maze okugikolimira, kubanga
3 temuki'sā ku mwoyo. Laba, ndinenya ensigo kulwa'mwe, era ndisīga obu'sa ku maso ga'mwe, [d] obu'sa obwesadaka za'mwe; na-'mwe muli'gyibwawo wamu nabwo.
4 Awo mulimanya nga 'nze nawereza ekiragiro kino gyemuli, [e] endagāno yānge ebēre ne Levi, bwayogera
5 Mukama we'gye. [f] Endagāno yānge yabānga naye eyobulamu nemirembe; era nabimuwa ebyo alyoke atye, nāntya nātekemukira
6 erinya lyānge. [g] Etēka eryamazima lyabānga mu kamwāke, 'sō nobutali butūkirivu tebwalabika mu mimwagye: yatambulānga nānge mu mirembe nobugolokofu, nākyūsānga bangi okuleka obutali butū-
7 kirivu. Kubanga [i] emimwa gya kabona gyandinywēze'za okumanya, era bandinonye'za amatēka mu kamwāke: kubanga ye [k] muba-
8 ka wa Mukama we'gye. Naye 'mwe mukyūse mukyāmye mu 'kubo; musitazi'za bangi mu matēka; mwōnōnye [l] endagāno ya Levi,
9 bwayogera Mukama we'gye. Nānge kyenvu'de [m] mbafūla abanyōmebwa abatalimu ka buntu mu maso

[a] Nak. 1. 1.
[b] Ma. 7. 8. Yer. 31. 3.
[c] Bal. 9. 13.
[d] Yer. 49. 10, 18. Ez. 25. 13 neb; 35. 3, 4, 7.
[e] Lev. 22. 22. Ma. 15. 21.
[f] Ka'g. 1. 1.
[g] Is. 1. 11. Am. 5. 21.
[i] Zab. 113. 3. Is. 45. 6.
[k] Is. 2. 2; 56. 7; 60. 3, 5; 66. 19.
[l] Zef. 2. 11. Yok. 4. 21, 23. Kub. 8. 3.
[m] Is. 66. 20.
[n] lu. 8.
[o] Kuv. 12. 5. Lev. 1. 3.
[p] Lev. 22. 23.
[a] Mala. 1. 6.
[b] Ma. 28. 20.
[c] Zab. 69. 22.
[d] Kuv. 29. 14.
[e] Kubal. 25. 12. Nek. 13. 29.
[f] Is. 54. 10.
[g] Is. 40. 3. Luk. 1. 17, 76. Yok. 1. 6, 26.
[i] Lev. 10. 11. Ma. 17. 9. Yer. 18. 18. Ez. 7. 26.
[k] Ka'g. 1. 13.
[l] lu. 4.
[m] lu. 2. Nak. 3. 6.

gabantu bona, nga bwemutakwata makubo gānge naye nemu'sāyo omwoyo eri amaso gabantu mu matēka.

10 [n] 'Fena tetulina kita'fe omu? [o] Si Katonda omu eyatutōnda? tukūsi-'zakūsi'za ki buli muntu mugandawe, nga twōnōna endagāno ya ba-
11 jaja ba'fe? Yuda akūsi'zakūsi'za, era bakola ekyomuzizo mu Isiraeri ne mu Yerusalemi: kubanga Yuda ayōnōnye obutukuvu bwa Mukama bwayagala, era [p] awasi'za omuwala
12 wa katonda omu'na'gwānga. Akola bwatyo Mukama alimuzikiririza oyo azukuka noyo aitaba, okuva mu wema za Yakobo, noyo awayɔ ekiwebwayo eri Mukama we'gye.
13 Era na kino nate mukola: mubi-'ka ekyōto kya Mukama amaziga nokukāba noku'sa ebikowe, noku-'sāyo nāta'sāyo nate omwoyo eri ekiwebwayo 'sō taki'kiriza mu mu-
14 kono gwa'mwe ngasīmye. Era naye mwogera nti Lwaki? Kubanga Mukama yabānga mujulirwa eri 'gwe neri omukazi owomubuvubukabwo, gwewakūsakūsa, newakuba'de nga ye mu'no era omukazi
15 gwewalagāna naye endagāno. Era [r] teyakola omu? newakuba'de ngalina omwoyo ogwafi'kawo? Era (yakolera) ki omu? Yali anonya eza'de eriritya Katonda. Kale mwekūmēnga omwoyo gwa'mwe, 'sō tewabāngawo akūsakūsa omukazi
16 owomubuvubukabwe. Kubanga nkyāwa okugoba (abakazi), bwayogera Mukama Katonda wa Isiraeri, noyo abi'ka ekyambalokye nekye-'jo, bwayogera Mukama we'gye: kale mwekūmēnga omwoyo gwa-'mwe muleme okukūsakūsānga.
17 [s] Mwakōya Mukama nebigambo bya'mwe. Era naye mwogera nti Twamukōya tutya? Kubanga mwogera nti Buli muntu akola obubi aba mulūngi mu maso ga Mukama, era abasanyukira; oba [t] Katonda na-

3 nyini musāngo aliru'dawa? [a] Laba, ntuma [b] omubaka wānge, naye [c] alirongōsa e'kubo mu maso gānge: era Mukama gwemunonya [d] ali'ja mu yekaluye nga tebamanyiri'de; [e] nomubaka wendagāno
2 gwemusanyukira, laba, a'ja, bwayogera Mukama we'gye. Naye āni aiuza okugumikiriza olunaku olwoku'jakwe? era āni aliimirira ye bwalirabika? kubanga [f] ali ng'anga omuliro gwoyo alongōsa efeza, era
3 nga sabuni owabōzi: era alitūla ngoyo alongōsa efeza nāgimalamu amasengere, era alirongōsa batabani ba Levi, era alibasengeja ngezābu nefeza; awo baliwayo eri Mukama ebiwebwayo mu butūkirivu.
4 Awo ekiwebwayo ekya Yuda ne Yerusalemi nekiryoka kisanyusa Mukama nga mu naku eze'da era
5 nga mu myāka egyaitawo. Era ndibasemberera okusala omusāngo; era ndiba mujulirwa mwāngu eri abalo'go neri abenzi neri abalāira ebyobulimba; neri [g] abo abalyazamānya omupakasi empēraye, [h] 'na'mwāndu natalina kitāwe, era [k] abagoba mu'na'gwānga (obutamuwa bibye), 'sō tebatya 'nze, bwa-
6 yogera Mukama we'gye. Kubanga 'nze Mukama [l] si'julukuka: 'mwe, batabani ba Yakobo, [m] kyemuva mulema okumalibwawo.
7 [n] Okuva ku naku za bajaja ba-'mwe nga mukyūka okukyāma mu biragiro byānge, 'sō temubikwatānga. [o] Mu'de gyendi, nānge na'da gyemuli, bwayogera Mukama we-'gye. Naye mwogera nti Tuna'da
8 tutya? Omuntu alinyaga Katonda? era naye 'mwe munyaga 'nze. Naye mwogera nti Twakunyaga tutya? (Mwa'nyagako [p] ebitūndu e-
9 byekumi nebiwebwayo. Mukolimi-'dwa ekikolimo ekyo; kubanga mu-
10 nyaga 'nze, e'gwānga lino lyona. Mulete ekitūndu ekyekumi ekirāmba mu 'gwanika, enyumba yānge ebēremu e'mere, era [r] munkeme nakyo, bwayogera Mukama we'gye, obanga siriba'gulirawo ebituli ebyomu'gulu, nembafukira omukisa,
11 newataba na 'bānga kugyāwo. Era ndinenya omuli kulwa'mwe, 'sō talizikiriza bibala bya 'taka lya'mwe; 'sō [s] nomuzabibu gwa'mwe tegulikunkumula bibala byagwo mu nimiro entūko nga tezinatūka, bwa-
12 yogera Mukama we'gye. Era amawānga gona galibaita ba mukisa: kubanga muliba nsi esanyusa, bwayogera Mukama we'gye.
13 Ebigambo bya'mwe byabānga biwaganyavu eri 'nze, bwayogera Mukama. Era naye mwogera nti
14 Twakwogerako tutya? Mwayogera nti Okuwereza Katonda kwa bwerēre: era kugasa ki nga tuku'te ebyo byeyakūtira, era nga tutambuli'de mu maso ga Mukama we'gye
15 nga tutōkōtere'de? Era kakano abamalala betuita abomukisa; wewawo, abo abakola obubi bazimbibwa; wewawo, bakema Katonda
16 nebawonyezebwa. Awo abo abātya Mukama nebogeragana bo'ka na bo-'ka: Mukama nāwuliriza nāwulira, [t] ekitabo ekyoku'jukiza nekibawandikirwa mu masoge abo abātya Mu-
17 kama nebalowōza erinyalye. Era baliba bānge, bwayogera Mukama we'gye, ku lunaku lwendikolerako, (baliba) kintu kya nvuma; era ndibasonyiwa [u] ngomusaja bwasonyiwa
18 mutabaniwe ye amuwereza. Awo lwemuli'da [v] nemwāwula omutūki-

[n] 1 Kol. 8. 6. Bef. 4. 6.
[o] Bik. 17. 26.
[p] Ezer. 9. 2.
[r] Mat. 19. 4, 5.
[s] Is. 48. 24.
[t] 2 Pet. 3. 4.
[a] Mala. 4. 5. Mat. 11. 10. Mak. 1. 2. Luk. 7. 22.
[b] Ka'g. 1. 13.
[c] Is. 40. 3. Luk. 1. 17, 76. Yok. 1. 6, 23.
[d] Ka'g. 2. 7, 9. Mat. 12. 6.
[e] Is. 63. 9.
[f] Is. 4. 4. Mat. 3. 11, 12.
[g] Lev. 19. 13.
[h] Ma. 24. 17.
[k] Kuv. 22. 6.
[l] Tak. 1. 17.
[m] Kung. 3. 22. Am. 9. 8.
[n] Bik. 7. 51.
[o] Zek. 1. 3.
[p] Nek. 13. 10, 12.
[r] 2 Kol. 9. 6-8.
[s] Yer. 5. 12.
[t] Zab. 34. 8; 145. 9. Isan. 7. 14. Kub. 22. 12.
[u] Zab. 103. 13.
[v] Zab. 58. 10, 11; 73. 17-20.

rivu nomubi, oyo awereza Katonda
4 noyo atamuwereza. Kubanga, laba, olunaku lu'ja, [a]lwōkya ngekikōmi; nabamalala bona nabo bona abakola obubi [b]baliba bisasiro: awo [c]olunaku olu'ja lulibōkera dala, bwayogera Mukama we'gye, obutabalekerawo kikolo newakuba'de e'tabi.
2 Naye 'mwe abatya erinya lyange [d]enjuba eyobutūkirivu eribavirayo ngerina okuwonya mu biwawātiro byayo, kale mulifuluma nemuligita
3 ngenyaua ezomukisibo. Era mulirinyirira ababi wansi; kubanga baliba 'vu wansi webigere bya'mwe, ku lunaku lwendikolerako, bwayogera Mukama we'gye.
4 Mu'jukire [e]amateka ga Musa omu'du wānge, genamulagiririra [f]ku Kolebu olwa Isiraeri yena, ebira-
5 giro nemisāngo. Laba, ndibatumira [g]Eriya na'bi [i]olunaku olukulu olwentisa olwa Mukama nga
6 terunaba kutūka. Era [k]alikyūsa omutima gwa bakitābwe eri abāna, nomutima gwabāna eri bakitābwe; 'neme oku'ja nenkuba ensi nekikolimo.

[a] 2 Bas. 1 8.
[b] Is. 47. 14. [c] Mat. 3. 10. Luk. 3. 9.
[d] Zab. 84. 11. Luk. 1. 78. Yok. 1. 4, 9; 12. 46. 2 Pet. 1 19 Kub. 2. 28.
[e] Kuv. 20. 3 neb. [f] Ma. 4. 10.
[g] Mat. 11. 14. [i] Yo. 2. 31. [k] Luk. 1. 17.

Digitized by Google

ENDAGANO EMPYA

EYA MUKAMA WA'FE ERA OMULOKOZI WA'FE

ISA MASIYA

AWAMU NEBIJULIRA

Digitized by Google

Digitized by Google

ENDAGANO EMPYA

EYA MUKAMA WA'FE ERA OMULOKOZI WA'FE

ISA MASIYA

AWAMU NEBIJULIRA

EYAKYŪSIBWA MU LU-GANDA OKUVA MU LUYONANI

LONDON
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
1902

Digitized by Google

THE NEW TESTAMENT
OF OUR LORD AND SAVIOUR JESUS CHRIST,
TRANSLATED INTO LU-GANDA FROM THE GREEK, WITH REFERENCES.

Digitized

AMANYA NEBIFO BYEBITABO BYONA

EBYOMUNDAGANO EMPYA.

		Olupapula
Matayo	Mat.	5
Ma'ko	Ma'k.	31
Luka	Luk.	48
Yokana	Yok.	76
Ebikolwa Byabatume	Bik.	97
Abalumi	Bal.	125
1 Abakolinso	1 Kol.	137
2 Abakolinso	2 Kol.	148
Abagalatiya	Bag.	156
Abaefeso	Bef.	160
Abafiripi	Baf.	164
Abakolosai	Bak.	167
1 Abasesalonika	1 Bas.	170
2 Abasesalonika	2 Bas.	172
1 Timoseo	1 Tim.	174
2 Timoseo	2 Tim.	177
Tito	Tit.	179
Firemoni	Fir.	181
Abaebulaniya	Beb.	182
Yakobo	Yak.	191
1 Petero	1 Pet.	194
2 Petero	2 Pet.	197
1 Yokana	1 Yok.	200
2 Yokana	2 Yok.	203
3 Yokana	3 Yok.	203
Yuda	Yud.	204
Okubi'kulirwa	Kub.	205

Digitized by Google

Digitized by Google

MATAYO.

1 EKITABO [a] ekyokuzālibwa kwa Isa Masiya, [b] omwāna wa Daudi, [c] omwāna wa Ibulaimu.
2 [d] Ibulaimu yazāla Isaka; [e] Isaka nāzāla Yakobo: [f] Yakobo nāzāla
3 Yuda ne bagandabe; Yuda nāzāla Perezi ne Zera mu Tamali; Perezi nāzāla Kezuloni; Kezuloni nāzāla
4 Lamu; Lamu nāzāla A'minadabu; A'minadabu nāzāla Nasoni; Naseni
5 nāzāla Salumoni; Salumoni nāzāla Boazi mu Lakabu; Boazi nāzāla Obedi mu Lusi; Obedi nāzāla Yese;
6 [g] Yese nāzāla Daudi kabaka. [i] Daudi nāzāla Sulemani mu (muka)
7 Uliya; [k] Sulemani nāzāla Lekoboamu; Lekoboamu nāzāla Abiya; A-
8 biya nāzāla Asa; Asa nāzāla Yekosafati; Yekosafati nāzāla Yolamu;
9 Yolamu nāzāla U'ziya; U'ziya nāzāla Yosamu; Yosamu nāzāla Akazi; A-
10 kazi nāzāla Kezekiya; Kezekiya nāzāla Manase; Manase nāzāla Amoni;
11 Amoni nāzāla Yosiya; Yosiya nāzāla Yekoniya ne bagandabe, mu biro [l] ebyokutwālibwa Ebabuloni.
12 Oluvanyuma olwokutwālibwa Ebabuloni, Yekoniya nāzāla Sealutieri; Sealutieri nāzāla Zeru'baberi;
13 [m] Zeru'baberi nāzāla Abiudi; Abiudi nāzāla Eriakimu; Eriakimu nā-
14 zāla Azoli; Azoli nāzāla Sadoki; Sadoki nāzāla Akimu; Akimu nāzā-
15 la Eriudi; Eriudi nāzāla Ereazali; Ereazali nāzāla Matani; Matani
16 nāzāla Yakobo; Yakobo nāzāla Yusufu, eyali 'ba Malyamu, eyazāla Isa, aitibwa Masiya.
17 Bwegityo, emirembe gyona, okuva ku Ibulaimu okutūka ku Daudi, emirembe kumi nena; nate, okuva ku Daudi okutūka ku kutwālibwa Ebabuloni, emirembe kumi nena; nate, okuva ku kutwālibwa Ebabuloni okutūka ku Masiya emirembe kumi nena.
18 [n] Nokuzālibwa kwa Isa Masiya kwali bwekutyo. Malyamu nyina bweyali ngakyayogerezebwa Yusufu, bāli nga tebanaba kufumbiriganwa, nālabika ngali lubuto [o] Olwo-
19 mwoyo Omutukuvu. Awo Yusufu 'bawe kubanga yali muntu mutūkirivu, nātayagala kumukwasa nsonyi, yali alowōza okumulekayo kyā-
20 ma. Laba, bweyali alowōza bwatyo, malaika wa Mukama na'ja gyali mu kirōto, nāmugamba nti Yusufu, omwāna wa Daudi, totya kutwāla Malyamu mukaziwo, kubanga olubutolwe lwa Mwoyo Mutukuvu.
21 Naye alizāla omwāna wa bulenzi; nāwe olimutūma erinyalye ISA; kubanga [p] ye yalirokola abantube
22 mu bibi byābwe. Ebyo byona byakolebwa, bitūkirire Mukama byeyayogerera mu na'bi, ngagamba nti
23 [r] Laba, omuwala atamanyi musaja aliba olubuto, era alizāla omwāna wa bulenzi,
Balimutūma erinyalye E'manueri;
eritegēzebwa nti Katonda (ali) na-
24 'fe. Yusufu bweyazukuka mu tulo, nākola nga malaika wa Mukama bweyamulagira, nātwāla mukaziwe,
25 'sō teyamumanya okutūsa lweyamala okuzāla [s] omwāna: nāmutūma erinyalye ISA.

2 Awo, [a] Isa bweyazālibwa mu Besirekemu Ekyebuyudaya, ku mirembe gya Kerode kabaka, laba, abalaguzi abāva ebuvanjuba neba'ja
2 Eyerusalemi, nga bagamba nti [b] Aliru'dawa oyo eyazālibwa kabaka wa Bayudaya? kubanga twalaba [c] emunyenyeye ebuvanjuba, netu'ja
3 okumusinza. Kerode kabaka bweyawulira neyeralikirira, era Nabe-
4 yerusalemi bona. Nākung'anya bakabona abakulu bona, nabawandisi ababantu, nābabūza nti Masiya alizālibwa wa? Nabo nebamugamba nti Mu Besirekemu Ekyebuyudaya: kubanga bwekyawandikibwa na'bi bwekityo nti
6 [d] Nāwe Besirekemu, ensi ya Yuda, Toli mutono mu balāngira ba Yuda:
Kubanga afuga aliva mu'gwe, Alirūnda abantu bānge Isiraeri.
7 Awo Kerode nāita abalaguzi kyāma, nābabūliriza nyo ebiro emunyenye
8 byeyakamalā okulabika. Nābasindika Ebesirekemu, nābagamba nti Mugende, mununye nyo, mulabe omwāna bwafanana; naye bwemumulabānga, nemu'ja mumbūlira, nānge ndyoke nji'je 'musinze. Bwe-
9 bāwulira kabaka, nebagenda; laba, emunyenye eyo, gyebālabira ebuvanjuba, nebakulembera, ne'ja neīmi-
10 rira wa'gulu omwāna wali. Bwebālaba emunyenye, nebasanyuka esa-
11 nyu lingi nyo. Nebaingira mu nyumba, nebalaba omwāna ne Malyamu nyina; nebavūnama, nebasinza o-

[a] Luk. 3. 23.
[b] Zab. 132. 11. Is. 11. 1. Yer. 23. 5. Mat. 22. 42. Yok. 7. 42. Bik. 2. 30; 13. 23. Bal. 3. 3.
[c] Lub. 12. 3; 22. 18. Rag. 3. 16.
[d] Lub. 21. 2, 3.
[e] Lub. 25. 26.
[f] Lub. 29. 35.
[g] 1 Sam. 16. 1; 17. 12.
[i] 2 Sam. 12. 24.
[k] 1 Byom. 3. 10 neb.
[l] 2 Basek. 24. 14–16; 25. 11. 2 Byom. 36. 10. 20. Yer. 27. 20; 29. 9; 52. 11, 15, 28–30. Dan. 1. 2.
[m] Ezer. 3. 2; 5. 2. Nek. 12. 1. Ka'g. 1. 1.
[n] Luk. 1. 27.
[o] Luk. 1. 35.
[p] Bik. 4. 12; 5. 31; 13. 38.
[r] Is. 7. 14.
[s] Luk. 2. 7, 21.
[a] Luk. 2. 4, 6, 7.
[b] Luk. 2. 11.
[c] Kubal. 24. 17.
[d] Mi. 5. 2.

mwāna; nebasumululaensawo zābwe, [c] nebamutonera ebirabo (bya)
12 zābu, nobubāne, nomugavu. (Katonda) bweyabalabulira mu kirōto baleme oku'dayo eri Kerode, neba-'dayo ewābwe mu 'kubo 'dala.
13 Laba, bwebāmala okugenda, malaika wa Mukama nālabikira Yusufu mu kirōto, ngamugamba nti Golokoka, otwāle omwāna he nyina, o'dukire Emisiri, obēreyo okutūsa 'nze lwendikugamba. kubanga Kerode a'ja okunonya omwāna oku-
14 mu'ta. Naye nāzukuka, nātwāla omwāna ne nyina ekiro, nāgenda E-
15 misiri; nābēra eyo, okutūsa Kerode bweyafa; ekigambo kitūkirire Mukama kyeyayogerera mu na'bi, ngagamba nti [f] Naita mwāna wānge o-
16 kuva mu Misiri. Awo Kerode, bweyalaba ngabalaguzi bāmudūlira, nāsunguwala nyo, nātuma oku'ta abāna abobulenzi bona abāli Ebesirekemu ne ku nsalo zakyo zona, abakamala emyāka ebiri nabatanaba kutūsa egyo, ngebiro byeyabūlirizamu
17 enyo abalaguzi bwebyali. Awo ekigambo na'bi [g] Yeremiya kyeyayogera nekiryoka kitūkirira, bweyagamba nti
18 E'dobozi lyawulirwa mu Lama,
Okukāba nokukuba ebiwōbe ebingi,
Lakeri ngakābira abānabe;
'Sō teyayagala kukubagizibwa, kubanga tewakyali.
19 Naye Kerode bweyamala okufa, laba, malaika wa Mukama nālabikira Yusufu mu kirōto Emisiri, nga-
20 gamba nti Golokoka, otwāle omwāna ne nyina, ogende munsi ya Isiraeri: kubanga abāli banonya o-
21 mwāna okumu'ta bafu'de. Nāgolokoka, nātwāla omwāna ne nyina,
22 na'ja munsi ya Isiraeri. Naye bweyawulira nti Alukerao ye kabaka Webuyudaya ngasiki'de kitāwe Kerode, nātya oku'dayo. Naye (Katonda) bweyamulabulira mu kirōto,
23 neyekolobya, nāita [i] ku lui Lwegaliraya, na'ja nābēra mu kyālo, erinya lyakyo [k] Nazalesi: ekigambo bana'bi kyebāyogera kitūkirire, nti Aliitibwa Munazalayo.

3 Mu naku ezo, [a] Yokana Omubatiza na'ja ngabūlirira mu 'dūngu Erye-
2 buyudaya, ngagamba nti Mwenenye; kubanga [b] obwakabaka obwo-
3 mu'gulu bunātera okutūka. Kubanga oyo na'bi Isaya gweyayogera, ngagamba nti
[c] E'dobozi lyoyo ayogerera wa'gulu mu 'dūngu nti
[d] Mulongōse olugūdo lwa Mukama,
Mulung'amye amakuboge.
4 Naye Yokana oyo yayambalānga [e] engoye ezebyōya byeng'amira, nga yesiba olukoba olwediba mu kiwato; ne'mereye yali nzige na mubisi
5 gwenjuki ezomunsiko. Awo Eyerusalemi Nobuyudaya bwona, nensi yona erirānye Yoludani, nebavayo
6 neba'ja gyali; [f] nābabatiza mu mu'ga Yoludani, nga bātula ebibi byā-
7 bwe. Naye bweyalaba Abafalisayo abangi Nabasadukayo abangi nga ba'jirira okubatizakwe nābagamba nti 'Mwe abāna bemisota, āni eyabalabula oku'duka [g] obusūngu obu-
8 genda oku'ja? Mubale ebibala ebi-
9 sāni'de okwenenya: temulowōza kwogera mu mitima nti [i] Tulina Ibulaimu ye jaja'fe: kubanga mbagamba nti Katonda aīnza mu mainja gano okugafūliramu Ibulaimu
10 abāna. Naye kakano emba'zi etekе-'dwa ku kikolo kyemiti: [k] buli muti ogutabala bibala birūngi gunātemе-
11 bwa, gunāsūlibwa mu muliro. 'Nze [l] mbabatiza na ma'zi olwokwenenya: naye oyo a'ja enyuma wānge yansinga amānyi, sisānira na kukwata ngatoze: oyo [m] alibabatiza Nomwo-
12 yo Omutukuvu nomuliro. [n] Olugalirwe luli mu mukonogwe, naye alirongōsa nyo egūlirolye; alikung'anyiza eng'ano mu gwanika, naye ebisusūnku [o] alibyōkya nomuliro ogutazikira.
13 [p] Awo Isa nāva Egaliraya, nātūka ku Yoludani eri Yokana, amubatize.
14 Naye Yokana yali ayagala okumugāna, ngagamba nti 'Nze netāga 'gwe okumbatiza, nāwe o'ja gyendi?
15 Naye Isa na'damu, nāmugamba nti 'Kiriza kakano: kubanga kitugwānira bwetutyo okutūkiriza obutūkirivu bwona. Nālyoka amu'kiriza.
16 [r] Awo Isa, bweyamala okubatizibwa, amangwāgo nāva mu ma'zi: laba, e'gulu nerimubi'kukira, nālaba [s] Omwoyo gwa Katonda nga'ka ngejі-
17 ba, nga'ja kuye; laba, e'dobozi neriima mu 'gulu, nga ligamba nti [t] Oyo ye Mwāna wānge, gwenjagala, gwensanyukira enyo.

4 Awo [a] Isa nātwālibwa Omwoyo mu 'dūngu okukemebwa Setani.
2 Bweyamala okusiba enaku amakumi ana, emisana nekiro, enjala ne-
3 ryoka emulūma. Omukemi na'ja nāmugamba nti Oboli Mwāna wa Katonda, gamba amainja gano ga-
4 fūke e'mere. Naye na'damu nāgamba nti Kyawandikibwa nti [b] Omuntu tabānga mulamu na 'mere yo-'ka, wabula na buli kigambo ekiva
5 mu kamwa ka Katonda. Awo Setani nāmutwāla ku kibuga ekitukuvu; nāmuteka ku kiti'kiro kyeye-
6 kalu, nāmugamba nti Oboli Mwāna wa Katonda, būka ogwe wansi: kubanga kyawandikibwa nti

[f] Kos. 11.1.
[g] Yer. 31. 15.
[i] Mat. 3.13. Luk. 2. 39.
[k] Yok.1.45.
[a] Ma'k. 1. 15. Luk. 3. 2,3. Yok. 1. 28.
[b] Dan. 2. 44. Mat. 4. 17; 10. 7.
[c] Is. 40. 3.
[d] Luk.1.76.
[e] 2 Basek 1. 8.
[f] Bik. 13. 4. 13.
[g] Bal. 5. 2. 1 Baa. 1. 10.
[i] Yok. 8. 33, 39. Bal. 4. 21, 26.
[k] Mat. 7. 19. Luk. 13. 7, 9. Yok. 15. 6.
[l] Bik. 1. 5; 11. 16; 19. 4.
[m] Bik. 2. 3, 4.
[n] Mala. 3. 2.
[o] Mala. 4. 1. Mat. 13.30.
[p] Ma'k. 1. 9. Luk. 3. 21.
[r] Ma'k. 1. 10.
[s] Is. 11. 2; 42. 1.
[t] Zab. 2. 7. Mat. 17. 5. 2 Pet. 1. 17.
[a] Ma'k. 1. 12 neb. Luk. 4. 1 neb.
[b] Ma. 8. 3.

[c] Alikulagiririza bamalaikabe :
Mu mikono gyābwe balikuwanirira,
Oleme okwesitala ekigerekyo ku 'jinja.
7 Isa nāmugamba nti Kyawandikibwa nate nti [d] Tokemānga Mukama
8 Katondawo. Ate Setani nāmutwāla ku lusozi oluwānvu enyo, nāmulaga ensi za bakabaka bona abali
9 munsi, nekitibwa kyazo ; nāmugamba nti Ebyo byona nākuwa bwo-
10 novūnama okunsinza. Awo Isa nāmugamba nti Vawo genda, Setani : kubanga kyawandikibwa nti [e] Osinzānga Mukama Katondawo, omu-
11 werezānga ye'ka. Awo Setani nāmuleka ; laba, bamalaika neba'ja, nebamuwereza.
12 [f] Awo bweyawulira nga Yokana bamuwa'deyo, na'dayo Egaliraya ;
13 nāleka Enazalesi, na'ja, nābēra Ekapernunaumu, ekiri ku nyanja, mu
14 nsalo za Zebuluni ne Nafutali : ekigambo kitūkirire na'bi Isaya kyeyayogera, ngagamba nti
15 [g] Ensi ya Zebuluni nensi ya Nafutali,
E'kubo lyenyanja, emitala wa Yoludani,
Egaliraya eyamawānga,
16 [h] Abantu abāli batūla mu kizikiza,
Bālaba omusana mungi,
Nabo abāli batūla munsi yokufa ne mu kisikirize kyakwo,
Omusana gwabākira.
17 Isa nāsokera awo okubūlira nokugamba nti [k] Mwenenye ; kubanga obwakabaka obwomu'gulu bunātera okutūka.
18 [l] Bweyali ngatambula ku 'tale lyenyanja Yegaliraya, nālaba abolugānda babiri, Simoni [m] gwebaita Petero, ne Andereya mugandawe, nga basūla omugonjo mu nyanja, kuba-
19 nga bāli bavubi. Nābagamba nti Mu'je, muite nānge, nānge [n] ndiba-
20 fūla abavubi babantu. [o] Amangwāgo nebaleka emigonjo, nebaita na-
21 ye. Nātambulako mu maso nālaba aboluganda babiri abalala, Yakobo (omwāna) wa Zebedayo, ne Yokana mugandawe, (nga bali) mu lyāto wamu ne kitābwe Zebedayo, nga bayunga emigonjo gyābwe ; nābai-
22 ta. Amangwāgo nebalekawo eryāto ne kitābwe, nebaita naye.
23 Isa nābunya Egaliraya yona, [p] ngabaigiririza mu makung'aniro gābwe, era ngabūlira [r] enjiri eyobwakabaka, era ngawonya endwa-'de zona nobunafu bwona mu bantu.
24 Ebigambobye nebibuna Obusūli bwona : nebamuletera bona abāli balwa'de, abāli bakwati'dwa endwa-'de ezitali zimu, nebibonyobonyo, nabemizimu, nabensīmbu, nabāli
25 bakōzimbye ; nābawonya. Ebibīna bingi, nga bāva Egaliraya Nedekapoli Neyerusalemi Nebuyudaya nemitala wa Yoludani [s] nebaita naye.

5 Bweyalaba ebibīna [a] nālinya ku lusozi : nātūla wansi, abaigirizwa-
2 be neba'ja gyali : nāyasamya akamwāke, nābaigiriza ngagamba nti
3 [b] Balina omukisa abāvu mu mwoyo : kubanga abo obwakabaka obwomu'gulu bwe bwābwe.
4 [c] Balina omukisa abali mu naku : kubanga abo balisanyusibwa.
5 [d] Balina omukisa abatēfu : kubanga abo balisikira Ensi.
6 Balina omukisa abalūmwa enjala nenyōnta olwobutūkirivu : [e] kubanga abo bali'kusibwa.
7 Balina omukisa abekisa : [f] kubanga abo balikwatirwa ekisa.
8 Balina omukisa abalina omutima omulongōfu ; [g] kubanga abo balibraba Katonda.
9 Balina omukisa abatabaganya : kubanga abo baliitibwa bāna ba Katonda.
10 [i] Balina omukisa abai'ganyizibwa olwobutūkirivu : kubanga abo obwakabaka obwomu'gulu bwe bwābwe.
11 'Mwe mulina omukisa bwebanābavumānga, bwebanābai'ganyānga, bwebanābawairānga [k] buli kigambo
12 kibi, okubavūnanya 'nze. [l] Musanyuke, mujaguze nyo : kubanga empēra ya'mwe nyingi mu 'gulu : kubanga [m] bwebatyo bwebāi'ganya bana'bi abāsoka 'mwe.
13 'Mwe muli munyo gwa Nsi ; [n] naye omunyo bwegugwūmu ensa, balirungamu munyo nabaki ? Tegukyasāna nate, wabula okusūlibwa ebwēru, abantu okugulinyirira.
14 'Mwe [o] muli musana gwa Nsi. Ekibuga bwekikubibwa ku lusozi, te-
15 kiinzika kukisibwa. 'Sō [p] tebakolēza tabāza okugivunikira mu ki-'bo ; wabula okugiteka wa'gulu ku kikōndo kyayo ; nayo ebākira bona
16 abali munju. (Kale) omusana gwa-'mwe gwākēnga bwegutyo mu maso gabantu, [r] balabēnga ebigambo ebirūngi byemukola, balyoke [s] bagulumizēnga Kita'mwe ali mu 'gulu.
17 [t] Temulowōzānga nti na'ja okudibya Amatēka oba (ebya) Bana'bi : sa'ja kudibya, wabula okutūkiriza.
18 Kubanga mbagamba mazima nti E'gulu nensi [u] okutūsa lwebiri'gwāwo, enukuta emu newakuba'de akatonyeze akamu Akomumatēka tekali'gwāwo, okutūsa byona lwebirima-
19 la okutūkirira. Kale [w] buli anādibyānga li'nāgo amatēka gano amatono era anāigirizānga abantu bwatyo, aliitibwa mutono mu bwakabaka obwomu'gulu : naye buli anāgakwatānga era anāgaigirizānga, oyo

[c] Mat. 9. 11, 12.
[d] Ma. 6. 16.
[e] Ma. 6. 13; 10. 20.
[f] Ma'k. 1. 14. Luk. 3. 20; 4. 14, 31. Yok. 4. 43.
[g] Is. 9. 1, 2.
[h] Is. 42. 7. Luk. 2. 32.
[k] Mat. 3. 2; 10. 7.
[l] Ma'k. 1. 16-18. Luk. 5. 2.
[m] Yok. 1. 42.
[n] Luk. 5. 10, 11.
[o] Ma'k. 10. 28. Luk. 18.28.
[p] Mat. 9.35. Ma'k. 1 21, 39. Luk. 4. 15, 44.
[r] Mat. 24. 14. Ma'k. 1.14.
[s] Ma'k. 3.7.
[a] Ma'k. 3. 13.
[b] Luk.6.20. Zab. 51. 17. Nge. 16.19; 29. 23. Is. 57. 15; 66. 2.
[c] Is. 61. 2, 3. Yok. 16.20. 2 Kol. 1. 7. Kub. 21. 4.
[d] Zab. 37. 11.
[e] Is. 55. 1; 65. 13.
[f] Zab. 41. 1. Mat. 6. 14. Ma'k. 11. 25. Heb. 12. 14.
[g] 1 Yok. 3. 2, 3.
[i] 2 Kol. 4. 17. 2 Tim. 2. 12. 1 Pet. 3. 14.
[k] 1 Pet. 4. 14.
[l] Bik. 5. 41. Bal. 5. 3. Yak. 1. 2. 1 Pet. 4. 13.
[m] 2 Byom. 36. 16. Neh. 9. 26. Mat. 23.34, 37. Bik. 7. 52. 1 Bas. 2. 15.
[n] Ma'k. 9. 50. Luk. 14.34, 35.
[o] Nge. 4. 18. Baf. 2. 15.
[p] Ma'k. 4. 21. Luk. 8. 16; 11. 33.
[r] 1 Pet. 2. 12.
[s] Yok. 15.8.
[t] Bal. 3. 31; 10. 4. Bag. 3. 24.
[u] Luk. 16. 17.
[w] Yak. 2. 10.

aliitibwa mukulu mu bwakabaka o-
20 bwomu'gulu. Kubanga mbagamba nti, obutūkirivu bwa'mwe bwebuta-
singenga *v* (butūkirivu) bwa bawandisi Nabafalisayo, temuliingira na katono mu bwakabaka obwomu-'gulu.
21 Mwawulira abe'da bwebāgambibwa nti *x* To'tānga; naye omuntu bwaua'tānga, ana'zānga omusāngo:
22 naye nānge mbagamba nti *a* buli muntu asunguwalira mugandawe, ali'za omusāngo; naye auāgambānga mugandawe nti Laka, asāni'de (okutwālibwa) mu lukiko, naye anāgambānga nti Musirusiru, asāni'de (okusūlibwa) mu Geyena eyomuliro.
23 Kale, *b* bwobānga olēse sadakayo ku kyōto, bwoima eyo nomalā o'jukira nga mugandawo akuliko ekigambo,
24 *c* lekawo sadakayo mu maso gekyōto, o'deyo, osoke omale okutabagana ne mugandawo, olyoke okomewo
25 oweyo sadakayo. *d* Yagalanānga māngu noyo akuwawābira *e* ngokyali naye mu 'kubo; akuwawābira alemēnga okukutwāla eri kati'kiro, 'sō ne kati'kiro alemēnga okukuwa omumbowa, era olemēnga okutekebwa mu komera. Mazima nkugamba nti Tolivamu, okutūsa lwolimala okukome'kereza ne pesa limu.
27 Mwawulira bwebāgambibwa nti
28 *f* Toyendānga: naye nānge mbagamba nti buli muntu *g* atunulira omukazi okumwegōmba, ngamaze o-
29 kumwendako mu mutimagwe. *h* Obanga erisolyo eryadyo likwesitaza, *k* li'gyemu, lisūle wala: kubanga kye kisinga obulūngi ekitūndukyo ekimu kizikirire, omubirigwo gwona gulegulume okusūlibwa mu Geyena.
30 Era obanga omukonogwo ogwadyo gukwesitaza, gutemeko, gusūle wala: kubanga kye kisinga obulūngi ekitūndukyo ekimu kizikirire, omubirigwo gwona gulegulume okugenda mu
31 Geyena. Bāgambibwa nate nti *l* Omuntu bwagobānga mukaziwe, amuwānga ebaluwa eyokumugoba:
32 naye nānge mbagamba nti *m* buli muntu agobānga mukaziwe, wabula ogwobwenzi, ngamwenze'za: naye awasānga gwebāgoba, ngayenze.
33 Mwawulira ate abe'da *n* bwebāgambibwa nti *o* Tolāirānga bya bulimba, naye *p* otūkiririzānga Mukama byolāira:
34 naye nānge mbagamba nti *r* Tolāirānga na katono, newakuba'de e'gulu, kubanga ye *s* ntebe
35 ya Katonda; newakuba'de Ensi, kubanga ye gyatekako ebigerebye; newakuba'de Eyerusalemi, kubanga kye *t* kibuga kya Kabaka omukulu.
36 'Sō tolāirānga mutwegwo, kubanga toinza kufūla luviri lumu oba lweru
37 oba ludugavu. *u* Naye ebigambo bya'mwe bibērēnga nti Wewawo, wewawo; siwewawo, siwewawo: naye ebisinga ebyo biva mu mubi.
38 Mwawulira bwebāgambibwa nti *w* Eriso liga'twēnga eriso, neriryo
39 liga'twēnga erinyo: naye nānge mbagamba nti *y* Temuziizānga mubi: *z* naye omuntu bwakukubānga oluba olwadyo, omukyūkizānga no
40 lwa kono. Omuntu bwayagalānga okuwoza nāwe okutwāla ekānzuyo,
41 omulekerānga nekizibawokyo. Omuntu bwakutwālānga nāmānyi ekisēra ekimu, ogendānga naye ne-
42 kyokubiri. Akusabānga omuwānga; *a* omuntu bwayagalānga okumuwola, tomukubānga mabega.
43 Mwawulira bwebāgambibwa nti *b* Oyagalānga mu'no, *c* okyūwānga
44 omulabewo: naye nānge mbagamba nti *d* Mwagalēnga abalabe ba'mwe,
45 *e* musabirēnga ababai'ganya; mulyoke mubērēnga abāna ba Kita-'mwe ali mu 'gulu: kubanga enjubaye *f* agyākiza ababi nabalūngi, abatonyeseza enkuba abatūkirivu
46 nabatali batūkirivu. Kubanga bwemunāyagalānga ababagala, muliina mpēra ki? nabawōza tebakola bwe-
47 batyo? Bwemunālamusānga baganda ba'mwe bo'ka, munābasinzānga bo ki? nabamawānga tebakola bwebatyo? Kale 'mwe *g* mubērēnga abatūkirivu, *i* nga Kita'mwe ali mu 'gulu bwali omutūkirivu.

6 MWEKŪMR obutakolerānga bigambo bya'mwe ebyobutūkirivu mu maso gabantu, era babalabe: kubanga bwemunākolānga bwemutyo temuwebwenga mpēra eri Kita'mwe ali mu 'gulu.
2 Kale, *a* bwogabirānga sābvu, tofūwirānga ng'ombe mu masogo, nga banānfusi bwebakola mu makung'aniro ne mu ngūdo, abantu babawe ekitībwa. Mazima mbagamba nti Bamaze okuwebwa empēra
3 yābwe. Naye 'gwe, bwogabirānga sābvu, omukonogwo ogwa kono gulemēnga okumanya ogwadyo bwe-
4 gukola: okugabakwo kubērēngakwa kyāma: kale Kitāwo alaba mu kyāma *b* alikuwa empēra.
5 Era bwemusabānga, temubānga nga banānfusi: kubanga bagala okusaba nga baimiri'de mu makung'aniro ne ku ma'bali gengūdo, era abantu babalabe. Mazima mbagamba nti Bamaze okuwebwa empēra
6 yābwe. Naye 'gwe bwosabānga, ingirānga mu kisenge munda, omalānga ku'galawolu'gi, nolyoka osaba Kitāwo ali mu kyāma, kale Kitāwo alaba mu kyāma, alikuwa empēra.
7 Na'mwe bwemusabānga, *c* temudang'anānga mu bigambo bwerēre, ngabamawānga bwebakola: *d* kubanga balowōza nga banāwulirwa o-

v Bal. 9. 31; 10. 3.
x Kuv. 20. 13. Ma. 5. 17.
a 1 Yok. 3. 15.
b Mat. 8. 4.
c 1 Tim. 2. 8.
d Nge. 25. 8. Luk. 12. 58, 59.
e Zab. 32. 6. Is. 55. 6.
f Kuv. 20. 14. Ma. 5. 18.
g Luk. 34. 2. 2 Sam. 11. 1. Yob. 31. 1. Nge. 6. 25.
h Mat. 18. 8, 9. Ma'k. 9. 43-47.
k Bal. 8. 13. 1 Kol. 9. 27. Buk. 3. 5.
l Ma. 24. 1. Mat. 19. 3 neb. Ma'k. 10. 2 neb.
m Mat. 19. 9 Luk. 16 18. Bal. 7. 3. 1 Kol. 7. 10, 11.
n Mat. 23. 16.
o Kuv. 20. 7. Lev. 19. 12. Kubal. 30. 2. Ma. 5. 11.
p Ma. 23. 23.
r Mat. 23. 16, 18, 22. Yak. 5. 12.
s Is. 66. 1. *t* Zab. 48. 2; 87. 3.
u Bak 4 6. Yak. 5. 12.
w Kuv. 21. 24. Lev. 24. 20 Ma. 19. 21
y Nge. 20. 22; 24. 29. Bal. 12 17, 19 1 Kol. 6. 7 1 Esa. 5. 15 1 Pet. 3. 9
z Is. 50. 6. Kung. 3. 30.
a Ma. 18. 5, 10.
b Lev. 19 18. *c* Ma. 23. 6. Zab. 41. 10. *d* Bal. 12. 14, 20. *e* Luk. 23. 34. Bik. 7. 60. 1 Kol. 4. 12, 13. 1 Pet. 2 23; 3. 9 *f* Yob. 25. 3.
g Luk. 17. 1 Lev. 11. 44, 19. 2. Bak. 1. 28; 4. 12. 1 Pet. 1. 15, 16. *i* Bef. 5. 1.
a Bal. 12. 8.
b Luk. 14. 14.
c Mub. 5. 2
d 1 Ras-k. 18. 28, 29.

8 lwebigambo byābwe ebingi. Kale, temufanana ngabo: kubanga Kita-'mwe amanyi byemwetāga nga te-
9 munaba kumusaba. Kale, musabēnga bwemuti, nti [c] Kita'fe ali mu
10 'gulu, Erinyalyo litukuzibwe. Obwakabakabwo bu'je. [f] Byoyagala babikole munsi, [g] nga (bwebabikola) mu 'gulu. Otuwe lero e'mere
12 ya'fe [i] eya lero. [k] Otusonyiwe amabanja ga'fe, nga 'fe bwetwasonyiwa
13 abatwewolako. [l] Totutwāla mu kukemebwa, [m] naye otulokole eri o-
14 mubi. [n] Kubanga bwemunāsonyiwānga abantu ebyōnōno byābwe, Kita'mwe ali mu 'gulu anābasonyiwānga na'mwe. [o] Naye bwemutasonyiwenga bantu ebyōnōno byābwe, 'sō ne Kita'mwe tasonyiwenga byōnōno bya'mwe.
16 Nate [p] bwemusibānga, temubērānga nga banānfusi, abalina amaso agenaku: kubanga beyōnōna amaso gūbwe, era abantu babalabe nga basiba. Mazima mbagamba nti Bamaze okuwebwa empēra yā-
17 bwe. Naye 'gwe bwosibānga, osābānga amafuta ku mutwe, onābānga
18 ne mu maso; abantu balemēnga okulaba ngosiba, naye Kitāwo ali mu kyāma: kale Kitāwo alaba mu kyāma alikuwa empēra.
19 [r] Temweterekerānga bintu kunsi, kwebyōnōnekera nenyenje nobutala'ge, naba'bi kwebasimira neba'ba:
20 [s] naye mweterekerēnga ebintu mu 'gulu, mwebitayōnōnekera nenyenje newakuba'de obutala'ge, 'sō naba'bi mwebatasimira, 'so teba'ba:
21 kubanga ebintubyo webibēra, omu-
22 timagwo nagwo gunābēra eyo. [t] Etabāza yomubiri lye liso: erisolyo bweriraba awamu, omubirigwogwo-
23 na gunābānga nokutangāla. Naye erisolyo bweriba ebi, omubirigwo gwona gunābānga nekizikiza. Kale okutangāla okuli mundayo wekubēra ekizikiza, ekizikiza ekyo kye-
24 nkana wa obunene? [u] Tewali muntu aīnza okuwereza abāmi ababiri: kuba obanga anākyāwānga omu, anāyagalānga omulala; obanga anānywerērānga dala kwomu, anānyōmānga omulala. [w] Temuinza kuwereza Katonda ne mamona.
25 Kyenva mbagamba nti [y] Temwerakikirirānga bulamu bwa'mwe, nga mulirya ki, mulinywa ki; newakuba'de omubiri gwa'mwe, nga mulyambala ki. Obulamu tebukira 'mere, nomubiri tegukira bya kwambala? [z] Mulabe enyonyi ezomu-'bānga, nga tezisiga, 'sō tezikūngula, tezikung'anyiza mu mawanika; era Kita'mwe ali mu 'gulu azirīsa
27 ezo. 'Mwe temusinga nyo ezo? Ani mu'mwe bweyeralikirira, aīnza okweyongerako ku bukulubwe na-
28 kasēra akamu? Naye ekiberalikiriza ki ebyokwambala? Mutunulire amalānga agomu'tale, bwegamera; tegakola mulimu, 'sō tega-
29 lānga lugōye: naye mbagamba nga ne Sulemani mu kitibwakye kyona,
30 teyayambalānga ngerimu kugo. Naye Katonda bwayambaza bwatyo omu'do ogwomu'tale, oguliwo lero, ne jo bagusūla mu kyōto, talisinga nyo (okwambaza) 'mwe, abalina
31 oku'kiriza okutono? Kale temweralikirirānga nga mwogera nti Tulirya ki? oba tulinywa ki? oba tu-
32 lyambala ki? Kubanga ebyo byona amawānga byeganonya; kubanga Kita'mwe ali mu 'gulu amanyi nga
33 mwetāga ebyo byona. Naye musoke [a] munonye obwakabakabwe nobutūkirivubwe; era ebyo byona
34 mulibyongerwako. Kale temweralikirirānga (bya) jo: kubanga olunaku olwajo lulyeralikirira ebyalwo. Olunaku olumu ekibi kyalwo kirumala.

7 [a] TEMUSALĀNGA musāngo, muleme
2 okusalirwa. Kubanga omusāngo gwemusala gulibasalirwa na'mwe: era [b] ekigera kyemugereramu, ekyo
3 kyemuligererwa na'mwe. Ekikutunuliza ki akantu akali ku liso lya mugandawo, naye enjalīro eri ku
4 lisolyo togitunulira? Obanga olimugamba otya mugandawo nti Leka nku'gyeko akantu akali ku lisolyo; naye, laba, enjaliro ekyali ku li-
5 solyo? Munānfusi 'gwe, soka o-'gyeko enjaliro ku lisolyo; olyoke olabe bulūngi oku'gyako akantu ku liso lya mugandawo.
6 [c] Temuwānga mbwa ekintu ekitukuvu, 'sō temusūlānga lulu za-'mwe mu maso gembi'zi, zireme o-kuzirinyirira nebigere byazo, nezikyūka okubalūma.
7 [d] Musabe, muliwebwa; munonye, muliraba; mweyānjule, muli'guli-
8 rwawo: kubanga [e] buli muntu asaba awebwa; anonya alaba; eyeyānjula
9 ali'gulirwawo. [f] Oba muntu ki mu-'mwe, omwānawe bwalimusaba e-
10 'mere, alimuwa e'jinja; oba bwalisaba ekyenyanja, alimuwa omu-
11 sota? Kale 'mwe, bwemuli ababi, bwemumanyi okuwa abāna ba'mwe ebintu ebirūngi, Kita'mwe ali mu 'gulu talisinga nyo okubawa ebirū-
12 ngi abamusaba? Kale [g] byona byemwagala abantu okubakolānga 'mwe, na'mwe mubakolēnga bo bwemutyo: kubanga [i] ekyo ge Matēka ne Bana'bi.
13 [k] Muingire mu mulyāngo omufunda: kubanga omulyāngo mugazi, ne'kubo eri'da mu kuzikirira 'dene,
14 nabo abaitamu bangi. Kubanga omulyāngo mufunda, ne'kubo eri'da

[c] Luk. 11. 2 neb.
[f] Mat. 26. 39, 42. Bik. 21. 14.
[g] Zab. 103. 20, 21.
[i] Yob. 23. 12. Nge. 30. 8.
[k] Mat. 18. 21 neb.
[l] Mat. 26. 41. 1 Kol. 10. 13. 2 Pet. 2. 9. Kub. 3. 10.
[m] Yok. 17. 15.
[n] Ma'k 11. 25, 26. Bef. 4. 32. Bak. 3. 13.
[o] Mat. 18. 35. Yak. 2. 13.
[p] Is. 58. 5.
[r] Nge. 23. 4. 1 Tim. 6. 17. Reb. 13. 5. Yak. 5. 1 neb.
[s] Mat. 19. 21. Luk. 12. 33, 34; 18. 22. 1 Tim. 6. 19. 1 Pet. 1. 4.
[t] Luk. 11. 34, 36.
[u] Luk. 16. 13.
[w] Bag. 1. 10. 1 Tim. 6. 17. Yak. 4. 4. 1 Yok. 2. 15.
[y] Zab. 55. 22. Luk. 12. 22, 23. Baf. 4. 6 1 Pet. 5. 7.
[z] Yob. 38. 41. Zab. 147. 9. Luk. 12. 24 neb.
[a] Zab. 37. 25. Ma'k. 10. 30. Luk. 12. 31. 1 Tim. 4. 8.
[b] Bal. 2. 1; 14. 4, 10, 13. Yak. 4. 11, 12.
[b] Ma'k. 4. 24.
[c] Nge. 9. 7.
[d] Mat. 21. 22 Ma'k. 11. 24. Luk. 11. 9, 10. Yok. 14. 13; 15. 7; 16. 23, 24. Yak. 1. 5, 6. 1 Yok. 3. 22; 5. 4, 15.
[e] Nge. 8. 17. Yer. 29. 12, 13.
[f] Luk. 11. 11-13.
[g] Luk. 6. 31.
[i] Lev. 19. 18. Mat. 22. 40. Bal. 13. 8-10. Bag. 5. 14.
[k] Luk. 13. 24.

mu bulamu lya kanyigo, nabo aba liraba batono.

15 [l] Mwekūme bana'bi abobulimba, [m] aba'jira mu byambalo byendiga gyemuli, naye munda gye [n] misege
16 egisikula. [o] Mulibategērera ku bibala byābwe. [p] Abantu banoga batya ezabibu ku busāna oba etini ku
17 mwenyāngo? Bwekityo buli muti omulūngi gubala ebibala birūngi; naye omuti omubi gubala ebibala
18 bibi. Omuti omulūngi teguīnza kubala bibala bibi, 'sō nomuti omubi teguīnza kubala bibala birūngi.
19 [r] Buli muti ogutabala kibala kirūngi bagutema bagusūla mu muliro.
20 Kale mulibategērera ku bibala byā-
21 bwe. Buli muntu ang'amba nti [s] Mukama (wānge), Mukama (wānge), siyaliingira mu bwakabaka
22 obwomu'gulu, [t] wabula akola Kitānge ali mu 'gulu byayagala. Bangi abaling'amba ku lunaku luli nti Mukama (wa'fe), Mukama (wa-'fe), [u] tetwalagulānga mu linyalyo, tetwagobānga mizimu mu linyalyo, tetwakolānga bya magero bingi mu
23 linyalyo? [w] Nendyoka mbātulira nti Sibamanyāngako 'mwe: [v] muve wendi 'mwena abakola ebyobujēmu.
24 [z] Buli muntu awulira ebigambo byānge ebyo, nāmala abikola, kyaliva afananyizilwa nomusaja owamagezi eyazīmba enjuye ku lwāzi:
25 enkuba netonya, mukoka nākulukuta, kibuyaga nākūnta, nebikuba enju eyo; 'sō netegwa; kubanga
26 yazīmbibwa ku lwāzi. Na buli muntu awulira ebigambo byānge ebyo nātabikola, alifananyizibwa nomusaja atalina magezi, eyazīmba e-
27 njuye ku musenyu: enkuba netonya, mukoka nākulukuta, kibuyaga nākūnta, nebikuba enju eyo; nebegwa: nokugwakwayo kwali kunene.
28 Awo olwātuka Isa bweyamala ebigambo ebyo, ebibīna nebyewunya
29 okuigirizakwe: kubanga yabaigiriza nga nanyini buīnza, 'sōnga si ngabawandisi bābwe.

8 Bweyava ku lusozi, ebibīna bingi
2 nebimugoberera. [a] Kale, laba, o-mugēnge nāmusemberera nāmusinza, nāgamba nti Mukama (wānge),
3 bwoyagala, oīnza oku'nongōsa. Nāgolola omukono, nāmukwatako, ngagamba nti Njagala; longōka. Amangwāgo ebigēngebye nebiro-
4 ngōka. Isa nāmugamba nti Laba tobūlirako muntu; naye 'dayo werage eri kabona, omutwālire ekitone [b] Musa kyeyalagira, kibēre omujulirwa gyebali.
5 [c] Bweyaingira mu Kaperunaumu, omwāmi wekitōngole Omulumi na'ja gyali, nāmwegairira, nga-
6 gamba nti Mukama (wānge), mulenzi wānge agalami'de mu nyumba akōzimbye, abonabona ki-
7 talo. Nāmugamba nti Na'ja ne-'muwonya. Omwāmi wekitōngole Omulumi na'damu nāgamba nti
8 Mukama (wānge), sisāuira 'gwe okuingira wansi wakasolya kānge: naye yogera kigambo bugambo, mulenzi wānge anāwona. Kubanga nānge ndi muntu mutwālibwa, nga nina baserikale bentwāla: bweng'amba oyo nti Genda, agenda: nomulala nti 'Jāngu, a'ja; nomu'du
10 wānge nti Kola oti, bwakola. Naye Isa bweyawulira, neyewunya, nāgamba abāita naye nti Dala mbagamba nti Sinalaba ku'kiriza kunene nga kuno, newakuba'de mu
11 Isiraeri. Nānge mbagamba nti [d] Bangi abaliva ebuvanjuba nebugwanjuba, abalitūla awamu ne Ibulaimu, ne Isaka ne Yakobo, mu
12 bwakabaka obwomu'gulu: naye [e] abāna bobwakabaka [f] baligoberwa mu kizikiza ekyebwēru: yeriba o-
13 kukāba nokuluma obujigi. Isa nāgamba omwāmi wekitōngole Omulumi nti Kale genda; nga bwo'kiri-'za, kibēre gyoli (bwekityo). Omulenzi nāwonera mu kisēra ekyo.
14 [g] Isa bweyaingira mu nyumba ya Petero, nālaba nyina mukaziwe ngagalami'de alwa'de omusu'ja.
15 Nāmukwata ku mukono, omusu'ja negumuwonako; nāgolokoka, nā-
16 muwereza. [i] Obu'de bwali buwunge'de, nebamuletera bangi abakwati'dwa emizimu: nāgoba emizimu nekigambo nāwonya bona a-
17 bāli balwa'de: ekigambo kitūkirire ekyayogerwa na'bi Isaya, ngagamba nti [k] Ye ye nyini yatwāla obunafu bwa'fe, neyetika endwa'de za'fe.
18 Awo Isa bweyalāba ebibīna bingi nga bimwetōlo'de, nālagira nti Tuwunguke (tugende) emitala weri.
19 [l] Omuwandisi omu na'ja, nāmugamba nti Omuigiriza, nāitānga
20 nāwe buli gyonogendānga yona. Isa nāmugamba nti Ebibe birina obunya, nenyonyi ezomu'bānga (zirina) ebisu; naye Omwāna womuntu ta-
21 lina wa'sā mutwegwe. [m] Omuigirizawe omulala nāmugamba nti Mukama (wānge), soka ondeke ng'e-
22 nde nzike kitānge. Naye Isa nāmugamba nti Ita nānge; leka abafu bazike abafu bābwe.
23 Nāsabala, abaigirizwa nebagenda
24 naye. [n] Omuyaga mungi negu'ja mu nyanja, amayengo negayika mu
25 lyāto: naye yali yebase. Neba'ja gyāli nebamuzukusa, nga bagamba nti Mukama (wa'fe), lokola; tufa.
26 Nābagamba nti Kiki ekibatīsa, abalina oku'kiriza okutono? Nālyoka [o] agolokoka, nākoma ku mpewo ne-
27 nyanja; netēka nyo. Abantu nebewu-

[f] Ma. 13. 3. Mat. 24. 4, 5, 11, 24. Ma'k. 13. 22. 1 Yok. 4. 1.
[g] Mi. 3. 5. 2 Tim. 3. 5.
[h] Bik. 20. 29, 30.
[i] Mat. 12. 33.
[j] Luk. 6. 43, 44.

[r] Mat. 3. 10. Yok. 15. 2, 6.

[s] Mat. 25. 11, 12. Luk. 6. 46; 13. 25. Bik. 19. 13.
[t] Bal. 2. 13. Yak. 1. 22.

[u] Kubal. 24. 4.

[w] Mat. 25. 12. Luk. 13. 25, 27.
[v] Zab. 6. 8; 6. 8. Mat. 25. 41.
[z] Luk. 6. 47 neb.

[a] Ma'k. 1. 40 neb. Luk. 5. 12 neb.

[b] Lev. 14. 3, 4, 10.
[c] Luk. 7. 1 neb.

[d] Luk. 12. 3. Is. 2. 2, 3; 11. 10. Mala. 1. 11. Luk. 13. 29. Bik. 11. 18. Bef. 2. 6.
[e] Mat. 21. 43.
[f] Mat. 13. 42, 50; 22. 13; 24. 51; 25. 30. Luk. 13. 28. 2 Pet. 2. 17. Yud. 13.
[g] Ma'k. 1. 29—31. Luk. 4. 38, 39.
[i] Ma'k. 1. 32 neb. Luk. 4. 40, 41.
[k] Is. 53. 4. 1 Pet. 2. 24.
[l] Luk. 9. 57, 58.
[m] Luk. 9. 59, 60.
[n] Ma'k. 4. 37 neb. Luk. 8. 23 neb.
[o] Zab. 65. 7; 89. 9; 107. 29.

nya, nga bagamba nti Muntu ki ono, empewo neenyanjā okumuwulira?

28 [p] Naye bweyatūka emitala weri munsi Yabagadaleni, nebamusisinkana abantu babiri abāliko emizimu, nga bava mu ntāna, bakāmbwe nyo, nga tewali na muntu aīnza okuita mu 'kubo eryo. Laba, nebogerera wa'gulu nebagamba nti Tuvunāna ki 'fe nāwe, Omwāna wa Katonda? o'ze wano kutubonyabonya ngentūko za'fe tezinaba (ku-
30 tūka?) Wāliwo walako newebāli ekisibo kyembi'zi nyingi nga zirya.
31 Emizimu negimwegairira negigamba nti Bwonotugoba, tusindike
32 mu kisibo kyembi'zi. Nāgigamba nti Mugende. Negivako, negigenda mu mbi'zi: kale, laba, ekisibo kyona nekifubutuka nekiserengetera ku 'bānga mu nyanja, nezifira mu
33 ma'zi. Nabāli bazirūnda neba-'duka, nebagenda mu kibuga, nebabūlira byona, nebigambo bya-
34 baba'deko emizimu. Laba, ekyālo kyona neki'ja okusisinkana ne Isa: bwebāmulaba, [r] nebamwegairira okuva mu nsalo zābwe.

[p] Bik. 16. 39.

9 Nāsabala, nāwunguka, [a] nātūka
2 mu kibuga kyewābwe. [b] Awo nebamuletera omulwa'de akōzimbye, ngagalamizibwa ku kitanda: naye Isa bweyalaba oku'kiriza kwābwe, nāgamba oyo akōzimbye nti Mwāna wānge, guma omwoyo, ebibiboyo
3 biku'gyi'dwako. Kale, laba, abawandisi abalala nebogera mu myoyo
4 nti Ono avōla Katonda. Naye Isa
[c] bweyamanya ebirowōzo byābwe, nāgamba nti Kiki ekibalowōzesa
5 obubi mu mitima gya'mwe? Kubanga ekyāngu kiruwa okugamba nti Ebibibyo biku'gyi'dwako, oba okugamba nti Golokoka otambule?
6 Naye mutegēre nga Omwāna womuntu aliua obuīnza kunsi oku-'gyako ebibi [nāgamba oyo akōzimbye nti] Imirira ositule ekitanda-
7 kyo, o'deyo mu nyumbayo. Nāgo-
8 lokoka, nāgenda ewuwe. Naye ebibīna bwebyalaba nebitya, nebigulumiza Katonda, eyawa abantu obuinza obwenkani'de awo.

[a] Mat. 4. 13. [b] Ma'k. 2. 3. Luk. 5. 18.

[c] Zab. 139. 2. Mat. 12. 25.

9 [d] Isa bweyavayo nālaba omuntu, aitibwa Matayo, ngatu'de mu gwōlezo: nāmugamba nti Ita nānge. Nāgolokoka, nāita naye.

[d] Ma'k. 2. 14. Luk. 5. 27.

10 [e] Awo olwātūka bweyali ngatu'de munju ngalya, laba, newa'ja abawōza bangi, nabantu ababi baugi, nebatūla wamu ne Isa nabaigiri-
11 zwabe. Abafalisayo bwebālaba, nebagamba abaigirizwabe nti Omuigiriza wa'mwe kiki ekimulisa [f] naba-
12 wōza nabantu ababi? Naye bweyawulira, nāgamba nti Abalamu tebetāga musawo, wabula abalwa'de.

[e] Ma'k. 2. 15 neb. Luk. 5. 29 neb.

[f] Luk. 15. 2.

13 Naye mugende muige amakulu gekigambo (kino) nti [g] Njagala kisa, 'sō si sadaka: kubanga sa'ja kuita abatūkirivu, [h] wabula abantu ababi.

[g] Kos. 6. 6 Mi. 6. 6–8.

[h] 1 Tim. 1. 15.

14 Newalyoka wa'ja wāli abaigirizwa ba Yokana nebagamba nti [i] Kiki ekitusibya 'fe Nabafalisayo emirūndi emingi, naye abaigirizwabo
15 tebasiba? Isa nābagamba nti [l] Abāna abomumbaga eyobugole baīnza batya okunakuwala awasi'za omugole ngakyali nabo? naye enaku zigenda oku'ja awasi'za omugole
lwaliba'gyibwako, [m] nebalyoka ba-
16 sība. Tewali muntu atunga ekiwero ekigya mu kyambalo ekika'de; kubanga ekyo ekitungibwamu kiyuza ekyambalo, nekituli kyeyongera
17 okugaziwa. 'Sō tebafuka mwenge musu mu nsawo eza maliba enka-'de; kubanga bwebakola bwebatyo, ensawo eza maliba ziyulika, nomwenge guyika, nensawo eza maliba zifafāgana: naye bafuka omwenge omusu mu nsawo eza maliba empya, byōmbi birama.

[i] Ma'k. 2. 18.

[l] Yok. 3. 29.

[m] Bik. 13. 2, 3; 14. 23.

18 [n] Bweyali ngakyabagamba ebigambo ebyo, newa'ja omwāmi omu, nāmusinza, nāgamba nti Muwala wānge kakano afu'de: naye 'jāngu omutekeko omukono, anālamuka.
19 Isa nāgolokoka nāmugoberera, na-
20 baigirizwabe. [o] Awo omukazi eyali alwāli'de ekikulukuto kyomusai emyāka kumi nebiri, na'ja enyumawe, nākoma ku lukugiro lwe-
21 kyambalokye: kubanga yayogera mu mwoyogwe nti Bwenūkoma obukomi ku kyambalokye nāwona.
22 Naye Isa bweyakyūka nāmulaba, nāgamba nti Mwāna wānge, guma omwoyo; [p] oku'kirizakwo kukuwonye'za. Omukazi nāwona okuva
23 mu kisēra ekyo. Isa bweyatūka munju yomwāmi oyo, nālaba [r] aba-
24 fūwa endere, nekibīna nga bakuba ebiwōbe, nāgamba nti Muvewo: kubanga omuwala tafu'de, yebase bwebasi. Nebamusekerera nyo.
25 Ekibīna bwekyamala okugobebwawo, nāingira, nāmukwata ku muko-
26 no; omuwala nāgolokoka. Ebigambo ebyo nebibuna munsi eri yona.
27 Naye Isa bweyavayo, abazibe bamaso babiri nebamugoberera, nga bogerera wa'gulu nga bagamba nti [s] Tusāsire, 'gwe omwāna wa Daudi.
28 Bweyatūka munju, abazibe bamaso neba'ja gyali: Isa nābagamba nti Mu'kiri'za nga nyīnza okukola kino? nebamugamba nti Wewa-
29 wo, Mukama (wa'fe). Nālyoka akoma ku maso gābwe ngagamba nti Nga bwemu'kiri'za kibēre gye-
30 muli (bwekityo). Amaso gābwe negazibuka. Isa nābakūtira ngagamba nti Mulabe tewaba muntu
31 amanya. Naye nebafuluma, neba-

[n] Ma'k. 5. 22 neb. Luk. 8. 41 neb.

[o] Ma'k. 5. 25. Luk. 8. 43.

[p] Luk. 7. 50; 17. 19; 18. 42.

[r] 2 Byom. 35. 25.

[s] Mat. 15. 22; 20. 30, 31. Ma'k. 10. 47, 48. Luk. 18. 38, 39.

bunya ebigambobye munsi eri yona.

32 [f]Awo bwebāli bafuluma nebamuletera kasiru, ngaliko omuzimu.
33 Nāgoba omuzimu, kasiru nāyogera; ebibina nebyewunya, nebigamba nti E'da ne'da tewalabikānga bwekiti
34 mu Isiraeri. Naye Abafalisayo nebagamba nti Agoba emizimu kubwa mukulu wa mizimu.
35 Isa nāitaita mu bibuga byona nembuga zona, ngaigiriza mu makung'aniro gābwe, ngabūlira enjiri eyobwakabaka, ngawonya endwa'de
36 zona nobunafu bwona. [u]Naye bweyalaba ebibina, nābisāsira, kubanga bāli bakōye nyo nga basāsānye,
37 [w]ngendiga ezitalina musumba. Nālyoka agamba abaigirizwabe nti
38 [y]Ebyokukūngula bye bingi, naye abakozi be batono. Kale [z]musabe Omwāmi webyokukūngula, asindike abakozi mu byokukūngulabye.

10 [a]Nāita abaigirizwabe ekumi nababiri, nābawa obuūnza ku mizimu emibi, okugigobānga, nokuwonyānga endwa'de zona nobunafu bwona.
2 Naye abatume ekumi nababiri, amanya gābwe ge gano: eyasoka ye Simoni, [b]aitibwa Petero, ne Andereya mugandawe; Yakobo (omwāna) wa Zebedayo, ne Yokana
3 mugandawe; Firipo, ne Batolomayo; Tomasi, ne Matayo omuwōza; Yakǫbo (omwāna) wa Alufayo,
4 ne Sadayo; [c]Simoni Omukananayo, ne [d]Yuda Isukalioti, ye yamulyamu
5 olukwe. Isa nābatuma abo ekumi nababiri nābabūlirira, ngagamba nti

Temugendānga mu makubo gabamawānga, 'sō temuingirānga mu
6 bibuga [e]Byabasamaliya; [f]naye wakiri mugende eri [g]endiga ezabula
7 ezomunyumba ya Isiraeri. Bwemubānga mutambula mubūlirēnga nga mugamba nti [h]Obwakabaka obwomu'gulu bunātera okutūka.
8 Muwonyēnga abalwa'de, muzūkizēnga abafu, mulongōsēnga abagēnge, mugobēnga emizimu: mwawebwa buwa, na'mwe muwēnga buwa.
9 [k]Temubēränga na zābu, newakuba'de efeza, newakuba'de [l]ebikomo
10 mu nkoba za'mwe; 'sō nensawo etambula, newakuba'de ekānzu ebiri, newakuba'de engato, newakuba-'de omu'go: [m]kubanga akola emirimu asūnira okuwebwa e'mereye.
11 Naye buli kibuga kyemunāingirāngamu, oba mbuga, munonyezēngamu bwali asāna; musulānga omwo
12 okutūsa lwemulivayo. Bwemunāingirānga munju, mugiramusēnga.
13 Enju bwesānānga, emirembe gya-'mwe gi'jēnga kuyo: naye bwetasānānga, emirembe gya'mwe gi'dēnga
14 gyemuli. Era omuntu bwatabasembezānga newakuba'de okuwulira ebigambo bya'mwe, bwemuvānga munju eyo oba mu kibuga (ekyo), [n]mukunkumulānga enfūfu eyomu-
15 bigere bya'mwe. Dala nbagamba nti Ensi ya [o]Sodomu ne Gomola eriba nokubonyabonyezebwa okuligumīkirizika ku lunaku olwomusāngo, okukira ekibuga ekyo.
16 Laba, 'nze mbatuma ngendiga wakati mu misege: [p]kale mubānga namagezi ngemisota, era (mubānga) [r]ngamayiba obutaba na bukūsa.
17 Naye mwekūmānga abantu: kubanga [s]balibawayo mu nkiko, ne mu makung'aniro gābwe balibakubi-
18 ramu; era [t]mulitwālibwa eri abamasaza neri bakabaka okubalānga 'nze, okuba obujulirwa eri bo naba-
19 mawānga. Naye bwebanābawāngayo, temweralikirirānga nti (Tunāgamba) tutya? nti Tunāyogera ki? kubanga [u]muliwebwa mu kisēra
20 ekyo byemulyogera. [w]Kubanga si-'mwe mwogera, wabula Omwoyo gwa
21 Kita'mwe yayogerera mu'mwe. Owoluganda anāwāngayo mugandawe okufa, ne kitāwe omwāna: nabāna banājēmerānga abābazāla, nokuba-
22 'sa. Munākyāyibwānga abantu bona okubalānga erinya lyānge: [y]naye alinyikira okutūka ku nkomerero,
23 yalirokoka. [z]Bwebabagobānga mu kibuga ekyo, mu'dukirānga mu kyokubiri: kubanga dala mbagamba nti Temulibunya bibuga bya Isiraeri, okutūsa Omwāna womuntu lwali'ja.
24 [a]Omuigirizwa tasinga amuigiriza. 'sō nomu'du tasinga mukamawe.
25 Kimumala omuigirizwa okuba nga-muigiriza, nomu'du (okuba) nga mukamawe. [b]Obanga baise nanyini nju Beeruzebuli, tebalisinzawo abo
26 abali mu njuye? Kale temubatyānga: kubanga tewali kigambo ekyabi'kibwa, ekitalibi'kulwa; newakuba'de ekyakwekebwa, ekitalimanyi-
27 bwa. Kyembagambira mu kiziki-za, mukyogererānga mu musana: kyemuwulira mu kutu, mukibūliri-
28 ränga wa'gulu ku nyumba. 'Sō [c]temubatyānga aba'ta omubiri, naye nga tebaīnza ku'ta bulamu: naye mumutyēnga sīnza okuzikiririza o-
29 bulamu nomubiri mu Geyena. Enkazalu'gya ebiri tebazitūndamu pesa limu? era ne gi'nazo emu te-
30 rigwa wansi wabula Kita'mwe: [d]naye era nenviri za'mwe ezokumutwe
31 zabalibwa zona. Kale temutyānga; 'mwe musinga enkazalu'gya enyi-
32 ngi. Kale [e]buli muntu yena alinjātulira mu maso gabantu, nānge [f]ndimwātulira mu maso ga Kitānge ali
33 mu'gulu. [g]Naye yenaalinegānira mu maso gabantu, nānge ndimwegānira mu maso ga Kitānge ali mu 'gulu.
34 [i]Temulowōza nti na'ja kuleta mirembe kunsi: sa'ja kuleta mirembe,

[f] Mat. 12. 22. Luk. 11. 14.
[u] Ma'k. 6. 34.
[w] Kubal. 27. 17. Ez. 34. 5.
[y] Luk. 10. 2. Yok. 4. 35.
[z] 2 Bas. 3. 1.
[a] Ma'k. 3. 13, 14; 6. 7. Luk. 6. 13; 9. 1.
[b] Yok. 1. 42.
[c] Luk. 6. 15. Bik. 1. 13.
[d] Yok. 12. 26.
[e] 2 Basek. 17. 24. Yok. 4. 9, 20.
[f] Mat. 15. 24. Bik. 13. 46.
[g] Is. 53. 6. Yer. 50. 6, 17. Ez. 34. 5, 6, 16. 1 Pet. 2. 25.
[h] Mat. 3. 2; 4. 17. Luk. 10. 9.
[k] Luk. 22. 35.
[l] Ma'k. 6. 8.
[m] 1 Kol. 9. 7 neb. 1 Tim. 5. 18.
[n] Bik. 13. 51; 18. 6.
[o] Lub. 18. 20.
[p] Bef. 5. 15.
[r] 1 Kol. 14. 20. Baf. 2. 15.
[s] Bik. 5. 40.
[t] Bik. 12. 1; 24. 10; 25. 7, 23. 2 Tim. 4. 16.
[u] Kuv. 4. 12. Yer. 1. 7.
[w] 2 Sam. 23. 2. Bik. 4. 8; 6. 10. 2 Tim. 4. 17.
[y] Dan. 12. 12, 13.
[z] Mat. 4. 12; 12. 15. Bik. 8. 1; 9. 25.
[a] Yok. 13. 20.
[b] Mat. 12. 24. Ma'k. 3. 22. Luk. 11. 15. Yok. 8. 48, 52.
[c] Is. 8. 12, 13. 1 Pet. 3. 14.
[d] Bik. 27. 34.
[e] Bal. 18. 9, 10.
[f] Kab. 3. 5.
[g] 2 Tim. 2. 12.
[i] Luk. 12. 49, 51-53.

35 wabula ekitala. Kubanga [k] na'ja kwāwukanya omwāna ne kitāwe, omuwala ne nyina, omugole ne nya-
36 zālawe; [l] abalabe bomuntu (banā-
37 bānga) ba mu nyumbaye. [m] Ayagala kitāwe oba nyina okubasinza 'nze
38 tansānira; ayagala mutabani oba muwala okubasinza 'nze tansānira.
[n] Naye atakwata musalabagwe nāgoberera enyuma wānge, tansānira.
39 [o] Alaba obulamubwe alibubuza; abuza obulamubwe kulwānge alibulaba.
40 [p] A'kiriza 'mwe nga'kiri'za 'nze, a'kiriza 'nze nga'kiri'za eyantuma.
41 [r] A'kiriza na'bi mu linya lya na'bi aliwebwa empēra ya na'bi; naye a-
'kiriza omutūkirivu mu linya lyomutūkirivu aliwebwa empēra yomutū-
42 kirivu. [s] Era buli amuwa okunywa omu kwabo abatono ekikōmpe kyama'zi amanyogovu kyo'ka, mu linya lyomuigirizwa, mazima mbagamba nti empēraye terimubula na katono.

11 Awo olwātūka Isa bweyamala okulagira abaigirizwabe ekumi nababiri, nāvayo nāgenda okuigiriza nokubūlira mu bibuga byābwe.
2 [a] Naye Yokana bweyawulirira [b] mu komera ebikolwa bya Masiya, nātuma abaigirizwabe, okumuga-
3 mba nti 'Gwe [c] wuyo a'ja oba tuli-
4 ndirire mulala? Isa na'damu nābagamba nti Mu'deyo mutegēze Yoka-
5 na byemuwulira nebyemulaba: [d] ababizibye amaso balaba, nabalema batambula, nabagēnge balongōsebwa, [e] nabaga'vu bamatu bawulira, nabafu bazūkizibwa, nabanaku ba-
6 būlirwa enjiri. Naye yena alina o-
7 mukisa [f] atalinesitalako. Nabo bwebāgenda, Isa nāsoka okwogera nebibīna ku Yokana nti Kiki kyemwagenderera mu 'dūngu okutuulira? olumuli olunyenyezebwa ne-
8 mpewo? Naye kiki kyemwagenderera okulaba? omuntu ayamba'de ezinekaneka? Laba, abambala ezinekaneka baba mu nyumba za baka-
9 baka. Naye kiki kyemwagenderera? okulaba na'bi? Wewawo, mba-
10 gamba, era asingira dala na'bi. Oyo ye yawandikirwa nti
[g] Laba, ntuma omubaka wānge mu masogo,
Alikukulembera alirongōsa e'kubolyo.
11 Dala mbagamba nti Tevānga mwabo abazālibwa abakazi omuntu asinga Yokana Omubatiza: naye omuto mu bwakabaka obwomu'gulu asi-
12 nga ye. [i] Okuva ku biro bya Yokana Omubatiza okutūsa lero obwakabaka obwomu'gulu buwaguzibwa, nabawaguza babunyaga lwa mānyi.
13 Kubanga bana'bi bona namatēka
14 bālagula okutūsa ku Yokana. Era oba mwagala oku'kiriza, oyo ye
15 [k] Eriya agenda oku'ja. Alina ama-
16 tu agokuwulira, awulire. Naye nāfananya na ki emirembe gino? Gifanana nabāna abato abatūla mu
17 butāle abaita ba'nābwe, nga baganmba nti Twabafūwira emirere, 'sō na'mwe temwazina; twabakubira
18 ebiwōbe, 'sō temwakāba. Kubanga Yokana ya'ja nga talya 'sōnga tanywa, nebogera nti Aliko omuzimu.
19 Omwāna womuntu ya'ja ngalya nganywa, nebogera nti Laba, omuluvu oyo, era omutamīvu, mukwāno gwabawōza era ogwabalina ebibi! Era amagezi gawebwa obutūkirivu olwebikolwa byago.
20 [l] Nāsokera awo okubūlirira ebibuga mweyakolera ebyamānyibye ebi-
21 ngi, kubanga tebyenenya. Zirikusānga 'gwe Kolazini! zirikusānga 'gwe Besusaida! kubanga ebyamānyi ebyakolerwa mu'mwe, singa byakolerwa mu Tulo ne Sidoni, singa byenenya 'da, singa bāli mu bibu-
22 kutu ne mu 'vu. Naye mbagamba nti Ku lunaku olwomusāngo Tulo ne Sidoni baliba nokubonyabonyezebwa okuligumīkirizika okusinga
23 'mwe. Nāwe, Kaperunaumu, oligulumizibwa okutūka ku 'gulu? oli-'ka emagōmbe: kubanga ebyamānyi ebyakolerwa mu'gwe singa byakolerwa mu Sodomu, singa wekiri
24 ne kakano. Naye mbagamba nti Ku lunaku olwomusāngo ensi Yesodomu eriba nokubonyabonyezebwa okuligumikirizika okusinga 'gwe.
25 [m] Mu biro ebyo Isa ya'damu nāgamba nti Nkwebaza, Kitānge, Mukama we'gulu nensi, kubanga wakisa ebigambo bino abamagezi nabakabakaba nobibi'kulira abāna a-
26 bato: wewawo, Kitānge, kubanga bwekityo bwekyasīmibwa mu maso-
27 go. [n] Ebintu byona byankwasibwa Kitānge: 'sō tewali muntu amanyi Omwāna wabula Kitāwe; 'sō tewali [o] muntu amanyi Kitāwe wabula Omwāna, na buli muntu Omwāna
28 gwayagala okumubi'kulira. Mu'je gyendi, 'mwe 'mwena abakōye era abazitowere'dwa, nānge nābawu-
29 'muza. Mwetike ekikoligo kyānge, [p] muigire ku'nze; kubanga ndi mutēfu era [r] omuwōmbefu mu mutima: na'mwe [s] muliraba ekiwu'mulo
30 ekyomumyoyo gya'mwe. [t] Kubanga ekikoligo kyānge si kizibu, nomugugu gwānge mwāngu.

12 Awo mu biro ebyo [a] Isa nāita mu nimiro yeng'āno ku sabiti; abaigirizwabe nebalūmwa enjala, nebasoka okunoga ebirimba bye-
2 ng'āno, nebalya. Naye Abafalisayo, bwebālaba, nebamugamba nti Laba, abaigirizwabo bakola ekyomuzizo o-

[k] Mala. 4. 5. Mat. 17. 12. Luk. 1. 17.

[l] Luk. 10. 13 neb.

[m] Zab. 8. 2. 1 Kol. 1. 19, 27; 2. 8.

[n] Mat. 28. 18. Yok. 3. 35; 17. 2.
[o] Yok. 1. 18.

[p] Baf. 2. 5. 1 Pet. 2. 21. 1 Yok. 2. 6.
[r] Baf. 2. 7, 8.
[s] Yer. 6. 16.
[t] 1 Yok. 5. 3.

[a] Ma. 23. 25. Ma'k. 2. 23. Luk. 6. 1.

[b] Mat. 11. 2.
[c] Luk. 7. 19, 20 neb.
[d] Kubal. 24. 17.
[e] Is. 35. 4-6; 42. 7.
[f] Is. 61. 1. Yak. 2. 5.
[g] Mala. 3. 1. Ma'k. 1. 2. Luk. 1. 76; 7. 27.
[i] Luk. 16. 16.
[k] Mi. 7. 6.
[l] Zab. 41. 9; 55. 13. Yok. 13. 18.
[m] Luk. 14. 26.
[n] Mat. 16. 24. Ma'k. 8. 34. Luk. 9. 23; 14. 27.
[o] Mat. 16. 25. Luk. 17. 33. Yok. 12. 25.
[p] Mat. 18. 5.
[r] 1 Basek. 17. 10; 18. 4.
[s] 2 Basek. 4. 8.
[a] Mat. 28. 20. Ma'k. 2. 41. Beb. 6. 10.

3 kukolera ku sabiti. Naye nābagamba nti Temusomānga [b] Daudi bweyakola, bweyalūmwa enjala, ne be-
4 yalinabo; bweyaingira mu nyumba ya Katonda, nālya [c] emigāti egyokulaga egyali egyomuzizo obutagirya ye, newakuba de beyalinabo, [d] wa-
5 bula bakabona bo'ka? Nantiki temusomānga mu [e] matēka bakabona mu yekalu ku sabiti bwebasobya sa-
6 biti, 'sō teba'za musāngo? Naye mbagamba nti [f] ali wano asinga ye-
7 kalu obukulu. Naye singa mumanyi amakulu ga kino nti [g] Njagala ekisa, 'sō si sadaka, temwandine-
8 nye'za abatazi'za musāngo. Kubanga Omwāna womuntu ye mukama wa sabiti.
9 Nāvayo, na'ja mu kung'aniro lyā-
10 bwe: era, laba, mwalimu omuntu eyalina omukono ogukaze. Nebamubūza, nga bagamba nti Kirūngi okuwonyeza (omuntu) ku sabiti!
11 era bamuwawābire. Nābagamba nti Ani mu'mwe, bwaliba nendigaye emu, [i] nemala egwa mu bunya ku sabiti, ataligikwata okugi'gyamu?
12 Omuntu tasinga nyo ndiga? Kale kirūngi okukola obulūngi ku sabiti.
13 Nālyoka agamba omuntu oyo nti Golola omukonogwo. Nāgugolola; neguwona, neguba ngogwokubiri.
14 [k] Naye Abafalisayo nebafuluma, nebamwekobāna bwebanāmuzikiriza.
15 Isa bweyategēra nāvayo: abantu
16 bangi nebagenda naye; nāwonya bona, nābakomako baleme okumwā-
17 tikiriza: kitūkirire ekyayogererwa mu Isaya na'bi nti
18 [l] Laba mulenzi wānge gwenalōndamu;
Gwenjagala, [m] ansanyusa ememe yānge:
Ndimutekako Omwoyo gwānge,
Alibūlira amawānga omusāngo.
19 Taliyōmba, 'sō talirekāna;
'Sō tewaliba muntu aliwulira e-'dobozirye mu ngūdo.
20 Olumuli olwātifu talirumenya,
'Sō nenfūzi ezinyōka talizizikiza,
Okutūsa lwalisindika omusāngo okuwāngula.
21 Nerinyalye amawānga galirisūbira.
22 [n] Awo nebamuletera omuntu aliko omuzimu, ngazibye amaso nomumwa: nāmuwonya, oyo eyali azibye omumwa nāyogera nālaba.
23 Ebibīna nebisamālirira byona, nebyogerā nti Ono ye mwāna wa Daudi?
24 Naye Abafalisayo bwebāwulira, nebogera nti Oyo tagoba mizimu, wabula kubwa Beeruzebuli o-
25 mukulu wemizimu. [o] Bweyamanya okulowōza kwābwe nābagamba nti Buli bwakabaka bwebwāwukana bwo'ka na bwo'ka buzika; na buli kibuga oba nyumba bweyāwukana
26 yo'ka na yo'ka terirwāwo: ne Setani bwagoba Setani ayāwukana ye'ka na ye'ka; nobwakabakabwe bulirwāwo
27 butya? Obanga 'nze ngoba emizimu kubwa Beeruzebuli, abāna ba'mwe bagigoba kubwāni? kale abo be bali-
28 basalira omusāngo. Naye obanga 'nze ngoba emizimu Kubwomwoyo gwa Katonda, kale obwakabaka bwa
29 Katonda buba'ji'de. Oba omuntu aīnza atya okuingira munju (yomuntu) owamānyi, nānyaga ebintubye, wabula ngasose kusiba owamānyi?
30 nālyoka anyaga enjuye. Omuntu atabēra nānge mulabe wānge; era omuntu atakung'anyiza wamu nā-
31 nge asāsānya. Kyenva mbagamba nti [p] Abantu balisonyiībwa buli kibi nekyokuvōla, naye [r] okuvōla Omwo-
32 yo tekulisonyika. Buli muntu [s] alivōla Omwāna womuntu [t] alisonyiībwa; naye buli muntu alivōla Omwoyo Omutukuvu talisonyibwa, newakuba'de mu mirembe egya kakano, newakuba'de mu mirembe e-
33 gigenda oku'ja. Oba mufūle omuti omulūngi, nebibala byagwo birūngi; oba mufūle omuti omubi, nebibala byagwo bibi: kubanga omuti gute-
34 gērerwa ku bibala byagwo. 'Mwe abāna bemisota, muinza mutya okwogera ebigambo ebirūngi nga muli babi? kubanga kwebyo ebi-'jula mu mutima, akamwa byekoge-
35 ra. Omuntu omulūngi ebirūngi abi'gya mu terekerolye edūngi: nomuntu omubi ebibi abi'gya mu tere-
36 kerolye ebi. Era mbagamba nti Buli kigambo ekitalimu abantu kyebogera, balikiwoleza ku lunaku o-
37 lwomusāngo. Kubanga ebigambobyo bye birikuwesa obutūkirivu, nebigambobyo bye birikusinza omusāngo.
38 [u] Awo abawandisi abalala Nabafalisayo nebamu'damu nebagamba nti Omuigiriza, twagala otulage a-
39 kabonero tukalabe. Naye na'damu nābagamba nti Abemirembe emibi era egyobwenzi banonya akabonero: 'sō tebaliwebwa kabonero wabula akabonero ka na'bi Yona:
40 [w] kuba nga Yona bweyamala enaku esatu, emisana nekiro, mu lubuto lwa lukwata; bwatyo Nomwāna womuntu bwalimala enaku esatu, emisana nekiro, mu mutima gwe'taka.
41 Abantu Abenineve baliimirira mu musāngo wamu nabantu abemirembe gino, era [y] balibasinza omusāngo: [z] kubanga Yona bweyababūlira nebenenya; era, laba, asinga Yona
42 aliwano. [a] Kabaka omukazi owomubukika obwadyo aliimirira mu musāngo wamu nabantu abemirembe gino, era alibasinza omusāngo; kubanga yava ku nkomerero yensi okuwulira amagezi ga Sulemani; era, la-

[b] 1 Sam. 21. 6.
[c] Kuv. 25. 30. Lev. 24. 5.
[d] Kuv. 29. 32, 33. Lev. 8. 31; 24. 9.
[e] Kubal. 28. 9. Yok. 7. 22.
[f] 2 Byom. 6. 18.
[g] Kos. 6. 6. Mi. 6. 6-8.
[i] Kuv. 23. 4, 5. Ma. 22. 4.
[k] Ma'k. 3. 6. Luk. 6. 11.
[l] Is. 42. 1.
[m] Mat. 3. 17; 17. 5.
[n] Luk. 11. 14.
[o] Yok. 2. 25. Kub. 2. 23.
[p] Beb. 6. 4 neb; 10. 26, 29. 1 Yok. 5. 16.
[r] Bik. 7. 51.
[s] Mat. 11. 19.
[t] 1 Tim. 1. 13.
[u] Luk. 11. 16, 29. 1 Kol. 1. 22.
[w] Yon. 1. 17.
[y] Ez. 16. 51, 52. Bal. 2. 27.
[z] Yon. 3. 5.
[a] 1 Basek. 10. 1. 2 Byom. 9. 1.

43 ba, asinga Sulemani ali wano. Naye
omuzimu omubi bweguva mu mu-
ntu, [b] gutambula mu nsenyi enkalu,
nga gunonya awokuwu'mulira, na-
44 ye wegubulwa. Kale gugamba nti
Na'dayo mu nyumba yange mwe-
nava; bwegutūkamu, bwegugiraba
nga njerēre, enyiri'de, ngerongōse-
45 bwa. Awo negugenda, guleterako
emizimu emirala musānvu egigusi-
nga obubi, nagyo bwegiingira gibēra omwo: [c] nebyoluvanyuma ebyo-
muntu oyo birisinga obubi ebyolu-
beryeberye. Bwekiriba bwekityo
eri abemirembe gino emibi.
46 Bweyali ngakyayogera nebibīna,
[d] laba, nyina ne [c] bagandabe bāli
baimiri'de bwēru, nga bagala kwo-
47 gera naye. Omuntu nāmugamba
nti Laba, nyoko ne bagandabo bai-
miri'de bwēru, bagala kwogera nā-
48 we. Naye na'damu nāgamba oyo
amubūli'de nti Ani mānge? bāni
49 baganda bānge? Nāgolola omuko-
no eri abaigirizwabe, nāgamba nti
Laba, mānge ne baganda bānge!
50 Kubanga [f] buli akola Kitānge ali
mu 'gulu byayagala, ye muganda
wānge, ye mwanyinaze, ye mānge.

13 Ku lunaku olwo Isa nāfuluma
2 munju, [a] nātūla ku nyanja. Ebi-
bīna bingi nebimukung'anirako, no-
kusabala nāsabala mu lyāto, nātū-
la; ekibīna kyona nekiimirira ku
3 'tale. Nāyogera nabo bingi mu nge-
ro, ngagamba nti [b] Laba, omusizi
4 yafuluma okusiga; bweyali ngasi-
ga, (ensigo) endala nezigwa ku ma-
'bali ge'kubo, enyonyi nezi'ja nezi-
5 zirya: endala nezigwa awali enjāzi,
awatali 'taka lingi; amangwāgo ne-
zimera, kubanga tezālina 'taka gwā-
6 nvu: enjuba bweyavayo, neziwotō-
kerera; kubanga tezalina mizi, ne-
7 zikala. Endala nezigwa ku ma-
'gwa; ama'gwa negamera, negazi-
8 zisa: endala nezigwa ku 'taka edū-
ngi, nezibala e'mere, endala kiku-
mi, endala nkāga, endala makumi
9 asatu. Alina amatu, awnlire.
10 Abaigirizwa neba'ja nebamuga-
mba nti Kiki ekikwogeza nabo mu
11 ngero? Na'damu nābagamba nti
'Mwe [c] muwere'dwa okumanya ebi-
gambo ebyekyāma ebyobwakabaka
obwomu'gulu, naye bo tebawere-
12 'dwa. Kubanga buli alina, aliwe-
bwa, era alisu'kiriwo: naye buli
atalina, ali'gyibwako nekyalinakyo.
13 Kyenva njogera nabo mu ngero; ku-
banga bwebalaba tebalaba, bweba-
wulira, tebawulira, 'sō tebategēra.
14 Naye Isaya byeyalagula bibatūkiri-
ri'de, ebyayogera nti
[d] Muliwulira buwulizi, naye te-
mulitegēra;
Muliraba bulabi, naye temulyetegereza:
15 Kuba omutima gwabantu bano
gusavuwa'de,
Namatu gābwe gawulira bubi,
Namaso gābwe bagazibye;
Baleme okulaba namaso, noku-
wulira namatu,
Nokutegēra nomutima,
Nokukyūka,
Nembawonya.
16 [e] Naye amaso ga'mwe galina omu-
kisa, kubanga galaba; namatu ga-
17 'mwe, kubanga gawulira. Kubanga
mazima mbagamba nti [f] Bana'bi
bāngi nabantu abatūkirivu abegō-
mbānga okulaba byemutunulira, 'sō
tebābiraba; nokuwulira byemuwu-
18 lira 'sō tebābiwulira. Kale 'mwe
19 muwulire olugero lwomusizi. Bu-
li awulira ekigambo ekyobwaka-
baka, nga takitege'de, omubi oyo
a'ja, nākwākula ekisigi'dwa mu
mutimagwe. Oyo ye yasigibwa ku
20 ma'bali ge'kubo. Noyo eyasigibwa
awali enjāzi, yoyo awulira ekiga-
mbo, amangwāgo [g] nāki'kiriza ne-
21 sanyu; naye talina mizi mundaye,
naye alwāwo katono; bwewabawo
enaku nokui'ganyizibwa olwekiga-
22 mbo, amangwāgo yesitala. [h] Noyo
eyasigibwa mu ma'gwa, yoyo awuli-
ra ekigambo; nokweralikirira Kwe-
nsi, nobulimba bwobuga'ga, bizi-
23 sa ekigambo, naye tabala. Noyo
eyasigibwa ku 'taka edūngi, yoyo
awulira ekigambo, nākitegēra; aba-
la dala ebibala, omulala aleta kiku-
mi, omulala nkāga, omulala maku-
mi asatu.
24 Awo nābaletera olugero olulala
nāyogera nti Obwakabaka obwomu-
'gulu bufananyizibwa nomuntu eya-
siga ensigo enūngi mu nimiroye:
25 naye abantu bwebāli bebase omula-
bewe na'ja nāsigamu eng'āno eyo-
26 munsiko mu ng'āno, nāgenda. Na-
ye bweyameruka, bweyayanya, ne-
27 rabika neng'āno eyomunsiko. Aba-
'dube neba'ja nebagamba omwāmi
nti Sebo, tewasiga nsigo nūngi mu
nimiroyo? kale yali etya okubamu
28 eng'āno eyomunsiko? Nābagamba
nti Omulabe ye yakola atyo. Aba-
'du nebamugamba nti Kale oyagala
29 tugende tugikōlemu? Naye nāga-
mba nti Ne'da; mpo'zi bwemunā-
ba mukōlamu eng'āno eyomunsiko,
30 muna'gyiramu neng'āno. Muleke
bikule byōmbi bitūse amakūngula:
mu biro ebyamakūngula ndigamba
abakūnguzi nti Musoke mukung'a-
nye eng'āno eyomunsiko, mugisibe
emigānda eyokebwe: naye eng'āno
mugikung'anyize mu 'gwanika lyā-
nge.
31 Nābaletera olugero olulala, nga-
gamba nti [k] Obwakabaka obwomu-

[b] Yob. 1. 7. 1 Pet. 5. 8.
[c] Beb. 6. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20-22.
[d] Ma'k. 3. 31. Luk. 8. 19-21.
[e] Mat. 13. 35. Ma'k. 6. 3. Yok. 7. 3,5. Bik. 1. 14. 1 Kol. 9. 5. Bag. 1. 19.
[f] Yok. 15. 14. Bag. 5. 6. Beb. 2. 11.
[a] Ma'k. 4. 1. Luk. 8. 4.
[b] Luk. 8. 5.
[c] Mat. 11. 25. Ma'k. 4. 11. 1 Kol. 2. 10.
[d] Is. 6. 9. Ez. 12. 2. Yok. 12. 40. Bik. 28. 26, 27. Bal. 11. 8. 2 Kol. 3. 14, 15.
[e] Yok. 20. 29.
[f] Beb. 11. 13. 1 Pet. 1. 10, 11.
[g] Is. 58. 2. Ez. 33. 31, 32.
[h] Mat. 19. 23. 1 Tim. 6. 9.
[k] Ma'k. 4. 30 neb. Luk. 13. 18, 19.

'gulu bufanana nakaweke ka kaladali, omuntu keya'dira, nākasiga
32 mu nimiroye: nako nga ke katono okusinga ensigo zona; naye bwekakula, nekaba kanene okusinga omu'do gwona, nekaba omuti, nenyonyi ezomu'bānga nga zi'ja, nga zibēra ku matabi gagwo.
[l] Luk. 13. 20.
33 Nābagamba [l] olugero olulala nti Obwakabaka obwomu'gulu bufanana nekizimbulukusa, omukazi kyeya'dira, nākikisa mu bu'bo busatu obwobu'ta, nokuzimbulukuka nebuzimbulukuka bwona.
[m] Ma'k. 4. 33, 34.
34 [m] Ebigambo ebyo byona Isa yabigamba ebibīna mu ngero; naye awatali lugero teyabagamba kigambo: kitūkirire ekyayogererwa mu
35 na'bi, ngagamba nti
[n] Zab. 78. 2.
[n] Ndyasamya akamwa kānge mu ngero;
[o] Bal. 16. 25, 26. Ref. 3. 9. Bak. 1. 26.
[o] Ndireta ebigambo ebyakwekebwa okuva ku kutōndebwa Kwensi.
36 Awo nāsibula ebibīna, nāingira munju: abaigirizwabe neba'ja wali, nebagamba nti Tutegēze olugero olweng'āno eyomunsiko eyali mu ni-
37 miro. Na'damu nāgamba nti Asiga ensigo enūngi ye Mwāna womuntu;
[p] Mat. 24. 14; 28. 19. Ma'k. 16. 15, 20. Luk. 24. 47.
38 [p] enimiro ye Nsi; ensigo enūngi, abo be bāna bobwakabaka; neng'āno
[r] Lub. 3. 15. Yok. 8. 44. 1 Yok. 3. 8.
39 eyomunsiko be [r] bāna bomubi; omulabe eyagisiga ye Setani: [s] amakūngula ye nkomerero yensi; na-
[s] Kub. 14. 15.
40 bakūnguzi be bamalaika. Kale ngeng'āno eyomunsiko bwekung'anyizibwa bweyōkebwa mu muliro; bwekityo bwekiriba ku nkomerero ye-
41 nsi. Omwāna womuntu alituma bamalaikabe, nabo bali'gyamu mu bwakabakabwe ebintu byona ebisi-
[t] Kub. 19. 20; 20. 10.
42 taza, nabo abakola obubi, [t] balibasūla mu kikōmi ekyomuliro: mwe muliba okukāba amaziga nokuluma
[u] Dan. 12. 3. 1 Kol. 15. 42, 43, 58.
43 obujigi. [u] Kale abantu abatūkirivu balimasamasa ngenjuba mu bwakabaka bwa Kitābwe. Alina amatu, awulire.
44 Obwakabaka obwomu'gulu bufanana nekyobuga'ga ekyakisibwa mu lusuku; omuntu nākiraba, nākikweka; nolwesānyulye nāgenda
[w] Baf. 3. 7, 8.
[w] nātūnda byalinabyo byona, [y] nāgula olusuku olwo.
[y] Is. 55. 1. Kub. 3. 18.
45 Nate, obwakabaka obwomu'gulu bufanana nomuntu omutūnzi ano-
[z] Nge. 2. 4; 3. 14, 15; 8. 10, 19.
46 nya erulu enūngi: bweyalaba [z] erulu emu eyomuwendo omungi, nāgenda nātūnda byalinabyo byona, nāgigula.
47 Nate, obwakabaka obwomu'gulu bufanana nekiragala, kyebasūla mu nyanja, [a] nekikung'anya (ebya) buli ngeri:
[a] Mat. 22. 10.
48 bwekya'jula, nebakiwalulira ku 'tale; nebatūla, nebakung'anyiza ebirūngi mu nkānga, ebibi
49 nebabisūla. Bwekityo bwekiriba ku nkomerero yensi: bamalaika bali'ja, [b] balyāwulamu abantu ababi
[b] Mat. 25. 32.
50 mu batūkirivu, balibasūla mu kikōmi ekyomuliro: mwe muliba okukāba amaziga nokuluma obujigi.
51 Mubitege'de ebigambo bino byona? Nebamugamba nti Wewawo.
52 Nābagamba nti Buli muwandisi eyaigirizibwa ebyobwakabaka obwomu'gulu, kyava afanana nomuntu alina enyumbaye, a'gya mu terekerolye [c] ebintu ebigya nebika'de.
[c] Lu. 7. 13.
53 Awo olwātūka Isa bweyamala e-
54 ngerozino, nāvayo. Bweyatūka munsi yewābwe nābaigiriza mu kung'aniro lyābwe, nokuwunīkirira nebawunikirira, nebagamba nti Ono ya-'gya wa amagezi gano, nebyamānyi
55 bino? [d] Ono siye mwāna womuba'zi? nyina si gwebaita Malyamu? ne
[d] Is. 49. 7.
[e] bagandabe Yakobo, ne Yusufu, ne Simoni, ne Yuda? Ne banyina bo-
[e] Mat. 13. 55.
56 na tebali wa'fe? Kale ono ya'gya wa ebigambo bino byona? Neba-
57 munyigira. Naye Isa nābagamba nti Na'bi tabulwa kitibwa, wabula munsi yewābwe, ne mu nyumba ye-
58 wābwe. 'Sō teyakolayo bya magero bingi olwobuta'kiriza bwābwe.

14 Mu biro biri [a] Kerode owesaza nāwulira etutumo lya Isa,
[a] Ma'k. 6. 14. Luk. 9. 7.
2 nāgamba aba'dube nti Oyo ye Yokana Omubatiza; azūki'de mu bafu; era ebyamānyi bino kyebiva biko-
3 lera muye. [b] Kubanga Kerode yali aku'te Yokana, nāmusiba, nāmuteka mu komera olwa Kerodiya, mukazi
4 wa Firipo mugandawe. Kubanga Yokana yamugamba nti [c] Kya mu-
5 zizo 'gwe okubēra naye. Bweyali ayagala okumu'ta, nātya abantu, kubanga bāmulowōza nga ye na'bi.
6 Bwerwatūka olunaku (olwoku'jukira) amazālibwa ga Kerode, omuwala wa Kerodiya nāzina mu maso
7 gābwe, nāsanyusa Kerode. Awo nālāira nāsūbiza okumuwa kyona
8 kyona kyanāsaba. Naye, bweyawererwa nyina, nāgamba nti Mpera wano mu lutiba omutwe gwa Yo-
9 kana Omubatiza. Kabaka nālūmwa; naye olwebirāirobye, nolwabo abali batu'de nga balya naye, nāla-
10 gira okugumuwa; nātuma, nātemako Yokana omutwe mu komera.
11 Nebaleta omutwegwe mu lutiba, nebaguwa omuwala: nāgutwālira
12 nyina. Abaigirizwabe neba'ja, nebasitula omulāmbo, nebamusika; nebagenda nebabūlira Isa.
[b] Ma'k. 6. 17. Luk. 3. 19. 20.
[c] Lev. 18. 16; 20. 21.
13 [d] Awo, Isa bweyawulira, nāvirayo mu lyāto, (nāgenda) awali e'dūngu kyāma: ebibīna bwebyawulira, nebiva mu bibuga nebimugoberera
14 (nga biita) ku lukalu. Nāvawo, nālaba ekibīna kinene, nābasāsira, nā-
15 wonya abalwa'de bābwe. [e] Bwe-
[d] Mat. 10. 23.
[e] Ma'k. 6. 35. Luk. 9. 12. Yok. 6. 5.

bwawungēra, abaigirizwa neba'ja wali, nebagamba nti Wano 'dūngu, obu'de buise nyo; sibula abantu bagende mu mbuga, begulire e-
16 'mere. Naye Isa nābagamba nti Tewali kiba'zayo; 'mwe mubawe
17 ebyokulya. Nebamugamba nti Tetulina (kintu) wano wabula emigāti
18 etāno, nebyenyanja bibiri. Nāga-
19 mba nti Mubindetere wano. Nālagira ebibīna okutūla ku subi; nātwāla emigāti etāno nebyenyanja bibiri, nātunula wa'gulu mu 'gulu, neyebaza, nāmenyamu emigāti nāgiwa abaigirizwa, abaigirizwa (ne-
20 bagabira) ebibīna. Nebalya bona, neba'kuta: nebakung'anya obukunkumuka obwasigalawo, ebi'bo ku-
21 mi na bibiri ebya'jula. Nabo abālya bāli abasaja ngenkumi tāno, ababakazi nabāna obutaba'sāko.
22 Amangwāgo nāwaliriza abaigirizwa okusabala, bamukulembere (okugenda) emitala weri, amale oku-
23 sībula ebibīna. Bweyamala okusībula ebibīna, nālinya ku lusozi ye'ka okusaba: obu'de bwebwawungēra,
24 yaliyo bwomu. Naye eryāto lyali limaze okutūka mu buziba, nga lyesūnda namayengo, kubanga omu-
25 yaga gwabafuluma mu maso. Awo ekiro mu kisisimuka ekyokuna na'ja
26 gyebāli, ngatambula ku nyanja. Abaigirizwa bwebāmulaba ngatambula ku nyanja, neberalikirira, nebagamba nti Muzimu guno; nebekā-
27 nga batya. Amangwāgo Isa nāyogera nabo, nāgamba nti Mu'demu omwoyo: 'nze 'nzuno; temutya.
28 Petero nāmu'damu nāgamba nti Mukama (wānge), obanga 'gwe wuyo, ndagira nji'je gyoli ku ma'zi.
29 Nāgamba nti 'Jāngu. Petero nāva mu lyāto, nātambulira ku ma'zi,
30 okugenda eri Isa. Naye, bweyalaba omuyaga, nātya: nātanula o-
kusānawo, nākāba, nāgamba nti
31 Mukama (wānge), ndokola. Amangwāgo Isa nāgolola omukono, nāmukwata, nāmugamba nti 'Gwe alina oku'kiriza okutono, kiki eki-
32 kubūsi'zabūsi'za? Bwebalinya mu
33 lyāto, omuyaga negu'gwāwo. Nabo abāli mu lyāto nebamusinza, nga bagamba nti *Mazima oli Mwāna wa Katonda.
34 *v* Bwebāmala okuwunguka, nebatūka ku lukalu Olwegenesaleti.
35 Abantu bāyo bwebāmumanya, nebatuma munsi eyo yona erirānyewo,
36 nebamuletera bona abalwa'de; nebamwegairira bakomeko bukomi ku lukugiro lwekyambalokye; bona abākomako nebawonyezebwa dala.

15 Awo [a] neba'ja eri Isa Abafalisayo nabawandisi abāva mu Ye-
2 rusalemi, nga bagamba nti Abaigirizwabo kiki ekibōnōnyesa (obulombolombo) bwetwawebwa abaka-'de? kubanga tebanāba mu ngalo
3 nga balya e'mere. Na'damu nābagamba nti Na'mwe kiki ekibōnōnyesa etēka lya Katonda (olwobu-
4 lombolombo) bwemwawebwa? Kubanga Katonda yagamba nti [b] O'sāngamu ekitībwa kitāwo ne nyoko: nate nti [c] Avumānga kitāwe oba
5 nyina, bamu'tānga bu'si. Naye 'mwe mugamba nti Buli aligamba kitāwe oba nyina nti Kyona kyenandikuwa'de okukugasa, nkiwa'de
6 (Katonda), alireka oku'sāmu ekitībwa kitāwe. Mwadibya ekigambo kya Katonda (olwobulombolombo)
7 bwa'mwe bwemwawebwa. 'Mwe banānfusi, Isaya yalagula bulūngi ku'mwe, ngagamba nti
8 [d] Abantu bano banzi'sāmu ekitībwa kya ku mimwa;
Naye omutima gwābwe gundi wala.
9 Naye bansinziza bwerēre,
Nga baigiriza amatēka gabantu nga bye byokukwata.
10 Nāita ekibina, nābagamba nti Muwulire, mutegēre: ekiingira mu ka-
11 mwa [e] sikye kyōnōna omuntu; naye ekiva mu kamwa, ekyo kye kyōnōna
12 omuntu. Awo abaigirizwa neba'ja, nebamugamba nti Omanyi Abafalisayo nga bānyiga, bwebāwulira e-
13 kigambo ekyo? Naye na'damu nāgamba nti [f] Buli kisimbe Kitānge owomu'gulu kyatasimba, ki-
14 risimbulibwa. Mubaleke: be basāle abatalaba. Naye omuzibe wamaso bwakulembera muzibe mu'ne,
15 bōmbi baligwa mu bunya. Petero na'damu nāmugamba nti Tutegēze
16 olugero. Naye nāgamba nti Era na'mwe temunaba kuba na magezi?
17 Temutegēra nti buli ekiingira mu kamwa kigenda mu lubuto, neki-
18 sūlibwa mu kiigo? [g] Naye ebifuluma mu kamwa biva mu mutima;
19 nebyo bye byōnōna omuntu. [h] Kubanga mu mutima mwe muva ebirowōzo ebibi, obu'si, obwenzi, obukaba, obu'bi, okuwāiriza, okuvuma:
20 ebyo bye byōnōna omuntu: naye okulya nga tanābye mu ngalo tekwōnōna muntu.
21 [k] Isa nāvayo, nāgenda ku njui
22 Zetulo Nesidoni. Kale, laba, omukazi Omukanani nāva ku mbibi eyo, nāyogerera wa'gulu ngagamba nti Onsāsire, Mukama (wānge), omwāna wa Daudi; muwala wānge
23 alwa'de nyo omuzimu. Naye nātamu'damu kigambo. Abaigirizwabe neba'ja nebamwegairira, nga bagamba nti Musībule; kubanga atu-
24 lekānira emabega. Naye na'damu nāgamba nti [l] Satumibwa wabula eri endiga ezabula ezomunyumba

[a] Ma'k. 7. 1.

[/] Zab. 2. 7. Mat. 16. 16; 26. 63. Ma'k. 1. 1. Luk. 4. 41. Yok. 1. 49; 6. 69; 11. 27. Bik. 8. 37. Bal. 1. 4.

[*] Ma'k. 6. 53.

[b] Kuv. 20. 12.

[c] Kuv. 21. 17.

[d] Is. 29. 13. Ez. 33. 31.

[e] Bik. 10. 15. Bal. 14. 14, 17, 20. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 15.

[f] Yok. 15. 2. 1 Kol. 3. 12 neb.

[g] Yak. 3. 6.

[h] Lub. 6. 5; 8. 21. Nge. 6. 14. Yer. 17. 9.

[k] Ma'k. 7. 24.

[l] Mat. 10. 5, 6. Bik. 3. 25, 26; 13. 46. Bal. 15. 8.

25 ya Isiraeri. Naye na'ja nāmusinza, ngagamba nti Mukama (wānge),
26 mbēra. Na'damu nāgamba nti Si kirūngi oku'dira e'mere yabāna no-
27 kugisūlira obubwa. Naye nāgamba nti Wewawo, Mukama (wānge): kubanga nobubwa bulya obukunkumuka obugwa ku meza ya bakama
28 babwo. Isa nālyoka a'damu nāmugamba nti 'Gwe omukazi, oku-'kirizakwo kunene: kibēre gyoli nga bwoyagala. Muwalawe nāwona o-kuva mu kisēra ekyo.

[m] Ma'k. 7. 31.
29 [m] Isa nāvayo, na'ja ku 'tale lyenyanja Yegaliraya; nālinya ku lu-
[n] Is. 35. 5, 6.
30 sozi, nātūla okwo. [n] Ebibina bingi nebi'ja gyali, nga birina abawenyera, nabazibe bamaso, ne bakasiru, nabalema, nabalala bangi, nebaba-'sā awali ebigerebye; nābawonya:
31 ekibina nokwewunya nebewunya, bwebālaba bakasiru nga bogera, abalema nga balamu, abawenyera nga batambula, nabazibe bamaso nga balaba: nebagulumiza Katonda wa Isiraeri.

[o] Ma'k. 8. 1.
32 [o] Isa nāita abaigirizwabe, nāgamba nti Nsāsira abantu, kubanga lero bākamala nānge enaku satu nga tebalina kya kulya: nokubasibula nga balina enjala sagala, wo'zi
[p] 2 Basek. 4. 43.
33 banaziri'kira mu 'kubo. [p] Abaigirizwa nebamugamba nti Tuna'gya wa emigāti emingi bwegiti mu 'dūngu, oku'kusa ekibina ekinene e-
34 kyenkana wano? Isa nābagamba nti Mulina emigāti emeka? Nebagamba nti Musānvu, nebyenyanja
35 ebitono si bingi. Nālagira ekibina
36 okutūla wansi; nātōla emigāti musānvu nebyenyanja; neyebaza nāmenyamu nāwa abaigirizwa, abai-
37 girizwa (nebagabira) ebibina. Nebalya bona, neba'kuta: nebakung'anya obukunkumuka obwasigalawo,
38 ebisero musānvu ebya'jula. Nabo abālya bāli abasaja enkumi nya,
39 abakazi nabāna obutaba'sāko. Nāsibula ebibina, nāsabala mu lyāto, na'ja mu mbibi Yemagadani.

16 Abafalisayo Nabasadukayo neba'ja, nebamukema nebamusaba okubalaga akabonero (akava) mu
2 'gulu. Naye na'damu nābagamba nti Webuba akawungēzi, mugamba nti (Bunāba) bulūngi: kubanga e-
3 'gulu limyūse. Nenkya nti (Wanāba) muyaga lero: kubanga e'gulu limyūse libindabinda. Mumanyi okwāwula e'gulu bwerifanana; naye temuinza (kwāwula) bubonero bwa
4 biro? Abemirembe emibi era egyobwenzi banonya akabonero; 'sō tebaliwebwa kabonero, wabula akabonero ka Yona. Nābaleka, nāgenda.

[q] Ma'k. 8. 14.
5 [q] Abaigirizwa neba'ja emitala weri, neberabira okutwāla emigāti.
6 Isa nābagamba nti [b] Mutunulire mwekūme ekizimbulukusa Ekya-
7 bafalisayo Nabasadukayo. Nebawakana bo'ka na bo'ka, nga bagamba nti (Kubanga) tetulese migāti.
8 Isa nāmanya nāgamba nti 'Mwe abalina oku'kiriza okutono, kiki ekibawakanya 'mwe'ka na 'mwe'ka
9 kubanga temulina migāti? [c] Temunaba kutegēra, 'sō temu'jukira migāti etāno eri (abo) enkumi e-tāno, nebi'bo bwebyali byemwaku-
10 ng'anya? [d] Era emigāti omusānvu eri (abo) enkumi enya, nebisero
11 bwebyali byemwakung'anya? Ekibalobe'de ki okutegēra nti sibagambiri'de lwa migāti? Naye mwekūme ekizimbulukusa Ekyabafali-
12 sayo Nabasadukayo. Nebalyoka bategēra nti tagambye kwekūma kizimbulukusa kya migāti, wabula okuigiriza Kwabafalisayo Nabasadukayo.

13 Awo, Isa bweya'ja ku njui Zekaisaliya ekya Firipo, nābūza abaigirizwabe, ngagamba nti [e] Omwāna wo-
14 muntu abantu bamuita batya? Nebagamba nti [f] Abalala bamuita Yokana Omubatiza; abalala nti Eriya: abalala nti Yeremiya, obanga
15 omu ku bana'bi. Nābagamba nti
16 Naye 'mwe mumpita mutya? Simoni Petero na'damu nāgamba nti 'Gwe [g] Masiya, Omwāna wa Katonda
17 omulamu. Isa na'damu nāmugamba nti Olina omukisa, Simoni Ba-Yona: [i] kubanga omubiri nomusasi tebyakubi'kulira ekyo, wabula Ki-
18 tānge ali mu 'gulu. Nānge nkugamba nti 'Gwe [k] Petero, nānge ndizimba ekanisa yānge [l] ku lwāzi luno: 'sō nemiryāngo egyemagōmbe
19 tegirigiinza. [m] Ndikuwa ebisumuluzo byobwakabaka obwomu'gulu: kyona kyona kyolisiba kunsi kirisibibwa mu 'gulu: kyona kyona kyolisumulula kunsi kirisumululibwa
20 mu 'gulu. Awo nākūtira abaigirizwa baleme okubūlirako omuntu nti ye Masiya.

21 Isa nāsokera awo okubūlira abaigirizwabe nti kimugūānira okugenda Eyerusalemi, okubonyabonyezebwa enyo abaka'de ne bakabona abakulu nabawandisi, noku'tibwa, ne ku lunaku olwokusatu okuzūkizibwa. Petero nāmutwāla, nātanula okumunenya, ngagamba nti Ne-
22 'da, Mukama (wānge): ekyo tekiri-
23 kubāko na katono. Nākyūka, nāgamba Petero nti 'Da enyuma wānge, Setani, [n] oli nkōnge gyendi: kubanga tolowōza bya Katonda,
24 wabula ebyabantu. [o] Awo Isa nāgamba abaigirizwabe nti Omuntu bwayagala oku'ja enyuma wānge, yegānyise ye'ka, yetike omusalaba-

[b] Lak. 12. 1.
[c] Mat. 14. 17. Yok. 6. 9.
[d] Mat. 15. 34.
[e] Ma'k. 8. 27. Luk. 9. 18.
[f] Mat. 14. 2. Luk. 9. 7-9.
[g] Mat. 14. 33. Ma'k. 8. 29. Luk. 9. 20. Yok. 6. 69; 11. 27. Beb. 1. 2, 5. 1 Yok. 4. 15; 5. 5.
[i] 1 Kol. 2. 10. Bag. 1. 16.
[k] Yok. 1. 42.
[l] Bef. 2. 20. Kuh. 21. 14.
[m] Mat. 18. 18. Yok. 20. 23.
[n] Bal. 8. 7.
[o] Mat. 10. 38. Bik. 14. 22. 1 Bas. 3. 3. 2 Tim. 3. 12.

25 gwe, angoberere. Kubanga buli
p Zab. 49. 7, 8. *q* Dan. 7. 10. Mat. 25.31. Yud. 14. *r* Yob. 34. 11. Zab. 62. 12. Nge. 24. 12. Yer. 17. 10; 32. 19. Bal. 2. 6. 1 Kol. 3. 8. 2 Kol. 5. 10. 1 Pet. 1. 17. Kub. 2. 23; 22. 12.
s Ma'k. 9. 1. Luk. 9. 27.
ayagala okulokola obulamubwe alibubuza: na buli alibuza obulamu-
26 bwe kulwänge alibulaba. Kubanga omuntu kulimugasa kutya, okulya Ensi yona, naye ngafiri'dwa obulamubwe? *p* oba omuntu aliwayo ki
27 okununula obulamubwe? Kubanga Omwäna womuntu agenda ku'jira mu kitibwa kya Kitäwe *q* ne bamalaikabe; *r* nälyoka asasula buli mu-
28 ntu nga bweyakola. Dala mbagamba nti *s* Waliwo ku bano abaimiri-'de wano, abatalirega ku kufa na katono, okutüsa lwebaliraba Omwäna womuntu nga'ja mu bwakabakabwe.

17 [a] ENAKU omukäga bwezaitawo Isa nätwäla Petero ne Yakobo ne Yokana mugandawe, näbalinyisa
2 ku lusozi oluwänvu bo'ka: näfüsibwa mu maso gäbwe: amasoge negamasamasa ngenjuba, ebyambalo-
3 bye nebitukula ngomusana. Laba, Musa ne Eriya nebabalabikira nga
4 bogera naye. Petero na'damu nägamba Isa nti Mukama (wänge), kirüngi 'fe okubëra wano: bwoyagala, näzimba wano ensisira satu; emu yiyo, nendala ya Musa, nenda-
5 la ya Eriya. *b* Bweyali ngakyayogera, laba, ekire ekimasamasa nekibasikiriza: laba, e'dobozi neriva mu kire, nga ligamba nti *c* Ono ye Mwäna wänge gwenjagala, *d* gwensanyukira enyo; *e* mumuwulire.
6 *f* Abaigirizwa bwebäliwulira, nebagwa nga bevunise, nebatya nyo.
7 Isa na'ja näbakomako nägamba nti
8 Muimuke, temutya. Nebaimusa amaso gäbwe, nebatalaba muntu, wabula Isa ye'ka.
9 Bwebäli nga ba'ka ku lusozi, Isa näbalagira ngagamba nti Temubülirako muntu byemwolesebwa, okutüsa Omwäna womuntu lwalimala
10 okuzükira mu bafu. Abaigirizwabe nebamubüza, nebagamba nti *g* Kale kiki ekigambya abawandisi nti Eriya kimugwäni'de okusoka oku'ja?
11 Na'damu nägamba nti Eriya a'ja
12 dala, *h* alirongösa byona: naye mbagamba nti Eriya amaze oku'ja, nabo tebämumanya, *k* naye bämukola bwebäyagala. Bwatyo Nomwäna womuntu alibonyabonyezebwa bo.
13 Awo abaigirizwa nebategëra nti yayogera nabo ku Yokana Omubatiza.
14 *l* Bwebätüka eri ekibina, omuntu na'ja gyali, nämufukamirira, nga-
15 gamba nti Mukama (wänge), musäsire omwäna wänge: kubanga agwa ensimbu, zimubonyabonya nyo: kubanga emiründi mingi ngagwa mu muliro, era emiründi mingi mu
16 ma'zi. Ne'muletera abaigirizwabo,
17 nebatainza kumuwonya. Isa na-

'damu nägamba nti 'Mwe abemirembe egita'kiriza emikyämu, nditüsa wa okubëra na'mwe? nditüsa wa okubagumikiriza? mumundetere
18 wano. Isa nämubogolera; omuzimu negumuvako: omulenzi näwona
19 okuva mu kisëra ekyo. Awo abaigirizwa neba'ja eri Isa kyäma, nebagamba nti Kiki ekitulobe'de 'fe
20 okuinza okugugoba? Näbagamba nti Olwoku'kiriza kwa'mwe okuba okutono: kubanga dala mbagamba nti Singa mulina oku'kiriza okwenkana ngakaweke ka kaladali, bwemuligamba olusozi luno nti Vawo wano genda wali; kale luligenda; 'sö singa tewali kigambo kyemutaïnza.
22 Bwebäli nga bakyatu'de Egalirya, Isa näbagamba nti Omwäna womuntu agenda kuwebwayo mu mi-
23 kono gyabantu; balimu'ta, ne ku lunaku olwokusatu alizükizibwa. Nebanakuwala nyo.
24 [m] Bwebätüka Ekaperunaumu, abantu abasolöza [n] ediderakima neba'ja eri Petero, nebagamba nti Mukama wa'mwe tawa diderakima?
25 Nägamba nti Awa. Bweyaingira munju, Isa nämusoka ngagamba nti Olowöza otya, Simoni *f* Bakabaka bensi bawöza oba basolöza bantu ki? bäna bäbwe nantiki ba'na'gwänga ga?
26 Nägamba nti Ba'na'gwänga. Isa nämugamba nti Kale abäna·ba
27 'dembe. Naye, tuleme okubasitaza, genda ku nyanja, osüle e'dobo, onyule ekyenyanja ekinäsoka okubulukuka; bwonoyasamya akamwa kakyo, onolabamu esutateri: otwäle eyo, ogibawe kubwänge ne kububwo.

18 [a] Mu kisëra ekyo abaigirizwa neba'ja eri Isa, nebagamba nti Kale äni omukulu mu bwakabaka
2 obwomu'gulu? Näita omwäna omuto, nämuimiriza wakati wäbwe,
3 nägamba nti Mazima mbagamba nti *b* Bwemutakyüka, okufüka ngabäna abato, temuliingira na katono mu
4 bwakabaka obwomu'gulu. *c* Kale buli eyewömbeka ngomwäna ono omuto, ye mukulu mu bwakabaka
5 obwomu'gulu. Na *d* buli alisembeza omwäna omuto omu ngono mu linya lyänge ngasembeze'za 'nze:
6 naye alyesitaza kwabo abato bano abanzi'kiriza, wakiri asibibwe mu bulago olubengo olunene, balyoke bamusüle mu buziba bwenyanja.
7 Zirisänga Ensi olwebigambo ebisitaza! *e* Kubanga ebisitaza tebirirema ku'ja; naye *f* zirisänga omu-
8 ntu oyo aleta ekisitaza! Obanga omukonogwo oba kugulukwo nga kukwesitaza, kutemeko, okusüle wala: kye kirüngi oingire mu bulamu ngobuzeko omukono oba kugu-

t Ma'k. 9. 14. Luk. 9. 37.
u Ma'k. 9. 33. *v* Kuv. 30. 13.
a Ma'k. 9. 33. Luk. 9. 46; 22. 24.
b Zab. 131. 2. Mat. 19.14. Ma'k. 10. 14. Luk. 18. 16. 1 Kol. 14. 20. 1 Pet. 2. 2. *c* Mat. 20. 27; 23. 11. *d* Mat. 10. 42.
e 1 Kol. 11. 19. *f* Mat. 26. 24.
g Mala. 4. 5. Mat. 11.14. Ma'k. 9.11.
h Mala. 4.6. Luk. 1. 16, 17. *k* Mat. 14. 3, 10.
l Ma'k. 9. 14. Luk. 9. 37.

lu, okusinga okusūlibwa mu muliro ogwemirembe nemiremb̀e, ngolina emikono gyōmbi oba magulu gōmbi.
9 Era obanga erisolyo nga likwesitaza, li'gyemu, olisūle wala: kye kirūngi oingire mu bulamu ngoli wa tulu, okusinga okusūlibwa mu geyena eyomuliro, ngolina amaso gōmbi.
10 Mulabe temunyōmānga omu kwabo abato bano; kubanga mbagamba nti mu 'gulu bamalaika bābwe batunulira enaku zona amaso ga Ki-
[f] Luk. 9. 56; 19. 10. Yok. 3. 17; 12. 47.
11 tānge ali mu 'gulu. | [g] Kubanga Omwāna womuntu ya'ja okulokola
12 ekyabula. | [i] Mulowōza mutya? Omuntu bwaba nendigaze ekikumi, emu kuzo bwebula, taleka ziri ekyenda mwomwenda, nāgenda ku nsozi,
13 nānonya eyo ebuzeko? Era bwabānga agirabye, mazima mbagamba nti agisanyukira eyo okusinga ziri ekyenda mwomwenda ezitabuze.
14 Bwekityo tekyagalibwa mu maso ga Kita'mwe ali mu 'gulu, omu kwabo abato bano okuzikirira.
[k] Lev. 19. 17. Luk. 17. 3. [i] Yak. 5. 20.
15 [k] Mugandawo bwakukola obubi, genda, omubūlirire 'gwe nāye 'mwe-'ka: bwakuwulira, [l] ngofunye mu-
16 gandawo. Naye bwatawulira, twāla omulala nāwe oba babiri, [m] era mu kamwa kabajulirwa ababiri oba ba-
17 satu buli kigambo kikakate. Era bwagāna okuwulira abo, būlira ekanisa: era bwagāna okuwulira nekanisa, abēre gyoli nga [n] mu'na-
[m] Ma. 17. 6; 19. 15. Yok. 8. 17.
18 'gwānga era omuwōza. Mazima mbagamba nti [o] Byona byemulisiba kunsi birisibibwa mu 'gulu: era byona byemulisumulula kunsi biri-
19 sumululibwa mu 'gulu. Nate mbagamba nti Oba ba'na'mwe babiri bwebetabānga kunsi buli kigambo kyona kyebalisaba, [p] kiribakolerwa
20 Kitānge ali mu 'gulu. Kubanga webaba ababiri oba basatu nga bakung'anye mu linya lyānge, nānge ndi awo wakati wābwe.
[n] Bal. 16. 17. 1 Kol. 5. 9. [o] Mat. 16. 19. Yok. 20. 23. 1 Kol. 5. 4.
[p] 1 Yok. 3. 22; 5. 14.
21 Awo Petero na'ja, nāmugamba nti Mukama (wānge), muganda wānge bwanyōnōnānga, nāmusonyiwānga emirūndi emeka? [r] okutūsa emirū-
22 ndi musānvu? Isa nāmugamba nti Sikugamba nti Okutūsa emirūndi musānvu; [s] naye nti Okutūsa emirūndi ensānvu emirūndi omusānvu.
[r] Luk. 17. 4.
23 Obwakabaka obwomu'gulu kyebuva bufananyizibwa nomuntu (eyali) kabaka, eyayagala okubala omuwe-
24 ndo naba'dube. Bweyasoka okubala, nebamuletera omu, gwabanja
25 etalanta akakumi. Naye kubanga teyalina kya kusasula, mukamawe nālagira [t] okumutūnda, ne mukaziwe, nabānabe, nebintu byona bya-
26 linabyo, ebanja ligwe. Awo omu'du nāgwa wansi nāmusinza, ngagamba nti Mukama (wānge), manja mpola,
27 nānge ndikusasula byona. Mukama
[s] Mat. 6. 14. Ma'k. 11. 25. Isak. 3. 13.
[t] 2 Basek. 4. 1. Nek. 5. 8.
womu'du oyo nāmusāsira, nāmuta,
28 nāmusonyiwa ebanja. Naye omu-'du oyo nāfuluma, nāsānga mu'du mu'ne, gweyali abanja edinali ekikumi: nāmukwata, nāmugwa mu bulago, ngagamba nti Sasula ebanja
29 lyānge. Awo mu'du mu'ne nāgwa wansi nāmwegairira, ngagamba nti Manja mpola, nānge ndikusasula.
30 Nātayagala: naye nāgenda nāmuteka mu komera, amale okusasula
31 ebanja. Awo ba'du ba'ne bwebāla-ba bwebiba'de, nebanakuwala nyo, nebagenda nebabūlira mukama wābwe ebigambo byona ebiba'deyo.
32 Awo mukamawe nāmuita nāmugamba nti 'Gwe omu'du omubi, nakusonyiwa ebanja liri lyona, kubanga
33 wa'negairira: nāwe tekikugwāni'de kusāsira mu'du mu'no, nga 'nze
34 bwenakusāsira 'gwe? Mukamawe nāsunguwala, nāmuwa mu bambowa, amale okusasula ebanja lyona.
35 [u] Bwatyo Kitānge ali mu 'gulu bwalibakola, bwemutasonyiwa mu mitima gya'mwe buli muntu muganda-dawe.
[u] Nge. 21. 13. Mat. 6. 12. Ma'k. 11. 26. Yak. 2. 13.

19 Awo olwātūka Isa [a] bweyamala ebigambo ebyo, nāva Egalirava, na'ja ku mbibi Yebuyudaya emitala
2 wa Yoludani; ebibīna ebinene nebi-mugoberera; nābawonyeza eyo.
3 Abafalisayo neba'ja gyali, nebamukema, nga bagamba nti Omuntu aīnza okugoba mukaziwe okumulā-
4 nga buli kigambo? Na'damu nāgamba nti [b] Temusoma nti oyo eyabakola oluberyeberye nga yabakola
5 omusaja nomukazi, nāgamba nti [c] Omuntu kyanāvānga aleka kitāwe ne nyina, yetabe ne mukaziwe;
6 [d] nabo bōmbi banābānga omubiri gumu? obutaba babiri nate, naye omubiri gumu. Kale Katonda kye-yaga'ta awamu, omuntu tayāwulā-
7 nga. Nebamugamba nti Kale, [e] Musa ekyamulagiza ki okumuwa ebaluwa eyokwāwukana, alyoke
8 amugobe? Nābagamba nti Olwobuka'kanyavu bwemitima gya'mwe Musa kyeyava a'kiriza mugobēnga bakazi ba'mwe: naye okuva ku
9 luberyeberye tekyali bwekityo. / Era mbagamba nti Buli anāgobānga mukaziwe, wabula (okumulānga) ogwobwenzi, nāwasa omulala, ngayenze: naye awasa eyagobebwa ngayenze.
10 Abaigirizwa nebamugamba nti [f] Ebigambo ebyomusaja ne mukaziwe bwebiba bwebityo, si kirūngi oku-
11 wasa. Nābagamba nti [i] Abantu bona tebaīnza ku'kiriza kigambo
12 ekyo, wabula abakiwebwa. Kubanga [k] waliwo abalāwe abazālibwa bwebatyo okuva mu mbuto za banyābwe; waliwo nabalāwe abalāyibwa abantu: waliwo nabalāwe, abe-
[a] Ma'k. 10. 1.
[b] Lub. 1. 27; 5. 2. Mala. 2. 15.
[c] Lub. 2. 24. Ma'k. 10. 5-8. Bef. 5. 31.
[d] 1 Kol. 6. 16; 7. 2.
[e] Ma. 24. 1 Mak. 5. 31.
[f] Mat. 5. 32. Ma'k. 10. 11. Luk. 16. 18. 1 Kol. 7. 10, 11.
[g] Nge. 21. 19.
[i] 1 Kol. 7. 2, 7, 8, 17.
[k] 1 Kol. 7. 32, 34; 9. 5, 15.

rāwa bo'ka olwobwakabaka obwomu'gulu. Aīnza okuki'kiriza, aki-'kirize.

13 [l] Awo nebamuletera abāna abato, aba'sēko emikonogye, asabe: abaigi-
14 rizwa nebabajūnga. Naye Isa nāgamba nti Mubaleke abāna abato, [m] temubagāna ku'ja gyendi: [m] kubanga (abali) ngābo obwakabaka
15 obwomu'gulu bwe bwābwe. Nāba-'sāko emikono, nāvayo.

16 [n] Laba, omuntu na'ja gyali nāgamba nti Mukama (wānge), ndikola kigambo ki ekirūngi, mbēre
17 nobulamu obuta'gwāwo? Nāmugamba nti Kiki ekikumbūzisa ekyekigambo ekirūngi? Omulūngi ali Omu: naye bwoyagala okuingira mu bulamu, wulirānga amatēka.
18 Nāmugamba nti Galuwa? Isa nāgamba nti [o] To'tānga, Toyendānga,
19 To'bānga, Towāirizānga, O'sāngamu ekitibwa kitāwo ne nyoko: era [p] Yagalānga mulirānwawo nga bwe-
20 weyagala we'ka. Omulenzi nāmugamba nti Ebyo byona nabikwata:
21 ekimpēbuseko ki ate? Isa nāmugamba nti Bwoyagala okuba eyatūkirira, [r] genda otūnde ebibyo, ogabire abāvu, oliba nobuga'ga mu 'gulu: olyoke o'je, ongoberere.
22 Omulenzi bweyawulira ekigambo ekyo, nāgenda nganakuwa'de: kubanga yali alina obuga'ga bungi.

23 Isa nāgamba abaigirizwabe nti Mazima mbagamba nti [s] Kizibu omuntu omuga'ga okuingira mu
24 bwakabaka obwomu'gulu. Era nate mbagamba nti Kwāngu eng'amira okuita mu nyindo yempiso, okukira omuga'ga okuingira mu bwakabaka
25 bwa Katonda. Abaigirizwa bwebāwulira nebewunya nyo, nga bagamba nti Kale ani aīnza okulo-
26 kolebwa? Isa nābatunulira nābagamba nti Mu bantu ekyo tekiīnzika; [t] naye Katonda aīnza byona.

27 [u] Awo Petero na'damu nāmugamba nti Laba, 'fe [w] twaleka byona, netu-
28 kugoberera; kale tuliba naki? Isa nābagamba nti Mazima mbagamba nti 'Mwe [y] abāngoberera, mu mazālibwa agokubiri Omwāna womuntu bwalitūla ku ntebe eyekitibwakye, na'mwe mulitūla ku ntebe ekumi nebiri, nga musalira omusāngo ebika ekumi nebibiri ebya Isiraeri.
29 Na buli muntu yena eyaleka enyumba, oba boluganda, oba banyina, oba kitāwe, oba nyina, oba bāna, oba byālo, olwerinya lyānge, aliwebwa emirūndi kikumi, era alisikira
30 obulamu obuta'gwāwo. Naye bangi aboluberyeberye abaliba aboluvanyuma; naboluvanyuma abaliba aboluberyeberye. Kubanga o-

20 bwakabaka obwomu'gulu bufanana omuntu alina enyumbaye, eyakēra enkya okugulirira abalīmi (balime) mu lusukulwe olwemizabi-
2 bu. Bweyamala okulagāna nabalīmi edinali eyolunaku olumu, nābasindika mu lusukulwe olwemiza-
3 bibu. Nāfuluma esawa nga ziri satu, nālaba abalala nga baīmiri'de mu katāle nga tebaliko kyebakola;
4 nabo nābagamba nti Na'mwe mugende mu lusuku olwemizabibu, nānge nābawēra ekinātūka. Neba-
5 genda. Nāfuluma nate esawa nga ziri mukāga, era nomwenda, nākola
6 bwatyo. Nāfuluma (esawa) nga ziri kumi nemu, nāsānga abalala nga baīmiri'de; nābagamba nti Kiki ekibaīmiriza wano obu'de okuziba nga temuliko kyemukola?
7 Nebamugamba nti Kubanga tewali muntu eyatuguliri'de. Nābagamba nti Na'mwe mugende mu lusuku
8 olwemizabibu. Obu'de bwebwawungēra, omwāmi wolusuku olwemizabibu nāgamba omukozawe nti Baite abalimi, obawēre empēra, osokere ku boluvanyuma, okutūsa ku bolu-
9 beryeberye. Nabomusawa ekumi nemu bweba'ja, nebawebwa buli
10 muntu edinali emu. Nabo abāsoka bweba'ja, nebalowōza nti banāwebwa okukirawo; naye nabo nebawebwa buli muntu edinali emu.
11 Bwebāgiwebwa, nebemulugunyiza
12 omwāmi, nga bagamba nti Bano aboluvanyuma bakole'de esawa emu, nobenkanya na'fe, abateganye
13 enkya nesana nga litwōkya. Naye na'damu nāgamba omu kwabo nti Mu'nānge, sikukoze bubi: tewala-
14 gānye nānge edinali emu? Twāla eyiyo, ogende; njagala okuwa ono
15 owoluvanyuma nga 'gwe. [a] Siinza kukola byānge nga bwenjagala? oba erisolyo bi kubanga 'nze ndi
16 mulūngi? Bwebatyo aboluvanyuma baliba aboluberyeberye, naboluberyeberye baliba aboluvanyuma.

17 [b] Isa bweyali ngayāmbuka (okugenda) Eyerusalemi, nātwāla abaigirizwa ekumi nababiri kyāma, nābagambira mu 'kubo nti Laba,
18 twāmbuka (tugenda) Eyerusalemi; Nomwāna womuntu aliwebwayo mu bakabona abakulu nabawandisi; nabo balimusalira omusāngo oku-
19 mu'ta, era balimuwayo mu Bamawānga okumudūlira, nokumukuba, nokumukomerera: nālyoka azūkizibwa ku lunaku olwokusatu.

20 Awo nyina [c] wabāna ba Zebedayo na'ja gyali, nabānabe, nāmusinza,
21 nāmusaba ekigambo. Nāmugamba nti Oyagala ki? Nāmugamba nti Lagira abāna bānge bano bōmbi [d] batūle, omulala ku mukonogwo ogwadyo, nomulala ku mukonogwo ogwa kono, mu bwakabakabwo.
22 Naye Isa na'damu nāgamba nti

[l] Ma'k. 10. 13. Luk. 18. 1.
[m] Mat. 18. 3.
[n] Ma'k. 10. 17. Luk. 18.18.
[o] Kuv. 20. 13. Ma. 5. 17.
[p] Lev. 19. 18. Mat. 22.39. Bal. 13. 9. Bag. 5. 14. Yak. 2. 8.
[r] Mat. 6. 20. Luk. 12. 33; 16. 9. Bik. 2. 45; 4. 34, 35. 1 Tim. 6. 18, 19.
[s] Mat. 13. 22. Ma'k. 10. 24. 1 Kol. 1. 26. 1 Tim. 6. 9, 10.
[t] Luk. 18. 14. Yoh. 42. 2. Yer. 32.17. Zek. 8. 6. Luk. 1. 37; 18. 27.
[u] Ma'k. 10. 28. Luk. 18.28.
[w] Luk. 5. 11.
[y] Mat. 20. 21. Luk. 22. 28-30. 1 Kol. 6. 2, 3. Kub. 2. 26.
[a] Bal. 9. 21.
[b] Ma'k. 10. 32. Luk. 18.31. Yok. 12.12.
[c] Mat.4.21.
[d] Mat. 19. 28.

Temumanyi kyemusaba. [c]Muinza okunywa ku kikompe 'nze kyeng'enda okunywako? Nebamuga-
23 mba nti Tuinza. Nabagamba nti [f]Ku kikompe kyange mulinywerako dala: naye okutula ku mukono
gwange ogwadyo, ne ku mukono ogwa kono, [g]si 'nze nkugaba, wa-
bula eri abo Kitange beyakuterekera. Na bali ekumi bwebawulira,
24 nebanyigira aboluganda ababiri.
25 Naye Isa nabaita gyali, nagamba nti Mumanyi ngabami Bamawanga
babafuga, nabakulu babwe babatwa-
[i]1 Pet. 5. 3. 26 la namanyi. [i]Tekibenga bwekityo
[k] Mat. 23. 11. Ma'k. 9. 35. mu'mwe: [k]naye buli ayagala okuba
[l] Mat. 18. 4. omukulu mu'mwe anabanga muwe-
[m] Yok. 13. 4. 27 reza wa'mwe: [l]na buli ayagala
[n] Baf. 2. 7. 28 okuba owoluberyeberye mu'mwe
[o] Luk. 22. 27. anabanga mu'du wa'mwe: [m]nga
[p] Is. 53. 10, 11. Dan. 9. 24, 26. Yok. 11. 51, 52. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14. 1 Pet. 1. 19. [q] Mat. 26. 28. Bal. 5. 15, 19. Beb. 9. 28. [r] Ma'k. 10. 46. [n]Omwana womuntu bwata'ja ku-
werezebwa, [o]wabula okuwereza,
[p]nokuwayo obulamubwe ekinunulo
[r]ekyabangi.
29 [s]Bwebali nga bafuluma mu Yeri-
ko, ekibina ekinene nekimugobere-
30 ra. Laba, abazibe bamaso babiri
abali batu'de ku ma'bali ge'kubo,
bwebawulira nti Isa aitawo, neboge-
rera wa'gulu, nga bagamba nti
Mukama (wa'fe), tusasire, omwana wa Daudi. Ekibina nekibabogolera,
31 okusirika: naye bo nebeyongera
okwogerera wa'gulu, nga bagamba
nti Mukama (wa'fe), tusasire, omwa-
32 na wa Daudi. Isa naimirira, na-
baita, nagamba nti Mwagala mba-
33 kole ki? Nebamugamba nti Mu-
kama (wa'fe), amaso ga'fe gazibuke.
34 Isa nakwatibwa ekisa, nakoma ku
maso gabwe: amangwago nebalaba,
nebamugoberera

[s] Ma'k. 11. 1. Luk. 19. 29.

21 [a]Bwebasembera okumpi Neye-
rusalemi, nebatuka Ebesufage,
ku lusozi olwa Zeituni, awo Isa
2 natuma abaigirizwa babiri, naba-
gamba nti Mugende mu mbuga
ebali mu maso, amangwago mu-
nalaba endogoi ngesibi'dwa, nomwana (gwayo) nayo: muzisumulule, muzi-
3 ndetere. Naye omuntu bwanaba-
gamba ekigambo, munagamba nti
Mukama (wa'fe) yazagala; naye
4 anaziwereza mangwago. Kino kya-
bawo, (ekigambo) kitukirire na'bi
kyeyayogera, ngagamba nti
[b] Is. 62. 11. Zek. 9. 9. Yok. 12. 15. 5 [b]Mubulire muwala wa Sayuni nti
Laba, Kabakawo a'ja gyoli,
Omutefu, nga yebaga'de endogoi,
Nakayana omwana gwendogoi.
6 Abaigirizwa nebagenda, nebakola
7 nga Isa bweyabalagira, nebaleta
endogoi, nomwana (gwayo), neba-
zi'sako engoye zabwe; nazitulako.
8 Abantu bangi abomukibina nebā-
lira engoye zabwe mu 'kubo; aba-
lala nebatema amatabi ku miti,
9 nebagalira mu 'kubo. Ebibina e-
byamukulembera, nebyo ebyava
enyuma, nebyogerera wa'gulu, ne-
bigamba nti [c]Ozana eri omwana
wa Daudi: Awere'dwa omukisa aj'a
mu linya lya Mukama; Ozana wa-
10 'gulu mu 'gulu. Awo bweyaingira
mu Yerusalemi, ekibuga kyona ne-
kikankanyizibwa nga kigamba nti
11 Ani ono? Ebibina nebigamba nti
Ono na'bi, Isa ava mu Nazalesi
Ekyegaliraya.
12 [d]Isa naingira mu yekalu ya Ka-
tonda, nagobera ebweru bona abali
batundira mu yekalu, navunika e-
mbawo ezabali [e]bawanyisa efeza,
nentebe ezabali batunda amayiba;
13 nabagamba nti Kyawandikibwa nti
[f]Enyumba yange eneitibwanga nyu-
mba ya kusabirangamu: [g]naye 'mwe
14 mugifula empuku yabanyazi. Awo
abazibe bamaso nabalema neba'ja
15 gyali mu yekalu: nabawonya. Na-
ye bakabona abakulu nabawandisi
bwebalaba ebyamagero byeyakola,
nabana abayogerera wa'gulu mu
yekalu nga bagamba nti Ozana eri
omwana wa Daudi; nebanyiga ne-
bamugamba nti Owulira bano bwe
16 bagamba? Isa nabagamba nti
Mpulira: temusomangako nti [h]Mu
kamwa kabana abato nabawere o-
17 tukiri'za etendo? Nabaleka, nafu-
luma mu kibuga, (nagenda) [k]Ebe-
saniya, nasula eyo.
18 Awo enkya bweyali nga'dayo ku
19 kibuga, enjala nemulima. Nalaba
omutini gumu ku ma'bali ge'kubo,
nagutukako, nasanga nga tekuli
kintu, wabula amalagala amerere;
nagugamba nti Tobalanga bibala
emirembe nemirembe. Amangwa-
20 go omutini neguwotoka. Abaigi-
rizwa bwebalaba, nebewunya, ne-
bagamba nti Omutini guwotose
21 gutya amangu? Isa na'damu na-
bagamba nti Mazima mbagamba
nti [l]Bwemunabanga noku'kiriza,
nga [m]temubusabusa, temukolenga
kino kyo'ka ekyomutini, naye bwe-
muligamba nolusozi luno nti Situ-
libwa osulibwe mu nyanja, kiriko-
22 lebwa. [n]Ne byona byona byemu-
nayagalanga nga musaba, nga mu-
'kiri'za munabiwebwanga.
23 [o]Naingira mu yekalu, bakabona
abakulu nabaka'de babantu neba'ja
gyali ngaigiriza, nebagamba nti
Buinza ki obukukoza bino? ani
24 eyakuwa obuinza buno? Isa na-
'damu nabagamba nti Nange ka-
mbabuze ekigambo kimu, bwemu-
nakinzi'vunula, era nange nababu-
lira obuinza bwebuli obunkoza bi-
25 no. Okubatiza kwa Yokana kwa-
va wa? mu 'gulu nantiki mu ba-
ntu? Nebebuzaganya bo'ka na

[c] Zab. 118. 25.
[d] Ma'k. 11. 15. Luk. 19. 45. Yok. 2. 13.
[e] Ma. 14. 23.
[f] Is. 56. 7.
[g] Yer. 7. 11.
[h] Zab. 8. 2.
[k] Ma'k. 11. 11. Yok. 11. 18.
[l] Mat. 17. 20. Luk. 17. 6.
[m] Yak. 1. 6.
[n] Mat. 7. 7. Ma'k. 11. 24. Luk. 11. 9. Yak. 5. 16. 1 Yok. 3. 22; 5. 14.
[o] Ma'k. 11. 27. Luk. 20. 1.

bo'ka, nebagamba nti Bwetunāgamba nti Mu 'gulu; anātugamba nti Kale kiki ekyabalobera okumu-
26 'kiriza? Naye bwetunāgamba nti Mu bantu; tutya abantu; kubanga bona bamulowōza Yokana nga na-
27 'bi. Neba'damu Isa nebagamba nti Tetumanyi. Nāye nābagamba nti Era nānge sibabūlire obuinza bwe-
28 buli obunkoza bino. Naye mulowōza mutya? (Wāliwo) omuutu eyalina abānabe babiri; na'ja eri owoluberyeberye, nāgamba nti O-mwāna, genda okole emirimu lero
29 mu lusuku olwemizabibu. Na-'damu nāgamba nti Ng'ānyi: naye oluvanyuma neyenenya, nāgenda.
30 Na'ja eri owokubiri, nāgamba bwatyo. Naye na'damu nāgamba nti
31 Kaug'ende, sebo: nātagenda. Kwabo bombi āni eyakola kitāwe kyayagala? Nebagamba nti Owoluberyeberye. Isa nābagamba nti
[p] Lak. 7. 29. [p] Mazima mbagamba nti abawōza nabenzi babasoka 'mwe okuingira
32 mu bwakabaka bwa Katonda. Kubanga Yokana ya'ja gyemuli mu 'kubo eryobutūkirivu, na'mwe te-
[r] Luk. 3. 12, 13. mwamu'kiriza: [r]naye abawōza nabenzi bāmu'kiriza: na'mwe, bwemwalaba bwemutyo, nolu-vanyuma temwenenya okumu'kiriza.
33 Muwulire olugero olulala: Wāliwo omuntu eyalina enyumbaye,
[s] Zab. 80. 9. Lu. 8. 11. Is. 5. 1. Yer. 2. 21. Ma'k. 12.1. Luk. 20. 9. [t] Mat. 25. 14, 15. [s]nāsimba olusuku olwemizabibu, nālukomerako olukomera, nālusi-mamu esogolero, nāzimba ekigo, nālusigira abalimi, [t]nātambula olu-
34 gendo. Awo omwāka bwegwali gunātera okutūka ebibala (okwengera), nātuma aba'dube eri aba-
35 limi, babawe ebibalabye. [u]Naye abalimi nebakwata aba'dube, omu nebamukuba, omulala nebamu'ta, omulala nebamukasukirira amai-
36 nja. Nātuma nate aba'du abalala bangi okusinga aboluberyeberye: nebabakola abo bwebatyo.
37 Oluvanyuma nābatumira omwānawe, ngagamba nti Banāwulira omwā-
38 na wānge. Naye abalimi bwebāla-ba omwāna nebagamba bo'ka na bo'ka nti [w]Ono ye musika; [x]mu'je, tumu'te, tulye obusikābwe.
39 Nebamukwata, nebamusindikiriza mu lusuku olwemizabibu, nebamu-
40 'ta. Kale, mukama wolusuku olwemizabibu bwali'ja, alibakola atya
41 abalimi abo? Nebamugamba nti [z]Abo ababi alibazikiriza bubi, [a]naye olusuku olwemizabibu alirusigira abalimi abalala, abanāmu-werezānga ebibala byāmu mu mwā-
42 ka gwabyo. Isa nābagamba nti [b]Temusomāngako mu byawandikibwa nti

E'jinja abazimbi lyebāgāna

Lye lyafūka omutwe gwensōnda:
Kino kyava eri Mukama,
Era kya kitalo mu maso ga'fe?
43 Kyenva mbagamba nti Obwakabaka bwa Katonda buliba'gyibwako 'mwe, buliwebwa e'gwānga eribala
44 ebibala byabwo. [c]Era agwa ku 'jinja lino alimenyekamenyeka: naye buli gweririgwako, [d]lirimubē-
45 tenta. Awo bakabona abakulu Nabafalisayo bwebāwulira engeroze,
46 nebategēra nti ayoge'de kubo. Nabo bwebāli bagala okumukwata, nebatya ebibīna, kubanga byamulowōza okuba na'bi.

[c] Is. 8. 14, 15. Zek. 12. 3. Bal. 9. 33. 1 Pet. 2. 8. [d] Is. 60. 12. Dan. 2. 44.

22 [e]Isa na'damu nāyogera nabo nate mu ngero, ngagamba nti
2 Obwakabaka obwomu'gulu bufanayizibwa nomuntu (eyali) kabaka, eyamufumbira omwānawe e-
3 mbaga eyobugole, nātuma aba'dube okuita abāitirwa embaga eyobu-
4 gole: nebatayagala ku'ja. Nātuma nate aba'du abalala, ngagamba nti Mubūlire abantu abāitibwa nti Laba, nfumbye embaga yānge; ente zānge neza sa'va zi'ti'dwa, ne byona byetesetese: mu'je ku mba-
5 ga eyobugole. Naye bo nebata-'sāyo mwoyo nebagenda, omulala mu kyālokye, omulala mu buguzi-
6 bwe: abāsigalawo nebakwata aba-'dube, nebabagirira ekye'jo, neba-
7 ba'ta. Naye kabaka nākwatibwa obusūngu; nāgaba [b]e'gyerye, nāzikiriza aba'si abo, nāyōkya ekibu-
8 ga kyābwe. Awo nāgamba aba-'dube nti Obugole bwetesetese, na-
9 ye abo abāitibwa tebasānira. Kale mugende mu masang'anzira gengūdo, bona bemunālabayo mu-
10 baite ku mbaga eyobugole. Aba-'du bali nebagenda mu ngūdo, nebakung'anya bona bebālaba, ababi nabalūngi: obugole nebu'jula aba-
11 genyi. Naye kabaka bweyaingira okulaba abagenyi, nālabamu [c]omuntu atayamba'de kyambalo kya
12 bugole: nāmugamba nti Mu'nānge, oingi'de otya wano nga tolina kya-
13 mbalo kya bugole? nābunira. Awo kabaka nāgamba abasajabe nti Mumusibe emikono namagulu, mumusūle mu kizikiza ekyebwēru; mwe muliba okukāba nokuluma
14 obujigi. Kubanga bangi abaitibwa, naye abalōndemu batono.
15 [d]Awo Abafalisayo nebagenda, nebatēsa wamu bwebanāmutēga mu
16 bigambo. Nebamutumira abaigiri-zwa bābwe, wamu Nabakerodiani, nebagamba nti Omuigiriza, tumanyi ngoli wa mazima, era ngoigiriza mu mazima e'kubo lya Katonda, 'sō ebigambo byomuntu yena tobi-

[e] Luk. 14. 16. Kub. 19. 7, 9.

[b] Dan. 9. 26.

[c] 2 Kol. 5. 3. Bef. 4. 24. Bak. 3. 10, 12.

[d] Ma'k. 12. 13. Luk. 20. 20.

sāko mwoyo: kubanga tososola mu
17 bantu. Kale tubūlire, olowōza
otya? Kirūngi okuwa Kaisali o-
18 musolo, oba siwewawo? Naye Isa
nātegēra obubi bwābwe, nāgamba
nti Munkemera ki, 'mwe banānfu-
19 si? Munjolese efeza eyomusolo.
20 Nebamuletera edinali. Nābaga-
mba nti Ekifananyi kino nobuwa-
21 ndikeko byāni? Nebamugamba nti
Bya Kaisali. Awo nābagamba nti
[c] Kale musasule Kaisali ebya Kai-
sali; ne Katonda ebya Katonda.
22 Bwebāwulira, nebewunya, neba-
muleka, nebagenda.
23 [f] Ku lunaku olwo neba'ja gyali
Abasadukayo, [g] abagamba nti te-
24 wali kuzūkira: nebamubūza, nga
bagamba nti Omuigiriza, [i] Musa
yagamba nti Omuntu bwafānga,
nga talina bāna, mugandawe a'dē-
ngawo awase mukaziwe, azālire
25 mugandawe eza'de. Awo ewa'fe
yaliyo aboluganda musānvu: owo-
luberyeberye nāwasa nāfa, naye
bwatalina za'de nālekera muga-
26 ndawe mukaziwe; bwatyo nowo-
kubiri, nowokusatu, okutūsa bona
27 omusānvu. Oluvanyuma, bona
nga bawe'dewo, omukazi nāfa.
28 Kale mu kuzūkira aliba muka āni
kwabo omusānvu? kubanga bona
29 bābuna okumufumbirwa. Naye
Isa na'damu nābagamba nti Mu-
kyāma olwobutamanya ebyawandi-
kibwa, newakuba'de amānyi ga
30 Katonda. Kubanga mu kuzūkira
tebawasa, 'sō tebafumbirwa, [k] na-
ye bali nga bamalaika mu 'gulu.
31 Naye ebyokuzūkira kwabafu, te-
mwasoma Katonda kyeyabagamba
32 nti 'Nze [l] ndi Katonda wa Ibulai-
mu, era Katonda wa Isaka, era
Katonda wa Yakobo? Si Kato-
33 nda wa bafu, naye wa balamu. E-
bibīna bwebyawulira nebyewunya
okuigirizakwe.
34 [m] Naye Abafalisayo bwebāwulira
nti abuni'za Abasadukayo, nebaku-
35 ng'anira wamu. Omu kubo, [n] owa-
matēka, nāmubūza ngamukema nti
36 Omuigiriza, ekiragiro ekikulu mu
37 matēka kiruwa? Naye nāmuga-
mba nti [o] Yagalānga Mukama Ka-
tondawo nomutimagwo gwona, no-
bulamubwo bwona, namagezigo
38 gona. Kino kye kiragiro ekikulu
39 ekyoluberyeberye. Nekyokubiri e-
kikifanana kye kino nti [p] Yagalā-
nga mulirānwawo nga bweweyaga-
40 la we'ka. [r] Mu biragiro bino byō-
mbi amatēka gona mwegasinzira,
era ne bana'bi.
41 [s] Abafalisayo webākung'ana, Isa
42 nābabūza, ngagamba nti Masiya
mumulowōza mutya? ye mwāna
wāni? Nebamugamba nti Wa
43 Daudi. Nābagamba nti Kale, Dau-
di mu Mwoyo kiki ekimuisa Mu-
kamawe, ngagamba nti
44 [t] Mukama yagamba Mukama wā-
nge nti
Tūla ku mukono gwānge ogwadyo,
Okutūsa lwendi'sā abalabebo wa-
nsi webigerebyo?
45 Kale obanga Daudi amuita Muka-
46 mawe, ali atya omwānawe? Newa-
taba muntu eyaīnza okumu'damu
ekigambo, era okuva ku lunaku
olwo tewali muntu eyayang'anga
okumubūza ekigambo nate.

23 Awo Isa nāyogera nebibīna na-
baigirizwabe, ngagamba nti
2 [a] Abawandisi Nabafalisayo batu'de
3 ku ntebe ya Musa: kale ebigambo
byona byebabagamba, mubikole mu-
bikwate: naye temukola nga bo
bwebakola; kubanga bagamba naye
4 tebakola. [b] Era basiba emigugu
egizitowa egiteti'kika, bagiti'ka a-
bantu ku kibegabega; naye bo'ka
tebagala kuginyenyako nengalo yā-
5 bwe. [c] Naye ebikolwa byābwe byo-
na babikola era abantu babirabe,
[d] kubanga bagaziya fulakuteri zā-
bwe, era bongerako amatānvuwa,
6 era bagala ebifo ebyokumānjo ku
mbaga, nentebe ezekitibwa mu ma-
7 kung'aniro, nokulamusibwa mu bu-
tāle, nokuitibwa abantu nti Labi.
8 [e] Naye 'mwe temuitibwānga Labi:
kubanga omuigiriza wa'mwe ali
omu, na'mwe 'mwena muli ba lu-
9 ganda. Era temuitānga muntu ku-
nsi kita'mwe: kubanga Kita'mwe
10 ali omu, ali mu 'gulu. 'Sō temuiti-
bwānga balagirizi: kubanga omu-
lagirizi wa'mwe ali omu, ye Masiya.
11 [f] Naye mu'mwe abasinga obukulu
12 anābānga muwereza wa'mwe. [g] Na
buli anegulumizānga anākakanyizi-
bwānga; na buli anekakanyānga
anāgulumizibwānga.
13 Naye ziribasānga 'mwe, abawa-
ndisi Nabafalisayo, banānfusi! ku-
banga mu'galira obwakabaka obwo-
14 mu'gulu mu maso gabantu: kuba-
nga 'mwe temuingira, nabo ababa
baingira, temubaganya kuingira.
15 Ziribasānga 'mwe, abawandisi
Nabafalisayo, banānfusi! kubanga
mwetōlōla mu nyanja ne ku lukalu
okukyūsa omuntu omu; naye bwa-
labika, mumufūla mwāna wa geyena
emirūndi ebiri okukira 'mwe.
16 Ziribasānga 'mwe, abasāle abazi-
be bamaso, abagamba nti Buli anā-
läiränga yekalu, nga si kintu; naye
buli anālāiränga ezābu eyomuye-
17 kalu, ngazi'za omusāngo. 'Mwe
abasiru era abazibe bamaso; ku-
banga ekikira obukulu kiruwa, ezā-
bu, [i] oba yekalu etukuza ezābu?
18 Era nti Buli anālāiränga ekyōto,
nga si kintu; naye buli anālāiränga

[c] Mat. 17. 25. Bal. 13. 7.
[f] Ma'k. 12. 18. Luk. 20. 27.
[g] Bik. 23. 8.
[i] Ma. 25. 5.
[k] 1 Yok. 3. 2.
[l] Kuv. 3. 6. 16.
[m] Ma'k. 12. 28.
[n] Luk. 10. 25.
[o] Ma. 6. 5; 10. 12; 30. 6.
[p] Lev. 19. 18. Bal. 13. 9. Yak. 2. 8.
[r] Mat. 7. 12. 1 Tim. 1. 5.
[s] Ma'k. 12. 35. Luk. 20. 41.
[t] Zab. 110. 1.
[a] Ma'k. 12. 38.
[b] Bik. 15. 10. Bag. 4. 13
[c] Mat. 6. 1, 2, 5, 16.
[d] Kubal. 15. 38. Ma. 6. 9; 22. 12. Nge. 3. 3
[e] Yak. 3. 1 2 Kol. 1. 24. 1 Pet. 4. 2
[f] Mat. 18. 26, 27. [g] Yob. 22. 29. Nge. 16. 18; 29. 23.
[i] Kuv. 30. 29.

ekitone ekiriko, ngazi'za omusängo.
19 'Mwe abazibe bamaso: kubanga ekikira obukulu kiruwa, ekitone,
20 oba ekyōto ekitukuza ekitone? Naye alāira ekyōto, alāira kyo, ne byo-
21 na ebiriko. Naye alāira yekalu
22 alāira yo, [k] noyo atūla omwo. Naye alāira e'gulu, alāira [l] ntebe ya Katonda, noyo agitūlako.
23 Ziribasānga 'mwe, abawandisi Nabafalisayo, banānfusi! kubanga muwa ekitūndu ekyekumi ekya nabugira ne aneta ne kumino, [m] nemulekayo ebigambo ebikulu ebyamatēka, obutalyānga nsönga, nekisa, noku'kirizānga: naye bino kyabagwānira okubikola, era na biri
24 obutabirekayo. 'Mwe abasāle abazibe bamaso abasengeja ensiri, nemumira eng'amira.
25 Ziribasānga _'mwe, abawandisi Nabafalisayo, banānfusi! kubanga [n] munāza kungulu ku kikōmpe nekibya, naye munda mu'ju'de obu-
26 nyazi nobutegendereza. 'Gwe Omufalisayo omuzibe wamaso, soka onāze munda mu kikōmpe nekibya, ne kungulu kwakyo kulyoke kube kulūngi.
27 Ziribasānga 'mwe, abawandisi Nabafalisayo, banānfusi! kubanga mufanana amalālo agasigibwa okutukula, agalabika kungulu nga gawōmye, naye munda mu'ju'de amagümba gabafu, nempitambi yona.
28 Bwemutyo na'mwe kungulu mulabika mu bantu nga muli batūkirivu, naye munda mu'ju'de obunānfusi nobujēmu.
29 Ziribasāuga 'mwe, abawandisi Nabafalisayo, banānfusi! kubanga muzimba amalālo ga bana'bi, mu-
30 wōmya ebi'gya byabatūkirivu, nemugamba nti Singa twaliwo mu biro bya bajaja ba'fe, tetwandi'si'za kimu nabo mu musai gwa bana'bi.
31 Bwemutyo mwetegēza 'mwe'ka nti muli bāna bābwe aba'ta bana'bi.
32 Kale mu'juze ekigera kya bajaja
33 ba'mwe. 'Mwe emisota, abāna bembalasasa, muli'duka mutya omu-
34 sängo ogwegeyena? Laba, kyenva mbatumira bana'bi, nabamagezi, nabawandisi: [o] nabamu kubo muliba'ta mulibakomerera; [p] nabalala mulibakuba emi'go mu makung'aniro ga'mwe, mulibai'ganya mu byālo
35 byona: mulyoke mu'jirwe omusai gwona omutūkirivu ogwayika kunsi, okusoka ku musai gwa Abiri oyo omutūkirivu okutūsa ku musai [r] gwa Zakaliya omwāna wa Balakiya, gwemwa'tira wakati weyekalu nekyōto.
36 Maziina mbagamba nti Ebigambo bino byona biritūkirira abemirembe gino.
37 Yerusalemi, Yerusalemi, a'ta bana'bi, akasukirira amainja abantu abatumibwa gyali! emirūndi emeka [s] gyenayagalira okukung'anya abānabo, ngenkoko bwekung'anya obwāna bwayo [t] munda webiwasāti-
38 ro, nemutayagala! Laba, enyumba ya'mwe ebaleke'dwa kifulukwa.
39 Kubanga mbagamba nti Temulindabako na katono okusoka lero okutūsa lwemulyogera nti [u] Awebwa omukisa a'ja mu linya lya Mukama.

24 [a] Isa nāfuluma mu yekalu; yali ngatambula, abaigirizwabe neba'ja okumulaga amazimba geyeka-
2 lu. Naye na'damu nābagamba nti Temulaba bino byona? masima mbagamba nti [b] Tewalisigala wano 'jinja (eriri) kungulu ku 'jinja eritalisūlibwa wansi.
3 Bweyali atu'de ku lusozi olwa Zeituni, [c] abaigirizwa neba'ja gyali kyāma, nebagamba nti Tubūlire bino webiribērera nakabonero akoku-'jakwo bwekaliba, nakemirembe gi-
4 no oku'gwāwo? Isa na'damu nābagamba nti [d] Mulabe omuntu yena
5 tabakyāmyänga. Kubanga bangi abali'ja mu linya lyänge, nga bagamba nti 'Nze Masiya; balikyā-
6 mya bangi. Muliwulira entalo netutumo lyentalo: mulabe temweralikiriränga: kubanga tebirirema kubawo; naye enkomerero ngekyali.
7 Kubanga e'gwänga liritabāla e'gwänga ne kabaka alitabāla kabaka: walibawo enjala nebikankano mu
8 bifo ebitali bimu. Naye ebyo byona lwe luberyeberye lwokulūmwa.
9 [e] Lwebalibawayo 'mwe mubonyebonyezebwe, baliba'ta: na'mwe mulikyāibwa amawānga gona okubalā-
10 nga erinya lyänge. [f] Mu biro ebyo bangi abalyesitala, baliwang'anayo,
11 balikyāwagana. Ne [g] bana'bi bangi abobulimba bali'ja, [h] balikyāmya
12 bangi. Era kubanga obujēmu bulii-nga obungi, okwagala kwabasinga
13 obungi kuliwola. [k] Naye agumikiriza okutūka ku nkomerero, yaliro-
14 kolebwa. Nenjiri eno eyobwakabaka erlbūlirwa munsi zona, okuba omujulirwa mu mawānga gona; awo enkomerero neryoka e'ja.
15 Kale bwemuliraba ekyomuzizo ekizikiriza, [l] Danieri na'bi kyeyayogerako, nga kiimiri'de mu kifo
16 ekitukuvu, [asomamu ategēre,] kale abali mu Buyudaya ba'dukiränga
17 ku nsozi: ali wa'gulu kunju ta'kānga ku'gyamu bintu ebiri munjuye:
18 ali mu lusuku ta'dānga nate kutwā-
19 la kyambalokye. [m] Naye ziribasānga abali embuto nabayönsa mu
20 naku ezo! Na'mwe musabe eki-'duko kya'mwe kireme okuba mu biro ebyempewo, newakuba'de ku
21 sabiti: [n] kubanga mu biro ebyo walība ekibonyobonyo ekinene, nga

[a] Ma. 22. 11, 12.
[b] Zab. 17. 8; 91. 4.
[c] Zab. 118. 26.
[d] Ma'k. 13. 1. Luk. 21. 5.
[e] Yer. 26. 18. Mi. 3. 12.
[f] Ma'k. 13. 3.
[g] 2 Bas. 2. 3.
[h] Bik. 4. 2, 3; 7. 59; 12. 1 neb. 1 Pet. 4. 16. Kub. 2. 10, 13.
[i] 2 Tim. 1. 15; 4. 10, 16.
[k] Mat. 7. 15. Bik. 20. 29. 1 Tim. 4. 1.
[l] Kub. 2. 10.
[m] Dan. 9. 27.
[n] Luk. 23. 29.
[o] Dan. 12. 1. Yo. 2. 2.
[k] 1 Basek. 8. 13. Zab. 26. 8. [l] Zab. 11. 4.
[m] 1 Sam. 15. 22. Kos. 6. 6. Mi. 6. 8.
[n] Ma'k. 7. 4.
[o] Bik. 5. 40; 7. 58, 59; 22. 19. [p] 2 Kol. 11. 24, 25.
[r] 2 Byom. 24. 20, 21.

tekibāngawo kasoke'de ensi ebawo okutūsa lero, era tekiribawo nate.
22 Enaku ezo singa tezasalibwako, tewandirokose buli alina omubiri:
[o] naye olwabalōnde enaku ezo zirisalibwako. Mu biro ebyo omuntu
23 bwabagambānga nti Laba, Masiya ali wano, oba nti Wano; temu'kirizānga. [p] Kubanga wali'ja Bamasiya abobulimba, ne bana'bi abobulimba, nabo balikola obubonero obukulu nebyamagero; [r] nokukyānya bakyāmye nabalōnde, obanga kil-
24 25, 26 nzika. Laba, mbalabu'de. Kale bwebabagambānga nti Laba, ali mu 'dūngu; temufulumānga: laba, (ali)
mu bisenge munda; temu'kirizānga.
27 Kubanga ngokumyānsa bwekuva ebuvanjuba, nekulabikira ebugwanjuba; bwekutyo bwekuliba oku'ja
28 Kwomwāna womuntu. Awaba omulāmbo wona, eyo ensega wezirikung'anira.
29 Naye amangwāgo, oluvanyuma lwekibonyobonyo ekyomunaku ezo [s] enjuba erifūka ekizikiza, nomwezi tegulyolesa musana gwagwo, nemunyenye zirigwa (okuva) mu 'gulu,
namānyi agomu'gulu galinyenyeze-
30 bwa: [t] awo lwekalirabika akabonero Akomwāna womuntu mu 'gulu: [u] nebika byona Ebyensi lwebirikuba
ebiwōbe, [w] biriraba Omwāna womuntu nga'ja ku bire ebye'gulu na-
31 mānyi nekitibwa ekinene. [y] Era alituma bamalaikabe ne'dobozi 'dene eryekondēre, nabo balikung'anya abalōndebe mu mpewo enya, okuva ku nkomerero ye'gulu nokutūsa ku nkomerero yalyo.
32 Era muigire ku mutini olugero lwagwo: e'tabi lyagwo bwerige'ja, amalagala negato'jera, mutegēra
33 ngomwāka guli kumpi; bwemutyo na'mwe, bwemulaba ebigambo ebyo byona, mutegēre nti ali kumpi, ku
34 lu'gi. Mazima mbagamba nti Emirembe gino tegiri'gwāwo, okutūsa
35 ebyo byona lwebirikolebwa. [z] E'gulu nensi biri'gwāwo, naye ebigambo
36 byānge tebiri'gwāwo dala. [a] Naye ebyolunaku luli nekisēra tewali abimanyi, newakuba'de bamalaika abomu'gulu, newakuba'de Omwāna,
37 [b] wabula Kitānge ye'ka. Naye ngenaku za Nuwa (bwezali), bwekutyo bwekuliba oku'ja Kwomwāna wo-
38 muntu. [c] Kuba nga bwebāli ku naku ezo ezasoka amataba nga balya nga banywa, nga bawasa nga bawaiza, okutūka ku lunaku Nuwa
39 lweyaingira mu lyāto, nebatamanya okutūsa amataba lwega'ja, negabatwāla bona; bwekutyo bwekuliba
40 oku'ja Kwomwāna womuntu. Mu biro ebyo abasaja babiri baliba mu kyālo; omu alitwālibwa, nomulala
41 alirekebwa: abakazi babiri (baliba) nga basa ku lubēngo; omu alitwāli-
42 bwa, nomulala alirekebwa. Kale mutunule; kubanga temumanyi lunaku bweruli Mukama wa'mwe
43 lwa'jirako. [d] Naye kino mukitegēre nti Alina enjuye singa yamanya ekisisimuka bwekiri omu'bi kyana-'jiramu, yanditunu'de, teyandirese
44 nyumbaye kusimibwa. [e] Mukale na-'mwe mweteketeke: kubanga mu kisēra kyemutalowōlezamu Omwā-
45 na womuntu kya'jiramu. [f] Kale aluwa nate omu'du oyo omwesigwa owamagezi, mukamawe gweyasigira abomunjuye, okubawānga e'mere
46 yābwe mu kisēra kyayo? [g] Omu'du oyo alina omukisa, mukamawe gwalisānga nga'ze ngakola bwatyo.
47 Mazima mbagamba nti alimusigira
48 ebintubye byona. Naye omu'du oyo omubi bwaligamba mu mutimagwe nti Mukama wānge alu'de;
49 era bwalisoka okukuba ba'du ba'ne, nokulya nokunywera awamu naba-
50 tamīvu; mukama womu'du oyo ali-'jira ku lunaku lwatalindiriramu,
51 ne mu kisēra kyatamanyi, alimutemamu ebitūndu bibiri, alimuwa omugabogwe wamu ne banānfusi: [i] mwe muliba okukāba nokuluma obujigi.

25 Mu biro ebyo obwakabaka obwomu'gulu bulifananyizibwa abawala ekumi, abātwāla etabāza
2 zābwe, nebagenda okusisinkana [a] anāwasa omugole. [b] Naye ba'nābwe abatāno bāli basirusiru, nabatāno
3 be balina magezi. Kubanga abasirusiru, bwebātwāla etabāza zābwe,
4 nebatetwālira mafuta: naye abalina amagezi nebatwāla mafuta mu macupa gābwe wamu netabāza zā-
5 bwe. Naye anāwasa omugole bweyalwāyo, [c] bona nebalōngota nebe-
6 baka. Naye ekiro mu 'tūmbi [d] newaba oluyogāno nti Laba, anāwasa omugole (a'ja)! Mufulume okumu-
7 sisinkana. Abawala bali bona nebalyoka bagolokoka, nebalongōsa
8 etabāza zābwe. Abasirusiru nebagamba abalina amagezi nti Mutuwe ku mafuta ga'mwe; kubanga
9 etabāza za'fe zigwērera. Naye abālina amagezi neba'damu, nebagamba nti Wo'zi tegatumale 'fena na'mwe: wakiri mugende eri aba-
10 tūnda, mwegulire. Nabo bewābāli bagenda okugula, anāwasa omugole na'ja; nabo abāli betesetese nebaingira naye mu mbaga eyobu-
11 gole: [e] olu'gi neru'galwawo. Oluvanyuma neba'ja nabo abawala bali
12 abalala, nebagamba nti [f] Mukama (wa'fe), mukama (wa'fe), tu'gulirewo. Naye na'damu nāgamba nti Mazima mbagamba nti [g] sibamanyi.
13 [i] Kale mutunule, kubanga temumanyi lunaku newakuba'de ekisēra.

[o] Is. 65. 8, 9.
[p] 2 Bas. 2. 9-11. Kub. 13. 13.
[r] Yok. 6. 37; 10. 28, 29. Bal. 8. 28-30.
[s] Yo. 2. 10, 31; 3. 15. Am. 5. 20. Kub. 6. 12.
[t] Dan. 7. 13.
[u] Zek. 12. 12.
[w] Mat. 16. 27. Ma'k. 13. 26. Kub. 1. 7.
[y] 1 Kol. 15. 52. 1 Bas. 4. 16.
[z] Zab. 102. 26. Is. 51. 6.
[a] Blk. 1. 7. 1 Bas. 5. 2. 2 Pet. 3. 10.
[b] Zek. 14. 7.
[c] Lub. 6. 3-5; 7. 5.
[d] Kub. 3. 3; 16. 15.
[e] 1 Bas. 5. 6.
[f] Lak. 12. 42. Bik. 20. 28. 1 Kol. 4. 2. Beb. 3. 5.
[g] Kub. 16. 15.
[i] Mat. 8. 12.
[a] Bef. 5. 29, 30. Kub. 19. 7; 21. 2, 9.
[b] Mat. 13. 47; 22. 10.
[c] 1 Bas. 5. 6.
[d] Mat. 24. 31. 1 Bas. 4. 16.
[e] Luk. 13. 25.
[f] Mat. 7. 21-23.
[g] Kab. 1. 12.
[i] Mat. 24. 42-44. Luk. 21. 36. 1 Kol. 16. 13. 1 Pet. 5. 8. Kub. 16. 15.

14 [k]Kubanga (buli) [l]ngomuntu eyali agenda okutambula munsi ndala, nāita aba'dube, nābalekera ebi-
15 ntubye. Nāwa omu etalanta tāno, omulala biri, omulala emu; [m]buli muntu ngobuīnzabwe bwebwali;
16 nāgenda. Amangwāgo oli eyawebwa etalanta etāno nāgenda nāzisūbula nāvisamu etalanta tāno e-
17 ndala. Bwatyo noli (eyawebwa) etalanta ebiri, nāvisamu ebiri e-
18 ndala. Naye oli eyawebwa emu nāgenda nāsima mu 'taka, nākweka
19 efeza ya mukamawe. Awo ebiro bingi bwebyaita, mukama waba-'du bali na'ja, nābala nabo omuwe-
20 ndo. Noli eyawebwa etalanta etāno na'ja nāleta etalanta etāno endala, nāgamba nti Mukama (wānge), wandekera etalanta tāno:
21 laba, navisamu etalanta tāno endala. Mukamawe nāmugamba nti Webale, (oli) mu'du mulūngi mwesigwa: wali mwesigwa mu bitono, ndikusigira ebingi: [n]ingira mu
22 sanyu lya mukamawo. Noli (eyawebwa) etalanta ebiri na'ja nāgamba nti Mukama (wānge), wandekera etalanta biri: laba navisamu
23 etalanta biri endala. Mukamawe nāmugamba nti Webale (oli) mu-'du mulūngi mwesigwa; wali mwesigwa mu bitono, ndikusigira ebingi: ingira mu sanyu lya mukamawo.
24 Noli eyawebwa etalanta emu na'ja nāgamba nti Mukama (wānge), nakumanya ngoli muntu muka'kanyavu ngokūngulira gyotasigira,
25 ngokung'anyiza gyotayiyira: nentya, neng'enda, nengikweka mu 'taka etalantayo: laba, eyiyo olina-
26 yo. Naye mukamawe na'damu nāmugamba nti Oli mu'du mubi mugayāvu, wamanya nti nkūngulira gyesasigira, nkung'anyiza gyesayi-
27 yira; kale kyakugwānira okugiwa abasūbuzi efeza yānge, nānge bwenandi'ze nandiwere'dwa eyānge
28 namagoba gāmu. Kale mumu'gyeko etalanta, mugiwe oli alina eta-
29 lanta ekumi. [o]Kubanga buli muntu alina aliwebwa, era aliba na bingi: naye atalina, ali'gyibwako
30 na kiri kyalinakyo. Nomu'du oyo ataliko kyagasa mumusūle [p]mu kisikiza ekyebwēru: mwe muliba okukāba nokuluma obujigi.
31 [r]Naye Omwāna womuntu bwali'jira mu kitībwakye, ne bamalaika bona (nga bali) naye, awo bwa-
32 litūla ku ntebe eyekitībwakye: [s]namawānga gona galikung'anyizibwa mu masoge: [t]naye alibayāwulamu ngomusūmba bwayāwulamu endiga
33 nembuzi: nendiga aliziteka ku mukonogwe ogwadyo, naye embuzi
34 ku mukono ogwa kono. Awo Kabaka aligamba abali ku mukonogwe ogwadyo nti Mu'je, 'mwe Kitānge beyawa omukisa, [u]musikire obwakabaka [v]obwabatekerwateke-
35 rwa okuva ku kutōnda Ensi: [w]kubanga nalina enjala nemumpa ekyokulya: [x]nalina enyōnta nemu-'nywesa: nali mugenyi nemunsuza;
36 (nali) [a]bwerēre nemunyambaza: nali mulwa'de nemu'nāmbula: [b]nali mu nvuba, nemu'ja mundaba.
37 Awo abatūkirivu balimu'damu nga bagamba nti Mukama (wa'fe), twakulaba di ngolina enjala netukulisa? oba ngolina enyōnta netuku-
38 nywesa? Era twakulaba di ngoli mugenyi netukusuza? oba ngoli
39 bwerēre netukwambaza? Era twakulaba di ngoli mulwa'de, oba mu
40 nvuba, netu'ja tukulaba? Ne Kabaka ali'damu alibagamba nti Mazima mbagamba nti [c]Nga bwemwakola omu kwabo baganda bānge abasinga obuto, mwakikola 'nze.
41 Awo alibagamba nabo abali ku mukonogwe ogwa kono nti [d]Muvewo wendi, 'mwe abakolimirwa, (mugende) mu muliro oguta'gwāwo ogwatekerwatekerwa [e]Setani ne
42 bamalaikabe: kubanga nalina enjala, temwampa kya kulya: nalina enyōnta, temwa'nywesa: nali mu-
43 genyi, temwansuza: (nali) bwerēre, temwanyambaza: mulwa'de, ne
44 mu nvuba, temwa'nāmbula. Awo nabo bali'damu, nga bagamba nti Mukama (wa'fe), twakulaba di ngolina enjala, oba ngolina enyōnta, oba mugenyi, oba bwerēre, oba mulwa'de, oba mu nvuba, netu-
45 takuwereza? Awo aliba'damu, ngagamba nti [f]Mazima mbagamba nti Nga bwemutākola omu kwa-
46 bo abasinga obuto, temwakikola nze. Ne [g]bano baligenda mu kiboneroze ekitagwāwo: naye abatūkirivu (baligenda) mu bulamu obuta'gwāwo.

26 Awo olwātūka Isa bweyamala ebigambo ebyo byona, nāga-
2 mba abaigirizwabe nti [a]Mumanyi nti olwebiri walibawo Okuitako, Nomwāna womuntu aliwebwayo
3 okukomererwe. [b]Awo bakabona abakulu nabaka'de babantu nebakung'anira mu kigāngo kya kabona asinga obukulu, eyaitibwa Kayafa;
4 nebatēseza wamu Isa okumukwasa
5 amagezi, bamu'te. Naye nebagamba nti Tuleme okumukwatira ku lunaku olukulu, abantu baleme o-
6 kukayāna.
6 [c]Naye Isa bweyali mu Besaniya,
7 munju ya Simoni omugēnge, omukazi na'ja gyali, eyalina ecupa eyamafuta agomugavu agomuwendo o-
8 mungi enyo, nāgamufukira ku mutwe, ngatu'de alya. [d]Naye abaigiri-

[k] Luk. 19. 12.
[l] Mat. 21. 33.
[m] Bal. 12. 6. 1 Kol. 12. 7, 11, 27. Bef. 4. 11.
[n] 2 Tim. 2. 12. Beb. 12. 2. 1 Pet. 1. 8.
[o] Yok. 15. 2.
[p] Mat. 8. 12. [r] Zek. 14. 5. Bik. 1. 11. 1 Bas. 4. 16. 2 Bas. 1. 7. Yud. 14. Kub. 1. 7. [s] Bal. 14. 10. 2 Kol. 5. 10. Kub. 20. 12. [t] Ez. 20. 38; 34. 17, 20. Mat. 13. 49.
[u] Bal. 8. 17. 1 Pet. 1. 4. 9; 3. 9. Kub. 21. 7. [v] 1 Kol. 2. 9. Beb. 11. 16. [w] Is. 58. 7. Ez. 18. 7. Yak. 1. 27. [x] Beb. 13. 2. 3 Yok. 5. [a] Yak. 2. 15, 16. [b] 2 Tim. 1. 16.
[c] Nge. 14. 31; 19. 17. Mat. 10. 42. Beb. 6. 10. [d] Zab. 6. 8. Mat. 7. 23. Luk. 13. 27. [e] 2 Pet. 2. 4. Yud. 6.
[f] Nge. 14. 31; 17. 5. Zek. 2. 8. Bik. 9. 5. [g] Dan. 12. 2. Yok. 5. 29. Bal. 2. 7.
[a] Ma'k. 14. 1. Luk. 22. 1. Yok. 13. 1. [b] Zab. 2. 2. Yok. 11. 47.
[c] Ma'k. 14. 3. Yok. 11. 1, 2; 12. 3. [d] Yok. 12. 4.

zwa bwebālaba, nebanyiga nebaga-
9 mba nti Gafu'de ki gano? Kubanga
gano singa gatūndi'dwa gandivu'de-
10 mu ebintu bingi, okuwa abāvu. Na-
ye Isa bweyategēra nābagamba nti
Munakuwaliza ki omukazi? kuba-
[e] Ma. 15. 11. 11 nga ankoze ekigambo ekirūngi. [e] Ku-
banga abavu bemulinabo bulijo;
12 naye [f] temuli nāuge bulijo. Kubanga
bwafuse amafuta gano ku mubiri
13 gwānge, anziraze okunzika. Mazi-
ma mbagamba nti Enjiri eno buli
gyenebūlirwānga munsi zona, na-
kyo omukazi ono kyakoze kināyo-
gerwāngako okumu'jukira.
[f] Ma'k. 14. 10. Luk. 22. 3. Yok. 13. 2, 30. 14 [g] Awo omu kwabo ekumi nababa-
biri, eyaitibwa Yuda Isukalyoti,
15 nāgenda eri bakabona abakulu, nā-
gamba nti [i] Mu'kiriza kumpa ki,
nānge ndimuwayo gyemuli? Ne-
bamugerera ebitūndu bya feza a-
16 makumi asatu. Nāsokera awo oku-
nonya e'bānga banāmuwayo.
[i] Zek. 11. 12. Mat. 27. 3. 17 [k] Naye ku (lunaku) olusokerwako
olwemigāti egitazimbulukuswa, a-
baigirizwa neba'ja eri Isa, nebaga-
mba nti Oyagala tutekeretekere
18 wa Okuitako gyonokulīra? Nāga-
mba nti Mugende mu kibuga ewa
gundi, mumugambe nti Omuigiriza
agambye nti Ekisēra kyānge kinā-
tera okutūka; ewuwo gyenālira O-
19 kuitako nabaigirizwa bānge. Aba-
igirizwa nebakola nga Isa bwaba-
lagi'de; nebatekateka Okuitako.
[k] Kuv. 12. 6, 18. Ma'k. 14. 12. Luk. 22. 7. 20 [l] Naye obu'de bwebwawungēra, nā-
tūla okulya nabaigirizwa ekumi
21 nababiri; era bāli balya, nāgamba
nti Mazima mbagamba nti omu
22 ku'mwe anāndyamu olukwe. Ne-
banakuwala nyo, nebatanula ki'no-
mu okumugamba nti Mukama (wā-
23 nge), ye 'nze? Naye na'damu nāga-
mba nti [m] Oyo akoze'za awamu nā-
nge mu kibya, yanāndyamu olukwe.
[l] Ma'k. 14. 17–21. Luk. 22. 14. Yok. 13. 21. [m] Zab. 41. 9. 24 Omwāna womuntu agenda, [n] nga
bweyawandikirwa: naye zisānze
omuntu oyo anālyamu olukwe O-
mwāna womuntu! kyandiba'de ki-
rūngi eri oyo singa teyazālibwa
25 omuntu oyo. Yuda, eyamulyamu
olukwe, na'damu nāgamba nti La-
bi, ye 'nze? Nāmugamba nti Gwo-
[n] Zab. 22. Is. 53. Dan. 9. 26. 26 yoge'de. [o] Era bāli bakyalya, [p] Isa
nātōla omugāti, neyebaza, nāgume-
nyamu; nāwa abaigirizwa, nāga-
mba nti Mutōle, mulye; [r] guno gwe
27 mubiri gwānge. Nātōla ekikōmpe,
neyebaza, nābawa, ngagamba nti
28 [s] Munywe ku kino 'mwena; kuba-
nga [t] kino gwe musai gwānge [u] o-
gwendagāno, oguyika [w] kulwabangi
29 olwoku'gyawo ebibi. Naye mbaga-
mba nti Siriinywa na katono oku-
soka lero ku guno ogubala ku mu-
zabibu, okutūsa ku lunaku luli lwe-
ndigunywa omugya awamu na'mwe
mu bwakabaka bwa Kitānge.
[e] Ma. 14. 22. Luk. 22. 19. [p] 1 Kol. 11. 23–25. [r] 1 Kol. 10. 16. [s] Ma'k. 14. 23. [t] Kuv. 24. 8. Lev. 17. 11. [u] Yer. 31. 31. [w] Mat. 20. 28. Bal. 5. 15. Beb. 9. 22. 30 Bwebāmala okuimba nebafuluma
(okugenda) ku lusozi olwa Zeituni.
31 Awo Isa nābagamba nti 'Mwe
'mwena munesitala kulwānge ekiro
kino: kubanga kyawandikibwa nti
[y] Ndikuba omusūmba, nendiga ezo-
32 mukisibo zirisāsānyizibwa. Naye
bwendimala okuzūkizibwa, [z] ndi-
bakulembera okugenda Egaliraya.
33 Naye Petero na'damu nāmugamba
nti Bona bwebanesitala kululwo,
34 'nze sesitale na katono. Isa nāmu-
gamba nti Mazima nkugamba nti
Mu kiro kino, enkoko eneba tenako-
kolima, ononegānira emirūndi esa-
35 tu. Petero nāmugamba nti Newa-
kuba'de nga kingwānira okufira a-
wamu nāwe, sikwegāne na katono.
Nabaigirizwa bona nebogera bwe-
batyo.
36 [a] Awo Isa nātūka nabo mu kifo
ekiitibwa Gesusemane, nāgamba a-
baigirizwabe nti Mutūle wano, ng'e-
37 nde eri nsabe. Nātwāla Petero na-
bāna ba Zebedayo bōmbi, nātanula
okunakuwala nokweralikirira enyo.
38 Awo nābagamba nti Omwoyo gwā-
nge guliko enaku nyingi, zigenda
kunzi'ta: mubēre wano, mutunule
39 nānge. Nātambulako katono, nā-
vūnama, nāsaba, nāgamba nti Ai
Kitānge, ekikōmpe kino kinveko,
oba kiinzika: naye, [b] si nga 'nze
bwenjagala, wabula nga 'gwe (bwo-
40 yagala). Na'da eri abaigirizwa, nā-
basānga nga bebase, nāgamba Pe-
tero nti Ka'zi temuinzi'za kutunula
41 nānge nesawa emu? [c] Mutunule
musabe, muleme okuingira mu ku-
kemebwa: omwoyo gwe gwagala
42 naye omubiri gwe munafu. Nate
nāgenda omulūndi ogwokubiri, nā-
saba, ngagamba nti Ai Kitānge, o-
banga kino tekiinza kunvako, wa-
bula 'nze okukinywa, kyoyagala ki-
43 kolebwe. Na'ja nate nābasānga nga
bebase, kubanga amaso gābwe gali
44 gakamba'ga. Nābaleka nate, nāge-
nda, nāsaba omulūndi ogwokusatu,
nāyogera nate ebigambo bimu na
45 biri. Awo na'ja eri abaigirizwa, nā-
bagamba nti Mwebakire dala kskа-
no, muwu'mule: laba, ekisēra ki-
nātera okutūka, Nomwāna womun-
tu awere'dwayo mu mikono gya-
46 balina ebibi. Muimuke tugende:
laba, andyamu olukwe anātera oku-
tūka.
47 [d] Yali akyayogera, laba, Yuda,
omu ku kumi nababiri, na'ja ngali-
na ebibina bingi ebirina ebitala ne-
mi'go, (nga bava) eri bakabona aba-
48 kulu nabaka'de babantu. Naye oyo
amulyamu olukweyabawa akaboneo-
ro, ngagamba nti Gwenānywegera,
49 nga ye wuyo: mumukwate. Ama-
ngwāgo na'ja awāli Isa, nāgamba
nti Mirembe, Labi; nāmunywegera
[y] Zek. 13. 7. [z] Mat. 28. 7, 10, 16. [a] Ma'k. 14. 22–35. Luk. 22. 39. Yok. 18. 1. [b] Yok. 5. 30; 6. 38. [c] Bef. 6. 18. [d] Ma'k. 14. 43. Luk. 22. 47. Yok. 18. 3.

50 nyo. Isa nāmugamba nti [c]Mu'nānge, (kola) kyo'jiri'de. Awo neba'ja,
Isa nebamu'sāko emikono, nebamu-
51 kwata. Laba, [f]omu kwabo abāli ne
Isa, nāgolola omukono, nāsōwola
ekitalakye, nātema omu'du wa ka-
bona asinga obukulu, nāmusalako
52 okutu. Awo Isa nāmugamba nti
Ekitalakyo ki'ze mu kifo kyakyo:
[g]kubanga abo bona abakwata ekita-
53 la balifa ekitala. Oba olowōza nti
siinza kwegairira Kitānge, naye a-
nāmpereza kakano [i]bamalaika oku-
54 singa legioni ekumi nebiri? Kale bi-
nātūkirira bitya ebyawandikibwa
nti [k]kigwānira okuba bwebityo?
55 Mu kisēra ekyo Isa nāgamba ebibīna
nti Muli ngaba'jiri'de omunyazi ne-
bitala nemi'go okunkwata? Natūlā-
nga buli lunaku mu yekalu nga nji-
56 giriza, nemutankwata. Naye kino
kyona kitūse, [l]bana'bi byebāwandi-
ka era bitūkirizibwe. Awo [m]abaigi-
rizwa bona nebamwabulira, ne-
ba'duka.
57 [n]Ne bali abākwata Isa, nebamu-
twāla ewa Kayafa kabona asinga o-
bukulu, abawandisi nabaka'de gye-
58 bākung'anira. Naye Petero nāmu-
vako enyuma wala, okutūka mu ki-
gāngo kya kabona asinga obukulu,
nāingira munda, nātūla nabawere-
59 za, alabe webina'kira. Naye baka-
bona abakulu nabomulukiko bona
nebanonya obujulirwa obwobuli-
60 mba ku Isa, balyoke bamu'te; ne-
batabulaba, newakuba'de [o]ngabaju-
lirwa abobulimba bangi aba'ja. Na-
61 ye oluvanyuma neba'ja [p]babiri, ne-
bagamba nti Onoyagamba nti [r]Nyī-
nza okumenya yekalu ya Katonda,
62 nokugizīmbira enaku esatu. Kabo-
na asinga obukulu nāimirira, nāmu-
gamba nti Toyanukula na katono?
kigambo ki bano kyebakulumiriza?
63 Naye [s]Isa nāsirika. Kabona asinga
obukulu nāmugamba nti Nkulāiza
Katonda omulamu, tubūlire obanga
'gwe Masiya, Omwāna wa Katonda.
64 Isa nāmugamba nti Oyoge'de: naye
mbagamba nti [t]Okusoka lero muli-
raba Omwāna womuntu [u]ngatu'de
ku mukono ogwadyo ogwamānyi,
65 nga'jira ku bire ebye'gulu. [w]Awo
Kabona asinga obukulu nāyuza e-
byambalobye, nāgamba nti Avo'de
Katonda: twagalira ki nate abaju-
lirwa? laba, muwuli'de kakano obu-
66 vōzibwe: mulowōza mutya? Ne-
ba'damu nebagamba nti [y]Agwāni'de
67 kufa. [z]Awo nebamuwāndira amā-
lusu mu masoge, nebamukuba ebi-
68 kōnde: [a]abalala nebamukuba empi,
nga bagamba nti Tulagule, Masiya:
āni akukubye?
69 [b]Naye Petero yali atu'de bwēru
mu kigāngo: omuwala na'ja gyāli,
nāgamba nti Nāwe wali wamu ne
70 Isa Omugaliraya. Naye neyegānira mu maso ga bona, ngagamba nti
71 Kyogamba sikimanyi. Naye bweyafuluma okutūka mu kisasi, (omuwala) omulala nāmulaba nāgamba abantu abāli awo nti Nono yali wa-
72 mu ne Isa Munazalesi. Neyegāna nate, nālāira nti Omuntu oyo simn-
73 manyi. Newaitawo e'bānga tono, abāli baimiri'de awo neba'ja nebagamba Petero nti Mazima nāwe oli mu'nābwe; kubanga enjogerayo e-
74 kutegēze'za. Awo nātanula okukolima nokulāira nti Omuntu oyo simumanyi. Amangwāgo enkoko ne-
75 kokolima. Pelero na'jukira ekigambo Isa kyeyagamba nti Enkoko eneba tenaba kukokolima ononegānira emirūndi esatu. Nāfuluma ebwēru, nākāba nyo amaziga.

27 Naye obu'de bwebwakya, [a]bakabona abakulu bona nabaka'de babantu nebatēsa wamu ebya Isa o-
2 kumu'ta: nebamusiba, nebamutwāla, [b]nebamuwayo eri Pirato owesaza.
3 Awo Yuda, eyamulyamu olukwe, bweyalaba ngomusāngo gumusinze, neyejusa, na'diza bakabona abakulu nabaka'de ebitūndu ebyo amakumi
4 asatu ebya feza, ngagamba nti Nayōnōna okulyamu olukwe omusai ogutalina kabi. Naye bo nebamugamba nti Guno (guli) ku'fe? mu-
5 sāngogwo. Efeza nāzisūla mu yekalu, [c]nāfuluma, nāgenda neyetuga.
6 Naye bakabona abakulu nebatwāla ebitūndu biri ebya feza, nebagamba nti Kya muzizo okubiteka mu gwanika lya Katonda, kubanga muwe-
7 ndo gwomusai. Nebatēsa, nebazigulamu olusuku lwomubūmbi, oku-
8 zīkāngamu abagenyi. Olusuku luli kyeruva luitibwa olusuku lwomu-
9 sai, ne kakano. Awo lwekyatūkirira ekyayogererwa mu na'bi Yeremiya, ngagamba nti [d]Nebatwāla ebitūndu ebya feza amakumi asatu, omuwendo gwoyo gwebālamula omuwendo, (abamu) ku bāna ba Isiraeri
10 gwebālamula; nebabi'gyamu olusuku lwomubūmbi, nga Mukama bweyandagira.
11 Naye Isa nāimirira mu maso gowesaza: owesaza nāmubūza ngagamba nti 'Gwe Kabaka Wabayudaya? naye Isa nāmugamba nti [e]Oyoge'de.
12 Bakabona abakulu nabaka'de bwebāmulopa, nāta'damu na katono.
13 Awo Pirato nāmugamba nti Towulira bigambo bino byebakulumiriza
14 bwebiri? Naye teyamu'damu na kigambo na kimu: owesaza nokwewu-
15 nya neyewunya nyo. Naye ku mbaga owesaza yalina empisa okusumululirānga ekibīna omusibe omu, gwe-
16 bāyagalānga. Era mu biro ebyo bā-

[c] Zab. 41. 9; 55. 13.
[f] Yok. 18. 10.
[g] Lub. 9. 6. Kub. 13. 10.
[i] 2 Basek. 6. 17.
[k] Is. 53. 7 neb.
[l] Kung. 4. 20.
[m] Yok. 18. 15.
[n] Ma'k. 14. 53. Luk. 22. 54. Yok. 18. 12, 13, 24.
[o] Zab. 27. 12; 35. 11.
[p] Ma. 19. 18.
[r] Mat. 27. 40. Yok. 2. 19.
[s] Is. 53. 7.
[t] Dan. 7. 13. Mat. 16. 27. Yok. 1. 51. Kub. 1. 7.
[u] Zab. 110. 1. Bik. 7. 55.
[w] 2 Basek. 18. 37; 19. 1.
[y] Lev. 24. 16. Yok. 19. 7.
[z] Is. 50. 6; 53. 3.
[a] Yok. 19. 3.
[b] Ma'k. 14. 66. Luk. 22. 56. Yok. 18. 16, 17, 25.

[a] Zab. 2. 2. Ma'k. 15. 1. Luk. 22. 66; 23. 1. Yok. 18. 28.
[b] Mat. 20. 19.
[c] 2 Sam. 17. 23. Bik. 1. 18.
[d] Zek. 11. 12, 13.
[e] 1 Tim. 6. 13.

lina omusibe omumanyi, aitibwa
17 Bala'ba. Awo bwebākung'ana, Pirato nābagamba nti Aluwa gwemwagala 'mubasumululire? Bala'ba, oba
18 Isa aitibwa Masiya? Kubanga yamanya nga bamuwesezayo bu'gya.
19 Naye bweyatūla ku ntebe eyemisāngo, mukaziwe nāmutumira, ngagamba nti Omuntu oyo omutūkirivu tomukola kintu na katono: *f* kubanga nalūmi'dwa lero bingi mu kiro'to kululwe. Naye bakabona aba-
20 kulu nabaka'de nebabūlirira ebibina
21 okusaba Bala'ba, bazikirize Isa. Naye owesaza na'damu nābagamba nti Kwabo bōmbi aluwa gwemwagala 'mubasumululire? Nebagamba nti
22 Bala'ba. Pirato nābagamba nti Kale nākola ntya Isa aitibwa Masiya? Bo-
23 na nebagamba nti Akomererwe. Naye nāgamba nti Lwaki? ekibi kyakoze kiruwa? Naye nebakayāna nyo,
24 nebagamba nti Akomererwe. Naye Pirato bweyalaba nga tasobole na katono, era nga bainze kukayāna, *g* nātōla ama'zi, nānāba mu ngalo mu maso gekibīna ngagamba nti 'Nze siriko kabi olwomusai gwomuntu ono omutūkirivu: musāngo gwa-
25 'mwe. Abantu bona neba'damu nebagamba nti *i* Omusaigwe (gubēre)
26 ku'fe, ne ku bāna ba'fe. Awo nābasumululira Bala'ba: naye *k* Isa nāmukuba enkoba nālyoka amuwayo okukomererwa.
27 *l* Awo baserikale bowesaza nebatwāla Isa mu kigāngo ekyemisāngo, nebamukung'anyizako ekitōngole
28 kyona. Nebamwambula, *m* neba-
29 mwambaza olugoye olumyufu. *n* Nebaluka engule eyama'gwa, nebagi'sā ku mutwegwe, nolumuli mu mukonogwe ogwadyo; nebafukamira mu masoge, nebamudūlira, nga bagamba nti Mirembe, Kabaka Wabayudaya! *o* Nebamuwāndira amalusu,
30 nebatōla olumuli luli nebamukuba
31 mu mutwe. Awo bwebāmala okumudūlira, nebamwambulako olugoye, nebamwambaza ebyambalobye, *p* nebamutwāla okumukomerera.
32 *r* Naye bwebāli bafuluma, *s* nebasisinkana omuntu Omukulene, erinyalye Simoni: nebamuwaliriza oyo
33 yetike omusalabagwe. *t* Bwebātūka mu kifo ekiitibwa Gologosa, amaku-
34 lu gakyo kifo kya kiwānga, *u* nebamuwa omwenge okunywa ogutabu'dwamu omusūsa: naye bweya-
35 legako, nātayagala kunywa. *w* Bwebāmala okumukomerera, *v* nebagabana ebyambalobye, nga bakuba a-
36 kalulu; nebatūla awo nebamutunu-
37 lira. *x* Neba'sā wa'gulu ku mutwegwe omusāngogwe oguwandiki'dwa nti ONO YE ISA KABAKA WA-
38 BAYUDAYA. *a* Awo abanyazi babiri nebakomererwa naye, omu ku
39 mukono ogwadyo, omulala ku gwa kono. *b* Nabāli baita nebamuvuma,
40 nga banyenya emitwe gyābwe, nga bagamba nti, 'Gwamenya *c* yekalu, agizimbira enaku esatu, werokole:
41 *d* obanga oli Mwāna wa Katonda, va ku musalaba o'ke. Bakabona abakulu nabawandisi nabaka'de nebadūla bwebatyo, nga bagamba nti Yalokola balala; tainza kwerokola ye-
42 'ka. Ye Kabaka wa Isiraeri; ave kakano ku musalaba, na'fe tunāmu-
43 'kiriza. *e* Yesiga Katonda; amulokole kakano, oba amwagala: kubanga yagamba nti Ndi Mwāna wa
44 Katonda. *f* Abanyazi abākomererwa naye era nabo nebamuvuma bwebatyo.
45 *g* Naye okuva ku sawa eyomukāga kyali kizikiza kunsi yona okutūka
46 ku sawa eyomwenda. Obu'de bwebwātūka ngesawa eyomwenda Isa nāyogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene, ngagamba nti Eri, Eri, lama sabakusani? amakulu gakyo nti *i* Katonda wānge, Katonda wānge, kiki
47 ekikundese'za? Naye abalala abāli baimiri'dewo, bwebāwulira, neba-
48 gamba nti Ono aita Eriya. Amangwāgo mu'nābwe omu na'dukana, nātōla ekisūmwa, *k* nāki'juza omwenge omukātufu, nāki'sā ku lumuli,
49 nāmunywesa. Naye abalala nebagamba nti Leka; tulabe nga Eriya
50 ana'ja okumulokola. Naye *l* Isa nāyogerera nate ne'dobozi 'dene, nāta
51 omwoyogwe. Laba, *m* e'gigi lyeyekalu neriyulikamu wabiri okuva wa'gulu okutūka wansi; ensi neka-
52 nkana; enjāzi nezatika: entāna nezibi'kuka; emirāmbo mingi egyabatukuvu abāli bebase negizūkizi-
53 bwa; nebava mu ntāna bweyamala okuzūkira, nebaingira mu kibuga ekitukuvu, abantu bangi nebabala-
54 ba. Naye omwāmi wekitōngole, na bali abāli naye nga batunulira Isa, bwebālaba ekikankano, nebigambo ebiba'dewo, nebatya nyo, nebagamba nti Mazima ono aba'de Mwāna
55 wa Katonda. Wāliwo nabakazi bangi abāimirira ewala nga balengera,
56 *n* abāitānga ne Isa okuva Egaliraya, abāmuwerezānga: *o* mwabo mwalimu Malyamu Magudalene, ne Malyamu nyina Yakobo ne Yose, ne nyina wabāna ba Zebedayo.
57 *p* Naye obu'de bwali buwungēra, na'ja omuntu omuga'ga, eyava Alimasaya, erinyalye Yusufu, era naye
58 yali muigirizwa wa Isa: oyo nāgenda eri Pirato, nāsaba omulāmbo
59 gwa Isa. Awo Pirato nālagira okugumuwa. Yusufu nātwāla omulāmbo, nāguzinga mu bafuta enjeru,
60 *r* nāguteka mu ntānaye empya, gyeyasima mu lwāzi: nāyiringisa e'jinja 'dene (nāli'sā) ku mulyāngo

f Ma'k. 15. 11. Luk. 23. 18. Yok. 18. 40.
g Ma. 21. 6.
i Ma. 19. 10. Bik. 5. 28.
k Is. 53. 5. Ma'k. 15. 15. Luk. 23. 16, 24, 25. Yok. 19. 1, 16.
l Ma'k. 15. 16. Yok. 19. 2.
m Luk. 23. 11.
n Zab. 69. 19. Is. 53. 3.
o Is. 50. 6.
p Is. 53. 7.
r Kubal. 15. 35. 1 Basek. 21. 13. Bik. 7. 58. Beb. 13. 12.
s Ma'k. 15. 21. Luk. 23. 26.
t Ma'k. 15. 22. Luk. 23. 33. Yok. 19. 17.
u Zab. 69. 21.
w Ma'k. 15. 24. Luk. 23. 34. Yok. 19. 24.
v Zab. 22. 18.
x Ma'k. 15. 26. Luk. 23. 38. Yok. 19. 19.
a Is. 53. 12. Ma'k. 15. 27. Luk. 23. 32, 33. Yok. 19. 18.
b Zab. 22. 7; 109. 25.
c Mat. 26. 61. Yok. 2. 19.
d Mat. 26. 63.
e Zab. 22. 8.
f Luk. 23. 39.
g Am. 8. 9. Ma'k. 15. 33. Luk. 23. 44.
i Zab. 22. 1.
k Zab. 69. 21.
l Ma'k. 15. 37. Luk. 23. 46.
m Kuv. 26. 31. 2 Byom. 3. 14.
n Luk. 8. 2, 3.
o Ma'k. 15. 40.
p Ma'k. 15. 42. Luk. 23. 50. Yok. 19. 38.
r Is. 53. 9.

61 gwentāna, nāgenda. Wāliwo Malyamu Magudalene, ne Malyamu owokubiri, nga batu'de mu maso gentāna.
62 Naye enkya, lwe (lunaku) olwa-'dirira Olwokutekateka, bakabona abakulu Nabafalisayo nebakung'a-
63 nira ewa Pirato, nebagamba nti Omwāmi, tu'juki'de omulimba oyo nti yagamba ngakyali mulamu nti
[s] Yok. 2. 19. [s] Enaku bweziriitawo esatu ndizūkira. Kale lagira bakūmire dala amalālo okutūsa ku lunaku olwokusatu, abaigirizwabe batera oku'ja okumu'ba, bagambe abantu nti Azūki'de mu bafu: era okukyāma okwoluvanyuma kulisinga kuli okwaso-
65 ka. Pirato nābagamba nti Mulina abakūmi: mugende, mugakūmire
66 dala nga bwemuinza. Nabo nebagenda, nebagakūmira dala amalālo,
[t] Dan. 6. 17. [t] e'jinja nebali'sāko akabonero, nabakūmi nga webali.

28 [a] Naye olunaku olwa sabiti bwerwali lugenda oku'gwāko, (ngolunaku) olwoluberyeberye olwomusānvu lunātera okukya, Malyamu Magudalene [b] ne Malyamu owoku-
2 biri neba'ja okulaba amalālo. Laba, newabawo ekikankano ekinene kunsi; kubanga malaika wa Mukama yava mu 'gulu, na'ja nāyiringisa
3 e'jinja okuli'gyawo, nālitūlako. Naye ekifananyikye kyali nga kumyānsa, nengoyeze zāli zitukula ngo-
4 muzira: era entisaye nekankanya
5 abakūmi, nebaba nga bafu'de. Naye malaika na'damu nāgamba abakazi nti 'Mwe temutya: kubanga 'manyi nga munonya Isa eyakome-
6 rerwa. Tali wano; kubanga azūki'de, [c] nga bweyagamba. Mu'je, mulabe ekifo Mukama weyagalamira. Mugende māngu, mubūlire abaigirizwabe nti Azūki'de mu bafu; laba, [d] abakulembera (okugenda) Egaliraya; gyemulimulabira: laba,
8 mbabūli'de. Nebava māngu ku ntāna, nentisa nesanyu lingi, neba-'dukana okubūlira abaigirizwabe.
9 Laba, [e] Isa nābasisinkana, nāgamba nti Mirembe. Neba'ja nebamukwa-
10 ta ebigere, nebamusinza. Awo Isa nābagamba nti Temutya: mugende mubūlire [f] baganda bānge bagende Egaliraya, gyebalindabira.
11 Naye bwebāli bagenda, laba abakūmi abamu neba'ja mu kibuga, nebabūlira bakabona abakulu byona
12 ebiba'deyo. Nebakung'ana wamu nabaka'de, nebatēsa wamu, nebaba-
13 wēra baserikale efeza nyingi, nebagamba nti Mugambānga nti Abaigirizwabe ba'ja ekiro, nebamu'ba
14 'fe nga twebase. Naye ekigambo kino bwekiribūlirwa owesaza, 'fe tulimuwoyawoya, na'mwe tuliba-
15 'gyako omusāngo. Nabo nebatwāla efeza, nebakola nga bwebāwērerwa: ekigambo kino nekibuna mu Bayudaya, okutūsa lero.
16 Naye abaigirizwa ekumi nomu nebagenda Egaliraya, ku lusozi Isa
17 gyeyabalagira. Bwebāmulaba nebamusinza: naye abalala nebabū-
18 sabūsa. Isa na'ja nāyogera nabo, nāgamba nti [g] Mpere'dwa obuinza
19 bwona mu 'gulu ne kunsi. [h] Kale mugende, [k] mufūle amawānga gona abaigirizwa, nga mubabatiza okuingira mu linya lya Kita'fe Nomwā-
20 na Nomwoyo Omutukuvu; [l] nga mubaigiriza okukwata byona byenabalagira 'mwe: era, laba, 'nze ndi wamu na'mwe enaku zona, okutūsa emirembe gino lwegiri'gwāwo.

[a] Mat. 26. 32.
[s] Ma'k. 16. 9. Yok. 20. 14.
[f] Beb. 2. 11.
[g] Dan. 7. 13, 14. Mat. 11. 27; 16. 28. Luk. 1. 32; 10. 22. Yok. 3. 35; 5. 22; 13. 3; 17. 2. Bik. 2. 36. Bal. 14. 9. 1 Kol. 15. 27. Bef. 1. 10, 21. Baf. 2. 9, 10. Beb. 1. 2; 2. 8. 1 Pet. 3. 22. Kub. 17. 14.
[h] Ma'k. 16. 15.
[k] Is. 52. 10. Luk. 24. 47. Bik. 2. 38, 39. Bal. 10. 18. Bak. 1. 23.
[l] Bik. 2. 42.

[a] Mat. 12. 40; 17. 23.
[b] Mat. 27. 56.

ENJIRI NGA BWEYAWANDIKIBWA

MA'KO.

1 Okusoka kwenjiri ya Isa Masiya, Omwāna wa Katonda.
2 Nga bwekyawandikibwa mu na-'bi Isaya nti
[a] Laba, 'nze ntuma omubaka wānge mu masogo,
Alirongōsa olugūdolwo;
3 [b] E'dobozirye ayogerera wa'gulu mu 'dūngu nti
Mulongōse olugūdo lwa Mukama,
Mulung'amye amakuboge;
4 Yokana ya'ja eyabatiza mu 'dūngu nābūlira okubatizibwa okwokwene-
5 nya olwoku'gyibwako ebibi. Nensi yona Eyebuyudaya Nabeyerusalemi bona nebavayo neba'ja gyali nebabatizibwa ye mu mu'ga Yoludani
6 nga bātula ebibi byābwe. Ne Yokana yayambalānga byōya bya ng'amira, nolukoba lwe'diba mu kiwatokye, ngalya [c] nzige nomubisi gwe-
7 njuki ezomunsiko. Nābūlira ngagamba nti A'ja enyuma wānge yansinga amānyi, 'sō sisānira kukutama kutugulula lukoba lwa ngato-
8 ze. 'Nze [d] nababatiza nama'zi, na-

[a] Mala. 3. 1.
[b] Is. 40. 3.
[c] Lev. 11. 22.
[d] Bik. 1. 5; 11. 16; 19. 4.

ye oyo alibabatiza [c] Nomwoyo Omutukuvu.
9 [d] Awo olwātuka mu naku ezo Isa nāva Enazalesi Ekyegaliraya na'ja okubatizibwa Yokana mu Yoludani.
10 [e] Amangwāgo bweyava mu ma'zi, nālaba e'gulu nga liyulise, nomwoyo (ngali) nge'jiba nga'ka kuye:
11 ne'dobozi nerifuluma mu 'gulu (erigamba nti) 'Gwe [f] Mwāna wānge gwenjagala gwensanyukira enyo.
12 [g] Amangwāgo Omwoyo nāmugo-
13 bera mu 'dūngu. Nāmalayo mu 'dūngu enaku amakumi ana ngakemebwa Setani; nāba wamu nensolo; bamalaika nebamuwereza.
14 [i] Awo oluvanyuma Yokana ngamaze okuwebwayo, Isa na'ja Ega-
15 liraya, [m] ngabūlira enjiri ya Katonda, ngagamba nti [n] Ekisēra kitūse, obwakabaka bwa Katonda busembe'de, mwenenye, mu'kirize enjiri.
16 [o] Bweyali ngaita ku lubalama lwenyanja Eyegaliraya nālaba Simoni ne Andereya muganda wa Simoni nga basūla omugonjo mu
17 nyanja, kubanga bāli bavubi. Isa nābagamba nti Mu'je muite nānge,
18 ndibafūla abavubi babantu. Amangwāgo nebalekawo emigonjo ne-
19 bagenda naye. Bweyasemberayo mu maso katono, nālaba Yakobo omwāna wa Zebedayo ne Yokana mugandawe, abo bōmbi bāli mu
20 lyāto nga bayūnga emigonjo. Amangwāgo nābaita: nebalekawo kitābwe Zebedayo nabo abakolera empēra mu lyāto, nebamugoberera.
21 [p] Nebaingira Ekaperunaumu; amangwāgo ku lunaku lwa sabiti nāingira mu kung'aniro nāigiriza.
22 Nebawunīkirira olwokuigirizakwe: kubanga yabaigiriza nga ye nyini
23 buīnza, 'sō si nga bawandisi. Amangwāgo mu kung'aniro lyābwe mwalimu omuntu aliko omuzimu omubi; negukāba nga gugamba
24 nti Tuvunāna ki 'fe nāwe, Isa Owenazalesi? o'ze kutuzikiriza? nkumanyi 'gwe, 'gwoli Mutukuvu wa
25 Katonda. Isa nāgubogolera nga-
26 gamba nti Bunira, 'muveko. Omuzimu omubi negumutāgula negukāba e'dobozi 'dene negumuvako.
27 Nebewunya bona, nebebūzaganya nga bagamba nti Kiki kino? okuigiriza kugya! alagira nobuinza e-
28 mizimu emibi negimuwulira. Amangwāgo etutumolye neribuna ensi yona erirānye Egaliraya.
29 [r] Amangwāgo bwebāfuluma mu kung'aniro nebagenda wamu ne Yakobo ne Yokana mu nyumba ya
30 Simoni ne Andereya. Awo nyina mukazi wa Simoni yali ngagala-
31 mi'de ngalwa'de omusu'ja; amangwāgo nebamubūlira bwali: na'ja

nāmukwata ku mukono nāmugolokosa, omusu'ja negumuwonako, nābawereza.
32 [s] Awo olwe'gulo, enjuba ngegu-
'de, nebamuletera abalwa'de bona,
33 nabo abaliko emizimu. Nekibuga kyona nekikung'anira ku waukaki.
34 Nāwonya bangi abāli balwa'de endwa'de nyingi, nāgoba emizimu mingi, nātagiganya kwogera kubanga gyamumanya.
35 [t] Awo mu makya enyo, nga bukyali kiro, nāgolokoka nāfuluma, nāgenda mu 'dūngu, nāsabira eyo.
36 Simoni nabo abāli naye nebamu-
37 goberera; nebamulaba nebamuga-
38 mba nti Bona bakunonya. Nābagamba nti Tugende awalala mu bibuga ebiri okumpi mbūlire neyo;
39 [u] kubanga ekyo kyena'jirira. [w] Nāingira mu makung'aniro gābwe mu Galiraya yona, ngabūlira ngagoba emizimu.
40 [y] Omugēnge na'ja gyali, ngamwegairira ngamufukamirira, ngamugamba nti Bwoyagala, oinza oku-
41 'nongōsa. Nāmusāsira nāgolola omukonogwe nāmukwatako nāmu-
42 gamba nti Njagala; longōka. Amangwāgo ebigēngebye nebimuwo-
43 nako nālongōka. Nāmukūtira nyo, amangwāgo nāmusindika nāmugamba nti Laba tobūlirako muntu;
44 naye genda weyoleke eri kabona, oweyo olwokulongōkakwo [z] Musa byeyalagira okuba omujulirwa gye-
45 bali. Naye nāfuluma, nāsoka okukibūlira enyo nokubunya ekigambo, nokuīnza nātainza (Isa) okuingira nate mu kibuga mu lwātu, naye yali bwēru mu malūngu; neba'ja gyāli nga bava wona wona.

2 Awo enaku bwezaitawo [a] nāingira nate mu Kaperunaumu, nekiwu-
2 lirwa ngali munju. Nebakung'ana bangi, nokugyāwo nebatagyāwo nate newakuba'de mu mulyāngo: nā-
3 bagamba ekigambo. Neba'ja abāleta omulwa'de akōzimbye nga ba-
4 mwetise bana. Naye bwebālemwa okumusemberera olwekibīna, nebabi'kula wa'gulu ku nyumba weyali: nebawu'mula nebamu'siza ku kitanda kweyali agalami'de akō-
5 zimbye. Isa bweyalaba oku'kiriza kwābwe nāgamba akōzimbye nti Mwāna wānge, ebibibyo biku'gyi-
6 'dwako. Naye wāliwo abawandisi abamu nga batu'de nga balowōza
7 mu mitima gyābwe nti Ono kiki ekimwogeza bwatyo? Avōla: [b] āni ainza oku'gyako ebibi wabula omu,
8 ye Katonda? Amangwāgo Isa bweyategēra mu mwoyogwe nga balowōza bwebatyo munda yābwe nābagamba nti Kiki ekibalowōzesa
9 ebyo mu mitima gya'mwe? Ekyā-

[c] Is. 44. 3. Yo. 2. 28. Bik. 2. 4; 10. 45; 11. 15, 16. 1 Kol. 12. 13.
[d] Mat. 3. 13. Luk. 3. 21.
[e] Yok. 1. 32.
[f] Zab. 2. 7. Ma'k. 9. 7.
[g] Mat. 4. 1. Luk. 4. 1.
[i] Mat. 4. 12.
[m] Mat. 4. 23.
[n] Dan. 9. 25. Bag. 4. 4.
[o] Mat. 4. 18. Luk. 5. 4.
[p] Mat. 4. 13. Luk. 4. 31.
[r] Mat. 8. 14. Luk. 4. 38.
[s] Awo olwe'gulo, enjuba ngegu-'de, nebamuletera abalwa'de bona, nabo abaliko emizimu. Nekibuga kyona nekikung'anira ku waukaki. Mat. 8. 16. Luk. 4. 40.
[t] Awo mu makya enyo, nga bukyali kiro, nāgolokoka nāfuluma, nāgenda mu 'dūngu, nāsabira eyo. Luk. 4. 42.
[u] kubanga ekyo kyena'jirira. [w] Nāingira mu makung'aniro gābwe mu Galiraya yona, ngabūlira ngagoba emizimu. Is. 61. 1. Mat. 4. 23. Luk. 4. 44.
[y] Omugēnge na'ja gyali, ngamwegairira ngamufukamirira, ngamugamba nti Bwoyagala, oinza oku-'nongōsa. Mat. 8. 2. Luk. 5. 12.
[z] Musa byeyalagira okuba omujulirwa gyebali. Lev. 14. 2, 4, 10.
[a] Awo enaku bwezaitawo nāingira nate mu Kaperunaumu, nekiwulirwa ngali munju. Mat. 9. 1. Luk. 5. 17.
[b] Yoh. 1. 4. 4. Is. 43. 25.

ngu kiruwa, okugamba akōzimbye nti Ebibibyo biku'gyi'dwako; nantiki okugamba nti Golokoka, we-
10 tike ekitandakyo, ogende? Naye mumanye nga Omwāna womuntu alina obuīnza kunsi oku'gyako ebibi [nāgamba akōzimbye nti] Nkuga-
11 mba, Golokoka, wetike ekitanda-
12 kyo, o'deyo mu nyumbayo. Nāgolokoka, neyetika amangwāgo ekitanda, nāfuluma mu maso gābwe bona; awo nebewunya bona nebagulumiza Katonda nga bagamba nti Tetulabāngako bwetuti.

13 Nāvawo nate nāgenda ku lubalama lwenyanja; ebibīna byona
[c] Mat. 9. 9. Luk. 5. 27. 14 neba'ja wāli, nābaigiriza. [c]Awo bweyali ngaita, nālaba Levi omwāna wa Alufayo ngatu'de mu gwōlezo, nāmugamba nti Ita nānge.
15 Nāgolokoka nāita naye. Awo bweyali ngatu'de mu nyumba yovo ngalya, abawōza bangi nabalina ebibi nebatūla wamu ne Isa nabaigirizwabe; kubanga bāli bangi, a-
16 bāgenda naye. Abawandisi abomu Bafalisayo bwebāmulaba ngalya wamu nabalina ebibi nabawōza, nebagamba abaigirizwabe nti Alya era anywera wamu nabawōza na-
17 balina ebibi. Awo Isa bweyawulira nābagamba nti [d]Abalamu tebetāga musāwo, wabula abalwa'de: sa'ja kuita batūkirivu wabula abalina ebibi.

[d] 1 Tim. 1. 15.

[e] Mat. 9. 14. Luk. 5. 33. 18 [e]Awo abaigirizwa ba Yokana Nababafalisayo bāli nga basība; neba'ja nebamugamba nti Kiki abaigirizwa ba Yokana nabaigirizwa Bafalisayo ekibasībya, abaigiri-
19 zwabo nga tebasība? Isa nābagamba nti Abāna bobugole bainza batya okusība awasi'za omugole ngali nabo? mu biro byona nga balinaye awasi'za omugole, tebainza
20 kusība. Naye enaku ziritūka, awasi'za omugole lwaliba'gyibwako, nebalyoka basība ku lunaku olwo.
21 Tewali muntu atunga ekiwero ekyolugoye olugya ku kyambalo ekika'de; obanga si bwekityo kiri ekyokukizibawo kikutula kiri, ekika'de ekigya, ekituli nekyeyongera.
22 Era tewali muntu afuka omwenge omusu mu nsawo ezamaliba enka-'de: obanga si bwekityo omwenge gwabya ensawo ezamaliba, omwenge negufafāgana nensawo ezamaliba; naye omwenge omusu (gufukibwa) mu nsawo ezamaliba empya.

[f] Mat. 12. 1. Luk. 6. 1. 23 [f]Awo olwātūka yali ngatambula mu nimiro ku lunaku lwa sabiti; abaigirizwabe nebatanula okugenda
[g] Ma. 23. 25. 24 [g]nga banoga ebirimba. Abafalisayo nebamugamba nti Laba, kiki ekibakoza ekyomuzizo ku lunaku
[h] 1 Sam. 21. 6. 25 lwa sabiti? Nābagamba nti [h]Temusomāngako Daudi kyeyakola, bweyali nga yetāga, nālūnwa enjala
26 ye nabo beyalinabo? Bweyaingira mu nyumba ya Katonda, Abiasali bweyali nga ye kabona asinga obukulu, nālya emigāti egyokulaga, [k]egyomuzizo okulibwako wabula bakabona, nāgiwa ne beyalinabo?
27 Nābagamba nti Sabiti yabāwo kulwa muntu, 'sō omuntu si kulwa
28 sabiti: bwekiti Omwāna womuntu ye mukama wa sabiti nayo.

[k] Kuv. 29. 32, 33. Lev. 24. 9.

3 [a]Nāingira nate mu kung'aniro; mwalimu omuntu eyalina omu-
2 konoogukaze. Nebamulabirira nganamuwonyeza ku lunaku lwa sa-
3 biti, era bamulope. Nāgamba omuntu eyalina omukono ogukaze
4 nti Imirira wakati awo. Awo nābagamba nti Kye kirūngi ku lunaku lwa sabiti okukola obulūngi nantiki okukola obubi? kuwonya bulamu nantiki ku'ta? Naye ne-
5 basirika busirisi. Bweyabetōlōza amaso nobusūngu, nganakuwa'de olwokuka'kanyala kwemitima gyābwe, nāgamba omuntu nti Golola
6 omukonogwo. Nāgugolola: omukonogwe neguwona. Amangwāgo [b]Abafalisayo nebavamu nebatēsa Nabakerodiani kuye, bwebanāmuzikiriza.

[a] Mat. 12 9. Luk. 6. 6.

[b] Mat. 12. 14.

7 Awo Isa nabaigirizwabe nebagenda ku nyanja, ebibīna bingi nebimugoberera ebyava Egaliraya
8 Nebuyudaya Neyerusalemi ne Idumaya nemitala wa Yoludani, nabalirānye Etulo ne Sidoni, ekibīna kinene, bwebāwulira byeyakola, ne-
9 ba'ja gyali. Nāgamba abaigirizwabe eryāto etono okumuvānga okumpi olwebibīna baleme okumunyi-
10 giriza; kubanga yawonya bangi, nokugwa (abalwa'de) nebamugwako bamukwateko, bona abāli balina e-
11 bibonobono. Emizimu emibi nagyo bwegyamulaba negigwa mu masoge negikāba nga gigamba nti 'Gwe
12 [c]Mwāna wa Katonda. Nāgikūtira nyo gireme okumwātikiriza.

[c] Mat. 14. 33.

13 [d]Awo nālinya ku lusozi nābaita gyali bayagala ye'ka: nebagenda
14 gyāli. Nāyāwulamu ekumi nababiri okubērānga awamu naye, era
15 abatumēnga okubūlira, nokuba no-
16 buīnza okugobānga emizimu: [e]Si-
17 moni nāmutūma erinya Petero; ne Yakobo omwāna wa Zebedayo, ne Yokana, muganda wa Yakobo; nabo nabatūma amanya Boanerege, amakulu galyo nti Bāna ba kubwā-
18 tuka: ne Andereya ne Firipo, ne Batolomayo, ne Matayo, ne Tomasi, ne Yakobo omwāna wa Alufayo, ne Sadayo, ne Simoni Omukananaye,
19 ne Yuda Isukalyoti, ye yamulyamu olukwe.
20 Na'ja mu nyumba, ekibīna neki-

[d] Mat. 10. 1. Luk. 6. 12; 9. 1.

[e] Yok. 1. 42.

kung'ana nate, nokuīnza nebataīnza
21 na kulya 'mere. Awo ababe bwe-
bāwulira nebafuluma okumukwata,
/ Yok. 7. 5. 22 /kubanga bāgamba nti Alaluse. A-
wo abawandisi abaserengetā okuva
Eyerusalemi nebagamba nti Alina
Beeruzebuli, era nti Agoba emizimu
23 kubwa mukulu wa mizimu. Nābaita
gyāli, nābagambira mu ngero nti
Setani aīnza atya okugoba Seta-
24 ni? Obwakabaka bwebwāwukana-
mu bwo bwo'ka, obwakabaka obwo
25 tebuīnza kuīmirira. Nenyumba
bweyāwukanamu yo yo'ka, enyumba
26 eyo teriīnza kuīmirira. Era oba-
nga Setani yegolokoke'deko ye ye-
'ka, nāyāwukanamu, taīnza kuīmi-
/ Is. 49. 24. 27 rira, naye a'gwāwo. / Naye tewali
muntu aīnza okuingira mu nyumba
yomuntu owamānyi okunyaga ebi-
ntubye, nga tasose kusiba oyo owa-
mānyi, nālyoka anyaga enyumbaye.
/ 1 Yok. 5. 16. 28 / Mazima mbagamba nti Abāna ba-
bantu balisonyibwa ebibi byābwe
byona, nobuvōzi bwābwe bwebali-
29 vōla bwona; naye ye yena anāvōlānga
Omwoyo Omutukuvu talina ku-
sonyibwa emirembe nemirembe, na-
ye azi'za omusāngo ogwekibi ekye-
30 mirembe nemirembe: kubanga bā-
yogera nti Alina omuzimu omubi.
h Mat. 12. 46. Luk. 8. 19. 31 hAwo nyina ne bagandabe neba-
'ja, nebamutumira nebamuita nga
32 bāīmiri'de wa bwēru. Nekibīna kya-
li kitu'de nga bamwetōlo'de; neba-
mugamba nti Laba, nyoko ne baga-
ndabo bali wa bwēru bakunonya.
33 Nāba'damu ngagamba nti Mānge
34 yāni ne baganda bānge? nābetōlōza
amaso abāli batu'de enjui zona nga
bamwetōlo'de nāgamba nti Laba,
35 mānge ne baganda bānge! Kubanga
buli muntu yena anākolānga Katon-
da byayagala, oyo ye muganda wā-
nge, ye mwanyinaze, ye mānge.

c Mat. 13. 1. Luk. 8. 4. **4** a Atē nātanula okuigiriza ku luba-
lama lwenyanja. Ekibīna kinene
nyo nekikung'anira wali, nokusāba-
la nāsābala mu lyāto, nātūla mu
nyanja; ekibīna kyona nekibēra ku
2 nyanja ku 'tale. Nābaigiriza bingi
mu ngero, nābagamba mu kuigiri-
3 zakwe nti Muwulire; laba, omusizi
4 nāfuluma okusiga: awo olwātuka
bweyali ngasiga, ezimu nezigwa ku
ma'bali ge'kubo, enyonyi nezi'ja ne-
5 zizirya. Nendala nezigwa awali e-
njāzi awatali 'taka lingi; amangwā-
go nezimera, kubanga e'taka terya-
6 li gwānvu: enjuba bweyayāka, ne-
ziwotōkerera; era kubanga tezalina
7 mizi, nezikala. Endala nezigwa
awali ama'gwa, ama'gwa negaloka,
8 negasizisa nezitabala bibala. Enda-
la nezigwa ku 'taka edūngi, bnezi-
bala ebibala nebikula nebyeyonge-
ra; nezizāla okutūsa amakumi asa-
tu, era okutūsa enkāga, era okutūsa
9 ekikumi. Nāgamba nti Alina amatu
agokuwulira, awulire.
10 Awo bweyali ye'ka, abo abāli ba-
mwetōlo'de nekumi nababiri neba-
11 mubūza engero. Nābagamba nti
'Mwe mwawebwa ekyāma kyobwa-
kabaka bwa Katonda: naye bali a-
bebwēru, byona bibabērera mu nge-
12 ro: bwebalaba balabe, nebatetege-
reza; era bwebawulira bawulire,
nebatategēra; mpo'zi baleme oku-
13 kyūka nate, okusonyibwa. Nāba-
gamba nti Temumanyi lugero luno? kale mulitegēra mutya enge-
14 ro zona? Omusizi asiga kigambo.
15 Bano be bokuma'bali ge'kubo, eki-
gambo wekisigibwa; awo bwebawu-
lira, amangwāgo Setani na'ja na-
'gyamu ekigambo ekyasigibwa mu-
16 bo. Ne bano bwebatyo be bali aba-
sigibwa awali enjāzi, abo, bwebawu-
lira ekigambo, amangwāgo baki 'ki-
17 riza nesanyu; nebataba na mizi mu-
bo, naye balwāwo ekisēra ekitono;
awo bwewabawo okulaba enaku oba
kui'ganyizibwa olwekigambo, ama-
18 ngwāgo besitala. Nabalala be bali
abasigibwa awali ama'gwa; abo,
19 bwebawulira ekigambo, awo emita-
wana gyensi c nobulimba bwobuga-
'ga, nokwegōmba kwebirala byona
bwebiingira bizisa ekigambo, neki-
20 tabala: nabo be bali abasigibwa a-
wali e'taka edūngi; abawulira eki-
gambo, abaki'kiriza, ababala ebiba-
la amakumi asatu, nenkāga, neki-
kumi.
d Mat. 5. 15. Luk. 8. 16; 11. 33. 21 dNābagamba nti Etabāza erete-
bwa okutekebwa munda weki'bo na-
ntiki munda wekitanda, neteteke-
22 bwa wa'gulu ku kikōndo? Kubanga
tewali kikwekebwa, naye kirimanyi-
bwa; newakuba'de ekyakisibwa, na-
23 ye kirirabika lwātu. Buli alina a-
24 matu agokuwulira, awulire. Nāba-
gamba nti Mweküme kyemuwulira:
e Mat. 7. 2. Luk. 6. 38. emu kigera mwemugera na'mwe
mwemuligererwa: era mulyonge-
25 rwako. Kubanga alina aliwebwa:
natalina ali'gyibwako nekyo kyali-
nakyo.
26 Nāgamba nti Obwakabaka bwa
Katonda / bwebuti, ngomuntu bwa-
27 yiwa ensigo ku 'taka; neyebaka nā-
golokoka ekiro nemisana, nensigo
nemeruka nekula, ye nga tamanyi
28 bwemeruse. Ensi ebala yo'ka, oku-
soka kalagala, ate kirimba, ate ng'ā-
29 no enkulu mu kirimba. Naye e'mere
bweyengera, amangwāgo g a'sāko
ekiwabyo, kubanga okukūngula ku-
tūse.
30 Nāgamba nti h Tunābufananya tu-
tya obwakabaka bwa Katonda? Na-
ntiki tunābunyonyolera ku kifana-
31 nyi ki? Bufanana ngakaweke aka
kaladali, ako, bwekasigibwa ku 'ta-

/ Mat. 13. 24.

g Kub. 14. 18.

h Mat. 13. 31. Luk. 13. 18. Bik. 2. 41; 4. 4; 5. 14; 19. 20.

b Yok. 15. 5. Bak. 1. 6.

c 1 Tim. 6. 9, 17.

ka, newakuba'de nga ke katono okukira ensigo zona eziri munsi, naye
32 bwekasigibwa, kakula, kaba kanene okukira enva zona, kasūla amatabi amanene; kale era enyonyi ezomu-'bānga neziinza okutūla wansi wekisikirize kyagwo.
[b] Mat. 13. 34. Yok. 16. 12. 33 [b]Nābagamba ekigambo mu ngero nyingi ngezo, nga bwebainza okukiwulira: teyayogera nabo awatali lugero: naye nātegēzānga abaigirizwabe ye byona mu kyāma.
[i] Mat. 8. 18, 23. Luk. 8. 22. 35 [i]Awo ku lunaku olwo bwebwali buwunge'de, nābagamba nti Tuwunguke tutūke emitala weri.
36 Bwebāleka ekibīna, nebamutwālira mu lyāto, nga bweyali. Era namāto amalala gāli naye.
37 Awo omuyaga mungi negu'ja, amayengo negayika mu lyāto, neryāto lyali nga ligenda
38 oku'jula. Ye ye nyini yali yebase mu kiwenda ku kigugu, nebamuzukusa, nebamugamba nti Omuigiriza, tofayo nga tufa?
39 Nāzukuka, nābogolera omuyaga, nāgamba enyanja nti Sirika, tēka. Omuyaga negukakana, neba ntēfu nyo.
40 Nābagamba nti Kiki ekibatīsa? Temunaba kuba
41 na ku'kiriza? Nebatya entīsa nene, nebagambagana nti Kale ono yāni, kubanga omuyaga nenyanja bimuwulira?

[a] Mat. 8. 28. Luk. 8. 26. 5 [a]NEBATŪKA emitala wenyanja munsi Yabagerasene.
2 Bweyava mu lyāto, amangwāgo omuntu eyaliko omuzimu omubi eyava mu ntāna
3 nāmusisinkana, eyasulānga mu ntāna; 'sōnga tewakyali muntu ainza kumusiba, newakuba'de mu lujegere,
4 kubanga emirūndi mingi yatekebwako mu masāmba, ne mu njegere, enjegere nāzikutula, namasāmba nāgamenyamenya: 'sō newataba
5 muntu wa mānyi okumusobola. Naye bulijo, ekiro nemisana, yakābirānga mu ntāna ne ku nsozi, neyesala namainja.
6 Bweyalengera Isa ngakyali wala, na'dukana nāmusi-
7 nza; nākāba ne'dobozi 'dene ngagamba nti Nvunāna ki 'nze nāwe, Isa Omwāna wa Katonda, ali wa'gulu enyo? Nkulāiza Katonda, tombo-
8 nereza. Kubanga yagugamba nti Va ku muntu, 'gwe omuzimu omubi.
9 Nāmubūza nti Erinyalyo 'gwāni? nāmugamba nti Erinya lyānge Le-
10 gioni; kubanga tuli bangi. Nāmwegairira nyo aleme okugigoba munsi
11 eyo. Awo ku lusozi wāliwo e'gana
12 lyembi'zi 'dene nga zirya. Negimwegairira, nga gimugamba nti Tusindike mu mbi'zi tuziingiremu.
13 Nāgi'kiriza. Emizimu emibi negivāmu, negiingira mu mbi'zi: e'gana nerifubutuka neriserengetera ku 'bānga mu nyanja, zali nga nkumi
14 biri, nezifira mu nyanja. Awo abāli bazirūnda neba'duka, nebabūlira abomukibuga, nabomubyālo, neba-
15 'ja okulaba ebiba'deyo bwebiri. Nebatūka awali Isa, nebalaba eyaliko emizimu ngatu'de, ngayamba'de ngalina amagezi, oyo eyaliko le-
16 gioni; nebatya. Abālaba nebabanyonyola ebimuba'deko oyo eyaliko
17 emizimu, era nebyembi'zi. Nebatanula okumwegairira okuva mu
18 nsalo zābwe. Awo bweyali ngasābala mu lyāto, [b]oyo eyaliko emizi-
19 mu nāmwegairira abēre naye. Nātamuganya, naye yamugamba nti Genda e'ka mu babo, obabūlire bwebiri ebikulu Katonda byakukole'de,
20 ne bwakusāsi'de. Neyegendera, nātanula okubūlira mu Dekapoli bwebiri ebikulu Isa byeyamukolera. Abantu bona nebewunya.
21 [c]Awo Isa bweyawunguka nate mu lyāto nātūka emitala, ebibīna bingi nebikung'anira wali; ye ngali ku-
22 mpi nenyanja. Omu owokubakuku bekung'aniro, erinyalye Yairo, na-'ja; bweyamulaba, nāvūnama ku
23 bigerebye, nāmwegairira nyo ngagamba nti Omuwala wānge omuto ali kumpi nokufa: (nkwegairira) o'je, omu'sēko emikonogyo, alokoke, ala-
24 muke. Nāgenda naye; ekibīna ekinene nekimugoberera, nebamunyigiriza.
25 Awo omukazi [d]eyali alwāli'de ekikulukuto kyomusai emyāka kumi
26 nebiri, eyatēnge'ja enyo eri abasāwo abangi, nāwāngayo byeyalinabyo byona, 'sō nātabako kimugasa, naye neyeyongera bweyongezi okulwāla,
27 bweyawulira ebigambo bya Isa, na-'ja enyumawe mu kibīna, nākoma
28 ku kyambalokye. Kubanga yagamba nti Bwenakomako obukomi ku
29 byambalobye, nāwona. Amangwāgo ensulo eyomusai nekalira, nātegēra mumubirigwengawonyezebwa
30 ekibonobonokye. Amangwāgo Isa bweyategēra mundaye [e]amānyi agamuvu'demu, nākyūka mu kibīna nāgamba nti Ani akomye ku byambalo
31 byānge? Abaigirizwabe nebamugamba nti Olaba ekibīna bwebakunyigiriza, nogamba nti Ani ankomyeko?
32 Neyetōlōza amaso okulaba oyo a-
33 koze ekigambo ekyo. Naye omukazi ngatya ngakankana, ngamanyi kyaba'de, na'ja nāfukamira mu masoge, nāmubūlira ebyamazima byo-
34 na. Nāmugamba nti Omuwala, [f]oku'kirizakwo kukuwonye'za; wegendere nemirembe, owonere dala ekibonobonokyo.
35 [g]Awo bweyali akyayogera, abāva ewomukulu wekung'aniro neba'ja, nga bagamba nti Omuwalawo afu-'de; oteganyiza ki nate omuigiriza?
36 Naye Isa nāta'sāko mwoyo ekigambo ekyoge'dwa, nāgamba omukulu

[b] Luk. 8. 38.
[c] Mat. 9. 1. Luk. 8. 40.
[d] Lev. 15. 25. Mat. 9. 20.
[e] Luk. 6. 19.
[f] Mat. 9. 22. Ma'k. 10. 52. Bik. 14. 9.
[g] Luk. 8. 49.

wekung'aniro nti Totya, 'kiriza bu-
37 'kiriza. Nātaganya muntu kugenda
naye wabula Petero ne Yakobo, ne
38 Yokana, muganda wa Yakobo. Ne-
batūka ku nyumba yomukulu weku-
ng'aniro, nālaba okwāzirana, naba-
39 kāba, nabakuba ebiwōbe ebingi. A-
wo bweyaingira nābagamba nti Ki-
ki ekibāziranya nekibakābya? omu-
[i] Yok. 11. 11. wala tafu'de, naye [i] yebase bwebasi.
[k] Bik. 9. 40. 40 Nebamusekerera nyo. [k] Naye bwe-
yabafulumya bona, nātwāla kitāwe
womuwala ne nyina nabo abalinaye,
41 nāingira omuwala mwali. Awo nā-
kwata omukono gwomuwala, nāmu-
gamba nti Talisa kumi; okutegēzebwa kwakyo nti Omuwala, nkuga-
42 mba nti Golokoka. Amangwāgo o-
muwala nāgolokoka, nātambula;
kubanga yali yakamala emyāka ku-
mi nebiri. Amangwāgo nebawunī-
43 kirira okuwunīkirira kunene. Nā-
bakūtira nyo buli muntu yena aleme
okukimanya ekyo: nālagira okumu-
wa ekyokulya.

[a] Mat. 13. 54. Luk. 4. 16. 6 [a] Nāvayo; na'ja munsi yewābwe;
abaigirizwabe nebagenda naye.
2 Awo sabiti bweyatūka, nātanula o-
kuigiriza mu kung'aniro: abangi
[b] Yok. 6. 42. bwebāmuwulira nebawunīkirira,
nga bagamba nti [b] Ono ebyo yabi-
'gya wa? era nti Magezi ki gano
geyawebwa ono, era ebyamagero e-
byenkani'de wano ebikolebwa mu
[c] Mat. 12. 46. Bag. 1. 19. 3 mikonogye? Si ye wuno omuba'zi,
omwāna wa Malyamu, [c] muganda
wa Yakobo, ne Yose, ne Yuda, ne
Simoni? Ne banyina tetulinabo
4 wano ewa'fe? Nebamwesitalako.
Isa nābagamba nti Na'bi tabulwa
kitibwa wabula munsi yabo, ne mu
5 kikākye, ne mu nyumbaye. 'Sō te-
yainza kukolerayo kya magero kyo-
na, naye ya'sāko emikonogye aba-
6 lwa'de batono, nābawonya. Neye-
wunya olwobuta'kiriza bwābwe.
Neyetōlōla mu mbuga enjui zona
ngaigiriza.
[d] Mat. 10. 1. Luk. 9. 1. 7 [d] Nāita gyali ekumi nababiri, nā-
tanula okubatuma ki'na babirye;
nābawa obuīnza ku mizimu emibi;
8 nābalagira obutatwāla kintu kya
mu 'kubo wabula omu'go gwo'ka;
si 'mere, newakuba'de ensawo, ne-
wakaba'de ebikomo mu nkoba zā-
bwe, naye nga banānise engato;
9 era temwambalānga kānzu biri.
10 Nābagamba nti Buli nju yona mwe-
muingirānga mubērānga omwo oku-
11 tūsa lwemulivayo. Na buli kifo
kyona ekitaliba'kiriza, obutabawu-
lira, bwemuvāngayo, [e] mukunkumu-
lānga enfūfu eri mu bigere bya'mwe
12 okuba omujulirwa gyebali. Neba-
13 genda nebabūlira okwenenya. Ne-
bagoba emizimu mingi, [f] nebasiga
amafuta ku balwa'de bangi nebabawonya.
14 [g] Awo Kerode kabaka nāwulira, [g] Mat. 14. 1. Luk. 9. 7.
kubanga erinyalye lyātikiri'de; nā-
gamba nti Yokana Ōmubatiza azū-
ki'de mu bafu, amānyi gano kye-
15 gava gakolera muye. [i] Naye aba- [i] Mat. 16. 14.
lala nebagamba nti Ye Eriya. A-
balala nebagamba nti Na'bi, ngomu
16 ku bana'bi. Naye Kerode, bweya-
wulira nāgamba nti Yokana gwe-
natemako omutwe 'nze, yazūki'de.
17 Kubanga Kerode ye nyini yatuma,
nākwata Yokana, nāmusiba nāmu-
'sā mu komera olwa Kerodiya, mu-
kazi wa mugandawe Firipo: kuba-
18 nga yamuwasa. Kubanga Yokana
yagamba Kerode nti [k] Kya muzizo [k] Lev. 18. 16; 20. 21.
'gwe okubēra ne mukazi wa muga-
19 ndawo. Ne Kerodiya kyeyava a-
muwerera nāyagala okumu'ta, nā-
20 taīnza; kubanga Kerode yatya Yo-
kana, ngamumanyi nga mutūkiriru
mutukuvu, nāmwerīnda. Awo bwe-
yamuwulira, nābūsabūsa nyo; nā- A.D. 32.
21 muwulira nesanyu. [l] Awo olunaku [l] Mat. 14. 6.
olulūngi bwerwatūka, Kerode bwe-
yafumbira abakūngubе embaga ku
lunaku olwokuzālibwakwe nabaku-
lu ba serikale, nabāmi Abegaliraya:
22 awo muwala wa Kerodiya ye nyini
bweya'ja nāzina Kerode nabo abāli
batu'de naye nga balya nebamusi-
ma; awo kabaka nāgamba omuwala
nti Nsaba kyoyagala kyona, nāki-
23 kuwa. Nāmulāirira nti [m] Kyona [m] Ez. 5. 3, 6; 7. 2.
kyona kyononsaba, nākikuwa, ne-
wakuba'de ekitūndu ekyobwakaba-
24 ka bwānge. Awo nāfuluma, nāga-
mba nyina nti Nāsaba ki? Nāga-
mba nti Omutwe gwa Yokana O-
25 mubatiza. Amangwāgo nāyāngu-
wako na'ja eri kabaka, nāsaba, nga-
gamba nti Njagala ompēre kakano
mu lutiba omutwe gwa Yokana O-
26 mubatiza. Awo kabaka nānakuwa-
la nyo; naye olwebirāirobye, nabo
abāli batu'de naye nga balya, nā-
27 tayagala kumu'ma. Amangwāgo
kabaka nātuma serikale omumbo-
wa, nālagira okuleta omutwegwe;
nāgenda nāmutemerako omutwe mu
28 komera, nāletera omutwegwe mu
lutiba, nāguwa omuwala, nomuwala
29 nāguwa nyina. Awo abaigirizwabe
bwebāwulira, neba'ja nebatwāla o-
mulāmbogwe, nebaguteka muntāna.
30 [n] Abatume nebakung'anira awali [n] Luk. 9. 10.
Isa; nebamubūlira ebigambo byona,
31 byebākola, nebyebāigiriza. [o] Nāba- [o] Mat. 14. 13.
gamba nti Mu'je 'mwe 'mwe'ka
kyāma mu kifo eteri bantu muwu-
'muleko katono. Kubanga wāliwo
bangi aba'ja nabagenda, 'sō neba-
taba na 'bānga newakuba'de awo-
32 kulīra. Nebagendera mu lyāto kyā-
33 ma mu kifo eteri bantu. Nebaba-
laba nga bagenda, bangi nebabate-

gēra, nabo abāva mu bibuga byona neba'dukana ku lukalu, nebabaso-
34 kayo. Bweyava mu lyāto nālaba ebibīna bingi, nābasāsira, kubanga bāli ngendiga ezitalina musūmba; nātanula okubaigiriza ebigambo bi-
35 ngi. [p] Awo obu'de bwebwali buise, abaigirizwabe neba'ja wali, nebagamba nti Ekifo kino kya 'dūngu,
36 ne kakano obu'de buise: basibule, bagende mu byālo ne mu mbuga ebyokunjui zona begulire e'mere.
37 Naye na'damu, nābagamba nti 'Mwe mubawe e'mere. Nebamugamba
38 nti [r] Tugende tugule emigāti egyedinali ebibiri tugibawe balye? Nābagamba nti Mulina emigāti emeka? mugende mugirabe. Bwebātegēra
39 nebagamba nti [s] Etāno, nebyenyanja bibiri. Nābalagira batūle bona
40 bibīna bibīna ku subi ebisi. Nebatūla nyiriri nyiriri, ekikumi, nama-
41 kumi atāno. Nākwata emigāti etāno nebyenyanja bibiri, nātunulira wa'gulu, neyebaza, nāmenyamu emigāti, nāwa abaigirizwabe bagi'sē
42 mu maso ga bali; nebyenyanja bi-
43 biri nābibagabira bona. Nebalya bona neba'kuta. Nebakung'anya obukunkumuka, nebu'juza ebi'bo
44 kumi na bibiri, nebyenyanja. Abo abālya emigāti bāli abasaja enkumi tāno.
45 Amangwāgo nābawaliriza abaigirizwabe okusābala mu lyāto, basokeyo emitala weri Ebesusaida, ye
46 amale okusībula ebibīna. Awo bweyamala okubasībula, nāgenda ku
47 lusozi okusaba. Awo bwebwali buwunge'de, eryāto lyali mu nyanja mu buziba, ye yali ye'ka ku lukalu.
48 Awo bweyalaba nga bategana okuvuga, kubanga omuyaga gwali gubafulumye mu maso, mu kisisinnuka ekyokuna ekyekiro na'ja gyebāli ngatambulira ku nyanja; yali nga-
49 genda kubaisa: naye bo, bwebāmulaba ngatambulira ku nyanja, nebalowōza okuba ekifananyi, neba-
50 kāba; kubanga bona bāmulaba, neberalikirira. Naye amangwāgo nāyogera nabo, nābagamba nti Mu-
51 gume: 'nze 'nzuno, temutya. Nālinya mu lyāto mwebāli, omuyaga negufa: nebawunīkirira nyo munda
52 yābwe; kubanga ebyemigāti tebābitegēra, naye emitima gyābwe gyali mika'kanyavu.
53 [t] Awo bwebāwunguka, neba'ja munsi Eyegenesaleti, nebagoba e-
54 'tale. Awo bwebāva mu lyāto, a-
55 mangwāgo nebamutugēra, neba'dukana nebetōlōla munsi eyo yona, nebatanula okusitulira ku bitanda abalwa'de okubaleta webāwulira
56 nga wali. Ne buli gyeyagendānga, mu mbuga, oba mu bibuga, oba mu byālo, ba'sānga abalwa'de mu bu-

tāle, nebamwegairira bakomeko bukomi ku lukugiro lwolugoyerwe: nabo abamukomāngako nebawona.

7 [a] Nekakung'anira wāli Abafalisayo Nabawandisi abamu, abāva E-
2 yerusalemi, era abālaba abaigirizwabe abamu nga balya e'mere yābwe nengalo embi, ze zitanābi'dwa.
3 Kubanga Abafalisayo, Nabayudaya bona, bwebatanāba nyo mu ngalo zābwe, tebalya, kubanga bakwata
4 obulōmbolombo obwabaka'de; era bwebava mu katāle, bwebatanāba, tebalya: era waliwo nebirala bingi byebāwebwa okukwata, okunāzānga ebikōmpe, nebibya, nentamu
5 ezebikomo. Abafalisayo nabawandisi nebamubūza nti Kiki abaigirizwabo ekibalobera okutambulira mu bulōmbolombo obwabaka'de, naye bamala galya e'mere nengalo
6 embi? Nābagamba nti Isaya yalagula bulūngi ku'mwe banānfusi, nga bwekyawandikibwa nti

[b] Abantu bano banzi'sāmu ekitībwa kya ku mimwa,
Naye emitima gyābwe gindi wala.
7 Naye bansinziza bwerēre,
Nga baigiriza amatēka gabantu nga bye byokukwata.

8 Muleka etēka lya Katonda, nemukwata obulōmbolōmbo bwabantu.
9 Nābagamba nti Mugānira dala bulūngi etēka lya Katonda, era mukwate obulōmbolombo bwa'mwe.
10 Kubanga Musa yayogera nti [c] O-'sāngamu ekitībwa kitāwo ne nyoko; era nti [d] Avumānga kitāwe oba
11 nyina, bamu'tānga bu'si: naye 'mwe mwogera nti Omuntu bwagamba kitāwe oba nyina nti Kyona kyenandikuwa'de okukugasa ye Kolubani, ekitegēzebwa nti Kitone (kya
12 Katonda); temukyamuganya okukolera ekintu kitāwe oba nyina;
13 mudibya ekigambo kya Katonda olwobulōmbolōmbo bwa'mwe, bwemwaigiriza: era mukola ebigambo
14 ebirala bingi ngebyo. [e] Ate nāita ebibīna, nābagamba nti Mumpulire
15 'mwena, mutegēre; tewali kintu ekiri ebwēru womuntu bwekiingira muye, ekiinza kumwōnōna, naye ebintu ebiva mu muntu, ebyo bye
17 byōnōna omuntu. Awo bweyaingira mu nyumba ngavu'de mu bibīna, abaigirizwabe nebamubūza olugero
18 olwo. Nābagamba nti Bwemutyo na'mwe temulina magezi? Temutegēra nga kyona ekiri ebwēru bwekiingira mu muntu, tekiinza ku-
19 mwōnōna; kubanga tekiingira mu mutimagwe, naye mu lubutolwe, nekiita nekigenda mu kiigo? Ya-yogera bwatyo ngalongōsa ebirībwa
20 byona. Nāgamba nti Ekiva mu
21 muntu, kye kyōnōna omuntu. [f] Ku-

[a] Mat. 15. 1.
[b] Is. 29. 13.
[c] Kuv. 20. 12. Ma. 5. 16.
[d] Kuv. 21. 17. Lev. 20. 9. Nge. 20. 20.
[e] Mat. 15. 10.
[f] Mat. 15. 19.
[p] Mat. 14. 15. Luk. 9. 12.
[r] Kubal. 11. 13, 22. 2 Basek. 4. 43.
[s] Ma'k. 8. 5.
[t] Mat. 14. 34.

banga munda, mu mitima gyabantu, muvamu ebirowōzo ebibi, obukaba,
22 oku'ba, oku'ta, obwenzi, okwegōmba, obubi, obukūsa, obuluvu, eriso
23 ebi, obuvōzi, amalala, obusiru: ebibi ebyo byona biva munda, nebyōnōna omuntu.
[g] Mat. 15. 21. 24 [g] Nāgolokoka, nāvayo nāgenda ku mbibi Ezetulo Nesidoni. Nāingira mu nyumba, nātayagala muntu ku-
25 tegēra, 'sō nātainza kwekisa. Naye amangwāgo omukazi eyalina muwalawe eyaliko omuzimu omubi bweyamuwulira, na'ja nāfukamira
26 ku bigerebye. Omukazi yali Muyonani, e'gwāngalye Musulofoiniki. Nāmwegairira okugoba omuzimu
27 ku muwalawe. Nāmugamba nti Leka abāna bamale oku'kuta; kubanga si kirūngi oku'dira e'mere
28 yabāna okugisūlira embwa. Naye na'damu nāmugamba nti Wewawo, Mukama (wānge): nembwa zirira wansi wemeza obukunkumuka bwa-
29 bāna. Nāmugamba nti Olwekigambo ekyo, wegendere; omuzimu
30 guvu'de ku muwalawo. Na'dayo mu nyumbaye, nāsānga omuwala ngagalamizibwa ku kitanda nomuzimu nga guvu'deko.
[i] Mat. 15. 29. 31 [i] Ate nāva mu mbibi Ezetulo, na-'ja nāita mu Sidoni ne wakati mu mbibi Ezedekapoli nātūka ku
32 nyanja Eyegaliraya. Nebamuletera omuga'vu wamatu, atayogera bulūngi; nebamwegairira okumu'sāko
33 omukonogwe. Nāmu'gya mu kibīna kyāma, nāmu'sā engalo mu matuge, nāwānda amalusu, nāmukoma
[k] Ma'k. 6. 41. Yok. 11. 41; 17. 1. [l] Yok. 11. 33, 38. [m] Is. 35. 5, 6. Mat. 11. 5. 34 ku lulimi; [k] nātunulira wa'gulu mu 'gulu, [l] nāsinda, nāmugamba nti Efasa, kwe kugamba nti Zibuka.
35 [m] Amatuge negazibuka nenkolo yolulimirwe nesumulukuka nāyogera
36 bulūngi. Nābakūtira, baleme okubūlirako muntu: naye nga bweyeyongera okubakūtira, bwebeyongeza enyo nyini okukibunya.
37 Nebawunikirira nyo nyini kitalo nga bagamba nti Byona akoze bulūngi: a'gula abaga'vu bamatu, era ayogeza abasiru.

[n] Mat. 15. 32. 8 Awo mu naku ezo, [n] ebibīna bwebyainga obungi nate, nebataba na 'mere, nāita abaigirizwabe, nābaga-
2 mba nti Nsāsira ebibīna, kubanga lero enaku esatu nga bali nānge, 'sō
3 tebalina 'mere; bwembasibula okudayo nga basibye enjala, banāzirikira mu 'kubo; nabamu bava wala.
4 Abaigirizwabe nebamu'damu nti Omuntu anāinza atya oku'kusa abantu bano emigāti wano mu 'dūngu?
5 Nābabūza nti Mulina migāti emeka?
6 Nebagamba nti Musānvu. Nālagira ebibīna okutūla wansi: na'dira emigāti omusānvu, neyebaza, nāmenyamu, nāwa abaigirizwabe, okugi-'sā mu maso gābwe; nebagi'sā mu
7 maso gekibīna. Era bāli balina obwenyanja butono: nābwebaza, nālagira nobwo okubu'sā mu maso gā-
8 bwe. Nebalya neba'kuta, nebakung'anya obukunkumuka obwasiga-
9 lawo ebisero musānvu. Bāli nge-
10 nkumi nya: nābasibula. [b] Amangwāgo nāsābala mu lyāto nabaigirizwabe, na'ja ku njui Ezedalumanusa.
[b] Mat. 15. 39. 11 Abafalisayo nebafuluma neba'ja, nebatanula okumusokāsoka, nga banonya gyāli akabonero akava mu
12 'gulu, nga bamukema. Nāsinda nyo mu mwoyogwe, nāgamba nti Abemirembe gino banonyeza ki akabonero? mazima mbagamba nti Abemirembe gino tebaliwebwa kabo-
13 nero. Nābaleka, nāsābala nate nāgenda emitala weri.
[c] Mat. 16. 1. 14 [c] Awo neberabira okutwāla emigāti, 'sō tebālinagyo mu lyāto
[d] Mat. 16. 6. Luk. 12. 1. 15 wabula omugāti gumu. [d] Nābakūtira ngagamba nti Mulabe, mwekūme ekizimbulukusa Ekyabafalisayo
16 nekizimbulukusa kya Kerode. Nebebūzaganya bo'ka, nebagamba nti
17 Tetulina migāti. Isa bweyategēra nābagamba nti Kiki ekibebūzaganya olwobutaba na migāti? temunalaba, 'sō temutegēra? emitima gya-
18 'mwe mika'kanyavu? Mulina amaso, temulaba? mulina amatu, temu-
[e] Ma'k. 6. 43. 19 wulira? 'sō temu'jukira? [e] Bwenamenyera enkumi etāno emigāti etāno, ebi'bo bimeka ebya'jula obukunkumuka byemwakung'anya? Ne-
20 bamugamba nti Kumi na bibiri. Era bwenamenyera omusānvu enkumi enya, mwakung'anya ebisero bimeka ebya'jula obukunkumuka?
21 Nebamugamba nti Musānvu. Nābagamba nti Temunategēra?
22 Neba'ja nebatūka mu Besusaida nebamuletera omuzibe wamaso, ne-
23 bamwegairira okumukomako. Nākwata omuzibe wamaso ku mukono, nāmufulumya ebwēru wembuga; awo bweyawānda amalusu ku maso-ge, nāmu'sāko engalo, nāmubūza
24 nti Oliko kyolaba? Nātunula wa'gulu, nāgamba nti Ndaba abantu, kubanga ndaba bafanana ngemiti,
25 nga batambula. Ate nāmu'sā engalo ku masoge nākanula okulaba, nā-
26 wona, nālaba byona bulūngi. Nāmusindika ewuwe, ngamugamba nti Toingirānga mu mbuga muno.
[f] Mat. 16. 13. Luk. 9. 18. 27 [f] Isa nāsitula nāgenda nabaigirizwabe mu mbuga Zekaisaliya ekya Firipo. Bwebātūka mu 'kubo nābūza abaigirizwabe, nābagamba nti
28 Abantu bampita okuba āni? Nebamugamba nti [g] Yokana Omubatiza: nabalala nti Eriya; naye abalala
[g] Mat. 14. 2. 29 nti Omu ku bana'bi. Ye nābabūza

nti Naye 'mwe mumpita okuba āni? Petero na'damu nāmugamba nti
30 'Gwe [i] Masiya. Nābakomako bale-
me okubūlirako omuntu ebigambo-
31 bye. Nātanula okubaigiriza nti ki-
mugwānira Omwāna womuntu oku-
bonyabonyezebwa ebingi, nokugā-
nibwa abaka'de, ne bakabona aba-
kulu, nabawandisi, noku'tibwa, no-
kuitawo enaku esatu okuzūkira.
32 Nāyogera ekigambo ekyo mu lwātu.
Petero nāmutwāla, nātanula okumu-
33 nenya. Naye nākyūka, nālaba abai
girizwabe, nānenya Petero, ngagam-
ba nti 'Da enyuma wānge, Setani:
kubanga tolowōza bya Katonda, wa-
34 bula ebyabantu. Nāita ebibīna na-
[p] baigirizwabe, nābagamba nti [k] Omu-
ntu bwayagala oku'ja enyuma wā-
nge, yegānyise ye'ka, yetike omu-
35 salabagwe, angoberere. Kubanga
[l] buli ayagala okulokola obulamu-
bwe alibubuza; na buli alibuza obu-
lamubwe kulwānge nolwenjiri ali-
36 bulokola. Kubanga kumugasa ki
omuntu okulya ensi zona, noku-
37 firwa obulamubwe? Kubanga omu-
ntu yandiwa'deyo ki okununula obu-
38 lamubwe? [m] Kubanga buli ankwa-
tirwa ensonyi 'nze nebigambo byā-
nge mu mirembe gino egyobwenzi
era emibi, Nomwāna womuntu ali-
mukwatirwa ensonyi oyo lwali'jira
mu kitībwa kya Kitāwe ne bama-

9 laika abatukuvu. Nābagamba nti
[a] Mazima mbagamba nti Ku bano
abaīmiri'de wano waliwo abamu a-
batalirega ku kufa na katono, oku-
tūsa lwebaliraba obwakabaka bwa
Katonda nga bu'ja namānyi.
2 [b] Awo enaku omukāga bwezaita-
wo Isa nātwāla Petero ne Yakobo
ne Yokana, nāgenda nabo ku lusozi
oluwānvu bo'ka mu kyāma: nāfū-
3 sibwa mu maso gābwe. [c] Engoye-
ze nezakayakana nezitukula nyo;
'sōnga tewali mwōzi kunsi aīnza
4 okuzitukuza bwatyo. Awo Eriya
ne Musa nebabalabikira; era bāli
5 bogera ne Isa. Petero na'damu,
nāgamba Isa nti Labi, kye kirūngi
'fe okubēra wano; kale tusīsire
ensīsira satu; emu yiyo, nemu ya
6 Musa, nemu ya Eriya. Kubanga
yali tamanyi kyana'damu; kubanga
7 bāli bati'de nyo. Awo ekire neki-
'ja nekibasikiriza; e'dobozi nerifu-
luma mu kire nti Ono ye Mwāna
wānge omwagalwa: mumuwulire.
8 Bwebakebuka amangwāgo, nebata-
laba muntu nate wabula Isa ye'ka
nabo.
9 Awo bwebāli ba'ka ku lusozi, nā-
bakūtira baleme okubūlirako omu-
ntu byebalabye, wabula Omwāna
10 womuntu lwalizūkira mu bafu. Ne-
bakyekūma ekigambo ekyo nga be-
būzaganya bo'ka nti Okuzūkira mu
11 bafu kuliba kutya? Nebamubūza
nga bagamba nti Abawandisi boge-
ra nti [d] kigwāna Eriya okusoka
12 oku'ja. Nābagamba nti Eriya dala
asoka oku'ja, alongōsa byona: era
[e] kyawandikirwa kitya Omwāna wo-
muntu okubonyabonyezebwa ebi-
13 ngi [f] nokunyōmebwa? Naye mba-
gamba nti [g] Eriya yamala oku'ja,
era bāmukola buli kyebāyagala, nga
bwekyamuwandikirwa.
14 Awo bwebātūka eri abaigirizwa-
be, nebalaba ekibīna kinene nga ki-
betōlo'de, nabawandisi nga babaso-
15 kāsoka. Amangwāgo ekibīna kyo-
na bwekyamulaba, nebewunya nyo,
neba'dukana gyāli nebamulamusa.
16 Nābabūza nti Mubasokāsoka ki?
17 [i] Omu mu kibīna nāmu'damu nti
Omuigiriza, nkulete'de omwāna wā-
nge, aliko omuzimu ogutayogera;
18 buli gyegumutwāla, gumukuba ebi-
gwo; abīmba e'jovu, aluma ama-
nyo, akōnvuba: neng'amba abaigi-
rizwabo bagugobe; nebataīnza.
19 Nāba'damu, nāgamba nti 'Mwe abe-
mirembe egita'kiriza, nditūsa wa
okubēra na'mwe? nditūsa wa oku-
20 bagumīkiriza? mumundetere. Ne-
bamuleta gyāli: awo bweyamulaba,
amangwāgo omuzimu negumutāgu-
la nyo; nāgwa wansi, neyekulungu-
21 la, ngabīmba e'jovu. Nābūza kitā-
we nti Kasoke'de bumukwata dī
obulwa'de buno? Nāgamba nti Bwa
22 mu bnto. Emirūndi mingi nga gu-
musūla mu muliro ne mu ma'zi
okumu'ta: naye obanga oīnza eki-
23 gambo, tusāsire, otubēre. Isa nā-
mugamba nti [k] Obanga oīnza! byo-
24 na biinzika eri a'kiriza. Amangwā-
go kitāwe womwāna nāyogerera
wa'gulu, nāgamba nti Nzi'kiriza;
25 mbēra obuta'kiriza bwānge. Awo
Isa bweyalaba ngekibīna kikung'a-
na mbiro, nābogolera omuzimu o-
mubi, nāgugamba nti 'Gwe omuzi-
mu ogutayogera, era omuga'vu wa-
matu, 'nze nkulagira, 'nuveko, to-
26 mu'dirānga nate na katono. Awo
negukāba, negumutāgula nyo, ne-
gumuvako; nāfanana ngafu'de; no-
kugamba abalala bangi nebagamba
27 nti Afu'de. Naye Isa nāmukwata
ku mukono, nāmuimusa; nāimirira.
28 Awo bweyaingira mu nyumba, abai-
girizwabe nebamubūza mu kyāma
29 nti 'Fe tetwaīnzi'za kugugoba. Nā-
bagamba nti Engeri eno teīnzika
kuvako lwa kigambo wabula olwo-
kusaba.
30 Nebavāyo, nebaita mu Galiraya,
nātayagala muntu yena kutegēra.
31 Kubanga yaigiriza abaigirizwabe
nābagamba nti Omwāna womuntu
awebwayo mu mikono gyabantu,
balimu'ta; kale bwalimala oku'ti-
bwa, era waliita enaku esatu nāzū-

[i] Mat. 16. 16.

[b] Mat. 10. 38; 16. 24. Luk. 9. 23; 14. 27.

[l] Yok. 12. 25.

[m] Bal. 1. 16. 2 Tim. 1. 8; 2. 12.

[a] Mat. 16. 28. Luk. 9. 27.

[b] Mat. 17. 1. Luk. 9. 28.

[c] Dan. 7. 9.

[d] Mala. 4. 5. Mat. 17. 10.

[e] Zab. 22. 6. Is. 53. 2 neb. Dan. 9. 26.

[f] Luk. 23. 11. Baf. 2. 7.

[g] Mat. 11. 14.

[i] Mat. 17. 14. Luk. 9. 38.

[k] Mat. 17. 20.

32 kira. Naye tebātegēra kigambo ekyo, nebatya okumubūza.
33 [i] Nebatūka Ekaperunaumu: awo bweyali ngali mu nyumba nābabūza nti Muba'de muwakana ki mu 'kubo? Naye nebasirika: kubanga bāli bawakana bo'ka mu 'kubo nti āni
35 omukulu. Nātūla, nāita ekumi nabiri, nābagamba nti [m] Omuntu bwayagala okuba owoluberyeberye, anābānga ku nkomerero ya bona,
36 era muwereza wa bona. [n] Na'dira omwāna omuto, nāmuīmiriza waka-
37 ti mubo: awo nāmuwāmbatira nābagamba nti Buli ana'kirizānga omu ku bāna abato abali ng'anga ono mu linya lyānge, nga'kiri'za 'nze: na buli muntu yena anzi'kiriza 'nze, ta'kiriza 'nze, wabula oli eyantuma.
38 Awo Yokana nāmugamba nti Omuigiriza, twalaba omuntu ngagoba emizimu mu linyalyo; netumu-
39 gāna. kubanga teyaita na'fe. Naye Isa nāgamba nti Temumngānānga: [o] kubanga tewali muntu anākolānga ekyamagero mu linya lyānge anāī-
40 nzānga māngu okunvuma. Kubanga [p] atali mulabe wa'fe ngali ku-
41 lwa'fe. Kubanga buli muntu anābanywesānga 'mwe ekikōmpe kyama'zi okubanga muli ba Masiya mazima mbagamba nti talibulwa mpē-
42 raye na katono. Na buli muntu anāsitazānga omu kwabo abato abanzi'kiriza, wakiri oyo okusibibwa olubengo olunene mu bulagobwe
43 asūlibwe mu nyanja. [r] Omukonogwo bwegukwesitazānga, ogutemāngako; wakiri 'gwe okuingira mu bulamu, ngobuli'dwako ekitūndu, okusinga okugenda mu Geyena ngolina emikono gyōmbi, mu muliro
45 ogutazikira. Nokugulukwo bwekukwesitazānga, okutemāngako: wakiri 'gwe okuingira mu bulamu ngobuli'dwako okugulu, okusinga okusūlibwa mu Geyena, ngolina a-
47 magulu gōmbi. Nerisolyo bwerikwesitazānga, oli'gyāngamu; wakiri 'gwe okuingira mu bwakabaka bwa Katonda ngoli wa tulu, okusinga okusūlibwa mu Geyena, ngoli-
48 na amaso gōmbi; [s] envunyu yābwe
49 tefa, 'sō nomuliro teguzikira. Kubanga buli muntu alirungibwamu
50 omuliro. [t] Omunyo mulūngi: naye omunyo bwegu'gwāmu ensa muli-'zamu ki? 'Mwe [u] mubēre nomunyo munda wa'mwe, [w] mutabagane 'mwe'ka na 'mwe'ka.

10 [a] Awo nāgolokoka nāvayo, na'ja mu mbibi Ezebuyudaya nemitala wa Yoludani: ebibina bingi nebikung'anira wali nate; nga bwe-
2 yaisānga nābaigiriza nate. Awo Abafalisayo neba'ja gyali, nebamubūza nti Kirūngi omuntu okugobānga mukaziwe? nga bamukema.
3 Naye na'damu nābagamba nti [b] Musa yabalagira atya? Nebagamba nti
4 Musa ya'kiriza okuwandikānga ebaluwa eyokugoba, alyoke agobebwē-
5 nga. Naye Isa nābagamba nti Olwobuka'kanyavu bwemitima gya'mwe kyeyava abawandikira etēka lino.
6 Naye okuva ku luberyeberye lwokutōnda, [c] yabatōnda omusaja nomu-
7 kazi. [d] Omuntu kyanāvānga aleka kitāwe ne nyina, neyega'ta ne mu-
8 kaziwe; nabo bōmbi banābānga omubiri gumu: kale nga tebakyali babiri nate, wabula omubiri gumu.
9 Kale Katonda kyeyaga'ta awamu,
10 omuntu takyāwukanyānga. Awo ate mu nyumba abaigirizwa neba-
11 mubūza ekigambo ekyo. Nābagamba nti [e] Buli muntu yena anāgobānga mukaziwe, nāwasa omulala,
12 ngayenze okumusobya; naye ye nyini bwanānobānga 'bawe, nāfumbirwa omulala, ngayenze.
13 [f] Awo nebamuletera abāna abato, okubakomako: abaigirizwabe ne-
14 bajūnga (abābaleta). Naye Isa bweyalaba nāsunguwala, nābagamba nti Mu'kirize abāna abato ba'je gyendi; 'sō temubagāna; [g] kubanga abafananānga bano obwakabaka bwa
15 Katonda bwe bwālbwe. Mazima mbagamba nti [h] Buli ata'kirizenga bwakabaka bwa Katonda ngomwāna omuto, talibuingiramu na kato-
16 no. Nābawāmbatira, nābawa omukisa, ngaba'sāko emikono.
17 [k] Bweyali ngagenda mu 'kubo, omu na'ja gyali nga'dukana, nāmufukamirira, nāmubūza nti Omuigiriza omulūngi, nākola ntya okusi-
18 kira obulamu obuta'gwāwo? Isa nāmngamba nti Ompitira ki omulūngi? tewali mulūngi wabula omu,
19 (ye) Katonda. Omanyi amatēka, [l] To'tānga, Toyendānga, To'bānga, Towāirizānga, Tolyazamānyānga, O'sāngamu ekitībwa kitāwo ne nyo-
20 ko. Nāmugamba nti Omuigiriza, ebyo byona nabikwata okuva mu
21 buto bwānge. Isa bweyamutunulira nāmwagala, nāmngamba nti Owebuseko ekigambo kimu: genda, otūnde byona byolinabyo, ogabire abāvu, nāwe oliba [m] nobuga'ga mu
22 'gulu: olyoke o'je ongoberere. Naye nātokōterera olwekigambo ekyo, nāgenda nganakuwa'de; kubanga yali alina ebintu bingi.
23 [n] Awo Isa neyetōlōza amaso, nāgamba abaigirizwabe nti Nga kizibu abaga'ga okuingira mu bwakabaka
24 bwa Katonda! Abaigirizwa nebewunya ebigambobye. Naye Isa na-'damu nate, nābagamba nti Abāna, nga kizibu [o] abo abesiga obuga'ga okuingira mu bwakabaka bwa Ka-

[i] Mat.18.1. Luk. 9. 46; 22. 24.
[m] Mat. 20. 26, 27.
[n] Mat.18.2. Mak. 10. 16.
[o] 1 Kol. 12. 3.
[p] Mat. 12. 30.
[r] Ma. 13. 6.
[s] Is. 66. 24.
[t] Mat.5.13. [u] Bak. 4. 6. [w] Bal. 12. 18; 14. 19. 2 Kol. 13. 11. Beb. 12.14.
[a] Mat.19.1. Yok. 10. 40; 11. 7.
[b] Ma. 24.1. Mat. 5.31; 19. 7.
[c] Luk. 1. 27; 3. 2. [d] Luk. 2. 24. 1 Kol. 6.16. Bef. 5. 31.
[e] Mat. 5. 32; 19. 9. Luk 16.18. Kal. 7. 3. 1 Kol. 7. 10, 11.
[f] Mat. 19 13. Luk.18.15.
[g] 1 Kol. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.
[h] Mat.18.3.
[k] Mat 19 16. Luk 18.18.
[l] Kuv. 20. 14. Bal. 13. 9.
[m] Mat. 6 19, 20; 19. 21. Lok. 12. 33; 16. 9.
[n] Mat. 19 23. Luk. 18.24.
[o] Yoh. 21. 24 Zab. 52. 7; 62. 10. 1 Tim. 6. 17.

25 tonda! Kye kyangu eng'amira oku-
ita mu nyindo yempiso, okukira o-
muga'ga okuingira mu bwakabaka
26 bwa Katonda. Nebawunikiriranyo,
nebamugamba nti Kale ani ainza
27 okulokoka? Awo Isa nabatunulira
nagamba nti Mu bantu tekiinzika,
naye si bwekityo eri Katonda; *kubanga byona byona biinzika eri Katonda.
28 [y]Awo Peteronatanula okumugamba
nti Laba, 'fe twaleka byona, netu-
29 kugoberera. Isa nagamba nti Ma-
zima mbagamba nti Tewali eyaleka
enyumba, oba aboluganda, oba ba-
nyina, oba nyina, oba kitawe, oba
abana, oba ebyalo, kulwange no-
30 lwenjiri, [z]ataliwebwa (emirundi)
kikumi mu biro bino ebya kakano,
enyumba, naboluganda, ne banyina
ne banyabwe, nabana, nebyalo, no-
kui'ganyizibwa; ne mu mirembe
egigenda oku'ja obulamu obuta-
31 'gwawo. Naye bangi aboluberye-
berye abaliba aboluvanyuma; na-
boluvanyuma (abaliba) aboluberye-
berye.
32 [a]Bali mu 'kubo nga bambuka E-
yerusalemi; ne Isa yali ngabakule-
mbe'de, nebewunya, nabali abago-
berera nebatya. Awo nate natwala
ekumi nababiri, natanula okubabu-
lira ebigambo ebigenda okumubako,
33 nti Laba, twambuka Eyerusalemi;
Omwana womuntu aliwebwayo eri
bakabona abakulu nabawandisi; ba-
limusalira omusango okumu'ta, ba-
34 limuwayo eri abamawanga: balimu-
dulira, balimuwandira amalusu, ba-
limukuba balimu'ta; bwewaliitawo
enaku esatu alizukira.
35 "Awo Yakobo ne Yokana, abana
ba Zebedayo, nebasembera wali, ne-
bamugamba nti Omuigiriza, twaga-
la otukolere kyona kyona kyetuna-
36 kusaba. Nabagamba nti Mwagala
37 mbakolere ki? Nebamugamba nti
Tuwe tutule, omu ku mukonogwo
ogwadyo, nomulala ku mukonogwo
38 ogwa kono, mu kitibwakyo. Naye
Isa nabagamba nti Temumanyikye-
musaba. Muinza okunywa ku kiko-
mpe kyenywako 'nze? oba okubatizibwa nokubatiza kwembatizibwa-
39 mu 'nze?" Nebamugamba nti Tuin-
za. Isa nabagamba nti Ekikompe
'nze kyenywako mulinywako; no-
kubatiza kwembatizibwamu 'nze
40 mulibatizibwa; naye okutula ku
mukono gwange ogwadyo oba ku
gwa kono, si'nze nkugaba, naye
41 kwabo bekwategekerwa. Awo eku-
mi bwebawulira, nebatanula okusu-
42 nguwalira Yakobo ne Yokana. Isa
nabaita, nabagamba nti Mumanyi
ngabo abalowozebwa okufuga aba-
mawanga babafuza amanyi; naba-
kulu babwe babatwala lwa mpaka.
43 Naye mu'mwe tekiri bwekityo: na-
ye buli ayagala okubera omukulu
mu'mwe anabanga muwereza wa-
44 'mwe; na buli ayagala okuba owo-
luberyeberye mu'mwe anabanga
45 mu'du wa bona. Kubanga mazima
[c]Omwana womuntu teya'ja kuwe-
rezebwa, wabula okuwereza, [b]no-
kuwayo obulamubwe okununula a-
bangi.
46 [z]Awo nebatuka Eyeriko: bweya-
wa mu Yeriko nabaigirizwabe, neki-
bina kinene, omwana wa Timayo,
Batimayo, omusabi omuzibe wama-
so, yali atu'de ku ma'bali ge'kubo.
47 Awo bweyawulira nga Isa Omuna-
zalesi ye wuyo, natanula okwogere-
ra wa'gulu nokugamba nti Omwana
48 wa Daudi, Isa, onsasire. Bangi ne-
bamubogolera okusirika: naye ne-
yeyongera nyo okwogerera wa'gulu
nti Omwana wa Daudi, onsasire.
49 Awo Isa naimirira nagamba nti Mu-
muite. Nebaita omuzibe wamaso,
nebamugamba nti Guma omwoyo;
50 golokoka, akuita. Naye nasula olu-
51 goyerwe, nasituka, na'ja eri Isa. Isa
namu'damu, nagamba nti Oyagala
nkukole ntya? Omuzibe wamaso
namugamba nti Laboni, njagala
52 nzibule. Awo Isa namugamba nti
Genda; "oku'kirizakwo kukuwo-
nye'za. Amangwago nazibula, na-
mugoberera mu 'kubo.

11 [a]Awo bwebali banatera okutuka
Eyerusalemi nga batuse Ebesu-
fage Nebesaliya, ku lusozi olwa Zei-
tuni, natuma ku baigirizwabe babi-
2 ri, nabagamba nti Mugende mu
mbuga ebali mu maso: amangwago
bwemunaingira omwo, munalaba
omwana gwendogoi ogusibi'dwa, o-
gutebagalwangako muntu na kato-
3 no; muguimbule, mugulete. Omu-
ntu bwabagamba nti Mukola ki e-
kyo? mugamba nti Mukama (wa'fe)
yagwetaga; amangwago anaguwe-
4 reza eno. Nebagenda, nebasanga
omwana gwendogoi ngagusibi'dwa
ku mulyango ebweru mu lugudo;
5 nebaguimbula. Abamu kwabo aba-
li baimiri'de awo nebabagamba nti
Mukola ki okuimbula omwana gwe-
6 ndogoi? Nebabagamba nga Isa bwe-
7 yabagamba: nebabaleka. Nebaleta
omwana gwendogoi eri Isa, nebagu-
sulako engoye zabwe; nagwebagala.
8 Bangi nebalira engoye zabwe mu
'kubo; abalala (nebalira) amalagala
9 gemiti, gebatema mu nimiro. Abali
abakulembe'de nabali abava enyu-
ma nebogerera wa'gulu nti [b]Ozana;
Awere'dwa omukisa a'ja mu linya
10 lya Mukama: Buwere'dwa omukisa
obwakabaka obu'ja, obwa jaja wa'fe
Daudi: Ozana wa'gulu enyo.
11 [c]Natuka ku Yerusalemi naingira
mu yekalu; bweyamala okwetoloza

[w] Yok. 13. 14. Baf. 2. 7.
[x] Mat. 20. 28. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14.
[y] Mat. 20. 29. Luk. 18. 35.
[z] Mat. 9. 22. Ma'k. 5. 34.
[a] Mat. 21. 1. Luk. 19. 29. Yok. 12. 14.
[b] Zab. 118. 26.
[c] Mat. 21. 12.
[*] Yer. 32. 17. Mat. 19. 26. Luk. 1. 37.
[y] Mat. 19. 27. Luk. 18. 28.
[z] 2 Byom. 25. 9.
[a] Mat. 20. 17. Luk. 18. 31.
[b] Mat. 20. 26.

amaso okulaba byona, obu'de bwali nga buwungēra, nāfuluma nāgenda Ebesaniya nekumi nababiri.

d Mat. 21. 18.

12 dAwo bwebwakya enkya, bwebāli bavu'de mu Besaniya nālūmwa
13 enjala. Awo bweyalengera omutini oguliko amalagala, nāgutūkako, era wo'zi alabeko ekintu: awo bweyagutūkako, nātalabako kintu wabula amalagala; kubanga sibye byali e-
14 biro byetini. Na'damu nāgugamba nti Okusoka lero okutūsa emirembe nemirembe omuntu talyānga ku bibalabyo.

e Mat. 21. 12. Luk. 19 45. Yok. 2. 14.

15 eAwo nebatūka Eyerusalemi, nāingira mu yekalu, nāsoka okugoba abali batūnda nābagulira mu yekalu, nāvunika emeza czabawanyisa efeza, nentebe zābo abātūnda amayiba;
16 nātaganya muntu okuisa ekibya mu
17 yekalu. Nāigiriza, nābagamba nti Tekyawandikibwa nti fEnyumba yānge eneitibwānga nyumba ya kusabirāngamu amawānga gona? naye 'mwe gmugifu'de mpuku ya banyazi.

f Is. 56. 7.

g Yer. 7. 11.

Bakabona abakulu nabawandisi bwebākiwulira, nebasala amagezi bwebanāmu'ta: kubanga bāmutya, kubanga ebibina byona bāwunīkirira olwokuigirizakwe.

19 Awo buli kawungēzi yafulumānga mu kibuga.

h Mat. 21. 19.

20 hAwo bwebwakya enkya bwebāli nga baita, nebalaba omutini nga gu-
21 vu'de ku kikolo okukala. Petero bweya'jukira nāmugamba nti Labi, laba, omutini gwewakolimira gukaze. Isa na'damu nābagamba nti Mu-
22 be noku'kiriza eri Katonda.
23 Mazima mbagamba nti Buli aligamba olusozi luno nti Sigulibwa, osūlibwe mu nyanja; nga tabūsabūsa mu mutimagwe naye nga'kiriza nga kyayo-
24 gera kikolebwa, alikiwebwa. Kyenva mbagamba nti kEbigambo byona byona byemusaba nokwegairira, mu'kirize nga mubiwere'dwa, era
25 mulibifuna. Awo bwemunāimirirānga nga musaba, lmusonyiwēnga, bwemubānga nekigambo ku muntu; ne Kita'mwe ali mu 'gulu abasonyi-
26 we ebyōnōno bya'mwe. | mNaye bwemutasonyiwa, era ne Kita'mwe ali mu 'gulu talisonyiwa byōnōno bya'mwe. |

k Mat. 7. 7. Luk. 11. 9. Yok. 14. 13; 15. 7; 16. 24. Yak. 1. 5, 6. l Mat 6 14. Bak. 3. 13.

m Mat. 18. 35.

27 Ate nebatūka Eyerusalemi; nawo bweyali ngatambula mu yekalu, neba'ja wāli bakabona abakulu nabawandisi nabaka'de;
28 nebamugamba nti Buīnza ki obukukoza bino? Oba āni eyakuwa obuīnza buno okukola
29 bino? Awo Isa nābagamba nti Nānge kambabūze 'mwe ekigambo kimu, munziremu, nānge nābabūlira 'mwe obuīnza bwebuli obunkoza bi-
30 no. Okubatiza kwa Yokana kwava mu 'gulu, nantiki mu bantu? mu-
31 nziremu. Nebebūzaganya bo'ka nga bagamba nti Bwetunāgamba nti Kwava mu 'gulu; anāgamba nti Kale kiki ekyabalobera okumu'kiriza?
32 Naye bwetunāgamba nti Kwava mu bantu—bātya abantu; kubanga bona balowōza mazima Yokana okuba
33 na'bi. Neba'damu Isa, nebamugamba nti Tetumanyi. Isa nābagamba nti Era nānge sibabūlire obuīnza bwebuli obunkoza bino.

12 aNĀTANULA okwogerera nabo mu ngero. Omuntu yasimba olusuku lwemizabibu, nālusitako olukomera, nāsimamu esogolero, nāzīmbamu ekigo, nānyikamu abalīmi, nāta-
2 mbula munsi endala. Awo omwāka bwegwatūka nātuma omu'du eri abalīmi, abalīmi bamuwe ebibala
3 byemizabibugye. Nebamukwata, nebamukuba, nebamugoba bwerēre.
4 Ate nābatumira omu'du omulala, oyo nebamwasa olubale, nebamuswā-
5 za. Nātuma omulala; oyo nebamu'ta: nabalala bangi; abamu nga babakuba, abalala nga baba'ta.
6 Yali ngakyalina omu, omwāna omwagalwa: oluvanyuma nāmntuma gyebāli, ngagamba nti Bana'sāmu eki-
7 t'bwa omwāna wānge. Naye abalīmi bali nebagambagana bo'ka nti Ono ye musika, kale tumu'te, nobu-
8 sika buliba bwa'fe. Nebamukwata, nebamu'ta, nebamusūla ebwēru wo-
9 lusuku lwemizabibu. Kale alibakola atya nanyini lusuku lwemizabibu? Āli'ja alizikiriza abalīmi, nolusuku lwemizabibu aliruwa balala.
10 Temusomānga na katono ekyo ekyawandikibwa nti

b Zab. 118. 22.

bE'jinja abazīmbi lyebāgāna,
Eryo lyafūlibwa omutwe og'wokunsōnda:

11 Ekyo kyava eri Mukama,
Era kya kitalo mu maso ga'fe?

12 Nebasala amagezi okumukwata; nebatya ebibīna; kubanga bātegēra ngagere'de kubo olugero olwo: nebamuleka, nebagenda.

c Mat. 22. 15. Luk. 20. 20.

13 cNebatuma gyāli abomu Bafalisayo Nabakerodiani okumutēga mu
14 bigambo. Awo bweba'ja, nebamugamba nti Omuigiriza, tumanyi'gwe ngoli wa mazima, 'sō ebigambo byomuntu yena tobi'sāko mwoyo: kubanga tososola mu bantu, naye oigiriza e'kubo lya Katonda mu mazima: kale kirūngi okuwānga Kaisali omusolo, nantiki siwewawo?
15 Tuwēngayo, oba tetuwāngayo? Naye bweyategēra bunānfusi bwābwe, nābagamba nti Munkemera ki? mu-
16 ndetere edinali, ngirabe. Nebagireta. Nābagamba nti Ekifananyi kino nobuwandikeko buno byāni?
17 Nebamugamba nti Bya Kaisali. Isa nābagamba nti Ebya Kaisali mumu-

wēnga Kaisali, nebya Katonda mumuwēnga Katonda. Nebamwewunya nyo.

18 [d] Awo Abasadukayo, [e] abagamba nti tewali kuzūkira, neba'ja wali;
19 nebamubūza nebagamba nti Omuigiriza, [f] Musa yatuwandikira nti Muganda womuntu bwafānga, nāleka mukaziwe, nga talese mwāna, mugandawe atwālānga mukaziwe,
20 nāzi'zawo mugandawe eza'de. Kale wāliwo aboluganda musānvu: owoluberyeberye nāwasa omukazi, nāfa,
21 nātalekawo za'de; owokubiri nāmuwasa, nāfa, era naye nātalekawo za'de; nowokusatu bwatyo: (bona)
22 omusānvu nebatalekawo za'de. Oluvanyuma bona nga bawe'dewo nomukazi nāfa. (Kale) bwebalizūkira
23 aliba muka āni kubo? kubanga (bona) omusānvu bāmuwasa. Isa nābagamba nti Si kyemuva mukyāma
24 nga temumanyi ebyawandikibwa newakuba'de amānyi ga Katonda?
25 Kubanga bwebalizūkira mu bafu tebaliwasa, 'sō tebaliwaira; naye [g] baliba nga bamalaika abomu'gulu.
26 Naye ebyabafu nga bazūkizibwa; temusomānga mu kitabo kya Musa ku Kisa'ka, Katonda bweyamubūlira ngagamba nti 'Nze [i] ndi Katonda wa Ibulaimu, era Katonda wa
27 Isaka era Katonda wa Yakobo? Si Katonda wa bafu, naye wa balamu: mukyāma nyo.
28 [k] Awo omu ku bawandisi na'ja nāwulira nga bebūzaganya bo'ka, nāmanya ngaba'zemu bulūngi, nāmubūza nti Teka ki eryoluberyebe-
29 rye ku gona? Isa na'damu nti Eryoluberyeberye lye lino nti [l] Wulira Isiraeri; Mukama Katonda wa-
30 'fe, Mukama yomu; era yagalānga Mukama Katondawo nomutimagwo gwona, nobulamubwo bwona, nana-
31 gezigo gona, namānyigo gona. Eryokubiri lye lino nti [m] Yagalānga mulirānwāwo nga bweweyagala we-'ka. Tewali tēka 'dala erisinga ago
32 obukulu. Omuwandisi nāmugamba nti Mazima, Omuigiriza, oyoge'de bulūngi ngali omu: 'sō [n] tewali mu-
33 lala wabula ye: nokumwagala nomutima gwona, nokutegēra kwona, namānyi gona, nokwagala mulirānwāwo nga bweweyagala we'ka [o] kusinga nyo ebiwebwayo byona ebirāmba ebyōkebwa ne sadaka.
34 Awo Isa bweyalaba ngamu'zemu ngomutegēvu, nāmugamba nti Toli wala obwakabaka bwa Katonda. Awo newataba muntu [p] yang'anga okumubūza nate.
35 [p] Isa na'damu nāgamba ngaigiriza mu yekalu nti Abawandisi ekibagambya ki nti Masiya mwāna wa
36 Daudi? Daudi ye nyini yagamba [r] mu Mwoyo Omutukuvu nti

[d] Mat. 22. 23. Luk. 20. 27.
[e] Bik. 23. 8.
[f] Ma. 25. 5.
[g] 1 Kol 15. 42, 49, 52.
[i] Kuv. 3. 6.
[k] Mat. 22. 35.
[l] Ma. 6. 4.
[m] Lev. 19. 18. Bal. 13. 9. Rag. 5. 14. Yak. 2. 8.
[n] Ma. 4. 39. Is. 45. 6, 14; 46. 9.
[o] 1 Sam. 15. 22. Kos. 6. 6. Mi. 6. 6-8.
[p] Mat. 22. 41. Luk. 20. 41.
[r] 2 Sam. 23. 2.

[s] Mukama yagamba Mukama wānge nti
Tūla ku mukono gwānge ogwadyo,
Okutūsa lwendifūla abalabebo entebe yebigerebyo.
37 Daudi ye nyini amuita Mukamawe, abēra atya omwānawe? Abomukibīna nebamuwulira nesanyu.
38 Awo mu kuigirizakwe nābagamba nti [t] Mwekūme abawandisi abagala okutambula nga bamba'de engo-
39 ye empānvu, nokulamusibwa mu butāle, nentebe ezokumānjo mu makung'aniro nebifo ebyekitibwa mu
40 mbaga; abalya enyumba za ba'na-'mwāndu, era abasaba enyo mu bunānfusi; abo bali'za omusāngo ogusinga obunene.
41 [u] Nātūla okwolekera e'gwanika, nālaba ebibīna bwebisūla efeza [w] mu 'gwanika: bangi abāli abaga'ga a-
42 bāsūlamu ebingi. Awo 'na'mwāndu omu omwāvu na'ja, nāsūlamu ebi-
43 tūndu bibiri, ye kodulante. Nāita abaigirizwabe, nābagamba nti Mazima mbagamba nti 'Na'mwāndu [x] ono omwāvu asu'demu (bingi) okusinga bona abasūla mu 'gwani-
44 ka; kubanga bona basu'demu ku bibafi'kiriri'de; naye oyo mu kwetāgakwe asu'demu byona byalinabyo, bwe bulamubwe bwona.

13 [a] Awo bweyafuluma mu yekalu, omu ku baigirizwabe nāmugamba nti Omuigiriza, laba, amainja gano bwegali, nenzimba eno bweri.
2 Isa nāmugamba nti Olaba enzīmba eno enene? teririrekebwa wano 'jinja eriri ku 'jinja eritalisūlibwa wansi.
3 Bweyali atu'de ku lusozi olwa Zeituni ngayoleke'de yekalu, Petero ne Yakobo ne Yokana ne Andereya nebamubūza mu kyāma nti
4 Tubūlire, ebyo biribawo di? nakabonero ki akebyo ngabigenda oku-
5 tūkirizibwa byona? Isa nāsoka okubagamba nti [b] Mwekūme, omu-
6 ntu yena tabakyāmyānga. Bangi abali'ja mu linya lyānge nga bogera nti 'Nze 'nzuyo; era balikyāmya
7 bangi. Awo bwemuwulirānga entalo netutumo lyentalo, temweralikirirānga: kibigwānira okubawo; naye enkomerero ngekyali.
8 Kubanga e'gwānga lirirūmba 'gwānga li'nalyo, nobwakabaka obwakabaka bu-'nābwo: walibawo ebikankano mu bifo bingi; walibawo enjala: ebyo lwe luberyeberye lwokulūmwa.
9 [c] Naye mwekūme 'mwe'ka: kubanga balibawayo mu nkiko: mulikubirwa ne mu makung'aniro; era muliīmirira mu maso gabamasaza ne bakabaka kulwānge, okubēra a-
10 bajulirwa mubo. Enjiri kigigwāni-

[s] Zab. 110. 1.
[t] Mat. 23. 1 neb. Luk. 20. 46.
[u] Luk. 21. 1.
[w] 2 Basek. 12. 9.
[x] 2 Kol. 8. 12.
[a] Mat. 24. 1. Luk. 21. 5.
[b] Yer. 29. 8. Bef. 5. 6.
[c] Mat. 10. 17, 18.

ra okumala okubūlirwa amawānga
11 gona. Era bwebabatwālānga oku-
bawāyo, temusokānga kweralikirira
bwemunāyogera: naye kyona kyo-
na kyemuwebwānga mu kisēra e-
kyo, ekyo kyemwogerānga, kuba-
[d] Bik. 2. 4; 4. 8, 31. nga si'mwe mwogera, [d] wabula O-
12 mwoyo Omutukuvu. Owoluganda
anāwāngayo mugandawe okumu'ta,
ne kitāwe womwāna (anāmuwānga-
yo); abāna banājēmerānga abāba-
13 zāla, banāba'sānga. Munākyāyi-
bwānga bona olwerinya lyānge:
[e] Dan. 12. 12. [e] naye agumikiriza okutūsa enko-
merero oyo yalirokoka.
14 Naye bwemuliraba ekyomuzizo
[f] Dan. 9. 27. ekizikiriza [f] na'bi Danieri kyeyayo-
gerako nga kiimiri'de awatakisānī-
ra [asomamu ategēre], kale abali
mu Buyudaya ba'dukire ku nsozi;
15 ali wa'gulu kunju ta'kānga, 'sō tai-
ngirānga ku'gyamu kintu mu nju-
16 ye: nali mu lusuku ta'dānga ku-
17 twāla lugoyerwe. Naye ziribasā-
nga abali embuto, nabayōnsa mu
18 naku ezo. Musabe bireme okutū-
[g] Dan. 12. 1; Yo. 2. 2. 19 kira mu biro ebyempewo. [g] Kuba-
nga enaku ezo ziriba za (kulabira-
mu) naku, nga tezibāngawo bwezi-
tyo kasoke'de Katonda atōnda ebya-
tōndebwa okutūsa kakano, 'sō tezi-
20 riba. 'Sō singa Mukama teyasala
ku naku ezo, tewandirokose mubiri
gwona: naye olwabalōnde beyalō-
21 nda yazisalako enaku. Mu biro e-
byo omuntu bwabagambānga nti
Laba, Masiya ali wano; oba ali e-
22 yo; temu'kirizānga: kubanga Ba-
masiya abobulimba ne bana'bi abo-
bulimba baliimuka, balikola obubo-
nero nebyewunyo, okukyāmya, oba-
23 nga kiinzika, abalōnde. Naye mwe-
kūme 'mwe: laba, mbabūli'de byo-
na nga tebinabāwo.
[i] Dan. 7. 10. Zef. 1. 15. 24 [i] Naye mu naku ezo, okulaba ena-
ku okwo nga kuwe'de, enjuba erizi-
kizibwa nomwezi tegulyāka musana
25 gwagwo, nemunyenye ziriba nga zi-
gwa okuva mu 'gulu, namānyi ago-
[k] Dan. 7. 13, 14. Mat. 16. 27. Ma'k. 14. 62. Bik. 1. 11. 1 Bas. 4. 16. 2 Bas. 1. 7, 10. Kub. 1. 7. 26 mu'gulu galikankana. [k] Kale neba-
lyoka balaba Omwāna womuntu
nga'jira mu bire namānyi amangi
27 nekitibwa. Awo nālyoka atuma ba-
malaikabe, alikung'anya abalōndebe
okuva mu mpewo enya, okuva
ku nkomerero yensi okutūsa ku
nkomerero ye'gulu.
[l] Mat. 24. 32. Luk. 21. 29 neb. 28 [l] Era muigire ku mutini olugero
lwagwo: e'tabi lyagwo bwerige'ja
namalagala negato'jera, mutegēra
29 ngomwāka guli kumpi; era na'mwe
bwemutyo, bwemulabānga ebyo nga
bitūse, mutegēre ngali kumpi, ku
30 lu'gi. Mazima mbagamba nti Emi-
rembe gino tegiri'gwāwo na katono,
okutūsa ebyo byona lwebiritūkirira.
[m] Is. 40. 8. 31 E'gulu nensi biri'gwāwo, [m] naye e-
bigambo byānge tebiri'gwāwo na
32 katono. Naye ebyolunaku olwo oba
ekisēra ekyo tewali amanyi, newa-
kuba'de bamalaika abali mu 'gulu,
newakuba'de Omwāna, wabula Ki-
33 tānge. [n] Mwekūmēnga, mutununlē-
nga, musabēnga: kubanga temuma-
34 nyi biro webiritūkira. [o] Ngomuntu
eyaleka enyumbaye nātambula mu-
nsi endala ngawa'de aba'dube obuī-
nza, buli muntu omulimugwe, nā-
35 lagira omu'gazi okutunula. Kale
mutunule: kubanga temumanyi mu-
kama wenyumba wali'jira, oba ka-
wungēzi, oba 'tūmbi, oba ngenkoko
36 ekokolima, oba nkya; atera oku'ja
amangwāgo nābasānga nga mweba-
37 se. Era kyembagamba 'mwe mba-
gamba bona nti Mutunule.

[n] Bal. 12. 11. 1 Bas. 5. 6. [o] Mat. 24. 45; 25. 14.

14 [a] Awo enaku ebiri bwezaitawo,
newabawo Okuitako nemigāti
egitazimbulukuswa: awo bakabona
abakulu nabawandisi nebasala ama-
gezi bwebanāmukwata mu lukwe
2 nokumu'ta: kubanga bāgamba nti
Si ku lunaku lwa mbaga, mpo'zi
waleme okubawo okukayana mu
bantu.
[b] Mat. 26. 6. Yok. 12. 1, 2. 3 [b] Awo bweyali mu Besaniya mu
nyumba ya Simoni omugenge, nga-
tu'de ku 'mere, omukazi eyaliwa
ecupa eyamafuta agomugavu ogwo-
muwendo omungi enyo na'ja, nāya-
sa ecupa, amafuta nāgafuka ku mu-
4 twegwe. Naye wāliwo abamu abā-
sunguwala bo'ka nga bagamba nti
5 Amafuta gafu'de ki bwegatyo? Ku-
banga amafuta gano bandiiinzi'za
okugatūndamu edinali ebikumi bi-
satu nokusingawo nokugabira abā-
6 vu. Nebamwemulugunyiza. Naye
Isa nāgamba nti Mumuleke; mumu-
nakuwaliza ki? ankole'de ekikolwa
7 ekirūngi. [c] Kubanga abāvu bemu-
linabo bulijo; na buli lwemwagala
muinza okubakola obulūngi: naye
8 'nze temuli nānge bulijo. Akoze
nga bwainzi'za: asose okufuka a-
mafuta ku mubiri gwānge okunzika.
9 Mazima mbagamba nti Enjiri buli
gyenebūlirwānga munsi zona, ne-
kyo omukazi ono kyakoze kināyo-
gerwāngako okumu'jukira.
[c] Ma. 13. 11. 10 [d] Awo Yuda Isukalyoti eyali omu
ku kumi nababiri nāgenda eri baka-
bona abakulu, okumuwayo gyebali.
11 Awo bwebāwulira, nebasanyuka,
nebasūbiza okumuwa efeza. Nāsa-
la amagezi bwanālaba e'bānga oku-
muwayo.
[d] Mat. 26. 14. Luk. 22. 3, 4. 12 [e] Awo ku lunaku olwasoka olwe-
migāti egitazimbulukuswa lweba'ta
Okuitako, abaigirizwabe nebamu-
gamba nti Oyagala tugende wa tu-
13 tegeke gyonolira Okuitako. Nātu-
ma abokunbaigirizwabe babiri, nā-
bagamba nti Mugende mu kibuga, a-
nāsisinkana na'mwe omusaja nga
[e] Mat. 26. 17. Luk. 22. 7.

14 yetise ensuwa yama'zi: mumugoberere; yona yona mwanäingira mugambe nanyini nyumba nti O-
muigiriza agambye nti Enyumba e-
riru'dawa mwenälira Okuitako na-
15 baigirizwa bänge? Anäbalaga ye ye nyini enyumba nene eyawa'gulu eyäliri'dwa etegeke'dwa: mututegekere omwo. Awo abaigirizwa ne-
16 bagenda neba'ja ku kibuga, nebalaba nga bweyabagambye: nebategeka Okuitako.

17 [f] Awo bwebwawungëra na'ja nekumi nababiri. Awo bwebäli batu-
18 'de ku 'mere, Isa nägamba nti Mazima mbagamba nti Omu ku'mwe
19 alya nänge anändyämu olukwe; nebatanula okunakuwala nokumugn-
20 mba ki'nomu nti Ye 'nze? Näbagamba nti Omu ku kumi nababiri akoza nänge mu kibya ye wuyo.
21 Kubanga [g] Omwäna womuntu agenda nga bwekyamuwandikirwa: naye zirimusänga omuntu oyo alyämu olukwe Omwäna womuntu! kyandiba'de kirüngi eri oyo singa teyazälibwa omuntu oyo.
22 [i] Awo bwebäli balya, nätöla omugäti, awo bweyamala okwebaza nägumenyamu, näbawa, nägamba nti Mutöle; guno gwe mubiri gwänge.
23 Na'dira ekikömpe, awo bweyamala
24 okweyanza, näbawa: nebakinywako bona. Näbagamba nti Guno
25 gwe musai gwänge ogwendagäno, oguyika olwabangi. Mazima mbagamba nti Sirinywa nate ku bibala ku muzabibu, okutüsa ku lunaku luli lwendigunywa omugya mu bwakabaka bwa Katonda.
26 [k] Awo bwebämala okuïmba oluïmba, nebafuluma nebagenda ku lusozi olwa Zeituni.
27 Awo Isa näbagamba nti Munesitala 'mwena: kubanga kyawandikibwa nti [l] Ndikuba omusümba, ne-
28 ndiga zirisäsäna. Naye [m] bwendimala okuzükizibwa, ndibakulembera (okugenda) mu Galiraya.
29 [n] Naye Petero nämugamba nti Newakuba'de nga bona banesitala, naye si-
30 'nze. Isa nämugamba nti Mazima nkugamba nti 'gwe lero, ekiro kino, enkoko eneba tenakokolima emiründi ebiri, ononegäna emiründi esa-
31 tu. Naye neyeyongera nyo okwogera nti Newakuba'de nga kingwänira okufira awamu näwe, sikwegäne na katono. Era bona nebagamba bwebatyo.
32 [o] Awo neba'ja mu kifo erinya lyakyo Gesusemane: nägamba abaigirizwabe nti Mutüle wano 'male oku-
33 saba. Nätwäla Petero ne Yakobo ne Yokana wamu naye, nätanula okuwunikirira nokweralikirira enyo.
34 Näbagamba nti [p] Ememe yänge eriko enaku nyingi, zigenda kunzi'ta:
35 mubëre wano, mutunule. Nätambulako katono, näviinama wansi näsaba, obanga kiinzika, ekisëra kimui-
36 teko. Nägamba nti Aba, Kitänge, [r] byona biinzika gyoli; nziyako ekikömpe kino; [s] naye si nga 'nze bwenjagala, wabula nga 'gwe bwoyaga-
37 la. Awo na'ja, näbasänga nga bebase, nägamba Petero nti Simoni, webase? toba'de na mänyi agokutunula nesawa emu?
38 Mutunule, musabe, muleme okuingira mu kukemebwa: [t] omwoyo gwe gwagala, naye omubiri gwe munafu.
39 Nate na'dayo, näsaba, näyogera ebiga-
40 mbo bimu na biri. Näkomawo nate, näbasänga nga bebase, kubanga amaso gäbwe gali gakämbaga nyo; 'sö tebämanya bwebanamu'damu.
41 Na'ja omulündi ogwokusatu, nägamba nti Mwebakire dala kakano, muwu'mule: kinämala; ekisëra kitüse; laba, Omwäna womuntu awebwäyo mu mikono gyabalina ebibi.
42 [u] Muimuke, tugende; laba, andyämu olukwe anätera okutüka.
43 [w] Awo amangwägo, bweyali akayogera, Yuda, omu ku kumi nababiri na'ja nekibïna wamu naye abälina ebitala nemi'go, nga bävа eri bakabona abakulu, nabawandisi naba-
44 ka'de. Era oyo eyamulyämu olukwe yali abawa'de akabonero ngagamba nti Gwenänywegera, nga ye wuyo; mumukwate, mumutwäle
45 nga mumunywëze'za. Awo bweyatüka, amangwägo na'ja gyäli nägamba nti Labi; nämunywegera
46 nyo. Nebamu'säko emikono gyä-
47 bwe, nebamukwata. Naye omu kwabo abäli baimiri'de awo näsöwola ekitala, nätema omu'du wa kabona asinga obukulu nämusalako
48 okutu. [v] Awo Isa na'damu näbagamba nti Munji'jiri'de nga bwemu-'jira omunyazi nebitala nemi'go o-
49 kunkwata? Buli lunaku nabëränga na'mwe mu yekalu nga njigiriza, nga temwankwata: naye kino kikole'dwa, [z] ebyawandikibwa bitükirire.
50 [a] Awo bona nebamwabulira neba'duka.
51 Awo omulenzi omu nämugoberera, eyali yebi'kiri'de olugoye olwekitani lwo'ka ku (mubiri): nebamu-
52 kwata; naye näbalekera olugoye olwekitani, na'duka bwerëre.
53 [b] Awo nebatwäla Isa eri kabona asinga obukulu: nebamukung'anirako bakabona abakulu bona naba-
54 ka'de nabawandisi. Awo Petero nämugoberera wala, okutüka munda mu lu'gya lwa kabona asinga obukulu; yali atu'de nabawereza
55 ngayota omuliro. [c] Awo bakabona abakulu nabomulukïko bona nebanonyeza Isa abajulirwa abokumu-
56 'sa, 'sö nebatabalaba. Kubanga a-

[f] Mat. 26. 20 neb.
[g] Mat. 26. 24. Luk. 22. 22.
[i] Mat. 26. 26. Luk. 22. 19. 1 Kol. 11. 23.
[k] Mat. 26. 30.
[l] Zek. 13. 7.
[m] Ma'k. 16. 7.
[n] Mat. 26. 33, 34. Luk. 22. 33, 34. Yok. 13. 37, 38.
[o] Mat. 26. 36. Luk. 22. 39. Yok. 18. 1.
[p] Yok. 12. 27.
[r] Beb. 5. 7.
[s] Yok. 5. 30; 6. 38.
[t] Bal. 7. 23. Bag. 5. 17.
[u] Mat. 26. 46. Yok. 14. 1, 2.
[w] Mat. 26. 47. Luk. 22. 47. Yok. 18. 3.
[v] Mat. 26. 55. Luk. 22. 52.
[z] Zab. 22. 6. Is. 53. 7 neb.
[a] Zab. 88. 8. Ma'k. 14. 27.
[b] Mat. 26. 57. Luk. 22. 54. Yok. 18. 13.
[c] Mat. 26. 59.

bāmuwāiriza ebyobulimba bangi, 'sō nokuwāiriza kwābwe tekwali
57 kumu. Awo abamu nebaimuka ne-
58 bamuwāiriza, nga bagamba nti 'Fe
twamuwulira ngagamba nti [d] Ndi-
menya yekalu eno eyakolebwa ne-
mikono, ne mu naku esatu ndizimba
59 endala etalikolebwa na mikono. 'Sō
nokuwāiriza kwābwe okwo nakwo
60 tekwali kumu. [e] Awo kabona asi-
nga obukulu nāimirira wakati, nā-
būza Isa, ngagamba nti 'Gwe toya-
nukula na katono? kiki kyebakulu-
61 miriza bano? [f] Naye nāsirika busi-
risi, nātayanukula na katono. Na-
te kabona asinga obukulu nāmubū-
za, nāmugamba nti 'Gwe Masiya,
62 Omwāna woyo eyebazibwa? Isa nā-
gamba nti 'Nze 'nzuno; [g] na'mwe
muliraba Omwāna womuntu ngatu-
'de ku mukono ogwadyo ogwamā-
63 nyi, nga'ja nebire ebye'gulu. Awo
kabona asinga obukulu nāynza e-
ngoyeze, nāgamba nti Twetāgira ki
64 nate abajulirwa? Muwuli'de obu-
vōzibwe: mulowōza mutya? Bo-
na nebamusalira omusāngo ngasā-
65 nira okufa. Awo abamu nebatanu-
la okumuwāndira amalusu, noku-
mubi'ka mu maso, nokumukuba e-
bikōnde nokumugamba nti Lagula:
abawereza nebamutwāla nga bamu-
kuba empi.
66 [i] Awo Petero bweyali wansi mu
lu'gya, omu ku bazāna ba kabona
67 asinga obukulu na'ja; awo bweya-
laba Petero ngayota omuliro, nāmu-
tunulira, nāgamba nti Nāwe wali
68 Nomunazalesi, Isa. Naye ye neye-
gāna ngagamba nti Simanyi, 'sō si-
tegēra kyoyogera: nāgenda ebwēru
69 mu kisasi; enkoko nekokolima. [k] A-
wo omuzāna nāmulaba, nātannla
nate okubagamba abāli baimiri'de
70 awo nti Ono wewābwe. Naye ne-
yegāna nate. [l] Awo bwewaitawo e-
kisēra kitono, abāli baimiri'de awo
nebagamba Petero nate nti Mazima
oli wewābwe; kubanga oli Mugali-
71 raya. Naye nātannla okukolima
nokuläira nti Simanyi muntu ono
72 gwemwogerako. [m] Amangwāgo e-
nkoko nekokolima omulūndi ogwo-
kubiri. Awo Petero na'jukira ekiga-
mbo Isa bweyamugambye nti Enko-
ko eneba tenakokolima emirūndi e-
biri, ononegāna emirundi esatu.
Kale bweyalowōza, nākāba amaziga.

15 [a] Awo amangwāgo bwebwakya enkya, bakabona abakulu naba-
ka'de nabawandisi nabomulukiko
bona nebatēsa, nebasiba Isa, neba-
mutwāla, nebamuwayo eri Pirato.
2 [b] Awo Pirato nāmubūza nti 'Gwe
Kabaka wa Bayndaya? Bweya'da-
mu nāmugamba nti 'Gwoyoge'de.
3 Awo bakabona abakulu nebamulōpa
4 ebigambo bingi. [c] Awo Pirato nā-
mubūza nate, ngagamba nti Toya-
nukula na katono? laba ebigambo
5 bingi byebakulōpa. [d] Naye Isa nā-
ta'damu nate kigambo; Pirato no-
kwewunya neyewunya.
6 [e] Awo ku mbaga yabatērānga omu-
7 sibe omu gwebāmusaba. Awo wā-
liwo omu aitibwa Bala'ba, eyasibi-
bwa nabo abājēma, aba'ta abantu
8 mu kujēma okwo. Awo ekibīna
nekirinya nekitanula okumusaba
(okubakola) nga bweyabakolānga.
9 Awo Pirato nāba'damu, ngagamba
nti Mwagala mbatēre Kabaka Wa-
10 bayudaya? Kubanga yategēra nga
bakabona abakulu bāmuwesezayo
11 bu'gya. [f] Naye bakabona abakulu
nebawērera ekibīna nti Bala'ba gwa-
12 ba abatēra. Awo Pirato na'damu
nate nābagamba nti Kale nāmukola
ntya gwemuita Kabaka Wabayuda-
13 ya? Awo nebogerera wa'gulu nate
14 nti Mukomerere. Awo Pirato nā-
bagamba nti Ka'zi kibi ki kyakoze?
Naye nebeyongera nyo okwogerera
15 wa'gulu nti Mukomerere. [g] Awo
Pirato bweyali ayagala okusanyusa
ekibīna, nābatēra Bala'ba, nāwāyo
Isa, ngamaze okumukuba, okukome-
rerwa.
16 Awo baserikale nebamutwāla mu-
nda mu lu'gya oluitibwa Pulaitolio;
nebaita ekitōngole kyona okuku-
17 ng'ana. Nebamwambaza olugoye
olwefulūngu nebaluka engule eya-
18 ma'gwa nebagimuti'kira; nebata-
nula okumulamusa nti Mirembe,
19 Kabaka Wabayudaya! Nebamuku-
ba olumuli mu mutwe, nebamuwā-
ndira amalusu, nebafukamira, ne-
20 bamusinza. Awo bwebāmala oku-
mudūlira, nebamwambulamu olu-
goye olwefulūngu, nebamwambaza
engoyeze, nebamutwāla nebamufu-
lumya okumukomerera.
21 [h] Nebawaliriza omuntu eyali aita, Simoni Owekulene, ngava mu kyā-
lo, kitāwe wa Alegezanda ne Lufo,
okugenda (nabo) okwetika omusa-
22 labagwe. [k] Nebamuleta mu kifo
Gologosa, okutegēzebwa kwakyo nti
23 Kifo kya kiwānga. [l] Nebamuwa o-
mwenge ogutabu'dwamu envūmbo:
24 naye ye nātagu'kiriza. Awo neba-
mukomerera, [m] nebagabana ebya-
mbalobye, nga babikubirako obulu-
25 lu, buli muntu kyanātwāla. [n] Awo
esawa zali ziri satu, nebamukome-
26 rera. Awo [o] ebaluwa eyomusāngo-
gwe newandikibwa wa'gulu nti KA-
27 BAKA WABAYUDAYA. Era naba-
nyazi babiri nebabakomerera [p] wa-
mu naye; omu ku mukonogwe o-
gwadyo, nomulala ku gwa kono.
29 [r] Awo abāli baita nebamuvuma nga
banyenya emitwe gyābwe, nga ba-

[a] Mat. 27. 13.
[b] Ja. 53. 7. Yok. 19. 9.
[c] Mat. 27. 15. Luk 23.17. Yok. 18.39.
[d] Mat. 27. 20. Bik. 3. 14.
[e] Mat. 27. 26. Yok. 19. 1, 16.
[f] Mat. 27. 33. Luk 23.33.
[g] Mat. 27. 34.
[h] Zab. 22. 18. Luk 23.34. Yok 19.23.
[i] Mat. 27. 45. Luk 23.44. Yok 19.14.
[k] Mat. 27. 37. Yok 19.19.
[l] Mat. 27. 38.
[m] Zab. 22.7.
[n] Ma'k: 15. 29. Yok. 2. 19.
[o] Mat. 26. 62.
[p] Is. 53. 7.
[q] Mat. 24. 30; 26. 64. Luk. 22. 69.
[r] Mat. 26. 58, 69. Luk. 22. 55. Yok. 18. 16.
[s] Mat. 26. 71. Luk. 22. 58. Yok. 18. 25.
[t] Mat. 26. 73. Luk 22. 59. Yok. 18. 26.
[u] Mat. 26. 75.
[v] Zab. 2. 2. Mat. 27. 1. Luk. 22. 66; 23. 1. Yok. 18. 28.
[w] Mat. 27. 11.

gamba nti 'Sō, 'gwe [s]amenya ye-
30 kalu nogizīmbira enaku esatu, we-
31 rokole, ove ku musalaba. Era ba-
kabona abakulu nebadūla bwebа-
tyo nabawandisi bo'ka na bo'ka ne-
bagamba nti Yalokola balala; ta-
32 īnza kwerokola ye'ka. Masiya Ka-
baka wa Isiraeri ave kakano ku
musalaba, tulyoke tulabe, tu kirize.
[t]Ne bali abākomererwa naye neba-
muvuma.
33 [u]Awo esawa bwezali ziri mukāga
newaba ekizikiza kunsi yona oku-
34 tūsa ku sawa eyomwenda. Awo mu
sawa eyomwenda Isa nākāba ne'do-
bozi 'dene nti [w]Eroi, Eroi, lama
sabakusani? okutegēzebwa kwakvo
nti Katonda wānge, Katonda wānge,
35 kiki ekikundese'za? Awo abamu
kwabo abāli baimiri'de awo bwe-
bāwulira nebagamba nti Laba, aita
36 Eriya. [y]Awo omu na'dukana, nā-
nyika ekisūmwa mu mwenge omu-
kātufu, nāki'sā ku lumuli, [z]nāmu-
wa okunywa, ngagamba nti Leka;
tulabe nga Eriya ana'ja okumuwa-
37 nula. [a]Awo Isa nākāba ne'dobozi
38 'dene nāwāyo obulamu. [b]Awo ne'-
gigi lyomuyekalu neriyulikamu wa-
biri, okuva wa'gulu okutūka wansi.
39 [c]Awo omwāmi wekitongole eyali
aimiri'de awo ngamwoleke'de bwe-
yalaba ngawa'deyo obulamu bwa-
tyo, nāgamba nti Mazima omuntu
ono aba'de Mwāna wa Katonda.
40 Era [d]wāliwo [e]walako abakazi nga
balengera: mwabo wāliwo ne Ma-
lyamu Magudalene, ne Malyamu
nyina Yakobo omuto ne Yose, ne Sa-
41 lome; abo bweyali mu Galiraya be
[f]bāitānga naye nga bamuwereza;
nabakazi abalala bangi abālinya na-
ye Eyerusalemi.
42 [g]Awo bwebwawungēra, kubanga
lwali lunaku lwa Kutegeka, lwe lu-
43 naku olusoka sabiti, Yusufu Owea-
limasaya, omukulu atēsa owekitī-
bwa, era eyasūbirānga ye nyini o-
bwakabaka bwa Katonda; nāguma
nāingira eri Pirato nga tatya, nāsa-
44 ba omulāmbo gwa Isa. Awo Pirato
neyewunya bwafu'de amāngu, nāita
omwāmi wekitongole nāmubūza o-
45 banga ekisēra kiise weyafira. Awo
bweyawulira eri omwāmi, nāwa Yu-
46 sufu omulāmbo. [i]Ye nāgula olu-
goye olwekitani, nāmuwanula, nā-
muzinga mu lugoye olwekitani, nā-
mu'sā mu ntāna eyasimwa mu lwā-
zi, nāyiringisiza e'jinja ku mulyā-
47 ngo gwentāna. Malyamu Magudа-
lene ne Malyamu (nyina) Yose ne-
balaba weyatēbwa.

16 [a]Awo sabiti bweya'gwāko, Ma-
lyamu Magudalene ne Malyamu
nyina Yakobo, ne Salome [b]nebagula
2 cbyakalosa, ba'je bamusige. [c]Awo
bwebwakya enkya mu matulutulu,
ku lunaku olusoka mu sabiti, enju-
ba yali evu'deyo neba'ja ku ntāna.
3 Awo bāli bebūzaganya bo'ka nti
Ani anātuiringisiza e'jinja ku mu-
4 lyāngo gwentana? Awo bwebātu-
nulira, nebalaba e'jinja nga liiringi-
sibwa ku 'bali; kubangalyali 'dene
5 nyo. [d]Awo bwebāingira mu ntāna,
nebalaba omulenzi ngatu'de ku lui
olwadyo, ngayamba'de olugoye olu-
6 tukuvu; nebawunikirira. [e]Nābа-
gamba nti Temuwunikirira: muno-
nya Isa, Omunazalesi, eyakomere-
rwa: azūki'de; tali wano: laba,
7 ekifo webāmuta. Naye mugende,
mubūlire abaigirizwabe ne Petero
nti Abakulembe'de okugenda Ega-
liraya. Eyo gyemulimulabira [f]nga
8 bweyabagamba. Nebava ku ntāna
nga ba'dukana māngu; kubanga
okukankana nokusamālirira byali
bibaku'te: 'sō [g]nebatabūlirako mu-
ntu kigambo, kubanga bātya.
9 Awo bweyamala okuzūkira mu
makya ku lunaku olwoluberyeberye
ku naku omusānvu [h]nāsoka okula-
bikira Malyamu Magudalene [k]gwe-
10 yagobako emizimu omusānvu. [l]O-
yo nāgenda nābūlira abāitānga naye,
11 nga banakuwala nga bakāba. [m]A-
wo bo, bwebāwulira nga mulamu,
ngalabi'dwa ye, nebata'kiriza.
12 Ebyo bwebya'gwā [n]nālabikira
ba'nābwe babiri mu kifananyi kira-
la, nga batambula nga bagenda mu
13 kyālo. Awo abo nebagenda neba-
būlira bali abalala, 'sō nebataba ki-
riza.
14 [o]Oluvanyuma nālabikira ekumi
nomu nga batu'de ku 'mere; nāba-
nenya olwobuta'kiriza nobuka'ka-
nyavu bwemitima gyābwe, kubanga
teba'kiriza abāmulaba ngamaze o-
15 kuzūkira. [p]Nābagamba nti Muge-
nde munsi zona, [r]mubūlire enjiri
16 eri ebitonde byona. [s]A'kiriza nā-
batizibwa, alirokoka, [t]naye ata'ki-
17 riza omusāngo gulimusinga. Era
olubonero buno bunāgendānga nabo
aba'kiriza: banāgobānga emizimu
[u]mu linya lyānge; [w]banāyogerā-
18 nga enimi empya; [y]banākwatānga
ku misota, bwebanānywānga ekintu
eki'ta, tekibakolenga kabi na katono,
[z]banāsāngako emikono abalwa-
'de, nabo banāwonānga.
19 [a]Awo Mukama (wa'fe) Isa bwe-
yamala okwogera nabo, [b]nātwāli-
bwa mu 'gulu, [c]nātūla ku mukono
20 ogwadyo ogwa Katonda. Bali ne-
bafuluma, nebabūlira wonawona,
Mukama (wa'fe) ngakoleränga wa-
mu nabo [d]era nganywēza ekigambo
mu bubonero obwaki'diriränga. A-
mina.

[s] Ma'k. 14. 58. Yok. 2. 19.
[t] Mat. 27. 44. Luk 23. 39.
[u] Mat. 27. 45. Luk. 23. 44.
[w] Zab 22. 1. Mat 27. 46.
[y] Mat. 27. 48. Yok 19. 29.
[z] Zab. 69. 21.
[a] Mat. 27. 50. Luk 23. 46. Yok. 19. 30.
[b] Mat. 27. 51. Luk 23. 45.
[c] Mat. 27. 54. Luk. 23. 47.
[d] Mat. 27. 55. Luk 23. 49.
[e] Zab. 38. 11.
[f] Luk. 8. 2, 3.
[g] Mat. 27. 57. Luk 23. 50. Yok. 19. 38.
[i] Mat. 27. 59, 60. Luk. 23. 53. Yok. 19. 40.
[s] Mat 28. 1. Luk. 24. 1. Yok. 20. 1.
[b] Luk. 23. 56.
[c] Luk 24. 1. Yok. 20. 1.
[d] Luk. 24. 3. Yok. 20. 11, 12.
[e] Mat. 28. 5, 7.
[f] Mat. 26. 32. Ma'k. 14. 28.
[g] Mat. 28. 8. Luk. 24. 9.
[h] Yok. 20. 14.
[k] Luk. 8. 2.
[l] Luk. 24. 10. Yok 20. 18.
[m] Luk. 24. 11.
[n] Luk. 24. 13.
[o] Luk. 24. 36. Yok 20. 19. 1 Kol. 15. 5.
[p] Mat. 28. 19. Yok. 15. 16.
[r] Bak. 1. 23.
[s] Yok. 3. 18, 36. Bik. 2. 38; 16, 30-32. Rul. 10. 9. 1 Pet. 3. 21.
[t] Yok. 12. 48.
[u] Luk. 10. 17. Bik. 5. 16; 8. 7; 16. 18. Bik. 19. 12.
[w] Bik. 2. 4; 10. 46; 19. 6. 1 Kol. 12. 10, 28.
[y] Luk. 10. 19. Bik. 28. 5.
[z] Bik. 5. 15, 16; 9. 17; 28. 8. Yak. 5. 14, 15.
[a] Bik. 1. 2, 3.
[b] Luk 24. 51.
[c] Zab. 110. 1. Bik. 7. 55.
[d] Bik. 5. 12; 14. 3. 1 Kol. 2. 4, 5. Beb. 2. 4.

ENJIRI NGA BWEYAWANDIKIBWA

LUKA.

1 BWEBALI abangi abātandika okuwandika amakulu gebigambo ebya-
2 tūkirizibwa mu'fe, [a]nga bwebābitubūlira abo, [b]abāsoka okuva ku luberyeberye okuba abajulirwa era abawereza bekigambo, awo bwenalirānyiza dala byona okuva ku lu-
3 beryeberye, era nānge nalaba nga kirūngi okukuwandikira 'gwe, [c]Te'fīro omulūngi enyo nga bwebyali-
4 rāna; olyoke omanye amazima gebigambo byewaigirizibwa.

5 [d]Awo mu mirembe gya Kerode, kabaka Wabayudaya, wāliwo kabona, erinyalye Zakaliya, [e]wa mu luwalo lwa Abiya: era yalina omukazi owomubawala ba Aloni, eri-
6 nyalye Erisabesi. Nabo bōmbi bāli batūkirivu mu maso ga Katonda, nga batambulira mu biragiro byona ne mu byobutūkirivu ebya Mu-
7 kama nga tebaliko kabi. 'Sō tebālina mwāna, kubanga Erisabesi yali mugumba, nabo bōmbi bali baka'diye mu myāka gyābwe.

8 Awo olwātūka, bweyali ngakola omulimu ogwobwakabona mu maso ga Katonda [f]ngoluwalolwe bwerwa-
9 lirāna, awo akalulu nekamugwako ngempisa ezobwakabona bwezali okuningira mu yekalu ya Mukama
10 [g]okwōteza obubāne. Awo ekibīna kyona ekyabantu kyali nga kisabira bwēru mu kisēra ekyokwōterezamu.
11 Awo malaika wa Mukama nāmulabikira ngaimiri'de ku lui olwadyo
12 [i]olwekyōto ekyokwōterezako. Awo Zakaliya bweyamulaba neyeraliki-
13 rira, nātya. Naye malaika nāmugamba nti Totya, Zakaliya; kubanga okwegairirakwo kuwuli'dwa, mukaziwo Erisabesi alikuzālira omwāna owobulenzi, olimutūma eri-
14 nya Yokana. Olisanyuka, era olijaguza, era bangi abalisanyukira o-
15 kuzālibwakwe. Kubanga aliba mukulu mu maso ga Mukama 'sō [k]talinywa mwenge newakuba'de ekitamīza; era ali'juzibwa Omwoyo Omutukuvu, okuva mu lubuto lwa
16 nyina. [l]Era bangi mu bāna ba Isiraeri alibakomyawo eri Mukama
17 Katonda wābwe. [m]Alikulembera mu masoge mu mwoyo namānyi ga Eriya okukomyawo emitima gya bajaja eri abāna, nabatawulira (okutambulirānga) mu magezi gabatūkirivu; okutegekera Mukama a-
18 bantu abatekebwatekebwa. Awo Zakaliya nāgamba malaika nti 'Nākimanya ntya ekyo? kubanga 'nze ndi muka'de, ne mukazi wange a-
19 ka'diye mu myākagye. Awo malaika na'damu nāmugamba nti 'Nze [n]Gabulieri, aimirira mu maso ga Katonda; era natumibwa okwogera nāwe nokukubūlira ebigambo ebyo
20 ebirūngi. Kale, laba, olisirika era nga toinza kwogera, okutūsa ku lunaku lwebiribawo ebyo, kubanga to'kiri'za bigambo byānge, ebiritūkirizibwa mu ntūko zabyo. Awo a-
21 bantu bāli balindirira Zakaliya, ne-
22 bewunya bwalu'de mu yekalu. Awo bweyafuluma nātainza kwogera nabo: nebategēra nti alabye okwolesebwa mu yekalu: nālwāwo ngabawenya nomukono ngakyasiruwa-
23 'de. Awo olwātūka, [o]enaku ezokuwerezakwe bweza'gwāyo, na'dayo e'ka ewuwe.

24 Awo enaku ezo bwezaitawo mukaziwe Erisabesi nāba olubuto: neyekwekera emyezi etāno, ngagamba
25 nti Bwatyo Mukama bwankoze mu naku zeyantunuliriramu [p]okunzi-yako ensonyi mu bantu.

26 Awo mu mwezi ogwomukāga malaika Gabulieri nātumibwa Katonda mu kibuga Ekyegaliraya erinya
27 lyakyo Nazalesi, eri omuwala atamanyi musaja eyali ayogerezebwa omusaja erinyalye Yusufu owomunyumba ya Daudi; nerinya lyomu-
28 wala Malyamu. Awo nāingira omumwe, nāgamba nti Mirembe'gwe awere'dwa enyo ekisa, Mukama (a-
29 li) nāwe. Naye ye neyeralikirira ekigambo ekyo, nālowōza okulamu-
30 sa okwo bwekuli. Awo malaika nāmugamba nti Totya, Malyamu; kubanga olabye ekisa eri Katonda.
31 [r]Era, laba, oliba olubuto, olizāla omwāna owobulenzi, olimutūma erinya Isa.
32 Oyo aliba mukulu, aliitibwa Mwāna woyo ali wa'gulu enyo. Era [s]Mukama Katonda alimuwa e-
33 ntebe ya Daudi jajawe: era [t]anāfugānga enyumba ya Yakobo emirembe nemirembe, 'sō obwakabaka-
34 bwe tebuli'gwāwo. Awo Malyamu nāgamba malaika nti Kiriba kitya
35 ekyo, kubanga simanyi musaja? Ne malaika na'damu nāmugamba nti [u]Omwoyo Omutukuvu aliku'jira, namānyi goyo ali wa'gulu enyo galikusikiriza: era ekyo ekirizālibwa

[a] Beb. 2. 3. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16. 1 Yok. 1. 1.
[b] Yok. 15. 27.
[c] Bik. 1. 1.
[d] Mat. 2. 1.
[e] 1 Byom. 24. 10, 19.
[f] 2 Byom. 8. 14; 31. 2.
[g] Kuv. 30. 7, 8.
[i] Kuv. 30. 1.
[k] Kubal. 6. 3. Balam. 13. 4.
[l] Mala. 4. 5, 6.
[m] Mala. 4. 5. Mat. 11. 14. Ma'k. 9. 12.
[n] Dan. 8. 16. 9. 21-23. Mat. 18. 10. Beb. 1. 14.
[o] 1 Byom. 9. 25.
[p] Lub. 30. 23. Is. 4. 1; 54. 1, 4.
[r] Is. 7. 14. Mat. 1. 21.
[s] 2 Sam. 7. 11, 12. Zab. 132. 11. Is. 9. 6, 7; 16. 5. Yer. 23. 5. Kub. 3. 7.
[t] Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Ob. 21. Mi. 4. 7. Yok. 12. 34. Beb. 1. 8.
[u] Mat. 1. 20.

kyekiriva kiitibwa ekitukuvu, [w] O-
36 mwāna wa Katonda. Laba, Erisa-
besi mugandawo, era ye ali lubuto
lwa mwāna wa bulenzi mu buka'de-
bwe; guno gwe mwezigwe ogwo-
mukāga eyaitibwānga omugumba.
37 Kubanga [x] tewali kigambo ekiva eri
38 Katonda kiribulwa mānyi. Malya-
mu nāgamba nti Laba, 'nze ndi mu-
zāna wa Mukama; kibe ku'nze nga
bwogambye. Awo malaika nāva
gyali.
39 Awo mu naku ezo Malyamu nāi-
muka nāgenda māngu munsi eye-
40 nsozi, [a] mu kibuga kya Yuda; nāi-
ngira mu nyumba ya Zakaliya nā-
41 lamusa Erisabesi. Awo olwātūka
Erisabesi bweyawulira okulamusa
kwa Malyamu, omwāna nābūkabū-
ka mu lubutolwe; Erisabesi na'ju-
42 zibwa Omwoyo Omutukuvu; nāyo-
gerera wa'gulu ne'dobozi 'dene nā-
gamba nti Owere'dwa omukisa 'gwe
mu bakazi, nekibala ekyomulubuto-
43 lwo kiwere'dwa omukisa. Nānge
'no, ekigambo kino kivu'de wa, nyi-
na Mukama wānge oku'ja gyendi?
44 Kubanga, laba, e'dobozi lyokula-
musakwo bweriingi'de mu matu gā-
nge, omwāna nābūkabūka mu lubu-
45 to lwānge olwesanyu. Awere'dwa
omukisa eya'kiriza; kubanga biri-
tūkirizibwa ebyo byewagambibwa
46 Mukama. Malyamu nāgamba nti
[a] Ememe yānge etendereza Mu-
kama,
47 Nomwoyo gwānge gusanyuki'de
Katonda Omulokozi wānge.
48 [b] Kubanga alabye obunaku bwo-
muzānawe:
Kubanga, laba, okusoka lero abe-
mirembe gyona banāmpitānga
awere'dwa omukisa.
49 Kubanga Omuīnza ankole'de ebi-
kulu;
Nerinyalye tukuvu.
50 Nekisākye kiri mu bamutya;
Emirembe nemirembe.
51 Alaze amānyi nomukonogwe;
Asāsānyi'za abalina amalala mu
kutērera kwomumitima gyā-
bwe.
52 Agobye abalāngira ku ntebe (zā-
bwe),
Agulumizi'za abakopi.
53 Abalina enjala aba'kusi'za ebirū-
ngi;
Nabaga'ga abagobye nga tebalina
kintu.
54 Abe'de Isiraeri omu'duwe
A'jukire ekisākye
55 [c] [Nga bweyagamba bajaja ba'fe]
Eri Ibulaimu neza'derye, emire-
mbe gyona.
56 Awo Malyamu nāmalayo emyezi
ngesatu, nākomawo ewuwe.
57 Awo ebiro bya Erisabesi nebitū-
ka okuzāla: nāzāla omwāna wa bu-
58 lenzi. Balirānwābe nabekikākye
nebawulira nga Mukama amugulu-
miriri'za ekisākye, nebasanyukira
59 wamu naye. Awo olwātūka [d] ku
lunaku olwomunāna, neba'ja oku-
komola omwāna; būli bagala oku-
mutūma erinya lya kitāwe Zakaliya.
60 Nyina na'damu nāgamba nti Ne'da,
61 naye anātūmibwa Yokana. Neba-
mugamba nti Tewali wa mu kikā-
62 kyo aitibwa erinya eryo. Nebawe-
nya kitāwe, bwayagala okumutuma.
63 Nāyagala ekipānde ekyokuwandi-
kako, nāwandika, nāgamba nti Eri-
nyalye Yokana. Nebewunya bona.
64 Amangwāgo akamwāke nekazibuka,
nolulimirwe (nerusumulukuka), nā-
65 yogera ngayebaza Katonda. Bona
abali balirānyewo nebatya. Nebi-
gambo ebyo byona nebibuna munsi
66 yona eyensozi Eyebuyudaya. Ne
bona abābiwulira nebabi'sā mu mi-
timа gyābwe, nebagamba nti Kale
omwāna oyo aliba ki? kubanga o-
mukono gwa Mukama gwali wamu
naye.
67 Kitāwe Zakaliya na'juzibwa O-
mwoyo Omutukuvu, nālagula, nga-
gamba nti
68 Atenderezebwe Mukama, Kato-
nda wa Isiraeri;
Kubanga akyāli'de abantube, era
abanunu'de,
69 [e] Era atuimusiri'za e'jembe eryo-
bulokozi
Mu nyumba yomu'duwe Daudi.
70 [f] [Nga bweyayogerera mu kamwa
ka bana'bibe abatukuvu, abāli-
wo kasoke'de ensi ebawo],
71 Okulokolebwa mu balabe ba'fe,
ne mu mikono gyabo bona aba-
tukyāwa;
72 [g] Okutūkiriza ekisa kyeyasūbiza
bajaja ba'fe,
Noku'jukira endagānoye entuku-
vu;
73 (Okutūkiriza) [i] ekirāiro kyeyalā-
irira jaja wa'fe Ibulaimu;
74 Okukituwa 'fe; 'fe bwetulokole-
bwa mu mikono gyabalabe ba'fe,
Tulyoke [k] tumuwereze nga tetu-
liko kyetutya,
75 Mu butukuvu ne mu butūkirivu
mu masoge enaku za'fe zona.
76 Nāwe, omwāna, oliitibwa na'bi
woyo asinga bona obukulu:
Kubanga [m] olikulembera Muka-
ma okulongōsa amakuboge;
77 Okumanyisa abantube obulokozi,
[n] Ebibi byābwe biba'gyibweko,
78 Olwekisa kya Katonda wa'fe ekiri-
rūngi,
[o] Emambya kyevu'de etusalira
eva mu 'gulu,
79 [p] Okwākira abatūla mu nzikiza,
ne mu kisikirize kyolūmbe,
Okulung'amya ebigere bya'fe mu
'kubo eryemirembe.

[w] Mat. 14. 33; 26. 63, 64. Mak. 1. 1. Yok. 1. 34; 20. 31. Bik. 8. 37. Bal. 1. 4.
[x] Luk. 18. 14. Yer. 32. 17. Zek. 8. 6. Mat. 19. 26. Mak. 10. 27. Luk. 18. 27. Bal. 4. 21.
[a] Yos. 21. 9-11.
[a] 1 Sam. 2. 1. Zab. 34. 2, 3; 35. 9.
[b] Zab. 138. 6.
[c] Luk. 17. 19. Zab. 132. 11. Bag. 3. 16.
[d] Luk. 17. 12. Lev. 12. 3.
[e] Zab. 132. 17.
[f] Yer. 23. 5, 6; 30. 10. Dan. 9. 24.
[g] Lev. 26. 42. Zab. 98. 3; 105. 8, 9; 106. 45. Ez. 16. 60.
[i] Luk. 12. 8; 17. 4; 22. 16, 17. Beb. 6. 13, 17.
[k] Bal. 6. 18, 22. Beb. 9. 14.
[l] Yer. 32. 39, 40. Bef. 4. 24. 2 Baa. 2. 13. 2 Tim. 1. 9. Tit. 2. 12. 1 Pet. 1. 15. 2 Pet. 1. 4.
[m] Is. 40. 3. Mala. 3. 1; 4. 5. Mat. 11. 10.
[n] Mak. 1. 4. Luk. 3. 3.
[o] Kubal. 24. 17. Is. 11. 1. Zek. 3. 8; 6. 12. Mala. 4. 2.
[p] Is. 9. 2; 42. 7; 49. 9. Mat. 4. 16. Bik. 26. 18.

80 Omwāna nākula, nāyongerwako amānyi mu mwoyo, [r] nābēra mu malūngu okutūsa ku lunaku lweyayolesebwa eri Isiraeri.

2 Awo olwātūka mu naku ezo etēka neriva eri Kaisali Augusito abeusi
2 zona okuwandikibwa. [a] Okwo kwe kuwandikibwa okwasoka okubawo Kulenio bweyali nga yafuga Obusu-
3 li. Bona nebagenda okwewandika,
4 buli muntu mu kibuga kyabo. Ne Yusufu nāva Enazalesi, mu kibuga Ekyegaliraya, nālinya Ebuyudaya, okugenda mu [b] kibuga kya Daudi, ekiitibwa Besirekemu, kubanga [c] yali wa mu nyumba era wa mu kika
5 kya Daudi, yewandike ne Malyamu, gweyali ayogere'za, ngali lubuto.
6 Awo olwātūka bāli bali eyo, ena-
7 kuze ezokuzāla nezitūka. [d] Nāzāla omwānawe omuberyeberye; nāmubi'ka mu ngoye ezobwāna obuwere nāmusazi ka mu kisibo, kubanga tebālaba 'bānga mu kisulo kyabagenyi.
8 Wāliwo abasūmba munsi eyo abātūlānga ku 'tale, nga bakūma ekisibo kyābwe ekiro mu mpalo.
9 Awo malaika [e] wa Mukama nāimirira webāli, nekitibwa kya Mukama nekibetōlōla nga kimasamasa, nebatya
10 nyo. Malaika nābagamba nti Temutya; kubanga, laba, mbaletera ebigambo ebirūngi ebyesanyu eringi
11 [f] eririba eri abantu bona: [g] kubanga lero azāli'dwa gyemuli [h] omulokozi mu kibuga kya Daudi, [i] ye Masiya
12 Mukama (wa'fe). Kano ke kabonero gyemuli; munnālaba omwāna omuwere ngabi'ki'dwa mu ngoye ezobwāna obuwere ngasazi'ki'dwa
13 mu kisibo. Awo amangwāgo wāliwo ne malaika oyo bangi abomu'gye eryomu'gulu nga batendereza Katonda, nga bagamba nti
14 Ekitibwa kibe eri Katonda wa-'gulu enyo;
Ne munsi [k] emirembe gibe mu bantu abasīmibwa.
15 Awo olwātūka, bamalaika bwebāva gyebāli okugenda mu 'gulu, abasūmba nebagambagana nti Kale tugende Ebesirekemu tulabe ekigambo kino ekiba'deyo, Mukama kya-
16 tutegēze'za. Neba'ja māngu, nebalaba Malyamu ne Yusufu nomwāna omuwere ngasazi'ki'dwa mu
17 kisibo. Awo bwebālaba, nebategēza ekigambo kyebābūlirwa ku mwāna
18 oyo. Bona abāwulira nebewunya
19 ebyo abasūmba byebābabūlira. Naye Malyamu neyekūmānga ebigambo ebyo byona, ngabirowōza mu
20 mutimagwe. Awo abasūmba neba-'dayo, nga bagulumiza nga batendereza Katonda olwebigambo byona byebāwulira, byebālaba, nga bwebābūlirwa.

21 [l] Awo enaku omunāna bwezatūka ezokumukomoleramu, nātūmibwa erinyalye [m] Isa, liri eryayogerwa malaika nga tanaba kuba mu lubuto.
22 Awo [n] enaku bwezatūka ezokulongōka kwābwe ngamatēka ga Musa bwegali, nebamutwāla nebamwāmbusa Eyerusalemi, okumwānjulira Mukama [nga bwekyawandikibwa mu matēka ga Mukama nti
23 [o] Buli kisaja eki'gulanda kināitibwānga kitukuvu eri Mukama],
24 nokuwāyo sadaka [p] nga bwekyayogerwa mu matēka ga Mukama, bukamukukulu bubiri, oba obuyiba obuto
25 bubiri. Era, laba, wāliwo omuntu mu Yerusalemi erinyalye Simeoni, omuntu oyo yali mutūkirivu, era atya Katonda, ngalindirira okusanyusibwa kwa Isiraeri: era Omwo-
26 yo Omutukuvu yali kuye. Oyo yabi'kulirwa Omwoyo Omutukuvu nti taliraba kufa nga tanalaba ku Masiya wa Mukama.
27 Na'jira mu Mwoyo mu yekalu: abaka'debe bwebāingiza omwāna Isa okumukola nga
28 bweri empisa yamatēka, awo ye nāmukwata mu mikonogye, neyebaza Katonda nāgamba nti
29 Mukama (wānge), kakano osibula omu'duwo
Emirembe, ngekigambokyo bwekyali;
30 Kubanga amaso gānge galabye obulokozibwo,
31 Bwewatekateka mu maso gabantu bona:
32 [r] Okuba omusana ogwokumulisa amawānga,
Nokuba ekitibwa kyabantubo Isiraeri.
33 Kitāwe ne nyina nebewunyānga ebi-
34 gambo ebyo ebyamwogerwako; awo Simeoni nābasabira omukisa, nāgamba Malyamu nyina nti Laba, ono
35 ateke'dwāwo [s] bangi mu Isiraeri bagwēnga baimirirēnga, nokuba [t] akabonero akavumibwa; era 'gwe [u] ekitala kirikufumita mu meme; ebirowōzo ebyemitima emingi biryoke bi-
36 bi'kulwe. Awo wāliwo Ana, na'bi omukazi, omuwala wa Fanueri, owomukika kya Aseri [yali yakamala emyāka mingi, yabēra ne 'bāwe emyāka musānvu okuva mu butobwe,
37 naye yali 'na'mwāndu nga yakamala emyāka kināna mwena], atāvānga mu yekalu, ngasinza nokusibānga nokwegairirānga ekiro nemisana.
38 Oyo bweya'ja mu kisēra ekyo neyebaza Katonda, nābūlira ebigambobye eri bona abāli balindirira okununulibwa kwa Yerusalemi.
39 Awo bwebāmala okutūkiriza byona ebiri mu matēka ga Mukama, neba'dayo Egaliraya, mu kibuga kyewābwe Enazalesi.
40 Awo omwāna nākula, nāyonge-

[r] Mat. 3. 1.

[a] Bik. 5.37.

[b] 1 Sam. 16. 1, 4. Yok. 7. 42.
[c] Mat. 1. 16.

[d] Mat. 1. 25.

[e] Luk. 12. 3. Mat. 28. 19. Mak. 1. 15. Luk. 24. 47. Bak. 1. 23.
[f] Is. 9. 6.
[g] Mat. 1. 21.
[h] Mat. 1. 16. Bik. 2. 36; 10. 36. Baf. 2. 11.

[i] Luk. 1. 79. Bal. 5. 1. Bef. 2. 4, 7. Bak. 1. 20.

[k] Is. 9. 7. Dan. 2. 44. Mi. 4. 7. Luk. 1. 33. Bak. 11. 15.

[l] Luk. 1. 31.
[m] Mat. 1. 21, 25. Luk. 1. 31.
[n] Lev. 12. 2–4, 6.

[o] Kuv. 13. 2; 22. 29; 34. 19.
[p] Lev. 12. 2, 6, 8.

[r] Is. 9. 2; 42. 6; 49. 6; 60. 1–3. Mat. 4. 16. Bik. 13. 47; 26. 23.

[s] Is. 8. 14. Kos. 14. 9. Mat. 21. 44. Bal. 9. 32, 33. 1 Kol. 1. 23, 24. 2 Kol. 2. 16. 1 Pet. 2. 7, 8.
[t] Bik. 28. 22.
[u] Yok. 19. 25.

rwako amānyi, na'juzibwa amagezi: ekisa kya Katonda nekibānga kuye.
41 Awo abaka'debe bāgendānga Eyerusalemi [w] buli mwāka ku mbaga
42 Eyokuitako. Awo bweyali yakamala emyāka kumi nebiri, nebayāmbu-
43 ka nga bweri empisa yembaga: awo bwebātūsa enaku zābwe, bāli nga ba'dayo, omwāna oyo Isa nāsigala mu Yerusalemi, nabaka'debe neba-
44 tamanya: naye bwebālowōza ngali mu kisīnde kyābwe, nebatambula olugendo lwa lunaku lumu, nebamu-
45 nonya mu baganda bābwe ne mu mikwāno gyābwe: bwebatamulaba
46 neba'dayo Eyerusalemi, nga bamu-
47 nonya. Awo olwātūka bwewaitawo enaku satu nebamusānga mu yekalu, ngatu'de wakati mu baigiriza, ngabawulira, ngababūza: bona abā-
48 muwulira nebawunikirira olwamagezige noku'damukwe. Awobwebāmulaba nebasamālirira: nyina nāmugamba nti Mwāna wānge, kiki ekitukoze'za'gwe bwotyo? laba, kitāwo nānge twakunonya nga tuna-
49 kuwa'de. Nābagamba nti Mwa'nonyeza ki? Temwamanya nga kingwāni'de okubēra mu bigambo bya
50 Kitānge? Nebatategēra kigambo
51 ekyo kyeyabagamba. Nāserengeta nabo na'ja Enazalesi, nābagonderānga: nyina neyekūmānga ebigambo ebyo byona mu mutimagwe.
52 Awo Isa neyeyongerāngako amagezi nokukula, ne mu kisa eri Katonda neri abantu.

3 Awo mu mwāka ogwekumi netāno ku mirembe gya Tiberio Kaisali, Pontio Pirato bweyali nga ye wesaza Lyebuyudaya, ne Kerode bweyali nga yafuga Egaliraya, ne Firipo mugandawe bweyali nga yafuga Ituliya nensi Eyetirakoniti, ne Lusaniya bweyali nga yafuga Abirene;
2 ne [a] Ana ne Kayafa bwebāli nga be bakabona abasinga obukulu, ekigambo kya Katonda neki'jira Yokana omwāna wa Zakaliya mu 'dūngu.
3 [b] Na'ja munsi yona erirānye Yoludani, ngabūlira okubatizibwa okwokwenenya olwoku'gyibwako ebibi;
4 nga bwekyawandikibwa mu kitabo ekyebigambo bya na'bi Isaya nti
[c] E'dobozi lyoyo ayogerera wa-'gulu mu 'dūngu nti
Mulongōse olugūdo lwa Mukama,
Mulung'amye amakuboge.
5 Buli kiwōnvu kiri'juzibwa,
Na buli lusozi nakasozi biriterēzebwa:
Nekikyāmye kirigololwa,
Namakubo agatali masēnde galiterēzebwa;
6 [d] Nabalina omubiri bona baliraba obulokozi bwa Katonda.
7 Awo nāgamba ebibina ebyafulumānga okubatizibwa ye nti 'Mwe abāna bemisota, āni eyabalabula oku'duka obusūngu obugenda oku-
8 'ja? Kale mubale ebibala ebisānira okwenenya, 'sō temusoka kwogera munda za'mwe nti Tulina jaja'fe ye Ibulaimu: kubanga mbagamba nti Katonda ainza amainja gano okugafūlirānga Ibulaimu abāna.
9 Ne kakano emba'zi eteke'dwa ku kikolo kyemiti; kale [e] buli muti ogutabala bibala birūngi gutemebwa,
10 gusūlibwa mu muliro. Ebibina nebamubūza nga bagamba nti Kale
11 tukole ki? Na'damu nābagamba nti [f] Alina ekānzu ebiri, amuweko emu atalina, nalina e'mere akole
12 bwatyo. [g] Nabawōza neba'ja okubatizibwa, nebamugamba nti Omuigiriza, tukole ki? Nābagamba nti
13 [h] Temusolōzānga kusu'kiriza okusi-
14 nga bwemwalagirwa. Era basērikale nebamubūza, nga bagamba nti Na'fe tukole ki? nābagamba nti Temujōgānga muntu 'sō temukakānga; era empēra ya'mwe ebamalēnga.
15 Awo abantu bwebāli nga basūbira, era bona nga balowōza ebigambo bya Yokana mu mitima gyābwe o-
16 banga mpo'zi ye Masiya: Yokana na'damu nāgamba bona nti Mazima 'nze mbabatiza nama'zi; naye a'ja yansinga amānyi, 'sō nānge sisānira kusumulula lukoba lwa ngatoze: yalibabatiza Nomwoyo Omutukuvu
17 nomuliro: olugalirwe luli mu mukonogwe, okulongōsa enyo egūlirolye, [k] nokukung'anyiza eng'āno mu 'gwanikalye; naye ebisusūnku alibyōkya nomuliro ogutazikira.
18 Era nābabūlirira ebirala bingi ngabūlira abantu ebigambo ebirū-
19 ngi; [l] naye Kerode owesaza, bweyamunenya olwa Kerodiya muka mugandawe, nolwebigambo ebibi byo-
20 na Kerode byeyakola, ate kwebyo byona nāyongerako kino, nākwata Yokana nāmu'sā mu komera.
21 [m] Awo olwātūka, abantu bona bwebāli nga babatizibwa, ne Isa bweyamala okubatizibwa, bweyasaba, e-
22 gulu neribi'kuka, Omwoyo Omutukuvu na'ka kuye mu kifananyi ekyomubiri nge'jiba, ne'dobozi nerifuluma mu 'gulu nti 'Gwe mwāna wānge omwagalwa; nkusanyukira nyo.
23 Era Isa ye nyini, bweyasoka (okuigiriza), yali yakamala emyāka [n] ngamakumi asatu nga ye [o] mwāna [nga bweyalowōzebwa] owa Yusu-
24 fu, (mwāna) wa Eri, (mwāna) wa Ma'tati, (mwāna) wa Levi, (mwāna) wa Mereki, (mwāna) wa Yanai,
25 (mwāna) wa Yusufu, (mwāna) wa Ma'tasiya, (mwāna) wa Amosi, (mwāna) wa Nakumu, (mwāna) wa
26 Esuli, (mwāna) wa Na'gai, (mwāna)

[w] Kuv. 23. 15, 17; 34. 23. Ma. 16. 1, 16.
[a] Yok. 11. 49, 51; 18. 13. Bik. 4. 6.
[b] Mat. 3. 1. Ma'k. 1. 4.
[c] Is. 40. 3.
[d] Zab. 98. 2. Is. 52. 10. Luk. 2. 10.
[e] Mat. 7. 19.
[f] Luk. 11. 41. 2 Kol. 8. 14. Yak. 2. 15, 16. 1 Yok. 3. 17; 4. 20.
[g] Mat. 21. 32. Luk. 7. 29.
[h] Luk. 19. 8.
[k] Mt. 4. 12. Mat. 13. 30.
[l] Mat. 14. 3. Ma'k. 6. 17.
[m] Mat. 3. 13. Yok. 1. 32.
[n] Kuba. 4. 3, 35, 39, 43, 47.
[o] Mat. 13. 55. Yok. 6. 42.

wa Maasi, (mwāna) wa Ma'tasiya, (mwāna) wa Semeini, (mwāna) wa
27 Yoseki, (mwāna) wa Yoda, (mwāna) wa Yokanani, (mwāna) wa Lesa, (mwāna) wa Zeru'baberi, (mwāna) wa Sealutieri, (mwāna) wa Neri,
28 (mwāna) wa Mereki, (mwāna) wa A'di, (mwāna) wa Kosamu, (mwāna) wa Erumadamu, (mwāna) wa
29 Eri, (mwāna) wa Isa, (mwāna) wa Erieza, (mwāna) wa Yolimu, (mwāna) wa Ma'tati, (mwāna) wa Levi,
30 (mwāna) wa Simeoni, (mwāna) wa Yuda, (mwāna) wa Yusufu, (mwāna) wa Yonamu, (mwāna) wa Eri-
31 akimu, (mwāna) wa Merea, (mwāna) wa Me'na, (mwāna) wa Ma'tasa, (mwāna) wa [p] Nasani, [r] (mwāna)
32 wa Daudi, [s] (mwāna) wa Yese, (mwāna) wa Obedi, (mwāna) wa Boazi, (mwāna) wa Salumoni, (mwāna) wa
33 Nakusoni, (mwāna) wa A'minadabu, (mwāna) wa Aluni, (mwāna) wa Kezuloni, (mwāna) wa Perezi, (mwā-
34 na) wa Yuda, (mwāna) wa Yakobo, (mwāna) wa Isaka, (mwāna) wa Ibulaimu, (mwāna) wa [t] Tera, (mwā-
35 na) wa Nakoli, (mwāna) wa Serugi, (mwāna) wa Leu, (mwāna) wa Peregi, (mwāna) wa Eberi, (mwāna)
36 wa Sera, (mwāna) wa Kainani, (mwāna) wa Alupakusadi, [u] (mwāna) wa Semu, (mwāna) wa Nuwa, (mwāna)
37 wa Lameki, (mwāna) wa Mesusera, (mwāna) wa Enoki, (mwāna) wa Yaledi, (mwāna) wa Makalaleri, (mwā-
38 na) wa Kainani, (mwāna) wa Enosi, (mwāna) wa Sezi, (mwāna) wa Adamu, [w] (mwāna) wa Katonda.

4 Awo [a] Isa bweya'jula Omwoyo O-
mutukuvu nākomawo ngava ku
Yoludani, Omwoyo nāmutwāla mu
'dūngu, nāmalayo enaku amakumi
2 ana, ngakemebwa Setani. 'Sō [b] te-
yalyānga kintu mu naku ezo; awo
3 bweza'gwā, enjala nemulūma. Se-
tani nāmugamba nti Oboli Mwāna
wa Katonda, gamba ejinja lino li-
4 fūke e'mere. Isa nānu'damu nti
[c] Kyawandikibwa nti Omuntu tabā-
5 nga mulamu na 'mere yo'ka. Nā-
mulinyisa, nāmulaga obwakabaka
bwona obwomunsi mu kasēra kato-
6 no. Setani nāmugamba nti Nākuwa 'gwe obuīnza buno bwona, nekitibwa kyāmu; [d] kubanga nawebwa 'nze: era ngabira buli gwenjagala.
7 Kale bwonosinza mu maso gānge,
8 buno bwona bunāba bubwo. Isa na-'damu nāmugamba nti [e] Kyawandikibwa nti Osinzānga Mukama Kato-
9 ndawo, gwowerezānga ye'ka. Nāmutwāla Eyernsalemi, nāmuteka ku kiti'kiro kyeyekalu, nāmugamba nti Oboli Mwāna wa Katonda, ima wa-
10 no, wesūle wansi; kubanga [f] kyawandikibwa nti

Alikulagiririza bamalaikabe bakukūmire dala;
11 Era nti
Balikuwanirira mu mikono gyābwe,
Oleme okwesitala ekigerekyo ku 'jinja.
12 Isa na'damu nāmugamba nti [g] Kayogerwa nti Tokemānga Mukama Katondawo.
13 Setani bweyamala buli kikemo nāmulekako [i] ekisēra.
14 [k] Awo Isa nākomawo [l] Egaliraya mu mānyi Agomwoyo: etutumolye
15 nerigenda neribuna munsi zona e-zirirānyewo. Nāigirizānga mu makung'aniro gābwe bona nga bamutendereza.
16 Na'ja [m] Enazalesi gyeyakulira: ku lunaku olwa sabiti nāingira mu kung'aniro nga bweyali empisaye,
17 nāūmirira okusoma. Nebamuwa ekitabo kya na'bi Isaya, nābi'kula ekitabo, nālaba ekitūndu awawandikibwa nti
18 [n] Omwoyo gwa Mukama guli ku-'nze,
Kubanga yanfukako amafuta okubūlira abāvu ebigambo ebirūngi:
Antumye okutendera abanyage okutēbwa,
Nokuzibula abazibe bamaso,
Okubata ababētentebwa,
19 Okutendera omwāka gwa Mukama ogwa'kirizibwa.
20 Nābi'kako ekitabo, nāki'diza omuwereza nātūla; abantu bona abāli mu kung'aniro nebamusimbako a-
21 maso. Nātanula okubagamba nti Lero ebyawandikibwa bino bitūki-
22 ri'de mu matu ga'mwe. Bona nebamutegēza, nebewunya olwebigambo ebyekisa ebivu'de mu kamwāke: nebagamba nti Ono siye Mwāna wa Yu-
23 sufu? Nābagamba nti Temulirema kung'amba lugero luno nti Omusawo, wewonye we'ka: byona byetwawulira nga bikolerwa [o] Ekaperunaumu, bikolere na wano mu kyālo
24 kyanyo. Nāgamba nti Mazima mbagamba nti Tewali na'bi a'kirizibwa
25 mu kyālo kyabo. Naye mazima mbagamba nti Wāliwo [p] ba'na'mwāndu bangi mu Isiraeri mu biro bya Eriya, e'gulu lwerya'galirwa emyāka esatu mwemyezi mukāga, enjala
26 nyingi bweyagwa kunsi yona; Eriya nātatumibwa eri omu kubo wabula Ezalefasi, munsi ya Sidoni, eri
27 omukazi 'na'mwāndu. Era wāliwo abantu [r] bangi abagēnge mu Isiraeri mu biro bya Erisa na'bi; nātalongōsebwako omu kubo, wabula Naama-
28 ni ye'ka Omusuli. Neba'jula obusūngu bona (abāli) mu kung'aniro
29 bwebāwulira ebigambo ebyo; nebaimuka, nebamusindikira ebwēru we-

[p] Zek. 12. 12.
[r] 2 Sam. 5. 14.
[s] Lus. 4. 18 neb.
[t] Lub. 11. 24, 26.
[u] Lub. 3. 6 neb; 11. 10 neb.
[w] Lub. 3. 1, 2.
[a] Mat. 4. 1. Ma'k. 1. 12.
[b] Kuv. 34. 28. 1 Basek. 19. 8.
[c] Ma. 8. 3.
[d] Yok. 12. 31; 14. 30. Kub. 13. 2, 7.
[e] Ma. 6. 13; 10. 20.
[f] Zab. 91. 11.
[g] Ma. 6. 16.
[i] Yok. 14. 30. Ibeb. 4. 15.
[k] Mat. 4. 12. Yok. 4. 43.
[l] Bik. 10. 37.
[m] Mat. 2. 23; 13. 54. Ma'k. 6. 1.
[n] Is. 61. 1.
[o] Mat. 4. 13.
[p] 1 Basek. 17. 9; Is. 1.
[r] 2 Basek. 5. 14.

kibuga nebamutwāla ku 'bānga lyolusozi lwebākubako ekibuga kyā-
30 bwe, bamusūle wansi. Naye nābaitamu wakati nāgenda.
[s] Mat. 4.13. Ma'k. 1.21.
31 [s] Näserengeta Ekaperunaumu, ekibuga Ekyegaliraya: nābaigirizā-
32 nga ku lunaku olwa sabiti: nebawunikirira olwokuigirizakwe, [t] kubanga ekigambokye kyalina obuīnza.
[t] Mat. 7. 28, 29.
[u] Ma'k. 1. 23.
33 [u] Awo mu kung'aniro mwalimu omuntu eyaliko omuzimu omubi;
34 nākāba ne'dobozi 'dene nti Wowe, tuvunāna ki 'fe nāwe, Isa Omunazalesi? O'ze kutuzikiriza? Nkumanyi 'gwe bwoli, Omutukuvu wa Katonda.
35 Isa nāgubogolera ngagamba nti Sirika, muveko. Omuzimu bwegwamusūla wakati negumuvako nga
36 tegumukoze kabi. Okuwunikirira nekubakwata bona nebebūzaganya bo'ka nga bagamba nti Kigambo ki kino? kubanga nobuīnza namānyi alagira emizimu emibi negivako.
37 Etutumolye neryātikirira mu buli kifo ekyensi erirānyewo.
[v] Mat. 8. 14. Ma'k. 1.29.
38 [v] Näimuka nāva mu kung'aniro näingira mu nyumba ya Simoni. Awo nyina mukazi wa Simoni yali ngakwati'dwa omusu'ja mungi, ne-
39 bamwegairira kululwe. Näimirira wāli, nābogolera omusu'ja; negumuwonako: amangwāgo nāgolokoka nābawereza.
[w] Mat. 8 16. Ma'k. 1.32.
40 [w] Awo enjuba bweyali ngegwa, bona abālina abalwa'de abendwa'de ezitali zimu nebabamuletera, buli omu kwabo nämu'sāko emikonogye,
41 nābawonya. Nemizimu negibavako bangi, negikāba nga gigamba nti 'Gwoli Mwāna wa Katonda. [x] Nägibogolera, nātagiganya kwogera, kubanga gyamanya nga ye Masiya.
[x] Ma'k. 1. 25, 34.
[y] Ma'k. 1. 35.
42 [y] Awo obu'de bwebwakya, nāvayo nāgenda mu kifo etali bantu: ebibīna nebimunonya neba'ja wali, nebagala okumugāna aleme okubava-
43 ko. Naye nābagamba nti Kingwäni'de okubūlira enjiri eyobwakabaka bwa Katonda ne mu bibuga ebirala; kubanga kye kyantumya.
44 Awo nābūlirānga mu makung'a niro Gegaliraya.

[z] Mat. 4.18. Ma'k. 1.16.
5 [z] Awo olwātūka ebibīna bwebyamuuyigiriza nebawulira ekigambo kya Katonda, ye yali ngaimiri'de ku
2 nyanja Eyegenesaleti; nālaba amāto abiri nga gali ku nyanja: naye abavubi bāli bagavu'demu nga ba-
3 yoza emigōnjo gyābwe. Näsābalako eryāto erimu, eryali erya Simoni; nämugamba okulisembezayo katono okuva ku 'tale. Nätūla näigi-
4 ririza ebibīna mu lyāto. Bweyali ngamaze okwogera, nāgamba Simoni nti [b] Sembera ebuziba, musūle e-
[b] Yok. 21.6.
5 migōnjo gya'mwe, muvube. Simoni na'damu nāgamba nti Omwāmi, twateganye okukēsa obu'de netutakwasa kintu: naye olwekigambokyo nāsūla emigōnjo. Awo bwebākola bwebatyo, nebakwasa ebyenyanja bingi nyo nyini; emigōnjo gyā-
7 bwe negyagala okukutuka; nebawenya ba'nābwe mu lyāto edala, ba'je babalbēre. Neba'ja neba'juza amāto gombi, noku'ka negagala oku'ka.
8 Naye Simoni Petero, bweyalaba, nāvūnama ku bigere bya Isa, nägamba nti Ndeka; kubanga ndi muntu ali-
9 na ebibi, Mukama (wänge). Kubanga yawunikirira ne bona abāli naye olwebyenyanja ebingi byebākwa-
10 sa; ne Yakobo ne Yokana nabo bwebatyo, abāna ba Zebedayo, abāli ba'si'za ekimu ne Simoni. Isa nägamba Simoni nti Totya: [c] okusoka
[c] Mat. 4.19. Ma'k. 1.17.
11 kakano onovubānga abantu. Awo bwebāgobya amāto gäbwe e'tale, nebaleka byona, nebagenda naye.
12 [d] Awo olwātūka bweyali mu kibuga kimu mwebyo, laba, (wāliwo) omuntu eyali a'ju'de ebigēnge; oyo bweyalaba Isa, nāvūnama amasoge nämwegairira, ngagamba nti Mukama wänge, bwoyagala, oīnza oku-
13 'nongōsa. Nägolola omukonogwe nämukomako ngagamba nti Njagala, longōka. Amangwāgo ebigēnge-
14 bye nebimuwonako. Ye nämukütira obutabūlirako muntu; naye genda, werage eri kabona, oweyo ebyokulongōkakwo, [e] nga Musa bweyalagira, okuba omujulirwa gyebali.
15 Naye ebigambobye nebyeyongera bweyongezi okubuna, ebibīna bingi nebikung'ana okuwulira nokuba-
16 wonya endwa'de zābwe. [f] Naye ye neyeyāwula nägenda mu malüngu näsaba.
[d] Mat. 8.2. Ma'k. 1.40.
[e] Lev. 14.4, 10, 21, 22.
[f] Mat. 14. 23. Ma'k. 6.46.
17 Awo olwātūka ku lunaku lumu mwezo, yali ngaigiriza; Nabafalisayo nabaigiriza bamatēka bāli batu'de awo, abāli bavu'de mu buli kibuga Ekyegaliraya. Nebuyudaya Neyerusalemi: namānyi ga Muka-
18 ma gāli naye okuwonya. [g] Laba, abantu nebaletera omuntu ku kitanda eyali akōzimbye: nebasala amagezi okumuingiza, nokumuteka
19 mu masoge. Bwebatalaba wa kumuingiriza olwekibīna, nebalinya wa'gulu kunju, nebamuisa mu matofali nebamu'siza ku kitandakye
20 wakati mu maso ga Isa. Awo bweyalaba oku'kiriza kwābwe, nägamba nti Omuntu, ebibibyo biku'gyi'dwa-
21 ko. [h] Abawandisi Nabafalisayo nebatanula okuwakana, nga bagamba nti [k] Ani ono ayogera ebyokuvōla? Ani aīnza oku'gyako ebibi, wabula
22 Katonda ye'ka? Naye Isa bweyategēra okuwakana kwābwe na'damu nābagamba nti Muwakana ki mu
23 mitūna gya'mwe? Ekyängu kiruwa, okugamba nti Ebibibyo biku-
[g] Mat. 9. 2. Ma'k. 2. 3.
[h] Mat. 9. 3. Ma'k. 2. 6, 7.
[k] Is. 43. 25.

'gyi'dwako; oba okugamba nti Go-
24 lokoka, otambule? Naye mutegére
nga Omwāna womuntu alina obuī-
nza kunsi oku'gyako ebibi [nāga-
mba oyo eyali akōzimbye], Nkuga-
mba nti Imuka, ositule ekitandakyo,
25 o'deyo mu nyumbayo. Amangwāgo
nāimuka mu maso gābwe, nāsitula
ekyo kyeyali agalami'deko, nāgenda
26 ewuwe, ngagulumiza Katonda. Oku-
wunīkirira nekubakwata bona, ne-
bamugulumiza Katonda; nebatya
nyo, nga bagamba nti Tulabye e-
byekitalo lero.
[f] Mat. 9. 9. Ma'k. 2. 13, 14.
27 [f] Awo oluvanyuma lwebyo nāvayo
nālaba omuwōza erinyalye Levi,
ngatu'de mu gwōlezo, nāmugamba
28 nti Ita nānge. Nāleka byona, nā-
29 golokoka, nāita naye. Levi nāmu-
fumbira embaga nene mu nyumbaye;
era wāliwo ekibīna kinene ekyaba-
wōza nekyabalala abāli batu'de nabo
30 ku 'mere. Abafalisayo nabawandisi
bābwe nebemulugunyiza abaigirizwabe, nga bagamba nti Ki'i ekibalīsa nokunywera awamu nabawō-
31 za nabantu abalina ebibi? Isa na-
'damu nāgamba nti Abalamu te-
betāga musawo; wabula abalwa'de.
[m] 1 Tim. 1. 15.
32 'Nze [m] sa'ja kuita batūkirivu wabula
abantu abalina ebibi okwenenya.
[n] Mat. 9. 14. Ma'k. 2. 18.
33 Nabo nebamugamba nti [n] Abaigiri-
zwa ba Yokana basība emirūndi mi-
ngi, era basaba; era Nababafalisayo
bwebatyo; naye ababo balya, ba-
34 nywa. Isa nābagamba nti Kale
muīnza okusībya abāna bobugole,
awasi'za omugole bwabānga ali na-
35 bo? Naye enaku ziri'ja; awo awa-
si'za omugole lwaliba'gyibwako, ne-
[o] Mat. 9. 16, 17. Ma'k. 2. 21, 22.
36 balyoka basiba mu naku ezo. [o] Era
nābagerera olugero nti Tewali mu-
ntu ayuza ku lugoye olugya ekiwero
nākitunga mu lugoye oluka'de; kuba
obanga si bwekityo, ayuza olugya,
era nekiwero (kyayuza) ku lugya
37 tekyenkana na luka'de. 'Sō tewali
muntu afuka omwenge omusu mu
nsawo ezamaliba enka'de; kubanga
omwenge omusu gwabya ensawo e-
zamaliba, neguyika, nensawo eza-
38 maliba zifafagana. Naye kigwāna
omwenge omusu okugufuka mu nsa-
39 wo ezamaliba empya. 'Sō tewali
muntu anywe'de ku (mwenge) omu-
kulu ayagala omuto; kubanga aga-
mba nti Omukulu gwe mulungi.

[e] Mat. 12. 1. Ma'k. 2. 23.
6 [a] Awo olwātūka ku sabiti bweyali
aita mu nimiro zeng'āno; abaigiri-
zwabe nebanoga ebirīmba byeng'ā-
no, nebalya, nga bakunya mu ngalo
[b] Kuv. 20. 10.
2 zābwe. Naye Abafalisayo abamu
3 nebagamba nti Kiki ekibakoza [b] e-
kyomuzizo okukolera ku sabiti? Isa
nāba'damu nāgamba nti Era kino
[c] 1 Sam. 21. 6.
temukisomāngako, [c] Daudi kyeya-
kola, bweyalūmwa enjala ye ne be-
4 yali nabo; bweyaingira mu nyumba
ya Katonda, nātōla emigāti egyoku-
laga nālya, era nāgiwa beyali nabo;
[d] Lev. 24. 9.
[d] egyomuzizo okulya wabula baka-
5 bona bo'ka? Nābagamba nti Omwā-
na womuntu ye mukama wa sabiti.
[e] Mat. 12. 9. Ma'k. 3. 1.
6 [e] Awo olwātūka ku sabiti endala,
nāingira mu kung'aniro nāigiriza;
mwalimu omuntu omukonogwe o-
7 gwadyo gwali gukaze. Awo aba-
wandisi Nabafalisayo nebamulabiri-
ra, obanga anāwonyeza ku sabiti, ba-
8 lyoke balabe bwebanāmulōpa. Naye
nāmanya ebirowōzo byābwe, nāga-
mba omuntu eyalina omukono ogu-
kaze nti Golokoka, oimirire wakati.
9 Nāgolokoka nāimirira. Awo Isa nā-
bagamba nti Mbabūza 'mwe, Kirū-
ngi ku sabiti okukola obulūngi, oba
kukola bubi, kuwonya bulamu oba
10 kubuzikiriza? Nābetōlōza amaso
bona, nāmugamba nti Golola omu-
konogwo. Nākola (bwatyo); omu-
11 konogwe neguwona. Naye nebalaluka, nebogera bo'ka na bo'ka bwebanākola Isa.
12 [f] Awo olwātūka mu naku ezo, nā-
vayo nāgenda ku lusozi okusaba;
nākēsa obu'de ngasaba Katonda.
13 Awo obu'de bwebwakya, nāita abaigirizwabe; [g] mubo nālōndamu kumi
nababiri, nokuita nābaita abatume;
14 Simoni era [f] gweyatūma Petero, ne
Andereya mugandawe, ne Yakobo
ne Yokana, ne Firipo ne Batoloma-
15 yo, ne Matayo ne Tomasi, ne Yako-
bo, omwāna wa Alufayo, ne Simoni
16 eyaitibwa Zerote, ne Yuda [h] (muga-
nda) wa Yakobo, ne Yuda Isuka-
17 lyoti eyamulyāmu olukwe; na'ka
nabo, nāimirira awaterēvu, [i] nekibī-
na kinene ekyabaigirizwabe nabantu
bangi abāva Ebuyudaya yona Neye-
rusalemi, nabāva ku 'tale lyenyanja
Eyetulo Nesidoni, aba'ja okumuwu-
lira nokuwonyezebwa endwa'de za-
18 bwe; nabāli babonyabonyezebwa
emizimu emibi nebawonyezebwa.
19 Nekibīna kyona nekisala amagezi
okumukomako: [m] kubanga amānyi
gāvānga muye negabawonya bona.
[m] Ma'k. 5. 30.
20 Nāimusiza amaso abaigirizwabe
nāgamba nti [n] Mulina omukisa abā-
vu; kubanga obwakabaka bwa Ka-
21 tonda bwe bwa'mwe. [o] Mulina o-
mukisa abalūmwa enjala kakano;
kubanga muli'kusibwa. [p] Mulina
omukisa, abakāba kakano; kuba-
22 nga muliseka. [r] Mulina omukisa,
abantu bwebakyāwānga, [s] bwebabe-
walānga, bwebabavumānga, bweba-
gadyānga erinya lya'mwe nga bi, o-
kubavunānya Omwāna womuntu.
23 [t] Musanyukānga ku lunaku olwo,
mubūkānga (olwesanyu): kubanga,
laba, empēra ya'mwe nyingi mu'gu-
lu: kubanga [u] bajaja bābwe bwebā-
24 kolānga bana'bi bwebatyo. [w] Naye
[n] Mat. 5. 3; 11. 5. Yak. 2. 5.
[o] Is. 35. 1; 65. 13.
[p] Is. 61. 3.
[r] 1 Pet. 2. 19; 3. 14; 4. 14.
[s] Yok. 16. 2.
[t] Rik. 5. 41. Bak. 1. 24. Yak. 1. 2.
[u] Rik. 7. 51.
[w] Am. 6. 1

zibasānze 'mwe abaga'ga! kubanga
[y] mumaze okuba nesanyu lya'mwe.
25 [z] Zibasānze 'mwe aba'kuse kakano!
kubanga mulirūmwa enjala. Zibasānze 'mwe abaseka kakano! kuba-
26 nga mulinakuwala, mulikāba. [a] Zibasānze, abantu bona bwebalibasima! kubanga bwebatyo bajaja bābwe bwebākolānga bana'bi abobulimba.
27 [b] Naye mbagamba 'mwe abawulira nti Mwagalēnga abalabe ba'mwe, mukolēnga bulūngi ababakyā-
28 wa, [c] musabirēnga omukisa ababakolimira, musabirēnga ababagirira
29 ekye'jo. Oyo akukubānga oluba omukyūsizānga nolwokubiri; [d] nakug'gyāngako omunagirogwo, nekānzu
30 togimugānānga. [e] Buli akusabānga omuwānga; noyo aku'gyāngako e-
31 bintubyo tobimusabānga nate. [f] Era nga bwemwagala abantu okubakolānga, na'mwe mubakolēnga bwe-
32 mutyo. Kale bwemwagala abo ababagala 'mwe, mwebazibwa ki? kubanga nabantu abalina ebibi bagala
33 abo ababagala. Era bwemukola obulūngi ababakola obulūngi 'mwe, mwebazibwa ki? kubanga nabantu
34 abalina ebibi bakola bwebatyo. Era bwemubāzika abo bemnsūbira okubawa, mwebazibwa ki? nabantu abalina ebibi bāzika abalina ebibi,
35 era bawebwe bwebatyo. Naye mwagalēnga abalabe ba'mwe mubakolēnga bulūngi, mwāzikēnga 'sō temulekāngayo kusūbira; nempēra ya-'mwe eriba nyingi, na'mwe muliba bāna boyo Ali wa'gulu enyo: kubanga ye mulūngi eri abatebaza naba-
36 bi. Mube nekisa, nga Kita'mwe
37 bwalina ekisa. Era temusalānga musāngo, na'mwe temulisalirwa: era temusinzānga musāngo, na'mwe temulisinzibwa musāngo: musonyiwēnga, na'mwe mulisonyibwa:
38 [g] mugabēnga, na'mwe muligabirwa; ekigera ekirūngi, ekikati'dwa, ekisukūndi'dwa, ekyomuyika, kyebalibawera mu kifuba. Kubanga [i] ekigera ekyo kyemugera, na'mwe kyemuligererwa.
39 Era nābagamba nolugero, nti Omuzibe wamaso aīnza okukulembera muzibe mu'ne? tebagwa bōmbi
40 mu bunya? [k] Omuigirizwa tasinga amuigiriza: naye buli muntu bwalitūkirizibwa aliba ngamuigiriza.
41 Kiki ekikutnuliza akantu akali ku liso lya mugandawo, 'sō tolowōza
42 njalīro eri ku lisolyo 'gwe? Oba oīnza otya okugamba mugandawo nti Muganda wānge, ndeka nku'gyeko akantu akali ku lisolyo, 'sōnga tolaba njalīro eri ku lisolyo 'gwe? Munānfusi 'gwe, soka o'gyeko njalīro ku lisolyo 'gwe; olyoke olabe bulūngi oku'gyako akantu akali ku liso
43 lya mugandawo. Kubanga tewali muti mulūngi ogubala ebibala ebibi, newakuba'de omuti omubi ogubala
44 ebibala ebirūngi. Kubanga buli muti gutegērerwa ku bibala byagwo. Kubanga tebanoga tini ku busāna, 'sō tebanoga zabibu ku mweramanyo.
45 Omuntu omulūngi ekirūngi aki'gya mu terekero edūngi eryomutimagwe; nomubi ekibi aki'gya mu (terekero) ebi: kubanga kwebyo ebi'jula mu mutima akamwāke byekogera.
46 [l] Era mumpitira ki Mukama (wa-'mwe), Mukama (wa'mwe), 'sōnga temukola bigambo byenjogera?
47 [m] Buli muntu yena a'ja gyendi nāwulira ebigambo byānge nābikola,
48 nābalaga gwafanana: afanana ngomuntu azimba enyumba nāsima wansi nyo, omusingi nāgu'sāmu lwāzi; awo ama'zi bwegayanjāla, omu'ga negukulnkutira ku nyumba eyo lwa mānyi okugisūla negutaīnza na kuginyenya: kubanga yazimbibwa bu-
49 lūngi. Naye oyo awulira nātakola, afanana ngomuntu eyazīmba enyumba ku 'taka nātasima musingi; awo omu'ga negugikulukutirako lwa mānyi negwa amangwāgo. nokugwa kwenyumba eyo nekuba kunene.

7 Awo bweyamala ebigambobye byona mu matu gabantu, [a] nāingira Ekapernaumu.
2 Awo wāliwo omwāmi wekitōngole omu'duwe gweyali ayagala enyo
3 yali ngalwa'de ngagenda kufa. Noyo bweyawulira ebigambo bya Isa nātuma abaka'de Babayudaya gyāli ngamusaba oku'ja okulokola o-
4 mu'duwe. Nabo, bweba'ja eri Isa, nebamwegairira nyo, nebagamba nti Asāni'de 'gwe okumukolera e-
5 kyo; kubanga ayagala e'gwānga lya'fe, nekung'anīro ye yalituzimbi-
6 ra. Awo Isa nāgenda nabo. Awo bweyali nga tali wala nenyumba, omwāmi oyo nātuma mikwānogye gyāli. ngamugamba nti Sebo, teweteganya (ku'ja), kubanga 'nze sisānira 'gwe kuingira wansi wakasolya
7 kānge: era kyenvu'de 'nema okwesānyiza 'nze'ka oku'ja gyoli, naye yogera kigambo bugambo, nomwā-
8 na wānge anāwona. Kubanga nānge ndi muntu mutwālibwa, nga nina baserikale bentwāla: bweng'amba omu nti Genda, agenda, nomulala nti 'Jāngu, a'ja, nomu'du
9 wānge nti Kola kino, akola. Isa bweyawulira ebyo nāmwewunya nākyūkira ebibīna ebyali bimugoberera nāgamba nti Mbagamba nti Sirabānga ku'kiriza kunene nga kuno ne-
10 wakuba'de mu Isiraeri. Awo abantu abātumibwa bwebākomawomu nyumba, nebasānga omu'du ngawonye.

[y] Mat. 6. 2, 5, 16. Luk. 16. 25.
[z] Is. 65. 13.
[a] Yok. 15. 19. 1 Yok. 4. 5.
[b] Kuv. 23. 4. Nge. 25. 21.
[c] Luk. 23. 34. Bik. 7. 60.
[d] 1 Kol. 6. 7.
[e] Ma. 15. 7, 8, 10. Nge. 21. 26.
[f] Mat. 7. 12.
[g] Nge. 19. 17.
[i] Ma'k. 4. 24. Yak. 2. 13.
[k] Mat. 10. 24. Yok. 13. 16; 15. 20.
[l] Mala. 1. 6. Mat. 7. 21; 25. 11. Luk. 13. 25.
[m] Mat. 7. 24.
[a] Mat. 8. 5.

11 Awo olwātūka bwewaitawo e'bānga tono nāgenda ku kibuga ekiitibwa Naini; abaigirizwabe nekibina
12 kinene nebagenda naye. Awo bweyasembera ku waakaki wekibuga, laba, omulāmbo nga gufulumizibwa ebwēru gwa mwāna, nyina gweyazāla omu, naye 'na'mwāndu; nabantu bangi abomukibuga omwo nga
13 bāli naye. Awo Mukama (wa'fe) bweyamulaba nāmusāsira, nāmuga-
14 mba nti Tokāba. Nāsembera nākoma ku lunyo: bali abāli betise nebaīmirira. Nāgamba nti Omulenzi,
[a] Luk. 8. 54. Yok. 11. 43. Bik. 9. 40.
15 nkugamba nti [b] Golokoka. Oyo eyali afu'de nāgolokoka, (nātūla) nātanula okwogera. Nāmuwa nyina.
16 Obuti nebubakwata bona, nebagulumiza Katonda; nga bagamba nti Na'bi omukulu aimuki'de mu'fe: e-
17 ra Katonda akyāli'de abantube. Nekigambokye ekyo nekibuna mu Buyudaya bwona ne munsi yona erirānyewo.
[c] Mat. 11. 2.
18 [c] Awo abaigirizwa ba Yokana nebamubūlira ebigambo ebyo byona.
19 Yokana nāita abaigirizwabe babiri nābatuma eri Mukama (wa'fe), ngagamba nti 'Gwe wuyo a'ja, nantiki
20 tulindirire mulala? Awo abantu abo bwebātūka gyali, nebagamba nti Yokana Omubatiza atutumye gyoli, ngagamba nti 'Gwe wuyo a'ja, na-
21 utiki tulindirire mulala? Awo mu kisēra ekyo nāwonya bangi endwa-'de nokubonabona nemizimu emibi, nabazibe bamaso bangi nābawa oku-
[d] Mat. 11. 4.
22 laba. [d] Isa na'damu nābagamba nti Mugende, mubūlire Yokana ebyo byemulabye, nebyemuwuli'de; [e] a-
[e] Is. 35. 5.
bazibe bamaso balaba, abalema batambula, abagēnge balongōsebwa, abaga'vu bamatu bawulira, abafu ba-
23 zūkira, abāvu babūlirwa enjiri. Era alina omukisa oyo atanesitalako.
[f] Mat. 11. 7.
24 [f] Awo ababaka ba Yokana bwebāmala okugenda nātanula okwogera nebibīna ebya Yokana nti Kiki kyemwagenderera mu 'dūngu okulaba? olumuli olunyenyezebwa ne-
25 mpewo? Naye kiki kyemwagenderera okulaba? Omuntu ayamba'de engoye ezinekaneka? Laba, abambala engoye ezobuyōnjo, abalya e'mere enūngi, baba mumpya za
26 bakababaka. Naye kiki kyemwagenderera okulaba? Na'bi? Wewawo, mbagamba, era asingira dala na'bi.
27 Oyo ye yawandikirwa nti
[g] Mala. 3. 1.
[g] Laba, 'nze ntuma omubaka wānge mu masogo,
Alirongōsa olugūdolwo gyogenda.
28 Mbagamba nti Mwabo abazālibwa abakazi, temuli asinga Yokana obukulu: naye omuto mu bwakababaka bwa Katonda ye mukulu okusinga
29 ye. Nabantu bona bwebāwulira nabawōza neba'kiriza Katonda okuba omutūkirivu [f] abābatizibwa mu ku-
30 batiza kwa Yokana. Naye Abafalisayo nabaigiriza bamatēka nebegānira okutēsa kwa Katonda kubanga
31 tebābatizibwa ye. [h] Kale abantu abemirembe gino nābafanana na ki?
32 era bali nga ki? Bali ngabāna abatūla mu katāle, nga baitang'ana; abagamba nti Tubafūi'de emirere nemutazina; tukubye ebiwōbe, nemu-
33 takāba maziga. Kubanga [i] Yokana Omubatiza ya'ja nga talya 'mere 'sōnga tanywa mwenge; nemugamba
34 nti Aliko omuzimu. Omwāna womuntu ya'ja ngalya nganywa, nemugamba nti Laba, omuntu omuluvu, omutamīvu, mukwāno gwabawō-
35 za era ogwabalina ebibi! Era amagezi gawebwa obutūkirivu olwabāna bago bona.
[h] Mat. 3. 5.
[h] Mat. 11. 16.
[i] Mat. 3. 4. Mak. 1. 6. Luk. 1. 15.
[m] Mat. 26. 6. Mak. 14. 3. Yok. 11. 2.
36 [m] Awo Omufalisayo omu nāmuita okulya naye. Nāingira mu nyumba
37 Eyomufalisayo nātūla ku 'mere. Kale, laba, omukazi eyali mu kibuga omwo, eyalina ebibi, bweyamanya ngatu'de ku 'mere mu nyumba Eyomufalisayo, nāleta ecupa eyamafuta
38 ngomugavu, nāimirira emulanamiro ku bigerebye ngakāba, nātanula okumutonyeza amaziga ku bigerebye nābisāngula nenviri ezokumutwegwe, nānywegera ebigerebye nābi-
39 sīga amafuta ago. Awo Omufalisayo eyamuita bweyalaba, nāyogera mundaye nti Omuntu ono, singa aba'de na'bi, yanditege'de omukazi amukwatako bwali, era bwafanana,
40 ngalina ebibi. Isa na'damu nāmugamba nti Simoni, ndiko kyenjagala okukubūlira. Nāgamba nti Omui-
41 giriza, yogera. Wāliwo omuntu eyawolānga, naye yalina babanja babiri: omu ngabanjibwa edinali bitā-
42 no, nomulala atāno. Awo bwebāli nga tebalina kya kumusasula nābasonyiwa bōmbi. Kale kwabo alisi-
43 nga okumwagala aluwa? Simoni na'damu nāgamba nti Ndowōza oyo gweyasinga okusonyiwa. Nāmuga-
44 mba nti Osaze bulūngi. Nākyūkira omukazi oyo, nāgamba Simoni nti Olaba omukazi ono? Nyingi'de mu nyumbayo, notompa ma'zi ga bigere byānge: naye ono atonye'za amaziga ku bigere byānge, nābisimuza envi-
45 rize. To'nywege'de 'gwe: naye ono wenaingirira tanalekayo kunywe-
46 gera nyo bigere byānge. Tonsize mafuta ku mutwe gwānge: naye ono ansize amafuta agomugavu ku
47 bigere byānge. [n] Kyenva nkugamba nti Asonyi'dwa ebibibye ebingi, kubanga okwagalakwe kungi; naye asonyiibwa akatono, okwagalakwe
48 kutono. Nāmugamba nti Osonyi-
49 dwa ebibibyo. Awo abāli batu'de ku 'mere naye nebatanula okwogera bo'ka na bo'ka nti Ono yāni asonyi-
[n] 1 Tim. 1 14.

50 wa nebibi? Nāgamba omukazi nti Oku'kirizakwo kukuloko'de; genda mirembe.

8 Awo olwātūka oluvanyumako katono nātambula mu bibuga ne mu mbuga ngabūlira ngatenda enjiri eyobwakabaka bwa Katonda, bali
[a] Mat. 27. 55, 56. 2 ekumi nababiri nga bāli naye, [a] nabakazi abawonyezebwako emizimu nendwa'de, Malyamu eyaitibwa Magudalene, eyavako emizimu musā-
3 nvu, ne Yowana, muka Kuza, omuwanika wa Kerode, ne Susana, nabalala bangi abābawerezānga nebintu byebālina.
[b] Mat. 13. 2 Ma'k. 4. 1. 4 [b] Awo ekibīna kinene bwekyakung'ana nabāvānga mu buli kibuga
5 bweba'ja wali, nāgera olugero nti Omusizi yafuluma okusiga ensigoze; bweyali ngasiga, endala nezigwa ku ma'bali ge'kubo; nezirinyirirwa, enyonyi ezomu'bānga nezizi-
6 rya. Endala nezigwa ku lwāzi; bwezamala okumera neziwotōkerera, olwobutaba na ma'zi. Endala nezigwa wakati mu ma'gwa; ama-
7 'gwa negamerera wamu nazo nagazizisa. Endala nezigwa ku 'taka edūngi, nezimera, nezibalako e'mere buli mpeke kikumi. Bweyamala okwogera ebigambo ebyo, nāyogerera wa'gulu nti Alina amatu agokuwulira awulire.
9 Awo abaigirizwabe nebamubūza
10 nti Olugero olwo kiki? Nāgamba nti 'Mwe muwere'dwa okumanya ebyāma ebyobwakabaka bwa Katonda: naye abalala mu ngero; [c] era
[c] Is. 6. 9. Ma'k. 4. 12 bwebalaba baleme okulaba, era bwe-
11 bawulira baleme okutegēra. Era olugero lwe luno: Ensigo kye kiga-
12 mbo kya Katonda. Bali abokuma-'bali ge'kubo be bawulira; awo Setani na'ja nākwakula ekigambo mu mitima gyābwe baleme oku'kiriza
13 nokulokolebwa. Nabokulwāzi be bawulira ekigambo nebalyoka baki'kiriza nesanyu; nabo tebalina mizi, ba'kirizako kasēra, era mu biro e-
14 byokukemebwa beyāwula. Nazo ezagwa mu ma'gwa, abo be bawulira, awo bwebagenda nebaziizibwa nokweralikirira nobuga'ga nesanyu eryomubulamu (buno) nebatatūkiriza
15 kukuza 'mere. Nazo ezomu'taka edūngi, abo be bawulira ekigambo mu mutima omugolokofu, omulūngi, nebakinywēza, nebabala e'mere nokugumikiriza.
[d] Mat. 5 15. Ma'k. 4 21. 16 [d] Era tewali akolēza tabāza nāgisānikira mu ki'bo, oba kugi'sā wansi wekiriri; naye agi'sā ku kikōndo
17 abaingiramu balabe bweyāka. Kubanga tewali kigambo ekyakisibwa ekitalirabisibwa; newakuba'de ekyakwekebwa ekitalimanyibwa ne-
18 kirabika mu lwātu. Kale mwekūmēnga bwemuwulira; kubanga buli alina, aliwebwa; era buli atalina nekyo kyalowōza nti alinakyo kirimu'gyibwako.
[e] Mat. 12. 46. Ma'k. 3. 31. 19 [e] Awo nyina ne bagandabe neba'ja gyali, nebataīnza kumutūkako olwe-
20 kibīna. Nābūlirwa nti Nyoko ne bagandabo ba'miri'de ebwēru bagala
21 okukulaba. Naye na'damu nābagamba nti Mānge ne baganda bānge be bano abawulira ekigambo kya Katonda nebakikola.
[f] Mat. 8. 23. Ma'k. 4 35. 22 [f] Awo olwātūka ku lunaku lumu kwezo nāsābala mu lyāto ye nabaigirizwabe; nābagamba nti Tuwunguke (tugende) emitala wenyanja;
23 nebagenda. Awo bwebāli nga baseyēya neyebaka otulo. Omnyaga mungi negukūnta ku nyanja; (ama'zi) negaba nga gagala oku'jula,
24 nebaba mu kabi. Neba'ja wali nebamuzukusa, nga bagamba nti Mukama (wa'fe), Mukama (wa'fe), tufa. Nāzukuka, nābogolera omuyaga nokwefūkūla kwama'zi; nebikakana,
25 neba ntēfu. Nābagamba nti Oku-'kiriza kwa'mwe kuliruwiwa? Nebatya nebewunya, nebogeragana bo'ka na bo'ka nti Kale āni ono, kubanga nempewo nama'zi abiragira nebimuwulira?
[g] Mat. 8. 28. Ma'k. 5. 1. 26 [g] Awo nebagoba kunsi Yabage-
27 rasene eyolekera Egaliraya. Awo bweyavamu nātūka ku 'tale, nāsānga omuntu ngava mu kibuga eyaliko emizimu, nga yakamala enaku nyingi nga tayambala lugoye ne mu nyumba nga tatūlamu, naye (nga-
28 bēra) mu ntāna. Bweyalaba Isa nāyogerera wa'gulu nāvūnama mu masoge, nāyogera ne'dobozi 'dene nti Nvunāna ki 'nze nāwe, Isa, Omwāna wa Katonda Ali wa'gulu enyo? Nkwegairi'de, tombonereza.
29 Kubanga yalagira omuzimu omubi okuva ku muntu oyo. Kubanga gwali gwakamala ebiro bingi nga gumuku'te: yasibibwānga mu njegere ne mu masāmba ngakūmilbwa; nākutulānga ebyamusiba, omuzimu
30 negumugoberānga mu 'dūngu. Isa nāmubūza nti Erinyalyo gwāni? Nāgamba nti Legioni; kubanga e-
31 mizimu mingi egyamuingiramu. Negimwegairira aleme okugiragira o-
32 kuvako okugenda mu bunya. Awo wāliwo e'gana lyembi'zi nyingi nga zirya ku lusozi, negimwegairira agiragire giziingiremu. Nāgiragira.
33 Awo emizimu negiva ku muntu negiingira mu mbi'zi: e'gana nerifubutukira mu 'bānga nezigwa mu
34 nyanja nezifa ama'zi. Awo abasūmba bwebālaba ebiba'dewo neba-'duka nebabyogera mu kibuga ne
35 mu byālo. Abantu nebavayo okulaba ebiba'dewo; neba'ja eri Isa nebalaba omuntu oyo eyavu'deko

emizimu ngatu'de awali ebigere bya Isa, ngayamba'de olugoye, ngagezi-
36 wa'de: nebatya. Nabo abālaba nebababūlira bweyalokole'dwa oyo e-
[i] Mat. 8. 34. 37 yali akwati'dwa emizimu. [i] Nabantu bona abensi Yabagerasene erirānyewo nebamwegairira ave gyebali, kubanga obuti bungi bwali bubaku'te: awo nāsābala mu lyāto
[k] Ma'k. 5. 18. 38 na'dayo. Naye [k] omuntu eyavako emizimu nāmwegairira abēre naye; naye nāmusībula, ngagamba nti 'Da-
39 yo mu nyumbayo, onyonyole ebigambo Katonda byakukole'de bwebiri ebikulu. Nāgenda ngabūlira ekibuga kyona bwebiri ebikulu Isa byeyamukolera.
40 Awo Isa bweyakomawo, ekibīna nekimwānīriza nesanyu; kubanga
[l] Mat. 9. 18. Ma'k. 5. 22. 41 bona bāli nga bamulindiri'de. [l] Kale, laba, omuntu erinyalye Yairo omukulu wekung'aniro na'ja nāgwa awali ebigere bya Isa nāmwegairira
42 okuingira mu nyumbaye: kubanga yalina muwalawe eyazālibwa omu nga yakamala emyāka kumi nebiri, era oyo yali ngagenda kufa. Naye bweyali ngagenda ebibīna nebimunyigiriza.
[m] Mat. 9. 20. 43 [m] Nomukazi eyali alwāli'de ekikulukuto kyomusai emyāka kumi nebiri, eyawānga abasawo ebintubye byona nātainza kuwonyezebwa
44 muntu yena, oyo nāmufuluma emabega nākoma ku lukugiro lwolugoyerwe: amangwāgo ekikulukutokye
45 nekikalira. Isa nāgamba nti Ani ankomyeko? Awo bwebegāna bona, Petero ne ba'ne nebagamba nti Mukama wa'fe, ebibīna bikwetōlo-
46 'de bikunyigiriza. Naye Isa nāgamba nti Omuntu ankomyeko: kubanga mpuli'de ngamānyi ganvu'de-
47 mu. Awo omukazi oyo bweyalaba nga takweke'dwa, na'ja ngakankana nāmufukamirira nāmubūlira mu maso gabantu bona ensōnga bweri emukome'zako, ne bwawonye ama-
48 ngwāgo. Nāmugamba nti Mwāna wānge, oku'kirizakwo kukuwonye-'za; genda mirembe.
[n] Ma'k. 5. 35. 49 [n] Awo yali akyayogera, newa'ja omuntu eyava (mu nyumba) yomukulu wekung'aniro ngagamba nti Omuwalawo afu'de; toteganya mu-
50 igiriza. Naye Isa bweyawulira nāmu'damu nti Totya: 'kiriza bu'ki-
51 riza, anālokoka. Awo bweyatūka ku nyumba nātaganya muntu mulala kuingira naye wabula Petero ne Yokana ne Yakobo ne kitāwe
52 womuwala ne nyina. Awo bāli nga bakāba bona, nga bamulirira; ye
[o] Yok. 11. 11, 13. 53 tafu'de, [o] naye yebase tulo. Nebamusekerera nyo, kubanga bāmanya
54 ngafu'de. Ye nāmukwata ku mukono nāyogerera wa'gulu ngagamba
55 nti Omuwala, [p] golokoka. Omwoyogwe negukomawo nāimirira amangwāgo. Nālagira okumuwa ekyo-
56 kulya. Abaza'debe nebawunikirira; naye ye nābakūtira baleme kubūlirako muntu ebiba'dewo.

[p] Luk. 7. 14. Yok. 11. 43.

9 [a] Nābaitira wamu abaigirizwabe ekumi nababiri nābawa amānyi nobuīnza ku mizimu gyona nokuwo-
2 nya endwa'de. [b] Nābatuma okubūlira obwakabaka bwa Katonda, no-
3 kuwonya abalwa'de. [c] Nābagamba nti Temutwāla kintu kya mu 'kubo, newakuba'de omu'go, newakuba'de olukoba, newakuba'de e'mere, newakuba'de efeza; 'sō temuba na
4 kānzu biri. Na buli nyumba mwemuingirānga, mubērēnga omwo, era
5 mwemuba muvānga. Era bona abataba'kirizenga, bwemubānga muva mu kibuga ekyo, [d] enfūfu eyomubigere bya'mwe mugikunkumulēnga
6 ebe omujulirwa eri bo. Awo nebagenda nebetōlōla mu bibuga byona nga babūlirá enjiri, nga bawonya (abantu) mu buli kifo.
[e] Mat. 14. 1. Ma'k. 6. 14. 7 [e] Awo kabaka Kerode owesaza nāwulira byona ebyakolebwa; nābūsabūsa nyo kubanga abantu bāgamba nti Yokana azūki'de mu bafu;
8 abalala nti Eriya alabise; nabalala nti Bana'bi abe'da omu kubo azū-
9 ki'de. Kerode nāgamba nti Yokana 'nze namutemako omutwe; naye oyo āni .gwempulirako ebigambo ebyenkana awo? [f] Nāyagala okumulaba.
[f] Luk. 23. 8.
10 [g] Awo abatume bwebāmala okukomawo, nebamunyonyola byona byebākola. Nābatwāla neyeyāwula nāgenda nabo kyāma mu kibuga e-
11 kiitibwa Besusaida. Naye ebibīna bwebātegēra nebamugoberera; nābāniriza, nāyogera nabo ebigambo byobwakabaka bwa Katonda, nabali betāga okuwonyezebwa nābawo-
12 nya. [h] Awo enjuba yali egolōba; abo ekumi nababiri neba'ja wali nebamugamba nti Sībula ekibīna bagende mu mbuga ne mu byālo ebyokumpi basule, banonye ebyokulya; kubanga wano tuli mu 'tale jerēre.
13 Nābagamba nti 'Mwe mubawe ebyokulya. Nebagamba nti Tetulina kintu wabula emigāti etāno nebyenyanja bibiri; kyo'ka tugende tubagulire ebyokulya abantu bano bona.
14 Kubanga bāli abasaja ngenkumi tāno. Nāgamba abaigirizwabe nti Mubatūze nyiriri ngatāno atāno.
15 Nebakola bwebatyo, nebabatūza bo-
16 na. Na'dira emigāti etāno nebyenyanja ebibiri, nāimusa amaso mu 'gulu, nābyebaza nābimenyamu, nāwa abaigirizwabe okubi'sā mu
17 maso gekibīna. Nebalya neba'kuta bona; nebulōndebwa obukunkumu-

[g] Mat. 14. 13. Ma'k. 6. 30.
[h] Mat. 14. 15. Ma'k. 6. 35. Yok. 6. 1, 5.

ka bwebālemwa, ebi'bo kumi na bibiri.

[k] Mat. 16. 13. Ma'k. 8. 27.

18 [k] Awo olwātūka bweyali ngasaba ye'ka, abaigirizwabe bāli naye (wamu). Nābabūza ngagamba nti Ebi-

[l] Mat. 14. 2.

19 bina bampita āni? Neba'damu nebagamba nti [l] Yokana Omubatiza; naye abalala nti Eriya; nabalala nti Ku bana'bi abe'da omu kwabo azū-

20 ki'de. Nābagamba nti Naye 'mwe mumpita āni? Petero na'damu nāgamba nti 'Gwe Masiya wa Katonda.

21 Naye nābakūtira nābalagira baleme okubūlirako omuntu ekigambo e-

22 kyo; ngagamba nti Kigwānira Omwāna womuntu okubonyaboonyezebwa ebingi, nokugānibwa abaka-'de ne bakabona abakulu nabawandisi, noku'tibwa, era ku lunaku

[m] Mat. 10. 38; 16. 24. Ma'k. 8. 34. Luk. 14. 27.

23 olwokusatu okuzūkizibwa. [m] Nābagamba bona nti Omuntu bwayagala oku'jānga enyuma wānge, yegānyisēnga ye'ka, yeti'kēnga omusalabagwe buli lunaku, angoberere.

24 Kubanga buli ayagala okulokola obulamubwe alibubuza; naye buli alibuza obulamubwe kulwānge oyo

25 alibulokola. Kubanga kulimugasa ki omuntu okulya Ensi yona nga ye-

[n] 2 Tim. 2. 12.

26 buzi'za oba nga yetunze? [n] Kubanga buli ankwatirwa ensonyi 'nze nebigambo byānge, oyo Nomwāna womuntu alimukwatirwa ensonyi, lwali'jira mu kitībwakye ne mu kya Kitāwe ne mu kya bamalaika aba-

[o] Mat. 16. 28. Ma'k. 9. 1.

27 tukuvu. [o] Naye mbagamba mazima nti Waliwo abaimiri'de wano abatalirega ku kufa okutūsa lwebaliraba obwakabaka bwa Katonda.

[p] Mat. 17. 1. Ma'k. 9. 2.

28 [p] Awo olwātūka oluvanyuma lwebigambo ebyo nga waisewo enaku munāna, nātwāla Petero ne Yokana ne Yakobo, nālinya ku lusozi

29 okusaba. Awo bweyali ngasaba, ekifananyi kyamasoge nekiba kirala, nekyambalokye nekiba kyeru nga

30 kimasamasa. Kale, laba, abantu babiri nebogera naye, abo bāli Mu-

31 sa ne Eriya; abālabika nga balina ekitibwa, nebogera ku kufakwe kwagenda okutūkiriza mu Yerusalemi.

32 Awo Petero ne beyali nabo bāli bakwati'dwa otulo: naye bwebātunula, nebalaba ekitibwakye nabantu

33 ababiri abaīmiri'de wali. Awo olwātūka bwebāli bagenda okwāwukana naye, Petero nāgamba Isa nti Mukama (wānge), kirūngi 'fe okubēra wano: tukole ensīsira satu, emu yiyo, emu ya Musa, emu ya Eri-

34 ya; nga tamanyi kyayogera. Awo yali ngakyayogera ebyo, ekire neki-'ja nekibasikiriza: bwebāingira mu

35 kire nebatya. E'dobozi nerifuluma mu kire nerigamba nti [r] Oyo ye Mwāna wānge gweneroboza: mu-

[r] Mat. 3. 17.

36 muwulire ye. Ne'dobozi eryo bwerya'ja, Isa nālabika ye'ka. Nabo nebasirika busirisi, enaku ezo nebatabūlirako muntu kigambo na kimu kwebyo byebālaba.

[s] Mat. 17. 14. Ma'k. 9. 14, 17.

37 [s] Awo olwātūka ku lunaku olwokubiri bwebāva ku lusozi, ekibīna

38 kinene nekisisinkana naye. Era, laba, omuntu owomukibīna nāyogerera wa'gulu nāgamba nti Omuigiriza, nkwegairira okulaba ku mwāna wānge, kubanga namuzāla omu:

39 era, laba, omuzimu gumukwata nākāba amangwāgo; negumutāgula nokubīmba nābimba e'jovu, era gumuvako lwa mpaka, nga gumubēte-

40 nta nyo. Nānge negairi'de abaigirizwabo okugugobako; nebataīnza.

41 Isa na'damu nāgamba nti 'Mwe abemirembe egita'kiriza era egyakyāma, nditūsa wa okubēra na'mwe nokubagumikiriza? leta wano o-

42 mwānawo. Awo yali ngakya'ja, omuzimu negumusūla negumutāgula nyo. Naye Isa nābogolera omuzimu omubi, nāwonya omulenzi nā-

43 mu'za eri kitāwe. Bona nebawunīkirira olwobukulu bwa Katonda.

Naye bona bwebāli nga bewunya

44 byona byeyakola, nāgamba abaigirizwabe nti Ebigambo ebyo mubi-'sē mu matu ga'mwe: kubanga Omwāna womuntu agenda okuwe-

45 bwayo mu mikono gyabantu. Naye bo nebatategēra kigambo ekyo, era kyali kibakweke'dwa baleme okukitegēra: nebatya okumubūza ekigambo ekyo bwekiri.

[t] Mat. 18. 1. Ma'k. 9. 34.

46 [t] Awo newabawo okuwakana mu-

47 bo aliba omukulu mubo bwali. Naye Isa bweyalaba okuwakana mu mitima gyābwe, nātwāla omwāna omuto, nāmu'sā mu mbirīzize, nā-

[u] Mat. 18. 5.

48 bagamba nti [u] Buli anāsembezānga omwāna omuto ono mu linya lyānge, ngasembe'za 'nze, na buli anāsembezānga 'nze, ngasembe'za eyantuma: [w] kubanga asinga obuto mu'mwe 'mwena oyo ye mukulu.

[w] Mat. 23. 11, 12.

[v] Ma'k. 9. 38.

49 [v] Yokana na'damu nāgamba nti Mukama (wa'fe), twalaba omuntu ngagoba emizimu mu linyalyo, netu-

50 mugāna, kubanga taita na'fe. Naye Isa nāmugamba nti Temumugāna; kubanga atali mulabe wa'mwe, wa kulwa'mwe.

[x] Ma'k. 16. 19. Bik. 1. 2.

51 Awo olwātūka enakuze [x] ezokutwālibwa wa'gulu bwezali zinātera okutūka, nāsimbira dala amasoge okugenda Eyerusalemi, nātuma a-

52 babaka mu masoge; nebagenda nebaingira mu mbuga Yabasamaliya,

[a] Yok. 4. 4, 9.

53 okumutegekera. [a] Nebatamusembeza kubanga amasoge gāli (galaze)

54 kugenda Eyerusalemi. Abaigirizwabe Yakobo ne Yokana bwebālaba nebagamba nti Mukama (wa'fe), oyagala tulagire omuliro guve mu 'gulu okubazikiriza, | [b] nga Eriya

[b] 2 Basek. 1. 10–12.

55 bweyakola | ? Naye nākyūka nā-

banenya | nāyogera nti Temumanyi omwoyo bweguli gwemulina. Kubanga [c] Omwāna womuntu teya'ja kuzikiriza bulamu bwa bantu, wa-
56 bula okubulokola. | Awo nebagenda mu mbuga endala.
57 [d] Awo bwebāli nga bagenda mu 'kubo, omuntu nāmugamba nti Nākugobererānga wonogendānga wo-
58 na. Isa nāmugamba nti Ebibe birina obunya, nenyonyi ezomu'bānga zirina ebisu, naye omwāna womuntu
59 talina wa'sā mutwegwe. [e] Nāgamba omulala nti Ngoberera. Naye ye nāgamba nti Mukama (wānge), ndeka 'male okugenda okuzika kitānge.
60 Naye nāmugamba nti Leka abafu bazike abafu bābwe, naye 'gwe genda obūlire obwakabaka bwa Katonda.
61 Nomulala nāgamba nti / Nākugobererānga, Mukama (wānge); naye soke ondeke 'mala okusibula abo-
62 munyumba yānge. Naye Isa nāmugamba nti 'Tewali muntu akwata ekyūma ekirīma nātunula enyuma asānira obwakabaka bwa Katonda.

10 Awo oluvanyuma lwebyo Mukama wa'fe nālōnda abalala nsānvu, [a] nābatuma ki'na babirye mu masoge okugenda mu buli kibuga na buli kifo gyagenda oku'ja ye.
2 Nābagamba nti [b] Okukūngula kwe kungi, naye abakūnguzi be batono: kale musabe Mukama wokukūngula okutuma abakūnguzi mu kukūngu-
3 lakwe. Mugende: laba, mbatuma 'mwe ngabāna bendiga wakati mu
4 misege. Temutwāla nsawo, newakuba'de olukoba, newakuba'de engato; 'sō temulamusa muntu mu
5 'kubo. Na buli nyumba gyemungirāngamu, musokēnga okugamba nti Emirembe gibe mu nyumba mu-
6 no. Obanga mulimu omwāna wemirembe, emirembe gya'mwe ginābērānga kuye; naye obanga si bwe-
7 kityo, ate gina'dānga gyemuli. Mubērēnga mu nyumba omwo nga mulya nga munywa ebyewābwe, kubanga [c] omukozi womulimu asānira empēraye. Temuvānga mu nyumba
8 emu okuingira mu ndala. Na buli kibuga kyemutūkāngamu, nebabasembeza, mulyānga buli byeba'sā-
9 nga mu maso ga'mwe; muwonyēnga abalwa'de abalimu, mubagambēnga nti Obwakabaka bwa Katonda bu-
10 basembere'de kumpi. Naye buli kibuga kyemutūkāngamu nebatabasembeza, mufulumānga mu ngūdo
11 zakyo, mugambānga nti [d] Nenfūfu eyomukibuga kya'mwe, etusābānye mu bigere, tugibakunkumulira 'mwe; naye mutegēre kino ngobwakabaka bwa Katonda busembe'de.
12 Mbagamba 'mwe nti Sodomu eriba nokubonyabonyezebwa okuligumīkirizika ku lunaku luli okukira eki-
13 buga ekyo. Zikusānze, Kolazini! zikusānze, Besusaida! [e] kubanga, ebyamānyi ebyakolerwa ewa'mwe singa byakolerwa Etulo Nesidoni, singa benenya 'da nga batu'de ba-
14 mba'de ebibukutu ne'vu. Naye Etulo Nesidoni biriba nokubonyabonyezebwa okuligumīkirizika ku lunaku olwomusāngo, okukira 'mwe.
15 Nāwe Kaperunaumu, oligulumizibwa okutūka mu 'gulu? oli'sibwa o-
16 kutūka emagōmbe. Abawulira 'mwe, ngawulira 'nze; era / anyōma 'mwe nganyōma 'nze; / naye anyōma 'nze nganyōma eyantuma.
17 Awo abo ensānvu nebakomawo nesanyu nga bagamba nti Mukama (wa'fe), nemizimu gituwulira mu li-
18 nyalyo. Nābagamba nti [f] Nalaba Sētani ngavu'de mu 'gulu okugwa
19 ngokumyānsa. Laba, [g] mbawa'de obuīnza obwokulinyānga ku misota nenjaba ezobusagwa, namānyi gona agomulabe: 'sō tewali kintu ekinā-
20 bakolānga obubi na katono. Naye ekyo temukisanyukira, okubanga emizimu gibawulira; naye musanyuke okubanga [h] amanya ga'mwe gawandiki'dwa mu 'gulu.
21 Awo mu sawa eyo nāsanyukira mu Mwoyo Omutukuvu nāgamba nti Nkwebaza, Kitānge, Mukama we-'gulu nensi, kubanga bino wabikweka abagezi nabakabakaba, nobibi-'kulira abāna abato: wewawo, Kitānge; kubanga bwekyasīmwa bwe-
22 kityo mu masogo. [m] Byona byampebwa Kitānge; [n] tewali muntu amanyi Omwāna bwali, wabula Kita'fe; newakuba'de Kita'fe bwali, wabula Omwāna, noyo Omwāna
23 gwayagala okumubi'kulira. Nākyūkira abaigirizwabe nābagamba kyāma nti Galina omukisa amaso aga-
24 laba byemulaba: kubanga mbagamba nti [o] Bana'bi bangi ne bakabaka bāyagalānga okulaba byemulaba 'mwe, nebatabiraba; nokuwulira byemuwulira nebatabiwulira.
25 Kale, laba, [p] omuigiriza wamatēka nāimiriranga mukema ngagamba nti Omuigiriza, nkolēnga ki okusikira
26 obulamu obuta'gwāwo? Nāmugamba nti Kyawandikibwa kitya mu
27 matēka? Osoma otya? Na'damu nāgamba nti [r] Yagalānga Mukama Katondawo nomutimagwo gwona, nememeyo yona, namānyigo gona, namagezigo gona; ne [s] mulirānwawo nga 'gwe we'ka. Nāmugamba
28 nti O'zemu bulūngi; kola bwotyo,
29 [t] onobānga nobulamu. Naye ye bweyali ayagala okwewa obutūkirivu, nāgamba Isa nti Mulirānwa wānge
30 yāni? Isa na'damu nāgamba nti Wāliwo omuntu eyali ava Eyerusalemi ngaserengeta Eyeriko; nāgwa

[a] Mat.10.1.
[b] Mat. 9. 37, 38. Yok. 4. 35.
[c] 1 Kol. 9. 4 neb. 1 Tim. 5. 18.
[d] Bik. 13. 1; 18. 6.
[c] Yok.3.17; 12. 47.
[d] Mat.8.19.
[e] Mat.8.21.
[f] 1 Basek. 19. 20.
[c] Ex. 3. 6.
[f] 1 Bas. 4. 8.
[g] Yok.5.23.
[f] Yok. 12. 31; 16. 11. Kub. 9. 1; 12. 8, 9.
[g] Mak. 16. 18. Bik. 28. 5.
[h] Kuv. 32. 32. Dan. 12. 1. Raf. 4. 3. Beb. 12. 23. Kub. 13. 8. 20. 12; 21. 27.
[m] Mat. 28. 18. Yok. 3. 35; 5. 27; 17. 2.
[n] Yok. 1. 18; 6. 46, 46.
[o] 1 Pet. 1. 10.
[p] Mat. 19. 16; 22. 35.
[r] Ma. 6. 5.
[s] Lev. 19. 18.
[t] Lev. 18. 5. Nek. 9. 29. Ez. 20. 11, 13, 21. Bal. 10. 5.

mu batēmu, nebamwambula, nebamukuba emi'go, nebegendera nebamuleka ngabulako katono okufa.
31 Awo kabona yalingaserengetera mu 'kubo eryo nga tamanyiri'de; kale bweyamulaba, nāmwebalama nāitawo.
32 Nomulevi bwatyo bweyatūka mu kifo ekyo, nāmulaba, nāmwebalama nāitawo. Naye [u] Omusamaliya bweyali ngatambula, na'ja wāli: awo bweyamulaba nāmukwatirwa
34 ekisa, nāmusemberera, nāmusiba ebiwūndubye, ngafukamu amafuta nomwenge; nāmu'sā ku nsoloye, nāmuleta mu kisulo kyabagenyi,
35 nāmujanjaba. Awo bwebwakya enkya nātōla edinali biri, nāziwa nanyini nyumba nāmugamba nti Mujanjabe; nekintu kyona kyoliwayo okusu'kawo, bwendikomawo ndikusasula.
36 Kale olowōza otya, aluwa kwabo abasatu, eyali mulirānwa woyo eyagwa mu batēmu?
37 Nāgamba nti Oli eyamukolera ebyekisa. Isa nāmugamba nti Nāwe genda okole bwotyo.
38 Awo bwebāli bagenda, nāingira mumbuga: omukazi erinyalyo [v] Maliza nāmusembeza mu nyumbaye.
39 Naye yalina mugandawe aitibwa Malyamu, eyatūlānga awali ebigere bya Mukama (wa'fe) nāwulirānga e-
40 kigambokye. Naye Maliza yabānga nemitawāna egyokuwereza okungi; na'ja wali, nāmugamba nti Mukama (wānge), tofayo nga muganda wānge andese okuwereza 'nze'ka?
41 kale mugambe ambēre. Naye Mukama (wa'fe) na'damu nāmugamba nti Maliza, Maliza, weralikirira, olina emitawāna egyebigambo bingi;
42 [w] naye ekyetāgibwa kiri kimu: kubanga Malyamu alōnzemu omugabo ogwo omulūngi ogutalimu'gyibwako.

11 Awo olwātūka bweyali ngali mu kifo ngasaba, bweyamala, ku baigirizwabe omu nāmugamba nti Mukama (wa'fe), tuigirize okusaba, era nga Yokana bweyaigirizānga abai-
2 girizwabe. Nābagamba nti Bwemusabānga, mugambānga nti [a] Kita'fe, Erinyalyo litukuzibwe. Obwakaba-
3 kabwo bu'je. Otuwēnga buli luna-
4 ku e'mere ya'fe eyolunaku. Era otusonyiwe ebyōnōno bya'fe; kubanga na'fe tumusonyiwa buli gwetubanja. 'Sō totutwāla mu kukemebwa.
5 Nābagamba nti Ani ku'mwe alina owomukwāno aligenda ewuwe e'tūmbi, nāmugamba nti Mukwāno gwā-
6 nge, mpola emigāti esatu; kubanga mukwāno gwānge a'ze, ava mu lugendo, nānge sirina kya ku'sā mu
7 masoge; noli ali munda na'damu nāgamba nti Tonteganya; kakano olu'gi lu'gale, abāna bānge nānge tumaze okwebaka, siinza kugoloko-
8 ka kukuwa? Mbagamba nti [b] Newakuba'de nga tagolokoka nāmuwa okubānga mukwānogwe, naye olwokutairirakwe anāgolokoka nāmuwa
9 byona byeyetāga. [c] Nānge mbagamba 'mwe nti Musabe, muliwebwa; munonye, muliraba; mweyānjule,
10 muli'gulirwawo. Kubanga buli muntu yena asaba awebwa; nanonya alaba; neyeyānjula ali'gulirwawo.
11 Era āni ku'mwe kitāwe womuntu omwānawe bwalimusaba omugāti, alimuwa e'jinja? oba ekyenyanja, nāmuwa omusota mu kifo kyekye-
12 nyanja? Oba bwalisaba e'gi, nā-
13 muwa enjaba? Kale obanga 'mwe ababi mumanyi okuwa abāna ba-'mwe ebirabo ebirūngi, talisinga nyo Kita'mwe ali mu'gulu okuwa Omwoyo Omutukuvu abamusaba.
14 [d] Yali ngagoba omuzimu omusiru. Awo omuzimu bwegwamuvako, kasiru nāyogera, ebibina nebyewunya.
15 Naye abamu nebagamba nti Agoba emizimu kubwa Beeruzebuli omu-
16 kulu wemizimu. Nabalala, [e] nebamwagaza akabonero akava mu 'gu-
17 lu, nga bamukema. [f] Naye ye, [g] bweyamanya byebālowōza, nābagamba nti Buli bwakabaka bwona bwebwāwukanamu bwo bwo'ka buzikirira; nenyumba bweyāwukanamu nenyu-
18 mba egwa. Ne Setani bwayāwukanamu ye ye'ka, obwakabakabwe buliimirirawo butya? kubanga mugamba nti ngoba emizimu kubwa Bee-
19 ruzebuli. Era obanga 'nze ngoba emizimu kubwa Beeruzebuli, abāna ba'mwe bagigoba kubwāni? kyeba-
20 liva baba abalamuzi ba'mwe. Naye bwemba ngobesa emizimu engalo ya Katonda, kale obwakabaka bwa
21 Katonda buba'ji'de. (Omuntu) owamānyi ngalina ebyokulwānyisa bwakūma olu'gyalwe, ebintubye bibēra
22 mirembe: [i] naye amusinga amānyi bwamu'jira nāmuwāngula, amunyagako ebyokulwānyisabye byona byeyesiga, nāgaba ebintubye. Ataba
23 nānge ye mulabe wānge; era atakung'anyiza wamu nānge asāsānya.
24 Omuzimu omubi bweguva ku muntu, guita mu bifo ebitalimu ma'zi nga gunonya awokuwu'mulira; bwegubulwa gugamba nti Kanzireyo mu
25 nyumba yānge mwenava. Bwegu-'ja, gugiraba ngeyere'dwa etimbi-
26 'dwa. Kale gugenda, neguleta emizimu emirala omusānvu emibi okugusinga gwo, negiingira negibēra omwo: kale [k] ebyoluvanyuma ebyomuntu oyo bibēra bibi okusinga ebyoluberyeberye.
27 Awo olwātūka ngayogera ebyo, omukazi owomukibina nāimusa e-'dobozirye nāmugamba nti Lulina

[b] Luk. 18. 1 neb.
[c] Mat. 7. 7; 21. 22. Ma'k. 11. 24. Yok. 15. 7. Yak. 1. 6. 1 Yok. 3. 22.
[d] Mat. 9. 32; 12. 22.
[e] Mat. 12. 38.
[f] Mat. 12. 25. Ma'k. 3. 24.
[g] Yok. 2. 25.
[i] Is. 53. 12. Bak. 2. 15.
[k] Yok. 5. 14. Heb. 6. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20.

[u] Yok. 4. 9.
[v] Yok. 11. 1; 12. 2, 3.
[w] Zab. 27. 4.
[a] Mat. 6. 9.

omukisa olubuto olwakuzāla namabēre gewayōnkako. Naye ye nāgamba nti [l] Ekisinga, balina omukisa abawulira ekigambo kya Katonda, nebakyekūma.

29 [m] Awo ebibina bwebyali nga bikung'anira wāli, nātanula okugamba nti Emirembe gino mirembe mibi: ginonya akabonero, 'sō tegiriwebwa kabonero wabula akabonero ro ka Yona. Kuba [n] Yona nga bweyali akabonero eri Abenineve, bwatyo Nomwāna womuntu bwaliba eri emirembe gino. [o] Kabaka omukazi owebukika obwadyo aliimirira mu musāngo wamu nabantu abemirembe gino, alibasinza omusāngo: kubanga yava ku nkomerero zensi okuwulira amagezi ga Sulemani; era, laba, asinga Sulemani ali wano. 32 Abantu Abenineve baliimirira mu musāngo wamu nemirembe gino, baligisinza omusāngo: kubanga [p] benenya olwokubūlira kwa Yona; era, laba, asinga Yona ali wano.

33 [r] Tewali akolēza tabāza nāgi'sā mu bunya, oba munda weki'bo, wabula ku kikōndo, abaingira balabe bweyāka. [s] Etabāza yomubirigwo lye lisolyo; erisolyo bweriraba awamu, nomubirigwo gwona nga gu'ju'de omusana; naye bweriba ebi, nomubirigwo nga gu'ju'de ekizikiza. Kale wekūmēnga omusana ogukulimu gulemēnga okubēra ekizikiza. Kale omubirigwo gwona bwegu'jula omusana, nga tegulina kitūndu kimu kya kizikiza, gwona guli'jula musana ngetabāza bwekumulisiza nokutangāla kwayo.

37 Awo bweyali ngayogera, Omufalisayo nāmuita okulya e'mere ewuwe: nāingira nātūla ku 'mere. [t] Omufalisayo bweyalaba, neyewunya kubanga tasose kunāba nga tanalya. 39 [u] Mukama wa'fe nāmugamba nti 'Mwe Abafalisayo munāza kungulu wendeku nowekibya; naye [w] munda ya'mwe mu'ju'de obunyazi nobubi. 40 'Mwe abasiru, oyo eyakola kungulu siye yakola ne munda? 41 [y] Naye ebiri munda mubiwēngayo okuba ebyokusāsira; era, laba, byona birongōfu gyemuli.

42 Naye zibasānze 'mwe, Abafalisayo! kubanga muwa ekitūndu ekyekumi ekya nabugira nakakubansiri nenva zona, naye omusāngo nokwagala Katonda mubiita bali: ebyo kibagwāni'de okubikolānga, na biri obutabirekāngayo. Zibasānze 'mwe, Abafalisayo! kubanga mwagala entebe ezokumānjo mu makung'anira nokulamusibwa mu butāle. Zibasānze! [z] kubanga mufanana amalālo agatalabika, abantu gebatambulirako nga tebagamanyi.

45 Awo omu ku baigiriza bamatēka na'damu nāmugamba nti Omuigiriza, bwogamba bwotyo ovuma na'fe. 46 Nāgamba nti Na'mwe, abaigiriza bamatēka, zibasānze! kubanga mutika abantu emigugu egitetikika, na'mwe be nyini temukoma ku migugu na ngalo ya'mwe nemu. 47 Zibasānze! kubanga muzimba amalālo ga bana'bi, naye bajaja ba'mwe be bāba'ta. 48 Bwemutyo muli bajulirwa era musima ebikolwa bya bajaja ba'mwe: kubanga bo bāba'ta, na'mwe muzimba (amalālo gābwe). 49 Namagezi ga Katonda kyegāva gagamba nti Ndibatumira bana'bi nabatume; abamu kubo baliba'ta bali- 50 bai'ganya; omusai gwa bana'bi bona, ogwayika okuva ku kutōndebwa kwensi, gubūzibwe eri emirembe 51 gino; okuva [a] ku musai gwa Abiri okutūka ku [b] musai gwa Zakaliya, eya'tirwa wakati wekyōto ne yekalu: mazima mbagamba 'mwe nti Gulibūzibwa eri emirembe gino. 52 Zibasānze 'mwe, abaigiriza bamatēka! kubanga mwatwāla ekisumuluzo ekyokutegēra: 'mwe be nyini temwaingira, nabali baingira mwabaziiza.

53 Awo bweyavayo, abawandisi Nabafalisayo nebatanula okumuteganya enyo, nokumukemereza ebiga- 54 mbo bingi; nga bamutēga, [c] okutega ekigambo ekinava mu kamwāke, balyoke bamuwawābire.

12 [a] Mu biro ebyo abantu bekibina obukumi nobukumi bwebāli bakung'anye nokulinyagana nga balinyagana, nāsokera ku baigirizwabe okubagamba nti Mwekūmēnga ekizimbulukusa Ekyabafalisayo, bwe 2 bunānfusi. Naye tewali ekyabi'kibwa ekitalibi'kulwa; newakuba'de 3 ekyakisibwa ekitalitegērwa. Kale byona byemwali mwogere'de mu kizikiza biriwulirirwa mu musana; nekyo kyemwali mwogere'de mu kutu mu bisenge kiribūlirirwa wa'gulu 4 wenyumba. [b] Era mbagamba 'mwe, [c] mikwāno gyānge, nti Temutyānga abo aba'ta omubiri, oluvanyuma abatalina kigambo kya kukola ekisingawo. 5 Naye nābalabula gwemunātyānga: Mutyēnga oyo, bwamala oku'ta alina obuinza okusūla mu Geyena, wewawo, mbagamba nti Oyo gwe- 6 muba mutyānga. Enkazalugya etāno tebazitūndamu mapēsa abiri? era ne gi'nazo emu teyerabirwa mu ma- 7 so ga Katonda. Naye nenviri ezokumitwe gya'mwe zibali'dwa zona. Temutyānga: 'mwe musinga enkazalugya enyingi. 8 [d] Era mbagamba nti Buli alinjātulira mu maso gabantu, oyo Omwāna womuntu naye alimwātulira mu maso ga bamalaika ba Katonda; 9 naye anegānira mu

[l] Mat. 7.21. Luk. 6. 21. Yak. 1. 25.
[m] Mat. 12. 38, 39.
[n] Yon. 1. 17; 2. 10.
[o] 1 Basek. 10. 1.
[p] Yon. 3. 5.
[r] Mat. 5.15. Ma'k. 4.21. Luk. 8. 16.
[s] Mat. 6.22.
[t] Ma'k. 7.3.
[u] Mat. 23. 25.
[w] Tit. 1.15.
[y] Is. 56. 7. Dan. 4. 27. Luk. 12.33.
[z] Zab. 5. 9.
[a] Luk. 4. 6.
[b] 2 Byom. 24. 20, 21.
[c] Ma'k. 12. 13.
[a] Mat. 16. 6. Ma'k. 8. 15.
[b] Is. 51. 7, 8, 12, 13. Yer. 1. 8.
[c] Yok. 15. 14, 15.
[d] 2 Tim. 2. 12. 1 Yok. 2. 23.

maso gabantu alyegānirwa mu maso
10 ga bamalaika ba Katonda. [c] Na buli muntu ayogera ekigambo ku Mwāna womuntu kirimusonyiibwa: naye oyo avōla Omwoyo Omutukuvu talisonyiibwa. Era bwebabaletānga mu makung'aniro neri abamasaza, nabalina obuinza, temweralikiriránga bwemuna'damu oba kyemuna'damu oba kyemunāyogera;
12 kubanga Omwoyo Omutukuvu anābaigirizānga mu kisēra ekyo ebibagwāni'de okwogera.
13 Awo omuntu owomukibīna nāmugamba nti Omuigiriza, gamba muganda wānge agabane nānge ebyo-
14 busika (bwa'fe). Naye ye nāmugamba nti [f] Omuntu, āni eyanzi'sāwo okuba omulamuzi oba omugabi
15 wa'mwe? Nābagamba nti [g] Mulabe, mwekūmēnga okwegōmba kwona; kubanga obulamu bwomuntu sibye
16 bintu ebingi byaba nabyo. Nābagerera olugero ngagamba nti Wāliwo omuntu omuga'ga, enimiroye
17 neyeza: nālowōza mundaye ngagamba nti Nākola ntya, kubanga sirina wenākung'anyiza ebibala byā-
18 nge? Nāgamba nti Nākola bwenti: nāmenya amawanika gānge nenzīmba amalala agasinga obunene; ninkung'anyiza omwo e'mere yānge
19 enkalu yona nebintu byānge. Ndigamba ememe yānge nti [i] Ememe, olina ebintu bingi ebitereke'dwa ebyemyāka emingi; wu'mula, olye,
20 onywe, osanyuke. Naye Katonda nāmugamba nti Musiru 'gwe, mu kiro kino [k] ememeyo banāgiku'gyako; [l] kale ebintu byotegese binaba
21 byāni? Bwatyo bwali eyeterekera obuga'ga, 'songa [m] si muga'ga eri Katonda.
22 Nāgamba abaigirizwabe nti Kyenva mbagamba nti [n] Temweralikiriránga bulamu bwa'mwe, kyemunālya; newakuba'de emibiri gya-
23 'mwe, kyemunāyambala. Kubanga obulamu businga e'mere, nomubiri
24 gusinga ebyokwambala. Mulowōze banamung'ona, bwebatasiga 'so tebakūngula; abatalina terekero, newakuba'de e'gwanika; era [o] Katonda abalisa; 'mwe temusinga nyo-
25 nyi mirūndi mingi? Ani ku'mwe bweyeralikirira ainza okwongera ku
26 bukulubwe omukono ogumu? Kale bwemutainza ekisinga obutono, kiki
27 ekiberalikiriza ebirala? Mulabe amalānga bwegamera: tegakola mulimu 'sō tegalānga lugoye; naye mbagamba nti Ne Sulemani mu kitibwakye kyona teyayambalānga
28 ngerimu kugo. Naye Katonda bwayambaza bwatyo omu'do ogwokutale, ogubawo lero, enkya nga bagusūla ku kikōmi; talisinga nyo (okwambaza) 'mwe, abalina oku'ki-
29 riza okutono? Na'mwe temunonyānga kyemunālya oba kyemunānywa, 'sō temubānga na myoyo egi-
30 būsabūsa. Kubanga ebintu ebyo byona binonyezebwa amawānga agensi: naye Kita'mwe amanyi nga
31 mwetāga ebyo. [p] Naye munonye obwakabakabwe, nebintu ebyo mu-
32 libyongerwako. Totyānga, 'gwe ekisibo ekitono; kubanga Kita'mwe asima okubawa'mwe obwakabaka.
33 [r] Mutūndēnga byemuli nabyo, muwēngayo ebyokusāsira; [s] mwetūngirēnga ensawo ezitaka'diwa, obuga-'ga obuta'gwāwo mu 'gulu; omu'bi gyatasembera, nenyenje gyezitayō-
34 nonera. Kubanga obuga'ga bwa-'mwe gyebuli, nemitima gya'mwe gyegiribēra.
35 [t] Mwesibēnga ebimyu mu biwato bya'mwe, [u] netabāza za'mwe nga
36 zāka; na'mwe be nyini mubērēnga ngabantu abalindirira mukama wābwe, wali'dira ngava ku mbaga eyobugole; bwali'ja nākōna (ku lu'gi),
37 bamu'gulirewo amangwāgo. [w] Balina omukisa aba'du abo, mukama wābwe bwali'ja balisānga nga batunula; mazima mbagamba ngalyesiba nabatūza ku 'mere, na'ja nā-
38 bawereza. Awo bwali'ja mu kisisimuka ekyokubiri, oba mu kyokusatu, nābasānga bwatyo, balina o-
39 mukisa (aba'du) abo. [y] Naye mutegēre kino, nga nanyini nyumba singa amanya ekisēra omu'bi wana'jira, yanditunu'de, teyandirese
40 nyumbaye kusimibwa. [z] Na'mwe mweteketekēnga: kubanga Omwāna womuntu a'jira mu kisēra mwemutalowōleza.
41 Petero nāgamba nti Mukama wa-'fe, olugero luno olugere'de 'fe na-
42 ntiki bona? Mukama wa'fe nāgamba nti [a] Kale āni oyo omuwanika omwesigwa owamagezi, mukamawe gwalisigira abomunyumbaye, okubagabirānga omugabo gwabwe o-
43 gwe'mere mu kisēra kyayo? Alina omukisa omu'du oyo mukamawe bwali'ja gwalisānga ngakola bwatyo.
44 Mazima mbagamba ngalimusigira
45 byona byali nabyo. Naye omu'du oyo bwalyogera mu mutimagwe nti Mukama wānge alu'de oku'ja; nātannula okukuba aba'du nabazāna, nokulya nokunywa nokutamīra;
46 kale mukama womu'du oyo ali'ja ku lunaku lwatamulowōlezako, ne mu kisēra kyatamanyi, alimutematema alimuwa omugabogwe wamu
47 nabata'kiriza. Nomu'du oyo eyamanya mukamawe kyeyayagala, nātategeka nātatūsa kyeyayagala, ali-
48 kubwa mingi; [b] naye atamanya nākola ebisāni'de okumukubya, alikubwa mitono; na buli eyawebwa ebingi, alinonyezebwako bingi; noyo

[c] Mat. 12. 31, 32.
[f] Yok. 18. 36.
[g] 1 Tim. 6. 7 neb.
[i] Mub. 11. 9. 1 Kol. 15. 32.
[k] Yob 27.8. Zab. 52. 7. Yak. 4. 14.
[l] Zab. 39. 6. Yer. 17. 11.
[m] Mat. 6. 20. 1 Tim. 6. 18, 19. Yak. 2. 5.
[n] Mat. 6. 25.
[o] Yob. 38. 41 Zab. 147. 9.
[p] Mat. 6. 33.
[r] Mat. 19. 21. Bik. 2. 45; 4. 34.
[s] Mat. 6. 20. Luk. 16. 9. 1 Tim. 6. 19.
[t] Bef. 6. 14. 1 Pet. 1. 13.
[u] Mat. 25. 1 neb.
[w] Mat. 24. 46.
[y] Kub. 3. 3; 16. 15.
[z] 1 Bas. 5. 6. 2 Pet. 3. 12.
[a] Mat. 24. 45; 25. 21. 1 Kol. 4. 2.
[b] Lev. 5. 17. 1 Tim. 1. 13.

gwebäteresa ebingi, gwebalisinga okubūza ebingi.

49 Na'ja kusūla muliro kunsi; nagwo obanga kakano gwāka, nja-
50 gala ki? Naye nina okubatizibwa kwendibatizibwa; nänge nga mbonabona okutūsa lwekulitūkirizibwa!
51 [c] Mulowōza nti na'ja kuleta mirembe kunsi? Mbagamba nti Ne'da; [d] wabula okwāwukana obwāwukanyi; kubanga okutanula kakano
52 walibawo batāno mu nyumba emu nga bāwukanye, abasatu nababiri,
53 era ababiri nabasatu. Balyāwukana, kitāwe nomwānawe, era omwāna ne kitāwe; nyina ne muwalawe, era omuwala ne nyina; era nyazāla ne mukamwānawe, era mukamwānawe ne nyazālawe.
54 Nāgamba ebibīna nabyo nti Bwemulaba ekire nga kyekulumulula ebugwanjuba, amangwāgo mugamba nti Enkuba enetonya; era
55 bwekiba bwekityo. Bwemulaba empewo ngefuluma bukika obwadyo mugamba nti Linäba bugumu; era
56 bwekiba. Banänfusi, mumanyi okukebera ekifananyi kyensi ne'gulu; naye kiki ekibalobera okumanya
57 okukebera obu'de buno? Era na-'mwe 'mwe'ka ekibalobera kiki oku-
58 sala ebyensönga? [e] Kubanga bwoba ogenda nakulōpa eri omulamuzi, onyikirirānga [f] mu 'kubo okutabagana naye; aleme okukuwalulira ewa kati'kiro, ne kati'kiro nākuwa omumbowa, nomumbowa nākusūla
59 mu komera. Nkugamba nti Toliva omwo nakatono, okutūsa lwolimala okukome'kereza ne pesa limu.

13 Awo mu biro ebyo wāliwo abantu abāli bali awo abāmubūlira Ebyabagaliraya bali, Pirato beyatabulira omusai gwābwe ne
2 sadaka zābwe. Na'damu nābagamba nti Mulowōza nga Abagaliraya abo bāli bönönyi okusinga Abagaliraya bona, kubanga bābonya-
3 bonyezebwa batyo? Mbagamba nti Si bwekityo: naye bwemutenenya,
4 mulizikirira 'mwena bwemutyo. Oba bali ekumi nomunāna, ekigo ekyomu Siroamu bekyagwako nekiba'ta, mulowōza ngabo bāliina amabanja okusinga abantu bona abāli
5 mu Yerusalemi? Mbagamba nti Si bwekityo: naye bwemutenenya, mulizikirira 'mwena bwemutyo.
6 Nāyogera olugero luno, nti Wāliwo [a] omuntu eyalina omutini ogwali gusimbi'dwa mu lusukulwe olwemizabibu; na'ja ngagunonyako e-
7 bibala nātabiraba. Nāgamba omulimi nti Laba, lero emyāka esatu nga nji'ja okunonya ebibala ku mutini guno, nesibiraba; guteme; nokwemala gwemalira ki ekifo obwe-
8 rēre? Ye na'damu nāmugamba nti Mukama wänge, guleke mu mwāka guno era, ngutemeretemere, ngute-
9 keko obu'sa; bwegulibala ebibala oluvanyuma, (kirūngi); naye obanga si bwekityo, oligutema.
10 Awo ku lunaku lwa sabiti yali ngaigiriza mu limu ku makung'ani-
11 ro. Era, laba, omukazi eyali yakalwālira omuzimu ogwobunafu emyāka ekumi nomunāna; ngagōngoba-'de nga taïnza kwegolola nakatono.
12 Awo Isa bweyamulaba, nāmuita nāmugamba nti Omukazi, osumulu-
13 'dwa obulwa'debwo. Nāmu'sāko emikono, amangwāgo nāba mugo-
14 lokofu, nātendereza Katonda. Naye omukulu wekung'aniro bweyanyīga kubanga Isa awonye'za omuntu ku sabiti, na'damu nāgamba ekibīna nti Waliwo [b] enaku omukāga ezigwāna okukolerāngako emirimu: kale mu'jirēnga kwezo okuwonyezebwa, naye si ku lunaku lwa
15 sabiti. Naye Mukama wa'fe nāmu-'damu nāgamba nti Banänfusi, buli omu ku'mwe ku lunaku lwa sabiti taïmbula nteye oba ndogoiye mu
16 kisibo, nāgitwāla okuginywesa? Era oyo omwāna wa Ibulaimu eyasibirwa Setani, laba, emyāka kumi na munāna, tagwāni'de kusumululwa mu busibe obwo ku lunaku lwa sa-
17 biti? Awo bweyali ngagamba ebyo, abalabebe bona nebaswāla: nekibina kyona nebasanyukira byona ebyekitibwa ebikole'dwa ye.
18 [c] Kyeyava agamba nti Obwakabaka bwa Katonda bufanana na ki?
19 era nābufananya na ki? Bufananana nakaweke ka kaladāli, omuntu keya'dira nākasūla mu nimiroye; nekakula, nekaba muti; enyonyi ezomu'bānga nezitūla ku matabi gagwo.
20 Ate nāgamba nti Obwakabaka bwa
21 Katonda nābufananya na ki? Bufanana nekizimbulukusa, omukazi kyeya'dira nākikisa mu bi'bo bisatu ebyobu'ta, bwona nebuzimbulukuka.
22 [d] Nātambula mu bibuga ne mu mbuga ngaigiriza ngagenda Eyerusalemi.
23 Omuntu nāmugamba nti Mukama wānge, be batono abalokolebwa? Ye nābagamba nti
24 [e] Mufubēnga okuingira mu mulyāngo omufūnda: kubanga mbagamba nti [f] bangi abalinonya okuingira, 'sō tebalīinza.
25 [g] Nanyini nyumba bwalimala okugolokoka, [h] na'galawo olu'gi, nemusoka nokuimirira ebwēru, nokukōna ku lu'gi, nga mugamba nti [k] Mukama wa'fe, tu'gulirewo; kale aliba'damu nābagamba nti [l] Sibamanyi gyemuva; nemulyoka mutanula okugamba nti Twalirānga era
26 twanywerānga mu masogo, era wai-
27 giririzānga mu ngūdo za'fe; [m] kale

[a] Mat. 10. 34.
[d] Mi. 7. 6.
[e] Nge. 25. 8. Mat. 5. 25.
[f] Zab. 32. 6. Is. 55. 6.
[a] Is. 5. 2. Mat. 21. 19.
[b] Kuv. 20. 9.
[c] Mat. 13. 31. Mak. 4. 30.
[d] Mat. 9. 35. Mak. 6. 6.
[e] Mat. 7. 13.
[f] Yok. 7. 34.
[g] Zab. 32. 6. Is. 55. 6.
[h] Mat. 25. 10.
[k] Luk. 6. 46.
[l] Mat. 7. 23; 25. 12.
[m] Mat. 7. 23; 25. 41.

aligamba nti Mbagamba nti simanyi
[a] Zab. 6. 8. Mat. 25. 41. gyemuva: [a] muve wendi, 'mwena
28 abakola ebitali bya butūkirivu. E-
yo eribayo okukāba nokuluma obu-
[b] Mat. 8. 11. jigi [c] bwemuliraba Ibulaimu ne Isa-
ka ne Yakobo ne bana'bi bona mu
bwakabaka bwa Katonda, na'mwo
29 nga musūli'dwa ebwēru. Bali'ja nga
bava ebuvanjuba nebugwanjuba,
nobukika obwa kono nobwadyo, ba-
litūla mu bwakabaka bwa Katonda.
30 Era, laba, waliwo aboluvanyuma
abaliba aboluberyeberye, era wali-
wo aboluberyeberye abaliba abolu-
vanyuma.
31 Mu kisēra ekyo Abafalisayo neba-
'ja, nebamugamba nti Va wano, we-
gendere: kubanga Kerode ayagala
32 kuku'ta. Nābagamba nti Mugende
mugambe ekibe ekyo, nti Laba, ngo-
ba emizimu mponya (abantu) lero
nenkya, ne ku (lunaku) olwokusatu
[p] Beb. 2. 10. 33 [p] nditūkirizibwa. Naye kingwāni'de
okutambulako lero nenkya nolwebi-
ri; kubanga tekiinzika na'bi kuziki-
34 ririra bwēru Weyerusalemi. 'Gwe
[r] Mat. 23. 37. [r] Yerusalemi, Yerusalemi, a'ta
bana'bi, akuba mainja abatumibwa
gyali! emirūndi emeka nga njagala
okukung'anya abānabo, ngenkoko
(bwekung'anyiza) obwāna bwayo mu
biwawātiro byayo, 'sō temwa'kiriza!
[s] Lev. 26. 31, 32. Mi. 3. 12. [t] Zab. 118. 26. Mat. 21. 9. Ma'k. 11. 10. Luk. 19. 38. Yok. 12. 13. 35 Laba, [s] enyumba ya'mwe ebalekere-
'dwa kifulukwa; era mbagamba nti
Temulindaba, okutūsa lwemuliga-
mba nti [t] Awere'dwa omukisa a'ja
mu linya lya Mukama.

14 Awo olwātūka bweyaingira ku
sabiti mu nyumba yomukulu
Wabafalisayo omu okulya e'mere
2 nebamulabirira. Era, laba, wāliwo
omuntu mu masoge, eyali alwa'de
3 entumbi. Isa na'damu nāyogera
nabaigiriza bamatēka Nabafalisayo
ngagamba nti Kirūngi okuwonyeza
4 ku sabiti, nantiki siwewawo? Na-
ye nebasirika. Nāmukwatako nā-
[u] Kuv. 23. 5. Ma. 22. 4. Luk. 13. 15. 5 muwonya, nāmusibula. Nābagamba
nti [u] Ani ku'mwe alina endogoiye
oba nteye ngegu'de mu lu'zi atagi-
6 'gyamu mangwāgo ku sabiti? Ne-
bataīnza ate kumu'damu ebyo.
7 Nāgerera olugero abo abāitibwa
bweyalaba bweberoboza ebifo ebyo-
8 kumānjo; nābagamba nti Omuntu
bwakuitānga ku mbaga eyobugole,
totūlānga mu kifo kya ku mānjo,
mpo'zi waleme okubawo akusinga
9 ekitibwa gwaise, noli eyakuise 'gwe
naye na'ja, nākugamba nti Segulira
ono; nolyoka otanula nensonyi oku-
[b] Nge. 25. 6, 7. 10 kwata ekifo ekyenyuma. [b] Naye
bwoitibwānga ogendānga notūla mu
kifo ekyenyuma, eyakuise bwa'jān-
nga, akugambēnga nti Mukwāno
gwānge, sembera eno ku mānjo; no-
lyoka obēra nekitībwa mu maso gā-
11 bo bona botu'de nabo ku'mere. [c] Ku-
banga buli muntu yena eyegulumi-
za alitōwazibwa; noyo eyetōwaza
aligulumizibwa.
12 Era nāgamba noyo eyamuise nti
Bwofumbānga e'mere eyekyemisa-
na oba eyekyegulo, toitānga mikwā-
nogyo, newakuba'de bagandabo, ne-
wakuba'de abekikakyo, newakuba-
'de balirānwabo abaga'ga; mpo'zi
baleme okukuita nate nabo, newa-
13 bawo okukusasula. Naye bwofu-
mbānga embaga, oitānga [d] abāvu
nabalema nabawenyera nabazibe ba-
14 maso: era oliwebwa omukisa; ku-
banga tebalina kya kukusasula: ku-
banga olisasulirwa mu kuzūkira
kwabatūkirivu.
15 Awo omu kwabo abāli batu'de a-
wamu naye ku 'mere, bweyawulira
ebyo, nāmugamba nti [e] Alina omu-
kisa alirīra e'mere mu bwakabaka
16 bwa Katonda. [f] Naye nāmugamba
nti Wāliwo omuntu eyafumba emba-
17 ga enene; nāita bangi: [g] nātuma
omu'duwe obu'de obwembaga nga
butūse okugamba bali abaiti'dwa,
nti Mu'je; kubanga bimaze okute-
18 gekebwa. Bona nebatanula okwe-
gairira okusonyibwa nememe emu.
Owoluberyeberye nāmugamba nti
Nguze olusuku, kingwāni'de okui-
muka okugenda okululaba; nkwe-
19 gairi'de, nsonyiwa. Nomulala nā-
gamba nti Nguze emigogo gyente
etāno, ng'enda kuzikema; nkwegai-
20 ri'de, nsonyiwa. Nomulala nāga-
mba nti Mpasi'za omukazi, kyenāva
21 'nema okuīnza oku'ja. Awo omu-
'du oyo na'ja nābūlira mukamawe
ebyo. Awo nanyini nyumba nālyo-
ka asunguwala nāgamba omu'duwe
nti Fuluma māngu ogende mu ngū-
do ne mu makubo agekibuga, olete
wano abāvu nabalema nabazibe ba-
22 maso nabawenyera. Omu'du nāga-
mba nti Mukama wānge, kyolagi'de
kikole'dwa, naye wakyaliwo e'bā-
23 nga. Mukamawe nāgamba omu'du
nti Fuluma ogende mu makubo ne
mu nkomera, obawalirize okuingira,
24 enyumba yānge e'jule. Kubanga
mbagamba nti [i] Bali abāitibwa, te-
wali nomu alirega ku mbaga yānge.
25 Awo ebibīna binene byali bigenda
naye; nākyūka nābagamba nti [k] O-
26 muntu bwana'jānga gyendi, nāta-
kyāwānga kitāwe, ne nyina, ne mu-
kaziwe, nabānabe, ne bagandabe,
ne banyina, [l] era nobulamubwe ye,
taīnzenga kuba muigirizwa wānge.
27 Buli atasitulenga masalabagwe ye,
na'ja enyuma wānge, taīnzenga ku-
28 ba muigirizwa wānge. Kubanga
[m] āni ku'mwe bwaba ngayagala oku-
zīmba enyumba, atasoka kutūla nā-
balirira ebyemirima gyayo, obanga
29 alina ebyokugimala? Mpo'zi bwa-

[c] Yob. 22. 29. Zab. 18. 27. Nge. 29. 23.
[d] Nek. 8. 10, 12.
[e] Kub. 19. 9.
[f] Mat. 22. 2.
[g] Nge. 9. 2, 5.
[i] Bik. 13. 46.
[k] Ma. 13. 6; 33. 9. Mat. 10. 37.
[l] Kub. 12. 11.
[m] Nge. 24. 27.

ba ngamaze okutekawo omusingi bwataínza kugimala, bona abalaba baleme okutanula okumusekerera,
30 nga bagamba nti Omuntu ono yasoka okuzímba nátaínza kumala.
31 Oba kabaka ki bwaba ngagenda ku lutalo okulwána ne kabaka omulala atasoka kutúla nátêsa ebigambo, obanga aínza nakakumi okusisinkana noli amu'jira nobukumi obubiri?
32 Obanga si bwekityo, oli bwaba akyali wala nyo, atuma ababaka násaba
33 ebyokutabagana. Kale bwekityo buli muntu yena ku'mwe atagánenga byona byali nabyo, taínzenga
34 kuba muigirizwa wánge. [n] Kale omunyo mulúngi: naye nomunyo bwegu'gwámu ensa, muli'zamu ki?
35 Tegusánira nimiro newakuba'de olubúngo, bagusúla bwêru. Alina amatu agokuwulira, awulire.

[n] Mat. 5. 13. Ma'k.9.50.

15 Awo abawóza bona nabalina ebibi báli nga [a] bamusemberera okumuwulira.
2 Abafalisayo era nabawandisi nebemulugunya, nga bagamba nti Ono asembeza abalina ebibi, era alya nabo.
3, 4 Nábagerera olugero luno, ngagamba nti [b] Muntu ki ku'mwe alina endiga ekikumi, bwabulwako emu, ataleka ziri ekyenda mu mwenda ku 'tale, nágoberera eri eyabuze, oku-
5 tûsa lwaligiraba? Kale bwagiraba, agi'sá ku kibegabegakye ngasanyuka.
6 Bwatúka e'ka, aita mikwánogye ne baliránwabe, nábagamba nti Munsanyukireko, kubanga ndabye
7 endiga yánge [c] eyaba'de ebuze. Mbagamba nti Bwekityo linábánga sanyu mu 'gulu olwoyo alina ebibi omu eyenenya, okusinga abatúkirivu ekyenda mu mwenda, abatetágа kwenenya.
8 Oba mukazi ki alina erupiya ekumi, bwabulwako erupiya emu, atakolêza tabáza náyera enyumba, nányikira okunonya okutúsa bwaligi-
9 raba? Bwagiraba, aita mikwánogye ne baliránwabe nágamba nti Munsanyukireko, kubanga ndabye
10 erupiya eyaba'de embuze. Mbagamba nti Bwekityo liba sanyu mu maso ga bamalaika ba Katonda olwoyo alina ebíbi omu eyenenya.
11 Nágamba nti Wáliwo omuntu eya-
12 lina batabanibe babiri: omuto nágamba kitáwe nti Kitánge, mpa omugabo gwebintu ogungwáni'de. Ka-
13 le nábagabira ebyobulamubwe. Awo oluvanyuma lwenaku si nyingi, oyo omwána omuto nákung'anya (ebibye) byona, nátambula (nágenda) munsi yewala; násásányiza eyo ebi-
14 ntubye mu mpisa embi. Awo bweyamala okubirya byona, enjala nyingi negwa munsi omwo, nátanula oku-
15 dágana. Nágenda ne yega'ta nomwámi owomunsi eyo; oyo námusindika mu kyálokye okulúndánga embi-
16 'zi. Neyegómbánga oku'kuta ebikuta embi'zi byezalyánga: newata-
17 bawo muntu amuwa. Naye bweye'damu, nágamba nti Abawereza bameka abempêra aba kitánge aba'kuta e'mere nebalemwa, nánge nfira
18 wano enjala! Nágolokoka neng'enda eri kitánge, ne'mugamba nti Kitánge, nyónónye eri e'gulu ne mu
19 masogo; sikyasána kuitibwa mwánawo; nfúla ngomu ku bawerezabo
20 abempêra. Nágolokoka na'ja eri kitáwe. [d] Naye yali ngakyali wala, kitáwe námulengera, nánusásira, na'dukana mbiro, námugwa mu ki-
21 fuba, námunywegera nyo. Oyo omwána námugamba nti Kitánge, nyónónye eri e'gulu [e] ne mu masogo; sikyasána kuitibwa mwánawo.
22 Naye kitáwe nágamba aba'dube nti Mugende mulete mángu olugoye olusinga zona, mulumwambaze: mumunánike empéta ku ngalo, nen-
23 gato mu bigerebye: mulete nenyana eya sa'va, mugi'te, tulye, tu-
24 sanyuke; [f] kubanga omwána wánge ono yali afu'de, azúki'de; yali azáye, azáwu'se. Nebasoka okusanyu-
25 ka. Naye omwánawe omukulu yali mu kyálo; bweya'ja nganátera okutúka ku nyumba, nawulira eug'oma
26 namazina. Ku ba'du náitako omu,
27 námubúza ebyo bwebiba'de. Námugamba nti Mugandawo a'ze: ne kitáwo amu'ti'de enyana eya sa'va kubanga amuzáwu'de nga mulamu.
28 Naye násunguwala, nátayagala kuingira: kitáwe náfuluma námwegai-
29 rira. Naye ye na'damu nágamba kitáwe nti Laba, emyáka gino mingi nga nkuwereza, 'só sikusobyánga na katono kyondagi'de; nánge enaku zona tompánga na kabuzi ka kusanyuka ne mikwáno gyánge:
30 naye omwánawo oyo, eyalya ebyobulamubwo wamu nabenzi, bwa'ze,
31 ngomu'tira enyana eya sa'va. Ye námugamba nti Mwána wánge, 'gwe bulijo ngoli wamu nánge, era byona
32 ebyánge bye bibyo. Naye okujaguza nokusanyuka kwa nsónga: kubanga mugandawo oyo yali afu'de, azúki'de; era yali azáye, azáwu'se.

16 Awo nágamba abaigirizwabe nabo nti Wáliwo omuntu omuga'ga eyalina omuwanikawe; oyo nebamulópa gyáli ngasásánya ebintubye.
2 Námuita námugamba nti Kiki kino kyempulira ku'gwe? bala omuwendo ogwobuwanikabwo; kubanga
3 toínza nate kubêra muwanika. Oyo omuwanika náyogera mundaye nti Nákola ntya, kubanga mukama wánge anziyako obuwanika bwánge? sirina galíma; nokusaba nkwatibwa

[a] Mat. 9.10.

[b] Mat. 18. 12.

[c] 1 Pet. 2. 10, 25.

[d] Bik. 2.39. Bef. 2. 13, 17.

[e] Zab. 51.4

[f] Bef. 2. 1: 5. 14. Kub. 3. 1.

4 ensonyi. 'Manyi kyenākola, bwenā-
gobebwa mu buwanika, bansembeze
5 mu nyumba zābwe. Nāita buli alina
e'banja lya mukamawe, nāgamba
owoluberyeberye nti Mukama wā-
6 nge akubanja ki? Nāgamba nti
Ebigera byamafuta kikumi. Nāmu-
gamba nti Twāla ebaluwayo, otūle
māngu owandike amakumi atāno.
7 Ate nāgamba omulala nti Nāwe oba-
njibwa ki? Nāgamba nti Emitwālo
gyeng'āno kikumi. Nāmugamba nti
Twāla ebaluwayo, owandike kinā-
8 na. Awo mukamawe nātendereza
oyo omuwanika omulyazamānyi ku-
banga akoze bya magezi: kubanga
abāna abebiro bino bagezigezi mu
[a] Yok. 12. 36. Bef. 5. 8. 1 Bas. 5. 5.
mirembe gyābwe okusinga [a] abāna
9 bomusana. Nānge mbagamba nti
[b] Mwekwānirēnga emikwāno mu ma-
[b] Dan. 4. 27. Mat. 6. 19; 19. 21. Luk. 11. 41. 1 Tim. 6. 17-19.
mona atali mutūkirivu; bwali'gwā-
wo, babasembeze mu wema ziri ezi-
10 ta'gwāwo. Aba omwesigwa ku kintu
ekitono enyo, ne ku kinene aba
mwesigwa: era aba omulyazamānyi
ku kintu ekitono enyo, ne ku kinene
11 aba mulyazamānyi. Kale bwemuta-
benga besigwa ku mamona atali mu-
tūkirivu, āni alibateresa (obuga'ga)
12 obwamazima? Era bwemutabenga
besigwa kwekyo ekya bēne, ekya-
[c] Mat. 6. 24.
13 'mwe āni alikibawa? [c] Tewali mu-
wereza ainza okuwereza abāmi aba-
biri; kubanga oba alikyāwako omu
nāyagala omulala; oba alinywērera
kwomu nānyōma omulala. Temuī-
nza kuwerezānga Katonda ne ma-
mona.
14 Nabafalisayo, abāli abagazi befe-
za, nebawulira ebyo byona; neba-
15 musekerera. Nābagamba nti 'Mwe
mu'mwo abefūla abatūkirivu mu
maso gabantu; naye [d] Katonda a-
[d] Zab. 7. 9.
manyi emitima gya'mwe; kubanga
[e] ekigulumizibwa mu bantu kya mu-
[e] 1 Sam. 16. 7. [f] Mat. 4. 17; 11. 12, 13. Luk. 7. 29.
16 zizo mu maso ga Katonda. [f] Ama-
tēka ne bana'bi (byabawo) okutūka
ku Yokana: okusoka mu biro ebyo
enjiri yobwakabaka bwa Katonda
ebūlirwa, era buli muntu abuingira-
[g] Zab. 102. 26, 27. Is. 40. 8; 51. 6. Mat. 5. 18. 1 Pet. 1. 25.
17 mu lwa mānyi. [g] Naye kyāngu e-
'gulu nensi oku'gwāwo, okusinga
enukuta emu eyamatēka oku'gwā-
[h] Mat. 5. 32; 19. 9. Ma'k. 10. 11. 1 Kol. 7. 10, 11.
18 wo. [h] Buli muntu yena anāgobānga
mukaziwe nāwasa omulala, ngaye-
nze; noyo anāwasānga eyagobebwa
'bawe, ngayenze.
19 Awo wāliwo omuntu omuga'ga
eyayambalānga olugoye olwefulū-
ngu ne bafuta enūngi, ngasanyukā-
20 nga bulijo mu kwesima: era wāli-
wo nomwāvu eriyalye Lazalo eya-
galamizibwānga ku mulyāngogwe,
21 eyali awu'musewu'muse amabwa,
nga yegōmba oku'kuta ebyagwānga
okuva ku meza yomuga'ga; era e-
mbwa nazo za'jānga nezimukombe-
22 rerānga amabwage. Awo olwātūka
omwāvu nāfa, nāsitulibwa bamalaika na'sibwa mu kifuba kya Ibulaimu. Nomuga'ga nāfa, nāzikibwa.
23 Nāimusiza amasoge mu magōmbe ngali mu kulūmizibwa, nālengera Ibulaimu wala, ne Lazalo ngali mu
24 kifubakye. Nāyogerera wa'gulu nāgamba nti Kitānge Ibulaimu, nsāsira, otume Lazalo, anyike ensōnda yolunwerwe mu ma'zi. ampozewoze olulimi lwānge; [k] kubanga 'nūmwa
25 mu muliro guno. Naye Ibulaimu nāmugamba nti Mwāna wānge, 'jukira [l] nga wawebwānga ebirūngibyo mu bulamubwo, era ne Lazalo bwatyo ebibi; naye kakano yasanyusibwa, 'gwolūmwa. Era kwebyo byona, wakati wa'fe na'mwe waliwo olukōnko oluwānvu olwatekebwawo, abagala okuva eno oku'ja gyemuli balemēnga okuinza, era balemēnga okuvayo okuitawo oku'ja
27 gyetuli. Nāgamba nti Kale, nkwegairi'de, kitānge, omutume mu
28 nyumba ya kitānge; kubanga nina aboluganda batāno; abategēze baleme oku'ja nabo mu kifo kino eki-
29 rimu okulūmwa. Naye Ibulaimu nāgamba nti [m] Balina Musa ne ba-
30 na'bi; babawulirēnga abo. Nāgamba nti Ne'da, kitange Ibulaimu; naye omu ku bafu bwaligenda gye-
31 bali balyenenya. Nāmugamba nti Bwebatawulira Musa ne bana'bi, era [n] newakuba'de omu ku bafu bwalizūkira, taliba'kirizisa.

[k] Is. 66. 24. Ma'k. 9. 44 neb.
[l] Yob. 21. 13. Luk. 6. 24.
[m] Is. 8. 20; 34. 16. Yok. 5. 39, 45. Bik. 15. 21; 17. 11.
[n] Yok. 12. 10, 11.

17 Nāgamba abaigirizwabe nti [a] Te-
kiinzika ebisitaza obuta'ja; naye
2 zimusānze oyo abireta! Wakiri oyo
okusibibwa olubengo mu bulagobwe,
okusūlibwa mu nyanja, okusinga o-
3 kusitaza omu kwabo abatono. Mwe-
kūmēnga: [b] mugandawo bwayōnō-
nānga, [c] omubūliririrānga; bweyene-
4 nyānga, omusonyiwānga. Era bwa-
kwōnōnānga emirūndi omusānvu
ku lunaku olumu, era emirūndi o-
musānvu nākukyūkira ngagamba
nti Nenenye'za; omusonyiwānga.
5 Abatume nebagamba Mukama
wa'fe nti Otwongereko oku'kiriza.
6 Mukama wa'fe nāgamba nti Singa
mulina oku'kiriza ngakaweke ka
kaladāli, mwandigambye omusika-
mini guno nti Siguka osimbibwe mu
7 nyanja; era gwandibawuli'de. Na-
ye āni ku'mwe, alina omu'du ngali-
ma oba ngalūnda endiga, bwaingira
ngava mu lusuku, alimugamba nti
8 'Jāngu mangwāgo otūle olye; naye
atamugamba nti Jula e'mere ndye.
wesibe, ompereze, 'male okulya no-
kunywa; nāwe olyoke olye era
9 onywe? Amwebaza omu'du oyo
10 olwokukola byalagi'dwa? Era na-
'mwe bwemutyo, bwemumalānga
okukola byona byemwalagirwa, mu-

[a] Mat. 18. 6, 7. Ma'k. 9. 42. 1 Kol. 11. 19.
[b] Mat. 18. 15, 21.
[c] Lev. 19. 17. Nge. 17. 10. Yak. 5. 19.

gambēnga nti 'Fe tuli [d] ba'du abatasāna; ebyatugwānira okukola byetukoze.
11 Awo olwātūka bwebāli mu 'kubo [e] nga bagenda Eyerusalemi yali ngaita wakati wa Samaliya ne Galiraya.
12 Awo bweyaingira mu mbuga emu nebamusisinkana abantu kumi aba-
13 gēnge, [f] abāimirira ewala: nebogerera wa'gulu nebagamba nti Isa,
14 Mukama wa'fe, otusāsire. Bweyabalaba nābagamba nti [g] Mugende mwerage eri bakabona. Awo olwātūka bwebāli nga bagenda nebalo-
15 ngōsebwa. Awo omu kubo, bweyalaba ngawonye, nākomawo nātendereza Katonda ne'dobozi 'dene;
16 nāvūnama awali ebigerebye, ngamwebaza: era oyo yali Musamaliya.
17 Isa na'damu nāgamba nti Ekumi bona tebalongōsebwa? naye bali
18 omwenda baliru'dawa? Tebalabise abakomawo okutendereza Katonda, wabula omugenyi ono?
19 [i] Nāmugamba nti Imuka, wegendere: oku'kirizakwo kukuwonye'za.
20 Bweyabūzibwa Abafalisayo nti Obwakabaka bwa Katonda bu'ja di? nāba'damu nāgamba nti Obwakabaka bwa Katonda tebu'ja nga bula-
21 bika: 'sō tebaligamba nti Laba, (buli) wano! oba nti (Buli) wali! kubanga, laba, [k] obwakabaka bwa Katonda buli munda ya'mwe.
22 Nāgamba abaigirizwabe nti Enaku zigenda oku'ja lwemulyegōmba okulaba olumu ku naku Zomwāna
23 womuntu, 'sō temulirulaba. Kale balibagamba nti Laba, wali! Laba, wano! temugendānga, 'sō temugo-
24 bererānga; kubanga okumyānsa bwekumyānsiza okuva ku lui olumu olwe'gulu, nga bwekumasamasa ku lui olulala olwe'gulu, bwatyo Omwāna womuntu bwaliba ku luna-
25 kulwe. Naye okusoka kimugwānira okubonyabonyezebwa ebingi no-
26 kugānibwa abemirembe gino. [l] Era nga bwebyali mu naku za Nuwa, bwebityo bwebiriba ne mu naku
27 Zomwāna womuntu. Bāli nga balya, nga banywa, nga bawasa, nga bawaira, okutūsa ku lunaku Nuwa lweyaingira mu lyāto, amataba ne-
28 ga'ja negabazikiriza bona. [m] Era nga bwebyali mu naku za Luti; bāli nga balya, nga banywa, nga bagula, nga batūnda, nga basiga, nga
29 bazimba; naye [n] ku lunaku luli Luti lweyava mu Sodomu, omuliro nekiberiti nebitonya okuva mu 'gulu
30 nebibazikiriza bona: bwebityo bwebiriba ku lunaku Omwāna womuntu
31 lwalibi'kulibwa. Ku lunaku olwo, alibēra wa'gulu ku nyumba, nebintubye nga biri mu nyumba, ta'kānga kubi'gyamu; nali mu lusuku
32 bwatyo ta'dānga nyuma. [o] Mu'ju-
33 kire mukazi wa Luti. [p] Buli anonya okulokola obulamubwe alibubuza; naye buli abubuza alibuwo-
34 nya. [r] Mbagamba nti Mu kiro ekyo babiri baliba ku kitanda kimu; omu alitwālibwa, nomulala alirekebwa.
35 Abakazi babiri baliba nga basera wamu; omu alitwālibwa, nomulala
36 alirekebwa. | Ababiri baliba mu lusuku; omu alitwālibwa, nomulala
37 alirekebwa. | Neba'damu nebamugamba nti [s] Wa, Mukama wa'fe? Nābagamba nti Awaba omulāmbo, eyo nensega wezirikung'anira.

18 NĀBAGERERA olugero bwekibagwānira [a] okusabānga bulijo, o-
2 butakōwānga; nāgamba nti Wāliwo omulamuzi mu kibuga kimu, atātya Katonda, era nga ta'sāmu muntu
3 kitibwa: era wāliwo 'na'mwāndu mu kibuga ekyo; na'jānga wāli nga-gamba nti 'Namula nomulabe wā-
4 nge. Nātasoka ku'kirira; naye oluvanyuma nāyogera mundaye nti Newakuba'de nga sitya Katonda, era nga si'sāmu muntu kitibwa;
5 [b] naye olwokunteganya 'na'mwāndu ono (kwanteganya) nāmulamula, aleme okuntenge'za nga'ja olutata.
6 Mukama wa'fe nāgamba nti Muwulire omulamuzi oyo atali mutūkiri-
7 vu kyagamba. [c] Kale ne Katonda taliramula balōndebe abamukābirira
8 emisana nekiro, bāgumīkiriza? Mbagamba nti [d] Alibalamula māngu. Naye Omwāna womuntu bwali'ja, aliraba oku'kiriza kunsi?
9 Nabalala abāli berowōza kubwābwe okuba abatūkirivu nga banyōma abalala bona, nābagamba olu-
10 gero luno, nti Abantu babiri bālinya mu yekalu okusaba, omu Mufali-
11 sayo, omulala muwōza. Omufalisayo nāimirira nāsaba ye'ka ebigambo bino nti [e] Ai Katonda, nkweba-za kubanga siri nga bantu balala bona, abanyazi, abalyazamānyi, abenzi, newakuba'de ngono omuwō-
12 za. Nsība emirūndi ebiri mu sabiti; mpayo ekitūndu ekyekumi ku
13 byona byenfuna. Naye omuwōza nāimirira wala, nātayagala na kuimusa masoge mu 'gulu, naye neyekuba mu kifuba ngagamba nti Ai Katonda, onsāsire 'nze alina ebibi.
14 Mbagamba nti Oyo ya'ka oku'dayo mu nyumbaye ngawere'dwa obutūkirivu okusinga oli; [f] kubanga buli eyegulumiza alitōwazibwa; naye eyetōwaza aligulumizibwa.
15 [g] Awo nebaleta nabāna abato wāli, okubakomako: naye abaigirizwa
16 bwebālaba, nebababogolera. Naye Isa nābaita ngagamba nti Muleke abāna abato ba'je gyendi, temubagāna: [i] kubanga abali ngābo obwakabaka bwa Katonda bwa bwābwe.

[d] Yob. 22. 3; 35. 7. Zab. 16. 2. Bal. 3. 12; 11. 35. 1 Kol. 9. 16, 17. Fir. 11.
[e] Luk. 9. 51, 52. Yok. 4. 4.
[f] Lev. 13. 46.
[g] Lev. 13. 2; 14. 2. Mat. 8. 4. Luk. 5. 14.
[i] Mat. 9. 22.
[k] Bal. 14. 17.
[l] Luk. 7.
[m] Luk. 19.
[n] Luk. 19. 16, 24.
[o] Luk. 19. 28.
[p] Mat. 10. 39.
[r] 1 Bas. 4. 17.
[s] Yob. 28. 30.
[a] Luk. 11. 5; 21. 36. Bal. 1. 2 12. Bef. 6. 18. Bak. 4. 2. 1 Bas. 5. 17.
[b] Luk. 11. 8.
[c] Kub. 6. 10.
[d] Beb. 10. 37. 2 Pet. 3. 8, 9.
[e] Ya. 1. 15; 58. 2. Kub. 3. 17.
[f] Yob. 22. 29.
[g] Mat. 19. 13. Mak. 10. 13.
[i] 1 Kol. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

17 Mazima mbagamba nti Buli ata'kirizenga bwakabaka bwa Katonda ngomwāna omuto, talibuingiramu na katono.

18 [a] Nomuntu omukulu omu nāmubūza ngagamba nti Omuigiriza omulūngi, nkole ki okusikira obulamu

19 obuta'gwāwo? Isa nāmugamba nti Ompitira ki omulūngi? tewali mulūngi wabula omu, ye Katonda. A-

20 mateka ogamanyi nti [i] Toyendānga, To'tānga, To'bānga, Towāirizānga, [m] O'sāngamu ekitibwa kitāwo ne

21 nyoko. Nāgamba nti Ebyo byona nabikwatānga okuva mu buto bwā-

22 nge. Isa bweyawulira nāmugamba nti Okyawēbuseko kimu; [n] tūnda byoli nabyo byona, obigabire abāvu, kale oliba nobuga'ga mu 'gulu: no-

23 lyoka o'ja nongoberera. Naye bweyawulira ebyo nānakuwala nyo; ku-

24 banga yali muga'ga nyo. Awo Isa bweyamulaba nāgamba nti [o] Nga kizibu abalina obuga'ga okuingira

25 mu bwakabaka bwa Katonda! Kubanga kyāngu eng'amira okuita mu nyindo yempiso, okusinga omuga-'ga okuingira mu bwakabaka bwa

26 Katonda. Abāwulira nebagamba

27 nti Kale āni ainza okulokoka? Naye nāgamba nti [p] Ebitainzika eri

28 abantu biinzika eri Katonda. Petero nāgamba nti Laba, 'fe twaleka

29 bya'fe netukugoberera. Nābagamba nti Mazima mbagamba nti Tewali muntu eyaleka enyumba, oba mukazi, oba ba luganda, oba baza-'de, oba bāna, olwobwakabaka bwa

30 Katonda, [r] atawebwa nate emirūndi mingi mu biro bino, ne mu biro ebigenda oku'ja obulamu obuta'gwāwo.

31 [s] Nātwāla abo ekumi nababiri nābagamba nti Laba, tulinya Eyerusalemi, nebyo byona [t] ebyawandikibwa bana'bi biritūkirira ku Mwāna

32 womuntu. Kubanga [u] aliwebwayo mu bamawānga, alidūlirwa, aligiriwa ekye'jo, aliwāndirwa amalusu:

33 balimukuba enkoba balimu'ta: era ku lunaku olwokusatu alizūkira.

34 Nabo nebatategērawo kwebyo nekinnu; nekigambo ekyo kyali kibakweke'dwa, nebatategēra ebyayogerwa.

35 [w] Awo olwātūka bweyali nganātera okutūka Eyeriko, omuzibe wamaso yali ngatu'de ku 'kubo ngasabiriza;

36 awo bweyawulira ekibina nga kiita, nābūza nti kiki ekyo.

37 Nebamubūlira nti Isa Omunazalesi

38 aita. Nāyogerera wa'gulu ngagamba nti Isa, omwāna wa Daudi,

39 onsāsire. Nabo abāli bakulembe-'de nebamubogolera okusirika; naye ye neyeyongera nyo okwogerera wa'gulu nti 'Gwe omwāna wa Dau-

40 di, onsāsire. Isa nāimirira, nālagira okumuleta wāli; awo bweyasembera okumpi, nāmubūza nti Oya-

41 gala nkukolere ki? Nāgamba nti Mukama wānge, njagala okuzibula.

42 Isa nāmugamba nti Zibula: [v] oku-

43 'kirizakwo kukuloko'de. Amangwāgo nāzibula, nāmugoberera ngagalumiza Katonda: nabantu bona bwebālaba nebatendereza Katonda.

19 NĀINGIRA mu Yeriko nāba ngai-

2 tamu. Kale laba, (wāliwo) o-

3 muntu eyali aitibwa erinyalye Zakayo, naye yali mukulu wa bawōza,

4 era nga muga'ga. Nāsala amagezi okulaba Isa bwali; nātaīnza olwekibina, kubanga ekigerakye yali

5 mumpi. Na'dukana nākulembera, nālinya ku muti omusukomoli amulabe: kubanga yali agenda kuita

6 mu 'kubo eryo. Awo Isa bweyatūka mu kifo wāli, nātunnla wa'gulu,

7 nāmugamba nti Zakayo, 'ka māngu: kubanga lero kingwāni'de okutūla mu nyumbayo. Na'ka māngu, nā-

8 mwāniriza ngasanyuka. Bwebālaba, nebamrwemulugunyiza bona, nga bagamba nti [x] Aingi'de okusula o-

9 mwomuntu alina ebibi. Zakayo nāimirira nāgamba Mukama wa'fe nti Laba, Mukama wānge, ekitūndu kyebintu byānge mbawa abāvu; obanga nalyazamānyānga omuntu yena ekintukye, 'muliira emirūndi

10 ena. Isa nāmugamba nti Lero okulokolebwa ku'ze mu nyumba muno, kubanga [b] naye mwāna wa Ibulai-

11 mu. [c] Kubanga Omwāna womuntu ya'ja okunonya nokulokola kiri ekyabula.

12 Awo bwebāwulira ebyo neyeyongera nāgera olugero, kubanga yali kumpi ne Yerusalemi, era kubanga [d] bāli balowōza ngobwakabaka bwa Katonda bungenda kulabika mangwā-

13 go. [e] Kyeyava agamba nti Wāliwo omuntu omukulu eyagenda munsi yewala, okulya obwakabaka alyoke akomewo. Nāita aba'dube kumi, nābawa erateri kumi eza feza, nābagamba nti Musūbulenga okutūsa

14 wendi'jira. [f] Naye abasajabe nebamukyāwa, nebatuma ababaka enyumawe, nga bagamba nti Tetwagala

15 oyo kutufuga. Awo olwātūka bweyakomawo ngamaze okulya obwakabaka, nālagira okuita aba'du abo beyawa efeza, alyoke amanye amagoba gebāsūbula.

16 Owoluberyeberye ma'ja nāgamba nti Mukama wānge, erateriyo yagobamu erateri ku-

17 mi. Nāmugamba nti Webale, omu-'du omulūngi: kubanga wali mwesigwa ku kintu ekitono enyo, kale

18 ba nobuīnza ku bibuga kumi. Na-'ja owokubiri ngagamba nti Mukama wānge, erateriyo yagobamu e-

19 rateri tāno.

20 Nāwe ba ku bibuga bitāno. Nomu-

[a] Mat. 19. 16. Ma'k. 10. 17.

[i] Kuv. 20. 12–16. Ma. 5. 16–20. Bal. 13. 9.

[m] Bef. 6. 2. Bak. 3. 20.

[n] Mat. 6. 19, 20; 19. 21. 1 Tim. 6. 19.

[o] Nge. 11. 28. Mat. 19. 23. Ma'k. 10. 23.

[p] Yer. 32. 17. Zek. 8. 6. Mat. 19. 26. Luk. 1. 37.

[r] Yob. 42. 10.

[s] Mat. 16. 21.

[t] Zab. 22. Isa. 53.

[u] Mat. 27. 2. Luk. 23. 1. Yok. 18. 28. Bik. 3. 13.

[w] Mat. 20. 29. Ma'k. 10. 46.

[v] Luk. 17. 19.

[x] Mat. 9. 11. Luk. 5. 30.

[b] Bal. 4. 11, 12, 16. Bag. 3. 7.

[c] Mat. 18. 11.

[d] Bik. 1. 6.

[e] Mat. 25. 14. Ma'k. 13. 34.

[f] Yok. 1. 11.

lala na'ja nāgamba nti Mukama wānge, laba, erateriyo (eno) gyena-
21 tereka ngesibi'dwa mu kiwero: kubanga nakutya kubanga oli muntu muka'kanyavu: olōnda kyotāteka-
22 wo, okūngula kyotāsiga. Nāmuga-mba nti Nākusalira omusāngo //mu kamwāko'gwe, omu'du omubi. Wa-li omanyi nga 'nze ndi muntu muka'kanyavu, nga 'nōnda kyesateka-
23 wo, nga nkūngula kyesasiga; kale kiki ekyakulobera okuwa efeza yānge abasūbuzi, nānge bwenandi'ze
24 nandigitu'te namagoba gayo? Nāgamba abāli baimiri'de awo nti Mu-mu'gyeko erateriye, mugiwe oyo
25 alina erateri ekumi. Nebamuga-mba nti Mukama wa'fe, alina erate-
26 ri kumi. Mbagamba nti Buli alina aliwebwa; naye oyo atalina, era kiri kyali nakyo kirimu'gyibwako.
27 Naye abo abalabe bānge abatayaga-la 'nze kubafuga, mubalete wano, muba'tire mu maso gānge.
28 Awo bweyamala okwogera ebyo, [i] nākulembera nālinya Eyerusale-mi.
29 [k]Awo olwātūka bweyali nganātera okutūka 'Ebesufage ne Besaniya, ku lusozi oluitibwa olwa Zeituni,
30 nātuma ku baigirizwabe babiri, nga-gamba nti Mugende mu mbuga eri mu maso ga'mwe; bwemunāingira omwo munālaba omwana gwendo-goi ngagusibi'dwa ogutebagalwā-ngako muntu: mugusumulule mu-
31 gulete. Era omuntu bwababūza nti Mugusumululira ki? mugambe bwemutyo nti Mukama wa'fe yagwe-
32 tāga. Nabo abātumibwa nebage-nda, nebalaba nga bwabagambye.
33 Awo bwebāli nga basumulula o-mwāna gwendogoi, bananyinigwo nebabagamba nti Musumululira ki
34 omwāna gwendogoi ogwo? Neba-gamba nti Mukama wa'fe yagwetā-
35 ga. Nebaguleta eri Isa: nebālira engoye zābwe ku mwāna gwendo-
36 goi, nebebagazako Isa. Awo yali ngagenda nebālira engoye zābwe
37 mu lugūdo. Awo bweyali nganāte-ra okutūka mu ki'ko kyolusozi olwa Zeituni, ekibīna kyona ekyabaigiri-zwa nebatanula okusanyuka noku-tendereza Katonda ne'dobozi 'dene olwebyamagero byona byebālaba;
38 nga bagamba nti [l]Awere'dwa omu-kisa Kabaka n'ja nerinya lya Muka-ma; [m]emirembe mu 'gulu, nekiti-
39 bwa wa'gulu enyo. Abafalisayo abamu abomukibina nebamugamba nti Omuigiriza, koma ku baigiri-
40 zwabo. Na'damu nābagamba nti Mbagamba nti Abo bwebanāsirika, [n] amainja ganāyogerera wa'gulu.
41 Awo bweyasembera okumpi, nā-
42 laba ekibuga [o] nākikābira, ngaga-mba nti Singa omanyi ku lunaku luno, 'gwe, ebigambo ebyemirembe! naye kakano bikweke'dwa amaso-
43 go. Kubanga enaku ziriku'jira, a-balabebo [p] lwebalikuzimbako ekigo, balikwetōlōla, balikuziiza enjui zo-na, [r] balikusūla wansi, nabūnabo abali mundayo; 'sō tebalikulekamu
44 'jinja (eriri) kungulu ku 'jinja; [s] kubanga tewamanya biro bya ku-kyālirwakwo.
45 [t] Nāingira mu yekalu, nāsoka o-
46 kugobamu abāli batūnda ngabaga-mba nti [u] Kyawandikibwa nti Era enyumba yānge enebāngā nyumba ya kusabirāngamu: naye 'mwe [w] mugifu'de mpuku ya banyazi.
47 Awo nāigirizānga mu yekalu buli lunaku. Naye bakabona abakulu nabawandisi nabakulu babantu ne-
48 basala amagezi okumuzikiriza: ne-batalaba kyebanākola; kubanga a-bantu bona hāmu'sako nyo omwoyo nga bamuwulira.

20 [a]Awo olwātūka ku lunaku lumu kwezo, yali ngaigiriza abantu mu yekalu, ngabūlira enjiri, baka-bona abakulu nabawandisi wamu
2 nabaka'de nebamu'jira; nebogera nga lamugamba nti Tubūlire; buī-nza ki obukukoza bino? Oba āni
3 eyakuwa obuīnza obwo? Na'damu nābagamba nti Nānge kambabūze
4 ekigambo kimu; mumbūlire: oku-batiza kwa Yokana kwava mu 'gulu
5 nantiki mu bantu? Nebatēsa bo'ka na bo'ka, nga bagamba nti bwetunā-gamba nti Kwava mu 'gulu; anāga-mba nti Kiki ekyabalobera okumu-
6 'kiriza? Naye bwetunāgamba nti Kwava mu bantu; abantu bona ba-nātukuba amainja: kubanga ba'ki-
7 ririza dala Yokana okuba na'bi. Ne-ba'damu nti tebamanyi gyekwava.
8 Isa nābagamba nti Kale nānge sibabūlire 'mwe buinza obunkoza bino.
9 Nāsoka okubūlira abantu olugero luno nti [b] Omuntu omu yasimba o-lusuku lwemizabibu, nālusigira aba-limi, nāgenda munsi endala nālwā-
10 yo. Awo mu biro byomwāka abali-mi nābatumira omu'du, bamuwe ku bibala byomulusuku lwemizabibu: naye abalimi nebamukuba, nebamu-
11 sindika nga talina kintu. Nāyo-ngera okutuma omu'du omulala; noyo nebamukuba, nebamuswāza nebamusindika nga talina kintu.
12 Nāyongera okutuma owokusatu: noyo naye nebamufumita nebamu-
13 goba. Oyo Mukama wolusuku lwe-mizabibu nāgamba nti Nākola ntya? Kantume omwāna wānge omwaga-lwa: mpo'zi oyo balimu'sāmu ekiti-
14 bwa. Naye abalimi bwebāmulaba, nebatēsa bo'ka na bo'ka, nga baga-mba nti Ono ye musika: tumu'te,

[f] Mat. 12. 37.
[i] Ma'k. 10. 32.
[k] Mat. 21. 1. Ma'k. 11. 1.
[l] Zab. 118. 26. Luk 13. 35.
[m] Luk. 2. 14. Bef. 2. 14.
[n] Kab. 2. 11.
[o] Yok. 11. 35.
[p] Is. 29. 3, 4. Yer. 6. 6. Luk 21. 20.
[r] 1 Basek 9. 7, 8. Mi. 3. 12.
[s] Luk. 1. 68, 78.
[t] Mat. 21. 12. Ma'k. 11. 11, 15.
[u] Is. 56. 7.
[w] Yer. 7. 11.
[a] Mat. 21. 23.
[b] Mat. 21. 33. Ma'k. 12. 1.

15 obusika bube bwa'fe. Nebamugoba
mu lusuku lwemizabibu, nebamu'ta.
Kale alibakola atya mukama wolu-
16 suku lwemizabibu? Ali'ja nazikiriza abalimi abo, nolusuku lwemiza-
bibu aliruwa abalala. Bwebawu-
lira ebyo, nebagamba nti Bireme
17 okubawo. Naye ye nabatunulira nagamba nti Kale kiki kino ekya-
wandikilbwa nti
[c] E'jinja abazimbi lyebagana,
Eryo lye lyafuka omutwe ogwo-
kunsonda?
18 Buli agwa ku 'jinja eryo alimenye-
kamenyeka; [d] naye oyo gwerirgwa-
ko, lirimufumula ngenfufu.
19 Awo abawandisi ne bakabona a-
bakulu nebasala amagezi okumu'sako
emikono mu kisera ekyo; nebatya abantu; kubanga bategera nti
20 kubo kwagere de olugero olwo. [e] Ne-
bamulabirira, nebatuma abake'si
nga befula abatukirivu, ba'gyeko
ensonga ku bigambobye, balyoke
bamuweyo eri okufuga okwowesa-
21 za neri obuinzabwe. Nebamubuza,
nga bagamba nti Omuigiriza, tuma-
nyi ngoyogera era ngoigiriza ebya-
mazima, so tososola mu bantu, na-
ye oigiriza mazima e'kubo lya Ka-
22 tonda: kirungi 'fe okuwanga Kaisali
23 omusolo, nantiki siwewawo? Naye
24 natega ra obukusa bwabwe, nabaga-
mba nti Mundage edinali. Ekifana-
nyi ekiriko nobuwandikeko byani?
25 Bo nebagamba nti Bya Kaisali. Na-
bagamba nti Kale ebya Kaisali mu-
musasulenga Kaisali, nebya Kato-
26 nda mumusasulenga Katonda. Ne-
batainza ku'gyako nsonga ku ki-
gambo ekyo mu maso gabantu,
nebewunya kya'zemu, nebasirika.
27 [f] Abasadukayo abamu neba'ja
gyali, [g] abagamba nti tewali kuzu-
28 kira; nebamubuza, nga bagamba nti
Omuigiriza, [i] Musa yatuwandikira
nti Muganda womuntu bwafanga
ngalina omukazi, nga talina mwana,
mugandawe awase omukazi oyo, a-
29 'zi'zewo mugandawe eza'de. Kale
waliwo aboluganda musanvu: owo-
luberyeberye nawasa omukazi, na-
30 fa nga talina mwana; nowokubiri;
31 nowokusatu namuwasa; era bweba-
tyo bali omusanvu nebafa, nebata-
32 lekawo bana. Oluvanyuma nomu-
33 kazi nafa. Kale mu kuzukira aliba
mukani kwabo? kubanga bali omu-
34 sanvu bamuwasa. Isa nagamba
nti Abana bensi eno bawasa, bafu-
35 mbizibwa: naye bali abasanyizibwa
okutuka munsi eyo ne mu kuzukira
okwomubafu, tebawasa, 'so tebafu-
36 mbizibwa: kubanga nokufa tebai-
nza kufa nate: kubanga [k] bali nga
bamalaika; era be bana ba Katon-
da, [l] bwebali abana bokuzukira.
37 Naye ngabafu bazukira, [m] ne Musa
yalaga ku Kisa'ka bweyamuita Mu-
kama Katonda wa Ibulaimu, era Ka-
tonda wa Isaka, era Katonda wa Ya-
38 kobo. Naye ye si Katonda wa bafu,
naye wa balamu: kubanga [n] bona
39 baba balamu kububwe. Abawandi-
si abamu neba'damu, nga bagamba
nti Omuigiriza, oyoge'de bulungi.
40 Kubanga tebayang'anga kumubuza
kigambo kyona nate.
41 Nabagamba nti [o] Bogera batya nga
42 Masiya ye mwana wa Daudi? Ku-
banga Daudi ye nyini ayogera mu
kitabo kya Zabuli nti
[p] Mukama yagamba Mukama wa-
nge nti
Tula ku mukono gwange ogwadyo,
43 Okutusa lwendifula abalabebo e-
ntebe yebigerebyo.
44 Daudi amuita Mukamawe, kale
mwanawe atya?
45 [r] Awo abantu bona bwebali nga
46 bamuwulira, nagamba abaigirizwa-
be nti Mwekumenga abawandisi, a-
bagala okutambuliranga mu ngoye
empanvu, abagala okulamusibwa-
nga mu butale, nentebe ezokumanjo
mu makung'aniro, nebifo ebyekiti-
47 bwa ku mbaga; abanyaga enyumba
za ba'na'mwandu, abasaba enyo mu
bunanfusi: abo balisalirwa omusa-
ngo ogusinga obunene.

21 Awo naimusa amaso, [a] nalaba abaga'ga abali basula ebirabo
2 byabwe mu 'gwanika. Nalaba 'na-
'mwandu omu omwavu ngasula o-
3 mwo ebitundu byepesa bibiri. Na-
gamba nti Mazima mbagamba nti
'Na'mwandu [b] ono omwavu asu'de-
4 mu bingi okusinga bona: kubanga
abo bona basu'demu ku bibafi'kiri-
ri'de mu birabo: naye oyo mu kwe-
tagakwe asu'demu byona byali na-
byo, bwe bulamubwe bwona.
5 [c] Era abamu bwebali bogera ku
yekalu, bweyayonjebwa namainja
6 amalungi nebiwebwayo, nagamba
nti Bino byemulaba, enaku zigenda
oku'ja, lwewatalirekebwa 'jinja eri-
7 ri ku 'jinja wano eritalisulibwa. Ne-
bamubuza nga bagamba nti Omui-
giriza, kale ebyo biribawo di? Na-
kabonero ki ebyo bwebiriba nga
8 bigenda okubawo? Nagamba nti
[d] Mulabe muleme okukyamizibwa;
kubanga bangi abali'ja nerinya lyа-
nge, nga bogera nti 'Nze 'nzuno;
era nti Obu'de bunatera okutuka:
9 temugendanga nyuma wabwe. Era
bwemuwuliranga entalo nebikanka-
no, temwekanga: kubanga ebyo ki-
bigwanira okusoka oku'ja; naye
enkomerero terituka mangwago.
10 Nalyoka abagamba nti E'gwanga
lirirumba e'gwanga, nobwakabaka
11 bulirumba obwakabaka; walibawo
nebikankano ebinene, ne mu bifo

---

[a] Mal. 6. 10, 11.

[b] Mat. 22. 42. Ma'k. 12. 35.

[c] Zab. 110. 1.

[d] Mat. 23. 1. Ma'k. 12. 38.

[e] Ma'k. 12. 41.

[f] 2 Kol. 8. 12.

[g] Mat. 24. 1. Ma'k. 13. 1.

[h] 2 Bas. 2. 3.

[i] Mat. 22. 23. Ma'k. 12. 18.

[j] Bik. 23. 6-8.

[k] Ma. 25. 5.

[l] 1 Kol. 15. 42, 49, 52.

[m] Yok. 3. 2.

[n] Bal. 8. 23.

[o] Kuv. 3. 6.

[p] Zab. 110. 1.

[r] Mat. 23. 1. Ma'k. 12. 38.

ebirala enjala ne kawumpuli ; walibawo nebitisa nobubonero obunene
12 obuva mu 'gulu. [c] Naye ebyo byona nga tebinabawo, baliba'sako emikono, balibai'ganya, nga babawayo mu makung'auiro ne [d] mu makomera [e] nga babatwala eri bakabaka nabamasaza olwerinya lyâ-
13 nge. [f] Kiriba mujulirwa gyemuli.
14 Kale mukiteke mu mitima gya-'mwe, obutasokânga kulowôza bye-
15 muli'damu : kubanga 'nze ndibawa akamwa namagezi, [g] abalabe ba-'mwe bona byebataliinza kuwakana nabyo newakuba'de okubigâna.
16 [h] Naye muliwebwayo abaka'de ba-'mwe, naboluganda, nabekika, nabomukwâno; [i] nabamu ku'mwe ba-
17 liba'sa. Na'mwe mulikyâibwa bona
18 olwerinya lyânge. Noluviri olwokumuitwe gya'mwe terulibula na ka-
19 tono. Mu kugumikiriza kwa'mwe mulifuna obulamu bwa'mwe.
20 Naye bwemuliraba Yerusalemi nga kyetôlo'dwa e'gye, nemulyoka mutegêra nti okuzikirira kwakyo
21 kunâtera okutûka. Mu biro ebyo ababânga mu Buyudaya ba'dukirânga ku nsozi ; nababânga wakati mukyo bakifulumângamu : nababânga mu byâlo tebakiingirângamu.
22 Kubanga ezo ze naku ezokuwalana
[j] Dan. 9. 26, 27. e'gwânga, [j] ebyawandikibwa byona
23 biryoke bitûkirire. Ziribasânga a-baliba nembuto nabayônsa mu nako ezo ! kubanga waliba okulaba enaku enyingi kunsi nobusûngu eri
24 abantu abo. Bali'tibwa nobwôgi bwekitala, balinyagibwa okutwâlibwa mu mawânga gona; ne Yerusalemi kiriringiririrwa abamawânga
[k] Dan. 9. 27 ; 12. 7. Bal. 11. 25 [l] okutûsa ebiro byabamawânga lwe-
25 biritûkirira. [l] Era walibawo nobubonero ku njuba ne ku mwezi ne ku munyenye ; ne kunsi amawânga galinakuwala, nga basamâlirira olwokuwûma kwenyanja namayengo ;
26 abantu nga baziri'ka olwentîsa nolwokutunulira ebyo ebi'ja kunsi : kubanga amânyi agomu'gulu gali-
27 kankanyizibwa. Nebalyoka balaba
[m] Kub. 1. 7 ; 14. 14. Omwâna womuntu [m] nga'jira mu ki-
28 re namânyi nekitîbwa kinene. Naye (ebigambo) ebyo bwebitanulânga okubawo mutununlânga wa'gulu, muimusânga emitwe gya'mwe : kubanga [n] okununulibwa kwa'mwe kunâtera okutûka.
29 [o] Nâbagamba olugero ; nti Mula-
30 be omutini nemiti gyona ; kale bwegito'jera, mulaba nemutegêra 'mwe'ka, nti kakano okukûngula kuli
31 kumpi. Era na'mwe bwemutyo, bwemulabânga ebyo nga bibawo mumanyânga nti obwakabaka bwa
32 Katonda buli kumpi. Mazima mbagamba nti Emirembe gino tegiri-gwâwo na katono okutûsa ebyo
33 byona webiribawo. E'gulu neusi biri'gwâwo ; naye ebigambo byânge tebiri'gwâwo na katono.
34 [p] Naye mwekûmênga emitima gya'mwe gireme okuzitowererwânga olwobuluvu nokutamirânga nokweralikiriranga ebyobulamu bunó, era olunaku luli luleme okubatûka-
35 ko [q] ngekyâmbika ; kubanga (bwerutyo) bwerulitûka ku bona abali
36 kunsi yona. Naye mutunulênga mu biro byona musabênga musobole oku'duka ebyo byona ebigenda okubâwo [r] nokuimirira mu maso Gomwâna womuntu.
37 [s] Awo buli lunaku yaigirizânga mu yekalu ; bwebwazibânga nâfuluma nâsula ku lusozi oluitibwa olwa Zeituni. Abantu bona nebakêrânga enkya okugenda gyâli mu yekalu okumuwulira.

22 Awo [a] embaga eyemigâti egitazimbulukuswa eitibwa Okuitako
2 yali enâtera okutûka. [b] Bakabona abakulu nabawandisi nebasala amagezi bwebanâmu'ta ; kubanga bâli batya abantu.
3 [c] Awo Setani nâingira mu Yuda aitibwa Isukalyoti eyali ku nuwe-
4 ndó gwâbo ekumi nababiri. Nâvayo nâgenda, nâtêsa ne bakabona abakulu nabâmi baserikale bwanâ-
5 muwayo gyebâli. Nebasanyuka [d] nebalagâna okumuwa efeza. Na'kiriza nânonya e'bânga mwanâmuwerayo gyebâli awatali kibîna.
7 [e] Awo olunaku olwemigâti egitazimbulukuswa nerutûka, olugwâni-
8 'de okusalirwako Okuitako. Nâtuma Petero ne Yokana ngagamba nti Mugende mututegekere Okuitako
9 tugirye. Nebamugamba nti Oyaga-
10 la tugitegekere wa ? Nâbagamba nti Laba, bwemunâba muingi'de mu kibuga omuntu anâsisiinkana na'mwe eyetise ensuwa yama'zi ; mumugoberere mu nyumba mwanâingira.
11 Nemugamba nanyini nyumba nti Omuigiriza akugambye nti Enyumba yabagenyi eruwa, mwenâlira Okuitako awamu nabaigirizwa bâ-
12 nge ? Era oyo anâbalaga enyumba enene eyawa'gulu etîmbi'dwa : mu-
13 tegekere omwo. Nebagenda, nebalaba nga bwabagambye : nebategeka Okuitako.
14 [f] Awo ekisêra bwekyatûka, nâtûla ku 'mere, nabatume awamu naye.
15 Nâbagamba nti Negômbye nyo okulira awamu na'mwe Okuitako kuno
16 nga sinabonyabonyezebwa : kubanga mbagamba nti Sirikulya na katono, [g] okutûsa lwekulitûkirira mu
17 bwakabaka bwa Katonda. Na'dira ekikônpe, neyebaza nâgamba nti Mutôle kino mugabane 'mwe'ka na
18 'mwe'ka : kubanga mbagamba nti

[a] Kub. 2. 10.
[b] Bal. 13. 1. Bas. 5. 6. 1 Pet. 4. 7.
[c] Bik. 4. 3 ; 5. 18 ; 12. 4 ; 16. 24.
[d] Bik. 25. 23.
[e] Baf. 1. 23. 2 Bas. 1. 5.
[f] Bik. 6. 10.
[g] Mi. 7. 6.
[h] Bik. 7. 59 ; 12. 2.
[i] 1 Bas 5 2 2 Pet. 3. 15 Kub. 3. 3 ; 16. 15.
[j] Zab. 1 5.
[k] Yok. 8. 1, 2.
[l] Mat. 26. 2. Ma'k. 14. 1.
[m] Zab. 2 2. Yok. 11. 47.
[n] Mat. 26. 14. Ma'k. 14. 10. Yok. 13. 2, 27.
[o] Zek. 11. 12.
[p] Mat. 26. 17. Ma'k. 14. 12.
[q] Mat. 26. 20. Ma'k. 14. 17.
[r] Luk. 14. 16. Kub. 19. 9.

Sirinywa okusoka kakano ku bibala ku muzabibu, okutūsa obwakabaka
19 bwa Katonda lwebuli'ja. [i]Na'dira omugāti neyebaza, nāgumenyamu, nābawa ngagamba nti [k]Guno gwe mubiri gwānge oguwebwayo kulwa'mwe: mukolēnga bwemutyo oku-
20 nji'jukirānga 'nze. Era nekikōmpe bwatyo bwebāmala okulya, ngagamba nti [l]Ekikōmpe kino ye ndagāno empya mu musai gwānge, oguyika
21 kulwa'mwe. [m]Naye, laba, omukono gwoyo andyāmu olukwe guli wamu
22 nānge ku meza. Kubanga Omwāna womuntu okugenda agenda, nga bwekyalagirwa: naye zimusānze omuntu oyo amulyāmu olukwe!
23 Nebatanula okwebūzaganya bo'ka nti anāba āni kubo agenda okukola ekyo.
24 Newabāwo nempaka mubo, nti āni kubo alowōzebwa okuba omuku-
25 lu. [n]Nābagamba nti Bakabaka babamawānga babafuga; nābo abalina obuinza kubo baitibwa abakola
26 obulūngi. [o]Naye 'mwe si bwemutyo; naye omukulu mu'mwe abēre ngomuto; noyo akulembera, abe
27 ngawereza. Kubanga omukulu āni, atūla ku 'mere, oba awereza? si oyo atūla ku 'mere? [p]Naye 'nze wa-
28 kati mu'mwe ninga awereza. Naye 'mwe mumuno abagumīkirizānga awamu nānge [r]mu kukemebwa kwā-
29 nge; [s]nānge mbaterekera obwakabaka, nga Kitānge bweyanterekera
30 'nze, [t]mulyoke mulye era munywere ku meza yānge mu bwakabaka bwānge; era [u]mulitūla ku ntebe ezekitībwa, nga musalira emisāngo ebika ekumi nebibiri Ebyabaisira-
31 eri. Simoni, Simoni, laba, [v]Setani yegairi'de okubawewa 'mwe nge-
32 ng'āno: naye 'nze nkusabi'de, oku-'kirizakwo kuleme oku'dirira: [w]nāwe bwomalānga okukyūka, onywēzānga bagandabo. Nāmugamba nti Mukama wānge, netesetese okugenda nāwe ne mu komera ne mu ku-
34 fa. Nāgamba nti Nkubūlira 'gwe, Petero, enkoko lero te'ja kukokolima, nga tononegāna emirūndi esatu nti to'manyi.
35 [z]Nābagamba nti Bwenabatuma nga temulina nsawo, newakuba'de olukoba, newakuba'de engato, mwaliko kyemwetūga? Nebagamba nti
36 Ne'da. Nābagamba nti Naye kakano. alina ensawo, agitwāle, nowolukoba bwatyo: naye atalina kitala
37 atūude olugoyerwe akigule. Kubanga mbagamba nti kino ekyawandikibwa kigwāni'de okutūkirizibwa ku'nze nti [a]Yabalirwa wamu nabasobya: kubanga ekingwānira kirina
38 okutūkirira. Nebagamba nti Mukama wa'fe, laba, ebitala bibiri bibino. Nābagamba nti Bināmala.
39 [b]Nāfuluma nāgenda ku lusozi olwa Zeituni, ngempisaye bweyali; nabaigirizwabe nabo nebamugobe-
40 rera. Awo bweyatūka mu kifo awo, nābagamba nti Musabe muleme o-
41 kuingira mu kukemebwa. Ye nābāwukanakoe'bānga ngawakasukibwa
42 e'jinja; nāfukamira nāsaba, ngagamba nti Kitānge, bwoyagala, nziyako ekikōmpe kino: [c]naye si nga 'nze bwenjagala, naye kyoyagala
43 'gwe kikolebwe. Malaika nāmulabikira ngava mu 'gulu ngamu'sāmu
44 amānyi. Nāfuba [d]ngalūmwa neyeyongera okusaba enyo: entuyoze neziba nganatōndo gonnsai, nga
45 gatonya wansi. Bweyagolokoka mu kusaba, na'ja eri abaigirizwabe, nā-
46 basānga nga bebase olwenaku, nābagamba nti Ekibebasi'za ki? mugolokoke musabe, muleme okuingira mu kukemebwa.
47 Yali akyayogera, [e]laba, ekibīna noyo aitibwa Yuda, omu kwabo ekumi nababiri, ngabakulembe'de; nāse-
48 mberera Isa okumunywegera. Naye Isa nāmugamba nti Yuda, Omwāna womuntu omulyāmu olukwe ngomu-
49 nywegera? Nabo beyali nabo bwebālaba ekigenda okubāwo, nebagamba nti Mukama wa'fe, tuteme nebi-
50 tala? [f]Nomu kwabo nātema omu-'du wa kabona asinga obukulu nā-
51 musalako okutukwe okwadyo. Naye Isa na'damu nāgamba nti Muleke olwekyo kyo'ka. Nākoma ku kntu-
52 kwe nāmuwonya. Isa nāgamba bakabona abakulu, nabāmi bomuyekalu, nabaka'de, abāmu jirira nti Munji'jiri'de ngomunyazi, nebitala ne-
53 mi'go? Bwenabānga na'mwe bulijo mu yekalu, temwangololerānga mikono gya'mwe: naye kino kye kisēra kya'mwe, nobuinza bwekizikiza.
54 [g]Nebamukwata, nebamutwāla, nebamuingiza mu nyumba ya kabona asinga obukulu. Naye Petero nā-
55 goberera ngava wala. [h]Awo bwebāli nga bamaze okukuma omuliro wakati mu lu'gya, nga batu'de wamu,
56 Petero nātūla wakati mubo. Awo omuwala omu bweyamulaba ngatu-'de awalaba, nāmwekaliriza, nāga-
57 mba nti Nono yaba'de naye. Neyegāna ngagamba nti Omukazi. simu-
58 manyi. Ekisēra bwekyaitawo, omulala nāmulaba nāgamba nti Nāwe oli kubo. Naye Petero nāganiba nti
59 Omuntu, si 'nze. Wāli waisewo ekisēra ngesawa emu, omulala nākaliriziza ngagamba nti Mazima nono yaba'de wamu naye; kubanga Mugaliraya. Naye Petero nāgamba nti
60 Omuntu, simanyi kyoyogera. Awo amangwāgo, bweyali ngakyayogera,
61 enkoko nekokolima. Awo Mukama wa'fe nākyūka, nātunulira Petero. Petero na'jukira ekigambo kya Mu-

[i] Mat. 26. 26. Ma'k. 14. 22.
[k] 1 Kol. 11. 24.
[l] 1 Kol. 10. 16.
[m] Zab. 41. 9. Mat. 26. 21, 23. Ma'k. 14. 18. Yok. 13. 21, 26.
[n] Mat. 20. 25. Ma'k. 10. 42.
[o] 1 Pet. 5. 3.
[p] Yok. 13. 13, 14.
[r] Baf. 2. 7.
[s] 2 Kol. 1. 7. 2 Tim. 2. 12.
[t] Kub. 19. 9.
[u] Zab. 49. 14. Mat. 19. 28. 1 Kol. 6. 2. Kub. 3. 21.
[v] 1 Pet. 5. 8.
[w] Zab. 51. 13. Yok. 21. 15–17.
[z] Mat. 10. 9.
[a] Is. 53. 12. Ma'k. 15. 28.
[b] Mat. 26. 36. Ma'k. 14. 32. Yok. 18. 1.
[c] Yok. 5. 30; 6. 38.
[d] Yok. 12. 27.
[e] Mat. 26. 47. Ma'k. 14. 43. Yok. 18. 3.
[f] Mat. 26. 51. Ma'k. 14. 47. Yok. 18. 10.
[g] Mat. 26. 57.
[h] Mat. 26. 69. Ma'k. 14. 66. Yok. 18. 17, 18.

kama wa'fe, bweyamugambye nti
[k] Lero enkoko eneba tenakokolima,
62 ononegāna emirūndi esatu. Nāfulu-
ma ebwēru, nākāba nyo amaziga.
63 [l] Nabantu abāli baku'te (Isa) ne-
64 bamudūlira nga bamukuba. Neba-
mubi'ka mu maso, nebamubūza, nga
bagamba nti Lagula: āni akukubye?
65 Nebirala bingi nebabimwogerako
nga bamuvuma.
63 [m] Awo obu'de bwebwakya, abaka-
'de babantu nebakung'ana, bakabo-
na abakulu era nabawandisi; neba-
67 mutwāla mu lukiko lwābwe, nga ba-
gamba nti Obanga 'gwe Masiya, tu-
būlire. Naye nābagamba nti Nebwe-
nābabūlira, temu'kirize na katono;
68 nebwenābabūza, temu'demu na ka-
69 tono. Naye [n] okusoka kakano O-
mwāna womuntu agenda kutūla ku
mukono ogwadyo ogwamānyi ga Ka-
70 tonda. Bona nebagamba nti Kale
'gwoli Mwāna wa Katonda? Nāba-
gamba nti Nga bwemwoge'de 'nze
71 'nzuyo. Nebagamba nti Twetāgira
ki ate abajuliriwa? Kubanga 'fe twe-
wuliri'de mu kamwāke ye.

23 [a] Ekibīna kyona nekigolokoka,
2 nekimutwāla ewa Pirato. Neba-
soka okumulōpa nga bagamba nti
Ono twamulaba [b] ngakyāmya e'gwā-
nga lya'fe, [c] ngabagāna okuwa Kai-
sali onusolo, ngayogera [d] ye nyini
3 okuba Masiya, kabaka. [e] Pirato nā-
mubūza, ngagamba nti 'Gwe Kaba-
4 ka Wabayudaya? Nāmu'damu nā-
gamba nti Oyoge'de. Pirato nāga-
mba bakabona abakulu nebibīna nti
[f] Siraba nsōnga yona ku muntu ono.
5 Naye bo nebeyongera okutāirira nga
bagamba nti Asasamaza abantu,
ngaigiriza mu Buyudaya bwona, ya-
sokera Egaliraya okutūka ne wano.
6 Naye Pirato bweyawulira, nābūza
obanga omuntu oyo Mugaliraya.
[g] Luk. 3. 1. 7 Bweyategēra nga wa [g] mu matwāle
ga Kerode, nāmuwereza ewa Kero-
de, kubanga naye yali mu Yerusa-
lemi mu naku ezo.
8 Awo Kerode bweyalaba Isa, nāsa-
nyuka nyo: kubanga okuva e'da
[h] Luk. 9. 9. [i] yayagalānga okumulaba kubanga
[h] Mat. 14. 1. Ma'k. 6. 14. [k] yawulira ebigambobye; nāsūbira
9 okulaba ngakola akabonero. Nā-
mubūliriza ebigambo bingi, naye ye
10 nātamu'damu kigambo. Bakabona
abakulu nabawandisi nebaimirira,
[l] Is. 53. 3. 11 nebanywēza nyo okumulōpa. [l] Awo
Kerode ne baserikalebe nebamu-
nyōma, nebamudūlira, nebamwa-
mbaza ekyambalo ekinekaneka ne-
12 bamu'zayo ewa Pirato. Kerode ne
Pirato nebalyoka batabagana ku lu-
naku olwo; kubanga eluberyeberye
bali bakyāwaganye.
[m] Mat. 27. 21. Ma'k. 15. 14. Yok. 18. 38; 19. 4. 13 [m] Pirato nāita bakabona abakulu
14 nabakūngu nabantu, nābagamba nti
Mundete'de omuntu ono, nti yakyā-
mya abantu; era, laba, 'nze bwe-
'mukemerereza mu maso ga'mwe,
sirabye nsōnga ku muntu ono mwe-
15 byo byemumulōpye; era, newaku-
ba'de Kerode, kubanga amuzi'za
gyetuli; era, laba, tewali kigambo
16 kyakoze ekisāni'de okumu'sa: [n] ka-
le bwenāmala okumubonereza, nā-
muta. | [o] Era kyamugwāniranga o-
kubatērānga omusibe omu ku mba-
18 ga. | Naye nebakāyana bona wamu,
nga bagamba nti Twāla ono, otutēre
19 Bala'ba: ye muntu gweba'sā mu
komera olwobujēmu olwali mu ki-
20 buga, nolwobu'si. Pirato nāyogera
nabo nate, ngayagala okuta Isa;
21 naye bo nebogerera wa'gulu nga
bagamba nti Mukomerere, muko-
merere. Nābagamba omulūndi o-
gwokusatu nti Lwāki, ono akoze ki-
bi ki? Sirabye kuye nsōnga emu-
'sa: kale lwenāmala okumubone-
22 reza, nāmuta. Naye bo nebamuzi-
towerera namalobozi amanene, nga
begairira okumukomerera. Ama-
lobozi gābwe negasinga okukola.
24 [p] Pirato nāsalawo ebigambo byebe-
25 gairi'de. Nāta oyo eyasūlibwa mu
komera olwobujēmu nobu'si gweba-
mwegairi'de; naye nāwayo Isa oku-
mukola nga bwebaga'ḍe.
26 [r] Awo bāli nga bamutwāla, neba-
kwata Omukulene Simoni, eyali ava
mu kyālo, nebamutika omusalaba,
okugwetika ngava enyuma Isa.
27 Ekibīna kinene nekimugoberera
ekyabantu nekyabakazi abāmukā-
28 bira, nebamulirira. Naye Isa nā-
bakyūkira nāgamba nti Abawala
Abeyerusalemi, temukābira 'nze,
naye mukābire 'mwe'ka, nabāna ba-
29 'mwe. Kubanga, laba, enaku zi'ja,
mwebaligambira nti Balina omuki-
sa abagumba, nembuto ezitazāla
30 namabēre agatayōnsa. [s] Nebalyoka
batanula okugamba ensozi nti Mutu-
gweko; nobusozi nti Mutuvunikire.
31 [t] Kubanga bwebakola bino ku muti
omubisi, ku mukalu kiriba kitya?
32 [u] Era batwālibwa nabalala ba-
biri, abākola obubi, oku'tirwa awa-
mu naye.
33 [w] Awo bwebātūka mu kifo ekiiti-
bwa kiwānga, nebamukomererera-
wo, na bali abākola obubi, omu ku
mukono ogwadyo, nomulala ku gwa
34 kono. Awo Isa nāgamba nti Kitā-
nge, [y] basonyiwe; kubanga [z] teba-
manyi kyebakola. [a] Nebagabana
ebyambalobye, nga bakuba akalulu.
35 [b] Abantu nebaimirira nga batunulira. [c] Abakūngu nabo nebamusekerera nga bagamba nti Yalokolānga balala; yerokole ye'ka, obanga oyo ye Masiya wa Katonda, omulonde-
36 we. Baserikale nabo nebamudūlira nga ba'ja wāli, nga bamuwa omwe-

[k] Mat. 26. 34, 75.
[l] Mat. 26. 67, 68. Ma'k. 14. 65.
[m] Mat. 27. 1.
[n] Beb. 1. 3; 8. 1.
[a] Mat. 27. 2. Ma'k. 15. 1. Yok. 18. 28.
[b] Bik. 17. 7.
[c] Mat. 17. 27; 22. 21. Ma'k. 12. 17.
[d] Yok. 19. 12.
[e] Mat. 27. 11. 1 Tim. 6. 13.
[f] 1 Pet. 2. 22.
[g] Mat. 2. 1.
[h] Mat. 14. 1. Ma'k. 6. 14.
[i] Is. 53. 3.
[m] Mat. 27. 23. Ma'k. 15. 14. Yok. 18. 38; 19. 4.
[n] Mat. 27. 26. Yok. 19. 1.
[o] Mat. 27. 15. Ma'k. 15. 6. Yok. 18. 39.
[p] Mat. 27. 26. Ma'k. 15. 15. Yok. 19. 16.
[r] Mat. 27. 32. Ma'k. 15. 21. Yok. 19. 17.
[s] Is. 2. 19. Kos. 10. 8. Kub. 6. 16; 9. 6.
[t] Nge. 11. 31. 1 Pet. 4. 17.
[u] Is. 53. 12. Mat. 27. 38.
[w] Mat. 27. 33. Ma'k. 15. 22. Yok. 19. 17, 18.
[y] Mat. 5. 44. Bik. 7. 60. 1 Kol. 4. 12.
[z] Bik. 3. 17.
[a] Mat. 27. 35. Ma'k. 15. 24. Yok. 19. 23.
[b] Zab. 22. 17. Zek. 12. 10.
[c] Mat. 27. 39. Ma'k. 15. 29.

37 nge omukātufu, nga bagamba nti Obanga 'gwe Kabaka wa Bayudaya,
38 werokole we'ka. Newabawo [d] nebaluwa wa'guluwe nti ONO YE KABAKA WABAYUDAYA.
39 [e] Omu kwabo abākola obubi abāwanikibwa nāmuvuma ngagamba nti Si 'gwe Masiya? Werokole we-
40 'ka na'fe. Naye owokubiri na'damu nāmunenya, nāgamba nti Nokutya totya Katonda, kubanga oli ku mu-
41 sāngo gumu naye? Era 'fe twalāngibwa nsonga; kubanga ebisāni-'de byetwakola byetusasulibwa: naye ono takolānga kigambo ekitasā-
42 na. Nāgamba nti Isa, onji'jukirānga bwoli'jira mu bwakabakabwo.
43 (Isa) nāmugamba nti Mazima nkugamba nti Lero onoba nānge mu Lusuku lwa Katonda.
44 [f] Awo obu'de bwali butūse esawa nga mukāga, newaba ekizikiza kunsi yona okutūsa esawa mwenda,
45 enjuba obutayāka: [g] ne'gigi eryomuyekalu neriyulikamu wakati.
46 Awo Isa nāyogera ne'dobozi 'dene, nāgamba nti [i] Kitānge, nteka omwoyo gwānge mu mikonogyo: [k] bweyamala okwogera ekyo, nāwayo
47 obulamu. [l] Awo omwāmi wekitōngole bweyalaba ekiba'dewo, nātendereza Katonda, ngagamba nti Mazima ono aba'de muntu mutūki-
48 rivu. Nebibīna byona ebyali bikung'anye okwerolera, bwebālaba ebiba'dewo neba'dayo nga bekuba mu
49 bifuba. [m] Nemikwānogye gyona, nabakazi abāva naye Egaliraya, nebaimirira wala nga balaba ebyo.
50 [n] Kale laba, omuntu erinyalye
51 Yusufu, eyali omukūngu, omuntu omulūngi era omutūkirivu [oyo teya'sā kimu mu kutēsa kwāhwe newakuba'de mu kikolwa kyābwe], Owealimasaya, ekibuga Kyabayudaya, eyali aliindirira obwakabaka
52 bwa Katonda: oyo nāgenda ewa Pirato, nāsaba omulāmbo gwa Isa.
53 [o] Nāguwanula nāguzīnga mu lugoye olwa bafuta, nāmu'sā mu ntāna eyaba'jibwa mu 'jinja, omutātekebwānga muntu. Kale lwali lunaku lwa
54 Kutekateka, esabiti ngenebāko enkya.
55 Nabakazi [p] beyava nabo Egaliraya, nebagoberera, nebalaba entāna, nomulāmbogwe bwegwate-
56 kebwa. Nebakomawo, [r] nebategeka ebyakalōsa namafuta agomugavu.

Ne ku lunaku olwa sabiti nebawu'mula [s] ngetēka bweriri. [a] Awo ku lunaku olwoluberyeberye ku naku omusānvu, mu matulutulu enkya, neba'ja ku ntāna, nebaleta
2 ebyakalōsa byebātegeka. Nebalaba
3 o'jinja nga liiringisibwa okuva ku ntāna. Nebaingiramu, nebatasānga mulāmbo gwa Mukama wa'fe
4 Isa. Awo olwātūka bwebāli basamāliri'de olwekyo, laba, abantu babiri nebaimirira webāli, nga bamba-
5 'de engoye ezimasamasa; awo bwebāli batya, nga bakutamye amaso gābwe wansi, nebabagamba nti Kiki ekibanonyesa omulamu mu bafu?
6 Taliwo wano, naye azūki'de: [b] mu-'jukire bweyayogera na'mwe nga-
7 kyali mu Galiraya, ngagamba nti Kigwānira Omwāna womuntu okuwebwayo mu mikono gyabantu abalina ebibi, nokukomererwa, ne ku
8 lunaku olwokusatu okuzūkira. [c] A-
9 wo neba'jukira ebigambobye, [d] nebava ku ntāna neba'dayo, ebyo byona nebabibūlira bali ekumi nomu,
10 nabalala bona. Bāli Malyamu Magudalene, ne [e] Yowana, ne Malyamu (nyina) Yakobo: nabakazi abalala wamu nabo nebabūlira abatume ebi-
11 gambo ebyo. [f] Ebigambo ebyo nebifanana mu maso gābwe nga bya
12 busirusiru; nebataba'kiriza. [g] Naye Petero nāgolokoka na'dukana ku ntāna; nākutama nālingiza nālabamu ebiwero ebya bafuta, nga biri byo'ka; nākomawo ewuwe, nga yewunya ebiba'dewo.
13 [i] Awo laba, ku lunaku olwo, babiri kubo bāli nga bagenda mu mbuga erinya lyayo Emawo, eyali ewalako
14 Neyerusalemi, sutadyo nkāga. Nebanyumya bo'ka na bo'ka ebyo byo-
15 na ebiba'dewo. Awo olwātūka bāli nga banyumya nga bebūzaganya, [k] Isa ye nyini nābasemberera, nāge-
16 nda wamu nabo. Naye amaso gābwe negazibwa baleme okumutegēra.
17 Nābagamba nti Bigambo ki byemubūzaganya nga mutambula?
18 Nebaimirira nga bawōte'de. Omu kubo [l] erinyalye Kuleopa na'damu nāmugamba nti 'Gwosula we'ka mu Yerusalemi atamanyi ebyabamu mu
19 naku zino? Nābagamba nti Bigambo ki? Nebamugamba nti Ebya Isa Omunazalesi, eyali na'bi owamānyi mu byeyakolerānga nebyeyayogererānga mu maso ga Katonda ne mu gabantu bona; ne baka-
20 bona abakulu nabakūngu ba'fe bwebāmuwayo okumusalira omusāngo ogwokumu'ta, nebamukomerera.
21 Naye 'fe twali tusūbira nti yalinunula Isiraeri. Ate ne ku bino byona, lero zino enaku satu ebigambo
22 bino kasoke'de bibawo. Era nabakazi abamu abewa'fe batuwunīkiri-'za, abāke'de okugenda ku ntāna;
23 nebatasānga mulāmbogwe, neba'ja nebagamba nti balabye okwolesebwa kwa bamalaika abagambye nti
24 mulamu. Nabamu kwabo abāba'de na'fe bagenze ku ntāna, nebasānga bwebatyo ngabakazi bwebagambye,
25 naye ye nebatamulaba. Kale ye nābagamba nti 'Mwe abasirusiru,

[d] Mat. 27. 37. Ma'k. 15. 26. Yok. 19. 19.
[e] Mat. 27. 44. Ma'k. 15. 32.
[f] Mat. 27. 45. Ma'k. 15. 33.
[g] Mat. 27. 51. Ma'k. 15. 38.
[i] Zab. 31. 5. 1 Pet. 2. 23.
[k] Mat. 27. 50. Ma'k. 15. 37. Yok. 19. 30.
[l] Mat. 27. 54. Ma'k. 15. 39.
[m] Zab. 38. 11. Mat. 27. 55. Ma'k. 15. 40. Yok. 19. 25.
[n] Mat. 27. 57. Ma'k. 15. 42. Yok. 19. 38.
[o] Mat. 27. 59. Ma'k. 15. 46.
[p] Luk. 8. 2.
[r] Ma'k. 16. 1.
[s] Kuv. 20. 10
[a] Mat. 28. 1. Ma'k. 16. 1. Yok. 20. 1.
[b] Mat. 16. 21.
[c] Yok. 2. 22.
[d] Mat. 28. 8. Ma'k. 16. 10.
[e] Luk. 8. 3.
[f] Ma'k. 16. 11.
[g] Yok. 20. 3, 6.
[i] Ma'k. 16. 12.
[k] Mat. 18. 20.
[l] Yok. 19. 25.

abagayāvu mu mutima oku'kiriza
byona bana'bi byebāyogerānga;
26 [m] tekyagwānira Masiya okubonya-
bonyezebwa ebyo, alyoke aingire mu
27 kitībwakye? Nāsokera ku [n] Musa
ne ku [o] bana'bi bona, nābategeza
mu byawandikibwa ebyo byona e-
28 byamuwandikirwa ye. Nebasembe-
ra kumpi nembuga gyebāli bagenda-
mu: ye nāba ngabaisa okugenda
29 mu maso. Nebamuwaliriza nga ba-
gamba nti Tūla na'fe: kubanga obu-
'de bugenda okuwungēra, nenjuba
egolobye kakano. Nāingira okutūla
30 nabo. Awo olwātūka yali atu'de
nabo ku 'mere, nātōla omugāti nā-
gwebaza, nāgumenyamu nābawa.
31 Āmaso gābwe negazibuka nebamu-
tegēra; nābulirawo boobutamulaba.
32 Nebebūzaganya nti Emitima gya'fe
tegyaba'de gitutyemuka munda ya-
'fe, bweyaba'de ayogera na'fe mu
'kubo, ngatubi'kulira ebyawandiki-
33 bwa? Nebaimuka mu kisēra ekyo
nebakomawo Eyerusaleemi, nebasā-
nga bali ekumi nomu, nabo bebali
34 nabo, nga bakung'anye nga baga-
mba nti Mazima Mukama wa'fe azū-
35 ki'de era [p] alabiki'de Simoni. Nabo
nebabanyonyola biri ebyomu'kubo,
ne bweyategērekese gyebāli olwo-
kumenyamu omugāti.
36 [r] Awo bāli nga bakyayogera ebyo,
ye ye nyini nāimirira wakati wābwe,
nābagamba nti Emirembe gibe mu-
37 'mwe. Naye nebekānga nebatya,
nebalowōza nga bālaba muzimu.
38 Nābagamba nti Ekiberalikiriza ki-
ki? Nokubūsabūsa ku'jira ki mu
39 mitima gya'mwe? Mulabe engalo
zānge nebigere byānge, nga 'nze
'nzuno mwēne: munkwateko mu-
labe; kubanga omuzimu tegulina
nyama na magūmba, nga bwemula-
40 ba 'nze bweninabyo. Bweyamala
okwogera ekyo, nābalaga engaloze
41 nebigerebye. Awo bwebāli tebaaba
ku'kiriza olwesanyu, nga bewu-
nya, nābagamba nti Mulina ekiribwa
42 wano? Nebamuwa ekitūndu ekye-
43 kyenyanja ekyōkye. [s] Nākitōla nā-
kirira mu maso gābwe.
44 Nābagamba nti [t] Bino bye biga-
mbo byānge byenababūlira, nga
nkyali na'mwe, bwekigwānira byo-
na okutūkirizibwa, ebyawandikirwa
'nze mu matēka ga Musa, ne mu
45 bana'bi ne mu zabuli. Nālyoka abi-
'kula amagezi gābwe, bategēre ebya-
46 wandikibwa; nābagamba nti [u] Bwe-
kityo bwekyawandikibwa, Masiya
okubonyabonyezebwa nokuzūkira
mu bafu ku luuaku olwokusatu;
47 era [w] amawānga gona okubūlirwā-
nga okwenenya [x] noku'gyibwako
ebibi mu linyalye, okusokera ku Ye-
48 rusalemi. 'Mwe [z] bajulirwa bebyo.
49 Era [a] laba mbawereza 'mwe okusū-
biza kwa Kitānge: naye mubēre
mu kibuga okutūsa lwemulyamba-
zibwa amānyi agava wa'gulu.
50 Nābatwāla ebwēru [b] nābatūsa
Ebesaniya: nāimusa emikonogye
51 nābawa omukisa. [c] Awo olwātūka
ngakyabawa omukisa, nābāwukana-
52 ko, nātwālibwa mu 'gulu. [d] Nabo
nebamusinza, nebakomawo Eyeru-
53 salemi nesanyu lingi: nebabērānga
[e] mu yekalu bulijo, nga bebaza Ka-
tonda.

[m] Bik. 17. 3. 1 Pet. 1. 11.
[n] Luk. 3. 19; 22. 18; 28. 4; 49. 10. Kubal. 21. 9. Ma. 18. 15.
[o] Zab. 16. 9, 10; 22; 132. 11. Is. 7. 14; 9. 6. Is. 40. 10, 11. 50. 6; 53. Yer. 23. 5; 33. 14, 15. Ez. 34. 23; 37. 25. Dan. 9. 24. Mi. 7. 20. Mala. 3. 1; 4. 5. Yok. 1. 45.
[p] 1 Kol. 15. 5.
[r] Ma'k. 16. 14. Yok. 20. 19. 1 Kol. 15. 5.
[s] Nge. 8. 22 neb. Bak. 1. 17. 1 Yok. 1. 1.
[t] Nge. 8. 30. Yok. 17. 5. 1 Yok. 1. 2.
[u] Baf. 2. 6. 1 Yok. 5. 7.
[w] Luk. 1. 1.
[x] Zab. 33. 6. Bef. 3. 9. Bak. 1. 16. Beb. 1. 2. Kub. 4. 11.
[z] Yok. 5. 26. 1 Yok. 5. 11.
[a] Yok. 8. 12; 9. 5; 12. 35, 46.
[b] Yok. 3. 19. n.k. 26.
[c] Mala. 3. 1. Mat. 3. 1. Luk. 3. 2.
[d] Bik. 19. 4.
[e] Is. 49. 6

ENJIRI NGA BWEYAWANDIKIBWA

YOKANA.

1 Ku luberyeberye [a] wāliwo Kiga-
mbo, Kigambo nāba [b] awali Kato-
2 nda, [c] Kigambo nāba Katonda. [d] O-
vo yāliwo ku luberyeberye awali
3 Katonda. [e] Ebintu byona byakole-
bwa kubwoyo; era awatali ye tewā-
kolebwa kintu na kimu ekyakole-
4 bwa. [f] Obulamu bwali muye; [g] obu-
lamu nebuba omusana gwabantu.
5 [h] Omusana negwāka mu kizikiza,
6 [i] so ekizikiza tekyagutegēra. [k] Wā-
labika omuntu. Katonda gweyatu-
7 ma, erinyalye Yokana. [l] Oyo ya'ja
olwokutegēza ategēze ebyomusana,
8 bona ba'kirize kububwe. Oyo siye
9 omusana, wabula okutegēza ebyo-
musana. [m] Waliwo omusana ogwa-
mazima, ogwākira buli muntu, nga
10 gu'ja munsi. Yali munsi, [n] ensi ya-
kolebwa kububwe, era ensi teyamu-
11 tegēra. [o] Ya'ja mu matwālege, na-
ye abāli mu matwālege tebāmuse-
12 mbeza. [p] Naye bona abāmusembeza
yabawa obulinza okufūka abāna
ba Katonda, be ba'kiriza erinyalye:
13 [r] abatazālibwa musai, newakuba'de
okwagala kwomubiri, newakuba'de
okwagala kwomuntu, naye (abāzā-
14 libwa) Katonda. [s] Kigambo [t] nāfū-
ka [u] omubiri, nābērako gyetuli [w] ne-
tulaba ekitībwakye, ekitībwa nge-
kyoyo eyazālibwa omu ye'ka Kita-
'fe). [x] nga'ju'de ekisa namazima.
15 [z] Yokana nāmutegēza nāyogerera
wa'gulu ngayogera nti Oyo gwena-
gamba nti [a] A'ja enyuma wānge a-

[a] Beb. 1. 2; 11. 3.
[b] Luk. 19. 14. Bik. 2. 23.
[c] Is. 26. 5. Bal. 8. 15. Bag. 3. 26. 1 Yok. 2. 1.
[d] Yok. 2. 1. Yak. 1. 18. 1 Pet. 1. 23.
[e] Mat. 1. 16, 20. Luk. 1. 31, 35; 2. 7. 1 Tim. 3. 16.
[f] Bal. 1. 2. Bag. 4. 4.
[g] Beb. 2. 11, 14, 16, 17.
[h] Is. 60. 1. Mat. 17. 2. 2 Pet. 1. 17.
[i] Bak. 1. 19; 2. 3, 9.
[k] Yok. 3. 32.
[l] Mat. 3. 11. Ma'k. 1. 7. Luk. 3. 16.

nsose 'nze: [b] kubanga ye yali owo-
16 luberyeberye nänge. Kubanga ku
[c] ku'julakwe 'fe 'fena kwetwawe-
17 bwa, nekisa mu kifo kyekisa. Ku-
banga [d] amatëka gäwebwa kubwa
Musa; [e] ekisa namazima byabäwo
18 kubwa Isa Masiya. [f] Tewali eyali
alabye ku Katonda wonawona; [g] O-
mwäna eyazälibwa omu ye'ka, aba
mu kifuba kya Kita'fe, oyo yamutegë-
za.
19 Kuno kwe [i] kutegëza kwa Yoka-
na, Abayudaya abäva Eyerusalemi
bwebämutumira bakabona Nabale-
20 vi okumubüza nti 'Gwäni? [k] Nä-
yätula, nätegäna; näyätula nti
21 'Nze si 'nze Masiya. Nebamubüza
nti Kale lwoli äni? oli [l] Eriya? Nä-
gamba nti Si 'nze ye. 'Gwe [m] na-
22 'bi oli? Na'damu nti Ne'da. Awo
nebamugamba nti Lwoli äni? tuba-
'demu abatutumye. Weitä äni?
23 [n] Nägamba nti 'Nze ndi 'dobozi lyo-
muntu ayogerera wa'gulu mu 'dü-
ngu nti Mulung'amye olugüdo lwa
Mukama, [o] nga na'bi Isaya bweya-
24 yogera. Abätumibwa bäli ba mu
25 Bafalisayo. Nebamubüza, nebamu-
gamba nti Oba 'gwe toli Masiya, oba
Eriya, oba na'bi oli, kale kiki ekiku-
26 batizisa? Yokana näba'damu, nga-
gamba nti 'Nze [p] nbatiza nama'zi:
wakati mu'mwe aimiri'de omuntu
27 gwemutamanyi, a'ja enyuma wä-
nge, 'só nänge sisänira kusumulula
28 lukoba lwa ngatoye. Ebyo byako-
lerwa Besaniya, emitala wa Yolu-
dani, Yokana gyeyabatirizänga.
29 Olunaku olwokubiri nälaba Isa
nga'ja gyali, nägamba nti Laba,
[r] Omwäna gwendiga gwa Katonda,
30 [s] a'gyawo ebibi byensi! oyo gwena-
gamba nti Enyuma wänge a'ja omu-
ntu ansose: kubanga ye yali owo-
31 luberyeberye nänge. Nänge samu-
manya; naye ayolesebwe Isiraeri,
[t] kyenava nji'ja nga mbatiza nama-
32 'zi. [u] Yokana nätegëza ngagamba
nti Nalaba Omwoyo ngava mu 'gu-
33 lu ngejiba; näbëra kuye. Nänge
samumanya: naye eyantuma oku-
batiza nama'zi, ye yang'amba nti
Gwoliraba Omwoyo nga'ka ngabëra
kuye, [w] oyo yabatiza Nomwoyo O-
34 mutukuvu. Nänge nendaba, ne-
ntegëza nti oyo ye Mwäna wa Ka-
tonda.
35 Olunaku olwokubiri nate Yokana
yali aimiri'de nabokubaigirizwabe
36 babiri; nätunulira Isa ngatambula,
nägamba nti Laba, Omwäna gwe-
37 ndiga gwa Katonda! Abaigirizwa
abo ababiri nebawulira ngayogera,
38 nebagoberera Isa. Isa näkyüka nä-
balaba nga bamugoberera, näbaga-
mba nti Munonya ki? Nebamnga-
mba nti Labi [amakulu gakyo bwe-
kitegëzebwa nti Omuigiriza], osula
39 wa? Näbagamba nti Mu'je, munä-
labawo. Neba'ja nebalaba wäsula;
nebasula ewuwe olunaku olwo: o-
40 bu'de bwali nga sawa ya kumi. [v] A-
ndereya, muganda wa Simoni Pete-
ro, ye mu'ne wokubiri abäwulira
Yokana (ngayogera), nebamugobe-
41 rera. Ye näsoka okulaba muganda-
we ye Simoni, nämugamba nti Tula-
bye Masiya, amakulu gakyo bweki-
tegëzebwa nti Eyafukibwako amafu-
42 ta. Nämuleta eri Isa. Isa nämutu-
nulira, nägamba nti 'Gwe Simoni
omwäna wa Yokana: onoitibwänga
Kefa, [amakulu galyo bweritegezebwa nti Petero].
43 Olunaku olwokubiri yayagala o-
kuvayo okugenda Egaliraya, nälaba
Firipo: Isa nämugamba nti Ngobe-
44 rera. Naye Firipo yali Webesusai-
da, mu kibuga kya Andereya ne Pe-
45 tero. Firipo nälaba [x] Nasanaeri nä-
mugamba nti Tulabye oyo [a] Musa
gweyawandikira mu [b] Matëka ne ba-
na'bi, Isa, omwäna wa Yusufu, [c] O-
46 wenazalesi. Nasanaeri nämugamba
nti [d] Mu Nazalesi muinza okuvamu
ekintu ekirüugi? Firipo nämuga-
47 mba nti 'Jängu olabe. Isa nälaba
Nasanaeri nga'ja gyäli, nämwogera-
ko nti Laba [e] Omusiraeri wawu, ata-
48 limu buküsa! Nasanaeri nämuga-
mba nti Wantegërera wa? Isa na-
'damu nämugamba nti Firipo bwa-
ba'de tanakuita, bwoba'de mu mu-
49 tini, nenkulaba. Nasanaeri nämu-
'damu nti Labi, 'gwe Mwäna wa Ka-
50 tonda; 'gwe Kabaka wa Isiraeri. Isa
na'damu nämugamba nti Kubanga
nkugambye nti nkulabye mu mutini, o'kiri'za? Oliraba ebikulu okuki-
51 ra ebyo. Nämugamba nti Dala dala
mbagamba nti [f] Muliraba e'gulu nga
libi'kuse, ne bamalaika ba Katonda
nga balinya era nga ba'kira ku Mwä-
na womuntu.

2 Olunaku olwokusatu, newaba e-
mbaga eyobugole mu Kana Ekye-
2 galiraya; ne nyina Isa yaliwo; Isa
3 nebamuita nabaigirizwabe ku mba-
ga. Naye omwenge bwegwa'gwäwo,
nyina Isa nämugamba nti Tebalina
4 mwenge. Isa nämugamba nti Omu-
kyäla, nvunäna ki 'nze näwe? eki-
5 sëra kyänge tekinaba kutüka. Nyi-
na nägamba abawereza nti Kyanä-
6 bagamba kyona, kyemukola. Wäli-
wo amasuwa agamainja mukäga,
agätekebwawo [g] olwempisa eyoku-
tukuza Kwabayudaya, buli limu nga
livamu ensuwa nga biri oba satu.
7 Isa näbagamba nti Amasuwa muga-
'juze ama'zi. Nebaga'juza okutüsa
8 ku migo. Näbagamba nti Musene
kakano, mutwälire omugabuzi we-
9 mbaga. Nebamntwälira. Awo o-
mugabuzi wembaga bweyalega ku

[b] Yok.8.58. Bak. 1. 17.
[c] Bef.1.6–8. Bak. 1. 19; 2. 9, 10.
[d] Kuv. 20. 1 neb.
[e] Bal. 3. 24; 5. 21; 6. 14.
[f] Kuv. 33. 20. Ma. 4. 12. Mat.11.27. 1 Tim. 1. 17; 6. 16. 1 Yok.4.12.
[g] 1 Yok.4.9.
[i] Yok.5.33.
[k] Yok.3.28.
[l] Mala.4.5. Mat 17.10.
[m] Ma. 18. 15, 18.
[n] Mat. 3. 3. Ma'k. 1. 3. Luk. 3. 4.
[o] Is. 40. 3.
[p] Mat.3.11.
[r] Kuv.12.3. Is. 53. 7. 1 Pet. 1.19. Kuk. 5. 6 neb.
[s] Is. 53. 11. Rag. 1. 4. Reb. 1. 3; 2. 17. 1 Pet. 2. 24; 3. 18. 1 Yok. 2. 2; 3. 5; 4. 10. Kub. 1. 5
[t] Mala.3.1.
[u] Mat.3.16.
[w] Mat. 3. 11. Bik. 1. 5; 2. 4; 10. 44.
[v] Mat.4.18.
[x] Yok.21.2.
[a] Lub. 3. 15; 49. 10. Ma. 18. 18. Luk.24.27.
[b] Is. 4. 2; 7. 14; 9. 6; 53. 2. Mi. 5. 2. Zek. 6. 12; 9. 9. Luk.24.27.
[c] Mat 2.23. Luk. 2. 4.
[d] Yok. 7. 41, 42, 52.
[e] Zab. 32. 2; 73. 1.
[f] Lub. 28. 12.
[g] Ma'k.7.3.

A.D. 30.

ma'zi agafúse omwenge, nātamanya gyeguvu'de [naye abawereza abāsena ama'zi nebamanya], omugabuzi wembaga nāita awasi'za omugole,
10 nāmugamba nti Buli muntu asoka ku'sāwo mwenge mulūngi; naye abantu bweba'kuta, nālyoka a'sāwo omubi: (naye) 'gwoterese omulūngi
11 okutūsa kakano. Kano ke kabonero Isa keyasokerako okukolera mu Kana Ekyegaliraya, nālabisa ekitibwakye; abaigirizwabe nebamu'kiriza.
12 Awo oluvanyuma lwekyo nāserengeta Ekaperunaumu, ye ne nyina ne [b] bagandabe nabaigirizwabe: nebamalayo enaku si nyingi.

[b] Mat. 12. 46.

13 [c] Okuitako Okwabayudaya kwali kunātera okutūka. Isa nāyambuka
14 Eyerusalemi. [d] Nāsānga mu yekalu abatūnda ente nendiga namayiba, nabawanyisa efeza nga batu'de:
15 nāfūla emigwa olukoba, nābagoba bona mu yekalu, nendiga nente; nāyiwa efeza eza bali abāwanyisa efeza,
16 nāvunika embawo zābwe; nāgamba abāli batūnda amayiba nti Mu'gyewo ebintu bino; muleme kufūla nyumba ya Kitānge nyumba ya bu-
17 guzi. Abaigirizwabe neba'jukira nga kyawandikibwa nti [e] Obu'gya bwe-
18 nyumbayo bulindya. Awo Abayudaya neba'damu nebamugamba nti [f] Kabonero ki kotwolesa akakukoza
19 bino? Isa na'damu nābagamba nti [g] Mumenye yekalu eno, nānge ndi-
20 gizimbira enaku esatu. Awo Abayudaya nebogera nti Yekalu eno yazimbirwa emyāka amakumi ana mu mukāga, nāwe oligizimbira enaku
21 satu? Naye yayogera ku yekalu ya
22 mubirigwe. Awo bweyezūkizibwa mu bafu, [i] abaigirizwabe neba'jukira nti yayogera ekyo; neba'kiriza ebyawandikibwa, nekigambo Isa kyeyayogera.
23 Awo bweyali mu Yerusalemi ku Kuitako, ku mbaga, bangi neba'kiriza erinyalye, nga bālaba obubone-
24 robwe bweyakola. Naye Isa nātabeyabizamu kubanga yategēra bona,
25 era teyetāga muntu yena okutegēza ebyabantu; kubanga [k] ye nyini yategēra ebyali mu bantu.

[c] Ma'k. 14. 16. Luk. 2. 28.

[d] Mub. 11. 5. 1 Kol. 2. 11.

[e] Mat. 11. 27.

[f] Nge. 20. 4. Yok. 6. 30, 31. 1 Kol. 1. 22. [g] Kubal. 21. 9.

[i] Yok. 6. 64.

[k] Bal. 5. 8. 1 Yok. 4. 9.

[l] Luk. 24. 8.

[l] Luk. 9. 22. Yok. 8. 15; 12. 47. 1 Yok. 4. 14.

[m] Yok. 5. 24; 6. 40, 47; 20. 31.

3 Awo wāliwo omuntu owomu Bafalisayo: erinyalye Nikodemo, mwā-
2 mi mu Bayudaya: [a] oyo na'ja gyali ekiro, nāmugamba nti Labi, tumanyi nti oli muigiriza eyava eri Katonda: kubanga tewali muntu ainza okukola obubonero buno bwokola 'gwe, wabula Katonda ngali
3 naye. Isa na'damu nāmugamba nti Dala dala nkugamba nti [b] Omuntu bwatazālibwa mulūndi gwa kubiri tainza kulaba bwakabaka bwa Ka-
4 tonda. Nikodemo nāmugamba nti Omuntu ainza atya okuzālibwa bwaba nga muka'de? ainza okuningira mu lubuto lwa nyina omulūndi ogwokubiri, nāzālibwa?
5 Isa na'damu nti Dala dala nkugamba nti [c] Omuntu bwatazālibwa ma'zi na Mwoyo, tainza kuingira mu bwa-
6 kabaka bwa Katonda. Ekizālibwa omubiri kiba mubiri; nekizālibwa
7 Omwoyo kiba mwoyo. Tewewunya kubanga nkugambye nti Kibagwānira okuzālibwa omulūndi ogwoku-
8 biri. [d] Empewo ekūntira gyeyagala, nowulira okuwūma kwayo, naye tomanyi gyeva, newakuba'de gyegenda: bwatyo bwabēra buli muntu
9 yena azālibwa Omwoyo. Nikodemo na'damu nāmugamba nti Ebyo bii-
10 nza bitya okubāwo? Isa na'damu nāmugamba nti 'Gwe omuigiriza wa
11 Isiraeri, nototegēra ebyo? [e] Dala dala nkugamba nti Twogera kyetumanyi, tutegēza kyetwalaba: 'sō
12 temu'kiriza kutegēza kwa'fe. Bwenibabūli'de ebyensi, nemuta'kiriza, muli'kiriza mutya bwenābabūlira
13 ebyomu'gulu? [f] Tewali muntu eyali alinye mu 'gulu, wabula eyava mu 'gulu, (ye) Mwāna womuntu ali
14 mu 'gulu. [g] Nga Musa bweyawanika omusota mu 'dūngu, bwekityo Nomwāna womuntu kimugwānira
15 okuwanikibwa: buli muntu yena amu'kiriza [i] abēre nobulamu obuta-'gwāwo muye.
16 [k] Kubanga Katonda bweyayagala ensi bwati, nokuwayo nāwayo Omwānawe eyazālibwa omu ye'ka, buli muntu yena amu'kiriza aleme okubula, naye abēre nobulamu obu-
17 ta'gwāwo. [l] Kubanga Katonda teyatuma Mwānawe munsi, okusalira ensi omusūngo; naye ensi erokokere kuye. [m] Amu'kiriza tegumusinga:
18 atamu'kiriza gumaze okumusinga, kubanga ta'kiri'za linya lya Mwāna eyazālibwa omu ye'ka owa Ka-
19 tonda. Guno gwe musūngo kubanga [n] omusana gu'ze munsi, abantu nebagala enzikiza okukira omusana; kubanga ebikolwa byā-
20 bwe byali bibi. [o] Kubanga buli muntu yena akola ebitasāna akyāwa omusana, 'sō ta'ja eri omusana, ebikolwabye bireme okunenyezebwa.
21 Naye akola amazima a'ja eri omusana ebikolwabye birabike nga byakolerwa mu Katonda.
22 Oluvanyuma lwekyo Isa na'ja nabaigirizwabe munsi Yebuyudaya; nālwāyo nabo, [p] nābatiza.
23 Naye Yokana yali ngabatiriza mu Enoni kumpi Nesalimu, kubanga yeri ama-'zi amangi: [r] neba'jānga, nebabati-
24 zibwānga. Kubanga [s] Yokana yali
25 nga tanatekebwa mu komera. Abaigirizwa ba Yokana Nomuyudaya nebaba nempaka, mu bigambo ebyo-

[a] Mat. 9. 33. Yok. 7. 50; 19. 39.

[b] Yok. 1. 13. Bag. 6. 15. Tit. 3. 5. Yak. 1. 18. 1 Pet. 1. 23. 1 Yok. 3. 9.

[c] Mat. 3. 5, 6. [d] Mat. 14. 3.

26 kutukuza. Neba'ja eri Yokana, ne-
bamugamba nti Labi, oli eyali nawe
emitala wa Yoludani, [f]gwewategē-
za, laba, oyo abatiza; nabantu bona
27 ba'ja gyali. Yokana na'damu nā-
gamba nti [m]Omuntu tainza kuganya
kigambo kyona wabula ngakiwere-
28 'dwa okuva mu 'gulu. 'Mwe be
nyini muli bajulirwa bānge nga na-
yogera nti [n]Si 'nze Masiya, naye
nga natumibwa kumukulembera.
29 Alina omugole yawasa: naye [o]mu-
kwāno gwoyo awasa, aimirira nga-
muwulira, asanyukira nyo e'dobozi-
rye awasi'za: kale esanyu lyānge
30 eryo litūkiri'de. Ye kimugwānira
okukula, naye 'nze okutōwala.
31 Ava mu 'gulu [p]yafuga byona;
[q]owomunsi aba wa munsi, ayogera
bya munsi: ava mu 'gulu yafuga
32 byona. [r]Kyeyalaba era kyeyawu-
lira kyategēza; 'sō tewali muntu
33 a'kiriza kutegēzakwe. A'kiri'za o-
kutegēzakwe, ngata'deko akabonc-
roke nti Katonda wa mazima. [s]Ku-
34 banga Katonda gweyatuma ayogera
bigambo bya Katonda: kubanga,
bwagaba Omwoyo, [t]tamugera.
35 [u]Kita'fe ayagala Omwāna, era ya-
36 muwa byona mu mukonogwe. [v]A-
'kiriza Omwāna alina obulamu obu-
ta'gwāwo; naye ata'kiriza Mwāna,
taliraba bulamu, naye obusūngu
bwa Katonda bubēra kuye.

4 Awo Mukama wa'fe bweyategēra
nga Abafalisayo bawuli'de nti Isa
aigiriza era nti [a]abatiza bangi oku-
2 kira Yokana, [naye Isa ye nyini
teyabatiza, wabula abaigirizwabe],
3 nāva mu Buyudaya, nāgenda Ega-
4 liraya nate. Era kyamugwānira
okuita mu Samaliya.
5 Awo nātūka mu kibuga Ekyesa-
maliya, kyebaita Sukali, ekiriranye
olusuku [b]Yakobo lweyawa omwā-
nawe Yusufu: era mwālimu olu'zi
6 lwa Yakobo. Awo Isa yali akōye
olugendo, nāmala gatūlirawo ku lu-
7 'zi, obu'de nga sawa mukāga. Omu-
kazi Omusamaliya na'ja okusnea
ama'zi: Isa nāmugamba nti Mpa
8 nywe. Kubanga abaigirizwabe bā-
li bagenze mu kibuga okugula e'me-
9 re. Awo omukazi Omusamaliya nā-
mugamba nti 'Gwe Omuyudaya,
kiki ekikusabya okunywa eri 'nze
omukazi Omusamaliya? [Kubanga
[c]Abayudaya tebātabagana na Ba-
10 samaliya.] Isa na'damu nāmuga-
mba nti Singa oba'de omanyi eki-
rabo kya Katonda noyo akuganba
nti Mpa nywe bwāli, 'gwe wandi-
musabye, naye yandikuwa'de [d]ama-
11 'zi amalamu. Omukazi nāmuga-
mba nti Sebo, tolina kya kusenya,
nolu'zi luwānvu: kale o'gya wa a-
12 ma'zi ago amalamu? 'Gwoli mu-
kulu okukira jaja'fe Yakobo, eyatu-
wa olu'zi luno, eyanywangamu ye
13 nabānabe nensoloze? Isa na'damu
nāmugamba nti Buli muntu yena
anywa ama'zi gano enyōnta erimu-
14 lūma nate: naye [e]anywa ama'zi
ago 'nze gendimuwa enyōnta teri-
mulūmira dala emirembe gyona; na-
ye ama'zi gendimuwa [f]ganāfūkānga
mundaye ensulo yama'zi nga gaku-
lukuta okutūka ku bulamu obuta-
15 'gwāwo. [g]Omukazi nāmugamba
nti Sebo, mpa ama'zi ago, enyōnta
ereme oku'nūmānga, newakuba'de
16 oku'ja wano ewala okusenānga. Isa
nāmugamba nti Genda oite 'balo,
17 okomewo wano. Omukazi na'damu
nāmugamba nti Sirina 'baze. Isa
nāmugamba nti Oyoge'de bulūngi
18 nti Sirina 'baze; kubanga walina
ba'balo batāno, naye gwolina kaka-
no si 'balo: ekyo kyoyoge'de mazi-
19 ma. Omukazi nāmugamba nti Se-
20 bo, ndaba nti oli na'bi. Bajaja'fe
bāsinizizānga [h]ku lusozi luno; na-
'mwe mugamba nti [i]Yerusalemi
kye kifo ekigwāna okusinzizānga-
21 mu. Isa nāmugamba nti Omukyā-
la, nzi'kiriza, ekisēra ki'ja [j]kyeba-
talisinzizāngamu Kita'fe ku lusozi
luno newakuba'de mu Yerusalemi.
22 'Mwe [m]musinza kyemutamanyi;
'fe tusinza kyetumanyi; kubanga
[n]obulokozi buva mu Bayudaya.
23 Naye ekisēra ki'ja, era kitūse, aba-
sinza amazima lwebanāsinzizānga
Kita'fe mu mwoyo namazima: ku-
banga Kita'fe anonya abali ngābo
24 okubēra abokumusinzānga. Kato-
nda gwe Mwoyo: nābo abamusin-
za kibagwānira okusinzizānga mu
25 mwoyo namazima. Omukazi nā-
muganba nti 'Manyi nga Masiya
a'ja gwebaita Eyafukibwako ama-
futa: ye bwali'ja alitubūlira ebiga-
26 mbo byona. Isa nāmugamba nti
'Nze 'nzuno [o]ayogera nāwe.
27 Amangwāgo abaigirizwabe neba-
'ja; nebewunya kubanga aba'de a-
yogera nomukazi: naye tewali mu-
ntu eyagamba nti Ononya ki? oba
28 nti Kiki ekikwogeza naye? Awo
omukazi nāleka ensuwaye, nāgenda
29 mu kibuga, nābūlira abantu nti Mu-
'je mulabe omuntu ang'ambye bye-
30 nakolānga byona: oyo Masiya? Ne-
31 bava mu kibuga, neba'ja gyali. Na-
ye abaigirizwa bāli nga bamwegairi-
32 ra nga bagamba nti Labi, lya. Naye
nābagamba nti Nina ekyokulya kye-
33 ndya kyemutamanyi. Awo abaigi-
rizwa nebogera bo'ka na bo'ka nti
Waliwo omuntu amulete'de ekyoku-
34 lya? Isa nābagamba nti [p]Ekyoku-
lya kyānge kwe kukolānga eyantu-
ma byayagala nokutūkiriza omuli-
35 mugwe. 'Mwe temwogera nti Esi-
ga'deyo emyezi ena okukūngula ku-

[f] Yok. 1. 34.
[m] 1 Kol. 4. 7.
[n] Yok. 1. 20, 27.
[o] Lu. 5. 1.
[p] Mat. 28. 18. Bal. 9. 5.
[q] 1 Kol. 15. 47. Bef. 1. 21. Baf. 2. 9.
[r] Yok. 8. 26; 15. 15.
[s] Yok. 7. 16.
[t] Yok. 1. 16.
[u] Mat. 11. 27; 28. 18.
[v] Kah. 2. 4. Yok. 1. 12; 6. 47. Bal. 1. 17. 1 Yok. 5. 10.
[a] Yok. 3. 22-26.
[b] Luk. 33. 19; 48. 22. Yos. 24. 32.
[c] 2 Basek. 17. 24. Luk. 9. 52, 53.
[d] Is. 12. 3; 44. 3. Yer. 2. 13. Zek. 13. 1; 14. 8.
[e] Yok. 6. 35, 58.
[f] Yok. 7. 38.
[g] Yok. 6. 34; 17. 2, 3. Bal. 6. 23. 1 Yok. 5. 20.
[h] Balam. 9. 7.
[i] Ma. 12. 5, 11. 1 Basek. 9. 3. 2 Byom. 7. 12.
[j] Mala. 1. 11. 1 Tim. 2. 8.
[m] 2 Basek. 17. 29.
[n] Is. 2. 3. Luk 24. 47. Bal. 9. 4, 5.
[o] Mat. 26. 63, 64. Ma'k. 14. 61, 62. Yok. 9. 37.
[p] Yob. 23. 12. Yok. 6. 38; 17. 4; 19. 30.

lyoke kutūke? Laba, mbagamba nti Muimuse amaso mulabe enimiro nga [r]zimaze okutukula okukūngulibwa.
[r] Mat. 9. 37. Luk. 10. 2.
36 [s]Akūngula awebwa empēra, akung'a nya ebibala olwobulamu obuta'gwāwo; asiga nakūngula basanyukire
[s] Dan. 12. 3.
37 wamu. Kubanga ekigambo kino bwekiri bwekityo ekyamazima nti Asiga mulala, nakūngula mulala.
38 'Nze nabatuma okukūngula kyemutākolerānga mirimu: abalala bākola emirimu, na'mwe muingi'de emirimu gyābwe.
39 Abomukibuga omwo Abasamaliya bangi kubo abāmu'kiriza olwekigambo kyomukazi, eyategēza nti Ang'a-
40 mbye byenakolānga byona. Awo Abasamaliya bwebātūka wāli nebamwegairira abēre nabo: nāsulayo e-
41 naku biri. Bangi nyo nebeyongera
42 oku'kiriza olwekigambokye, nebagamba omukazi nti Kakano tetu'kiri'za lwa kwogerakwo: kubanga twewuliri'de 'fe'ka, nokutegēra tutege'de nga mazima ono ye Mulokozi wensi.
43 Enaku ezo ebiri bwezaitawo, nā-
44 vayo nāgenda Egaliraya. Kubanga [t]Isa ye nyini yategēza nti Na'bi
[t] Mat. 13. 57.
45 munsi yewābwe tebamu'sāmu kitibwa. Awo bweyatūka Egaliraya, Abagaliraya nebamusembeza, [u]bwebūlaba byona byeyakolera Eyerusalemi ku mbaga: [w]kubanga nabo
[u] Yok. 2. 23; 3. 2.
[w] Ma. 16. 16.
46 bāgenda ku mbaga.
Awo na'ja nate ku Kana Ekyegaliraya, [y]mweyafūlira ama'zi omwenge. Era yaliyo omukūngu wa kabaka, eyalina omwānawe omulenzi
[y] Yok. 2. 1, 11.
47 yali alwāli'de mu Kaperunaumu. Oyo bweyawulira nti Isa avu'de Ebuyudaya ngatūse Egaliraya, na-
48 'ja gyāli, nāmwegairira aserengete awonye omwānawe; kubanga yali ngagenda kufa. Awo Isa nāmugamba nti [z]Bwemutaliraba bubonero nebyamagero temuli'kiriza na kato-
[z] 1 Kol. 1. 22.
49 no. Omukūngu nāmugamba nti Sebo, serengeta akāna kānge nga
50 tekanaba kufa. Isa nāmugamba nti Genda; Omwānawo mulamu. Omuntu oyo na'kiriza ekigambo Isa
51 kyamugambye, nāgenda. Bweyali ngakyaserengeta, aba'dube nebamusisinkana nebogera nti omwāna-
52 we mulamu. Awo nābabūliriza esaawa mweyasūki'de. Awo nebamu-gamba nti Jo obu'de nga sawa ya musānuvu omusu'ja negumunwonako.
53 Awo kitāwe nātegēra nti mu sawa eyo Isa mweyamugambira nti Omwānawo mulamu: ye na'kiriza ne-
54 nyumbaye yona. Kano ke kabonero akokubiri nate Isa keyakola bweyava Ebuyudava oku'ja Egaliraya.

5 Oluvanyuma lwebyo [a]newaba embaga Yabayudaya; Isa nāyāmbuka ku Yerusalemi.
[a] Lev. 23. 2. Ma. 16. 1. Yok. 2. 13.

2 Naye mu Yerusalemi awali [b](omulyāngo) gwendiga wāliwo ekidiba, kyebāita mu Lwebulaniya Besesuda, nga kiriko ebigūngo bitāno.
3 Mwebyo mwagalamirāngamu ekibīna kyabalwa'de, abazibe bamaso, a-
5 balema, abakōzimbye. Newabawo omuntu eyali nendwa'de (nga yakamala) emyāka amakumi asatu mu
6 munāna. Isa bweyalaba oyo ngagalami'de, nātegēra nga yakamala enaku nyingi, nāmugamba nti Oya-
7 gala okuba omulamu? Omulwa'de nāmu'damu nti Sebo, sirina muntu ansūla mu kidiba ama'zi wegeserera: 'nze wenji'jira, omulala ngansose oku'kamu.
8 Isa nāmugamba nti Golokoka, wetike ekitandakyo, ota-
9 mbule. Amangwāgo omuntu nāba mulamu neyetika ekitandakye, nātambula.
10 Naye olunaku olwo lwali lwa sabiti. Awo Abayudaya nebamugamba oyo awonyezebwa nti Lero sabiti, [c]muzizo 'gwe okwetika ekita-
11 ndakyo. Naye nāba'damu nti Oli amponye'za ye yang'ambye nti We-
12 tike ekitandakyo otambule. Nebamubūza nti Omuntu oyo yāni eyakugambye nti Wetike otambule?
13 Naye eyawonye nga tamanyi bwali; kubanga Isa yali yegende'de, abantu abāli mu kifo kiri nga bangi.
14 Oluvanyuma lwebyo Isa nāmulaba mu yekalu, nāmugamba nti Laba, oli mulamu: [d]toyōnōnānga nate, ekigambo ekisinga obubi kireme'o-
15 kukubako. Omuntu oyo nāgenda nābūlira Abayudaya nti Isa ye ya-
16 mponya. Awo Abayudaya kyebāva bai'ganya Isa kubanga yakolera e-
17 byo ku sabiti. Naye Isa nāba'damu nti Kitānge akola okutūsa kakano,
18 nānge nkola. Awo Abayudaya kyebāva beyongera okusala amagezi okumu'ta kubanga tasobe'za sabiti yo'ka, era naye yaita Katonda kitāwe ye, [e]nga yenkanyankanya ne Katonda.
19 Awo Isa na'damu nābagamba nti Dala dala mbagamba nti Omwāna taīnza ye'ka kukola kintu, bwatalabira ku Kitāwe ngakola: kubanga ye byakola byona, Nomwāna byako-
20 la bwatyo. Kubanga Kitānge ayagala Omwāna, amulaga byona byakola ye nyini; era alimulaga emirimu eminene egisinga egyo 'mwe
21 mwewunye. Kubanga Kitānge bwagūkiza abafu nābawa obulamu, /bwatyo Nomwāna abawa obulamu
22 bona bayagala okuwa. Kubanga Kitānge nokusala tasalira muntu musāngo, naye [g]yawa Omwāna (oku-
23 sala) omusāngo gwona; bona ba'sēngamu Omwāna ekitībwa, nga bweba'sāmu Kitānge ekitībwa. Ata'sāmu Mwāna kitibwa, nga ta'sāmu ki-
[b] Nek. 3. 1; 12. 39.
[c] Kuv. 20. 10. Nek. 13. 19 Yer. 17. 21 neb.
[d] Mat. 12. 45.
[e] Yok. 10. 30, 33. Baf. 2. 6.
[f] Luk. 7. 14; [g] 5. 54. Yok. 11. 25, 43.
[g] Mat. 11. 27.

24 tibwa Kitāwe eyamutuma. Dala dala mbagamba nti [c]Awulira ekigambo kyānge, na'kiriza oyo eyantuma, alina obulamu obuta'gwāwo, 'sō tali'ja mu musāngo, [k]naye ngavu'de mu
25 knfa okutūka mu bulamu. Dala dala mbagamba nti Ekisēra ki'ja era wekiri kakano [l]abafu lwebaliwulira e'dobozi Lyomwāna wa Katonda, nābo abaliwulira baliba balamu.
26 Kuba nga Kitānge bwalina obulamu muye, bwatyo bweyawa Omwāna
27 okuba nobulamu muye; era yamuwa obuīnza okusala omusāngo, [m]kubanga ye Mwāna womuntu.
28 Temwewunya ekyo: kubanga ekisēra ki'ja bona abali mu ntāna lwebaliwulira e'dobozirye, [n]nebavamu;
29 [o]abo abākolānga ebirūngi balizūki rira obulamu; nabo abākolānga ebitasāna balizūkirira omusāngo.
30 'Nze siīnza kukola kintu kubwānge: nga bwempulira, bwensala: nomusāngo gwensala gwa nsōnga; [p]kubanga sinonya byenjagala 'nze,
31 wabula eyantuma byayagala. Bwenetegēza ebyānge 'nze, okutegēza
32 kwānge si kwa mazima. [r]Waliwo omulala ategēza ebyānge; nānge 'manyi nti ebyānge byategēza bya
33 mazima. 'Mwe mwatumira Yokana
34 [s]naye nātegēza amazima. Naye okutegēza kwomuntu siku'kiriza 'nze: naye njogera ebyo 'mwe mulokoke.
35 Oyo yali tabāza eyāka, emasamasa, na'mwe mwayagala ekisēra kitono okusanyukira okutangālakwe.
36 [t]Naye okutegēza kwenina kwe kukulu okusinga okwa Yokana: kubanga emirimu Kitānge gyeyampa o kutūkiriza, [u]emirimu gye nyini gyenkola, gye gitegēza ebyānge nga Ki-
37 tānge ye yantuma. Era Kitānge eyantuma oyo [w]ye yategēza ebyānge. Temwawulira'dobozirye na katono, [x]newakuba'de okulaba ekifa-
38 nanyikye. 'Sō temulina kigambokye nga kibēra mu'mwe: kubanga oyo
39 gweyatuma temumu'kiriza. [z]Munonya mu byawandikibwa, kubanga 'mwe mulowōza nti mubyo mulina obulamu obuta'gwāwo; [a]nebyo bye
40 bitegēza ebyānge; era [b]temwagala
41 ku'ja gyendi okubēra nobulamu. Si-
42 webwa bantu kitibwa. Naye mbatege'de 'mwe ngokwagala kwa Ka-
43 tonda tekubalimu. 'Nze na'ja mu linya lya Kitānge, naye temunsembeza; omulala bwali'ja mu linya-
44 lye kubulwe nulimusembeza. 'Mwe muīnza mutya oku'kiriza bwemwagala okuwebwa ekitībwa 'mwe'ka na 'mwe'ka nemutanonya kitibwa eki-
45 va eri Katonda ali omu ye'ka? Temulowōza nti 'nze ndibalōpa eri Kitānge: gyāli abalōpa, ye Musa
46 gwemusūbira. Kuba singa mu'kiri'za Musa, nānge mwandinzi'kiri-
'za; [c]kubanga yampandikira 'nze.
47 Naye bwemuta'kiriza oyo byeyawandika, muli'kiriza mutya ebigambo byānge?

6 Oluvanyuma [a]lwebyo Isa nāgenda emitala wenyanja Eyegaliraya
2 Eyetiberiya. Ekibīna ekinene nekimugoberera kubanga bālaba obu-
3 bonero bweyakola ku balwa'de. Isa nālinya ku lusozi nātūla eyo nabai-
4 girizwabe. [b]Nokuitako, embaga Yabayudaya, kwali kunātera okutū-
5 ka. [c]Awo Isa nāimusa amaso, nālaba ekibīna ekinene nga ki'ja gyāli, nāgamba Firipo nti Tunāgula
6 wa e'mere, bano gyebanālya? Yayogera atyo kumukema, ngamanyi
7 ye'ka kyagenda okukola. Firipo nāmu'damu nti E'mere (egulibwa) dinali ebikumi ebibiri tebabune, buli
8 muntu okulyako akatono. Omu ku baigirizwabe, ye Andereya mu-
9 ganda wa Simoni Petero, nāmuganmba nti Waliwo omulenzi wano alina emigāti etāno egya sayiri nebyenyanja bibiri; naye bino binābagasa ki abenkani'de awo obungi?
10 Isa nāgamba nti Mutūze abantu. Era wāliwo esubi lingi mu kifo ekyo. Awo abasaja nebatūla, omu-
11 wendo ngenkumi tāno. Awo Isa nātōla emigāti; neyebaza; nāgabira bali abatu'de; nebyenyanja bwatyo
12 nga bwebāyagala. Bweba'kuta nāgamba abaigirizwabe nti Mukung'anye obukunkumuka obusiga'dewo,
13 waleme okubula ekintu. Awo nebabukung'anya neba'juza ebi'bo kumi na bibiri nobukunkumuka obwemigāti etāno egya sayiri, bali abālya
14 bwebālemwa. Awo abantu bwebālaba akabonero keyakola, nebagamba nti Mazima ono ye [d]na'bi oyo a'ja munsi.
15 Awo Isa bweyategēra nga bagenda oku'ja okumukwata, bamfūle kabaka, na'dayo nate ku lusozi ye-'ka.
16 [e]Naye obu'de bwebwawungēra, abaigirizwabe nebaserengetā ku
17 nyanja; nebasābala mu lyāto, bāli bawunguka enyanja (okugenda) Ekaperunaumu. Nobu'de bwali buzibye 'sōnga ne Isa tanaba kutūka
18 gyebāli. Enyanja nesikūka, omu-
19 yaga mungi nga gukūnta. Awo bwebāmala okuvuga esutadyo ngamakumi abiri mu tāno, oba makumi asatu, nebalaba Isa ngatambulira ku nyanja, ngasemberera eryāto;
20 nebatya. Naye nābagamba nti 'Nze
21 'nzuno, temutya. Awo neba'kiriza okumuingiza mu lyāto; amangwāgo eryāto nerigoba ku 'tale gyebāli bagenda.
22 Olunaku olwoknbiri, ekibīna ekyali kiīmiri'de emitala wenyanja

[c] Luk.3.15; 12. 3; 18. 18; 22. 18; 49. 10. Ma. 18. 15, 18. Yok. 1. 45.
[d] Mat. 14. 15. Ma'k.6.35. Luk. 9. 10, 12.
[e] Mat. 14. 23. Ma'k.6.47.

[f] Yok. 3. 16, 18.
[k] 1 Yok. 3. 14.
[l] Bef. 2. 1, 5; 5. 14. Bak. 2. 13.
[m] Dan. 7. 13, 14.
[n] Is 26 19. 1 Kol. 15. 52. 1 Bas. 4.16. [o] Dan.12.2. Mat. 25. 32, 33, 46.
[p] Mat. 26. 39. Yok. 4. 34.
[r] Mat.3.17.
[s] Yok.1.19.
[t] 1Yok.5.9.
[u] Yok. 3. 2.
[w] Mat. 3. 17.
[x] Yok.1.18.
[z] Is. 8. 20; 34. 16. Luk.16 29.
[a] Ma. 18. 15, 18. Luk.24.27. Yok. 1. 45.
[b] Yok.1.11.

bwebālaba nga teriyo lyāto dala, wabula erimu, era nga pe Isa tasāba'de wamu mu lyāto nabaigirizwabe, naye abaigirizwabe nga bagenda
23 bo'ka, [naye amāto amalala gāva Etiberiya nga gagoba kumpi negyebalīra emigāti Mukama wa'fe bweyamala okwebaza]: awo ekibīna
24 bwebālaba nga Isa taliyo, newakuba'de abaigirizwabe, bo be nyini nebasābala mu māto gali neba'ja Ekaperunaumu, nga banonya Isa.
25 Bwebāmulabira emitala wenyanja nebamugamba nti Labi, o'ze di wa-
26 no? Isa nāba'damu nāgamba nti Dala dala mbagamba nti Mu'nonya si kubanga mwalaba obubonero naye kubanga mwalya ku migāti nemu-
27 'kuta. Temukolerera kya kulya eki-
f Yok. 4. 14. 'gwāwo naye *f* ekyokulya ekirwāwo okutūka ku bulamu obuta'gwāwo. Omwāna womuntu kyalibawa: *g* kubanga Kita'fe ye Katonda amu'si'zako oyo akabonero. Awo nebamuga-
28 mba nti Tugire tutya okukola emiri-
29 mu gya Katonda? Isa na'damu nābagamba nti *h* Guno gwe mulimu gwa
h 1 Yok. 3. 23. Katonda, oku'kiriza oyo gweyatuma.
30 Awo nebamugamba nti Kale kabonero ki 'gwe kokola, tulabe, tuku'ki-
31 rize? okola mulimu ki? *k* Bajaja
k Kuv. 16. 15. Kubal. 11. 7. Nek. 9. 15. 1 Kol. 10. 3. *l* Zab. 78. 24, 25. ba'fe bālirānga emanu mu 'dūngu; nga bwekyawandikibwa nti *l* Yabawa e'mere okulya eyava mu 'gulu.
32 Awo Isa nābagamba nti Dala dala mbagamba nti Musa siye yabawa e'mere eyava mu'gulu; naye Kitānge yabawa e'mere eyamazima eva
33 mu 'gulu. Kubanga e'mere ya Katonda yeyo eva mu 'gulu eretera
m Yok. 4. 15. 34 Ensi obulamu. *m* Awo nebamugamba nti Mukama wa'fe, tuwēnga
n Yok. 4. 14; 7. 37. 35 bulijo e'mere eyo. Isa nābagamba nti 'Nze 'mere eyobulamu: *n* a'ja gyendi enjala terimulūma, anzi'kiriza enyōnta terimulūma na katono.
36 Naye nabagamba nti mundabye,
37 era temu'kiri'za. Buli Kitānge gwampa, ali'ja gyendi: *o* a'ja gyendi
o Yok. 10. 28, 29. *p* 1 Tim. 2. 19. 1 Yok. 2. 19. *p* Mat. 28. 39. 38 sirimugobera bwēru na katono. Kubanga *p* sava mu 'gulu kukola kyenjagala 'nze, wabula oli eyantuma
39 kyayagala. Eyantuma kyayagala
r Yok. 10. 28; 17. 12; 18. 9. kino *r* nu bona beyampa aleme okumbula nomu naye 'muzūkirize ku
40 lunaku olwenkomerero. Kubanga Kitānge kyayagala kye kino buli muntu yena alaba Omwāna nāmu-'kiriza abe nobulamu obuta'gwāwo; nānge ndimuzūkiza ku lunaku olwenkomerero.
41 Awo Abayudaya nebamwemulugunyira kubanga yagamba nti 'Nze
42 'mere eyava mu 'gulu. Nebagamba
s Mat. 13. 55. Ma'k. 6. 3. Luk. 4. 22. nti *s* Ono siye Isa omwāna wa Yusufu, gwetumanyiko kitāwe ne nyina? kakano agamba atya nti Nava
43 mu 'gulu? Isa na'damu nābaga-
mba nti Temwemulugunya 'mwe'ka
44 na 'mwe'ka. *t* Tewali ainza ku'ja
t Lu. 1. 4. gyendi Kitānge eyantuma bwatamuwalula; nānge ndimuzūkiriza
45 ku lunaku olwenkomerero. *u* Kyawandikibwa mu bana'bi nti Ne bona baliigirizibwa Katonda. Buli eyawulira eri Kitānge nāiga, a'ja gye-
46 ndi. *v* Si kubanga wāliwo omuntu eyali alabye ku Kitānge, *y* wabula eyava eri Katonda, oyo ye yalaba
47 Kitānge. Dala dala mbagamba nti
z A'kiriza alina obulamu obuta'gwā-
48, 49 wo. 'Nzo 'mere eyobulamu. Bajaja ba'mwe bālirānga emanu mu
50 'dūngu, nebafa. Eno ye 'mere eva mu 'gulu, omuntu agiryeko, aleme
51 okufa. 'Nze 'mere enamu eyava mu 'gulu: omuntu bwalya ku 'mere eno aliba mulamu emirembe nemirembe: era *a* e'mere gyendigaba gwe mubiri gwānge, olwobulamu Bwensi.
52 Awo Abayudaya nebawakana bo'ka na bo'ka, nga bagamba nti Ono
53 ainza atya okutuwa omubirigwe okugulya; awo Isa nābagamba nti Dala dala mbagamba nti *b* Bwemutalya mubiri gwa Mwāna wa muntu nemunywa omusaigwe, temulina
54 bulamu mu'mwe. Agāya omubiri gwānge, era anywa omusai gwānge alina obulamu obuta'gwāwo; nānge ndimuzūkiriza ku lunaku olwenko-
55 merero. Kubanga omubiri gwānge kye kyokulya dala, nomusai gwānge
56 kye kyokunywa dala. Agāya omubiri gwānge, era anywa omusai gwānge, *c* abēra mu'nze, nānge mu-
57 ye. Nga Kitānge omulamu bweyantuma, nānge bwendi omulamu kubwa Kitānge; bwatyo angāya yaliba
58 omulamu kubwānge. Eno ye 'mere eyava mu 'gulu: si nga bajaja bwebālya nebafa: agāya e'mere eno aliba mulamu emirembe nemirembe.
59 Ebyo yabyogerera mu kung'aniro ngaigiriza mu Kaperunaumu.
60 Awo bangi abomubaigirizwabe bwebāwulira nebagamba nti Ekigambo ekyo kizibu; āni ainza okuki-
61 wulira? Naye Isa bweyamanya mundaye nti abaigirizwabe bemulugunyira kino, nābagamba nti Kino ki-
62 basita'za? kale *d* kiriba kitya bwe-
d Ma'k. 16. 19. muliraba Omwāna womuntu ngali-
63 nya gyeyali oluberyeberye? *e* Omwoyo gwe guleta obulamu; omubiri teguliko kyegugasa: ebigambo bye-
e 2 Kol. 3. 6. mbagambye gwe mwoyo, bwe bula-
64 mu. Naye waliwo abalala mu'mwe abata'kiriza. Kubanga Isa yamanya okuva ku luberyeberye abata-'kiriza bwebāli, era nagenda okumu-
65 lyāmu olukwe bwali. Nāgamba nti Kyenvu'de mbagamba nti Tewali ainza ku'ja gyendi bwatakiwebwa Kitānge.

66 Abokubaigirizwabe bangi kyebāva begendera, neba'dayo enyuma, ne-
67 batatambulira wamu naye nate. Awo Isa nāgamba ekumi nababiri nti Era na'mwe mwagala okwege-
68 ndera? Simoni Petero nāmu'damu nti Mukama wa'fe, tunegendera eri āni? Olina ebigambo ebyobulamu
69 obuta'gwāwo. Na'fe tu'kiri'za netutegēra nga 'gwoli mutukuvu wa
70 Katonda. Isa nāba'damu nti Si 'nze nabalōnda 'mwe ekumi nababiri, era omu ku'mwe ye setani?
71 Yayogera ku Yuda (omwāna) wa Simoni Isukalyoti, kubanga ye yali agenda okumulyāmu olukwe, yomu ku kumi nababiri.

7 Oluvanyuma lwebyo Isa nātambula mu Galiraya: kubanga teyayagala kutambula mu Buyndaya
2 kubanga Abayudaya bāli basala amagezi okumu'ta. Naye embaga Yabayudaya yali enātera okuntūka, ye
3 yensīsira. Awo bagandabe nebamugamba nti Va wano, ogende Ebuyudaya, abaigirizwabo nabo balabe
4 emirimugyo gyokola. Kubanga tewali akolera kigambo mu kyāma naye ye nyini ngayagala okulabika olwātu. Bwokola ebyo, weyoleke
5 eri Ensi. Kubanga ne bagandabe
6 tebāmu'kiriza. Awo Isa nābagamba nti Ekisēra kyānge tekinaba kutūka; naye ekisēra kya'mwe enaku
7 zona kibērawo nga kyetesetese. Ensi teinza kukyāwa 'mwe; naye ekyāwa 'nze, kubanga 'nze ntegēza ebyayo nti emirimu gyayo mibi.
8 'Mwe mwāmbuke ku mbaga: 'nze sinaba kwāmbuka ku mbaga eno; kubanga ekisēra kyānge tekinaba
9 kutūkirizibwa. Bweyamala okubagamba ebyo nāsigala Egaliraya.
10 Naye bagandabe bwebāmala okwāmbuka ku mbaga, naye nāyambuka, si lwātu, naye nga mu kyā
11 ma. Awo Abayudaya nebamunonya mu mbaga, nebagamba nti Oli
12 aliru'dawa? Newaba okwemulugunya kungi mu bibīna. Abalala nebagamba kuye nti Mulūngi; abalala nebagamba nti Ne'da, naye akyā-
13 mya ekibīna. Naye tewali eyamwogerako olwātu kubanga bātya Abayudaya.
14 Awo mu mbaga wakati Isa nāyā-
15 mbuka ku yekalu, nāigiriza. Abayudaya nebewunya nebagamba nti Ono amanya atya okusoma nga ta-
16 naiga? Awo Isa nāba'damu nāgamba nti Okuigiriza kwānge si kwā-
17 nge, naye kwoli eyantuma. Omuntu bwayagala okukola oli byayagala, alitegēra oknigiriza kuno obanga kwava eri Katonda, obanga 'nze njo-
18 gera bya magezi gānge. Ayogera ebyamagezige, anonya ekitībwakye ye: naye anonya ekitibwa kyoyo eyamutuma, oyo wa mazima, so obutali butūkirivu tebuli muye.
19 Musa teyabawa matēka, 'sō mu-
'mwe tewali akwata amatēka? Mu-
20 salira ki amagezi okumzi'ta? Ekibīna neba'damu nti Olina omuzimu: āni asala amagezi okuku'ta?
21 Isa na'damu nāgamba nti Nakola omulimu gumu, na'mwe 'mwena
22 mwewunya. Musa kyeyava abawa okukomola [si kubanga kwa Musa naye kwa bajaja]; ne ku sabiti mu-
23 komola omuntu. Omuntu bwakomolebwa ku sabiti, amatēka ga Musa galeme okusoba; munsunguwalira kubanga nafūla omuntu omula-
24 mu dala ku sabiti? Temusalānga musāngo gwa maso, naye musalēnga omusāngo ogwensonga.
25 Awo abamu abomu Yerusalemi nebagamba nti Gwebanonya oku'ta
26 siye wuno? Naye, laba, ayogera lwātu, 'sō tebaliko kyebamugamba. Abakulu bamanyi'de dala ngono ye
27 Masiya? Naye ono tumanyi gyava: naye Masiya bwa'ja, tewali atēgēra gyava. Awo Isa nāyogerera wa'gulu mu yekalu ngaigiriza nāgamba nti 'Nze mu'manyi. era ne gyenva mumanyiyo; nānge sa'ja kubwānge 'nze'ka, naye oli eyantuma
29 ye wa mazima, gwemutamanyi
30 'mwe. 'Nze 'mumanyi; kubanga nava gyali naye ye yantuma. Awo bali nebasala amagezi okumukwata, naye tewāli eyamutekako omukono, kubanga ekisērakye kyali nga tekinaba kntūka. Naye bangi abomukibīna nebamu'kiriza; nebagamba nti
31 Masiya bwali'ja, alikola obubonero bungi okusinga ono bweyakola? Abafalisayo nebawulira ekibīna nga bamwemulugunyira bwebatyo; bakabona abakulu Nabafalisayo neba-
32 tuma abambowa okumukwata. Awo Isa nāgamba nti Esiga'deyo e'bānga tono nga nkyali na'mwe, ni-
33 ng'enda gyāli eyantuma. Mull-
'nonya, 'sō temulindaba; era gyendi,
34 'mwe temuīnza ku'jayo. Awo Abayndaya nebogeragana bo'ka na bo-'ka nti Ono ayagala okugenda wa, 'fe gyetutalimulabira? Ayagala kugenda eri abo abāsāsāna mu Bayo-
35 nani, aigirize Abayonani? Kigambo ki ekyo kyagamba nti Muli'nonya, 'sō temulindaba; era gyendi, 'mwe
36 temuīnza ku'jayo?
37 Naye ku lunaku olwenkomerero, lwe lukulu olwembaga, Isa yaimiriraa nāyogerera wa'gulu, nāgamba nti Omuntu bwalūmwa enyōnta, a'je
38 gyendi anywe. A'kiriza 'nze, ngekyawandikibwa bwekigamba nti emi'ga gyama'zi amalamu girifuluma
39 mu lubutolwe. Ekyo yakyogera ku Mwoyo, gwebāli bagenda okuwebwa

[a] Kuv.24.3. Ma. 33. 4. Yok. 1. 17. Bik. 7. 38.
[b] Lev. 12.3.
[c] Lub. 17. 10.
[d] Yok. 5. 8, 9, 16.
[e] Ma. 1. 16, 17. Nge. 24.23.
[f] Mat. 16. 18.
[g] Luk.6.13. Yok.13.27.
[h] Yok. 5. 16, 18.
[i] Lev. 23. 34.
[k] Mat. 12. 46.
[l] Yok. 18. 19.
[m] Yok.3.19.
[n] Yok.3.11.
[o] Mat. 13. 55.
[p] Yok. 13. 33; 16. 16.
[q] Kos. 5. 6.
[r] Lev. 23. 36.
[s] Is. 55. 1. Kub. 22. 17.
[t] Ma. 18. 15.
[u] Nge.18.4. Is. 12. 3; 44. 3. Yok. 4. 14.
[v] Is. 44. 3. Yo. 2. 28. Yok. 16 7. Bik. 2. 17, 33, 38.
[w] Yok. 12. 42.

abamu'kiriza; kubanga Omwoyo ya-
li tanaba (kugabibwa); kubanga Isa
40 yali tanaba kugulumizibwa. Awo
abomukibīna bwebāwulira ebiga-
mbo ebyo nebagamba nti Mazima,
41 [z] ono ye na'bi oli. Abalala nebaga-
mba nti Ono ye Masiya. Naye aba-
lala nebagamba nti Ne'da, Masiya
42 ava [a] mu Galiraya? [b] Ekyawandi-
kibwa tekigamba nti Masiya ava mu
za'de lya Daudi, mu Besirekemu,
43 [c] embuga Daudi mweyali? Bwekī-
tyo newabawo okwāwukana mu ki-
44 bīna kululwe. Abalala nebagala
okumukwata, naye tewali eyamu-
'sāko emikono.
45 Awo abambowa neba'dayo eri ba-
kabona abakulu Nabafalisayo; nābo
nebabagamba nti Ekibalobe'de ki
46 okumuleta? Abambowa neba'da-
mu nti Tewali muntu eyali ayoge-
47 'de bwatyo. Awo Abafalisayo neba-
ba'damu nti Era na'mwe abakyāmi-
48 'za? [d] Aluwa mu bakulu eyamu'ki-
49 riza, obanga mu Bafalisayo? Naye
ekibīna kino abatategēra matēka ba-
50 kolimi'dwa. Nikodemo [e] (ye ya'ja
gyali e'da, ye mu'nābwe) nābaga-
51 mba nti Ye ∕mpisa ya'fe okusalira
omuntu omusāngo nga tebanawuli-
ra bigambobye nokutegēra kyakoze?
52 Neba'damu nebamugamba nti Nāwe
wava Galiraya? Nonya, olabe [f] nga
na'bi tava mu Galiraya.

8 [Buli muntu na'dayo e'ka: naye
Isa nāgenda ku lusozi olwa Zeitu-
2 ni. Nākēra mu makya na'ja nate
mu yekalu, abantu bona neba'ja
3 gyali; nātūla, nābaigiriza. Abawa-
ndisi Nabafalisayo nebaleta omuka-
4 zi gwebaku'te ngayenda; nebamu'sā
wakati, nebamugamba nti Omuigi-
riza, omukazi ono bamuku'te ngaye-
5 nda bamusisinkaniri'za. [a] Naye mu
matēka Musa yatulagira okubaku-
bānga amainja (abakola) bwebatyo:
6 kale 'gwe oyogera otya kuye? Bā-
yogera bati nga bamukema, babe ne-
kigambo kyebanāmulōpa. Naye Isa
nākutaina, nāwandika nengalo ku
7 'taka. Naye bwebāyongera okumu-
būza, neyegolola nābagamba nti
[b] Mu'na'mwe atayōnōnāngako, aso-
8 ke okumukuba e'jinja. Nākutama
nate, nāwandika nengalo ku 'taka.
9 Nabo bwebāwulira nebafuluma e-
bwēru musōlesōle, abaka'de be bā-
soka, okutūsa ku benkomerero: Isa
nāsigalawo ye'ka, nomukazi weyali
10 wakati. Isa neyegolola, nāmuga-
mba nti Omukyāla, ba'ze wa? te-
11 wali asaze okukusinga? Naye nā-
gamba nti Mpawo muntu, Mukama
wānge. Isa nāgamba nti [c] Nānge
sisala kukusinga: genda; okusoka
lero toyōnōnānga lwa kubiri.]

12 Awo Isa nāyogera nabo nate, nā-
gamba nti 'Nze [d] musana gwensi:
angoberera tatambulirenga mu ki-
zikiza, naye anābānga nomusana
13 ogwobulamu. Awo Abafalisayo ne-
bamugamba nti 'Gwe wetegēza we-
'ka; okutegēzakwo si kwa mazima.
14 Isa na'damu nābagamba nti Newa-
kuba'de nga netegēza 'nze'ka, oku-
tegēza kwānge kwa mazima; kuba-
nga 'manyi gyenava, negyeng'enda;
naye 'mwe temumanyi gyenva, ne-
15 wakuba'de gyeng'enda. 'Mwe mu-
sala omusāngo ngomubiri bweguli;
16 'nze [e] sisalira muntu musāngo. Na-
ye newakuba'de nga 'nze nsala omu-
sāngo, okusala kwānge kwa mazi-
ma; kubanga 'nze siri omu, naye
17 'nze ne Kitānge eyantuma. Era
naye ∕ne mu matēka ga'mwe kya-
wandikibwa nti okutegēza kwaba-
18 ntu ababiri kwa mazima. 'Nze
netegēza 'nze'ka, ne Kitānge eya-
19 ntuma ategēza ebyānge. Awo ne-
bamugamba nti Kitāwo aliru'dawa?
Isa na'damu nti 'Nze temu'manyi,
newakuba'de Kitānge. Singa mu-
'manyi 'nze, ne Kitānge mwandi-
20 mumanye. Ebigambo ebyo yabyo-
gerera [g] mu 'gwanika, bweyali ngai-
giriza mu yekalu: 'sō tewali eya-
mukwata, kubanga ekisērakye kya-
li nga tekinaba kutūka.
21 Awo nābagamba nate nti 'Nze
ng'enda, na'mwe muli'nonya, muli-
fira mu kibi kya'mwe: 'nze gye-
ng'enda, 'mwe temuinza ku'jayo.
22 Awo Abayudaya nebagamba nti
Ane'ta, kubanga agamba nti 'Nze
gyeng'enda 'mwe temuinza ku'ja-
23 yo? Nābagamba nti 'Mwe muli ba
wansi; 'nze ndi wa wa'gulu; 'mwe
muli ba munsi muno; 'nze siri wa
24 munsi muno. Kyenava mbagamba
nti Mulifira mu bibi bya'mwe. Ku-
banga [i] bwemuta'kiriza nga 'nze
wuyo, mulifira mu bibi bya'mwe.
25 Awo nebamugamba nti 'Gwāni?
Isa nābagamba nti Nga bwenabaga-
mbānga okuva ku luberyeberye.
26 Nina bingi ebyokubogerako oku-
basalira omusāngo; naye oli eya-
ntuma ye wa mazima; nānge bye-
nawulira gyali bye bibyo byenjoge-
27 ra eri Ensi. Tebātegēra ngabaga-
28 mbye ku Kita'fe. Awo Isa nāga-
mba nti [k] Bwemulimala okuwanika
Omwāna womuntu [l] nemulyoka mu-
tegēra nga'nze wuyo, 'sō'nze siriko
kyenkola kubwānge, naye nga Ki-
tānge bweyanjigiriza, bwenjogera
29 bwentyo. Noli eyantuma ali nānge;
Kitānge tandekānga 'nze'ka; [m] ku-
30 banga nkola bulijo byasīma. Bwe-
yayogera ebigambo ebyo, abantu
bangi nebamu'kiriza.
31 Awo Isa nāgamba Abayudaya
bali abāmu'kiriza nti Bwemunywē-

[z] Ma. 18. 15, 18.
[a] Yok. 1. 46. [b] Zab. 132. 11. Yer. 23. 5. Mi. 5. 2. Mat. 2. 5. Luk. 2. 4.
[c] 1 Sam. 16. 1, 4.
[d] Yok. 12. 42. Bik. 6. 7. 1 Kol. 1. 20, 26; 2. 8.
[e] Yok. 3. 2.
[f] Ma. 1. 17; 17. 8 neb; 19. 15.
[g] Is. 9. 1, 2. Mat. 4. 15.
[a] Lev. 20. 10. Ma. 22. 22.
[b] Ma. 17. 7. Bal. 2. 1.
[c] Luk. 9. 56; 12. 14. Yok. 3. 17.
[d] Yok. 1. 4.
[e] Yok. 3. 17.
[f] Ma. 17. 6; 19. 15. Mat. 18. 16. 2 Kol. 13. 1. Beb. 10. 28.
[g] Ma'k. 12. 41.
[i] Ma'k. 16. 16.
[k] Yok. 3. 14; 12. 32. [l] Bal. 1. 4.
[m] Yok. 4. 34.

rera mu kigambo kyänge, nga muli
32 baigirizwa bänge dala; era mulitegëra amazima, [m] namazima galiba-
33 füla ba 'dembe. Nebamu'damu nti 'Fe [o] tuli za'de lya Ibulaimu, 'sö tetufugibwänga muntu yena: oyogera otya 'gwe nti Mulifüka ba 'dembe? Isa näba'damu nti Dala dala
34 mbagamba nti [p] Buli muntu yena
35 akola ebibi, ye mu'du wekibi. [r] Omu'du tabërera mu nyumba mirembe na mirembe: omwäna abërera
36 emirembe nemirembe. Kale [s] Omwäna bwalibafüla abe'dembe, mu-
37 liba ba 'dembe dala. 'Manyi nti muli za'de lya Ibulaimu: naye musala amagezi okunzi'ta, kubanga
38 ekigambo kyänge tekyeyabya mu-'mwe. 'Nze njogera byenalaba eri
39 Kitänge: kale na'mwe mukola byemwawulira eri kita'mwe. Neba-'damu nebamugamba nti [t] Ibulaimu ye kita'fe. Isa näbagamba nti
40 [u] Singa muba'de bäna ba Ibulaimu, mwandikoze ebikolwa bya Ibulaimu. Naye kakano musala amagezi
41 okunzi'ta omuntu ababüli'de ebyamazima, byenawulira eri Katonda: Ibulaimu teyakola bwatyo. 'Mwe
42 mukola emirimu gya kita'mwe. Nebamugamba nti 'Fe tetuli bäna bebolereze; [w] tulina Kita'fe omu,
43 ye Katonda. Isa näbagamba nti [x] Singa Katonda ye Kita'mwe, mwandinjaga'de 'nze: kubanga nava eri Katonda, nenji'ja, 'sö sa'ja ku-
44 lwänge 'nze'ka, naye oyo ye yantuma. Kiki ekibalobe'de okutegëra enjogera yänge? Kubanga temuïnza kuwulira kigambo kyänge.
44 'Mwe [z] ba kita'mwe Setani, era mwagala okukola okwegömba kwa kita'mwe. Oyo okuva ku luberyeberye ye mu'si, 'sö [a] teyanywërera
45 mu mazima, kubanga amazima tegäli muye. Bwayogera obulimba, ayogera ekiva mu bibye; kubanga
46 ye mulimba era kitäwe wobulimba. Naye kubanga njogera amazima,
47 temunzi'kiriza. Ani ku'mwe a'numiriza ekibi? Bwenjogera amazima kiki ekibalobe'de okunzi'kiriza?
47 [b] Owa Katonda awulira ebigambo bya Katonda: 'mwe kyemuva mulema okuwulira, kubanga temuli
48 ba Katonda. Abayudaya neba'damu nebamugamba nti Tetwogera bulüngi 'fe nti 'Gwoli Musamaliya,
49 era oliko omuzimu? Isa na'damu nti Siriko muzimu; naye 'nze nzi-'sämu ekitibwa Kitänge, na'mwe
50 temunzi'sämu kitibwa. Naye 'nze sinonya kitibwa kyänge: wali ano-
51 nya era asala omusängo. Dala dala mbagamba nti [c] Omuntu bwakwata ekigambo kyänge, taliraba
52 kufa emirembe nemirembe. Abayudaya nebamugamba nti Kakano tutege'de ngoliko omuzimu. Ibulaimu yafa ne bana'bi; näwe ogamba nti Omuntu bwakwata ekigambo kyänge, talirega ku kufa'emirembe
53 nemirembe. 'Gwe mukulu okukira jaja'fe Ibulaimu eyafa? ne bana'bi
54 bäfa: weita äni? Isa na'damu nti Bwenegulumiza 'nze'ka, okugulumira kwänge kuba kwa busa: angulumiza ye Kitänge: 'mwe gwemwo-
55 gera nti ye Katonda wa'mwe: 'sö temumnutegëränga: naye 'nze 'mumanyi; bwenägamba nti Simumanyi, näfanana nga 'mwe, mulimba: naye 'mumanyi, era nkwata ekiga-
56 mbokye. Ibulaimu jaja'mwe [d] yasanyuka okulaba olunaku lwänge;
57 [e] nälulaba näsanyuka. Awo Abayudaya nebamugamba nti Tonaba kumala myäka makumi atäno, ne
58 Ibulaimu wamulaba? Isa näbagamba nti Dala dala mbagamba nti Ibulaimu nga tanaba kuzälibwa,
59 'nze [f] nga wendi. Awo neba'dira amainja okumukuba: naye Isa neyekweka, näfuluma mu yekalu.

9 Bweyali ngaita, nälaba omuntu eyazälibwa nga muzibe wamaso.
2 Abaigirizwabe nebamubüza, nga bagamba nti Labi, äni eyayönëna, ono oba abaza'debe, kye kyamuzäza nga
3 muzibe wamaso? Isa na'damu nti Ono teyayönëna, newakuba'de abaza'debe, [a] naye emirimu gya Kato-
4 nda girabikire kuye. 'Fe [b] kitugwänira okukola emirimu gyoyo eyantuma, obu'de nga misana. Ekiro ki'ja omuntu mwataïnziza kukole-
5 ramu. Bwemba munsi, [c] ndi musa-
6 na gwa nsi. Bweyamala okwogera bwatyo, näwända amalusu ku 'taka, nätabula e'taka namalusu, nämusi-
7 ga ku maso e'taka, nämugamba nti Genda, onäbe [d] mu kidiba kya Siroamu [okutegëzebwa kwakyo nti Eyatumibwa]. [e] Awo nägenda, nänäba,
8 näkomawo ngalaba. Awo balirä-nwabe nabämulabänga e'da ngatu-'de ngasabiriza, nebagamba nti Siye
9 wuno eyatülänga ngasabiriza? Abalala nebagamba nti Ye wuyo: abalala nebagamba nti Ne'da, naye afanana naye. Ye nägamba nti
10 'Nze 'nzuno. Awo nebamugamba nti Kale amasogo gäzibuka gatya?
11 Ye na'damu nti Omuntu aitibwa Isa yatabula e'taka, nänsïga ku maso, näng'amba nti Genda ku Siroamu, onäbe: awo neng'enda, ne-
12 'näba, nenzibula. Nebamugamba nti Aliru'dawa oyo? Nägamba nti Simanyi.
13 Nebamutwäla eri Abafalisayo oli
14 eyali e'da omuzibe wamaso. Naye lwali lwa sabiti olunaku olwo Isa lweyatabulirako e'taka, nämuzibula
15 amaso. Awo Abafalisayo ate neba-

[m] Bal. 6.14, 18, 22; 8. 2. Yak. 1.25; 2. 12.
[o] Lev. 25. 42. Mat. 3. 9.
[p] Bal. 6. 16, 20. 2 Pet. 2.19.
[r] Bag. 4.30.
[s] Bal. 8. 2. Bag. 5. 1.
[t] Mat. 3. 9.
[u] Bal. 2. 28; 9. 7. Bag. 3. 7, 29.
[w] Is. 63. 16; 64. 8.
[x] 1 Yok. 5. 1.
[z] Mat. 13. 38. 1 Yok. 3. 8.
[a] Yud. 6.
[b] Yok. 10. 25, 37. 1 Yok. 4. 6.
[c] Yok. 5. 24.
[d] Luk. 10. 13.
[e] Beb. 11. 13.
[f] Kuv. 3. 14. Is. 43. 13. Yok. 17. 5, 24. Bak. 1. 17. Kub. 1. 8.
[a] Yok. 11. 4.
[b] Yok. 4. 34.
[c] Yok. 1. 5, 9.
[d] Nek. 3. 15.
[e] 2 Basek. 5. 14.

mubūza bweyazibula. Nābagamba
nti Yansiga 'taka ku maso, ne'nāba,
16 nenzibula. Awo Abafalisayo aba-
mu nebagamba nti Omuntu oyo si
wa Katonda, kubanga takwata sa-
biti. Naye abalala nebagamba nti
/Yok. 3. 2. / Omuntu alina ebibi ainza atya o-
kukola obubonero obwenkani'de
wano? Newabawo okwāwukana
17 mubo. Awo nebamugamba nate
omuzibe wamaso nti 'Gwe omuita
otya, kubanga yakuzibula amaso?
18 Naye nāgamba nti Ye na'bi. Kale
Abayudaya teba'kiriza bigambobye,
nga yali muzibe wamaso nāzibula,
okutūsa lwebānala okuita abaza'de
19 ba eyazibula nebababūza nga baga-
mba nti Ono ye mwāna wa'mwe
'mwe gwemwogera nti yazālibwa
nga muzibe wamaso? kale kakano
20 alaba atya? Abaza'debe neba'damu
nebagamba nti Tumanyi ngono ye
mwāna wa'fe, era nga yazālibwa
21 nga muzibe wamaso: naye bwalaba
kakano tetumanyi: 'sō neyamuzi-
-bula amaso 'fe tetumanyi bwali:
mumubūze; musaja mukulu oyo;
22 aneyogerera ye'ka. Abaza'debe e-
/Yok.7.13. kyabogeza bwebatyo kubanga [/] bāli
batya Abayudaya; kubanga Abayu-
daya bāli nga bamaze okulagāna
[t]Yok.16.2. buli muntu amwātulānga okuba Ma-
siya, [t]agobebwōnga mu kung'aniro.
23 Abaza'debe kyebāva bogera nti Mu-
saja mukulu oyo; mumubūze ye.
24 Awo nebaita omulūndi ogwokubiri
oli omuntu eyali omuzibe wamaso,
[k]Yos 7. 19 nebamugamba nti [k]Gulumiza Kato-
1 Sam. 6. 5. nda: 'fe tumanyi ngomuntu oyo ali-
25 na ebibi. Ye na'damu nti Obanga
alina ebibi simanyi; ekigambo kimu
kye'manyi nti Nali muzibe wamaso,
26 naye kakano ndaba. Awo nebamu-
gamba nti Yakukola atya? yakuzi-
27 bula atya amasogo? Nāba'damu
nti 'Maze okubabūlira naye temu-
wuli'de: ekibagaza okuwulira omu-
lūndi ogwokubiri kiki? (era) na'mwe
mwagala okufūka abaigirizwabe?
28 Nebamuvuma, nebagamba nti 'Gwo-
li muigirizwawe oyo: naye 'fe tuli
29 baigirizwa ba Musa. 'Fe tumanyi
nga Katonda yayogera ne Musa:
naye omuntu oyo tetumanyi gya-
30 va. Omuntu na'damu nābagamba
nti Kino kitalo, oba 'mwe temuma-
nyi gyava, era yanzibula amaso.
[t]Yob. 27. 9; 35. 12. Zab. 18. 41; 34. 15; 66. 18. Nge. 1. 28; 15. 29; 28. 9. Is. 1. 15. Yer. 11. 11; 14. 12. Ez. 8. 18. Mi. 3. 4. Zek. 7. 13.
31 Tumanyi nga Katonda [t]tawulira
abalina ebibi; naye buli muntu atya
Katonda, ngakola kyayagala, oyo
32 amuwulira. Okuva e'da ne'da te-
wawulirwānga nga wāliwo omuntu
eyazibula amaso gomuntu eyazāli-
33 bwa nga muzibe wamaso. Omuntu
oyo singa tevava wa Katonda, te-
34 yandiinzi'za kukola kigambo. Ne-
ba'damu nebamugamba nti 'Gwe
wazālibwa mu bibi byerēre, nāwe
otuigiriza 'fe? Nebamusindikira
ebwēru.
35 Isa nāwulira nga bamusindiki'de
ebwēru; nāmulaba nāgamba nti
'Gwe o'kiriza Omwāna wa Katonda?
36 Ye na'damu, nāgamba nti Mukama
37 wānge, yāni 'mu'kirize? Isa nāmu-
gamba nti Omulabye, era [m]ayogera
38 nāwe ye wuyo. Ye nāgamba nti
Mukama wānge, nzi'kiriza. Nāmu-
39 sinza. Isa nāgamba nti [n]Omusā-
ngo gwe gwandeta munsi muno, a-
batalaba balabe, nabo abalaba babe
40 bazibe bamaso. Abafalisayo abalala
abāli naye nebawulira bwebatyo,
[o]nebamugamba nti Na'fe tuli bazi-
41 be bamaso? Isa nābagamba nti
[p]Singa muba'de bazibe bamaso, te-
mwandiba'de na kibi; naye kakano
mugamba nti Tulaba: ekibi kya-
'mwe kibērera awo.

[m]Yok. 4. 26.

[n]Yok. 5. 22, 27.

[o]Bal. 2. 19.

[p]Yok. 15. 22, 24.

10 Dala dala mbagamba nti Ataita
mu mulyāngo (ngaingira) mu ki-
sibo kyendiga, naye bwaliuyira awa-
lala, oyo ye mu'bi era omuuyazi.
2 Naye aita mu mulyāngo, ye musū-
3 mba wendiga. Oyo omu'gazi amu-
'gulirawo; nendiga zimuwulira e'dobozi: aziita endigaze amanya; azifu-
4 lumya ebwēru. Bwamala okufulu-
mya ezize zona, azikulembera, ne-
ndiga zimugoberera: kubanga zimu-
5 manyi e'dobozi. Omulala tezirimu-
goberera, naye zirimu'duka bu'dusi:
kubanga tezimanyi 'dobozi lya ba-
6 lala. Isa nābagamba olugero luno,
naye bo tebātegēra bigambo bwebi-
ri byeyabagamba.
7 Awo Isa nābagamba nate nti Da-
la dala mbagamba nti 'Nze mulyā-
8 ngo gwendiga. Bona abānsoka bāli
ba'bi era abanyazi: naye endiga te-
9 zabawulira. 'Nze [a]mulyāngo: omu-
ntu bwaingirira mu'nze alirokoka,
aliingira, alifuluma, aliraba e'dūndi-
10 ro. Omu'bi ta'ja wabula oku'ba, no-
ku'ta, nokuzikiriza. 'Nze na'ja zibe
nobulamu, era zibe nabwo obungi.
11 'Nze [b]musūmba omulūngi: omusū-
mba omulūngi awayo obulamubwe
12 olwendiga. Alūndirira empēra, atali
musūmba, endiga nga si zize ye,
bwalaba omusege nga gu'ja, [c]aleka
endiga na'duka, nomusege guzisiku-
13 la guzisāsānya. (A'duka) kubanga
wa mpēra, 'sō endiga tazi'sāko mwo-
14 yo. 'Nze musūmba omulūngi: era
[d]ntegēra ezānge, nezānge zintegēra
15 [e]nga Kitānge bwantegēra, nānge
bwentegēra Kitānge; [f]nānge mpa-
16 yo obulamu bwānge olwendiga. Era
[g]nina nendiga endala ezitali za mu
kisibo kino: nazo kingwānira oku-
zireta, ziriwulira e'dobozi lyānge;
era [t]ziriba ekisibo kimu, omusūmba
17 omu. Kitānge kyava anjagala, [k]ku-
banga 'nze mpayo obulamu bwānge,

[q]Yok. 14. 6. Bef. 2. 18.

[b]Is. 40. 11. Ez. 34. 12, 23, 37. 24. Deb 13. 20. 1 Pet. 2. 25; 5. 4.

[c]Zek. 11. 16, 17.

[d]2 Tim. 2. 19

[e]Mat. 11. 27

[f]Yok. 15. 13.

[g]Is. 56. 8.

[t]Ref. 7. 14. 1 Pet. 2. 25.

[k]Is. 53. 7, 8, 12. Deb. 2. 9.

18 ndyoke mbutwäle ate. Tewali abunziyako, naye 'nze 'nze'ka mbuwayo. Nina obuinza obwokubuwayo, era nina obuinza obwokubutwäla nate. Ekiragiro ekyo nakiwebwa Kitänge.
19 Newabawo nate okwäwukana mu
20 Bayudaya olwebigambo ebyo. Abamu kubo bangi nebagamba nti Aliko omuzimu era alaluse; mumuwuliriza ki?
21 Abalala nebagamba nti Ebigambo bino si bya muntu aliko omuzimu. Omuzimu guinza okuzibula amaso gabazibe bamaso?
22 Yali mbaga eyokutukuza mu Yerusalemi: byali biro bya mpewo;
23 Isa nätambulira mu yekalu mu ki-
24 sasi kya Sulemani. Awo Abayudaya nebamwetölóla, nebamugamba nti Olitüsa wa okutubüsisabüsisa? Obanga 'gwe Masiya, tubülirire dala.
25 Isa näba'damu nti Nabagamba, naye temu'kiriza: emirimu gyenkola mu linya lya Kitänge, gye gintegéza 'nze.
26 Naye 'mwe temu'kiriza kubanga temuli ba mu ndiga
27 zänge. Endiga zänge ziwulira e'dobozi lyänge, nänge nzitegéra, era zi-
28 ngoberera; nänge nziwa obulamu obuta'gwäwo; 'so teziribula emirembe nemirembe, 'so tewali alizisikula mu mukono gwänge. Kitänge eyazimpa ye mukulu okusinga bona, 'so tewali ainza okuzisikula
30 mu mukono gwa Kitänge. 'Nze ne
31 Kitänge tuli omu. Abayudaya neba'dira nate amainja okumükuba.
32 Isa näba'damu nti Emirimu mingi emirüngi egyava eri Kitänge nagibalaga 'mwe; mulimu guluwa mwe-
33 gyo ogubankubya amainja? Abayudaya nebamu'damu nti Olwomulimu omulüngi tetukukuba mainja, naye olwokuvóla; era kubanga 'gwo-
34 li muntu newefüla Katonda. Isa näba'damu nti Tekyawandikibwa mu matéka ga'mwe nti 'Nze nagamba nti Muli bakatonda?
35 Obanga yabaita abo bakatonda, aba'jirwa ekigambo kya Katonda, ['so nebya-
36 wandikibwa tebiinza kudiba], 'mwe mumugambira ki ye, Kitäwe gweyatukuza, nämutuma munsi, nti Ovo'de; kubanga ng'ambye nti Ndi
37 Mwäna wa Katonda? Bwesikola mirimu gya Kitänge, temunzi'kiriza.
38 Naye bwengikola, newakuba'de nga temunzi'kiriza 'nze, naye mu'kirize emirimu: mumanye mutegére nga Kitänge ali mu'nze nänge mu Kitä-
39 nge. Nebasala amagezi nate okumukwata: näva mu mikono gyäbwe.
40 Nägenda nate emitala wa Yoludani mu kifo Yokana gyeyali oluberyeberye ngabatiza; näbéra eyo.
41 Abantu bangi neba'ja gyali; nebagamba nti Yokana teyakola kabonero: naye byona Yokana byeyayogera ku ono byali bya maziima.
42 Nebamu'kiririza eya bangi.

11 Awo wäliwo omuntu eyali omulwa'de, Lazalo Owebesaniya, mu mbuga Malyamu ne Maliza mugandawe mwebäli;
2 Malyamu oyo eyasiga Mukama wa'fe amafuta nämutänya ebigere nenvirize ye yalina mwanyina Lazalo eyali alwa-
3 'de. Awo banyina abo nebamutumira, nga bagamba nti Mukama wa'fe, laba, gwoyagala alwa'de.
4 Naye Isa bweyawulira, nägamba nti Obulwa'de buno si bwa kufa wabula olwekitibwa kya Katonda, Omwäna wa Katonda abe nekitibwa
5 olwobwo. Naye Isa yayagala Ma-
6 liza ne mugandawe ne Lazalo. Awo bweyawulira ngalwa'de, näyosawo ate enaku biri mu kifo kye-
7 yalimu. Ate nälyoka agamba abaigirizwa nti Tu'deyo Ebuyudaya ate.
8 Abaigirizwa nebamugamba nti Labi, kakano Abayudaya bäli basala amagezi okukukuba amainja, ate
9 gyoba o'da? Isa na'damu nti Esawa ezemisana si kumi na biri? Omuntu bwatambula emisana teyesitala, kubanga alaba omusana
10 ogwensi eno. Naye omuntu bwatambula ekiro, yesitala, kubanga
11 omusana teguli muye. Yayogera bwati, nälyoka abagamba nti Mukwäno gwa'fe Lazalo yebase; na-
12 ye ng'enda okumuzukusa. Awo abaigirizwa nebamugamba nti Mukama wa'fe, oba yebase, anälokoka.
13 Naye Isa yayogera ku kufakwe: naye bo nebalowóza nti ayogera
14 kwebaka kwa tulo. Awo Isa nälyoka ababülira lwätu nti Lazalo
15 afu'de. Nänge nesimye kulwa'mwe kubanga saliyo, mulyoke mu'kirize;
16 naye tugende gyäli. Awo Tomasi aitibwa Didumo nägamba baigirizwa ba'ne nti Na'fe tugende tufire wamu naye.
17 Awo Isa bweyatüka, näsänga nga yakamala enaku nya mu ntäna.
18 Naye Besaniya yali kumpi ne Yerusalemi nga sutadyo kumi na tä-
19 no; Abayudaya bangi bäli ba'ze eri Maliza ne Malyamu okubakuba-
20 giza kulwa mwanyinäbwe. Awo Maliza bweyawulira nga Isa a'ja, nägenda okumusisinkana: naye Ma-
21 lyamu näsigala munju. Awo Maliza nägamba Isa nti Mukama wänge, singa wali wano, mwanyinaze teya-
22 ndifu'de. Era kakano 'manyi nga byona byonosaba Katonda, Kato-
23 nda anäkuwa. Isa nämugamba nti
24 Mwanyoko agenda okuzükira. Maliza nämugamba nti 'Manyi nti alizükirira ku kuzükira kwolunaku
25 olwenkomerero. Isa nämugamba nti 'Nze kuzükira, nobulamu:

Kuv. 4. 11. Zab. 94. 9; 146. 8.
Yok. 9. 6, 7.
Bik. 3. 11; 5. 12.
Yok. 3. 2.
Yok. 8. 47. 1 Yok. 4. 6.
Yok. 6. 37; 17. 11, 12; 18. 9.
Yok. 8. 59.
Yok. 5. 18.
Zab. 82. 6.
Bal. 13. 1.
Yok. 6. 27.
Yok. 5. 17, 18.
Yok. 14. 10, 11.
Yok. 1. 28.
Yok. 3. 30.
Luk. 10. 38, 39.
Mat. 26. 7. Mak. 14. 3. Yok. 12. 3.
Yok. 9. 3.
Yok. 10. 40.
Yok. 10. 31.
Yok. 9. 4.
Yok. 12. 35.
Ma. 31. 16. Dan. 12. 2. Mat. 9. 24. Bik. 7. 60. 1 Kol. 15. 18, 51.
Yok. 9. 31.
Yok. 5. 29
Yok. 5. 21, 6. 39, 40, 44.
Yok. 1 4; 6. 35, 14. 6. Bak. 3. 4.
Yok. 1. 1, 2, 5. 11.

[o] a'kiriza 'nze, newakuba'de ngafu-
26 'de, aliba mulamu: na buli muntu
mulamu a'kiriza 'nze talifa emire-
27 mbe nemirembe. O'kiriza ekyo?
Nāmugamba nti Wewawo, Mukama
wānge: 'nze [p] nzikiri'za nga 'gwe
Masiya, Omwāna wa Katonda, a'ja
munsi. Bweyamala okwogera bwati,
28 nāgenda, nāita mugandawe Malya-
mu kyāma, ngagamba nti Omuigiri-
29 za a'ze, akuita. Naye bweyawulira,
30 nāgolokoka māngu, na'ja gyāli. Isa
yali tanatūka mu mbuga, naye nga-
kyali mu kifo Maliza kyeyamusā-
31 ngamu. Awo Abayudaya abāli na-
ye mu nyumba, nga bamukubagiza,
bwebālaba Malyamu ngaīmiri'de
māngu okufuluma, nebamugobere-
ra, nga balowōza nti agenda ku
32 ntāna okukābira eyo. Awo Malya-
mu, bweyatūka Isa gyāli nāmulaba,
nāgwa ku bigerebye, nāmugamba
nti Mukama wānge, singa wali wa-
33 no, mwanyinaze teyandifu'de. Awo
Isa bweyamulaba ngakāba, Naba-
yudaya aba'ze naye nga bakāba,
nāsinda mu mwoyo, neyeralikirira,
34 nāgamba nti Mwamuteka wa? Ne-
bamugamba nti Mukama wa'fe, 'jā-
35 ngu olabe. [r] Isa nākāba amaziga.
36 Awo Abayudaya nebogera nti Laba
37 bwaba'de amwagula. Naye abamu
kubo nebogera nti Omuntu ono,
[s] eyazibula amaso gomuzibe wama-
so, teyaīnza kulobera noyo obuta-
38 fa? Awo Isa bweyasīnda ate mu-
ndaye, nātūka ku ntāna. Yali mpu-
ku, ngeteke'dwako e'jinja kungulu.
39 Isa nāgamba nti Mu'gyewo e'jinja.
Maliza, mwanyina woli eyafa, nā-
mugamba nti Mukama wānge, ka-
kano awunya: kubanga yakamala
40 enaku nya. Isa nāmugamba nti
Sikugambye nti Bwono'kiriza, ono-
41 laba ekitībwa kya Katonda? Awo
neba'gyawo e'jinja. Isa nāimusa
amaso wa'gulu, nāyogera nti Kitā-
nge, nkwebaza kubanga wampulira
42 Nānge namanya ngompulira bulijo:
naye njoge'de kulwekibīna ekinetō-
lo'de, ba'kirize nga 'gwe wantuma.
43 Bweyamala okwogera bwati, nāyo-
gerera wa'gulu ne'dobozi 'dene nti
44 Lazalo, fuluma o'je. Eyali afu'de
nāfuluma, ngazingi'dwa mu mabu-
go amagulu nemikono; nekiremba
nga kisibi'dwa mu masoge. Isa
nābagamba nti Mumusumulule, mu-
muleke agende.
45 Awo bangi abomu Bayudaya, a-
ba'ja ewa Malyamu, bwebālaba kya-
46 koze, nebamu'kiriza. Naye abamu
kubo nebagenda eri Abafalisayo,
nebababūlira Isa kyakoze.
47 [t] Awo bakabona abakulu Nabafa-
lisayo nebakung'anya olukiko, ne-
bagamba nti "Tukola tutya? kuba-
nga omuntu oyo akola obubonero
48 bungi. Bwetunāmuleka bwetutyo,
bonu banāmu'kiriza: Nabalumi ba-
li'ja, balitunyagako ensi ya'fe ne-
49 'gwānga lya'fe. Naye omu kubo,
[w] Kayafa, eyali kabona asinga obu-
kulu mu mwāka ogwo, nābagamba
nti 'Mwe temuliko kyemumanyi,
50 'sō [y] temulowōza nga kibagwāni'de
omuntu omu afirire abantu, ne'gwā-
51 nga lyōna lireme okubula. Ekyo
teyakyogera mu nagezige ye'ka;
naye kubanga yali kabona asinga
obukulu mu mwāka ogwo, yalagula
nti Isa agenda okufiriru e'gwānga
52 eryo; 'sō [z] si lwa 'gwānga eryo lyo-
'ka, [a] naye akung'anyize wamu abā-
53 na ba Katonda abāsāsāna. Awo
okuva ku lunaku olwo nebatēsa
okumu'ta.
54 [b] Awo Isa nātatambula nate mu
Buyudaya mu lwātu, naye nāvayo
nāgenda mu kifo ekiri okumpi ne-
'dūngu, mu kibuga ekiitibwa Efu-
laimu; nābēra eyo nabaigirizwa.
55 [c] Naye Okuitako Okwabayudaya
kwali kunātera okutūka: bangi a-
bāva mu byālo nebalinya Eyerusa-
lemi Okuitako nga kukyali, berongo-
56 se. Awo Isa nebamunonya, nebo-
gera bo'ka na bo'ka, nga baīmiri'de
mu yekalu, nti Mulowōza mutya?
57 Ta'je ku mbaga? Naye bakabona
abakulu Nabafalisayo bāli balagi'de
nti Omuntu bwategēra wali, abūlire
balyoke bamukwate.

12 Awo bwezali nga zisiga'deyo e-
naku omukāga okutūka ku Kui-
tako, Isa na'ja Ebesaniya, eyali
[a] Lazalo, Isa gweyazūkiza mu bafu.
2 [b] Awo nebamufumbirayo e'mere e-
yekyegulo: ne Maliza nāwereza;
naye Lazalo nāba omu kubo abāli
3 batu'de naye ku 'mere. Awo [c] Ma-
lyamu na'dira lateri eyamafuta ago-
mugavu, agomuwendo omungi enyo,
nāgasiga ku bigere bya Isa, nāta-
nya ebigerebye nenvirize: enyumba
4 ne'jula akalōsa akamafuta. Naye
Yuda Isukalyoti, omu ku baigiri-
zwabe, agenda okumulyāmu olu-
5 kwe, nāgamba nti Kiki ekirobe'de
okutūnda amafuta gano okuga'gya-
mu edinali ebikumi bisatu, okuga-
6 bira abāvu? Kale yayogera bwatyo,
si lwa ku'jukira abāvu; naye kuba-
nga yali mu'bi, ye [d] yayambalirānga
ensawo, nātwālānga byebātekānga-
7 mu. Awo Isa nāgamba nti Mumu-
leke agaterekere olunaku lwokuzī-
8 kibwa kwānge. Kubanga abāvu
bemuli nabo enaku zona; naye 'nze
temuli nānge enaku zona.
9 Awo abakopi abomu Bayudaya
nebategēra nti gyāli: neba'ja si ku-
lwa Isa ye'ka, era naye balabe ne
Lazalo, [e] gweyazūkiza mu bafu.
10 [f] Naye bakabona abakulu nebasala

[o] Yok. 3 36. 1 Yok. 5. 10 neb.
[p] Mat. 16. 16. Yok. 4. 42; 6. 14, 69.
[r] Luk. 19. 41.
[s] Yok. 9. 6.
[t] Zab. 2. 2. Mat. 26. 3. Ma'k. 14. 1. Luk. 22. 2.
[u] Yok. 12. 19.
[w] Luk. 3 2. Yok 18. 14. Eik. 4. 6.
[y] Yok. 18. 14.
[z] Is. 49. 6. 1 Yok. 2 2.
[a] Yok. 10. 16. Efe. 2. 14-17.
[b] Yok. 4 1. 3; 7. 1.
[c] Yok. 2 13; 5. 1; 6. 4.
[a] Yok. 11. 1, 43. [b] Mat. 26. 6. Ma'k. 14. 3
[c] Luk. 10. 38, 39. Yok. 11. 2.
[d] Yok. 13. 29.
[e] Yok. 11. 43, 44.
[f] Luk. 16. 31.

11 amagezi bamu'te ne Lazalo; kuba-
nga kululwe bangi ku Bayudaya
abāgenda, neba'kiriza Isa.
12 [a] Olunaku olwokubiri ekibīna ki-
nene abāli ba'ze ku mbaga, bwebā-
wulira nga Isa a'ja Eyerusalemi,
13 nebatwāla ensānsa ezenkindu nebaga-
genda okumusisinkana, nebogerera
wa'gulu nti [b] Ozana: awere'dwa o-
mukisa a'ja mu linya lya Mukama,
14 ye Kabaka wa Isiraeri. Naye [c] Isa
bweyalaba enyana yendogoi, nāgye-
bereka; nga bwekyawandikibwa
15 nti [d] Totya, muwala wa Sayuni:
laba, Kabakawo aja, nga yeberese
16 omwāna gwendogoi. Ebyo abaigi-
rizwabe tebābitegēra oluberyeberye: naye Isa bweyamala okugulu-
mizibwa, [e] nebalyoka ba'jukira nge-
byo byamuwandikirwa ye, era nga
17 bāmukola bwebatyo. Awo ekibīna
ekyali naye bweyaita Lazalo okuva
mu ntāna nāmuzūkiza mu bafu, ne-
18 kitegēza. Era ekibīna kyekyava
kigenda okumusisinkana, kubanga
bāwulira nti yakola akabonero ako.
19 Awo Abafalisayo nebogeragana nti
[f] Mulabe bwemutagasa kigambo:
laba, ensi zona zimusenze.
20 Naye [g] wāliwo Abayonani abalala
mwabo [h] aba'ja ku mbaga okusinza:
21 awo bali neba'ja eri Firipo, [i] eyava
Besusaida ekyomu Galiraya, neba-
mubūza, nga bamugamba nti Sebo,
22 twagala okulaba Isa. Firipo na'ja
nābūlira Andereya; Andereya na'ja,
23 ne Firipo, nebabūlira Isa. Isa nā-
ba'damu, nāgamba nti Obu'de bu-
tūse, Omwāna womuntu agulumi-
24 zibwe. Dala dala mbagamba nti
[k] Empeke yeng'āno bwetegwa mu
'taka nefa, ebērera awo yo'ka; na-
25 ye bwefa, ebala e'mere nyingi. [l] Aya-
gala obulamubwe bumubula; naye
akyāwa obulamubwe munsi eno ali-
bukūma okutūka ku bulamu obuta-
26 'gwāwo. Omuntu bwampereza,
angobererēnga; [m] nānge gyendi,
eyo omuwereza wānge naye gyanā-
bānga: omuntu bwampereza, Kitā-
27 nge alimu'sāmu ekitibwa. Kakano
omwoyo gwānge gweralikiri'de; era
njogere ntya? Kitānge, ndokola
okunziya mu kisēra kino. Naye
28 kyenava ntūka mu kisēra kino. Ki-
tānge, gulumiza erinyalyo. [n] Awo
e'dobozi neriva mu 'gulu, nti Nali-
gulumiza, era ndirigulumiza nate.
29 Awo ekibīna ekyali kiimiri'dewo,
bwekyaliwulira, nekigamba nti Ku-
ba'de kubwātuka: abalala nebaga-
30 mba nti Malaika ayoge'de naye. Isa
na'damu nāgamba nti E'dobozi lino
teri'ze kubwānge, naye kubwa'mwe.
31 Kakano ensi eno esalirwa omusā-
ngo; kakano [o] omukulu wensi eno
32 anāgoberwa ebwēru. [p] Nānge bwe-
ndiwanikibwa kunsi, [q] ndiwalulira
33 gyendi bona. Naye [r] yayogera atyo,
ngalaga okufa bwekuli kwagenda
34 okufa. Awo ekibīna nekimu'damu
nti 'Fe [s] twawulira mu matēka nti
Masiya abērera awo emirembe ne-
mirembe: nāwe kiki ekikugambya
nti Omwāna womuntu kimugwānira
okuwanikibwa? oyo Omwāna wo-
35 muntu yāni? Awo Isa nābagamba
nti Esiga'deyo ebiro bitono [t] ngo-
musana gukyali gyemuli. [u] Muta-
mbule nga mukyalina omusana, eki-
zikiza kireme okubakwatira (mu
'kubo): [v] atambulira mu kizikiza
36 tamanya gyagenda. Bwemukyalina
omusana, mu'kirize omusana, mu-
fūke [w] abāna bomusana.
Isa bweyamala okwogera ebyo,
37 nāgenda, nābekweka. Naye newa-
kuba'de ngakola obubonero bungi
obwenkani'de awo mu maso gābwe,
38 tebāmu'kiriza: ekigambo kya na'bi
Isaya kitūkirire, kyeyayogera nti
[x] Mukama, āni eya'kiriza ebiga-
mbo bya'fe?
Era omukono gwa Mukama gubi-
'kuli'dwa āni?
39 Kyebāva balema okuīnza oku'kiriza,
kubanga Isaya yayogera nate nti
40 [y] Yabaziba amaso, nābaka'kanya-
za omutima;
Baleme okulaba namaso nokute-
gēra nomutima,
Bakyūke,
Ndyoke mbawonye.
41 [z] Ebyo byeyayogera Isaya, kubanga
yalaba ekitibwakye; nāyogera ku-
42 ye. Naye mu bakulu bangi abāmu-
'kiriza, [aa] naye Olwabafalisayo tebā-
yātula, baleme okugobebwa mu ku-
43 ng'aniro: [bb] kubanga bāyagala ekitī-
bwa kyabantu okukira ekitibwa kya
Katonda.
44 Isa nāyogerera wa'gulu nāgamba
nti [cc] Anzi'kiriza, ta'kiriza 'nze, wa-
45 bula oli eyantuma. Era [dd] alaba 'nze
46 ngalabye oli eyantuma. 'Nze [ee] nzi-
'ze kuba musana munsi, buli muntu
anzi'kiriza aleme okutūlānga mu ki-
47 zikiza. Naye awulira ebigambo byā-
nge, nātabikwata, 'nze [ff] simusalira
musāngo: kubanga [gg] sa'ja kusalira
nsi musāngo, wabula okulokola ensi.
48 Agāna 'nze, nāta'kiriza bigambo
byānge, alina amusalira omusāngo:
[hh] ekigambo kyenayogera kye kiri-
musalira omusāngo ku lunaku olwe-
49 nkomerero. Kubanga sayogerānga
'nze kubwānge; naye Kitānge eya-
ntuma, ye yandagira [ii] bweng'amba,
50 era bwenjogera. Nānge 'manyi nge-
kiragirokye bwe bulamu obuta'gwā-
wo: kale 'nze byenjogera, nga Kitā-
nge bwēyang'amba, bwentyo bwe-
njogera.

13 Naye [a] embaga Eyokuitako yali nga tenatūka, Isa bweyamanya

[a] Mat.21.8. Ma'k.11.8. Luk.19.35, 36 neb.
[b] Zab. 118. 25, 26.
[c] Mat.21.7.
[d] Zek. 9. 9.
[e] Yok. 14. 26.
[f] Bik. 17.4.
[g] 1 Basek. 8. 41, 42. Bik. 8. 27.
[h] Yok.1.44.
[i] 1 Kol. 15. 36.
[k] Mat. 10. 39.
[l] Yok. 14. 3; 17. 24. 1 Bas. 4.17.
[m] Mat. 2. 17.
[n] Mat. 12. 29. Luk.16.11.
[o] Yok. 3. 14; 8. 28.
[p] Bal. 5.19. Beb. 2. 9.
[q] Yok. 18. 32.
[r] Zab. 89. 36, 37; 110. 4. Is. 9. 7; 53. 8. Ez. 37. 25. Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Mi. 4. 7.
[s] Yok. 1. 9.
[t] Yer. 13. 16. Bef. 5. 8. Yok.11.10.
[u] 1 Yok. 2. 11.
[v] Bef. 5. 8. 1 Bas. 5. 5. 1 Yok. 2. 9, 11.
[x] Is. 53. 1.
[y] Is. 6. 9,10. Mat.13.14.
[z] Is. 6. 1.
[aa] Yok. 7. 13; 9. 22.
[bb] Yok. 5. 44.
[cc] Ma'k. 9. 37. 1 Pet. 1. 21.
[dd] Yok.14.9.
[ee] Yok.3.19.
[ff] Yok.5.45.
[gg] Yok.3.17.
[hh] Ma. 18. 19. Ma'k. 16. 16.
[ii] Ma. 18. 18.
[a] Mat. 26. 2.

'nze, naye 'nze nabalōnda 'mwe,
[r] Mak. 28. 19. Ma'k. 16. 15.
[r] nembatekawo, mugende mubalēnga ebibala, nebibala bya'mwe bibērēngawo: kyona kyemunāsabānga Kitānge mu linya lyānge, aki-
17 bawēnga. Mbalagi'de bino, mwa-
18 galanēnga. [s] Ensi bwebakyāwānga, mutegēra nga yasoka kukyāwa 'nze
19 nga tenaba kukyāwa 'mwe. Singa
[t] 1 Yok. 4. 5. [t] muba'de ba nsi, ensi yandiyaga'de ekyayo; naye kubanga temuli ba nsi, naye 'nze nabalōnda munsi,
20 ensi kyeva ebakyāwa. Mu'jukire
[u] Yok. 13. 16. ekigambo kyenabagamba nti "Omu'du tasinga mukamawe. Obanga bānji'ganya 'nze, na'mwe banābai'ganyānga; [w] obanga bākwata ekigambo kyānge, nekya'mwe banāki-
[w] Ez. 3. 7.
21 kwatānga. [x] Naye ebyo byona ba-
[x] Mak. 10. 22; 24. 9. Yok. 16. 3. nābibakolānga olwerinya lyānge, kubanga tebamumanyi eyantuma.
[s] Yok. 9. 41. 22 [z] Singa sa'ja nenjogera nabo, teba-
[a] Bal. 1. 20. Yak. 4. 17. [b] Zab. 35. 19; 69. 4. [c] Luk. 24. 49. Yok. 14. 17, 26; 16. 7, 13. Bik. 2. 33. [d] 1 Yok. 5. 6. [e] Luk. 24. 48. Bik. 1. 8, 21, 22; 2. 32; 3. 15; 4. 30, 33; 5. 32; 10. 39; 13. 31. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16 [f] Luk. 1. 2. 1 Yok. 1. 1, 2.
ndiba'de na kibi; naye [a] kakano tebalina kya kuwoza olwekibi kyā-
23 bwe. Ankyūwa 'nze akyāwa ne
24 Kitānge. Singa sakolera mulo mirimu egitakolebwānga mulala, tebandiba'de na kibi; naye kakano balabye nebakyāwa 'nze ne Kitānge.
25 Naye ekigambo kitūkirire ekyawandikibwa mu matēka gābwe nti
26 [b] Bānkyāira bwerēre. [c] Naye Omubezi bwali'ja, gwendibatumira ava eri Kitānge, Omwoyo owamazima, ava eri Kitānge, [d] oyo alitegēza e-
27 byānge: era [e] na'mwe mutegēza byānge [f] kubanga okuva ku luberyeberye mwali nānge.

16 Ebyo mbibabūli'de muleme o-
2 kusitazibwānga. [g] Banābagobānga mu makung'aniro; wewawo, ekisēra ki'ja, [h] buli anāba'tānga anāloga-
3 wōzānga ngawereza Katonda. [i] Nebyo banābikolānga, kubanga Kitānge tebamutegēra newakuba'de 'nze.
4 Naye ebyo mbibabūli'de, era ekisēra kyabyo wekitūkānga mu'jukire nga 'nze nababūlira. Nebyo okuva ku luberyeberye sabibabūlira, ku-
5 banga nali wamu na'mwe. Naye kakano ng'enda eri oli eyantuma; era tewali ku'mwe ambūza nti Oge-
6 nda wa? Naye kubanga mbabūli'de ebyo, emitima gya'mwe gi'ju'de
7 enaku. Naye 'nze mbagamba amazima; kibasānira 'mwe 'nze okuge-
[d] Omubezi taliba'jira; naye [e] bwe-
8 ndigenda ndimutuma gyemuli. Ye bwali'ja, alirumiriza ensi olwekibi, nolwobutūkirivu, nolwomusāngo:
9 [f] olwekibi, kubanga tebanzi'kiriza
10 'nze; olwobutūkirivu, kubanga ng'enda eri Kitānge, 'sō na'mwe temu-
11 kyandaba nate; olwomusāngo, kubanga [g] omukulu Wensi eno asali-
12 'dwa omusāngo. Nkyalina bingi
[g] Yok. 12. 31.
okubabūlira, naye temuinza kubigu-
13 mikiriza kakano. Naye bwali'ja oyo Omwoyo owamazima, [k] anābalung'amyānga mu mazima gona: kubanga tayogerenga kububwe ye'ka; naye byona byanāwulirānga byanāyogerānga: ye anābabūlirānga ebigenda
14 oku'ja. Oyo anāngulumizānga 'nze: kubanga anātōlānga ku byānge nā-
15 būlira 'mwe. [k] Byona byona Kitānge byali nabyo bye byānge: kyenvu'de ng'amba nti Anātōlānga ku
16 byānge nābūlira 'mwe. Esiga'de ekisēra kitono, nemutandaba nate; era nate walibawo ekisēra kitono.
17 nemundaba. Abaigirizwabe abamu kyebāva bogera bo'ka na bo'ka nti Kiki kino kyatugamba nti Esiga'de ekisēra kitono, nemutandaba; nate walibawo ekisēra kitono, nemundaba; era nti Kubanga ng'enda eri
18 Kitānge? Kyebāva bagamba nti Kiki kino kyagamba nti Ekisēra ki-
19 tono? Tetumanyi kyagamba. Isa nātegēra nga bagala okumubūza, nābagamba nti Mwebūzaganya 'mwe'ka olwekyo kyembagambye nti Esiga'de ekisēra kitono, nemutandaba, era nate walibawo ekisēra kitono
20 nemundaba? Dala dala mbagamba nti 'mwe mulikāba mulikuba ebiwōbe, naye ensi erisanyuka: 'mwe
21 mulinakuwala, naye enaku za'mwe zirifūkā sanyu. [l] Omukazi bwazāla alaba enaku, kubanga ekisērakye kitūse: naye omwāna bwamala okuzālibwa nga takya'jukira kulūmwa, olwesanyu eryokuzālibwa omuntu
22 munsi. Kale na'mwe kakano munakuwala: naye ndibalaba nate, [m] nemitima gya'mwe girisanyuka, nesanyu lya'mwe tewali muntu ali-
23 ba'gyako. Ne ku lunaku luli temulinsaba kigambo. [n] Dala dala mbagamba nti Buli kyemulissba Kitānge, alikibawa mu linya lyānge.
24 Okutūsa lero temusabānga kigambo mu linya lyānge: musabe, muliwebwa, [o] esanyu lya'mwe litūkirire.
25 Ebyo mbibabūliri'de mu ngero: naye obu'de bugenda oku'ja mwesiryogerera na'mwe mu ngero, naye ndibibabūlira ebya Kitānge mu lwā-
26 tu. Ku lunaku luli mulisaba mu linya lyānge: 'sō sibagamba nti ndi-
27 basabira eri Kitānge; kubanga Kitānge ye nyini abagala, kubanga munjaga'de 'nze, mu'kiri'za nga nava eri Kitānge. [p] Nava eri Kitānge, nenji'ja munsi: nate ensi ngireka,
29 ng'enda eri Kitānge. Abaigirizwabe nebamugamba nti Laba, kakano
30 oyogera lwātu, toyogera lugero. Kakano tumanyi ngomanyi byona, 'sō tewetāga muntu yena okukubūza; kyetuva tu'kiriza nga wava eri Ka-
31 tonda. Isa nāba'damu nti Kakano
32 mu'kiri'za? [r] Laba, ekisēra ki'ja,
[r] Yok. 7. 39; 14. 16. [s] Bik. 2. 33. [t] Yok. 4. 5. [u] Yok. 13. 16. [w] Ez. 3. 7. [x] Mak. 10. 22; 24. 9. Yok. 16. 3. [z] Yok. 9. 41. [a] Bal. 1. 20. Yak. 4. 17. [b] Zab. 35. 19; 69. 4. [c] Luk. 24. 49. Yok. 14. 17, 26; 16. 7, 13. Bik. 2. 33. [d] 1 Yok. 5. 6. [e] Luk. 24. 48. Bik. 1. 8, 21, 22; 2. 32; 3. 15; 4. 30, 33; 5. 32; 10. 39; 13. 31. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16 [f] Luk. 1. 2. 1 Yok. 1. 1, 2. [g] Yok. 9. 22, 34; 12. 42. [h] Bik. 8. 1; 9. 1; 26. 9-11. [i] Yok. 13. 21. Bal. 10. 2. 1 Kol. 2. 8. 1 Tim. 1. 13. [k] Yok. 14. 26. [l] Is. 26. 17 [m] Luk. 24. 41, 52. Bik. 2. 46. [n] Mat. 7. 7. Yok. 14. 13; 15. 16. [o] Yok. 15. 11. [p] Yok. 13. 3. [r] Mat. 26. 31. Ma'k. 14. 27.

era kitūse, mwemunāsāsānira, buli muntu mu bibye, munāndeka 'nze 'nze'ka: 'sō [s]si 'nze'ka, kubanga
33 Kitānge ali wamu nānge. Ebyo mbibabūli'de, [t]mube nemirembe mu'nze. [u]Munsi mulina enaku: naye mugume; 'nze [w]mpāngu'de ensi.

17 Isa yayogera ebyo; nāimusa amasoge mu 'gulu nāgamba nti Kitānge, ekisēra kitūse; gulumiza Omwānawo, Omwānawo akugulumize: [a]nga bwewamuwa obuīnza ku balina omubiri bona, era bona [b]bewamuwa, abawe obulamu obu-
3 ta'gwāwo. Buno bwe bulamu obuta'gwāwo, okutegēra 'gwe [c]Katonda omu owamazima, noyo [d]gwewatu-
4 ma, Isa Masiya. 'Nze [e]nkugulumizi'za kunsi kubanga omulimu gwewampa okukola ngukome'kere'za.
5 Ai Kitānge, ne kakano ngulumiza 'gwe wamu nāwe mu kitībwa [f]kiri kyenali nakyo awamu nāwe ngensi
6 tenabāwo. [g]Njolese'za erinyalyo abantu bewampa okuba'gya munsi: bāli babo, nobampa 'nze; nabo ba-
7 ku'te ekigambokyo. Kakano bategе'de nga byona byona byewampa
8 biva mu'gwe: kubanga ebigambo byewampa mbibawa'de; nebabiganya, nebategēra mazima nga nava gyoli, neba'kiriza nga 'gwe wantu-
9 ma. 'Nze [i]mbasabira abo; sisabira nsi, wabula bo bewampa; kubanga
10 babo: era ebyānge byona bibyo, nebibyo byānge: nānge ngulumi-
11 zibwa mubo. Siri munsi nate, naye bano bali munsi, nānge nji'ja gyoli. Kitānge Omutukuvu, [k]obakūmēnga mu linyalyo bewampa, babērēnga
12 bumu, nga'fe. Bwenali nabo 'nze [l]nakūmānga mu linyalyo bewampa: era nembazibira, [m]tekubulānga muntu kubo, [n]wabula omwāna wokubula; [o]ebyawandikibwa bitūkirire.
13 Naye kakano nji'ja gyoli; na bino mbyogera munsi, babe nesanyu lyā-
14 nge nga litūkiri'de mubo. Mbawa-'de ekigambokyo; era [p]ensi yabakyāwa, kubanga si ba nsi, nga 'nze
15 bwesiri wa nsi. Sisaba 'gwe kuba-'gya munsi, naye [r]obakūmēnga mu
16 bubi. Si ba nsi, nga 'nze bwesiri
17 wa nsi. [s]Obatukuze mu mazima:
18 [t]ekigambokyo ge mazima. [u]Nga bwewantuma munsi, nānge bwena-
19 batuma munsi. Era 'nze [w]netukuza kubwābwe, nabo be nyini batu-
20 kuzibwe mu mazima. 'Sō sibasabira bano bo'ka, naye nābo abanzi-'kiriza olwekigambo kyābwe; [y]bona
21 babērēnga bumu; nga 'gwe, Kitānge, bwoli mu'nze, nānge mu'gwe, era nābo babēre mu'fe: ensi e'kirize
22 nga 'gwe wantuma. Nānge ekitībwa kyewampa nkibawa'de; babērēnga bumu, nga 'fe bwetuli obumu;
23 'nze mubo, nāwe mu'nze, [z]batūkiririre okuba obumu; ensi etegērēnga nga 'gwe wantuma, nobagala
24 bo, nga bwewanjagala 'nze. [a]Kitānge, bewampa, njagala, wendi 'nze, nabo webaba babērēnga nānge; balabe ekitibwa kyānge kyewampa: kubanga wanjagala 'nze ngensi te-
25 natōndebwa. Kitānge Omutūkirivu, [b]ensi teyakutegēra, naye 'nze nakutegēra; na bano bātegēra nga
26 'gwe wantuma; era nabategēza erinyalyo era nditegēza; okwagala kwewanjagala kubērēnga mubo, nānge mubo.

18 Awo Isa bweyamala okwogera ebigambo ebyo [a]nāfuluma nabaigirizwabe nebasomoka [b]aka'ga Kiduloni, eyali olusuku, nāgenda o-
2 mwo ye nabaigirizwabe. Era ne Yuda amulyāmu olukwe, yali amanyi ekifo ekyo: [c]kubanga Isa yagendāngayo emirūndi mingi nabai-
3 girizwabe. [d]Awo Yuda, bweyamala okuwebwa ekitōngole (kya baserikale) nabāmi eri bakabona abakulu Nabafalisayo, na'jayo ngalina etabā-
4 za, nemimuli, namafumu. Awo Isa bweyamanya ebigambo byona ebināmu'jira, nāvayo nābagamba nti
5 Munonya āni? Nebamu'damu nti Isa Omunazalesi. Isa nābagamba nti 'Nze 'nzuno. Era ne Yuda, amulyāmu olukwe, yali aīmiri'de
6 nabo. Awo bweyabagamba nti 'Nze 'nzuno, neba'da enyuma nebagwa
7 wansi. Ate nābabūza omulūndi ogwokubiri nti Munonya āni? Ne-
8 bagamba nti Isa Omunazalesi. Isa na'damu nti Mbabūli'de nti 'nze 'nzuno: kale obanga mununya 'nze,
9 muleke bano bagende: ekigambo kyeyayogera kitūkirizibwe nti [e]Kwa-
10 bo bewampa sabuzako nomu. [f]Awo Simoni Petero eyalina ekitala nākisōwola nātema omu'du wa kabona asinga obukulu, nāmusalako okutu okwadyo. Nerinya lyomu'du Ma-
11 luko. Awo Isa nāgamba Petero nti 'Zamu ekitala mu kirāto kyakyo: [g]ekikōmpe Kitānge kyampa-'de, sikinywe?
12 Awo ekitōngole (kya baserikale), nomwāmi wābwe omukulu, nabawereza Babayudaya nebakwata Isa
13 nebamusiba, nebasoka [i]okumutwā-la eri [k]Ana; kubanga yali mukō-'domi wa Kayafa, eyali kabona asi-
14 nga obukulu mu mwāka guli. Era [l]Kayafa oyo ye yawa Abayudaya amagezi nti kisāna omuntu omu okufirira abantu.
15 [m]Simoni Petero nomnigirizwa omulala nebagoberera Isa. Awo omnigirizwa oli yali amanyi'dwa kabona asinga obukulu, nāingira

[a] Yok. 8. 29; 14. 10, 11.
[b] Is. 9. 6. Yok. 14. 27. Bal. 5. 1. Bef. 2. 14. Bak. 1. 20.
[c] Yok. 15. 19–21. 2 Tim. 3. 12.
[d] Bal. 8. 37. 1 Yok. 4. 4; 5. 4.
[e] Dan. 7. 14. Mat. 11. 27; 28. 18. Yok. 3. 35; 5. 27. 1 Kol. 15. 25, 27. Bef. 2. 10. Beb. 2. 8.
[a] Yok. 6. 37.
[c] 1 Kol. 8. 4.
[d] Yok. 7. 29.
[e] Yok. 4. 34; 9. 4; 19. 30.
[f] Yok. 1. 1, 2.
[g] Zab. 22. 22.
[i] 1 Yok. 5. 19.
[k] 1 Pet. 1. 5. Yud. 1.
[l] Yok. 6. 39; 10. 28.
[m] Yok. 18. 9.
[n] 1 Yok. 2. 19.
[o] Yok. 6. 70; 13. 18.
[p] Zab. 109. 8. Bik. 1. 20.
[r] Yok. 15. 18, 19. 1 Yok. 3. 13.
[s] Mat. 6. 13.
[t] Yok. 15. 3. Bik. 15. 9. Bef. 5. 26. 1 Pet. 1. 22.
[u] Zab. 119. 142, 151.
[w] Yok. 20. 21.
[y] 1 Kol. 1. 2, 20. Beb. 10. 10.
[z] Yok. 10. 16. Bal. 12. 5. Bag. 3. 28.
[a] Bak. 3. 14.
[a] Yok. 12. 26; 14. 3. 1 Bas. 4. 17.
[b] Yok. 15. 21.
[a] Mat. 26. 36. Ma'k. 14. 32. Luk. 22. 39.
[b] 2 Sam. 15. 23.
[c] Luk. 21. 37; 22. 39.
[d] Mat. 26. 47. Ma'k. 14. 43. Luk. 22. 47. Bik. 1. 16.
[e] Yok. 17. 12.
[f] Mat. 26. 51. Ma'k. 14. 47. Luk. 22. 49, 50.
[g] Mat. 20. 22; 26. 39, 42.
[i] Mat. 26. 57.
[k] Luk. 3. 2.
[l] Yok. 11. 50.
[m] Mat. 26. 58. Ma'k. 14. 54. Luk. 22. 54.

ne Isa mu lugya lwa kabona asinga
16 obukulu; naye [a] Petero yali aimiri'de ebwēru ku lu'gi. Awo omuigirizwa oyo omulala eyali amanyi'dwa kabona asinga obukulu nāfuluma nāyogera nomuwala omu'gazi
17 wolu'gi, nāingiza Petero. Awo omuwala oyo omu'gazi wolu'gi nāgamba Petero nti Nāwe oli wa mu baigirizwa ba muntu ono?
18 Nāgamba nti Siri wāmu. Aba'du nabawereza bāli baimiri'de awo nga bakumye omuliro gwamānda; kubanga yali mpewo; nebota omuliro: ne Petero naye yali nabo ngaimiri'de ngayota omuliro.
19 Awo kabona asinga obukulu nābūza Isa (ebigambo) byabaigirizwabe, nebyokuigirizakwe.
20 Isa nāmu'damu nti 'Nze [c] nabūlirānga lwātu ensi; bulijo naigirizānga mu makung'aniro ne mu yekalu, mwebakung'anira Abayudaya bona; sogerānga mu kyāma kigambo na kimu.
21 Ombūliza ki? būza abāmpulirānga, byenabagamba: laba, abo bamanyi
22 'nze byenayogera. Bweyayogera ebyo omu ku bawereza eyali amuīmiri'de okumpi nākuba Isa olui nāgamba nti O'damu oti kabona asinga obukulu?
23 Isa nāmu'damu nti Oba njoge'de bubi, ki'numirize ekibi: naye oba kirūngi, onkubira ki?
24 [p] Awo Ana nāmuwereza nga musibe eri Kayafa kabona asinga obukulu.
25 Ne Simoni Petero yali aimiri'de ngayota omuliro. [r] Awo nebamugamba nti Nāwe oli wa mu baigirizwabe? Ye neyegāna nāgamba nti
26 Siri wāmu. Omu ku ba'du ba kabona asinga obukulu owekika kyoyo Petero gweyasalako okutu, nāgamba nti 'Nze sakulabye naye mu
27 lusuku muli? Petero neyegāna nate: [s] amangwāgo enkoko nekokolima.
28 [t] Neba'gya Isa eri Kayafa, nebamutwāla mu kigāngo: era bwali bukya; [u] bo be nyini nebataingira mu kigāngo, baleme okweyōnōna, naye
29 bamale okulya Okuitako. Awo Pirato nāfuluma nāgenda gyebāli, nāgamba nti Musāngo ki gwemulanze
30 omuntu ono? Neba'damu nebamugamba nti Omuntu ono singa aba'de takoze bubi, tetwandimulese gyoli.
31 Awo Pirato nābagamba nti Kale mumutwāle 'mwe mumusalire omusāngo ngamatēka ga'mwe bwegali. Abayudaya nebamugamba nti Tekyatulagirwa ku'ta muntu yena; [w] ekigambo kya Isa kitūkirizibwe, kyeyayogera, ngalaga okufa kwagenda okufa bwekuli.
33 [v] Awo Pirato nāingira nate mu kigāngo, nāita Isa nāmugamba nti
34 'Gwe Kabaka wa Bayudaya? Isa na'damu nti Kino okyoge'de kububwo nantiki balala be bakubūli'de
35 ebigambo byānge? Pirato na'damu nti 'Nze ndi Muyudaya? Abe'gwānga lya'mwe ne bakabona abakulu
36 be bakundete'de: okoze ki? [z] Isa na'damu nti [a] Obwakabaka bwānge si bwa munsi muno: singa obwakabaka bwānge buba'de bwa munsi muno, basaja bānge bandirwānye, nesiwebwayo mu Bayudaya: naye kakano obwakabaka bwānge si bwa
37 wano. Awo Pirato nāmugamba nti Kale 'gwe kabaka? Isa na'damu nti Oyoge'de, kubanga 'nze kabaka. 'Nze nazālirirwa ekyo, nekyo kye kyandeta munsi, ntegēze amazima. [b] Buli owamazima awulira e'dobozi
38 lyānge. Pirato nāmugamba nti Amazima kye ki?

Bweyamala okwogera ekyo, nāfuluma nate nāgenda awali Abayudaya, nābagamba nti [c] Siraba musā-
39 ngo kuye. [d] Naye mulina empisa, 'nze okubatērānga omu ku Kuitako: kale mwagala mbatēre Kabaka Wa-
40 bayudaya? [e] Awo nebakayāna, nebagamba nti Si ono, wabula Bala'ba. [f] Noyo Bala'ba yali munyazi.

19 [a] Awo Pirato nālyoka atwāla Isa nāmukuba emi'go. Baserikale
2 nebaluka engule yama'gwa, nebamutikira ku mutwe, nebamwambaza
3 olugoye olwefulūngu; neba'ja wāli nebagamba nti Mirembe, Kabaka Wabayudaya! nebamukuba empi.
4 Pirato nāfuluma nate ebwēru, nābagamba nti Laba 'mufulumya ebwēru wemuli, mutegēre nga siraba musā-
5 ngo kuye. Awo Isa nāfuluma, ngayamba'de engule yama'gwa nolugoyo olwefulūngu. (Pirato) nābaga-
6 mba nti Laba omuntu oyo! [b] Awo bakabona abakulu nabawereza bwebāmulaba, nebogerera wa'gulu nga bagamba nti Komerera, komerera. Pirato nābagamba nti Mumutwāle 'mwe mumukomerere: kubanga
7 'nze siraba musāngo kuye. Abayudaya nebamu'damu nti 'Fe [c] tulina etēka nolwetēka eryo agwāni'de okufa, kubanga [d] yefūla Omwāna wa
8 Katonda. Awo Pirato bweyawulira ekigambo ekyo, neyeyongera oku-
9 tya; nāingira nate mu kigāngo, nāgamba Isa nti Oli wa wa? [e] Naye
10 Isa nātamu'damu. Awo Pirato nāmugamba nti Toyogera nānge? tomanyi nga nina obuinza obwokukuta, era nina obuinza obwokukuko-
11 merera? Isa nāmu'damu nti [f] Tewandiba'dena buinza bwona ku'nze, singa tebwakuwebwa okuva wa'gulu; ampa'deyo gyoli kyavu'de abē-
12 ra nekibi ekisinga. Okusokera awo Pirato nāsala amagezi okumuta: naye Abayudaya nebogerera wa'gulu

[a] Mat. 26. 69. Ma'k. 14. 66. Luk. 22. 54.
[b] Yok. 8. 47. 1 Yoh. 3. 19; 4. 6.
[c] Mat. 26. 55. Luk. 4. 15 Yok. 7. 14, 26, 28; 8. 2.
[d] Mat. 27. 24. Luk. 23. 4.
[e] Mat. 27. 15. Ma'k. 15. 6. Luk. 23. 17.
[f] Bik. 3. 14.
[p] Mat. 26. 57.
[r] Mat. 26. 69, 71. Ma'k. 14. 69. Luk. 22. 58.
[s] Yok. 13. 38.
[t] Mat. 27. 2. Ma'k. 15. 1. Luk. 23. 1. Bik. 3. 13.
[u] Bik. 10. 28; 11. 3.
[v] Mat. 20. 19. Yok. 12. 32, 33.
[w] Mat. 27. 11.
[z] 1 Tim. 6. 13.
[a] Dan. 2. 44; 7. 14. Yok. 6. 15.
[b] Yok. 5. 47. 1 Yoh. 3. 19; 4. 6.
[c] Mat. 27. 24. Luk. 23. 4.
[d] Mat. 27. 15. Ma'k. 15. 6. Luk. 23. 17.
[e] Bik. 3. 14.
[f] Luk. 23. 19.
[a] Mat. 20. 19; 27. 26. Ma'k. 15. 15. Luk. 18. 33
[b] Bik. 3. 13.
[c] Lev. 24. 16.
[d] Mat. 26. 63. Yok. 5. 18; 10. 33.
[e] Is. 53. 7. Mat. 27. 12–14.
[f] Luk. 22. 53. Yok. 7. 30.

nga bagamba nti [v]Bwonomuta oyo nga toli mukwāno gwa Kaisali: [i]buli muntu yena eyefūla kabaka awa-
13 kanya Kaisali. Awo Pirato bweya-wulira ebigambo ebyo nāfulumya Isa ebwēru, nātūla ku ntebe eyemisā-ngo mu kifo ekiitibwa Amainja Amā-lire naye mu Lwebulaniya Ga'basa.
14 [k]Lwali lunaku lwa Kutegeka Okuitako: zali nga ziri esawa mukāga. Nāgamba Abayudaya nti Laba Ka-
15 baka wa'mwe! Awo bo nebogerera wa'gulu nti Mu'gyewo, mu'gyewo mukomerere. Pirato nābagamba nti Nākomerera Kabaka wa'mwe? Bakabona abakulu neba'damu nti
16 Tetulina kabaka wabula Kaisali. [l]Awo nālyoka amubawa okukomere-rwa.
17 Awo nebatwāla Isa: [m]nāfuluma, nga yetise ye'ka omusalabagwe, (nā-tūka) mu kifo ekiitibwa Ekyekiwā-nga, ekiitibwa mu Lwebulaniya Go-
18 logosa: nebamukomererera wo, era nabalala babiri wamu naye, erui ne-
19 rui, ne Isa wakati. [n]Ne Pirato nā-wandika ebaluwa nāgi'sā ku musa-laba, ngewandiki'dwa nti ISA OMU-NAZALESI KABAKA WABAYU-
20 DAYA. Awo ebaluwa eyo bangi ku Bayudaya nebagisoma: kubanga e-kifo kyebāmukomereramu Isa kyali kumpi nekibuga: era yawandikibwa mu Lwebulaniya, ne mu Luyonani,
21 ne mu Lulumi. Awo bakabona aba-kulu Babayudaya nebamugamba Pi-rato nti Towandika nti Kabaka Wa-bayudaya; naye nti oyo yayogera
22 nti 'Nze Kabaka Wabayudaya. Pi-rato na'damu nti Kyempandise kye-mpandise.
23 [o]Awo baserikale bwebāmala oku-komerera Isa, nebatwāla ebyamba-lobye, nebatēka emitēko ena, buli serikale mutēko; nekānzuye; ne-kānzuye teyatūngwa, yalukibwa bu-
24 lukibwa yona okuva wa'gulu. Ne-bagamba bo'ka na bo'ka nti Tuleme okugiyuzamu, naye tugikubire aka-lulu, (tulabe) anāba nyiniyo: ekya-wandikibwa kitūkirire, ekyogera nti
[p]Bāgabana ebyambalo byānge,
Era bākubira akalulu ekyokwa-mbala kyānge.
25 Awo baserikale nebakola ebyo. [r]Na-ye bāli baimiri'de awo awali omusa-laba gwa Isa, nyina, ne muganda wa nyina, Malyamu muka [s]Kulopa,
26 ne Malyamu Magudalene. Awo Isa bweyalaba nyina, [t]nomuigirizwa gweyali ayagala ngaimiri'de kumpi, nāgamba nyina nti Omukyāla, laba,
27 omwānawo! Oluvanyuma nāgamba omuigirizwa nti Laba, nyoko! Awo okuva mu sawa eyo omuigirizwa oyo nāmutwāla e'ka ewuwe.
28 Oluvanyuma lwebyo, Isa bweya-manya nti kakano ebigarabo byona bimaze okutūkirira, [u]ekyawandiki-bwa kitūkirizibwe, nāgamba nti Ni-
29 na enyōnta. Wāli wateke'dwawo ekibya eki'ju'de omwenge omukātūfu: awo [w]neba'sā ku ezobu ekisu-mwa eki'ju'de omwenge omukātūfu,
30 nebakitwāla ku mumwagwe. Awo Isa bweyamala okuwebwa omwe-nge, nāgamba nti [v]Kiwe'de: nāku-tamya omutwegwe, nāwayo omwo-yogwe.
31 Awo Abayudaya, [x]kubanga lwali lunaku lwa Kutegeka, [a]emirāmbo gireme okubēra ku musalaba ku lu-naku lwa sabiti [kubanga olunaku lwa sabiti eyo lwali lukulu], neba-saba Pirato okubamenya amagulu
32 gābwe, balyoke ba'gyibweko. Awo baserikale neba'ja, nebasokera kwo-mu nebamumenya amagulu, nomu-
33 lala eyakomererwa naye: naye bwe-ba'ja eri Isa, nebalaba ngamaze oku-
34 fa, nebatamumenya magulu: naye serikale omu nāmufumita mu mbi-rizize ne'fumu, amangwāgo [b]nemu-
35 vamu omusai nama'zi. Naye eya-laba nātegēza nokutegēzakwe kwa mazima: era oyo amanyi ngayoge-ra amazima, na'mwe mulyoke mu-
36 'kirize. Kubanga ebyo byabawo, [c]ekyawandikibwa kitūkirire nti Ta-
37 limenyebwa 'gūmba. Era nate ekya-wandikibwa ekirala kigamba nti [d]Balimulaba gwebāfumita.
38 [e]Awo oluvanyuma lwebyo Yusufu Owealimasaya, eyali omuigirizwa wa Isa, naye mu kyāma ∕ olwokutya Abayudaya, neyegairira Pirato oku-'gyako omulāmbo gwa Isa: awo Pirato na'kiriza. Na'ja, na'gyako
39 omulāmbogwe. Ne [g]Nikodemo na-'ja [eyasoka oku'ja gyali ekiro], ngalēse ebitabule ebyenvumbo ne akalōsi, obuzito bwabyo lateri nga
40 kikumi. Awo nebatwāla omulāmbo gwa Isa, nebaguzīnga mu ngoye zekitāni wamu nebyakalōsa ebyo, nga Abayudaya bwebaisa okuzika.
41 Awo mu kifo weyakomererwa wāli-wo olusuku; ne mu lusuku mwali-mu entāna empya etanaba kutēke-
42 bwamu muntu. Awo kubanga lwali lunaku lwa Kutegeka Okwabayu-daya [era kubanga entāna yali ku-mpi] [i]neba'sā omwo Isa.

20 Awo [a]ku lunaku olusoka mu naku omusānvu, Malyamu Ma-gudalene na'ja mu matulutulu, nga tebunnalaba, eri entāna, nālaba nge-
2 'jinja li'gyi'dwa ku ntāna. Awo na'dukana, na'ja eri Simoni Petero, neri [b]omuigirizwa oli omulala Isa gweyayagalānga, nābagamba nti Ba-'gyemu Mukama wa'fe mu ntāna,
3 'sō tetumanyi gyebamuta'de. [c]Awo Petero nāfuluma, nomuigirizwa oyo
4 omulala, nebagenda ku ntāna. Ne-

[v] Zab. 69. 21.
[w] Mat. 27. 48.
[x] Yok. 17. 4.
[a] Ma'k. 15. 42. [a] Ma. 21. 23.
[b] 1 Yok. 5. 6, 8.
[c] Kuv. 12. 46. Kubal. 9. 12. Zab. 34. 20.
[d] Zab. 22. 16, 17. Zek. 12. 10. Kub. 1. 7.
[e] Mat. 27. 57. Ma'k. 15. 42. Luk. 23. 50. ∕ Yok. 9. 22.
[g] Yok. 3. 1, 2; 7. 50.
[i] Is. 53. 9.
[a] Mat 28. 1. Ma'k. 16. 1. Luk. 24. 1.
[b] Yok. 13. 23.
[c] Luk. 24. 12.

[f] Luk. 23. 2. [i] Bik. 17. 7.
[k] Mat. 27. 62.
[l] Mat. 27. 26, 31. Ma'k. 15. 15. Luk. 23. 24. [m] Kubal. 15. 36. Beb. 13. 12.
[n] Mat. 27. 37. Ma'k. 15. 26. Luk. 23. 38.
[o] Mat. 27. 35. Ma'k. 15. 24. Luk. 23. 34.
[p] Zab. 22. 18.
[r] Mat. 27. 55. Ma'k. 15. 40. Luk. 23. 49.
[s] Luk. 24. 18.
[t] Yok. 13. 23.

ba'dukana bōmbi wamu; nomuigirizwa oyo omulala nāisa Petero,
5 nāsoka okutūka ku ntāna: nākutama nālingizamu, nālaba engoye zekitāni nga ziteke'dwa awo; naye
6 nātaingira. Awo ne Simoni Petero na'ja ngamugoberera, nāingira mu ntāna; nālaba engoye zekitāni nga
7 ziteke'dwa awo, nekiremba ekyali ku mutwegwe nga tekiteke'dwa wamu na ngoye zekitāni, naye nga kizingi'dwa nga kiri kyo'ka ku 'bali.
8 Awo nomuigirizwa oyo omulala eyasoka oku'ja ku ntāna, nāingira, nā-
9 laba na'kiriza. Kubanga bāli tebanategēra [d] ekyawandikibwa nti ki-
10 mugwānira okuzūkira mu bafu. Awo nate abaigirizwa neba'dayo ewābwe e'ka.
11 Naye Malyamu yali aimiri'de ebwēru awāli entāna ngakāba: awo bweyali ngakāba, nākutama nālingi-
12 za mu ntāna; nālaba bamalaika babiri nga bamba'de enjeru, nga batu-'de, omu emitwetwe omulala mula-namiro, omulāmbo gwa Isa wegwali
13 guteke'dwa. Abo nebamugamba nti Omukyāla, okābira ki? Nābagamba nti Kubanga ba'gyemu Mukama wānge, nānge simanyi gyebamuta'de.
14 [e] Bweyamala okwogera bwatyo, nākyūka enyuma, nālaba Isa ngaimi-
15 ri'de, [f] nātamanya nga ye Isa. Isa nāmugamba nti Omukyāla, okābira ki? ononya āni? Ye ngalowōza nti ye mukūmi wolusuku, nāmugamba nti Sebo, obanga 'gwomutu'te walala, mbūlira gyomuta'de, nānge
16 nāmu'gyayo. Isa nāmugamba nti Malyamu. Nākyūka nāmugamba mu Lwebulaniya nti Laboni; ama-
17 kulu gakyo Muigiriza. Isa nāmugamba nti Tonkwatako; kubanga sinaba kulinya mu 'gulu eri Kitānge: naye genda eri [g] baganda bānge, obabūlire nti 'Ninya mu 'gulu eri [i] Kitānge, era Kita'mwe, eri Katonda wānge, era Katonda wa'mwe.
18 [k] Malyamu Magudalene na'ja nābūlira abaigirizwa nti Ndabye Mukama wa'fe; era bwamugambye ebigambo bino.
19 [l] Awo ku lunaku luli bwebwali akawungēzi, ku lunaku olusoka mu naku omusānvu, enzi'gi bwezali nga zi'ga'dwawo abaigirizwa mwebāli, olwokutya Abayudaya, Isa na'ja, nāimirira wakati mubo, nābagamba
20 nti Emirembe gibe mu'mwe. Awo bweyamala okwogera bwatyo, nābalaga engaloze nembirizize. [m] Abaigirizwa nebasanyuka, bwebālaba
21 Mukama (wābwe). Awo Isa nābagamba nate nti Emirembe gibe mu-'mwe: [n] nga Kitānge bweyantuma 'nze. nānge bwentyo mbasindika
22 'mwe. Bweyamala okwogera ekyo, nāba'siza omu'ka, nābagamba nti
23 Mutōle Omwoyo Omutukuvu: [o] bemunāgyāngako ebibi bona, ba'gyibwako; bemunāsibirānga ebibi bona, basibirwa.
24 Naye Tomasi, omu ku kumi nababiri, eyaitibwānga Didumo, teya-
25 li nabo Isa bweya'ja. Awo abaigirizwa abalala nebamubūlira nti Tulabye Mukama wa'fe. Naye nābagamba nti Bwesiiraba mu bibatubye enkovu zeninga, nenzi'sāko olunwe lwānge ku nkovu zeninga, nenzi'sāmu omukono gwānge mu mbirizize, siri'kiriza na katono.
26 Oluvanyuma nga waisewo enaku munāna, ate abaigirizwabe bāli munda, ne Tomasi ngali nabo, Isa na-'ja, enzi'gi nga zi'ga'dwawo, nāimirira wakati (mubo) nāgamba nti E-
27 mirembe gibe mu'mwe. Awo nāgamba Tomasi nti Leta wano olunwerwo olabe ebibatu byānge; era olete nomukonogwo, ogu'sē mu mbirīzi zānge; oleme okuba ata'kiriza
28 naye a'kiriza. Tomasi na'damu nāmugamba nti 'Gwe Mukama wā-
29 nge, era Katonda wānge. Isa nāmugamba nti Kubanga ondabye, kyovu'de o'kiriza; [p] balina omukisa aba'kiriza nga tebaliko kyebālaba.
30 [r] Waliwo obubonero obulala bungi Isa bweyakolera mu maso gabaigirizwa, obutawandikibwa mu
31 kitabo kino; [s] naye buno bwawandikibwa, mulyoke mu'kirize nti Isa ye Masiya, Omwāna wa Katonda; era [t] bwemu'kiriza mube nobulamu mu linyalye.

21 Oluvanyuma lwebyo Isa neyeraga nate mu baigirizwabe ku nyanja Eyetiberiya; neyeraga bwa-
2 ti. Bāli bali wamu Simoni Petero, ne Tomasi aitibwa Didumo, ne [a] Nasanaeri Owekana Ekyegaliraya, [b] na (bāna) ba Zebedayo, nabaigirizwa-
3 be abalala babiri. Simoni Petero nābagamba nti Ng'enda okuvuba. Nebamugamba nti Na'fe tugenda nāwe. Nebagenda, nebasābala mu lyāto; ekiro ekyo nebatakwasa ki-
4 ntu. Naye bwali bukya Isa nāimirira ku 'tale: naye abaigirizwa ne-
5 batamanya nga ye Isa. Awo [c] Isa nābagamba nti Abāna, mulina ekyokulīra? Nebamu'damu nti Tetuli-
6 na. Nābagamba nti [d] Musūle omugōnjo ku lui olwadyo olweryāto, munākwasa. Awo nebasūla, kale nga tebakyaīnza kuguwalula olwe-
7 byenyanja ebingi. Awo [e] omuigirizwa oyo Isa gweyayagalānga nāgamba Petero nti Ye Mukama wa'fe. Awo Simoni Petero bweyawulira nga ye Mukama wa'fe neyesiba olugoye [kubanga yali bwerēre] neye-
8 sūla mu nyanja. Naye abaigirizwa abalala neba'jira mu lyāto etono

[d] Zab. 16. 10. Bik. 2. 25-31. Ma'k. 16. 5.
[e] Mat. 28. 9. Ma'k. 16. 9.
[f] Luk. 24. 16, 31.
[g] Zab. 22. 22. Mat. 28. 10. Bal. 8. 29. Beb. 2. 11.
[i] Bef. 1. 17.
[k] Mat. 28. 10. Luk. 24. 10.
[l] Ma'k. 16. 14. Luk. 24. 36. 1 Kol. 5. 5.
[m] Yok. 16. 22.
[n] Mat. 28. 18. Yok. 17. 18, 19. Beb. 3. 1.
[o] Mat. 16. 19; 18. 18.
[p] 2 Kol. 5. 7. 1 Pet. 1. 8.
[r] Yok. 21. 25.
[s] Luk. 1. 4.
[t] Yok. 3. 15, 16; 5. 24. 1 Pet. 1. 8, 9.
[a] Yok. 1. 45.
[b] Mat. 4. 21.
[c] Luk. 24. 41.
[d] Luk. 5. 4, 6, 7.
[e] Yok. 13. 23.

[kubanga bāli tebali wala ne'tale, naye emikono nga bikumi bibiri,] nga bawalula omugōnjo oguliko ebyenyanja. Awo bwebāvamu nebatūka ku 'tale, nebalaba omuliro ogwamānda nga guli awo nebyenyanja nga biteke'dwako, nomugāti. Isa nābagamba nti Mulete ku byenyanja byemukwasi'za kakano. Awo Simoni Petero nāsābala, nāwalulira omugōnjo ku 'tale, nga gu'ju'de ebyenyanja ebinene, kikumi mwatāno mu bisatu: naye newakuba'de nga byali bingi bwebityo, omugōnjo segutakutuka. Isa nābagamba nti *f*Mu'je mulye. 'Sō mu baigirizwa nemutaba muntu eyayang'anga okumubūza nti 'Gwāni, nga bamanyi nga ye Mukama wa'fe. Isa na'ja, na'dira omugāti, nābawa, ne- byenyanja bwatyo. Guno gwe mulūndi *g*ogwokusatu Isa bweyalabika mu baigirizwa, oluvanyuma nga maze okuzūkira mu bafu.

Awo bwebāmala okulya, Isa nāgamba Simoni Petero nti Simoni, (omwāna) wa Yokana, onjagala okukira bano? Nāmugamba nti Wewawo, Mukama wānge; 'gwomanyi nga nkwagala. Nāmugamba nti Lisānga abāna bendiga bānge. Nāmugamba nate omulūndi ogwokubiri nti Simoni (omwāna) wa Yokana, onjagala? Nāmugamba nti Wewawo, Mukama wānge; 'gwomanyi nga nkwagala. *i*Nāmugamba nti Lūndānga endiga zānge. Nāmugamba omulūndi ogwokusatu nti Simoni (omwāna) wa Yokana, onjagala? Petero nānakuwala kubanga amugambye omulūndi ogwokusatu nti Onjagala? Nāmugamba nti Mukama wānge, 'gwomanyi byona; 'gwotegēra nga nkwagala. Isa nāmugamba nti Lisānga endiga zānge. *k*Dala dala nkugamba nti Bwewali omuvubuka, wesibānga nogenda gyoyagala yona: naye bwolika'diwa, oligolola emikonogyo, omulala alikusiba, alikutwāla gyotoyagala. Yayogera bwatyo, ngalaga *l*okufa kwalifa okugulumiza Katonda. Bweyamala okwogera bwatyo, nāmugamba nti Ngoberera. Petero bweyakyūka, nālaba omuigirizwa *m*Isa gweyayagalānga ngagoberera; era oyo ye yagalamira mu kifubakye ku 'mere eyekyegulo, nāgamba nti Mukama wānge, āni anākulyāmu olukwe? Awo Petero bweyalaba oyo nāgamba Isa nti Mukama wānge, nono (aliba ki)? Isa nāmugamba nti Bwenjagala abērewo okutūsa wendi'jira, ofayo ki? 'gwe goberera 'nze. Awo ekigambo ekyo nekibuna mu boluganda nti omuigirizwa oyo talifa: 'sōnga Isa teyamugamba nga talifa; naye nti Bwenjagala abērewo okutūsa wendi'jira, ofayo ki?

Oyo ye muigirizwa eyategēza bino, nāwandika bino; *n*na'fe tumanyi ngokutegēzakwe kwa mazima.

*o*Nate waliwo ebirala bingi Isa byeyakola, nabyo bwebiwandikibwa ki'na kimu ndowōza nti neusi zona tezandigi'demu bitabo ebyandiwandiki'dwa.

f Bik. 10. 41.

g Yok. 20. 19, 26.

i Bik. 20. 28. Beb. 13.20. 1 Pet. 2. 25; 5. 2, 4.

k Yok. 13. 36. Bik. 12. 3, 4.

l 2Pet 1.14.

m Yok. 13. 23.

n Yok. 19. 35. 3 Yok. 12.

o Yok. 20. 30.

EBIKOLWA BYABATUME.

1 Ekitabo ekyoluberyeberye nakikola, mu'nānge *a*Te'ōfro, ekya byona Isa byeyasoka okukola nokuigiriza, 2 *b*okutūsa ku lunaku luli bweyamala okulagira Kubwomwoyo Omutukuvu abatume beyalōnda nātwālibwa 3 mu 'gulu. *c*Bweyamala okubonyabonyezebwa *d*neyeraga mnbo nga mulamu, mu bubonero bungi, ngabalabikira e'bānga lyenaku amaknmi ana, ngayogera ebyobwakabaka 4 bwa Katonda. *e*Awo bweyakung'ana nabo nābalagira baleme okuva mu Yerusalemi, naye balindirire okusūbiza kwa Kitānge/kwemwawu- 5 lira gyendi: *g*kubanga Yokana yabatiza nama'zi; *h*naye 'mwe mulibatizibwa Nomwoyo Omutukuvu mu naku si nyingi.

6 Awo bwebākung'ana nebamubūza nga bagamba nti Mukama wa'fe, mu biro bino *k*mwonokomezawo obwakabaka eri Isiraeri? 7 Nābagamba nti *l*Si kwa'mwe okumanya entūko newakuba'de ebiro, Kita'fe byeyate- 8 ka mu buīnzabwe ye. Naye muliwebwa amānyi, *m*Omwoyo Omutukuvu bwalimala oku'ja ku'mwe, *n*na'mwe munābānga bajulirwa bānge mu Yerusalemi ne mu Buyudaya bwona ne mu Samaliya, nokutūsa ku nkomerero yensi. *o*Bweyamala okwogera ebyo, nga batunulira, nāsitulibwa, ekire nekimutōla 10 okumu'gya mu maso gābwe. Bwebāli bekaliriza amaso mu 'gulu bwagenda, laba, abantu babiri nebaīmirira kumpi nabo nga bamba'de engo- 11 ye ezitukula; abāyogera nti Abantu Begaliraya kiki ekibaimiri'za nga mulaba mu'galu? Oyo Isa aba'gyi- 'dwako okutwālibwa mu 'gulu *p*ali-

a Luk. 1. 3.
b Ma'k. 16. 19. Luk. 9. 51; 24. 51.
c Mat. 28. 19. Ma'k. 16. 15. Yok. 20. 21. Bik. 10. 41, 42.
d Ma'k. 16. 14. Luk. 24. 36. Yok. 20. 19, 26; 21. 1, 14. 1 Kol. 15. 5.
e Luk. 24. 49.
f Yok. 14. 16, 26, 27; 15. 26; 16. 7.
g Mat. 3. 11. Bik. 11. 16; 19. 4.
h Yo. 3. 18. Bik. 2. 4; 11. 15.

k Is. 1. 26. Dan. 7. 27. Am. 9. 11.
l Mat. 24. 36.

m Luk. 24. 49.

n Luk. 24. 48. Yok. 15. 27. Bik. 2. 32.

o Luk. 24. 51.

p Dan. 7. 13. Mat 24.30 Ma'k. 13. 26. Luk. 21. 27. Yok. 14. 3. 1 Bas. 1. 10; 4. 16. 2 Bas. 1. 10. Kub. 1. 7.

'ja bwatyo nga bwemumulabye nga-
genda mu 'gulu.
12 Nebakomawo Eyerusalemi okuva
ku lusozi oluitibwa olwa Zeituni,
oluli okumpi ne Yerusalemi ngolu-
13 gendo olwokusabiti. Awo bwebāin-
gira nebalinya mu kisenge ekya
[r] Mat. 10. 2-4. wa'gulu, webātūlānga; [r] Petero ne
Yokana ne Yakobo, ne Andereya,
Firipo ne Tomasi, Batolomayo ne
Matayo, Yakobo (omwāna) wa Alu-
fayo, ne Simoni Zerote, ne Yuda
[s] Bik. 2. 1, 46. 14 (omwāna) wa Yakobo. [s]Abo bona
[t] Luk. 23. 49, 55; 24. 10. bāli nga banyikira nomwoyo gumu
[u] Mat. 13. 55. mu kusaba, wamu [t]nabakazi ne Ma-
lyamu nyina Isa, ne [u] bagandabe.
15 Mu naku ezo Petero nāimirira wa-
kati mu boluganda nāyogera [eki-
bīna kyabantu (abākung'ana) bāli
nga kikumi mwabiri] nti Abasaja a-
16 boluganda, kyagwāna ekyawandikib-
[w] Zab. 41. 9. Yok. 13. 18. wa kitūkirizibwe, [w] Omwoyo Omu-
tukuvu kyeyayogera e'da mu kamwa
[v] Luk. 22. 47. Yok. 18. 3. ka Daudi, ku Yuda, [v] eyali omusāle
17 wābwe abākwata Isa; kubanga [z] ya-
[z] Mat. 10. 4. Luk. 6. 16. balirwa wamu na'fe, nāwebwa omu-
[a] Mat. 27. 5, 7, 8. 18 gabo gwokuwereza kuno. [a][Oyo
[b] Mat. 26. 15. nāgula enimiro [b] nempēra eyobubi-
bwe; nāgwa mu maso, nāyabika wa-
19 kati, ebyenda byona nebiika. Ne-
kitegērekeka eri abo bona abāli mu
Yerusalemi; enimiro eyo mu lulimi
lwābwe nokuitibwa neitibwa Akeru-
20 dama, ye nimiro eyomusai.] Kuba-
nga kyawandikibwa mu kitabo kya
Zabuli nti
[c] Zab. 69. 25. [c] Ekibanjakye kizike,
'Sō kireme okubērāngamu omu-
ntu:
era nti
[d] Zab. 109 8. [d] Obulabirizibwe buwebwe omu-
lala.
21 Kale kigwānye mu bantu abāitānga
na'fe mu biro byona bweyaingirānga
nāvānga gyetuli Mukama wa'fe Isa,
22 [e] Ma'k. 1. 1. [e] okuva ku kubatiza kwa Yokana o-
kutūsa ku lunaku lweyatu'gyibwa-
ko, omu kwabo [f] abēre omujulirwa
[f] Yok. 15. 27. Bik. 4. 33. 23 wokuzūkirakwe awamu na'fe. Ne-
[g] Bik. 15. 22. balōnda babiri, Yusufu aitibwa [g] Ba-
lusaba, nātūmibwa nate erinya Yu-
24 sito, ne Matiya. Nebasaba, neba-
[i] 1 Sam. 16. 7. 1 Byom. 28. 9; 29. 17. Yer. 11. 20; 17. 10. Bik. 15. 8. Kub. 2. 23. gamba nti 'Gwe, Mukama wa'fe, [i] a-
manyi emitima gyabantu bona, laga-
ko omu gwolōnze ku bano bōmbi,
25 awebwe ekifo kyokuwereza okwo no-
butume, Yuda byeyasubwa agende
26 mu kifokye ye. Nebabakubira obu-
lulu; akalulu nekagwa ku Matiya;
nābalirwa wamu nabatume ekumi
nomu.

[e] Lev. 23. 15 Ma. 16. 9. [b] Bik. 1. 14

2 Awo [a] olunaku lwa Pentekote bwe-
rwātūka, [b] bona bāli wamu mu kifo
2 kimu. Amangwāgo okuwūma neku-
ba mu 'gulu ngempewo ewūma na-
mānyi, neku'juza enyumba yona
3 mwebāli batu'de. Nekulabika ku-
bo enimi ngezomuliro nga zeyāwu-
'demu: buli lulimi nerutūla ku buli
4 muntu. [c] Bona neba'jula Omwoyo
Omutukuvu, nebatanula [d] okwogera
enimi endala, nga Omwoyo bweya-
bawa okuzogera.
5 Wāliwo mu Yerusalemi Abayuda-
ya nga batu'de, abantu abegendere-
za, abāva mu buli 'gwānga lyabantu
wansi we'gulu. Okuwūma okwo
bwekwabawo, ekibīna nekikung'ana
nekisamālirira, kubanga bāwulira
buli muntu nga bogera mu lulimi
7 lwewābwe. Nebawunikirira bona,
nebewunya, nga bogera nti Laba,
bano bona abogera si Bagaliraya?
8 Era kiki 'fe buli muntu okuwulira
olulimi lwewa'fe gyetwazālibwa?
9 Abapazi Nabamedi, Naberamiti, na-
bali mu Mesopotamiya, mu Buyu-
daya ne Kapadokiya, mu Ponto ne
10 mu Asiya, mu Fulugiya ne mu Pa-
nfuliya, mu Misiri ne munsi Ezeri-
bua ezirirānye Kulene, Nabalumi a-
11 bagenyi, Abayudaya nabakyūfu, A-
bakulete Nabawalabu, tuwulira ba-
no nga bogera mu nimi za'fe ebye-
12 kitalo ebya Katonda. Bona nebe-
wunya nebabūsabūsa nebagambaga-
na nti Amakulu gakyo kiki ki-
13 no? Naye abalala nebabasekerera
nebagamba nti Batami'de omwenge
omusa.
14 Naye Petero bweyaimirira ne ba-
li ekumi nomu, nāyogerera wa'gulu
nābagamba nti Abasaja Abayudaya
nabatūla mu Yerusalemi 'mwena,
mutegēre kino, mutegere amatu ebi-
15 gambo byānge. Kubanga bano te-
batami'de, nga 'mwe bwemulowōza;
kubanga ye sawa eyokusatu eyemi-
16 sana. Naye bino bye byayogerwa
na'bi Yoweri nti
17 [c] Olulitūka mu naku ezoluvanyu-
ma, bwayogera Katonda,
[f] Ndifuka ku Mwoyo gwānge ku
balina omubiri bona:
Batabani ba'mwe ne [g] bawala ba-
'mwe baliragula,
Nabalenzi ba'mwe baliraba okwo-
lesebwa,
Nabaka'de ba'mwe balirōta ebi-
rōto:
18 Wewawo, ne ku ba'du bānge na-
bazāna bānge mu naku ziri
Ndibafukira ku Mwoyo gwānge,
[i] baliragula.
19 [k] Ndireta ebyekitalo mu 'gulu wa-
'gulu
Nobubonero munsi wansi,
[l] Omusai nomuliro nokunyōka
kwomu'ka.
20 Enjuba erifūka ekizikiza,
Nomwezi okuba omusai,
Olunaku lwa Mukama
Olukulu olulitenderezebwa nga
terunaba ku'ja.

[c] Bik. 1. 5.
[d] Ma'k. 16. 17.

[e] Is. 44. 3. Ez. 11. 19; 36. 27. Yo. 2. 28. 29. Yok. 7. 38.
[f] Bik. 10. 45.
[g] Bik. 21. 9.

[i] Bik. 22. 4, 9, 10. 1 Kol. 12. 10, 28; 14. 1.
[k] Yo. 2. 30, 31.
[l] Mat. 24. 29.

21 Olulitūka [m] buli alisaba erinya lya Mukama alirokoka.
22 Abasaja Abaisiraeri, muwulire ebigambo bino. Isa Omunazalesi, omuntu eyabalagibwa Katonda [n] mu bigambo ebyamānyi nebyamagero nobubonero, Katonda byeyamukozānga wakati mu'mwe, nga 'mwe
23 bwemumanyi; oyo [o] bweyawebwayo nga Katonda bweyasoka okutēsa nokumanya, mwamutwāla nemumukomerera nemikono gyabantu
24 ababi, nemumu'ta. Naye [p] oyo Katonda yamuzūkiza, bweyasumulula okulūmwa kwokufa: kubanga te-
25 kwainza kumunywēza. Kubanga Daudi amwogerako nti
[r] Nalaba Mukama enaku zona mu maso gānge,
Kubanga ali ku mukono gwānge ogwadyo, 'neme okusagasagana.
26 Omutima gwānge kyegwava gwesīma, olulimi lwānge nerusanyuka;
Era nomubiri gwānge gunābērānga mu 'sūbi:
27 Kubanga tolindeka bulamu bwānge mu magōmbe,
'So toliwayo Mutukuvuwo kuvūnda.
28 Wanjigiriza amakubo gobulamu; Olinji'juza esanyu namasogo.
29 Abasaja abolugānda, nyinza okwogerera nobuvunu mu maso ga'mwe [s] ebya jaja wa'fe omukulu Daudi nti yafa nāzikibwa, namaläloge gali
30 wa'fe ne kakano. Kale, bweyali na'bi, [t] bweyamanya nga Katonda yamuläirira ekirāiro, nti mu ba'zukulu abomuntumbweze alitūzako
31 omuntu ku ntebeye, bweyalaba oluberyeberye, nāyogera ku kuzūkira kwa Masiya nga [u] teyalekebwa mu magōmbe 'sōnga nomubirigwe te-
32 gwavūnda. Isa oyo Katonda ya-muzūkiza, 'feua 'fe [w] bajulirwa.
33 Awo [x] bweyalinyisibwa ku mukono ogwadyo ogwa Katonda, [z] nāwebwa okusūbiza Kwomwoyo Omutukuvu eri Kitāwe, [a] afuse kino kyemulabye
34 kakano kyemuwuli'de. Kubanga Daudi teyalinya mu 'gulu, naye yayogera ye nyini nti
[b] Mukama yagamba Mukama wānge nti Tūla ku mukono gwānge ogwadyo,
35 Okutūsa lwenditeka abalabebo okuba entebe yebigerebyo.
36 Kale mazima bamanye enyumba yona eya Isiraeri nti Katonda yamufūla Mukama era Masiya, Isa oyo gwemwakomerera.
37 Awo bwebāwulira ebyo [c] emitima gyābwe negibalūma, nebagamba Petero nabatume abalala nti Abasaja
38 aboluganda, tunākola tutya? Petero nābagamba nti [d] Mwenenye, mubatizibwe buli muntu mu'mwe okuingira mu linya lya Isa Masiya okug'gyibwako ebibi bya'mwe, munāwebwa ekirabo gwe Mwoyo Omutukuvu.
39 Kubanga okusūbizibwa kwa-'mwe era [e] kwa bāna ba'mwe [f] nābo bona abali ewala, bona abaliitibwa
40 Mukama Katonda wa'fe. Era nābategēza mu bigambo ebirala bingi nābabūlirira ngagamba nti Mulokolebwe mu mirembe gino egyakyā-
41 ma. Awo aba'kiriza ekigambokye nebabatizibwa: nebongerwako ku lunaku luli abantu ngenkumi satu.
42 [g] Nebaba nga banyīkirirānga okuigirizibwa kwabatume, ne mu ku'sēkimu, ne mu kumenya emigāti ne mu kusaba.
43 Buli muntu nātya: [i] ebyamagero bingi nobubonero nebikolebwānga
44 abatume. Bona aba'kiriza bāli wamu, [k] nebaba nga ba'sā kimu mu
45 byona, ebyobuga'ga byābwe nebintu byebāli nabyo nebabitūnda [l] nebagabirānga bona nga buli muntu
46 bweyali yetāga. Nabo nga banyīkirirānga bulijo nomwoyo gumu [m] mu yekalu, nga bamenya emigāti mu nyumba e'ka, nebalyānga e'mere nesanyu nomutima ogutalina bu-
47 kūsa, nga batenderezānga Katonda, nga basīmibwānga abantu bona. [n] Mukama nābongerāngako bulijo abāli balokoka.

3 Awo Petero ne Yokana nebalinya mu yekalu mu sawa eyokusabira-
2 mu, [a] esawa eyomwenda. Wāliwo omuntu omulema okuva mu lubuto lwa nyina yali asituli'dwa, gwebātekānga bulijo ku lu'gi lweyekalu olwaitibwānga Olulūngi, okusabānga efeza abāingirānga mu yekalu.
3 Oyo bweyalaba Petero ne Yokana nga bagenda okuingira mu yekalu
4 nāsaba okuwebwa efeza. Petero nāmwekaliriza amasoge ne Yokana
5 nāgamba nti Tunulira 'fe. Nābawulira, ngalowōza nti banāmuwa
6 ekintu. Naye Petero nāgamba nti Efeza nezābu sibirina; naye kyenina kyenkuwa: [b] mu linya lya Isa
7 Masiya Omunazalesi, tambula. Nāmukwata ku mukono ogwadyo nāmuimusa. Amangwāgo ebigerebye nobukongovule nebifuna amānyi;
8 [c] nāgolokoka māngu nālmirira nātambula, nāingira nabo mu yekalu ngatambula ngabūka ngatendereza
9 Katonda. Abantu bona nebamulaba ngatambula ngatendereza Katonda.
10 nebamutegēra nga ye wuyo eyatūlānga ku lu'gi Olulūngi olweyekalu okusabirizānga efeza, nebawunikirira nyo nokwewunya olwekyo ekimukole'dwa.
11 Bweyali ngakyaku'te Petero ne Yokana, ekibina kyona neba'duka-

[m] Bal. 10. 12.
[n] Yok. 3. 2. Beb. 2. 4.
[o] Mat. 26. 24.
[p] Bik. 3. 15; 4. 10; 10. 40; 13. 30, 34; 17. 31. Bal. 4. 24; 8. 11. 1 Kol. 6. 14; 15. 15. 2 Kol. 4. 14. Bag. 1. 1. Bef. 1. 20. Bak. 2. 12. 1 Bas. 1. 10. Beb. 13. 20. 1 Pet. 1. 21.
[r] Zab. 16. 8.
[s] 1 Basek. 2. 10.
[t] 2 Sam. 7. 12, 13. Zab. 132. 11. Luk. 1. 32, 69.
[u] Zab. 16. 10.
[w] Bik. 1. 8.
[x] Bik. 5. 31. Bef. 2. 9. Beb. 10. 12.
[z] Yok. 14. 26; 15. 26; 16. 7, 13. Bik. 1. 4.
[a] Bik. 10. 45.
[b] Zab. 110. 1.
[c] Zek. 12. 10.
[d] Luk. 24. 47. Bik. 3. 19.
[e] Yo. 2. 28. Bik. 3. 25.
[f] Bik. 10. 45; 11. 15, 18; 14. 27; 15. 3, 8, 14. Bef. 2. 13, 17.
[g] Bal. 12. 12. Bef. 6. 18. Bak. 4. 2.
[i] Ma'k. 16. 17.
[k] Bik. 4. 32, 34.
[l] Is. 58. 7.
[m] Luk. 24. 53. Bik. 5. 42.
[n] Bik. 5 14; 11. 24.
[a] Zab. 55. 17.
[b] Bik. 4. 10.
[c] Is. 35. 6.

na gyebāli nebakung'anira mu kisasi [d] ekiitibwa ekya Sulemani nga
12 bewunya nyo. Awo Petero bweyalaba na'damu ekibīna nti Abasaja Abaisiraeri, kiki ekibewunyisa bino? Mutwekaliriiza ki amaso ngamānyi ga'fe 'fe oba kutya kwa'fe Ka-
13 tonda bye bimutambuzi'za oyo? Katonda wa Ibulaimu era owa Isaka era owa Yakobo, Katonda wa bajaja ba'fe, yagulumiza Mulenziwe Isa, [e] gwemwawayo nemumwegānira mu maso ga Pirato, bweyasala omusā-
14 ngo okumuta. Naye 'mwe nemwegāna Omutukuvu era [f] Omutūkirivu, nemwagala okuwebwa omu'si, ne-
15 mu'ta omukulu wobulamu; [g] oyo Katonda yamuzūkiza mu bafu: 'fe
16 [i] bajulirwa bakyo. [k] Era olwokuu'kiriza erinyalye oyo gwemulaba gwemumanyi erinyalye limuwa'de amānyi, noku'kiriza okuli mwoyo kumuwa'de obulamu buno obutūkiri'de mu maso ga'mwe 'mwena.
17 Kale kakano, aboluganda, 'manyi nga mwakola [l] nga temumanyi, nga
18 nabakulu ba'mwe. Naye Katonda byeyabūlira e'da [m] mu kamwa ka bana'bi bona nga Masiyawe alibonyabonyezebwa, yabitūkiriza bwa-
19 tyo. Kale [n] mwenenye, mukyūke, ebibi bya'mwe bisāngulibwe, ebiro ebyokuwu'muzibwa mu maso ga
20 Mukama bitūke; naye atume Ma-
21 siya eyabawulirwa e'da, ye Isa, eyagwānyizibwa okutwālibwa mu 'gulu okutūsa mu biro ebyokulongōsezamu byona, Katonda byeyayogererānga mu kamwa ka bana-'bibe abatukuvu abāliwo okuva ku
22 luberyeberye. Musa yagamba nti [o] Mukama Katonda alibaimiririza na'bi aliva mu baganda ba'mwe nga 'nze; oyo mumuwulirānga byo-
23 na byalibagamba. Olulitūka buli mwoyo ogutawulira na'bi oli gulizi-
24 kirizibwa mu 'gwānga. Wewawo, ne bana'bi bona nabo okuva ku Samuwiri naba'dirira, bona abāyogerānga, bābūlirānga enaku zino.
25 'Mwe [p] muli bāna ba bana'bi, era abendagāno Katonda gyeyalagāna ne bajaja ba'mwe, ngagamba Ibulaimu nti Ne mu za'deryo ebika byona ebyensi mwebiriwerwa omukisa.
26 [r] Okusoka gyemuli Katonda, bweyamala okuzūkiza Mulenziwe nāmutuma gyemuli abawe omukisa, [s] ngakyūsa buli muntu mu bibi bya-'mwe.

4 Bwebali nga bogera nekibīna, neba'ja gyebāli bakabona nomukulu
2 weyekalu Nabasadukayo, nga banakuwa'de nyo kubanga bāigiriza ekibīna era bābūlira kubwa Isa oku-
3 zūkira mu bafu. Nebaba'sāko emikono nebaba'sā mu komera okutūsa enkya; kubanga bwali buwungeo
4 'de. Naye abamu bangi abāwulira ekigambo nebawāndiri, omuwendo gwabasaja nebaba ngenkumi tāno.
5 Awo bwebwakya enkya abakulu nabaka'de nabawandisi nebakung'a-
6 nira mu Yerusalemi: ne [a] Ana kabona asinga obukulu, ne Kayafa ne Yokana ne Alegezanda, ne bona abekika kya kabona asinga obuku-
7 lu: nebabateka wakati, nebabūza nti Mānyi ki oba linya ki eribakoza
8 'mwe ebyo? [b] Awo Petero bweya-'jula Omwoyo Omutukuvu, nābagamba nti Abakulu babantu nabaka-
9 'de, bwetubūlirizibwa lero olwokukola obulūngi omuntu omulwa'de,
10 ekimuwonye'za; mutegēre 'mwena nekibīna kyona Ekyabaisiraeri nti mu linya lya Isa Masiya Omunazalesi, gwemwakomerera 'mwe, Katonda gweyazūkiza mu bafu, kubwoyo ono aimiri'de mulamu mu maso ga-
11 'mwe. [c] Oyo lye 'jinja eryanyōmebwa 'mwe abazīmbi, erifūse ekulu
12 eryokunsōnda. 'Sō tewali mu mulala bulokozi, kubanga [d] tewali na linya 'dala wansi we'gulu eryawebwa abantu eritugwānira okutulokola.
13 Awo bwebālaba obugumu bwa Petero ne Yokana, [e] nebabategēra okuba abantu abatamanyi kusoma era abataigiriziwa nyo, nebewunya, nebabetegēreza nga bāli wamu ne Isa.
14 Era bwebālaba omuntu eyawonyezebwa [f] ngaimiri'de nabo, tebalina
15 kya ku'damu. Naye nebalagira bave mu lukīko, nebasala amagezi
16 bo'ka nga bagamba nti Tunākola tutya abantu bano? Kubanga bakoze akabonero akayātīkiri'de, ekigambo ekyo kimanyi'dwa abantu bona abatūla mu Yerusalemi, 'sō
17 tetuīnza kukyegāna. Naye kireme okweyongerānga okubana mu bantu, tubakānge balemēnga okwogera mu linya eryo nomuntu yena
18 yena. Nebabaita nebabalagira balemēnga okwogera na katono newakuba'de okuigirizānga mu linya lya
19 Isa. Naye Petero ne Yokana nebā-'damu nebabagamba nti [g] Obanga kirūngi mu maso ga Katonda oku-
20 wulira 'mwe okusinga Katonda, mwogere; [i] kubanga 'fe tetuīnza kulema kwogerānga byetwalaba bye-
21 twawulira. Nabo bwebeyongera okubakānga nebabata, nga tebālaba kyebanābalānga okubabonereza, [k] olwekibīna; kubanga bona bāli batendereza Katonda olwekyo ekiko-
22 le'dwa. Kubanga obukulubwe yali aitiri'de emyāka amakumi ana omuntu eyakolerwa akabonero kano akokuwonyezebwa.
23 Bwebātēbwa nebagenda mu kibīna kyābwe, nebabūlira byona bye-

[a] Yok. 10. 23. Bik. 5. 12.
[e] Mat. 27. 20.
[f] Beb. 2. 10; 5. 9.
[g] Bik. 2. 24.
[i] Bik. 2. 32. [k] Mat. 9. 22.
[l] Luk. 23. 34. Yok. 16. 3. Bik. 13. 27. 1 Kol. 2. 8.
[m] Zab. 22. Is. 50. 6; 53. 5 neb. Dan. 9. 26. 1 Pet. 1. 10, 11.
[n] Bik. 2. 38.
[o] Ma. 18. 15, 18, 19.
[p] Bik. 2. 39. Bal. 3. 4, 8. Bag. 3. 26.
[r] Mat. 10. 5; 15. 24. Luk. 24. 47. Bik. 13. 32, 33, 46.
[s] Mat. 1. 21.
[c] Zab. 118. 22. Is. 28. 16. Mat. 21. 42.
[d] Mat. 1. 21.
[e] Mat. 11. 25. 1 Kol 1. 27.
[f] Bik. 3. 11.
[g] Bik. 5. 29.
[i] Bik. 1. 8.
[k] Luk. 22. 2.

bagambi'dwa bakabona abakulu na-
24 baka'de. Nābo bwebāwulira nebaimusa e'dobozi lyābwe nomwoyo gumu eri Katonda, nebagamba nti
[l] 2 Basek. 19. 15. [l] Mukama, gweyakola e'gulu nensi
25 nenyanja nebirimu byona, gweyayogerera Kubwomwoyo Omutukuvu mu kamwa ka jaja wa'fe Daudi mulenziwo nti
[m] Zab. 2 1. [m] Abamawānga kiki ekibesazi'za akajegere,
Nebika-birowōze'za ebitalimu?
26 Bakabaka bensi bāsimba enyiriri,
Nabakulu bākung'anira wamu
Ku Mukama ne ku Masiyawe:
[n] Mat. 26. 3. 27 Kubanga [n] mazima bākung'anira mu kibuga muno ku Mulenziwo
[o] Luk. 4. 18. omutukuvu Isa, [o] gwewafukako amafuta, Kerode ne Pontio Pirato wamu nabamawānga nebika bya
[p] Bik. 2. 23. 28 Isiraeri, [p] bakole byona omukonogwo nokutēsakwo byebyalagira e'da
29 okubawo. Kale kakano, Mukama, laba okukānga kwābwe, owe aba-'dubo [r] bagume nyo okwogerānga
[r] Bik. 9. 27; 13. 46; 14. 3; 19. 8; 26. 26; 28. 31. Bef. 6. 19. 30 ekigambokyo, bwogolola omukonogwo owonye, [s] nobubonero namagero bikolebwēnga [t] mu linya lya Mu-
[s] Bik. 5. 12. [t] Bik. 3. 6, 16. 31 lenziwo omutukuvu Isa. Bwebāmala okusaba, mu [u] kifo webākung'anira newakankana; bona nebaa. Bik. 2. 2, 4. 'jula Omwoyo Omutukuvu, nebogera ekigambo kya Katonda nobuvumu.
[w] Bik. 5. 12. Bal. 15. 5, 6. 2 Kol. 12. 11. Baf. 1. 27; 2. 2. 1 Pet. 3. 8. [x] Bik. 1. 8. [y] Bik. 1. 22. 32 Nekibīna kyābwe aba'kiriza [w] bālina omutima gumu nememe emu; 'sō tewali nomu eyayogerānga nti ekintu kyalina kye kikye ye'ka, na-
33 ye byona bya'sibwa kimu. [x] Namānyi mangi abatume nebogerānga [y] okutegēza kwābwe okwokuzūkira kwa Mukama wa'fe Isa. Nekisa
34 kingi nekibērānga kubo bona. Kubanga tewali mubo eyetāgānga; kubanga bona abālina ensuku oba enyumba bāzitūndānga nebaleta o-
35 muwendo gwazo ezatūndibwānga,
[a] Bik. 2. 45; 6. 1. nebaguteka ku bigere byabatume:
36 [a] nebagabirānga buli muntu nga bweyetāgānga.
Ne Yusufu abatume gwebāita Balunaba [okutegēzebwa kwalyo nti Mwāna wa sanyu] Omulevi, eyazā-
37 lirwa Ekupulo, bweyalina enimiro, nāgitūnda nāleta efeza nāgiteka ku bigere byabatume.

5 Naye omuntu erinyalye Ananiya ne Safira mukaziwe nātūnda ebi-
2 bye, neyeterekerako ku muwendo, mukaziwe naye ngamanyi, nāletako kitūndu butūndu nāteka ku bigere
[a] Kubal. 30. 2. Ma. 23. 21. Mub. 5. 4. 3 byabatume. Naye [a] Petero nāgamba nti Ananiya, Setani aku'juli'za ki omutimagwo okulimba Omwoyo Omutukuvu, neweterekerako ku muwendo gwenimiro? Bweyali e-
4 yo, teyali yiyo? Era bweyamala okutūndibwa, teyali mu buinzabwo? Kiki ekikutēse'za mu mutima okukola bwoti? Tolimbye bantu, naye
5 Katonda. Ananiya bweyawulira ebigambo ebyo, nāgwa nātōndoka. Entisa nyingi nekwata bona abāwu-
6 lira ebyo. Abalenzi nebaimuka nebamuzinga, nebamutwāla nebamuzika.
7 Awo olwātūka wāli waisewo esawa satu mukaziwe naye nāingira
8 nga tamanyi bwebiba'de. Petero nāmu'damu nti Mbūlira, mwatūnda enimiro omuwendo bweguti? Nā-
9 gamba nti Wewawo, bweguti. Naye Petero nāmugamba nti Kiki ekibatabaganyi'za okukema Omwoyo gwa Mukama? Laba, ebigere byābwe abaziise 'balo biri ku lu'gi, ba-
10 nākuntwāla nāwe. Amangwāgo nāgwa ku bigerebye, nātōndoka: abalenzi bwebāingira nebamusānga ngafu'de, nebamutwāla nebamuzika
11 wamu ne 'bawe. Entisa nyingi nekwata ekanisa yona ne bona abāwulira ebyo.
12 Obubonero nebyamagero bingi nebikolebwānga [b] nemikono gyabatume mu bantu; bona bāli mu kisasi kya Sulemani nomwoyo gumu.
[b] Bik. 2. 43.
13 'Sō [c] nabalala tewali nomu eyayang'anga okwega'ta nabo; naye a-
14 bantu nebabagulumizānga; aba'kiriza nebeyongerānga okwega'ta ne Mukama wa'fe, bangi abasaja naba-
15 kazi; nokuleta nebaletānga mu makubo abalwa'de nebabatekānga ku mikeka ne ku bitānda, Petero bwana'ja nekisikirizekye kitūke ku ba-
16 mu. Era ebibīna nebikung'anānga nga biva mu bibuga ebiriranye ne Yerusalemi, nga baletānga [d] abalwa'de nabāli babonyabonyezebwa emizimu emibi; nebawonyezebwānga bona.
[c] 1 Yok. 9. 22.
[d] Yok. 14. 12.
17 [e] Naye nāimuka kabona asinga obukulu ne bona abāli naye [kye kitūndu Ekyabasadukayo], neba-
18 'jula obu'gya, [f] neba'sā emikono ku batume, nebabateka mu komera
[e] Bik. 4. 6.
[f] Luk. 21. 12.
19 lyabantu bona. Naye [g] malaika wa Mukama ekiro na'gulawo enzi'gi
[g] Bik. 12. 7; 16. 26.
20 ezekomera, nābafulumya, nāgamba nti Mugende, muimirire, mubūlire mu yekalu abantu ebigambo byona
21 ebyobulamu buno. Bwebāwulira nebaingira mu yekalu mu matulutulu, nebaigiriza. Naye kabona asinga obukulu na'ja nabāli naye, nāita olukiko nabaka'de bona ababāna ba Isiraeri, nātuma mu ko-
22 mera okubaleta. Naye abāmi abāgenda tebābasānga mu komera, ne-
23 bakomawo, nebogera nga bagamba nti Ekomera tusānze nga lisibi'dwa bulūngi dala nabakūmi nga baimi-

ri'de ku nzi'gi; naye bwetu'gu'dewo,
24 tetusāŋzemu muntu. Bwebāwulira ebigambo ebyo omukulu weyekalu ne bakabona abakulu nebabūsabūsa ebigambo byābwe bwekināba ekyo.
25 Omuntu na'ja nābabūlira nti Laba, abantu bali bemwatese mu komera bali mu yekalu baimiri'de nga baigiriza abantu. Awo omukulu nabāmi nebagenda nebabaleta, si lwa mānyi,
26 kubanga bāli batya abantu baleme okubakuba amainja. Nebabaleta nebabateka mu maso golukiko. Kabona asinga obukulu nābabūza ngagamba nti Okulagira twabalagira obutaigirizānga mu linya eryo: era, laba, mu'juzi'za Eyerusalemi okuigiriza kwa'mwe, nemwagala okuleta
28 ku'fe omusai gwomuntu oyo. Naye Petero nabatume neba'damu nebagamba nti Kigwāna okuwulira
30 Katonda okusinga abantu. Katonda wa bajaja ba'fe yazūkiza Isa gwemwa'ta 'mwe bwemwamuwanika ku
31 muti. Oyo Katonda yamulinyisa ku mukonogwe ogwadyo (okubēra) omukulu era omulokozi, okuwayo eri Isiraeri okweuenya noku'gyibwako ebibi: na'fe 'fe bajulirwa
32 bebigambo ebyo, era Nomwoyo Omutukuvu Katonda gweyawa abamugōndera.
33 Naye bo bwebāwulira nebalūmwa
34 nyo, nebagala okuba'ta. Naye omuntu nāimirira mu lukiko, Omufalisayo; erinyalye Gamalyeri, omuigiriza wamatēka, alina ekitibwa mu bantu bona, nālagira bateke abasaja
35 ebwēru kasēra katono: nābagamba nti Abasaja Abaisiraeri, mwekūme eri abantu bano bwemugenda okukola.
36 Kubanga e'da mu biro ebyaita Synda yagolokoka ngagamba nti ye muntu (omukulu), abantu nga bikumi bina nebega'ta naye: na'tibwa, bona abāmuwulira nebasāsāna,
37 newataba kigambo. Oluvanyumalwe nāgolokoka Yuda Omugaliraya mu naku ezokuwandikibwa, nātwāla ekibīna okumugoberera: noyo nābula, bona abāmuwulira nebasā-
38 sāna. Ne kakano mbagamba nti Mwebalame abantu bano, mubaleke: kubanga okutēsa kuno nomulimu guno obanga bivu'de mu bantu,
39 birizikirira; naye obanga bivu'de mu Katonda, temuīnza kubizikiriza; muleme okulabika ngabalwāna ne
40 Katonda. Nebamuwulira: nebaita abatume, nebabakuba, nebalagira obutayogerānga mu linya lya Īsa,
41 nebabata. Awo nebava mu maso golukiko nga basanyuka kubanga basānyizibwa okukwatibwa ensonyi
42 Olwerinya. Buli lunaku mu yekalu ne mu nyumba e'ka tebāyosānga kuigirizānga nokubūlirānga Isa nga ye Masiya.

6 Awo mu naku ezo, abaigirizwa bwebeyongera obungi, newabawo okwemulugunya mu Bakerenisiti ku Baebulaniya, kubanga ba'na-'mwāndu bābwe bābafi'sānga mu
2 kuwereza okwa bulijo. Ekumi nababiri nebaita ekibīna kyabaigirizwa, nebagamba nti Tekiwōma 'fe okulekānga ekigambo kya Katonda
3 okuwerezānga ku meza. Kale, abo luganda, mulōnde abantu mu'mwe abasīmibwa musānvu, aba'jn'de Omwoyo Omutukuvu namagezi, be-
4 tunāteka ku mulimu guno; naye 'fe tunānylkirānga mu kusaba no-
5 kuwereza ekigambo. Ekigambo ekyo nekisīmibwa mu maso gekibīna kyona; nebalōnda Sutefano, omuntu eya'jula oku'kiriza Nomwoyo Omutukuvu, ne Firipo, ne Pulokolo, ne Nikanoli, ne Timoni, ne Pa'mena, ne Nikolao, omukyūfu
6 Oweantiokiya; nebabateka mu maso gabatume; nebasaba, nebaba-'sāko emikono.
7 Ekigambo kya Katonda nekibuna; omuwendo gwabaigirizwa mu Yerusalemi negweyongerako nyo; ekibīna kinene ekya bakabona nebagōndera oku'kiriza.
8 Sutefano bweya'jula ekisa namānyi nākolānga amagero nobubonero
9 obunene mu bantu. Naye nebaimuka abantu abamu abekung'aniro eriitibwa Eryabalibe'tino, Neryabakulene Neryabalegezanderiya Neryabakirikiya Neryabasiya, nga ba-
10 wakana ne Sutefano: 'sō tebāinza kusobola magezi Nomwoyo bye-
11 yayogeza. Awo nebawērera abantu abāgamba nti Twawulira oyo ngayogera ebigambo ebyokuvuma Mu-
12 sa ne Katonda. Nebakubiriza abantu, nabaka'de nabawandisi, neba-'ja gyali, nebamukwata, nebamu-
13 twāla mu lukiko, nebaimiriza abajulirwa abobulimba abāgamba nti Omuntu oyo taleka kwogera bigambo ku kilo kino ekitukuvu nama-
14 tēka: kubanga twamuwulira ngagamba nti Isa Omunazalesi oyo alizikiriza ekifo kino, aliwanyisa
15 nempisa zetwawebwa Musa. Bwebāmwekaliriza amaso, bona abāli batu'de mu lukiko nebamulaba amasoge nga gafanana ngaga malaika.

7 Kabona asinga obukulu nāyogera
2 nti Ebyo bwebiri bwebityo? (Sutefano) nāgamba nti
Abasaja aboluganda era basebo, muwulire. Katonda owekitibwa yalabikira jaja wa'fe Ibulaimu ngali Emesopotamiya, nga tanabēra Ka-
3 lani, nāmugamba nti Va munsi ya'nyo ne mu kikakyo, ogende mu-
4 nsi gyendikulaga. Awo nāva mu-

[a] Mat. 21. 26.
[b] Bik. 4. 18.
[c] Bik. 2. 23.
[m] Mat. 23. 35; 27. 25.
[n] Bik. 4. 19.
[o] Bik. 2. 33, 36. Baf. 2. 9. Beb. 2. 10; 12. 2.
[p] Bik. 3. 15.
[r] Mat. 1. 21.
[s] Luk. 24. 47.
[t] Yok. 15. 26, 27.
[u] Bik. 2. 4.
[w] Bik. 22. 3.
[y] Nge. 21. 30. Is. 8. 10. Mat. 15. 13.
[z] Luk. 21. 15. 1 Kol. 1. 25.
[a] Bik. 7. 51; 9. 5; 23. 9.
[b] Mat. 10. 17; 23. 34. Mak. 13. 9.
[c] Mat. 5. 12. Bal. 5. 3. 2 Kol. 12. 10. Baf. 1. 29. Beb. 10. 34. Yak. 1. 2. 1 Pet. 4. 13, 16.
[d] Bik. 4. 20, 29.

[e] Bik. 2. 41; 4. 4; 5. 14.
[f] Bik. 8. 29; 11. 30.
[g] Bik. 4. 36.
[d] Kuv. 18. 17.
[e] Ma. 1. 13.
[f] Bik. 11. 24.
[g] Bik. 6. 5, 26; 21. 8.
[i] Kub. 2. 6, 15.
[k] Bik. 8. 17; 9. 17; 13. 3. 1 Tim. 4. 14; 5. 22. 2 Tim. 1. 6.
[l] Yok. 12. 42.
[m] Luk. 21. 15.
[n] Dan. 9. 26.
[o] Luk. 12. 1
[b] Luk. 11. 51; 12. 4, 5.

nsi Yabakalubaya, nāběra mu Kalani: oluvanyuma kitāwe bweyamala okufa, nāmu'gyayo nāmuleta munsi eno mwemutu'de 'mwe ka-
5 kano; 'sō teyamuwa butaka muno newakuba'de awalinyibwa ekigere: [c] nāsūbiza okugimuwa okugirya, ye neza'derye oluvanyumalwe, nga ta-
6 naba na mwāna. Katonda nāyogera bwati [d] ngeza'derye baliba bagenyi munsi yabalala; balibafūla aba'du, balibakolera obubi [e] emyāka
7 bikumi bina. Ne'gwānga eriribafūla aba'du 'nze ndisala omusāngo gwalyo, bweyayogera Katonda: noluvanyuma balivayo [f] balinsinziza
8 mu kifo kino. [g] Nāmuwa endagāno eyokukomola: [i] awo Ibulaimu nāzāla Isaka, nāmukomolera ku lunaku olwomunāna: ne [k] Isaka nāzāla Yakobo: ne [l] Yakobo nāzāla bajaja
9 abakulu ekumi nababiri. [m] Bajaja abakulu bwebākwatirwa Yusufu obu'gya nebamutūnda mu Misiri.
10 [n] Katonda nāběrānga naye, nāmulokola mu nakuze zona, [o] nāmuwa okuganja namagezi mu maso ga Falao kabaka Wemisiri, nāmufūla omufuzi mu Misiri ne mu nyumba-
11 ye yona. [p] Enjala negwa kunsi yona Eyemisiri neya Kanani, nenaku nyingi, 'sō nebatalaba 'mere ba-
12 jaja ba'fe. [r] Naye Yakobo bweyawulira nge'mere enkalu eri Misiri, nātuma bajaja ba'fe omulūndi ogwo-
13 luberyeberye: [s] nomulūndi ogwokubiri Yusufu bagandabe nebamutegēra: ekika kya Yusufu nekima-
14 nyibwa Falao. [t] Yusufu nātuma nāita Yakobo kitāwe ne [u] bagandabe bona, abantu nsānvu mu batāno.
15 [w] Yakobo na'ka mu Misiri, [y] nāfa, ye ne bajaja ba'fe; [z] nebatwālibwa
16 Esekemu; nebazikibwa mu [a] ntāna Ibulaimu gyeyagula omuwendo gwefeza nabāna ba Kamoli mu Seke-
17 mu. Naye [b] ngebiro ebyokusūbiza bwebyali okumpi, Katonda kweyayātulira Ibulaimu, [c] abantu nebeyo-
18 ngera nebāla mu Misiri, okutūsa kabaka omulala lweyabawo ku Mi-
19 siri atāmanya Yusufu. Oyo bweyasalira amagezi e'gwānga lya'fe, nākola obubi bajaja ba'fe, [d] ngabasūzānga abāna bābwe abawere ba-
20 leme okubēra abalamu. [e] Mu biro ebyo Musa nāzālibwa, [f] nābēra mulūngi eri Katonda, nebamulisiza emyezi esatu mu nyumba ya kitāwe.
21 [g] Bweyasūlibwa, muwala wa Falao nāmutwāla nāmulera ngomwānawe.
22 Musa nāigirizibwa mu magezi gona Agemisiri; nābēra wa mānyi mu bigambobye ne mu bikolwabye.
23 [i] Naye obukulubwe bweyali alitera okutūsa emyāka amakumi ana, nālowōza mu mutimagwe okulaba ba-
24 gandabe, abāna ba Isiraeri. Bweyalaba omuntu akolwa obubi, nāmutāsa, nāmuwōlera e'gwānga omuntu eyali akolwa obubi, nākuba
25 Omumisiri. Nālowōza nti bagandabe banātegēra nga Katonda agenda okubawa obulokozi mu mikonogye: naye tebātegēra. [k] Nate ku lunaku
26 olwokubiri nābasānga nga balwāna, nāgezako okubatabaganya, ngagamba nti Abasaja, 'mwe muli ba luganda: kiki ekibakoza obubi 'mwe-
27 'ka na 'mwe'ka? Naye oli eyali akola mu'ne obubi nāmusindika eri, ngagamba nti Ani eyakufūla 'gwe
28 omukulu nomulamuzi ku'fe? Oyagala kunzi'ta 'nze nga bwewa'ta O-
29 mumisiri jo? [l] Musa na'duka olwekigambo ekyo, nābēra mugenyi munsi ya Midiani, gyeyazālira abāna
30 ababiri abobulenzi. [m] Awo emyāka amakumi ana bwegyatūka, malaika wa Mukama nāmulabikira mu nimi zomuliro (nga gwāka) mu kisa'ka, bweyali mu dūngu ku lusozi Sinai.
31 Musa bweyalaba neyewunya kyalabye. Bweyasembera okulaba, ne-
32 wabawo e'dobozi lya Mukama nti 'Nze [n] Katonda wa bajajabo, Katonda wa Ibulaimu, era owa Isaka, era owa Yakobo. Musa nākankana,
33 'sō teyaguma kutunulira. [o] Mukama nāmugamba nti Sumulula engato eziri mu bigerebyo: kubanga mu kifo wano woimiri'de ye nsi entu-
34 kuvu. [p] Okulaba ndabye okukolwa obubi abantu bānge abali mu Misiri, nempulira okusinda kwābwe, nenzi'ka okubawonya. Kale kakano
35 'jāngu, nākutuma mu Misiri. Oyo Musa gwebāgāna nga bagamba nti Ani eyakufūla omukulu era omulamuzi? oyo Katonda gweyatuma okuba omukulu era omununuzi [r] mu mukono gwa malaika eyamulabikira
36 ra mu kisa'ka. [s] Oyo nāba'gyayo [t] bweyamala okukola amagero nobuboněro mu Misiri, [u] ne mu Nyanja Emyufu, [w] ne mu 'dūngu emyā-
37 ka amakumi ana. Oyo ye Musa oli eyagamba abāna ba Isiraeri nti Katonda alibaletera [y] na'bi aliva mu
38 baganda ba'mwe nga 'nze. [z] Oyo ye yali mu kanisa mu 'dūngu, wamu ne [a] malaika eyayogerera naye ku lusozi Sinai, era wamu ne bajaja ba'fe; [b] eyawebwa [c] ebigambo
39 ebyobulamu okutuwa 'fe: bajaja ba'fe gwebatāyagala kuwulira, naye bāmusindika eri, neba'dayo Emisiri
40 mu mitima gyābwe, [d] nga bagamba Aloni nti Otukolere bakatonda ababalitukulembera: kubanga Musa oyo, eyatu'gya munsi Yemisiri, tetuma-
41 nyi kyaba'de. [e] Nebakola enyana mu nāku ziri, ekifananyi nebakiretera sadaka, nebasanyukira emiri-
42 mu gyemikono gyābwe. [f] Naye Katonda nākyūka, nābawayo okusinzā-

[c] Lub. 12. 7; 13. 15; 15. 3, 18; 17. 8; 28. 3.
[d] Lub. 15. 13, 16.
[e] Kuv. 12. 40. Bag. 3. 17.
[f] Kuv. 3. 12.
[g] Lub. 17. 9–11.
[i] Lub. 21. 2–4.
[k] Lub. 25. 26.
[l] Lub. 29. 31 neb; 30. 5 neb; 35. 18, 23.
[m] Lub. 37. 4, 11, 28. Zab. 105. 17.
[n] Lub. 39. 2, 21, 23.
[o] Lub. 41. 37; 42. 6.
[p] Lub. 41. 54.
[r] Lub. 42. 1.
[s] Lub. 45. 4, 16.
[t] Lub. 45. 9, 27.
[u] Lub. 46. 27. Ma. 10. 22.
[w] Lub. 46. 5.
[y] Lub. 49. 33. Kuv. 1. 6.
[z] Kuv. 13. 19. Yos. 24. 32.
[a] Lub. 23. 16; 33. 19.
[b] Lub. 15. 13.
[c] Kuv. 1. 7-9. Zab. 105. 24, 25.
[d] Kuv. 1. 22.
[e] Kuv. 2. 2.
[f] Beb. 11. 23.
[g] Kuv. 2. 3–10.
[i] Kuv. 2. 11, 12.
[k] Kuv. 2. 13.
[l] Kuv. 2. 15, 22; 4. 20; 18. 3, 4.
[m] Kuv. 3. 2.
[n] Mat. 22. 32. Beb. 11. 16.
[o] Kuv. 3. 5. Yos. 5. 15.
[p] Kuv. 3. 7.
[r] Kuv. 14. 19. Kubal. 20. 16.
[s] Kuv. 12. 41; 33. 1.
[t] Kuv. 7; 8; 9; 10; 11; 14. Zab. 105. 27.
[u] Kuv. 14. 21, 27–29.
[w] Kuv. 16. 1, 35.
[y] Ma. 18. 15, 18.
[z] Kuv. 19. 3, 17.
[a] Is. 63. 9. Bag. 3. 19. Beb. 2. 2.
[b] Kuv. 21. 1. Ma. 5. 27, 31; 33. 4. Yok. 1. 17.
[c] Bal. 3. 2.
[d] Kuv. 32. 1.
[e] Ma. 9. 16. Zab. 106. 19.
[f] Zab. 81. 12. Ez. 20. 25, 39. Bal. 1. 24.

nga e'gye eryomu'gulu; *v* nga bwekyawandikibwa mu kitabo kya bana'bi nti

Mwamperânga 'nze ensolo ezatibwânga ne sadaka
Emyâka amakumi ana mu'dûngu, *t* enyumba ya Isiraeri?

43 Nemusitula ewema ya Moloki,
Nemunyenye ya katonda Lefani,
Ebifananyi byemwakola okubisinzânga:
Nânge ndibatwâla enyuma Webabuloni.

44 Newema eyobujulirwa yali ne bajaja ba'fe mu 'dûngu, nga bweyalagira eyagamba Musa *k* okugikola nge-
45 ngeri gyeyalaba bweyali: *l* bajaja ba'fe bwebâgiwebwa nebagireta wamu ne Yosuwa bwebâlya amatwâle gabamawânga, *m* Katonda beyagobânga mu maso ga bajaja ba'fe oku-
46 tûsa mu naku za Daudi; *n* eyasimibwa mu maso ga Katonda, *o* nâsaba okumunonyeza awokutûla Katonda
47 wa Yakobo. *p* Naye Sulemani nâ-
48 muzimbira enyumba. Naye *r* ali wa'gulu enyo tatûla mu nyumba ezakolebwa nemikono; nga na'bi bwayogera nti

49 *s* E'gulu ye ntebe yânge,
Nensi ye ntebe yebigere byânge:
Nyumba ki gyemulinzûnbira?
bwayogera Mukama:
Oba kifo ki mwendiwu'mulira?

50 Omukono gwânge sigwe gwabikola ebyo byona?

51 'Mwe abalina *t* ensingo enka'kanyavu, *u* abatakomolebwa mu mitima ne mu matu, 'mwe muziiza bulijo Omwoyo Omutukuvu; nga bajaja ba'mwe, na'mwe bwemutyo.
52 *w* Na'bi kigwebatâi'ganya bajaja ba-'mwe? Ba'tânga abâsoka okubûlira ebigambo ebyoku'jakwe Omutûkirivu, gwemumaze okuwayo kaka-
53 no nokumu'ta; 'mwe *v* abâwebwa amatêka nga bwegalagirwa bamalaika, 'sô temwagakwata.

54 Awo bwebâwulira ebyo nebalûmwa mu mitima gyâbwe, nebamu-
55 lumira obujigi. Naye *z* bweya'jula Omwoyo Omutukuvu, nâkaliriza amaso mu 'gulu, nâlaba ekitibwa kya Katonda, ne Isa ngaimiri'de ku mu-
56 kono ogwadyo ogwa Katonda; nâgamba nti Laba, ntunuli'de e'gulu libi'kuse *a* Nomwâna womuntu ngaimiri'de ku mukono ogwadyo ogwa
57 Katonda. Nebalekâna ne'dobozi 'dene, nebaziba amatu gâbwe, neba-
58 mweyiwako nomwoyo gumu, *b* nebamusindikiriza ebwêru wekibuga, *c* nebamukuba amainja. *d* Abajuliriwa nebateka engoye zâbwe ku bigere byomulenzi, erinyalye Saulo.
59 Nebakuba amainja Sutefano bweyasaba nâgamba nti Mukama wânge
60 Isa, *e* tôla omwoyo gwânge. Nâfukamira nâkâba ne'dobozi 'dene nti *f* Mukama wânge, tobabalira kibi kino. Bweyamala okwogera ebyo ne-

8 yebaka. Ne *a* Saulo yasima oku'tibwakwe.

Newabawo ku lunaku olwo okuti'ganyizibwa kunene ku kanisa eyali mu Yerusalemi. *b* Bona nebasâsânira munsi Zebuyudaya Nesamali-
2 ya, wabula abatume. Abantu abâtya Katonda nebazika Sutefano, ne-
3 bamukâbira nyo. Naye Saulo nâgirira ekanisa ekye'jo kingi, ngaingira mu buli nju, ngawalula abasaja nabakazi nâbateka mu komera.
4 Awo abo abâsâsâna nebaita nga
5 babûlira ekigambo. *c* Filipo nâserengeta mu kibuga Ekyesamaliya, nâ-
6 babûlira Masiya.. Ebibina nebiwulira nomwoyo gumu ebigambo Filipo byayoge'de, bwebâwulira nebala-
7 ba amagero geyakolânga. *d* Kubanga bangi kubo abâliko emizimu emibi, negibavângako nga gikâba ne'dobozi 'dene: nebawonânga bangi abâli balwa'de okukôzimba nabale-
8 ma. Esanyu lingi neribêra mu kibuga omwo.

9 Naye wâliwo omuntu omu, erinyalye Simoni, eyakolânga e'dogo e'da mu kibuga omwo nâwunîkirizânga e'gwânga Lyesamaliya, ngagamba
10 nti ye mukulu; nebamuwulirânga bona okuva ku muto okutûka ku mukulu, nga bagamba nti Omuntu ono ge mânyi ga Katonda agaitibwa a-
11 mangi. Nebamuwulirânga, kubanga enaku nyingi yabawunîkirizâ-
12 nga nokulogakwe. Naye bweba'kiriza Filipo ngabûlira enjiri eyobwakabaka bwa Katonda nerinya lya Isa Masiya, nebabatizibwa abasaja
13 nabakazi. Era ne Simoni ye nyini na'kiriza: bweyamala okubatizibwa nâbêrânga wamu ne Filipo; bweyalabânga amagero nobunbonero obunene obwakolebwânga neyewunya.

14 Awo abatume abâli mu Yerusalemi bwebâwulira nga Esamaliya ba'kiri'za ekigambo kya Katonda, ne-
15 babatumira Petero ne Yokana. Nabo bwebâtûka nebabasabira *e* okuwe-
16 bwa Omwoyo Omutukuvu: kubanga tanaba kuba'kako nomu kubo: naye *f* bâbatizwa bubatizwa okuingira mu *g* linya lya Mukama wa'fe Isa.
17 Awo nebaba'sâko emikono, nebawe-
18 bwa Omwoyo Omutukuvu. Naye Simoni bweyalaba ngolwoku'sibwako emikono gyabatume bâwebwa Omwoyo Omutukuvu, nâbaletera efe-
19 za ngagamba nti Mumpe nânge obuînza buno buli gwena'sângako emikono awebwênga Omwoyo Omutu-
20 kuvu. Naye Petero nâmugamba nti Efezayo ebule nâwe, kubanga *i* olowôze'za okufuna ekirabo kya
21 Katonda nebintu. Tolina mugabo

v Ma. 4. 19; 17. 3. 2 Basek. 17.16; 21.3. Yer. 19. 13.

t Am. 5. 25, 26.

k Kuv. 25. 40; 26. 30. Beb. 8. 5. *l* Yos. 3. 14.

m Nek. 9. 24. Zab. 44. 2; 78. 55. Bik. 13. 19. *n* 1 Sam 16. 1. 2 Sam. 7. 1. Zab 89. 19. *o* 1 Basek. 8. 17. 1 Byom. 22. 7. Zab. 132. 4, 5. *p* 1 Basek. 6. 1. 2 Byom. 3. 1. *r* 1 Basek. 8. 27. 2 Byom. 2. 6; 6. 18. *s* Is. 66. 1,2.

t Kuv. 32. 9; 33. 3. Is. 48. 4. *u* Ma. 10. 16. Yer. 4. 4; 6. 10. Ez. 44. 9. *w* 2 Byom. 36. 16. Mat. 21. 35; 23. 34, 37. 1 Bas. 2. 15. *v* Kuv. 20. 1. Bag. 3. 19. Beb. 2. 2.

z Bik. 6. 5.

a Dan. 7. 13.

b 1 Basek. 21. 13. Luk. 4. 29. Beb. 13. 12. *c* Lev. 24. 16. *d* Ma. 13. 9, 10; 17. 7. Bik. 8. 1; 22. 20. *e* Zab. 31. 5. Luk. 23. 46.

f Mat. 5. 44. Luk. 6. 28; 23. 34. *a* Bik. 7. 58; 22. 20.

b Bik. 11. 19.

c Bik. 6. 5.

d Ma'k. 16. 17.

e Bik. 2. 38.

f Mat. 28. 19. *g* Bik. 10. 48; 19. 5.

i Mat. 10. 8.

newakuba'de okugabana mu kigambo kino: kubanga omutimagwo si mugolokofu mu maso ga Katonda. Kale wenenye obubibwo obwo, osabe Mukama wa'fe, [k] obanga mpo'zi olisonyiibwa ekirowōzo ekyomumutimagwo. Kubanga nkulaba oli mu musūsa'ogukāwa ne mu nvuba yobubi. Simoni na'damu nāgamba nti [l] Munsabire 'mwe eri Mukama ebigambo ebyo byemwoge'de bireme okumbāko nekimu.

Awo bwebāmala okutegēza nokubūlira ekigambo kya Mukama wa'fe, neba'dayo Eyerusalemi, nebabūlira enjiri mu mbuga nyingi Ezabasamaliya.

Naye malaika wa Mukama nāgamba Filipo ngayogera nti Golokoka, ogende obukika obwadyo okutūka mu 'kubo eriserengeta okuva mu Yerusalemi okutūka Egaza: e'kubo eryo lye 'dūngu. Nāgolokoka nāgenda: kale, laba, [m] omuntu Omwesiyopya, omulāwe omukūngu wa Kandake kabaka omukazi Owabaesiyopya, eyali omuwanika webintube byona, [n] yali a'ze Eyerusalemi okusinza, yali a'dayo nātūla mu 'gālirye, nāsoma na'bi Isaya. Omwoyo nāgamba Filipo nti Sembera, wega'te ne'gāli eryo. Na'dukana Filipo nāmuwulira ngasoma na'bi Isaya, nāgamba nti Obitege'de byosoma? Nāgamba nti Nyinza ntya, wabula nga waliwo anāndagirira? Neyegairira Filipo aliye atūle naye. Mu kifo awawandikibwa weyali asoma we'wagamba nti

[o] Yatwālibwa oku'tibwa ngendiga,
Era ngomwāna gwendiga mu maso gomusazi webyōya bwegusirika,
Bwekityo tayasama kamwāke:
Mu kwetōwazakwe omusāngogwe gwa'gyibwāwo:
Ekikakye āni alikinyonyola?
Kubanga obulamubwe bu'gyibwa munsi.

Omulāwe na'damu Firipo nāgamba nti Nkwegairi'de, na'bi yayogera kwāni ebigambo bino? Bibye ye'ka oba bya muntu mulala? Firipo nāyasama akamwāke [p] nāsokera ku kyawandikibwa kino nāmnbūlira Isa. Awo bwebāli batambula mu 'kubo nebatūka awali ama'zi; omulāwe nāgamba nti Laba, ama'zi; [r] kiki ekindobera okubatizibwa? Firipo nāgamba nti [s] Obanga o'kiri'za nomutimagwo gwona, kirūngi. Na'damu nāgamba nti [t] Nzi'kiri'za Isa Masiya nga ye Mwāna wa Katonda. Nālagira e'gāli okuīmirira: neba'ka bōmbi mu ma'zi, Firipo nomulāwe; nāmubatiza. Bwebāva mu ma'zi, [u] Omwoyo gwa Mukama nātwāla Firipo, omulāwe nātamulaba nate: kubanga yagenda ngasanyuka. Naye Firipo yalabikira mu Azoto: bweyaita nābūlira mu bibuga byona okutūka Ekaisaliya.

9 Naye [a] Saulo bweyali akyayogera ebigambo ebyokukānga nebyoku'ta abaigirizwa ba Mukama wa'fe, nāgenda eri kabona asinga obukulu, nāmusaba ebaluwa ezokugenda Edamasiko, eri amakung'aniro, bwalirabayo abantu Abe'kubo, obanga basaja oba bakazi, abasibe abalete Eyerusalemi. Awo [b] bweyali ngatambula, nganātera okutūka Edamasiko, amangwāgo omusana oguva mu 'gulu negumwākira okumweiōlōla, nāgwa wansi, nāwulira e'dobozi nga limugamba nti Saulo, Saulo, [c] onji'ganyiza ki? Nāgamba nti Ani 'gwe, Mukama wānga? Ye (nāgamba) nti 'Nze Isa, gwoi'ganya 'gwe: naye golokoka oingire mu kibuga; onobūlirwa ebikugwāni'de okukola. Naye [d] abāli batambula naye nebaīmiriranga basamāliri'de, kubanga bawuli'de e'dobozi naye nebatalaba muntu. Saulo nāgolokoka wansi, amasoge bwegāzibuka, nātalaba kintu: nebamukwata ku mukono nebamuleta Edamasiko. Nāmala enaku satu nga talaba, 'sōnga talya, 'sōnga tanywa.

Yaliyo omuigirizwa mu Damasiko, [e] erinyalye Ananiya; Mukama wa'fe nāmugamba mu kwolesebwa nti Ananiya. Nāmugamba nti Laba, 'nze 'nzuno, Mukama wānge. Mukama wa'fe nāmugamba nti Golokoka ogende mu 'kubo eriitibwa Egolokofu, obūlirize mu nyumba ya Yuda omuntu erinyalye Saulo, Owetaluso; kubanga, laba, asaba; era alabye omuntu, erinyalye Ananiya, ngaingira, ngamu'sāko emikono azibule. Naye Ananiya na'damu nti Mukama wānge, omuntu oyo nawulira ebigambobye mu bangi, obubi bweyakolānga abatukuvubo abali Eyerusalemi bwebuli obungi: ne wano alina obuīnza obuva eri bakabona abakulu okubasiba bona [f] abakusaba erinyalyo. Naye Mukama wa'fe nāmugamba nti Genda; kubanga [g] oyo kye kibya ekirōnde gyendi okutwālānga erinya lyānge mu maso [i] gamawānga [k] ne bakabaka nabāna ba Isiraeri. Kubanga [l] ndimulaga ebigambo bwebiri ebingi ebimugwāni'de okubonyabonyezebwa olwerinya lyānge. Ananiya nāgenda nāingira mu nyumba, nāyogera [m] bweyamu'sāko emikono nti Owoluganda Saulo, Mukama wa'fe antumye, Isa eyakulabikira mu 'kubo lyewafulumamu, ozibule, [n] o'juzibwe Omwo-

[a] Bik. 8. 3. Bag. 1. 13. 1 Tim. 1. 13.
[b] Bik. 22. 6; 26. 12. 1 Kol. 15. 8.
[c] Mat. 25. 40 neb.
[d] Bik. 22. 9; 26. 13.
[e] Bik. 22. 12.
[f] Bik. 7. 59; 22. 16. 1 Kol. 1. 2. 2 Tim. 2. 22.
[g] Bik. 13. 2; 22. 21; 26. 17. Bal. 1. 1. Bag. 1. 15. Bef. 3. 7, 8.
[i] Bal. 1. 5. Bag. 2. 7, 8.
[k] Bik. 25. 22, 23; 26. 1 neb.
[l] Bik. 20. 23. 2 Kol. 11. 23.
[m] Bik. 8. 17.
[n] Bik. 2. 4; 4. 31; 8. 17; 13. 52.

[k] Dan. 4. 27. 2 Tim. 2. 25.
[l] Lub. 20. 7, 17. Kuv. 8. 8. Kubal. 21. 7. 1 Basek. 13. 6. Yob. 42. 8. Yak. 5. 16.
[m] Zef. 3. 10.
[n] Yok. 12. 20.
[o] Isa. 53. 7, 8.
[p] Luk. 24. 27. Bik. 18. 28.
[r] Bik. 10. 47.
[s] Mat. 28. 19. Ma'k. 16. 16.
[t] Mat. 16. 16.
[u] 1 Basek. 18. 12. Ez. 3. 14.

18 yo Omutukuvu. Amangwāgo nebigwa okuva ku masoge ngamagāmba, nāzibula, nāimirira nābatizibwa:
19 bweyatōla e'mere nāfuna amānyi.
Nābēra nabaigirizwa abāli mu
20 Damasiko enaku nyingiko. Amangwāgo nābūlira Isa mu makung'aniro [o]ngoyo ye Mwāna wa Katonda.
21 Bona abāmuwulira nebewunya nebagamba nti [p]Siye wuno eyanyagānga mu Yerusalemi abāsabānga erinya eryo? kye kyamuleta ne wano abasibe abatwāle eri bakabona
22 abakulu. Naye Saulo neyeyongerānga okuba namānyi [r]nākwasānga ensonyi Abayudaya abāli batūla E-damasiko, ngategēreza dala nti oyo ye Masiya.
23 Awo bwewaitawo enaku nyingi, [s]Abayudaya nebatēsa okumu'ta.
24 Naye [t]amagezi gābwe Saulo nāgamanya. Nebatēgānga ne ku nzi'gi
25 emisana nekiro okumu'ta. Naye abaigirizwabe nebamutwāla kiro nebamusēnseza mu kisenge, [u]nebamu'siza mu kisero.
26 [w]Bweyatūka Eyerusalemi nāgezako okwega'ta nabaigirizwa: nebamutya bona, nga tebanaba ku'kiriza nga ye muigirizwa. [y]Naye
27 Balunaba nāmutwāla nāmuleta eri abatume, nābanyonyola bweyalaba Mukama wa'fe mu 'kubo, era nti yayogera naye, ne bweyabūlira nobugumu mu Damasiko mu linya lya
28 Isa. Nābērānga wamu nabo ngaingirānga ngafulumānga mu Yerusalemi,
29 ngabūlirānga nobugumu mu linya lya Mukama wa'fe: nāyogera nāwakanānga Nabakerenisiti: naye
30 nabo nebagezako okumu'ta. Abolugandа bwebātegēra nebamutwāla Ekaisaliya, nebamusindika Etaluso.
31 [z]Awo ekanisa eyali mu Buyudaya bwona ne mu Galiraya ne mu Samaliya neba nemirembe, ngezimbibwānga; era ngetambulirānga mu kutya Mukama wa'fe ne mu sanyu Eryomwoyo Omutukuvu neyeyongera.
32 Awo olwātūka Petero bweyali ngaita [a]wona wona, nāserengeta eri abatukuvu abali batūla mu Luda: nāsāngayo omusaja erinyalye Ainea eyamala ku kitānda emyāka munāna, kubanga alwa'de okuközimba. Petero nāmugamba nti Ainea, [b]Isa Masiya akuwonya: imirira, weyālire. Amangwāgo nāimirira.
35 Bona abāli batūla mu Luda ne mu Saloni nebamulaba nebakyūkira Mukama wa'fe.
36 Awo wāliwo mu Yopa omukazi omuigirizwa, erinyalye Tabisa [okutegēzebwa kwalyo aitibwa Doluka]: omukazi oyo yali a'ju'de [c]ebikolwa
37 ebirūngi nebintu byeyagabānga. Olwātūka mu naku ezo nālwāla nāfa: bwebāmala okumunāza nebamuteka
38 mu kisenge ekya wa'gulu. Era kubanga Luda kyali kumpi ne Yopa, abaigirizwa bwebāwulira nga Petero gyāli, nebamutumira abantu babiri nga bamwegairira nti Tolwa,
39 tūkirira gyetuli. Petero nāgolokoka nāgenda [d]nabo. Bweyatūka nebamutwāla mu kisenge ekya wa'gulu: ne ba'na'mwāndu bona nebaimirira kumpi naye, nga bakāba nga bolesa ekānzu nebyambalo Doluka
40 byeyakolānga ngakyali nabo. Naye Petero [d]nābafulumya bona nāfukamira nāsaba; nākyūkira omulāmbo [e]nāgamba nti Tabisa, imirira. Nāzibula amasoge; awo bweyalaba Pe-
41 tero, nāgolokoka nātūla. Nāmuwa omukono nāmuimusa; awo bweyamala okuita abatukuvu ne ba'na'mwāndu, nāmuleta ngā mulamu.
42 Nekitegērwa mu Yopa kyona; [f]ba-
43 ngi neba'kiriza Mukama wa'fe. Awo olwātūka nālwāyo enaku nyingi mu Yopa mu nyumba ya Simoni omuwazi wamaliba.

10 (WĀLIWO) omuntu mu Kaisaliya, erinyalye Koluneryo, omwāmi wekitōngole ekyaitibwānga Ekita-
2 liano, omwegendereza, atya Katonda awamu nenyumbaye yona, eyagabānga ebintu ebingi mu bantu, nāsabānga Katonda enaku zona.
3 (Oyo) nālaba mu kwolesebwa mu lwātu, nga mu sawa eyomwenda eyemisana, malaika wa Katonda nga muingirira, ngamugamba nti Kolu-
4 neryo. Nāmwekaliriza amaso nātya nāgamba nti Kiki, Mukama wānge? Nāmugamba nti Okusabakwo nokugabakwo birinye olwoku'jukis za mu maso ga Katonda. Era kakano tuma abantu Eyopa, oiteyo omuntu Simoni, erinyalye eryokubi-
6 ri Petero: oyo yakyāzibwa omuntu Simoni, omuwazi wamaliba, nenyu-
7 mbaye erirānye ku nyanja. Malaika eyayogera naye bweyagenda, yaita aba'dube babiri abomunyumba ne serikale atya Katonda mwa-
8 bo abāmuwerezānga bulijo: bweyamala okubategēza ebigambo byona nābatuma Eyopa.
9 Awo ku lunaku olwokubiri, bwebāli nga batambula abo, nga banātera okutūka ku kibuga, Petero nālinya kunju wa'gulu okusaba nga
10 mu sawa eyomukāga. Nālūmwa enjala nāyagala okulyako. Naye bwebāli nga bajula, omwoyogwe ne
11 guwanyisibwa; nālaba e'gulu nga libi'kuse, ekintu nekimu'kira nga kifanana esūka enene, ngekwati-'dwa ku birenge bina oku'sibwa,
12 ne'sibwa wansi: omwali ebisolo byona ebirina amagulu ana, nebyekulula ebyensi, nenyonyi ezomu'bā-

[o] Bik. 8.37.
[p] Bik. 8. 3. Bag. 1. 13, 23.
[r] Bik. 18. 28.
[s] 2 Kol. 11. 26.
[t] 2 Kol. 11. 32.
[u] Yos. 2. 15. 1 Sam. 19. 12.
[w] Bik. 22. 17. Bag. 1. 17, 18.
[y] Bik. 4. 36; 13. 2.
[z] Bik. 8. 1.
[a] Bik. 8. 14.
[b] Bik. 3. 6, 16; 4. 10.
[c] 1 Tim. 2. 10. Tit. 3. 8.
[d] Mat. 9. 25.
[e] Ma'k. 5. 41, 42. Yok. 11. 43.
[f] Yok. 11. 45; 12. 11.

13 nga. E'dobozi neri'ja eri ye nti Go-
14 lokoka, Petero, osale olye. Naye
Petero nāgamba nti Ne'da, Mukama wānge; kubanga [a] siryānga kya
15 muzizo newakuba'de ekibi. E'dobozi nate (neri'ja) gyali omulūndi
ogwokubiri nti [b] Katonda byeyalongōsa tobifūlānga 'gwe bya muzizo.
16 Nekiba bwekityo emirūndi esatu: amangwāgo ekintu nekitwālibwa
mu 'gulu.
17 Awo Petero bweyabūsabūsa mundaye amakulu gokwolesebwa kwalabye bwegali, laba, abantu abātumibwa Koluneryo, bwebāmala oku-
18 būza enyumba ya Simoni, nebaimirira ku lu'gi, nebaita nebabūza nga
Simoni, erinyalye eryokubiri Pete-
19 ro, yakyāzibwa omwo. Awo Petero bweyali alowōza okwolesebwa, Omwoyo nāmugamba nti Laba, aba-
20 ntu basatu bakunonya. Naye golokoka, o'ke ogende nabo nga tobūsabūsa: kubanga 'nze mbatumye.
21 Petero na'ka eri abantu nāgamba nti Laba, 'nze 'nzuno gwemunonya:
22 kiki ekibalēse? Nebagamba nti Koluneryo omwāmi, omuntu omutūkirivu, atya Katonda, eyasimibwa mu 'gwānga lyona Eryabayudaya, yalabulwa malaika omutukuvu okukutumira oku'ja mu nyumbaye, awu-
23 lire ebigambo ebiva mu'gwe. Awo nābaingiza nābāniriza.
Awo ku lunaku olwokubiri Petero nāgolokoka nāsitula wamu nabo, nabolunganda abamu abomu Yopa
24 nebagenda naye. Awo ku lunaku olwokubiri nebaingira mu Kaisaliya. Koluneryo yali ngabalindirira ngakung'anyi'za abekikakye nabāli
25 mikwānogye enyo. Awo Petero bweyali anātera okuingira, Koluneryo nāmusisinkana, nāmufukami-
26 rira ku bigere nāsinza. Naye Petero nāmuimusa ngagamba nti [c] Imirira; nānge ndi muntu buntu.
27 Ngayogera naye nāingira nāsānga
28 bangi nga bakung'anye, nābagamba nti Mumanyi nga [d] si kirūngi omuntu Omuyudaya okwega'ta nowe-'gwānga edala oba oku'ja gyali; era [e] Katonda yandaga 'nemēnga okuita omuntu yena owomuzizo oba
29 omubi. Kyenvu'de nji'ja nesigāna bwenaitibwa. Kyenva mbūza nti
30 Kiki ekimpisi'za? Awo Koluneryo nāgamba nti Lero lunaku lwa kuna nali nga nsaba, okutūsa mu sawa eno, okusaba okwo mu sawa eyomwenda mu nyumba yānge; laba,
omuntu nāimirira mu maso gānge
31 eyalina engoye ezimasamasa, nāgamba nti Koluneryo, [f] okusabakwo kwawulirwa, [g] okugabakwo neku-
32 'jukirwa mu maso ga Katonda. Kale tuma Eyopa, oite Simoni, erinyalye eryokubiri Petero: oyo yakyāzibwa mu nyumba ya Simoni omuwazi wamaliba eri okumpi nenya-
33 nja. Awo amangwāgo nenkutumira: nokola bulūngi bwo'ze. Kale kakano tuli wano 'fena mu maso ga Katonda tuwulire byona byola-
34 gi'dwa Mukama. Awo Petero nāyasamya akamwāke nāgamba nti
35 [i] Mazima ntege'de nga Katonda tasosola mu bantu: naye [k] mu 'gwānga lyona lyona amutya nākola
36 obutūkirivu amu'kiriza. Ekigambo kyeyatumira abāna ba Isiraeri, [l] ngabūlirira emirembe mu Isa Masiya [m] [ye Mukama webintu byona]—
37 'mwe mukimanyi, ekyayogerwa ekyali mu Buyudaya bwona, [n] ekyasokera mu Galiraya oluvanyuma lwokubatiza kweyabūlira Yokana,
38 [o] Isa Omunazalesi Katonda bweyamufukako amafuta Nomwoyo Omutukuvu namānyi: eyatambulānga ngakola bulūngi, ngawonya bona abājōgebwānga Setani; [p] kubanga
39 Katonda yali naye. [q] Na'fe tuli bajulirwa bebigambo byona byeyakola munsi Yabayudaya ne mu Yerusalemi; oyo nebamu'ta bwebāmu-
40 wanika ku muti. [s] Oyo Katonda nāmuzūkiriza ku lunaku olwokusa-
41 tu nāmulaga mu lwātu, [t] si mu bantu bona naye mu bajulirwa Katonda beyalōnda oluberyeberye, be-'fe [u] abālya netunywa naye bweya-
42 mala okuzūkira mu bafu. [w] Nātulagira okubūlira abantu nokutegēza [x] ngoyo Katonda gweyalagira (okubēra) omusazi womusāngo [z] waba-
43 lamu nabafu. [a] Oyo bana'bi bona bamutegēza nga [b] buli amu'kiriza a'gyibwako ebibi olwerinyalye.
44 Awo Petero bweyali akyayogera ebigambo ebyo, [c] Omwoyo Omutukuvu nābagwako bona abāwulira
45 ekigambo. Nebasamālirira aba'kiriza abakomole, bona aba'ja ne Petero, kubanga ne ku mawānga ekirabo Ekyomwoyo Omutukuvu kifu-
46 ki'dwa. Kubanga bābawulira nga bogera enimi nebagulumiza Katon-
47 nda. Awo Petero na'damu nti Omuntu ainza okugāna ama'zi bano obutabatizibwa, bano abawere'dwa Omwoyo Omutukuvu [d] nga 'fe?
48 [e] Nālagira babatizibwe okuingira [f] mu linya lya Isa Masiya. Oluvanyuma nebamwegairira okulwāyo enaku nyingiko.

11 Abatume nabolunganda abāli mu Buyudaya nebawulira ngamawānga nabo ba'kiri'za ekigambo kya
2 Katonda. Awo Petero bweyayāmbuka Eyerusalemi, [a] bali abakomole nebawakana naye nga baga-
3 mba nti [b] Wagenda mu bantu abatali bakomole nolya nabo. Naye
4 Petero nātanula nābanyonyola ki-

[a] Lev. 11. 4; 20. 25. Ma. 14. 3, 7.
[b] Mat. 15. 11. Bal. 14. 14, 17, 20. 1 Kol. 10. 25. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 15.
[c] Bik. 14. 14, 15. Kub. 19. 10; 22. 9.
[d] Yok. 4. 9; 18. 28. Bik. 11. 3. Bag. 2. 12.
[e] Bik. 15. 8, 9. Bef. 3. 6.
[f] Dan. 10. 12.
[g] Beb. 6. 10.
[h] Ma. 10. 17. 2 Byom. 19. 7. Yob. 34. 19. Bal. 2. 11. Bag. 2. 6. Bef. 6. 9.
[i] Bik. 15. 9. Bal. 2. 13, 27; 3. 22, 29; 10. 12, 13. 1 Kol. 12. 13. Bag. 3. 28. Bef. 2. 13, 18; 3. 6.
[k] Is. 57. 19. Bef. 2. 14, 16, 17. Bak. 1. 20.
[l] Mat. 28. 18. Bal. 10. 12. 1 Kol. 15. 27. Bef. 1. 20, 22. Kub. 17. 14; 19. 16.
[m] Luk. 4. 14.
[n] Luk. 4. 18. Bik. 2. 22.
[o] Yok. 3. 2.
[p] Bik. 2. 32.
[q] Bik. 2. 24.
[r] Yok. 14. 17, 22. Bik. 13. 31.
[s] Luk. 24. 30, 43. Yok. 21. 13.
[t] Mat. 28. 19, 20. Bik. 1. 8.
[u] Yok. 5. 22, 27. Bik. 17. 31.
[w] Bal. 14. 9, 10. 2 Kol. 5. 10. 2 Tim. 4. 1. 1 Pet. 4. 5.
[x] Is. 53. 11. Dan. 9. 24. Zek. 13. 1. Mala. 4. 2. Bik. 26. 22.
[z] Bik. 15. 9; 26. 18. Bal. 10. 11. Bag. 3. 22.
[a] Bik. 4. 31; 8. 15-17; 11. 15.
[b] Bik. 11. 17; 15. 8, 9. Bal. 10. 12.
[c] 1 Kol. 1. 17.
[d] Bik. 2. 38; 8. 16.
[a] Bag. 2. 12.
[b] Bik. 10. 28.

5 'na kimu ngagamba·nti 'Nze [c]nali mu kibuga Yopa nga nsaba; omwoyo gwänge neguwanyisibwa, nendaba mu kwolesebwa ekintu nga ki'ka
6 ngesüka enene, nga kikwati'dwa ku birenge bina oku'sibwa mu 'gulu, nekinji'jira: bwenekaliriza amaso
7 nendowōza nendaba ebisolo byokunsi ebirina amagulu ana nebisolo ebyomunsiko, nebyekulula nenyo-
8 nyi ezomu'bänga. Era nempulira e'dobozi nga ling'amba nti Petero, ïmirira osale olye. Naye neng'a-
9 mba nti Ne'da, Mukama wänge; kubanga ekintu ekyomuzizo newakuba'de ekibi tekiingirānga mu ka-
10 mwa känge na katono. Naye e'dobozi nerinziramu omulündi ogwokubiri mu 'gulu nti Katonda byeyalongōsa tobifülänga 'gwe bya mu-
11 zizo. Nekiba bwekityo emiründi esatu; byona nebirinyisibwa nate
12 mu 'gulu. Kale, laba, amangwägo abantu basatu bāli nga baïmiri'de mu maso genyumba mwetwali, abātumibwa gyendi okuva Ekaisaliya. [d]Omwoyo näng'amba okugenda nabo, obutayāwula. Bano abolugan'da omukāga nebagenda nänge, netuningira mu nyumba yoli; nātubülira
13 bweyalaba malaika mu nyumbaye ngaimiri'de ngagamba nti Tuma Eyopa oite Simoni erinyalye eryo-
14 kubiri Petero; alikubülira ebigambo ebirikulokola 'gwe nenyumba-
15 yo yona. Bwenali kyenji'je ntanule okwogera, Omwoyo Omutukuvu nābagwako era [e]nga bweyasokera
16 ku'fe. Nenji'jukira ekigambo kya Mukama wa'fe bweyayogera nti [f]Yokana yabatiza nama'zi, naye 'mwe [g]mulibatizwa mu Mwoyo O-
17 mutukuvu. [i]Kale Katonda obanga abawa'de ekirabo ekyo nga 'fe okwenkanankana, bwetwa'kiriza Mukama wa'fe Isa Masiya, 'nze [k]nali āni eyandiïnzi'za okuziiza Katonda?
18 Bwebāwulira ebyo nebasirika, nebagulumiza Katonda nga bagamba nti [l]Kale Katonda awa'de nabamawānga okwenenya okutūka ku bulamu.
19 [m]Nābo abāsāsāna mu kui'ganyizibwa okwaliwo ku Sutefano nebatambula okutūka Efoiniki ne Kupulo ne Antiokiya, nebatabülira kigambo muntu wabula Abayudaya
20 bo'ka. Naye wāliwo abantu mubo Abekupulo Nabekulene, abo bwebātūka mu Antiokiya nebogera Nabayonani nabo, nga babülira Mukama
21 wa'fe Isa. Nomukono gwa Mukama wa'fe gwali nabo: ekibïna kinene ekyaba'kiriza nebakyūkira Mu-
22 kama wa'fe. Ekigambo ekyo nekiwulirwa okutūka mu matu gekanisa eyali mu Yerusalemi; nebatuma Balunaba okutūka mu Antiokiya:
23 naye bweyamala okutūka nālaba ekisa kya Katonda nāsanyuka, [n]nābabülirira bona nti Mumalirire mu mutima okwekwata ku Mukama wa-
24 'fe: kubanga yali muntu mulüngi, [o]na'jula Omwoyo Omutukuvu noku'kiriza. Ekibïna kinene nekire-
25 tebwa eri Mukama wa'fe. Nāvayo okugenda [p]Etaluso okunonya Sau-
26 lo: bweyamala okumulaba nāmuleta mu Antiokiya. Awo olwātūka nebamala mwāka mulāmba nga bakung'ana nekanisa nebaigiriza ekibïna kinene: abaigirizwa nebasoka okuitibwa Abamasiya mu Antiokiya.
27 Mu naku ezo [r]bana'bi nebava Eyerusalemi okutūka Antiokiya.
28 Näïmirira omu kubo, erinyalye [s]Agabo, nābülira Kubwomwoyo nti Waliba enjala nyingi munsi zona: nayo yabawo ku mirembe gya Ku-
29 laudio. Abaigirizwa, buli muntu nga bweyalina ebintu, nebatēsa [t]okuwereza aboluganda abāli batūla
30 Ebuyudaya: [u]nokukola nebakola bwebatyo nebawereza abaka'de mu mukono gwa Balunaba ne Saulo.

12 Mu biro ebyo kabaka Kerode nāgolola emikono okukola obubi
2 abamu abomukanisa. Na'ta nekitala Yakobo [a]muganda wa Yokana.
3 Awo bweyalaba nga Abayudaya bakisïmye, neyeyongera okukwata ne Petero. [b]Ze naku ezemigāti egita-
4 zimbulukuswa. [c]Bweyamala okumukwata, nāmu'sā mu komera, nāmuwayo eri baserikale kumi na mukāga okumukūma ki'na bana, ngayagala okumutwāla mu maso gabantu Okuitako nga kuwe'de. A-
5 wo Petero nākümirwa mu komera: [d]naye abekanisa nebanyikirānga
6 okumusabira eri Katonda. Ku lunaku Kerode lweyali ayagala okumutwālayo, mu kiro ekyo Petero yali nga yebase wakati wa baserikale babiri, ngasibi'dwa nenjegere biri, abakümi bāli ku lu'gi nga ba-
7 küma ekomera. Laba, [e]malaika wa Mukama nāïmirira wāli, okutangāla nekumasamasa mu kisenge, nākuba Petero mu mbirizi nāmuzukusa ngagamba nti Imuka mängu. Enjegere neziva ku mikono nezi-
8 gwa. Malaika nāmugamba nti Wesibe, oyambale engatozo. Nākola bwatyo. Nāmugamba nti Yambala
9 ekyambalokyo, ongoberere. Nāfuluma, nāmugoberera; 'sō [f]teyamanya nga bya mazima malaika byakoze, naye yalowōza nti alabye o-
10 kwolesebwa. Bwebāita ku bakümi abāsokerwako nabokubiri nebatūka ku lu'gi olwekyüma oluïtibwako okutūka mu kibuga: neruba'gukirawo lwo'ka: nebafuluma nebaita mu

[c] Bik. 10. 9.
[d] Yok. 16. 13.
[e] Bik. 2. 4.
[f] Mat. 3. 11. Yo. 2. 28; 3. 18.
[g] Is. 44. 3.
[i] Bik. 15. 8, 9.
[k] Bik. 10. 47.
[l] Bal. 10. 12, 13; 15. 9, 16.
[m] Bik. 8. 1.
[n] Bik 13. 43; 14. 22.
[o] Bik. 6. 5.
[p] Bik. 9. 27.
[r] Bik. 2. 17; 13. 1; 15. 32; 21. 9. 1 Kol. 12. 28. Bef. 4. 11.
[s] Bik. 21. 10.
[t] Bal. 15. 26. 1 Kol. 16. 1. 2 Kol. 9. 1.
[u] Bik. 13. 25.
[a] Mat. 4. 21; 20. 23.
[b] Kuv. 12. 14, 15; 23. 15.
[c] Yok. 21. 18.
[d] 2 Kol. 1. 11. Bef. 6. 18. 1 Esa. 5. 17.
[e] Bik. 5. 19.
[f] Zab. 126. 1.

'kubo limu; amangwāgo malaika
11 nāmuleka. Petero bweye'damu nā-
gamba nti Kakano ntege'de mazima
nga [g] Mukama wa'fe atumye malai-
ka [i] nānziya mu mukono gwa Kero-
de ne mu kusūbira kwona okwe'gwā-
12 nga Lyabayudaya. Bweyalowōza
na'ja mu nyumba ya Malyamu eyali
nyina [k] Yokana erinyalye eryokubiri
Ma'ko, mwebāli bakung'ani'de a-
13 bangi nga basaba. Petero bweya-
kōna ku lu'gi olwomumulyāngo o-
muzāna na'ja okuitaba, erinyalye
14 Loda. Bweyatēgēra e'dobozi lya
Petero nāta'gulawo lu'gi olwesanyu,
naye nāingira mbiro nāgamba nti
Petero aimiri'de ebwēru ku lu'gi.
15 Nebamugamba nti Olaluse. Naye
nākaliriza nti Wēwawo. Nebaga-
16 mba nti Ye malaikawe. Naye Pe-
tero neyeyongera okukōna: awo
bweba'gulawo nebamulaba nebasa-
17 mālirira. Naye bweyabawenya no-
mukono okusirika, nābabūlira Mu-
kama wa'fe bwamu'gye mu komera.
Nāgamba nti Mubūlire ebyo Yakobo
naboluganda. Nāvayo nāgenda mu
18 kifo awalala. Awo bwebwakya e-
nkya, baserikale nebegugumula nyo
19 nti Petero 'no aba'de ki? Kerode
bweyamunonya nātamulaba nābūli-
riza abakūmi nālagira okuba'ta. Nā-
va mu Buyudaya okugenda Ekaisa-
liya nātūla eyo.
20 Nāsunguwalira nyo Abetulo Na-
besidoni: neba'ja gyāli nomwoyo
gumu; bwebākwāna ne Bulasito o-
mukulu womunyumba ya kabaka,
nebasaba okubawa emirembe, kuba-
nga [l] ensi yābwe erīsibwa bya mu-
21 nsi ya kabaka. Awo ku lunaku o-
lwalagānyizibwa Kerode nāyamba-
la ebyambalo ebyobwakabaka, nātū-
la ku ntebe, nābagamba ebigambo.
22 Abantu bona nebogerera wa'gulu
nti Eryo 'dobozi lya Katonda, si lya
23 muntu. Amangwāgo malaika wa
Mukama [m] nāmukuba, kubanga [n] ta-
wa'de Katonda kitībwa: nālībwa
envunyu, nāfa.
24 Naye [o] ekigambo kya Katonda ne-
kikula nekyeyongerānga.
25 Balunaba ne Saulo nebakomawo
okuva Eyerusalemi, bwebāmala o-
kutūkiriza okuwereza kwābwe, [p] ne-
baleta Yokana erinyalye eryokubiri
Ma'ko.

13 Mu Antiokiya [a] mu kanisa eya-
liyo wāliwo bana'bi nabaigiriza,
[b] Balunaba ne Sumeoni eyali aitibwa
Niga, [c] ne Lukio Owekulene ne Ma-
naeni eyayōnsebwa awamu ne Ke-
2 rode owesaza, ne Saulo. Nga ba-
wereza Mukama wa'fe nokusiba, O-
mwoyo Omutukuvu nāgamba nti
[d] Mu'nōndere Balunaba ne Saulo ba-
3 kole omulimu [e] gwembaiti'de. Awo
nebasība nebasaba nebaba'sāko emi-
kono nebabatuma.
4 Awo abo bwebātumibwa Omwoyo
Omutukuvu nebaserengeta Eseru-
kiya; nebavayo nebawanika amatā-
5 nga okutūka [f] Ekupulo. Bwebāli
mu Salamini nebabūlira ekigambo
kya Katonda mu makung'aniro Ga-
bayudaya: nebabēra ne [g] Yokana
6 okubawereza. Bwebāita ku kizinga
kyona okutūka Epafo, nebalaba o-
muntu omulogo, na'bi owobulimba,
7 Omuyudaya, erinyalye Balisa; eya-
li awamu nowesaza Omulumi Seru-
gio Paulo, omuntu owamagezi. Oyo
nāita Balunaba ne Saulo, nāyagala
okuwulira ekigambo kya Katonda.
8 Naye Eruma omulogo [kubanga lye
linyalye bweritegēzebwa] nawesana
'nabo, ngayagala okukyāmya owesa-
9 za mu ku'kiriza. Naye Saulo, era
ye Paulo, bweya'jula Omwoyo Omu-
tukuvu, bweyamwekaliriza amaso,
10 nāgamba nti 'Gwa'ju'de obukūsa
bwona nokukola obubi kwona, [t] o-
mwāna wa Setani, omulabe wobu-
tūkirivu bwona, tolireka kukyāmya
makubo ga Mukama wa'fe amagolo-
11 kofu? Kakano, laba, omukono gwa
Mukama wa'fe guli ku'gwe, onoba
muzibe wamaso nga tolaba njuba
ebiro bingiko. Amangwāgo ekifu
nekimugwako, nenzikiza; nāwamā-
nta nānonya abantu abokumukwata
12 ku mukono. Awo owesaza bweya-
laba bwekiba'de na'kiriza nga yewu-
nya nyo okuigiriza kwa Mukama
wa'fe.
13 Awo Paulo ne ba'ne nebawanika
amatānga okuva mu Pafo, nebatūka
Eperuga Ekyepanfuliya: [k] Yokana
nābalekayo na'dayo Eyerusalemi.
14 Naye bo bwebāita okuva mu Peru-
ga, nebatūka mu Antiokiya Ekyepi-
sidiya, nebaingira mu kung'aniro ku
15 lunaku lwa sabiti nebatūla. [l] Bwe-
bāmala okusoma amatēka nebya ba-
na'bi, abakulu bekung'aniro neba-
batumira nga bagamba nti Abasaja
aboluganda, oba mulina ekigambo
ekyokubūlirira abantu, mwogere.
16 Paulo nāimirira nābawenya nomu-
kono nāgamba nti
Abasaja Abaisiraeri, na'mwe aba-
17 tya Katonda, muwulire. Katonda
wabantu bano Abaisiraeri [m] yalō-
nda bajaja ba'fe, nāgulumiza aba-
ntu [n] bwebāli abagenyi munsi Ye-
misiri, [o] nāba'gyayo nomukono o-
18 gwagulumizibwa. Nābagumlkiriza
mu 'dūngu emyāka [p] ngamakumi
19 ana. [r] Bweyazikiriza amawānga
omusānvu munsi ya Kanani, [s] nā-
bawa ensi yābwe okuba obutaka
okutūsa emyāka ebikumi bina mwa-
20 tāno. Oluvanyuma lwegyo [t] nāba-
wa abalamuzi [u] okutūka ku na'bi
21 Samuwiri. [w] Oluvanyuma nebagala

[f] Zab.34.7. Dan. 3. 28; 6. 22. Beb. 1. 14.
[g] Yob. 5.19. Zab. 33. 18, 19; 34. 22; 97. 10. 2 Kol. 1.10. 2 Pet. 2. 9.
[h] Bik. 15. 37.
[i] 1 Basek. 5. 9, 11. Ez. 27. 17.
[m] 1 Sam. 25. 38. 2 Sam. 24. 17.
[n] Zab. 115. 1.
[o] Is. 55. 11. Bik. 6. 7; 19. 20.
[p] Bik. 13 5, 13; 15. 37.
[a] Bik. 11. 27; 14. 28; 15. 35.
[b] Bik. 11. 22-26.
[c] Bal. 16. 21.
[d] Kubal. 8. 14. Bik. 9. 15; 22. 21. Bal. 1. 1. Bag. 1. 15; 2. 9.
[e] Mat. 9.38. Bik. 14.26. Bef. 3. 7, 8. 2Tim.1.11. Beb. 5. 4.
[f] Bik. 4.36.
[g] Bik. 12 25; 15. 37.
[t] Mat. 13. 38. Yok. 8. 44. 1 Yok. 3. 8.
[k] Bik. 15. 38.
[l] Luk.4.16.
[m] Ma. 7. 6, 7.
[n] Kuv. 1.1. Zab. 105. 23, 24. Bik. 7. 17.
[o] Kuv. 5 6; 13. 14, 16.
[p] Kuv. 16 35. Kubal. 14. 33, 34. Zab. 95. 9, 10. Bik. 7. 36.
[r] Ma. 7. 1.
[s] Yos. 14. 1, 2. Zab. 78.55. [t] Balam.2. 16.
[u] 1 Sam. 3. 20.
[w] 1 Sam. 18. 5; 10.

kabaka; Katonda nābawa Saulo omwāna wa Kisi wa mu kika kya Benyamini, nāmala emyāka amakumi ana. 22 *y* Bweyamu'gyawo oyo, *z* nābaīmiririza Daudi okuba kabaka wābwe, gweyayogerako ngamutegēza nti *a* Ndabya Daudi, omwāna wa Yese, *b* omuntu ali ngomutima gwānge bwegwagala, anākolānga byenjagala byona. *c* Oyo mu za'derye *d* nga Katonda bweyasūbiza, alete'de Isiraeri *e* Omulokozi Isa, 24 */* Yokana bweyasoka okubūlira nga tanaba ku'ja okubatizibwa okwokwenenya eri abantu bona Abaisiraeri. 25 Naye Yokana bweyali anātera okukomya olugendolwe, nāgamba nti *g* Mundowōza kuba āni? 'Nze siri (ye). Naye laba, waliwo a'ja enyuma wānge, gwesisānira kusumulula ngato ya mu kigerekye. 26 Abolugānda, abāna bekika kya Ibulaimu, na'mwe 'mwena abatya Katonda, ekigambo ekyobulokozi buno 27 *i* kyawerezebwa wa'fe. Kubanga abatūla mu Yerusalemi nabakulu bābwe *k* bwebatāmumanya oyo newakuba'de amalobozi ga bana'bi *l* agasomebwa buli sabiti, kyebāva *m* babitūkiriza bwebāmusalira omusāngo. 28 *n* Bwebatālaba nsōnga ya kumu'ta, nebasaba Pirato okumu'ta. 29 *o* Awo bwebāmala okutūkiriza byona ebyamuwandikirwa *p* nebamuwanula ku muti nebamuteka mu ntāna. 30 *r* Naye Katonda nāmuzūkiza mu bafu: 31 *s* nābalabikira enaku nyingi abāyāmbuka naye okuva Egaliraya okutūka Eyerusalemi, *t* be bajulirwabe kakano eri abantu. 32 'Fe tubabūlira ebigambo ebirūngi, ebyokusūbiza *u* okwasūbizibwa bajaja nti Katonda akutūkiri'za eri abāna ba'fe bweyazūkiza Isa; 33 era nga bwekyawandikibwa mu Zabuli eyokubiri nti 'Gwe *v* mwāna wānge, nkuza'de lero. Era kubanga yamuzūkiza mu bafu nga tagenda nate ku'dayo mu kuvūnda, yagamba bwati nti *w* Ndibawa (emikisa) emitukuvu era egyenkala'kalira egya Dau- 34 di. Kubanga yayogera ne mu (Zabuli) endala nti *z* Toliwayo Mutukuvunwo okuvūnda. 35 Kubanga Daudi bweyamala okuwereza mu birobye nga Katonda bweyatōsa, *a* neyebaka nātekebwa eri bajajabe, nā- 36 vūnda: naye oyo Katonda gweyazūkiza teyavūnda. 37 Kale, abassaja abolugānda, mutegēre nti *b* kubwoyo oku'gyibwako ebibi kubūli'dwa; 38 byona byemutaīnzīka ku'gyibwako mu matēka ga Musa, *c* kubwoyo buli a'kiriza abi'gyibwako. 39 Kale mwekūme kireme okn'ja kn'mwe ekyayogerwa *d* bana'bi nti

41 Laba, 'inwe abanyōma, mwewunye, mubule;

Kubanga 'nze nkola omulimu mu naku za'mwe
Omulimu gwemutali'kiriza newakuba'de omuntu ngagubabūli-'de nyo.

42 Bwebāfuluma nebabegairira okubabūlira ebigambo bino ku sabiti 43 eyokubiri. Ekung'aniro bweryasāsāna bangi ku Bayudaya nabakyūfu abegendereza nebagoberera Paulo ne Balunaba: nabo nebogera nabo *c* nebabasendānga okunyikirira mu *f* kisa kya Katonda.

44 Awo ku sabiti *f* eyokubiri nebakung'ana nga kibuga kyona okuwulira 45 ekigambo kya Katonda. Naye Abayudaya bwebālaba ebibīna, neba'jula obu'gya, nebawakanya ebyayogerwa Paulo, nga babivuma. 46 Paulo ne Balunaba nebogera nobuvumu nti *g* Kyagwāna okusoka okubūlirwa ekigambo kya Katonda mu'mwe. *h* Kubanga mukisindikiriza 'sō temweraba kusānira bulamu obuta-'gwāwo, laba, *k* tukyūkira eri abamawānga. 47 Kubanga Mukama yatulagira bwati nti

l Nkutesewo okubānga omusana gwamawānga,
Obērēnga obulokozi okutūsa ku nkomerero yensi.

48 Abamawānga bwebāwulira nebasanyuka nebagulumiza ekigambo kya Katonda: bona neba'kiriza abāli batereke'dwa obulamu obuta'gwāwo. Ekigambo kya Mukama wa'fe 50 nekibuna munsi eri yona. Naye Abayudaya nebahawērera abakyāla abegendereza abekitibwa, nabakulu abomukibuga, *m* nebai'ganyisa Bapaulo ne Balunaba, nebabagoba mu 51 mbibi zābwe. *n* Naye nebabakunkumulira enfūfu eyomubigere ne- 52 ba'ja okutūka Ikonio. *o* Abaigirizwa neba'jula esanyu Nomwoyo Omutukuvu.

14 Awo olwātūka mu Ikonio nebaingira wamu mu kung'aniro Lyabayudaya, nebogera bwebatyo ekibīna kinene noku'kiriza neba'kiriza, 2 Abayudaya Nabayonani. Naye Abayudaya abatāgōnda nebawērera abamawānga nebafūla ememe zābwe okuba embi eri abolugānda. 3 Awo nebamala ebiro bingi nga babūlira nobuvumu mu Mukama wa'fe, *a* eyategēza ekigambo ekyekisakye, ngabawa obubonero namagero okukolebwānga mu mikono gyābwe. 4 Naye ekibīna ekyomukibuga nekyāwukanamu; abamu nebabēra eri Abayudaya abamu eri abatume. 5 Abamawānga Nabayudaya awamu nabakulu bābwe bwebābalūmba *b* okubagirira ekye'jo, okubakuba amanja, 6 bwebātegēra *c* neba'dukira mu bibuga Ebyerukaoniya, Lusitula ne

y 1 Sam. 15. 23, 26—28; 16. 1. Kor. 13.11.
z 1 Sam. 16. 13. 2 Sam. 2. 4; 5. 3.
a Zab. 89. 20.
b 1 Sam. 13. 14. Bik. 7. 46.
c Is. 11. 1. Luk. 1. 32, 69. Bik. 2. 30. Bal. 1. 3.
d 2 Sam. 7. 12. Zab. 132. 11.
e Mat. 1. 21. Bal. 11. 26.
f Mat. 3. 1. Luk. 3. 3.
g Mat. 3. 11.

i Mat. 10. 6. Luk. 24. 47. Bik. 3. 26.
k Bik. 3. 17.
l Bik. 15. 21.

m Luk. 24. 20, 44.
n Mat. 27. 22.
o Luk. 18. 31. Yok. 19. 28, 30, 36, 37.
p Mat. 27. 59.
r Mat. 28. 6.
s Mat. 28. 16. Bik. 1. 3. 1 Kol. 15. 5-7.
t Bik. 1. 8.
u Luk. 3. 15; 12. 3; 22. 18. Bal. 4. 13. Bag. 3. 16.
v Zab. 2. 7. Beb. 1. 5; 5. 5.

w Is. 55. 3.

z Zab. 16. 10.

a 1 Basek. 2. 10.

b Yer. 31. 34. Dan. 9. 24. Luk. 24. 47. 1 Yok. 2. 12.
c Is. 53. 11. Bal. 3. 28; 8. 3. Beb. 7. 19.
d Is. 29. 14. Kab. 1. 5.

e Bik. 11. 23; 14. 22.
f Tit. 2. 11. Beb. 12. 15. 1 Pet. 5. 12.

g Mat. 10. 6. Bik. 3. 26. Bal. 1. 16.
h Mat. 22. 21. Is. 55. 5. Mat. 21. 43. Bal. 10. 19.
k Bik. 18. 6; 28. 28.

l Is. 42. 6; 49. 6. Luk. 2. 32.

m 2 Tim. 3. 11.
n Mat. 10. 14. Bik. 18. 6.
o Mat. 5. 12. Yok. 16. 22. Bik. 2. 46.

a Mak. 16. 20. Beb. 2. 4.

b 2 Tim. 3. 11.
c Mat. 10. 23.

7 Derube nensi erirányewo: nebabēra eyo nga babūlira enjiri.
8 Mu Lusitula (yaliyo) omuntu nga talina mányi mu bigere nābērángawo, mulema okuva mu lubuto lwa nyina nga tatambulángako na kutono.
9 Oyo nāwulira Paulo ngayogera: naye nāmwekaliriza amaso [d] nālaba ngalina oku'kiriza okuloko-
10 koka, nāyogera ne'dobozi 'dene nti [e] Imirira ku bigerebyo, wegolole.
11 Nābūka nātambula. Ebibina bwebālaba Paulo kyakoze, nebaimusa amalobozi gābwe, nga bogera mu lulimi Olulukaoniya nti Bakatonda ba'se gyetuli nga bafanana abantu.
12 Balunaba nebamuita Zeu; ne Paulo nebamuita Kerume, kubanga ye
13 yasinga okwogera. Kabona wa Zeu, eyali mu maso gekibuga, nāleta ente nengule ezebimuli okutūka ku lu'gi [f] ngayagala okuwayo sadaka
14 nebibina. Naye abatume Balunaba ne Paulo bwebāwulira, nebayuza engoye zābwe nebafubutuka neba-
15 genda mu kibina, nga bogerera wa'gulu nga bagamba nti Abasaja, [g] kiki ekibakoza ebyo? [i] Na'fe tuli bantu abakwatibwa byonanga 'mwe, era tubabūlira ebigambo ebirūngi muleke [k] ebyo ebitalimu mukyūkire [l] Katonda omulamu, [m] eyakola e'gulu nensi nenyanja nebintu byona
16 ebirimu: [n] mu mirembe egyaita yaleka amawānga gona okutambulirā-
17 nga mu makubo gago: [o] naye teyemalayo nga talina mujulirwa, kubanga yakolānga bulūngi, [p] ngabatonyesezānga enkuba mu 'gulu nebiro ebyokubalirāngamu e'mere, nga'juzānga emitima gya'mwe e-
18 'mere nesanyu. Bwebāyogera ebyo, nebaziiza ebibina lwa mpaka obutabawa sadaka.
19 [r] Naye Abayudaya nebava mu Antiokiya ne Ikonio, nebawērera ebibina [s] nebakuba amainja Paulo, nebamuwalulira ebwēru wekibuga,
20 nga balowōza nti afu'de. Naye abaigirizwa bwebāmwetōlōla nāimirira nāingira mu kibuga: ku lunaku olwokubiri nāgenda ne Balu-
21 naba okutūka Ederube. Bwebāmala okubūlira enjiri mu kibuga ekyo [t] nokufūla abaigirizwa abangi, nebakomawo mu Lusitula ne Ikonio ne
22 Antiokiya, nga banywēza ememe zabaigirizwa, nga bababūlirira okunyikiriránga mu ku'kiriza, [u] era nti olwo (kulaba) enaku enyingi kitugwāni'de okuningira mu bwakabaka
23 bwa Katonda. Bwebāmala [w] okulōndera abaka'de mu buli kanisa nokusaba nokusiba, nebabasigira
24 Mukama wa'fe gweba'kiriza. Nebaita mu Pisidiya nebatūka Epa-
25 nfuliya. Bwebāmala okubūlira ekigambo mu Peruga nebaserengeta
26 mu Ataliya; nebavayo nebawanika amatānga okutūka Eantiokiya; [y] abāyo be [z] bābasigira ekisa kya Katonda olwomulimu gwebātūkiriza.
27 Bwebātūka nebakung'anya ekanisa, [a] nebabalira byona Katonda byeyakolerānga awamu nabo, era nti [b] ya'gulirawo abamawānga olu-
28 'gi olwoku'kiriza. Nebamalayo ebiro bingi wamu nabaigirizwa.

15 Awo [c] abantu nebava Ebuyudaya nebaigiriza aboluganda nti [b] Bwemutakomolebwenga [c] ngempisa ya Musa bweri, temulnza kuloko-
2 koka. Bwewali empaka enyingi nokubūzagana eri Bapaulo ne Balunaba nabo, nebalagira [d] Paulo ne Balunaba nabalala kubo okugenda Eyerusalemi eri abatume nabaka'de
3 olwempaka ezo. Awo abo [e] bwebāmala okusibirirwa abekanisa nebaita mu Foiniki ne Samaliya, nga banyonyolera dala okukyūka kwabamawānga: nebasanyusa esanyu
4 lingi aboluganda bona. Bwebātūka Eyerusalemi, abekanisa nabatume nabaka'de nebabasembeza, [f] nebabūlira byona byeyakolerānga a-
5 wamu nabo Katonda. Naye nebagolokoka abamu abomukitūndu Kyabafalisayo aba'kiriza, nga bagamba nti Kigwāna okubakomolānga nokubalagira okukwatānga amatēka ga Musa.
6 Abatume nabaka'de nebakung'a-
7 na okulaba ekigambo ekyo. Bwewali okubūzagana okungi, Petero nāimirira nābagamba nti
[g] Abasaja aboluganda, 'mwe mumanyi nti okuva mu naku eze'da Katonda yalōnda mu'mwe abamawānga bawulire mu kamwa kānge
8 ekigambo ekyenjiri neba'kiriza. Ne Katonda [i] amanyi emitima nābategēza [k] bweyabawa Omwoyo Omutu-
9 kuvu era nga 'fe; [l] nātayāwula 'fe nabo, [m] bweyalongōsa emitima gyā-
10 bwe olwo ku'kiriza. Kale kakano mukemera ki Katonda, [n] okuteka ekikoligo mu bulago bwabaigirizwa bajaja ba'fe kyebatāinza kutwāla
11 newakuba'de 'fe? Naye [o] tu'kiriza okulokolebwa lwa kisa kya Mukama wa'fe Isa, era nga nabo bwebatyo.
12 Ekibina kyona nekisirika; nebawulira Balunaba ne Paulo nga banyonyola obubonero namagero gona Katonda geyabakozānga mu mawā-
13 nga. Abo bwebāmala okusirika [p] Yakobo na'damu ngagamba nti
Abasaja aboluganda, mumpulire.
14 Simeoni anyonyo'de Katonda bweyasoka okutunulira amawānga oku-
15 'gyiramu erinyalye abantu. Ebigambo bya bana'bi bitabagana nebyo nga bwekyawandikibwa nti

[d] Mat. 8. 10; 9.28,29.
[e] Is. 35. 6.
[f] Dan.2.46.
[g] Bik. 10. 26.
[i] Yak.5.17. Kub. 19. 10.
[k] 1 Sam. 12. 21. Yer. 14. 22. 1 Kol. 8. 4.
[l] 1 Baa. 1. 9.
[m] Lub 1.1. Zab. 33. 6; 146. 6. Kub. 14. 7.
[n] Zab. 81. 12. Bik. 17. 30. 1 Pet. 4. 3.
[o] Bik. 17. 27. Bal. 1. 20.
[p] Lev. 26. 4. Ma. 11. 14; 28. 12. Zab. 65. 10; 147. 8. Mat. 5. 45.
[r] Bik. 13. 45.
[s] 2 Kol. 11. 25. 2 Tim. 3. 11.
[t] Mat. 28. 19.
[u] Mat. 10. 38; 16. 24. Luk. 22. 28, 29.
[w] Bal. 8. 17. 2Tim.2.11, 12; 3. 12.
[y] Tit. 1. 5.
[y] Bik. 13. 1, 3.
[z] Bik. 15. 40.
[a] Bik. 15. 4,12; 21.19.
[b] 1 Kol. 16. 9. 2 Kol.2.12. Bak. 4. 3. Kub. 3. 8.
[c] Bag.2.12.
[b] Yok.7.22. Bag. 5. 2.
[c] Lub. 17. 10. Lev. 12. 3.
[d] Bag. 2. 1.
[e] Bal. 15. 24. 1 Kol. 16. 6, 11.
[f] Bik. 14. 27; 21. 19.
[g] Bik. 10. 20; 11. 12.
[i] 1 Byom. 28. 9. Bik. 1. 24.
[k] Bik. 10. 44.
[l] Bal. 10. 11.
[m] Bik. 10. 43. 1 Kol. 1. 2. 1 Pet. 1 22.
[n] Mat.23.4. Bag. 5. 1.
[o] Bal. 3.24. Bef. 2. 8. Tit. 2. 11; 3. 4, 5.
[p] Bik. 12. 17.

16 [r] Oluvanyuma lwebyo ndikyūka,
Ndizimba nate ewema ya Daudi eyagwa;
Okumenyeka kwayo ndikuzimba nate,
Era ndigigolokosa:
17 Abantu abasigalawo banonye Mukama,
Namawānga gona abaitibwa erinya lyānge kubo.
18 Bwayogera Mukama, ategēza ebyo byona okuva ku luberyeberye lwensi.
19 Kyenva nsalawo tuleme okuteganya abavamu mawānga [s] okukyūkira Katonda; 20 naye tubawandikire bewalēnga [t] obugwagwa bwebifananyi, [u] nobwenzi, nebitugi'dwa, [w] nomusai. 21 Kubanga okuva e'da Musa alina mu buli kibuga abamubūlira, [y] ngasomebwa mu makung'aniro buli sabiti.
22 Awo nebakisīma abatume nebaka'de wamu nekanisa yona okulōnda abantu mubo nokubatuma Eantiokiya ne Paulo ne Balunaba; Yuda aitibwa [z] Balusaba ne Sira, 23 abantu abakulu mu boluganda: nebawandika (nebagikwasa) mu mikono gyābwe nti Abatume naboluganda abaka'de tulamusi'za aboluganda abali mu Antiokiya ne Busuli ne Kirikiya abali mu mawānga: kubanga tuwuli'de nti [a] abantu abāva ewa'fe bābasasamaza nebigambo nga bakyūsa ememe za- 25 'mwe, betutālagirānga; tusimyo, bwetutabaganye nomwoyo gumu, okulōnda abantu okubatuma gyemuli wamu nabagalwa ba'fe Baluna- 26 naba ne Paulo, [b] abantu abāsingawo obulamu bwābwe olwerinya lya 27 Mukama wa'fe Isa Masiya. Kyetuvu'de tutuma Yuda ne Sira era ababalibūlira obumu be nyini nakamwa. 28 Kubanga Omwoyo Omutukuvu yasīma na'fe tuleme okubatika omugugu omunene gwona wabula bino ebigwāna, okwewalānga 29 ebiwebwa eri ebifananyi, [c] nomusai, nebitugi'dwa, nobwenzi: bwemunekūmānga ebyo, munābānga bulūngi. Mweraba.
30 Awo bo bwebāsindikibwa neba'ja Eantiokiya, nebakung'anya ekibina 31 nebabakwasa ebaluwa. Bwebāsoma nebasanyuka olwokubūlirirwa 32 okwo. Yuda ne Sira, kubanga nabo bali bana'bi, nebabūlirira aboluganda mu bigambo bingi, nebaba- 33 gumya. Bwebāmalayo ebiro, nebasibulwa abolnganda ne mirembe 35 (oku'dayo) eri abābatuma. [d] Naye Paulo ne Balunaba bwāhwa wamu Antiokiya nga baigirizānga era nga babūlirānga ekigambo kya Mukama wa'fe wamu nabalala bangi era.
36 Enaku bwezaitawo Paulo nāgamba Balunaba nti Kale tu'deyo tulambule aboluganda [e] mu buli kibuga gyetwabūlira ekigambo kya 37 Mukama (wa'fe), bwebali. Balunaba era nāyagala okutwāla [f] Yokana erinyalye eryokubiri Ma'ko: 38 naye Paulo teyasima kumutwāla oyo [g] eyabaleka mu Panfuliya nātagenda nabo mu mulimu. Newabawo empaka nyingi nokwāwukana nebāwukana, Balunaba nātwāla Ma'ko nāwanika amatānga okugenda 40 Ekupulo; naye Paulo nālōnda Sira, nāvayo, [i] aboluganda bwebāmusigira ekisa kya Mukama wa'fe. 41 Nāita mu Busuli ne Kirikiya ngagumya ekanisa.

16 Era nātūka Ederube ne Lusitula: laba, yaliyo omuigirizwa [a] erinyalye Timoseo, omwāna womukazi Omuyudaya eya'kiriza; naye 2 kitāwe Muyonani: eyasimibwa aboluganda abāli mu Lusitula ne Iko- 3 nio. Oyo Paulo nāyagala okugenda naye; [b] nāmutwāla nāmukomola Olwabayudaya abāli mu bifo eboyo: kubanga bona bāmumanya 4 nga kitāwe yali Muyonani. Bwebāli nga baita mu bibuga nebabawa okukwatānga [c] ebyalagirwa abatume nabaka'de abāli mu Yerusalemi. 5 Awo ekanisa nezinywērera mu ku'kiriza, nezeyongerānga ku muwendo buli lunaku.
6 Nebaita munsi Yefulugiya ne Galatiya, kubanga bāgānibwa Omwoyo Omutukuvu okwogera ekigambo 7 mu Asiya; bwebātūka okumpi ne Musiya, nebagezako okugenda mu Bisuniya, Nomwoyo gwa Isa teya- 8 baganya; nebekolōbya Musiya [d] ne- 9 batūka Etuloa. Paulo nālaba okwolesebwa ekiro, omuntu Omumakedoni ngaimiri'de era ngamwegairira ngagamba nti Wūnguka okutū- 10 ka Emakedoni otubēre. Bweyamala okulaba okwolesebwa, amangwāgo netusala amagezi okusitula okugenda [e] Emakedoni, nga tutegēra nti Katonda atuise okubabūlira enjiri.
11 Kyetwava tusābala okuva Etuloa netukwata e'kubo egolokofu okutūka Esamoserakiya, ku lunaku olwo- 12 kubiri netutūka Eneapoli; netuvayo okutūka Efiripi, kye kibuga Ekyemakedoni ekisokerwako mu njui ezo, ekyazimbibwa Abalumi: netubēra mu kibuga omwo netulwāmu 13 enaku. Awo ku lunaku lwa sabiti netufuluma mu mulyāngo gwekibuga okugenda ku mu'ga bwetwalowōza nga yaliyo ekifo ekyokusabirāngamu; netutūla netwogera naba- 14 kazi abākung'ana. Awo omukazi erinyalye Ludiya, omutūnzi wengoye ezefulūngu, wa mu kibuga Suatira, eyasinzānga Katonda, nātuwu-

[r] Am. 9. 11, 12.
[s] 1 Bas. 1. 9.
[t] Luk. 35. 2. Kuv. 20. 3, 23. Ez. 20. 30. Kub. 2. 14, 20.
[u] 1 Kol. 6. 9, 18. Bag. 5. 19. Bef. 5. 3. Bak. 3. 5. 1 Bas. 4. 3. 1 Pet. 4. 3.
[w] Luk. 9. 4. Lev. 3. 17. Ma. 12. 16, 23.
[y] Bik. 13. 15, 27.
[z] Bik. 1. 23.
[a] Bag. 5. 12. Tit. 1. 10, 11.
[b] Bik. 13. 50; 14. 19. 1 Kol. 15. 30. 2 Kol. 11. 23, 26.
[c] Lev. 17. 14.
[d] Bik. 13. 1.
[e] Bik. 13. 4, 13, 14, 51; 14. 1, 6, 24, 26.
[f] Bik. 12. 12, 25; 13. 5. Bak. 4. 10. 2 Tim. 4. 11. Fir. 24.
[g] Bik. 13. 13.
[i] Bik. 14. 26.
[a] Bik. 19. 22. Bal. 16. 21. 1 Kol. 4. 17. 1 Bas. 3. 2. 1 Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2.
[b] 1 Kol. 9. 20. Bag. 2. 3.
[c] Bik. 15. 28, 29.
[d] 2 Kol. 2. 12.
[e] 2 Kol. 2. 13.

lira: *f*Mukama wa'fe nāmubi'kula omutimagwe okuwuliriza Paulo bye-
15 yayogera. Bweyabatizibwa ye nenyumbaye, nātwegairira ngagamba nti Obanga munsīmye okuba omwesigwa eri Mukama wa'fe, muingire mu nyumba yānge mubēre (omwo). Nātuwaliriza.
16 Awo olwātūka bwetwali tugenda wali awasabirwānga, omuwala eyaliko omuzimu ogulagula nātusānga, eyafuniránga bakamabe ebintu ebi-
17 ngi olwo kulagula. Oyo bweyagoberera Paulo na'fe nāyogerera wa'gulu ngagamba nti Abantu bano ba'du ba Katonda ali wa'gulu enyo, ababa-
18 būlira e'kubo eryobulokozi. Nākolānga bwatyo enaku nyingi. Naye Paulo, bweyanakuwala enyo, nākyūka nāgamba omuzimu nti Nkulagira mu linya lya Isa Masiya omuveko. *g* Negumuvako mu kisēra ekyo.
19 Naye bakamabe bwebālaba nge-'sūbi lyebintu byābwe liwe'dewo, nebakwata Paulo ne Sira *i* nebabawalula okubatwāla mu katāle eri a-
20 bakulu, nebabatwāla eri abalamuzi nebagamba nti Abantu bano *k* basasamaza nyo ekibuga kya'fe, kuba-
21 nga Bayudaya, era baigiriza empisa ezomuzizo 'fe okuzikwatānga newakuba'de okuzikolānga kubanga tuli
22 Balumi. Ekibīna nekibagolokokerako wamu: Abalamuzi nebabayuliza engoye zābwe, *l* nebalagira oku-
23 bakuba emi'go. Bwebābakuba emi-'go eminġi nebabasiindikiriza mu komera, bwebālagira omukūmi okuba-
24 kūma enyo: oyo bweyalagirwa bwatyo nābasindikiriza mu komera eryomunda, nābakomerera ebigere byā-
25 bwe mu nvuba. Naye ekiro mu 'tūmbi Paulo ne Sira nebasaba nebaimbira Katonda, abasibe nebabawu-
26 lira; amangwāgo newabawo ekikankano kinene nemisingi gyekomera negikankana: amangwāgo *m* enzi'gi zona nezi'guka; nebyali bibasibye
27 bona nebisumulukuka. Omukūmi wekomera nāzukuka, bweyalaba enzi'gi zekomera nga zi'guse nāsōwola ekitalakye nāgenda okwe'ta, kubanga alowōza nti abasibe babō-
28 mbye. Naye Paulo nāyogerera wa-'gulu ne'dobozi 'dene ngagamba nti Tewekola bubi: kubanga 'fena tuli
29 wano. Nāsaba etabāza na'dukana nāingira, nāvūnamira Paulo ne Sira,
30 ngakankana, nābafulumya ebwēru nāgamba nti *n* Basebo, kingwāni'de
31 kukola ntya okulokolebwa? Nebagamba nti *o* 'Kiriza Mukama wa'fe Isa, onolokoka 'gwe nenyumbayo. Nebamubūlira ekigambo kya Mukama wa'fe ne bona abāli mu nyumba-
33 ye. Nābatwāla mu kisēra ekyo ekiro nābanāza emi'go; nābatizibwa ye
34 nenyumbaye yona amangwāgo. Nābalinyisa mu nyumbaye, nābaletera emeza, nāsanyuka nyo nenyumbaye yona nga'kiri'za Katonda.
35 Naye bwebwakya enkya, abalamuzi nebatuma baserikale bābwe nga bagamba nti Musumulule aba-
36 ntu abo. Omukūmi wekomera nābūlira Paulo ebigambo ebyo nti Abalamuzi batumye okubasumulula: kale kakano mufulume, mugende ne-
37 mirembe. Naye Paulo nābagamba nti Batukubi'de mu maso gabantu nga tetunasalirwa musāngo, *p* nga tuli bantu Balumi, nebatusindikiriza mu komera; ne kakano batu'gyamu kyāma? Ne'da; naye ba'je be
38 nyini batufulumye. Baserikale nebabūlira abalamuzi ebigambo bino: nebatya bwebāwulira nga Balumi:
39 neba'ja nebabegairira, nebabafulumya, *r* nebagala bave mu kibuga.
40 Nebafuluma mu komera, nebaingira mu (nyumba ya) Ludiya, nebalaba aboluganda nebabasanyusa nebavayo.

17 Nebaita mu Anfipoli ne Apoloniya nebatūka Esesalonika eyali
2 ekung'aniro Lyabayudaya: awoPaulo nga bweyali empisaye nāingira mubo, mu sabiti satu nāwakana na-
3 bo mu byawandikibwa, *a* ngabi'kula ngategēza nti Masiya kyamugwānira okubonyabonyezebwa nokuzūkira mu bafu; era nti Oyo Isa 'nze
4 gwembabūlira ye Masiya. Abamu kubo neba'kiriza nebega'ta ne Paulo ne *b* Sira; Nabayonani abegendereza ekibīna kinene nabakyāla
5 abakulu si batono. Naye Abayudaya bwebākwatibwa obu'gya nebatwāla abantu ababi abomubakopi nebakung'anyisa abantu nebasasamaza ekibuga. Nebazingiza enyumba ya *c* Yasoni nebagala okubale-
6 ta mu maso gabantu. Bwebatabalaba, nebawalula Yasoni naboluganda abamu okubatwāla mu maso gabakulu abomukibuga nga bogerera wa'gulu nti *d* Bano abavunika
7 ensi ba'ze ne wano; ne Yasoni yabasembeze'za. Bano bona bajēmera amatēka ga Kaisali *e* nga bagamba nti Waliwo kabaka omulala,
8 Isa. Nebasasamaza ekibīna nabakulu abomukibuga bwebāwulira e-
9 byo. Bwebāmala okweyimiriza Yasoni nabalala nebabaleka.
10 Amangwāgo aboluganda nebasindika kiro Paulo ne Sira okugenda Eberoya: nabo bwebātūka eyo nebaingira mu kung'aniro Lyabayu-
11 daya. Naye bano bali balūngi okusinga Abesesalonika, kubanga ba-'kiriza ekigambo nomwoyo omwāngu enyo, *f* buli lunaku nga banonyānga mu byawandikibwa obanga
12 ebyo bwebiri bwebityo. Abamu ba-

f Luk. 24. 45.

g Ma'k. 16. 17.

i Mat. 10. 18.

k 1 Basek. 18. 17. Bik. 17. 6.

l 2Kol.6.5; 11. 23, 25. 1 Baa. 2. 2.

m Bik.5.19; 12. 7, 10.

n Luk.3.10. Bik. 2. 37; 9. 6.

o Yok.3.16, 36; 6. 47. 1 Yok. 5. 10.

p Bik. 22. 25.

r Mat.8.34.

a Luk. 24. 26, 46.

b Bik. 15. 22, 27, 32, 40.

c Bal. 16. 21.

d Bik. 16. 20.

e Luk.23.2. Yok.19.12.

f Is. 34. 16. Yok. 5. 39.

ngi kyebāva ba'kiriza, era nabakazi abakyāla Abayonani nabasaja si ba-
13 tono. Naye Abayudaya Abesesalonika bwebātegēra ngekigambo kya Katonda kibūli'dwa Paulo era mu Beroya, era neba'jayo nebawērera
14 ebibīna nebabasasamaza. Awo amangwūgo aboluganda nebasindika Paulo okugenda okutūka ku nyanja:
15 Sira ne Timoseo nebabēra eyo. Naye abāwerekera Paulo nebamuleta
*Bik. 16.5. mu Asene, *nebalagirwa okugamba Sira ne Timoseo ba'je gyāli nga bwebaīnza amāngu, nebagenda.
16 Naye Paulo bweyali mu Asene
*2 Pet. 2.8. ngabalindirira, *omwoyogwe negumulūma bweyalaba ekibuga nga ki-
17 'ju'de ebifananyi. Awo nāwakanirānga mu kung'aniro Nabayudaya nabāli batya Katonda era ne mu katāle buli lunaku nabo abāmusisi-
18 nkanānga. Awo abantu abamu abafirosofo, aba Epikulio na Abasutoiko, nebamusisinkana. Abamu nebagamba nti Ayagala kwogera ki abujabujana ono? Abamu (nebagamba) nti Afanana ngabūlira balubale abagya: kubanga yali ngabū-
19 lira Isa nokuzūkira. Nebamutwāla nebamuleta ku Aleopago nga bagamba nti Tunāīnza okutegēra okunigiriza kuno okugya kwoyogera bwe-
20 kuli? Kubanga oleta ebigambo ebigya mu matu ga'fe: kyetuva twagala okutegēra amakulu gebigambo
21 bino. [Abāsene bona nabagenyi ababāngayo tebakolānga kintu kirala wabula okwogerānga oba ku-
22 wulirānga ekigambo ekigya.] Paulo nāimirira wakati wa Aleopago nāgamba nti

Abasaja Abāsene, mbalabye mu byona nga mutya nyo balubale.
23 Kubanga bwemba'de mpita nentunulira byemusinza, era nensānga ekyōto ekiwandiki'dwako nti Kya Katonda atategērwa. Kale kyemusinza nga temukitegēra 'nze kye-
24 mbabūlira. *Katonda eyakola ensi nebirimu byona, oyo kubanga ye *Mukama we'gulu nensi *m* tabēra mu masabo agakolebwa nemikono,
25 'sō tawerezebwa mikono gya bantu, *n* ngeyetāga ekintu, kubanga *o* oyo yabawa bona obulamu noku'sa omu-
26 'ka ne byona; yakola okuva kwomu buli 'gwānga lya bantu okutūlānga kunsi enjui zona, bweyalagira nāyāwulamu ebiro *p* nensalo ezokutū-
27 la kwāhwe: *r* banonyēnga Katonda mpo'zi bawamānte okumulaba, newakuba'de nga tali wala wa buli
28 omu ku'fe: kubanga *s* mwoyo tuba balamu, tutambula, tubērawo; era ngabamu abewa'mwe abayiya bwebagamba nti Kubanga era tuli za-
29 'derye. Kale bwetuli eza'de lya Katonda, *t* tekitugwānira kulowōzānga nti Katonda afanana zābu oba feza oba 'jinja, ebyōlebwa nobuka-
30 bakaba namagezi gabantu. Kale *u* Katonda ebiro ebyo ebyobutamanya teyabitunulirānga; naye *v* kakano alagira abantu bona abali wo-
31 na wona okwenenya, kubanga yatekawo olunaku *y* lwagenda okusaliramu omusāngo ogwensōnga ensi zona mu muntu gweyayāwulamu, bweyamala okuwa bona eki'kirizisa *z* bweyamuzūkiza mu bafu.
32 Naye bwebāwuliraokuzūkirakwabafu abamu nebasekerera; abalala nebagamba nti Era tulikuwulira na-
33 te olwe kigambo ekyo. Bwatyo
34 Paulo nābavamu wakati. Naye abasaja abamu nebega'ta naye neba-'kiriza: mwabo Dionusio Omwareopago, nomukazi erinyalye Damali, nabalala wamu nabo.

18 Awo oluvanyuma lwebyo nāva
2 mu Asene nātūka Ekolinso. Nālaba omuntu Omuyudaya erinyalye *a* Akula, eyazāliirwa mu Ponto, yali kya'jave mu Italiya, ne mukaziwe Pulisikira, kubanga Kulaudio yali alagi'de Abayudaya bona okuva mu
3 Lumi: na'ja gyebāli; era kubanga bālina omulimu gumu nābērānga nabo *b* nebakolānga omulimu; kubanga omulimu gwābwe bāli bakozi
4 ba wema. Nāwakanirānga mu kung'aniro buli sabiti, nāsendasendānga Abayudaya Nabayonani.
5 Naye *c* Sira ne Timoseo bwebāva Emakedoni, Paulo nāwalirizibwa ekigambo, ngategēza Abayndaya nga
6 Isa ye Masiya. *d* Bwebāmutāngira nebavuma, *e* nākunkumula engoyeze nābagamba nti *f* Omusai gwa'mwe gubēre ku mitwe gya'mwe: 'nze *g* ndi mulongōfu: *h* okutanula kaka-
7 no nāgenda eri abamawānga. Nāvayo, nāingira mu nyumba yomuntu erinyalye Tito Yusito, atya Katonda, enyumbaye erirānye eku-
8 ng'aniro. Era *k* Kulisupo, omukulu wekung'aniro, na'kiriza Mukama (wa'fe) nenyumbaye yona; Nabakolinso bangi bwebāwulira neba'ki-
9 riza nebabatizibwa. *l* Mukama (wa-'fe) nāgamba Paulo ekiro mu kwolesebwa nti Totya, naye yogerānga,
10 tosirikānga, *m* kubanga 'nze ndi wamu nāwe, 'sō tewali muntu anākulūmbānga okukukola obubi: kubanga nina abantu bangi mu kibuga
11 muno. Nāmalayo mwāka nemyezi mukāga ngaigirizānga ekigambo kya Katonda mubo.
12 Naye Galio bweyali nga ye wesaza Oweakaya, Abayudaya nebalūmba Paulo nomwoyo gumu nebamuleta
13 awasalirwa emisāngo, nga bagamba nti Ono asendasenda abantu okusinza Katonda ngamatēka bwegataisa.

*Bik. 14. 16. Bal. 3. 25. *Luk. 24. 47. Tit. 2. 11, 12. 1 Pet. 4. 3. *Bik. 10. 42. Bal. 2. 16; 14. 10. *Bik. 2.24

*Bal. 16.3 1 Kol. 16. 19. 2Tim.4.19.

*Bik. 20. 34. 1 Kol. 4.12. 1 Bas. 2. 9. 2 Bas. 3. 8.

*Bik. 17. 14, 15.

*Bik. 12. 45. *Nek.5 13. Mat.10.14. Bik. 13. 51. *Lev. 20. 9, 11, 12. *Ez. 3. 18, 19; 33. 9. Bik. 20. 26. *Bik. 13. 46; 28. 28. *1 Kol. 1. 14.

*Bik.23.11.

*Yer. 1. 18, 19. Mat.28.20.

*Bik. 14. 15.

*Mat. 11. 25. *Bik.7.48.

*Zab.50.8. *Lub. 2 7. Kubal. 16. 22. Yob. 12.10. Is. 42. 5.

*Ma. 32. 8. *Bal. 1. 20.

*Bak.1.17. Beb. 1. 3.

*Is. 40. 18.

14 Naye Paulo bweyali agenda okwasama akamwāke, Galio nāgamba Abayudaya nti Singa waba'dewo okusobya oba kwōnōna okubi, 'mwe Abayudaya, yandiba'de nsōnga 'nze
15 okubagumīkiriza 'mwe: naye obanga waliwo okubūzagana okwebigambo namanya namatēka agali mu-'mwe, mulabe 'mwe: 'nze sagala kusala musāngo gwebyo. Nābagoba
16 awasalirwa emisāngo. Bona nebakwata [n] So'sene omukulu wekung'aniro nebamukubira awasalirwa emisāngo. Era Galio teyafayo mu bigambo ebyo.
18 Paulo nāmalayo enaku nyingi endala nate, nāsibula aboluganda nāvayo nāwanika amatānga okugenda Ebusuli, era wamu naye Pulisikira
[o] Kubal. 6. 18. Bik. 21. 24. ne Akula; bweyamala [o] okumwera enviri mu [p] Kenkerea; kubanga ye-
[p] Bal. 16.1. 19 rāirira. Nebatūka mu Efeso, bali nābaleka eyo; naye ye nyini nāingira mu kung'aniro nāwakana Na-
20 bayudaya. Bwebāmwagala okwe-
21 yongera okutūla nāta'kiriza; naye nābasibula nāgamba nti Ndikomawo nate gyemuli [r] Katonda ngayaga'de,
[r] Yak. 4.15. nāwanika amatānga nāvayo mu Efe-
22 so. Nāgoba Ekaisaliya, nālinya nālamusa abekanisa, nāserengeta okutūka Antiokiya. Bweyamalayo ebi-
23 ro si bingi nāvayo, nāitira munsi [s] Yegalatiya Nefulngiya, ngava ku-
[s] Bag. 1. 2. mu, ngagumya abaigirizwa bona.
[t] 1 Kol. 1. 12; 3. 5, 6; 4. 6. 24 Awo [t] omuntu Omuyudaya erinyalye Apolo eyazālirwa mu Alegezanderiya, omuntu eyaigirizibwa, oyo
25 nātūka mu Efeso, eyali omugezi mu byawandikibwa. Oyo yali ngabūli-'dwa e'kubo lya Mukama (wa'fe),
[u] Bal. 12. 11. [w] Bik. 19.3. [u] ngayāka mu mwoyo nāyogera nāigiriza nyo ebigambo bya Isa, [w] nga-
manyi okubatiza kwa Yokana kwo-
26 'ka: oyo nātannula okwogera nobugumu mu kung'aniro. Naye Pulisikira ne Akula bwebāwulira nebamutwāla gyebāli, nebongera okumutegēreza dala e'kubo lya Katonda.
27 Bweyayagala okuwunguka okutūka Akaya, aboluganda nebamugumya nebawandikira abaigirizwa okumu-
[x] 1 Kol. 3. 6. sembeza: bweyatūka [x] nābabērānga
28 nyo aba'kiriza olwekisa: kubanga yasingānga Abayudaya namānyi amangi mu maso gabantu, [z] ngategēzānga mu byawandikibwa nga Isa
[y] Bik. 9. 22. ye Masiya.

[a] 1 Kol. 1. 12; 3. 5, 6. 19 Awo olwātūka [a] Apolo bweyali Ekolinso, Paulo bweyaitira mu njni eziri wa'gulu nātūka mu Efeso
2 nāsānga abaigirizwa abamu: nābagamba nti Mwawebwa Omwoyo Omutukuvu bwemwa'kiriza? Nebamugamba nti Naye [b] nokuwulira tetuwulirānga nti waliwo Omwoyo
[b] Bik. 8.16. 3 Omutukuvu. Nāgamba nti Kale mwabatizibwa okuingira mu ki? Nebagamba nti [c] Mu kubatizwa kwa
4 Yokana. Paulo nāyogera nti [d] Yokana yabatiza okubatiza okwokwenenya, ngagamba abantu ba'kirize age-
5 nda oku'ja enyumawe, ye Isa. Bwebāwulira nebabatizibwa okuingira
[e] mu linya lya Mukama (wa'fe) Isa.
[f] Bik. 8.16. [f] Bik. 6. 6; 8. 17. [g] Bik. 2. 4; 10. 46. 6 Paulo [f] bweyaba'sāko emikono, Omwoyo Omutukuvu na'ja kubo, [g] ne-
7 bogera enimi nebalagula. Abantu bona bāli nga kumi nababiri.
8 Nāingira mu kung'aniro nāyogerānga nobuvumu emyezi esatu, ngawakanānga era ngasendasendānga olwebigambo [i] ebyobwakabaka bwa
[i] Bik. 28. 23. [k] 2 Tim. 1. 15. 2 Pet. 2. 2. Yud. 10. [l] Bik. 9. 2; 22. 4. [m] Bik. 20. 31. 9 Katonda. [k] Naye abamu bwebāka-'kanyala nebatawulira, nga bavumānga [l] E'kubo mu maso gekibīna, nāva gyebāli, nāyāwula abaigirizwa,
10 ngawakanirānga buli lunaku mu somero lya Tulano. [m] Ebyo nebimala emyāka ebiri, ne bona abāli batūla mu Asiya nebawulira ekigambo
11 kya Mukama (wa'fe), Abayudaya Nabayonani. [n] Katonda nākolānga ebyamagero ebitalabwa buli lunaku
12 mu mikono gya Paulo, [o] nabalwa'de nebaleterwānga ebiremba nengoye ezokumubirigwe, endwa'de nezibavāngako, emizimu emibi negibavā
13 ngako. Naye era abantu Abayudaya abataliko wābwe, abagoba emizimu, nebetulinkirira okwogera erinya lya Mukama (wa'fe) Isa kwabo abalina emizimu emibi, nga bagamba nti Mbaläiza Isa Paulo gwabū-
14 lira. Awo wāliwo abāna musānvu aba Sukewa Omuyudaya kabona o-
15 mukulu, abākola bwebatyo. Omuzimu omubi negu'damu negubagamba nti Isa 'mutegēra ne Paulo 'mu-
16 manyi; naye 'mwe bāni? Omuntu eyaliko omuzimu omubi nābabūkira nābasinga bōmbi nābainza, noku-'duka neba'duka okuva mu nyumba eri nga bāli bwerēre nga balina ebi-
17 wūndu. Ekyo nekitegērwa bona Abayudaya Nabayonani abātūlānga mu Efeso; entisa nebakwata bona, erinya lya Mukama (wa'fe) Isa neri-
18 gulumizibwa. Era bangi kubo aba-'kiriza neba'ja, nebātula nebategēza
19 ebikolwa byābwe. Era bangi kubo abākolānga ebyobufumu nebakung'anya ebitabo byābwe, nebabyōkera mu maso gābwe bona: nebabala omuwendo gwabyo nebalaba efe-
20 za obukumi butāno. [p] Bwekityo ekigambo kya Mukama (wa'fe) nekyeyongerānga mu nānyi nekiwāngula.
[p] Bik. 12. 24. 21 [r] Ebyo bwebya'gwā, Paulo nālowōza mu mwoyo okuitira mu Makedoni ne Akaya, nokugenda Eyerusalemi, ngagamba nti Bwendimala
[r] Bal. 15. 25. Bag. 2. 1. okubēra eyo, era [s] kingwāni'de oku-
[s] Bik. 18. 21; 23. 11. Bal. 15. 24-28. 22 laba ne Lumi. Nātuma Emakedo-

ni babiri kwabo abāmuwerezānga, Timoseo ne [t] Erasuto, ye ye nyini nālwāyo ebiro si bingi mu Asiya.
23 [u] Mu kisēra ekyo newabawo aka-
24 cwano si katono [w] Olwe'kubo. Kubanga omuntu erinyalye Demeterio, omuwēsi wa feza eyakolānga obusabo obwa feza obwa Atemi nāfunirānga abawēsi amagoba si matono;
25 nākung'anya abo nabākolānga emirimu egyo, nāgamba nti Abasaja, mumanyi nti omulimu ogwo obuga-
26 'ga bwa'fe mwebuva; mulaba era muwulira nga si mu Efeso mwo'ka naye nga mu Asiya yona Paulo oyo asonzesenze akyūsi'za ekibīna kinene,
[v] Zab. 115. 4. Is. 44. 10-20. Yer. 10. 3.
27 ngagamba nti [v] Abakolebwa nemikono si bakatonda. Naye si 'fe 'fo'ka tulabye akabi omulimu gwa-'fe okunyōmebwānga, era naye nesabo lya Atemi katonda omukulu omukazi okulowōzelbwānga nga si kintu, noyo noku'gyibwa na'gyibwa mu kitibwakye, asinzibwa Asiya yo-
28 na nensi zona. Bwebāwulira nebajula obusūngu nebogerera wa'gulu nga bagamba nti Atemi Wabaefeso
29 mukulu. Ekibuga kyona neki'jula okwetabula kuno; nebafubutuka nomwoyo gumu okutūka mu teatero, bwebāmala okukwata [z] Gayo ne [a] Alisutaluko, Abemakedoni, abāta-
30 mbulānga ne Paulo. Paulo bweyagala okuingira mu bantu, abaigi-
31 rizwa nebatamu'kiriza. Era abakulu abamu aba Asiya, abāli mikwānogye, nebamutumira nga bamwegairira aleme okwewayo mu teatero.
32 Abamu nebogerera wa'gulu bulala, nabalala bulala, kubanga ekibīna kyali kyetabula, 'sō nabalala bangi nebatategēra nsōnga ebakung'anyi-
33 'za. Neba'gya [b] Alegezanda mu kibīna, Abayudaya nga bamusindikiriza. Alegezanda nābawenya omukono nāyagala okwenyonyola eri a-
34 bantu. Naye bwebāmutegēra nga Muyudaya, bona nebogerera wa'gulu ne'dobozi limu nga sawa biri nti
35 Atemi Wabaefeso mukulu. Omuwandisi bweyasirisa ekibīna, nāgamba nti Abasaja Abaefeso, muntu ki atategēra ngekibuga Kyabaefeso kye kikūma esabo lya Atemi omukulu ne (kifananyi) ekyava eri Zeu.
36 Kale kubanga ebyo tebyegānika, kibagwāni'de 'mwe okukakana nobu-
37 takola kintu mu kwānguiriza. Kubanga mulēse abantu bano abatanyaze bya mu sabo 'sōnga tebavo'de
38 katonda wa'fe omukazi. Kale obanga Demeterio nabawēsi abali naye balina ekigambo ku muntu, enkiko weziri nabamasaza webali: balōpa-
39 gane. Naye obanga munonya ebirala, bināsalirwa mu kung'aniro eri-
40 bawo bulijo. Kubanga tulabye akabi okutulōpa olwokuyōmba okwa lero, kubanga tewali nsōnga gyetuliinza okuwoza olwokukung'ana kuno.
41 Bweyayogera bwatyo, nāyabya ekibīna.

20 Akacwano bwekāmala okukakana, Paulo nāita abaigirizwa nābabūlirira nābasibula, [a] nāvayo
2 okugenda Emakedoni. Bweyaita mu njui ziri nābategēza ebigambo
3 bingi, nātūka Ebuyonani. Bweyamalayo emyezi esatu, era [b] Abayudaya bwebāmusalira olukwe, bweyali ngagenda okuita mu nyanja okutūka Ebusuli, nālowōza oku'dayo
4 mu Makedoni. Nebagenda naye okutūka mu Asiya Sopateri Omuberoya (mutabani) wa Pulo; Nabasesalonika [c] Alisutaluko ne Sekundo; ne [d] Gayo Omuderube ne [e] Timoseo; Nabasiya [f] Tukiko ne [g] Tulofimo.
5 Bano nebakulembera nebatulindiri-
6 ra mu Tuloa. 'Fe netuva mu Firipi netuwanika amatānga oluvanyuma [i] lwenaku ezemigāti egitazimbulukuswa, netubatūkako mu Tuloa mu naku tāno; gyetwamala enaku omusānvu.
7 Awo ku lunaku olwoluberyeberye mu sabiti, bwetwakung'ana [k] okumenya emigāti, Paulo nānyumya nabo, ngayagala okusitula enkya, nālwāwo mu kwogera okutūsa e'tū-
8 mbi. Newabawo etabāza nyingi mu kisenge ekya wa'gulu, mwetwakung'anira.
9 Omulenzi erinyalye Yutuko nātūla mu kituli, nākwatibwa otulo tungi; awo Paulo bweyalwāwo okunyumya enyo, ngakwati'dwa otulo tungi nāva munju eyokusatu,
10 nāgwa, nālōndebwa ngafu'de. Paulo na'ka nāmugwako nāmuwāmbatira nāgamba nti [l] Temukuba biwō-be; obulamubwe mwebuli munda.
11 Nālinya nāmenya omugāti nālyako nālwāwo okwogera okutūsa enkya,
12 nālyoka avayo. Nebaleta omulenzi nga mulamu, nebasanyuka si katono.
13 Naye 'fe netukulembera okutūka ku kyōmbo netugenda okutūka Easo, nga twagala eyo okusīka Paulo: kubanga yali alagi'de bwatyo, ngayagala ye nyini okuita ku lukalu.
14 Bweyatusānga mu Aso netumusīka,
15 netu'ja Emitulene. Netuwanika amatānga okuvayo ku lunaku olwokubiri netutūka mu maso ga Kio; ku lwokusatu netugoba ku Samo; ku lwokuna netutūka mu Mireto.
16 Kubanga Paulo yasīma okuitira Efeso mu kyōmbo, aleme okulwā mu Asiya; kubanga [m] yali ayānguwa, obanga kiinzika okubēra mu Yerusalemi ku [n] lunaku lwa Pentekote.
17 Bweyali mu Mireto nātuma mu E-
18 feso, nāita abaka'de bekanisa. Bwebātūka gyāli nābagamba nti

[t] Bal. 16. 23. 2Tim.4.20.
[u] 2Kol.1.8.
[w] Bik. 9. 2.
[a] 1 Kol. 16. 5. 1 Tim. 1. 3.
[b] Bik.9.23; 23.12; 25.3. 2 Kol. 11. 26.
[c] Bik. 19. 29.
[d] Bik. 19. 29.
[e] Bik. 16.1. [f] Bef. 6. 21. Bak. 4. 7. 2Tim.4.12.
[g] Bik. 21. 29. 2Tim.4.20.
[i] Kuv. 12. 14, 15; 23. 15.
[k] Bik. 2. 42, 46. 1 Kol. 10. 16; 11. 20 neb.
[l] Mat.9.24.
[m] Bik. 18. 21; 19. 21; 21. 4, 12.
[n] Bik. 2. 1.
[z] Bal. 16. 23. 1 Kol. 1.14.
[a] Bik. 20. 4; 27. 2. Bak. 4. 10. Fir. 24.
[b] 1 Tim. 1. 20. 2Tim.4.14.

'Mwe mumanyi [o] okuva ku lunaku olwoluberyeberye bwenalinya mu Asiya, bwenabānga na'mwe mu biro
19 byona, nga mpereza Mukama (wa'fe) nobuwōmbefu bwona namaziga nokukemebwa kwenalaba munkwe Za-
20 bayudaya: bwesekekānga kubabūlira kigambo kyona ekisāna, nokubaigirirızānga mu maso gabantu ne
21 mu buli nju, [p] nga ntegēza Abayudaya era Nabayonani [r] okwenenya eri Katonda noku'kiriza Mukama
22 wa'fe Isa Masiya. Kakano, laba, bwensibi'dwa mu mwoyo, ng'enda Eyerusalemi, nga simanyi byendi-
23 raba eyo, wabula nga [s] Omwoyo Omutukuvu antegēza mu buli kibuga ngagamba nti okusibibwa nokubo-
24 nyabonyezebwa bi'nindiri'de. Naye obulamu bwānge sibulowōza nga kintu, nga bwa muwendo gyendi, [t] ndyoke ntūkirize olugendo lwānge nokuwereza [u] kwenawebwa Mukama (wa'fe) Isa, okutegēzānga enjiri
25 eyekisa kya Katonda. Kakano, laba, 'nze 'manyi nga temukyandaba maso gānge 'mwe 'mwena benaitāngamu nga mbūlira obwakabaka.
26 Kyenva mbategēza lero nti 'nze ndi [w] mulongōfu olwo musai gwa bona,
27 kubanga sekekānga kubabūlira ku-
28 tēsa kwa Katonda kwona. [y] Mwekūmēnga 'mwe 'mwe'ka nekisibo kyona Omwoyo Omutukuvu [z] mweyabateka 'mwe okuba abalabirizi, okulūndānga ekanisa ya Katonda [a] gyeyegulira nomusaigwe ye nyini.
29 'Nze 'manyi nga bwendimala okuvawo [b] emisege emikāmbwe giriingira
30 mu'mwe, tegirisāsira kisibo; era [c] mu'mwe 'mwe'ka muliva abantu nga bogera ebigambo ebikyāmye, okuwalula abaigirizwa enyuma wā-
31 bwe. Kale mutunule, mu'jukire nga salekānga kulabula buli muntu namaziga [d] mu myāka esatu emisa-
32 na nekiro. Era ne kakano mbasigira Katonda nekigambo ekyekisakye ekiinza okuzimba nokugaba [e] obusika mwabo bona abatukuzibwa.
33 [f] Segōmbānga feza ya muntu yena newakuba'de zābu newakuba'de ekyambalo. 'Mwe mumanyi [g] ngemikono gino gye gyakolānga bye-
34 netāga nabo abāli nānge. Mbalaze mu byona [i] bwekibagwānira okukolānga emirimu bwebatyo nokubērānga abatalina mānyi, noku'jukirānga ebigambo bya Mukama (wa'fe) Isa bweyagamba ye nyini nti Okugaba kwa mukisa okusinga okutōla.
36 Bweyayogera bwatyo nāfukamira
37 nāsabira wamu nabo bona. Nebakāba nyo bona, nebamugwa mu bu-
38 lago Paulo nebamunywegera, nga banakuwala okusinga byona olwekigambo kyeyayogera nti tebakyamulaba masoge. Nebamuwerekerako okutūka ku kyōmbo.

21 Awo olwātūka bwetwamala okwāwukana nabo netuvayo, netukwata e'kubo egolokofu okutūka Ekosi, ku lunaku olwokubiri netutūka Erodo, netuvayo netutūka
2 Epatala. Bwetwasānga ekyōmbo ngakiwunguka okugenda Efoiniki,
3 netusābala netugenda. Bwetwalengera Ekupulo, netukireka ku mukono ogwa kono netugenda Ebusuli, netugoba Etulo: kubanga eyo ekyōmbo gyekyagala okusīkululira ebi-
4 ntu. Bwetwalabaya abaigirizwa netumalayo enaku musānvu. Abo nebagamba Paulo mu Mwoyo aleme
5 okulinya mu Yerusalemi. Awo bwetwamalayo enaku ezo netuvayo ne tugenda; bona nebatuwerekerako nabakazi nabāna abato okutūka ebwēru wekibuga: netufukamira ku
6 nyanja, netusaba; netusibulagana, netusābala mu kyōmbo, naye bo neba'dayo e'ka.
7 Na'fe bwetwamala olugendo lwa-'fe okuva Etulo netutūka Epotolemai; netulamusa abolugenda netu-
8 mala nabo olunaku lumu. Ku lunaku olwokubiri netuvayo netutūka Ekaisaliya: netuingira mu nyumba ya Firipo, omubūlizi wenjiri, [a] omu ku bali omusānvu, netutūla naye.
9 Naye oyo yalina abawala bana abatamanyi musaja [b] abālagulānga.
10 Bwetwalwāyo enaku nyingi, Ebuyudaya nevayo omuntu na'bi eri-
11 nyalye [c] Agabo. Na'ja gyetuli na-'dira olukoba lwa Paulo neyesiba amaguluge nemikonogye nāgamba nti Bwatyo bwayogera Omwoyo Omutukuvu nti Bwebalisiba bwebatyo Abayudaya mu Yerusalemi omuntu nanyini lukoba luno, balimuwayo
12 mu mikono gyabamawānga. Bwetwawulira ebyo, 'fe era nabantu abomukifo kiri netumwegairira aleme
13 okulinya mu Yerusalemi. Awo Paulo nālyoka a'damu nti Mukola ki okukāba nokumenya omutima gwānge? Kubanga 'nze setegese'kusibibwa busibibwa era naye nokufira mu Yerusalemi olwerinya lya Mu-
14 kama (wa'fe) Isa. Bweyalema okuwulira netulekayo nga tugamba nti [d] Mukama (wa'fe) kyayagala kikolebwe.
15 Awo oluvanyuma lwenaku ezo netusitula emigugu netulinya Eyeru-
16 salemi. Era nabaigirizwa abāva Ekaisaliya nebagenda na'fe, nebaleta omuntu Munasoni Owekupulo omuigirizwa owe'da, agenda okutusuza.
17 Bwetwatūka mu Yerusalemi abolugenda nebatusembeza nesanyu.
18 Ku lunaku olwokubiri Paulo nāingi-

[o] Bik. 18. 19; 19. 1, 10.
[p] Bik. 18. 5.
[r] Ma'k. 1. 15. Luk. 24. 47. Bik. 2. 38.
[s] Bik. 21. 4, 11. 1 Bas. 3. 3.
[t] 2 Tim. 4. 7.
[u] Bag. 1. 1. Tit. 1. 3.
[w] Bik. 18. 6.
[y] 1 Tim. 4. 16. 1 Pet. 5. 2.
[z] 1 Kol. 12. 28.
[a] Bef. 1. 7, 14. Bak. 1. 14. Beb. 9. 12. 1 Pet. 1. 19. Kub. 5. 9.
[b] Mat. 7. 15. 2 Pet. 2. 1.
[c] 1 Tim. 1. 20. 1 Yok. 2. 19.
[d] Bik. 19. 10.
[e] Bik. 26. 18. Bef. 1. 18. Bak. 1. 12; 3. 24. 1 Pet. 1. 4.
[f] 1 Kol. 9. 12. 2 Kol. 11. 9.
[g] Bik. 18. 3.
[i] Bal. 15. 1. Bef. 4. 28. 1 Bas. 4. 11.

[a] Bik. 6. 5.
[b] Yo. 2. 28. Bik. 2. 17.
[c] Bik. 11. 28.
[d] Mat. 6. 10; 26. 42.

ra wamu na'fe omwa [c] Yakobo; era
19 nabaka'de bona bāliwo. Bweyamala okubalamusa nābabūlira ki'na kimu Katonda byeyakolānga mu ma-
20 wānga [f]mu kuwerezakwe. Nabo bwebawulira nebagulumiza Katonda; nebamugamba nti Olaba, owoluganda, obukumi bwebuli mu Bayudaya abantu aba'kiriza; nabo bona [g]balina obu'gya obwamatēka:
21 abo babūlirwa ebigambobyo nti 'gwoigiriza Abayudaya bona abali mu mawānga okuleka Musa, ngogamba baleme okukomolānga abāna abato newakuba'de okutambulirā-
22 nga mu mpisa. Kale kiki kino?
23 Tebaleme kuwulira ngo'ze. Kale kola bwetukugamba: tulina abasa-
24 ja bana aberāirira ekirāiro; obatwāle abo otukuzibwe wamu nabo, obawe efeza [i]bemwe emitwe: bona banātegēra ngebigambo byebabulirwa ku'gwe tebirimu; naye nga nāwe we nyini wegendereza ngokwata ama-
25 tēka. Naye abamawānga aba'kiriza [k]twawandika netusala omusāngo nti bekūmēnga mu bintu ebiwebwa eri ebifananyi nomusai nebitugi'dwa
26 nobwenzi. Awo Paulo nālyoka a twāla abantu, ku lunaku olwokubiri nātukuzibwa wamu nabo [l]nāingira mu yekalu okulaga enaku ezokutukuza bwezitūse, okutūsa ekiwebwayo lwekyawebwayo olwa buli omu kubo.
27 Awo enaku omusānvu bwezali zinātera okutūka, Abayudaya abāva mu Asiya nebamulaba mu yekalu nebasasamaza ekibina kyona neba-
28 mu'sāko emikono, nga bogerera wa'gulu nti Abasaja Abaisiraeri, mutubēre: ono ye muntu oli [m]aigiriza bona buli kifo obubi ku bantu ne ku matēka ne ku kifo kino: era nate alēse Abayonani mu yekalu, ayōnō-
29 nye ekifo kino ekitukuvu. Kubanga bāli bamaze okulaba [n]Tulofimo Omuwefeso ngali naye mu kibuga: nebatērera nti Paulo amulēse mu ye-
30 kalu. Ekibuga kyona nekyegugumula, abantu nebakung'ana mbiro; nebakwata Paulo nebamuwalula okumufulumya ebwēru weyekalu: amangwāgo enzi'gi nezi'galwawo.
31 Bwebāli basala amagezi okumu'ta, ebigambo nebitūka ku mwāmi omukulu wekitōngole ekya baserikale nti Yerusalemi kyona kyefūku'de.
32 [o]Amangwāgo nātwāla baserikale nabāmi nāserengeta gyebāli mbiro: nabo bwebālaba omwāmi omukulu ne baserikale nebaleka okukuba Pau-
33 lo. Awo omwāmi omukulu nālyoka asembera nāmukwata, [p]nālagira okumusibya enjegere biri; nābūza
34 nti yāni, ne kyakoze ki. Abamu abomukibina nebogerera wa'gulu bulala abalala bulala: bwatāinza ku-

tegēra mazima olwokulekāna, nā-
35 lagira okumutwāla mu kigo. Bweyatūka ku madāla, nālyoka asituli bwa baserikale olwamānyi gekibina:
36 kubanga ekibina kyabantu bāli bagoberera nga bogerera wa'gulu nti [r]Mu'te.
37 Paulo bweyali anātera okuingizibwa mu kigo nāgamba omwāmi omukulu nti Kirūngi nkubūlire ekiga-
38 mbo? Nāgamba nti Omanyi Olyonani? Kale si 'gwe Mumisiri oli mu naku ezaita eyajēmesa abantu enkumi enya ku Batēmu bali, nāba-
39 twāla mu 'dūngu? Naye Paulo nāgamba nti 'Nze [s]ndi muntu Muyudaya, Owetaluso ekyomu Kirukiya, si wa mu kibuga ekitali kimanyi: era nkwegairi'de, ndeka njogere na-
40 bantu. Bweyamu'kiriza, Paulo nāimirira ku madāla [t]nāwenya nomukono abantu; bwebamala okusirikirira dala, nāyogera mu lulimi Olwebulaniya ngagamba nti

22 Anasaja aboluganda ne basebo, muwulire ensonga gyembawoleza kakano.
2 Bwebāwulira ngabagambye mu lulimi Olwebulaniya nebeyongera okusirika: nāgamba nti
3 'Nze [a]ndi muntu Muyudaya, eyazālirwa mu Taluso ekyomu Kirukiya, naye eyalererwa mu kibuga muno [b]ku bigere bya [c]Gamalieri, eyaigirizibwa enyo [d]mu mpisa zamatēka ga bajaja, [e]nembērānga nobu'gya bwa Katonda [f]nga 'mwe 'mwena
4 bwemuli lero: [g]nenji'ganyānga Abekubo lino nokuba'ta, nga mbasibānga era nga mbatekānga mu ma-
5 komera abasaja nabakazi; era ne kabona asinga obukulu ye mujulirwa wānge owebyo nabaka'de bona: era [i]nabo nebampa ebaluwa eri aboluganda, nentambula okugenda Edamasiko okuleta nabo abāli eyo nga basibe mu Yerusalemi okubo-
6 nerezebwa. Awo [k]olwātūka bwenali nga ntambula nga nātera okutūka Edamasiko, nga mu tuntu, amangwāgo omusana mungi ogwava mu 'gulu negwāka negunetōlōla;
7 nengwa wansi, nempulira e'dobozi nga ling'amba nti Saulo, Saulo, o-
8 nji'ganyiza ki? 'Nze nenziramu nti 'Gwāni, Mukama (wānge)? Nāng'amba nti 'Nze Isa Omunazalesi
9 gwoi'ganya 'gwe. [l]Abāli awamu nānge nebalaba omusana, naye nebatawulira 'dobozi lyoyo eyayogera nā-
10 nge. Neng'amba nti Nākola ntya, Mukama (wānge)? Mukama (wa'fe) nāng'amba nti Golokoka, ogende Edamasiko, onobūlirirwa eyo ebigambo ebya byona byolagi'dwa oku-
11 kola. Bwesainza kulaba olwekitibwa kyomusana guli, nenkwatibwa ku mukono abo abāli nānge nentū-

[c] Bik. 15. 13. Bag. 1. 19; 2. 9.
[f] Bik. 20. 24.
[g] Bik 22.3. Bal. 10. 2.
[i] Kubal. 6. 2, 13, 18 Bik. 18. 18.
[k] Bik. 15. 20, 29.
[l] Bik. 24. 18.
[m] Bik. 24. 5, 6.
[n] Bik 20.4.
[o] Bik. 23. 27; 24. 7.
[p] Bik. 20. 23.
[a] 2 Kol. 11. 22. Baf. 3. 5.
[b] 2 Basek. 4. 38. Luk 10 39
[c] Bik 5. 34.
[d] Bik 26.5.
[e] Bag. 1 14.
[f] Bal. 10. 2.
[g] Bik. 8 3. Baf. 3 6. 1Tim 1 13.
[i] Bik. 9. 2.
[k] Bik. 9 3; 26. 12, 13
[l] Bik. 9 7.
[r] Luk. 23. 18. Yok. 19 15 Bik. 21. 22

12 ka mu Damasiko. Omuntu [m] Ananiya atya Katonda mu matẽka, eyasiimibwa Abayudaya bona abatūla
13 eyo, na'ja gyendi nāimirira wendi nang'amba nti Owoluganda Saulo, zibula. Mu kisẽra ekyo nenzibula
14 okumutunulira. Nāgamba nti Katonda wa bajaja ba'fe [n] yakulonda 'da otegẽre ebyo byayagala, era [o] olabe Omutūkirivu oli, era [p] owulire
15 e'dobozi eriva mu kamwāke. [r] Kubanga onobērānga mujulirwawe eri abantu bona owebigambo byolabye
16 nebyowuli'de. Kale kakano ekikulwisa ki? Golokoka, obatizibwe [s] onāze ebibibyo, nga [t] wegairira eri-
17 nyalye. Awo [u] olwātūka bwenakomawo Eyerusalemi, bwenali nga nsa-
18 ba mu yekalu, omwoyo gwānge neguwanyisibwa ne'mulaba ngang'amba nti Yānguwa ove māngu mu Yerusalemi; kubanga tebali'kiriza
19 kutegẽzakwo ku'nze. Nānge neng'amba nti Mukama (wānge), [w] bo be nyini bamanyi nti 'nze nabatekānga mu makomera era nga [y] nakubānga mu buli kung'aniro abaku-
20 'kiriza: era [z] nomusai ogwomujuliriwawo Sutefano bwegwayibwa, nānge mwẽne nali nga nyimiri'de awo, [a] nga nsimye, nga nkūma ebyamba-
21 lo byābwe abāmu'ta. Nāng'amba nti Genda: kubanga 'nze [b] ng'enda kukutuma wala mu bamawānga.
22 Nebamuwulira okutūsa ku kigambo kino, nebaimusa amalobozi gābwe nga bagamba nti [c] Mu'gye munsi afanana bwatyo: kubanga
23 si kirūngi abēre mulamu. Bwebāli nga bogerera wa'gulu era nga bakasuka engoye zābwe, era nga bafū-
24 mūlira wa'gulu enfūfu, omwāmi omukulu nālagira okumuleta mu kigo, ngagamba okumukemereza nemi'go alyoke ategẽre ensōnga gyebamulānze okwogerera wa'gulu
25 kuye bwebatyo. Bwebāli nga bamaze okumusibya enkoba, Paulo nāgamba omwāmi eyali amuimiri-'de okumpi nti [d] Si kya muzizo 'mwe okukuba omuntu Omuluumi nga tanaba kusalirwa musāngo?
26 Omwāmi bweyawulira nāgenda eri omwāmi omukulu nāmubūlira ngagamba nti Ogenda kukola ki? ku-
27 banga omuntu ono Mulumi. Omwāmi omukulu nāgenda gyāli, nāmugamba nti Mbūlira, 'gwoli
28 Mulumi? Nāgamba nti Ye. Omwāmi omukulu na'damu nti 'Nze nafuna Obulumi buno nebintu bingi. Paulo nāgamba nti Naye 'nze mwe-
29 nazālirwa. Awo amangwāgo nebalyoka bamuleka abāli bagenda okumukemereza: era nomwāmi omukulu nātya bweyamala okutegẽra nga Mulumi, era kubanga amusibye.
30 Naye ku lunaku olwokubiri, bweyayagala okumanya amazima ensōnga Abayudaya gyebamulānze okumulōpa, nāmusumulula nālagira bakabona abakulu nolukiko lwona okukung'ana, na'sā wansi Paulo nāmuteka mu maso gābwe.

23 Paulo neyekaliriza amaso abolukiko nāgamba nti Abasaja aboluganda, 'nze [e] negendereza nomwoyo gwona omulūngi mu maso ga Katonda okutūsa ku lunaku luno.
2 Kabona asinga obukulu Ananiya nālagira abamuīmiri'de okumpi [f] o-
3 kumukuba omumwa. Paulo nālyoka amugamba nti Katonda alikukuba, 'gwe ekisenge ekyasigibwa okutukula; era otu'de okunsalira omusāngo ngamatẽka bwegali, [g] nolagira okunkuba ngamatẽka bwegatala-
4 gira? Abāli bamuīmiri'de okumpi nebagamba nti Ovuma kabona asi-
5 nga obukulu owa Katonda? Paulo nāgamba nti Mba'de simumanyi, aboluganda, nga ye kabona asinga obukulu: kubanga kyawandikibwa nti [d] Toyogerānga bubi ku mukulu
6 wabantubo. Naye Paulo bweyategẽra ngekitūndu ekimu kya Basadukayo nekyokubiri kya Bafalisayo, nāyogerera wa'gulu mu lukiko nti Abasaja aboluganda, 'nze [e] ndi Mufalisayo, mwāna Wabafalisayo: nsalirwa omusāngo [f] olwe'sūbi no-
7 kuzūkira kwabafu. Bweyayogera bwatyo newabawo okuyōmba Abafalisayo Nabasadukayo, ekibīna ne-
8 kyāwukanaamu. [g] Kubanga Abasadukayo bagamba nti tewali kuzūkira, newakuba'de malaika, newakuba'de omuzimu: naye Abafalisayo
9 bātula byōmbi. Newabawo okukāyana kungi: abawandisi abamu abomukitūndu Ekyabafalisayo nebaīmirira nebawakana nga bagamba nti [h] Tetulaba kibi ku muntu ono: era (kināba kitya) obanga omuzimu gwe gwoge'de naye oba
10 malaika? Bwewabawo okuyōmba okungi, omwāmi omukulu ngatya Paulo nga bagenda okumukutulamu, nālagira ekitōngole oku'ka wansi okumu'gya wakati mubo olwamānyi, okumuleta mu kigo.
11 Awo [k] mu kiro ekyokubiri, Mukama (wa'fe) nāmirira wāli nāgamba nti Guma omwoyo: kuba nga bwewategẽza ebigambo byānge mu Yerusalemi, era kikugwāni'de okutegẽza bwotyo ne mu Lumi.
12 Bwebwakya enkya, Abayudaya nebalagāna nebekolimira nga bagamba nti teba'ja kulya newakuba'de okunywa wabula nga bamaze ku'ta
13 Paulo. Nebasingawo amakumi ana
14 abekobāna bwebatyo. Abo neba'ja eri bakabona abakulu nabaka'de

[m] Bik. 9. 17.
[n] Bik. 9. 15.
[o] 1 Kor. 9. 1; 15. 8.
[p] 1 Kor. 11. 23. Bag. 1. 12.
[r] Bik. 23. 11.
[s] Bik. 2. 38. Beb. 10. 22.
[t] Bal. 10. 13.
[u] Bik. 9. 26. 2 Kor. 12. 2.
[w] Bik. 8. 3.
[y] Mat. 10. 17.
[z] Bik. 7. 58.
[a] Bik. 8. 1.
[b] Bik. 9. 15; 13. 2, 46, 47; 18. 6; 28. 17. Bal. 1. 5; 11. 13; 15. 16. Bag. 1. 15, 16; 2. 7, 8. Bef. 3. 7, 8.
[c] Bik. 21. 36.
[d] Bik. 16. 37.
[e] Bik. 24. 16. 2 Kor. 1. 12 2 Tim 1. 3. Beb. 13. 18.
[f] Yok. 18. 22.
[g] Lev. 19. 35. Ma. 25. 1, 2.
[d] Kuv. 22. 28. Mub. 10. 20. 2 Pet. 2. 10.
[e] Bik. 26. 5. Baf. 3. 5.
[f] Bik. 24. 15, 21; 26. 6; 28. 20.
[g] Mat. 22. 23. Ma'k. 12. 18. Luk. 20. 27.
[h] Bik. 25. 25; 26. 31.
[k] Bik. 18 9; 27. 23, 24.

nebagamba nti Okwekolimira twekolimi'de obutakōmba ku kantu wabula nga tumaze ku'ta Paulo.
15 Kale kakano 'mwe nolukīko mugambe omwāmi omukulu amulete wansi gyemuli ngabagala okwongera okumanya amazima ebigambobye: na'fe, anāba nga tanaba kusembera,
16 twetesetese okumu'ta. Naye omwāna wa mwanyina wa Paulo nāwulira okutēga kuno, na'ja nāingira mu
17 kigo, nābūlira Paulo. Paulo nāita omu ku bāmi nāgamba nti Twāla omulenzi ono eri omwāmi omukulu; kubanga alina ekigambo okumubū-
18 lira. Awo oli nāmutwāla nāmuleta eri omwāmi omukulu nāgamba nti Paulo omusibe yampise nānegairira okukuletera omulenzi ono, ngaliua
19 kyagenda okukubūlira. Omwāmi omukulu nāmukwata ku mukono neyeyāwula mu kyāma nāmubūza nti Bigambo ki byoliua okumbūli-
20 ra? Nāgamba nti Abayudaya batēse'za okukwegairira okuleta Paulo enkya wansi mu lukīko ngagenda okwongera okumubūza amazi-
21 ma ebigambobye. Kale 'gwe tobatkiriza: kubanga abantu bābwe bamutēze okusinga amakumi ana abekolimi'de obutalya newakuba'de okunywa wabula nga bamaze okumu'ta; nabo kakano betesetese nga
22 balindirira 'gwe okubasūbiza. Awo omwāmi omukulu nāsībula omulenzi, bweyamala okumukūtira nti Tobūlirako omuntu ng'ombūli'de
23 ebigambo bino. Nāita babiri ku bāmi nāgamba nti Mutegeke basekrikale ebikumi bibiri okugenda Ekaisaliya, nabokumbalāsi nsānvu, nabamafumu ebikumi bibiri, mu
24 sawa eyokusatu eyekiro; era babalabire ensolo balyoke bebagazeko Paulo era bamutwāle emirembe eri
25 Ferikisi owesaza. Nāwandika ebaluwa engeri eno nti
26 Kulaudio Lusiya alamusi'za owe-
[f] Bik. 21. 33. 27 saza omulūngi enyo Ferikisi. [f] Omuntu oyo bweyamala okukwatibwa Abayudaya, bwebāli bagenda okumu'ta, nenji'ja nekitōngole gyebāli nembamu'gyako, bwenategēra
28 nga Mulumi. Era bwenayagala okutegēra ensōnga gyebamulāuze okumulōpa, ne'mutwāla mu lukīko
29 lwābwe. Nendaba ngalōpe'dwa bya kubūzibwa ebyomumatēka gābwe, naye nga tewali nsōnga ya kumu-
30 'sa newakuba'de okusibibwa. Bwebāmbūlira nti banāmusalira olukwe, amangwāgo ne'muwereza gyoli; era nendagira abamulōpa okumulōpera mu masogo.
31 Awo baserikale nga bwebālagirwa nebatwāla Paulo nebamuleta mu
32 kiro okutūka mu Antipatuli. Naye ku lunaku olwokubiri nebaleka abo-
kumbalāsi okugenda naye neba'da-
33 yo mu kigo: abo bwebātūka Ekaisaliya nebawa ebaluwa owesaza era
34 nebamwānjulira Paulo. Bweyamala okugisoma, nābūza esaza gyeyava; bweyabūlirwa nti yava mu Ki-
35 rukiya, nāgamba nti Ndikuwulira abakulōpa bwebalibawo nabo: nālagira okumukūmira [m] mu nyumba ya Kerode.

[m] Mat. 27. 27.

24 Enaku bwezaitawo [a] etāno, kabona asinga obukulu [b] Ananiya nāserengeta nabaka'de abamu nomuntu omwogezi Terutulo; abo nebabūlira owesaza ebigambo Paulo
2 byeyalōpebwa. Bweyaitibwa, Terutulo nātanula okumulōpa ngagamba nti

Kubanga twali tufunye emirembe mingi eri 'gwe, nebigambo ebibi nga birongōsebwa mu 'gwānga lino
3 olwokulabirirakwo, tubi'kiriza enaku zona ne mu bifo byona, Ferikisi omulūngi enyo, nokwebaza kwona.
4 Naye 'neme okwongera okukukōya, nkwegairi'de otuwulire mu bigambo
5 bitono olwobulūngibwo. [c] Kubanga twalaba omuntu ono nga mubi nyo, ajēmesa Abayudaya bona abali munsi zona, era ye mukulu wekitūndu
6 Kyabanazalesi: [d] yagezako okwōnōna yekalu: netunukwata, | [e] netwagala okumusaliraomusāngo nga
7 matēka ga'fe bwegali: [f] naye omwāmi omukulu Lusiya na'ja nātumu-'gyako mu mikono gya'fe namānyi mangi, bweyalagira abamulōpa oku-
8 'ja gyoli: | noyo bwonomubūliriza we'ka onoīnza okutegēra bino byo-
9 na byetumulōpa. Era Nabayudaya nebamulōpa bumu nga bagamba nti bwebityo bwebiri.
10 Awo owesaza bweyamuwenya okwogera, Paulo na'damu nti

Kubanga 'manyi nga oli mulamuzi wa 'gwānga lino okuva mu myāka mingi, nkuwoleza ebigambo byā-
11 nge nomwoyo omugumu; kubanga oīnza okutegēra ngenaku tezinaita kumi na biri kasoke'de 'ninya Eye-
12 rusalemi okusinza: 'sō tebāusāngānga mu yekalu nga mpakana nomuntu oba nga njēmesa ekibīna newakuba'de mu kung'aniro newa-
13 kuba'de mu kibuga. 'Sō tebaīnza kulumiriza woli ebigambo byeha-
14 ndōpa kakano. Naye kino njātula woli nti E'kubo nga bweriri lyebaita ekitūndu, bwentyo bwempereza Katonda wa bajaja ba'fe, nga nzi-'kiriza byona ebyawandikibwa mu
15 matēka ne mu bya bana'bi; nga [g] nina e'sūbi eri Katonda, era nabo be nyini lyebasūbira, nti [i] walibawo okuzūkira kwabatūkirivu era naba-
16 tali batūkirivu. Era [k] nyikira mu kigambo ekyo okubēranga nomwoyo

[a] Bik. 23. 6; 25. 6, 7; 28. 20.
[b] Dan 12. 2. Yok 5. 28, 29.
[c] Bik. 23. 1

[a] Bik. 21. 27.
[b] Bik. 23. 2

[c] Luk. 23. 2. Bik. 6. 13; 16. 20; 17. 6; 21. 28. 1 Pet. 2. 12.
[d] Bik. 21. 28.
[e] Yok. 18. 31.
[f] Bik. 21. 33.

ogutaliina musängo eri Katonda neri
17 abantu enaku zona. Awo emyāka mingi bwegyaitawo [l] nenji'ja okuleta ebyabāvu eri e'gwänga lya'fe
18 nebiwebwayo: (bwenali) mwebyo, nebansänga mu yekalu nga ntukuzibwa, nga sirina kibīna newakuba-'de oluyogāno: [m] naye Abayudaya
19 abamu abāva mu Asiya—[n] abagwāni'de okubēra woli nokundōpa oba-
20 nga balina ekigambo ku'nze. Oba bano bayogere be nyini ekibi kye-
21 bālaba bwenaīmirira mu lukīko wabula olwe'dobozi lino erimu lyenayogerera wa'gulu, nga nyimiri'de mubo, nti [o] Olwokuzūkira kwabafu nsalirwa omusängo gyemuli ku lunaku luno.
22 Naye Ferikisi, kubanga yasinga okumanyira dala ebigambo Ebye-'kubo, nābalwisawo ngagamba nti Bwaliserengeta Lusiya omwāmi omukulu, ndisala omusängo gwebi-
23 gambo bya'mwe. Nālagira omwāmi okumukūma nokumuwa e'bänga; nobutaziiza muntu yena ku mikwānogye okumuwereza.
24 Naye enaku bwezaitawo Ferikisi na'ja ne mukaziwe Dulusira, Omuyudaya, näita Paulo nāmuwulira ebigambo ebyoku'kiriza Isa Masiya.
25 Bweyali ngategēza ebyobutūkirivu, nebyokwegendereza, nebyomusängo ogugenda oku'ja, Ferikisi nātya na'damu nti Genda kakano; bwe-
26 ndiba ne'bänga, ndikuita. Era näsūbira Paulo [p] okumuwa ebintu: kyeyava yeyongerānga okumutumi-
27 ränga okunyumyāngа naye. Naye bwewaitawo emyāka ebiri, obwa Ferikisi nebuwebwa Polukio Fesuto; Ferikisi [r] bweyayagala Abayudaya okumusīma, nāleka Paulo nga musibe.

25 Awo Fesuto bweyatūka mu saza, bwewaitawo enaku satu, nāva mu Kaisaliya nālinya Eyeru-
2 salemi. Bakabona abakulu nabakūngu Babayudaya nebamubūlira
3 Paulo byeyalōpebwa; nebamwegairira, nga bagala abakole obulūngi kuye, amutumire oku'ja Eyerusalemi; bamutēgere mu 'kubo oku-
4 mu'ta. Naye Fesuto na'damu nti Paulo akūmirwa mu Kaisaliya, naye ye nyini yali ngalitera okuvayo
5 okugenda. Nāgamba nti Kale abakulu mu'mwe bagende nāuge, bamulōpe oyo obanga aliko ekibi kyona kyona.
6 Bweyamalayo ewābwe enaku ezitāsingawo munāna oba kumi, näserengeta Ekaisaliya; ku lunaku olwokubiri nātūla ku ntebe esaliwako emisängo, nālagira okuleta Paulo.
7 Bweyatūka Abayudaya abāva Eyerusalemi nebaīmirira okumwetōlōla, [a] nga baleta byebāmulōpa bingi era bizibu, byebatāiinza kuli-
8 miriza; Paulo nāwoza nti Siyōnōnānga mu matēka Gabayudaya newakuba'de ku yekalu newakuba'de
9 eri Kaisali. Naye Fesuto, bweyayagala Abayudaya okumusīma, na-'damu eri Paulo nāgamba nti Oyagala okugenda Eyerusalemi osalirweyo omusängo gwebigambo bino
10 mu maso gänge? Naye Paulo nāgamba nti Nyimiri'de awali entebe esalirwako emisängo eya Kaisali, wengwāni'de okusalirwa omusängo: siyōnōnānga eri Abayudaya, era nga nāwe bwotegērera dala obulūngi.
11 [b] Kale obanga nayōnōna era nga nakola ekigambo ekisāni'de okunzi-'sa, sigāna kufa: naye obanga bano ebigambo byebandōpa nga tebiriwo na kimu, tewali muntu ainza okumpayo mubo. [c] Njulira Kaisali.
12 Fesuto bweyamala okutēsa nabo mu lukīko nālyoka a'damu nti Ojuli'de Kaisali: oligenda eri Kaisali.
13 Awo bwewaitawo enaku, Agulipa kabaka ne Berenike nebatūka Ekai-
14 saliya, nebalamusa Fesuto. Bwebāmalayo enaku nyingi, Fesuto nābūlira kabaka ebigambo bya Paulo ngagamba nti [d] Waliwo omuntu Fe-
15 rikisi gweyaleka nga musibe: bwenali nu Yerusalemi bakabona abakulu nabaka'de Babayudaya nebambūlira ebigambobye, nga bāgala
16 okumusalira omusängo. Nemba-'damu nti Si mpisa ya Balumi okuwayo omuntu abamulōpa nga tebanaba kubawo mu masoge, era nga tanawebwa 'bänga lya kuwoza bye-
17 bamulōpa. Awo bwebākung'anira wano, salwā na katono, naye ku lunaku olwokubiri nentūla ku ntebe esalirwako emisängo nendagira o-
18 kuleta omusaja. Bwebāimirira abāmulōpa nebataleta nsōnga ya bigambo bibi nga bwenali ndowōza;
19 [e] naye bālina kuye ebibūzibwa mu dini yābwe nebyomuntu Isa eyafa, Paulo gweyayogerako okuba omu-
20 lamu. Nänge bwenabulwa bwenākebera ebyo, ne'mubūza ngayagala okugenda Eyerusalemi okusalirwayo omusängo ogwa bino. Naye
21 Paulo bweyajulira okukūmibwa okusalirwa omusängo eri Augusito, nendagira okumukūma okutūsa
22 lwendimuwereza eri Kaisali. [f] Agulipa nägamba Fesuto nti Nandyaga'de nänge okuwulira omuntu oyo. Nägamba nti Enkya onomuwulira.
23 Awo ku lunaku olwokubiri Agulipa ne Berenike bweba'ja nekitībwa ekinene era bwebāingira mu kifo awawuliriwa emisängo wamu nabāmi abakulu nabakūngu abomukibuga, Fesuto nālagira Paulo nāle-
24 tebwa. Fesuto nägamba nti Agu-

[l] Bik.11.29, 30; 20. 16. Bal. 15. 25. 2 Kol. 8. 4. Rag. 2. 10.
[m] Bik. 21. 26, 27.
[n] Bik. 23. 30.
[o] Bik. 23.6.
[p] Kuv. 23. 8.
[r] Kuv.23.2. Bik. 12. 3.
[a] Bik. 24. 5, 13.
[b] Bik. 26. 31.
[c] Bik. 26. 32; 28. 19.
[d] Bik. 24. 27.
[e] Bik. 18. 15.
[f] Bik. 9. 15.

lipa kabaka na'mwe 'mwena abali wano na'fe, mumulaba ono, ekibina kyona Ekyabayudaya gwebanegairirira mu Yerusalemi ne wano nga bogerera wa'gulu nti tekimugwäni-
25 'de kuba mulamu nate. Naye 'nze nentegéra nga *g* takoze kigambo ekisäni'de okumu'sa: naye ye'ka bweyajulira Augusito nensala oku-
26 muwerezayo. Sirina kigambo kuye ekyamazima okuwandikira mukama wänge. Kyenvu'de 'muleta wemuli, era okusinga woli, 'gwe kabaka Agulipa, bwetunämala okukemereza ndyoke mbére nekigambo ekyo-
27 kuwandika. Kubanga ndaba nga kya busiru okuwereza omusibe nobutabülira nsönga eziri kuye.

26 AGULIPA nägamba Paulo nti O'kirizibwa okuwoza ensönga-zo. Awo Paulo nälyoka agolola omukono näwoza nti

2 Byenalöpebwa Abayudaya byona, kabaka Agulipa, nesimye kubanga
3 ng'enda okubiwoza lero woli; era okusinga kubanga omanyi empisa nebibüzibwa byona ebiri mu Bayudaya: kyenva nkwegairira ogumï-
4 kirize okumpulira. Kale empisa zänge okuva mu buto ezasoka okubëränga mu 'gwänga lya'fe ne mu Yerusalemi, Abayudaya bona bazi-
5 manyi; abantegéra okusoka e'da, singa bägala okutegéza, bwenegenderezänga mu kitündu ekisinga obuzibu ekyedini ya'fe, nembéra
6 Mufalisayo. *a* Kakano nyïmiri'de okusalirwa omusängo *b* olwe'sübi Katonda lyeyasübiza bajaja ba'fe;
7 lyebasübira okutükako ebika bya'fe ekumi nebibiri, nga banyikira okuwerezänga Katonda emisana nekiro: olwe'sübi eryo ndöpe'dwa Aba-
8 yudaya, kabaka! Kiki ekibalowözesa ekita'kirizibwa Katonda bwa-
9 zükiza abafu? *c* Mazima 'nze nalowözänga 'nze'ka nga kingwäni'de okukolänga obubi ebigambo bingi
10 ku lirya lya Isa Omunazalesi. *d* Nokukola nenkolänga bwentyo Eyerusalemi: 'nze nensibänga mu makomera abatukuvu abämu bangi, bwenawebwa obuinza *e* eri bakabona abakulu, era bweba'tibwa, nenzi-
11 'kiriza okuba'ta. Era bwenababonerezänga emiründi emingi mu makung'aniro gona nembawalirizänga okuvöla; nembasunguwaliränga nyo nembai'ganyänga okutüka mu
12 bibuga ebyebwëru. *f* Awo bwenali nga ng'enda Edamasiko nga nina obuinza nokulagirwa okwava eri
13 bakabona abakulu, mu tuntu, kabaka, nendaba mu 'kubo omusana ogwava mu 'gulu ogusinga okwäka kwenjuba negumasamasa negune-
14 tölöla nabäli batambula nänge. Ne-

tugwa 'fena wansi nempulira e'dobozi nga lyogera nänge mu lulimi Olwebulaniya nti Saulo, Saulo, onji'ganyiza ki? kye kizibu 'gwe
15 okusämba ku miwünda. 'Nze neng'amba nti 'Gwäni, Mukama (wänge)? Mukama (wa'fe) nägamba
16 nti 'Nze Isa, gwoi'ganya 'gwe. Naye golokoka, oïmirire ku bigerebyo: kyenvu'de nkulabikira, nkulönde *g* obërënga omuwereza era omujulirwa webyo mwondabi'de era owe-
17 byo mwenäkulabikiränga, nga nkuwonya mu bantu ne mu bamawänga, 'nze *i* gyenkutuma *k* okuzibula
18 amaso gäbwe, *l* bakyüke okuva mu kizikiza eri omusana nokuva mu buïnza bwa Setani eri Katonda, *m* balyoke bawebwe oku'gyïbwako ebibi *n* nobusika mwabo abatukuzi-
19 bwa olwoku'kiriza 'nze. Kale, kabaka Agulipa, salema kugöndera
20 okwolesebwa okwomu'gulu: *o* naye nasoka okubülira abomu Damasiko ne mu Yerusalemi, era nensi yona Eyebuyudaya nabamawänga okwenenya nokukyükira Katonda, nga bakolänga *p* ebikolwa ebisäni'de
21 okwenenya. *r* Abayudaya kyebäva bankwata mu yekalu nebagezako
22 okunzi'ta. Kale bwenafuna okubërwa okwava eri Katonda, okutüsa ku lunaku luno nyïmiri'de nga ntegéza abato nabakulu, nga sogera kigambo wabula *s* bana'bi ne *t* Musa byebayogera nga bigenda oku'ja;
23 bwekigwänira *u* Masiya okubonyabonyezebwa; (era) ye *v* bwalisoka mu kuzükira kwabafu *y* okubülira omusana abantu nabamawänga.
24 Bweyawoza bwatyo Fesuto nägamba ne'dobozi 'dene nti *z* Olaluse, Paulo: okusoma okwo okungi ku-
25 kukyüsa okuba omulalu. Naye Paulo nägamba nti Siraluse, Fesuto omulüngi enyo, naye njogera ebigambo ebyamazima nebyobuntu bula-
26 mu. Kubanga kabaka amanyi ebigambo bino, gwenjogerera mu masoge nobugumu. Kubanga 'manyi ebigambo bino tebyekwese eri kabaka nekimu; kubanga ekyo tekya-
27 kolerwa ku ma'bali. O'kiriza bana'bi, kabaka Agulipa? 'Manyi ngo-
28 'kiriza. Agulipa nägamba Paulo nti Olwokusendasenda okutono oyaga-
29 la okunfüla Omumasiya. Paulo nägamba nti Nandisabye Katonda olwokusendasenda okutono oba nokunene si 'gwe we'ka era naye ne bona abampulira lero okufüka nga 'nze awatali kusibibwa kuno.
30 Kabaka nägolokoka nowesaza ne Berenike nabäli batu'de awamu na-
31 bo; bweba'dayo (e'ka), nebogera bo'ka na bo'ka nga bagamba nti *a* Omuntu ono takoze kigambo ekisäni'de okumu'sa oba okumusibya.

g Bik. 23.9, 29; 26. 31.

a Bik. 23.6.
b Lub. 3. 15; 22. 18; 26.4; 49.10. Ma. 18. 15. 2Sam.7.12. Zab. 132. 11. Is. 4. 2; 7. 14; 9. 6; 40. 10. Yer. 23. 5; 33. 14-16. Ez. 34. 23; 37. 24. Dan. 9. 24. Mi. 7. 20. Bik. 13. 32. Bal. 15. 8. Tit. 2. 13.
c Yok.16.2. 1Tim.1.13.
d Bik. 8. 3. Bag. 1. 13.
e Bik. 9.14, 21.

f Bik. 9. 3.

g Bik. 22. 15.

a Bik. 22. 21.
b Is. 35. 5; 42. 7. Luk. 1. 79. Yok. 8. 12. 2 Kol. 4. 4. Bef. 1. 18. 1 Esa. 5. 5.
l Bef 4. 18; 5. 8. Bak. 1. 13. 1 Pet. 2. 9, 25.
m Luk. 1. 77.
n Bef. 1.11. Bak. 1. 12.
o Bik. 9.20.
p Mat. 3. 8.
r Bik. 21. 30, 31.

s Luk. 24. 27, 44. Bal. 3. 21.
t Yok. 5. 46.
u Luk. 24. 26, 46.
v 1 Kol. 15. 20. Bak. 1. 18. Kub. 1. 5.
y Luk. 2.32
z Yok. 16. 20. 1 Kol.1.23; 2. 13, 14.

a Bik. 23.9

32 Agulipa nagamba Fesuto nti Omuntu ono yandiinzi'za okuntebwa, [b] singa teyajulira Kaisali.

[b] Bik. 25. 11.

27 Awo [a] bwekyalagirwa 'fe okuwanika amatanga okugenda Italiya, nebawayo Paulo nabasibe abalala abamu eri omwami, erinyalye Yulio, owekitongole kya Augusito.

[a] Bik. 25. 12, 25.

2 Netusabala mu kyombo Ekyeadulamutio ekigenda okugenda ku njui Zeasiya, netuvayo, bweyali awamu na'fe [b] Alisutaluko Owemakedoni owomu Sesalonika.

[b] Bik. 19. 29.

3 Ku lunaku olwokubiri netugoba Esidoni: Yulio nakola bulungi Paulo namu'kiriza okugenda eri mikwanogye okujanjabwa. Netuvayo netuita ku ma'bali ga Kupulo kubanga omuyaga
4 gwali guva mu maso. Bwetwaita mu nyanja Eyekirukiya Nepanfuliya; netutuka Emula Ekyerukiya.
5 Omwami nalabayo ekyombo Ekyealegezanderiya ngakigenda Italiya;
6 natusabaza mwekyo. Bwetwagenda empola enaku nyingi netutuka lwa mpaka ku Kunido, omuyaga bwegwatulobera, netuita ku ma'bali ga Kulete mu maso ga Salumone;
7 netukiitako lwa mpaka netutuka mu kifo ekiitibwa Emyalo Emirungi; awaliranye ekibnga Lasaya.
8 Bwewaitawo ebiro bingi, obubi bwali bumaze okubawo okugenda mu nyanja kubanga enaku Ezokusiba zali ziise, Paulo nabalabula
9 ngabagamba nti Abasaja, ndaba nti olugendo luno lulibamu okwonenekerwa nokufirwa kungi si kwa bintu byo'ka ne kyombo, era naye nobu-
10 lamu bwa'fe. Naye omwami na'kiriza omugoba ne nanyini kyombo
11 okusinga Paulo byayoge'de. Kubanga omwalo tegwali mulungi okwewogomamu omuyaga, abamu bangi nebatesa okuvayo, mpo'zi balyoke batuke Efoiniki okwewogoma omuyaga; gwe mwalo Ogwekulete ogutunulira wakati wobukika nebuvanjuba, ne wakati wobukika obulala
12 nebuvanjuba. Empewo ezomugundu bwezakunta empola, nebalowoza nti bafunye bwebaba'de bagala, nebasimbula esika nebaita kumpi
13 nyo Nekulete. Naye oluvanyuma lwebiro si bingi omuyaga ogulimu kibuyaga ogwavayo oguitibwa Eu-
14 lakulo negukunta: ekyombo bwekyakwatibwa nekitainza kwolekera muyaga, netukireka netutwalibwa
15 (omuyaga). Netweyuna mu ma'bali gakazinga akaitibwa Kauda, ne-
16 tutegana okukwata eryato: bwebamala okulirinyisa, neba'dira (emigwa) egyokubera nebasiba wansi ekyombo. Bwebatya obutasulibwa mu Sulunti, neba'sa ebyali (wa'gulu),
17 nebatwalibwa (omuyaga). Bwetwategana enyo nomuyaga, ku lunaku olwokubiri nebasikulula (ebintu),
18 era ku lwokusatu [c] nebasula nemikono gyabwe ebitwala ekyombo.
19 Era enjuba newakuba'de emunyenye mu naku nyingi nga tebyaka, era nomuyaga si mutono ogwatukwata, oluvanyuma e'subi lyona e-
20 ryokulokoka 'fe neri'gwawo. Enjala bweyali enyingi, awo Paulo nalyoka aimirira wakati wabwe nagamba nti Kyabagwanira, abasaja, okumpulira obutava mu Kulete, obutalaba kwononekerwa kuno nokufirwa.
22 Era kakano mbabulirira okuguma emyoyo; kubanga tewabe mu'mwe kubula bulamu na katono
23 wabula ekyombo. Kubanga wendi walimiri'de ekiro kino malaika wa Katonda, 'nze [d] owuwe, gwemperе-
24 za, ngagamba nti Totya, Paulo; kikugwani'de okuimirira awali Kaisali; era, laba, Katonda akuwa'de
25 bona abagenda awamu nawe. Kale mugume emyoyo, abasaja; [e] kubanga nzi'kiriza Katonda nga kiriba
26 nga bweyang'ambye. [f] Naye kitugwani'de okusulibwa ku kizinga.
27 Naye ekiro ekyekumi nebina bwekyatuka, nga tutwalibwa erui nerui mu Aduliya, mu 'tumbi abalunyanja nebaterera nti banatera okusembe-
28 ra ku lukalu; nebagera nebalaba ebifuba amakumi abiri: bwetwagendako katono, nebagera nate, neba-
29 laba ebifuba kumi na bitano. Bwebatya obutasera awali amainja, nebasula amasika ana ku kiwenda
30 nebagala omusana gubewo. Abalunyanja bwebali bagala oku'duka mu kyombo nebamala oku'sa eryato mu nyanja ngabagenda okusula a-
31 masika ku nsanda, Paulo nagamba omwami ne baserikale nti Bwebatabere bano mu kyombo, 'mwe te-
32 muinze kulokoka. Baserikale nebalyoka basala emigwa egyeryato
33 nebalireka okugenda. Awo bwebwali bunatera okukya, Paulo nabegairira bona okutwala ku 'mere, ngagamba nti Lero lunaku lwa kumi na nya zemwakalindiririra nemulwawo okusiba, nemutatwala kantu.
34 Kyenva mbegairira okutwala ku 'mere: kubanga okwo kunabalokola: kubanga [g] tewabule luviri ku
35 mitwe gya'mwe nomu. Bweyagamba bwatyo na'dira omugati, [h] neyebaliza Katonda mu maso ga bona nagumenyamu natanula okulyako.
36 Bona nebaguma emyoyo, nabo ne-
37 batwala ku 'mere. Netuba 'fena abali mu kyombo emyoyo bikumi bi-
38 biri mu nsanvu mu mukaga. Bwebamala oku'kuta e'mere, ekyombo nebakiwewula nga basula eng'ano
39 mu nyanja. Bwebwakya enkya, nebatamanya nsi: naye nebalaba

[c] Yon. 1. 5.

[d] Dan. 6. 16. Bal. 1. 9. 2 Tim. 1. 3.

[e] Luk. 1. 45. Bal. 4. 20, 21. 2 Tim. 1. 12.

[f] Bik. 28. 1.

[g] Mat. 10. 30. Luk. 12. 7; 21. 18.

[h] Mat. 15. 36.

ekikono ekiriko omusenyu; nebatēsa, obanga kiinzika, okusēzamu
40 ekyōmbo omwo. Nebakutula amasika, nebagaleka mu nyanja, mu
kisēra ekyo bwebāsumulula emigwa egyenkasi egoba, nebawanika etānga eri mu maso eri empewo nebo-
41 lekera ku 'tale. Naye bwebātūka mu kifo amayengo abiri wegasisinkana, [k] nebasēza ekyōmbo; ensānda nesēra nenywēra netanyenya, naye ekiwenda nekizibikuka namā-
42 nyi (gamayengo). Baserikale nebatēsa abasibe oku'tibwa baleme
43 okuwungirira oku'duka. Naye omwāmi bweyayagala okuwonya Paulo, nābaziiza bwebatēse'za; nālagira abāinza okuwuga okwesūlamu ba-
44 soke okutūka ku 'tale; nabalala abāsigalawo, abamu ku mpero, nabamu ku bintu byekyōmbo. Awo bwebatyo bona nebatūka ku 'tale emirembe.

28 Bwetwamala okulokoka netulyoka tutegēra ngekizinga kiiti-
2 bwa [a] Merita. Ba'na'gwānga nebatukola obulūngi obutali bwa bulijo:
kubanga bākuma omuliro, nebatusembeza 'fena olwenkuba eyatonya
3 nolwempewo. Naye Paulo bweyakung'anya omugānda gwobuku, na-'sā mu muliro, embalasasa nevamu olwebugumu nemukwata omukono.
4 Ba'na'gwānga bwebālaba ekyekulula nga kirēbētera ku mukono, nebagamba bo'ka na bo'ka nti Mazima omuntu ono mu'si; newakuba'de ngalokose mu nyanja, omusāngo te-
5 gumuganya kubēra mulamu. Naye nākunkumulira mu muliro ekyeku-
6 lula [b] nātabako kabi. Naye bali nebalowōza nti anāzimba oba anāgwa māngu nga mufu: naye bwebālwāwo enyo okutunulira nebatalaba kibi kyaba'deko, nebakyūka nebagamba nti katonda.
7 Wāliwo kumpi nekifo ekyo ensuku zomuntu omukulu wekizinga, erinyalye Pubulio; oyo nātusembeza nātujanjabira nekisa enaku satu.
8 Awo kitāwe Pubulio yali agalami-'de, ngalwa'de omusuja nekiwaluko kyomusai: Paulo nāingira mwali, [c] nāsaba [d] nāmu'sāko emikono nā-
9 muwonya. Ekyo bwekyakolebwa, era nabalala abāli ku kizinga abali-
10 na endwa'de neba'ja nebawona: era abonebatuwa ekitibwa kinene; bwetwavayo nebatuletera byetwetāga.
11 Emyezi esatu bwegvaitawo, netuvirayo mu kyōmbo Ekyealegezanderiya, ekyali ku kizinga mu biro
12 ebyomuyaga, akabonero kakyo Abo-luganda abalōngo. Netugoba mu Sulakusa netumalayo enaku satu:
13 netuvayo netwetōlōla netutūka Eregio: bwewaitawo olunaku olumu, empewo ezomugundu nezikūnta, ku
14 lunaku olwokubiri netutūka Eputeoli; gyetwasānga abolugānda nebatuita okumalawo wamu nabo enaku musānvu: awo bwetutyo netutūka
15 Erumi. Abolugānda bwebawulira ebigambo bya'fe nebavayo okutusisinkana mu Katāle ka Āpio ne mu Bisulo Ebisatu: Paulo bweyabalabako neyebaza Katonda nāguma omwoyo.
16 Bwetwaingira mu Lumi, Paulo nālagirwa okubēra ye'ka wamu ne serikale eyali amukūma.
17 Awo bwewaitawo enaku satu, nāita abakulu Babayudaya: bwebāmala okukung'ana nābagamba nti 'Nze, abasaja aboluganda, newakuba'de nga sakola kibi ku bantu newakuba'de ku mpisa za bajaja ba'fe, [e] nensibibwa nempebwayo mu mikono
18 Gyabalumi mu Yerusalemi: [f] abo bwebāmala okunkemereza nebagala okunsumulula, kubanga tewali nsō-
19 nga gyendi ya kunzi'sa. Naye Abayudaya bwebāgāna, [g] nempalirizibwa okujulira Kaisali, si ngalina ekigambo okulōpa e'gwānga lya'fe.
20 Kale [i] olwensōnga eyo mbaise okundaba nokwogera (nānge): kubanga olwe'sūbi lya Isiraeri nsibi'dwa [k] no-
21 lujegere luno. Bo nebamugamba nti 'Fe 'sō tetuwebwānga baluwa za bigambobyo okuva mu Buyudaya, 'sō tewali ku boluganda eyali a'ze nātubūlira oba nāyogera ekigambo
22 ekibi ku'gwe. Naye twagala okuwulira gyoli byolowōza: kubanga ebigambo byekitūndu kino, tumanyi nti [l] kiwerebwa wona wona.
23 Nebamulaga olunaku neba'ja bangi gyāli mu kisulo; [m] nābanyonyola ngategēza obwakabaka bwa Katonda, era ngaba'kirizisa ebigambo bya Isa [n] mu matēka ga Musa ne mu bya bana'bi okusoka enkya oku-
24 tūsa akawungēzi. Abamu neba'kiriza byeyayogera, abamu nebata'ki-
25 riza. Bwebatātabagana bo'ka na bo'ka, nebagenda, Paulo bweyamala okwogera ekigambo kimu, nti Omwoyo Omutukuvu yagamba bulū-
26 ngi bajaja ba'mwe mu na'bi Isaya ngagamba nti
[o] Genda eri abantu bano, oyogere nti
Okuwulira muliwulira, nemutategēra;
Okulaba muliraba, nemutategēreza:
27 Kubanga omutima gwabantu bano gusavuwa'de,
Namatu gābwe bawulira bubi,
Namaso gābwe bagazibye;
Baleme okulaba namaso,
Nokuwulira namatu,
Nokutegēra nomutima gwābwe,
Nokukyūka,

[a] Bik. 27. 28.
[b] Ma'k. 16. 18. Luk. 10. 19.
[c] Yak. 5. 14, 15.
[d] Ma'k. 16. 18.
[k] 2 Kol. 11. 25.
[e] Bik. 21. 33.
[f] Bik. 26. 31.
[g] Bik. 25. 11.
[i] Bik. 23. 6, 7.
[k] Bef. 2. 1; 4. 1; 6. 26. 2 Tim. 1. 16; 2. 9. Pir. 10. 13.
[l] Luk. 2. 34. Bik. 24. 5, 14. 1 Pet. 2. 12; 4. 14.
[m] Luk. 24. 27.
[n] Bik. 26. 6, 22.
[o] Is. 6. 9 Yer 5. 21. Ez. 12. 2. Mat. 13. 14, 15. Ma'k. 4. 12. Luk. 8. 10. Yok. 12. 40. Bal. 11. 8.

'Nze okubawonya.
28 Kale mutegēre nti obulokozi bwa Katonda buno [p] buwerezebwa abamawānga: nabo baliwulira era.
29 Bweyayogera ebigambo ebyo, Abayudaya nebagenda nga bawakana nyo bo'ka na bo'ka.
30 Nāmalayo emyāka ebiri emirāmba ewuwe ye'ka gyeyasuzibwa olwempēra, nāsembezānga bona aba'jānga gyali, [r] ngabūliranga obwakabaka bwa Katonda, era ngaigirizānga nobugumu bwona ebigambo bya Isa Masiya, nātaziizibwānga.

[p] Mat. 21. 41, 43. Rik. 13. 46, 47; 18. 6; 22. 21; 26. 17, 18. Bal. 11. 11.

[r] Bef. 6. 19.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABALUMI.

1 Paulo, omu'du wa Isa Masiya, [a] eyaitibwa (okuba) omutume, [b] eyayāwulirwa enjiri ya Katonda, gyeyasūbiriza e'da [c] mu bana'bibe mu byawandikibwa ebitukuvu, ebigambo
3 Byomwānawe, [d] eyazālibwa mu za-
4 'de lya Daudi mu mubiri, [e] eyalagibwa (okuba) Omwāna wa Katonda mu mānyi, mu mwoyo gwobutukuvu, olwokuzūkira kwabafu, Isa Ma-
5 siya Mukama wa'fe, /eyatuwēsa ekisa nobutume olwokuwulira okuva mu ku'kiriza mu mawānga gona, o-
6 lwerinyalye; era na'mwe muli mubo, abaitibwa (okuba) aba Isa Ma-
7 siya: eri bona abali mu Lumi, abāgalwa Katonda, abaitibwa (okuba) abatukuvu: ekisa (kibe) na'mwe nemiremberbe ebiva eri Katonda Kita'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya.
8 Okusoka, [g] nebaza Katonda wānge kubwa Isa Masiya kulwa'mwe 'mwena, kubanga [i] oku'kiriza kwa-
9 'mwe kubūlirwa munsi zona. Kubanga [k] Katonda ye mujulirwa wānge, [l] gwempererreza mu mwoyo gwānge mu njiri Yomwānawe, bwe-
10 njogera ku'mwe [m] obutamala, nga [n] negairira bulijo mu kusaba kwānge, ndyoke ntambuzibwe bulūngi ne kakano, [o] Katonda bwayagala, o-
11 ku'ja gyemuli. Kubanga mbalūmirwa okubalaba, [p] ndyoke mbawe ku kirabo ekyomwoyo, mulyoke mu-
12 nywēzebwe; kwe kusanyukagana awamu na'mwe [r] olwoku'kiriza kwa-
13 'mwe nokwānge. Era, abolunganda, sagala muleme kumanya ngemirūndi mingi nalowōzānga oku'ja gyemuli [nenziizibwānga okutūsa kakano], era ndyoke mbēreko [s] nebibala mu'mwe, era nga mu mawānga
14 amalala. Abayonani era ne ba'na-'gwānga, abamagezi era nabasiru-
15 siru, [t] ba'manja. Era kyenva njagala okubabūlira enjiri na'mwe abali
16 mu Lumi nga bwenyiinza. [u] Kubanga enjiri tenkwasa nsonyi: kubanga [w] ge mānyi ga Katonda olwokuloko ka eri buli a'kiriza, [v] okusokera ku
17 Muyudaya era neri Omuyonani. Kubanga [z] muyo obutūkirivu bwa Katonda bubi'kulibwa obuva mu ku'kiriza okutūsa mu ku'kiriza: nga bwekyawandikibwa nti [a] Naye omutūkirivu anābānga mulamu lwa ku'kiriza.
18 [b] Kubanga obusūngu bwa Katonda bubi'kulibwa okuva mu 'gulu ku butatya Katonda bwona nobutaba na butūkirivu obwabantu abaziiza amazima mu butaba na butū-
19 kirivu; kubanga [c] ebya Katonda ebimanyika birabika eri bo: kubanga [d] Katonda yabibalabisa. Ku-
20 banga ebibye [e] ebitalabika okuva ku kutonda ensi birabikira dala nga bitegērerwa ku bitonde, obuinzabwe obuta'gwāwo nobwakatondabwe; babēre nga tebalina kya kuwoza:
21 kubanga, bwebāmanya Katonda, nebatamugulumizānga nga Katonda newakuba'de okumwebazānga, naye [f] nebagobererānga ebitalimu mu mpaka zābwe, omutima gwābwe
22 omusirusiru neguzikirizibwa. Bwebeita abamagezi, 'sōnga bāsiruwala,
23 nebawanyisa ekitibwa kya [g] Katonda ata'gwāwo oknfanana ekifananyi kyomuntu a'gwāwo, nekyebibūka nekyebirina amagulu ana nekyebyewalula.
24 [i] Katonda kyeyava abawayo eri obugwagwa mu kwegōmba kwemitima gyābwe, [k] okwōnōnānga ekitibwa kyemibiri gyābwe [l] bo'ka na
25 bo'ka: kubanga bāwanyisamu [m] amazima ga Katonda [n] mu bulimba, nebasinzānga nebawerezānga ekitōnde okusinga Omutōnzi, eyebazibwa emirembe nemirembe. Amina.
26 Katonda kyeyava abawayo eri [o] okukwatibwa okwensonyi: kubanga abakazi bābwe nebawanyisamu ekikolwa ekyobuzāliranwa mu kitali
27 kya buzāliranwa: era nabasaja bwebatyo, bwebāleka ekikolwa ekyomukazi ekyobuzāliranwa, nebākānga mu kwegōmba kwābwe bo'ka na

[a] Bik. 22. 21. 1Tim. 1. 11. 2Tim. 1. 11.
[b] Bik. 9. 15; 13. 2. Bag. 1. 15.
[c] Bal. 3. 21; 16. 26. Bag. 3. 8.
[d] Mat. 1. 6, 16. Yok. 1. 14. Bag. 4. 4.
[e] Bik. 13. 33.
[f] 1 Kol. 15. 10. Bef. 3. 8.

[g] 1 Kol. 1. 4.
[i] 1 Bas. 1. 8.
[k] Bal. 9. 1. Baf. 1. 8.
[l] Bik. 27. 23. Baf. 3. 3.
[m] 1 Bas. 3. 10.
[n] Bal. 15. 23, 32. 1 Bas. 3. 10.
[o] Yak. 4. 15.
[p] Bal. 15. 29.

[r] 2 Pet. 1. 1.

[s] Baf. 4. 17.

[t] 1 Kol. 9. 16.
[u] Zab. 40. 9, 10. Ma'k. 8. 38. 2 Tim. 1. 8.
[w] 1 Kol. 1. 18.

[v] Luk. 2. 30–32; 24. 47. Bik. 3. 26. Bal. 2. 9.
[z] Bal. 3. 21.

[a] Kab. 2. 4. Yok. 3. 36. Bag. 3. 11. Baf. 3. 9. Beb. 10. 38.
[b] Bef. 5. 6. Bak. 3. 6.

[c] Bik. 14. 17.
[d] Yok. 1. 9.
[e] Zab. 19. 1 neb. Bik. 14. 17; 17. 27.

[f] 2 Basek. 17. 15. Bef. 4. 17, 18.

[g] Ma. 4. 16 neb. Zab. 106. 20. Ez. 8. 10. Bik. 17. 29.

[i] Zab. 81. 12. Bef. 4. 18, 19.
[k] 1 Kol. 6. 18. 1 Bas. 4. 4. 1 Pet. 4. 3.
[l] Lev. 18. 22.
[m] 1 Bas. 1. 9. 1 Yok. 5. 20.
[n] Is-44. 20. Yer. 10. 14.
[o] Lev. 18. 22, 23. Bef. 5. 12. Yud. 10.

bo'ka, abasaja nabasaja nga bakolaganänga ebitasäna, era nga bawebwänga mubo bo'ka empēra eyo eyasänira okwönöna kwäbwe.

28 Era nga bwebata'kiriza kubēra ne Katonda mu magezi gäbwe, Katonda yabawayo eri omwoyo ogutа'kirizibwa, okukolänga ebitasäna;
29 nga ba'ju'de obutaba na butükirivu bwona, obubi, okwegömba, e'tima; nga ba'ju'de obu'gya, obu'si, okuyömba, obukūsa, enge; abagēya,
30 abalyolyöma, abakyäwa Katonda, abekye'jo, abamalala, abenyumiriza, abayiya ebigambo ebibi, abata-
31 wulira baza'de bäbwe, abatalina magezi, abaleka endagäno, abatä-
32 galana, abatalina kusäsira: abamanya omusängo gwa Katonda, ngabakola ebyo *p* basäni'de kufa, tebabikola bukozi, era naye basima ababikola.

p Bal. 6.21.

2 Kyova olema okubēra nekyokuwoza, 'gwe buli muntu anenya: *a* kubanga kyonenya mu'no, wenenyeza dala we'ka; kubanga 'gwanenya o-
2 kola ebyo. Era tumanyi ngokunenya kwa Katonda nga kwa mazima
3 kwabo abakola bwebatyo. 'Gwe omuntu, anenya abakola bwebatyo näwe nokola ebyo, olowōza ngolirokoka mu kunenya kwa Katonda?
4 Oba onyömye *b* obuga'ga bwobulüngibwe nobuwömbefu *c* nokugumikiriza, *d* nga tomanyi ngobulüngi bwa Katonda bukuleta mu kwenenya?
5 Naye nga bwolina obuka'kanyavu nomutima ogutenenya, *e* weterekera obusüngu (obuliba) ku lunaku olwobusüngu omusängo ogwensönga gwa Katonda kwegulibi'ku-
6 kira; *f* alisasula buli muntu ngebi-
7 kolwabye bwebyali: abanonya ekitibwa netendo nobuta'gwäwo mu kugumikiriza nga bakola bulüngi (alibasasula) obulamu obuta'gwä-
8 wo: naye kwabo abayömba, *g* näbatawulira mazima, naye bawulira obutali butükirivu, (kulibēra) obusü-
9 ngu nobukämbwe, okubonyabonyezebwa nokulümizibwa, ku buli bulamu bwomuntu akola obubi, *h* okusokera ku Muyudaya era ne ku Mu-
10 yonani; naye *k* ekitibwa netendo nemirembe ku buli akola obulüngi, okusokera ku Muyudaya era ne ku
11 Muyonani: *i* kubanga Katonda ta-
12 sosola mu bantu. Kubanga bona abäyönönänga awatali matēka, era balibula awatali matēka: era bona abäyönönänga nga balina matēka, balisalirwa omusängo namatēka;
13 kubanga *m* abawulira obuwulizi amatēka sibe batükirivu eri Katonda, naye abakola ebyamatēka be bali-
14 webwa obutükirivu: kubanga abamawänga abatalina matēka bwebakola mu buzäliranwa ebyamatēka, abo, bwebataba na matēka, bebēre-
15 ra amatēka bo'ka: kubanga balaga omulima gwamatēka nga gwawandikibwa mu mitima gyäbwe, omwoyo gwäbwe nga gutegēza wamu, nebirowōzo byäbwe nga birōpagana oba nga biwozagana byo'ka
16 na byo'ka; *n* ku lunaku Katonda kwalisalira omusängo gwebyäma byabantu, *o* ngenjiri yänge bweri, *p* kubwa Isa Masiya.
17 *r* Naye 'gwe bwoitibwa Omuyudaya, *s* newesigama ku matēka, *t* newenyumiririza mu Katonda, *u* nomanya byayagala, nosīma ebisinga obulüngi, ngoigirizibwa mu matēka,
19 *w* newetegēra 'gwe okubēra omusäle wabazibe bamaso, omusana gwabali
20 mu kizikiza, omulagirizi wabatalina magezi, omuigiriza wabāna abato, *y* ngolina ekyokulabirako ekyama-
21 gezi nekyamazima mu matēka; *z* kale 'gwaigiriza omulala, teweigiriza we'ka? abülira obuta'bänga, o'ba?
22 ayogera obutayendänga, oyenda? akyäwa ebifananyi, *a* o'ba ebyomu-
23 bigwa? eyenyumiririza mu matēka, olwo kusobya amatēka oswäza Ka-
24 tonda? Kubanga erinya lya Katonda livölebwa mu bamawänga kulwa'mwe, nga *b* bwekyawandikibwa.
25 Kubanga *c* okukomolebwa kugasa, bwokwata amatēka: naye bwoba omusobya wamatēka okukomolebwakwo kufüse butakomolebwa.
26 Kale *d* atali mukomole bwakwata emisängo egyomumatēka, obutakomolebwabwe tebulibalibwa kuba ku-
27 komolebwa? era atali mukomole mu buzäliranwa, bwatükiriza amatēka, *e* talikusalira musängo 'gwe, omusobya wamatēka, ngolina enukuta no-
28 kukomolebwa? *f* Kubanga (Omuyudaya) owokungulu siye Muyudaya; 'sō (nokukomolebwa) kwomubiri okwokungulu sikwe kukomole-
29 bwa: naye (Omuyudaya) *g* owomunda ye Muyudaya; *h* nokukomolebwa kwe kwomutima, *k* mu mwoyo, si mu nukuta; *l* atatenderezebwa bantu, wabula Katonda.

3 Kale Omuyudaya asinga atya? o-
2 ba nokukomolebwa kugasa ki? (Kugasa) nyo mu bigambo byona: e-
3 kyoluberyeberye kubanga *a* bätere-sebwa Katonda byeyayogera. Kubanga abamu bwebataba na ku'kiriza, kiki? *b* obuta'kiriza bwäbwe buli'gyawo obwesigwa bwa Katonda?
4 Kitalo: ne'da, Katonda abērēnga wa mazima, naye buli muntu (abērēnga) mulimba; nga bwekyawandikibwa nti

c Obēre nobutükirivu mu bigambobyo,
Osinge bwosalirwa omusängo.

b Bal. 9.23. Bef. 1. 7; 2. 4, 7.
c Kuv. 34.6. *d* 2 Pet. 3. 9, 15.
e Ma. 32.34. Yak. 5. 3.
f Yob. 34. 11. Zab. 62.12. Nge. 24.12. Yer. 17. 10; 32. 19. Mat. 16.27. Bal. 14. 12. 1 Kol. 3. 8. 2 Kol. 5.10. Kub. 2. 23; 20.12;22.12.
g Bal. 1.18. 2 Baa. 1. 8.
h Am. 3. 2. Luk. 12. 47, 48. 1 Pet. 4.17.
k 1 Pet. 1.7.
l Ma 10.17. 2Byom.19. 7. Yob. 34.19. Bik. 10. 34. Bag. 2. 6. Bef. 6. 9. Bak 3. 25. 1 Pet. 1.17.
m Mat. 7. 21. Yak. 1. 22, 23, 25. 1 Yok. 3. 7.
n Mub. 12. 14. Mat. 25.31. Kub. 20. 12.
o 1 Tim. 1. 11.
p Yok. 5.22. Bik. 10. 42; 17. 31. 2 Tim. 4. 1, 8. 1 Pet. 4. 5.
r Mat. 3. 9. Yok. 8. 33. Bal. 2. 6, 7.
s Mi. 3. 11. Bal. 2. 4.
t Is. 43. 25; 48. 2. Yok. 8. 41.
u Ma. 4. 6. Zab. 147. 19, 20.
w Mat. 15. 14. Yok. 9. 34, 40, 41.
y Bal. 6.17. 2Tim.1.13.
z Zab. 50. 16 neb. Mat. 23. 3 neb.
a Mala. 2.8.
b 2 Sam. 12. 14. Ez. 36. 20, 23.
c Bag. 5. 2. 4 Bik. 10. 34, 38.
d Mat. 22. 41, 42.
e Mat. 2. 2. Yok. 8. 39. Bal. 2. 6, 7. Bag. 6. 15. Kub. 2. 9.
f 1 Pet. 3. 4.
g Baf. 5. 3. Bak. 2. 11.
h Bal. 7. 6. 2 Kol. 3. 6. 1 2 Kol. 10. 18.
a Ma. 4. 7, 8. Zab. 147. 19, 20. Bal. 9. 4.
b Kubal. 23. 12. Bal. 9. 6. 2Tim.2.13.
c Zab. 51. 4.

5 Naye obutali butūkirivu bwa'fe bwe-
butenderezesa obutūkirivu bwa Ka-
tonda, tunāyogera tutya? Katonda
talina butūkirivu aleta obusūngu?
6 [njogera mu buntu.] Kitalo: ku-
[d] Lub. 18. 25. Yob. 34. 17. banga, (bwekiba bwekityo,) [d] Kato-
nda alisalira atya ensi omusāngo?
7 Naye amazima ga Katonda bwege-
yongera okulabika olwobulimba
bwange naye nāwebwa ekitibwa,
'nze kiki ekinsaliza omusāngo nate
8 ngomwōnōnyi? era (kiki) ekitulobe-
ra (okwogera) [nga bwetuwārizi-
bwa, era ngabamu bwebogera nti
[e] Bal. 5. 20; 6. 1, 15. tugamba] nti [e] Tukolēnga ebibi, ebi-
rūngi biryoke bi'je? abo okusalirwa
omusāngo kwa nsōnga.
9 Kale kiki? 'fe zisānze okusinga
(bo)? Ne'da na katono: kubanga
tusose okulōpa Abayudaya era Na-
[f] Bag. 3. 22. bayonani nti [f] bona bafugibwa kibi;
10 nga bwekyawandikibwa nti
[g] Zab. 14. 1–3; 53. 1. [g] Tewali mutūkirivu nomu;
11 Tewali ategēra,
Tewali anonya Katonda;
12 Bona bākyāma, bāfūka batasāna
wamu;
Tewali akola obulūngi, tewali no-
mu;
[i] Zab. 5. 9. Yer. 5. 16. 13 [i] Omumiro gwābwe ye ntāna eya-
sāmiri'de;
Balimba nenimi zābwe;
[k] Zab. 140. 3. [k] Obusagwa bwembalasasa buli
wansi wemimwa gyābwe:
[l] Zab. 10. 7. [m] Nge. 1. 16. Is. 59. 7, 8. [m] Zab. 36. 1. [o] Yob. 5. 16. Zab. 107. 42. Ez. 16. 63. Bal. 1. 20; 2. 1. 14 [l] Akamwa kābwe ka'ju'de okuko-
lima nokukāwa:
15 [m] Ebigere byābwe byānguwa oku-
yiwa omusai;
16 Okuzikirira nobunaku biri mu
makubo gābwe;
[p] Zab. 143. 2 Bik. 13. 39. Bag. 2. 16; 3. 11. Tit. 3. 5. [r] Bal. 7. 7. [s] Bal. 1. 17. Baf. 3. 9. Beb. 11. 4 neb. [t] 1 Pet. 1. 10. [u] Bal. 4. [w] Bal. 10. 12. Bag. 3. 28. Bak. 3. 11. [y] Bal. 11. 32. Bag. 3. 22. [z] Bag. 4. 16. Bef. 2. 8. Tit. 3. 5, 7. [a] Bef. 1. 7. Bak. 1. 14. Beb. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. [b] Lev. 16. 15 1 Yok. 2. 2; 4. 10. [c] Bak. 1. 20. [d] Bik. 13. 38, 39. [e] Beb. 9. 15. 17 'Sō tebamanyānga 'kubo lya mi-
rembe:
18 [s] Tewali kutya Katonda mu maso
gābwe.
19 Naye tumanyi nga byona amatē-
ka byegogera, gagamba abo abalina
amatēka; [o] buli kamwa kona kazi-
bibwe, nensi zona zibēreko omusā-
20 ngo eri Katonda: kubanga [p] olwe-
bikolwa byamatēka alina omubiri
yena taliwebwa butūkirivu mu ma-
soge: [r] kubanga amatēka ge gama-
21 nyisa ekibi. Naye kakano awatali
matēka [s] obutūkirivu bwa Katonda,
obutegēzebwa amatēka ne [t] bana'bi,
22 bulabisibwa; bwe butūkirivu bwa
Katonda [u] olwoku'kiriza Isa Masiya
eri bona aba'kiriza; [w] kubanga te-
23 wali njāwulo; kubanga [y] bona bā-
yōnōna, nebatatūka ku kitibwa kya
24 Katonda; (naye) bawebwa obutūki-
rivu bwa bwerēre [z] lwa kisakye [a] o-
lwokununulibwa okuli mu Masiya
25 Isa: Katonda gweya'sawo [b] (okuba)
omutāngo, olwoku'kiriza [c] omusai-
gwe, okulaga obutūkirivubwe, [d] o-
lwokuleka [e] ebibi ebyakolebwānga
26 e'da, Katonda ngagumikiriza; oku-
laga obutūkirivubwe mu biro bino:
alyoke abēre omutūkirivu era nga-
27 wa obutūkirivu a'kiriza Isa. Kale
okwenyumiriza kulirniwa? Kwa-
ziizibwa. (Kwaziizibwa) namatēka
gafanana gatya? ga bikolwa? Ne-
'da: naye namatēka ga ku'kiriza.
28 Kyetuva tubala [f] ngomuntu awebwa
obutūkirivu lwa ku'kiriza awatali
29 bikolwa bya mu matēka. Oba Ka-
tonda (Katonda) wa Bayudaya bo-
'ka? era si (katonda) wa bamawā-
30 nga? Wewawo, era wa bamawā-
nga: [g] obanga Katonda (ali) omu,
aliwa obutūkirivu abakomole olwo-
ku'kiriza, nabatali bakomole olwo-
31 ku'kiriza. Kale amatēka tuga'gya-
wo olwoku'kiriza? Kitalo: ne'da,
tunywēza amatēka.

[f] Bik. 13. 38, 39. Bal. 8. 3. Bag. 2. 16.

[g] Bal. 10. 12, 13. Bag. 3. 8, 20, 22.

4 Kale kiki kyetunāyogera [a] Ibu-
laimu jaja wa'fe mu mubiri kye-
2 yalaba? Kubanga Ibulaimu singa
[b] yawebwa obutūkirivu olwebiko-
lwa, singa alina ekimwenyumiriziso-
sa; naye talina mu maso ga Katon-
3 da. Kubanga ebyawandikibwa byo-
gera bitya? [c] Ibulaimu na'kiriza
Katonda, nekumubalirwa okuba o-
4 būtukirivu. Naye [d] akola empēraye
temubalirwa lwa kisa, naye lwa
5 banja. Naye atakola, naye na'ki-
riza oyo awa obutūkirivu [e] abatatya
Katonda, oku'kirizakwe kumubali-
6 rwa okuba obutūkirivu. Era nga
Daudi bwayogera omukisa gwomun-
tu, Katonda gwabalira obutūkirivu
awatali bikolwa, nti,
7 [f] Bawere'dwa omukisa aba'gyi-
bwako ebyōnōno byābwe,
Ebibi byābwe byabi'kibwako.
8 Awere'dwa omukisa omuntu Mu-
kama gwatalibalira kibi.
9 Kale omukisa ogwo (guli) ku bako-
mole (bo'ka), era nantiki kwabo
, abatali bakomole? Kubanga tuga-
mbye nti oku'kirizakwe kwabalirwa
10 Ibulaimu okuba obutūkirivu. Kale
kwabalwa kutya? bweyali ngako-
mole'dwa, nantiki bweyali nga ta-
nakomolebwa? si bweyali ngako-
mole'dwa, naye nga tanakomole-
11 bwa: [g] nāwebwa ekyokulabirako
ekyokukomolebwa, akabonero ko-
butūkirivu obwoku'kiriza kweyali-
na nga tanakomolebwa: [i] alyoke
abērēnga jajābwe bona aba'kiriza
nga si bakomole, babalirwēnga obu-
12 tūkirivu; era ne jaja wabakomole,
'sō si wabo abakomole obukomozi,
naye abatambulira mu bigere byo-
ku'kiriza kwa jaja wa'fe Ibulaimu
kweyalina nga tanakomolebwa.
13 Kubanga okusūbiza tekwawerwa
Ibulaimu newakuba'de eza'derye
mu matēka, nti alibēra [k] musika wa
nsi zona, wabula mu butūkirivu
14 obwoku'kiriza. Kubanga abomu-

[a] Is. 51. 2. Mat. 3. 9.

[b] Bal. 3. 20, 27, 28.

[c] Lub. 15. 6. Bag. 3. 6. Yak. 2. 23. [d] Bal. 11. 6.

[e] Yos. 24. 2.

[f] Zab. 32. 1.

[g] Lub. 17. 10.

[i] Luk. 15. 9. Bag. 3. 7.

[k] Lub. 17. 4 neb. Bag. 3. 29.

matēka singa be basika, oku'kiriza singa kudibye, era nokusūbiza singa
15 ku'gyi'dwawo: kubanga [l]amatēka galeta obusūngu; naye awatali ma-
16 tēka, era tewabawo kwōnōna. Kyekuva kuva mu ku'kiriza, kulyoke kubērēnga [m] kwa kisa, [n] okusūbiza kulyoke kunywēre eri eza'de lyona, si eri abomumatēka bo'ka, naye era neri abomuku'kiriza kwa Ibulaimu,
17 [o] ye jaja'fe 'fena [nga bwekyawandikibwa nti [p] Nkufu'dę jaja wamawānga amangi] mu maso goyo gweya'kiriza, ye Katonda, [r] azūkiza abafu, era aita ebitaliwo ngebiriwo.
18 Eya'kiriza mu 'sūbi awatasūbirikika, alyoke abērēnga jaja wamawānga amangi, nga bwekyayogerwa
19 nti [s] Eza'deryo liriba bwerityo. Nātanafuwa mu ku'kiriza [t] bweyalowōza omubirigwe ye nga gufu'de [nga yakamala emyāka nga kikumi], nolubuto lwa Sala nga lufu'de:
20 naye mu kusūbiza kwa Katonda teyabūsabūsa mu buta'kiriza, naye nāfuna amānyi olwo ku'kiriza, nga-
21 gulumiza Katonda, era ngategērera dala nga byeyasūbiza era [u] ainza
22 nokubikola. Era kyekwava kumu-
23 balirwa okuba obutūkirivu. [w]Naye tekyawandikibwa kululwe ye'ka nti
24 kwamubalirwa; naye era ne kulwa-'fe, abagenda okubaliriwa, aba'kiriza [v] oyo eyazūkiza Isa Mukama wa'fe mu bafu, [z] eyawebwayo olwebyōnōno bya'fe [a] nāzūkira olwokutuwesa obutūkirivu.

5 Kale [a] bwetwawebwa obutūkirivu olwoku'kiriza, tubērēnga [b] nemirembe eri Katonda kubwa Mukama
2 wa'fe Isa Masiya, era [c] eyatuwesa olwoku'kiriza okutūka mu kisa kino [d] kyetuimiri'demu; era [e] twenyumirizēnga olwokusūbira ekitibwa kya
3 Katonda. 'Sō si ekyo kyo'ka, era naye [f] twenyumirizēnga mu kubonabona kwa'fe, nga [g] tumanyi ngokubonabona kuleta okugumīkiriza;
4 nate [i] okugumikiriza (kuleta) okukemebwa; nate okukemebwa (ku-
5 leta) okusūbira: nate [k] okusūbira tekukwassa nsonyi, [l] kubanga okwagala kwa Katonda kufuki'dwa dala mu mitima gya'fe Kubwomwoyo Omutukuvu gwetwawebwa.
6 Kubanga bwetwali nga tukyali banafu, [m] mu ntūkoze [n] Masiya yafirira aba-
7 tatya Katonda. Kubanga kizibu omuntu okufirira omutūkirivu: kubanga omulūngi mpo'zi omuntu
8 aguma nokumufirira. Naye [o] Katonda atenderezesa okwagalakwe ye gyetuli, kubanga bwetwali nga tukyalina ebibi Masiya nātufirira.
9 Kale okusinga enyo kakano bwetwawebwa obutūkirivu [p] olwo musaigwe, tugenda kulokoka [r] mu bu-
10 sūngu kububwe. Kuba [s] obanga, bwetwali tukyali balabe, twatabaganywa ne Katonda olwokufa Kwomwānawe, okusinga enyo bwetwatabaganywa tulirokoka [t] olwo bula-
11 mubwe; 'sō si ekyo kyo'ka, era naye nga twenyumiririza mu Katonda kubwa Mukama wa'fe Isa Masiya, atuwese'za kakano [u] okutabagana.
12 Olwebyo, nga [w] kubwomuntu omu ekibi bwekyaingira munsi, [v] okufa nekuingira olwekibi, bwekutyo okufa nekubuna ku bantu bona, kuba-
13 nga bona bāyōnōna:—kubanga okutūsa ku matēka ekibi kyali munsi:
14 [z] naye ekibi tekibalibwa, awataba matēka. Naye okufa kwafuga okuva ku Adamu okutūsa ku Musa, era ne kwabo abatasobya ngengeri eyokwōnōna kwa Adamu, ye [a] kye ki-
15 fananyi kyoyo agenda oku'ja. Naye ngokwōnōna kuli (bwekwali), era nekirabo (tekyali) bwekityo. Kuba obanga olwokwōnōna kwomu abāfa bangi, okusinga enyo ekisa kya Katonda nekirabo olwekisa kyomuntu oli omu Isa Masiya kya-
16 su'kirira okubuna [b] abangi. Era nga (bwekwa'ja) kubwomu eyayōnōna, ekirabo (tekyali) bwekityo: kubanga omusāngo gwava kwomu okusinga, naye ekirabo nekiva mu byōnōno ebingi okuwesa obutūkiri-
17 vu. Kuba obanga olwokwōnōna kwomu okufa kwafuga kubwomu. okusinga enyo abo abawebwa ekisa ekisu'kirivu nekirabo ekyobutūkirivu balifugira mu bulamu kubwoyo
18 omu Isa Masiya. Kale bwekityo ngolwokwōnōna kwomu (omusāngo) bwegwasinga abantu bona, bwekityo nolwobutūkirivu bwomu (ekirabo kyali) [c] ku bantu bona oku-
19 wesa obutūkirivu bwobulamu. Kuba ngolwobntawulira bwomuntu omu oli abangi bwebāfūka ababi, bwekityo nolwokuwulira kwoyo omu abangi balifūka abatūkirivu.
20 [d] Era namatēka negaingira, okwōnōna kusu'kirire; naye ekibi wekyasu'kirira, ekisa [e] nekisinga oku-
21 su'kirira: ngekibi bwekyafugira mu kufa, era nekisa bwekityo kiryoke kifuge olwobntūkirivu okuwesa obulamu obuta'gwāwo, kubwa Isa Masiya Mukama wa'fe.

6 Kale tunāyogera tutya? [a] Tunyi-kirēnga okukola ekibi ekisa kye-
2 yongerēnga? Kitalo. [b] Abāfa ku kibi, tunābērānga tutya abalamu
3 mukyo nate? Oba temumanyi nga 'fe 'fena, [c] abābatizibwa okuingira mu Masiya Isa, nga twabatizibwa
4 kuingira mu kufākwe? Kyetwava [d] tuzīkibwa awamu naye mu kubatizibwa okuingira mu kufa: [e] nga Masiya bweyazūkizibwa mu bafu

[i] Bal. 3. 20; 5. 13, 20; 7. 8, 10, 11. 1 Kol. 15. 56. 1 Yok. 3. 4. [m] Bal. 3. 24. [n] Bag. 3. 22.

[o] Is. 51. 2. Bal. 9. 8. [p] Lub. 17. 5.

[r] Bal. 8. 11. Bef. 2. 1, 5.

[s] Lub. 15. 5. [t] Lub. 17. 17; 18. 11. Beb. 11. 11, 12.

[u] Zab. 115. 3. Luk. 1. 37, 45. [w] Bal. 15. 4. 1 Kol. 10. 6, 11. [v] Bik. 2. 24; 13. 30. [z] Is. 53. 5, 6. Bal. 3. 25; 5. 6; 8. 32. 2 Kol. 5. 21. Bag. 1. 4. Beb. 9. 28. 1 Pet. 2. 24; 3. 18. [a] 1 Kol. 15. 17. 1 Pet. 1. 21.

[a] Bal. 3. 28, 30. [b] Bef. 2. 14. Bak. 1. 20. [c] Yok. 10. 9; 14. 6. Bef. 2. 18; 3. 12. Beb. 10. 19. [d] 1 Kol. 15. 1. [e] Beb. 3. 6. [f] Mat. 5. 11, 12. Bik. 5. 41. 2 Kol. 12. 10. Yak. 1. 2, 12. 1 Pet. 3. 14. [g] Yak. 1. 3. [i] Yak. 1. 12. [k] Baf. 1. 20. [l] 2 Kol. 1. 22. Bag. 4. 6. Bef. 1. 13, 14. [m] Bag. 4. 4. [n] Bal. 4. 25. [o] Yok. 15. 13. 1 Pet. 3. 18. 1 Yok. 3. 16; 4. 9, 10. [p] Bal. 3. 25. Bef. 2. 13. Beb. 9. 14. 1 Yok. 1. 7. 1 Bal. 1. 18. 1 Bas. 1. 10.

[a] Bal. 9. 22. 2 Kol. 5. 18, 19. Bef. 2. 16. Bak. 1. 23, 21. [c] Yok. 5 26; 14. 19. 2 Kol. 4. 16, 11.

[u] 2 Kol. 5. 18, 19. [w] Lub. 3 6. 1 Kol. 15. 21. [v] Lub. 2. 17. Bal. 6. 23. 1 Kol. 15. 21.

[z] Bal. 4. 15. 1 Yok. 3. 4.

[a] 1 Kol. 15. 21, 22, 45.

[b] Is. 53. 11. Mat. 20. 28; 26. 28.

[c] Yok. 12. 32. Beb. 2. 9.

[d] Bal. 3. 19; 4. 15; 7. 8. Bag. 3. 19 23. [e] Luk. 7. 47. 1 Tisa. 1. 14.

[a] Bal. 3 8.

[b] Bal. 7. 4. Bag. 2. 19; 6. 14. Bak. 3. 3. 1 Pet. 2. 24. [c] Bag. 3. 27.

[d] Bak. 2. 12. [e] Bal. 8. 11. 1 Kol. 6. 14. 2 Kol. 13. 4.

olwekitibwa kya Kitāwe, [f] bwetutyo na'fe tutambulirēnga mu bulamu
5 obugya. [g] Kuba obanga twaga'tibwa wamu (naye) mu kifananyi kyokufākwe, era (tuliga'tibwa) ne (mu
6 kifananyi) kyokuzūkirakwe; bwetumanya kino [i] ngomuntu wa'fe owe'da yakomererwa wamu (naye), [k] omubiri gwekibi gulyoke gu'gyibwewo, tuleme okubērānga nate
7 aba'du bekibi; kubanga [l] afa nga
8 takyaliko musāngo eri ekibi. Naye [m] obanga twafira wamu ne Masiya, era tu'kiriza nga tulibēra balamu
9 wamu naye; bwetumanyi [n] nga Masiya yamala okuzūkizibwa mu bafu takyafa nate; okufa tekukya-
10 mufuga. Kubanga okufa kweyafa [o] yafa ku kibi omulūndi gumu: naye obulamu bwalina, [p] alinabwo eri
11 Katonda. Bwemutyo na'mwe mwerowōzēnga okubēra abafa ku kibi, naye [r] abalamu eri Katonda mu Masiya Isa.
12 Kale [s] ekibi kiremēnga okufuga mu mubiri gwa'mwe ogu'fa, okuwu-
13 lirānga okwegōmba kwagwo: 'sō temuwāngayo [t] bitūndu bya'mwe eri ekibi okubānga ebyokukoza obutali butūkirivu; naye [u] mwewēngayo eri Katonda, ngabalamu abāva mu bafu, nebitūndu bya'mwe okubānga ebyokukoza obutūkirivu eri
14 Katonda. Kubanga ekibi tekibenga mukama wa'mwe; kubanga amatēka sige gabafuga, wabula ekisa.
15 Kale kiki? tukolēnga ekibi, kubanga amatēka sige gatufuga, wa-
16 bula ekisa? Kitalo. Temumanyi nga [w] gwemwewa (okuba) aba'du bokuwulira, muli ba'du boyo gwemuwulira, oba abekibi okuleta okufa, oba abokuwulira okuleta obutū-
17 kirivu? Naye Katonda yebale, kubanga mwabānga ba'du ba kibi, naye mwawulira mu mutima [v] engeri eyo eyokuigirizibwa gyemwa-
18 webwa; kale [z] bwemwawebwa e'dembe okuva mu kibi, nemufūka aba-
19 'du bobutūkirivu. Njogera mu buntu olwobunafu bwomubiri gwa'mwe: kuba nga bwemwawāngayo ebitūndu bya'mwe (okuba) aba'du eri obugwagwa neri obujēmu okujēmānga, bwemutyo kakano muwēngayo ebitūndu bya'mwe (okubānga) aba'du eri obutūkirivu okutu-
20 kuzibwa. Kubanga bwemwabānga [a] aba'du bekibi, mwabānga ba 'de-
21 mbe eri obutūkirivu. Kale bibala ki byemwalina mu biro biri ebyebigambo ebibakwasa ensonyi kakano? kubanga [b] enkomerero yabyo kufa.
22 Naye kakano bwemwawebwa e'dembe okuva mu kibi, nemufūka aba-'du ba Katonda, mulina ebibala bya'mwe olwo kutukuzibwa, nenko-
23 merero bulamu obuta'gwāwo. Kubanga [c] empēra yekibi kwe kufa; naye [d] ekirabo kya Katonda bwe bulamu obuta'gwāwo mu Masiya Isa Mukama wa'fe.

7 Oba temumanyi, abaluganda [kubanga ng'amba abategēra amatēka], ngamatēka gafuga omuntu nga-
2 kyali mulamu? Kubanga [a] omukazi afugibwa 'bawe asibibwa amatēka eri 'bawe ngakyali mulamu; naye 'bawe bwafa, ngasumulu'dwa mu
3 matēka ga 'bawe. Kale [b] bwekityo 'bawe bwabānga akyali mulamu bwanābānga nomusaja omulala, anāitibwānga mwenzi: naye 'bawe bwafa, nga wa busa eri amatēka, obutaba mwenzi bwaba nomusaja
4 omulala. Bwekityo, baganda bānge, era na'mwe [c] mwafa ku matēka olwomubiri gwa Masiya, mubēre nomulala, yoyo eyazūkizibwa mu bafu, tulyoke [d] tubalirēnga ebibala
5 Katonda. Kubanga bwetwabānga mu mubiri, okwegōmba okubi, okuliwo olwamatēka, [e] kwakolānga mu bitūndu bya'fe [f] okubalirānga ebi-
6 bala okufa. Naye kakano twasumululwa mu matēka, [g] bwetwafa kwekyo ekyabānga kitufunga, 'fe tubērēnga aba'du [i] mu bugya obwomwoyo, 'sō si mu nukuta eze'da.
7 Kale tunāyogera tutya? Amatēka kye kibi? Kitalo. Naye [k] sandi-tege'de kibi, wabula mu matēka: kubanga sandimanye kwegōmba, singa amatēka tegāyogera nti 'Tewe-
8 gōmbānga: naye [m] ekibi, bwekyalaba wekiima, nekikolānga mu'nze olwamatēka okwegōmba kwona: kubanga [n] awataba matēka ekibi
9 nga kifu'de. Nānge e'da nabānga mulamu awatali matēka: naye ekiragiro bwekya'ja, ekibi nekizūkira,
10 nānge nenfa; nekiragiro [o] (ekyali) ekyokuleta obulamu, ekyo nekira-
11 bika gyendi ekyokuleta okufa: kubanga ekibi, bwekyalaba wekiima olwekiragiro, neki'nimba, nekinzi-
12 'ta olwekyo. Bwekityo amatēka matukuvu, nekiragiro kitukuvu, ki-
13 tūkirivu, kirūngi. Kale ekirūngi kyafūka kufa gyendi? Kitalo. Naye ekibi, kirabike (okuba) ekibi, kubanga kye kyandetera okufa olwekirūngi;—ekibi kiryoke kyeyongerēnga okubēra ekibi olwekiragiro.
14 Kubanga tumanyi ngamatēka ge gomwoyo: naye 'nze ndi wa mubiri, [p] natūndibwa okufugibwānga e-
15 kibi. Kubanga [r] kyenkola, sikimanyi: kubanga kyenjagala si kyenkola; naye kyenkyāwa kyenkola.
16 Naye obanga kyesagala kyenkola, nzi'kiriza amatēka nga malūngi.
17 Kale kakano si'nze nkikola nate,
18 wabula ekibi ekitūla mu'nze. Kubanga 'manyi nga [s] mu'nze, gwe

[f] Bag. 6.15. Bef. 4. 22-24. Bak. 3. 10.
[g] Baf. 2. 10, 11.
[i] Bag. 2. 20; 5. 24; 6. 14. Bef. 4. 22. Bak. 3. 5,9.
[k] Bak. 2.11.
[l] 1 Pet. 4.1.
[m] 2 Tim. 2. 11.
[n] Kub. 1. 18.
[o] Beb. 9. 27; 28.
[p] Luk. 20. 38.
[r] Bag. 2.19.
[s] Zab. 19. 13; 119.133.
[t] Bal. 7. 5. Bak. 3. 5. Yak. 4. 1.
[u] Bal. 12.1. 1 Pet. 2. 24; 4. 2.
[w] Mat. 6. 24. Yok. 8. 34. 2 Pet. 2.19.
[v] 2 Tim. 1. 13.
[z] 1 Kol. 7. 22. Bag. 5. 1. 1 Pet. 2.16.
[a] Yok. 8. 34.
[b] Bal. 1. 21.
[c] Lub. 2.17. Bal. 5. 12. Yak. 1. 15.
[d] Bal. 5. 17, 21.
[e] 1 Kol. 7. 39.
[f] Mat. 5.32.
[g] Bal. 8. 2. Bag. 2. 19; 5. 18. Bef. 2. 15. Bak. 2. 14.
[i] Bag. 5.22.
[k] Bal. 6.13.
[l] Bag 5.19. Yak. 1. 15.
[m] Bal. 6. 2.
[n] Bal. 2. 22 2 Kol. 3. 6.
[o] Bal. 3.20.
[p] Kuv. 20. 17. Mu. 5. 21. Bal. 13. 9.
[r] Bal. 4. 15; 5. 20.
[s] 1 Kol. 15. 56.
[t] Lev. 18. 5. Ez. 20. 11, 13, 21. 2 Kol. 3. 7.
[v] 1 Basek. 21. 20, 25. 2 Basek. 17. 17.
[z] Bag. 5.17.
[a] Lub. 6. 5; 8. 21.

mubiri gwänge, temutüla kirüngi: kubanga okwagala kumbëra kumpi,
19 naye okukola ekirüngi tewali. Kubanga kyenjagala ekirüngi sikikola: naye kyesagala ekibi kyenkola.
20 Naye obanga kyesagala kyenkola, si 'nze nkikola nate, wabula ekibi
21 ekitüla mu'nze. Bwekityo ndaba etëka nti 'nze bwenjagala okukola
22 ekirüngi, ekibi kimbëra kumpi. Kubanga [i] nsanyukira amatëka ga Katonda mu muntu owomunda:
23 naye [u] ndaba etëka edala mu bitündu byänge nga lirwäna netëka lyamagezi gänge, era nga lindeta mu bufuge wansi wetëka lyekibi eriri mu
24 bitündu byänge. 'Nze nga ndi muntu munaku! äni alindokola mu
25 mubiri ogwokufa kuno? [w] Nebaza Katonda kubwa Isa Masiya Mukama wa'fe. Kale bwekityo 'nze 'nze-'ka mu magezi ndi mu'du wa matëka ga Katonda, naye mu mubiri wa tëka lya kibi.

8 Kale kakano tebaliko musängo
2 abali mu Masiya Isa. Kubanga [a] etëka Eryomwoyo gwobulamu mu Masiya Isa lyanfüla owe'dembe okunziya mu tëka lyekibi neryokufa.
3 Kubanga [b] amatëka kyegatäinza, kubanga manafu olwomubiri, [c] Katonda, bweyatuma Omwänawe ye mu kifananyi kyomubiri ogwekibi era olwekibi, näsalira omusängo ekibi
4 mu mubiri: obutükirivu bwamatëka bulyoke butükirizibwe mu'fe, abatatambula kugoberera mubiri,
5 wabula omwoyo. Kubanga [d] abagoberera omubiri, balowöza bya
6 mubiri; naye abagoberera omwoyo, [e] bya mwoyo. Kubanga okulowöza kwomubiri kwe kufa; [f] naye okulowöza kwomwoyo bwe bulamu ne-
7 mirembe: kubanga [g] okulowöza kwomubiri bwe bulabe eri Katonda; kubanga tekufugibwa matëka ga Katonda, kubanga [i] nokuinza te-
8 gakuïnza; nabo abali mu mubiri
9 tebainza kusanyusa Katonda. Naye 'mwe temuli mu mubiri, wabula mu mwoyo, obanga [k] Omwoyo gwa Katonda atüla mu'mwe. Naye omuntu bwataba na [l] Mwoyo gwa
10 Masiya, oyo si wuwe. Era obanga Masiya (ali) mu'mwe, omubiri nga gufu'de olwekibi; naye omwoyo
11 bwe bulamu olwobutükirivu. Naye obanga Omwoyo gwoyo eyazükiza Isa mu bafu atüla mu'mwe, [m] oyo eyazükiza Masiya Isa mu bafu, era nemibiri gya'mwe egifa aligifüla emiramu Kubwomwoyogwe atüla mu'mwe.
12 Kale 'no, abolugunda, tulina ebanja; omubiri sigwe gutubanja, oku-
13 gobereränga omubiri: kubanga [n] bwemunägobereränga omubiri, mugenda kufa; naye [o] bwemunäfisänga ebikolwa byomubiri Olwo-
14 mwoyo, muliba balamu. Kubanga [p] bona abakulemberwa Omwoyogwa Katonda, abo be bäna ba Katonda.
15 Kubanga [r] temwawebwa nate mwoyo gwa bu'du [s] okutya, naye mwawebwa [t] Omwoyo owokufüka abäna,
16 atukäbya nti Aba, Kita'fe. Omwoyo ye nyini wamu nomwoyo gwa'fe ategëza nga tuli bäna ba Katonda:
17 naye bwetuli abäna, era (tuli) basika; [u] abasika ba Katonda, era abasikira awamu ne Masiya; [v] bwetubonabonera awamu, era tulyoke tuwerwe wamu ekitibwa.
18 Kubanga ngera [y] ngokubonabona okwomubiro bya kakati nga tekutükakwenkanyankanya nekitibwa eki-
19 genda okutubi'kulirwa 'fe. Kubanga okutunulira enyo okwebitönde kulindirira [z] okubi'kulirwa kwabäna
20 ba Katonda. Kubanga ebitönde byatekebwa okufugibwa obutalimu, si lwa kwagala kwabyo wabula kubwo-
21 yo eyabifugisa, mu kusübira nga era nebitönde bye nyini biriwebwa e'dembe okuva mu kufugibwa okuvünda okuingira mu 'dembe eryekitibwa
22 kyabäna ba Katonda. Kubanga tumanyi ngebitönde byona bisinda era birümirwa wamu okutüsa kakano.
23 Era si ekyo kyo'kn, naye era na'fe, abalina [a] ebibala ebiberyeberye Ebyomwoyo, [b] era na'fe tusinda munda ya'fe, nga tulindirira okufüka abäna, kwe kununulibwa kwomubi-
24 ri gwa'fe. Kubanga twalokoka lwa kusübira: naye [c] ekisübirwa ekirabika si kusübira: kubanga äni asübira kyalabako? Naye bwetusübira kyetutalabako, tukirindirira nokugumikiriza.
26 Era bwekityo Omwoyo atubëra obunafu bwa'fe: kubanga tetumanyi kusaba nga bwekitugwänira; naye Omwoyo ye nyini atuwolereza
27 nokusinda okutayogerekeka; naye [d] akebera emitima amanyi okulowöza Kwomwoyo bwekuli, kubanga awolereza abatukuvu [e] nga Katonda
28 (bwayagala). Era tumanyi nga byona abibakolera wamu okuletänga obulüngi abo abagala Katonda, [f] abatibwa nga bweyatësa e'da.
29 Kubanga [g] beyamanya e'da, era [i] yabäwula 'da [k] okufanana yizibwa nengeri Yomwänawe, [l] abërënga omuberyeberye mu boluganda abangi: era
30 beyayäwula e'da, era abo [m] yabaita: era beyaita, era abo yabawa obutükirivu: era beyawa obutükirivu, era abo yabawa ekitibwa.
31 Kale tunäyogera tutya kwebyo? [n] Katonda bwabëra kulwa'fe, omu-
32 labe wa'fe äni? Atägäna Mwänawe ye, naye [o] nämuwayo kulwa'fe 'fena, era talitugabira bintu byona

[w] 1 Kol. 15. 57.

[a] Yok. 8. 36. Bal. 6. 18, 22. Bag. 2. 19; 5. 1. [b] Bik. 13. 39. Bal. 3. 20. Beb. 7. 18, 19; 10. 1, 2. [c] 2 Kol. 5. 21. Bag. 3. 13.

[d] Yok. 3. 6. 1 Kol. 2. 14.

[e] Bag. 5. 22, 25. [f] Bal. 6. 21. Bag. 6. 8. [g] Yak. 4. 4.

[i] 1 Kol. 2. 14.

[k] 1 Kol. 3. 16; 6. 19. [l] Yok. 3. 34. Bag. 4. 6.

[m] Bal. 6. 4, 5. 1 Kol. 6. 14. 2 Kol. 4. 14. Bef. 2. 6.

[n] Bag. 6. 8.

[o] Bef. 4. 22. Bak. 3. 5.

[p] Bag. 5. 18.

[r] 1 Kol. 2. 12. Beb. 2. 15. [s] 2 Tim. 1. 7. 1 Yok. 4. 18. [t] Is. 56. 5. Bag. 4. 5, 6.

[u] Bag. 4. 7. [v] Bik. 14. 22. Bef. 1. 29. 2 Tim. 2. 11, 12. [y] 2 Kol. 4. 17. 1 Pet. 4. 13.

[z] 1 Yok. 3. 2.

[a] 2 Kol. 5. 5. Bef. 1. 14. [b] 2 Kol. 5. 2, 4.

[c] 2 Kol. 8. 7. Beb. 11. 1.

[d] 1 Byom. 28. 9. Yer. 11. 20; 17. 10; 20. 12. Bik. 1. 24. 1 Bas. 2. 24. Kub. 2. 23. [e] 1 Yok. 5. 14. [f] Bal. 2. 11, 23, 24. 2 Tim. 1. 9. [g] Yer. 1. 5. Bal. 11. 2. 1 Pet. 1. 2. [i] Bef. 1. 5, 11. [k] Yok. 17. 22. 2 Kol. 3. 18. Bef. 3. 21. 1 Yok. 3. 2. [l] Bak. 1. 5, 18, 19. Kub. 1. 5. [m] Bal. 2. 24. Bef. 4. 4. Beb. 9. 12. [n] Kutal. 14. 9. Zab. 118. 6. [o] Bal. 4. 22.

33 wamu naye? Ani alirōpa abalōnde
34 ba Katonda? [p] Katonda abawa o-
butūkirivu; āni alibasalira omusā-
ngo? Masiya Isa eyafa, oba oku-
singa eyazūkira, [r] ali ku mukono o-
gwadyo ogwa Katonda, era [s] atuwo-
35 lereza. Ani alitwāwukanya nokwa-
gala kwa Masiya? kulaba naku, oba
kulūmwa, oba kui'ganyizibwa, oba
njala, oba kuba bwerēre, oba kabi,
36 oba kitala? Nga bwekyawandiki-
bwa nti
[t] Tu'tibwa obu'de okuziba okutu-
lānga 'gwe;
Twabalibwa ngendiga ezokusali-
bwa.
37 Naye [u] mwebyo byona tuwāngu'de
nokukirawo kubwoyo eyatwagala.
38 Kubanga ntegēre'de dala nga newa-
kuba'de okufa, newakuba'de obula-
mu, newakuba'de bamalaika, newa-
kuba'de [w] abafuga, newakuba'de e-
biriwo, newakuba'de ebigenda oku-
39 bawo, newakuba'de amānyi, newa-
kuba'de obugulumivu, newakuba'de
okugenda wansi, newakuba'de eki-
tōnde kyona ekirala, tebilnzenga
kutwāwukanya na kwagala kwa Ka-
tonda okuli mu Masiya Isa Muka-
ma wa'fe.

9 Njogera amazima mu Masiya, si-
rimba, omwoyo gwānge nga gunte-
2 gēreza' mu Mwoyo Omutukuvu, nga
[a] nina enaku nyingi nokulūmwa o-
3 kutamala mu mutima gwānge. Ku-
banga [b] nandyaga'de 'nze mwēne
okukolimirwa Masiya olwa baganda
bānge, abekika kyānge mu mubiri:
4 be Baisiraeri; [c] abawebwa okufūka
abāna, nekitībwa, [d] nendagāno, no-
kutekerwa amatēka, [e] nokuwerezā-
nga (Katonda), [f] nebyasūbizibwa;
5 [g] abalina bajaja abo, era [h] omwava
Masiya mu mubiri, [k] afuga byona,
Katonda atenderezebwa emirembe
6 gyona. Amina. Naye [l] si kubanga
ekigambo kya Katonda kyavawo.
Kubanga [m] abava mu Isiraeri, sibe
7 Baisiraeri bona: 'sō [n] si kubanga
lye za'de lya Ibulaimu, kyebava
babēra abāna bona: naye, [o] Mu
Isaka eza'deryo mwerināitirwānga.
8 Kwe kugamba nti abāna abomubiri,
abo sibe bāna ba Katonda; naye
[p] abāna bokusūbiza be babalibwa o-
9 kuba eza'de. Kubanga ekigambo
kino kye kyokusūbiza, nti [r] Ngebiro
ekyo bwebiri ndi'ja, ne Sala aliba
10 nomwāna. Naye si ekyo kyo'ka;
era naye ne [s] Lebeka bweyalina olu-
buto olwomu, Isaka jaja wa'fe—ku-
11 banga nga tebanazālibwa, 'sōnga
tebanakola kirīngi oba kibi, okutē-
sa kwa Katonda mu kulōnda kulyo-
12 ke kunywēre, si lwa bikolwa, [t] wa-
bula kubwoyo aita, nāgambibwa nti
[u] Omukulu aliba mu'du wa muto.
13 Nga bwekyawandikibwa nti [w] Ya-
kobo namwagala, naye Esau namu-
kyāwa.
14 Kale tunāyogera tutya? [v] Obu-
tali butūkirivu buli eri Katonda?
15 Kitalo. Kubanga agamba Musa nti
[x] Ndisāsira gwendisāsira, era ndi-
kwatirwa ekisa gwendikwatirwa e-
16 kisa. Kale bwekityo si kyoyo aya-
gala newakuba'de a'dukana, wabu-
17 la kya Katonda asāsira. Kubanga
ebyawandikibwa bigamba Falao nti
[a] Kyenava nkuīmiriza, ndyoke njo-
leseze amānyi gānge mu'gwe, era
erinya lyānge liryoke libūlirwe mu-
18 nsi zona. Kale bwekityo asāsira
gwayagala (okusāsira), era aka'ka-
nyaza gwayagala (okuka'kanyaza).
19 Kale onong'amba nti Kiki ekimu-
nenyesa nate? Kubanga [b] āni azii-
20 za byayagala? Naye ekisinga, 'gwe
omuntu, 'gwāni [c] awakana ne Kato-
nda? [d] Ekibūmbe kirigamba eyaki-
būmba nti Kiki ekyakunkoza bwoti?
21 Oba [e] omubūmbi talina buīnza ku
būmba, mu kitole kimu okukola [f] e-
kibya kimu ekyekitībwa, nekirala
22 ekyensonyi? Kiki, obanga Katonda
bweyayagala okulaga obusūngubwe,
nokumanyisa obuīnzabwe, yagumī-
kiriza nokulindirira enyo [g] ebibya
ebyobusūngu [i] ebyatekerwatekerwa
23 okuzikirira: alyoke amanyise [k] obu-
ga'ga obwekitibwakye ku bibya e-
byokusāsirwa, [l] byeyatekeratekera
24 e'da ekitībwa, (ye) 'fe, nokuita be-
yaita, [m] si mu Bayudaya bo'ka, era
25 naye ne mu bamawānga? Era nga
bwayogera mu Kosea nti
[n] Ndibaita abantu bānge, abatali
bantu bānge;
Era atāyagalwa, ayagali'dwa.
26 [o] Awo mu kifo kyebāgambirwamu
nti 'Mwe temuli bantu bānge,
Mwebaliitirwa abāna ba Katonda
omulamu.
27 Era Isaya ayogerera wa'gulu ebya
Isiraeri nti [p] Omuwendo gwabāna
ba Isiraeri oba guliba ngomusenyu
gwenyanja, [r] ekitūndu ekirisigala-
28 wo kye kirirokoka: kubanga Mu-
kama alikola ekigambokye kunsi,
29 [s] ngakitūkiriza era ngakisalako. E-
ra nga Isaya bweyasoka okwogera
nti
[t] Singa Mukama owe'gye teyatu-
lekerawo za'de,
[u] Twandifūse nga Sodomu, era
twandifananyizibwa nga Go-
mola.
30 Kale tunāyogera tutya? Nti [w] a-
bamawānga, abatāgobererānga bu-
tūkirivu, bātūka ku butūkirivu,
[v] bwe butūkirivu obuva mu ku'kiri-
31 za: naye Isiraeri, [z] mu kugobererā-
nga amatēka agobutukirivu, [a] teya-
32 tūka ku matēka (gali). Lwa ki?
Kubanga (tebābugobererānga) nga

---

[p] Is. 50.8,9.
[r] Ma'k. 16. 19. Bak. 3. 1. Beb. 1. 3; 8. 1; 12. 2. 1 Pet. 3. 22.
[s] Beb. 7. 25; 9. 24. 1 Yok. 2. 1.
[t] Zab. 44. 22. 1 Kol. 15. 30, 31. 2 Kol. 4. 11.
[u] 1 Kol. 15. 57. 2 Kol. 2. 14. 1 Yok. 4. 4; 5. 4, 5. Kub. 12. 11.
[w] Bef. 6. 12. Bak. 2. 15. 1 Pet. 3. 22.
[a] Bal. 10. 1.
[b] Kuv. 32. 32.
[c] Kuv. 4. 22. Ma. 14. 1. Yer. 31. 9.
[d] Bik. 3. 25. Beb. 8. 8–10.
[e] Beb. 9. 1.
[f] Bik. 13. 32. Bal. 3. 2. Bef. 2. 12.
[g] Bal. 11. 28.
[h] Luk. 3. 23. Bal. 1. 3.
[k] Yok. 1. 1. Beb. 1. 8. 1 Yok. 5. 20.
[l] Kubal. 23. 19. Bal. 3. 3.
[m] Yok. 8. 39. Bal. 2. 28. 29; 4. 12, 16. Bag. 6. 16.
[n] Bag. 4. 23.
[o] Lub. 21. 12. Beb. 11. 18.
[p] Bag. 4. 28.
[r] Lub. 18. 10, 14.
[s] Lub. 25. 21.
[t] Bal. 4. 17; 6. 23.
[u] Lub. 25. 23.
[w] Ma. 21. 15.
[x] Ma. 32. 4. 2 Byom. 19. 7. Yob. 8. 3; 34. 10. Zab. 92. 15.
[a] Kuv. 33. 19.
[a] Kuv. 9. 16.
[b] 2 Byom. 20. 6. Yob. 9. 12; 23. 13. Dan. 4. 35.
[c] Yob. 33. 13.
[d] Is. 29. 16; 45. 9; 64. 8.
[e] Nge. 16. 4. Yer. 18. 6.
[f] 2 Tim. 2. 20.
[g] 1 Bas. 5. 9.
[i] 1 Pet. 2. 8. Yud. 4.
[k] Bal. 2. 4. Bef. 1. 7. Bak. 1. 27.
[l] Bal. 8. 28–30.
[m] Bal. 3. 29.
[n] Kos. 2. 23. 1 Pet. 2. 10.
[o] Kos. 1. 10.
[p] Is. 10. 22, 23.
[r] Bal. 11. 5.
[s] Is. 28. 22.
[t] Is. 1. 9.
[u] Is. 13. 19. Yer. 50. 40.
[w] Bal. 4. 11; 10. 20.
[v] Bal. 1. 17.
[z] Bal. 10. 2; 11. 7.
[a] Bag. 5. 4.

baima mu ku'kiriza, wabula nga mu bikolwa. [b]Besitala ku 'jinja eryo
33 erisitalwako: nga bwekyawandikibwa nti
[c]Laba, nteka mu Sayuni e'jinja erisitalwako nolwâzi olugwisa:
[d]Era a'kiriza oyo talikwasibwa nsonyi.

10 Abaluganda, kyenjagala mu mutima gwânge era kyensaba Katonda kulwâbwe kye kino, balo-
2 koke. Kubanga mbategêza nga [a]balina okunyikiriira Katonda, naye
3 si mu kutegêra. Kubanga bwebatamanya [b]butûkirivu bwa Katonda, era bwebagezako okuterêza [c]obutûkirivu bwâbwe bo be nyini, tebagôndera butûkirivu bwa Katonda.
4 Kubanga [d]Masiya ye nkomerero yamatêka olwokuwêsa obutûkirivu
5 buli a'kiriza. Kubanga Musa awandika obutûkirivu obuva mu matêka nti [e]abukola yaliba omulamu mu-
6 bwo. Naye obutûkirivu obuva mu ku'kiriza bwogera bwebuti nti [f]Toyogerânga mu mutimagwo nti Ani alirinya mu 'gulu? [kwe kuleta Ma-
7 siya wansi;] newakuba'de nti Ani ali'ka emagômbe? [kwe kulinyisa Masiya mu bafu.] Naye bwogera
8 butya? Nti, [g]Ekigambo kiri kumpi nâwe, mu kamwâko, ne mu mutimagwo: kye kigambo ekyoku'kiriza
9 kyetubûlira': kubanga [h]bwoyâtula Isa (nga ye) Mukama nakamwâko, no'kiriza mu mutimagwo nti Katonda yamuzûkiza mu bafu, olirokо-
10 ka: kubanga omuntu a'kiriza na mutima okuwebwa obutûkirivu, era ayâtula na kamwa okulokoka.
11 Kubanga ebyawandikibwa byogera nti [k]Buli amu'kiriza talikwasibwa
12 nsonyi. Kubanga [l]tewali njâwulo ya Muyudaya na Muyonani: kubanga [m]omu ye Mukama wâbwe bona, ye [n]muga'ga eri abo bona abamu-
13 kâbirira: kubanga, [o]Buli alikâbirira erinya lya Mukama alirokoka.
14 Kale balikâbirira batya gwebatana-'kiriza? era bali'kiriza batya gwebatanawulirako? era baliwulira batya [p]awatali abûlira? era balibûlira batya nga tebatumi'dwa? nga
15 bwekyawandikibwa nti [r]Ebigere byâbwe nga birûngi nyo ababûlira enjiri eyebirûngi!
16 Naye [s]tebâgôndera njiri bona. Kubanga Isaya ayogera nti [t]Mukama, âni eya'kiriza ekigambo kya'fe?
17 Kale oku'kiriza kuva mu kuwulira, nokuwulira mu kigambo kya Masi-
18 ya. Naye njogera nti Tebawulirânga? Wewawo, dala,
[u]E'dobozi lyabyo lyabuna munsi zona,
Nebigambo byabyo okutûka ku nkomerero ze'taka.

19 Naye njogera nti Israeri tamanyânga? Musa ye yasoka okwogera nti
[w]Ndibakwasa obu'gya eri abatali ba 'gwânga,
Eri e'gwânga eritalina magezi ndibasûnguwaza.
20 Era Isaya aguma nyo nâyogera nti
[y]Navumbulibwa abo abata'no-nyânga,
Nalagibwa eri abo abatambûliri-zângako.
21 Naye eri Isiraeri ayogera nti [z]Obu-'de okuziba nagololera emikono gyânge abantu abatawulira era abagâna.

11 Kale njogera nti [a]Katonda yagoba abantube? Kitalo. Kubanga era [b]nânge ndi Muisiraeri, wa mu za'de lya Ibulaimu, wa mu
2 kika kya Benyamini. Katonda teyagoba bantube [c]beyamanya e'da. Oba temumanyi ebya Eriya ebyawandikibwa bwebyogera? bweyasaba Katonda (ngayogera) ku Baisira-
3 eri nti [d]Mukama, ba'ta bana'bibo, nebasûla ebyôtobyo: nânge nfi'sewo 'nze'ka, era banonya obulamu
4 bwânge. Naye oku'damu kwa Katonda kumugamba kutya? Nti, 'Nze [e]nefi'siri'zawo abasaja kasi-
5 nvu, abatafukamirirânga Baali. Kale [f]bwekityo era ne mu biro bino waliwo ekitûndu ekyafi'kawo mu
6 kulônda okwekisa. Naye [g]obanga lwa kisa, si lwa bikolwa nate: obanga si bwekityo, ekisa si kisa nate.
7 Kale kiki? [i]Isiraeri kyeyanonya, teyakiraba; naye abalôndebwa bâkiraba, abalala nebaka'kanyazibwa:
8 nga bwekyawandikibwa nti [k]Katonda yabawa omwoyo ogwokubôngota, [l]amaso agobutalaba, namatu agobutawulira, okutûsa ku lunaku
9 lwa lero. Era Daudi ayogera nti
[m]Emeza yâbwe ebafûkire akakunizo nekigu,
Nenkônge, nempêra gyebali:
10 Amaso gâbwe gasîkirizibwe obutalaba,
Era obakutamyênga omugôngo gwâbwe bulijo.
11 Kale njogera nti Kyebâva besitala balyoke bagwe? Kitalo: naye [n]olwokwônôna kwâbwe obulokozi kyebwava bu'ja eri abamawânga, oku-
12 bakwasa obu'gya. Naye obanga okwônôna kwâbwe bwe buga'ga bwensi, nokuwêbuka kwâbwe bwe buga'ga bwabamawânga; okutûkirira kwâbwe tekusinga nyo?
13 Naye mbagamba 'mwe abamawânga. Kale kubanga 'nze [o]ndi mutume wa bamawânga, [p]ngulumiza
14 okuwereza kwânge: bwendiraba ekigambo kyona kyendikwasisa obu-'gya abomubiri gwânge, [r]nendoko-

[b] Luk. 2. 34. 1 Kol. 1. 23.
[c] Zab. 118. 22. Isa. 8. 14; 28. 16. Mat. 21. 42. 1 Pet. 2. 6-8.
[d] Bal. 10. 11.
[a] Bik. 21. 20; 22. 3. Bag. 1. 14.
[b] Bal. 1. 17.
[c] Baf. 3. 9.
[d] Mat. 5. 17. Bag. 3. 24.
[e] Lev. 18. 5.
[f] Ma. 30. 12, 13.
[g] Ma. 30. 14.
[h] Mat. 10. 32. Bik. 8. 37.
[k] Isa. 28. 16; 49. 23.
[l] Bik. 15. 9. Bal. 3. 22. Bag. 3. 28.
[m] Bik. 10. 36. 1 Tim. 2. 5.
[n] Baf. 1. 7; 2. 4, 7.
[o] Yo. 2. 32.
[p] Tit. 1. 3.
[r] Is. 52. 7.
[s] Beb. 4. 2.
[t] Is. 53. 1.
[u] Zab. 19. 4.
[w] Ma. 32. 21.
[y] Is. 65. 1.
[z] Is. 65. 2.
[a] 1 Sam. 12. 22.
[b] 2 Kol. 21. 22.
[c] Bal. 4. 29.
[d] 1 Basek. 19. 10, 14.
[e] 1 Basek. 19. 18.
[f] Bal. 5. 27.
[g] Bal. 4. 4, 5. Bag. 2. 4.
[i] Bal. 3. 21; 10. 2.
[k] Is. 29. 10.
[l] Ma. 29. 4. Is. 6. 9.
[m] Zab. 69. 22, 23.
[n] Bik. 13. 46.
[o] Bik. 9. 15. Bag. 1. 16.
[p] Baf. 1. 5.
[r] 1 Tim. 4. 16. Yak. 5. 20.

15 la abamu mubo. Kuba obanga okugobebwa kwābwe kwe kutabaganya ensi, okusembezebwa kwābwe kiki, wabula obulamu mu bafu?
16 Era [a] ebibala ebiberyeberye bwebiba ebitukuvu, era nekitole (kitukuvu): era ekikolo bwekiba ekitukuvu, era namatabi (matukuvu). Naye obanga [b] amatabi agamu gāwogolebwa, [x] nāwe, eyali omuzeituni ogwomunsiko, wasimbibwa mugo, noga'ta wamu nago ekikolo ekyobuge'vu obwomuzeituni; [w] tewenyumiririzānga ku matabi: naye bwewenyumirizānga, si 'gwe wetise ekikolo, naye ekikolo (kye kyetise)
19 'gwe. Kale onoyogera nti Amatabi kyegāva gawogolwa 'nze nsimbibweko.
20 Wewawo; gāwogolwa lwa buta'kiriza, nāwe onywe'de lwa
21 ku'kiriza. [y] Tewegulumizānga, naye tyānga: kuba obanga Katonda teyasāsira matabi ga buzāliranwa,
22 era nāwe talikusāsira. Kale laba obulūngi nobukāmbwe bwa Katonda: eri ab[a]gwa, bukāmbwe; naye eri 'gwe bulūngi bwa Katonda, [z] bwonobērerānga mu bulūngibwe: (bwotobērerenga), [a] nāwe oliwogolwa. Era nabo, [b] bwebatabērerenga
23 mu buta'kiriza bwābwe balisimbibwawo: kubanga Katonda alīnza
24 okubasimbawo nate. Kuba obanga 'gwe wawogolwa ku muzeituni ogwali ogwomunsiko mu buzāliranwa, nosimbibwa mu muzeituni omulūngi obutagoberera buzāliranwa, abo, abobuzāliranwa, tebalisinga nyo kusimbibwa mu muzeituni gwābwe bo?
25 Kubanga sagala 'mwe, abolugānda, obutamanya kyāma kino, mulemēnga okubēra abamagezi mu (maso) ga'mwe 'mwe'ka, ngobuka'kanyavu bwabēra ku Baisiraeri mu kitūndu, [c] okutūsa okutūkirira kwabamawānga lwekulitūka; era bwekityo Abaisiraeri bona balirokoka:
26 nga bwekyawandikibwa nti
[d] Muliva mu Sayuni Awonya;
Ali'gyawo obutatya Katonda mu Yakobo:
27 [e] Era eno ye ndagāno yānge eri bo,
Bwendiba'gyako ebibi byābwe.
28 Mu njiri, be balabe kulwa'mwe: naye mu kulōndebwa, [f] bāgalwa
29 kulwa bajaja. Kubanga ebirabo nokuita kwa Katonda [g] tebyejusibwa.
30 Kuba nga 'mwe [i] e'da bwemutāwulira Katonda, naye kakati musāsi'dwa olwobutawulira bwabo,
31 bwekityo nabo kakati tebawuli'de, olwo kusāsirwa kwa'mwe kakati
32 nabo balyoke basāsirwe. Kubanga [k] Katonda yasiba bona mu butawulira, alyoke asāsire bona.
33 Obuziba bwobuga'ga obwamagezi nobwokumanya kwa Katonda (tomanyi) bwebuli! [l] emisāngogye nga tegikeberekeka, [m] namakuboge nga
34 tegekānyizika! Kubanga āni [n] eyali amanye amagezi ga Mukama? oba āni eyali amuwere'de ebiga-
35 mbo? oba āni [o] eyali asose okumuwa (ekintu), era alidizibwa nate?
36 Kubanga [p] byona biva gyāli, era biita gyāli, era bitūka gyāli. [r] Ekitibwa (kibērēnga) gyāli emirembe gyona. Amina.

12 Kyenvu'de mbegairira, abolugānda, olwokusāsira kwa Katonda, [a] okuwāngayo emibiri gya'mwe, [b] sadaka enamu, entukuvu, esanyusa Katonda, kwe kuwereza kwa-
2 'mwe okwamagezi. 'Sō [c] temufanananyizibwānga ngemirembe gino: naye [d] mukyūsibwēnga olwokufūla amagezi ga'mwe amagya, mulyoke [e] mukemēnga bwebiri Katonda bya-yagala, ebirūngi, ebisanyusa, ebitufu.
3 Kubanga njogera, olwekisa kyenawebwa, eri buli muntu ali mu-'mwe, [f] alemēnga okwerowōza okusinga bwekimugwāni'de okulowōza; naye okulowōzānga nga yegendereza, nga Katonda bweyagabira [g] buli
4 muntu ekigera kyoku'kiriza. Kuba [i] nga bwetulina ebitūndu ebingi mu mubiri ogumu, naye ebitūndu byo-
5 na tebirina mulimu gumu: bwekityo 'fe [k] abangi tuli omubiri gumu mu Masiya, na buli muntu (tuli) ebitūndu bya ba'na'fe 'fe'ka na 'fe-
6 'ka. Era [l] bwetulina ebirabo ebitenkanankana ngekisa kyetwawebwa bwekiri, oba [m] buna'bi, (tubūlirēnga) mu kigera kyoku'kiriza
7 kwa'fe; oba kuwereza, (tunyiki-
8 rēnga) mu kuwereza kwa'fe; oba [n] aigiriza, (anyikirēnga) mu kuigirizakwe; oba [o] abūlirira, mu kubūlirirakwe: [p] agaba, (agabēnga) awatali bukūsa; [r] afuga, (afugēnga) nokunyikira; [s] asāsira, (asāsirēnga) nesanyu. [t] Okwagala kubērēnga kwa mazima. [u] Mukyāwēnga obubi, mwega'tēnga nobu-
10 lūngi. Mu kwagala kwaboluganda [w] mwagalanēnga 'mwe'ka na 'mwe-'ka; [y] mu kitibwa buli muntu agu-
11 lumizēnga mu'ne; mu kunyikira si bagayāvu; abasanyufu mu mwoyo; nga mubēränga ba'du ba Mu-
12 kama (wa'fe); [z] musanyukēnga mu kusūbira; [a] mugumikirizēnga mu bunaku; [b] munyikirēnga mu ku-
13 saba; [c] mugabirēnga abatukuvu byebetāga; [d] mugobererēnga okwā-
14 niriza abagenyi. [e] Musabirēnga ababai'ganya; musabirēnga, 'sō te-
15 mukolimānga. [f] Musanyukirēnga wamu nabo abasanyuka; mukābi-
16 rēnga wamu nabo abakāba. Mulo-

[a] Lev. 23. 10. Kubal. 15. 18–21.
[b] Yer. 11. 16.
[x] Bef. 2. 12, 13.
[w] 1 Kol. 10. 12.
[y] Bal. 12. 16.
[z] Beb. 3. 6, 14.
[a] Yok. 15. 2.
[b] 2 Kol. 3. 16.
[c] Luk. 21. 24.
[d] Is. 59. 20. Zab. 14. 7.
[e] Yer. 31. 31 neb. Beb. 10. 16.
[f] Ma. 7. 8; 9. 5; 10. 15.
[g] Kubal. 23. 19.
[i] Bef. 2. 2.
[k] Bal. 3. 9. Bag. 3. 22.
[l] Zab. 36. 6.
[m] Yob. 11. 7.
[n] Is. 40. 13.
[o] Yob. 35. 7.
[p] 1 Kol. 8. 6.
[r] Kub. 1. 6.
[a] 1 Pet. 2. 5. 1 Kol. 6. 13, 20.
[b] Beb. 10. 20.
[c] 1 Pet. 1. 14. 1 Yok. 2. 15.
[d] Bef. 1. 18. Bak. 3. 10.
[e] Bef. 5. 10, 17.
[f] Bal. 11. 20.
[g] 1 Kol. 12. 7, 11.
[i] 1 Kol. 12. 12.
[k] 1 Kol. 10. 17; 12. 20, 27. Bef. 1. 23.
[l] 1 Pet. 4. 10, 11.
[m] 1 Kol. 12. 10.
[n] Bag. 6. 6.
[o] 1 Kol. 14. 3.
[p] Mat. 6. 1-3.
[r] Bik. 20. 28.
[s] 2 Kol. 9. 7.
[t] 1 Tim. 1. 5. 1 Pet. 1. 22.
[u] Am. 5. 15.
[w] 1 Pet. 3. 8. 2 Pet. 1. 7.
[y] Baf. 2. 3.
[z] Bal. 5. 2. Beb. 3. 6.
[a] Beb. 10. 36; 12. 1. Yak. 1. 4; 5. 7. 1 Pet. 2. 19, 20.
[b] Luk. 18. 1. Bef. 6. 18. Bak. 4. 2. 1 Bas. 5. 17.
[c] 1 Kol. 16. 1. Beb. 6. 10.
[d] Beb. 13. 2.
[e] Mat. 5. 44. Luk. 23. 34.
[f] 1 Pet. 3. 9.
[g] 1 Kol. 12. 26.

wōzēnga bumu 'mwe'ka na 'mwe-
'ka. *g* Temulowōzānga bikulu, na-
ye mugendēnga nabo abatalina bu-
kulu. *h* Temubānga ba magezi mu
17 (maso) ga'mwe'mwe'ka. *k* Temuwa-
lanānga muntu kibi olwekibi. Mwe-
tegekēnga ebirūngi mu maso gaba-
18 ntu bona. Obanga kiinzika, ku lui
lwa'mwe, *l* mutabaganēnga nabantu
19 bona. *m* Temuwalanānga 'mwe'ka
'gwānga, abāgalwa, naye wakiri
musegulirēnga obusūngu: kubanga
kyawandikibwa nti *n* Okuwalana
kwānge; 'nze ndisasula, bwayogera
20 Mukama. *o* Naye omulabewo bwa-
lūmwānga enjala, mulisēnga; bwa-
lūmwānga enyōnta, munywesēnga:
kubanga bwokola bwotyo, olimuku-
mira amānda gomuliro ku mutwe-
21 gwe. Towāngulwānga bubi, naye
wāngulānga obubi olwobulūngi.

13 [a] Buli muntu awulirēnga aba-
kulu abafuga: kubanga [b] tewali
bukulu butava eri Katonda; (naba-
kulu) abaliwo bālagirwa Katonda.
2 Awakanya obukulu kyava awaka-
nya okulagira kwa Katonda: era
abawakana bali'za musāngo kubo
3 bo'ka. Kubanga abafuga si ba ku-
tīsa mu kikolwa ekirūngi, wabula
mu kibi. Era oyagala obutatya bu-
kulu? [c] kola bulūngi, alikusīma:
4 kubanga ye muwereza wa Katonda
eri 'gwe olwobulūngi. Naye bwo-
kola obubi, tya; kubanga takwatira
ekitala bwerēre: kubanga ye mu-
wereza wa Katonda, awalana obusū-
5 ngu kwoyo akola obubi. [d] Kyekivu-
'de kibagwānira okuwulira, si lwa
busūngu bwo'ka, naye era kulwo-
6 mwoyo (gwa'mwe). Era kyemuva
muwa omusolo; kubanga be bawe-
reza ba Katonda, nga banyikirira
7 mu mulimu ogwo. [e] Musasulēnga
bona amabanja gābwe: abomusolo
musolo; abempōza mpōza; aboku-
tibwa kutya; abekitibwa kitibwa.
8 Temubērānga na banja lyona eri
omuntu yena, wabula okwagalanā-
nga: kubanga ayagala muntu mu-
9 'ne, ngatūkiri'za amatēka. Kuba-
nga kino nti [f] Toyendānga, to'tānga,
to'bānga, tewegōmbānga, netēka e-
dala lyona, liga'ti'dwa mu kino,
nti [g] Yagalānga muntu mu'no nga
10 bweweyagala we'ka. Okwagala te-
kukola bubi muntu mu'ne: okwa-
gala kyekuva kutūkiriza amatēka.
11 Era (mukolēnga) bwemutyo, kuba-
nga mumanyi ebiro, ngobu'de butūse
kakano 'mwe [i] okuzukuka mu tulo:
kubanga kakano obulokozi bwa'fe
buli kumpi okusinga bwetwa'kiri-
12 za. Ekiro kiise, obu'de bunātera
(okukya): [k] kale twambule ebiko-
lwa ebyekizikiza, era [l] twambale
13 ebyokulwānyisa ebyomusana. [m] Tu-
tambulēnga nga tuwōmye nga mu
musana, [n] si mu binyumu ne mu
mbaga ezokutamiranga, [o] si mu bwe-
nzi nobukaba, [p] si mu kuyōmbānga
14 nobu'gya. Naye [r] mwambale Muka-
ma (wa'fe) Isa Masiya, 'so [s] temute-
gekerānga mubiri, olwokwegōmba.

14 Nayr atali [a] munywēvu mu ku-
'kiriza mumusembezēnga, (naye)
si lwa kusala musāngo gwa mpaka.
2 Omulala a'kiriza [b] nokulya nālya
byona: naye atali munywēvu alya
3 nva. Alya tanyōmānga atalya; e-
ra [c] atalya tasalirānga musāngo a-
lya: kubanga Katonda yamuse-
4 mbeza. 'Gwāni [d] asalira omusāngo
omu'du wa bēne? eri mukamawe ye-
'ka aimirira oba agwa. Naye alimi-
rira; kubanga Mukama (wa'fe) ainza
5 okumuimiriza. [e] Omuntu omulala
alowōza okunaku (olumu) okusinga
olulala, omulala alowōza enaku zo-
6 na (okwenkanankana). Buli muntu
ategērenga dala mu magezige ye-
'ka. Alowōza olunaku, alulowōza ku-
bwa Mukama (wa'fe): naye alya,
alya kubwa Mukama (wa'fe), kuba-
nga [f] yebaza Katonda; naye atalya,
talya kubwa Mukama (wa'fe), era
7 yebaza Katonda. Kubanga [g] tewali
muntu mu'fe eyebērera omulamu
kububwe ye'ka, era tewali eyefira
8 kububwe ye ka. Kubanga bwetu-
bēra abalamu, tuba balamu kubwa
Mukama (wa'fe;) oba bwetufa, tufa
kubwa Mukama (wa'fe): kale, bwe-
tuba abalamu, oba bwetufa, tuba
9 ba Mukama (wa'fe). Kubanga [h] Ma-
siya kyeyava afa nābēra omulamu,
alyoke abērēnga [k] Mukama wabafu
10 era nabalamu. Naye 'gwe kiki eki-
kusalizānga omusāngo mugandawo? oba nāwe kiki ekikunyōmesa
mugandawo? [l] kubanga 'fena tu-
liimirira mu maso gentebe eyemisā-
11 ngo eya Katonda. Kubanga kya-
wandikibwa nti

[m] Nga bwendi omulamu, bwayo-
gera Mukama, buli vivi liirinfu-
kamirira,
Na buli lulimi lulyātula eri Ka-
tonda.

12 Kale bwekityo [n] buli muntu mu'fe
alibalirira omuwendogwe ye'ka eri
Katonda.
13 Kale tulemēnga okusalira ba'na-
'fe emisāngo nate 'fe'ka na 'fe'ka:
naye wakiri musale omusāngo gu-
no, [o] obutaleterānga wa luganda e-
14 kisitaza oba nkōnge. 'Manyi era
ntegēre'de dala mu Mukama (wa'fe)
Isa, nga [p] tewali kintu kya muzizo
mu buwāngwa bwakyo: wabula
[r] eri oyo akirowōza nga kya muzi-
15 zo, kiba kya muzizo. Kuba obanga
mugandawo anakuwala olwe'mere,
nga tokyatambulira mu kwagala.

[a] Yer. 45. 5.
[f] Nge. 3. 7; 26. 12.
[h] Nge. 20. 22.
[l] Bal. 14. 19.
[m] Lev. 19. 18. Nge. 24. 29.
[n] Ma. 32. 35.
[o] Kuv. 23. 4, 5. Nge. 25. 21, 22.
[a] Tit. 3. 1. 1 Pet. 2. 13.
[b] Nge. 8. 15, 16.
[c] 1 Pet. 3. 13.
[d] Mub. 8. 2.
[e] Luk. 20. 25.
[f] Kuv. 20. 13 neb.
[g] Lev. 19. 18. Bag. 5. 14.
[i] 1 Kol. 15. 34. Bef. 5. 14.
[k] Bef. 5. 11. Bak. 3. 8.
[l] Bef. 6. 13.
[m] Baf. 4. 8.
[n] Nge. 28. 20. Luk. 21. 34. 1 Pet. 4. 3.
[o] 1 Kol. 6. 9. Bef. 5. 5.
[p] Yak. 3. 14.
[r] Bag. 3. 27.
[s] Bag. 5. 16.
[a] 1 Kol. 8. 9.
[b] 1 Kol. 10. 25.
[c] Bak. 2. 16.
[d] Yak. 4. 12.
[e] Bag. 4. 10.
[f] 1 Kol. 10. 31. 1 Tim. 4. 3.
[g] 1 Kol. 6. 19, 20. Bag. 2. 20.
[h] 2 Kol. 5. 15.
[k] Bik. 10. 36.
[l] Mat. 25. 31, 32. Bik. 17. 31.
[m] Is. 45. 23.
[n] Mat. 12. 36.
[o] 1 Kol. 8. 9.
[p] Tit. 1. 15.
[r] 1 Kol. 8. 7.

s Tomuzikirizānga lwa 'mereyo oyo
16 Masiya gweyafirira. Kale t ekirūngi
17 kya'mwe kiremēnga okuvumibwa: kubanga obwakabaka bwa Katonda sikwe kulya nokunywa, wabula butūkirivu na mirembe na sanyu mu
18 Mwoyo Omutukuvu. Kubanga abēra omu'du wa Masiya bwati u asanyusa nyo Katonda, nabantu ba-
19 musima. w Kale bwekityo tugobererēnga ebyemirembe, v nebyo-
20 kuzimbaganānga fe'kana fe'ka. Toyōnōnānga mulimu gwa Katonda lwa 'mere. x Ilyona birūngi; naye a kinābānga kibi eri oyo alya nga ye-
21 sitala. Kirūngi obutalyānga b nyama newakuba'do okunywānga omwenge, newakuba'de okukolānga byona ebisitaza mugandawo oba
22 ebimunyīza oba ebimunafuya. Oku'kiriza kwolina, bērānga nakwo we'ka mu maso ga Katonda. c Oyo
23 alina omukisa atesalira musāngo mu kigambo kyasīma. Naye oyo abūsabūsa a'za musāngo bwalya, kubanga talya mu ku'kiriza; na d buli ekitava mu ku'kiriza, kye kibi.

15 a Era 'fe abalina amānyi kitugwāni'de okwetikānga b obunafu bwabo abatalina mānyi, 'sō si
2 kwesanyusānga 'fe'ka. c Buli muntu mu'fe asanyusēnga mu'ne mu
3 bulūngi d olwokuzīmba. e Kubanga era ne Masiya teyesanyusānga ye'ka; naye, nga bwekyawandikibwa nti f Ebivume byābwe abakuvuma
4 byagwa ku'nze. Kubanga g byona ebyawandikibwa e'da, byawandikibwa kutuigiriza 'fe, tulyoke tubērēnga nokusūbira olwokugumīkiriza nolwokusanyusa kwebyawandi-
5 kibwa. h Era Katonda wokugumīkiriza nokusanyusa abawe 'mwe okulowōzānga obumu 'mwe'ka na 'mwe'ka mu ngeri ya Masiya Isa:
6 mulyoke muwēnga ekitībwa Katonda, Kitāwe wa Mukama wa'fe Isa Masiya, i nomwoyo ogumu naka-
7 mwa akamu. Kale musembezaganyēnga 'mwe'ka na 'mwe'ka, j nga Masiya bweyabasembeza 'mwe, o-
8 lwekitībwa kya Katonda. Kubanga njogera nti k Masiya yali muwereza wabakomole olwamazima
9 ga Katonda, okunywēza ebyasūbizibwa eri bajaja, era l abamawānga balyoke bawēnga Kātonda ekitibwa olwokusāsira; nga bwekyawandikibwa nti
m Kyenāvānga nkwātula mu bamawānga,
Era nāimbirānga erinyalyo.
10 Era nate ayogera nti
n Musanyukēnga, abamawānga, wamu nabantube.
11 Era nate nti
o Mutenderezōnga Mukama, 'mwe abamawānga 'mwena;
Era ebika byona bimutenderezēnga.
12 Era nate Isaya ayogera nti
p Waliba ekikolo kya Yese,
Era aimirira okufuga abamawānga;
Oyo abamawānga gwebalisūbira.
13 Era Katonda owokusūbirwa aba-'juze 'mwe esanyu lyona nemirembe olwoku'kiriza, 'mwe musu'kirirēnga mu kusūbira, mu mānyi Gomwoyo Omutukuvu.
14 Era nānge 'nze q ntegēre'de dala cbya'mwe, baganda bānge, nga na-'mwe mu'ju'de obulūngi, mu'ju'de okutegēra kwona, nga muūnza nokubūliriraganānga 'mwe'ka na
15 'mwe'ka. Naye neyonge'de okuguma katono okubawandikira, nga kuba'jukiza nate, r olwekisa kye-
16 nawebwa Katonda, 'nze s okubērānga omuwereza wa Masiya Isa eri abamawānga nga nkolera enjiri ya Katonda omulimu gwa kabona, t sadaka yabamawānga eryoke esīmibwe ngetukuzibwa Ō-
17 mwoyo Omutukuvu. Kale okwenyumiriza ninakwo mu Masiya Isa
18 u mu bya Katonda. Kubanga siryang'anga kwogera kigambo kyona wabula a Masiya byeyankoza, b olwokuwulira kwabamawānga, mu
19 kigambo ne mu kikolwa, c mu mānyi gobubonero nebyamagero, mu mānyi Gomwoyo Omutukuvu; bwekityo okuva mu Yerusalemi nokwetōlōla okutūka mu Iruliko, natūki-
20 riza enjiri ya Masiya; naye nga njagala ekitibwa (kino) okubūlirānga enjiri, si awayātulibwa erinya lya Masiya, 'nemēnga d okuzīmba
21 ku musingi gwa bēne; naye nga bwekyawandikibwa nti
e Baliraba abatabūlirwānga bigambobye,
Era abatāwulira balitegēra.
22 Era f kyenavānga nziizibwa emirūndi emingi obuta'ja gyemuli:
23 naye kakati, kubanga sikyalina 'bānga munsi zino, era kubanga okuva mu myāka mingi g nali njagala o-
24 ku'ja gyemuli, wendigendera mu Esupaniya [kubanga nsūbira okubalaba nga mpitayo, 'mwe h mumperekereko (okuntūsa) eyo, bwendimala okubalabako nokubanyiwa
25 katono];—naye kakati k ng'enda Eyerusalemi, okuwerezaabatukuvu.
26 Kubanga l Abemakedoni Nabeakaya bāsima okusolōleza ebintu abāvu abomubatukuvu abali Eyerusalemi.
27 Kubanga bāsima; era nga bababanja. Kuba obanga abamawānga ba'sēkimu ebyābwe ebyomwoyo, m bababanja okubawereza nate e-
28 byomubiri. Kale bwendimala e-

s Tit. 1. 15.
t 1 Kor. 8. 11.
u 1 Kor. 8. 6.
u 2 Kor. 6. 21.
w Zab. 34. 14.
v 1 Kor. 14. 12.
x Tit. 1. 15.
a 1 Kor. 8. 9-12.
b 1 Kor. 8. 13.
c 1 Yok. 3. 21.
d Tit. 1. 15.
a Bag. 6. 1.
b Bal. 14. 1.
c Baf. 2. 4, 5.
d Bal. 14. 19.
e Yok. 5. 30; 6. 38.
f Zab. 69. 9.
g 2 Tim. 3. 16, 17.
h 1 Kor. 1. 10.
i Bik. 4. 24, 32
j Bal. 5. 2.
m Yok. 1. 11.
n Yok. 10. 16.
o Zab. 18. 49.
p Ma. 32. 43.
r Zab. 117. 1.
s Is. 11. 1, 10. Kub. 5. 5; 22. 16.
t 2 Pet. 1. 12.
u Bag. 1. 15.
v 1 Tim. 2. 7.
v Is. 66. 20. Baf. 2. 17.
s Beb. 5. 1.
a Bik. 21. 19.
b Bal. 1. 5.
c Bik. 19. 11.
d 2 Kol. 10. 13, 15, 16.
e Is. 52. 15.
f Bal. 1. 13.
g Bik. 19. 21.
h Bik.18. 3.
i Bik. 19. 21.
j 1 Kor. 16. 1, 2. 2 Kol. 8. 1; 9. 2, 12.
m 1 Kor. 9. 11. Bag. 6. 6.

kyo, bwendibakwasiza dala [n]ebibala ebyo, ndivayo, okuita ewa'mwe
29 okugenda Esupaniya, [o] Era 'manyi nga bwendi'ja gyemuli, ndi'ja
mu mukisa gwa Masiya nga gutũkiri'de.
30 Era mbegairi'de, aboluganda, kubwa Mukama wa'fe Isa Masiya,
[p]nolwokwagala Kwomwoyo, [r]okufubirãnga awamu nãnge mu ku-
31 nsabira Katonda; [s]ndyoke mpone mwabo abatawulira mu Buyudaya,
nokuwereza kwãnge (kwentwãla) Eyerusalemi kusimibwe abatuku-
32 vu; ndyoke nji'je gyemuli neesanyu [t]olwokwagala kwa Katonda,
33 [u]mpu'mulire wamu na'mwe. Era Katonda owemirembe abẽrẽnga na-'mwe 'mwena. Amina.

16 Mbatendera Foibe mwanyi-na'fe, ye muwereza wekanisa e-
2 yomu [a]Kenkulea: [b]mulyoke mumwãnirize mu Mukama (wa'fe), nga bwekigwãni'de abatukuvu, era mumubẽre mu kigambo kyona kyalyetãga gyemuli: kubanga naye ye nyini yabẽra baugi, era nãnge mwẽne.
3 Mulamuse [c]Pulisuka ne Akula abãkolera awamu nãnge mu Masi-
4 ya Isa, abãwayo obulago bwãbwe olwobulamu bwãnge; besebaza 'nze
5 'nze'ka, era naye nekanisa zona ezabamawãnga: era (mulamuse) [d]ekanisa eyomunyumba yãbwe. Mulamuse Epaineto, gwenjagala, [e]kye
6 kibala ekyoluberyeberye ekyomu Asiya eri Masiya. Mulamuse Malyamu, eyebakolera 'mwe emirimu
7 emingi. Mulamuse Anduloniko ne Yuniya, abekika kyãnge, era abãsibirwa awamu nãnge, abãmanyi mu batume, era abãnsoka okubẽra
8 mu Masiya. Mulamuse Ampuliato, gwenjagala mu Mukama (wa'fe).
9 Mulamuse Ulubano, akolera awamu na'fe mu Masiya, ne Sutaku
10 gwenjagala. Mulamuse Apere a-'kirizibwa mu Masiya. Mubalamuse abomu (nyumba ya) Alisutobulo. Mulamuse Kerodioni, owe-
11 kika kyãnge. Mubalamuse abomu (nyumba ya) Nalukiso, abali mu
12 Mukama (wa'fe). Mulamuse Terufaina ne Terufosa abãkola emirimu mu Mukama (wa'fe). Mulamuse Perusi omwãgalwa, eyakola emirimu emingi mu Mukama (wa-
13 'fe). Mulamuse Lufo, eyalõndebwa mu Mukama (wa'fe), ne nyina,
14 ye mãnge. Mulamuse Asunkulito, Fulegoni, Kerume, Patuloba, Keruma, naboluganda abali awamu
15 nabo. Mulamuse Filologo ne Yuliya, Nereu ne mwanyina, ne Olumpa, nabatukuvu bona abali awa-
16 mu nabo. Mulamusagane nokunywegera okutukuvu. Ekanisa zona eza Masiya zibalamusi'za.
17 Era mbegairi'de, aboluganda, mutunulirẽnga abo [g]abaleta ebyokwãwukanya nebyokusitaza, ebitali bya kuigiriza kwemwaiga:
18 [h]mubakubẽnga amabega abo. Kubanga abali ng'anga abo si ba-'du ba Mukama wa'fe Masiya, naye [k]ba mbuto zãbwe bo'ka; era
[l]nebigambo ebirũngi nebyokumyumya obulũngi balimbalimba emiti-
19 ma gyabo abatalina kabi. Kubanga okuwulira kwa'mwe kwabuna mu bona. Kyenvu'de mbasanyukira 'mwe: naye njagala 'mwe okubẽrãnga [m]abagezi mu bulũngi,
20 era abasirusairu mu bubi. [n]Era Katonda owemirembe alibẽtenta Setani wansi webigere bya'mwe mãngu.
Ekisa kya Mukama wa'fe Isa Masiya kibẽrẽnga na'mwe.
21 [o]Timoseo, akolera awamu nãnge, abalamusi'za; ne [p]Lukio ne [r]Yasoni ne [s]Sosipateri, abekika kyã-
22 nge. 'Nze Terutio, awandise ebaluwa eno, mbalamusi'za mu Muka-
23 ma (wa'fe). [t]Gayo, anauza 'nze nekanisa yona, abalamusi'za. [u]Erastuto, omuwanika wekibuga, abalamusi'za, ne Kwaluto, owoluganda.
25 Era [w]oyo ainza okubanywẽza ngenjiri yãnge nokubũlirwa kwa Isa Masiya bwebiri, ngekyãma bwekibi'ku'dwa [v]ekyasirikirwa okuva mu biro ebyemirembe (nemirembe),
26 naye [x]kakati kirabise nekitegẽzebwa amawãnga gona mu byawandikibwa bya bana'bi, nga bweyalagira Katonda ata'gwãwo, olwo-
27 kuwulira okuva mu ku'kiriza; Katonda owamagezi omu ye'ka awebwẽnga ekitĩbwa kubwa Isa Masiya emirembe egita'gwãwo. Amina.

[n] Baf. 4. 17.
[o] Bal. 1. 11.
[p] Baf. 2. 1.
[r] 2 Kol. 1. 11. Bak. 4. 12.
[s] 2 Baa. 3. 2.
[t] Yak. 4. 15.
[u] 2 Kol. 7. 13. 2 Tim. 1. 16.
[a] Bik. 18. 18.
[b] Baf. 2. 29.
[c] Bik. 18. 2, 18, 26.
[d] 1 Kol. 16. 19. Bak. 4. 15.
[e] 1 Kol. 16. 15.
[f] 1 Pet. 5. 14.
[g] 1 Tim. 6. 3.
[h] 2 Baa. 3. 6, 14.
[k] Baf. 2. 19. 1 Tim. 6. 5.
[l] Bak. 2. 4.
[m] Mat. 10. 16.
[n] Lub. 3. 15.
[o] Bik. 16. 1. 1 Tim. 1. 2.
[p] Bik. 13. 1.
[r] Bik. 17. 5.
[s] Bik. 20. 4.
[t] 1 Kol. 1. 14.
[u] Bik. 19. 22.
[w] Yud. 24.
[v] 1 Kol. 2. 7.
[x] 2 Tim. 1. 10. Tit. 1. 2, 3.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABAKOLINSO

EYOLUBERYEBERYE.

1 Paulo, eyaitibwa (okuba) omutume wa Isa Masiya olwokwagala
2 kwa Katonda, ne [a]so'sene owoluganda, eri ekanisa ya Katonda eri mu Kolinso, [b]abatukuzibwa mu Masiya Isa, [c]abaitibwa (okuba) abatukuvu, wamu ne bona abakōwola erinya lya Mukama wa'fe Isa Masiya mu buli kifo, [d]ye (Mukama) wābwe era
3 owa'fe: ekisa (kibērēnga) gyemuli nemirembe ebiva eri Katonda Kita-'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya.
4 Nebaza Katonda wānge bulijo kulwa'mwe, olwekisa kya Katonda kyemwawerwa mu Masiya Isa;
5 kubanga [e]mu buli kigambo mwaga'gawalira muye, mu kwogera kwo-
6 na ne mu kutegēra kwona; [f]ngokutegēza kwa Masiya bwekwa-
7 nywēzebwa mu'mwe: 'mwe obutawēbuka mu kirabo kyona; nga [g]mulindirira [h]okubi'kalibwa kwa
8 Mukama wa'fe Isa Masiya; era [k]alibanywēza okutūsa ku nkomerero, [l]obutabako kya kunenyezebwa ku lunaku lwa Mukama wa'fe
9 Isa Masiya. [m]Katonda mwesigwa, eyabaisa okuingira mu [n]ku'sēkimu Kwomwānawe Isa Masiya Mukama wa'fe.
10 Naye mbegairira, aboluganda, olwerinya lya Mukama wa'fe Isa Masiya, 'mwena [o]okwogerānga obumu, 'sō okwāwukana kulemēnga okuba mu'mwe, naye muga'tirwēnga dala mu magezi gamu ne mu
11 kolowōza kumu. Kubanga nabūlirwa ebifa gyemuli, baganda bānge, abo abomu (nyumba) ya Kuloe, ngeriyo enyōmbo mu'mwe.
12 Kyenjoge'de kye kino nti buli muntu mu'mwe ayogera nti 'Nze ndi wa Paulo; nānge wa [p]Apolo; nānge wa [r]Kefa; nānge wa Masiya.
13 [s]Masiya ayāwuli'dwamu? Paulo yakomererwa kulwa'mwe? oba mwabatizibwa okuingira mu linya
14 lya Paulo? Nebaza Katonda kubanga sibatizānga muntu yena mu-'mwe, wabula [t]Knlispo ne [u]Gayo;
15 omuntu yena alemēnga okwogera nga mwabatizibwa okuingira mu
16 linya lyānge. Era nabatiza nenymba ya [v]Sutefana: nate simanyi
17 nga nabatiza omulala yena. Kubanga Masiya teyantuma kubatiza, wabula okubūlira enjiri: [w]si mu magezi ga bigambo, omusalaba gwa Masiya gulemēnga okuba ogwobwerēre.
18 Kubanga ekigambo ekyomusalaba bwe [x]busirusiru eri [a]abo ababula; naye eri 'fe abalokoka ge
19 [b]mānyi ga Katonda. Kubanga kyawandikibwa nti
[c]Ndizikiriza amagezi gabagezigezi,
Nobukabakaba bwabakabakaba ndibu'gyawo.
20 [d]Omugezigezi aluwa? omuwandisi aluwa? omuwakanyi owomunsi muno aluwa? [e]Katonda teyasiruwaza
21 magezi ga nsi? [f]Kubanga mu magezi ga Katonda ensi olwamagezi gayo bwetātegēra Katonda, Katonda nāsīma olwobusirusiru obwo kubūlira okwo okulokola abo aba'kiriza.
22 Kubanga [g]Abayudaya basaba obubonero, Nabayonani ba-
23 nonya amagezi: naye 'fe tubūlira Masiya eyakomererwa, eri [i]Abayudaya nkōnge, neri abamawānga
24 busirusiru; naye eri abo abaitibwa Abayudaya era Nabayonani, Masiya [k]amānyi ga Katonda, era [l]ama-
25 gezi ga Katonda. Kubanga obusirusiru bwa Katonda businga abantu amagezi; nobunafu bwa Katonda businga abantu amānyi.
26 Kubanga mutunulire okuitibwa kwa'mwe, aboluganda, [m]ngabamagezi agomubiri si bangi (abaitibwa), abamānyi si bangi, abekitī-
27 bwa si bangi: naye [n]Katonda yalōnda ebisirusiru ebyensi, abagezigezi abakwase ensonyi; era Katonda yalōnda ebinafu ebyensi, a-
28 kwase ensonyi ebyamānyi; nebikopi byensi nebinyōmebwa Katonda yabirōnda era nebitaliwo, a-
29 'gyewo ebiriwo: omubiri gwona gulemēnga okwenyumiriza mu maso ga Katonda. Naye kubwoyo 'mwe muli mu Masiya Isa, eyafūka amagezi gyetuli oknva eri Katonda, era nobutūkirivn, [o]nokutukuzibwa,
31 [p]nokununulibwa: nga bwekyawandikibwa nti [r]Eyenyumiriza, ye nyumiririzēnga mu Mukama.

[a] Bik. 18 17.
[b] Bik. 18. 9.
[c] Bal. 1. 7.
[d] Bal. 3. 22; 10. 12.
[e] 2 Kol. 8. 7.
[f] 2 Tim. 1. 8.
[g] Bab. 3. 20. Tit. 2. 13.
[h] Bak. 3. 4.
[i] 1 Bas. 3. 13.
[k] 1 Bas. 5. 23.
[l] Is. 49. 7. 1 Bas. 5. 24.
[m] Yok. 15. 4.
[n] 2 Kol. 13. 11.
[o] Bik. 18. 24; 19. 1.
[p] Yok. 1. 42.
[r] Bef. 4. 5.
[s] Bik. 18. 8.
[t] Bal. 16. 23.
[u] 1 Kol. 16. 15-17.
[v] 1 Kol. 2. 1, 4, 13.
[w] 1 Kol. 2. 14.
[x] 2 Kol. 2. 15.
[a] Bal. 1. 16.
[b] Yob. 5. 12, 13. Is. 29. 14.
[c] Is 33. 18.
[d] Is. 44. 25.
[e] Luk. 10. 21.
[f] Luk. 11. 16.
[g] Is. 8. 14. Mat. 11. 6.
[h] Bal. 1. 4, 16.
[i] Bak. 2. 2.
[k] Yok. 7. 48.
[l] Mat. 11. 25. Yak. 2. 5.
[m] Yok. 17. 19.
[n] Bef. 1. 7.
[o] Yer. 9 23, 24.

2 NĀNGE, abolugánda, bwena'ja gyemuli, [a]sa'ja na mānyi mangi agebigambo oba amagezi nga mbabūlira
2 ekyāma kya Katonda. Kubanga namalirira obutamanya kigambo mu-'mwe, [b]wabula Isa Masiya era oyo
3 eyakomererwa. Nānge [c]nabērānga na'mwe [d]mu bunafu ne mu kutya
4 ne mu kukankana okungi. Nekigambo kyānge nokubūlira kwānge [e]tebyabānga mu bigambo ebyamagezi ebisendasenda, [f]wabula mu
5 kutegēza Kwomwoyo namānyi: oku'kiriza kwa'mwe kulemēnga okubēra mu magezi gabantu, wabula [g]mu mānyi ga Katonda.
6 Naye amagezi tugogera mwabo [h]abatūkirira: naye amagezi agatali ga mu mirembe gino, era agatali ga
7 bakulu abomumirembe gino, aba-'gwāwo: naye twogera amagezi ga Katonda mu kyāma, gali agakisibwa, [k]Katonda geyalagira e'da ensi nga tezinabawo olwekitibwa
8 kya'fe: [l]abakulu bona abomumirembe gino gebatategērānga nomu: kuba [m]singa bāgategēra, tebandikomere'de Mukama wa kitībwa:
9 naye nga bwekyawandikibwa nti
[n]Eriso byeritalabāngako, nokutu byekutawulirānga,
Nebitaingirānga mu mutima gwa muntu,
Byona Katonda byeyategekera abamwagala.
10 [o]Naye 'fe Katonda yatubibi'kulira Kubwomwoyo: kubanga Omwoyo anonya byona era nebitategērekeka
11 obya Katonda. Kubanga muntu ki ategēra ebyomuntu [p]wabula omwoyo gwomuntu oguli muye? [r]era bwekityo nebya Katonda siwali abitegēra wabula Omwoyo gwa Kato-
12 nda. Naye 'fe tetwawebwa mwoyo gwa nsi, wabula [s]omwoyo oguva eri Katonda, tulyoke tutegērēnga
13 Katonda byatuwa obuwa. [t]Nokwogera twogera ebyo, si mu bigambo amagezi gabantu byegaigiriza, wabula Omwoyo byaigiriza; bwetugerageranya ebyomwoyo nebyomwo
14 yo. [u]Naye (omuntu) owomu'ka (obu'ka) ta'kiriza bya Mwoyo gwa Katonda: kubanga bya busirusiru gyāli; [w]era tainza kubitegēra, ku-
15 banga bikeberwa na mwoyo. [y]Naye (omuntu) owomwoyo akebera byona, naye ye ye nyini takeberwa muntu yena.
16 [z]Kubanga ūni eyali ategē'de okulowōza kwa Mukama (wa'fe), okumuigiriza? [a]Naye 'fe tulina okulowōza kwa Masiya.

3 NĀNGE, abolugánda, sainza kwogera na'mwe ngabomwoyo, naye ngabomubiri, [a]ngabāna abawere mu
2 Masiya. Nabanywesa [b]mata, 'so-
si 'mere; kubanga mwali temunagiīnza: naye era ne kakano temunagiīnza;
3 kubanga mukyali ba mubiri: kubanga mu'mwe bwemulimu obu'gya nokuyōmba, temuli ba mubiri, era temutambula ngabantu
4 (obuntu)? Kubanga omuntu bwayogera nti 'Nze ndi wa Paulo; nomulala nti 'Nze ndi wa Apolo; nga
5 temuli bantu (buntu)? Kale Apolo kye ki? ne Paulo kye ki? Bawereza ababa'kirizisa; era [c]buli muntu nga Mukama (wa'fe) bweyamuwa.
6 'Nze [d]nasiga, [e]Apolo nāfukirira;
7 naye [f]Katonda ye yakuza. Kale bwekityo [g]asiga si kintu, newakuba'de afukirira; wabula Katonda
8 akuza. Naye asiga nāfukirira bwe bumu: naye [h]buli muntu aliwebwa empēraye ye ngomulimugwe ye
9 bweguliba. Kubanga [k]Katonda tuli bakozi ba'ne: muli nimiro ya Katonda, (muli) [l]nyumba ya Katonda.
10 Ngekisa kya Katonda bwekiri kyenawebwa, ngomukoza wabazīmbi owamagezi nasima [m]omusingi; nomulala nāzīmbako. Naye [n]buli muntu yekūmēnga bwazīmbako.
11 Kubanga tewali muntu ainza kusima musingi mulala wabula ogwo [o]ogwasimibwa, [p]ye Isa Masiya.
12 Naye omuntu yena bwazīmbānga ku musingi ogwo zābu, feza, amainja agomuwendo omungi, emiti, esubi, ebisasiro;
13 omulimu ogwa buli muntu gulirabisibwa: kubanga olunaku luli [r]luligwolesa, kubanga gulibi'kulirwa mu muliro; nomuliro gwe nyini gulikema omulimu ogwa
14 buli muntu bwegufanana. Omulimu ogwa buli muntu gweyazīmbako bwegulibērawo, aliwebwa empēra.
15 Omulimu ogwa buli muntu bwegulyōkebwa, alifirwa; naye ye ye nyini alirokoka; [s]naye bwati, kuita mu muliro.
16 [t]Temumanyi nga muli yekalu ya Katonda, era nga Omwoyo gwa Ka-
17 tonda abēra mu'mwe? Omuntu yena bwazikirizānga yekalu ya Katonda, Katonda alimuzikiriza oyo; kubanga yekalu ya Katonda ntukuvu: ye 'mwe.
18 [u]Omuntu yena teyerimbānga. Omuntu yena bweyerowōzānga okuba omugezi mu'mwe mu mirembe gino, afūkēnga musirusiru, alyoke
19 afūke omugezi. Kubanga amagezi agomunsi muno bwe busirusiru eri Katonda. Kubanga kyawandikibwa nti [w]Akwasa abagezi enkwe zābwe:
20 era nate nti [y]Mukama ategēra empaka ezabagezi nga tezirimu.
21 Omuntu yena kyavānga alema o-
22 kwenyumiriza mu bantu. Kubanga [z]byona bya'mwe; oba Paulo, oba Apolo, oba Kefa, oba ensi, oba

[a] 2 Kol 10. 10; 11. 6.
[b] Baf. 3. 8.
[c] Bik. 18.1.
[d] Bag. 4.13.
[e] 2 Pet. 1. 16.
[f] 1 Bas. 1.5.
[g] 2 Kol. 4. 7.
[h] Baf. 4. 13.
[k] Bal. 16. 25, 26. Baf. 3. 5, 9. Bak. 1. 26.
[l] Mat. 11. 25. Bik. 13. 27.
[m] Luk. 23. 34.
[n] Is. 64. 4.
[o] Yok. 16. 13.
[p] Yer. 17. 9.
[r] Bal. 11. 33, 34.
[s] Bal. 6. 15.
[t] 2 Pet. 1. 16.
[u] Mat. 16. 23.
[w] Bal. 3. 5-7.
[y] Nge. 28 5.
[z] Yob. 15 8. Is. 40. 13.
[a] Yok. 15. 15.
[a] Beb. 5. 13.
[b] 1 Pet. 2. 2.
[c] Bal. 12. 3, 6.
[d] Bik. 18. 4, 8, 11.
[e] Bik. 18. 24, 27.
[f] 1 Kol. 13. 10.
[g] 2 Kol. 12. 11.
[h] Kub. 2. 23.
[k] Bik. 13. 4.
[l] Baf. 2. 20. 1 Pet. 2. 5.
[m] Bal. 15. 20. Kub. 21. 14.
[n] 1 Pet. 4. 11.
[o] Is. 28. 16. Luk. 1. 7.
[p] Baf. 2. 20.
[r] 1 Pet. 1. 7.
[s] Yud. 23.
[t] 1 Kol. 6. 19. 2 Kol. 6. 16. Baf. 2. 21, 22.
[u] Nge. 3. 7. Is. 5. 21.
[w] Yob. 5. 13.
[y] Zab. 94. 11.
[z] 2 Kol. 4. 5, 15.

obulamu, oba okufa, oba ebiriwo, oba ebigenda okubawo; byona bya-
23 'mwe; [a]na'mwe ba Masiya; ne Masiya wa Katonda.

4 Omuntu atulowōzēnga bwati, nga tuli bawereza ba Masiya era [a]aba-
2 wanika bebyāma bya Katonda. Era wano kigwānira abawanika, omuntu okulabikānga nga mwesigwa.
3 Naye ku'nze kigambo kitono nyo 'mwe okunsalira omusāngo, oba omuntu (yena): era nānge 'nze'ka
4 sesalira musāngo. Kubanga semanyiko kigambo; [b]naye ekyo tekimpēsa butūkirivu: naye ansalira omusāngo ye Mukama (wa'fe).
5 [c]Kale temusalānga musāngo gwa (kigambo) kyona, ebiro nga tebinatūka, okutūsa Mukama (wa-'fe) lwali'ja, [d]alimulisa ebikwekebwa ebyomukizikisa, era alirabisa okutēsa okwomumitima; [e]buli muntu nālyoka awebwa etendolye eri Katonda.
6 Naye ebyo, aboluganda, mbigere-'de ku'nze ne Apolo kulwa'mwe; [f]mulyoke muigire ku'fe obutaitirirānga mu byawandikibwa; omuntu yena alemēnga okwegulumiza olwo-
7 mu okusinga omulala. Kubanga akwāwula yāni? era [g]olina ki kyotāwebwa? naye okuwebwa obanga wawebwa, kiki ekikwenyumirizisa
8 ngatāwebwa? Mumaze oku'kuta, [h]mumaze okuga'gawala, mwafuga nga bakabaka awatali 'fe: era mubēra kufuga nandyaga'de, era na'fe tulyoke tufugire wamu na'mwe.
9 Kubanga ndowōza nga Katonda 'fe abatume yatwolesa enkomerero [i]ngabatalema kufa: kubanga [k]twafūka ekyerolerwa ensi ne bamalaika
10 nabantu. 'Fe tuli [m]basirusiru kubwa Masiya, naye 'mwe muli bagezigezi mu Masiya; 'fe tuli banafu, naye 'mwe muli ba mānyi; 'mwe muli ba kitībwa, 'fe tuli ba kunyō-
11 mebwa. Era nokutūsa ekisēra kino, tulūmwa enjala era nenyōnta, era tuba bwerēre, era [n]tukubibwa
12 ebikōnde, era tetuliko wa'fe; era [o]tukola emirimu nga tutegana nemikono gya'fe: [p]bwetuvumibwa, tusabira omukisa; bwetui'ganyizi-
13 bwa, tugumikiriza; bwetuwāirizibwa, twegairira: twafūka ngebisasiro ebyensi, empitambi eza byona, okutūsa kakano.
14 Ebyo sibiwandika kubakwasa nsonyi, wabula okubabūlirira nga-
15 bāna bānge abāgalwa. Kuba newakuba'de nga mulina abaigiriza kakumi mu Masiya, naye temulina bakita'mwe bangi; kubanga 'nze nabazāza enjiri [r]mu Masiya Isa.
16 Kyenva mbegairira [s]okungobererā-
17 nga. Kyenva ntuma [t]Timoseo gyemuli [u]ye mwāna wānge omwāgalwa omwesigwa mu Mukama (wa'fe), aliba'jukiza [v]makubo gānge agali mu Masiya, nga bwenjigiriza yona
18 yona mu buli kanisa. Naye waliwo abalala abegulumiza (nga balowōza) nga 'nze sigenda ku'ja gyemuli.
19 [w]Naye ndi'ja gyemuli māngu, [x]Mukama (wa'fe) bwalyagala; era ndimanya amānyi gābwe abegulu-
20 miza 'sō si kigambo kyābwe. Kubanga [z]obwakabaka bwa Katonda tebuli mu kigambo, wabula mu mā-
21 nyi. Mwagalako ki? nji'je gyemuli nomu'go, oba mu kwagala ne mu mwoyo ogwobuwōmbefu?

5 Nokugamba bagamba nga mu-'mwe mulimu obwenzi, era obwe-nzi bwebutyo [a]obutali ne mu bamawānga, [b]omuntu okubēra ne
2 [c]mukazi wa kitāwe. Na'mwe mwegulumizi'za, 'sō [d]temwanakuwala bunakuwazi, oyo eyakola ekikolwa ekyo alyoke a'gyibwe wakati mu-
3 'mwe. [e]Kubanga 'nze bwesibayo mu mubiri naye nga ndiyo mu mwoyo, 'maze okusalira omusāngo oyo eyayōnōna ekyo bwatyo, mu
4 linya lya Mukama wa'fe Isa, 'mwe nga mukung'anye nomwoyo gwānge awamu [f]namānyi ga Mukama wa-'fe Isa, [g]okuwayo ali bwatyo eri
5 Setani omubiri okuzikirizibwa, omwoyo gulyoke gulokoke ku lunaku
6 lwa Mukama (wa'fe) Isa. Okwenyumiriza kwa'mwe si kulūngi. Temumanyi [h]ngekizimbulukusa ekitono kizimbulukusa ekitole kyo-
7 na? Mu'gyemu ekizimbulukusa ekye'da, mulyoke mubēre ekitole ekigya, nga temulimu kizimbulukusa. Kubanga era [k]Nokuitako
8 kwa'fe kwa'tibwa, (ye) [l]Masiya: kale [m]tufumbe embaga, [n]si na kizimbulukusa ekye'da, newakuba'de nekizimbulukusa ekye'tima nobubi, wabula nebitazimbulukuswa ebyobutali bukūsa namazima.
9 Nabawandikira mu baluwa yānge [o]obutega'tānga na benzi; ('sō)
10 si (kwewalira) dala abenzi abomunsi muno, oba abegōmbi nabanyazi, oba abasinza ebifananyi; kuba-
11 nga bwekityo kyandibagwāni'de [p]okuva munsi: naye kakano mbawandikira obutega'tānga (naye), [r]omuntu yena aitibwa owoluganda bwabānga mwenzi, oba mwegōmbi, oba asinza ebifananyi, oba muvumi, oba mutamīvu, oba munyazi; ali bwatyo newakuba'de okulyānga na-
12 ye. Kubanga nfayo ki okusalira
13 omusāngo abali ebwēru? 'Mwe temusalira musāngo ba munju, naye abebwēru Katonda yabasalira omusāngo? [s]Omubi oyo mumu-'gye mu'mwe.

[a] Bal. 14. 8. Bug. 3. 29.
[a] Luk. 12. 42.
[b] Nge. 21. 2.
[c] Kub. 20. 12.
[d] 1 Kol. 3. 13.
[e] Bal. 2 29. 2 Kol. 5. 10.
[f] Bal. 12. 3.
[g] Yok. 3. 27. Yak. 1. 17.
[h] Kub. 3. 17.
[i] Zab. 44. 22. 2 Kol. 4 11.
[k] Beb. 10. 33.
[m] Bik. 28. 24.
[n] Bik. 22. 2.
[o] Bik. 18. 3. 1 Bas. 2. 9. 1 Tim. 4. 10.
[p] Mat. 5. 44. Luk. 23 34. Bal. 12. 20. 1 Pet. 2. 23.
[r] Bik. 18. 11. Yak. 1. 18.
[s] 1 Kol. 11. 1.
[t] Bik. 19. 22.
[u] 1 Tim. 1. 2.
[v] Bik. 19. 21. [x] Yak. 4. 15.
[z] 1 Bas. 1. 5.
[a] Bef. 5. 3.
[b] Ma. 27. 20. [c] 2 Kol. 7. 12.
[d] 2 Kol. 7. 7, 10.
[e] Bak. 2. 5.
[f] Yok. 20. 23. 2 Kol. 2. 10.
[g] Yob. 2. 6. 1 Tim. 1. 20.
[h] 1 Kol. 15. 33. Bag. 5. 9.
[k] Yok. 19. 14.
[l] Is. 53. 7. Yok. 1. 29.
[m] Kuv. 12. 15.
[n] Ma. 16. 3.
[o] 2 Kol. 6. 14. Bef. 5. 11.
[p] Yok. 17. 15.
[r] Mat. 18. 17. 2 Bas. 3. 6.
[s] Ma. 17. 7; 22. 21, 22, 24.

6 Omuntu yena ku'mwe bwaba nekigambo ku mu'ne, ayang'anga okuwoleza ensonga abatali batükirivu, 'sō si eri abatukuvu? Oba temumanyi [a] ngabatukuvu be balisalira ensi omusango? era obanga ensi 'mwe muligisalira omusango, temusānira kusala nsonga entono enyo? Temumanyi nga [b] tulisalira bamalaika omusango? tulirema tutya okusala emisangо egyomubulamu buno? Kale bwemuba nokusala emisangо egyomubulamu buno. abanyomebwa mu kanisa abo bemutekawo? Njoge'de kubakwasa nsonyi. Kikoleka bwekityo obutalabikanga mu'mwe omuntu omu owamagezi, anāinzanga okusalira bagandabe ensonga, naye owoluganda awoza nowoluganda, era ne mu maso gābwe abatali ba'kiriza? Naye era bwemutyo mumaze okubako akabi, kubanga mulina emisangо 'mwe'ka na 'mwe'ka. [c] Lwaki obutamala gakolwanga bubi? lwaki obutamala galyazamānyizibwanga? Naye be nyini mukola bubi, mulyazamānya, era [d] naboluganda. Oba temumanyi ngabatali batükirivu tebalisikira bwakabaka bwa Katonda? Temulimbibwanga: [e] newakuba'de abakaba, newakuba'de abasinza ebifananyi, newakuba'de abenzi, newakuba'de abafüka abakazi, newakuba'de abalya ebisiyaga, newakuba'de aba'bi, newakuba'de abegombi, newakuba'de abatamivu, newakuba'de abavumi, newakuba'de abanyazi, tebalisikira bwakabaka bwa Katonda. Era [f] abamu ku'mwe mwali ngabo: naye [g] mwanāzibwa, naye mwatukuzibwa, naye mwawebwa obutükirivu olwerinya lya Mukama (wa'fe) Isa Masiya, Nolwomwoyo gwa Katonda wa'fe.

12 [i] Byona birungi gyendi; naye byona tebiusānira. Byona birungi gyendi; naye 'nze sigenda kufugibwanga kyona kyona. 13 [k] Ebyokulya bya lubuto, nolubuto lwa bya kulya: naye Katonda alibi'gyawo byombiriri. Naye omubiri si gwa bwenzi, naye [l] gwa Mukama (wa'fe); [m] ne Mukama (wa'fe) avunāna 14 omubiri: era [n] Katonda yazükiza Mukama (wa'fe), era na'fe alituzükiza [o] olwamānyige. 15 Temumanyi [p] ngemibiri gya'mwe bye bitündu bya Masiya? kale nzirirenga ebitündu bya Masiya mbifüle ebitündu byomwenzi? Kitalo. 16 Oba temumanyi ngeyega'ta nomwenzi gwe mubiri gumu? kubanga ayogera nti [r] Bombiriri banāberāuga omubiri gumu. 17 Naye [s] eyega'ta ne Mukama (wa'fe) gwe mwoyo gumu. 18 [t] Mwewalenga obwenzi. Buli kibi kyona omuntu kyakola kiri kungulu ku mubiri; naye ayenda [u] akola ekibi ku mubirigwe ye. 19 Oba [v] temumanyi ngomubiri gwa'mwe ye yekalu Yomwoyo Omutukuvu ali mu'mwe, gwemulina eyava eri Katonda? [w] na'mwe temuli kubwa'mwe; kubanga [x] mwagulilwa na muwendo: kale mugulumizenga Katonda mu mubiri gwa'me.

7 Naye kwebyo byemwampandikiriira; kirungi omusaja obutakwatānga ku mukazi. Naye, olwobwenzi, buli musaja abēreñga ne mukaziwe ye, na buli mukazi abēreñga ne musajawe ye. 3 [a] Omusaja asasulenga mukaziwe ekyo ekimugwānira; era nomukazi asasulenga bwatyo omusaja. 4 Omukazi tafuga mubirigwe ye, wabula musajawe: era nomusaja bwatyo tafuga mubirigwe ye, wabula mukaziwe. 5 [b] Temu'mang'anānga, wabula mpo'zi nga mulagānye ekisēra, mulyoke mubērēnga ne'bānga eryokusabiramu, ate mulyoke mubērēnga wamu, [c] Setani alemenga okubakema olwobuteziiza bwa'mwe. Naye ebyo mbyogera nga nzi'kiriza bu'kiriza, 7 ('sō) sitēka tēka. Naye [d] naudyaga'de abantu bona okubērānga [e] nga 'nze. Naye [f] buli muntu alina ekirabokye ye, ekiva eri Katonda, omulala bwati, nomulala bwati.

8 Naye abatanafumbiriganwa ne ba'na'mwandu mbagamba uti Kirungi bo okubērānga nga 'nze. 9 Naye [g] obanga tebalnza kwezaiiza, bafumbiriganwenga: kubanga kye kirungi okufumbiriganwanga okusinga okwākānga. Naye abamala okufumbiriganwa mbalagira, 'sō si 11 'nze wabula Mukama (wa'fe), [i] omukazi obutanobānga musajawe [naye okunoba bwanobānga, abērēnga awo obutafumbirwānga, oba atabaganenga ne musajawe]; era nomusaja obutalekāngayo mukazi-12 we. Naye abalala mbagamba 'nze, si Mukama (wa'fe): owoluganda yena bwabānga nomukazi ata'kiriza, omukazi bwatabaganānga naye 13 okubera naye, tamulekāngayo. Nomukazi bwabērānga nomusaja ata-'kiriza, naye bwatabaganānga naye okubēra naye, tanobānga musaja-14 we. Kubanga omusaja ata'kiriza atukuzibwa na mukazi, nomukazi ata'kiriza atukuzibwa na wa luganda: singa tekiri bwekityo, [k] abāna ba'mwe tebandiba'de balongōfu; 15 naye kakano batukuvu. Naye ata-'kiriza bwayāwukanānga, ayāwukane: owoluganda omusaja oba mukazi tali mu bu'du mu (bigambo) ebiri bwebityo: naye Katonda ya-16 tuitira [l] mirembe. Kubanga, 'gwe

[a] Dan. 7. 22. Mat. 19. 28.
[b] Yud. 6.
[c] Nge. 20. 22. Mat. 5. 39, 40. 1 Bas. 5. 15.
[d] 1 Bas. 4. 6.
[e] Bag. 8. 21. Bef. 5. 5. Beb. 13. 4. Kub. 22. 15.
[f] Bef. 2. 2. Bak. 3. 7.
[g] Beb. 10. 22.
[i] 1 Kol. 10. 23.
[k] Bal. 14. 17.
[l] 1 Bas. 4. 3.
[m] Bef. 5. 23.
[n] Bal. 6. 5, 8; 8. 11. 2 Kol. 4. 14.
[o] Bef. 1. 19, 20.
[p] Bef. 5. 30.
[r] Lub. 2. 24. Mat. 19. 5. 1 Ti. 5. 31. [s] Bal. 6. 12, 18. Beb. 13. 4.
[t] Bal 1 24. [u] 1 Kol. 3. 16. 2 Kol. 6. 16.
[v] Bal. 14. 7, 8. [w] Bik. 20. 28. 1 Kol. 7. 23. Bag. 3. 13. Beb. 2. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. 2 Pet. 2. 1. Kub. 5. 9.
[x] Kuv. 21. 10. 1 Pet. 3. 7.
[a] Kuv. 12. 15. Yo. 2. 16. Zek. 7. 3. 1 Sam. 21. 4, 5.
[b] 1 Bas. 3. 5.
[d] Bik. 28. 29.
[e] 1 Kol. 9. 5.
[f] Mat. 19. 12.
[g] 1 Tim. 3. 14.
[i] Mala. 2. 14, 16. Mat. 5. 32; 19. 6, 9.
[k] Mala. 2. 15.
[l] Bal. 12. 18.

omukazi, omanyi otya nga [m] tolirokola musajawo? oba, 'gwe omusaja, omanyi otya nga tolirokola
17 mukaziwo? Kino kyo'ka, buli muntu nga Mukama (wa'fe) bweyamugabira, buli muntu nga Katonda bweyamuita, atambulenga bwatyo. Era bwendagira bwentyo mu kani-
18 sa zona. Omuntu yena yaitibwa nga mukomole? tafukanga atali mukomole. Omuntu yena yaitibwa nga si mukomole? [n] takomolebwa-
19 nga. [o] Okukomolwa si kintu, nobutakomolwa si kintu, [p] wabula okukwatanga ebiragiro bya Katonda.
20 Buli muntu abērenga mu kuitibwa
21 kweyaitirwamu. Waitibwa ngoli mu'du? tokyeralikirirānga: naye okuinza bwoinzānga okuwebwa e-'dembe, wakiri obērenga nalyo.
22 Kubanga mu Mukama (wa'fe) eyaitibwa nga mu'du, awebwa [r] Mukama (wa'fe) e'dembe: bwatyo eyaitibwa nga wa 'dembe ye mu'du wa
23 Masiya. [s] Mwagulibwa na muwendo; temufukanga ba'du ba bantu.
24 Aboluganda, okuitibwa buli muntu kweyaitirwamu, abērenga mwokwo wamu ne Katonda.
25 Naye ebyokubawala sirina kiragiro kya Mukama (wa'fe): naye mbagamba bwendowoza ngomuntu Mukama (wa'fe) [t] gweyasasira [u] o-
26 kubera omwesigwa. Kale ndowoza kino okubera ekirungi olwokubonabona okwa kakano, nga kirungi o-
27 muntu okubera nga bwali. Wasibibwa nomukazi? tononyanga kusumululwa. Wasumululwa ku mu-
28 kazi? tononyanga mukazi. Naye okuwasa bwowasanga, nga toyononye; nomuwala bwafumbirwanga, nga tayononye. Naye abali bwebatyo banabērānga nokubonabona
29 mu mubiri: nange mbasasira. Naye [w] kino kyenjogera, aboluganda, nti Ebiro biimpawa'de, okutanula kakano abalina abakazi babe nga-
30 batalina; era nabo abakaba (babe) ngabatakuba; nabo abasanyuka (babe) ngabatasanyuka; nabo aba-
31 gula (babe) ngabatalina; nabo abakoza ebyomunsi (babe) [v] ngababatabikoza bubi: kubanga [x] engeri e-
32 yomunsi muno e'gwawo. Naye njagala 'mwe obuteralikirirānga. [a] Atali mufumbo yeralikirira bya Mukama (wa'fe), bwanāsanyusānga
33 Mukama (wa'fe): naye omufumbo yeralikirira bya munsi, bwanāsa-
34 nyusānga mukaziwe. Era waliwo enjāwulo afumbirwa nomuwala. Atafumbirwa [b] yeralikirira bya Mukama (wa'fe), abērenga mutukuvu omubiri nomwoyo: naye afumbirwa yeralikirira bya munsi, bwanā-
35 sanyusānga musajawe. Njoge'de ekyo olwokubagasa 'mwe be nyini; si lwa kubatēga kyambika, wabula olwobulungi era mulyoke muwerezenga Mukama (wa'fe) obutategā-
36 nānga. Naye omuntu bwalowozānga nga takola bulungi muwalawe, obanga aitiri'de obukulu, era obanga kigwāna okubēra bwekityo, akolenga nga bwayagala; tayonōna;
37 bafumbiriganwe. Naye oyo anywēra mu mutimagwe, nga tawalirizibwa, naye ngainza (okutūkiriza) bwayagala ye, era nga yamalirira kino mu mutimagwe okukūmānga
38 muwalawe, alikola bulungi. [c] Kale afumbiza muwalawe akola bulūngi; era naye atalifumbiza yalisi-
39 nga okukola obulungi. [d] Omukazi asibibwa musajawe ngakyali mulamu; naye musajawe bwaba nga yebase, nga wa busa afumbirwenga gwayagala; [e] kyo'ka mu Mukama
40 (wa'fe). Naye bwabērānga nga bwali, bwasinga okubērānga nomukisa, nga 'nze bwendowōza: era ndowōza nga nānge nina Omwoyo gwa Katonda.

8 Naye [a] kwebyo ebiwebwa eri ebifananyi: tumanyi nga tulina 'fena [b] okutegēra. Okutegera kwegulumizisa, naye okwagala kuzimba.
2 [c] Omuntu bwalowōzānga ngaliko kyatege'de, nga tanategēra nga
3 bwekimugwānira okutegēra; naye omuntu bwayagala Katonda, [d] oyo
4 ategērwa ye. Kale ku kulyānga ebiwebwa eri ebifananyi, tumanyi [e] ngekifananyi si kintu munsi, era nga [f] tewali Katonda (omulala) wa-
5 bula omu. Kuba newakuba'de nga waliwo [g] abaitibwa bakatonda, oba mu 'gulu, oba munsi; nga bwewaliwo bakatonda abangi nabāmi a-
6 bangi; naye [i] gyetuli waliwo Katonda omu, Kita'fe, [k] omuva byona, na'fe tuli kubwoyo; ne [l] Mukama (wa'fe) omu, Isa Masiya, [m] abe'sā-
7 wo byona, era atube'sāwo 'fe. Naye okutegēra okwo tekuli mu bantu bona: naye abalala, kubanga bamanyīra ebifananyi okutūsa kakano, balya ngekiwere'dwa eri ekifananyi; nomwoyo gwābwe, kubanga
8 munafu, [n] gubēra nempitambi. Naye ekyokulya tekitusimisa eri Katonda: era bwetutalya tetuwēbuka:
9 era bwetulya tetweyongerako. Naye mwekūmēnga mpo'zi obuinza bwa'mwe obwo bulemēnga okuba
10 enkonge eri abanafu. Kubanga omuntu bwakulaba 'gwe alina okutegēra ngotu'de ku 'mere mu sabo lyekifananyi, omwoyo gwoyo, bwaba nga munafu, teguliguna kulya
11 ebiwebwa eri ebifanauyi? Kubanga omunafu abula olwokutegērakwo, owoluganda Masiya gweyafiri-
12 ra. Era bwekityo, [o] bwemwonona-

[m] 1 Pet. 3. 1.
[n] Bag. 5. 2.
[o] Bag. 6. 15.
[p] Yok. 15. 14.
[r] Yok. 8. 36. Bal. 5. 13, 22. Fir. 16.
[s] 1 Kol. 6. 20. 1 Pet. 1. 18, 19.
[t] 1 Tim. 1. 16.
[u] 1 Tim. 1. 12.
[w] 1 Pet. 4. 7.
[v] 1 Kol. 9. 18.
[x] Yak. 4. 14. 1 Yok. 2. 17.
[a] 1 Tim. 5. 5.
[b] Luk. 10. 40 neb.
[c] Beb. 13. 4.
[d] Bal. 7. 2.
[e] 2 Kol. 6. 14.
[f] Bik. 15. 20.
[g] Bal. 14. 14, 22.
[i] 1 Kol. 13. 8, 9, 12.
[k] Kuv. 23. 12, 17. Na. 1. 7. 2 Tim. 2. 19.
[l] Is. 41. 24.
[m] Ma. 4. 39; 6. 4. Is. 44. 8.
[n] Yok. 10. 34.
[i] Malu. 2. 10. Bef. 4. 6.
[k] Bik. 17. 28. Bal. 11. 36.
[l] Bik. 2. 36 Bef. 4. 5.
[m] Yok. 1. 3. Bak. 1. 16.
[n] Bal. 14. 14, 23.
[o] Mat. 25. 40, 45.

nga aboluganda, era nemufumita o-
mwoyo gwābwe, bweguba nga mu-
18 nafu, nga mwōnōna Masiya. Kale,
obanga [p] ekyokulya kyesitaza mu-
ganda wānge, siryenga nyama emi-
rembe gyona, 'nemēnga okwesitaza
muganda wānge.

9 [a] Siri wa 'dembe? siri mutume?
[b] salaba Isa Mukama wa'fe? 'mwe
temuli mulimu gwānge mu Muka-
ma (wa'fe)? obanga siri mutume
2 eri abalala, naye ndi (mutume) eri
'mwe: kubanga 'mwe [c] kabonero
kobutume bwange mu Mukama
3 (wa'fe). Bwempoza bwenti eri abo
4 abankemereza. Tetulina buīnza
5 okulyānga nokunywānga? Tetuli-
na buīnza okutwālānga omukazi
owoluganda awamu na'fe, era nga-
batume abalala, ne [d] baganda ba
6 Mukama (wa'fe), ne [e] Kefa. Oba
'nze 'nze'ka ne Balunaba / tetulina
7 buīnza obutakolānga (mirimu)? [g] Ani agenda okutabāla yona yona nā-
tabāza ebintubye ye? [i] āni asimba
olusuku nātalya ku 'mere yāmu?
oba [k] āni alūnda ekisibo nātanywa
8 ku mata gekisibo? Ebyo njogera
bya buntu? oba era namatēka te-
9 gogera bwegatyo? Kubanga kya-
wandikibwa mu matēka ga Musa
nti [l] Togisibānga kamwa ente nge-
10 wūla. Katonda alowōza bya nte?
oba ayogera kulwa'fe 'fe'ka? Ku-
banga kyawandikibwa kulwa'fe:
kubanga [m] alīma kimugwānira o-
kulīma ngasūbira, era nawūla (ki-
mugwānira) okuwūla ngasūbira o-
11 kuwebwako. [n] Obanga 'fe twaba-
sigamu ebyomwoyo, kya kitalo 'fe
bwetulikūngula ebya'mwe ebyomu-
12 biri? Obanga abalala balina obu-
inza obwo ku'mwe, 'fe tetusinga
bo? [o] Naye tetwakoza buīnza o-
bwo; naye tugumīkiriza byona, tu-
lemēnga okuleta ekiziiza enjiri ya
13 Masiya. [p] Temumanyi ngābo aba-
wereza ebitukuvu balya (ku) byo-
muyekalu, (nabo) abawereza ku
14 kyōto bagabana nekyōto? Era ne
[r] Mukama (wa'fe) bwatyo yalagira
[s] ababūlira enjiri balisibwēnga o-
15 lwenjiri. Naye 'nze sibikozānga
ebyo nekimu: 'sō siwandise ebyo
kiryoke kinkolerwēnga 'nze bweki-
tyo: kubanga wakiri 'nze okufa,
okusinga omuntu yena okufūla o-
kwenyumiriza kwānge okwobwerē-
16 re. Kubanga bwembūlira enjiri,
siba na kya kwenyumiriza; kuba-
nga nina okuwalirizibwa; kubanga
17 zinsānze, bwesibūlira njiri. Kuba
obanga nkola bwentyo nokwagala,
mbēra nempēra: naye obanga si-
kola na kwagala, [t] nateresebwa o-
18 buwanika. Kale mpēra ki gyenina?
Bwembūlira enjiri okugifūla eyo-
bwerēre, 'neme okukoleza dala obu-
19 inza bwānge mu njiri. Kuba ne-
wakuba'de nga ndi wa 'demhe eri
bona, [u] nefūla mu'du eri bona,
20 [w] ndyoke nfunēnga abangi. [x] Neri
Abayudaya nafūka nga Omuyuda-
ya, nfunēnga Abayudaya; eri abo
abafugibwa amatēka (nafūka) nga-
fugibwa amatēka, 'nze'ka nga sifu-
gibwa matēka, nfunēnga abafugi-
bwa amatēka; [z] eri abatalina ma-
21 tēka (nafūka) ngatalina matēka, [a] si
butaba na matēka eri Katonda, na-
ye nga mpulira amatēka eri Masi-
ya, nfunēnga abatalina matēka.
22 [b] Eri abanafu nafūka munafu, nfu-
nēnga abanafu: eri bona nfūse
byona, mu byona byona ndyoke
23 ndokolēnga abamu. Era nkola byo-
na olwenjiri, ndyoke nzi'sēnga ki-
24 mu muyo. Temumanyi ngaba'du-
kana mu kuwakana ba'dukanira
dala bona, naye awebwako empēra
omu? [c] Mu'dukanēnga bwemutyo
25 mulyoke muwebwe. Era buli mu-
ntu [d] awakana yegendereza mu
byona. Kale bo (bakola bwebatyo)
balyoke bawebwe engule eryōnōne-
26 ka, naye 'fe [e] etayōnōneka. 'Nze
kyenva nzirukana bwenti, si nga-
tamanyi; 'nwāna bwenti si ngaku-
ba e'bānga: naye / nebonereza o-
mubiri gwānge era [g] ngufuga: mpo-
'zi, nga 'maze okubūlira abalala,
'nze 'nze'ka 'neme okubēra [i] atasi-
mibwa.

10 Kubanga sagala 'mwe obutate-
gēra, aboluganda, bajaja ba'fe
bona bwebāli wansi [a] wekire, era
2 bona bwebāita mu [b] nyanja; era
bona bwebābatizibwa eri Musa mu
3 kire ne mu nyanja; era bona neba-
4 lya [c] e'mere emu eyomwoyo; era
bona nebanywānga [d] ekyokunywa
ekimu ekyomwoyo: kubanga bā-
nywānga mu lwāzi olwomwoyo o-
lwabagobererānga: nolwāzi olwo
5 lwali Masiya. Naye bangi kubo
Katonda teyabasima: kubanga [e] bā-
6 zikiririzibwa mu 'dūngu. Naye e-
byo byali bya kulabirako gyetuli,
tulemēnga okwegōmba ebibi, era
7 / nga bo bwebegōmba. 'Sō temu-
bānga basinza ba bifananyi, nga-
bamu kubo: nga bwekyawandiki-
bwa nti [g] Abantu nebatūla okulya
nokunywa, nebagolokoka okuza-
8 nya. Era [i] tetwendānga, ngabamu
kubo bwebāyenda, [k] nebagwa ku
lunaku olumu obukumi bubiri mwe-
9 nkumi satu. Era tetukemānga
Mukama (wa'fe), [l] ngabamu kubo
bwebākema, emisota egyo negiba-
10 'ta. Era temwemulugunyānga,
[m] ngabamu kubo bwebemulugunya,
11 nebazikirizibwa omuzikiriza. Na-
ye ebyo byababako abo okubērānga

[a] Bal. 14. 21.

[b] Bik. 9 15. 2 Tim. 1. 11.
[c] Bik. 18. 9; 22. 14, 18.

[d] 2 Kol. 3. 2.

[e] Mat. 13. 55.
[f] Mat. 8. 14.
[g] 2 Bas. 3. 8, 9.
[h] 2 Kol. 10. 4. 2 Tim. 2. 3; 4. 7.
[i] Ma. 20. 6. Nge. 27. 18.
[k] Yok. 21. 15.
[l] 1 Pet. 5. 2.

[m] Ma. 25. 4. 1 Tim. 5. 18.

[n] 2 Tim. 2. 6.

[o] Bal. 15. 27. Bag. 6. 6.

[p] 2 Kol. 11. 7, 9.

[q] Lev. 6. 16, 26. Ma. 18. 1.

[r] Luk. 10. 7.
[s] Bag. 6. 6. 1 Tim. 5. 17.

[t] Bag. 2. 7. Baf. 1. 17. Bak. 1. 28.

[u] Bag. 2. 12.
[w] Mat. 18. 15.
[x] Bik. 16. 3; 18. 18.

[z] Bag. 2. 2
[a] 1 Kol. 7. 22.

[b] Bal. 18. 1.

[c] Baf. 3. 14. Beb. 12. 1.
[d] Bef. 6. 12. 1 Tim. 6. 12.
[e] 2 Tim. 4. 8. Yak. 1. 12. 1 Pet. 5. 4. Kub. 2. 10.
[f] Bal. 8. 13.
[g] Bal. 6. 18, 19.
[i] Yer. 6. 30. 2 Kol. 13. 5, 6.

[a] Kev. 12. 21. Zab. 78. 14.
[b] Kev. 14. 22.
[c] Kev. 16. 15, 22.
[d] Kev. 17. 6.

[e] Kubal. 28. 64, 65.

[f] Kubal. 11. 4, 33, 34.

[g] Kev. 32. 6.
[i] 1 Kol. 6. 18.
[k] Kubal. 25. 1, 9.

[l] Kev. 17. 2, 7. Kubal. 21. 5.

[m] Kubal. 14. 2, 29.

ebyokulabirako; era [n] byawandikibwa olwokutulabulânga 'fe abatûki'dwako enkomerero zemirembe.
12 Kale [o] alowôza ngaimiri'de yekû
13 mênga aleme okugwa. Siwali kukema okwabakwata okutali kwa bantu: naye Katonda mwesigwa, [p] atâbaganyenga kukemebwa okusinga bwemuinza; naye awamu nokukemebwa era ana'sângawo [r] nobu'dukiro, mulyoke muinzênga okugumikiriza.
14 Kale, baganda bânge, [s] mu'dukêe
15 nga okusinza ebifananyi. Mbagamba [t] ngabalina amagezi; mulowôze kyenjogera. Ekikômpe ekyomukisa, kyetusabira omukisa, sikwe ku'sêkimu omusai gwa Masiya?
16 [u] Omugâti gwetumenyamenya sikwe ku'sêkimu omubiri gwa Masi-
17 ya? [w] kubanga 'fe abangi tuli mugâti gumu, omubiri gumu: kubanga 'fena tugabana omugâti gumu.
18 Mulabe [y] Isiraeri [z] owomubiri: [a] abalya sadaka teba'sâ kimu na kyô-
19 to? Kale njogera ki? ekiwebwa eri ekifananyi nga kintu, oba eki-
20 fananyi nga kintu? Naye njogera ngabamawânga byebawayo [b] bawa eri balubale, 'sô si eri Katonda: nânge sagala 'mwe kubêrânga aba-
21 'sekimu ne balubale. [c] Temuinza kunywa (ku) kikômpe kya Mukama (wa'fe) ne ku [d] kikômpe kya balubale: temuinza kugabana ku meza ya Mukama (wa'fe) ne ku meza ya
22 balubale. Oba Mukama (wa'fe) tumukwasa obu'gya? 'fe [e] tumusinga amânyi?
23 [f] Byona birûngi; naye ebisâna si byona. Byona birûngi, naye ebi-
24 zimba si byona. [g] Omuntu yena tanonyângа bibye ye'ka, wabula
25 ebya mu'ne. [i] Buli kyebatûndânga mu katâle, mukiryânga, nga temu-
26 bûzi'za kigambo olwomwoyo; kubanga [k] ensi ya Mukama (wa'fe),
27 noku'jula kwayo. Omu kwabo abata'kiriza bwabaitânga, na'mwe bwemwagalânga okugenda; [l] ekitekebwânga mu maso ga'mwe mukiryânga, nga temubûzi'za kigambo
28 olwomwoyo. Naye omuntu bwabagambânga nti Kino kyawebwa okubêra sadaka, temukiryânga ku-
29 lwoyo abûli'de, nolwomwoyo: bwenjogera omwoyo, si gugwo 'gwe naye gwa mulala; kubanga [m] e'dembe lyânge lwa ki okusaliirwa omusângo
30 nomwoyo gwomulala? 'Nze bwendya nokwebaza, kiki ekinvumya
31 olwekyo kyenebaza? Kale [n] obanga mulya, obanga munywa, obanga mukola ekigambo kyona kyona, mukolênga byona olwekitibwa kya
32 Katonda. [o] Temuletânga ekisitaza eri Abayudaya, newakuba'de eri Abayonani, newakuba'de eri [p] eka-
33 nisa ya Katonda: era nga [r] nânge bwensanyusa bona mu byona, nga sinonya magoba gânge 'nze, wabula agabangi, balyoke balokoke.

11 [a] Mungobererênga 'nze, nga nânge (bwengoberera) Masiya.
2 Mbatendereza kubanga munji'jukira mu byona, era [b] munywêza byemwawebwa nga bwenabibawa.
3 Naye njagala 'mwe okumanya [c] ngomutwe gwa buli musaja ye Masiya; [d] nomutwe gwomukazi ye musaja; [e] nomutwe gwa Masiya ye
4 Katonda. Buli musaja bwasaba oba bwabûlira, omutwegwe nga gubi'ki'dwako, aswâza omutwegwe.
5 Naye [f] buli mukazi bwasaba oba bwabûlira, omutwegwe nga tegubi'ki'dwako, aswâza omutwegwe: kubanga bwe bumu dala [g] ngamwere-
6 'dwa. Kuba obanga omukazi tabi'kibwako, era asalibwênga enviri: naye obanga kya [i] nsonyi omukazi okusalibwânga enviri oba okumwe-
7 bwânga, abi'kibwêngako. Kubanga omusaja tekimugwânira kubi'kibwânga ku mutwe, kubanga [k] oyo kye kifananyi nekitibwa kya Katonda: naye omukazi kye kitîbwa
8 kyomusaja. Kubanga [l] omusaja teyava mu mukazi; wabula omukazi
9 ye yava mu musaja: era [m] kubânga omusaja teyatôndebwa lwa mukazi; wabula omukazi olwomusaja:
10 kyekiva kigwânira omukazi okubângako [n] (akabonero) akokufugibwa ku mutwegwe [o] olwa bamalaika.
11 Era naye omukazi (tabêrawo) awatali musaja, era [p] omusaja (tabêrawo) awatali mukazi, mu Mukama
12 (wa'fe). Kuba omukazi nga bweyava mu musaja, era nomusaja bwatyo (azâlibwa) omukazi; [r] na-
13 ye byona biva eri Katonda. Musale omusângo na'mwe 'mwe'ka: kisâna omukazi asabênga Katonda
14 nga tabi'ki'dwako? Obuzâliranwa bwo'ka tebubaigiriza nga, omusaja
15 bwakuza enviri, zimuswâza? Naye omukazi bwakuza enviri, kye kitîbwa gyali: kubanga yawebwa enviri-
16 ze mu kifo kyekyambalo. Naye omuntu yena bwaba ngayagala okuleta empaka, 'fe tetulina mpisa ngeyo, newakuba'de ekanisa za Katonda.
17 Naye bwembalagira kino sibatendereza, kubanga temukung'ana
18 lwa bulûngi wabula olwobubi. Kubanga ekyoluberyeberye, bwemukung'anira mu kanisa, [s] mpulira nga waliwo okwâwukana mu'mwe;
19 era nki'kirizamu. Kubanga [t] era nokwesalamu kikugwânira okubânga mu'mwe, [u] abasimibwa balyoke
20 balabikênga mu'mwe. Kale bwemukung'anira awamu, tekiinzika kulya 'mere ya Mukama (wa'fe):

[n] Bal. 15. 4.
[o] Bal. 11. 20.
[p] 2 Pet. 2. 9.
[r] Yer. 29. 11.
[s] 2 Kol. 6. 17. 1 Yok. 5. 21.
[t] Mat. 26. 26-28.
[u] Bik. 2. 42, 46.
[w] Bal. 12. 5.
[y] Bal. 4. 12.
[z] Bal. 4. 1; 9. 3.
[a] Lev. 7. 15.
[b] Ma. 32. 17.
[c] 2 Kol. 6. 15, 16.
[d] Ma. 32. 38.
[e] Ez. 22. 14.
[f] 1 Kol. 6. 12.
[g] Bal. 15, 1, 2.
[i] 1 Tim. 4. 4.
[k] Zab. 24. 1.
[l] Luk. 10. 7.
[m] Bal. 14. 16.
[n] Bak. 3. 17.
[o] Bal. 14. 13.
[p] Bik. 20. 28.
[r] 1 Kol. 9. 19, 22.
[s] 2 Bas. 3. 9.
[t] 1 Kol. 7. 17.
[u] Bef. 5. 23.
[w] Lub. 3. 16. 1 Tim. 2. 11, 12.
[y] Yok. 14. 28.
[z] Bik. 21. 9.
[a] Ma. 21. 12.
[b] Kubal. 5. 18.
[c] Lub. 1. 26.
[d] Lub. 2. 21, 22.
[e] Lub. 2. 18, 21, 23.
[f] Lub. 24. 65. [g] Mub. 5. 6.
[i] Bag. 3. 28.
[k] Bal. 11. 36.
[l] 1 Kol. 1. 10.
[m] Luk. 17. 1. 2 Pet. 2. 1, 2.
[n] Luk. 2. 35.

21 kubanga mu kulya kwa'mwe buli
muntu asoka mu'ne okutōla e'mereye ye'ka; nomulala alūmwa e-
[u] Yud. 12. 22 njala, [u]nomulala atamīra. Kiki ekyo? temulina nyumba za kulirāngamu nokunywerāngamu? oba munyōma ekanisa ya Katonda, nemuswāza abatalina (nyumba)? Nābagamba ntya? nābatendereza o-
[v] Bag. 1. 1, 11, 12. 23 lwekyo? Sibatendereza. [v]Kubanga 'nze nawebwa eri Mukama (wa'fe) era kyenabawa 'mwe, nga
[x] Mat. 26. 26. [x]Mukama (wa'fe) Isa mu kiro kiri kyeyalirwamu olukwe yatōla omu-
24 gāti; neyebaza, nāgumenyamu, nāyogera nti Guno gwe mubiri gwānge oguli kulwa'mwe: mukolēnga bwemutyo olwokunji'jukirā-
25 nga 'nze. Era nekikōmpe bwatyo bwebāmala okulya, ngayogera nti Ekikōmpe kino ye ndagāno empya mu musai gwānge: mukolēnga bwemutyo buli lwemunānywānga-
26 ko, olwokunji'jukirānga 'nze. Kubanga buli lwemunālyānga ku mugāti guno ne lwemunānywānga ku kikōmpe, munāyolesānga okufa kwa
[a] Bik. 1. 11. Kub. 1. 7. [b] Yok. 6. 51. Mukama (wa'fe) [a]okutūsa lwali'ja.
27 [b]Kyanāvānga a'za omusāngo ogwomubiri nomusai gwa Mukama (wa-'fe) buli anālyānga ku mugāti oba anānywānga ku kikōmpe kya Mu-
28 kama (wa'fe) ngatasāni'de. Naye
[c] 2 Kor. 13. 5. Bag. 6. 4. [c]omuntu yekeberēnga ye'ka alyoke alyēnga ku mugāti bwatyo, era a-
29 nywēnga ne ku kikōmpe. Kubanga alya era anywa, alya era anywa musāngogwe ye, bwatayāwula mu-
30 biri. Mu'mwe kyemuvu'de mnbēramu abangi abanafu nabalwa'de,
[d] Zab. 32. 5. 1 Yok. 1. 9. 31 era bangiko abebaka. Naye [d]singa twesalira omusāngo 'fe'ka, tetwa-
32 ndisali'dwa musāngo. Naye bwetusalirwa omusāngo, [e]tubūlirirwa Mukama (wa'fe), tuleme okusingi-
Beb. 12. 5-12. 33 bwa omusāngo awamu nensi. Kale, baganda bānge, bwemukung'a-
34 nānga okulya, mulindaganēnga. Omuntu bwalūmwānga enjala, alyēnga e'ka; okukung'ana kwa'mwe kulemēnga okn'za omusāngo. Nebirala ndibirongōsa, [f]wendi'jira wona.

[f] 1 Kor. 4. 19.

12 KALE 'no, aboluganda, [a]ebye (birabo) ebyomwoyo sagala
[a] 1 Kor. 14. 1, 37. 2 'mwe obutabitegēra. Mumanyi
[b] Bef. 2. 11, 12. Zab. 115. 5. [b]bwemwali abamawānga nga mwakyāmizibwānga eri ebifananyi ebi-
3 togera, nga bwemwakyāmizibwā-
[c] 1 Yok. 4. 2, 3. nga bwona. Kyenva mbategēza nga [c]siwali muntu bwayogera mu Mwoyo gwa Katonda agamba nti Isa akolimi'dwa; 'sō [d]siwali mu-
[d] Mat. 16. 17. 2 Kor. 3. 5. ntu aiuza okwogera nti Isa ye Mukama (wa'fe), wabula mu Mwoyo Omutukuvu.
[e] Bal. 12. 4 neb. 4 [e]Naye waliwo enjāwulo zebirabo,
5 naye [f]Omwoyo (ali) omu. [g]Era waliwo enjāwulo zokuwereza, era Mu-
6 kama (wa'fe ali) omu. Era waliwo enjāwulo zokukola, naye Katonda
7 (ali) omu, akola byona mu bona. [i]Naye buli muntu awebwa okulagibwa
8 Kwomwoyo olwokugasa. Kubanga omulala Omwoyo amuwēsa [k]ekigambo ekyamagezi; nomulala (awebwa) ekigambo ekyokutegērānga,
9 Kubwomwoyo oyo: omulala [l]oku-'kiriza Kubwomwoyo oyo; nomulala [m]ebirabo ebyokuwonyānga,
10 Kubwomwoyo omu; nomulala [n]o-kukolānga ebyamagero; nomulala [o]okubūliránga; nomulala [p]okwā-wulānga emyoyo: omulala [r]engeri zenimi; nomulala okutegēzānga e-
11 nimi: naye ebyo byona Omwoyo oyo omu yabikola [s]ngagabira buli muntu ki'na omu [t]nga ye bwayagala.
12 [u]Kuba omubiri nga bweguli ogumu neguba nebitūndu bingi, nebitūndu byona ebyomubiri, newakuba'de nga bingi, gwe mubiri
13 gumu; [w]era ne Masiya bwatyo.
18 Kubanga [y]mu Mwoyo omu 'fena twabatizibwa okuingira mu mubiri gumu, oba Bayudaya oba Bayonani, oba ba'du oba ba'dembe; 'fena
[z] 1 Kor. 15. 44. [z]netunywesebwa mu Mwoyo omu.
14 Kubanga nomubiri si kitūndu ki-
15 mu, naye bingi. Ekigero bwekyogera nti Kubanga siri mukono, siri wa ku mubiri; olwekyo tekibēra
16 ekitali kya ku mubiri. Era okutu bwekwogera nti Kubanga siri liso, siri wa ku mubiri; olwekyo teku-
17 bēra okutali kwa ku mubiri. Omubiri gwona singa liso, okuwulira kwandiba'de wa? Gwona singa kuwulira, okuwunyiriza kwandi-
18 ba'de wa? Naye kakano Katonda ya'sāwo ebitūndu buli ki'na kimu
19 mu mubiri, nga bweyayagala. Era byona singa kyali kitūndu kimu,
20 omubiri gwandiba'de wa? Naye kakano ebitūndu biri bingi, naye
21 omubiri gumu. Neriso teriinza kugamba mukono nti 'Gwe sikwetāga: oba nate omutwe okugamba ebigere
22 nti 'Mwe sibetāga. Naye, ekisinga enyo, ebitūndu bino ebyomubiri ebirowōzebwa okubēra ebinafu bye-
23 tāgibwa: nebyo ebyokumubiri byetulowōza obutaba na kitibwa nyo, byetwambaza ekitibwa ekisinga o-bungi: (nebitūndu) bya'fe ebitali birūngi bye bisinga okubēra nobulūngi; naye ebirūngi bya'fe tebye-
24 tāga: naye Katonda yaga'tira dala wamu omubiri, ekitūndu ekyabulako ngakiwa ekitibwa ekisinga
25 obungi; walemēnga okubēra okwāwula mu mubiri; naye ebitūndu bibēraganēnga bumu byo'ka na
26 byo'ka. Era ekitūndu ekimu bwe-

[f] Bef. 4. 4. [g] Bal. 12. 6-8. [i] Bal. 12. 6-8. 1 Pet. 4. 10, 11. [k] 2 Kor. 8. 7. [l] Mat. 17. 19, 20. 2 Kor. 4. 13. [m] Mak. 16. 18. [n] Bag. 3. 5. [o] Bal. 12. 6 [p] 1 Yok. 4. 1. [r] Bik. 2. 4 [s] 2 Kor. 12. 13. [t] Yok. 3. 8. [u] Bal. 12. 4, 5. [w] Bag. 3. 16. [y] Bal. 6. 5. [z] Yok. 6. 63; 7. 37-39.

kibonabona, ebitūndu byona bibonerabonera wamu nakyo; oba ekitūndu ekimu bwekigulumizibwa, ebitūndu byona bisanyukira wamu
27 nakyo. [a]Naye 'mwe muli mubiri gwa Masiya, [b]nebitūndu (byagwo),
28 buli muntu. Era [c]Katonda ya-'sāwo mu kanisa abalaba, okusoka [d]batume, abokubiri [e]bana'bi, abokusatu baigiriza, nate ebyamagero,
29 nate ebirabo ebyokuwonyanga, [f]ababēra, [g]abafuga, engeri zenimi.
29 Bona batume? bona bana'bi? bona
30 baigiriza? bona (bakola) ebyamage-ro? bona balina ebirabo ebyokuwo-nyānga? bona bogera enimi? bona
31 bategēza? Naye [h]mwegōmbēnga ebirabo ebisinga obukulu. Era mbalaga e'kubo erisinga enyo obulūngi.

13 Bwenjogera nenimi zabantu neza bamalaika, naye nesiba na kwagala, nga nfūse ekikomo eki-
2 vuga nebitāsa ebisāla. Era bwemba [a]nobuna'bi nentegēra ebyāma byona nokutegēra kwona; era bwemba noku'kiriza kwona, [b]noku-'gyawo nenziyawo ensozi; naye nesiba na kwagala, nga siri kintu.
3 Era [c]bwengabira (abāvu) byenina byona okubalisānga, era bwempayo omubiri gwānge okwōkebwa, naye nesiba na kwagala, nga siriko kye-
4 ngasi'za. [d]Okwagala kugumikiriza, kulina ekisa; okwagala tekuba
5 na bu'gya; okwagala tekwekulūmbaza, tekwegulumiza, tekukola bitasāna, [e]tekunonya byakwo, tekunyīga, [f]teku'sā bubi ku mwoyo;
6 tekusanyukira bitali bya butūkirivu, naye [g]kusanyukira wamu na-
7 mazima; [i]kugumikiriza byona, ku-'kiriza byona, kusūbira byona, ku-
8 zibikiriza byona. Okwagala teku-'gwāwo emirembe gyona: naye oba bona'bi, bulivawo; oba enimi, zirikō-
9 na; oba okutegēra, kulivawo. Kubanga [k]tutegērako kitūndu, era tu-
10 lagulako kitūndu: naye ebitūkirivu bwebiri'ja, ebyekitūndu birivawo.
11 Bwenali omuto, nayogerānga ngomuto, nategērānga ngomuto, nalowōzānga ngomuto: bwenakula, ne-
12 ndeka ebyobuto. [l]Kubanga kakano tulabira mu ndabirwamu ebitalabika bulūngi; naye mu biro biri [m]tulitunulagana namaso: kakano ntegērako kitūndu; naye mu biro biri nditegērera dala era nga bwe-
13 nategērerwa dala. Naye kakano walbērawo oku'kiriza, okusūbira, okwagala, ebyo byonsatule; naye kwebyo ekisinga obukulu kwagala.

14 Mugobererēnga okwagala; na ye mwegōmbēnga (ebirabo) e-byomwoyo, naye [a]ekisinga mubū-
2 lirēnga. Kubanga [b]ayogera olu-

[a] Bal. 12. 5.
[b] Bef. 1. 23.
[c] Bef. 5.30.
[d] Bef. 4. 11.
[e] Bef. 2.20.
[f] Bik.13.1.
[g] Kubal. 11. 17.
[h] 1 Tim. 5. 17.
[i] 1 Kol.14. 1, 39.
[a] Mat. 7. 22.
[b] Mat. 17. 20.
[c] Mat.4. 1, 2.
[d] 1 Pet. 4. 8.
[e] Baf. 2. 4.
[f] Zab. 10. 3.
[g] 2 Yok.4.
[i] Bag. 6. 2.
[k] 1 Kol. 8. 2.
[l] 2 Kol. 3. 18; 5. 7. Baf. 3. 12.
[m] 1 Yok. 3. 2.
[a] Kubal. 11. 25, 29.
[b] Bik. 10. 46.

limi tayogera eri abantu, wabula Katonda; kubanga siwali awulira; naye mu mwoyo ayogera byāma.
3 Naye abūlira ayogera eri abantu ebizimba, nebisanyusa, nebigumya.
4 Ayogera olulimi yezimba ye'ka;
5 naye abūlira azimba ekanisa. Kale mbagala 'mwenu mwogerēnga enimi, naye wakiri mubūlirēnga: era abūlira yasinga obukulu ayogera enimi, wabula ngategēza, ekanisa
6 eryoke ezimbibwe. Naye kakano, aboluganda, obanga ndi'ja gyemuli nga njogera enimi, ndibagasa ntya, bwesiryogera na'mwe oba mu ku-bi'kula, oba mu kutegēra, oba mu kubulira, oba mu kuigiriza?
7 Era nebitali biramu, ebireta e-'dobozi, oba ndēre, oba nānga, bwebitaleta kwāwula mu kuvu-nga, kitegērwa kitya ekifūwibwa
8 oba ekikubibwa? Kūbanga nakagōmbe bwekavuga e'dobozi eritategērekeka, āni alyetekateka oku-
9 lwāna? Bwemutyo na'mwe bwe-mutaletenga mu lulimi e'dobozi eriwulikika amāngu, ekyogerwa kinātegērwāngа kitya? kubanga mu-
10 lyogerera mu 'bānga. Mpo'zi wa-liwo munsi engeri zenimi bweziti, 'sō siwali (ngeri) eterina makulu.
11 Kale bwesimanya makulu ga 'dobozi, ndibēra ngajoboja eri oyo ayogera, naye ayogera alibēra, nga-
12 joboja eri 'nze. Bwemutyo na'mwe, kubanga mwegōmba ebyomwoyo, mwagalēnga okweyongera olwoku-
13 zimba ekanisa. Kale ayogera olu-
14 limi asabēnga ategēzēnga. Kuba-nga bwensaba mu lulimi, omwoyo gwānge gusaba, naye amagezi gā-
15 nge tegabala bibala. Kale kiki? nāsabyānga omwoyo, era nāsabyā-nga namagezi, [c]nāimbyānga omwo-yo, era [d]nāimbyānga namagezi.
16 Kubanga bwosaba omukisa mu mwoyo, abēra mu kifo kyoyo ata-manyi ana'dāngamu atya nti Amina olwokwebazakwo, bwatategēra kyo-
17 yoge'de? Kubanga 'gwe webaza bulūngi, naye omulala tazimbibwa.
18 Nebaza Katonda, mbasinga 'mwe-
19 na okwogera eaimi: naye mu ka-nisa njagala okwogerānga ebiga-mbo bitāno namagezi gānge, ndyo-ke njigirizēnga nabalala, okusinga ebigambo akakumi mu lulimi.
20 Aboluganda [e]temubānga bāna bato mu magezi: naye mu 'tima [f]mubērēnga bāna bawere, naye mu
21 magezi mubērēnga [g]bakulu. [i]Kya-wandikibwa mu matēka nti Ndyo-gera nabantu bano mu (bantu) abe-nimi endala ne mu mimwa gya ba-'na'gwānga; era newakuba'de bwe-
22 kityo tebalimpulira, bwayogera Mu-kama. Enimi kyeziva zibēra aka-bonero, si eri abo aba'kiriza, wa-

[c] Bef. 5. 19. Bak. 3. 16.
[d] Zab. 47. 7.
[e] Bal. 16. 19.
[f] Mat. 18. 3. 1 Pet. 2. 2
[g] 1 Kol. 2. 6.
[i] Is. 28. 11, 12.

bula eri abata'kiriza: naye okubūlira tekubēra (kabonero) eri abata-
23 'kiriza wabula eri aba'kiriza. Kale ekanisa yona bweba ngekung'ani-'de wamu, bona nebogera enimi, newaingira abatamanyi oba abata-
[h] Bik.2.13. 'kiriza [k] tebaligamba nti mulaluse?
24 Naye bona bwebabūlira, newaingira ata'kiriza oba atamanyi, anenye-zebwa bona, asalirwa bona omu-
25 sāngo; ebyāma ebyomumutimagwe birabisibwa; era bwatyo alivūnama amaso, nāsinza Katonda, ngayoge-
[i] Is. 45.14. Zek. 8. 23. ra nga [i] Katonda ali mu'mwe dala.
26 Kale kiri kitya, aboluganda? Bwemukung'ana, buli muntu alina
[m] 1 Kol.12. 8-10. oluimba, alina okuigiriza, [m] alina okubi'kula, alina olulimi, alina oku-
[n] 2 Kol.12. 19. Bef. 4. 12. tegēza. [n] Byona bikolebwēnga o-
27 lwokuzīmba. Omuntu bwayogerā-nga olulimi, (bogerēnga) babiri oba obanga bangi basatu, era mu mpa-
28 lo, era omu ategēzēnga: naye obanga tewali ategēza, asirikēnga mu kanisa; ayogererēnga mu memeye
29 era ne Katonda. Ne bana'bi bogerēnga babiri oba basatu, nabalala
30 bāwulēnga. Naye omulala atu'de bwabi'kulirwānga, eyasose asirikē-
31 nga. Kubanga 'mwena muinza okubūlirānga ki'na omu, bona baigēnga, era bona basanyusibwēnga;
[o] 1 Yok. 4. 1. 32 [o] nemyoyo gya bana'bi gifugibwa
33 bana'bi; kubanga Katonda si wa kuyogāna, naye wa mirembe; nga mu kanisa zona ezabatukuvu.
[p] 1 Tim. 2. 11, 12. [q] 1 Kol. 11. 3. Bef. 5. 22. 1 Pet. 3. 1. [s] Lub.3.16. 34 [p] Abakazi basirikēnga mu kanisa; [r] kubanga tebalagirwa kwogera; naye bafugibwēnga, era nga [s] na-
35 matēka bwegogera. Era bwebaga-lānga okuiga ekigambo, babūlizē-nga ba'bābwe e'ka: kubanga kya nsonyi omukazi okwogerānga mu
36 kanisa. Oba gyemuli ekigambo kya Katonda gyekyava? oba kyatūka eri 'mwe 'mwe'ka?
[t] 1 Yok. 4. 6. 37 [t] Omuntu yena bweyerowōzānga okuba na'bi oba wa mwoyo, ategē-rēnga byembawandikira, nga kye
38 kiragiro kya Mukama (wa'fe). Na-ye omuntu yena bwatategēra, ale-me okutegēra.
[u] 1 Kol.12. 31. 1 Bas.5.20. 39 Kale baganda bānge, [u] mwegō-mbēnga okubūlirānga, 'sō temuzii-
40 zānga kwogerānga nimi. Naye byona bikolebwēnga nga bwekisāna era mu mpisa enūngi.

15 Kale mbategēza, aboluganda, enjiri gyenababūlira, era gye-
[a] Bal. 5. 2. 2 mwawebwa, era [a] gyemunywēreramu, era [b] gyemulokokeramu; (mbategēza) ebigambo byenagibūliriramu, obanga muginywēza, wabula
[c] Is. 53. 5, 6 neb. Dan 9. 26. Luk.24.26, 46. 3 nga mwa'kiririza bwerēre. Kubanga nasoka okubawa 'mwe era kyenawebwa, nga Masiya yafa olwebibi bya'fe [c] ngebyawandikibwa bwe-
4 byogera; era nga yazīkibwa; era nga yazūkizibwa ku lunaku olwo-
5 kusatu [d] ngebyawandikibwa bwe-byogera; [e] era nga yalabikira Kefa;
6 nālyoka (alabikira) [f] ekumi nababiri; nālyoka alabikira aboluganda abasingawo ebitāno omulūndi gu-mu, kwabo bangi abakyali abalamu okutūsa kakano, naye abamu beba-
7 ka; nālyoka alabikira Yakobo; nā-lyoka alabikira [g] abatume bona;
8 era [i] oluvanyuma lwa bona nālabi-kira nānge ngomwāna omusowole.
9 Kubanga 'nze ndi [k] muto mu batu-me, atasānira kuitibwa mutume, kubanga [l] nai'ganyānga ekanisa ya
10 Katonda. Naye olwekisa kya Ka-tonda bwendi bwendi: nekisakye ekyali gyendi tekyali kya bwerēre; naye [m] nakola emirimu mingi oku-singa bona: [n] naye si 'nze, wabula ekisa kya Katonda ekyali nānge.
11 Kale oba 'nze oba bo, bwetutyo bwetubūlira, era bwemutyo bwe-mwa'kiriza.
12 Naye Masiya bwabūlirwa nga ya-zūkizibwa mu bafu, abamu mu'mwe bogera batya nga tewali kuzūkira
13 kwa bafu? Naye obanga tewali ku-zūkira kwa bafu, [o] era ne Masiya
14 teyazūkizibwa; era obanga Masiya teyazūkizibwa, kale okubūlira kwa-'fe tekulimu, ('sō) noku'kiriza kwa-15 'mwe tekulimu. Era naye tulabika ngabajulirwa abobulimba aba Ka-tonda; kubanga twategēza Kato-nda nga yazūkiza Masiya: gwatā-zūkiza, obanga abafu tebazūkizi-16 bwa. Kuba obanga abafu tebazū-kizibwa, era ne Masiya teyazūkizi-17 bwa: era obanga Masiya teyazūki-zibwa, oku'kiriza kwa'mwe teku-liko kyekugasa; [p] mukyali mu bibi
18 bya'mwe. Kale era nabo abebaka
19 mu Masiya bābula. [r] Obanga mu bulamu buno bwo'ka mwetusūbiri-ra mu Masiya, tuli ba kusāsirwa okusinga abantu bona.
20 Naye kakano Masiya [s] yazūkizi-bwa mu bafu, gwe [t] mwāka omu-
21 beryeberye ogwabo abebaka. [u] Ku-banga okufa (bwekwabawo) kubwo-muntu, era [w] nokuzūkira kwabafu
22 (kwabawo) kubwa muntu. Kuba bona nga bwebāfa mu Adamu, era bwebatyo mu Masiya bona mweba-
23 lifūkira abalamu. [y] Naye buli mu-ntu mu kifokye ye: Masiya gwe mwāka omuberyeberye; oluvanyu-
24 ma aba Masiya mu ku'jakwe. E-nkomerero neryoka (etūka) bwali-wayo [z] obwakabaka eri Katonda ye Kitāwe: bwaliba ngamaze oku'gya-wo okufuga kwona namānyi gona
25 nobuīnza. Kubanga kimugwānira okufugānga [a] okutūsa lwali'sā aba-labebe bona wansi webigerebye.
26 [b] Omulabe owenkomerero ali'gyi-

[d] Zab. 16. 10. Is. 53. 10. [e] Luke 24. 34. [f] Mat. 28. 17. Luk.24.36. [g] Bik. 1. 3, 4. [i] Bik. 22. 14. [k] Bef. 3. 8. [l] Bik. 8. 3. [m] 2 Kol 11 23; 12. 11. [n] Mat. 16. 20. Bef. 2. 12. [o] 1 Bas. 4. 14. [p] Bal. 4.29. [r] 2 Tim. 3. 12. [s] 1 Pet.1.3. [t] Bik. 26. 23. [u] Bal.5.12, 17. [w] Yok. 11. 15. [y] 1 Bas. 4. 15-17. [z] Dan. 7. 14, 27. [a] Zab. 110. 1. Beh. 19.12. [b] 2 Tim. 1. 10.

27 bwawo kwe kufa. Kubanga (kya-
[c] Zab. 8. 6. Mat. 28. 18. Heb. 2. 8. 1 Pet. 3. 22.
wandikibwa nti) [c] Ya'sā byona wa-
nsi webigerebye. Naye bwayogera
nti Byona bya'sibwa wansi, kitegē-
rekeka ngoyo teya'sibwa wansi e-
28 ya'sā byona wansiwe. Naye byona
bwebirimala oku'sibwa wansiwe,
[d] 1 Kol. 3 23.
era [d] Nomwāna ye nyini nālyoka
a'sibwa wansi woyo eya'sā byona
wansiwe, Katonda alyoke abērēnga
byona mu byona.
29 Kubanga balikola batya ababati-
zibwa kulwabafu? obanga abafu
[e] 2 Kol. 11. 26.
tebazūkizibwa dala, kiki ekibaba-
30 tizisa kulwabo? Na'fe [e] lwa ki oku-
[f] 2 Kol. 4. 10, 11.
31 bēra mu kabi buli kasēra? [f] Nfa
[g] 1 Bas. 2. 19.
bulijo, ndāi'de [g] okwenyumiriza o-
kwo kulwa'mwe, okweninakwo mu
32 Masiya Isa Mukama wa'fe. Obanga
[i] 2 Kol. 1. 8.
[i] nalwāna nensolo mu Efeso ngomu-
ntu obuntu, ngasibwa ntya? Oba-
nga abafu tebazūkizibwa, [k] tulye tu-
[k] Luk. 12. 19.
33 nywe, kubanga tufa enkya. Temu-
limbwānga: Okukwāna nababi kwō-
[l] Bal. 13. 11. Bef. 5. 14.
34 nōna empisa enūngi. [l] Mutamiru-
kukēnga mu butūkiriva, 'sō temwō-
nōnānga; kubanga abalala tebatege-
gēra Katonda: njoge'de kubakwa-
[m] Es. 37. 3.
sa nsonyi.
35 Naye omuntu alyogera nti [m] Aba-
fu bazūkizibwa batya? era mubiri
36 ki gweba'ja nagwo? Musirusiru,
[n] Yok. 12. 24.
'gwe [n] egyosiga teba namu wabula
37 ngefa: negyosiga, tosiga mubiri o-
guliba, wabula mpeke njerēre, mpo-
'zi ya ng'āno, oba ya ngeri ndala;
38 naye Katonda agiwa omubiri nga
bwayagala, era buli nsigo (agiwa)
39 omubiri gwayo yo'ka. Enyama yo-
na si nyama emu: naye endala ya
bantu, nendala ya nsolo, nendala
ya nyonyi, nendala ya bya nyanja.
40 Era (waliwo) emibiri egyomu'gulu
nemibiri egyomunsi: naye ekitibwa
ekyegyomu'gulu kirala, nekyegyo-
41 munsi kirala. Ekitibwa kyenjuba
kirala, nekitibwa kyomwezi kirala,
nekitibwa kyemunyenye kirala: ku-
banga emunyenye teyenkana na gi-
[o] Dan. 12. 3. Mat. 13. 43.
42 'nayo ekitibwa. Era [o] nokuzūkira
kwabafu bwekntyo. Gusigibwa mu
43 kuvūnda; guzūkizibwa mu butavū-
[p] Baf. 3. 21.
nda: [p] gusigibwa awatali kitibwa;
44 guzūkizibwa mu kitibwa: gusigibwa
mu bunafu; guzūkizibwa mu mā-
nyi: gusigibwa mubiri gwa mu'ka;
guzūkizibwa mubiri gwa mwoyo.
Obanga waliwo omubiri gwomu-
45 'ka, era waliwo nogwomwoyo. Era
[r] Lub. 2. 7.
bwekityo kyawandikibwa nti Omu-
ntu owoluberyeberye Adamu [r] ya-
[s] Bal. 5. 14.
[t] Yok. 5. 21.
fūka mu'ka mulamu. [s] Adamu o-
woluvanyuma (yafūka) [t] mwoyo o-
[u] Yok. 3. 31
46 guleta obulamu. Naye ekyomwoyo
[v] Lub. 3. 19.
tekisoka, wabula ekyomu'ka; olu-
[x] Yok. 3. 13.
47 vanyuma kya mwoyo. [u] Omuntu
owoluberyeberye yava munsi, [v] wa
'taka: omuntu owokubiri [x] yava mu
48 'gulu. Ngoli owe'taka (bweyali),
era nabe'taka (bwebali) bwebatyo:
era [z] ngoli owomu'gulu (bwali), era
49 nabomu'gulu (bwebali) batyo. Era
[a] nga bwetwatwāla ekifananyi kyoli
owe'taka, era [b] tulitwāla nekifana-
nyi kyoli owomu'gulu.
50 Naye kino kyenjogera, abolugan-
da, [c] ngomubiri nomusai tebiinza
kusikira bwakabaka bwa Katonda;
'sō okuvūnda tekusikira butavūnda.
51 Laba, mbabūlira ekyāma: [d] tetu-
52 lyebaka 'fena, [e] naye 'fena tulifūsi-
bwa, mangwāgo, nga kutemya ki-
kowe, akagōmbe akenkomerero bwe-
kalivuga; [f] kubanga kalivuga, na-
bafu balizūkizibwa obutavūnda, na-
53 'fe tulifūsibwa. Kubanga [g] oguvū-
nda guno kigugwānira okwambala
obutavūnda, nogufa guno okwa-
54 mbala obutafa. Naye oguvūnda
guno bwegunliba nga gumaze okwa-
mbala obutavūnda, nogufa guno o-
kwambala obutafa, ekiganmbo ekya-
wandikibwa nekiryoka kitūkirira
nti [i] Okufa kumiri'dwa mu kuwā-
55 ngula. 'Gwe [k] okufa, okuwāngula-
kwo kuliruiwa? 'Gwe okufa, oku-
56 lūmakwo kuliruiwa? Okulūma kwo-
kufa kye kibi; [l] namānyi gekibi ge
57 matēka: [m] naye Katonda yebazi-
bwe, [n] atuwānguza 'fe kubwa Mu-
58 kama wa'fe Isa Masiya. [o] Kale,
baganda bānge abāgalwa, munywē-
rēnga obutasagasagana, nga mwe-
yongerānga bulijo mu mulimu gwa
Mukama (wa'fe), kubanga muma-
nyi ngokufuba kwa'mwe si kwa
bwerēre mu Mukama (wa'fe).

[z] Baf. 3. 20, 21.
[a] Lub. 5. 3.
[b] Bal. 6. 29. 1 Yok. 3. 2.
[c] Yok. 3. 3, 5.
[d] 1 Bas. 4. 15–17.
[e] Baf. 3. 21.
[f] Zek. 9. 14. Mat. 24. 31.
[g] 2 Kol. 5. 4.
[i] Is. 25. 8. Heb. 2. 14, 15. Kub. 20. 14.
[k] Kos. 13. 14.
[l] Bal. 4. 15.
[m] Bal. 7. 25.
[n] Yok. 5. 4, 5.
[o] 2 Pet. 3. 14.

16 Naye [a] okukung'anyizānga ebi-
ntu abatukuvu, nga bwenalagi-
ra ekanisa Ezegalatiya, na'mwe
2 mukolēnga bwemutyo. Ku lunaku
olwoluberyeberye mu sabiti buli
muntu mu'mwe aterekēnga ewuwe
nga bwabēre'dwa, ebintu bireme
3 okukung'anyizibwa lwendi'ja. Era
bwenditūka [b] bemulisīma mu balu-
wa abo bendituma okutwāla ekisa
4 kya'mwe mu Yerusalemi: era oba-
nga kirinsānira nānge okugenda,
5 baligenda nānge. [c] Naye ndi'ja
gyemuli bwendiba nga 'maze okuita
mu Makedoni; kubanga ndiita mu
6 Makedoni; naye mpo'zi nditūla
gyemuli katono, oba nokumala ndi-
malayo ebiro ebya to'go, 'mwe [d] mu-
lyoke munsibirire gyendigenda yo-
7 na. Kubanga sagala kubalaba ka-
kano nga mpita buisi: kubanga
nsūbira okulwāyo katono gyemuli,
8 [e] Mukama (wa'fe) bwali'kiriza. Na-
ye ndirwāyo mu Efeso okutūsa ku
Pentekote; kubanga olu'gi olunene
era olwemirimu (emingi) lunzi'gu-
'lidwawo, era [f] abaziiza bangi.

[a] Bik. 11. 29. Bal. 16. 26. 2 Kol. 9. 1.
[b] 2 Kol. 8. 19.
[c] 2 Kol. 1. 16.
[d] Bik. 15. 3.
[e] Yak. 4. 15.
[f] Bik. 19. 9.

10 Naye [g]obanga Timoseo ali'ja, mulabe abērēnga gyemuli awatali kutya; kubanga [h]akola omulimu gwa Mukama (wa'fe) era nga 'nze:
11 [i]kale omuntu yena tamunyomānga. Naye mumusibirire nemirembe, a'je gyendi: kubanga nsūbira okumula-
12 ba awamu naboluganda. Naye ebya [l]Apolo owoluganda, namwegairira nyo oku'ja gyemuli awamu naboluganda: nātayagala dala oku'ja kakano; naye ali'ja bwalifuna e'bānga.
13 [m]Mutunulēnga, [n]munywērēnga mu ku'kiriza, mubērēnga basaja,
14 [o]mubērēnga ba mānyi. [p]Byona byemukola bikolebwēnga mu kwagala.
15 Naye mbegairira, aboluganda [mumanyi [r]enyumba ya Sutefana, nga [s]gwe mwāka omuberyeberye ogwomu Akaya, era nga betesetese
16 [t]okuwereza abatukuvu], na'mwe muwulirēnga abali ngābo, na buli muntu akolera awamu (na'fe) afu-
17 ba. Era nsanyukira oku'ja kwa Sutefana ne Folutunato ne Akaiko: [u]kubanga ebyabula kulwa'mwe bo
18 bābitūkiriza. [w]Kubanga bāwu'muza omwoyo gwānge nogwa'mwe: kale mu'kirizēnga abali ngābo.
19 Ekanisa ezomu Asiya zibalamusi'za. Akula ne Pulisuka babalamusi'za nyo mu Mukama (wa'fe), nekanisa eri mu nyumba yābwe.
20 Aboluganda bona babalamusi'za. Mulamusagane nokunywegera okutukuvu.
21 (Kuno kwe) [y]kulamusa kwānge
22 Paulo nomukono gwānge. Omuntu yena bwatayagalānga Mukama (wa'fe), [z]akolimirwēnga. [a]Mukama
23 (wa'fe) a'ja. Ekisa kya Mukama (wa'fe) Isa Masiya kibērēnga na-
24 'mwe. Okwagala kwānge kubērēnga na'mwe 'mwena mu Masiya Isa. Amina.

[g] Bik. 19. 22.
[h] Bal. 16. 21.
[i] 1 Tim. 4. 12.
[l] 1 Kol. 1. 12.
[m] 1 Bas. 5. 6. 1 Pet. 5. 8.
[n] Baf. 1. 27.
[o] Bef. 6. 10. Bak. 1. 11.
[p] 1 Pet. 4. 8.
[r] 1 Kol. 1. 16.
[s] Bal. 16. 5.
[t] Beb. 6. 10.
[u] 2 Kol. 11. 9.
[w] Bak. 4. 8.
[y] 2 Bas. 3. 17.
[z] Bag. 1. 6, 9.
[a] Yud. 14, 15.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABAKOLINSO

EYOKUBIRI.

1 Paulo, omutume wa Masiya Isa olwokwagala kwa Katonda, ne Timoseo owoluganda, eri ekanisa ya Katonda eri mu Kolinso, awamu nabatukuvu bona abali mu Akaya
2 yona: ekisa (kibērēnga) gyemuli nemirembe ebiva eri Katonda Kita'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya.
3 Yebazibwe Katonda era Kitāwe wa Mukama wa'fe Isa Masiya, Kita'fe owokusāsira era Katonda owo-
4 kusanyusa kwona; atusanyusa mu buli kibonobono kya'fe, 'fe tulyoke tuinzēnga okusanyusānga abali mu kubonabona kwona, nokusanyusa
5 'fe kwetusanyusibwa Katonda. Kuba [a]ebibonyobonyo bya Masiya nga bwebyeyongera enyo gyetuli, era bwekutyo nokusanyusibwa kwa'fe kweyongera nyo kubwa Masiya.
6 Naye bwetubonabona, (tubonabona) olwokusanyusibwa nokulokoka kwa-'mwe; era bwetusanyusibwa, (tusanyusibwa) olwokusanyusibwa kwa'mwe, okuleta okugumikiriza ebibonyobonyo ebyo na'fe byetu-
7 bonyabonyezebwa: era okusūbira kwa'fe kunywēra eri 'mwe; nga tumanyi nti [b]nga bwemu'sēkimu mu bibonyobonyo, era bwemutyo (mu-
8 'sēkimu) ne mu kusanyusibwa. Kubanga tetwagala 'mwe obutategēra, aboluganda, [c]ebyokubonabona kwa-'fe okwatubako mu Asiya, bwetwazitowererwa enyo nyini okusinga amānyi (ga'fe), era nokusūbira ne-
9 tutasūbira kuba balamu: era 'fe be nyini twalimu oku'damu okwokufa munda ya'fe, [d]tuleme okwesiga 'fe 'fe'ka, wabula Katonda azūkiza a-
10 bafu: [e]eyatuwonya mu kufa okunene okwenkanawo, era anātuwonyānga: era gwetusūbira e'da ali-
11 tuwonya; era 'mwe [f]bwemubēra awamu kulwa'fe mu kusaba; bwetulimala okukwebwa [g]ekirabo olwabantu abangi, abangi balyoke bebaze kulwa'fe.
12 Kubanga okwenyumiriza kwa'fe kwe kuuo, okutegēza okwomwoyo gwa'fe, nga mu butukuvu ne [i]mu mazima ga Katonda, [k]si mu magezi agomubiri wabula mu kisa kya Katonda, bwetwatambulānga munsi
13 era okusinga enyo eri 'mwe. Kubanga tetubawandikira birala wabula ebyo byemusoma era nokwātula byemwātula, era nsūbira nga munābyātulānga okutūsa enkome-

[a] Bik. 9. 4. Bak. 1. 24.
[b] Bal. 3. 17. 2 Tim. 2. 12.
[c] Bik. 19. 23.
[d] Yer. 17. 5, 7.
[e] 2 Pet. 2. 9.
[f] Bal. 15. 30. Baf. 1. 19.
[g] 2 Kol. 4. 15.
[i] 2 Kol. 2. 17.
[k] 1 Kol. 2. 4, 13.

14 rero: nga nokwātula bwemwatwā-
tulako akatono, [l]nti 'fe tuli kwe-
nyumiriza kwa'mwe, era [m]nga na-
'mwe (bwemuli) gyetuli, ku lunaku
lwa Mukama wa'fe Isa.
15 Ne mu kusūbira kuno [n]nali njaga-
la oku'ja gyemuli e'da, mulyoke
16 muwebwe [o]ekisa olwokubiri; no-
kuita gyemuli okugenda Emakedo-
ni, [p]nokuva nate Emakedoni oku-
'ja gyemuli, nokusibirirwa 'mwe
17 okugenda Ebuyudaya. Kale bwe-
nali njagala bwentyo, nalagalagā-
nya? oba byentēsa, mbitēsa [r]kugo-
berera mubiri, 'nze okuba nebyo
nti wewawo, wewawo, ate nti siwe-
18 wawo, siwewawo? Naye nga Kato-
nda bwali omwesigwa, ekigambo
kya'fe ekiri eri 'mwe si bwekiti nti
19 wewawo ate nti siwewawo. Kuba-
nga [s]Omwāna wa Katonda, Isa
Masiya, 'fe gwetwabūlira mu'mwe,
'nze ne Sirwano ne Timoseo, teyali
nti wewawo ate nti siwewawo, [t]na-
ye mwoyo mwe muli wewawo.
20 [u]Kubanga (mu) byona byona Ka-
tonda byeyasūbiza, mwoyo mwe
muli wewawo: era oyo kyava aleta
Amina, Katonda atenderezebwe ku-
21 bwa'fe. Naye atunywēza 'fe awamu
na'mwe mu Masiya, era [w]eyatufu-
22 kako amafuta, ye Katonda; era
[x]eyatu'sāko akabonero, [z]nātuwa
omusingo Ogwomwoyo mu mitima
gya'fe.
23 Naye 'nze mpita Katonda okuba
omujulirwa wememe yānge, nga
[a]kyenava 'nema oku'ja mu Koli-
24 nso, kubanga nabasāsira. Si kuba-
nga [b]tufuga oku'kiriza kwa'mwe,
naye tuli bakozi ba'na'mwe abesa-
nyu lya'mwe: kubanga [c]oku'kiriza
2 kwe kubaimiriza. Naye kino na-
kimalirira mu mwoyo gwānge, [a]o-
2 buta'ja nate na naku gyemuli. Ku-
banga 'nze bwembanakuwaza, kale
ansanyusa yāni wabula oyo 'nze
3 gwe'nakuwaza? Nekyo nakiwandi-
ka bwendi'ja abo baleme oku'naku-
waza abagwānira okunsanyusa; ku-
banga nesiga 'mwe 'mwena, ngesa-
nyu lyānge lye lya'mwe 'mwena.
4 Kubanga mu kubonabona okungi
nokulūmwa omutima nabawandiki-
ra namaziga amangi, [b]si mulyoke
munakuwale, naye mutegēre okwa-
gala kweninaeri 'mweokusinga enyo.
5 [c]Nayo omuntu bwanakuwazi'za,
[d]tanakuwazi'za 'nze, wabula 'mwe
'mwena, 'sō si 'mwena, 'neme oku-
6 zitowa enyo. Kunāmumala ali bwa-
tyo okubonerezebwa okwo [e]okwa-
7 bangi; [f]kyekivu'de kibagwānira
'mwe okumusonyiwa obusonyiyi
nokumusanyusa, afanana bwatyo
mpo'zi aleme okumirwa enakuze
8 nga ziinze obungi. Kyenva mbe-
gairira okunywēza okwagala eri
9 oyo. Kubanga era kyenava mpa-
ndika, ndyoke ntegēre okukeme-
bwa kwa'mwe, obanga muwulira
10 mu bigambo byona. Naye gwemu-
sonyiwa ekigambo, nānge ('muso-
nyiwa): kubanga nānge kyensonyi-
ye, obanga nsonyiye, (nkisonyiye)
kulwa'mwe mu maso ga Masiya;
11 Setani alemēnga okutukiza: kuba-
nga tetuli ngabatategēra nkweze.
12 Naye [g]bwena'ja mu Tuloa olwe-
njiri ya Masiya, era olu'gi bwerwa-
nzi'gulirwawo mu Mukama (wa'fe),
13 [i]salaba kuwu'mula mu mwoyo gwā-
nge, olwobutasānga Tito muganda
wānge: naye nembasībula neng'e-
14 nda mu Makedoni. Naye Katonda
yebazibwe, atutwāla bulijo ngaba-
wāngulwa mu Masiya, nātubi'kuza
[k]e'vūmbe eryokumutegēra ye mu
15 buli kifo. Kubanga tuli 'vūmbe
dūngi erya Masiya eri Katonda
[l]mwabo abalokoka ne [m]mwabo a-
16 babula; [n]eri abo (ababula tuli)
'vūmbe eriva mu kufa erireta oku-
fa; naye eri bali (tuli 'vūmbe) eriva
17 mu bulamu erireta obulamu. Era
[o]ebyo āni abiinza? Kubanga tetuli
nga bali abasinga obungi, [p]abata-
bula mu kigambo kya Katonda:
naye olwamazima, naye olwa Ka-
tonda, mu maso ga Katonda, bwe-
tutyo bwetwogera mu Masiya.

3 [a]Tutanula nate okwetendereza
'fe'ka? oba twetāga [b]ebaluwa,
ngabalala, ezokutendereza eri 'mwe,
2 oba eziva gyemuli? 'Mwe [c]muli
baluwa ya'fe, ewandiki'dwa mu mi-
tima gya'fe, abantu boua gyebate-
3 gēra gyebasoma; nga mulabisibwa
okuba ebaluwa ya Masiya, 'fe [d]gye-
twamuwererezamu, etawandikibwa
na bwino, wabula Omwoyo gwa
Katonda omulamu; si [e]ku bipānde
ebyamainja, wabula [f]ku bipānde
4 gye mitima egyomubiri. Era bwe-
tutyo bwetwesiga Katonda kubwa
5 Masiya: [g]si kubanga 'fe'ka tulina
obuinza, okulowōza ekigambo kyo-
na ngekiva gyetuli; naye [i]obuinza
6 bwa'fe buva eri Katonda; era eya-
tuiinzisa [k]ngabawereza [l]bendagāno
empya; si bawereza [m]ba nukuta,
wabula abomwoyo: kubanga [n]enu-
kuta e'ta, [o]naye omwoyo guleta
7 obulamu. Naye obanga [p]okuwere-
za okwokufa (okwali) mu nukuta,
[r]okwasalibwa ku mainja, kwa'jira
mu kitibwa, [s]abāna ba Isiraeri no-
kuinza nebatainza kwekaliraza ma-
so ga Musa olwekitibwa kyamaso-
8 ge; ekyali kigenda oku'gwāwo:
okuwereza okwomwoyo tekulisinga
9 kuba na kitibwa? Kuba obanga o-
kuwereza okwomusāngo kye kitī-
bwa, okuwereza okwobutūkirivu
kweyongera nyo okusu'kiriza ekiti-

[l] 2 Kol. 5. 12.
[m] Baf. 4. 1. 1 Bas. 2 19, 20.
[n] 1 Kol. 4. 19.
[o] Bal. 1. 11.
[p] 1 Kol. 16. 5, 6.
[r] 2 Kol. 10. 2.
[s] Bik. 9. 20.
[t] Beb. 13. 8.
[u] Bal. 15. 8, 9.
[w] 1 Yok. 2. 20, 27.
[x] Bef. 1. 13; 4. 30.
[z] 2 Kol. 5. 5. Bef. 1. 14.
[a] 1 Kol. 4. 21. 2 Kol. 13. 2, 10.
[b] 1 Pet. 5. 2.
[c] Bal. 11. 20.
[a] 2 Kol. 12. 20.
[b] 2 Kol. 7. 8, 9, 12.
[c] 1 Kol. 5. 1.
[d] Bag. 4. 12.
[e] 1 Kol. 5. 4, 5. 1 Tim. 5. 20.
[f] Bag. 6. 1.
[g] Bik. 16. 8.
[i] 2 Kol. 7. 5, 6.
[k] Lu. 1. 3.
[l] 1 Kol. 1. 18.
[m] 2 Kol. 4. 3.
[n] Yok. 9. 39. 1 Pet. 2. 7, 8.
[o] 1 Kol. 15. 10. 2 Kol. 3. 5, 6.
[p] 2 Kol. 4. 2.
[a] 2 Kol. 5. 12.
[b] Bik. 18. 27.
[c] 1 Kol. 9. 2.
[d] 1 Kol. 3. 5.
[e] Kuv. 24. 12.
[f] Yer. 31. 33. Ez. 11. 19. Beb. 8. 10.
[g] Yok. 15. 5. 2 Kol. 2. 16.
[i] 1 Kol. 15. 10.
[k] Bef. 3. 7. 2 Tim. 1. 11.
[l] Yer. 31, 31. Beb. 8. 6, 8.
[m] Bal. 7. 6.
[n] Bal. 3. 20; 4. 13; 7. 9-11.
[o] Yok. 6. 63. Bal. 8. 2.
[p] Bal. 7. 10.
[r] Kuv. 34. 1, 28. Ma. 10. 1 neb.
[s] Kuv. 34. 29, 30, 35.

10 bwa. Kubanga ekyawebwa ekitībwa tekyakiwebwa mu kigambo kino, olwekitībwa ekisinga (ekyo).
11 Kuba obanga ekya'gwāwo kyalina ekitībwa, ekyolubērera kisinga nyo okuba nekitībwa.
12 Kale bwetulina e'sūbi eryenkana awo, twogera nobuvumu bu-
13 ngi, 'sō si nga Musa, [t] eyebi'kānga ku masoge, abāna ba Isiraeri balemēnga okwekaliriza [u] enkomerero
14 yekyo ekyali ki'gwāwo: naye [w] amagezi gābwe gāka'kanyazibwa: kubanga nokutūsa lero ekyokubi-'kako kiri kikyaliwo mu kusomebwa kwendagāno eye'da nga tekina'gyibwawo; ekyo kivawo mu
15 Masiya. Naye okutūsa lero, ebya Musa bwebisomebwa, ekyokubi'ka-
16 ko kiri ku mutima gwābwe. Naye [y] bwegukyūka eri Mukama (wa'fe),
17 [z] ekyokubi'kako ki'gyibwawo. Naye Mukama (wa'fe) gwe Mwoyo: era awaba Omwoyo gwa Mukama
18 (wa'fe) we waba e'dembe. Naye 'fe 'fena, bwetumasamasa ngendabirwamu [a] ekitibwa kya Mukama (wa'fe) amaso (ga'fe) nga ga'gyi-'dwako ekyokubi'kako, [b] tufananyizibwa engeri eri okuva mu kitibwa okutūka mu kitibwa, nga kubwa Mukama (wa'fe) Omwoyo.

4 Kale, kubanga tulina okuwereza okwo, [a] nga bwetwasāsirwa, tetu-
2 'dirira: naye twagāna ebyensonyi ebikisibwa, nga tetutambula mu bukūsa, 'sō [b] tetukyāmya kigambo kya Katonda; naye olwokulabisa amazima nga twetendereza eri omwoyo gwa
3 buli muntu mu maso ga Katonda. Naye okubi'kibwako obanga enjiri ya'fe ebi'kibwako, [c] ebi'kibwako
4 mwabo ababula: [d] katonda owemirembe gino [e] beyaziba amaso gamagezi gābwe abata'kiriza, omusana gwenjiri eyekitībwa kya Masiya, [f] oyo kye kifananyi kya Katonda,
5 gulemēnga okubākira. Kubanga tetwebūlira 'fe'ka, wabula Masiya Isa nga ye Mukama (wa'fe), [g] na'fe nga tuli ba'du ba'mwe kulwa Isa.
6 Kubanga Katonda ye yayogera nti [h] Omusana gulyāka mu kizikiza, [k] eyayāka mu mitima gya'fe, okuleta [l] omusana ogwokutegēra ekitībwa kya Katonda mu maso ga Isa Masiya.
7 Naye obuga'ga obwo tuli nabwo mu [m] bibya ebyebūmba, [n] amānyi amangi enyo galyoke gavēnga eri
8 Katonda, 'sō si eri 'fe; tutāizibwa erui nerui, naye tetunyigirizibwa; tweralikirira, 'sō si kweralikirira da-
9 la: tui'ganyizibwa, naye tetulekebwa; [o] tume'gebwa, naye tetuzikirira; [p] bulijo nga tutambula nga tulina mu mubiri oku'tibwa kwa Isa, era [r] nobulamu bwa Isa bulyoke bulabisibwēnga mu mubiri gwa-
11 'fe. Kubanga 'fe abalamu [s] tuwebwayo enaku zona eri okufa okutulānga Isa, era nobulamu bwa Isa bulyoke bulabisibwēnga mu mubiri
12 gwa'fe ogufa. Bwekityo okufa kukolera mu'fe, naye obulamu mu-
13 'mwe. Naye nga tulina omwoyo guli ogwoku'kiriza, nga bwekyawandikibwa nti [t] Na'kiriza, kyenava njogera; era na'fe tu'kiriza, era
14 kyetuva twogera; nga tumanyi ngoyo [u] eyazūkiza Mukama (wa'fe) Isa, era na'fe alituzūkiza wamu ne Isa, era alitwānjulira wamu na-
15 'mwe. Kubanga [w] byona biri kubwa'mwe, ekisa ekyo bwekyeyongera olwabangi kiryoke kyongezēnga okwebaza Katonda awebwe ekitibwa.
16 Kyetuva tulema oku'dirira; naye newakuba'de omuntu wa'fe owokungulu nga'gwāwo, naye [y] (omuntu) wa'fe owomunda afūka omu-
17 gya bulijo bulijo. Kubanga [z] okubonabona kwa'fe okutazitowa, okwekisēra ekya kakano, kwongerayongera nyo okutukolera ekitibwa ekizitowa ekyemirembe nemire-
18 mbe; 'fe [a] nga tetutunulira ebirabika, wabula ebitalabika: kubanga ebirabika bya kisēra; naye ebitalabika bya mirembe na mirembe.

5 Kubanga tumanyi nti, obanga [a] enyumba ya'fe eyensisira eyomunsi eryābizibwa, tulina eyazimbibwa eva eri Katonda, enyumba etakolebwa na mikono, eyemirembe nemirembe,
2 eyomu [a] gulu. Kubanga [b] tusindira mweno, nga twegōmba okwāmbazibwa enyumba ya'fe eriva mu 'gulu:
3 [c] bwetulyambazibwa, mpo'zi tuleme okusāngibwa nga tuli bwerēre.
4 Kubanga 'fe abali mu nsisira eno tusinda, nga tuzitowereerwa; si kubanga twagala okwambula, wabula [d] okwambazibwa, ogwo oguba
5 gulyoke gumirwe obulamu. Naye [e] eyatukolera ekyo ye Katonda, [f] eyatuwa omusingo Ogwomwoyo.
6 Kyetuva tuguma omwoyo enaku zona, era tumanya nga bwetuba mu mubiri tuba wala Mukama (wa-
7 'fe) [kubanga [g] tutambula olwoku-
8 'kiriza, si lwa kulaba]; tuguma omwoyo, [i] era kino kyetusinga okwagala, okuba ewala omubiri no-
9 kubēra Mukama (wa'fe) gyali. Era kyetuva tufuba, obanga tukyali muno, obanga tuli wala, okusīmibwa
10 ye. [k] Kubanga 'fe 'fena kitugwānira okulabisibwa Masiya walisalira emisāngo; [l] buli muntu awebwe byeyakola mu mubiri, nga bweyakola, oba birūngi oba bibi.
11 Kale, bwetumanya [m] entisa ya Mukama (wa'fe), tusendasenda abantu, naye tulabisibwa eri Kato-

[t] Kuv. 34. 33, 35.
[u] Bal. 10. 4.
[w] Yok. 12. 40. Bik. 28. 26. Bal. 11. 7, 8, 25.
[y] Bal. 11. 23, 26.
[z] Is. 25. 7.
[a] 2 Kol. 4. 4, 6.
[b] Bal. 8. 29. Bak. 3. 10.
[a] 1 Tim. 1. 13.
[b] 1 Bas. 2. 3, 5.
[c] 1 Kol. 1. 18. 2 Kol. 2. 15. 2 Bas. 2. 10.
[d] Yok. 12. 31.
[e] Is. 6. 10.
[f] Yok. 1. 18; 14. 9. Baf. 2. 6. Bak. 1. 15.
[g] 1 Kol. 9. 19.
[h] Luk. 1. 3.
[k] 2 Pet. 1. 19.
[l] 1 Pet. 2. 9.
[m] 2 Kol. 5. 1.
[n] 1 Kol. 2. 5.
[o] Zab. 37. 24.
[p] Bas. 6. 17.
[r] 2 Tim. 2. 11, 12.
[s] Zab. 44. 22.
[t] Zab. 116. 10.
[u] Bal. 8. 11.
[w] 1 Kol. 3. 21.
[y] Bak. 3. 10.
[z] Mat. 5. 12. Bal. 8. 18. 1 Pet. 5. 10.
[a] 2 Kol. 5. 7. Beb. 11. 1.
[a] Yob. 4. 19. 2 Kol. 4. 7. 2 Pet. 1. 13.
[b] Bal. 8. 23.
[c] Kub. 3. 18.
[d] 1 Kol. 15. 53, 54.
[e] Is. 29. 23.
[f] Bef. 1. 14.
[g] Bal. 8. 24, 25. 1 Kol. 13. 12. 2 Kol. 4. 18. Beb. 11. 1.
[i] Baf. 1. 23.
[k] Mat. 25. 31, 32. Bal. 14. 10.
[l] Bal. 2. 6. Bag. 6. 7. Kub. 22. 12.
[m] Beb. 10. 31.

nda: era nsūbira nga tulabisibwa
12 ne mu myoyo gya'mwe. Tetwe-
tendereza nate eri 'mwe, wabula
okubawa 'mwe kyemunāsinzirānga-
ko okwenyumirizānga kulwa'fe,
mulyoke mubēnga nekyokuba'da-
mu abenyumiriza mu maso, 'sō si
13 mu mutima. Kuba [n] obanga tulaluse,
(tulaluse) eri Katonda; obanga twe-
gendereza, (twegendereza) eri 'mwe.
14 Kubanga okwagala kwa Masiya
kutuwaliriza, nga tulowōza bwe-
tuti [o] ngomu yabafirira bona, bona
15 kyebāva bafa; naye yafirira bona,
[p] abalamu balemēnga okubēra aba-
lamu nate kubwābwe bo'ka, wabu-
la kubwoyo eyabafirira nāzūkira.
16 [r] Okusoka lero kyetuva tulema o-
kumanya omuntu yena mu mubiri:
okumanya newakuba'de nga twa-
manya Masiya mu mubiri, [s] na-
ye kakano tetukyamumanya nate
17 (bwetutyo). Omuntu yena [t] bwaba
mu Masiya kyava abēra [u] ekitōnde
ekigya: [w] ebye'da nga biwe'dewo;
18 laba, nga bifūse bigya. Naye byo-
na biva eri Katonda, [v] eyatutaba-
ganya naye ye'ka kubwa Masiya,
nātuwa 'fe okuwereza okwokutaba-
19 ganya; nti [z] Katonda yali mu Ma-
siya ngatabaganya Ensi naye ye-
'ka, nga tababalira byōnōno bvā-
bwe, era nga yatuteresa 'fe ekiga-
mbo ekyokutabaganya.
20 Kyetuva tubēra [a] ababaka mu
kifo kya Masiya, Katonda ngafana-
na ngabegairirira mu fe: tubegai-
rira mu kifo kya Masiya mutaba-
21 gane ne Katonda. Atāmanya kibi,
[b] yamufūla ekibi kulwa'fe; 'fe tu-
tyoke tufūke [c] obutūkirivu bwa Ka-
6 tonda muye. Era [a] bwetukolera
emirimu awamu naye tubegairira
2 obutawerwa bwerēre kisa kya Ka-
tonda [kubanga ayogera nti
[b] Mu biro ebyoku'kirizibwamu
nakuwulira,
Ne ku lunaku olwobulokozi na-
kubēra:
laba, kakano bye biro ebyoku'kiri-
zibwamu; laba, kakano lwe lunaku
3 olwobulokozi]: nga tetuleta nkō-
nge yona mu kigambo kyona, oku-
wereza kwa'fe kulemēnga okune-
4 nyezebwa; naye mu byona [c] nga
twetendereza ngabawereza ba Ka-
tonda, mu kugumīkiriza okungi,
mu bibonobono, mu kwetāga, mu
5 naku, [d] mu kukubibwa, mu kusibi-
bwa, mu kukayāna, mu kufuba, mu
6 kutunula, mu kusiba; mu bulongōfu,
mu kutegēra, mu kugumikiriza, mu
kisa, mu Mwoyo Omutukuvu, mu
kwagala okutalimu bunanfusi, mu
kigambo ekyamazima, mu [e] mānyi
7 ga Katonda; [f] olwebyokulwānyisa e-
byobutūkirivu ku mukono ogwadyo
nogwa kono, olwekitibwa nolwoku-
8 nyōmebwa, olwokuvumibwa no-
lwokusīmibwa; ngabalimba, era
9 (naye) abamazima; ngabatategēre-
bwa, era [g] (naye) abategērebwa
enyo; ngabafa, era, laba, tuli bala-
mu; [i] ngababonerezebwa, era ne-
10 tuta'tibwa; ngabanakuwala, naye
abasanyuka bulijo; ngabāvu, naye
abaga'gawaza abangi; ngabatalina
kintu, era (naye) abalina dala byona.
11 Akamwa ka'fe kāsami'dwa eri
'mwe, Abakolinso, omutima gwa'fe
12 gugaziye. Temufūnze mu'fe, naye
[k] mufūnze mu myoyo gya'mwe.
13 Naye mulyoke munsasule bwemu-
tyo [mbabūlira ngabāna (bānge)],
na'mwe mugaziwe.
14 [l] Temwega'tānga nabata'kiriza o-
butenkanankana: kubanga [m] obu-
tūkirivu nobujēmu bugabana bu-
tya? oba omusana gu'sā kimu gu-
15 tya nekizikiza? Era Masiya atabaga-
na atya ne Beriali? oba mugabo
ki eri omu'kiriza natali mu'kiriza?
16 Era eyekalu ya Katonda yega'ta
etya nebifananyi? [n] kubanga 'fe
tuli yekalu ya Katonda omulamu;
nga Katonda bweyayogera nti
[o] Nābērānga mubo, nentambulirā-
nga mu bo; nānge nābērānga Ka-
tonda wābwe, nabo banābērānga
17 bantu bānge. Kale
[p] Muve wakati wabo, mweyāwu-
kane,
Bwayogera Mukama,
So temukomānga ku kintu eki-
tali kirongofu;
Nānge ndibasembeza,
18 [r] Era nabērānga Kita'mwe gye-
muli,
Na'mwe munābērānga gyendi
abāna abobulenzi nabobuwala,
7 bwayogera Mukama Omuinza we-
bintu byona. Kale bwetulina [a] e-
byasūbizibwa ebyo, abāgalwa, twe-
nāzēnga mu bugwagwa bwona o-
bwomubiri nobwomwoyo, nga tu-
tūkiriza obutukuvu mu kutya Ka-
tonda.
2 Mutusegulire: tetwōnōnānga mu-
ntu yena, tetuguliriranga muntu
yena, tetulyazamānyānga muntu
3 yena. Soge'de kubanenya: kuba-
nga e'da nayogera nga muli mu
mitima gya'fe okufira awamu (na-
'mwe) nokubēra abalamu awamu
4 na'mwe. Njogera nobuvumu bu-
ngi eri 'mwe, [b] nenyumiriza nyo
kulwa'mwe: [c] nji'ju'de nyo esanyu,
nsu'kiri'de okujaguza mu bibono-
bono bya'fe byona.
5 Kubanga era [d] bwetwa'ja mu
Makedoni, omubiri gwa'fe negutā-
laba kuwu'mula na katono, naye
[e] netubonabona erui nerui; [f] ebwē-
ru (yaliyo) entalo, munda (mwali-
6 mu) okutya. Naye asanyusa aba-
wōmbefu, ye [g] Katonda, nātusa-

[m] 2 Kol 11. 1.
[o] Bal. 5. 16.
[p] 1 Kol. 6. 19. 1 Pet. 4. 2.
[r] Mat. 12. 50.
[s] Yok. 6. 63.
[t] Bag. 6. 15.
[u] Bag. 5. 6.
[w] Is. 65. 17.
[v] Bal. 5. 10.
[z] Bal. 3. 24, 25.
[a] Mala. 2. 7. [b] Is. 53. 6, 9, 12. Bag. 3. 13. 1 Pet. 2, 22, 24. 1 Yok. 3. 5. [c] Bal. 1. 17; 5. 19; 10. 3.
[a] 1 Kol. 3. 9.
[b] Is. 49. 8.
[c] 2 Kol. 4. 2.
[d] 2 Kol. 11. 23.
[e] 1 Kol. 2. 4. [f] Bef. 6. 11, 13. 2 Tim. 4. 7.
[g] 1 Kol. 4. 9.
[i] Zab. 118. 18.
[k] 2 Kol. 12. 15.
[l] Ma. 7. 2, 3.
[m] 1 Sam. 5. 2, 3. 1 Basek. 18. 21. Bef. 5. 7, 11.
[n] 1 Kol. 3. 16; 6. 19. Bef. 2. 21, 22. [o] Kuv. 29. 45. Lev. 26. 12. Yer. 31. 33.
[p] Is. 52. 11. Kub. 18. 4.
[r] Yer. 31. 1, 9. Kub. 21. 7.
[a] 1 Yok. 3. 3.
[b] 1 Kol. 1. 4. [c] Baf. 2. 17.
[d] 2 Kol. 2. 13.
[e] 2 Kol. 4. 8. [f] Ma. 32. 25.
[g] 2 Kol. 1. 4.

7 nyusa 'fe, olwoku'ja kwa Tito; 'sō si lwa ku'jakwe kwo'ka, era naye olwokusanyusibwa kweyasanyusibwa mu'mwe, bweyatubūlira okwegōmba kwa'mwe, okunakuwala kwa'mwe, okunyikira kwa'mwe kulwänge; nänge kyenava neyongera
8 okusanyuka. Kuba newakuba'de nga nabanakuwaza nebaluwa (yänge), sejusa, [f] newakuba'de nga namala okwejusa; kubanga ndabye ngebaluwa eyo yabanakuwaza, newakuba'de nga (yabanakuwaza)
9 ekisēra. Kakano nsanyuse, sisanyuse kubanga mwanakuwazibwa, naye kubanga mwanakuwala nokwenenya nemwenenya: kubanga mwanakuwala eri Katonda, mulememe okufirwa mu kigambo kyona
10 kubwa'fe. Kubanga [g] okunakuwala eri Katonda kuleta okwenenya okwobulokozi okutejusibwa: naye okunakuwala okwomunsi kuleta
11 okufa. Kubanga, laba, okunakuwala okwo eri Katonda nga kwabaletera okufuba okungi, era nokuwoza ensōnga (ya'mwe), era nokusunguwala, era nokutya, era nokwegōmba, era nokunyikira, era nokuwalana e'gwänga! Mu byona mwetegēza nga muli balongōfu mu
12 kigambo ekyo. Kale newakuba'de nga nabawandikira, sawandika kulwoyo eyakola obubi, newakuba'de kulwoyo eyakolwa obubi, wabula okunyikira kwa'mwe kulwa'fe kuloyoke kulabisibwe eri 'mwe mu
13 maso ga Katonda. Kyetwava tusanyusibwa: ne mu kusanyusibwa kwa'fe, netweyongera nyo okusanyuka olwesanyu lya Tito, kubanga omwoyogwe gwawu'muzibwa 'mwe
14 'mwena. Kuba obanga nenyumiriza mu kigambo kyona kulwa'mwe eri oyo, sakwatibwa nsonyi; naye nga bwetwababūlira byona mu mazima, era bwekutyo nokwenyumiriza kwa'fe eri Tito kwali (kwa) ma-
15 zima. Nokwagalakwe okwomunda kweyongera nyo nyini okubēra gyemuli, nga'jukira [h] okugōnda kwa'mwe 'mwena, bwemwamusembeza nokutya nokukankana.
16 [m] Nsanyuse kubanga mu byona nguma omwoyo mu'mwe.

8 Era tubategēza, abolunganda, ekisa kya Katonda ekyawebwa mu ka-
2 nisa Ezemakedoni; mu kubonabona okwabakema enyo esanyu lyābwe eryasu'kirira [a] nobwāvu bwābwe obwainga obungi byasu'kirira mu buga'ga obwobugabi bwābwe.
3 Kubanga, ntegēza bo, (bāgaba) bo'ka nga bwebūinza era nokusinga
4 obuinza bwābwe, nga batusaba nokwegairira okungi olwekisa ekyo [b] noku'sēkimu okwo mu kuwereza
5 abatukuvu; 'sō si nga bwenali ndowōza, naye bāsoka okwewayo bo'ka eri Mukama (wa'fe), neri 'fe
6 mu kwagala kwa Katonda. Kyetwava tubūlirira Tito, nga bweyatannla e'da, era bwatyo alyoke akitūkirize era nekisa ekyo gyemuli.
7 Naye nga bwemusu'kirira mu byona, mu ku'kiriza, ne mu kwogera, ne mu kutegēra, ne mu kufuba kwona, ne mu kwagala kwa'mwe eri 'fe, era musu'kirirēnga ne mu
8 kisa ekyo. [c] Sogera nga mbalagira bulagizi, wabula olwokufuba kwabalala nga nkema okwagala kwa-
9 'mwe nga kwa mazima. Kubanga mutegēra ekisa kya Mukama wa'fe Isa Masiya, nti [d] bweyali omuga-'ga, naye näfūka omwāvu kulwa-'mwe, obwāvubwe bulyoke bubaga-
10 'gawaze 'mwe. Era mbagambye kyendowōza olwekyo: [e] kubanga kibasānira 'mwe, abāsoka okutanula, si kukola kwo'ka, era naye nokwagala, nga [f] mwakamala omwā-
11 ka gumu. Naye kakano mutūkirize nokukola; nga (bwewāliwo) okwagala amängu, era nokutūkiriza bwekutyo kulyoke kubērewo, nga
12 bwemulnza. [g] Kuba obanga waliwo okwagala amängu, ku'kirizibwa ngomuntu bwalina, si nga bwatalina. Kubanga soge'de bwentyo, abalala bawu'muzibwe, na'mwe
14 muteganyizibwe: wabula olwokwenkanankana, okusu'kirira kwa'mwe kuwereze okwetāga kwābwe kakano mu biro bino, era nokusu'kirira kwābwe kulyoke kuwereze okwetāga kwa'mwe; okwenkanankana
15 kubērewo: nga bwekyawandikibwa nti [i] (Eyakung'anyänga) enyingi, teyasigazängawo; naye (eyakung'anyänga) akatono, teyetāgänga.
16 Naye Katonda yebazibwe, eya'sā mu mutima Tito okufuba okwo ku-
17 lwa'mwe. Kubanga oku'kiriza a-'kiri'za okubūlirira kwa'fe; naye kubanga ye'ka alina okufuba okungi, asitula okugenda gyemuli nga
18 yetuma. Era tutuma wamu naye [k] owoluganda, atenderezebwa mu
19 njiri mu kanisa zona; 'sō si ekyo kyo'ka, era naye oyo ye [l] yalōndebwa ekanisa okutambula na'fe olwekisa ekyo, kyetuwereza 'fe Mukama (wa'fe) awebwe ekitībwa, era
20 tulage okwagala kwa'fe amängu: nga twewala ekyo, omuntu obutatunenya olwekirabo kino kyetuwe-
21 reza: kubanga [m] tutekateka ebirūngi, si mu maso ga Mukama (wa'fe) mwo'ka, era naye ne mu maso ga-
22 bantu. Era tutuma wamu nabo muganda wa'fe, gwetwakemänga emirūndi emingi mu bigambo ebingi nga munyikivu, naye kakano munyikivu nyo okusinga, olwokwe-

f 2 Kol. 2. 4.
g Mat. 26. 75.
h Baf. 2. 12.
m 2 Bas. 3. 4.
a Ma'k. 12. 44.
b Bik. 11. 29; 24. 17. Bal. 15. 25, 26. i Kol. 16. 1, 2, 4.
c 1 Kol. 7. 6.
d Luk. 9. 58. Baf. 2. 6, 7.
e Nge. 19. 17. Mat 10. 42. 1 Tim. 6. 18, 19. Beb. 13. 16.
f 2 Kol. 9. 2.
g Luk. 21. 3.
i Kur. 16. 18.
k 2 Kol. 12. 18.
l 1 Kol. 16. 3, 4.
m Bal. 12. 17. Baf. 4. 8. 1 Pet. 2. 12

siga okungi kwalina eri 'mwe.
23 (Omuntu bwanābūzānga) ebya Tito, ye a'sēkimu nānge era ye mukozi mu'nānge eri 'mwe; oba bya baganda ba'fe, be babaka abekanisa, abo kye kitibwa kya Masiya.
24 Kale mubalage mu maso gekanisa ekiraga okwagala kwa'mwe nokwenyumiriza kwa'fe kulwa'mwe.

9 KUBANGA [a] ebyokuwereza abatukuvu temwetāga 'nze okubawandikira: kubanga 'manyi [b] okwagala kwa'mwe, [c] kwenenyumiririzamu eri Abamakedoni kulwa'mwe, nga [d] Akaya yakamala omwāka gumu okwetekateka; nokunyikira kwa'mwe kwakubiriza bangi mubo.
3 [e] Naye ntuma aboluganda, okwenyumiriza kwa'fe kulwa'mwe kuleme okuba okwobwerēre mu kigambo ekyo; nga bwenjoge'de, mu-
4 lyoke mweteketeke: mpo'zi Abamakedoni abalala bwebali'ja nānge, bwebalibasānga nga temwetesetese, 'fe [obutogera 'mwe] tuleme okukwatibwa ensonyi mu kusū-
5 bira okwo. Kyenvu'de ndowōza nga kingwāni'de okwegairira aboluganda, bankulembere oku'ja gyemuli, basoke balongōse omukisa gwa'mwe gwemwasūbiza e'da, gulyoke gweteketeke, ngomukisa, 'sō si ngekisolōzebwa.
6 [f] Naye (kyenjoge'de) kino nti Asiga entono, alikūngula ntono; era asiga enyingi, alikūngula nyi-
7 ngi. Buli muntu (akolēnga) nga bwamaliri'de mu mutimagwe; [g] si lwa naku, newakuba'de olwokuwalirizibwa: kubanga [h] Katonda ayā-
8 gala oyo agaba nesanyu. Era [i] Katonda ainza okwāza ekisa kyona gyemuli; 'mwe nga mulina ebibamala byona enaku zona mu bigambo byona mulyoke musu'kirirēnga mu bikolwa byona ebirūngi:
9 nga bwekyawandikibwa nti
[j] Yasāsānya, yagabira abāvu;
Obutūkirivubwe bwa lubērera emirembe gyona.
10 Era oyo [m] awa ensigo omusizi ne-'mere eyokulya, anābawānga anābongerāngako ensigo za'mwe, era anāyāzānga ebibala [n] eyobutūkiri-
11 vu bwa'mwe: nga muga'gawazibwa mu byona mukolēnga obugabi bwona, [o] obwebazisa Katonda
12 mu'fe. Kubanga okugaba okwokuwereza okwo teku'jula bu'juzi ekigera kyebyo abatukuvu byebetāga, era naye kusu'kirira olwokwebaza
13 okungi eri Katonda; kubanga olwokukemebwa (kwa'mwe) mu kuwereza kuno [p] batendereza Katonda olwokugōnda okwokwātula kwa'mwe eri enjiri ya Masiya, [r] nolwobugabi bwokugabana kwa-
14 'mwe eri bo neri bona; era bo bo'ka nga balumirwa 'mwe emyoyo mu kubasabira olwekisa kya Kato-
15 nda ekitasingika mu'mwe. Katonda yebazibwe [s] olwekirabokye ekitayogerekeka.

10 [a] NAYE 'nze mwēne Paulo mbegairira olwobukakamu nobuwōmbefu bwa Masiya, 'nze [b] atōwazibwa mu'mwe mu maso ga'mwe, naye bwesibayo nguma eri 'mwe:
2 kale mbegairira (bwegairizi), [c] lwendibawo 'neme okuguma nobuvumu bwendowōza okuguma eri abalala abalowōza nga 'fe tutambula
3 okugobererānga omubiri. Kuba newakuba'de nga tutambulira mu mubiri, tetulwāna kugobererānga
4 mubiri [d] kubanga ebyokulwānyisa ebyentalo za'fe si bya mubiri, naye bya mānyi eri Katonda [e] olwoku-
5 menya ebigo]; nga tumenya empaka na buli kintu ekigulumivu ekikulumbazibwa okulwāna nokutegēra kwa Katonda, era [f] nga tujemula buli kirowōzo okuwulira Masiya;
6 era [g] nga twetesetese okuwalana e'gwānga ku butagōnda bwona, [h] okugōnda kwa'mwe bwekulitūki-
7 rira. [i] Mutunulira ebiri mu maso (ga'mwe). [j] Omuntu yena bweyesiga ye'ka nga ye wa Masiya yerowōze kino nate ye'ka nti nga ye bwali owa Masiya, era [m] na'fe bwe-
8 tutyo. Kubanga newendisu'kirira okwenyumiriza olwobuinza bwa'fe [Mukama (wa'fe) bweyatuwa olwokubazimba, 'sō si lwa kubasūla],
9 sirikwatibwa nsonyi: 'neme okufanana ngabatisa nebaluwa zānge.
10 Kubanga bogera nti Ebaluwaze nzibu, za mānyi; naye bwabawo [n] omubirigwe munafu, nokwogera-
11 kwe si kintu. Ali bwatyo alowōze kino nti nga bwetuli mu bigambo mu baluwa nga tetuliyo, era bwetutyo bwetuli mu bikolwa nga tuli
12 eyo. [o] Kubanga tetwang'anga kwerowōza nga tuli ku muwendo gwabalala kubo abetendereza bo'ka newakuba'de okwegerageranya nabo: naye bo bo'ka nga begeza bo'ka na bo'ka, era nga begerageranya bo'ka na bo'ka, tebalina mage-
13 zi. Na'fe 'fe tetulyenyumiriza okusinga ekigera (kya'fe), wabula mu kigera ekyensalo Katonda gyeyatugabira okuba ekigera, era no-
14 kutūka ne gyemuli. Kubanga tetukunūnkiriza kusinga (kigera) ngabatatūka gyemuli: kubanga era twa'ja nokutūka gyemuli mu
15 njiri ya Masiya: nga tetwenyumiriza kusinga kigera (kya'fe) [p] mu mirimu egyabalala; naye nga tusūbira, oku'kiriza kwa'mwe bwekukula okugulumizibwa mu'mwe

[a] 1 Kol. 16. 1. Bag. 2. 10.
[b] 2 Kol. 8. 19.
[c] 2 Kol. 8. 24.
[d] 2 Kol. 8. 10.
[e] 2 Kol. 8. 6, 17, 18, 22.
[f] Nge. 11. 24; 19. 17; 22. 9. Bag. 6. 7, 9.
[g] Ma. 15. 7.
[h] Kuv. 25. 2; 35. 5. Bal. 12. 8.
[i] Nge. 23. 27. Baf. 4. 19.
[j] Zab. 112. 9.
[m] Is. 55. 10.
[n] Kos. 10. 12. Mat. 6. 1.
[o] 2 Kol. 4. 15.
[p] Mat. 5. 16.
[r] Beb. 13. 16.
[s] Yak. 1. 17.
[a] Bal. 12. 1.
[b] 2 Kol. 12. 5, 7, 9.
[c] 1 Kol. 4. 21.
[d] Bef. 6. 13.
[e] Yer. 1. 10.
[f] 1 Kol. 1. 19.
[g] 2 Kol. 13. 2, 10.
[h] 2 Kol. 7. 15.
[i] Yok. 7. 24.
[j] 1 Yok. 4. 6.
[m] 2 Kol. 11. 23.
[n] Bag. 4. 13.
[o] 2 Kol. 5. 12.
[p] Bal. 15. 20.

ngensalo ya'fe bweri okusu'kirira,
16 era nokubūlira enjiri mu bifo ebiri
ewala okusingo 'mwe, era obute-
nyumiriza mu nsalo eyabalala a-
17 lwebyetesetese. Naye [r] eyenyumi-
riza yenyumirizénga mu Mukama
18 (wa'fe). Kubanga [s] eyetendereza
ye'ka siyasimibwa, wabula [t] Muka-
ma (wa'fe) gwatendereza.

11 Singa mungumikiriza mu [a] busi-
rusiru obutono; era naye mu-
2 ngumikirize. Kubanga mbakwatirwa obu'gya bwa Katonda: kubanga [b] nabafumbiza 'ba'mwe omu, [c] ndyoke mbalete eri Masiya [d] (nga)
3 omuwala omulongōfu. Naye nti'de, [e] ngomusota bwegwalimbalimba Kawa mu bukūsa bwagwo, mpo'zi ebirowōzo bya'mwe/okwōnōnebwānga mu kulaba wamu ne mu bulongōfu
4 ebiri eri Masiya. Kuba oyo a'ja bwabūlira Isa omulala gwetutābūlira, oba bwemuwebwa omwoyo omulala gwemutāwebwa, oba [g] njiri ndala, gyemuta'kiriza, mukola bu-
5 lūngi okumugumikiriza. Kubanga ndowōza [i] nga sisingibwa na katono
6 abatume abakulu enyo. Naye newakuba'de [k] nga 'nze muligo mu bigambo, naye siri (muligo) [l] mu kutegēra; naye [m] mu byona twakwolesa mu bantu bona eri 'mwe.
7 Oba nayōnōna [n] bwenetōwaza 'nze'ka 'mwe mugulumizibwe, kubanga nababūlira enjiri ya Katonda eyo-
8 bwerēre? Nanyaga ekanisa endala, nga mpebwa empēra olwokubawe-
9 reza 'mwe; era bwenabānga na-'mwe nga netāga, [o] sazitowererānga muntu yena; kubanga [p] abaluganda bwebāva mu Makedoni, bātūkiriza ebyali bimbuze; ne mu byona nekūmana obutabazitowererānga, era
10 nekūmānga (bwentyo). Ngamazima ga Masiya bwegali mu'nze, siwali alinziiza okwenyumiriza okwo
11 mu nsalo Ezeyakaya. Lwa ki? [r] kubanga sibagala? Katonda a-
12 manyi. Naye bwenkola, era bwenākolānga, [s] mba'gyirewo awasinzirwa abo abagala awasinzirwa, balabike era nga 'fe mu kigambo kye-
13 benyumiririzamu. Kubanga abali ngābo be batume abobulimba, abakozi abobukūsa, abefananya ngaba-
14 tume ba Masiya. 'Sō si kya magero; kubanga ne Setani yefananya
15 nga [t] malaika owomusana. Kale si kitalo era nabawerezabe bwebefananya ngabawereza abobutūkirivu; enkomerero yabo eribēra ngebikolwa byābwe.
16 Njogera nate nti Omuntu yena aleme okundowōza nga ndi musirusiru; naye (okulowōza bwemundowēza bwemutyo), naye munsembeze ngomusirusiru, nānge ne-
17 nyumirizeko katono. Kyenjogera, sikyogera nga kigambo kya Mukama (wa'fe), naye nga mu busirusiru, mu buvnmu buno obwokwenyu-
18 miriza. [u] Kubanga bangi abenyumiriza mu mubiri, nānge nenyumi-
19 riza. Kubanga mugumikiriza nesanyu abasirusiru, [w] kubanga ('mwe
20 muli) bagezigezi. Kubanga mugumikiriza omuntu, [v] bwabafūla aba-'du, bwabamira, bwabawāmba, bweyegulumiza, bwabakuba amaso.
21 Njogo'de olwokweswāza, [x] ngabaua-fuwala. Naye omuntu yena kyagumira [njogera mu busirusiru],
22 nānge nguma. Bo Baebulaniya? [a] nānge. Bo Baisiraeri? nānge.
23 Bo za'de lya Ibulaimu? nānge. Bo bawereza ba Masiya? [njogera ngomulalu] 'nze mbasinga; [b] mu kufuba mbasu'kirira, mu kusibibwa mbasu'kirira, [c] mu kukubibwa okuingirira enyo, [d] mu kufa emirūndi
24 emingi. Eri Abayudaya nakubibwa emirūndi etāno [e] (emi'go) amakumi
25 asatu mu mwenda. Emirūndi esatu [f] nakubibwa enga, [g] omulūndi gumu nakasukirirwa amainja, emirūndi esatu [i] eryāto lyamenyeka, nasula
26 nensība mu buziba; mu kutambulānga emirūndi emingi, mu bubi obwemi'ga, mu bubi obwabanyazi, [k] mu bubi obuva eri e'gwānga (lvānge), mu bubi obuva eri abamawānga, mu bubi obwomukibuga, mu bubi obwomu'dūngu, mu bubi obwomunyanja, mu bubi obwabuluganda
27 abobulimba; mu kufuba nokukōwa, mu kutunulānga emirūndi emingi, [l] mu njala nenyōnta, mu kusibānga emirūndi emingi, mu mpewo noku-
28 bēra obwerēre. Obuta'sāko bya bwēru, waliwo ekinsitowerera bulijo bulijo, [m] okweralikirirānga olwe-
29 kanisa zona. Ani omunafu, nānge bwesiba munafu? āni eyesitazibwa,
30 nānge bwesāka? Obanga kingwāni'de okwenyumiriza, [n] nenyumiri-
31 zānga olwebyobunafu bwānge. Katonda Kitāwe wa Mukama (wa'fe) Isa, eyebazibwa emirembe gyona,
32 amanyi nga sirimba. [o] Mu Damasiko owesaza owa Aleta kabaka yatēga ekibuga Ekyabadamasiko,
33 alyoke ankwate: nebampisa mu kituli (nga ndi) mu kisero ku bugwe, nendokoka mu mikonogye.

12 Kingwāni'de okwenyumiriza, newakuba'de nga tekusāna; naye kang'ende mu kwolesebwa nokubi'kuliwa kwa Mukama (wa'fe).
2 'Manyi omuntu [q] mu Masiya, eyakamala emyāka ekumi nena [oba mu mubiri, simauyi; oba awatali mubiri, simanyi; Katonda amanyi],
3 [b] okutwālibwa omuntu ali bwatyo mu 'gulu eryokusatu. Era 'manyi

[r] Yer. 9.24. 1 Kol.1.31.
[s] Nge.27.2.
[t] Bal. 2. 20. 1 Kol. 4. 5.
[a] 2 Kol. 6. 13.
[b] Kos.2.19, 20.
[c] Bak.1.28.
[d] Lev. 21. 13.
[e] Lub. 3. 4.
[f] Bak. 2. 4, 8, 18.
[g] Bag. 1. 7, 8.
[i] 1 Kol. 15. 10. Bag. 2. 6.
[k] 2 Kol. 2. 13.
[l] Bef. 3. 4.
[m] 2 Kol.12. 12.
[n] Bik.18.3.
[o] Bik. 20. 33. 1 Bas. 2. 9. 2 Bas. 3. 8, 9.
[p] Baf.4.10, 15, 16.
[r] 2 Kol. 7. 3; 12. 15.
[s] 1 Kol. 9. 12.
[t] Bag. 1. 8.
[u] Baf. 3. 3, 4.
[w] 1 Kol. 4. 10.
[v] Bag. 2. 4; 4. 8.
[x] 2 Kol. 10. 10.
[a] Bik. 22.3. Bal. 11. 1. Baf. 3. 5.
[b] 1 Kol.15. 10.
[c] Bik. 9.16; 20. 23.
[d] 1 Kol.15. 30—32.
[e] Ma. 25. 3.
[f] Bik. 16. 22.
[g] Bik. 14. 19.
[i] Bik. 27. 41.
[k] Bik. 9. 23; 13. 50; 14. 5; 17. 5; 20. 3; 21. 31; 23. 10, 11; 25. 3.
[l] 1 Kol. 11.
[m] Bik. 28. 18 neb.
[n] 2 Kol. 12 5, 8, 10.
[o] Bik. 9. 24, 25.
[q] 2 Col. 5. 17.
[b] Bik. 22. 17.

omuntu ali bwatyo [oba mu mubiri,
4 oba awatali mubiri, simanyi; Katonda amanyi], bweyatwālibwa mu
[c] lusuku lwa Katonda, nāwulira ebigambo ebitayogerekeka, ebitasānira muntu kubyātula. Kubwomuntu ali bwatyo nenyumirizānga:
5 naye kubwānge siryenyumiriza, wabula mu byobunafu bwānge. Kuba singa nayagala okwenyumirizānga, sandiba'de musirusiru; kubanga nandyoge'de amazima: naye ndeka, omuntu yena alemēnga okundowōza okusinga bwandaba oba
7 bwampulira. Nolwobukulu obusinga enyo obwebyo ebyabi'kulibwa, 'nemēnga okugulumizibwa enyo, kyenava mpebwa [d] eri'gwa mu mubiri, [e] omubaka wa Setani okunkubānga, 'nemēnga okugulumizi-
8 bwa enyo. Olwekigambo ekyo negairira Mukama (wa'fe) emirūndi
9 esatu, kinveko. Nāng'amba nti Ekisa kyānge kikumala: kubanga amānyi (gānge) gatūkiririra mu bunafu. Kyenāvānga nenyumiriza nesanyu eringi olwebyobunafu bwānge, [f] amānyi ga Masiya galyoke
10 gasīsire ku'nze. Kyenva [g] nsanyukira ebyobunafu, okugirirwānga ekye'jo, okwetāgānga, okui'ganyizibwānga, okuteganānga, okulāngibwānga Masiya: [i] kubanga bwemba omunafu, lwemba owamānyi.
11 Nfūse musirusiru: 'mwe mwampaliriza; kubanga nagwānira okutenderezebwa 'mwe: kubanga [k] sasingibwa mu kigambo kyona abatume abakulu enyo, newakuba'de [l] nga
12 'nze si kintu. [m] Mazima obubonero obwomutume bwakolerwānga ewa'mwe mu kugumikiriza kwona, mu bubonero nebyamagero nebyamānyi, [n] Kubanga kiki ekanisa endala kyezabasingiramu, [o] wabula 'nze 'nze' ka obutabazitowererānga? munsonyiwe ekyōnōno ekyo.
14 Laba, omulūndi ogwokusatu kakano netesetese oku'ja gyemuli; 'sō siribazitowerera: kubanga [p] sinonya bya'mwe, wabula 'mwe:
15 [r] kubanga tekigwūnira abāna okuterekerānga abaka'de, wabula abaka'de okuterekerānga abāna. Era
16 [s] ndiwayo era ndiwebwayo nesanyu eringi [t] olwobulamu bwa'mwe. Bwensinga okubagala enyo, njagalibwa katono? Naye si musāngo,
17 'nze sabazitowerera, naye, bwenali omugerengetanya, nabatēga mu lukwe. Omuntu yena gwenabatumira
18 namufunya amagoba eri 'mwe? Nabūlirira Tito, nentuma owoluganda awamu naye. Tito yafuna amagoba eri 'mwe? tetwatambula Nomwoyo omu? tetwatambulira mu kisinde kimu?
19 Obwe'da mulowōze'za nga 'fe tubawoleza ensōnga. Mu maso ga Katonda twogerera mu Masiya. [u] Naye byona, abāgalwa, bya kubazīmba 'mwe. Kubanga nti'de, bwendi'ja, mpo'zi okubasānga nga mufanana nga bwesagala, nānge 'mwe (muleme) okunsānga nga nfanana nga bwemutayagala; mpo'zi okubēra eyo okuyomba, obu'gya, obusūngu, empaka, okulyolyoma, okugeya, okwegulumiza, okujēma;
21 bwendi'ja nate, Katonda wānge aleme okuntowaza eri 'mwe, nānge okubanakuwalira abangi abāyōnōna e'da nebatenenya [w] obugwagwa nobwenzi nobukaba bwebākola.

13 Kakano nji'ja gyemuli omulūndi ogwokusatu. [a] Mu kamwa kabajulirwa ababiri oba basatu buli
2 kigambo kirinywēra. Nulālika era ndālika, nga (bwenakola) bwenaliyo omulūndi ogwokubiri, era ne kakano bwentyo nga siriyo, (mbagamba) abo abāyōnōna e'da nabalala bona,
3 nti, bwendi'ja nate, sirisāsira; kubanga munonya ekitegēza nga Masiya [b] ayogerera mu'nze; atali munafu eri 'mwe, naye alina amānyi
4 [c] mu'mwe: kubanga [d] yakomererwa olwobunafu, naye [e] mulamu olwamānyi ga Katonda. Kubanga na'fe tuli banafu muye, naye tuliba balamu awamu naye olwamānyi ga
5 Katonda eri 'mwe. Mwekebere 'mwe'ka obanga muli mu ku'kiriza; mwekeme 'mwe'ka. Oba temwetegēra 'mwe'ka nga Isa Masiya ali mu'mwe? wabula nga muli abata-
6 simibwa. Naye nsūbira nga mulitegēra nga 'fe tetuli batasimibwa.
7 Era tusaba Katonda 'mwe muleniēnga okukola obubi bwona; si 'fe tulyoke tulabike ngabasimibwa, wabula 'mwe okukolānga obulūngi, 'fe newetulibēra ngabatasimibwa.
8 Kubanga tetuīnza kuziiza mazima,
9 wabula okubēra amazima. Kubanga tusanyuka 'fe [f] bwetuba abanafu, na'mwe bwemuba namānyi: era
10 na kino tukisaba, 'mwe [g] okutūkirira. Kyenvu'de mpandika ebyo nga siri eyo, bwembēra eyo 'neme [i] okuba omukāmbwe, ngobuīnza bwebuli Mukama (wa'fe) bweyampa olwokuzimba, 'sō si lwa kumenya.
11 Ekyenkomererero, aboluganda, mweraba. Mutūkirire; musanyusibwe; [k] mulowōze bumu; mubēre nemirembe: ne Katonda owokwagala [l] nemirembe anābānga na'mwe.
12 Mulamusagane nokunywegera okutukuvu.
13 Abatukuvu bona babalamusi'za.
14 Ekisa kya Mukama (wa'fe) Isa Masiya, nokwagala kwa Katonda, poku'sēkimu Okwomwoyo Omutukuvu, bibērēnga na'mwe 'mwena.

[c] Luk. 23. 43.
[d] Bag. 4. 13, 14.
[e] Yob. 2. 7. Luk. 13. 16.
[f] 1 Pet. 4. 14.
[g] Bal. 5. 3.
[i] 2 Kol. 13. 4.
[k] Bag. 2. 6-8.
[l] 1 Kol. 3. 7. Bef. 3. 8.
[m] Bal. 15. 18, 19.
[n] 1 Kol. 1. 7.
[o] 1 Kol. 9. 12.
[p] Bik. 20. 33.
[r] 1 Kol. 4. 14.
[s] Baf. 2. 17. 1 Bas. 2. 8.
[t] Yoh. 10. 11.
[u] 1 Kol. 10. 33.
[w] 1 Kol. 5. 1.
[a] Kubal. 35. 36. Ma. 19. 15. Mat. 18. 16.
[b] Mat 10. 20.
[c] 1 Kol. 9. 2.
[d] Baf. 2. 7, 8.
[e] 1 Pet. 3. 18. [f] Bal. 6. 4.
[f] 1 Kol. 4. 10.
[g] 1 Bas. 3. 10.
[i] Tit. 1. 13.
[k] Bal. 12. 16, 18; 15. 5. 1 Kol. 1. 10. Baf. 2. 2. 1 Pet. 3. 8. [l] Bal. 15.

EBALUWA YA PAULO ERI

ABAGALATIYA.

1 Paulo omutume [atāva mu bantu
[a] Bik. 22. 10, 15, 21; 26. 16. Tit. 1. 3.
[b] Bik. 2. 24.
newakuba'de okuita eri omuntu, wabula eri [a] Isa Masiya ne Katonda
2 Kita'fe, [b] eyamuzūkiza mu bafu],
[c] Mat. 20. 28. Bal. 4. 25. Bag. 2. 20. Tit. 2. 14.
[d] Is. 65. 17. Yok. 15. 19; 17. 14. 1 Yok. 5. 19.
naboluganda bona abali nānge (tuwandiki'de) ekanisa Ezegalatiya:
3 ekisa (kibēnga) gyemuli nemiremmbe ebiva eri Katonda Kita'fe, ne
4 Mukama wa'fe Isa Masiya, [c] eyewayo olwebibi bya'fe, alyoke atu'gye [d] mu mirembe gino egiriwo
5 emibi nga bweyayagala Katonda era Kita'fe: awebwēnga ekitibwa emirembe nemiremmbe. Amina.
6 Newunya kubanga musenguka māngu bwemuti eyabaita mu kisa kya Masiya okugenda eri enjiri
7 elanana obulala; si ndala, wabula abantu [e] ababateganya, abagala okukyūsiza dala enjiri ya Masiya.
8 Naye obanga 'fe oba malaika ava mu 'gulu bwababūlirānga enjiri wabula nga bwetwababūlira, akoli-
9 mirwēnga. Nga bwetwasoka okwogera, bwentyo bwenjogera kakano nate nti Omuntu bwababūlirānga enjiri [f] wabula nga bwe-
10 mwawebwa, akolimirwēnga. Kubanga [g] kakano [i] mpembera abantu nantiki Katonda? Nantiki [k] nsala amagezi okusīmibwa abantu? Singa nali nga nkyasīmibwa abantu, sandiba'de mu'du wa Masiya.
11 Kubanga [l] mbategēza, abolugan-da, nti enjiri eyabūlirwa 'nze si
12 ya buntu: kubanga nānge sagiwebwānga muntu 'sō sigirizibwānga, [m] wabula mu kubi'kulirwa kwa
18 Isa Masiya. Kubanga mwawulira bwenabānga e'da mu mpisa Zekiyudaya, nga nai'ganyānga ekanisa ya Katonda [n] awatali kigera [o] ne-
14 nginyaga, nempitirizānga mu mpisa Zekiyudaya okusinga abangi bwetwakula mu 'gwānga lya'fe, [p] nga mbakirānga okubēra nobu'gya obungi enyo mu mpisa zenawebwa ba-
15 jaja bānge. Naye Katonda bweyasima [r] eyanjāwula okuva mu lubuto lwa mānge, nampita olwekisakye,
16 [s] okubi'kulira Omwānawe mu'nze, [t] ndyoke 'mubūlirēnga mu bamawānga; amangwāgo satēsa nomu-
17 biri nomusai: 'sō sayāmbuka Eyerusalemi eri abo abānsoka okubēra abatume: naye nagenda mu Buwalabu, nenkomawo nate mu Damasiko.
18 Awo bwewaitawo emyāka esatu [u] nenyāmbuka Eyerusalemi okulaba Kefa, ne'malayo gyāli ensaku
19 kumi na tāno. Naye salaba mulala ku batume wabula [v] Yakobo mu-
20 ganda wa Mukama (wa'fe). Kale, byempandika, laba, mu maso ga
21 Katonda nga sirimba. [w] Awo neng'enda mu njui Ezebusuli ne Ki-
22 rukiya. Nemba nga sinaba kutegērebwa mu maso ekanisa Ezebu-
23 yudaya eziri mu Masiya: naye nebawulirānga buwalizi nti Eyatui-'ganyānga e'da kakano sōbūlira oku-
24 'kiriza kweyanyagānga e'da; nebagulumiza Katonda olwānge.

2 Awo oluvanyuma, emyāka bwegyaitawo kumi nena, [a] nalinya
[a] Bik. 15. 2.
Eyerusalemi wamu ne Balunaba
2 nentwāla ne Tito. Nalinyayo lwa kubi'kulirwa; nembānjulira enjiri, gyembūlira mu bamawānga, naye mu kyāma eri abo abātenderezebwa, mpo'zi 'neme [b] okugenderānga obwerēre oba nga ng'enze.
[b] Baf. 2. 16.
3 Naye newakuba'de Tito eyali awamu nānge, eyali Omuyonani, teya-
4 walirizibwa kukomolebwa: naye olwabolunganda abobulimba abāingizibwa mu kyāma, abāingira mu kyāma okuke'ta e'dembe lya'fe lyetulina mu Masiya Isa, [c] okutu-
5 teka mu bu'du: abo tetwabagōnderako sawa nemu okufugibwa bo; amazima genjiri ganywērēnga gye-
6 muli. Naye [d] abātenderezebwa okuba abakulu [nga bwebali bwe bumu gyendi; [e] Katonda tasosola mu bantu]—abātenderezebwa 'nze
[c] Bag. 4. 3, 9.
[d] Bag. 6. 3.
[e] Bal. 2. 11.
7 [f] tebānyongerako kintu: naye bulala, [g] bwebālaba nga [i] nateresebwa
8 enjiri yabo abatali bakomole, nga Petero eyabakomole [kubanga eyakolera Petero olwobutume bwabakomole [k] ye yakolera nānge olwa-
9 bamawānga]; era bwebātegēra [l] ekisa kyenawebwa, Yakobo ne Kefa ne Yokana, abātenderezebwa okuba empagi, nebatuwa onukono ogwadyo ogwoku'sēkimu 'nze ne Balunaba, 'fe tugende eri abamawānga,
10 bo bagende eri abakomole; kyo'ka, tu'jukirēnga abāvu; [m] ekyo nokunyīkira kyenanyīkirira enyo okukikolānga.
11 [n] Naye Kefa bweya'ja Antiokiya, nanuzilisa mu maso, kuba ngazi'za
[f] Bik. 9. 1. 1 Tim. 1. 13.
[g] Bik. 8. 3.
[i] Bik. 22. 3. Baf. 3. 6.
[k] Yer. 1. 5.
[l] 2 Kol. 4. 6
[m] Bik. 9. 15.
[n] Bik. 8. 26.
[o] Mat. 13. 55.
[p] Bik. 9. 20.
[r] Bak. 1. 29.
[s] Ral. 1 5. Baf. 3. 8.
[t] Bik. 11. 20.
[u] Bik. 18. 22.

12 omusängo. Kubanga oluberyeberye abantu nga tebanaba ku'ja kuva wa Yakobo, [o] yalyänga nabamawänga: naye bweba'ja, neyeyäwula näbäwukanako, ngatya abakomole.
13 Era Nabayudaya abalala bona nebakūsakūsa wamu naye; ne Balunaba nokutwälibwa nätwälibwa o-
14 bukūsa bwäbwe. Naye bwenalaba nga tebäkwata 'kubo golokofu mu mazima genjiri, neng'ambira Kefa [p] mu maso gäbwe bona nti Obanga 'gwe bwoli Omuyudaya ogoberera empisa zabamawänga ezitali za Kiyudaya, owaliriza otya abamawänga okugobereränga empisa Zeki-
15 yudaya? 'Fe Abayudaya abobuzäliranwa [r] abatali ba mu bamawänga
16 abalina ebibi, naye [s] bwetumanyi ngomuntu tawebwa butūkirivu lwa bikolwa bya matēka wabula [t] olwoku'kiriza Isa Masiya, era na'fe twa'kiriza Masiya Isa, tulyoke tuwebwe obutūkirivu olwoku'kiriza Masiya, naye si lwa bikolwa bya
17 matēka: kubanga [u] olwebikolwa ebyamatēka tewali alina omubiri
18 aliwebwa obutūkirivu. Naye bwetwayagala okuwebwa obutūkirivu mu Masiya, obanga twalabibwa na'fe [w] okuba nebibi, kale Masiya muwereza wa kibi? Kitalo. Ku-
19 banga bwenzimba nate byenasūla, neraga 'nze'ka okuba omwōnōnyi. Kubanga [x] olwamatēka [z] nafa ku
20 matēka, ndyoke [a] mbe omulamu eri Katonda. [b] Nakomererwa wamu ne Masiya; naye ndi mulamu; si kubwänge nate, naye Masiya ye mulamu mu'nze: era obulamu bwenina kakano mu mubiri, [c] mbulina lwa ku'kiriza Omwäna wa Katonda [d] eyanjagala neyewayo kulwänge.
21 Sidibya kisa kya Katonda: kubanga [e] obutūkirivu bwebuba mu matēka, nga Masiya yafira bwerēre.

3 'Mwa Abagalatiya abatalina magezi, [a] äni eyabaloga abäwandikirwa Isa Masiya mu maso ga'mwe
2 ngakomererwa? Kino kyo'ka kyenjagala 'mwe okuntegēza nti Mwawebwa [b] Omwoyo lwa bikolwa bya-
3 matēka [c] nantiki lwa kuwulira kwa
4 ku'kiriza? Bwemutyo bwemutalina magezi? Abāsokera mu Mwoyo, kakati mutūkiririzibwa [d] mu
5 mubiri? [e] Mwabonyabonyezebwa ebyenkana awo bya bwerēre? oba bwerēre. [f] Abawa Omwoyo, akola ebyamänyi mu'mwe, (agira) lwa bikolwa bya matēka nantiki lwa
6 kuwulira kwa ku'kiriza? Nga [g] Ibulaimu bweya'kiriza Katonda, nekumubalirwa okubēra obutūkirivu.
7 Kale mutegēre [i] ngabaima mu ku-
8 'kiriza be bāna ba Ibulaimu. Nekyawandikibwa bwekyalaba e'da Katonda bwaliwa amawänga obutūkirivu olwoku'kiriza, nekibūlira oluberyeberye Ibulaimu enjiri nti [k] Mu'gwe amawänga gona mwega-
9 liwerwa omukisa. Bwekityo abaima mu ku'kiriza bawerwa omukisa awamu ne Ibulaimu eyalina o-
10 ku'kiriza. Kubanga bona abaima mu bikolwa byamatēka, bafugibwa kikolimo: kubanga kyawandikibwa nti [l] Akolimi'dwa buli atābinyikirira byona ebyawandikibwa mu kitabo
11 kyamatēka, okubikolānga. Era kimanyibwa nga mu matēka tewali awebwa butūkirivu eri Katonda: kubanga nti [m] Abatūkirivu banā-
12 bērānga balamu lwa ku'kiriza; naye [n] amatēka tegaima mu ku'kiriza; naye nti [o] Omuntu agakola anābē-
13 rānga mulamu mugo. Masiya yatununula mu kikolimo kyamatēka, bweyafūka ekikolimo kulwa'fe: kubanga kyawandikibwa nti [p] Akolimi'dwa buli awaniki'dwa ku muti:
14 [r] omukisa gwa Ibulaimu gulyoke gutūke eri amawänga mu Masiya Isa; tulyoke tuwebwe [s] ekyasūbizibwa Ekyomwoyo olwoku'kiriza.
15 Aboluganda, njogera mu buntu: [t] endagāno newakuba'de nga ya muntu buntu bwemala okunywēra tewali agi'gyawo newakuba'de a-
16 gyongerako. Ebyasūbizibwa byagambibwa [u] Ibulaimu nomu'zukuluwe. Tayogera nti Neri aba'zukulu, nga bangi, naye ngomu nti Neri omu'zukuluwo, ye [w] Masiya.
17 Kino kyenjogera nti Endagāno eyasoka okunywēzebwa Katonda, amatēka aga'ja nga waisewo [y] emyāka ebikumi bina mwasatu tegagi'gyawo [z] nokudibya ekyasūbizi-
18 bwa. Kuba obanga [a] obusika buva mu matēka, nga [b] tebuva nate mu kusūbiza: naye Katonda yabuwa
19 Ibulaimu olwokusūbiza. Kale amatēka kiki? [c] Ga'sibwawo lwa kwōnōna okutūsa wali'jira omu'zukulu eyasūbizibwa, gālagirwa bamalaika mu mikono [d] gyomuta-
20 baganya. Naye omutabaganya si
21 womu; naye [e] Katonda yomu. Kale amatēka tegatabagana nebyasūbizibwa Katonda? Kitalo: kuba singa amatēka gāwebwa nga ge ga-
22 lnza okuleta obulamu, dala obutūkirivu bwandiba'de mu matēka.
22 Naye ebyawandikibwa byabisiba [f] byona mu bufuge bwekibi, aba'kiriza balyoke bawebwe ekyasūbizibwa ekiva mu ku'kiriza Isa Masiya.
23 Naye oku'kiriza nga tekunaba ku'ja, twakūmirwänga mu bufuge bwamatēka, nga tusibibwa olwoku-'kiriza okugenda okubi'kulwa.
24 Bwekityo [g] amatēka yali mutwäzi wa'fe eri Masiya, [i] tulyoke tuwebwe
25 obutūkirivu olwo ku'kiriza. Naye

[o] Bik. 10. 28; 11. 3.
[p] 1 Tim. 5. 20.
[r] Bef. 2. 3, 12.
[s] Bik. 13. 38, 39.
[t] Bal. 1. 17.
[u] Zab. 143. 2. Bal. 3. 20.
[w] 1 Yok. 3. 8.
[x] Bal. 3. 2.
[z] Bal. 6. 14.
[a] Bal. 6. 11. 2 Kol. 5. 15. Beb. 9. 14.
[b] Bal. 6. 6. Bag. 5. 24; 6. 14.
[c] 2 Kol. 5. 15. 1 Pet. 4. 2.
[d] Tit. 2. 14.
[e] Beb. 7. 11.
[a] Bag. 5. 7.
[b] Bik. 15 8. Bef. 1. 13. Beb. 6. 4.
[c] Bal. 10. 16, 17.
[d] Beb. 7. 16.
[e] 2 Yok. 8.
[f] 2 Kol. 3. 8.
[g] Lub. 15. 6.
[i] Yok. 8. 39.
[k] Lub. 12. 3.
[l] Ma. 27. 26.
[m] Kab. 2. 4. Bal. 1. 17.
[n] Bal. 4. 4, 5; 11. 6.
[o] Lev. 18. 5.
[p] Ma. 21. 23.
[r] Bal. 4. 9, 16.
[s] Is. 44. 3. Ez. 36. 27. Yo. 2. 28, 29. Yok. 7. 39. Bik. 2. 33.
[t] Beb. 9. 17.
[u] Lub. 12. 3, 7; 17. 7.
[w] 1 Kol. 12. 12.
[y] Kuv. 12. 40, 41.
[z] Bal. 4. 13, 14.
[a] Bal. 8. 17.
[b] Bal. 4. 14.
[c] 1 Tim. 1. 9.
[d] Kuv. 20. 19, 21, 22. Ma. 5. 5, 22, 23, 27, 31.
[e] Bal. 3. 29, 30.
[f] Bal. 3. 9, 19, 23.
[g] Mat. 5. 17. Bal. 10. 4. Bak. 2. 17.
[i] Bik. 13. 39

oku'kiriza bwekumaze oku'ja, tetukyali mu bufuge bwa mutwāzi.
26 [k] Kubanga 'mwe 'mwena muli bāna ba Katonda olwoku'kiriza, mu
27 Masiya Isa. Kubanga 'mwena abābatizibwa okuingira mu Masiya,
28 [l] mwayambala Masiya. [m] Tewali Muyudaya newakuba'de Omuyonani, tewali mu'du newakuba'de owe-'dembe, tewali musaja na mukazi: kubanga 'mwe 'mwena muli [n] omu
29 mu Masiya Isa. Era 'mwe bwemuli aba Masiya, kale muli za'de lya Ibulaimu, (era muli) basika ngokusūbiza bwekwali.

4 Naye njogera nti omusika ngakyali muto tayāwulwa na mu'du na katono, newakuba'de nga ye mu-
2 kama wa byona; naye afugibwa abasigire nabawanika okutūsa entū-
3 ko kitāwe zeyalagira e'da. Bwetutyo na'fe, bwetwabānga abato, [a] twabānga ba'du nga tufugibwa e-
4 byoluberyeberye ebyomunsi: naye [b] okutūkirira kwebiro bwekwatūka, Katonda nātuma Omwānawe [c] eyazālibwa [d] omukazi, [e] eyazālibwa
5 ngafugibwa amatēka, [f] alyoke abanunule abāfugibwa amatēka, [g] tulyoke tuwebwe okufūka abāna. Era kubanga muli bāna, Katonda yatuma [i] Omwoyo Gwomwānawe mu mitima gya'fe, ngakāba nti
7 Aba, Kita'fe. Bwekityo nāwe tokyali mu'du, naye mwāna; [k] obanga oli mwāna, era oli musika kubwa Katonda.
8 Naye mu naku ziri [l] bwemutāmanyānga Katonda, [m] mwabānga ba-'du ba bali abatali bakatonda mu
9 buwāngwa: naye kakano [n] bwemutege'de Katonda, oba ekisinga bwemutege'dwa Katonda, [o] mukyūka mutya enyuma mu bigambo ebyoluberyeberye [p] ebitalina mānyi ebinafu, ate byemwagala okufugibwa
10 byo omulūndi ogwokubiri? [r] Mukwata enaku nemyezi nebiro ne-
11 myāka. Mbakeng'entererwa okutegana kwānge gyemuli okuba o-kwobwerēre.
12 Mubēre nga 'nze, kubanga nānge nga 'mwe, aboluganda, mbega-
13 iri'de. Temunyōnōnānga: naye mumanyi [s] ngolwobunafu bwomubiri nababūlira enjiri omulūndi o-
14 gwoluberyeberye: era okukemebwa kwa'mwe okwomumubiri gwānge temwakunyōma 'sō temwakukolondola, naye mwanzi'kiriza nga malaika wa Katonda, [t] nga Masiya
15 Isa. Kale okwetenda kwa'mwe kuliruiwa? kubanga ndi mujulirwa wa'mwe nti, singa kyali kiinzika, mwandi'gyemu amaso ga'mwe ne-
16 mugawa 'nze. Kale nfūse mulabe wa'mwe nga mbabūlira amazima?
17 [u] Begónza gyemuli (naye) si bulūngi; naye kyebagala kwe kuba'galira ebwēru, 'mwe mulyoke mwe-
18 gónzēnga gyebali. Naye kirūngi abantu okwegónzānga mu bulūngi enaku zona, naye si 'nze lwembēra
19 na'mwe lwo'kā: [w] Abāna bānge abato, be'nūmwa nate okutūsa Masiya lwalibūmbibwa mu'mwe, era
20 nandyaga'de okubēra na'mwe kakano, nokuwanyisa e'dobozi lyānge, kubanga mbūsabūsa olwebigambo bya'mwe.
21 Mumbūlire 'mwe abagala okufugibwa amatēka, temuwulira matē-
22 ka? Kubanga kyawandikibwa nti Ibulaimu yalina abāna babiri, [y] omu wa muzāna, [z] omu wa wa 'de-
23 mbe. Naye owomuzāna [a] yazālibwa lwa mubiri; naye owowe'de-
24 mbe lwa kusūbiza. Ebyo bya lugero: kubanga (abakazi) abo ze ndagāno biri; emu eva ku lusozi Sinai, ezāla olwobu'du, eyo ye A-
25 gali. Agali oyo lwe lusozi [b] Sinai oluli mu Buwalabu, era yenkanankana ne Yerusalemi ekya kakano: kubanga mu'du wamu nabānabe.
26 Naye [c] Yerusalemi ekyomu'gulu
27 kye kye'dembe, ye nya'fe. Kubanga kyawandikibwa nti
[d] Sanyuka, omugumba atazāla;
Baguka okwogerera wa'gulu, atalūmwa:
Kubanga abāna boyo eyalekebwayo bangi okusinga aboyo alina omusaja.
28 Naye 'fe, aboluganda, tuli [e] bāna ba
29 kusūbiza nga Isaka bweyali. Naye nga mu biro biri [f] eyazālibwa olwomubiri nga bweyai'ganya (eyazālibwa) olwomwoyo, bwekityo ne
30 kakano. Naye ebyawandikibwa byogera bitya? nti [g] Goba omuzāna nomwānawe: kubanga [i] omwāna womuzāna talisikira wamu
31 nomwāna wowe'dembe. Kale, aboluganda, 'fe tetuli ba muzāna,
5 naye ba wa 'dembe. Mu 'dembe Masiya yatufūla ba 'dembe: kale munywēre, mulemēnga okusibibwa nate [a] mu kikoligo kyobu'du.
2 Laba, 'nze Paulo mbagamba nti [b] bwemunākomolebwānga, Masiya
3 talibako kyalibagasa. Era nate ntegēza bulī muntu akomolebwa nti [c] alina ebanja eryokukolānga
4 ebyamatēka byona. [d] Mwāwuli-'dwa eri Masiya, 'mwe abagala okuwebwa obutūkirivu mu matēka;
5 [e] mugu'de okuva mu kisa. Kubanga 'fe Kubwomwoyo olwoku'kiriza [f] tulindirira e'sūbi eryobutūkiri-
6 vu. Kubanga [g] mu Masiya Isa okukomolebwa tekulina mānyi newakuba'de obutakomolebwa, wabula [i] oku'kiriza okukola olwokwa-

[k] Yok. 1. 12.
[l] Bal. 13. 14.
[m] Bal. 10. 12. 1 Kol. 12. 13.
[n] Yok. 10. 16; 17. 20, 21. Bef. 2. 14-16; 4. 4, 15.
[o] Beb. 9. 10.
[a] Lub. 49. 10. Dan. 9. 24. Bef. 1. 10.
[b] Bal. 1. 3. Beb. 2. 14.
[c] Lub. 3. 15.
[d] Mat. 5. 17.
[e] Mat. 20. 28. Bag. 3. 31. Bef. 1. 7. Beb. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19.
[f] Yok. 1. 12. Bef. 1. 5.
[g] Bal. 5. 5; 8. 15.
[i] Bal. 3. 16, 17.
[k] Bef. 2. 12.
[l] Bal. 1. 25. 1 Kol. 8. 3.
[m] Bak. 2. 20.
[n] Bal. 3. 3.
[o] Bal. 14. 5.
[p] Bal. 8. 3.
[r] 1 Kol. 2. 3.
[s] Mat. 10. 40. 1 Bas. 2. 13.
[t] Bal. 16. 2.
[u] 1 Kol. 4. 15.
[w] Lub. 16. 15.
[y] Lub. 21. 2.
[z] Luh. 18. 10, 14.
[a] Ma. 33. 2.
[b] Is. 2. 2. Beb. 12. 22. Kub. 21. 2, 10.
[c] Is. 54. 1.
[d] Bal. 2. 8.
[e] Luh. 21. 9.
[f] Luh. 21. 10, 12.
[g] Yok. 8. 33.
[i] Bik. 15. 10.
[k] Bik. 13. 1.
[l] Bag. 2. 16.
[m] Bal. 2. 31, 32.
[n] Beb. 12. 15.
[o] Bal. 3. 24, 25. 2 Tim. 4. 8.
[p] 1 Kol. 7. 19. Bag. 6. 15. Bak. 3. 11.
[r] 1 Bas. 1. 3. Yak. 2. 18.

7 gala. [k]Mwali mutambula bulüngi;
ani eyabaziiza obutagönderänga
8 mazima? Okuwemba okwo tekwa-
9 va eri oyo abäita. Ekizimbulukusa
10 kyona. Mbesiga 'mwe mu Mukama
(wa'fe), nti temulirowōza kigambo
kirala: naye [l]oyo abateganya ali-
bako omusängogwe, yena yena
11 bwabēra. Naye 'nze, aboluganda,
obanga nkyaigiriza okukomolebwa,
kiki ekikyanji'ganyisa? kale [m]e-
nkönge eyomusalaba ngevu'dewo.
12 [n]Nandyaga'de bali abababugutanya
nokweyāwula beyāwule.
13 Kubanga 'mwe, aboluganda,
mwaitibwa lwa 'dembe; [o]naye e-
'dembe lya'mwe liremēnga okubēra
omubiri kweguima naye [p]olwo-
kwagala muwerezaganēnga 'mwe-
14 'ka na 'mwe'ka. Kulanga [r]amate-
ka gona gatükirira mu kigambo
kimu, mu kino nti [s]Oyagalänga mu-
ntu mu'no nga bweweyagala we'ka.
15 Naye bwemulümagana, bwemulya-
ng'ana, mulabe mulemēnga okwe-
malawo 'mwe'ka na 'mwe'ka.
16 Naye njogera nti [t]Mutambulirē-
nga mu Mwoyo, kale temutükirize-
17 nga kwegömba kwa mubiri. Ku-
banga [u]omubiri gwegömba nga
guwakana Nomwoyo, Nomwoyo
nga guwakana nomubiri; kubanga
ebyo byolekanye, [w]mulemēnga o-
18 kukola ebyo byemwagala. Naye
[x]bwemulung'amizibwa Omwoyo,
19 nga temufugibwa matēka. Naye
ebikolwa byomubiri bya lwātu, bye
20 bino, obwenzi, empitambi, obuka-
ba, okusinza ebifananyi, okuloga,
obulabe, okuyömba, obu'gya, obu-
sūngu, empaka, okweyāwula, okwe-
21 salamu, e'tima, obutamīvu, ebinyu-
mu, nebiri ngebyo: nsoka okuba-
bülira kwebyo, nga bwenasoka oku-
babülira, nti [z]bali abakola ebiri
ngebyo tebalisikira bwakabaka bwa
22 Katonda. Naye [a]ebibala Byomwo-
yo kwe kwagala, okusanyuka, emi-
rembe, okugumikiriza, [b]ekisa, o-
23 bulüngi, [c]oku'kiriza, obuwömbefu,
okwegendereza: ku biri ngebyo te-
24 wali matēka. Nabo aba Masiya
Isa [d]bākomerera omubiri wamu
nokukwatibwa nokwegömba kwa-
gwo.
25 [e]Bwetuba abalamu Kubwomwo-
yo, era tutambulēnga Kubwomwo-
26 yo. [f]Tuleme okwenyumiririzänga
obwerēre, nga twesunguwaza 'fe-
'ka na 'fe'ka, nga tukwatibwa obu-
'gya 'fe'ka na 'fe'ka.

6 Aboluganda, [a]omuntu bwalabi-
bwänga ngayönönye, 'mwe [b]abo-
mwoyo mumulongōsēnga ali bwa-
tyo [c]mu mwoyo gwobuwömbefu;
[d]nga wekūma we'ka nāwe olemē-
2 nga okukemebwa. [e]Mubēraganē-
nga emigugu 'mwe'ka na 'mwe'ka,
mutükirizēnga bwemutyo [f]etēka
3 lya Masiya. Kubanga [g]omuntu
bweyerowōzänga okuba ekintu,
[h]nga si kintu, nga yerimbalimba.
4 Naye [k]buli muntu akemēnga omu-
limugwe kububwe, nālyoka abēra
nokwenyumiriza kububwe ye'ka
5 'sō si kubwa mulala. Kubanga
[l]buli muntu alyetika omutwālogwe
ye.
6 Naye [m]aigirizibwānga ekigambo
a'sēnga ekimu noyo aigiriza mu bi-
7 rüngi byona. Temulimbibwänga;
[n]Katonda tasekererwa: kubanga
[o]omuntu kyona kyasiga era kyali-
8 küngula. Kubanga [p]asigira omu-
birigwe ye, aliküngula mu mubiri
okuvünda; naye asigira Omwoyo,
aliküngula mu Mwoyo obulamu o-
9 buta'gwāwo. [r]Tuleme oku'dirirā-
nga mu kukola obulüngi: kubanga
ebiro bwebiritūka, tuliküngula, [s]nga
10 tetuziri'se. Kale, [t]bwetunālabā-
nga e'bānga, [u]tubakolēnga obulü-
ngi bona, naye okusinga abo [w]aba-
li mu nyumba eyoku'kiriza.
11 Mulabe bwembawandiki'de mu
nukuta enene nomukono gwänge
12 'nze. Bona abagala okwewömereza
mu mubiri be babawaliriza okuko-
molebwänga; [x]kyo'ka balemēnga
okui'ganyizibwa olwomusalaba gwa
13 Masiya. Kubanga era nabo aba-
komolebwa tebakwata amatēka be
nyini; naye bagala 'mwe okukomo-
lebwänga, balyoke benyumiririzē-
14 nga ku mubiri gwa'mwe. [z]Naye
'nze sagala kwenyumirizänga, wa-
bula ku musalaba gwa Mukama
wa'fe Isa Masiya; olwogwo Ensi
[a]ekomere'dwa gyendi, nänge eri
15 Ensi. Kubanga [b]okukomolebwa si
kintu, newakuba'de obutakomole-
bwa, wabula [c]ekitönde ekigya.
16 [d]Nabo bona abanātambulirānga
mu tēka eryo, emirembe (gibēnga)
kubo, nokusāsirwa, ne ku [e]Isiraeri
wa Katonda.
17 Okutanula kakano, omuntu yena
aleme okunteganyänga: kubanga
[f]ntwāla enkovu za Isa nga zisali-
'dwa ku mubiri gwänge.
18 Ekisa kya Mukama wa'fe Isa
Masiya kibērēnga wamu nomwoyo
gwa'mwe, aboluganda. Amina.

[k] 1 Kol. 9. 24.
[l] Bag. 1. 7.
[m] 1 Kol. 1. 23.
[n] Yos. 7. 25. 1 Kol. 5. 13.
[o] 1 Kol. 8. 9. 1 Pet. 2. 16.
[p] 1 Kol. 9. 19.
[r] Mat. 7. 12; 22. 40. Yak. 2. 8.
[s] Lev. 19. 18. Bal. 13. 8, 9.
[t] Bal 6. 12; 8. 12; 13. 14. 1 Pet. 2. 11.
[u] Bal. 7. 23; 8. 6, 7.
[w] Bal. 7. 15, 19.
[x] Bal. 6. 14; 8. 2.
[z] Bef. 5. 5. Bak. 3. 6. Kub. 22. 15.
[a] Yok. 15. 2. Bef. 5. 9.
[b] Yak. 3. 17.
[c] 1 Kol. 13. 7.
[d] Bal. 6. 6; 13, 14. Bag. 2. 20.
[e] Bal. 6. 4, 5.
[f] Baf. 2. 3.

[a] Bal. 15. 1. Yak. 5. 19.
[b] 1 Kol. 2. 15.
[c] 2 Bas. 3. 15.
[d] 1 Kol. 7. 5; 10. 12.
[e] Bal. 15. 1.
[f] Yok. 13. 14, 15, 34; 15. 12.
[g] Bal. 12 3. 1 Kol. 8. 2.
[h] 2 Kol. 3. 5.
[k] 2 Kol. 13. 5.
[l] Bal. 2. 6.
[m] Bal. 15. 27. 1 Kol. 9. 11, 14.
[n] Yob. 13. 9.
[o] Luke 16. 25.
[p] Yob. 4. 8. Nge. 11. 18; 22. 8. Kos. 8. 7. Bal. 8. 13.
[r] 1 Kol. 15. 58.
[s] 2 Bas. 3. 13.
[t] Mat. 24. 13. Kub. 2. 10.
[u] Yok. 9. 4.
[w] 1 Bas. 5. 15. 1 Tim. 6. 18.
[x] Bef. 2. 19.
[y] Baf. 3. 18.
[z] Baf. 3. 3, 7, 8.
[a] Bal. 6. 6. Bag. 2. 20.
[b] 1 Kol. 7. 19. Bag. 5. 6. Bak. 3. 11.
[c] 2 Col. 5. 17.
[d] Zab. 125. 5.
[e] Bal. 2. 29; 9. 6. Bag. 3. 7, 9, 29.
[f] 2 Kol. 4. 10; 11. 23. Bak. 1. 24.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABAEFESO.

1 Paulo, omutume wa Masiya Isa olwokwagala kwa Katonda, [a] eri abatukuvu abali mu Efeso naba-
2 'kiriza mu Masiya Isa: [b] ekisa kibērēnga gyemuli nemirembe ebiva eri Katonda Kita'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya.
3 [c] Yebazibwe Katonda Kitāwe wa Mukama wa'fe Isa Masiya, eyatuwa buli mukisa gwona Ogwomwoyo mu (bifo) ebyomu'gulu mu Ma-
4 siya: [d] nga bweyatulōndera muye [e] ngensi tenaba kutōndebwa, 'fe okubēra [f] abatukuvu abatalina kabi mu
5 masoge mu kwagala: [g] bweyatwāwula e'da [i] okumufūkira abāna kubwa Isa Masiya, [k] nga bweyasima
6 olwokwagalakwe, ekitībwa kyekisakye kiryoke kitenderezebwēnga, [l] kyeyatuwa obuwa mwoyo [m] o-
7 mwāgalwa: [n] eyatuwēsa okununulibwa kwa'fe olwomusaigwe, okusonyībwa ebyōnōno bya'fe, [o] ngo-
8 buga'ga obwekisakye bwebuli, kyeyasu'kiriza gyetuli mu magezi go-
9 na nokutegēra kwona, [p] bweyatutegēza ekyāma ekyokwagalakwe, nga bweyasima ye'ka, [r] nga bwe-
10 yamalirira e'da muye, olwobuwanika [s] obwomubiro ebitūkirivu, okuga'tira awanu [t] byona mu Masiya, ebiri mu 'gulu nebiri ku-
11 nsi; [u] mwoyo na'fe mwetwafūkira obusika, bwetwayāwulibwa e'da [v] mu kumalirira kwoyo akoza byona nga bwayagala mu kutēsakwe;
12 'fe tulyoke tubēre etendo lyekitibwakye, 'fe abāsoka okusūbira mu
13 Masiya: era na'mwe muye, bwemwawulira ekigambo ekyamazima, enjiri eyobulokovu bwa'mwe, mwoyo, noku'kiriza bwemwa'kiriza, [w] nemutekebwako akabonero Nomwoyo Omutukuvu eyasūbizibwa,
14 gwe musingo gwobusika bwa'fe, [z] okutūsa [a] envuma (ya Katonda) lwerinunulibwa, ekitibwakye kitenderezebwe.
15 Nānge kyenva [b] sirekayo kwebaza kulwa'mwe, bwenawulira oku-'kiriza Mukama (wa'fe) Isa okuli
16 mu'mwe, era kwemulaga eri abatukuvu bona, nga mbogerako mu ku-
17 saba kwānge; Katonda wa Mukama wa'fe Isa Masiya, Kita'fe owekitībwa, [c] abawe omwoyo ogwamagezi nogwokubi'kulirwa mu kumu-
18 tegēra ye; [d] nga mumulisibwānga amaso agomutima gwa'mwe, 'mwe okumanya e'sūbi eryokuitakwe bweriri, obuga'ga obwekitībwa ekyobusikābwe mu batukuvu bwe-
19 buli, era obukulu obusinga enyo obwamānyige eri 'fe aba'kiriza bwebuli, [e] ngobuinza obwamānyige
20 bwebukola, geyakoza mu Masiya, [f] bweyamuzūkiza mu bafu, [g] nāmutūza ku mukonogwe ogwadyo mu
21 (bifo) ebyomu'gulu, [i] wa'gulu nyo okusinga [k] okufuga kwona nobuinza namānyi nobwāmi na buli linya eryātulwa si mu mirembe gino gyo-'ka naye ne mwegyo egigenda oku-'ja: [l] nāteka byona wansi webige-
22 rebye, nāmutekawo [m] okuba omu-
23 twe ku byona eri ekanisa, [n] gwe mubirigwe, okutūkirira kwoyo [o] atūkiriza byona mu byona.

2 Era [a] na'mwe (yabazūkiza) bwemwali nga mufiri'de mu byōnōno
2 nebibi bya'mwe, [b] byemwatambulirāngamu e'da ngemirembe Egyensi eno bwegiri, okugobererānga omukulu wobuinza obwomu'bānga, omwoyo ogukoza kakano mu bāna
3 abatawulira; era [c] na'fe 'fena betwatambulirāngamu e'da mu [d] kwegōmba kwomubiri gwa'fe, nga tukolānga omubiri nebirowōzo byebyagala, [e] netubērānga olwobuzāliranwa abāna bobusūngu, nga naba-
4 lala:—naye Katonda, kubanga ye [f] muga'ga wekisa, olwokwagalakwe
5 okungi kweyatwagala 'fe, era 'fe [g] bwetwali nga tufiri'de mu byōnōno bya'fe, [i] yatufūla abalamu awamu ne Masiya [mwalokoka lwa ki-
6 sa], nātuzūkiza wamu naye, nātutūza wamu mu (bifo) ebyomu'gulu
7 mu Masiya Isa: mu mirembe egigenda oku'ja alyoke alage obuga'ga obusinga enyo obwekisakye mu bulūngi (obuli) gyetuli mu Masiya
8 Isa: kubanga [k] mwalokoka [l] lwa kisa lwa ku'kiriza; 'sō tekwava
9 gyemuli: [m] kye kirabo kya Katonda: [n] tekwava mu bikolwa, omuntu yena aleme okwenyumirizānga.
10 [o] Kubanga 'fe tuli mulimugwe, abātōnderwa mu Masiya Isa olwebikolwa ebirūngi, Katonda byeyasoka okutekateka 'fe okubitambulirāngamu.

[a] Bik. 20. 18.
[b] Bak. 1. 29.
[c] Bik. 2. 24, 33.
[d] Bik. 7. 55, 56.
[e] Baf. 2. 9, 10. Bak. 2. 10. Beb. 1. 4.
[f] Bak. 1. 16; 2. 13.
[g] Zab. 8. 6. Mat. 28. 18. 1 Kol. 15. 27.
[i] Bef. 4. 15, 16 Beb. 2. 7.
[k] Bal. 12. 5. 1 Kol. 12. 12, 27. Bef. 5. 23, 30.
[l] Bak. 3. 11.
[m] Yok. 6. 24 Bak. 2. 12.
[n] 1 Kol. 6. 11. 1 Yok. 5. 19.
[o] Tit. 3. 3. 1 Pet. 4. 3.
[p] Bag. 5. 16.
[r] Zab. 51. 5.
[s] Bal. 10. 12. Beb. 1. 7.
[t] Bal. 5. 6, 8, 10.
[u] Bal. 6. 4.
[v] 2 Tim. 1. 9.
[w] Bal. 4. 30. [x] Yok. 6. 44.
[y] Bal. 2. 20, 27, 28; 4. 2; 5. 11; 11. 6.
[z] 1 Kol. 2. 9.

[a] Bak. 1. 2.
[b] Tit. 1. 4.
[c] 2 Kol. 1. 3. 1 Pet. 1, 3.
[d] 2 Bas. 2. 13. 1 Pet. 1. 2; 2. 9.
[e] 1 Pet. 1. 20.
[f] Luk. 1. 75. Bef. 2. 10.
[g] Bal. 8. 29, 30.
[i] Yok. 1. 12. Bal. 8. 15. 2 Kol. 6. 18. Bag. 4. 5. 1 Yok. 3. 1.
[k] Mat. 11. 26. Luk. 12. 32.
[l] Bal. 3. 24.
[m] Mat. 3. 17.
[n] Beb. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. Kub. 5. 9.
[o] Baf. 4. 19
[p] Bak. 1. 26.
[r] 2 Tim. 1. 9.
[s] Bag. 4. 4. Beb. 1. 2; 9. 16.
[t] Baf. 2. 9, 10.
[u] Bik. 20. 32. Bal. 8. 17.
[v] Is. 46. 10, 11.
[w] 2 Kol. 1. 22.
[x] Bal. 8. 23.
[z] Bik. 20. 28.
[a] Bal. 1. 9. Baf. 1. 3, 4. 1 Bas. 1. 2. 2 Bas. 1. 3.
[b] Bak. 1. 9.

11 Kale [p]mu'jukire nge'da 'mwe, abali abamawānga mu mubiri, abaitibwa Abatakomolebwa abo abaitibwa [r]Abakomole, mu mubiri oku-
12 kolebwa nemikono; nga mu biro biri mwali nga muli wala ne Masiya, [s]mwali nga mubōle'dwa mu kika kya Isiraeri, era mwali ba'nga'wānga eri endagāno ezokusūbiza, [t]nga temulina kusūbira, nga temu-
13 lina Katonda munsi. [u]Naye kakano mu Masiya Isa 'mwe abāli ewala e'da musembezebwa olwomu-
14 sai gwa Masiya Kubanga [w]ye gye mirembe gya'fe, [x]eyafūla byombi ekimu, nāmenyawo ekisenge ekya
15 wakati ekyāwula, [z]bweyamala okugyawo mu mubirigwe obulabe, tawuleti eyebiragiro ebiri mu matɛka; alyoke atonde muye ye nyini abo bombi okubēra [a]omuntu omu
16 onugya, okuleta emirembe; era alyoke atabaganye bōnbi eri Katonda mu mubiri gumu olwomusalaba, [b]bweya'tira obulabe kwogwo:
17 na'ja [c]nābabūlira enjiri eyemirembe 'mwe abāli ewala, nemirembe
18 [d]abāli okumpi: kubanga [e]kubwoyo 'fe 'fembi tulina okusembera kwa'fe eri Kita'fe [f]mu Mwoyo omu.
19 Kale bwemutyo temukyali ba'na-'gwānga na baise, naye [g]muli ba kika kimu nabatukuvu, era ba mu
20 nyumba ya Katonda, kubanga [h]mwazimbibwa [k]ku musingi be [l]batume ne bana'bi, Masiya Isa ye nyini bwali [m]e'jinja edene eryokunsonda; [n]mwoyo buli nyumba yona, bwega'tibwa obulūngi, ekula o-
22 kubēränga [o]yekalu entukuvu mu Mukama (wa'fe); mwoyo era na-'mwe muzimbibwa wamu okubērānga ekisulo kya Katonda mu Mwoyo.

3 Kale 'nze Paulo, [a]omusibe wa Isa Masiya [b]kulwa'mwe abama-
2 wānga,—oba mwawulira [c]obuwanika obwekisa kya Katonda [d]kye-
3 nawebwa eri 'mwe; [e]bwenategēzebwa ekyāma [f]mu kubi'kulirwa, nga bwenawandika e'da mu (bigambo)
4 ebitono, ebiinza okubategēza, bwemubisoma, okumanya kwānge [g]mu
5 kyāma kya Masiya; [i]ekitātegēzebwa mu mirembe egye'da abāna babantu, nga kakano bwekibi'kuli-'dwa abatumebe abatukuvu ne ba-
6 na'bi mu Mwoyo; abamawānga [k]okubēra abasikira awamu, era abomubiri ogumu, era [l]aba'sēkimu ekyasūbizibwa mu Masiya Isa olwenjiri, gyenafūkira onuwereza wa-
7 yo, ngekirabo ekyekisa kya Katonda bwekiri kyenawebwa [m]ngoku-
8 kola kwamānyige bwekuli. 'Nze, [n]omuto okusinga abato abomubatukuvu bona, nawebwa ekisa kino, okubūlirānga abamawānga [o]obuga-'ga bwa Masiya obutanonyezeka:
9 nokumulisizānga bona (balabe) o-kugaba kwekyāma bwekuli, [p]ekyakwekebwa okuva e'da ne'da lyona
10 mu Katonda eyatōnda byona; kakano [r]abamasaza nabobuinza mu (bifo) ebyomu'gulu [s]bategēzebwe mu kanisa amagezi amangi aga
11 Katonda agengeri enyingi, ngokumalirira bwekuli okwemirembe (nemirembe) kweyatēseza mu Masiya
12 Isa Mukama wa'fe: mwetu'gya obuvumu bwa'fe [t]nokusembera [u]nobugumu olwokumu'kiriza ye.
13 [w]Kyenva nsaba 'mwe mulemēnga oku'dirira olwebibonobono byānge kulwa'mwe, [x]ebyo kye kitibwa kya-'mwe.
14, 15 Kyenva nfukamirira Kita'fe, [z]buli kika ekyomu'gulu nekyokunsi
16 kweki'gya erinya, abawe 'mwe, [a]ngobuga'ga bwekitibwakye bwebuli, [b]okunywēzebwa namānyi mu Mwoyogwe mu [c]muntu owomunda;
17 [d]Masiya atūlēnga mu mitima gya-'mwe olwoku'kiriza; [e]mubērenga nemizi munywēzebwēnga mu kwa-
18 gala, [f]mulyoke muwebwe amānyi okukwatānga namagezi awamu nabatukuvu bona [g]obugazi nobuwānvu nobugulumivu nokugenda wansi bwebiri, nokutegēra okwagala
19 kwa Masiya okusinga okutegērwa, mulyoke mutūkirire okntūsa [i]okutūkirira kwona okwa Katonda.
20 [k]Kale oyo ainza okukola enyo [l]okusingira dala byona byetusaba oba byetulowōza, ngamānyi bwegali agakolera mu'fe, awebwēnga ekitibwa mu kanisa ne mu Masiya Isa okutūsa emirembe nemirembe egita'gwāwo. Amina.

4 Kyenva mbegairira 'nze omusibe mu Mukama wa'fe, [a]okutambulānga nga bweknsānira okuitibwa kwemwaitibwa, [b]nobukakamu bwo-
2 na nobuwōmbefu, nokugumikiriza, nga muzibikirizaganānga mu kwa-
3 galana, nga munyikirānga okwekūma obumu Bwomwoyo [c]mu kusibi-
4 bwa nemirembe. [d]Omubiri (guli) gumu, [e]Nomwoyo omu, era nga na-'mwe bwemwaitibwa mu kusūbira okumu okwoknitibwa kwa'mwe;
5 [f]Mukama (wa'fe) omu, [g]oku'kiriza kumu, [i]okubatiza kumu, [k]Katoo nda omu, Kitāwe wa bona, afuga byona, [l]aita nu byona, era ali mu
7 byona. Naye [m]buli muntu mu'fe yawebwa ekisa ngekigera kyekirabo
8 kya Masiya bwekiri. Kyava ayogera nti

[n]Bweyalinya wa'gulu, [o]nānyaga okunyaga,
Nāwa abantu ebirabo.

9 [p]Naye (ekigambo) ekyo nti Yali-

[o] Bak. 1. 27.

[p] 1 Kol. 2. 7.

[r] 1 Pet. 3. 22.
[s] 1 Kol. 2. 7.

[t] Bef. 2. 18.
[u] Beb. 4. 16
[w] Bik. 14. 22. Baf. 1. 14. 1 Bas. 3. 3.
[x] 2 Kol. 1. 6
[z] Bef 1. 10. Baf. 2. 9. 11.
[a] Bef 1. 7. Bef. 4. 19.
[b] Bef. 6. 10. Bak. 1. 11.
[c] Bal. 7. 22.
[d] Yok. 14. 23. Bef. 2. 22.
[e] Bak. 2. 7.
[f] Bef. 1. 18
[g] Bal. 10. 3, 11, 12.
[i] Yok. 1. 16. Bef. 1. 23. Bak. 2. 9, 10.
[k] Bal. 16. 25. Yud. 24.
[l] 1 Kol. 2. 9.

[a] Baf. 1. 27. Bak. 1. 10. 1 Baa. 2. 12.
[b] Bag. 5. 22, 23 Bak. 3. 12, 13.
[c] Bak. 3. 14.
[d] Bal. 12. 5. 1 Kol. 12. 12, 13.
[e] 1 Kol. 12. 4, 11.
[f] 1 Kol. 8. 6.
[g] Yud. 3.
[i] Bag. 3. 27, 28.
[k] Mala. 2. 10. 1 Kol. 12. 6.
[l] Bal. 11. 36.
[m] Bal. 12. 3, 6. 1 Kol. 12. 11.
[n] Zab. 68. 18.
[o] Bak. 2. 15.
[p] Yok. 3. 13.

nya, kiki wabula (okugamba) nti e-
[r] 1 Tim. 3. 16. ra ya'ka mu njui eza wansi ezensi?
10 Eya'ka era ye wuyo [r]eyalinya wa-
[s] 1 Kol. 12. 28. 'gulu enyo okusinga e'gulu lyona,
11 alyoke atükirize byona. | Era [s]oyo
[t] Bik. 21. 8. 2 Tim. 4. 5. [u] Bik. 20. 28. nāwa abalala (okubēra) abatume,
[w] 1 Kol. 14. 26. [x] Bak. 1. 24. nabalala bana'bi, [t]nabalala ababū-
lizi, [u]nabalala abalūnda nabaigiri
12 za; olwokutūkiriza abatukuvu, o-
lwomulimu ogwokuwereza, [w]olwo-
13 kuzimba [x]omubiri gwa Masiya: o-
kutūsa lwetulitūka 'feua mu bumu
obwoku'kiriza, [z]nobwokutegēra O-
mwāna wa Katonda, (lwetulitūka)
okuba omuntu omukulu okutūka mu
kigera ekyobukulu obwokutūkirira
14 kwa Masiya: tulemēnga okubēra
[a] Beb. 13. 9. nate abāna abato, nga [a]tuyūgana
nga tutwālibwānga buli mpewo e-
yokuigiriza, mu bukūsa bwabantu,
munkwe, [b]olwokugoberera okutēsa
[b] Bal. 16. 18. 15 okwobulimba; naye, [c]bwetwogerā-
[c] 2 Kol. 4. 2. nga amazima mu kwagalana, tulyo-
ke tukule okutūka muye mu byona,
[d] Bak. 1. 18. 16 [d]gwe mutwe, Masiya; [e]mwoyo o-
[e] Bak. 2. 19. mubiri gwona bweguga'tibwa obu-
lūngi negunywēzebwa awamu buli
nyingo ngeretā ebyayo, ngokukola
mu kigera okwa buli kitūndu bwe-
kuli, omubiri gweyongera okukula
olwokwezimba mu kwagalana.
17 Kyenva njogera kino nentegēza
[f] Bef. 2. 1-3. mu Mukama (wa'fe), 'mwe [f]mule-
mēnga okutambula nate, era ngaba-
mawānga bwebatambula [g]mu biro-
[g] Bal. 1. 21. [h] Bik. 26. 18. [k] Bef. 2. 12. 18 wōzo byābwe ebitalimu, [h]nga bazi-
kizihwa amagezi gābwe, [k]nga bā-
wulibwa mu bulamu bwa Katonda
olwobutategēra obuli mubo, olwo-
kuka'kanyala okwomutima gwā-
[l] 1 Tim. 4. 2. [m] Bal. 1. 24, 26. 19 bwe; kubanga [l]berabira okulūmwa,
[m]nebewayo mu bwenzi, okukolā
nga ebyobugwagwa bwona mu kwe-
20 gomba. Naye 'mwe temwaiga bwe-
[n] Bak. 3. 8, 9. 21 mutyo Masiya; [n]obanga mwamu-
wulira, nemuigirizibwa muye nga-
22 mazima bwegali mu Isa: mu bigā-
[o] Bal. 6. 6. mbo byempisa ezoluberyeberye,
'mwe okwambula [o]omuntu owe'da,
avūnda olwokwegomba okwobuli-
[p] Bal. 12. 2. 23 mba; era [p]okufūka abagya mu
mwoyo ogwebirowōzo bya'mwe, o-
[r] Bal. 6. 4. 2 Kol. 5. 17. 24 kwambala [r]omuntu omugya, eya-
tōndebwa mu kifananyi kya Kato-
nda mu butūkirivu ne mu butukuvu
obwamazima.
25 Kale mwambule obulimba, mwo-
gerēnga amazima buli muntu ne
[s] Bal. 12. 5. [t] Zab. 37. 8. mu'ne: [s]kubanga tuli bitūndu bya
26 ba'na'fe 'fe'ka na 'fe'ka. [t]Musu-
[u] Yak. 4. 7. 1 Pet. 5. 9. nguwalēnga 'sō temwōnōnānga: e-
[w] Bik. 20. 35. njuba eremēnga ohugwa ku busū-
27 ngu bwa'mwe: 'sō [u]temuwānga
[x] Bas. 4. 11. 2 Bas. 3. 8, 11, 12. 28 'bānga Setani. Eya'bānga alemē-
[y] Mat. 12. 36. Bak. 3. 8 nga oku'ba nate: naye wakiri [w]a-
fubēnga, ngakola ebirūngi nemiko-
nogye, alyoke abērēnga nekyoku-
29 muwa eyetāga. [x]Buli kigambo e-
kivūndu kireme okuvānga mu ka-
mwa ka'mwe, [z]naye ekirūngi bwe-
kinabāngawo olwokuzimba nga (o-
muntu) bweyetāga, [a]abawulira ki-
30 bawēnga ekisa. 'Sō [b]temunaku-
wazānga Mwoyo Mutukuvu owa
Katonda, [c]eyabatesako akabonero
okutūsa olunaku [d]olwokununuli-
31 bwa. Okukāwa kwona nobusūngu
nobukāmbwe nokukayāna [e]noku-
vuma bibavēngako, awamu ne'tima
32 lyona: [f]era mubērēnga nobulūngi
'mwe'ka na 'mwe'ka, abakwatibwa
ekisa, [g]nga musonyiwaganānga, e-
ra nga Katonda bweyabasonyiwa
mu Masiya.

[z] Bak. 4. 6.
[a] Bak. 2. 16.
[b] Is. 63. 10.
[c] Bef. 1. 13.
[d] Bal. 8. 23.
[e] Tit. 3. 2. Yak. 4. 11.
[f] Bak. 2. 12, 13.
[g] Ma'k. 11. 25.

5 [a]KALE mugobererēnga Katonda,
ngabāna abāgalwa: era [b]nuta-
2 mbulirenga mu kwagala, era [c]nga
Masiya bweyabagala 'mwe, neye-
wayo kulwa'fe (okubēra) ekirabo era
sadaka eri Katonda okubēra [d]e'vū-
3 mbe eriwunya obulūngi. Naye [e]o
bwenzi nobugwagwa bwona nokwe-
gomba nokwogerebwa tebyogerebwāngako mu'mwe, nga bwekigwā-
4 nira abatukuvu; newakuba'de e-
byensonyi, newakuba'de ebinyumi-
zibwa ebyobusiru, newakuba'de o-
kubalāta, [f]ebitasāna: naye wakiri
5 okwebazānga. Kubanga ekyo mu-
kitegérera dala nga tewali [g]mwe-
nzi, oba mugwagwa, oba eyegōmba,
yasinza ebifananyi, [i]alina obusika
mu bwakabaka bwa Masiya ne Ka-
6 tonda. [k]Omuntu yena tabalimbā-
nga nebigambo ebitalimu: kuba-
nga olwebyo [l]obusūngu bwa Kato-
7 nda bu'ja ku bāna abatawulira. Ka-
8 le temu'sānga kimu nabo; [m]kuba-
nga e'da mwali kizikiza, naye ka-
kano (muli) [n]musana mu Mukama
(wa'fe): mutambulēnga ngabāna bo-
9 musana [kubanga [o]ebibala byomu-
sana biri mu bulūngi bwona nobu-
10 tūkirivu namazima], [p]nga mukebe-
rānga Mukama (wa'fe) kyayagala
11 bwekiri; 'sō [r]temu'sānga kimu
[s]nebikolwa ebitabala ebyekizikiza,
naye wakiri [t]mubibūlirirenga bubū-
12 lirizi; [u]kubanga kya nsonyi noku-
byogerako ebyo byebakola mu kyā-
13 ma. [w]Naye (ebigambo) byona, bwe-
bibūlirirwa, omusana gubirabisa:
kubanga buli ekirabisibwa gwe mu-
14 sana. Kyava ayogera nti [y]Zuku-
ka, 'gwe eyebase, [z]ozūkire mu ba-
fu, Masiya anākwākira.
15 Kale mulabe nyo bwemutambu-
lānga, si ngabatalina magezi, naye
16 ngabalina amagezi; [a]nga mwegu-
lirānga e'bānga, kubanga enaku zi-
17 no mbi. [b]Kale temubērānga basi-
rusiru, naye [c]mutegērēnga Muka-
18 ma (wa'fe) [d]kyayagala bwekiri. 'Sō
[e]temutamirānga mwenge, ogulimu
okukayāna, naye mu'julēnga Omwo-

[a] Mat. 5. 45, 48. Luk. 6. 36
[b] Yak. 1. 21.
[c] Bas. 4. 5. 1 Yok. 1. 11, 23.
[d] Bag. 1. 4. 2. 20.
[e] Yok. 3. 16.
[f] 2 Kol. 2. 15.
[g] 1 Kol. 6. 18. Bak. 3. 5. 1 Bas. 4. 3 neb.
[i] Bal. 1. 28.
[k] Bag. 5. 19, 21.
[l] Kub. 22. 15.
[m] Yer. 22. 8.
[n] Bal. 1. 18. Is. 9. 2. Bik. 26. 18. Bef. 2. 11, 12.
[o] 1 Pet. 2. 9. Yok. 8. 12; 12. 35. 2 Kol. 4. 6.
[p] Bag. 5. 22.
[r] Bal. 12. 2. Baf. 1. 10.
[s] 1 Kol. 5. 9, 11. 2 Kol. 6. 14. 2 Bas. 3. 6, 14.
[t] Bal. 6. 21; 13. 17. Bag. 6. 8.
[u] Lev. 19. 17.
[w] Bal. 1. 24, 26.
[y] Yok. 3. 20, 21. Beb. 4. 13.
[z] Is. 60. 1.
[a] Yok. 5. 25.
[b] Bag. 6. 10.
[c] Bak. 4. 5.
[d] Bal. 12. 2.
[e] 1 Bas. 4. 3; 5. 18.
[f] Nge. 20. 1; 23. 20, 30. Is. 5. 11, 22. Luk 21. 34.

19 yo; nga mwogeraganánga *f* mu zabuli nenyimba nebiyiye Ebyomwoyo, nga muimbánga, nga mumukubiránga enánga mu mutima gwa-
20 'mwe Mukama (wa'fe); *g* nga mwebazánga enaku zona olwa byona Katonda Kita'fe *h* mu linya lya Mu-
21 kama wa'fe Isa Masiya; *k* nga muwuliraganánga mu kutya Masiya.
22 *l* Abakazi, (muwulirénga) ba'ba-'mwe, nga Mukama (wa'fe). Kubanga *m* omusaja gwe mutwe gwa mukaziwe, era nga *n* Masiya bwali omutwe gwekanisa, bwali omuloko-
24 zi owomubiri ye nyini. Naye ngekanisa bwewulira Masiya, nabakazi bwebatyo (bawulirénga) ba'bábwe
25 mu buli (kigambo). *o* Abasaja, mwagalénga bakazi ba'mwe, era nga Masiya bweyayagala ekanisa, *p* ne-
26 yewayo kulwayo; alyoke agitukuze ngamaze okugirongósa *r* nokuginá-
27 za nama'zi *s* mu kigambo, *t* alyoke agyeretere ye nyini ekanisa eyekitibwa, *u* nga terina 'bala newakuba-'de olufunyiro newakuba'de kyona ekifanana nga bino; naye ebére e-
28 ntukuvu, eteriko bulema. Era bwekibagwáni'de bwekityo abasaja okwagalánga bakazi bábwe be nyini ngemibiri gyábwe be nyini. Ayagala mukaziwe ye nyini, yeyagala
29 ye'ka: kubanga tewali muntu eyali akyáye omubirigwe ye nyini, naye agulisa agunjanjaba, era nga Masiya
30 (bwajanjaba) ekanisa; *w* kubanga
31 tuli bitúndu bya mubirigwe. *x* Omuntu kyanávánga aleka kitáwe ne nyina neyega'ta ne mukaziwe; nabo bómbi banábánga omubiri gu-
32 mu. Ekyáma kino kikulu: naye
33 njogera ku Masiya nekanisa. Naye era na'mwe buli muntu ayagalénga mukaziwe nga bweyeyagala ye-'ka; nomukazi *z* atyénga 'bawe.

6 Abána abato, *a* muwulirénga abaza'de ba'mwe mu Mukama (wa-'fe): kubanga kino kye kirúngi.
2 *b* O'sángamu ekitibwa kitáwo ne nyoko [lye téka eryoluberyeberye
3 eririmu okusúbiza], olyoke obére-ku bulúngi, era owangálénga ena-
4 ku nyingi kunsi. Na'mwe, *c* bakitábwe, temusunguwazánga bána ba'mwe: naye *d* mubalerénga mu kukanga'vulánga ne mu kubúliriranga kwa Mukama (wa'fe).
5 *e* Aba'du, muwulirénga bakama ba'mwe abomubiri nga mulina okutya nokukankana, *f* omutima gwa-'mwe nga tegulimu bukúsa, nga
6 Masiya; si nga mu kuwereza okwomumaso, ngabagala okusimibwánga abantu; naye ngaba'du ba Masiya, nga mukolánga nomwoyo Katonda
7 byayagala, nga muwerezánga nokwagala nga Mukama (wa'fe) 'só
8 si bantu: *g* nga mumanyi nti buli muntu ekirúngi kyakola, kyaliwebwa nate eri Mukama (wa'fe), obanga mu'du, obanga wa 'dembe.
9 Na'mwe, *i* bakama bábwe, mubakolénga bwemutyo, *k* nga mulekánga okutisa: nga mumanyi *l* nga Mukama wábwe era owa'mwe ali mu 'gulu, 'só *m* tewali kusosola mu bantu gyali.
10 Ekyenkomerero, mubénga namányi mu Mukama (wa'fe) *n* ne mu
11 buinza obwamányige. *o* Mwambalénga ebyokulwányisa byona ebya Katonda, mulyoke muinzénga okuimirira eri enkwe za Setani.
12 Kubanga tetume'gana na musai na mubiri, wabula *p* nabamasaza, nabo buínza, *r* nabafuga ensi abomukizikiza kino, nemyoyo egyobubi mu
13 (bifo) ebya wa'gulu. *s* Kale mutwálénga ebyokulwányisa byona ebya Katonda, mulyoke muinzénga okuguma ku lunaku olubi, era bwemulimala okukola byona okuimirira-
14 ra. Kale muimirirénga, *t* nga mwesibye mu kiwato kya'mwe amazima, era *u* nga mwamba'de ekyomukifuba
15 obutúkirivu, era *v* nga munánise mu bigere okwetekateka okwenjiri
16 eyemirembe; era kwebyo byona nga mukwati'deko *x* engabo eyoku'kiriza, enebainzisánga okuzikiza obusále bwona obwomuliro obwomubi.
17 Muwebwe ne *z* sepewo eyobulokovu, *a* nekitala Ekyomwoyo, kye kiga-
18 mbo kya Katonda: *b* nga musabánga buli kisére mu Mwoyo nokusaba nokwegairiránga kwona, era *c* nga mutunulánga olwo (kusaba) okwo *d* mu kunyikiránga kwona nokwegaiririránga abatukuvu bona,
19 *e* era nánge ndyoke mpebwe okwogeránga okwasamyánga akamwa kánge, okutegezánga nobuvumu
20 ekyáma ekyenjiri, gyembérera *f* omubaka wayo *g* mu lujegere; *i* njogerénga nobuvumu muyo, nga bwekingwánira okwogeránga.
21 Naye *k* na'mwe mulyoke mutegére ebifa gyendi bwebiri, *l* Tukiko, owoluganda omwágalwa era omuwereza omwesigwa mu Mukama (wa'fe)
22 alibategéza byona: *m* gwembatumi-'de olwensónga eno, mulyoke mutegére ebifa gyetuli, era abasanyuse emitima gya'mwe.
23 Emirembe (gibénga) eri abolugánda, nokwagala awamu noku'kiriza ebiva eri Katonda Kita'fe ne Mu-
24 kama (wa'fe) Isa Masiya. Ekisa (kibérénga) nabo bona abagala Mukama wa'fe Isa Masiya mu butamala.

f Bik. 16 :25 Bak. 3. 16 Yak. 5. 13.
g Zab. 34. 1. Is. 63. 7. Bak. 3. 17
i Beb. 13. 15.
k Baf. 2 :. 1 Pet. 5. 5.
l Lub. 3. 16.
l Kol. 14. 34. Bak. 3. 18. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1
m 1 Kol. 11. 3
n Bak. 1. 18.
o Bak. 3. 19. 1 Pet. 3. 7
p Bik. 20. 28. Bag. 2. 20.
r Yok. 3. 5. Tit. 3. 5.
s Yok. 15. 3; 17. 17.
t Bak. 1. 22.
u Lu. 4 7.
w Lub. 2. 23. Bal. 12. 5. 1 Kol. 6. 15; 12. 27.
x Lub. 2. 24.
z 1 Pet. 3. 6.
a Nge. 23 22 Bak. 3. 20.
b Kuv. 20 12. Ma. 5. 16, 27. 16 Yer. 35. 18. Mat. 15. 4.
c Bak. 3. 21.
d Lub. 18. 19. Ma. 4. 9; 6. 7. 20. Nge. 19. 18; 29. 17.
e Bak. 3. 22. 1 Tim. 6. 1. Tit. 2. 9 1 Pet. 2. 18.
f Bak. 3. 22, 23.
g Bal. 2 6. 2 Kol. 5. 10. Bak. 3. 24.
i Bak. 4. 1.
k Lev. 25. 43.
l 1 Kol. 7. 22.
m Bal. 2. 11. Bak. 3. 25.
n Bef. 1. 19. Bak. 1. 11.
o Bal. 13. 12. 2 Kol. 6. 7.
r Bal. 8. 38. Bak. 2. 15.
s Yok 12. 31; 14, 30. Bak. 1. 13.
t 2 Kol. 10 4.
u Luk. 12. 35. 1 Pet. 1. 13.
v Is. 59. 17. 1 Bas. 5. 8
x Beb. 4. 12. Kub. 1. 16.
z Luk. 18. 1. Bal. 12. 12. Bak. 4. 2. 1 Bas. 5. 17.
a Mat. 26. 41. Ma'k. 13. 33.
b Bef. 1. 16 Baf. 1. 4. 1 Tim. 2. 1
c Bik. 4. 29. Bak. 4. 3. 2 Bas. 3. 1.
d 2 Kol. 5. 20.
e Bik. 28. 20. Baf. 1. 7, 13, 14.
f Bik. 28. 31. Baf. 1. 20. 1 Bas. 2. 2
g Bak. 4. 7.
i Bik. 20. 4. 2 Tim. 4. 12. Tit. 3. 12.
k Bak. 4. 8.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABAFIRIPI.

1 Paulo ne Timoseo, aba'du ba Masiya Isa, eri abatukuvu bona mu Masiya Isa abali mu Firipi, wamu
2 nabalabirizi nabawereza: ekisa (kibērēnga) gyemuli nemirembe ebiva eri Katonda Kita'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya.
3 [a] Nebaza Katonda wānge buli
4 lwemba'jukira, enaku zona mu buli lwembasabira 'mwena nga nsaba
5 nesanyu, [b] olwoku'sēkimu kwa'mwe okwokubunya enjiri okuva ku lunaku olwoluberyeberye okutūsa ka-
6 kano; nga ntegēre'de dala kino ngoyo eyatandika [c] omulimu omulūngi mu'mwe aligutūkiriza okutūsa
7 ku lunaku lwa Isa Masiya: nga bwekiri ekirūngi 'nze okulowōzānga ekyo gyemuli 'mwena, kubanga ndi na'mwe [d] mu mutima gwānge, bwemu'sēkimu 'mwena awamu nānge mu kisa, [e] mu kusibibwa kwānge era ne mu kuwolerezānga
8 enjiri nokuginywēzānga. Kubanga [f] Katonda ye mujulirwa wānge, [g] bwembalūmirwa omwoyo 'mwena
9 mu kusāsira kwa Masiya Isa. Era kino kyensaba [i] okwagala kwa'mwe kweyongereyongerēnga kusu'kiri-
10 rēnga mu kutegēra nokwāwula kwona; [k] mulyoke musimēnga ebisinga obulūngi; [l] mubērēnga abatalina bukūsa era abatalina kabi okutūsa
11 ku lunaku lwa Masiya; nga mu'jude ebibala ebyobutūkirivu, [m] ebiriwo kubwa Isa Masiya, Katonda awebwe ekitibwa, atenderezebwe.
12 Naye njagala 'mwe okutegēra, abolugauda, ngebyambako bya'ja
13 lwa kubunya bubunya enjiri; nokusibibwa kwānge nekulyoka kulabika mu Masiya eri baserikale bona
14 aba kabaka, nabalala bona; nabolugauda abasinga obungi mu Mukama (wa'fe) nebalyoka baguma olwokusibibwa kwānge nebeyongerānga nyo okwang'anga okukubulirānga ekigambo kya Katonda nga
15 tebatya. Abalala babūlira Masiya lwa bu'gya nokuyōmba; era naba-
16 lala (bamubūlira) lwa kisa: bano (babūlira) lwa kwagala, nga bamanyi nga natekebwawo lwa kuwole-
17 rezānga enjiri: naye bali babūlira Masiya olwokuyōmba, si mu mazima, nga balowōza okundetera e-
18 naku mu kusibibwa kwānge. Kale kiki? wabula nga mu ngeri zona, oba mu bukūsa oba mu mazima, Masiya abūlirwa; nekyo nkisanyuki'de, wewawo era ndisanyuka.
19 Kubanga 'manyi ngekyo kirinvira-mu obulokovu [n] olwokusaba kwa-'mwe nokuwebwa [o] Omwoyo wa Isa
20 Masiya, nga bwentunulira enyo nensūbira nga sirikwatibwa nsonyi mu kigambo kyona, wabula nga Masiya, ngenaku zona, era ne kakano anāgulumizibwānga mu mubiri gwānge mu buvumu bwona,
21 oba mu bulamu oba mu kufa. Kubanga gyendi okuba omulamu ye
22 Masiya, nokufa ge magoba. Naye obanga okuba omulamu mu mubiri, —okwo nga kye kibala ekyomulimu (gwānge), kale simanyi kyeneroboza. Naye [p] nziizibwa enjui zōmbiriri, nga negōmba [r] okugenda okubēra ne Masiya; kubanga kwe kusinga enyo nyini: naye okubēra mu mubiri kwekusinga okwetāgibwa kulwa'mwe. Era, kubanga ntegēre'de dala bwentyo, 'manyi nga ndibēra, era ndibēra wamu na'mwe 'mwena, olwokuitirira kwa'mwe nokusanyu-
26 ka okwoku'kiriza; okwenyumiriza kwa'mwe kulyoke kusu'kirire mu Masiya Isa kubwānge, 'nze olwo-
27 ku'ja gyemuli nate. Naye kyo'ka [s] okutambula kwa'mwe kubērēnga nga bwekigwānira enjiri ya Masiya: bwendi'ja okubalabako oba nga siriwo, ndyoke mpulire ebifa gyemuli, nga munywe'de [t] mu mwoyo gumu, [u] nga mulwānirirānga oku-'kiriza okwenjiri nememe emu:
28 'sōnga temukāngibwa abalabe mu kigambo kyona: [w] ke kabonero dala gyebali akokuzikirira, naye eri 'mwe ka bulokovu, era obuva eri
29 Katonda; kubanga [y] mwawebwa kulwa Masiya [z] si kumu'kiriza kwo-'ka, era naye nokubonabonānga
30 kululwe: nga mulina okulwāna kuli kwemwalaba gyendi, era kwemuwulira kakano okuli gyendi.

2 Kale obanga waliwo okukubagiza kwona mu Masiya, obanga okusanyusa kwona okwokwagala, [a] obanga oku'sēkimu kwona Okwonwoyo, obanga okusāsira nekisa, [b] mutūkirize esanyu lyānge, [c] mulowōzēnga bumu, nga mulina okwagala

[a] Bal. 1. 8, 9.
[b] Bal. 12. 13. 2 Kol. 8. 1.
[c] Yok. 6. 29.
[d] 2 Kol. 7. 3.
[e] Bef. 6. 20. Bak. 4. 3. 18.
[f] Bal. 1. 9; 9. 1.
[g] Baf. 4. 1.
[i] 1 Bas. 3. 12. Fir. 6.
[k] Bal. 12. 2.
[l] Bik. 24. 16. 1 Baa. 5. 23.
[m] Yok. 15. 4, 5. Bef. 2, 10.
[n] 2 Kol. 1. 11.
[o] Bal. 3. 9.
[p] 2 Kol. 5 8.
[r] 2 Tim. 4. 6.
[s] Bef. 4. 1 Bak. 1. 10.
[t] 1 Kol. 1. 10.
[u] Yud. 3.
[w] 2 Baa. 1. 5.
[y] Bik. 8. 41.
[z] Bef. 2. 8.
[a] 2 Kol. 13. 14.
[b] Yok. 3. 29.
[c] Bal. 12 16; 15. 5. 1 Kol. 1. 10.

kumu, omwoyo gumu, nga mulo-
3 wōza bumu; [d]temukolānga kintu
kyona olwokuyōmba newakuba'de
olwekitibwa ekitalimu, wabula [e]mu
buwōmbefu buli muntu agulumi-
zēnga mu'ne okusinga ye ye nyini;
4 [f]temutunulirānga buli muntu ebi-
bye ye'ka, era naye buli muntu
5 nebyabalala. 'Mwe [g]mubērēnga-
mu okulowōza kuli, era okwali mu
6 Masiya Isa: [h]oyo bweyasoka oku-
bēra mu kifananyi kya Katonda,
[k]teyalowōza kintu ekyegōmbebwa
7 okwenkanankana ne Katonda, [l]na-
ye ye'gyako (ekitibwa), bweyatwāla
engeri [m]yomu'du, nābēra mu kifa-
8 nanyi kyabantu; era [n]bweyalabika
omutindo ngomuntu, neyetōwaza,
[o]ngawulira okutūsa okufa, era oku-
9 fa okwokumusalaba. Era Katonda
kyeyava [p]amugulumiza enyo [r]nā-
muwa erinya liri erisinga amanya
10 gona; [s]buli vivi lifukamirirēnga
erinya lya Isa, eryebyomu'gulu ne-
11 byokunsi nebyawansi wensi, era
[t]buli lulimi lwātulēnga nga Isa
Masiya ye Mukama (wa'fe), Katon-
da Kita'fe awebwe ekitibwa.
12 Kale, abāgalwa bānge, nga bwe-
mwawulirānga enaku zona, si nga
'nze lwembērawo lwo'ka, naye ka-
kano okusinga enyo nga siriyo,
mutūkirizēnga obulokovu bwa'mwe
be nyini nokutya nokukankana;
13 kubanga [u]Katonda yakoza mu'mwe
okwagala nokukola, olwokusima-
14 kwe okulūngi. Mukolēnga byona
[w]awatali kwemulugunyāngа ne-
15 mpaka; mulemēnga okubako kye-
munenyezebwa newakuba'de e'tima,
[y]abāna ba Katonda abatalina
mabala [z]wakati wemirembe egya-
kyāma emika'kanyavu, [a]gyemula-
16 bikiramu ngetabāza zomunsi, nga
mwolesa ekigambo ekyobulamu;
[b]ndyoke mbēre nokwenyumiriza ku
lunaku lwa Masiya, kubanga sa'du-
kanira bwerēre, 'sō safubira bwe-
17 rēre. Naye newakuba'de nga nfu-
kibwa ku sadaka nokuwereza okwo-
ku'kiriza kwa'mwe, [c]nsanyuka era
nsanyukira wamu na'mwe 'mwena:
18 era na'mwe bwemutyo musanyuke
era musanyukire wamu nānge.
19 Naye nsūbira mu Mukama (wa-
'fe) Isa, okubatumira amāngu Ti-
moseo, nānge ndyoke ngume o-
mwoyo, bwendimala okutegēra ebi-
20 fa gyemuli. Kubanga sirina mu-
ntu (omulala) alina ememe eyen-
kana (neyoyo), aligenderera ama-
21 zima ebya'mwe. Kubanga abo bo-
na [d]banonya byābwe be uyini, si
22 bya Isa Masiya. Naye ekimute-
gēzesa mukimanyi, nga yawerezā-
nga wamu nānge olwenjiri, ngo-
23 mwāna eri kitāwe. Kale oyo nsū-
bira okumutuma amāngu, kyo'ka
bwendimala okulaba ebifa gyendi:
24 naye nsūbira mu Mukama (wa'fe)
25 nti nānge ndi'ja māngu. Naye
nalaba nga kigwānye okubatumira
Epafulodito muganda wānge, era
mukozi mu'nānge, era mulwānyi
mu'nānge, naye ye mutume wa-
'mwe era omuwereza webintu bye-
26 netāga; kubanga yabalūmirwa o-
mwoyo 'mwe 'mwena, neyeralikiri-
rira nyo, kubanga mwawulira nga
27 yalwāla: kubanga okulwāla ya-
lwāla yali kumpi nokufa: naye
Katonda yamusāsira; 'sō siye ye-
'ka, naye era nānge, enaku endala
zireme okweyongera ku naku (ze-
28 nina). Kyenva njagala enyo oku-
mutuma, bwemulimulaba nate mu-
lyoke musanyuke, nānge nkendēze
29 ku kunakuwala kwānge. Kale mu-
mwānirizānga mu Mukama (wa'fe)
nesanyu lyona; era abafanana ngo-
30 yo [e]muba'sēngamu ekitibwa: ku-
banga yabulako katono afe olwo-
mulimu gwa Masiya, bweyasingawo
obulamuhwe [f]alyoke atūkirize e-
byabulako mu kuwereza kwa'mwe
gyendi.

3 Ebisiga'dbyo, baganda bānge, [a]musanyukirēnga Mukama (wa-
'fe). Okubawandikira ebimu te-
2 kunkōya 'nze, naye kuleta mire-
mbe gyemuli. [b]Mwekūmēnga e-
mbwa, mwekūmēnga abakozi aba-
3 bi, [c]mwekūmēnga abesala: kuba-
nga 'fe tuli [d]abekomola, [e]abasinza
Kubwomwoyo gwa Katonda, [f]abe-
nyumiririza mu Masiya Isa, era
4 abatesiga mubiri: newakuba'de nga
'nze nyinza nokwesiga omubiri:
omuntu omulala yena bwalowōza
okwesiga omubiri, 'nze 'musinga:
5 'nze [g]eyakomolerwa ku lunaku
olwomunāna, owomu'gwānga lya
Isiraeri, owomukika kya Benya-
mini, Omwebulaniya wawu; mu
6 matēka [h]Mufalisayo; [k]mu kunyi-
kira, [l]nga nji'ganya ekanisa; mu
butūkirivu obuli mu matēka, nala-
bikānga nga siriko kya kunenye-
7 zebwa. Naye [m]byona ebyali amā-
goba gyendi, ebyo nabirowōza nga
8 kufirwa olwa Masiya. Naye era
nebintu byona nabirowōza nga ku-
firwa [n]olwobulūngi obungi obwo-
kutegēra Masiya Isa Mukama wā-
nge: kubwoyo nafirwa ebintu byo-
na, era mbirowōza okubēra amazi,
9 ndyoke nfune amagoba ye Masiya,
era ndyoke ndabikire muye, nga
sirina [o]butūkirivu bwānge obuva
mu matēka, wabula [p]obutūkirivu
obuliwo olwoku'kiriza Masiya, obu-
10 va eri Katonda mu ku'kiriza: ndyo-
ke 'mutegēre ye nobuīnza obwoku-
zūkirakwe [r]noku'sēkimu okwebi-
bonobonobye, nga nfanana yizibwa

[d] Bag. 5. 25. Yak. 3. 14.
[e] Bal. 12. 10. Bef. 5. 21. 1 Pet. 5. 5.
[f] 1 Kol. 10. 24, 33; 13. 5.
[g] Mat. 11. 29. Yok. 13. 15. 1 Pet. 2. 21. 1 Yok. 2. 6.
[h] Yok. 1. 1, 2. Bak. 1. 15. Beb. 1. 3.
[k] Yok. 5. 18; 10. 33.
[l] Zab. 22. 6. Is. 53. 3. Dan. 9. 26.
[m] Is. 42. 1. Ez. 34. 23, 24. Zek. 3. 8. Mat. 20. 28. Luk. 22. 27.
[n] Yok. 1. 14. Bag. 4. 4. Beb. 2. 14.
[o] Mat. 26. 39, 42. Yok. 10. 18. Beb. 12. 2.
[p] Yok. 17. 1. Beb. 2. 9.
[r] Bef. 1. 20, 21. Beb. 1. 4.
[s] Is. 45. 23. Kub. 5. 13.
[t] Yok. 13. 13. Bik. 2. 36. Bal. 14. 9. 1 Kol. 8. 6.
[u] 2 Kol. 5. 5. Beb. 13. 21.
[w] 1 Kol. 10. 10.
[y] Mat. 5. 45.
[z] 1 Pet. 2. 12.
[a] Mat. 5. 14, 16. Bef. 5. 8.
[b] 1 Bas. 2. 19.
[c] Bak. 1. 24.
[d] 1 Kol. 13. 5.
[e] 1 Bas. 5. 12. 1 Tim. 5. 17.
[f] 1 Kol. 16. 17.
[a] 1 Bas. 5. 16.
[b] Bag. 5. 15.
[c] Bal. 2. 28.
[d] Ma. 10. 16. Yer. 4. 4. Bal. 2. 29. Bak. 2. 11.
[e] Yok. 4. 23, 24. Bal. 7. 6.
[f] Bag. 6. 14.
[g] Lub. 17. 12.
[h] Bik. 23. 6.
[k] Bik. 22. 3.
[l] Bik. 5. 3.
[m] Mat. 13. 44.
[n] Is. 53. 11. Yer. 9. 23, 24. Yok. 17. 3. 1 Kol. 2. 2.
[o] Bal. 10. 3. 5.
[p] Bal. 1. 17; 3. 21.
[r] Bal. 6. 3, 5. 2 Kol. 4. 10, 11. 2 Tim. 2. 11, 12. 1 Pet. 4. 13.

11 ngokufakwe; bwendiinza mu byo-
[a] Bik. 26. 7. na byona [a] okutūka ku kuzūkira
12 okwomubafu. Si kugamba nti
[f] 1 Tim. 6. 12. 'maze [f] okuwebwa oba nti 'maze
[u] Beb. 12. 23. [u] okutūkirizibwa: naye ngoberera
era ndyoke nkikwate ekyo kyeya-
13 nkwatira Masiya Isa. Aboluganda,
[w] Zab. 45. 10. Luk. 9. 62. [x] 1 Kol. 9. 24, 26. Beb. 6. 1. [z] 2 Tim. 4. 7, 8. Beb. 12. 1. serowōza 'nze nga 'maze okukwata:
naye kimu (kyenkola), [w] nga nera-
bira ebyo ebiri enyuma, era [x] nga
nkununkiriza ebyo ebiri mu maso,
14 [z] ngoberera okutūka awawakani-
rwa awali empēra eyokuita kwa
Katonda okwa wa'gulu mu Masiya
15 Isa. Kale 'fe 'fena abātūkirizi,
tulowōzēnga ekyo: era bwemulo-
wōza ebirala mu kigambo kyona,
era Katonda alibabi'kulira nekyo:
16 naye kyo'ka, kyetutūseko, tuta-
[f] 1 Kol. 11. 1. mbulirēnga mwekyo.
17 Aboluganda, [a] mugoberer ēnga
[b] 1 Pet. 5. 3. wamu nānge, era mulabirēnga kwa-
bo abatambula [b] nga bwemulina 'fe
18 okuba ekyokulabirako. Kubanga
bangi abatambula benababūlirako
emirūndi emingi, ne kakano mba-
būlira nga nkāba amaziga, nga be
balabe abomusalaba gwa Masiya:
[c] 2 Pet. 2. 1. [d] Bal. 16. 18. Tit. 1. 11. 19 [c] enkomerero yābwe kwe kuziki-
rira, [d] Katonda wābwe lwe lubuto,
era ekitibwa kyābwe kiri mu nso-
nyi zābwe, balowōza bya munsi.
[e] Bak. 3. 1, 2. [f] Bik. 1. 11. 1 Kol. 1. 7. Tit. 2. 13. [g] 1 Kol. 15. 43, 48, 49. 1 Yok. 3. 2. 20 Kubanga 'fe [e] ewa'fe mu 'gulu;
era [f] gyetulindiririra Omulokozi
okuvayo, Mukama (wa'fe) Isa Ma-
21 siya: [g] aliwanyisa omubiri ogwo-
kutōwazibwa kwa'fe okufananyi-
zibwa ngomubiri ogwekitibwakye,
ngokukola okwo bwekuli okumuī-
nzisa noku'sā ebintu byona wa-
nsiwe.

4 Kale, baganda bānge abāgalwa
[e] 2 Kol. 1. 14. 1 Baa. 2. 19, 20. be'nūmirwa omwoyo, [a] esanyu
(lyānge) era engule yānge, muimi-
rirēnga bwemutyo okunywērera
mu Mukama (wa'fe), abāgalwa.
2 Mbūlirira Ewodiya, era mbūli-
rira Suntuke, balowōzēnga bumu
3 mu Mukama (wa'fe). Nate era
nāwe, mu'du mu'nānge dala dala,
nkwegairi'de obērēnga abakazi abo,
kubanga bākolānga emirimu wamu
nānge mu njiri, era ne Kulementi,
nabalala bakozi ba'nānge, amanya
[b] Kuv. 32. 32. Zab. 69. 28 Dan. 12. 1. Luk. 10. 20. Kub. 3. 5. [c] Yak. 5. 8, 9. 1 Pet. 4. 7. [d] Zab. 55. 22. Ngc. 16. 3. Luk. 12. 22. 1 Pet. 5. 7. gābwe gali [b] mu kitabo kyobulamu.
4 Musanyukirēnga Mukama (wa'fe)
enaku zona: nate njogera nti Mu-
5 sanyukēnga. Okuzibikiriza kwa-
'mwe kumanyibwēnga abantu bona.
6 [c] Mukama (wa'fe) ali kumpi. [d] Te-
mweralikirirānga kigambo kyona
kyona; naye mu kigambo kyona mu
kusabānga nokwegairirānga awamu
nokwebazānga byemwagala bitegē-
7 zebwēnga eri Katonda. [e] Nemire-
mbe gya Katonda, egisinga okutegērwa kwona, ginābakūmānga e-
mitima gya'mwe nebirowōzo bya-
'nwe mu Masiya Isa.
8 Ebisiga'deyo, aboluganda, ebya-
maziina byona, ebisānira ekitibwa
byona, ebyobutūkirivu byona, ebi-
rongōfu byona, ebyāgalibwa byona,
[f] ebisīmibwa byona; obanga wali-
wo obulūngi, era obanga waliwo
9 etendo, ebyo mubirowōzēnga. Bye-
mwaiga era nemuwebwa nemuwu-
lira nemulaba gyendi, ebyo mubi-
kolēnga: ne [g] Katonda owemire-
mbe anābērānga na'mwe.
10 Naye nsanyuki'de nyo Mukama
(wa'fe) kubanga kakano [f] kyemu'je
musibuke okulowōza ebyānge; naye
ekyo okulowōza mwakirowōzānga,
11 naye temwalina 'bānga. Si kuba-
nga njogera olwokwetāga: kubanga
naiga, bwembēra bwona, [k] obuta-
12 bako kyenetāga. 'Manyi [l] okutō-
wazibwa, era 'manyi nokusu'kirira:
mu buli kigambo ne mu bigambo
byona naiga ekyāma (kino) oku-
'kuta era nekulūmwa enjala, oku-
13 su'kirira era nokwetāga. Nyinzi-
'za byona [m] mwoyo ampa amānyi.
14 Naye mwakola bulūngi oku'sēkimu
15 nebibonobono byānge. Era 'mwe,
Abafiripi, mumanyi nga mu ku-
soka kwenjiri, bwenava mu Make-
doni, nga [n] siwali kanisa eya'sē-
kimu nānge mu kigambo ekyoku-
gaba nokuwebwa, wabula 'mwe
16 'mwe'ka; kubanga era ne mu Se-
salonika mwawereza omulūndi gu-
mu, era nogwokubiri, olwokwetāga
17 kwānge. Si kubanga 'nonya kira-
bo; naye 'nonya bibala ebyeyo-
18 ngera ku muweudo gwa'mwe. Na-
ye nina ebintu byona, nensu'kirira:
nzi'kuse, bwenamala okuwebwa
[o] Epafulodito ebyava gyemuli, [p] e-
'vūmbe eriwunya obulūngi, sadaka
e'kirizibwa, esīmibwa Katonda.
19 Era Katonda wānge [r] anātūkirizā-
nga buli kyemwetāga, ngobuga'ga-
20 bwe bwebuli mu kitibwa mu Masiya
Isa. Era Katonda era Kita'fe
awebwēnga ekitibwa emirembe ne-
mirembe. Amina.
21 Mulamuse buli mutukuvu mu
Masiya Isa. Aboluganda abali nā-
22 nge babalamusa. Abatukuvu bona
babalamusa, naye okusinga abo-
munyumba ya Kaisali.
23 Ekisa kya Mukama (wa'fe) Isa
Masiya (kibērēnga) nomwoyo gwa-
'mwe.

[e] Yok. 14. 27. Bal. 5. 1.
[f] 1 Baa. 5. 22.
[g] Bal. 16. 20. 1 Baa. 5. 23.
[f] 2 Kol. 11. 9.
[k] 1 Tim. 6. 6, 8. [l] 1 Kol. 4. 11.
[m] Yok. 14. 5. 2 Kol. 12. 9.
[n] 2 Kol. 11. 8, 9.
[o] Baf. 2. 25. [p] Beb. 13. 16. [r] Zab. 23. 1. 2 Kol. 9. 8.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABAKOLOSAI.

1 Paulo omutume wa Masiya Isa 2 olwokwagala kwa Katonda, ne Timoseo owoluganda, eri abatukuvu, aboluganda abesigwa mu Masiya abomu Kolosai: ekisa (kibērēnga) gyemuli nemirembe ebiva eri Katonda Kita'fe.

3 Twebaza Katonda Kitāwe wa Mukama wa'fe Isa Masiya, nga tu- 4 basabira enaku zona, bwetwawulira oku'kiriza kwa'mwe mu Masiya Isa, [a] nokwagala kwemulina eri abatu- 5 kuvu bona, olwe'sūbi [b] eryabaterekerwa mu 'gulu, lyemwawulira e'da mu kigambo ekyamazima agenjiri, 6 eya'ja gyemuli; [c] era nga (bweri) muusi zona, [d] ngebala ebibala era ngekula, era nga ne mu'mwe, okuva ku lunaku bwemwawulira nemutegēra [e] ekisa kya Katonda mu 7 mazima; nga bwemwaigirizibwa [f] Epafula mu'du mu'na'fe omwāgalwa, ye muwereza omwesigwa owa 8 Masiya kulwa'fe, era eyatubūlira okwagala kwa'mwe mu Mwoyo.

9 Na'fe [g] kyetuva tetulekayo, okuva ku lunaku bwetwawulira, okubasabira nokubegairirira mulyoke [i] mu-'juzibwe [k] okutegērānga byayagala mu magezi gona nokutegēra Ebyo- 10 mwoyo, [l] okutambulānga nga bwekisānira Mukama (wa'fe) [m] olwokusīmibwa kwona, [n] nga mubalānga ebibala mu buli kikolwa, ekirūngi, era nga mukulirānga mu kutegēra 11 Katonda; nga [o] muīnzisibwānga nobuīnza bwona, ngamānyi agekitibwakye bwegali, [p] olwokngumikiriza kwona nokuzibikiriza [r] awamu 12 nokusanyuka; [s] nga mwebaza Kita'fe, eyatusānyiza 'fe omugabo [t] ogwobusika obwabatukuvu mu 13 musana, eyatulokola mu [u] buīnza obwekizikiza, nātutwāla mu bwakabaka Obwomwānawe omwāgalwa; 14 [w] mwetubērera nokununulwa, kwe 15 kusonyibwa kwebibi bya'fe: oyo kye [v] kifananyi kya Katonda atalabika, [z] omuberyeberye owebitonde 16 byona; kubanga [a] mwoyo ebintu byona mwebyatōnderwa, mu 'gulu ne kunsi, ebirabika nebitalabika, obanga ntebe ezobwakabaka, oba bwāmi, oba kufuga, oba masaza; ebintu byona byatōndebwa ye, era 17 ne kululwe; naye [b] ye woluberyeberye mu byona, era ebintu byona 18 bibērawo muye. Era [c] oyo gwe mutwe gwomubiri, ye kanisa: oyo lwe luberyeberye, [d] omuberyeberye owomubafu; ye alyoke abērēnga 19 owoluberyeberye mu byona. Kubanga (Kita'fe) yasima [e] okutūkirira 20 kwona okubērānga muye; nokutabaganyisa ebintu byona eri ye ye nyini muye, [f] bweyamala okuleta emirembe olwomusai ogwomusalabagwe; [g] muye okutabaganyisa oba 21 ebyokunsi oba ebyomu'gulu. Na-'mwe, [i] bwemwali e'da ba'na'gwānga era abalabe mu kulowōza kwa- 22 'mwe mu bikolwa ebibi, naye kakano yabatabaganyisa [k] mu mubiri ogwenyamaye olwokufa, [l] okubānjula abatukuvu, abataliko mabala 23 abatanenyezebwa mu masoge: bwemubēra obubēzi mu ku'kiriza, [m] nga munywe'de, nga temusagasaganga, 'sōnga [n] temuvu'de mu 'sūbi lyenjiri gyemwawulira, eyabūlirwa mu bitonde byona ebiri wansi we-'gulu; 'nze [o] Paulo gyenafūkira omuwereza wayo.

24 [p] Kakono nsanyuse mu bibonobono byānge kulwa'mwe, era ntūkiriza [r] ebibulako mu kulaba enaku kwa Masiya mu mubiri gwānge 25 olwomubirigwe, ye kanisa; 'nze gyenafūkira omuwereza wayo, ngobuwanika bwa Katonda bwebuli bwenawebwa gyemuli, okutūkiriza 26 ekigambo kya Katonda, [s] ekyāma ekyakwekebwa okuva e'da ne'da nemirembe nemirembe: [t] naye kakano kyolesebwa eri abatukuvube, 27 Katonda beyayagala okutegēza [u] obuga'ga obwekitibwa ekyekyāma kino bwebuli mu bamawānga, ekyo ye Masiya mu'mwe, e'sūbi eryekitibwa: gwetubūlira 'fe, [w] nga tulabula buli muntu, era nga tuigirizа buli muntu mu magezi gona, [v] tulyoke twānjule buli muntu ngatūkiri'de mu Masiya; 29 nokufuba kyenfubira era, nga mpakana ngokukolakwe bwekuli, okukolera mu'nze namānyi.

2 Kubanga njagala 'mwe okumanya okuwakana bwekuli okunene kwenina kulwa'mwe nabo abomu Laodikiya, ne bona abatalabānga maso 2 gānge mu mubiri; [a] emitima gyābwe giryoke gisanyusibwe, nga ba-

[a] Beb. 6. 10.
[b] 2 Tim. 4. 8. 1 Pet. 1. 4.
[c] Mat. 24. 14. Ma'k. 16. 15. Bal. 10. 18.
[d] Ma'k. 4. 8. Yok. 15. 16. Baf. 1. 11.
[e] Bef. 3. 2. Tit. 2. 11.
[f] Bak. 4. 12. Fir. 23.
[g] Bef. 1. 15, 16.
[i] 1 Kol. 1. 5.
[k] Bal. 12. 2.
[l] 1 Bas. 2. 12.
[m] 1 Bas. 4. 1.
[n] Yok. 15. 16. 2 Kol. 9. 8. Baf. 1. 11.
[o] Bef. 3. 16; 6. 10.
[p] Bef. 4. 2.
[r] Bik. 5. 41.
[s] Bef. 5. 20.
[t] Bef. 1. 11.
[u] Bef. 6. 12. Beb. 2. 14. 1 Pet. 2. 9.
[w] Bef. 1. 7.
[v] 2 Kol. 4. 4. Beb. 1. 3.
[z] Kub. 3. 14.
[a] Yok. 1. 3. Bef. 3. 9. Beb. 1. 2.
[b] Yok. 1. 1, 3; 17. 5. 1 Kol. 8. 6.
[c] Bef. 1. 10, 22.
[d] Bik. 26. 23. 1 Kol. 15. 20, 23. Kub. 1. 5.
[e] Yok. 1. 16; 3. 34. Bak. 2. 9; 3. 11.
[f] Bef. 2. 14-16.
[g] 2 Kol. 5. 18.
[i] Bef. 2. 1, 2.
[k] Bef. 2. 15, 16.
[l] Bef. 1. 4; 5. 27. Yud. 24.
[m] Bak. 2. 7.
[n] Yok. 15. 6.
[o] Bik. 1. 17. 2 Kol. 3. 6; 4. 1; 5. 18. Bef. 3. 7.
[p] Bal. 5. 3.
[r] Baf. 3. 10.
[s] Bal. 16. 25. 1 Kol. 2. 7. Bef. 3. 9. [t] 2 Tim. 1. 10.
[u] Bef. 3. 8.
[w] Bik. 20. 20, 27, 31.
[v] Bef. 5. 27.
[a] 2 Kol. 1. 6.

ga'tibwa wamu mu kwagalana, nokutūka ku baga'ga bwona obwokunanyira dala okwanagezi, bategērēnga ekyāma kya Katonda, (ye)
[b] 1 Kol. 1. 24; 2. 6, 7.
3 Masiya, [b] omuli obuga'ga bwona obwamagezi nobwokutegēra nga
4 bukweke'dwa. Ekyo, kyenjogera nti omuntu yena alemēnga okubalimbalimba mu bigambo ebyokusendasenda. Kubanga newakuba'de
5 nga siriyo mu mubiri, naye mu mwoyo ndi na'mwe, nga nsanyuka era nga ndaba empisa za'mwe enūngi, nobunywēvu obwoku'kiriza kwa'mwe mu Masiya.
[c] 1 Bas. 4. 1.
6 [c] Kale nga bwemwawebwa Masiya Isa Mukama (wa'fe), mutambulirēnga bwemutyo muye,
[d] Bef. 2.21, 22.
7 [d] nga bwemutyo muye, nga mulina emizi, era nga muzimbibwa muye, era nga munywēzebwa oku'kiriza kwa'mwe, nga bwemwaigirizibwa, nga musu'kirira okwebaza.
[e] Yer. 29.8. Beb. 13. 9.
8 [e] Mweküme tewabērāngawo muntu abanyaga mu bufirosofo nebyobulimba ebitalimu, okugobererānga ebyaigirizibwa abantu, okugobererānga [f] ebyoluberyeberye ebyensi, 'sō okutali kugobererānga Masiya:
[f] Bag. 4. 3, 9.
9 kubanga [g] mwoyo mwe mutūla okutūkirira kwona Okwobwakatonda ngomubiri bweguli, era [i] mwatūki-
[g] Yok. 1. 14. Bak. 1. 19. [i] Yok. 1. 16.
10 ririra muye, [k] gwe mutwe ogwoku-
[k] 1 Pet. 3. 22.
11 fuga nobuīnza bwona: era [l] mwakomolerwa mwoyo obukomole obutakomolebwa na mikono, [m] mu kwambula omubiri ogwenyama, mu
[l] Ma. 30. 6. Yer. 4. 4. Bil. 2. 29. Baf. 3. 3. [m] Bal. 6. 6. Bef. 4. 22.
12 kukomolebwa kwa Masiya; [n] bwemwazikirwa awamu naye mu kubatizibwa, era kwemwazūkiriramu olwoku'kiriza okukola kwa Kato-
[n] Bal. 6. 4.
13 nda, eyamuzūkiza mu bafu. [o] Na-'mwe bwemwali nga mufu'de olwebyōnōno bya'mwe nobutakomolebwa obwomubiri gwa'mwe, yabafūla balamu wamu naye, bweyamala okutusonyiwa ebyōnōno bya'fe byo-
[o] Bef. 2.1, 5, 6, 11.
14 na; [p] nokusāngula endagāno eyawandikibwa mu matēka, eyatwolekera, eyali omulabe wa'fe: nayo nāgi'gyamu wakati (mu 'kubo), bweyagikomerera ku musalaba;
[p] Bef. 2.15, 16.
15 [r] bweyayambulira dala obwāmi namasaza, nābiwemūkiriza mu lwātu, bweyabiwāngulira kugwo.
[r] Lub. 3. 15. Zab. 68.18. Is. 53. 12. Mat. 12.29. Luk. 10. 18; 11. 22.
16 Kale omuntu yena [s] tabanenyānga [t] mu byokulya oba mu byokunywa, [u] oba olwembaga oba olwomwezi oguboneka oba olwa sabiti:
[s] Bal. 14. 3, 10, 13. [t] Bal. 14. 2, 17. 1 Kol. 8. 8. [u] Bal. 14. 5.
17 [w] ebyo kye kisikirize kyebyo ebigenda oku'ja; naye omubiri gwe gwa
[w] Beb. 8. 5; 10. 1.
18 Masiya. Omuntu yena tabanyagāngako mpēra ya'mwe mu kwewōmbeka kwayagala ye'ka nokusinzānga bamalaika, nganywērera mwebyo byeyalaba, nga yegulumiririza bwerēre mu magezi agomubirigwe,
19 'sōnga takwata mutwe, omuva omubiri gwona, enyingo nebinywēza nga biguletera era nga biguga'ta wamu, nga gukula nokukuza kwa Katonda.
20 Obanga [y] mwafira wamu ne Masiya okuleka ebyoluberyeberye ebyensi, kiki ekibetesa wansi wamatēka, ngabakyali abalamu munsi,
[y] Bal. 6. 3, 5.
21 nti [z] Tokwatāngako, 'sō tolegānga-
[z] 1 Tim. 4. 3.
22 ko, 'sō tokomāngako [ebyo byona bi'gwērawo mu kukolebwa] okugobererānga [a] ebiragiro nokuigiriza
[a] Is. 29. 13. Mat. 15. 9.
23 ebyabantu? Ebyo birina dala ekifananyi ekyamagezi mu kusinza (Katonda) abantu kwebagūnja bo'ka, ne mu kwewōmbeka ne mu kubonyabonya omubiri; (naye) tebiriko kyebigasa na katono olwokwegōmba kwomubiri.

3 Kale obanga [a] mwazūkirira wamu ne Masiya, munonyēnga ebiri wa'gulu, Masiya gyali ngatu'de ku
[a] Bal. 6. 5. Bef. 2. 6.
2 mukono ogwadyo ogwa Katonda.
Mulowōzēnga ebiri wa'gulu, 'sō si
3 ebiri kunsi. [b] Kubanga mwafa, [c] nobulamu bwa'mwe bukweke'dwa wamu ne Masiya mu Katonda.
[b] Bal. 6. 2 Bag. 2. 20 Bak. 2. 20. [c] 2 Kol. 5. 7.
4 [d] Masiya, [e] obulamu bwa'fe, bwalirabisibwa, era na'mwe nemulyoka mulabisibwa wamu naye [f] mu kitibwa.
[d] 1 Yok. 3. 2. [e] Yok. 11. 25; 14. 6. [f] 1 Kol. 15. 43. Baf. 3. 21.
5 Kale [g] mufise ebitūndu bya'mwe ebiri kunsi; obwenzi, obugwagwa, okwegōmba okwensonyi, omululu omubi, nokuyayāna, kwe kusinza
[g] Bal. 6. 12. 1 Kol. 6. 11. Bef. 2. 2.
6 ebifananyi; olwebyo obusūngu bwa Katonda bu'ja ku bāna abatawulira;
[h] Beb. 12. 1.
7 era na'mwe [i] mwebyo mwemwatambulirānga e'da, bwemwali abala-
[i] Bef. 4.29; 5. 4.
8 mu mubyo. Naye [k] kakano era na-'mwe mu'gyeyo byona, obusūngu, ekirui, e'tima, okuvuma, [l] okunyumya ebyensonyi mu kamwa ka-
[k] Lev. 19. 11. Bef. 4. 25. [l] Bef. 4.29.
9 'mwe: [m] temulimbaganānga 'mwe-'ka na 'mwe'ka; [n] kubanga mwamweyambulako omuntu owe'da wa-
[m] Bal. 12. 2.
10 mu nebikolwabye, nemwambala omuntu omugya, [o] afūlibwa omugya olwokutegēra mu kifananyi kyoyo
[o] Bal. 12. 2.
11 [p] eyamutōnda: awo tewāinza kubērawo [r] Muyonani Nomuyudaya, okukomolwa nobutakomolwa, mu-'na'gwānga, Omusukusi, omu'du, owe'dembe: [s] naye Masiya bye bintu byona ne mu byona.
[p] Bef. 2.10. [r] Bal. 10. Bag. 3. 28. [s] Bef. 1. 23.
12 Kale mwambalēnga [t] ngabalōnde ba Katonda, abatukuvu era abāgalwa, [u] omwoyo ogwekisa, obulūngi, okwewōmbeka, obutēfu, okugumiki-
[t] 1 Pet. 1. 2. 2 Pet. 1. 10. [u] Bag. 5. 22. Bef. 4. 2, 32.
13 riza; nga muzibikirizaganānga, era nga musonyiwaganānga 'mwe'ka na 'mwe'ka, omuntu yena bwabērānga nensōnga ku muntu mu'ne; era nga Mukama (wa'fe) bweyabasonyiwa 'mwe, era na'mwe bwemu-
14 tyo: kwebyo byona era (mwambale) [w] okwagalana, kye kintu ekinywēza
[w] Yok. 13. 34. Bal. 13. 8. 1 Kol. 13.
15 okutūkirira. Era [y] emirembe gya
[y] Baf. 4. 7.

Katonda giramulënga mu mitima gya'mwe, era gyemwaitirwa mu mubiri ogumu; era [z] mubërënga
16 nokwebaza. Ekigambo kya Masiya kibërënga mu'mwe nobuga'ga mu magezi gona; nga muigirizaganänga era nga mulabulaganänga 'mwe'ka na 'mwe'ka [a] mu zabuli nenyïmba nebiyiye Ebyomwoyo, nga muïmbira Katonda mu kisa mu
17 mitima gya'mwe. Era [b] buli kyemunäkolänga, mu kigambo oba mu kikolwa, (mukolerënga) byona mu linya lya Mukama (wa'fe) Isa, [c] nga mwebaza Katonda Kita'fe kububwe.
18 [d] Abakazi, muwulirënga ba'ba-'mwe, nga bwekiri ekirüngi mu
19 Mukama (wa'fe). [e] Abasaja, mwagalënga bakazi ba'mwe, 'sö /te-
20 mubakwatirwänga bukämbwe. [g] Abäna abato, muwulirënga abaka'de ba'mwe mu byona, kubanga ekyo kye kisimibwa mu Mukama (wa'fe).
21 [i] Bakitäbwe, temunyizänga bäna ba'mwe, balemënga oku'dirira o-
22 mwoyo. [k] Aba'du, muwulirënga bakama ba'mwe [l] abomumubiri mu byona, si mu kuwereza okwomumaso ngabasïmibwa abantu, wabula mu mutima ogutalina buküsa,
23 nga mutya Mukama (wa'fe): [m] buli kyemunäkolänga mukolënga nomwoyo, nga kubwa Mukama (wa-
24 'fe) 'sö si kubwa bantu; nga mumanyi nga mulisasulibwa Mukama (wa'fe) empëra eyobusika: muli ba'du ba Mukama (wa'fe) Masiya.
25 Kubanga ayönöna aliwebwa nate nga bweyayönöna: 'sö [n] siwali ku-
4 sosola mu bantu. Bakama (bäbwe), [a] mugabirënga aba'du ba-'mwe ebyobutükirivu nokwenkanyankanyänga; nga mumanyi nga era na'mwe mulina Mukama (wa-'mwe) mu 'gulu.
2 [b] Munyïkirirënga mu kusaba, nga mutunulänga mu kusaba mu kwebaza; nate [c] nga mutusabira na'fe,
3 Katonda [d] okutu'gulirawo olu'gi olwekigambo, okwogera [e] ekyäma kya Masiya, /nokusibibwa kyena-
4 sibirwa; ndyoke nkyolesënga, nga
5 bwekingwäni'de okwogera. [g] Mutambulirënga mu magezi eri abo abebwëru, nga mweguliränga e'bä-
6 nga. Ebigambo bya'mwe bibërënga [i] nekisa enaku zona, [k] nga binoga omunyo, [l] mulyoke mumanye bwekibagwäni'de okwanukulänga buli muntu yena.
7 Tukiko, owoluganda omwägalwa era omuwereza omwesigwa era mu'du mu'na'fe mu Mukama (wa-'fe), alibategëza ebifa gyendi byo-
8 na: gwentuma gyemuli olwensönga eno, mulyoke mutegëre ebifa gyetuli era asanyuse emyoyo gya-
9 'mwe; wamu ne [m] Onesimo, owoluganda omwesigwa omwägalwa, owewa'mwe. Balibategëza ebifa wano byona.
10 [n] Alisutaluko, musibe mu'nänge, abalamusi'za, ne [o] Ma'ko, mujwa wa Balunaba, [gwemwalagirwa; bwali'ja gyemuli, mumwänirizä-
11 nga], ne Isa aitibwa Yusito, abomubakomole: abo bo'ka (be) bakozi ba'nänge olwobwakabaka bwa Katonda, abäli esanyu gyendi.
12 [p] Epafula, owewa'mwe, omu'du wa Masiya Isa, abalamusi'za, afuba enaku zona kulwa'mwe mu kusabakwe, mulyoke muïmirirënga (nga muli) [r] batükirivu era nga mutegërera dala mu byona Katonda bya-
13 yagala. Kubanga ndi mujulirwawe ngalina emirimu mingi kulwa-'mwe, nabomu Laodikiya, nabomu
14 Kierapoli. [s] Luka, omusawo omwägalwa, ne [t] Dema babalamusi-
15 'za. Mulamuse aboluganda abomu Laodikiya, ne Nunfa, nekanisa
16 eyomunyumba yäbwe. Era [u] ebaluwa eno bwemalänga okusomerwa mu'mwe, era mugisomese ne mu kanisa Eyabalaodikiya; era na-'mwe musome eriva mu Laodikiya.
17 Era mugambe [w] Alukipo nti Wekümënga [y] okuwereza kwewawebwa mu Mukama (wa'fe), okukutükiriza.
18 (Kuno kwe) [z] kulamusa kwänge nomukono gwänge 'nze Paulo. [a] Mu'jukirënga okusibibwa kwänge. Ekisa (kibërënga) na'mwe.

EBALUWA YA PAULO
OMUTUME EYOLUBERYEBERYE.
ERI
ABASESALONIKA.

1 Paulo ne [a]Sirwano ne Timoseo eri ekanisa Eyabasesalonika (eri) mu Katonda Kita'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya: ekisa (kibērēnga) gyemuli nemirembe.
2 Twebaza Katonda kulwa'mwe 'mwena enaku zona, nga tubogera-
3 ko mu kusaba kwa'fe; nga tu'jukira bulijo [b]omulimu gwa'mwe ogwoku'kiriza, [c]nokufuba okwokwagala, nokugumikiriza okwe'sūbi lya Mukama wa'fe Isa Masiya, mu ma-
4 so ga Katonda era Kita'fe; nga tumanyi, abolunganda abāgalwa Ka-
5 tonda, [d]okulondebwa kwa'mwe, kubanga [e]enjiri ya'fe teya'ja gyemuli mu kigambo bngambo, wabula era ne mu mānyi, ne mu Mwoyo Omutukuvu, [f]ne mu kutegērera dala okungi; nga bwemumanyi bwe-
6 twali gyemuli kulwa'mwe. Na-'mwe [g]nemutugoberera 'fe ne Mukama (wa'fe), bwemwatōlera ekigambo mu kubonabona okungi, nesanyu Eryomwoyo Omutukuvu;
7 'mwe nokuba nemuba ekyokulabirako eri aba'kiriza bona mu Make-
8 doni ne mu Akaya. Kubanga gyemuli [i]ye yava e'dobozi lyekigambo kya Mukama (wa'fe), si mu Makedoni ne mu Akaya yo'ka, naye [k]mu buli kifo oku'kiriza kwa'mwe eri Katonda kwabuna; bwetutyo netutabako kigambo kyetwetāga okwo-
9 gera. Kubanga bo bo'ka babūlira ebya'fe okuingira kwa'fe gyemuli bwekwali; era ne bwemwakyūkira Katonda okuleka ebifananyi, okuwerezānga Katonda omulamu owa-
10 mazima, [l]nokulindirirānga Omwānawe [m]okuva mu 'gulu, gweyazūkiza mu bafu, Isa, atulokola mu [n]busūngu obugenda oku'ja.

2 Kubanga 'mwe 'mwe'ka, abolunganda, mumanyi ngokuingira kwa-'fe gyemuli tekwali kwa bwerēre:
2 naye bwetwamala okubonabona nokugirirwa ekye'jo mu [a]Firipi, nga bwemumanyi, netugumira mu Katonda wa'fe [b]okwogera gyemuli enjiri ya Katonda [c]mu kufuba oku-
3 ngi. Kubanga okubūlirira kwa-'fe si kwa bulimba, 'sō si kwa bu-
4 gwagwa, 'sō si mu bukūsa: naye [d]nga bwetwasānyizibwa Katonda [e]okuteresebwa enjiri, bwetwogera bwetutyo, [f]si ngabagala okusimibwa abantu, wabula Katonda [g]ake-
5 ma emitima gya'fe. Kubanga tetubērānga na kigambo ekyokwegōnza, nga bwemumanyi, newakuba-'de nensōnga eyokukisa okwegō-
6 mba, Katonda ye mujulirwa; [i]newakuba'de nga tunonya ekitibwa eri abantu, newakuba'de eri 'mwe, newakuba'de eri abalala, [k]bwetwaīnza [l]okubazitowerera, ngabatume
7 ba Masiya. Naye [m]twali bawōmbefu mu'mwe, ngomulezi bwa-
8 jaujaba abānabe ye: bwetutyo bwetwabalūmirwa omwoyo, netusima okubagabira, si njiri ya Katonda yo'ka, era naye [n]nemyoyo gya'fe 'fe, kubanga mwali bāgalwa
9 ba'fe nyo. Kubanga mu'jukira, aboluganda, okufuba kwa'fe nokutegana: [o]bwetwakolānga emirimo emisana nekiro, obutazitowerērānga muntu yena ku'mwe, netuba-
10 būlirānga enjiri ya Katonda. 'Mwe bajulirwa era ne Katonda, bwetwabānga nobutukuvu nobutūkirivu awatali kunenyezebwa eri 'mwe a-
11 ba'kiriza: nga bwemumanyi 'fe bwetwali eri buli muntu ku'mwe, nga kitābwe bwaba eri abānabe, nga tubabūlirira era nga tubagu-
12 mya emyoyo era nga tutegēza, [p]mulyoke mutambulēnga nga bwekisānira Katonda [r]abaita okuingira mu bwakabakabwe ye nekitībwa.
13 Na'fe kyetuva twebaza Katonda obutayosa, kubanga bwemwawebwa 'fe ekigambo ekyokuwulirwa. kye kya Katonda, temwakitōla nga [s]kigambo kya bantu, naye nga bwekiri amazima, ekigambo kya Katonda, nokukola ekikolera mu'mwe
14 aba'kiriza. Kubanga 'mwe, abolunganda. mwagoberera ekanisa za Katonda eziri mu Buyudaya mu Masiya Isa: kubanga [t]na'mwe mwabonyabonyezebwa bwemutyo abe'gwānga lya'mwe 'mwe. [u]ngābo (bwebābonyabonyezebwa) Abayu-
15 daya; [w]aba'ta Mukama (wa'fe) Isa ne bana'bi, era abātugoba, 'sō tebasīmibwa Katonda, era balabe ba-
16 bantu bona; [y]nga batuziiza oku-

[a] 2 Kol. 1. 19.
[b] Yok. 6. 29. Yak. 2. 17.
[c] Beb. 6. 10.
[d] 2 Bas. 2. 13.
[e] 1 Kor. 2. 4.
[f] Bak. 2. 2.
[g] 1 Kol. 11. 1.
[i] Bal. 10. 18.
[k] Bal. 1. 8.
[l] Bal. 2. 7. Baf. 3. 20. Tit. 2. 13. 2 Pet. 3. 12. Kub. 1. 7.
[m] Bik. 1. 11.
[n] Mat. 3. 7. Bal. 5. 9.
[a] Bik. 16. 22.
[b] Bik. 17. 2.
[c] Bak. 2. 1.
[d] 1 Kol. 7. 23. 1 Tim. 1. 11, 12.
[e] 1 Kol. 2. 17.
[f] Bag. 1. 10.
[g] Nge. 17. 3.
[i] Yok. 8. 41, 44.
[k] 1 Kol. 9 4, 6, 12, 18. 2 Bas. 3. 9.
[l] 2 Kol. 12 13, 14.
[m] 1 Kol 2 22.
[n] 2 Kol. 12. 15.
[o] Bik. 20. 34.
[p] Bef. 4. 1. Bak. 1. 10. 1 Bas. 4. 1.
[r] 1 Kol. 1. 9. 2 Bas. 2. 14.
[s] Mat. 10. 40.
[t] Bik. 17. 5, 13.
[u] Beb. 10. 33, 34.
[w] Bik. 7. 52.
[y] Luk. 11. 52. Bik. 13. 50.

bûlira abamawânga balyoke balokoke; [z] okutûkiriza ebibi byâbwe enaku zona: [a] naye obusûngu bubatûseko okumalira dala.

17 Naye 'fe, aboluganda, bwemwatwâwukanako akasêra akatono, mu maso si mu mutima, tweyongera nyo okufuba okubalaba mu maso ga'mwe nokubalûmirwa enyo o-
18 mwoyo: kubanga twayagala oku-'ja gyemuli, 'nze Paulo omulûndi ogwoluberyeberye era nogwokubiri;
19 Sêtani nâtuziiza. Kubanga e'sûbi lya'fe kiki oba sanyu oba ngule eyokwenyumiriza? Oba si 'mwe mu maso ga Mukama wa'fe Isa
20 [b] mu ku'jakwe? Kubanga 'mwe kitîbwa kya'fe nesanyu.

3 Kyetwava [a] tusîma okulekebwa enyuma 'fe'ka mu Asene, bwetu-
2 tâinza kugumikiriza nate; netutuma [b] Timoseo muganda wa'fe era omuwereza wa Katonda mu njiri ya Masiya, okubanywêza nokubasa-
3 nyusa olwoku'kiriza kwa'mwe; [c] omuntu yena aleme okusagasagana mu kubonabona kuno; kubanga 'mwe'ka mumanyi ngekyo kyetwa-
4 tekerwawo. [d] Kubanga mazima, bwetwali gyemuli, twababûlira oluberyeberye nga tugenda okubonabona; era bwekyali bwekityo
5 era bwemumanyi. Nânge kyenava ntuma, bwesainza kugumikiriza nate, ndyoke 'manye oku'kiriza kwa-'mwe, [e] obanga mpo'zi omukemi oyo yabakema [f] okufuba kwa'fe nekuba
6 okwobwerêre. [g] Naye Timoseo kakano bweya'ja gyetuli ngava gyemuli, nâtuletera ebigambo ebirûngi ebyoku'kiriza nokwagala kwa'mwe, era nga mutu'jukira bulûngi enaku zona, nga mutulûmirwa okutulaba, era nga'fe (bwetubalûmirwa) 'mwe;
7 kyetwava [i] tusanyusibwa, aboluganda, kulwa'mwe mu kulaba enaku nokubonabona kwa'fe kwona olwo-
8 ku'kiriza kwa'mwe: kubanga kakano tuli balamu, 'mwe [k] bwemuimirira mu Mukama (wa'fe). Kubanga kwebaza ki kwetuînza okusasula Katonda kulwa'mwe, olwesanyu lyona lyetusanyuka kulwa-'mwe mu maso ga Katonda wa'fe;
10 [l] emisana nekiro nga tusaba nyo nyini okubalaba mu maso ga'mwe, [m] nokutûkiriza ebitatûka mu ku'kiriza kwa'mwe?
11 Naye Katonda ye nyini era Kita-'fe, ne Mukama wa'fe Isa [n] agolole
12 e'kubo lya'fe oku'ja gyemuli: na-'mwe Mukama (wa'fe) abongerêngako abasu'kirizênga okwagalanânga 'mwe'ka na'mwe'ka neri bona,
13 era nga na'fe eri'mwe; alyoke [o] anywêzênga emitima gya'mwe nga tegiriko kunenyezebwa mu butukuvu, mu maso ga Katonda wa'fe era Kita'fe, mu ku'ja kwa Mukama wa'fe Isa [p] wamu nabatukuvube bona.

4 Kale, aboluganda, ebisiga'deyo, tubegairira tubabûlirira mu Mukama (wa'fe) Isa, nga bwemwawebwa 'fe bwekibagwânira okutambulânga [a] nokusîmibwânga Katonda, era nga bwemutambula,—okweyo-
2 ngerângako nate. Kubanga mumanyi ebiragiro bwebiri byetwabalagira kubwa Mukama (wa'fe) Isa.
3 Kubanga ekyo Katonda [b] kyayagala, okutukuzibwa kwa'mwe, [c] okwe-
4 walânga obwenzi; buli [d] muntu ku'mwe okumanyânga okufuga omubirigwe ye mu butukuvu nekitî-
5 bwa, [e] si mu mululu ogwokwegômba, era ngamawânga [f] agatama-
6 nyi Katonda; [g] alemênga okuitirira mugandawe newakuba'de okumusobyako mu kigambo ekyo: kubanga Mukama (wa'fe) awalana e-'gwânga eryebyo byona, era nga bwetwasoka okubabûlira nokutegê-
7 reza dala. Kubanga Katonda teyatuitira bugwagwa, [i] wabula mu bu-
8 tukuvu. Kale [k] agâna tagâna muntu, wabula Katonda, abawa Omwoyogwe Omutukuvu.
9 Naye okuwandikirwa ku byokwagalânga aboluganda okwo temukwetâga: [l] kubanga 'mwe 'mwe'ka mwaigirizibwa Katonda [m] okwaga-
10 lanânga; kubanga nokukola mukola bwemutyo aboluganda bona abomu Makedoni yona. Naye tubabûlirira, aboluganda, okweyongerâ-
11 nga okusu'kirira; era mwegômbe okukakanânga, [n] nokukolânga ebya'mwe 'mwe, [o] nokukolânga emirimu nemikono gya'mwe, nga bwe-
12 twabalagira; [p] mulyoke mutambulirênga mu mpisa enûngi eri abebwêru, nga temuliko kyemwetâga.
13 Naye tetwagala 'mwe obutategêra, aboluganda, ebyabo abebaka; mulemênga okunakuwala, [r] era nga-
14 balala [s] abatalina 'sûbi. Kubanga [t] bwetu'kiriza nga Isa yafa nâzûkira, era Katonda alireta bwatyo [u] a-
15 bebaka kubwa Isa wamu naye. Kubanga ekyo kyetubabûlira mu kigambo kya Mukama (wa'fe) [v] nga 'fe abalamu abasigalawo okutûsa oku-'ja kwa Mukama (wa'fe) tetulisoka
16 abebaka. Kubanga [y] Mukama (wa-'fe) ye nyini ali'ka okuva mu 'gulu nokwogerera wa'gulu ne'dobozi lya malaika omukulu [z] nekondêre lya Katonda: [a] nabo abâfira mu Masi-
17 ya be balisoka okuzûkira: [b] na'fe abalamu abasigalawo netulyoka tutwâlibwa wamu nabo [c] mu bire okusisinkana Mukama (wa'fe) mu 'bâ-

[z] Lub. 15. 16. Mat. 23. 32.
[a] Mat. 24. 6, 14.
[b] Kub. 22. 12.
[a] Bik. 17. 15.
[b] 2 Kol. 1. 19.
[c] Bef. 3. 13.
[d] Bik. 20. 24.
[e] 1 Kol. 7. 5. 2 Kol. 11. 3.
[f] Bag. 4. 11.
[g] Bik. 18. 1, 5.
[i] 2 Kol. 7. 6, 7.
[k] Baf. 4. 1.
[l] Bik. 26. 7.
[m] 2 Kol. 13. 9, 11.
[n] Ma'k. 1. 3.
[o] 1 Kol. 1. 8.
[p] Zek. 14. 5. Yud. 14.
[a] Bak. 1. 10.
[b] Bef. 5. 17.
[c] 1 Kol. 6. 15, 18. Bef. 5. 3.
[d] Bal. 6. 19.
[e] Bal. 1. 24, 26.
[f] Bef. 2. 12.
[g] Lev. 19. 11, 13.
[i] Lev. 11. 44; 19. 2. Beb. 12. 14. 1 Pet. 1. 14, 15.
[k] Luk. 10. 16. [l] Yok. 6. 45. 1 Yok. 2. 20, 27.
[m] Mat. 22. 39. Yok. 13. 34; 15. 12. Bef. 5. 2. 1 Pet. 4. 8. 1 Yok. 3. 11, 23.
[n] 2 Bas. 3. 11. 1 Pet. 4. 15.
[o] Bik. 20. 33. Bef. 4. 28.
[p] 2 Kol. 8. 21. Bak. 4. 5. 1 Pet. 2. 12.
[r] Lev. 19. 28. Ma. 14. 1, 2. 2 Sam. 12. 20.
[s] Bef. 2. 12.
[t] 1 Kol. 15. 13.
[u] 1 Kol. 15. 18, 23.
[v] 1 Kol. 15. 51.
[y] Mat. 24. 30, 31. Bik. 1. 11. 2 Bas. 1. 7.
[z] 1 Kol. 15. 52.
[a] 1 Kol. 15. 23, 52.
[b] 1 Kol. 15. 51.
[c] Bik. 1. 9. Kub. 11. 12.

nga: kale bwetutyo [d] tunābērānga ne Mukama (wa'fe) enaku zona. Kale musanyusaganënga 'mwe'ka na 'mwe'ka nebigambo bino.

5 NAYE [a] ebyentūko nebiro, abolu-
ganda, temwetāga kubiwandiki-
2 rwa. Kubanga 'mwe'ka mumanyi-
ra dala [b] ngolunaku lwa Mukama
(wa'fe) lu'ja ngomu'bi ekiro, bwe-
3 rutyo. Bwebaliba nga bogera nti
Mirembe, siwali kabi, [c] okuzikiriza
okwamāngu nekulyoka kuba'jira,
ngokulūmwa (bweku'jira) omukazi
ali olubuto; 'sō tebaliwona na ka-
4 tono. [d] Naye 'mwe, aboluganda,
temuli mu kizikiza, olunaku luli
5 okubasisinkaniriza ngomu'bi: ku-
banga'mwe 'mwena muli bāna ba
kutangāla, era muli [e] bāna bomu-
sana: tetuli ba kiro newakuba'de
6 abekizikiza; [f] kale 'no tulemënga
okwebaka ngabalala, naye [g] tutu-
7 nulënga tulemënga okutamira. Ku-
banga [h] abebaka bebaka kiro; naba-
8 tamira batamira kiro. Naye 'fe, ku-
banga tuli ba musana, tulemënga
okutamira, [k] nga twamba'de ekyo-
mukifuba ekyoku'kiriza nokwagala,
9 nenkufira, e'sūbi lyobulokovu. Ku-
banga 'fe [l] Katonda teyatutekera-
wo busūngu, [m] wabula okuwebwa
obulokovu kubwa Mukama wa'fe
Isa Masiya, eyatufirira 'fe, bwetu-
10 tunula oba bwetwebaka tulyoke
11 tubēre abalamu awamu naye. Ka-
le musanyusaganënga, era muzī-
mbaganënga buli muntu mu'ne, era
nga bwemukola.

12 Naye tubegairira, aboluganda, [n] o-
kumanyānga abafuba okukola emi-
rimu mu'mwe, ababafuga mu Mu-
kama (wa'fe), abababūlirira; no-
13 kuba'sāngamu ekitibwa enyo nyini
mu kwagala olwomulimu gwābwe.
Mubērēnga nemirembe mu'mwe.
14 Era tubabūlirira, aboluganda, mu-
nenyēnga abatatambula bulūngi,
[o] mugumyēnga abalina omwoyo o-
munafu, mubērēnga abatalina mā-
nyi, mugumikirizēnga eri bona.
15 [p] Mulabe omuntu yena alemënga
okuwalana ekibi olwekibi; naye e-
naku zona [r] mugobererēnga ekirū-
ngi 'mwe'ka na 'mwe'ka neri bo-
16 na. [s] Musanyukēnga enaku zona;
17, 18 [t] musabēnga obutayosa; [u] mwe-
bazēnga mu kigambo kyona kyona:
kubanga ekyo Katonda kyayagala
19 mu Masiya Isa gyemuli. [w] Temu-
20 zikizānga Mwoyo; [y] temunyōmā-
21 nga buna'bi; [z] mugezēngako ku bi-
22 gambo byona; munywērezēnga da-
la ekirungi; mwewalēnga buli nge-
ri ya bubi.
23 Era Katonda owemirembe ye
nyini abatukulize dala; era omwo-
yo gwa'mwe nobulamu nomubiri
byona awamu [a] bikūmibwēnga awa-
tali kunenyezebwa mu ku'ja kwa
24 Mukama wa'fe Isa Masiya. [b] A-
baita mwesigwa, nokukola yalikola.
25 Aboluganda, [c] mutusabirēnga.
26 Mulamuse aboluganda bona no-
27 kunywegera okutukuvu. Mbalāiza
Mukama (wa'fe) okusomerwa eba-
luwa eno aboluganda bona.
28 Ekisa kya Mukama wa'fe Isa Ma-
siya (kibērēnga) wamu na'mwe.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME EYOKUBIRI ERI

ABASESALONIKA.

1 PAULO ne [a] Sirwano ne Timoseo eri
ekanisa Eyabasesalonika mu Kato-
nda Kita'fe ne Mukama (wa'fe) Isa
2 Masiya; ekisa (kibērēnga) gyemuli
nemirembe ebiva eri Katonda Ki-
ta'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Ma-
siya.
3 Kitugwāni'de okwebazānga Ka-
tonda enaku zona kulwa'mwe, abo-
luganda, nga bwekisāna, kubanga
oku'kiriza kwa'mwe kukula nyo,
nokwagalana kwa buli muntu ku-
'mwe 'mwena 'mwe'ka na 'mwe'ka
4 kweyongera; na'fe be nyini nokwe-
nyumiriza netwenyumirizānga mu-
'mwe mu kanisa za Katonda olwo-
kugumikiriza kwa'mwe noku'kiriza
[b] mu kui'ganyizibwa kwa'mwe kwo-
na nokubonabona kwemuzibikiriza;
5 (ebyo ke) [c] kabonero komusāngo
gwa Katonda ogwensōnga; mulyo-
ke musānyizibwe obwakabaka bwa
Katonda, nokubonabona bwemu-
6 bonabonera: [d] obanga kya nsōnga
eri Katonda okubasasula okubona-
7 bona abababonyabonya, era na-
'mwe ababonyabonyezebwa (oku-
basasula) [e] okwesima awamu na'fe,
mu [f] kubi'kulibwa kwa Mukama
(wa'fe) Isa okuva mu 'gulu awamu

[a] 1 Kol. 16. 18. Baf. 2. 29. 1 Tim. 5. 17. Beb. 13. 7, 17.

[a] Bal. 15 1. Bag. 6. 1, 2.

[b] Bef. 4. 2. Nge. 20. 22; 24. 29. Mat. 5. 38, 44. 1 Pet. 3. 9.

[c] Bag. 6. 10. [d] 2 Kol. 6. 10. Baf. 4. 6. [e] Luk. 18. 1. Bal. 12. 12. 1 Pet. 4. 7.

[a] Bef. 5. 20. Bak. 3. 17. [m] Bef. 4. 30.

[f] 1 Kol. 14. 1. [g] 1 Yok. 4. 1. [a] 1 Kol. 1. 8.

[b] 1 Kol. 10. 13. 2 Baa. 3. 3. [c] Bak. 4. 3. 2 Baa. 3. 1.

[b] 1 Baa. 2. 14.

[c] Baf. 1. 28.

[d] Kub. 6. 10.

[e] Kub. 14. 13. [f] 1 Baa. 4. 16. Yud. 14.

ne bamalaika abobulinzabwe, [g] mu
8 muliro ogwāka, ngawalana e'gwā-
nga [i] abatamanyi Katonda, nabo a-
batagōndera njiri ya Mukama wa-
9 'fe Isa: abalibonerezebwa, kwe ku-
zikirira emirembe nemiremhe oku-
va mu maso ga Mukama (wa'fe)
10 [k] ne mu kitibwa kyamānyige, bwa-
li'ja okuwebwa ekitibwa mu batu-
kuvube, nokwewunyizibwa mu bo-
na aba'kiriza [kubanga okutegēza
kwa'fe gyemuli kwa'kirizibwa] ku
11 lunaku luli. Kyetuva tubasabira
enaku zona, Katonda wa'fe abasā-
nyize okuitibwa (kwa'mwe), era
atūkirize namānyi buli kyemwagala
ekyobulūngi na (buli) mulimu o-
gwoku'kiriza; erinya lya Mukama
12 wa'fe Isa liryoke liwebwe ekitibwa
mu'mwe, era na'mwe muye, ngeki-
sa kya Katonda wa'fe ne Mukama
(wa'fe) Isa Masiya bwekiri.

2 Naye tubegairira, aboluganda, [a] o-
lwoku'ja kwa Mukama wa'fe Isa
Masiya [b] nolwokukung'ana kwa'fe
2 gyali; [c] obutasagasagana māngu
mu magezi (ga'mwe), newakuba'de
okweralikirira newakuba'de olwo-
mwoyo, newakuba'de olwekiga-
mbo, newakuba'de olwebaluwa (e-
fanana) ngevu'de gyetuli, nti olu-
naku lwa Mukama (wa'fe) lutūse;
3 [d] omuntu yena tabalimbānga mu
kigambo kyona kyona: kubanga
(ne'da) [e] wabula ngokwāwukana ku-
li nga kulimala kubawo, era [f] omu-
ntu oli owokwōnōna nga (alimala)
4 okubi'kulwa, omwāna wokuzikirira,
aziiza era [g] eyegulumiza okusinga
buli kintu ekiitibwa Katonda oba
ekisinzibwa, nokutūla nātūla mu
yekalu ya Katonda, nga yeraga
5 ye'ka nti ye Katonda. Temu'jukii-
ra nga, bwenali nga nkyali gyemuli,
6 nababūlira ebyo? Era ne kakano
ekirobera mukimanyi, alyoke abi-
7 'kuke mu ntūkoze. Kubanga ne
kakano [i] ekyāma ekyobujēmu we-
kiri kikola: wabula kyo'ka aziiza
kakano okutūsa lwali'gyibwawo.
8 Awo omujēmi oli nālyoka abi'kuka,
[k] Mukama (wa'fe) Isa gwali'ta [l] no-
mu'ka ogwomukamwāke, era gwa-
lizikiriza [m] nokulabisibwa kwoku-
9 'jakwe; (naye) oku'ja kwoyo kuli
[n] mu kukola kwa Setani namānyi
gona [o] nobubonero nebyamagero e-
10 byobulimba, nokukyāmya kwona
okutali kwa butūkirivu eri [p] abo a-
babula; kubanga teba'kiriza kwa-
gala mazima, balyoke balokoke.
11 [r] Katonda kyava abasindikira oku-
kyāmya okukola, [s] ba'kirize ebyo-
12 bulimba: bona balyoke basalirwe
omusāngo abata'kiriza mazima na-
ye [t] abasanyukira obutali butūkiri-
vu.

13 Naye kitugwāni'de 'fe okwebazā-
nga Katonda enaku zona kulwa-
'mwe, aboluganda abāgalwa Mu-
kama (wa'fe), kubanga Katonda
[u] yabalōndera obulokovu [w] okuva
ku luberyeberye [v] mu kutukuzibwa
Omwoyo noku'kiriza amazima:
14 byeyabaitira nenjiri ya'fe, [z] olwo-
kufuna ekitibwa kya Mukama wa-
15 'fe Isa Masiya. Kale 'no, abolu-
ganda, [a] muimirirēnga, era mu-
nywēzēnga [b] byemwawebwa nemui-
girizibwa, oba mu kigambo oba mu
baluwa ya'fe.
16 Naye Mukama wa'fe Isa Masiya
ye nyini, ne Katonda Kita'fe, [c] eya-
twagala nātuwa okusanyusa okuta-
'gwāwo ne'sūbi edūngi mu kisa, a-
17 basanyuse emitima gya'mwe [d] agi-
nywēzēnga mu buli kikolwa neki-
gambo ekirūngi.

3 Ebisiga'deyo, aboluganda, [a] mu-
tusabirēnga ekigambo kya Muka-
ma (wa'fe) kiwulukuke, kiwebwē-
nga ekitibwa, era nga mu'mwe;
2 era tulokoke eri abantu abatalina
magezi, ababi; kubanga oku'kiriza
3 si kwa bona. Naye Mukama (wa-
'fe) mwesigwa, alibanywēza, [b] anā-
4 bakūmānga eri omubi. Era twesiga
Mukama (wa'fe) mu bigambo bya-
'mwe, nga mukola byetulagira era
5 munābikolānga. Era [c] Mukama
(wa'fe) alung'amyēnga emitima
gya'mwe okutūka mu kwagala kwa
Katonda ne mu kugumikiriza kwa
Masiya.
6 Era tubalagira, aboluganda, mu
linya lya Mukama wa'fe Isa Masi-
ya, [d] mweyāwulēnga [e] eri buli owo-
luganda atatambula bulūngi, newa-
kuba'de mu mpisa zebāwebwa 'fe.
7 Kubanga 'mwe'ka mumanyi [f] bwe-
kibagwānira okutugobererānga:
kubanga tetwalema kutambula bu-
8 lūngi mu'mwe; 'sō tetulyānga 'me-
re ya muntu yena ya bwerēre, [g] na-
ye mu kufuba nokukōwa twakolā-
nga emirimu ekiro nemisana obu-
9 tazitowerera muntu ku'mwe: si
kubanga tetulina bulnza, naye twe-
weyo gyemuli ngekyokulabirako
10 mulyoke mutugobererēnga. Kuba-
nga era bwetwali gyemuli, twaba-
lagira bwetutyo nti [i] Omuntu yena
bwagānānga okukola emirimu, no-
11 kulya talyānga. Kubanga tuwuli-
ra nti eriyo abamu abatatambula
bulūngi mu'mwe [k] nga tebakola
mirimu gyābwe na katono, wabula
12 egyabalala. Abali bwebatyo tuba-
lagira era tubabūlirira mu Muka-
ma (wa'fe) Isa Masiya, okukolānga
emirimu nobutēfu balyoke balyē-
13 nga e'mere yābwe bo. Naye 'mwe,
aboluganda, [l] temukōwānga mu ku-
14 kola obulūngi. Era omuntu yena

[g] Kub. 21. 8.
[i] Zab. 79. 6.
[k] Ma. 33. 2. Is. 2. 19.
[l] 1 Bas. 4. 16.
[a] Mat. 24. 31.
[c] Bef. 5. 6. 1 Yok. 4. 1.
[d] Mat. 24. 4.
[e] 1 Tim. 4. 1.
[f] Dan. 7. 25. Kub. 13. 11 neb.
[g] Dan. 7. 25; 11. 36. Kub. 13. 6.
[i] 1 Yok. 4. 3.
[k] Dan. 7. 10, 11. [l] Yob. 4. 9. Is. 11. 4. Kub. 19. 14, 20, 21. [m] Beb. 10. 27. [n] Kub. 18. 23.
[o] Ma. 13. 1. Mat. 24. 24. Kub. 13. 13.
[p] 2 Kol. 2. 15; 4. 3.
[r] Bal. 1. 24. Ez. 14. 9.
[s] Mat. 24. 5, 11. [t] Bal. 1. 32.

[u] 1 Bas. 1. 4.
[w] Bef. 1. 4.
[v] 1 Pet. 1. 2.
[z] Yok. 17. 22. 1 Bas. 2. 12. 1 Pet. 5. 10.
[a] 1 Kol. 16. 13. Baf. 4. 1.
[b] 1 Kol. 11. 2.
[c] 1 Yok. 4. 10. Kub. 1. 5.
[d] 1 Kol. 1. 8.
[a] Bak. 4. 3.
[b] Yok. 17. 15. 2 Pet. 2. 9.
[c] 1 Byom. 29. 18.
[d] Bal. 16. 17.
[e] 1 Kol. 5. 11, 13.
[f] 1 Kol. 11. 1
[g] Bik. 18. 3; 20. 34.
[i] Lub. 3. 19. 1 Bas. 4. 11.
[k] 1 Bas. 4. 11. 1 Tim. 5. 13.
[l] Bag. 6. 9.

bwatagōnderānga kigambo kya'fe mu baluwa eno, oyo mumwetegerezānga, ('sō) [m] temwega'tānga naye,
15 ensonyi ziryoke zimukwate. 'Sō [n] temumulowōzānga nga mulabe, naye mumubūlirirānga ngowoluganda.
16 Era [o] Mukama (wa'fe) owemirembe ye nyini abawēnga emirembe enaku zona mu bigambo byona. Mukama (wa'fe abērēnga) na'mwe 'mwena.
17 (Kuno kwe) kulamusa kwānge Paulo nomukono gwānge, ke kabonero mu baluwa yona: bwentyo
18 bwempandika. Ekisa kya Mukama wa'fe Isa Masiya (kibērēnga) na'mwe 'mwena.

[m] Mat. 18. 17.
[n] Lev. 19. 17. 1 Bas. 5.14.
[o] 1 Kol. 14. 33. 2 Kol. 13. 11.

EBALUWA YA PAULO
OMUTUME EYOLUBERYEBERYE
ERI
TIMOSEO.

1 Paulo, omutume wa Masiya Isa ngokulagira kwa Katonda Omulokozi wa'fe bwekuli nokwa Masiya
2 Isa [a] e'sūbi lya'fe; eri [b] Timoseo omwāna wānge dala olwoku'kiriza: ekisa, okusāsira, emirembe (bibēnga gyoli) ebiva eri Katonda Kita'fe ne Masiya Isa Mukama wa'fe.
3 Nga bwenakubūlirira okubēra mu Efeso, bwenali [c] nga ng'enda Emakedoni, olagirēnga abamu [d] obutaigirizānga bulala, [e] newakubā'de okulowōzānga enfumo nebitabo ebyokuzālibwa ebita'gwāwo, ebireta empaka okusinga obuwanika bwa Katonda obuli mu ku'kiriza; (bwenkola bwentyo ne kakano).
5 Naye [f] enkomerero yekiragiro kwe kwagala okuva mu mutima omulongōfu nomwoyo omulūngi nokū-
6 'kiriza okutalina bukūsa: ebyo abamu babiwūnjukamu nebakyāmi-
7 ra mu bigambo ebitalimu; nga bagala okubānga abaigiriza bamatēka, nga tebategēra byebogera ne-
8 wakuba'de byebakakasa. Naye tumanyi [g] ngamatēka malūngi, omuntu bwagasoma ngamatēka bwegali, [h] ngamanyi ekyo nti amatēka tegatekerwawo muntu mutūkirivu, wabula abatali batūkirivu nabajēmu, abatatya Katonda nabalina ebibi, abatali batukuvu nabavōla Katonda, aba'ta bakitābwe ne ba-
10 nyābwe, aba'si babantu, abenzi, abalya ebisiyaga, abanyazi bababantu, abalimba, abalāirira obwerēre, nebirala byona ebiwakana nokui-
11 giriza okwobulamu; ngenjiri bweri eyekitibwa kya Katonda eyebazibwa gyenateresebwa 'nze.
12 'Mwebaza oyo [k] eyampa amānyi, ye Masiya Isa Mukama wa'fe, kubanga yandowōza nga ndi mwesi-
13 [m] oluberyeberye bwenali omuvumi era omui'ganya era owekye'jo: naye nasāsirwa kubanga [n] nakolānga nga simanyi mu buta'kiriza;
14 [o] ekisa kya Mukama wa'fe nekyeyongera nyo wamu noku'kiriza [p] nokwagala okuli mu Masiya Isa.
15 [r] Ekigambo kyesigwa, era ekisānira oku'kirizibwa kwona nti [s] Masiya Isa ya'ja munsi okulokola abalina ebibi; mubo 'nze woluberye-
16 berye; naye kyenava nsāsirwa Isa Masiya alyoke alabisize mu'nze owoluberyeberye okugumikirizakwe kwona, okubērānga ekyokulabirako eri abo abagenda okumu'kiriza olwobulamu obuta'gwāwo.
17 Era [t] Kabaka owemirembe (nemiremhe), [u] nta'gwāwo, [v] atalabika, Katonda omu, ([w] awebwēnga) etendo nekitībwa emirembe nemirembe. Amina.
18 Ekiragiro kino [z] nkuteresa, mwāna wānge Timoseo, ngebigambo bya bana'bi bwebyali byebakwogerako e'da, olyoke [a] olwānirēnga
19 mubyo olutalo olulūngi, ngonywēza oku'kiriza nomwoyo omulūngi, abalala gwebasindika eri nebamenyekerwa oku'kiriza kwābwe:
20 mwabo ye [b] Kumenayo ne [c] Alegezanda: [d] benawa eri Setani, balyoke baigirizibwe obutavumānga.

2 Kale okusoka byona mbabūlirirā okwegairirānga nokusabānga nokutakabanānga nokwebazānga bikolebwēnga kulwabantu
2 bona; [a] kulwa bakabaka [b] nabakulu bona; tulyoke tubērēnga nobulamu obuterēvu obwemiremhe mu kutya Katonda kwona
3 ne mu kwegendereza. Ekyo kye

[f] Bak. 1. 26.
[g] Bik. 6. 3.
[h] Luk. 23. 34. Yok. 9. 39, 41.
[k] Bal. 5. 20.
[r] Luk. 7. 47. [r] 1 Tim. 3. 1; 4. 9. 2 Tim. 2. 11. Tit. 3. 8.
[s] Mat. 9. 13. Luk. 19. 10. Bal. 5. 8. 1 Yok. 3. 5.
[t] Zab. 10. 16. Dan. 7. 14.
[u] Bal. 1. 23.
[v] Yok. 1. 18.
[w] 1 Byom. 29. 11.
[z] 1 Tim. 6. 13, 14, 20.
[a] 1 Tim. 6. 12.
[b] 2 Tim. 2. 17.
[c] 2 Tim. 4. 14.
[d] 1 Kol. 5. 5.
[a] Yer. 29. 7.
[b] Bal. 13. 1.

[a] Bak. 1. 27.
[b] Bik. 16. 1. 1 Kol. 4. 17.
[c] Bik. 20. 1, 3. Baf. 2. 24.
[d] Bag. 1. 6, 7.
[e] 2 Tim. 2. 14, 16, 23.
[f] Bal. 13. 8. Bag. 5. 14.
[g] Bal. 7. 12.
[h] Bag. 3. 19; 5. 23.
[k] 2 Kol. 12. 9.

kirũngi, eki'kirizibwa mu maso Gomulokozi wa'fe Katonda, [c] aya-
4 gala abantu bona okulokoka, [d] era okutũka mu kutegérera dala ama-
5 zima. Kubanga waliwo Katonda omu, era [e] omutabaganya wa Katonda nabantu omu, omuntu Masiya
6 Isa, Jeyewayo (abe) omutãngo olwa bona; okutegéza (kulibawo) [g] mu
7 ntũko zakwo: 'nze [i] kwenatekerwa omubũlizi era omutume [njogera mazima, sirimba], [k] omuigiriza wamawãnga olwoku kiriza namazima.
8 Kyenva njagala abasaja basabẽnga [l] mu buli kifo, nga baimusa emikono emitukuvu, awatali busũ-
9 ngu na mpaka. Bwebatyo [m] nabakazi beyõnjẽnga mu byambalo ebisãna, nõkukwatibwa ensonyi nokwegendereza; si mu kulãngãnga enviri, ne zãbu oba lulu oba en-
10 goye ezomuwendo omungi; naye [nga bwekisãnira abakazi abeita abatya Katonda] nebikolwa ebirũ-
11 ngi. Omukazi aigẽnga mu buka-
12 kamu mu kugõnda kwona. Naye [n] omukazi 'mugãnyi okuigirizãnga, [o] newakuba'de okufugãnga omusaja, naye okubẽrãnga mu bukaka-
13 mu. Kubanga [p] Adamu ye yasoka okutõndebwa, oluvanyuma Kawa;
14 era [r] Adamu siye yalimbibwa, naye omukazi oli ye yalimbibwa nãba
15 mu kwõnõna: naye anãlokokãnga mu kuzũla, bwebanãnyikiriranga mu ku'kiriza nokwagala nobutukuvu awamu nokwegendereza.

3 Kyesigwa ekigambo ekyo nti Omuntu bwayagalãnga [a] obulabirizi, yegõmba [b] mulimu mulũngi.
2 Kale [c] omulabirizi kimugwãnira obutabãngako kya kunenyezebwa, abẽrẽnga musaja wa mukazi omu, atatamira, mwegendereza, mukwata mpola, ayãniriza abagenyi, aigi-
3 riza; atayõmbera ku mwenge, [d] atakuba; naye omuwõmbefu, ata-
4 lwãna, [e] ategõmba bintu; afuga obulũngi enyumbaye ye, agõnza
5 abãnabe mu kitibwa kyona; [naye omuntu bwatamanya kufuga nyumbaye ye, ainza atya okujanjaba
6 ekanisa ya Katonda?] si mukyũse mugya, alemẽnga okwekulumbaza nãmala agwa mu musãngo gwa Se-
7 tani. Era nate kimugwãnira okubẽrãnga nokutegẽzebwa okulũngi [f] eri abo abebwẽru, alemẽnga okugwa mu kuvumibwa ne mu kyãmbika
8 kya Setani. Bwebatyo [g] nabawereza (kibagwãnira okubẽrãnga) ablimu ekitibwa, si bananimibirye,
[i] abatanywãnga mwenge mungi, si
9 abegõmba ebintu; nga bakũma ekyãma ekyoku'kiriza mu mwoyo
10 omulũngi. Era nate abo basokẽnga okukemebwa, balyoke bawereze, nga tebaliko kya kunenyeze-
11 bwa. [k] Bwebatyo nabakazi (kibagwãnira okubẽrãnga) abalumu ekitibwa, abatawãiriza, abatatamira,
12 abesigwa mu byona. Abawereza babẽrẽnga basaja ba mukazi omu, nga bafuga abãna (bãbwe) obulũ-
13 ngi nenyumba zãbwe bo. Kubanga abamala okuwereza obulũngi befumira obukulu obulũngi nobugumu bungi mu ku'kiriza okuli mu Masiya Isa.
14 Nkuwandiki'de ebyo nga nsũbira
15 oku'ja gyoli mãngu; naye bwendwãnga olyoke otegẽre bwekigwãna okukolãnga [l] mu nyumba ya Katonda, ye kanisa ya Katonda omulamu, empagi nomusingi ebya-
16 mazima. Era awatali kubũsabũsa ekyãma ekyokutya Katonda kye kikulu; [m] Oyo eyalabisibwa mu mubiri, [n] nãwebwa obutũkirivu mu mwoyo, [o] nãlabibwa bamalaika, [p] nãbũlirwa mu mawãnga, [r] na'kirizibwa munsi, [s] nãtwãlibwa mu kitibwa.

4 Naye Omwoyo [a] ayogera lwãtu nti mu naku ezoluvanyuma walibawo abaliva mu ku'kiriza, nga bawulira [b] emyoyo egikyãmya nokuigiriza
2 kwa basetani, [c] olwobunãnfusi bwabalimba, [d] nga bokebwa emyoyo gyãbwe nga nekyũma ekyõkya,
3 [e] nga bawera okufumbiriganwãnga, [f] (era nga balagira) okulekãnga ebiribwa, Katonda byeyatõnda [g] biri-rwẽnga mu kwebaza aba'kiriza ne-
4 bategẽrera dala amazima. Kubanga [i] buli kitõnde kya Katonda kirũngi, 'sõ siwali kya kusũla, bwe-
5 kitõlebwa nokwebaza: kubanga kitukuzibwa na kigambo kya Katonda nokusaba.
6 Bwono'jukizãnga aboluganda ebyo, onobãnga muwereza mulũngi owa Masiya Isa, ngokulira mu bigambo ebyoku'kiriza nebyokuigiri-
7 za okulũngi kwewagoberera: naye emfumo ezitali za dini ezobusirusiru zoba olekãnga. Wemanyizẽnga
8 okutya Katonda: kubanga okwemanyiza kwomubiri kugasa (akasẽra) katono; naye okutya Katonda kugasa mu byona, kubanga [k] kulina okusũbiza kwobulamu obwa kaka-
9 no nobwobugenda oku'ja. [l] Ekigambo ekyo kyesigwa era ekisãnira
10 oku'kirizibwa kwona. Kubanga kyetuva tutegana netufuba, kubanga [m] twasũbira Katonda omulamu, [n] Omulokozi wabantu bona, okusi-
11 nga waba'kiriza. Lagirũnga ebyo
12 obiigirizẽnga. [o] Omuntu yena takunyõmãnga lwa buvubukabwo; naye [p] bẽrãnga kya kulabirako eri abo aba'kiriza mu kwogerãnga, mu kutambulãnga, mu kwagalãnga, mu

[c] Ez. 18. 23. Yok. 3. 16, 17. Tit. 2. 11. 2 Pet. 3. 9.
[d] Yok. 17. 3.
[e] Beb. 9. 15.
[f] Mat. 20. 28. Bef. 1. 7.
[g] Bal. 5. 6. Bag. 4. 4. Bef. 3. 5.
[i] Bef. 3. 7, 8.
[k] Bal. 18. 16.
[l] Mala. 1. 11.
[m] 1 Pet. 3. 3.
[n] 1 Kol. 14. 34.
[o] Bef. 5. 24.
[p] Lub. 1. 27; 2. 22.
[r] Lub. 3. 6.
[a] Bik. 20. 28.
[b] Bef. 4. 12.
[c] Tit. 1. 6.
[d] 2 Tim. 2. 24.
[e] 1 Pet. 5. 2.
[f] 1 Baa. 4. 12.
[g] Bik. 6. 3.
[i] Lev. 10. 9. Ez. 44. 21.
[k] Tit. 2. 3.
[l] Bef. 2. 21, 22.
[m] Yok. 1. 14.
[n] Mat. 3. 16. Yok. 1. 32, 33; 16. 8, 9.
[o] Mat. 28. 2.
[p] Bik. 13. 46, 48. Bak. 1. 27, 28.
[r] Bak. 1. 6, 23.
[s] Luk. 24. 51. Bik. 1. 9.
[a] Yok. 16. 13. 2 Baa. 2. 3. 2 Pet. 3. 3. 1 Yok. 2. 18. Yud. 4.
[b] 2 Pet. 2. 1. Kub. 16. 14.
[c] 2 Pet. 2. 3.
[d] Bef. 4. 19.
[e] Beb. 13. 4.
[f] Bal. 14. 3, 17. 1 Kol. 8. 8.
[g] Lub. 1. 29; 9. 3.
[i] Bal. 14. 14, 20. 1 Kol. 10. 25.
[k] Zab. 84. 11. Mat. 6. 33.
[l] 1 Tim. 1. 15.
[m] 1 Tim. 6. 17.
[n] Zab. 36. 6.
[o] Tit. 2. 15.
[p] Tit. 2. 7. 1 Pet. 5. 3.

ku'kirizānga, mu kubānga omulo-
13 ngōfu. Okutūsa lwendi'ja, nyikirānga mu kusoma, nokubūlirirā-
14 nga, nokuigirizānga. [r] Tolekānga kirabo ekiri mu'gwe, kyewawebwa olwobuna'bi awamu [s] nokutekebwa-
15 ko emikono gyabaka'de. Ebyo obirowōzēnga, obērēnga mwebyo; okuitirirakwo kulabikēnga eri bo-
16 na. [t] Wekūmēnga we'ka nokuigirizakwo. Nyikirirānga mwebyo; kubanga bwokola bwotyo, [u] olyerokola we'ka era [w] nabo abakuwulira.

5 Tonenyānga [a] muka'de, naye omubūlirirānga nga kitāwo; aba-
2 vubuka ngaboluganda: abakazi ababa'de nga nyoko; abato nga ba-
3 nyoko mu bulongōfu bwona. Obawēnga ekitibwa ba'na'mwāndu aba-
4 bānga ba'na'mwāndu dala. Naye 'na'mwāndu yena bwaba nabāna oba ba'zukulu, basokēnga okuiga okwegendereza eri (abomu) nyumba zābwe, [b] nokusasula abaka'do bābwe: kubanga ekyo kye ki'kiri-
5 zibwa mu maso ga Katonda. Naye abēra 'na'mwāndu dala nālekebwa ye'ka, asūbira Katonda, [c] nānyikirānga okusaba nokwegairirā-
6 nga emisana nekiro. Naye oyo awōmerwa ebinyumu ngafu'de ne-
7 wakuba'de ngakyali mulamu. Era nebyo obalagire, balemēnga okuba-
8 ko ekyokunenyezebwa. Naye omuntu yena bwatajanjaba babe, nokusinga abomunyumbaye, nga yegānyi oku'kiriza, era nga ye mubi
9 okusinga ata'kiriza. 'Na'mwāndu yena tawandikibwānga nga tanatūsa myāka nkāga, eyafumbirwa omusaja omu, aslmibwa mu bikolwa
10 ebirūngi; obanga yalerānga abāna, obanga [d] yayānirizānga abagenyi, obanga [e] yanāzānga abatukuvu ebigere, obanga yabērānga ababonabona, obanga yagobererānga nyo
11 buli kikolwa ekirūngi. Naye ba'na-'mwāndu (abakyali) abato obagānēnga: kubanga bwebalikabawala
12 eri Masiya, nga bagala okufumbirwa; nga ba'za omusāngo kubanga basūla oku'kiriza kwābwe okwolu-
13 beryeberye. Era [f] ate baiga (okubērānga) abagayāvu, nga batambulatambulānga mu nyumba; naye tebagayāla bugayāzi, era naye balina olugambo nakajānja, nga bo-
14 gera ebitasāna. Kyenva [g] njagala (abakyali) abato bafumbirwēnga, bazālēnga abāna, bafugēnga enyumba, balemēnga okuwa omulabe
15 e'bānga waima okuvuma: kubanga waliwo kakano abākyūka okugobe-
16 rera Setani. Omukazi yena a'kiriza bwabānga ne ba'na'mwāndu, ababērēnga, era ekanisa eremēnga okuzitowererwa, eryoke ebērēnga ba'na'mwāndu dala dala.

17 [i] Abaka'de abafuga obulūngi basānyizibwe okuwebwānga ekitibwa emirūndi ebiri, okusinga abafuba
18 mu kigambo nokuigiriza. Kubanga ekyawandikibwa kyogera nti [k] Tosibānga mumwa gwa ute ewūla eng'āno. Era nti [l] Akola emirimu
19 asānira empēraye. To'kirizānga kirōpe ku muka'de wabula [m] olwa-
20 bajulirwa ababiri oba basatu. [n] Abōnōna obanenyezānga mu maso gabantu bona, era [o] nabalala balyo-
21 ke batyēnga. Nkukūtirira mu maso ga Katonda, ne Masiya Isa, ne bamalaika abalōnde, wekūmēnga ebyo awatali kusaliriza, nga tokola
22 kigambo olwobuganzi. [p] Toyānguirizānga ku'sāko nikono ku muntu yena, 'sō [r] to'sānga kimu na bibi byabantu abalala: wekūme (okubē-
23 rānga) omulongōfu. Leka okunywānga ama'zi (go'ka), naye onywānga ku mwenge katono [s] olwolubutolwo
24 era kubanga olwālalwāla. Waliwo abantu ebibi byābwe biba mu lwātu; nga bikulembera okugenda mu musāngo; era waliwo nabalala bi-
25 bagoberera nyuma. Era bwebityo wabawo ebikolwa ebirūngi ebiba mu lwātu; era ebitaba bwebityo tebiinza kukisibwa.

6 [a] Abali mu bufuge aba'du balowōzēnga bakama bābwe be nyini nga basāni'de ekitibwa kyona, [b] erinya lya Katonda nokuigiriza (kwa'le)
2 biremēnga okuvumibwa. Era abalina bakama (bābwe) aba'kiriza tebabanyōmānga, kubanga ba lnganda; naye beyongere okubawerezānga, kubanga aba'sēkimu mu kukolwa obulūngi ba'kiriza era bāgalwa. Igirizānga ebyo, obibūlirirēnga.
3 Omuntu yena bwaigirisānga obulala, 'sōnga ta'kiriza bigambo bya bulamu, (bye) bya Mukama wa'fe Isa Masiya, nokuigiriza okugobere-
4 rānga okutya Katonda; nga yekulumbaza, [c] nga taliko kyategēra, wabula ngalwāla mu mpaka nentalo ezebigambo, omuva obu'gya, okuyōmba, okuvuma, okutērera obubi,
5 okukayāna kwabantu abayōnōneka amagezi, aba'gyibwako amaxima, nga balowōza ngokutya Katonda
6 kwe kufuna amagoba. Naye [d] okutya Katonda wamu nobutayayānānga ge magoba amangi: kubanga
7 [e] tetwaleta kintu munsi, kubanga era tetuinza ku'gyamu kintu; naye bwetuba ne'mere nebyokwamba-
9 la, ebyo binātumalānga. Naye [f] abagala okuga'gawala bagwa mu kukemebwa ne mu mutego nokwegōmba okungi okwobusirusiru okwō-

[r] 2 Tim. 1. 6.
[s] Bik. 6. 6; 8. 17; 13. 3. 2 Tim. 1. 6.
[t] Bik. 20. 28.
[u] Ez. 33. 9.
[w] Yak. 5. 20.
[x] Lev. 19. 32.
[b] Luk. 46. 10, 11. Bef. 6. 1, 2.
[c] Luk. 2. 37.
[d] Bik. 16. 15. Beb. 13. 2. 1 Pet. 4. 9.
[e] Luk. 7. 38, 44. Yok. 13. 5, 14.
[f] 2 Bas. 3. 11.
[g] 1 Kol. 7. 9.
[i] 1 Kol. 3. 10, 14. Bag. 6. 6. 1 Bas. 5. 12, 13. Beb. 13. 7, 17.
[k] Ma. 25. 4. 1 Kol. 9. 9.
[l] Ma. 24. 14, 15. Luk. 10. 7.
[m] Ma. 19. 15.
[n] Tit. 1. 13.
[o] Ma. 13. 11.
[p] Bik. 6. 6; 13. 3.
[r] 2 Yak. 11.
[s] Zab. 104. 15.
[a] Bef. 6. 5. Tit. 2. 9. 1 Pet. 2. 18.
[b] Is. 52. 5.
[c] 1 Kol. 8. 2.
[d] Zab. 37. 16. Nge. 15. 16.
[e] Yob. 1. 21. Zab. 49. 17.
[f] Nge. 15. 27; 28. 20. Mat. 13. 22. Yak. 5. 1.

nōna, okunyika abantu mu kubula
10 nokuzikirira. [g] Kubanga okwagala
ebintu kye kikolo kyebibi byona:
waliwo abantu abayayānira ebyo,
nebakyāmizibwa okuva mu ku'kiri-
zi, nebefumitira dala nenaku enyi-
ngi.
11 Naye 'gwe, omuntu wa Katonda,
'dukānga ebyo, ogobererēnga obu-
tūkirivu, okutya Katonda, oku'kiri-
za, okwagala, okugumikiriza, obu-
12 wōmbefu. [i] Lwānānga okulwāna
okulūngi okwoku'kiriza, nywēzā-
nga obulamu obuta'gwāwo, bwe-
waitirwa, noyātula okwātula oku-
lūngi mu maso gabajulirwa abangi.
13 Nkukūtirira mu maso ga Katonda,
[k] awa byona obulamu, ne Masiya
Isa [l] eyategēza okwātula okulūngi
14 eri Pontio Pirato; wekūmēnga eki-
ragiro awatali 'bala, awatali kya
kunenyezebwa, [m] okutūsa ku kula-
bika kwa Mukama wa'fe Isa Masi-
15 ya: kwaliraga mu ntūko zakwo
nanyini buinza ye'ka atenderere-
16 bwa, Kabaka wa bakabaka, eri Mu-
kama wabāmi; alina obutafa ye'ka,
atūla mu kutangāla okutasemberere-
keka; [n] omuntu yena gwatalabā-
ngako, 'sō siwali ainza okumulaba:
awebwēnga ekitibwa nobuinza obu-
ta'gwāwo. Amina.
17 Okūtirēnga abaga'ga abomumire-
mbe gya kakano obutegulumizā-
nga, [o] newakuba'de okwesiga [p] obu-
ga'ga obutali bwa lubērera, wabula
Katonda, [r] atuwa byona olwobuga-
'ga tulyoke twesanyusēnga nebyo;
18 bakolēnga obulūngi, babērēnga a-
baga'ga mu bikolwa ebirūngi, babē-
19 rēnga bagabi, [s] ba'sēnga kimu; nga
[t] beterekera ekyokuimako ekirūngi
olwebiro ebigenda oku'ja, balyoke
banywēzēnga obulamu dala dala.
20 Ai Timoseo, [u] kūmānga kyewate-
resebwa, nga wewala ebigambo e-
bitalimu ebitali bya Katonda noku-
lwāna kwebigambo ebyokutegēra,
21 okuitibwa bwekutyo mu bulimba;
waliwo abantu abegamba okuba
nakwo, nebakyāma mu ku'kiriza.
Ekisa (kibērēnga) na'mwe.

[f] Kuv. 23. 8.
[i] 2 Tim. 4. 7.
[k] Yok. 5. 21.
[l] Yok. 18. 37.
[m] Baf. 1. 6. 10. 1 Bas. 3. 13.
[n] Kuv. 33. 20.
[o] Zab. 52.7. Ma'k. 10. 24.
[p] Nge. 23. 5.
[r] Bik. 14. 17; 17. 25.
[s] Bag. 6. 6.
[t] Mat. 19. 21. Luk. 16. 9.
[u] 2 Tim. 1. 14.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME EYOKUBIRI ERI TIMOSEO.

1 Paulo, omutume wa Masiya Isa olwokwagala kwa Katonda, ngokusūbiza bwekuli okwobulamu obuli
2 mu Masiya Isa, eri Timoseo, omwāna (wānge) omwāgalwa: ekisa, okusāsira, emirembe ebiva eri Katonda Kita'fe ne Masiya Isa Mukama wa'fe (bitūke gyoli).
3 Nebaza Katonda [a] gwempereza okuva ku bajaja (bānge) mu mwoyo omulūngi, bwenku'jukira obutayosa mu kusaba kwānge emisana nekiro nga nkulūmirwa okukulaba,
4 bwenji'jukira amazigago, ndyoke
5 nji'jule esanyu; bwena'jnkizibwa oku'kiriza okutali kwa bukūsa okuli mu'gwe; okwabērānga olubereyeberye mu jajawo Loi ne mu [b] nyoko Eunike, era ntegēre'de da-
6 la nga (kuli) ne mu'gwe. Kyenva nku'jukiza [c] okusēsānga ekirabo kya Katonda ekiri mu'gwe olwo-
7 kutekebwako emikono gyānge. Kubanga [d] Katonda teyatuwa 'fe omwoyo ogwokutya, [e] wabula ogwamānyi era ogwokwagala era ogwo-
8 kwegenderezānga. Kale, [f] tokwatirwānga nsonyi kutegēza kwa Mukama wa'fe, newakuba'de 'nze omusibewe: naye obonyabonyezebwānga wamu nenjiri ngamānyi ga Katonda bwegali; eyatulokola
9 [g] nātuita okuita okntukuvu, [i] si ngebikolwa bya'fe bwebiri, wabula [k] okumalirirakwe ye nekisa bwebiri, kyetwawerwa mu Masiya Isa [l] emirembe nemirembe nga teginabawo,
10 naye [m] kirabisibwa kakano olwokwolesebwa Kwomulokozi wa'fe Masiya Isa, [n] eya'gyawo okufa nāmulisa obulamu nobutazikirira o-
11 lwenjiri, [o] gyenatekerwawo omubūlizi era omutume era omuigiriza.
12 Era kyenva mbonabona bwentyo: naye sikwatibwa nsonyi; [p] kubanga 'manyi gwena'kiriza, nentegērera dala ngainza okukūmānga kyenamuteresa [r] okutūsa ku lu-
13 naku luli. [s] Nywēzānga ekyokulabirako ekyebigambo ebyobulamu byewawulirānga gyendi, mu ku-'kiriza ne mu kwagala okuli mu
14 Masiya Isa. Ekintu ekirūngi kyewateresebwa okikūmēnga Nomwoyo Omutukuvu, abēra mu'fe.
15 Kino okimanyi nga bona abali mu Asiya [t] bānkuba amabega; kwa-
16 bo ye Fugero ne Kerumogene. Mu-

[a] Bik. 27. 23.
[b] Bik. 16.1.
[c] 1 Bas. 5. 19. 1 Tim. 4. 14.
[d] Bal. 5.15.
[e] Luk. 24. 49. Bik. 1. 8.
[f] Bal. 1. 16.
[g] 1 Bas. 4. 7.
[i] Tit. 3. 5.
[k] Bal. 6. 28.
[l] Bef. 1. 4. Tit. 1. 2.
[m] Bef. 1. 9.
[n] 1 Kol. 15. 54, 55.
[o] Bik. 9.15. Bef. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7.
[p] 1 Pet. 4. 19.
[r] 2 Tim. 4. 8.
[s] Beb. 10. 23.
[t] 2 Tim. 4. 10, 16.

kama (wa'fe) [u] asãsire enyumba ya Onesifolo: kubanga yampu'muzãnga emirũndi mingi 'sõ teyakwatirwa nsonyi [v] lujegere lwange,
17 naye bweyali mu Lumi nãnyikira oku'nonya nokulaba nãndaba [Mu-
18 kama (wa'fe) [y] amuwe okulaba okusãsirwa eri Mukama (wa'fe) ku lunaku luli]; era [z] nokuwereza kwona kweyawerezãnga mu Efeso, 'gwotegẽra bulũngi nyo.

2 KALE 'gwe, mwãna wange, [a] bẽrãnga wa mãnyi mu kisa ekiri
2 mu Masiya Isa. Era byewawulirãnga gyendi mu bajulirwa abangi, ebyo biteresẽnga abantu abesigwa, era abalisãnira okuigiriza
3 nabalala. [b] Bonabonerãnga wamu (nãnge) ngomulwãnyi omulũngi o-
4 wa Masiya Isa. [c] Siwali (mulwãnyi) bwatabãla eyeingiza mu mitawãna egyobulamu (buno), alyoke asimibwe eyamuwandika okuba o-
5 mulwãnyi. Naye era omuntu bwawakana, tawebwa ngule bwatawa-
6 kana nga bwekiragirwa. [d] Omulimi akola emirimu kimugwãnira
7 okusoka okutwãla ku bibala. Lowõza kyenjoge'de; kubanga Mukama (wa'fe) anãkuwãnga okutegẽra
8 mu (bigambo) byona. 'Jukira Isa Masiya, nga [e] yazũkira mu bafu, [f] owomuza'de lya Daudi, [g] ngenjiri
9 yãnge bweyogera: gyembonaboneramu okutũsa ku kusibibwa, ngakola obubi; [i] naye ekigambo kya
10 Katonda tekisibibwa. Kyenva [k] ngumĩkiriza byona olwabalõnde, era nabo balyoke [l] bafune obulokovu obuli mu Masiya Isa, wamu nekĩ-
11 tibwa ekita'gwãwo. [m] Ekigambo kino kyesigwa nti [n] Kuba obanga twafa naye, era tulibẽra balamu
12 naye: [o] obanga tugumĩkiriza, era tulifuga naye: [p] obanga tulimwegãna, era naye alitwegãna 'fe:
13 [r] obanga tetu'kiriza, ye abẽra mwesigwa; kubanga [s] tainza kwegãna ye'ka.
14 Ebyo obiba'jukizãnga, ngobakũtirira mu maso ga Mukama (wa'fe), [t] obutalwãnãnga na bigambo ebita-
15 gasa, ebikyãmya abawulira. Fubãnga okweraga ngosimibwa Katonda, omukozi atakwatibwa nsonyi, aisa wakati ekigambo ekya-
16 mazima. Naye ebigambo ebitalimu ebitali bya dini obyewalãnga: kubanga baliitirira mu butatya Katonda, nekigambo kyãbwe kiririya
17 nga kokõlo: kwabo ye [u] Kumenayo
18 ne Fireto; kubanga bãkyãma mu mazima, [w] nga bogera ngokuzũkira kwamala okubẽrawo, era waliwo abantu bebãvunikira oku'kiriza
19 kwãbwe. Naye [y] omusingi gwa Katonda omugamu gubẽrawo, nga gulĩna akabonero kano nti Mukama (wa'fe) [z] amanyi ababe: era nti Yewalẽnga obutali butũkirivu buli ayãtulãnga erinya lya Mukama
20 (wa'fe). Naye mu nyumba enene temubamu bintu bya zãbu na bya feza byo'ka, naye era nebyemiti nebye'bũmba; nebirala ebyekitĩbwa, nebirala ebitali bya kitibwa.
21 Kale omuntu bweyerongõsako ebyo, anãbẽrãnga ekintu ekyekitĩbwa, ekyatukuzibwa, ekisãnira omwãmi okuwerezãnga, ekyalongõserezebwa buli mulimu omulũngi. Naye
22 okwegõmba okwomubuvubuka okwewalãnga, naye ogobererãnga obutũkirivu, oku'kiriza, okwagala, emirembe, awamu nabo abamusaba Mukama (wa'fe) mu mwoyo omu-
23 longõfu. Naye [a] empaka ezobusirusiru era ezobutaigirizibwa ozirekãnga, ngomanyi nga zizãla okulwãna. Naye omu'du wa Mukama (wa'fe) tekimugwãnira kulwãnãnga, wabula okubẽrãnga omukakamu eri bona, omuigiriza, omugumĩkiriza,
25 [b] abũlirira nobuwõmbefu abaziiza, [c] mpo'zi obanga Katonda alibawa okwenenya [d] olwokutegẽrera dala
26 amazima, era balitamirukuka okuva mu mutego gwa Setani, oyo ngamaze okubakwasa okukolãnga okwagala kwoli.

3 NAYE tegẽra kino nga [a] mu naku ezolunyanyuma ebiro ebyokulaba
2 enaku biri'ja. Kubanga abantu baliba nga beyagala bo'ka, abagala ebintu, abenyumiriza, abamalala,
3 abavumi, [b] abatagõndera baza'de bãbwe, abatebasa, abatali batukuvu, [c] abatayagala ba luganda, abatatabaganya, abawãiriza, [d] abateganderereza, abakãmbwe, abatayagala bulũngi, abenkwe, abaka'kanyavu,
4 abegulumiza, abagala esanyu oku-
5 singa Katonda; nga balina ekifanyi kyokutya Katonda, naye [e] nga begãna amãnyi gakwo: era
6 nabo obakubãnga amabega. Kubanga [f] kwabo be bantu abasẽnsera mu nyumba nebanyaga abakazi abasirusiru abazitowererwa ebibi
7 ebingi. abafugibwa okwegõmba okutali kumu, abaiga bulijo, nebatainza enaku zona okutũka ku kutegẽrera dala amazima. Era [g] nga
8 Yane ne Yambere bwebãziiza Musa, ne bano bwebatyo baziiza amazima; abayõnõneka amagezi gãbwe, [i] aba-
9 tasũnibwa mu ku'kiriza. Naye tebalyeyongerako kuitirira: kubanga obusirusiru bwãbwe balitegẽrerwa dala abantu bona, era [k] ngobwa
10 bali bwebwali. Naye 'gwe wagoberera nyo okuigiriza kwãnge, empisa zãnge, okutẽsa kwãnge, oku-'kiriza kwãnge, okugumĩkiriza kwã-

[a] Mat. 5. 7.
[v] Bik. 28. 20.
[y] Mat. 25. 34—40.
[z] Beb. 6. 10.
[a] Bef. 6. 10.
[b] 2 Tim. 4. 5.
[c] 1 Kol. 9. 25, 26.
[d] 1 Kol. 9. 10.
[e] 1 Kol. 15. 1, 4, 20.
[f] Bal. 1. 3, 4.
[g] Bal. 2. 16.
[i] Baf. 1. 13, 14.
[k] Bak. 1. 24.
[l] 2 Kol. 1. 6.
[m] 1 Tim. 1. 15.
[n] Bal. 6. 5, 8.
[o] Bal. 5. 17. 1 Pet. 4. 13.
[p] Mat. 10. 33.
[r] Bal. 3. 3.
[s] Kubal. 23. 19.
[t] 1 Tim. 1. 4; 6. 4.
[u] 1 Tim. 1. 20.
[w] 1 Kol. 15. 12.
[y] Mat. 24. 24.
[z] Na. 1. 7. Yok. 10. 14, 27.
[a] 1 Tim. 4. 7.
[b] Bag. 6. 1. 1 Pet. 3. 15.
[c] Bik. 8. 22.
[d] 1 Tim. 2, 4.
[a] 1 Tim. 4. 1. 2 Pet. 3. 3. 1 Yok. 2. 18. Yud. 18.
[b] Bal. 1. 30.
[c] Bal. 1 31.
[d] 2 Pet. 3. 3.
[e] Tit. 1. 16.
[f] Mat. 23. 14.
[g] Kuv. 7. 11.
[i] Bal. 1. 28.
[k] Kuv. 7. 12; 8. 18; 9. 11.

11 nge, okwagala kwânge, okulindirira kwânge, okui'ganyizibwa kwânge, okubonabona kwânge; ebyambêrako [l]mu Antiokiya, [m]mu Ikonio, [n]mu Lusitula; okui'ganyizibwa kwenai'ganyizibwânga bwekwali: [o]era Mukama (wa'fe) yandokola
12 mu byona. Naye era [p]bona abagala okukwatânga empisa ezokutya
13 Katonda banâi'ganyizibwânga. Naye abantu ababi nabetulinkirira balyeyongera okuitirirânga mu bubi,
14 nga balimba era nga balimbibwa. Naye 'gwe bêrânga mwebyo byewaiga notegêrera dala, ngomanyi
15 abakuigiriza bwebali; era ngokuva mu buto wamanyânga [r]ebyawandikibwa ebitukuvu ebiinza okukugeziwaza okuingira mu bulokovu olwoku'kiriza okuli mu Masiya Isa.
16 [s]Buli ekyawandikibwa kirina okulung'amya kwa Katonda, [t]era kigasa olwokuigirizânga, olwokunenyânga, olwokuterêzânga, olwoku-
17 bûlira okuli mu butûkirivu: omuntu wa Katonda alemênga okubulwa kyona kyona, ngalina dala byona olwa buli mulimu omulûngi.

4 Nkukûtirira mu maso ga Katonda ne Masiya Isa, [a]alisalira omusângo abalamu nabafu, era nolwokulabikakwe nobwakabakabwe;
2 bûlirânga ekigambo; kubiririzânga mu 'bânga erisâniramu neritasâniramu; werânga, nenyânga, bûlirirânga nokugumikiriza kwona nokuigiriza. Kubanga ebiro biri'ja lwebatali'kiriza kuwulira kuigiriza kwa
3 bulamu; naye, amatu nga gabasiwa, balikung'anya abaigiriza ngokwe-
4 gômba kwâbwe bo bwekuli; baliziba amatu okulekânga amazima, balikyâma okugobererânga enfumo
5 obufumo. Naye 'gwe tamirukukânga mu byona, bonabonânga, kolânga omulimu ogwomubûlizi wenjiri, tûkirizânga okuwerezakwo.
6 [b]Kubanga 'nze kakano nfukibwa, [c]nebiro ebyokutêbwa kwânge bi-
7 tûse. 'Nwânye [d]okulwâna okulûngi, olugendo ndutûsi'za, oku'kiriza
8 nkukûmye: ekisiga'deyo, entereke-'dwa [e]engule eyobutûkirivu, Mukama (wa'fe) gyalimpêra ku lunaku luli, asala emisângo egyensônga: 'sô si 'nze 'nze'ka, naye era ne
9 bona abagala okulabikakwe. Fuba oku'ja gyendi mângu:
10 kubanga [f]Dema yandekawo, [g]ngayagala emirembe egya kakano, nâgenda Esesalonika; Kulesuke E-
11 galatiya, Tito Edalumatiya. [i]Luka yali awamu nânge ye'ka. Twâla [k]Ma'ko, omulete wamu nâwe; ku-
12 banga angasa olwokuwereza. Naye [l]Tukiko namutuma mu Efeso.
13 Ekyambalo kyenaleka mu Tuloa ewa Ka'po, bwoliba ngo'ja, leta, nebitabo, naye, okusinga, biri ebya-
14 maliba. [m]Alegezanda omuwêsi webikomo yankola obubi bungi: [n]Mukama (wa'fe) alimusasula nge-
15 bikolwabye bwebyali: oyo nâwe omwekûmânga; kubanga yaziiza
16 nyo ebigambo bya'fe. Mu kuwoza kwânge okwoluberyeberye siwali eyambêra, naye bona banjabulira: ([o]nsaba) baleme okukubaliirwa.
17 [p]Naye Mukama (wa'fe) yaimirira kumpi nânge, nâmpa amânyi; 'nze ndyoke ntûkirize kyembûlira, era abamawânga bona balyoke bawulire: nendokoka [r]mu kamwa ke-
18 mpologoma. [s]Mukama (wa'fe) anândokolânga mu buli kikolwa ekibi, era anankûmânga okutûsa ku bwakabakabwe obwomu'gulu: awebwênga ekitîbwa emirembe nemirembe. Amina.
19 Lamusa [t]Pulisuka ne Akula,
20 [u]nenyumba ya Onesifolo. [v]Erasito yabêra mu Kolinso: naye [w]Tulofimo namuleka mu Mireto nga-
21 lwa'de. Fuba oku'ja ebiro byempewo nga tebinatûka. Eubulo akulamusi'za, ne Pudente, ne Lino, ne Kulaudiya, naboluganda bona.
22 Mukama (wa'fe abêrênga) nomwoyogwo. Ekisa (kibêrênga) na-'mwe.

EBALUWA YA PAULO ERI

TITO.

1 Paulo, omu'du wa Katonda, era omutume wa Isa Masiya, ngoku'kiriza kwabalônde ba Katonda bwekuli nokutegêra amazima agali mu
2 kutya Katonda, [a]mu kusûbira obulamu obuta'gwawo, Katonda [b]ataînza kulimba bweyasûbiza ebiro ebyemirembe nemirembe nga tebi-
3 nabawo; naye mu ntûkoze yalabisa ekigambokye mu kubûlira kwenateresebwa 'nze [c]ngekiragiro kya Katonda Omulokozi wa'fe bwekiri;

[l] Bik. 13. 45, 50.
[m] Bik. 14. 2, 5.
[n] Bik. 14. 19 neb.
[o] Zab. 34. 19.
2 Kol. 1. 10.
[p] Yok. 17. 14. Bik. 14. 22.
[r] Yok. 5. 39.
[s] 2 Pet. 1. 20, 21.
[t] Bal. 15. 4.
[a] Bik. 10. 42.
[b] Baf. 2. 17.
[c] Baf. 1. 23.
[a] 2 Tim. 1. 1.
[b] Kubal. 23. 19. 2 Tim. 1. 9.
[d] 1 Tim. 6. 12.
[e] 1 Kol. 9. 25. Yak. 1. 12. 1 Pet. 5. 4. Kub. 2. 10.
[f] Bak. 4. 14. Fir. 24.
[g] 1 Yok. 2. 15.
[i] Bak. 4. 14.
[k] Bik. 25. 37. Bak. 4. 10.
[l] Bik. 20. 4. Bef. 6. 21.
[m] Bik. 19. 33. 1 Tim. 1. 20.
[n] 2 Sam. 3. 39. Zab. 28. 4.
[o] Bik. 7. 60.
[p] Mat. 10. 19.
[r] 2 Pet. 2. 9.
[s] Zab. 121. 7.
[t] Bik. 18. 2 Bal. 16. 3.
[u] 2 Tim. 1. 16.
[v] Bik. 19. 22. Bal. 16. 23.
[w] Bik. 20. 4; 21. 29.
[r] 1 Tim. 1. 1; 4. 10.

4 eri [d] Tito, omwāna wānge geregere ngoku'kiriza kwa'fe 'fena bwekuli: ekisa nemirembe ebiva eri Katonda Kita'fe ne Masiya Isa Omulokozi wa'fe (bibērēnga gyoli).
5 Kyenava nkuleka mu Kulete, olyoke olongōsēnga ebyasigalira, era [e] otekēnga abaka'de mu buli kibuga,
6 nga 'nze bwenakulagira; [f] omuntu bwatabāngako musāngo, [g] ngalina omukazi omu, ngalina abāna aba-'kiriza, abatalōpebwa nga balalula-
7 lu, 'sō si abatagōnda. Kubanga omulabirizi kimugwānira obutabāngako musāngo, [h] ngomuwanika wa Katonda; si nuka'kanyavu, si wa busūngu, [k] si ayōmbera ku mwenge, si akuba, [l] si eyegōmba ama-
8 goba mu bukūsa; naye ayāniriza abagenyi, ayagala obulūngi, eyegendereza, mutūkirivu, mutukuvu, e-
9 yekūma; [m] anywēza ekigambo ekyesigwa ekiri ngokuigiriza (kwa-'fe) bwekuli, alyoke ainzēnga okubūlirira mu kuigiriza okwobulamu, era nokusinga abayōmba naye.
10 Kubanga eriyo bangi abatagōnda, abogera ebitalimu, abalimba, (era) [n] okusinga ba mu bakomole,
11 abagwānira okuzibibwānga emi-mwa; kubanga abo be [o] bavunika enyumba enāmba nga baigiriza ebitabagwāni'de, olwamagoba ago-
12 bukūsa. Omu kubo, na'bi wābwe bo, yagamba nti Abakulete be balimba enaku zona, ensolo embi, e-
13 mbuto engayāvu. Okutegēza okwo kwa mazima. Kyova obabogolerānga nobukāmbwe, balyoke babēre
14 nobulamu olwoku'kiriza, balemēnga okuwulira enfumo ezobulimba Ezekiyudaya [p] nebiragiro byabantu
15 abakyūka okuleka amazima. [r] Eri abalongōfu byona birongōfu: [s] naye abasigibwa obugwagwa nabata'kiriza eri abo tewali kirongōfu; naye amagezi gābwe era nomwoyo bya-
16 sigibwa obugwagwa. Bātula nga bamanyi Katonda; naye mu bikolwa byābwe bamwegāna, kubanga bagwagwa era abatawulira era abatasīmibwa mu buli kikolwa kyona ekirūngi.

2 Nave 'gwe yogerānga ebisānira o-
2 kuigiriza okwobulamu: abasaja abaka'de babērēnga si batamivu, nga balimu ekitībwa, nga begendereza nga balina obulamu olwoku'kiriza, olwokwagala, olwokugumīkiriza:
3 [a] nabakazi abaka'de bwebatyo mu kifananyi (kyābwe) nga bewōmbeka, si abawāiriza, 'sō si abafugibwa omwenge omungi, abaigiriza ebirū-
4 ngi; balyoke begenderezesēnga abakazi abato [b] okwagalānga ba'bā-
5 bwe, okwagalānga abāna bābwe, o-kwegendereznga, okuba nobulo-ngōfu, okukolānga emirimu mu nyumba (zābwe), okuba nekisa, [c] o-kugōnderānga ba'bābwe bo, ekigambo kya Katonda kiremēnga okuvu-
6 mibwa: nabavubuka bwebatyo oba-
7 būliriranga okwegendereza: [d] mu (bigambo) byona nga weragānga ngekyokulabirako ekyebikolwa ebirūngi; mu kuigirizakwo (ngolagā
8 nga) obugolokofu, okubamu ekitībwa, ebigambo ebyobulamu ebitanenyezeka; [e] oyo atali kululwo alyoke akwatibwēnga ensonyi, nga
9 talina kibi kya kutwogerako. (Būliriranga) [f] aba'dn okugōnderānga bakama bābwe bo, okusimibwānga
10 mu byona, obutayōmbānga; obuta-'bānga, naye okulagānga obwesigwa obulūngi bwona; [g] balyoke bayōnjēnga okuigiriza Kwomulokozi
11 wa'fe Katonda mu byona. Kubanga [i] ekisa kya Katonda [k] kirabise,
12 nga kiretera abantu bona obulokovu, nga kitubūlirira [l] okugānānga obutatya Katonda nokwegōmba okwomunsi, tulyoke tubērēnga abalamu mu mirembe egya kakano mu kwegendereza nobutūkirivu noku-
13 tya Katonda, [m] nga tulindirira [n] e-'sūbi eryomukisa [o] nokulabika kwekitībwa kya Katonda omukulu era
14 Omulokozi wa'fe Isa Masiya; [p] eyewayo kulwa'fe, alyoke atununule mu bujēmu bwona, era [r] yerongōseze [s] e'gwānga eryenvuma, [t] erinyīkirira ebikolwa ebirūngi.
15 Yogerānga ebyo, obibūliririrēnga, onenyēnga nobuūnza bwona. Omuntu yena takunyōmānga.

3 Oba'jukizēnga [a] okugōnderānga abafuga nabalina obuūnza, okuwulirānga, okwetekeratekerānga buli kikolwa kyona ekirūngi [b] obutavu-
2 mānga muntu yena, obutalwānānga, okwewōmbekānga, nga balaga [c] obukakamu bwona eri abantu bo-
3 na. [d] Kubanga era na'fe e'da twali basirusiru, abatawulira, abalimbibwa, nga tuwereza okwegōmba nebinyumu ebitali bimu, nga tubēra mu 'tima nobu'gya, abekyāisa, era
4 nga tukyāwagana. Naye [e] obulūngi Bwomulokozi wa'fe Katonda nokwagalakwe eri abantu bwebya-
5 labika, nātulokola, [f] si lwa bikolwa ebyomubutūkirivu byetwakola 'fe wabula olwokusāsirakwe, [g] olwokunāzibwa okwokuzālibwa omulūndi ogwokubiri nokufūlibwa abagya O-
6 mwoyo Omutukuvu. [i] gweyatufukako olwobuga'ga, kubwa Isa Masiya
7 Omulokozi wafe; nga tumaze [k] okuwebwa obutūkirivu olwekisakye oyo, tulyoke tufūke abasika mu kusūbira obulamu obuta'gwāwo.
8 [l] Ekigambo kino kyesigwa, ne ku

[c] Ref 3. 22. Isak. 3. 18. 1 Pet. 2. 1, 5.
[d] 1 Tim. 4. 12. 1 Pet. 5. 3.
[e] Neh. 5. 8. 1 Pet. 2. 12, 15; 3. 16.
[f] Ref. 6. 5. 1 Tim. 6. 1, 2. 1 Pet. 2. 18.
[g] Mat. 5. 16. Ref. 2. 15.
[i] Sal. 5. 13.
[k] Yok. 1. 9. 1 Tim. 2. 4.
[l] Ref. 1. 4.
[m] 1 Kol. 1. 7. Ref. 3. 20.
[n] Bik. 24. 15.
[o] Sak. 3. 4. 1 Yok. 3. 2.
[p] Rag. 1. 4; 2. 20.
[r] Reh. 9. 14.
[s] Kuv. 18. 5. 1 Pet. 2. 9.
[t] Ref. 2. 10.
[a] Sal 13 1. 1 Pet. 2. 13.
[b] Ref. 4. 31.
[c] Sak. 3. 12.
[d] 1 Kol. 6. 11. Ref. 2. 1.
[e] Tit. 2. 11.
[f] Sal. 3. 20. Rag. 2. 16. Ref. 2. 4, 8, 9. 2 Tim. 1. 9
[g] Yok. 3. 3, 5. 1 Pet. 3. 21.
[i] Ez. 36. 25. Yo. 2. 28. Yok. 1. 16. Bik. 2. 33.
[k] Sal. 2. 34.
[l] 1 Tim. 1. 15.

[d] 2 Kol. 8. 23.
[e] Bik. 14. 23.
[f] 1 Tim. 3. 2 neb.
[g] 1 Tim. 3. 12.
[h] 1 Kol. 4. 1, 2.
[k] Lev. 10. 9. 1 Tim. 3. 3, 8.
[l] 1 Pet. 5. 2.
[m] 2 Tim. 1. 13.
[n] Bik. 15. 1.
[o] Mat. 23. 14.
[p] Mat. 15. 9. Bak. 2. 22.
[r] Bal. 14. 14, 20.
[s] Bal. 14. 23.
[a] 1 Pet. 3. 3, 4.
[b] 1 Tim. 5. 14.

bino njagala 'gwe okukakasizānga dala, aba'kiriza Katonda ba'jukirēnga oku'sāko omwoyo ku bikolwa
9 ebirūngi. Ebyo birūngi, era bigasa abantu: naye empaka ezobusiru nebitabo ebyokuzūlibwa nenyōmbo
nokuwakanira amatēka obyewalēnga; kubanga tebiriko kyebigasa
10 'so tebirimu. Omuntu omukyāmu, bwomalānga okumubūlirira omulūndi ogwoluberyeberye nogwokubiri, [m] omugānānga, ngomanya nga
11 li ngoyo akyāmizibwa, era ayōnōna, [n] nga yesalira ye'ka omusāngo.

[m] Mat. 18. 17. Bal. 16. 17. 2 Baa. 3. 6, 14. 2 Tim. 3. 5. [n] Bik 13. 46.

12 Bwentumānga Atema gyoli oba [o] Tukiko, fuba oku'ja gyendi mu Nikopoli: kubanga ntēse'za oku-
13 malira eyo ebiro ebyempewo. Fuba okubasibirira Zena owamatēka na [p] Apolo, baleme okubulwa eki-
14 ntu. Era aba'fe baige oku'sāngako omwoyo ku bikolwa ebirūngi mu bigambo ebyetāgibwa, [r] balemēnga obutabala.
15 Abali nānge bona bakulamusi'za. Olamuse abatwagala mu ku'kiriza.
Ekisa (kibērēnga) na'mwe 'mwena.

[o] 2 Tim. 4. 12.

[p] Bik. 18. 24.

[r] Baf. 4. 17. 2 Pet. 1. 8.

EBALUWA YA PAULO ERI

FIREMONI.

1 Paulo, [a] omusibe wa Masiya Isa
2 ne Timoseo owoluganda, eri Firemoni omwāgalwa era mukozi mu-'na'fe, ne Apofiya owoluganda ne
[b] Alukipo mulwānyi mu'na'fe, ne-
3 kanisa eri mu nyumbayo: ekisa nemirembe ebiva eri Katonda Kita-'fe ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya (bibērēnga) gyemuli.
4 [c] Nebaza Katonda wānge enaku
zona, nga nkwogerako mu kusaba
5 kwānge, [d] bwenawulira okwagalakwo noku'kiriza kwolina eri Mukama (wa'fe) Isa neri abatukuvu bo-
6 na; oku'sēkimu okwoku'kirizakwo kulyoke kukolēnga omulimu, [e] mu kutegērera dala buli (kigambo) ekirūngi ekiri mu'mwe, olwa Masiya.
7 Kubanga njaguza nyo nensanyuka olwokwagalakwo, kubanga emyoyo gyabatukuvu [f] wagiwu'muza, owoluganda.
8 Kale, newakuba'de nga nina obuvumu bwona mu Masiya okuku-
9 lagira ekisāna, naye olwokwagala nkwegairira bwegairizi, kuba nfanana nga (bwendi), Paulo omuka-'de, era kakano omusibe wa Masiya
10 Isa: nkwegairira olwomwāna wānge, [g] gwenazālira mu busibe bwā-
11 nge, [i] Onesimo, atākugasānga e'da, naye kakano atugasa 'gwe nānge:
12 gwenkomyawo gyoli ye nyini, ye
13 gwe mwoyo gwānge: 'nze gwemba'de njagala okubēra naye gyendi, [k] alyoke amperezēnga mu kifokyo mu busibe bwenjiri: naye
14 sayagala kukola kigambo nga tēse'za, [l] obulūngibwo buleme okubēra mu kuwalirizibwa, wabula mu
15 kwagala. Kubanga mpo'zi kyeyava ayāwukana (nāwe) ekisēra, olyoke obērēnga naye emirembe ne-
16 mirembe; nga takyali mu'du nate, naye okusinga omu'du, [m] owoluganda omwāgalwa, okusinga enyo gyendi, naye okusinga nga kiki gyoli [n] mu mubiri era ne mu Mu-
17 kama (wa'fe). Kale obanga ondowōza 'nze okubēra mu'no, muse-
18 mbeze oyo nga 'nze. Naye obanga yakwōnōna oba abanjibwa, mba-
19 lira 'nze ekyo; 'nze Paulo mpandise nomukono gwānge, 'nze ndisasula: 'neme okukugamba nga nkubanja era nāwe we'ka nate.
20 Kale, owoluganda, onsanyuse mu Mukama (wa'fe): own'muze omwo-
21 yo gwānge mu Masiya. Nkuwandiki'de nga nesiga obugōnvubwo, nga 'manyi ngolikola era okusinga
22 byenjogera. Naye era nate o'nongōsereze awokusula: kubanga [o] nsūbira [p] olwokusaba kwa'mwe muliwebwa (okundaba).
23 [r] Epafula musibe mu'nānge mu
Masiya Isa, akulamusi'za; (ne)
24 [s] Ma'ko, [t] Alisutaluko, [u] Dema, [w] Luka, bakozi ba'nānge.
25 Ekisa kya Mukama wa'fe Isa Masiya (kibērēnga) nomwoyo gwa-'mwe. Amina.

[a] Bef. 4. 1.

[b] Bak. 4. 17.

[c] 1 Baa. 1. 2.

[d] Bef. 1. 15.

[e] Baf. 1. 9, 11.

[f] 2 Kol. 7. 13.

[g] 1 Kol. 4. 15. Bag. 4. 19.

[i] Bak. 4. 9.

[k] Baf. 2. 30.

[l] 2 Kol. 9. 7.

[m] 1 Tim. 6. 2.

[n] Bak. 3. 22.

[o] Baf. 1. 25.

[p] 2 Kol. 1. 11.

[r] Bak. 1. 7.

[s] Bik. 12. 12, 25.

[t] Bik. 19. 29.

[u] Bak. 4. 14.

[w] 2 Tim. 4. 11.

EBALUWA YA PAULO OMUTUME ERI ABAEBULANIYA.

1 KATONDA e'da bweyayogererânga mu bitûndu ebingi ne [a]mu ngeri enyingi eri bajaja (ba'fe) mu banа-
2 'bi, [b]mu naku zino ezoluvanyuma [c]yayogerera na'fe mu Mwâna, [d]gweya'sâwo okuba omusika wa byona, [e]era gweyatônza ebintu byona;
3 [f]oyo bwali okumasamasa kwekitibwakye nekifananyikye dala bwali, era [g]bwasitula ebintu byona nekigambo ekyobuinzabwe, [h]bweyamala okukola ekyokumâza ebibi, [i]nâtûla ku mukono ogwadyo o-
4 gwobukulu wa'gulu; ngasinga obulûngi bamalaika bwati nga [l]bwe-
5 yasikira erinya eribakira bo. Kubanga âni ku bamalaika gweyali abûli'deko nti
'Gwoli [m]Mwâna wânge,
Lero nkuza'de 'gwe?
era nate nti
'Nze [n]nâbêrânga Kitâwe gyali,
Naye anâbêrânga Mwâna gyendi?
6 Era nate bwaleta [o]omuberyeberye munsi, ayogera nti Era [p]bamalaika ba Katonda bona bamusinzênga.
7 Era ayogera ku bamalaika nti
[r]Afûla bamalaikabe empewo,
Nabawerezabe enimi zomuliro:
8 naye ku Mwâna (ayogera) nti
[s]Entebeyo, ai Katonda, ya lubêrera emirembe nemirembe;
Nomu'go ogwobugolokofu gwe mu'go ogwobwakabakabwo.
9 Wayagala obutûkirivu, nokyâwa obujêmu;
Katonda, Katondawo, kyavu'de [t]akufukako
Amafuta agokusanyuka okusinga ba'no.
10 Era nti
'Gwe, [u]Mukama, ku luberyebe rye wa'sâwo emisingi gyensi,
Ne'gulu mulimu gwa mikonogyo:
11 [w]Ebyo biri'gwâwo; naye 'gwoli wa lubêrera:
Nebyo byona birika'diwa ngekyambalo;
12 Era olibizinga ngesûka,
Ngekyambalo, nebiwanyisibwa:
Naye 'gwe oba bumu,
Nemyâkagyo tegiri'gwâwo.
13 Naye ku malaika ki gweyali ayoge-'deko nti
[y]Tûla ku mukono gwânge o-gwadyo,
Okutûsa lwendifûla abalabebo entebe yebigerebyo?
14 [z]Bona sigye myoyo egiwereza, nga gitumibwa okuwereza olwabo abagenda [a]okusikira obulokozi?

2 KYEKIVU'DE kitugwânira okusinga enyo okulowôleza dala ebyawulirwa, wo'zi tuleme okutwâlibwânga
2 (okubireka). Kuba obanga ekigambo [a]ekyayogerwa bamalaika kyanywêra, na [b]buli kyônôno nobutawulira byawebwânga empêra eye-
3 nsônga; 'fe [c]tuliwona tutya bwetulireka obulokozi obukulu obwenkana awo? [d]obwo obwasoka okwogerwa Mukama (wa'fe) nebulyoka butegêzebwa dala aba-
4 buwulira gyetuli; era [e]Katonda ngategêreza wamu nabo [f]mu bubonero ne mu byamagero era ne mu birabo Ebyomwoyo Omutukuvu, nga bweyayagalânga ye'ka.
5 Kubanga bamalaika si beyafuza ensi egenda okubawo, gyetwogera-
6 ko. Naye waliwo ekifo omu weyategêreza, ngayogera nti
[g]Omuntu kiki, 'gweokumu'jukira?
Oba omwâna womuntu, 'gwe okumu'jira?
7 Wamukola okubulako akatono okuba nga bamalaika;
Wamu'sâko engule eyekitibwa netendo,
Nomufuza emirimu egyemikonogyo:
8 [h]Wateka ebintu byona wansi webigerebye.
Kubanga mu kuteka ebintu byona wansiwe teya'gyako kintu obutakiteka wansiwe. Naye [i]kakano tetunalaba bintu byona nga biteke-
9 'dwa wansiwe. Naye tutunulira oyo [l]eyakolebwa okubulako akatono okuba nga bamalaika, ye Isa, olwokubonabona okwokufa nga'sibwako engule eyekitibwa netendo, olwekisa kya Katonda alyoke alege
10 ku kufa [m]kulwa buli muntu. [n]Kubanga kyamusânira oyo [o]ebintu byona bwebiri kububwe era eyabikozesa byona, ngaleta abâna abangi mu kitibwa, [p]okutûkiriza omukulu wobulokozi bwâbwe olwebibo-
11 nobono. [r]Kubanga oyo atukuza era nabo abatukuzibwa bômu bona:
12 kyava [s]alema okukwatibwa ensonyi okubaitânga abaluganda, nga yogera nti

[a] Kulal. 12. 6, 8.
[b] Bag. 4. 4.
[c] Yok. 1. 17.
[d] Zab. 2. 8. Mat. 28. 18. Yok. 3. 35.
[e] Yok. 1. 3. 1 Kol. 8. 6. Bak. 1. 16.
[f] Yok. 1. 14; 14. 9. Bak. 1. 15.
[g] Yok. 1. 4. Bak. 1. 17. Kub. 4. 11.
[h] Beb. 9. 12.
[i] Zab. 110. 1. Bef. 1. 20. Beb. 8. 1; 10. 12.
[l] Bef. 1. 21. Baf. 2. 9.
[m] Zab. 2. 7.
[n] 2 Sam. 7. 14. Zab. 89. 26, 27.
[o] Bal. 8, 29.
[p] Zab. 97. 7. 1 Pet. 3. 22.
[r] Zab. 104. 4.
[s] Zab. 45. 6, 7.
[t] Is. 61. 1.
[u] Zab. 102. 25 neb.
[w] Is. 51. 6. Mat. 24. 35. 2 Pet. 3. 7, 10. Kub. 21. 1.
[y] Zab. 110. 1.
[z] Zab. 91. 11.
[a] Bal. 8. 17. Tit. 3. 7.
[a] Ma. 33. 2. Bik. 7. 53. Bag. 3. 19.
[b] Kulal. 15. 30, 31. Ma. 4. 3.
[c] Beb. 10. 28, 29; 12. 25.
[d] Ma'k. 1. 14.
[e] Ma'k. 16. 20. Bik. 14. 3. 1 Kol. 12. 4.
[f] Bik. 2. 22, 43.
[g] Yob. 7. 17. Zab. 8. 4 neb; 144. 3.
[h] Mat. 28. 18. 1 Kol. 15. 27.
[i] 1 Kol. 15. 28.
[l] Baf. 2. 7; 3. 9.
[m] Yok. 3. 16. 1 Yok. 2. 2. Kub. 5. 9.
[n] Luk. 24. 46.
[o] Bal. 11. 36.
[p] Beb. 5. 9.
[r] Beb. 10. 10, 14.
[s] Yok. 20. 17.

[f] Zab. 22. 22, 25.

[g] Zab. 18. 2. Is. 12. 2.
[w] Is. 8. 18.
[y] Yok. 17. 12.
[z] Yok. 1. 14. Bal. 8. 3. Baf. 2. 7.
[a] 1 Kol. 15. 54, 55. Bak. 2. 15. 2 Tim. 1. 10.
[b] Luk. 1. 74. 2 Tim. 1. 7.

[c] Beb. 5. 1, 2.

[d] Beb. 4. 15, 16.

[e] Baf. 3. 14. 2 Tim. 1. 9.
[b] Bal. 15. 8.

[c] Kubal. 12. 7.

[d] Zek. 6. 12. Mat. 16. 18.

[e] Bef. 2. 10; 3. 9.

[f] Ma. 18. 18, 19.

[g] 1 Kol. 6. 19. 2 Kol. 6. 16. Bef. 2. 21, 22.
[i] Mat. 10. 22. Bak. 1. 27. Beb. 10. 35.
[k] Zab. 95. 7.

[f] Ndibūlira baganda bānge erinyalyo,
Ndikuimba wakati mu kung'aniro.
13 Era nate nti 'Nze [g] nāmwesigānga oyo. Era nate nti [w] Laba 'nze na-
14 bāna [y] Katonda beyampa. Kale kubanga abāna baga'ta omusai nomubiri, era [z] naye ye nyini bwatyo yaga'ta ebyo; [a] olwokufa alyoke azikirize oyo eyalina amānyi ago-
15 kufa, ye Setani; era alyoke abawe e'dembe abo bona abali mu bu'du obulamu bwābwe bwona [b] olwentisa
16 yokufa. Kubanga mazima bamalaika si babēra, naye abēra za'de
17 lya Ibulaimu. Kyekyava kimugwānira mu byona okufananyizibwa bagandabe, alyoke abērēnga [c] kabona asinga obukulu owekisa omwesigwa mu bigambo ebiri eri Katonda, olwokutāngirira ebibi bya-
18 bantu. [d] Kubanga olwokubonyabonyezebwa ye ye nyini ngakemebwa, kyava ainza okubabēra abo abakemebwa.

3 Kale, abaluganda abatukuvu, aba-'sēkimu [a] okuitibwa okwomu'gulu, mulowōze [b] Omutume era Kabona Asinga Obukulu (owedini) gyetwā-
2 tula, Isa; eyali omwesigwa eri oyo eyamulōnda, era nga [c] Musa bweyali (omwesigwa) mu nyumbaye
3 yona. Kubanga oyo asānyizibwa ekitibwa ekingi okusinga Musa, [d] ngazimba enyumba bwabēra netendo eringi okusinga enyumba.
4 Kubanga buli nyumba wabawo agizimba; naye [e] eyazimba byona ye
5 Katonda. Ne Musa yali mwesigwa ye mu nyumbaye yona ngomu'du, [f] olwokutegēza ebyali bigenda o-
6 kwogerwa; naye Masiya (yali mwesigwa) ye ngomwāna ku nyumbaye; [g] na'fe tuli nyumba yoyo, [i] obanga tunākwatirānga dala obuvumu bwa-'fe nokwenyumiriza okwokusūbira kwa'fe nga binywe'de okutūsa e-
7 nkomerero. Kale, nga Omwoyo Omutukuvu bwayogera nti
[k] Lero bwemunāwulira e'dobozirye,
8 Temuka'kanyaza mitima gya-'mwe, nga mu kusunguwazibwa,
Nga ku lunaku olwokukemerwa mu 'dūngu,
9 Bajaja ba'mwe kwebānkema, nga bangeza,
Nebalaba ebikolwa byānge emyāka amakumi ana.
10 Kyenava nyīgira emirembe egyo,
Nenjogera nti Bakyāma bulijo mu mutima gwābwe:
Naye abo tebātegēra makubo gānge;
11 Nga bwenalāira mu busūngu bwānge,
Nti Tebaliingira mu kiwu'mulo kyānge.
12 Mweküme, abaluganda, wo'zi omutima omubi ogwobuta'kiriza gulemēnga okuba mu muntu yena ku-'mwe, olwokuva ku Katonda omu-
13 lamu: naye mubūliraganēnga bulijo bulijo, okutūsa ekisēra nga kikyaliwo ekiitibwa ekya lero; omuntu yena ku'mwe alemēnga okuka-'kanyazibwa nobulimba bwekibi:
14 kubanga twafūka aba'sēkimu Masiya, obanga tunākwatirānga dala okusūbira kwa'fe okusose nga ku-
15 nywe'de okutūsa enkomerero: nga bwekikyayogerwa nti
Lero bwemunāwulira e'dobozirye,
Temuka'kanyaza mitima gya-'mwe, nga mu kusunguwazibwa.
16 [l] Kubanga bāni bwebāwulira abāsunguwaza? naye si bona abāva mu
17 Misiri kubwa Musa? Era bāni beyanyigirānga emyāka amakumi ana? si abo abāyonōna, [m] nemirāmbo gyābwe negigwa mu 'dūngu?
18 Era bāni beyalāirira obutaingira mu kiwu'mulokye, wabula abo a-
19 bātāgonda? Era tulaba nga tebāīnza kuingira olwobuta'kiriza.

4 Kale tutyēnga okusūbiza okwokuingira mu kiwu'mulokye bwekutuleke'dwa, mpo'zi omuntu yena ku'mwe aleme okulabika nga taku-
2 tūseko. Kubanga na'fe twabūlirwa enjiri, era nga bo: naye ekigambo ekyokuwulira tekyabagasa bo, kubanga tebāga'tibwa mu ku'kiriza
3 wamu nabo abāwulira. Kubanga 'fe abamala oku'kiriza tuingira mu kiwu'mulo ekyo; nga bweyayogera nti
[a] Nga bwenalāirira mu busūngu bwānge,
Nti Tebaliingira mu kiwu'mulo kyānge:
newakuba'de ngemirimu gya'gwā
4 okuva ku kutōndebwa kwensi. Kubanga waliwo wayogerera ku lunaku olwomusānvu bwati, nti [b] Katonda nāwu'mulira ku lunaku olwomusānvu mu mirimugye gyona;
5 era nate ne mu kino nti
Tebaliingira mu kiwu'mulo kyānge.
6 Kale kubanga kisiga'deyo abalala okukiingiramu, nabo abāsoka okubūlirwa enjiri nebataingira olwobutagōnda, nate ayāwula olunaku gu-
7 ndi, ngayogerera mu Daudi oluvanyuma lwebiro ebingi bwebiti, nti Lero, nga bwekyoge'dwa oluberyeberye,

[l] Kubal. 14. 2, 4, 11, 24, 30.
[m] Zab. 106. 26.

[a] Zab. 95. 11.

[b] Lub. 2. 2. Kuv. 20. 11; 31. 17.

[c] Zab. 95. 7. Beb. 3. 7.

[c] Lero bwemunāwulira e'dobo-zirye,
Temuka'kanyaza mitima gya-'mwe.
8 Kuba singa Yosuwa yabawu'muza, teyandyoge'de ku lunaku ololala
9 oluvanyuma lwebyo. Kale wasiga-'deyo ekiwu'mulo kya sabiti eri
10 abantu ba Katonda. Kubanga aingi'de mu kiwu'mulokye, era naye ngawu'mu'de mu mirimugye, nga Katonda (bweyawu'mula) mu gigye.
11 Kale tufubēnga okuingira mu kiwu'mulo ekyo, omuntu yena aleme okugwa mu ngeri eyo eyobutagō-
12 nda. Kubanga ekigambo kya Katonda [d] kiramu, era kikozi, era kisala okusinga buli [e] kitala kyona ekyobwōgi obubiri, era kiitamu no-kwāwula nekyāwula obulamu no-mwoyo, enyingo nobusomyo, era kyāngu okwāwula okulowōza noku-
13 fumitiriza okwomumutima. 'Sō [f] siwali kitōnde ekitalabika mu maso-ge: naye ebintu byona [g] byeruli-'dwa era bibi'kuli'dwa mu maso goyo gwetuletera ebigambo bya'fe.
14 Kale bwetulina kabona asinga obukulu omunene, eyaita mu 'gulu, Isa Omwāna wa Katonda, tunywē-
15 zēnga okwātula kwa'fe. Kubanga [i] tetulina kabona asinga obukulu atainza kulūmirwa wamu (na'fe) bunafu bwa'fe; naye eyakemebwa mu byona bumu, [k] awatali kibi.
16 [l] Kale tusemberēnga nobuvumu eri entebe eyekisa, tulyoke tuwebwe okusāsirwa, era tufune ekisa olwo kubērwa bwetukwetāga.

5 Kubanga buli kabona asinga obukulu, bwa'gyibwa mu bantu, atekebwawo kubwabantu mu bigambo ebiri eri Katonda alyoke [a] awēngayo ebirabo era nesadaka olwebibi:
2 aīnza okukwata empola abatamanyi nabakyāmye, kubanga era naye ye
3 nyini yetōlo'dwa obunafu; era [b] olwobwo kimugwānira nga kulwaban-tu, era bwekityo kululwe ye nyini
4 okuwāngayo olwebibi. 'Sō [c] omuntu yena teyetwālira ye'ka kitibwa e-kyo, wabula ngaiti'dwa Katonda,
5 era nga [d] Aloni. Era [e] bwatyo Ma-siya teyegulumiza ye'ka okufūka kabona asinga obukulu, wabula oyo eyamugamba nti
'Gwoli / Mwāna wānge,
Lero nkuza'de 'gwe:
6 era nga bwayogera awalala nti
'Gwoli [g] kabona emirembe gyo-na ngengeri ya Merukizedeki bweri.
7 Oyo mu naku (zeyabēreramu) mu mubirigwe, [i] bweyawayo okwegai-rira nokusaba eri oyo [k] eyainza okumulokola mu kufa [l] nokukāba enyo namaziga, era bweyawulirwa
8 olwokutyakwe Katonda, newakuba-'de nga Mwāna, naye yaiga [m] oku-gōnda olwebyo byeyabonabona;
9 awo [n] bweyamala okutūkirizibwa, nāfūka ensōnga yobulokozi obuta-'gwāwo eri abo bona abamuwulira;
10 Katonda gweyaita kabona asinga obukulu ngengeri ya Merukizedeki bweri.
11 Gwetulinako ebigambo ebingi okwogera era ebizibu okutegēza, ku-banga mufūse [o] baga'vu bamatu.
12 Kubanga bwekibagwānira okubē-rānga abaigiriza olwebiro (ebyaita), mwetāga nate omuntu okubaigiriza ebisokerwako ebyoluberyeberye e-byebigambo bya Katonda; era mu-fūse abetāga [p] amata, 'sō si 'mere
13 nkalubo. Kubanga buli anywa [r] a-mata nga tanamanya kigambo kya butūkirivu; kubanga mwāna muto.
14 Naye e'mere enkalubo ya bakulu, abalina amagezi agaigirizibwa o-lwokugakoza [s] okwāwulānga obulū-ngi nobubi.

6 Kale tuleke (okwogera ku) biga-mbo ebyoluberyeberye ebya Masi-ya, tuitirire okutūka mu bukulu; obutatekawo mulūndi gwa kubiri musingi, kwe kwenenya ebikolwa ebifu, noku'kiriza eri Katonda,
2 [a] okuigiriza okwokubatiza, nokute-kako emikono, [b] nokuzūkira kwa-bafu, [c] nomusāngo oguta'gwāwo.
3 Era bwetunākola bwetutyo Katonda
4 bwanāyagala. Kubanga abo aba-mala okwākirwa, nebalega [d] ku ki-rabo ekyomu'gulu, nebafūka aba-
5 'sēkimu Omwoyo Omutukuvu, ne-balega ku kigambo ekirūngi ekya Katonda ne ku mānyi agemirembe
6 egigenda oku'ja, nebagwa okubiva-mu, [e] tekiinzika bo okuba'za obugya olwokwenenya; [f] nga bekomererera bo'ka omulūndi ogwokubiri Omwā-na wa Katonda, nebamukwasa e-
7 nsonyi mu lwātu. Kubanga ensi enywa enkuba egitonyako emirūndi emingi, nebala enva ezibasānira abo berimirwa [g] efuna omugabo
8 gwomukisa eri Katonda: [i] naye bwebala ama'gwa ne sere, tesimi-bwa era eri kumpi nokukolimirwa; enkomerero yayo kwōkebwa.
9 Naye, abāgalwa, twetegēre'za ku-'mwe ebigambo ebisinga (ebyo) obu-lūngi era ebiri okumpi nobulokozi, newakuba'de nga twoge'de bwetu-
10 tyo: [k] kubanga Katonda si atali mutūkirivu okwerabirānga omuli-mu gwa'mwe nokwagala kwemwa-laga eri erinyalye, bwemwawereza
11 abatukuvu, era mukyawereza. Era twagala nyo buli muntu ku'mwe okulagānga obunyikivu obwo [l] olwo-kwetegērereza dala e'sūbi eryo oku-
12 tūsa ku nkomerero: mulemēnga

[d] Is. 49. 2. Yer 23. 29. 2 Kol. 10. 4, 5.
[e] Bef. 6. 17. Kub. 1. 16.
[f] Zab. 90. 8; 139. 11, 12.
[g] Yob. 34. 21. Nge. 15. 11.
[i] Is. 53. 3.
[k] 2 Kol. 5. 21. 1 Pet. 2. 22. 1 Yok. 3. 5.
[l] Bef. 2. 18; 3. 12.
[a] Beb. 8. 3, 4.
[b] Lev. 4. 2; 9. 7; 16. 6, 15. Beb. 7. 27.
[c] 2 Byom. 26. 18. Yok. 3. 27.
[d] Kuv. 28. 1. Kubal. 16. 5, 40. 1 Byom. 23. 13.
[e] Yok. 8. 54.
[f] Zab. 2. 7.
[g] Zab. 110. 4.
[i] Mat. 26. 39, 42, 44. Yok. 17. 1.
[k] Mat. 26. 53. Ma'k. 14. 36.
[l] Zab. 22. 1.
[m] Baf. 2. 8.
[n] Beb. 2. 10.
[o] Mat. 13. 15.
[p] 1 Kol. 3. 1, 2, 3.
[r] Bef. 4. 14.
[s] 1 Kol. 2. 14, 15.
[a] Bik. 19. 4, 5.
[b] Bik. 17. 31, 32.
[c] Bal. 2. 16.
[d] Yok. 4. 10.
[e] Beb. 10. 26.
[f] Beb. 10. 29.
[g] Zab. 65. 10.
[i] Is. 5. 6.
[k] Mat. 10. 42; 25. 40.
[l] Bak. 2. 2.

okubēra abagayāvu, naye abagoberera abo olwoku'kiriza nokugumikiriza abasikira ebyasūbizibwa.

13 Kubanga, Katonda bweyasūbiza Ibulaimu, bwewatali gwainza okulāira amusinga obukulu, [m] neyeräi-
[m] Lub. 22. 16, 17.
14 ra ye'ka ngayogera nti Mazima okuwa omukisa nākuwānga omuki-
15 sa, nokwāza nākwāzānga. Bwatyo bweyamala okugumikiriza nāwebwa
16 ekyasūbizibwa. Kubanga abantu balāira asinga obukulu: ne mu mpaka zābwe zona ekirāiro kye
17 kisalawo okukakasa. Katonda kyeyava ateka wakati ekirāiro, ngayagala okuboleseza dala enyo abasika
[n] Bal. 11. 29.
abekyasūbizibwa [n] okutēsakwe bwe-
18 kuta'julukuka: olwebigambo ebibiri ebita'julukuka, Katonda byatāinza kulimbiramu, tulyoke tubērēnga nekitugumya ekinywēvu 'fe aba'dukanira okunywēza e'sūbi e-
19 ryatekebwa mu maso ga'fe; lyetulina ngesika eryobulamu, (e'sūbi) eritabūsibwabūsibwa era erinywēvu, era eriingira munda we'gigi;
[o] Beb. 4. 14; 9. 24.
20 [o] Isa mweyaingira omukulembeze kulwa'fe, bweyafūka kabona asinga obukulu emirembe gyona ngengeri ya Merukizedeki bweri.

[a] Lub. 14. 18 neb.
7 Kubanga [a] Merukizedeki oyo, kabaka Wesalemi, kabona wa Katonda ali wa'gulu enyo, eyasisinkana Ibulaimu ngakomawo ngava oku'ta bakabaka, nāmusabira omu-
2 kisa, era Ibulaimu gweyagabira ekitūndu ekyekumi ekya byona [ekyoluberyeberye, mu kutegēzebwa, kabaka wa batūkirivu, era ekyokubiri, kabaka Wesalemi, ye kabaka
3 owemirembe; atalina kitāwe, atalina nyina, atalina bajajabe, atalina lunaku lweyasokerako newakuba'dē enkomerero yobulamu, naye eyafananyizibwa Omwāna wa Katonda], abēra kabona owolubērera enaku zona.
4 Kale mulowōze omuntu oyo bweyali omukulu, [b] Ibulaimu jaja omu-
[b] Lub. 14. 20.
kulu gweyawa ekitūndu ekyekumi ku munyago ogwokwebonanya.
[c] Kubal. 18. 21, 26.
5 [c] Nabo abomubāna ba Levi abāwebwa obwakabona amatēka gabalagira okusolōzānga ebitūndu ebyekumi mu bantu, be baganda bābwe, newakuba'de ngābo bāva mu ntū-
6 mbwe za Ibulaimu: naye oyo, atabalibwa mu kika kyābwe, yasolōza Ibulaimu nāsabira omukisa [d] nanyini byasūbizibwa. Naye, tekyegānika na katono, omuto yasabirwa
[d] Bal. 4. 13. Bag. 3. 16.
8 omukulu omukisa. Era mwekyo abawebwa ebitūndu ebyekumi be bantu abafa; naye mu kiri (abiwebwa) yoyo ategēzebwa nga mulamu.
9 Era, okwogera bwekuti, nē Levi, awebwa omusolo, yaguwērayo mu
10 Ibulaimu; kubanga yali akyali mu ntūmbwe za jajāwe, Merukizedeki bweyamusisinkana.
11 Kale okutūkirira singa kwaliwo lwa bwakabona Obwekirevi [kubanga abantu bāwebwa amatēka mu biro byūlbwo], kiki ekyetāza nate kabona owokubiri okuimuka mu ngeri ya Merukizedeki, nātabalirwa
12 mu ngeri ya Aloni? Kubanga obwakabona bwebuwanyisibwa, era namatēka tegalema kuwanyisibwa.
13 Kubanga oyo eyayogerwako ebigambo ebyo wa kika kirala omutavänga muntu yena eyali awere'za ku
14 kyōto. Kubanga kitegērekese nga [e] Mukama wa'fe yava mu Yuda; ekika Musa kyatayogerako bigambo bya bakabona. (Nebyo) byeyongera nyo okutegērekeka, obanga waimuka kabona owokubiri ngekifananyi kya Merukizedeki bwekiri,
16 atalöndebwa ngamatēka bwegali agalimu ekiragiro kyomubiri, wabula ngamānyi bwegali agobulamu
17 obutakutuka: kubanga ategēzebwa nti
[e] Ia. 11. 1. Luk. 3. 33. Bal. 1. 3. Kub. 5. 5.
[f] Oli kabona okutūsa emirembe gyona
Ngengeri ya Merukizedeki bweri.
[f] Zab. 110. 4.
18 Kubanga ekiragiro ekyasoka ki'julukuka [g] olwobunafu nobutagasa
19 bwakyo [kubanga [i] amatēka tegaliko kyegātūkiriza], e'sūbi erisinga obulūngi neriingizibwa, [k] eritusembezesa eri Katonda. Era bwewatābula kulāira kirāiro [kubanga bo bāfūlibwa bakabona awatali kirāiro; naye oyo awamu nekirāiro
21 (yafūlibwa) oyo amwogerako nti
[g] Bal. 8. 3.
[i] Bik. 13. 39. Bal. 3. 20. Bag. 2. 16.
[k] Bal. 5. 2. Bef. 2. 18; 3. 12. Beb. 4. 16; 10. 19.
[l] Mukama yalāira, era talyejusa, nti
Oli kabona okutūsa emirembe gyona];
[l] Zab. 110. 4.
22 era ne [m] Isa bweyafūka bwatyo omuima wendagāno esinga obulūngi.
23 Nabo bāfūlibwa bakabona bangi, kubanga okufa kwabalobera oku-
24 bērerānga: naye oyo, kubanga abērera okutūsa emirembe gyona,
25 alina obwakabona obutavawo. Era kyava aīnza okulokolera dala aba'ja eri Katonda kububwe, kubanga abēra mulamu enaku zona [n] okubawolerezānga.
[m] Beb. 8, 6; 9. 15; 12. 24.
[n] Bal. 6. 34. 1 Yok. 2. 1.
26 Kubanga kabona asinga obukulu afanana bwatyo ye yatusānira, omutukuvu, ataliko kabi, ataliko 'bala, eyayāwulibwa eri abo abalina
27 ebibi, era eyagulumizibwa okukira e'gulu; atawalirizibwa, nga bakabona abasinga obukulu bali, okuwängayo sadaka buli lunaku, [o] okusoka olwebibibye ye nyini, [p] oluvanyuma olwebyo ebyabantu: kubanga [r] okwo yakukolera dala omulūndi gumu bweyewayo ye nyini.
[o] Lev. 16. 6, 11.
[p] Lev. 16. 15.
[r] Bal. 6. 10. Beb. 9. 12, 28; 10. 12.
28 Kubanga amatēka galönda [s] abantu
[s] Beb. 5. 1, 2

okuba bakabona abasinga obukulu, abalina obunafu; naye ekigambo ekyekiráiro, ekya'dirira amatéka, (kyalónda) Omwána, [t] eyatúkiriziibwa okutúsa emirembe gyona.

[t] Beb. 2. 10.

8 Kale mu bigambo byetwoge'de kino kye kikolo: tulina kabona asinga obukulu afanana bwatyo, [a] eyatúla ku mukono ogwadyo ogwentebe Eyobukulu obwomu'gulu, omuwereza webitukuvu, era owe- 2 wema eyamazima, Mukama gyeya- 3 simba, si muntu. Kubanga buli kabona asinga obukulu alóndebwa olwomulimu ogwokuwángayo ebirabo era nesadaka: kyekiva [b] kimugwánira noyo okubéra nekintu 4 ekyokuwayo. Kale singa yali kunsi, teyandiba'de kabona na katono, nga waliwo abawayo ebirabo 5 ngamatéka bwegali; abawereza ebyekifananyi [c] nekisikirize ekyebyo ebyomu'gulu, nga Musa bweyabúlirwa (Katonda), bweyali ngagenda okukola ewema: kubanga ayogera nti [d] Tolemánga kukola byona ngekyokulabirako bwekiri kyewalagi- 6 bwa ku lusozi. Naye kakano [e] awere'dwa okuwereza okusinga okuwóma, era nga bwali omubaka wendagáno esinga obulúngi, kubanga yalagányizibwa olwebyasúbizibwa 7 ebisinga obulúngi. Kuba (endagáno) eri eyoluberyeberye singa teyaliko kya kunenyezebwa, tewandinonyezebwa 'bánga eri eyo eyoku- 8 biri. Kubanga bwabanenya ayogera nti

[a] Bak. 3. 1. Beb. 12. 2.

[b] Bef. 5. 2.

[c] Bak. 2. 17.

[d] Kuv. 25. 40; 26. 30.

[e] 2 Kol. 3. 6.

[f] Laba, enaku zi'ja, bwayogera Mukama,
Bwendiragána endagáno empya nenyumba ya Isiraeri era nenyumba ya Yuda;
9 Si ngendagáno gyenalagána ne bajaja bábwe
Ku lunaku lwenabakwata ku mukono okuba'gya munsi Yemisiri;
Kubanga abo tebányewérera mu ndagáno yánge,
Nánge nembaleka obutabalaba, bwayogera Mukama.
10 Kubanga eno ye ndagáno gyendiragána nenyumba ya Isiraeri
Oluvanyuma lwenaku ziri, bwayogera Mukama;
Nditeka amatéka gánge mu magezi gábwe,
Era ne ku mutima gwábwe ndigawandika
[g] Nánge náberánga Katonda gyebali,
Nabo banáberánga bantu gyendi:
11 'So [i] buli muntu tebaliigiriza mu'ne,
Na buli muntu mugandawe, ngayogera nti Manya Mukama:
Kubanga bona bali'manya,
Okuva ku muto okutúka ku mukulu mubo.
12 Kubanga ndisásira obutali butúkirivu bwábwe,
[k] Nebibi byábwe siribi'jukira nate.
13 Bwayogera nti (Endagáno) empya, eyoluberyeberye agika'diiza. Naye ekikulu era ekika'diwa kiri kumpi noku'gwáwo.

[f] Yer. 31. 31-34.

[f] Zek. 8. 8.

[g] Is. 54. 13. 1 Yok. 2. 27.

[h] Bal. 11. 27.

9 Erá (uendagáno) eyoluberyeberye yalina (empisa) ezalagirwa ezokusinzánga (Katonda), [a] nekifo ekitu- 2 kuvu, ekyomunsi. [b] Kubanga ewema yakolwa, eyoluberyeberye eyalimu [c] ekikóndo kyetabáza [d] nemeza nemigáti egyokulaga; awaitibwa 3 Awatukuvu. Era [e] enyuma we'gigi eryokubiri (yaliyo) ewema eitibwa 4 Entukuvu enyo; eyalimu ekyóterezo ekya zábu / nesanduko eyendagáno eyabi'kibwako zábu enjni zona, eyalimu [g] ekibya ekya zábu omwali emanu, [h] nomu'go gwa Aloni ogwaloka, [k] nebipánde ebyendagá- 5 no; ne [l] kúngulu kuyo bakerubi abekitibwa nga basikiriza entebe eyokusásira; byetutainza kwoge- 6 rako kakano ki'na kimu. Naye ebyobwebyakolebwa bwebityo, [m] bakabona baingira mu wema eyoluberyeberye obutayosa, nga batúkiriza 7 emirimu egyokuwereza; naye mweri eyokubiri (ainiramu) kabona asinga obukulu ye'ka, [n] omulúndi gumu buli mwáka, si awatali musai, gwawayo kululwe ye nolwobutainа- 8 nya bwa bantu: [o] Omwoyo Omutukuvu ngategéza kino, [p] nge'kubo eritwála mu kifo ekitukuvu terinalabisibwa, ngewema eyoluberyebe- 9 rye ekyaimiri'dewo; eyo kye kifananyi olwebiro ebiriwo; ekirimu ebirabo era nesadaka ebiwebwayo [r] ebitainza kumutúkiriza oyo awe- 10 reza mu bigambo byomwoyo, kubanga ze [s] mpisa ezalagirwa ezomubiri obubiri [era awamu [t] nezokulya nezokunywa [u] nezokunába okutali kumu] ezatekebwawo okutúsa ku biro ebyokulongósezamu obugya.

[a] Kuv. 25. 8.

[b] Kuv. 26. 1.

[c] Kuv. 25. 31.

[d] Kuv. 25. 23, 30. Lev. 24. 5, 6.

[e] Kuv. 26. 31, 33.

[f] Kuv. 25. 10; 26. 33; 40. 3, 21.

[g] Kuv. 16. 33, 34.

[h] Kubal. 17. 10.

[k] Kuv. 25. 16, 21; 40. 20. Ma. 10. 5. 1 Basek. 8. 9, 21.

[l] Kuv. 25. 18, 22. Lev. 16. 2.

[m] Kubal. 28. 3.

[n] Kuv. 30. 10. Lev. 16. 2, 11, 12, 15, 34.

[o] Beb. 10. 19, 20.

[p] Yok. 14. 6.

[r] Bag. 3. 21. Beb. 10. 1, 11.

[s] Bef. 2. 15.

[t] Lev. 11. 2. Bak. 2. 16.

[u] Kubal. 19. 7 neb.

[v] Beb. 8. 2.

[x] Beb. 10. 4.

[y] Bef. 1. 7. 1 Pet. 1. 19. Kuh. 1. 5; 5. 9.

[z] Zek. 3. 9.

[a] Dan. 9. 24.

[b] Lev. 16. 14, 16.

[c] Kubal. 19. 2, 17 neb.

[d] 1 Pet. 1. 19.

[e] 1 Yok. 1. 7.

Masiya, *f* eyewayo ye'ka *g* Olwomwoyo ata'gwāwo eri Katonda nga taliko bulema, tegulisinga nyo okunāza omwoyo gwa'mwe mu bikolwa ebifu *i* okuwereza Katonda o-
15 mulamu? Era ye kyava abēra *k* omubaka wendagāno empya, *l* okufa bwekwabērawo olwokununula mu byonōno ebyomundagāno eyoluberyeberye, abaitibwa balyoke bawebwe okusūbiza kwobusika o-
16 buta'gwāwo. Kubanga awaba endagāno (eyobusika), kigwāna oku-
17 bawo okufa oyo eyagiragāna. Kubanga *m* endagāno (eyobusika) enywērera awaba okufa: kubanga yali ēnzi'za eyagiragāna ngakyali
18 mulamu? *n* Era (nendagāno) eyoluberyeberye kyeyava erema oku-
19 sokebwa awatali musai. Kubanga buli kiragiro bwekyamalanga okwogerwa Musa eri abantu bona ngamatēka bwegāli, *o* nātwālānga omusai gwenyana nembuzi, *p* wamu nama'zi nebyōya byendiga ebimyufu nezobu, nāmānsirānga ku kitabo kye nyini, era ne ku bantu bo-
20 na, ngayogera nti *r* Guno gwe musai gwendagāno Katonda gyeyabaya-
21 lagira. Era nate ewema nebintu byona ebyokuwereza *s* nābimānsirāngako omusai bwatyo. Era mu
22 matēka kubulako katono ebintu byona okunāzibwa omusai, era *t* awataba kuyiwa musai tewabawo kusonyibwa.
23 Kale ebifananyi byebyo ebyomu-'gulu kyabigwānira okunāzibwa nebyo, naye ebyomu'gulu bye nyini (okunāzibwa) nesadaka ezisinga ezo.
24 Kubanga *u* Masiya teyaingira mu kifo ekitukuvu ekyakolebwa nemikono, ekyafanana ngekyo ekyamazima; naye mu 'gulu mwe nyini, *w* okulabika kakano mu maso ga Katonda kulwa'fe: 'sō si kwewā-
25 ngayo mirūndi mingi; nga kabona asinga obukulu bwaingira mu kifo ekitukuvu buli mwāka nomusai
26 ogutali gugwe; kubanga kyandimugwāni'de okubonabonānga emirūndi eminga okuva ku kutōndebwa kwensi: naye kakano *y* omulūndi gumu ku nkomerero yemirembe alabise oku'gyawo ekibi olwo-
27 kwewayo ye nyini. Era *z* ngabantu bwebaterekerwa okufa omulūndi ogumu, *a* oluvanyuma lwokwo
28 musāngo; era ne *b* Masiya bwatyo, bweyamala *c* okuwebwayo omulūndi ogumu okwetika ebibi *d* byabangi, alirabika omulūndi ogwokubiri awatali kibi eri abo *e* abamulindirira, olwobulokozi.

10 Kubanga amatēka bwegalina *a* ekisikirize ekyebirūngi ebyali bigenda oku'ja, 'sō si kifananyi kye nyini ekyebigambo, nesadaka ezita'julukuka, zebawayo obutayosa buli mwāka buli mwāka, tebainza enaku zona kutūkiriza abo
2 abazisemberera. Kubanga tezandireke'dwayo kuwebwayo? kubanga abasinza, bwebamala okunāzibwa dala omulūndi ogumu, tebandibade na kwetegērako ebibi nate.
3 *b* Naye mwezo mulimu oku'jukizānga ebibi buli mwāka buli mwāka.
4 Kubanga *c* tekiinzika omusai gwente enume nembuzi oku'gyako ebi-
5 bi. Nga'ja munsi, kyava ayogera nti
d Sadaka nebiwebwayo tewabyagala,
Naye wantekeratekera omubiri;
6 Tewasima ebyōkebwa ebirāmba (nebiwebwayo olwebibi);
7 Nendyoka njogera nti Laba, nzi-'ze
[Mu muzingo gwekitabo kyampandikirwamu]
Okukola byoyagala, ai Katonda.
8 Bwayogera wa'gulu nti Sadaka nebiwebwayo nebyōkebwa ebirāmba (nebiwebwayo) olwebibi tewabyagala 'sō tewabisima [ebyo bye biwebwa-
9 yo ngamatēka bwegali], nālyoka ayogera nti Laba, nzi'ze okukola byoyagala. A'gyawo ekyoluberyeberye, alyoke anywēze ekyokubiri.
10 *e* Mwebyo byayagala twatukuzibwa olwokuwayo omubiri gwa Isa Ma-
11 siya omulūndi ogumu. Na buli kabona aimirira *f* buli lunaku ngawereza ngawayo emirūndi eminga sadaka ezita'julukuka, ezitaīnza ku'gyako bibi emirembe gyona:
12 naye oyo bweyamala okuwayo sadaka emu olwebibi okutūsa emirembe gyona, nālyoka atūla ku mukono ogwadyo ogwa Katonda;
13 ngalindirira *g* oluvanyuma abalabebe okufūsibwa entebe eyebigerebye.
14 Kubanga olwokuwayo sadaka emu yatūkiriza okutūsa emirembe gyo-
15 na abatukuzibwa. Era Nomwoyo Omutukuvu ye mujulirwa gyetuli: kubanga bwamala okwogera nti
16 *i* Eno ye ndagāno gyendiragāna nabo
Oluvanyuma lwenaku ziri, bwayogera Mukama;
Nditēka amatēka gānge ku mutima gwābwe,
Era ne ku magezi gābwe ndigawandika;
(nālyoka ayogera nti)
17 Nebibi byābwe nobujēmu bwābwe siribi'jukira nate.
18 Naye awali oku'gyibwako ebyo, tewakyali kuwāngayo sadaka olwekibi.
19 Kale, aboluganda, bwetulina *k* obugumu okuingira mu kifo ekitu-
20 kuvu olwomusai gwa Isa, mu 'kubo

f Bef. 5. 2. Tit. 2. 14.
g Bal. 1. 4. 1 Pet. 3. 18.
i Luk. 1. 74.
k Beb. 8. 6. *l* 1 Pet. 3. 18.
m Bag. 3. 15.
n Kuv. 24. 6 neb.
o Kuv. 24. 5, 6, 8. *p* Lev. 14. 4. 6, 7, 49, 51, 52.
r Kuv. 24. 8. Mat. 26. 28.
s Kuv. 29. 12, 36. Lev. 8. 15, 19; 16. 14-16, 18, 19.
t Lev. 17. 11.
u Beb. 6. 20.
w Bal. 3. 34. Beb. 7. 25. 1 Yok. 2. 1.
y Beb. 10. 10. 1 Pet. 3. 18. *z* Lub. 3. 19. Mub. 3. 20. *a* 2 Kol. 5. 10. Kub. 20. 12, 13.
b Bal. 6. 10. 1 Pet. 3. 18.
c 1 Pet. 2. 24. 1 Yok. 3. 5. *d* Mat. 26. 28.
e Tit. 2. 13. 2 Pet. 3. 12.
a Bak. 2. 17.
b Lev. 16. 21.
c Mi. 6. 6, 7.
d Zab. 40. 6 neb; 50. 8 neb. Is. 1. 11. Am. 5. 21, 22.
e Yok. 17. 19. Beb. 13. 12.
f Kubal. 28. 3.
g Zab. 110. 1. 1 Kol. 15. 25.
i Yer. 31. 33, 34.
k Bef. 2. 18; 3. 12.

lyeyatukubira, [l] erigya era e'damu, eriita mu 'gigi, gwe mubirigwe;
21 era (bwetulina) kabona omunene
22 afuga enyumba ya Katonda; [m] tusemberenga nomwoyo ogwamazima [n] olwoku'kiriza okutūkirira, emitima gya'fe nga gimānsirwako okugyamu omwoyo omubi, [o] nemibiri gya'fe nga ginazibwa nama'zi amalungi:
23 tunywēze okwātulanga e'sūbi lya'fe obutasagasagana;
24 kubanga [p] eyasūbiza mwesigwa: era tulowozaganenga 'fe'ka na 'fe'ka okukubirizānga okwagala nebikolwa ebirungi;
25 obutalekānga kukung'ana wamu, ngabalala bwebaisa, naye nga tubūlirira; era nga tweyongerānga (okukola ebyo) bwetuti, nga bwemulaba [r] olunaku luli nga lunātera okutūka.
26 Kuba [s] bwetugenderera okwōnōna [t] nga tumaze okuwebwa okutegēra amazima, tewasiga'deyo nate sadaka olwebibi,
27 wabula okulindirira nobuti omusango, [u] nobukāmbwe obwomuliro ogugenda okwōkya abalabe.
28 Anyōma amatēka ga Musa afa awatali kusāsirwa [w] olwabajulirwa ababiri oba basatu:
29 mulowōza mutya, [x] okubonerezebwa oyo kwalisānyizibwa kulyenkana wa okusinga okuba okubi eyaliniyiririra dala Omwāna wa Katonda, [z] nālowōza omusai gwendagano ogwamutakuza obutaba mutukuvu, [a] nāgirira ekyejo Omwoyo owekisa?
30 Kubanga tumumanyi oyo eyayogerā nti [b] E'gwānga lyānge, 'nze ndiwalana. Era nate nti [c] Mukama alisalira omusango abantube.
31 [d] (Kigambo) kya ntisa okugwa mu mikono gya Katonda omulamu.
32 Naye mu'jukire enaku eze'da, [e] bwemwamala okwākirwa, zemwagumikiririzamu [f] okufuba okunene
33 okwebibonobono; olulala bwemwafūka [g] ekyerolerwa olwebivume nokulaba enaku; olulala, bwemwa'sēkimu nabo abākolerwa ebyo.
34 Kubanga mwasāsira abasibe, era [i] mwagumikiriza nesanyu okunyagibwako ebintu bya'mwe, nga mutegēra nga [k] mulina 'mwe'ka ebintu ebisinga obulungi era ebyolubērera. Kale temusulānga bugumu bwa'mwe, obuliko empēra enene.
35 [l] Kubanga mwetāga okugumikiriza, bwemulimala okukola Katonda byayagala mulyoke [m] muwebwe ekyasūbizibwa.
36 [n] Kubanga wakyasiga'deyo akasēra katono nyo, [o] A'ja alitūka, 'sō talirwā.
37 Naye [p] omutūkirivu wānge aliba mulamu lwa ku'kiriza:
Era bwa'dayo enyuma, ememe yānge temusanyukira.
38 Naye 'fe tetuli ba ku'da nyuma [q] ku'kiriza olwokulokola obulamu.

11 [r] Oku'kiriza kye kinywēza ebisūbirwa, kye kitegēreza dala [a] ebigambo ebitalabika.
2 Kubanga abaka'de bātegērezwa mwokwo.
3 Olwoku'kiriza tutegēra [b] ngebintu byona byakolebwa kigambo kya Katonda, era ekirabika kyekyava kirema okukolebwa okuva mu birabika.
4 Olwoku'kiriza [c] Abiri yawa Katonda sadaka esinga obulungi okukira eya Kaini, eyamutegēzesa okuba nobutūkirivu, Katonda bweyategēreza ku birabobye: era olwokwo newakuba'de nga yafa
5 [d] akyayogera. Olwoku'kiriza [e] Enoki yatwālibwa obutalaba kufa; nātalabika kubanga Katonda yamutwāla: kubanga bweyali nga tanatwālibwa yategēzebwa okusimibwa Katonda: era awataba ku'kiriza tekiinzika kusimibwa:
6 kubanga a'ja eri Katonda kimugwānira oku'kiriza nga wali, era nga ye mugabi wempēra eri abo abamunonya.
7 Olwoku'kiriza [f] Nuwa, bweyalabulwa (Katonda) ku bigambo ebyali bitanalabika, nātya bulūngi nāsiba eryāto olwokulokola enyumbaye; kyeyava asalira Ensi omusango, nāfūka omusika [g] obutūkirivu obuli mu ku'kiriza.
8 Olwoku'kiriza [i] Ibulaimu, bweyaitibwa, nāwulira nokugenda nāgenda mu kifo kyeyali agenda okuwebwa okuba obusika; nāvayo nga tamanyi gyagenda.
9 Olwoku'kiriza nābērānga omugenyi munsi eyasūbizibwa, ngetali yiye, [k] ngasula mu wema wamu ne Isaka ne Yakobo, basika
10 ba'ne abokusūbizibwa okwo: kubanga yalindirira [l] ekibuga kiri ekirina emisingi, [m] Katonda kyeyakuba kyeyazimba.
11 [n] Sala ye nyini nāwebwa amānyi okuba olubuto newakuba'de nga yali aitiri'de (okuzāla), kubanga oyo [o] eyasūbiza yamulowōza nga mwesigwa:
12 era kyebāva bazālibwa (oyo) omu era [p] eyali ngafu'de, [r] abali ngemunyenye ezomu'gulu obungi, era ngomusenyu oguli ku 'tale lyenyanja ogutabaliika.
13 Abo bona bāfira mu ku'kiriza, nga tebawere'dwa ebyasūbizibwa, naye [s] nga babirengerera wala, era nga babiramusa, era [t] nga batula nga bageenyi era abatambuze kunsi.
14 Kubanga abogera bwebatyo bolesa nga banonya ensi yobutaka.
15 Era singa ba'jukira (ensi) eri gyebāvamu, bandibade ne'bānga oku'dayo.
16 Naye kakano begōmba (ensi) esinga obulungi, ye yomu'gulu: Katonda kyava alema okukwatibwa ensonyi kulwabo, [u] okuitibwānga Katonda wā-

[l] Yok. 10. 9; 14. 6. Beb. 9. 8.
[m] Beb. 4. 16.
[n] Yak. 1. 6.
[o] Ez. 36. 25. 2 Kol. 7. 1.
[p] 1 Kol. 1. 9; 10. 13.
[r] 2 Pet. 3. 9, 11, 14.
[s] Kubal. 15. 30. Beb. 6. 4.
[t] 2 Pet. 2. 20, 21.
[u] 2 Bas. 1. 8. Beb. 12. 29.
[w] Ma. 17. 2, 6. 2 Kol. 13, 1.
[x] Beb. 2 3; 12. 25.
[z] 1 Kol. 11. 28. Beb. 13. 20.
[a] Mat. 12. 31, 32. Bef. 4. 30.
[b] Ma. 32. 35. Bal. 12. 19.
[c] Zab. 50. 4.
[d] Luk. 12. 5.
[e] Beb. 6. 4.
[f] Baf. 1. 29, 30.
[g] 1 Kol. 4. 9.
[i] Mat. 5. 12. Bik. 5. 41. Yak. 1. 2.
[k] Mat. 6. 20.
[l] Bag. 6. 9.
[m] Bak. 3. 24. Beb. 9. 15. 1 Pet. 1. 9.
[n] 2 Pet. 3. 9.
[o] Kab. 2. 3, 4.
[p] Bal. 1. 17. Bag. 3. 11.
[q] Bik. 14. 20, 31.
[a] Bal. 8. 24, 25. 2 Kol. 4. 18; 5. 7.
[b] Lub. 1. 1. Zab. 33. 6. Yok. 1. 3.
[c] Lub. 4. 4.
[d] Lub. 4. 10.
[e] Lub. 5. 22, 24.
[f] Lub. 6. 13, 22.
[g] Bal. 3. 22.
[i] Lub. 12. 1, 4. Bik. 7. 2—4.
[k] Lub. 12. 8; 13. 3, 18; 18. 1, 2.
[l] Beb. 12. 22; 13. 14.
[m] Kub. 21. 2, 10.
[n] Lub. 17. 19; 18. 11, 14; 21. 2.
[o] Bal. 4. 21
[p] Bal. 4. 19
[r] Lub. 22. 17.
[s] Yok. 8. 56.
[t] Lub. 23. 4; 47. 9. 1 Byoma. 29. 15. Zab. 39. 13; 119. 19.
[u] Kuv. 3. 6, 15.

bwe: kubanga yabatekeratekera ekibuga.
17 Olwoku'kiriza [w] Ibulaimu, bweyakemebwa, nāwayo Isaka: era eyawebwa ebyasūbizibwa nesanyu
yali agenda [y] okuwayo omwānawe
18 eyazālibwa omu ye'ka; eyagambibwa nti [z] Mu Isaka eza'deryo mwe-
19 rināitirwānga: bweyalowōza nga Katonda ainza okuzūkiza mu bafu era; era mweyamuwerwa mu kifa-
20 nanyi. Olwoku'kiriza "Isaka yasabira omukisa Yakobo ne Esau, era mu bigambo ebyali bigenda o-
21 ku'ja. Olwoku'kiriza Yakobo, bweyali agenda okufa, [b] yasabira omukisa abāna ba Yusufu bōmbiriri; [c] nāsinza (ngakutamye) ku musa
22 gwomu'gogwe. Olwoku'kiriza [d] Yusufu, bweyali nganātera okufa, nāyogera ku kuvayo kwabāna ba Isiraeri; nālagira ebyamagūmbage.
23 Olwoku'kiriza [e] Musa, bweyazālibwa, abaza'debe nebamukwekera emyezi esatu, kubanga bāmulaba nga mulūngi; nebatatya [f] kiragiro
24 kya kabaka. Olwoku'kiriza [g] Musa bweyakula, nāgāna okuitibwānga omwāna wa muwala wa Falao;
25 [i] ngasinga okwagala okukolebwānga obubi awamu nabantu ba Katonda okukira okubānga nokwesīma okwekibi oku'gwāwo amāngu;
26 ngalowōza [k] ekivume kya Masiya okuba obuga'ga obusinga ebintu Byemisiri: kubanga yekaliriza e-
27 mpēra eyo. Olwoku'kiriza [l] nāleka Misiri, nga tatya busūngu bwa kabaka: kubanga yagumikiriza nga-
28 laba oyo atalabika. Olwoku'kiriza [m] yakola Okuitako nokumānsira omusai, eyazikiriza ababeryeberye
29 aleme okubakomako. Olwoku'kiriza [n] nebaita mu Nyanja Emyufu nga ku lukalu: Abamisiri bwebāgezako okukola bwebatyo nebasā-
30 nyizibwawo. Olwoku'kiriza [o] bugwe Weyeriko nāgwa, bweyamala
31 okwetōlōlwa enaku omusānvu. Olwoku'kiriza [p] Lakabu omwenzi oyo teyazikiririra wamu nabo abātagōnda, [r] bweyasembeza abake'si e-
32 mirembe. Njogere ki nate? Kubanga e'bānga linānzi'gwāko bwenāyogera ku [s] Gideoni, [t] Balaki, [u] Samusoni, [v] Yefusa; ku [w] Dandi
33 ne [x] Samuwiri ne bana'bi: olwoku-'kiriza abo be bāwāngula obwakabaka, be bākola ebyobutūkirivu, be
34 [a] bāfuna ebyasūbizibwa, be [b] bābuniza obumwa bwempologoma, be [c] bāzikiza amānyi gomuliro, be [d] ba-'duka obwōgi bwekitala, be [e] bāwebwa amānyi okuva mu bunafu, be bāfūka abazira mu ntalo, be [f] bāgo-
35 ba e'gye lyabamawānga. [g] Abakazi nebawebwa abafu bābwe mu kuzūkira: nabalala [i] nebai'ganyizibwa, nga tebaganya kununulibwa, balyoke bawebwe okuzūkira okusi-
36 nga obulūngi: nabalala nebakemebwa nga badūlirwa era nga bakubibwa, era nate [k] nga basibibwa ne-
37 batekebwa mu komera: [l] bākubibwa amainja, bāsalibwamu nemisuméno, bākemebwa, ba'tibwa nekitala: [m] bātambulānga nga bamba-'de [n] amaliba gendiga nagembuzi; nga balekebwa, nga babonyabonyezebwa, nga bakolwa obubi [ensi
38 betāsānira], nga bakyāmira mu malūngu ne ku nsozi ne [o] mu mpuku
39 ne mu bunya obwensi. Nabo bona, bwebāmala okutegēzebwa olwoku-'kiriza kwābwe, nebatafuna ekyasūbizibwa. Katonda bweyatulabira e'da 'fe ekisinga obulūngi, bo bale-me okutūkirizibwa 'fe nga tetuliwo.

12 Kale na'fe, bwetulina olufu lwabajulirwa olwenkana awo olutwetōlo'de, twambulēnga buli ekizitowa nekibi ekyega'ta na'fe, [a] tu-'dukanēnga nokugumikiriza okuwakana okuteke'dwa mu maso ga'fe,
2 nga tutunulira Isa ye'ka omukulu woku'kiriza kwa'fe era omutūkiriza wakwo, [b] olwesanyu eryatekebwa mu masoge eyagumikiriza omusalaba, nganyōma ensonyi, [c] nātūla ku mukono ogwadyo ogwentebe ya
3 Katonda. Kubanga [d] mumulowōze oyo eyagumikiriza empaka embi e zenkana awo ezabakola ebibi kubo be nyini, [e] mulemēnga okukōwa, nga mu'dirira mu meme za'mwe.
4 [f] Temunawakana okutūsa ku musai
5 nga mulwāna nekibi: era mwerabi-'de (ekigambo) ekibūlirira, ekyogera na'mwe ngabāna nti
[g] Mwāna wānge, tonyōmānga kukanga'vula kwa Mukama,
'Sō to'dirirānga bwakunenyānga;
6 Kubanga [i] Mukama gwayagala amukanga'vula,
Era akuba buli mwāna gwa'kiriza.
7 [k] Olwokukanga'vulwa kyemunāvānga mugumikiriza; Katonda abakola ngabāna; kuba mwāna ki ki-
8 tāwe gwatakanga'vula? Naye bwemunābērānga awatali kukanga'vulwa, bona kweba'sēkimu, muli be-
9 bolereze, 'sō si bāna. Nate twalina bakita'fe abomubiri gwa'fe abātukanga'vulānga, netuba'sāngamu ekitībwa: tetulisinga nyo kugōnderānga [l] Kitāwe wemyoyo, netuba
10 abalamu? Kubanga bo bātukangavulirānga enaku si nyingi nga bwebāyagalānga; naye oyo (atukanga-'vula) olwokugasa, [m] tulyoke tu'sē-
11 kimu obutukuvubwe. Okukangavulwa kwona mu biro ebya kakano tekufanana nga kwa sanyu wabula

[w] Lub. 22. 1, 9.
[y] Yak. 2. 21.
[z] Lub. 21. 12.
[a] Lub. 27. 27, 39.
[b] Lub. 48. 5, 16, 20.
[c] Lub. 47. 31.
[d] Lub. 50. 24, 25. Kuv. 13. 19.
[e] Kuv. 2. 2. Bik. 7. 20.
[f] Kuv. 1. 16, 22.
[g] Kuv. 2. 10, 11.
[i] Zab. 84. 10.
[k] Beb. 13. 13.
[l] Kuv. 10. 29; 12. 37; 13. 17, 18.
[m] Kuv. 12. 21 neb.
[n] Kuv. 14. 22, 29.
[o] Yos. 6. 20.
[p] Yos. 6. 23. Yak. 2. 25.
[r] Yos. 2. 1.
[s] Balam. 6. 11.
[t] Balam. 4. 6.
[u] Balam. 13. 24.
[v] Balam. 11. 1; 12. 7.
[w] 1 Sam. 16. 1, 13; 17. 48.
[x] 1 Sam. 1. 20; 12. 20.
[a] 2 Sam. 7. 11 neb.
[b] Balam. 14. 5, 6.
[c] 1 Sam. 17. 34, 35. Dan. 6. 22.
[d] Dan. 3. 25.
[e] 1 Sam. 20. 1. 1 Basek. 19. 3. 2 Basek. 6. 14.
[f] 2 Basek. 20. 7 neb. Yob. 42. 10.
[g] Balam. 15. 8, 15. 1 Sam. 14. 13 neb; 17. 51, 52.
[i] 1 Basek. 17. 22. 2 Basek. 4. 35.
[k] Bik. 22. 28.
[l] Lub. 39. 20. Yer. 20. 2; 37. 15.
[m] 2 Byom. 24. 21. Bik. 7. 58; 14. 19.
[n] 2 Basek. 1. 8.
[o] Zek. 13. 4.
[a] 1 Basek. 18. 4; 19. 9.
[a] 1 Kol. 9. 24. Baf. 3. 13, 14.
[b] 1 Pet. 1. 11.
[c] Zab. 110. 1. Beb. 1. 3, 13.
[d] Mat. 10. 24, 25. Yok. 15. 20.
[e] Bag. 6. 9.
[f] Beb. 10. 32-34.
[g] Yob. 5. 17. Nge. 3. 11.
[i] Zab. 94. 12; 119. 75. Nge. 3. 12. Yak. 1. 12. Kub. 3. 19.
[k] Ma. 8. 5. 2 Sam. 7. 14. Nge. 13. 24.
[l] Yob. 12. 10.
[m] Lev. 19. 2. 1 Pet. 1. 15, 16.

kwa naku: naye oluvanyuma kubala [n] ebibala ebyemirembe eri abo abaigirizibwa mwokwo, bye byobu-
12 tūkirivu. Kale [o] mugololēnga emikono egirenge'ja, namavivi agakō-
13 zimba; era [p] mukubirēnga ebigere bya'mwe amakubo amagolokofu, awenyera alemēnga okugavamu, naye [r] awonēnga buwonyi.
14 [s] Mugobererēnga emirembe eri abantu bona, nobutukuvu, [t] awatali
15 obwo siwali aliraba Mukama: nga mutunulira nyo walemēnga okuba omuntu yena awēbuka mu kisa kya Katonda; [u] ekikolo kyona ekyokukāwa kiremēnga okuloka nokuberalikiriza, era nekigwagwawaza aba-
16 ngi; [w] walemēnga okubēra omwenzi, oba atatya Katonda, nga Esau, [v] eyatūnda obusikābwe ye olwaka-
17 wūmbo ke'mere akamu. Kubanga mumanyi nga era oluvanyuma [z] bweyayagala okusikira omukisa, nāgānibwa [kubanga teyalaba 'bānga lya kwenenyezamu], newakuba'de nga yagunonya nyo namaziga.
18 Kubanga temu'ze ku [a] (lusozi) olukwatibwako era olwāka nomuliro, neri ekizikiza ekiku'te zigizigi, ne kibuyaga, noknvuga kwekondēre, ne'dobozi lyebigambo; abāliwulira [b] nebegairira obutayongerwako
20 kigambo lwa kubiri: kubanga tebākiīnza ekyalagirwa nti [c] Newakuba'de nekisolo bwekikoma ku lusozi,
21 kirikubibwa amainja: [d] nebyalabika byali bya ntīsa bwebiti Musa nokugamba nāgamba nti Nti'de nyo
22 era nkankanye: naye mu'ze [e] ku lusozi Sayuni, ne [f] ku kibuga kya Katonda omulamu, Yerusalemi e-
23 kyomu'gulu, neri [g] obukumi bwa bamalaika, eri ekung'aniro edene era ekanisa [i] eyababeryeberye [k] abawandikibwa mu 'gulu, neri Katonda Omulamuzi wa bona, neri emyoyo gyabatūkirivu [l] abatūkirizi-
24 bwa, neri Isa [m] omubaka wendagāno empya, neri [n] omusai ogwokumānsira ogwogera ebirūngi okusi-
25 nga [o] ogwa Abiri. Mweküme obutagānānga ayogera. Kubanga bali [p] bwebatālokoka, bwebamugāna oyo eyabalabula ngaima munsi, 'fe abakuba amabega oyo (atulabula) ngaima mu 'gulu tulisinga nyo (o-
26 butalokoka): [r] eyakankanya ensi ne'dobozirye mu biro biri: naye kakano yasūbiza, ngayogera nti [s] Ekyasigā'de omulūndi gumu ndinyenya, si nsi yo'ka, naye era ne'gulu.
27 Nekyo, nti Ekyasiga'de omulūndi gumu, kitegēza [t] oku'gyibwawo kwebyo ebikankanyizibwa, ngebyakolebwa, ebitakankanyizibwa bi-
28 ryoke bibērewo. Kale, bwetuwebwa obwakabaka obutakankanyizibwa, tubēnga nekisa, kituwerezese okuwereza okusimibwa Katonda
29 nokwegendereza nokutya: kubanga [u] Katonda wa'fe gwe muliro ogwōkya.

13 [a] Okwagala abolunganda kubē-
2 rengawo. [b] Temwerabirānga kusembeza bagenyi: kubanga olwokwo [c] wāliwo abasembeza bama-
3 laika nga tebamanyi. [d] Mu'jukirēnga abasibe, ngabasibirwa awamu nabo; (era) nabalaba enaku, kuba-
4 nga na'mwe muli mu mubiri. Okufumbiriganwa kwa kitībwa eri bona, nekitūnda kirongōfu: kubanga [e] abakaba nabenzi Katonda ali-
5 basalira omusāngo. Mubērēnga nempisa eyobutagalānga bintu; [f] byemulina bibamalēnga: kubanga ye nyini yagamba nti [g] Sirikuleka na
6 katono, 'sō sirikwabulira na kato-no. Nokwang'ānga netwang'ānga okwogera nti
[i] Mukama ye mubezi wānge; siritya:
Omuntu alinkola ki?
7 Mu'jukirēnga abo ababafuga, abābabūlira ekigambo kya Katonda; era nga mutunulira enkomerero ye-
8 ku'kiriza kwābwe. [l] Isa Masiya jo ne lero aba bumu nokutūsa emire-
9 mbe nemirembe. [m] Temutwālibwatwālibwānga na kuigiriza okwengeri enyingi okugya: kubanga kirūngi omutima okunywēzebwa nekisa; 'sō [n] si (kunywēzebwa na mpisa) ezokulyānga, ezitagasa abo aba-
10 zitambuliramu. Tulina ekyōto abawereza (ebyomu) wema kyebata-
11 lagirwa kulirāngako. Kubanga [o] ebisolo biri, ebitwālibwamu omusai gwabyo kabona asinga obukulu mu kifo ekitukuvu olwekibi, emibiri gyabyo gyōkerwa bwēru wa lusi-
12 sira. Era ne Isa kyeyava [p] abonabonera ebwēru wa wankaki, alyoke atukuze abantu nomusaigwe ye.
13 Kale tufulume (okugenda) gyāli e-bwēru wolusisira nga twetise [r] eki-
14 vumekye. Kubanga [s] wano tetulina kibuga ekibērera, naye tunonya
15 ekigenda oku'ja. Kale [t] mwoyo tuwēreyo eri Katonda bulijo [u] sadaka eyetendo, kye kibala ekyemimwa
16 egyātula eri erinyalye. Naye [w] okukola obulūngi nokukanya temwerabirānga: kubanga [v] sadaka eziri ngezo zisanyusa nyo Katonda.
17 [z] Muwulirēnga abo ababafuga mubagōnderēnga: kubanga [a] abo batunula olwobulamu bwa'mwe, ugabaliwoza bwebakola; balyoke bakolēnga bwebatyo nesanyu 'sō si na kusīnda: kubanga ekyo tekyandigasi'za 'mwe.
18 [b] Mutusabirēnga: kubanga tuma-

[n] Yak. 3. 18.
[o] Yob. 4. 3, 4. Is. 35. 3.
[p] Nge. 4. 26, 27.
[r] Bag. 6. 1.
[s] Zab. 34. 14. Bal. 12. 18; 14. 19.
[t] Mat. 5. 8.
[u] Ma. 29. 18.
[w] Bef. 5. 5.
[v] Lub. 25. 33.
[z] Lub. 27. 34, 36, 38.
[a] Kuv. 19. 12, 18, 19; 20. 18. Ma. 4. 11; 5. 22. Bal. 6. 14; 8. 15. 2 Tim. 1. 7.
[b] Kuv. 20. 19. Ma. 5. 5, 25; 18. 16.
[c] Kuv. 19. 13.
[d] Kuv. 19. 16.
[e] Bag. 4. 26. Kub. 21. 2, 10.
[f] Baf. 3. 20.
[g] Ma. 33. 2. Zab. 68. 17. Yud. 14.
[i] Yak. 1. 18. Kub. 14. 4.
[k] Luk. 10. 20.
[l] Baf. 3. 12.
[m] Beb. 9. 15.
[n] Kuv. 24. 8. Beb. 10, 22. 1 Pet. 1. 2.
[o] Lub. 4. 10.
[p] Beb. 2. 2, 3; 10. 28, 29.
[r] Kuv. 19. 18.
[s] Kag. 2. 6.
[t] Zab. 102. 26. Mat 24. 35. 2 Pet. 3. 10. Kub. 21. 1.
[u] Kuv. 24. 17. Ma. 4. 24.
[w] Bal. 12. 10. 1 Baa. 4. 9. 1 Pet. 2. 17; 3. 8; 4. 8. 2 Pet. 1. 7. 1 Yoh. 3. 11 neb.; 4. 7, 20, 21.
[v] Mat. 26. 35. Bal. 12. 13. 1 Pet. 4. 9.
[z] Luk. 18. 3; 19. 2.
[a] Mat. 26. 36. Bal. 12. 15. [a] 1 Kol. 4. 9. Bag. 5. 19, 21. Bef. 5. 5. Bak. 3. 5, 6. Kub. 22. 15.
[b] Mat. 6. 25, 34. Baf. 4. 11, 12. 1 Tim. 6. 6, 8.
[c] Lub. 28. 15. Ma. 31. 6, 8. Yos. 1. 5. 1 Byom. 28. 20. Zab. 37. 28. [c] Zab. 27. 1; 56. 4, 11; 118. 6.
[d] Beb. 6. 12.
[e] Yok. 8. 58. Beb. 1. 12. Kub. 1. 4.
[f] Bef. 4. 14. Bak. 2. 4, 5. 1 Yok. 4. 1.
[g] Bal. 14. 17.
[i] Lev. 4. 12, 21; 6. 30; 9. 11; 16. 27.
[k] Yok. 13. 17, 18.
[l] Beb. 11. 26. 1 Pet. 4. 14.
[m] Mi. 2. 10. Baf. 3. 20. Beb. 11. 10, 16.
[n] Bef. 5. 20. 1 Pet. 2. 5.
[o] Lev. 7. 12. Zab. 50. 14, 23; 69. 30, 31.
[p] Bal. 12. 13.
[r] Baf. 4. 18.
[s] 1 Baa. 5. 12. 1 Tim. 5. 17.
[t] Ez. 3. 17. Bik 20. 26, 28.
[u] Bal. 13. 20. Bak. 4. 3. 1 Baa. 5. 25. 2 Baa. 2. 1

nyi'de dala nga tulina [c] omwoyo omulungi, nga twagala okubanga
19 nempisa enungi mu byona. Era okusinga enyo mbegairira okukolänga bwemutyo, ndyoke nkomezebwewo mängu gyemuli.
20 Naye Katonda owemirembe, [d] eyakomyawo mu bafu [e] omusümba wendiga omukulu [f] olwomusai ogwendagäno eyolubërera, ye Mu-
21 kama wa'fe Isa, [g] abatükirize mu buli (kigambo) kirungi okukolänga byayagala, [h] ngakolera mu'fe ekisimibwa mu masoge, kubwa Isa Ma-
22 siya; awebwënga ekitibwa emirembe nemirembe. Amina.
Naye mbabülirira, abolunganda. mugumikirizënga ekigambo ekyokubülirira: kubanga mbawandiki-
23 'de mu bigambo bitono. Mumanye nga muganda wa'fe Timoseo yatëbwa; bwali'ja amängu, ndibalabira wamu naye.
24 Mulamuse bona ababafuga, nabatukuvu bona. Abomu Italiya babalamusi'za.
25 Ekisa (kibërënga) na'mwe 'mwena. Amina.

[c] Bik. 23. 1; 24. 16.
[d] 1 Kol. 6 14. 1 Pet. 1. 21.
[e] Is. 40. 11. Ez. 34. 23. Yok. 10. 11, 14. 1 Pet. 2. 25; 5. 4.
[f] Zek. 9. 11.
[g] 2 Bas. 2 17. 1 Pet. 5. 10.
[h] Baf. 2. 13.

EBALUWA YA YAKOBO

ERI EKANISA ZONA.

1 [a] YAKOBO, omu'du wa Katonda ne Mukama (wa'fe) Isa Masiya, eri ebika ekumi nebibiri ebyasäsäna, mbalamusi'za.
2 [b] Mulowözënga byona okuba esanyu, baganda bänge, bwemunägwänga mu kukemebwa okutali kumu;
3 nga mutegëra ngokugezebwa kwoku'kiriza kwa'mwe kuleta okuguumikiriza. Era omulimu gwokuguumikiriza gutükirirënga, mulyoke mubëre abätükirira, abalina byona, abatawëbuka mu kigambo kyona.
4 Naye [c] obanga omuntu yena ku'mwe awëbuka mu magezi, [d] asabënga Katonda awa bona obuta'ma 'sö takayuka; naye [e] aliwebwa.
5 [f] Naye asabënga mu ku'kiriza, nga taliko kyabüsabüsa: kubanga abüsabüsa afanana nge'jengo eryenyanja eritwälibwa nempewo nerisü-
6 kündibwa. Kubanga omuntu oyo talowözänga ngaliwebwa ekintu
7 kyona eri Mukama (wa'fe); omuntu owemyoyo ebiri, atanywëra mu makuboge gona.
8 Naye owoluganda omukopi ye-
9 nyumirizënga olwobukulubwe: era nomuga'ga (yenyumirizënga) olwokukopiwalakwe: kubanga [g] ali'gwä-
10 wo ngekimuli kyomu'do. Kubanga enjuba evayo nomusana omungi newotösa omu'do; nekimuli kyagwo nekigwa nobulungi bwekifananyi kyagwo nebubula: era nomuga'ga bwatyo bwaliwotöka mu kutambulakwe.
11 [h] Alina omukisa omuntu agumikiriza okukemebwa: kubanga bwalimala okusimibwa aliwebwa [k] engule eyobulamu, [l] (Mukama wa'fe) gye-
12 yasübiza abamwagala. Omuntu yena bwakemebwängа, tayogerängа nti Katonda yankema: kubanga Katonda takemeka na bubi, era ye
13 ye nyini takema muntu yena: naye buli muntu akemebwa, ngawalulwa nokwegömbakwe ye näsendebwase-
14 ndebwa. Okwegomba okwo nekulyoka kuba olubuto nekuzäla okwönöna: nokwönöna okwo, bwekumala okukula, [m] nekuzäla okufa.
15 Temwerimbalimbängа, baganda bä-
16 nge abägalwa. Buli kirabo kirüngi
17 na buli kitone kitükirivu kiva wa-'gulu, nga ki'ka okuva eri Kita'fe owebyäka, [n] ataïnza kuba na kufükafüka newakuba'de ekisikirize e-
18 kyokukyüka. [o] Olwokutësakwe yatuzäla nekigambo ekyamazima, tulyoke tubëre [p] ngomwäka omuberyeberye ogwebitöndebye.
19 (Ekyo) mukimanyi, baganda bänge abägalwa. Naye buli muntu abërënga mwängu wa kuwulira, [r] alwëngawo okwogera, [s] alwëngawo
20 okusunguwala: kubanga obusüngu bwomuntu tebukola butükirivu bwa
21 Katonda. Kale [t] mutekëngа wala obugwagwa bwona nobubi obusu-'kiri'de, mutölënga nobuwömbefu ekigambo ekisigibwa [u] ekiïnza oku-
22 lokola obulamu bwa'mwe. Naye [w] mubërënga bakozi ba kigambo, 'sö si bawulizi buwulizi, nga mwe-
23 rimbalimba. Kubanga [y] omuntu yena bwaba omuwulizi wekigambo, 'sönga si mukozi, oyo afanana ngomuntu eyeraba amaso agobuzälira-
24 nwabwe mu ndabirwamu: kubanga yeraba nägenda, amangwägo neyerabira bwafananye.
25 Naye atunula mu matëka amatükirivu age'dembe nänyikiriramu, nga si muwulizi eyerabira naye mukozi akola, [z] oyo anäwebwänga omukisa mu kukola-
26 kwe. Omuntu yena bweyerowöza nga wa dini, [a] bwatazüza lulimirwe,

[a] Bik. 12. 17; 15. 13. Bag. 1. 19.
[b] Mat. 5. 12. Bik. 5. 41. 1 Pet. 4. 13, 16.
[c] 1 Basek. 3. 9, 11, 12.
[d] Mat. 7. 7. Yok. 16. 23.
[e] Yer. 29. 12. 1 Yok. 5. 14, 15.
[f] Ma'k. 11. 24.
[g] Zab. 37. 2; 90. 5, 6; 102. 11; 103. 15. Is. 40. 6. 1 Pet. 1. 24.
[h] Yob. 5. 17. Nge. 3. 11, 12. Kub. 3. 19.
[k] 2 Tim. 4. 8. Kub. 2. 10.
[l] Mat. 19. 28, 29.
[m] Bal. 6. 21, 23.
[n] Kubal. 23. 19. Mala. 3. 6.
[o] Yok. 1. 13; 3. 3. 1 Kol. 4. 15. 1 Pet. 1. 23.
[p] Yer. 2. 3.
[r] Nge. 10. 19.
[s] Nge 16. 32.
[t] Bak. 3. 8.
[u] Bal. 1. 16. Bef. 1. 13. Tit. 2. 11.
[w] Mat. 7. 21. Luk. 11. 28. Bal. 2. 13.
[y] Luk. 6. 47 neb.
[z] Yok. 13. 17.
[a] Zab. 34. 13; 39. 1.

naye nga yerimba omutimagwe, e-
27 dini yoyo teriko kyegasa. Edini enongōfu eterimu 'ko mu maso ga Katonda Kita'fe yeno, [b] okulambulānga abafuzi ne ba'na'mwāndu mu bunaku bwābwe, [c] nokwekūmānga obutaba na mabala agomunsi.

2 Baganda bānge, temubānga na ku'kiriza kwa Mukama wa'fe Isa Masiya owekitībwa [a] nokusosolānga
2 mu bantu. Kubanga bwaingira mu kung'aniro lya'mwe omuntu alina empeta eya zābu ayamba'de ebyobuyōnjo, era nomwāvu ayamba'de
3 enzina nāingira, na'mwe nemwāniriza ayamba'de ebyambalo ebyobuyōnjo, nemwogera nti 'Gwe tūla wano awalūngi, era nemugamba omwāvu nti 'Gwe īmirira eri, oba tūla wansi awali akatebe kebigere
4 byānge; nga temwāwukanye mu-'mwe 'mwe'ka, nemufūka abasazi
5 bensōnga abebirowōzo ebibi? Muwulire, baganda bānge abāgalwa; [b] Katonda teyalōnda abalina obwāvu bwomunsi (okubērānga) nobuga'ga obwoku'kiriza, nokusikira obwakabaka [c] bweyasūbiza abamwa-
6 gala? Naye 'mwe mwanyōma omwāvu. Abaga'ga sibe babajōga
7 [d] nebabawalula be nyini awasalirwa emisāngo? Sibe bavuma erinya
8 edūngi lyemuitībwa? Naye bwemutūkirizānga etēka lino eriri nga kabaka (wamatēka), nga bwekyawandikibwa nti [e] Oyagalānga muntu mu'no nga bweweyagala we'ka, mu-
9 kola bulūngi. Naye bwemunāsosolānga mu bantu, nga mukoze kibi, nemusingibwa amatēka ngabōnōnyi.
10 Kubanga omuntu yena bwakwatānga amatēka gona, naye nāsobya mu limu, [f] nga'zi'za omusāngo
11 gwa gona. Kubanga oyo eyayogera nti [g] Toyendānga, ate yayogera nti To'tānga. Kale bwotoyenda naye no'ta, ngofūse mwōnōnyi wamate-
12 ka. Mwogerēnga era mukolēnga bwemutyo ngabagenda okusalirwa omusāngo namatēka age'dembe.
13 Kubanga [i] omusāngo tegubako kusāsirwa eri atasāsira: [k] okusāsira kujaguliza ku musāngo.
14 Kigasa kitya, baganda bānge, omuntu bwayogera ngalina oku'kiriza, naye nātaba na bikolwa? Oku-'kiriza okwo kuinza okumulokola?
15 Bwewabawo owoluganda omusaja oba mukazi nga bali bwerēre, nge-
16 'mere eya buli lunaku tebamala, era [l] omu ku'mwe bwabagamba nti Mugende nemirembe, mubugume, mu-'kute, naye nemutabawa omubiri
17 byegwetāga; kigasa kitya? Era noku'kiriza bwekutyo, bwekutabako bikolwa, kwo'ka nga kufu'de.
18 Naye omuntu alyogera nti 'Gwe olina oku'kiriza, nānge nina ebikolwa: ndaga oku'kirizakwo awatali bikolwabyo, nānge olwebikolwa byānge ndikulaga oku'kiriza (kwā-
19 nge). O'kiriza nga Katonda ali omu; okola bulūngi: era ne basetani ba'kiriza, nebakankana. Naye
20 oyagala okutegēra, 'gwe omuntu atalimu, ngoku'kiriza awatali bikolwa tekuliko kyekugasa?
21 Ibulaimu jaja wa'fe teyawebwa butūkirivu lwa bikolwa, kubanga [m] yawayo
22 Isaka omwānawe ku kyōto? Olaba [n] ngoku'kiriza kwakolera wamu nebikolwabye, era oku'kirizakwe kwa-
23 tūkirizibwa olwebikolwabye: ekyawandikibwa nekitūkirira ekyogera nti [o] Ibulaimu na'kiriza Katonda, nekumubalirwa okuba obutūkirivu; nāitibwa [p] mukwāno gwa Katonda.
24 Mulaba ngomuntu awebwa obutūkirivu lwa bikolwa, 'sō si lwa ku-
25 'kiriza kwo'ka. [r] Era ne Lakabu omwenzi bwatyo teyawebwa butūkirivu lwa bikolwa, kubanga yasembeza abalbaka, nābaisa mu 'kubo
26 edala? Kuba ngomubiri awatali mwoyo bweguba ngagufu'de, era noku'kiriza bwekutyo awatali bikolwa nga kufu'de.

3 [a] Temuhērānga baigiriza bangi, baganda bānge, [b] nga mumanyi nga tulisalirwa omusāngo ogusinga
2 obunene. Kubanga [c] mu bingi tusobya 'fena. [d] Omuntu yena bwatasobya mu kigambo, [e] oyo ye muntu eyatūkirira, ainza okuziiza era
3 nomubirigwe gwona. Naye [f] bwetuteka ebyūma ebyembalāsi mu mimwa gyazo ziryoke zitugōnderēnga, netuzikyūsakyūsa era nemibiri gya-
4 zo gyona. Laba, era namāto, newakuba'de nga manene bwegatyo, era nga gatwālibwa empewo ezamānyi, enkasi entono enyo yegagoba yona yona omugoba gyasima
5 mu kwagalakwe. Era [g] nolulimi bwerutyo kye kitūndu ekitono, [h] nerwenyumiriza ebikulu. Laba, emiti emingi egyenkani'de awo okwōkebwa nakaliro akatono bwekatyo.
6 [k] Nolulimi muliro: emsi eyobubi mu bitūndu bya'fe lwe lulimi, [l] olwōnōna omubiri gwona, era olukolēza namuziga webitōnde byona, era olukolēzebwa Egeyena.
7 Kubanga buli ngeri eyensolo nenyonyi nebyewalula nebyenyanja bifu-
8 gika era byafugibwa abantu: naye olulimi siwali muntu ainza okulufuga; bubi obutaziiziika, [m] lu'ju'de
9 obusagwa obu'ta. Olwo lwetutenderezesa Mukama (wa'fe) ye Kita-'fe; era olwo lwetukolimiza abantu
10 [n] abakolerwa mu kifananyi kya Katonda: mu kamwa akamu mwe muva okutendereza nokukolima.

[b] Ya. 1. 16, 17; 58. 6, 7. Mat. 25. 36.
[c] Bal. 12. 2.
[a] Nge. 28. 21. Mat. 22. 16.
[b] Yok. 7. 48. 1 Kol. 1. 26, 28.
[c] Nge. 8. 17. Mat. 5. 3. Luk. 6. 20. 1 Kol. 2. 9. 2 Tim. 4. 8.
[d] Bik. 13. 50.
[e] Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Bal. 5. 14; 6. 2.
[f] Ma. 27. 26.
[g] Kuv. 20. 13, 14.
[i] Nge. 21. 13. Mat. 6. 15; 18. 35; 25. 41, 42.
[k] 1 Yok. 4. 17, 18.
[l] 1 Yok. 3. 18.
[m] Luk. 22. 9, 12.
[n] Beb. 11. 17.
[o] Luk. 14. 6.
[p] Ya. 41. 8.
[r] Yos. 2. 1. Beb. 11. 31.
[a] Mat. 23. 8, 14. 1 Pet. 5. 1.
[b] Luk. 6. 37.
[c] 1 Basek. 8. 46. Nge. 20. 9. Muh. 7. 20. 1 Yok. 1. 8.
[d] Zab. 34. 13. Yak. 1. 26. 1 Pet. 3. 10.
[e] Mat. 12. 37.
[f] Zab. 32. 9.
[g] Nge. 12. 18; 15. 2. [h] Zab. 12. 3.
[k] Nge 16. 27.
[l] Mat. 15. 11, 18-20.
[m] Zab. 140. 3.
[n] Lab. 1. 26.

Baganda bānge, ebyo tekibigwānira
11 kubēra bwebityo. Ensulo ekulukuta (ama'zi) amalūngi nagakāwa
12 mu liso erimu? Omutini guinza, baganda bānge, okubala ezeituni, oba omuzabibu okubala etini? 'Sō ama'zi agomunyo (tegainza) kuvamu malūngi.

13 [o] Ani alina amagezi nokutegēra mu'mwe? Alagēnga mu mpisa enūngi ebikolwabye mu magezi ama-
14 wōmbefu. Naye bwemuba [p] nobu'gya obukāmbwe nokuyōmba mu mutima gwa'mwe, temwenyumirizānga 'sō temulimbānga okuziiza
15 amazima. [r] Amagezi gano sige ga'ka okuva wa'gulu, naye ga munsi, ga buzāliranwa, ga Setani.
16 Kubanga [s] awaba obu'gya nokuyōmba, we waba okutabuka na buli
17 kikolwa ekibi. Naye amagezi agava wa'gulu okusoka malongōfu, nate ga mirembe, mawōmbefu, mawulize, aga'ju'de okusāsira nebibala ebirūngi, agatalina kwāwula, [t] a-
18 gatalina bunānfusi. Era [u] ekibala ekyobutūkirivu kisigibwa mu mirembe eri abo abaleta emirembe.

4 Entalo ziva wa nokulwāna kuva wa mu'mwe? Si muno, mu kwegōmba kwa'mwe [a] okulwāna mu
2 bitūndu bya'mwe? Mwegōmba 'sō temulina: mu'ta, era mwegōmba, 'sō temuinza kufuna: mulwāna era mutabāla; temulina kubanga temusa-
3 ba. [b] Musaba nemutawebwa, [c] kubanga musaba bubi, mulyoke mubikoze okwegōmba kwa'mwe. 'Mweabaka-
4 zi abenzi, temumanyi [d] ngomukwāno gwensi bwe bulabe bwa Katonda? Kale, [e] omuntu yena bwayagala okubēra mukwāno gwensi ye-
5 fūla mulabe wa Katonda. Oba mulowōza ngekyawandikibwa kyogerera bwerēre? [f] Omwoyo gweyatūza mu'fe gwegōmba okuleta obu-
6 gya? Naye yeyōngera okugaba ekisa. Kyekiva kyogera nti [g] Katonda alwāna nabamalala, naye abawō-
7 mbefu abawa ekisa. Kale mujēmulukukirēnga Katonda; naye [i] mulwānēnga ne Setani, naye anāba-
8 'dukānga. [k] Musembererēnga Katonda, naye anābasembererānga 'mwe. [l] Munābēnga mu ngalo, abalina ebibi; era mutukuzēnga mu
9 mitima, abalina ememe ebiri. Munakuwale, mukube ebiwōbe, mukābe: okuseka kwa'mwe kufūke ebiwōbe, nesanyu (lifūke) okunaku-
10 wala. [m] Mwetōwazēnga mu maso ga Mukama (wa'fe), naye alibagulumiza.

11 [n] Temwogeraganānga bubi, abaluganda. Ayogera obubi ku woluganda, oba [o] asalira omusāngo owoluganda, ayogera obubi ku matēka,
era asalira musāngo matēka: naye bwosalira omusāngo amatēka, nga
12 toli mukozi wa matēka, wabula o-musazi womusāngo. Eyatēka amatēka era omusazi womusāngo ali omu, oyo alinza okulokola nokuzi-kiriza: naye 'gwe asalira omusāngo mu'no 'gwāni?

13 [p] Kale 'no 'mwe abogera nti Lero oba jo tunāgenda mu kibuga gundi, tulimalayo omwāka gumu, tulitūnda, tulivisa amagoba: naye nga
14 temutegēra bya nkya. Obulamu bwa'mwe buli nga kiki? [r] Muli lufu, ololabika akasēra akatono, ne-
15 rulyoka lu'gwāwo: wemwandyogere'de nti Mukama (wa'fe) bwalyagala, tuliba balamu, era tulikola
16 bwetuti oba bwetuti. Naye kakano mwenyumiriza mu kwekulumbaza kwa'mwe: okwenyumiriza kwona
17 okuli bwekutyo kubi. Kale [s] amanya okukola obulūngi nātakola, kye kibi eri oyo.

5 [a] Kale 'no 'mwe abaga'ga, mukābe mulire olwenaku ezi'ja ku-
2 'mwe. Obuga'ga bwa'mwe buvūnze, [b] nebyambalo bya'mwe biriri-
3 'dwa enyenje. Ezābu ya'mwe nefeza zitala'ze; nobutala'ge bwazo buliba mujulirwa gyemuli, bulirya omubiri gwa'mwe ngomuliro. [c] Mwakung'anyiza ebintu mu naku
4 ezenkomerero. Laba, [d] empēra yabakozi abākūngula enimiro za'mwe, gyemulyazamānya, okāba: [e] nebiwōbe byabo abakūngula byaingira mu matu ga Mukama Owe'gye.
5 [f] Mwesanyusa kunsi, nemuwōmerwa ebinyumu; mwege'ze'za mu mitima gya'mwe nga ku lunaku o-
6 lwokusala. Mwasala omusāngo okusinga omutūkirivu, nemumu'ta; talwāna na'mwe.
7 Kale, aboluganda, mugumīkirizēnga okutūsa oku'ja kwa Mukama (wa'fe). Laba, omulīmi alindirira ebibala ebyensi ebyomuwendo omungi, abigumīkiririza, okutūsa okuwebwa [g] enkuba eya 'dūmbi neya
8 to'go. Era na'mwe mugumīkirizēnga; munywēzēnga emitima gya'mwe: [i] kubanga oku'ja kwa Muka-
9 ma (wa'fe) kuli kumpi. Temwemulugunyānga, abolnganda, 'mwe'ka na 'mwe'ka, muleme okusalirwa omusāngo: laba, omusazi wemisā-
10 ngo aimiri'de ku lu'gi. [k] Muntwāle ekyokulabirako, abolnganda, ekyokubonyabonyezebwa nokugumikiriza, bana'bi abāyogerānga mu li-
11 nya lya Mukama. Laba, [l] tubaita ba mukisa abāgumīkirizānga: mwawulira [m] okugumīkiriza kwa Yobu, era mwalaba [n] Mukama enkomerero (bwakola), nga [o] Mukama wa kisa kingi nokusāsira.

[a] Bag. 6. 4.
[p] Bal. 13. 13.
[r] Baf. 3. 19. Yak. 1. 17.
[s] 1 Kol. 3. 3. Bag. 5. 20.
[t] Bal. 12. 9. 1 Pet. 1. 22. 1 Yok. 3. 18.
[u] Mat. 5. 9. Baf. 1. 11.
[a] Bal. 7. 23. Bag. 5. 17.
[b] Yob. 27. 9.
[c] Zab. 66. 18.
[d] 1 Yok. 2. 15.
[e] Yok. 15. 19; 17. 14. Bag. 1. 10.
[f] Lub. 8. 21.
[g] Zab. 138. 6. 1 Pet. 5. 5.
[i] Baf. 4. 27; 6. 11. 1 Pet. 5. 9.
[k] 2 Byom. 15. 2.
[l] Is. 1. 16.
[m] 1 Pet. 5. 6.
[n] Baf. 4. 31. 1 Pet. 2. 1.
[o] Luk. 6. 37. 1 Kol. 4. 5.
[p] Nge. 27. 1. Luk. 12. 18 neb.
[r] Yob. 7. 7. Zab. 102. 3. 1 Yok. 2. 17.
[s] Luk. 12. 47. Yok. 9. 41; 15. 22. Bal. 1. 20, 21, 32.
[a] Nge. 11. 28. Luk. 6. 24. 1 Tim. 6. 9.
[b] Mat. 6. 20.
[c] Bal. 2. 5.
[d] Lev. 19. 13. Yob. 24. 10, 11. Yer. 22. 13. Mala. 3. 5.
[e] Ma. 24. 15.
[f] Yob. 21. 13. Luk. 16. 19, 25.
[g] Ma. 11. 14. Yo. 2. 23.
[i] Baf. 4. 5.
[k] Beb. 11. 35 neb.
[l] Zab. 94. 12. Mat. 5. 10, 11; 10. 22.
[m] Yob. 1. 21, 22; 2. 10.
[n] Yob. 42. 10 neb.
[o] Kubal. 14. 18. Zab. 103. 8.

12 Naye okusinga byona, baganda bange, [p]temulāirānga newakuba'de e'gulu, newakuba'de ensi, newakuba'de ekiráiro ekirala kyona: naye (ekigambo) kya'mwe wewawo kibērēnga wewawo, (nekigambo) kya-'mwe siwewawo kibērēnga siwewawo; muleme okugwa mu musāngo.
13 Waliwo mu'mwe omuntu ali obubi? asabēnga. Waliwo asanyuka? [r]aimbēnga ebyokutendereza
14 (Katonda). Waliwo mu'mwe omuntu alwa'de? aitēnga abaka'de bekanisa; bamusabirēnga, [s]nga bamusigako amafuta mu linya lya
15 Mukama (wa'fe): nokusaba kwoku-'kiriza kulirokola omulwa'de, ne Mukama (wa'fe) alimuimusa: [t]era obanga yakola ebibi, birimu'gyi-
16 bwako. Kale mwātuliraganēnga ebibi bya'mwe 'mwe'ka na 'mwe'ka, musabiraganēnga, mulyoke muwone. [u]Okusaba kwomuntu omutūkirivu kuinza nyo mu kukola kwa-
17 kwo. Eriya yali muntu eyakwatibwa byona nga 'fe, [w]nāsaba nyo enkuba ereme okutonya; [x]enkuba netatonya kunsi emyāka esatu ne-
18 myezi mukāga. [z]Nāsaba nate; e-'gulu neritonyesa enkuba, ensi nemeza ebibala byayo.
19 Baganda bānge, omuntu yena mu'mwe bwakyāmānga okuva mu mazima, omuntu nāmala amukyū-
20 sa, ategērēnga ngakyūsa alina ebibi mu bukyāmu obwe'kubolye alirokola obulamu mu kufa, era [a]alibi-'ka ku bibi ebingi.

[p] Mat. 5. 34 neb.
[r] Bof. 5. 19.
[s] Ma'k. 6. 13; 16. 18.
[t] Is. 33. 24. Mat. 9. 2.
[u] Luk. 23. 17. Kubal. 11. 2. Ma. 3. 18-20. 1 Sam. 12. 18. 1 Basek. 13. 6. 2 Basek. 4. 33; 19. 15. 20.
[w] 1 Basek. 17. 1.
[x] Luk. 4. 25.
[z] 1 Basek. 18. 42, 45.
[a] Nge. 10. 12. 1 Pet. 4. 8.

EBALUWA YA PETERO

EYOLUBERYEBERYE ERI EKANISA ZONA.

1 PETERO, omutume wa Isa Masiya, eri [a]abalōnde [b]abasāsāna abatambuze abomu Ponto, Galatiya, Ka-
2 padokiya, Asiya ne Bisuniya, [c]nga bweyasoka okutegēra Katonda Kita'fe, [d]mu kutukuza Kwomwoyo, olwokugōnda [e]nokumānsirwako omusai gwa Isa Masiya: ekisa nemirembe byeyongerēnga gyemuli.
3 Yebazibwe Katonda era Kitāwe wa Mukama wa'fe Isa Masiya, [f]eyatuzāla omulūndi ogwokubiri, ngokusāsirakwe okungi bwekuli, tubērēnga ne'sūbi edamu, [g]olwokuzū-
4 kira kwa Isa Masiya mu bafu, tuingire mu busika obuta'gwāwo, obutalina 'ko, obutawotōka, [i]obwaba-
5 terekerwa 'mwe mu 'gulu, [k]amānyi ga Katonda begakūma olwoku-'kiriza okufuna obulokozi obwetesetese okubi'kulibwa mu biro ebye-
6 nkomerero. [l]Bwemujaguliza, newakuba'de nga mwanakuwazibwa mu kukemebwa okutali kumu akasēra akatono kakano, obanga kiba-
7 gwānira, [m]okugezebwa kwoku'kiriza kwa'mwe okusinga omuwendo ezābu e'gwāwo, newakuba'de [n]ngegezebwa mu muliro, [o]kulyoke kulabike okuleta etendo nekitībwa nokugulumizibwa Isa Masiya bwali-
8 bi'kulibwa: [p]gwemwagala nga temunaba kumulaba: [r]gwemutalaba kakano naye mumu'kiriza, nemujaguza esanyu eritayogerekeka, e-
9 ririna ekitībwa: nga muwebwa [s]ekyaba'kirizisa, bwe bulokozi bwo-
10 bulamu. Ebyobulokozi obwo bana'bi abālagulānga ebyekisa ekyali (kigenda oku'ja) gyemuli bānonyā-
11 nga nyo nebakenēnyānga: nga banonya ebiro bwebiri oba bwebifanana Omwoyo wa Masiya eyali mubo byeyalaga, ngasoka okutegēza [t]ebibonobono bya Masiya, ne-
12 kitībwa ekibigoberera. Nabo babi'kulirwa nga [u]si kulwābwe bo'ka wabula kulwa'mwe bāwereza ebyo byemwaka'ja mubūlirwe kakano abo abābategēza enjiri mu [w]Mwoyo Omutukuvu eyatumibwa okuva mu 'gulu; [y]bamalaika byebegōmba okulingiza.
13 Kale [z]musibēnga ebimyu bya-magezi ga'mwe, [a]mutamirukukēnga, musūbirirēnga dala ekisa ekiribaleterwa Isa Masiya bwalibi'ku-
14 libwa; ngabāna abagōnda, [b]nga temwefananya okwegōmba okwe'da
15 okwomubutamanya bwa'mwe: [c]naye ngoyo eyabaita bwali omutukuvu era na'mwe mubērēnga batu-
16 kuvu mu mpisa zona; kubanga kyawandikibwa nti [d]Munābānga batukuvu; kubanga 'nze ndi mutu-
17 kuvu. Era bwemumuitānga Kita-'mwe, [e]asala omusāngo awatali kusaliriza ngomulimu gwa buli muntu bweguli, [f]mutambulēnga nentisa mu biro bya'mwe ebyokuba abaise:
18 nga mumanyi nga temwanunulibwa na bintu ebi'gwāwo, feza oba zābu,
19 [g]mu mpisa za'mwe ezitalimu zemwawebwa bajaja ba'mwe; wabula [i]nomusai ogwomuwendo omungi, [k]ngogwomwāna gwendiga ogutaliko bulema newakuba'de o-
20 'bala, ye Masiya: [l]yategērebwa

[a] Bef. 1. 4.
[b] Yok. 7. 35.
[c] Bal. 8. 29.
[d] 2 Baa. 2. 13.
[e] Beb. 10. 22.
[f] Yok. 3. 3, 5. Yak. 1. 18.
[g] 1 Kol. 15. 20.
[i] 2 Tim. 4. 8.
[k] Yok. 10. 28, 29. Yud. 1.
[l] Bal. 12. 12. 2 Kol. 6. 10.
[m] 1 Pet. 4. 12.
[n] Zab. 66. 10. Zek. 13. 9.
[o] Bal. 2. 7, 10.
[p] 1 Yok. 4. 20.
[r] Yok. 20. 29. 2 Kol. 5. 7. Beb. 11. 1, 27.
[s] Kag. 2. 7. Mat. 13. 17.
[t] Zab. 22. 6. Is. 53. 3.
[u] Beb. 11. 13, 39, 40.
[w] Bfk. 2. 4.
[y] Dan. 8. 13. Bef. 3. 10.
[z] Luk. 12. 35.
[a] Luk. 21. 34. 1 Baa. 5. 6, 8.
[b] Bal. 12. 2.
[c] 2 Kol. 7. 1. 1 Baa. 4. 3, 4, 7. Beb. 12. 14. 2 Pet. 3. 11.
[d] Lev. 11. 44.
[e] Ma. 10. 17. Bfk. 10. 34.
[f] Beb. 11. 13.
[g] Ez. 20. 18. [i] Bfk. 20. 28. Beb. 9. 12.
[k] Kuv. 12. 5. Is. 53. 7. Yok. 1. 29, 36.
[l] Bef. 3. 9, 11. 2 Tim. 1. 9, 10. Kub. 13. 8.

e'da ensi nga tezinatõndebwa, naye nãlabisibwa [m] ku nkomerero yebiro
21 kulwa'mwe, aba'kiriza kububwe Katonda eyamuzũkiza mu bafu [n] nãmuwa ekitibwa; oku'kiriza kwa'mwe nokusũbira biryoke bi-
22 bẽrẽnga mu Katonda. Kubanga [o] mumaze okwetukuza obulamu bwa'mwe mu kugõndera amazima [p] olwokwagalãnga aboluganda okutalimu bunãnfusi, mwagalanẽnga mu mutima nokufuba okungi:
23 [r] bwemwazũlibwa omulũndi ogwokubiri, si na nsigo e'gwãwo, wabula ete'gwũwo, [s] nekigambo kya Ka-
24 tonda ekiramu ekyolubẽrera. Kubanga

[t] Omubiri gwona (guli) ngomu'do,
Nekitibwa kyagwo kyona (kiri) ngekimuli kyomu'do.
Omu'do guwotõka ekimuli nekigwa:
25 Naye ekigambo kya Mukama kibẽrera emirembe nemirembe.
Era ekyo kye kigambo ekyenjiri ekyababũlirwa.

2 Kale [a] mutekẽnga wala obubi bwona nobukũsa bwona nobunãnfusi nobu'gya nokwogera obubi kwona,
2 ngabãna abawere abaka'ja bazãlibwe, mwegõmbẽnga [b] amata agomwoyo agatalimu bulimba, galyoke gabakuze okutũka ku bulokovu;
3 obanga [c] mwalega ku Mukama (wa-
4 'fe) bwali omulũngi: nga mu'ja eri oyo, e'jinja edamu, [d] eryagãnibwa abantu, naye eri Katonda 'dõnde,
5 lya muwendo mungi, era na'mwe ngamainja amalamu muzimbibwa enyumba eyomwoyo okubẽrãnga [e] bakabona abatukuvu, okuwãngayo [f] sadaka ezomwoyo, ezisĩmibwa Ka-
6 tonda kubwa Isa Masiya. Kubanga waliwo mu kyawandikibwa nti

[g] Laba, nteka mu Sayuni e'jinja ekulu eryokunsõnda, e'dõnde, eryomuwendo omungi:
Era amu'kiriza talikwasibwa nsonyi.

7 Kale eri 'mwe aba'kiriza omuwendo mungi: naye eri abata'kiriza

[i] E'jinja abazimbi lyebãgãna, eryo lye lyafũka omutwe ogwokunsõnda;

8 era

[k] E'jinja erisitalwako, era olwãzi olusũla;

kubanga besitala ku kigambo nga tebagõnda: [l] era kwebãtekerwawo.
9 Naye 'mwe [m] (muli) 'gwãnga 'dõnde, [n] bakabona ba kabaka, kika kitukuvu, [o] bantu ba nvuma, mulyoke mubũlirẽnga ebirũngi byoyo eyabaita okuva mu kizikiza okuingira mu kutangũlakwe okwekita-
10 lo: [p] e'da abatãli 'gwãnga, naye kakano (muli) 'gwãnga lya Katonda: abãli temusãsirwa, naye kakano musãsi'dwa.
11 Abãgalwa, mbegairira ngabaise nabatambuze, [r] okwewalãnga eri okwegõmba kwomubiri okulwãna
12 nobulamu; [s] nga mulina empisa za'mwe mu bamawãnga enũngi, nga bwebabogerako ngabakola obubi, [t] olwebikolwa (bya'mwe) ebirũngi byebalaba balyoke bagulumize Katonda ku lunaku olwokulabirwamu.
13 [u] Mugõnderẽnga buli kiragiro kyabantu kubwa Mukama (wa'fe):
14 oba kabaka nga yasinga bona; oba abamasaza, nga ye bãtuma [w] olwokukanga'vulãnga abakola obubi, nolwokusimãnga abakola obulũngi.
15 Kubanga Katonda bwayagala bwatyo, 'mwe [y] okusirisãnga obutamanya bwa bantu abasirusiru nga
16 mukola obulũngi: [z] ngabe'dembe, 'sõ si ngabalina e'dembe (lya'mwe) olwokukisa obubi, naye ngaba'du
17 ba Katonda. Mu'sẽngamu ekitĩbwa abantu bona. Mwagalẽnga aboluganda. [a] Mutyẽnga Katonda. Mu'sẽngamu ekitĩbwa kabaka.
18 [b] Aba'du, mugõnderẽnga bakama (ba'mwe) mu kutya kwona, si balũngi bo'ka nabawõmbefu, naye era
19 nabakãmbwe. Kubanga kino kye [c] kisĩmibwa, omuntu bwagumikiriza okulũmwa olwoku'jukira Katonda, ngabonyabonyezebwa awatali
20 nsõnga. Kubanga bwemukola obubi nemukubibwa empi, bwemuligumikiriza, tendo ki? naye bwemukola obulũngi nemubonyabonyezebwa, bwemuligumikiriza, ekyo
21 kye kisimibwa eri Katonda. Kubanga ekyo kyemwaitirwa, kubanga era Masiya yabonyabonyezebwa kulwa'mwe, [d] ngabalekera ekyokulabirako, mulyoke mugobererẽnga
22 ebigerebye: [e] atãkola kibi, newakuba'de obukũsa tebwalabika mu
23 kamwãke: [f] bweyavumibwa, atãvuma nate; bweyabonyabonyezebwa, atãkãnga; naye [g] yewayo eri oyo
24 asala omusãngo ogwensõnga: [i] eyetika ye nyini ebibi bya'fe mu mubirigwe ku muti, 'fe [k] nga tumaze okufa ku bibi, tulyoke tubẽrẽnga abalamu eri obutũkirivu; [l] okukubibwa kwoyo kwe kwabawonya.
25 Kubanga [m] mwali mukyãma ngendiga; naye kakano mukomyewo [n] eri omusũmba era omulabirizi wobulamu bwa'mwe.

3 Bwemutyo, [a] abakazi, mugõnderẽnga ba'ba'mwe be nyini; era bwewabãngawo abata'kiriza kigambo, balyoke bafunibwẽnga awatali kigambo olwempisa zabakazi;
2 bwebalaba empisa za'mwe enongõ-

[m] Bag. 4.4.

[n] Bef. 2. 9. Beb. 2. 9.

[o] Bik. 15. 9.

[p] 1 Pet. 3. 8. 2 Pet. 1. 7. 1 Yok. 3. 16.

[r] Yok. 1. 13; 3. 5.

[s] Yak. 1. 18. 1 Yok. 3. 9.

[t] Is. 40. 6.

[a] Bef. 4.31. Yak. 1. 21.

[b] 1 Kol. 3. 2.

[c] Zab. 34. 8.

[d] Bef. 2.21, 22.

[e] Is. 66. 21. [f] Mala. 1. 11. Bal. 12. 1. Beb. 13.15, 16.

[g] Is. 28. 16

[i] Zab. 118. 22. Bik. 4. 11.

[k] Is. 8. 14.

[l] Bal. 9. 22.

[m] Ma. 10. 15.

[n] Kuv. 19. 5, 6. Kub. 1. 6. [o] Ma. 7. 6. Tit. 2. 14. [p] Kos. 1. 9, 10; 2 23. Bal. 9. 25.

[r] Bal. 13. 14. Bag. 5. 16. [s] 1 Pet. 3. 16.

[t] Mat. 5. 16.

[u] Mat. 22. 21. Bal. 13. 1.

[w] Bal. 13. 4.

[y] Tit. 2. 8.

[z] Bag. 5. 1, 13.

[a] Nge. 24. 21. Bal. 13. 7. [b] 1 Tim. 6 1.

[c] Mat. 5. 10.

[d] Baf. 2. 5.

[e] Is. 53. 9. Yok. 8 46. 2 Kol.5.21. Beb. 4. 15. [f] Is. 53. 7. Mat.27.39. Yok. 8. 48, 49. Bel. 12. 3. [g] Luk. 23. 46. [i] Is. 53. 4-6, 11. Beb. 9. 28. [k] Bal. 6. 2, 11. [l] Is. 53. 5. [m] Is. 53. 6. [n] Ez.34.23. Yok.10.11, 14, 16.

[a] Bef.5.22. Bak. 3. 18.

3 fu ezokutya. [b] Obuyōnjo bwa'mwe tebubānga bwa kungulu, obwokulūka enviri nokunānika ezābu no-
4 kwambala engoye; naye [c] omuntu owomwoyo atalabika, mu (kyambalo) ekitayōnōneka, gwe mwoyo omuwōmbefu omutēfu, gwe gwomuwendo omungi mu maso ga Katonda.
5 Kubanga bwebatyo e'da era nabakazi abatukuvu, abāsūbirānga Katonda, bwebeyōnjānga, nga ba-
6 gōndera ba'bābwe be nyini: nga Sala bweyawulira Ibulaimu, ngamuita omwāmi: na'mwe muli bāna boyo, bwemukola obulūngi nemutatīsibwa ntīsa yona yona.
7 Bwemutyo, [d] abasaja, mubērēnga nabakazi ba'mwe namagezi, nga mu'sāngamu ekitībwa omukazi ngekibya ekisinga obunafu, kubanga nabo basika ba'na'mwe abekisa ekyobulamu; [e] okusaba kwa'mwe kulemēnga okuziizibwa.
8 Ekyenkomerero, 'mwena [f] mubērēnga nememe emu, abasāsiragana, [g] abāgalana ngaboluganda, [h] a-
9 bekisa, abawōmbefu: [k] abatawalanānga kibi olwekibi, oba ekivume olwekivume; naye ekitafanana ngebyo, abasabira omukisa; kubanga ekyo kyemwaitirwa, [l] mu-
10 lyoke musikire omukisa. Kubanga
[m] Ayagala okwegōmba obulamu,
Nokulaba enaku enūngi,
[n] Aziizēnga olulimirwe mu bubi,
Nemimwagye giremēnga okwogera obukūsa:
11 Era yewalēnga obubi, akolēnga obulūngi;
[o] Anonyēnga emirembe, agigobererēnga.
12 Kubanga amaso ga Mukama (gali) ku batūkirivu,
[p] Namatuge (gali) eri okusaba kwābwe:
Naye obwenyi bwa Mukama (buli) kwabo abakola obubi.
13 [r] Era āni anābakolānga obubi, bwemunānyīkirirānga obulūngi?
14 [s] Naye newakuba'de nga mubonyabonyezebwa olwobutūkirivu, mulina omukisa: era [t] temutyānga kutisa kwābwe, 'sō temweralikirirānga;
15 naye mutukuzēnga Masiya mu mitima gya'mwe okubēra Mukama (wa'mwe): [u] nga mwetekateka bulijo oku'damu buli muntu ababūzānga ensōnga eyokusūbira okuli mu'mwe, naye nobuwōmbefu nokutya: nga mulina omwoyo omulūngi; olwebyo byebabogererako obubi, balyoke bakwatibwēnga ensonyi abavuma empisa za'mwe enūngi
17 ezomu Masiya. Kubanga kye kisinga obulūngi, Katonda bwayagala mu kwagalakwe, 'mwe okubonyabonyezebwa nga mukola obulūngi
18 okusinga nga mukola obubi. Kubanga era ne Masiya [w] yabonyabonyezebwa olwebibi omulūndi gumu, omutūkirivu olwabatali batūkirivu, atulete eri Katonda; [x] bweya'tibwa omubiri, naye [z] nāsūkizibwa omwo-
19 yo; era gweyagenderamu nābūlira
20 emyoyo (egiri) [a] mu komera, e'da abatāgōnda okugumikiriza kwa Katonda bwekwali nga kulindirira [b] mu naku za Nuwa, [c] eryāto bweryali nga likyasibibwa, ama'zi mwegālokolera [d] (abantu) si bangi, gye
21 myoyo omunāna: era kakano ge gābalokola 'mwe [e] mu kifananyi ekyamazima, kwe kubatizibwa, si ku'gyawo mpitambi za mubiri, [f] wabula oku'damu okwomwoyo omu-
22 lūngi eri Katonda, olwokuzūkira kwa Isa Masiya, [g] ali ku mukono ogwadyo ogwa Katonda, bweyamala okugenda mu 'gulu; bamalaika nabalina obuīnza nabamasaza bwebatekebwa wansiwe.

4 Kale kubanga Masiya [a] yabonyabonyezebwa mubiri, na'mwe mwambalēnga ebyokulwānyisa gwe mwoyo ogwo; kubanga abonyabonyezebwa omubiri ngamaze okule-
2 ka ebibi; mulyoke mumale ebiro (bya'mwe) ebisiga'deyo nga mukyali mu mubiri, si lwa kwegōmba kwa bantu, [b] naye olwebyo Katonda
3 byayagala. Kubanga ebiro ebyaita byaīnza okutumala okukolānga abamawānga byebagala, nokutambulirānga mu bwenzi, okwegōmba, okwekamirira omwenge, ebinyumu, obutamīvu, nokusinza ebifananyi
4 okwomuzizo: ebyo bye bibewunyisa kubanga temu'dukana wamu nabo mu bukaba obutalabwānga bwe-
5 butyo, [c] nga babavuma: abaliwoza ensōnga eri oyo eyetesetese [d] okusala omusāngo gwabalamu nabafu.
6 Kubanga enjiri kyeyava ebūlirwa era nabafu, balyoke basalirwe omusāngo ngabantu bwebali mu mubiri, naye babēre abalamu nga Katonda bwali mu mwoyo.
7 Naye [e] enkomerero ya byona eri kumpi: kale [f] mwegenderezēnga
8 mutamirukukēnga olwokusaba: [g] okusinga byona nga mulina okwagalanānga okungi enyo 'mwe'ka na
9 'mwe'ka: kubanga [i] okwagala kubi'ka ku bibi ebingi: [k] nga musembezaganyēnga [l] awatali kwemulugunya: nga buli muntu bweyawebwa ekirabo, nga mukiwereza 'mwe'ka na 'mwe'ka bwemutyo, [m] ngabawanika abalūngi abekisa kya Ka-
11 tonda ekitali kimu; omuntu yena bwayogerānga, (ayogerēnga) ngebiragiro bya Katonda bwebiri; [n] omuntu yena bwawerezānga, (awerezēnga) ngamānyi Katonda gamu-

---

[b] 1 Tim. 2. 9.
[c] Zab. 45. 13. Bal. 2. 29.
[d] Baf. 5. 23. Bak. 3. 19.
[e] Mat. 5. 23, 24; 18. 19.
[f] Bal. 15. 5.
[g] Bal. 12. 10.
[h] Bef. 4. 32.
[k] Nge. 20. 22. Mat. 5. 39. 1 Kol. 4. 12.
[l] Mat. 25. 34.
[m] Zab. 34. 12 neb.
[n] Yak. 1. 26. Kub. 14. 5.
[o] Bal. 12. 18; 14. 19. Beb. 12. 14.
[p] Yok. 9. 31.
[r] Nge. 16. 7. Bal. 8. 28.
[s] Mat. 5. 10–12. Yak. 1. 12.
[t] Is. 8. 12, 13. Yer. 1. 8. Yok. 14. 1.
[u] Zab. 119. 46.
[w] Beb. 9. 28, 28.
[x] Bak. 1. 21, 22.
[z] Bal. 8. 11.
[a] Is. 42. 7.
[b] Luk. 6. 3, 5, 13.
[c] Beb. 11. 7.
[d] Luk. 7. 7; 8. 18. 2 Pet. 2. 5.
[e] Bef. 5. 26.
[f] Bal. 18. 10.
[g] Zab. 110. 1. Bal. 8. 34. Bak. 3. 1.
[a] Bal. 6. 2, 7. Bag. 5. 24. Bak. 2. 3, 5.
[b] 2 Kol. 5. 15.
[c] Tit. 3. 2.
[d] Bik. 17. 31. Bal. 14. 10, 12.
[e] Bal. 13. 12. Yak. 5. 8. 2 Pet. 3. 9, 11.
[f] Luk. 21. 34.
[g] Bak. 3. 14.
[i] Nge. 10. 12. 1 Kol. 13. 7.
[k] Bal. 12. 13. Beb. 13. 2.
[l] 2 Kol. 9. 7.
[m] Mat. 25. 21.
[n] Bal. 12 6–8.

wa bwegali: mu byona Katonda agulumizibwēnga kubwa Isa Masiya, alina ekitibwa nobuinza emirembe nemirembe. Amina.

12 Abāgalwa, temwewunyānga [o]olwokwōkebwa okuli mu'mwe, oku-'ja gyemuli olwokubakema, ngaba-
13 labye ekyekitalo: naye, kubanga [p]mu'sā kimu mu bibonobono bya Masiya, [r]musanyukēnga; era ne mu kubi'kulibwa kwekitībwakye mulyoke musanyuke nokujaguza.
14 [s]Bwemuvumibwānga olwerinya lya Masiya, mulina omukisa; kubanga Omwoyo ogwekitībwa era ogwa
15 Katonda atūla ku'mwe. [t]Kubanga omuntu yena ku'mwe tabonyabonyezebwānga nga mu'si, oba mu'bi, oba mukozi wa bubi, oba ake'ta
16 ebya ba'ne: naye (omuntu yena bwabonyabonyezebwānga) nga Omumasiya, takwatibwānga nsonyi; [u]naye atenderezānga Katonda mu
17 linya eryo. Kubanga obu'de butūse [w]omusāngo okutanula mu nyumba ya Katonda: kale, [y]obanga gusose gyetuli, [z]enkomerero guliba gutya eri abo abatagōndere njiri ya
18 Katonda? Era [a]obanga kizibu omutūkirivu okulokoka, atatya Katonda omwōnōnyi alirabika wa?
19 Kale nabo ababonyabonyezebwānga nga Katonda bwayagala [b]bamuteresēnga Omutōnzi omwesigwa obulamu bwābwe olwokukola obulūngi.

5 Kale mbūlirira abaka'de abali mu'mwe 'nze muka'de mu'na'mwe
era [a]omutegēza webibonobono bya Masiya, era [b]a'sēkimu ekitībwa eki-
2 genda okubi'kulibwa: [c]mulūndenga ekisibo kya Katonda ekiri mu'mwe, nga mukirabirira [d]si lwa mānyi naye lwa kwagala, nga Katonda bwayagala; 'sō [e]si lwa kwegōmbānga amagoba mu bukūsa, naye lwa
3 mwoyo; 'sō si [f]ngabefūla abāmi bebyo byemwateresebwa, naye [g]nga mubērānga bya kulabirako eri eki-
4 sibo. Era [i]Omusūmba omukulu bwalirabisibwa, muliwebwa [k]engu-
5 le eyekitibwa etewotōka. Bwemutyo, abavubuka, mugōnderēnga ababaka'de. Era 'mwena mwesibēnga obuwōmbefu, [l]okuwerezaganānga 'mwe'ka na 'mwe'ka: kubanga [m]Katonda aziiza abamalala, naye [n]aba-
6 wōmbefu abawa ekisa. Kale mwewōmbekēnga wansi womukono ogwamānyi ogwa Katonda, alyoke
7 abagulumize ngobu'de butūse; nga [o]mumusindikiririzānga ye okweralikirira kwa'mwe kwona, kubanga ye ateka ku mwoyo ebigambo bya-
8 'mwe. [p]Mutamirukukēnga, mutunulēnga: [r]omulabe wa'mwe Setani atambulatambula, 'ngempologoma ewuluguma, nganonya gwanālya:
9 [s]oyo mumuziizēnga (nga muli) banywēvu mu ku'kiriza (kwa'mwe), [t]nga mumanyi ngebibonobono ebyo bitūkirira eri baganda ba'mwe abali
10 munsi. Era Katonda owekisa kyona, eyabaitira ekitībwakye ekita-'gwāwo mu Masiya, bwemulimala okubonyabonyezebwako [u]akasēra akatono, ye nyini [w]alibatūkiriza,
11 alibanywēza, alibawa amānyi. Oyo awebwēnga obuinza emirembe nemirembe. Amina.
12 Mbawere'za ebaluwa mu mikono gya [y]Sirwano owoluganda omwesigwa, nga bwendowōza, eyebigambo ebitono, nga mbabūlirira, nembategēza ngekyo kye [z]kisa ekyamazima ekya Katonda mukinywē-
13 rerēngamu. (Omukyāla) ali mu Babuloni mulōnde mu'na'mwe abalamusi'za; ne [a]Ma'ko omwāna wā-
14 nge. Mulamusagane nokunywegera okwokwagala.

Emirembe (gibērēnga) na'mwe 'mwena abali mu Masiya.

EBALUWA YA PETERO

EYOKUBIRI ERI EKANISA ZONA.

1 Simōni Petero, omu'du era Omutume wa Isa Masiya, eri abo abāfuna [a]oku'kiriza okwomuwendo omungi nga'fe (bwetwafuna) mu butūkirivu bwa Katonda wa'fe era
2 Omulokozi wa'fe Isa Masiya; ekisa nemirembe byeyongerēnga gyemuli mu kutegērera dala Katonda ne Isa
3 Mukama wa'fe; kubanga obuinza bwobwakatondabwe bwatuwa byona ebyobulamu nebyokutya Katonda, [b]olwokutegērera dala oyo eyatuita
4 olwekitībwa nobulūngibwe ye; [c]ebyatuwēsa ebisūbizibwa ebyomuwendo omungi ebinene enyo; olwebyo mulyoke [d]mu'sēkimu obuzāliranwa bwa Katonda, bwemwawona okuva mu kuzikirira okuli munsi
5 olwokwegōmba. Naye era olwekyo kye nyini bwemuleta kulwa'mwe okufuba kwona, ku ku'kiriza kwa-'mwe mwongerēngako obulūngi, era

[f] Ex. 34. 4. Mat. 20. 25, 26. 2 Kol. 1. 24.
[g] 1 Tim. 4. 12. Tit. 2. 7.
[i] Beb. 13. 20.
[k] Yak. 1. 12.
[l] Bal. 12. 10. Bef. 5. 21. Baf. 2. 3.
[m] Yak. 4. 6.
[n] Is. 57. 15; 66. 2.
[o] Zab. 37. 5; 55. 22. Mat. 6. 25. Baf. 4. 6.
[p] Luk. 21. 34, 36.
[r] Yob. 1. 7. Luk. 22. 31.
[s] Bef. 6. 11, 13. Yak. 4. 7.
[t] 2 Tim. 3. 12.
[u] 2 Kol. 4. 17.
[w] Yud. 24
[y] 2 Kol. 1. 19.
[z] 1 Kol. 15. 1.
[a] Bik. 12. 25.
[b] Yok. 17. 3.
[c] 2 Kol. 7. 1.
[d] 2 Kol. 3. 18. Bef. 4. 24.

[e] 1 Pet. 1. 7.
[p] Bal. 3. 17. 2 Kol. 1. 7. 2 Tim. 2. 12.
[r] Yak. 1. 2.
[s] Mat. 5. 11.
[t] 1 Pet. 2. 20.
[u] Bik. 5. 41.
[w] Is. 10. 12. Yer. 25. 29. Ez. 9. 6.
[y] Luk. 23. 31.
[z] Luk. 10. 12, 14.
[a] Nge. 11. 31.
[b] Zab. 31. 5. Luk. 23. 46.
[a] Luk. 24. 48. Bik. 1. 8, 22.
[b] Bal. 3. 17, 18.
[c] Yok. 21. 15-17.
[d] 1 Kol. 9. 17.
[e] Tit. 1. 7.
[a] Bef. 4. 5.

ne ku bulūngi bwa'mwe okutegēra;
era ne ku kutegēra (kwa'mwe) o-
6 kwegendereza; era ne ku kwegendereza (kwa'mwe) okugumikiriza;
era ne ku kugumikiriza (kwa'mwe)
7 okutya Katonda; era ne ku kutya Katonda (kwa'mwe) okwagala abo-
[a] Bag. 6. 10. [1] Yok. 4. 21. [f] Yok. 15. 2.
luganda; era ne [c] ku kwagala abo-
8 luganda (kwa'mwe) okwagala. Kubanga bwemuba nebyo nebiba ebingi, bibafūla abatali bagayāvu [f] nababala ebibala olwokutegērera dala
[g] 1 Yok. 2. 9, 11.
9 Mukama wa'fe Isa Masiya. Kubanga ataba nebyo [g] ye muzibe wamaso, awunawuna, bweyerabira
[h] Bef. 5. 26.
[i] okunāzibwako ebibibye ebye'da.
10 Kale, aboluganda, kyemunāvānga mweyongera obweyongezi okufubānga [k] okunywēza okuitibwa kwa-
[k] 1 Yok. 3. 19.
'mwe nokulōndebwa: kubanga ebyo bwemunābikolānga, temulye-
11 sitala na katono: kubanga bwekityo tewalibulawo buga'ga mu kuingira kwa'mwe mu bwakabaka obuta'gwāwo obwa Mukama wa'fe
era Omulokozi wa'fe Isa Masiya.
12 Kyenāvānga njagala enaku zona okuba'jukiza ebyo newakuba'de nga mubimanyi neimunywēre-
13 ra mu mazima gemulina. Era ndowōza nga kya nsōnga, nga nkyali mu ensisira eno, okubakubi-
14 rizānga nga mba'jukiza; [l] nga 'manyi nga nditera okwambula amāngu ensisira yānge, era nga
[l] 2 Tim. 4. 6.
[m] Yok. 21. 18, 19.
[m] Mukama wa'fe Isa Masiya bwe-
15 yantegēza. Naye era nāfubānga okubaīnzisa buli kasōra nga 'maze
16 okufa oku'jukirānga ebyo. Kubanga tetwagoberera ngero ezagūnjibwa namagezi bwetwabategēza o-
[n] Mat. 17. 1, 2. [o] Yok. 1. 14. 1 Yok. 1. 1; 4. 14.
buīnza noku'ja kwa Mukama wa'fe Isa Masiya, naye [n] twalaba namaso
17 ga'fe obukulubwe. Kubanga yawebwa Katonda Kita'fe etendo nekitībwa, e'dobozi bweryava mu kitībwa ekimasamasa neri'ja gyali
[p] Mat. 3. 17; 17. 5.
bweriti nti [o] Ono ye Mwāna wānge omwāgalwa, gwensanyukira enyo:
18 ne'dobozi eryo 'fe netuliwulira nga liva mu 'gulu, bwetwali awamu
19 naye ku lusozi olutukuvu. Era ekisinga obunywēvu tulina ekigambo kya bana'bi; mukola bulūngi okukiraba ekyo, [p] ngetabāza eyākira mu kifo ekyekizikiza, okutūsa obu'de bwebulikya [r] emunyenye ekēsa obu'de neyāka mu miti-
[p] Zab. 119. 105. Yok. 5. 35. 2 Kol. 4. 4, 6. [r] Kub. 2. 28.
20 ma gya'mwe: nga mumaze okutegēra kino, nti buli kigambo ekya bana'bi ekyawandikibwa tekitegē-
21 za kukoma kwoyo ye'ka. Kubanga siwali [s] kigambo kya bana'bi ekyali kirete'dwa mu kwagala kwabantu: naye [t] abantu bāyogerānga ebyava eri Katonda, nga bakwati'dwa Omwoyo Omutukuvu.
[s] 2 Tim. 3. 16. 1 Pet. 1. 11. [t] 2 Sam. 23. 2. Luk. 1. 70. Bik. 1. 16.

2 Naye era [a] newabawo ne bana'bi bobulimba mu 'gwānga, era nga ne mu'mwe bwewaliba abaigiriza bobulimba, abaliingiza mu ukiso obukyāmu obuzikiriza, era nga begāna ne Mukama (wābwe) eyabagula, nga beretera okuzikirira okwāngu.
2 Era bangi abaligoberera obukaba bwābwe; abalivumisa e'kubo erya-
3 mazima. Era [b] olwokwegōmba [c] balibavisamu amagoba nebigambo ebyagūnjibwa: omusāngo gwabo okuva e'da tegulwā, nokuzikirira
4 kwābwe tekubōngota. Kuba obanga Katonda teyasonyiwa [d] bamalaika [e] bwebāyōnōna, naye [f] nābasūla mu lukōnko nābawayo eri obunya obwekizikiza, okubakūmi-
5 ra omusāngo; era nātasonyiwa nsi eye'da, naye nāwonya [g] Nuwa, [i] omubūlizi wobutūkirivu, ne ba'ne omusānvu bo'ka, bweyaleta amata-
6 ba kunsi eyabatatya Katonda: (era) [k] bweyasirisa ebibuga Sodomu ne Gomola nābisalira omusāngo ngabizikiriza nga'sāwo ekyokulabirako eri abo abagenda obutatya Kato-
7 nda; (era) [l] nālokola Luti omutūkirivu, bweyali nga yeralikirira nyo olwempisa ezobukaba ezababi
8 [kubanga omuntu oyō omutūkirivu, bweyatūlānga mubo, [m] olwokulaba nolwokuwulira yabonyabonyezebwānga omwoyogwe omutūkirivu bulijo bulijo olwebikolwa byābwe
9 ebyobujēmu]: [n] Mukama (wa'fe) amanyi okulōkola abatya Katonda mu kukemebwa, nokuküma abatali batūkirivu nga babonerezebwa oku-
10 tūsa ku lunaku olwomusāngo; naye okusinga bona [o] abatambula okugoberera omubiri mu kwegōmba okwobugwagwa nebanyōma okufugibwa. [p] Abatatya, abaka'kanyavu, tebakankana kuvuma ba kitī-
11 bwa: naye [r] bamalaika, newakuba'de nga be basinga amānyi nobuinza, tebabaletako musāngo gwa
12 buvumi eri Mukama (wa'fe). Naye abo, [s] ngensolo ezitalina magezi ezizālibwa ensolo obusolo ezokukwatibwānga nokuzikirizibwānga, abavuma mu bigambo byebatategēra, mu kuzikirira kwābwe tebalire-
13 ma kuzikirizibwa, nga bōnōnebwa, [t] ye mpēra eyokwōnōna; abalowōza ebinyumu byemisana nga sanyu, mabala nobwōnōnefu, abatiguka mu mbaga zābwe ezokwagalana nga balya embaga awāmu na-
14 'mwe: nga balina amaso aga'ju'de obwenzi, agataleka kwōnōna; nga basendasenda emyoyo egitali minywēvu; nga balina omutima ogwamanyira okwegōmba; abāna
15 abokukolimirwa; abaleka e'kubo egolokofu nebakyāma, nga bagoberera e'kubo lya [u] Balamu (omwā-
[a] Mat. 24. 11. Bik. 20. 29. 1 Kol. 11. 19. 1 Tim. 4. 1.
[b] Bal. 16. 18. [c] 2 Kol. 2. 17.
[d] Yob. 4. 18. Yud. 6. [e] Yok. 8. 44. [f] Luk. 8. 31. Kub. 20. 2, 3. [g] Luk. 7. 1, 7, 23. Beb. 11. 7. [i] 1 Pet. 3. 19. [k] Luk. 19. 24. Yud. 7.
[l] Luk. 19. 16.
[m] Zab. 119. 139, 158. Ez. 9. 4.
[n] Zab. 34. 17, 19. 1 Kol. 10. 13.
[o] Yud. 4, 7, 8, 16, 18.
[p] Yud. 8.
[r] Yud. 9.
[s] Yer. 12. 3. Yud. 10.
[t] Baf. 3. 13.
[u] Kubal. 22. 5, 7, 21, 23, 28. Yud. 11.

na) wa Beoli, eyayagala empēra
16 eyobutali butūkirivu; naye nānenyezebwa olwobujēmubwe ye; endogoi eteyogera bweyayogera ne'dobozi lyomuntu yaziiza e'dalu lya
17 na'bi. [w]Abo zé nzi'zi ezitalimu ma'zi, era lwe lufu olutwālibwa nembuyaga, abakūmirwa ekizikiza
18 ekiku'te zigizigi. Kubanga, [y]bwebogera ebigambo ebikulu enyo ebitalimu,basendasenda mu kwegōmba kwomubiri, mu bukaba, abo abali okumpi nokuba'duka abatambula mu
19 bukyāmu; nga babasūbiza (okuwebwa) [z]e'dembe, nga bo be nyini [a]ba'du ba kuzikirira; kubanga omuntu bwawāngulibwa mu'ne,
20 era abēra mu'duwe. Kuba [b]obanga bwebamala oku'duka okuva mu bugwagwa bwensi mu kutegērera dala Mukama (wa'fe) era Omulokozi Isa Masiya, naye nebegōmbeza mwobwo omulūndi ogwokubiri
nebawāngulibwa, ebyoluvanyuma byābwe bisinga obubi ebyoluberyeberye.
21 Kubanga [c]kyandiba'de kirūngi gyebali singa tebātegēra 'kubo lya butūkirivu, okusinga,
bwebamala okulitegēra, oku'da enyuma okuleka ekiragiro ekitukuvu kyebāwebwa.
22 Kyabatūkirira ngolugero olwamazima bweruli, ati [d]Embwa edi'de ebisesemye byayo, nembi'zi enāzibwa (edi'de) okwekulukunya mu bitōsi.

3 Abāgalwa, kakano eno ye baluwa eyokubiri gyembawandikira; mwezo zōmbi mbakubiriza amagezi ga'mwe agatalimu bukūsa nga
2 mba'jukiza; oku'jukirānga ebigambo ebyayogerwa e'da bana'bi abatukuvu, [a]nekiragiro kya batume ba'mwe ekya Mukama (wa'fe)
3 era Omulokozi: [b]nga mumaze okusoka okutegēra kino, nga mu naku ezoluvanyuma abasekerezi bali'ja nokusekerera, nga batambula okugobererānga okwegōmba
4 kwābwe bo nebogera nti [c]Okusūbiza kwoku'jakwe kuliruiwa? kubanga, bajaja (ba'fe) kasoke'de bebaka, byona bibēra bwebityo (nga bwebyabānga) okuva ku kutōnde-
5 bwa. Kubanga berabira kino nga balaba, nge'da waliwo e'gulu, nensi eyava mu ma'zi era (yali) wa-
6 kati mu ma'zi, [d]olwekigambo kya Katonda, [e]ensi eye'da ama'zi kyegāva gagisānyawo nezikirira: naye
7 e'gulu erya kakano nensi olwekigambo ekyo bitereke'dwa [f]omuliro, nga bikūmibwa okutūsa ku lunaku olwomusāngo nokuzikirira kwabantu abatatya Katonda.
8 Naye kino kimu temukyerabirānga, abāgalwa, ngeri Mukama (wa'fe) olunaku olumu (luli) ngemyāka olukumi, [g]nemyāka olukumi (giri)
9 ngolunaku olumu. [h]Mukama (wa'fe) talwisa kyeyasūbiza, ngabalala bwebalowōza okulwā; naye [i]agumikiriza gyemuli, [j]nga tayagala muntu yena kubula, naye [m]bona
10 batūke okwenenya. Naye [n]olunaku lwa Mukama (wa'fe) luli'ja nga mu'bi; [o]e'gulu lwerirvawo nokuwūma okunene nebintu ebyobuwāngwa birisānūka olwokwōkebwa okungi, nensi nebikolwa ebigirimu
11 birisiri'ka. Ebyo byona bwebigenda okusānūka bwebityo, mugwāni'de kubērānga mutya mu mpisa entukuvu nokutyānga Katonda,
12 [p]nga musūbira nga mwegōmba nyo olunaku lwa Katonda okutūka, [r]olulisānūsisa e'gulu nga lyōkebwa, nebintu ebyobuwāngwa
[s]nebisebengerera olwokusirizibwa
13 okungi? Naye nga bweyasūbiza tusūbira [t]e'gulu erigya nensi empya, obutūkirivu mwebutūla.
14 Kale abāgalwa, kubanga musūbira ebyo, [u]mufubēnga okusāngibwa mu mirembe nga temulina 'bala newakuba'de omusāngo mu
15 masoge. Era mulowōzēnga [w]ngokugumikiriza kwa Mukama (wa'fe) bwe bulokozi, era nga muganda wa'fe omwāgalwa Paulo mu magezi geyawebwa bweyabawandikira;
16 era nga mu baluwaze zona, [y]ngayogera kwebyo mwezo; omuli ebimu ebizibu okutegēra, abatamanyi nabatali banywēvu byebanyōla, era nga nebyawandikibwa ebirala, o-
17 lwokuzikirira kwābwe bo. Kale, abāgalwa, kubanga musose okutegēra, [z]mwekūmānga muleme okugwa okuva mu bunywēvu bwa'mwe 'mwe nga mutwālibwa obukyāmu
18 bwababi. [a]Naye mukulire mu kisa ne mu kutegēra Mukama wa'fe era Omulokozi Isa Masiya. Oyo awebwēnga ekitībwa kakano era nokutūsa ku lunaku olwemirembe nemiremebe. Amina.

---

[w] Yud. 12. 13.
[y] Yud. 16.
[z] Bag. 5. 13.
[a] Yok. 8. 34. Bal. 4. 16.
[b] Mat. 12. 45. Beb. 6. 4 neb.; 10. 26, 27.
[c] Luk. 12. 47, 48. Yok. 15. 22.
[d] Nge. 26. 11.
[e] Yud. 17.
[b] 1 Tim. 4. 1. Yud. 18.
[c] Is. 5. 19. Yer. 17. 15. Luk. 12. 45.
[d] Lub. 1. 6, 9. Zab. 33. 6. Beb. 11. 3.
[e] Lub. 7. 11, 21-23.
[f] Mat. 25. 41. 2 Bas. 1. 8.
[g] Zab. 90. 4.
[h] Kab. 2. 3. Beb. 10. 37.
[i] Is. 30. 18. 1 Pet. 3. 20.
[j] Ez. 18. 23; 33. 11.
[m] Bal. 2. 4. 1 Tim. 2. 4.
[n] Mat. 24. 43. 1 Bas. 5. 2. Kub. 3. 3; 16. 15.
[o] Kub. 21. 1.
[p] Tit. 2. 13.
[r] Zab. 50. 3. Is. 34. 4.
[s] Mi. 1. 4.
[t] Is. 65. 17; 66. 22. Kub. 21. 1, 27.
[u] 1 Kol. 1. 8.
[w] Bal. 2. 4.
[y] Bal. 8. 19. 1 Kol. 15. 24.
[z] Bef. 4. 14.
[a] 1 Pet. 2. 2.

EBALUWA YA YOKANA

EYOLUBERYEBERYE ERI EKANISA ZONA.

1 Ekyabawo okuva ku luberyeberye, kyetwawulira, [b]kyetwalaba namaso ga'fe, kyetwatunulira, era [c]engalo za'fe kyezakwatako, ebya
2 Kigambo ekyobulamu [d]nobulamu [e]bwalabisibwa, netulaba, era [f]tutegeza, era [g]tububulira 'mwe obulamu obwo obuta'gwawo, [h]obwabawo awali Kita'fe nebulabisibwa gyetu-
3 li]; [k]kyetwalaba netuwulira' kyetubabulira na'mwe, na'mwe mulyoke mu'sekimu na'fe; era naye [l]oku'sekimu kwa'fe kuli ne Kita'fe
4 era Nomwanawe Isa Masiya; nebyo tubiwandika 'fe, [m]esanyu lya-'fe liryoke litukirire.
5 Ne kino kye kigambo kyetwawulira ekyava muye era kyetubulira 'mwe, nga [n]Katonda gwe musana, 'so muye ekizikiza temuli na kato-
6 no. [o]Bwetwogera nga tu'sa kimu naye netutambulirānga mu kizikiza, tulimba netutakola mazima;
7 naye bwetutambulira mu musana, nga ye bwali mu musana, tu'sa kimu 'fe'ka na 'fe'ka, [p]nomusai gwa Isa Omwanawe gutunazako ekibi
8 kyona. [r]Bwetwogera nga tetulina kibi, twekyamya 'fe'ka, 'songa nazima tegali mu'fe. [s]Bwetwatula ebibi bya'fe, ye wa mazima era omutukirivu okutusonyiwa ebibi bya'fe, [t]nokutunazako byona ebi-
10 tali bya butukirivu. Bwetwogera nga tetwononanga, tumufula mulimba, 'songa nekigambokye tekiri mu'fe.

2 Bana bange abato, mbawandiki'de ebyo mulemenga okukola ekibi. Era omuntu yena bwakola ekibi, [a]tulina Omuwolereza eri Kita'fe,
2 Isa Masiya omutukirivu: [b]noyo gwe mutango olwebibi bya'fe; 'so si lwa bibi bya'fe 'fe'ka, era naye
3 [c]nolwensi zona. Era ku kino kwetutegerera nga tumutege'de, kuba-
4 nga tukwata ebiragirobye. Ayogera nti 'Mutege'de, natakwata biragirobye, ye mulimba, namazima
5 tegali mwoyo; naye [d]buli akwata ekigambokye, [e]mazima okwagala kwa Katonda nga kumaze okutukirizibwa mwoyo. Ku kino kwe-
6 tutegerera nga tuli muye: [f]ayogera ngabera muye [g]kimugwanira naye ye nyini okutambulanga era ngoyo bweyatambula.
7 Abagalwa, sibawandikira kiragiro kigya, wabula ekiragiro ekye'da, kyemwalina okuva ku luberyeberye; ekiragiro ekyo ekye'da kye ki-
8 gambo kyemwawulira. Nate [h]mbawandikira ekiragiro ekigya, ekigambo ekyamazima muye nemu'mwe; [k]kubanga ekizikiza ki'gwawo, [l]nomusana ogwamazima kakano gwa-
9 ka. [m]Ayogera ngali mu musana nakyawa mugandawe, ngakyali mu
10 kizikiza ne kakano. [n]Ayagala mugandawe abera mu musana, 'songa
11 nekisitaza tekiri muye. Naye akyawa mugandawe ali mu kizikiza, era [o]atambulira mu kizikiza, 'songa tamanyi gyagenda, kubanga ekizikiza kyamuziba amaso.
12 Mbawandikira 'mwe, abana abato, kubanga [p]ebibi bya'mwe bibaso-
13 nyi'dwa olwerinyalye. Mbawandikira 'mwe, abaka'de, kubanga mutege'de oyo eyabawo okuva ku luberyeberye. Mbawandikira 'mwe, abavubuka, kubanga muwangu'de omubi. Mbawandiki'de 'mwe, abana abato, kubanga mutege'de Kita'fe. Mbawa-
14 ndiki'de 'mwe, abaka'de, kubanga mutege'de oyo eyabawo okuva ku luberyeberye. Mbawandiki'de 'mwe, abavubuka, kubanga mulina amanyi, nekigambo kya Katonda kibara mu'mwe, era muwangu'de omubi.
15 [r]Temwagalanga nsi newakuba'de ebiri munsi. [s]Omuntu yena bwayagala ensi, okwagala kwa Kita'fe
16 tekuba muye. Kubanga buli ekiri munsi, okwegomba kwomubiri, [t]nokwegomba kwamaso, nokwegulumiza kwobulamu okutalimu, tebiva
17 eri Kita'fe, naye biva eri ensi. Era [u]ensi e'gwawo, nokwegomba kwayo; naye akola Katonda byayagala abērera emirembe egita'gwawo.
18 Abana abato, kye kisera ekyenkomerero, era nga bwemwawulira [w]ngomulabe wa Masiya nga'ja, ne [y]kakano waliwo abalabe ba Masiya bangi; kyetuva tutegera nga [z]kye
19 kisera ekyenkomerero. Bava mu-'fe, naye tebali bewa'fe; kuba [a]singa bali bewa'fe, bandiba'de wamu na'fe; naye batuvamu era [b]balabi-
20 sibwe bona nga si bewa'fe. Na'mwe [c]mufukibwako amafuta eri Omutu-
21 kuvu, era [d]mumanyi byona. Sibawandiki'de kubanga temumanyi mazima, naye kubanga mugamanyi, era kubanga tewali bulimba obuva
22 mu mazima. [e]Omulimba yani wabula oyo agana nga Isa siye Masiya? Oyo ye mulabe wa Masiya,

[a] Yok. 1. 1.
[b] Yok. 1. 14. 2 Pet. 1. 16.
[c] Luk. 24. 39.
[d] Yok. 1. 4; 11. 25; 14. 6.
[e] 1 Tim. 3. 16.
[f] Yok. 21. 24.
[g] 1 Yok. 5. 20.
[h] Yok. 1. 1, 2.
[k] Bik. 4. 20.
[l] Yok. 17. 21.
[m] Yok. 15. 11; 16. 24.
[n] Yok. 1. 9; 8. 12.
[o] 2 Kol. 6. 14.
[p] 1 Kol. 6. 11. Bef. 1. 7.
[r] 1 Basek. 8. 46. Yeb. 25. 4. Nge. 20. 9. Mub. 7. 20.
[s] Zab. 32. 5. Nge. 28. 13.
[t] Zab. 51. 2.
[a] 1 Tim. 2. 5. Beb. 9. 24.
[b] Bal. 3. 25. 1 Yok. 4. 10.
[c] Yok. 1. 29.
[d] Yok. 14. 21, 23.
[e] 1 Yok. 4. 12.
[f] Yok. 15. 4, 5.
[g] Mat. 11. 29.
[h] Bef. 5. 8.
[i] Yok. 1. 9; 8. 12.
[k] 1 Kol. 13. 2 Pet. 1. 9
[l] 1 Yok. 3. 14.
[m] Yok. 12. 35.
[n] Bik. 4. 12; 10. 43.
[o] Bal. 12. 2
[p] Mat. 6. 24. Yak. 4. 4.
[q] Mub. 5. 11.
[r] 1 Kol. 7. 31. Yak. 4. 14. 1 Pet. 1. 24.
[s] 2 Bas. 2. 3 neb. 2 Pet. 2. 1. 1 Yok. 4. 3
[t] Mat. 24. 5, 24.
[u] 1 Tim. 4. 1.
[w] 2 Tim. 2. 19.
[y] 1 Kol. 11. 19.
[z] 2 Kol. 1. 21.
[a] Yok. 10. 4, 5; 14. 26; 16. 13.
[b] 1 Yok. 4. 3.
[c] 2 Kol. 1. 21.
[d] Yok. 10. 4, 5; 14. 26; 16. 13.
[e] 1 Yok. 4. 3.

23 agāna Kita'fe Nomwāna. *f*Buli muntu yena agāna Omwāna, ne Kita'fe nga talinaye; ayātula O-
24 mwāna, ne Kita'fe alinaye. 'Mwe kyemwawulira okuva ku luberyeberye kibērēnga mu'mwe. Kyemwawulira okuva ku luberyeberye bwekināBērānga mu'mwe, *g*na'mwe munāBērānga mu Mwāna ne mu
25 Kita'fe. *h*Na kuno kwe kusūbiza kweyatusūbiza, obulamu obuta'gwā-
26 wo. Ebyo mbawandiki'de olwebi-
27 gambo byabo ababakyāmya. Na'mwe okufukibwako amafuta kwemwawebwa ye kubēra mu'mwe, 'sō *k*temwetāga muntu yena okubaigirizāuga; naye ngokufukakwe okwamafuta *l*bwekubaigiriza mu bigambo byona, era kwa mazima 'sō si bulimba, era nga bwekwabaigiriza,
28 mubērēnga muye. Ne kakano, abāna abato, mubērēnga muye; bwalirabisibwa tulyoke tubēre nobugumu, era ensonyi zireme okutukwa-
29 tira mu masoge mu ku'jakwe. Obanga mumanyi nga mutūkirivu, era mutegēra nga buli muntu yena akola obutūkirivu yazālibwa ye.

a Yok. 1. 12.
b Yok. 15. 16, 19; 16. 3; 17. 25.
c Ja. 56. 5.
Bal. 8. 15.
d Bal. 8. 18.
2 Kol. 4. 17.
e Baf. 3. 21.
Bak. 3. 4.
f Zab. 16. 11.
Mat. 5. 8.
1 Kol. 13. 12.
g Bal. 4. 15.
h Ja. 53. 5, 6, 11.
k 2 Kol. 5. 21.
Beb. 4. 15.
l 1 Yok. 2. 4.
3 Yok. 11.
m Ez. 18. 5-9.
Bal. 2. 13.
n Yok. 8. 44.
o Lub. 3. 15.
Beb. 2. 14.
p 1 Yok. 5. 18.
r 1 Pet. 1. 23.
s 1 Yok. 2. 29.
t 1 Yok. 4. 8.
u 1 Yok. 1. 5.
w Yok. 15. 12.
y Lub. 4. 4, 8.
Beb. 11. 4.

3 MULABE okwagala bwekuli okunene Kita'fe kweyatuwa, 'fe *a*okutibwānga abāna ba Katonda; era bwetuli. Ensi kyeva erema okututegēra, *b*kubanga teyamutegēra ye.
2 Abāgalwa, *c*kakano tuli bāna ba Katonda, 'sō *d*tekinalabisibwa kyetuliba. Tumanyi nti bwalirabisibwa *e*tulifanana nga ye; kubanga
3 *f*tulimulaba nga bwali. Era buli muntu yena alina e'sūbi eryo muye yetukuza ngoyo bwali omutukuvu.
4 Buli muntu yena akola ekibi, akola nobujēmu; era *g*ekibi bwe bujēmu.
5 Era mumanyi ngoyo yalabisibwa era *i*a'gyewo ebibi; ne *k*muye te-
6 muli kibi. Buli muntu yena abēra muye takola kibi; *l*buli muntu yena akola ekibi nga tamulabāngako,
7 'sō tamutegēra. Abāna abato, omuntu yena tabakyāmyānga; *m*akola obutūkirivu ye mutūkirivu, nga ye bwali omutūkirivu; *n*akola
8 ekibi wa Setani; kubanga okuva ku luberyeberye Setani akola ebibi. Omwāna wa Katonda kyeyava alabisibwa *o*amalewo ebikolwa bya
9 Setani. *p*Buli muntu yena eyazālibwa Katonda takola kibi, kubanga *r*ensigoye ebēra muye; 'sō taīnza kukola kibi, kubanga yazālibwa
10 Katonda. Ku kino abāna ba Katonda nabāna ba Setani kwebalabikira: *s*buli muntu yena atakola butūkirivu si wa Katonda, *t*newa-
11 kuba'de atayagala mugandawe. Kubanga *u*kino kye kigambo kyemwawulira okuva ku luberyeberye 'fe
12 *w*okwagalanānga: si nga *y*Kaini bweyali owomubi na'ta mugandawe. Era kyeyava amu'ta lwaki? kubanga ebikolwabye byali bibi, nebya mugandawe bitūkirivu.
13 Temwewunyānga, aboluganda,
14 *z*Ensi bwebakyāwānga. 'Fe tumanyi nga twava mu kufa netuingira mu bulamu, kubanga twagala aboluganda. Atayagala abēra mu ku-
15 fa. *a*Buli muntu yena akyāwa mugandawe ye mu'si; era mumanyi nga *b*tewali mu'si alina obulamu obuta'gwāwo nga bubēra muye.
16 *c*Ku kino kwetutegērera okwagala, kubanga oyo yawayo obulamubwe kulwa'fe: na'fe kitugwānira okuwāngayo obulamu bwa'fe kulwabo-
17 luganda. Naye *d*buli alina ebintu ebyomunsi, nātunulira mugandawe nga yetāga, nāmu'galirawo ememeye, *e*okwagala kwa Katonda kubēra kutya muye? Abāna abato, *f*tuleme okwagalānga mu kigambo ne mu lulimi, wabula mu kikolwa
18 ne mu mazima. Ku kino kwetunātegērerānga nga *g*tuli ba mazima
19 netukakanya omutima gwa'fe mu
20 masoge, mu buli kigambo omutima gwa'fe kyegutusalira okutusinga; kubanga Katonda asinga obukulu omutima gwa'fe, era ategēra byona.
21 *i*Abāgalwa, omutima bwegutatusalira kutusinga, *k*tuba nobugumu eri
22 Katonda; era *l*buli kyetusaba tukiwebwa ye, kubanga tukwata ebiragirobye era *m*tukola ebisimibwa mu
23 masoge. Na *n*kino kye kiragirokye, tu'kirize erinya Lyomwānawe Isa Masiya, era *o*twagalanēnga, nga
24 bweyatuwa ekiragiro. Era *p*akwata ebiragirobye *r*abēra muye, naye muye. Era *s*ku kino kwetutegērera ngabēra mu'fe, Olwomwoyo gweyatuwa.

4 ABĀGALWA, *a*temu'kirizānga buli mwoyo, naye *b*mukemēnga emyoyo, obanga gyava eri Katonda: kubanga *c*bana'bi abobulimba bangi
2 abafuluma munsi. Mutegērerēnga ku kino Omwoyo gwa Katonda: *d*buli mwoyo ogwātula nga Isa Masiya ya'ja mu mubiri nga guvu'de
3 eri Katonda: na buli mwoyo ogutayātula Isa nga teguvu'de eri Katonda: era ogwo gwe mwoyo gwomulabe wa Masiya, gwemwawulira nga gu'ja, era kakano gumaze oku-
4 ba munsi. 'Mwe muli ba Katonda, abāna abato, era mwabawāngula: kubanga ali mu'mwe asinga obu-
5 kulu *e*ali munsi. Abo ba nsi: kyebava bogera ebyensi, *f*nensi neba-
6 wulira. 'Fe tuli ba Katonda; *g*ategēra Katonda atuwulira 'fe; atali wa Katonda tatuwulira. Kwekyo kwetutegērera *i*omwoyo ogwamazima nomwoyo ogwobukyamu.

z Yok. 15. 18, 19.
2 Tim. 3. 12.
a Mat. 5. 21, 22.
b Bag. 5. 21.
Kub. 21. 8.
c Yok. 3. 16; 15. 13.
Bal. 5. 8.
Bef. 5. 2, 25.
d Ma. 15. 7.
Luk. 3. 11.
e 1 Yok. 4. 20.
f Bal. 12. 9.
1 Pet. 1. 22.
g Yok. 18. 37.
i Yoh. 22. 26.
k Beb. 10. 22.
l Zab. 34. 15; 145. 18, 19.
Mat. 7. 8; 21. 22.
Ma'k. 11. 24.
Yok. 14. 13; 15. 7; 16. 23, 24.
Yak. 5. 16.
m Yok. 8. 29.
n Yok. 6. 29; 17. 3.
o Yok. 13. 34.
p Yok. 14. 23.
r Yok. 17. 21.
s Bal. 8. 9.
a Mat. 24. 4.
b 1 Bas. 5. 21.
Kub 2. 2.
c Bik. 20. 30.
2 Pet. 2. 1.
2 Yok. 7.
d 1 Kol. 12. 3.
e Yok. 12. 31.
f Yok. 15. 19.
g Yok. 8. 47.
i Is. 8. 20.

7 Abāgalwa, twagalanēnga: kubanga okwagala kuva eri Katonda; na buli muntu yena ayagala yazālibwa Katonda era ategēra Katonda.
8 Atayagala tategēra Katonda; ku-
9 banga Katonda kwagala. [k]Ku kino okwagala kwa Katonda kwekwalabisibwa gyetuli, kubanga Katonda yatuma munsi Omwānawe eyazālibwa omu tulyoke tube abalamu ku-
10 bwoyo. Mu kino mwe muli okwagala, [l]si nga 'fe twayagala Katonda, naye nga ye yatwagala 'fe, nātuma Omwānawe (okuba) [m]omu-
11 tāngo olwebibi bya'fe. Abāgalwa, [n]Katonda bweyatwagala bwatyo, na'fe kitugwānira okwagalanānga.
12 [o]Tewali eyali alabye ku Katonda wonawona: bwetwagalana, Katonda abēra mu'fe, [p]nokwagalakwe
13 nga kutūkiri'de mu'fe: [r]ku kino kwetutegērera nga tubēra muye, naye mu'fe, kubanga yatuwa ku
14 Mwoyogwe. Na'fe [s]twalaba era tutegēza nga [t]Kita'fe yatuma Omwānawe (okuba) Omulokozi We-
15 nsi. [u]Buli ayātula nga Isa ye Mwāna wa Katonda, Katonda abēra
16 muye, naye mu Katonda. Nate twategēra era twa'kiriza okwagala Katonda kwalina gyetuli. Katonda kwagala; naye abēra mu kwagala abēra mu Katonda, ne Katonda a-
17 bēra muye. Mwekyo okwagala mwekutūkirizibwa gyetuli, [w]tubēre nobugumu ku lunaku olwomusingo; kuba ye nga bwali, na'fe bwetuli
18 munsi muno. Temuli kutya mu kwagala, naye okwagala okutūkirivu kugobera ebwēru okutya, kubanga okutya kulimu okubonerezebwa; noyo atya tanatūkirizibwa
19 mu kwagala. 'Fe twagala, kubanga
20 ye yasoka okutwagala 'fe. [x]Omuntu bwayogera nti Njagala Katonda, nākyāwa mugandawe, mulimba; kubanga atayagala mugandawe gweyali alabyeko, Katonda gwatalabāngako tainza kumwagala.
21 Era tulina [z]ekiragiro kino ekyava gyali, ayagala Katonda ayagalēnga ne mugandawe.

5 Buli muntu yena [a]a'kiriza nga [b]Isa ye Masiya, [c]ngazāli'dwa Katonda: na [d]buli ayagala eyazāla
2 ayagala noyo gweyazāla. Kwekyo kwetutegērera nga twagala abāna ba Katonda, bwetwagala Katonda
3 netukola ebiragirobye. Kubanga [e]kuno kwe kwagala kwa Katonda
4 'fe okukwatānga ebiragirobye: era [f]ebiragirobye tebizitowa. Kubanga [g]buli ekyazālibwa Katonda kiwāngula Ensi; era kuno kwe kuwāngula okwawāngula Ensi, oku'kiri-
5 za kwa'fe. Era awāngula Ensi yāni, wabula [h]a'kiriza nga Isa ye
6 Mwāna wa Katonda? Oyo ye ya'ja [i]nama'zi nomusai, Isa Masiya; si na ma'zi gali go'ka, naye nama'zi
7 gali nomusai guli. [j]Era Omwoyo yategēza, kubanga Omwoyo ge ma-
8 zima. Kubanga abategēza basatu, Omwoyo nama'zi nomusai; era a-
9 basatu abo bagendera wamu. Bwetu'kiriza [m]okutegēza kwabantu, okutegēza kwa Katonda kwe kusinga obukulu: kubanga [n]okutegēza kwa Katonda kwe kuno nti ategēze'za
10 Ebyomwānawe. A'kiriza Omwāna wa Katonda [o]alina okutegēza muye; ata'kiriza Katonda [p]ngamufu-'de mulimba; kubanga ta'kiriza kutegēza Katonda kwategēze'za
11 Ebyomwānawe. Era okutegēza kwe kuno nti Katonda yatuwa obulamu obuta'gwāwo, era [r]obula-
12 mu obwo buli mu Mwānawe. [s]Alina Omwāna alina obulamu; atalina Mwāna wa Katonda talina bulamu.
13 [t]Ebyo mbiwandiki'de 'mwe, [u]mumanye nga mulina obulamu obuta-'gwāwo, 'mwe aba'kiriza erinya
14 Lyomwāna wa Katonda. Era buno bwe bugumu bwetulina eri ye, nti [w]bwetusaba ekintu nga bwayagala,
15 atuwulira: era bwetumanya ngatuwulira buli kyetusaba, tumanyi nga
16 tulina ebyo byetumusabye. Omuntu yena bwalabānga mugandawe ngakola ekibi ekitali kya kufa, anāsabānga, ne Katonda [x]anāmuwērānga obulamu sbo abakola ekibi ekitali kya kufa. [z]Waliwo ekibi ekyokufa: [a]ekyo si kyenjogerako okukyegai-
17 rirānga. [b]Buli ekitali kya butūkirivu kibi: era waliwo ekibi ekitali kya kufa.
18 Tumanyi nga [c]buli muntu yena eyazālibwa Katonda takola kibi; naye eyazālibwa Katonda amukū-
19 ma, omubi nātamukomako. Tumanyi nga tuli ba Katonda, Nensi
20 yona eri mu mubi. Era tumanyi nga Omwāna wa Katonda ya'ja nātuwa amagezi [d]nokutegēra tutegēra owamazima, era tuli mwoyo owamazima. mu Mwānawe Isa Masiya. [e]Oyo ye Katonda owamazima,
21 nobulamu obuta'gwāwo. Abāna abato, [f]mwekümēnga eri ebifananyi.

[k] Yok. 3. 16 Bal. 5. 8.
[l] Yok. 15. 16. Bal. 5. 8, 10.
[m] 1 Yok. 2. 2
[n] Mat. 18. 33. Yok. 15. 12, 13. 1 Yok. 3. 16.
[o] Yok. 1. 18. 1 Tim. 6. 16.
[p] 1 Yok. 2. 5.
[r] Yok. 14. 20. 1 Yok. 3. 24.
[s] Yok. 1. 14. 1 Yok. 1. 1, 2.
[t] Yok. 3. 17.
[u] Bal. 10. 9.
[w] Yak. 2. 13.
[x] 1 Yok. 3. 17.
[z] Mat. 22. 37, 39. Yok. 13. 34.
[a] Yok. 1. 12.
[b] 1 Yok. 4. 2, 15.
[c] Yok. 1. 13.
[d] Yok. 15. 23.
[e] Yok. 14. 15, 21, 23; 15. 10.
[f] Mi. 6. 8. Mat. 11. 30.
[g] Yok. 16. 33.
[h] 1 Kol. 15. 57.
[i] Yok. 19. 34.
[j] Yok. 15. 26; 16. 13.
[m] Yok. 8. 17, 18.
[n] Mat. 3. 16, 17; 17. 5.
[o] Bal. 2. 16. Bag. 4. 6.
[p] Yok. 3. 33.
[r] Yok. 1. 4.
[s] Yok. 3. 36; 5. 24.
[t] Yok. 20. 31.
[u] 1 Yok. 1. 2.
[w] 1 Yok. 3. 22.
[x] Yob. 42. 8. Yak. 5. 14, 15.
[z] Mat. 12. 31, 32. Heb. 6. 4, 6; 10. 26.
[a] Yer. 7. 16; 14. 11.
[b] 1 Yok. 3. 4.
[c] 1 Pet. 1. 23.
[d] Yok. 17. 3.
[e] Bal. 2. 5. 1 Tim. 3. 16. Tit. 2. 13.
[f] 1 Kol. 10.

EBALUWA YA YOKANA

EYOKUBIRI.

1 'Nze omuka'de mpandikira omu-
kyäla omulönde nabänabe 'nze be-
njagala mu mazima; 'sō si 'nze
'nze'ka, era naye ne bona abategēra
2 [a] amazima; olwamazima agabēra
mu'fe, era aganābērānga na'fe emi-
3 rembe nemirembe: ekisa, okusāsira,
emirembe ebiva eri Katonda Kita'fe
neri Isa Masiya Omwāna wa Kita-
'fe, binābērānga na'fe mu mazima
nokwagala.
4 Nsanyuse nyo kubanga nasānga
(abamu) ku bānabo nga batambulira
mu mazima, nga bwetwawebwa Ki-
5 ta'fe ekiragiro. Era kakano ukwe-
gairira, omukyāla, [b] si nga nkuwa-
ndikira kiragiro kigya wabula kye-
twalina okuva ku luberyeberye,
6 [c] twagalanēnga 'fe'ka na 'fe'ka. Na
[d] kuno kwe kwagala okutambulirā-
nga mu biragirobye. Ekyo kye
kiragiro, nga bwemwawulira okuva
ku luberyeberye mulyoke mukita-
7 mbulirēngamu. Kubanga abalimba-
limba bangi abafuluma munsi, aba-
tayātula Isa Masiya nga'ja mu
mubiri. [c] Oyo ye mulimbalimba
oli era omulabe oli owa Masiya.
8 Mwekūmēnga muleme okubulwa
emirimu gyetwakola, naye muwe-
9 bwe empēra enāmba. [f] Buli muntu
aitirira nātabēra mu kuigiriza kwa
Masiya talina Katonda: abēra mu
kuigiriza okwo, oyo alina Kita'fe
10 era Nomwāna. Omuntu yena bwa-
'jānga gyemuli nātaleta kuigiriza
okwo temumusembezānga mu nyu-
11 mba, 'sō [g] temumulamusānga: ku-
banga amulamusa a'sēkimu (naye)
mu bikolwabye ebibi.
12 Newakuba'de nga nina ebigambo
bingi okubawandikira, sagala (ku-
biwandika) ku lupapula nebwino:
naye nsūbira oku'ja gyemuli, no-
kwogera akamwa nakamwa, esanyu
13 lya'mwe liryoke litūkirire. Abāna
ba mugandawo omulönde bakula-
musi'za.

[a] 1 Tim. 2. 4.
[b] 1 Yok. 2. 7.
[c] Yok. 13. 34; 15. 12. Bef. 5. 2.
[d] Yok. 14. 15. 1 Yok. 5. 3.
[c] 1 Yok. 4. 3.
[f] 1 Yok. 2. 23.
[g] 1 Kol. 3. 11. Hag. 1. 8. Tit. 3. 10.

EBALUWA YA YOKANA

EYOKUSATU.

1 'Nze omuka'de mpandikira Gayo
omwāgalwa, gwenjagala mu mazi-
ma.
2 Omwāgalwa, nsaba obērēnga bu-
lūngi mu bigambo byona era obērē-
nga nobulamu, ngobulamubwo bwe-
3 bubēra obulūngi. Kubanga nasa-
nyuka nyo aboluganda bweba'ja
nebategēza amazimago, nga 'gwe
4 bwotambulira mu mazima. Sirina
sanyu lingi erisinga lino, okuwulira
abāna bānge nga batambulira mu
mazima.
5 Omwāgalwa, gya bwesigwa emiri-
mugyo gyona gyona gyokolera abo-
6 luganda era abagenyi; abātegēza
okwagalakwo mu maso gekanisa:
abo bwonobatambuzānga nga Ka-
tonda bwasānira, onokolānga bu-
7 lūngi: kubanga bāvayo Olwerinya
[a] nga tebawere'dwa kintu ba mawā-
8 nga. Kale kitugwāni'de okusem-
bezānga abali ngābo tulyoke tu-
kolēnga omulimu gumu namazima.
9 Nawandikira ekanisa ekigambo:
naye Diotulefe ayagala okubēra
10 omukulu wābwe tatu'kiriza. Bwe-
ndi'ja kyendiva nji'jukiza (abantu)
ebikolwabye byakola ngayogera ku-
'fe ebigambo ebibi ebitalimu: 'sō
ebyo tebimumala, naye era ye nyi-
ni tasembeza ba luganda, era na-
bagala (okubasembeza) abaziiza
11 nābagoba mu kanisa. Omwāgalwa,
[b] togobererānga kibi, wabula eki-
rūngi. [c] Akola obulūngi ye wa Ka-
tonda: akola obubi nga talabānga
12 Katonda. Demetulio asimibwa bo-
na, era namazima ge nyini: era
na'fe tutegēza; nāwe [d] omanyi ngo-
kutegēza kwa'fe kwa mazima.
13 Nalina ebigambo bingi okuku-
wandikīra, naye sagala kukuwa-
14 ndikira na bwino na kalamu: naye
nsūbira okukulaba amāngu, tulyo-
gera akamwa nakamwa. Emire-
mbe (gibēnga) gyoli. Abomukwā-
no bakulamusi'za. Lamusa abo-
mukwāno ngamanya (gābwe) bwe-
gali.

[a] 1 Kol. 9. 12, 15.
[b] Zab. 37. 27. Is. 1. 16.
[c] 1 Yok. 2. 29; 3. 6, 9.
[d] Yok. 21. 24.

EBALUWA YA YUDA

ERI EKANISA ZONA.

1 [a]YUDA, omu'du wa Isa Masiya, era muganda wa Yakobo, eri abo abaitibwa, abāgalwa mu Katonda Kita'fe, era [b]abakūmirwa Isa Ma-
2 siya: okusāsira nemirembe nokwagala byongerwēngako gyemuli.
3 Abāgalwa, bwenali nga nfuba okubawandikira ebyobulokovu bwa-'fe 'fena, nawalirizibwa okubawandikira okubabūlirira [c]okuwakanirānga enyo oku'kiriza abatukuvu kwebāwebwa omulūndi ogumu.
4 [d]Kubanga waliwo abantu abaingira nga basēnsera [e]abāwandikirwa e'da omusāngo guno, abatatya Katonda, abakyūsa ekisa kya Katonda wa'fe okuba obukaba [f]nebegāna Isa Masiya, ye Mwāmi ye Mukama wa'fe omu ye'ka.
5 Naye njagala okuba'jukiza, newakuba'de nga byona mwabimanya omulūndi gumu, nga Mukama, bweyamala okulokola abantu munsi Yemisiri, oluvanyuma [g]nāzikiriza abāta'kiriza. Ne [h]bamalaika
6 abatākūma bukulu bwābwe bo, naye nebaleka ekifo kyābwe bo be nyini, [k]abakūmira mu njegere ezenaku zona wansi wekiziziza [l]olwomusāngo ogwokuluuaku olukulu.
7 Nga [m]Sodomu ne Gomola nebibuga ebyalirānawo, bwebyayendera dala okwenkana nabo nebikyāma okugobererānga omubiri omulala, byatekebwawo okuba ekyokulabirako, nga biboneresebwa nomusāngo ogwomuliro oguta'gwāwo.
8 [n]Naye era benkana nabo mu kulōtalōta kwābwe nga basīga omubiri empitambi era bagāna obukulu, era
9 [o]bavuma abekitibwa. Naye [p]Mikaeri, malaika omukulu, bweyayōmba ne Setani nāyogera naye olwomubiri gwa Musa, [r]teyayang'anga kumuletako musāngo gwa kuvuma, naye yagamba nti [s]Mukama aku-
10 nenye. [t]Naye abo byebatamanya byona babivuma: byebamanya mu buzāliranwa ngensolo ezitalina ma-
11 gezi mwebyo bazikirira. Zibasānze! kubanga batambulira mu 'kubo lya [u]Kaini, [w]neba'dukanira mu kukyāma kwa Balamu olwempēra, nebabulira [y]mu kuwakana kwa
12 Kola. [z]Bano ge mainja agatalabika mu mbaga za'mwe ezokwagalana bwebalya na'mwe, abasūmba aberūnda bo'ka awatali kutya;
[a]ebire ebitalimu ma'zi nga [b]bitwālibwa nempewo; emiti egiwātula, egitalina bibala, egyafa awabiri,
13 [c]egyakūlibwa nemizi; [d]amayengo agomunyanja agefūkūla, agabimba e'jovu ze nsonyi zābwe bo; emunyenye ezikyāma [e]ezitereke'dwa ekizikiza ekiku'te enyo emirembe
14 nemirembe. Era abo yabalagulako Enoki, [f]owomusānvu okuva ku Adamu, ngayogera nti Laba, [g]Mukama ya'ja nabatukuvube kakumi,
15 okuleta omusāngo ku bona, nokusinza omusāngo bona abatatya Katonda olwebikolwa byābwe byona byebakolera mu butatya Katonda, nolwebigambo byābwe byona ebika'kanyavu abōnōnyi abatatya Ka-
16 tonda byebamwogerāngako. Abo be bemulugunya, be banyiga, abatambula ngokwegōmba kwābwe bwekuli [[h]nakamwa kābwe kogera ebigambo ebiinga okukulumbala], [k]nga ba'sāmu abantu ekitibwa olwamagoba.
17 Naye 'mwe, [l]abāgalwa, mu'jukirēnga ebigambo ebyayogerwa e'da abatume ba Mukama wa'fe Isa
18 Masiya; bwebabagamba nti Mu biro ebyoluvanyuma [m]walibawo abasekerezi abatambula ngokwegōmba kwābwe bo bwekuli okwo-
19 butatya Katonda. Abo [n]be baleta okwāwula, abomubiri, abatalina
20 Mwoyo. Naye 'mwe, abāgalwa, [o]bwemwezīmba ku ku'kiriza kwa-'mwe okutukuvu enyo, [p]nga mu-
21 saba mu Mwoyo Omutukuvu, mwekūmēnga mu kwagala kwa Katonda, [r]nga mulindirira okusāsira kwa Mukama wa'fe Isa Masiya olwobu-
22 lamu obuta'gwāwo. Era abalala mubasāsirēnga ababūsabūsa; era
23 abalala mubalokolēnga, nga mubakwa'kula okuba'gya mu muliro; era abalala [s]mubasāsirēnga mu kutya; nga mukyāwa [t]nekyambalo ekyasigibwa amabala omubiri.
24 [u]Naye oyo ainza okubakūma obutesitala, [w]nokubalmiriza mu maso gekitibwakye nga temuliko
25 bulema mu kujaguza, Katonda omu ye'ka Omulokozi wa'fe, kubwa Isa Masiya Mukama wa'fe, (awebwēnga) ekitibwa, obukulu, amānyi nobuinza, e'da ne'da ngemirembe nemirembe teginabawo, kakano era nemirembe egita'gwāwo. Amina.

[a] Luk. 6. 16. Bik. 1. 13.
[b] 1 Pet. 1. 5.
[c] Baf. 1. 27. 1 Tim. 6. 12.
[d] Bag. 2. 4. 2 Pet. 2. 1.
[e] Bal. 9. 21, 22.
[f] 2 Pet. 2. 1. 1 Yok. 2. 22.
[g] Kubal. 14. 29, 37; 26. 64. Beb. 3. 17, 19.
[h] Yok. 8. 44.
[k] 2 Pet. 2. 4.
[l] Kub. 20. 10.
[m] Lub. 19. 24. 2 Pet. 2. 6.
[n] 2 Pet. 2. 10.
[o] Kuv. 22. 28.
[p] Dan. 12. 1. Kub. 12. 7.
[r] 2 Pet. 2. 11.
[s] Zek. 3. 2
[t] 2 Pet. 2. 12.
[u] Lub. 4. 5. 1 Yok. 3. 12.
[w] Kubal. 22. 7, 21. 2 Pet. 2. 15.
[y] Kubal. 16. 1 neb.
[z] 2 Pet. 2. 13.
[a] 2 Pet. 2. 17.
[b] Bef. 4. 14.
[c] Mat. 13. 13.
[d] Is. 57. 20.
[e] 2 Pet. 2. 17.
[f] Lub. 5. 18. [f] Ma. 33. 2. Dan. 7. 10. Mat. 25. 31. 2 Baa 1. 7. Kub. 1. 7.
[g] 2 Pet. 2. 18.
[h] Nge. 28. 12.
[i] 2 Pet. 3. 2.
[k] 1 Tim. 4. 1.
[l] Kos. 4. 14; 9. 10.
[m] Bak. 2. 7. 1 Tim. 1. 4. [p] Bal. 8. 28.
[r] Tit. 2. 13.
[s] Bal. 11. 14. [t] Zek. 3. 4. 5. Kuh. 3. 4.
[u] Bal. 16. 25. Bef. 3. 20.
[w] Bak. 1. 22.

OKUBI'KULIRWA

KWA YOKANA ATEGEZA EBYA KATONDA.

1 Okubi'kulirwa kwa Isa Masiya Katonda [a] kweyamuwa okulaga aba-'dube ebigwānira okubawo amāngu: [b] nābūlirira mu malaikawe ngamutuma eri omu'duwe Yokana,
2 eyategēza ekigambo kya Katonda nokutegēza kwa Isa Masiya, byona
3 [c] byeyalaba. [d] Alina omukisa oyo asoma, nabo abawulira ebigambo byobuna'bi buno, era nabakwata ebiwandiki'dwa mubwo: kubanga [e] ekisēra kiri kumpi.

4 Yokana eri ekanisa omusānvu ezomu Asiya: ekisa (kibērēnga) na'mwe nemirembe ebiva eri /oyo abawo era [g] eyabawo era a'ja (okubawo); era [h] (ebiva) eri emyoyo omusānvu egiri mu maso gente-
5 beye; era (ebiva) eri Isa Masiya, [k] omujulirwa omwesigwa, [l] omuberyeberye wabafu, era [m] afuga bakabaka abomunsi. [n] Atwagala, era [o] eyatusumulula mu bibi bya'fe o-
6 lwomusaigwe; era [p] nātufūla obwakabaka, bakabona eri Katonda Kitāwe; ekitībwa nobuīnza bibērēnga eri oyo emirembe nemirembe.
7 Amina. [r] Laba, a'ja nebire; era buli liso lirimulaba, [s] nabo abāmufumita; nebika byona ebyomunsi birimukubira ebiwōbe. Wewawo, Amina.
8 'Nze [t] ndi Alufa ne Omega, bwayogera Mukama Katonda, abawo era eyabawo era a'ja (okubawo), Omuīnza webintu byona.
9 'Nze Yokana muganda wa'mwe era a'sēkimu mu kubonabona [u] ne mu bwakabaka ne mu kugumikiriza (ebiri) mu Isa, nali ku kizinga e-kiitibwa Patumo, olwekigambo kya Katonda era nolwokutegēza kwa
10 Isa. Nali mu Mwoyo ku [w] lunaku lwa Mukama (wa'fe), nempulira enyuma wānge e'dobozi 'dene, nge-
11 ryakagōmbe, nga kogera nti Kyo-laba, wandika mu kitabo, okiwere-ze ekanisa omusānvu; eri Efeso, neri Sumuna, neri Perugamo, neri Suatira, neri Sadi, neri Firaderufi-
12 ya, neri Laodikiya. Nenkyūka o-kulaba e'dobozi eryayogera nānge. Bwenakyūka, nendaba [y] etabāza
13 musānvu eza zābu; ne wakati wetabāza (nendaba) [z] afanana ngomwāna womuntu, [a] ngayamba'de okutūka ku bigere, era ngasibi'dwa mu kifuba nolukoba olwa [b] zābu.
14 Nomutwegwe [b] nenvirize nga zitukula ngebyōya byendiga ebitukula, ngomuzira; [c] namasoge ngenimi
15 zomuliro; nebigerebye nga bifanana ngekikomo ekizigule, ngekirongōsebwa mu ntamu; [d] ne'dobozirye (nga liri) nge'dobozi lyama'zi
16 amangi. Era ngaku'te mu mukonogwe ogwadyo emunyenye musānvu: ne [e] mu kamwāke nemuvamu ekitala ekisala ekyobwōgi obubiri: [f] nobwenyibwe (nga buli) ngenjuba bweyāka mu mānyi gayo.
17 [g] Bwenamulaba, nengwa ku bigerebye ngafu'de. [i] Nāntekako omukonogwe ogwadyo, ngayogera nti Totya; 'nze [k] woluberyeberye era
18 owenkomerero, era Omulamu; [l] era nali nfu'de, era, laba, ndi mulamu emirembe nemirembe, era [m] nina ebisumuluzo ebyokufa Nebyema-
19 gōmbe. Kale wandika byolabye, nebiriwo, nebigenda okubawo olu-
20 vanyuma lwebyo; ekyāma kyemunyenye omusānvu zolabye mu mukono gwānge ogwadyo netabāza omusānvu eza zābu. Emunyenye omusānvu be [n] bamalaika bekanisa omusānvu: [o] netabāza omusānvu ze kanisa omusānvu.

2 Eri malaika owekanisa eyomu Efeso wandika nti

Bwati bwayogera [a] oyo akwata emunyenye omusānvu mu mukonogwe ogwadyo, [b] atambulira wakati wetabāza omusānvu eza zābu,
2 [c] nti 'Manyi ebikolwabyo, nokufubakwo nokugumikirizakwo, era nga toīnza kugumikiriza babi, era [d] wabakema [e] abeita abatume 'sōnga si bo, era wabalaba nga bali-
3 mba; era olina okugumikiriza, era waguma olwerinya lyānge, 'sō /te-
4 wakōwa. Naye nina (ensōnga) ku-'gwe, kubanga waleka okwagalakwo
5 okwoluberyeberye. Kale 'jukira gyewagwa, wenenye, okolēnga ebikolwa ebyoluberyeberye; [g] bwotalikola bwotyo, nji'ja gyoli, era ndi-'gyawo etabāzayo mu kifo kyayo,
6 bwotalyenenya. Naye kino kyolina kubanga okyāwa ebikolwa bya
7 Banikolaiti, nānge byenkyāwa. [i] Alina okutu awulire Omwoyo kyagamba ekanisa. Awāngula ndimuwa [k] okulya ku [l] muti ogwobulamu,

[a] Yok. 12. 49.
[b] Kub. 22. 16.
[c] 1 Yok. 1. 1.
[d] Luk. 11. 28.
[e] Yak. 5. 8. 1 Pet. 4. 7.
[f] Kuv. 3. 14.
[g] Yok. 1. 1.
[h] Zek. 3. 9. Kub. 3. 1.
[k] Yok. 8. 14.
[l] 1 Kol. 15. 20. Bak. 1. 18.
[m] Bef. 1. 20.
[n] Yok. 13. 34; 15. 9. Bag. 2. 20.
[o] Beb. 9. 14.
[p] 1 Yok. 1. 7.
[r] 1 Pet. 2. 5, 9.
[s] Dan. 7. 13. Mat. 24. 30; 26. 64. Bik. 1. 11.
[t] Zek. 12. 10.
[u] Is. 41. 4; 44. 6; 48. 12.
[w] Bal. 8. 17.
[y] Bik. 20. 7.
[z] Kuv. 25. 37. Zek. 4. 2.
[a] Dan. 7. 13.
[b] Dan. 10. 5.
[b] Dan. 7. 9.
[c] Dan. 10. 6.
[d] Es. 43. 2.
[e] Is. 49. 2. Bef. 6. 17. Beb. 4. 12.
[f] Bik. 26. 13.
[g] Es. 1. 28.
[i] Dan. 8. 18.
[k] Is. 41. 4; 44. 6.
[l] Bal. 6. 9.
[m] Zab. 68. 20.
[n] Mala. 2. 7.
[o] Baf. 2. 15.
[a] Kub. 1. 16, 20.
[b] Kub. 1. 13.
[c] Zab. 1. 6.
[d] 1 Yok. 4. 1.
[e] 2 Kol. 11. 13.
[f] Bag. 6. 9. Beb. 12. 3, 5.
[g] Mat. 21. 41, 43.
[i] Mat. 11. 15.
[k] Kub. 22. 2, 14.
[l] Lub. 2. 9.

oguli wakati mu lusuku lwa Katonda.

8 Era eri malaika owekanisa eyomu Sumuna wandika nti

Bwati bwayogera owoluberyeberye era owenkomerero, eyali afu-
9 'de nāba omulamu nti 'Manyi okubonabonakwo nobwāvubwo [naye
[m] Luk. 12. 21. 1 Tim. 6. 13. Yak. 2. 5. oli [m] muga'ga], nokuvōla [n] kwabo abeita Abayudaya 'sōnga si bo, naye
[n] Bal. 2. 17, 28, 29; 9. 6. 10 kung'aniro lya Setani. [o] Totya byogenda okubonabona: laba, o-
[o] Mat. 10. 22. mulōpi oyo agenda okusūla abamu mu'mwe mu komera, mukemebwe;
[p] Mat. 24. 13. era mulibonabonera enaku kumi. [p] Bērānga mwesigwa okutūsa oku-
[r] Yak. 1. 12. fa, nānge ndikuwa [r] engule eyobu-
11 lamu. Alina okutu awulire Omwoyo kyagamba ekanisa. Awāngula tali-
rūmwa na katono kufa kwa kubiri.
12 Era eri malaika owekanisa eyomu Perugamo wandika nti

Bwati bwayogera [s] oyo alina ekitala ekisala ekyobwōgi obubiri, nti
[s] Kub. 1. 16. 13 'Manyi gyotūla awali entebe eyobwakabaka eya Setani: era okwata erinya lyānge, 'sō tewegāna ku-
'kiriza kwānge era ne mu naku za Antipa, omujulirwa wānge (omu-
saja) wānge omwesigwa, eya'tirwa
14 ewa'mwe, Setani watūla. Naye nina (ensōnga) ku'gwe si nyingi, kubanga olina eyo abakwata okui-
giriza kwa [t] Balamu, eyaigiriza Balaki okuteka enkōnge mu maso
[t] Kubal. 24. 14; 25. 1; 31. 16. Yud. 11. gabāna ba Isiraeri, [u] okulya ebya-
[u] Bik. 15. 29. 1 Kor. 10. 19, 20. webwa eri ebifananyi [w] nokwenda.
15 Era nāwe bwotyo olina abakwata
[w] 1 Kor. 6. 13 neb. 16 okuigiriza kwa Banikolaiti. Kale wenenye; naye bwotalyenenya,
[v] Is. 11. 4. 2 Bas. 2. 8. Kub. 1. 16. nji'ja gyoli māngu, era [v] ndirwāna nabo nekitala ekyomukamwa kā-
17 nge. Alina okutu awulire Omwoyo kyagamba ekanisa. Awāngula ndi-
muwa ku manu eyakwekebwa, era ndimuwa e'jinja ejeru, era ku 'ji-
nja kuwandiki'dwako erinya erigya, omuntu yena lyatamanyi wabula awebwa.
18 Era eri malaika owekanisa eyomu Suatira wandika nti

Bwati bwayogera Omwāna wa
[x] Kub. 1. 14, 15. Katonda, [x] alina amaso (agali) ngenimi zomuliro, nebigerebye ebifa-
19 nana ngekikomo ekizigule, nti 'Manyi ebikolwabyo nokwagala noku-
'kiriza nokuwereza nokugumīkirizakwo, nebikolwabyo ebyoluvanyuma nga bingi okusinga ebyoluberye-
20 berye. Naye nina (ensōnga) ku-
'gwe, kubanga oleka omukazi oli
[a] 1 Basek. 16 31. [b] 1 Kor. 10. 19, 20. [a] Yezeberi, eyeita na'bi; nāigiriza nākyāmya aba'du bānge [b] okwendā-
[c] Bal. 2. 4. Kub. 9. 20. nga, nokulyānga ebyawebwa eri
21 ebifananyi. Era namuwa e'bānga [c] okwenenya; nātayagala kwene-
22 nya mu bwenzibwe. Laba 'musūla ku kiriri, nabo abenda naye mu kubonabona okungi, bwebatenenya
23 mu bikolwabye. Era nabānabe ndiba'ta nolūmbe; ekanisa zona nezitegēra nga 'nze 'nzuyo [d] akebera ememe nemitima: era [e] ndiwa buli muntu mu'mwe ngebikolwa bya-
24 'mwe bwebiri. Naye 'mwe mbagamba, abasigalawo abomu Suatira, bona abatalina kuigiriza kuno, abatamanyi bya buziba bya Setani, nga bwebogera; sibatekako 'mwe
25 mugugu mulala. Wabula [f] kyemulina mukikwatēnga, okutūsa lwe-
26 ndi'ja. Era awāngula nākwatānga [g] ebikolwa byānge okutūsa ku nkomererо, [i] oyo ndimuwa amānyi
27 ku mawānga: era [k] alibalūnda nomu'go gwekyūma ngebibya ebibūmbe bwebyatikayatika; era nānge
28 nga bwenawebwa Kitānge: era ndi-
29 muwa [l] emunyenye eyenkya. Alina okutu awulire Omwoyo kyagamba ekanisa.

3 Era eri malaika owekanisa eyomu Sadi wandika nti

Bwati bwayogera [a] oyo alina emyoyo omusānvu egya Katonda, nemunyenye omusānvu, nti 'Manyi ebikolwabyo, ngolina erinya eryo-
2 kuba omulamu, era [b] oli mufu. Tunula, onywēze ebisiga'deyo ebyali bigenda okufa: kubanga salaba ku bikolwabyo ekyatūkirira mu maso
3 ga Katonda wānge. [c] Kale 'jukira bwewawebwa ne bwewawulira; okwate, wenenye. Kale [d] bwotalitunula, ndi'ja ngomu'bi, 'sō tolimanyi
4 sawa gyendi'jiramu gyoli. Naye olina amanya matono mu Sadi [e] agatāyōnōna ngoye sābwe: era balitambula nānge [f] mu ngoye enjeru;
5 kubanga basāni'de. Bwatyo awāngula alyambazibwa engoye enjeru; 'sō sirisāngula na katono linyalye mu kitabo kyobulamu, era [g] ndyātula erinyalye mu maso ga Kitānge, ne mu maso ga bamalai-
6 kabe. Alina okutu, awulire Omwoyo kyagamba ekanisa.
7 Era eri malaika owekanisa eyomu Firaderufiya wandika nti

Bwati bwayogera oyo omutukuvu, owamaxima, alina [i] ekisumuluzo kya Dandi, [k] a'gulawo, 'sō tewali
8 muntu ali'galawo, [l] a'galawo, 'sō tewali muntu a'gulawo, nti 'Manyi ebikolwabyo [laba, nateka mu masogo olu'gi olu'gu'dwawo, omuntu yena lwataīnza ku'galawo] ngolina amānyi matono, nokwata ekigambo kyānge, 'sō tewegāna linya lyānge.
9 Laba, ngaba abomukung'aniro lya Setani abeita Abayudaya, 'sōnga si bo, naye balimba; laba, [m] ndibaleta oku'ja okusinza mu maso gebigerebyo, era ndibamanyisa nga na-
10 kwagala. Kubanga wekūma eki-

[d] 1 Sam. 16. 7. Zab. 7. 9.
[e] Zab. 62. 12. Mat. 16 27. Bal. 2. 6. 2 Kor. 5. 10. Bag. 6. 5.
[f] Kub. 2. 11.
[g] Yok. 6. 29.
[i] Mat. 18. 28 Luk. 22. 29, 30. 1 Kor. 6. 2. Kub. 3 21; 20. 4.
[k] Zab. 2. 8, 9. Dan. 7. 22.
[l] 2 Pet. 1. 19.
[a] Kub. 1. 4, 16.
[b] Bef. 2. 1, 5. 1 Tim. 5. 6.
[c] 2 Tim. 1. 13.
[d] Mat. 24. 42, 43. Luk. 12. 39, 40. 1 Bas. 5. 2, 6.
[e] Yud. 23.
[f] Kub. 7. 9, 13.
[g] Mat. 10. 32.
[i] Is. 22. 22. Kub. 1. 18.
[k] Mat. 16. 19.
[l] Yob. 12. 14.
[m] Is. 49. 23.

gambo ekyokugumikiriza kwänge,
n 2 Pet. 2. 9. era nänge n ndikukūma obutaingira
mu kisēra ekyokukemebwa, ekige-
nda oku'ja kunsi zona, okukema
o Baf. 4. 5. Kub. 22. 12. 20. 11 abo abatūla kunsi. o Nji'ja mängu:
nywēza kyolina, omuntu yena ale-
12 me okutwāla enguleyo. Awängula
ndimufūla empagi mu yekalu ya
Katonda wänge, 'sō talifuluma nate
p Kub. 14. 1; 22. 4. bwēru: nänge p ndiwandika kuye
erinya lya Katonda wänge, nerinya
q Beb. 12. 22. Kub. 21. 2, 10. lyekibuga kya Katonda wänge, q Ye-
rusalemi ekigya, eki'ka okuva mu
'gulu eri Katonda wänge, nerinya
13 lyänge erigya. Alina okutu awu-
lire Omwoyo kyagamba ekanisa.
14 Era eri malaika owekanisa eyo-
mu Laodikiya wandika nti
r Is. 65. 16. r Bwati bwayogera oyo Amina,
s Kub. 1. 5. s omujulirwa omwesigwa era owa-
t Bak. 1. 15. mazima, t oluberyeberye lwokutō-
15 nda kwa Katonda, nti 'Manyi ebi-
kolwabyo, nga tonyogoga 'sō tobu-
guma: singa onyogoga oba obugu-
16 ma. Bwekityo kubanga olina eki-
bugūmirize, 'sō tonyogoga 'sō tobu-
guma, ndikusesema mu kamwa kā-
u Koa. 12. 8. 17 nge. Kubanga oyogera nti u Ndi
muga'ga, era nga'gawa'de, 'sō siri-
ko kyenetāga, 'sō tomanyi ngoli
munaku 'gwe era asāsirwa era o-
mwāvu era omuzibe wamaso era ali
v Is. 55. 1. Mat. 13. 44. 18 obwerēre: nkuwērera amagezi v o-
kugula gyendi ezābu eyalongōse-
bwa mu muliro, olyoke oga'gawale,
w 2 Kol. 5. 3. w nengoye enjeru, olyoke oyambale,
era ensonyi ezobwerērebwo zireme
okulabika; ne'dagala eryokusiga ku
x Yob. 5. 17. Nge. 3. 11, 12. Beb. 12. 5, 6. 19 masogo, olyoke olabe. 'Nze x bona
benjagala mbanenya, era mbabūli-
y Lu. 5. 2. z Luk. 12. 37. 20 rira: kale nyikira wenenye. Laba,
y nyīmiri'de ku lu'gi, neyānjula:
a Yok. 14. 23. b Mat. 19. 28. Luk. 22. 30. 2 Tim. 2. 12. z omuntu yena bwawulira e'dobozi
lyänge, na'gulawo olu'gi, a nāingira
21 gyali, era nālīra wamu naye, naye
nänge. Awängula b ndimuwa oku-
tūla awamu nänge ku ntebe yänge
eyobwakabaka, era nga nänge bwe-
nawängula, nentūla wamu ne Kitā-
22 nge ku ntebeye eyobwakabaka. A-
lina okutu awulire Omwoyo kyaga-
mba ekanisa.

4 Oluvanyuma lwebyo nendaba, era, laba, olu'gi olu'gu'dwawo mu 'gu-
lu, ne'dobozi lyenasoka okuwulira,
ngeryakagōmbe, nga kogera nänge,
ngayogera nti Linya okutūka wano,
nänge nākulaga ebigwānira okubē-
2 rawo oluvanyuma lwebyo. Ama-
ngwāgo nali mu Mwoyo: era, laba,
c Is. 6. 1. Yer. 17. 12. Ez. 1. 26. c entebe eyobwakabaka yali ngete-
ke'dwawo mu 'gulu, era eyali atu-
3 'de ku ntebe; naye eyali atu'de
yali afanana nge'jinja erya yasepi
d Ez. 1. 28. nerya sadio okulabika: ne d muso-
ke okwetōlōla entebe eyali afanana
4 nga zumalidi okulabika. Entebe
eyobwakabaka yali etōlo'dwa ente-
be ezobwakabaka amakumi abiri
mu nya; ne ku ntebe (kwaliko) a-
baka'de amakumi abiri mu bana
nga batu'de, nga e bamba'de engo-
ye enjeru; ne ku mitwe gyābwe e-
5 ngule eza zābu. Ne ku ntebe nga
kuvako okumyānsa namalobozi no-
kubwātuka. d Netabāza omusānvu
ezomuliro nga zāka mu maso ge-
ntebe, e gye myoyo omusānvu egya
6 Katonda; ne mu maso gentebe
f ngenyanja eyendabirwamu, efana-
na nga kulusitalo; g ne wakati we-
ntebe nokwetōlōla entebe ebiramu
bina ebi'ju'de amaso mu bwenyi
7 nenyuma. h Nekiramu ekyolube-
ryeberye kyali kifanana ngempolo-
goma, nekiramu ekyokubiri nge-
nyana, nekiramu ekyokusatu kya-
lina amaso ngagomuntu, nekiramu
ekyokuna kyali kifanana ngempū-
8 ngu ebūka. Nebiramu ebina, nga
birina buli kimu k ebiwawātiro mu-
kāga, bi'ju'de amaso enjui zona ne
munda: 'sō tebiriko kuwu'mula e-
misana nekiro nga byogera nti l O-
mutukuvu, Omutukuvu, Omutuku-
vu, Mukama Katonda Omuinza
webintu byona, eyabawo era a-
9 bawo era a'ja (okubawo). Era e-
biramu bwebirimuwa ekitibwa ne-
tendo nokwebaza oyo atu'de ku
ntebe, omulamu emirembe nemire-
10 mbe, abaka'de amakumi abiri mu
bana balivūnama mu maso goyo a-
tu'de ku ntebe, era balisinza oyo
omulamu emirembe nemirembe,
era balisūla engule zābwe mu maso
11 gentebe, nga bogera nti m Osāni'de
'gwe, Mukama wa'fe, Katonda wa-
'fe, okuwebwānga ekitibwa netendo
nobuīnza: n kubanga 'gwe wabitō-
nda byona, era byabawo lwa kusī-
makwo, era byatōndebwa.

5 Nendaba mu mukono ogwadyo gwoyo eyali atu'de ku ntebe a ekitabo ekiwāndiki'dwa munda ne
kungulu, b ekisibi'dwa enyo obubo-
2 nero omusānvu. Nendaba malaika
owamānyi ngabūlira ne'dobozi 'de-
ne nti Ani asāni'de okwānjuluza e-
kitabo nokubēmbula obubonero bwa-
3 kyo omusānvu? Newatabawo mu
'gulu newakuba'de kunsinewakuba-
'de wansi wensi, eyāinza okwānjulu-
za ekitabo, newakuba'de okukitunu-
4 lira. Nänge nenkāba nyo amaziga,
kubanga tewālabika eyasānira o-
kwānjuluza ekitabo, newakuba'de
5 okukitunulira: omu ku baka'de nā-
ng'amba nti Tokūba: laba, c Empo-
logoma owomukika kya Yuda, d e-
kikolo kya Daudi, yawāngula, o-
kwānjuluza ekitabo nobubonero
6 bwakyo omusānvu. Nendaba wa-
kati wentebe nebiramu ebina, ne

c Kub. 7. 9, 13, 14.

d Kuv. 37. 23.

e Kub. 1. 4.

f Kuv. 38. 8. Kub. 15. 2.

g Ez. 1. 5.

h Ez. 1. 10; 10. 14.

k Is. 6. 2.

l Is. 6. 3.

m Kub. 5. 12.

n Lub. 1. 1. Bef. 3. 9. Bak. 1. 16.

a Ez. 2. 9, 10.

b Is. 29. 11. Dan. 12. 4.

c Lub. 49. 9, 10. Beb. 7. 14.

d Is. 11. 1, 10. Kub. 22. 16.

wakati wabaka'de, [c] Omwāna gwendiga ngaīmiri'de ngafanana ngeya'tibwa, ngalina amayembe musānvu, [f] namaso musānvu, gye Myoyo omusānvu egya Katonda, egitumibwa munsi zona. Na'ja nāki'gya
7 mu mukono ogwadyo [g] ogwoyo atu-
8 'de kuntebe. Bweyatōla ekitabo, ebiramu ebina nabaka'de amakumi abiri mu bana nebavūnama mu maso Gomwāna gwendiga, buli muntu ngalina enānga nebibya ebya zābu ebi'ju'de obubāne, [i] kwe kusaba
9 kwabatukuvu. Nebaīmba [k] oluīmba olugya, nga bogera nti Osānide okutōla ekitabo nokubēmbula obubonero bwakyo: kubanga wa-'tibwa [l] nogulira Katonda olwomusaigwo [m] mu buli kika nolulimi na-
10 bantu ne'gwānga, [n] nobafūla eri Katonda wa'fe obwakabaka era ba-
11 kabona; era bafuga kunsi. Nendaba nempulira e'dobozi lya bamalaika abangi abetōlo'de entebe nebiramu nabaka'de; nomuwendo gwābwe gwali [o] obukumi emirūndi obukumi, mwenkumi emirūndi e-
12 nkumi; nga bogera ne'dobozi 'dene nti Asāni'de Omwāna gwendiga eya'tibwa okuwebwa obuīnza nobuga'ga namagezi namānyi netendo
13 nekitibwa nomukisa. Na [p] buli kitōnde ekiri mu 'gulu, ne kunsi, no wansi wensi, ne ku nyanja, nebirimu byona nembiwulira byona nga byogera nti Eri oyo atu'de ku ntebe, neri Omwāna gwendiga, [r] omukisa gubēnga neteudo nekitibwa namānyi emirembe nemirembe.
14 Nebiramu ebina nebyogera nti Amina. Nabaka'de nebavūnama nebasiuza.

6 [a] Nendaba Omwāna gwendiga bweyabēmbula ku bubonero omusānvu ko akamu, nempulira [b] ekimu ku biramu ebina nga kyogera
2 nge'dobozi eryokubwātuka nti 'Jāngu. Nendaba, era, laba, [c] embalāsi enjeru, [d] noyo atu'deko ngalina omutego; [e] nāwebwa engule: nāgenda ngawāngula, era awāngule.
3 Bweyabēmbula akabonero akokubiri, nempulira ekiramu ekyokubiri
4 nga kyogera nti 'Jāngu. Nevayo (embalāsi) endala eya lukunyu: naye eyali atu'deko nāwebwa oku-'gyawo emirembe kunsi, era ba'tang'ane bo'ka na bo'ka: nāwebwa ekitala ekinene.
5 Bweyabēmbula akabonero akokusatu, nempulira ekiramu ekyokusatu nga kyogera nti 'Jāngu. Nendaba, era, laba, embalāsi enzirugavu; neyali atu'deko ngalina
6 ekigera mu mukonogwe. Nempulira nge'dobozi wakati webiramu ebina nga lyogera nti Ekiyi kyeng'āno kya dinali, nebiyi bisatu ebya sayiri bya dinali; [f] amafuta nomwenge 'sō tobyōnōna.
7 Bweyabēmbula akabonero akokuna, nempulira e'dobozi lyekiramu ekyokuna nga kyogera nti 'Jā-
8 ngu. Nendaba, era, laba, embalāsi eya kyenvu; neyali atu'deko, erinyalye Kufa; ne Magōmbe nāgenda naye. Nebawebwa obuīnza ku kitūndu ekyokuna ekyensi, [g] oku'ta nekitala nenjala nolūmbe [i] nensolo zensi.
9 Bweyabēmbula akabonero akokutāno, nendaba wansi wekyōto [k] emyoyo gyābwe aba'tibwa olwekigambo kya Katonda, [l] nolwoku-
10 tegēza kwebalina: nebogerera wa-'gulu ne'dobozi 'dene, nga bogera nti [m] Olitūsa wa, Mukama (wa'fe), omutukuvu era owamazima, obutasala musāngo nobutawalana'gwānga olwomusai gwa'fe kubo aba-
11 tūla kunsi? Nebawebwa buli muntu [n] ekyambalo ekyeru; nebagambibwa [o] okuwu'mula nate akasēra katono, okutūsa ba'du ba'nābwe ne baganda bābwe lwebaliwera, abagenda oku'tibwa nga nabo.
12 Bweyabēmbula akabonero akomukāga, nendaba, [p] newaba ekikankano kinene; [r] enjuba nedugala ngolugoye olwebyōya, nomwezi
13 gwona neguba ngomusai; nemunyenye ezomu'gulu nezigwa kunsi, ngomutini bwegukunkumula amagū gagwo, nga gunyenyezebwa e-
14 mpewo enyingi. [s] Ne'gula neri-'gyibwawo, ngomusingo gwekitabo bweguzingibwa; na [t] buli lusozi nekizinga nebi'gyibwawo mu bifo bya-
15 byo. Ne bakabaka bensi, nabalāngira, nabagabe, nabaga'ga, nabamānyi, na buli mu'du nowe'dembe [u] nebekweka mu mpuku ne mu
16 mainja agokunsozi; nebagamba ensozi namainja nti Mutugweko, mutukise mu maso goyo atu'de ku ntebe, ne mu busūngu Bwomwāna
17 gwendiga: kubanga [w] olunaku olukulu olwobusūngu bwābwe lutūse; era [y] āni alīnza okuimirirawo?

7 Oluvanyuma nendaba bamalaika bana nga baīmiri'de ku nsōnda nya ezensi, nga baku'te empewo nya ezensi, empewo yona ereme okukūnta kunsi, newakuba'de ku nyanja, newakuba'de ku muti gwo-
2 na. Nendaba malaika omulala ngalinya okuva ebuvanjuba, ngalina akabonero ka Katonda omulamu: nāyogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene ngagamba bamalaika abana, abāwebwa okwōnōna ensi nenyanja,
3 ngayogera nti [a] Temwōnōna nsi, newakuba'de enyanja, newakuba-'de emiti, okutūsa lwetulimala [b] o-

[c] Is. 53. 7. Yok. 1. 29, 36. 1 Pet. 1. 19. Kub. 13. 8.
[f] Zek. 3. 9.
[g] Kub. 4. 2.
[i] Zab. 141. 2. Kub. 8. 3, 4.
[k] Zab. 40. 3.
[l] Bik. 20. 28. Beb. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. 1 Yok. 1. 7.
[m] Kub. 7. 9.
[n] Kuv. 19. 6. 1 Pet. 2. 5, 9. Kub. 1. 6.
[o] Zab. 68. 17. Dan. 7. 10. Beb. 12. 22.
[p] Baf. 2. 10.
[r] 1 Byom. 29. 11.
[a] Kub. 5. 5-7.
[b] Kub. 4. 7.
[c] Kub. 19. 11.
[d] Zab. 45. 4, 5.
[e] Kub. 14. 14.
[f] Kub. 9. 4.
[g] Ez. 14. 21.
[i] Lev. 26. 22.
[k] Kub. 20. 4.
[l] 2 Tim. 1. 8.
[m] Zek. 1. 12.
[n] Kub. 7. 9, 14.
[o] Beb. 11. 40.
[p] Kub. 16. 18.
[r] Yo. 2. 10, 31; 3. 15.
[s] Zab. 102. 26. Is. 34. 4.
[t] Yer. 4. 24. Kub. 16. 20.
[u] Is. 2. 19.
[w] Ia. 13. 6 neb. Zef. 1. 14 neb.
[y] Zab. 76. 7.
[a] Kub. 9. 4.
[b] Ez. 9. 4.

kutekako akabonero aba'du ba Katonda wa'fe [c]ku byenyi byābwe.
4 [d]Nempulira omuwendo gwābwe abātekebwako akabonero, (bāli) [e]kasirivu mwobukumi buna mwenkumi nya, abātakebwako akabonero mu buli kika kyabāna ba Isiraeri.
5 Abomukika kya Yuda abātekebwako akabonero kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Leubeni kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Gadi kakumi mwenkumi biri:
6 Abomukika kya Aseri kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Nafutali kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Manase kakumi mwenkumi biri:
7 Abomukika kya Simeoni kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Levi kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Isakali kakumi mwenkumi biri:
8 Abomukika kya Zebuluni kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Yusufu kakumi mwenkumi biri:
Abomukika kya Benyamini abātekebwako akabonero kakumi mwenkumi biri.
9 Oluvanyuma lwebyo nendaba, era, laba, ekibina kinene omuntu yena kyatainza kubala, [f]mu buli 'gwānga nebika nabantu nenimi, nga baimiri'de mu maso gentebe ne mu maso Gomwāna gwendiga, nga bamba'de ebyambalo ebyeru, namatabi genkindu mu mikono gyābwe; nebogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene, nga bogera nti [g]Obulokovu (buba) bwa Katonda wa'fe atu-'de ku ntebe, neri Omwāna gwendiga. Ne bamalaika bona bāli baimiri'de nga betōlo'de entebe nabaka'de nebiramu ebina; nebavūnama amaso gābwe mu maso gentebe, nebasinza Katonda, nga bogera nti Amina: omukisa nekitībwa namagezi nokwebaza netendo nobuinza namānyi (bibēnga) eri Katonda wa'fe emirembe nemiremmbe. Amina. Omu ku baka'de na'damu, ngang'amba nti Bano abamba'de ebyambalo ebyo ebyeru, be bāni, era bava wa? Ne'mugamba nti Mukama wānge, 'gwomanyi. Nāng'amba nti Bano be bāva mu kubonabona kuli okungi, [i]nebayoza ebyambalo byābwe, nebabitukuza mu musai Gwomwāna gwendiga. Kyebavu'de babēra mu maso gentebe ya Katonda; nebamuwerezānga emisana nekiro mu yekaluye: noyo atu'de ku ntebe [k]alitimba ewemaye kubo. [l]Tebalirūmwa njala nate, 'sō tebalirūmwa nyōnta nate, 'sō [m]omusana tegulibōkya, newakuba'de okwōkya kwona: kubanga Omwāna gwendiga ali wakati wentebe [n]yanābalūndānga, era alibaleta eri enzi'zi ezama'zi agobulamu: [o]era Katonda alisāngula buli 'ziga mu maso gābwe.

8 Bweyabēmbula akabonero akomusānvu, newaba akasirikiriro mu 'gulu nga kitūndu kya sawa.
2 [a]Nendaba bamalaika musānvu abāimirira mu maso ga Katonda; nebawebwa obugōmbe musānvu.
3 Ne malaika omulala na'ja nāimirira ku kyōto, ngalina ekyōtezo ekya zābu; nāwebwa obubāne bungi, alyoke abuteke mu kusaba kwabatukuvu bona ku [b]kyōto ekya zābu ekyali mu maso gentebe.
4 [c]Nomu'ka gwobubāne negulinya wamu nokusaba kwabatukuvu nga guva mu mukono gwa malaika mu
5 maso ga Katonda. Malaika nātwāla ekyōtezo; nāki'juza omuliro ogwomukyōto, nākisūla kunsi; newaba okubwātuka namalobozi nokumyānsa nekikankano.
6 Ne bamalaika omusānvu abalina obugōmbe omusānvu nebetekateka okufūwa.
7 Malaika owoluberyeberye nāfūwa, [d]newaba omuzira nomuliro ebitabu'dwa nomusai, nebisūlibwa kunsi: nekitūndu ekyokusatu ekyensi neki'gya, nekitūndu ekyokusatu [e]ekyemiti neki'gya, na buli mu'do omubisi negu'gya.
8 Malaika owokubiri nāfūwa; ngolusozi olunene olwāka omuliro nerusūlibwa mu nyanja: nekitūndu ekyokusatu ekyenyanja nekifūka
9 musai; nebifa ekitūndu ekyokusatu ekyebitōnde ebyomunyanja, ebiramu; nekitūndu ekyokusatu ekyebyōmbo nekizikirira.
10 Malaika owokusatu nāfūwa, [f]emunyenye enene neva mu 'gulu negwa ngeyāka ngomumuli, negwa ku kitūndu ekyokusatu ekyemi'ga,
11 ne ku nzi'zi zama'zi. [g]Nerinya lyemunyenye liitibwa Abusinso: [i]nekitūndu ekyokusatu ekyama'zi nekifūka abusinso: nabantu bangi nebafa olwama'zi, kubanga gakāizibwa.
12 [k]Malaika owokuna nāfūwa, nekitūndu ekyokusatu ekyenjuba nekikubibwa, nekitūndu ekyokusatu ekyomwezi, nekitūndu ekyokusatu ekyemunyenye; ekitūndu ekyokusatu ekyabyo kiryoke kizikizibwe, nomusana guleme okwāka ekitūndu kyagwo ekyokusatu, nekiro bwekityo.
13 Nendaba, nempulira empūngu

[c] Kub. 22. 4.
[d] Kub. 9. 16.
[e] Kub. 14. 1.
[f] Kub. 5. 9.
[g] Zab. 3. 8. Is. 43. 11.
[i] Is. 1. 18. 1 Yok. 1. 7.
[k] Is. 4. 5, 6. Kub. 21. 3.
[l] Is. 49. 10.
[m] Zab. 121. 6.
[n] Zab. 23. 1; 36. 8. Yok. 10. 11, 14.
[o] Is. 25. 8. Kub. 21. 4.
[a] Luk. 1. 19.
[b] Kuv. 30. 1.
[c] Zab. 141. 2. Luk. 1. 10.
[d] Ez. 38. 22.
[e] Is. 2. 13.
[f] Is. 14. 12.
[g] Lus. 1. 20.
[i] Kuv. 15. 23. Yer. 9. 15.
[k] Is. 13. 10. Am. 8. 9.

emu ngebūka wakati we'gulu, ngeyogera ne'dobozi 'dene nti Zibasānze, zibasānze, zibasānze abatūla kunsi, olwamalobozi agasiga-'deyo agakagōmbe ka bamalaika abasatu abagenda okufūwa.

9 Malaika owokutāno nāfūwa, [a] nendaba emunyenye ngeva mu 'gulu ngegwa kunsi: nāwebwa ekisu-
2 muluzo [b] kyobunya obutakoma. Nāsumulula obunya obutakoma; nomu'ka neguva mu bunya negulinya ngomu'ka gwenkōmi enene, nenjuba ne'bānga nebizikizibwa olwomu-
3 'ka ogwomubunya. Ne mu mu'ka nemuva [c] enzige kunsi, neziwebwa obuīnza, ngenjaba ezobusagwa e-
4 zomunsi bwezirina obuīnza. Nezigambibwa [d] obutayōnōna mu'do gwensi, newakuba'de ekintu kyona ekibisi newakuba'de omuti gwona, wabula abantu bo'ka abatalina [e] kabonero ka Katonda ku byenyi byā-
5 bwe. Neziwebwa obutaba'ta, wabula okubalūmira emyezi etāno: nokulūma kwazo (kwali) ngokulūma kwenjaba eyobusagwa bwerū-
6 ma omuntu. Ne mu naku ezo abantu balinonya okufa, 'sō tebalikulaba na katono; era [f] balyegōmba okufa, era okufa nga ku-
7 ba'duka. [g] Nebifananyi byenzige byafanana ngembalāsi ezitegeke'dwa olutalo, ne [i] ku mitwe gyazo ngengule ezifanana nga zābu, [k] namaso gazo ngamaso gaba-
8 ntu. Era zalina enviri ngenviri zabakazi, [l] namanyo gazo gali nga-
9 gempologoma. Era zalina ebizibawo ngebizibawo ebyekyūma, ne-'dobozi lyebiwawātiro byazo nge-'dobozi lyamagāli, eryembalāsi enyingi nga zifubutuka okuingira
10 mu lutalo. Era zirina emikira egifanana ngenjaba ezobusagwa, nemimwa; ne mu mikira gyazo mulimu obuīnza bwazo okulūmira a-
11 bantu emyezi etāno. [m] Zirina kabaka wazo malaika owobunya obutakoma: erinya mu Lwebulaniya Abadoni, ne mu Luyonani alina erinya Apoluoni.
12 [n] Obubi obumu buise: laba, obubi bubiri nate bu'ja oluvanyuma.
13 Malaika owomukāga nāfūwa, nempulira e'dobozi eryava mu nsōnda enya ezekyōto ekya zābu e-
14 kiri mu maso ga Katonda, ngagamba malaika owomukāga eyalina akagōmbe nti Sumulula bamalaika abana abasibi'dwa ku mu'ga omu-
15 nene Fulati. Bamalaika abana nebasumululwa abāli bategeke'dwa esawa nolunaku nomwezi nomwāka, oku'ta ekitūndu ekyokusatu e-
16 kyabantu. Nomuwendo gwe'gye [o] eryabebagala embalāsi obukumi kakumi emirūndi ebiri: nempulira
17 omuwendo gwābwe. Era bwenalaba bwenti embalāsi mu kwolesebwa kuno, nabo abāli bazitu'deko, nga bamba'de ebyomukifuba ngebyomuliro nebya kazigizigi nebyekiberiti: [p] nemitwe egyembalāsi ngemitwe gyempologoma; ne mu bumwa bwazo nemuva omuliro no-
18 mu'ka nekiberiti. Mu bibonyobonyo ebyo byonsatule neba'tibwa ekitūndu ekyokusatu ekyabantu, omuliro nomu'ka nekiberiti ebyava
19 mu bumwa bwazo. Kubanga obuīnza bwembalāsi buli mu kamwa kazo, ne mu mikira gyazo: kubanga [r] emikira gyazo gifanana ngemisota, nga girina emitwe; era
20 gyezirūmisa. Nabantu abāsigalawo, abata'tibwa mu bibonyobonyo ebyo, [s] tebenenya mu bikolwa byemikono gyābwe, obutasinza [t] balubale, [u] nebifananyi ebya zābu nebya feza nebyebikomo nebyamainja nebyemiti, ebitaiuza kulaba newakuba'de okuwulira, newakuba'de
21 okutambula: nebatenenya mu bu'si bwābwe, [w] newakuba'de mu bulogo bwābwe newakuba'de mu bwenzi bwābwe, newakuba'de mu bu'bi bwābwe.

10 Nendaba malaika omulala owamānyi nga'ka okuva mu 'gulu, ngayamba'de ekire; [a] ne musoke ngali ku mutwegwe [b] namasoge ngenjuba, [c] nebigerebye ngempagi
2 ezomuliro; era yalina mu mukonogwe akatabo akabi'kuse: [d] nāteka ekigerekye ekyadyo ku nyanja ne-
3 kya kono kunsi; nāyogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene ngempologoma bwewuluguma: bweyayogerera wa'gulu [e] ebibwātuka omusānvu
4 nebyogera amalobozi gabyo. Ebibwātuka omusānvu bwebyayogera amalobozi gabyo, nali nga ng'enda okuwandika: nempulira e'dobozi eriva mu 'gulu, nga lyogera nti [f] Teka akabonero kwebyo ebibwātuka omusānvu byebyoge'de, 'sō
5 tobiwandika. Malaika gwenalaba ngaimiri'de ku nyanja ne kunsi nāimusa omukonogwe ogwadyo eri
6 e'gulu, nālāira oli aba omulamu emirembe nemirembe, eyatōnda e 'gulu nebirimu, nensi nebirimu, nenyanja nebirimu, nti tewalibēra ki-
7 sēra nate: naye [g] mu naku ze'dobozi lya malaika owomusānvu, bwaliba ngagenda okufūwa, ekyāma kya Katonda nekiryoka kitūkirira, ngenjiri bweri gyeyabūlira aba'dube
8 bana'bi. Ne'dobozi lyenawulira nga liva mu 'gulu, (nendiwulira) nate nga lyogera nānge nerigamba nti Genda, otwāle ekitabo ekibi-'kuse mu mukono gwa malaika ai-

[a] Kub. 8. 10.
[b] Kub. 20. 1.
[c] Kuv. 10. 4 Balam. 7. 12.
[d] Kub. 7. 3.
[e] Ez. 9. 4.
[f] Yob. 3. 21. Yer. 8. 3.
[g] Yo. 2. 4.
[i] Nak. 3. 17.
[k] Dan. 7. 8.
[l] Yo. 1. 6.
[m] Bef. 2. 2.
[n] Kub. 8. 13.
[o] Ez. 38. 4.
[p] Is. 5. 28, 29.
[r] Is. 9. 15
[s] Ma. 21. 29.
[t] Lev. 17. 7.
[u] Zab. 115. 4.
[w] Kub. 22. 15.
[a] Ez. 1. 28.
[b] Mat. 17. 2 Kub. 1. 16.
[c] Kub. 1. 15.
[d] Mat. 28. 18.
[e] Kub. 8. 5.
[f] Dan. 8. 26; 12. 4, 9.
[g] Kub. 11. 15.

9 miri'de ku nyanja ne kunsi. Neng'enda eri malaika, nga 'mugamba okumpa akatabo. Nāng'amba nti [e]Twāla, okamire; era kanākāya olubutolwo, naye mu kamwāko kanāba kawōmerevu ngomubisi gwe-
10 njuki. Nentwāla akatabo nenka-'gya mu mukono gwa malaika, nenkamira; nekaba mu kamwa kānge kawōmerevu ngomubisi gwenjuki: bwenakalya, olubuto lwānge nerukāizibwa.
11 Nebang'amba nti Kikugwāni'de okubūlira nate eri abantu namawānga nenimi ne bakabaka abangi.

11 [a]Nempebwa olumuli olufanana ngomu'go, ngayogera nti Golokoka, ogere yekalu ya Katonda,
2 nekyōto, nabasinzizamu. [b]Nolu-'gya oluli ebwēru weyekalu luleke ebwēru, 'sō tolugera; [c]kubanga lwawebwa abamawānga: nekibuga ekitukuvu [d]balikirinyiririra [e]e-
3 myezi amakumi ana mwebiri. Nānge ndibawa abajulirwa bānge babiri, era baliragulira enaku lukumi mu bibiri mu nkāga, nga bamba'de
4 ebibukutu. Abo gye [f]mizeituni ebiri netabāza ebiri eziimirira mu
5 maso ga Mukama wensi. Era omuntu yena bwayagala okubakola obubi, omuliro guva mu kamwa kābwe, negwōkya abalabe bābwe: era omuntu yena bwayagala okubakola bubi, bwekityo kigwāna ye oku'ti-
6 bwa. Abo [g]balina obuinza okusiba e'gulu, enkuba eremēnga okutonya mu naku ezokutegēza kwābwe: era [h]balina obuinza ku ma'zi okugafūla omussi, era nokubonyabonya ensi nebibonyobonyo byona, emirūndi
7 emingi nga bwebagala. Era [k]bwebaliba naga bamaze okutegēza kwābwe, ensolo eva mu bunya obutakoma [l]erirwāna nabo, era eriba-
8 wāngula, era eriba'ta. Nomulāmbo gwābwe (guli) mu lugūdo lwekibuga ekinene, ekiitibwa mu mwoyo Sodomu Nemisiri, [m]era Mukama
9 wābwe mweyakomererwa. Era abomubantu nebika nenimi namawānga bālabira omulāmbo gwābwe enaku satu nekitūndu, nebataganya mirāmbo gyābwe okuzikibwa mu
10 ntāna. Nabo abatūla kunsi basanyuka kulwābwe, nebajaguza; era [n]baliwerezagana ebirabo; kubanga bana'bi abo ababiri bābonyabonya
11 abatūla kunsi. Oluvanyuma lwenaku ziri esatu nekitūndu, [o]omwoyo gwobulamu oguva eri Katonda neguingira mubo, nebaimirira ku bigere byābwe, okutya kungi nekuk 12 gwa kubo abābalaba. Nebawulira e'dobozi 'dene eriva mu 'gulu. nga libagamba nti Muliinye okutūka wano. Nebalinya mu 'gulu [p]mu kire; nabalabe bābwe nebabalaba.
13 Ne mu sawa eri newabawo ekikankano ekinene, nekitūndu ekyekumi ekyekibuga nekigwa; nebatibwa abantu kasānvu mu kikankano: nabo abāsigalawo nebakwatibwa entisa, nebawa ekitībwa Katonda owomu'gulu.
14 [r]Obubi obwokubiri buise: laba, obubi obwoknsatu bu'ja māngu.
15 [s]Malaika owomusānvu nāfūwa; [t]newabawo amalobozi amanene mu 'gulu, nga bogera nti [u]Obwakabaka bwensi bufūse bwa Mukama wa'fe, era bwa Masiyawe: era [w]anāfugā-
16 nga emirembe nemirembe. Nabaka'de [x]amakumi abiri mu bana, abatūla mu maso ga Katonda ku ntebe zābwe ezobwakabaka, nebavūnama amaso gābwe, nebasinza
17 Katonda, nga bogera nti Tukwebaza, 'gwe Mukama (wa'fe) Katonda, Omuinza webintu byona, abawo era eyabawo; kubanga otu'te
18 amānyigo amaugi, nofuga. Amawānga negasunguwala, nobusūngubwo nebu'ja, [z]nentūko ezokusalirāmu omusāngo gwabafu, nezokuwēramu empēra yābwe aba'dubo bana'bi, nabatukuvu, nabatya erinyalyo, abato nabakulu; nezokwōnōneramu abōnōna ensi.
19 Ne yekalu ya Katonda eyomu-'gulu nebi'kulwa; newalabika mu yekaluye esanduko yendagānoye; newabawo okumyānsa namalobozi nokubwātuka nekikankano nomuzira mungi.

12 Nakabonero akanene nekalabika mu 'gulu, omukazi ngayamba'de enjuba, nomwezi (nga guli) wansi webigerebye, ne ku mutwegwe (nga guliko) engule eyemunyenye kumi na biri; era ngali lubuto:
2 nākāba [a]ngalūmwa era ngabalaga-
3 lwa okuzāla. Newalabika akabonero akalala mu 'gulu, era, laba, [b]ogusota ogumyufu ogunene, [c]ogulina emitwe omusānvu namayembe kumi, ne ku mitwe gyagwo
4 engule musānvu. Nomukira gwagwo neguwalula ekitūndu ekyokusatu [d]ekyemunyenye ezomu'gulu, [e]neguzisūla kunsi: ogusota negūimirira mu maso gomukazi, eyali agenda okuzāla, bwalizāla, gulyoke
5 gulire dala omwānawe. Nāzāla omwāna owobulenzi, [f]agenda okufuga amawānga gona nomu'go ogwekyūma: nomwānawe nākwa-'kulibwa nātwālibwa eri Katonda,
6 neri entebeye eyobwakabaka. Nomukazi na'duka nātūka mu 'dūngu, gyeyalina ekifo ekyatekebwatekebwa Katonda, balyoke bamulisizenga eyo [g]enaku lukumi mwebikumi bibiri mu nkāga.

[e] Ez. 2. 8; 3. 1-3.
[a] Ez. 40. 3 neb. Zek. 2. 1.
[b] Ez. 40. 17, 20.
[c] Zab. 79. 1. Luk. 21. 24.
[d] Dan. 8. 10.
[e] Kub. 13. 5.
[f] Zab. 52. 8. Yer. 11. 16. Zek. 4. 3, 11, 14.
[g] 1 Basek. 17. 1. Yak. 5. 16, 17.
[h] Kuv. 7. 19.
[k] Luk. 13. 32.
[l] Dan. 7. 21.
[m] Zab. 79. 2, 3.
[n] Es. 9. 19, 22.
[o] Ez. 37. 5, 9, 10, 14.
[p] Bik. 1. 9.
[r] Kub. 8. 13.
[s] Kub. 10. 7.
[t] Is. 27. 13.
[u] Kub. 12. 10.
[w] Dan. 2. 44.
[x] Kub. 4. 4.
[z] Dan. 7. 9, 10.
[a] Is. 66. 7.
[b] Kub. 17. 3.
[c] Kub. 17. 9, 10.
[d] Kub. 17. 18.
[e] Dan. 8. 10.
[f] Zab. 2. 9.
[g] Kub. 11. 3.

7 Newaba olutalo mu 'gulu: [g]Mikaeri ne bamalaikabe (nga batabāla) okulwāna [h]nomusota; omusota negulwāna ne bamalaika bagwo;
8 nebataiinza, 'sō newatalabika kifo
9 kyābwe nate mu 'gulu. [i]Nogusota ogunene negusūlibwa, [m]omusota ogwe'da, oguitibwa Omulyolyomi era Setani, omulimba wensi zona; [n]negusūlibwa kunsi, ne bamalaika
10 bagwo nebasūlibwa nagwo. Nempulira e'dobozi 'dene mu 'gulu, nga lyogera nti [o]Kakano obulokovu bu'ze namānyi nobwakabaka bwa Katonda wa'fe, nobuinza bwa Masiyawe: kubanga alōpa baganda ba'fe yasūlibwa, [p]abalōpa mu maso ga Katonda wa'fe emisana
11 nekiro. [r]Nabo bāmuwāngula olwomusai Gwomwāna gwendiga, nolwekigambo ekyokutegēza kwābwe; [s]nebatayagala bulamu bwā-
12 bwe okutūsa okufa. Kale musanyuke, e'gulu nabatūlamu. Zisānze ensi nenyanja: kubanga Omulyolyomi a'se gyemuli ngalina obusūngu bungi, ngamanyi ngalina akasēra katono.
13 Ogusota bwegwalaba nga gusūli'dwa kunsi, negui'ganya omukazi
14 eyazāla (omwāna) owobulenzi. Omukazi nāwebwa ebiwawātiro bibiri ebyempūngu enene, alyoke abūke okutūka mu 'dūngu mu kifokye, gyalisizibwa [t]ekisēra nebisēra nekitūndu kyekisēra, mu maso gomusota.
15 Nomusota [u]neguwāndula mu kamwa kagwo enyuma womukazi ama'zi ngomu'ga, gulyoke gumu-
16 twāze omu'ga. Ensi nebēra omukazi, ensi neyasama akamwa kayo, nenywa omu'ga ogusota gwegwa-
17 wāndula mu kamwa kagwo. Ogusota negusunguwalira omukazi, [w]negugenda okulwāna nabonuza-'derye abasigalawo abakwata ebiragiro bya Katonda, era abalina

13 okutegēza kwa Isa: neguimirira ku musenyu gwenyanja.
Nendaba [a]ensolo ngeva mu nyanja, [b]erina amayembe kumi nemitwe musānuvu, ne ku mayembe gayo (nga kuliko) engule kumi, ne ku mitwe gyayo amanya agobuvōzi.
2 [c]Nensolo gyenalaba yali efanana ngengo, nebigere byayo ngebya dubu, nakamwa kayo ngakamwa kempologoma: nogusota gwe gwagiwa amānyi gayo, nentebe yayo eyobwakabaka, nobuinza obungi.
3 (Nendaba) omutwe gumu ku mitwe gyayo nga gufumiti'dwa okufa; nekiwūndu ekyokufa nekiwona: nensi zona nezewunya enyuma we-
4 nsolo; nebasinza ogusota, kubanga gwawa ensolo obuinza bwayo, nebasinza ensolo, nga bogera nti Ani
5 afanana ngensolo? era āni ainza okulwāna nayo? newebwa [d]akamwa akogera ebikulu nobuvōzi; newebwa obuinza okumala [e]emyezi
6 amakumi ana mwebiri. Neyasamya akamwa kayo okuvōla Katonda, okuvōla erinyalye, [f]newema-
7 ye, nabatūla mu 'gulu. Newebwa [g]okulwāna nabatukuvu, nokubawāngula: newebwa obuinza ku buli kika nabantu nolulimi ne'gwā-
8 nga. Era bona abatūla munsi baligisinza, (buli) atawandikibwa linyalye mu kitabo kyobulamu Ekyomwāna gwendiga eya'tibwa oku-
9 va ku kutōndebwa kwensi. Omuntu
10 yena bwaba nokutu awulire. [i]Omuntu yena bwayagala okunyaga, anyagibwa: [k]omuntu yena bwa'ta nekitala, kimugwānira naye oku-'tibwa nekitala. Awo we wali okugumīkiriza noku'kiriza kwabatukuvu.
11 Nendaba ensolo endala ngeva munsi; era yalina amayembe abiri agafanana ngagomwāna gwendiga,
12 neyogera ngogusota. Nekoza obuinza bwona obwensolo eyoluberyeberye mu maso gayo. Nesinzisa ensi nabatūlamu ensolo eyoluberyeberye, eyawona ekiwūndu ekyoku-
13 fa. [l]Nekola obubonero bunene, era oku'sā omuliro okuva mu 'gulu
14 kunsi mu maso gabantu. Nerimba abatūla kunsi olwobubonero bweyawebwa okukola mu maso gensolo; ngegamba abatūla kunsi, okukolera ensolo ekifananyi, erina eki-
15 wūndu ekyekitala neba namu. Newebwa okuwa ekifananyi ekyensolo (oku'sa) omu'ka, ekifananyi ekyensolo kiryoke kyogere, era [m]ki'se bona abatasinza kifananyi kya nso-
16 lo. Newaliiza bona, abato nabakulu, nabaga'ga nabāvu, nabe'dembe naba'du [n]okuwebwa enkovu ku mukono gwābwe ogwadyo oba
17 ku byenyi byābwe; era omuntu yena aleme okuiinza okugula newakuba'de okutūnda, wabula ngalina enkovu, erinya lyensolo [o]oba omu-
18 wendo gwerinya lyayo. Awo we wali amagezi. Alina okutegēra abalirire omuwendo gwensolo; kubanga gwe muwendo gwomuntu: nomuwendo gwayo Lukāga mu nkāga mu mukāga.

14 Nendara, era, laba, Omwāna gwendiga ngalimiri'de ku lusozi Sayuni, era wamu naye [a]akasirivu mwobukumi buna mwenkumi nya, [b]nga balina erinyalye nerinya lya Kitāwe nya liwandiki'dwa ku bye-
2 nyi byābwe. Nempulira e'dobozi eriva mu 'gulu, nge'dobozi lyama'zi amangi, era nge'dobozi lyokubwātuka okunene: ne'dobozi lyenawulira ngeryabakubi benānga nga

[g] Dan. 12. 1.
[h] Kub. 20. 2.
[i] Luk. 10. 18.
[m] Lub. 3. 1, 4. Kub. 20. 2.
[n] Kub. 9. 1.
[o] Kub. 11. 15.
[p] Yob. 1. 9. Zek. 3. 1.
[r] Bal. 8. 37.
[s] Luk. 14. 26.
[t] Dan. 7. 25.
[u] Is. 59. 19.
[w] Lub. 3. 15.
[a] Dan. 7. 2, 7.
[b] Kub. 17. 3, 9, 12.
[c] Dan. 7. 6.
[d] Dan. 7. 8, 11, 25; 11. 36.
[e] Kub. 11. 2; 12. 6.
[f] Yok. 1. 14.
[g] Dan. 7. 21. Kub. 11. 7.
[i] Is. 33. 1.
[k] Lub 9. 6. Mat. 26. 52.
[l] Mat. 24. 24. 2 Bas. 2 9.
[m] Kub. 20. 4.
[n] Kub. 14. 9.
[o] Kub. 18. 2.
[a] Kub. 7. 4.
[b] Kub 7. 3.

3 **bakuba** enänga zäbwe: nebaimba ngoluimba olugya mu maso gentebe eyobwakabaka, ne mu maso gebiramu ebina nabaka'de; 'sō tewali muntu eyainza okuiga oluimba wabula akasirivu mwobuka'de buna mwenkumi nya, abägulibwa munsi.

4 Abo be bateyōnōna eri abakazi; [c] kubanga tebamanyänga mukazi. Abo be bagoberera Omwäna gwendiga buli gyagenda. Abo bägulibwa mu bantu [d](okuba) ebibala eby'oluberyeberye eri Katonda neri

5 Omwäna gwendiga. Era [e] mu kamwa käbwe temwalabika bulimba: [f] tebaliko bulema.

6 Nendaba malaika omulala ngabūka wakati mu 'gulu ngalina enjiri eyemirembe nemirembe, okubülira abatūla kunsi na buli 'gwänga ne-

7 kika nolulimi nabantu, ngayogera ne'dobozi 'dene nti Mutye Katonda, mumuwe ekitībwa; kubanga ekisēra ekyomusängogwe kitūse: [g] mumusinze eyakola e'gulu nensi nenyanja nensulo zaima'zi.

8 Ne malaika omulala owokubiri nägoberera, ngayogera nti Kigu'de [i] Babuloni [k] ekinene ekyanywesa amawänga gona ku mwenge gwobusüngu bwobwenzi bwakyo.

9 Ne malaika omulala owokusatu näbagoberera, ngayogera ne'dobozi 'dene nti Omuntu yena bwasinza ensolo nekifananyi kyayo, era bwa-'kiriza enkovu ku kyenyikye, oba

10 ku mukonogwe, oyo naye [l] alinywa ku mwenge ogwobusüngu bwa Katonda, ogufukibwa ogutatabulwamu ma'zi mu kikōmpe ekyobusüngubwe; era [m] alibonyabonyezebwa mu [n] muliro nekiberiti mu maso ga bamalaika abatukuvu ne mu maso

11 Gomwäna gwendiga: [o] nomu'ka ogwokubonyabonyezebwa kwäbwe gunyōka emirembe nemirembe; 'sō tebalina kuwu'mula emisana nekiro abasinza ensolo nekifananyi kyayo, na buli a'kiriza enkovu yerinya

12 lyayo. Awo we wali okugumīkiriza kwabatukuvu, abakwata ebiragiro bya Katonda noku'kiriza kwa Isa.

13 Nempulira e'dobozi eriva mu 'gulu nga lyogera nti Wandika nti [p] Bawere'dwa omukisa abafu [r] abafiramu Mukama (wa'fe) okutanula lero; wewawo, bwayogera Omwoyo, balyoke [s] bawn'mule mu kutegana kwäbwe; kubanga ebikolwa byäbwe bigenda nabo.

14 Nendaba, era, laba, ekire ekyeru; ne ku kire (nendaba) atu'deko [t] eyali afanana ngomwäna womuntu, ngalina ku mutwegwe engule eya zäbu, ne mu mukonogwe

15 ekiwabyo ekyobwōgi. Ne malaika omulala nāva mu yekalu, ngayogerera wa'gulu ne'dobozi 'dene ngagamba atu'de ku kire nti [u] Tekako ekiwabyokyo, okūngule: kubanga ekisēra ekyokukūngulirambu kitūse, kubanga ebikūngulwa [v] ebyensi bi-

16 kaze. Noyo atu'de ku kire näsūla ekiwabyokye kunsi, nensi nekūngulibwa.

17 Ne malaika omulala nāva mu yekalu eyomu'gulu, naye ngalina

18 ekiwabyo ekyobwōgi. Ne malaika omulala nāva ku kyōto, ye yalina obuinza ku muliro; näyogerera wa-'gulu ne'dobozi 'dene ngagamba oyo alina ekiwabyo ekyobwōgi, ngayogera nti Tekako ekiwabyokyo ekyobwōgi, onoge ebirimba byomuzabibu gwensi; kubanga ezabibu zagwo

19 zengere'de dala. Ne malaika näsūla ekiwabyokye kunsi, nänoga omuzabibu gwensi, näsūla mu [y] so-'golero edene eryobusüngu bwa

20 Katonda. [z] Neso'golero neririnyirirwa [a] ebwēru wekibuga, nomusai neguva mu so'golero, okutūka ku nkoba zembalāsi, nokutūka amabänga lukumi mu lukäga.

15 Nendaba **akabonero akalala mu** 'gulu akanene akekitalo, bamalaika musänvu nga balina ebibonyobonyo musänvu ebyenkomerero, kubanga mwebyo obusüngu bwa Katonda mwebutūkiririra.

2 Nendaba [a] ngenyanja yendabirwamu etabu'dwamu omuliro; abava eri ensolo [b] nekifananyi kyayo nomuwendo gwerinya lyayo nga bawängu'de, nga baimiri'de ku nyanja yendabirwamu, [c] nga balina

3 enänga za Katonda. [d] Nebaimba oluimba lwa Musa omu'du wa Katonda, noluimba Lwomwäna gwendiga, nga bogera nti [e] Bikulu era bya kitalo ebikolwabyo, Mukama Katonda, Omuinza webintu byona; [f] ga butūkirivu era ga mazima amakubogo, 'gwe Kabaka owemire-

4 mbe nemirembe. [g] Ani atalitya, Mukama, nätaliwa kitibwa erinya lyo? kubanga 'gwe we'ka 'gwe mutukuvu; kubanga [i] amawänga gona gali'ja era galisinziza mu masogo; kubanga ebikolwabyo ebyobutūkirivu birabise.

5 Oluvanyuma lwebyo nendaba, [k] yekalu eyewema eyobujulirwa mu

6 'gulu nebi'kulwa: nemuva mu yekalu bamalaika omusänvu abalina ebibonyobonyo omusänvu [l] nga bamba'de amainja, amalongōfu agamasamasa, era nga basibi'dwa mu

7 bifuba enkoba eza zäbu. [m] Ekimu ekyokubiramu ebina nekiwa bamalaika omusänvu ebibya musänvu ebya zäbu nga bi'ju'de obusüngu bwa Katonda, aba omulamu emire-

8 mbe nemirembe. [n] Neyekalu ne-

[c] 2 Kol. 11. 2.
[d] Yak. 1. 18.
[e] Zab. 32. 2. Zef. 3. 13.
[f] Bef. 5. 27.
[g] Nek. 9. 6. Zab. 33. 6.
[i] Is. 21. 9. Yer. 51. 8. Kub. 18. 2.
[k] Kub. 16. 19.
[l] Zab. 75. 8.
[m] Kub. 20. 10.
[n] Kub. 19. 20.
[o] Is. 34. 10.
[p] Mub. 4. 1, 2.
[r] 1 Kol. 15. 18. 1 Bas. 4. 16.
[s] Beb. 4. 9, 10.
[t] Dan. 7. 13.
[u] Yo. 3. 13.
[v] Yer. 51. 33.
[y] Kub. 19. 15.
[z] Is. 63. 3.
[a] Beb. 13. 12.
[a] Kub. 4. 6.
[b] Kub. 13. 15-17.
[c] Kub. 14. 2.
[d] Kuv. 15. 1. Kub. 14. 3.
[e] Ma. 32. 4. Zab. 139. 14.
[f] Kos. 14. 9.
[g] Yer. 10. 7.
[i] Is. 66. 23.
[k] Kub. 11. 19.
[l] Kuv. 28. 6, 8. Ez. 44. 17, 18.
[m] Kub. 4. 6.
[n] Kuv. 40. 34. 1 Basek. 8. 10. Is. 6. 4.

'jula omu'ka oguva mu kitībwa kya Katonda ne mu mānyige; 'sō tewali muntu eyaĭnza okuingira mu yekalu, okutūsa ebibonyobonyo omusānvu ebya bamalaika omusānvu lwebyatūkirira.

16 Nempulira e'dobozi edene eriva mu yekalu, nga ligamba bamalaika omusānvu nti Mugende, mufuke ebibya omusānvu ebyobusūngu bwa Katonda kunsi.

2 Owoluberyeberye nāgenda, nāfuka ekibyakye [a]kunsi; [b]newabawo e'bwa ebi ezibu ku bantu [c]abalina enkovu yensolo, era abasinza ekifananyi kyayo.

3 Owokubiri nāfuka ekibyakye[d] mu nyanja; [e]newabawo omusai ngogwomufu, na buli mwoyo omulamu negufa, ebiri mu nyanja.

4 Owokusatu nāfuka ekibyakye [f]mu mi'ga ne mu nsulo zama'zi,

5 [g]newabawo omusai. Nempulira malaika wama'zi ngayogera nti 'Gwe mutūkirivu, 'gwe abawo era eyabawo, 'gwe mutukuvu, kubanga

6 wasala omusāngo bwotyo: kubanga [i]bāfuka omusai gwabatukuvu nogwa bana'bi, omusai gwe gwoba-

7 wa'de okunywa: basāni'de. Nempulira ekyōto nga kyogera nti Wewawo, Mukama Katonda, Omuĭnza webintu byona, gya mazima era gya nsōnga emisāngogyo.

8 Owokuna nāfuka ekibyakye [k]ku njuba; [l]newebwa okwōkya abantu

9 nomuliro. Abantu nebōkebwa okwōkya okunene: nebavuma erinya lya Katonda alina amānyi ku bibonyobonyo ebyo; [m]nebatenenya okumuwa ekitībwa.

10 Owokutāno nāfuka ekibyakye [n]ku ntebe yobwakabaka eyensolo; obwakabaka bwayo nebuzikizibwa; neberūma enimi zābwe olwokubo-

11 nabona, nebavuma Katonda owomu'gulu olwokubonabona kwābwe nolwamabwa gābwe, 'sō tebenenya mu bikolwa byābwe.

12 Owomukāga nāfuka ekibyakye [o]ku mu'ga omunene Fulati; [p]nama'zi gagwo negakalira, [r]e'kubo lya bakabaka abava ebuvanjuba

13 liryoke liteketekebwe. Nendaba (nga giva) mu kamwa [s]kogusota, ne mu kamwa kensolo, ne mu kamwa ka [t]na'bi wobulimba, emizimu emibi esatu, (nga giri) ngebi-

14 kere: [u]kubanga gye mizimu gya balubale, [w]egikola obubonero; egiva (egigenda) eri bakabaka bensi zona, okubakung'anya eri [v]olutalo olwokulunaku olukulu olwa Kato-

15 nda, Omuĭnza webintu byona. [x][Laba, nji'ja ngomu'bi. Awere'dwa omukisa atunula, nākūma ebyambalobye, [a]aleme okugenda obwerēre, era baleme okulaba ensonyi-

16 ze.] Negibakung'anyiza mu kifo ekiitibwa mu Lwebulaniya Kalu-Magedoni.

17 Owomusānvu nāfuka ekibyakye ku 'bānga; e'dobozi edene neriva mu yekalu, mu ntebe yobwakabaka,

18 nga lyogera nti [b]Kikole'dwa: newabawo okumyānsa namalobozi nokubwātuka; newabawo ekikankano ekinene, [c]nga tekibāngawo kasoke'de abantu baba kunsi, ekikanka-

19 no ekinene, ekikulu bwekityo. [d]Nekibuga ekinene nekyawukanamu ebitūndu bisatu, nebibuga ebyamawānga nebigwa: na Babuloni ekinene [e]neki'jukirwa mu maso ga Katonda, okukiwa (okunywa) ekikōmpe ekyobukāmbwe bwobusū-

20 ngubwe. [f]Na buli kizinga neki-

21 'duka, 'sō nensozi tezalabika. Nomuzira omunene, (buli mpeke) ngobuzito obwa talanta, negu'ka okuva mu 'gulu ku bantu: nabantu nebavōla Katonda [g]olwekibonyobonyo ekyomuzira; kubanga ekibonyobonyo kyagwo kinene nyo.

17 Nzwa'ja [a]omu ku bamalaika omusānvu abālina ebibya omusānvu, nāyogera nānge, ngagamba nti 'Jāngu wano, nānge [b]nākulaga omusāngo [c]gwomwenzi omukulu

2 [d]atūla ku ma'zi amangi; bakabaka bensi gwebāyenda naye, nabo [e]abatūla kunsi nebatamira omwe-

3 nge gwobwenzibwe. Nāntwāla mu 'dūngu mu Mwoyo: nendaba omukazi, ngatu'de [f]ku nsolo esayufu, nge'ju'de [g]amanya agobuvōzi, ngerina emitwe musānvu namayembe

4 kumi. Omukazi ngayamba'de olugoye olwefulūngu nolumyufu, era [i]nāyōnjebwa ne zābu namainja agomuwendo omungi nerulu, ngalina mu mukonogwe ekikōmpe ekya zābu [k]eki'ju'de emizizo, ye mpitambi

5 eyobwenzibwe, ne ku kyenyikye erinya eriwandiki'dwa nti [l]Nkyāma, Babuloni [m]ekinene, nyina wabenzi

6 era owemizizo gyensi. Nendaba omukazi oyo ngatami'de omusai gwabatukuvu, nomusai gwa bajulirwa ba Isa. Bwenamulaba, nine-

7 wunya okwewunya kunene. Malaika nāng'amba nti Kiki ekikwewunyisa? 'Nze nākubūlira ekyāma kyomukazi, nekyensolo emusitu'de, erina emitwe omusānvu namaye-

8 mbe ekumi. Ensolo gyewalabye yaliwo era teriwo era egenda okuva mu bunya obutakoma nokugenda mu kubula. Nabo abatūla kunsi balyewunya, [n]abatawandikibwa linya lyābwe mu kitabo kyobulamu kasoke'de ensi etekebwawo, bwebaliraba ensolo nga yaliwo era teriwo

9 ate eribawo. Awo we wali omwo-

[a] Kub. 8. 7.
[b] Kuv. 9. 9–11.
[c] Kub. 13. 14, 16, 17.
[d] Kub. 8. 8, 9.
[e] Kuv. 7. 17, 20.
[f] Kub. 8. 10.
[g] Kub. 7. 20.
[i] Mat. 23. 34, 35.
[k] Kub. 8. 12.
[l] Kub. 9. 17, 18.
[m] Kub. 9. 20.
[n] Kub. 13. 2.
[o] Kub. 9. 14.
[p] Yer. 50 38; 51. 36.
[r] Is. 41. 2, 25.
[s] Kub. 12. 3, 9.
[t] Kub. 19. 20.
[u] 1 Tim. 4. 1.
[w] 2 Bas. 2. 9.
[v] Kub. 17. 14; 20. 8.
[x] Mat. 24. 43. 1 Bas. 5. 2.
[a] 2 Kol. 5. 3.
[b] Kub. 21. 6.
[c] Dan. 12. 1.
[d] Kub. 14. 8.
[e] Kub. 18. 5.
[f] Kub. 6. 14.
[g] Kuv. 9. 23–25.
[a] Kub. 21. 9.
[b] Kub. 16. 19.
[c] Nak. 2 4.
[d] Yer. 51. 13.
[e] Yer. 51. 7.
[f] Kub. 12. 3.
[g] Kub. 13. 1.
[i] Dan. 11. 38.
[k] Kub. 14. 8.
[l] 2 Bas. 2. 7.
[m] Kub. 14. 8.
[n] Kub. 13. 8.

yo ogulina amagezi. Emitwe omusānvu ze nsozi omusānvu, omukazi zatu'deko: era be bakabaka omu-
10 sānvu; abatāno bāgwa, omu wali, omulala tanaba ku'ja; era bwali'ja, kimugwānira okumalawo ebiro bi-
11 tono. Nensolo eyaliwo era teriwo, oyo naye ye womunāna, naye ye wokumusānvu, era agenda mu ku-
[o] Dan. 7. 20. 12 bula. [o] Namayembe ekumi gewalabye be bakabaka ekumi, abatanaba kuwebwa bwakabaka; naye bāwebwa obuīnza nga bakabaka, awamu nensolo, okumala esawa e-
13 mu. Abo balina okutēsa kumu, nebawa ensolo amānyi gābwe nobuī-
[p] Kub. 16. 14; 19. 19. 14 nza. [p] Abo balirwāna Nomwāna gwendiga, Nomwāna gwendiga alibawāngula, [r] kubanga ye Mukama wabāmi, era ye Kabaka wa bakabaka; era [s] nabo abali awamu naye, abaitibwa, abalōnde, abesigwa.
15 Nāng'amba nti [t] Ama'zi gewalabye, omweuzi watu'de, [u] be bantu nebi-
16 bina namawānga nenimi. Namayembe ekumi gewalabye, nensolo, [w] bano balikyāwa omwenzi, balimulekesawo, [y] balimufūla omwerēre, balirya enyamaye, era [z] bali-
17 mwōkera dala omuliro. Kubanga [a] Katonda ya'sā mu mitima gyābwe okukola kyeyatēsa, nokutēsa awamu, nokuwa ensolo obwakabaka bwābwe, [b] okutūsa ebigambo bya
18 Katonda lwebiritūkirira. Nomukazi gwewalabye kye kibuga ekinene, ekirina obwakabaka ku bakabaka bensi.

[r] 1 Tim. 6. 15. Kub. 19. 16.
[s] Yer. 50. 44, 45.
[t] Ja. 8. 7.
[u] Kub. 13. 7.
[w] Yer. 50. 41, 42.
[y] Ez. 16. 37-44. Kub. 18. 16.
[z] Kub. 18. 8.
[a] 2 Bas. 2. 11.
[b] Kub. 10. 7.

18 Oluvanyuma lwebyo nendaba malaika omulala nga'ka okuva mu 'gulu, ngalina obuinza bungi; [c] nensi nemulisibwa ekitibwakye.
[c] Ez. 43. 2. 2 Nāyogerera wa'gulu ne'dobozi eryamānyi, ngayogera nti Kigu'de, kigu-
[b] Is. 21. 9. Yer. 51. 8. Kub. 14. 8. [c] Yer. 50. 39; 51. 37. [d] Ja. 14. 23. 'de [b] Babuloni ekinene, [c] nekifūka ekisulo kya balubale, [d] nekomera
3 erya buli muzimu omubi, nekomera erya buli nyonyi embi ekyāibwa. Kubanga olwomwenge gwobusūngu bwobwenzibwe amawānga gona gagu'de; ne bakabaka bensi nebayenda naye, nabatūnzi bensi nebaga-'gawala olwamānyi gobukababwe.
4 Nempulira e'dobozi edala eriva mu 'gulu, nga lyogera nti [e] Mukifulumemu, abantu bānge, muleme oku'sēkimu nebibibye era muleme okuwebwa ku bibonyobonyobye:
[e] Is. 48. 20; 52. 11. Yer. 50. 8; 51. 6, 45. 2 Kol. 6. 17. [f] Lub. 18. 20, 21. Yon. 1. 2. [g] Zab. 137. 8. Yer. 50. 15, 29. 5 kubanga [f] ebibibye bitūse mu 'gulu, era Katonda a'juki'de ebyōnōno-
6 bye. [g] Mumusasule oyo nga naye bweyasasula, era mumwongereko emirūndi ebiri ngebikolwabye bwebyali: mu kikōnpe kyeyatabula
7 mumutabulire emirūndi ebiri. Nga bweyegulumiza nākabawala, mumuwe bwemutyo okubonabona nokunakuwala: kubanga ayogera mu mutimagwe nti Ntu'de nga kabaka, 'sō siri 'na'mwāndu, 'sō siriraba
8 naku na katono. Kyebiriva bi'ja mu lunaku olumu ebibonyobonyobye, okufa, nenaku, nenjala; era alyōkerwa dala omuliro; [i] kubanga Mukama Katonda wa mānyi eya-
9 musalira omusāngo. Era [k] bakabaka bensi, abāyenda nebakabawala naye, [l] balikāba balikuba ebiwō-
10 be kululwe, bwebaliraba omu'ka ogwokwōkebwakwe, nga baīmiri-'de wala olwentisa eyokubonabonakwe, nga bogera nti [m] Zikisānze, zikisānze, ekibuga ekinene Babuloni, ekibuga ekyamānyi, kubanga mu sawa emu omusāngogwo gutū-
11 se. [n] Nabatūnzi abomunsi bakāba banakuwala kululwe kubanga tewali muntu akyagula obuguzi bwā-
12 bwe; obuguzi obwa zābu, ne feza, namainja agomuwendo, nerulu, ne bafuta enūngi, nolugoye olwefulūngu, ne aliri, nolugoye olumyufu; na buli muti ogwomugavu, na buli kintu ekyesānga, na buli kintu ekyomuti ogwomuwendo omungi enyo, nekyekikomo, nekyekyūma,
13 nekye'jinja edūngi; nekyakalōsa, nebinzali, nobubāne, nomuzigo gwomugavu, nenvūmbo, nomwenge, namafuta, nobu'ta obulūngi, neng'āno, nente, nendiga; nobuguzi bwembalāsi namagāli naba'du;
14 [o] nemyoyo gyabantu. Nebibala omwoyogwo byegwegōmba bikuvu'deko, nebintu byona ebiwōma nebirūngi bikuvu'deko, 'sō teba-
15 kyabiraba nate. Abatūnzi bebyo, beyaga'gawazānga, baliīmirira wala olwentisa yokubonabonakwe,
16 nga bakāba nga banakuwala; nga bogera nti Zikisānze, zikisānze, ekibuga ekinene, ekyayambazibwa bafuta enūngi nolugoye olwefulūngu nolumyufu, era nekiyōnjebwa ne zābu namainja agomuwendo
17 nerulu! kubanga mu sawa emu obuga'ga obungi nga buno buziki-ri'de. Na [p] buli mugoba na buli atambula wona wona mu lyāto nabalunyanja ne bona abakola (emirimu egyomu) nyanja, nebaī-
18 mirira wala, [r] nebogerera wa'gulu bwebālaba omu'ka ogwokwōkebwakwe, nga bogera nti Kiruwa ekifa-
19 nana ngekibuga ekinene? [s] Nebafuka enfūfu ku mitwe gyābwe, nebogerera wa'gulu nga bakāba nga banakuwala, nga bogera nti Zikisānze, zikisānze, ekibuga ekinene, bona kyebāga'gawaliramu abālina ebyōmbo mu nyanja olwomuwendogwe omungi, kubanga mu
20 sawa emu gwazikirira. Mumusanyukire, e'gulu na'mwe abatukuvu na'mwe abatume na'mwe bana'bi;

[i] Yer. 50. 34.
[k] Ez. 26. 16, 17.
[l] Yer. 50. 46.
[m] Is. 21. 9.
[n] Ez. 27. 27-36.
[o] Ez. 27. 13.
[p] Is. 23. 14.
[r] Ez. 27. 30, 31.
[s] Yob. 2. 12.

kubanga [f]Katonda amusali'de omusängo gwa'mwe.
21 Malaika owamänyi näsitula e'jinja 'dene ngolubengo olunene, nälisüla mu nyanja, ngayogera nti [u]Bwekirisülibwa bwekityo nokutändagirwa okunene Babuloni, ekibuga ekinene, 'sō tekirirabika nate.
22 Newakuba'de [w]e'dobozi lyabakubi benänga nabalina ebivuga nabafüwa emirere nabafüwa amakondére teririwulirwa nate mu'gwe; newakuba'de omugezi wemirimu gyona gyona talirabika nate mu'gwe; newakuba'de e'dobozi lyolubengo te-
23 ririwulirwa nate mu'gwe; newakuba'de okutangäla kwetabäza tekulitangäla nate mu'gwe; newakuba'de e'dobozi lyawasa omugole neryomugole teririwulirwa nate mu'gwe; kubanga abatünzibo bäli balängira ba nsi; kubanga mu bulogobwo amawänga gona gäli-
24 mbibwa. Era nomusai gwa bana'bi nabatukuvu nogwa bona [y]aba'tibwa kunsi gwalabika muye.

19 Oluvanyuma lwebyo nempulira nge'dobozi edene eryekibina ekinene mu 'gulu, nga bogera nti Aleruya; [a]Obulokovu, nekitibwa, nobuinza bye bya Katonda wa'fe:
2 kubanga emisängogye gya mazima era gya nsönga; kubanga asali'de omusängo omwenzi omukulu, eyayönöna ensi nobwenzibwe, era [b]awole'de e'gwänga lyomusai gwa-
3 ba'dube mu mukono gwoyo. Omulündi ogwokubiri nebogera nti Aleruya. [c]Nomu'kagwe gunyöka
4 emirembe nemirembe. [d]Nabaka-'de amakumi abiri mu bana nebiramu ebina nebavünama nebasinza Katonda atüla ku ntebe, nga boge-
5 ra nti Amina; Aleruya. Ne'dobozi neriva mu ntebe, nga lyogera nti [e]Mutendereze Katonda wa'fe, 'mwe 'mwena aba'dube, abamutya, abato
6 nabakulu. [f]Nempulira nge'dobozi lyekibina ekinene, era nge'dobozi lyama'zi amangi era nge'dobozi lyokubwätuka okwamänyi, nga byogera nti Aleruya: kubanga Mukama Katonda wa'fe Omuinza
7 webintu byona afuga. Tusanyuke, tujaguze, tumuwe ekitibwa ye: kubanga [g]obugole Bwomwäna gwendiga butüse, ne mukaziwe ye-
8 tesetese. [i]Näwebwa okwambala bafuta entukuvu enüngi: [k]kubanga bafuta eno bye bikolwa ebyo-
9 butükirivu ebyabatukuvu. Näng'amba nti Wandika nti [l]Bawere'dwa omukisa abaitibwa ku mbaga eyobugole Bwomwäna gwendiga. Näng'amba nti Ebyo bye bigambo
10 ebyamazima ebya Katonda. [m]Nenvünama mu maso gebigerebye okumusinza. Näng'amba nti [n]Laba tokola (bwotyo): ndi mu'du mu'no era owomubagandabo abalina okutegéza kwa Isa: sinza Katonda: kubanga okutegéza kwa Isa gwe mwoyo gwobuna'bi.
11 Nendaba e'gulu nga libi'kuse; era, laba, [o]embaläsi enjeru, neyali agitu'deko, aitibwa mwesigwa era owamazima; ne [p]mu butükirivu
12 asala emisängo era alwäna. [r]Era amasoge (gwe) muliro ogwäka, ne ku mutwegwe engule nyingi; era ngalina erinya eriwandiki'dwa, omuntu yena lyatamanyi wabula ye
13 ye'ka. Era [s]ngayamba'de ekyambalo ekyamänsirwako omusai: nerinyalye neriitibwa [t]Kigambo kya
14 Katonda. Ne'gye eryomu'gulu nerimugoberera ku mbaläsi enjeru, nga [u]bamba'de bafuta enjeru enü-
15 ngi. Ne [w]mu kamwäke muvamu ekitala ekyobwögi ateme amawänga nakyo: era [y]alibafuga nomu'go ogwekyüma: era alinya eso'golero lyomwenge gwobusüngu bwobukämbwe bwa Katonda Omuinza webi-
16 ntu byona. Era alina ku kyambalokye ne ku kisämbikye erinya eriwandiki'dwa nti [z]KABAKA WA BAKABAKA, ERA MUKAMA WABÄMI.
17 Nendaba malaika ngaimiri'de mu njuba; näyogerera wa'gulu ne-'dobozi 'dene, ngagamba enyonyi zona ezibüka mu 'bänga nti [a]Mu'je mukung'ane ku mbaga enkulu eya
18 Katonda; mulyoke mulye enyama ya bakabaka, nenyama eyabagabe, nenyama eyabamänyi, nenyama eyembaläsi neyäbo abazitülako, nenyama eya bona abe'dembe era naba'du, nabato nabakulu.
19 [b]Nendaba ensolo, ne bakabaka bensi, ne'gye lyäbwe nga bakung'anye okulwäna noyo eyali atu'de ku
20 mbaläsi ne'gyeryе. Ensolo nekwatibwa era wamu nayo na'bi owobulimba eyakola obubonero mu maso gayo bweyalimbisa abo aba'kiriza enkovu yensolo, nabo abasinza ekifananyi kyayo: [c]bömbi nebasülibwa nga balamu mu nyanja eyomuliro
21 eyäka nekiberiti: nabäsigalawo neba'tibwa nekitala kyoyo eyali atu'de ku mbaläsi, ekiva mu kamwäke: nenyonyi zona nezi'kuta ku nyama yäbwe.

20 Nendaba malaika nga'ka okuva mu 'gulu, [a]ngalina ekisumuluzo kyobunya obutakoma nolujegere
2 olunene mu mukono gwe. Näkwata [b]ogusota, omusota ogwe'da, ye Mulyolyomi era Setani, nägusibira
3 emyäka lukumi, nägusüla mu bunya obutakoma na'galawo nätekako akabonero, gulemënga okulimba amawänga nate, okutüsa emyäka

[f] Kub. 19. 2.
[u] Yer. 51. 64.
[w] Is. 24. 8.
[y] Yer. 51. 49.
[a] Kub. 7. 10, 12.
[b] Ma. 32. 43. Kub. 18. 20.
[c] Is. 34. 10.
[d] Kub. 4. 4.
[e] Zab. 134. 1.
[f] Ez. 1. 24.
[g] Mat. 25. 10. Bef. 5. 32.
[i] Zab. 45. 13, 14. Ez. 16. 10.
[k] Zab. 132. 9.
[l] Mat. 22. 2, 3. Luk. 14. 15, 16.
[m] Kub. 22. 8.
[n] Bik. 10. 26.
[o] Kub. 6. 2.
[p] Is. 11. 4.
[r] Kub. 1. 14.
[s] Is. 63. 2, 3.
[t] Yok. 1. 1.
[u] Kub. 7. 9.
[w] Is. 11. 4. Kub. 1. 16.
[y] Zab. 2. 9.
[z] 1 Tim. 6. 15.
[a] Ez. 39. 17, 18, 20.
[b] Kub. 16. 16.
[c] Dan. 7. 11. Kub. 20. 10.
[a] Kub. 1. 18; 9. 1.
[b] Kub. 12. 9. Yud. 6.

lukumi lwegiri'gwāko; oluvanyuma lwagyo kimugwānira okusumululwa ebiro bitono.

4 Nendaba [c] entebe ezobwakabaka, nga kuliko abatu'deko, [d] nebawebwa (okusala) omusāngo; [e] nemyoyo gyābwe abātemebwako emitwe olwokutegēza kwa Isa nolwekigambo kya Katonda, [f] nabo abatāsinza nsolo newakuba'de ekifananyi kyayo, 'sō teba'kiriza nkovu ku kyenyi kyābwe ne ku mukono gwābwe; nebaba balamu, [g] nebafugirānga wamu ne Masiya emyāka lukumi.

5 Abafu abalala tebāba balamu okutūsa emyāka olukumi lwegya'gwā. Kuno kwe kuzūkira okwoluberyeberye.

6 Awere'dwa omukisa, era ye mutukuvu alina omugabo mu kuzūkira okwoluberyeberye: [i] okufa okwokubiri tekulina buīnza kubo, naye banābērānga [k] bakabona ba Katonda era ba Masiya, era banāfugirānga wamu naye emyāka lukumi.

7 Awo, emyāka egyo olukumi bwegiri'gwā, Setani nālyoka asumulula

8 lwa mu komeralye, era aligenda okulimba amawānga agomunsōnda enya ezensi, [l] Gogi ne Magogi, [m] okubakung'anya ku lutalo: omuwendo gwābwe ngomusenyu gwenya-

9 nja. [n] Nebalinya ku bugazi bwensi, nebazingiza olusisira olwabatukuvu nekibuga ekyāgalwa: omuliro negu'ka okuva mu 'gulu, negu-

10 bōkya. Nomulyolyomi eyabalimbānga nāsūlibwa mu nyanja eyomuliro nekiberiti, era [o] omuli ensolo ne na'bi owobulimba; era banābonyabonyezebwānga emisana nekiro emirembe nemirembe.

11 Nendaba entebe eyobwakabaka enene enjeru, noyo eyali agitu'deko, [p] e'gulu nensi nebi'duka mu masoge; [r] nekifo kyabyo tekyalabika.

12 Nendaba abafu, abakulu nabato, nga baīmiri'de mu maso gentebe; [s] ebitabo nebibi'kulwa: nekitabo ekirala nekibi'kulwa, kye kyobulamu: abafu nebasalirwa omusāngo mwebyo ebyawandikibwa mu bitabo, [t] ngebikolwa byābwe bwebyali.

13 Nenyanja nereta abafu abalimu, nokufa Namagōmbe (nebireta) abafu abalimu: nebasalirwa omusāngo buli muntu ngebikolwa byābwe

14 bwebyali. [u] Nokufa Namagōmbe nebisūlibwa mu nyanja eyomuliro. Eyo kwe kufa okwokubiri, enyanja

15 eyomuliro. Era omuntu yena atālabika ngawandiki'dwa mu kitabo ekyobulamu, [w] nāsūlibwa mu nyanja eyomuliro.

21 [a] Nendaba e'gulu erigya nensi empya: kubanga e'gulu eryoluberyeberye nensi eyoluberyeberye nga bigenze: nenyanja nga tekya-

2 liwo. Nendaba [b] ekibuga ekitukuvu, Yerusalemi ekigya, nga ki'ka okuva mu 'gulu ewa Katonda, nga kitegeke'dwa [c] ngomugole ayōnje-

3 re'dwa 'bawe. Nempulira e'dobozi edene eriva mu ntebe nga lyogera nti Laba, [d] ewema ya Katonda awamu nabantu, era anātūlānga wamu nabo, nabo banābērānga bantube, naye Katonda ye nyini anābērānga

4 wamu nabo, Katonda wābwe: naye [e] alisāngula buli 'ziga mu maso gābwe; era [f] okufa tekulibawo nate; 'sō [g] tewabengawo nate naku newakuba'de okukāba newakuba'de okulūmwa: ebyoluberyeberye biwe-

5 'dewo. [i] Noyo atūla ku ntebe nāyogera nti [k] Laba, byona mbi'zi'za bugya. Nāyogera nti Wandika: kubanga ebigambo ebyo bya bwe-

6 sige era bya mazima. Nāng'amba nti [l] Bitūkiri'de. 'Nze ndi Alufa ne Omega, okusoka nenkomerero. [m] Ndimuwa alina enyōnta okunywa mu lu'zi olwama'zi agobula-

7 mu buwa. Awāngula alisikira ebyo; [n] nānge nābērānga Katondawe, naye anābānga mwāna wānge.

8 [o] Naye abati, nabata kiriza, nabagwagwa, naba'si, nabenzi, nabalogo, nabasinza ebifananyi, nabalimba bona, omugabo gwābwe (gulibēra) mu nyanja eyāka nomuliro nekiberiti: kwe kufa okwokubiri.

9 Newa'ja omu owokubamalaika omusānvu abalina ebibya omusānvu, aba'jula ebibonyobonyo omusānvu ebyenkomerero; nāyogera nānge, ngagamba nti 'Jāngu, nākulaga omugole, mukazi Womwāna

10 gwendiga. Nāntwāla mu Mwoyo ku lusozi olunene oluwānvu, nāndaga [p] ekibuga ekitukuvu Yerusalemi nga ki'ka okuva mu 'gulu ewa Katonda, nga kirina ekitībwa kya

11 Katonda: okumasamasa kwakyo nge'jinja eryomuwendo omungi enyo, nge'jinja yasepi, eritangāli-

12 ja: nga kirina bugwe omunene omuwānvu; nga kirina [r] emiryāngo kumi nebiri, ne ku miryāngo bamalaika kumi nababiri; namanya agawandiki'dwako, ge

13 gebika ekumi nebibiri ebyabāna ba Isiraeri: ebuvanjuba emiryāngo esatu; era ebukika obwa kono emiryāngo esatu; era ebukika obwadyo emiryāngo esatu; era ebugwa-

14 njuba emiryāngo esatu. Ne bugwe wekibuga yalina emisingi kumi nebiri, [s] nekubako amanya kumi nabiri agabatume ekumi naba-

15 biri Abomwāna gwendiga. Naye eyayogera nānge [t] yalina ekigera olumuli olwa zābu okugera ekibuga, nemiryāngo gyakyo, ne bugwe wa-

16 kyo. Nekibuga kyenkanyankanyizibwa enjui zona, nobuwānvu bwa-

[c] Dan. 7. 9, 22, 27. Mat. 19. 28.
[d] 1 Kol. 6. 2, 3.
[e] Kub. 6. 9.
[f] Kub. 13. 12.
[g] 2 Tim. 2. 12.
[i] Kub. 2. 11; 21. 8.
[k] Is. 61. 6. 1 Pet. 2. 9.
[l] Ez. 38. 2.
[m] Kub. 16. 14.
[n] Is. 8. 8.
[o] Kub. 19. 20.
[p] 2 Pet. 3. 7, 10, 11. Kub. 21. 1.
[r] Dan. 2. 35.
[s] Dan. 7. 10. Kub. 21. 27.
[t] Yer. 17. 10. Kub. 22. 12.
[u] 1 Kol. 15. 26, 54, 55.
[w] Kub. 19. 20.
[a] Is. 65. 17; 66. 22. 2 Pet. 3. 13.
[b] Is. 52. 1. Beb. 11. 10; 13. 14.
[c] Is. 54. 5; 61. 10.
[d] 2 Kol. 6. 16.
[e] Is. 25. 8. Kub. 7. 17.
[f] 1 Kol. 15. 26, 54.
[g] Is. 35. 10; 65. 19.
[i] Kub. 4. 2.
[k] 2 Kol. 5. 17.
[l] Kub. 16. 17.
[m] Is. 12. 3; 55. 1. Yok. 4. 10, 14; 7. 37. Kub. 22. 17.
[n] Zek. 8. 8.
[o] 1 Kol. 6. 9, 10. Bag. 5. 19-21. Kub. 22. 15.
[p] Ez. 48.
[r] Ez. 48. 31-34.
[s] Mat. 16. 18. Bef. 2. 20.
[t] Ez. 40. 3. Zek. 2. 1.

kyo buli ngobugazi; nägera ekibuga nolumuli, amabänga kakumi mwenkumi biri: obuwänvu nobugazi nobugulumivu bwakyo bwenkana-
17 nkana. Nägera bugwe wakyo, emikono kikumi mwana mwena, ekigera kyomuntu, kye kya malai-
18 ka. Nokuzimbibwa kwa bugwe wakyo kwa yasepi: nekibuga kya zäbu enüngi, ngendabirwamu enü-
[u] Is. 54. 11. 19 ngi. [u] Emisingi gya bugwe wekibuga gyayönjebwa na buli 'jinja eryomuwendo omungi. Omusingi ogwoluberyeberye yasepi; ogwokubiri safiro; ogwokusatu kalukedoni; ogwokuna lya nawandagala;
20 ogwokutäno sadonukisi; ogwomukäga sadio; ogwomusänvu kerusoliso; ogwomunäna berulo; ogwomwenda topazi; ogwekumi kerusoperaso; ogwekumi nogumu kuakinso; ogwekumi nebiri amesusito.
21 Nemiryängo ekumi nebiri lulu kumi na biri, buli gumu ku miryängo gwali gwa lulu emu: nolugüdo olwekibuga zäbu enüngi, ngenda-
[w] Yok. 4. 23. 22 birwamu etangälija. 'Sō [w] salabamu yekalu mukyo: kubanga Mukama Katonda Omuinza webintu byona, Nomwäna gwendiga, ye ye-
[v] Is. 60. 19 20. 23 kalu yakyo. 'Sō [v] ekibuga tekyetäga njuba newakuba'de omwezi, oknkyäkira: kubanga ekitibwa kya Katonda kyakimulisa, netabäza ya-
[r] Is. 60. 5, 11; 66. 12. 24 kyo ye Mwäna gwendiga. [z] Namawänga ganätambuliränga mu musana gwakyo: ne bakabaka bensi baleta ekitibwa kyäbwe mukyo.
[a] Is. 60. 11. 25 [a] Nemiryängo gyakyo tegi'galwenga na katono emisana [kubanga
[b] Is. 60. 20. Zek. 14. 7. 26 [b] eyo ekiro tekibengayo]; era balireta ekitibwa netendo eryamawä-
[c] Is. 35. 8. 27 nga mukyo: 'sō [c] temuliingira mukyo na katono ekintu kyona ekitali kirongōfu newakuba'de akola ekyomuzizo nobulimba: wabula abo bo'ka abawandikibwa mu [d] kitabo ekyobulamu Ekyomwäna gwendiga.

[d] Kub. 3. 5; 20. 12.

[e] Ez. 47. 1. Zek. 14. 8. 22 Nändaga [a] omu'ga ogwama'zi agobulamu, ogumasamasa ngendabirwamu, nga guva mu ntebe ya Katonda Neyomwäna gwendiga,
[b] Lub. 2. 9. Kub. 2. 7. 2 wakati wolugüdo lwakyo. Era erui nerui ewomu'ga [b] omuti ogwobulamu, ogubala ebibala ekumi nebibiri, oguleta ekibala kyagwo buli mwezi: namalagala gomuti ga kuwo-
[c] Zek. 14. 11. [d] Ez. 48. 35. 3 nya amawänga. 'Sō [c] teribayo nate ekikolimo: [d] nentebe ya Katonda Neyomwäna gwendiga enebērānga omwo: naba'dube banämu-
[e] Mat. 5. 8. 1 Kol. 13. 12. 1 Yok. 3. 2. [f] Kub. 3. 12; 14. 1. [g] Zab. 36. 9; 84. 11. 4 werezänga, era [e] banämulabänga amasoge; era [f] erinyalye mu bye-
5 nyi byäbwe. 'Sō tebenga kiro nate; 'sō tebetäga musana gwa tabäza nomusana gwenjuba; kubanga [g] Mukama Katonda anäbawänga omusana: era [h] banäfugänga emirembe nemirembe.

6 Näng'amba nti Ebigambo bino bya bwesige era bya mazima: era Mukama Katonda owemyoyo gya bana'bi [k] yatuma malaikawe okulaga aba'dube ebigwänira okubawo amängu. Era, [l] laba, njl'ja mängu.
7 [m] Awere'dwa omukisa akwata ebigambo ebyobuna'bi obwekitabo kino.
8 Nänge Yokana 'nze nawulira nendaba bino. Bwenawulira nendaba, [n] nenvünama okusinza mu maso gebigere bya malaika andaga bino.
9 Näng'amba nti Laba tokola bwotyo: ndi mu'du mu'no era owomubagandabo bana'bi, nabo abakwata ebigambo ebyekitabo kino: sinza Katonda.

10 Näng'amba nti [o] Toteka kabonero ku bigambo ebyobuna'bi obwekitabo kino; kubanga obu'de buli ku-
11 mpi. [p] Ayönöna abēre ngakyayönöna: era omugwagwa abēre ngakyali mugwagwa: era nomutükirivu, abēre ngakyakola obutükirivu: era nomutukuvu, abēre ngakyali
12 mutukuvu. Laba, nji'ja mängu; [r] nempēra yänge eri nänge, [s] okusasula buli muntu ngomulimugwe
13 bweguli. 'Nze [t] Alufa ne Omega, owoluberyeberye era owoluvanyu-
14 ma, okusoka nenkomerero. Bawere'dwa omukisa abäyoza ebyambalo byäbwe, balyoke babēre nobuinza [u] ku muti ogwobulamu, era [w] balyoke baingire mu kibnga (nga baita)
15 mu miryängo. [v] Ebwēru yeri embwa, nabalogo, nabenzi, naba'si, nabasinza ebifananyi, na buli ayagala nakola obulimba.
16 'Nze Isa [z] ntumye malaika wänge okubategēza 'mwe ebyo olwekanisa. 'Nze [a] ndi kikolo era omu'zukulu wa Daudi, [b] emunyenye eyāka eyenkya.
17 Era Omwoyo nomugole bogera nti 'Jängu. Naye awulira ayogere nti 'Jängu. [c] Naye alina enyönta a'je: ayagala atwäle ama'zi agobulamn buwa.
18 Ntegēza buli muntu awulira ebigambo ebyobuna'bi obwekitabo kino nti [d] Omuntu yena bwayongerängako kubyo, Katonda alyongerako kuye ebibonyobonyo ebiwandiki-
19 'dwa mu kitabo kino: era omuntu yena bwa'gyängamu mu bigambo ebyekitabo ekyobuna'bi buno, [e] Katonda ali'gyako omugabogwe ku muti ogwobulamu, ne mu kibuga ekitukuvu, ebiwandiki'dwa mu kitabo kino.
20 Ategēza bino ayogera nti Wewawo; nji'ja mängu. Amina: 'jängu, [f] Mukama (wa'fe) Isa.
21 Ekisa kya Mukama (wa'fe) Isa kibērēnga nabatukuvu. Amina.

[h] Dan. 7. 27. 2 Tim. 2. 12. Kub. 5. 21.

[k] Kub. 1. 1.

[l] Kub. 3. 11.

[m] Kub. 1. 3.

[n] Kub. 19. 10.

[o] Dan. 12. 4.

[p] 2 Tim. 3. 13.

[r] Is. 40. 10. [s] Ral. 2. 6; 14. 12. Kub 20. 12.

[t] Is. 44. 6.

[u] Kub. 2. 7.

[w] Kub. 21. 27.

[v] Bag. 3. 19-21.

[z] Kub. 1. 1.

[a] Kub. 5. 5.

[b] Kubal. 24. 17.

[c] Is. 55. 1. Yok. 7. 37. Kub. 21. 6.

[d] Ma. 4. 2; 12. 32. Nge. 30. 6.

[e] Kuv. 32. 33.

[f] 2 Tim. 4. 8.

EKITEGEZA AMANYA AGOMUBITUNDU.

Am.	Amosi
Baf.	Abafiripi
Bag.	Abagalatiya
Bak.	Abakolosai
Bal.	Abalumi
Balam.	Abalamuzi
1 Bas.	1 Abasesalonika
2 Bas.	2 Abasesalonika
1 Basek.	1 Basekabaka
2 Basek.	2 Basekabaka
Beb.	Abaebulaniya
Bef.	Abaefeso
Bik.	Ebikolwa Byabatume
1 Byom.	1 Ebyomumirembe
2 Byom.	2 Ebyomumirembe
Dan.	Danieri
Es.	Eseza
Ez.	Ezekieri
Ezer.	Ezera
Fir.	Firemoni
Is.	Isaya
Kab.	Kabakuku
Ka'g.	Ka'gai
1 Kol.	1 Abakolinso
2 Kol.	2 Abakolinso
Kos.	Kosea
Kub.	Okubi'kulirwa
Kubal.	Okubala
Kung.	Okukungubaga
Kuv.	Okuva
Lev.	Ebyabalevi
Lu.	Oluimba
Lub.	Oluberyeberye
Luk.	Luka
Lus.	Lusi
Ma.	Ekyamateka
Ma'k.	Ma'ko
Mala.	Malaki
Mat.	Matayo
Mi.	Mika
Mub.	Omubulizi
Nak.	Nakumu
Nek.	Nekemiya
Nge.	Ngero
Ob.	Obadiya
1 Pet.	1 Petero
2 Pet.	2 Petero
1 Sam.	1 Samuwiri
2 Sam.	2 Samuwiri
1 Tim.	1 Timoseo
2 Tim.	2 Timoseo
Tit.	Tito
Yak.	Yakobo
Yer.	Yeremiya
Yo.	Yoeri
Yob.	Yobu
Yok.	Yokana
1 Yok.	1 Yokana
2 Yok.	2 Yokana
3 Yok.	3 Yokana
Yon.	Yona
Yos.	Yosuwa
Yud.	Yuda
Zab.	Zabuli
Zef.	Zefaniya
Zek.	Zekaliya

Digitized by Goog

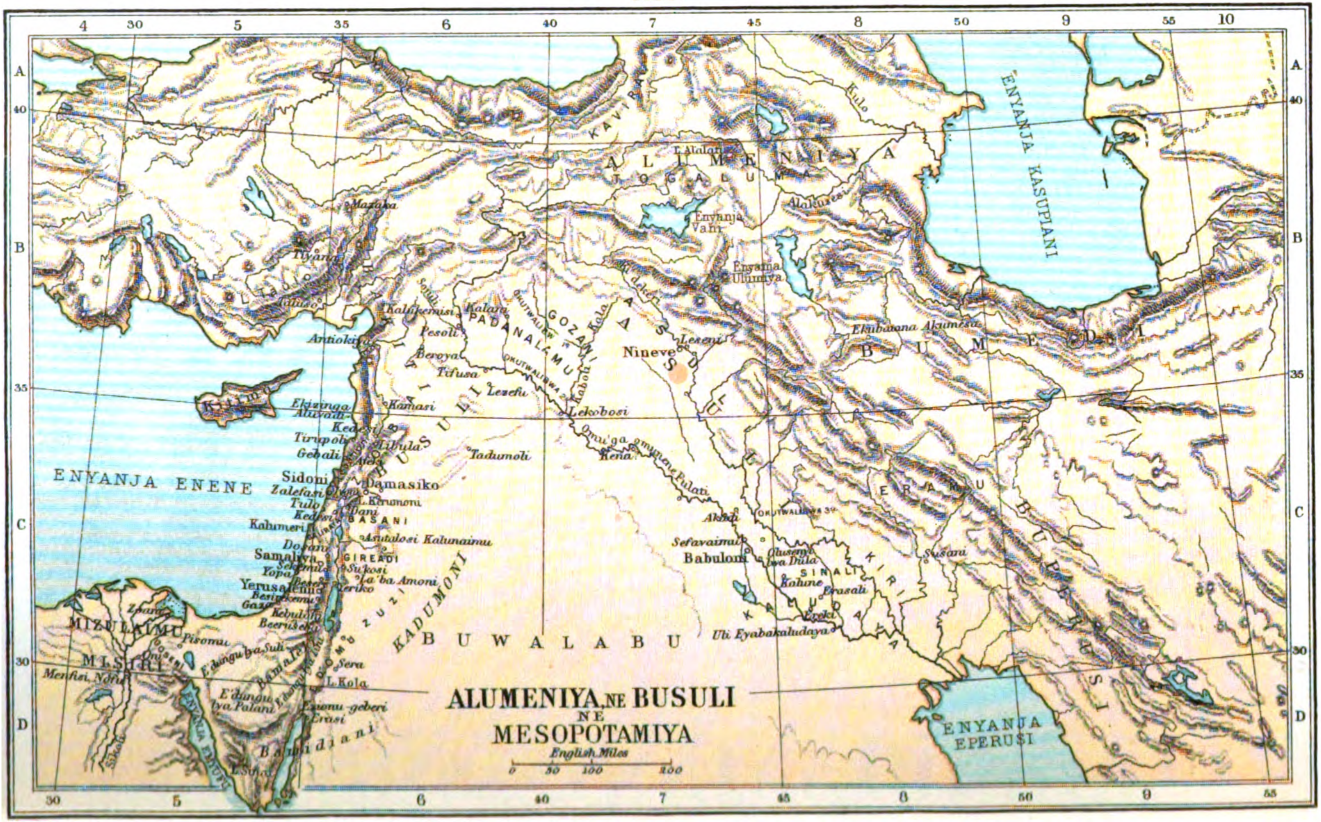
ALUMENIYA NE BUSULI NE MESOPOTAMIYA
English Miles
0 50 100 200
ENYANJA KASUPIANI
ENYANJA ENENE
ENYANJA EPERUSI
ALUMENIYA
BUMEDI
BUWALABU
KADUMONI
MIZULAIMU
MISIRI
ASULI
BUSULI
KIRI
ERAMU
BUPERUSI
KALUDAYA
PADANALAMU
GOZANI
BASANI
SINALI
GIREADI
Nineve
Babuloni
Sidoni
Damasiko
Antiokiya
Tadumoli
Kulo
Enyanja Vani
Enyanja Ulumiya
Mazaka
Tiyana
Pesoli
Beroya
Tifusa
Lezefu
Lekobosi
Kamasi
Gebali
Tirupoli
Tulo
Kumeri
Samaliya
Yopa
Yerusalemu
Gaza
Beeriseba
Kalikemisi
Kalana
Leseni
Akadi
Sefavaimu
Susani
Eleki
Uli Eyabakaludaya
Elubatana Alumesu
Pisomu
Menfisi
L. Kola
Sera
Ezionu-geberi
Elasi
Bamidiani
Edungu lya Suli
Edungu lya Palani
Lakali
Sulu
A B C D
4 5 6 7 8 9 10
30 35 40 45 50 55

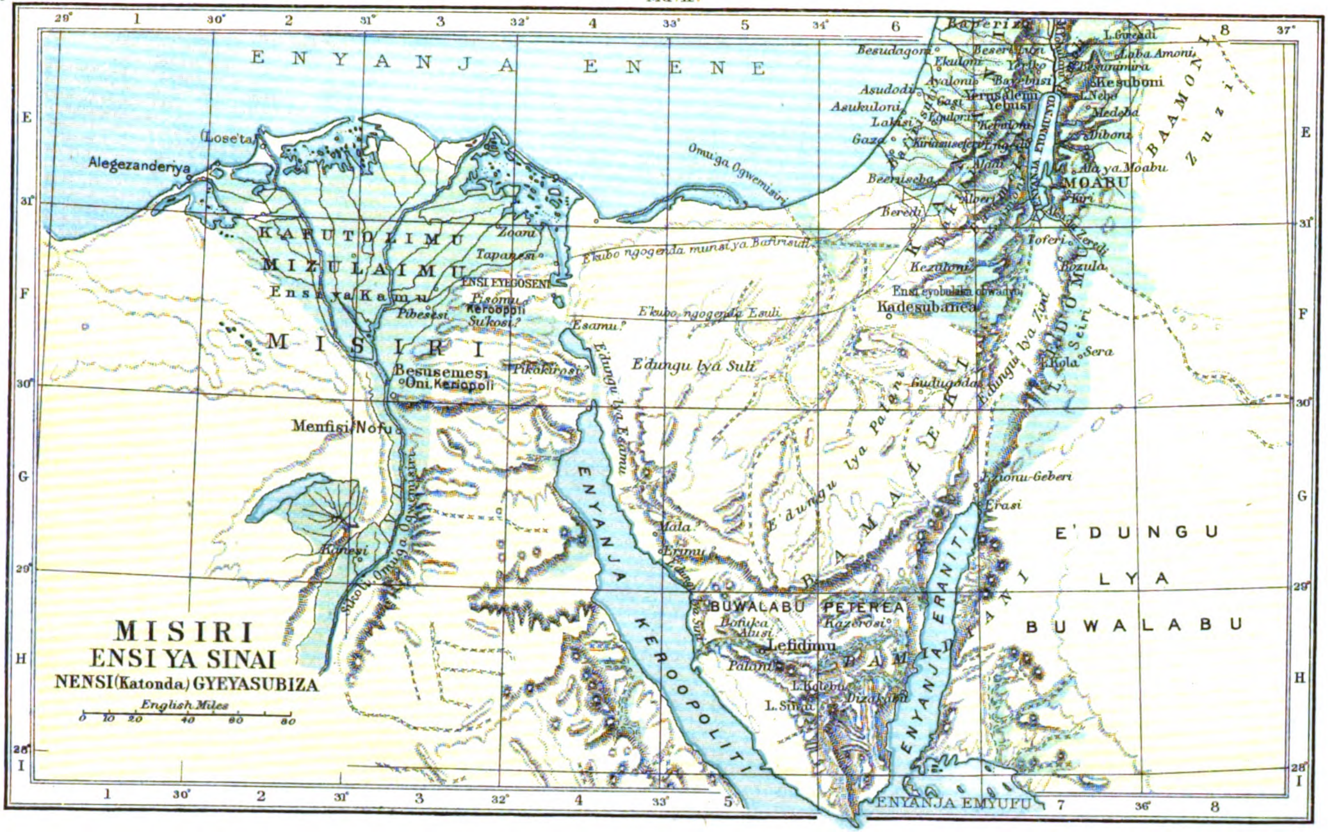
MISIRI
ENSI YA SINAI
NENSI (Katonda) GYEYASUBIZA
English Miles
0 10 20 40 60 80
ENYANJA ENENE
Alegezanderiya
Loseta
KARUTOLIMU
MIZULAIMU
Ensi ya Kamu
MISIRI
Zoani
Tapanesi
ENSI EYEGOSENI
Pisomu
Keroopoli
Pibesesi
Su'kosi?
Besusemesi
Oni Keroopoli
Pikakirosi?
Menfisi/Nofu
Omuga Ogwemisiri
Omu'ga Ogwemisiri
E'kubo ngogenda munsi ya Bafirisuti
E'kubo ngogenda Esuli
Esamu
E'dungu lya Esamu
E'dungu lya Suli
E'dungu lya Palani
ENYANJA KEROOPOLITI
ENYANJA ERANITI
ENYANJA EMYUFU
BUWALABU PETEREA
Lefidimu
L. Sinai
Kadesubanea
Kezuliomu
Beeruseba
Bered
Toferi
Bozula
Sera
E'dungu lya Zini
E'zionu-Geberi
Erasi
E'DUNGU LYA BUWALABU
MOABU
BAAMONI
Zuzi
Besudagoni
Asudodi
Asukuloni
Lakisi
Gaza
Yerusalemi
Yebusi
Medeba
Dibon
L. Gweadi
Laba Amoni
Kesuboni
Kefuloni
ENYANJA ETOMUNYO

ENSI YA KANANI
ngegabi'dwa mu
BIKA KUMI NEBIBIRI
English Miles
0 10 20 30
6 35 7 36 8
C D E
33 32 31
Zidoni
Zalefasi
Lebanoni
L. Kenaneu
Damasiko
Labana
Folufoli
Likri
Tulo
Aberu Besumaaki
Mbuloli
Lesemi
Kana
GESULI
Kerefi
Besanasi
Umaa
Enkaboli
Kaboli
Amazi
Agmeroni
Akuzibu
Amadi
Alabusi
Alugobu
Besuneiki
Azuzafu
Ako
Beteri
BASANI
Kavosuyairi
Besudagoni
Kabuli
Ku'kesi
MANASE
Enyahia
Eyekumetesi
(EKITUNDU KYEKIKA)
L. Kahuneri
Limoni
La'kasi
GOLANI
Ensozi
Kamasi Doli
Besuekemu
Yeki
Asuntalosi Kalunzimu
Kenasi
Dabecasi
Ezabasani
Simaloni
Kisulosutaboli
Endabi
Adami
Edera
Megidi
Sinemu
Mozi
Yezuleseni
Bosula
Taanaki
ISAKALI
Besusemi
Engannimu
Gurubba
Tabesugireadi
Dosani
La'hai
Lemesi
Sebezi
Beuza
Abesumekola
GADI
MANASE
(EKITUNDU KYEKIKA)
GAMOSU-GIREADI
SEKEMU
Sakaimu
Gurugali
Lakoni
L. Efulaimu
Yanoa
Makanaimu
Yamunasusera
EFULAIMU
L. Gireadi
Yafo
Beneberaki
Yokudi
Yogubeka
Hadidi
Gibesoni
Lodi
Dani
Labi Amoni
Yabuneeri
Besukoloni
ENYAMANI
Yazeri
Bezeki
Ekulonti
Gezeri
Gibeoni
Geba
Ayaloni
Mizupa
Almuloni
Anasosi
Besukoguki
Besukoma
Asudodi
Eutaoni
Zora
Yerusaleemi
Timuna
Besusemesi
Besusemi
Asukaloni
Yalumusi
Bamoabanini
Mediba
LEUBENI
Adulami
Gedibba
Besupeori
Kerest
Atalosi
Equloni
Makesas
Kulukuli
Adotaimu
REBULONI
Gaza
Lakisi
Zifu
BEZERI
Besugamuli
Engedi
Gerali
Saluseni
Anubu
Delira
Maoni
Alaroni
Tsuseanoa
Eruilimoni
Yatiri
Alaili
Beerusaba
Ala ya Moabu
Kerukalesesi
Aloeri
SIMEONI
Lekobaamara
Eluhoni
Ala ka Akuguhaimi
Toferi

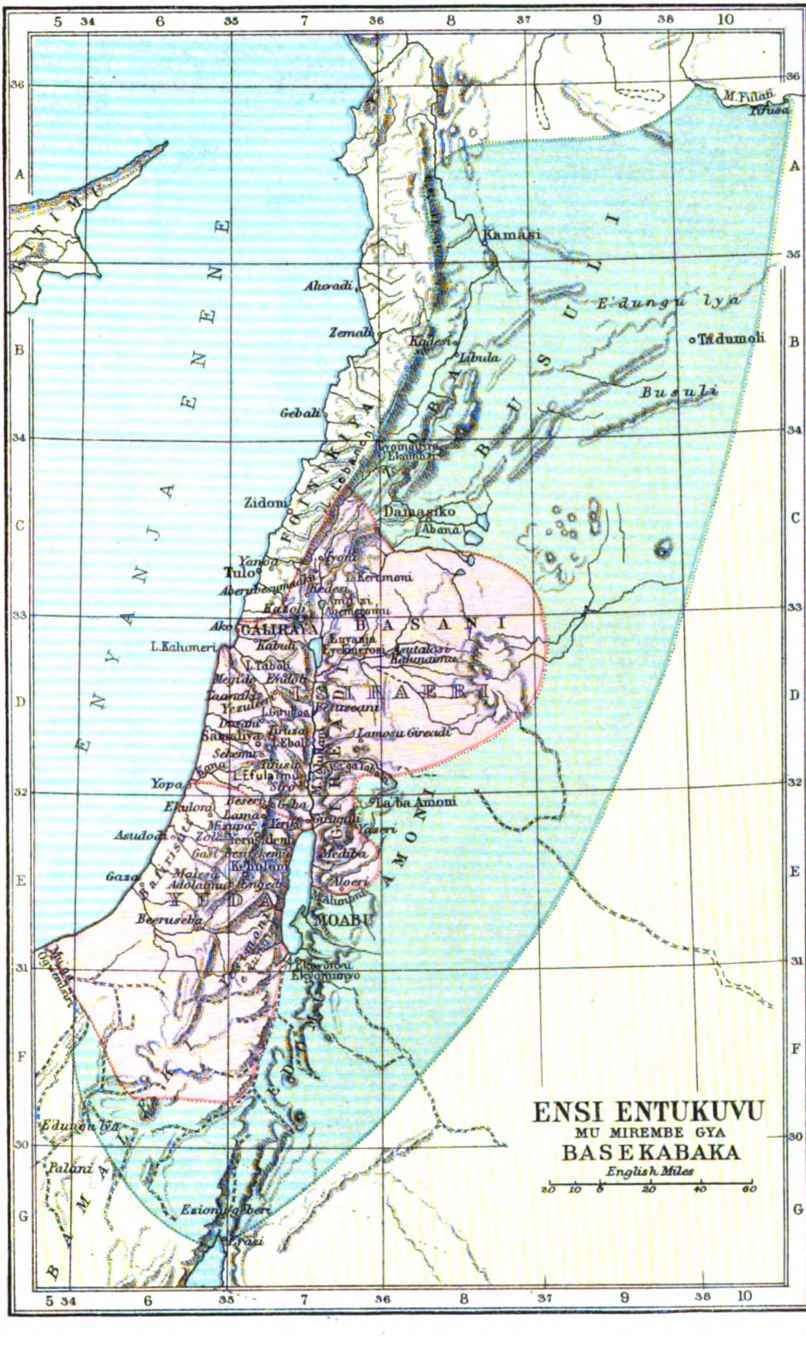
ENSI ENTUKUVU
MU MIREMBE GYA
BASEKABAKA
English Miles
ENYANJA ENENE
BUSULI
E'dungu lya Busuli
Tadumoli
Kamasi
Kadesi
Libula
Aluradi
Zemali
Gebali
Zidoni
Damasiko
Abana
Tulo
Ako
L.Kahumeri
GALIRAYA
BASANI
ISIRAERI
Lamosu Gireadi
Samaliya
Yopa
Asudodi
Gaza
Beeruseba
YUDA
MOABU
AMONI
La ba Amoni
Mediba
Aloeri
Ezioni-geberi
Palani
E'dungu lya
M. Filani
Tifusa
Tirusa

Mu.V.

ENSI ENTUKUVU
MU NAKU ZA
MUKAMA WA'FE
English Miles
0 10 20 30
BUSULI
ESAZA LYA
ABIRENE
LUSANIYA
DAMASIKO
Abira
Kerumoni
Sidoni
Zalefasi
Tulo
Kaisaliya
Ituliya
ESAZA
LYA
GAULONITI
TIRAKONITI
FIRIPO
AULANITI
Kanasa
Ensosi
Ezebasani
Potolemai
Kafali Kananiya
Kolazini
Besusaida
GALIRAYA
Kaperunaumu
Bagerasene
Gerugasa
Magadani
Tiberiya
Kana
Nazalesi
L.Taboli
Naini
Lusenyi
Lwesudereroni
Kaisaliya
Sukusopoli
Bagadaleni
Gadala
Abira
BATANIYA
Besaniya
Diani
Lafana
Bozula
Pera
SAMALIYA
Samaliya
Enoni
L.Ebali
Sukali
Sekemu
Salimu
L.Gerizimu
Alukerai
Antipatuli
Yopa
Alimasaya
Luda
Etolaimu
Beseri
Yamini
Gezera
Besukolini
Yeriko
Nikopoli
Lama
Emawo
YERUSALEMI
Besaniya
Azoto
Asudodi
Besirekemu
Asukuloni
YUDAYA
Gaza
Kebuloni
Yuta
Masada
Beeruseba
Makaeru
Kesuboni
Firaderufiya
Gerasa
PEREA
ANTIPA
HERODE
SALONI
ENYANJA ENENE
ENYANJA EYOMUNYO
BUWALABU
IDUMAYA
MADIANI
6 35 7 36 8
C
D
E
F
33
32
31

Ekifananyi ekitegeza
EBIKOLWA NE BALUWA
English Miles
0 50 100 200
NG'ENDO ZA PAULO OMUTUME
Olugendo olwolubereberye
olwokubiri
olwokusatu
Okugenda Erumi
ENYANJA ENZIRUGAVU
ENYANJA ADULIATIKA
ENYANJA ENENE
Suluti
MAKEDONIYA
SERAKIYA
ARAYA
BUYONANI
ADULIYA
SIKULIYA
Sulakusa
Merita
KULETE
LIBUA
Kulene
MISIRI
Alegezanderiya
Niro
BUSULI
BUWALABU
Damasiko
Sidoni
Tulo
Potolemai
Kaisaliya
Yopa
Azoto
Gaza
Idumaya
Samaliya
KULOLO
Salamini
Pafo
Antiokiya
KILIKIYA
Taluso
KAPADOKIYA
Kaisaliya
GALATIYA
Ankula
BISUNIYA
PONTO
Sinope
Amasiya
Nikomediya
Buzantio
Filipi
Neapoli
Sesalonike
Berova
Amfipoli
Apoloniya
Musiya
ASIYA
Efeso
Mileto
Kaliya
Likiya
Ikonio
Lusitula
Derube
Antiokiya
Atalia
Peruga
Kolinso
Asene
Kio
Kosi
Salumone
Foiniki
Kauda
Danube
Dalumatiya
Putioli
Legio
Kalusage
Bisulo Ebisatu
Kataleka Apio
OLUMI

Mu.VII.

Mu.VII[a].

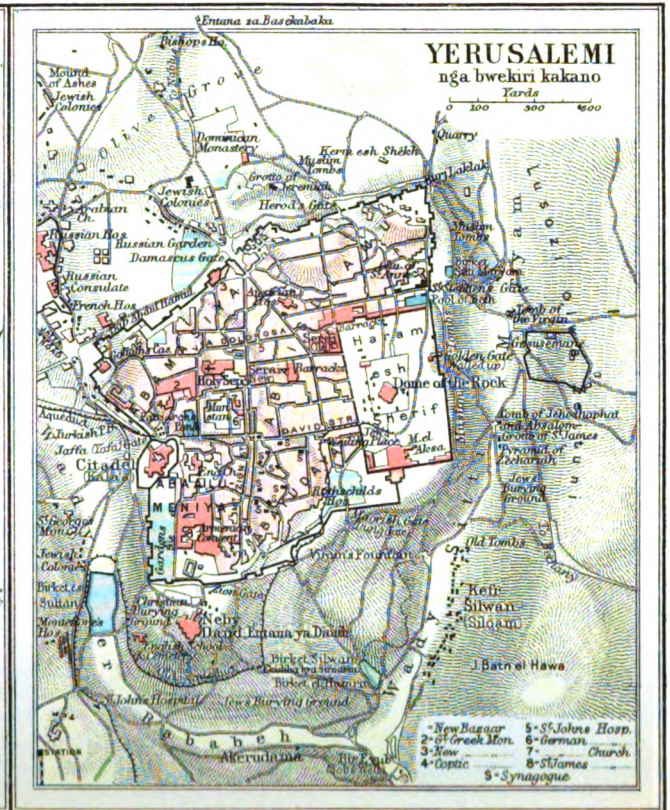

ENSI YA KANANI
nga bweri kakano
English Miles
0 10 20 30
NYANJA ENENE
BEIRUT
Saida
Sidom
Sarafend
DIMESHK ESH SHEM
DAMASIKO
JEDUR
El Lejah
Safed
B. Tubeiya
B. of Acre
Haifa
Athlit
Tanturah
Kaisarieh
(Cæsarea)
Nablus
Sekemu
Yafa, Yopa
Jerash
Amman, Ra'ba Amoni
Kulat ez Zerka
Mashita
Hesban
J. Nebo
Madeba
Dhiban
Kulat el Belka
Umm el Jemel
E'dungu lya Buwalabu
BAHR LUT ENYANJA EYOMUNYO
Kerak
Rabba
Ghuzzeh
Gaza
Bir es Seba
Beeruseba
Khalasah
Deir el Belah
Askalan
el Mejdel
Esdud
Beit Lahm
Besirekemu
el Khulil
Hebroni
Bireh
Jiljilia
Ludd
Kefr Saba
Remtha
Busrah
Sulkhad
Edhra'a
Shuhba
Nawa
Ajlun
Es Salt
El Belka
Hauran
6 35 7 36 8
C D E F
33 32 31